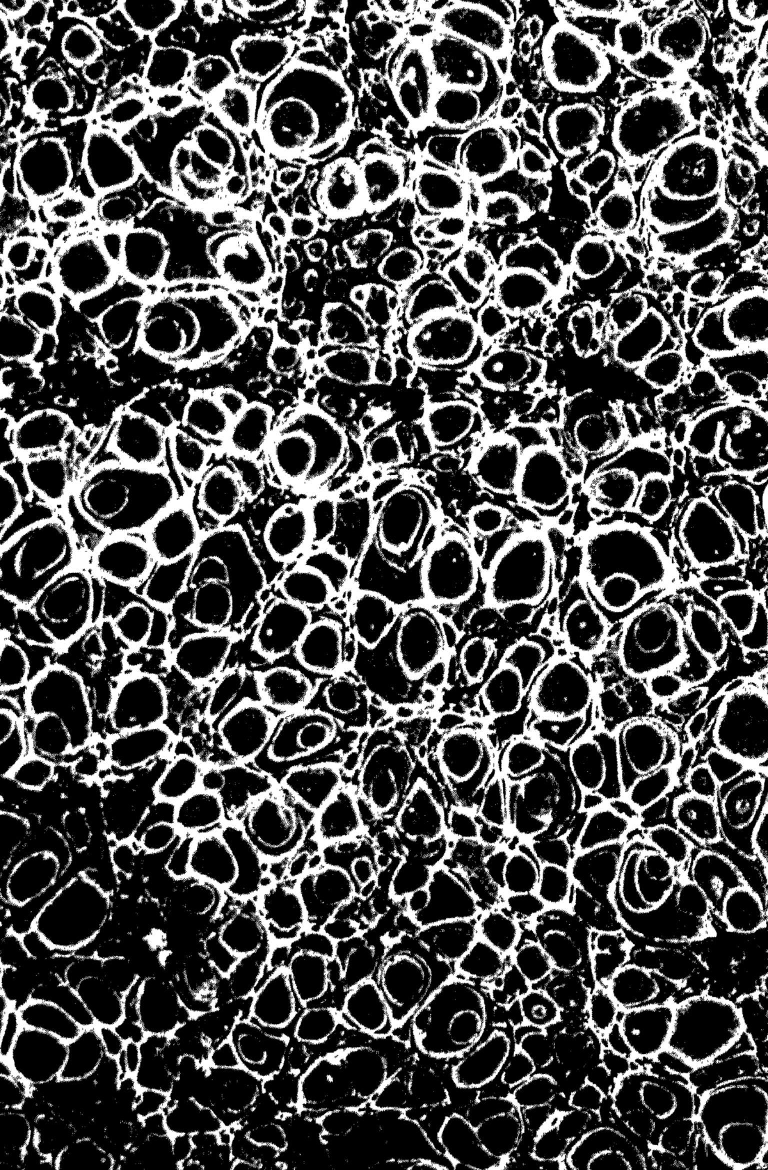
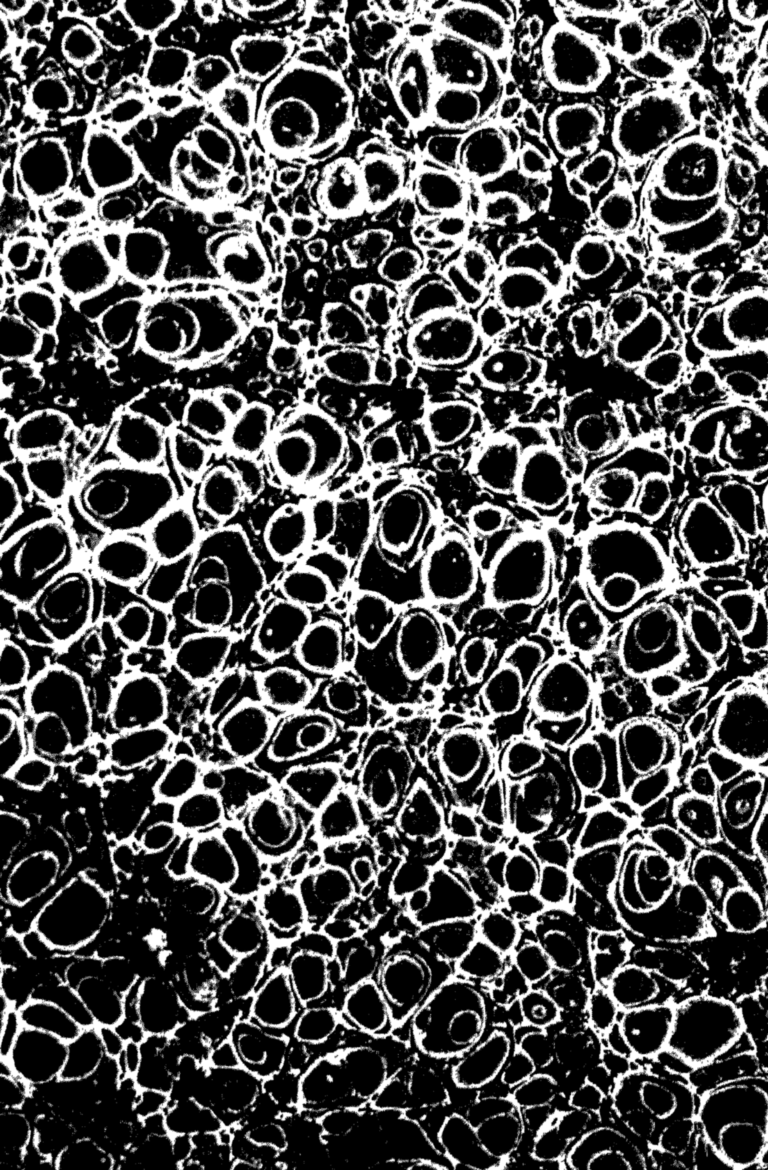
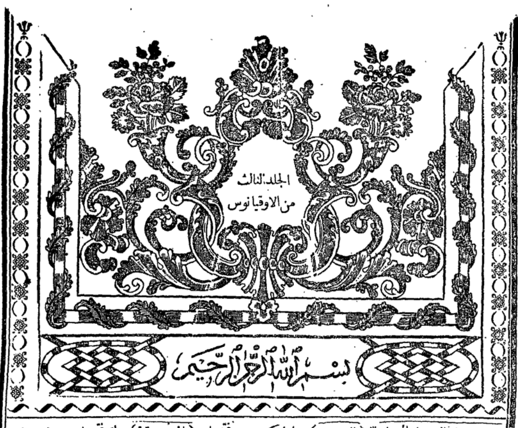

فهرس الجلد الثالث من ترجمة القاموس من فصل الصاد من باب القاف الى آخر الكتاب

صحيفه

فصل الصاد المهملة ❊ (الصدق) صادك كسری وفتحیله و (المصدوقة) میمك فتحیله برسوز و برخبر کرچك اولمق و کرچك سویلمك معناسنه درکه واقعه مطابق اولمقدن عبارتدر و کذب مقابلیدر و عند البعض صادك فتحیله مصدردر و کسریله اسم مصدردر کرچك و کرچکلك معناسنه پس مصدر اولدقده خبر کرچك اولمق و برآدم کرچك سوزلو اولمق و کرچك سویلمك معنالرینه اولور یقال صدق فلان فی الحدیث وصدق فلان الحدیث صدقا ومصدوقة من الباب الاول ضده کذب ویقال صدق القتال ومنه المثل صدقنی سن بکره بومثل هدع ماده سنده بیان اولندی ❊ مؤلفك بصائرده بیاننه کوره صدق و کذب فی الاصل قول و کلامك وصفی اولمق اوزره موضوعدرکه فارسیده راست ودروغ وترکیده کرچك ویلان تعبیر اولنور قول مزبور ماضی ومستقبل اولسون ووعد وسائرکونه کلام اولسون وصدق و کذب قصد اول ایله انواع کلامدن همان کلام خبری یه مخصوصدر وبعضا بالعرض امر واستفهام ودعا مثللو کلام انشائیده دخی استعمال اولنور واتساع جهتیله قائل ومخبره ده وصف اولور وصدق برنسنه نك اجزاسی مجتمع وارکانی تام وقوتی کامل اولمق جهتیله حاصل اولمسنه اطلاق اولنور نته که امثلهٔ آتیه دن مستبان اولور وکاه اولورکه صدق اعتقاد متکلمده حاصل وثابت اولان نسنه ده استعمال اولنور وکذب آنك مقابلی اولور نته که صدق ظنی وکذب ظنی دینور وکاه اولورکه افعال جوارحده استعمال اولنور نته که صدق القتال وصدق فی القتال دیرلر فتور وتهاونسز قتاله کرچکدن اقدام ایدوب حق حربی توفیه ایتدی معناسنه وصدق ماده سی لازم ومتعدی اولور ایکی فعله دخی تعدیه ایدرنته که مقابلی اولان کذب دخی بو یلجه در انتهی وصدق صادك کسریله شدت معناسنه استعمال اولنور یعنی برکسه شدت اوزره صلاح وخیره نسبت اولنسه صدق لفظنه مضاف ایدرلر مثلا رجل صدق وصدیق صدق وامرأة صدق وحمار صدق دیرلر اضافتله یعنی رجولیت وصدیقیت وحماریتده صادقدرکه اجزاء وارکانی کاملدر نته که اصطلاحمزده دخی اوکرچکدن آدم وکرچکدن اشك تعبیر اولنور ومنه قوله تعالی ❊ ولقد بوأنا بنی اسرائیل مبوأ صدق ❊ ای انزلناهم منزلا صالحا یعنی منزلیتده کامل وغرض ومطلوبه صالح ومرضی وهردرلو خیرظن واعتقاد اولنمقده صادق منزله انزال بیوردیلرکه مراد مصر وشام الکالریدر ووجه مذکور اوزره شدت وکمال معناسی اراده اولندقده اضافتله رجل صدق دیرلر صادك کسریله ونعت اولدیغی صورتده الرجل الصدق دیرلرکه صادك فتحیله در وصادك فتحیله متانتلو دوز وطوغری مزراغه وصف اولور یقال رمح صدق ای صلب مستو ومتانت وسداد واستقامتی اولان آدمه وصف اولور یقال رجل صدق ای مستقیم متین ومطلقا اجزاء وارکانی تام وکامل آدمه وصف اولور یقال رجل صدق

اى كامل ويقال امرأة صدقة وقوم صدقون ونساء صدقات ويقال رجل صدق اللقاء وصدق النظر يعنى ناسله كورشمسى والفت ونظر ومعامله سى ثابت ومستقيم و وجه تحقيق اوزره اولسه يعنى نفاق ومداهنه وصورت معامله مقوله سى اوضاع ومعاملاتدن سالم اولسه وعربلرك يمينلرندندركه صدقت الله حديثا ان لم افعل كذا ديرلر لاصدقت الله حديثا ان لم افعل كذا تأويلنده دركه لاء نافيه محذوفدر (الصدق) صادك ضميله وضمتيله صدق لفظندن كه صادك فتحيله وصفدر جمعدر رهن ورهن كبى يقال قوم صدق اى صادقون وصدوق لفظندن وسحاب وزننده صداق لفظندن جمع اولور (الصديق) اميروزننده كرچك سوزلو راستكوى آدمه دينور يقال رجل صديق وصديق صدق بالاضافة مبالغة وكرچك دوسته اطلاق اولنور مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى برابردر ومؤنثنده صديقه دخى دينور جمعى اصدقاء كلور وصدقاء كلور كرماء وزننده وصدقان كلور صادك ضميله وجمع الجمعى اصادق كلور مترجم ديركه بيضاوى اشبو ❊ ولا صديق حميم ❊ كريمه سنده صديقك افرادى باينده بووجهى دخى سرد ايلمشدركه صديق لفظى عدو كبى جمعده اطلاق اولنور زيرا حنين وصهيل كبى فى الاصل مصدردر پس وصفيتى اعتباريله تأنيث وجمعى دخى كلور انتهى وصديقك مصغرنده صديّق دينور ياى مشدده ايله عربلر مدح وتوقير قصديله تصغير ايدرلر كه اخص واخلص اصدقاء ديمكى مراد ايدرلر تقول هو صديقى اى اخص اصدقائى (الصداقة) كرامه وزننده صدق وجهيله اولان دوستلغه ومحبته اطلاق اولنور يقال بينهما صداقة اى محبة بالصدق (الصيدق) صيقل وزننده امين وموثوق به آدمه اطلاق اولنور يقال فلان صيدق اى امين وقطب ديدكلرى كوكبك اسميدركه مراد قطب شماليدر نته كه قود ماده سنده ذكر اولندى ❊ مؤلف اوراده سهى نام كوكب ايله تفسير ايلمشيدى وصيدق پادشاهه اطلاق اولنور ملك معناسنه (المصداق) مصباح وزننده برنسنه نك تصديق ايدن شيئه دينور دليل وبرهان كبى يقال عنده مصداق ذلك اى ما يصدقه (المصدق) منبروزننده لكن شارحك لسان العرب واساس وعباب وسائر امهاتدن مصرح التقييد تصحيحى اوزره ميمك ودالك فتحيله كه مصدر ميميدر صدق معناسنه در پس ذولفظنه اضافتله شول بهادره اطلاق اولنور كه دشمن اوزره حمله وهجومى راست ودرست اوله كويا كه اول حمله يى وعد ايلمكله وعدنده صادق اوله ومنبر وزننده اولديغنه كوره كه آلت اولور ينه صحيح بلكه بونده مبالغه يى متضمن اولور يقال شجاع وفرس ذو مصدق اى صادق الحملة وصادق الجرى يعنى دشمن اوزره كرچكدن حمله ايدن دلاور در وكرچكدن سكردن آتدر (الصدقة) فتحاتله لوجه الله تعالى فقرايه ويريلان نسنه يه دينور يقال اعطاه الصدقة وهى ما اعطى فى ذات الله تعالى ❊ مترجم ديركه صدق فعل معناسندن مأخوذدر زيرا صدقه ريا وسمعه سز صدق واخلاصله على وجه القرب اخراج واعطا اولنان مالدن عبارتدر زكوة كبى لكن صدقه متطوّعه وزكوة واجبه مخصوصدر وبعضا واجبه دخى صدقه اطلاق اولنور فعلنده تحرّى صدق ايلمك علاقه سيله والحاصل مثوباته صدق رغبتى اظهار ايلديكيچون اول عطيه يه صدقه اطلاق اولنور نته كه مالك زكاء ونماسنى مستلزم اولديغيچون زكات اطلاق اولنور وصداق زوجه دخى صدق ماده سندندر كه زوجك زوجه يه صدق رغبتنى اظهار ايدر (الصدقة) صادك فتحى ودالك ضميله و(الصدقة) غرفه وزننده و(الصدقة) ثمره وزننده و(الصدقة) ضمتينله و(الصدقة) فتحتينله و(الصداق) كتاب وزننده و(الصداق) سحاب وزننده زوجه نك مهرينه دينور كابين معناسنه وندسه وزننده اولان صدقه نك جمعى صدقات كلور وصدقه نك كه صادك ضميله در صدقات كلور كذلك صادك ضميله در وصدقات كلور صادك ضمى ودالك فتحيله وصدقات كلور ضمتينله كه اقبح جمعيدر (صديق) زبير وزننده برطاغك آديدر واسماء رجالدندر صديق بن موسى واسمعيل بن صديق الذارع محدثلردر (الصدّيق) سكيت وزننده كه مبالغه صيغه سيدر كثير الصدق آدمه دينور يقال رجل صدّيق اى كثير الصدق بوراده كثرت دوامدن كنايه در وصدّيق شيخ الخلفاء الراشدين ابو بكر رضى الله عنه حضرتلرينك لقبلريدر امر معراجى ايشتديكى آنده تصديق ايلديكيچون تلقيب اولندى وتابعيندن ابوهندك اسميدر ومحمد بن محمد البلخى نام محدثك جدّى اسميدر وابو الصدّيق بكر بن عمر والناجى التابعى كنيه سيدر روايت حديث ايلمشدر وخشنام بن صديق كه امير وزننده در على قول سكيت وزننده در محدثدر (الصادقة) حقيقتى اوزره ظاهر ومتبين اولان ماده يه وحالته اطلاق اولنور يقال فعله فى غب صادقة اى بعد ما تبين له الامر (الاصداق) همزه نك كسريله خاتونك نكاحنده تعيين مهر ايلمك معناسنه در يقال اصدق المرأة اذا سمى لها صداقا (الصدق) فتحتينله بعضلر نصارى طائفه سنك آتش كيجه لرينه اطلاق ايلديلر لكن بو لحن در صواب اولان سين مهمله ايله سدق در نته كه سين ماده سنده بيان اولندى (التصديق) برآدمك كلامنى كرچكه نسبت ايلمك

يعنى كرچك سويلدى ديمك وكرچكلمك معناسنه در يقال صدقه ضد كذبه و وحشى جانور اوزره حمله وهجوم اولندقده چوره سنه التفات ايتميوب همان طوغريسنه سكردوب كتمك معناسنه استعمال اولنور يقال صدق الوحشى اذا عدا ولم يلتفت لما حمل عليه (المصدّق) محدث وزننده زكات اخذ ايدن عامله اطلاق اولنور يقال اخذ المصدّق الفريضة وهو آخذ الصدقات (المتصدّق) متفرق وزننده صدقه وزكات ويرن آدمه دينور يقال هو متصدّق اى معطى الصدقات وفى التنزيل * انّ المصدّقين والمصدّقات * الايه اصله المتصدّقين والمتصدّقات فقلبت التاء صادا وادغمت فى مثلها * شارح ديركه تصدّق مطلقا تفضل معناسنه اولوب بعده عرفده كندوسيله ثواب الهى طلب اولنان فعلده كه صدقه ويرمكدن عبارتدر استعمال اولندى تقول تصدّقت على الفقراء وتصدقت بكذا (المصادقة) مفاعله وزننده و(الصداق) جدال وزننده صداقت اوزره دوستلشمق معناسنه در يقال صادقه اذا خالّه (التصادق) تفاعل وزننده مصادقه معناسنه در يقال تصادقا بمعنى صادقا (الصرق) فتحتينله يوفقه نسنه يه دينور يقال شئ صرق اى رقيق (الصريقة) سفينه وزننده يوفقه اتمكه دينور رقاقه معناسنه جمعى صرىق در هاسز وصرق كلور ضمتينله وصرايق كلور (الصعفوق) صادك فتحيله لئيم وفرومايه يه دينور يقال رجل صعفوق اى لئيم ويمامه ده برقريه آديدر آنده بين العرب بر وقعه اولمشدر وا كا صعفوقه دخى دينور واشبو صعفوقدن غيرى كلام عربده فعلول وزننده وارد اولمامشدر اما خرنوب كلمه سى ضعيفدر فصيح اولان خانك مضموم ياخود رانك مشدد اولمقدر وصعفوق صعافقه نك مفردى اولور كه آتيا ذكر (الصعافقة) عمالقه وزننده بنو مروان خدام وتوابعندن برطائفه يه اطلاق اولنور يمامه ده متمكن اولورلر ايدى وآنلره بنو صعفوق دخى ديرلر صادك ضميله ده زبانزده در و بو صعفوق كلمه سى اسم اعجمى اولمغله غير منصرفدر يمامه ده صعفوق نام قريه ده ساكن اولملريله محلك اسميله تسميه اولنديلر وصعافقه شول كسه لره دينور كه سرمايه سز بازاره واروب تاجرلر برنسنه آلدقلرنده آرالرينه بيله جه صوقيلوب برتقريبله حصه يه داخل اولورلر اوله يقال هو من الصعافقة وهم الذين يشهدون السوق للتجارة بلا رأس مال فاذا اشترى التاجر شيئا دخلوا معهم صعفق كه جعفرى وزننده در وصعفق كه جعفر وزننده در وصعفوق كه ذكر اولندى مفردلريدر وجعارى صعافقه كبى صعافيق دخى كلور (الصاعقة) اولومه اطلاق اولنور موت معناسنه * مؤلفك بصائرده بياننه كوره صاعقه نزول نارى ياخود عذاب وموتى مستصحب اوله رق جوّ سمادن ظهور ايدن اصوات شديده يه اطلاق اولنوب بعده ملازمه علاقه سيله بونلرك هر برنده استعمال اولندى وراغبك بياننه كوره موت ونار وعذاب وصيحة عذاب جمله سى فى ذاتها شئ واحددر تأثيرات اعتباريله متعدده اولمشدر انتهى وصاعقه مهلك عذابه اطلاق اولنور وصيحة عذابه دينور وسوق سحابه مؤكل اولان فرشته نك يدنده اولان آتشين قامچى يه دينوركه اوجى طوقنديغى نسنه يى احراق ايدر ياخود سمادن دوشن آتشدن عبارتدر كه يلدرم تعبير اولنور وصاعقه مصدر اولور راعيه كبى يلدرم طوقندرمق معناسنه يقال صعقتهم السماء صاعقة من الباب الثالث اذا اصابتهم بها (الصعق) صادك فتحيله وفتحتينله و(الصعقة) و(التصعاق) تذكار وزننده برشدّت سببيله بيهوش وبيخود اولمق معناسنه در كه بايلمق تعبير اولنور يقال صعق الرجل صعقا وصعقا وصعقة وتصعاقا من الباب الرابع اذا غشى عليه (الصعق) كتف وزننده وصعقدر برشدّتدن بايلمش بايغين آدمه دينور وشديد الصوت كسه يه دينور يقال رجل صعق اى الشديد الصوت ودائما صاعقه توقعنده اولان كسه يه دينور وخويلد بن نفيل نام كسه نك لقبيدر وبنو كلابدن برفارس لقبيدر اكا صعق دخى ديرلر ايدى ابل وزننده نسبتنده صعقى دينور فتحاتله وصعقى دينور عنبى وزننده كه غير قياس اوزره در تميم قبيله سى مزبورك باشنه شدّتله اوردقلرندن من بعد متأثر اولوب برآواز شديد ايشتدكده بيهوش اولور ايدى اكا مبنى لقب مزبور ايله تلقيب ايلديلر وبعضلر ديديكه بركون طعام طبخ وترتيب ايدوب ناكهان برشديد روزكار ظهور وتنجره يى سرنكون ايلمكله روزكاره سب ولعن ايتدكده مظهر زجر الهى اولوب اول هنكامده برصاعقه ظهور وصدمه سيله صوب عدمه مرور ايلديكى باعث تلقيب اولمشدر (الصعق) فتحتينله شدّتله حيقرمق معناسنه در يقال صعق الرعد صعقا من الباب الرابع اذا اشتدّ صوته وشدتلو اوازه دينور (صعانق) علابط وزننده نجد الكاسنده بنواسد يوردنده بر موضعدر (صعق) زفر وزننده بر موضع آديدر (الصفرّق) صادك وفانك وراء مشدده نك ضمه لريله فالوذق اسميدركه پالوذه محرفى يلنه تعبير اولنور تقول اكلنا صفرّقا اى فالوذقا وبرنبات اسميدر (الصفق) صادك فتحى وفانك سكونيله شماركبى سسلنور وجهيله اورمق معناسنه در يقال صفق رأسه صفقا من الباب الثالث اذا ضربه ضربا يسمع له صوت وبرنسنه يى

كيرويه دوندرمك معناسنه در قپويى قپامق ايچون كيرويه دوندرمك كبى يقال صفق الشيء اذا صرفه ورده
وصفق ناحيه معناسنه در يقال قعد فى صفق اى ناحية بونده صادك ضميله وفتحتيله جائزدر ومحل وموضع
معناسنه در وصفق الجبل طاغك يوزينه دينور ياخود يوره سنه دينور يقال نزلوا صفق الجبل وهو وجهه
اوسفحه وصفق العنق بيونك برجانبنه دينور يقال ضربه على صفق عنقه اى على جانبيها وصفق الفرس
آتك يناغندن عبارتدر تقول لاتضرب صفق الفرس اى خديه وصفق شول صارى صويه دينوركه
اوزرينه صو دوكيلوب اصلنمش يكى سختياندن ظهور ايدر بو معناده فتحتيله جائزدر وعند البعض
صفق دباغت اولنان شيئك ريح وطعمنه دينور وصفق وصفقه بيعك عقدى وقوعنده ال اله چالمق
معناسنه دركه بايع ايله مشترى ال اله آلوب قطع ماده ايدرلر يقال صفق يده بالبيعة وعلى يده صفقا وصفقة
من الباب الثانى اذا ضرب يده على يده وذلك عند وجوب البيع و بو معنادن اسم صفق وصفق درزمجى وزننده كه
بيع وقتنده ال اله آلمغه دينور وصفق قوش قسمى قنادلرينى قاقق معناسنه در يقال صفق الطائر بجناحيه اذا
ضربهما وقپويى ارقه سنه چويرمك على قول قپامق معناسنه در بو معنا بابه خصيصه در يقال صفق الباب
اذا رده اواغلقه وقپويى اچمق معناسنه اولمغله اضداددن اولور يقال صفق الباب اذا فتحه وكوز يومق
معناسنه در يقال صفق عينه اذا غمضه وسازك تللرينى دپرندرمك معناسنه در يقال صفق العود اذا حرك اوتاره
وبيانه كتمك معناسنه در يقال صفق الرجل اذا ذهب ويل اغاجلرى اويناتمق معناسنه در يقال صفقت الريح
الاشجار اذا حركتها وكاسه يى طولدرمق معناسنه در يقال صفق القدح اذا ملأه وبريره برجماعت قونمق
معناسنه در تقول صفقت علينا صافقة اى نزل بنا جماعة وناقه نك رحمى قصيلوب قپانمغله ايچنده ياوريسى
اولمك معناسنه در يقال صفقت الناقة اذا ارتجت رحمها عن ولدها حتى يموت وقلجله اورمق معناسنه در يقال
صفق بالسيف اذا ضربه به وصوايله ممزوج شربتى سوزيلوب طورلمق ايچون برقابدن آخر قابه چكمك معناسنه در
يقال صفق الشراب اذا حوله ممزوجا من اناء الى اناء (الصفق) صادك كسريله قپوقنادينه دينور يقال فتح صفق
الباب اى مصراعه وقال فى الاساس باب داره صفق واحد اذا لم يكن مصراعين (الاصفاق) همزه نك كسريله
بودخى كيرودوندرمك معناسنه در يقال اصفق الشيء اذا صرفه ورده وقپويى كيروچويرمك على قول قپامق
معناسنه در يقال اصفق الباب اذا رده اواغلقه وكاسه يى طولدرمق معناسنه در يقال اصفق القدح اذا ملأه
وصواوشرابى طورلمق ايچون آخر قابه چكمك معناسنه در يقال اصفق الشراب اذا حوله ممزوجا من اناء الى اناء
ليصفو وبرماده اوزره اتفاق ايلمك معناسنه در يقال اصفق القوم على كذا اذا اطبقوا وال برنسنه يه اتفاقى راست
كلمك معناسنه در تقول اصفقت يدى بكذا اى صادفته ووافقته وبرآدمه طويوره جق طعام كتورمك معناسنه در يقال
اصفق للقوم اذا جاءهم من الطعام بما يشبعهم * شارح ديركه اصفاق قيونى ياخود كچى يى كونده بركره صاغمق
معناسنه ده كلور * مؤلف بو معنايى اهمال ايلدى يقال اصفق الغنم اذا لم يحلبها فى اليوم الا مرة (التصفيق) بودخى
قوش قسمى قنادلرينى قاقق معناسنه در يقال صفق الطائر بجناحيه اذا ضربهما وبرنسنه يى چويرمك معناسنه در
يقال صفقه اذا قلبه وممزوج شرابى تصفيه ايچون آخرقابه بوشالتمق معناسنه در يقال صفق الشراب اذا حوله
ممزوجا من اناء الى اناء ليصفو وال قاقق معناسنه در يقال صفق بيديه اذا ضرب بباطن الراحة على الاخرى
ودوه يى برمرعادن آخرمرعايه تحويل ايلمك معناسنه در يقال صفق الابل اذا حول من مرعى الى آخر وكتمك
معناسنه در يقال صفق الرجل اذا ذهب وبريرك چوره سنى طولاشمق معناسنه در يقال صفق الشيء اذا طافه
(الصافقة) بريره نازل اولان جماعت انسانى يه دينور (الصفقة) تمره وزننده مصدردركه ذكر اولندى ولزوم
عادى علاقه سيله عقد اولنان بيعه يه اطلاق اولنور ومنه يقال صفقة رابحة اوخاسرة اى بيعة (الصفاق) شداد
وزننده شول بازركانه دينوركه چوق سفرلر ايدوب اشمش يورتمش اولوب امورتجارتده منقلب ومتصرف وبغايت
كاركذار اوله يقال تاجر صفاق اى الكثير الاسفار والتصرف فى التجارة ويقال هو صفاق آفاق (الصفاقة) جماقه
وزننده ثوب صفيق وتفه لو ومحكم اولمق معناسنه در يقال صفق الثوب صفاقة من الباب الخامس ضد سخف
وبركسه پك يوزلو يى شرم وحيا اولمق معناسنه در يقال صفق الرجل اذا وقح (الصفيق) اميروزننده وصفدر
صبيق وتفه لو ومحكم طوقنمش ثوبه دينور يقال ثوب صفيق ضد سخيف وپك واوتانمز يوزه وصف اولور يقال
وجه صفيق اى وقح (الصفوق) صبوروزننده بغايت يوكسك وصرپ طاغه دينور يقال جبل صفوق اى ممتنع
ويومشق كباده يايه دينور يقال قوس صفوق اى لينة ويوكسك يالچين قيايه دينور يقال صخرة صفوق

ای ملساء مرتفعة جمعی صفق کلور کتب وزننده وزیاده سیله صرب ویوکسك دیك یوقری عقبه یه وصف اولور
جمعی صفائق وصفق کلور ضمتیله (الصفاق) کتّاب وزننده قاسقده قیل بتن دربنك آلتنده او لان یوفقه جه
دری یه دینورکه زارکبی اولورا کثری فتق عارضه سی اکا عارض اولور عند البعض دری ایله بغرسقلرارالغی وعلی
قول بطنك دربسنك مجموعنه دینورکه جلد ظاهری وجلد باطنینك مجموعی اولور یقـال انشق صفاقه ای الجلد
الاسفل تحت الجلد الذی علیه الشعر اومابین الجلدوالمصران اوجلد البطن کله (الصوافق) و (الصفائق) حوادث
ونوائبه طلاق اولنور صفیقه وصافقه نك جمعیدر (الصفق) فتحتیله دماغك آخرونهایتنه دینور ❋ شارح دیرکه
الدماغ نسخه لری غلطدر صواب اولان بای موحده ایله الدباغ اولمقدرکه دربنك الده صولك دباغتی اوله جقدر
وصفق بکی قربه نك وطولومك چالقاندیسی اولان صاری صویه دینورو بوعنقریب ذکراولندی لکن اول صورت
دیکر ایله تعبیر اولنمشیدی (الصفاقیق) صادك فتحیله برموضع آدیدر (المصافق) مصاحب وزننده شول دوه یه
دینورکه برمقدار بریانی اوزره و برمقدار بریانی اوزره یتاراوله (المصافقة) مفاعله وزننده بریاندن بریانه دونه رك یاتمق
معناسنه دریقـال صافق الرجل بین جنبیه اذا انقلب وناقه یی بوری طوتمق معناسنه دریقـال صافقت الناقة
اذامخضت وایکی ثوبی بری برینك اوزرینـه کیمك معناسنه دریقال صافق بین ثوبین اذا طارق (الانصفاق)
انفعال وزننده کیرودونمك معناسنه دریقال انصفق فلان اذا انصرف ورجع (الاصطفاق) افتعال وزننده
روزکار طوقنمغله اغاجلر اوینایوب صرصلمق معناسنـه دریقـال اصطفقت الاشجار اذا اهتزّت بالریح وسازك
تللری اوینایوب چالنمق معناسنه دریقال اصطفق العود اذاتحرّکت اوتاره (التصفق) تفعل وزننده بری اوته
اولطه ایلمك معناسنه دریقـال تصفق الرجل اذا تردّد وبرخصوصه تعرّض ایلمك معناسنـه دریقـال تصفق
للامر اذا تعرّض له وناقه ترسنه یاتمق معناسنه دریقال تصفقت الناقة اذا انقلبت ظهرا لبطن (الصقّ) صادك
فتحی وقافك تشدیدیله قیاکلری اوتمك معناسنه دریقـال صقّ الحرباء صقاً من الباب الثانی اذاصرّ وصقّ بریره
زورایله قاقیلان اکسرك صوتندن حکایه در (الصلق) خلق وزننده قتی آوازایله فریاد ایلمك معناسنه دریقال
صلق الرجل صلقا من الباب الاول اذاصات صوتاشدیدا شارح دیرکه اشبو ❋ لیس منامن صلق وحلق ❋ حدیثنده
واقع صلق مصائبده رفع صوت ایله نوحه وفریاد ایلمك وحلق کذلك مصـائبده حلق شعر ایلمك اوله جقدرکه
بونلر منهیدر وصلق دکنکله اورمق معناسنـه دریقـال صلق فلانا بالعصا اذا ضربه وخاتونی ارقه سی اوزره
یاتروب جماع ایلمك معناسنـه در یقـال صلق جاریته اذا بسطها فجامعها و برآدمی برعظیم فتنه یه وواقعه یه
اوغراتمق معناسنه در یقـال صلق بنی فلان اذا اوقع بهم وقعة منکرة و برآدمی کنش اسیسی چالوب کویندرمك
معناسنه دریقـال صلقت الشمس فلانا اذا اصابته بحرّها (الاصلاق) همزه نك کسریله قتی اوازایله فریاد ایلمك
معناسنه دریقال اصلق الرجل اذاصات صوتاشدیدا (المصلق) منبروزننده و (المصلاق) محراب وزننده و (الصلاّق)
شدّاد وزننـده جاری وسخنور وبلیغ آدمه دینور یقـال خطیب مصلق ومصلاق وصلاّق ای بلیغ (الصلیقة)
سلقه وزننده کرکی کبی پشمش کبابه وبریانه دینور جمعی صلایق کلور تقول اطعمنا الصلیقة وهولحم مشوی منضج
(صلیق) امیروزننده واسط ایالتنده بر بلده درومهره تختـه سی کبی دوزواملس نسنه یه دینور یقال شیء صلیق ای
املس ❋ مترجم دیرکه بو فقه اتمکه صلیق وصلیقه اطلاقی ظاهرابو معنادندر زیرا امهات سائره ده صلیق وصلیقه
یوفقه اتمك ایله ده مفسردر (الصلق) فتحتیله ال آیاسی کبی دوپدوز هموارا اوه یه دینور جمعی اصلاق وجمع الجمعی اصالیق
کلور (المصالیق) مصابیح وزننده ایری یبوك طاشلره دینور وجست وچالاك دوه لره دینور (المصلوق) علی قول
مصلیق که مندیل وزننده در بنو عمرو بن کلاب یوردنده برصو آدیدر (صالقان) لامك کسریله بلخ قضاسنده
برقریه درو بست مضافاتندن بر بلده در (الصلاقة) ثمـامه وزننده شول صویه دینورکه بریرده چوق اکلنوب
وجانبجا ایچنـه طوارکیروب بری اوته قارشدروب دوندرمکله استعمـاله صلاحی قالمامش اوله یقـال لایتوضأ
من الصلاقه وهی المـاء الذی قد اطال فی مکان وقد صلقتها الدواب واول صویه مصلوقه دخی دینوردوابّ
صلق ایتدیکیچون یعنی ضرب یاخود ایقـاع وقعنه ایلدیکیچون بوراده ابتـدا اطال فعلی مذکر کلدی لفظ ماء
اعتباریله بعده صلقتها ضمیری مؤنث کلدی صلاقه یاخود ماء ه اعتباریله وتذکیرایله صلقها نسخه لری غلطدر
ومؤلفك فهی مصلوقة قولنده هی ضمیری ینه ماء ه یه یاخود صلاقه یه راجعدر ❋ مؤلف عجیب مشوّش رسم ایلمشدر
(الصلنق) علندی وزننده والفك مدّیله جائزدر چوق سوزلو مکثار معناسنه در (التصلق) تفعل وزننده خاتونی
بوری طوتمغـله فریاد ایلمك معنـاسنـه دریقـال تصلقت المرأة اذا اخذها الطلق فصرخت ودابّه یه وجمع

مقوله سی عارض اولمغله اضطراب ایدن ارقه سی اوزره یاتوب یری اوته اغمق معناسنه در یقال تصلقت الدابة
اذا تمرغت ظهرا لبطن غما وكذا كل متألم (المصطلق) مصطلح وزننده جذيمة بن سعد بن عمرولك لقبیدر بغایت
خوش آواز اولمغله تلقب اولندی خزاعه قبیله سندن ابتدا طرب وتغنی ایدن مزبور در بنوالمصطلق كه قبیلهٔ
مزبوره دن بر بطن درآنك نسلندندر (الصمقة) فتحاتله بوزمسوده دینور تقول سقانی صمقة ای اللبن الذی ذهب
طعمه وقالین وغلیظ دستی یه دینور (الاصماق) همزه نك كسریله قپویی قپامق معناسنه در علی قول آرقه سندن
كیرو دوندروب كركی كبی قپایوب بركتمك معناسنه در یقال اصمق الباب اذا اغلقه اورده واوثقه وسودك یاخود
صویك دادی بوزیلوب آزغمق معناسنه در یقال اصمق اللبن اوالماء اذا تغیر طعمه وخبث (الصامق) آج علی قول
صوسز دیمكدر یقال مازال صامقا ای جایعا اوعطشان (المصمق) محدث وزننده فرط حیرت سببیله اكل
وشرب بدن قالمش آشفته وحیران آدمه دینور یقال هو مصمق ای متحیر لایأكل ولا یشرب (الصندوق) صادك
ضمی وفتحیله معروفدر كه تركیده دخی صندوق دینور زندوق وسندوق بونده لغتدر جمعی صنادیق كلور
(الصنق) ضمتینله اصنه معناسنه دركه صن وصنان لفظلرینك جمعیدر قولتقلرك چركین رایحه سنه دینور
ظاهر امفردی صناق در (الصنق) فتحتینله قولتق پك بد وچركین قوقمق معناسنه در یقال صنق ابطه صنقا
من الباب الرابع اذا ذفر شدیدا (الصنق) كتف وزننده و (الصانق) جمیع نسخه لرده المتین الشدید عبارتیله
مرسومدر كه شدید ومتین ومستحكم اولان نسنه دیمكدر لكن مقتضای ماده اوزره المنتن الشدید اولمق یعنی نون
وتا ایله منتن مصحفی اولمق ظن اولنور كه مراد قوالتغی پك بد وچركین قوقان كمسه دیمك اولور فلینظر وصنق
جثه سی بیوك ویومری انسان وحیوانه دینور یقال رجل صنق وجمل صنقة ای ضخم كبیر بو راده هاء مبالغه
ایچوندر (الصنقة) فتحاتله یومری قالین فرجه دینور وصانق لفظندن جمع اولور كه دوه یه خوشجه وكوزلجه خدمت
وتیمار ایدن آدملره دینور یقال هم صنقة ای المحسنون خدمة الابل (المصنق) محسن وزننده بودخی دوه قسمنه كوزل
نظارت وتقید وتیمار ایدن آدمه دینور جمعی مصنقون در (الصنباق) كتاب وزننده اسروب كوكره دكده آوازی
ایراغه كیدن بلند آواز دوه یه دینور (صانقان) نونك كسریله مروقضاسنده بر قریه آدیدر (الاصناق) همزه نك
كسریله اصرار ایلمك معناسنه در یقال اصنق علیه اذا اصر علیه وطواره كوزلجه تقید وتیمار ایلمك معناسنه در
یقال اصنق فی ماله اذا احسن القیام علیه (الصوق) سوق وزننده ومراد فیدر كه طوار سورمك معناسنه در یقال
صاق الدابة یصوقها صوقا بمعنی ساقها (الصوق) صادك ضمیله چارشویه دینور سوق معناسنه وعیقة المدینه قربنده
بر موضع آدیدر واكا صوقی دخی دینور رطوبی وزننده وكثیر نام شاعرك شعرنده جمع اولهرق صوقاوات عنوانند
وارد اولمشدر كویا كه اجزاسی اعتباریله جمع ایلمشدر (الصاق) ساق وزننده ومرادفیدر كه بالدره دینور (الصویق)
امیر وزننده سویق معناسنه دركه قاووده دینور (التصوق) تفعل وزننده مرداره بیلاشمق معناسنه در یقال
تصوق بعذرته اذا تلطخ ❊ شارح دیر كه مزهرده وسائر كتب صرفیه ده مثبت اولدیغی اوزره سین وصاد ایله لغت
اولان ماده لر برأسها لغت مستقله اولوب تبادل جهتیله دكلدر حتی صالح نام بر نحوی تبادل ادعاسنده اولمغله
ایمدی جنابكزه سالح دیمك دخی صالح اولور دیو برادیب ظریفك جواب مسكتی لطائفدن معدوددر (الصهصلق)
جحمرش وزننده چاغرغان و باغرغان شماطه جی قوجه قاری یه دینور وتند وشدید صوته دینور (الصهصلیق) زنجبیل
وزننده بودخی چاغرغان قوجه قاری یه دینور تقول ماهذا الصهصلق من هذه الصهصلق والصهصلیق ای
الصوت الشدید من هذه العجوز الصخابة (الصیق) صادك كسریله و (الصیقة) ها ایله هواده جولان ایدن توزه
دینور علی قول یری برینه طولاشق بوصه رق هوایه آغمش كثیف توزه دینور یقال سطع الصیق والصیقة ای
الغبار الجائل فی الهواء اوهو التفافه وتكاثفه وارتفاعه ❊ مؤلف تردید ثانیده مسامحه كونه رسم ایلمشدر الغبار الملتف
المتكاثف المرتفع تاویلنده در وسسه دینور صوت معناسنه وتره دینور عرق معناسنه وطوار قسمندن نشئت
ایدن بد ومنتن رایحه یه دینور وخرما ینبسنك ایچنده اولان قزل نسنه یه دینور جمعی صیق كلور عنب وزننده
وسرچه قوشنه دینور جمعی صیقان كلور وعریدن بر بطن آدیدر (صیقاة) صادك فتحیله بر موضعدر آنده بر وقعه
اولمغله یوم صیقاة معروفدر (الصائق) لازق وزننده ومرادفیدر یقال هو صائق له ای لازق ❊ فصل
الضاد المعجمة ❊ (الضفق) ضادك فتحی وفانك سكونیله بر صقندی ایله بردن دفع طبیعی ایلمك معناسنه در یقال ضفق
الرجل ضفقا من الباب الثانی اذا وضع ذا بطنه بمرة (الضق) ضادك فتحی وقافك تشدیدیله اجرام صلبه یری برینه
طوقنمغله سسلنمك یعنی طاق ایتمك معناسنه در یقال ضق الحجر ضقا اذا صوت كما یقال طق (الضیق) ضادك

مطلب

کسری وفتحیله طار اولمق معناسنه در یقال ضاق الشیٔ یضیق ضیقا وضیقا ضدّ اتسع وبوندن اسم ضادك
کسریله درکه طارلق دیمکدر وضیق ضیق لفظنك مخففی اولور میت ومیت کبی طار نسنه یه دینور ودرونده
اولان شكّ وکنایه اطلاق اولنور ضادك کسریله ده لغتدر وقلبده طارلق ویرن نسنه یه اطلاق اولنور غم وفکر
وتلاش وفقر وفاقه کبی یقال له فی قلبی ضیق ای شكّ وفی صدره ضیق ای ما ضاق عنه الصدر وضیق یمامه ده
برقریه آدیدر وبخیل اولمق معناسنه مصدر اولور یقال ضاق الرجل اذا بخل وضیق ضادك کسریله وسعت
وضیق شاننده اولان نسنه یه مخصوص صدر دار وحجره کبی یس فقر وبخل وغم مقوله سنده استعمال اولنمز
بعضلر عندنده ضادك فتحی وکسریله برابردر یعنی عموم اوزره مستعملدر یقال فی الدار ضیق بالکسر فقط او یقال
فیها ضیق وضیق بالکسر والفتح (التضیق) تفعل وزننده و (التضایق) تفاعل وزننده طار المق معناسنه در
یقال تضیق المکان وتضایق ضدّ اتسع (الاضاقة) همزه نك کسریله طار التمق معناسنه در یقال اضاقه ضدّ
اوسعه وبرآدمك مال ومنالی کیدوب طارلغه دوشمك معناسنه در یقال اضاق الرجل اذا ذهب ماله وافتقر
(التضییق) تفعیل وزننده بودخی طارقلمق وطار التمق معناسنه در یقال ضیقة بمعنی اضاقه (الضیق) سید وزننده
وتخفیفله و (الضایق) طار نسنه یه دینور ایکیسیده اسم فاعلدر اولکی ثبوتی وایکنجی حدوثی متضمندر قال الشارح
وقریٔ قوله تعالی ❊ وضائق به صدرك ❊ الآیة (المضیق) مکیل وزننده شول مکانه وامر ومصلحته دینور که طار وصیق
اوله یقال نزل فی مضیق ویقال وقع فی مضیق وهو ما ضاق من الاماکن والامور ومضیق لحف ارهنام جبلده برقریه آدیدر
(الاضیق) پك طاره جق یره دینور مؤنثی ضیقی وضوقی در ضیزی وطوبی وزنلرینده ❊ شارح دیرکه اصللری ضیق ایدی
ضادك ضمه سیله اولدهٔ یایه مجاورتی ایچون ضمه کسره یه مبدل اولدی وثانیده ضمه یه مجانست ایچون یا واوه ابدال اولندی
(الضیقة) ضادك کسری وفتحیله فقر وفاقه یه اطلاق اولنور ضیق جمعیدرکه جمع جنسی دیمکدر یقال اصابه
ضیقة ای فقر وسوء حال وضیقه منازل قمردن برمنزل آدیدر ❊ شارحك بیاننه کوره ثریا ایله دبران بیننده ممر قمر
اوله رق برکوکبدر ممر مذکور بغایت ضیقدر پك منحوس عدّ ایدرلر قال فی الاساس فلان کوکبه ضیقة فهو ابدا
فی ضیقة وهی نجم بین الثریا والدبران وضیقه طائف ایله حنین بیننده برطریق آدیدر وعیذابه قربنده برموضع
آدیدر (المضایقة) مفاعله وزننده برآدمی برنسنه ده تضییق ایلمك معناسنه درکه صقشدرمق تعبیر اولنور یقال
ضایقه اذا عاسره (الضیاق) کتاب وزننده خرقه وطیب مقوله سندن برکونه علاجه دینورکه انکله نسوان
فرجلرینی تضییق ایدرلر ❊ فصـــل الطاء المهملة ❊ (الطبق) فتحتینله هر نسنه نك قپاغنه وپوشیده سنه
دینور جمعی اطباق کلور یقال وافق الشیٔ طبقه ای غطاءه ❊ مؤلفك بصائرده بیاننه کوره بوماده اسماء متضایفه دندر
برنسنه برآخر نسنه نك مقدارنجه فوقنده قلمق معناسنه در بعده اول فوقنده اولان نسنه ده وبومناسبتله برشیئه
اویغون وموافق اولان نسنه ده بعده درجه ومنزله ده واحوال واطوارده دخی استعمال اولندی وطبق الشی
اول نسنه یه اویغون وبرابر کلان شیئه دینور پاپوش تکی کبی وطبق الارض یرك یوزندن عبارتدر ولسانمزده دخی
طبق دیدکاری نسنه یه دینورکه ایچنه میوه وسائرها کولاب قورلر فارسیده تبوك وتبنك دینور وکوچك تپسی یه
ومیوه سپدینه دخی اطلاق اولنور وزماندن برقرنه طبق اطلاق اولنور وقرن اشهر اقوالده یوزسنه مدتدر علی قول
طبق یکرمی سنه یه اطلاق اولنور یقال مضی طبق من الزمان ای قرن او عشرون سنة وطبق الناس والجراد
ناسدن وچکرکه دن جمع کثیره یاخود بونلردن برجماعته اطلاق اولنور تطابق اعتباریله وحال وشان معناسنه
استعمال اولنور ترقی وتعلی مناسبتیله ومنه قوله تعالی ❊ لترکبن طبقا عن طبق ❊ ای حالا عن حال وآرقه ده اولان
اوکورغه کیککلرینك آرالقلرنده اویناق یرینه کلان یوفقه جه کیککره اطلاق اولنور یقال اصاب طبقه وهو عظم
رقیق یفصل بین کل فقارین وهر یری احاطه ایدن عامّ وشامل یغموره اطلاق اولنور یقال مطر طبق الارض ای عامّ
وعورت فرجنك صرتنه دینور وطبق اللیل والنهار کیجه وکوندوزدن وقت وفیر ومعظمنه اطلاق اولنور یقال
مضی طبق من اللیل والنهار ای معظمهما (بنات طبق) دواهی وآفاته اطلاق اولنور فی الاصل حیه یه اطلاق اولنور
ایدی قیوریلوب یاتدقده طبق شکلنده اولدیغیچون یقال احدی بنات طبق ای الدواهی وقبلوبغه لره وحیه لره اطلاق
اولنور وبنت طبق شول قبلوبغه درکه طقسان طقوز یمرطه یمرطلیوب جمله سی قبلوبغه چیقار یوزنجی حیه
ظهور ایدر داهیه یه اطلاقی عند البعض بوکه مبنی در وطبق مصدر اولور طفق معناسنه که برایشه باشلیوب ایشلمك
اوزره اولمق معناسنه یقال طبق یفعل کذا طبقا من الباب الرابع بمعنی طفق وطبق وطبق سبق وزننده برآدمك
الی یانته یاپشوب آیرلمز اولمق معناسنه در یقال طبقت یده طبقا وطبقا اذا لزقت بجنبه (التطبیق) برنسنه یی

قپاقلمق معناسنه دريقال طبق الشئ اذاغطاه وبرنسنه عام وشامل اولمق معناسنه دريقال طبق الشئ اذاعم وسحاب
هوايوزينى بتون اورتوب قپلامق معناسنه مستعملدر يقال طبق السحاب الجو اذاغشاه كذلك صو ياخود يغمور
يريوزينى بوريمك معناسنه در يقال طبق الماء وجه الارض اذاغطاه وتطبيق فى الصلاة ركوع حالده ايكى اللرى
اوياقلر اراسنه صوقوب قصدرمقدن عبارتدر يقال طبق الراكع اذاجعل يديه بين فخذيه وقد نهى التطبيق وقلج
ايكى كميك ملاقى اولان مفصله راست كلوب برى برندن آيرمق معناسنه دريقال طبق السيف المفصل اذا اصابه
فابانها وتطبيق الفرس آت سكرديركن ايكى اللى معارفع ومعا وضع ايلمكدن عبارتدر يقال طبق الفرس اذاقرب
فى العدو وسحاب هر يره قپلايى ياغدرمق معناسنه دريقال طبق الغيم الارض اذاعم بمطره (الاطباق) همزه نك
كسريله برنسنه يى قپاقلمق واوزرينه نسنه اورتوب قپامق معناسنه دريقال اطبق الشئ اذاغطاه ❊ مؤلف
بونى تكرار ايلمشدر وبرنسنه ضمننده ناس اتفاق ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اطبق القوم عليه اذا اجمعوا
وفلكده كواكب پك چوق كورنمك معناسنه مستعملدر يقال اطبقت النجوم اذا كثرت وظهرت (الانطباق) انفعال
وزننده تطبيقدن مطاوعدر يقال طبقه فانطبق (التطبق) تفعل وزننده اطباقدن مطاوعدر يقال اطبقه
فتطبق (المطابقة) و(الطباق) نفاق وزننده برنسنه يى برنسنه يه اويدروب مناسب ومساوى قلمق معناسنه در
يقال طابقه مطابقة وطباقا اذاوافقه وساواه وايكى لباسى برى برى اوزرينه كيمك معناسنه در يقال طابق
بين قيصين اذا لبس احدهما على الاخر وبرنسنه برنسنه يه اويغون وجسبان اولمق معناسنه دريقال طابقه
اذا وافقه وآياغى باغلو كسنه آديملرى صيق صيق آتارق يوزيمك معناسنه دريقال يطابق المقيد اى يمشى مقارنا
الخطو وآت قسمى اياقلرينى اللرى بصديغى موضعه وضع ايده رك يوريمك معناسنه دريقال طابق الفرس اذاوضع
رجليه مواضع يديه (الطبق) طانك كسريله طبق كبى برسورى چكركه يه وبر كروه ناسه اطلاق اولنور ودبق اسميدركه
اوكسه ويلم قره تعبير اولنان لزوجتلو نسنه دركه آنكله قوش صيد اولنور وبرجنس آغاجك يمشنه دينور
وبرنسنه يى آخر نسنه يه ياپشديره جق شيئه دينور چريش وطوتقال كبى ودوزاقلره وقپانلره دينور مفردى
طبقه در ونهاردن برساعته دينور طبقه دخى دينور يقال مضى طبق من النهار وطبقة اى ساعة منه وطبق
كيج معناسنه مستعملدر كه فارسيده دير ديرلر كويا كه زمان مطبق اولمشدر طبيق دخى دينور كما سيذكر
وبرنسنه نك اويغونه ومناسب كلاننه دينور نته كه فتحتيله ده لغتدر طباق وطبيق دخى بومعنايه دركما سيذكر
(الطبقة) فتحاتله طبق لفظنك مفرديدركه برنسنه نك قپاغى واوزرينه اورتيلان جسبان پوشيده سنه دينور
مؤلفك بصائرده بيانه كوره طبق وطبقه برنسنه نك موافقى اولان قپاغه و پوشيده سنه موضوع اولوب
وبالتشبيه آلت قاته موافق كلان اوست قاته و يوكسك رتبه يه ودرجه يه اطلاق اولنور وجمعنده اطباق وطباق
دينور انتهى وطبقه عربدن برعاقله خاتون اسميدركه آنى شن نام برعاقل ودانا كسنه تزوج ايلدى وافق شن طبقة
مثلى آندن نشئت ايلمشدر ❊ مترجم ديركه بومثلك تفصيلى مستقصى الامثال نام كتابده مبسوطدر وعند البعض برقومك
برقربه سى وارايدى استعمال ايده رك اكا برقپاق دوزديلر وقپاق بغايت اويغون كلمكله وافق شن طبقة ديديلر
ياخود طبقه اياد قبيله سندن برجنكاور بهادر جماعت ايدى دائما ناسه مسلط وشركير اولوب برقبيله آنلره مقاومت
ايده مزلرايدى لكن شن قبيله سى دخى نامدار پهلوانان اولمغله طبقه قبيله سنى شبخون ايدوب انلردن سائرلرك داد
وانتقامنى اخذ ايتملريله مثل مزبورى ايراد ايلديلر برنسنه برآخر شيئه پك مناسب وجسبان كلدكده ايراد اولنور
(الطباق) كتاب وزننده وجه مذكور اوزره مفاعله دن مصدردر ومنه قوله تعالى ❊ الذى خلق سبع سموات طباقا
الاية لمطابقة بعضها بعضا قال الشارح قال البيضاوى لمطابقة بعضها فوق بعض وهو مصدر طابقت
النعل بالنعل اوطوبقت طباقا اوذات طباق جمع طبق كجبل وجبال اوطبقة كرحبة ورحاب وطباق برنسنه يه
مطابق اولان شيئه دينور طبيق كبى كما سيذكر (الطباق) زنار وزننده برجنس شجردر مكه طاغلرنده
نابت اولور شربا وضمادا سمومه نافع وجرب وحكه وحماى عتيقه لره وسانجو ويرقان وسدهٔ كبده مفيد
وشديد الاسخاندر مفرد اتده بونى غافث ايله و بعض كتب طبيه ده غافث يرينه استعمال اولنور ديو مرسومدر
(الطباقاء) طانك فتحى والفك مديله ناقه يه آشمقدن عاجز وينوا اولان دوه يه دينور يقال جمل طباقاء اى عاجز
عن الضراب وتكلمده ظوتيلوب طلاقت وجرى وسلاستله سويليه مز اولان آدمه دينور ياخود شول ثقيل
وكرانجان كسنه يه دينور كه وقت جماعده ثقلتندن خاتونك سينه سنه قپاق كبى قپانوب چوكر اوله ياخود جماعدن
عاجز سبست اندام آدمه دينور يقال رجل طباقاء اى ينعجم عليه الكلام وينغلق اوثقيل يطبق على المرأة بصدره

لثقله اوعيى (الطابق) هاجر وزننده و (الطابق) صاحب وزننده و (الطاباق) اشباعله بيوك قطعه لو يصى
كرميده وطوغله يه دينور وعضو بدنه دينور ال واياق كبى على قول برقيونك نصف كوده سنه دينور وطابق هاجر
وزننده باغ اريده جك طاوه يه دينور تابهٔ فارسى معربيدر جمعى طوابق وطوابيق كلور* مترجم ديركه طوغله معناسنده
دخى تابه معربيدر (العمة الطابقية) باشه طاوه طرزنده عمامه صارنمغه دينوركه مراد اوجنى چكه آلتندن كشورميوب
باشده طاوه شكلنده منعقد اولسيدر اقتعاط معناسنه وبوكونه صارنمق منهى در ظاهرا بوديارلرده اخطاب
خدمتنه معين شادى تعبير ايتدكلرى طائفه نك صارقلرى كبى اولور يقال اعتم زيد العمة الطابقية وهى الاقتعاط
(الطبق) عنب وزننده بودخى دوزاغه وقپانه دينور بونكده مفردى طبقه در طانك كسريله (الطبيق) امير وزننده
كيجه دن برساعته دينورته كه طبق كوندزدن برساعته دينور جمعى طبق كلور طانك ضميله يقال مضى طبيق
من الليل اى ساعة وكيج معناسنه استعمال اولنور طبق كبى كويا كه زمان مطبق اولمشدر يقال جاء طبقا وطبيقا
اى مليا وبرنسنه يه اويغون ومطابق كلان شيئه دينور طبق وطبق وطباق كبى يقال هذا طبقه وطبقه وطباقه
وطبيقه اى مطابقه (ماطبقه) فعل تعجبدر ما احذقه معناسنه هرنسنه يى هرشيئه اويغون ومناسب ايلمك معناسندن
مأخوذدر تعجب اوز واستاذ آدمدر ديمك اولور (الطبقة) فرحه وزننده ذكر اولنان طبق لفظندن مأخوذدر كه ال
يانه يابشق اولمق معناسنه درته كه ذكر اولندى پس طبقه يانه يابشق اله دينوركه خلقى اويلجه اولور اصلا آچيلوب
قلدايه مز يقال يد طبقة اى لازقة بالجنب (المطبق) محسن وزننده برنسنه يى تمام اورتوب بورويجى نسنه يه دينور
بومناسبتله عقل وادراكى تماما ستر وتغطيه ايدن جنون عارضه سنه جنون مطبق اطلاق اولنور كذلك همېشه اخذ
واستيلا ايدوب اصلا مفارق ومنفك اولميان حاعلته حماى مطبقه اطلاق اولنور* قال الشارح يقال جنون مطبق
ومجنون مطبق عليه بفتح الباء فى الثانى وحمى مطبقة ومحموم مطبق (الحروف المطبقة) محسنه وزننده ظهر لسانى
اوست طمماغه قپلدان حروفدر كه صاد وضاد وطاء وظاء حرفلريدر (المطبق) محدث وزننده دائما امور ومصالحه
رأى وفكريله مصيب اولان آدمه اطلاق اولنور تطبيق سيفدن مأخوذدر كه ذكر اولندى يقال هو مطبق اذا كان
يصيب الامور برأيه (الطرق) حرق وزننده اورمق على قول مطرقه ايله اورمق معناسنه در يقال طرقه طرقا
من الباب الثانى اذا ضربه او بالمطرقة وچهره يه شمار اورمق معناسنه در يقال طرقه اذا صكه وطرق شول
ايركلش صويه اطلاق اولنوركه دوه لر ايچنه كيروب بول وتلويثله مردار ايتمش اوله مطروق دخى دينور كاسيذكر
وخرده طاشلر ايله فال آچمق معناسنه در نخود فالى كبى يقال طرق الكاهن اذا ضرب بالحصى ويوكى يولوب
دتمك على قول يومشتمق ايچون چبوقله چارپمق معناسنه در يقال طرق الصوف اذا نتفه او ضربه بالقضيب
وآيغر دوه يه دينوركه دائما آنى ناقه يه چكرلر پوغور تعبير اولنور وبو تسميه بالمصدر در يقال له طرق كثير اى فحل
ضارب وطرق وطروق قعود وزننده اركك ديشى يه آشمق معناسنه در يقال طرق الفحل الناقة طرقا وطروقا
اذا ضربها واوريره كيجه وقتنده كلمك معناسنه در تقول طرقنا فلان طرقا وطروقا اى اتانا بالليل وساز وطرب ونغماتدن
هرصوت وآغازه يه ونغمه يه على حدة طرق اطلاق اولنور يقال تضرب هذه الجارية كذا طرقا وهو كل صوت اونغمة
من العود ونحوه وطرق اركك منيسنه دينور ماء الفحل معناسنه وعقل وادراك ضعيف اولمق معناسنه در يقال
طرق الرجل طرقا على بناء المفعول اذا ضعف عقله وبركونه كهانت معناسنه در كه پموغى يوكه قارشدرمق وجهيله
ايدرلر يعنى اول جهتله فال آچمق معناسنه در يقال تطرق العجوز طرقا اى تخلط القطن بالصوف اذا تكهن وطرق
طى لغتنده خرما اغاجنه دينور وطرق وطرقه بركره معناسنه استعمال اولنور يقال اختضبت المرأة طرقا او طرقين
وطرقة او طرقتين اى مرة او مرتين وتقول اتيته طرقين وطرقتين وبو معناده طانك ضميله ده جائزدر وطرق دوزاغه
وقپانه على قول دوزاق طرزنده نسنه يه دينوركه آنكله وحش صيد اولنور طانك كسريله ده لغتدر وطرق اصفهان
قضاسنده برقريه آديدر وطرق بولانق صو ايچمك معناسنه در يقال طرق الرجل طرقا من الباب الرابع اذا شرب الماء
الكدر (المطروق) طرق كبى بودخى شول صويه دينوركه ايچنه دوه لر كيروب خلط وتلويث ايلمكله مردار اولمش اوله
يقال ماء طرق ومطروق اذا خوضته الابل وبولت فيه وسست وكوشك وسلپوك آدمه اطلاق اولنور يقال رجل
مطروق اذا كان فيه رخاوة وشول چايره دينوركه قوريدقدنصكره آكا يغمور اصابت ايلمكله نوعا طراوتلنمش اوله
يقال كلأ مطروق اذا ضربه المطر بعد يبسه (الاستطراق) اوفه جق طاشلر ايله فال آچان فالجيدن فال آچمق
استمك معناسنه در تقول استطرقته اذا طلبت منه الطرق بالحصى وبركسه دن دول ايچون آيغر طلب ايلمك
معناسنه در يقال استطرقه فحلا اذا طلبه منه ليضرب فى ابله (المطرق) و (المطرقة) ميملرك كسريله يوك چرپجك

جبوغه وطوقغه دینور و چکجه دینور ومطرق بردوه نك اسمیدر وابولینة ابن مطرق محدثیندندر (الطرقة) طانك
فتحیله بركره دیمكدركه ذكر اولندی و برآدمك كار وصنعتنه اطلاق اولنور یقال هذا النصل طرقة رجل ای صنعته
(الطارق) ایرته یلدزینه دینور كیجه طلوع ایتدیكیچون یقال طلع الطارق ای كوكب الصبح فن - نجوم اصحابی
عندنده كاه زهره وكاه مشتری یلدزی اولور (الطروقة) طانك فتحیله چكلمك درجه سنه بالغ اولمش ناقه یه دینور
یقال ناقة طروقة الفحل اذا بلغت ان یضرب بها الفحل ودرجهٔ مزبوره یه كلمش قزه ده اطلاق اولنور (الطارقة)
برآدمك كوچك سریره دینور تقول رأیته یقعد علی طارقة ای علی سریر صغیر و برآدمك اقرباء وعشیرتنه اطلاق
اولنور یقال هم طارقته ای عشیرته (الطارقیة) بركونه قلاده اسمیدر (المطروقة) قولاغنك اورته یری تمغالنمش دیشی
قیونه دینور یقال نعجة مطروقة اذا كانت قدوسمت علی وسط اذنها (الطراق) كتاب وزننده ذكر اولنان قیونك
قولاغی اورته سنه باصیلان تمغایه دینور و بیضه مقوله سی نسنه ایلمسك ایچون دوكیلوب تنكه كبی یصیلنمش تموره
دینور وقات قات دیكلمش عرب پاپوشنك هر قاتنه دینور كه پاپوشك اندازه سنه بس برابر اوله كذلك پاپوشك تكنه
اویغون كلان دیكر تكنه اطلاق اولنور ومطلقا بر ایشه اویغون كلان ایشه دینور مثلا بركوپه نك تنكی برآخر كوپه یه
اویغون كلمك كبی یقال هذا طراقه ای علی حذوه وایاق قابنك جلدینه دینور كه تصمه سی نزع اولندقدنصكره
قلان جلدندن عبارتدر وشول دری یه دینور كه قلقانك مقدارنجه دكرمیجه بچیلوب قلقانه قپلانمش اوله
وطراق بو معناده مفاعله دن مصدر اولور یقال طارق الترس طراقا اذا قور الجلد علی مقداره فالزقه به
(الطرق) طانك كسریله سمیزلك وزور وقوته دینور یقال مابه طرق ای شحم وقوة وسمن عربلر شحم ایله تاب
وقوتدن كنایه ایدرلر (الطرق) طانك ضمیله طریقك وطراقك كه كتاب وزننده در جمعیدر (الطرقة) طانك
ضمیله قرا كولغه دینور یقال غشیت الطرقة ای الظلمة وحرص وطمع معناسنه در یقال به طرقة ای طمع
واحمق آدمه دینور و بری بری اوزره یغلمش طاشلره دینور وعادت وقانون معناسنه در یقال هذه طرقته ای دأبه
وعادته ویوله دینور طریق معناسنه و برشیئه سبب وموصل اولان وسیله یه وطریقهٔ مخصوصه یه دینور یقال
هذه طرقة الیه ای طریقة و بری بری اوزره قات قات یغلمش اشیاده اولان طریقه یه دینور جمعی طرق كلور صرد
وزننده بو معناده طانك كسریله ده لغتدر ویایده اولان جزكیلره یاخود یول یول كورینان نسنه یه دینور جمعی طرق
كلور صرد وزننده (الطرق) فتحتینله قربه نك بوكندیسنه دینور كه یوطرزنده اولور چین چین كبی وطرق مصدر
اولور دوه نك دیزلری كوشك وضعیف اولمق علی قول اگریلك اولمق معناسنه در یقال طرق البعیر
طرقا من الباب الرابع اذا كان فی ركبتیه ضعف اوفی ساقه اعوجاج وقوشك یلكلری بری بری اوزره قات قات اولمق
معناسنه در یقال طرق الریش اذا كان بعضها فوق بعض وطرق صوایركیلان یرلره دینور ووقبی نام محل قربنده
برصویك آدیدر وطرقه دن جمع اولور كه حلقه حلقه اولان دوزاغه وآغه دینور وصره واردی دوه ایزلرینه دینور
یقال هذه طرق الابل ای آثارها بعضها فی اثر بعض (الاطرق) احمق وزننده دیزلری كوشك یاخود اگكلری
اگریجه اولان دوه یه دینور طرقاء مؤنثیدر (الاطراق) همزه نك فتحیله طرق لفظنك كه فتحتینله در جمعیدر كه
قربه نك بوكم یرلرینه دینور بو مناسبتله اطراق البطن قرن دریسنك بری بری اوزره بوكم بوكم اولان یوللرینه
اطلاق اولنور واطراق القربه مشكك بوكندیلرینه دینور كه ذكر اولندی (الطریق) امیر وزننده معلومدر كه
یوله دینور طرق اقدام اولدیغیچون و بو مذكر ومؤنث اولور مؤنثك جمعی اطرق كلور یمین وایمن كبی ومذكرك جمعی
طرق كلور نذیر ونذر كبی واطرقاء كلور نصیب وانصباء كبی واطرقه كلور رغیف وارغفه كبی وجمع الجمعی طرقات كلور
ضمتینله (الطریقة) سفینه وزننده اوزون خرما اغاجنه دینور جمعی طریق در وحال وشان معناسنه مستعملدر
یقال فلان علی طریقة حسنة ای حالة وآلاچق وسایبان دیركنه دینور و برقومك شریف وذیشاننه اطلاق
اولنور یقال هو طریقة القوم ای شریفهم بونده مفرد وجمعی مساویدر وكاه اولوركه طرائق اوزره جمعلنور
وطریقه بعض یرده بوكم وییو طرزنده اوزون او زادی اوبرق وایسك بره دینور كه یول شكلنده اولور و برنسنه نك
بوزنده اولان اوزون جزكی یه دینور وشول پلاسه دینور كه یوكدن یاخود قیلدن برارشون قدر عرضی اولوب حشم
نشینلر آنی اوزلرینك اوزنلغی مقدارنجه نسج ایدرلر وانی اولرینك بركوشه سندن او بركوشه سنه كلنجه شقه لرك ارالغنه
ایكی طرفلو دیكوب وصل ایدرلر بزم چادرلرده اكا شریت تعبیر اولنور دیركك باشی انك اورته لغنه كلوب آغرشغی
انده اولور و یقولون ثوب طرائق ای خلق ثوب اسكیوب درازدراز سوكیلوب آچلمغله كویا كه هر جزؤی اعتباریله
جمع صیغه سنده استعمال ایدرلر (الطریقة) سكینه وزننده سلیوكلیكه وكوشكلیكه دینور یقال فیه طریقة

اى رخاوة ولين ومنه المثل تحت طريقتك عنداوة نته كه عنـد ماده سنده بيـان اولندى وطپراغى يومشق اولان
ارض سهله يه دينور (المطراق) محراب وزننده برنسنه نك اوبغون واولچومنده اولان مثل ونظيرينه دينور يقـال
هو مطراقه اى تلوه ونظيره (المطاريق) مصابيح وزننده پياده آدملره دينور ❊ شارحك بيـانـنه كوره مفردى
مطرقدر منبر وزننده كه نوادر دندر وصويه يقلشدقده برى برى آرديـنه ديزلمش دوه لره دينور (ام طريق) قبيط وزننده
صرتلانك كنيه سيدر (الطريق) سكيت وزننده اكثرى يره باقوب خاموش واپسم طوران آدمه دينور يقـال
رجل طريق اى كثير الاطراق وطوى قوشنك اركـكنه دينور (الاطيرق) احيمر وزننده و(الطريق) زبير وزننده
حجازه مخصوص برجنس خرما آغاجيـدر (الاطراق) همزه نك كسريله خموش واپسم اولمق معناسنه در يقـال
اطراق الرجل اذا سكت ولم يتكلم وكوزلرى يره ديكوب اپسم وخاموش طورمق معناسنه در يقـال اطرق الرجل
اذا ارخى عينيه ينظر الى الارض و بركسه دول ايچون عاريتى يوغوز ويرمك معناسنه در يقـال اطرق فلانا فحله
اذا اعاره ليضرب فى ابله ولهو ولعبه ميل ايلمك معناسنه در يقال اطرق الى اللهو اذا مال اليـه وكيجه نك ظلمتى
قات قات چوكمك معناسنه مستعملدر يقـال اطرق الليل عليه اذا ركب بعضه بعضا ودوه لر برى برى آردنجه كتمك
معناسنه در يقال اطرقت الابل اذا تبع بعضها بعضـا وتزوج معناسنه مستعملدر ومنه يقـال لا اطرق الله عليه
اى لا اصيرالله له ما ينكحه (اطرقا) همزه نك فتحى ورانك كسريله كه تثنيهٔ امر حاضر بنيه سيله در بر بلده اسميدر ومنه
قول ابى ذؤيب الهذلى ❊ على اطرقا باليات الخيام ❊ الا الثمام والا العصى ❊ (المطرق) محسن وزننده بر وادى آديدر
ونسب وحسب جهتيله دون وكمتر آدمه دينور يقـال رجل مطرق اى وضيع ومحدثيندن نصر كوفى پدرينك
اسميدر (المطرقة) مكرمه وزننده برى برى اوزرينه قاتلنمش نسنه يه دينور تأنيثى موصوف اعتباريله در مجان مطرقه
بو معنادندر مجان مجن لفظنك جميدر كه قلقانه دينور پس مجان مطرقه برى برينك اوزرينـه قاتلنوب ياخود
اوزرلرينه درى وسكير قبلانمش قلقانلر ديمك اولور كه قات قات ديكلمش عرب پاپوشى طرزنده اولور ❊ مؤلف بونكله
اشبو ❊ لا تقوم الساعة حتى تقاتلوا قوما كأن وجوههم المجان المطرقة ❊ حديثنه تلميح ايلمشدر معظمه وزننده
دخى مرويدر يعنى قيامت قائم اولمز تا كه سزلر چهره لرى قاتلنمش ياخود درى وسكير قپلانمش قلقـان شكلنده
دكرمى ويومرى وغليظ اولان برطائفه ايله جنك ايلمدكجه پس اول صفتلو طائفه ايله محاربهٔ اسلاميه قبل قيام الساعه
واقع اوله جقدر وحديث آخرده اوصاف سائره لرى دخى مسروده اولمغله شراحك بيانـنه كوره مراد مغول وتاتار
طائفه سيدركه مستعصم خليفه زماننده هلاكوخان ايله بغداده وسائر ديار اسلاميه يه استيلاى تام ايلديلر
(التطريق) تفعيل وزننـده مخصوص بغرتلق قوشنـك يمرطلمسى وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقـال
طرقت القطـاة اذا حان خروج بيضهـا وناقه نك كذلك خاتونك ولدى رحمنده ايلشوب طوغمسى كوجلمك
معنـاسنه در يقـال طرقت النـاقة بولدها اذا نشب ولم يسهل خروجه وكـذلك المرأة وبرآدمك حقنى
انكار دنصكره اقرار ايلمـك معنـاسنه مستعملـدر تقول طرق فلان بحق اذا جحده ثم اقربه ودوه لرى مرعايه
صاليورميوب آليقومق معنـاسنه دريقـال طرق الابل اذا حبسهـا عن الكلأ ويول ايلمـك معناسنه در يقـال
طرق للابل اذا جعل لها طريقا (الاطراق) همزه نك وطاى مشدده نك كسريله كه فى الاصل افتعـال وزننده در
دوه لر برى برينك آردينه دوشوب كتمك معناسنه در يقـال اطرقت الابل اذا ذهب بعضهـا فى اثر بعض ودوه لر
جاده يى ترك ايدوب سائر يوللره پراكـنده اولمق معنـاسنه در يقـال اطرقت الابل اذا تفرقت على الطرق
وتركت الجواد (التطارق) بودخى دوه لر برى برينك ازينه دوشوب كتمك معناسنه در يقال تطارقت الابل اذا ذهب
بعضهـا فى اثر بعض (المطارقة) مفـاعله وزننده ايكى ثوبى برى برينك اوزرينه كيمك معناسنه در يقـال طارق
بين ثوبين اذا طابق اى لبس احدهمـا على الآخر وايكى پاپوشى برى برينك اوزرينه اندازه سنده راست ايدوب
ديكمك معنـاسنه در يقال طارق بين نعلين اذا خصف احداهما على الاخرى (المطارقة) اسم مفعول بنيه سيله
برى برى اوزرينه قاتلنوب ديكلمش اياق قابنه دينور عربلر قلوره سى كبى يقال نعل مطارقة اى مخصوفة (الطرياق)
قرطاس وزننده و(الطراق) طانك كسرى ورانك تشديديله ترياق لفظنده لغتلردر (الطرموق) عصفور وزننده
راسته قوشنه دينور (الطسق) طانك فتحى وسينك سكونيله برنوع اولچك اسميدر على قول ترلا دونملرى اوزره وضع
اولنـان خراج مقررهٔ معينه يه دينور عنـد البعض شاليانه طرزنده اولان معلوم ومعهود كسيمه دينور واهل
بغداد طاى مكسوره ايله استعمال ايدوب لحن ايدرلر ولغت مزبوره مولد ياخود معرب ظن اولنـور امهـات
سائره دن منفهم اولديغى اوزره اشبو طسق كلمه سى تسته فارسى معربيدر رانك وشين معجمه نك فتحيله كه باغ اولچه جك

مطلب

اولجویه دینور بعده خراج ارضده استعمال اولندی وفیه قال فی النهایة وفی حدیث عمر رضی الله عنه ❊ کتب
الی عثمان بن حنیف فی رجلین من اهل الذمة اسلما ارفع الجزیة عن رؤسهما وخذ الطسق من ارضهما ❊ وقال الطسق
الوظیفة من خراج الارض المقررة علیها وهو فارسی معرب (الطفق) طانک وفانک فتحیله و (الطفوق) قعود
وزننده بر ایشی ایشلمکه باشلیوب بردوزه یه ایشلیوب کتمک معناسنه در یقال طفق یفعل کذا طفقا وطفوقا
من الباب الرابع والثانی اذا واصل الفعل و یوما ده اثبات موقعنه خاصدر مقام نفیده استعمال الله ماطفق دیمک
جائز دکلدر ❊ شارح دیرکه طفق فعلی افعال مقاربه دندر خبرک دنو یله فاعله ثبوتنک حصولنه موضوعدر وکرچه
بالفعل شروع معناسنه اولوب لکن استمراری متضمندر انتهی وطفق وطفوق برآدم امل ومقصودینه
ظفر بولوب نائل اولمق معناسنه در یقال طفق الرجل بمراده اذا ظفر به وطفق بر یره ملازمت ایلمک معناسنه در یقال
طفق الموضع طفقا من الباب الرابع اذا لازمه (الاطفاق) همزه نک کسریله برآدمی مرامنه نائل قلمق معناسنه در یقال
اطفقه الله تعالی بمراده ای اظفره به (طق) طانک فتحی وقافک سکونیله طاش بری برینه یاخود اجسام
صلبه یه طوقندقده ظهور ایدن طاق دیدن حکایه در (الطقطقة) زلزله وزننده اسمدر وجه مذکور اوزره
طاقردامغه وطاقر دی یه دینور (طق) طانک کسریله صوکارندن صحرا یا ن قوربغه نک صوتندن حکایه در
(الطلوقة) طانک ضمیله و (الطلاقة) حماقه وزننده برآدم کولر یوزلو کشاده روی اولمق معناسنه در که عباست
وترشروی مقابلیدر یقال طلق الرجل طلوقة وطلاقة من الباب الخامس اذا کان طلق الوجه وکوندز وکیجه
نه آسی ونه صوغوق اولمق یعنی خوش ومعتدل اولمق معناسنه در یقال طلق الیوم واللیل اذا صار طلقا (الطلق) طانک
حرکات ثلاثی ولامک سکونیله و (الطلق) کتف وزننده و (الطلیق) امیر وزننده طلوقه وطلاقه دن وصفلردر
ودائما وجه لفظنه مضاف اولورلر کولر یوزلو بشاشتلو کشاده روی آدمه دینور یقال هو طلق الوجه مثلثة وطلق
الوجه وطلیق الوجه ای ضاحک الوجه مشرقه والی آچق جوانمرد آدمه طلق الیدین اطلاق اولنور طانک
فتحیله وضمتینله یقال رجل طلق الیدین وطلقهما ای سمح الیدین ولسانی جاری وآب روان کبی متکلم وفصیح
آدمه طلق اللسان اطلاق اولنور طانک فتحی وکسریله وطلیق اللسان دخی دینور ولسانه دخی صفت اولور یقال
رجل طلق اللسان وطلیقه ای ذلیق اللسان و یقال لسان طلق ای ذلق ولسان طلیق ای ذلیق وطلق بضمتین
ای ذلق وطلق کصرد وطلق ککتف ای ذوحدة واوچ ایاغی سکیل اولوب مثلا صاغ الی سکیل اولمیان آته
طلق الید الیمنی دیرلر طانک فتحیله یقال فرس طلق الید الیمنی ای مطلقها لا تحجیل فیها وقال فی الاساس فرس
محجل ثلاث مطلق ید اورجل ویقال محجل الایامن مطلق الایاسر وطلق طانک فتحیله آهویه دینور ظبی معناسنه
جمعی اطلاق کلور وکلب شکاری یه دینور که تازی تعبیر اولنور ومنه یقال ارسل الطلق الی الاطلاق ای کلب الصید
الی الظباء وباغلو اولمیوب آیاغی بوش اولان ناقه یه دینور ❊ شارحک بیاننه کوره ناقه یه مخصوص دکلدر وطلق
نه آسی ونه صوغوق اولان معتدل کوندزه وکیجه یه وصف اولور یقال یوم طلق ولیلة طلق وطلقة ای لاحر ولاقر
وطلق اعلام ناسدندر طلق بن علی بن طلق وطلق بن خشاف وطلق بن یزید اصحابدندر وطلق مصدر اولور
خاتونی بوری طوتمق معناسنه در یقال طلقت المرأة فی المخاض طلقا علی بناء المجهول اذا اصابها وجع الولادة
وبرآدم النی خیر واحسانه آچق یعنی بر واحسان ایلمک معناسنه مستعملدر یقال طلق فلان یده بخیر طلقا من الباب
الثانی اذا فتحها به وبرنسنه ویرمک معناسنه مستعملدر یقال طلقه الشیء اذا اعطاه ایاه وایراقلشمق معناسنه در
یقال طلق الرجل طلقا من الباب الرابع اذا تباعد وطلق ایاغی باغلو اولمیوب بوش اولان آدمه اطلاق اولنور
طانک ضمیله ده لغتدر یقال حبس فی السجن طلقا ای بلاقید ولا وثاق وآت قسمنک برباش سکرتمسنه دینور
ومنه یقال عدا الفرس طلقا اوطلقین ای شوطا اوشوطین (الطالقة) بو دخی خوش ومعتدل کیجه یه وصف
اولور جمعی طوالق کلور یقال لیلة طالقة ای لاحر ولاقر (طلیق) زبیر وزننده ابن سفیان درکه اصحابدندر
(طلقه) تمره وزننده برفرسک اسمیدر (الطلاق) طانک فتحیله عورت زوجندن بوش اولمق معناسنه درکه
قید نکاحدن خلاص اولور یقال طلقت المرأة من زوجها وطلقت طلاقا من الباب الاول والخامس اذا بانت
شارحک بیاننه کوره اشبو طلاق ماده سی تخلیه من القید معناسنه موضوع اولوب معانیء سائره آندن منشعبدر
وطلاق لفظی وجه مذکور اوزره مصدر اولوب اسم اوله رق دخی استعمال اولنور ومنه قوله تعالی ❊ الطلاق مرتان
الآیه ترکیده آندن بوشامق و بوشانمق ایله تعبیر اولنور انتهی (الطالق) طلاق مذکوردن وصفدر بوش اولان
عورته دینور جمعی طلق کلور رکع وزننده وطالقه دخی دینور هایله جمعی طوالق کلور ❊ شارحک بیاننه کوره قولیا

بضتر بوین قولیدر که نسوانه مختص اولان صفاتدندر ذات طلاق معناسنه در که نسب اوزره اولور وعند الاخفش ماضی
معناسنده طالق ومستقبلده طالقه استعمال اولنور یعنی آکر خاتون بالفعل بوش ایسه طالق دینور و بوشانمش داعیه سنده
ایسه طالقه دینور فیقال امرأة طالق ای طلقها زوجها و یقال امرأة طالقة غدا انتهی وطالق یولارسز صالمه ناقه یه
دینور علی قول صو یه کیدن ناقه یه یاخود برکون برکیجه ارالق و یروب بعده صاغیلور اولان ناقه یه دینور جمعی طوالق در
وطالقه صالمه ناقه یه دینور که اوبه نك ومرعانك هرطرفندن دیلدیکی یرلرده باشلو باشنه رعی ایدر اوله یاخود شول ناقه یه
دینور که چوبان آنی کندی نفسیچون اختیار ایدوب سائر ناقه لری علی العاده صویه کتورروب صاغدقده انی ترك ایلیه
یقال ناقة طالقة اذا صارت ترسل فی الحی ترعی من جنابهم حیث شاءت اوهی التی تترکها الراعی لنفسه فلایحتلبها علی الماء
(المطلاق) و (المطلیق) میملرك کسریله و (الطلقة) همزه وزننده و (الطلیق) سکیت وزننده عورتی چوق بوشار
اولان کشی یه دینور یقال رجل مطلاق ومطلیق وطلقة وطلیق ای کثیر التطلیق ومطلاق یولارسز صالمه یاخود
صو یه توجه ایدن ناقه یه دینور (الاطلاق) همزه نك کسریله طواری یاغلیوب صالمه اوله رق صالیورمك معناسنه در
یقال اطلق المواشی ضد قیدها وطوتساغی صولیورمك معناسنه در یقال اطلق الاسیر اذا خلاه وزوجه یی بوشامق
معناسنه در یقال اطلق امرأته اذا خلاها عن قید النکاح واطلاق ید خیر واحسان ایلمك معناسنه مستعملدر یقال
اطلق یده بخیر اذا فتحها و برآدمی زهرلمك معناسنه مستعملدر که قید حیاتدن بری ایدر یقال اطلق عدوه اذا سقاه سما
واغاجی آشیله مق معناسنه در یقال اطلق نخله اذا لقحه و برآدمك دوه سی باغدن بوشانمق معناسنه در یقال
اطلق القوم اذا طلقت ابلهم (التطلیق) بودخی عورت بوشامق معناسنه در یقال طلق المرأة بمعنی اطلقها
وآغاج آشیله مق معناسنه در یقال طلق نخله اذا لقحه و یلان صوقمش آدمك رنج ودردی ساکن اولوب راحت
اولمق معناسنه در یقال طلق السلیم علی بناء المجهول اذا رجعت الیه نفسه وسکن وجعه وسلیم تفألا یلان
صوقمش کسه یه اطلاق اولنور (الطلیق) امیر وزننده معانیء متعدده لری قریبا بیان اولندی و بندن خلاص
اولمش اسیره اطلاق اولنور وطلیق الاله روزکاره اطلاق اولنور مخلوقك مدخلی اولمیوب انجق بالذات طرف
ربانیدن مرسول ومسبب اولدیغنه مبنی یقال طلیق الاله اطلقنا من کرب الحر ای الریح (الطلق) طانك کسریله
حلال معناسنه مستعملدر یقال هولك طلقا ای حلالا صاحبی هر جهتله تصرفنه متمکن اولوب قطعا بر وجهله
متقید اولمامق علاقه سیله اطلاق اولنمشدر فعل بمعنی مفعولدر و برنسنه دن خارج و بریء وغیر متعلق اولان آدمه
اطلاق اولنور تقول انت منه طلق ای خارج بریء (الطلق) فتحتینله دریدن دوزیلور برکونه باغه و بوقاغی یه
دینور ودوه قسمنك صوارمسنه مخصوص برکونه سیر وروشه دینور که دوه ایله صویك میانه سی ایکی کیجه لك
مسافه اولمغله لیلهء اولاده اولان سیره طلق دیرلر چوبان دوه یی اطلاق ایلمکله یولده مسیبا اوتلیه رق کتدیکیچون
اطلاق اولندی بوجهتله ذکر اولنان دوهره لیلهء ثانیه دن اول طوالق ولیلهء ثانیه ده قوارب دیرلر وطلق بهره ونصیب
معناسنه مستعملدر تقول اصبت من ماله طلقا ای نصیبا و بغرسغه دینور جمعی اطلاق کلور * مؤلف والمعی
والقتب عبارتیله تفسیر ایلمکله القتب لفظی عطف تفسیر در بغرسغه طلق اطلاقی مسبب اولدیغنه مبنی در
وشبرم اسمیدر که مصرده شربت حجازی وترکیده اغاج سود لکنی دیدکلری نباتدر علی قول طلق بشقه بر نبات
اسمیدر که بوئیه لرده استعمال اولنور یاخود بونی نبات ایله تفسیر وهمدر ذکرآتی حجردن حالدا اولمشدر * مؤلف بونکله
ابن عباده تعریض ایلمشدر وطلق برباش سکرتمکه دینور طلق کبی شوط معناسنه یقال عدا الفرس طلقا
وطلقا ای شوطا و برحجر اسمیدر که دوا ایدر کوکب الارض دیدکلریدر ترکیده اورن پولی دیرلر یمانی وهندی واندلسی
نوعی اولور اعلاسی یمانی بعده هندی و بعده اندلسی اولاندر صحیفه لری بغایت رقیق و براق ولونی صدفی اولور
دق اولندقده قتمر قتمر صحیفه لری وپوللری ظهور ایدر وآنلری حماملرده جام یرلرینه استعمال ایدرلر محلولنك
اعضایه طلاسی آتش یانغنه مانع اولور وطریق حلی بودرکه بعض خرده چقل طاشلریله برخرقه ده ایلیجه صویه
وضع وتحریکدنصکره سوزوب کنشده قوریدهلر واشبو طلق لفظی تلك فارسی معربیدر که فتحتینله در وکرچه
لامك سکونیله مشهوردر یاخود لامك سکونی لحن در زیرا اصلی فتحتینله در وابو حاتم طانك کسریله مثل وزننده
حکایت ایلدی (المطلق) محدث وزننده دائما آت یارشدرمه داعیه سنده اولان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل
مطلق اذا کان یرید یسابق بفرسه (الانطلاق) انفعال وزننده کتمك معناسنه در کویا که برکسه کندوسنی
اطلاق وارسال ایلمکله آکا مطاوع اولمش اولور یقال انطلق الرجل اذا ذهب و برآدمك یوزی کولوب بشاشتلنمك
معناسنه در یقال انطلق وجهه اذا انبسط و کیدرلمك معناسنه مجهولا باء حرفیله استعمال اولنور یقال انطلق به

اذاذهب به (الاستطلاق) اسهاله اوغرايوب يورك سورمك معناسنه در يقال استطلق بطنه اذامشى (التطلق
تفعل وزننده آهواصلا برسمته ميل ايليه رك اوق كبي طوغريسنه قاچوب كتمك معناسنه در يقال تطلق الظبي
اذامر لايلوي على شئ وآت سكرتدكدنصكره قشانمق معناسنه در يقال تطلق الفرس اذابال بعدالجرى
الاطلاق) اطراد وزننده كه افتعالدندر انسانك درونى آچلوب منشرح ومنبسط اولمق معناسنه در يقال
ماتطلق نفسه اطلاقا اى ماانشرح (طالقان) خابران وزننده بلخ ايله مرو الروذ بيننده بر بلده اسميدر علمادن
ابومحمد محمود بن خداش الطالقاني اورادندر وقزوين ايله ابهر بيننده بر بلده ياخود بر ايالت اسميدر صاحب اسمعيل بن
عباد اورادندر (الطوق) فوق وزننده حليات نسوان انواعندن بيونه طاقدقلرى كردنبنده دينور كه طانك ضميله
طوق تعبير اولنور يقال لها طوق من الذهب وهو حلى للعنق ومطلقا چنبر وحلقه وقسناق كبي برنسنه نك
چورهسنه دائرا ما دار بالشيء يلان شبئه دينور اكا دخى طوق تعبير اولنور دكرمن طوقى كبي جمعى اطواق كلور
ومنه المثل كبر عمرو عن الطوق وفق ومقدارندن دون وكثرتسنه يه ملابس اولانك حقنده ضرب اولنور بومثلى
ابتدا تكلم ايدن امير حيره جذيمة الابرش در كه مزبور عمروك دايسيدر اصلى بو در كه جذيمه ذاتنده جليل الشان
اولمغله اطراف امرا وملوكك اوغلانلرينى كتوردوب استخدام ايدر ايدى عدى بن نصر دخى اول جمله دن اولوب و بغايت
خوب ودلبر اولمغله جذيمه نك رقاش نام همشيرهسى آنك افتادهٔ حالى وآشفتهٔ عشق جمالى اولمشيدى وعدى
جذيمه يه مخصوص ساقيلك خدمتن ايدر ايدى بر كون رقاش عدى يه ديديكه جذيمه نك عشرت وانبساطى وقتنده
قافيه سنى دوشوروب بنى كنديدن طلب قيل اولدخى بر كيجه عالم آبده جذيمه تمام كرمى وتاب بولمغله عدى يه
بندن نه مطلوب ايدرسك مساعده ايدرم ديو تلطف ايلدكده همشيره سنك تزويجى خصوصنى نياز ايلدى جذيمه
روى رضا اظهار يله مساعده ايلمكله رقاش جذيمه نك هوشيار اولدقدنصكره كيفيت مذكوره يى انكار ايليه جكنى
تيقن ايلديكندن همان اول كيجه عدى ايله داد وستاده اشتغال و شغل معهودى اكمال ايلديلر على الصباح
عدى عروسانه جديد و نفيس لباسلر كيوب انواع طيبله مطيب اوله رق پيشكاه جذيمه ده عرض اندام ايلدكده
اشبو عروسانه جامهٔ نازكانه ايله آرايشنك سببندن استفسار ايلدكده اولدخى كيجه همشيره سنى كنديسنه تزويج
ايلديكنى اخبار ايلدى جذيمه بو وضعى كليا انكار ودست تأسفله سرورينى ضرب ولطمه ابتدار ايده رك همشيره سنه
توجه و * حدثيني وانت غير كذوب * ابحر زنيت ام بهجين * ام بعبد وانت اهل لعبد * ام بدون وانت اهل لدون
قطعه سيله حالى وشاندن استفسار ايلدكده اولدخى سن بنى ابناء ملوكدن بر كفؤ كريمه تزويج ايلدك ديو اظهار
تشكر بيشمار ايلدى جذيمه انديشهٔ دورودراز ايله خموش اولوب بو معامله عدى يه منعكس اولدقده خوفندن
وطنى طرفنه فرار وآنده عاقبت عزم دارالقرار ايلدى بروطرفده رقاش عدى ظهرندن بر ولده حامل قالوب
مدتى انقضاسنده بر اوغلان طوغردى جذيمه اسمنى عمرو وضع ايدوب وكنديسى اولاد محرومى اولمغله
تبنى ايدوب بركونه اكا مهر ومحبت ايلديكه دقيقهٔ واحده كورمسه آرام ايده مزايدى مرور زمانله عمرو يتشوب
جوان اولدقده سائر غلمانلرايله دائما جذيمه ايچون منار ديو شمر مكه صحرايه عزيمت ايدر ايدى غلمانلر مستاشدقلرى
منارك اعلالرينى كنديلرى اكل وناچيز مقوله سنى جذيمه يه كتورر لر ايدى لكن عمرو اصلا اكل ايتميوب دسترس
اولديغى هيئتيله آلوب كتوروب * هذا جناى وخياره فيه * اذ كل جان يده الى فيه * ديه رك نظرگاه جذيمه يه
عرض ووضع ايدر ايدى بر كون نفيس وذى قيمت لباس وآرايشله صحرايه عازم اولوب ناكهان جن طائفه سى كنديسنى
اختطاف ايلمكله نابديد اولمغين اطراف واكناف جستجو اولنوب نام ونشانى ناپيدا اولمشيدى بعد مدة بلقين
يعنى بنو القين جماعتندن مالك وعقيل اينا فارج نام برادرلر بعض تحف وهدايا ايله جذيمه طرفنه امل ضمننده
متوجه اولملريله كذركاهلرى اولان سماوه ترابنده بر وادى يه نزول ايدوب كندى مصلحتلرينه مشغول ايكن ناكهان
بر طرفدن عمرو مزبور پيدا اولوب قيافت منكره ايله بونلرك يانلرينه كلوب اوتوردى سن كيمسين ديو سؤال
ايلدكلرنده ابن التنوخيه ديو جواب ايلديلر بونلر اكا التفات ايتميوب يانلرنده اولان جاريه لرينه هكبه دن بر طعام
اخراج ايله ديو امر ايلملريله اولدخى چيقاروب اطعام ايدركن عمرو بكا دخى طعام ويرديو جاريه يه اشارت ايلمكله
اكا دخى بر مقدار طعام اعطا ايلدى بعده جاريه مزبورلره باده ويرركن عمرو باده دن دخى التماس ايلمكله جاريه
لا تطعم العبد الكراع فيطمع فى الذراع ديمكله مثل اولمشدر بعده مرقوملر عمرو وجه تحقيق اوزره ادراك ايلملريله
آلوب جذيمه يه كتورديلر جذيمه عمرو اولديغنى يقين ايدوب دودست محبتله در اغوش وتقبيل ايلدكدنصكره
والده سى يانينه ارسال ايلدى ومالك ايله عقيله بونك مقابلنده بندن هر نه كه مطلوبكز وار ايسه حاصلدر ديمكله

آلوردي كنديسنه نديم ومصاحب اولمغي نياز ايلديلر بو جهتله الى آخر العمر مر كرمنادمه ده برقرار اولديلر وعمرو وي
والده سي جامه ادخال و بدني تنظيف وكيسولري تسريح ايدوب اكنه ملوكانه لباسلر الباس وكردننه بر مجوهر
آلتون طوق كچورمكله جذيمه اول طوقي كورد كده كلام مز بوري ايراد ايلدي وطوق مصدر اولور برنسنه يه كوج
يتوب طاقت كتورمك معناسنه طاقه كبي يقال طاقه يطوقه طوقا وطاقة اذا قدر عليه وطوق اسماندن مالك بن
طوق هرون الرشيد ايامي رجالندندر رحبة الفرات نام بلده صاحبيدر (الاطواق) همزه نك فتحيله هندستان
جوزينك سو دينه دينوركه مسكردر لكن ايچن آدم روزكاره چيقمدقجه نشئه سي معتدل اولور واكر روزكاره
چيقار ايسه سكري افراط ومشتد اولور واعتيادي اولميان آدمك شرب مدامي عقل ودماغني بالكليه تباه وافساد ايدر
حلاوت ونشئه سي بركون باقي اولوب بركوندنصكره سركه كبي اكشي اولور (الطوقة) تمره وزننده در شت وغليظ
اراضي ارالغنده واقع يومشق ودوز ودكرمي ارضه دينور (الطاق) كره دينوركه مقوس بنادن عبارتدر قنطره
وديوانخانه و پنجره كمرلري كبي جمعي طاقات كلور وطيقان كلور طانك كسريله يقال بني طاقا وهو ماعطف
من الابنية ❊ شارحك بيانته كوره بونده ومعاني آتيه ده تاي معربيدر وطاق بركونه ثوبه دينوركه مراد بوقلي خرقه
وقفتان مقوله سيدر و باشه اورتدكلري شال مقوله سنه دينور طيلسان معناسنه على قول يشل اولانه مخصوصدر
وسبيستان ايالتنده بر بلده آديدر وطبرستانده برحصن آديدر شيطان الطاق لقبيله ملقب اولان محمد بن النعمان
آنده سياكن اولمشيدي غلاة شيعه دن شيطانيه ديدكلري طائفه مسفورك اصحابيدر وطاق طاغك برون كبي
سيوري يلوب چيقمش اوجنه دينور كذلك قبودن سوه لوب چيقان سيوري قيايه دينور و كمينك كوپشته سي
تخته لري بينك ارالغندن طشره سوه لوب چيقان تخته يه واغاجه دينور وطاق تك معناسنه در كه چفت مقابليدر
يقال طاق نعل اى فرد منه وايلك برقاتنه دينور ودسته معناسنه در يقال طاقة ريحان اي شعبة منه (الطائق)
بودخي طاغك برطرفه سيوري يلوب چيقان اوجنه دينور (طايقان) بلخ قصباتندن برقريه در (التطويق) بركسنه يه
برايش تكليف ايلك معناسنه در تقول طوقتكه تطويقا اى كلفتكه واقدار ايلك معناسنه در تقول طوقني الله
اداء حقه اي قواني عليه وتطويق نفس تطويع كبي برآدمك نفسي برايشي كنديسنه تسهيل وترخيص ايلسنك
معناسنه دركه بو ايش آساندر تمشيت ويره بيلورسن ديه رك تشجيع واغرا وتسويل ايلكدن عبارتدر يقال طوقت له
نفسه اي طوعت يعني رخصت وسهلت و بومه طوق كچرمك معناسنه در كرك حلي اولسون وكرك تيمور مقوله سي
اولسون ومنه قرئ قوله تعالى ❊ وعلى الذين يطوقونه ❊ اى يجعل كالطوق في اعناقهم من التطويق وقرئ
يطوقونه اصله يتطوقونه من التطوق قلبت التاء طاء وادغمت كقولهم اطير يطير اصله تطير يتطير وقرئ يطيقونه
اصله يطيوقونه قلبت الواو ياء وقرئ يطيقونه بفتح الياء والطاء والياء المشددتين اصله يتطيوقونه وزنه يتفيعلونه
قلبت الواو ياء والتاء طاء (المطوقة) معظمه وزننده بوني قدرتدن طوقلي كوكرجين قوشنه دينوركه بدننك
رنكنه مخالف اولور يقال حمامة مطوقة اى ذات الطوق و بوني كنديدن طوقلي بولك شبهه يه اطلاق اولنور
(الاطاقة) همزه نك كسريله برنسنه يه كوج يتوب قادر اولمق معناسنه دركه طاقت كتورمك تعبير اولنور يقال اطاق
الشئ واطاق عليه اذا قدر بو معنادن اسم طاقه در تاب وتوان معناسنه تقول مالي طاقة به اي قدرة (الطهق) نهق
وزننده تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال طهق الرجل طهقا من الباب الثالث اذا مشي سريعا ❊ فصـــل العين
(العبق) فتحتينله و (العباقة) حماقه وزننده و (العباقية) كراهيه وزننده بدنه مشك وعنبر مقوله سي طيب سيڭوب
ياپشمق معناسنه در يقال عبق به الطيب عبقا وعباقة وعباقية من الباب الرابع اذا لزق به و بر برده مقيم اولمق معناسنه
مستعملدر يقال عبق بالمكان اذا اقام به و برنسنه يه يك دوكشون حريص اولمق معناسنه مستعملدر يقال عبق به
اذا اولع (العبق) كتف وزننده شول آدمه دينوركه برمقدارجه طيب سورنديكده رايحه سي برمدت بدنندن
كتميوب قالور اوله مؤنثي عبقه در يقال رجل عبق وامرأة عبقة اذا تطيبا بادنى طيب لم يذهب عنهما اياما (العبقة)
فتحاتله ياغ طولو منده قالمش ياغ بيلا شغنه دينور يقال مافي النحي عبقة اي وضر السمن (عبق) فتحتينله ابواسحق
اسمعيل بن عمر العبقي نام محدثك جدي اسميدر (العباقاء) عينك فتحيله شول كسبه يه دينوركه طوتقال كبي ياپشه
ياپشوب ايرلمز اوله مبرم دلنجي كبي يقال رجل عباقاء اي يلزق بك (العباقية) ثمانيه وزننده مصدر ذكر اولنديغي
ومكار خدعه كار آفت وعيار كسبه يه اطلاق اولنور مكر وشري ناسه ياپشوب قالديغي تصور ينه مبنيدر يقال فلان
عباقية اي مكار داهية وشول ياره اثرينه دينوركه چهره نك كورينان يرنده قالمش اوله وعباقيه جلي جنسندن براغاجك
اسميدر و بك طرار وعيار اوغري يه دينور يقال لص عباقية اى خارب (العيقاء) عينك و بانك فتحيله و (العيقه

هایله کسکین پنجه لو طوشنجل قوشنه دینور یقال عقاب عبنقاء وعبنقاة ای عقباة (العبقان) عینك وبای مشدده نك کسریله و (العبقانة) هایله بدخوی و بد مشرب آدمه دینور یقال رجل عبقآن ربقآن ورجل وامرأة عبقآنة ربقآنة ای سیء الخلق بو راده ربقان اتباعدر (الاعبنقاء) اسلنقاء وزننده برکسه آفت ومکار اولمق علی قول بدخوی اولمق معناسنه در یقال اعبنقی الغلام اذا صار داهیة اوساء خلقه (التعبیق) تفعیل وزننده خوش رایحه یایمق معناسنه در یقال عبق الرجل رایحة الطیب اذا ذکیها (العتق) عینك کسریله کرم وحسن وجمال واصالت ونجابت وشرف وشان معنالرینه در یقال به عتق ای کرم وجمال ونجابة وشرف * مؤلفك بصائرده بیاننه کوره اصل عتق ماده سی قدم معناسنه در که فارسیده دیرینه وترکیده چوقدانکی تعبیر اولنور وقدم دخی زمان ومکان ورتبه جهتلریله متصوردر بو جهتله قدیم نسنه یه وکریم وجمیل ونجیب وشریف کمسه لره ورقیتدن خالی اولان کمسه یه عتیق اطلاق اولنور انتهی وعتق کشی زاده لك حریت معناسنه در وقول آزاد اولمق معناسنه در بونده عینك فتحیله ده لغتدر علی قول فتحله مصدر وکسر ایله اسمدر که آزادلق معناسنه در (العتاق) و (العتاقة) عینلرك فتحیله بونلرده عتق کبی قول آزاد اولمق معناسنه در یقال عتق العبد عتقا وعتاقا وعتاقة من الباب الثانی اذا خرج عن الرق فهو عتیق وعاتق * شارحك مصباحدن نقلنه کوره بو معناده عتق بنفسه متعدی اولمز فلا یقال عتقته پس مجهول صیغه سیله عتق العبد دیمك صحیح اولمز کذلك افعال بابندن بو معناده لازم کلمز بلکه ثلاثی لازم وافعال بابی متعدیدر انکیچون معتوق دینیوب عتیق وعاتق ومعتق دینور وعتیق مؤنثده ده وصف اولور وعتق بر آدمك دریسی سرد ودرشت ایکن بعض علاج سببیله یوفقلوب نازك اولمق معناسنه مستعملدر یقال عتق فلان وعتق بعد استعلاج عتقا وعتقا وعتاقة من الباب الثانی والخامس اذا رقت بشرته بعد الجفاء والغلظ وبرکسه اوزره یمین واجب اولمق معناسنه در یقال عتقت الیمین علیه اذا وجبت وطوارتاولنوب یرار اولمق معناسنه در یقال عتق ماله اذا اصلح وآت ایلرو یچوب قورتلمق معناسنه در یقال عتق الفرس اذا سبق فنجا وعتاقه برنسنه اسکی وقدیم اولمق معناسنه در یقال عتق الشیء وعتق عتاقة من الباب الخامس والاول اذا قدم وشراب یللیوب نشئه دار اولمق معناسنه مستعملدر یقال عتقت الخمر عتاقة اذا حسنت وقدمت وقزیکی یتشمك معناسنه در که هنوز تملك زوج قیدندن آزاده لکی حالدر یقال عتقت الجاریة عتقا من الباب الخامس اذا صارت عاتقا وعتق عینك فتحیله اصرمق معناسنه در اثر ابقا ایلدیکنه مبنی در یقال عتقه بفیه عتقا من الباب الاول اذا عضه وطواری خوشجه تیمار ورعایتیله ایو ویرار ایلمك معناسنه در یقال عتق المال اذا اصلحه وطوار کندوسی صلاحیت بولمق معناسنه ده کلمکله بو معناده متعدی ولازم اولور یقال عتق المال هو اذا صلح وبو تکرار دکلدر زیرا سابق باب ثانیدن بواولدندر وآت سائرلری تقدم ایلمك معناسنه در یقال عتق الفرس عتقا من الباب المزبور اذا تقدم ثمه که باب ثانیدن دخی کلور که آنفا ذکر اولندی (العتق) عینك ضمیله عتیق وعاتق لفظلرندن جمع اولور (العتیق) امیر وزننده و (العاتق) حائض وزننده آزاد اولمش قوله دینور شارحك بیاننه کوره عاتق باب ثانیدن لازمك وصفیدر که حائض کبی نسب اوزره در آزادلو دیمك اولور وعتیق مفعول معناسنه در که آزاد اولمش دیمك اولور انتهی * لکن مؤلف اعتاق ذیلنده دخی فهو معتق وعتیق عنوانیله رسم ایلمکله ظاهرا غیر قیاس اوزره اعتاقدن دخی کلسی ملحوظدر وعتیقك جمعی عتقاء کلور کرماء وزننده ومؤنثه دخی وصف اولور یقال عبد عتیق وامة عتیق ویقال عتیقة وعتیقه نك جمعی عتائق کلور ویقال هو مولی عتاقة ومولی عتیق ومولاة عتیقة یعنی آزادلو قول وجاریه در مولی کلمه سی عتق ایدن افندی یه اطلاق اولندیغی کبی عتق اولنان قوله ده اطلاق اولنور وعتیق قدیم اولان شیئه دینور وبیت عتیق کعبهٔ معظمه یه اطلاق اولنور شرفها الله تعالی وسبب تسمیه سنده وجوه عدیده بیان ایلدیلر اولا روی زمینده اك اول وضع وطرح اولنان بیت اولدیغنه مبنی در وعند البعض طوفانده آسمانه رفع اولنمغله قید غرقدن عتیق وآزاد اولدیغی وجه تسمیه در وعلی قول مطلقا تسلط واستیلاء جبابره دن معتق اولدیغنه مبنی در یاخود حبشه نك یعنی ملك حبشه طرفندن سوء قصد ایله هجوم ایدن ابرهه نك تسلطندن معتق اولدیغیچوندر ابابیل وفیل قصه سی معلومدر یاخود کعبهٔ معظمه یه برکسه مالك اولیوب حر الاصل اولمسی باعث تسمیه در وعتیق بر جنس ارکك خرما اغاجنه دینور که آندن آشیلنان اغاجك خرماسی اصلا دوکلمز وعتیق صویه وشیره یه وشرابه اطلاق اولنور یقال سقاه عتیقا ای ماء وطلاء وشرابا وخرمانك علیدر وسوده اطلاق اولنور وهر شیئك کزیده سنه وخیارینه اطلاق اولنور وعتیق صدیق اکبر رضی الله عنه حضرتلرینك لقبلریدر حسن وجماللرینه مبنی یاخود حضرتلری

لسان شریف حضرت نبویدن علیه السلام ❊ من اراد ان ینظر الی عتیق من النار فلینظر الی ابی بکر ❊ حدیث
شریفی صادرا ولدیغنه مبنی دریاخود والده لرینك تسمیه لریدر ❊ مترجم دیرکه عقب ولادتده والدهلری قوجاغنه آلوب
بیت عتیقه کتوروب یارب اعتق هذا من الموت فهبه لی دعاسیله طول عمری ایچون نیازمند اولدقده انطاق الهی ایله
زکننك برندن ❊ یاامة الرحمن بالتحقیق ❊ فزت بحمل الولد العتیق ❊ یعرف فی التوراة بالصدیق ❊ ارجوزه سی
والده سنك وسائر حضارك مسموعلری اولدیغی سبب تلقیب اولمشدر وعند البعض اسم اصلیسی عتیق در انتهی
وعتیق بن یعقوب وعتیق بن سلمه وعتیق بن هشام وعتیق بن عبدالله المصری وعتیق بن محمد بن هارون وعتیق بن
عبدالرحمن وعتیق بن موسی وعتیق بن محمد القیروانی وولد مکرملری محدثلردر وابوعتیق محمد بن عبدالرحمن
بن ابی بکر وابوعتیق عبدالرحمن بن جابر بن عبدالله تابعیلردر وابن ابی عتیق رواة حدیثدن برماجن معروفدر
تابعین طبقه سندندر وعتیق یللمش خمره اطلاق اولنور یقال راح عتیق وعتیقة ای قدیم وصویی پاك آته اطلاق
اولنور یقال فرس عتیق ای رائع وبعضلر دیدیکه عتق لفظی عینك کسری وضمیله خمر وتمر کبی جمادات وموانه
وصف اولورنته که قدم لفظی موات وحیوانه عموما وصف اولور پس فرس عتیق دینیوب خمر عتیق دینور وخمر قدیم
وفرس قدیم دینور وعتیق دریسی سرد ودرشت ایکن بعض معالجه ایله یوفقلوب نازك اولمش آدمه دینور یقال
رجل عتیق ای الرقیق البشرة بعد الجفاء والغلظ (العاتق) آزادلو قوله دینور که ذکر اولندی ویللمش نشئه لو
بادهیه دینور عتیق کبی وککبش طواوهه دینور یقال زق عاتق ای واسع ویکی یتشمش تازه قزه دینور یقال
هی عاتق ای شابة اول ما ادرکت وهنوز اره وارمامش قزه دینور علی قول اورته جه یعنی کرچه یتشوب وهنوز اره
وارمامش اولوب لکن وقتی دخی کذران ایلمامش اوله بونلر ازواج تحت تملکی قیدندن هنوز آزاده اولدقلری
ملاحظه سیله ذرو وصف خاصدر یقال جاریة عاتق ای لم تتزوج اوهی التی بین الادراك والتعنس وعاتق
اموزده رداء وشال وضع اولنان عضوه دینور علی قول اموز باشیله بیونك اراغنه دینور ترکیده چکین تعبیر اولنور
وبومذکردر بعضا مؤنث اولور یقال حمله علی عاتقه وهو موضع الرداء من المنکب اوما بین المنکب والعنق ❊ شارحك
بیانه کوره تقدم معناسندندر وعاتق قرارمش اسکی بایه اطلاق اولنور عاتقنه دخی دینور وهنوز اوچغه باشلمش
قوش یاوریسنه علی قول هنوز قوتلنمامش بغرتلق وکوکرجن پلازینه دینور وعاتق لفظنك جمعی عواتق کلور
کواهل کبی (العتیقة) سفینه وزننده آزاد اولمش جاریهیه دینور نته که ذکر اولندی یقال امة عتیق وعتیقة واماء
عتائق واسکی نسنهیه دینور تأنیثی موصوفه ناظردر وعربلرك قنطرة عتیقة وجدید دیدکلرینك وجهی بوراده
عتیقه عاتقه معناسنه درکه نسب اوزره درذی عتق معناسنه در وجدید لفظی مفعول معناسنه اولدیغندن
هاء ادخال اولنمامشدر مابه الفعل ایله ماوقع له الفعل بینی تفریق ایچون (الاعتاق) همزهنك کسریله قول آزاد
ایلمك معناسنهدر یقال اعتقه اذا اخرجه عن الرق وذلك معتق وعتیق وراکب آتی سرعت ایتدیروب ایلری
کچورمك معناسنهدرکه کروهدن قورتاروب آزاد ایلمش اولور یقال اعتق فرسه اذا اعجلها وانجاها واسکی
قیویی قازوب دیوارینی طاشله اورمك معناسنهدر یقال اعتق قلیبه اذا حفرها وطواها وطواری کوزلجه تقید
وتیمار ایله تاولندروب اصلاح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اعتق المال اذا اصلحه وبریری حوزه ضبطه
کچوروب ملك ایدنمك معناسنه مستعملدر یقال اعتق موضعه اذا حازه فصارله (المعتق) مکرم وزننده اعتاق
اولنمش قوله دینور عتیق کبی ❊ شارح دیرکه معتوق دیمك جائز دکلدر زیرا ثلاثی وجه مذکور اوزره همان لازمدر
مزید متعدیدر پس آزاد ایدنه معتق وآزاد اولنه معتق وعتیق دینور ❊ ومؤلفك عتیق لفظنی تکراری ظاهرا بوکه
اشارتدر انتهی (مولی عتاقه) اضافتله (ومولی عتیق) کذلك اضافتله ازاد اولمش قولك آزاد ایدن افندیسنه
دینورکه آخر عصبات سببیهدر اشبو مولی لفظی افندییه اطلاق اولندیغی کبی آزاد اولمش قوله دخی اطلاق اولنور
پس مولی عتاقه اضافتله ایکی طرفه دخی صالحدر ومولی عتیق اضافتله افندی طرفنه صالحدر ووصفیتله
آزادهقول طرفنه صالحدر کذلك مولاة عتیق ومولاة عتیقه اضافتله قولی وجاریهیی آزاد ایدن سیدهیه اطلاق
اولنور ومولاة عتیقة وصفیتله آزاده اولان جاریهیه اطلاق اولنور بعض نسخهده اضافتله وبعضده اعرابله
مضبوط اولمغله وجهین مذکورینه نسبتله ایکیسیده صحیحدر وفرائضده مولی العتاقه دن مراد افندیسیدر
(عتیق) زبیر وزننده اعلام ناسدندر عتیق بن محمد الجرشی وعتیق بن احمد بن حامد وعتیق بن عامر المنجع
وبکیر بن عتیق ونصر بن عتیق والغضور بن عتیق وعلی بن عتیق واحمد ومحمد ابنا عتیق محدثلردر (العتقیون)
زفریون وزننده عتقایه منسوب اولانلردرکه الف تخفیف اولنمشدر مراد اصحاب دن عبدالله بن بشر ومحدثیندن حارث بن

مطلب

سعید وقاضیء تدمر عبد الرحمن بن الفضل وامام مالك اصحابندن عبد الرحمن بن قاسمدر (العتقاء) کرماء وزننده
عتیق لفظندن جمعدرکه ذکر اولندی وعتقـاء کلمه‌سی که اشبو ❋ الطلقاء من قریش والعتقاء من ثقیف بعضهم
اولیاء بعض فی الدنیـا والاخرة ❋ حدیثنده واقعدر مرادیوم فتح مکه ده بعـد الاسر والاسترقاق سبیللری تخلیه
اولنانلردر نته که طلقاء حیطهٔ اسر واسترقاقه کیرمشیکن رعایتـا اطلاق اولنانلردر وعتقاء قبـائل متعـدده دن
برجمـاعتدر بجر قبیله سندن حمیر وسعید قبیله سندن عشیره وکنانه دن مضر و بونلردن بشقه نیجه اشخاصدن
عبارتدر ومسجد العتقاء مصرده برجامعدر مذکور عبد الرحمن بن قاسم که امام مالك صاحبیدر آنك بنا کرده سیدر
(العناق) کتاب وزننده برنجی قوشلره اطلاق اولنور مفردی عنیق دروصوبی پالك نجیب آتلره اطلاق اولنور یقـال
خیل عناق ای نجائب (العتایق) ایکی قریه اسمیدر بری نهر عیسی و بریسی حله٭ مزیدیه شرقیسنده در (العتاق
غراب وزننده بودخی یللمش اسکی باده یه دینور (التعتیق) تفعیل وزننده اسکتمك معناسنه دریقـال عتق الثوب
ضد جد ده واصرمق معناسنه دریقال عتقه اذا عضه (المعتقة) معظمه وزننده بردزلو عطر اسمیدر و یللانمش
اسکی خمره وصف اولور یقال خمر معتقة ای قدیمة (العتق) عینك کسری وضمتبنـله برجنس شجر اسمیـدرکه
آندن یای اتخاذ اولنور (العثق) عینك وثای مثلثه نك فتحیله برجنس شجر اسمیدر مفردی عثقه دروعثق الطریق
یولك جاده سنه دینور تقول اخذنا عثق الطریق ای جادته (العثقة) فتحاتله بوللق وآبادان ونعمت وحاصلاتی فراوان
ارضه دینور یقال امست الارض عثقة ای مخصبة (الاعثـاق) همزه نك کسریله بریرا وجوزلق و بوللق نعمتلو
برکتلو اولمق معناسنه دریقال اعثقت الارض اذا اخصبت (المتعثق) متفرق وزننده و (المنعثق) منعقد وزننده
بری برینه قارشمش کیرشمش سحـابه دینور یقال سحاب متعثق ومنعثق اذا اختلط بعضه ببعض (العیـد سوق
حیزبون وزننده بربوجك آدیدر (العدق) عینك فتحی ودالك سکونیله جمع ایلمك معنا سـنه دریقـال عدقه عدقا
من الباب الثانی اذا جمعه و یقینا بیلمدیکی نسنه حقنـده ظن وتخمینله سوزآتمق معنـاسنه دریقال عـدق بظنه
اذا رجم به موجها رأیه الی مالا یستیقنه و برنسنه اراشدررکبی حوضك اطرافنه ال صوقوب بری اوته کزدرمك
معناسنه دریقـال عدق یده اذا ادخلها فی نواحی الحوض کطالب شیء (التعـدیق) تفعیل وزننده بودخی یقینی
اولمدیغی نسنه حقنده مجرد رأی خودیله ظن وتخمین ایده‌رك سوزآتمق معناسنه‌در یقـال عـدق بظنه بمعنی
عدق (العدق) فتحتینله عدق ایله ایکی معناده دخی مرادفدر یقال عدق بظنه عدقا من الباب الرابع بمعنی عدق
وعدق یده بمعنی عدق فی نواحی الحوض (الاعداق) همزه نك کسریله بودخی نسنه اراشدررکبی حوض اطرافنه
ال صوقوب بری اوته کزدرمك معناسنه دریقال اعدق یده بمعنی عدق (العودقة) حوقله وزننده اعداق معناسنه در
وعودقه اسم اولور عودق کبی که قیودن قوغه چیقاره جق چنکاله دینور وکاعدوقه دخی دینور جمعی عدق کلور
کتب وزننده وعدقه دخی دینور فتحاتله بونك جمعی عـدق در فتحتینله وعودقـه اوجی چنکللو برتیموره دینورکه
قورد صید ایدنلرا کابرپاره ات صاپلیوب یره دیکرلر قورد کلوب انی قاوره یجه بوغازینه صاپلنوب قالمغله کلوب
اخذ ایدرلر (العادق) بللو و پا بدار اوله‌رق رأی وفکری اولمیان آدمه دینور که رأی واخذ اوزره قرار ایده میوب
دائما تلوین وتحویل ذهن ایدر اوله یقال رجل عادق الرأی ای لیس له صبور یصیر الیـه (العذق) عینك فتحی
وذال معجمه نك سکونیـله بمثلی خرما آغاجنه دینور جمعی اعذق وعـذاق کلور عینك کسریله وعـذق مصدر
اولور دوه سوریسندن بوغوری قوغوب سوری یی برارایه طوپلمق معنـاسنه یقال عذق الفحل عن الابل عـذقا
من الباب الثـانی اذادفع عنها وحواها وقیونه کندی رنکنه مخالف برنسنه ایله نشان ایلمك معنا سـنه دریقـال
عذق الشاة اذا وسمها بالعذقة و برکسه یه برعیب وتهمت اسناد ایلمك یاخود حقنده بدسوز سویلمك معناسنه مستعملدر
یقـال عذق فلانا بشر اوقبیح اذارماه به و برشیئی برنسـنه یه نسبت ایلمك معنـاسنه دریقـال عذقـه الی کذا
اذانسبه ودوه اسهال ایلمك معناسنه دریقـال عذق البعیر اذاثلط ومکـه آیریغی دیدکاری اوتك بمشی بلورمك
معناسنه دریقال عذق الاذخر اذاظهرت ثمرته (العذق) عینك کسریله خرما سالقمنه دینور کذلك اوزم سالقمنه
یاخود خرماسی یاخود اوزمی اکل اولنمش سـالقم چوبنه دینور جمعی اعذاق وعذق کلور ضمتبنله یقـال قطع
عذق النخل والعنب وهو القنو من النخل والعنقود من العنب اواذا اکل ما علیه وعذق مدینه ده بنی امیة بن زیده
مخصوص برقله نك اسمیدر وعز ومجد ورفعت معناسنه مستعملدر یقـال فی بنی فلان عـذق قدیم ای عز ومجـد
وچاللو اغاج دالنه دینور (خبراء العذق) خانك فتحی وعذق عنب یاخود جبل وزننده صمان ناحیه سنده برموضعدر
آنده قتی وافرسدر اغاجی وجابجا میاه کثیره واردر (العذقة) عینك فتحی وکسریله قیونك رنکنه مخالف شول نشانه

دینورکه سلوك قیونلرینه قارشوب ضایع اولمامق ایچون بیونته تعلیق ایدرلر (الاعذاق) همزه‌نك کسریله بودخی
قیونه عذقه تعلیق ایلمك معناسنه‌در یقال اعذق الشاة بمعنی عذقها ومکه ایریغی یلشق ویرمك معناسنه‌در
یقال اعذق الاذخر اذا ظهرت ثمرته (الاعتذاق) افتعال وزننده باشه صاریلان دلبندك ایکی اوجنی بردن ارقه‌یه
صالقدرمق معناسنه‌در یقال اعتذق الرجل اذا اسبل لعمامته عذبتین من خلف وبرکسنه‌یی برنسنه‌یه
مخصوص قلمق معناسنه‌در یقال اعتذق فلانا بکذا اذا اختصه به ودوه‌یه کندی لونته مخالف نشان ایلمك معناسنه‌در
یقال اعتذق بکرة من الابل اذا اعلم علیها لیقبضها یعنی سوریك ایچندن برکنج دوه‌یی کندی اشتراء وقبض ایلمك
ایچون نشانلدی (العذقانة) شیطانه وزننده دلی زفیر بدزبان عورته دینور یقال امرأة عذقانة ای سلیطة (العذق
کتف وزننده اوزوچیره دست الی هرشیئه یاقشور آدمه دینور یقال رجل عذق ای لبق ورایحه‌سی تیز طیبه
دینور یقال طیب عذق ای ذکی (التعذلق) تدحرج وزننده دوزیوریموب ایکی یکا حرکت ایده‌رك یوریمك
معناسنه‌در یقال تعذلق فی مشیه اذا مشی متحرکا (العذلوق) عصفور وزننده جست وچالاك وسبکروح
اوغلانه دینور ذعلوق کبی (العرق) فتحتینله ذی روح قسمنك کوده‌سی دریسندن صیزوب چیقان رطوبته
دینورکه تر تعبیر اولنور سائر نسنه‌لرك تری بالاستعاره استعمال اولنور یقال مسح عرقه وهو رشح جلد الانسان
ودیواردن صیزوب چیقان رطوبته اطلاق اولنور وعوض وثوابه علی قول قلیلنه اطلاق اولنور یقال اتخذت
عنده یدا بیضاء واخری خضراء فانلت منه عرقا ای ثوابا ونفعا وسوده اطلاق اولنورمه‌یه کانجه طمرلردن ترشح
ایلدیکیچون ودیوار صره‌سنه وقورینه دینور یقال بنی البانی عرقا او عرقین وعرقة وعرقتین ای صفا
وصفین وطاغك یوره‌سنده اولان یوللره اطلاق اولنور وصره صره دوه ایزلرینه اطلاق اولنور وعرق
التمر خرما یکمرینه دینور وعرق قوری اوزومه دینور زبیب معناسنه وذوه‌نك دولنه دینور نتاج الابل
معناسنه ونفع وفائده‌یه اطلاق اولنور تقول ما اصبت منه عرقا ای نفعا وصره وازدی طوران آتلره
وقوشلره اطلاق اولنور وقطار اللقاهر نسنه‌نك صره‌سنه وطابورینه دینور وخرما یپراغندن حصیر طرزنده
یاپلمش نسنه‌یه دینور بوکوب زنبیل یاپمزدن مقدم علی قول زنبیله دینور بونده رانك سکونیله ده لغتدر
وآت قسمنك مضمار اوزونه کیدرکبی برباش سکرتمسنه دینور یقال جری الفرس عرقا ای شوطا وطلقا وعرق
القربه شدت بدن ومحنت ومشقتدن کنایه‌در زیرا قربه ترلدکده رایحه‌سی بد وخبیث اولور یاخود قربه‌ده فی نفس الامر
عرق متصور اولمامغله کویا که محال نسنه‌یی متکلف اولور یاخود عرق القربه‌دن مراد قربه‌نك منفعتی یعنی ترشح
ایدن صوییدرکویا اول کسنه بغایت تعب ومحنته اوغرایوب ویانده وبراسهل محلده دخی صو اولمامغله مسافه
بعیده‌ده واقع قربه‌نك صوینه واروب دفع حرارت ایلمکه محتاج اولمشدر یاخود عرق القربه دیدکلری خرما
یپراغندن اورلمش حصیر طرزنده نسنه‌درکه طلو قربه کتورن آدم آنی کوکسنه طایایوب قربه‌یی آنك اوزرندن
آلور یاخود طلو واغر قربه‌یی کوتورن کسنه‌نه کونه ثقلت چکوب عرق ریز اولور ایسه اول کونه رنج ومشقته اوغرامقدن
کنایه‌در والحاصل بین العرب عرق القربه مثلدر تقول لقیت منه عرق القربة ای الشدة والجهود والمشقة
وعرق مصدر اولور ترلمك معناسنه یقال عرق الرجل عرقا من الباب الرابع اذا ترشح جلده واوشنمك کاهل
اولمق معناسنه‌در یقال عرق الرجل اذا کسل (العرق) صرد وزننده چوق ترلین شخصه دینور یقال رجل
عرق ای کثیر العرق واشبو عرق کلمه‌سی که صرد وزننده درمبالغه معناسنده مطرددکلدر اما عرقه کلمه‌سی که
همزه وزننده درمبالغه‌ده مطرددر زیرا فعله علی الاطلاق ثلاثی مجرد فعلنده مطرددر ضحکه کبی که کوله‌کن
آدمه دینور (العرقة) ثمره وزننده بودخی طاغ یوره‌لرنده اولان اینجه‌جك یوله دینورکه جلق وجغیر تعبیر اولنور
(العرق) کتف وزننده شول سوده دینورکه طولوم ایچره اولوب دوه‌یه یوکلنمکله دوه‌نك تری تشف ایدوب طعمی
بوزلمش اوله یقال لبن عرق اذا فسد طعمه عن عرق البعیر المحمل علیه (العرقة) فرحه وزننده برخاتونك لقبیدرکه
اسمی قلابه ایدی کتابه وزننده مزبوره‌نك اوغلو حبان بن العرقه‌درکه خندق غزوه سنده سعد بن معاذ رضی الله
عنه حضرتلرینه مشرکین طرفندن رمی سهام ایلمشدر ومزبوره‌یه عرقه ایله تلقیب رایحه‌سی پك خوش اولدیغنه
مبنی‌در (العرقة) فتحاتله دیوار قورلرینك ارالقلرینه اوقوری قوشان اغاجه دینورکه هاطل تعبیر اولنور ودره‌یه
دینورکه تمریفله طوزه تعبیر اولنور یقال ضربه بالعرقة ای بالدرة وطو تسناق بند ایتدکلری یصی قولان طرزنده
باغه دینور جمعی عرق کلور هاسر وعرقات کلور فتحاتله (العرق) غرق وزننده (والمعرق) مقعد وزننده کیك
وزننده اولان اتی یکروب جله‌سنی یمك معناسنه‌در یقال عرق العظم عرقا ومعرقا من الباب الاول اذا اکل ماعلیه

من اللحم ويرسمته كتمك معناسنه‌دن يقال عرق في الارض اذا ذهب وقربه‌يه وآزيق جانطه‌سنه عراق ديكمك
معناسنه‌در يقال عرق المزادة اذا جعل لها عراقا وعرق اتى نمش تكيكه دينور جمعى عراق كلور كتاب وزننده
وعراق كلور غراب وزننده ويولوادردندندر وبعضلر عندنده اتى اوزرنده اولان تكيكه عرق واتى صويلوب اكل اولنمش
عراق دينور غراب وزننده كما سيذكر وعلى قول ايكيسنده ذكر اولنان ايكى معنايه اطلاق اولنور وعرق بر آدمك
كوده سنده اتى آزاولمق معناسنه‌در كما سيذكر وعرق شول يوله دينور كه ناس آندن سلوك وتردد ايده‌رك شاهراه
اولمش اوله يقال اتخذ العرق في ذهابه وهو الطريق يعرقه الناس حتى يستوضح پس بو معروق معناسنه اولور
(العراق) غراب وزننده اتى اكل اولنمش كميكه دينور وبعضلرك قولى آنفا ذكر اولندى (وعراق) وعراقه هايله
صودن نطفه‌يه يعنى صافى‌يه على قول قوغه وقربه ديبلرنده قلان برمقدارجه صويه دينور ويك چوق يغموره
دينور وعراق الغيث يغمور عقبنده بتن اوته دينور يقال ماطيب عراق الغيث اى نباته في اثره (المعرّق) معظم
وزننده كوده سنده اتى آز اولان چلمسز آدمه اطلاق اولنور يقال رجل معرق العظم اى قليل اللحم وآزجه صوايله
ممزوج مشروبه دينور (المعروق) بودخى كوده سنده اتى آزجه چلمسز آدمه دينور يقال عرق الرجل على بناء
المجهول عرقا فهو معروق اى قليل اللحم وآزجه صوقاتلمش مشروبه دينور يقال سقاه معرقا ومعروقا وهو شراب جعل
فيه عرق من الماء اى قليل (العرق) عينك كسريله طمره دينور فارسيده رك دينور بدنده اولور واغاجده اولور كه
كوكنده طمر طرزنده تل تل صچاقلردن عبارتدر هر طرفه سوروب كيدر جمعى عروق واعراق كلور وعراق كلور
عينك كسريله وعرق هر نسنه‌نك اصل وبنيادينه اطلاق اولنور يقال له عرق كريم اى اصل واصلا اوت
بتورمز چوراق يره دينور وشول يوكسك وديك يوقرى غليظ صرپ طاغه دينور كه صرپلغندن تپه‌سنه چيقمق
ممكن اولميه وكوجك طاغه دينمكله ضد اولور وكوده‌يه دينور جسد معناسنه وبر موضع آديدر وسوده دينور
وچوق دوابه ومواشى دولته دينور نتاج كثير معناسنه وحسين بن عبد الجبار نام محدثك لقبيدر وايلغين اغاجى بتن
چوراق يره دينور ويريله اوزون اوزادى يوفقه‌جه قوم يغنه دينور على قول يوكسك مكانه دينور جمعى عروق در
وآزجه نسنه‌يه دينور يقال عرق من الماء اى قليل (ذات عرق) باديه‌ده بر موضعدر حجاج عراقك ميقاتيدر
وعرق بنو حنظلة بن مالكه مخصوص بر وادى اسميدر وبصره‌ده ايكى موضع آديدر ويالكزجه بولنمش طاغك
قطر ينه دينور ويرده قلان اكشى اوت بقيه‌سنه دينور وعبد الرحمن بن عرق واوغلو محمد تابعيندندر وابراهيم
بن محمد بن عرق الحمصى محدثدر واحمد بن يعقوب المقرئ البغدادى ابن اخى العرق ديمكله معروفدر (عرقه
غينك كسريله نشأ مده بر بلده‌در عروة بن مروان المسند ووائلة بن حسن العرقيان كه اعلامدندر اورادندر
مؤلف بونى تكرار ايلمشدر (العروق الصفر) فارسيده زرده چوبه وتركيده صارى اغاج وتحريفله زرده چاو ديدكلرى
كوكك اسميدر على قول هرد ياخود ماميران اسميدر وعند البعض كركم صغير آديدر (العروق البيض) مستعمله
ديدكلرى نبات آديدر كه بوزيدان ديدكلريدر دلكو طشاغى وسموزلك اوتى تعبير اولنور نسوانى مسمن اولمغله
سمورمك ايچون تناول ايدرلر (العروق الحمر) فوه اسميدر كه قزل بويه وقزل كوك ديدكلريدر بوياجيلر استعمال
ايدرلر (العرق) ضمتيله عراق لفظنك كه ذكر قيسنه دينور جمعيدر (العروق) عينك ضميله ديار بنى كلابده سيجانام
صويه قريب برنيجه قزل طپراقدن ييغلمش اويوكلره دينور (العراق) كتاب وزننده قوش يلكنك جوفنه دينور
وبنو سعد يوردنده برنيجه صولره اطلاق اولنور وصو كنارينه على قول اوزون اوزادى قيسنه دينور كذلك
كرزلك قيسنه دينور يقال يمشى في عراق الماء وفي عراق البحر اى شاطئه وكذا شاطئ البحر طولا وقربه‌نك وصو
طولومنك ديبلرينه وضع اولنان كونه ومشينه دينور كه ايكى قات ديكش چكيلور وطابه‌يه دينور كه ديكش اوزرينه
قونيلان مشينه‌در ديكشك كوزلرى طوتلمق ايچون قورلر وعراق يالكزجه طاغك قطرينه دينور ويرده قلان اكشى
وتلولك بقيه‌سنه دينور كه دوه مرعاسندندر ومنه يقال ابل عراقية اى ترعى بقايا الحمض وطرنغى چتب چوره احاطه
ايدن پروازه دينور وعراق الاذن قولاغك پروازى اولان كرتلكدن عبارتدر وعراق الدار فناء داردر كه خانه‌نك
اونو سلدن وحولوسندن عبارتدر وعراق السفره طعام صفره‌سنك پروازينه دينور وعراق الظهر ايرمغك واوقك
شاغى طرفندن منتهاسنه قدر قيسنه دينور وعراق الحشا بطنك كوبكدن يوقرى آق قودى كلان يرلندن عبارتدر كه
وكوداراليغى اولور پروازطرزنده‌در وعراق لفظنك مجموعنده جمعى اعرقه‌در وعرق در عينك ضمى وضمتيله وعراق
بلاد معروفه‌نك اسميدر كه طولا بصره قرينده عبادان نام قصبه‌دن موصل شهرينه وعرضا
قادسيه‌دن حلوان نام بلده‌يه قدر اراضيدن عبارتدر مؤنثدر مذكر دخى اولور وجه تسميه‌سنده اقاويل مختلفه واردر

بعضلر عندنده ارض مرقومه ده خرما وسائر اغاجلر فراوان اولمغله عروقلرینك بری برینه صوقشوب صیق وكور اولمسی باعث تسمیه در یاخود ارض عربی حاشیه و پرواز كبی احاطه واستكفاف ایلدیكندن اطلاق اولندی یاخود عراق المزاده دن مأخوذدر كه ذكر اولندی ارض مرقومه ابادانلقله چول مابیننده واقع اولمغله كویا كه اول ایكی دری ارالغنه دیكیلان قبشینه تشبیه اولندی و بعضلر دیدیكه ارض مز بوره دجله نك وفراتك قیيلرنده واقع اولمغله اطلاق اولندی یاخود عراق ایرانشهر معربیدر كه كثیرة النخل والشجر دیمكدر ✻ مترجم دیر كه ایرانشهر لفظنك بومعنا ایله مناسبتی معلوم دكلدر (العراقان) كوفه ایله بصره یه اطلاق اولنور (العرقوة) عینك فتحی وقافك ضمیله ترقوه وزننده وعینك ضمیله ده جائزدر قوغه نك آغزینه طاقیلان خاچ طرزنده ارقوری ایكی آغاجك بریسنه دینور (العرقوتان) عرقوه نك تثنیه سیدر وشول ایكی آغاجه دینور كه سمر آغاجنك اوك قاشیله آرد قاشنك ارالغنده اولوب آنلری بری برینه قاوشدروب بند ایدرلر جمعی عراقی كلور عینك فتحی وقافك كسریله وعرقوه برده اولان شول یوكسكجه تپه یه دینور كه مزار طاشلقلری طرزنده یغلمش اوله (العرقاة) عینك فتحیله بودخی قوغه نك اغزنده صلیب شكلنده چپریلان ایكی آغاجك برینه دینور وعرقاة عینك فتحی وكسریله اصل وبنیاد معناسنه در علی قول مالك یعنی دواب ومواشی قسمنك اصل ومنشأینه دینور عرقه دخی دینور عینك كسریله وعرقاة وعرقه اغاجك اوموجه سنه وكتوكنه دینور كه اطرافنه سوروب كیدن طمرلر وكوكلر آندن منشعب اولور اویوم دخی دینور اورومه معناسنه ومنه یقال استأصل الله عرقاتهم ای اصلهم واورومتهم پس عرقاتهم لفظنك عینی مفتوح ایدن تابی دخی مفتوح ایدر وبوا كثر استعمالدر زیرا عرقاة لفظی مفرد دروالفی الحاق ایچوندر وعینی مكسورا یدنلر تابی دخی مسكور ایدرلر زیرا بو صورتده عرقه لفظنك جمعی اولمش اولور (ذات العراقی) عینك فتحیله آفت وداهیه یه اطلاق اولنور عراقی مذكوردندر یقال رماه الله بذات العراقی ای الداهیة (عریق) زبیر وزننده بصره ایله بحرین بیننده برموضعدر (عریقه) جهینه وزننده برموضعدر انده بروقعه اولمغله یوم عریقه معروفدر (الاعراق) همزه نك كسریله عراق الكاسنه وارمق معناسنه در یقال اعرق الرجل اذا اتی العراق و بركسه كرم ونجابتده یاخود لؤم ودنائتده صوی واصیل اولمق معناسنه در یقال اعرق فلان اذا صار عریقا فی اللؤم او فی الكرم واغاج كوك صالوب كوكلشمك معناسنه در یقال اعرق الشجر اذا اشتدت عروقه فی الارض وشرابه برمقدار جه صوقاتمق معناسنه یقال اعرق الشراب اذا جعل فیه عرقا من الماء ای قلیلا وقوغه یی طلودن آزجه طولدرمق معناسنه در یقال اعرق فی الدلو اذا جعل الماء فیها دون الملئ (التعریق) اعراق ایله ایكی معنای اخیرده مرادفدر (المعرقه) محسنه وزننده و(المعرقة) محدثه وزننده بحر قلزم ساحلنده مكه دن شامه موصل طریقك اسمیدر كه قریش آندن آمدشد ایدرلر ایدی (المعترق) مفترق وزننده كوده سنده اتی آزجه اولان چلمسز آدمه دینور یقال رجل معترق ای قلیل اللحم نته كه معرق دخی دینور (الاستعراق) كوده ترلمك ایچون تره یاتمق معناسنه در یقال استعرق الرجل اذا تعرض للحر كی یعرق (العوارق) عارقه نك جمعیدر كه كمیكدن اتی كركی كبی كروب اكل ایدنه دینور بو مناسبتله دیشلره اطلاق اولنور وقحط سنه لره اطلاق اولنور انسانك اتنی صیروب اعدام ایلدیكیچون (التعرق) تفعل وزننده كمیكده اولان اتك جمله سنی كیروب یمك معناسنه در یقال تعرق العظم اذا اكل بما فیه وكورش طوتان كسه خصمنك باشنی كندی قولتغی آلتنه قصدروب یقمق معناسنه در یقال صارعه فتعرق ای اخذ رأسه تحت ابطه فصرعه (ابن عرقان) عرفان وزننده عربدن بركسنه در (العرقان) عینك كسریله برموضعدر (عارق) رانك كسریله قیس بن جروة الطائی نام شاعرك لقبیدر اشبو ✻ فان لم نغیر بعض ماقد صنعتم ✻ لانتحین العظم ذوانا عارقه ✻ بیتی باعث تلقیب اولمشدر مصراع ثانیده واقع ذو كلمه سی طی لغتنده الذی معناسنه در (الاعراق) همزه نك فتحیله برموضعدر (العزق) عینك فتحی وزای معجمه نك سكونیله خاصة یری یارمق معناسنه در یقال عزق الارض خاصة عزقا من الباب الثانی اذا شقها وسرعتله یلمك معناسنه در یقال عزق الرجل عزقا من الباب الاول اذا اسرع فی العدو و برخبری محلنه ایصال ایلمیوب عوق وتأخیر ایلمك معناسنه در تقول عزق الخبر عنی اذا حبسه و بركسه یی اوروب سنست وبیمجال بره یماق معناسنه در تقول عزقته ضربا ای اثخنته (المعزق) منبر وزننده و(المعزقة) مكنسه وزننده یر یارجق قازمه یه دینور كه كسركی یاخود آندن بیوجك اولور وبیابه دینور كه خرمن صاورلر (العزق) ضمتینله خرمن صاوران آدملره دینور وبد اخلاق كمسه لره دینور مفردلری عزق در كتف وزننده یقال رجل عزق ای العسر الخلق ورجال عزق بضمتین ای السیئوا الاخلاق (العزق) فتحتینله یاپشمق معناسنه در یقال عزق به عزقا من الباب الرابع اذا لصق به (العزیق) امیر وزننده طاغ ارالقلرنده اولان اوتراقلو دوز یره

دینور (العزاقة) جبانه وزننده و(العزوق) جرول وزننده شام فستغی اغاجنك فستق و یمدیکی سنه ده اولان
یمشنه دینورکه ایچی اولمیوب دباغلر پلاموذکبی آنکله دری دباغت ایدرلر یاخود بشقه براغاج یمشیدرکه بغایت
پچره اولور (المتعزق) متفرق وزننده عزق کبی چیره شك خویلو آدمه دینور (العسیق) زبرج وزننده
برجنس آجی اغاج اسمیدرکه آنکله یاره لره علاج اولنور (العسق) فتحتینله یاپشمق معناسنه در یقال عسق به عسقا
من الباب الرابع اذا لصق به و بر نسنه یه دوشکون اولمق معناسنه در یقال عسق به اذا اولع به و برکسه دن مطلوب اولان
شیئك طلبنده الحاح واقدام ایلمك معناسنه در یقال عسق علیه اذا الح علیه فیما یطلبه وناقه یغوره سورنوب
اوزرینه دوشمك معناسنه در یقال عسقت الناقة علی الفحل اذا اربت علیه و بدخو یلغه وچیره شك مزاجلولغه وتنك
مشربلکه دینور یقال فی خلقه عسق ای التواء وعسر وضیق وظلمته دینور غسق معناسنه وکترخرما اسالقمنك چوپنه
دینور (التعسق) تفعل وزننده عسق ایله اوچ اولکی معناده مرادفدر (الغسق) ضمتینله بورجلولری صیقشدروب
تضییق ایدن آدملره دینور وخرما آشیلیان آشیجی کمسه لره دینور لقاحون معناسنه (العسیقة) سفینه وزننده پك
صولو اولان کترشرابه دینور (العسلق) جعفر وزننده و(العسلق) زبرج وزننده و(العسالق) علابط وزننده
و(العسلق) عملس وزننده سرابه دینورکه بیابانده ایراقدن صو شکلنده مرئی اولان نسنه در وسباعدن قورده دینور وارسلانه
دینور وارکك دوه قوشنه دینور ومطلقا صید وشکار خصوصنده جری ودلیر اولان یرتیجی جانوره دینور وزشت چهره
بداندام قبیح الصوره کمسه یه دینور وخفیف وسبکپا آدمه دینور واوزون بیونلو آدمه دینور ودلکویه دینور مجموعنك
مؤنثی هایله در جمعی عسالقدر (العسنق) قنفذ وزننده اجزاء حسن وجمالی تام وکامل محبوبه دینور یقال غلام
عسنق ای التام الحسن (العشرق) شین معجمه ایله زبرج وزننده اغلاث جنسندن بر نباتدر تخمی بواسیره نافع
وتولیدلبن وتسوید شعر بابنده مفیددر مفردی عشرقه در مفرداتده بونی مر وجنسندن مرماخور ایله بیان ایدرلرکه
تخمنه تخم مرو دیرلر (العشرقة) دحرجه وزننده نبات یاخود زمین یشللنمك معناسنه در یقال عشرق النبت
والارض اذا اخضرا (عشارق) علابط وزننده برآدمك یاخود برموضعك اسمیدر (العشق) عینك کسریله
و(العشق) فتحتینله و(المعشق) مقعد وزننده برکسه نك سودیکی محبوبدن غیری نظرنده دلبر ومحبوب اولمیوب
نظرینی اکا حصر ایلمك علی قول افراط اوزره محبت ایلمکدن عبارتدر عفاف وعصمت جهتیله اولسون کرك فساد
ضمیر ونیت جهتیله اولسون وعند البعض محبك نظری محبوبك عیوبی ونقائصنی کورمز اولوب سراپا عین
جمال مشاهده ایلمکدن عبارتدر یاخود عشق برکونه مرض وسواسیدرکه عاشق کندی فکر واندیشه سنی بعض
صورت حسنه نك استحسانی اوزره تسلیط ایلمکله مرض مزبوری کندی نفسنه جلب ایلمکدن عارض اولور
یقال عشقه عشقا وعشقا ومعشقا من الباب الرابع وهو عجب المحب بمحبوبه اوافراط الحب ویکون فی عفاف
وفی دعارة اوعمی الحس عن ادراك عیوبه اومرض وسواسی یجلبه الی نفسه بتسلیط فکره علی استحسان بعض
الصور قول اوله کوره ترجمه مزلازم معنا تصویری قبیلندندر واطباء عشق امراضدن عد ایلدیلرحتی بقراط
نصف امراضدر وفارابی ثلثان امراضدر دیدی زیرا هم نفسه وهم بدنه متعلقدر وعشق غلیظ الطبع وفاسد
المزاج ووضیع الهمه اولان اشخاصه عارض اولماز دیدیلر ❊ شارحك بیانینه کوره عشقه دیدکلری نباتدن مأخوذدر
و بوندن ابیم کذلك عینك کسریله در (العاشق) عشقه کرفتار آدمه دینور مذکر ومؤنثه وصف اولور مؤنثنده
عاشقه دخی دینور یقال رجل عاشق وامرأة عاشق وعاشقة (التعشق) تفعل وزننده تکلفله اظهار عشق ایلمك
معناسنه در یقال تعشقه اذا تکلفه (العشیق) سکیت وزننده عشق وعلاقه سی کثیر اولان آدمه دینورکه دائما
کوردیکی دلبرلره عاشق واشفته اولور یقال رجل عشیق ای کثیر العشق (العشق) فتحتینله یاپشمق معناسنه در
یقال عشق به عشقا من الباب الرابع اذا لصق به (العشقة) فتحاتله برنوع شجره درکه یشروب کیده رك ایچاوب
صاپصاری اولور جمعی عشقدر جمیع مفرداتده عشقه صارمشق دیدکلری نباتله مفسردرکه اغاجه صارمشوب چیقار
وصارلدیغی اغاجی قوریدر دیو مفسردر (المعشوق) سرمن رأی نام قصبه ده برقصرك اسمیدر ومقیاس مصرده
برموضعك آدیدر (العشق) ضمتینله شکوفه قسمنی خوشجه دیکوب تسویه وتیماری خصوصنده استاد اولان
کمسه لره دینورکه چیچکجی تعبیر اولنور ظاهرا مفردی عشیق یاخود عشوق در (العشنق) عملس وزننده و(العشانق)
علابط وزننده ضخامتی وثقلت وجودی اولمیه رق یاقشقلوجه اوزون بویلو آدمه دینور مؤنثی هایله در جمعی
عشانقه در عینك فتحیله یقال رجل عشنق وعشانق ای طویل لیس بضخم ولا مثقل ویقال امرأة عشنقة
وعشانقة ای کذلك (العصاقة) کراهیه وزننده و(العصاقیة) مدایله غریو وغوغا وشماطه یه [illegible]

ماهذه العصاقية والعصاقياء اى الجلبة واللغط (العطرق) جعفر وزننده بر رجل اسميدر (العفق) عينك فتحى
وفانك سكونيله نابديد اولمق معناسنه در يقال عفق الرجل عفقا من الباب الثانى اذا غاب وضرطه لمق معناسنه در
يقال عفق الحمار اذا ضرط وقامچى ايله چوق اوروب دوكمك معناسنه در يقال عفقه بالسوط اذا ضربه
كثيرا و براز اويوب اويانمق معناسنه در يقال عفق فلان اذا نام قليلا ثم استيقظ و بر ايشى محكم ايلميوب صست
وكوشك طوتمق معناسنه در يقال عفق العمل اذا لم يحكمه واركك مركب ديشى يه چوق آشمق معناسنه در يقال
عفق الحمار اذا اكثر ضرابها نهايه ده مطلق كثرت ضراب ايله مفسر اولمغله ظاهرا بورا ده عفق حمار مثالى
تمثيل محضدر وعفق دوه صويه چوق واروب كلمك معناسنه در يقال عفقت الابل اذا تردّدت الى الماء كثيرا
و بريكدرمك معناسنه در يقال عفق الشئ اذا جمعه و برآدمى برنسنه دن منع ايدوب آليقومق معناسنه در يقال
عفقه عن الامر اذا حبسه ومنعه و برنسنه يى روزكار چالمق معناسنه در يقال عفقت الريح الشئ اذا ضربته وعفق
وعفوق دوه لر مرعايه صاليويرلدكده صاحبيه رق بر دوزه يه طوغرى كتمك معناسنه در يقال عفقت الابل عفقا
وعفوقا اذا ارسلت فى المرعى فمرّت على وجوهها و برآدم كتديكى يردن كيرويه چوق چوق دونوب كلمك معناسنه در
تقول انك لتعفق اى تكثر الرجوع وعفق وعفاق سحاب وكتّاب وزنلرنده ناقه يى چوق صاغمق معناسنه در يقال
عفق الناقة عفقا وعفاقا اذا اكثر حلبها وسرعتله كتمك معناسنه در يقال عفق الرجل عفقا وعفاقا اذا ذهب
سريعا (العافق) برى اوته رجوع وترددى كثير اولان هر شيئه دينور يقال هو عافق اى راجع مختلف كثير التردّد
(المعفاق) محراب وزننده احبابى چوق زيارت ايدن آدمه دينور دائما ذهاب واياب ايلديكيچون يقال رجل معفاق
الزيارة اى كثير الزيارة (العفقة) تمره وزننده نابديد لكه دينور يقال هو يعفق العفقة اى يغبب الغيبة وعفقه
اطفاله مخصوص بردرلو لعب آديدركه طپراغى يغوب متعارفلرى وجه اوزره اويناررلر (عفاق) كتّاب وزننده
ابن مرثى دركه باهله قبيله سندن احدب بن عمرو نام كمسه مربورى برقحط ايامنده اشترا و بريان ايدوب اكل ايلمشدر
(العيفقان) عينك فتحى وفانك ضميله عرفج كبى براوتك اسميدر (الاعفاق) همزه نك كسريله بركمسه اقتضاسى يوغيكن
بيهوده برى يره چوق واروب كلمك معناسنه در يقال اعفق الرجل اذا اكثر الذهاب والمجئ فى غير حاجة (العفق)
ضمتيله سباعدن قوردلره دينور ذئاب معناسنه (عفيق) زبير وزننده اعلامدندر فزع بن عفيق تابعيندندر
(التعفيق) سورى يى كندكارى سمتدن طوپليوب كيرودوندرمك معناسنه در يقال عفق الغنم بعضها على بعض
اذاردها عن وجوهها (المنعفق) فانك فتحيله اسم مكاندر دونه جك يره دينور منعطف معناسنه بعضلر صودن
دونه جك يره تخصيص ايتديلر (الانعفاق) انفعال وزننده برايشه سرعتله قوشوب كتمك معناسنه در يقال
انعفقوا فى حاجتهم اذا مضوا فيها واسرعوا (المعافقة) مفاعله وزننده بركمسه يى الدا تمغه چاليوب دورشمك
معناسنه در يقال عافقه اذا عالجه وخادعه مخادعه معالجه اوزره مرتبدر وقورد كيدوب كلوب سورى يى تباه وافساد
ايلمك معناسنه در يقال عافق الذئب الغنم اذا عاث فيها ذاهبا وجائيا (التعفق) تفعل وزننده صغنمق معناسنه در
يقال تعفق بفلان اذا لاذ (الاعتفاق) افتعال وزننده ارسلان شكاراوزره دونوب صالمق معناسنه در يقال
اعتفق الاسد فريسته اذا اعطف عليها وقلجله چار پشمق معناسنه دركه مشاركت ايچوندر يقال اعتفق القوم بالسيوف
اذا اجتلدوا (معفق) منبر وزننده بر رجل اسميدر (العفلق) جعفر وزننده و (العفلق) عملس وزننده بول وسلبوك
وصوليق فرجه دينور يقال فرج عفلق وعفلق اى واسع رخو وشاشقين و بون و بدنطق عورته دينوركه سويلديكى
كنديسى دخى بيلمز اوله اكا عفلقه دخى دينور عملسه كبى يقال امرأة عفلق وعفلق وعفلقة اى خرقاء سيئة المنطق
(العفلوق) زنبور وزننده احمق و بيفكر آدمه دينور (العقيق) امير وزننده يمنى ديدكلرى قرمزى حجر
اسميدركه معرفدر يمن الكاسنده وبحر روميه سواحلنده بولنور وآنك برنوعى واردركه طوزلنمش اتدن اقان
صو رنكنده يولانق اولوب وخفيجه آق آق خطوطى اولور حجر مرقومله تختم محاربه ومخاصمه هنكامنده خوف
واضطراب قلبى مسكن وذرورى جميع اعضادن دمك انقطاعنى موجبدر وجميع اقسامنك ذرورى ديشلرك
حركت وصفرتى مزيل ومحروقنى طلا تحرك اسنانى دافعدر مفردى عقيقه در جمعى عقايقدر وعقيق دره يه دينور
جمعى اعقه در وسيل صوينى ياردبغى آقندى يه دينور يقال نزلوا فى العقيق اى الوادى وكذا كل مسيل شقه
ماء السيل ومدينه ده و يمامه ده وطائفده وتهامه ده ونجد الكاسنده بر موضع آديدر و بونلردن يشقه الى
قطعه موضعك آديدر وعقيق مولودك صاچنه وتويته دينوركه موى مادرزاد تعبير اولنور كرك انسان وكرك
بهائم اولسون ✱ شارح ديركه عق ماده سى شق وقطع معناسنه موضوعيدر شعر مولود قطع اولنديغنه مبنى

عقيق وعقه وعقيقه اطلاق اولنـدى وعقه فى الاصـل مصدردر دره يه وآقنـدى يه عقيق اطلاقى منشق اولدقلرينه مبنى در يقـال قطع عقيق الولد وهو شعر كل مولود من النـاس والبهايم وجمعى مزبوره عقيق اطلاقى مدار قطع دم اولديغنـه مبنى در (العقة) عينك كسريله بودخى يكى طوغمش مولودك صاچنه وتوينه دينور وعنـد البعض عقه انسان ايله حمار جنسندن اولانه مخصوصدر جمعى عقق كلور عنب وزننـده (العقيقة) سفينه وزننده بودخى مولودك صـاچنه وتويته دينور وايكى ياشـنه وارمش جذعك يوكـنه دينور ومولودك صاچى قيرقلوب ياتراش اولدقده ذبح اولنان قيونه اطلاق اولنور ❊ مترجم ديركه شق معناسندن مأخوذدر ومنه الحديث ❊ الغلام مرتهن بعقيقته ❊ اى ان اباه يحرم شفاعة ولده اذالم يعق عنه وهى الشاة التى تذبح عند حلق شعر المولود رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى دائما قبيح اسملرى حسنه تغيير ايلملريله عقيقه يى دخى نسيكه يه تحويل بيوررديلر وعقيقه نك صفـات وشروطى شرعة الاسلام نام كتابده مفصلا مشروحدر انتهى وعقيقة البرق شمشكك سحـاب ايچره قلان اوزون شماعنه اطلاق اولنور عربلر اكا تشبيهله تابدار قلچلره عقايق اطلاق ايدرلر وعقيقه صوطولومنه وازيق طغارجغنه دينور وايرمغه دينور نهر معناسـنه وتويدن يتيلوب قويرلديغى جيندە صارقى طرزنده قويان بزپارچه‌سنه دينور وسنت اولان چوجغك سنت دربسنه دينور وهوايه طوغرى آتيلان اوقه دينور ❊ شارحك بياننه كوره بو مخصوص اوقدر كه جاهليتده اكا سهم الاعتذار دخى ديرلرايدى عادات جاهليه‌دن ديت قتيله متعلق برماده ضمننده هوايه براوق اتارلرايدى بينلرنده متعـارف اولان وجه اوزره نزول ايدرسه رضـا بياده اولورلرايدى (العقق) صرد وزننده بودخى شمشكك سحـاب ايچره قلان اثرشعاعنه دينور (العق) عينك فتحى وقافك تشـديديله يارمق معنـاسنه در يقـال عقه عقـا من البـاب الاول اذا شقه ومولودك حلق شعرنده عقيقه كسمك معناسنه در يقـال عق عن المولود اذا ذبح عنه وهوايه طوغرى اوق آتمق معناسنه دركه ذكر اولندى يقال عق بالسهم اذا رمى به نحو السماء وعق صفت اولور كما سيذكر (العقوق) قعود وزننده و(المعقة) محبه وزننده ولد پدر ومادرينه عصيان ايلمك معنـاسنه دركه شق عصاى طاعت ايدر يقال عق والده عقوقا ومعقة من الباب الاول ضد بره (العاق) و(العق) عينك فتحيله و(العقق) فتحتينله پدر ومادرينه عاصى اولان ناخلفه دينور ❊ شارح ديركه صواب اولان عقق اولمقدر صرد وزننده كه عاقك معدوليدر عامر وعمر كبى انتهى وعاق لفظنك جمعى عققه در (العقق) ضمتينـله بودخى عاق وعاصى اولان ناخلفه دينور يقـال ولد عاق وعق وعقق اى عاص لوالده (عقاق) قطام وزننده عقوقدن اسمدر پدر ومادره عاصيلغه دينور (العق) و(العقاق) عينلرك ضميله آجى صويه دينور يقال ماء عق وعقاق اى مر (العقوق) صبور وزننده كبه قصراغه دينور قطع عقر وقطع شبهه ايلديكنه ياخود حملى مقطوع ومجزوم اولديغنه مبنى در يقال فرس عقوق اى حامل وكبه اولميان قصراغه دخى كله ضد اولور يقال فرس عقوق اى حائل بعضلر عندنده كبه اولميانه عقوق اطلاقى تفأل جهتيله در جمعى عقق در ضمتينـله وجمع الجمعى عقاق در كتاب وزننده وطلب الابلق العقوق مثلى كه ممتنع الحصول اولان نسنه يى طلب معرضنده ضرب اولنور بلق ماده سنـده بيـان اولندى ونوى العقوق اطلاق ايتدكلرى خرما چكردكى كه بغايت يومشق اولمغله آغزده چيذور كبه آتلرملايمتندن ناشى كوملوب اكل ايتدكلرى ايچون اطلاق اولندى (العقاق) سحاب وزننده و(العقق) فتحتينله قصراق كبه اولمق معنـاسنه در يقال عقت الفرس عقاقا وعققا من البـاب الثانى اذا حملت وعند البعض عقاق سحاب وكتاب وزنلرنده كبه اولان قصراغك بطنده حملنه دينور وعقق يارلمق انشـقاق معناسنه در يقـال عق الشئ يعق كعض يعض عققا اذا انشق (عقه) ثقه وزننده نمر بن قاسط قبيله سـندن بربطن درز وعقه هواده شمشكك اوزون اوزادى شعـاعنه دينور وير اولان درين چقوره دينور (العق) عينـك كسريله بودخى يرده اولان درين چقوره دينور يقـال وقع فى العق والعق اى الحفرة العميقة فى الارض (العقة) عينك ضميله چوجق اوينجاغنه دينور (العقـان) عينك كسريله خرما اغاجنك واوزم اصمه سـنك ديبلرندن سوروب چيقان فلبزلره دينوركه اصلاح ايچون انلرى قطع ايدرلر (الاعقاق) همزه نك كسريله خرما اغاجنك واوزم اصمه سنك ديبلرندن زوائد فليزلر سوروب چيقمق معناسنه در يقال اعقت النخلة او الكرمة اذا اخرجتا العقـان و برنسنه يى آجى قلمق معناسنه در يقال اعقه اذا امره وقصراق كبه قالمق معناسنه در ❊ مؤلف بونى تكرار ايلمشدر يقال اعقت الفرس اذا حملت بو قياس اوزره كبه قصراغه معق ديمك لازم ايدى لكن غير قيـاس اوزره عقوق اطلاق اولنـدى و بونوادردندر ياخود لغت رديه ده معق يه اطلاق اولنمشدر (العواق) عينك فتحى وقافك تشديديله خرما اغاجنك روادفنه دينوركه چورده سنله بيله چيقان

فدا نلرندن عبارتدر تقول اقطع عواق النخل ای رواد فه (العقعق) قد قدوزننده برنوع آق وقاره ایله آلاجه
قوش اسمیدر که صوتی عین وقاف حرفلرینه شبیهدر ترکیده صقصغان دیدکلریدر (الاعتقاق) افتعال
وزننده قلجی قیندن صیرمق معناسنه در یقال اعتق السیف اذا استله وسحاب یاریلوب آچلمق معناسنه در
یقال اعتق السحاب اذا انشق (الانعقاق) انفعال وزننده توز هوایه اغمق معناسنه در یقال انعق الغبار
اذا سطع ودوکم یکشمك معناسنه در یقال انعقت العقدة اذا انشدت ویلوت دفعة صاغانقله بغمور دوکمك
معناسنه در یقال انعقت السحابة اذا تبعجت بالماء ومطلقا یارلمق معناسنه در یقال انعق الشیء اذا انشق
(العلق) فتحتینله ماّمة قانه دینوردم معناسنه علی قول پك قزل قانه یاخود قویو قانه یاخود او یوشق قانه دینور علقه
آندن برقطعه در یقال فی ثوبه علق ای دم او الشدید الحمرة او الغلیظ او الجامد اشبو علق ماده سی یاپشوب ایلشمك
معناسنه موضوعدر ومطلقا ایلشکن ویاپشقان نسنه یه دینور بو راده نسخه لر ایکی کونه در وایکیسی دخی
صحیح ومحتملدر کیمنده وکل ماعلق عبارتیله که مجهول ومشدد اللام اوله رق مرسومدر بوکه کوره مطلقا کندوسنه
ایلشیلوب علاقه اولنان نسنه دیمك اولور وکیمنده علق عنوانده که سمع وزننده در مرقومدر بوکه کوره مطلقا
ایلشکن ویاپشقان نسنه دیمك اولور زیرا فتحتینله فعل فاعل معناسنه کلور لکن بونی ذیلنده والطین الذی یعلق
بالید معناسی مؤیددر واله یاپشقان بالچغه دینور وخصومت لازمه ومحبت لازمه معنالرینه مصدر اولور نکاسیذکر
وعلق سلوك تعبیر اولنان سیاه واوزنجه قورده دینور که اعضایه یاپشدریلور واشجار طوروسندن مواشی
ییدیکی طوروغه دینور ویولك ایشلك یرینه دینور وقیونك بکره ایلشوب ایپی چکریلان نسنه یه دینور و بکره نك
کندیسنه یاخود ایپ وقوغه ومحور کبی جمله ادواتنه اطلاق اولنور یاخود بکره یه تعلیق اولنان ایپه دینور
وعشق ومحبت ایلك معناسنه در علاقه کبی کاسیذکر وعلق القربة عرق القربه معناسنه در که شدت ومحنتدن کنایه در
یقال وقع فی علق القربة ای عرقها وعلق برایشی ایشلمکه باشلیوب وآنك اوزرینه اولمق معناسنه در یقال
علق یفعل کذا ای طفق وبیلك معناسنه در یقال علق امره علقا من الباب الرابع اذا علمه وبرنسنه یه ایلشوب
طوتلمق معناسنه در ومنه المثل علقت معالقها وصر الجندب ومثل مزبور صر ماده سنده بیان اولندی
مترجم دیرکه کرچه مؤلف مادۀ مزبوره یه احاله ایلدی لکن آنده بردرلو تعرض ایلدی اصلی بودرکه برقیوقربنده
بورد طوتمش برکسه برکون اول قیویه واروب ایپنی قیونك ایپنه بند ایلدکده نصکره قیو صاحبنه واروب حق جوار
ادعاسنده اولدی قیو صاحبی سیندن سؤال ایلدکده ایپنی قیوسنك ایپنه بند ایلدیکنی اخبار ایلدی قیو صاحبی
بونی ایشتدکده نه بیانه سویلرسن ایپکی آلوب بوسمتدن برطرف اول دیو استثقال ایلدکده مزبور کلام مرقومی
ایراد ایلدی یعنی قیونك صوچکه جك آلتی یاغلنوب وجندب اوتمکه باشلدی که حرارت ایامدن کنایه در پس بکا نورادن
ارتحال امر محالدر دیمکدر برکسه کندی ایشنه کماینبغی متانت واستحکام ویردکده ضرب اولنور وبعضلر
جف القلم مثلنك معرضنده ضرب ایتدیلر وعلق عورت کبه قالمق معناسنه مستعملدر یقال علقت المرأة
اذا حبلت وطوارك آغزینه سلوك یاپشمق معناسنه در یقال شربت الدابة الماء فعلقت بها العلقة ای تعلقت
وعلق برنسنه ایلشوب یکمکله یرتلمش یرتغه دینور یقال بثوبه علق ای خرق من شیء علقه وبوحاصل
بالمصدر قبیلندندر (العلقة) عینك ضمیله بودخی طوارك اغاج طوروغندن یدکلری طوروغه دینور وانسانك
کفایت مقداری تعیش ایده جك معیشتنه دینور یقال له علقة وهی ما یتبلغ به من العیش وشول اغاجلره
دینور که یپراقلری قیش موسمنه قالمغله دوه لر بهار حلولنه قدر انکله تعیش ایدرلر وقهوه آلتی وصفرالق
تعبیر اولنان طعام مختصره دینور تقول اطعمنا علقة ای لمجة وجزؤیجه نسنه دن کنایه اولور یقال لم یبق
عنده علقة ای شیء وبرنسنه یه آصدقلری آصقی یه دینور وایلیشکه دینور تقول لی فی هذا المال علقة ای علاقة
(العلاق) سحاب وزننده و (العلاقة) سحابه وزننده بونلرده مواشینك اشجار اوجلرندن یکندکلری برك وشاخه
دینور وعلاق صفرالق تعبیر اولنان طعام مختصره دینور علقه کبی که ذکر اولندی وعلاقه علق کبی برکسه یه
کوکل ایلشوب عشق ومحبت ایلك معناسنه در کاسیذکر وبرکسنه یه یاخود برنسنه یه درونده اولان محبت لازمه یه
دینور که زائل ومنفك اولمیه عینك کسریله ده لغتدر یاخود عینك فتحیله محبت مقوله سنك ایلیشکنه دینور وکسر ایله
قامچی مقوله سنك قولپنه دینور که کوشۀ تازیانه تعبیر اولنور پس علاقه اسم اولور یقال بقلبه لفلان علاقة بالفتح
ویکسر ای الحب اللازم للقلب او بالفتح فی المحبة ونحوها وبالکسر فی السوط ونحوه وعلاقه ایلشك معناسنه در
علقه کبی تقول لی فی هذا المال علاقة ای تعلق وذخیره جلبی ایچون قافله یه قوشیلوب کوندریلان دوه یه دینور

وصداقت معناسنه در یقال بینهمـا علاقة ای صداقة وخصومت معناسنه کلمکله ضد اولور یقال بینهما علاقة
ای خصومة و بر آدمك ایلشوب دائما مقید اولدیغی نسنه یه دینور کار وصنعت وحرفت کبی یقال ما لفلان علاقة
ای مایتعلق به من صناعة وغیرها وکفاف اوزره کچنه جك معاشه دینور یقال لفلان علاقة ای مایبلغ به من عیش
وعلاقة المهر خاتونك اهل واولیاسی راضی اولوب آنکله خاتونی تزویجله تزوج ایدن آدمه تعلق والتیام ایلدکلری
مقداردن عبارتدر مثلا یوز غروشدر جمعی علایق کلور یقال ادی علاقة المهر ای مایتعلقون به علی المتزوج وعلاقه
بابعیندن زیادك پدری اسمیـدر واولومه اطلاق اولنور (العلوق) قعود وزنـنده و (العلق) عینك کسریله
و(العلق) فتحتینله و (العلاقة) عینك فتحیله برکسه یه یاخود برنسنه یه کوکل ایلشوب عشق ومحبتنه کرفتار اولمق
معناسنه در یقـال علقه وعلق به علوقا وعلقا وعلقا وعلاقة من الباب الرابع اذاهواها واحبها (ذوعلق) فتحتینله
بنو اسد یورنده برطاغدر آنده جماعت مزبوره ربیعة بن مالك اوزره هجوم ایلمکله بینلرنده یوم ذی علق معروفدر
(العلق) خلق وزننده طوار اغاج طور وغندن اوتلامق معنـاسنه در یقال علقت الابل العضاة وعلقت علقـا
من البـاب الرابع والاول اذا رعتها من اعلاها وعلق شول یرتغه دینورکه آکا برنسنه ایلشوب طوقنغله یرتلمش اوله
یقال اصاب ثوبه علق وعلق بفتحتین کامر ای خرق من شئ علقه وعلق برموضع آدیدر وبرشجر آدیدرکه دباغلر
استعمال ایدرلر وسوکمك معناسنه در یقال علقه علقا من الباب الاول اذا شتمه و برآدمی دیلملك معناسـنه در یقال
علقه بلسـانه اذا سلقه (علقه) فتحاتله اسمادندر علقة بن عبقر بن انمار بجیله قبیله سندن برکسه درکه اصحابدن
جندب بن عبدالله العلقمی انك اولادندندر وعلقة بن عبید ازد قبیله سی رجالندندر وعلقة بن قیس بربطن اسمیدر
واما محمد بن علقة التیمی الادیب عینك کسریله در وعلقة بن الحارث که قبیلهٔ قیس رجالندندر قبره وزننده در کذلك
عقیل بن علقه که شاعردر وهلال بن علقه که قادسیه وقعه سنده سرعسکر عجم اولان رستمك قاتلیدر قبره وزننده دره
(المعلوق) بوغازینه صو ایچرکن سلوك یاپشمش انسان وحیوانه دینور یقـال علق الرجل علی بناء المفعول فهو
معلوق اذا نشب العلق بحلقه (علاق) قطام وزننده اسم فعل امردر تعلق قبل معناسنه در تقول علاق یاهذا
ای تعلق (العلق) صرد وزنـنده غیر منصرف اوله رق آفت وداهیه نك علمیدر فلق لفظیله استعمـال اولنور
عالق وفالق لفظلرندن معدولدر یقـال جاء بعلق فلق ای بالداهیة وعلق اولوملره اطلاق اولنور منایا معناسنه
واشغاله اطلاق اولنور وجمع کثیره اطلاق اولنور ※ مؤلف والعلق کصرد المنایا والاشغال والجمع الکثیر عبارتیله رسم
ایلمکله اول منوال اوزره ترجمه اولندی انجق وجه مذکور اوزره علق لفظی داهیه معناسنده و بونلرده صرد ایله وزن
ایلمکله هله داهیه ده مفرد اولدیغی ظاهر اولوب لکن بو معنالر جمع اولمغله مفرد ترکیبنه ملایم دکلدر غالبا ذهنی اوله
متعلق اولمغله بو راده دخی من غیر تنبه صرد ایله وزن ایلدی زیرا مقتضای معنا بو راده علق جمع اولقدر غرف کبی که
غرفه نك جمعیدر پس علق دخی علقه نك جمعی اولور غرفه وزننده فلیحرر (ذومعلقه) مرحله وزننده ایلشکن
آدمه دینورکه هر کوردیکی واوغرادیغی نسنه یه ایلشوب تعلق ایدر اوله یقال رجل ذومعلقة اذا کان یتعلق بکل
ما اصابه (المعلاقان) میمك کسریله معلاقك تثنیه سیدر قوغه وزنبیل مقوله سنك ایکی طرفنده اولان ایلره دینورکه
آنلر ایله آصیلورلر ومعلاق وذومعلاق حجت وبرهانله جدل وخصومت ایدن آدمه اطلاق اولنور یقـال رجل
معلاق وذومعلاق ای خصم یتعلق بالحجج ومعلاق لسانه اطلاق اولور یقال هو شدید المعلاق ای اللسان ومطلقا
کندیسیله برنسنه ایلشدریلوب آصیلور اولان شیئه دینور آت آصه جق چنکال واوزنکی دوالی کبی جمعی معالیق در
یقال فی بیته معالیق التمر والعنب وهو کل ما علق به الشئ ومعالیق برجنس خرما اغاجنك اسمیدر (المعلوق) میمك
ضمیله بودخی کندیسیله برنسنه ایلشدریلوب آصیلور اولان شیئه دینور (العلق) سکری وزننده برنوع نباتدرکه
داللری اینجه وقرلمسی عسیز اولور آندن سپورکه اتخاذ ومطبوخنی استسقـا ایچون شرب ایدرلر مفرد وجمعنه
اطلاق اولنور (العـالق) علق دیدکلری نبات مزبور اوتلیـان دوه یه دینور ومغیلان کبی ایری مبشه اغاجلرینـه
یوتی اوزادوب اوتلیان دوه یه دینور (العلبق) قبیط وزننده و (العلیق) قبیطی وزننده برنوع نباتدرکه اغاجلره
صارمشوب طولاشور ورقنی آغزده چیکمك دیش اتلرینی مقوی وآغزده حادث اولان قلاع مرضنی دافع وضمادی
کوزه عارض اولان بیاضی وقبارمسنی مزیل و بواسیره مفید در وکوکی بوکرکده اولان طاشلری پاره لمقده مؤثردر
جمیع مفردانده بونی بوکورتلن دیدکلری نبات ایله تفسیر ایدرلر که کوجك سیـاه توت کبی یمشی اولور وقتا کولدر
عایق الجبل) و(علیق الکلب) برر نبات آدلریدر مفردانده علیق الجبل بکورتلنك جبلی قسمیله مفسردر که یکتلری
آزبود اللری آق وتدویره مائل اولور وعلیق الکلب بکورتلندن اکبر وشجرة شبیه اولور وثمری زیتون طرزنده وشکل

بعده قرمزی اولور تزکیده قوش بورنی وایت بورنی ویبان کلی دیرلر (العولق) جوهر وزننده غول بیابانی یه
اطلاق اولنور وحرصلو قانجق کلبه دینور وقوریغه دینور ذئب معناسنه وسباعدن قورده دینور ذئب معناسنه
وآجلغه اطلاق اولنور تقول اخذنی العولق ای الجوع (العوالق) یمنده برطائفه در که وادی الخنك نام محلده
اقامت ایدرلر (العلاقة) کتابه وزننده قامچی مقوله سنك قولپنه دینور که ذکر اولندی ویای آصمق ایچون باغلدقلری
نسنه یه دینور (العلاقیة) ثمانیه وزننده شول کسه یه دینور که ایلشدیکی نسنه دن آیرلمز اوله یقال رجل علاقیة
اذا علق شیئا لم یقلع عنه (العلقة) عینك فتحیله ثوبی اغاج وچالی مقوله سی نسنه ایلشوب چکمکه دینور (العلق
عینك کسریله مصدردر که ذکر اولندی وایلشك معناسنه در علاقه کبی یقال له فی هذا الشیء علق ای علاقة
ونفیس وفاخر نسنه یه اطلاق اولنور که اکا قلب تعلق ایدر جمعی اعلاق وعلوق کلور یقال جاء بالاعلاق
والعلوق ای النفائس وطغارجغه دینور جراب معناسنه بوایکی معناده عینك فتحیله ده جائزدر وباده یه علی قول
یللمش کهنه سنه دینور وفاخر وکریم ثوب وقاشه دینور وقلقانه یاخود قلجه دینور وبرنسنه یه علاقه سی اولان
آدمه دینور بوجهتله دائما علم ومعرفته محب وتابع اولان آدمه علق علم اطلاق اولنور طلب علم وتبع علم کبی
یقال هو علق علم ای یتبعه ویحبه ویقال فلان علق شر اذا کان کذلك (المتعلق) اسم مفعول بنیه سیله علق
وعلاقه کبی ایلشکه اطلاق اولنور تقول لی فی هذا المال علقة وعلق وعلوق وعلاقة ومتعلق بمعنی
(العلیق) امیر وزننده طوارك یمنه اطلاق اولنور که طوربه یه وضع اولنور یقال علق مخلاة بلا علیق ای
بلا قضیم (علبق) زبیر وزننده اسمادندر جبار بن علیق طی قبیله سیندن برکسه در (العلیقة) سفینه
وزننده علاقه کبی ذخیره جلبی ایچون قافله یه قوشیلان دوه یه دینور (العلوق) صبور وزننده
اولومه اطلاق اولنور یقال علقت به العلوق ای المنیة وغول بیابانی یه اطلاق اولنور وآفت وداهیه یه
دینور یقال اصابه العلوق ای الغول وکذا الداهیة ودوه اوتلایه جق نبات واشجاره دینور وبرنوع
شجره دینور که وضع حملی متقرب اولان ناقه لر اوتلار ومطلقا آدمه یاپشان شیئه دینور وشول ناقه یه دینور که
کندی کوچکندن غیری یه یاقلمغله ولدینه اصلا میل وحنین ایتمیوب هر باریقین کلسه آنی استشمام ایدوب تبری
ایدر اوله یقال ناقة علوق اذا کانت تعطف علی غیر ولدها فلا ترأمه وانما تشمه بانفها وتمنع لبنها بو راده فلا ترأمه
ضمیری ولده راجعدر کرچه مقتضای نظم سیاق غیره راجع اولمقدر لکن اصول سائره دن ولده ارجاعی لایح
اولمشدر از جمله زمخشری مقدمة الادبده علوق آنکه بچه را می بوید وشیر ندهد عبارتیله رسم ایلمشدر وذکری
آتی مثلی بونك ذیلنده ایراد ایلمشلردر واقعا بو معنایه ملایمتی ظاهردر وزوجنك غیری سومیان خاتونه دینور یقال
امرأة علوق اذا کانت لا تحب غیر زوجها وبغوره رام اولمیان ناقه یه دینور وولدینه یاقلمیان ناقه یه دینور ومنه
قولهم عاملنا معاملة العلوق یقال لمن تکلم بکلام لا فعل معه یعنی برکسه برسوزی سویلیوب یا برنسنه وعد ایدوب
عهده سندن کلمدکده ایراد اولنور ودائما غیرك اولادینی ارضاع ایدن سود اناسنه دینور (العلقة) عینك کسریله
یکی طوغمش چوجغه ابتدا دیکلمش ثوبه دینور علی قول یکلری یوق عرب کوملکنه دینور یاخود شول ثوبه
دینور که بچیلوب لکن ایکی طرفی اوچقور باغلیه جق یره قدر دیکلمامش اوله که بونی کوچك قز جغزلر کیورلر یاخود
نفیس وفاخر ثوبه دینور وبر آغاج اسمیدر که انکله دباغت اولنور وعلقه بر رجل اسمیدر (العلقات) فتحاتله
علقه نك جمعیدر که عرقة القربه معناسنه درته که ذکر اولندی ومنه یقال استأصل علقاتهم ای عرقاتهم
(العلاق) زنار وزننده برنبات آدیدر (العلاقی) ربانی وزننده مصرك طرف جنوبیسنده برحصن آدیدر (العلاقی
سکاری وزننده انساب وضع اولنان القابه اطلاق اولنور مفردی علاقیه در ثمانیه وزننده (العلایق) بو دخی
لقبلره اطلاق اولنور مفردی علاقه در کتابه وزننده قامچی قولپی کبی آدمه طاقلدیغیچون اطلاق اولندی
وشول شکارلره دینور که ایاقلرینه دوز اقلرك ایپلری چکوب ایلشمش اوله (الاعلاق) همزه نك کسریله برعضوه
سلوك یاپشدرمق معناسنه در یقال اعلق الرجل اذا ارسل العلق لیمص بو راده ترجمه مزحاصل معنادر زیرا
اصل معنا یاپشمق ایچون سلوك صالیویرمکدر ونفیس وفاخر ماله صاحب اولمق معناسنه در یقال اعلق فلان
اذا صار ذا علق من المال وبربلای عظیمه پیدا ایلمك معناسنه در یقال اعلق الرجل اذا جاء بالداهیة
وصغیر چکنکلری قوغه اینك اوجنه ایکی دوه قوشمق معناسنه در یقال اعلق بالغرب بعیرین اذا قرنهما بظرف
رشائه ویایه آصه جق باغ طاقمق معناسنه در یقال اعلق القوس اذا جعل لها علاقة وآوجینك دوزاغنه
آو طولشوب طوتلمق معناسنه در یقال اعلق الصائد اذا علق الصید فی حبالته (التعلیق) برنسنه بی برنسنه یه

بكجر وب آصمق معناسنه در يقال علق الشئ اذا جعله معلقا اساسده تعليق برنسنه يي معلق قلمق معناسنه ده
در سومدر كه نه قطع ونه ترك ايلمكدن عبارتدر يقال علق امره وامره معلق اذا لم يصرمه ولم يتركه ومنه تعليق
افعال القلوب انتهى وتعليق قپويي قپامق معناسنه در يقال علق الباب اذا ازلجه و برآدمك عشق ومحبتنه كرفتار
اولمق معناسنه در يقال علق فلان امرأة على بناء المجهول اذا احبها (التعلق) تفعل وزننده بودخي برنسنه يي
برشيئه بكجر وب اصمق معناسنه در يقال تعلق الشئ اذا جعله معلقا و برآدمك عشق ومحبتنه كرفتار اولمق
معناسنه در يقال تعلق المرأة وتعلق بها اذا احبها (الاعتلاق) افتعال وزننده بودخي برمحبوبك عشق ومحبتنه
كرفتار اولمق معناسنه در يقال اعتلق الغلام اذا احبه (المتعلق) اسم فاعل بنيه سيله علقه ايله يعني سد رمق
مقداريله تعيش ايدن آدمه دينور ومنه المثل لبس المتعلق كالمتأنق يعني كفايت مقداريله تعيش ايدن آدم
طعام خصوصنده تدقيق واهتمام ايدوب ديلديكني تناول ايدن كمسه كبي دكلدر مضرب مثل معلومدر (علاق
شداد وزننده اعلامدندر علاق بن ابي مسلم وعثمان بن حسين بن عبيدة بن علاق محدثلردر وعلاق بن شهاب بن
سعد بن زيد مناة جاهليه دن بركسنه در (العمق) عينك فتحي وضميله و (العمق) ضمتينله قيو ودكز مقوله سنك دريكلكنه
دينور كه دينه طوغري بعددن عبارتدر يقال عمق البئر وعمقها كذا اى قعرها (العماقة) سماقه وزننده
درين اولمق معناسنه در يقال عمقت البئر عماقة من الباب الخامس اذا صارت قعيرة وعماقه وعمق عينك ضميله
يول بعيد ياخود طويل اولمق معناسنه كلور يقال عمق الطريق وعمق عماقة وعمقا من الباب الخامس والرابع
اذا كان عميقا (العميق) امير وزننده وصفدر ديبي درين قيو ودكز مقوله سنه دينور جمعي عمق كلور ضمتينله
وعمق كلور عنب وزننده وعمايق كلور وعماق كلور عينك كسريله يقال بحر عميق و بئر عميقة اى قعيرة وعميق بعيد
ياخود دور ودراز اولان يوله اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى ✻ يأتين من كل فج عميق ✻ اي بعيد اوطويل ويقال
في التعجب ما ابعد عماقة البئر وما اعمقها (العمق) عينك فتحيله يابانك بعيد اولان اطرافنه دينور عينك ضميله ده
جائزدر جمعي اعماق در وقور تمق ايچون كنشه وضع اولنمش خرماقوريغنه دينور وطائفده بر وادى آديدر و بلاد
مزينه ده بر موضع ياخود برصو آديدر بونده فتحتينله ده جائزدر وحلب نواحيسنده برقضانك آديدر وباديه ده
وادى الفزع نام محلده بر پيكار آديدر ونهر فرات اوزرنده برحصن آديدر كه حالا خرابه در مؤيد خليل بن ابراهيم العمق
اورادندر (العمق) صرد وزننده وضمتينله ذات عرق ايله معدن بني سليم بيننده كه مكه جاده سنده در حجاج
كوفه نك برقوناق يرينك آديدر ياخود ضمتينله خطادر (عمق) ذكري وزننده برنبات آديدر و اكا عماقيه دخي
دينور ثمانيه وزننده وعمق شول ارضك اسميدر كه آنده ابوذؤيب الهذلي نام برشاعرك يار وهمدمي قتل اولنمغله
مرثيه سنده اشبو ✻ لما رأيت اخا العمق تاوبني ✻ همي وافرد ظهري الاغلب الشيخ ✻ بيتيله ندبه ايلمشدر
و بعضلر بونده عمق لفظني عينك ضميله روايت وبردره ايله بيان ايلديلر (الاعماق) همزه نك فتحيله حلب ايله
انطاكيه بيننده بر بلده در زميني مصب مياه كثيره اولمغله داغما مرج وچيل اولور همان شدت صيف ايامنده
برمقدار جه چكيلور و بوآنفا ذكر اولنان عمق نام قضا اوله جقدر اجزاسي اعتباريله جمع اولنمشدر حالا عمق اوه سي
ديدكلري آنك اوه سيدر خشم نشين اولان اكراد طائفه سنك قشلاقلريدر (العمقة) فتحاتله طولومده قلان
ياغ بيلاشغنه دينور (العمق) فتحتينله حق واستحقاق معناسنه در يقال له فيه عمق اى حق (العامق) ذكر
اولنان عمق نام نبات اوتليسان دوه يه دينور (عماق) كتاب وزننده برموضعدر (اعامق) همزه نك فتحيله بر وادى
آديدر (الاعماق) همزه نك كسريله درين قلمق معناسنه در يقال اعمق البئر اذا جعلها عميقة (التعميق) اعماق
معناسنه در يقال عمق البئر يعني اعمقها و برنسنه ده درين نظر وفكر ايلمك معناسنه در كه تدقيق وامعاندن عبارتدر
يقال عمق النظر في الامور اذا بالغ (الاعتماق) افتعال وزننده درين ايلمك معناسنه در يقال اعتمق البئر اذا جعلها عميقة
(التعمق) تفعل وزننده درينلنمك معناسنه در ومنه يقال تعمق في كلامه اذا تنطع (العماليق) و (العمالقة) عينلرك
فتحيله عمليق اولادندن برقوم ايدي كه اطراف بلاده متفرق اولمشلر ايدي وعمليق قنديل ياخود قرطاس وزننده لين
لاوذ بن ارم بن سام بن نوح عليه السلام در ✻ شارح ديركه قوم عاد بقيه سندن جبابره ايديلر شام ديارنده تمكن ايدرلر ايدي
جالوت انلردن ايدي (العملقة) دحرجه وزننده ايشه مك وحدثنك على قول ايبهاالله دفع ايتمك معناسنه در يقال
عملق الصبي اذا بال وسلح اوهوا رمى بهما وسوزي درين سويلمك معناسنه در يقال عملق في الكلام اذا عمق
(العملاق) قرطاس وزننده شول آدمه دينور كه ظرافت وزكاوتيله ناسي فريفته ومنخدع ايدر اولا ميقال رجل عملاق
اى يخدعك بظرفه (العندقة) بندقه وزننده بطانك اشاغيسنده كوبك يا نده كي چقوره دينور كه بوغانك چقوريدر

طرزنده اولور مراد كوبك چقوری اوله جقدر (العنفق) جعفر وزننده برنسنه نك خفتنه دینور كه مراد خفیف نسنه
وله جقدر بو معنادندر كه آلت دوداقله اكك ارالغنده بتن آزجه وخفیفجه صقال قللرینه عنفقه دیور ✿ مؤلف
مسامحه اوزره تفسیر ایلمشدر یقال شیء عنفق ای خفیف زیرا خفت عنفقه نك معناسیدر یقال عنفق الشيء اذا خف
وقل وعنفق لفظنك مؤنثی عنفقه در یقال فی عنفقته شعرات بیض وهی شعیرات بین الشفة السفلی والذقن (العنق
عینك ضمی وضمتیله و(العنیق) امیر وزننده و(العنق) صرد وزننده بیونه دینور جیمعناسنه مذكر ومؤنث اولور
جمعی اعناق در وعنق ناسدن بر كروهه اطلاق اولنور تقول اتانی عنق من الناس ای جماعة ورؤسای قومه اطلاق
اولنور یقال هو عنق قومه ای رئیسهم وهم اعناق ای اشراف وعنق الكرش اشكنبه نك اسفلندن عبارتدر كه
مرادكودن بغرسغنك اشاغیسیدر وعنق الخیر بر وخیر وحسنه دن برقطعه یه اطلاق اولنور یقال لفلان عنق
من الخیر ای قطعة منه ومنه الحدیث ✿ المؤذنون اطول الناس اعناقا یوم القیمة ✿ ای اكثرهم اعمالا او رؤساء لانهم
یوصفون بطول العنق وروی بكسر الهمزة ای اسراعا الی الجنة یعنی یوم قیامتده مؤذن زمره سی جمله دن ازید
اعمال حسنه قطعه لرینه مظهر اوله رق محشور اولورلر بعضلر اشراف وسادات معناسنه حمل ایلمكله امت محمد
بیننده اشراف وسادات اوله رق حشر اولنورلر دیمك اولور زیرا عربلر رؤساء واعیانی طول اعناقله توصیف ایدرلر
ولفظ مزبور همزه نك كسریله ده مروی اولمغله اسراع معناسنه اولمغین جمله دن زیاده جنته سرعت ایدن طائفه
مؤذن كروهی اولور دیمك اولور وبونده التی كونه وجه دخی ذكر ایدرلر شروح كتب احادیثده مبسوطدر وعربلر
عنق ایله برنسنه نك اولندن كنایه ایدرلر مثلا كان ذلك علی عنق الدهر دیرلر علی قدیم الدهر معناسنه وهم عنق الیك
دیرلر آنلر سكا مائل ومنتظرلردر دیه جك یرده زیرا بیون مدار میل وتوجه وانتظاردر (ذوالعنق) مقداد بن اسودك فرسی
لقبیدر ویزید بن عامر بن ملوح نام كمسنه نك لقبیدر وبرشاعر جذامی لقبیدر وخویلد بن هلال البجلی لقبیدر بیونی
قالین اولدیغیچون ومزبورك اوغلی حجاج بن ذی العنق جاهلیه رؤساسندندر (الاعناق) همزه نك فتحیله عنقك
جمعیدر كه ذكر اولندی بو معنادندر كه تشبیه طریقیله روزكارك هوایه اغان توزندیلرینه اعناق الریح اطلاق
ایدرلر یقولون اقبلت اعناق الریح ای ماسطع من عجاجها (المعنقة) مكنسه وزننده كردانبنده دینور یقال جاءت
وعلیها معنقة ای قلادة ویوك قوملق اوكلرنده كائن اینجه اوزون قوم ییغننه اطلاق اولنور وبونده قیاس اولان
معانقه اولمقدر زیرا جمعنده معانیق الرمال دیرلر (ذوالعنیق) زبیر وزننده برموضعدر (ذات العنیق) حاجر نام محل
قربنده برصودر (المعنقة) مرحله وزننده بوكری قیا پارچه سنه دینور وشول یره دینور كه بغایت قوراق اولمغله آنده
اقامت قابل اولمیه یقال بلد معنقة ای لامقام به لجد وبته (یوم عانق) بین العرب یوم معروفدر (الاعنق) احمق
وزننده اوزون بیونلو انسان وحیوانه دینور یقال رجل اعنق ای الطویل العنق وبرآیغر آتك اسمیدر كه خیول اعنقیه
اكا منسوبلردر وبیونده بیاض اولان كلبه دینور وابراهیم بن اعنق محدثدر (بنات اعنق) سلفده اعنق نام برمتمول
دهقانك قزلریدر كه پك خوب ودلبرا اولمغله اشعار عربده ایراد اولنور واعنق دیدكلری مزبور آیغرك دوللری اولان
قصراقلره بنات اعنق اطلاق اولنور وعمرو بن احمر نام شاعرك اشبو ✿ تظل بنات اعنق مسرجات ✿ لرؤیته یرحن
ویغتدینا ✿ بیتنده وجهین مزبور ایله مفسردر ✿ شارحك بیاننه كوره اكر اعنقدن رجل مراد اولورسه مسرج
لفظی اسم فاعل وآت مراد اولورسه اسم مفعول بنیه سیله اولور (العنقاء) حمراء وزننده اعنقك مؤنثیدر بو مناسبتله
سیمرغ دیدكلری قوشه عنقاء مغرب اطلاق اولنمشدر كه معروف الاسم ومجهول الجسم قوشدر نته كه غرب ماده سنده
ذكر اولندی ✿ مترجم دیر كه شارحك بیاننه كوره تأنیثی داهیه اعتباریله در لكن داهیه یه عنقاء اطلاقی طائر مزبوردن
متفرعدر وجه اصحی بو فقیرك مغرب ماده سنده بیان ایلدیكیدر كه ابتدا دیشی اوله رق خلق اولنمشدر كرچه
جثه سنك عظم وضخامتی كذلك اوتوز كونه رنكدن تركبی جهتلریله كویا كه جماعت طیر تأویل واعتباری دخی ممكندر
لكن انلره حاجت یوقدر ومذكر اولان مغرب ایله توصیفی لحیة ناصل وناقة ضامر قبیلندندر یاخود تذكیری استعظام
جهتنه محمولدر زیرا عربلر شیء كبیره ذكر اطلاق ایدرلر مثلا آری قسمنك یعسوب دیدكلری بیوك رئیسلرینه ذكر النحل
اطلاق ایدرلر وعنقاء ایله آفت وداهیه دن كنایه اولنور وعنقاء ملوك غسانیدن ثعلبة بن عمرو لقبیدر كردنی اوزون
اولدیغندن ملقب اولمشدر ویوكسك واطرافه حواله اولان طاغك باشنده اولان تپه یه اطلاق اولنور وقبیله
قضاعه دن برامیرك لقبیدر وابن عنقاء برشاعردر (غنق) بشری وزننده برارضك یاخود بر درهنك اسمیدر (العنیق
امیر وزننده بری برینك بیوننه صارمشمش ایكی كمسنه نك هربرینه دینور یقال هو عنیقه ای معانقه (العنق
فتحتیله دوه وسائر دوابه مخصوص بركونه یوروییشه دینور كه آدیملرینی آچوب بیونلرینی سوندروب یره دوشنه رك

شكين يورويشندن عبارتدر نشاط وسرعتله اول رسمه يوررلر طريق بجازده كيجه اچره دوه‌لر نشاطه كلوب اول كونه
يوريدكلري مشهوددر اولمشدر واول دور ودراز يابانى اول يوريشله قطع ايدرلر طيران ايده يوررلر قياس اولنور
يقال تسير الابل العنق وهو سير مسبطر للابل والدابة وعنق مصدر اولور برآدم اوزون بوينلو اولمق معناسنه يقال
عنق الرجل عنقا من الباب الرابع اذا كان اعنق (العناق) سحاب وزننده ديشى اوغلاغه دينور جمعى اعنق وعنوق
كلور عينك ضميله ومنه المثل العنوق بعد النوق يعنى مقدما ناقه‌لر صاحبى ايكن شمدى ديشى اوغلاقلره قالدى
ديمكدر مثل مزبور بركسنه وسعت ورخا طاجى ايكن قلت ومضايقه‌يه دوشدكده ضرب اولنور (عناق الارض)
فارسيده سياهكوش ديدكلرى جانوردر تركيده قره قولاق ديدكلرى اوله جقدر جانور مزبور دائما ارسلان اوكنجه
كيدوب ارسلانك خبرجيسى اولمغله داهيه‌دن وبرامر شديد وفظيعدن كنايه ايدرلر يقولون جاء بالعناق وبعناق الارض
اى بالداهية والامر الشديد وعناق وعناقه هايله خيبت وخسران ونوميدى معناسنه استعمال اولنور يقال جاء فلان
بالعناق والعناقة اى بالخيبة وبنات نعش ديدكلرى يدى كوكبك وسطنده اولان كوكبه اطلاق اولنور نته كه قود
ماده سنده تفصيل اولندى وعناق ايكى يللق زكات مالنه دينور قيل ومنه قول ابى بكر لعمر رضى الله عنهما حين حارب
اهل الردة ❊ لو منعونى عناقا مما كانوا يؤدونه الى رسول الله عليه الصلوة والسلام لقاتلتهم عليه ❊ اى زكاة عامين ويروى
عقالا وهو زكاة عام ❊ مترجم ديركه نهايه‌نك بيانته كوره عناقدن مراد برياشنى تمام ايتامش ديشى اوغلاقدر امام شافعى
بومعنايى اخذ ايله سخالده صدقه‌نك وجوبنه ذاهب اولدى وبعضلر ايكى يللق مال زكاتله تفسير ايتديلر نته كه عقال
بر بالغه اطلاق اولنور وعناق مسلم بن عمرو الباهلى فرسنك اسميدر وبرموضع آديدر ودهناده برمناره عاديه‌نك يعنى
ديكيلى طاش كبى برميل قديمك آديدر نته كه ذوالرمة اشبو ❊ عناق فاعلى واحقين كانه ❊ من البغى للاشباح سلم
مصالح ❊ بيتنده ذكر ايلمشدر وعناق طى قبيله‌سى ارضنده بروادى اسميدر (العناقان) برموضع آديدر (العناقة)
سحابه وزننده غنى قبيله‌سى يوردنده برصودر (العانقاء) نونك كسريله عرب طوشانى وترلاصچانى ديدكلرى
جانورلرك يوه‌لرندن بريته اطلاق اولنور (التعنق) تفعل وزننده عرب طوشانى مذكور يوه‌سنه كيرمك معناسنه‌در يقال
تعنق اليربوع اذا دخل العانقاء وطوشان باشنى يوتى يوه‌سنه كوموب سيمك معناسنه‌در يقال تعنق الارنب اذا دس
رأسه وعنقه فى جحره (التعانيق) برموضع آديدر وتعنوق لفظنك جمعى اولور (التعنوق) تانك ضميله يومشق
طپراقلى يره دينور (المعناق) محراب وزننده عنق ديدكلرى يورويشى كوزل يعنى ايشكنى آچق وراحت اولان آته
دينور جمعى معانيق در يقال فرس معناق اى الجيد العنق (الاعناق) همزه‌نك كسريله سرعت ايلمك معناسنه‌در
يقال اعنق الفرس اذا اسرع وكلبك كردانته قلاده كچرمك معناسنه‌در يقال اعنق الكلب اذا جعل فى عنقه
قلادة واكين بويلنوب سنبله‌سى چيقمق معناسنه‌در يقال اعنق الزرع اذا طال وطلع سنبله واولكر يلدزى
باتمق معناسنه‌در يقال اعنقت الثريا اذا غابت ويل طپراق صاورمق معناسنه‌در يقال اعنقت الريح اذا ذرت
التراب (المعنق) محسن وزننده شول يك وسرد ويوكسك يره دينور كه اطراف وحواليسى يومشق ودوز اوله
ومطلقا يوكسك ارضه وتپه‌يه دينور ومنه يقال مرباة معنقة اى مرتفعة (التعنيق) بركسنه‌نك اوزرينه يوريوب
حواله اولمق معناسنه‌در كويا كه بويندن قاوره‌يوب طوتمق ايچون يورركبى يقال عنق عليه اذا مشى واشرف
وخرمانك قبچوغى اوزامق معناسنه‌در يقال عنقت كوافير النخل اذا طالت ومقعد طشره اوغرامق معناسنه‌در
يقال عنقت استه اذا خرجت وخرما قورىغى ديبنه قدر الاجه‌لنوب اولمغه باشلمق معناسنه‌در يقال عنقت البسرة
اذا بلغ الترطيب قريبا من قمعها وبرآدمى خائب ومحروم قلمق معناسنه‌در يقال عنق فلانا اذا خيبه وبركسنه‌نك
بوينى طوتوب صيقمق معناسنه‌در ومنه حديث ام سلمة رضى الله عنها قالت دخلت شاة فاخذت قرصا تحت دن لنا
فقمت فاخذت من بين لحييها فقال رسول الله عليه السلام ❊ ما كان ينبغى لك ان تعنقيها ❊ اى تأخذى بعنقها
وتعصريها او تخيبيها من عنقه اذا خيبه كما ذكر وروى تعنكيها من التعنيك وهو المشقة والتعنيف ولو روى تعنفيها
بالفاء لكان وجها (المعنقة) محدثه وزننده بربوجك آديدر (المعنقات) اسم فاعل بنيه‌سيله اوزون طاغلره وصف
اولور يقال جبال معنقات اى طوال (التعانق) تفاعل وزننده (والمعانقة) مفاعله وزننده برى برينك بوينلرينه صارلمق
معناسنه‌در بونلر عاشق ومعشوق كبى محبت ضمننده صارلمقده مستعملدر نته كه اعتناق خصومته مخصوصدر
شارحك بيانته كوره كاهيجه احدهما آخر موضعنده دخى مستعمل اولور يقال تعانقا وعانقا اذا التوى كل واحد عنقه
بالمحبة (الاعتناق) افتعال وزننده بو دخى برى برينك بوينه صارلمق معناسنه‌در كه مشاركت ايچوندر لكن
بوخصومته خاص اولمغله برى برينك بوينلرينى قاوره‌يوب وبوغازينه صارلمق اولور يقال اعتنقا فى الحرب

وتخويفها بمعنى تعانقا (المعتنق) اسم مفعول بفتحيله باديه‌ده سراب لمعان ايلين يردن اوزون اوزادى قوم يغننك
چيقوب كوروينان اوجنه دينور كه كويا سرابله اعتناق ايلشدر (العوق) سوق وزننده بركسه‌يى برايشدن آليقومق
معناسنه‌در يقال عاقه يعوقه عوقا اذا حبسه وصرفه و كيجكدرمك معناسنه‌در يقال عاقه اذا ثبطه وعوق
برايشده خير ومنفعتى اولميان شخصه دينور فى الاصل مصدردر عينك ضمیله ده جائزدر جمعى اعواق در يقال هو
عوق من اعواق اى لاخير عنده ودائما ناسى خيردن صرف ومنع ايدن شخصه اطلاق اولنور عوقه دخى دينور يقال
فلان عوق وعوقة اذا كان يعوق الناس عن الخير وعربلرك لا يكون ذلك آخر عوق قوللرى آخر دهر معناسنه
مستعملدر كويا كه زمانك نهايتنه قدر اولمز ديمكدر كه عوق وتاخيرك توكنديكى وقتدر وعوق عائق معناسنه
اولور كاسيذ كر ودره‌نك بورغاج يرينه دينور يقال نزلوا عوق الوادى اى منعرجه وحجازده برموضع آديدر ياخود
بونده ضمله در ياخود ضم ايدنلر غلط ايلديلر ياخود صرد وزننده‌در وعوق خاتون زوجنك قلبنه كيروب يانده
مرغوب ومعتبر اولمق معناسنه مستعملدر يقال ماعاقت المرأة ولالاقت عند زوجها اى لم تلصق بقلبه بو معنا حاصل
معنادر ومفعولدن اكتفا ايله بو يلجه مستعملدر وهميشه لاقت كلمه سيله مستعملدر اصل تركيب ماعاقت المرأة
زوجها عن النظر والمحبة الى الغير ولالاقت عنده اى لالصقت تقديرنده‌در يعنى مرأه زوجنى غيره نظر ومحبتدن
صرف ايله كندوسنه حصر وتخصيص ايلمدى ديمكدر كه عندنده وقع واعتبارى مستلزم‌در وليا قة التصاق
معناسنه‌در وتركيب مزبور همیشه مقام نفيه مخصوصدر (التعويق) و (الاعتياق) بونلرده عوق وصرف ايلمك
معناسنه‌در يقال عوقه واعتاقه بمعنى عاقه (العائق) و (العوق) كتف وزننده عوق كبى برايشدن آليقويوب
منع وصرف ايدن مانع ومشغله‌يه دينور تقول عاقنى عائق وعوق بالفتح والضم كامر وعوق اى صارف وشاغل
(يعوق) يانك فتحيله حضرت نوح على نبينا وعليه السلام قومنك پرستش ايتدكلرى بتك اسميدر وبعضلر
ديديلر كه يعوق سلفده صلحادن هر كسك معتقد ومرغوبى برآدم ايدى حلول اجل موعوديله عازم دار الخلود
اولدقده نصكره ناس اكا بغايت متأسف ومتأثر اولوب جزع اضطراب ايلديلر شيطان لعين اغتنام فرصت ايدوب
همان برآدم صورتنه تمثل وآنلره كلوب سزه يعوقك صورتنى تمثيل ايدهيم محراب جامعه نصب ايده‌سز تا كه هر نمازده
آنى مشاهده ايله تسليه بوله سز ديو تسويل ايلمكله آنلر دخى رأينى استحسان ايلديلر پس لعين مسفور يعوقك
صورتنى وآندن نصكره وفات ايدن يدى نفر صلحانك صورتلرينى بعينها دوزوب محرابلرينه وضع ايلديلر وآنلره
دائما تعظيم ايدراولديلر مرور زمانله اولادلرى آباء واجدادينك تعظيملرى جهتندن غافل اولملريله آباء واجدادندن
بونلره عبوديت ايدرلر ايدى ديه‌رك اصنام اتخاذ و پرستش ايدر اولديلر (العوائق) عائقه‌نك جمعيدر كه برنسنه‌يى
جهتندن منع وعوق ايدن حالته ومشغله‌يه دينور ومنه عوائق الدهر اى الشواغل من احداثه (العيق) سيد وزننده
ضيق كلمه سنه اتباعا ايراد اولنور يقال ضيق ليق عيق اتباع وعيق ناسى دائما ايشندن كوجتدن عوق وتأخير
ايدن كسه‌يه دينور بونده يای مشدده‌نك فتحيله ده جائزدر يقال رجل عيق وعيق اى ذو تعويق وتريث بونلرك اصلى
عيوق وعيوق ايدى (العوق) صرد وزننده و (العوق) عنب وزننده و (العوقة) همزه وزننده بونلرده ناسى
دائما امور ومصالحندن عوق وتثبيط ايدن آدمه دينور (العوق) قبر وزننده بودخى عيق وعوق معناسنه‌در على قول
قورقق آدمه اطلاق اولنور يقال رجل عوق اى يثبط الناس عن امورهم اوجبان وعوق عائق لفظندن جمع
اولور (العوق) صرد وزننده عائق وشاغل معناسنه‌در وقورقق آدمه دينور وشول آدمه دينور كه دائما آنى
امور ومصالح زائده كندى ايشندن عوق ايدر اوله يقال رجل عوق اى لايزال تعوقه امور عن حاجته وقصد ايلديكى
ايشى قلمه كتورر اولان آدمه دينور بو ايكى معناده واوك تشديديله ده لغتدر (عوقه) همزه وزننده‌در بر
برموضع آديدر (عوق) فتحتينله عبد القيس قبيله سندن بر بطن اسميدر فضلاى سلفدن منذر بن مالك وشيخ البخارى
محمد بن سنان العوقيان آنلردندر وعوق آچلق معناسنه مستعملدر تقول اخذنى العوق اى الجوع (العوق) جمل
وزننده آچ آدمه دينور يقال رجل عوق لوق اى جائع (عاق عاق) قرغه‌نك صوتندن حكايه‌در (عوق) نوح وزننده
سلفده طول قامتيله زبانزد اولان عوج نام كسنه‌نك پدرى اسميدر كه عوج بن عوق طول قامتده ضرب مثلدر
عامه ناسك عوج بن عنق ديدكلرى يكلشدر (العواق) غراب وزننده دابه‌نك يورركن قرنندن ظهور ايدن صوته دينور
(العيوق) قيوم وزننده برقرمزى تابان ومشتعل كوكبك اسميدر كهكشانك دائما صاغ طرفنده ثريانك اردنجه كيدوب وثريايه
تقدم ايلمز يقال طلع العيوق وهو نجم احمر مضیء فى طرف المجرة الايمن يتلو الثريا لايتقدمها ❋ شارحك
بيانته كوره ديران ديدكلرى كوكبلر ايله ثريا مابيننده اولمغله آنلرى ثريا ايله ملاقاتدن عوق ومنع ايلديكيچون عيوق

اطلاق ایلدیلر و بو فیعول وزننده در واو یایه منقلب وادغام اولندی وازهری عندنده یفعول وزننده در (الاعواق) همزه نك كسریله یولده دآبه درمانده قالوب یاخود زاد راه توكنمكله سیردن كیمیلوب اویلجه قالمق معناسنه در تقول اعوق بی الدابة اوالزاد ای قطع یعنی عجزت عن السفر (المعوق) محسن وزننده خفقان قلبه اوغرامش آدمه دینور یقال رجل معوق ای مخفق وآج آدمه دینور یقال هو معوق ای جائع (التعوق) تفعل وزننده اویالنوب اكلنمك معناسنه در یقال تعوق الرجل اذا تثبط (العوهق) جوهر وزننده اوزون آدمه دینور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور یقال رجل وامرأة عوهق ای طویل و بر بغور آدیدر كه صوی دوه لره نسبت اولنور ولونی سیاهه مائل قرامتق اوكوزه دینور وطاغ قرلنقجی دیدكلری قوشه دینور وقره قارغه یه دینور ولاز ورد یعنی لاجورد تعبیر اولان حجره دینور علی قول لاجورده شبیه بردرلو بویه اسمیدر وسماء رنكنده اولوب قرامتقجه اولان لونه دینور كه قویو مائی ولاجوردی اوله جقدر و بعضلر عندنده سیاه تویلودوه یه دینور و بوز رنكلودوه قوشنك اوزون اولانه دینور وقین اغاجنك كریدهسنه دینور كه یای دوزرلر و برچمنزار اسمیدر (العوهقان) تثنیه بنیه سیله ایكی كوكبدر كه فرقدانك یانلرینه طوغری منتسقلردر مدارلری قطب جاه وراسنده در (الغیهق) صیقل وزننده جنبش ونشاط معناسنه در یقال اخذه العیهق ای النشاط (العیهقة) هایله بر قوش آدیدر (العیهاق) عینك فتحیله ضلال وكراهی معناسنه در یقال ماهذا العیهاق ای الضلال (العوهقة) دحرجه وزننده برآدمی ضلال وكراهلغه اوغراتمق معناسنه در تقول ماذا عوهقك ای رمی بك فی العیهاق (العیقة) عینك فتحیله ذكر بالبسته وقیسنه دینور ساحل البحر معناسنه (العیق) عینك فتحیله عوق لفظنده لغتدر یقال عاقه یعیقه عیقا بمعنی عاقه عوقا وصوحصه سنه دینور یقال اخذ عیقه ای نصیبه من الماء (عیق) عینك كسریله زجر وآزار كلماتندندر (التعییق) تفعیل وزننده سسلنمك معناسنه در یقال عیق الرجل اذا صوت (العیوق) قیوم وزننده بر كوكب اسمیدر كه آنفاذ كراولندی واوی و یایه دونر زیرا عیق عوق معناسنه ده كلور ❋ فصل الغین المعجمة ❋ (الغبرقة) قنفذه وزننده كوزلری بیوجك ومكحل كبی بغایت سیاه اولان خاتونه دینور كه جاموس كوزلو تعبیر اولنور یقال امرأة غبرقة العینین ای واسعتهما شدیدة سواد سوادهما (الغبوق) صبور وزننده اخشام وقتی ایچیلان باده وشود مقوله سی نسنه یه دینور صبوح مقابلیدر یقال شرب الغبوق وهو مایشرب بالعشی (الغبق) سبق وزننده غبوق ایچورمك معناسنه در یقال غبقه غبقا من الباب الاول اذا سقاه الغبوق (الاغتباق) غبوق ایچمك معناسنه در یقال اغتبق الرجل اذا شرب الغبوق (المغتبق) میمك ضمی وبانك فتحیله اسم مكان اولور غبوق ایچه جك محله دینور ومصدر میمی اولور غبوق ایچمك معناسنه (الغبقان) عطشان وزننده دائما غبوق ایچن كشی یه دینور مؤنثنده غبقی دینور یقال رجل غبقان وامرأة غبقی اذا كان یشرب الغبوق (الغبقة) فتحاتله شول اپیه دینور كه جفت سورن وقیودن صو چكن اكوزك بیوندرق طوتمق ایچون اوربكی اوزره ارقوری كلان خشبه یه بندایدرلر (التغبق) تفعل وزننده اخشام سودینی صاغمق معناسنه در یقال تغبق الرجل اذا حلب بالعشی (الغدق) فتحتینله چوق صویه دینور یقال ماء غدق ای كثیر وحسن بن بشر بن اسمعیل بن غدق حفاظدن شیخ عبد الغنی شیخیدر وغدق مصدر اولور بیكارك صویی فراوان اولمق معناسنه یقال غدقت العین غدقا من الباب الرابع اذا غزرت (بئر غدق) اضافتله مدینه ده بر قیو آدیدر (الغیدق) و(الغیدقان) غینك ودالك فتحیله و(الغیداق) بیطار وزننده تروتازه جوانه دینور وجوانلغه وصف اولور یقال شاب وشباب غیدق وغیدقان وغیداق ای ناعم وغیداق كریم ومحسن آدمه وصف اولور یقال رجل غیداق ای كریم وكلر یاور یسنه دینور وكریملو اوزون آته دینور یقال فرس غیداق ای طویل وغیدقان كریم الخلق اولان تازه جوانه دینور یقال شاب غیدقان ای ناعم كریم الخلق (الغیادیق) غینك فتحیله یلانلره دینور حیات معناسنه (الاغداق) همزه نك كسریله و(الاغدیداق) اعشیشاب وزننده یغمورك قطراتی فراوان اولمق معناسنه در یقال اغدق المطر واغدودق اذا كثر قطره (الغیدقة) دحرجه وزننده برآدمك آغزینك توكركی چوق اولمق معناسنه در یقال غیدق الرجل اذا كثر بزاقه (الغرق) فتحتینله صویه بوغلمق معناسنه در یقال غرق فی الماء غرقا من الباب الرابع اذا رسب و برایچیم سود ایچمك معناسنه در یقال غرق الرجل اذا شرب الغرقة و برآدمك احتیاجی قالموب مستغنی وبی نیاز اولمق معناسنه مستعملدر یقال غرق فلان اذا استغنی (الغرق) كتف وزننده و(الغارق) ناصر وزننده و(الغریق) امیر وزننده صویه غرق اولمش آدمه دینور غریقك جمعی غرقی كلور مریض ومرضی كبی یاب رابعدن دیمی اسم فاعل ناصر وزننده كلمك مطرده در عالم وعاشق وناعم كبی (الغرقة) فرحه وزننده زیاده سیله صولو قامشلق اوصه اطلاق اولنور یقال ارض غرقة اذا كانت فی غایة الری (الغاروق) كوفه مسجدینك

مراد زمینی اوله جقدر زیرا فوران تنور آنك بر كوشه سندن اولمغله طوفان نوح واقع اولوب عالم اورادن صویه غرق
ولدی قال الشارح وفی النهایة وفی حدیث علی رضی الله عنه وذكر مسجد الكوفة فی زاویته فار التنور وفیه هلك
یغوث ویعوق وهو الفاروق (الغرقة) غرفه وزننده براجم سود وشربت مقوله سنه دینور جمعی غرق در صرد
وزننده (غرق) زفر وزننده یمن دیارنده همدان قبیله سنه مخصوص بر بلده اسمیدر (غرق) فرق وزننده
بر قریه در و بو غرق مصحفی دكلدر كه زای معجمه ایله در محمد بن جرموز بن عبد الله الغرقی اورادندر (الغرق
غینك كسریله بر طرطه قبوغنك ایچنده بیاضنه یاپشق اینجه زاره دینور و بونك محلی ذكری بو مقامدر
زیرا همزه سی زائده در جوهری وهمنده ن ناشی همزه باینده ذكر ایلدی ❊ شارح دیركه مؤلف دخی
مخصوص باب مزبورده ثبت ایلدی وجوهری اوراده همزه نك زیاده سنه تنبیه ایلدی (الغرقاة) دحرجه وزننده
طاوق طشره قبوقسز یالكز اینجه زار ایله بر طرطه بر طلمق معناسنه در یقال غرقأت الدجاجة بیضتها
اذا باضتها ولیس لها قشر یابس (غریق) زبیر وزننده بنو سلیم یوردنده بر دره آدیدر (الغرقة) غینك فتحیله
بر اجم سود آلمق معناسنه در تقول غرقت من اللبن غرقة اذا اخذت منه كثبة (الغرق) كتف وزننده غریق
معناسنه در كه ذكر اولندی بو معناده در كه برنسنه دن قورقش اولمغله چاغرمقدن سسی بوغیلوب كسلمش اولان
آدمه غرق الصوت اطلاق اولنور یقال انه لغرق الصوت ای منقطعه مذعور (الغریاق) جریال وزننده بر قوش آدیدر
(الاغراق) همزه نك كسریله صویه بوغمق معناسنه در یقال اغرقه وغرقه فی الماء بمعنی بو معناده ثلاثی استعمال
اولنمز واما قوله تعالی ❊ والنازعات غرقا ❊ فالغرق فیه اقیم مقام المصدر الحقیقی ای اغراقا یعنی آیت مرقومه ده
غرق كلمه سی فی الاصل اسم مصدر اولوب مصدر مقامنه اقامت اولنمشدر ❊ مترجم دیركه سعدی چلبی بو وجهی
بیان ایدنجه حذف زوائد ایله اغرق صیغه سندن مصدر اولمق احتمالنی دخی ایراد ایلمشدر و وجه اول آذی اذاة
واطاع طاعة وسلم سلاما واصاب صوابا واطاق طاقة قبیلندندر كه اسم مصدر مصدر حقیقی موضعنده مستعملدر
و بو سماعیدر انتهی واغراق بر قابی كرك كبی طولدرمق معناسنه مستعملدر یقال اغرق الكأس اذا ملأه و یای
چكن آدم یایی شدت وافراط ایله چكمك معناسنه مستعملدر كه یایی طولدرمق تعبیر اولنور یقال اغرق النازع
فی القوس اذا استوفی مدها (التغریق) بو دخی صویه بوغمق معناسنه در یقال غرقه بمعنی اغرقه و یایی
طولدرمق معناسنه در یقال غرق النازع فی القوس اذا استوفی مدها وقتل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال
غرقه اذا قتله بونك اصلی قابله اولان خاتون قیتلق ییلنده تولد ایدن مولودی صوك صوینده بوغارلر ایدی بعده
كثرت استعمال ایله مطلقا قتلده استعمال اولندی (المغرق) معظم وزننده و(المغرق) مكرم وزننده كومش ایله
بالتمام تزیین اولنمش نسنه یه اطلاق اولنور یقال لجام مغرق بالفضة ومغرق ای محلی (الاستغراق) بر نسنه یی
سراپا قپلامق معناسنه مستعملدر یقال استغرق الشیء اذا استوعبه وشدتله بایله رق كولمك معناسنه مستعملدر
یقال استغرق فی الضحك اذا استغرب ودوه نك قرنی پك یومكله قولان و كوكسلك هر یرینی طوتوب صیقیلامق
معناسنه مستعملدر یقال استغرق البعیر التصدیر اذا ضخم بطنه فاستوعب الحزام حتی ضاق عنه مثال مزبورده
البعیر فاعل والتصدیر مفعولدر (الاغتراق) افتعال وزننده آت سورییه قارشوب بعده جمله سنه سبق وتقدم
ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اغترق الفرس الخیل اذا خالطها ثم سبقها وصولغی زیاده سیله ایچری چكمك
معناسنه مستعملدر كه هنجقرمه درجه سنده اوله یقال اغترق النفس اذا استوعب فی الزفیر ودوه نك قرنی پك
یومكله كوكسلك وقولان طارالمق معناسنه در یقال اغترق البعیر التصدیر اذا ضخم بطنه فاستوعب الحزام
حتی ضاق عنه ومحبوبه دلبر بالجمله انظارناسی كندینه مشتغل قلمق معناسنه مستعملدر یقال فلانة تغترق نظرهم
ای تشغلهم بالنظر الیها عن النظر الی غیرها لحسنها (الاغریراق) اعشیشاب وزننده كوز یاشله طولمق معناسنه
مستعملدر شویله كه مردم دیده یاشه غرق اوله یقال اغرورقت عیناه اذا ادمعتا كانها غرقت فی دمعها (غاریقون
یاخود اغاریقون همزه ایله بر نبات كوكنك اسمیدر یا خود بر نسنه در كه متعفن اولمش اشجار جوفنده تكون ایدر
بر كیدوه قطران كبوكی دیدكلریدر كه كوكه شبیه ودریای روم جزیره لرندن اغاریقا نام جزیره دن كتورلر انجیرا
ونجیر كبی اغاجلرك جوفلرنده تعفن سببیله تكون ایدر میشه اغاجنده قاو تكون ایلدیكی كبی سموملك تریاقیدر
مقیح واخلاط بكدره بی مسهل ومفرح وعرق النسا و وجع مفاصله بغایت مفید وصالحدر وتعلیق لسع عقربه
نافعدر (الغردقة) دحرجه وزننده خلق توز وطلاز بوریمك علی قول كیجه نك ظلتی هر شیئی بوریمك معناسنه در
یقال غردق الغبار الناس اذا البسه او الغردقة البياس الليل كل شيء كذلك پرده مقوله سنی صالیوروب اورتمك

مطلب

معناسنه در يقال غردق الستر ونحوه اذا ارسله (الغرنوق) زنبور وزننده و(الغرنوق) فردوس وزننده و(الغرنيق)
غينك ضمى ونونك فتحيله صو قوشلرندن برسياه على قول بياض قوشنك آديدر وعند البعض غرلوق وغرنيق كه
قيلرك ضميله در بو ايكى اسم طورنا قوشنه ديئور كركى كبى ياخود طورنايه شبيه بر قوشدر واسامئ آتيه شاب
ناعمه ديئور كما سيذكر بو قوش جميع مفرداتده قوغو تعبير اولنان آق صو قوشيله مبين در قازدن بيوك ويبونى اوزون
اولور فارسيده اكاقو ديرلر وبونك اشبو غرق ماده سنده ذكرى صحيح دكلدر جوهرى وهمندن ناشى او زاده
ده ذكر ايلدى كه نونك زياده سنه ذاهب اولمشدر ❊ شارح دير كه ابن جنى روايت ايدر كه سيبويه بو ماده نك بنات
اربع اولديغنه يعنى اصالت نونه وابو حيان زياده سنه ذاهب اولدى وابن اثير نهايه ده بنات اربع راده سنده ذكر
وبياضى وجه تسميه ايلمشدر وغرنيق غينك ضمى ونونك فتحيله وغرنوق زنبور وزننده وغرنيق قنديل وزننده
وغرنيق سموءل وزننده وغرنوق فردوس وزننده وغرناق قرطاس وزننده وغرانق علابط وزننده بدنى سيم كبى
بياض وكل كبى تروتازه دلبر جوانه ديئور جمعلرى غرانيق وغرانقه كلور وغرنوق زنبور وزننده اورلمش صاچ طوپنه
ديئور وبر شجر آديدر جمعى غرانق در على قول غرنوق وغرانق بر نباتدر كه عوسج اغاجنك كوكنده بتر بغايت
يومشق ولطيف اولور جمعى غرانيق كلور وعند البعض غرنوق تازه ومستتر اولان اوتلغه ديئور كه كنش وسائر
حوادث اوغرامديغندن تروتازه اوله وغرانق اعضاء واندامى تام وهر يرى اويغون اتنه طولو تازه دلوقانلويه ديئور
محبوبه يه ده وصف اولور يقال شاب غرانق اى تام وامرأة غرانق وغرانقة اى شابة ممتلئة پس بو راده غرانق
مفرد اولور ❊ شارح دير كه تلك الغرانيق العلى فقره سنده غرانيقدن مراد اصنامدر بياض جهتيله طيور مذكوره يه
تشبيه اولنمشدر (الغرانقة) و(الغرانقية) غينلرك فتحيله شول نرم كيسويه وصف اولور كه نسيم دلكشا آنى برى اوته
پريشان ايدر اوله يقال لمة غرانقة وغرانقية اى ناعمة تفيئها الريح (الغرنقة) دحرجه وزننده كوز قاتراولمغله شعاع
شمسه نظر ايدركن ايپلك ايپلك نسنه لر كورنمكه ديئور (الغرنق) جندب وزننده بنو سليم يوردنده بر وادى آديدر
(غزق) غينك وزاى معجمه نك فتحيله مر وقضاسنده بر قريه آديدر و بو غرق مصحف دكلدر (الغسق) فتحتينله كيجه نك
ابتدا قرا كولغنه ديئور يقال من الغسق الى الفلق اى من ظلمة اول الليل وغسق بغداى ايچنده زوان وقره موق كبى
زائد نسنه يه ديئور مفردات سائره بيانده كوره قره موق اوله جقدر (الغسوق) قعود وزننده و(الغسقان) فتحاتله
كوز طمانلنوب سچمز اولمق ياخود يشارمق معناسنه در ظلمت معناسندن مأخوذ در يقال غسقت عينه وغسقت
غسوقا وغسقانا من الباب الثانى والرابع اذا اظلمت اودمعت وغسقان يارەدن صارى صو آقمق معناسنه در يقال
غسق الجرح غسقانا من الباب الرابع اذا سال منه ماء اصفر وغسق ضرب وزننده وغسقان فتحاتله بلود يغمور
چسنتيلمك معناسنه در يقال غسقت السماء غسقا وغسقانا من الباب الثانى اذا ارشت ومه دن سود دوكلك
معناسنه در يقال غسق اللبن اذا انصب من الضرع وغسق وفتحتيله غسق وغسقان كيجه پك قرا كو اولمق
معناسنه در يقال غسق الليل غسقا وغسقا وغسقانا اذا اشتدت ظلمته وغسقان برنسنه دوكلك معناسنه در
يقال غسق الماء غسقانا من الباب الرابع اذا انصب (الاغساق) همزه نك كسريله بودخى كيجه پك مظلم اولمق
معناسنه در يقال اغسق الليل اذا اشتدت ظلمته وكيجه نك ابتدا قرا كوسنه كيرمك معناسنه در يقال اغسق
الرجل اذا دخل فى الغسق ومؤذن اخشام اذاننى ابتدا قرا كولغه قدر تأخير ايلمك معناسنه استعمال شرعيدر
يقال اغسق المؤذن اذا اخر المغرب الى غسق الليل بو راده والغسوق والاغساق الاظلام عبارتى دخى مرسوم
اولمغله تكرار اولديغندن تعرض اولنمدى نهايت اغساقى غسوق كبى مجرد اظلام معناسنه حمل ايله تكراردن
تفصى اولنور (الغاسق) اسم فاعل بنيه سيله قمره اطلاق اولنور ياخود شفق غائب اولديغى حينده ليله
اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى ❊ ومن شر غاسق اذا وقب ❊ اى الليل اذا دخل او الثريا اذا سقطت لكثرة
الطواعين والاسقام عند سقوطها وقال ابن عباس وجماعة من شر الذكر اذا قام يعنى بعضلر
مطلقا قمر ايله وبعضلر ليل ايله وبعضلر خسوفه داخل قمر ايله وبعضلر ظلمته داخل كيجه ايله تفسير
ايلديلر زيرا موقع شر وشور در وبعضلر ارتفاعندن ساقط اولان ثريا ايله تفسير ايلديلر كه
اول هنكامده طواعين واسقام چوق تحدث ايدر خصوصا دواب ومواشى هلاكلرى اول اوانده اولور وطلوع
وارتفاعنده مندفع اولور نته كه ❊ اذا طلع النجم ارتفعت العاهات ❊ حديثنده اشارت اولنمشدر وفى الجامع الصغير
اذا طلعت الثريا امن الزرع من العاهات ❊ وابن عباس ومفسريندن جماعت كثيره قوامه كلمش ذكر ايله بيان ايلديلر كه
شر وشورلك آلت مخصوصى اولديغى تذكيردن مستغنى در (الغشوق) وثوق وزننده قرا كو اولمق معناسنه در يقال

غسق الليل غسوقا اذا اظلم (الغساق) سحاب وزننده و(الغساق) شداد وزننده بارد ومنتن ويدرايحه ايچه جكه ديبنور قال الشارح ومنه قوله تعالى * لايذوقون فيها بردا ولاشرابا الا حميما وغساقا * اى باردا منتنا بوراده بارددن مراد غايت الغايه بارد اولاندركه ايچلمز رتبه سنده اوله * مؤلف همان البارد المنتن عنوانيله تفسير ايتمكله مطلق ايچه جك ايله ترجمه اولندي لكن صحاحده وسائرده الماء البارد المنتن عبارتيله مرسوم اولمغله بوراده الماء قيدي ساقط اولمق دخي محتملدر اساسده اهل نارك جلودلرندن سيلان ايدن ماء اسود ايله مفسردر پس وجه تسميه سواد اولور * مؤلفك تفسيرينه كوره ده سواد البته تعفنه لازم وملزوم غالبدر وراغب مفرداتده مايقطر من جلود اهل النار عبارتيله بيان ايلشدر و بيضاويده مايغسق اى يسيل من صديدهم وقيل الزمهرير عبارتيله مفسر اولمغله غسق لفظني سيل وجريان معناسنه حمل ايلشدر نته كه مؤلف مقيدا بيان ايلدى وغريبدركه جواليقى غساق لفظني لغت تركيه ده صوغوق وقوقش صويه ديمكله كويا كه معرب عد ايلشدر هرحالده جيم مقابله سيله مؤلفك تفسيرى ارجحدر وقرئ بالتخفيف والتثقيل (الغشق) غينك فتحى وشين معجمه نك سكونيله يومشق نسنه يه اورمق معناسنه در (الغصلقة) غينك فتحى وصادك سكونيله ايوجه طوزلنمامش ونخوشجه پشمامش تاتارى اته و پصدرميه دينور (الغفق) غينك فتحيله ضرطه لمق معناسنه در يقال غفق الحمار غفقا من الباب الثانى اذا خرجت منه ريح وبرآدمى چوق اوروب دوكمك معناسنه در يقال غفق فلانا بالسوط اذا ضربه كثيرا ودوه هرساعت صويه كلمك معناسنه در يقال غفقت الابل اذا وردت كل ساعة واركك اشك ديشى يه پيدرپى آشمق معناسنه در يقال غفق الحمار الاتان اذا اتاها مرة بعد مرة وغفق شدتلو اولميان خفيفجه يغموره دينور وبرنسنه اوزره هجوم ايلمك معناسنه در يقال غفق عليه اذا هجم وغائب ونابديد اولدقدنصكره ناكهانى چيقه كلمك معناسنه در يقال غفق فلان اذا آب من الغيبة فجأة (الغفقة) صفقة وزننده برمقدارجه اويومق معناسنه در يقال غفق القوم غفقة اذا ناموا نومة (التغفيق) اهل مجلسك كلماتى دكليه رك اويومق معناسنه در يقال غفق فلان اذانام يسمع حديث القوم ويلان صوقش آدمى اويوتمامقله تيمار ايلمك معناسنه در على قول اويقوسز قالدقدنصكره اويومق معناسنه در يقال غفق السليم اذا عالجه وسهده اوالتغفيق نوم فى ارق (المغفق) مترل وزننده مرجع معناسنه در (التغفق) تفعل وزننده بتون كون شراب ايچمك معناسنه در يقال تغفق الشراب اذا شربه يومه اجمع جوهرى بوراده المنغفق للمنصرف عبارتيله منغفق دونه جك برمعناسنه اولمق اوزره ثبت ايدوب لكن اول عين مهمله ايله اولمغله آتده واستشهاد ايلديكى ارجوزه ده غلط ايلدى * شارح ديركه جوهرى اصمعى ايله ابن اعرابيدن روايت ايلشدر (غافق) صاحب وزننده اندلسده برحصن آديدر (الاغتفاق) افتعال وزننده احاطه ايلمك معناسنه در يقال غتفق به اذا احاط (الغفلقة) عفلقه وزننده ومراديدركه ذكر اولندى ومهمله ايله افصحدر (الغق) شق وزننده و(الغقيق) خفيق وزننده زفت قيناراكن واقر واقر سسى چيقمق معناسنه در يقال غق القار غقا وغقيقا من الباب الثانى اذا غلى وسمع صوته وچاقر طوغان اوتمك معناسنه در يقال غق الصقر اذا صوت وصو ككيش يردن طارجه يره اقاركن چاغلمق معناسنه در يقال غق الماء غقا وغقيقا اذا صات صائرا من سعة الى ضيق وغق قرغه نك سسى بوغيلوبه غلطدر لنه قده اولان اوتمسندن حكايه در (الغقغقة) زلزله وزننده چاقر طوغان اوتمك معناسنه در يقال غقغق الصقر اذا صوت (الغقاق) شداد وزننده و(الغقوق) صبور وزننده جماع حالنده فرجى اوتن عورته دينور يقال امرأة غقاق وغقوق اذا كانت يسمع لفرجها صوت عند الجماع (الغقغقة) فتحاتله طاغ قرلنقجى قوشلرينه دينور (غق غق) غينلرك كسريله برنسنه قيناركن ظهور ايدن صوتندن حكايه در ومنه الحديث * ان الشمس لتقرب من الناس يوم القيمة حتى ان بطونهم تقول غق غق * وهى حكاية صوت الغليان (الغلفق) جعفر وزننده يوصونه دينور طحلب معناسنه على قول صوده نابت بركونه اوتدركه بعضى يپراقلرى اولور ورخاوة ووسعت اوزره اولان ديرلكه دينور يقال عيش غلفق اى رخى وكاده كبى ملايم يايه دينور يقال قوس غلفق اى رخوة وآصمه اوزره اولنجه يپراغنه دينور وخرما اغاجنه دينور وقول وفعلى چركين چوليه وهمچ قارى يه دينور يقال تزوج غلفقا اى خرقاء سيئة المنطق والعمل (الغلفاق) قرطاس وزننده چابك يوريان عورته دينور يقال امرأة غلفاق المشى اى سريعته واوزون عورته دينور يقال امرأة غلفاق اى طويلة (غلافقه) غينك ضميله يمنده زبيد ساحلنده برقريه آديدر (الغلفقة) دحرجه وزننده مفسر ويدحال اولمق معناسنه در يقال غلفق الرجل اذا العسر و بيسو يلمك معناسنه در يقال غلفق الكلام اذا اساءه (الغلقة) غينك فتحى وكسريله و(الغلق) سكونى وزننده برجنس كوچك اغاج اسميدركه حجاز وتهامه وحبش مملكتلرنده اولور آنكله اعلاد باغت اولنور وحبشه

طائفه سنی آنکله آلات حرب صواروب تسمیم ایدرلر اول آلاتک اصابتی ایلدیکی وجود اصلا فلاح بولمیوب هلاک اولور بونی مفرد اتده طخشیقون ایله بیان ایدرلر که سود لکن بو عندن سمیتلو بر نباتدر بلاد ارمنده آنکله سلاح نالملوسنی صواردرلر (المغلوق) شجر غلقه ایله دباغت اولنمش دری یه دینور یقال اهاب مغلوق اذا دبغ بالغلقة (الغلق) خلق وزننده قپو قپامق معناسنه در یقال غلق الباب غلقا من الباب الثانی اذا رده و بو لغه در یعنی خطادر یاخود لغت ردیه مهجوره در فصیح اولان افعال بابندن اولمقدر وغلق بو معنادن اسم در قپوبی قپامغه دینور وغلق پک ایراق یره کتمک معناسنه در یقال غلق فی الارض غلقا اذا امعن وغلق آن ایق وقوجه آدمه ودوه یه علی قول قزل بکرلو آدمه وقزل تویلو دوه یه دینور یقال رجل او جمل غلق ای کبیر اعجف او احمر (الغلق) ضمتینله قپانمش قپویه دینور نته که ضمتینله فتح بونک مقابلیدر یقال باب غلق ای مغلق (الغلق) فتحتینله مغلاق معناسنه در که قپوبی قپایه جق منده اله وسورکو یه وکلیده دینور یقال اغلق الباب بالغلق ای المغلاق وهو ما یغلق به الباب وغلق مصدر اولور و یردیکی قرض بدلی یانده وضع اولنان رهنی مدیون وقت مشروطده ادا ایتمامکله مرتهن اول رهنه مستحق اولمق معناسنه در یقال غلق الرهن غلقا من الباب الرابع اذا استحقه المرتهن وذلك اذا لم یفتکك فی الوقت المشروط ❊ شارح دیر که مزبور افعال جاهلیه دن اولمغله اشبو ❊ لایغلق الرهن بما فیه حدیثیله نهی و رفع اولندی پس غلق فك رهنك ضدی اولور وغلق خرما دالارینك دیبلری قورولمغله میوه و یرمکدن قالمق معناسنه در یقال غلقت النخلة اذا دودت اصول سعفها فانقطع حملها ودوه نك ارقه سی اصلا اوکولیسه جق وجه اوزره یاغر اولمق معناسنه در یقال غلق ظهر البعیر اذا دبر دبر الایبراء (المغلاق) مفتاح وزننده و (المغلوق) مبیك ضمیله بونلرده قپوبی قپایه جق آلته دینور کلید وطرقاز ومندال وسورکو کبی مغلوق کلمه سی که میم مضمومه ایله مکحل ومسعط کبی نوادردندر (المغلق) منبر وزننده قمار اوقلرندن یدنجی اوق یاخود قمار تضعیف اولندقده یدنجیده کلان اوقه دینور جمعی مغالق کلور علی قول مغالق قمارده فائز اولان اوقلرك نعوت واوصافندندر اسماسندن دکلدر (الاستغلاق) بازاری مجبر قلیوب وجه قطعی ایله ویرمك معناسنه در که باب معامله یی اغلاق ایتمش اولور تقول استغلقنی فی بیعته ای لم یجعل لی خیارا فی رده ویقال استغلقت علی بیعته اذا صار كذلك وتکلمده حصر اولمق معناسنه در یقال استغلق علیه الکلام اذا ارتج (الغلق) کتف وزننده چیره شك چتین سوزه دینور یقال کلام غلق ای مشکل (غلاق) شداد وزننده بنو تمیم قبیله سندن بر رجل آدیدر و بر شاعر اسمیدر وخالد بن غلاق محدثیندندر یاخود بو مهمله ایله در (غلاق) قطام وزننده بر موضع آدیدر (غولقان) صولجان وزننده مرو قضاسنده بر قریه در (الاغلاق) همزه نك کسریله قپوبی قپامق معناسنه در یقال اغلق الباب ضد فتحه وزوراکی ایشلتمك اکراه معناسنه مستعملدر یقال اغلقه علی شی اذا اکرهه وآغر یوك بو کلمکله دوه نك صرتنی یاغر ایلمك معناسنه در یقال اغلق ظهر البعیر اذا ادبره بالاحمال (المغالقة) مفاعله وزننده مراهنه معناسنه در یقال غالقه اذا راهنه (الغمق) فتحتینله یری رطوبت باصمقله مرج وچمن اولمق معناسنه در که هواسنك وخامتی مستلزمدر یقال غمقت الارض وغمقت وغمقت غمقا من الباب الرابع والاول والخامس اذا رکب علیها الندی (الغمقة) فرحه وزننده پك رطوبتلو اولمغله هواسی وخیم اولان یاخود صولره قریب اولان ارضه دینور که جذب وسر یانله دائما رطوبتلو اولوب هواسی توخیم ایدر یقال ارض غمقة ای ذات ندی وثقل اوقریبة من المیاه (الغمق) کتف وزننده کثرت رطوبتدن رایحه سی فاسد ومتعفن اولمش نباته دینور یقال نبات غمق اذا کان لریحه نخمة وفساد لکثرة الندی (المغموق) شول خرما قورغنه دینور که نضج بولوب اولمق ایچون اوزدیکی و رتلوب بورنمش اوله یقال بسر مغموق اذا کان قد غم لیدرك و ینضج ❊ شارح دیر که اصل اغموق شول خرما قورغیدر که جرق بچه سر که یه طوز سوروب کالیله نضج بولمق ایچون کنشه موضوع اوله ومغموق غمقه مرضنه وغراماش دوه یه دینور (الغمقة) فتحاتله بر کونه مرضدر که دوه لك اوکور غه کیکنده حادث اولور (الغهق) کتف وزننده و (الغیهق) صیقل وزننده کرمیلو اوقوب دوه یه دینور وغیهق نشاط وشطارت معناسنه در دوه ده لیلکه دیتور وجنون معناسنه یقال به غیهق ای نشاط وکذا جنون وبو لفظله عظم وزارت صفتلو یعنی بیوکلکه وآز لغه مبالغه وصف اولنور یقال شئ غیهق ای عظیم ویقال شئ غیهق ای نزر (الغوهق) جوهر وزننده بو ده جنون معناسنه در وقرغه یه دینور مهمله ده لغتدر (الغیهقة) دحرجه وزننده کوزه طمانلق کلمکله بصری تضعیف ایلمك معناسنه در یقال غیهق الظلام عینه اذا اضعف بصره وکوزه طمانلق کلوب ضعیف اولمق معناسنه در یقال غیهقت عینه اذا اظلمت (الغلاق) بو جنس صو قوشی اسمیدر فاقم دخی دیتور وقرغه یه دینور (بطاق) ملاق

كسريله قرغه نك بسسندن حكايه در قيچن نكره اولدقده تنوين ادخال اولنور (التغيق) تفعيل وزننده برنسنه يى
يباده و يروب تباه ايلك معناسنه در يقال غيق ماله اذا افسده و برنسنه نظرنى دنك وحيران قلمق معناسنه در
يقال غيق بصره اذا حيره و برآدم بررأى وفكرده قرار ايتيوب تردد وشورش اوزره اولمق معناسنه در يقال
غيق الرجل فى رأيه اذا اختلط فيه فلم يثبت على شئ (التغيق) تفعل وزننده كوزطما نلمق معناسنه در يقال تغيقت
عينه اذا اظلمت (غيقه) تمره وزننده تنبس قريبنده برقريه در محد ثيندن حسين وعمر ابنا ادريس وعبد الكريم
بن الحسين الغيقيون اورادندر وحرة النار ظهرنده بنى ثعلبة بن سعد يوردنده برموضعدر تجز بعونه تعالى
فصـــــل الفاء ❊ (الفؤاق) همزه ايله غراب وزننده فواق لفظنده لغتدركه انجقرغه دينور يقال اخذه الفؤاق
اى الفواق ومصدر اولور انجقرمق معناسنه در يقال فأق الرجل فوأقا من الباب الثالث اذا اخذه الفوأق
وعند البعض فوأق همزه ايله وجعك اسميدركه معده ده محدث اولان ريح سببيله تكون ايدن انجقرق علتندن
عبارتدركه علت مخصوصه در يعنى مهموز اولان فوأق علت اولان انجقرغه وواوى اولان عادتا عارض اولانه
مخصوصدر علتك سببى وعلاجى كتب طبيه ده مشروحدر (الفتق) فانك فتحى وتانك سكونيله يارمق معناسنه در
يقال فتق الشئ فتقا من الباب الاول اذا شقه وفتق شق عصاى جماعت معناسنه مستعملدركه اتفاقلرى ياخود
مصالحه لرى بوزيلوب بينلرينه شقاق دوشوب حرب وقتال رجوع ايلمكدن عبارتدر يقال فتق فلان بينهم
اى شق عصاهم فرجع الحرب بينهم وشفق سوكوب فجر يرى اغارمق معناسنه مستعملدر بونده فتحتنله جائزدر
يقال انظر الى فتق الفجر اى الصبح وشول يره اطلاق اولنور كه اطراف وحواليسنه يغمور ياغوب اوراية ياغميه
و بوفاتق معناسنه دركه كويا كه اطرافنى شق ايتمش اولور تقول نزلنا فى فتق المواضع وهو موضع لم يمطر وقد مطر
ماحوله وفتق قاسيق يارينى تعبير اولنان علته دينور ❊ مؤلف ايجاز وجهيله تعريف ايلمكله تفصيلى بودركه علت
مزبوره تفرق اتصالدر يعنى شول يار يقدركه قاسغك پرده لرى آلتنده محتبس اولان جسمك تفرق اتصال سببيله
خارجه نفوذ ايلمسيدر وكاهجه انثيينك اوستنده اولان ايكى مجرالك يرتلوب واسع اولمسنه اطلاق اولنور بوتقديرجه
كيس انثيينه ايچ ياغى ويا پرده و يابغرسق نازل اولور خصوصا اعور ديدكلرى بغرسق نازل اولور ياخود ياريقدن
چيقان شئ غليظ يلدر ويا ما ئيتلى ويا موتيلى رطوبتدر و بوعلت صبياندن غيرى يه حادث اولورسه برؤ وافا فتى
بوقدر و به ديدكلرى بونك شديد اولانيدركه انثيينه امعانك نزوليله بيوبوب قرغه طرزنده اولور وفتق كنكيش
وكشاده وميدانلو يره اطلاق اولنور يقال خرج الى فتق اى الى ماانفرج واتسع وخميره مايه قاتمق معناسنه در
يقال فتق العجين فتقا اذا جعل الفتاق فيه وفتق آفت ونازله وحادثه يه اطلاق اولنور دين ومرض وفقر كبى جمعى
فتوق كلور يقال اصابتهم فتوق اى آفات كالدين والفقر والمرض (التفتيق) بودخى يارمق معناسنه در يقال
فتقه اذا شقه (التفتق) تفعل وزننده و (الانفتاق) انفعال وزننده يارلمق معناسنه در يقال فتقه فتفتق وانفتق
اى شقه فانشق وانفتاق ناقه نك ممه سيله كوبكى ارالغنده فتق ديدكلرى علت حادث اولمق معناسنه دركه
كاهجه هلاكه مؤدى اولور و بويك سمورلكدن تحدث ايدر يقال انفتقت الناقة اذا اخذها داء فيمابين ضرعها
وسرتها وربما قتلها (المفتق) مقعد وزننده كوملكك يرتماجنه ويقاسى يرينه دينور و (الافتاق) همزه نك كسريله
فتق ديدكلرى يره يعنى اطرافنه يغمور ياغوب اكا اصابت ايلامش اولان يره اوغرامق معناسنه در يقال افتق الرجل
اذا صادف الفتق و برآدمك طوارلرى سموروب تاولنمق معناسنه در يقال افتق الرجل اذا سمنت دوابه وخرما
سالقمنك چوپيله منسوا كلمنك معناسنه در يقال افتق فلان اذا ابتاك بالعراجين و بركسه اوستندن سحاب كشافى
آچلوب برطرف اولمق معناسنه در يقال افتق القوم اذا انفتق عنهم الغيم وافتاق قرن الشمس كنشك سحاب ايچره
كيروب قولاغى ايازده قالمغله اندن برلمعه وشعاع ظاهر اولمقدن عبارتدر يقال افتق قرن الشمس اذا اصاب فتقا فى السماء
فبدا منه وافتاق برآدمه اكثرى فتوق عارض اولمق معناسنه در يقال افتق الرجل اذا الحت عليه الفتوق كما ذكر
وكنكيش وميدانلو آچق يره چيقمق معناسنه در يقال افتق الرجل اذا خرج الى فتق (الفتق) فتحتنله عورتك فرجى رتقاء
يعنى بتشك اولميوب يك آيرق اولمق معناسنه در يقال فتقت المرأة فتقا من الباب الرابع ضد رتقت ويبل قوراق
اولميوب نعمتلو و بركتلو اچوزلق بوللق اولمق معناسنه در يقال فتق العام اذا اخصب (الفتقاء) حمراء وزننده
فرجى بتشك اولميوب آيرق اولان عورته دينور يقال امرأة فتقاء اى منفتقة الفرج (الفتق) ضمتيله چوق سوزلو
عورته دينور يقال امرأة فتق اى المنفتقة بالكلام وطائفه ده برقريه آديدر (الفنيق) امير وزننده يك سمورلكدن
دريسى جابجا يارلوب يرتلمش اولان دوه يه دينور يقال جمل فتيق اذا كان قد انفتق سمنا وفتق اللسان متكلم

ومنطيق تيز زبان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل فتيق اللسان اى حديده و چتال تمرنه فتيق الشفرتين دينور
كويا كه بربنى آخرندن آيرلمشدر يقال نصل فتيق الشفرتين اذا كانت له شعبتان وفتيق پك روشن صباح وقته
وصف اولور يقال صبح فتيق اى مشرق (الفيتق) صيقل وزننده دوالكره دينور نجار معناسنه وتيمورجى يه
دينور حداد معناسنه و پادشاهه اطلاق اولنور وقپوجى يه دينور بواب معناسنه بونلرك مجموعنده فتق
معنارى ملحوظدر (ذو فتاق) كتاب وزننده برموضعدر (الفتاق) كتاب وزننده برطباغك آديدر وخمرمايه اسنه
دينور يقال العجين لا يربو الا بالفتاق وهى الخميرة الكبيرة تجعل لادراك العجين وخرما ليفنك ياض ذينه دينور وخرما
سالقمنك چوبنه دينور وكنشك طلوع وظهورى ايله كوريان قولاغنه اطلاق اولنور يقال ظهر فتاق الشمس
اى قرنها وعينها بوراده واوم معناسنه اولمق ملحوظدر وكنشك اوكندن سحاب آچيلوب برطرف اولمغه دينور
يقال ظهرت الشمس بالفتاق اى بانفتاق الغيم عنها وادوية مخلوطه دن مركب معجونه دينور وبرمعروف ضو
اسميدر (فوتق) فوفل وزننده مرو قضاسنده برقريه در (الفيحقة) جميله دحرجه وزننده يورركن آيشنى آيروب
آچمق معناسنه در يقال فيحق بين رجليه اذا باعد (الفيحق) صيقل وزننده بول وميدانلويره دينور يقال ارض
فيحق اى واسعة (المتفيحق) اسم فاعل بنيه سيله آيشنى آيره رق يوريان آدمه دينور متفيهق معناسنه (الانفحاق
انفهاق وزننده ومراد فيدر كما سيذكر (الفرزدق) سفرجل وزننده تنوره دوشمش كرده لره دينور كه جابجا كويوب
محترق اولور مفردى فرزدقه در تقول اطعمنا الفرزدق وهو الرغيف سقط فى التنور واتمك قرتيسنه دينور فتات
الخبز معناسنه وبعضلر عندنده فرزدقه پرازده فارسى معربيدر كه خميرپومغنه دينور على قول فرز ايله دق
لفظلرندن منحوت ومركبدر زيرا خمير دقيق اولمغله آندن برقطعه افراز اولنمشدر يعنى يومق ديدكلرى دق اولنان
خميردن برقطعه مفرزه در جمعى فرازق كلور قياس ايسه فرازد اولمقدر وفرزدق ايله همام بن غالب بن صعصعه نام
شاعر معروف ملقب اولمشدر ❊ شارحك بياننه كوره چهره سى تنوره دوشمش كرده يه شبيه اولمسى باعث تلقيب در
وفرزدق لفظنك تصغيرنده دخى قياس اولان فريزد اولمقدر زيرا اسم خمس بش حرفلو اولسه وجمله سى حروف
اصول اولسه جمع وتصغيرنده حرف اخيرى حذف اولنور لكن دالك مخرجى تاء مخرجى اولوب وتاء حروف زياده دن
اولمغله ماده مزبوره ده تايه قياسله قافدن حذفه اولى عد اولندى وجمع وتصغيرنده ياء تعويض ايدوب فرازيق
وفريزيق دخى دينور (الفرسق) فرسك وزننده ومرادفيدركه ات شفتالوسنه دينور (الفرق) حرق وزننده
و (الفرقان) فانك ضميله ايكى نسنه اراسنى آيرمق معناسنه در يقال فرق بينهما فرقا وفرقانا من الباب الاول اذا فصل
وقوله تعالى ❊ فيها يفرق كل امر حكيم ❊ اى يقضى وقوله تعالى ❊ وقرآنا فرقناه ❊ اى فصلناه واحكمناه ❊ وقوله تعالى
واذ فرقنا بكم البحر ❊ اى فلقناه وقوله تعالى ❊ والفارقات فرقا ❊ اى الملائكة تنزل بالفرق بين الحق والباطل وفرق
باشده اولان صاچ بلوكلرينك يولنه دينوركه مراد ارالقلريدر يقال بدا الشيب فى فرقه وهو الطريق فى شعر الرأس
و بر قوش اسميدر وكتان بزينه دينور وبراوچك آديدركه مدينه ده معروفدر اوچ صاع غلالى استيعاب ايدر و بونده
فتحتينله جائزدر على قول فتحتينله افصحدر وعند البعض اون التى رطل وعلى قول درت رطل استيعاب ايدر جمعى
فرقان كلور بطنان وزننده يقال كاله بالفرق وهو مكيال بالمدينة يسع ثلاثة آصع ويحرك اوهو افصح او يسع ستة
عشر رطلا او اربعة ارطال ❊ مترجم ديركه بوراده نسخه لرده او اربعة ارباع مرسوم اولمغله غلط محضدر مطرزى
مغربده اقوال عديده تحرير ايدوب ذكر ايتمش و بعضهم يقول الفرق بسكون الراء اربعة ارطال عبارتنى رسم ايلكله
صواب اولان بوراده اربعة ارطال عنوانيله اولمقدر وتهذيبده اوچ صاع اون التى رطلى مستوعبدر ديو مرسوم
اولمغله ظاهرا مؤلفك اختلافله بيانى ملايم دكلدر زيرا اصح اقوال اوزره صاع نبوى بش رطل وثلث رطل اولمغله
اوچ صاع تمام اون التى رطل اولور مكر حجازى وعراقى اختلافنه محمول اوله وفرق ديدكلرى يارلمش چكرد كه
مالك اولمق معناسنه دركه دوه يه علف ايدرلر كما سيذكر يقال فرق الرجل فرقا من الباب الاول اذا ملك الفرق
شارح ديركه كرچه مؤلفك سياقندن ضميرملك اكا ارجاع اولنمق متبادردر لكن صواب اولان قيونه سهو يسنه
راجع اولمقدر وفرق قوش حدثلمك معناسنه در يقال فرق الطائر فرقا اذا ذرق (الفاروق) مبالغه در بغايت فرق
وفصل ايدن آدمه دينور بومناسبتله عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرينه تلقيب اولنمشدر حق ايله باطل
ما بينينى كمال اوزره فرق وفصل ايلديكنه مبنى يا خود مكۀ مكرمه ده آفتاب اسلامى اظهار ايدوب ايمان وكفرلك ما بيننه
فرق وفصل ايلديكندن تلقيب اولندى وترياق فاروق كه جميع ترياقلرك اجدى وافضليدر مرض ايله صحت
بيننى فارق اولديغيچون فاروق ايله متصف اولدى وفاروق پك قورقق آدمه دينور كما سيذكر (الفرقان) فتحتينله

قورقيق واودك اولمق كذلك قورقق معناسنه‌در خوفدن قلبي منصدع اولمق ملاحظه‌سيله در يقال فرق الرجل
فرقا من الباب الرابع اذا فزع وفرق صباح وقتنه ديىنور بامداد معناسنه على قول فجر سوكوب صباح يريشك
آچلسنه ديىنور تقول بتنا نسامر الى الفرق اى الصبح نفسه اوفلقه واوك ديشلرك ارالغى سيرك اولمغه ديىنور يقال
فى ثناياه فرق اى تباعد فيما بينهما ودوه‌نك اياقلرينك بقة نقلرى برى برندن آچق وميدانلو اولمغه ديىنور وآت
قسمنده فرق آلماجغنك بريسى آخرينك اوزرينه حواله اولمق يعنى برطرفى يوكسك اوبرطرفى چوكك وباصيق
اولمقدن عبارتدر وبو آت قسمنده مكاره اوصافندندر وخروس قسمنده فرق ايبكى آيرق يعنى چتال اولمسندن
عبارتدر وپرچك وصقاللك تللرى سيرك اولمغه ديىنور ويرده نبات آيرو آيرو طاغنق اولمغه ديىنور معانئ مذكوره‌ده
فرق مصدر واسم اولور وفرق دكزك موجنه كيروب طالمق معناسنه‌در يقال فرق الرجل فرقا من الباب الرابع
اذا دخل فى الفرق اى الموجة وغاص فيها وفرق ديدكلرى مكيال ايله نسنه ايچمك معناسنه‌در يقال فرق
الرجل اذا شرب بالفرق اى بالمكيال المزبور (الفاروقة) و (الفروقة) صبوره وزننده وتشديد ايله جائزدر قورقق
وبى زهره آدمه ديىنور كه اودك تعبير اولنور مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال رجل وامرأة فاروقة وفروقة اى فزع
وعند البعض فرق كه كتف وزننده وفرق كه ندس وزننده‌در وفروق كه صبور وزننده‌در وفروقه كه ملوله وزننده‌در
وفروق كه فروج وزننده‌در وفاروق وفاروقه پك قورقق شديد الفزع آدمه ديىنور وبعضلر عندنده فرق ندس
وزننده جبلى وطبيعى قورقق واودك اولانه ديىنور وفرق كتف وزننده برنسنه‌دن خوف ايلمش اولانه ديىنور
(المفرق) مقعد وزننده و (المفرق) مجلس وزننده باشك تپه‌سنك اورته‌سنه ديىنور كه صاچك هرطرفه
تفرق ايلديكى محلدن عبارتدر يقال بدا الشيب فى مفرقه ومفرقه اى وسط رأسه وهو الذى يفرق
فيه الشعر ومفرق الطريق يولك نيجه يوللر آيريلان يرينه ديىنور كه يول آغزى تعبير اولنور جمعى مفارق در
ومنه تقول وقفته على مفارق الحديث اى وجوهه ❊ مترجم ديركه بو راده مفرق مقعد وزننده كلديكى قياس اوزره
باب اولدن اولديغنه مبنى در ومجلس وزننده كلديكى باب ثانيدن ذهنى ورودينه مبنى در ❊ كرچه مؤلف بونى ذكر ايلمدى
لكن امهات سائره‌ده مثبوتدر حتى مصباحده وفى لغة من باب ضرب عبارتيله مرسومدر انجق لغت عاليه اولمغله مؤلف
اكا التفات ايتميوب بو راده اشارتله اكتفا ايلدى (الفروق) قعود وزننده يول چتاللنمق معناسنه‌در على قول برخصوص
ظهور ايدوب وجه وطريق بيلنمك معناسنه‌در يقال فرق له الطريق فروقا اذا اتجه له طريقان او اتجه امر فعرف وجهه
وناقه‌يى ياخود قانجق مركبى بورى طوتمغله درد وتلاشندن طوره‌ميوب برطرفه قاچوب كتمك معناسنه‌در يقال
فرقت الناقة والاتان اذا اخذها المخاض فندت فى الارض (الفارق) بورى طوتمغله دردندن باشنى آلوب قاچوب
كيدن ناقه‌يه ياخود مركبه ديىنور جمعى فوارق وفرق كلور ركع وزننده وبر سحابدن آيريلوب بشقه‌جه كيدن
سحاب قطعه‌سنى اكا تشبيهله فارق اطلاق ايدرلر (الافرق) بر آلماجغى ديكرندن يوكسك اولان آته ديىنور
يقال فرس افرق اذا كانت احدى وركيه مشرفا على الاخرى وچتال ايبكلى خروسه ديىنور يقال ديك افرق
اى بين الفرق وناصيه‌سى ياخود لحيه‌سى چتال هيئتنده آيرق اولان آدمه ديىنور يقال رجل افرق اى كان ناصيته
او لحيته مفروقة بين الفرق وآق خروسه اطلاق اولنور يقال ديك افرق اى ابيض ❊ مترجم ديركه ظاهرا اطلاقك
وجهى افرق فى الاصل حقنده حديث شريف صادر اولان خاصه‌لو ديك ابيضك وصفى اولوب ناسك كمال
رغبتلرينه مبنى كثرت استعماله كيده‌رك اسم منزلنده شايع اولمق ملحوظدر وخايه‌لرينك ارالغى ميدانلو اولان قيونه
ديىنور جمعى فرق كلور فانك ضميله وتك طشاق آته ديىنور يقال فرس افرق اى ذوخصية واحدة وقوللرينك
ارالغى ميدانلو وقولاجلو اولان آدمه ديىنور يقال رجل افرق اى افلج (الفرقة) فرحه وزننده اوتلرى پراكنده
بتمش يره ديىنور يقال ارض فرقة اى فى نبتها فرق يعنى اذا كان متفرقا وبعضلر ديديكه فرق كتف وزننده خرده
اولمغله يرك يوزينى اورتوب بوريميان اوته ديىنور يقال نبت فرق اى صغير لم يغط الارض (الفرقاء) حمراء وزننده
ممه‌لرينك امزكلرينك ارالقلرى كشاده اولان قيونه ديىنور يقال شاة فرقاء اى البعيدة ما بين الطبيين (فارقين) مرى ى
ماده‌سنده مذكوردر يعنى ديار بكر ايالتنده بر بلده‌دركه ميا فارقين ايله متعارفدر (الافراق) همزه‌نك فتحيله اموال
مدينه‌دن بر موضعدر (فريقات) جهينات وزننده عقيق مدينه‌ده بر موضعدر (فريق) زبير وزننده تهامه‌ده
بر موضعدر (فريق) ياي مشددهٔ مكسوره ايله صغير وزننده بحرين قربنده بر چول بيابان آديدر (فروق) فانك ضميله
ديار سعدده بر موضعدر (مفروق) بر طاغك آديدر وابو عبد المسيح نام كيمسه‌نك اسميدر (فروق) صبور وزننده
هجر نام بلده‌دن اوته جده‌ده بر عقبه آديدر وقسطنطينيه شهرينك لقبيدر ❊ شارحك بياننه كوره شرق وغرب ياخود

بحرین بینلرینی فارق اولدیغنه مبنیدر و برموضع آخر اسمیدر (الفروقة) ملوله وزننده حرمت وناموسه دینور تقول
انتهکت فروقته ای حرمته و بوکرك یاغنه دینور تقول اطعمنا الفروقة ای شحم الکلیتین (یوم الفروقین) ایام
عربدن بر یوم معروفدر (الفرق) فانك کسریله عظیم قیون و کچی وصغر و آهو سوربسنه دینور علی قول یالکزجه
قیون و کچی سوربسنه یاخود صاحبنك غائب ایلدیکی قیون و کچی سوربسنه دینور یاخود یوزدن اکسك اولان
قیون و کچی سوربسنه دینور و هر نسنه دن بربلوکه دینور یقال فرق منه ای قسم وصبیاندن برطائفه یه دینور
وفی الاساس رأی اعرابی صبیانا فقال هؤلاء فرق سوء ظاهرا من بعد کثرت استعماله اسم اولمشدر ودوه لره
علف ایده جك چکردك کابچه سنه دینور و پاره لنمش یاخود فصله فصله آیرلمش نسنه دن برپارچه یه دینور یقال هذا
فرق منه ای فلق وطاغه اطلاق اولنور و یصتم یایره وتپه یه دینور ودکزك طالغه سنه اطلاق اولنور یقال اخذه
فرق البحر ای موجته (الافراق) همزه نك کسریله قوشی صاغنمق معناسنه در یقال افرق الطائر اذا ذرقه
ولوخسه خاتونه فریقه یدرمك معناسنه در یقال افرق النفساء اذا اطعمها الفریقة وخسته صحته یوزطوتمق
معناسنه در علی قول صاغلمق معناسنه در بعضلر عندنده افراق انسانه مدة العمر بردفعه عارض اولان علتدن
افاقته مخصوصدر چچك وقزامق کبی یقال افرق المریض من مرضه اذا اقبل وافاق او بریء اولا یکون الافراق
الا فیما لا یصیبك غیر مرة وناقه نك چکیلان سودندن مه سنه برمقدارجه سود کلمك معناسنه در یقال افرقت الناقة
اذا رجع الیها بعض لبنها ودوه لری انتاج والقاح قیدلرینه دوشمیوب مرعاده ایلق کبی حاللری اوزره ترك ایلمك
معناسنه در یقال افرق القوم ابلهم اذا خلوها فی المرعی لم ینتجوها ولم یلقحوها (ذات فرقین) یاخود ذات فرق
فالرك کسری وفتحیله بصره ایله کوفه بیننده بلاد تمیمده برباصتم بایر اسمیدر (الفرقة) فانك کسریله برمقدارینی
اخراج ایلدکچه چالقمسی قابل اولمیان سود ایله طلونیا بغه وطولومه دینور وناسدن بربلوکه دینور جمعی فرق کلور
فانك کسری وراءك فتحیله و بعض اشعارده افارقه اوزره جمعلنمشدر وجمع الجمعی افراق کلور وصیغة منتهی
الجموعی افاریق کلور یقال بدت فرقة من الناس ای طائفة (الفریق) امیروزننده فرقه دن اکثر اولان طائفة
انسانی یه دینور جمعی افرقاء کلور وافرق کلور افلس وزننده وفروق کلور یقال جاء فریق من الناس وهو اکثر
من الفرقة ✻ شارحك بیاننه کوره فریق اسم جمعدر واحد وکثیره اطلاق اولنور (الفرقان) فانك ضمیله
مصدر درکه ذکر اولندی وقرآن کریمه اطلاق اولنور حق وباطل وحلال وحرام بینلرینی فرق ایلدیکیچون مبالغة
مصدر ایله تسمیه اولندی وهر نسنه یه دینور که آنکله حق وباطل بینی فرق اولنه ونصر وعون معناسنه در
ودلیل وبرهان معناسنه در وصبح وقتنه علی قول سحر هنگامنه اطلاق اولنور وصبیانه اطلاق اولنور مراد فرق
مذکور کبی صبیان کروهی اوله جقدر فرقه کبار دن مفترق اولدقلری تصوریله درپس بو معناده اسم جمع
منزلنده اولور یاخود فای مضمومه ایله فرق لفظندن جمع اعتبار اولنور وحضرت موسایه نازل اولان توراة
شریفه اطلاق اولنور ودریانك بولنوب آچلمسنه اطلاق اولنور انفراق بحر معناسنه ومنه قوله تعالی ✻ واذ آتینا
موسی الکتاب والفرقان ✻ ای انفراق البحر (یوم الفرقان) که قرآن کریمده یعنی اشبو ✻ وما انزلنا علی عبدنا یوم الفرقان
لآیه کریمه سنده واقعدر مراد یوم بدردر زیرا حق ایله باطلی ابتدا فرق ایدن کوندر (الفرق) فانك ضمیله بودخی قرآن
کریمه اطلاق اولنور فارق معناسنه در نهایت فرقان ابلغدر (الفریقة) کنیسه وزننده بردرلو طعامدر که لوخسه
خاتون ایچون ترتیب ایدرلر سود ایله خرمادن یاخود پرنج وسائر حبوبات ایله سوددن ترتیب ایدرلر که لبه اوله جقدر
وسوریدن کیجه آیریلوب برطرفه طوغری چکلوب کیدن قیون بلوکنه دینور (الفراق) سحاب وزننده و(الفراق)
کتاب وزننده آیریلمغه دینور فرقه معناسنه که اسمدر وقری ✻ قوله تعالی ✻ هذا فراق بینی وبینك بالفتح ✻ (افریقیه)
همزه نك فتحیله مغربده اندلس قرشوسنده واقع بلاد واسعه نك یعنی بر الکائنك آدیدر ✻ شارحك بیاننه کوره افریقش
بن ابرهه نام پادشاه اسمیله مسمادر مصر ایله مغرب میاننده در (المفرق) محسن وزننده یاوریسی اولمکله فراقنه
اوغرامش ناقه یه دینور یقال ناقة مفرق اذا فارقها ولدها بموت و مفرق الجسم کوده سی اقسرجه علی قول سمز
اولان انسان و حیوانه اطلاق اولنور که ضد اولور ایکنسنده دخی فرق ملحوظدر یقال رجل وفرس مفرق الجسم
ای قلیل اللحم او سمین (التفریق) و (التفرقة) تکمله وزننده برنی برندن آیرمق معناسنه در یقال فرقه تفریقا وتفرقة
دائما ده ✻ مترجم دیرکه ظاهرا تفرقه تجربه کبی اسم مصدر ایکن مصدر منزلنده دخی استعمال اولنمشدر زیرا تفعیل
وزنی صحیح اللام اولان بابه و تفعله تسمیه وتزکیه کبی معتل اللام اولان بابه مخصوص مصدر انتهی وتفریق قورقتمق معناسنه
مستعملدر که شعوری دماغندن پراکنده ایدر نقلن فرقه اذا خوفه (التفاریق) تفرقه نك یاخود اسم فلان تفریق

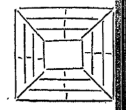
چیدر آیروجه نسنه‌لره دینور ومنه یقـال اخذ حقـه بالتفاریق ومن الامثـال انك خیر من تفـاریق العصـا بومثلی ابتدا اعرابیدن غنیه نام عورت کندی اوغلنه خطـاب ایلمشدر بیانی بودر که مزبوره نك براوغلو وار ایدی شوکه شکاعی کبی بغایت بنیه‌سی ضعیف ونحیف اولوب لکن زیاده سیله بدخوی و بد مشرب وداعـا همحالی اولان جوانلره اویوب اولاشور ایدی خلاصـه آفت کبی برمعـنا ایدی برکون علی العاده ینـه بردلو قنلو یه شرکیر اولوب اوزرینه اوق یلانی کبی هجوم ایلدکده اولدخی برضربه ایله کندیسنی خاکسار ایتدکدنصکره طوتوب انفنی قطع ایلمکله والده‌سی دیتنی اخذ ایلدی فی الاصل مبتلای فقر وفاقه ایکن دیت مرقومه حالنـه امداد ایدوب برمقدارجه رطوبته دسترس اولـدی بعـدمدّة ینه برینـه شرکیر اولمغله اولدخی اخذ وقولاغنی قطع ایلـدی ینه والده‌سی دیتنی اخذ ایلدی برکونده بریسنی دوداغنی قطع ایلمکله آنکدخی دیتنی آلوب خلاصه اوغلنك کو یا که درهم درهم اتی صاتمغله وافرجه ماله نائل اولوب اوغلنه مدح وثنا معرضنده کلام مرقومی ایراد ایلدی یعنی ای اوغلم سن عصا پاره‌لرندن خیرلوسن زیرا عصا قطع اولندقده پاره سندن کلبك بیونه خلطه اولور وچوی وقازیق اولور وچوال قولپنه کچره‌جك اغاج اولور وآنك باشنه آغرشق کبی برنسنه کچرلسه بسرك دوه برونسه‌لغی اولوز وناقه نك ممه‌سنه باغله‌یجق اغاج اولور واکرعصا شجردن کوندر شکلنده قطع اولنورسه هرشق برکانکره اولور که‌مهره آته‌جق زنبورکدر وشقه‌لری تفریق اولنورسه اوق اولور واول اوقلر تفریق اولندقـده حظاء اولور یعنی اطفال ملعبه‌سی اولان خرده اوقلر اولور بعده دیپ چو پسی اولور بعده ایلك اکیره‌جك اولور بعده قریق چنق کادلری اولور که کادجی آندن انسب کادلیه جك نسنه بولمز (مفرّق النعم) ظربان لقبیدر که ترکیده کوجن دیدکلری بدرایحه جانوردر بولده دوه‌لر وسائر حیوانلر کیدرکن ارالقلرینه کیروب پیدرپی ضرطه ارسال ایدر بغایت بدبوی اولمغله حیوانلر تعفننه تحمل ایده‌میوب پراکنده اولورلر (التفرّق) تفعل وزننده و (التفرّاق) تانك وفانك کسری وراتك تشدیدیله بری برندن آیریلوب فرقه فرقه اولمق معناسـنه در یقال تفرّق القوم تفرّقا وتفرّاقا ضدّ تجمع (الافتراق) افتعال وزننده تفرّق معناسنه در یقال افترق القوم بمعنی تفرّق ※ شارح دیرکه بعضلر تفرّقی ابدانه وافتراقی کلام وهوایه تخصیص ایلدیلر لکن اصحّ اولان ایکیسی بردرنته که مؤلف دخی تفریق ایلدی (الانفراق) انفعال وزننده آیرلمق معناسـنه در یقال انفرق عنه اذا انفصل (المتفرق) میمك ضمی ونونك سکونی وراتك فتحیـله اسم مکان ومصـدر اولور انفراقـدن (الفرانق) عـلابط وزننده ارسلانه دینور وارسلانك قره قولاغنه دینور که پروانك معربیدر اوکنجه سائر جانورلری انذار ایده‌رك کیدر واولاق سوریجیسنه دینور که اکا یول دلالت ایدر یقـال هو فرانق ای الذی یدل صاحب البرید علی الطریق ※ مترجم دیرکه برهانده پروانك قره قولاق ایله وچرقه‌جی ایله وپروانه کابك دیدکلری بوجك ایله وفرمان شاهی ایله وینه قره قولاق ایله مفسردر (الفرنق) قنفذ وزننده کوتو وکبترشیئه دینور یقال شئ فرنق ای ردئ (التفرنق) تدحرج وزننده برنسنه فاسـد وتباه اولمق معنـاسـنه در یقال تفرنق الشئ اذا فسد وحیوانك قولاغی قالقوب دیك طورمق معناسنه در یقال تفرنقت اذن البعیر اذا شخصت (الفستق) قنفذ وزننده و (الفستق) جندب وزننده پسته معربیدر که شـام فسدیغی تعبیر اولنان میوه در فندیغك قرینداشیدر جکره وفم معدیه وسانجویه وآغزرایحه سنه بغایت نافعـدر ※ شارحك بیانینه کوره عنـد البعض فسق ماده سندن مأخوذ درکه عربیدر (فستقان) فانك وتانك ضمیـله مرو قضا سـنده برقریه آدیدر (فستقه) فانك وتانك ضمیله برمحدث لقبیدر (الفسق) فانك کسریله و (الفسوق) قعود وزننده خدای متعالك امرینی ترك ایلمکله عصیان ایدوب طریق حقـدن خروج ایلك یاخود زنا وفجور ایلـمك معناسـنه در یقـال فسق الرجل وفسق فسقا وفسوقا من الباب الاول والثانی والخـامس اذا ترك امر الله تعـالی وعصی وخرج عن طریق الحق او فجر وقوله تعالی ※ انه لفسق ※ ای خروج عن الحق وقوله تعالی ※ ففسق عن امر ربه ※ ای خرج وطوغری یولدن صاپمق معناسـنه در یقـال فسق الرجل اذا جار یعنی عن قصد السبیل وتازه خرما قبوغنـدن طشره پورتلوب چیقمق معناسـنه در که مأخـذ معانی اولمق منقولـدر یقال فسقت الرطبـة عن قشرها اذا خرجت (الفاسق) طریق حقدن خارج اولان آدمه دینور کرك اصلی وکرك عارضی اولسون بعضلر عندنده معنای مزبوردن مأخوذدر ولفظ مزبور عربی خالص ایکن رجال جاهلیه نك منثور ومنظوم کلاملرنده قطعا وارد اولمامشدر سیوطی مزهرده دیدیکی فسق لفظنی عرب مجرد خروج معناسنه استعمال ایدرلر ایدی بعده شارع طاعت الهیدن خروج فاحش ایله خروج معناسنه نقل ایدوب بو وجه اوزره خارج اولان کمسـه یه فاسق اطلاق ایلدی پس معنای مزبور اصطلاح شرعی اولور ※ مؤلفك مرادی معنای مزبورده استعمال عرب واقع اولمدی دیمك اولور یوخسه خروج

معناسنه بینلرنده متداولدرنته فسق رطبه مثالی مرور ایلدی پس مزهرك تقریرینه کوره فسق رطبه مثالی
مجرد تمثیل اولور لکن راغبك بیاننه کوره مخصوصدر (الانفساق) انفعال وزننده بودخی خرما قبوغندن طشره
چیقمق معناسنه دریقال انفسقت الرطبة عن قشرها اذا خرجت (الفسق) صرد وزننده و (الفسیق) سکیت
وزننده دائما فسق وفجور اوزره اولان آدمه دینور یقال رجل فسق وفسیق ای دائم الفسق (الفویسقة)
مصغر بنیه سیله فاره یه اطلاق اولنور یوه سندن اضرار ناس قصدیله خروج ایلدیکیچون قال الشارح ومنه الحدیث
اقتلوا الفویسقة * وفی النهایة انه علیه السلام سمی الفارة فویسقة پس اسم مزبور تسمیهٔ نبوی اولور (فساق) قطام
وزننده و (فسق) زفر وزننده حرف ندا ایله استعمال اولنورلر اولکی مؤنثه وثانی مذکره مخصوصدر ایکیسیده
معدولدردر یقال یافساق للمرأة ای یافاسقة ویقال للرجل یافسق ای یاایها الفاسق (التفسیق) برآدمی فسقه نسبت
ایلك یعنی اول فاسقدر دیمکدر که تعدیل مقابلیدر یقال فسقه الحاکم ضد عدله (الفاسقیة) برکونه صارق
صارغمغه دینور (الفشق) مشق وزننده قرمق معناسنه دریقال فشق الشیء فشقا من الباب الاول اذا کسره
وفشق یمك یمکدن برنوعدر که دوکه رك وصاچه رك پك پك یمکدن عبارتدر یقال فشق الرجل فشقا وهو
ضرب من الاکل فی شدة وبرآدمه دنیالق پك چوق توجه ایلمکله دائما دنیا ایله اوغراشوب اوینامغه مشغول
اولمق معناسنه دریقال فشقوا الدنیا فشقا من الباب الثانی اذا کثرت علیهم فلعبوا بها (الفشق) فتحتیله
نشاط وشطارت معناسنه دریقال فشق الرجل فشقا من الباب الرابع اذا نشط وبرنسنه یه نفس طاغیلوب
یعنی پاره پاره اولوب حرص ایلك معناسنه درکه تحصیلنه شدت حرصندن نشأت ایدر یقال فشق علیه اذا حرص
وانتشرت نفسه علیه وسکردوب قاچمق معناسنه دریقال فشق العبد اذا هرب وصیغر وقیون قسمنك بوینوزلری
اراالغی آچق ومیدانلو اولمغه دینور وحیوانك اوکده اولان ممه لریله کیروده اولان ممه لری اراالقلری آچق اولمغه دینور
(التفشق) تفعل وزننده توشح بالثوب معناسنه درکه ثوبی صاغ قولتغندن آلوب صول اوموزینه القا ایلمکدن عبارتدر
احرام محرم کبی یقال تفشق الرجل اذا توشح بثوبه (فاشوق) بخاری قضا سنده برقریه در (المفاشقة) مفاعله
وزننده ناکهانی برکسه اوزره چیقه کلمك معناسنه دریقال فاشقه اذا باغته (الفق) فانك فتحی وقافك تشدیدیله آچمق
معناسنه درتقول فققته فقا من الباب الاول اذا فتحته (الفقاق) سحاب وزننده و (الفقاقة) سحابه وزننده
و (الفقفاق) و (الفقفاقة) فالرك فتحیله بیهوده کوی وپریشان سخن احمق وبیغز آدمه دینور یقال رجل فقاق
وفقاقة وفقفاق وفقفاقة ای احمق هذرة وفقفاق یاوه وبیمعنی سوزه دینور یقال کلام فقفاق ای سقط
(الفقفقة) زلزله وزننده پك فقیر وخاکسار اولمق معناسنه دریقال فقفق الرجل اذا افتقر مدقعا وکوپك
قیمی خوفندن اوزمك معناسنه دریقال فقفق الکلب اذا انبج فرقا وتکلمده پك دریلنوب تصنع ایلك معناسنه در
یقال فقفق فی کلامه اذا تقعر وفقفقة الماء صوبك صاپر صاپر قطره لری دوکیلوب آقسی صوتندن حکایه در
(الفقفوق) زنبور وزننده عقل وذهن وشعور معناسنه دریقال مابه فقفوق ای عقل وذهن (فقاقة) سحابه
وزننده برقوش آدیدر جمعی فقاق در هاسز (الفقفقة) فتحاتله اوغوز وسبکمغز عورته دینور یقال امرأة فقفقة
ای الحمق (الانفقاق) انفعال وزننده برنسنه یاریلوب آیرلمق معناسنه دریقال انفق الشیء اذا انفرج (الفلق) خلق
وزننده یارمق معناسنه دریقال فلق الشیء فلقا من الباب الثانی اذا شقه وفلق یاریغه وچتلاغه دینور جمعی فلوق در
یقال فی رجله فلوق ای شقوق وکرج مقوله سنه اورلمش درینك توینی یولمق معناسنه دریقال فلق صوف الجلد
اذا نزعه نته که مرق دخی بو معنایه در (التفلیق) بودخی برنسنه یی یارمق معناسنه دریقال فلق الشیء بمعنی فلقه
(الانفلاق) انفعال وزننده و (التفلق) تفعل وزننده یارلمق معناسنه دریقال فلقه فانفلق وتفلق ای شقه فانشق
وتفلق ناسی متعجب ایده جك مرتبه ده افراط ومبالغه ایله سکرتمك معناسنه دریقال تفلق الرجل اذا اجتهد فی العدو
حتی اعجب من شدته (الفالق) فلقدن اسم فاعلدر یارجی معناسنه وقوله تعالی * فالق الحب والنوی * ای خالقه
اوشاقه باخراج الورق منه بوراده خلق معناسی دخی فطر کبی مجازدر وفالق بنو کلاب یوردنده برموضعدر اکا
برکوچك صوواردر وفالق چچکی یارمش خرما اغاجنه وصف اولور یقال نخل فالق ای منشق عن الطلع وایکی
تپه یاخود ایکی یوکسك یار اره اده اولان الچق اوتوراقلو دوز یره اطلاق اولنور فالقه دخی دینور ومنه یقال کان
ذلك بفالق کذا یریدون المکان المنحدر المطمئن بین الربوتین (الفلقة) تمره وزننده دوه نك قوللری التنده اشیوب
رسمه باصلمش تمغایه دینور که اورته سیدن برعمود شق ایلمش حلقه دن عبارتدر (المفلوق) قوللری التنه فلقه
دیه کلری تمغا باصلمش دوه یه دینور (الفالق) فانك کسری وقحیله آخرینك شقه یعنی برکوشه شنه دینور ...

من فلق فيه اى من شقه يعنى بكا يا رم آغزسو يلدى وفلق آفت وداهيه يه اطلاق اولنور و عامه ده برقريه آديدر
والعجب اولنه جق امر عجيبه دينور يقال يأتى بالفلق اى بالامر العجب ويارى بولنمش اغاجك برنصفندن دوزلمش
يايه دينور وايكى بولنان چبوغك هرشقنه فلق اطلاق اولنور (الفلقة) فانك كسريله بودخى داهيه معناسنه در
و برنسنه نك قرنيسنه دينور يقال هذه فلقته اى كسرته وفلقة الجفنه آيرلمش چناغك نصفنه دينور يقال هذه
فلقة الجفنة اى نصفها (الفلبق) امير وزننده بودخى آفت وداهيه يه دينور وامر عجيبه دينور وطائفده برقريه
آديدر وقولده برطمرك اسميدر على قول دوه نك بيوننك اوكنده مجراى حلقوم قتنده اولان دوزجه چقور ره دينور
(الفليقة) سفينه وزننده و (المفلقة) محمده وزننده و (الفلق) سكرى وزننده بونلرده داهيه يه دينور (الفلق) فتحتينله
صبح وبامداد معناسنه در ياخود عمود صبحدن منشق اولان يعنى عمود شكلنده ممتد اولان آيدندن وضيادن
عبارتدر ياخود فجر معناسنه در كه صباح يرى اغاروب آچلمقدن عبارتدر ومنه قوله تعالى * قل اعوذ برب الفلق
اى الصبح اوما انفلق من عموده او الفجر و بعضلر بونى مجموع مخلوق ايله تفسير ايلديلر وعند البعض مراد جهنمدر
ياخود جهنمده برچاهك آديدر وفلق ايكى تپه بيننده واقع آچق اوتوراقلى دوزيره دينور جمعى فلقان كلور فانك ضميله
على قول ايكى قوملق تپه بيننده واقع دوز وآچق ميدانه دينور وطومرغه دينور كه زندانده مجرم اياغنه اوررلر يقال
بات اللص فى الفلق اى فى مقطرة السجان مكتب خواجه لرينك فلقه لرى بوندندر كه فلق مفردبدر و چناق ديبنده
قلان سود بقيه سنه دينور ومنه يقال تحقيرا يا ابن شارب الفلق وهو ما بقى من اللبن فى اسفل القدح واكشيوب كسلمش
سوده دينور ويمنده عثر ناحيه سنده برقريه آديدر (المتفلق) متفرق وزننده بودخى اكشيوب كسلمش سوده دينور
(الافلاق) همزه نك كسريله برامر عجيب پيدا ايلمك معناسنه در يقال افلق الشاعر اذا اتى بالعجيب * شارحك بياننه
كوره شعرا قسمنده بو وصف غالب اولمشدر مضامين عجيبه ومعانئ نادره وغريبه اختراع ايدن شاعر بليغه مفلق
اطلاق اولنور وافلاق آفت وداهيه احداث ايلمك معناسنه در همبشه اعلاق ماده سنه مرادفا استعمال ايدرلر
يقال اعلق وافلق فلان اذا جاء بعلق فلق كما سيذكر (الافتلاق) افتعال وزننده بودخى امر عجيب پيدا ايلمك معناسنه در
يقال افتلق الرجل اذا أتى بالعجيب وخلق عجيبه كتوره جك درجه سكرتمكده چاليوب مبالغه ايلمك معناسنه در
يقال افتلق فلان اذا اجتهد فى العدو حتى اعجب من شدته (علق فلق) زفر وزنلرنده وخمسة عشر كبى مركب اولەرق
آفت وداهيه يه اطلاق اولنور يقال جاء بعلق فلق اى بالداهية (الفليق) قبيط وزننده يارمه شفتالو ديدكلرى
شفتالويه دينور كه چكردكندن يارىلوب آيريلور تقول اكلت فليقا اى خوخا يتفلق عن نواه (المفلق) معظم
وزننده چكردكندن آيريلوب قوريدلمش يارمه شفتالويه دينور كه زيچال مقوله سى پارلر (الفيلق) صيقل
وزننده عسكره دينور جمعى فيالق در يقال جاء بفيلق عظيم اى بجيش عظيم وعظيم الهيكل آدمه دينور
يقال رجل فيلق اى عظيم * مؤلف بيله معربى اولان فيلق لفظندن سكوت ايلدى كه ايپك قوريدنه وآصيق تعبير
ايتدكلرى ايپك قوزه سنه دينور كتب فقهيه ده بيع فاسد مجثنده مسطوردر (التفيلق) تدحرج وزننده بركمسه
سموز و يومرى تنومند اولمق معناسنه در يقال تفيلق الرجل اذا ضخم وسمن وتماشا ايدنلرى متعجب ايده جك رتبه
سكرتمكده جهد ومبالغه ايلمك معناسنه در يقال تفيلق الرجل اذا اجتهد فى العدو حتى اعجب من شدته (المفلاق)
محراب وزننده ذاتنده آلچق وفروما يه اوله رق مفلس ومدبر كمسه يه دينور يقال رجل مفلاق اى دنئ رذل قليل
الشئ يعنى معدم (فلق) عنب وزننده نيسابور قضاسنده برقريه آديدر (الفلاق) غراب وزننده و (الفلوق)
صبور وزننده پنيرلنمش سوده دينور كه مراد سود كسكى اوله جقدر صورتقه پنيرى كبى يقال لبن فلاق وفلوق
اى متجبن (الفلارق) كتاب وزننده سودك اكشيوب كسلمسنه دينور وفلاق فانك كسرى وضميله يارلمش برطه
پاره سنه دينور (الافلاق) همزه نك فتحيله فلقك جمعيدر كه يارلمش برطه پاره سنه دينور يقال صار البيض فلاقا
و افلاقا اى متفلقا (الفلاقة) ثمامه وزننده برنسنه دن آيريلان پاره يه دينور يقال فلاقة آجر اى قطعة منه جمعى
فلاق در هاسز (الفلقاء) حمراء وزننده ممه سنك دليكى واسع قيونه وصف اولور يقال شاة فلقاء الضرة اى واسعتها
(الفليقة) سفينه وزننده آزجه صاچه دينور يقال فى رأسها فليقة اى قليلة من الشعر (الفلقان) عثمان وزننده آچق
وآشكاره يلان سوزه دينور يقال جاء بالفلقان اى الكذب الصراح (الفنتق) قنفذ وزننده يوللرده ياپلمش خانه
وكاربانسرايه دينور تقول نزلنا الفنتق اى خان السبيل (الفندق) قنفذ وزننده بندق كبى فندق تعبير اولنان يمشه دينور
و يوللرده اولان خانه وكاربانسرايه دينور فنتق كبى * شارح ديركه فنتق وفندق شول خانلردركه يوللر اوزره ياپارلر غربا
وابناء سبيل اجرتسز اكا قونارلر ومصيصه نام قصبه قربنده برموضع آديدر و برمحدثك لقبيدر (فندق الحسين

برموضعدر (الفنيدق) مصغر بنيه سيله جلب قضاسنده برموضع آديدر (الفنداق) فانك ضميله حساب دفترينه
ديتور يقال احضر الفنداق اى صحيفة الحساب ٭ شارح دير كه فنداق روزنامچه ديدكلريدر كه ارباب ديوان روزنامه
تعبير ايتدكلرى دفتر اوله بجقدر (الفنيق) امير وزننده مدينه قربنده برموضعدر وشول يغوزه دينور كه بغايت
كريم ونجيب اولمغله اصلا كنديسنه تحميل كبى حالتله رنج واذا اولنميوب واوزرينه ركوب اولنميه جمعى فنق دركتب
وزننده وجمع الجمعى افناق در (الفنيقة) سفينه وزننده غراره يه دينور كه ظرف معلومدر جمعى فنائق در
(الفنق) ضمتينله و (المفناق) محراب وزننده وجودى تر وتازه ونازنده محبوبه يه دينور يقال جارية فنق
ومفناق اى منعمة وفنق سموز وتاولو كنج ناقه يه دينور يقال ناقة فنق اى فتية سمينة (الافناق)
همزه نك كسريله فقر ومحنتدن صكره ايكن ناز ونعمته نائل اولمق معناسنه در يقال افنق الرجل اذا تنعم
بعد بؤس (التفنيق) تفعيل وزننده ناز ونعمتله پرورده ايلمك معناسنه در يقال فنق فلانا اذا نعمه
(التفنق) تفعل وزننده ناز ونعمتله پرورده اولمق معناسنه در يقال تفنق الغلام اذا تنعم (المفانق) اسم فاعل
بنيه سيله خوش ونازك وملايم ديرلكه دينور يقال عيش مفانق اى ناعم (فوق) فانك فتحى و واوك سكونيله جهات ست
اقسامندندر برنسنه نك اوستنه دينور كه تحت مقابليدر اسم وظرف اولور وهر حالده مبنى درلكن بركلمه يه مضاف
اولسه معرب اولور ٭ مؤلفك بصائرده بياننه كوره فوق كلمه سى مكانده وزمانده وجسمده وعددده ورتبه ومنزلتده
استعمال اولنور وبرقاچ نوع اوزره مستعمل اولور ازجمله علو معناسنه نحو قوله تعالى ٭ قل هو القادر على ان يبعث
عليكم عذابا من فوقكم ومن تحت ارجلكم ٭ الايه وصعود وحدور اعتباريله استعمال اولنور نحو قوله تعالى
فان كن نساء فوق اثنتين ٭ الايه وكبر وصغر جهتلرنده استعمال اولنور نحو قوله تعالى ٭ ان الله لا يستحيى ان يضرب
مثلا ما بعوضة فما فوقها ٭ الايه اشار بما فوقها الى العنكبوت وكاهجه فضيلت دنيويه واخرويه اعتباريله اولور
وقهر وغلبه اعتباريله استعمال اولنور انتهى وقوله تعالى ٭ مثلا ما بعوضة فما فوقها ٭ اى فى الصغر وقيل فى الكبر
وفوق وفواق سحاب وزننده مصدر اولورلر شرف وفضيلتده سائره غالب وسر بلند اولمق معناسنه يقال
فاق فلان اصحابه يفوق فوقا وفواقا اذا علاهم بالشرف واوقك كرينى قرمق معناسنه در تقول فقت السهم فوقا
اذا كسرت فوقه واوقك كرزى اكلك يا اوفاتمق معناسنه در كما سيذكر (الفواق) غراب وزننده برآدمى انجقرق
طوتمق معناسنه در معده دن ريح متفوق اولور يقال فاق الرجل فواقا من الباب الاول اذا شخصت الريح من صدره
وفواق وفؤوق قعود وزننده بدندن جان چيقمق اوزره اولمق على قول اولمك ياخود جان ويرمك معناسنه در يقال
فاق بنفسه فواقا وفؤوقا اذا كانت على الخروج اومات اوجادلها وناقه نك ممه سنده فيقه بريكمك معناسنه در يقال
فاقت الناقة اذا اجتمعت الفيقة فى ضرعها وفواق انجقرق علتنه دينور حالت ترعده بعض محتضره عارض
اولور وصدردن يعنى معده دن بى اختيار يوقرى چيقان ريحه دينور كه بودخى انجقرق اوله جقدر اولنكى علتدن
ثانى عارضه در معده متأذى اولديغى نسنه دن قاچنوب منقبض اولمسيله موذى يى دفع ايچون منبسط اولمسندن
مركب برحالتدر بعض اختلاف مهموز اولان فؤاق ماده سنده بيان اولندى يقال اخذه الفواق وهو الذى يأخذ
المحتضر عند النزع والريح التى تشخص من الصدر ٭ مترجم دير كه فواق استيلا ايلدكده ايكى يرمغيله بروتنى طوتوب
صولغنى قبض ايليه شويله كه آخر رمق كرته سنه واره باذنه تعالى مندفع اولور انتهى وفواق ايكى صاغمك ارالغى
اولان وقته دينور مثلا ناقه يى برمقدار صاغدقدنصكره ترك ايدرلر باوريسى برمقدار رجه امزوب اندنصكره ينه
صاغارلر اشته بو ايكى صاغمك ماينه فواق ديرلر بو نده سحاب وزننده دخى جائزدر وعند البعض فواق مه يى
صاغان كمسه نك صاغاركن النى آچوب يومديغنك ماينى اولان وقتدن عبارتدر جمعى افوقه كلور اشربه وزننده
وآافقه كلور قلبله وبو آدر قبيلندندر كه مقلوبدر يقال ما اقام عنده الا فواق ناقة اى ما بين الحلبتين من الوقت
او ما بين فتح يد الحالب وقبضها على الضرع واندامى سلكى ومضطرب اولان اوزون آدمه دينور كما سيذكر
(الفائق) هر نسنه نك كزيده واعلاسنه اطلاق اولنور يقال شئ فائق اى خيار وبيون ايله باشك بتشديكى يره
دينور يقال ضرب فائقه وهو موصل العنق والرأس (الفوقة) فتحاتله ادباء خطباية اطلاق اولنور كه ادب وبلاغتده
سائردن سر بلندلردر مفردى فائق در يقال هم فوقة اى ادباء خطباء (الفاق) طعامله طولو كاسه يه دينور ٭ شارحك
بياننه كوره اصلى فوق ايدى فتحتينله وطبخ اولنمش زيتون ياغنه دينور وصحرايه دينور وبارضنك اسميدر وينه
واندامى سلكى ومضطرب اوزون آدمه دينور وبرصو قوشى آديدر كه بيونى اوزون اولور وفاق مطمئن اولور
فوق كبى بونكبه اصلى فوق در فتحتينله كما سيذكر واوقك كرزى اكيلك على قول اوفاتمق معناسنه در يقال فاق السهم

يفاق فاقا وفوقا اذا مال وانكسر و بو باب رابعدندر كما سيذكر (الفوق) فانك ضميله بودخى اندامى مضطرب
سلكى اوزون آدمه دينور وفوق الذكر آلت تناسلك باشنه اطلاق اولنور اوق كزينه تشبيهله وفوق طريق اوله
دينور كه مسلوك اولان طريقلردن طريق اول اوله جقدر يقال اخذ فوق الطريق وهو الطريق الاول ويرسمته
بردن اوق سرپمكه اطلاق اولنور كويا كه بركزدن آتلمش اولور تقول رمينا فوقا اى رشقا وينه اوق كزى معناسندن
مأخوذ اوله رق برآدم بردوزه يه كيدوب بردخى كيرو دونوب كلسه ماارتد على فوقه ديرلر مضى ولم يرجع معناسنه
وفوق برقوش آديدر وفنون كلامدن برفنه اطلاق اولنور ومنه تقول للرجل اذا اخذ فى فن من الكلام خذفى فوق
احسن منه اى فى فن وعورتك فرجنه اطلاق اولنور ولسانك اوجنه على قول اغزك ياريغنه وشكافنه دينور واوق
كزينه دينور كه اوقده كريش بندره جك كرتكدر بعضلر عندنده فوقان تثنيه بنيه سيله زنمتان يعنى اول كرتكك
ايكى طرفنده اولان ديرسكاره دينور كه هر برينه فوق ديرلر جمعى فوق كلور صرد وزننده وافواق كلور وفوق
كلور كه فوق لفظندن مقلوبدر فانك ضمى والفك قصريله (ذوالفوق) مفروق ابوعبدالمسيح نام كمسه نك قلجنك
لقبيدر وفوق سلفده روم شاهلرندن برينك اسميدر كه دنانير فوقيه اكا منسوبدر ياخود صواب اولان قافين ايله
اولمقدر (الفوقة) فانك ضميله بودخى اندامى مضطرب اوزون آدمه دينور واوق كزينه دينور (الفيق) فانك كسريله
بودخى خلقتى مضطرب سلكى اوزون كمسه يه دينور (الفياق) غراب وزننده فيق معناسنه در (الفاقة) فقر واحتياج
معناسنه در كه آدمه استيلاء وقهر ايدر بودخى فوق ماده سندندر يقال اخذته الفاقة اى الفقر والحاجة (الفوقاء
جمراء وزننده شول بكره يه دينور كه تيمورينك هرديشنده ايكى فوق اوله يعنى اوق كزى كبى ايكى كرتك اوله يقال
محالة فوقاء اذا كان لكل سن منها فوقان وسيورى اوجلو ذكر باشنه اطلاق اولنور يقال كمرة فوقاء اى المحددة
الطرف (الافوق) احمق وزننده كزى قرلمش اوقه دينور يقال سهم افوق اى مكسور الفوق (الفيوق) فتحتيله
اوقك كزى آكيلك ياخود قرلمق معناسنه در بعضلر ديديكه بونك فعلى باب رابعدندر يعنى فى الاصل فاق السهم
يفاق فاقا وفوقا صيغه سندندر خاف يخاف كبى بعده رفع التباس ايچون واوى تحريك اولنوب حذر محرجنه اخراج
اولندى زيرا بوفعل باب رابعدندر فيقال فاق السهم يفاق فاقا وفوقا بالتحريك اذامال وانكسر كما ذكر (الفيقة) فانك
كسريله ايكى صاغم اراسنده ممه ده مجتمع اولان سودك اسميدر جمعى فيق كلور رهاسز وفيق كلور عنب وزننده
وفيقات كلور رفانك كسرومديله وافواق كلور وجمع الجمعى افاويق كلور وفيقة الضحى قبا قوشلغه اطلاق اولنور
تقول اتيته فيقة الضحى اى ارتفاعها وافاويق سحابده جمع اولان شول يغمورلره دينور كه ساعة بعد ساعة ياغار اوله
يقال سحت السماء افاويقها وهى ما اجتمع فى السحاب من ماء فهو يمطر ساعة بعد ساعة وافاويق الليل كيجه نك
اكثر وقتنه اطلاق اولنور تقول خرجنا بعد افاويق من الليل اى اكثره (افيق) امير وزننده يمنده برقريه آديدر
ودمشق ايله طبريه بيننده بربلده آديدر انده برعقبه واردر كه اخبار ملاحمده ذكر ايدرلر عامه همزه سز فيق ديرلر
حضرت عيسانك عقبهٔ مزبوره يه ده نزوللرى مرويدر (الافاقة) همزه نك كسريله اوق كزينى كريشه بندرمك
معناسنه در تقول افقت السهم افاقة اذا وضعت فوقه فى الوتر وتقول اوفقته ايفاقا بالقلب واما افوقته فنادر
وافاقه ناقه نك ممه سنده ذكر اولنان فيقه بريكمك معناسنه در يقال افاقت الناقة اذا اجتمعت الفيقة
فى ضرعها وخسته يه صحت ياخود خسته صحته دونمك يعنى صاغلمق معناسنه در اجتماع فيقه دن
مأخوذ در يقال افاق المريض من مرضه اذا رجعت الصحة اليه اورجع الى الصحة وقحط وقلتدنصكره زمان
اجوزلق بوللق اولمق معناسنه در يقال افاق الزمان اذا اخصب بعد جدب وراحت وآسايش معناسنه مستعملدر
يقال ماله افاقة اى راحة وايكى صاغم بيننده ديكلنوب آرام ايلمك معناسنه در يقال افاق الحالب اذا اراح
بين الحلبتين (المفيق) مجيب وزننده و (المفيقة) هايله ممه سنده فيقه مجتمع اولمش ناقه يه دينور جمعى مفاويق در
ومفيق مفلق معناسنه در كه مضامين عجيبه ابداع ايدن شاعره دينور يقال شاعر مفيق اى مفلق (الاستفاقة
بودخى خسته صحت بولمق معناسنه در يقال استفاق المريض من مرضه بمعنى افاق وناقه يى برمقدار فاصله
ويره رك ارالق ارالق صاغمق معناسنه در يقال استفاق الناقة اذا حلبها فواقا فواقا ومنه تقول لا تستفق الناقة
اى لا تحلبها قبل الوقت يعنى ناقه يى ممه سنه سود مجتمع اولمزدن اقدم عجله ايدوب صاغمه وشرابدن فراغت ايدوب
هوشيار اولمق معناسنه مستعملدر يقال ما يستفيق من الشراب اى ما يكف * مؤلفك مزادى شربى ترك ايلمكله
هميشه آيق اولمقدر صحاحده استفاق من سكره عبارتنده اولمغله سرخوشلقدن آيلمق ديمك اولور وفى الاساس
هو ممن لا يستفيق من الشراب واويقودن كوز آچليوب هميشه اويور اولمق معناسنه مستعملدر ومنه يقال

رجل مستفيق اى كثير النوم استفاقة ناقه معناسنه در (التفويق) اوقه كز ياپمق معناسنه در يقـال فوّق السهم
اذا جعل له فوقا ودوه كوچكنه ارالق ارالق سود ايچورمك معناسنه در يقـال فوّق الراعى الفصيل اذا سقاه اللبن
فواقا فواقا (الموفوّق) معظم وزننده آزجه آزجه اكل وشرب اولنان مأكول ومشروبه دينور (التفوّق) تفعل
وزننده بركسه اوزره يوكسكلنمك معناسنه در كرك حسى وكرك معنوى اولسون يقـال تفوّق على قومه اذا ترفع
ودوه كوچكى سودى ارالق ارالق ايچمك معناسنه در يقـال تفوّق الفصيل اذا شرب اللبن فواقا فواقا وناقه يى
ارالق ارالق صاغمق معنـاسنـه در يقـال تفوّق النـاقة اذا حلبها فواقا فواقا (الانفياق) انفعال وزننده دوه
زياده سنيله آريقليوب هلاك اولمق معناسنه در يقال انفاق الجمل اذا هزل وهلك واوقك كزى قرلمق معناسنه در
يقـال انفاق السهم اذا تكسر فوقه (الافتياق) افتعـال وزننده فقير اولمق ياخود انجقرق استيلاسيله اولمك
معناسنه در يقـال افتاق الرجل اذا افتقر اومات بكثرة الفواق (الفهق) نهق وزننده وفتحتينله جائزدر كركى كبى
طولمق معناسنـه در يقـال فهق الاناء فهقا من البـاب الرابع اذا امتلأ وبرآدمك فهقه سنـه اورمق ياطوقنمق
معناسنه در يقال فهقه فهقا من الباب الثالث اذا اصاب فهقته (الفهقة) تمره وزننده بيونك آرقه كميكنه بتشديكى
يرك يانده اولان كميكه دينور كه اوكورغه كميكلرينك اولكسى اوله جقدر على قول بيونك ايچ يوزنده باشه بتشديكى
يرك يانده طمباق اوزرندن كوجك دل اوزره حواله اولان كميكه دينور (الفاهقة) عقبنده قان روان اولان طعنه يه دينور
على قول فهقه اوزره باصيلان داغه وصف اولوركه لفظنه وصف اولور تقول رأيت عليه فاهقة اى طعنة تفهق
بالدم اى تتصبب اوهى كية على الفهقة (الفيهق) صيقل وزننده واسع نسنه يه دينور يقـال حوض فيهق
اى واسع وسودى پك چوق ناقه يه دينور يقـال ناقة فيهق اى صفى (المفهاق) محراب وزننده صويى فراوان
قيويه دينور يقال بئر مفهاق اى كثيرة الماء (الافهاق) همزه نك كسريله طولدرمق معناسنه در يقـال افهق
الاناء اذا ملأه ودوه نك فهقه سى اوزره فاهقه ديدكلرى داغ باصمق معناسنه در يقال افهق البعير اذا كواه الفاهقه
وبرنسنه فراوان اولمق معناسنه در يقـال افهق البرق وغيره اذا اتسع (التفهق) تفعل وزننده و (الانفهاق)
انفعال وزننده بونلرده برنسنه فراوان اولمق معناسنه در يقـال انفهق الشئ اذا اتسع (التفيهق) تفيعل وزننده
كلامده تعمق ايده رك دكرمن جقجقه سى كبى پك چوق سويلمك معناسنه در يقال تفيهق فى كلامه اذا تنطع وتوسع كأنه
ملأ به فمه يعنى طولدرمق معناسنه اولان فهق لفظندن مأخوذ در (الفيق) فانك فتحيله طاوغك صوتندن
حكايه در كه مراد طوتلدقده جاغرمسندن حكايه اوله جقدر وفيق مصدر اولور جان ويرمك معناسنه يقـال
فاق الرجل يفيق فيقا اذا جاد بنفسه لغة فى يفوق (الفيق) فانك كسريله دنيـايى محيط اولان طاغك اسميدر
شارحك بيانه كوره قاف ايله قبق مصحفيدر وفيق پك اوزون آدمه دينور وبرموضع آديدر (الافاقة) همزه نك
كسريله شاعر مفلق اولمق معناسنه در يقال افاق الشاعر اذا افلق وبو ماده لر يائيه وواويه درنته كه ذكر اولندى
افيق) امير وزننده آنفاذ كر اولنان عقبه در ❊ فصـــــل القاف ❊ (القربق) جندب وزننده كربة فارسى
معربيدر كه بقال دكاننه دينور واما ابو فحفان العنبرى نام شاعرك اشبو ❊ ياابن رقيع هل لها من مغبق ❊ ماشربت
بعد قليب القربق ❊ بيتنده واقع قربقدن مراد بعينها بصره شهريدر پس قربق بصره نك دخى اسمـاسندن
اولور (القرطق) جندب وزننده كرتة فارسى معربيدر كه كردكى وبو بلده ده خرقه تعبير ايتدكلرى لباسه دينور
القرطقة) دحرجه وزننده كردكى كيدرمك معناسنه در (التقرطق) تدحرج وزننده كردكى كيمك معناسنه در
تقول قرطقته فتقرطق اى البست القرطق اياه فتلبس (القرق) كتف وجبل وزنلرنده ال اياسى كبى دوز وهموار
مكانه واوه يه دينور يقال مكان وقاع قرق وقرق اى مستو وقرق فتحتينله دوزاوه لرده ياخود ايراق يابانلرده سيرايلمك

معناسنه در يقال قرق الرجل قرقا من الباب الرابع اذا سار فى القرق اوفى المهامه (القرق) فرق وزننده طاوق نسنه دينور
القرق) قافك كسريله تكثرصويه ونسبه دينور يقال هومن قرق اى اصل ردئ وعادت وآيين معناسنه در يقال له
قرق حسن اى دأب وعادة وصغار ناسه دينور پس مفردى قرقه اولور يقال هو من قرق الناس اى من صغارهم
وبسقد ر ديدكلرى لعبه يه دينور كه تركيده طقوزبجن اويونى ديدكلرى بدزمر بع الشكل اوله رق يكرمى درت
بجن كيلى خانه لر طرح ايدوب خرده طاشلر ايله اوينارلر طوغرى بودر وسدر سكزوزننده سه دز معربيدر كه
وج قبولى ديمكدر وفى النهاية وفى حديث ابى هريرة ❊ انه ربما رآهم يلعبون بالقرق فلا ينهاهم
القروق) صبور وزننده صمان ايله هجر بيننده بر وادى آديدر (قريق) زبير وزننده موضع مزبور ياننده برموضع
اسميدر (القفقة) فتحاتله غربانك اهليسنه دينور كه اوكده بسلنان قرغه لردر وخوجق جدنه دينور وقفقه دخى دينور

تشدید ایله وقافك کسریله ده زبانزده دروقفه فناوکثرتِ رأی وفکر وتدبیره اطلاق اولنور یقال وقع فی قِقة ای رأی
سوء و بعضلر دیدیکه چوجق حدثنه ققه دینور بقه وزننده یاخود ققه که ثقه وزننده درچوجق قسمی برفناومردار
شیئه یقلشـدقده زجر ایچون چاغردقلری صوتدن حکایه درکه ققه ققه دیو چاغررلر یاخود چوجق برنسنه ایله
قورقدلدقده یعنی مخاطره شبئه صالمق داعیه سنـده اولـدقده تخویف ایچون چاغردقلری صوتدن حکایه در
(القلق) فتحتینله مضطرب وبیقرار اولمق معناسنه دریقال قلق الرجل قلقا من الباب الرابع اذا انزعج ای اضطرب
(القلق) جمزی وزننده برکونه قلاده اسمیدر (القلق) کتف وزننده مضطرب وبیقرار آدمه دینور که اسم فاعلدر
یقال رجل قلق ای مضطرب ومنه یقال امرأة قلق الوشاح ای مضطرب وشاحها یونکله عربلر چلمسز بونجه
خاتوندن کنایه ایدرلر (المقلاق) مفتاح وزننده مضطرب وبی آرام آدمه دینور که مبالغه یی متضمندر یقال رجل
وامرأة مقلاق ای مضطرب (الاقلاق) همزه نك کسریله دابه نك ارقه سنده ادواتی یك طور میوب بری اوته
اوینار اولمق معناسنه در همزه صیرورت ایچوندر یقال اقلقت الناقة اذ اقلق جهازها ای قتبها وآلتها (القوق
قافك ضمیله و (القاق) حال وزننده که اصلی قوق ایدی فتحتینله و (القیق) قافك کسریله حدنی متجاوز اوزون
اولان کشی یه دینور یقال رجل قوق وقاق وقیق ای الفاحش الطول وقوق بر جنس بیونی اوزون صوقوشنه
دینور وعورتك فرجنه دینور وقیاصرۀ رومدن برقیصرك آدیدر دنانیر قوقیه اکا منسوبدر ※ مؤلف بونی فا ایله ده
ذکر ایلمشدر ※ شارح دیرکه اکا قوقادخی دیرلر ایدی ظاهرا قوقادیدکلری کسوت اورام اکا منسوبدر وقاق خفیف
وشلفه سبکمشرب احمق آدمه دینور یقال رجل قاق ای احمق طائش (القوقة) قافك ضمیله صلعه معناسنه درکه
طازلغه دینور یقال برأسه قوقة ای صلعة (المقوق) معظم وزننده باشنك اوکی یك طازوقاولق آدمه دینور یقال
رجل مقوق ای عظیم القوقة (القوق) قافك فتحیله و (القوقاة) دحرجه وزننده طاوق قاق قاق دیو قاقه لمق
معناسنه دریقال قاقت الدجاجة تقوق قوقا وقوقاة ت قوقأة اذا صوتت (قهقاء) صحراء وزننده برقریه آدیدر
(قهقوه) ترقوه وزننده مصرده برولایت آدیدر (القیق) قافك فتحیله طاوق قسمنك چاغرمسنـدن حکایه در
خروسی چفتلشمکه چاغردقده (القیق) قافك کسریله شلفه ویل قوان احمق آدمه دینور قاق کبی یقال رجل
قیق ای احمق طائش ودنیایی محیط اولان طاغك اسمیدر ※ مؤلف بونی فا ایله ده ذکر ایلدی (القیاق) کتاب وغراب
وزنلرنده اوزون آدمه دینور (القیقة) قافك کسریله یمرطه قبوغنك ایچنده اولان اینجه زاره دینور (القیق) زبرج
وزننده یمرطه ایچنك آقنه دینور ※ مؤلف بونی همزه بابنده دخی ذکر ایلدی (القیقان) جیران وزننده ایکی موضعدر
(القیقاءة) قافك کسریله ارض غلیظه یه دینور جمعی قواقی وقیاقی کلور قاف ثانیه نك کسریله وقوق کلور رعثب
وزننده ※ شارح دیرکه اصلی قوقاءه در جمع اول اصلی اوزره در ثانی لفظی اوزره در ثالث مفردی قیقه اولمق توهمنه
مبنیدر ※ فصـــل اللام ※ (اللبق) کتف وزننده و (اللبیق) امیر وزننده ایشی یاقشغی اوزره ایشلر اولان اوز
وچیره دست استاده دینور یقال رجل لبق ولبیق ای حاذق بما عمل واکنه کیدیکی هرجامه یراشق و یاقشق اولان
آدمه دینور که خلق برمعتادرهرنه کیرسه یاقشوب اندامنه جسبان اولور یقال رجل لبق ولبیق ای یلیق به الثوب
معنای آیتدن وصفلردر (اللبنة) فرحه وزننده و (اللبیقه) ظریفه وزننده مؤنثلریدر علی قول نازوشیوه واداسی
کوزل ولباس کیوب قوشنمسی نازك یراشقلو محبوبه یه دینور یقال امرأة لبقة ولبیقة ای یلیق بها الثوب او الحسنة
الدل واللبسة (اللبق) فتحتینله و (اللباقة) کرامه وزننده هرایشده اوز وچیره دست وحاذق اولق معناسنه در
یقال لبق الرجل ولبق ابقا ولباقة من الباب الرابع والخامس اذا حذق و بعضلر عندنده لبق ظرافت معناسنه در
یقال لبق الرجل لبقا اذا ظرف ولبق ولباقة اندامنه لباس یراشوب یاقشمق معناسنه دریقال لبق به الثوب ولبق به
اذا لاق (اللبق) سبق وزننده برنسنه یی یومشتمق معناسنه دریقال لبق الشیء لبقا من الباب الاول اذا لینه
(التلبیق) لبق معناسنه دریقال لبقه اذا لینه (الملبق) معظم وزننده چرویشله یومشدلمش تریده وصف اولور
یقال ترید ملبق ای ملین بالدسم (اللثق) لامك وثای مثلثه نك فتحیله کون روزکارسز اولوب وچوق قیراغی
دوشمکله رطوبتلو اولق معناسنه درکه ونامتی موجبدر تقول لثق یومنا لثقا من الباب الرابع اذا رکدت ریحه
وکثرنداه (الالثاق) همزه نك کسریله برنسنه یی یشاردوب اصلاتمق معناسنه دریقال الثقه اذا بلّه ونداه
(الالتثاق) افتعال وزننده برنسنه یشاروب اصلانمق معناسنه دریقال الثقه فالتثق ای بلّه فتبلل (اللثق) کتف
وزننده تویلری اصلاق قوشه وصف اولنور یقال طائر لثق ای مبتل (التلثیق) برنسنه یی افساد وتباه ایلمك
معناسنه مستعملدر یقال لثقه اذا افسده (اللحق) لامك فتحی وحانك سکونیله و (اللحاق) سحاب وزننده برآدمك

آردندن یتشمك معناسنه دریقال لحق به ولحقه لحقا ولحاقا من الباب الرابع اذا ادركه (الالحاق) همزه نك كسریله
لازم ومتعدی اولور آردندن یتشمك ویتشدرمك معنالرینه یقال الحقه اذا ادركه والحق غیره اذا جعله مدركا
وفی القنوت ٭ ان عذابك بالكفار ملحق ٭ ای لاحق پس بوراده لازمدر لكن بوراده احسن بلكه صواب اولان اسم
مفعول صیغه سیله اولمقدر (اللحوق) قعود وزننده آت قسمی اتندن دوشوب آریقلامق معناسنه دریقال لحق
الفرس لحوقا من الباب الرابع اذا ضمر آت قسمنك ضموری ایكی كونه اولور بری صاحبی عملیله وبری بنفسه اولور بوراده
لحوق ضمور معناسنه اولمق آتك دربنی هزالدن كیكمنه یاخود قرنی ضرتنه لاحق ولاصق اولمق تصورینه مبنی در
(لاحق) معاویة بن ابی سفیانك وغنی بن اعصرك وحازوق نام خارجینك وعیینة بن حارثك فرسلری اسمیدر
ولاحق الاصغر بنواسده مخصوص برفرسك اسمیدر (ابو لاحق) طوغان قوشنك كنیه سیدر (اللویحق) مصغر
بنیه سیله بریرنجی قوش آدیدر كه ككلك شكارایدر (الملحاق) مفتاح وزننده شول ناقه یه دینور كه بغایت رونده
اولمغله سائر دوه لره یتشوب واكا اصلا سبق وتقدمله فائق اولمیه لر (الملحق) مكرم وزننده برقوم وقبیله دن
اولمیوب صكره دن انلره التصاق ایدن آدمه اطلاق اولنور یقال هو ملحق ای دعی ملصق (اللحاق) كتاب وزننده
بای غلافنه دینور (الالحاق) همزه نك فتحیله دره نك شول یرلرینه دینور كه آنلردن صو چكیلوب یرینه اكین زرع
اولنور اوله مفردی لحق در فتحتینله (الاستلحاق) الحاق دیدكلری مواضع مذكوره یه اكین اكمك معناسنه دریقال
استلحق الرجل اذا زرع الالحاق وفلان بنم اوغلمدر دیو ادعا ایلمك معناسنه دریقال استلحق فلانا اذا ادعاه (اللحق
فتحتینله الحاق لفظنك مفردیدر كه ذكر اولندی واولكی شبئه یتشن نسنه یه دینور واولكی میوه نك عقبندن بردخی
ایریشن میوه یه دینور یقال اثمر الشجر اللحق وهو الثمر الذی یلحق بعد الاول (التلاحق) تفاعل وزننده بری برینه یتشمك
معناسنه دریقال تلاحقت المطایا اذا لحق بعضهم بعضا (اللخفوق) خای معجمه ایله عصفور وزننده جانورانی كبی یرده
اولان یاریغه دینور (اللاذقیة) ذال معجمه مفتوحه ایله حلب اعمالندن بربلده آدیدر حالا مهمله ایله لاذقیه دیدكلریدر
(لرقه) لامك ضمیله مغربده برحصن آدیدر (اللزوق) زای معجمه ایله لصوق وزننده ومرادفیدر كه یاپشمق معناسنه دریقال
لزق به لزوقا من الباب الرابع اذا لصق (الالتزاق) افتعال وزننده بودخی یاپشمق معناسنه دریقال الترق به بمعنی لزق به
(اللزاق) كتاب وزننده كندیسیله نسنه یاپشدیریلان شیئه دینور چریش وطوتقال كبی یقال الزقه باللزاق
ای مایلزق به ویجاع معناسنه مستعملدر (لزاق الذهب) كتاب العرب وزننده اشق آسمیدر كه چادر اوشغی
دیدكلری نباتدر وبرنوع دوایی دارو آدیدر كه پراصه لوننده اولور ارمن بلادندن جلب ایدرلر وبشقه برداز وآدیدر كه
بول صبیاندن اتخاذ اولنور یعنی بلوغه قریب غلمانك بولنی باقر ظرف ایچره بوره ارمنی ایله كنش قرشوسنده
غلغلت پیدا ایدنجه یه نجه مدت سحق ایدرلر جراحات خبیثه یه پك نافعدر ٭ مؤلف بونلری تفریقله بشقه جه نسنه عد
ایلمشدر لكن مفرداتك بیاننه كوره لزاق الذهب بوره ارمنی نوعندن اولان تنكارك برنوعی اوله جقدر كه لحام الذهب
دخی دیرلر معدنی ومصنوعی اولور ادخالی التونك سریعا ذوبنه باعث اولور انتهی (لزاق الحجر) یاخود لزاق الرخام
بردارودر كه حجر مخصوصدن اتخاذ اولنور بودار وصمغ البلاط دیدكلریدر كه مرمر یاخود آخر حجر اونه طوتقال
اضافه سیله شیء واحد اولنجه دق ایتدكلری نسنه در تركیده طاش یالیمی دیرلر (اللزوق) صبور وزننده و(اللازوق
قاموس وزننده شول لاصق یه دینور كه یاره اوزره یاپشدریلور صغالمینجه اندن قوپمز یقال داوی الجراحة باللزوق
واللازوق وهو دواء للجرح یلزمه حتی یبرأ (اللزق) لامك كسریله و(اللزیق) امیر وزننده برنسنه یه بتشك و یاپشق
اولان شیئه دینور ومنه یقال هو لزقی وبلزقی ولزیقی ای بجنبی (اللزیق) لامك ضمی وزای مشدده نك فتحیله خلیطی
وزننده كلامده اولان رطوبته یعنی لطافت وملایمته اطلاق اولنور كه سامعك درونه چریش كبی صوانوب
یاپشور یقال فی كلامه لزیق ای رطوبة (اللزق) فتحتینله لوی معناسنه دركه آق جكرك صوسزلقدن یانه یاپشمسندن
عبارتدر یقال لزقت الرئة بالجنب لزقا من الباب الرابع اذا لصقت به عطشا (اللزیقاء) قطیعاء وزننده یغمور
عقبنده طاشلرك دیبلرندن بیشروب چیقان خرده اوتلره دینور (الملزق) معظم وزننده محكم ومتین اولمیان شیئه
اطلاق اولنور یقال شیء ملزق ای غیر محكم (اللسوق) لصوق وزننده یاپشمق معناسنه دریقال لسق به لسوقا
من الباب الرابع اذا لزق به (الالتساق) افتعال وزننده لسوق معناسنه دریقال التسق به بمعنی لسق (الالساق) همزه نك
كسریله یاپشدرمق معناسنه دریقول السقته اذا الزقته (اللسق) لامك كسریله و(اللسیق) امیر وزننده برنسنه یه
یاپشق اولان شیئه دینور ومنه یقال هو لسقی وبلسقی ولسیقی ای بجنبی (اللسق) فتحتینله صوسزلقدن آق جكرك
بوكوره یاپشمق معناسنه در لزق كبی یقال لسقت الرئة بالجنب لسقا من الباب الرابع اذا لصقت عطشا و[illegible]

البعير اذا التصقت رئته بجنبه عطشا بوذكر اولنان ماده لرك مجموعنده زاى وصاد ايله ده لغتدر (الملسق) معظم وزننده برقومه صكره دن ملحق اولان كسه يه دينور يقال هو ملسق بهم اى دعى (الملصقة) مكرمه وزننده اتنه طلوطقنازخاتونه دينور (الالصاق) همزه نك كسريله ياپشدرمق معناسنه در يقال الصقه بمعنى الزقه ودوه نك آردسكيرينى ياخود بجاغنى سكيرلمك معناسنه مستعملدر يقال الصق بعرقوب بعيره او بساقه اذا عقره (اللعقة) لامك فتحى وضميله يلامق معناسنه در يقال لعقة لعقة من الباب الرابع اذا الحسه ولعق الاصبع اولمكدن كنايه در ارزاقى توكتمك ملابسه سنه مبنى در يقال لعق فلان اضبعه اذا مات ولعقه لامك فتحيله بناء مره اولور بركره يلامق معناسنه واسم اولور بر يلامتق نسنه يه دينور ومنه يقال فى الارض لعقة من ربيع اى قليل من الرطب يعنى ارض مذكوره دن حيوانلره بريلامتق چاير واردر (اللعقة) غرفه وزننده برقاشق طلوسى نسنه يه دينور يقال العقه لعقة وهى اسم ما تأخذه فى الملعقة (الملعقة) مكنسه وزننده قاشيغه دينوركه يلايه جق آلتدر (اللعوق) صبور وزننده قاشقله يلادقلرى نسنه يه دينور معجون وكلبشكر كبى (اللعوق) جرول وزننده عقلى آزجه اولان سبكسر آدمه دينوركه بريلامتق عقلى اولور يقال رجل لعوق اى القليل العقل (اللعاق) غراب وزننده يلانمش طعامدن آغزده قلان بقيه يه دينور تقول ما فى فى لعاق وهو ما بقى فيه من طعام لعقه (اللعوقة) دحرجه وزننده برايشى چابك طوتمق معناسنه در يقال لعوق فى عمله اذا اسرع (اللعق) كتف وزننده حريص كسه يه دينور يقال رجل دعق لعق اى حريص (لعقة الدم) فتحاتله قان يلايان كسه لر ديمكدر كه مراد بنو عبدالدار و بنو مخزوم و بنو عدى و بنو سهم و بنو جمح قبيله لريدر قبائل مزبوره عادت جاهليه اوزره برى بريله اعتضاد واتحاد ايلمك اوزره تعاهد وتحالف ايلدكلرنده بردوه ذبح ايدوب دمنى يلايوب على قول اللرينى اول دمه باترمغله كويا كه عقد يمين وتوثيق عهد ايلديلر (الالتعاق) افتعال وزننده برآدمك لونى متغير اولمق معناسنه در كويا كه لونى لعق اولنمشدر يقال التعق لونه على بناء المفعول اذا تغير (اللفق) لامك فتحى وفانك سكونيله ثوبك برپاره سنى برپاره يه يناشدروب ديكمك معناسنه در يقال لفق الثوب لفقا من الباب الثانى اذا ضم شقة الى اخرى فخاطهما وطلب ايلديكى نسنه يه يتشميوب خائب اولمق معناسنه در يقال لفق الامر اذا طلبه فلم يدركه وطوغان قوشى صالبورلديكى شكارى صيد ايتميوب بوش دونمك معناسنه در يقال لفق الصقر اذا ارسل فلم يصطد (اللفق) لامك كسريله ايكى ايندن ديكلمش جارك براينه دينور يقال ملاءة ذات لفقين اى عرضين (التلفاق) تانك كسريله ياخود لفاق كه كتاب وزننده در برى برينه يناشدريلوب ديكيله جك ايكى ثوبه دينور ٭ مؤلف ثوبان عنواننده رسم ايلمكله او يلجه ترجمه اولندى لكن مقتضا اول ثو بلرك هر برينه اطلاق اولنمقدر حتى اساسده ماهذا بطباق لذا ولفاق عبارتيله مرسومدر (التلفق) تفعل وزننده التحاق معناسنه در يقال تلفق به اذا لحقه (التلافق) تفاعل وزننده برقومك امور متفرقه سنى رابطه والتيام بولمق معناسنه در يقال تلافق القوم اذا تلاءمت امورهم (اللفق) فتحتينله برايشه باشليوب ايشليوب كتمك معناسنه در يقال لفق بعمل كذا لفقا من الباب الرابع اذا طفق و برنسنه يه نائل اولوب اخذ ايلمك معناسنه در يقال لفق الشى اذا اصابه واخذه (الملفقة) معظمه وزننده دوزمه قوشمه يالدزله اولان كلماته اطلاق اولنور يقال احاديث ملفقة اى مزخرفة (اللق) بشق وزننده يرده اولان يارغه وچتلاغه دينور يقال بالارض لق اى صدع ولق مصدر اولور ال ايله ياخود ال اياسيله برآدمك كوزينه اورمق معناسنه يقال لق عينه لقا من الباب الاول اذا ضربها بيده او براحته (اللقلاق) فدفد وزننده لسانه اطلاق اولنور يقال حرك لقلقه اى لسانه ولكلك قوشنه دينور ياخود بوئنده افصح اولان لقلاق اولمقدر جمعى لقالق كلور ٭ شارحك بيانه كوره لقلق لقلاق مختصريدر ولكلك معربيدركه فارسيدر (اللقلقة) زلزله وزننده لكلك اوتمك معناسنه در يقال يلقلق اللقلق اى يصوت ومطلقا اضطرابله اولان صوته ياخود شدتلو صوته دينور يقال لهن لقلقة اى صوت فى اضطراب او شدة الصوت ويلان قسمى متصل دلنى چيقاروب چكه لرينى اويناتمق معناسنه در يقال الحية تلقلق اى تحرك لحييها دائما وتخرج لسانها و برنسنه يى صرصوب ارغلامق معناسنه در يقال لقلق الشى اذا حركه (التلقلق) تزلزل وزننده برى اوته ارغلانمق معناسنه در يقال تلقلق الشى اذا تقلقل (الملقلق) اسم مفعول بنيه سيله متصل تمشك كبى حركت ايدوب اوينار اولان ياوزكوزه دينور يقال طرف ملقلق اى حديد لا يقر مكانه (اللقلقة) فتحاتله آغزلرى طاره جق چقورلره دينور واللريله ناسك كوزلرينه ضرب ايدن كسه لره دينوركه جمع اسم فاعلدر مفردى لاق در تشديد قافله (اللمق) لامك فتحيله يازى يازمق معناسنه در يقال لمقه لمقا من الباب الاول اذا كتبه و يازيى سيلوب محو ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال لمق بعد ما لمق اى محا بعد ما كتب

وال آیه‌سیله خاصة كوزه اورمق معناسنه در يقال لمق عينه اذا ضربها بكفه وباقمق معناسنه در يقال لمق اليه اذا نظر (اللمق) فتحتينله يولك اورته‌سنه دينور يقال اخذ فى لمق الطريق اى لقمه (اللمق) ضمتينله لامقك جمعيدر كه بركسه ايله اورشمغه ياخود اورمغه باشلدقده ابتدا آنك كوزينك ايچنه اورمغه ابتدار ايدن آدمه دينور تقول رأيته لامقا وهو المبتدئ بصفق الحدقة فى ضرابه وهم لمق (اللماق) سحاب وزننده مأكولات ومشروباتدن جزؤى نسنه‌يه دينوركه برداديملق وبريلامتق تعبير اولنور يقال ماذاق لماقا اى شيئا (التلمق) تفعل وزننده داتمق معناسنه در يقال ما تلمق بشئ اى ما تلمج (اللوق) سوق وزننده يومشتمق معناسنه در تقول لقته الوقه لوقا اذا لينته وكوزه اورمق معناسنه در تقول لقت عينه اذا ضربتها ودواتك مركبنى اصلاح ايلمك معناسنه در تقول لقت الدواة اذا اصلحت مدادها وثابت وبرقرار اولمق معناسنه در يقال هو لا يلوق عندك اى لا يقر (اللوقة) لامك فتحيله ساعت معناسنه در يقال ذهب فلان لوقة اى ساعة (اللوقة) لامك ضميله قايمقه ياخود كره ياغنه دينور على قول قايمقله ياخود كره ياغيله تازه خرمادن ياخود صافى ياغله تازه خرمادن مرتب طعامه دينور والوقه دخى ديرلر ملوله وزننده تقول اطعمنا لوقة والوقة اى زبدة وهى بالرطب والسمن * مؤلف الوقه‌يى الق بابنده دخى ثبت ايلمشيدى كه الق ماده‌سندن ايدى ظاهرا بوراده مراد همان تمثيلدر (التلويق) كره ياغيله طعامى اصلاح ايلمك معناسنه در يقال لوق الطعام اذا اصلحه بالزبدة (اللواق) سحاب وزننده برداديملق نسنه‌يه دينور يقال ماذاق لواقا اى شيئا (اللوق) فتحتينله حمق وبلاهت معناسنه در (الالوق) احمق وزننده ومراد فيدر يقال رجل الوق اى بين اللوق احمق (اللهق) كتف وفرح وزنلرنده شول آق دوه‌يه دينوركه رنكنده نوعا اشقرلك اوله كه چيل اولور مؤنثى لهقه در جمعى لهقات در ولهاق در لامك كسريله ولهق بياض اوكوزه دينور ومطلقا آق نسنه‌به دينور و پك آق نسنه‌يه وصف اولوركاسيذكر مؤنثى لهقه در على قول لهق پارلديلى اولميان آق نسنه‌يه دينور ثور وثوب وشبيه وصف اولور يقال شئ لهق ولهق اى ابيض او اللهق بفتحتين الابيض ليس بذى بريق ولهق فتحتينله مصدر اولور پك آق اولمق معناسنه يقال لهق الشئ لهقا من الباب الرابع اذا ابيض شديدا (اللهاق) سحاب وزننده بودخى آق اوكوزه ومطلقا آق نسنه‌يه دينور (اللهاق) كتاب وزننده بودخى شديد البياض نسنه‌يه دينور مؤنثى دخى لهاق در (اللهق) سحق وزننده بودخى برنسنه پك آق اولمق معناسنه در يقال لهق الشئ لهقا من الباب الثالث اذا ابيض شديدا (التلهق) تفعل وزننده لهق معناسنه در (اللهوق) جرول وزننده لافزن كسه‌يه دينوركه عهده سندن كلميه‌جكى نسنه‌لر وعدايدر يقال رجل لهوق اى مطرمذفياش (اللهوقة) دحرجه وزننده بركسه عهده سنده اولمديغى نسنه‌ايله حسن وزينت صاتمق معناسنه در يقال يلهوق فلان اذا كان يتحسن بما ليس فيه وبرايشى ياخود برسوزى وجه لايق اوزره اهتمامله عمل واداايلميوب همان كلبشى كوزل ايلمك معناسنه در يقال لهوق فى العمل والكلام اذا لم يبالغ فيه (التلهوق) تدحرج وزننده لهوقه معناسنه در يقال تلهوق فى العمل والكلام بمعنى لهوق (الملهق) معظم وزننده لونى آق اولان شيئه دينور يقال شئ ملهق اللون اى ابيضه (الليقة) و (الليق) لاملرك فتحيله دواته ليقه قومق على قول مركبنى اصلاح ايلمك معناسنه در يقال لاق الدواة يليقها ليقة وليقا اذا جعل لها ليقة او اصلح مدادها ودواته مركب ليقه‌يه آلشمق معناسنه در يقال لاقت الدواة اذا الصق المداد بصوفها وصغمق معناسنه در يقال لاق به اذا لاذ وبرآدمك اندامنه لباس اوبوب ياقشمق معناسنه در يقال لاق به الثوب اذا لبق وبرنسنه برشيئه مناسب وچسبان اولمق معناسنه در يقال هذا الامر لا يليق بك اى لا يعلق يعنى بوايش سكا ياپشمز كه ياقشمز ديمكدر * شارحك بياننه كوره بوايكى معناى اخيرده مصدرى لياقه دخى كلور كتابه وزننده (الالاقة) همزه‌نك كسريله بودخى دواته ليقه قومق ياخود كبنى اصلاح ايلمك معناسنه در يقال الاق الدواة بمعنى لاقها وياپشدرمق معناسنه در يقال الاقه بنفسه اذا الزقة ومنه يقال ما يليق درهما من جوده اى ما يمسكه يعنى كمال جود وسخاسندن النده اقچه طوتمز ذكر اولنان الصاق معناسنددر كه كفنه درهمى الصاق ايتمز معناسنك لازميدر (الليقة) لامك كسريله دواته وضع اولنان ابريشم مقوله سيدركه لسانمزده دخى ليقه تعبير اولنور دواته ومداده ملاصق اولديغيچون اطلاق اولندى وليقه شول لزوجتلو چامور پارچه‌سنه دينوركه ال ايله ديواره اورلدقده ياپشوزاوله (الليق) لامك كسريله برسياه نسنه دركه سرمه‌يه قارشدررلر (الليق) عنب وزننده يوفقه سحاب پاره‌لرينه دينور (الالتياق) افتعال وزننده بركسه برآدمله برى برينه ياپشوب جسم واحد اولمق درجه سنده خلوص اوزره قونشوب دوستلق ايلمك معناسنه در يقال التاق فلان بفلان اذا اصافاه كانه لزق به ولازم اولمق معناسنه در يقال التاق له اذا لزمه ومستغنى اولمق

معناسنه در يقال التاق فلان اذا استغنى (اللياق) سحاب وزننده ثبات و پايدارى معناسنه در يقال لبس
لفلان لياق اى ثبات فى الامر واوتلاغه دينور مرتع معناسنه (اللياق) كتاب وزننده آتش شعله سنه دينور
تقول آنست لياقا اى شعلة نار تجز بعونه تعالى ❊ فصـــــل الميم ❊ (المأق) ميمك فتحى وهمزه نك سكونيله كه
معق وزننده در و(المؤق) ميمك ضمى وهمزه نك سكونيله كه معق وزننده در و(المؤقى) معطى وزننده و(الماقى) قاضى
وزننده و(الماق) مال وزننده كه همزه الفه قلب اولنمشدر و(الموق) همزه يى واوه قلبله موقع وزننده و(المأقى) ميمك
فتحى وهمزه نك سكونى وقافك كسريله مأوى الابل وزننده و (الموق) ميمك ضميله سوق وزننده و(الامق) همزه
مضمومه ايله و (المقية) ميمك ضميله كوزك بروندن جانبنه دينوركه كوزدن ياش اقه جق يردر تركيده كوزك پيكارى
تعبير اولنور على قول كوزك مقدمنه وعلى رأى مؤخرينه دينور ❊ شارح ديركه مقدم العين ديديكى ينه كوزك پيكارى
اوله جقدر ومؤخر العين قو يريغى اوله جقدر بو صورتده حرف ترديد ايله اومقدم العين عباره سى تكرار اولور ظاهرا
امام ليثك موق العين مؤخرها ومأقها مقدمها تعبيرندن محولدر انتهى وبونلرك جمعى آماق كلور آبار كبى
وامآق كلور ابآر كبى ومواق كلور ميمك فتحيله ومآق كلور ميمك فتحى وهمزه نك مديله ❊ شارحك بيانه كوره ايكى
اولكى موق ومأق وامق وموق وماق لفظلرينك جمعيدر (المأقة) فتحاتله برحالتدر كه انسانه بكاء حالنده عارض
اولور صدرندن انجقرق كبى قوپار ايچ چكمه وكوكس بكزمه تعبير اولنور يقال اصابته مأقة هى شبه الفوأق كأنه
نفس ينقلع من الصدر عند البكاء والنشيج (المأق) فتحتينله اغلركن ايچ چكمك وكوكس بكرمك معناسنه در
يقال مئق الصبى مأقا من الباب الرابع اذا اخذته المأقة ❊ شارحك بيانه كوره اسم فاعل مئق در كتف وزننده ومنه
المثل انت تئق وانا مئق فكيف نتفق بو راده تئق تاى فوقيه ايله در كه محلنده ذكر اولندى يعنى سن سريع الغضب
و بن ضعيف القلب اولمق حسبيله امتزاجمز ممكن دكلدر (الامتآق) افتعال وزننده مأق معناسنه در يقال امتاق الصبى
بمعنى مئق وغضب مشتد اولمق معناسنه در يقال امتأق غضبه اذا اشتد (المؤق) ميمك ضمى وهمزه نك سكونيله
وهمزه نك تركيله ده لغتدر برارضك پك چقور اولان اطراف ونواحيسنه دينور جمعى امآق كلور ازمان وزننده (الامآق
امهال وزننده مأقه يه يعنى ذكر اولنان كوكس بكزمه حالتنه داخل اولمق معناسنه در كه مراد اول حالته اوغرامقدر
يقال امأق الرجل اذا دخل فى المأقة ومنه الحديث ❊ مالم تضمروا الامآق ❊ اى الغيظ والبكاء مما يلزمكم من الصدقة
نهايه ده خذف همزه ايله اماق عنوانده كه كتاب وزننده در مرسوم وامأق مخففى اولمق اوزره مشر وحدر (المحق
سحق وزننده برنسنه يى محو وابطال ايلمك معناسنه دركه آندن اثر ونشان قوميوب بلورسز نابود ايلمكدن عبارتدر
يقال محق الشئ محقا من الباب الثالث اذا ابطله ومحاه و برنسنه نك بركتنى كيدرمك معناسنه مستعملدر يقال
محق الله الشئ اى ذهب ببركته و برنسه يى اسى ياقوب كويندرمك معناسنه در يقال محق الحر الشئ اذا احرقه
التمحيق) بودخى برنسنه يى محو وابطال ايلمك معناسنه در يقال محقه بمعنى محقه وعادت جاهليه اوزره محيق
رسمنى اجرا ايلمك معناسنه در يقال محق الرجل اذا راعى المحيق كما سيذكر (التمحق) تفعل وزننده و(الامتحاق) افتعال
وزننده محو ومضمحل اولمق معناسنه در يقال محقه فتمحق وامتحق ويقال امحق بتشديد الميم اصله امتحق
فقلبت التاء ميما وانمحاق برنسنه يى اسى چالمغله كويمك معناسنه در يقال محقه الحر فامتحق (الامحاق) همزه نك
كسريله بودخى برنسنه نك بركتنى كيدرمك معناسنه در يقال امحق الله الشئ اى ذهب ببركته لكن بو لغت
ضعيفه در فصيحى ثلاثيدن اولمقدر ومحاق هلال كبى هلاك اولمق معناسنه در يقال امحق المال اذا هلك كمحاق
الهلال (المحاق) ميمك حركات ثلاثيله آيك آخرينه على قول آيك آخرنده اولان اوچ كيجه يه دينور ياخود قمرك
نهان اولمسندن عبارتدر كه صباح واخشام كورنمز اولور قمر كنشله برابرجه طلوع ايلمكله كنش نور قمرى محق ومحو
ايلديكيچون اطلاق اولندى يقال جاء نى فى محاق القمر وهو آخر الشهر او ثلاث ليال من آخره او هوان يستتر
القمر فلا يرى غدوة ولا عشية (المحيق) امير وزننده بو فقره لنوب كسكينلنمش ناملويه دينور كمال رقتندن كويا كه
محق اولمش اولور يقال نصل محيق اى مرقق محدد ومحيق افعال جاهليه دن برعمل اسميدر كه يوم محاقده
بر صويك صاحبى اولان كسنه صودن برجانبه طوغرى چكيلوب كتدكده بر آخر كسنه كلوب اول صويه نزول
وطوارينى اسقا ايدوب آخر ماه آتى يه قدر انده اقامت ايدر بعده صاحبى كلوب اول صويه مستحق اولور بونلرنده اول
صويه محيق تعبير ايدرلر (الماحق) پك اسى كونه اطلاق اولنور يقال يوم ماحق الحر اى شديده وماحق الصيف
ياز ايامنك شدت حرندن عبارتدر يقال جاء فى ماحق الصيف اى شدة حره (المدق) محق وزننده طاش
قرمق معناسنه در يقال مدق الصخرة مدقا من الباب الاول اذا كسرها (المذيق) ذال معجمه ايله امير وزننده

صوقاتلمش سوده دينور تقول سقانى مذيقا اى لبنا ممزوجا بالماء (المذق) ميمك فتحيله سوده صوقا تمق معناسنه در يقال مذق اللبن مذقا من الباب الاول اذا مزجه بالماء ودوستلغى خلوص اوزره ايتميوب منافقانه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال مذق الودّ اذا لم يخلصه (الامتذاق) افتعال وزننده و(الامّذاق) همزه نك وميم مشدده نك كسريله كه بودخى افتعال وزننده در سود صوايله ممزوج اولمق معناسنه در يقال مذق اللبن فامتذق وامّذق اى اختلط بالماء (الممذوق) صوقاتلمش سوده دينور يقال لبن ممذوق ومذيق اى ممزوج (المذاق) شدّاد وزننده و(المماذق) منافق وزننده دوستلغى خلوص وصفوت اوزره اولميانكسه يه دينور احباب زمانه كبى يقال رجل مذّاق ومماذق اى غير مخلص (المذرقة) دحرجه وزننده آتمق معناسنه در يقال مذرق به اذا رمى به (المرق) فرق وزننده عجله ايله دورتمك وسانجمق معناسنه در يقال مرقه بالرمح مرقا من الباب الاول اذا طعنه به بالعجلة وتنجره ده شوربايى يا ات صوينى چوق ايلمك معناسنه در يقال مرق الرجل اذا اكثر مرق القدر وسپى يه اورلمش درينك توينى يولمق معناسنه در يقال مرق الجلد اذا نتف صوفه معطونا ومرق جوارى واسافل مقوله سنك يعنى موسقيدن بيخبر اشخاص رذله نك بسته وشرقى كبى طرب وتغنى ايلمسنه دينور حالا بوديارلرده آيوبجى ومميونجى چنگانه لرك ومحله بكجيلرينك و بلغورلو عرب بجيلرينك تركيلرى ومعنيلرى كبى ❋ شارحك بيانه كوره بونده اسمدر فعلى تمريق در تقول سمعت المرق وهو غناء الاماء والسفلة ودباغت ايچون سپى يه اورلمغله متعفن اولمش درى يه دينور يقال انتن من المرق اى الاهاب المنتن وتقول العرب فلان اصابه ذلك فى مرقك اى من جرّاك وفى جرمك يعنى من اجلك بوراده فى من معناسنه اولمغله فلانكسه يه فلان ايش سندن اوتورى وسنك جرمكدن ناشى اصابت ايلدى ديمك اولور اهاب منتن معناسندن ياخود شارحك بيانه كوره مرق خرما اغاجنه مخصوص برآفته دخى دينمكله آندن مأخوذ در (الامراق) همزه نك كسريله بودخى تنجره ده چوربايى ياخود ات صوينى چوق ايلمك معناسنه در يقال امرق القدر اذا اكثر المرق فيها و برآدم عورت يرينى آچمق معناسنه در يقال امرق الرجل اذا ابدى عورته ودباغت ايچون معالجه اولنان درينك تويى يولنه جق وقتى كلمك معناسنه در يقال امرق الجلد اذا حان له ان ينتف (المرق) ميمك ضميله تويلرى قاوله مش قوردلره دينور امرق مفرديدر يقال ذئب امرق وذئاب مرق اى امعط (المرق) ميمك كسريله سپى يه اورلمش درينك قوقمش تويينه دينور يقال انتن من المرق اى الصوف المنتن (مرق) فتحتينله موصل قضاسنده برقريه آديدر واكينه عارض اولور برآفته دينور كه سنبله دن حبه لر قبل النضج صاپر صاپر دوكيلور يقال اصاب الزرع مرق اى آفة وشوربايه وات صوينه دينور مرقه آندن اخص دركه برمقدارجه سنه دينور ❋ مؤلف ومن الطعام معلوم عبارتيله رسم ايدوب شوربايه كذلك ات صوينه ديديكى امهات سائره دن استنباط اولندى وجه تسميه نتف صوف معناسندن مأخوذ در ات صوينى آندن مروق ايدوب شوربا دخى ات صوينددن اولديغنه مبنى در بعده مطلق شوربايه دخى اطلاق اولندى بوفقير عربستانده برا ديدن اذا فاتك اللحم فاشرب المرقة كلامنى مثل اوله رق استماع وسؤال ايلديكمده ات صويى اولديغنى افاده ايلمشدر واساسده وهو الماء الذى يمرق من اللحم عنوانيله بيان اولنمشدر ومقدمه ده شوربا ايله مفسردر پس مرق شوربايه وات صوينه ده اطلاق اولنور ومرق مصدر اولور خرما اغاجنك يمشى پك فراوان اولمغله يمشى دوكمك معناسنه در يقال مرقت النخلة مرقا من الباب الرابع اذا نفضت حملها بعد الكثرة ويمرطه ايكدين اولوب جلق كسمك معناسنه در يقال مرقت البيضة اذا فسدت فصارت ماء (المروق) قعود وزننده اوق نشانك اوته جانبنه چقوب چيقمق معناسنه در يقال مرق السهم من الرمية مروقا من الباب الاول اذا خرج من الجانب الاخر ومروق سنبله نك قلچقلرينه دينور مفردى مرق در ميمك ضميله (المارقة) خوارج طائفه سنه اطلاق اولنور دين محمديدن مروق سهم كبى مروق وخروج ايلدكلرى ايچون قال الشارح وفى الحديث ❋ وذكر الخوارج يمرقون من الدين كما يمرق السهم من الرمية ❋ و فى حديث على رضى الله عنه ❋ امرت بقتال المارقين ❋ يعنى الخوارج (الانمراق) انفعال وزننده بودخى اوق نشاندن اوته چكمك معناسنه در ومنه المثل زويد الغزو ينمرق بنوكنانه دن برخاتون بغايت دلير اولمغله دائما باشنه عسكر جمع ايدوب قبائل سائره يه چاپل ايدرايدى مقدّما استرقاق ايلديكى جوانلردن برينه علاقه واتصال ايلمكله اندن حامل اولوب اول اثناده توابعى ينه برسمته آغاز ايلمك خصوصنى درميان ايلمرله كلام مزبورى ايراد ايلدى كه شيخون خصوصنده برمدّت دخى امهال وتأخير ايليه سز تا كه بطنمده اولان ولد طشره خروج ايدنجه ديمكدر مثل مزبور رعاقبت احواله انتظار وتوقف موقعنده ضرب اولنور (المربق) قبيط وزننده صفر اسميدر كه اصپور ديدكلرى نباتدر (الممرّق) اسم مفعول بنيه سيله مريّق ايله ياخود زعفران ايله بوياتمش نسنه يه دينور

يقال ثوب متمرّق اى مصبوغ بالمرّيق او بالزعفران (المتمرق) اسم فاعل بنيه سيله سمورمكه يوز طوتمش آته دينور
يقال فرس متمرق اذا اخذ فى السمن (المراقة) ثمامه وزننده دريدن يولنان يوكه دينوركه يولنتى تعبير اولنور
ياخود دوه ايچون يولنان برمقدارجه اوت يولنيسنه دينور (الامتراق) افتعال وزننده برنسنه سرعتله خروج ايلمك
معناسنه در يقال امترق الشیء اذا خرج سريعا (بئر مرق) فرق وزننده وفرح وزننده مدينه ده برقيو آديدر (الممرق
محدّث وزننده سودك يوزنده يلدز يلدز چكرك كوزى كبى جابجا پارلدايان دانه دانه اوزينه دينور (الامراق) همزه نك
فتحيله بودخى سنبله قلچقلرينه دينور مفردى مرق در ميمك ضميله (مرقيه) فتحاتله شامده برحصن آديدر
(المزق) ميمك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله و(المزقة) هايله يرتمق معناسنه در يقال مزق الثوب مزقا ومزقة من الباب
الثانى اذا خرقه وقوش چقرمق معناسنه در يقال مزق الطائر مزقا من الباب الاول والثانى اذا رمى بذرقه وبركسه نك
عرض وناموسنه طوقنمق معناسنه مستعملدر يقال مزق عرض اخيه اذا طعن فيه (التمزيق) بودخى برنسنه يى
يرتمق معناسنه دركه مراد پاره لمقدر (التمزق) تفعل وزننده يرتلمق معناسنه در يقال مزقه فتمزق (الممزق) معظم
ياخود محدّث وزننده شأس بن نهار نام شاعرك لقبيدر زادۀ طبعى اولان اشبو * فان كنت مأكولا فكن خير آكل
والا فادركنى ولما امزق * بيتى باعث تلقيب اولمشدر وممزّق محدّث وزننده بشقه برشاعر حضرمى در وممزّق كه
معظم وزننده در تمزيق كبى مصدردر اشار المؤلف به الى قوله تعالى * ومزقناهم كل ممزّق * الايه (المزق) عنب وزننده
يرتلان شيئك پاره لرينه دينور مفردى مزقه در فرقه وزننده يقال مزق ثوبه فصار مزقا اى قطعا (المزاق) كتاب وزننده
زياده سيله رونده وچابك ناقه يه دينوركه فرط سرعتندن يرتلق درجه سنه واره يقال ناقة مزاق اى سريعة جدّا (
مزيقياء) مصغر بنيه سيله ملوك يمندن عمرو بن عامرك لقبيدر هركون ايكى فاخر جامه كيوب بغايت متكبر وخودبين
اولمغله بردخى كيمكدن وآخركسه نك دخى كيمسندن عار وتابى ايلمكله اخشام اولنجق ايكيسنى دخى يرتوب پاره پاره
ايدر ايدى اكا بناء مزيقياء ايله ملقب اولدى (المزقة) غرفه وزننده بركوچك قوش آديدر (المزقة) ميمك كسريله
مطلقا يرتق پاره سنه دينور جمعى مزق در عنب وزننده كه ذكر اولندى (الممازقة) مفاعله وزننده سكرتمكده
بريله يارشوب مسابقه ايلمك معناسنه در يقال مازقه اذا سابقه فى العدو (المسنق) قنفذ وزننده ستق ماده سنده
بيان اولندى (المشق) رشق وزننده مزراق دوزتمكده واورمقده على قول خاصة قامچيله اورمقده وطعام يمكده
بسرعت ايلمك معناسنه در يقال مشق الطعن والضرب او بالسوط والاكل مشقا من الباب الاول اذا اسرع
اساسده ومقدمه ده بونلره كتابتى دخى الحاق ايلمشدر نته كه مشهور ومتداولدر * لكن مؤلف تفريق ايلمشدر ومشق
فى الكتابة حروفلرى اوزاتمقدن يعنى خط جلى كبى اوزون اوزون كشيده لو يازمقدن عبارتدر يقال مشق فى الكتابة
اذا مدّ حروفها ومشق بردرلو جماع ايلمك معناسنه دركه مراد سرعتلو جماع ايلمكدر وطرامق معناسنه در يقال
مشق شعره اذا مشطه وبرنسنه يى سونوب اوزامق ايچون چكمك معناسنه در ياش درى چكمسى كبى يقال مشق الشیء
اذا جذبه ليمتدّ واثواب يرتمق معناسنه در يقال مشق الثوب اذا مزقه وضعيف ضعيف طعام يمك معناسنه اولمغله
كويا كه ضدّ اولور زيرا سرعت اكل معناسنه ده كلور نته كه ذكر اولندى وسودى آزجه صاغمق معناسنه در
يقال مشق الناقة اذا حلبها قليلا وخاصة كريشى يومشمق ايچون چكوب سوندرمك معناسنه در يقال مشق الوتر
اذا مدّه ليلين وبرنسنه اينجه اوزون اولمق معناسنه در يقال مشقت الجارية على بناء المجهول ويقال فى قدّها مشق
وقدّ ممشوق اى طويل مع رقّة وطوار چايرك ايو وخوش اولنلرينى اوتلامق معناسنه در يقال مشقت الابل الكلأ
اذا اكلت اطايبه وبرآدم طعامدن برمقدارجه سنى يبوب چوغنى قابده قومق معناسنه در يقال مشق الطعام اذا ابقى منه
اكثر مما اكل وجديد لباس بجاغه سورنمكله ياقوب آجتمق معناسنه در يقال مشق الثوب الجديد الساق اذا حرقها
بالاصابة (المشقة) ثمره وزننده طوارك اياغنه باغلنان باغك اثرينه دينوركه يرايتمش اولور وآت وقاتر مقوله سى طوارك
اياقلرى ميدانلو آپشق اولمغه دينور يقال فى قوائم الفرس مشقة اى تفحج وتشنج (المشاقة) ثمامه وزننده صاچ
وصقال وكتان طرانوركن دوكيلان طراقتى يه دينور ياخود هوايه كيدن ياطراقدن قورتلانه دينور ايكيسى برنسنه
اوله جقدر كتان طرانيسنه اوسنبو تعبير اولنور (الامتشاق) افتعال وزننده برنسنه يى سهولتله قاپمق معناسنه در
يقال امتشقه اذا اختلسه وبرنسنه يى كسوب يابولوب برپاره سنى آلمق معناسنه در يقال امتشقه اذا اقتطعه وممه ده
اولان سودك جمله سنى صاغمق معناسنه در يقال امتشق مافى الضرع اذا استوفاه حلبا (المشق) ميمك كسريله
كوده سنى چلمسز آدمه دينوركه سيذكر وميمك كسرى وفتحيله آشى بويه سنه دينور يقال صبغه بالمشق اى بالمغرة (
المشيق) امير وزننده بودخى ازاتلو چلمسز آدمه دينوركه سيذكر وكيلش لباسه دينور يقال ثوب مشيق اى لبيس

وآر يقلمش براق آته دينور يقال فرس مشيق اى ضامر (الممشوق) بودخى چلسز آدمه دينور يقال رجل مشق ومشيق
وممشوق اى خفيف اللحم ويراغنى بولمش آته دينور يقال فرس ممشوق اى ضامر وابنجه رك اوزون چبوغه دينور
يقال قضيب ممشوق اى طويل دقيق (المشقة) ميمك ضميله امتشاقدن اسمدر كه بكى لباسك بجاغى سورتوب
ياقسنه واو يلقلرك برى برينه سورتوب آچشمسنه دينور يقال فى ساقه اوقوا ثمه مشقة اى حرقة من الثوب الجديد
(الامشق) جابجا چتلامش درى يه دينور يقال جلد امشق اى منشقق ويورركن اويلقلرى برى برينه سورينان آدمه
دينور جمعى مشق در ميمك ضميله (المشق) فتحتيله برآدمك اويلقلرى برى برينه سورنور اولمق معناسنه در يقال
مشق الرجل مشقا من الباب الرابع اذا اصابت احدى ربلته الى الاخرى (المشقاء) امشق لفظندن مؤنثدر يورركن
اويلقلرى برى برينه سورينان عورته دينور (التمشق) تفعل وزننده كيجه نك چوغى كتمك معناسنه در يقال تمشق
الليل اذا ولى وتمسق جلباب الليل شفق سوكوب فجر آيدنلغى عيان اولمقدن كنايه در بونلر اينجلمك معناسندن
مأخوذلردر يقال تمشق جلباب الليل اذا ظهر تباشير الصبح واغاجك دالى وچبوغى صويلوب قبوغندن قاولمق معناسنه در
يقال تمشق الغصن اذا تقشر وتحسر ولباس پاره لنمك معناسنه در يقال تمشق الثوب اذا تمزق (الممشوقة) قامتى تازه
فدان كبى نازك وموزون ودلكش اولان محبوبه يه دينور يقال جارية ممشوقة اى حسنة القوام (التماشق) تفاعل وزننده
برنسنه يى چكشمك معناسنه در يقال تماشقوا اللحم اذا تجاذبوه (المماشقة) مفاعله وزننده بودخى چكشمك معناسنه در
يقال ماشقه الشيء اذا جاذبه وسوكشمك معناسنه در يقال ماشقه اذا سابه وحيقرشمق معناسنه در يقال ماشقه
اذا صاخبه (المشقة) ميمك كسريله بودخى مشاقه معناسنه در كه كتان اوشنتوسنه دينور واسكى ثوبه دينور يقال جاء
وعليه مشقة اى ثوب خلق على قول يوق پارچه سنه دينور جمعى مشق كلور عنب وزننده (الامشاق) همزه نك
كسريله قامچى ايله اورمق معناسنه در يقال امشقه اذا ضربه بالسوط (المطق) فتحتيله خرما اغاجنه مخصوص
برعلت آديدر كه اصلا ميوه طوتمز اولور (المطقة) تمره وزننده طتلولغه دينور يقال مابه مطقة اى حلاوة (التمطق
تفعل وزننده برنسنه نك طعمنى بيلك ايچون طاتمق معناسنه در يقال تمطقه اذا تذوقه ولذيذ طعام يركن پك
خوشلنديغندن دلنى طماغه اوروب اوتدرمك معناسنه در يقال ذاقه او اكله فتمطق اذا صوت بلسانه يضمه بالغار
الاعلى (المعق) ميمك فتحيله برنسنه يى نشدتله ايچمك معناسنه در يقال معق الماء معقا من الباب الثالث اذا شربه
شديدا ومعق اوتسز قيريره دينور يقال نزلوا فى معق اى ارض بلا نبات ومعق ميمك فتحى وضميله ايراقلق بعد
معناسنه در يقال بينهما معق اى بعد ومعده فاسد اولمق معناسنه در يقال معق الرجل فهو ممعوق على بناء المجهول
اذا فسدت معدته وسيل صويى اوغراديغى يرى ياروب طپراغنى صيروب كوتورمك معناسنه در يقال معق السيل
الارض اذا جرفها وبدخويلغه دينور يقال به معق اى سوء خلق (المعيق) اميروزننده درين شيئه دينور
يقال نهر معيق اى عميق ويقال بئر معيقة اى عميقة (المعاقة) كرامه وزننده درين اولمق معناسنه در يقال
معقت البئر معاقة من الباب الخامس اذا عمقت (الامعاق) همزه نك كسريله درين ايلمك معناسنه در تقول امعقت
البئر اذا اعمقتها (التمعق) تفعل وزننده درينلمك معناسنه در يقال تمعق الشيء اذا تعمق وبدخوى اولمق
معناسنه در يقال تمعق الرجل اذا ساء خلقه (الامعاق) همزه نك فتحيله اعماق معناسنه در كه بعيد اولان بيابان
اطراف ونواحيسنه دينور جمع الجمعى اماعق واماعيق كلور (تمعق) تنصر وزننده برطاغك آديدر (المق) شق
وزننده آشيلق ايچون خرما چچكنى يارمق معناسنه در يقال مق الطلعة مقا من الباب الاول اذا شقها للابار
(الامتقاق) افتعال وزننده ياورى ممه ده اولان سودك جمله سنى امتمك معناسنه در يقال امتق الفصيل ما فى الضرع
اذا شربه كله (التمقق) تفعل وزننده مشر وبى تدريجى آزجه آزجه ايچمك معناسنه در يقال تمققه اذا شربه
شيئا فشيئا وبرنسنه دن متأثر اولمق معناسنه مستعملدر يقال اصابه جرح فما تمققه اى لم يضره (المقق) فتحتيله
اوزونلغه دينور (الامق) يك اوزونه دينور يقال فرس امق اى بين المقق طويل (المقامق) اسم فاعل بنيه سيله
اقصاى حلقومدن تكلم ايدن آدمه دينور يقال رجل مقامق اذا كان يتكلم باقصى خلقه (المقاء) سقاء وزننده
اتسز چلسز اولنلغه وصف اولور يقال فخذ مقاء اى عارية عن اللحم وايراق يره دينور يقال ارض مقاء اى بعيدة
المققة) فتحاتله هنوز سود امن اوغلانلره دينور وجاهل ونادان اشخاصه دينور (التمقيق) تفعيل وزننده
بركسه نفقة عيالى خصوصنى تضييق ايلمك معناسنه در يقال مقق على عياله اذا ضيق عليهم وقوش ياورى يسنى
آغزيله يملمك معناسنه در يقال مقق الطائر فرخه اذا غره (المقمقة) زلزله وزننده برنسنه يوموشوب سهولتلنمك
معناسنه در يقال مقمق الشيء اذا لان وسلس وسرد نسنه يى منقاد ايلمك معناسنه در يقال مقمق الشيء اذا

تخبسه وذلله و یاوری اناسنك ممه سنی شدتله چکوب امتك معناسنه در یقال مقمق امه اذا مص ضرعها شدیدا
(موقق) موهب وزننده اجأ نام جبلده برقریه آدیدر (الملق) خلق وزننده محو ایلك معناسنه در یقال ملق الشیء
ملقا من الباب الاول اذا محاه وجماع ایلك معناسنه در یقال ملق جاریته اذا جامعها و یایقه مق معناسنه در یقال
ملق الثوب اذا غسله و یاوری سود امتك معناسنه در یقال ملق امه اذا رضعها واورمق معناسنه در یقال
ملقه بالعصا اذاضربه بها و پك پك یوریمك معناسنه در یقال ملق فلان اذا سار شدیدا (التملق) تفعل وزننده
و (التملاق) کسرتیله ولامك تشدیدیله برآدمه تلطفله عرض واظهار محبت ایلك معناسنه در که یلتاقلنمق تعبیر
اولنور یقال تملقه وتملق له تملقا وتملاقا اذاتودد الیه وتلطف له (الملق) فتحتیله لطف ومحبت معناسنه در یقال
فیه ملق ای ود ولطف وضمیرنده اولمیان نسنه یی لسانیله اعطا ایلك معناسنه در یقال ملقه وملق له ملقا
من الباب الرابع اذا اعطاه بلسانه مالیس فی قلبه وملق دوز وهمواریره دینور تقول سرنا فی الملق ای الارض
المستویة و یوکرك آتك بغایت سریع وراحتلو والطف سکرتمسنه دینور یقال لهذا الفرس ملق وهو الطف
الحضر واسرعه و بول خاتم پرمقده بری اوته اوینامق معناسنه در یقال ملق الخاتم اذا جرج (الملق) کتف
وزننده پك سرعت ولطافتله سکردن یوکرك آته دینور یقال فرس ملق اذا کان به ملق مؤنثی ملقه در وضعیف
وزبون آدمه دینور یقال رجل ملق ای ضعیف ولطافت واستقامتله سکرتمسنه اعتماد اولنمیان یعنی چالق
سکردر اولان آته دینور یقال فرس ملق ای لایوثق بجریه (المالق) هاجر وزننده اکینجیلرك ترلانك طپراغنی
دوزلتدکلری نسنه یه دینور که سورکو تعبیر اولنور ودیوارجیلرك صیوه صیوادقلری وصوه دوزلتدکلری
نسنه یه دینور که ترکیده فارسی تعبیرایله ماله دینور ✻ شارحك بیانه کوره ماج کبی مالق دخی ماله معربیدر (المملق
منبر وزننده بودخی مالق معناسنه در پس بومجو معناسندن اولور (التملیق) ترلانك طپراغنی ذکر اولنان ماله ایله
دوزلتمك ودیوارك صیواسنی کذلك ماله ایله صیوایوب دوزلتمك معناسنه در یقال ملق الارض والجدار اذا
ملسوهما بالمالق (مالقه) لامك فتحیله اندلس دیارنده بربلده آدیدر (الميلق) حیدر وزننده جست وچابك انسان
وحیوانه دینور یقال رجل وفرس میلق ای سریع وبررجل اسمیدر (الانملاق) انفعال وزننده برنسنه مهره
تختهسی کبی دوز وهموار اولمق معناسنه در یقال انملق الشیء اذا املس و برنسنه صابون کبی الدن قایوب
سیوشمك معناسنه در یقال انملق منی ای افلت (الاملاق) همزهنك ومیم مشددهنك کسریله که فی الاصل افتعال
وزننده در انملاق ایله معنای اولده مرادفدر یقال امّلق الشیء اذا املس (الملقة) فتحاتله یالچین دوزقیایه دینور یقال قام
علی الملقة ای الصفاة الملساء (ملاق) غراب وزننده برنهرك اسمیدر (ملقونیه) یانك تخفیفیله حلزونیه وزننده قونیه
قربنده بربلده آدیدر (المملوق) ملقدن اسم مفعولدر یایقانمش واملش معنالرینه در بومناسبتله ایله یکیجه قصراغه
چکیلش آیغره مملوق الذکر اطلاق ایدرلر یقال فرس مملوق الذکر ای حدیث العهد بالنزاء (الاملاق) همزهنك
کسریله فقیر اولمق معناسنه در ملاست معناسندندر یاخود محو معناسندندر یقال املق الرجل اذا افتقر وقصراق
قولونی دوشورمك معناسنه در یقال املقت الفرس اذا ازلقت و یایقهمق معناسنه در یقال املق الثوب اذا غسله
(الامتلاق) افتعال وزننده اخراج ایلك معناسنه در یقال امتلق الشیء اذا اخرجه (الموق) میمك ضمیله قنادلی
قرنجه یه دینور وغباره دینور وکوزك پیکارینه دینور وقالین جزمه یه دینور که مست کبی یوفقه خف اوزرندن کیاور
ادك وطوماق ونسوان چدکی کبی جمعی امواق در ✻ شارحك بیانه کوره موزه معربیدر بونك تفصیلی جرموق
ماده سنده مرور ایلدی فلینظر وموق غباوته مقارن حماقته دینور یقال ما ابین موقه ای حمقه فی غباوة و بو معناده
مصدر اولور کاسیذکر (المائق) غبی وکند ذهن اولان احمق و بیغزه دینور که مانق وسمه تعبیر اولنور جمعی
موقی کلور سکری وزننده یقال رجل مائق واحمق مائق ورجال موقی (المواقة) کرامه وزننده و (المؤوق) قعود
وزننده و (الموق) میمك ضمیله برکمسنه کند ذهن اوله رق احمق یعنی سمه ومانق اولمق معناسنه در یقال ماق الرجل
یموق مواقة ومؤوقة ومؤوقا وموقا اذا حمق (الموق) شوق وزننده بازار رایکان اولمق معناسنه در یقال ماق البیع
یموق موقا اذا رخص و (موق) میمك فتحیله و (موق) میمك ضمیله و (مؤوق) قعود وزننده و (مواقه) طلاقه وزننده
هلاك اولمق معناسنه در یقال ماق فلان موقا وموقا ومؤوقا ومواقة اذا هلك (الانمیاق) انفعال وزننده بودخی
هلاك اولمق معناسنه در یقال انماق الرجل اذا هلك (موقان) سلطان وزننده ازمینیه ده برقصبا اسمیدر
(الاستماقة) برکمسنه یی احمق عد ایلك معناسنه در یقال استماقه اذا استحمقه (المهق) فتحتینله صویه عارض
اولان خضرته دینور که چوق طورمقدن عارض اولور یقال الماء علاه مهق ای خضرة (الامهق) احمق وزننده

شول آق نسنه یه دینورکه اکا اصلا حمرت قارشمیوب و براق اولمیوب لکن کرج رنکنده اوله یعنی کرچه بیاضلغی ساده اوله لکن برق ورونق اولمامغله کرج کبی یوزمتق طونقسی اوله یقـال ابیض امهق اذا کان لاتخـالطه حمرة ولیس بنیرلکنه کالجص ومنه فی النهـایة فی صفته علیه السلام* ولم یکن بالابیض الامهق* وهوالکریه البیاض کلون الجص یریدانه کان نیرالبیاض (المهیق) امیر وزننده یولده اولان چقورجه ایاق ایزلرینه دینورکه چوق چکنندیکندن پراپتمش اولور وارض بعیـده یه دینور (التمهق) تفعل وزننده مشروبی سـاعة فسـاعة ایچمك معناسنه دریقـال تمهق الشراب اذاشربه ساعة بعد ساعة (التمهیق) یاوری سودی بول بول امك معناسنه در یقال مهق الفصیل الضرع اذارضع مخرفجا (المهق) نهق وزننده یلك یو پیدن معناسـنه دریقال الخیل تمهق مهقا من الباب الثالث ای تعدو* فصـــــــل النون* (النبق) سبق وزننده یازویازمق معناسنه در یقال نبق الرجل نبقا من الباب الاول اذا کتب ونبق سدر اغاجنك یمشنه دینورکه عربستان کراسی تعبیرا ولنور مفردی نبقه در وشول اون کبی نسنه یه دینورکه خرما اغاجنك اوزدکنك اوزندن ظهور ایدرلذیذ اولور پکمز ایله تقویه ایدوب نبیذ ایدرلر (النبق) نونك کسریله و (النبق) کتف وزننده بونلرده سدر اغاجنك میوه‌سـنه دینور مفردلری هایله در ذونبق) برموضعدر (التنبیق) آهسته جه ضرطه لمق معنـاسنه دریقـال نبق الحمار اذاحبق غیرشدید (المنبق معظم وزننده و (المنبق) محدث وزننده زوائدلری ازاله اولنمغله برچزپیدن چیقمش کبی یاقشقلو دوپدوز خرما وسائرنسنه لرك صره‌سنه دینور یقـال نخل منبق ومنبق ای مستومهذب مصطف علی سطر (النبیقة) سفینه وزننده ایری اصمه قوللرینك کوزلرندن آقان یاشه دینور (ابونبقه) حمزه وزننده بنومطلبدن برجماعتك جدی کنیه سیدر (الانتباق) افتعال وزننده استخراج کلام معنـاسنه دریقـال انتبق الکلام اذا استخرجه (الانبیاق بواجوف اولمغله محل ذکری بوق ماده‌سیدر لکن جوهری وهمندن ناشی بوراده رسم ایلدی (النتق) فتق وزننده برنسنه یی صرصوب سلکمك معنـاسنه دریقـال نتق الشیٔ نتقـا من الباب الاول اذازعزعه ونفضه و برنسـنه یی برندن طشره چکمك معناسنه در یقال نتق الغرب من البئر اذا جذبه وخاتونك اولادی کثیر اولمق معناسنه مستعملدر کویا که رحمی ماده اولاددن سلکمش اولور یقال نتقت المرأة اذا کثرولدها وسو یلك نطق معناسنه دریقـال لاینتق ای لاینطق (الناتق) و (المنتاق) اولادی کثیر اولان خاتونه دینور وناتق فاتق معناسنه درکه برنسنه یی شق ایدن کسـه یه دینور ورافع معنـاسنه درکه برنسـنه یی یوقاری قالدریجی دیمکدر یقـال هوناتق له ای رافع وبرنسنه‌یی دوشیوب بسط ایدیجی یه دینور یقال هوناتقه ای باسطه* شارح دیرکه مصدرلری اولان نتق شق ورفع وبسط معنـالرینه در وچابك طوتیشن چقماغه دینور یقال زند ناتق ای وار وتیز کبه اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة ناتق ای سریع الحمل وشول آته دینورکه دوزوراحت یوریموب راکبنی سلکوب ازغلار اوله یقال فرس ناتق اذا کان ینفض راکبه وناتق حرف تعریفسز رمضان آینك علمیدر صـائمی سلکوب صرصیدیغیچون (النتوق) قعود وزننده وجودی ات ایله طولمق درجه سنده سمورمك معنـاسنه دریقال نتق زید نتوقا من البـاب الاول اذا سمن حتی امتلأ (المنتق) مقعد وزنـنـده آت قسمنك قرننده اوزنکی چاله جق وماهمیز اوره جق یره دینور (الانـتـاق همزه‌نك کسریله زورمند آدملوك قالدره جقلری آغر کرزطـاشنی قالدرمق معناسنه دریقال انتق الرجل اذا شال حجرالاشداء و برآدمك خانه سی یماجنده خانه یاپمق معنـاسنه دریقال انتق فلان اذابنی داره نتـاق دارغیره وچوق اولاد طوغورر خاتون آلمق معناسنه دریقال انتق الرجل اذا تزوج منتاقا وکولکه‌لك وسایبان طوتمق معناسنه در یقال انتق فلان اذاعمل مظلة من الشمس* شارح جمل نسخه‌لرینی تخطئه ایلمشدر ودغارجغی ایچنده اولان کوه‌لر دوشمك ایچون سلکمك معناسنه دریقال انتق الرجل اذانفض جرابه لیصلحه من السوس وصوم رمضان طوتمق معناسنه دریقال انتق الشیخ اذاصام شهر رمضان (النتاق) کتاب وزننده برنسنه‌نك یماجنه دینور یقال داره نتاق داری ای بحیاله (النخانیق) خای معجمه ایله نخنوق لفظنك جمعیدرکه قیودیوارینه مشابه یاپیلو دیواره دینور لکن بوآندن کوجك اولور (النخانقة) کلب قبیله سندن بنوعامربن عوفدن برجماعته اطلاق اولنور (انداق) همزه‌نك فتحیله سمرقند قضاسـنده برقریه در ابن ابی الحسن دیمکله معروف حسن بن علی بن سباع الانداقی اورادندر ومرو قضاسنده برقریه‌در (البزمق) نونك ومیمك فتحیله نرمة فارسی معربیدر تازه محبوب بدنی کبی تروملایم نسنه‌یه دینور (النزق) نونك فتحی وزای معجمه نك سکونیله و (النزوق) قعود وزننده آیغر قسراغه آشمق معناسنه دریاخود جست وخفیفلکدن اوروصچرایوب سـائرلری تقدم ایلمك معناسـنه در یقـال نزق الفرس ونزق نزقا ونزوقا من البـاب الرابع والاول والثـانی اذانزا اوتقدم خفة ووثب ونزق فتحتیله ونزق ونزوق غضب هنکامنـده توقر ایلیوب خفیفلك ایلك

معناسنهٔ درکه چکرکه کبی اورادن اورایه صچرامقدر یقـال نزق الرجل ونزق نزقا ونزقا ونزوقا من البـاب الرابع والثانی اذاطاش وخف عندالغضب (الانزاق) همزه نك کسریله آیغری قسراغه آشدرمق معناسنـه دریقـال انزق الفحل اذا انزاه وافراطله کلمك معنـاسـنه دریقـال انزق الرجل اذا افرط فی ضحکه و برآدم رشد وفطـانت ووقار صاحبی ایکن سفیه وخفیف وسبکسر اولمق معناسنه دریقـال انزق فلان اذاسفه بعد حلم (التنزیق) بودخی آیغری قسراغه آشـدرمق معنـاسـنه در یقـال نزق الفحل بمعنی انزقه (النزق) فتحتینله نزق ونزوق معناسنه درکه ذکر اولندی وقاب وحوض مقوله سی اغزینـه قدرطولمق معنـاسنه در یقـال نزق الاناء والغدیر اذا امتلأ الی رأسه وقریب معنـاسنه دریقال مکان نزق ای قریب (النزاق) کتاب وزننده رونده وچاپك ناقه یه دینور یقال ناقة نزاق ای سریعة (المنازقة) مفـاعله وزننده و(النزاق) جدال وزننده سوکشمك معنـاسنه در یقال نازقه منازقة ونزاقا اذا تشاتما ومقاربه معنـاسنه دریقـال نازقه اذا قاربه (التنازق) تفاعل وزننده بودخی سوکشمك معناسنه در یقال تنـازقا اذا تشاتما (النستق) قنفذ وزننده خدمتکاره دینور خادم معناسنه علی قول بولغت رومیه درعربلرده تکلم ایلدیلر (النسق) نونك فتحی وسینك سکونیله کلماتی بری برینه عطف ور بط ایدوب انجو دیزیسی کبی اسلوب ونظام واحد اوزره ترتیب ایلك معنـاسنه در یقـال نسق الکلام نسقا من الباب الاول اذا عطف بعضه علی بعض (النسق) فتحتینله انجو دیزیسی کبی بردوزه یه اسلوب واحد اوزره مرتب اولان سوزه دینور بوراده نسق منسوق معناسنه دریقال کلام نسق ای علی نظام واحد فی الاصل نسق مصدردر ونسق نظم اللآل کبی دوز وهموار اولان دندانه وصف اولور یقال ثغر نسق ای مستویة وانجو و بونجق دیزیسنه دینور وجوزا برجنك مشتمل اولدیغی کواکبه دینور که ثریانك آکسه سنده جوزانك صول اموزنده واقع کواکب منتظمه دن عبارتدر علی قول بونده ضمله در ومطلقـا نظام وترتیب واحد اوزره اولان شیئه دینور یقال جاء القوم نسقا وغرست النخل نسقا (النسقان) تثنیه صیغه سیله ایکی کوکبه اطلاق اولنور که فکه یه قریب یردن طلوعه ابتدا ایدرلر بری یمانی ودیکری شامیدر وفکه شمال طرفنده قصعة المساکین دیدکاری کوکبلردر (الانساق) همزه نك کسریله مسجع ومقفی منتظم کلام ایراد ایلك معناسنه دریقـال انسق الرجل اذا تکلم سجعـا (التنسیق) تفعیل وزننده بك دوز ونظام اوزره دیزمك معناسنه دریقال نسق الشیٔ اذا نظمه (المناسقة) مفـاعله وزننده برنمنه یی برنسنه عقبنده ایراد ایلك معنـاسنه دریقـال ناسق بینهما اذا تابع (التناسق) تفـاعل وزننده و(الانتساق) افتعـال وزننده و(التنسق) تفعل وزننده نظـام اوزره دیزلمك معناسنه در یقال تناسقت الاشیاء وانتسقت وتنسقت ای انتظمت بعضها الی بعض (النشوق) صبور وزننده انفیه کبی برونه چکیلان آجشدریجی دوایی دارویه دینور علی قول رایحه سنی وکسکینلکنی طویمق ایچون برونه یقلشدروب استشمام اولنه جق دارویه دینور یقـال جاء بالنشوق واللعوق وهوکل دواء ینشق مماله حرارة او یدنی من الانف لیجدریحه وحره (النشق) فتحتینله قوقلمق معناسنه در یقال نشقه نشقا من البـاب الرابع اذا شمه ودوزاغه ایلشمك معنا سنه دریقـال نشق الظبی فی الحبالة اذا علق (الانشـاق) همزه نك کسریله قوقلتمق معنـاسـنه در تقول انشقته ایاه اذا اشممته ودوزاغه وآغه ایلشدرمك معنـاسنه در تقول انشقته فی الحبـالة اذا اعلقته فیهـا (المنشق) مقعد وزننده برونه اطلاق اولنور (النشقة) غرفه وزننده قیون وقوزی مقوله سنك بیونلرینه چکریلان حلقه یه دینور (النشـاق) سکاری وزننده بیوننه دوزاغك حلقه سی چکرلمش صیدلره دینورتته که ایاقلرینه ایلشمش اولنلره علاقی دینور ومنـه یقول الصـائد اشر ینکه لی النشاق ولك العلاقی (الاستنشاق) برونه نسنه چکمك معنـاسنه در یقال استنشق الماء اذا ادخله فی انفه (نشـاق) غراب وزنـده دیار خزاعه ده بر موضعدر (التشق) کتف وزننده شول ایلشکن آدمه دینور که دخول ومباشرت ایلدیکی ماده لره ایلشوب قالور اوله یقال رجل نشق اذا دخل فی امر نشب فیه (النطق) نونك ضمیله و(المنطق) مجلس وزننده و(النطوق) قعود وزننده معانی فهم اولنور حروف واصواتله سوز سویلك معناسنه در یقال نطق الرجل نطقـا ومنطقا ونطوقا من الباب الثانی اذا تکلم بصوت وحروف یعرف بها المعانی شارح دیرکه بوتعریف مقتضاسنجه نطق انسان کلا تنه مخصوصدر سائرلره اسنادی مجازدر (الانطاق) همزه نك کسریله سویلتمك معناسنه دریقال انطقه الله ای کلمه (الاستنطاق) برکسه دن سوز سویلك طلب ایلك معناسنه در تقول استنطقته اذا طلبت منه النطق (الناطق) سویلیجی کوینده معنـاسنه دریقـال هوناطق ای متکلم وناطق مطلقا مالدن حیوان قسمنه اطلاق اولنور نته که صامت التون وکومشی مقوله سنه اطلاق اولنور ومنه یقال ماله ناطق ولاصامت ای حیوان ولاغیره من المال (الناطقة) بوکوره دینور خاصره معناسنه (المنطقة) مکنسه وزننده

قوشاغه دینور (المنطق) منبر وزننده و(النطاق) کتاب وزننده نسوان عرب لباسلرندن برلباسدر حقیقتی ازارکبی
برشقه‌در وسطنی بللرینه باغلیوب یوقریسنی اشاغیسنك اوزرندن دیزلرینه طوغری صالیوررلر واشاغیسی یرده
سوریتور آنك اوچقورلغی وآغی وپاچه‌لری اولمز حالیا فستان تعبیر ایتدکلری کبی برشویدر یقال جائت وبها منطق
ونطـاق وهی شقة تلبسها المرأة وتشد وسطها فترسل الاعلی علی الاسفل الی الارض والاسفل ینجر فی الارض
لیس لهـا حجزة ولانیفق ولاساقان ❊ شارح دیرکه ابتدا آنی والدهٔ اسمعیل علیـه السلام اتخاذ ایلدی وثوب
مذکور نسوانك ایش اثوابلرندندر (الانتطـاق) افتعال وزننـده خاتون نطاق باغلمق معناسنه‌دریقـال
انتطقت المرأة اذا لبست النطـاق وقوشاق قوشانمق معناسـنه‌دریقال انتطق الرجل اذا شد وسطه بمنطقة
و برنسنه ایله قوت ومتانت بولمق معناسنه مستعملدرومنه قول علی رضی الله عنه ❊ من یطل هن ابیه ینتطق به
ای من کثر بنوابیه یتقوی به یعنی پدرینك ذکری اوزون اولان آدم آنی بلنـه قوشانور طول ذکر پدرکثرت
اولاددن وانتطاق آنلرایله قوت ومنـاعت بولمقدن کنایه‌در (التنطق) تفعل وزننـده بودخی قوشاق قوشانمق
معنـاسنه‌دریقال تنطق الرجل بمعنی انتطق (ذات النطاقین) اسمـاء بنت ابی بکر رضی الله عنهما لقبیدرلیلهٔ
هجرتده فخرعالم علیـه الصلوة والسـلام حضرتلریله ابوبکر الصدیق رضی الله عنـه غاره تشریفلرنده
اکننده اولان نطـاقنی ایکی بولوب برپاره‌سنی کندیلره طعـام صفره‌سی وبرپاره‌سنی قربه‌یه باغ ایلمشیـدی
ذات النطـاق) بنوکلابه مخصوص برتپه‌یه اطلاق اولنوریوقریسی واشاغیسی سیاه اولوب وسطی قوشاق
طرزنده بیاض اولمغله اطلاق اولندی (النطاقان) تثنیه بنیه‌سیله عورت فرجنك ایکی طرفلو دوداقلرینه اطلاق
اولنور (المنطیق) مبـالغه صیغه‌سیله بلیغ وسخنور آدمه اطلاق اولنوریقـال رجل منطیق ای بلیغ وشول
خاتونه دینـورکه صغریسنی بوغچه ایله طوماندوب بیوك کوستررا اوله زیرا بین العرب صغریلو قاری مقبوله‌در
یقـال امرأة منطیق اذا کانت متـأزرة بحشیة تعظم عجیزتهـا (التنطیق) قوشاق قوشاتمق معناسنه‌در
یقـال نطقه اذا البسه المنطقة وصو برآدمك یا برنسنه‌نك کرکاهنـه چیقمق معناسنه مستعملدر یقال نطق الماء
الاکمة وغیرها اذا بلغ نصفها (النطق) ضمتینله نطاقك جمعیدر وعباس رضی الله عنـه حضرتلرینك قولنده
یعنی نعت نبویده نظم ایلدکلری قصیده ابیاتندن اشبو ❊ حتی احتوی بیتك المهیمن من ❊ خندف علیاء تحتهـا
النطق ❊ بیتنده واقع بیتدن مرادشان وشرف مصطفویدر ونطقدن مراد بعضها فوق بعض اعراض ونواحی
جبالدرکه ندوسیله شد اوساط اولنان نطاق مذکورلره تشبیهله رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
قوم وعشیرتلری میاننده ارتفاعلری وانلرك کندیلردن مادون اولدقلرینی تمثیل ایلمشلردر (المتنطق) اسم فاعلدر
بالتجوز عزیز ومنیع ورفیع الشـان آدمه اطلاق اولنور تنطق اولاد معنـاسندندر یقال رجل متنطق ای عزیز
المنطقة) معظمه وزننده شول اغنامه اطلاق اولنورکه کرکاهلرینه قرمزی نسنه ایله نشان اولنمش اوله (المنطق
معظم وزننده بلنه کمر قوشادلمش کسه‌یه دینور ومنـه جبل اشم منطق یعنی شول مرتبـه یوکسك طاغدرکه
سحاب آنك کمرکاهنده کمرکبی قالور (المتنطق) انتطاقدن فاعلدر آتنه نجنوب یدکنده چکوب کوتورن آدمه دینور
یقال جاء متنطقا فرسه اذا جنبه ولم یرکبه (النعق) صعق وزننده و(النعیق) نونك فتحیله و(النعاق) نونك ضمیله
و(النعقان) فتحا تله چوبان قیونه وکچی‌یه زجر وآزارایله حیقرمق معناسنه‌در یقال نعق الراعی بغنمه نعقا ونعیقـا
ونعاقا ونعقانا من الباب الثالث والثانی اذا صاح بها وزجرها وقرغا وتمك معنـاسنه‌دریقال نعق الغراب اذا صاح
الناعقان) جوزا برجنك کواکبندن ایکی کوکبه‌دینور ❊ شارحك بیاننه کوره بری صول ایاغنده وبری صول اموزنده
مرکوز وبغـایت براقلردر (ناعق) بنومقیم جماعتنه مخصوص برفرس اسمیدر (النعبق) عین مهمله ایله قنفذ
وزننـده احمق وبیغز آدمه دینور یقـال رجل نعبق ای احمق (النعبوق) عصفور وزننـده برقوش وبرموضع
آدلریدر (النعبقة) دحرجه وزننده طوارك بوررکن قرندن ایشیدیلان لارق لارق دیه رلك سسنه دینور علی قول
بوسنس خایه‌لری قابلرینك ایچنده اوینامسندن حاصل اولور (النعبوقة) نونك ضمیله نعبقه معناسنه‌در (النغارقة
غین معجمه ایله قنفذه وزننـده شول اکسه دن صارقیق صالنج بلوکنه دینورکه فیورجق اولمق ایچون بوریلمش
واوریلمش اوله یقال ما الضیف نغرقته وهی قصیبة الشعر (النغیق) شهیق وزننده قرغا وتمك معنـاسنه‌در
علی قول مادهٔ مزبوره خیر اولان خصوصنده اوتمسنه مخصوصدرنته‌که نعب شر اولان ماده‌یه مخصوصدر یعنی
عربلر قرغه‌نك آوازندن تفأل وتطیر ایلمارله تفألده نغق وتطیرده نعب استعمال اولنور یقال نغق الغراب نغیقـا
من الباب الثانی اذا صاح او نغق فی الخیر ونعب فی الشر ونغیق شول ناقه‌یه دینورکه ارالق ارالق بوغوق سس ایله

باغرراوله يقال ناقة نغيق اذا كانت تبغم بعيدات بين (النفاق) فايله سحاب وزنده پازار كاسد اولمیوب رایج ورایكان
اولمق معناسنه دريقال نفق البيع نفاقا من الباب الاول اذاراج * مؤلفك بصائرده بيانه كوره اشبونفق ماده سی
مضی ونفوذ معناسنه موضوع سائر معانی بر مناسبتله آندن منشعبلردر ونفاق چارشودم پازار قورلمق معناسنه در
يقال نفقت السوق اذا قامت و برنسنه توكنوب بتمك على قول آزالمق معناسنه دريقال نفق الشئ اذا نفدوفنی
وقل (النفوق) قعود وزنده اولمك معناسنه دريقال نفق الرجل والدابة نفوقا اذاماتا و يارهنك قبوغی قاولمق
معناسنه دريقال نفق الجرح اذا تقشر (النفق) فتحتينله بودخی برنسنه توكنمك ياخود آزالمق معناسنه دريقال
نفق الشئ نفقا من الباب الرابع اذا نفد وفنی اوقل ونفق زير زمينده اولان لغم وجانورانی وايزبه مقوله سنه دينوركه
براوجی آخرطرفه چيقار اوله ومنه المثل ضل دريص نفقه نته كه درص ماده سنده بيان اولندی (النفاق
كتاب وزنده منافقلق ايلمك معناسنه دركه سيذكر وآندن اسم اولوركه منافقلغه دينور ونفقه دن جمع اولوركه
حوايجه صرف اولنه جق نسنه يه دينور درهم وسائری كبی يقال نفقت نفاقهم ای فنيت نفقاتهم (المنفاق) محراب
وزنده كثير النفقه آدمه دينوريقال رجل منفاق ای كثير النفقة (النفق) كتف وزنده شول آته دينوركه
سكرتمسی چابك قطع ايدراوله كه صولوقسز وميدانسز تعبير اولنوريقال فرس نفق الجری ای سريع انقطاعه
نفيق) زبير وزنده برموضعدر (نافقان) حمص وقضاسنده برقريه در (الانتفاق) افتعال وزنده يرالتنده نفق
ديدكلری زير زمينه كيرمك معناسنه در يقال انتفق الرجل اذا دخل النفق وعرب طوشانی يوه سنه دخول ايلمك
معناسنه دريقال انتفق اليربوع اذا اخذ فی نافقائه وعرب طوشانی يوه سندن چيقمق معناسنه دريقال
انتفق اليربوع اذاخرج من نافقائه (النفقة) فتحاتله حوايجه وتعيشه صرف اولنه جق اقچه وزاد وزواده مقوله سنه
دينوريقال نفدت نفقته وهی ماينفقه من الدراهم ونحوها (النافقة) نافجه وزنده ومرادفيدركه كوبك مسكنه
دينوريقال له نافقة من مسك ای نافجة ظاهرا بودخی نافه معربيدرنافجه كبی (النافقاء) مدايله و (النفقة) همزه
وزنده عرب طوشانی وترلا فاره سی ديدكلری جانورك يوه لرندن بريوه نك اسميدر رايكی يوه اتخاذ ايدر برينی كتم
و برينی اظهار ايدر برحيثيتله كه آنك سقفنی يوفقه جه برلك يوزينه قريب ايدر قاصعاء ديدكلری يوه سندن كلنسه
همان نافقانك سقفنی دلوب طشره فرار ايدر منافقت بوندن مأخوذ در (النفق) نفع وزنده عرب طوشانی نافقاء
ديدكلری يوه سندن طشره چيقمق معناسنه در يقال نفق اليربوع ونفق نفقا من الباب الاول والرابع اذاخرج
من نافقائه (التنفيق) تفعيل وزنده نفق معناسنه دريقال نفق اليربوع بمعنی نفق ورمتاعی رايج ورايكان
قلمق معناسنه در يقال نفق السلعة اذاروجها (النيفق) صيقل وزنده ايچ طونينك آغنه دينوركه ايكی
پاچه سنك ارالغيدر * شارحك بيانه كوره نيفه فارسی معربيدر (الانفاق) همزه نك كسريله برآدمك مالی توكنوب
فقير اولمق معناسنه در ظاهرا انفاق كثيره افتقار لازمدر املاق كبی يقال انفق الرجل اذا افتقر و بركسنه مالنی
خرج وصرف ايدوب توكتمك معناسنه در يقال انفق ماله اذا انفده وناسك پازاری رايج ورايكان اولمق معناسنه در
يقال انفق القوم اذا نفقت سوقهم ودوه نك يك سمز لنكدن توبلری دوكلك معناسنه مستعملدر يقال انفقت الابل
اذا انتثرت اوبارها سمنا (الاستنفاق) بودخی مالی خرج ايدوب توكتمك معناسنه دريقال استنفق ماله اذا انفده (المنتفق
منتسب وزنده برقبيله پدريدر حالا منتفق عربلری ديدكلری آندن منشعبدر ومالك بن المنتفق بسطام بن قيسك
قاتليدر (المنافقة) مفاعله وزنده و (النفاق) جدال وزنده بركافر كفرينی ستر ايدوب صورتا ايمان واسلام
اظهار ايلمك معناسنه دريقال نافق فی الدين اذا ستر كفره واظهر ايمانه * شارحك بيانه كوره وجه مذكور
اوزره عرب طوشانك نافقاء نام مستور يوه اتخاذ ندن مأخوذ در و بو تعبير اسلاميدر قبل الاسلام عربلر استعمال
ايلمزلر ايدی وراغبك بيانه كوره نافقاء ايكی قپولی اولمغله نفاق آندن مأخوذ در منافق يكسه كويا كه برقپودن
شرعه دخول و برقپودن خروج ايدر انتهی وعرب طوشانی نافقاء ديدكلری يوه سنه كيرمك معناسنه دريقال نافق
اليربوع اذا اخذ فی نافقائه (التنفق) تفعل وزنده عرب طوشانی يوه سندن طشره چيقارمق معناسنه در
تقول تنفقت اليربوع اذا استخرجته يعنی من نافقائه (النقيق) قافله امير وزنده قوربغه اوتمك معناسنه در
يقال نق الضفدع نقيقا من الباب الثانی اذا صاح وعقرب وكدی وطاوق سسلنمكده دخی مستعملدر يقال نقت
العقرب والدجاجة والهر اذا صاتت (النقاقة) دقاقه وزنده قوربغه يه دينور (النقنقة) زلزله وزنده قتی قتی
نفراتله قوربغه اوتمك معناسنه دريقال نقنق الضفدع اذا صوتت وذلك اذا ضوعف وكوز ايچرو باتمق
معناسنه دريقال نقنقت العين اذا غارت (النقنق) زبرج وزنده اركك دوه قوشنه علی قول اوزكك

اولاننـه یاخود چاپك اولاننـه دینور مؤنثی نقنقـه در (النمرق) و (النمرقة) نونك وراننك حركات ثلاثیـله
كوجك یصدغه دینور كه قولتق یصدغی تعبیر اولنور علی قول میثره معنـاسنه دركه اكر وپالان یصدغیدر
بورالرده اكر وپالان یصدیغی متعارف دكلدر انجق محفه وتختروان ایچره قودقلری كوجك یصدق متعـارفدر
وپالان اوزرینه اورتیلان اورتویه ونهالی یه وغاشیه یه وزینپوشه دینور ﷻ شارحك بیانه كوره نمارق جمعیدر یقال
اتكأ علی نمرقة ای الوسادة الصغیرة او المیثرة ویقال جلس علی النمرقة وهی الطنفسة فوق الرحل (ذو النمرق الكندی
نعمان بن یزیدك لقبیدر (النمرقة) زبرجه وزننـده ارالری آچق آچق اولان سحابه اطلاق اولنور (النمق) نونك
فتحیله كوزه طبانجه اورمق معناسـنه در یقال نمق عینه نمقـا من الباب الاول اذا لطمها و یازی یازمق معناسنه در
یقـال نمق الكتاب اذا كتبه (التنمیق) تفعیل وزننده یازویی پك كوزل ورونقلو یازمق معناسنه در یقـال نمق
الكتاب اذا حسنه وزینه بالكتابة (النمقة) فتحاتله مردار رایحه یه دینور یقال للشیء المروح فیه نمقة ای زهومة وانتان
(النمق) فتحتینله یولك مسلوك اولان وسطنه وپایكاهنه دینور یقال اخذ نمق الطریق ای لقمه (المنمق) محسن وزننده
چكردكسز تازه خرمایه دینور یقـال رطب ممنق ای ماله نواة (الانمـاق) همزه نك كسریله اغاجك خرماسی
چكردكسز اولمق معناسنه در یقـال انمقت النخلة اذا لم یكن لرطبها نواة (الناقة) معلومدر كه دیشی دوه یه دینور
فارسیده اشتر ماده دینور تركیده ماده یی تحریفله مایه تعبیر ایدرلر جمعی ناق ونوق كلور نونك ضمیله وانؤق كلور
همزه نك فتحی وهمزهٔ متوسطه نك ضمیله وانوق كلور واونق كلور قلب ایله واینق همزه نك فتحی و یانك سكونیله
ونیاق كلور نونك كسریله وناقات وانواق وجمع الجمعی ایانق كلور ونیاقات كلور واینق كلمه سنك مصغرنده
اینقات دینور قیاس ایسه اینق اولمقدر ﷻ شارح دیر كه لفظندن مذكری یوقدر بلكه مذكری جمل وناقه نك اصلی
نوقه در فتحاتله زیرا جمعی نوق كلمشدر خشب وخشب كبی وهمزه ایله انؤق كلمسی واوك ثقلت ضمه سنه مبنیدر
ویا ایله اینق كلمه سـنده مقلوب اولان اونقك واوی یایه مقلوبدر وبونك جمع الجمعی ایانقدر وناقه لفظی نوق آتی
معناسـندن مأخوذدر وناقه فلكده برنیجه كواكبه اطلاق اولنور كه ناقه شكلنده منتظملرر (نوق) نونك ضمیله
بلخ قضاسنده برقریه در (نوقان) نونك ضمیله طوس ایالتنك ایكی شهرندن برینـك اسمیدر كه دیكری طاراندر
(نوقات) نونك ضمیله سیستان شهرنده برمحله در (المنوق) معظم وزننده شول اركك دوه یه دینور كه چوق قوللانلمغله
ناقه كبی یواشیوب رام اولمش اوله یقـال جمل منوق ای مذلل كالناقة وآشلنمش خرما اغاجنه دینور یقـال نخل
منوق ای ملقح و برصره یه دیزلمش ویر دیزی یه قطاركبی یول یول وصوقاق صوقاق اولمش نسنه یه دینور مؤنثی
منوقه در یقال شیء منوق ای مصفف مطرق مسكك (النواق) شداد وزننده ایش اری كاركذار آدمه دینور
یقال هو نواق ای رائض الامور ومصلحها (النوقة) نوبه وزننده هرنسنه ده اوزلغه وحذاقت ومهارته دینور
یقال به نوقة ای حذاقة فی كل شیء (النوقة) فتحاتله یهود طـائفه سی طرفندن قصاب دكاننه ناظر تعیین اولنان
اشخاصه دینور كه ایچ یاغنی اتدن آیروب تنقیه ایدرلر زیرا آنلرك عنـدنده ایچ یاغی حرامدر (نق نق) نونلرك
ضمیله ذكر اولنـان نوقه دن امر حاضردر اتدن یاغی تنقیه قیل دیمكدر كه مرسوم ناظر قصابه امر وخطاب ایدر
پس نوق بوندن مصدر اولور (الناق) باش پرمغك آلتنده اولان ات ایله سرچه پرمغك آلتنده اولان ات بیننده
بلكیجه نك ایچ یوزنه مقـابل والك ایاسنه ملاصق یاریغه شبیه بوكندی یه دینور كذلك دیرسكك ایچ یوزنده
وقو یروق صوقنـك یكیكی دیبنده واقع اول رسمه یرلره دینور والده ظهور ایدن سیوجه لره دینور مفردی ناقه در
(النوق) فتحتینله آزجه حمرتی اولان بیـاضه دینور ناقه نك تویی كبی یقـال به نوق ای بیاض فیه حمرة یسیرة
(التنیق) و (التنوق) تفعل وزنلرنده بركیمسنه طعام ولباس خصوصنده اهتمام ایدوب دائما نفیس طعام اكل وفاخر
لباس تلبس ایدر اولمق معناسنه در یقال تنیق فلان وتنوق فی مطعمه وملبسه اذا تجود وبالغ (النیقة) نونك كسریله
تنوق معناسندن اسمدر نفیس یوب نفیس كیر اولمغه دینور (النیق) كیس وزننده طعـام ولباس خصوصنده
تقید واهتمـام ایدن آدمه دینور یقـال رجل نیق اذا كان یتجود فی مطعمه وملبسه (الانتیـاق) افتعال وزننده
برنسنه نك اورندیغك معنا سـنه در یقال انتـاق الشیء اذا انتقی (النیق) نونك كسریله طـاغك الك یوكسك یرینه
دینور جمعی نیاق كلور نونك كسریله وانیـاق ونیوق كلور (الاستنواق) ناقه لنمك معناسنه در ومنه المثل
استنوق الجمل اصلی بودر كه مسیب بن علس نام شاعر ملوك عربدن عمرو بن هند حضورنده برجمل وصفنی متضمن
منظم ایلدیكی اشبو ﷻ وقد اتلافی الهم عند احتضاره ﷻ بناج علیه الصیعریة مكدم ﷻ بیتنی انشاد ایلدكده طرفه
بن العبد كه اول هنكامده هنوز نوجوان ومجلس مزبوره حاضر ایدی همان كلام شعر قومی ایراد ایلدی زیرا صیعریه

ناقه یه مخصوص بر كونه تمغـادر مسبب جمل حقنده ایراد ایلمشیدی پس مسبب طرفه نك بو تعریضندن خشمناك
اولوب لیقتلنه لسانه یعنی بو اوغلانی البته كندی لسـانی قتل ایدر دیدی واقعـا انجام كار كندی لسانی بلا سبیـله
جا كسار اولدی مثل مزبور برآدم حین تكلمده خلط كلام ایدوب آخر كلام تقریر ایلدكده ضرب اولنور (نیقیه)
نونك كسریله یاخود همزه ایله انیقیه یاخود نیقیا استنبول اعمالندن بر بلده‌در ✱ شارح دیر كه معربا تده مدینهٔ ازنیق
اولمق اوزره مرسومدر لكن نیكده معربی اولمق آندن اقربدر (نیوق) صبور وزننده بر جبل عظیم آدیدر و بو فایله
نیوت مصحفی دكلدر (تنوق) تانك فتحیله عمـان قضاسنده بر موضعدر (الانیـاق) همزه نك كسریله بر نسنه یك
نیكره اولمغله تماشا ایدنلری عجبه كتورمك معناسنه‌در تقول آنقنی الشیء ایناقا ونیقا ای اعجبنی ✱ شارحك بیانی اوزره
آنقنی مقلوبدر ونیق كلمه سی كه ثلاثیدر افعال بابندن غیرقیاس اوزره وارد اولمشدر ✱ ومؤلف بو ماده یی بعینها
انق ماده سنده دخی ثبت ایلمشدر (نیق العقاب) بین الحرمین بر موضعدر ونیق بر آخر موضع آدیدر (النهق) نونك
فتحی وهانك سكونیله برقوش آدیدر وصوتره سنه شبیه براوتك اسمیدر علی قول فتحتینله صوتره سی وصو كردمه سی
دیدكلری نباتك بیـانی نوعیدر (النهیق) نونك فتحیله و (النهاق) نونك ضمیله مركب آ كیرمق معناسـنه‌در یقال
نهق الحمار ونهق نهیقا ونهاقا من البـاب الثانی والرابع اذا صوّت (الناهقان) ایكی یومری كمیكدر كه بتون طرنقلی
حیوانك یوزنده كوز یاشی آقدیغی یرده اولور وآنلره نواهق دخی دینور صیغهٔ جمع ایله بعضلر عندنده ناهق حلق
حماردن آوازی چیقدیغی یره دینور جمعی نواهق كلور ✱ فصـــــــــل الواو ✱ (الوبوق) قعود وزننده
و (الموبق) موعد وزننده هلاك اولمق معناسنه‌در یقـال وبق الرجل ووبق كوعد ووجل وورث وبوقا
وموبقـا اذا هلك (الاستیباق) وبوق معنـاسـنه‌در (الموبق) مجلس وزننـده مصدردر كه ذكر اولندی
واسم مكان اولور مهلك معنـاسـنه وموعد كاهـده دینور موعد معنـاسـنه وزندانه دینور محبس معنـاسـنه
وجهنمده بر وادی آدیدر وایكی نسنه‌نك بیننه حاجز وحائل اولان شیئه دینور ✱ قال الشارح قال فی الاساس قوله تعالی
وجعلنـا بینهم موبقا ✱ ای مهلكا من اودیة جهنم یحول بینهم وقال فی البصائر ای من العذاب مایهلكهم اوالموبق
الموعد اومحبسا وقیل واد فی جهنم (الایبـاق) همزه نك كسریله حبس ایلك یاخود هلاك ایلك معنـاسنه‌در
یقال اوبقه اذا حبسه اواهلكه (الثقة) ثای مثلثه‌نك كسریله و (الموثق) موعد وزننده برآدمه امنیتله اعتماد قلمق
معناسنه‌در كه اینانمق تعبیر اولنور یقال وثق به كورث ثقة وموثقا اذا ائتمنه ✱ شارحك بیانه كوره اسم فاعل واثق‌در
(الوثیق) امیر وزننده محكم واستوار اولان شیئه دینور جمعی وثاق كلور واوك كسریله وبو وثاقه‌دن صفتدر یقال
عقد وثیق ای محكم (الوثاقة) طلاقه وزننده بر نسنه محكم واستوار اولمق معناسنه‌در یاخود برایشه محكم تدارك ایله
باشلر اولق معناسنه‌در یقال وثق الشیء وثاقة من الباب الخـامس اذا صـار وثیقا اویقـال وثق الرجل اذا اخذ
بالوثیقة فی امره (الوثیقة) سفینه وزننده و (الثقة) عده وزننده شول نسنه‌یه دینور كه اكا ایناناوب آنكله قلبه
اعتماد حاصل اوله تمسك وحجت وكفیل كبی یقـال اخذ امره بالوثیقة والثقة ای مایعتمد به بو راده ثقه مصدر بمعنی
مفعولدر انكیچون تذكیر وتأنیث وافراد وجمعی مساویدر وبعضاً كوزواناده ثقات اوزره جمعلنور عدات كبی ووثیقه
چایری چوق یره اطلاق اولنور یقال ارض وثیقة ای كثیرة العشب (التوثق) تفعل وزننده برایشه متانت واستحكام
اوزره یاپشمق معناسنه‌در یقال توثق فی امره اذا اخذه بالوثیقة (المیثاق) و (الموثق) مجلس وزننده عهد وپیمانه
دینور جمعلری مواثیق ومیاثق ومیاثیق كلور تقول بیننا میثاق وموثق ای عهد ✱ شارح دیر كه میثاق اصلده موثاق
ایدی كه بر نسنه‌یی باغلیه‌جق نسنه‌یه دینور وموثق مصدردر بعده مبالغهٔ عهد وپیمانده مستعمل اولدی ومصباحده
بوجملر میثاقك اولوب موثقك جمعی یاسز مواثق اولمق اوزره مرسومدر (الوثاق) واوك فتحی وكسریله بر نسنه‌یی
محكم باغلیه‌جق باغه دینور یقال شده بالوثاق وهو مایشدبه (الایثاق) همزه نك كسریله وثاق ایله یاخود وثاق
ایچره محكم باغلمق معناسنه‌در یقال اوثقه فی الوثاق اذا شده فیه (التوثیق) بر نسنه‌یی محكم واستوار قلمق معناسنه‌در
یقال وثقه اذا احكمه وبركسه حقنده امین ومعتمدر دیمك معناسنه‌در یقال وثق فلانا اذا قال فیه انه ثقة (الاستیثاق)
بركسه‌دن امین واعتماد اولنه‌جق وثیقه آلمق معناسنه‌در حجت وكفیل وتمسك آلمق كبی یقال استوثق منه اذا اخذ
منه الوثیقة (الودق) واوك فتحیله یغموره دینور یقال اخذنا الودق ای المطر ✱ مؤلفك بصائرده بیانه كوره ودق
مطر ارالغنده غبار كبی نسنه‌یه موضوعدر كه تركیده اكا قای دیرلر بعده تجوزاً مطرده استعمال اولنور وودق مصدر
اولور یغمور طملمق معناسنه یقال ودق المطر ودقا من البـاب الثانی اذا قطر و (الودق) وودوق وقوف وزننده بر نسنه‌یه
یك كاوب چاتمغله تولنكه كلك معناسنه‌در یقال ودق الیه ودوقا وودقا اذا دنا منه وامكنه ومنه المثل ودق العیر الی الماء

ای دنامنه بو مثل برنسنه یه افراط حرصندن تذلل وخضوع ایدن کسه حقنده ضرب اولنور وودق آلشوب انس والفت ایلمك معناسنه در یقال ودق به اذا استأنس به وقرن وسعتلمك علی قول اسهال ایلمك معناسنه در یقال ودق بطنه اذا اتسع او استطلق و بلود یغمور یاغدرمق معناسنه در یقال ودقت السماء اذا امطرت وقلج کسکینلمك معناسنه در یقال وذق السیف اذا حدّ و برشخصك پك سموزلکدن کوبکی سلبوکنوب صارقق علی قول کوبکی چیقق کسه کبی سموزلکدن طشره اوغرامق معناسنه در یقال ودقت سرته اذا سالت واسترخت او خرجت کانه البحر و ودق شول قرمزی نقطه لر و بنکلره دینور که کوزده حادث اولور دمك قینا یوب چیقمسندن حادث اولور علی قول براتجکزدرکه کوزده حادث اولوب کیده رك بیو یوب غلیظلنور یاخود کوزده برمرضدرکه آنك ضربندن قولاق شبشوب قبارر مفردی ودقه در و بونده دالك فتحیله ده جائزدر یقال اصاب بعینه ودق ای نقط حمر تخرج فیها من دم تشرق به او هی لحمة تعظم فیها او مرض فیها ترم منه الاذن لکن کتب طبیه ده ودقه شحمیه شبیه قطعهٔ بیضادرکه طبقهٔ ملتحمه ده ظهور ایدر دیو معرّف اولمغله قول ثانی بوکه اقربدر (الایداق) همزه نك کسریله بو دخی بلود یغمور یاغدرمق معناسنه در یقال اودقت السماء اذا امطرت و بتون طرنقلی حیوان کوسنمك معناسنه در یقال اودقت ذات الحافر اذا ارادت الفحل (الوداق) سحاب وزننده و (الودقان) فتحاتله و (الودق) فتحتینله بونلرده بتون طرنقلی حیوان کوسنمك معناسنه در یقال ودقت ذات الحافر و ودقت و داقا و ودقانا وودقا من الباب الثانی والرابع والخامس اذا ارادت الفحل (الاستیداق) بو دخی وداق معناسنه در یقال استودقت ذات الحافر بمعنی ودقت (الودوق) صبور وزننده و (الودیق) امیر وزننده کوسنمش بتون طرنقلی حیوانه دینور یقال فرس واتان ودوق و ودیق ای بها وداق بوراده وبهاء وداق نسخه لری غلطدر (الوداق) کتاب وزننده اسمدر بتون طرنقلی حیوانك کوسنکلکنه دینور یقال بالاتان وداق ای ارادة فحل (المودق) مجلس وزننده اسم مکاندر برنسنه نك پك کلوب چاتوب تولکه کلدیکی موضعه دینور (ذات ودقین) ایکی طرفلو شدتله یاغان یغموره دینور بو مناسبتله آفت وداهیه یه اطلاق اولندی ومنه قول علی رضی الله عنه ✻ تلکم قریش تمنانی لتقتلنی فلا وربك ما برّوا ولا ظفروا ✻ فان هلکت فرهن ذمتی لهم ✻ بذات ودقین لایعفو لها اثر ✻ امام مازنی دیدیکه امام علی کرم الله وجهه حضرتلرندن اشبو ایکی بیتدن غیری شعر صدوری صحت بولمامشدر وزمخشری بو قولی تصویب ایلدی (الودیقة) سفینه وزننده پك اسیلکه دینور یقال خرجوا فی الودیقة ای شدة الحر وسبزوات یاخود چایرلو چمنلو اولان موضعه دینور تقول نزلنا فی الودیقة ای الموضع الذی فیه بقل او عشب (الودق) فتحتینله برآدمك کوزنده ودق دیدکلری ذکر اولنان عارضه ظهور ایلمك معناسنه در یقال وذقت عینه کو جلت تیدق بکسر التاء ودقا اذا ظهر فیها الودق بوراده مضارعت حرفنك کسری بهراء لغتنه مبنیدر (الودقة) فرحه وزننده ودق عارضه سی ظهور ایلمش کوزه دینور یقال عین ودقة ای بها ودق (الوادق) کسکین آلته دینور یقال سیف وادق ای حدید (ودقان) سحبان وزننده بر موضعدر (ودقه) حمزه وزننده بر رجل اسمیدر (الورق) واوك حرکات ثلاثیله و (الورق) کتف وزننده و (الورق) جبل وزننده سکه لو اقچه لره دینور دراهم مضروبه معناسنه جمعی اوراق و وراق کلور واوك کسریله ✻ شارحك بیاننه کوره بونلر جنسدر انکچون مؤلف جمع صیغه سیله تفسیر ایلدی مفردلری هایله در (الرقة) رانك کسریله بو دخی سکه لو اقچه یه دینور جمعی رقون کلور ✻ شارح دیرکه بو اره ایله ازون کبیدر ومنه الحدیث فی الرقة ربع العشر ورقه بغدایجق اوتنك ابتدا نابت اولاننه دینور وشول ارضه دینورکه ابتدا کوز فصلنده یاخود اورته یاز موسمنده اکا یغمور یاغمغله تازه و یشل اوتلر بتمش اوله رقه کلمه سنده هاء واو محذوفه دن عوضدر وعد وعده کبی (الوراق) شداد وزننده اقچه سی چوق آدمه دینور یقال رجل وراق ای کثیر الدراهم وکاغد بجی یه دینور (الوراقة) کتابه وزننده کاغد جیلق حرفتنه دینور (الوراق) سحاب وزننده یریوزینك نباتله یم یشل اولمسنه دینور و بو ورقدن مأخوذ دکلدر (ورق) وعد وزننده اسمادندر محمد بن عبدالله بن حمدویه بن ورق محدثدر و ورق مصدر اولور اغاج یپراقلنمق معناسنه یقال ورق الشجر ورقا من الباب الثانی اذا ظهر ورقه (الورق) فتحتینله کاغده دینور و یپراغه دینور ✻ شارح دیرکه فی الاصل یپراغه موضوعدر بعده یپراق کبی یوفقه درییه اطلاق اولندیکه اکا یازیلور ایدی بعده کتاب کاغدینه اطلاق اولندی مفردلری ورقه در هایله و یریوزنده ذکر میجه قان قطعه سنه اطلاق اولنور علی قول یاره دن دوشمش قان پاره سنه دینور تقول رأیت فی الارض ورق الدم وهو ما استدار منه علی الارض او ما سقط من الجراحة وخیط معناسنه درکه اون کبی دق اولنوب اونه قاتلد قدنصکره د [illegible]

بیراق مجموعنه دینور ومطلقا جانلو حیوانه دینور تقول صادفت ورقا وهو الحی من اکل حیوان ودوه وقیون واقچه
وسائری کبی مال ومواشی یه دینور وورق القوم جماعتك دلو قنلولرینه اطلاق اولنور علی قول ضعیف اولان دلو
قنلولرینه دینور یقال هم ورق القوم ای احداثهم اوضعفاء فتیانهم وناسك حسن وجمالنه ودنیانك جمال وبهجت
وزینتنه اطلاق اولنور یقال ما احسن ورق القوم ای حسنهم وغرته ورق الدنیا ای جمالها وبهجتها (الورقة)
فتحاتله ورقك مفردیدر که ذکر اولندی ووورقه خسیس وناکس شخصه اطلاق اولنور ورقك ابتذالی مناسبتیله
یقال هو ورقة القوم ای خسیسهم وکریم آدمه اطلاق اولنمغله ضد اولور وبو ورقك نضارت ولطافتی تصوریله در
یقال هو ورقة بین القوم ای کریم وبعضلر دیدیکه مذکرده هاسز ومؤنثده هایله اوله رق همان خسیس معناسنه
مستعملدر یقال رجل ورق وامرأة ورقة ای خسیسان وورقه یمنده بر بلده آدیدر وورقة بن نوفل بن اسد بن عبد
العزی که خدیجة الکبری رضی الله عنها جنابلرینك عم زاده لریدر خصوص اسلامی مختلف فیه در وورقة
بن حابس التیمی اصحابندندر (الوریقة) سفینه وزننده و(الوزقة) فرحه وزننده یپراغی فراوان اغاجه دینور یقال
شجرة وریقة ووورقة ای کثیرة الورق (الایراق) همزه نك کسریله اغاج یپراقلنمق معناسنه در یقال اورق الشجر
اذا ظهر ورقه وبر آدمك آقچه سی ودوابّ ومواشیسی فراوان اولمق معناسنه در یقال اورق الرجل اذا کثر ماله
ودراهمه وصیاد صید ایده میوب خائب اولمق معناسنه در یقال اورق الصائد اذا لم یصد وطالب مرامنه نائل
اولمیوب محروم اولمق معناسنه در یقال اورق الطالب اذا لم ینل وغازی غنیمته ظفر بولمیوب تهی دست اولمق
معناسنه یقال اورق الغازی اذا لم یغنم (التوریق) بو دخی اغاج یپراقلنمق معناسنه در یقال ورق الشجر بمعنی
اورق (الوراق) کتان وزننده یپراغك یاروب ظهور ایده جك هنکامنه دینور یقال قدحان الوراق ای وقت
خروج الورق (الوراقة) سحابه وزننده داللری یم یشل ویپراقلری تاب وطراوتلو خوشمنظر شجره دینور یقال
روضة ذات وراقة وهی الشجرة الخضراء الورق الحسنة (ورقان) سحبان وزننده بر موضعدر (ورقان) رانك
کسریله عرج ایله رویثه بیننده مدینه دن مکه یه مصعد طریقك صاغ طرفنده واقع بر سیاه طاغك اسمیدر
قال الشارح ومنه الحدیث ﷺ ضرس الکافر فی النار مثل ورقان ﷺ (مورق) مقعد وزننده روم پادشاهلرندن برینك
آدیدر ظاهرا ماوراء معرّ بیدر ومحدثیندن طریف مدینك پدری اسمیدر وبونك موکل وموزن موهب وموظب
وموجد کلماتندن اوزکه نظیری یوقدر (الورقة) تمر وزننده یایده اولان عیب ونقیصه یه دینور یقال مافی القوس
ورقة ای عیب (الاورق) احمق وزننده لونی قرامتق بیاض اولان دوه یه دینور بولونده اولان دوه نك اتی خوش
ولذیذ اولور کرچه استعمالی ویوریمسی مقبول اولمز وبو نضارت ورق معناسندن یاخود رماد معناسندن
مأخوذ در یقال جمل اورق اذا کان فی لونه بیاض الی سواد وکوله دینور رماد معناسنه ویغمورسز قوراق زمانه
اطلاق اولنور یقال عام اورق ای لا مطر فیه وثلثانی صودن عبارت اولان سوده دینور یقال لبن اورق اذا صار
ثلثاه ماء وثلثه لبنا جمعی ورق کلور واوك ضمیله (الورقاء) حمراء وزننده دیشی قورده دینور ذئبه معناسنه وکوکرجن
قوشنه دینور یقال غنت الورقاء ای الحمامة جمعی وراقی ووراق کلور صحاری وصحاری کبی نسبتنده ورقاوی دینور
ووابله وبدیل بن ورقاء اصحابندندر (الازیق) ترخیم اوزره اوراقك مصغر یدر ومنه المثل جاء بام الربیق علی اریق
نته که ارق ماده سنده ذکر اولندی (مودق) مکرم وزننده فارس ایالتنده بر موضعدر (مورق) محدث وزننده
اسامیدندر مورق بن مهلب ومورق بن مشمرخ تابعیلردر ومورق بن شخیب محدث ضعیفدر (الایریقاق)
احمرار وزننده اصمه نك اوزمی رنکلنمك معناسنه در یقال ایراق العنب یوراق ایریقاقا اذا لوّن (المواراق) میمك
ضمیله رنکلنمش اوزمه دینور (وریقه) جهینه وزننده بر موضعدر (التورق) تفعل وزننده طوار یپراق اوتلامق
معناسنه در یقال تورقت الناقة اذا اکلت الورق (الموارقة) مفاعله وزننده پك یقلشمق معناسنه در ومنه تقول
ما زلت منك موارقا ای قریبا مدانیا (الموزقة) مجلبه وزننده مالك کثرت ووفرتنه باعث اوله جق نسنه یه دینور
یقال التجارة مورقة للمال ای مکثرة (الوسق) واوك فتحی وسینك سکونیله بر نسنه یی بریکدروب یوکلتمك معناسنه در
یقال وسقه یسقه وسقا اذا جمعه وحمله ومنه قوله تعالی ﷺ واللیل وما وسق ﷺ زیرا کیجه جمیع جبال وبحار واشجار
وحجاری وروی زمینی احاطه واستیعاب ایلمکله انلری جمع ایدوب ارقه سنه یوکلتمش کبی اولور ووسق سوروب
کوتورمك طرد معناسنه یقال وسقه اذا طرده ودیشی حیوانك رحمی ارککك منیسنی کوتروب کبه قالمق معناسنه در
یقال وسقت الناقة اذا حملت واغلقت علی الماء رحمها وکوز یاشی حامل اولمق معناسنه مستعملدر یقال وسقت
العین الماء اذا حملته وقال فی الاساس لا افعل ذلك ما وسقت عینی الماء ووسق التمش صاعی منقوعب کیل ومقداره

دینور علی قول بردوه یوکندن عبارتدر یقال عنده وسق من تمر ای ستون صاعا او حمل بعیر و یوحمل معناسنه ندر
قول اوله کوره التمش صاع نبوی عند اهل الحجاز او چیوز یکرمی رطل ایدر وعنــد اهل العراق درتیوز سکسان
رطل ایدر نته که نهایه ده یو بلجه مرسومدر (الوسیقة) سفینه وزننده شول دوه لره اطلاق اولنور که بری برینــه
بغایت مونس والوف اولمغله بری اوغورلنوب سورلسه جمله سی آندن آیرلیوب برابرجه سوریلور اوله بنی آدمده
رفقه کبیدر که بری برنیدن منفك اولمزلر یقال ساق العدوّ الوسیقة وهی من الابل کالرفقة من النـاس فاذا سرقت
طردت معا (الواسق) کبــه ناقه یه دینور جمعی وساق کلور واوك کسریله ومواسق ومواسیق کلور غیر قیـاس
اوزره کویا که میساقك یاخود موسقك جمعلریدر (الوسیق) نهیق وزننده حیوانی سوروب کتورمك معناسنه در
یقال وسقه وسیقـا اذا ساقه و وسیق یغموره اطلاق اولنور (التوسیق) غلالی التمشر صاع مقدارنده بلوك بلوك
ایلمك معنا ســنه د ر یقــال وسق الحنطة توسیقا اذا جعلها وسقا وسقــا (الایسـا ق) همزه نك کسریله
دوه یه یوك یوکلتمــك معنــاسنه د ریقــال اوسق البعیر اذا حمله حمــله وآغاجــك خرماسی فراوان اولمق
معناسنه در یقال اوسقت النخلة اذا کثر حملها (الاستیسـا ق) دوه لر بریکمك معناسنه در یقال استوسقت
الابل اذا اجتمعت (الاتسـاق) اتفـاق وزننده که اصلی اوتسـاق ایدی اسلوب واحد اوزره منتظم اولمق
معناسـنه در یقال اتسق امره اذا انتظم (المواسقـة) مفـاعله وزننده برکسه ایله قوتده یاخود سائر حالتــده
معـارضه ایدوب آنکله برابر کلمك معناسنه در یقـال واسقه اذا عارضه فکان مثـله ولم یکن دونه ومناهده
معناسنه در که جنکده بری برینك اوزرینه صالوب طوتشمقدن عبارتدر یقال واسقه اذا ناهده (المیساق) میمك کسریله
شول قوشه دینور که اوچارکن قنادلرینی بری برینه چالوب اور راوله جمعی میاسیق ومأسیق کلور همزه ایله (الوشیق
شین معجمه ایله امیر وزننــده و (الوشیقة) سفینه وزنــده ات پصدرمسنه دینور علی قول بردفعه قینـادوب
قورتد قدنصکره اولان پصدرمه یه دینور که یوله کوتوررلر و بوکونه اولان سائردن زیاده طیانوب برقرار اولور بو ظاهرا
بزم سوکش دیدیکمز اوله جقدر یقــال عنده وشیق ووشیقة ای لحم یقدّد حتی ییبس او یغلی اغلاءة ثم یقــدّد
(الوشق) مشق وزننده اتی پصدرمه قلمق معناســنه در یقال وشق اللحم وشقا من الباب الثانی اذا قدّده ودوزمك
معنــاسنه در یقال وشقه بالرمح اذا طعنه به وسرعت ایلمك معناسنه در یقــال وشق زید اذا اسرع ووشق پرا کنده
چایره دینور یقال بالمرعی وشق ای متفرّق من الرعی (الاتشاق) اتفاق وزننده اتی یول پصدرمه سی قلمق معناسنه در
یقال اتشق اللحم بمعنی وشقه ونیجه کسه لر برآدمی قلجله پصدرمه کبی پاره پاره طوغرامق معناسنه در یقال اتشق القوم
فلانا اذا جعلوه وشایق یعنی کما یقطع اللحم اذا قدّد بو راده اتّشاق اشتراك ایچوندر (الواشق) صاحب وزننــده
برمقدارجه سوده دینور تقول سقانا واشقا ای لبنا قلیلا وسرعتله چکوب کیدن شیئه دینور عمر وزمان کبی وباشق
لفظنده لغتدر که آنجه قوشنه دینور و برکلب آدیدر یاوز اولوب هرشیئی پاره لدیکیچون تسمیــه اولنمشدر و بروع
نام صحابیه نك پدری اسمیدر (الوشاق) شدّاد وزننده بودخی سرعتــله چکوب کیدیجی نسنه یه دینور یقــال شیء
واشق ووشاق ای ذاهب مضی- (التوشیق) برنسنــه یی کسوب طوغرامق معناسنه در یقــال وشّقه اذا قطعه
و پرا کنده ایلمك معناســنه در یقال وشّقه اذا فرّقه (التواشق) تفــاعل وزنــنــده بودخی نیجه کسه لر برآدمی
قلجله پصدرمه کبی پاره پاره طوغرامق معنــاسنه در یقال تواشقه القوم بمعنی اتّشقوه (الایشاق) همزه نك کسریله
برنسنه یه ایلشوب طوتلمق معناسنه در یقال اوشق الشیء اذا نشب فی شیء فلم قنبه والخترکلیده ایلشوب طوتلدیغی
کبی (المواشق) الختر دیشلرینه اطلاق اولنور مفردی میشاق در (وشقة) حمزه وزننده اندلسده بر بلده در (الوشق
رکع وزننده اشق لفظنده لغتدر که چادر اوشغی دیدکلری دارودر * عجیبدر که مؤلف وشق تعبیر اولنان حیواندن
سکوت ایلدی معلومدر که دریسندن اعلا کورك اولور تلبیسی بواسیر ونقرس عللرینــه امانــدر وغریبــدر که
حیات الحیوان صاحبی دخی ذکر ایلامشدر مفردات طبیه ده همان بو اسمله معروف جانوردر اون وشکلده قپلانه
شبیه اولور کلامیله مرسومدر لکن ظن ایدرم که فی الاصل وشق مذکور معناسندن عربی اوله نته که کلب مرسوم واشق
ایله مسمادر (الوصیق) امیر وزننده برطاغ آدیدر که کانه قبیله سنك یوردینه اندن اقرب طاغ یوقدر (الوعیق) نعیق
وزننده و (الوعاق) غراب وزننده طوار یوررکن قرنندن ظهور ایدن صوته دینور (الوعق) وعد وزننده طوارك
یوررکن قرنــدن صوت ظهور ایلمــك معناسنه در یقال وعق الفرس وعقا من الباب الثــانی اذا سمع من بطنه
نعیق ونعــاق اذا مشی ووعق بدخوی وتنــك مشرب وداریغین وجرؤی نسنه دن ضجرتلنور بی امتزاج آدمه
دینور وعقه دخی دینور صخره وزننده وعق دخی دینور کتف وزننده یقال رجل وعق و وعقة ووعق ای شرس

سیء الخلق ضجر متبرم ووعقه اسم اولور چتین خو بلولغه دینور یقال به وعقة ای شراسة ووعق وعد وزننده عجول اولق معناسنه در تقول وعقت علی یا رجل کورثت وعقا ای عجلت ویقال ما اوعقك ای ما اعجلك بالتعجب (واعقه) بر موضع آدیدر (التوعیق) تعویق وزننده ومراد فیدر کویا که آندن مقلوبدر یقال وعقه ای عوقه وخلاف ومخالفت معناسنه در یقال وعقه اذا خالفه وافساد معناسنه در یقال وعقه اذا عاثه وبرکسه یی چتین خو یاولغه وسرکشلکه نسبت ایلمك معناسنه در یقال وعق فلانا اذا نسبه الی الشراسة (الوغیق) غین معجمه ایله وعیق وزننده ومرادفیدر که طوار قسمنك یوررکن قرنندن ظهور ایدن صوته دینور علی قول بو صوت ذکری قابنك چالقانمسندن نشأت ایدر (الوفیق) امیر وزننده یولداشه اطلاق اولنور تقول هو وفیقی ای رفیقی وبر آدمك علیدر (الوفق) واوك فتحیله برنسنه برشیئه او یغون کلمك معناسنه در وبعضا موافق معناسنه استعمال اولنور ومنه یقال حلوبته وفق عیاله ای لبنه قدر کفایتهم وتوفاق وتیفاق معناسنه کلور کما سیذکر وبرکسه نك ایشی راست کلمك معناسنه در تقول وفقت امرك وفقا من الباب السادس ای صادفته موافقا (التوفاق) و (التیفاق) تالرك فتحی وکسریله و (التوفیق) و (المیفاق) و (التوفق) تفعل وزننده برنسنه برشیئك حدوث وظهوری هنكامنده صورت بولمسنده استعمال اولنور کویا که اول نسنه اول شیئك آن حدوثنه موافق اولور وبونلر فی الاصل مصدرلردر ومنه تقول اتیتك لوفق الامر وتوفاقه وتیفاقه ای لحین حدوثه ویقال اتیتك لوفق تفعل ذلك وتوفاقه وتیفاقه ای لحین فعلك ذلك ویقال اتیتك لتوفیق الهلال وتوفاقه وتیفاقه وتوفیقه ومیفاقه وتوفقه ای حین اهل وتیفاق تانك کسری وفتحیله حذا ومقابل معناسنه مستعملدر ومنه حدیث علی رضی الله عنه وسئل عن البیت المعمور ❊ فقال هو بیت فی السماء تیفاق الکعبة ❊ ای حذاءها ومقابلها (الایفاق) همزه نك کسریله اوقك کرینی کریشه قومق معناسنه در کریشه کزی او یدرمقدن عبارتدر یقال اوفق السهم وبالسهم اذا وضع الفوق فی الوتر یلرمی ولا یقال افوق نته که فوق ماده سنده ذکر اولندی که بو معناده افاق افاقة دینور افوق افواقا نادردر وایفاق ناس بر آدمك یاننه کلوب جمله سنك سوزی برلکده متحد اولمق معناسنه در یقال اوفق القوم لفلان اذا دنوا منه واجتمعت کلمتهم ودوه لر قطار لنوب جمله سی بس برابر صره لنمق معناسنه در یقال اوفقت الابل اذا اصطفت واستوت معا وبرنسنه یه ناکهانی راست کلمك معناسنه در تقول اوفق لزید لقاؤنا علی المجهول اذا کان لقاؤه فجأة (الموافقة) مفاعله وزننده برنسنه یی برنسنه یه او یدرمق معناسنه در تقول وافقت السهم بالسهم ای قصدت له به وبرکسه یه راست کلمك معناسنه در تقول وافقت فلانا اذا صادفته (التوافق) تفاعل وزننده اتفاق ایلمك معناسنه در یقال توافقوا فی الامر اذا اتفقوا ویاردملشمق معناسنه در یقال توافقوا اذا تظاهروا (الاتفاق) افتعال وزننده که اصلی اوتفاق در بری برینه متقارب اولمق معناسنه در که مراد برلکده اولمقدر یقال اتفقا اذا تقاربا (المتوفق) متکلم وزننده کلامی دوزوب قوشوب اجتماع والتیام ایله تکلم ایدن آدمه دینور یقال هو متوفق للکلام اذا کان یجمعه ویهیؤه (التوفیق) ایشی راست کتورمك معناسنه در یقال وفق امره اذا جعله موافقا وبر آدمك دلیل وحجتی مصیب قلمق معناسنه در یقال وفقه الله ای اصابه فی الحجة (الاستیفاق) خدای متعالدن توفیق نیاز ایلمك معناسنه در تقول استوفقت الله ای سألته التوفیق ویقال انه لمستوفق له بالحجة بفتح الفاء اذا اصاب فیها (التوفق) تفعل وزننده توفیقه مظهر اولمق معناسنه در یقال ما یتوفق عبد الا بتوفیقه (الوق) شق وزننده کوچکن قوشی اوتمك معناسنه در یقال وق الصرد وقا من الباب الاول اذا صاح (الوقواق) زلزال وزننده قورقق آدمه دینور یقال رجل وقواق ای جبان وبر شجر آدیدر که آندن یازی یازه جق دیویتلر اتخاذ اولنور بو شجر هند شان طرفنده اولور ووقواق چین الکاسندن یوقریجه ده بر مملکتك اسمیدر ❊ مترجم دیر که بعض جغرافیا کتابلرنده وقواق بر جزیره اسمی اولوب آنده شجرۂ وقواق نابت اولمق اوزره مرسوم واول شجره نك وصفنده عجائب حکایات مرقومدر (الوقوقة) وعوعه وزننده کوپکلر اورشمك وقوشلر جولدشمك معنالرینه در یقال الکلاب توقوق ای تنبح ویقال الطیر توقوق ای تصوت (الوقواقة) زلزاله وزننده یکشاق وپرکوی آدمه دینور یقال رجل وقواقة ای مکثار (الولق) خلق وزننده سرعت ایلمك معناسنه در یقال ولق الرجل ولقا من الباب الثانی اذا اسرع وآهسته جه دورتمك معناسنه در یقال ولق فلانا بالرمح اذا طعنه به خفیفا وقلجله اورمق معناسنه در یقال ولقه بالسیف اذا ضربه به وبردوزه یه کتمك یا خود بردوزه یه یالان سویلمك معناسنه در یقال ولق فی السیر او الکذب اذا استمر قال الشارح ومنه قرئ قوله تعالی ❊ اذ تلقونه بالسنتکم ❊ بفتح التاء وکسر اللام قال الراغب ای تسرعون الکذب (الولقی) جمزی وزننده ناقه یه مخصوص پك پك یلمکه دینور یقال ناقة تعدو الولقی ای العدو فیه شدة وروند

وچالاك ناقه‌یه دینور یقال ناقة ولق ای سریعة (الولیقة) سفینه وزننده اون وسود وصا فی یاغله یا پدقلری
بولاپچ آشنه دینور (الاولق) همزه‌نك ولامك فتحیله داولکه دینور علی قول دلولکه شبیه برعارضه‌یه دینور که
مراد چالقسی اولمقدر یقال اخذه الاولق ای الجنون اوشبهه ❊ شارح دیرکه امام فارسی بونی افعل وزننده وابن بری
فوعل وزننده تقیید ایلدی پس اوّله کوره سرعت معناسنه اولان ولقدن اولور افکل کبی اسمدر وثانی‌یه کوره
جنون معناسنه اولان القدن اولور ❊ ومؤلف بونی الق ماده سنده دخی ثبت ایلدی اختلافه بناء (المألوق) مأوف
وزننده و (المأولق) مدحرج وزننده دیوانه‌یه یاخود چالق عقللو سبکسر آدمه دینورکه عقلی یپاق تعبیر اولنور
و یپلق تعبیری بوماده‌دن مأخوذ ومحرّف اولمق محتملدر مأولق کلمه‌سی اولق ماده‌سندن اسم مفعولدر یقال الق
الرجل واولق علی بناء المجهول فهو مألوق ومأولق ای مجنون اوشبهه (والق) صاحب وزننده اسمادندر
جندل بن والق تابعی کوفیدر (الوالقی) خزاعه قبیله‌سنه مخصوص برفرسك اسمیدر (الومق) نمق وزننده
و (المقة) عده وزننده سومك معناسنه‌در یقال ومقه ومقا ومقة من الباب السادس اذا احبه (الوامق) اسم فاعلدر
یقال هو وامق له ای محبّ (التومق) تفعل وزننده محبت اظهار ایلمك معناسنه‌در یقال یتومقه ای یتودّده
(الوهق) فتحتینله وهانك سکونیله جائزدر اوجی ایلمکلی ایپه واورغانه دینورکه کمند تعبیر اولنور جمعی اوهاق کلور
علی قول معرّبدر یقال طرح فی عنقه الوهق وهو الحبل یرمی فی انشوطة فتؤخذ به الدابّة والانسان ❊ مترجم
دیرکه معرّب اولمق اوزره مرسومدر و وهق نهق وزننده آلیقومق حبس معناسنه‌در یقال
وهقه عنه یهقه وهقا من الباب الثالث اذا حبسه (المواهقة) مفاعله وزننده یولداشلره همپا اولوب برابرجه یوریمك
معناسنه‌در یقال هذه الناقة تواهق الاخری ای تواغدوتواضح ودوه یوتی اوزاده رق آخر دوه ایله یاریشور کبی
اشوب کتمك معناسنه‌در یقال البعیر یواهق الاخر ای یمدّ کل واحد اعناقه فی السیر و یباری (التوهق) تفعل
وزننده برآدمی کلامده مضطرّ ومتحیر قلمق معناسنه‌درکه نه سویلیه‌جکنی بیلمز اولور یقال توهّق فلانا فی الکلام
اذا اضطرّه الی ما یتحیر فیه و چقل طاشلری پك قزمق معناسنه‌در یقال توهّق الحصی اذا اشتدّ حرّه (التواهق)
تفاعل وزننده بری بریله برایشده برابرلشمك معناسنه‌در یقال تواهقوا اذا استووا فی الفعال و دوه‌لر یاریشور کبی
بری برینه قیر یشوب یورویشمك معناسنه‌در یقال تواهقت الرکاب اذا تسایرت تم بعونه تعالی ❊ فصـــل الهاء
(الهبرقی) جعفری وزننده و (الهبرق) هبرزی وزننده تیمورجی‌یه دینور حدّاد معناسنه وقیومجی‌یه دینور صایغ
معناسنه وبیابان اکوزینه دینور ثور وحشی معناسنه (الهبلق) عملس وزننده بودور آدمه دینور (الهبنق)
قنفذ وزننده و (الهبنوق) زنبور وزننده و (الهبنبق) قندیل وزننده وبونده هانك فتحیله جائزدر و (الهبینق)
سمیدع وزننده و (الهبانق) علابط وزننده تازه دلی قانلی خدمتکاره دینور و (هبنق) عملس وزننده احمق
و بیغز آدمه دینور و بودور کشی‌یه دینور یقال هو هبنق ای احمق وکذا قصیر (هبنقة) عملسه وزننده ذوالودعات
یزید بن ثروان نام احمق مشهورك لقبیدر نته که ودعه ماده‌سنده بیان اولندی (الهبنوقة) هانك ضمیله دودکه دینور
مزمار معناسنه مفردات سائره ده کمیلرده چالنان دودك ایله مفسردرکه ترکیده سپسی وفارسیده شبنة دیدکاریدر
(الهبنقة) دحرجه وزننده اویلقلرك ایچ یوزلرینی بری برندن آیره رق بره دوشوب اوتورمغه دینور یقال یهبنق
فی الجلوس هبنقة و یقال یجلس الهبنقة وهی ان تلزق بطون فخذیك بالارض اذا جلست وتکفهما (الهدلق)
زبرج وزننده اون الکنه دینور منخل معناسنه وسلپوك ومسترخی نسنه‌یه دینور و آوردی بیوك دوه‌یه دینور
(الهدلقة) زبرجه وزننده دوه‌نك آلت چنه‌سنده اولان صارقق تولره دینور (الهراقة) کتابه وزننده صودوکمك
معنـاسنه‌در یقال هراق الماء یهریقه بفتح الهاء هراقة اذا صبه واصله اراق یریق اراقة کما سیذکر (الاهراق)
همزه‌نك کسریله هراقه معناسنه‌در یقال اهرق الماء یهرقه اهراقا علی وزن اکرم یکرم اکراما اذا صبه (الاهریاق)
همزه‌نك وراءنك کسریله اهراق معناسنه‌در یقال اهراقه یهریقه بضم الیاء وسکون الهاء وکسر الراء اهریاقا
فهو مهریق بضم المیم وفتح الهاء وکسر الراء وذاك مهراق بضم المیم وفتح الهاء ومهراق بضم المیم وسکون الهاء
اذا صبه واصله ای اصل هراق الماء یهریق هراقة اراق یریق اراقة کاجاب یجیب اجابة واصل یریق یریق
کیکرم واصل یریق یأریق علی وزن یؤکرم خلاصه‌سی بودرکه هراقه کتابه وزننده افعال بابندن مصدر
بو ماده‌ده اوچ لغت واردر بری لغت مزبوره‌درکه همزه‌ها یه قلب اولندی نته که ارحت وهرحت دیرلر
کلام عربده متکلم صیغه‌سنده اناء ریقه استعمال اولنمدی بالکه همزه‌نك اجتماعی ثقیل کوزدکارندن هایه قلب
ایدوب اهریقه دیدیلر ولغت ثانیه اهرق یهرق اهراقا عنوانیده استعمال اولنمقدر اکرم یکرم اکراما کبی وقتا

همزه‌یی وجه مذکور اوزره هایه قلب ایلدیلر ایسه هایی نفس کلمه‌دن کبی لازم قیلوب اوزرینه الف ادخال وهانك
لزومنی عین الفعلی حذف ایلمکدن عوض ایلدیلر زیرا اهرق فی الاصل اریق ایدی ولغت ثالثه اهراقه یهریقه
اهریاقا عنوانده درته که اطاع یطیع اطاعة صیغه سنده اسطاع یسطیع اسطیاعا دیرلر ماضیده همزه‌نك فتحی
ومضارعده یانك ضمیله که سبنی عین الفعلك حرکهٔ محذوفه‌سندن تعویض ایلدیلر واسم فاعلنده مهریق دینور
میمك ضمی وهانك فتحی ورانك کسر ومدیله واسم مفعولنده مهراق دیرلر میمك ضمی وهانك فتحی وسکونیله ومعلوم
اوله که یهریق لفظنك که لغت اولك مضارعیدر یانك ضمی وهانك فتحیله وزنی یهفعل در ومهراق لفظنك که میمك
ضمی وهانك فتحیله اسم مفعولدر مهفعل در اما یهریق ومهراق کلمه‌لریکه هانك سکونیله در تکلملری ممکن
دکلدر زیرا هاء وفاء ایکیسیده ساکنلردر اما هانك سکونی ظاهردر وفانك سکونی راء ساکنه‌دن بدل اولدیغنه
مبنی در وعربلر هریقوا علیکم اول اللیل دیرلر امر بنیه‌سیله انزلوا معناسنی اراده ایدرلر ❊ مؤلفك خلاصهٔ مرادی
منوال محرردر شافیه شرحنده دخی بو رسمه مسطوردر که مصنف یعنی ابن حاجب اراق کلمه‌سنك همزه‌سی هایه
ابدال اولندقده نصکره هایی نفس فاء الفعل توهمنه مبنی اولنه همزه ادخال وهایی اسکانله اهراق یهریق دینلری
تغلیط ایلمشدر وبو آنفا ذکر اولنان وجه ثانی اوله جقدر اسطاع یسطیع اسطیاعا کبی که طوع ماده‌سنده ذکر
اولندی ❊ ومصباحده مؤلفك ذکر ایلدیکی وجه اولی دحرج بابندن عد ایلمشدر هراق کلمه‌سنك اصلی هریق
ایدی دحرجه وزننده انکیچون مضارعنده هاء مفتوح اولور یدحرج کلمه‌سنده دال مفتوح اولدیغی کبی کذلك
اسم فاعلنده واسم مفعولنده دخی مفتوح اولور وامر حاضرنده هرق دینور هانك فتحی ورانك کسریله اصلی هریق
ایدی دحرج وزننده وبعضا هاء ایله همزه‌یی جمع ایدوب اهراقه یهریقه دیرلر های ساکنه ایله کویا که همزه
فی الاصل یانك حرکه‌سندن عوض اولمشدر ولهذا بو زیاده ایله فعل خماسی اولمز وصاحب تهذیب بونی تخطئه
ایلدی وبعضلر هایی اصلیه اعتباریله ثلاثیدن هرقه هرقا دیدیلرکه باب ثالثدندر ❊ لکن مؤلف وجوهری بو قوله
التفات ایلمدی پس وجه وجیه قول اولدرکه مؤلفه کوره اقامه بابندن ومصباحه کوره دحرجه بابندندرکه مصدری
بنه هراقه‌در اصلی هریاق ایدی دحراج وزننده یاء حذف اولنوب آخرینه هاء عوض اولمشدر وامر حاضرنده هرق
هریقا هریقوا دیرلر (المهرق) مکرم وزننده صحیفه‌یه دینورکه یازو یازیلور وبو معربدر جمعی مهارق‌در ❊ مترجم
دیرکه مهره کرده معربیدرکه مهره‌لنمش کاغد دیمکدر ومهرق مهره تخته‌سی کبی دوز وهموار اوه‌یه اطلاق اولنور
(المهرورق) اهریراقدن اسم فاعلدر شدتله دوکیلان ضغاناقلی یغموره وصف اولور یقال مطر مهرورق ای صبب
(التهریق) برنسنه‌یی چوق دوکمك معناسنه‌در ومنه تقول العرب هرّق علی خمرك ای تثبت یعنی سن کرکی کبی
تثبت واستحکام ایله اصلا زیغ ایلمه دیه‌جك یرده هرّق علی خمرك دیرلر کسه‌دن باك وپروا ایلمه سکر ونشئه‌ك اوزره برقات
دخی زیاده ایله دیمکدر بعده بونکله تثبتدن کنایه ایلدیلر (المهرقان) میمك ورانك ضمیله مسحلان وزننده و(المهرقان)
میمك ورانك فتحیله ملکعان وزننده ومیمك ضمی ورانك فتحیله ده لغتدر دریایه دینور بحر معناسنه علی قول ساحلدن
دریانك مدّ ایله طاشدیغی موضعه دینور اهراقدن مأخوذدر ومهرقان میمك ورانك ضمیله ساحل بحر بصره‌ده
بربلده آدیدر ماهی رویان معربیدرکه بالق چهره‌لو دیمك اولور ❊ مترجم دیرکه ماه رویان معربی اولمق دخی روشندر
(هورقان) عسقلان وزننده مرو قضاسنده برقریه‌در (الهرق) هانك کسریله اسکی ثوبه دینور یقال جاء وعلیه
هرق ای ثوب خلق (هرزوق) هانك وزای معجمه‌نك ضمی وقصر ایله حبس وتسجین معناسنه اسمدر ❊ شارحك
بیاننه کوره لغت نبطیه‌در زانك تقدیمیله‌ده لغتدر عدم انصرافی علمیت والف تأنیثه مبنی‌در (المهرزق) مدحرج
وزننده محبوس معناسنه‌در ❊ شارحك بیاننه کوره بو ماده متصرف اولمیه‌رق بو رسمه مسموعدر (الهزق) کتف
وزننده رعد شدیده دینور (الاهزاق) همزه‌نك کسریله چوق کولمك معناسنه‌در یقال اهزق فی الضحك اذا
اکثر منه (المهزاق) میثاق وزننده کوله‌کن خاتونه دینور یقال امرأة مهزاق ای کثیرة الضحك وبریرده قرار ایتمز
اولان سبکمشرب ویل قوان قاری‌یه دینور (الهزقة) فرحه وزننده مهزاق معناسنه‌در یقال امرأة مهزاق
وهزقة ای لاتستقر فی موضع (الهزق) فتحتینله جنبش ونشاط معناسنه‌در یقال به هزق ای نشاط (الهزرقة)
دحرجه وزننده پك چرکین کولمکه دینور یقال تنفر الناس هزرقته وهی اسوء الضحك (هزروق) هرزوق وزننده
ومرادفیدر وآندن مصحف دکلدر (المهزرق) مهرزق وزننده ومرادفیدر (الهطق) فتحتینله تیز تیز یوریمکه
دینور یقال ماهذا الهطق ای سرعة المشی (الهفتق) جعفر وزننده هفته معربیدرکه یدی کوندن عبارتدر
اسبوع معناسنه‌در (الهقهقة) زلزله وزننده شدتله یورمك معناسنه‌در یقال یهقهق الرجل ای یسیر شدیدا

مطلب

وبرقومك كرامنه بعده لئام وسفله سنه بر مقدارجه عطيه توزيع ايلك معناسنه در يقال هقهق في القوم اذا
خوص فيهم بشيءٔ من عطاء ❊ شارح ضاد معجمه ايله تخوض نسخه سنى تخطئه ايلمشدر (الهق) شق وزننده جاعه
جهد ايله خاتونى بيتاب ايلك معناسنه در يقال هق المرأة هقا من الباب الاول اذا جهدها بالجماع (الهقهق
ضمتينله پك چوق جماع ايدن كسه لره دينور يقال هم هقق اى نيا كون (الهقهاق) ثرثار وزننده امور ومصالحنده
قطعا فاتر ومتكاسل اولميوب مقدم وساعى اولان آدمه دينور يقال رجل هقهاق اى منكمش في اموره (الهلق
خلق وزننده و (التهلق) تفعل وزننده سرعت ايلك معناسنه در يقال هلق الرجل هلقا من الباب الثاني وتهلق
تهلقا اذا اسرع (الهلق) جمزى وزننده ولق معناسنه در كه ناقه نك شدتله يلمسنه دينور (الهمق) كتف وزننده
تروتازه واينك كبى بومشق چايره دينور وچوق اونه دينور وقورى اوتلغه دينور (الهمق) هانك كسرى وميمك
كسرى وفتحيله زمكى وزننده كاه اوبكا كاه بويكا مستانه كبى يوريمكه دينور يقال يمشي الهمقى وهو مشي على جانب
مرة وعلى اخرى مرة (الهمقيق) جمصيص وزننده برنوع نبات آديدر (الهمقاق) هانك فتحى وضميله برجنس
دانه در كه بلغم جبالنده نابت اولور قاوروب تقويت جماع ايچون اكل ايدرلر مفردى همقاقه در (المهمق) معظم
وزننده اوكوتمش سويقه دينور (الهمق) خدب وزننده چولپه وسلكى وپريشان احمق آدمه دينور يقال رجل
همق اى احمق مضطرب (الهملقة) دحرجه وزننده سرعتله يوريمك معناسنه در يقال هملق الرجل اذا اسرع
(الهنق) فتحتينله قلب صقندبسى كبى حالت انقباضه دينور كه انسانه عارض اولور تقول اخذ ني الهنق وهو شبه
ضجر يعتري الانسان (الهندليق) زنجبيل وزننده چوق سوزلو بركوى آدمه دينور يقال رجل هندليق اى الكثير
الكلام (الهوقة) هانك فتحيله اوقه وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى (الهيق) هانك فتحيله و (الهيقم) زيادهٔ
ميمله اركك دوه قوشنه دينور وهيق اينجه اوزون آدمه دينور (الاهيق) احمق وزننده اوزون بيونلو انسان وحيوانه
دينور يقال رجل وفرس اهيق اى الطويل العنق ❊ فصل الياء ❊ (اليرقان) فتحاتله وراءنك سكونيله اكينه
عارض اولور بركونه آفت اسميدر تركيده صاپ اورمش وسام چالمش تعبير اولنور كذلك انسانه عارض اولور بر كونه
مرض اسميدر كه ايكبسنه ده صاريلق تعبير اولنور نته كه ارق ماده سنده بيان اولندى ❊ مؤلف اوراده يرقان اسود
ويرقان اصفر تعبيريله ايكى كونه يه تقسيم ايلمشيدى ومشهورى دخى بودر لكن تذكرهٔ داووده بو فقير كورد مكه
بردخى اخضر نوعى اولور ايمش واول هندستاندن غيرى دياره ده قليل الوقوع ايمش اصفر واسودك اجتماعى ايمش
(المأروق) و (الميروق) يرقان علتنه اوغرامش آدمه واكينه دينور يقال رجل وزرع مأروق وميروق اذا اصابهما
اليرقان بعض نسخه ده ورق و بعضنده رزق عنوانده مرسوم اولمغله آنلرده صالحدر (اليارق) هاجر وزننده يصنى
دستبنده دينور كه نسوان عربه مخصوص بلازكدر ❊ شارحك بيانه كوره يارهٔ معربيدر (اليقق) يانك وقافك فتحيله
خرما كوبكى ديدكلرى نسنه يه دينور جمارالنخل معناسنه يققه اندن اخص دركه بر پاره سنه وپارچه سنه دينور
ويقق بموغه دينور وپك آق اولان شيئه دينور وتأكيدا وصف ايدرلر يقال ابيض يقق اى جدا (اليقق) كتف
وزننده پك آق اولان شيئه دينور يقال شيءٔ يقق اى شديد البياض ❊ شارح ديركه اولكى كسائي وثانى ابن السكيت
روايتيدر (اليقايق) يقق لفظندن جمعدر يقال بيض يقايق اى شديدة البياض (اليقوقة) عمومه وزننده پك آق
اولمق معناسنه در يقال يق الشيءٔ يقّ يقوقة من الباب الرابع اذا ابيض (اليلق) فتحتينله آق نسنه يه دينور يقال
شيءٔ يلق اى ابيض (اليلقة) سمكه وزننده آق توبلو كچى يه دينور (اليلمق) يانك وميمك فتحيله يلمهٔ فارسى معربيدر كه
قفتانه دينور قباء معناسنه جمعى يلامق در و بولمق ماده سنده دخى ذكر اولندى ❊ لكن مؤلف مادهٔ مذكوره ده
بوكه تصدى ايلمامشدر قالديكه اصل فارسيده يلمه قبا منه تعبير اولنان قفتانه دينور (يناق) سحاب
وزننده روم سرعسكر لرندن برينك اسميدر كه زمان خلافت صديق اكبرده قتل وسر مقطوعى ديوان
خلافتده غلطان اولدى (يناق) شداد وزننده اتباع تابعيندن حسن بن مسلمك جدى اسميدر كه صحابيدر

❊ باب الكاف ❊ ❊ فصل الهمزه ❊

(الأبك) احمد وزننده برموضع آديدر (الابك) فتحتينله برآدمك وجودى پك اتلو سموز اولمق معناسنه در يقال
ابك الرجل ابكا من الباب الرابع اذا كثر لحمه (الابك) كتف وزننده و (المئبك) منبر وزننده احمق
آدمه اطلاق اولنور يقال انه لعفك ابك و معفك مئبك اى اخرق عفك دخى بو معنايه اولمغله تأكيد اولنور
(الارالك) سحاب وزننده برقطعه ارضه دينور وعرفاتده نمره قربنده برموضع آديدر نعمان الارالك ووادي الارالك
ديدكلرى يدر وهذيل قبيله سى يوردنده برطاغك آديدر وارالك اكشى اوته دينور حمض معناسينه كه مراد ملوحه

ومراریی اولان اوتدر دوه قسمنك فاكهه سیدر وحمض نوعندن برشجر اسمیدر كه داللریله استیاك اولنور تركیده میسواك اغاجی دیرلر كه یمن طرفنه مخصوصدر جمعی ارك كلور ضمتینله واراٸك كلور (الارك) همزه‌نك كسریله بودخی اكشی اوته دینور حمض معناسنه ویقال عشب له ارك ای تقیم فیه الابل زیرا دوه قسمی شور اوتلقدن پك محظوظ اولور (الاراكیة) همزه‌نك فتحیله مسواك اغاجی اوتلیان دوه‌لره دینور یقال ابل اراكیة اذا كانت ترعی الاراك (الاركة) فرحه وزننده مسواك اغاجی چوق اولان یره دینور یقال ارض اركة ای كثیرة الاراك ومسواك اغاجی اوتلامقدن خسته اولان دوه‌لره دینور جمعی اراكی كلور طلاحی كبی (الارك) كتف وزننده و(المؤترك) مؤتلف وزننده مسواك اغاجنك قورولغنه دینور كه فراوان و بری برینه صارمشق اوله یقال اراك ارك ومؤترك ای كثیر ملتف (الارك) فتحتینله دوه اراك اغاجی اوتلامقدن قرنی اغریوب خسته اولمق معناسنه در یقال اركت الابل اركا من الباب الرابع اذا اشتكت من اكل الاراك فهی اركة واراكی وارك بریرده مقیم اولمق معناسنه در یقال ارك بالمكان اذا اقام به (الاروك) قعود وزننده بودخی دوه اراك اغاجی اوتلامقدن خسته اولمق معناسنه در یقال اركت الابل اروكا من الباب الاول اذا اشتكت من اكل الاراك ویقال اركت الابل علی المجهول ودوه اراك اغاجی اوتلامق یاخود دائمی انی اوتلایوب طورمق یاخود مطلقا اوغرادیغی اغاجی اوتلایوب قالمق معناسنه در یقال اركت الابل اروكا من الباب الثانی والاول اذا رعت الاراك اولزمته واقامت فیه تأكله او هوان تصبب ای شجر كان فتقیم فیه و برخصوصده لج واصرار ایلمك معناسنه در یقال ارك فی الامر اذا لج و برایشده قپنلیوب كیر ولنمك معناسنه در یقال ارك فی الامر اذا تأخر ویاره‌نك شیشی چكیلوب اوكولمغه یوزطوتمق معناسنه در یقال ارك الجرح اذا سكن ورمه وتماثل و بریرده مقیم اولمق معناسنه در یقال ارك بالمكان اذا اقام و برنسنه یی بركسه عهده سنه الزام ایلمك معناسنه در یقال ارك الامر فی عنقه اذا الزمه (الارك) ترك وزننده دوه‌یه اراك اغاجی اوتلاتمق معناسنه در تقول اركت الابل اركا من الباب الاول اذا رعیتها الاراك وارك سبستان قضاسنده بر موضع آدیدر (المورك) ایرا كدن اسم فاعلدر اراك اغاجلغنده یورد طوتوب دوه سنه آنی اوتلادر اولان آدمه دینور ومنه یقال قوم موركون ای نازلون بالاراك یرعونها (الاریكة) سفینه وزننده زفافخانه ده قوریلان سریره دینور یاخود مطلقا اتكا اولنه جق نسنه یه دینور سریر ومنصبه وفراش كبی یاخود كلین ایچون نصب اولنان قبه یاخود چادر ایچره ترتیب ایلدكلری عالی ومزین تخته دینور واكر آنده سریر اولمزایسه اكا حجله دینور جمعی اریك كلور هاسز واراٸك كلور و بو اقامت معناسندن مأخوذدر ومنه یقال هم متكئون علی الاراٸك مع یبض كالترائك فالاریكة سریر فی حجلة اوكل ما یتكأ علیه من سریر ومنصة وفراش اوسریر منجد مزین فی قبة او بیت فاذا لم یكن فیه سریر فهو حجلة قال الراغب الاریكة حجلة علی سریر واریكه یاره‌نك درست اولان اتنه اطلاق اولنور كه چرك وهیجرانی زائل اولدقدنصكره تازه قینایوب ظاهر اولوب همان اوزرنده دری بتمكدن غیری نسنه قالمامش اوله یقال ظهرت اریكة الجرح ای ذهبت غثیثته وظهر لحمه الصحیح الاحمر (التأریك) كلینی اریكه‌یه اوتورتمق معناسنه در كه اوكنه پرده چكوب انده اجلاس ایدرلر دامادكلوب آنك اوزرنده زفاف ایدر یقال ارك العروس اذا استرها بالاریكة (ارك) فتحتینله تدمر قربنده برقریه در و نجد وحجاز بیننده قفا حضن نام جبلده برطریق آدیدر (ذوارك) جبل وعنق وزنلرنده یمامه ده بروادی آدیدر (ذواروك) همزه مضمومه ایله بروادی اسمیدر (ارك) همزهٔ مضمومه وضمتینله بر موضعدر (اریك) امیر وزننده بریره آدیدر (اریكتان) مصغر بنیه سیله ابوبكر بن كلاب قبیله سی یوردنده ایكی طاغك آدیدر (ارا كه) سحابه وزننده اسامیٔ نسواندن ورجالدندر اراكة بن عبدالله ویزید بن اراكه شاعرلردر (المأروك) اصل وبنیاد معناسنه در یقال هو كریم المأروك ای الاصل (الارك) همزه‌نك مدیله افضل وزننده افعل تفضیلدر اریكه‌دن اخذ و تصرف اولنمشدر پك لایق وجسبان معناسنه در ومنه یقال هو آركهم بكذا ای اخلقهم (الایتراك) افتعال وزننده اراك اغاجی ایریلنوب قوتلنمك علی قول یتشوب كاملی بولمق معناسنه در یقال ائترك الاراك اذا استحكم وضخم اوادرك (الاسكتان) همزه‌نك فتحی وكسری وكافك فتحیله تثنیه در فرجك ایكی قیشنه دینور كه دوداقلری تعبیر اولنور علی قول قیلرندن اوته جه ایكی جانبنه یاخود ایكی كنارینه دینور اوزون زه كبی یرلر یدر مفردی اسكه در وجمعی اشك در همزه‌نك كسری وفتحیله واسك درعنب وزننده * شارح دیر كه مؤلف شفرا الرحم عنوانده ثبت ایلكله زحمدن مراد فرجدر (المأسوكة) شول خاتونه دینوركه سنتجی خطا ایتمكله سنت اولهجق لحم زائدینی كسمیوب غیری یرنی كسمش اوله یقال امرأة مأسوكة اذا كانت قد اخطأت خافضتها فاصابت غیر موضع الخفض (آسك) هاجر وزننده ارجان قربنده بر موضعدر (الافك) همزه‌نك كسری وفتحیله و(الافك) فتحتینله (والافوك

قعود وزننده یلان سویلك معناسنه در یقال افك الرجل وافك افكا وافكا وافوكا من الباب الثانی والرابع
اذا كذب ❊ مؤلفك بصائرده بیاننه كوره افك صرف الشیء عن وجهه معناسنه موضوع اولوب معانیء سائره آندن
منشعبدر وافك برآدمی برنسنه‌دن كیرو چویرمك یاخود رأی واندیشه‌سنی دوندرمك معناسنه‌در یقال افك فلانا
عنه افكا من الباب الثانی اذا صرفه وقلبه اوقلب رأیه و بركسه‌یی یلان سویلر ایلمك یعنی یلانجی قلمق معناسنه در
یقال افك فلانا اذا جعله یكذب و برآدمی مقصودندن محروم ونومید ایلمك معناسنه در یقال افك فلانا اذا حرمه
مراده (التأفیك) بودخی یلان سویلمك معناسنه‌در یقال افك الرجل اذا كذب (الافاك) شدّادوزننده‌و (الافیك)
امیروزننده و (الافوك) صبوروزننده یلانجی آدمه دینور كذّاب معناسنه وافیك حزم ورشدی وحیله وفطانتی
قلیل اولان عاجز وچولپه آدمه دینور بومعناده بمعنی مفعولدر یقال رجل افیك ای عاجز قلیل الحیلة والحزم
وكیندی رأی وفكری جهتندن مخدوع وفریفته اولان آدمه دینور كه قلت رشدندن نشأت ایدر یقال هوافیك
ای مخدوع عن رأیه (المأفوك) افیك ایله معنای اخیرده مرادفدر وشول یره دینور كه اكا یغمور اصابت ایلیوب
وآنده اصلا نبات اولمیه مؤنثی هایله‌در یقال مكان مأفوك وارض مأفوكة اذالم یصبه مطر ولیس به نبات
وعقل ورشدوادعانی ضعیف اولان آدمه دینور یقال افك المكان علی بناء المجهول افكا بالفتح فهو مأفوك
ای لم یصبه مطر ومابه نبات وكذا یقال افك الرجل فهو مأفوك ای الضعیف العقل (الائتفاك) افتعال
وزننده برنسنه ترسنه دونمك معناسنه دریقال ائتفكت البلدة اذا انقلبت (المؤتفكات) اسم فاعل بنیه سیله
شول بلده لردركه قوم لوط علیه السلام اوزره زیروزبر اولدیلر ومنه قوله تعالی ❊ والمؤتفكات
بالخاطئة ❊ شارح دیر كه صعبه وصعده وعمره ودوما وسدوم نام شهرلر ایدی ومؤتفكات شول ریاحه
اطلاق اولنور كه ارسال الهی ایله برارضی تقلیب ایلیه یاخود مختلفة المهاب اوله یعنی نشئت ایدوب اسدیكی
كرته‌لر مختلف اوله كه كیمی جنوبی وكیمی شمالی وغربی اوله ومنه تقول العرب اذا كثرت المؤتفكات زكت الارض
یعنی مختلف یللر اسدكده یرك زرعی قوتلو ونمادار اولور (الافیكة) سفینه وزننده یلان سوزه دینور جمعی افائك
كلور یقال رماه بالافیكة ای الكذب (افكان) سحبان وزننده بر بلده آدیدر (الافكة) فرحه وزننده قوراق
سنه‌یه اطلاق اولنور یقال سنة افكة ای مجدبة (الافك) فتحتینله چهره‌ده چكه ایله آغزاوچلرینك قاوشدیغی یره
دینور یقال اصاب بافكه ای مجمع الفك والحطمین (الافك) همزه‌نك ضمیله افوك لفظندن جمعدر یلانجیلره دینور
(الاكة) همزه‌نك وكاف مشدده‌نك فتحیله و (الاكاكة) شدّاده وزننده شدائد زماندن اولان شدیده ومحنته دینور یقال
اصابتهم الاكة والاكاكة ای الشدیدة من شدائد الدهر واكه شدت دهره وشدت حره دینور یقال ازعجته اكة الدهر
واكة الحرّ ای شدتهما وبدخو یلغه دینور یقال به اكة ای سوء الخلق وحقد وكینه معناسنه‌در یقال بقلبه اكة ای حقد
واولومه اطلاق اولنور وبركسه اوزره خشم وغضبله توجه ایلمكه دینور تقول ادهشتنی اكته ای اقباله علی بالغضب
وصقشمق زحمت ومزاحمه معناسنه‌در تقول ماهذه الاكة ای الزحمة وهوانك راكد اولمسنه دینور (الاك) همزه‌نك
فتحی وكافك تشدیدیله و (الاكیك) امیروزننده ایكیسیده وصفدر روزكارسزاسی كونه دینور یقال یوم اك
واكیك ای حارّ ساكن الریح والاك مصدر اولور كون روزكارسزاسی اولمق معناسنه‌در یقال اك یومنا اكا
من الباب الاول اذا صار اكیكا وكیر ودوندرمك معناسنه‌در یقال اكه اذارده ومزاحمه ایلمك معناسنه‌در یقال
اك فلانا اذازاحمه وتنكدل اولمق معناسنه‌در یقال اك فلان اذاضاق صدره (الایتكاك) افتعال وزننده بودخی
هوارا كد اوله‌رق پك اسی اولمق معناسنه‌در تقول ائتك یومنا بمعنی اك وصقشمق معناسنه‌در یقال ائتك الورد
ای جماعة الابل الواردة اذا ازدحم وبرایش برآدمه بیوك كورینوب وبیوك كلمكله آندن استنكاف ایلمك معناسنه‌در
یقال ائتك من الامر اذا عظم علیه وانف منه وایو ر ركن اباقلری بری برینه چارپلوب طوقنمق معناسنه‌دریقال
ائتكت رجلاه اذا اصطكتا (الالك) همزه‌نك فتحیله آغزده نسنه چیكنمك معناسنه‌در یقال الك الفرس اللجام
الكا من الباب الاول اذاعلكه (الالوكة) همزه‌نك فتحی ولامك ضمیله و (المألكة) میمك فتحی ولامك ضمی وفتحیله
و (الالوك) همزه‌نك فتحیله و (المألك) میمك فتحی ولامك ضمیله وبوندن غیری مفعل وزننده وارد اولمامشدر مجموعی
ایلچیلك رسالت معناسنه‌در ❊ شارح دیر كه مؤلف تشویش ایله ثبت ایلمشدر زیرا ائمه‌ء ثقات سائره‌نك بیاننه كوره
الك والوكه والوك ومألك مقعد وزننده مصدرلر در ایلچیلك ایلمك معناسنه‌در ومألك میمك فتحی ولامك
ضمیله ومألكه لامك ضمی وفتحیله اسمدر ایلچیلكه دینور یقال الك بین القوم الكا والوكة ومألكا والوكا
من الباب الثانی اذا ترسل ویقال بینهما مألك ومألكة ای رسالة والوكه ایلچینك حامل اولدیغی رساله ونامه‌یه

اطـلاق اولنور تقول احمل اليه الوكتى اى رسـالتى انتهى والوك صبو روزننـده ايلچى يه دينور يقـال هوالوك بينهما اى رسول (الملك) فتحتيله فرشـته يه دينور لسانمزده دخى ملك دينور جن وشيطان كبى بونكده تركيبى بوقدر عند البعض بوماده دن مأخوذدر كه اصلى مألك ايدى همزه لام اوزره تقديم اولندقدنصكره حذف اولندى وبعضلر عندنده ملكدن مأخوذ دركاسيذكر (المألوك) مألوق وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى يقـال رجل مألوك اى مألوق (الاستئلاك) ايلچيلك معنـاسنه در يقال استألك مألكته اذا حمل رسالته (الآنك) همزه نك مدى ونونك ضميله قورشونه دينور اسرب معنـاسنه على قول ايضنه دينوركه قلاى اوله جقدر ياخود اسودينـه ياخود خالصنه دينور* مؤلف اسرب لفظنى آنك وآنك لفظنى اسرب ايله تعريف ايدوب ورصاصى ماده سنده ايكى نوعه تقسيم ايلمشيـدى كه برى اسود دركه اسرب در وبرى ابيضدركه قلعيـدر ديمشـيدى شمدى بو راده آنك لفظنى اسرب ايله تعريف ايلدى كه كندى بيـانـنه كوره رصـاص اسود اولور تركيده قورشون ديدكلرى يدر وقول ثانى يه كوره قلعى اولوركه قـلاى ديدكلرى يدر قول ثالث كه اواسوده يعنى ياخود اسودى ديمكدر ايشـته تقريرمذكوره اسودى اسرب اوله جقدر بوترديدك زائد اولديغى غيرستيردر واسرب فارسـيدن معربدر وآنك لفظنك وزنى افعل دركه افلس وزننده جمعه مخصوص اولمغله مفرد اوله رق بوندن واشد لفظندن غيرى وارد اولـمامشدر* شـارح ديركه بعضلر وزنى فاعل اولمغه ذاهب اولديلر (الانك) همزه نك فتحيله برنسـنه يوغون اولمق معناسنه در يقـال انك الشئ انكا من البـاب الاول اذا عظم وغلظ واوزامق معنـاسـنه در يقـال انك البعير اذا طال ودردناك اولمق معناسنه در يقـال انك الرجل اذا توجع وخست ودناثت وارتكاب كبى اخلاق رذيله پيدا ايدوب حرص وطمعه دوشمك معنـاسـنه در يقـال انك الرجل اذا طمع واسف لملائم الاخلاق (الاوكة) شوكه وزننـده غضب وشر وشور معناسنه در يقـال ماهذه الاوكة اى الغضب والشر تركيده غضبنـه اويكه ديمكله ظاهرا اوكه دن مأخوذ ومحرفدر (الايك) همزه نك فتحيله صيق وبرى برينه صـارمشق اغاج قورولغنه دينور ياخود سدر واراك اغاجلغى اولان اورمانه دينور على قول مطلقا اغاجلغه دينور حتى خرمالغه ده دينور مفردى ايكه در يقـال نزلوا فى الايك وهو الشجر الملتف الكثير او الغيضـة تنبت السدر والاراك او الجمـاعة من كل الشجر حتى من النخل ومن قرأ قوله تعالى* اصحاب الايكة* بالايكة فهى الغيضة ومن قرأ ليكة باللام فهى اسم القرية قرأت ثانيه يه كوره موضع ذكرى لام فصلى اولوروصحيح بخاريده اصحاب الأيكة يعنى لام مشدده ايله ايكه نك جمعى اولمق اوزره مرسوم اولمغله وهم اولمق ملحوظدر وأيك مصدر اولور اغاج قورولق ياخود اورمانلق اولمق معنـاسنه يقال آيك الاراك ايكا من الباب الرابع اذا صار ايكة (الاستئياك) آيك معنـاسنه در يقال استأيك الاراك بمعنى ايك (الايك) كتف وزننده ميوه دار اولان اغاجلغه دينور يقال ايك ايك اى مثمر* فصـــل البـاء الموحدة

(بابك) هـاجر وزننـده مشهور صـاحبخروج اسميدركه بلاد فارسـدن خرم نام قصبه دن نشئت وظهور ايدوب جمله ممالكه استيلا ايلمكه رمق يسير قالمشيدى بعده برتقريبـله معتصم عباسى زماننده قتل واعدام اولندى وعبد الصمد بن بابك شعراء مفلقيندندر* شـارحك بيـانـنه كوره بابك عجمه وعلميتـله غيرمنصرفدر (البتك) فتك وزننده كسمك معنـاسنه در يقـال بتكه بتكا من الباب الثانى والاول اذا قطعه (التبتيك) تفعيل وزننده بودخى كسمك معناسـنه در (الانبتاك) انفعال وزننده و(التبتك) تفعل وزننده كسلمك معناسنه در يقال بتكه فانبتك وتبتك اى قطعه فانقطع وتقطع (البتكة) بانك كسرى وفتحيله كسيلان شيئك پارەسنه دينوركه كسنتى تعبير اولنور جمعى بتك كلور عنب وزننده يقال فى يده بتكة من الحبل اى قطعة منه واواخر ليلده اولان ظلمته اطلاق اولنور تقول خرجت وقدبقيت بتكة من الليل اى جهمة اشبوبتك ماده سنده صحاح مترجمنك بتك برنسنه يى قبض ايدوب چكمك معناسنه ده كلور عنوانيله صحـاحدن برمعنا دخى ترجمه سى قطع معناسندن متفرع اولوب معناى مذكور تحتنده اولديغنه بناء مؤلفا كاالتفات ايلمامشدر حتى راغب مفرداتده بتك اعضاء وشعر قطعنده مستعملدر يقال بتك شعره واذنه وبتكت الشعر اى تناولت قطعة منه والبتكة القطعة المنجذبة عبارتيله رسم ايلمكله معناى اول ضمننده اولديغى واضحدر (الباتك) قاطع معناسنه در ومالك بن كعب الهمدانى قلجنك اسميدر (البتوك) صبور وزننده بودخى قاطع معناسنه در يقال سيف باتك وبتوك اى قاطع (البختك) بختق وزننده ومرادفيدر (تبوذك) تانك فتحيله عنقريب تاء فصلنده مرسومدر (البركة) فتحاتله برنسنه نك آرتوب چوغالسنه دينور يقال فيه بركة اى نماء وزيادة مؤلفك بصـائرده بيـانـنه كوره اصل برك دوه يره چوكمك معنـاسـنه موضوعدركه دبزلرينى وصدرينى يره قويوب يرلشمكدن عبـارتدر بومعنادن لزوم وثبوت معنـاسى اعتبار اولندى بروك دابه وابتراك فى الحرب وبركة الماء وبرشيئه

خير الهيئك ثبوتنه بركه اطلاق وآندن زياده ونماء معناسي وسعادت معناسي منشعب اولمشدر انتهى وبركه سعادت معناسنه در يقال هو اهل بالبركة اى السعادة وبركه اسامیدندر بركة المجاشع تابعيندندر (التبريك) بركتله دعا ايلك معناسنه در يقال برّك على الطعام وبرّك فيه اذا دعا له بالبركة ودوه چوككك معناسنه در يقال برّك البعير اذا استناخ (البريك) امير وزننده خير وبركتلو شيئه دينور يقال طعام بريك اى مبارك فيه (المباركة) مفاعله وزننده بركت ويرمك وبركتلو قلمق معناسنه در يقال بارك الله لك وفيك وعليك وباركك اى وضع فيك البركة واما فى حديث الصلوة على النبى عليه السلام وبارك على محمد وعلى آل محمد فمعناه ادم له ما اعطيته من التشريف والكرامة پس اهدنا ثبتنا على الهداية معناسنى متضمن اولديغى كبى بو راده بارك دخى ادم له البركة معناسنى متضمندر ومباركه برنسنه يه مداومت ايلك معناسنه مستعملدر يقال بارك عليه اذا واظب (التبارك) تفاعل وزننده خاصة صفت الهيه دن اولمغله اشياء سائره ده استعمال اولنمز يقال تبارك الله اى تقدس وتنزه فى ذاته وصفاته پس بو راده ملازمه علاقه سيله تعالى معناسنه اولور وجميع خيرات وبركات حضرت حقه مخصوص اولمغله مخلوقاتدن متعالى اولديغنه مبنى مخلوقاتده استعمال اولنمز ❊ مترجم دير كه خصيصه دن اولمغله بوندن مضارع ومصدر واسم فاعل صيغه لرى متصرف اولمزنته كه بيضاوى سوره فرقان اولنده تنصيص ايلمشدر وبنه بيضاوى عليه الرحمة تكاثر خيره اوتزايد عن كل شيء وتعالى عنه فى صفاته وافعاله عبارتيله تفسير ايلمشدر كه قول اول حاصل معنادر وقول ثانيده تعالى كلمه سى تزايد لفظنه عطف تفسيردر وتفاعل صيغه سى مبالغه يى متضمندر كه ازلى وابدى خيرو برّ واحسانى كثير يعنى غير منقطعدر ياخود وجه مذكور اوزره مخلوقاتدن متعالى در ديمكدر تعالى وتقدس ومزهرده مرسومدر كه نواسخ ابتداء وباب استثناء وباب تعجب وامثالى اوزره مبنيه اولان افعال وصفات الهيه يه مخصوص اولان تبارك فعلى وينبغى وعم وهب مقوله سى فعللر صيغ مختلفه تصرفندن ممنوعلردر وتبارك برنسنه ايله خيره تفأل ايلك معناسنه در يقال تبارك بالشيء اذا تفأل به معناى اولده وجه مذكور اوزره متصرف اولميوب لكن معناى ثانيده متصرف اولور (البروك) قعود وزننده و (التبراك) تذكار وزننده دوه چوككك معناسنه در يقال برك البعير بروكا وتبراكا من الباب الاول اذا استناخ وثابت ومقيم اولمق معناسنه در يقال برك بالمكان اذا ثبت واقام به وبروك ابتراكدن اسم اولوركه سيذكر وبلودك يغمورى دائمى اولمق معناسنه در يقال بركت السحاب اذا دام مطرها وچالشمق معناسنه در يقال برك الرجل فيه اذا اجتهد (الابراك) همزه نك كسريله دوه يى چوكرمك معناسنه در تقول ابركت البعير اذا انخته (البرك) بانك فتحيله حشم نشين اولان اوبه خلقنك مجموع دوه لرينه دينور كه اوتلاقدن احشام وقتنده كلوب اوبه نك كنارلرنده بالغة ما بلغت بلود كبى چوكش اوله هر نقدر كثير اولورسه ده برك اطلاق اولنور على قول چوكش دوه سوريسنه ياخود يك چوق دوه لره دينور مفردى باركدر صحب وصاحب كبى مؤنثى باركه در وجمعى بروكدر پس اسم جمع اولور يعنى ماده سندن واحدى اولان اسم جمع اولور لكن كبى وبرك كوكسه اطلاق اولنور معناى آتيدن مأخوذدر يقال ضربه بركه اى صدره ودوه نك كوكسندن يره كلان موضعنه دينور وبر موضع آديدر فتحتينله ده زبانزده در (المبترك) ابتراكدن اسم فاعلدر برنسنه اوزره چوكوب زور واقدامله طيانان كمسه يه دينور يقال رجل مبترك اى معتمد على شيء ملح (البرك) صرد وزننده دائما قسنه اوزره چوكر اولان كمسه يه دينور (البركة) بانك كسريله بودخى كوكسه دينور صدر معناسنه وچوكش ناقه نك چوكديكى يرده سودينك ادرار ايلمسنه دينور كه صاحبى آنى كورد كده قالدروب صاغار يقال دنا وقت بركة الناقة وهى ان تدر لبنها وهى باركة فيقيمها ويحلبها ودوه نك كوكسنك يره كلان دريسنه دينور ياخود بونده برك لفظنك كه بانك فتحيله در جمعيدر حليه وحلى كبى بو راده تشويش واردر زيرا موافق حلى ماده سنده حلى كه حانك فتحى ولامك سكونيله در جمعى حلى كلور دلو ودلى كبى ياخود حلى جمعدر مفردى حليه در ظبيه كبى وحليه كه حانك كسريله در جمعى حلى كلور حانك كسرى والفك قصريله وحلى كلور حانك ضميله ديو تنصيص ايلمكله بو راده البركة اوجمع البرك كحلية وحلى قولى ملايم دكلدر غالبا عبارة او مفرد البرك عنوانيله ايكن قلم ناسخدن اوجمع عنوانيله واقع اولمشدر فليحرر وعلى قول برك بانك فتحيله انسانك كوكسنه وبركه سائر حيوانك كوكسنه دينور ياخود برك كوكسك ايچ يوزينه دينور وبركه طشره يوزينه دينور وبركه حوضه دينور برك كبى جمعى برك كلور عنب وزننده وبركه بناء نوع اولور دوه بركوته چوككك معناسنه يقال ما احسن بركة هذا البعير اى نوع من البروك وصاغمال قيونه دينور تثنيه سى بركتان وجمعى بركات در يقال له بركة اى شاة حلوبة وبركه صوايركيلوب كوللنديكى يره دينور حالا طريق حجازده بركه لركه يابلمشدر آندن محرف قدر وصنايع وقتى صاغيلان سوددن برصاغملغه دينور بوندهبانك فتحيله ده جائزدر وبو نوعلو

مطلب

يعني اسميدر (البرك) بانك كسريله بودخي حوضه دينور ومكه ايله زبيد ميانننده برموضع آديدر ونجدده بنو عقيل
يو زننده برصو آديدر ومجازه ده برموضعدر وديكر ايكي موضع آديدر (البركة) غرفه وزننده بركونه صو قوشنه
دينوركه صغير وابيض اولور تركيده مارتي قوشي ديدكلريدر جمعي برك درضرد وزننده وابراك در اصحاب كبي
و بركان در زعفان وزننده بانك كسريله ده جائزدر و بركه قوربغه يه دينور جمعي برك در وديت وجاله معناسنه در
على قول ديتي متحمل اولوب اداسنه سعي ايدن كسه لره دينور واشراف واعيان كروهنه دينور تقول اتيته وعنده
بركة اي جماعة من الاشراف وذكر منجينك آلديغي دكرمن حقنه دينور آوج اوني تعبير اولنور وديت طلبنده
اولان جماعته دينور بونده بانك حركات ثلاثيله ده جائزدر وبركة الاردني محدثدر مكحولدن روايت ايلمشدر (
الابتراك) افتعال وزننده ديز اوزره چوكوب محاربه ايلمك معناسنه در يقال ابتركوا اذا جثوا للركب فاقتتلوا
وسكرتمكده پك چاليوب سرعت واقدام ايلمك معناسنه در يقال ابتركوا في العد واذا اسرعوا مجتهدين بوندن
اسم بروكدر وقلجك پاسني آچان آدم پاس آچنه جق آلتك اوزرينه يمانوب چوكمك معناسنه در يقال ابترك
الصيقل اذا مال على المدوس وبلودك يغموري شدتله صغانقلي دوكلمك معناسنه در يقال ابتركت السحابة
اذا اشتد انهلالها و بلودك يغموري دائمي اولمق معناسنه در يقال ابتركت السماء اذادام مطرها وبر آدمه
سوكوب عرض وناموسنه نقص وخلل ويرمك معناسنه در يقال ابترك في عرضه وعليه اذا تنقصه وشتمه (البروكاء
جلولاء وزننده و(البراكاء) بانك فتحيله ديز اوزره چوكوب ثبات وتمكينله اولان حرب وقتاله دينور (البروك
صبور وزننده ولد كبيري وار ايكن اره وارمش عورته دينور يقال امرأة بروك اذا كانت قد تزوجت
ولها ولد كبير (البروك) بانك ضميله اون حلواسنه دينور خبيص معناسنه (البريكة) بانك فتحيله اسمدر
اون حلواسي يايمغه دينور وعند البعض بريك امير وزننده قايمغله تازه خرمادن مركب طعامه دينور ❊ مترجم ديركه
بوراده عباره مشوش ظن اولنيور زيرا حسب الظاهر بريكه حلوايه ديمكدر خبيصه كبي جمعي بريك اولور و بروك
اسم اولمقدر (البراك) كتاب وزننده برجنس بالقدركه قوش بروني كبي بروني اولور جمعي برككلور بانك ضميله (براك
قطام وزننده اسم فعل امردر ابركوا معناسنه دركه كل واحد اعتبار يله ذرثابتقدم اولهسز ديمكدر يقولون في الحراب
براك براك اي ابركوا (البراكية) غرابيه وزننده بردرلو كمي يه دينور (البركان) بانك كسريله برشجر آديدر على قول
شور اولان نباته دينور ياخود ساقي اوزاميان نباته دينور وبرنوع نبات آديدركه نجد بلادنده نابت اولور ياخود
نباتك خرده نوعنه دينور مفردي بركانه در ياخود بركان جمعدر مفردي برك در صرد وصردان كبي (بركان
عثمان وزننده اسمادندر ابوصالح بركان تابعيدر (البركان) و (البركاني) بانك وراء مشدده نك فتحيله
و (البرنكان) زعفران وزننده و (البرنكاني) زعفراني وزننده ايپدن طوقنمش بركونه سياه عبايه دينور جمعي براك
كلور حالا كچيلرك واودونجي مقوله لرينك كيدكلري سياه عبا اوله جقدر (برك الغماد) بانك كسري وفتحي وغين
معجمه نك حركات ثلاثيله يمنده على قول وراء مكه ده بش مرحله مسافه ده برموضعدر على رأي اقصاي معموره
ارضده واقعدر (برك النخل) و (برك التزياع) بانك كسريله ايكي موضعدر (طرف البرك) مكه يه اون فرسخ جبل
سطاع قربنده برموضعدر (بركة ام جعفر) بانك كسريله طريق مكه ده مغيثه ايله عذيب اراغنده بربركه در
بركة الخيزران) فلسطين ترابنده در (بركة زلزل) بغداد قضاسنده در (بركة الحبش) و (بركة الفيل) و بركة رميس
و بركة جب عميره) مصر ديارنده در (بريك) زبير وزننده يمامه ده بربلده در ومحدثيندن برجماعتدر (البريكان
مصغر بنيه سيله فرسان عربدن بارك وبريك نام برادرلر در (يوم البريكين) ايام عربدندر (بركوت) عصفوت وزننده
مصرده برقريه در (برك) عنب وزننده بصره ده برصوقاق آديدر (المبارك) اسم مفعول بنيه سيله بصره ده برنهر
آديدر وواسطده برنهردركه اوزرنده برقريه واردر (المباركة) خوارزم ايالتنده برقريه در (المباركية) برقلعه دركه
موالي بني عباسدن مبارك تركي بنا ايلمشدر (مبرك) مقعد وزننده تهامه ده برموضعدر ومدينه ده برخانه دركه
پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلري مدينه يه تشريفلرنده ناقه لري انده بروك ايلمشدر (مبركان) ميمك وراءنك
فتحيله برموضعدر (تبراك) قرطاس وزننده برموضعدر (برك) زفر وزننده شهر ذي الحجه نك اسم قديميدر وعوف بن
مالك بن ضبيعه نك لقبيدر (ويرك) قورقق جبان معناسنه دركه وكابوس معناسنه دركه اويقوده عارض اولان
آغرلقدر آغرباصمه تعبير اولنور (البـاروك) بودخي قورقق آدمه دينور يقال رجل برك وباروك اي جبان
وكابوسه دينور تقول زاحمني البرك والباروك في النوم اي الكابوس (التبرك) تفعل وزننده برنسنه ايله تيمن ايلمك
معناسنه در يقال تبرك به اي تيمن (البروكة) قسوره وزننده ديشي كرپي يه دينور (المبركة) محسنه وزننده آتشه

دينور(البورك) بورق وزننده ومراد فيدركه ماده سنده بيان اولندى (برزك) قنفذ وزننده سامة بن لوى اولادندن
اسم ابن نعمان در (البرتكة) دحرجه وزننده برنسنه يى يرتوب چاكچاك ايلك معناسنه در يقال برتك الثوب
اذا مزقه وخرقه وبرنسنه يى قيمه قيمق معناسنه در يقال برتكه اذا قطعه مثل النملة (البراتك) بانك فتحيله كوچك
طپراق تپه لره دينور مفردى مسموع دكلدر (البرشكة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده برنسنه نك اجزاء واعضاسنى
ياروب برى بريندن آيرمق معناسنه در يقال برشك الجزور اذا فصلها وابان بعضها من بعض (البرشوك) سقنقوز
وزننده برنوع سمك بحرى اسميدر (برمك) جعفر وزننده يحيى بن خالد برمكينك جدى اسميدر كه انلره برامكه اطلاق
اولنور (البرنكان) برك ماده سنده بيان اولندى (بزرك) بانك وزاى معجمه نك ضميله لفظ اعجميه يعنى فارسيه در بيوك
بيرمعناسنه در ياخود اولو وعظيم معناسنه در بعده انكله وزير مشهور نظام الملك ملقب اولدى (البزكى
جمزى وزننده سرعت سير معناسنه در يقال يسير البزكى وهو سرعة السير (البشك) بانك فتحى وشين معجمه نك
سكونيله برايشى فناء وكتر ايشلمك معناسنه در يقال بشك فى عمله بشكا من الباب الاول والثانى اذا ساء فيه وتيكشى
سيرك سيرك فناء وكوتو ديكمك على قول عجله ايلك معناسنه در يقال بشك الثوب اذا خاطه خياطة ردية اوعجل
ويلان سويلك معناسنه در يقال بشك الرجل اذا كذب وكسمك معناسنه در يقال بشكه اذا قطعه ودوه نك
اياغى باغنى چوزمك معناسنه در يقال بشك عقال البعير اذا حله وبرنسنه يه برشئ قاتمق معناسنه در يقال بشكه
فيه اذا خلطه وطوارى تيز تيز سورمك معناسنه در يقال بشك الدابة اذا ساقها سريعا وسرعتله يوريمك
معناسنه در يقال بشك الرجل اذا اسرع وطوار يوروركن اياقلرينى تيز تيز نقلليوب اشمك معناسنه در يقال بشك
الفرس اذا خف نقل قوائمه وبونده شينك فتحيله ده جائزدر و بشك آت يردن طرنقلرينى قالديروق اللرينى تمام
دوشميه رك وجه اوزره يوريمك ياسكرتمكه دينور يقال يعدو او يمشى البشك وهو ان يرفع بحوافره من الارض
ولا تنبسط يداه (الابتشاك) افتعال وزننده بودخى يلان سويلك معناسنه در يقال ابتشك فلان اذا كذب وكسلمك
معناسنه در نته كه بشك كسمك معناسنه در يقال ابتشك سلكه اذا انقطع ❊ قال الشارح وفى العباب ابتشك سلاه
اى انقطع وانقطاع سلاء محنت شديده اوغرامقدن كنايه در عباب مأخذ قاموس اولمغله ظاهرا صواب اودر سلكه
عنوانى قلم ناسخ اثريدر وابتشاك برآدمك عرض وناموسنه طوقنمق معناسنه در يقال ابتشك عرضه اذا وقع فيه
البشكى) جمزى وزننده جست وچيره دست وپيشكار خاتونه دينور يقال امرأة بشكى اليدين والعمل اى خفيفة
سريعة وروننده وچابك ناقه يه دينور يقال ناقة بشكى اى سريعة (البشكانى) عثمانى وزننده عربدن اولوب
عربيه بيلمز اولان احمق وبيغز آدمه دينور يقال هو بشكانى اى احمق لا يعرف العربية ومحمد بن على الهروى
البشكانى القاضى محدثدر (الباضك) ضاد معجمه نك كسريله و (البضوك) صبور وزننده پك كسيجى قلجه دينور
البضك) بتك وزننده كسمك معناسنه در يقال لا يبضك الله يده بضكا من الباب الثانى اى لا يقطعها (البطرك
قطر وزننده و (البطريك) جعفر وزننده بطريق معناسنه دركه نصارى طائفه سنك سر عسكرى ياخود
مجتهدلرى مثابه سنده اولان پاپاسلريدر على قول مجوس طائفه سنك اولولرينه دينور نته كه بطرق ماده سنده
بيان اولندى (البعكوكة) بانك ضميله ناسك جميتكاهلرينه دينور يقال اجتمعوا فى بعكوكتهم اى مجتمعهم
وبعكوكه بانك ضمى وفتحيله وبعكوك برمحله نازل اولان جماعتك منزللرنده باقى قلان آثارلرينه ياخود خواصنه
ياخود جماعتنه دينور ودوه لره دخى استعمال اولنور وبرنسنه نك وسطنه دينور ودواب ومواشينك كثرتنه
وغبار وازدحامنه دينور وبعضلر ديديكه بعكوكة الصيف يازموسمنك اسيلكنك ازدحام واجتماعنه وبعكوكة الشتاء
قيش فصلنك اجتماع برودتنه اطلاق اولنور وبعكوك اسيلكه دينور حر معناسنه (البعك) بانك فتحيله برنسنه نك
اطرافنى قلجله چالمق معناسنه در يقال بعكه بالسيف بعكا من الباب الاول اذا ضرب اطرافه (البعك) فتحتينله
بدن طقناز وبومرى اولمق معناسنه در يقال بعك جسمه بعكا من الباب الرابع اذا غلظ واكتنز (الباعك) احمق
وبيغز آدمه دينور (البعكوكاء) بانك فتحيله شر وشور وغريو وغوغايه دينور يقال ماهذه البعكوكاء اى الشر
والجلبة (البك) بانك فتحى وكافك تشديديله برنسنه يى يرتمق معناسنه در يقال بك الثوب بكا من الباب الاول
اذا خرقه وطاغتمق معناسنه در يقال بك الشئ اذا فرقه وبرنسنه يى فسخ وتباه ايلك معناسنه در يقال بك الشئ
اذا فسخه نسخه لرده بومكررا واقع اولمشدر ومجلسده برآدمه صقشدروب مضايقه ويرمك معناسنه در يقال بك
فلانا اذا زاحمه بوصورتده تفريق معناسيله بينلرنده ضديت اولور ❊ شارحك بيانه كوره اوزحمه عنوانى زائد در
زيرا زحم ومزاحمه برمعنايه در ومتكبر ومدمغ كمسنه نك نخوت ودماغنى رد ايله اشاغيلتمق معناسنه در يقال بك فلانا

اذارد نخوته ووضع وبركسه نك بيوتى قرمق معناسنه در يقال بك عنقه اذا دقها وفقر واحتيـاجه اوغرامق
معناسنه در يقال بك الرجل اذا افتقر و بهادرلقدن ناشى تن پرور اولمامغله وجود خشونتلو سرت اولمق معناسنه در
يقال بك الرجل اذا خشن بدنه شجاعة وچالشوب چباليـه رق ياخود كثرت والحاح اوزره جماع ايلمكله خاتونه
زحمت ويروب بى تاب ايلمك معـناسنه در يقال بك المرأة اذا جهـدها جمـاعا (بكة) بانك فتحيله مكة مكرمه نك
اسميدر عـلى قول ايكى طرفنده واقع ايكى طاغك مابينى اولان بقعـه نك ياخود مطـلقا فك اسميدر دق العنق
معناسندن مأخوذ در اعناق جبابره يى دق وشكست ايلديكيچون اطلاق اولندى ابرهه وقريش كبى ياخود
مزاحمه معناسندن مأخوذدر بهرسنه آنده ناسك ازدحامى باعث تسميه در ❋ مؤلفك بصائرده بيا ننه كوره عند البعض
باء ميمدن بدلدر لازب ولازم كبى ياخود آنده ظلمله الحاد ايدن جبابره نك اعناقنى دق ايلديكيچون ياخود ازدحامدن
ناشى اطلاق اولندى ومنه قوله تعالى ❋ ببكة مباركا ❋ الايه مترجم ديركه اديان سالفه يى خرق واهل كفرى تفريق
ومشركينى فسخ وتباه ودماغ ونخوتلرينى رد ووضع ايلمك معنـالرى دخى وجه اطلاق اولمق بعيد دكلدر (التباك
تفاعل وزننده تراكم ايلمك معناسـنه در يقـال تباك الشئ اذا تراكم وناس صقشوب غلبـه لك ومزدحم اولمق
معناسنه در يقال تباك القوم اذا ازدحموا (التبكبـك) تزلزل وزننده بودخى مزدحم اولمق معـناسنه در يقـال
تبكبك القوم اذا ازدحموا (البكبكة) زلزله وزننده نسنه يى برى برينك اوزرينه طرح والقا ايلمك معناسنه در يقال
بكبك الشئ اذا طرح بعضه على بعض وغلبه لك وازدحام معناسنه در يقال بكبكوا اذا ازدحموا وبرى اوته كلوب
كيتمك معناسنه در يقال يبكبك الناس اى يجيئون ويذهبون وبرنسـنه يى ارغلامق معناسنه در يقال بكبك الشئ
اذاهزه وبرمتاعك آلتنى اوستنه دوندرمك معناسـنه در يقـال بكبك المتاع اذا قلبه وكچى قسمى اوغـلاغنك
كوده سنى بتلركبى ديشلمك معـناسنه در يقال بكبكت العـنز بولدها اذا فعلت بهـا كانها تعضهـا (الابك
همزه نك وبانك فتحيله پك قوراق وقتلق زمانه دينور يقال عام ابك اى شديد ودواب ومواشى وسائرلرى تفريق وپراكنده
ايدنه دينور واهل وقومنك امورنده سـعى وكوشـش ايدن اجـيره دينور وبرموضع آديدر ومقطوع اليد كسه يه
دينور يقال رجل ابك اى اجذم جمجى بكان كلو ربانك ضمى وكافك تشديديله (البكبك) ففد وزننده قازيق كبى
تند وقوى آلته دينور يقـال ذكر بكبك اى مدفع (البكباك) ثرثار وزنـنده شول پك بودور آدمه دينوركه بغايت
قصه لغندن يوردكن كره كبى يوارلنور اوله يقال رجل بكبـاك اى قصير جدا اذا مشى تدحرج من قصره (البالك
صواب وخطاسنى فرق وتميزه قدرتى اولميان احمق ونادانه دينور يقـال احمق بالك تالك اذا كان لايدرى صوابه
من خطائه تالك لفظى تأكيددر (البكك) ضمتينله كوجلو قوتلو دلى قانلولره دينور يقـال هم بكك اى احداث
اشداء واويناق دنج اشكاره دينور (البكابك) عـلابط وزننده بغايت جنبشلو نشاطلو شوخ مشرب آدمه دينور
يقال انه لبكابك اى مرح (باكاك) بر رجل آديدر (الابلنداك) احرنجام وزننده برنسنه بولالمق معـناسنه در
يقال ابلندك الشئ اذا اتسع وحوض پرايله بسبرابر اولمق معـناسنه در يقـال ابلندك الحوض اذا اسـتوى
بالارض (البلسكاء) بانك وسـينك فتحى وكسرلريله برجنس اوتدركه اثوابه ايلشدكـده اصـلا آيرلنوب ايرلمز
ياپشقان اوتى كبى ❋ شارح ديركه بومنا سبتله ناظر عسكره بلسكاء اطلاق ايدرلر (البلعك) جعفر وزننده صالق
وسلپوك ناقه يه عـلى قول قوجه ياخود يومرى كوده لو اولوب وقولقلا نملغله رام وذلول اولانه دينور وكند ذهن
وبليد اولهرق بين النـاس لئيم وحقير آدمه دينور يقـال هو بلعك اى بليـد لئيم حقير وبرنوع خرما اسميدر
(البلعكة) دحرجه وزننده قلجله كسمك معنـاسـنه در يقال بلعكه بالسيف اذا قطعه به (البلك) بانك فتحيـله
قارشدرمق معنـاسنه در لبك كبى يقال بلكه بلكا من البـاب الاول اذا لبكه (البلك) ضمتينله برآدمى استخفـافدن
ناشى پرمقله آوردى تحريك ايلمكدن ظهور ايدن اصواته دينوركه جرطه تعبـير اولنور (بالك) هـاجر وزنـده
ابو معمر نام فقيهك قريه سى اسميـدر (البنك) بانك ضميله برشيئك اصلنه ياخود خالصنه دينور يقـال هو بنكه
اى اصله اوخالصه ❋ شـارح ديركه بن فارسى معربيدركه برنسـنه نك اصلنه وكوكـنه دينور وبنك كيجه دن
برساعته دينور يقال مضى بنك من الليل اى ساعة منه وبردرلو طيب معروف آديدر تحفه صاحبنك بيانه كوره بنك
توت اغاجى قبوغنه شبيه رايحـه سى كوزل بركونه قبوقدر بعضلر مغيلان يعنى اغاجنـك قبوغيدر ديديلر وبو
عطر يا تندر (التبنك) تفعل وزننده مقيم اولمق معـناسنه در يقـال تبنك بموضع اذا اقام وبرلشوب پايدار اولمق
معناسنه در يقـال تبنك فى عزه اذا تمكن (بانك) هـاجر وزنده برقريه در وشيخ الفقعسى اولان سـعيد بن
مسلمك جدى اسميدر (البنبك) قنفذ وزنده و(لبنبـك) جندل وزنده دلفـين كبى برجنس دكز جانوريدر

على قول قدرغه بالغي كبي بر بالقدركه انسانی ایکی پاره ایدوب بلع ایدر (البابونك) بابونج درکه پاپا دیه دیدکلری نبا تدر ❊ شارحك بياننه كوره ايكبسيده بابونه معربيدر (التبنيك) تفعيل وزننده ايكی اوبه دن ايكی قرپرستنه چيقوب بری برينه اهل وقومنك اخبار وحوادثی نقل وبيان ايلمك معناسنه دريقال الجاريتان تبنكا تبنيكا وهوان تخرجا من حيهما فتخبركل صاحبها باخبار اهلها وايش بتورمك معناسنه درومنه يقال اذهبي فبنكي حاجتنا اى اقضيها على بناء الامر (البنادك) بانك فتحيله بنائق معناسنه دركه لباس قولتقلرينه اوريلان خشتكره دينور ❊ شارحك بياننه كوره مفردی بندك اولوب معرب اولمق غالبدر (بندكان) عنفوان وزننده مروقضا سنده برقريه در فقهادن محمد بن عبدالعزيز اورادندر (البووك) قعود وزننده دوه تاولنمق معناسنه در يقال باك البعير يبوك بووكا اذا سمن (البائك) سموز دوه يه دينور جمعی بوك وبيك كلور ركع وزننده مؤنثی بائكه در جمعی بوائك در ❊ مترجم دير كه بائك لفظی واوی ايكن جمعنده يا ايله بيك ورودی مفر دينك لفظنه نظر ايله در تنه كه قائم ونائم وصائم كلمه لرنده دخی قوم وقيم ونوم ونيم وصوم وصيم ديرلر انجق چار بردی بومقوله يی شواذ دن عد ايلمشدر زيرا قاعدهٔ صرف اوزره واوك يايه انقلابنی مقتضی يوقدر لكن صرفيون عندنده استثقال وتخفيف بعينه طبيبلر عندنده هر درد ايچون قوللندقلری پهلوان ياقيسی يرنده اولمغله بو بابده دخی متمشی اولور زيرا عندلرنده برواو ايکی ضمه ايله مقدردر بونده ايسه ايکی واو واركه درت ضمه يرنده در بردخی اولك ضمه سی اولمغله بش ضمه مجتمع اولور برضمه يی استثقال ايدرلر ايكن بش ضمه يی البته استثقال ايدرلر پس استثقالا للضمات وقصدا للتخفيف يايه قلبله بيك ونيم وقيم ديمش اولمق بعيد دكلدر فلينظر (البوك) بانك فتحيله اركك حيوان ديشی يه آشمق معناسنه در يقال باك الحمار الاتان بوكا اذا نزاعليها وايكی آوج ايچره مهره كبی يوالق نسنه يی يری اوته يواليوب دوندرمك معناسنه در يقال باك البندقة اذا دوّرها بين راحتيه ونسنه صاتمق ياخود صاتون آلمق معناسنه در يقال باك المتاع اذا باعه اواشتراه وصوچيقمق ايچون صويك كوزينه اغاج مقوله سنی صوقوب يری اوته اويناتوب قارشدرمق معناسنه در يقال باك العين اذا ثوّرماءها بعود ونحوه ليخرج وجماع ايلمك معناسنه در يقال باك المرأة اذا جامعها وبرنسنه قارش مورش اولمق معناسنه در يقال باك الامر اذا اختلط وبرقومك رأی واندیشه لری عرب صاچی كبی شوريده ومختلط اولوب بروجهله مخرج صوابدن عاجز اولمق معناسنه در يقال باك القوم رأيهم اذا اختلط عليهم فلم يجدوا مخرجا وبوك كرّه ياخود شیء معناسنه استعمال اولنور يقال اول بوك اى اول مرّة اوشیء (الانبياك) انفعال وزننده بودخی رأی واندیشه شوريده ومختلط اولمق معناسنه در يقال انباك عليه رأيه اذا اختلط فلم يجد مخرجا (المباوك) اسم فاعل بنيه سيله جوار وصحبتده برآدمه مخالط وهمحال اولان آدمه دينور يقال هو مباوك له اى مخالطه فی الجوار والصحابة (تبوك) تانك فتحيله شام ايله مدينه بيننده بر ارضك اسميدر غزوهٔ تبوك اوراده واقعدر ❊ مترجم دير كه اهل سير يانی اوزره تبوك تقول وزننده كه فعل مستقبل مخاطبدر شامده موصل طريق مدينه ده واقع برقلعه آديدر تاسعهٔ هجريه ده اوزايه غزای حضرت نبوی واقع اولمشدر مخلفين قصه سی بونده اولمشدر بعضلر قولنجه منزل مذكورده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اصحابدن برجماعتك برنمالك اسمه يه صويی چيقسون ديو اوق صوقوب اوينا تدقلرينی كوردكده مازلتم تبوكونها بوكا ديو زملريله من بعد تبوك ايله مسمی اولدی بعده معجزهٔ عليه لريله صونبع ايدوب جريان ايلدی لكن اهل جغرافيا عندنده تبوك نام اصليدر حتی حاجی مرحوم عجمه دن عدّ ايلمكله عدم انصرافنی ترجيح ايلمشدر حالا منزل مزبور شام حاجنك قوناغيدر عاصی خرما تعبير ايدرلر بيان خرماسی كثيردر (التبوكی) يای نسبتله بردرلو طائفی اوزم اسميدر كه تبوكه نسبت اولنور (البوكاء) بانك فتحيله شورش واختلاط معناسنه در يقال بين القوم بوكاء اى اختلاط (باكويه) دربند شروان نواحيسندن بربلده در ومحمد بن عبدالله بن احمد بن باكويه الشيرازی صوفيه دندر تجز بعونه تعالى

فصل التاء الفوقية ❊ (تبوذك) تانك فتحی وذال معجمه نك فتحيله برموضع آديدر وحفاظدن ابو سلمه موسی بن اسمعيل المنقری يه تبوذكی اطلاقی تبوذك اهلسندن برجاعت كنديسنك خانه سنه نزيل اولوب آنلر ايله الفت ومجاورتلرندن ناشيدر على قول موضع مزبوردن برخانه اشترا ايلمكله سبب انتسابی اولمشدر وتبوذك طلوق احشاسی صتان آدمه دينور قورصغی ويوركی وجكری مقوله سی حشويا تدن عبارتدر (التبركة) دحرجه وزننده بربرده مقيم اولمق معناسنه در يقال تبراك بالمكان اذا اقام (تبراك) قرطاس وزننده بره موضعدر (الترك) تانك فتحيله و(الترکان) تانك كسريله برنسنه دن فراغت ايلمك معناسنه دركه وازكلمك وبراقمق وبوشلمق تعبير اولنور يقال ترك الشیء تركا وتركانا من الباب الاول اذا ودعه ❊ شارح دير كه ترك ماده سی مفعول واحده تعديه ايلدكده طرح وتخليه معناسنه اولور

مطلب

ومفعولينه متعدی اولدقده صیر وجعل معناسنی مضمن اولوب افعال قلوب مجراسنه جاری اولور انتهی وترك
جعل معناسنه مستعملدر یقال ترکه کذا ای جعله بوصورتده کویا که ضد اولور وقوله تعالی ❊ وترکنا علیه فی الاخرین
ای ابقینا یعنی ابقیناله ذکرا حسنا پس ابقاء معنای لازمی اولور وترك تریکه اولان خاتونی تزوج ایلمك معناسنه در یقال
ترك الرجل ترکا من الباب الرابع اذا تزوج تریکة (الاتراك) تای مشدده ایله افتعال وزننده بودخی ترك وفراغت ایلمك
معناسنه در یقال اترکه بمعنی ترکه (التتارك) تفاعل وزننده برنسنه یی ترك ایدشمك معناسنه در یقال تتارکوا
الامر بینهم اذا ترکوه (التركة) رانك کسریله فرحه وزننده کشینك بعد الموت ترك وابقا ایلدیکی میراث ومخلفاتنه
اطلاق اولنور یقال بقی منه ترکة کثیرة ای میراث ❊ شارح دیر که فعله بمعنی مفعوله در و بعضا تانك کسر ورانك اسکانیله
تخفیف اولنور کلمه وکلمه کبی پس لسان عوامده فتحتیله ترکه غلطدر (التریکة) سفینه وزننده شول خاتونه دینور که
آنی کمسه تزوج ایلیوب مهجوره قالمش اوله یقال امرأة تریکة اذا کانت قد ترکت ولم تزوج وشول چمنزاره وچایرلغه
دینور که اوتلانمسندن غفلت اولنمش اوله یقال روضة تریکة اذا غفلت عن رعیها وسیل صوینك یرنده ترك وابقا
ایلدیکی صولره دینور وایچندن یاوری چیقدقدنصکره یمرطه یه اطلاق اولنور بعضلر دوه قوشنك یمرطه سنه
تخصیص ایلدیلر وتوغلغه یه دینور بیضة الحدید معناسنه جمعی ترائك وتریك کلور هاسز یقال اقتحم فی المعركة
وعلی رأسه تریکة ای بیضة الحدید وخرماسی سلکلمش صالقمه دینور (الترکة) تمره وزننده بودخی یاوریسی
چیقمش یمرطه یه وتوغلغه یه دینور جمعی ترك در هاسز وفی الحدیث ❊ جاء الخلیل علی نبینا وعلیه السلام الی مکة
یطالع ترکته ❊ ای هاجر وولدها اسمعیل ولو روی بکسر الراء کان وجها بمعنی الشیء المتروك یعنی تمره وزننده روایته
کوره مراد هاجر ایله حضرت اسمعیل در ترك اولنان بیضهٔ نعامه یه تشبیه اولنمشدر وفرحه وزننده روایته کوره
مفعول معناسنه در که شیء متروك دیمك اولور وترکه اورته بویلو خاتونه دینور یقال تزوج ترکة ای امرأة ربعة
(التریك) امیر وزننده یمشی اکل اولنمش صالقمه دینور یقال مافیه الا تریك ای عنقود اکل ماعلیه وخرماسی سلکلمش
داله دینور (روضة التریك) یمنده بر مرغزار اسمیدر (المتاركة) مفاعله وزننده برنسنه یی حالی اوزره ترك ایلمك
وترك ایدشمك معنالرینه واحد ومشارکت ایچون اولور یقال تارکه وتارکه البیع وقولهم لابارك الله فیه ولا تارك
ولا دارك اتباع (الترك) تانك ضمیله ناسدن برجنس در عرب وروم کبی جمعی اتراك در بونلر ترك بن یافث نسلندندر
(بنو ترکان) عثمان وزننده واسط شهرنده براهل بیت یعنی برخاندان ودودمان در (ابو التریك الاطرابلسی) ومحسن بن
تریك که زبیر وزننده لردر محدثلردر (ترکه) تانك ضمیله بر رجل اسمیدر وزید ویزید ابنا ترکی شاعرلردر ❊ مؤلف اسم
فعل امر اولان تراك لفظندن که قطام وزننده در سکوت ایلسدی و بواترك معناسنه در قال فی الاساس تراك تراك
صحبة الاتراك (الترنوك) نونله عصفور وزننده خیره جوره آدمه دینور یقال رجل ترنوك ای حقیر مهزول (التك)
شك وزننده برنسنه یی کسمك یاخود چکسنیوب پاره لمق معناسنه در یقال تك الشیء تکا من الباب الاول اذا قطعه
او وطئه فشدخه ونبیذ وشراب آدمی کرکی کبی سرخوش ایلمك معناسنه در یقال تك النبیذ فلانا اذا بلغ منه
(التکتکة) زلزله وزننده تك ایله معنای اولده مرادفدر یقال تکتك الشیء بمعنی تکه (التاك) تشدید کافله آریق بیتاب
آدمه دینور یقال هو تاك ای مهزول واولو محلکسه یه دینور یقال رجل تاك ای هالك بونلر ومعنای آتی قطع معناسندن
نسب اوزره در واحمق ونادانه دینور جمعی تاکون وتککه کلور فتحاتله وتکاك کلور زهاد وزننده وتکك کلور صرد
وزننده (التکوك) قعود وزننده برکسسه احمق اولمق معناسنه در تقول تککت یافلان تکوکا من الباب الثانی
ای کنت تاکا (التکة) تانك کسریله اوچقوره دینور شلوار بند معناسنه وبو قطع معناسندندر جمعی تکك کلور
عنب وزننده یقال حل تکته ای رباط السراویل (الاستکاك) طونه وشلواره اوچقور کچرمك معناسنه در یقال
استك التکة اذا ادخلها فی السراویل (التمك) تانك فتحیله و(التموك) قعود وزننده دوه نك اورکجی کرکی کبی
بویلنوب وصمصق طقناز اولمق معناسنه در یقال تمك السنام تمکا وتموکا من الباب الاول والثانی اذا طال وارتفع وتروی
واکتنز (التامك) وجه مذکور اوزره اولان اورکجه دینور واورکجی بیوك ناقه یه دینور (الاتماك) همزه نك کسریله
ناقه یی چایر سمورتمك معناسنه در یقال اتمك الکلأ الناقة اذا اسمنها (تایك) هاجر وزننده محمد بن یوسف السمرقندی
نام محدثك جدی اسمیدر (التائك) صاحب وزننده پك احمق آدمه دینور که سمه تعبیر اولنور یقال احمق تائك
ای شدید الحمق (التیوك) قعود وزننده بر آدم سمه اولمق معناسنه در یقال تاك الرجل یتیك تیوکا اذا کان تائکا
(الاتاکة) همزه نك کسریله قیل یولمق معناسنه در یقال اتاك الشعر اذا نتفه ❊ فصل الثاء المثلثة ❊ (الثك)
شك وزننده سیر وسیاحت ایلمك معناسنه در یقال ثك فی الارض ثکا من الباب الاول اذا ساح (الثکثکة

زبزله وزننده برکسه نادان اولمغله ناسله دائما عربده وغوغا ایلمك معناسنه در یقال ثكثك الرجل اذا حمق وعربد وثكثكه اسم اولور شاشقین وچولپه عورته دینور یقال هی ثكثكة ای رعناء ❊ فصل الجیم

جرکان) سحبان وزننده اصفهان قضاسنده برقریه در محدثیندن ابو الرجاء محمد بن احمد آندندر الجرعکیك) و (الجرعکوك) فتحتینله وعینلرك سكونیله پك اویومش قویو یوغرده دینور تقول اطعمنی الجرعکیك والجرعکوك ای اللبن الرائب الثخین (الجکجکة) جیملرك فتحیله تیمورلر بری برینه طوقندقده ظهور ایدن صوتدن حکایه در (جنك) جیمك فتحیله بررجل اسمیدر ظاهرا اعجمیدر زیرا جنك فارسیدر حرب معناسنه (جیکان) جیمك کسریله فارسده برموضعدر ومحمد بن منصور بن جیکان محدثکذا بدر

فصل الحاء المهملة ❊ (الحبك) خانك فتحیله برنسنه یی پك باغلیوب محکم قلمق معناسنه در یقال حبکه حبكا من الباب الاول والثانی اذا شده واحکمه وجلاه ایشلدیکی ثوبده اثر صنعتی کوزل ایلمك یعنی تفه لو متین وزیبا طوقیوب کوزل زمانلر طرح ایلمك معناسنه در یقال حبك الحائك الثوب اذا حسن اثر الصنعة فیه واجاد نسجه مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وکسمك معناسنه در یقال حبکه اذا قطعه وبیون اورمق معناسنه در یقال حبك عنقه اذا ضربها وضرطه لمق معناسنه در یقال حبك بالمرأة اذا حبق واشترا اولنان شیئی مشتریدن کیرو رد ایلمك یاخود مشتری بایعه رد ایلمك معناسنه در یقال حبك فلانا فی البیع اذا رده (الاحتباك) افتعال وزننده بودخی جلاه ثوبی کوزل زمانلر حیله خوب ومحکم طوقیمق معناسنه در یقال احتبك الحائك الثوب اذا اجاد نسجه ودیزلری دیکوب جامه سنی صرتنه واایاقلرینه صاروب اوتورمق معناسنه در که درویشان اصطلاحنده کنده کیرمك وکره کیرمك تعبیر اولنور یقال احتبك بازاره ای احتبی ❊ مترجم دیرکه اهل بیان صنایع بدیعه دن احتباك صنعتی معناسی اولدن اخذ ایلدیلر زیرا جلاه ثوبی صیق ومتین طوقمغله خیوط ارالقلرینی سد ایدوب وزائد حسن ورونق ولطافت ایداع ایلدیکی کبی متکلم دخی مواضع حذفه محذوفلر وضع ایله کلامی ملتئم ایدوب ایجاز ولطافت وحسن افاده ایله زیبا ورونقدار ایدر زیرا احتباك ثانیده نظیری اثبات اولنان لفظی اولدن واولده نظیری مثبت اولنانی ثانیدن حذف ایلمکدر کذلك ایکی جمله ذکر اولنه که هر برنده آخره متقابل کلمه اولمغله هر برندن آخرده ذکر اولنانك ضدینی حذف ایلمکدن عبارتدر وبو صنعتی متأخرین اختراع ایلمشدر حتی انبته الله نباتا ❊ قول شریفنی احتبا که حمل ایلدیلر فلیحفظ (الحبیك) امیر وزننده و (المحبوك) کوزل طریقه لر وزمانلر ایله صنعتلو محکم طوقنمش قاشه دینور ومحبوك قوی البنیه توانا آته وصف اولور یقال فرس محبوك ای قوی (الحبکة) غرفه وزننده شلوارك اوجقورلغنه دینور حجزه معناسنه وکر کبی بله باغلدکلری اپه دینور وشول قایشه دینور که انکله پالانك صاغلوصو وللوغر اضیف دیدکلری اغاجلره پالانك باشنی چکوب صرارلر جمعی حبك کلور صرد وزننده (التحبك) تفعل وزننده بلنه حبکه یی چکوب باغلمق علی قول جامه سنی قاوشدروب صارلمق معناسنه در یقال تحبك الرجل اذا شد الحبکة اوتلبب بثیابه وخاتون نطاق قوشنمق معناسنه در یقال تحبکت المرأة اذا تنطقت بنطاقها (الحباك) کتاب وزننده بودخی سمرك ایکی طرفلو اغاجلرینی باشمه صاردقلری قایشه دینور جمعی حبك کلور کتب وزننده وحباك الحمام کوکرجین قنادلری اوزره اولان سیاه اوزونجه نقشلره اطلاق اولنور (الحبك) ضمتینله قوملقده اولان زه کبی اوزون اوزون قیورم طرزنده طریقه لره دینور که روزکار سهولتلوجه اورمغله پیدا اولور کذلك دکز وسائر صو اوزره اول رسمه پیدا اولان یول یول مخیل آق طریقه لره دینور مفردی حباك در کتاب کبی یقال للریح فی الرمل والماء حبك ای حروف وطرائق وپك قیورجقدن قاورلمش کبی شکن شکن اولان صاچه دینور یقال رأسه حبك ای شعره جعد متکسر وحبك السماء فلکده کواکبك سیر ایتدکلری طرائق ومدارا تدن عبارتدر یقال حبك السماء ای طرائق النجوم ❊ قال الشارح ومنه قوله تعالی ❊ والسماء ذات الحبك ❊ ای الطرائق فمن الناس من تصورها منها الطرائق المحسوسة بالنجوم والمجرة ومنهم من اعتبر ذلك بمافیها من الطرائق المعقولة المدرکة بالبصیرة بونك مفردی حبیکه در سبیکه کبی وحبیکه صاچ طوتامنده اولان شکنه دینور وتیمور توغلغه ده زه کبی کورینان طریقه یه دینور بونك جمعی حبیك درهاسز وحبائك وحبك در ضمتینله (الحبکة) فتحاتله اصمه اوسچه سنه دینور حبك دخی دینور رهاسز و بولامله حبله دن مصحف دکلدر وسویق دانه سنه دینور عبکه ده لغتدر (ذوالحبکه) عبیده یاخود عبدة بن سعدی النهدی لقبیدر الحبك) خدب وزننده لئیم وناکسه دینور یقال رجل حبك ای لئیم (الحبك) عتل وزننده تند وشدید آدمه دینور یقال رجل حبك ای شدید (التحبیك) محکم باغلمق معناسنه در یقال حبکه اذا وثقه و برنسنه یه اوزون اوزون

مطلب

يوللر ايلمك معناسنه در يقال حبك فيه اذا خطط (المحبك) معظم وزننده پك قيورجق صاچه اطلاق اولنور كما جاء فى صفة الدجال محبك الشعر اى مجعده و يروى حبك الشعر بضمتين بمعناه (الحبتك) جعفر وزننده والحباتك) علابط وزننده جوره كسه يه دينور (الحبركى) فتحتنله وقصر ايله اسم جمعدر قوم هلكى معناسنه دركه هلاك اولان طائفه وجماعتدن عبارتدر ومفرد اولور كنه ديدكلرى بوجكه دينور قراد معناسنه مؤنثى حبركاة در وقات قات صيق وقالين سحابه دينور و برى برى اوزره ييغلمش قوم ييغننه دينور و يوغون بيونلى آدمه دينور يقال رجل حبركى اى الغليظ الرقبة وشول اياقلرى فرسز وضعيف آدمه دينوركه اياقلرينك فرسزلكندن مقعد كبى حركت ايدر اوله يقال رجل حبركى اى الضعيف الرجلين كانه مقعد لضعفهما و بلندن يوقريسى اوزون واياقلرى قصه انسان وحيوانه دينور يقال هو حبركى اى الطويل الظهر القصير الرجلين و بو حبركى لفظنك الفى تأنيث ايچوندر يعنى غيرمنصرفدر و بعضا تنوين الحاق اولنور انصرافله (الحتك) فتك وزننده و(الحتكان) فتحاتله آديملرى صيق صيق آته رق تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال حتك الرجل حتكا وحتكانا من الباب الثانى اذامشى وقارب الخطو مسرعا و برنسنه يى جدّ ايله اراشدرمق معناسنه در يقال حتك الشئ اذا بحثه وقوش طپراغى ياقوملغى اشنوب يوه ايلمك معناسنه در يقال حتك النعام الرمل اذا فحصه وتوجه ايلمك معناسنه مستعملدر تقول لا ادرى اين حتكوا اى اين توجهوا (التحتك) تفعل وزننده بو دخى آديملرى صيق صيق آته رق تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال تحتك الرجل اذامشى وقارب الخطو مسرعا (الحوتكى) جوهرى وزننده چلسز جوره اوله رق جوجه آدمه دينور حوتك دخى دينور وحوتكى پك پك طعام اكل ايدن اذيا نسزه دينور يقال رجل حوتكى وحوتك اى قصير ضاو و يقال حوتكى اى الشديد الاكل (الحوتكية) جوهريه وزننده بردرلو دلبند وعمامه صارنشه دينوركه عربلره مخصوصدر ومنه الحديث * كان رسول الله عليه السلام يخرج وعليه الحوتكية * وهى عمة تتعممها العرب * شارح ديركه حوتك نام كسه يه منسوبدر (الحوتكة) دحرجه وزننده و(الحتكى) زمكى وزننده بودور آدمك يوروينشنه دينور يقال يمشى الحوتكة والحتكى اى مشية القصير (الحواتك) علف وغدارى كمتر وناخوش دابه لره دينور ودوه قوشنك ياور يلرينه ياخود خرده نوعنه دينور (الحتك) فتحتنله بو دخى دوه قوشى ياوريلرينه ياخود خرده لرينه دينور (الحرتك) جعفر وزننده خرده كوده لو جوره آدمه دينور يقال رجل حرتك اى الصغير الجسم (الحرك) ترك وزننده و (الحركة) بركه وزننده قلدامق ودپرنمك معناسنه در يقال حرك الرجل حركا وحركة من الباب الخامس ضدّ سكن وحرك برآدم ذمتنده اولان حقى ادادن امتناع ايلمك معناسنه در يقال حرك الرجل حركا من الباب الاول اذا امتنع من الحقّ الذى عليه و برآدمك اموزى باشنه اورمق معناسنه در يقال حرك فلانا اذا اصاب حاركه (التحريك) دپرتمك وقلداتمق معناسنه در (التحرّك) تفعل وزننده مطاوعيدر تقول حرّكته فتحرّك (الحراك) سحاب وزننده اسمدر دپرنشه وقلدى يه دينور جنبش معناسنه يقال مابه حراك اى حركة (المحراك) محراب وزننده آتش تحريك ايدوب اوچره جك كوسكى يه دينور (المحرك) مقعد وزننده بيونك يوقرى كله طرفندن ــــكوكنه دينور يقال ضخم به محركه وهو اصل العنق من اعلاها (الحارك) اعلى الكاهل اسميدركه ارقه ده يغرنينك اوست يانيدر كورك كميكلرينك ملتقاسيدر واموز باشلرينك ارالغيدر تركيده چكين تعبير اولنور جيم فارسى وكاف فارسى مكسورتيله ايكى طرفنده ايكى حارك اولوركه كورك باشلرى اوله جقدر ايكى كوركى اورادن قاوشور وحارك فى الاصل ذو حركه معناسنه اولوب بعده عضو مز بورده اسم اولدى كاهل كبى يقال جمل علىّ حاركه اى اعلا الكاهل وشول يومر يجه كميكه دينوركه آتك كوركى باشنك ايكى طرفنده اولور و آتك اموزلرينه قريب بيونندن ابتدا ايلبسى بتن يره دينوركه راكب اليها اكا ياپشوب ركوب ايدر (الحركوك) عصفور وزننده يغرنى يه دينور كاهل معناسنه (الحركة) حانك وكافك فتحيله اويلق باشنده اولان سبورى كميكه دينور جمعى حراكك وحراكيك در (الحريك) اميروزننده بى رجوليت آدمه اطلاق اولنور تفأل قيلندندر يقال رجل حريك اى عنين وشول آدمه دينوركه بلى پك ضعيف اولمغله يورركن نبات كوكى كبى كويا كه يردن قوپار صورتنده اوله مؤنثى حريكه در يقال رجل حريك وامرأة حريكة اى ضعيف الخصر اذامشى كأنه يتقلع (الحرك) فتحتنله عنين اولمق معناسنه در يقال حرك الرجل حركا من الباب الرابع اذا صار حريكا (المحترك) محترق وزننده دائما دوه نك اموزى باشنه بنن آدمه دينور (الحرك) كتف وزننده ذكىّ وزيرك وجست وچالاك اوغلانه دينور يقال غلام حرك اى خفيف ذكىّ (الحزك) حانك فتحى وزاينك سكونيله برنسنه يى صاروب باغلمق معناسنه در يقال حزكه حزكا من الباب الثانى اذا غصبه و برنسنه يى پر پره قصوب ضقشدرمق معناسنه در يقال حزكه اذا ضغطه

و بند ایلمك معناسنه‌در یقال حزکه بالحبل اذا شده (الاحتزاك) افتعال وزننده برنسنه ایله باغلنمق معناسنه‌در یقال احترك بالثوب اذا احتزم (الحسك) فتحتینله تیمورتیکنی دیدکلری نباته دینور که چوبان قالقدان دخی دیرلر ثمره سی قیونلرك یوکلرینه ایلشوب آیرلمز ترکیده اکا بوتراقی دیرلر و بیراغی رجله بیراغنه شبیه واندن خرده اولوب و بیراقلری یاننده فتی وضیق ومثلث الشکل تیکنلری اولور ثمرینی شرب کلیتیده ومثانه ده اولان طاشلری مفتت زعصاره وزقنی شرب قوت جماع ودفع عسر بول و بیلان صوقمسی خصوصنده نافع و برخانه یه مطبوخنی سرپمك پیره قسمنی مهلکدر وحسك برکونه تیمورچنکاله اطلاق اولنور که بعینه تیمورتیکنی طرزنده اوچ دانه سیوری میخلری اولور جنکلرده خصوصا حصارلرده قلعه نك واوردونك دشمن کله جك یرلرینه آتارلر نه طرفندن آتسه‌لر حاجی یاتمز کبی البته اول میخلر دیك یوقری کلور على الغفله کلدکلرنده آتلرك ویساده‌لرك اباقلرینه سابجلغله برخطوه ایلری کذران ایده‌مزلر وبعضا متین قامشدن دخی ایدرلر ترکیده بوکه دخی تیمورتیکنی وطموز اباغی تعبیر اولنور فارسیده سیاخ دینور وحسك حقد وعداوت معناسنه درکه سیذکر وطارلمق معناسنه‌در تقول حسك على حسكا من الباب الرابع اذا غضب وطوارییمك معناسنه‌در یقال حسكت الدابة اذا قصمت (الحسيكة) سفینه وزننده و(الحساكة) ثمامه وزننده و(الحسكة) فتحاتله بونلرده کین وعداوته دینور تقول فی صدره على حسك وحسيكة وحساكة وحسكة اى حقد وعداوة وحسيكه کرپی یه دینور وطوارك یم طوتملش اریه سنه دینور (الحسك) کتف وزننده طارغین آدمه دینور یقال رجل حسك اى غضبان (حسكان) سحبان وزننده محدثیندن نیسابوری برجماعتك نسبلری رجالتندر (الحسكك) زبرج وزننده کرپی یه دینور (الحساكك) هرشیئك خرده وکوچك اولنلرینه دینور (الحسيك) امیر وزننده بودور آدمه دینور (الاحساك) همزه‌نك کسریله طواره یم طوتمق معناسنه‌در یقال احسك الدابة فحسكت اى اقصمها فقصمت (الحسيكة) جهینه وزننده مدینه ده برطاغك اوجنده برموضع آدیدر (حسك) حانك ضمیله اسامیدندر عبدالملك بن حسك محدثیندندر (الحشك) حانك وشین معجمه‌نك فتحیله ممه یه سود شدتله ادرار ایدوب ارکلمك على قول ممه ده سود چابك طولمق معناسنه‌در یقال حشك اللبن فی الضرع حشكا من الباب الرابع اذا درّ سریعا اوهو سرعة تجمع اللبن فی الضرع ویای شدتله قوروب چکمك معناسنه‌در یقال حشك القوس اذا نزعها شدیدا وطوارار په ایله یماشمك معناسنه‌در مهمله ده لغتدر (الحشك) حانك فتحیله ناقه‌یی سودی چوغلسون دیو صاغیوب ترك ایلمك معناسنه‌در یقال حشك الناقة حشكا من الباب الثانی اذا ترك حلبها حتی یجتمع لبنها وحشبك وحشوك ناقه ممه ده سودینی کندی بریکدرمك معناسنه‌در یقال حشكت الناقة لبنها اذا جمعته وبلودك یغموری فراوان اولمق معناسنه‌در یقال حشكت السحابة اذا کثر ماؤها وخرمانك یمشی چوق اولمق معناسنه‌در یقال حشكت النخلة اذا کثر حملها وناس بریکمك معناسنه‌در یقال حشك القوم اذا اجتمعوا وهارهار صولومق معناسنه‌در یقال حشك نفسه اذا علاه البهر ویای پك وصلابتلو اولمق معناسنه‌در یقال حشكت القوس اذا صلبت (الحشوك) صبور وزننده ممه سنده سودی تیز بریکدرن ناقه یه دینور (الحاشك) میوه سی کثیر اولان خرما اغاجنه دینور یقال نخلة حاشك اى کثیر الحمل وصلابتلو یایه دینور یقال قوس حاشك اى صلب وپیدرپی متتابع نسنه یه دینور یقال جاؤا حاشكا اى متتابعا (الحواشك) مختلف اسن یللره دینور على قول سرت وشدید یاخود آهسته جه اسن یللره دینور یقال ریاح حواشك اى مختلفة اوشدیدة اوضعیفة ❊ شارح دیرکه حشك لفظنك بومعناسی دخی بودر حواشك که مفردی حاشکه‌در آندندر (حشاك) شداد وزننده برنهرك آدیدر (الحشاك) سحاب وزننده انا سنی امسون دیو اوغلاغك آغزینه باغلدقلری اغاجه دینور که اسنك تعبیر اولنور (الحوشكة) جوهره وزننده قوناغك برکوشه سندن ایشیدیلان سسه دینور تقول سمعت حوشكة وهو ما تسمعه فی ناحیة من الدار والمنزل (الحشكة) فتحاتله جماعت معناسنه‌در یقال جاؤا بحشكتهم اى بجماعتهم (الحشيكة) حسیکه وزننده ومراد فیدربو ابوزید روایتیدر (الاحشاك) همزه‌نك کسریله طواره یم ویرمك معناسنه‌در یقال احشك الدابة اى اقصمها فحشكت کما ذکر (الحفلكى) حبركى وزننده ضعیف البنیه جوره آدمه دینور (الحفنكى) حفلكى وزننده ومرادفیدر پس الفلری الحاق ایچوندر یقال رجل حفلكى وحفنكى اى ضعیف (الحك) شك وزننده اجرامدن برنسنه یی دیکرنسنه یه شدتله سورتمك معناسنه‌در یقال حك الحجر بالحجر حكا من الباب الاول اذا امرّه علیه صكا و بدن کجشوب قاشندرمق معناسنه‌در تقول حكنی رأسی اى دعانی الی حكه ❊ مؤلف بوراده تشویش وتفریط اوزره رسم ایلمشدر زیرا امهات سائره ده حك قازیمق وقاشیمق معنالریله منصوصدر ازجمله مقدمة الادبده تراشیدن وخاریدن تعبیرلریله مفسر واساسنده ماحك جلدك مثل ظفرك

واحكني راسي فحككته وبي بثرة تحكني عبارتيله مرسوم ومصباحده حككت الشئ قشرته عنوانيله مرقومدر
وسائرلرده دخي بورسمده‌در * مؤلف معناى اولى رسم ايتدكدنصكره واحتك رأسي وحكني واحكني واستحكني اى دعانى
الى حكه عبارتيله رسم ايلمكله احتكاك كچشمك وقاشنمق وقازنمق معنالرينه اولوب حك واحكاك واستحكاك
قاشندرمق معناسنه اولمش اولور ونهاية الامر قازيمق وقاشيمق معناسنى دعانى الى حكه تفسيرنده بالاشاره بيان
ايتمشدر ماده ايسه معناى مزبورده مستقل اولوب اندن فروعات تفرع ايلدى وكمال ايجازدن مكر كه معناى اول تحتنه
ادراج ادعاسنده اوله كه طرنغى عضوه سورتمك اولور بيان لغت معرضنده بو وتيره ايسه ناملايمدر والحاصل حك
قازيمق وقاشيمق معناسنه‌در مؤلفه كوره قازتدرمق وقاشندرمق معناسنه‌ده اولور كه كچشمك لازميدر وقالديكه
بوراده عباره اساسك عباره سى كبى دعانى الى حكه فحككته اولوب قلم ناسخدن فحككته لفظى ساقط اولمق دخي
ملحوظدر وحك صدر ريب وكمان واثم وخلجان قلب مقوله سى درونه تأثير ايدن حالاتدن عبارتدر ومنه تقول
ماحك فى صدرى كذا اى لم ينشرح له صدرى يعنى كان فى قلبي شئ من الشك والريب ويقال حك فى صدرى
اى عمل فى صدرى ودائما شر وشور وفتنه اجنداثنه سبب اولان آدمه حك الشر وحكاك الشر اطلاق ايدرلر
كتاب وزننده يقال انه حك الشر وحكاكه اى يحاكه كثيرا يعنى يحدثه (الاحتكاك) افتعال وزننده كچشمك
معناسنه‌در تقول احتك رأسى اى دعانى الى حكه وبرنسنه‌يه سورتنوب وقاشنمق معناسنه‌در اويوزك اغاجه سورتنوب
قاشندىغى كبى يقال احتك به اذا حك نفسه عليه ودرونده برنسنه تأثير وخلجان ايلمك معناسنه مستعملدر
تقول احتك فى صدرى اذا عمل (الاحكاك) همزه‌نك كسريله بودخي قاشندرمق معناسنه‌در تقول احكنى رأسى
اى دعانى الى حكه وقلبه برنسنه خلجان ويرمك معناسنه‌در تقول احك فى صدرى اذا عمل (الاستحكاك) احكاك ايله
معناى اولده مرادفدر تقول استحكنى رأسى اى دعانى الى حكه (الحكة) حانك كسريله و(الحكاك) غراب وزننده
اسملردر كچيكه دينور يقال به حكة وحكاك اى داء يحك منه كالجرب وحكاك بورق اسميدر كه بوره ديدكلرى
نسنه‌در (الحك) حانك كسريله شك وكمانه اطلاق اولنور قلبي قازيديغيچون يقال فى صدرى منه حك اى شك
(التحاك) تفاعل وزننده ايكى نسنه برى برينه طوقنوب يكديكرى صيروب قازيمق معناسنه‌در يقال تحاكا
اذا اصطك جرماهما فحك كل الاخر (المحاكة) برى بريله برابرلك ادعاسيله يارشمق معناسنه مستعملدر يقال حاكه
اذا باراه (الحكاكة) ثمامه وزننده ايكى سرمه طاشنى برى برينه سورتمكله اندن نشاره كبى حاصل اولان سرمه‌يه
دينور وقازينوب وپرداخت اولنان نسنه‌دن دوكيلان خرده ويومشق قازنتى‌يه ودوكنتى‌يه دينور (الحكاكات)
حانك فتحى وكافك تشديديله حكاكه‌نك جمعيدر قلبه خلجان ويرن وساوس واوهامه اطلاق اولنور ومنه واياكم
والحكاكات اى الوساوس (الحكك) ضمتينله اصحاب شر وفتنه‌يه اطلاق اولنور وحوايج ومهمات طلبنده
الحاح وجد واقدام ايدن كسبه‌لره اطلاق اولنور يقال هم حكك اى ملحون فى طلب الحوايج مفردلرى حاك در
(الحكك) فتحتينله رخامه شبيه برنوع آق طاشه دينور بوطاش آق ويومشق اولور عربستان طرفلرنده حوارى
تعبير ايدرلر وحكك اوموزلرى اويناده‌رق بودور آدمك يوروبشى كبى يوريمكه دينور يقال يمشي الحكك وهو مشية
يتحرك كمشية القصير يحرك منكبيها وحكك اسم اولور برنسنه‌يى رفق ولطافتله يونمغه وپرداخت ايلمكه دينور
وطوارك اياغى قيارلمق معناسنه‌در يقال حككت الدابة حككا من الباب الرابع اذا انحتت قوائمه خفيا (المحكك)
تحكيكدن كه سورتوب قاشيمق معناسنه‌در اسم مفعولدر ومنه الجذل المحكك وبوشول ديركه دينوركه دوه
آغللرنده ديكرلر كچيك اولان دوه‌لر اكا سورتنوب قاشنورلر ومنه المثل انا جذيلها المحكك حباب بن منذر
سقيفهٔ بنى ساعده‌ده مشورت اثناسنده كندى رأى وتدبيرينى ترجيحله عرض يفالك معرضنده انا جذيلها المحكك
وعذيقها المرجب ديمكله من بعد مثل اولدى جذيل جذلك مصغريدر وعذيق عذقك مصغريدر تعظيمى
متضمندر وعذيق مرجب شول خرما دالنه دينوركه طياق اورلمغله متانت واستحكام پيدا ايلمش اوله يعنى خلقك
شفاى صدرى وتمشيت امورى بنم رأى وتدبيرمه منوطدركه بيلمكچ باشيلرى بنم ديمكدر (الاحكاك) همزه‌نك
فتحيله حانك لفظندن جمعدر قان يحى وقاشيجى معناسنه‌در ومنه يقال ما انت من احكاكه اى من رجاله يعنى سن
بوخصوصك تمشيتنه اهل وجسبان دكلسين (الحكيك) اميروزننده قازنمش آشيغه دينور وبومناسبتله كثرت
مشى سببيله فرسوده اولمش طيوغه اطلاق اولنور يقال كعب حكيك اى محكوك وقيارلنمش آت طرنغنه
دينور يقال حافر حكيك اى منحوت ولطافتله پرداخت اولنمش نسنه‌يه دينور يقال شئ حكيك اى منحوت
خفيا وطرنقلرى قيارلنمش آته دينور يقال فرس حكيك اى منحت الحافر (الاحك) بودخي قيارلنمش آت

طرنغنه وصف اولور يقـال حافر احكّ اى منحوت واغزنده ديشـلرى قالمامش آدمه دينور يقـال رجل احكّ
اى لاسنّ فى فمه (الحاكّة) ديشه اطلاق اولنور (التحكّك) تفعل وزنده برآدمه شرّ وشور ايچون تعرّض ايدوب
شرّ كير اولمق معناسنه مستعملدر يقال فلان يتحكّك بك اى يتعرّض لشرّك (الحلكة) حانك ضميله و (الحلك)
فتحتينله پك سياهلغه دينور يقال فيه حلكة وحلك اى شدّة السواد وحلكه لسانده اولان تُجمه لكه دينور حكله
معناسنه كويا كه مقلوبدر يقال فى لسانه حلكة اى حكلة و برجنس خرده جانوره دينوركه بالق صويه طالديغى كبى
قوملغه طالوب كيدر على قول كرتنكله انواعندندر (وحلك) فتحتينله مصدر اولور پك سياه اولمق معناسنه يقـال
حلك الشئ حلكا من الباب الرابع اذا اسودّ شديدا وحلك الغراب قرغه نك منقـارينـه ياخود سياهلغنه دينور
يقال لونه اسود مثل حلك الغراب اى حنكه اوسواده (الحالك) نسب اوزره اسم فاعلدر پك سياه نسنه يه دينور
(المحلولك) اسم فاعل بنيه سيله و (الحلكلك) قذعمل وزنده و (الحلكوك) عصفور وزنده و (الحلكوك) قربوس
وزنده و (المحلنكك) و (المستحلك) اسم فاعل بنيه لريله بونلرده پك سياه اولان شيئه دينور و بونلر اتباع دكلدر
يقال شئ واسود حالك ومحلولك وحلكلك وحلكوك وحلكوك ومحلنكك ومستحلك اى شديد السواد (الحلكاء)
حانك ضمى وفتحيله و (الحلكاء) غلواء وزنده و (الحلكى) حانك ولامك ضمى وكاف مشدده نك فتحيله غلبىّ
وزنده بونلرده حلكه كبى برجنس كرتنكله يه دينور (الحمك) فتحتينله مطلقا خرده وكوجك جوره نسنه لره دينور
مفردى حمكه در وكهله لره دينور ورذال ناسه اطلاق اولنور يقـال هم حمك اى رذال وخرده قرنجـه لره دينور
وسوداسى قوزيلره دينور وخاصّة بغرتلق قوشنك ودوه قوشنك جوره لرينه دينور و برنسنه نك اصل وطبعنه دينور
يقال كريم الحمك اى كريم الاصل والطبع و يولسز يبابانلرده بيلمه رك رهبرلك ايدن نادان قولاغوزلره دينور يقـال
ذهبوا بدلالة الحمك اى الادلاء الذين يتعسفون الفلاة (الحمكة) هايله مفرديدر وچركين و بداندام بودور عورته
دينور وحمك محدّثيندن ابراهيم بن على بن حمك الحمكى جدّينك لقبيدر (الحمك) حانك فتحيله اوبجه قلاغوزلق
ايدوب كتمك معناسنه در يقال حمك فى الدلالة حمكا من البـاب الرابع اذامضى (حمـاك) سحـاب وزنده يمنـده
برحصن آديدر (الحنك) فتحتينله اغزك ايچ يوزندن سقف اعلاسنك ايچ يوزيله چكه كميكلرينك اوكلرينك اوجلرندن
اشاغيجـه اولان عضوه دينوركه مراد اغزك تمـاما سقف اعلاسيـدر فارسيده كام وتركيده دماق تعبير اولنور
بعض نسخه ده اوالاسفل واقع اولمغله اكاكوره اولفظى تنويع اولوركه اغزك سقف اسفلنه ده حنك دينور ياخود
واونسخه سنه كوره والاسفل من طرف مقدّم اللحيين مفهومندن مراد سقف اسفل اولوركه سقف اعلايه وسقف
اسفله ده حنك دينور و بوپك ملايمدر زيرا السـانمزده يوقرى ينسـنه اوست دماق واشاغيسـنه آلت دماق تعبيرى
واردر لكن زمخشرى اسـاسده ومقـدّمة الادبده وهو سقف اعلى الفم عنوانيـله تصريح ايلمكله ترجـمه ده
بومعنا تقديم اولندى وحنك لفظنك جمعى احناكدر وحنك كوچر اولوا اولوسه دينوركه اغرادقلرى برلرى رعى ايده رك
كيدرلر يقال هم حنك واحناك اى جماعة ينتجعون بلدا برعونه وشول كوجك ويوكسك تپه لره اطلاق اولنور كوفه كى
طاشى كبى يومشق وآق طاشلق اوله و بواطلاق حنـك سقف اعلايه اولنديغنى تأييد ايدر وحنـك يمنده عوالق
قبيله سى يوردنده بروادى آديدر ومحدّثيندن عامر اصفهانى لقبيدر و (حنك الغراب) قرغه نك منقارينه على قول
سياهلغنه اطلاق اولنور (الحنكة) فتحاتله يوكسك محلده اطرافنه مشرف قله كبى تپه يه دينور (الحنك) ضمتينله
رشد وفطانت اهلى خاتونه دينور اره دخى اطلاق اولنور يقال رجل وامرأة حنك اى لبيب وحنك محنكّ معناسنه در
كاسيذكر (التحنيك) بركسـه نك دماغنى اوغمق معناسـنه دريقال حنكـه اذادلك حنكه وخرما مقوله سنى
اغزده چينيوب چوجغـك دماغنـه چالمق معناسـنه در يقـال حنك الصبىّ اذامضغ تمرا اوغيره فدلكه بحنكه
وعمر وزمان سيبله احوال وتقلبات كثيره تجربه سى آدمك عقل ورأى وفطانتنى مستحكم قلمق معناسنه مستعملدر
كويا كه فرس محنوك طرزنده مذلل ايدر يقال حنكته السنّ بمعنى حنكته كماسيذكر (الاحناك) همزه نك كسريله
بودخى برآدمك طماغنى اوغمق معناسـنه دريقال احنك فلانا اذا دلك حنكه وعمر وزمان سيبله تجـارب احوال
آدمك رشد ورأينى استوار ايلمك معناسنه دريقال احنكته السن اذا احكمته التجارب وكير ودوندرمك معناسنه در
يقال احنكه اداره (المحنك) منبر وزنده و (الحناك) كتاب وزنده بواشه تعبير ايتدكلرى ايپه دينوركه يواشنق
ايچون سركش دابه نك اغزينـه بند ايدرلر وحنـاك حنكه معناسنه در كه حانك ضميـله دركماسيذكر وحنـاك
اسامیدندر حناك بن سنه وحناك بن ثابت وابوحناك بنوابى بكر بن كلاب وابوحناك براء بن ربعى شـاعرلردندر
(الحنك) حانك فتحى ونونك سكونيله يواشيق ايچون طوارك اغزينه يواشه اورمق معناسنه در يقال حنك الفرس

حنكا من الباب الثانی والاول اذا جعل فی فیه الرسن و برنسته‌یی کرکی کبی فهم واتقان ایتمك معناسنه‌در یقال
حنك الشیٔ اذا فهمه واحکمه وخرما مقوله سنی اغزده ازوب پرمقله کوجك چوجغك طماغنه چالمق معناسنه‌در
کرك ابتدا طعامه آلشدرمغه باشلدقدن اولسون که ایه قادینلر آغز آچمه تعبیر ایدرلر وکرك آلشدقدنصکره اولسون
یقال حنك الصبی اذا مضغ تمرا اوغیره فدلکه بحنکه و برآدم معمر اولمغله تقلبات کثیره تجربه سی رأی واندیشه سنی
وعقل ورشدنی متین واستوار قلمق معناسنه‌در یقال حنکت السن فلانا اذا احکمته التجارب بومعناده فتحتینله ده
لغتدر (الاحتناك) افتعال وزننده بودخی یواشیق ایچون آتك اغزینه یواشه کچرمك معناسنه‌در یقال احتنك
لفرس بمعنی حنکه واحتناك السن معمر آدمی تجربهٔ احوال زمان متین الرأی قلمق معناسنه‌در یقال احتنکته
السن بمعنی حنکته و برکسه اوزره غالب ومستولی اولمق معناسنه مستعملدر معنای اولدن مأخوذدر یقال
احتنکه اذا استولی علیه وچکرکه یرده اولان نباتاتی سپوروب یمك معناسنه مستعملدر یقال احتنك الجراد الارض
اذا اکل ماعلیها و برآدمك بالجمله مالنی اخذ ایتمك معناسنه مستعملدر یقال احتنك فلانا اذا اخذ ماله کله (المحنوك)
و(المحنك) معظم وزننده اغزده خرما مقوله سنی ازوب طماغنه سوردکاری چوجغه دینور و(محنك) معظم
وزننده و(محنك) مکرم وزننده و(محتنك) اسم فاعل بنیه سیله و(حنیك) امیر وزننده کثرت تجارب احوال زمان
سبیله رشد ورأیی متین واستوار اولان آدمه دینور حنك دخی دینور که ذکر اولندی یقال رجل محنك ومحنك
ومحتنك وحنیك وحنك ای محکم الرأی بالتجارب (الحنكة) و(الحنك) حانك ضمیله و(الحنك) حانك کسریله اسمدر
تجربهٔ احوال سبیله عقل وفکرك متانت واستحکامنه دینور (الاحنك) افضل وزننده افعل تفضیلدر سائرلردن
ازیداکول اولان دوه‌یه اطلاق اولنور یقال احنك البعیرین ای اشدهما اکلا وهونادر لان الخلقة لایقال فیها ما افعله
یعنی خلقت افعالندن فعل تعجب واول وادیدن اولان افعل تفضیل وارد اولمز * لکن شارحك بیاننه کوره بوصیغ
تعجب ومفاضله دندرفعلی یوقدر (الحالك) حالك وزننده ومرادفیدر یقال اسود حانك ای حالك (الحنكة) غرفه
وزننده و(الحناك) کتاب وزننده شول اغاجه دینور که انکله سمرك صاغلو صوللو قاشنده اولان چوبلری بری برینه
ضم اولنور یاخود انلری بری برینه یپاشدروب صاردقلری قایشه دینور وشول تخته‌یه دینور که ناقه نك چکه سی
آلتنه برایپ ایله باغلیوب ایپك براوجنی بیکانه کوچکك بیونه بند ایدرلر تاکه کاکا یاقیلوب قبول ایلیه (الحنیكة) سفینه
وزننده کوزل یپشلو دابه‌یه دینور یقال دابة حنیكة ای الجیدة الاکل (التحنك) تفعل وزننده صارغك کلبنی چکه
آلتندن کتوروب آلمق وجه اوزره صارنمق معناسنه‌در یقال تحنك الرجل اذا ادار العمامة من تحت حنکه (الاستحناك)
برآدم قلیل الاکل ایکن صکره‌دن شدید الاکل اولمق معناسنه‌در یقال استحنك الرجل اذا اشتد اکله بعد قلة
واغاج کوکندن آیریلوب قوپمق معناسنه‌در یقال استحنك العضاة اذا انقلع من اصله (الحوك) شوك وزننده
و(الحیاك) و(الحیاكة) حانك کسریله طوقومق معناسنه‌در و بوترکیب واوی ویائیدر و بوراده حیاك وحیاكه‌نك
اصلی واویدر یقال حاك الثوب یحوك حوكا وحیاكا وحیاكة اذا نسجه و برخاطره درونده یرلشمك معناسنه
مستعملدر تقول حاك الشیٔ فی صدری اذا رسخ وحوك باذروج اسمیدر که تره خراسانی دیدکاری نباتدر
وسموزاوتنه دینور (الحائك) جلاهه دینور جمعی حاکه درقائد وقاده کبی وحوکه‌در فتحاتله مؤنثی حائکه‌در جمعی
حوائك‌در (المحاكة) میمك فتحیله اسم مکاندر جلاه‌تزکاهنه دینور دستکاه معناسنه (حاکه) بلاد عذره‌ده بر وادی
آدیدر (المحوكة) مقعده وزننده که ذکر اولنان محاکه‌نك اصلیدر تزکاهه دینور بومناسبتله قتال ومحاربه‌ده
استعمال اولندی کویا که قلیچ تزکاهیدر ومنه تقول ترکتهم فی محوكة ای قتال (الحیك) حانك فتحیله و(الحیكان)
فتحاتله بودخی طوقومق معناسنه‌در یقال حاك الثوب یحیك حیكا وحیكانا اذا نسجه وصالنی صالنی یوریمك
علی قول وجودینی واموزلرینی اوینادهرق یوریمك معناسنه مستعملدر حیاکت هنکامسنده‌کی اوضاع کبی یقال
حاك الرجل اذا تبختر واختال اوحرك منکبیه وجسده فی مشیه وحیك برسوز درونه ایشلمك کذلك قلیچ ضربینه‌یه
ایشلمك معناسنه مستعملدر یقال حاك القول فی القلب حیكا اذا اخذ وحاك السیف اذا اثر وکسمك معناسنه
مستعملدر که تأثیرك لازمیدر یقال حاکت الشفرة اذا قطعت (الحائك) و(الحیاك) شداد وزننده جلاهه
دینور مؤنثی حیاکه‌در (الحیكی) جمزی وزننده و(الحیكانة) حانك فتحی وکسری و(الحیكانة) حانك ضمی و یانك
فتحیله بونلرده مؤنثلردر صالنی صالنی یاخود اموزلرینی وکوده سنی اوینادهرق یوریان عورته دینور (الاحاكة)
همزه‌نك کسریله بودخی تأثیر ایتمك معناسنه‌در یقال احاك السیف اذا اثر وکسمك معناسنه‌در یقال احاکت الشفرة
اذا قطعت ویقال ما احاکه السیف ای ما حاك فیه (حیك) فتحتینله اسملردر نصر ومحمد ابنا حیك محدثلردر

حيكان) غيلان وزننده نيسابورده امام اهل حديث وابن امام اولان يحيى بن محمد بن يحيى الذهلى لقبيدر (الحييكة) مصغر بنيه سيله طقناز و يومرى بودورعورته دينور يقال امرأة حييكة كيكة اى قصيرة مكتلة (الاحتباك) افتعال وزننده كمنده كبرركبى جامه سنه صارلمق معناسنه در احتباك دخى بومعنايه دريقال احتاك بثوبه اذا احتبى به

فصـــــل الخاء المعجمة ❊ (خبك) فتحتينله وثيرابن المنذرنام محدثك جدى اسميدر (خبنك) سمند وزننده بلخ قضاسنده برقريه در (الخرك) خرق وزننده لج واصرار ايلمك معناسنه دريقال خرك فيه خركا من الباب الرابع اذالج (خارك) هاجروزننده بحر فارسده برجزيره آديدر (خركان) فتحاتله بخاراده برمحله آديدر (خسك خانك ضميله عبدالملك نام محدثك جدى اسميدر (خشك) خانك ضميله محدثيندن اسحق بن عبدالله النيسابورى لقبيدر وداود مفسرك پدرى اسميدر وابراهيم بن حسين بن خشكان كه عثمان وزننده در واعظ مشهوردر اشبو خشك لفظى فارسيده قورى يه دينور (خاشك) التقاء ساكنينله مكران ايالتنده بربلده آديدر ❊

فصـــل الدال المهملة ❊ (الدباكة) ثمامه وزننده كرنافه معناسنه دركسلمش بداغك اغاجده قلان كتوكنه دينور (الدرك) فتحتينله برآدمك آردندن يتشمكه دينور لحاق معناسنه اسمدر قال الشارح ومنه الحديث ❊ اعوذبك من درك الشقاء ❊ اى لحاقه وتبعه معناسنه دركه طلبندن صاحب حق اولان آدمك خالى اولديغى نسنه دن عبارتدر ضمان كبى بونده رانك سكونيله ده لغتدر ومنه يقال ما ادركك من درك فعلى خلاصه وهو الحق من التبعة ودرك هرنسنه نك نهايت قعرينه دينور جمعى ادراكدر يقال بلغ الغواص درك البحر اى اقصى قعره وشول ايپ پارهسنه دينور كه قيو اپينك قوغه دن طرفنه بند والحاق ايدرلرتا كه صويه اول پاره كلوب اصل ايپ صويه كليوب چوريمكدن محفوظ اوله ودرك اشاغى يه طوغرى اولان طبقه يه و پايه ومرتبه يه دينورتثه كه درج يوقرى يه اولاندن عبارتدر جمعى دركات كلور بوجهتله مراتب جنتدن درجات ايله ومنازل اهل جهنمدن دركات ايله تعبير اولنور (يوم الدرك) اوس ايله خزرج ميانده بريوم معروفدر (الادراك) همزه نك كسريله ايرشمك و يتشمك لحوق معناسنه در يقال ادركه اذا لحقه و برنسنه نك وقتى ايريشوب درجهٔ كمالنى بولمق معناسنه مستعملدر يقال ادرك الشئ اذا بلغ وقته وانتهى و برنسنه تو كنوب فنا بولمق معناسنه در يقال ادرك الشئ اذا فنى (الدراك) شداد وزننده و (المدرك) و (المدركة) اسم فاعل بنيه لريله سريع الادراك اولان آدمه دينور يقال رجل دراك ومدرك ومدركة اى سريع الادراك ودراك بررجل اسميدر (التدارك) تفاعل وزننده برجماعتك آخرى كلوب اولنه يتشمك معناسنه در يقال تدارك القوم اذا لحق آخرهم اولهم وقوله تعالى ❊ حتى اذا اداركوا فيها جميعا ❊ الاية اصله تداركوا يعنى تاء داله قلب وادغام واولنه همزه ادخال اولندى وقوله تعالى ❊ بل ادارك علمهم فى الاخرة ❊ اى جهلوا علمها ولاعلم عندهم من امرها يعنى علملرى لحوق امر آخرت خصوصنده نهايت بولدى ❊ شارح ديركه تداركه الله برحمته قولنده تدارك لحوق معناسنه درخداى متعال اكا رحمتيله يتشه كه رحمتنى ايصال ايده ديمكدر (الدراك) كتاب وزننده مفاعله دن مصدردر آت آردينه دوشديكى وحشينك اردندن يتشمك معناسنه در يقال دارك الفرس الوحش دراكا اذا لحقه و برنسنه يى برى برينك اردنجه قلمق معناسنه در يقال دارك الشئ اذا اتبع بعضه على بعض ودراك بركلبك آديدر (المتدارك) اسم فاعل بنيه سيله اهل عروض اصطلاحنده شول قافيه يه دينوركه انده ايكى حرف ساكن بيننده ايكى حرف متحرك واقع اوله متفاعلن كبى كه الف ونون بيننده عين ولام واقعدر وفعولن فعل كبى وفعول فل كبى كه لام اولانك سكونيله در كويا كه متحركين بيننده واقع ساكن اول عايق اولمغله حركات برى برينى متعاقب اولمشدر (التدريك) يغمورك قطره لرى پيدرپى دوكلمك معناسنه در يقال درك المطر اذا تابع قطره (الاستدراك) برنسنه ايله برنسنه يى ادراك ايلمك قيدنده اولمق معناسنه در يقال استدرك الشئ بالشئ اذا حاول ادراكه به ومنه لا استدرك الخطأ بالصواب ديرلر خطا اولان قول ورأيى صواب ايله ادراك ايدوب چارهسنى كورمك طلبنده اولسه كذلك فوت اولان نسنه يى برشئ ايله يرينه كتورسه استدرك مافاته ديرلر (الدركة) دالك كسريله يايه چكريلان كريش باشنك ايلمكنه دينور وشول قايشه وصرمه دينوركه يايك كريشنه وصل اولنور وقصه قولانه اكلدكلرى پارچه يه دينور (المداركة) مفاعله وزننده در مصدرثانيسى ذكر اولندى واما قولهم لا بارك الله فيه ولادارك فاتباع (المداركة) اسم فاعل بنيه سيله جماعدن طويمز اولان عورته اطلاق اولنور يقال امرأة مداركة اذا كانت لا تشبع من الجماع (المدركة) محسنة وزننده بنويربوع يوردنده برصو آديدر وايكى اوزك بيننده اولان يومر يجه يه مدركه اطلاق اولنور ومدركة بن الياس خندف ماده سنده بيان اولندى (مدرك) محسن وزننده برفرسك اسميدر ومدرك بن زياد ومدرك بن الحارث ومدرك الغفارى ابو الطفيل اصحابدندر و خلد بن دريك كه زبير وزننده در تابعيندندر (دراك) قطام وزننده

فعل امر در يتش معناسنه تقول دراك بمعنى ادرك (الدريكة) سفينه وزننده آردندن سوريلوب كيدن شكاره دينور
ثقا لا ياخود ما لا اطلاق اولنور طريده معناسنه در (الدرمك) جعفر وزننده خاص بغداى اونه دينور يقال فلان
يطعم من الدرمك اى الخبز من الدقيق الحوارى و يومشق طپراقه دينور (الدرموك) عصفور وزننده قاليچه يه
دينور طنفسه معناسنه (الدرمكة) دحرجه وزننده يلك على قول آديملرى صيق صيق اتارق يوريمك معناسنه در
يقال درمك الرجل اذا عدا او قارب الخطو و بنايى دوزو يالچين يامق معناسنه در يقال درمك البناء اذا ملسه و بريرى
بوزوب ريزه ريزه خراب وتباه ايلك معناسنه در يقال درمك الحوض اذا كسره (الدرنوك) عصفور وزننده
و (الدرنك) دالك كسريله برجنس ثوبه ياخود بركونه دوشمه يه دينور ودرنوك قاليچه يه دينور درنك دخى دينور
زبرج وزننده (الدوسك) جوهر وزننده ارسلانه دينور (الديسكى) دالك وسينك فتحى والفك قصريله دوه
قوشندن وقيون وكچيدن برعظيم سورى يه دينور (الدعك) دالك فتحيله يكى لباسى كيمكله خشونتنى كيدروب
ملايم قلمق معناسنه در يقال دعك الثوب باللبس دعكا من الباب الثالث اذا الان خشنته ودشمنى رام ومنقاد ايلك
معناسنه در يقال دعك الخصم اذا لينه وطپراغه بيله مك معناسنه در يقال دعكه فى التراب اذا مرغه واوغمق
معناسنه در يقال دعك الاديم اذا دلكه (المداعك) معاند وزننده و (المدعك) منبروزننده خصومتى تند
وشديد آدمه دينور يقال خصم مداعك ومدعك اى الد (الدعك) صرد وزننده ضعيف وناتوانه دينور و بوق
بوجكنه دينور و برقوش آديدر (الدعك) كتف وزننده يناز اونكو آدمه دينور يقال رجل دعك اى لجوج (التداعك)
تفاعل وزننده بربرينه خصومتلرى مشتد اولمق معناسنه در يقال تداعك القوم اذا اشتدت خصومتهم واوغراشده
بربرينى بربرى اوته سوروب دورشمك معناسنه در يقال تداعكوا فى الحرب اذا تمرسوا (الدعكة) دالك ضميله دعفه
وزننده ومرادفيدر كه بربلوك دوه يه دينور و يولك ايشلك صيرتنه دينور يقال اخذ دعكة الطريق اى سننه (الدعك)
فتحتينله حمق ورعونت معناسنه در يقال دعك الرجل دعكا من الباب الرابع اذا حمق (الداعكة) و (الداعك)
الحمق و بيغز آدمه دينور وداعكه جرأت واقدامى اولان حماقتلو عورته دينور (الدعكاية) دالك كسريله شيشمان
آدمه دينور وعورته اطلاق اولنور كرك طويل وكرك عريض وكرك بودور اولسون (المدعوكة) ميمك فتحيله
شول يره دينور كه اكا ناس چوق قونوب كوچراولمغله مهملاتدن وطوار فضلاتندن مردار وملوث ومتعفن اوله
يقال ارض مدعوكة اذا كانت كثر بها الناس فكثرا آثار المال والابوال حتى تفسدها وهم يكرهون ذلك (الدك)
شك وزننده ديوار مقوله سنى يقوب ريزه ريزه وخرد مرد ايلك معناسنه در يقال دك الحائط دكا
من الباب الاول اذا دقه وهدمه و دك دوز وهموار قوملغه دينور جمعى دكاك كلور دالك كسريله
ودوز وهموار مكانه دينور جمعى دكوك در يقال مكان دك اى مستو ودك مصدر اولور يرك انيش و يوقش وچاقر
چقورينى مهره تختهسى كبى دوزلتمك معناسنه در يقال دك الارض دكا من الباب الاول اذا سوى صعودها
وهبوطها وچقورجه يره طپراق چكوب دو بدوز ايلك معناسنه در يقال دك الارض اذا كبس حفرتها بالتراب
وسويها وقيويى طپراغله اورتوب ياصرمق معناسنه در يقال دك البئر اذا دفنها وطمها ودك ايوكه دينور مثل
معناسنه ودك مجهول صيغه سيله خسته اولمق معناسنه در على قول بناء معلوم اوزره مستعملدر برآدمى
مرض وعلت زبون ايلك معناسنه يقال دك الرجل على بناء المجهول اذا مرض او يقال دكه المرض
اذا اضعفه (الدكة) دالك فتحيله بودخى دوز وهموار قوملغه دينور ودكان معناسنه دركه قپو اوكنده وقپو
ارالغنده اوتورمق ايچون مسطح يايلمش سد وسكى وصفه مقوله سى نشيمنه دينور تقول رأيته يقعد على الدكة
والدكان وهو بناء يسطح اعلاه للمقعد ودكه غوطه دمشقده برموضع آديدر (الاندكاك) انفعال وزننده بريرك انكبه
و يومريلرى وچاقرى چقورى برابر و يكسان اولمق معناسنه در يقال دك المكان فاندك (الدك) دالك ضميله
يك ايرى و يومرى نسنه يه دينور و يره يقين ياصيم طاغه دينور جمعى دككه درقرده وزننده وادك لفظندن جمع
اولوركماسيذكر (الادك) يصى ارقه لى يره يقين آته دينور يقال فرس ادك اى العريض الظهر واوركجسز ياخود
يصى اوركجلو اركك دوه يه دينور يقال جمل ادك اى لاسنام له او لم يشرف سنامه (الدكاء) كافك تشديديله
مؤنثدر غليظ اولميان كوجك بالچق تپه يه دينور جمعى دكاوات در على قول جمع صيغه سيله مستعملدر مفردى
يوقدر ودكاء اوركجسز ياخود يصى اوركجلو ناقه يه دينور (الدكك) فتحتينله اسمدر دوه نك اوركجسز لكنه ياخود
يصى اوركجلولكنه دينور (المدكوك) المبا جقلرى باصيق و ياصيم آته دينور يقال فرس مدكوك اى لا اشراف
لحبته (الدكان) رمان وزننده دكه كبى مسطح سد وسكى وصفه مقوله سى نشيمنه دينور ❊ شارح ديركه بعضلر

عندنده نونی اصلیه در تقول رأیته یقعد علی الدکان وهو بناء یسطح اعلاه للمقعد ودکان همدان قضاسنده برقریه
آدیدر (الدکدك) داللرك فتحی وکسریله و (الدکداك) ثرثار وزننده چقور وده وخندق مقوله‌سی یرلری اورتوب
یرایله بس برابر اولان قوملغــه دینور علی قول یره یاپشق اولان قوملغه دینور یاخود غلظتلو ارضه دینور جمعی
دکادك ودکادیك کلور یقال نزلنا بدکدك ودکداك ای رمل تکبس واستوی اوملتبد بالارض اوهی ارض فیها غلظ
(المدکدکة) مدحرجه وزننده مدعوکه معناسنه در که ذکر اولندی یقال ارض مدکدکة ای مدعوکة (المدکوکة) مسلوکه
وزننده شول ارضه دینور که چوره سنده سنبور کبی تومسکلری اولمیوب هموار اولوب ورمث دیدکلری نبات انبات ایدر اوله
(المدکة) میمك کسریله مصکه وزننده بغایت پیشکار ایشه کوجه طیا نقان جاریه یه دینور یقال امة مدکة ای قویة
علی العمل ومذکره دخی وصف اولور یقــال غلام مدك ای قوی (الدکیك) امیر وزنـنـده تام وکامل نسنه یه
اطلاق اولنور کویا که نقصانی کبس اولنمشدر یقــال یوم دکیك ای تام (المدکك) معظم وزننده خرما مقوله سی
نسنه ایله مأکول اولان ابوجهل قرپوزینه دینور یقال حنظل مدکك ای یؤکل بتمر وغیره (التدکیك) ابوجهل
قرپوزینه خرما مقوله سی طتلو قاتمق معنــاسنه در یقــال دکك الحنظل بالتمر اذا خلطه (الدلك) دالك فتحی
ولامك سکونیله برنســنه یی ال ایله سورتمك واوغمق معناســنه در یقــال دلك الشیء بیده دلکا من البــاب الاول
اذا مرسه ودعکه وتأدیب وکوشمــال ایتمك معناســنه مستعملدر یقال دلك الدهر فلانا اذا ادبه وحنکه (الدلوك
سلوك وزننده کنش باتمق علی قول صرارمق یاخود زواله وارمق یاخود وسط سمادن زائل اولمق معناسنه در
یقال دلکت الشمس دلوکا اذا غربت اواصفرت اومالت اوزالت عن کبد السماء (الدلیك) امیر وزننده یل توزیدوب
صاوردیغی طپراغه دینور وترکمانلرك خوشمرم دیدکلری بیه جکه دینور که قیمقــله سوددن ترتیب ایدرلر علی قول
خرما ایله قیمقدن مرتب اولور یقــال اطعمنــا الدلیك وهو طعــام من الزبد واللبن اوزبد وتمر وبرنبــات آدیدر
وورد احمرك ثمرینه دینور که چچکی دوکلدکدنصکره بتر وتازه خرما کبی شیرین اولور شامده آکا صرم الدیك دیرلر
علی قول دلیك یبانی قرمزی کلك ثمریدر جرم وجمرنده خرما قوریغی قدر وحلاوتده تازه خرما دادینه شبیه اولور
یمنده بری برینــه اهدا ایدرلر بعض مفرداتده دلیك چیلك دیدکلری میوه ایله مفسردر وچیلك اندن محرف اولمق
اقربدر ودلیك امور ومصالحه ممارست ایلمش کارکذار وتجربه کارآدمه اطلاق اولنور جمعی دلك درعنق وزننده
یقال رجل دلیك اذا کان قد مارس الامور (التدلك) تفعل وزننده برخوی ایله طبیعتلنوب خو یلنمق معناسنه در
یقال تدلك به اذا تخلق (الدلوك) صبور وزننده بدنه سوروب اوغوشدره جق نسنه‌یه دینور طیب ودهن کبی
یقال تدلك بدلوك وهو مایدلك به من طیب وغیره ودلوك حلب ترابنده برموضع آدیدر ❋ مترجم دیرکه دلوك عینتاب
قضاسنده برقلعهٔ قدیمه اولوب حالا برقریهٔ کبیره اولمشدر ابنیهٔ قدیمه آثارینی مشتملدر ومتنبی قصائدینك برنده ذکر
ایلمشدر (الدلاکة) ثمـامه وزننده فیقهٔ اولاذن اول صــاغیلان سوده دینور وفیقه ماده سنــده ذکر اولندی
(المدلوك) مدکوك وزنـنـده ومزاد فیدر یقــال فرس مدلوك ای مدکوك وبرنسنه طلبنده ابرامله اورسلنمش آدمه
دینور یقال رجل مدلوك اذا الح علیه فی المسألة وکثرت سیر وسفر ایله پك اورسلنوب فرسوده اولمش دوه یه دینور
یاخود دیزلرنده کوشکلك اولانه دینور یقــال بعیر مدلوك اذا دلك بالاسفــار اوهو الذی فی رکبتیه دلك (الدلك
فتحتیله کوشکلکه دینور یقال به دلك ای رخاوة (المدالکة) مفاعله وزننده برآدمك حقنی اویالندرمق معناسنه در
یقال دالکه اذا ماطله (الدلکة) همزه وزننده بربوجك آدیدر (الدوالیك) دالك ولامك فتحیله اثوابنه صاریلوب
قاوشدیره رق سرعتله دیوشورکلی یوریمکه دینور دأآلیك دخی دینور همزه ایله ولامك کسریله بونی مؤلف دول
ماده سنده ثبت ایلمشــدر بوراده ثبتی ظاهرا لفظنه نظر ایله در یوخســه بودوال ماده سنده تثبیه در فلینظر
(الدؤلوك) دالك ضمیله امر عظیمه دینور جمعی دأآلیك در (الدلعك) جعفر وزننده یومری جثه‌لو سلپوك ناقه‌یه
دینور (الدموك) سلوك وزنــنـده سرعتله سکرتمك معناســنه در یقــال دمکت الارنب دموکا من الباب الاول
اذا اسرعت فی عدوها وبرنسنه مهره تخته‌سی کبی دوزو یاچین اولمق معنــاسنه در یقــال دمك الشیء اذا صار
املس (الدمك) دالك فتحیله برنســنه یی اون کبی اوکوتمك معناســنه در یقــال دمك الشیء دمکا اذا طحنه
وکنش ارتفاع بولمق معنــاسـنه در یقــال دمکت الشمس اذا ارتفعت وایب بوکمك معناســنه در یقــال دمك
الرشاء اذا فتله وناقه یه پغور آشمق معنــاســنه در یقــال دمك الفحل الناقة اذا رکبها (الدموك) صبور وزننده
صلب ومتین اولان یاخود تیز تیز دوزن اولان مقاره یه دینور علی قول پك بیوك اولمغله آکا دولاب دوسنی قوشیلان
مقاره یه دینور جمعی دمك کلور عنق وزننده یقال بکرة دموك ای صلبة اوسریعة المر اوعظیمة یستقی بها السانیة

الدامكة) آفت وداهیه معناسنه در (الدمیك) امیر وزننده تام وکامل شیئه دینور یقال شهر دمیك ای تام وقاره
دینور ثلج معناسنه (دموك) صبور وزننده عقبة بن سنانك فرسی اسمیدر وامارا جزلك اشبو ✲ انا ابن عمرو وهی
الدموك ✲ مصراعنده واقع دموك فرسك اسمی اولمیوب بلکه صفتدر سریعه معناسنه در سرعتله دارٔ اولان
دکرمانه تشبیه ایلمشدر جوهری اسم اولمق اوزره قید ایلمکله وهم ایلمشدر (المدمك) منبر وزننده یوفقه آچه جق
اوقلاغو یه دینور مطمله معناسنه (المدماك) محراب وزننده بنانك برصرهٔ سنه دینور که قور تعبیر اولنور یقال
رفع البانی الیوم مدماکا واحدا وهو الساف من البناء (الدمکمك) سفرجل وزننده طیانقان قوی وشدید انسان
وحیوانه دینور (الدملوك) عصفور وزننده کله کبی یوالق یالچین طاشه دینور یقال جاء بیده دملوك ای حجر
املس مستدیر (المدملك) مدحرج وزننده یکپاره دوزلنوب تدویر تام اوزره مدور اولمش قوند وهموار وصمصیق
نسنه یه دینور قلعه یوالقاری کبی یقال حجر وسهم مدملك ای مخلق (التدملك) تدحرج وزننده قزك ممه سی
اغرشقلنمق معناسنه در یقال تدملك ثدی الجاریة اذا فلك ونهد (الدونك) جوهر وزننده برموضع آدیدر تثنیه
وجمع بنیه لریله ده استعمال اولنور نته که ابن مقبل ایکی دوه قوشنك شدت عدوی وصفنده انشاد ایلدیکی اشبو
یکادان بین الدونکین والوة ✲ وذات القتاد السمر ینسلخان ✲ بیتنده تثنیه صیغه سیله ایراد ایلمشدر کویا که شدتله
عدولری سببیله دریلرندن منسلخ اوله یازارلر دیمکدر کذلك کثیر نام شاعرك اشبو ✲ اقول وقد جاوزن اعلام ذی دم
وذی وجی اودونهن الدوانك ✲ بیتنده جمع صیغه سیله واقع اولمشدر (الدندك) قنفذ وزننده شول سموز قوچ قیونه
دینور که پك سموزلکندن یوروکن کوده سنك آتلری تریل تریل دتره یوب اویناراوله (الدوك) شوك وزننده و(المداك)
میمك فتحیله ازمك معناسنه در یقال داك الشیء یدوك دوکا ومداکا اذا سحقه وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال داك المرأة اذا جامعها وناس شورش وغوغا وفتنه یه دوشمك معناسنه در یقال داك القوم اذا وقعوا فی اختلاط
وخلق بردن خسته اولمق معناسنه در کویا که خسته لك مجموعنی سحق ایدر یقال داك القوم اذا مرضوا وبرآدمی
صو یه یاخود طپراغه طالدرمق معناسنه در یقال داك فلانا اذا غته فی ماء او تراب (المداك) میمك فتحیله و(المدوك)
منبر وزننده عطارلرك دار وازه جك سماقیلرینه دینور (الدوكة) دالك فتحی وضمیله شر وشور وغوغا وخصومته
دینور یقال وقعوا فی دوكة ای فی شر وخصومة (التداوك) تفاعل وزننده شر وغوغا ونزاع ومحاربه ده بری برینه
کیروب تضییق ایدشمك معناسنه در یقال تداوکوا اذا تضایقوا فی الشر والخصومة (دهك) فتحتینله شیراز یاخود
واسط قضاسنده برقریه در محدثیندن علی وهارون اینا حمید اورا دندر (الدهك) دالك فتحیله برنسنه یی
ریزه ریزه ایدوب اوکتمك معناسنه در یقال دهك الشیء دهکا من الباب الثالث اذا طحنه وکسره وایاقله باصوب
چکنمك معناسنه در یقال دهك الارض اذا وطئها وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دهك المرأة اذا وطئها
دهلك) جعفر وزننده بریمن ایله برحبشه میاننده برجزیره آدیدر (الدهالك) دالك فتحیله ارض عربده معروف
برقاچ سیاه تپه لره اطلاق اولنور (الدیك) دالك کسریله خروسه دینور جمعی دیوك وادیاك ودیکه در قرده وزننده
وکاه اولور که طاوغه ده اطلاق اولنور نته که اشبو ✲ وزقت الدیك بصوت زقا ✲ مصراعنده واقعدر ودیك مشفق
ومهربان آدمه اطلاق اولنور خروس خصلتی اولد یغیچون وبهار موسمنه اطلاق اولنور کویا که تلون نباتنه
مبنی در وساج ایاغنه دینور اثافی معناسنه بونده مفرد وجمعی برابردر وآتك قولاقلری اردنده اولان یومرنی کمیکه
اطلاق اولنور وهارون بن موسی نام محدثك لقبیدر (دیك الجن) عبد السلام نام شاعرك لقبیدر (المداکة) میمك فتحی
وضمیله و(المدیکة) میمك فتحیله خروسی چوق یره دینور یقال ارض مداکة ومدیکة ای کثیرة الدیك (دك دك) دالك
کسریله خروس کشلیه جك اصوات ندر یقولون دك دك للدیك وهو زجر لها ✲ فصـــــل الذال المعجمة
الذکذکة) زلزله وزننده حیات قلب معناسنه در که قلبك کمال راحت وانبساطندن عبارتدر یقال بقلبه ذکذکة
ای حیاة ✲ فصـــــل الراء ✲ (الربك) سبك وزننده برنسنه یی قارشدرمق معناسنه در یقال ربك الشیء ربکا
من الباب الاول اذا خلطه وتریدی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال ربك الثرید اذا اصلحه وبرآدمی چاموره
براقمق معناسنه در یقال ربك فلانا اذا القاه فی وحل وربیکه دیدکلری طعام یاپمق معناسنه در یقال ربك الربیکة
اذا عملها (الارتباك) افتعال وزننده قارشمق معناسنه در یقال ربکه فارتبك ای اختلط وچاموره باتمق معناسنه در
یقال ارتبك فی الوحل اذا وقع وبرآدمك ایشی شوریده اولمق معناسنه در یقال ارتبك الرجل اذا اختلط علیه امره
وسوزی آچق سویلیوب قارشق وطولاشق سویلمك معناسنه در یقال ارتبك فی کلامه اذا تتعتع وصید دوزاغه
ایلشوب بری اوته مضطرب اولمق معناسنه در یقال ارتبك الصید فی الحبالة اذا اضطرب (الربیکة) سفینه

وزننده بردرلوطعامدر که کش وخرما وصافی یاغله ترتیب اولنور وکاهجه اوزرینه صودوکوب ایچرلر علی قول
اون ایله یاخود سویقله تریه ایدرلر یاخود خرما و بغدای یااون وکش ایله یاغی بولایوب طبخ ایدرلر واکاربیك دخی
دیرلر ومنه المثل عرثان فاربکواله یعنی قرنی آجدر اکاربیکه ترتیب ایده سز که اکل ایلیه اصلی بودر که براعرابی
بیاندن یوردنه کلدکده بر اوغلی تولدایلدیکنی تبشیر ایلدیلر اعرابی مبشره مااصنع به اآکله ام اشربه یعنی بن اول
اوغلانی نه یپایم یه یمی ایچه یمی دیدی خاتونی بو کلامی ایشتدکده کلام مزبوری ابراد ایلدی پس اکاربیکه یاپوب تمام
اکل وشبع حاصل اولدقدنصکره کیف الطلی وامه یعنی صبی ایله اناسنك حالی نیجه دردیو استفسار ایلدی وربیکه
سوددن ایرلمیان قیغه دینور وچامور ایله قارشق صویه دینور (الربك) صردوزننده و(الربيك) امیروزننده
و(الربك) هجف وزننده ایشی شوریده ومختلط ومشوش اولان آدمه دینور (الربك) کتف وزننده ضعیف الحیله قلیل
التدبیر آدمه دینور یقال رجل ربك ای ضعیف الحیلة (الربك) فتحتینله بر آدمك ایشی قارش مورش اولمق معناسنه در
یقال ربك الرجل ربكا من الباب الرابع اذا اختلط علیه امره (الاربیكاك) اعشیشاب وزننده برماده دن ایرکیلوب
طورمق معناسنه در یقال اربأك عن الامر اذاوقف وبر آدمك فکر واندیشه سی شوریده اولمق معناسنه در یقال اربأك
رأیه اذا اختلط (اربك) همزه نك فتحی وبانك ضمیله خوزستان قضاسنده بر قریه در اربق دخی دیرلر اعلامدن علی بن
احمد الفضل الاربكی اورادندر (الاربك) احمر وزننده بوزمتق سیاه دوه یه دینور علی قول قولاقلری ویانلری
پك سیاه اولوب سائر یرلری بوزمتق اوله (الرتك) رانك فتحی وتانك سکونیله و(الرتك) فتحتینله و(الرتكان) فتحاتله
دوه آدیملری صیق صیق آتارق یورپمك معناسنه در یقال رتك البعیر رتكا ورتكا ورتكانا من الباب الاول اذا قارب
خطوه (الارتاك) همزه نك کسریله دوه یی وجه مذکور اوزره یورتمك معناسنه در تقول ارتكت البعیر اذا مشیته
بالرتك وفرسز فرسز کولمك معناسنه در یقال ارتك الضحك اذا ضحك فی فتور (المرتك) مقعد وزننده مرداسنج
اسمیدر که مرده سنك دیدکلری دارودر (الردك) فتحتینله بر کلمه در که صیغه سی مهجوردر لکن آندن کلمات آتیه
یعنی رودك ومرودك کلمه لری تصرف اولنمشدر (الرودك) جوهر وزننده و(المرودك) مجوهر وزننده دلبر وخوب
اندام مستثنا تازه جوانه دینور مؤنثی رودكه ومرودكه در یقال غلام رودك ومرودك وجاریة رودكة ومرودكة ای
فی عنفوانهما حسنا الخلق ومرودك ومرودكه کلمه لرینك میملری مفتوح اولمقده جائزدر بوصورتده رباعی اولورلر
یعنی رودکه دن اسم مفعول اولمیوب جعفر کبی رباعی الاصل اولورلر پس وزنی فعوال اولور ومزهرده فوعل بابنده
شباب رودك ای ناعم عبارتیله ده رسیده نظر درقالدیکه ذکری آتی رود که قول ثانیدن ایدر فلینظر (الرودكة)
دحرجه وزننده برنسنه یی کوزل یاپمق وکوزل ایلمك معناسنه در یقال رودكه اذا حسنه (مردك) مقعد وزننده
بر رجل آدیدر (الروذكة) ذال معجمه ایله جوهره وزننده کوجك قوزی یه واوغلاغه دینور جمعی رواذك در (راذكان)
ذال مفتوحه ایله طوس قضاسنده بر قریه آدیدر فقهادن احمد بن حامد اورادندر (رزيك) زای معجمه ایله قبیط
وزننده وزیر مصر اولان ملك صالح طلایعك پدری اسمیدر وطلایعك اوغلو ملك عادلدر (الرشك) رانك کسریله
قیاصقاللو آدمه دینور یقال رجل رشك ای الکبیر اللحیة ٭ مترجم دیرکه فارسیده دخی رشك بومعنایه درواوق یارش
ایدنلرك سبق وتقدملرینی عد وشمار ایدن آدمه دینور اصلی رشق ایدی قافله بعده معنای مزبورده استعمال
اولندی یقال هو رشك ای الذی یعد علی الرماة فی السبق ٭ لکن مؤلف رشق لفظنی ماده سنده بومعنایه ذکر
ایلمامشدر ورشك یزید بن ابی یزید الضبعی نام کمسه نك لقبیدر که علم فرائض وحسابده یکانهٔ عصر ایدی ٭ شارح
دیرکه رشك لفظی بصره یونلسانده قسامه اطلاق اولندیغی منقولدر ٭ مترجم دیرکه ابن جوزی نقلی اوزره مزبورك
صقالی پك بیوك ایمش بر کیجه صقالی ایچنه بر کبیر عقرب کیروب اوچ کون قالمش وآکاه اولمامش فارسیده راء
مضمومه ایله رشك عقربه دینمکله تعریبا راء مکسوره ایله مزبوره رشك تلقیب ایلمشلر سبب تلقیبی بوایمش کرچه
دمیری دخی بوحکایه یی نقل ایلمشدر انجق شارحك نقل مذکوری ترجیح ایتمشدر (الارضاك) ضاد معجمه ایله ادراك
وزننده کوزلری پیدرپی یوموب آچمق معناسنه در یقال ارضك عینیه اذا غمضهما وفتحهما (الركيك) امیروزننده
و(الركاك) غراب وزننده و(الركاكة) غرابه وزننده و(الارك) همزه نك ورانك فتحی وکافك تشدیدیله ذاتنده فرومایه
وناکس اوله رق رأی وعقل وادراکی ضعیف اولان آدمه دینور علی قول غیرت وناموسی اولمیان یاخود اهلی
عندنده وقع ومهابتی اولمامغله کندیسنی اسلیوب ومبالات ایلمز اولان کمسه یه دینور مؤنثی رکاکه در ومذکری کبی
رکیك درجمعی رکان در رانك کسریله یقال رجل رکیك ورکاك ورکاکة وارك ای فسل ضعیف فی عقله ورأیه
اومن لایغار اومن لایهابه اهله وعلم وعرفانی قلیل اولان آدمه رکیك العلم اطلاق اولنور یقال هو رکیك العلم

اى قليل العلم (الرك) شك وزننده و(الركاكة) سماحه وزننده برنسنه سست وضعيف اولمق معناسنه دريقال
رك الشئ ركا وركاكة من الباب الثانى اذاضعف ويوفقه اولمق معناسنه در يقال رك الشئ اذارق وبرنسنه نك
بعضينى بعض اوزره آتمق معناسنه دريقال رك الشئ ركا من الباب الاول اذاطرح بعضه على بعض وبرنسنه يى
بركيمسه نك بيوننه الزام ايلمك معناسنه دربيوننه طوق يچرمك كبى يقال رك الذنب فى عنقه اذاالزمه اياه وبرنسنه نك
حجم وجثه سنى بيلمك ايچون ال ايله صقوب يوقلمق معناسنه در يقال رك الشئ بيده اذاغمزه ليعرف حجمه وچالشه رق
جماع ايلمك معناسنه دريقال رك المرأة اذاجامعها فجهدها ورك آزجه يغموره على قول چسنتيدن زياده جه
اولانه دينور رائك كسريله ده لغتدر ركيكه دخى دينور ركاسيذكر جمعى اركاك وركاك دررائك كسريله ورك
بلود چسنتى ياغدرمق معناسنه دريقال رككت السماء ركا اذا جاءت بالرك ورك جبل سلمى شرقيسنده برصو
آديدرزهيراشبو ۞ ثم استمروا وقالوا ان مشربكم ۞ ماء بشرقى سلمى فيه اوركك ۞ بيتنده ضرورت ايچون
فك ادغام ايلدى (الاستركاك) برنسنه يه ضعيف عد ايلمك معناسنه در يقال استركه اذا استضعفه (المرتك) مرتد
وزننده شول آدمه دينوركه ظاهرا بليغ ومنطيق وسخندان كورينوب لكن وقت جدل وخصومت ومحاوره ده
عاجز وابكم اوله يقال فلان مرتك اذا كان تراه بليغا واذاخاصم عيى وشول دوه يه دينوركه بنيه سى سست
اولوب وايليكى خالص اولميه يعنى صبويق وسلبكى اوله يقال جمل مرتك اى رخو ممذوق النقى (الارتكاك) افتعال
وزننده بركيمسه ظاهرا سخنور كورينوب جدل ومخاصمه ده عاجز ومبهوت اولور اولمق معناسنه در يقال ارتك
الرجل اذا كان مرتكا وبرى اوته مضطرب اولمق معناسنه در يقال ارتك الشئ اذا ارتج وبرخصوص ضمننده
مطمئن القلب اولميوب شك وشبهه ده اولمق معناسنه در يقال ارتك فى امره اذاشك (الركركة) زلزله وزننده
برنسنه فرسز وضعيف اولمق معناسنه در يقال ركرك الشئ اذاضعف ويقال به ركركة اى ضعف (الركيكة
سفينه وزننده زك كبى چسنتى يه ياخود چسنتيدن زياده جه اولان يغموره دينور تقول مااصابنا الارك وركيكة
اى مطرقليل اوهوفوق الدث وچسنتى سپه لمش يره دينوركاسيذكر (الاركاك) همزه نك كسريله بلود چسنتى
ياغدرمق معناسنه در يقال اركت السماء اذاجاءه بالرك (المرك) اسم مفعول بنيه سيله و(الرك) رانك كسريله
بونلرده چسنتى سپه لمش يره دينورركيكه كبى يقال ارض ركيكة ومرك ورك اذامطرعليها الرك (الركاء) صحراء
وزننده بايقوش سسنه دينور (الركراكة) ثرثاره وزننده قيچى واويلقلرى بيوك عورته دينور يقال امرأة ركراكة
اى العظيمة العجز والفخذين (الركى) راى مضمومه ايله ربى وزننده تيزاريوب ضرردبلور اولان ايچ ياغنه دينور
ومنه المثل هوشحمة الركى دم حاجتده امور ومصالحكده ياروياور اولميان آشنا حقنده ضرب اولنور (المركوك
علاج واصلاح اولنمش قربه يه وطولومه دينور يقال سقاء مركوك اذاعولج واصلح (التركرك) تزلزل وزننده طولوم
وبايق ايچنده اولان سود ياغ اولمق ايچون چالقنمق معناسنه در (الرمكة) فتحاتله قسراق آته دينور ودول ايچون
اتخاذ اولنان قسراق باركيره دينور جمعى رمك در جمع الجمعى ارماك در ۞ مؤلف الفرس والبرذونة تتخذ للنسل عبارتيله
بيان ايلمكله مقتضاى سياق وصف مذكورايكيسنده ده صفت اولمقدر ۞ لكن شارح يالكز برذونه يه تخصيص ايلمكله
اول رسمه ترجمه اولندى تقول ركبت الرمكة اى الفرس اوالبرذونة تتخذ للنسل وضعيف وبيمجال آدمه ده اطلاق
اولنور يقال هورمكة يركب الرمكة اى ضعيف (الرامك) صاحب وهاجر وزننده برسياه نسنه دركه آنى مسكه
قاتوب قارشدررلر مفرداتك بيانه كوره رامك زاج اسود وماز وقشررمان وصمغ عربى ودبسدن مرتب
برتركيبدر ورامك بريرده مقيم اولوب اورادن ايرلميان آدمه دينور على قول بيتا بلمكدن جماد كبى طورغون آدمه
دينوريقال هورامك اى مقيم اومجهود (الرموك) قعود وزننده بريرده دائمى مقيم اولمق معناسنه در يقال رمك
بالمكان رموكا من الباب الاول اذااقام به ويقال رمكت الابل اذاعكفت على الماء (الارماك) همزه نك كسريله برآدمى
بريرده مقيم قلمق معناسنه در تقول ارمكته بالمكان اذااقمته به (الرمكة) غرفه وزننده كول رنكنه دينوركه بوزلقدر
يقال به رمكة اى لون الرماد ۞ مؤلف وجه مذكوراوزره بونى لون رماد ايله تفسير ايلدى لكن نهايه ده كدوره ايله
بيان وذكر اولنان رامكى بوندن تضويغ ايلمشدر واساسده ورقة فى سواد عبارتيله تفسير اولنمغله قرامتق
بوزاولور پس بوقوللره كوره كول رنكندن قويو قرامتق اولور ومقدمة الادبده پك قزل رنكله بيان ايلمشدركه
شدت حمرتدن سياهه مائل كورينه فلينظر (الارمكاك) احمرار وزننده دوه كول رنكنده بوزاولمق معناسنه در
يقال ارمك الجمل اذا كان فى لون الرماد ودوه آريق وزبون اولمق معناسنه در يقال ارمك البعير اذا ضمر ونهك
(الارمك) احمر وزننده كول رنكنده بوزدوه يه دينور (رمكان) فتحاتله برموضع آديدر يرموك يعفور وزننده

شام ناحیه سنده بر وادی اسمیدر (ارمك) همزه نك فتحی ومیمك ضمیله بحر یمنده برجزیره در (الاسترماك) برآدمك اصل وحسبی معیوب ومستهجن اولمق معناسنه در یقال استرمك القوم اذا استهجنوا فی احسابهم (رانك) صاحب وزننده بركوجك قبیله آدیدر (الروكة) شوكه وزننده بایقوش آوازینه دینور روكاء دخی دینور واهل بغداد لساننده طالغه یه دینور موج معناسنه (الرهك) رانك فتحیله برنسنه یی ایكی طاش ارالغنده بلغور كبی خرد ایلك علی قول پك سحق ایلك معناسنه در یقال رهك الشیء رهكا من الباب الثالث اذا جشه بین حجرین اوسحقه شدیدا وچابله رق شدتله جماع ایلكله خاتونی اتعاب ایلك معناسنه در یقال رهك المرأة اذا جهدها فی الجماع وبریرده مقیم اولمق معناسنه در یقال رهك بالمكان اذا اقام به ورهك عمل صالح معناسنه در یقال له رهك ای عمل صالح (المرهوك) و(الرهیك) امیر وزننده بلغور كبی خرد اولمش یاخود پك سحق اولنمش نسنه یه دینور (الرهوكة) دحرجه وزننده یوركن اعضاء ومفاصل سست وسلپوك اولمق معناسنه در كه مراد مفاصل واعضاسی صالق وسلپوك اوله رق قاغشق كبی كوشك كوشك صالقم صچاق یوریمكدر یقال رهوك الرجل اذا استرخی مفاصله فی المشی ومضطرب وبیقرار اولمق معناسنه در یقال زهوكوا اذا اضطربوا (الارتهاك) افتعال وزننده رهوكه ایله معنای اولده مرادفدر یقال ارتهك الرجل بمعنی رهوك ویقال به رهوكة وارتهاك ای استرخاء المفاصل فی المشی (الترهوك) تدحرج وزننده طالغه كبی چالقنه رق یوریمك معناسنه در یقال مر فلان یترهوك ای یموج فی مشیه (الرهكة) ثمره وزننده ضعیفلكه وزبونلغه دینور یقال فیه رهكة ای ضعف (الرهكة) فتحاتله صوبسز وضعیف وناتوان ناقه یه دینور واصلا برایشه كوجه یارامیان بی خیر ومنفعت آدمه دینور رهكه دخی دینور بهمزه وزننده یقال رجل رهكة ورهكة ای لاخیر فیه (الرهوك) جدول وزننده سموز اوغلاغه وسموز آهویه دینور وتر وتازه دلی قانلویه دینور یقال جدی وظبی رهوك ای سمین و یقال شاب رهوك ای ناعم مؤلفك ومن الشباب قولنده شباب شاب لفظندن جمعدر (المرهوك) مدحرج وزننده ضعیف ومضطرب اولان شیئه دینور یقال امر مرهوك ای ضعیف مضطرب (الریكان) رانك كسری ویانك فتحیله ریكه لفظندن تثنیه در ایكی یومری بجه مهره یه دینور كه اوجلری آت قسمنك ایكی طرفلو كوركلری قاوشدیغی یرك اوجلرندن چیقوب كوكلری محل مزبورك اوست طرفنده اولور رهز برینه ریكه دینور نجز بحمده تعالی ❊ فصـــــل الزای المعجمة ❊ (الزأكان) زاینك وهمزه نك فتحیله صالنمق تبختر معناسنه در یقال زأك الرجل زأكانا من الباب الثالث اذا تبختر (التزاؤك) تفاعل وزننده اوتانمق معناسنه در یقال تزاءك منه اذا استحیی (الزبعبك) سفرجل وزننده و(الزبعبكی) یای مشدده ایله شول بیعار وفاحش وبی پرده كمسه یه دینوركه حقنده سویلنان سوزلره اصلا مبالات ایتمیوب متأثر اولمیه یقال رجل زبعبك وزبعبكی ای فاحش لایبالی بما قیل فیه (الزحك) زاینك فتحی وحای مهمله نك سكونیله یوریلوب فرومانده اولمق معناسنه در یقال زحك البعیر زحكا من الباب الثالث اذا اعیا ومقیم اولمق معناسنه در یقال زحك بالمكان اذا اقام به وبرنسنه یه پك یقین اولمق معناسنه در یقال زحك منه اذا دنی وبرنسنه دن آلارغه اولمق معناسنه اولمغله ضددر اولور یقال زحك عنه اذا تنحی عنه (الازحاك) همزه نك كسریله برآدمك دابه سی یوریلوب قالمق معناسنه در یقال ازحك الرجل اذا اعیت دابته (المزاحكة) مفاعله وزننده بعید ایلك معناسنه در یقال زاحكه عن نفسه اذا باعده (التزاحك) تفاعل وزننده بری برینه یقلشمق معناسنه در یقال تزاحكوا اذا تدانوا وایراقلشمق معناسنه در یقال تزاحكوا اذا تباعدوا (الزحلوكة) زحلوفه وزننده ومرادفیدركه قیزاغه دینور (التزحلك) تزحلق وزننده ومرادفیدر (الزحموك) عصفور وزننده كشوثا اسمیدركه باغ صرمشغی دیدكلری نباتدر جمعی زحامیكدر (الزرك) فتحتینله بدخوی اولمق معناسنه در یقال زرك الغلام زركا من الباب الرابع اذا ساء خلقه (زریك) زبیر وزننده اسامیدندر زریك ابن ابی زریك البصری محدثدر (الزرنوك) زنبور وزننده الذكرمنك النه دینور (زرنك) سمند وزننده اسمادندر عبد الرحمن بن زرنك واوغلو ابو بكر وحفیدی حسن بن محمد محدثلردر (الزوزكة) زای معجمه ایله دحرجه وزننده قیناقلری ویانلری چالقنه رق یوریمك معناسنه در یقال زوزكت المرأة اذا حركت الیتیها وجنبیها فی المشی (الزوزك) سفرجل وزننده اموزلرینی ویانلرینی اوینادەرق بدتی چالقنه رق یورر اولان بودوره دینور زوزنك دخی دینوركما سیذكر تفصیله (الزعكوك) عصفور وزننده سموز دوه یه دینور ولئیم وناكس بودوره دینور جمعی زعاكك وزعاكیك كلور (الازعكی) احمری وزننده زعكوك معناسنه در (الزعكة) زجه وزننده برمقدار جماعت طورمغه دینور یقال لهم زعكة ای لثة (الزنك) شك وزننده و(الزكاك) فتحتینله و(الزكیك) زاینك فتحیله ضعف وزبونلقدن آدیملری صیق صیق آتلی[illegible]

يوريمك معناسنه در يقال زكّ الرجل زكاً وزكيكا من الباب الثانى اذا مر يقارب خطوه ضعفا وزكّ آريق
وزبون شخصه دينور يقال رجل زكّ اى مهزول وسكرتمك معناسنه در يقال زكّ الغلام زكاً اذا عدا وچقرمق
معناسنه در يقال زكّ بسلحه اذا رمى به وطاوق يلمك معناسنه در يقال زكت الدجاجة اذا هرولت وطولدرمق
معناسنه در يقال زكّ القربة اذا ملاءها (الزكزكة) زلزله وزننده بو دخى زبونلقدن آديملرى صيق صيق اتارق
يوريمك معناسنه در يقال زكزك الشيخ بمعنى زكّ (الزكيك) مصدردر كه ذكر اولندى وخرده خرده قارشق
يوروتيشه دينور يقال مشى زكيك اى مقرمط (الزكازك) علابط وزننده جثه سى خوار ونمايشى حقير وجوره
آدمه دينور يقال رجل زكازك اى دميم (الزكّ) زايك ضميله اوكيك قوشنك ياور يسنه دينور (الزكة) سكه
وزننده سلاحه دينور يقال جاء وعليه الزكة اى السلاح (الزكة) زايك ضميله درونده اولان غيظ وغمّ وتاسه يه
اطلاق اولنور يقال اخذته الزكة اى الغيظ والغمّ (التزكزك) تزلزل وزننده سلاحلنوب يراقلنمق معناسنه در
يقال تزكزك الرجل اذا اخذعدته اى سلاحه (الزكزاكة) ثرثاره وزننده چچى بيوك عورته دينور يقال امرأة زكزاكة
اى عجزاء (الازكاك) همزه نك كسريله برنسنه اوزره مصرّ ومستولى اولمق معناسنه در يقال ازكّ
على الشئ اذا اصرّ واستولى وحبس بول ايلمك معناسنه در يقال ازكّ ببوله اذا حقن (الازدكاك) افتعال وزننده
اكين تاب وطراوت پيدا ايلمك معناسنه در يقال ازدكّ الزرع اذا ارتوى (الزمكّى) كسرتينله وكافك تشديدى
والفك قصريله و(الزمكّى) ياسز قوشك قويريغى بتديكى يره دينور على قول بالجمله قويريغنه ياخود كوكنه دينور
(الزمك) زايك فتحيله برآدمى بركسه اوزره اوپلروب قشقرتمق معناسنه در تا كه آنك حقنده غيظ وغضبى مشتد اوله
يقال زمك فلانا عليه زمكا من الباب الاول اذا حرّشه حتى اشتدّ عليه غضبه وطولدرمق معناسنه در يقال زمك
القربة اذا ملأها (الازميكاك) اعشيشاب وزننده پك غضبه كلمك معناسنه در يقال ازمأك الرجل اذا غضب شديدا
(الزمك) فتحتينله طارغنلغه دينور يقال اخذه الزمك اى الغضب (الزمكة) فتحاتله طارغين وعجول وتيز
مشرب آدمه دينور على قول احمق بودوره دينور يقال رجل زمكة اى عجول غضوب او احمق قصير (زملكان
زايك وميمك كسريله دمشق قضاسنده برقريه در شيخمز ابو المعالى اورادندر وبلخ قضاسنده برتفرجگاه اسميدر
(زنك) زايك فتحى ونونك سكونيله احمد بن احمد نام محدّثك جدّينك جدّى اسميدر (الزنكان) فتحاتله زنكه نك
تثنيه سيدر زيكان معناسنه دركه ذكر اولندى (الزونك) عملس وزننده زونزك معناسنه دركه چالقنه رق صالنى
يولانى يوريان بودوره دينور على قول شول فضول كسه يه دينوركه مقدارندن زياده خود بينلك ايدوب اداايله ايكى
طرفنه باقنوب كويا كه كندى نفسنى برآدم قياس ايدر اوله لكن ذاتنده بريوله دكز اوله يقال هوزونك اى زونزك
اى القصير الخيال فى مشيته كما ذكر او هو الرافع نفسه فوق قدرها الناظر فى عطفيه يرى ان عنده خيرا وليس كذلك
مترجم ديركه اشبو زونزك وزونك امهات سائره ده قصير دميم ايله يعنى چركين بداندام تصلق بودور ايله مفسردر
ولفظ مزبور فارسيدر حتى برهانده زونزك وخدنك وزننده زونك وزونكل حقير الجثه قنبور اولان بودور ايله
مفسردر بعينه عرب اخذ واستعمال ايلمشدر (الزنكى) نونك كسريله شاطر آدمه دينور (الزوك) شوك وزننده
قرغه نك يورويشنه دينور واموزلرى اويناده رق يوريمكه دينور وصالنمق تبختر معناسنه در (الزوكان) فتحاتله
زوك معناسنه در عند البعض ذكر اولنان زونك لفظى بوندن مأخوذدر (المزوزكة) اسم فاعل بنيه سيله مسرعه
خاتونه دينور رتبه كه عنقريب زوزك ماده سنده ذكر اولندى لكن معناى آخر ايله ذكر ايلمشدر (زوك) زايك ضميله
يمنده برقريه آديدر (الزهك) زايك فتحيله برنسنه يى ايكى طاش بيننده يارمه كبى خرد ايلمك معناسنه در يقال
زهك الشئ زهكا من الباب الثالث اذا جشه بين حجرين ويل يرك طپراغنى صاورمق معناسنه در يقال زهكت
الريح الارض اذا اسهكته (الزيكان) فتحاتله صالنمق معناسنه در زوكان كبى يقال زاك الرجل يزوك زوكانا ويزيك
زيكانا اذا تبختر (زيكون) نسف قضاسنده برقريه در ❊ فصل السين المهملة ❊ (السبك) سبنك فتحيله
التون وكومش مقوله سنى اريدوب قالبه سوزمك معناسنه در يقال سبك الذهب وغيره سبكا من الباب الثانى اذا اذابه
وافرغه (التسبيك) سبك معناسنه در يقال سبّكه بمعنى سبكه (السبيكة) سفينه وزننده اريدلوب قالبه افراغ
اولنمش قطعه يه دينور كه تحريفله سوبكه تعبير اولنور تقول عندى سبيكة من الفضة اى قطعة مذوّبة منها وسبيكه
برآدمك عمليدر (سبك الضحاك) سبنك ضميله مصرده برقريه در (سبك العبيد) بنه مصرده برقريه در شيخمز
على بن عبد الكافى اورادندر (سبنك) سمند وزننده ابو القاسم عمر بن محمد نام محدّثك كه حفيدى محمد بن اسمعيل
بن عمر دخى محدّثدر جدّى اسميدر و بونلر ابن السبنك ديمكله معروفلردر (سفيك) تاى فوقيه ايله تا فصلنده مذكوردر

الاسحنكاك) همزه نك وحانك كسريله كيجه پك قرا كو اولمق معناسنه در يقال اسحنكك الليل اذا اظلم وسوز سويلركن طوتلوب حصر اولمق معناسنه در يقال اسحنكك الكلام عليه اذا تعذر (السحكوك) عصفور وزننده والسحكوك) قربوس وزننده و (المسحنكك) كافك كسرى وفتحيله پك سياه نسنه يه دينور يقال شعر سحكوك وسحكوك ومسحنكك اى شديد السواد (السدك) سينك فتحيله و (السدك) فتحتينله ايرلمامق وجه اوزره برنسنه يه ملازم اولمق معناسنه در يقال سدك به سدكا وسدكا من الباب الرابع اذا لزمه (السدك) كتف وزننده برنسنه يه دوشكون آدمه دينور يقال هوسدك به اى مولع به وايش ايشلمكده الى چاپك چيره دست آدمه دينور يقال رجل سدك اى الخفيف اليدين بالعمل ومزراق صانجمقده ماهر وسبكدست آدمه دينور يقال هوسدك بالرمح اى طعان وبرنسنه يه ملازم اولان كمسنه يه دينور يقال هوسدك به اى لازم به (التسديك) برنسنه يى برى برينك اوزرينه دزوب استف ايلمك معناسنه در يقال سدك جلال التمر اذا نضد بعضه فوق بعض (سدنك) سمند وزننده بر رجلك علميدر (السرك) فتحتينله بركسه قوى البنيه ايكن ضعيف وزبون اولمق معناسنه در يقال سرك الرجل سركا من الباب الرابع اذا ضعف بدنه بعدقوة (التسركة) دحرجه وزننده و (التسروك) تدحرج وزننده زبونلقدن ياخود يورغنلقدن قبلو بغه كبي آغر آغر وكوشك كوشك يوريمك معناسنه در يقال يسروك فلان ويتسروك اى يمشى رديئا وبطيئا من عجف اواعياء (السركوك) عصفور وزننده آريق دوه يه دينور يقال بعير سركوك اى مهزول (السفك) سينك فتحيله صو وقان مقوله سى نسنه يى دوكمك معناسنه در قانده كثير الاستعمالدر يقال سفك الدم سفكا من الباب الثانى اذا صبه سرعتله چوق كلام سويلمك معناسنه مستعملدر يقال سفك الكلام اذا نثره (المسفوك) و (السفيك) اميروزننده دوكلمش نسنه يه دينور (الانسفاك) انفعال وزننده دوكلمك معناسنه در يقال سفكه فانسفك اى انصب (المسفك) منبروزننده چوق سوزلو پركوى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مسفك اى مكثار (السفاك) شداد وزننده كلامه قادر بليغ وسخندان آدمه اطلاق اولنور يقال خطيب سفاك اى بليغ قادر على الكلام (السفكة) غرفه وزننده لجه معناسنه دركه مهمانه تقديم اولنان ما حضردر (السفوك) صبور وزننده نفس انسانى يه اطلاق اولنور وكذابه اطلاق اولنور (السك) شك وزننده اكسره دينور ميخ ومسمار معناسنه سكى دخى دينور جمعى سكاك در سينك كسريله وسكوك در ضمله وطاره جق قيويه دينور سينك ضميله ده لغتدر وطوغرى ياپلمش راست وهموار بنايه دينور كذلك طوغرى قازلمش چقوره دينور ومصدر اولور برنسنه نك اوكنى طوتوب قپامق معناسنه يقال سكه سكا من الباب الاول اذا سده وايكى قولاغى ديبلريندن كسمك معناسنه يقال سك اذنيه اذا اصطلمهما وقپونك ارقه سنه قول تيمورى قاقمق معناسنه در يقال سك الباب اذا ضببه بالحديد ودوه قوشى چقرمق معناسنه در يقال سك النعام ما فى بطنه اذا القاه واسهاله يستهلك معناسنه در يقال سك بسلحه اذا رمى به رقيقا سك حلقه لرى وكوزه نكلر طاره جق زرهه دينور يقال جاء وعليه سك اى درع ضيقة الحلق (السكوك) صبور وزننده بودخى طاره جق قيويه دينور (السك) سينك ضميله عقرب ياخود اورمجك يوه سنه دينور ولأمت طبعه دينور يقال به سك اى لؤم طبع وكوزه نكلرى طاره جق زرهه دينور واوكى طوتلوب قپانمش يوله دينور ديبسز صوقاق كبى يقال اخذ سكا اى طريقا منسدا واسك لفظندن جمع اولور كما سيذكر وبردرلو طيب آديدر كه رامكدن اتخاذ اولنور رامكى اون ايدوب الكدن كچردكدنصكره صو ايله معجون ايدوب كركى كبى اوغارلر بعده قابه ياپشمامق ايچون برمقدار دهن خيرى ايله يلايوب بركيجه على حاله ترك ايلدكدنصكره برمقدار مسحوق خالص مسك اضافه وكركى كبى مزج وقرصلر دوزوب وايكى كون ترك ايدرلر صكره اول قرصلرى چوالدوز ايله دلوب برقنبه تسبيح كبى ديزوب برسنه اويلجه ترك ايدرلر عتيق اولدقجه رايحه سى اطيب اولور بين الاطباء بوسك المسك ايله متعارفدر (السكاء) تشديد كافله بودخى حلقه لرى طاره جق زرهه دينور واسك لفظندن مؤنثدر كما سيذكر (السكك) فتحتينله صاغرلغه دينور مصدر واسم اولور ومنه يقال فى اذنه سكك اى صمم وقولاقلر كوجك وباشه ياپشق اولمق معناسنه دركه توركيده چومار تعبير اولنور على قول اوستى ياخود ايچ دائره سى كوجك ودليكى طار اولمق معناسنه در انسانده وحيوانده اولسون تقول سككت ياجدى خطابا للصبى سككا من الباب الرابع وهو صغر الاذن ولزوقها بالرأس وقلة اشرافها اوصغر قوف الاذن وضيق الصماخ (الاسك) صفتدر قولاغى وصف مذكور اوزره اولان انسان وحيوانه دينور سكاء مؤنثيدر ✻ مترجم ديركه سكاء ماده سى كتب فقهيه ده اضحيه بحثنده مستعملدر لكن فقهاء خلقى قولاغى اولميان ايله تعريف ايدرلر حتى مغربده التى لا اذن لها الا الصماخ عبارتيله بيان ايلمشدر قوش كبى ومنه كل سكاء تبيض وكل

سرقاء تلد واسك صاغره دینور یقال هو اسك ای اصم وبنوعبدالله بن عمرو بن كلثوم جماعتدن بریك فرسی
اسمیدر ودوه قوشنه اطلاق اولنور ایشتمزاولدیغیچون (السكاكة) ثمامه وزننده خرده قولاقلی شخصه دینور
وكوك یوزینه ملاقی هوایه دینور سكاك دخی دینور اهل حكمته كوره طبقهٔ سابعهٔ هوائیه اولور تقول لاافعل ذلك
ولو نزوت فی السكاكة والسكاك ای الهواء الملاقی عنان السماء ورأی خودیله عامل اولوب بركسه ایله مشورت ایلمز
اولان آدمه دینور یقال هو سكاكة ای مستبد بالرأی (السكاك) غراب وزننده بودخی كوك یوزینه ملاقی هوایه
دینوردكاذكر واوقه یلك یاپشدریلان بره دینور (السكة) سینك كسریله ضربخانه سكه‌سنه دینور یقال هذا الدرهم
فی سكة فلان وهی حدیدة منقوشة تضرب علیها الدراهم واشجار طابورینه دینور كه مسطر واری صره ایله
دیكلمش اشجاردن عبارتدر جمعی سكاك در سینك كسریله ومنه قولهم ضربوا بیوتهم سكاكا ای صفا واحدا
وسكه چفتجیلرك صبان تیمورینه دینور یقال شق الارض بسكة وهی حدیدة الفدان وطوغری یوله وصوقاغه
دینورومنه یقال اخذ الامر بسكته ای فی حین امكانه ٭ شارحك بیانه كوره جمعی سكك كلور سدره وسدر كبی
مصباحده وغیریده السكة الزقاق عباره‌تیله مرسومدر ومغریده زقاق واسع ایله مفسردر و بومعنا سكهٔ شجردن
مأخوذدر (السكی) سكه‌یه منسوب دیمكدر بومنا سبتله مسكوك آلتونه اطلاق اولنور (السكسكة) زلزله وزننده
ضعف و زبونی معناسنه در یقال به سكسكة ای ضعف وشجاعت معناسنه در یقال فی سجیته سكسكة
ای شجاعة (السكاسك) سینك فتحیله یمنده بركوچك قبیله آدیدر پدرلری ملوك یمندن سكسك بن اشرس ایدی
علی قول اسمی سكاسك بن وائله دریاخود بوهمدر صواب اولان قول اولدر نسبتنده سكسكی دینور (الاستكاك)
افتعال وزننده نبات كثرتندن بری برینه صارمشمق معناسنه در یقال استك النبت اذا التف وقولاق دلیكی
طاراولمغله ایشتمز اولمق معناسنه در یقال استكت المسامع اذا صمت وضاقت بوراده وامهات سائره‌ده مثال بورسمه‌در
ظاهرا قولاغك دلیكی خلقی قپانق وجهیله طار اولمغله هواء خارج هواء واقعی قرع ایله ایجرودماغ وقلبه ادخال
ایده‌مدیكی سببیله ایشتمز اولور یاخود خارجدن جسم غریب وقوعی كبی عارضه‌دن یاداخلدن رطوبانك غلظتلنوب
عصبیده تحجری كبی عارضه‌دن ناشی سده حادث اولمغله دلیك مسدود طرزنده طاره جق اولمغله ایشتمز اولور
فلیحرر (التسكسك) تزلزل وزننده یلوارمق معناسنه در یقال تسكسك الیه اذا تضرع (الانسكاك) خاصة
بغرتلق قوشی پك هوالنوب پرواز ایلدكدنصكره كوكسنی اشاغی‌یه ویروب یوزی قیوطوغریلغنه سوزیلوب ایمك
معناسنه در یقال انسك القطا واعجبنی انسكاكه وهوان ینسك علی وجهه ویصوب صدره بعد التحلیق اصل
انسكاك طوغری یوله كتمك معناسنه در (السكركة) ضمتینله مصر بغدا یندن مرتب بوزه‌یه دینور تقول سقانی
السكركة ای شراب الذرة (السلك) سینك فتحیله و (السلوك) قعود وزننده یول ومكان مقوله‌سنه كیرمك
معناسنه در یقال سلك المكان سلكا وسلوكا من الباب الاول اذا دخل فیه ٭ مؤلفك بصائرده بیاننه كوره اصل
یوله كیرمك معناسنه موضوعدر كه یوله دوزلمك تعبیر اولنور وسلك متعدی اولور یقال سلكه غیره وفیه وعلیه سلكا
ای ادخله ویقال سلك یده فی الجیب ای ادخلها فیه (الاسلاك) همزه‌نك كسریله ادخال معناسنه در یقال اسلكه
اباه واسلك یده فی الجیب اذا ادخلها فیه (السلكة) سینك كسریله ایپلك تلنه دینور كه ایكنه‌یه یكریلور جمعی
سلك وجمع الجمعی اسلاك وسلوك كلور یقال سلك السلكة فی الابرة ای الخیط (السلكی) بشری وزننده مزراق
مقوله‌سینك طوغریلغنه دوزتمسنه ودوزتمسنه دینور یقال طعنه السلكی ای طعنة مستقیمة وطوغری ایشه
دینور امر مستقیم معناسنه یقال امر سلكی ای مستقیم ظاهرا تأنیثی حال یاخود فعله تأویلنه مبنی در (السلك)
صرد وزننده بغرتلق قوشنك علی قول ككلك قوشنك فریكنه دینور تقول اخذت سلكا ای فرخ القطا اوالحجل
ودیشیسنه سلكه دینورهاایله وسلكانه دینور سینك كسریله وبونادردر جمعی سلكان كلور سینك كسریله (سلیك
زبیر وزننده اسامیدندر سلیك بن عمرو یاخود سلیك بن هدبة القطفانی اصحابدندر وسلیك بن یثربی بن سنان بن
سلكه شاعر ودزد چالاك وفتاكدر سلكه كه همزه وزننده دز والده سیدر اعدی من سلیك مثلنك منشأیدر
وسلیك العقیلی وشقیق بن سلیك شاعرلردر وسلیك بن مسحل واغر بن حنظلة بن سلیك السلیكی تابعیلردر (المسلاك
معظم وزننده ایپلك تلی كبی نحیف وزار آدمه دینور یقال رجل مسلاك ای نحیف (السلكوت) جبروت وزننده
برقوش آدیدر ٭ شارح دیر كه سیالكوت دخی هند ستانده برشهر آدیدر (المسلكة) مقعده وزننده قفتانك یرتماجنه
دینور (السلك) سینك كسریله ناقه طوغردقده ممه شندن ابتدا چیقان نسنه‌یه دینور كه ممه آغزی تعبیر اولنور بعده
آغوز چیقار (السمك) فتحتینله بالغه دینور (السمكة) هاایله مفردیدر وفلكده جوت برجنه اطلاق اولنور (السمك

سبنك فتحيله يوكسلتمك معناسنه در يقال سمك البناء سمكا من الباب الاوّل اذا رفعه وسمك خانه نك تاوانه اطلاق
اولنور وسقف معناسنه على قول خانه نك اعلاسندن اسفلنه قدر اطلاق اولنور كه مراد يوقرييسندن دبنه قدر امتداديدر
يقال رفع سمك البيت وهو السقف اومن اعلا البيت الى اسفله لكن بيضاوى اشبو ✻ رفع سمكها ✻ آيت كريمه سنده
اى جعل مقدار ارتفاعها من الارض اوثخنها الذاهب فى العلو رفيعا عباره سيله تفسير ايلمكله ايكيسى دخى مؤلفك
تفسيرينه منافيدر قول اول ظاهردر وقول ثانى على العكس در ✻ مؤلفك قولنه كوره عمق اولمشدر وهر نسنه نك
بوينه وقامتنه دينور يقال سمك الشئ اى قامته وتپاء نام قصبه ترابنده برصوآديدر (السموك) سلوك وزننده يوكسلمك
معناسنه در يقال سمك البناء سمكا فسمك سموكا اى ارتفع (السماك) كتاب وزننده شول نسنه يه دينوركه آنكله
برنسنه يى يوكسلدوب يوقرى قالدررلر جمعى سمك كلور ضمتينله وسماك اعزل وسماك رامح فلكده ايكى براق كوكبلردر
ياخود اسد صورتنك بوغزى چنبرينه طوغرى كوكسنه كلش اياقلرى صورتلريدر وسماك بن حرب وسماك بن ثابت
وسماك بن سعد وسماك بن مخزمه كه كوفه ده مسجد سماك صاحبيدر وسماك بن هزال صحابيلردر (السماك) شدّاد
وزننده محمد بن صبيح نام عابد ومحدّثك جدى اسميدر ودارقطنى شيخى اولان عثمان بن احمد الدقاق جدّيدر
المسماك) محراب وزننده چادرديركنه اطلاق اولنوركه آلت رفع خيمه در (المسمكات) مكرمات وزننده سماواته اطلاق
اولنور مسموكات لحن در ياخود انده لغتدر لكن سمك رفع معناسنه اولمغله مسموكات قياس اوزره وارد اولديغندن
تلحيننى تاملايمدر حتى نهايه ده وفى حديث على ✻ وبارئ المسموكات ✻ اى السموات السبع عنوانيله مرسومدر (المسموك
اوزون شيئه دينور ومتين ومحكم ايبه واورغانه دينور (السميكاء) مصغر بنيه سيله قورتدقلرى خرده بالقاره دينور آتريته
وترهوز كبى (سمكه) فتحاتله بررجل اسميدر (السملكة) دحرجه وزننده برنسنه يى اوزون ودكرمى قلمق معناسنه در
طپوزصاپى كبى يقال سملك اللقمة اذا طوّلها فى لمة وتدوير (السنك) ضمتينله آچق شاهراه يوللره دينور (السنبك
قنفذ وزننده بركونه يلمكه دينور و بتون طرنقلو دوابك طرنقلرى اوجنه دينور يقال سنبك الفرس اى طرف حافره
وسنبك السيف قلجك قيننده اولان زينتك اوجنه اطلاق اولنور وسنبك المطر يغمورك اوّلنه دينور وسنبك البيض
توغلغه نك تپه سنه دينور وسنبك البرقع پچه نك اكسه يه باغلدقلرى باغندن عبارتدر وسنبك الارض غليظ
اولوب خير ومنفعتى آز اولان يوريره دينور و برنسنه نك وقت وزمان ادراكنه اطلاق اولنور يقال كان ذالك
على سنبكه اى على عهده و برنسنه دن سابق ومتقدّم اولانه دينور يقال سنبك من كذا اى متقدّم منه (السهك
فتحتينله ترلين كسه دن ظهور ايدن بد رايحه يه دينور يقال فيه سهك اى ريح العرق وسهك مصدر اولور ترلمش
كسنه بد قوقمق كذلك تريد قوقمق معناسنه يقال سهك الرجل والعرق سهكا من الباب الرابع اذا اروح ومتعفن
ات قوقوسنه وبالق وتيمور پاسى قوقولرينه دينور (السهكة) سبنك فتحيله و (السهكة) همزه وزننده بونلرده سهك
معنالرينه در يقال ماهذا السهك والسهكة والسهكة اى قبح رايحة اللحم الخنز وكذا ريح السمك وصدء الحديد
السهك) كتف وزننده ترى بد قوقان آدمه دينور (السهك) سحق وزننده يل يرك طپراغنى صاورمق معناسنه در
يقال سهكت الريح التراب عن الارض سهكا من الباب الاوّل اذا اطارته وسحق ايلمك معناسنه در يقال
سهكه اذا سحقه (السهوك) سلوك وزننده دابه آهسته جه وملايم اشوب كتمك معناسنه در يقال سهكت الدابة
سهوكا اذا جرت جريا خفيفا (الاساهيك) دوابك كونا كون اشوب كيدشلرينه دينور (الساهكة) و (السهوك
صبور وزننده و (السيهك) صيقل وزننده و (السيهوك) طيفور وزننده و (المسهكة) مقعده وزننده پك شديد اسن
روزكاره دينور ومسهكه ومسهك ميملرك فتحيله شديد اسن روزكارك ممرّينه وكذركاهنه دينور (الساهك) صاحب
وزننده كوزاغريسنه وبكيكنسه دينور كاهل كبى اسمدر يقال بعينه ساهك اى رمد وحكة (السهاك) شدّاد
وزننده و (المسهك) منبر وزننده شول بليغ وسخنور آدمه دينوركه روزكار اسر كبى فتور وفاصله سز متصل واحد
سرد كلام ايدر اوله يقال رجل سهاك ومسهك اى بليغ يمرّ فى الكلام مرّ الريح ومسهك روزكار كبى اشوب كيدن
آته اطلاق اولنور يقال فرس مسهك اى جرّاء (السهوك) صبور وزننده طوشنجل قوشنه دينور (التسهوك
تزهوك وزننده آهسته جه تأنى ايله يوريمك معناسنه در يقال تسهوك الرجل اذا مشى رويدا (السهيكة) سفينه
وزننده بردرلو طعام آديدر (السوك) شول وزننده برنسنه يى سورتوب اوغمق معناسنه در يقال ساك الشئ يسوك
سوكا اذا دلكه واغزى مسواكلمك معناسنه در يقال ساك فه بالعود اذا دلكه (التسويك) بودخى اغزه مسواك
سورمك معناسنه در يقال سوّك فه بمعنى ساكه (الاستياك) افتعال وزننده و (التسوّك) تفعل وزننده مسواكلمك
معناسنه در يقال استاك الرجل وتسوّك اذا تدلك بالمسواك بوايكى ماده ده فم وعود ذكر اولنمق صحيح دكلدر

المسواك) آغزه سوره جك معهود اغاجدر (السواك) كتاب وزننده مسوا كه دینور جمعی سوك در كتب وزننده
و بو مؤنث ومذكر اولور و (سواك) و (تساوك) تفاعل وزننده ضعیف وفرسز یورمك معناسنه مستعملدر كویا كه
فرط ضعفندن وجودینی ایكی طرفه سوروب وسورتونه رك یعنی پوجه اورەرق یورر یقال ساك الرجل یسوك سواكا
وتساوك تساوكا اذا سار ضعیفا (سواك) غراب وزننده بر رجلك علمیدر تجز بحمده تعالی ❊ فصـــل الشین المعجمة
(الشبك) سبك وزننده برنسنه نك اجزاسنی بری برینه كچروب صوقشدرمق معناسنه در پنجره قفسی و بالق آغی
و پرمقلری بری برینه كچروب كلید لمك كبی یقال شبك الشیء شبكا من الباب الثانی اذا انشب بعضه فی بعض فتشب
وامور ومصالح پیچیده وشوریده اولمق معناسنه مستعملدر ظاهرا بونك مصدری شبوك در قعود وزننده یقـال
شبكت الامور اذا اختلطت والتبست (الاشتباك) افتعال وزننده مطاوعیدر یقـال شبك الشیء فاشتبك و یقـال
اشتبكت الامور بمعنی شبكت (التشبیك) شبك معناسنه در (التشبك) تفعل وزننده مطاوعیدر یقـال شبك الشیء
فتشبك (التشابك) تفاعل وزننده بودخی امور ومصالح شوریده و پیچا پیچ اولمق معنـاسنه در یقـال تشابكت
الامور بمعنی اشتبكت وتشابك كلب وسائر سباع چاتشمق معناسنه در كه كلید لنورلر یقال تشابكت السباع اذا تزت
(الشابك) بری برینه كیر یشوب صوقشمش نسنه یه دینور ذوشبك معناسنه یقال طریق شابك ای متداخل ملتبس
ودیشلری بری برینه كیرشمش ارسلانه وصف اولور یقال اسد شابك ای مشتبك الانیاب (الشبـّاك) زنّار وزننده
قوزغون قلجی دیدكلری نباته شبیه وآندن اعذب بر نبات آدیدر وحصیر طرزنده صوقشدرمه اولان نسنه لره دینور
پنجره قفسی و پنجره تیموری وزنبوری پرده كبی هر طانفه سنه شباّ كه دینور ودوه یه چاتدقلری محملارك خانه لرینك
چاته جق اوجلرینك ارالقلرینه دینور كه قایشلر ایله مشبك چاتوب صرارلر وصباّد آغنه دینور شبكه كبی كما سیذكر
جمعی شبابیك در وشباّك اسمعیل بن مبارك نام محدثك جدّی اسمیدر وعلی بن احمد بن ابی العز نام محدثك
پدرینك جدّی اسمیدر (الشباّك) شدّاد وزننده اسامیدندر شباك بن عائذ الدستوائی وشباّك بن عمرو محدثلردر
(شباك) كتاب وزننده اسامیدندر شباك الضبی وشباك بن عبد العزیز وعثمان بن شباك محدثلردر وشباك
اوچ موضعك آدیدر (الشبكة) فتحاتله آوجیلرك آغنه دینور شركه معناسنه جمعی شبك وشباك در شبنك كسریله
یقال نصب الصیاد الشباك والشبكة ای شركة وشبكه بری برینه یقین قبولره اطلاق اولنور ودیبی یقین اولان اشمه لره
اطلاق اولنور كه بونلرده بری برینه متقـارب اوله وقیولری چوق ارضه دینور وزلاصحابنك یوه لرینه دینور كه
دلك دلك اولور وواجأ نام جبلده برصو آدیدر وسمیراء الاسد نام محل شرقیسنده برصو آدیدر وبنوقشیر یوردنده برصودر
وبنونمیر یوردنده اوچ صو آدیدر و بشقه برصو آدیدر (الاشباك) همزه نك كسریله بری برینه قریب قیولر ودیبی یقین
اشمه لر قازمق معناسنه در یقال اشبك القوم اذا احفر والشبكة (الشبكة) غرفه وزننده صوقشمه معناسنه در بو علاقه ایله
نسب قرابته یعنی خصملغه اطلاق اولنور یقال بینهما شبكة ای نسب قرابة (شبیك) زبیر وزننده بنومازن بلادنده
برموضع آدیدر (شبیكه) جهینه وزننده عرجاء قربنده بروادی اسمیـدر ومكه ایله زاهر بینـنده برموضع یاخود
برقیو آدیدر و بنوسلوله مخصوص برصو آدیدر (بنوشبك) شبنك كسریله بربطن آدیدر (ذوشبك) فتحتینله حجازده
بلاد بنی نضر بن معاویه ده برصو آدیدر (الشبك) فتحتینـله طراق دیشلرینـه اطلاق اولنور (الشابابك) بانك
فتحیله بر نبات اسمیـدر كه مصرده بر نوف دیمكله متعارفدر بین الاطباء شاباتج ایله معروفدر مصر دیارنده اولور
(الشحك) سحق وزننده اوغلاق اناسنی امسون دیو آغزینه شحاك باغلمق معناسنه در یقال شحك الجدی شحكا
من الباب الثـالث اذا جعل فی فمه الشحاك (الشحـاك) كتاب وزننده اناسنی امسون دیو اوغلاغك اغزینـه
ارقوری بنـد ایتدكلری اغاجه دینور كه اسنك وآغزلق تعبیر اولنور (الشودكان) شبنـك ودالك فتحیله سلاح
و یراغه دینور شكه وأداة سلاح معناسنه بعض نسخه ده الشبكة واقع اولمغله ❊ شارح آنی تخطئه ایلمشدر (شاذك)
ذال معجمه ایله هاجر وزننده محدثیندن یوسف السجستانی پدرینك اسمیدر (الشرك) شبنك كسریله و (الشركة)
شبنك كسری وضمیله اورتاقلق معناسنه در تقول لی فیه شرك وشركة ای اشتراك وشرك شریك كبی اورتاغه دینور
جمعی اشراك كلور شبر واشبار كبی یقال هو شركه ای مشاركه وشركه مصدر اولور راورتاغ اولمق معناسنه یقال شركه
فی البیع والمیراث شركة من الباب الرابع اذا صار شریكه وشرك اشراكدن اسم اولور كفر معناسنه كه واحد حقیقی
اولان ذات اجلّ واعلایه حاشا شریك اسنادینه دینور وخصملغـه وقرابتـه اطلاق اولنور نسبده اورتاقلق اولمق
ملابسه سیله تقول رغبنا فی شركتكم ای مشاركتكم فی النسب وشرك جبل قنان وراسنده برصو آدیدر (الاشتراك)
افتعال وزننده و (التشارك) و (المشاركة) بری برینه اورتاق اولمق معنـاسـنه در یقـال اشتركا وتشاركا وشاركا

اذا وقعت بينهما الشركة (الشريك) امیروزننده اورتاغك هر برینه دینور جمعی اشراك كلور شهید واشهاد كبی وشركاء كلور كرماء كبی مؤنثی شریكه در جمعی شرائك در (الاشراك) همزه نك كسریله خدای متعاله غیری بی حاشا شریك ایلك زعم باطلنده اولمق معناسنه در یقال اشرك بالله ای كفر (المشرك) والمشركی یای نسبتله كه مبالغة نفسنه منسو بدر وصف مذكور اوزره اولان كافر ملعونه دینور (الشرك) فتحتینله آوجیلرك دوزاغنه وآغنه دینور كه ایپدن اورلمش اولور كویا كه كوزه نكلر واوركولر بری برینه شریكدر دام وشصت معناسنه جمعی نادر اوله رق شرك در ضمتینله یقال نصب الصائد الشرك وهو حبائل الصید وماینصب للطیر وشرك الطریق یوللرك جاده لرینه وایشلكنه دینور علی قول اولو یولده اولان چتال چتال یوللره دینور كه او یلجیه چكیلوب كیدوب بر محلده اصل جاده یه قارشمه یه مفردی شركه در ایكیسی دخی معنای اولدن مأخوذدر قول اوله كوره كویا كه نالق آغی سرلمش طرزنده اولدیغی تصوریله در وثانی ظاهردر یقال مضوا علی شرك الطریق ای جواده اوهی الطرق التی لاتخفی علیك ولاتستجمع لك وشرك مجازده برموضع آدیدر ومصدر اولور پاپوشك تصمه سی منقطع اولمق معناسنه یقال شرك النعل شركا من الباب الرابع اذا انقطع شرا كه ومجازده برطاغك آدیدر (الشراك) كتاب وزننده پاپوش تصمه سنه دینور كویا كه پاپوشله شركتی واردر جمعی شرك در كتب وزننده واشرك در افلس وزننده یقال اصلح شراك نعله ای سیرها وچارقده اولان انجه یوجغزه دینور كه جیغروجلق تعبیر اولنور (التشریك) اورتاق ایلك معناسنه در یقال شرك كه یه اذا جعله شریكاله واپاق قابنه تصمه بكرمك معناسنه در یقال شرك النعل اذا جعل لها شراكا واشترا اولنان نسنه نك بر مقدارینی مجموعی آلدیغی بهایله بیع ایلك معناسنه مستعملدر یقال عامل بالتشریك وهو بیع بعض مااشتراه بما اشتراه به (الشركی) شینك ضمیله هذلی وزننده ورانك تشدیدیله جائزدر سرعتله یورو یشه دینور كویا كه خطوء اولایی ثانیه یه شریك ایدر یقال سار شركیا ای سیرا سریعا وسرعتله پیدرپی اوربلان سله وشماره دینور یقال لطم شركی ای سریع متتابع (شریك) زبیر وزننده اسامیدندر شریك بن مالك بن عمرو بربطن پدرینك اسمیدر ومسدد بن مسرهد نام كسنه نك جدی اسمیدر ومر قوم محدثیندندر نسبی رقیة العقرب كبی مسلسل اوله رق سرهد ماده سنده بیان اولندی (المشترك) اسم فاعل بنیه سیله موسوس ومهموم كبی كندی كندیسیله سویلشور اولان آدمه دینور كویا كه كندی نفسیله اشتراكی واردر یاخود بالق آغی كبی نفسنه طولاشمشدر یقال رجل مشترك اذا كان یحدث نفسه كالمهموم (الفریضة المشركة) معظمه وزننده واكا مشتركه ومسئلۀ حماریه دخی اطلاق اولنور وبو میراثه متعلق شول مسئله دن عبارتدر كه برخاتون فوت اولوب زوجنی وامنی واخوان لام واخوان لابوینی ترك ایلمكله عمر الفاروق رضی الله عنه حضرتلرندن كیفیت تقسیمی سؤال اولندقده اصل مسئله آلتیدن كلمكله نصفنی زوجه وسدسنی امه وثلثنی اخوان لامه ویروب اخوان لابوینی محروم ایلدكده مزبورلر یا امیر المؤمنین طوته لم پدرمز حمار ایمش انامز بر دكلیدر دیدیلر حضرت عمر دخی تفكر ایدوب اول ثلثده انلری تشریك ایلدیلر بناء علیه اول مسئله یه مشركه ومشتركه وحماریه اطلاق اولندی (الشركة) فتحاتله بنواسده مخصوص برقریه در (المشارك) اسم فاعل بنیه سیله اصولدن اسن یللرك بیننده هبوب ایدن اكری یلك كرته سنه قریب كرته دن اسن یله اطلاق اولنور یقال ریح مشارك وهی التی تكون النكباء الیها اقرب من الریحین التی تهب بینهما (الشك) شینك فتحی وكافك تشدیدیله شبهه وگمان معناسنه در كه یقین مقابلیدر جمعی شكوك در یقال مافیه شك وهو خلاف الیقین ❊ مترجم دیر كه شك ماده سی مصباحده مبسوطدر فلیراجع وشك مصدر اولور شبهه وگمان ایلك معناسنه یقال شك فی الامر شكا من الباب الاول اذا ارتاب وشك كمیكده اولان آزجه چتلاغه دینور یقال فی ضلعه شك ای صدیع صغیر فی العظم وبركونه دارو اسمیدر كه فاره یی اهلاك ایدر خراسانده واقع كومش معدنندن جلب اولنور تركیده صچان اوتی دیرلر بیاضی وصاری یسی اولور وشك مزراغی دری وذات وكیكه ایشلدوب تااوته سنه قدر كچرمك معناسنه در یقال شكه بالرمح شكا اذا انتظمه یعنی خرقه الی العظم وسلاحلنمق معناسنه در یقال شك فی السلاح اذا دخل فیه ودوه نك قوللری یانلرینه یاپشمق معناسنه در كه یتیابلغندن اولوب آغسمغه باشلر یقال شك البعیر اذا لزق عضده بالجنب وبرنسنه یه نوعامیل ایلك معناسنه در تقول شككته والیه شكا من الباب الرابع اذا ركنت وخانه لری برچر پیده صره واردی یاپمق معناسنه در یقال شكوا بیوتهم اذا جعلوها علی طریقة واحدة (التشكك) تفعل وزننده بودخی كمان ایلك معناسنه در یقال تشكك فیه بمعنی شك (التشكیك) تفعیل وزننده برآدمی شك وكمانه دوشرمك معناسنه در یقال شككه فلان اذا القاه فی الشك (الشكوك) صبور وزننده شول ناقه یه دینور كه یك تو بلو اولمغله سمیزلكند

وز بوبلغنده شك وكمان اولمغين اور نجنه يابشيلوب يوقلنور اوله جمعى شك كلور شبنك ضميله (الشاك) شبنك كسريله
باى كوشه لرينك ارقه لرينه كچر يلان غلا فلره دينور (الشك) شبنك ضميله شنكوك لفظندن جمعدر كه ذكر
اولندى (الشكة) سكه وزننده سلاحه وپراغه دينور يقال جاء وعليه شكة اى سلاح و بالته مقوله سنك صاپى كيره جك
دليكه صقشوب طوتمق ايچون صوقيلان چوى يه دينور (الشكة) شبنك ضميله شقه وزننده ومرادفيدر كه مسافه
معناسنه در يقال بينهما شكة بعيدة اى شقة (الشاكة) بركونه ورم اسميدر كه بوغازده حادث اولور (الشكيكة)
سفينه وزننده فرقه معناسنه دركه بربلوكه دينور يقال جاءت شكيكة من الناس اى فرقة واسلوب وطريقه
معناسنه در جمعى شكايك وشكك كلور ضمتينله وخوى وخلق معناسنه در يقال له شكيكة حسنة اى خلق وميوه
سنيدبنه دينور (الشكى) شبنك ضميله آغزكه دينوركه سركش آتلره اوريلور ☼ شارحك بيانته كوره ارمينيه ده
شك نام قريه يه منسوبدر (الشكاك) كتاب وزننده صره صره مسطر وازى يابلمش بيوت وخيامه دينور
(الشكاكة) سحابه وزننده ارضدن برناحيه يه دينور (الشكشكة) زلزله وزننده كسكين سلاحه دينور على قول
سلاحك كسكينلكنه دينور (شنبك) جعفر وزننده محدثيندن عبد الله الدينورى پدرى وعثمان بن
احمد الدينورى جدينك اسميدر (شنبك) زبرج وزننده محدثيندن عبدالله بن احمد النهاوندى جدينك اسميدر
(شنوكه) ملوله وزننده برطاغك آديدر وكثير نام شاعر ☼ فان شفائى نظرة لو نظرتها ☼ لى تاقل يوما وحلق شنانك
بيتنده اجزاسى اعتباريله جمع بنيه سيله ايراد ايلمشدر (الشوك) شبنك فتحيله تيكنه دينور خار معناسنه مفردى شوكه در
وشوك مصدر اولور كوده يه تيكن باتمق معناسنه در يقال شاكته الشوكة تشوكه شوكا اذا دخلت فى جسمه
و بو معناده متعدى اولور برينك كوده سنه تيكن باتورمق معناسنه تقول شكته الشوك اشوكه شوكا اذا ادخلتها
فى جسمه وشوك السلاح حديد السلاح آدمه اطلاق اولنور كاسيذكر و برآدمك شوكت وحدتى نمايان اولمق
معناسنه در يقال شاك الرجل يشاك شوكا من الباب الرابع اذا ظهرت شوكته وحدته (الشاكة) تيكنلك يره دينور
خارستان معناسنه يقال ارض شاكة اى كثيرة الشوك وشاكه وشوكه فرحه وزننده وشائكه ذائقه وزننده
تيكنلو اغاجه دينور يقال شجرة شاكة وشوكة وشائكة اى كثيرة الشوك شاك كلمه سنك اصلى شوكه ايدى فرحه
وزننده واو الفه قلب اولندى وشاكه وشيكه شبنك كسريله مصدر اولور تيكنلكه اوغرامق وتيكنلكه دوشمك
معناسنه يقال شاك الرجل يشاك شاكة وشيكة اذا وقع فى الشوك وتيكنلكه قارشمق معناسنه در يقال شاك
الرجل الشوكة اذا خالطها و باء حرفيله متعدى اولور برآدمه تيكن طوقندرمق معناسنه يقال ماشاكه بالشوكة
اى ما اصابه بها وتيكن طوقنمق معناسنه در تقول شاكتنى الشوكة اى اصابتنى وتقول شكت الشوك اشاكه اذا وقعت فيه
بونلرك مجموعى باب رابعدندر قالديكه مثال اخير تكرار دكلدر زيرا مثال سابقده شوك لفظى غير مذكوردر و بوراده
ظرفيت اوزره منصوبدر (التشويك) اغاج تيكنلو اولمق معناسنه در يقال شوكت الشجرة اذا كانت شائكة
وديوارك اوزرنى تيكنلمك معناسنه در يقال شوك الحائط اذا جعل الشوك عليه واكين سنبله سنك دانه لرى
طاغلمزدن مقدم اوجلرى اغاروب تيكن تيكن كسكينلنمك معناسنه در يقال شوك الزرع اذا ابيض قبل ان ينتشر
يعنى حد درودونك آزى ديشلرى اوزامق معناسنه مستعملدر يقال شوكت لحيا البعير اذا طالت انيابه
وقوش ياوريسى تويلنوب اوجلرى تيكن تيكن چيقمغه باشلمق معناسنه مستعملدر يقال شوك الفرخ اذا خرجت
رؤس ريشه ودلى قانلو جوانك يعنى سرد لنمكه باشلمق معناسنه مستعملدر يقال شوك شارب الغلام اذا خشن
لمسه وقزك ممه لرى اوجلرى كورنمكه باشلمق معناسنه در يقال شوك ثدى الجارية اذا تحدد طرفه وتراش اولمش
آدمك باشنك قيللرى ظهور ايلمك معناسنه در يقال شوك الرأس بعد الحلق اذا نبت شعره (الاشواك) همزه نك
كسريله بودخى اغاج تيكنلنمك معناسنه در يقال اشوكت الشجرة اذا كانت شائكة و بو اصلى اوزره در
و بعد الاعلال اشاكه برآدمه تيكن باتورمق معناسنه در تقول اشكته الشوك اذا ادخلتها فى جسمه و برآدمه تيكن
طوقندرمق معناسنه در يقال ما اشاكه شوكة ولا شاكه بها اى ما اصابه (الشوكة) شوكك مفرديدر كه ذكر اولندى
وشوكه پراغه دينور يقال جاء وعليه شوكة اى سلاح وعند البعض سلاحك حدتنه اطلاق اولنور اوله كوره
اسم وثانى يه كوره مصدر ياخود اسم مصدر اولور وشوكة القتال حرب وجدالك شدتنه ودشمنى افراط اوزره
قتل ونكايت واستيصاله اطلاق اولنور يقال دهشتنى شوكة القتال اى شدة بأسه والنكاية فى العدو وشوكه
برمرض معروف اسميدر ☼ شارحك بيانته كوره طاعون نوعندندر ظاهرا كتب طبيه ده باغره اسميله مرسوم اولان
علتدركه طاعون طرزنده اولورا كثر متطببين آنى طاعون ظن ايدرلر لكن دكلدر مصرده اكا كبه ديرلر كاف مضمومه ايله

وشامده ضربه دیرلر وقزللق وقزل طونلی دیدکلری علته دینور که قورداشنی کبی بتون کوده قبقزل اولور
وجلاهلرك چینبر دیدکلری آلته دینور که تیکن تیکن اولور ارش وارغاجی آنکله دوزلدرلر وعقربك ایکنه سنه
دینور و برخاتون اسمیدر وشوكة الكان كانجیلرك طراق برینه قوللندقلری نسنه یه دینور که یاش چاموره خرما
تیکنلری دیزدکدنصکره قور یدوب كتانی آنکله طرارلر (المشوك) میمك فتحیله مقول وزننده کوده سنده شوکه دیدکلری
قزللق حادث اولان آدمه دینور یقال شيك الرجل على بناء المجهول فهو مشوك اذا علت جسده الشوكة (الشوكاء
حمراء وزننده هنوز اولکری وسردلکی اولان یکی لباسه وصف اولور یقال حلة شوكاء اذا كانت عليها خشونة
الجدة (شاك السلاح) كافك تخفيفی وضميله و (شائك السلاح) و (شوك السلاح) کتف وزننده و (شاكی السلاح
کسکین یراقلو آدمه دینور یقال رجل شاك السلاح وشائك السلاح وشوك السلاح وشاكی السلاح ای حديده
شارح دیر که شاك السلاح لفظنده شاك کلمه سی كافك کسریله اولدیغی صورتده منقوص اولور قاض کبی و بونده
ایکی قول واردر بری اصلی شائك ایدی هار وهائر کبی قلب اولندی شوکه دن مأخوذدر که حدت سلاح معناسنه در
قول ثانی شکه لفظندن که تشدید ایله در مأخوذدر سلاح معناسنه مبالغه یی متضمندر وكافك ضميله اولديغی حینده
کذلك ایکی قول واردر بری اصلی شوك ایدی واو الفه قلب اولندی وقول ثانی شائكدن محذوفدر انتهی (المشوكة
محسنه وزننده تیکنلو آغاجه دینور يقال شجرة مشوكة ای ذات الشوك وسحاء وقتاد وهراس مقوله سی
چالیلق یره دینور يقال ارض مشوكة اذا كانت فيها السحاء والقتاد والهراس (شوكان) شینك فتحی وضميله برموضع
آدیدر (مشوكه) معظمه وزننده یمنده جبل قلحاح اوزره برقلعه در (الشويكة) جهینه وزننده برجنس دوه یه
دینور ❊ شارحك بیانه کوره آزی دیشلری اوزون اولاننه دینور وشویکه برموضع آدیدر وقدس قربنده برقریه
آدیدر (شاوكان) بخارا قضاسنده برموضعدر (قنطرة الشوك) بغداد قضاسنده نهر عیسی اوزرنده برقریه در
نسبتنده شوکی دینور (شوكان) چوکان وزننده بحرین قضاسنده برقریه و یمنده برحصن آدیدر وسرخس ایله
ابیورد بیننده بربلده در محدثیندن عتیق بن محمد بن عنبس و برادری ابو العلا يس بن محمد الشوكانی اورادندر
تجز بعونه تعالى ❊ فصل الصاد المهملة ❊ (الصأك) فتحتيله برکسه ترلدکده کوده سی بدو چرکین قوقق
معناسنه در يقال صئك الرجل صأكا من الباب الرابع اذا عرق فهاجت منه ريح منتنة وقان طوکق معناسنه در
يقال صئك الدم اذا جمد و برنسنه یه یاپشمق معناسنه در يقال صئك به اذا لزق به (الصأكة) تمره وزننده اصلانمش
تخته واغاج رایحه سنه دینور تقول ماهذه الصأكة وهي رائحة الخشبة اذا ندیت (الصئك) کتف وزننده تند
وشدید آدمه دینور يقال رجل صئك ای شديد (المصائكة) مفاعله وزننده برآدمه شدتله معامله ایلمك معناسنه در
تقول ظل يصائكني منذ اليوم ای يشادّني (الصعلكة) دحرجه وزننده فقیر ایلمك معناسنه در يقال صعلكه
ای افقره وقاب الجره تریده تپه یاپمق علی قول تپه سنی قبه کبی بوکسلتمك معناسنه در يقال صعلك الثريدة اذا جعل
لها رأسا او رفع رأسها وچایردوه یی سمورتمك معناسنه در يقال صعلك البقل الابل اذا سمنها (المصعلك) مدحرج
وزننده یوالق نسنه یه دینور ومنه يقال رجل مصعلك الرأس ای مدوره (الصعلوك) عصفور وزننده
فقیر و بی نوایه دینور يقال رجل صعلوك ای فقير (التصعلك) تدحرج وزننده فقیر اولمق معناسنه در يقال
تصعلك الرجل اذا افتقر ودوه تونینی دوکمك معناسنه در يقال تصعلكت الابل اذا طرحت او بارها
عروة الصعاليك) عروة بن الورد لقبیدر دائما فقرایی بردوه آغلنه بریکدروب مال غنایمله بهره مند ایلدیکیچون
اسمنه مضاف اولمشدر (ضعلكيك) زنجبيل وزننده بر رجل آدیدر (الصك) شك وزننده برآدمه بریصی نسنه ایله
اورمق علی قول مطلقا اورمق معناسنه در يقال صكه صكا من الباب الاول اذا ضربه شديدا بعريض او عام
وقپویی کلیدلمك یاقپامق معناسنه در يقال صك الباب اذا اغلقه او اطبقه وصك نامه ومکتوبه دینور کتاب معناسنه
جمعی اصك کلور همزه نك فتحی وصادك ضمیله وصكوك وصكاك کلور صادك کسریله ❊ مترجم دیر که بوندن مراد
پادشاه براتی وقاضی حجتی اوله جقدر فارسی اولان چك معربیدر لکن قاضی حجتنده مشهور در علم صك متداولدر
بعضلر ضرب معناسندن بمعنی مفعولدر کو یا که شهودا كا ضرب يد ایتمشلردر بو جهتله عربیدر دیدیلر بوکه کوره
شهود اسملری قید اولنمدیجه صك اطلاق اولنمز ❊ ومؤلفه کوره ایکی صورتده دخی مطلق مکتوبده استعمالی مجازدر
الاصك) و (المصك) میمك کسریله شول آدمه دینور که یورر کن دیزلری واوکجه لری بری برینه چارپلور اوله ظوارده
طوپق چالمق تعبیر اولنور يقال رجل اصك ومصك ای مضطرب الركبتين والعرقوبين وقوی وتوانا انسان
وحیوانه دینور ومصك ابرش الكلبی فرسنك آدیدر وقپو بند ایده جك کلید وطرقاز مقوله سنه دینور (الصكك) فتحتيله

يوررکن طپوق چلار اولمق معناسنه در تقول صككت يارجل صككا من الباب الرابع اى كنت مصكا (الصكيك)
امير وزننده ضعيف وز بون معناسنه در (الصكة) صادك فتحيله اويله اسبسنك يك شدتنه دينور اعمى لفظنك
مرخما مصغرى اولان عمى كلمه سنه اضافتله استعمال اولنور تاكيد ومبالغه ايچون تقول لقيته صكة عمى
اى فى اشد الهاجرة حرا وعمى عمالقه دن برجبارك آديدر برقومى شدت هاجره ده باصوب نهب وغارت ايلمكله
ادنى ملابسه ايله اسمنه مضاف اولمشدر ياى تحتيه بابنده ذكرى اعاده اولنور انشاالله تعالى (الصكاك) غراب
وزننده سكاك كبى هوايه دينور (الصلك) عنب وزننده قيونك ممه سندن ابتدا چيقان قويو ولزوجتلى نسنه يه
دينور كه آغوز آندنصكره كلور سود آغزى تعبير اولنور (التصليك) تفعيل وزننده ناقه نك ممه لرينى صارقى ايله
صاروب باغلمق معناسنه در يقال صلك ضرع الناقة اذا صر (الصمكيك) قمحتبله و (الصمكوك) حلزون وزننده
شر وشور وفساده سرعت ايدن جاهل ونادانه دينور كه پك شر تعبير اولنور يقال رجل صمكيك وصمكوك اى جاهل
سريع الى الشر و باوز وقوى وشديد اولان انسان وحيوانه دينور ولزوجتلى يلشك نسنه يه دينور وقالين وكنده
وتصلق انسانه وسائر نسنه يه دينور وصمكيك برموضع آديدر وعجول اولان احمق و بيغزه دينور يقال رجل صمكيك
اى احمق عجل (الصمكة) فتحاتله توانا اركك دوه يه دينور يقال جمل صمكة اى قوى (المصمئكة) مطمئنه وزننده
يغمور ردن اصلانمش يره دينور يقال ارض مصمئكة اى مبتلة من المطر ودويدوز قاپلايى رطوبتلو بلوده دينور كه
همان يغمور ياغدرمق اوزره اوله يقال السماء اى السحاب مصمئكة اى مستوية خليقة للمطر (الاصميكاك)
اعشيشاب وزننده غضبه كلمك معناسنه در يقال اصمأك الرجل اذا غضب وسود يوغردكبى پك قويولنمق
معناسنه در يقال اصمأك اللبن اذا اختر (الصمكمك) سفرجل وزننده بدبوى اولان شيئه دينور واركن آدمه دينور
عزب معناسنه وقوى وتوانا آدمه دينور (الصماك) كتاب وزننده اوچكه صكره دن الحاق اولنان تخته يه دينور كه
كوچك اولمغله الحاق ايدرلر جمعى صمك كلور كتب وزننده (الصملك) عملس وزننده پك قوتلو زورمند قوتلى
كوده لو آدمه دينور جمعى صمالك در يقال رجل صملك اى الشديد القوة والبضعة (الصوك) شوك وزننده اول
ونخستين معناسنه در تقول لقيته اول صوك و بوك اى اول شئ يعنى الك اول آكا بولشدم وحركت معناسنه در
يقال مابه صوك ولابوك اى حركة و برنسنه بلاشوب ياپشمق معناسنه در يقال صاك به الزعفران يصوك صوكا
اذا لزق به وصوك اركشينك منبسنه دينور (التصوك) تفعل وزننده بلاشمق معناسنه در يقال تصوك فى رجيعه اذا تلطخ به
(الصيك) صادك فتحيله ياپشمق معناسنه در يقال صاك به الطيب يصيك صيكا اذا لزق به ✻ فصل الضاد
المعجمة ✻ (المضئوك) منهوك وزننده زكامه اوغرامش آدمه دينور يقال ضئك الرجل على المجهول فهو مضئوك
اى مزكوم ✻ شارحك بيانه كوره مصدرى واسمى ضأك در زكام وزننده (الضبوك) صادك ضميله يرك تباشيرينه
اطلاق اولنور كه اول بهارده جابجا اوتلرى قينايوب چيقمغه باشلامغله تاب وطراوتلو خوشمنظر اولمسندن عبارتدر
تقول اعجبنى ضبوك الارض اى تباشيرها وضبوك الغيث سحابك يغمور علامتلرينى كوسترمسنه اطلاق اولنور كه
اوائلندن عبارتدر يقال قدظهر ضبوك الغيث اى اخالته للمطر (الاضبيكاك) اعشيشاب وزننده يرك اوتلرى
ظهور رايلك معناسنه در يقال اضباكت الارض اذا خرج نبتها (الضبرك) زبرج وزننده قبا اويلقلى عورته دينور
يقال هى ضبرك اى العظيمة الفخذين (الضبارك) علابط وزننده ارسلانه دينور واهل وعيالى چوق ثقلتلو
آدمه دينور ووجودى ايرى وشديد شخصه دينور ضبراك دخى دينور قرطاس وزننده (الضحك) ضادك فتحى
وكسريله و (الضحك) كسرتيله و (الضحك) كتف وزننده كولمك معناسنه در يقال ضحك الرجل ضحكا وضحكا
وضحكا وضحكا من الباب الرابع ضد بكى و بعض ناس ضادك كسريله ضحكت ديرلر كسرهٔ حايه اتباعا وحلقيه ده
بو وضع صحيحدر (التضحك) تفعل وزننده كولمك پيدا ايلمك معناسنه در (التضاحك) تفاعل وزننده كولشمك
معناسنه در (الضاحك) اسم فاعلدر و (الضحاك) شداد وزننده و (الضحوك) صبور وزننده و (المضحاك)
محراب وزننده و (الضحكة) همزه وزننده و (الضحكة) حزقه وزننده كوله كن آدمه دينور كثير الضحك معناسنه
وضحاك وضحكه همزه وزننده بين العرب ذم وقدح محلنده ايراد اولنور كه مراد كستاخ و بى پرده اولوب دائما ناسك اقوال
وافعالنه خنده ايدن بى ادبه استعمال اولنور نته كه غرفه وزننده ضحكه بوندن مذموم در كما سيذكر وضحاك وضحوك
يولك آچق و بللو يرينه ووسطنه اطلاق اولنور تقول اخذ تاضحاك الطريق وضحوكه اى المستبين منه وضحاك سلفده
برشاهك اسميدر كه بتون ارضه مالك اولمشيدى والده سى جنيه اولمغله اولدخى انلره ملحق اولمشيدى ✻ مترجم ديركه
ظاهر افريدونك قبل ايلديكى ضحاك ماردوش اوله جقدر كه دهاك معربيدر اون عيبلوديمكدر برهان قاطع ترجمه مزده

مبسوطدر (الضحكة) غرفه وزننده خلقه كولنج اولان كمسه يه دينور و بو بغايت ذم وقدح مقامنده ايراد اولنور مسخره كبي يقال هو ضحكة اى يضحك عليه (الاضحاك) همزه نك كسريله كولدرمك معناسنه در تقول اضحكته ضد ابكيته (الضاحكة) شول ديشلره اطلاق اولنور كه كولدكده عيان اولورلر ياخود آزى ديشلر ايله سيورى ديشلرك بيننده اولان درت ديشدن عبارتدر ايكى قولك مآلى بردر يقال افترّ عن ضاحكته وهى كل سن بيد وعند الضحك اوالاربع التى بين الانياب والاضراس وضاحكه بنى سبيع يوردنده برصو آديدر (الاضحوكة) همزه نك ضميله كولمكه باعث اولان كوله جك شيئه دينور يقال جاء باضحوكة اى مايضحك منه (الضحك) فتحتينله حيض كورمك معناسنه در يقال ضحكت الارنب ضحكا من الباب الرابع اذا حاضت قيل ومنه قوله تعالى ❊ فضحكت فبشرناها باسحق ❊ الاية اى حاضت بعض امهاتده مصدرى ضاد مكسوره ايله ضحك اولمق اوزره مرسومدر ❊ لكن مؤلفك قاعده سى اوزره فتحتينله در وكولمك معناسندن مستعاردر زيرا حائض اولان خاتون حامل اولمق غير منكر اولمغله حيضى باعث انبساطى اولور يوخسه حيض ضحك ماده سنك معناى موضوعى دكلدر وارنب قسمى حيض كورر اولمغله مؤلف افاده ايچون آنكله تمثيل ايلدى حيوة حيوانده طوشان وصرتلان وكلب وبراسه قوشى حيض كورر اولدقلرى مسطوردر وقالديكه راغب مفرداتده حاضت ايله تفسيرى اشدّ ردّ وانكار ايله تزييف ايلمشدر فليراجع انتهى وضحك برنسنه يى عجبلك ياخود برنسنه دن بلكلمك معناسنه مستعملدر يقال ضحك الرجل اذا عجب اوفزع وبلوده شمشك اويناق معناسنه مستعملدر يقال ضحك السحاب اذا برق وميمون سسلمك معناسنه در يقال ضحك القرد اذا صوّت (الضحك) ضادك فتحيله قاره دينور ثلج معناسنه وكره ياغنه وقيمغه دينور زبد معناسنه وباله دينور عسل معناسنه ياخود موملو باله دينور وعجب وتعجب معناسنه در وآق وبرآق ديشه دينور وآغاجك چچكنه دينور وبولك وسطنه دينور وخرمانك قبجوغندن هنوز ياروب چيقان طمور جغنه دينور (الضحك) ضادك ضميله ضحوكك جمعيدر (الضاحك) اسم فاعلدر كه ذكر اولندى وطاغلرده كورينان بلور كبى آق وبرّاق طاشه اطلاق اولنور واعراض مدينه دن فرش نام ناحيه دن اشاغيجه ده ايكى طاغك آديدر كه برينه ضاحك وبرينه ضويحك دينور (برقة ضاحك) ديار تميده برموضعدر (روضة ضاحك) صمان نام جبلده برموضعدر (الضريك) اميروزننده اركك كركس قوشنه دينور وآحمق آدمه دينور يقال رجل ضريك اى احمق وكوترمكسه يه دينور يقال هو ضريك اى زمن ومادرزاد اولان اعمايه دينور يقال رجل ضريك اى ضرير وپك فقير وبينوايه دينور يقال ضريك اى فقير سيء الحال جمعى ضرائك وضركاء كلور (الضراكة) سماحه وزننده معانئ مزبوره نك مجموعندن مصدردر برآدم ضريك اولمق معناسنه در يقال ضرك الرجل ضراكة من الباب الخامس اذا كان ضريكا وبركمسه ضراك اولمق معناسنه در يقال ضرك الرجل اذا كان ضراكا (الضراك) غراب وزننده ارسلانه دينور ويوغون كوده لو سكيرلرى ايرى اعضاسى قوند ومتين انسان وحيوانه دينور يقال رجل ضراك اى الغليظ الشديد عصب الخلق (الضيزاك) ضادك فتحيله برجنس بالق آديدر (الضك) شكّ وزننده برنسنه برآدمه مضايقه ويروب تنكدل ايلمك معناسنه در يقال ضكه الامر ضكا من الباب الاول اذا ضاق عليه وقصدروب صقشدرمق معناسنه در يقال ضكّ الشئ اذا ضغطه (الضكضكة) زلزله وزننده ضكّ معناسنه در يقال ضكضكه بمعنى ضكه وتيز تيز يوريمك معناسنه در يقال هو يضكضك اى يمشى فى سرعة (الضكضاك) ثرثار وزننده طقنازبودوره دينور ضكاضك دخى دينور علابط وزننده مؤنثى ها ايله در يقال رجل ضكضاك وضكاضك اى قصير مكتنز (التضكضك) تزلزل وزننده شن وشاد وخندان اولمق معناسنه در يقال تضكضك الرجل اذا انبسط وابتهج (الاضميكاك) اعشباب وزننده اوت كركى كبى صو يه قانوب يشل برتاب وطراوت اولمق معناسنه در يقال اضمأكّ النبت اذا روى واخضرّ ويرك نباتى ظهور ايلمك معناسنه در يقال اضمأكّت الارض اذا اخرج نبتها وپرخشم وغضب اولمق معناسنه در يقال اضمأكّ الرجل اذا انتفخ غضبا وسحاب شبهه سز يغمورلى اولمق معناسنه در يقال اضمأكّ السحاب اذا لم يشكّ فى مطره (الضنك) ضادك فتحيله مطلقا طار نسنه يه دينور وصف بالمصدردر مذكر ومؤنثده مستعملدر يقال مكان ضنك وعيشة ضنك اى ضيق و(ضنك) و(ضناكة) ضادك فتحيله و(ضنوكة) ضادك ضميله طار اولمق معناسنه در يقال ضنك المكان ضنكا وضناكة وضنوكة من الباب الخامس اذا ضاق وضناكة برآدم ضعيف وبيمجال اولمق معناسنه در كرك رأى وفكرنده وكرك جسمنده ونفس وعقلنده اولسون وكرك بونلرك مجموعنده اولسون ضيق معناسندن مأخوذدر يقال ضنك الرجل ضناكة اذا ضعف فى رأيه وجسمه ونفسه وعقله (الضنيك) اميروزننده وصف

مطلب

ضعيف آدمه دينور يقال رجل ضنيك اى ضعيف وطارد برلكه دينور يقال عبش ضنيك اى ضيق وكندى
عمكيله برآدمه خدمت ايدن خدمتكاره دينور كه بوهمان بوغازى طوقلغنه خدمت ايدن خادمدن دخى مادوندر
يقال هوضنيك لفلان اى تابع له يخدم بخبزه وقطع اولنمش نسنه يه دينور (الضناك) غراب وزننده و(الضنكة
غرفه وزننده زكام علتنه دينور (المضنوك) زكام علتنه اوغرامش كسه يه دينور يقال ضنك الرجل على المجهول
فهو مضنوك اى مزكوم (الضنأك) همزه ايله جندب وزننده و(الضنأك) جندل وزننده بنيه وتركيبى متين واندامى
محكم سكيرلرى قوى آدمه دينور مؤنثى ضنأة كه در وضنأك جندب وزننده ناقة عظيمه يه دينور (الضناك) كتاب
وزننده بنيه وتركيبى قوند ومحكم انسان وحيوانه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور وصغر يسى قيون قويريغى كبى
بيوك وثقيل اولان عورته دينور وبو فى الاصل مصدردر يقال رجل وامرأة ضناك اى الموثق الخلق الشديد ويقال
امرأة ضناك اى الثقيلة العجز واولو آغاجه دينور (الضوك) شوك وزننده آيغر قسراغه آشمق معناسنه در
يقال ضاك الفرس الحجر يضوك ضوكا اذا نزا عليها (الضواكة) ثمامه وزننده و(الضويكة) مصغر بنيه سيله
جماعت معناسنه در يقال جائت ضواكة من الناس وضويكة اى جماعة ظاهرا تصغير نوعدن برقطعه
اولديغى تصوريله در (التضوك) تفعل وزننده يلاشمق معناسنه در يقال تضوك فى رجيعه اذا تلطخ (الاضطواك
افتعال وزننده برنسنه يى شدتله چكشمك معناسنه در يقال اضطوكوا عليه اذا تنازعوه بشدة (الضيك
حيك وزننده ناقه هوانك شدت حرارتندن آپشوب قالمق معناسنه در يقال ضاكت الناقة تضيك ضيكا
اذا تفاجت من شدة الحر فلم تقدر ان تضم فخذيها على ضرعها يعنى اسيسنك شدتندن آپشلرينى آيروب
او يلقلرينى مملرينه يناشدرمغه قادر اوله مدى و پرغضب اولمق معناسنه در يقال ضاك فلان على اى امتلاء
غضبا (الضائك) اسيلكدن آپشوب قلان ناقه يه دينور جمعى ضيك در ركع وزننده ❊ فصـــــل الطاء
طبرك) فتحاتله رى قضاسنده برقلعه آديدر واصفهان الكاسنده برقلعه در (الطحك) قبر وزننده هنوز
نازل اولمامش يعنى آزيسنى يارمامش دوه يه دينور (طرنكونه) طانك وراء مشدده نك فتحيله اندلسده بر بلده در
ومغربده برموضعدر (الطسك) طانك فتحيله طسق وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى ❊ فصـــــل العين
المهملة ❊ (العبك) عينك فتحيله برنسنه يى برنسنه يه قاتوب قارشدرمق معناسنه در يقال عبك الشئ بالشئ
عبكا من الباب الاول اذا لبكه (العبكة) فتحاتله حبكه معناسنه در كه سويقده اولان دانه در وبرنسنه نك
قرنتيسنه دينور كسره معناسنه يقال هذا عبكة ذاك اى كسرته وطولومه يلاشوب صوانمش ياغ اثرينه
دينور يقال مافى النحى عبكة اى مايتعلق به من الوضر وناچيز نسنه يه دينور وثقيل وبدرون ونادان وبدلقا
وبغيض كسه يه دينور يقال رجل عبكة اى عيام بغيض (العبنك) عملس وزننده بنيه سى محكم ومتين وشديد
انسان وحيوانه دينور (العتك) عينك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله صواشده دشمان اوزره حمله ايتمك
معناسنه در يقال عتك الرجل عتكا من الباب الثانى اذا كر فى القتال وآت برآدمى قاپمغه صالدرمق معناسنه در
يقال عتك الفرس اذا حمل للعض وياى اسكيلكندن قزارمق معناسنه در يقال عتكت القوس اذا احمرت قدما
وبركسه نك الني كوكسنه طوغرى بوروب چويرمك معناسنه در يقال عتك يده اذا ثناها الى صدره وبرنسنه
حقنده عزم ونيتى اصلا منحرف ايلميوب طوغرى وراست ايلمك معناسنه در يقال عتك فلان بنيته اى استقام
لوجهه وبرآدمه حواله اولوب متصل بلا مانع طورميوب اوروب دوكمك معناسنه در يقال عتك فلان عليه
يضربه اى لم ينهنهه شئ وعتك دهر وزمانه دينور يقال مضى عليه عتك اى دهر وبو عاتك معناسنه در
وبرطاغك اسميدر (العتوك) قعود وزننده يالكزجه كتمك معناسنه در يقال عتك فى الارض عتوكا اذا ذهب وحده
ويمين فاجره يه اقدام وجسارت ايلمك معناسنه در يقال عتك على يمين فاجرة اذا اقدم وبرآدمه آرقورى كلوب
معترض اولمق معناسنه در يقال عتك عليه بخير اوشر اذا اعترض وعورت زوجنه عقوق وعصيان ايلمك
معناسنه در يقال عتكت المرأة على زوجها اذا نشزت وعصت وعتك كبى يايى كهنه لكدن قزارمق معناسنه در
يقال عتكت القوس عتكا وعتوكا اذا احمرت قدما وبرنسنه پك اكشيمك معناسنه در يقال عتك اللبن والنبيذ اذا
اشتدت حموضته وسدك ناقه نك او يلقلرنده قوريوب قالمق معناسنه در يقال عتك البول على فخذ الناقة اذا
يبس وبريره يولسز آرقورى قطع ايدوب وارمق معناسنه در يقال عتك البلد اذا عسفه وبريره صاپمق معناسنه در
يقال عتكوا الى موضع كذا اذا مالوا اليه وعدلوا وبرخاتون قومنه سركرده اولمق معناسنه در يقال عتكت المرأة
اذا شرفت ورأست ❊ مؤلف كرچه مصدرلرى تخليط وابهام ايدوب لكن شارحك تميزى اوزره رسم اولندى

فلا تغفل (العاتك) اسكيلكدن قيقزل اولان باده دينور وكريم وبهتر نسنه يه دينور وخالص اولان رنكه دينور
يقال شئ عاتك ورجل عاتك اى كريم واون عاتك اى خالص واونكو يناز آدمه دينور يقال رجل عاتك اى لجوج
وبرحال اوزره ثابت اولميوب حالدن حاله تلوّن ايدن نسنه يه دينور ونبيذ صافى يه دينور (العتيك) امير وزننده
يك اسّى كونه دينور يقال يوم عتيك اى شديد الحرّ وازد قبيله سندن بر فخذك اسميدر نسبتنده عتكى دينور فتحاتله
العاتكة) آشى طوتمز اولان خرما آغاجنه دينور يقال نخلة عاتكة اذا صارت لا تأثير وطيب وكلكونه سورنمكدن
چهره سى قيقزل اولان عورته دينور يقال امرأة عاتكة اى محمرّة من الطيب وعاتكه اسماء نسوانندندر پيغمبر اكرم
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك جدّاتنده طقوز نفر عاتكه كلمشدر كه عواتك ايله تعبير اولنور اوچ نفرى سليم
قبيله سندندر برى عاتكه بنت هلال دركه هاشمك جدّينك والده سيدر وبرى عاتكه بنت مرة بن هلال دركه
هاشمك والده سيدر وبرى عاتكه بنت اوقص بن مرة بن هلال دركه وهب بن عبد منافك والده سيدر
وباقيلرى سليم قبيله سنك غيريدندر قال فى النهاية قال النبى عليه الصلاة والسلام ❊ انا ابن العواتك من سليم
بنو سليمى مزيت جهتيله تصريح وتخصيص بيوردیلر وعاتكه بنت اسيد وعاتكه بنت خالد وعاتكه بنت زيد
بن عمرو وعاتكه بنت عبدالله وعاتكه بنت عوف وعاتكه بنت نعيم وعاتكه بنت الوليد صحابيه لردر (عتكان
عينك كسريله بر موضعدر (العثك) عينك وثاى مثلثه نك فتحيله و (العثك) صردوزننده و (العنك) عنق وزننده
خاصة خرما اغاجنك عروق واصولنه دينور (الاعثك) اعسر وزننده ومراد فيدر كه صولاق آدمه دينور يقال
رجل اعثك اى اعسر (العثكة) فتحاتله ردغه معناسنه دركه صولو چاموره دينور (العدك) عينك فتحيله يايغى يى
طوقفله چربمك معناسنه در (المعدكة) مكنسه وزننده يايغى چرپه جك طوقفه دينور يقال عدك الصوف بالمعدكة
اذا ضربه بالمطرقة (العرك) ترك وزننده اوغمق معناسنه در يقال عرك الاديم عركا من الباب الاول اذا دلكه
وبر نسنه يى محو اولنجه يا اصلاح اولنجه يه دك سورتمك معناسنه در يقال عركه اذا حكه حتى عفاه وبر كسه يه
آزرده ايده جك شرّ وشور ياخود بر حادثه ومصيبت حمل وحواله قلمق معناسنه در يقال عركه اذا حمل عليه الشرّ والدهر
دهر نازله ونكبته اطلاق اولنديغى ماده سنده بيان اولندى وعرك دوه ديرسكيله ياتى سورب ياقاشيوب بره لمك
معناسنه در يقال عرك البعير اذا حزّ جنبه بمرفقه حتى خلص الى اللحم وتقلبات زمان برآدمى تأديب وكوشمالله
متبصر وهشيار ايلك معناسنه مستعملدر يقال عرك الدهر فلانا اذا حنكه وطوارى مرعايه صالمه صاليويرمك
معناسنه در يقال عرك الابل فى الحمض اذا خلاها فيه تنال منه حاجتها وطوار اوتلرى هپ اوتلامق معناسنه در
يقال عركت الماشية النبات اذا اكلته وعرك وعراك سحاب وزننده وعروك سلوك وزننده حيض كورمك
معناسنه در يقال عركت المرأة عركا وعراكا وعروكا اذا حاضت وعرك بر نيجى جانور بجسنه دينور (العارك
ديرسكيله ياتى سورتوب بره ليدن اركك دوه يه دينور وحائض عورته دينور (العركرك) سفرجل وزننده عارك ايله
معناى اولده مراد فدر وبيوك ومجسم فرجه دينور وبنيه سى قالين دوه يه دينور (العرك) فتحتينله اسميدر طوارى
استديكى قدر اوتلامق ايچون مرعايه سبب صالبويرمكه دينور وجنكده بر كسه مرد افكن اولمق يعنى اوغراشديغى
كسه يى آقدارر بهادر اولمق معناسنه در يقال عرك الرجل عركا من الباب الرابع اذا صار عركا وعرك سسه دينور
صوت معناسنه (الاعراك) همزه نك كسريله بودخى حيض كورمك معناسنه در يقال اعركت المرأة اذا حاضت
المعرك) محسن وزننده حائض عورته دينور عارك ومعرك وصف خاصلردر (العراكة) غرابه وزننده اولكى
فيقه دن مقدم صاغيلان سوده دينور وفيقه ماده سنده ذكر اولندى (العراك) كتاب وزننده و (المعاركة) مفاعله
وزننده صواشمق معناسنه در يقال عاركه عراكا ومعاركة اذا قاتله وعراك دوه لر صوا وزرنده مزاحمه ايلك
معناسنده در يقال اورد ابله العراك اى اوردها جميعا الماء يعنى زاحمت وبونده العراك لفظى منصوبدر فى الاصل
مصدر اولوب بعده حرف تعريف ادخال اولنمشدر وحرف تعريف مصدرى كندى حالندن تغيير ايلامشدر ❊ مترجم
ديركه بو تركيب مررت بهم الجماء الغفير ودالك نصبيله الحمدلله قوللرى قبيلندندر وبعضلر حال تركيب ايدرلر وبونى
سيبويه وابو على قوللرى واردر كتب نحويه ده وارسلها العراك قولى بزمجشدر وعراك بن مالك اجلۀ تابعيندندر
المعركة) مقعده وزننده وراتك ضميله ده لغتدر و (المعرك) مقعد وزننده و (المعترك) مشترك وزننده جنككاهه دينور
تقول حضرنا معركتهم ومعركهم ومعتركهم اى موضع العراك والمعاركة (الاعتراك) افتعال وزننده برى برايله
اوغراشمق وصواشمق معناسنه در يقال اعتركوا فى المعركة اذا اعتلجوا ودوه لر صو اوزره ازدحام ايلك معناسنه در
يقال اعتركت الابل فى الورد اذا ازدحمت وحايض عورت بز طوتمق معناسنه در يقال اعتركت المرأة عركها

احتشت بخرقة (المعركة) مكنسه وزننده حيض بزينه ديور (العرك) كتف وزننده ميدان حربده مردافكن اولان بهادره دينور جمعى عركون كلور ذكر اولنان عرك لفظندن كه فتحتينله دروصفدرو يرى برينه صوقشمش قوملغه دينور وسسه دينور صوت معناسنه (المعرورك) اسم فاعل بنيه سيله برى برينه كيرشمش قوملغه دينور ومعرورك اعضاء ومفاصلى متداخل آدمه دينور كاسيذكر (العركركة) سفرجله وزننده شول عورته دينور كه شيشمان اولوب لكن صغربسى واويلقلرى اتسز اولمغله بداندام وبدقيافت اوله يقال امرأة عركركة اى رسحاء لحيمة قبيحة (العريكة) سفينه وزننده دوه نك اوركجنه على قول اوركجك بقيه سنه اطلاق اولنور ونفس وذات معناسنه مستعملدر يقال كريم العريكة اى النفس ويقال رجل لين العريكة اى سلس الخلق منكسر النخوة يعنى ملايم مشرب وناز ك طبيعت اولوب نخوت وخشونتدن وخلاف ونفوردن آزاده در وبونلر اوركج معناسندن مستعاردر بوجهتله طبيعت معناسنده مستعملدرنته كه صحاحده مرسومدر (العروك) صبوروزننده شول ناقه يه دينور كه سموزلكى وزبونلغى اوركجنى يوقلامغله معلوم اوله على قول اوركجى ياغليمدر دكليدر يوقلنور اوله جمعى عرك كلور كتب وزننده (العركة) ثمره وزننده كره ومره موقعنده استعمال اولنور جمعى عركات كلور حركات كبى تقول لقيته عركة اى مرة وعركات اى مرات (العركى) عربى وزننده بالق آوجيسنه دينور جمعى عرك درعربى وعرب كبى وعروك درضمله وكميجى لوندلرينه عرك اطلاقى بومعنادندر آنكده واحدى عركى در* شارح ديركه عرك موج وتلاطم معناسنه اولمغله اطلاق مزبور آندن مأخوذدر (العريك) اميروزننده اعضاء ومفاصلى قوتلى ومتداخل آدمه دينور (العركية) عربيه وزننده روسبى عورته دينور يقال امرأة عركية اى فاجرة ويوغون كودهلو عورته دينور عركانيه دخى دينور (المعروك) مزدحمكاه اولان صويه دينور يقال ماء معروك اى مزدحم عليه (المعروكة) شول ارضه دينور كه اوتلرينى مواشى بالجمله اكل ايلمكله كل باش كبى قير وقوراق قالمش اوله يقال ارض معروكة اذا كانت قد عركتها الماشية حتى اجدبت (العركة) همزه وزننده رنج وجفايه متحمل آدمه اطلاق اولنور يقال رجل عركة اذا كان يعرك الاذى بجنبه يعنى بحتمله (ذوالعركين) بنوشيبا ندن نباتة الهندى نام كيسه نك لقبيدر (المعرك) منبروزننده و(المعراك) محراب وزننده اسا ميدندر (العسك) فتحتينله برنسنه يه ياپشوب آندن آيرلميوب قالمق معناسنه در يقال عسك به عسكا من الباب الرابع اذا لزمه ولصق به (العضنك) ضادمعجمه ايله عملس وزننده غليظ وشديد نسنه يه دينور يقال شئ عضنك اى غليظ وشديد ويومرى وصمصيق بيوك فرجه دينور وشول عورته دينور كه سموزلكندن وطفنازلغندن صغريلرى قاوشق واويلق آره لقلرى طاره جق وصمصيق اوله ويبوك فرجلو عورته دينور يقال امرأة عضنك اى اللفاء التى ضاق ملتقى فخذيها مع ترارتها وكذا العظيمة الركب (العضنكة) عملسه وزننده شيشمان وتصلق عورته دينور ويبوك فرجلو عورته دينور (العفك) عينك فتحى وفانك سكونيله و(العفك) فتحتينله پك آحمق اولمق معناسنه در يقال عفك الرجل عفكا وعفكا من الباب الرابع اذا حمق جدا وعفك فانك سكونيله سوزى كج سويلك ياخودسوزى غيرى جهته بوروب چويرمك معناسنه در يقال عفك الكلام عفكا من الباب الثانى اذا لم يقمه اولفته لفتا (الاعفك) پك آحمق سمه كيسه يه دينور وصولاق آدمه دينور وبرايشى حسن ولايق اوزره ايشلمكه قادراولميان همج كيسه يه دينور وبرسوزده ثابت اولميوب چالى قوشى كبى برسوزدن برسوزه منصرف اولان آدمه دينور ومن كل المعانى يقال رجل اعفك اى احمق جدا وكذا الاعسر وكذا من لايحسن العمل وكذا من لايثبت على حديث (العفك) كتف وزننده و(العفيك) اميروزننده و(العنفك) جندل وزننده پك احمق وشاشقين آدمه دينور (ابوعفك) فتحتينله بريهوديدر كه بغايت موذى وملعون اولمغله پيغمبراكرم صلى الله عليه وسلم سالم بن عميرانصارى يى ارسال وملعون مزبورى سپرده دارالنكال ايلمشدر (العفكاء) حمراء وزننده سركش اولان ناقه يه دينور (العكة) عينك حركات ثلاثى وكافك تشديديله و(العكك) فتحتينله و(العكيك) اميروزننده و(العكاك) كتاب وزننده هوا طورغون اولديغى حالده اسيبنك شدتنه دينور جمعى عكاك كلور مفردى كبى وعكه قربه دن كوجك اولان ياغ طولومنه دينور جمعى عكك درصردوزننده وعكاك درعينك كسريله وعكه حمانك دترتمسنه واوشوتمسنه دينور كه مقدمه سيدر يقال اخذته عكة الحمى اى عرواؤها وشول قوملغه دينور كه كنشك تأثيرندن آتش كبى قزغين اوله بوايكى معناده عينك فتحيله ده لغتدر وكبه ناقه يه عروض ايدر بركونه لونه دينور كه كبه نشوانه عارض اولان چغت ديدكلرى لونه شبيه اولور (العكة) عينك فتحيله پك اسى يره دينور يقال ارض عكة بالنعت وارض عكة بالاضافة اى حارة وطورغون هوالى پك اسى كيجه يه دينور يقال ليلة عكة اى شديدة الحر مع لثق واحتباس ريح (العك) و(العكيك) اميروزننده بونلرده طورغون هوالى اسى كونه

دینور یقال یوم عكّ وعكیك ای شدید الحرّ وعكّ مصدر اولور هوا طورغون اولەرق بغایت اسی اولمق معناسنه تقول عكّ یومنا عكا من الباب الاول اذا صار عكیكا وكبە ناقه چغیت اولمش خاتونكبی بردرلو رنكه كیرمك معناسنه در یقال عكت الناقة اذا تبدلت لونا غیر لونها و برکسه نك اوزرینه كرّ و حمله ایلمك معناسنه در یقال عكّ علیه اذا عطف کما یقال عا که عوکا و برسوزك تكرار سویلنمسنی طلب ایلمك معناسنه در یقال عكّ فلانا اذا حدثه بحدیث فاستعاده منه مرتین اوثلاثا و برآدمك حقنی عوق وتأخیر ایلمك معناسنه در یقال عكه اذا ماطله بحقه و برکسه اوزره تكرار بتكرار شرّ و شور القا ایلمك معناسنه در یقال عكه بشرّ اذا كرّره علیه و برآدمی ایشندن صرف ایدوب آلیقومق معناسنه در یقال عكه عن حاجته اذا اصرفه وحبسه و برکسه یه حجت و برهانله غالب اولمق معناسنه در یقال عكه بالحجة اذا قهره بها و برآدمی اتعاب ایدنجه قدر برایشی تكرار بتكرار ایشلتمك معناسنه در یقال عكه بالامر اذا ردّه حتی اتعبه وقامچی ایله اورمق معناسنه در یقال عكه بالسوط اذا ضربه به و برمغلق ومبهم كلامی تفسیر و بیان ایلمك معناسنه در یقال عكّ الكلام اذا فسره وعكّ بله قوشانیلان قوطه نك ابكی اوجلرینی صالیوروب سائرینی قوشانوب باغلمغه دینور عكی دخی دینور حتی وزننده یقال ایتزر ازرة عكّ وكّ واز رة عكی وهی ان یسبل طرفی ازاره ویضمّ سائره بوراده وكّ واوایله دفع معناسنه درکه ازاری صالیویرمكدن عبارتدر وعكّ بن عدنان ثای مثلثه ایله ابن عبدالله بن الازد در جوهری وهمندن ناشی معدّك برادری اولمق اوزره نونله ابن عدنان دیو رسم ایلمشدر وعكّ علی قول حارث بن الدئث بن عدنانك لقبیدر لكن صواب اولان قول اولدر (المعاكة) مفاعله وزننده بودخی برکسه اوزره كرّ وحمله ایلمك معناسنه در یقال عا که اذا عطف علیه (العكوك) جرزور وزننده طقناز بودوره علی قول شیشمان بودوره دینور یقال رجل عكوك ای قصیر ملزز اوسمین وطپراغی پك وقاتی اولان یوریره دینور علی قول ملایم وسهل یره دینور و برجل آدیدر (المعك) میمك كسریله خصومتی شدید آدمه دینور یقال رجل معك ای خصم الدّ وشول آته دینورکه برمقدار اشوب صكره ضرب وتهمیز ایله یورتمکه محتاج اوله یقال فرس معكّ اذا كان یجری قلیلا ثم یحتاج الی الضرب (عكاء) عینك فتحی والفك مدّیله ثغور شامیەدن برمعروف بلده در (العكی) عینك ضمیله ربّی وزننده مقل سویقنه دینور (العلك) عینك فتحی ولامك سكونیله برنسنه یی اغزده ساقزكبی بری اوته چینمك معناسنه در یقال علكه علكا من الباب الثانی والاول اذا مضغه ولجلجه وآت اغزینده كمی كومك معناسنه مستعملدر یقال علك الفرس اللجام اذا حرّكه فی فیه ودیشلری بری برینه سوروب قردانمق معناسنه در یقال علك نابیه اذا حرق احدهما بالاخر فحدث صوت (العالك) و(العلك) كتف وزننده چینمسی متین اولان اوزاونسنه یه دینورکه تكلفله یومشبوب اكل اولنه یقال طعام عالك وعلك ای متین المضغة (العلك) عینك كسریله چینمکه قابل اولوب اجزاسی متفرق اولمیان نسنه لره اطلاق اولنور اسم جنسدرکه ساقز تعبیر اولنور صمغ صنو بر وصمغ ازره وصمغ فستق وسرو وینبوت و بطم كبی جمله سندن بهتری صمغ البطم درکه ساقز رمتی تعبیر اولنور مسخن ومدرّ وتقویت جماعده مؤثردر وعلك لفظنك جمعی علوك كلور (العلاك) شدّاد وزننده ساقزصتانه دینور (العلاك) غراب وزننده و(العلاك) سحاب وزننده چینمنی یه دینور یقال ماذاق علاكا وعلاكا ای مایعلك (التعلیك) دری یی كوزل دباغت ایلمك معناسنه در یقال علك القربة اذا اجاد دبغها ودوابّ ومواشی یه كركی كبی تقید وتیمار ایلمك معناسنه در یقال علك ماله اذا احسن القیام علیه واللریلی مالنك اوزرینه ساقزكبی یاپشدروب طوتمق معناسنه درکه افراط اوزره بخل وخست ایلمكدن كنایه در یقال علك یدیه علی ماله اذاشدّ هما بخلا (العلكة) فرخة وزننده اركك دوه اسردكده بوغازندن چیقان قزل دغارجغه دینور شقشقه معناسنه وصویه قریب اولان یره اطلاق اولنور یقال ارض علكة ای قریبة من الماء (العلكات) فرحات وزننده شدید آزی دیشلره اطلاق اولنور مفردی علكه در یقال له علكات ای انیاب شداد (العلك) فتحتیله و(العلاك) سحاب وغراب وزنلرنده برنوع شجر حجازی اسمیدر (العولك) جوهر وزننده آت واشك وقیون قسمنده برطمردركه براو بجی رحملرنده اولوب وبراوبجی فرجلرنده اولان لحم زائده داخل اولمشدر وعولك لسانده اولان پلتكلکه دینور یقال فی لسانه عولك ای لجلجة (الاعلنكاك) اسحنكاك وزننده صاچ كور وطوب اولمق معناسنه در یقال اعلنكك الشعر اذا كثر واجتمع (العلكة) فتحاتله سمیز وخوشمنظر ناقه یه دینور (العنك) عینك فتحیله و(العنوك) قعود وزننده قوملق بغایت متعقد ومحكم ومرتفع اولمق معناسنه در شویله كه انده طریق ومسلك ممكن اولمیه یقال عنك الرمل عنكا وعنوكا من الباب الاول اذا نعقد وارتفع فلم تكن فیه طریق وعورت اریله نشوز وعصیان ایلمك معناسنه در یقال عنكت المرأة اذا تشزت وعصت وشودنك قوبوا ولمق معناسنه

يقال عنك اللبن اذا خثر و بريره روان اولمق معناسنه در يقال عنك فلان اذا ذهب فى الارض و بركسه اوزرينه
حمله ايدوب سورصالمق معناسنه در يقال عنك الفرس اذا حمل وكرّ وقوم وقان پك قرارمق معناسنه در يقال
عنك الرمل والدم اذا اشتدت حمرتهما ودوه خلاصى دشوار اولان قومساله دوشوب كتمك معناسنه در يقال
عنك البعير اذا سار فى الرمل فلم يكد يتخلص منه وقپويى قپامق معناسنه در يقال عنك الباب اذا اغلقه (التعنك)
تفعل وزننده قوملق يغلوب منعقد ومرتفع اولمق معناسنه در يقال تعنك الرمل بمعنى عنك (الاعتناك) افتعال
وزننده دوه خلاصى كوج قوملغه دوشوب تعب ومحنتله كتمك معناسنه در يقال اعتنك البعير بمعنى عنك (العانك)
محكم ومعقد قوم يغنته دينور كه اندن يول ممكن اولميه ولازم وملازم معناسنه در يقال هو عانك له اى لازم وسموز
عورته دينور وجوهر ينك قرمزى ياخود پك قزل قانه عانك اطلاقى وهمدر بونلرتاى فوقيه ايله در (العنك) عينك
كسريله اصل واساس معناسنه در فتحنيله ده جائزدر يقال له عنك قوى اى اصل وكيجه نك اولندن بر بلوكه
دينور ثلثنه وارنجه على قول مظلم اولان بلوكنه ياخود ثلث باقى يه دينور بو معناده عينك حركات ثلاثيله ده
لغتدر يقال مضى عنك من الليل اى سدفة من اوله الى ثلثه اوقطعة منه مظلمة او الثلث الباقى وهر نسنه نك وافر
ومعظمنه دينور وقپويه دينور يقال فتح العنك اى الباب (العنيك) امير وزننده محكم ومنعقد قوم يغننه دينور
جمعى عنك در عينك ضميله (المعنك) منبر وزننده قپوقپايه جق كليده وسوركويه دينور (الاعناك) همزه نك كسريله
قپويى قپامق معناسنه در يقال اعنك الباب اذا اغلقه وچرچى وصاتيجى مقوله سى قپولرده آلم صاتم ايلمك معناسنه در
يقال اعنك الرجل اذا اتجر فى الابواب وچوق وعظيم قوملغه دوشمك معناسنه در يقال اعنك فلان اذا وقع
فى الرمل الكثير (العنك) عينك فتحيله برموضع آديدر (عنك) زفر وزننده بحرين قضاسنده برقريه در (العنقك)
قافله جندل وزننده احمق وشاشقين آدمه دينور اره وعورته اطلاق اولنور وثقيل وناتراش كمسه يه دينور (العوك)
شوك وزننده بركسه اوزره دونه دونه حمله ايلمك معناسنه در يقال عاك عليه يعوك عوكا اذا عطف وكرّ و برنسنه يه
توجه واقبال ايلمك معناسنه در يقال عاك عليه اذا اقبل وعورت كندى خانه سنه كلوب بولديغنى يمك معناسنه در
يقال عاكت المرأة اذا رجعت فى بيتها فاكلت مافيه ومنه المثل عوكى على بيتك اذا اعياك بيت جارتك يعنى
اى خاتون قومشوكك اونده يه جك نسنه بولمديغك حينده كندى اوجكزه واروب بولديغكى اكل ايله وكسب
ايلمك معناسنه در يقال عاك معاشه اذا كسبه وصقمق معناسنه در يقال عاك به اذا لاذ و برنسنه اميدينه
دوشمك معناسنه در يقال عاك على ماله اذا رجاه وعوك اول وهله معناسنه در تقول لقيته اول عوك و بوك
اى اول شئ وحركت معناسنه در يقال مابه عوك اى حركة (المعاك) ميمك فتحيله بودخى كسب ايلمك معناسنه در
يقال عاك معاشه عوكا ومعاكا اذا كسبه ومعاك اسم مكان اولور مذهب ومسلك معناسنه وملجأ وملاذ معناسنه در
يقال هو معاكى اى ملاذى واحتمال معناسنه در يقال لبس عنده معاك اى احتمال (الاعتواك) افتعال
وزننده غلبه لك اولمق ازدحام معناسنه در يقال اعتوكوا اذا ازدحموا (التعاوك) تفاعل وزننده حرب وقتال
ايلك معناسنه در يقال تعاوكوا اذا اقتتلوا (المعوكة) معركه وزننده و (العويكة) سفينه وزننده حرب وقتال
معناسنه در تقول تركتهم فى معوكة وعويكة اى قتال (العيهكة) و (العوهكة) عينلرك فتحيله حرب وقتال
معناسنه در على قول عيهكه بزى بريى يره چالمغه دينور صراع معناسنه وحيقرشمغه دينور صياح معناسنه يقال
ماهذه العيهكة والعوهكة اى القتال او العيهكة الصراع والصياح (العيكان) فتحاتله اموزلرى اويناده رق
يوريمك معناسنه در يقال عاك الرجل يعيك عيكانا اذا مشى وحرك منكبيه (العيكة) ايكه وزننده ومرادفيدركه
صيق اغاچ قوريلغنه دينور (العيكان) ايكى طاغدر عيكان دخى دينور سيدان وزننده ❊ فصل الغين المعجمة
(الغسك) غسق وزننده ومرادفيدركه ظلمت معناسنه در (الغانكة) شاشقين و بون عورته دينور يقال امرأة غانكة
اى حمقاء ❊ فصل الفاء ❊ (الفتك) فانك حركات ثلاثيله و (الفتوك) سلوك وزننده نفسك خواهش وآرزو
ايتديكى نسنه لره وخاطره خطور ايدن ايشلره ايركليوب همان تعرض وهجوم ايلمك معناسنه در يقال فتك
الرجل فتكا مثلثة وفتوكا من الباب الثانى والاول اذا ركب ماهمّ من الامور ودعت اليه نفسه وفتك بر كمسه نك فرصتنى
كوزه درك دوشوروب ناكهانى همان آچيقدن قتل ايلمك ياخود يارهلمق معناسنه در على قول اعمدر كرك خفية
وكرك مجاهرة اولسون يقال فتك بفلان اذا انتهز منه فرصة فقتله او جرحه مجاهرة او اعم ❊ قال الشارح ومنه الحديث
الايمان قيد الفتك ❊ يعنى اهل ايمان فتك فعلنى ارتكاب ايلمز و لجّ وعناد ايلمك معناسنه در يقال فتك فى الامر اذا لجّ
وعورت لاابالیانه اولمق معناسنه مستعملدر يقال فتكت الجارية اذا مجنت وفتوك خباثده مبالغه ايلمك معناسنه در

يقال فتك فى الخبث فتوكا اذا بالغ (الافتاك) همزه نك كسر يله فتك ايله معناى اوّلده مراد فدر يقال افتك بمعنى
فتك (الفاتك) فتك وفتوكدن اسم فاعلدر وفاتك جرئ ومقدام وبهادره دينور جمعى فتاك كلور رمّان وزننده
(المفاتكة) مفاعله وزننده برى برينه مهارت وحذاقت وچيره دستلك اظهار ايدشمك معناسنه در يقال فاتكه
وفاتكوا اى ماهره وماهروا و برنسنه ايله شدتله اوغراشمق معناسنه در اكل طعامه اويكه ايله اوغراشمق كبى
يقال فاتك الشئ اذا واقعه بشدة و برايشه دورشمك معناسنه در يقال فاتك الامر اذا واقعه و بركسه طرفنه
ملازمت ايلك معناسنه در يقال فاتك فلانا اذا داومه وصاتلق شيئه صاحبنك تقدير ايلديكى ثمنى ويرمك
معناسنه درنته كه مفاتحه بها سويلشوب برنسنه ويرمكدن عبارتدر يقال فاتك فلانا اذا اعطاه ما استام بيعه
كما يقال فاتحه اذا ساومه ولم يعطه شيئا (التفتيك) پموق ديتمك معناسنه در يقال فتك القطن اذا نفشه
ظاهرا السائمزده تفتك بوندن مأخوذ ومحرفدر (التفتك) تفعل وزننده برايشه بركسه ايله مشورتسز همان كندى
نفسنه هجوم ومباشرت ايلك معناسنه در يقال تفتك بامره اذا مضى لايوأمر احدا (فدك) فتحتينله خيبر قضاسنده
برقريه آديدر وفدكى ابن اعبد كه عربى وزننده درامّ عمرو بن الاهتم اولان مياتام خاتونك پدريدر (فديك) زبير
وزننده برموضعدر (الفديكات) مصغر بنيه سيله خوارجدن برطائفه در فديك نام خارجى يه منسوبلردر (التفديك)
پموق ديتمك معناسنه در تفتيك كبى يقال فدك القطن اذا نفشه (الفذلكة) ذال معجمه ايله دحرجه وزننده حاسب
حساب مفصلنى تكميل وفراغت ايلك معناسنه در يقال فذلك الحاسب حسابه اذا انهاه وفرغ منه وبو محاسبلرك
حسابى نهايتده ايرشدروب خلاصه واجمال ايلدكده مقدار مبلغنى بيان ضمننده فذلك كذا وكذا يعنى حساب
مزبورك جمله سى شو مقداردر ديدكلرندن مأخوذ ومخترعدر پس بسمله وحوقله كبى منحوت اولور (الفرك) ترك
وزننده برنسنه يى ال ايله سورتوب اوغمق معناسنه در يقال فرك الثوب والسنبل فركا من الباب الاوّل اذا دلكه
و برآدمه بغض ايلك على قول احد زوجين آخره بغض ايلمكه مخصوصدرنته كه فانك كسريله فرك وقعود وزننده
فروك وضمتين وتشديد كافله فركان دخى بومعنايه در يقال فركه وفركه فركا وفركا وفروكا وفركانا من الباب
الرابع ومن الاوّل شاذا اذا بغضه اوخاصّ ببغضة الزوجين فيقال فركها وفركته (الانفراك) مطاوعدر برنسنه
ال ايله اوغلق معناسنه در يقال فرك الثوب فانفرك واموز دوشوك اولمق معناسنه در يقال انفرك منكبه اذا زالت
وابلته من العضد (الفارك) و (الفروك) صبور وزننده قول اوّله كوره مطلقا بغيض اولان وثانى يه كوره زوجنى
سوميوب بغض اوزره اولان عورته دينور (المفرّك) معظم وزننده شول كشى يه دينور كه عورتلراندن حوشلنميوب
بغض ايدر اوله يقال رجل مفرّك اذا كان تبغضه النساء (المفرّكة) معظمه وزننده شول عورته دينور كه ارككلراندن
حظّ ايليوب بغض ايدر اوله يقال امرأة مفركة اذا صارت يبغضها الرجال (المفاركة) متاركه وزننده ومرادفيدر
يقال فاركه اذا تاركه (الفرك) فتحتينله قولاق ديبندن صالقى اولوب دوشوك اولمق معناسنه دركه كوكچ قولاقلى
تعبير اولنور يقال فركت اذنه فركا من الباب الرابع اذا استرخى اصلها (الفركاء) حمراء وزننده و (الفركة) فرحه
وزننده ديبندن صالقى ودوشوك اولان قولاغه وصف اولور يقال اذن فركاء وفركة اى مسترخية (التفرّك) تفعل
وزننده يوريمكده وسوز سويلمكده فرسز وفاتر اولمق معناسنه در يقال تفرّك الرجل اذا تكسر فى كلامه ومشيه
(الافراك) همزه نك كسريله اكين سنبله سنك الده اوغولمق وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقال افرك الحب اذا حان
ان يفرك (الاستفراك) سنبله نك دانه لرى اوزلنوب پكشمك معناسنه در يقال استفرك الحبّ فى السنبلة اذا سمن
واشتدّ (الفريك) امير وزننده شول دانه لره دينور كه كالنى بولمغله الده اوغولمغه صالح اوله اناطوليده فريك پلاوى
بوندن اولور وفريك آشنه دينور كه ياغله ياسود ايله ترتيب ايدرلر (المفروك) شول دوه يه دينور كه ضعفندن
وكوشكلكندن اموزلرى مفصلدن آيريلوب وكورك كميكنك وسطنده اولان يومرى كميكك جوفنده كى سكيرى
يرندن جدا اولمش اوله وپك قويو بوياتمش نسنه يه دينور يقال ثوب مفروك اى مصبوغ صبغا شديدا (الفريكان)
فانك ضمى وياى مشدده نك كسريله لسانك ديبنده اولان ايكى دانه كميكلره اطلاق اولنور هر برى فريك در
(فرّكان) سمار وجلنار وزنلرنده برموضع ياخود ايكى موضع آديدر (الفرّك) فانك كسريله كلواذى قربنده برقريه
آديدر (فرك) عنب وزننده برموضعدر (فرك) جبل وزننده اصفهان قضاسنده برقريه در (الفرك) كتف
وزننده ال ايله اوغولمغله قبوغندن قاولمش نسنه يه دينور (افرك) احمد وزننده اسامىٔ رجالدندر (الفرتكة) دحرجه
وزننده قيمه قيمق معناسنده در يقال فرتكه اذا قطعه مثل الذر و برايشى بوزوب تباه ايلك معناسنه در يقال
فرتك عمله اذا افسده وآدملرى خرده خرده اتارق يوريمك معناسنه در يقال فرتك الرجل اذا مشى مشية متقاربة

فرتك) جعفر وزننده یاخود رأس الفرتك یمن جانبنده طوغری ساحل بحر هند ستانده برطاغك كلاه كبی سیوری
تپه سنك آدیدر (الفرسك) زبرج وزننده شفتالویه دینور خوخ معناسنه علی قول تویسز وقزل نوعنه دینور كه
ات شفتالو تعبیر اولنور یاخود چكردكندن آیریلور اولانه دینور كه فارسیده هلو وتركیده یارمه شفتالو و بعض
دیارده اتمك شفتالو دیرلر تقول اكلنا الفرسك ای الخوخ اوهو ضرب منه اجرد احمر اوما ینفلق عن نواه وانقولی
مرحوم ماینفلق لفظنده كی ما كلمه سنی نافیه یه حمل ایله انحراف ایلمشدر (الفك) شك وزننده برنسنه یی بتشك
و یاپشق اولدیغی نسنه دن آیرمق معناسنه در مفصل وختم مكتوب كبی یقال فك الشیء فكا من الباب الاول
اذا فصله وفك وفكوك رهن ایلدیكی نسنه یی قورتروب چیقارمق معناسنه مستعملدر یقال فك الرهن اذا خلصه
و پیرفانی اولمق معناسنه در یقال فك الرجل اذا هرم ویقال فك الشیخ وفرج یعنی پك پیر اولوب چكه سی
دوشدی واسیری قورترمق معناسنه در یقال فك الاسیر اذا خلصه وقول آزاد ایلمك معناسنه در یقال فك
الرقبة اذا اعتقها و برنسنه یی طتوب یومش وصقمش اولان آوجی آچمق معناسنه در یقال فك یده اذا فتحها
عما فیها وفك ال و بلك یرندن بورقیلوب چیقمغه دینور كه قرلمقدن دوندر یقال وقع فك بیده
وهو انفصال الید دون الكسر وفك وفكه سلپوك وچولپه اوله رق احمق وشاشقین اولمق معناسنه در
تقول فككت یارجل وفككت فكا وفكة من الباب الرابع والخامس ای حمقت فی استرخاء ویقال به
فكة ای استرخاء فی الحمق وفك چكه یه دینور رنخ معناسنه ایكیسنه فكان دینور یقال ضرب فكه
ای لحیه وبو انفصال معناسندن مأخوذ در فی الاصل مصدردر (الافتكاك) بودخی رهنی قورترمق معناسنه در یقال
افتك الرهن اذا خلصه (الفكاك) فانك فتحی وكسریله بودخی اسیر قورترمق معناسنه در یقال فك الاسیر فكا
وفكاكا اذا خلصه وفكاك شول نسنه یه دینور كه آنی ویرمكله رهن خلاص اولور فانك كسریله ده لغتدر یقال
مارهنك فكاك ای ما یفتك به (الانفكاك) برعضو یرندن آیریلوب چیقمق معناسنه در یقال انفكت قدمه اذا زالت
ویقال انفكت اصبعه اذا انفرجت (الفكك) فتحتینله ایاق یرندن بورقیلوب چیقمق معناسنه در كه مصدر
واسم اولور یقال فكت قدمه تفك فككا من الباب الرابع ویقال بقدمه فكك ای انفساخ وچكه یرندن آیریلوب
دوشمك معناسنه در یقال فك فكه فككا اذا انكسر واموز مفصلندن آیریلوب دوشك اولمق معناسنه در
یقال فك منكبه فككا وفكا بالادغام اذا انفرج واسترخی (الافك) صفتدر ضعف واسترخادن ناشی اموزی
مفصلندن آیریلوب دوشوك اولان كسه یه دینور ❊ مؤلف بونی تكرار ایلمشدر وافك چكه یه دینور فك كبی یاخود
برون اوجندن اوست چكه نك بریكدیكی یره یاخود آلت واوست چكه لرك قاوشدیغی یره دینور ایكی طرفلو اولور
هر برینه دینور (الفكة) فانك فتحیله صبیان عربك قصعة المساكین واطفال تركك د لنجیلر كشكولی دیدكلری
كواكب مستدیره یه دینور كه سماك رامحك خلفنده اولور (المتفككة) متفكهه وزننده كوسنك قصراغه دینور
یقال فرس متفككة ای ودیق (الافكاك) همزه نك كسریله و (التفكك) تفعل وزننده ناقه نك طوغورمسی
یاقلشمغله قویریغی دیبنك ایكی طرفی صالقلنوب ومه بی یومك معناسنه در علی قول تفكك پك كوسنیوب
اركك استمك معناسنه در یقال افكت الناقة وتفككت اذا اقربت فاسترخی صلواها وعظم ضرعها ودنا نتاجها
او تفككت بمعنی اشتدت ضبعتها وتفكك حماقتدن ناشی هر فعلده صالق وسونپه و پریشان كردار اولمق
معناسنه در یقال هو یتفكك اذا لم یكن به تماسك من حمق یعنی فی كلامه ومشیه وغیره (الفالك) پیرفانی آدمه
ودوه یه دینور یقال رجل وبعیر فالك ای هرم وپك احمق وشاشقین آدمه دینور جمعی فككه كلور فتحاتله وفكاك
كلور رجال وزننده (الفلك) فتحتینله مدار النجوم اسمیدر كه كواكبك دائر اولدیغی كوك اولمش اولور جمعی افلاك
وفلك كلور ضمتینله استداره معناسندن مأخوذدر ❊ مؤلف ایجاز وجهیله تعریف ایلمشدر كرچه راغب دخی
مجری النجوم عنوانیله تفسیر ایلمشدر پس مراد مدار كواكب اولان كوك دیمكدر رحتی نهایه ده وهو مدار النجوم
من السماء عبارتیله رسم ایلمشدر وابو عبید فلك السماء الذی یدور علیه النجوم ایله بیان ایلمشدر بناء علیه سماء
نجومك طریقة مداراتی دیمك دكلدر خلاصه فلك كندیوده نجوم دوران ایدن كوكه اطلاق اولنور كه فلك البروج
والافلاك تدویرات اولور فلك اعظمه وسائر افلاكه وضعا اطلاق اولنمیوب بلكه تغلیبا یاخود مرسلا اطلاق
اولنمش اولور وهر شیئك مستدار ومعظمنه دینور ودریانك بالغدن طالغه سنه دینور تقول تركته كانه یدور كالفلك
ای كموج البحر المضطرب وروزكارلك تحریك ومضطرب ایلدیكی یبوك صویه دینور یقال یضطرب كالفلك
ای كالماء الذی جرته الریح ودوز صحرا اورته سنده واقع قومدن تپه یه دینور واطرافندن مرتفع اولمیه ارض

قطعه لرینه دینور ومفردی فلکه در ثمره وزننده وجمعی فلاك در رجال وزننده (الافلاك) احمر وزننده فلکه
دیدکاری ارض مذکوره چوره سنده دائر اولان آدمه دینور (الفلك) فانك فتحیله قزك ممه سی آغرشقلنمق
معناسنه در یقال فلك ثدی الجاریة فلکا من الباب الاول اذا استدار وقزآغرشق ممه لی اولمق معناسنه در
یقال فلکت الجاریة اذا صارت فالکا (الافلاك) همزه نك کسریله و(التفلیك) تفعیل وزننده بونلرده قزك ممه سی
آغرشقلنمق معناسنه در یقال افلك ثدیها وفلك بمعنی فلك وتفلیك قزآغرشق ممه لی اولمق معناسنه در یقال
فلکت الجاریة بمعنی فلکت و برخصوصده لج واصرار ایلك معناسنه در یقال فلك فلان اذا لج فی الامر
وقانجق کلب ارککه قزمق معناسنه در یقال فلکت الکلبة اذا اجعلت وصاضت یعنی ارککه یك قزد یغندن
ایچر بسندن قان کلدی (التفلك) بودخی قزك ممه سی آغرشقلنمق معناسنه در یقال تفلك ثدیها اذا استدار
(الفالك) و(المفلك) محدث وزننده آغرشق ممه لی قزه دینور وصف خاصلردر (الفلکة) فانك ضمیله آغرشقه
دینور که ایلك اکردکاری ایکده اولور فانك کسریله ده جائزدر یقال صار ثدیها کالفلکة وهی شیء مدور
للمغزل سمایة فلك تسمیه سی بوندندر ودوه نك اوکورغه کیکلری ازالقلرینك قاوشدقلری اکه دینور ولسانك
دیب طرفندن اولان اوجنك اوزرنده اولان یومر یجه کوجك نسنه یه دینور که کوجك دلدن بشقه در وآتك
ودوه نك کوکسلرینك چوره ودائره سنه دینور ویکپاره برقیادن اولان تپه یه دینور وآت قویریغنك قللرندن اورلمش
آغرشق طرزنده شول نسنه یه دینور که اتاسنی امسون دیودوه یاوریسنك لساتی جزئیجه یاروب اوزرینه بندایدرلر
ومطلقا دکرمی اولان نسنه یه اطلاق اولنور (الفلك) فانك ضمیله کمی یه دینور سفینه معناسنه مؤنث ومذکر
اولور ومفرد وجمع اولور پس اسم جنس اولمش اولور وبعضلر یعنی سیبویه دیدیکه جمع اولان فلك مفرد اولان فلکك
جمع تکسیریدر یعنی جمعده اولان ضمه وسکون مفردده اولان ضمه وسکونه مغایر اعتبار اولنور وبوجنب وطفل کبی
مطلب
واحد وجمع اولان اسم قبیلندن دکلدر زیرا فعل فانك ضمیله وفعل فتحتینله شیء واحده اطلاق اولنمقده مشترکلردر
عرب ایله عرب کبی وفتحتینله اولان فعلك خود فانك ضمیله فعل اوزره جمع اولنمسی جائزدر اسد ایله اسد کبی پس
فانك ضمیله فعلك بنه فانك ضمیله فعل اوزرینه جمعلنمسی جائز وصحیح اولور ✻ مترجم دیرکه مصباحك وساثرك
بیانه کوره واحد اولدقده مذکر اولور که بناء قفل کبی اولور وجمع اولدقده مؤنث اولور که بناء حمر کبی اولور
یاخود مرکب تأویلیله مذکور وسفینه تأویلیله مؤنث اولور وجمع اولدقده وجه مذکور اوزره حروفك تغییری
تقدیری اولور دلاص وهجان کبی (الفلاك) کتف وزننده کمیکری صالق ومفاصللری ابری وکنده اولان تصلق
آدمه دینور ودیزینك اغرشغنده وجع اولان کسیه دینور یقال رجل فلك اذا کان به وجع فی فلکة رکبته وزنکو
عربلر کبی اغرشق صغر یلی آدمه دینور یقال رجل فلك ای له الیة کفلکة کالزنج (فلك) جبل وزننده سرخس
قضاسنده برقریه آدیدر (الفیلکون) حیزبون وزننده اوقلاغوبه دینور شوبق معناسنه (الافلیکتان)
همزه مکسوره وتثنیه بنیه سیله بوغازده کوجك دلی جناح طرزنده احاطه ایدن ایکی خرده ات پارچه سنه
دینور هر برینه افلیك دینور (الفنوك) سلوك وزننده بریرده اقامت ایلك معناسنه در یقال فنك بالمکان فنوکا
من الباب الاول اذا اقام به و برنسنه یه مداومت ایلك معناسنه در یقال فنك علیه اذا واظب و یلان سویلك
معناسنه در یقال فنك الرجل اذا کذب و برنسنه ده لج واصرار ایلك معناسنه در یقال فنك فیه اذا لج
وعورت لاابالیانه و بی پرده اولمق معناسنه در یقال فنکت الجاریة اذا مجنت وسفره ده برنسنه قومیوب بر دوزه
یبوب کتمك معناسنه در یقال فنك فی الطعام فنوکا من الباب الاول والرابع اذا استمر فی اکله ولم یعف منه شیئا
و برایشه کیرشمك معناسنه در یقال فنك فی الامر اذا دخل (الافناك) همزه نك کسریله بودخی مداومت ایلك
معناسنه در یقال افنك علیه اذا واظب و یلان سویلك معناسنه در یقال افنك الرجل اذا کذب ولج وعناد
ایلك معناسنه در یقال افنك فی الامر اذا لج (المفانکة) مفاعله وزننده بودخی برایشه دخول ایلك معناسنه در
یقال فانك فی الامر اذا دخل فیه (الفنیك) امیر وزننده چکه لرك قاوشدیغی یره دینور که ایکی طرفلو اولور ایکیسنه
فنیکان دینور علی قول آلت دوداغك آلتنده عنفقه نك ایکی یانلرینه کلان اوجلرینك هر برینه دینور ایکیسنه
فنیکان دینور وعنفقه ذقن اورته سنده کی آزجه قیللره دینور تنه که ماده سنده بیان اولندی ✻ قال الشارح
ومنه الحدیث ✻ اذا توضأت فلا تنس الفنیکین ✻ قال المؤلف وهو مجمع اللحیین وطرفهما عند العنفقة محل مز بوره
غسلده موقع غفلت اولدیغنه مبنی تنبیه صادر اولدی لکن نهایه ده غیر کونه تفسیر اولنمشدر و بالقده تراش مشهور
اولدیغی یرده کی کمیکه دینور وزنکی معناسنه درکه قوشك قویریغك کوکنه دینور (الافنیك) همزه نك کسریله

فنيك معناسنه‌در (الفنك) فانك فتحی ونونك سكونيله وفتحتيله عجب وتعجب معناسنه‌در وبركسه‌يه تعدّی ايلمك
معناسنه‌در يقال فنك عليه فنكا من الباب الاول اذا تعدّی عليه ولجّ واصرار ايلمك معناسنه‌در يقال
فنك فيه اذا لجّ وغالب اولمق معناسنه‌در يقال فنك عليه اذا غلب ويلان سويلمك معناسنه‌در يقال فنك
الرجل اذا كذب وفنك قپويه دينور باب معناسنه (الفنك) فانك كسريله بودخی قپويه دينور باب معناسنه
وكيجه‌دن برساعته وبربلوكه دينور فانك ضميله ده لغتدر (الفنك) فتحتيله قرصق تعبيراولنان جانوره دينوركه
در يسندن كورك اولوركورلكلرك انواعنك اطيبی واشرف واعدليدر جميع امزجه‌ٔ معتدله‌يه صالحدر وفنك سمرقند
قضاسنده برقريه آديدر وجزيره‌ٔ ابن عمرقربنده اكراده مخصوص برقلعه آديدر (المتفنكة) متفكهه وزننده بون
عورته دينور حمقاء معناسنه (الفناك) شدّاد وزننده قرصق كوركی صتان آدمه دينور احمد بن محمد الفناكی كه
فقهادندر پدری اكا منسوبدر (الفيهك) حيدروزننده بون وسبكمغز عورته دينور ❊ فصـــــل الكاف
(الكركی) كردیّ وزننده طائرمعروف اسميدركه طورنا قوشنه دينور فارسيده كلنك دينور جمعی كراكی كاور كافك
فتحيله زنبق ياغيله قاورشدرلمش دماغنی ومراره سنی سعوطا استعمال قوّت محافظه ايراثنده عجيب الاثردر بلكه
اكثری حافظه‌يه الديغی نسنه‌يه من بعد اونتمزاولور وپازی صوييله مراره سنی اوچكون سعوط لقوه‌ٔ بته‌يه نافع
كذلك مراره سنی طلاجرب وبرص علتلرينه ظاهر المنافعدر ❊ مترجم ديركه طورنادماغنی اكل قوّت حافظه ايراثنده
يعديل اولوب لكن رجوليتی قاطع اولديغی بعض ثقاتدن مسموع اولمشدر (كرك) كافك فتحيله جبل لبنان
اتكنده برقريه آديدر (كرك) فتحتيله بلقاء نواحيسنده برقلعه آديدر (الكرّك) دمّل وزننده عربلره مخصوص
برلعب آديدر ❊ شارح ديركه كره اويونيدركه طوپ اويونی اوله جقدر انتهی وحيزومخنثه كركی اطلاقی بوجهتدندر
غلامباره‌لرك اوكارينه طوپ كبی يوالنورلر (الكرك) كتف وزننده قرمزی نسنه‌يه دينور يقال شیٔ كرك ای احمر
(الكشك) كافك فتحی وشين معجمه‌نك سكونيله ارپه صوينه دينور ماء الشعير معناسنه مراداپه چورباسيدركه اطباء
يوغردقروسی اولان كشك ايله فرق ايچون كشك الشعيراطلاق ايدرلر يوخسه ماء الشعير بشقه تركيبدر (الكزمازك)
كافك فتحيله ايلغين يمشنه دينور فارسيده كاف عجميله اولمغله تعريب اولندی ولفظ مزبور ايلغين مازوسی
ديمكدر زيرا فارسيده كز ايلغين اغاجنه دينور وصف تركيبی جهتيله تقديم اولنمشدر (الكعك) كافك فتحيله كاك
ويكسماد ديدكلری اتمكه دينور كاك فارسی معربيدر شام كاكی معلومدر (الكوكوة) دحرجه وزننده ايكی طرفه
حركت وتمايل ايده‌رك تيز تيز يوريمك علی قول بودركسه يلمك معناسنه‌در يقال كوكی الرجل كوكوة اذا اهتز
فی مشيه واسرع اوهوعدو القصير (الكواكية) علابطه وزننده و(الكوكات) كافك فتحيله بودوره دينور (المكوكی
ميمك ضميله اصلا ايشه يرامز بی خير ومنفعت كسه‌يه دينور يقال رجل مكوك ای لاخير فيه (الكيكة) ايكه وزننده
يمرطه‌يه دينور بيضه معناسنه اصلی كيكيه‌در فيعله وزننده جمعی كياكی كلورليالی وزننده ومصغری كييكه‌در
جهينه وزننده وكييكيه‌در لييليه وزننده (الكيكاء) بيداء وزننده ايشه يرامز بی خير آدمه دينور يقال هو كيكاء ای لاخير
فيه ❊ فصـــــل اللام ❊ (الملاك) و(الملاكة) ميملرك وهمزه‌لرك فتحيله ايلچيلكه دينور رسالت معناسنه
تقول احمل اليه ملاكی وملأكتی ای رسالتی (الالاكة) همزه‌نك كسريله ايلچيلك ايلمك معناسنه‌در تقول الكنی
الی فلان ای ابلغه عنی وبونك اصلی الأكنی ايدی اكرمنی وزننده همزه‌نك حركه سی ماقبلنه نقل اولندقدنصكره همزه
حذف اولندی (الملاك) مقعد وزننده فرشته‌يه دينور طرف الهيدن پيغمبرلره رسول اولوب ابلاغ احكام
ايلدكلری ايچون وزنی مفعلدر كثرت استعمالدن همزه حذف اولنوب ملك ديديلر وبعضا شاذاوله‌رق اثبات اولنور.
مؤلف همزه فصلنده دخی بونی ايراد ايلمشيدی بوجهتله همزيه ولاميه اولمسی مختلف فيهدر ❊ بلكه مؤلف ملك
ماده سنده دخی ثبت ايتمشدر پس بونده اوچ كونه بلكه بعضلرلوكدن دخی مأخوذدر ديمكله درت كونه اختلاف
اولمشدر راغب وزمخشری واكثر ائمه مهموز الفاء اولمسنه ذاهبلردر قالديكه لاميه اولديغی صورتده ذكر اولنان
ملأك وملأكه مصدر ميمی اولوب مأخذ اولمق وتركيب ارسال معناسنه اولمق لازمدركه حتی مفعل آندن مأخوذ
واسم مكان ياخود اسم مفعول مقامنه قائم تصوّراولنه زيرا مبالغهٔ ملك موضع رسالت ياخود اسم مفعول اعتبار
اولنمق صحيحدر وبوقول ابوعبيده قوليدر لكن تركيبك ارسال معناسنه اولديغی ثابت دكلدر انكيچون مؤلف دخی
تلعثم ايجازايله ثبت ايلدی والابوقول تكلف جهتندن اسلمدر، وكتب سالفه‌نك برنده بوحقير كوردمكه سريانيده
مقليا تاملك ديمكدر ميمك وقافك فتحی وآخرده ثای مثلثه ايله بعده عربلر تعريب ايدوب ملكا ياديدبلرصكره تخفيف
وتصرف ايدوب ملك وملائكه ديديلرنته كه لفظهٔ جلاله‌نك وآمين كلمه سنك ورحمن لفظنك اهل تحقيق سريانی

الاصل اولدیغی تنصیص ایلدیلر فلیحفظ (اللبك) سبك وزننده قاتوب قرشدرمق معناسنه در یقال لبكه لبكا
من الباب الاول اذا خلطه ولبك مخلوط نسنه‌یه اطلاق اولنور لبكه كبی یقال ثرید لبك وثریدة لبكة ای مخلوط وثریدی
اكل ایچون برارایه طوپلمق معناسنه در یقال لبك الثرید اذا جمعه لیأكله (التلبیك) بودخی قرشدرمق معناسنه در
یقال لبكه اذا خلطه (اللبك) كتف وزننده قارشق شوریده نسنه‌یه دینور یقال امر لبك ای ملتبس مختلط (الالتباك)
قارشق شوریده اولمق معناسنه در یقال التبك الامر اذا اختلط (اللبیكة) سفینه وزننده بكیله معناسنه در كه
بری برینه قرشمش بكجی وقیون سوربسنه دینور وجماعت انسانی‌یه دینور یقال جائت لبیكة من الناس ای جماعة
وبردرلو طعام آدیدر كه كش واون یاخود خرما وصاقی یاغله مرتب اوماج آشیدر (اللباكة) ثمامه وزننده بودخی
جماعت انسانی‌یه دینور (اللبكة) فتحاتله لقمه‌یه علی قول ترید دن یاحیس دیدكلری طعامدن برقطعه‌یه دینور
(الالباك) همزه‌نك كسریله فحش وخطا سویلمك معناسنه در یقال البك الرجل اذا اخنی واخطأ فی منطقه (التلبك)
تفعل وزننده برماده مشتبه ومختلط اولمق معناسنه در یقال تلبك الامر اذا تلبس (اللحك) سحق وزننده آغزه
دارو یعنی آغزاوتی دوكمك معناسنه در یقال لحك الصبی لحكا من الباب الثالث اذا اوجره الدواء وبرنسنه‌یی برنسنه‌یه
كركی كبی یاپشدروب بتشدرمك معناسنه در یقال لحك بالشیء اذا شد التئامه ویلامق معناسنه در یقال لحك العسل
لحكا من الباب الرابع اذا لعقه (الملاحكة) مفاعله وزننده و(التلاحك) تفاعل وزننده بونلرده لحك معناسنه در
یقال لاحكه به وتلاحكه بمعنی لحكه * مؤلف كلاحك وتلاحك عبارتیله لحك لفظنه تنظیر ایلمكله اول رسمه ترجمه
اولندی یوخسه امهات سائره ده تلاحك برنسنه‌نك اجزاسی صوقشدرمه كبی بری برینه كیرشمك معناسیله مرسومدر
ومؤلفه كوره برنسنه برشیئه كركی كبی یاپشوب بتشك اولمق معناسنه در یقال تلاحكت فقار الظهر تلاحكا اذا شد
التیامها (اللحك) كتف وزننده كیج انزال ایدن آدمه دینور یقال رجل لحك ای بطیء الانزال (اللحكاء) علواء
وزننده و(اللحكة) همزه وزننده كرتنكله‌یه شبیه كوك رنكلو برجانور آدیدر (المتلاحكة) متلاحقه وزننده بنیه
وتركیبی قوند وقوی وشدید ناقه‌یه دینور (الملاحك) میمك فتحیله طاریرلره دینور یقال وقعوا فی الملاحك
ای المضایق (اللدك) لامك فتحیله و(اللدك) فتحتینله یاپشمق معناسنه در یقال لدك به لدكا ولدكا من الباب الرابع
اذا لزق به (اللذك) لامك وذال معجمه‌نك فتحیله یاره هنوز برخوشجه اوكلیوب لكن اثاری بتوب دوزلمك معناسنه در
یقال لذك الجرح لذكا من الباب الرابع اذا استوی نبات لحمه وبعضلر عندنده لفظ مزبور مصحفدر صواب اولان
ارك الجرح اولمقدر (الالفك) احمر وزننده صولاق آدمه دینور اعسر معناسنه واحمق كمسه‌یه دینور یقال رجل
الفك ای اعسر وكذا احمق (اللفیك) امیر وزننده بودخی احمق آدمه دینور (اللك) شك وزننده یومرقله برآدمك
قفاسنه اورمق علی قول بركسه‌یه اوروب اوته قاقمق معناسنه در یقال لكه لكا من الباب الاول اذا ضربه بجمعه
فی قفاه اوضربه فدفعه واتی كمیكدن آیرمق معناسنه در یقال لك اللحم اذا فصله عن عظامه وقرشدرمق معناسنه در
یقال لكه اذا خلطه ولك اته دینور لحم معناسنه وبرنبات آدیدر كه انكله نسنه بویانور * شارحك تعریفنه كوره
فارسیده لاك دیدكلری نباتدر كه لوك تعبیر اولنان قرمزی بویه انك صمغیدر اندن مهر مومی دوزیلور وانكله یالكز
ایپك ویوك بویانور وثفلنی قیومجیلر استعمال ایدرلر (اللكاك) كتاب وزننده زحام معناسنه در یقال ماهذا اللكاك
ای الزحام واتی قوند وشدید اولان ناقه‌یه دینور جمعی لكاك كلور صرد وزننده والكاك كلور مفردی كبی وبودلاص
قبیلندندر (اللكیة) و(اللكالك) لامك ضمیله بونلرده شدید اللحم اولان ناقه‌یه دینور (الالتكاك) صقشوب مزدحم
اولمق معناسنه در یقال التك الورد اذا ازدحم وناس یعكلك طاسی كبی بری برینه كیرشمك معناسنه در یقال
التك العسكر اذا تضام وتداخل وسوزده خطا ایلمك معناسنه در یقال التك فی كلامه اذا اخطأ وبرآدم اقتضا
ایدن دلیل وحجتی كیج ایراد ایلمك معناسنه در یقال التك فی حجته اذا ابطأ (اللكیك) امیر وزننده بری برینه كیرشمش
عسكره دینور وبدنه كی اته اطلاق اولنور وكوده‌سی صیق وپك وطقناز آدمه دینور وقطرانه دینور وبرشجر ضعیف
آدیدر وبرموضع اسمیدر (اللك) لامك ضمیله ذكر اولنان لك دیدكلری نباتك ثفلنه یاخود عصاره سنه دینور
قیومجیلر انكله خنجر وبچاق صاپلرینی یاپشدررلر بردرهمی شرب خفقان ویرقان واستسقا وجكر ومعده وطلاق
ومثانه اوجاعنه نافع اولوب لكن سموز آدمی اهزال ایدر وبعضلر دیدیلر كه لامك ضمیله لك ذكر اولنان لك بویه سیله
بویانمش دریك یوفقه تراشه سنه دینور كه انكله خنجر وبچاق صاپلرینی بند ایدرلر لامك فتحیله ده جائزدر ولك اندلس
الكاسنده بربلده آدیدر واسكندریه ایله طرابلس غرب بیننده بربلده در ولك لكیك كبی اته ظلو صمصیق طقناز آدمه
دینور ملكك دخی دینور معظم وزننده (الملتك) ملتذ وزننده بكجكین سرخوشه دینور یقال سكران ملتك ای باهش

سكرا (السكلك) هدهد وزننده بودوره‌دینور وایری ویومری کوده لودویه‌دینور (لکاك) غراب وزننده حزن بنی
بن یوعنده برموضع آدیدر (اللكاء) عكاء وزننده‌لوك بویه‌سیله بو یاتمش دریلره‌دینور (اللالكائی) آخرده همزه بعده
یای نسبتله محدث مشهور ابوالقاسم هبة الله بن الحسن بن منصور الرازی الطبری نسبتیدر (اللمك) لامك فتحیله
و(اللماك) غراب وزننده و(اللماك) كتاب وزننده توتیایه دینور كه كوزه چكیلوب جلاویرر یقال اكتحل باللمك واللماك
واللماك وهو الجلاء يكحل به العين ولمك مصدر اولور خمیری ایوجه یوغورمق معناسنه یقال لمك العجين لمكا
من الباب الاول اذا ملكه (اللماك) سحاب وزننده جزؤ بجه طعامه دینور كه یلامتق تعبیر اولنور (التلمك) تفعل
وزننده جزؤ بجه نسنه طاتمق معناسنه‌در یقال ما تلمك بلماك ای ماذاق شيئا ودوه چكه لرینی یری اوته او ینادوب
كومك معناسنه‌در یقال تلمك البعير اذا لوى لحييه ودل ایله دوداقلری یلانمق معناسنه‌در یقال هو يتلمك ای يتلمظ
لمك) فتحتیله و (لامك) هاجر وزننده نوح پیغمبر على نبينا وعليه السلام حضرتلرینك پدرلری اسمیدر (اللميك
امیر وزننده كوزلری سرمه‌لو آدمه دینور یقال رجل لميك ای مكحول العينين (اليلمك) یلمع وزننده قوی وتوانا
دلی قانلو یه‌دینور وبو رجاله مخصوصدر یقال رأيت يلمكا ای شابا قويا (اللوك) شولك وزننده اغزده برنسنه‌یی یك یاپجه
چینمك معناسنه‌در كه كوه لمك تعبیر اولنور على قول یك نسنه‌یی چینمك یاخود ساقز كبی چینمك معناسنه‌در یقال
لاك الشيء يلوك لوكا اذا مضغه اهون المضغ اوهو مضغ صلب اوعلك الشيء وآت كبی كومك معناسنه مستعملدر
یقال لاك الفرس اللجام اذا مضغه وبرآدمك عرض وناموسنه طوقنوب دیلملك معناسنه مستعملدر یقال هو يلوك
اعراض الناس ای يقع فيهم (اللواك) سحاب وزننده چینمك یه دینور یقال ماذاق لواكا ای مضاغا وقولهم
الكنی الی فلان ذكر فی لاك یعنی الاك دن مأخوذ الكنی مثالی كه ایلچیلك ایلمك معناسنه‌در الاك دن امردر جوهرینك
بوراده ذكری وهمدروا كا متعلق قیاسدن ذكر ایلدیكی كلامار بالجمله تحبيط وتخليطدر خلاصه اشبو لوك ماده‌سندن
دكلدر ❊ شارح دیر كه جوهری ابوزيد وابو عصفور وابو حيان امثالی اهل لغته اتباع ایلمشدر لانهم قالوا ويقال الملك
من لاك الشيء فی فيه ای اداره وهو مفعل كمعاد ثم حذف العين (الليكة) ایكه وزننده اصحاب حجرك قریه‌لری
اسمیدر وبها قرأ نافع وابن كثير وابن عامر فی سورة الشعراء وصاد وزمخشرینك ليكه‌نك اسم قریه اولدیغنی انكار
ایلمسی نابجادر ❊ فصـــل الميم ❊ (المتك) فتك وزننده وضمتیله وبالكسر میمك ضمیله سنكك برونه على قول
ذكرینه دینور وهر حیوانك ذكرینه او جنه دینور وانسان ذكرینك كله سنك التنده واقع طمرك اسمیدر منینك
مخرجی اودر دیرلر على قول اخلیلدن ایچرو طوغری كریلوب چكیلان دریجكه دینور یاخود احلیلك وترینه یعنی
كر ینشنه دینور كه اوكنده كریلوب طوران طمر اوله جقدر ❊ شارح دیر كه بونسكله اولكی قولك فرقی نامعلومدر یاخود
شول طمره دینور كه حشفه‌نك آلتی یانندن ذكرك ایچ یوزنده اولور كه سنت اولان كسه‌ده اك صكره صاغالن اوراالقدر
وعورت قسمنك فرجنده دلجك تعبیر اولنان لحم زائده دینور كه سنت اولدقد نصكره برنده قالور یاخود آنده اولان
طمره دینور واغاج قاوننه دینور بونده میمك كسریله ده لغتدر وزماورد اسمیدر كه قادین بوطی وقادین لقمه سی
تعبیر اولنان طعامدر وقرئ قوله تعالى ❊ واعتدت لهن متكا ❊ ای زماوردا او اترجا وانقولی مرحومك بوراده زماوردی
طرفنده میوه ایله تفسیری غریبدر وسوسن اسمیدر كه معروف چیچكدر (المتك) جثل وزننده بودخی عورت فرجنك
لحم زائدینه دینور (المتك) فتك وزننده كسمك معناسنه‌در یقال متك الشيء متكا اذا قطعه ومتك بر نبات آدیدر كه
عصاره‌سی بوز كبی منجمد اولور (المتكاء) حمراء وزننده فرجنك لحم زائدی اوزون اولان خاتونه دینور یقال امرأة
متكاء ای بظراء وایكی دلیكی بر اولان عورته دینور یقال هی متكاء ای مفضاة وبولنی طوتمیان عورته دینور
یقال امرأة متكاء ای لا تمسك بولها (المماتكة) مفاعله وزننده برنسنه‌نك بیع وشراسنده بری برینه مماهره ایلمك
معناسنه‌در كه هر بری مهارتده غلبه ایلمك قیدنده اولمقدن عبارتدر یقال ماتكه فی البيع اذا ماهره (التمتك) تفعل
وزننده آزجه آزجه ویودم یودم ایچمك معناسنه‌در یقال تمتك الشراب اذا تجرعه (المحك) سحق وزننده لج
وعناد ایلمك معناسنه‌در یقال محك الرجل محكا من الباب الثالث اذا لج (المحك) كتف وزننده و (المماحك) معاند
وزننده و (المتمحك) و (المحكان) عطشان وزننده لجوج ومعاند آدمه دینور كه اونكو تعبیر اولنور ومحكان چتین خویلو
چپارزمشرب بلو ینازبی امتزاج آدمه دینور وبونكله بعض كسه‌لر تسمیه اولنديلر یقال رجل محكان ای عسر الخلق
(التماحك) تفاعل وزننده لج وعناد ایدشمك معناسنه‌در یقال تماحكا اذا تلاحا (الممتحك) اسم فاعل بنیه‌سیله غضوب
اوله‌رق لجوج اولان آدمه دینور یقال رجل ممتحك ای لجوج فی الغضب (الامحاك) همزه‌نك كسریله بر آدم دارغین
مشرب اوله‌رق لجوج اولمق معناسنه‌در یقال امحك الرجل اذا كان ممحكا (مراك) سحاب وزننده یمنده عدن شهرینه

برمرحله مسافه ده برموضعدر (مرکه) تمره وزننده زنکبارده بر بلده آدیدر (المرك) کتف وزننده مأ بون کسه‌یه دینور
مذکر سماعی اوله جقدر یقال رجل مرك ای مأ بون (المسك) میمك فتحیله دری یه دینور جلد معناسنه علی قول خاصة
قوزی دریسنه دینور جمعی مسوك در برقطعه سنه مسكة دینور تمره وزننده که اخصدر وتقول العرب هم
فی مسوك الثعالب ای مذعورون خائفون زیراتلکی قسمی بغایت وهام واندیشناك اولورلر ودری یه مسك اطلاقی بدنی
ماسك اولدیغنه مبنیدر ومسك مصدر اولور برنسنه یی صالیورممك وجه اوزره پك طتوب ضبط ایلمك معناسنه در
یقال مسك به مسكا من الباب الاول اذا احتبس واعتصم به (المسك) فتحتیله بوینوزدن و بغه دن وفیل کمیکندن
دوزلمش بلازکلره وخلخالره دینور مفردی مسكه در وصوبی ایچمیوب طوتان پك یرلره اطلاق اولنور (المسك
میمك کسریله طیب معروفدر برمقداریته مسكه دینور که اخصدر جمعی مسك در عنب وزننده قلبه تقویت
وسوداوی اولنلره شجاعتی مورث وخفقانه وامعاده اولان ریاح غلیظه یه نافع وسمومه مفید وجماعی مقویدر
وشبوی یاغیله ممزوجنی رأس احلیله طلاتحریك قوت جماعیه ده عجیب الاثردر ❊ شارحك بیانته کوره مشك
فارسی معربیدر عربلر اکا مشموم اطلاق ایدرلر (مسك البر) ترکیده مسك اوتی دیدکلری خوشبو نباتدر
(مسك الجن) عنبربوی دیدکلری نباتدرکه سریانیده شواصر دینور (الممسك) معظم وزننده مسك قاتلمش
نسنه‌یه دینور یقال دواء ممسك ای خلط بالمسك (التمسيك) مسك سورمك معناسنه در یقال مسكه
اذا طیبه بالمسك و برنسنه یی پك طتوب حفظ ایلمك معناسنه در یقال مسكه اذا احتبس واعتصم به (المسكان)
میمك ضمیله اشترا اولنان نسنه نك ویریلان پیشین بهاسنه دینور تقول اشتریته بمسكانه ای بعربونه (الامساك)
همزه نك کسریله و(التماسك) و(التمسك) و(الاستمساك) بونلرده برنسنه یی صالیورممك وجه اوزره طوتمق
معناسنه در یقال امسك به وتماسك وتمسك واستمسك اذا احتبس به واعتصم به وامساك آلیقومق معناسنه
مستعملدر یقال امسكه اذا حبسه وسویلرکن ایسم اولمق معناسنه در یقال امسك عن الكلام اذا سكت وبخل
معناسنه مستعملدر یقال فیه امساك ای بخل (المسكة) غرفه وزننده کندیسنه تمسك اولنه جق شیئه دینور
تقول لی فیه مسكة ای ما اتمسك به وامساك بدن ایده جك اكل وشربه متعلق غدایه دینور که بدل ما یتحلل تعبیر
اولنور علی قول بکچنه جك قدر قوت وغدایه اطلاق اولنور یقال ماله مسكة وهی ما یمسك البدن من الغداء
والشراب اوما یتبلغ به منهما وعقل وافره وذهن کامله اطلاق اولنور که ناشایان اعمالدن امساك ایدر جمعی مسك در
صرد وزننده یقال انه لذو مسكة ای عقل وافر وبخل وخست معناسنه در بونده ضمتیله ده جائزدر ومراجعت
اولنه جق خیر وفائده یه دینور کما سیذکر (المسيك) امیر وزننده بودخی بدنی امساك ایده جك قوت وغدایه یاخود
بکچنه جك قدر معاشه دینور وعقل وافره دینور وبخیل آدمه دینور یقال رجل مسيك ای بخیل (المسكة
فتحاتله یکی طوغمش چوجغك وآت قولوننك چهره‌لرنده اولان قبوق کبی بوفقه در بحکه دینور وقبوقازیله جق
پك ومحکم یره علی قول شول پك یرده واقع کسمه قیویه دینور که ایچریسی طاشله اوریلوب یاپلغه محتاج اولمیه
بو ایکی معناده میمك ضمیله ده جائزدر ودلیر وبهادر آدمه اطلاق اولنور یقال حسكة مسكة ای شجاع (الماسكة)
مسكه ایله معنای اولده مرادفدر وماسكه طوغیجی نسنه‌یه دینور تأنیثی موصوف اعتباریله در ومنه تقول العرب
بیننا ماسكة رحم ای واشجة رحم و بو رحم ماسكة تأویلنده در (المسيك) سكیت وزننده و(المسكة) همزه وزننده
و(المسك) عنق وزننده بونلرده بخیل وممسك شخصه دینور یقال رجل مسيك ومسكة ومسك ای بخیل ومسيك
چوق صو آلان قربه‌یه اطلاق اولنور یقال سقاء مسيك ای کثیر الاخذ للماء ومسكه همزه وزننده شول الی قوتلو
زوردست آدمه دینور که برنسنه یی طتوب ضبط ایلدکده برکسه آنی الندن قورترمغه قادر اولمیه یقال رجل
مسكة اذا امسك بشیء لم یقدر علی تخلیصه منه بونك جمعی مسك در صرد وزننده (المساك) سحاب وزننده و(المساكة)
سحابه وزننده و(المساك) کتاب وزننده و(المساكة) کتابه وزننده بونلرده بخیللکه دینور یقال فیه امساك ومسكة
ومساك ومساكة ومساك ومساكة ای بخل ومساك سحاب وزننده صوبی طتوب ایچمین پك یره دینور که صو آنده
ایرکیلوب قالور ومساك کتاب وزننده مراجعت اولنه جق خیر ومنفعته دینور که آنی الدن صالیورمك مناسب وممکن
ولمامغله کویا که آدمی امساك ایدر یقال مافیه مساك ومسكة ومسيك ای خیر یرجع الیه (الممسكة) مکرمه وزننده
آتك سکیل اولان ایاغنه اطلاق اولنور بیاضی امساك ایلدیکیچون علی قول سکیل اولمیان ایاغنه دینور (المساكة
کرامه وزننده قربه چوق صو آلور اولمق معناسنه در یقال مسك السقاء مساكة اذا صار مسيكا (مسكويه
سیبویه وزننده برجل علمیدر (ماسكان) سیننك کسریله مکران ایالتنده برناحیه‌در (مسيلة) ...

اساميدندر فروة بن مسيك اصحابدندر (مسكان) عثمان وزننده شيخ طائفهٔ شيعه اولان عبداللهك لقبيدر (ماسك
صاحب وزننده بر رجل آديدر (المسبكة) سفينه وزننده صوبى صوروب ايچمز اولان پك يره دينور يقال ارض
مسيكة اذا صارت لاتنشف الماء صلابة (مشكان) شين معجمه ايله عثمان وزننده بر رجل عليدر واصطخر
قضاسنده بر قريه‌در وفيروزآباد فارس قضاسنده بر قريه‌در وهمدان اعمالندن بر بلده‌در ومشكان الجمال تابعيندندر
ومعروف بن مشكان المقرى وعطوان بن مشكان التابعى ومحمد بن مشكان محدثلردر (مشكدانه) ميمك ضميله
فارسده شول خوشبو حبه‌لره دينوركه بعض عطريات ايله تركيب ايدوب تسبيح كبى ايبلكه ديزوب كوچك قزلر
بيونلرينه وقوللرينه قلاده ايدرلر محدثيندن عبدالله بن عامر بغايت خوشبوى اولمغله انكله ملقب اولمشدر
(المصطكى) ميمك فتحى وضمى والفك قصر يله و(المصطكاء) ميمك فتحى ومدّ ايله علك رومى اسميدركه تركيده ساقز
تعبير اولنور بياضى وسياهى اولور بياضنك مطبوخنى شرب معده يه وخروج مقعده وامعاء وجكره وسعال
مزمنه نافع واغز قوقوسنه وديش اتلرينه وتفتيق شهوه وتفتيح سده بابلرنده بغايت مفيددر (الممصطك) مدحرج
وزننده مصطكى قاتلمش دارويه دينور يقال دواء ممصطك اذا خلط به المصطكى (المعك) ميمك فتحيله برنسنه‌يى
طپراغه سوروب بيله‌مك معناسنه‌در يقال معكه فى التراب معكا من الباب الثالث اذا دلكه به ❊ شارح ديركه
معك مطلقا اوغمق معناسنه‌ده كلور يقال معكه اذا دلكه ومعك برآدمى برتقريبله مغلوب ومقهور ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال معكه بالقتال والخصومة اذا لواه وبرآدمك حقنى اويالندرمق معناسنه مستعملدر يقال معك دينه
وبدينه اذا مطله به (المعك) كتف وزننده و(الممعك) منبر وزننده و(المماعك) معاند وزننده دائما بورجنى تأخير
ايدن آدمه دينور يقال رجل معك وممعك ومماعك اى ماطل بدينه ومعك شديد الخصومه آدمه دينور واحمق
ونادانه دينور يقال رجل معك اى الالدّ وكذا الاحمق (المعاكة) سماحه وزننده احمق اولمق معناسنه‌در يقال معك
الرجل معاكة من الباب الخامس اذا حمق (التمعك) تفعل وزننده طپراغه بيلنمك معناسنه‌در يقال تمعك فى التراب
اذا تمرّغ (التمعيك) طپراغه بيله‌مك معناسنه‌در تقول معكته اذا مرّغته (المعكى) سكرى وزننده چوق دوه‌يه دينور
يقال ابل معكى اى كثيرة (المعكوكاء) ميمك فتحى وضميله قرقشه وفتنه وتوز وطمان وشر وشور معناسنه‌دركه
ايكى عسكر يكديگرينه آميخته اولدقده پيدا اولور يقال وقعوا فى معكوكاء اى فى غبار وجلبة وشرّ (المعكوكة)
ميمك ضميله كثرت ووفرت ماله دينور تقول اعجبتنى معكوكة المال اى كثرته (المكّ) شكّ وزننده ممه‌دن سودى
وكيكدن ايليكى اغزايله صوروب جمله‌سنى امك معناسنه‌در يقال مكّ المخّ مكا من الباب الاول اذا مصه جميعه
وهلاك ايلمك معناسنه مستعملدر يقال مكّ الشئ اذا اهلكه واكسلتمك معناسنه مستعملدر يقال مكه اذا نقصه
ومنه ما مكة كاسيذكر وقوش چقرمق معناسنه‌در يقال مكّ الطائر بسلحه اذا رمى به (الامتكاك) و(التمكك)
تفعل وزننده بونلرده برنسنه‌نك مجموعنى آغزايله اموب صورمق معناسنه‌در يقال امتكّ المخّ وتمككه اذا مصه جميعه
وتمكك مديونه تقاضا ايلمك معناسنه‌در يقال تمكك على الغريم اذا الحّ (المكمكة) زلزله وزننده بودخى برنسنه‌نك
مجموعنى صوروب امك معناسنه‌در يقال مكمك الشئ بمعنى مكه ويوالق كبى يوارلنه‌رق يوريمك معناسنه‌دركه
طقناز يومرى بودور يورو يشيدر يقال تمكمك فى المشى اى تدحرج (المكاك) غراب وزننده و(المكاكة) غرابه
وزننده صوريلوب جمله‌سى آغزايله آلنان نسنه‌يه دينور صوريلان ايليك كبى يقال خرج مكاكه ومكاكته
اى مصاصه (مكة) ميمك فتحيله بلد حرام ياخود مجموع حرم شريفك اسميدركه داخل مواقيت اولان ارض منيفه‌دن
عبارتدر نقص معناسندن مأخوذدر جميع گناهى نقص وافنا ايلديكيچون ياخود اهلاك معناسندندر آنده
ظلم وجور ايدنلرى اهلاك ايلديكيچون ❊ مؤلفك بصائرده بيانه كوره بش وجه دخى محتملدر برى ارض مرقومه‌ده
صو قليل اولمغله كويا كه يردن صويى آغزايله اموب استخراج ايدرلر ثانى ينه اموب صورمق معناسندندر كويا كه
برسنه ناسى كنديسنه طوغرى اموب جذب ايدر ثالثا مكّ طائر معناسندندر كويا كه عصيانى مكّ ودفع ايدر
رابعا مكاكه‌دن مأخوذدركه وسط عظمده اولان لب ومخ اوله جقدر ارض مرقومه دخى دنيانك وسطى
وخلاصه‌سيدر خامسا عصاتك ذنوبنى كيكدن ايليك صوروب چيقارركبى استخراج وازاله ايدر انتهى (المكوك)
تنور وزننده بركونه صوايچه‌جك طاسه دينور ❊ شارحك بيانه كوره وسطى واسع ويوقريسى طاره جق اولور
ومكوك بردرلو اولچك آديدركه بربچق صاع آلور على قول نصف رطل آلور سكز اوقيه‌يه قدر ياخود نصف
ويبه آلور وويبه يكرمى ايكى ياخود يكرمى درت مدّ حضرت نبوى عليه السلام مقداريدر وعند البعض اوچ كيلجه
آلور وكيلجه برمن ايله برمنك يدى ثمنيدر ومن كه رطلماندر ايكى رطلدر ورطل اون ايكى اوقيه‌در و براوقيه براستار ايله

وبراستارك ثلثانيدر واستاردرت مثقالله نصف مثقالدر ومثقال بردرهم ايله بردرهمك ثلث اسباعيدر
ودرهم التي دانقدروذانق ايكي قيراطدر وقيراط ايكي طسوجدر وطسوج ايكي حبه دروحبه بردرهمك ثمننك
سدسيدركه درهمك قرق سكز جزؤندن برجزؤدرومكوك لفظنك جمعي مكاكيكدرومكاكي كلور كاف اخيري
يايه ابدال وادغامله (المكماكة) ثرثاره وزننده و(المتمكمكة) مندحرجه وزننده اعضاسي صيق ودبرنسكلي عورته
ديثور يقال امرأة مكماكة ومتمكمكة اي كبكامة (المكانة) كأنه وزننده جاريه قسمنه اطلاق اولنور امه معناسنه
تحقيرا ملك طائر معناسندندر (الملك) ميمك حركات ثلاثي ولامك سكونيله و(الملكة) فتحاتله و(المملكة) ميمك
فتحي ولامك ضمي علي قول حركات ثلاثيله برنسنه يه استقلال وجهي اوزره ضبط ايلمكه قادراولەرق ظفر بولوب
زيردست واستيلايه آلمق معناسنه دركه مالك اولمق تعبير اولنور يقال ملك الشيء ملكا مثلثة وملكة ومملكة
من الباب الثاني اذا احتواه قادرا علي الاستبداديه وملك ميمك حركات ثلاثيله ياخود فتحتبنله ياخود ضمتينله ملكيت
اوزره ضبط وتصرف اولنه جق نسنه يه ديثور يقال ماله ملك اوملك اوملك اي شيء يملكه و بين الاعراب برآدمك مرعا
ومشرب ودوابّ ومواشيسنه ياخود برآدمك كنديسي حفر ايدوب انفراد اوزره ضبط ايلديكي قيويه اطلاق اولنور
ومنه تقول لي في هذا الوادي ملك مثلثا ويحرّك اي مرعى ومشرب ومال اوهي البئر يحفرها وينفرد بها وملك
ميمك حركات ثلاثيله خاصة برآدمك صويته اطلاق اولنور يقال ليس لهم ملك مثلثا اي ماء وملك كذلك
حركات ثلاثيله مملوك معناسنه مستعملدر ملكه كبي كماسيذكر و برآدمك تحت اقتدارنده اولان شيئه دينور تقول
اعطاني من ملكه مثلثة اي مما يقدر عليه و ينه حركات ثلاثيله قوللق رقّ و بندكي معناسنه در يقال طال ملكه
مثلثة اي رقّه و ينه حركات ثلاثيله خاتون تزوّج ايلمك معناسنه مستعملدر يقال املكه اياها حتي ملكها ملكا
مثلثا اي زوّجه اياها فتزوّجها ولا يقال ملك بها ولا املك وملك الطريق ينه حركات ثلاثيله يولك وسطنه ياخود
كارينه اطلاق اولنور يقال اخذ ملك الطريق اي وسطه اوحدّه (الاملاك) همزه نك كسريله برنسنه يي بركسه يه
ملك ايلمك معناسنه در يقال املك الشيء اذا جعله ملكاله يملكه و برآدمي شاه نصب ايلمك معناسنه در يقال
املكوه اذا صيروه ملكا و برآدمه خاتون تزويج ايلمك معناسنه مستعملدر يقال املكه اياها اذا زوجه اياها ولا يقال
املك بها كما ذكر ويقال املك فلان علي بناء المجهول اذا زوّج ايضا پس املاك معلوم و مجهولدن تزويج وتزوج
معناسنه كلور ٭ شارح ديركه مؤلفك اذا زوّج عنه ايضا كلامنده عنه ايضا عباره سي تمهٔ تفسيردن دكلدر بلكه
تهذيبده ومحكمده قول اوّل لحيانيدن منقول اولوب بعده قول ثاني دخي آندن منقول اولديغي بيان ضمننده عنه ايضا
عبارتي مرسوم اولمغله مؤلف من غير امعان اول عباره يي دخي صحيفه سنه نقل ايلمشدر انتهى واملاك امر تطليق
محلنده استعمال اولنور يقال املكت فلانة امرها علي المجهول اذا طلقت وخميري كركي كبي اوزلبه رك يوغورمق
معناسنه مستعملدر ملاكدن مأخوذدر يقال املك العجين اذا انعم عجنه يعني حتي انتهت ملاكته (التمليك) بودخي
برنسنه يي برآدمه ملك ايلمك معناسنه در يقال ملكه اياه اذا جعله ملكاله يملكه و برآدمي شاه قلمق معناسنه در يقال
ملكوه اذا صيروه ملكا وخميري كركي كبي يوغورمق معناسنه در يقال ملك العجين اذا انعم عجنه (الملاك) ميمك
ولامك فتحيله برنسنه نك قيام ملكيتنه سبب اولان شيئه دينور ومنه يقال الماء ملاك امر لانهم اذا كان معهم
ماء ملكوا امرهم وملاك ملائكه نك مفرديدركه فرشته يه دينور لاك ماده سنده بيان اولندي ٭ شارح ديركه
ملك لفظني اشبو ملك ماده سندن دخي اخذ ايلديلركه قوّت معناسنه در (الملك) ميمك فتحيله صويه قاندرمق
معناسنه در تقول ملكنا الماء ملكا اي اروانا يعني فقوينا علي امرنا كما ذكر ومالك اولمق معناسنه در نته كه رأس
ماده ده تثليثله بيان اولندي وملك الولي يعني ولي تحت ولايتنده اولان خاتوني كندي باشنه تزوّجدن
حظر ومنع ايدوب امر تزوّجنده متصرف اولمسندن عبارتدر وملك ذوالملك يعني ملك صاحبي پادشاه
وملك معناسنه دركما سيذكر وملاك املاك كبي خميري قوتله اوزلبه رك يوغورمق معناسنه در يقال ملك
العجين ملكا من الباب الثاني اذا انعم في عجنه وآهو ياوريسي قوتلنوب اناسنك ارقه سنه دوشوب كتمكه
قادر اولمق معناسنه در يقال ملك الخشف امه اذا قوي وقدران يتبعها (الملكة) فتحاتله مملوك معناسنه در تقول
ملك يميني وملكة يميني اي ماملكه وقوللق رقّ معناسنه در يقال طال ملكه وملكته اي رقّه ويقال اقرّ
بالملكة اي بالملك ٭ مترجم ديركه علماء وحكماء ملكه نفسانيه يي بوندن تفريع ايلديلر واول نفس انسانيده راسخ
بر صفتدن عبارتدر توضيحي بودركه نفس ايچون افعالدن بعض افعال سببيله برهيئت مخصوصه حاصل اولور
اول هيئته كيفيت نفسانيه دينور پس اول كيفيت سريع الزوال ايسه اكا حالت دينور اما تكرار سببيله نفسيه ممارست

حاصل واول كيفيت مرتسم اولوب عديم الزوال يابطئ الزوال اولورسه اكا ملكه اطلاق اولنور كويا كه صاحبنك
مملوكى اولمش اولور (المملكة) ميمك فتحى ولامك حركات ثلاثيله مصدردر نته كه ذكر اولندى بو عربلرك عبد مملكه
ديدكلرى شول قولدر كه اوزى اسير اولوب پدر ومادرى اسير اولميه نته كه عبد قن كوله زاده اولان كوله دن عبارتدر
و بعضلر عبد قن اشترا اولنان قولدر ديديلر يقال هو عبد مملكة اذا ملك ولم يملك ابواه ومملكه لامك فتحى وضميله
پادشاهك عز وملكنه وفر و دارات وسلطنتنه وخدم وحشم وبندكاننه اطلاق اولنور يقال ذاك الملك صاحب
مملكة اى عز وسلطان وعبيد ولامك فتحيله اسم مكاندر قلمرو سلطنتى اولان اراضى وايالاته اطلاق اولنور
ولامك ضميله مملكتك وسطنه اطلاق اولنور سرة الملك كبى (الملوكة) ميمك ضميله ملك معناسنه دريقال اقر بالملوكة
اى بالملك (الملك) ميمك ضميله اسمدر حكيم ايله برنسنه نك ضبط وتصرفنه دينور وزير تصرفنده اولان شيئه
دينور مذكر ومؤنث اولور وعز وعظمت وشوكت وسلطنت معناسنه مستعملدر يقال له الملك اى العز
والسلطان وملك جلبان ديدكلرى غله يه دينور وآزجه صويه دينور وملك الدابة طوارك اياقلرينه دينور
وضمتينله لغتدر مفردى ملاكدر كتاب وزننده (الملك) ميمك فتحيله و(الملك) كتف وزننده و(المليك) امير
وزننده و(المالك) صاحب وزننده ملك صاحبنه دينور كه مراد پادشاهدر جمعلرى ملوك واملاك وملكاء كلور
كرماء وزننده وملك كلور ركع وزننده لف ونشر مرتب اوزره در (الاملوك) همزه نك ضميله اسم جمع ملوكدر
وعربدن برجماعتدر على قول حمير قبيله سنك مقاولنه يعنى ملوكنه اطلاق اولنور (الملكوت) رهبوت وزننده
و(الملكوة) ترقوه وزننده مبالغه در عز وسلطنت وعظمته اطلاق اولنور ومنه لله الملك والملكوت والملكوة اى العز
والسلطان ❊ شارح ديركه اهل تحقيق ملكى عالم ظاهرده وملكوتى عالم باطنده استعمال ايدرلر واشبو ملكوت وجبروت
ورغبوت ورهبوت وتربوت مقوله سنده واو وتاء زائده در مبالغه ايچوندر پس ملكوت ملك عظيم معناسنه در
(التمالك) تفاعل وزننده برآدم كندى نفسنه مالك اولمق يعنى نفسنك مغلوبى ومحكومى اولميوب ضبط وتصرفنه
قادر اولمق معناسنه در يقال تمالك فلان عنه اى ملك نفسه وماتمالك فلان ان وقع كذا ديرلر نفسنى ضبط
وحبسه قادر اولميوب فلان ماده يه اوغرادى ديجك يرده وشو ديوار محكم دكلدر ديجك يرده هذا حائط لايتمالك
ديرلر (الملاك) سحاب وزننده اقتدار ملك معناسنه در يقال ليس له ملاك اى لايتمالك و(ملاك) ميمك فتحى
وكسريله برايشك قوامنه اطلاق اولنور كه آنكله اكا مالك اولنور يقال هذا ملاك الامر وملاكه اى قوامه الذى
يملك به (الملاك) كتاب وزننده يالجمعه اطلاق اولنور كه بنا ايليلور وتزوج على قول عقد نكاح معناسنه مستعملدر
بونده فتحله ده جائزدر تقول شهدنا املاكه وملاكه اى تزوجه اوعقده وقوام معناسندندر كه ناقة ملاك الابل
ديرلر ناقه نك بالجمله دوه لرا كسه سنه اويوب آردنه دوشرلر ديجك يرده كويا كه اول دوه لره مالك اولمغله انلرى
چكوب كوتورر (المليكة) جهينه وزننده صحيفه يه اطلاق اولنور وبرجماعتك اسميدر كه نسواندن صحابيه لردر
(تملك) تضرب وزننده برصحابيه اسميدر (مليكه) سفينه وزننده بنت ابى الحسن النيسابوريه در كه محدثه در (مليك)
زبير وزننده اساميدندر يزيد بن مليك وعبد الرحمن بن احمد بن مليك محدثلردر (مليك) امير وزننده اساميدندر محمد بن
على بن مليك محدثدر (ملوك) صبور وزننده اساميدندر محمد بن الحسين بن ملوك واحمد بن محمد بن ملوك محدثلردر
(مالك) صاحب وزننده امام مدينه ابن انس عليه الرحمه حضرتلريدر كه صاحب مذهبدر ومالك قتى وافر محدثين
وطقسان نفر صحابه كرين اسملريدر (ابو مالك) آجلغك ياخود پك قوجه لغك كنيه سيدر تفأل قبيلندندر
يقال اخذه ابو مالك اى الجوع او السن والكبر (ملك) ميمك كسريله مكه ده ياخود يمامه ده بر وادى اسميدر (ملكان)
ميمك كسريله ياخود فتحاتله طائفه برطاغك آديدر وفتحاتله ملكان بن جرم وملكان بن عباد قضاعه قبيله سى
رجالندندر بو ايكيدن ماعداسى ميمك كسريله در (المهك) ميمك فتحيله برنسنه يى كركى كبى سحق ايلمك معناسنه در
يقال مهك الشئ مهكا من الباب الثالث اذا سحقه فبالغ وتيز تيز يوريمك معناسنه در يقال مهك فى المشى اذا اسرع
وجماعده جهد ايله خاتونى خاكسار ايلمك معناسنه در يقال مهك المرأة اذا جهدها جماعا وبرنسنه يى مهره تخته سى
كبى دوز وصيرنجق ايلمك معناسنه در يقال مهك الشئ اذا ملسه واركك انسانك وحيوانك صلبى ضعيف
وپيتاب اولمغله دولى اولمماز اولمق معناسنه در يقال مهك صلبه مهكا من الباب الرابع ومهك على بناء المجهول
اذا صار مهيكا كما سيذكر (المهكة) غرفه وزننده جوانلغك ودلوقانلولغك تمام چاغنه دينور كه بنيه
وتركيبى كركى كبى قرار بنه كلوب اعضاء واندام قالبنه كيرمكدن عبارتدر يقال به مهكة الشباب اى نعمته وامتلاؤه
(المتمهك) امتها كدن اسم فاعلدر و(المهك) معظم وزننده اكركى كبى چاغنى واندامنى بولمش دولغون جوانه دينور

يقال شاب ممتهك وممهك اي ممتلئ شبابا (الممهك) زملق وزننده اندامى مضطرب وسلكى اوزون آدمه دينور
وآدملرى سيرك وميدا نلو آته دينور (المهوك) صبور وزننده يومشق نايه دينور يقال قوس مهوك اى لينة (ماهك
هاجر وزننده اسامیدندر يوسف بن ماهك محدثدر (التمهك) تفعل وزننده برايشى كوزل ايشلبوب حسن ولطافت
كوسترمك معناسنه در يقال تمهك فى العمل اذا تحسن فيه وپرنسنه يى ال ايله نقش ايلمك معناسنه در يقال
تمهك بيده اذا نقشه (الممهوك) كلامده خطاسى چوق اولان آدمه دينور يقال رجل ممهوك اى الكثير الخطأ
(المهيك) اميرو زننده دولى اولميان اركك حيوانه دينور صلبى ضعيف وعليل اولديغندن نشئت ايدر يقال فحل
مهيك اذا ضرب فلم يلقح (التماهك) تفاعل وزننده برى بريله لجاج وجدال ايلمك معناسنه در يقال تماهك القوم
اذا تماحكوا ولجوا نجز بعونه تعالى ❊ فصـــــل النون ❊ (النبكة) فتحتيله وتمره وزننده باشى سيورى تپه يه
دينور كه اكثرى طپراغى قزل اولانه دينور على قول ايشلو يوقشلو ارضه دينور ياخود طپراقدن اولان كوچك تپه يه
دينور كه آيوك تعبير اولنور جمعى نبك درونبك كلور فتحتيله ونباك درنونك كسريله ونبوك درنونك ضميله (الانتباك
افتعال وزننده يوكسلمك معناسنه در يقال انتبك الشئ اذا ارتفع وبرشر وفتنه خصوصنه عزم وتصميم
قيام ايلمك معناسنه مستعملدر يقال انتبك القوم اذا انطووا على شر (النبك) نونك فتحيله حمص ايله دمشق بيننده
برقريه در (النبـاك) غراب وزننده سفاح بن خالد التغلبى وكليب بن ربيعة التغلبى فرسلرينك اسميدر وبرموضع
آديدر ياخود بونبا كه در (النبوك) قعود وزننده برموضعدر (النابك) صاحب وزننده مرتفع يره دينور يقال مكان
نابك اى مرتفع (تنبوك) تنسوخ وزننده برموضع آديدر (النتك) نتق وزننده برنسنه يى ال ايله كركى كبى قاوريوب
طوتدقدنصكره كنديسنه طوغرى زور ايله چكرك آكوب بوكمك معناسنه در يقال نتك الشئ نتكا من الباب
الثانى اذا جذبه يقبض عليه ثم يكسره اليه بجفوة وبعد البول ذكرى ال ايله برى اوته اوقوب استبرا ايلمك
معناسنه در يقال نتك ذكره اذا استبرأ بعد البول ونفضه وقيل يولمق معناسنه در يقال نتك شعره اذا نتفه (اندكان
همزه نك فتحى ودالك ضميله فرغانه قضاسنده برقريه در عمر بن محمد بن طاهر الصوفى اورادندر وسرخس
قضاسنده برقريه در احمد الجمادى نام زاهد مشهورك مرقدى آنده در (النزك) نونك كسرى وفتحيله كلر وبزمجه
تعبير اولنان جانورلرك آلت تناسلنه دينور بونلرك ايكيشر ذكرى اولور (النيزك) حيدر وزننده قصه مزراغه دينور
شارح ديركه بو نيزه فارسى معربيدر كرچه كاف فارسيده تصغير ايچوندر لكن بوزاده تعريبه علامتدر (النزك
نزق وزننده نيزك ايله دورتمك معناسنه در يقال نزكه نزكا من الباب الاول اذا طعنه بالنيزك وبرآدمه بلاموجب
بدسويلبوب طعن وآزار ايلمك معناسنه مستعملدر يقال نزك فلانا اذا اساء القول فيه ورماه بغير حق (النزك
صرد وزننده شول كسه يه دينور كه دائما ناسى طعن وتعريض وتعييبله آزرده ايدر اوله يقال رجل نزك اى عياب
لمزة (النزيكات) مصغر بنيه سيله اصلا ايشه يرامز بى خير ومنفعت اولان آدملره تكلره دينور (النسك) نونك
حركات ثلاثى وسينك سكونيله وضمتينله حضرت رب ذوالجلاله اولان قوللغه وعبادت وطاعته دينور ومطلقا
حق اللهه اطلاق اولنور زكات وصدقه وذبح لله كبى وبو معناده مصدر اولور كما سيذكر (النسكة) نونك فتحيله
و(المنسك) مقعد وزننده و(النساكة) سماحه وزننده نسك كبى مصدرلردر حضرت خدا عز وجل دركاهنه
عبادت وطاعت ايلمك معناسنه يقال نسك الرجل ونسك نسكا مثلثة ونسكا بضمتين ومنسكا ونساكة
من الباب الاول والخامس اذا تعبد (التنسك) تفعل وزننده بودخى حق تعالى يه قوللق ايلمك معناسنه در يقال
تنسك الرجل اذا تعبد (النسك) نونك ضميله و(النسك) ضمتينله و(النسيكة) سفينه وزننده حق يولنه ذبح
اولنان قربانه دينور على قول نسك نونك ضميله قربانك دمنه ونسيكه قربانه دينور يقال من صنع كذا فعليه
نسك ونسك ونسيكة اى ذبيحة والنسك الدم والنسيكة الذبيحة ونسيكه آلتوندن ياكوموشدن يوغوق
سبيكه كبى قطعه يه دينور ❊ شارح ديركه بو معنا اولانه مخصوصدر حتى عبادت معناسى بوندن مأخوذ اولديغى
بعضلردن منقولدر (المنسك) مجلس وزننده و(المنسك) مقعد وزننده نسك وعبادتك شرعه وطريقه سنته
واموره مرعيه سنه دينور كه طريقة اعمالندن عبارتدر وعبادتكاهه دينور جمعى مناسكدر ومنه قوله تعالى ❊ وارنا
مناسكنا ❊ اى متعبدنا ❊ شارح ديركه منسك ومنسك كلمسى اسم مكان اولور عبادتكاه معناسنه ومصدر اولور
واسم زمان اولور ومناسك جمعى شايع اولمشدر كه امور مشروعه مخصوصه دن عبارتدر انتهى ومنسك ومنسك
تفسير نسك وعبادت معناسنه اولور وقربان ذبح ايده جك موضعه دينور بسملكاه معناسنه ومنسك مقعد
وزننده برآدمك مألوف اولديغى مكانه اطلاق اولنور (النسك) نونك فتحيله برنسنه يى صو ايله ايقيوب باقلق

معناسنه دريقـال نسك الثوب وغيره نسكا من الباب الاول اذا غسله بالمـاء فطهره وچوراق يرى تطييب واصلاح
ايتمك معناسنه د ريقـال نسك السبخة اذا طيبها وكوزل سيرت وطريقه يه مداومت ايلمك معناسنه د ريقـال نسك
الى طريقة جيلة اذا داوم عليها ونسك منسك كبي مكان مألوف ومعتـاده اطلاق اولنور (النـاسكة) شول ارضه
دينوركه بقيئنده اكا يغمور ياغمغله يشروب تازه لنمش اوله يقال ارض ناسكة اى حضراء حديثـة العهد (النسيك
اميروزننده آلتونه وكومشه اطلاق اولنور (نسك) صردوزننده برقوش آديدر (المنسوكة) تويلرى دوكلمش جبلاق
قسراغه دينور يقـال فرس منسوكة اى ملساء جرداء وكو بره لنمش ترلايه دينور يقـا ل ارض منسوكة اى دمثت
بالابعار (النشآك) شين معجمه ايله شد ادوزننده خالد بن مبارك نام محدثك جدى اسميدر (انطاكيه) همزه نك فتحى
وكسرى ونونك سكونى وكافك كسرى و يانك تخفيفيله عواصم تعبير اولنان الكانك قاعدة الملكى اولان بلده نك
اسميدركه مراد عواصم حلب الشهبادر جابجاعيون كثيره يى حاوى بر بلده در سورينك مقدار دوره سى اون ايكى
ميلدر ودرونده بش جبلى مشتملدر ❁ مترجم ديركه بقايای ملوك اسكندردن انطقيوس بناسيدر (النفكه) فتحاتله
نكفه معناسنه دركه بوغازده چيقان اوره ويومرى يه دينور (النكنكة) زلزله وزننده بورجلويه يك تشديد وتقاضا
ايلمك معناسنه در يقال نكنك على غريمه اذا شدد وبر ايشى ايواوكارمق معناسنه دريقال نكنك العمل اذا اصلحه
(النلك) نونك ضمى وكسريله شجردب ياخود زعرور اسميدر ❁ مؤلفك اولكيدن مراد اخلاط اغاجى اوله جقدر
وزعرور آلج اغاجيدر ❁ شارحك بيانه كوره معربدر (ننك) بقم وزننده بر رجل عليدر (نانك) هاجر وزننده محدثيندن
احمد بن داود الخراسانى لقبيدر (النوك) نونك ضمى وفتحيله اسمدر حمق وبلاهت معناسـنه د ريقـال به نوك
اى حمق (النواكة) و (النوك) نونلرك فتحيله و (النوك) فتحتينله احمق اولمق معناسنه دريقال نوك الرجل نواكة
ونواكا ونوكا من الباب الرابع اذا حمق (الاستنواك) نواكه معناسنه در (الانوك) احمر وزننده و (المستنوك) احمق
آدمه دينور انوكك جمعى نوكى كلور سكرى وزننده ونوك كلور نونك ضميله هوج وزننده (النوكاء) حمقـاء
وزننده ومرادفيدر جمعى نوك در نونك ضميله (الانواك) همزه نك كسريله برآدمى احمق بولمق معنـاسنه در
يقال انوك فلانا اذا صادفه انوك (ما انوكه) فعل تعجبدر ما احمقه معنـاسنه ولم يقل انوك به وهو القيـاس يعنى
قياس ايكن بوندن فعل تعجب آخر وارد اولمامشدر (النهـاكة) نونك فتحيله غالب اولمق معنـاسـنه دريقـال
نهكه نهاكة من الباب الثـالث اذا غلبه ولباسى اسكينجه قدر كيمك معنـاسنه د ريقـال نهك الثوب اذا لبسه حتى
خلق واكل طعـامده افراطه كتمك معنـاسـنه د ريقـال نهك من الطعام اذا بالغ فى اكله و برآدمه مبـالغـه ايله
شتم ايلمك معنـاسـنه دركه عرض وحرمته كركى كبى خلل ويرمكدن عبارتدر يقـال نهك عرضه اذا بالغ فى شتمه
(النهك) نهق وزننده ممه دهكى سودك مجموعنى صاغوب آلمق معناسـنه د ريقـال نهك الضرع نهكا اذا استوفى
جيع مافيه وبرآدمى برعارضه وعلت كركى كبى زبون وبيمجال ايلمك معناسـنه دريقـال نهكته الحمى اذا اضنته
وهزلته وجهدته ويقـال نهكته نهكا من الباب الرابع كما سيذكر ونهك ونهكه برآدمه پك اشكنجه ايلمك معناسنه در
يقـال نهكه السلطان نهكا ونهكة من البـاب الرابع اذا بالغ فى عقوبته وبرنسنه يى ايچوب دوكتمك معنـاسـنددر
يقال نهك الشراب اذا افناه وبرنسنه نك كثرت شربى شاربى زبون وبيتاب ايلمك معناسنه دريقـال نهكه الشراب
نهكا من البـاب الثـالث اذا اضناه واشبونهك ماده سى مبالغه معناسنى متضمندر ومنه قوله عليه السلام ❁ انهكوا
اعقابكم اولتنهكنها النار ❁ اى بالغوا فى غسلها وتنظيفها يعنى آيدستده طوپوقلريكزى كركى كبى غسل وتطهيرنه
اهتمام ايده سز يوخسه اورايى صكره نارجهنم احراقده مبالغه وافراط ايدر وكذا فى الحديث ❁ انهكوا وجوه القوم
اى اجهدوهم وابلغوا جهدهم يعنى جنك وقتاله تشويق وسوق واغرا ايله عسكرك يوزلرينه سل سيف هجوم
ايلمكده پك مبـالغـه وبذل جهد ومقدور ايده سز ونهك ونهك فتحتينله ونهكه ضربه وزننده ونهاكه نساكه
وزننده مرض برآدمى زبون وناتوان ايلمك معناسنه دريقال نهكته الحمى نهكا كما مر ونهكا ونهكة ونهاكة من الباب
الرابع اذا اضنته وهزلته وجهدته (الانتهاك) افتعال وزننده بودخى مرض برآدمى بيمجال ايلمك معناسـنه در
يقـال انتهكته الحمى بمعنى نهكته (الانهاك) همزه نك كسريله بودخى برآدمه پك اشكنجه ايلمك معنـاسنه در
يقـال انهكه السلطان اذا بالغ فى عقوبته (المنهوك) مرض وعلتدن زار وزبون اولمش آدمه دينور يقـال نهك
الرجل على المجهول فهو منهوك اذا دنف وضنى ومنهوك عروضيون عرفنده بحر رجزدن ثلثانى اسقاط اولوب
ثلثى قلان بيته اطلاق اولنور نهك علتى جارى اولمش اولور ❁ شارح ديركه بحر منسرحده دخى جارى اولور (النهيك
اميروزننده و (الناهك) هر خصوصده مبالغـه ايدن آدمه دينور يقـال رجل نهيك وناهك اى مبالغ فى الاشيـاء

ونهيك بها در آدمه دينور يقال رجل نهيك اى شجاع و آدمجل اولان قوى وتوانا دوه يه دينور و بغايت
كسكين وايشلك قلجه دينور يقال سيف نهيك اى القاطع الماضى وحسن خلق صاحبى آدمه دينور و بر رجل
اسميدر (النهوك) صبور وزننده بودخى بها در آدمه دينور (النهاكة) سماحه وزننده نهيك اولمق معناسنه در
يقال نهك الرجل والفحل نهاكة من الباب الخامس اذا كان نهيكا (نهيك) زبير وامير وزنلرنده حر قوص ديدكلرى
بو جكه دينور (الانهكاك) انفكاك وزننده ومرادفيدر يقال ماينهك اى ماينفك امهات سائره دن منفهم اولديغى
اوزره مبالغه نك لازمى اولان دوام معناسنى متضمن اولوب وهميشه منفيا استعمال اولنور نته كه انفكاك ماده سندن
ماانفك ومانيفك دخى بويلجه در (النيك) نونك فتحيله جاع ايلك معناسنه در يقال ناك المرأة ينيك نيكا اذا جامعها
(النياك) شداد وزننده جماع آدمه دينور ومنه المثل من ينك العير ينك نياكا عيراشكه دينور غالبا مغالبه معرضنده
ضرب اولنور (التنايك) تفاعل وزننده كوزى اويقو باصمق معناسنه در يقال تنايكوا اذا غلبهم النعاس
وكوزك قپاقلرى فتور ونومدن يومملق معناسنه در يقال تنايكت الاجفان اذا انطبق بعضها على بعض تجزت
النون بعونه تعالى ❊ فصـــل الواو ❊ (الاوتك) احمر وزننده و (الاونكى) قصر ايله اجفلى وزننده شهريز
ديدكلرى بر جنس خرمايه دينور ياخود سواد عراقه مخصوص بر كونه خرمادر (الودك) فتحتينله ات ياغنه دينور كه
چرويش تعبير اولنور يقال ما فيه ودك اى دسم و ودك مصدر اولور ات ياغى بيلا شمغله ياغلو اولمق معناسنه در
يقـال ودكت يده ودكا من الباب الرابع اذا دسمت (الدكة) عده وزننده اسمدر ياغلولغه دينور (التوديك) برنسنه يه
چرويش قومق معناسنه در يقال ودك الثريد اذا جعل فيه الودك (الودك) كتف وزننده سموز ياغلو اته دينور
يقال لحم ودك اى سمين ذو ودك (الوادك) سموز وچربى آدمه دينور يقال رجل وادك اى سمين (الوديكة) و (الوديك)
واولرك فتحيله و (الودوك) صبور وزننده سموز وياغلو طاوغه وصف اولور يقـال دجاجة وديكة ووديك
و ودوك اى سمينة و وديكه اون ايله وچرويش ايله يا بيلان بولامج آشنه دينور (ودك) فتحتينـله ربع مسكونه
مالك اولان ضحاكك ماردوشك والدسى اسميدر (وادك) صاحب وزننده و (ودوك) صبور وزننده و (ودّاك) شدّاد
وزننده و (مودك) محدث وزننده اسامىء رجالدندر (بنات اودك) احمر وزننده دواهى وآفاته اطلاق اولنور واودك
ناسدن كنايه اولنور يقال ما ادرى اى اودك هو اى اى الناس (الودكاء) صحراء وزننده برقوملق ياخود بر موضع
آديدر (وديك) زبير وزننده بر موضع آديدر (الورك) واوك فتحى وكسريله و (الورك) كتف وزننده بدنده اويلغك
اوست طرفنه دينور كه اوجه وكيكسنه اوجه كميكى دينور ايكى طرفلو اولور ايكيسنه وركان دينور لحم وشحميله تركيده
قيناق تعبير اولنور كه عربيده اليه دينور وفارسيده سرون دينور و بومؤنثدر جمعى اوراك در ومنه يقـال القوم على
ورك واحد اى متفق كما يقـال ساق واحد (الورك) فتحتينله برآدمك قينـاغى بيوك اولمق معناسنه در يقـال
وركت المرأة وركا من الباب الرابع اذا عظمت وركه (الاورك) احمر وزننده بيوك قينـاقلو آدمه دينور وركاء
مؤنثيدر (الورك) ترك وزننده قيناق اوزره چوكوب اوتورمق معناسنه در يقال ورك الرجل يرك وركا اذا اعتمد
على وركه و برنسنه يى وركك برابرنده قلمق يعنى تمام وركى آنك اوستنه كتورمك معنـاسنه در مثلا آكره وپالانه
بندكده قولانى وركك التنه كتورمك كبى يقال ورك الحبل او الرحل اذا جعله حيال وركه واركك اشك آلت چكه سنى
ديشبنك صغريسى اوزره قومق معناسنه در يقـال ورك الحمار على الاتان اذا وضع حنكه على قطاتها وراكب
آتدن اينمك ايچون وركنى بوكمك معناسنه در يقال ورك الراكب اذاثنى وركه لينزل اى عن الدابة وبرآدمك وركنه
اورمق معناسنه در يقال ورك فلانا اذا ضرب فى وركه (التورك) تفعل وزننده بودخى ورك اوزره چوكمك معناسنه در
كرك بر وركى وكرك ايكيسى اوزره اولسون وكرك بريني ياخود ايكيسنى دخى يره وضع ايلسون يقـال تورك الرجل
اذا اعتمد على وركه و برآدم برنسنه يى قيچنه باصدروب يوكلمك معناسنه در يقال تورك الصبى اذا جعله على وركه
معتمدا عليهـا و تورك فى الصلوة وركى صاغ آياق اوزره قويوب اوتورمق على قول قيناقلرك ايكيسنى يا برينى يره
قومقدن عبـارتدر اولكى وضع سنت وايكنجى منهى در زيرا صول ورك صول اياغك اوزره كلمك لازمدر
وبو وضع رجال حقنده منهى درو نسوان حقنده استر اولمغـله صول اليه سنى يره قويوب ايكى اياقلرينى دخى
صاغ جانبندن اخراج ايدرلر يقال تورك فى الصلوة اذا وضع الورك على الرجل اليمنى او وضع اليتيه او احداهما
على الارض وراكب اينمك ايچون ياخود استراحت ايچون اياغك برينى بوكوب وركنى آكر قاشنك اوج بوزينه
قومق معنـاسـنه در يقـال تورك على الدابة اذاثنى رجله لينزل او يستريح وكيحكمك معنـاسـنه مستعملدر
يقال تورك عن الحاجة اذا ابطأ و بركسه نجسنه بيلاشمق معناسنه در يقال تورك فى خرئه اذا تلطخ به و بو زينده

مقيم اولمق معناسنه در يقال تورك بالمكان اذا اقام به .و برشيئه قادر اولمق معناسنه در يقال تورك على الامر اذا قدر
(التوارك) تفاعل وزننده بودخى وركى اوزره چوكوب اوتورمق معناسنه در يقال توارك الرجل اذا اعتمد على وركه
(الوروك) قعود وزننده راكب اياغنك برينى بوكوب وركنى اكر ياخود پالان خانه سنه قومق معناسنه در يقال
ورك الراكب وروكا اذا ثنى رجله لينزل او يستريح ومنه المثل لا تركن فان الوروك مصرعة يعنى وروك راكبى
دوشورمكه سببدر ووروك بر يرده مقيم اولمق معناسنه در يقال ورك بالمكان اذا اقام به و برايشه قادر اولمق معناسنه در
يقال ورك على الامر اذا قدر و يان اوزره ياتمق معناسنه در يقال ورك الرجل وروكا من الباب السادس اذا اضطجع
كانه وضع وركه على الارض (المورك) مجلس وزننده و(المورکة) و(الوارکة) و(الوراك) كتاب وزننده پالانده واكرده
قاشك ايچ يوزينه دينور كه راكب اياغنه فتور كلدكده بوكوب وركنى اورايه وضع ايدر و وراك كتاب وزننده شول
زيبا ثوب وچلتاره مقوله سنه دينور كه هاودك و پالانك مور كنه زينت ايچون وضع وتعليق ايدرلر جمعى ورك در
كتب وزننده وشول منقش قماشه دينور كه رنكين يوكلردن صحيا قلرو پوسكللر يا پوب پالانك مور كنه چكررلر
ياخود شول مزين كوجك خرقه و پرده مقوله سنه دينور كه پالانك مور كنه اورتيلور اكر غاشيه سى كبى پالان اورتوسى
اوله جقدر اكثرى بچيمدن ايدرلر (الموركة) مكنسه وزننده و (الموراك) محراب وزننده پالانك اوك خانه سنه دينور
و پالان مندرينه دينور كه اكر مندرى كبى پالانه ركوب ايدنلر آنك اوستنه قعود ايدرلر (التوريك) برنسنه يى وركك
برابرينه آلوب اوزرينه اوتورمق معناسنه در يقال ورك الحبل اوالرحل اذا جعله حيال وركه و برنسنه يه قادر
اولمق معناسنه در يقال ورك على الامر اذا قدر و برنسنه يه ايجاب والزام ايلمك معناسنه در يقال ورك
اذا اوجبه و بر جنحه و كناهى بر كسنه يه نسبت ايدوب اكا يوكلتمك معناسنه در يقال ورك الذنب عليه اذا حمله
و يمين و يرن آدمك خلاف مرادنى نيت ايده رك يمين ايلمك معناسنه در يقال ورك اليمين اذا نوى غير ما نواه
المستحلف (المواركة) مفاعله وزننده طاغى آشمق معناسنه يقال وارك الجبل اذا جاوزه (المورك) معظم
وزننده بى كناه اولوب اوزرينه كناه حمل اولنسان مظلومه دينور يقال انه لمورك فى هذا الامر اى ليس له ذنب
توريك مذكوردن مأخوذ در ومنه توريك العلماء فى مصنفاتهم على بعض (الورك) واوك كسريله يايك كريش
بكيره جك جانبنه دينور واغاجك وركندن يعنى كوكنه قريب يرندن دوزلمش مصنوع اولان يايه دينور (الورك) واوك
ضميله وضمتينله واركك جمعيدر كه ذكر اولندى (الوركان) وواوك فتحى ورانك كسريله برنسنه نك كوكندن و ديبندن
يوقريجه ايكى يان باشنه دينور (نعل موركة) موعده وزننده و (نعل مورك) موعد وزننده و (نعل موروكة) دوه نك
طبانك دربسندن دوزيلان اياق قابنه دينور يقال نعل موركة وموروك وموروكة اذا كانت من الورك اى من نعل
الخف ٭ شارح ديركه ورك نعل خف اسمى دكلدر بلكه دوه نك اياغى طشره قدقدينه دوه صغر بسندن طبانك
لتنه نعل يبارلر ايشته اول دريدن يا پيلان اياق قابنه نعل موركه ديرلر حتى اهل مكه اكا فارسيدن مأخوذ
اوله رق دركون وجمنده دراكين ديرلر ودركون باب الاست ديمكدر ومورك لفظنك تذكيرى نعل كلمه سنك لفظى
اعتباريله در (الميركة) ميجنه وزننده اكرك و پالانك اوك خانه سنه دينور كه راكبك اياغنه كلال كلدكده بوكوب وركنى
اورايه وضع ايدر مور كه دخى دينور (المورك) محسن وزننده ايراكدن اسم فاعلدر پالانك اوك خانه سنه فتور كلان اياغى
بوكوب وركنى وضع ايدن آدمه دينور بعده استعاره وجهيله مركوبه علاقه سى اولميان آدمه اطلاق اولندى ومنه
يقال هو مورك فى هذه الابل اى ليس له منها شىء (الوركة) فرحه وزننده عمامه ده برقوملق آديدر (وركان) سلمان
وزننده اصفهانده بر محله آديدر (الوركاء) حمراء وزننده و (الوركانة) عطشانه وزننده بيوك قيناقلى عورته و بيوك
قوبرقلى ديشى قيونه دينور ووركاء ابراهيم الخليل على نبينا وعليه التسليم حضرتلرينك مولدشريفلرى اولان محلك
اسميدر ٭ مترجم ديركه اكرمورخين عندنده بابل اقليمنده كوثى وكتب سالفه ده كوثار با نام بلده فناسنده بر غار
ايچره تولد ايلمشدر ظاهرا وركاء اول غارك اسميدر حضرت نوح عليه السلام دخى انده تولد ايلدى وعند البعض
مولدى سوس اهواز شهرنده در (الوركى) سكرى وزننده واوك كسريله ده جائزدر برنسنه نك اصلنه واساسنه
اطلاق اولنور ومنه يقال ان عنده لوركى خبر اى اصل خبر (الوزك) واوك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله عورت
قسمى سرعتله يورمك على قول چركين و يديديورمك معناسنه در يقال وزكت المرأة وزكا اذا اسرعت
اومشت قبيحة و بجماع حالتنده ارينه ملايمت وانقياد ايلمك معناسنه در يقال وزكت عند النكاح اذا لانت وواتت
(الوشك) واوك فتحى وشين معجمه نك سكونيله و (الوشاكة) نساكه وزننده سريع وچابك اولمق معناسنه در يقال
وشك الامر وشكا ووشاكة من الباب الخامس اذا سرع ومنه وشك الفراق كما سيذكر (التوشيك) بودخى تيز

وسريع اولمق معناسنه در يقال وشك الامر اذا اسرع (الايشاك) همزه نك كسريله سرعتله يوريمك معناسنه در يقال
اوشك الرجل اذا اسرع السير ومنه يوشك الامر ان يكون كذا ويوشك ان يكون الامر ولا تفتح شينه اوفتحه لغة رديه يعنى
وجه مذكور اوزره يوشك كلمه سى ايشا تكدن فعل مستقبل اولمغله سرعت ايدر معناسنه اولوب بعده فعل مقاربه ده
استعمال اولندى پس مثال مزبورده ايش شويلجه اولمغه يقلشور ديمك اولور ❊ شارح ديركه فعل مقاربه ده مضارعك
استعمالى ماضيدن اكثردر واسم فاعلك استعمالى قليلدر وبعضلر ثلاثيدن دخى استعمال ايلديلر قال فى الاساس
اوشك ذا خروجا ووشك واوشك ان يفعل ويوشك ان يخرج (المواشكة) ايشاك معناسنه در يقال واشك الرجل
اذا اسرع السير (الوشيك) امير وزننده سريع وچابك معناسنه در مذكر ومؤنثده استعمال اولنور يقال امرأة
وشيك اى سريعة ووشيك حازوق نام خارجينك فرسى اسميدر (الوشك) واوك فتحى وضميله و(الوشكان) واوك فتحى
وضميله اسملردر سرعت معناسنه در يقال وشك الفراق ووشكانه اى سرعته (وشكان) واوك حركات ثلاثيله اسم
فعل ماضى در سريع اولدى معناسنه يقال وشكان مايكون ذلك اى سرع ❊ مترجم ديركه شيخ رضى قولنجه خبر
معناسنه دال اولان اسماء افعالك جمله سى تعجب معناسنى متضمندر مثلا هيهات كلمه سى ما ابعده ووشكان
ما اسرعه وبطآن ما ابطأه معنالرينده در زيرا اسماء افعال معناسنه دال اولديغى فعللردن آكد وابلغدر پس بونلرده
تعجب معناسى تأكيد مذكوردر (المواشك) مصاحب وزننده چابك وچالاك انسان وحيوانه دينور يقال رجل وبعير
مواشك وناقة مواشكة اى سريع وتقدم واشك (الوشاك) كتاب وزننده اسمدر چابكلكه دينور (الوعك) واوك فتحيله
و(الوعكة) ضربه وزننده هوا طورغون اوله رق پك اسى اولمق معناسنه در يقال وعك الحر وعكا ووعكة من الباب
الثانى اذا اشتد مع سكون الريح وسمته وجودى اورسليوب آزرده قلمق معناسنه در يقال وعكته الحمى اذا اذته وپك
يورغونلقدن نشئت ايدن درد والمه دينور يقال اخذه الوعك اى الالم من شدة التعب ووعك محموم آدمه دينور
مصدر ايله مسماددر ووعك برنسنه يى يره اوروب پاره پاره ايلمك معناسنه در يقال وعك الشئ وعكا اذا دكه وطپراغه
بيله مك معناسنه در يقال وعكه فى التراب اذا معكه (الوعك) كتف وزننده و(الموعوك) وعك حمادن زار وزبون
اولان آدمه دينور (الوعكة) ضربه وزننده مصدر دركه ذكر اولندى ووعكه صواش يرينه دينور معركه معناسنه
وشدتله دوشمكه دينور وصو اوزره دوەلرك ازدحامنه دينور (الايعاك) همزه نك كسريله طپراغه بيله مك معناسنه در
يقال اوعكه فى التراب اذا معكه ودوه لر صو اوزره ازدحام ايلمك معناسنه در يقال اوعكت الابل فى الورد اذا
ازدحمت (الوكوكة) زلزله وزننده طوپ كبى يوارلنه رق يوريمك معناسنه در طقناز بودور يوريمسى كبى يقال
وكوك الرجل اذا مشى متدحرجا وجنكدن قاچمق معناسنه در يقال توكوك من الحرب اذا فر وكوكرجين اوتمك
معناسنه در يقال وكوك الحمام اذا هدر (التوكوك) تزلزل وزننده بودنجى يوارلنى يوارلنى يوريمك معناسنه در
يقال توكوك الرجل اذا مشى متدحرجا (الوكوالك) ثرثار وزننده طقناز بودور كبى يوارلنى يوارلنى يوريان آدمه دينور
وقورقق يى زهره آدمه دينور يقال رجل وكوالك اى جبان (الوكواكة) ثرثاره وزننده صغرى يسى بيوك عورته دينور
يقال امرأة وكواكة اى العظيمة الاليتين (الوك) دك وزننده اوته قاتمق معناسنه در يقال وكه وكا اذا دفعه
وعربلرك ايتر زعك وك قوللرى عكك ماده سنده ذكر اولندى (الومكة) واوك فتحى وميمك سكونيله كنكبشلكه
دينور يقال بفيه ومكة اى فسحة (الونك) واوك فتحى ونونك سكونيله كشى كندى قومى ايچره يرلشوب تمكن ايلمك
معناسنه در يقال ونك فلان فى قومه ونكا من الباب الثانى اذا تمكن فيهم (الوانك) يوردنده آرام ايدن قوشه دينور
واكن معناسنه يقال طائر وانك اى واكن تجز بعونه تعالى ❊ فصل الهاء ❊ (الهبيكة) همزه وزننده احمق
ونادان كمسه يه دينور يقال رجل هبيكة اى احمق وطپراغى بتاق يره دينوركه يورركن اياق باتوب كيدر جمعى هبكات
كلور تقول وقعنا فى هبكة اى الارض التى تسوخ فيها الاقدام وهبكات كلب بوندندركه كلب قبيله سى يوردنده
برنيچه صولردر (الانهباك) انفعال وزننده بتاغه باتوب كومولمك معناسنه در يقال انهبكت به الارض اذا ساخت به
بو زاده انهبالك باحرقيله متعدى اولمشدر يوخسه اصل بناء انفعالدر (الهبركة) هاءك وراءنك فتحيله تروتازه ونازنين
قزه دينور يقال تزوج هبركة اى جارية ناعمة (الهبرك) جعفر وزننده كمالنه كلمش جوانلغه دينور يقال شباب
هبرك اى تام وهبرك وهبارك علابط وزننده كمالنى بولمش جوانه دينور يقال شاب هبرك وهبارك اى تام (الهبنك)
عملس وزننده عقل وفكرنده نقصان اولان احمق وسمه آدمه دينور وقوبجى ونقال مقال كمسه يه دينور مؤنثى
هبنكه در يقال رجل هبنك اى الاحمق الضعيف يعنى فى العقل ويقال رجل هبنك وامرأة هبنكة اى الماشى بالنميمة
وهبنككه اولنشلكن تنبل آدمه دينور كسللان معناسنه (الهتك) فتك وزننده پرده مستوره سى نسنه يى يرندن چيكوب

قطع ايلمك على قول دليك و يرتق آچيلوب آردنده كى كورينه جك قدر بر پارچه سنى يرتمق معناسنه در يقال هتك السر وغيره هتكا من الباب الثانى اذا جذبه فقطعه من موضعه اوشق جزءا منه فبدا ماوراءه (الانهتاك) و(التهتك) تفعل وزننده پرده مقوله سى وجه مذكوراوزره يرتلق معناسنه در يقال هتكه فانهتك وتهتك (المنهتك) و(المتهتك) و(المستهتك) اسم فاعل بنيه لريله شول بيحيا و بيعاره دينوركه رسوايلقدن مبالات ايلميه اوله يقال رجل منهتك ومتهتك ومستهتك اى لايبالى ان يهتك ستره (الهتكة) غرفه وزننده اسمدر يرتق پرده نك يرتلمش پارچه سنه دينور وكيجه دن برساعته اطلاق اولنور كويا كه يرتق پارچه سيدر تقول سرنا هتكة من الليل اى ساعة (الهتك) عنب وزننده يكى طوغمش چوجقله بيله جه چيقان اش ديدكلرى ذريدن يرتلان پاره لره دينور (الهترك) جعفر وزننده ارسلانه دينور (الهدك) هانك فتحيله بناپى يقمق معناسنه در يقال هدك البناء هدكا من الباب الثانى اذاهدمه (التهدك) تفعل وزننده بركسنه يه افراط غضب وتهور ايله حواله اولوب خاطر شكن ودلازار سوزلر سويلمك معناسنه در يقال تهدك عليه بالكلام اذاتهدم (الهودك) جوهر وزننده سموز وملحم آدمه دينور (الهنادكة) عنقريب مذكوردر ❊ مؤلف جوهرى يه تعريض ايلمشدر (الهيفك) صيقل وزننده شاشقين وحمقاء عورته دينور يقال تزوج هيفكا اى حمقاء (المنهفك) منهمك وزننده ضالق وپريشان يوررولان آدمه دينور وخلط وخطاسى كثير آدمه دينور يقال رجل منهفك اى المضطرب المسترخى فى المشى وكذا الكثير الخطاء والاختلاط پس مصدرلرى معناى مذكور اوزره در (المهفك) معظم وزننده منهفك معناسنه در (الهك) دك وزننده آهسته جه ضرطه لمق معناسنه در يقال هك الرجل هكا من الباب الاول اذافسا وقوش چقرمق معناسنه در يقال هك الطائر اذا خذف بذرقه ودوه قوشى صاغمق معناسنه در يقال هك النعام اذاسلح وسحق ايلمك معناسنه در يقال هك الشئ اذاسحقه وقلجله اورمق معناسنه در يقال هكه بالسيف اذاضربه ونبيذ ياخود باده شاربنى كركى كبى سرخوش ايلمك معناسنه در يقال هك النبيذ فلانا اذابلغ منه ومه دن سودك مجموعنى صاغوب چيقارمق معناسنه در يقال هك اللبن اذا استخرجه و برآدمك كركى كبى عرضنى يقمق معناسنه در يقال هك فلانا اذانهكه وشدتله ياخود چوق جماع ايلمك معناسنه در يقال هك المرأة اذاجامعها شديدا اوكثيرا وهك فاسد العقل آدمه دينوركه وصف اولور يقال رجل هك اى فاسد العقل جمعى هككه كانور فتحاتله واهكاك كلور وصغانقلو شديد يغموره دينور ومزراغله پيدرپى سانجمق معناسنه در يقال هكه بالرمح اذاداركه بالطعن وقيو اوبريلوب چوكمك معناسنه در يقال هكت البئر اذاتهورت وهك طوى قوشى عجله ايله چقرمق معناسنه در هكيك كبى كماسيذكر واسقاط اولنمق معناسنه در يقال هك الشئ على المجهول اذا اسقط (المهكوك) سحق اولنمش نسنه يه دينور وقوة ماسكه سى اولماغله دبرينه مالك اولميان آدمه دينور وكلامده مبالات ايلميوب دلنه نه كلورسه سويليان فضوله دينور يقال رجل مهكوك اى لايملك استه وكذا يتمجن فى كلامه (الهكيك) بودخى سحق اولنمش نسنه يه دينور ومخنث وزن سيرت شخصه دينور ومصدر اولور هك كبى طوى قوشى عجله ايله چقرمق معناسنه در يقال هك الحبارى هكا وهكيكا اذاذرق بالعجلة (الهكوك) غرور وزننده پك وغليظ يره دينوركه پورتعبير اولنور على قول يومشق سهل يره دينكله ضد اولور وسموز ملحم آدمه دينور وماجن ولاابالى كمسه يه دينور يقال رجل هكوك اى سمين وكذا ماجن (الهكوك) صبور وزننده بودخى لاابالى وماجن كمسه يه دينور (الانهكاك) انفعال وزننده عورت طوغورركن چاتيسى آيرلمق معناسنه در يقال انهك صلاها اذا انفرج فى الولادة ودوه چوكركن يره سورينوب ياپشمق معناسنه در يقال انهك البعير اذازلق بالارض عند بروكه (المنهكة) منفكه وزننده طوغورمسى دشوار اولان خاتونه دينور يقال امرأة منهكة اذاعسر ولادها (الهكهكة) زلزله وزننده چوق جماع ايلمك معناسنه در يقال هكهك الرجل اذا اكثر من الجماع (الهكهاك) ثرثار وزننده چوق جماع ايدن آدمه دينور يقال رجل هكهاك اى كثير السفنة (التهكك) تفعل وزننده كبه حيوانك وضعى كلوب چاتمغله ممه لرى ييويوب آيشى كنكبشوب سلپوكلمك معناسنه در يقال تهككت الانثى اذا اقربت فاسترخى صلواها وعظم ضرعها (الهلك) هانك ضميله و(الهلاك) سحاب وزننده و(التهلوك) تانك ضميله و(الهلوك) سلوك وزننده و(المهلكة) مقعده وزننده و(التهلكة) تانك فتحى ولامك حركات ثلاثيله اولمك معناسنه در يقال هلك الرجل وهلك هلكا وهلاكا وتهلوكا وهلوكا ومهلكة وتهلكة من الباب الثانى والثالث والرابع اذامات ❊ مؤلفك بصائرده بيانته كوره هلاك كه ميتة سوء ايله اولمك وفنابولمق معناسنه در آنكيچون انبياى عظام حقلرنده استعمالى ممنوعدر ودرت وجه اوزره مستعملدر اولا برنسنه بركسه دن مفقود اولوب لكن سائرك عندنده موجود اوله ومنه قوله تعالى ❊ هلك عنى سلطانيه ❊ ثانيا

فاسدوتباه اولمق معناسنه در ومنه قوله تعالى ❊ ويهلك الحرث والنسل ❊ ثالثا موت معناسنه در ومنه قوله تعالى
ان امرؤ هلك ليس له ولد ❊ رابعا بالكليه محو ومعدوم اولمق معناسنه در كه آندن فناء ايله تعبير اولنور ومنه قوله تعالى
كل شئ هالك الا وجهه ❊ وعذاب وخوف وفقر معنالرنده دخى مستعملدر وتهلكه لفظى نوادر مصادردندر
ومؤلف متع كلمه سيله ده تنظير ايلمكله باب ثالثدن دخى وارد اولور ايمش لكن ظاهرا شواذدندر انجق فصيح شارحى
عامى يه نسبت ايلمشدر انتهى وهلك وهلاك متعدى اولور يقال هلكه هلكا وهلاكا من الباب الثانى بمعنى اهلكه
وبو تميم لغتنه مخصوص اولديغى مصباحده مثبتدر وبرنسنه يه پك دوشكون حريص اولمق معناسنه مستعملدر
يقال هلك اليه اذا اشره (الاهلاك) همزه نك كسريله هلاك ايلك معناسنه در يقال اهلكه بمعنى هلكه وبرنسنه يى
صاتمق معناسنه مستعملدر يقال اهلكه اذا باعه (الاستهلاك) هلاك ايلك معناسنه در يقال استهلكه بمعنى
اهلكه ومالى طاغيدوب بتورمك معناسنه در يقال استهلك المال اذا انفقه وانفده (التهليك) بو دخى هلاك ايلك
معناسنه در يقال هلكه بمعنى اهلكه (الهالك) هلاك اولان شيئه دينور نسب اوزره اسم فاعلدر پس تميم لغتنده
متعدى اولمق لازمدر جمعى هلكى كلور مرضى كبى وهلك كلور ركع وزننده وهلاك كلور قطاع وزننده وهوالك
كلور شاذاوله رق فوارس ونواكس كبى زيرا فواعل فاعله نك كذلك صفت مختصهٔ مؤنث اولان غير عاقلك
صفتى ياخود اسمى اولان فاعلك جمعيدر (الهلكة) فتحاتله و(الهلكاء) صحراء وزننده هلاك معناسنه اسملردر يقال
وقع فى الهلكة والهلكاء اى الهلاك ويقال هى هلكة هلكاء توكيد (الهلك) هانك فتحى وضمى ولامك سكونيله
هلاك معناسنه اسمدر ومنه تقول لاذهبن فاما هلك واما ملك اى اما ان اهلك اواملك يعنى البته بن كيدرم يا هلاك
اولورم يا مطلوبمه مالك اولورم تركيب مزبورده اما ان اهلك هلكا واما ان املك ملكا سبكنده در كه فى الاصل مفعول
مطلق در فعلى حذف اولنوب ثباته دلالت ايچون مرفوع اولدى ياخود فعل محذوفك فاعليدر اما ان يقع لى هلك
وملك تاويلنده در ياخود مبتداى محذوفه خبر ياخود مبتدادر وملك لفظنده دخى ميمك فتحى وضمى جاريدر (المهلكة)
ميمك فتحى ولامك حركات ثلاثيله مصدردر كه ذكر اولندى واسم مكان اولور چوله وبيابانه اطلاق اولنور مفازه
معناسنه (الهلكون) حلزون وزننده وهانك كسريله جائزدر اوتسز ونباتسز ارضه دينور هر نقدر آنده
صو دخى اولورسه و هلكون وهلكين مدت مديده دنبرو يغمور ياغمامش قوراق ارضه دينور يقال ارض
هلكون وهلكين اذا لم تمطر منذ دهر وبونلر صيغهٔ جمع اوزره مبالغه يى متضمن اسملردر (الهلك) فتحتينله قحط
وقوراق سنه لره دينور مفردى هلكه در وهلكات دخى دينور فتحاتله وهلك يدى قات ارضك هر برينك ارالغنه دينور
يدنجى يه وارنجه قدر وهلاك اولمش حيوانك جيفه سنه دينور وطاغك يوقريسيله اشاغيسنك ماييننه دينور كه
يوره تعبير اولنور ومطلقا ايكى نسنه ارالغنده اولان بوش يره وهوايه دينور زمين ايله سقف ارالغى كبى ويوقريدن
اشاغى يه دوشن نسنه يه دينور (الهلوك) صبور وزننده اركك اوزره يوملوب دوشن كيرديوانه سى روسپى عورته
دينور يقال امرأة هلوك اى فاجرة متساقطة على الرجال وقوجه سيله خوش معاشرت ايدن خاتونه دينمكله ضد
اولور معناى ثانيده هلاك محبتدن ناشى متصور در يقال امرأة هلوك اى الحسنة التبعل لزوجها وسريع الانزال آدمه
دينور (الهالك) ضمتينله هالكه معناسنه در كه صفت مفرده در ومنه قولهم افعل ذلك اما هلكت هلك بوراده هالكه
معناسنه در واما كلمه سى همزهٔ مكسوره ايله در وهلكت ماضئ مؤنثدر فاعل هلك لفظيدر كه صفت مفرده در
هالكه معناسنه در ناقة سرح وامرأة عطل كبى وهلكدن مراد نفس هالكه در ومنونا وبعضا غير منون استعمال
اولنور غير منصرف اولديغنه كوره كويا كه هلك لفظى نفسنه علم اعتبار ايلمشدر واضافتله هلكت هلكه دخى واقع
اولمشدر اوله كوره هالك يعنى هلاك شانندن اولان نفسك هلاك اولورسه ده وايكنجى يه كوره آنك نفس هالكه سى هلاك
اولورسه ده اول ايشى ايشله ديمك اولور بعده كلام مزبورى توسيعله على ما خيلت موقعنده مثل اوله رق اجرا
ايلديلر كه بهمه حال ديمك اولور نته كه لسانمزده دخى بورسه ده تعبير لرز يازده در مثلا افعل ذلك اما هلكت هلك
واما هلكت هلكه ديمك بهمه حال بن اوايشى ايشله رم ديمك اولور وعن الكسائى اما هلكة هلك جعله اسما واضاف
اليه يوندن مرادينه نفسدر هى هلكة هلك سبكنده در وهلك بونده غير منوندر كه ينه غير منصرفدر وهلكه هانك
فتحيله هلاك معناسنه در پس اسناد مبالغه يى متضمن ياخود وقعت فعل محذوفنك فاعلى اعتبار اولنور
وعلى كلا الوجهين قسيم اولك تقدير اولنور واماء ثانيه ده واوك حذفى جائزدر ياخود يازائد اولوب ان وصليه اعتبار
وواو وصليه مقدر ارادة اولنور كذا افاد الشارح ووقع فى مسند احمد بن حنبل فى حديث الدجال وذكر صفته
فقال اعور جعد ازهر هجان اقرفا ماملك الهلك فان ربكم ليس باعور هكذا روى بأل يعنى بحرف التعريف بودخى

معنای مزبورده یعنی علی کلّ حال موقعنده مستعملدر ❊ مترجم دیرکه ابن اثیرایکی روایت دخی نقل ایلمشدربری
ولـکنّ الهلك کلّ الهلك که هاءِك ضمی ولاملرك سکونیله در ویری وا ّما هلکت هلاك که رکع وزننده در روایت
اولایه کوره هلاك هلاك معناسنه اسمدر دجاله هلاکله دعادر ملعون مسفورهرنقدرادّعای ربو بیتله ناسه مقدوردن
خارج بعض اوضـاع وحالات تلبیس وتسویل ایدرسه ده کوزندن یکچشملك نقیصه سنی ازاله یه قادر دکلدر
سزلك تکریکزاعور دکلدر یعنی عیب ونقیصه دن منزهدر دیمکدر وروایت ثانیه یه کوره هلاك ها لکك جمیدر
ملعون مزبوره آتبـاع ایدن نفوس جاهله هلاك اولسون دیمکدر خلاصه کلمات مرقومه نه کونه اولورسه اولسون
همه حال موقعنده مثل متدا ولدر (التهلکة) تانك فتحی ولامك ضمیله مصدردرکه ذکراولندی واسم مجراسنده استعمال
اولنورکه عاقبتی هلاکه مؤدّی اولان نسنه یه وحال وکیفیته دینور یقال وقع فی التهلکة وهی کلّ ما عاقبته الی الهلاك
(وادی تهلك) تانك وهانك ضمی ولام مشدده نك کسریله باطل و بیهوده معناسنه علمدر وغیرمنصرفدر وزن فعل وعلمیتله
نته که تخیب وتضلل دخی بو یلجه باطل موقعنده علمدر یقال وقع فلان فی وادی تهلك ای فی البـاطل (الاهتلاك
و(الانهلاك) برکسه کندی نفسنی مهلکه یه صالمق معناسنه در یقال القطاة تهتلك وتنهلك من خوف البازی
ای ترمی بنفسها فی المهالك (المهتلك) اسم فاعل بنیه سیله یالخوار وعبد البطن شخصه دینورکه ناس کندیسنی ضیافت
واطعام ایلمکدن غیری فکر ومقصدی اولمیه یقال رجل مهتلك ای لاهمّ له الا ان یتضیفه النـاس (الهلاك
زوّار وزننده شول جرّار وسائل مشرب طائفه یه دینورکه ناسی جرّ وسئوال ایده رك دور ایدر اوله لر وشول اوبه
اوبه جرّ واستعطـا ایلـمك عادتلری اولان جرّار طائفه سنه دینورکه یوللردن آزوب کمراه اولمش اوله لر واناره
مهتلکون دخی دیرلر یقال قوم هلاك ای الذین ینتا بون الناس ابتغاء معروفهم و یقال هم هلاك ومهتلکون ای المنتجعون
الذین ضلوا الطریق (الهالـکی) تیمورجی یه دینور رفی الاصل هالك قبیله سندن برکسنه مشهور تیمورجی اولوب
بعده کیده رك مطلقـا تیمورجی یه اطلاق ایلدیلر علی قول الـٔ اوّل بین العرب تیمور ایشلیان هـالك بن اسد نام
کسنه اولمغله هر تیمورجی یی صکره اکـا نسبت ایلدیلر وقلج وخنجر پاسلرینی آچوب جلا ویرن آدمه دخی
اطلاق ایلدیلر (التهـالك) تفاعل وزننده برنسنه اوزرینه نفسنی القـا ایله یوملوب دوشمك معنـاسنه در
پروانه نك چراغه دوششدیکی کبی یقال تهالك علی الفراش اذا تساقط وخاتون ایکی طرفه صالنی بولانی یوریمك
معناسـنه در یقـال تهالکت المرأة فی مشیها اذا تمایلت (الهالکة) زیاده سیله حریصه اولان نفسه وصف اولور
یقال نفس هالکة ای شرهة (الهلکة) هانك کسریله ساقطه وهالکه معناسنه در جمعی هلاك کلور عنب وزننده یقال
فلان هلکة الهلاك ای ساطة من السواقط (الهیلکون) حیزبون وزننده دندانه سی اولمیان اوراغه دینور اکینی ایوجه
بچمیوب تباه ایلدیکیچون (الهالوك) صچان اوتنه دینور سم الفار معناسنه کتب طبیه ده تراب هالك ایله مرسومدر
وطراثیث یعنی قولغان تیکنی تعبیراولنان نباتدن برنوعك اسمیدر (الهمك) هانك فتحی ومیمك سکونیله برآدمی برایشه
کیرشدروب آنکله متمادی متوغل ایدوب اوغراشدرمق معناسنه در (الانهماك) انفعال وزننده و(التهمك) تفعل وزننده
برایشه کیریشوب جدّ واصرار ایله متمادی اکا متوغل اولوب اوغراشمق معنـاسنه در یقـال همکه فی الامر همکا
من البـاب الاول فانهمك وتهمك ای لجه فیه فلج یعنی جدّ وتمادی فیه (المهموك) ممدود ومتمـادی اولمش نسنه یه
دینور بو مناسبتله صرتنك ایکی طرفنده تکلتی ذکدیکی یرلری یومری اولمیوب صالنق اولان آته مهموك المعدّین
اطلاق اولنور یقال فرس مهموك المعدّین ای مرسلهما موضع مزبورلری اشاغی یه طوغری ممدود اولدیغیچون
اطلاق اولندی (الاهمیکاك) اشمیزاز وزننده پرغضب اولمق معناسنه در یقـال اهمأكّ الرجل اذا امتلأ غضبا
(الهندکی) هانك ودالك کسریله هند طائفه سندن اولان برکسه یه دینور و بو هند لفظندن متصرّف دکلدر یعنی
هند لفظنه منسـوب دکلدر زیرا حرف کاف حروف زیاده دن دکلدر جمعی هنـادك در یقـال رجل هندکیّ
من الهنادك ای من اهل الهند ❊ مترجم دیرکه مؤلف بو نکله جوهری یه تعریض ایلمشدر زیرا جوهری کافی زائد
اعتباریله غیرقیـاس اوزره هند لفظنه نسبت ایلمشدر لـکن بو اعتباری ازهریدن وسائردن اخذ ایلمشدر و واقعا
کافك بر محلده زیاده سی ثابت دکلدر مکرکه لفظ مزبوری عرب ابتدا حبشه اهلندن استماعله استعمال ایلمش اوله لر
زیرا اهل حبشه اسمك آخرینه نسبتله دال او لمغیچون کاف زیاده ایدرلر وقالدیکه محتملدرکه لفظ مزبور فارسیدن
مأخوذ اوله زیرا فارسیده آخره لاحق اولان کاف اداة تصغیردر اهل هند اهل فرس عندنده محقر اولمغله اکثری هندی
وهند ومقامنده هندك دیرلر نسبت تصوّریله زیرا اصلی هندوك ایدی هندیجك دیمکدر بعده عرب اخذ و کافی جوهر
کلمه دن قیـاسله آخرینه یاء نسبت الحاق وتعریبا دالی مکسور ایدوب هندکی دیدیلر صدور اسلامده عرب ایران

اقليمني فتح واهل فرسه اختلاطله قتى وافر الفاظ فارسيه اخذوكونا كون انلرده اجراى تلاعب ايتدكارى مزهرده
منصوصدر وفيه قال الازهرى سيوف هندكية اى هندية والكاف زائدة وصحاحده جمعى هنـاد كه عنوانده
مثبوتدركه واحدى منسوب اولديغنه دالدر فليحرر (الهوك) شوك وزننده و(الهوك) هجف وزننده و(اليهكوك)
يعفور وزننده شول احمق كمسنه يه دينوركه پك نادان اولميوب دماغنده برمقدارجه رشد وادراك بقيه سى اوله (الهوك)
فتحتينله اسمدر وجه مذكوزاوزره اولان حماقته دينور يقال به هوك اى حمق وفيه بقية ومصدر اولور برآدم يهكوك
اولمق معناسنه يقال هوك الرجل هوكا من الباب الرابع اذا كان يهكوكا (المتهوك) متهور وزننده و(الهواك) شداد
وزننده سرگشته ومتحير آدمه دينور ومتهوك دائما هلاك كه مؤدى اولان ورطه يه كنديسنى القا ايله ساقط وهالك
اولور اولان آدمه دينور (الهوكة) هـانك ضميله چقوره دينور حفره معنـاسنه (التهويك) تفعيل وزننده چقور
قازمق معناسنه در يقال هوك الرجل اذا حفر (التهوك) تفعل وزننده سرگشته ومتحير اولمق معنـاسنه در يقـال
تهوك الرجل اذا تحير وتهور معناسنه دركه برخصوصه ملاحظه ومبالات ايلمكسزين شروع واقتحام ايلمكدر يقال
تهوك فلان اذا تهور (الهواكة) شدّاده وزننده چوراق يره دينور سبخه معنـاسنه (الهوكة) فرحه وزننده
هوا كه معناسنه در (الانهياك) انفعـال وزننده تهوك معنـاسنه در يقال انهـاك الرجل بمعنى تهوك (التهييك)
تفعيل وزننده سرعت ايلمك معناسنه در يقال هيك الرجل اذا اسرع وچقور قازمق معناسنه دركه تهويكده لغتدر
يقال هيك الرجل اذا حفر ❊ مؤلف هيك وهيك كلمه لرينى دخى لفظلرينه نظرا بوراده ذكر ايلمسى مناسب ايدى هيك كه
هاء مكسوره ايله در هيك لفظندن مخففدركه ياى مشدده مفتوحه ايله در و بواياك لفظندن مقلوب اولان هيـاك
مخففدر تحذير ايچوندر احذر معناسنه مستعملدر وهيك كلمه سى كه هـاء مفتوحه ايله در هيك لفظندن مخففدركه
ياى مشدده مفتوحه ايله در و بوهياك مخففيدركه اسرع معناسنه اسم فعل امردر ❊ ظاهرا مؤلف كاف خطابيه
اولديغنه نظرايله اواخر كتابه توقيف ايدوب لكن اوراده دخى سكوت ايلمشدر ❊ فصـــل الياء ❊ (يك) يانك فتحى
وكافك تشديديله فى الاصل لفظ فارسيدر برعددك اسميدر واحد معنـاسنه ورؤبه نام شـاعر اخذ ايدوب اشبو
وقد اقاسى حجة الخصم المحك ❊ تحدّى الرومى من يك ليك ❊ بيتنده ايراد ايلمشـدر من واحد لواحد ديمكدر
وبونده يك لفظى منونا وغير منون مرويدر و الفارسى لفظنه وزنك تحملى اولمديغـندن الرومى ايله تعبير
ايلمشـدر زيرا مردى تحـدّى الفـارسى ديمـك ايدى ❊ مترجم ديركه شاعر مرقوم الرومى ديه جك يرده
الفرسى ديسـيدى دخى اهون اولور ايدى ويك مغربده بربلـده در (يكك) فتحتينـله برموضعدر قد تجزت
الكاف بعون الملك الكافى المعين والحمد لله اولا وآخرا والصلوة عـلى نبيـه وآله وصحبه اجمعين

باب اللام ❊ فصـــل الهمزة

(الابل) همزه نك وبانك كسريله وبانك سكونيله كه مخففدر دوه يه دينور و بومفرد در جمعه دخى اطلاق اولنور
فى ذاته جمع واسم جمع دكلدر جمعى آبال كلور همزه نك مديله مصغرى ابيله درهايله ❊ مترجم حقيرديركه اصول سائره نك
وشيخ رضى ونسائرك بيانلرينه كوره غنم كبى ابل كلمه سى دخى اسم جمعدر لفظندن مفردى يوقدر ومؤنثدر زيرا
لفظندن مفردى اولميان اسماء جموع آدميونك غيريده تانيثى واجبدرا كابناء مصغرى ابيله درهايله وجمعنده آبال
دينوركه چوق دوه سوريلرى ديمك اولور وتثنيه سنده ابلان دينوركه ايكى دوه سوريلرى ديمكدر ❊ مؤلف دخى تثنيه يى
بومعنا ايله بيان ايلمكله اسم جمع دكلدر قوللرينك بيننده تناقض شائبه سى اولور ومفردى بعيردرنته كه غنمك مفردى
شاة در ومؤلفه كوره جنسه دال اولور لكن غنم قبيلندن اولمز وحياة حيوان صاحبنك تنصيصنه كوره ابل ناس
منزلنده و بعـير انسـان وجمل رجل وناقه مرأه وقعود فتى وقلوص فتيه منزلرنده در فلينظر ودرمختارده
مرسومدركه ابل تسميه سى افخاذلرينه بول ايلدكلرى تصورينه مبنى در پس بينلرنده اشتقاق كبير مناسبتى اولور
لكن بوتوجيه وجدانه ملايم كلمديكى غيرستيردر قالديكه مأخذ اشتقـاق اباله تصوير اولنمق اقربدر (الابلان)
تثنيه در ايكى سورى دوه ديمكدر يقـال له ابلان اى القطيعين من الابل وابل يغمور لى سحابه اطلاق اولنور
(التابل) تفعل وزننده دوه ايدنمك معناسنه در يقـال تأبل الرجل اذا اتخذ الابل وطوار چاير اوتلامق سبيله صودن
اكتفا ايلمك معنـاسنه در يقـال تابلت الابل وغيرها اذا جزأت عن الماء بالرطب وارعورتك جماعندن امتناع
ايلمك معنـاسنه در يقال تابل عن امرأته اذا امتنع عن غشيانها (الابل) همزه نك فتحيله برآدمك دوه سى چوغالمق
معنـاسنه در يقـال ابل الرجل ابلا من البـاب الثانى اذا كثرت ابله وغالب اولمق معنـاسنه در يقـال ابله اذا غلبه
وامتناع ايلمك معناسنه در يقال ابل عنه اذا امتنع وابل وابول دوه تازه چاير ياخود يونجه اوتلامغله صودن مستغنى

اولمق معنـاسنه در يقال ابلت الابل وابلت ابلا وابولا من الباب الاول والثـانى والرابع اذاجزأت عن الماء بالرطب
و بعضلر عندنده ابل وابول دوه‌لر چوبانسز صالمه ومسبب اوله رق يوردیرندن ايراقلشوب غائب اولمق ياخود
وحشيلنوب ايلق كبى يبانى اولمق معناسنه در يقال ابلت الابل وابلت اذا اهملت فغابت ولبس معها راع اوتابدت
وبركسه جماعدن ايكره نوب امتناع ايلمك معناسنه در يقال ابل الرجل عن امرأته اذا امتنع عن غشيانها وعبادته
ذورشمك معنـاسنه در يقـال ابل الرجل اذا انسك ودكنكله اورمق معناسنه در يقـال ابله بالعصا اذا ضربه بها
وبركسه يى صـالمه دوه‌لر صاحبى قلمق معناسنه در يقـال ابله ابلا اذا جعل له ابلا سائمة وقيو آغزينه اباله چاتمق
معنـاسنه در تقول ابلت البئر اذا جعلت لها ابالة وابل ياش ياخود قورى اوتلغه دينور همزه‌نك ضميله ده جائزدر
(التأبيل) تفعيل وزننده برآدمك دوه‌سى چوغالمق معنـاسنه در يقال أبّل الرجل اذا كثرت ابله وبرنسنه‌دن امتناع ايلمك
معناسنه در يقال أبّل عنه اذا امتنع ودوه قسمنه خوشجه تقيد وتيمار ايدوب طاولندرمق معناسنه در يقال أبّل الابل
اذاسمنها وبرآدم كندى نفسيچون بسليه جك دوه‌لر ايدنمك معناسنه دركه بيع ايچون اوليه يقال أبّل فلان اذا اتخذ
ابلا واقتناها وتأبيل الميت تأبين معناسنه دركه ميتك صفات جميله سنى ياد وتعداد ايده رك كريه وزارى ايلمكدن
عبارتدر يقال أبّل الميت بمعنى أبّن (الايبـال) همزه‌نك كسريله بو دخى برآدمك دوه‌لرى چوغالمق معناسنه در
يقـال آبل الرجل ايبالا اذا كثرت ابله (الابول) قعود وزننده حيوان چاير يمكله صودن استغنا ايلمك معناسنه دركه
ذكر اولندى ودوه‌لر بريرده آرام واقامت ايلمك معنـاسنه در يقال ابلت الابل ابولا اذا اقامت بالمكان ودوه‌لر چوغالمق
معناسنه در يقال ابلت الابل اذا كثرت واوتلر دوه‌لر اوتلايه جق درجه‌ده اوزامق معناسنه در يقـال ابل العشب
اذا طال فاستمكن منه الابل (الآبل) صاحب وزننده چاير اوتلامغله صودن مستغنى اولان حيوانه دينور جمعى
ابّال دركفار كبى ودوه وقيون مصالحنده استاذ وهنرمند آدمه دينور يقـال رجل آبل اى حاذق فى مصلحة الابل
والشاء ودوه صاحبى آدمه دينور يقال رجل آبل اى ذوابل وحمص قضاسنده بر قريه آديدر ودمشق سنجاغنده
برقريه دركه آبل السوق ديمكله متعارفدر حسين بن عامر المقرى الآبلى اورادندر ونابلس ترابنده برموضعدر واردن
قربنده برموضعدر كه آبل الزيت ديمكله متعارفدر (الابالة) سماحه وزننده و (الابل) فتحتيله برآدم دوه وقيون
مصالحنده اوزو هنرمند اولمق معناسنه در يقال ابل فلان وابل ابالة وابلا من الباب الاول والرابع اذا حذق فى مصلحة
الابل والشاء فهو آبل كما ذكر ودوه چوغالمق معناسنه در يقال ابلت الابل وابلت من الباب الرابع والاول اذا كثرت
(الابل) كتف وزننده باب رابعدن اسم فاعلدر دوه وقيون مصالحنده استاذ اولان آدمه دينور ودوه صاحبى
كمسه‌يه دينور وسموز تنومند دوه‌يه دينور يقال بعير ابل اى الجيم (الآبل) افضل وزننده اسم تفضيلدر دوه وقيون
قسمنك تقيد وتيمارى خصوصنده پك اوزو پك هنرمند آدمه دينور يقال هو من آبل الناس اى اشدّهم تأنقا فى رعية
الابل والشاء (المؤبلة) معظمه وزننده بركمسه‌نك كندى نفسيچون و بسلمه ايچون اتخاذ ايلديكى دوه‌لره دينور كه
بيع ايچون اوليه يقال ابل مؤبلة اذا اتخذت للقنية (الابّل) سكر وزننده صالمه دوه‌لره دينور يقال ابل أبّل اى مهملة
(الاوابل) چوق دوه‌لره دينور يقال ابل اوابل اى كثيرة (الابابيل) همزه‌نك فتحيله بلوكلر وسوريلر فرق معناسنه دركه
فرقه‌نك جمعيدر وبو مفردى اوليان جمعدر عباديد وشماطيط كبى يقال جائت الابل ابابيل اى فرقا * شارح ديركه
بعضلر مفردى اباله وابوّل وايبل اولديغنه ذاهب اولديلر وبعضلر ابابيل طاغ قرلنقجى ديدكلرى قوش اولسنه
ذاهب اولديلر نتم كه بعض كتب تفاسيرده وحياة الحيوانده مرسومدر (الابالة) اجانه وزننده بانك تخفيفيله ده
جائزدر (والايبل) سكيت وزننده و (الابول) عجوّل وزننده و (الايبال) دينار وزننده كه بونك اصلى ابّال ايدى
تشديد يايله قوش ودوه وآت قسمندن بربلوكه دينور على قول پيدرپى كلان بلوكلردن هر بلوكه دينور يقـال
ابالة من الطير والخيل والابل وابيل وابول وايبال اى قطعة اومتتابعة منها واباله اجانه وزننده برباغ اوتلغه دينوركه
كوتريلور ومنه المثل ضغث على ابالة يعنى برباغ اوتلق يوكنك اوزرينه برطوتام اوتلق دخى وضع وتحميل اولندى
مراد ثقلت كالنده ايكن برثقلت دخى عارض اولدى ديمكدر مثل مزبور بليه اوزره بليه عارض اولدقده ايراد اولنور
بعضلر عندنده خصب ورخانك تعـاقبنده ضرب اولنور كه اوّلك ضدّيدر وبونده دخى بانك تخفيفيله جائزدر
(الايبل) اميروزننده دكنكه دينور عصا معناسنه وسريانى لسانده حزين وغمكين آدمه دينور ونصارى طائفه‌سنك
رئيسنه ياخود پاپاسلرينه دينور راهب معنـاسنه ياخود صـاحب ناقوسلرينه دينور كه ظاهرا مؤذن مقامنده اولور
جمعى آبالدر شهيد واشهاد كبى وابل درهمزه‌نك ضميله بوجهتله ايبل الايبلين كه پاپاسلر پاپاسى ديمكدر نصارى
طائفه‌سى عيسى على نبينا وعليه السلام حضرتلرينى مراد ايدرلر * مؤلف والحزين بالسريانية ورئيس النصارى

اوالراهب عبارتيله ثبت ايلمكله مقتضاى سياق بومعناده ابيل سريانى اولوب وسبب تسميه حزن ماده سى اولمقدر
نته كه راهب خوف معناسنه اولان رهبدندر وزمخشرى اساسده ديديكه ابلت الابل ديرلر دوه ياش يونجه يمكله
صودن قانع وفارغ اولسه وتأبل فلان ديرلر نكاحى وقربان نسوانى ترك ايلسه وراهبه ابيل اطلاقى بومعنادندر يقال
ابل ابالة فهو ابيل مثل فقه فقاهة فهو فقيه وابن اثير دخى نهايه ده وجه مذكور اوزره بيان ايلمشدر ❊ مؤلف دخى
بومعنالرى يوقريده ثبت ايلمشدر فلينظر (الايبلى) همزه نك فتحى ويانك سكونى وباى موحده نك ضمى وفتحيله
والهيبلى) صيقلى وزننده و(الابلى) همزه نك فتحى وبانك ضميله و(الايبل) صيقل وزننده و(الايبل) بانك ضميله
و(الايبلى) اميرى وزننده بونلرده ابيل معناسنه دركه نصارانك رئيسلرينه ياخود پاپاسلرينه ياخود چاك صاحبلرينه
دينور (الايبلة) سفينه وزننده و(الايبالة) ديناره وزننده و(الوبيلة) سفينه وزننده بونلرده اباله كبى برقوجاق
اوتلغه دينور (الابالة) كتابه وزننده دوه وقيون مقوله سنى كركى كبى كوزه دوب تقيد وتيمارلرينه حسن اهتمام
ايلمك معناسنه دريقال فلان حسن الابالة اى السياسة يعنى القيام على ماله واباله برآدمك اصحاب وعشيرتنه
دينور ابله كبى كاسيذكر وبرآدمك استكلوسى اولان شيئه دينور طلبه معناسنه كاسيذكر وقيونك آغزينه چوپردكلرى
بنايه دينوركه قيو بلازكى تعبير اولنور يقال لبس على البئر ابالة وهى شئ تصدر به البئر وبيوك وقبا اودون باغنه
دينوركه اورته سندن ايپ ايله باغليوب يوكلنورلر ثمامه وزننده دخى لغتدر مثل مذكورده بانك تخفيفى بومعنادندر
يقال احتمل ابالة من الحطب اى خرمة كبيرة (الابلة) فرحه وزننده بودخى برآدمك استكلوسى وخواهشى
اولان نسنه يه دينور يقال هى ابلته اى طلبته وحاجته ودوللودوشلو خير وبركتلو ناقه يه دينور يقال ناقة ابلة
اى مباركة من الولد ❊ مؤلف بونى تكرار ايلمشدر (الائتبال) افتعال وزننده دوه قسمنك تقيد وتيمارى ورعايتى مصلحتنه
دائما قيام واهتمام ايلمك معناسنه دريقال انه لايأتبل اى لايثبت على رعية الابل ولايحسن مهنتها اى خدمتها
وراكب دوه اوزره مصر جنديسى كبى ثابت وبرقرار اولمق معناسنه دريقال هولا يأتبل اى لايثبت على الابل
راكبا (الابلى) كسرتينله وفتحتينله آبل وابل كبى دوه لرى اولان آدمه دينور يقال رجل آبل وابل وابلى اى ذوابل
الابال) شداد وزننده دوه چوبانه دينور (الابلة) همزه نك كسريله عداوت معناسنه دريقال هوشديد الابلة
اى العداوة (الابلة) غرفه وزننده آفته دينور عاهه معناسنه (الابلة) تمره وزننده على قول فتحاتله انسانه عارض
اولان ثقلت ووخامته دينور كثرت طعامدن عارض اولان ثقلت كبى تقول اخذتنى الابلة اى الثقل والوخامة وكاهه
دينور اثم معناسنه (الابل) فتحتينله بودخى آدمه عارض اولان ثقلت ووخامته دينور ❊ شارحك بيانه كوره بونلرك
اصلى وبله وو بل ايدى واو همزه يه تبديل اولندى (الابلة) عتله وزننده بردرلو طعامدركه خرمايى ايكى طاش
بيننده نيمجه دوكدنصكره اوزرينه سود صاغوب قارشدرمقله ترتيب ايدرلر وبربلوك خرمايه دينور يقال ابلة
من التمر اى فدرة وابله بصره ده برموضع آديدركه دنياده مشهور اولان درت جنانك بريسيدركه غوطهٔ دمشق
سغد سمرقند وشعب بوان وابلهٔ بصره درامام مسلم شيخى شيبان بن فروح الابلى اورايه منسوبدر وابله برآدمك
عشيرت واصحابنه دينور اباله كبى يقال جاء فى ابالته وابلته اى اصحابه وقبيلته وبرآدمك مطلوبى وخواهشكرده سى
اولان شيئه دينوركاسيذكر (ابيلى) مصغرا ومقصورا برخاتون اسميدر (المؤبل) معظم وزننده شعرادن ابراهيم
اندلسى لقبيدر (ابل) همزه نك ضميله برموضعدر (الابل) ضمتينله اوتلاندقدنصكره تازه دن يشروب چيقان چايره
دينور (الابلة) كسرتين ولام مشدده ايله وضمتينله كه ذكر اولندى و(الابلاة) همزه نك كسريله بونلرده طلب
اولنه جق نسنه يه دينور يقال هو من ابلة سوء وابلته وابلاته واباله كاذكر اى من طلبة سوء يعنى جهت قبيحه دن
مطلوب اولان نسنه لردندر (ابلى) كردى وزننده طى قبيله سنه مخصوص ايكى مشهور طاغك يانده برطاغك
آديدر (ابلى) حبلى وزننده برنيچه طاغلردركه بئر معونه اوراده در (المأبولة) آغزينه بلازك چويرلمش قيويه دينور
يقال بئر مأبولة اى مصدرة بالابالة (البلة) ثبه وزننده بودخى بيوك وقبا اودون باغنه دينور (المأبلة) مأسده
وزننده دوه لى يره دينور يقال ارض مأبلة اى ذات ابل (الاتل) همزه نك فتحى وتانك سكونيله و(الاتلان)
و(الاتلال) فتحاتله اويكه وطنار غنلقله آديملرى صيق صيق آته رق ارقون ارقون يوريمك معناسنه دركه
برنسنه ضمننده غضبناك اولان كمسه اويلجه يوريوب كيدر يقال اتل الرجل اتلا واتلانا واتلالا من الباب الثانى
اذاقارب الخطو فى غضب وطعامدن طولوم كبى طپطلو اولمق معناسنه دريقال اتل من الطعام اذا امتلأ (الاوتل)
احمر وزننده طوق كسه يه دينور شبعان معناسنه ❊ مؤلف بونى واو فصلنده دخى ذكر ايلمشدر ظاهرا واو همزه دن
مقلوب درديبان قوله مبنى بوراده دخى ثبت ايلدى (الاتل) و(الوتل) ضمتينله طوق كسه لره دينور مفردلرى اوتل دز

یقال قوم اثل ومؤثل ای شباع ✻ شارح دیرکه مؤلف نهر اتل ماده‌سندن ذهول ایلمشدر که بلاد خزر و بلغار ایچره
جاری بر نهر عظیمدر (الاثول) ثانی مثلثه ایله وصول وزننده برنسنه کوکلنوب تمام مرتبه اصل واستحکام بولمق
معناسنه‌در یقال اثل الشیء اثولا من الباب الثانی اذا تأصل (التأثل) تفعل وزننده اثول معناسنه‌در یقال
تأثل الشیء بمعنی اثل واولولنمق معناسنه‌در یقال تأثل الشیء اذا عظم وامك چکوب سرمایه قزانمق معناسنه‌در
یقال تأثل المال اذا اکتسبه وقیو قازمق معناسنه‌در یقال تأثل البئر اذا حفرها وذخیره ایدنمك معناسنه‌در
یقال تأثل الرجل اذا اتخذ میرة وبرنسنه اطرافدن تدریجله بریکمك معناسنه‌در یقال تأثل الشیء اذا تجمع (التأثیل)
تفعیل وزننده مالی مایه‌لندروب نما و برکتله فراوان ایلمك معناسنه‌در یقال أثّل ماله اذا زکّاه وأصّله وملکی
اولولندرمق معناسنه‌در یقال اثّل ملکه اذا عظّمه واهل ومتعلقاتنه فاخر کسوه‌لر الباس ایدوب نوازش
واحسان ایلمك معناسنه‌در یقال اثّل الاهل اذا کساهم افضل کسوة واحسن الیهم وبرآدمك مالی کثرت بولمق
معناسنه‌در یقال اثل الرجل اذا کثر ماله (الاثلة) تمره وزننده برسمتدن مجلوب اولان ذخیره‌یه دینور یقال جلب
اثلة ای میرة واو اسبابنه دینور متاع البیت معناسنه وبونده حرکاته جائزدر ویات و یراغه وساز وسامانه دینور
یقال اخذ اثلته ای اهبته وبرنسنه‌نك اصل ومایه‌سنه دینور جمعی اثال کلور جبال وزننده یقال لفلان اثلة مال
ای اصل مال ومجازا شرف وحسبه اطلاق اولنور ومنه یقال هو ینحت فی اثلتنا ای یطعن فی حسبنا اساسه
بو معنا شجر اثل الذکر اسمی اولان اثل کلمه‌سندن اولمق اوزره مرسومدر واقعا نحت تعبیری اکا قرینه اولور واثاله مدینه
قربنده برموضعدر وبغداد قضاسنده برقریه‌در وهذیل بلادنده برموضع آدیدر (الاثل) همزه‌نك فتحی وثانك
سکونیله آجی ایلغین اغاجنه دینور مفردی اثله‌در وجمعی اثلاثدر فتحاتله واثول کلور ایلغین اغاجی ایکی نوع
اولور بری طرفاء وبری اثل درکه کبیر اولور بوکه آجی ایلغین دیرلر اغاجی پك متین اولور قصعه وقدح یاپارلر ذکر
اولنان شرف وحسب معناسی بوندن مأخوذدر (الاثال) سحاب وزننده و(الاثال) غراب وزننده موروث اولان
مجد وشرف وشانه اطلاق اولنور یقال هو علو الاثال والاثال ای المجد والشرف واثال غراب وزننده برطاغك
آدیدر وعبس قبیله‌سنه مخصوص برصو یاخود برحصن آدیدر وقاعه‌ده برقریه آدیدر وبردره اسمیدرکه
وادی الستاره‌یه منتهی اولور و حجازه قربنده برصو آدیدر وعمیر ایله بستان ابن عامر بیننده برموضع آدیدر وضمرة بن
ضمرة النهشلی نام کسنه‌نك فرسی اسمیدر واثال بن النعمان اصحابدندر (اثیل) زبیر وزننده نواحی مدینه‌ده بردره
آدیدر عند البعض ذو اثیل ایله مسمادرکه بدر ایله صفراء بیننده واقعدر آل جعفره مخصوص خرمالغی چوق بریردر
(اثیل) امیر وزننده برموضعدر (ذو المأثول) و(ذات الاثل) و(اثیله) جهینه وزننده بررموضعدر (الاجل) فتحتینله
بروقتك نهایتی وانجامنه دینور مثلا حیات وعمر انسانی باینده مضروب ومقدر اولان مدتك غایتنه دینورکه اول آنده
انسان لامحاله وفات ایدر کذلك وعده ایله آلنان بورجك نهایت مدتنه دینور وبرنسنه‌نك مدت وزماننه
دینور جمعی آجال کلور آمال وزننده ✻ مؤلف بصائرده دیدیکه اجل کلمه‌سی برنسنه حقنده مضروب ومقدر اولان
مدته موضوعدر بعده حیات انسانه مضروب اولان مدته که مراد غایتیدر استعمال اولندی ونص کریمده
بش وجه اوزره مستعمللردر اولا غایت مدت حیات که موت مقدردن عبارتدر ثانیا وقت معین معناسنه‌در
ثالثا اهلاك کفار معناسنه‌در رابعا عدت مطلقه‌ده استعمال اولندی خامسا عذاب وعقوبت معناسنده
استعمال اولندی انتهی واجل مصدر اولور کیرو قلمق تأخر معناسنه‌در یقال اجل الامر اجلا من الباب الرابع
اذا تأخر (التأجیل) تفعیل وزننده بر معین وقته قدر مدت مهلت تعیین ایلمك معناسنه‌در یقال اجله اذا حدد له
الاجل بو اجل دیدکلری بیون آغریسنه تیمار ایلمك معناسنه‌در یقال اجل فلانا اذا داواه من الاجل و برایشدن
برآدمی آلیقومق معناسنه‌در یقال اجله عنه اذا منعه وحبسه وصو ایرکیله بخك کوجك مقوله‌سی یره اطرافدن
صو کتوروب بریکدرمك معناسنه‌در یقال اجل الماء فی المأجل اذا جمعه فیه (الآجل) عاجل وزننده و(الاجیل)
امیر وزننده ذکر اولنان اجل ماده‌سندن اسم فاعللردر متأخر اولان شیئه دینور عاجل مقابلیدر ومنه یقال یؤثر العاجل
و یذر الآجل والاجیل (الاستیجال) وقت معینه قدر مهلت استمك معناسنه‌در تقول استأجلته فأجلنی الی مدة (الآجلة)
عاجله وزننده آخرته اطلاق اولنور نته‌که عاجله دنیایه اطلاق اولنور (الاجل) همزه‌نك کسریله بیون آغریسنه دینورکه
مرادی بیون یصدقدن دوشکلن یاخود یصدنمك خشونتندن عارض اولان اغریدر اوله جقدر و بقر وحش سورسنه
دینور جمعی آجالدر (الاجل) همزه‌نك فتحیله بیون وجعدن کوراوزره اغریمق معناسنه‌در یقال اجل الرجل اجلا
من الباب الرابع اذا اشتکت عنقه وبیون اغریسنه تیمار ایلمك معناسنه‌در یقال اجله من الاجل اجلا عن الباب

الثانی اذاداواه منه و برآدمی برایشدن آلیقومق معناسنه در یقال اجله عنه اذا حبسه ومنعه ومنه یقال اجلوا
مالهم ای حبسوه عن المرعی و برکسه حقنده شرّ ومضرّتله جنایت ایلك علی قول اوزرینه شرّ وفتنه توزتمق
معناسنه در یقال اجل الشرّ علیهم اذا جناه او اثاره وهیجه و بری اوته سعی و کوشش ایده رك مال کسب
وجمع ایلك معناسنه در یقال اجل لاهله اذا کسب وجمع وجلب واحتال (المواجلة) مفاعله وزننده بو دخی
بیون اغریسنه علاج ایلك معناسنه در یقال آجله اذا داواه من الاجل ومنع و توقیف ایلك معناسنه در یقال
آجله عنه اذا حبسه ومنعه (الاجل) همزه نك ضمیله اجیلك جمعیدر که متأخر معناسنه در وخرما اغاجنك
چوره سنده مجتمع اولان چاموره دینور (التأجل) تفعل وزننده وقت معینه قدر مهلت استمك معناسنه در یقال تأجل منه
اذا استأجل تفعل بابی استفعال معناسنده مطرده در وطاغ اوکوزلری بریکوب سوری اولمق معناسنه در یقال تأجل
الصوار اذا صاروا جلاو ناس برارایه کلوب بریکمك معناسنه در یقال تأجل القوم اذا تجمعوا و کولجك مقوله سی یره صوابرکلك
معناسنه در یقال اتّجل الماء فی المأجل فتأجل ای استنقع (من اجلك) و (من اجلالك) و (من اجلالك) همزه لرك فتحی
و کسریله من جلالك معناسنه در که سندن اوتری دیمکدر فارسیده از برای تو مقامنده در ایکنجی اوچنجیدن مخففدر
واول جلل ماده سندندر ٭ مؤلف بو راده استطراداذکر ایلشدر مترجم دیر که تحقیقمزه کوره اجل فی الاصل ذکر اولندیغی
اوزره جنایت شرّ معناسنه اولوب بعده مطلقا جنایتده شایع اولدی مثلا من اجله فعلت ذلك قولنده آنك کسب وجنایتی
سببیله ایجاب ایلدیکی فعلدن ناشی بن شو یله ایتدم دیمك اولوب کیده رك اتساع ایله مطلقا علت مقامنده استعمال
ایلدیلر پس مجاز بمرتبتین اولور ومن کلمه سی ابتدائیه در فعل مذکوره متعلقدر مثلا من اجله ضربت قولنده ضربت
فعلنه متعلقدر ابتداء ضربی و انشاؤه من اجله سبکسنده در نته کیم من جرائك دخی بو یلجه در که من ان جریته سبکسنده در
(المأجل) مقعد وزننده و (المؤجّل) معظم وزننده صو بریکه جك یره دینور مستنقع معناسنه (اجیل) زبیر وزننده
اسامیدندر عمر وعثمان ابنا اجیل محدثلردر وناعم بن اجیل موالیء ام سلمه دندر تابعیدر (اجل) فتحتینله نعم لفظی کبی
کلمهٔ جوابیدر یعنی ایجاب ایچون موضوعدر نعم و بلی کلمه لری کبی ترکیده اودو بلی وفارسیده آری دینور لکن اجل
تصدیقده نعم کلمه سندن احسندر و نعم استفهامده اجل کلمه سندن احسندر مثلا انت سوف تذهب دینلسه
جوابنده اجل دیمك احسندر واتذهب دینلسه جوابنده نعم دیمك احسندر (اجلی) جمزی وزننده برمعروف
مرعانك آدیدر (اجله) دجله وزننده یمامه ده برقریه در (الاجل) قنب وزننده و (الاجل) قبر وزننده طاغ کچیسنك
ارککنه دینور (الادل) عدل وزننده او کولمغه باشلیان یاره نك مهره سی دوشمك معناسنه در یقال ادل الجرح ادلا
من الباب الثانی اذا سقط جلبه وسودی یاخود آیرانی یایقده یایمق معناسنه در یقال ادل اللبن اذا مخضه وحرّکه
و برآغر نسنه یی یوکلنوب امکلیه رك ایقنه رق یاب یاب یوریوب کتمك معناسنه در یقال ادل الشیء اذا ادلح به
مثقلا (الادل) همزه نك کسریله بیون آغریسنه دینور یصدقدن دوشمکله عارض اولان اغری اوله جقدر ویك قویو
اکشی سوده دینور وتقول اطعمنا ادلا ما یطاق حمضا ای لبنا خاثرا حامضا و برآدمك امکلیه رك کوتروب کتدیکی آغر نسنه یه
دینور (الاردخل) خاء معجمه ایله قرطعب وزننده اننه طولو سموز آدمه دینور یقال رجل اردخل ای تارّسمین (ازل) ضمتینله
برطاغك آدیدر و دیار فزاره ده بر موضع آدیدر وطیّ قبیله سی دیارنده برصهریجك اسمیدر (اربلیه) همزه نك فتحی
و یانك تخفیفیله اندلس الکاسنده برحصن آدیدر (اربل) زبیر وزننده ابن والبة بن الحارث در که بنو والبه دندر (الارلة)
همزه نك ضمیله غرله وزننده ومراد فیدر که چشفه نك دربسیدر ختاننده قطع اولنور (الازل) همزه نك فتحی وزای
معجمه نك سکونیله طارلق وشدت وسختی معناسنه در که اسمدر ومصدر اولور کاسیذکر یقال هو فی ازل
من العیش ای ضیق وشدة و یقال ازل ازل ککتف مبالغة ای شدة شدیدة وحبس و توقیف ایلك معناسنه در
یقال ازله ازلا من الباب الثانی اذا حبسه وآتك اورکنی و کوستکنی قصالدوب صالیویرمك معناسنه در یقال
ازل الفرس اذا قصر حبله ثم سیبه ودواب ومواشی یی خوفدن یاخود قورا قلقدن ناشی یبانه چیقارمیوب اوبه ده
آلیقومق معناسنه در یقال ازلوا اموالهم اذا لم یخرجوها الی المرعی خوفا او جدبا بو معناذکر اولنان عموم مداخل
ایکن مؤلف تخصیص ایلشدر کو یا که بونده زیاده ضیق وشدت متصوردر وطارلغه وقیتلغه اوغرامق
معناسنه در یقال ازل الرجل اذا صار فی ضیق وشدة (الازل) همزه نك کسریله کذب معناسنه در یقال فی کلامه
ازل ای کذب وآفت وداهیه یه دینور (الازل) فتحتینله قدم معناسنه در که شیئك اول و ابتداسی اولمامقدن یعنی

وجودینك جانب ماضیده معتبر ازمنهٔ مقدرهٔ غیرمتناهیه ده استمرار ندن عبارتدر نته که ابد جانب مستقبلده
استمرار ندن عبارتدر یقولون هو ازلی ای منسوب الی الازل و بونك اصلی یزلی ایدی که لم یزل کلمه سنه منسوبدر

یعنی قدیم اولان شیئه لم یزل اطلاق اولنمغله آندن اختصارا اولنسان یزله منسوبدر بعده تخفیفا یایی الفه قلب ایدوب
ازلی دیدیلر نته که ذی یزن نام ملکه منسوب اولان مزراقی نسبتده رمح ازنی دیدیلر ولم یزل زوال ماده سندندر که
دوام معناسنه مستعملدر ❊ شارح دیر که بعضلر ضیق معناسنه اولان ازلدن مأخوذدر دیدیلر قدیمك بدایتی طرفنی
تقدیر وادراکدن عقول ومدرکه مضایقه ده قالوب بر وجهله نافذ اولمدیغنه بناء آنده استعمال اولندی وزمخشری
دیدیکه بو ماده مصنوعدر کلام عربدن دکلدر کویا که لم ازل لفظنه نظر ایدوب اختصارا ایله ازلی اخذ واستعمال
ایلدیلر ❊ مترجم دیر که ظاهرا ابدی تعبیرینه مشاکل ومقابل ایلدیلر (الازول) صبور وزننده پك قحط وشدید اولان
ییله وصف اولور جمعی ازل کلور همزه نك ضمیله یقال سنة ازول ای شدیدة (المأزل) منزل وزننده اسم مکاندر
مضیق معناسنه (التأزل) تفعل وزننده طار المق معناسنه در یقال تأزل صدره اذا ضاق (ازال) سحاب وزننده
یمنده صنعاء شهرینك اسم قدیمیدر علی قول بانیسی اسمیدر (الأسل) فتحتینله قوغه لق وحصیر اوتی دیدکاری
نباته دینور که سازلق اقسامندندر وتشبیهله مزراق قارغیلرینه واوقلره اطلاق اولنور وخرما اغاجنك سبوری
سبوری تیکنلرینه دینور وشول چبوق طرزنده فدانلره ودالره دینور که یپراقسز دوز وهموار بتوب آندن حصیر
وسپت مقوله‌سی نسج ایدرلر علی قول اکری اولمیوب دوز وطوغری اولان چبوقلره وشاخلره اطلاق اولنور مفردی
اسله در واسلة اللسان دلك سبوری اوجنه اطلاق اولنور واسلة البعیر دوه نك قضیبنه یعنی ذکرینه اطلاق اولنور
واسلة النصل تمرنك یلمانه اطلاق اولنور واسلة الذراع قولك اینجه لن یرینه اطلاق اولنور واسلة النعل پاپوشك
بروننده عبارتدر واشبو اسله کلمه‌سی عظم ماده سنده اعاده اولنور انشاءالله تعالی (التأسیل) تفعیل وزننده
یغمورك یره نافذ اولان رطوبتی قوللك اسله سنه یعنی اینجه لن یرینه قدر بالغ اولمق معناسنه در که مراد یغمور طپراغه
او لمقدار نفوذ ایلمکدر یقال اسل المطر اذا بلغ نداه اسلة الید ❊ مترجم دیر که نته که یغمور قوللك عظیم اولان یرینه
قدر بالغ اولسه عظم المطر دیرلر واساسده مرسومدر که براعرابی برآخر اعرابی یه کیف کانت مطرتکم اسلت ام
عظمت یعنی آثار رطوبتی قوللك اینجه‌لری اولان یری یاخود قبا یری قدرمی یره نفوذ ایلدی دیو سؤال ایلدکده
ما بلغت الضرائر یعنی باش پرمغك ضره لرینه یعنی التنده اولان اته قدر بیله وارمدی دیو جواب ایلدی (الاسال)
همزه نك مدیله شمائل واخلاق وعلامات معناسنه در یقال هو علی آسال من ابیه ای شبه وعلامات وبونك
مفردی مسموع دکلدر ❊ شارح دیر که آسان کلمه‌سی دخی بو معنایه دراکا قیاس اولنورسه مفردی اسل اولور ضمتینله
(المؤسل) معظم وزننده کسکینلنمش نسنه یه دینور یقال شیء مؤسل ای محدد پس تأسیل برنسنه یی کسکینلتمك
معناسنه در (الاسیل) امیر وزننده چبوق کبی طوغری ودوز وصیرنجق نسنه یه دینور یقال شیء اسیل ای
املس مستو وسوبو یوزه اطلاق اولنور یقال خد اسیل ای طویل مسترسل (الاسالة) اصاله وزننده یوز سوبو
اولمق معناسنه در یقال اسل خده اسالة من الباب الخامس اذا کان اسیلا (اسیله) سفینه وزننده بنو العنبر
یوردنده برصو وبرخرمالق آدیدر وبنومالك بن امریء القیس جماعتنه مخصوص برصو آدیدر (التأسل)
تفعل وزننده برآدم شمائل واخلاقده اتاسنه بکزه مك معناسنه در یقال تأسل اباه اذا اشبهه (المأسل)
مقعد وزننده برطاغك آدیدر (دارة مأسل) داراة عربدندر (الاشیل) همزه نك فتحی وشین معجمه نك سکونیله
ارشون واندازه مقادیرندن برمقدار معلومدر که بصره اهالیسی بیننده متعارفدر جمعی اشول در واشول ایپلره
دینور کویا که آنلر ایله اولچلدکیچون اطلاق اولندی وبو لغت نبطیه در (الاصل) همزه نك فتحیله و (الیاصول)
یافوخ وزننده هرنسنه نك اسفلنه یعنی وجودینك اشاغیسنه دینور که دیب وکوك تعبیر اولنور جمعی اصول در
وآصل در همزه نك مدیله افلس وزننده یقال قعد فی اصل الجبل ویاصوله ای اسفله ❊ شارح مرحوم دیر که
بعضلر عندنده برشیئك اصلی قاعده سندن عبارتدر که اوشیئی بو قری مرتفع اولیور توهم ایلسك آنك ارتفاعیله
سایر اوله رق مرتفع اوله اغاجك کوکی ودیوارك دیبی کبی وعند البعض اصل الشیء اول شیئك وجودینك مستند
اولدیغی نسنه دن عبارتدر فالدیکه صورت تعریفلر مختلف ومآللر متحددر وحسب ونسبه که صوی تعبیر اولنور
اصل اطلاقی بو معنادندر وعربك لااصل له ولافصل قوللرنده اصلدن مراد حسب وفصلدن مراد لسان
اولدیغی کسائیدن منقولدر انتهی واصل مصدر اولور برکسه یی بیله رك قتل ایلمك معناسنه در یقال اصله علما
اصلا من الباب الاول اذا قتله ❊ مترجم دیر که اساسك بیاننه کوره بو معنا اصلك معنای موضوعندن مأخوذدر که اصل
وحقیقتنه اصابت ایتدی معناسی اراده اولنور یاخود اصله دن مأخوذدر که انسانه صچرایجی حیة قتاله یه دینور کما سیذکر
انتهی واصل برکسه اوزرینه اصله دیدکاری ییلان صچرایوب آتلمق معناسنه در یقال اصلته الاصلة اذا وثبت

عليه (الاصالة) كرامه وزننده برنسنه كوكلى اولمق عنى قول كوكى محكم يرلشوب ثابت وبرقرار اولمق معناسنه‌در
يقال اصل الشىء اصالة من الباب الخامس اذا صار ذا اصل او ثبت ورسخ صه و برآدمك رأى وفكر وملاحظه سى
خوب و بهتر اولمق معناسنه مستعملدر يقال اصل الرأى اذا جاد و برآدم اصيل اولمق معناسنه‌در يقال اصل
الرجل اذا كان اصيلا (التأصل) تفعل وزننده بودخى برنسنه‌نك كوكى يرلشوب كوكلنمك معناسنه‌در يقال تأصل
الشىء اذا ثبت و رسخ اصله (الاصيل) امير وزننده و (الاصيلة) ها ايله هلاك معناسنه‌در وموت معناسنه در اصالة
مذكوردن مأخوذ اسمدر واصيل اندلسده بر بلده اسميدر وكوكلى نسنه‌يه دينور يقال شىء اصيل اى له اصل
وعرق ونسب صاحبى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اصيل اى له اصل و رأى وتدبيرى ثابت ومتين اوله رق
دور انديش وعاقبت بين آدمه اطلاق اولنور يقال هو اصيل اى عاقب ثابت الرأى وايكندى ايله اخشام اراسنه
دينور كه آخر نهاردر تقول لقيته اصيلا اى عشيا جمعى اصل كلور ضمتينله واصلان كلور همزه‌نك مضمومه ايله وآصال
كلور همزه‌نك ممدوده ايله واصائل كلور واصلان كلمه سنك مصغرنده نادرا اوله رق اصيلان دينور وكاهجه اصيلال
دينور نونى لامه ابدال الله ❊ شارح ديركه بركلمه جمعده ادناى عددا اوزره مصغر اولور يعنى جمع قلت وزنندن تصغير
اولنور وجمع قلت افعل وافعال وافعلة وفعلة در اصلان كلمه سى بونلردن اولمامغله شاذ اولدى (الايصال)
همزه‌نك كسريله ايكندى ايله اخشام اراسنه كيرمك معناسنه‌در يقال آصل الرجل اذا دخل فى الأصيل
(الاصيلة) سفينه وزننده برنسنه‌نك كوتريسنه دينور كاسيذكر وخاصة دواب ومواشينك ياخود خرمالغك
مجموعنه اطلاق اولنور يقال اصيلتك اى مالك او نخلك (الاصلة) فتحاتله بودخى برنسنه‌نك كوتريسنه دينور
يقال اخذه باصيلته واصلته اى كله يعنى اصل واساسيله كه مجموعندر اخذ ايلدى واصله برجنس ييلانه دينوركه
كوجك على قول بيوك اولوب نفخ ونفسيله انسان وحيوانى درساعت هلاك ايدر جمعى اصل در فتحتينله (اصيل
زبير وزننده اساميدندر اصيل بن عبدالله الهذلى او الغفارى اصحابدندر (الاصل) فتحتينله صو چامورلقدن
ناشى متعفن اولمق معناسنه‌در يقال اصل الماء اصلا من الباب الرابع اذا اسن من حمأة وات بوزلق معناسنه‌در
يقال اصل اللحم اذا تغير (الاستيصال) برنسنه‌يى كوكندن قوپرمق معناسنه در يقال استأصله اذا قلعه
من اصله (الاصل) كتف وزننده استيصال اولنمش نسنه‌يه دينور يقال شىء اصل اى مستأصل (الاصطبل
جردحل وزننده آخوره دينور موقع ذابه معناسنه و بولغت شاميه در ❊ شارح ديركه مؤلف مأوى الدابة
عنوانيله ايراد ايلمسه انسب ايدى و بونك همزه سى اصليه در ابن دريد بونى مولداتدن عد ايلدى ❊ مؤلف شاميه ايله
اكا تلميح ايلمشدر وجمعنده اصاطب دينور (الاصطفلين) جردحلين وزننده كه ياء ونون زياده سيله در سبزواتدن
هاويجه دينور مفردى اصطفلينه در كما ورد فى كتاب معاوية الى قيصر و بلغه انه اراد ان يغزو بلاد الشام ايام
فتنة صفين لئن تممت على ما بلغنى من عزمك لاصالحن صاحبى ولأكونن مقدمته اليك ولاجعلن القسطنطينية
البخراء حممة سوداء ولانتزعنك من الملك انتزاع الاصطفلينة ولاردنك اريسا من الارارسة ترعى الدوبل اى انتزاع
الجزرة يعنى معاويه امير المؤمنين امام على كرم الله وجهه حضرتلريله صفين ملحمه‌سنه مشغول ايكن قيصر
روم شام اوزره هجوم قصدنده اولمغله معاويه تهديدى حاوى مرسوم طرفنه اشبو نامه‌يى ارسال ايلدى مفهومى
بودركه اكر سن مسموعم اولديغى اوزره شام اوزره عزمكى تتميم وتحقيق ايدرايسك صاحبمله يعنى حضرت
مرتضى ايله مصالحه ايدوب بعده مقدمة عسكر مشار اليه اوله رق اوزريكه واروب بالله الكريم پاى تختك اولان
قسطنطنية بخرايى ياقوب يقوب سياه كومور ايده رم وسنى مملكتكدن يردن هاويج چكيلوب قوپارلديغى كبى چكوب
قوپاردقدنصكره سنى خنزير چوبانى ايده رم قالديكه قسطنطنيه‌يى بخراء ايله توصيفى ساحل بحرده اولمغله كثير
الابخره اولد يغنه مبنيدر وابن اسير اصطفل كلمه سنى دخى شاميه‌دن عد ايلمشدر (الاطل) همزه‌نك كسريله
وكسرتينله بدنده بوكوره دينور خاصره معناسنه جمعى آطال در (الايطل) صيقل وزننده بودخى بوكوره دينور
جمعى اياطل در (الاطل) همزه‌نك ضميله نسنه معناسنه در يقال ماذاق اطلا اى شيئا (الافول) قعود وزننده
غائب ونابود اولمق معناسنه در يقال افل القمر وافل افولا من الباب الثانى والاول والرابع اذا غاب وامزكلى
خاتونك سودى چكيلوب صوغشمق معناسنه‌در يقال افلت المرضع افولا من الباب الاول اذا ذهب لبنها
(الافيل) امير وزننده دوه‌نك ابن مخاض اولانه واندن ياشلوجه اولانه ده دينور ودوه كوچكنه دينور فصيل
معناسنه جمعى افال كلور همزه‌نك كسريله جبال وزننده وافائل كلور (الآفل) و (الآفلة) صاحب وصاحبه
وزننده كبه اولان برنجى جانوره دينور يقال سبعة آفل وآفلة اى حامل (الافل) فتحتينله جنبش ونشاطه كلمك

معناسنه‌در يقال افل الرجل افلا من الباب الرابع اذا نشط وامزكلى خاتونك سودى بالجمله صوغشمق معناسنه‌در
يقال افلت المرضع اذا ذهب لبنها (المأفل) معظم وزننده ضعيف وناتوان آدمه دينور (التافل) تفعل وزننده
تكبرلك ايلمك معناسنه‌در يقال تافل الرجل اذا تكبر (التافيل) تفعيل وزننده برآدمه توقير ايلمك معناسنه‌در يقال
افله اذا وقره (الاكل) همزه‌نك فتحيله و (المأكل) مقعد وزننده يمك خوردن معناسنه‌در يقال اكله اكلا
ومأكلا من الباب الاول اذا تناول المطعم وفى الحديث * امرت بقرية تأكل القرى * اى يفتح اهلها القرى و يغنمون
اموالها فجعل ذلك اكلا منها اوهذا تفضيل لها كقولهم هذا حديث يأكل الاحاديث اشبو حديث شريفده
واقع قريه‌دن مراد مدينهٔ منوره در واهلى انصار كرامدر حاصل معنا بن مدينه‌يه هجرتله مأمور اولدم كه
اهاليسى اسلام سبيله بلاد سائره‌يه غالب اولوب اموال واشيالرينى اغتنام واكل ايدرلر وعند البعض مدينه‌نك بلاد
سائره‌يه جهت تفضيلنى مبيندر كه مدينه‌يه نسبتله بلاد سائره معدوم مشابه‌سنده‌در مدينه‌نك قدر وشانى
انلرى محو وكتمام ايدر ديمك اولور (الآكل) و (الاكيل) اميروزننده اسم فاعلدر آكلك جمعى اكله‌در كاتب وكتبه
كبى واكيل اكل اولنسان نسنه‌يه دينور يقال شئ اكيل اى مأكول وبركسه ايله برابر طعام ايدن آدمه دينور
يقال هوا كيله اى مؤاكله وجانور اكل ايلديكى ماشيه‌يه دينور (الاكلة) ضربه وزننده بناء مره‌در بركره يمك
معناسنه‌در تقول اكلته اكلة اى مرة (الاكلة) غرفه وزننده لقمه‌يه دينور وبرقرص نانه اطلاق اولنور تقول
اكلت اكلة اى قرصة ومطلقا يه‌جك نسنه‌يه دينور تقول ماذقت عنده اكلة اى طعمة جمعى اكل كلور صرد
وزننده (ذوالاكله) حسان بن ثابت رضى الله عنه حضرتلرينك لقبيدر (الاكله) همزه‌نك كسريله بناء نوعدر
طعام يمك قلغنه وهيئتنه دينور كه ييش تعبير اولنور يقال يأكل الطعام اكلة حسنة وفصل وغيبت معناسنه مستعملدر
و بونده همزه‌نك حركات ثلاثيله جائزدر ومنه يقال للمغتاب هو يأكل لحوم الناس واكله كجيك علتنه دينور حكه
معناسنه ومصدر اولور اكال كبى كما سيذكر (الاكال) غراب وزننده بودخى كجيك علتنه دينور يقال اخذه
الاكلة والاكال اى الحكة وتأكل معناسندن اسم اولور عضو سورتنوب برى برينى يمكه دينور اكال كبى وناقه‌نك
قرننده ولدى تويلنوب برى اوته سورتنمكله ايچريسنده عارض اولان كجيكه دينور يقال بالناقة اكال اى حكة
فى بطنها حين نبت وبر جنينها ومصدر اولور اكله كبى بدن كجشمك معناسنه تقول اكلنى رأسى اكلة واكالا
اى حكنى و بو معناده سحاب وزننده دخى جائزدر (الاكلة) فرحه وزننده بودخى كجيكه دينور و برمرض اسميدر كه
عارض اولديغى عضوى تدريجله اكل ومحو ايدر خلق يننده آكله مرضى ديدكلريدر يقال وقعت فى رجله اكلة
وهى داء فى العضو يأتكل منه واكله شول ناقه‌يه دينوركه قرننده ولدى تويلنمكله برى اوته ايچريسى سورتنوب
كجشور اوله (الاكلة) همزه وزننده و (الاكيل) اميروزننده و (الاكول) صبوروزننده يه‌كن پرخور آدمه دينور
يقال رجل اكلة واكيل واكول اى كثير الاكل (الايكال) همزه‌نك كسريله بركسه‌يه برنسنه يدرمك معناسنه‌در
يقال آكله الشئ اذا اطعمه اياه وبرنسنه‌يى اكل ايلدك ديو دعوى قلمق معناسنه‌در يقال آكله الشئ اذا ادعاه
عليه وناس اراسنده فتنه وفساد القاسيله برى برينه دوشورمك معناسنه مستعملدر يقال آكل بينهم اذا حمل بعضهم
على بعض وخرما واكين مقوله‌سى حاصل ويرمك معناسنه‌در يقال آكل النخل والزرع اذا اطعم وبرآدمى
بركسه‌نك اخذ وقهر ينه مقتدر ايلمك معناسنه‌در يقال آكل فلانا فلانا اذا امكنه منه * قال الشارح ولما انشد الممزق
العبدى النعمانى قوله * فان كنت مأكولا فكن خير آكل * والا فادركنى ولما امزق * قال له النعمان لا آكلك ولا اوكلك
غيرى اولكى اكلدن ثانى ايكالدندر يعنى سنى نه بن قهر ايده‌رم ونه غيرى‌يه قهر وخاكسار ايتدررم (التاكيل)
تفعيل وزننده بودخى برنسنه‌يى اكل ايلدك ديو ادعا ايلمك معناسنه‌در يقال اكله الشئ اذا ادعاه عليه وچوق
يدرمك معناسنه‌در يقال اكل فلان مالى وشربه اى اطعمه الناس يعنى هب مالنى خلقه يدروب ايچوردى وچوق
يمك معناسنه‌در تقول ظل مالى يؤكل و يشرب اى يرعى كيف شاء (المؤاكلة) مقاتله وزننده و (الاكال)
قتال وزننده بركسه ايله بيله جه اكل ايلمك معناسنه‌در يقال آاكل فلانا مؤاكلة واكالا اذا اكل معه كما يقال
واكله مواكلة فى لغية يعنى لغت رديه‌ده همزه‌سى واوه ابدال اولنور (الاستيكال) بركسه‌دن يه‌جك استمك
معناسنه‌در يقال استأكله الشئ اذا طلب اليه ان يجعله له اكلة اى طعمة ويقال فلان يستأكل الضعفاء اى يأخذ
اموالهم (الاكل) همزه‌نك ضميله وضمتبنله ميوه‌يه اطلاق اولنور ثمر معناسنه يقال اكل بستانك دائم اى ثمره
ودنيادن رزق وحظ ونصيبه اطلاق اولنور يقال فلان ذو اكل من الدنيا اى رزق وحظ مفردلرى اكله‌در
عمده وزننده ورأى وعقل وادراكه اطلاق اولنور وحصافت ومتانت ذهن ورشد معناسنه مستعملدر يقال انه

ذوا كل اى رأى وعقل اى حصافة ذهن ومنسوج اولان بزك وقاشك تفه لولكنه وصيقلغنه اطلاق اولنور كثرت
غزلى تصوريته مبنيدر يقال ثوب ذوا كل اى صفاقة وقوة (الا كيلة) سفينه وزننده اكيل كبي جانورك اكل
ايلديكى قيون وكچى مقوله سى ماشيه يه دينور وشول قيونه دينوركه اكل ايچون سوريدن افراز اولنمش اوله (الا كولة)
صبوره وزننده طوغرمز قسير قيونه دينور يقال شاة اكولة اى عاقر واكل ايچون سوريدن افراز اولنمش قيونه
دينور وجانور صيدى ايچون دوزاغه نصب اولنان قيونه دينور اكوله دخى دينور همزه مضمومه ايله وبولغت
قبيحه در (المأكلة) ميمك فتحى وكافك فتحى وضميله برمحلدن جلب اولنان ذخيره يه دينور يقال جاء بالمأكلة
اى الميرة واكل اولنه جق نسنه يه دينور وبونده وصف اولور يقال لفلان مأكلة اى مايؤكل ويقال شاة مأكلة
ذوالاكال) مد ايله بين العرب اهل قبيله نك رؤساء وساداتنه اطلاق اولنوركه مرباع اخذايدرلر ومرباع غنيمت مالنك
ربعنه دينوركه جاهليتده رؤسايه عائد اولورايدى يقال هومن ذوالاكال اى سادة الاحياء الاخذين للمرباع
جوهرى وهمندن ناشى يالكزجه الاكال عنوانندهثبت ايلدى وآكال مد ايله اكل لفظنك جمعيدركه اكل اولنه جق
نسنه لردر آنكيچون ملوكك خواص تعبير اولنان مأكلرينه آكال الملوك اطلاق اولنور يقال آكال الملوك
اى مآكلهم وآكال الجند عسكرك علوفه لرينه اطلاق اولنور يقال اعطوا آكال الجند اى اطماعهم (الاكلة
صاحبه وزننده اوتلايجى حيوانلره اطلاق اولنور وآكلة اللحم بچاغه اطلاق اولنور واوجى سبورى كسكين
دكنكه اطلاق اولنور وآتشه وقامچيلره اطلاق اولنور (المئكلة) مكنسه وزننده اوچ آدم طويوره جق كوجك
بچاغه وقواته يه دينور وكوجك تجره يه دينورومطلقا ايچنده طعام اكل اولنه جق قابه دينور تقول اكلنا الطعام
من المئكلة وهى قصعة صغيرة تشبع الثلاثة وكذا برمة صغيرة وكل ماا كل فيه وبواسم آلت بنيه سنده اولان
اسم مكانلردندر (الاكل) فتحتينله اعضاء واغاج مقوله سى برى برينه سورتنكله يپريوب آشنمق معناسنه در يقال
اكل العضو والعود اكلا من الباب الرابع اذا اكل بعضه بعضا (الايتكال) افتعال وزننده بودخى اكل معناسنه در
يقال ايتكل العضو والعود بمعنى اكل وبركسه يك اويكه لنوب دريا كبي جوش وخروشه كلمك معناسنه در يقال
ايتكل الرجل منه اذا غضب وهاج ويك دارغنلقدن آتش كبي يانوب ياقلمق معناسنه در يقال ايتكل غضبا اذا احترق
وتوهج (التاكل) تفعل وزننده ايتكال معنالرينه درو برنسنه يك پارلدايوب يلابمق معناسنه در يقال تاكل
الكحل والصبر والفضة والسيف والبرق اذا اشتد بريقه (الاكال) كتاب وزننده اكال كبي اسمدر عضو واغاج
مقوله سى برى برينه سورتنكله آشنوب يپرنمسنه دينور (الاكال) سحاب وزننده ناقه نك قرننده ولدى تويلنوب برى
اوته سورتنكله جوفى كچشمك معناسنه در يقال اكلت الناقة اكالا من الباب الرابع اذا نبت وبر جنينها فوجدت
حكة واذى فى بطنها وآغزده ديشلر آشنوب يپرنمك معناسنه در يقال اكلت الاسنان اذا تكسرت اى احتكت
فذهبت (الاكل) اسم فاعلدركه ذكر اولندى واكل پادشاه ووالى يه اطلاق اولنورنته كه رعيت وزيردستانه
مأكول اطلاق اولنور (المؤكل) مكرم وزننده مرزوق ومنعم آدمه دينور يقال هو مؤكل اى مرزوق (المئكال
محراب وزننده قاشيغه اطلاق اولنور ملعقه معناسنه (الأل) همزه نك فتحى ولامك تشديديله حركت واهتزازايله تيز
تيز يوريمك ياخود مضطرب وناهموار يوريمك معناسنه در يقال ال الرجل فى مشيه يؤل ويئل الا من الباب الاول
والثانى اذا اسرع واهتز اواضطرب وبرنسنه صاف وبراق اولمق معناسنه در يقال ال اللون اذا برق وصفا ويلوب
سكردكن اموزلرك باشلرنده فريصه ديدكلرى اتلر بوقرى بوقرى دترهيوب اوينامق معناسنه در يقال الت فرائصه
اذا لمعت فى عدو وحربه ايله دورتمك معناسنه در يقال ال فلانا اذا طعنة وطرد ايلمك معناسنه در يقال اله اذا طرده
وثوبى سيرك سيرك ديكمك معناسنه دركه ايلمك تعبير اولنور يقال ال الثوب اذا خاطه تضريبا وبركسه يى ياخود برنسنه يى
بركسنه اوزره حمل وحواله قلمق معناسنه در يقال اله عليه اذا حمله عليه وتقول ماالك على اى ماحملك وال والل
فتحتينله والبل خسته ياخود غمناك آدم ايكليوب زارلق ايلمك معناسنه در يقال ال المريض والحزين الا والل والبلا
من الباب الثانى اذا ان وحن وبلند آواز ايله دعا ايلمك معناسنه در يقال ال الرجل اذا رفع صوته بالدعاء ومصيبت
هنكامنده فرياد وافغان ايلمك معناسنه در يقال ال الرجل اذا صرخ عند المصيبة وآت قولاقلرينى قلم كبي ديكمك
معناسنه در يقال ال الفرس اذا نصب اذنيه وحدد دهما وشكارى قوش آوه صالمقدن امتناع ايلمك معناسنه در يقال
ال الصقر اذا ابى ان يصيد وناله وزار يلقله دعا ايلمك معناسنه در يقال ال الرجل اذا جار بالدعاء واله لفظندن جمع
اولور كاسيذكر (الالل) فتحتينله مصدر دركه ذكر اولندى وديشلرى چوريوب تباه اولمق معناسنه در يقال الت
اسنانه اللا من الباب الرابع اذا فسدت وطوالوم قوقمق معناسنه در يقال الت السقاء اذا اروحت والال كلا

تثنيه در خنجرك و بچاغك ايكى يوزينه دينور هر برينه ال دينور واللان كتفك ايكى يوزينه دينور ياخود كتفده
برى برينه متطابق ايكى لحمه يه دينور كه بينلرنده كتف كميكنك يوزينه طوغرى بر بوش آرالق واردر او رادن ات نزع
اولنوب اول ايكى لحمه لردن برى آخردن فصل وتمييز اولندقده بينلرندن صوسيلان ايدر والال يلل كلمه سنده لغتدر كه
ديشلرك قيصه وآغزك ايچنه طوغرى دوريلوب اكريجه اولمسنه دينور (الاليل) امير وزننده مصدردر كه ذكر اولندى
والبل چوجغى وفات ايلمش خاتونه دينور والبله دخى دينور يقال امرأة اليل واليلة اى ثكلة وحمى عارضه سنك درد
واضطرابنه دينور يقال اخذه اليل الحمى اى علزها وايرى واوفق طاشلرك برى برينه طوقنملرندن حاصل اولان
جاقردى يه دينور وصوجاغلتبسنه دينور خرير معناسنه (الاليلة) اليل معناسنه در كه ذكر اولندى وشول
اوتلاق طوارلرينه دينور كه مرعالرى بعيد اوله آله دخى دينور همزهٔ مضمومه ايله (الال) همزه نك كسريله عهد
وپيمان ويمين معناسنه در يقال بينهما ال اى عهد وحلف وبرموضع آديدر وقومشولق جار معناسنه در وخصملق
قرابت معناسنه در يقال بينهما ال اى جار وكذا قرابة وجيد وبهتر اولان اصل ومعدنه دينور يقال هو من ال
اى اصل جيد ومعدن صحيح وحقد وبغض وعداوت معناسنه در يقال به ال اى حقد وعداوة وتكريلق ربوبيت
معناسنه در قال الشارح ومنه حديث لقيط * انبئك بمثل ذلك فى ال الله * اى فى ربوبيته والهيته وال خداى متعالك
اسم شريفيدر وهر اسم كه آخرى ال وايل اوله اول اسم اللهه مضافدر زيرا ال وايل اسماء خداى متعالدر لكن
راغب تفسيرنده بونى تضعيف ايلمشدر كما سيذكر اسرائيل وجبرائيل كبى وال وحى ربانى معناسنه در كه
طرف ربانيدن انبياء عظامه القا اولنان كلمه در وذمت وامان وزنهار معناسنه در ومصيبت دمنده جزع
وفرياده دينور ومنه ماروى فى الحديث * عجب ربكم من الكم * فمن رواه بالكسر وروايه الفتح اكثر اى من جزعكم
عند المصيبة ويروى من ازلكم وهو اشبه اى من ضيقكم وشدة قنوطكم (الالة) همزه نك فتحيله يصى دمرنلو حربه يه
دينور يقال طعنه بالالة اى الحربة العريضة وايكليى يه دينور ناله معناسنه تقول مانمت من التة اى من اتته
وسلاحه وبالجمله ادوات جنكه دينور وباشى چتال اولان شاخه وصريغه دينور واقان صويك جغلتبسنه دينور
وحربه ايله دورتمكه دينور يقال القاه بالالة اى بطعنة الحربة (الالال) كتاب وزننده بودخى يصى تمرنلو حربه يه
دينور (الال) همزه نك ضميله اول معناسنه در وبو اول لفظندن متصرف دكلدر يقال اله اى اوله (الالة
همزه نك كسريله بناى نوعدر بركونه انين ايلمك معناسنه در (الالال) سحاب وزننده باطل وبيهوده يه دينور
وغريلرك هو الضلال بن الالال قوللرى اتباع ومزاوجه در (الا) همزهٔ مكسوره والف مقصوره ايله درت وجه
اوزره مستعملدر اولا استثنا ايچوندر كقوله تعالى * فشربوا منه الا قليلا * ثانى غير كلمه سى مقامنه قائم صفت اولور
ما بعدينك ماقبلنه ذاتا وصفة تغايرى حسبيله پس الا ايله ياخود ما بعديله ياخود ايكيسيله بيله جمع منكر ياخود شبه
منكر صفتلنور اولك مثالى * لوكان فيهما آلهة الا الله لفسدتا * كريمه سيدر وثانى يه مثال ذو الرمه نك اشبو * قليل بها
الاصوات الا بغامها * مصراعنده واقع الا كلمه سيدر زيرا الاصوات كلمه سنك تعريفى تعريف جنس اولمغله منكره
شبيهدر وجه ثالث عاطفه اولور واو كبى قيل ومنه قوله تعالى * لئلا يكون للناس عليكم حجة الا الذين ظلموا * الايه وكذا
قوله تعالى * انى لا يخاف لدى المرسلون الا من ظلم ثم بدل حسنا بعد سوء * الايه جمهور بونلرى استثناء منقطعه
ارجاع ايلمشلريله مؤلف قيل ايله تمريضا ايراد ايلمشدر وجه رابع زائد اولور كقول ذى الرمة * حراجيج ماتنفك الا مناخة
على الخسف او نرمى بها بلدا قفرا * ما تنفك مناخة ديمكدر (الا) همزه نك فتحيله حرف حث وتخضيضدر جملهٔ
فعليهٔ خبريه يه مختصدر * مؤلف بونلرى اواخر كتابده دخى ثبت ايلمشدر (الال) سحاب وزننده و(الال) كتاب
وزننده عرفاتده بر طاغك آديدر ياخود بر اوزون قومنلق يغنيدر كه عرفاتده امامك صاغ طرفنه دوشر بعضلر بونى
خل وزننده ال عنوانيله بيان ايلمشلريله وهم ايلديلر (اللة) همزه وزننده برموضع آديدر (التأليل) تفعيل وزننده
برنسنه نك اوجنى سيورلدوب كسكينلتمك معناسنه در يقال الل الشئ اذا احدده اى حدد طرفه (الالل) عنب
وزننده اله نك جمعيدر كه خصملق معناسنه در يقال بينهم الل اى قرابات (الالل) صرد وزننده اله نك جمعيدر كه
فوروسى بعيد اولان مواشى يه دينور (الو) همزه نك ولامك ضميله برجمعدر كه كندى لفظندن مفردى يوقدر ذوو
معناسنه در كه صاحبلر ديمكدر وهمان مضاف اوله رق استعمال اولنور وكويا كه مفردى ال كلمه سيدر تخفيفله
زيرا حالت رفعنده واو ايله استعمال اولنور كقوله تعالى * نحن اولوا قوة * وحالت نصب وجرنده ياء ايله استعمال اولنور
كقوله تعالى * ذرنى والمكذبين اولى النعمة * وقوله تعالى * لتنوء بالعصبة اولى القوة * شارح ديركه بعضلر اسم جمع
اولوب مفردى لفظنك غيريدن ذو اولديغنه ذاهب اولديلر مرأة ايله نسوة كبى واولات جمع مؤنثيدر انتهى (اولوا الامر

كه حكم وفرمان صاحبلری دیمكدر مراد پیغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرینك اصحاب كرامیدر واصحاب
كرامه اتباع واقتدا ایدن اهل علم زمرهسیدر واهل علم ودین اولاب ملوك وامراء فرقه‌سیدر * مترجم دیركه بو ماده امر
ماده‌سنده بسط اولندی (الامل) جبل ونجم وشبر وزنلرنده امید و رجاء معناسنه‌در كه تركیده بوندن اومی ایله واومه ایله
تعبیر اولنور جمعی آمال كلور مدّ ایله یقال انقطع امله ای رجاؤه وامل مصدر اولور اومق وامید ایلمك معناسنه‌در
یقال امل الشیء املا من الباب الاوّل اذا رجاه (التأمیل) تفعیل وزننده بو دخی اومق معناسنه‌در لكن تكثیر ایچوندر
یقال أمّله بمعنی امله (الاملة) همزه‌نك كسریله بناء نوعدر ومنه یقال ما اطول املته ای امله او تأمیله طول املندن تعجب
مقامنده سویلنور * مؤلفك او تأمیله قولنه كوره امله تأمیلدن اسم دخی اولور ایمش كه آندن اومه ایله وامید ایله تعبیر
اولنور (التأمل) تفعل وزننده بر ایشك غور وحقیقتنه اطلاع امیدیله بالتأنی اعادهٔ فكر ایده‌رك كركی كبی دوشنمك
معناسنه‌در یقال تأمل فی الامر اذا تلبث فیه والنظر (امیل) امیر وزننده بر موضعدر وشول طولانی قوم یغننه دینور كه
طولی بر مرحله وعرضی بر میل مقداری اوله علی قول بلند ومرتفع اولانه دینور جمعی امل در كتب وزننده
(اموال) صبور وزننده بر موضعدر (المؤمل) معظم وزننده قوشی آتلرندن سكزنجی كلان آته دینور كه جمله‌سی
اون اولور (الاملة) فتحاتله بر آدمك اعوان وانصارینه دینور یقال هم املته ای اعوانه مفردی آمل در امیدوار
معناسنه زیرا فی الحقیقه اومو جیلریدر (آمل) آنك وزننده طبرستانده بر بلده آدیدر امام محمد بن جریر الطبری
الآملی ومحدث مشهور فضل بن احمد الزهری الآملی اورادندر وآمل نهر جیحونه بر میل مسافه‌ده بر بشقه بلده
آدیدر عامّه اكا آمو دیرلر صواب اولان آمل در شیخ البخاری عبدالله بن حماد الآملی وشیخ ابی داود احمد بن عبدة
الآملی اورادندر (الاول) خول وزننده و(المآل) معاد وزننده رجوع ایلمك معناسنه‌در یقال آل الیه الامر
یؤول اولا ومآلا اذا رجع و برنسنه‌دن كیرو یه دونمك معناسنه‌در یقال آل عنه اذا ارتدّ واول وایال كتّاب وزننده
برنسنه پك قویولنوب غلیظ اولمق معناسنه‌در یقال آل الدهن وغیره اولا وایالا اذا خثر واول بو معناده متعدی
اولور تقول التّه اذا جعلته خاثرا واول وایال وایالة كتّاب وكتابه وزنلرنده والی اولوب حكومت ایلمك معناسنه‌در
یقال آل علی القوم اولا وایالا وایالة اذا ولی ودوابّ ومواشی یی حسن تقید وتیمار ایله اصلاح ایلمك معناسنه‌در
یقال آل المال اذا اصلحه وساسه وقورتلمق معناسنه‌در كه وأل لفظنده لغتدر یقال آل من فلان اذا نجا وطوار
زبونلیوب آریقلمق معناسنه‌در یقال آل لحم الناقة اذا ذهب فضمرت (الایال) كتّاب وزننده اول معناسنه‌در كه
ذكر اولندی ووالیء مملكت امور ومصالح رعیتی كوزل رعایت وسیاست ایلمك معناسنه‌در یقال آل الملك رعیته
ایالا اذا ساسهم ای احسن رعایتهم (الایتیال) افتعال وزننده بو دخی مالی خوشجه كوروب كوزتمك معناسنه‌در
یقال ائتال المال اذا اصلحه وساسه (المآل) معاد وزننده اول معناسنه‌در كه ذكر اولندی و برنسنه‌یی اكسلتمك
معناسنه كلور یقال آل الشیء مألا اذا انقصه (الایّل) قنب وزننده و(الایّل) خلب وزننده و(الایل) سید وزننده
وعل اسمیدر كه طاغ كچیسی تكه‌سنه دینور كه تركیده كیك و بر نوعنه صغن تعبیر اولنور وطاغ كچیسنه تركیده
جیران دیرلر معلوم اوله كه بو بر قاچ نوع اولور بر نوعی قوی الهیكل وآسی حبشه لسكرده اولور عربیده بقر الوحش
وفارسیده كوزن دینور و بر نوعی طاغ اتكارنده اغاجلی یرلرده اولور جثه‌سی آهودن اكبر وشاده تویلری سیاهه
مائل وصیفده قرمزی اولور وقویریغی اولمز بونه عربیده وعل وتركیده چوپر دینور وآسی طاغلرده اولان نوعنه
بقر جبلی دیرلر كه طاغ اوكوزی تعبیر اولنور (التأویل) تفعیل وزننده برنسنه‌یی برنسنه‌یه ردّ وارجاع ایلمك
معناسنه‌در یقال اوّل الشیء الیه اذا رجعه الیه وتأویل الكلام مرجع كلامی تدبّر وتحرّی وتقدیر ایله تفسیر ایلمكدن
عبارتدر یقال اوّل الكلام اذا دبّره وقدّره وفسره * مؤلفك بصائرده بیانینه كوره تفسیر كلمه‌سنك اشتقاقنده
اختلاف اولندی بعضلر عندنده لفظ تفسیردن منقولدر كه طبیبك تشخیص علت ایچون قاروره مریضه نظر
ایلسندن عبارتدر و بعضلر اجرای فرس معناسنه اولان تفسیردن و بعضلر كشف معناسنه اولان سفردن
مأخوذدر دیدیلر وحقیقت عرفیه‌سی بر لفظدن مراد اولوب وفهمدن محتبس اولان معنایی كشف وایضاحدن
عبارتدر وتأویل رجوع معناسنه اولان اولدن مأخوذدر پس عند المفسرین بر آیت كریمه‌نك معناسنی برنسنه‌یه
ارجاع علیه بیان ایلمكدن عبارتدر و بعضلر اوّل لفظندن مأخوذدر دیدیلر بو كه كوره تأویل كلامی اولنه صرف
وارجاع ایلمكدن عبارت اولور و بعضلر حكم وسیاست معناسنه اولان ایالتدن مأخوذدر دیدیلر بو كه كوره
تأویل مأوّل اولان كسه ذهن وفكرینی سر كلامك تتبعنه تسلیط ایلمكدن عبارتدر كه كلمه‌دن مقصود اولان معنا
ظاهر ومراد متكلم عیان اوله پس تفسیر ایله تأویل بیننده فرق اولور تفسیر نزول آیتك سببندن بحث ومن حیث اللغه

موضع كلامك بيانته متعلق ماده يه مباشرتدن عبارتدر وتأويل اسرار آياتي واستار كلماتي تفحص واحد احتمالات آتيي تعيين ايلمكدن عبارتدر كه وجوه مختلفه يه محتمل اولان آيتده اولور انتهى وتأويل رؤيا تعبير ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اوّل الرؤيا اذا عبره وتأويل برخوشبو نبات آديدر و بو تثبيت بابندندر يعني تفعيل وزننده كلان اسملردندر (التأوّل) تفعل وزننده بودخي تاويل كلام معناسنه‌در يقال تاوّل الكلام بمعنى اوّله (الابل) خلب وزننده رحمه ساقط اولمش مني يه دينور روپك قويو سوده دينور على قول سودك قابنه دينور (الآيل) صاحب وزننده بودخي پك قويو سوده دينور (الآل) حال وزننده قورمي يوكسك دوه‌يه دينور وسرابه دينور كه تاب آفتاب چوارق يرلره طوقنغله شعشعه‌سي ايراقدن صو كبي كورينور ايلغم سالغم تعبير اولنور على قول اوّل نهارده مرئي اولان سرابه مخصوصدر كه خفيفجه برپارلديدر كه پيدرپي ترفع وتمرّج وتردد ايدر صورتنده كورينور پوصارقدر وكاهي سمتنده اولان اشخاصي ترفيع ايدر تخييل اولنور راغبك بيانته كوره آل يؤول ماده‌سندندر و بو مذكردر ومؤنث اولور يقال لمع الآل ولمعت اي السراب اوهو خاصّ بما في اوّل النهار وآل تخته يه وكراسته يه دينور خشب معناسنه و برنسنه نك شخصنه دينور قال الشارح في تفسير قوله تعالى ❊ واغرقنا آل فرعون ❊ قيل آل فرعون اي شخصه وچادر دير كنه دينور آله دخي ديرلر جمعي آلات كلور وآل برطاغك آديدر وطاغك اطراف ونواحيسنه دينور يقال نزلوا آل الجبل اي اطرافه ونواحيه وال الرجل كشينك اهل وعيال واتباع واحباء واصدقاسندن عبارتدر واكثري اشرافده واصحاب قدروشانده استعمال اولنور پس آل الاسكاف ديمزلر كه اهل الاسكاف دينور و بو معناده اصلي اهل ايدي هاء همزه يه ابدل اولندقدنصكره توالئ همزتان استثقالي اولمغله همزهٔ ثانيه الفه قلب اولنوب آل اولدي مصغرنده اويل دينور واصلنه رد ايله اهيل دخي دينور يقال آل الامير اي اهله واتباعه واولياؤه ❊ شارح دير كه عند البعض اصلي اؤل ايدي فتحتيله واو الفه مقلوب اولدي پس رجوع معناسندن اولور (الآلة) حاله وزننده بودخي چادر ديركنه دينور وحالت معناسنه‌در تقول رأيته في آلة شديدة اي حالة وقاتيلق شدت معناسنه‌در وسريرميته دينور كه تابوت اوله جقدر و برنسنه يي ايشلمكه وسيله اولان شيئه دينور اداة معناسنه دولكرك كسري وكاتبك قلمي كبي يقال لا يعمل الا بالآلة وهي ما اعتملت به من اداة وآله لفظي مفرد وجمعه اطلاق اولنور على قول مفردي اوليه‌رق جمعدر ياخود مفرددر جمعي آلات كلور (اول) حول وزننده ارض غطفانده برموضع آديدر ومكه ايله عمامه بيننده برديره آديدر (اوال) سحاب وزننده بحرين دكزنده برجزيره‌در كه يانده مغاص لؤلؤ واردر و بكر و تغلب قبيله‌لرينه مخصوص برصنم آديدر (الاوّل) همزه‌نك وواو مشدده‌نك فتحيله كه آخر مقابليدر وأل ماده‌سنده مرسومدر (الايالات) همزه‌نك كسريله دره‌لره دينور اوديه معناسنه (الاول) فتحتيله سبق وتقدم ايلمك معناسنه‌در يقال اول الرجل اولا من الباب الرابع اذا سبق (اوليل) همزه‌نك فتحيله مغربده برطوزله آديدر (الاهل) همزه‌نك فتحي وهانك سكونيله برآدمك عشيرت واقرباسنه دينور اولاد وعيال واخوان وسائر قوم وتبارى كبي يقال هو من اهله اي من عشيرته وذوي قرباه آل بوندن مقلوبدر جمعي اهلون كلور واهالي كلور همزه‌نك فتحيله وآخرنده يا ايله ليالي كبي وآهال كلور مدّ ايله فرخ وافراخ كبي واهلات كلور هانك سكونيله وفتحيله واهل الامر اولو الامر ديمكدر يقال اهل الامر اي ولاته واهل البيت برآدمك خانه‌سي سكاننده اطلاق اولنور واهل المذهب برمذهبك سالك ومعتقدينه اطلاق اولنور واهل الرجل واهلة الرجل كشينك زوجه‌سنه اطلاق اولنور واهل النبي عليه السلام ازواج مطهره و بنات مزهره ودامادمكرملري اولان علي المرتضادن ياخود ازواج مطهره ايله آل اطلاق اولنان رجالدن عبارتدر كه احفاد وذرياتانده داخلدر واهل الانبياء هر پيغمبرك امتنده اطلاق اولنور ❊ مؤلفك بصائرده بيانته كوره اهل اسماء عمومه‌دندر از الجمله اهل الرجل شول كسه‌لردر كه آنلري واول آدمي برنسب ياخود بردين يابرصناعه يابيت و بلد جمع ايلمش اوله پس في الاصل اهل بيت الرجل برمسكنك جمع ايلديكي كسه‌لر اولوب بعده تجوّزا برنسبك جمع ايلديكلرنده استعمال بعده على الاطلاق اسرهٔ حضرت نبويه‌ده متعارف اولدي بومناسبتله اهل الرجل صاحبة البيت يعني زوجه‌سنده واهل الاسلام دين اسلامك جمع ايلديكي ذواتده استعمال اولندي وعربلرك قادم اولان آدمه مرحبا واهلا قوللري سن مضايقه‌سز وسعتلو وشن وآبادان ويرلو آشنا وخاندان اولان محله كلدك اجنبي وغربا اولان محله كلمدك ديمكدر كه مراد ذات وقدر وشانكي عارف آشنا واحبابه كلدك هرحالده خوشدل وعزيز ومكرم اوله جقسز ديمكدر يقولون مرحبا واهلا اي صادفت اهلا لا غرباء واهل مستحق ومستوجب معناسنه مستعملدر بونده مفرد وجمعه اطلاق اولنور يقال هو وهم

اهل لكذا اى مستوجب و آل معناسنه در كه اقربا و احبا و اوليايه دينور و آل كلمه سنك اصلى اهل ايدى كما تقدم فى اول ومنه آل الله و رسوله اى اولياؤه (الاهول) افول وزننده اهل ايدنمك معناسنه در كه زوجه ايدنمك وقوم وعشيرت واحباب ايدنمكدن عبارتدر يقال اهل الرجل اهولا من الباب الاول والثانى اذا اتخذ اهلا (التأهل) تفعل وزننده و (الاتهال) افتعال وزننده اهول معناسنه در يقال تأهل الرجل واتهل بمعنى اهل (الآهل) صاحب وزننده شن و آبادان يره دينور يقال مكان آهل اى له اهل (المأهول) بالفعل كنديده شنلك اولان يره دينور يقال مكان مأهول اى فيه اهله وقد اهل على بناء المجهول (الاهلى) ياى نسبتله خانه يه و آدمه مونس وشنلكه مألوف اولان حيوانه دينور كه وحشى و يبانى مقابليدر يقال حمار اهلى اى مألوف للمنزل (الاهل) كتف وزننده اهلى معناسنه در (التأهيل) قادم ومسافره مرحبا واهلا ديو آلقشلمق معناسنه در يقال اهل به اذا قال له مرحبا واهلا و برآدمى برنسنه يه مستحق و شايان كورمك معناسنه در يقال اهله لذلك اذا رآه هلا له (الاهل) فتحتينله انس والفت ايلمك معناسنه در يقال اهل به اهلا من الباب الرابع اذا انس به (الايهال) ايصال وزننده بو دخى برآدمى برنسنه يه مستحق كورمك معناسنه در يقال آهله لذلك ايهالا اذا رآه اهلا له (الاستيهال) مستحق اولمق استيجاب معناسنه در يقال استأهله اى استوجبه و بولغت جيده در جوهرينك انكارى باطل و بيهوده در * مترجم ديركه خيالى حاشيه سنك ديباجه سنده الحمد لمستأهله قولى بوندندر واستيهال اهاله اخذ ايلمك معناسنه در يقال استأهل فلان اذا اخذ الاهالة (الاهالة) همزه نك كسريله ايچ ياغنه دينور على قول اريمش وصيزدرلمش دينور ياخود زيتون ياغنه دينور تقول اكلنا اهالة اى شحما اوما اذيب منه او زيتا ومطلقا قاتيق اولان شيئه دينور ياغ وبكمز كبى وعربلرك سرعان ذا اهالة مثلى سرعة ماده سنده بيان اولندى واهاله بر موضع آديدر (الاهلة) فرحه وزننده ماله اطلاق اولنور كه عند العرب اجمال ومواشيدر يقال هو اهل اهلة اى مال (اهيل) زبير وزننده بر موضع آديدر (ايل) همزه نك كسريله اسماء حسناء الهيه دندر * شارح ديركه سريانيدر اسرائيل عبد الله ياخود صفوة الله ديمكدر واسمعيل مطيع الله ديمكدر نص ايل كلمه سى توارد اللغه قبيلندن اولور وايل برطاغك آديدر (ايلياء) همزه نك كسريله والفك مدى وقصريله وايكى صورتده لامك تشديديله و (الياء) يالى واحده ايله والفك مدى وقصريله قدس شريف شهرينك اسميدر مترجم ديركه سريانيده ايليا خدايى معناسنه در زيرا ايل اسم جلال و يا كلمه سى سريانيده اداة نسبتدر واليا ايليا مخففيدر حاصل معناسى بيت الله ديمكدر (ايله) همزه نك فتحيله مكه ايله مدينه بيننده ينبع قربنده برطاغك آديدر و ينبع ايله مصر بيننده بر بلده آديدر عقبه ايله مشهوردر عقيل بن خالد الاموى كه موالى حضرت عثماندندر وآنك قرنداشى و يونس بن يزيد كه موالى معاويه دندر و اقرباسى و برجماعت محدثين اورادندر (ايله) همزه نك كسريله ناخرز قصبه سنده برقريه در وايكى موضع آديدر (ايلول) همزه مفتوحه ايله شهور روميه دن برشهرك اسميدر (ايل) بقم وزننده بر بلده در * فصل الباء * (البأدلة) دحرجه وزننده سرعتله يورتمك معناسنه در يقال بأدل الرجل اذا مشى سريعا وبأدله كشينك ممه سيله قولتغى ارالغنده اولان اته على قول ممه اتنه دينور جمعى بآدل در بطائل وزننده وعند البعض بوماده ثلاثى اولمغله موضع ذكرى بدل ماده سيدر و جوهرينك بوراده ذكرى وهمدر (البأزلة) دحرجه وزننده نزاع وجدال معناسنه در يقال ماهذه البأزلة اى اللحاء والمعارضة و تيز يورتمك معناسنه در يقال بأزل الرجل اذا مشى سريعا (البئيل) امير وزننده خيره وبجوره آدمه دينور يقال ضئيل بئيل اى صغير ضعيف (البألة) كراهه وزننده و (البؤولة) سهوله وزننده بركشينك خيره و بجوره اولمق معناسنه در يقال بؤل الرجل بالضم بؤولة من الباب الخامس اذا كان بئيلا (بابل) صاحب وزننده عراقده بر موضع آديدر كه سحر وخمر نسبت اولنور سحر بابلى وخمر بابلى مشهوردر * شارح ديركه بابل بلده اولمق اوزره معروفدر و سريانيده نهر معناسنه در دجله وفرات يانلرنده واقعدر سلطنت ملوك كنعانيين مقرى ايدى نمرود حضرت ابراهيمى ورادده ناره القا ايلدى انتهى (البابلى) و (البابلية) خمره اطلاق اولنور ظاهرا بابل موقعلرى اولديغنه بنيدر (البتل) بانك فتحيله كسمك معناسنه در يقال بتله بتلا من الباب الاول والثانى اذا قطعه و برنسنه يى آخردن آيروب افراز وتمييز ايلمك معناسنه در يقال بتل الشئ اذا ميزه عن غيره و بتل كسلمش نسنه ده استعمال اولنور مبالغة مقبول معناسنه ومنه يقال عطاء بتل اى منقطع لا يعطى بعده عطاء يعنى بر عطادر كه انك امثالى منقطع وممتنع در مقدارده كنديسنه اصلا بر ديكر عطا شبيه اولمز ياخود اقرانندن منقطعدر ديمكدر كما كنديسى كسلمش و بعده ديكر اولور و يقال صدقة بتلة اى منقطعة عن صاحبها [illegible]

يوقدر (التبتيل) تفعيل وزننده بودخی کسمك معناسنه‌در یقال وتبتل معناسنه‌در کاسبذ کر (الانبتال) انفعال
وزننده و (التبتل) تفعل وزننده کسلمك معناسنه در یقال بتله فانبتل وتبتل ای قطعه فانقطع وتقطع وخرما
فدانی بتول اولمق معناسنه در کاسبذ کر یقال انبتلت الفسیلة وتبتلت اذا صارت بتولا وتبتل الی الله ماسوادن
کسیلوب وجه اخلاصله حقه توجه وعبودیت ایلمك علی قول نکاح وتزوجی ترك ایدوب زهادت ایلمك
معناسنه‌در یقال تبتل الی الله و بتل اذا انقطع واخلص اوترك النكاح وزهد فیه * مؤلف اشبو آیت کریمه‌یه اشارت ایلمشدر
وتبتل الیه تبتیلا * بو آیتده احتباك صنعتی واردر وتبتل تبتلا و بتل نفسك تبتیلا سبكنده‌در بالكلیه درگاه
حضرت حقه منقطع ومتوجه اولوب ودائما نفسنی ماسوادن قطع وتجرید اوزره اولمغی متضمندر و تبتیل دخی
تبتل معناسنه‌ده اولمغله رعایت فواصل وتفنن ودقیقهٔ مذکوره نکته‌لرینه‌ده مبنی اولور و بو سیبویه مذهبیدر (البتول
صبور وزننده شول خاتونه دینور که رجال قسمندن بالكلیه کسیلوب اصلا آنلره دائر حاجتی وشهوت ومراجعتی اولمیه
یقال امرأة بتول ای منقطعة عن الرجال لا ارب لها فیهم مریم العذراء رضی الله عنها جنابنه بتول اطلاقی بو جهتله‌در
و بتول فاطمة الزهراء رضی الله عنها جنابلرینك لقبلریدر فضل ودین وحسب جهتلریله نسوان زماندن ونسوان
امتدن منقطعه وممیزه اولدیغیچون و بتول شول خرما فدانه دینور که اغاجك کوکندن بشقه‌جه آیریلوب کوك
صالمغله اناسندن منقطع ومستغنی اوله یقال فسیلة بتول ای منقطعة عن امها مستغنیة بنفسها (البتیل) امیر وزننده
بودخی حضرت مریمه اطلاق اولنور بتول کبی وآناسندن آیریلوب بشقه‌جه کوك صالان خرما فدانه دینور
ودره‌نك اشاغیسنده اولان آقندی‌یه دینور جمعی بتل کلور کتب وزننده وصالقملری اشاغی‌یه طوغری صارقق
اولان اغاجه دینور و یمامه‌ده برطاغك آدیدر و بردره‌نك اسمیدر (البتیلة) سفینه وزننده بودخی اناسندن بشقه‌جه
بنفسه کوك صالمش خرما فدانه دینور و بتیل نام جبل مذکور قربنده برصو آدیدر وانسانك وحیوانك صغر نیسنه
دینور عجزه معناسنه واننه طلوطقنماز عضوه دینور یقال عضو بتیل ای مكتنز وبتلا معناسنه‌در کاسبذ کر
(المبتلة) محسنه وزننده شول خرما اغاجنه دینور که بتیله دیدکلری فدان مذکورك اناسی یعنی اصلی اوله (الاستبتال
بودخی خرما فدانی بتول اولمق معناسنه‌در یقال استبتلت الفسیلة بمعنی تبتلت (المبتلة) معظمه وزننده بغایت
خوب ودلبر محبوبه‌یه دینور کویا که حسن وجمال جسم واندامنه بچلمش قطعی کسوت اوله یقال امرأة مبتلة
ای جمیلة کأنها بتل حسنها علی اعضائها وشول خاتونه دینور که تام الخلقه ومتناسبة الاعضاء اولوب اندامنك
اتلری بری بری اوزره کلمش اولمیه یعنی سروسهی کبی برچرپیدن چیقمش موزون اوله علی قول اندامنده انقباض
اولمیوب راست ونازك اوله یقال امرأة مبتلة اذا کانت لم یرکب بعض لحمها بعضا اوکان فی اعضائها استرسال
و یقال جمل مبتل اذا کان كذلك و بونكله رجال طائفه‌سی صفتلنمز (البتلاء) حمراء وزننده ابتل کلمه‌سندن
مؤنثدر بتیله کبی کسیك ومنقطع نسنه‌لره وصف اولور ومنه عمرة بتلاء ای لیس معها غیرها ویقال عمرة بتیلة
ویقال مر علی بتیلة و بتلاء من رأیه ای عزیمة لا ترد یعنی رد وارجاعی ممكن اولمیان عزیمت قطعیه اوزره مرور
ایلدی (البتلة) بانك ضمی وتای مثلثه‌نك سکونیله شهرت معناسنه‌در یقال له بتلة ای شهرة (التبجیل) تفعیل
وزننده برآدمه تعظیم ایلمك معناسنه‌در یقال بجله تبجیلا اذا عظمه و برآدمه بجل دیمك معناسنه‌در یقال بجله
اذا قال له بجل (البجال) سحاب وزننده و (البجیل) امیر وزننده معظم وموقر آدمه یاخود عظیم القدر مسن واختیار
اوله‌رق شكل وشمائل صاحبی وجیه وسید وذیشان آدمه دینور یقال رجل بجال و بجیل ای مبجل اوهو الشیخ
الكبیر السید العظیم مع جمال ونبل و بجیل یوغون وغلیظ نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال شیء بجیل ای غلیظ
(البجالة) اصاله وزننده و (البجول) قعود وزننده برآدم بجیل اولمق معناسنه‌در یقال بجل الرجل بجالة وبجولا
من الباب الخامس اذا کان بجیلا (الباجل) صاحب وزننده خوشحال وصاحب نعمت ورفه وثروت آدمه دینور
یقال رجل باجل ای الحسن الحال المخصب ودائما شن وشادان آدمه دینور یقال رجل باجل ای فرحان و بونلر
باب آتیدندر (البجل) بانك فتحیله و (البجول) وصول وزننده برآدم باجل اولمق معناسنه‌در یقال بجل الرجل و بجل
بجلا و بجولا من الباب الرابع والاول اذا صار باجلا (الابجل) احمد وزننده ایاقده برقالین طمرك اسمیدر علی قول آت
قسمنك قوللرینه مخصوصدر انسانده اكحل دیدکلری طمر مشابه سنده‌در (البجل) فتحتینله بهتان معناسنه‌در
علی قول بانك ضمیله بهتان عظیمه دینور وعجب وتعجب معناسنه‌در ولقمان بن عادك اشبو * خذی منی اخی ذا البجل
قولنده یرضی بخسیس الامور معناسنه در تفصیلی بودر که برادرلرندن بریسی برخاتونه خطبه ایلدكده لقمان اول
خاتونه برادرمی قومنی ذم وقدح ضمننده کلام من بوری ایراد ایلمشدر بونده واقع بجل کلمه‌سی وجه آتی اوزره حسب

وكفايه معناسندن مأخوذ اولمغله برادرم مزبور بغايت دون همت ومتنزل كسه اولمغله معالئ اموره صرف ذهن
ايلميوب رذالت طبعي حسبيله دائما امور خسيسه يه رغبت وارتكاب ايدوب بو بكا كفايت ايدر ديو قصر باغ همت
ايدر ديمكدر (بجلى) فتحتينله وياى متكلمه اضافتله وجيمك سكونيله جائزدر حسبي معناسنه در يعنى بجل كلمه سى
اسم اولور وايكى وجه اوزره استعمال اولنور اولا حسب مرادفى اولور تقول بجلى اى حسبي يعنى بكا يتشور واسم
فعل اولور يكفى معناسنه پس بجلك وبجلنى ديرسن لامك سكونلريله يكفيك ويكفينى معناسنه ثانيا حرف اولور
نعم معناسنه كه حرف تصديقدر (الابجال) همزه نك كسريله كفايت ايلمك معناسنه در يقال ابجله الشئ اذا كفاه
(البجلة) تمره وزننده شجرهٔ صغيره يه دينور جمعى بجلات در وخوب ودلبر اولان شكل وسيمايه وچهرهٔ دلارايه
دينور يقال به بجلة اى شارة حسنة وبجله برقبيله نك پدرى اسميدر نسبتنده بجلى دينور جيمك سكونيله اصحابدن
عمرو بن عبسه ومحدثيندن عيسى بن عبد الرحمن البجليان آنلردندر (بجيله) سفينه وزننده يمنده معد قبيله سندن
برجماعتدر نسبتنده بجلى دينور جركانله اصحابدن جرير بن عبدالله البجلى اكا منسوبدر (بنو بجاله) سحابه وزننده
بر بطنك اسميدر (البجل) بانك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله آدمى خاكسار ايدن فقر شديد معناسنه در (البحدلة
دحرجه وزننده اموز باشنك آردنده اولان كورك كبكى اكيلك معناسنه در يقال بحدل الرجل اذا مالت كتفه
وسرعتله يوريمك معناسنه در يقال بحدل الرجل اذا اسرع فى المشى وايشده ويلوب يورمقده جست وچابكلكه دينور
يقال به بحدلة اى خفة فى السعى (بحدل) جعفر وزننده بر رجل آديدر (البحشلة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده
قاره عربلرك رقصى كبى رقص ايلمك معناسنه در يقال بحشل الغلام اذا رقص رقص الزنج (بحشل) جعفر
وزننده احمد بن عبدالرحمن المحدث المصرى لقبيدر (البحظلة) ظاى معجمه ايله دحرجه وزننده عرب طوشانك
وفاره نك قالقيوب صيچرامسى كبى صيچرايوب آتياق معناسنه در يقال بحظل اذا قفز قفزان اليربوع والفارة
(البخضل) خاى معجمه ايله جعفر وزننده قالين كوده لى اتى چوق يومرى وطوپاج آدمه دينور (التبخضل) تدحرج
وزننده كوده نك اتى چوق وقالين اولمق معناسنه در يقال تبخضل لحمه اذا غلظ وكثر (البخل) و(البخول) بارك
ضميله و(البخل) جبل وزننده و(البخل) نجم وزننده و(البخل) عنق وزننده ناكسلكه دينور كه جود وكرم مقابليدر
يقال به بخل وبخول وبخل وبخل اى ضد الكرم وبخل بانك ضميله وبخل فتحتينله مصدر اولورلر ناكسلك
ايدوب امساك ايلمك معناسنه يقال بخل بكذا وبخل بخلا وبخلا من الباب الرابع والخامس ضد كرم وكاه
اولوركه بخل ايله كه فتحتينله در مبالغة بك بخيل اولان كسه صفتلنور يقال رجل بخل مبالغة (الباخل
ممسك وناكس شخصه دينور جمعى بخل كلور ركع وزننده (البخيل) امير وزننده جبلى ناكسه دينور باب
خامسدندر جمعى بخلاء كلور أمراء وزننده (البخال) سحاب وزننده و(البخال) شداد وزننده و(المبخل) معظم
وزننده پك بخيل وناكسه دينور (الابخال) همزه نك كسريله بركسه يى بخيل بولمق معناسنه در يقال ابخله اذا
وجده بخيلا (التبخيل) برآدمى بخله نسبت ايلمك معناسنه در يقال بخله اذا رماه بالبخل (المبخلة) مرحله وزننده
باعث بخل اولان شيئه دينور* قال الشارح ومنه الحديث* الولد مبخلة مجبنة* اى ما يحمل على البخل والجبن ويدعو اليه
(البدل) فتحتينله و(البدل) بانك كسريله و(البديل) امير وزننده برنسنه نك عوض وخلفنه دينور كه دكشيك
تعبير اولنور جمعى ابدال در يقال هذا بدل منه وبدل وبديل اى خلف منه (التبدل) تفعل وزننده برنسنه يى
برنسنه دن بدل آلمق معناسنه در يقال تبدله وتبدل منه اذا اتخذه منه بدلا وبرنسنه اسكى هيئتندن بوزيلوب متغير
اولمق معناسنه در يقال تبدل الشئ اذا تغير (الاستبدال) بودخى برنسنه يى برنسنه دن بدل آلمق معناسنه در
يقال استبدله وبه بمعنى تبدله (الابدال) همزه نك كسريله و(التبديل) تفعيل وزننده بونلرده تبدل معناسنه در
يقال ابدله منه وبدله اذا اتخذه منه بدلا وتبديل برنسنه يى تغير ايلمك معناسنه در يقال بدله اذا حرفه اى غيره
مؤلف تبديلك برنسنه يى شئ آخره دكشمك معناسندن اقتصار ايلمشدر بو معناده ايكى مفعوله تعديه ايدر
(حروف البدل) عند الصرفيين اون درت حرفدر كه آنلرى اشبو* انجدته يوم وصال زط* كلامى جمع ايلمشدر
وادغامك غيريده شايع اولان حروف بدل يكرمى برحرفدر كه اشبو* بجد صرف شكس آمن طى ثوب عزته* كلامى
جمع ايلمشدر واشبو حروف بدلدن مراد يكديكرك مقامنه وضع اولنان حروفدر مثلا ياء يرينه وضع اولنان واو كبى
(المبادلة) مفاعله وزننده و(البدال) جدال وزننده برنسنه يى برنسنه ايله دكشمك معناسنه در يقال بادله مبادلة
وبدالا اذا اعطاه مثل ما اخذه منه (الابدال) همزه نك فتحيله اولياء الله زمره سندن برجماعتدر كه حضرت حق جل
وعلا آنلرى ارضنده اقامت يعنى بعض تصرف مصالح خلق ضمننده اذن معنوى ايله مظهر خلافت ايدر وآنلر دائما

يمش نفر اولورلر قرق نفری ارض شامده واوتوزی بلاد سائرده اولور انجلرندن بریسی انتقال ایلدکده سائر ناسدن بر یني انتخاب وآنك یرینه اقامه واجلاس ایدرلر (البدل) بانك کسریله وفتحتینله شریف وکریم آدمه اطلاق اولنور جمعی ابدالدر (البدل) فتحتینله برآدم وجع مفاصله وقول آغریسنه مبتلا اولمق معناسنه در یقال بدل الرجل بدلا من الباب الرابع اذا اشتکت مفاصله و یده ویقال اخذه البدل ای وجع المفاصل والیدین و برآدمك بأدله سی اغریمق معناسنه در یقال بدل الرجل اذا اشتکت بأدلته کما ذکر فی مادته (البدل) کتف وزننده وجع مفاصله وقول آغریسنه مبتلا آدمه دینور (البدّال) شدّاد وزننده مأکولات صاتجی آدمه دینورکه عامه بقّال دیرلر یقال هو بدّال ای بیاع المأکولات والعامة تقول بقـال زیرا بقال سبزوات صاتجی یه دینور (بادولی) دالك فتحی وضمی والفك قصریله برموضعدر (بدیل) زبیر وزننده اسماء رجالدندر بدیل بن ورقاء و بدیل بن میسره وبدیل بن ام اصرم الخزاعیان و بدیل بن سلمه و بدیل بن عمرو بن کلثوم و بدیل بن ماریه و بدیل آخر که بر بلده وقبیله یه نسبتله متعارف دکلدر جمله سی اصحابدندر واحمد بن بدیل الایامی و برجماعت آخری وامیر وزننده بدیل بن علی الاردبیلی و بدیل بن احمد الهروی وبدیل بن ابی القاسم الخوبی وصالح بن بدیل محدثلردر (البذل) بانك فتحی وذال معجمه نك سکونیله معلومدرکه طیب نفسله برآدمه عطیه احسان ایلمك معناسنه در یقال بذله بذلا من الباب الاول والثانی اذا اعطاه وجادبه (الابتذال) افتعال وزننده برنسنه یی دائمی قوللنمق معناسنه درکه صیانتك مقابلیدر یقال ابتذله ضدّ صانه ومنه یقال فرس له بذل اوابتذال ای له حضر یصونه لوقت الحاجة یعنی برآتدرکه وقت حاجتده اجرا ایدوب قوللنمق ایچون ذاتنده موقوف ومحفوظ یوکركلك مایه سی واردر * شارح دیرکه اصل مثل فرس له صون وبذل اوابتذال عنوانده درنته که اساسده مرسوم اولدیغی اوزره فرس له صون وبذل دیرلر یعنی آت مقدوری اولان جری وحضرك جمله سنی دفعة اخراج ایلیوب بعضنی بذل و بعضنی وقت اقتضاسیه توقیف ایلسه نته که تحیل آتلرك حالیدر انتهی (المبذلة) مکنسه وزننده و (البذلة) بانك کسریله سپتده وضندوقده حفظ اولنمیوب هرکون استعمال اولنان ثوبه دینورکه کوندهلك تعبیر اولنور ومبذله ومبذل منبر وزننده کهنه لباسه دینور تقول خرج علینا فی مبذلته وبذلته وهی مالایصان من الثیاب وتقول جاء وعلیه مبذلة ومبذل ای ثوب خلق (المبتذل) و (المتبذل) ابتذال وتبذّلدن اسم فاعل بنیه لریله کوندهلك یاخود کهنه لباس تلبس ایدن آدمه دینور ودائما ایشنی بنفسه ایشلر اولان کسه یه دینورکه نفسنی مبتذل ایدر یقال هو مبتذل ومتبذل اذا کان یعمل عمل نفسه (المبتذل) اسم مفعول بنیه سیله دائما قوللنلان شیئه دینور ومنه یقال سیف صدق المبتذل ای ماضی الضریبة یعنی قوللنلوب چارپلدیغی نسنه ده کرکی کبی ایشلك ونافذدر (مبذول) میمك فتحیله برشاعردر (بذل) نجم وزننده (بذال) شدّاد وزننده (بذیل) زبیر وزننده اسماء رجالدندر (البرائل) علابط وزننده و (البرائلی) قصر ایله قوشك بوینك جوره سنده اولان ذکرمیجه تویلره دینورکه اکثری خروس بیوننده اولور علی قول همان طوی قوشنك بیوننده اولان ذکرمیجه تویلره مخصوصدر و برائل و برائلی وابو برائل خروسه اطلاق اولنور وبرائل الارض یرده بتن چایره وچمنه اطلاق اولنور (البرألة) دحرجه وزننده و (التبرأل) تدحرج وزننده و (الابریلال) اشمئزاز وزننده خروس وطوی قوشی بری بریله دوکشورکن بیونلرنده برائل دیدکلری ذکرمی تویلری قبارتمق معناسنه در یقال برأل الدیك والحباری وتبرأل وابرأل اذا نفش البرائل للقتال (المبرئل) اسم فاعل بنیه سیله شرّ وشوره آماده اولان کسه یه اطلاق اولنور یقال هومبرئل للشرّ ای متهیئ له (برآل) بانك ضمیله اسمادندر عبدالباقی بن محمد بن برأل محدث اندلسیدر (برجلان) بانك وجیمك ضمیله واسط قضاسنده برقریه در (البرجلانیة) بغدادده برمحله در (البرزل) قنفذ وزننده فیل هیئت ایری آدمه دینور (البرطل) قنفذ وزننده و (البرطلّ) تشدید لامله اردن وزننده برکونه قلنسوه یعنی باش کسوتیدر * شارحك بیاننه کوره سلفده مولوی کلاهی کبی اوزون برکونه بجوزه ایدی (البرطلة) ضمتینله ولامك تشدیدیله ایچری یسی طاره جق اولان کولکه لکه دینور مظلة ضیقة معناسنه (البرطیل) قندیل وزننده برکونه اوزون و پك طاشه دینور ترکیده بلاندز طاشی دیرلر و بعضلر عندنده بردرلو تیمور کلنکه دینورکه پك متین وطولانی اولور انکله دکرمن طاشی نقر ایدرلر ترکیده دیشنکی دیرلر وطاشجیلرك مطلقا طاش قیردقلری کلنکه دینورکه وادیوز تعبیر اولنور و رشوته دینورکه حق ابطال وباطلی احقاق صوریتنه کتورمك ایچون ویریلان زهرلنکدر جمعی براطیل کلور * شارحك بیاننه کوره بومعنای اولدن مأخوذدر یقال القمه البرطیل ای الرشوة (البرطلة) دحرجه وزننده حوضك دیوار وکناری مقوله سی برابرینه برطیل دیدکلری طاش یاپمق معناسنه در یقال برطل الرجل اذا جعل بازاء حوضه برطیلا و برآدمه رشوت ویرمك معناسنه در

يقال برطل فلانا اذا رشاه (التبرطل) تدحرج وزننده رشوت المق معناسنه يقال برطله فتبرطل اذا ارتشى
(البرعل) قنفذ وزننده صرتلان یاوریسنه دینور علی قول آق طوشان ایله چقالك امتزاجندن حاصل اولان
یاوری یه دینور (البراغيل) غين معجمه ايله براطيل وزننده صويه قريب اولان قری واراضی يه دينور على قول
اوتلو صولو آبادان یرایله بریه میاننده اولان بلاده دینور انبار وقادسیه کبی مفردی برغیل در قندیل کبی (البرغلة)
دحرجه وزننده براغیل دیدکلری ارض مذکوره ده ساکن اولمق معناسنه در یقال برغل الرجل اذا سكن البرغيل
(البرقلة) قافله دحرجه وزننده یلان سویلك معناسنه در یقال برقل الرجل اذا كذب (البرقيل) قنديل وزننده
سلغده تکانکره دیدکلری آلته دینور که آنکله یوالق آتارلر ایدی جلاهق معناسنه حالا تفك آنك بدلیدر بو صورتده
تفکه ده اطلاقی صحیح اولور اصل تکانکره زنبورك اوله جقدر که حالا عجمده مستعملدر بعض وزراء جبخانه سنده
دخی رسیدهٔ نظردر (البزل) بانك فتحی وزای معجمه نك سكونيله يارمق معناسنه در يقال بزل الشيء بزلا من الباب
الاول اذا شقه وخمرك وسائر نسنه نك ظرفنی دلمك معناسنه در يقال بزل الخمر وغيرها اذا انقب اناءها و برنسنه یی
سوزوب طورلتمق معناسنه در يقال بزل الشراب اذا صفاه و برایشی یاخود برملاحظه یی قطعی وایلشکسز
ایلك معناسنه مستعملدر يقال بزل الامر اوالرأی اذا قطعه و بزل و بزول دوه نك آزی دیشی یاروب چیقمق
معناسنه در يقال بزل ناب البعير بزلا و بزولا اذا طلع و بزل شدت وسختی معناسنه در يقال امر ذو بزل ای شدة
(التبزيل) بودخی یارمق معناسنه در (التبزل) تفعل وزننده یارلمق معناسنه در يقال بزل الشيء فتبزل ای شققه
فتشقق و برنسنه نك قابنی دلمك معناسنه در يقال تبزل الخمر وغيرها اذا انقب اناءها (الانبزال) انفعال وزننده
بودخی یارلمق معناسنه در يقال انبزل الشيء اذا انشق (الابتزال) افتعال وزننده بودخی برنسنه نك ظرفنی دلمك
معناسنه در يقال ابتزل الخمر وغيرها اذا انقب اناءها (البزال) غراب وزننده خمر مقوله سی نسنه نك ظرفنك دلنمش
برینه یعنی دلیکنه دینور (البازل) و (البزول) صبور وزننده آزیسی هنوز یارمش دوه یه دینور جمل وناقه یه وصف
اولور يقال جمل وناقة بازل و بزول اذا كان قد بزل نابه جملری بزل کلور رکع وزننده و بزل کلور کتب وزننده
و بوازل کلور و بو طقوزنجی سنه ده اولور که اندنصکره براسمله مسمی اولور دیشی ظهور ایلمز لکن مؤلفك اوتنجی
یاشنده دوه یه مخلف اطلاقی بو قولنه مناقضدر نته که خلف ماده سنده بیان ایلدی و بازل دوه نك بزول وقتنده
ظهور ایدن دیشنه ده دینور جمعی بوازل کلور و بازل تجربه احوالده کامل ورشد ودرایتده تام ومستکمل آدمه
اطلاق اولنور يقال هو بازل ای كامل فی تجربته (المبزل) منبر وزننده و (المبزلة) مکنسه وزننده سوزکویه دینور
مصفاة معناسنه (البزلاء) حمراء وزننده شول امر عظیمه اطلاق اولنور که حق ایله باطل میاننی فرق وفصل ایلیه
يقال خطة بزلاء ای تفصل بين الحق والباطل وداهيهٔ عظیمه یه اطلاق اولنور ورأی جید وفکر صائبه اطلاق
اولنور وشدائده وامور عظامه اطلاق اولنور يقال هو نهاض ببزلاء ای الشدائد ويقوم بالامور العظام (البازلة)
مال قسمندن شيء یسیره دینور يقال ماعنده بازلة ای شيء من مال وشول باش یاریغنه دینور که دری یی یاروب لکن اوته
صاوشمیه يقال ما يلزم فی البازلة وهی الحارصة من الشجاج تبزل الجلد ولا تعدوه (بزل) قفل وزننده
برکچینك آدیدر (بزيل) زبير وزننده عاص بن وائلك عبد آزاد کرده سیدر (البزال) کتاب وزننده شول چوالدوز
طرزنده تیمور آلته دینور که انکله کوپك سوزه جك دلیکی آچلور (التبزلة) تانك وزايك كسريله و (التبيزلة) مصغر
بنیه سیله بعض نسخه ده تبزیله مرسومدر و (التبزلة) لامك تشديديله بودور آدمه دینور يقال رجل تبزلة وتبيزلة
وتبزلة ای قصير (البسل) نسل وزننده حرام معناسنه در وحلال معناسنه اولمغله ضد اولور مفرد وجمع ومذکر
ومؤنثه اطلاق اولنور زیرا فی الاصل مصدردر يقال هذا وهی بسل ای حرام وكذا حلال ودشنام ولوم وتوبيخ
معناسنه در يقال بسله بسلا من الباب الاول اذا لحاه ولامه وجاهلیتده غطفان وقبس قبیله لرندن برطائفه
عندنده معتبر اولان سکز اشهر حرمك اسمیدر وایودرمك معناسنه در يقال بسله بسلا اذا اعجله وشدت
وسختی معناسنه در والك ایله اون مقوله سی نسنه یی اله مك معناسنه در يقال بسله اذا نخله بالمنخل و برنسنه یی
آزجه آزجه اخذ ایلك معناسنه در يقال بسل الشيء اذا اخذه قليلا قليلا و بسيل اصبور صوینه وقنه صوینه
دینور و بد منظر وزشت هیئت آدمه دینور کاسیذ کر وحبس ایلك معناسنه در يقال بسله اذا حبسه و بنی عامر بن
لوی جماعتنك لقبیدر وانلر قریش ظواهرك برجناحلری ایدی جناح آخرلرینه بسل اطلاق اولنور ایدی
بای تحتیه ایله و بسل آمین معناسنه استعمال اولنور اذا دعا الرجل يقال بسلا بسلا ای آمین آمین * شارحك
بیانه کوره ایجاب معناسندن مأخوذدر و كان عمر رضی الله عنه يقول فی دعائه آمين وبسلا معناه ايجابا وتحقيقا

مترجم دیرکه حلّ واباحه معناسندن اولمق اقربدر یقال بسله الله بسلا ای احله پس بو راده ابسله بسلا سبکنده درکه
یارب دعامی مستجاب ایدوب اول مقصودی ارزان قیل دیمك اولور و بسل و یل وهلاك معناسنه مستعملدر
لوم وشدّت معناسندن مأخوذ دریقال بسلاله ای و یلاله ویقال بسلا واسلا دعاء علیه (البسیل) امیر وزننده
بو دخی بدمنظر و کریه قیافت آدمه دینور یقال رجل بسل و بسیل ای الکریه المنظر و برقریه آدیدر وادبای اندلسدن
حلف قرشی نام ادیبك پدری اسمیدر وقابده بیاته قالمش نبیذ وباده بقیه سنه دینور وحرام نسنه یه دینو ریقال شئ
بسیل ای حرام (بسل) فتحتینله اجل معناسنه درکه کلهٔ تصدیقدر (الابسال) همزه نك کسریله حرام قلمق تحریم
معناسنه دریقال ابسله الله ای حرمه و برنسنه یی بر شیئه قرشو طتوب رهن ایلك معناسنه دریقال ابسله
لکذا اذاعرضه ورهنه و برآدمی مهلکه وخذلانه براقمق معناسنه دریقال ابسله اذا اسلمه للهلکة و برایشی
برآدمه احاله وسپارش قلمق معناسنه در یقال ابسله لعمله وابسل به اذاوکله الیه و برکسه نفسنی موت و هلاکه
تمکین ایلك معناسنه در یقال ابسل نفسه للموت اذا وطنها و خرما قوریغی قوریدوب پخته ایلك معناسنه در
یقال ابسل البسر اذاطبخه وجففه (البسول) قعود وزننده برنسنه حرام اولمق معناسنه دریقال بسل الشئ
بسولا من الباب الاول اذا کان بسیلا ای حراما وسود ونبیذ مقوله سی قتی وبد طعم اولمق معناسنه دریقال بسل
اللبن والنبیذ اذاصار باسلا (الباسل) حرام نسنه یه دینور وارسلانه دینور ودلیرو بهادره دینور جمعی بسلاء
کلور امراء وزننده و بسل کلوز بانك ضمیله یقال رجل باسل ای شجاع وباسل کریه ومستهجن و شدید سوزه
دینور یقال قول باسل ای کریه شدید (البسل) کتف وزننده حرام شیئه دینور (التبسل) تفعل وزننده
غضبدن یاشجاعتدن یوزی کوزی بورتروب اکشتمك معناسنه دریقال تبسل الرجل اذاعبس غضبا وعندالبعض
تبسل برآدمك جهره ومنظره سی پك زشت وکریه اولمق معناسنه دریقال تبسل الرجل اذا کرهت مرأته وفظعت (المتبسل
متوکل وزننده ارسلانه دینور (البسالة) و (البسال) بارك فتحیله بهادر اولمق معناسنه دریقال بسل الرجل
بسالة و بسالا من الباب الخامس اذاصار باسلا (التبسیل) تفعیل وزننده برنسندن خوشلنمیوب ایکرنمك
معناسنه دریقال بسله اذا کرهه (البسیلة) سفینه وزننده برنسنه نك طعمنده اولان آجترق دادہ
دینور یقال فیه بسیلة ای فی طعمه علقمة و برنسنه نك بقیه سنه دینور (البسلة) غرفه وزننده رقیه وافسون اوقیان
آدمه ویریلان اجرته دینور (الابتسال) افتعال وزننده رقیه خوان اجرت آلمق معناسنه دریقال ابتسل الراقی اذا
اخذالبسلة (المبسل) معظم وزننده طعمی آجی و کریه اولان نسنه یه دینور ومنه یقال حنظل مبسل اذا اکل
وحده فتکره طعمه زیراساده جه یندکده طعمی پك بشیع کلور (الاستبسال) بو دخی برآدم نفسنی موت وهلاکه
توطین وتقریرایلك معناسنه در یقال استبسل نفسه للموت اذاوطنه و برآدم دشمنی یاهلاك ایدرم یابن هلاك
اولورم دیو بیمحابا و بی باك وپرواکندیسنی جنکه القا ایلك معناسنه در یقال استبسل الرجل اذا طرح نفسه
فی الحرب یریدان یقتل اویقتل (البسکل) قنفذ وزننده فسکل معناسنه درکه یارش آتلرندن اك صکره کلان آته
دینور (البسملة) دحرجه وزننده بسم الله دیمك معناسنه دریقال بسمل القارئ اذاقال بسم الله ❊ مترجم حقیر
دیرکه امام سیوطی مزهرنام کتابنده بو ماده ایچون باب مخصوص عقد ایدوب و بوقبیلدن اولانه منحوت اطلاق
ایلمشدر ونحت اصطلاح ادبیه ده ایکی کلمه یی بعدالاختصار ترکیب ایلمکدن عبارتدر حمدله و حوقله وخیعله
وهلله بو نلردندر (بسیل) یای تحتیه ایله جعفروزننده روم طائفه سندن برکسه درکه دولت رشیدیه ده ترجمان
ایدی وخلف بن بسیل علماء اندلسدندر (البصل) فتحتینله معلومدرکه صوغانه دینور مفردی بصله در وجنکده
باشه کلان توغلغه یه دینور یقال جاؤا وفی رأسهم البصل ای بیض الحدید (البصلیة) بغداد ده برمحل آدیدر
اقلیم البصل) اندلسده اشبیلیه ده برالکانك آدیدر (المتبصل) متبصّر وزننده شول نسنه یه دینورکه صوغان کبی
صبق وقات قات قبوقلواوله یقال قشر متبصل ای کثیرالقشور کثیف (بصله) غرفه وزننده بررجلك علمیدر
التبصیل) تفعیل وزننده و (التبصل) تفعل وزننده صویوب جبلاقمق معناسنه دربنازی سلب ایچوندر یقال
بصله من ثیابه وتبصله اذاجرّده ویقال تبصلوه اذا اکثرواسؤاله حتی نفد ماعنده یعنی کثرت سؤالله اول آدمی
صوغان کبی صویوب بتون مالنی توکتدیلر (البطل) و (البطلان) و (البطول) بارك ضمیله برنسنه عبثه کیدوب لغو
وهدر اولمق معناسنه در یقال بطل الشئ بطلا و بطلانا و بطولا من الباب الاول اذاذهب ضیاعا وخسرا
الابطال) همزه نك کسریله برنسنه یی لغو وهدر قلمق معناسنه در یقال ابطله اذاذهب به ضیاعا و خسرا
وهزل ویاوه سوزسویلك معناسنه مستعملدر یقال ابطل فی الحدیث اذاهزل و برباطل و بیهوده نسنه پیدا

ایلمك معنــاسنه‌در یقــال ابطل الرجل اذاجاء بالبــاطل (البطالة) اصــاله وزننده یاوه و بیهوده سوز سویلك
معنــاسنه‌در یقــال بطل فی الحدیث بطالة اذاهزل وارغاد آواره قلمق معناسنه‌در یقــال بطل الاجیر اذا تعطل
و بهــادر اولمق معناسنه‌در یقال بطل الرجل بطالة من الباب الخامس اذا كان بطلا ای شجیعا (الباطل) حق
مقابلیدرنته كه خطأ صواب مقابلیدر ذاتنده ثبات وحقیقت اولمیــان نسنه دن عبارتدر جمعی اباطیل كلور یقــال
هو باطل ای ضد الحق وابلیس لعینه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى ✻ ومایبدئ الباطل ✻ (البطال) شداد وزننده
كمال بطلا نله متصف اولان شیئه دینور یقال رجل بطال ای ذو باطل بین البطول و پك بهادره دینور كما سیذكر
مترجم دیر كه اصطلاحمزده آیلاق تعبیر اولنان شخصه بطال اطلاق اولنور (التبطل) تفعل وزننده باطل و بیهوده
نسنه ایله اوغراشمق معنــاسنه‌در یقــال تبطلوا بینهم اذاتداولوا البــاطل و بهادرلنمق معنــاسنه‌در یقــال تبطل
الرجل اذا تشجع (البطل) فتحتینله و (البطال) شداد وزننده بهادر آدمه دینور جنكده زخمدار اولدقده نجدت
وشهامتندن زخمنه مبالات ایلمیوب اویله ترك وا بطال ایلدیكیچون یاخودا كفاء واقرانك دملری انلرك یانلرنده هدر
و باطل اولدیغیچون اطلاق اولندی یقال رجل بطل و بطال ای شجاع تبطل جراحته فلا یكترث لها اوتبطل
عنده دماء الاقران جمعی ابطال كلور مؤنثی بطله‌در (البطلات) سكرات وزننده ترهات وما لا یعنی كلمات وافعاله
دینور یقال جاء بالبطلات ای الترهات (الابطولة) همزه نك ضمیله و (الابطالة) همزه نك كسریله باطل و بیهوده
معناسنه‌در یقال بینهم ابطولة وابطالة ای باطل (البطلة) فتحاتله باطلك جمعیدر جادولره اطلاق اولنور یقــال
هم بطلة ای سحرة (البعل) بانك فتحی وعینك سكونیله شول یوكسك یره دینور كه اكا همان سنه ده بردفعه یغمور
اصابت ایدر اوله ومسق اولمیان خرما وسائر اغاجلره وا كینلره دینور كه دشتی تعبیر اولنور علی قول یغمور ایله مسق
اولانلرینه دینور یقــال فی البعل كذا عشرا وهو كل نخل وشجر وزرع لایسق اوماسقته السمــاء و باغچه وترلا
صوارمق ایچون میری طرفنه ویریلان خراجه دینور كه نهر خراجیدن سق اولندقده ویریلور یقال ادوا بعلهم
وهو مااعطی من الاتاوة علی سق النخل وخرما اغاجنك اركككنه دینور و یونس علیه السلام قومنه مخصوص
بر بتك آدیدر بعض نسخه ده قوم الیاس واقع اولوب لكن الیاس نسخه سی صحیح وصوابدر یونس لفظی سهو قلم
ناسخدر اذ قال تعالى ✻ وان الیاس لمن المرسلین اذ قال لقومه الا تتقون اتدعون بعلا ✻ الایة بیضا وینك بیاننه كوره
شام دیارنده بك نام بلده اهلنه مخصوص بر صنمدر اول بلده حالا بعلبك ایله مشتهردر وعند البعض بعل یمن لغتنده
رب معنــاسنه‌در انتهی و بعل سلاطین سالفه دن برینك اسمیدر و بعل الشیٔ برنسنه نك صاحب وما لكنه دینور
یقال هو بعله ای ربه وآغرلغه دینور ثقل معناسنه وزوج معناسنه‌در كه زوج وزوجه یه اطلاق اولنور وزوجه ده
بعله دخی دینور جمعی بعال بانك كسریله و بعوله دربونده هاء تانیث جماعت ایچوندر و بعول دربانك ضمیله
مؤلفك بصائرده بیاننه كوره زوج معناسنده حقیقت وماعداده مجازدر استعلاء تصورندن منشعبلردر (الاستبعال)
بریر یغمور صو یله صوار یلور اولمق معنــاسنه‌در یقال استبعل المكان اذا صار بعلا وزوج اولمق معنــاسنه‌در
یقال استبعل لها اذا صار بعلا لها (البعولة) بانك ضمیله بودخی زوجیت معناسنه‌در كه طرفیندن معتبردر یقــال
بعل الرجل لهــا بعولة من الباب الثــالث اذا صار بعلا لها وكذا بعلت المرأة اذا صارت ذات بعل وابا وامتنــاع
ومخالفت ایلمك معناسنه‌در یقال بعل علیه اذا ابی (التبعل) تفعل وزننده خاتون زوجنه خدمت واطاعت ایلمك
علی قول زوجی صفالنمق ایچون آراسته اولمق معناسنه‌در یقال تبعلت المرأة اذا اطاعت بعلها اوتزینت له (البعال)
جدال وزننده و (المباعلة) مجادله وزننده جماع ایلمك معناسنه‌در یقال باعلها بعالا ومباعلة اذا جامعها وارعورتیله
اوینا شمق معناسنه‌در یقــال باعلها اذا لاعبها وخاتون اره وارمق معناسنه‌در یقــال باعلت المرأة اذا اتخذت بعلا
و برجماعت بری برینك قزلرینی تزوج ایلمك معناسنه‌در یقال باعل القوم اذا تزوج بعضهم الی بعض ومجالست معناسنه
مستعملدر یقال باعل فلان فلانا اذا جالسه (التباعل) تفاعل وزننده بودخی ارعورتیله اویناشمق معناسنه‌در یقال تباعل
اهلها اذا لاعبها (البعل) فتحتینله برنسنه دن پك هیبتلنوب خوف ایلمكله مدهوش اولوب نه اشلیه جكنی بیلمز اولمق
معناسنه‌در یقال بعل بامره بعلا من الباب الرابع اذا دهش وفرق و برم فلم یدر ما صنع (البعل) كتف وزننده وصف مذكور
اوزره اولان آدمه دینور (البعلة) فرحه وزننده شول چولپه و پریشان عورته دینور كه لباسنی حسن اسلوبله
یاقشدره میوب اندامنه اویدره مزاوله یقال امرأة بعلة اذا كانت لاتحسن لبس الثیاب (بعال) سحاب وزننده
عسفــان قربنده بر ارضك آدیدر (بعال) غراب وزننده ارمینیه ده برطاغك آدیدر (شرف البعل) حجاج شام
یولنده برطاغدر (بعلبك) شامده برشهرك آدیدر بكك ماده سنده ذكر اولندی ✻ مترجم دیر كه بواحالة موهومه‌در

زیرا آنده مادهٔ مزبوره یی ذکر ایلمدی قالدیکه بعل صنم اسمیدر که ذکر اولندی وبك اول صنمه پرستش ایدن ملكك اسمیدر صنم مزبور بقعهٔ شهر مذکورده قائم اولوب کیده رك ترکیبله شهر مرقومه اطلاق اولندی (البغل) بانك فتحی وغین معجمه نك سکونیله دواب قسمندن قاطره دینور فارسیده استر دینور جمعی بغال کلور بانك کسریله مؤنثی بغله در (المبغولاء) میمك فتحیله اسم جمعدر قاطرلره دینور (البغل) بدل وزننده برآدمك اولادینی هجنته نسبت ایلمك معناسنه در مادهٔ مزبوره دندر قاطر قسمی ناجنس اولدیغنه مبنیدر قاطره باباك کیمدر دیو سؤال ایتشلر انام آتدر دیمش یقال بغلهم بغلا من الباب الثالث اذا هجنهم (التبغیل) بغل معناسنه در یقال بغلهم یعنی بغلهم ویوریمکدن بوریلوب فرومانده اولمق معناسنه در یقال بغل فی المشی اذا بلد واعیی ودوه یورغه ایله اشکین بینده یوریمك معناسنه در یقال بغلت الابل اذا مشت بین هملجة والعنق (بغیل) زبیر وزننده اسماندندر حفص بن بغیل محدثدر (البقل) بانك فتحی وقافك سکونیله ظاهر وعیان اولمق معناسنه در یقال بقل الشیء بقلا من الباب الاول اذا ظهر ویرلك یوزنده اوتلر بتمك معناسنه در یقال بقلت الارض اذا انبتت ورمث دیدکلری اوت یشرمك معناسنه در یقال بقل الرمث اذا اخضر وتازه جوانك سبزه کبی خط رخساری بلورمك معناسنه مستعملدر یقال بقل وجه الغلام اذا خرج شعره وطوار ایچون تازه چایر بیکدرمك معناسنه در یقال بقل لبعیره اذا جمع له البقل وبقل شول اوته دینور که تخمدن بتر اوله که آنك بهرسنه یکیلیه جك اصلی واو یوچی اولمیه اوزرنده اولان تخمی دائما دوکیلوب کلیجك سنه اول تخملردن ینه نابت اوله مفردی بقله در یقال ترعی الابل البقل وهو ماینبت فی بزره لا فی ارومة ثابتة (الابقال) همزه نك کسریله بو دخی یر اوتلانمق معناسنه در یقال ابقلت الارض اذا انبتت ورمث دیدکلری اوتلق یشرمك معناسنه در یقال ابقل الرمث اذا اخضر وتازه نك خط رخساری بلورمك معناسنه در یقال ابقل وجه الغلام اذا خرج شعره واظهار ایلمك معناسنه در یقال ابقله الله ای اظهره وانبات ایلمك معناسنه در یقال ابقله ای انبته وبر آدمك مواشیسی بقل اوتلامق معناسنه در یقال ابقل القوم اذا رعت ماشیتهم البقل (الباقل) رمث دیدکلری اوتك یشروب تازه لنمشنه دینور یقال رمث باقل ای مخضر وباقل بر عاجز وهمیج وبیعز کسه نك اسمیدر که بین العرب اعیی من باقل مثلنك منشأیدر برکون اون براقچه یه بر آهو اشترا ایدوب آغوشنده کتوررایکن برکسه بو آهویی قاچ اقچه یه آلدك دیو بهاسندن سؤال ایلدکده لسانیله اون براقچه یه آلدم دیمکی اداره ایده مدیکندن اشارتله تفهیم ایده یم زعمیله اون پرمغنی ارائت ایچون آوجلرینی آچوب وبرعدده اشارت ایچون لسانینی چیقاردقده آهو قوجاغندن پرتاو ایدوب فرار ایلدی بنو باقل) ازد قبیله سندن بر جماعتدر وانلره بقل دخی دینور (البقیلة) سفینه وزننده و(البقلة) فرحة وزننده سبزه لو یره دینور یقال ارض بقیلة وبقلة ای مبقلة (التبقیل) تفعیل وزننده بو دخی یر اوتلانمق وتازه نك خطط رخساری بلورمك معناسنه در یقال بقلت الارض اذا انبتت وبقل وجه الغلام اذا خرج شعره وحیوانه کوزل تقید وتیمار ایلمك معناسنه در یقال بقل الدابة اذا ساسها (التبقل) تفعل وزننده بقل ارا شدرمغه چیقمق معناسنه در یقال تبقل الرجل اذا خرج یطلب البقل وطوار بقول اوتلامق معناسنه در یقال تبقلت الماشیة اذا رعت البقل (البقل) بانك ضمیله خاصة موسم بهارده ظهور ایدن بقل دیدکلری اوته دینور (البقالة) بقاله وزننده و(المبقلة) مرحله وزننده سبزه زاره دینور بونده قافك ضمیله ده جائزدر (الابتقال) افتعال وزننده طوار بقول اوتلامق معناسنه در یقال ابتقلت الماشیة اذا رعت البقل وبر آدم طوارلری بقول اوتلار اولمق معناسنه در یقال ابتقل القوم اذا رعت ماشیتهم البقل (بقلة الضب) بر نباتة آدیدر بادرنجبویه شبیه در که اوغلن اوتنك بیانی توعیدر (الباقلی) لامك تشدید وتخفیفی وقصر ایله و(الباقلاء) لامك تخفیفی ومد ایله فول اسمیدر که بقله تعبیر ولنان غله در مفردنده باقلاءة دینور هـایله علی قول مفرد وجمعی برابردر تناولی ریاح فاسده ویقوده احلام ردیه یعنی فنا ومختلف دوشلر کورمکی مورث وسدر وهم واخلاط غلیظه یی مولد وسمالاوطزاوت بسنه نافعدر وبعض مصلحلر ایله اصلاح اولنمشی حفظهٔ صحت بابنده مؤثردر وزنجبیل ایله تازه سنی تناولی تقویت جماعده مفیدر (الباقلی القبطی) بر نباتدر کهدانه سی بقله دن اصغر اولور ترکیده بیان بقله سی وفارسیده جاقسه دیدکلری اولمه جقدر (البقلة الیمانیة) وبقلة الرعاة وبقلة الرمل اوالبرازی و البقلة الحامضه والبقلة الاترجیه بر نبات آدیدر وبقلة عائشه اشتر دیدکلری نباتدر وبقلة الرماة ارمینیه وخزر ومغربده کثیر اولور ورقی سکرلجه یپراغنه شبیه وآندن اصغر وکوکی انجه وشبه ی کثیر اولور وبقلة الرمل که بقلة البرازی دخی دیرلر قوم بقله سی دیدکلری وقنا بری یه شبیه وانندن اصغر اولور وبقلة حامضه قوزی قولاغی نوعندن حماض دیدکلری بیتندر که

فارسیده تره خرسانی وسلق ترشك دخی دیرلر و بقلهٔ اترجیه بادرنجبویه درکه اوغل اوتی دیدکلریدرکه سبزوات
یلی تناول ایدرلر (بقلة الانصار) کرنب درکه لهنه دیدکلری سبزه در (بقلة الخطاطیف) عروق الصفردرکه
زرده چاو یاخود مامیرا ندر (البقلة المبارکة) هندبادر یاخود سموز اوتیدر (البقلة اللینه) وبقلة الحمقاء سموز اوتیدر
یابکاهلرده بتدیکیچون حمقه مسنددر (بقلة الملك) شاهتره در (البقلة الباردة) لبلاب درکه صرمشق نوعندندر
ترکیده همیل دیرلر (البقلة الذهبیة) قطف اسمیدرکه سرمق دیدکلریدر قیون صرمشغی تعبیر اولنور
(بقول الاوجاع) برنبات درکه وجع بطن ایچون مجربدر یونانیده قاقالیا دیدکلریدرکه بو اسمله مشهوردر
مغربده وافر یقبه بادیه لرنده بتر (البوقال) بانك ضمیله قولپسز برداغه دینور تقول شربت من البوقال
وهو کوز بلا عروة ظاهوا تشدید قافله ترکیده بقال دیدکلری اندن محرفدر (بنو بقیله) جهینه وزننده
بر بطن اسمیدر (البقال) شداد وزننده اطعمه ومأکولات صتان کمسه یه دینور و بولغت عامیه در
صواب اولان بدال اولمقدر نته کم ماده سنده بیان اولندی ومحمد بن ابی القاسم الخوارزمی
البقال که تصانیف کثیرهٔ حسنه صاحبی امام بارعدر عجم آخرینه یاء زیاده سیله امام البقالی عنوانده ذکر ایدرلر
پس یاء نسبت اولمیوب یاء عجمه اولور (البکل) بانك فتحیله برنسنه یی قاتوب قارشدرمق معناسنه در یقال بکل الشیء
بکلا من الباب الاول اذا خلطه وغنیمت معناسنه در یقال اخذ بکلا کثیرا ای غنیمة و بکیله دیدکلری طعام یاپمق
معناسنه در یقال بکل الرجل اذا اتخذ البکیلة (التبکل) تفعل وزننده بو دخی غنیمته دینور و بو اسمدر مصدر
کلدر تبوط کبی یقال له تبکل کثیر ای غنیمة وتبکل مصدر اولور برنسنه یی برنسنه یه مقابل صناتمق معناسنه
مثلا دوه یی سختیانه صناتمق کبی یقال تبکله بشیء اذا عارضه به کالبعیر بالادم و برکمسه یه شتم وضرب وقهر ایله
حواله وشرکیر اولمق معناسنه در یقال تبکله وتبکل علیه اذا علاه بالشتم والضرب والقهر وتخلیط ایلمك
معناسنه در یقال تبکل فی الکلام اذا خلط وعجب وپندار ایله صالنه رق یوریمك معناسنه در یقال تبکل فی مشیته
اذا اختال (البکیلة) سفینه وزننده و (البکالة) سحابه وزننده بردرلو طعامدرکه اونی رب ایله یاخود صافی یاغ
وخرما ایله قاوشدروب اوماج ایدرلر علی قول کرکی کبی اصلانمش قاود یاخود خرما وسود ایله قارشق قاود یاخود
قاود ایله اونی قارشدروب صوایله وصافی یاغله یاخود زیتله مرطب اولمش قاود یاخود قتی کشکه تازه خرماقاتوب
یاخود اوکونمش کشن وخرمایی زیتله قارشدرمق جهتیله ترتیب اولنور و بکیله بری برینه قاتلمش قیون وکچی
سوریسنه اطلاق اولنور کذلك بر آخر سوروی قاتلمش سوری یه دینور یقال ظلت القطیعة بکیلة اذا اختلط الضأن
والمعز وکذا الغنم اذا القیت علیها غنم آخری وغنیمت مالنه دینور وطبیعت معناسنه در یقال کریم البکیلة ای الطبیعة
(التبکیل) تفعیل وزننده قارش مورش ایلمك معناسنه در یقال بکله اذا خلطه (البکلة) بانك کسریله بو دخی
طبیعت معناسنه در وهیئت وشکل وقیافت وحال وخلقت معنالرینه در (بنو بکال) کتاب وزننده حمیر قبیله سندندر
بر بطندر تابعیندن نوف بن فضالة البکالی انلردندر (البکیل) امیر وزننده همدان قبیله سندن بر جماعتدر
و بکیل شول دلبر محبوبه دینورکه لباس وروشنده کرکی کبی تکلف ودقت واهتمام ایدر اوله یقال جمیل بکیل
ای متنوق فی لبسه ومشیه (ذو بکلان) سحبان وزننده ابن ثابت نام امیردرکه رعین قبیله سندندر (البلل) فتحتینله
و (البلة) بانك کسری ولامك تشدیدیله و (البلال) کتاب وزننده و (البلالة) بانك ضمیله یاشلق معناسنه در یقال به
بلل و بلة و بلال و بلالة ای ندوة (البل) بانك فتحیله و (البلة) بانك کسریله برنسنه یی یشارتمق واصلاتمق
معناسنه در یقال بله بالماء بلا و بلة من الباب الاول اذا نداه و بل و بلال صلهٔ رحم ایلمك معناسنه مستعملدر
نته که یبس قطع رحم معناسنه مستعملدر زیرا نداوت ایله بعض اشیاء بری برینه مختلط ومتصل اولور یقال بل رحمه
بلا و بلالا اذا وصلها و بل و بلول و بلل فتحتینله خسته ایکندن صحت بولوب تندرست اولمق معناسنه در
یقال بل من مرضه بلا و بلولا و بللا من الباب الثانی اذا حسنت حاله و بل برشیئه یپشوب دوشکون وآشفته اولمق
معناسنه در یقال بل بالشیء بلا اذا لهج به و بل وصف اولور شول کمسه یه دینورکه دائما یمین ایده رك انکار ایله
حلقك حقنی اکل و بلع ایدوب اداء ایلمز اوله یقال رجل بل اذا کان یمنع بالحلف ما عنده من حقوق الناس وعلی بن
الحسن بن البل البغدادی محدثدر و بل یبانه کتمك معناسنه در یقال بل فلان بلا اذا ذهب فی الارض و بل
[illegible] جوزجه ومجادل بومعارضی آدمه دینور یقال رجل بل ای الد جدل ونمشده اولان حقوق ناسی مماطله
اکل و بلع ایدن جلاف بوظلوم کمسه یه دینور و بوتکرار دور و بل لطف واحسان معناسنه مستعملدر یقال
[illegible] اذا بتن وحها (الا لتبلیل) تفعیل [illegible] ای رز قتکله وتولایه تخم اکلك معناسنه در یقال بلوا الارض اذا بذروها

وزننده برنسنه یی پك اصلاتمق معناسنه در (الابتلال) افتعال وزننده اصلاتمق معناسنه در یقال بلّه فابتلّ
(التبلل) تفعل وزننده بودخی اصلاتمق معناسنه در یقال تبلل الشیء اذا تندّی وابتلال وتبلل خسته افاقت بولوب
کرکی کبی تندرست اولمق معناسنه مستعملدر یقال ابتل من مرضه وتبلل اذا حسنت حاله بعد الهزال وتبلل
ارسلان حیقره رق پنجه سیله یره اوروب طاشنی طپراغی توزتمق معناسنه در یقال تبلل الاسد اذا اثار بمخالبه
الارض وهو یزأر (البلة) بانك کسریله اسم ومصدر درکه ذکر اولندی وبله خیرورزق وحسنه معناسنه مستعملدر
یقال اصاب منه بلة کثیرة ای خیرا ورزقا ولسانك طلاقت وبیان وفصاحتله جریاننه علی قول مطاوعتله
هرحرفی مخرجندن اخذ ایده رك آب روان کبی سلاستله جری واستمرارینه اطلاق اولنور یقال مااحسن بلة لسانه
ای جریانه وفصاحته اووقوعه علی مواضع الحروف واستمراره علی المنطق وسلاسته وآزحه یاشلغه دینورکه
نمنا کلك تعبیر اولنور یاخود مطلقا یاشلغه دینور یقال به بلة ای بلل دون اونداوة وصحت وعافیته اطلاق اولنور
وولیمه یه اطلاق اولنور (البلال) کتاب وزننده وبانك حرکات ثلاثیله صویه اطلاق اولنور ومطلقا کندوسیله
بوغاز ترطیب اولنه جق شیئه دینور یقال مافی سقائه بلال وهو مایبل به الحلق وبلال مصدر درصلهٔ رحم ایلك
معناسنه که ذکر اولندی واسامیٔ رجالدندر بلال بن رباح بن حمامه امام المرسلین علیه الصلوة فی کلّ حین
حضرتلرینك مؤذّنلریدرکه بلال حبشیدر رضی الله عنه وحمامه ریاحك والده سیدر وبلال بن مالك وبلال بن
حارث المزنیانّ وبرمحله منسوب اولمیه رق بلال آخر صحابه لردر (بلال اباد) برموضعدر (لبلة) بانك ضمیله تازه
چایرك رطوبتنه وترلکنه دینور ومرعاده قلان چایر بقیه سنه دینور یقال بالمرعی بلة ای بقیة الکلأ وعیب ونقیصه
معناسنه مستعملدر یقال طواه علی بلته کماسیذکر وبونده بانك فتحیله جائزدر (البلة) بانك فتحیله وضمیله کنجلك
وتازه لك هنکامنك طراوتنه وترلکنسه اطلاق اولنور یقال به بلة الشباب ای طراوته ومغیلان کبی بیوك مبشه
اغاجلرینك چچکنه یاخود چچکاری عقبنده ظهور ایدن خرده توی وتفتك کبی نسنه یه دینور وعرفط وسمر اغاجلرینك
چچکلرینه دینور یاخود انلردن حاصل اولان ازوجتلی شیره یه دینورکه میان بالی کبی نسنه درو بونده بانك کسریله لغتدر
وفقر وفاقه دنصکره اقبال ایدن زنکینلکه اطلاق اولنور تقول شکرت بلة فلان ای غناه بعد الفقر ومرعاده قلان چایر
بقیه سنه دینور بانك ضمیله ده جائزده وقرظ اغاجنك یمشنه دینورکه انکله دباغت ایدرلر پلاموداوله جقدر (البلی
بانك ضمیله ربّی وزننده بودخی بعد الفقر اقبال ایدن غنایه دینور (البلیل) بانك فتحیله رطوبتلو سرین روزکاره
دینور مفرد وجمعنه اطلاق اولنور یقال روحنا البلیل ای الریح الباردة مع ندی وصوت معناسنه در وقلیل کلمه سنه
اتباع اولور یقال قلیل بلیل (البلول) وصول وزننده سرین رطوبتلو یل اسمك معناسنه در یقال بلت الریح
بلولا من الباب الثانی اذا هبت بلیلا وقورتلمق معناسنه در یقال بلّ منه اذا نجا وخسته صحت بولمق معناسنه در
کماذکر وبلول عیب ونقیصه معناسنه مستعملدر کماسیذکر وبرنسنه یه ایلشوب مبتلا اولمق معناسنه درکماسیجیٔ
(البل) بانك کسریله شفاء معناسنه در یقال وجد بلا من مرضه ای شفاء ومباح معناسنه در یقال هو بلّ
ای مباح ویقال حلّ وبلّ ای حلال ومباح اوهو اتباع وآفت وداهیه معناسنه درجمعی ابلال در یقال هو
بلّ ابلال ای داهیة الدواهی (بلال) قطام وزننده صلهٔ رحمك اسمیدر یقال هو یراعی بلال ای صلة الرحم
وخیر ومنفعته اطلاق اولنور یقال لاتبلك عندنا بلال ای لایصیبك خیر (الابلال) همزه نك کسریله بودخی
قورتلمق معناسنه در یقال ابلّ منه اذا نجا واغاج میوه ویرمك معناسنه در یقال ابلّ الشجر اذا اثمر وخسته
افاقت بولمق معناسنه در یقال ابلّ المریض اذا برأ وحیوان باشنی آلوب بیانه قاچوب نابدید اولمق معناسنه در
یقال ابلت مطیته علی وجهها اذا همت ضالة واغاجه صو یوریمك معناسنه در یقال ابلّ العود اذا جری فیه
الماء وسیروسیاحت ایلك معناسنه در یقال ابلّ الرجل اذا ذهب فی الارض وبرکسه نهایت درجه ده مفسد
وخبیث اولمق معناسنه درشویله کهناسی فساد وخباثتله عاجز ایدراوله یقال ابلّ الرجل اذا اعیی فسادا وخبثا وبرآدمه
غالب ومستولی اولمق معناسنه در یقال ابلّ علیه اذا غلبه (البلل) فتحتینله بلّ وبلول کبی خسته لکدن وزبونلقدن
کمال عافیت بولمق معناسنه در یقال بلّ من مرضه بلاو بللا وبلولا من الباب الثانی اذا حسنت حاله بعد الهزال
وبلل فتحتینله وضمتینله وبلوله بانك ضمیله بقیه معناسنه درومنه یقال انصرف القوم ببللهم وبلولتهم ای وفیهم
بقیة (البلة) بانك ضمی وفتحیله و (البلولة) و (البلول) و (البلالة) بارك ضمیله و (البللة) فتحاتله و (البللات) حرکات
وزننده و (البلالة) سحابه وزننده و (البللات) بانك ضمیله یاشلغه دینور ومنه یقال طویته علی بلته وبلولته
وبلوله وبلالته وبللته وبللاته وبلالته وبللاته ای احتملته علی مافیه من العیب اوداریته وفیه بقیة من الود بوکلام

یاشلق معناسندن یاخود بقیه معناسندر یاخود عیب ونقیصه معناسندر که حقیقتلری یاشلق معناسیدر پس
مرادبن آنك عیب واساءتنی تغافل وتجاهل کونه کتم واخفا ایدرك اوضاعنه متحمل اولدم یعنی ظاهرا حقوق
ومحبته خلل ویرمدم دیمکدر یاخود هنوز درونده بکا محبت بقیه سی اولمغله جفاسندن اغماضله بنه مدارا ومواساة
ایلدم دیمکدر بونك اصلی طولو می یاش ایکن بوکدکده دری متکسر اولیوب قوریدقدنصکره بوکدکده البته
اندامنه کسر وخلل عارض اولور اولمغله اطوا السقاء علی بله و بلله دیدکاری کلامدندر کما یقال طویت السقاء
علی بلته بضم الباء واللام وبفتحها ای طویته وهوند و بلل فتحتینله فوز وظفر بولمق معناسنه‌در تقول بللت به
بللا من الباب الرابع اذا ظفرت به و برمحنت دلسوزه کرفتار اولمق معناسنه‌در تقول بللت به ای صلیت وشقیت
بالقاف و برآدمك صحبتنه ملازم اولمق معناسنه‌در تقول بللت فلانا اذا لزمته وبلل وبلاله و بلول برنسنه یه شیفته
ومبتلا اولمق معناسنه‌در تقول بللت به بللا و بلالة و بلولا اذا منیت به وعلقته کما تقول بللت به بالفتح ابل بلولا و برنسنه یی
بیلك وآشنا اولمق معناسنه مستعملدر ومنه یقال ما بللت به بالکسر بللا ای ما اصبته ولاعلمته و برکسه ابلّ اولمق
معناسنه‌در یقال بلّ الرجل بللا من الباب الرابع اذا صار ابلّ کما سیذکر ورونق وتجمل وآب وتاب معناسنه
مستعملدر یقال ما احسن بلله ای تجمله (الاستبلال) بودخی خسته کرکی کبی صحت بولمق معناسنه‌در یقال
استبلّ من مرضه اذا حسنت حاله بعد الهزال (البالة) تشدید لامله داله وزننده خیر ومنفعته اطلاق اولنور یقال لاتبلك
عندنا بالة او بلال کقطام کما ذکر ای لایصیبك خیر (الابلّ) وصفدر پك اونکو مجادل ومنازع آدمه دینور بلّ کبی یقال
رجل ابلّ ای الدّ جدل وکسه دن اوتانمز پك یوزلو کسه یه دینور یقال هو ابلّ اذا کان لایستحیی ونهایت درجه ده
لئیم وناکسه دینور که اصلا خیر ونفعی شائبه سنه برکسه ظفریاب اولمز اوله یقال رجل ابلّ ای الممتنع والشدید
اللؤم لایدرك ماعنده وناسك دائما حقنی مماطله ایله اکل و بلع قیدنده اولان حلاف وظلوم آدمه دینور یقال
فلان ابلّ ای مطول حلاف ظلوم وزناکار کسه یه دینور مؤنثی بلاء درجمعی بلّ کلور بانك ضمیله یقال رجل ابلّ
وامرأة بلاء ای فاجر (المبل) میمك کسریله خصومتده ثابت و پایدار آدمه دینور یقال خصم مبلّ ای ثبت
(البلبل) دلدل وزننده معروف قوشك اسمیدر که اسا نمزده دخی بلبل دینور وشول آدمه دینور که بغایت جست
وسبکروح وصاحب غیرت اولمغله سفرلرده هرکسك امور ومصالحنه معاونت ایدر اوله بلبلی دخی دینور نفسنه
نسبتله یقال رجل بلبل و بابلیّ ای خفیف فی السفر معوان و بر بالق اسمیدر که جثه سی آل قدر اولور و بابل اسماء
رجالدندر ابراهیم بن بلبل وحفیدی بلبل بن اسحق محدثلردر واسمعیل بن بلبل معتمد خلیفه‌نك وزیری ایدی کرماء
ناسدن ایدی و بلبل الکوز برداق وابریق امزکنه اطلاق اولنور تقول شربت من بلبل الکوزة ای من قناتها
التی تصبّ الماء (البلبلة) هدهده وزننده امزکلی برداغه دینور وقادینلر بنه جکی هودجه دینور (البلبلة) زلزله
وزننده جنکده مزراقلری بری برینه کیرشدروب قارش مورش ایلمك معناسنه‌در یقال بلبلوا الاسنة اذا اختلطوها
وآراء وافکاری پریشان و پراکنده قلمق معناسنه‌در کذلك متاعی پریشان ایلمك معناسنه‌در یقال بلبلوا آراءهم
اذا فرّقوها ویقال بلبل المتاع اذا فرّقها و بلبله برنوع سیاه بوجغه دینور که صدفلر ایچلرنده اولور و بلبله قلبه بغایت
خراش واضطراب و پرتاسه یه ووسوسه یه وخلجانه دینور کما سیذکر ومصدر اولور برآدمك درونه تاسه ووسوسه
وخدشه ویرمکله مضطرب و بیقرار ایلمك معناسنه (البلبال) بانك کسریله بودخی مصدردر بلبله معناسنه یقال
بلبل فلان القوم بلبلة و بلبالا اذا هیجهم وحرّکهم (البلبال) و (البلابل) و (البلبالة) بالرك فتحیله بونلرده قلبه
عارض اولان تاسه یه وخدشه ووسوسه یه دینور یقال الق فی صدر فلان بلبلة و بلبالا وبلابل و بلبالة ای هما شدیدا
ووساوس و بلبال قورده دینور ذئب معناسنه (بلبول) سرسور وزننده برموضع اسمیدر وعامه‌ده برطاغك آدیدر
(بلی) و (بلیان) کسرتینله و یارك تشدیدیله (وبلی) حتی وزننده و بانك کسریله جائزدر بونلر پك بعید اولمغله
یری نامعلوم اولمق مقامنده استعمال اولنور وجه مذکور اوزره باشنی آلوب بیابانه کیدوب نابود اولمق معناسنه اولان
بلول ماده‌سندن مأخوذدر ومنه یقال هو بذی بلیّ وذی بلیان و بذی بلی ای بعید حتی لایعرف وقنده اولدیغی
معلوم دکلدر دیه‌جك یرده هو بذی بلی دیرلر ولی وزننده بانك کسریله ده جائزدر وذی بلیان دیرلر فتحاتله و یانك
تخفیفیله وذی بلیان دیرلر کسرتینله و یانك تشدیدیله و بذی بل دیرلر بانك کسریله وذی بلیان دینور بانك کسری
ولام مشدده‌نك فتحیله وذی بلیان دیرلر بانك ولام مشدده‌نك فتحیله وذی بلیان دیرلر سحبان وزننده
کذلك ذهب بذی هلیان و بذی بلیان دیرلر هانك و بانك ولام مشدده‌نك کسریله ومنصرف
وغیر منصرف اوله رق نیرده اولدیغی معلوم دکلدر دیه‌جك یرده وعند البعض بلیان بعدك غلبیذ

بونلرك مجموعى بلول مذكور معناسندن مأخوذ ومتصبرفدر على قول بليا آن وراء يمنده ياخود اعمال
هجردن بر موضع اسميدر ياخود ربع مسكونك نهايتنه دينور وخالد بن ولید رضى الله عنه حضرتلرينك
اما وابن الخطاب حى فلا ولكن ذلك اذا كان الناس بذى بلى بكسر الباء واللام والياء المشددة وذى بلى بكسر الباء
وفتح اللام المشددة والقصر قولندن مراد ناس متفرق اولوب خليفه سز واما مسز قالمغله فرق مختلفه وطوائف
امؤتلفه اولمغين برى برندن حسى يامعنوى بعيد اولملريدرنته كه وجه مذكوراوزره هرنسنه كه بعيد اولوب
محلى نامعلوم اولسه هو بذى بلى وذى بلى وذى بليان ديرلر بو رسمه تركيبلرده ذى صاحب معناسنه اولوب مقتضاسنه
كوره مكان ياخود وقت مقدره مضاف اعتبار اولنور ومنه اذهب بذى تسلم (البلان) شدادوزننده حمامه دينوركه
غسلكاهدر جمعى بلانات درتقول دخلت البلان فاغتسلت اى الحمام ٭ شارح ديركه حاليا عامه حمام خدمتكارينه
اطلاق ايدرلر (المتبلل) متذلل وزننده ارسلانه دينور (المبلل) محدث وزننده اوشكن كوكر جينه دينور وچاغرغان
طاوس قوشنه دينور (البلل) صبرد وزننده تخمه دينور بذر معناسنه (التبلبل) تزلزل وزننده اسانلر مختلف ومختلط
اولمق معناسنه در مثلا كيمى عربى وكيمى فارسى وروى اولمق كبى يقال تبلبلت الالسن اذا اختلطت ودواب
ومواشى اوتلاغك هرطرفنى تتبع ايدرك بالجمله اوتلايوب بتورمك معناسنه در يقال تبلبلت الابل الكلأ اذا تتبعته
فلم تدع منه شيئا (البلابل) علابط وزننده جست وچالاك آدمه دينوركه هرنه ايشه شروع ايلسه چابكلك ايله
رؤيت ايليه جمعى بلابل درباك فتحيله يقال رجل بلابل اى خفيف فيما اخذ (المبل) ميمك ضمى وباك كسريله
شول آدمه دينوركه خبث وخدعه سندن ناشى مراد ايلديكك خصوصده سكا متا بعتدن سنى عاجز ويئساب
ايدراوله يقال رجل مبل اذا كان يعييك ان يتابعك على ما تريده (بليل) زبيروزننده صفين ترابنده واقع شريعه نك
يعنى نهرك اسميدر وبر رجل آديدر (الباول) جرؤيجه صويه دينور يقال ما فى البئر بالول اى شئ من الماء (البلة)
همزه وزننده زى وهيئت وقيافت معناسنه در (البلة) و(البلولة) ضمتيله حال وشان معناسنه در تقول كيف
بلتك وبلولتك اى حالك (الابلة) ضمتيله قبيله معناسنه در يقال جاء فى ابلته اى فى قبيلته (بل) باك فتحى ولامك
سكونيله حرف اضرابدر اكر كنديدنصكره جمله ذكر اولنورسه اضرابك معناسى يامفهوم اولى ابطال اولور كقوله
تعالى ٭ وقالوا اتخذ الله ولدا سبحانه بل عباد مكرمون ٭ ياخود برغرضدن غرض آخره انتقال اولور كقوله تعالى ٭ فصلى
بل تؤثرون الحياة الدنيا ٭ واكر كنديدنصكره مفرد كلورسه ثانى يى اوله عطف ايچون اولور بعده اكر كنديدن مقدم
فعل امر ياخود كلمهٔ ايجاب ذكر اولنورسه ماقبلنى مسكوت عنه شكلنده قيلريعنى ماقبلنه برنسنه ايله حكم اولنميوب
بلكه حكم مابعدينه اثبات اولنور كقولهم اضرب زيدا بل عمرا وقام زيد بل عمرو واكر كنديدن مقدم نفى ياخود
نهى ذكر اولنورسه ماقبلنى على حاله تقرير ايدوب ضد مفهومنى مابعدينه اثبات ايدر كقولهم ماقام زيد بل عمرو
ولا يقم زيد بل عمرو وبعضلر يعنى مبرد وعبد الوارث نفى ونهيك معنالرينى مابعدينه ناقل اولمسنى تجويز
ايلديلر پس مازيد قائما بل قاعدا وبل قاعد ديمك صحيح اولوب ومعنا جهتلرى مختلف اولور وكوفيون نهى وشبه
نهيك غيرپسنده واقع بل ايله عطف كلام اولنمغى منع ايلديلر پس ضربت زيدا بل اباك قولى صحيح اولمز وكاه
اولوركه توكيد اضراب ايچون بعد الايجاب واقع اولان بل كلمه سندن مقدم لاء نافيه زياده اولنور كقول الشاعر
وجهك البدر لابل الشمس لونا ٭ ولاء مزبوره بعد النفى بل كلمه سنك تقرير ماقبلنى توكيد ايچون زياده اولنور كقوله
وماهجرتك لابل زادنى شغفا (بذبل) باك ضمى ونونك كسريله شعراى اندلسدن محمد بن مسلمك جدى اسميدر
وبونده اصح اولان امالهايله اولمقدر لكن اصطلاحا ياى تحتيه ايله كتب ايدرلر (البول) باك فتحيله معلومدركه سدكه
دينور جمعى ابوال كلور فى الاصل مصدردر وبول مصدر اولور ايشه مك معناسنه يقال بال الرجل يبول بولا
وبولا ولده اطلاق اولنور يقال له بول كثير اى ولد وعدد كثيره اطلاق اولنور ويردن صوقينايوب آقمق معناسنه
مستعملدر يقال بال الماء اذا انفجر واريمك معناسنه مستعملدر يقال بال الشحم اذا ذاب (البيلة) باك كسريله اسمدر
ايشمكه دينور (البولة) تمره وزننده قز اولان ولده دينور دختر معناسنه يقال له بولة اى بنت (البوال) غراب
وزننده برعلتدركه چوق چوق ادرار ايتدرر يقال اصابه بوال اى داء يكثر منه البول ٭ مترجم ديركه ظاهرا بو علت
كتب طبيه ده ذيابيطس اسميله مرسوم اولانه دركه يونانيدر دولاب ودولاب وزلق الكليه ديرلر وبوعلتس
البولدن بشقه در بونده عطش دائمى اوله رق ايچديكنى همان بول ايدركلى ضعيف اولمغله امساك ماء ايده ميوب
تيز تيز ادرار ايدر اولور (البولة) همزه وزننده چوق ادرار ايدن آدمه دينور (المبولة) مكنسه وزننده اوردك تعبير
اولنان قابه دينوركه اكا ادرار ايدرلر (المبولة) مرحله وزننده ادراره باعث اولان شيئه دينور يقال الشراب مبولة

اى يحمله على البول (البال) حال وشان معناسنه در ومنه يقال هو كاسف البال اى سئ الحال وخاطر معناسنه در
يقال قال له فما القى له بالا اى خاطرا وقلبا و بر جنس ايرى بالق آديدر بو بالق هند وحبشه درياسنده اولو رپك
عظيم وغريب جثه سنى نقل ايدرلر وبال ترلا بيلاكلرى تعبور يله دينور ورفاه ورخاء معاش معناسنه در يقال له
بال اى رخاء عيش (البالة) حاله وزننده قاروره يه دينور ودغارجقه دينور جراب معناسنه وطيب قويه جق قابه
وقوطويه دينور وحجازده برموضع آديدر وقايرمق معناسنه اولان باله نك محل ذكرى معتل يابيدر (بولى) سكرى
وزننده اسمادندر هلال بن زيد بن يسار بن بولى تابعيندندر (ابوال البغال) سرابه اطلاق اولنور * مترجم ديركه بغل
سفر بعيده متحمل اولديغيچون اطلاق اولندى لكن بو راده بولدن مراد ولد اولمق اغلبدر بغالك ولدى اولمامغله
واهى اولان سرابدن كنايه ايدرلر (بالويه) بر رجل اسميدر (البهدل) جعفر وزننده صرتلان انكنه دينور و بر يشل
قوشك آديدر (بنو بهدل) بنى سعددن برجماعتدر (البهدلة) دحرجه وزننده جست وچالاك يوريمك معناسنه در
يقال بهدل الرجل اذا خف واسرع فى المشى واركنبنك مه سى بيولك اولمق معناسنه در يقال بهدل الرجل اذا
عظمت ثندوته و بهدلة تميم قبيله سندن بر رجل اسميدر وام عاصم بن ابى النجود المقرى اسميدر (البهصل) عصفر
وزننده يومرى كوده لو ديزمان آدمه دينور يقال رجل بهصل اى الغايظ الجسم وآق نسنه يه دينور (البهصلة)
قنفذه وزننده بودور عورته دينور بانك فتحيله ده جائزدر وچاغرغان عورته دينور يقال امرأة بهصلة اى صخابة
و بشره سى پك بياض اولان خاتونه دينور بانك فتحيله ده لغتدر يقال امرأة بهصلة اى الشديدة البياض (البهيصل)
مصغر بنيه سيله ضعيف وكثر بوردئ آدمه دينور (البهصلة) دحرجه وزننده بركسه صويونوب لباسنه قيار
اوينامق معناسنه در يقال بهصل الرجل اذا خلع ثيابه فقامر بها وكيكك اتى كروب چوره سنده اولانى
زه كبى آيقومق معناسنه در يقال بهصل الرجل اذا استكل اللحم على العظم فتنكفه من اكنافه وناسى
ماللرندن يعنى خركاه سى ايچندن سوروب اخراج ايلمك معناسنه در يقال بهصل القوم من مالهم اذا اخرجهم
(البهكلة) بهكنه وزننده ومرادفيدركه نرم تن تازه محبوبه يه دينور يقال امرأة بهكلة اى غضة ناعمة (البهل
بانك فتحيله آزجه صويه دينور ماء قليل معناسنه بعض نسخه ده مال قليل مرسومدر ولعن ونفرين ايلمك معناسنه در
مؤلف بونى تكرار ايلمشدر يقال بهل الله فلانا بهلا من الباب الثالث اى لعنه ومهل معناسنه در يقال
بهلا اى مهلا اى ابهل بهلا و برآدمى كندى رأى واراده سنه قويوب خود سر اوله رق بوشلامق معناسنه در
تقول بهلت فلانا اذا خليته مع رأيه * شارحك بياننه كوره معناى موضوعى بو در لعن وسائر معانئ منشعبة بوندن
متفرعدر (التبهل) تفعل وزننده مطلوب اولان نسنه نك تحصيلى سبيله رنج وزحمت چكمك معناسنه در يقال
تبهل فلان اذا عنى بما يطلب (الابهال) همزه نك كسريله برنسنه يى بوشلامق ترك واخلا معناسنه در يقال ابهله
اذا تركه وناقه يى صالمه صاليورمك معناسنه دركه اسپيان كسه سوديني صاغوب تناول ايدر يقال ابهل الناقة
اذا اهملها كذلك سودلو ناقه نك مه سى باغنى چوزوب اويله صاليورمك معناسنه در يقال ابهل الناقة اذا حل
صرارها وتركها و بركسه يى رأى واراده سنه قويوب اصلا آنك قيد وغائله سنده اوليه رق كندى باشنه ترك ايلمك
معناسنه در تقول ابهلت فلانا اذا خليته مع رأيه بعضلر ديديكه اكر بو رسمه تسييب واهمال اولنان حرائر ايسه
يعنى كشى زاده ايسه بهله دينور ثلاثيدن واكر عبيد قسمى ايسه ابهل دينور افعال بابندن وابهال تخمى تمام
اكدكدنصكره ترلايه صو صاليورمك معناسنه در يقال بهل الماء اذا ارسله فيما بذره (الباهل) شول ناقه يه دينور كه
مه سنك باغى اوليه على قول يولارسز صالمه اوله ياخود تمغا ونشانه سى اوليه جمعى بهل كلور بانك ضميله بردكبى
و بهل كلور ركع وزننده يقال ناقة باهل اى لاصرار عليها اولا خطام اولا سمة وباهل خود سر آدمه دينور باديه
اعرابى كبى يقال رجل باهل اى على رأسه لا يصل اليه احد و بيكار وآواره كزن شخصه دينور يقال هو باهل
اى متردد بلا عمل وصوپه سى وطويقه سى اولميان چوبانه دينور يقال راع باهل اذا كان بلا عصا (البهل) فتحتينله
ناقه نك مه سى باغى چوزيلوب ولدى امر اوله رق صالمه اولمق معناسنه در يقال بهلت الناقة بهلا من الباب
الرابع اذا حلت صرارها وترك ولدها يرضعها (المبهلة) مكرمه وزننده مه سنك باغنى چوزوب تسييب ايتدكلرى
صالمه ناقه يه دينور جمعى مباهل كلور (الاستبهال) مه سنك باغى اولميان ناقه يى صاغمق معناسنه در يقال استبهل
الناقة اذا حلبها بلا صرار و والى رعيتى خود سر ترك ايلمك معناسنه در يقال استبهل الوالى الرعية اذا اهملهم
واستبهلت البادية القوم ديرلر يعنى حشم نشين طائفه سى باديه يه نزول ايدوب مقر حكومتدن پك بعيد اولمغله
تصرف ولاة قيدندن سرازاده اولوب دلخواهلرى اوزره عمل وحركت ايلسه لر (الباهلة) طول خاتونه اطلاق

اولنور يقـال امرأة باهلة اى ايم و برقبيله اسميدر (البهلة) بانك فتحى وضميله اسمدرلعنت ونفرين معنـاسـنه‌در يقـال عليه البهلة اى اللعنة (المباهلة) مفاعله وزننده و (التبهل) تفعل وزننده و (التباهل) تفـاعل وزننده برى برينه لعنتله بددعا ايلمك معناسنه‌در يقال باهل بعضهم بعضا وتبهلوا وتباهلوا اى تلاعنوا (الابتهال) افتعال وزننده سائردن قطع تعلق ايدوب صميم واخلاصله حضرت حقه تضرّع ودعا ايلمك معنـاسنه‌در يقـال ابتهل اليه تعالى اذادعا وتضرّع (بهلل) قنفذ وزننده و (بهلل) جعفر وزننده غيرمنصرف اوله رق باطل و بيهوده موقعنده مستعملدر يعنى باطل و بيهوده نك علمريدر سبب انصرافلرى وزن فعل وعلميتدر اوّل فى الاصل مجهول صيغه سى اولوب بعد العلم لام اولامضموم اولمشدر يقال هوالضلال بن بهلل و بهلل اى الباطل (الابهل) احمد وزننده برشجر كبير يمشنه دينور كه ورقى طرفاء ورقنه ويمشى سدر يمشنه شبيه اولور و بو جوهرينك توهم ايلديكى كبى شجر عرعر دكلدر تركيده اول شجره آردج اغاجى ويمشنه آردج تخمى ديدكلريدر بخورى رحمدن جنينك سرعت اسقـاطنده مؤثر وسركه ايله طلاسى داء الثعلب علتنه نافع وبال ايله طلاسى قروح خبيثه نك تنقيه سنده مفيددر (البهلول) بانك ضميله سرسور وزننده كوله كن خندان آدمه دينور يقال رجل بهلول اى ضحاك وجامع مجامع خير وحسنات اولان سيد وذيشان آدمه دينور يقال هو بهلول اى سيد جامع لكل خير ※ شـارح ديركه صورت مجانينده اولان عقلادن بهلول دانا مجذوب معروفدر (البهيلة) سفينه وزننده بهيره معناسنه‌دركه بين القوم سيده وشريفه اولان خاتونه دينور يقال امرأة بهيلة اى بهيرة (بهيل) امير وزننده ابن عريب بن حيداندر (بيل) بانك كسريله رى قضاسنده برناحيه در زهّاد ومحدثيندن عبد الله بن حسن البيلى اورادندر وسرخس قضـاسنده برقريه در محدّثيندن عصـام بن الوضاح ومحمد بن احمد بن عمرويه ومحمد بن حمدون بن خالد البيليون اورادندر تجز بحمده تعالى ※ فصـــــل التـاء الفوقية ※ (التألان) تانك وهمزه نك فتحيله بركسه باشنى يوقرى يوقرى سلكه رك يوريمك معناسنه‌در على قول صواب اولان نونله اولقدر كما سيذكر ان شاء الله تعالى ※ مؤلف بورادة تعريفده مسامحه ايلمشدر (التبل) حبل وزننده دشمنلكه دينور جمعى تبول وتادرا وله رق تبابيل كلور يقال بينهما تبل اى عداوة وحقد وكينه معنـاسنه‌در يقال له فى قلبه تبل اى ذحل و بركسه يى خسته قلمق معناسنه‌در يقـال تبله الحب تبلا من الباب الاول اذا اسقمه و برآدمك عقلنى آلوب سمه و بيهوش ايلمك معناسنه‌در يقال تبله اذاذهب بعقله وزمان حوادث ونوائبله بركسه يى تباه وتلف ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تبل الدهر القوم اذارماهم بصروفه وافناهم وبرمحبوبه عشق جمـليله برعاشق بيچاره نك كوكلنى آشفته ودرد ناك ايلمك معنـاسنه مستعملدر يقال تبلت المرأة فؤادالرجل اى اصابته بتبل وذلك الفؤاد متبول وتنجره يه تابل قومق معناسنه‌در يقال تبل القدر اذاجعل فيها التابل (الاتبال) همزه نك كسريله بودخى برآدمى درده دوشورمك معناسنه‌در يقال اتبله اذا اسقمه (التتبيل) تفعيل وزننده و (التوبلة) حوقله وزننده و (المتابلة) مفاعله وزننده بونلرده تنجره يه تابل قومق معناسنه‌در يقال تبل القدر وتوبلها وتابلها اذاجعل فيها التابل (التابل) صاحب وهاجر وزنلرنده و (التوبل) جوهر وزننده ابزارالطعام معناسنه‌دركه تنجره حوايجنه دينور فلفل وكمون وسائرى كبى كه تلذيذطعام ايچون وضع اولنور جمعى توابل كلور ※ شارح ديركه توابل حوايجدن اخصدر توابل تلذيذ ايچون وضع اولنان ابزاردر (التبال) بشدّاد وزننده توابل صاحبنه دينور كه مراد صاتيجيسى اوله جقدر (توبال النحاس) و (توبال الحديد) تانك ضميله باقر وتيمور چكيجلندكده اطرافه صچرايان خرده لردركه تركيده توال ديرلر باقرتوالى وتيمور توالى تعبير اولنور ماء غسل ايله برمثقـالنى شرب بلغمى قوتلو مسهلدر (تباله) سحابه وزننده يمنده بر بلده‌دركه خصب ورخاء ونعمتله معروفدر امويه‌دن عبد الملك حجاج ظالمى اورايه والى ايلكله واروب خارجدن شهرى تماشا ايلدكده بكنميوب استحقار ايلديكندن بين العرب اهون من تبالة على الحجاج مثل اولمشدر (تبل) زفر وزننده بردره نك اسميدر (تبل) سكر وزننده حلب اعمالندن بر بلده‌در (كفرتبيل) امير وزننده رقه ايله بالس بيننده برموضعدر (التتل) تانك فتحيله برنوع طيب اسميدر (التوزلى) تانك فتحى والفك قصريله ومديله آفت وداهيه يه دينور (تربل) زبرج وجعفر وزنلرنده برموضعدر (التعل) فتحتينله كاهجه آدمك بوغازينه عارض اولان يانقسى آجى بكشمكه دينور يقال اخذه التعل اى حرارة الحلق الهايجة ويقـال تعل حلقه تعلا من الباب الرابع (التفل) تانك فتحى وفانك سكونيله توكرمك معناسنه‌در يقال تفل تفلا من الباب الاول والثانى اذابصق شارح ديركه تفل يابجة توكرمكه دينور رقيه خوانلك آوچنه واوقوديغى آدمك وجودينه توتوديه رك رطوبتسز توكرديكى كبى بوندن مادونى نفث بعده نفخ اولور (التفل) تانك ضميله و (التفال) غراب وزننده توكركه دينور بصـاق معناسنه وكپوكه دينور زبد معناسنه (التفل) فتحتينله برآدمك وجودى بد قوقق معنـاسنه در يقـال

تفل الرجل تفلا من البـاب الرابع اذا تغيرت رايحته (التفـل) كتف وزننده كوده سى بد قوقان آدمه دينور (التفلة) فرحه وزننده و(المتفال) محراب وزننده كوده سى بدقوقان عورته دينور (الاتفال) همزه‌نك كسريله برنسنه‌نك رايحه سنى متغير ايدوب بدقوقتمق معناسنه‌در يقال اتفلت الشمس رايحته اذاغيرته (التنفل) تنضب وزننده و(التنفل) قنفذ وزننده و(التنفل) درهم وزننده و(التنفل) جعفر وزننده و(التنفل) زبرج وزننده و(التنفل) جندب وزننده و(التفل) سكر وزننده تلكى يه على قول انيكسنه دينورمؤنثلرى هايله‌در وتنفل تنضب وزننده قورى اوتلغه دينور على قول برشجر آديدر ياخود قرامتق يشل برنبـات آديدر (التكلان) تانك ضميله برنسنه يه يابركسه يه اعتماد ايلمك معناسنه‌در يقال تكل عليه تكلا نا من الباب الرابع اذا اتكل وبوكرچه وكولدن مأخوذ اولمغله موضع ذكرى واوفصلى اولوب لكن لفظنه رعاية بومقامده دخى ذكر ايلدم (التل) تانك فتحى ولامك تشديديله برآدمى يره ييقمق معناسنه‌در على قول بيونك برطرفى ويزيكاغى يره كلمك وجه اوزره ييقمق معناسنه‌در يقال تل فلانا تلا من الباب الاول اذا صرعه اوالقاه على عنقه وخده وبركسه حقنده مخل ناموس اوله جق حرف اندازلق ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تل فلانا بتلة سوء اذارماه بامر قبيح وبرنسنه يى برآدمك النه خشونتلوجه ويرمك ياخود النه براقيورمك معنـاسنه‌در يقال تل الشئ بيده اذا دفعه اليه اوالقاه وتضرع ونياز ايلمك معناسنه‌در يقال تل الرجل اليه تلا من البـاب الاول والثـانى اذا تضرع ودوشمك معناسنه‌در يقال تل الشئ اذاسقط ودوكمك معنـاسنه‌در يقـال تل الماء اذاصبه وكوده ترلمك معناسنه مستعملدر يقـال تل جبينه اذارشح بالعرق وقيويه ايپ صـارقتمق معناسنه‌در يقال تل الحبل فى البئر اذا ارخاه فيها وتل طپراقدن تپه يه دينور كه اويوك تعبير اولنور وقوم كومه سنه دينور وكوچك طاغ طرزنده يوكسك تپه يه دينور رابيه معناسنه جمعى تلال كلور جبال كبى ويصدغه اطلاق اولنور وساده معناسنه بونك جمعى شاذ اوله رق اتلال در على قول تل بردرلو قاشه دينور وتل اعلامدندر عمر بن محمد بن التل الكوفى محدثدر (المتلول) و(التليل) اميروزننده يره چالنمش كسه يه دينور ومتلول قروى متين ودبوشورملى قوند اوكوزه دينور وتليل بيونه اطلاق اولنور عنق معناسنه جمعى اتله كلور اجله وزننده وتلل كلور سرر وزننده وتلا ئل كلور دلائل وزننده (التلة) تانك كسريله چركين ايشه دينور يقال رماه بتلة سوء اى بامر قبيح بوراده سوء لفظنه اضافتى مبالغه يه محمولدر وبو صرع معناسندن مأخوذ اسمدر معناى مزبورده استعمال اولندى وتله بناء نوع اولور بان اوزره بركونه ياتمق معناسنه كه آندن ياتش ايله تعبير اولنور يقال له تلة حسنة اى ضجعة وباشلغه دينور يقال به تلة اى بلل وحالت معناسنه‌در يقال له تلة حسنة اى حالة واوشنكنلكه دينور يقـال فى خلقته تلة اى كسل (التلى) حتى وزننده يره ييقلمش كسه‌لره دينور مفردى تليل در يقال قوم تلى اى صرعى وتلى برموضع آديدر تانك كسريله ده جائزدر (المتل) ميمك كسريله مقص وزننده برآدمى يره ييقه جق نسنه يه دينور يقال تله بالمتل وهو ماتل به وديم ديك قوى ومتين مزراغه دينور وياوز آدمه ودوه يه دينور وغمازده ديم ديك طورراولان مصلى يه اطلاق اولنور يقال هو يصلى متلا وهو المنتصب فى الصلوة (التلتلة) زلزله وزننده برنسنه يى صرصوب ارغلامق معناسنه‌در يقـال تلتل الشئ اذا حركه واقلقه وارغلانمق معناسنه‌در يقـال تلتل الشئ اذا زلزل وپك پك يوريمك معناسنه‌در يقـال تلتل الرجل اذا سـار شديدا وطوارى عنف وشدتله سورمك معناسنه در يقال تلتل الدابة اذا سـاقها عنيفـا وقاتيلق شدت معناسنه‌در يقال لقى منه تلتلة اى شدة وتلتله شول مشربه يه دينور كه خرمانك ابتدا چيقان يمشنك قبجوقلرندن دوزلمش اوله وتلتلة بهراء قبيلهٔ بهراء خلقنك مضـارعت حرفنى مكسور تلفظ ايلملرندن عبـارتدر شـارح ديركه نته كه قيس وتميمك همزه يى عينه تبديللرينه عنعنه وهذيلك حا يى عينه تبديللرينه فحفحه وربيعه ومضرك كاف خطاب مؤنثدن نصكره شين معجمه الحاقنه كشكشه ديرلر وبونلرك تفصيلى كتاب مزهرده مبسوطدر مترجم ديركه لطايفندر كه عقيلهٔ قبيله سى اولان ليلاى اخيليهٔ بهرائيه نام خاتون حسب العاده كندى لغتلرى اوزره تكلم ايدر ايدى بركون عبدالملك اموى حضورينه دخول ايدوب اتفـاقى امام شعبى دخى حاضر بالمجلس اولمغله ليلى ايله مطايبه يابنده بالاشاره مأذون اولدقدنصكره ليلايه خطـاب ايدوب ياليلى مابال قومك لايكتنون يعنى سنك قومك نيچون كنيه ايلمز كتنا ايلمزلر ديدكده ليلى ويحك امانكتنى ديديكه مرادى بز كنيه ايله اكتنا ايلمزميز ديمكدر كه نكتنى اكتنادن مستقبل متكلم مع الغيردر لكن كندى لغتلرى اوزره نونى مكسورا تلفظ ايلمكله جماع معنـاسنه اولان نيكدن ماضى مخاطب صورتنده اولمشدر كه ظاهرا سن بنى تصرف ايلمدكمى ديمك اولور پس امام شعبى جوابنده لا والله لوفعلت لاغتسلت ديمكله ليلا يه جواب ومجلسه انبساط بى حسـاب عارض اولدى انتهى (التلة) تانك فتحيله بودخى خرما يمشنك قبجوقلرندن دوزلمش مشربه يه دينور تلتله كبى تقول شربت بالتلة والتلتلة

وهي مشربة من قيقلة الطالع وتله بناء مرة اولور بركره دوكمك معناسنه يقال تله تلة اى صبه صبة واحدة و يان اوزره باتمغه دينور ضجعه معناسنه (التال) ضال كلمه سنه اتباعا ذكر اولنور يقال ضال تال (التلالة) و (التلال) ضلاله وضلال وزنلرنده وآنلره اتباع اولورلر يقال ضلالة تلالة والضلال بن التلال اتباع (التلى) ربى وزننده يوغرلنمش قيونه دينور (المتالة) تشديد لامله مفاعله وزننده قسراق ايچون آيغر طلب ايلك معناسنه در يقال ذهب يتال متالة اى يطلب لفرسه فحلا (الاتلال) همزه نك كسريله برنسنه يى طالملتق معناسنه در يقال اتل المايع اذا اقطره وحيوانى يدكه باغليوب چكوب يدمك معناسنه در يقال اتل الفرس اذا اربطه واقتاده (التلل) فتحتينله باشلغه دينور يقال به تلل اى بلل (التلول) صبور وزننده يدكه بطائله كلوب كوجله يديلور اولان حيوانه دينور يقال فرس تلول اذا كان لاينقاد الا بطيئا (التلاتل) علابط وزننده قالين كوده لو صمصبق طقناز آدمه دينور يقال رجل تلاتل اى تار غليظ (المتمئل) مشمعل وزننده اعتدال اوزره اوزون بويلو آدمه دينور على قول اوزون اولوب ميل كبى ديم ديك طورر اولان آدمه دينور يقال رجل متمئل اى طويل معتدل اوطويل منتصب (الاتميلال) افعيلال وزننده برنسنه پك اوزامق معناسنه در يقال اتمأل الشيء اذا طال واشتد (التملول) عصفور وزننده بر نبات آديدر كه نبطى لسبانده قنابرى وفارسيده برغست ديرلر ابتداى بهارده جميع سبزواتدن اقدم ظهور ايدر تركيده ارمنيلر خيارى وسلوكلنى پنجار تعبير ايدرلر اكلا وضماد ابهق ووضح وبرص علتلرينه نافع ومسهل ومعدويه وجكره صالح ومحرور ومبرود مزاجلره موافقدر مكبوسى اشتهاى طعامى زياده ايدر (التلمول) تانبول اسميدر كه يقطيندن يعنى ساق اوزره طورميان نبات انواعندندر قاون وصرمشق كبى ورقنك طعمى قرنفل طعمنه شبيه اولور مغسول كرج ايله مضغ ايدرلر طعامى مشتهى ونشئه بخش وجماعى مقوى وديش اتنه ومعده وكبده ايراث تقويتده بيعديلدر و بونى اهل هند باده بدلى استعمال ايدرلر نوعا كيف ونشوه ايراث ايدر ونباتى بوكرلجه نباتى شكلنده بتوب صرمشق كبى جوارنده اولان اشجاره صارلور هنداهلى تنبول و پان دخى ديرلر (تميله) جهينه وزننده حجاز ديارينه مخصوص برجانوردر كه كدى يه شبيه اولور على قول قره قولاق ديدكلريدر جمعى تميلان در تانك كسريله وتميلات كلور تانك ضميله ابوتميله يحيى بن واضح نام محدثك كنيه سيدر (الاتمهلال) اقشعرار وزننده برنسنه پك اوزامق على قول اعتدال وجهيله اوزامق معناسنه در يقال اتمهل الشيء اذا طال واشتد اواعتدل (التنبل) درهم وزننده و (التنبال) قرطاس وزننده و (التنبالة) قرطاسه وزننده و (التنبول) زنبور وزننده بودور آدمه دينور (التنبل) تنضب وزننده و (التانبول) ذكر اولنان تامول كلمه سنده لغتدر (التنتل) درهم وزننده و (التنتالة) قرطاسه وزننده بودور آدمه دينور (التولة) تانك ضميله همزه وزننده وزنبه وزننده جاد ولغه دينور سحر معناسنه على قول سحره شبيه وضع وفعله دينور زنير نجاست كبى يقال هو يعمل التولة اى السحر اوشبهه ونسوانك افسون بوجغنه دينور كه قوجه لرينى تسخير وتحبيب ايچون افسون ايدوب استصحاب ايدرلر و پك عظيم ومنكر داهيه يه دينور جمعى تولات كلور تانك ضمى وواوك فتحيله (التولة) عنبه وزننده توله ايكى معنانى اولده مراد فدر (التولة) تانك فتحى وضمى و واوك سكونيله بودخى عظيم ومنكر داهيه يه دينور (التول) قول وزننده سحره دورشمك معناسنه در يقال تال الرجل يتول تولا اذا عالج السحر (التال) حال وزننده خرما فدانلرينه دينور مفردى تاله در (توله) حمزه وزننده اسمادندر محمد بن احمد بن توله محدثدر (التويلة) سفينه وزننده جماعته دينور (تولى) سكرى وزننده اسماندندر عبد الله بن تولى تابعيندندر (تويل) مير وزننده امراء مصردن حنظلة بن صفوانك جديدر (تويل) زبير وزننده اسماندندر قيس بن تويل بركسه در (التاويلة) واوك كسريله براوت اسميدر (التولات) تانك ضمى وواوك فتحيله ذكر اولنان توله نك جمعيدر كه داهيه يه دينور ومنه يقال جاء بدولاه وتولاه ودولاته وتولاته اى بالدواهى ودولات دخى داهيه معناسنه در فقره اولاده اختصارا تالرى حذف اولنمشدر

فصل الثاء المثلثة ❊ (الثؤلول) زنبور وزننده ممه نك دوكه جكنه دينور حلمة الثدى معناسنه و بدنده حادث اولان خرده خردم دانه جكلره دينور كه سكيل تعبير اولنور فارسيده آزخ ديرلر كونا كون ظهور ايدر كيمى منكوس وكيمى منشقق اولوب يونقه لنور وكيمى بدنه ياپشق اولور وبرنوعى واردر كه مسمار شكلنده ديبى اينجه واوزون و بر طرفى نائل و منفتح اولور يوكه طاوق كوتى تعبير ايدرلر جمله سى بلغمى ياسوداوى ياخود ايكيسندن مركب خلط غليظ و يابسدن نحدث ايدر وثؤلول كلمه سنك جمعى ثأليل كلور بعساليل وزننده (الثألثة) بدحرجه وزننده و (التثألل) تدحرج وزننده بر آدمك بدننه سكيللر بتمك معناسنه در يقال ثؤلل الرجل على المجهول وتثألل جسده اذا خرجت به الثأليل (الثبل) ثانك ضميله و (الثبل) فتحتينله قلب وحوض صقولنه سنك دينده قلان بقيه يه دينور يقال لم يبق

فيه الاثيل وثيل وهو البقية في اسفل الاناء وغيره (الثيتل) تا ايله حيدر وزننده ربعولينسز ادمه دينور يقال هو ثيتل
اي عنين وصغن ديدكلرى كيكيه على قول قوجه سنه ياخود ازككنه دينور وبر جنس يبان اوكوزينه دينور وكي
ورسلاني كبي صاحب شكل وقيافت اولمغله كنديدن ازلك وشجاعت مأمول ايكن ايچى بوش طاول كبي مايه دن خالى
آدمه دينور يقال انه ثيتل وهو الرجل الضخم الذي تظن ان فيه خيرا (الثبتلة) بيطره وزننده بعد التعاقل اظهار
حماقت ايلك معناسنه دريقال ثيتل الرجل اذا تحامق بعد تعاقل (الثجل) فتحتينله بر آدمك قرنى بيويوب صارقق
ياخود بوكوكلرى وياناريى طولوم كبي قبشاروب بلورمك معناسنه در يقال ثجل الرجل من الباب الرابع اذا عظم
بطنه واسترخى اوخرجت خاصرتاه (الاثجل) و (المثجل) معظم وزننده قرنى بيوك وصالق آدمه دينور واثجل
الوادي دره نك كنكيش يرينه اطلاق اولنور (الثجلاء) حمراء وزننده اثجلك مؤنثيدر وكنكيش جانطه يه ودغار جغه
دينور يقال مزادة ثجلاء اى واسعة (الاثجلين) اثجل كلمه سندن جمعدر داهيه سوزلره اطلاق اولنور ومنه يقال
طعن فلانا الا ثجلين اى رماه بداهية من الكلام وبو اقورين وفتكرين قبيلندندر كه عربلر اسماء دواهى في
تأكيد وتهويل ايچون صيغهٔ عاقل اوزره جمع اوله رق ايراد ايدرلر (ثجل) قفل وزننده شق عالية ده بر موضعدر
ثجل) يمنع وزننده بر موضعدر (ثرثال) ثاى مثلثه ايله خزعال وزننده احمد بن عبد العزيز بن احمد البغدادى نام محدثك
پدرينك جدى اسميدر بين المحدثين جزؤ مشهور صاحبيدر (الثرطلة) دحرجه وزننده صالقلق وسلپوكلك
معناسنه در يقال به ثرطلة اى استرخاء ولباسى يره سوريه رك يوريمك معناسنه در يقال مر مثرطلا اذا كان
يسحب ثيابه (الثرعلة) قنفذه وزننده خروسك يوننده دكرمى طوپ تو يلره دينور (الثرغلة) انجا مله قنفذه
وزننده ديشى بلبكى يه دينور (ثرغول) زنبور وزننده براوت آديدر (الثرملة) دحرجه وزننده يستهلك معناسنه در
يقال ثرمل الصبي اذا سلح وات يمك معناسنده يقال ثرمل الرجل اذا اكل اللحم واتى تاتارى پشورمك على قول
مسافره تيز جه يتشدرمك ايچون طعامى چيك پشورمك ياخود آتش قورنده پشورمش اتك كولنى سلكميوب
قيدانه او يلجه كتورمك معناسنده يقال ثرمل اللحم اذا لم ينضجه اولم ينضج طعامه تعجيلا للقرى اولم ينفض
ملته من الرماد لذلك وطعامى صاچنه صقعالنه دوكه رك والتى واغزينى يلاشدره رق بيسجه يمك معناسنه در
يقال ثرمل الطعام اذا لم يحسن اكله فانتثر على لحيته وفمه وايشلديكى ايشده دقت وورزش ايتميوب همان
كالشنى كوزل ايشلمك معناسنه در يقال ثرمل عمله اذا لم يتنوق فيه (الثرمل) قنفذ وزننده برجانور آديدر (ام ثرمل
ديشى صرتلان كنيه سيدر (الثرملة) قنفذه وزننده اوست دوداغك طشره يوزنده اولان بيوه دينور كه برونده
روجه ده اورته سنده اولور وقابده فلان بقيه يه دينور زونلكى يه دينور وبر رجل آديدر (الثعل) قفل وزننده
و (الثعل) جبل وزننده و (الثعلول) بهلول وزننده ديشلرك اكسه سنده بتن زائد ديشه دينور كه اكثرى بعد البلوغ
ظهور ايدر على قول ديشلرك منبتلرى مختلف اوله رق برى برينك اوسته آوزيلوب بنكشمكه دينور يقال بأسنانه ثعل
وثعل وثعلول اى سن زائدة خلف الاسنان اودخول سن تحت اخرى في اختلاف من المنبت (الثعل) فتحتينله
ديشلرك منبتى مختلف اوله رق برى برينك اوزرينه بنكشمك معناسنه در يقال ثعلت سنه ثعلا من الباب الرابع
اذا تراكبت احديها على الاخرى وثعل ناقه نك واينكك وقيونك ممه لرينك باشلرنده اولان زائدنسنه يه دينور كه سكيل
طرزنده اولور على قول ممه لرينك امزكلرى اوستنده برزائد امزكه ياخود امزكك اوجى چتال اوله رق زائدينه دينور
الاثعل) ديشلرى برى برينك اوزرينه يمانوب بنكشمش اولان آدمه دينور وبين الناس احسانله فضيلت زائده سى
اولان سيد وعاليشان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اثعل اى سيد ضخم له فضول معروف (الثعلاء) حمراء وزننده
ثعول ديش اتنه وصف اولور كه ديشلرى برى برينك اوستنه بنكشبوب يمانمش اوله يقال لثة ثعلاء اذا تراكبت اسنانها
الاثعال) همزه نك كسريله مهما نلرچوغالمق معناسنه در يقال اثعل الضيفان اذا كثروا واجرت عظيم اولمق
معناسنه در يقال اثعل الاجر اذا عظم ومخالفت ايلك معناسنه در يقال اثعل القوم علينا اى خالفوا وبر ماده
بك عظيم اولمغله جهت تشبث وسلوكى نامعلوم اولمق معناسنه در يقال اثعل الامر اذا عظم فلا يدرى كيف يتوجه له
ودوابك كثرتندن صوبك باشى پك مزدحم اولمق معناسنه در يقال اثعل الورد اذا ازدحم (الثعول) صبور وزننده
لطفاتى واوبونسى چوق اولان عسكره دينور يقال كتيبة ثعول اى كثيرة الحشو والتباع وزائد ممه سى اولان
ياخود امزكى چفته اولان ناقه يه دينور (الثعل) ثانك فتحى وضميله ثعل معناسنه دركه فتحتينله درنته كه ذكر اولندى
ثعالة) ثمامه وزننده و (ثعال) غراب وزننده ديشى بلكى يه دينور معرفة لا ينصرفدر وبعضلر عندنده ثعالة
جنس الثعلب اسميدر كه جقال اوزيجى ديدكلريدر وثعالة الكلا چايرلك قوريسنه وياپسنه دينور (المثعلة) معرحلة

وزننده دیشی تلکی چوق اولان یره دینور یقال ارض مثعلة ای کثیرة الثعالة (بنوثعل) ابن عمرو که صبرد وزننده در
برجماعتدر (ثعال) غراب وزننده روحالبه رویشه بیننده برشعب آدیدر (ثعل) قفل وزننده نجد دیارنده برموضعدر
و بر بوجك اسمیدر که تعفن ایدن قربه لرده متکون اولور ولئیم وفرومایه کمسه یه دینور (المثعل) محسن وزننده مزدحم
اولان صو باشنه دینور یقال ورد مثعل ای مزدحم (الثعلول) سرسور وزننده ظارغین وغضبناك آدمه دینور یقال رجل
ثعلول ای غضبان واوچ یادرت طرفدن دخی صاغمسی ممکن اولان قیونه دینور و بوسهولت وانقیادندن یاخود ممه سنك
زیاده لکندن ناشی اولور (الثفل) ثانك ضمی وفانك سکونیله و (الثافل) برنسنه نك چوکندیسنه دینورکه دردی
محرق طورطی تعبیر اولنور یقال فی الدواء والماء علا صفوه ورسب ثفله وثافله وهو ما استقر تحت الشیء من کدرة وثفل
دانه وغله جنسنه دینور اهل بادیه لبن وتمرك ماعداسنه که مراد حبوباتدر ثفل اطلاق ایدرلر تقول ترکتهم یأکلون
الثفل ای الحب وال دکرمنك آلتنه یایدقلری سفره یه دینور وثافل انسان نجسته دینور (الثفل) کتف وزننده
دائما برنسنه نك چوکندیسنی ولورینی وطورطوسنی اکل ایدن آدمه دینور یقال رجل ثفل اذا کان یأکل الثفل
(المثافل) مسافر وزننده سودویوغرت قسمی اولمامغله حبوباتله تعیش ایدن آدمه دینورکه بدوی طائفه سنك اول
صورتده احواللری شدید اولور یقال هم مثافلون ای یأکلون الثفل وهو الحب ای مالهم اللبن (الثفال) کتاب وزننده
ابریغه دینورکه ابدست آلنور وال دکرمنی آلتنه یایدقلری سفره یه دینور وزهیر نام شاعرك اشبو * فتعرککم
عرك الرحی بثفالها * مصراعنده واقع بثفالها کلمه سنك بای علی یاخود مع معناسنه اولمغله ظرف محلیت حالده در
یعنی حال کونها طاحنة سبکنده در زیرا دکرمن چکنلر آلتنه سفره یی چکدکلری وقتده بسط ایدرلر وثفال دکرمنك
آلت طاشنه دینور ثفال دخی دینور غراب وزننده (الثفل) ثانك فتحیله ال دکرمنك آلتنه سفره یایمق معناسنه در
یقال ثفل الرحی ثفلا من الباب الاول اذا وقاها بالثفال و برنسنه یی برکره ده صاچمق معناسنه در یقال
ثفل الشیء اذا نثره بمرة واحدة (الثفال) سحاب وزننده و (الثفل) جبل وزننده اباغی آغر حیوانه دینور (الاثفال)
همزه نك کسریله برنسنه چوکندیلی اولمق معناسنه در یقال اثفل الشراب اذا صار فیه ثفل (التثفل) تفعل وزننده
برنسنه طورطولنمق معناسنه در وطورطولتمق معناسنه لازم ومتعدی اولور ومنه یقال تثفله عرق سوء اذا قصر به
عن المکارم یعنی اول آدمی بد اصل وفرومایه لکی مآثر ومکارم ومروتدن قاصر وبی بهره ایلدی (المثافنة
مثافنه وزننده ومرادفیدر که برکسه ایله بریرده چوکوب اوتورمق معناسنه در یقال ثافله بمعنی ثافنه (التثفیل
تفعیل وزننده طعامی سود ایله برابر یمك معناسنه در که مراد طعام اراغنده آیران کبی جابجا سود ایچه رك یمکدر
کویا که طعامی سوده ثفل ایدر تقول ثفلت عن اللبن بالطعام اذا اکلت الطعام مع اللبن (الثقل) قافله عنب
وزننده آغرلغه دینور یقال به ثقل ای ضد الخفة وثقل وثقاله اصاله وزننده مصدر اولورلر آغر اولمق معناسنه در
یقال ثقل الشیء ثقلا وثقالة من الباب الخامس ضد خف وکبه لك حالتی بلورمك معناسنه مستعملدر یقال ثقلت
المرأة اذا استبان حملها واغاجك دالله ری اوزلنوب قوتلنمك معناسنه مستعملدرکه اغرلقلرینی مستلزمدر یقال
ثقل العرفج والثمام اذا تروت عیدانه وقولاق برمقدار جه صاغرلنمق معناسنه درکه آغرلشمق تعبیر اولنور
یقال ثقل سمعه اذا ذهب بعضه (الثقیل) امیر وزننده و (الثقال) سحاب وزننده و (الثقال) غراب وزننده
وصفلردر آغر نسنه یه دینور جمعلری ثقال کلور ثانك کسریله وثقل کلور ضمله وثقیل باب رابعدن دخی وصف
اولور مرضی آغرلشوب مشتد اولان خسته یه دینور ثاقل کبی کما سیذکر (الثقل) فتحتینله مسافرك متاع وحشمنه
دینور ساز وسامان وبار وبنکاه معناسنه که آغرلق تعبیر اولنور یقال للمسافر ثقل کثیر ای متاع وحشم وشول
نفیس وعالیقدر نسنه یه دینورکه کرانبها اولمغله صاحبی چوقلق استعمال ایلیوب حفظ وصیانت ایدر اوله یقال له
ثقل کثیر وهو کل شیء نفیس مصون ومنه الحدیث * انی تارك فیکم الثقلین کتاب الله وعترتی * بونلرك هر بری شیء نفیس
ومصوندر والثقلان فی قوله تعالی * ایها الثقلان * الآیه الانس والجن زیرا بونلرك هر بری قطان ارض اولمغله
کویا که ارضی تثقیل ایدرلر یاخود ذنوب سببیله مثقللردر (الاثقال) همزه نك فتحیله ثقل کلمه سنك جمعیدرکه ثانك
کسریله دریرده مدفون اولان کنج ودفینه یه اطلاق اولنور ومدفون اولان موتایه اطلاق اولنور قال الشارح ومنه
قوله تعالی * واخرجت الارض اثقالها * ای کنوزها اوموتاها وانسانك متحمل اولدیغی ذنوب وآثامه اطلاق اولنور
وآغر یوکلره دینور یقال حملوا الدواب اثقالا ای احمالا ثقیلة (التثقیل) تفعیل وزننده آغرلمق وآغرلتمق
معناسنه در یقال ثقله اذا جعله ثقیلا (الاثقال) همزه نك کسریله آغر یوك یوکلتمك معناسنه در یقال اثقله
اذا حمله ثقیلا وکبه لك بلورمك معناسنه در یقال اثقلت المرأة اذا استبان حملها وبرآدمی مرض ونوم ولأمت کبی

عارضه باصمق معناسنه مستعملدر يقال اثقله المرض والنوم واللؤم اذا علاه وثقله (المثقل) محسن وزننده حملى
آغرلشوب بيانه چيقان عورته وسائره دينور يقال امرأة وفرس مثقل اذا استبان حملها (المثقلة) معظمه وزننده
دوشمه مقوله سنى بصدرن بصق طاشنه دينوركه مرمردن اولور برطرفى قالقوب بورشمسون ديو قورلر (المثقال) محراب
وزننده برشيئك كندى مثالندن وزن وميزاننه دينوركه مراد آنك آغرلغنده اولان نسنه در مثلا برمثقال كمش كه
بردينار اغرلغندن اولان كمش ديمكدر يقال مثقال الشئ اى ميزانه من مثله فقوله تعالى *مثقال ذرة* اى زنة ذرة
جمعى مثاقيل در ومثقال الذهب كه بردرهم وبردرهمك سبعى اوله جقدر مكوك ماده سنده تفصيل اولندى
ومثاقيل مؤنت وحوايجه اطلاق اولنور يقال القى عليه مثاقيله اى مؤنته (الثقال) سحاب وزننده ثقيل معناسنه دركه
ذكر اولندى وصغر يسى بيوك على قول آغرطبيعتلو تمكين ورزانتلو خاتونه اطلاق اولنور يقال امرأة ثقال اى مكفال
اورزان واياغى آغركند حيوانه دينور يقال بعير ثقال اى بطئ (الثقل) نقل وزننده برنسنه نك خفت وثقلتنى بيلمك
ايچون الده تخمينله طارتمق معناسنه در يقال ثقل الشئ بيده ثقلا من الباب الاول اذا رازثقله (التثاقل) تفاعل
وزننده اوشنوب آغرلشمق معناسنه در يقال تثاقل عنه اذا ثقل وتباطأ وبركسه نجدت ومبارزته حث وتحريك اولنمشيكن
قيام ومبادرتدن اويالنوب تقاعد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تثاقل القوم اذا لم ينهضوا للنجدة وقد استنهضوا لها
(الثقلة) فتحاتله و(الثقلة) ثانك كسريله و(الثقلة) تمره وزننده و(الثقلة) عنبه وزننده و(الثقلة) فرحه وزننده
آغرلغه وباروبنكاهه اطلاق اولنور يقال ارتحل القوم بثقلتهم وثقلتهم وثقلتهم وثقلتهم وثقلتهم اى باثقالهم
وامتعتهم كلها وثقله تمره وزننده وثقله فتحاتله طعامك ثقلتندن ايچرويه عارض اولان آغرلغه دينور تقول
وجدت فى نفسى ثقلة وثقلة بعد الطعام وهى ما يوجد فى الجوف من ثقل الطعام و ثقله ثانك فتحيله آدمى
باصديرن اويوقلق حالتنه دينوركه كوزى آچقدن قالور تقول اثقلتنى الثقلة اى النعسة الغالبة (الثقل) فتحتينله
متاع وحشم معناسنه دركه ذكر اولندى وثقل مصدر اولور خسته آغرلشمق معناسنه يقال ثقل المريض ثقلا
من الباب الرابع اذا اشتد مرضه (الثاقل) ثقيل كبى خسته لكى آغرلشمش خسته يه دينور يقال مريض ثقيل
وثاقل واصبح ثاقلا اى اثقله المرض بوراده ثاقل نسب اوزره دروتام وكامل الوزن التونه وصف اولور يقال دينار
ثاقل اى كامل ويقال دنانير ثواقل اى كوامل وثاقل بر بلده آديدر (المستثقل) اسم مفعولدر ثقيل عد اولنان
شيئه دينور وخسته لك ونوم ولؤم مقوله سى حالته باصلمش آدمه دينور (الثقال) جبال وزننده و(الثقلاء) جهلاء
وزننده ثقيلك جمعيدر صحبتلرى مستثقل نادان وكرانجان كمسه لره اطلاق اولنوركه مقارنتلرى ثقلت روحانيدر
يقال هم ثقال الناس وثقلاؤهم اى يكره صحبتهم (الثقل) ثانك كسريله برموضع آديدر (الثكل) ثانك ضميله موت
وهلاك معنالرينه در يقال اصابهم الثكل اى الموت والهلاك وبركسه محبوبنى ياخود ولدينى ياوى قلمغه دينور بونده
فتحتينله ده لغتدر يقال اقلقه الثكل والثكل اى فقدان حبيبه او ولده وثكل فتحتينله مصدر اولور برآدم سوكيلى
دوستنى ياخود ولدينى ياوى قلمق معناسنه يقال ثكل فلان الحبيب اوالولد ثكلا من الباب الرابع اذا فقده (الثاكل
و(الثكلان) عطشان وزننده سوكيلى دوستنى ياخود ولدينى ياوى قلمش آدمه دينور مؤنثنده كذلك ثاكل وهايله
ثكلانه دينور قليل اولهرق يقال رجل ثاكل وثكلان اى ذوثكل وامرأة ثاكل وثكلانة اى ذات ثكل (الثكول
صبور وزننده و(الثكلى) سكرى وزننده بونلرده ولدينى ياوى قلمش عورته دينور (الاثكال) همزه نك كسريله
خاتون دائما ولدينى ياوى قيلراولمق معناسنه در يقال اثكلت المرأة اذا لزمها الثكل وولدينى ياوى قلدرمق
معناسنه در يقال اثكلها الله ولدها اذا جعلها مثكلا (المثكل) محسن وزننده دائما ولدينى ياوى قيلان ماتمزده
خاتونه دينور جمعى مثاكيل در (المثكلة) محسنه وزننده شول قصيده يه وصف اولوركه آنده ماتمه متعلق مضامين
ايراد اولنه يقال قصيدة مثكلة اذا كانت قد ذكر فيها الثكل (المثكلة) مرحله وزننده دوستى ياخود ولدينى ياوى قلمغه
باعث اولان شيئه دينور ومنه يقال رمحه للوالدات مثكلة اى داعية للثكل (الثكول) صبور وزننده ولدينى ياوى
قلمش خاتونه دينوركه ذكر اولندى وشول بيابانه وصف اولوركه اكا سلوك ايدن مفقود ونابود اوله يقال فلاة
ثكول اى من سلكها فقد (الاثكال) همزه نك كسريله و(الاثكول) اطروش وزننده خرمانك سالقملو چوبنه
دينور عثكال معناسنه اثكال اعصار كبى افعال وزننده كلان اسمدر (الثلة) ثانك ولام مشدده نك فتحيله
قارشق قيون وكچى سوريسنه على قول چوق اولان سوريسنه وعلى رأى خاصة يالكز قيون سوريسنه دينور
جمعى ثلل كلور ثانك كسريله بدره وبدر كبى وثلال كلور سلال كبى يقال له ثلة اى جماعة الغنم اوالكثيرة منها
اومن الضأن خاصة ويالكزجه قيون يوكنه دينور يقال كساء جيد الثلة وهو الصوف وحده وقيل ودوه تويلريله

قارشوق یوکه دینور وقیودن اخراج اولنان طپراغه دینور بونك جمعی ثلل کلور بصرد وزننده وصحرا اوده میل ومناره کبی قسنه‌لره دینور که یوله کیدنلر انلرك دیبلرنده کولکه‌لنورلر ودوه قسمنك صوسزلغی حالاتندن برحالته دینور که اول ایکی شرب بیننده اولان ایکی کونك صوسزلقدر مراد ایکی کون صوسز قالوب صویه کلملری اوله جقدر (الاثلال) همزه نك کسریله برآدمك قیونی سوریسی یاخود یوکی چوق اولمق معناسنه در یقال اثل الرجل اذا کثرت عنده الثلة و برآدمه دیوارك یاخود خانه نك ترمیم واصلاحیله امر ایلمك معناسنه در تقول اثللته ای امرته باصلاح ماثل منه (المثل) مقل وزننده ثله‌سی کثیر اولان آدمه دینور (الثل) ثانك فتحیله قیودن طپراق چیقارمق معناسنه در یقال ثل البئر ثلا من الباب الاول اذا اخرج منها الثلة ای التراب و ثل وثلیل وزننده فك ادغامیله هلاك ایلمك معناسنه در یقال ثلهم ثلا وثللا اذا اهلکهم وثل طوار ترسلمك معناسنه در یقال ثلت الدابة اذا راثت وطپراق یاخود قوم یعنی ال ایله برطرفه چالمق یاخود برجانبندن ییقوب تکیدرمك معناسنه در یقال ثل التراب المجتمع او الکثیب اذا حرکه بیده او کسر من احدی جوانبه وبنایی ییقمق معناسنه در یقال ثل الدار اذا هدمه ومنه یقال ثل الله عرشه ای اماته او اذهب ملکه او عزه پس بوراده عرشدن مراد وجودی یاخود تخت ملك وعزتیدر وثل قیویی طپرا قلمق معناسنه در یقال ثل التراب فی البئر اذا اهاله واقچه دوکمك معناسنه در یقال ثل الدراهم اذا صبها (الثلة) ثانك ضمیله جماعت انسانی‌یه دینور ومنه یقال فلان لا تفرق بین الثلة بالفتح وبین الثلة بالضم ای بین جماعة الغنم وبین جماعة الناس وچوق اقچه‌یه دینور یقال ثلة من الدراهم ای کثیرة بونده فتحله ده جائزدر (الثلة) ثانك کسریله هلاکلك دینور هلکه معناسنه جمعی ثلل درعنب وزننده (الثلل) فتحتینله هلاك ایلمك معناسنه در که ذکر اولندی وهلاك معناسنه در که اسمدر یقال اصابه ثلل ای هلاك وثلیل الفم اغزده اولان دیشلرك دوکلسندن عبارتدر یقال رماه الله بثلیل الفم ای ان تسقط اسنانه (الثلثلة) زلزله وزننده بودخی طپراق یاخود قوم یعنی برطرفنی ال ایله رخنه‌دار ایلمك معناسنه در یقال ثلثل التراب المجتمع او الکثیب بمعنی ثله (التثلل) تفعل وزننده بنا ییقلمق معناسنه در یقال تثلل الدار فتثللت (الثلثل) هدهد وزننده ییقلمش بنایه دینور که یقق تعبیر اولنور هدم معناسنه که فتحتینله درمهدوم معناسنه در (الثلیل) امیر وزننده صویك چاغلدیسنه دینور علی قول صودوکیلورکن شارلدیسنه دینور تقول سمعت ثلیل الماء ای صوت جریه او صوت انصبابه (الثلثال) زلزال وزننده طعمی اکشی اولان نباتاتدن برنوع نبات آدیدر (الانثلال) انفعال وزننده برنسنه اوزره هرطرفدن اوشنتو ایلمك معناسنه در یقال انثلوا علیه اذا انثالوا (المثلل) محدث وزننده دائما مال جمع وادخار ایدن آدمه دینور یقال رجل مثلل ای جامع للمال (الثلی) ربی وزننده برباد وتباه اولمش عزت وشوکته اطلاق اولنور یقال عزة ثلی ای هالکة (الثلثلان) جلجلان وزننده ایت اوزمی دیدکلری نباته دینور وقوری چایره دینور بونده ثانك کسریله لغت اعلادر (الثملة) ثانك ضمی وفتحیله و (الثمیلة) سفینه وزننده مقابر اولان شول دانه وغله‌یه وقاوده وخرمایه دینور که قابك نصفی قدر یا نصفندن اکسکجه اوله یاخود نصفندن زیاده‌جه اوله ثمله نك جمعی ثمل کلور صبرد وزننده وثمائل کلور وثمله وثمیله حوضك یاقربه نك دیبنده قلان جزء یجه صو بقیه‌سنه دینور رواشمه تعبیر اولنان قیونك دیبندن چیقان چاموره دینور ودوه‌یه قطران یاقربه‌یه یاغ سورد کلری پوك و یاغی پارچه‌سنه دینور وثمله رشد وحزم وفطانت اثرینه اطلاق اولنور ثمل کبی یکاسیذ کر (الثملة) فتحاتله بودخی حوض وقربه دیبلرنده قلان برمقدار جه صو بقیه‌سنه دینور ودوه وقربه یاغلیه جق پوك پارچه‌سنه دینور وحیض بزینه دینور (الثمالة) ثمامه وزننده و (الثمیلة) سفینه وزننده بطنده طعام وشرابدن قلان بقیه‌یه دینور وثماله کپوکه دینور رغوه معناسنه یقال شرب ثمالة اللبن ای رغوته وثماله عوف بن اسلمك که بر بطن پدریدر لقبیدر کندی قومنی اطعام ایدوب کپوکلی سود ایچورمکله تلقیب اولندی (الثمیلة) سفینه وزننده ثمله وثماله معنالرینه درکه ذکر اولندی واو ترا قلی دوشکلی بنایه دینور که ثملی طاشلر ایله دوشنمش اوله وبر قوش آدیدر واکین یرلرنده صوایرکلمك ایچون ساده طاشلر ایله چورلمش چور یکه ودا یرمیه دینور (المثملة) مکنسه وزننده بودخی دوه وقربه یاغلیه جق پوك پارچه‌سنه دینور وسونمه یوغرد قویه جق سپته دینور که خرمایپراغندن ایشلنور وچوبانك آزیق چانطه‌سنه دینور که ایچنه آزیغی قیوب اموزینه بکورر (الثمل) ثانك ضمیله بودخی عقل وحزم ودرایت شائبه‌سنه اطلاق اولنور ثمله کبی یقال لیه ثملة وثمل ای بقیة من عقل وحزم (الثمل) فتحتینله سبرخوش اولمق معناسنه در یقال ثمل الرجل ثملا من الباب الرابع اذا سکر وکولکه‌یه دینور ظل معناسنه ومکث واقامت معناسنه در یقال ثمل فلان اذا اقام ومکث وثمله لفظنك جمعی اولور که حیض بزینه

دینور (الثمل) کتف وزنده سیرخوشه دینور یقال شرب حتی اصبح ثملا ای سکرانا و برنسنه یه محب اولان کسه یه دینور تقول انا ثمل الی کذا ای محب له (الثمل) جمل وزنده و (الثمول) شمول وزنده مکث واقامت معناسنه در یقال ثمل الرجل ثملا وثمولا من الباب الثانی والاول اذا اقام ومکث و برآدمه مدد ویاردم ایدوب ایشنی کورمك معناسنه در یقال ثمل قومهم اذا اغاثهم وقام بامرهم و برآدمی یدروب ایچوروب وهرلوازمنی بتورمك معناسنه در یقال ثملهم ای اطعمهم وسقاهم وقام بامرهم و اکل ایلمك معناسنه در یقال ثمل الطعام ثملا من الباب الثانی اذا اکل ویقال ماثمل شرابه بشیء ای ما اکل قبل ان یشربه طعاما (الثمال) کتاب وزنده شول آدمه دینور که دائما قومنه مدد ویاورلك ایدوب امور وحوایجلرینه قیام ایدر اوله یقال هو ثمال قومه ای غیاثهم یقوم بامرهم (الثمال) غراب وزنده و (المثمل) معظم وزنده شول زهره دینور که تربیه اولنوب قابده مدت مدیده قالمغله کماله بالغ اوله که یلمش زهر اولور یقال سقاه الثمال والمثمل ای السم المنقع یعنی ایاما حتی اختمر وثمال ثماله نك جمعی اولور که کپوك دینور (المثمل) منزل وزنده ملجأ وپناه معناسنه در یقال هو مثمله ای ملجاؤه (الثامل) جلاسی کهنه لنمش چوقدن پاسلو قلجه دینور یقال سیف ثامل ای قدیم العهد بالصقال وشول محله دینور که لطیف وموافق اولمغله لطافتی انسانی آنده اقامته حمل وتشویق ایدر اوله (المثمل) محسن وزنده کپوکلی سوده دینور کما سیذکر وثامل ایله معناسی ثانیده مراد فدر یقال بلد ثامل ومثمل اذا کان یحمل المقام (المثمل محدث وزنده بو دخی کپوکلی سوده دینور یقال لبن مثمل ومثمل ای ذو رغوة ومثمل کوکرجن قوشنك اصوات والحانلری اوصافندندر یعنی کوکرجنك شول کونه اوتشیدر که سامعی باده کبی نشئه دار ایلیه ومنه یقال سمعت الحمام یصوت مثملا وهو الذی یطرب ویکاد یثمل ای یسکر من یسمع صوته (الثاملیة) اشجع قبیله سی یوردنده برصو آدیدر (المثملة) مرحله وزنده صبهریجه دینور مصنعه معناسنه (التمیل) امیر وزنده اکشی سوده اطلاق اولنور تقول سقانی ثمیلا ای لبنا حامضا وطاغلرده وقیالرده صوایرکیله جك نقره یه وچقوره دینور (ثمیل) زبیر وزنده ابن عبدالله الاشعری درکه تابعیدر (التثمل) تفعل وزنده قابده اولان بقیه یی بالجمله ایچمك معناسنه در یقال تثمل مافی الاناء اذا تحساه (التثمیل) تفعیل وزنده برنسنه دن آرتروب بقیه قومق معناسنه در یقال ثمله اذا ابقاه (الثتل) تای فوقیه ایله زبرج وزنده بو دوره دینور (الثتلة) قنطره وزنده ایکدین یمرطه یه دینور و مصدر اولور برکسه پاکلنددکدنصکره بنه مردار وملوث اولمق معناسنه یقال ثتل الرجل اذا تقذر بعد تنظف (الثول) قول وزنده بال آریسنك سوریسنه دینور جماعة النحل معناسنه مفردی یوقدر علی قول ارککنه دینور و طعمنده حموضت اولان شجره دینور (الثول) فتحتینله خاصة قیون قسمنك اعضاسی کوشکلك وسلپوکلك پیدا ایلمکله صالقی وسست اولمق علی قول جنون کبی برعارضه درکه سراسمه اولمغله اصلا سورویه اویمیوب اوتلاقده سرسری بری اوته دوران ایدر یقال ثولت الشاة ثولا من الباب الرابع وهو استرخاء فی اعضائها خاصة او کالجنون یصیبها فلا تتبع الغنم وتستدیر فی مرتعها (الاثولال) افعلال وزنده ثول معناسنه در یقال اثوألت الشاة اثوالا یعنی ثولت (التثول) تفعل وزنده برآدمه شتم وقهر ایله حواله وشرکیر اولمق معناسنه در یقال تثول علیه اذا علاه بالشتم والقهر وبال آریلری بریکوب طوپلنمق معناسنه در یقال تثولت النحل اذا اجتمعت والتفت (الانثیال) انفعال وزنده بردن دوکلك معناسنه در یقال انثال التراب اذا انصب وقوۀ ناطقه ده سوز چوغالوب یدربی لسان طولمق معناسنه مستعملدر کویا که ناطقه یه کلام اوشوشتو ایدر یقال انثال علیه القول اذا تتابع وکثر فلم یدر بایه یبدأ (الثویلة) سفینه وزنده بربلوك طوب چایرلغه دینور وشول جماعته دینور که متفرق اویه لردن کلوب بریکمش اوله لر (الثوالة) جبانه وزنده چوق چکرکه سوریسنه دینور وبو جبانه کبی اسمدر (الاثول) احمر وزنده مجنونه دینور واحمق وبیفکر آدمه دینور و برکسه یه مدد ونصرت خصوصنده کذلك خیر وحسنه خصوصنده ومطلقا کار وعملده بطیء وکران طبع اولان آدمه دینور وسکر تمسی آغر قابران طواره دینور جمعی ثول در ثانك ضمیله (الثؤول) قوله وزنده برآدم احمق اولمق علی قول کندیده نوعا جنون شائبه سی بلورمك معناسنه در یقال ثال الرجل ثؤولا اذا حمق اوبدا فیه الجنون ولم یستحکم وقابده اولان نسنه یی دوکمك معناسنه در یقال ثال مافی الوعاء اذا صب مافیه (الاثاولة) اسافلة وزنده کویا که ثول کلمه سندن جمع الجمعدر کاهل وقابران اشخاصه دینور یقال اشباخ اثاولة ای بطاء (الثولاء) حمراء وزنده اثول کلمه سندن مؤنثدر یقال شاة ثولاء ای مجنونة ونعیم بن الثولاء بصیره صوباشیلغنه منصوب بر آدم ایدی (ثهلان) سلمان وزنده برطاغك آدیدر و برروجل اسمیدر (ثهلل) جعفر وقنفذ وجندب وزنلرنده مجهولدر وغیرمعروف اسمیدر یاخود اسماء باطله دندر وغیرمنصرف اوله رق استعمال اولنور که علمیت ووزن فعل سببلری واردر یقال هو

الضلال بن ثهلل اى الذى لايعرف اومن اسماء الباطل (الثهل) فتحتينله يراوزره يايلوب دوشمك معناسنه در يقال
ثهل الشيء ثهلا من الباب الرابع اذا انبسط على الارض (ثهلل) جعفر وزننده سياجل كاظمه قربنده برموضعدر
(الثيل) ثانك كسرى وفتحيله دوه نك وسائر حيوانك ذكرى غلافنه دينور على قول ذكرلرينه دينور وثيل ثانك
كسريله بر نبات آديدر ثيل دخى ديرلر كبس وزننده تركيده آيرق ديدكلرى نباتاوله جقدر (الاثيل) احمر وزننده
ذكرينك غلافى بيوك اولان دوه يه دينور جمعى ثيل كلور ثانك كسريله (ثيله) كبسه وزننده قطن نام محلده برصودر
فصـــــــــل الجيم * (الجأل) جعل وزننده برى اوته كيدوب كلمك معناسنه در يقال جأل الرجل جأْلا
من الباب الثالث اذا ذهب وجاء ويوك وياغى بريكدرمك معناسنه درو كندى بريكمك معناسنه اولمغله لازم ومتعدى
اولور يقال جأل الصوف اذا جمعه او اجتمع (الجألان) فتحاتله طوپال اولمق معناسنه در يقال جئل الرجل جأْلانا
من الباب الرابع اذا عرج (الاجئلال) افعلال وزننده برنسنه دن قورقمق معناسنه در يقال اجئلّ عنه اذا فزع
(الجئلال) دحراج وزننده بودخى بلكليوب قورقمق معناسنه در يقال جئلل عنه جئلالا اذا فزع (جيأل) حيدر
وزننده و (جيأله) حيدره وزننده غير منصرف اولهرق و (جيل) فتحتينله و (الجيأل) معرّف باللام اوله رق
حيدر وزننده صرتلانه دينور ضبع معناسنه (الجيألة) حيدره وزننده يارهنك چركنه دينور يقال مسح جيألة الجرح
اى غثيثه (جبتل) جعفر وزننده يمنده ديار نهد ترابنده برموضع آديدر (الجبل) فتحتينله مطلقا وتد راضه دينور
كه طاغ تعبير اولنور فارسيده كوه دينور كرك عظيم وكرك طويل اولسون اكر بشقه جه منفرد اولورسه اكه ياخودقنه
دينور جمعى اجبل كلور افلس وزننده وجبال كلور جيمك كسريله واجبال كلور وجبل برقومك سيد وذيشاننه كذلك
عالم وفاضلنه اطلاق اولنور يقال هو جبل قومه اى سيدهم وعالمهم وبخيـــل وممسك شخصه اطلاق اولنور يقـــال
فلان جبل اى بخيل وجبل اسمادندر جبل بن جوّال اصحابدندر (بلاد الجبل) اذربيجان السكاسيله عراق عرب
بيننده واقع مملكته دينوركه نيجه بلاد وخوزستـــان وفارس وبلاد ديلمدن عبارتدر محدّثيندن حسن بن علىّ الجبلى
اورايه نسبت اولنور (الجبلان) طيء قبيله سنه مخصوص سلمى واجأ نام ايكى طاغه اطـــلاق اولنور (الاجبال)
همزهنك كسريله طاغه وارمق معناسنه در يقال اجبل القوم اذا صاروا الى الجبال وبرآدمى بخيل بولمق معناسنه در
يقـــال اجبله اذا وجده جبلا اى بخيلا ومتكلمه سوز دشوار لنوب انقبـــاض وانجمـــاد كلمك معناسنه مستعملدر يقال
اجبل الشاعر اذا اصعب عليه القول وقيوقازان كسه پك يره وارمق معناسنه در يقـــال اجبل الحافر اذا بلغ المكان
الصلب وزور وجبر ايلمك معناسنه در يقال اجبله اذا اجبره وبرآدمك اوقنك تمرنى يافلجى جبل يعنى كند اولمق
معنـــاسنه در يقال اجبلوا اذا اجبل حديدهم كما سيذكر (ابنة الجبل) ييلانه اطلاق اولنور حيه معناسنه وآفت
وداهيه يه اطلاق اولنور يقـــال رماه الله بابنة الجبل اى بالداهية وطاغ تپه سنده نابت قين اغاجندن دوزلمش يايه
اطلاق اولنور (المجبول) عظيم الخلقه كوه پيكر آدمه اطلاق اولنور يقـــال رجل مجبول اى عظيم (الجبل) جبل
وزننده اوجولوسنه دينور ساحه معناسنه ومصدر اولور برآتمق معناسنه يقال جبلهم الله جبلا من البـــاب الثـــانى
والاول اى خلقهم وبرطبيعته طبيعتلندرمك معنـــاسنه در يقـــال جبله على الشيء اى طبعه وجبر وزور ايلمك
معناسنه در يقـــال جبله اذا جبره وجبل تصلق وغليظ وكنده شيئه دينور مجبول معناسنه در ومنه يقـــال رجل جبل
الرأس اى قليل الحلاوة (الجبل) جيمك كسرى وضميله چوق شيئه دينور كثير معناسنه (الجبل) جيمك ضمـــيله
قورى اغاجه دينور وجماعت انسانى يه دينور يقال جاء جبل من الناس اى جماعة (الجبل) عنق وزننده و (الجبل
عدل وزننده و (الجبل) عتلّ وزننده و (الجبل) طمرّ وزننده و (الجبلة) طمره وزننده و (الجبيل) امير وزننده
بونلرده جماعت انسانى يه دينور (الجبل) كتف وزننده تصلق ويا قشقسز بونلمش اوقه دينور يقـــال سهم جبل
اى الجافى البرى وعند البعض مطلقا بوغون وتصلق وناتراش نسنه يه دينور ودايشى تيموردن دوزلمش تمرنه دينوركه
كند اولوب كچمز اولور (الجبلة) جيمك فتحى وكسريله يوزه دينور وجه معنـــاسنه على قول بشره سنه دينور
ياخود ناظره مقابل كلان برينه دينور يقال يه صباحة الجبلة اى الوجه او بشرته اوهى ما استقبلك منه ويوغون
كوده لو تصلقجه عورته دينور وعيب ونقيصه معناسنه در يقال ما فيه جبلة اى عيب وزور وقوّت معناسنه در يقال به
جبلة اى قوّة ويرك پكلكسنه وصلابتنه دينور (الجبلة) جيمك كسريله وضميله و (الجبلة) طمره وزننده امت وجماعت
معناسنه در يقال جبلة وجبلة كثيرة اى آمة وجماعة وبرنسنه نك اصل ومباسنه دينور يقال هو قوىّ الجبلة اى الاصل
وثوبك مايه وقوامى اولان نسيج اولنه جق ايپلكه دينور ومنه ثوب جيد الجبلة اى الغزل وغلظت معناسنه در يقال
رجل ذو جبلة اى غليظ (الجبلة) جيمك ضميله امت وجماعت معناسنه در واوركجه دينور سنام معناسنه وفتحله جا ئزدر

الجبلة) طمرة وزنده بودخی امت وجماعته دینور وخلقت وطبیعت معناسنه در یقال کریم الجبلة ای الخلقة
وچوقلغه دینور یقال به جبلة ای کثرة (الجبلة) حزقه وزنده بودخی چوقلق کثرت معناسنه درو برنسنه نك
اصل واساسنه دینور (الجبلة) جیمك حركات ثلاثیله و (الجبلة) فتحاتله یرادلش خلقت ونهاد وطبیعت معناسنه در
یقال جبلة فلان وجبلته علی الكرم ای خلقته وطبیعته (الجبال) كتاب وزنده جسده و بدنه دینور یقال بعیر
عظیم الجبال ای الجسد والبدن (جبیل) زبیر وزنده فید قربنده برطاغ آدیدر وافاعیه ایله مسلخ میاننده
برطاغدر كه آنده بان اغاجلری نابت اولور وسواحل دمشقده بر بلده آدیدر عبید بن خیار واسمعیل بن حصین
ومحمد بن الحارث وابوسعید المحدثون الجبیلیون اورادندر و رضا ابن جبیل قضاعه نسبی رجالندندر (جبل) جیمك
فتحی وبای مشدده نك ضمیله شاطئ دجله ده برقریه در موسی بن اسمعیل وحكم بن سلیمان واحمد بن جداب
واسحق بن ابراهیم المحدثون الجبلیون آندندر (ذوجبله) جیمك كسریله یمنده برموضعدر (جبله) غرفه وزنده عدن
ایله صنعا میاننده بر بلده در (الجبیلة) سفینه وزنده قبیله معناسنه در (الجبلة) تشدید لامله ابله وزنده قیتلق وقوراقلق
یله دینور سنة مجدبه معناسنه (التجبیل) تفعیل وزنده برنسنه یی كسوب طوغرامق معناسنه در یقال جبله اذا قطعه
(التجبل) تفعل وزنده برنسنه یی سپوری آلمق معناسنه در یقال تجبل ماعنده اذا استنظفه (الجبلة) تمره وزنده
و (المجبال) محراب وزنده قالین كوده لو عورته دینور یقال امرأة جبلة ومجبال ای غلیظة (جبله) فتحاتله
نجدده برموضع وتهامه ده برقریه آدیدر وساحل بحر شامده بر بلده در محدثیندن سلیمان بن علي وعثمان بن ایوب
وعبد الرحمن بن شعیب الجبلیون اندندر وبحرین قضاسنده برقریه در وحجازده برموضعدر ذكر اولنان سلیمان
بن علي اكامنسوب اولدیغی بعضلردن مرویدر وجبله اسامیدندر جبلة بن حارثه وجبلة بن عمرو بن الازرق وابن
مالك وابن الاشعر وابن ابی كرب وابن ثعلبه وابن سعید ومنسوب اولمیه رق یالكز جبله نام ذوات اصحابدندر وجبلة
بن سحیم وجبلة بن عطیه محدثلردر وجبلة بن ایهم آخر ملوك غساندر عمرو بن النعمان الجبلی نسلندندر
واما محمد بن علي الجبلي جبل انداسدندر ومحمد بن عبد الواحد الجبلی الحافظ ضیاء الدین شامده جبل قاسیونه
منسوبدر ومحمد بن احمد بن علي واحمد بن عبد الرحمن الجبلیان محدثلردر (الجبیل) امیر وزنده جماعت انسانی یه
دینور كه ذكر اولندی ومطلقا تصلق وغلیظ وچركین نسنه یه دینور ومنه یقال رجل جبیل الوجه ای قبیحه
جبیله) جهینه وزنده بحرین اعمالندن برقصبه در (جبول) تنور وزنده جلب قربنده برقریه در (الجنبل) قنفذ
وزنده اغاجدن مصنوع یومری وقالین قواطه یه وچناغه دینور (جبریل) جبرماده سنده ذكر اولندی (الجبهل
سمند وزنده تصلق و یاقشقسز آدمه دینور یقال رجل جبهل ای جاف (الجثل) جیمك فتحی وثای مثلثه نك سكونیله
و (الجثیل) امیر وزنده چوق وكور اولوب بری برینه صارمشمش طوپ اغاجلغه وصاچه دینور علی قول قصه
اوله رق قالین وقبا اولانه یاخود سیاه وكثیف اولانه دینور یاخود مطلقا صیق وقبا اولوب بری برینه صارمشق
طوپ اولان شیئه دینور (الجثالة) اصاله وزنده و (الجثولة) عمومه وزنده برنسنه جثیل اولمق معناسنه در یقال
جثل الشعر اوالشئ وجثل جثالة وجثولة من الباب الرابع والخامس اذا كان جثیلا (الجثلة) تمره وزنده
ایری قرنجه یه دینور جمعی جثل در تمركبی و یپراقلری كور وفراوان ایری اغاجه دینور یقال شجرة جثلة ای الكثیرة الورق
الضخمة (الاجثیلال) اشمیزاز وزنده قوش تویلرینی قبارتمق معناسنه در یقال اجثأل الطائر اذا نفش ریشه
واوت قسمی بویلنوب كور اولوب بری برینه صارمشمق یاخود بویلنوب حركته باشلامغله یولمغه قابل اولمق معناسنه در
یقال اجثأل النبت اذا طال والتف اواهتز وامكن ان یقبض علیه وقوشك تویلری اورپروب قبارمق معناسنه در
یقال اجثأل الریش اذا انتفش و برآدم غضبه كلمكله شر وقتاله یاتمق معناسنه در یقال اجثأل فلان اذا غضب
وتهیأ للقتال والشر (المجثئل) مشمعل وزنده انلو عریض نسنه یه دینور ودیكیلوب طوران شیئه دینور (الجثل
جیمك فتحیله یل برنسنه یی صیروب ایلتمك معناسنه در یقال جثلته الریح جثلا من الباب الاول اذا جفلته (الجثال
غراب وزنده طویغار قوشنه دینور (الجثالة) ثمامه وزنده خزان اولوب دوكیلان اغاج یپراقلرینه دینور
الجثل) فتحتینله انایه دینور ام معناسنه وزوجه یه دینور ومنه یقال ثكلته الجثل وفسر بهما (الجحل) جیمك فتحی
وحای مهمله نك سكونیله قبا كلرینه دینور رحرباء معناسنه وایری كلره دینور وآری قسمنك بكسنه دینور كه بیوك اولور
یعسوب معناسنه وایری طولومه دینور و بوق بوجكنه دینور جمعی جحول و جحلان كلور جیملرك ضمیله وایكی یانلری
ایری وقبا آدمه دینور یقال رجل جحل ای عظیم الجنبین وخرده دوه لره دینور وجحل اسامیدندر جحل بن حنظله
برشاعردر وحكم بن جحل وسالم بن بشر بن جحل تابعیلردر وجحل مصدر اولور یره چالمق معناسنه یقال جحله

جدلا من الباب الثالث اذا صرعه (التجديل) جدل معناسنه در يقال جدله اذا صرعه (الجدلاء) حمراء وزننده
ناقهٔ عظيمه يه دينور (الجبجل) جيلو وزننده بيوك قيصايه دينور وشول بيوك بالغه در يسنه دينوركه اندن قلقان
دوزيلور ومطلقا ايرى وبيوك شيئه دينور (المجبجل) معظم وزننده يره چالنمش مصروع معناسنه در (الجحال
غراب وزننده آغو يه دينور زسم معناسنه (الجحدلة) دحرجه وزننده بر آدم دوه جى على قول كرايجى اولمق معناسنه در
يقال جحدل الرجل اذا صار جمالا اومكاريا وفقير ايكن زنكين اولمق معناسنه در يقال جحدل فلان اذا استغنى
بعد فقر وبر كسنه يى يره ييقمق على قول باغلمق معناسنه در يقال جحدل فلانا اذا صرعه اوربطه وطولدرمق
معناسنه در يقال جحدل الاناء اذا ملاءه ومالى بر يكدرمك معناسنه در يقال جحدل المال اذا جمعه ودوهلرى
طوپليوب كرايه قوشمق معناسنه در يقال جحدل الابل اذا ضمها واكراها (الجحدل) جعفر وزننده و(الجحدل
قنفذ وزننده هر يانى اويغون اتنه طلو سمز وغلانه دينور (الجخدل) كنهبل وزننده بودوره دينور (الجحشل) شين معجمه
ايله جعفر وزننده و(الجحشل) قنفذ وزننده و(الجاشل) علابط وزننده جسيم وچالاك آدمه دينور (الجحفل
جعفر وزننده چوق عسكره دينور يقال جاء الامير بجحفل اى جيش كثير وسيد وكريم آدمه دينور يقال
هو جحفل اى سيد كريم ويانلرى ايرى وقبا آدمه دينور يقال رجل جحفل اى العظيم الجنبين (الجحفلة
جوهره وزننده يتون طرنقلو طوارك دوداغنه دينور آت وقاطر واشك كبى نته كه انسان دوداغنه شفه دينور وآت
قسمنك قوللرينك ايچ يوزلرنده قلوردى مقدارنده ايكى دانه تويسزجه نشانلرك ومهره لرك هر برينه دينوركه
اخلق تعبير اولنور وجحفله مصدر اولور آتوب يره چالمق معناسنه يقال جحفله اذا صرعه ورماه
وبر آدمى كندى فعليله تبكيت واسكات ايلمك معناسنه در يقال جحفله اذا بكته بفعله (التجحفل) تدحرج وزننده
بريكمك معناسنه در يقال تجحفل القوم اذا تجمعوا (الجخنفل) سمندل وزننده قالين دوداقلى آدمه دينور يقال رجل
جخنفل اى الغليظ الشفة (الجخدل) خاى معجمه ايله جعفر وقنفذ وزنلرنده هر يانى اويغون اتلوجانلو اوغلانه دينور
يقال غلام جخدل اى حادر سمين (الجدل) جيمك فتحى ودالك سكونيله اوركويى محكم ايلمك معناسنه دركه محكم
بوكك اوله بجقدر يقال جدل الحبل جدلا من الباب الثانى والاول اذا احكم فتله وجدل قازيق كبى قوى وشديد
اولان ذكره اطلاق اولنور والارك وايا قلرك وساير اعضانك متين ومحكم اولان اوزون كميكلرينه اطلاق اولنور
وبدنده شول كميكه دينوركه كتوك كبى يوغون ومحكم اولوب واكاشاير كميكلر قارشميوب بشقه جه اوله ومجه كميكى كبى
بونلرده كسر ايله ده جائزدر جمعى اجدال كلور وجدول كلور وجدل مصدر اولور آهو وساير حيوان ياوريلرى قوتلنوب
اناسى آرقه سنه اويوب كيدر اولمق معناسنه در يقال جدل ولد الظبية وغيرها جدلا اذا قوى وتبع امه وسنبله اوزلنمك
معناسنه در يقال جدل الحب فى السنبل اذا وقع وبر آدمى يره ييقمق معناسنه در يقال جدله اذا صرعه على الجدالة
وبجدل قبر ومزاره اطلاق اولنور (الجديل) امير وزننده تصمه دن اورلمش يولاره دينور ودوه بيوننه كچردكلرى
ايپه دينوركه تصمه دن ياخود قيلدن اورلمش اوله ونسوان عربك وشاح تعبير ايتدكلرى زينته دينوركه كردنلرينه
حمائل وارى طاقنورلر جمعى جدل كلور كتب وزننده وجديل نعمان بن منذرك بر يوغورينك اسميدر (المجدول
كميكلرى مناسب ولطيف واندام وتركيبى محكم وقوتلو آدمه دينور يقال رجل مجدول اى لطيف القصب محكم
الفتل (الاجدل) قوريمى قوند وخوش اولان عضوه وصفه اولور يقال ساعد اجدل اى حسن الطى واجدل
صقر اسميدركه جوارح طيوردن چاقر تعبير ايتدكلرى يدر فارسيده چرغ دينور جمعى اجادل در واجدل ابوذر
الغفارى رضى الله عنه حضرتلرينك فرسى اسميدر وجلاس بن معدى كرب الكندى فرسنك آديدر وبنو
اجدل يله دن متجمعه نك فرسى اسميدر (المجدولة) و(الجدلاء) حمراء وزننده قوريمى قوند وكوزل وياقشقلى بالدره
وصف اولور يقال ساق مجدولة وجدلاء اى حسنة الطى ومحكم اورلمش زرهه وصف اولور جمعى جدل دن
جيمك ضميله يقال درع جدلاء ودروع جدل اى محكمة وجدلاء بر ديشى كلبك آديدر وقولاقلرى برطرفه بوكك
وقيوريق اولان قيونه دينور يقال شاة جدلاء اى المنثنية الاذن وبرطرفه طوغرى وبجهه اولان شقشقه يه يعنى
دوه نك اغزندن چيقان قزل دغارجغه وصف اولور يقال شقشقة جدلاء اى مائلة وبرشيئك جهتنده يمت
وناحيه سنده مستعملدر ومنه يقال ذهب على جدلائه اى على وجهه وناحيته (الاجدلى) نفسنه نسبتله
بوده نى اجدل كبى چاقره دينور وصقر معناسنه (المجدل) منبر وزننده كوشكه دينور قصر معناسنه جمعى مجادل دن
قال الشارح ومنه قول الاعشى ❊فى مجدل شيد بنيانه❊ اى فى قصر بوراده قصير نسخه لرى غلطدر ومجدل بك
مجادل ومنازع آدمه دينور وبر موضع آديدر (الجدالة) سحابه وزننده يره دينور ارض معناسنه يقال القاه على الجدالة

ای الارض وعند البعض بوفقه جه قومساله دینور وشول خرما قوریغنه دینور که هنوز پکشمیوب لکن دکرمیلنوب
بشلنمیش اوله واباقلری اوزونجه خرده قرنجه یه دینور (التجدیل) بودخی یره ییقمق معناسنه در (الانجدال) انفعال
وزننده و(التجدل) تفعل وزننده مطاوعلردر یره چالنمق معناسنه در یقال جدله جدلا فانجدل وتجدل ای صرعه
فانصرع (الجدول) وصول وزننده پك ومحکم اولمق معناسنه در یقال جدل الشئ جدولا من الباب الاول اذا
صلب (الجدل) کتف وزننده و(الجدل) عدل وزننده جدولدن وصفدر پك وسخت اولان شیئه دینور یقال شئ
جدل وجدل ای صلب وجدل کتف وزننده پك منازع ومجادل آدمه دینور (الجدل) فتحتینله عن اقتدار شدتله
نزاع وخصومت ایدر اولمق معناسنه در یقال جدل الرجل جدلا اذا اشتدت خصومته وقدر علیها وبو احکام
فتل معناسندن مأخوذدر (المجادلة) مقاتله وزننده و(الجدال) قتال وزننده برکسه ایله شدتله مخاصمه ایلمك
معناسنه در یقال جادله مجادلة وجدالا اذا خاصمه باللدد (المجدال) محراب وزننده بودخی پك مجادل ومنازع
آدمه دینور یقال رجل جدل ومجدل ومجدال ای شدید الجدال (المجدل) مقعد وزننده جماعت انسانی یه دینور
(الجدیلة) قبیله وزننده ومراد فیدر وسجیت وفطرت وشاکله معناسنه در یقال عمل علی جدیلته ای شاکلته
وناحیه معناسنه در وکوکرجین مقوله سی قوش قویه جق قفسه دینور وحال واسلوب وطریقه معناسنه در
یقال القوم علی جدیلة امرهم ای حالتهم الاولی وطریقتهم و یقاسز عرب کوملکی طرزنده بردرلو ثوبه دینور که
عرب صبیانی وحایض خاتونلر کیرلر و جدیله اسماء نسواندندر جدیله بنت سبیع بن عمرو حمیر قبیله سندن
بر جماعتك والده سیدر نسبتنده جدلی دینور عربی وزننده (الجدال) شداد وزننده جدیله دیدکاری قوش قفسی
بیان آدمه دینور (جدال) غراب وزننده موصل اعمالندن بر بلده در (مجادل) اسم فاعل بنیه سیله خابور قضاسنده
بر بلده آدیدر (الجدول) جعفر وزننده و(الجدول) خروع وزننده نهر صغیره دینور وخاصة بر نهر معروف اسمیدر
(الجدالة) تمره وزننده دیك وهاون النه دینور (الاجدال) همزه نك کسریله آهو مقوله سی دیشی حیوانك ولدی
قوتلنوب کندیسیله کزر اولمق معناسنه در یقال اجدلت الظبیة اذا مشی معها ولدها (الجذل) جیمك کسری
وذال معجمه نك سکونیله اغاج مقوله سنك یوقری طوروسی کسلدکدنصکره قلان اومچه سنه وکوکنه دینور علی قول
اغاجك کتوکنه دینور که خرمانك کسلمش بداغی دیبی طرزنده اولور جیمك فتحیله ده جائزدر جمعی اجذال وجذال
کلور جیمك کسریله وجذول وجذوله کلور جیملرك ضمیله یقال انتصب کالجذل وهو اصل الشجرة وغیرها بعد ذهاب
الفرع اوما عظم من اصول الشجرة وما علی مثال شماریخ النخل من العیدان واباق قابنك اوجنه دینور وطاغك
مرئی وظاهر اولان تپه سنه دینور جمعی اجذال کلور وآزجه ماله اطلاق اولنور یقال له جذل من المال ای قلیل
وشول سیوری کتوك طرزنده یوغون اغاجه دینور که دوه قسمنك بتاغنه دیکرلر ایوزه کجیك دوه لر کلوب اکا سورتنك
ایچون تصغیرنده جذیل دینور ومنه قول الحباب بن المنذر * انا جذیلها المحکك وعذیقها المرجب * تصغیرلری تعظیم
ایچوندر ومنه یقال انا جذل برهان ای صاحب برهان وعربلر دواب ومواشی قسمنك ضبط وصیانت ورعایتی خصوصنده
رفیق ومعاون اولان آدمه جذل مال اطلاق ایدرلر یقولون فلان جذل مال ای رفیق بسیاسته (جذل الطعان)
مشاهیر عربدن علقمة بن فراسك لقبیدر (الجذول) وصول وزننده اغاج کبی دیکیلوب طورمق معناسنه در یقال
جذل الشئ جذولا من الباب الاول اذا انتصب وثبت (الجذل) فتحتینله شادان اولمق معناسنه در یقال جذل الرجل
جذلا من الباب الرابع اذ فرح (الجذل) کتف وزننده و(الجذلان) سکران وزننده مسرور وشادان کمسه یه دینور
وبعض اشعارده ضرورة جاذل عنوانده وارد اولمشدر یقال رجل جذل وجذلان ای فرح (الاجذال) همزه نك
کسریله برآدمی سوندرمك معناسنه در (الاجتذال) افتعال وزننده سونمك معناسنه در یقال اجذله فاجتذل
ای افرحه فابتهج (الجاذل) شول طوارمه دینور که ایچنده اولان سودك طعمی تغییر ایدر اوله یقال سقاء جاذل
اذا اغیر طعم اللبن (التجاذل) تفاعل وزننده کین وعداوت ایدشمك معناسنه در یقال تجاذلوا اذا تضاغنوا
وتعادوا (الجذلة) فرحه وزننده شول آضمه یه وصف اولور که صوسزلقدن چبوقلری وفلیزلری قیوریلمش اوله
یقال کرمة جذلة اذا انبتت وجعدت عیدانها یعنی من العطش (الجرل) فتحتینله طاشلره دینور پس مفردی
جرله در علی قول اغاچلو طاشلغه یاخود پك وسخت وغلیظ اولان مکانه دینور جمعی اجرال کلور وجرل مصدر
اولور بر محل پك وقاتی وغلیظ اولمق معناسنه در یقال جرل المکان جرلا من الباب الرابع اذا اصلب وغلظ (الجرل)
کتف وزننده مطبر یاغی پك وغلیظ اولان مکانه دینور بو نکده جمعی اجرال در (الجرول) جعفر وزننده طاشلق
یره دینور سنکستان معناسنه وطاشلره علی قول [illegible] دینور [illegible]

اسمیدر و حطیئة العبسی نام شاعرك لقبیدر (الجرول) علبط وزننده و (الجرولة) علبطه وزننده بونلرده
طاشلق یره دینور (الجریال) جیمك کسریله قرمزی بویایه دینور یقال صبغه بالجریال وهو صبغ احمر وجریال
الذهب آلتونك حمرتنه دینور واصبورك ابتدا اچیقان عصارهسنه دینور ومطلقا صافی وخالص اولان رنکه دینور
قرمزی وسائری اولسون وباده یه دینور خمر معناسنه علی قول باده نك رنکنه دینور وعباس بن مرداسك
وقیس بن زهیر نمرینك فرسلری اسمیدر (الجریالة) جیمك کسریله بو دخی بادهیه یاخود رنکنه دینور (الجرولة)
جیمك فتحیله اعلای دیار نجدده غنی قبیلهسی یوردنده برصو آدیدر (جرول) جندب وزننده یمنده برقریه یاخود
رصو آدیدر (الاجرال) همزهنك کسریله قبو قازارکن پك و پوریره وارمق معناسنهدر یقال اجرل الحافر
اذا حفر فبلغ الجراول (الجرثلة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده ال ایله طپراغی صاورمق معناسنهدر یقال
جرثل التراب اذا اسفاه بیده (الجردبیل) زنجبیل وزننده جردبان معناسنهدر واول شول کمسهدر که سفره باشنده
رمقدار طعام آلوب صول النده حفظ ایدوب وخلق ایله برابرجه صاغ الیله یمکه باشلر خلقك اوکنده اولان طعام
بتدکدنصکره کندیسی اول صقلدیغی طعامی اکل ایدر ٭ مترجم دیرکه جردبان کردبان معربیدر عربلر اخذ ومعنای
مزبورده تلاعب ایلدیلر بعده آندن جردبیل کلمهسنی دخی اخذ ایتدیلر (الجردحل) جیمك کسریله دره یه دینور
وادی معناسنه و پك ایری کوه پیکر دوه یه دینور ارککنه ودیشیسنه اطلاق اولنور (الجردلة) دحرجه وزننده
اشاغی یه دوشمکه مشرف اولمق معناسنهدر یقال جردل الرجل اذا اشرف علی السقوط ووقع فی صحیح
البخاری ٭ فنهم الموبق بعمله ومنهم من یجردل ٭ وفی روایة فنهم المجردل کلاهما بالجیم فیما ضبطه ابو محمد الاصیلی
وفسره بالاشراف علی السقوط وحکی ابن الصابونی المجزدل بالجیم والزای المعجمة وهو وهم وروایة الجمهور
بالخاء المعجمة والراء المهملة ومعناه المقطع بالکلالیب او المصروع کما سیأتی (الجرعبیل) زنجبیل وزننده یوغون
وغلیظ شیئه دینور یقال شیء جرعبیل ای غلیظ (الجزل) جیمك فتحی وزای معجمهنك سکونیله قوری اودونه
دینور علی قول جسام اودونی کبی قالین اودونه دینور که طومرق تعبیر اولنور یقال جاء بجزل کثیر
ای حطب یابس او هو الغلیظ العظیم منه وچوق نسنه یه اطلاق اولنور جمعی جزال کلور جیمك کسریله یقال
شیء جزل ای کثیر وپك جومرد کریم آدمه اطلاق اولنور یقال رجل جزل ای کریم معطاء ورأی وفکری متین
ودرایت کامله صاحبی عاقل و رشید آدمه اطلاق اولنور یقال رجل جزل ای عاقل اصیل الرأی ورکیك اولمیوب
راست ودرست اولان لفظ وکلامه وصف اولور یقال لفظ جزل ای خلاف الرکیك وکوکرچین آوازهسنه دینور
یقال ما الطف جزل الحمامة ای صوتها وجزل عروضیون اصطلاحنده زحافات بحر کاملدندر که متفاعلن
جزؤنك حرف رابعنی اسکان وثانیسنی اسقاطدن عبارتدر که مفتعلن جزؤنه نقل اولنور ٭ مترجم دیرکه کتب
عروضده خای معجمه ایله خزل عنواننده مرسومدر نته که مؤلف اوراده دخی ذکر ایلمشدر وجزل مصدر اولور
جزؤ مذکورده زحاف مرقومی اجرا ایلمك معناسنه یقال جزل متفاعلن جزلا من الباب الثانی اذا اسقط رابعه
واسکن ثانیه وبعضلر دیدیکه جزؤ مذکوره مجزول اطلاقی جزل عارض اولان دوه یه تشبیهله درکه وسطی اولان
حرف رابعی سنام مجزوله تشبیه اولنمشدر وجزل هاوید دوهنك اموزی باشی کسوب یاغر ایلمك معناسنهدر
یقال جزل القتب غارب البعیر اذا قطعه وبرنسنه یی قلجله چالوب ایکی پاره قلمق معناسنهدر یقال جزله
بالسیف اذا قطعه جزلتین وجزل برنبات آدیدر (الجزیل) امیر وزننده بو دخی چوق نسنه یه دینور یقال
شیء جزیل ای کثیر (الجزلة) تمره وزننده و (الجزلاء) حمراء وزننده جزل کلمهسنك مؤنثلریدر که فکر وملاحظهسی
اصیل ومتین اولان عاقله و رشیده خاتونه دینور وجزله صغریسی بیوك خاتونه دینور یقال امرأة جزلة ای العظیمة
العجز واتمك بقیهسنه دینور وسود طلومنه دینور وخرما سپدینه دینور (الجزل) جیمك ضمیله اجزل کلمهسنك
جمعیدر کما سیذکر (الجزلة) جیمك کسریله بیوك خرما بلوکنه دینور جزل دخی دینور هاسز یقال جزلة من التمر
وجزل ای قطعة عظیمة منه وبرنسنهدن برپاره یه دینور یقال اخذ جزلة منه ای قطعة (الجزل) فتحتینله دوه
هاوید اغاجی تاثیرندن اموزی باشی کسلمش یاخود جدا اولمش اولمق معناسنهدر که اموزی باشی یاغر ایلمکله
اورادن کمیك چیقوب یری چقور اولور یقال جزل البعیر جزلا من الباب الرابع اذا صار اجزل (الاجزل) احمر وزننده
وصف مرقوم اوزره اولان دوه یه دینور مؤنثی جزلاءدر (الاجزال) همزهنك کسریله هاوید دوهنك اموزی باشی یاغر
ایلمك معناسنهدر یقال اجزل القتب البعیر بمعنی جزله (الجزالة) اصاله وزننده برنسنه بیوك وعظیم اولمق
معناسنهدر یقال جزل الشیء جزالة من الباب الخامس اذا عظم وبرآدم خوب رأی ونیك اندیش اولمق

معناسنه در يقال جزل الرجل اذا صار ذا رأى جيد (الجزال) سحاب وزننده خرما كسيمنه دينور يقال هذا زمن الجزال
اى صرام النخل (جزالى) سكارى وزننده برموضع آديدر (الجوزل) جوهر وزننده تازه جوانه اطلاق اولنور
تقول رأيت جوزلا اى شابا وكوكرجين پلازينه دينور وآر يقلقدن دوشكون وفرومانده اولمش ناقه يه دينور
وزهره دينور سم معناسنه يقال سقاه الجوزل اى السم (بنو جزيله) سفينه وزننده كنده قبيله سندن
بر بطندر (جزل) صرد وزننده محمد ثبندن سعيد بن عثمانك لقبيدر (جزل) و(جزله) تمر وتمره وزنلرنده اساميدندر
(الجطلاء) حمراء وزننده سست وزبون قوجه ناقه يه دينور ويبرلكدن ديشلرى ياخود قوتى قالمامغله
علفى چينيوب كومه لر اولان ناقه يه دينور (الجعل) جيمك فتحى وضميله و(الجعالة) جيمك فتحى وكسريله
ايش ايشلمك معناسنه در يقال جعله جعلا وجعالة وجعالة من الباب الثالث اذا صنعه ❊ مؤلفك بصائرده
بياننه كوره جعل كلمه سى اصل معناده عموم افعاله موضوعدر فعل وصنع وسائرى كبى معانى آتيه دن قنقى معناده
استعمال اولنسه لا محاله فعل يعنى ايشلمك معناسنى متضمندر وقرآن مبينده اون اوچ وجه اوزره مستعملدر
١ طفق واخذ وانشأ واقبل معناسنه كه برايشى ايشلمكه بونلوب باشلمق وايشلر اولمق ديمكدر يقال جعل
يفعل كذا اى طفق ٢ خلق معناسنه در كقوله تعالى ❊ وجعل الظلمات والنور ❊ ٣ قول وارسال معناسنه در
كقوله تعالى ❊ انا جعلناه قرآنا عربيا ❊ اى قلناه وارسلناه ٤ تهيئه وتسويه معناسنه در كقوله تعالى ❊ يجعل له
من امره يسرا ❊ اى يهيئ ٥ تقدير معناسنه در كقوله تعالى ❊ قد جعل الله لكل شئ قدرا ❊ اى قدر ٦ تبديل معناسنه در
كقوله تعالى ❊ وتجعلون رزقكم ٧ ادخال الشئ فى الشئ معناسنه در كقوله تعالى ❊ يجعلون اصابعهم فى آذانهم ❊ ٨
برنسنه يى قلبه الهام والقا ايلك معناسنه در كقوله تعالى ❊ وجعلنا فى قلوب الذين اتبعوه ٩ اعتقاد معناسنه در كقوله
تعالى ❊ الذين يجعلون مع الله الها آخر ١٠ تسميه معناسنه در كقوله تعالى ❊ وكذلك جعلناكم امة وسطا
١١ برشيئى شئ آخردن ايجاد وتكوين ايلك معناسنه در كقوله تعالى ❊ وجعل لكم من انفسكم ازواجا ❊ ١٢ برنسنه يى
برصفت وحالتدن آخر صفت وحالته دوندرمك معناسنه دركه تصيير مراد قيدر بوندن لسانمزده قلمق ايله تعبير
اولنور كقوله تعالى ❊ جعل لكم الارض فراشا ❊ اى صيرها ١٣ برنسنه اوزره حكم ايلك معناسنه در كرك حق
وكرك باطل اولسون كقوله تعالى ❊ انا رادوه اليك وجاعلوه من المرسلين ❊ پس معانى مذكوره ده عموم وخصوص
ياخود اطلاق وتقييد علاقه لريله استعمال اولنور اصل قلمق معناسنه اولوب وافعال مرقومه نك هر برنده
ملحوظ ومصوندر انتهى وجعل وضع ايلك معناسنه در يقال جعل الشئ جعلا اذا وضعه ويقال جعل بعضه
فوق بعض اى القاه وقلمق معناسنه در يقال جعل القبيح حسنا اى صيره واعتقاد ايلك معناسنه در يقال
جعل البصرة بغداد اى ظنها اياها بورا ده ظن اعتقاد معناسنه در وبركسه ايله برخصوصى بروجه اوزره
شرطلشمق معناسنه در يقال جعل له كذا على كذا اذا شارطه به عليه وبرايشه يونلوب باشلمق معناسنه در يقال
جعل يفعل كذا اى اخذ واقبل وتسميه معناسنه در ومنه قوله تعالى ❊ وجعلوا الملائكة الذين هم عباد الرحمن
اناثا ❊ اى سموا وتبيين معناسنه در كقوله تعالى ❊ انا جعلناه قرآنا عربيا ❊ اى بيناه وعزو ونسبت ايلك معناسنه در
تقول جعلت زيدا اخاك اى نسبته اليك ويراتمق معناسنه اولور كقوله تعالى ❊ وجعل الظلمات والنور ❊ اى خلقهما
وتشريف معناسنه در كقوله تعالى ❊ جعلناكم امة وسطا ❊ اى شرفناكم وكقوله تعالى ❊ جعل الله الكعبة
البيت الحرام قياما ❊ اى شرفه وتبديل معناسنه در كقوله تعالى ❊ وجعلنا عاليها سافلها ❊ اى بدلنا وحكم شرعى
معناسنه در نحو جعل الله الصلوات المفروضات خمسا وتحكم بدعى معناسنه در مخالف شريعت اوله رق حكم عنديدن
عبارتدر حكم شرعى مقابليدر كقوله تعالى ❊ الذين جعلوا القرآن عضين ❊ وكاه اولور كه لازم اوله رق استعمال
اولنور چون افعال مقاربه يه داخل اولسه يعنى فعل مقاربه معناسنى متضمن اولسه كقول الشاعر ❊ وقد جعلت
اذا ما قمت يثقلنى ❊ ثوبى فانهض نهض الشارب الثمل ❊ وجعل خرما اغاجنك ازككنه دينور (الجعالة) جيمك حركات
ثلاثيله و(الجعال) كتاب وزننده و(الجعل) قفل وزننده و(الجعيلة) سفينه وزننده برايش مقابله سنده شرط
اولنان عوض واجرته دينور اباق ترى وال كراسى كبى يقال اعطى العامل جعالته مثلثة وجعيلته اى ما جعله له
على عمله يعنى اجره (التجاعل) تفاعل وزننده برنسنه يى بينلرنده جعل وشريطه تعيين ايدشمك معناسنه در
يقال تجاعلوا الشئ اذا جعلوه بينهم (الجعالة) سحابه وزننده رشوته اطلاق اولنور يقال اعطى له جعالة اى رشوة
وغزا وقتاله بدل كوندريلان آدمه شرط وتعيين ايلدكلرى بدل اجرته اطلاق اولنور بونده جيمك كسرى وضميله ده
جائزدر تقول اعطيت جعالته وهى ما يجعل للغازى اذا غزى عنك بجعل (الجعالة) جيمك كسرى وضميله

بچپاوره دینور آنکله آتشدن تنجره یی طتوب ایندررلر جعالی دخی دینور هاسز یقال انزل القدر بالجعالة والجعال ای الخرقة (الاجعال) همزه نك كسريله برکسه یه عملی مقابلنده جعل واجرت تعیین ایلمك معناسنه در یقال اجعله جعلا اذا اثبته له واجرت ویرمك معناسنه در یقال احعل له الجعل اذا اعطاه وبچپاوره ایله اوجاقدن تنجره ایندرمك معناسنه در یقال اجعل القدر اذا انزلها بالجعال وقانجق کوپك وسائر جانورلر ارککه قزمق معناسنه در که یلا قیمق تعبیر اولنور یقال اجعلت الکلبة وغیرها اذا احبت السفاد وصویه بوق بوجکی اوشمق یاخود صوده اولمك معناسنه در یقال اجعلت الجعلان ماءا اذا کثرت فیه او ماتت فیه (الاستجعال) بودخی قانجق کوپك وقورد مقوله سی جانورلر یلا قیمق معناسنه در یقال استجعلت الکلبة بمعنی اجعلت (المجعل) محسن وزننده ارککه قزمش قانجق کوپك مقوله سنه دینور وبوق بوجکی اوشمش صویه دینور (الجعلة) تمره وزننده خرمافدانته دینور علی قول بودور خرما آغاجنه دینور یاخود کتز اولانه یاخود یمشنه ال ایرشمز اولانه دینور جمعی جعل در تمر کبی (الجعل) صرد وزننده سیاه وچرکین وبد منظر وبد قیافه کسه یه دینور یقال رجل جعل ای اسود دمیم واونکو لجوج ومعاند کسه یه دینور ودائما ناسك افعال واوضاعنی کوزه دن رقیبه دینور یقال رجل جعل ای لجوج وکذا رقیب وبوق بوجکنه دینور که فارسیده سرکین کردان دینور جمعی جعلان در جیمك کسریله (المجعلة) محسنه وزننده بوق بوجکی چوق اولان یره دینور یقال ارض مجعلة ای کثیرة الجعلان (الجعل) جیمك کسریله و (الجعل) کتف وزننده بوق بوجکی اوشمش یاخود ایچنده اولمش صویه دینور یقال ماء جعل وجعل ومجعل کامر اذا کثرت فیه الجعلان او ماتت فیه (الجعل) فتحتینله صو بوق بوجکیله طولمق معناسنه در یقال جعل الماء جعلا من الباب الرابع اذا امتلاء بالجعلان وبرآدم سمیز اوله رق بودور اولمق معناسنه دریقال جعل الغلام اذا قصر فی سمن ویناز اولمق معناسنه در یقال جعل فلان اذا کان لجوجا (الجعول) جرول وزننده دوه قوشنك یاوریسنه دینور (بنو جعال) کتاب وزننده برجماعتدر (جعله) همزه وزننده برموضع آدیدر (جعیل) زبیر وزننده اسامیدندر جعیل بن سراقة الضمری وجعیل الاشجعی اصحابدندر وکعب بن جعیل برشاعردر (الجاعل) نسنه ویریجی معطی معناسنه در (المجتعل) آلیجی آخذ معناسنه در یقال هو جاعل ای معط وذا مجتعل ای آخذ من قولهم جعله فاجتعل ای اعطاه فاخذ (المجاعلة) مفاعله وزننده برآدمه رشوت ویرمك معناسنه در یقال جاعله اذا رشاه (الجعبلة) دحرجه وزننده سرعت ایلمك معناسنه در یقال جعبل الرجل اذا اسرع (جعثل) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده ابن عاها ندرکه قاضی افریقیه در قراء وفقهادندر (الجعدل) جعفر وزننده و (الجنعدل) کنهبل وزننده و (الجنعدل) خبعثن وزننده صلب وشدید اولان شیئه دینور (الجعفلیل) زنجبیل وزننده شبشوب یتان مقتوله دینور یقال فی الارض جعفلیل ای قتیل منتفخ (الجعفلة) دحرجه وزننده سواری یی اوروب آقدارمق معناسنه در یقال طعنه فجعفله ای قلبه عن السرج فصرعه (الجفل) نفل وزننده برنسنه نك قبوغنی صویمق معناسنه در یقال جفله جفلا من الباب الثانی اذا قشره وچاموری صیروب کوریمك معناسنه در یقال جفل الطین اذا جرفه وخاصة فیل قسمی ترسلمك معناسنه در یقال جفل الفیل اذا راث وکیکدن اتی صیرمق معناسنه در یقال جفل اللحم عن العظم اذا نحاه وبالغی دکز طشره آتمق معناسنه در یقال جفل البحر السمك اذا القاه علی الساحل ویل بلودی چالوب سرعتله ایلتمك معناسنه در یقال جفلت الریح السحاب اذا اضربته واستخفته ویقال جفلت الریح الظلیم اذا حرکته وطردته ویره چالمق معناسنه در یقال جفل فلانا اذا اصرعه وجفل پك اورکك دوه قوشنه دینور ویغموری بوشالمغله بوش کیدن سحابه دینور یقال سحاب جفل اذا کان قدهراق ماءه ومضی وایا قلوایری قرنجه یه دینور جثل کلمه سنده لغتدر ویردرلو سیاه قرنجه یه دینور وکمی یه دینور سفینه معناسنه جمعی جفول کلور (التجفیل) تفعیل وزننده جفل ایله ایکی معناسی اولدیغی مرادفدر یقال جفله تجفیلا بمعنی جفله فی المعنیین الاولین (الجفل) جیمك کسریله فیل قسمنك ترسنه دینور جمعی اجفالدر (الجفول) قعود وزننده صاچ پرپرده وپریشان اولمق معناسنه در یقال جفل الشعر جفولا من الباب الاول اذا اشعث وسرعتله چیقوب کیتمك معناسنه در یقال جفل الظلیم اذا اسرع وذهب فی الارض ویل سرعتله اسمك معناسنه در یقال جفلت الریح اذا اسرعت (الاجفال) همزه نك کسریله بودخی سرعتله کیتمك معناسنه در یقال اجفل الظلیم اذا اسرع ویقال اجفل القوم ای انجفلوا ومتعدی اولور سرعتله یوریتمك معناسنه در تقول اجفلته اذا اسرعته (الجفول) صبور وزننده سحابی سرعتله کوتروب کیدن یله دینور یقال ریح جفول ای تجفل السحاب وکوزه وفراوان شیئه دینور یقال جمة جفول ای عظیمة وباشلو صورته دینور یقال

امرأة جفول ای کبیرة (الجافلة) و (المجفل) محسن وزننده سرعتله اسن یله دینه ر یقال ریح جافلة ومجفل ای سریعة (الاجفیل) ازمیل وزننده قورقق جبان معناسنه در یقال هو اجفیل ای جبان واورکك دوه قوشنه دینور واوقی میدانلو سورن بایه دینور ویاشلو عورته دینور یقال تزوّج اجفیلا ای مرأة مسنة (الانجفال) انفعال وزننده سرعتله کتمك معناسنه در یقال انجفل الظل اذا ذهب وخلق یوردندن قوپوب سرعتله عزیمت ایلمك معناسنه در یقال انجفل القوم اذا انقلعوا فمضوا (الجفالة) ثمامه وزننده جماعت انسانی یه دینور وتجره نك یوزندن کفجه ایله آلنان کفه وکپوکه دینور وسیل صوینك سپورو ب ایلتدیکی چار وخاشاك مقوله سنه دینور که سیلندی تعبیر اولنور (الجفلی) جمزی وزننده و (الاجفلی) همزه نك فتحیله انسانلردن عامه وجماعت معناسنه در که شمولی متضمندر یقال دعاهم الجفلی والاجفلی ای بجماعتهم وعامتهم بعضلر دیدیکه همزه ایله اجفلی هر نسنه نك جماعتنه دینور (الجفل) جیمك ضمیله جفولك جمعیدر که ذکر اولندی (الاجفلة) همزه نك وفانك فتحیله جماعت معناسنه در یقال جاؤا اجفلة وازفلة وباجفلتهم وازفلتهم ای بجماعتهم (جفول) جیمك ضمیله برموضعدر (الجفال) غراب وزننده سودك کپوکنه دینور وچوق نسنه یه دینور علی قول خاصة چوق یوکه و یپاغی یه دینور وسیل کوتردیکی سیلندی یه دینور (الجفیل) امیر وزننده یه دخی چوق یوکه و یپاغی یه دینور وکوراولدیغندن ترلایی بصاب اکیندن تخفیف ایچون قطع اولنانه دینور (الجفلة) تمره وزننده قرقلمش یوکه دینور که یپاغی تعبیر اولنور (الجفلة) تمره وزننده یپراقلری کور وفراوان اغاجه دینور یقال شجرة جفلة ای الکثیرة الورق (جیفل) صیقل وزننده ماه ذی القعده نك اسم قدیمیدر (التجفل) تفعل وزننده خروس یونك توییلرینی قبارتمق معناسنه در یقال تجفل الدیك اذا نفش برایله (الجافل) یرندن قپوب اویناین شیئه دینور یقال هو جافل ای منزعج و بنوذبیانه مخصوص برفرسك اسمیدر (الجلالة) و (الجلال) جیملرك فتحیله برآدم یاشلو ومعمر اولمق معناسنه در یقال جلّ فلان جلالة وجلالا من الباب الثانی اذا اسنّ واحتنك ✽ مؤلفك واحتنك قولی تفسیر ارکاننده دکلدر تتمیم قبیلندندر وجلال اولو وبزرك اولمق معناسنه در یقال جلّ جلالا اذا عظم ✽ مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جلاله عظیم قدر معناسنه اولوب وجلال که هاسز در عظیم قدر وشانده غایت وتناهی معناسنه در که آنکله همان ذات اجلّ واعلا موصوف اولور فقیل ذوالجلال والاکرام وحق جل وعلانی آنکله توصیف باذات وحدانیتنه استدلال اولنه جق اشیاء عظیمه خلق ایلدیکیچوندر یاخود احاطه دن عالی وجلیل اولدیغنه یاخود حواسله ادراك اولنمقدن جلیل اولدیغنه مبنیدر انتهی وجلال اجل معناسنه کلورکه اداة تعظیلدر کاسیذکر (الجلیل) امیر وزننده ایکی معنای مذکوردن وصفدر یاشلو وسالخورده آدمه دینور واولو وبزرك وعظیم معناسنه در وثمام دیدکلری نباته دینور که بیاب داریسی تعبیر اولنان اوتدر معنای اولك جمعی جله کلور جیمك کسریله واخیرك جمعی جلائل کلور وبر رجلك آدیدر و یمن دیارنده برقومك اسمیدر تابعیندن ابومسلم الجلیلی انلردندر علی قول یمنده ذوالجلیل نام وادی یه منسوبدر (جبل الجلیل) شامده برطاغك اسمیدر (الجل) جیمك کسری وفتحیله جلیل معناسنه در که اولو وعظیم دیمکدر وخرده ودقیق اولمیان شیئه دینور که ایری و بیوك دیمك اولور ومنه یقال ماله دقّ ولاجلّ ای دقیقة ولاجلیلة و بیوك دوشمه وکلیم مقوله سنه اطلاق اولنور که پلاس مقوله سنه مقابلدر وحصاد اولان اکینك قامشنه دینور که اکیز تعبیر اولنور فارسیده سباری دیرلر وبونده جیمك ضمیله وفتحیله جائزدر (الجلال) غراب وزننده و (الجلال) رمّان وزننده بونلرده جلیل وعظیم معناسنه وصفلردر یقال شیء جلال وجلال ای جلیل وجلال هر نسنه نك معظمنه ومفرتنه دینور مثلا جلال البحر دکزك انکین یرینه دینور (الجلیلة) و (الجلالة) غرابه وزننده مؤنثلردر قدری عظیم اولان قادینه دینور وجلیله همان برقرن طوغورمش حیوانه دینور یقال ناقة جلیلة اذا کانت نتجت بطنا واحدا ویمشی یك چوق اولان اولوخرما اغاجنه دینور جمعی جلال کلور کسر ایله (الاجلال) همزه نك کسریله اولو لمق تعظیم معناسنه در یقال اجله اذا عظمه و برآدمه جلیله دیدکلری حیوان ویرمك معناسنه در تقول ما اجلنی ای ما اعطانی الجلیلة وقوی وزورمند اولمق معناسنه در یقال اجلّ الرجل اذا قوی وضعیف وناتوان اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور پس همزه سی سلبیه اولور یقال اجلّ فلان اذا ضعف (التجلة) تحله وزننده اسمدر اولولمغه دینور تکرمه کبی (الجل) جیمك ضمیله جلال کبی یرشینك وافر ومعظمنه دینور یقال اخذ جله وجلاله وکبره ای معظمه وجلّ دابه چولنه دینور چول جل محرفیدر جیمك فتحیله ده جائزدر جمعی جلال در جیمك کسریله واجلال در یقال رفع جلّ الفرس فی مایلبسه لیصان به ✽ مترجم دیرکه راغبك مفرداتده بیاننه کوره جلّ کسندوسیله معظم شیء اورتیله جك پوشمشه دینور جل فرس وجله تمر بو معنادندر صحیفنده معناسنه اولان مجله دخی بوندندر کاسیذکر وجلة کذلك

فتح وضمله یاسمین دیدکلری چچکه دینور و ورد اسمیدر که کل تعبیر اولنان معروف شکوفه در
کرك آق وقرمزی وصاری اولسون مفردی جله در ٭ شارحك بياننه كوره كل فارسی معربیدر وجل واقصه قربنده
برصو آدیدر وجل بن خق طی قبیله سی نسبندندر وجل چادر وآلاجق وبنا قوریلان یره دینور که اوبه یری
اوله جقدر یقال جل بیتك ای حیث ضرب وبنی (التجلل) تفعل وزننده برنسنه اوزره تفوق ایلك معناسنه در
یقال تجلله اذا علاه وبرنسنه نك وافر ومعظمنی آلمق معناسنه در یقال تجلل الشیء اذا اخذ معظمه (التجال
تشدید لامله تفاعل وزننده اولولنمق معناسنه در یقال تجال عنه ای تعاظم (الجلی) ربی وزننده امر عظیمه دینور
جمعی جلل درصرد وزننده ٭ شارح دیر که بو اجل کلمه سندن مؤنثدر تأنیثی خطه یاخود داهیه تأویلیله در (الجلة
جیمك کسریله وجه مذکور اوزره جلیلك جمعیدر قدر وشان صاحبلری عظماء وساداته دینور یقال قوم جلة
ای عظماء سادة ذوو اخطار و یاشلو وساخورده آدمه ودوه یه دینور مفرد وجمعنه ومذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور علی قول
ایکی یاشندن بازل اولنجه یه دك ناقه یه دینور یاخود ایکی یاشنده اولان ارکك دوه یه دینور یاخود ارککنه جل
وناقه یه جله دینور یقال بعیر جل وناقة جلة (الجلة) جیمك ضمیله بیوك خرما کوفه سنه وزنبیلنه دینور که بشقه جه
بردنك اولور خرما داللرندن ایشلنور جمعی جلال کلور جیمك کسریله وجلل کلور صرد وزننده ٭ مؤلف بونی تکرار
ایلمشدر مقدمة الادبده یاش خرما دنکی ایله مفسردر (الجلل) فتحتینله عظیم اولان شیئه دینور یقال امر جلل
ای عظیم وصغیر وحقیر اولانه دیمکله ضد اولور یقال شیء جلل ای حقیر ٭ مؤلف بونیده تکرار ایلمشدر (التجلیل
تفعیل وزننده یودخی دابه یی چوللمق معناسنه در تقول جللت الدابة اذا البستها الجل (الجل) جیمك فتحیله
یودخی دابه یی چوللمق معناسنه در تقول جللت الدابة جلا اذا البستها الجل وجل جیمك فتحی وضمیله کمی یلکنه
دینور شراع معناسنه جمعی جلول در وجل عربدن برجماعتك پدری اسمیدر وجلیل معناسنه در یقال امر
جل ای جلیل وحقیر معناسنه اولمغله ضد اولور وجل وجله مصدر اولور ال ایله دوه قیغنی بریکدرمك معناسنه
یقال جل البعر جلا وجلة من الباب الاول اذا جمعه بیده وجنایت معناسنه در تقول جللت هذا علی نفسك
ای جنیته وجل جلای وطن ایلك معناسنه در کاسیذکر وبرنسنه نك کوم ومعظم اولانتی آلمق معناسنه در
یقال جلوا الاقط جلا اذا اخذوا جلاله وجل برجماعت آدیدر (جلال) سحاب وزننده اسماء والقابدندر
ابو الجلال زبیر بن عمرو وابو الجلال الکرمنی محدثلردر بعضلر ثانی یی حاء مهمله ایله ضبط ایلدیلر وام الجلال
بنت عبد الله بن کلیب العقیلیه محدثه در ومحمد بن ابی بکر الجلالی محدثدر (ذات الجلال) کتاب وزننده هلال
بن قیس الاسدی فرسنك لقبیدر (الجلال) غراب وزننده ایری ودیزمان شیئه دینور یقال شیء جلال ای ضخم
وبرطاغك آدیدر وبرنسنه نك کومنه دینور یقال اخذ جلال الشیء ای معظمه (جلال) شداد وزننده نجد
الکاسندن مکه یه کله جك یولك اسمیدر (الجلالة) سحابه وزننده شول صغره دینور که بوش کزوب نجاسات تناول
وتتبع ایدر اوله ٭ قال الشارح ومنه الحدیث ٭ نهی عن لحوم الجلالة ٭ ای البقرة التی تتبع النجاسات نهایه ده مطلقا
نجاسات اکل ایدن حیوانله مفسردر واحکامی مفصلدر (الجلالة) کناسه وزننده بیوك وقبا ناقه یه دینور (الجلة
جیمك حرکات ثلاثیله دوه قیغلرینه علی قول بردانه سنه یاخود ازیلوب طاغلمامش اولانه دینور (الاجتلال
افتعال وزننده طوترق ایچون دوه قیغی دیوشرمك معناسنه در یقال اجتل الرجل اذا التقط الجلة للوقود
وبرنسنه نك کومنی آلمق معناسنه در تقول اجتللت الشیء اذا اخذت جلاله ای معظمه (من جلك) جیمك ضمیله
و (من جلالك) جیمك فتحیله و (من جلك) فتحتینله و (من تجلتك) تحله وزننده و (من اجلالك) همزه نك کسریله
و (من اجل اجلالك) جمله سی من اجلك معناسنه مستعملدر که کلمهٔ تعلیلدرسندن اوتوری دیمکدر یقال فعله
من جلك وجلالك وجللك وتجلتك واجلالك ومن اجل اجلالك ای من اجلك ابتداسی تعظیم ایچون اولوب
بعده کیده رك تعلیل موقعنده استعمال اولندی زیرا مثلا فعلته من جلك قولی سکا تعظیما آنی ایشلدم دیمك اولوب
کیده رك توسیعله سنك ایچون ایشلدم موقعنده استعمال اولندی (الجلول) وصول وزننده جل کبی جلای وطن
ایلك معناسنه در یقال جل القوم عن منازلهم جلولا وجلا من الباب الثانی اذا جلوا (الجالة) لامك تشدیله جلاء وطن
ایدن جماعته دینور (جلان) برکوجك قبیله آدیدر (التجاجل) تزلزل وزننده یره کومولمك معناسنه در یقال تجاجل
فی الارض اذا ساخ وصرصلوب ارغلانمق معناسنه در یقال تجلجل الشیء اذا تحرك وتضعضع (الجلجلة
زلزله وزننده برنسنه یی ارغلامق معناسنه در یقال جلجل الشیء اذا حرکه وپك چاغرمق معناسنه در یقال
جلجل الرجل اذا صات شدیدا وکوك کورلدمك معناسنه در یقال جلجل السحاب اذا رعد ولسان ایله برآدمی

قورقتمق معناسنه‌در یقال جلجل فلانا اذا اوعد بالوعید وقارشدرمق معناسنه در یقال جلجل الشیء اذا خلطه
وآت قسمی صفوتله کشیمك معناسنه در یقال جلجل الفرس اذا صفا صهیله وکریشی محکم بوکمك معناسنه‌در
یقال جلجل الوتر اذا شدّ فتله (المجلجل) مسلسل وزننده کورلدیلی بلوده دینور یقال سحاب مجلجل ای راعد
ویك ظریف واوب اصلا عیب ظاهر یسی اولمیان آدمه دینور یقال رجل مجلجل ای ظریف جدّا لا عیب فیه
وقوّتی تام وکامل اولان دوه‌یه دینور (الجلجال) ژرثار وزننده کورلدیلی وهر یره شامل یغموره دینور یقال غیث
جلجال ای راعد مطبق (المجلجل) اسم فاعل بنیه سیله قویّ وتوانا اولان سید وذیشان آدمه دینور علی قول
بلند آوازاولانه دینور یقال هو مجلجل ای سید قویّ او البعید الصوت وجریء ودقّاع اوله‌رق ناطقه‌یه مالك
سخنورآدمه دینور یقال رجل مجلجل ای جریء دقّاع منطبق وچوق عدده دینور یقال عدد مجلجل ای کثیر
(الجلجل) هدهد وزننده کوچك چاکه ودف پولنه دینور جرس صغیر معناسنه ونسبکروح اولوب
ایشده کوجده جست وچالاك ونشاطمند آدمه دینور جمعی جلاجل کلور (الجلاجل) علابط وزننده
جلجل معناسنه در یقال غلام جلاجل وجلجل ای خفیف الروح نشیط فی عمله وجلاجل درونده جلجل کبی
مختلج اولان خاطره‌یه اطلاق اولنور ومنه تقول ابثثته جلاجل نفسی ای ماکان یتجلجل فیها وصوت ونهیق
صاف وطوری حماره دینور جلال کبی که غراب وزننده در یقال حمار جلاجل وجلال ای صافی النهیق
(المجلجلة) مسلسله وزننده چاك تکر لمش دوه‌لره دینور یقال ابل مجلجلة اذا علقت علیها الجلاجل
دارة جلجل) هدهد وزننده نجدده برموضع آدیدر (الجلجلان) جیملرك ضمیله کشنش تخمنه دینور ثمر الکزبرة
معناسنه وحبّ السمسم اسمیدر که صوصم دیدکاری غله‌در وحبّة القلب اسمیدر که سویدا اوله‌جقدر یورکده
مردمك دیده کبی دانه جکدر (جلاجل) جیمك فتحی وضمیله برموضع آدیدر وجیمك فتحیله برموضع آخردر (المجلة)
میمك وجیمك فتحیله شول صحیفه‌یه دینور که آنده حکمت مسطور اوله ومنه قرأ مجلة لقمان وهی الصحیفة التی
فیها الحکمة وهر کتاب ومکتوبه مجله اطلاق اولنور یقال رأیته وبیده مجلة ای کتاب ✱ مترجم دیر که جلّ کتابك
جلد وغطاسنه دینمکله مجله بوندن مأخوذ در پس مجله غطا تکرلمش کتاب وصحیفه‌یه دینوب بعده بالتوسیع
مطلق کتابه اطلاق اولندی تتمه که جل ماده سنده بیان اولندی نهایه ده بعضلر عبرانیدن معرب اولدیغنه ذاهب
اولدقلری مرسومدر لکن وجه مذکور اوزره عربی صحیحدر مقدما کتب حکمیه پك مرغوب ومعتبر اولمغله فاخر
غطا تکوررلر ایدی بعده مطلق کتابده استعمال اولندی (جلولاء) جیمك فتحی ولامك ضمیله بغداد قضاسنده
خانقین نام بلده‌یه برمرحله مسافه‌ده برقریه آدیدر آنده اهل اسلامله عجم بیننده بروقعه اولمشدر نسبتنده جلولیّ
دینور غیرقیاس اوزره (المجالل) محدّث وزننده اعلامدندرام جمیل فاطمه بنت المجلل صحابیه‌در (التجالل)
تفاعل وزننده برنسنه‌نك کومنی آلمق معناسنه در تقول تجاللته اذا اخذت جلاله ای معظمه (جلتا) جیمك فتحی
ولام اولانك ضمیله نهروان ناحیه سنده برقریه در (جلولتین) جیمك فتحی ولامك ضمیله برقریه آدیدر (ابوجله) جیمك
ضمیله بررجلك کنیه سیدر (جلاله) ثمامه وزننده برعورتك آدیدر (الجلال) غراب وزننده جلاجل کبی سسی
طوری اشکه دینور (الجمل) جیمك ومیمك فتحیله ومیمك سکونیله جائز درارکك دوه‌یه دینور وشذوذا اوزره ناقه‌یه
اطلاق اولنور ومنه قیل شربت لبن جملی وبعضلر دیدیکه جمل درت یاشنه کیرمش علی قول جذع یاخود بازل
یاخود ایکی یاشنه کیرمش ارکك دوه‌یه مخصوصدر بوکرته وارنجه جمل اطلاق اولنمز جمعی اجمال وجامل
وجمال کلور جیمك ضمیله وجمال کلور جبال کبی وجماله وجمالات کلور جیملرك حرکات ثلاثلریله وجمائل کلور
واجامل کلور ✱ مترجم دیرکه جمل ذکری آنی جمالدن مأخوذ درزیرا عربلر جمل قسمنی جمال وزینت عد ایدرلر
قالدیکه مؤلف جمع عد اُندنه جامل کلمه‌سنی دخی ثبت ایلدی بقرماده سنده باقر کلمه سنك اسم جمع اولدیغنی تنصیص
ایلمکله بونده دخی آنك کبی اسم جمع اولمق اغلبدر حتی شیخ رضی دخی تنصیص ایلمشدر وفی المثل اتخذ فلان اللیل جملا
ای سری کله یعنی بتون کیجه طوره‌یوب بردوزیه کتدی (الجامل) جمعدرنته که ذکر اولندی وچوبانلری
وصاحبلری برابر اوله‌رق دوه سوریسنه دینور وعظیم اوبه‌یه اطلاق اولنور (الجمالة) ثمامه وزننده جامل دیدکاری
دوه سوریسندن بربلوکه دینور علی قول ایچنده ارکك دوه اولمیان ناقه سوریسنه دینور جیمك حرکات ثلاثیله ده
جائزدر وآت سوریسنه دینور جمعی جمال کلور جیمك ضمیله نادر اوله‌رق ومنه قول الشاعر ✱ والادم فیه یعترکن
بجوه عرك الجمالة ✱ (الجمیل) امیر وزننده اریمش وصرزدرلمش ایچ یاغنه دینور یقال اکل الجمیل ای الشحم
الذائب وجمال ماده سندن وصف اولور خلق وخلقی خوب اولان آدمه دینور یقال هو جمیل ای الحسن الخلق

والخلق (درب جميل) بغداده باب معمر و فدر اكا نبجه ذوات منسو بلردر واسحق بن عمرو الجبلي برشاعر يكانه
ومقلقدر (الاستجمال) دوه جمل اولمق مرتبه يه وارمق معناسنه در يقال استجمل البعير اذا صار جملا (الجمالة
شدّاده وزننده دوه جيلره دينور جمّاله وجماره كبي يقال هم جمالة اي اصحاب الجمال (الجمالية) غرابيه وزننده
جمل كبي بنيه وتركيبي قوى ومحكم وطيا نقان ناقه يه وصف اولور يقال ناقة جمالية اي وثيقة كالجمل وكذا يقال رجل
جمالي اي ضخم الاعضاء تام الخلق (الجمل) فتحتيله اركك دوه يه دينور كه ذكر اولندى وخرما آغاجنه دينور
وبر جنس دكز بالغنه دينور كه طولى اوتوز ذراع مقدارنده اولور و بو جمل البحر ديد كلريدر و جمل اسماميدندر
جمل بن سعد مدحج قبيله سندن بر جماعتك پدريدر تابعيندن هند بن عمرو الجملي انلره منسوبدر (بئر جمل
مدينه ده برمعروف قيودر و جمل حسين بن عبد السلام نام شاعرك لقبيدر كه امام شافعيدن روايت فقه و حديث
ايلمشدر (لحي جمل) لامك فتحيله بين الحرمين برموضعدر مدينه يه اقربدر كذلك مدينه ايله فيد بيننده بر موضعدر
وبجرا ن ايله تثليث بيننده بر موضعدر (لحيا جمل) تثنيه بنيه سيله يمامه ده برموضعدر (عين جمل) كوفه قربنده
برچشمه آديدر (ابو الجمل) ايوب بن محمد و سليمان بن داود اليماميان كنيه لريدر كه محدثلردر (الجميل) زبير وزننده
و (الجميل) قبيط وزننده و (الجملانة) جيمك ضميله و (الجميلانة) مصغر بنيه سيله بلبل قوشنه دينور (الجمال
كال وزننده برآدم خلق و خلق كوزل اولمق معناسنه در يقال جمل الرجل جمالا من الباب الخامس اذا صار
جميلا مصباحك بياننه كوره اصلي جماله ايدى كثرت استعمالدن هاسي تخفيف اولندى وعربلر جمالك ان لا تفعل
كذاديرلر كه اغرادر يعني شويله ايلك سكا شين و نقيصه ايراث ايدر اولمغله آني ايشليوب جمال ايراث ايده جك
فعله ملازمت ايله (الجمال) غراب وزننده و (الجمّال) رمان وزننده بودخي وصفدر صاحب جمال آدمه دينور
(الجملاء) حمراء وزننده مؤنثدر واعضاسي و تركيبي تام وهر طرفي اويغون ولطيف حيوانه دينور (التجمل) تفعل
وزننده زينتلنمك معناسنه در يقال تجمل الرجل اذا تزين واريمش ياغ اكل ايلمك معناسنه در يقال تجمل الرجل
اذا اكل الشحم المذاب (المجاملة) مفاعله وزننده برآدم ايله صدق صميمله دوستلق ايليوب صورتا كوزلجه معامله
ايدشمك على قول كوزل الفت ومعاشرت ايدشمك معناسنه در يقال جامله اذا لم يصفه الاخاء بل ماسحه بالجميل
او احسن عشرته (الجمل) جمل وزننده بريكدر مك معناسنه در يقال جمل الشيء جملا من الباب الاول اذا جمعه
واييچ ياغني ارتمك معناسنه در يقال جمل الشحم اذا اذابه (الاجمال) همزه نك كسريله اييچ ياغي ارتمك معناسنه در
يقال اجمل الشحم اذا اذابه و اجمال برنسنه نك طلبنده عجله وافراط ايليوب تأني واعتدال ايلمك معناسنه در
يقال اجمل في الطلب اذا اتأد واعتدل فلم يفرط وطاغنق نسنه يي بريكدرمك معناسنه در يقال اجمل الشيء
اذا اجمعه عن تفرقه وحساب و كلامي جمله ايلمك معناسنه در كه تفصيل مقابليدر يقال اجمل الحساب اذا رده
الى الجملة وايولكي واحساني چوق و كوزل ايلمك معناسنه در يقال اجمل الصنيعة اذا احسنها و كثرها (الاجتمال
افتعال وزننده اييچ ياغني ارتمك معناسنه در يقال اجتمل الشحم اذا اذابه (الجمول) صبور وزننده دائما اييچ ياغي
اريدن آدمه دينور و سموز خاتونه دينور (الجملة) غرفه وزننده معلومدر كه برنسنه نك جماعتنه ومجموعنه دينور
يقال جملة الشيء اي جماعته وجمله قاضي دمشق اولان يوسف بن ابراهيم نام فاضلك جدي اسميدر (الجمل
سكر وزننده و (الجمل) صرد وزننده و (الجمل) قفل وزننده و (الجمل) عنق وزننده و (الجمّل) جبل وزننده كمي ايپنه
دينور كه مراد ايري هلاط يدر قومنه تعبير اولنور وقرئ بهن قوله تعالى ۞ حتى يلج الجمل في سم الخياط ۞ الاية وجمل
سكر وزننده و تخفيفله جائزدر حساب جمله دينور كه ابجاد حروف مقطعه سيدر هر بري برعدده دالدر تاريخ
حساب ايدرز (الجمل) صحف وزننده جماعت انسانيه دينور (التجميل) تفعيل وزننده تزيين ايلمك معناسنه در
يقال جمله اذا زينه وعسكري خيلي مدت اويالندروب توقيف ايلمك معناسنه در يقال جمل الجيش اذا اطال
حبسهم (الجميلة) سفينه وزننده آهو سربه سنه وكوكرجين سوريسنه دينور (جمل) قفل وزننده برعورتك اسميدر
جمال) سحاب وزننده بربشقه خاتون اسميدر (جمل) صرد وزننده ابن وهبدر كه بنو سامه جماعتي نسبندندر
جميل) زبير وزننده اخت معقل بن يساردر كه صحابيه در (جومل) جوهر وزننده بر رجل آديدر (جمال) سحاب
وزننده و (بجل) جبل وزننده و (جميل) امير وزننده اسامي ناسدندر كه جمله سي ذكر اولندى (جمال) غراب وزننده
بر بلده در (جميل) قبيط وزننده ابو الخطاب عمر بن حسن بن دحيه نام حافظك جدّيدر (الجمحل) حاي مهمله ايله
شمخر وزننده صدف ايچره اولان اته دينور كه قابنه يا پشيق اولور كتب طبيه ده اد ويه اقسامندن معدود در
الجعليل) خرعبيل وزننده هر نسنه دن بر مقدار بريكدر اولان كيسه يه دينور (الجعلبلة) خرعبيله وزننده صريلانه

دینور و بك قوجه دوشكون ناقه یه علی قول بنیه‌سی قوی طیانقلو یاوز اولانه یاخود ضعف وهزالدن فرومانده اولمشیكن صكره‌دن وجودینه تاب وتوان كلوب كالیله قوتلنمش اولانه دینور یقال ناقة جملیلة ای هرمة اوشدیدة وثیقة اوالتی كانت رازمة ثم انبعثت (الجملة) قنفذه وزننده بالدن یاخود یاغدن برطوپاغه دینور كه جوز قدر اوله تقول اخذت جملة من عسل اولبن ای قدر جوزة (المجمعلة) مدحرجه وزننده بدنی طوپاج عورته دینور یقال امرأة مجمعلة اللحم ای معقدته (جماعیل) جیمك فتحی ومیمك تخفیفی وتشدیدیله قدس قضاسنده برقریه آدیدر (الجنبل) قنفذ وزننده اغاجدن دوزلمش قالین قواطه یه وچناغه دینور ❊ مؤلف بونی جبل ماده‌سنده دخی ثبت ایلدی ظاهرا نون امرنده اختلافه مبنیدر وجنبل ابو عبدالله محمد بن عصمة الضبی نام محدثك جدی اسمیدر (جشل) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده بررجل آدیدر (الجندل) جعفر وزننده برآدمك قالدیروب كوتره جكی قدر اولان طاشه دینور دالك كسریله ده جائزدر ومنه یقال شاد قصره بضم الجندل وهو مایقله الرجل من الحجارة اساسك بیاننه كوره نونی زائده‌در ❊ ظاهرا مؤلف عندنده اصلیه‌در وجندل معرفه اوله رق بر بقعه‌نك اسمیدر (الجندل) علبط وزننده طاش یعنی اولان محله دینور (الجندلة) علبطه وزننده طاشلق یره دینور سنكستان معناسنه جیمك فتحیله ده جائزدر یقال ارض جندلة ای كثیرة الحجارة (الجنادل) علابط وزننده قوی وعظیم اولان انسان وحیوانه دینور (دومة الجندل) برموضع آدیدر (الجنجل) جیمیله قنفذ وزننده قوش قوغزاوتنه شبیه براوتك اسمیدر صلاته سنی وجاجیغی بیارلر مفرداتده قوش قوغزدن برصنف اولمق اوزره مبیندر (الجنعدل) سفرجل وزننده وجیمك ضمی ودالك كسریله لغتدر قالین كوده‌لو صمصیق طقناز آدمه دینور یقال رجل جنعدل ای تار غلیظ (الجولة) جیمك فتحیله خاصة جنكده جوانب میدانی طولاشمق معناسنه‌در كه بهادر سواری وضعیدر نته كه جول وجولان طوافده مستعملدر كاسیذكر یقال جال فی الحرب یجول جولة اذا دار المیدان وعسكر اعدادن كیرو چكیلوب ینه حمله ایلمك معناسنه مستعملدر كه دونك چالمق تعبیر اولنور یقال جال القوم اذا انكشفوا ثم كروا (الجول) جیمك فتحی وضمیله و(الجؤول) قعود وزننده و(الجولان) فتحاتله و(الجیلان) جیمك كسریله كه اصلی جولان ایدی بونلر مطلقا طولانمق معناسته‌در یقال جال فی الطواف یجول جولا وجؤولا وجولانا وجیلانا اذا دار وجول طپراق یردن صاورلوب هوایه آغمق معناسنه‌در یقال جال التراب جولا اذا ذهب وسطع و برنسنه‌یی اختیار ایلمك معناسنه‌در یقال جال الشیء اذا اختاره وجول جیمك فتحی وضمیله طپراغه دینور جائل معناسنه‌در وجول باء حرفیله متعدی اولور برنسنه‌یی طولاندرمق معناسنه‌در یقال جال به اذا اداره وجول پك چوق قیون وكچی‌یه دینور وعظیم لشكره دینور ودوه سورو یسنه وآت سوریسنه دینور علی قول اوتوز یاقرق رأس یاخود كزیده ومنتخب اولان دوه بلوكنه دینور ویاشلو قوجه كیكه دینور وبرشجر آدیدر وطاغه دینور جبل معناسنه ❊ شارح دیر كه بونده صواب اولان حبل اولمقدر كه ایپه دینور وتوزه دینور غبار معناسنه (التجوال) تانك فتحیله تفعیلدن مصدردر چوق طولانمق معناسنه‌در یقال جول الرجل تجوالا اذا طاف (الاجتیال) افتعال وزننده طولانمق معناسنه‌در یقال اجتال الرحل اذا طاف وبرآدمی طتوغزی یولندن صرف وتحویل ایلمك معناسنه‌در یقال اجتالهم اذا حولهم عن قصدهم واختیار ایلمك معناسنه‌در یقال اجتاله منهم اذا اختاره (الانجیال) انفعال وزننده بو دخی جولان ایلمك معناسنه‌در یقال انجال الرحل بمعنی جال وطپراق یردن قالقوب هوایه آغمق معناسنه‌در یقال انجال التراب اذا ذهب وسطع (المجول) منبر وزننده نسوانه مخصوص برگسیم جامه‌یه دینور كه قصه زیبون اوله جقدر علی قول كوچك قزلر كیرلر برچرلك لباسدر كه ایچنده جولان ایدرلر وقلقسانه اطلاق اولنور وخلخاله اطلاق اولنور ودرست اقچه‌یه دینور بین الناس جولان ایدر و یازوبنده وحمائله دینور عوذه معناسنه وحمار وحشی‌یه دینور وكومشه دینور وكرد انلق اورته سنه چكردكلری كومشدن یاپلمش شمسه‌یه دینور وشول بیاض ثوبه دینور كه قازجلر برارایه كلوب قمارة باشلدقده قار اوقلری كندیسنه تسلیم اولنان كمسه‌نك یدینه ویریلور (الجولان) سلمان وزننده شامده برطاغك آدیدر وطپراغه دینور وشول خرده چقلره دینور كه روزكار آنلری بری اوته اوینادوب دوران ایتدررا اوله وتوزلو طپراقلو یعنی طومانلو كونه دینور كاسیذكر (الجیلان) جیمك فتحیله طپراغه دینور وطومانلو كونه دینور (الجولان) فتحاتله مصدردر كه ذكر اولندی ودواب ومواشینك خرده لرینه وكمترلرینه دینور وجولان الهموم قلبه عارض اولان تاسه واندوهك ابتدای عروضندن عبارتدر كه درونده اوینایوب دورانه باشلر تقول فی قلبی جولان الهموم ای مباد لهیبا (الاجالة) همزه‌نك كسریله طولاندرمق معناسنه‌در یقال اجاله واجال به اذا اداره (التجاول) تفاعل وزننده میداند جولان ایدشمك معناسنه‌در یقال تجاول الجیش اذا جال بعضهم علی بعض فی الحرب

المجاولة) مفاعله وزننده مدافعه ومطارده معناسنه دريقال بينهم مجاولات اى مطاردات ومدافعـات (الاجول
احمر وزننده و(الجولانی) و(الجيلانی) جيملرك فتحيله بونلرده توزلوطپراقلوطوفانلوكرنه وصف اولور يقال يوم
اجول وجولانی وجيلانی وجولان وجيلان اى كثير الغبار والتراب وجولانی عام المنفعه آدمه دينوركه خير ونفعى
قريب وبعيده جائل اولور يقال رجل جولانی اى عام المنفعة (الجائلة) جولان ايدن نسنه يه دينور تأنيثی موصوف
اعتبار يله در بومناسبتله ضميرده جولان ايدن خاطره يه وميانه ده دائر اولان مصلحته اطلاق اولنور ومنه تقول اجل
جائلتك اى اقض الامر الذى انت فيه (الجول) جيمك ضميله عقل معناسنه مستعملدر وعزم معناسنه مستعملدر
يقال لیس له جول اى عقل وكذا عزم وآت سوريسنه ودوه سوريسنه دينور وقبرك وقبوك ديبلرندن آغزينه قدر
بالمنـه دينور ودكزك وطـاغك برطرفنه دينور جمعی اجوال وجواله كلور جيمك ضمـيله وبربلوك دوه يه ودوه
قوشنه وقيون وكچى سوريسنه دينور وصويك ديبنده اولان يبوك قيايه دينور (الجيل) جيمك فتحيله و(الجـال
بونلرده قبرك وقيونك ودكزك وطاغك برجانبنه دينور (جوله) جيمك ضميله اسـاميدندر عبد الله بن احمـد بن
جوله ومحمد بن علی بن جوله وعلى بن محمد بن احمد بن جوله محدثلردر (اجول) احول وزننده طی قبيله سی
يوردنده واقع اجأ وسلمى نام طاغلرك جداسنده برطاغ آديدر ياخود برى برينه قريب برقاچ يارلره دينور (الجوالة
سحابه وزننده برنسنه نك سچلمش كزيده سنه دينور يقال اخذ جوالة ماله اى نقـايته وخياره (الجوال) شداد
وزننده عقفان اليربوعی نام كسه نك فرسی آديدر (الاجولی) احمرى وزننده پك جست وچالاك وجوال آته
دينور يقـال فرس اجولی اى سريع جوال (جولی) سكرى وزننده برموضعـدر (الجويل) امير وزننـده
روزكارك اوكنه آلوب توزندیغی نسنه يه دينور قورى اوتلق واغاج يپراغی كبی يقال مال الدنيا كالجويل وهو ماسفرته
الريح من حطام النبت (الجهل) سهل وزننده و(الجهالة) رذاله وزننده بيلمز اولمق معناسنه دركه علم مقابليدر
يقال جهل الشیء جهلا وجهالة من البـاب الرابع ضد علمه وعلى حرفيله بيلمزلنمك معناسنه اولور يقـال جهل
عليه اذا اظهر الجهل (الجاهل) و(الجهول) صبور وزننده بيلمز ناذان معناسنه اسم فاعللردر جمعلرى جهل كلور
جيمك ضمى وضمتيله وجاهلك جمعی جهل كلور ركع وزننده وجهال كلور وجهلاء كلور ويقال هو جاهل منه
اى جاهل به يعنى اول نسنه مقدمدن آنك معلومی دكلدر بوجهل مذموم دكلدر وجاهل ارسلانه اطلاق اولنور
(التجاهل) تفـاعل وزننده بركسه كنديسنی جاهل كوسترمك يعنى بيلرايكن بيلمز كلمك معنـاسنه دريقال تجـاهل زيد
اذا اظهر الجهل (المجهلة) مرحله وزننده برآدمی جهالته باعث ومؤدى اولان شيئه دينور يقال شغل العبث
مجهلة اى يحمل على الجهل (التجهيل) برآدمه جاهلدر ديو جهله نسبت ايلمك معناسنه دريقال جهله اذا نسبه
الى الجهل (المجهل) مقعد وزننده شول بيابانه دينوركه آنده علامت طريق وسمت اولمامغله منزل مقصوده عزم
ووصول متعذر اوله وبونك تثنيه وجمعی يوقدر يقال ارض مجهل اذا كانت لايهتدى فيها لكن اسـاسده جمع
بنيه سيله ده مرسومدر (الاستجهـال) برآدمی جاهل عد ايلمك معنـاسنه در يقـال استجهله اذا عده جاهلا
واستخفاف واستحقار معناسنه مستعملدر يقـال استجهله اذا استخفه وروزكار اغاجك داللرينی اويناتمق معناسنه
مستعملدر يقال استجهلت الريح الغصن اذا حركته فاضطرب (المجهل) منبر وزننده و(المجهلة) مكنسه وزننده
و(الجيهل) صيقل وزننده و(الجيهلة) صيقله وزننده كوسكويه دينوركه آنكله اوجاق وآتش قارشدررلر و(جيهل
صيقل وزننده برخاتون آديدر ويبوك يالچين قيايه دينور (المجهولة) شول ناقه يه اطلاق اولنوركه آندن هركز سود
صاغلمامش اوله ياخود تمغاسز اوله يقال ناقة مجهولة اى لم تحلب قط اولاسمة عليها (الجهلاء) حمراء وزننده جاهليت
لفظندن مأخوذ اولوب وآنی تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال كان ذلك فی الجاهلية الجهلاء وهى القديمة (الجهبل) جعفر
وزننده يبوك باشلو آدمه دينور يقـال رجل جهبل اى العظيم الرأس وياشلو شـالخورده كيكه عـلى قول ايرى
جثه لو سنه دينور وجهبل بن سيف شول كسه دركه پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك انتقاللرى خبرينی
اهل حضرموته ايصال ايلمشدر (بنو جهبل) شامده برخانماندركه جمله سی فقهاء ايدى (الجهبلة) جيمك وبانك فتحيله
چركين وبد چهره عورته دينور يقال امرأة جهبلة اى قبيحة (الجيل) جيمك كسريله ناسدن برصنف وطائفه يه
دينور يقال جيل من الترك وجيل من العرب اى صنف وجيل اسفل بغداد ده برقريه آديدر وزياد بن جيل ويزيد
بن جيل محدثلردر (جيلان) جيمك فتحيله عبد القيس قبيله سندن برجمـاعتدر ويمنده برايالتدر وشول چقل
طاشلرينه دينوركه آنی روزكاريرى اوته طوزندی كبی يوليوب اوينادر اوله (جيلان) جيمك كسريله ايرانده براقليم
يعنى برالكانك اسميدر كيلان معربيدر وبرجمـاعته دينوركه آنلرى نوشروان بحرين ولايتنه ترتيب وتمكـين

ايلشيدى وجيلان ابوالجلد بن فروه ديمكله معروف محدّث تابعينك اسميدر ❊ فصـــــــل الحاء المهملة

(الحبل) حانك فتحيله ايپه دينوركه نسنه بند ايدرلر جمعى احبل واحبال وحبول كلور وفى الحديث ❊ حبائل اللولؤ كأنه جمع على غيرقياس اوهو تصحيف والصواب جنابذ يعنى صفت جنتده وارد اولان ❊ فاذا فيها حبائل اللؤلؤ حديثنده واقع حبائل كلمه سى كويا كه غيرقياس اوزره حبلك جمعيدر و بعضلر عنده مصحفدر صواب اولان جنابذ اولمقدركه جنبذك جمعيدركنبد معربيدركه قبه يه دينور ❊ شارح ديركه اولكى امام بخارى روايتيدر رمل مستطيل معناسنه اولان حبلك غيرقياس اوزره جمعى اولان حبالەدن جمع الجمع اولمغله بالتشبيه اطلاق اولنمشدر وحبل اساميدندر احمد بن محمد بن حبل قاضئ مالقه دركه نحويوندندر وربيعة بن حاتم الحبلى المصرى محدثيندندر وحبل مصدر اولور برنسنه يى ايپله باغلمق معناسنه يقال حبل الشئ حبلا من الباب الاول اذا شده بالحبل ومنه المثل ياحابل اذكر حلا يعنى اى بونى بند ايدن كمسه چوزمه يى خاطركدن اخراج ايله كه بونك باغلسى وار اما چوزمه سيده وار وحبل ايپه واورغانه دينور رسن معناسنه جمعى حبول در ❊ شارح ديركه بونك معناى اول ايله فرقى نامعلوم اولمغله تكرار كبيدر لكن اولده رباط ايله تفسير ايلكله بوندن اخص اولور واوزون اوزادى قوم يىغننه اطلاق اولنور يقال نزلوا فى حبل اى رمل مستطيل وعهـد و پيمان معناسـنه مستعملدر يقال بينهما حبل اى عهد وذمت وزنهـار وامان معنـاسنه در يقال قطع حبله اى ذمتـه وامانه وآغرلق ثقل معناسـنه در وآفت وداهيه يه اطلاق اولنور ووصال وتواصل معناسنه در وعاتق معناسـنه دركه اموز باشيله بيونك آره لغنـدن عبارتدر على قول اول آره لقده اولان اوزونلغه وطريقه يه دينور ياخود اوراده اولان سكيره دينور وقولده وارقه ده بر طمرك اسميدركه اضافتله متعين اولور يقال حبل الذراع وحبل الظهر فالديكه هر عضوده اوزون وقالين اوله رق اصيل وقوام اولان طمره حبل اطلاق ايدرلر مثلا حبل الظهر قفـادن نازل آرقه طمريدركه آندن نيچه طمرلر منشعب اولور وحبل الذراع قيفالدن ديرسك يانده ظهور وزندين اوزرينـه دا ثرايكى قسمه منقسم اولور وحبل الوريد بيون طمريدر وقس على ذلك و بصره ده برموضع آديدركه رأس ميدان زياد ديمكله متعـارفدر بونده حانك كسريله ده جائزدر ياخود هر برى بشقه موضعلردر وحبل عرفه نك يعنى جبل عرفاتك اسميدر وقوشى ميدانك باشنه دينوركه يارشجيلر آنده طوروب اورادن قوشرلر وحبل ينه مصدر اولور حباله ايله جانور طوتمق ياخود حباله نصب ايلمك معناسنه يقـال حبل الصيد حبلا اذا اخذه بالحبالة اونصبها له (حبال) كتاب وزننده اساميدندر حبال بن رفيده تابعيندندر وحبـال بن سلمة بن خويلد طليحة بن خويلدك برادرزاده سيـدر وحبال الساق بالدرده اولان سكيرلره اطلاق اولنور بوراده حبال ينه حبلك جمعيدر ❊ لكن مؤلف بوكه تعرض ايلدى وحبال الذكر آلت تناسلك طمرلرندن عبارتدر (الحبّال) شدّاد وزننده ايپجى يه واورغانجى يه دينور محدثيندن ابواسحق الحبّال و برجماعت اول حرفت اصحابيدر (المحبل) معظم وزننده بودخى ايپه واورغانه دينوركه وقيورجق صاچه دينوركه ايپ كليچه سى شكلنده اولور يقال شعر محبل اى مجعد شبـه الحبل (حبله) ثمره وزننده عسقلان قربنده برقريه آديدر (الحـابول) خرما اغاجنه چيقه جق كمنده دينور (الحبالة) كتابه وزننده و(الاحبول) و(الاحبولة) همزه لرك ضميله دوزاغه وآغه دينوركه ايبدن دوزيلور يقال نصب حبالته واحبوله واحبولته اى مصيدته (الاحتبال) افتعال وزننده حباله ايله جانور آولمق ياخود حباله قورمق معناسنه در يقال احتبل الصيد اذا اخذه بالحبالة اونصبها له (المحبول) شول جانوردركه كنديسنى صيد ايچون دوزاق قورلمش اوله هرنقدر دوشمديسه ده (المحتبل) اسم فاعل بنيه سيله دوزاغه دوشمش جانوره دينور (الحبائل) حباله نك جمعيدركه آغه ودوزاغه دينورنته كه ذكر اولندى ومنه حبائل الموت اى اسبابه قال الشارح ومنه الحديث ❊ النساء حبائل الشيطان ❊ اى مصائده (حبيل براح) امير فلاح وزننده بهادره اطلاق اولنور وارسلانك اسميدر بوراده حبيل محبول معناسنه دركه باغلنمش ديمكدر و براح زوال معناسنه در ارسلان و بهادر آدم جرأت وشجـاعتلرندن ناشى يرلرنده باغلنمش كبى ثابتقدم اولدقلرينه مبنى اطلاق اولنـدى (حبيل) زبير وزننده اساميدندر محمد بن الفضل بن ابى حبيل محدثدر (الحبل) حانك كسرى وفتحيله آفت وداهيه يه دينور جمعى حبول كلور وداناوزيرك وصاحب رشد وفطانت آدمه دينور ومنه يقال انه لحبل من احبـالها للداهية من الرجال وحبل رفق وتلطفله دواب ومواشيسنه تقيد وتيمـار واهتمام ايدن آدمه دينور يقال هو حبل ماله اى قائم عليه رفيق بسياسته (الحابل) دوزاق نصب ايدن آدمه دينور ومنه قولهم ثار حابلهم على نابلهم اى اوقد والشر بينهم يعنى بينلرنده آتش شر وفتنه ايقاد ايدوب برى برينه دوشديلر بوراده نابل اوق آتانه دينور وحابل بزك ارشنه ونابل ارغاجنه دينور مثل مزبور بو معنادن دخى اخذ اولنور وعربلر حوّل حابله على نابله ديرلر زير وزبر ايلدى ديه جك يرده وحابل حبله

ديدكارى نبات اكل ايدن جانوره دينور يقال ضب حابل اذا كان يأكل الحبلة وجادويه دينور ساحر معناسنه
و برارضك اسميدر (الحبلة) غرفه وزننده اصمه يه دينور كرم معناسنه على قول تكا كبندن واوجه سندن بر قوله دينور
وفتحاتله جائزدر وسلم وسيال وسمرنام باديه اغاجلرينك يمشنه دينور ياخود ايرى ميشه اغاجلرينك يمشنه دينور
مغيلان يمشى كبى جمعى حبل كلور رقفل وزننده وحبل كلور صرد وزننده وحبله نسوان زينتلرندن بركونه پيرايه
اسميدر و براوت اسميدركه انى دائما كلرا كل ايدر (الحبل) فتحتينله اوزم اصمه سنه دينور و بعضا بابى اسكان ايدرلر
مفردى حبله در هايله يقال له حبل تغل صيعا نا وهى الكرم والحبلة الكرمة اصمه نك چوقلرى وقوللرى حباله تشبيه
اولنمشدر وحبل طولمق معناسنه مصدر اولور يقال حبل من الشراب حبلا من الباب الرابع اذا امتلأ واو يكه لنمك
معناسنه در يقال حبل فلان اذا غضب واو يكه وغم وتاسه معناسنه اسم اولور يقال به حبل اى غضب وغم وكبه
اولمق معناسنه در يقال حبلت المرأة حبلا اذا صارت حبلى واسم اولور قرنده اولان چوجغه و ياورى يه دينور
مؤنثى حبله در جمعى احبالدر (الحبال) غراب وزننده طولمغه دينور امتلاء معناسنه يقال به حبال من الشراب
اى امتلاء (الحبلان) سكران وزننده قرنى شرابدن طولمش كشى يه دينور مؤنثى حبلى در عطشى وزننده
وحارك ضميله ده جائزدر وحبلان وحبلانه پرخشم وغضب اره وعورته دينور (حبل حبل) حارك فتحى و بالك سكونيله
قيون قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر (الحابلة) كبه خاتونه دينور جمعنده شاذ اولەرق حبله دينور فتحاتله
(الحبلى) كبرى وزننده بودخى كبه خاتونه دينور امتلاء معناسندن مأخوذدر جمعى حبليات در وحبالى در
حانك فتحى والفك قصريله كه الف تأنيثدن مقلوب اولان ياء الفه ابدال اولنمشدر وكاهجه حبلانه دخى دينور كه
مفرددر وحبلى كلمه سنك نسبتنده حبلى وحبلوى وحبلاوى دينور حارك ضميله (حبل الحبلة) فتحتينله عمل العمله
وزننده كه اشبو * نهى عن بيع حبل الحبلة * حديثده وارد اولمشدر مراد بطن ناقه ده اولان ياور يدر پس حبل حابله نك
جمعى اولور كه ناقهلر ديمكدر ياخود اصمه نك قبل البلوغ اوزميدر ياخود بطنده اولان ولدك ملحوظ ولان ولديدركه
جاهليتده ولدولدمواشى بى تبايع ايدرلر ايدى پس وكه كوره حبله مفرد مؤنث اولور * قال المؤلف وهو ما فى بطن الناقة
او حمل الكرمة قبل ان يبلغ او ولد الولد الذى فى البطن وكانت العرب تفعله (المحبل) مقعد وزننده اسم زماندر
كبه لك وقتنه دينور يقال كان ذلك فى محبل فلان اى وقت حبل امه به ومحبل كتاب اوله اطلاق اولنور كه مراد
لوح محفوظدر (المحبل) منزل وزننده مهبل معناسنه دركه رحم ياخود رحمك نهايتيدر كما سيذكر (التحبيل) تفعيل
وزننده اكينك ياخود اصمه نك قليزلرينى وچبوقلرينى برى برينك اوزرينه آتمق معناسنه در يقال حبل الزرع اذا قذف
بعضه على بعض (الاحبل) احمد وزننده و (الحنبل) قنفذ وزننده بوكر لجه يه دينور لوبيا معناسنه
(الحبالة) حانك فتحى ولامك تشديديله اوزون اوزادى كتمكه دينور انطلاق معناسنه و برنسنه نك موسم وزماننه
دينور يقال حانت حبالته اى زمانه وحينه وآغرلق ثقل معناسنه در ومطرده دندر كه لامك شدەسيله فعاله وزننده
ولان كلمه ده لامك تخفيفى دخى جائزدر الاحباله كلمەسنده جائزدكلدرنته كه حمارة القيظ وصبارة البرد كلمهلرنده مخفف
اولور (الحبلى) بشرى وزننده كبه خاتونه دينوركه ذكراولندى وسالم بن غنم بن عوفك لقبيدركبير البطن اولديغيچون
نوالحبلى كه انصاردن بر بطندر مزبورك ذريتندندر واكا نسبتده حبلى ديرلر قياس اوزره وحبلى دينور ضمتينله
وحبلى دينور جهنى وزننده (الحبليل) حانك ضميله بركوچك جانوردر كه هلاك اولدقدنصكره وجودينه يغمور
اصابت ايلدكده ينه جانلنور (المحتبل) محتمل وزننده آت قسمنك بلكجه سنه دينوركه خرده تعبير اولنور يقال
فرس طويل المحتبل اى ارساغه (حبال) كتاب وزننده ابن سلمة بن خويلددركه ابن اخى طليحة بن خويلددر (حبل
زفر وزننده برموضعدر (الاحبال) همزه نك كسريله كبه ايلمك معناسنه در يقال احبلها اذا القحها وايرى
ميشه اغاجلرينك چچكلرى دوكيلوب يمش طوتمق معناسنه در يقال احبلت العضاه اذا تناثر ورد ها وعقد
(الحتبل) تاى فوقيه ايله جعفر وزننده و (الحتابل) علابط وزننده وجودى چلمسز اولان ياخود جوره وخرده بدن
آدمه دينور (الحباجل) جيمله علابط وزننده اعضاسى طوپاج طقناز بودوره دينور يقال رجل حباجل
اى القصير المجتمع الخلق (الخبركل) سفرجل وزننده قالين دوداقلى آدمه دينور يقال رجل حبركل اى الغليظ الشفة
(الحبوكل) واوايله حبركل وزننده ومرادفيدر (الحبكل) جعفر وقنفذ وزنلرنده بودوره دينور (الحتل) فتل
وزننده ويرمك معناسنه در يقال حتله حتلا من الباب الاول اذا اعطاه وحتل هر شيئك رديئ وكتريه دينور
يقال اعطاه حتلا اى رديئا ومثل وشبه معناسنه در بونده حانك كسريله ده جائزدر (الحاتل) بودخى مثل ونظير
معناسنه در (الحوتل) جوهر وزننده بلوغه مراهق اوغلانه دينور و بغرتلق قوشنك ياورسنه دينور وجوره

وضعيف آدمه دينور يقال رجل حوتل اى ضعيف (الحوتلة) حوصله وزننده بودوره دينور (الحتفل) عصفر
وزننده چوبلك ديننده قلان شوربا وات صويى بقيه سنه دينور على قول ات صوينك ديننده قلان قرتى تريد بقيه سنه
دينور و ياغ طورطوسنه و پوصه سنه دينور ومالك كوتوسنه وكترينه دينوركه ايوسى انتخاب اولنمش اولور و ولد ايله
وصكره جـه چيقان چركاب ومهملاته دينور وسفله و رذال ناسه دينور كه آدم مولوزى تعبيراولنور وتجره
ديننده قلان ات خردم دينه دينور (الحثل) حانك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله سوء رضاع وسوء حال معناسنه در
يقال نشأ الصبى بالحثل اى بسوء الرضاع والحال وحثل هر شيئك كوتوسنه وكترينه دينور (الاحثال) همزه نك
كسريله صبينك رضاع وغداسنده اهتمام ايلميوب سوء حالله باقوب بسلمك معناسنه در يقال احثلته امه اذا اساءت
رضاعه فنشأ بالحثل و برآدمى زمان فقير و بد حال ايلمك معناسنه در يقال احثله الدهر اذا اساء حاله (المحثل)
مكرم وزننده بدرضاع وبدغدا واده دينور ومحثل بن حوثاء برشاعردر (الحثل) حانك كسريله خيره وزبون
آدمه دينور يقال رجل حثل اى ضاو (الحثالة) كناسه وزننده بغداى وخرما مقوله سندن آتيله چق سلكنيدى
مقوله سنه دينوركه زوان وقبوق مثللو مهملاتدر ايشه يراميوب آتارلر وهر شيئك كوتوسنه وكترينه دينور تقول اطرح
حثالة الطعام وهى الزوان ونحوه يكون فيه والقشارة ومالا خير فيه وكذا الردئ من كل شئ (الحثيل) حذيم
وزننده بودوره دينور و برشجر كوهى اسميدر واوشنكن كاهل وكسلان آدمه دينور و بد غدا اولان خيره
چوجغه دينور (الحثل) فتحتينله برآدمك قرنى بيوك اولمق معناسنه در يقال حثل الرجل حثلا من الباب الرابع
اذا عظم بطنه (الحثلة) حانك كسريله حوض ديننده قلان صو بقيه سنه دينوركه استعماله موافق اولمز
(الحثفل) حتفل وزننده ومراد فيدركه ذكر اولندى (الحثفلة) دحرجه وزننده تجره ديننده قلان بقيه يى ايچمك
معناسنه در يقال حثفل الرجل اذا شرب الحثفل من القدر (الحجل) فتحتينله ككلك قوشنك ارككنه دينور
مفردى حجله در * مؤلف الواحدة حجلة عبارتيله رسم ايلمكله مؤنثنه ده اشارت ايلمشدر (الحجلى) حانك كسرى
والفك قصريله دفلى وزننده اسم جمعدر و بونك ظربى لفظندن غيرى نظيرى يوقدر و بوظربان لفظندن اسم
جمعدر لكن مصباحده وشافيه ده بو حجل وحجله دن جمع اولمق اوزره مرسومدر وككلك اتى معتدلدر نصف
مثقال جكريندن اكل وابتلاع صرع مرضنه نافع ومراره سنى آيده بركره دماغه استعاط ذكا وفطنت ابراثنده
بغايت مفيد و بصرى مقويدر (الحجلة) فتحاتله حجل مفرديدر كه ذكر اولندى وقبه طرزنده زفافخانه ترتيب اولنان
چادره دينوركه عربلر مخصوصا جوانب اربعه سنى ايلمكلى مستور قبه طرزنده چادر اتخاذ وثياب وستور ايله
در ونى تزيين ايدوب اوراده زفاف ايدررلر حالا شهرلرده دخى انواع جهازايله آراسته بيت الزفاف وجهاز
اوطه سى معلومدر جمعى حجل كلور فتحتينله وحجال كلور حانك كسريله يقال المرأة فى حجلتها وهى كالقبة
وموضع يزين بالثياب والستور للعروس * مؤلفك وموضع قولى وهى موضع تقديرنده در ياخود واوطغيان قلم ناسخدر
زيرا نهايه ده بيت كالقبة يستر بالثياب عبارتيله مرسومدر وحجله خلق كوجك وخرده دولره دينور كه غيرمقبولدر
جمعى حجال كلور فتحتينله (التحجيل) تفعيل وزننده كلين ايچون مجهز زفافخانه اتخاذ ايلمك على قول كلينى زفافخانه يه
قومق معناسنه در يقال حجل العروس اذا اتخذ لها حجلة اوادخلها فيها وخاتون پرمقلرى اوجنه آلاجه قنه يا قمق
معناسنه در يقال حجلت المرأة بنانها اذا لونت خضابها وتحجيل آتك قسمنك قوائمنده اولان بياضه دينوركه سكيل تعبير
اولنور بلكلرنى تجاوز ايدوب ديزلرنى يوقرى پچمبه زيرا بوقاغى معناسنه اولان حجلدن مأخوذدر واشبو سكيل دخى كينك
درت اياغنده وكينك ايكى اياغيله بر النده و يالكز برايا غنده و يالكز ايكى اياغنده اولور بو بلجه اولورسه اكا تحجيل واول آته
محجل دينور وخاصة ايكى اللرنده اولمز مادامكه اياقلريله بيله جه اولميه كذلك يالكز الك برنده اولمز مكركه اياقلريله
بيله جه اوله يعنى براياغيله يا ايكى اياغيله بيله جه اوله پس بو بلجه اولمزسه تحجيل ومحجل اطلاق اولنمز واشبو تحجيل
كلمه سى مصدر در اسم دخى اولور يقال حجلت قوائم الفرس تحجيلا على بناء المجهول وفى قوائمه تحجيل وهو بياض
فى قوائمه كلها ويكون فى رجلين ويدو فى رجلين فقط وفى رجل فقط ولا يكون فى اليدين خاصة الا مع الرجلين
ولا فى يد واحدة دون الاخرى الا مع الرجلين * مترجم ديركه سير كبيرده مسطوردركه زمان جاهليه ده فرس ارجل ايله
تشأم واحجل ايله تفأل ايدررلرايدى رسول اكرم عليه الصلوة والسلام مبعوث اولوب عادات جاهليه نك كيمنى نسخ
وابطال وكيمنى ابقا ومسامحه بيورديلر اشبو تحجيل خصوصنى دخى مسامحه وابقا ايدوب * خير الخيل الاقرح
المحجل * حديثيله فرس محجل ميمون وافضل اولديغنى بيان بيورديلر حالا بين العرب معتبر در انتهى وتحجيل ناقه نك
ممه سنده باغدن عارض اولان بياضه دينور ودوه يه مخصوص برتمغا اسميدر وكوز چقورلنوب ايچرى باتمق

طلب

معناسنه در يقال جلت عينه تحجيلا اذا غارت وتحجيل المقرى بين العرب مهمان ضيافت ايده جك جناغه آتك
تحجيلى مقدار سود جكز قودقد تصكره اوزرينه صو دوكوب جناغى طولدرمقدن عبارتدر و بونى قوراق ايامده
ايدرلر كه سودك عزت وقلتى اولور يقال قراهم بتحجيل المقرى وهو ان يصب فيه لبينة قليلة قدر تحجيل الفرس
ثم يوفى المقرى بالماء بو راده مقرى كلمه سى منبر وزننده در (الحجل) جل وزننده و (الحجلان) فتحاتله اياغى
بوقاغيلى كمسه بر اياغى قالديروب ديكر اياغى اوزره چوكوب صچرايه رق يوريمك معناسنه در يقال حجل المقيد
حجلا وحجلانا من الباب الثانى والاول اذا رفع رجلا وتريث فى مشيه على رجله وسكه رك يوريمك معناسنه در يقال
حجل الغراب اذا نزا فى مشيه وايكى نسنه بينده حائل اولمق معناسنه در يقال حجل بينه وبينه على بناء المجهول
اذا حيل (الحجل) حانك كسرى وفتحيله و (الحجل) ابل وزننده و (الحجل) طمر وزننده خلخاله دينور جمعى احجال
وحجول كلور و حجل حانك كسريله آقلغه دينور جمعى احجال كلور يقال به حجل اى بياض و بوقاغونك اياقلره يكجه جك ايكى
طوقك هر برينه دينور و بوقاغونك كنديسنه دينور يقال حل حجله اى قيده و بونده حانك فتحيله وكسريله جائزدر
(المحجول) و (المحجل) معظم وزننده وجه مذكور اوزره اياغى سكيل اولان آته دينور ٭ شارح دير كه اكر سكيل درت اياغنده
اولورسه اكا محجل الاربع ديرلر واكر ايكى اياقده اولورسه محجل الرجلين ديرلر واكر بر اياغنده اولوب باشقه تجاوز ايلمش
اولورسه محجل الرجل اليمنى ياخود محجل الرجل اليسرى ديرلر واكر اوچ اياغنده اولوب بر النده يا بر اياغنده اولمسه
محجل الثلث مطلق اليد يا مطلق الرجل ديرلر واكر صاغ اليله ضاغ اياغنده اولورسه ممسك الايامن مطلق الاياسر ديرلر واكر
صول للرنده اولورسه ممك الاياسر مطلق الايامن ديرلر واكر صاغ اليله صول اياغنده ياخود صول اليله صاغ اياغنده
اولورسه كرك آز وكرك چوق اولسون اكا مشكول ديرلر و محجل باغدن صقر لنمش ناقه ممه سنه دينور يقال ضرع
محجل اى مبيض من آثار الصرار (الحجول) قعود وزننده كوز چقورلنوب ايچرو باتمق معناسنه در يقال
حجلت عينه حجولا من الباب الاول اذا غارت (الحوجلة) حوقله وزننده حجول معناسنه در يقال حوجلت
عينه اذا غارت وحوجله قاروره يه دينور على قول ديبى بيوك اولاننه دينور و بعضا لامى مشدد اولور جمعى حواجل
وحواجيل كلور (الحجلاء) حمراء وزننده ساترا عضاسى سياه اولوب همان قوللرى بياض اولان قيونه وصف
اولور و بر وادى اسميدر (الحاجلات) شول دوه لره دينور كه سكير لنمكله صاغ قلان اياغى اوزره سكرك يورويه لر
(محجل) تنصر وزننده كه جوهرى بر فرس اسميدر ديو ثبت ايلمشدر بو تصحيفدر صواب اولان عجلى اولمقدر عينله
سكرى وزننده (الحجيلاء) مصغر بنيه سيله شول صويه دينور كه اكا هركز كنش طوقنمز اوله والفك قصريله
بر موضع آديدر (الحجال) شداد وزننده براق وتابان نسنه يه دينور يقال شئ حجال اى براق (الحجول) صبور
وزننده ايراق نسنه يه دينور يقال منزل حجول اى بعيد (حجل حجل) فتحتينله مكررا ديشى قيونه مخصوص
زجر وآزاردر على قول سودينى صاغمق ايچون چاغره جق اصواتدندر (دبى حجل) دالك ضميله اطفال عربه
مخصوص بر لعبدر (حجل) فتحتينله اساميدندر حجل بن عمرو بنو حنيفه دن بر فارسدر و حجل بر شاعردر كه
بنو مازن مواليسندن ايدى (الحجيل) امير وزننده اوچ اياغى سكيل اولان آته دينور يقال فرس حجيل
اى محجل ثلاث (حجل) حانك فتحيله پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك مغيره نام عمو جه لرينك
لقبيدر (الاحجال) همزه نك كسريله دوه نك صول الندن باغى چوزوب صاغ اياغنه باغلمق معناسنه در يقال
احجل البعير اذا اطلق قيده من يده اليسرى وشده فى اليمنى (الحدل) فتحتينله ظلم ايلمك معناسنه در
تقول حدل على حدلا من الباب الرابع اى ظلمنى و برآدمك بر اموزى ديكرندن يوكسك وقالقق اولمق
معناسنه در يقال حدل الرجل اذا اشرف احد عاتقيه على الاخر وكوزلك بر يانيله باقمق معناسنه در
يقال هو يحدل حدلا اى ينظر فى شق عينه (الاحدل) و (الحدل) كتف وزننده وصفلردر بر اموزى ديكرندن
قالقق اولان كشى يه دينور جمعى حدالى كلور سكارى كبى وعند البعض احدل يونى بر طرفه اكرى
اولانه دينور جمعى حدل در كتب وزننده على قول برياني اوزره يشكج كبى يانى بورر اولان آدمه دينور
وتك طاق حيوانه دينور يقال فرس احدل اى ذو خصية واحدة وصولاق آدمه دينور يقال رجل احدل
اى اعسر و بر كلبك آديدر وابو ذر غفارينك فرسى آديدر ياخود بونده صواب اولان جيمله اولمقدر (الجدل
عدل وزننده و (الحدول) عدول وزننده جور وستم ايلمك معناسنه در يقال حدل عليه حدلا وحدولا من الباب الثانى
اذا جار وحدل وصف اولور عدل كبى يقال انه لحدل اى غير عدل (المحدلة) مكرمه وزننده و (الحدال) غراب
وزننده و (الحدلاء) حمراء وزننده شول يايه دينور كه بر كوشه سى ديكر كوشه سندن قالقق اوله كه برابر اولميوب بر طرفى

فاچمش اولور یقال قوس محدلة وحدال وحدلاء ای بینة الحدل والحدولة یعنی نطامنت احدی سیتیها (التحادل
تفاعل وزننده وق اتان کمسه یایك اوزرینه اکیلوب یما نمق معناسنه در یقال هو یتحادل ای یتحنی علی القوس (الحدل
حانك کسریله طونك وشلوارك اوجقورلغنه دینور و یون اغریسنه دینور که باش یصدقدن دوشمك سببیله
تحدث ایدر تقول اخذنی حدل ای وجع عنق (الحودل) جوهر وزننده ارکك میمونه دینور (بنو حدال) غراب
وزننده یاخود بنو حداله ثمامه وزننده برجماعتدر (حدالی) سکاری وزننده برموضعدر (حدال) سحاب وزننده
برشجردر وشامده برموضعدر (الحدال) غراب وزننده دوز ویاپجین نسنهیه دینور مهره تختهسی کبی یقال شیء حدال
ای املس (المحادلة) مفاعله وزننده تلکو کبی برنسنهیه سینهرك واغفال ایدهرك وارمق معناسنه در یقال حادله
اذا راوغه (الحدل) ضمتیله حضض اسمیدر که حولان دیدکلری دارودر (الحدیل) حذیم وزننده و (الحیدلان
صیدلان وزننده بودوره دینور (الحودلة) حوصله وزننده تپهیه دینور اکه معناسنه (حدیله) جهینه وزننده
بر رجالك اسمیدر ومدینهده برمحله آدیدر (خدیلاء) مصغر بنیهسیله برموضعدر (الحدلاء) حمراء وزننده طوغریلغنه
قازلمامش قیویه دینور یقال رکیة حدلاء ای مخالفة عن قصدها (الحدقلة) دحرجه وزننده کوزی چویرهرك
باقمق معناسنه در یقال حدقل الرجل اذا ادار العین فی النظر (الحذل) حانك فتحی وذال معجمهنك سکونیله میل
معناسنه در یقال حذالك مع فلان ای میلك (الحذل) فتحتیله کوز علتلرندن برعلتدر که کوزك قپاقلری وبیکاری
قبقزل وقرحهلر پیدا اولوب دائما یاشی سیلان ایدر اولمقدر یاخود خرده سیوجهلر پیدا اولمغله کوزك کرپکلری
دوکلمکدن عبارتدر یقال حذلت عینه حذلا من الباب الرابع وبها حذل وهی حمرة فی العین وانسلاق وسیلان
دمع اوقلة شعر العینین وحذل برجنس شجرك دانهسنه دینور که قحط سنهلرده اعرابیلر آندن اتمك یاپوب اكل
ایدرلر وحذل کوملکك اتکنك چورهسنه دینور (الحاذلة) ذکر اولنان حذل علتنه اوغرامش کوزه دینور
(الاحذال) همزهنك کسریله کوزی حاذله قلمق معناسنه در یقال احذل عینه البکاء والحر ای جعلها حاذلة
(الحذال) سحاب وغراب وزنلرنده قانه شبیه برنسنهدر که سمر اغاجندن ظهور ایدر عربلر اکا حیض السمر
دیرلر بعض توت اغاجندن دخی ظهور ایدر علی قول برزائد نسنهدر که شجرمز بورده نابت اولور یاخود صمغه
شبیه برنسنهدر که طلح ومغیلان اغاجلرنده حاصل اولور وحذال سحاب وزننده قرنجهیه دینور (الحذل) حانك
ضمی وکسریله و (الحذل) صرد وزننده اصل ومبنا معناسنهدر وحذل صرد وزننده طونك اوجقورلغنه
دینور وقوجاغه دینور آغوش معناسنه یقال فی حذل امه ای فی حجرها وحذل حانك ضمیله وحذله هایله نطاق
دیدکلری قوشاغك یاقوجاغك اشاغی کنارینه دینور (الحذل) حانك کسریله شول آغریه که دینور که آلتنده
امکلیهرك ثقلت عظیمه ایله یورینور اوله تقول رأیته وعلیه حذل وهو مایدلح به منقلا من شیء یحمله (الحذل) صرد
وزننده و (الحذل) قفل وزننده و (الحذالة) ثمامه وزننده بونلرده کوملکك اتکنك چورهسنه دینور وحذاله ثمامه
وزننده برکونه قزل صمغ اسمیدر وهر نسنهنك آتیلهجق دوکندی مقولهسنه دینور وصمان قریقلرینه
وتوکنددیلرینه دینور (التحذل) تفعل وزننده برآدمك حالنه آجیوب مهر ومرحمت ایلمك معناسنه در یقال
تحذل علیه اذا اشفق (الحذال) کتاب وزننده زعفران کبی برنسنهدر که نارچکنك ایچنده اولور (الحوذلة) حوصله
وزننده دوهنك طبانی برجانبه میل ایدوب اکیلك معناسنه در یقال حوذل خف البعیر اذا مال فی شق ویقال
فی خفه حوذلة (حذیلاء) رتیلاء وزننده برموضعدر (حذاله) سحابه وزننده برعورت آدیدر (الحزجل) عصفر
وزننده و (الحراجل) علابط وزننده اوزون آدمه دینور وحرجل چابك وچالاك انسان وحیوانه دینور (الحرجلة
حانك وجیمك فتحیله آت سوریسنه دینور حرجل دخی دینور هاسز وچکرکه سوریسنه دینور واسی ووخیم ارضه
دینور و آغسقلغه دینور یقال برجله حرجلة ای عرج ومصدر اولور اوزامق معناسنه یقال حرجل الشیء اذا طال
وصف وطابوری تماملق معناسنه در یقال حرجل فلان اذا تمم صفا فی صلاة اوغیرها وصاغه صوله یلوب
یوپورمق یاخود بغی ونشاطله یلمك معناسنه در پرورده طابك یلمسی کبی یقال حرجل الرجل اذا عدا یمنة
ویسرة اوهی عدو فیه بغی ونشاط (الحراجلة) حانك فتحیله حرجلهنك جمعیدر که آت سوریسنه دینور ومنه یقال
جاؤا حراجلة ای علی خیلهم وعراجلة ای مشاة (الحرقلة) قافله دحرجه وزننده برکونه یوریمکه دینور
(الحرکلة) حرقله وزننده ومرادفیدر وحرکله پیادکانه دینور رجاله معناسنه ومصدر اولور صیاد شکاردن
خیبتله دونوب کلمك معناسنه یقال حرکل الصائد اذا اخفق (حراله) حانك فتحی ولامك تشدیدیله مغربده بربلده
آدیدر علی قول برقومدن برقبیلهدر علی بن احمد بن الحسن الحرالی که تصانیف مشهوره صاحبیدر اکا منسوبدر

(الحزمل) جعفر وزننده اوزرلك مخمنه دينور رفار سيده سپنددير لرسودانى و بلغم غليظى بغايت مسهل ودمى مصفى ومقوىدر غير مسحوق قندن بر بچق مثقالنى اون ايكى كون سفوف وجهيله تناول عرق النسا علتنك بالكليه دفعنده مجربدر وحرمل برآدمك و برموضعك اسميدر (الحرملة) حركله وزننده بر بشقه نبات اسميدركه باديه نشينلر چقماق اتخاذ ايتدكلرى مرخ وعفار نام اغاجلردنصكره چقماقلرينك اجودى بو نباتدر وجلة نوعاتندركه سودلو اولور سودى يپاغيله آلتوب قور يدلدقدنصكره ضماد اولنسه علت جربه بغايت مفيددر وحرمله اساميدندر حرملة بن عبدالله بن حرمله امام شافعى اصحابندندر ونيجه محدثين اسميدر (حرملاء) حانك فتحيله برموضعدر (الحرملية) حانك فتحيله انطاكيه قضاسنده برقريهدر (الحريملة) مصغر بنيه سيله برجنس شجردر كه كوجك نارشكلنده قوزه لرى اولور ايچندن بغايت ملايم ولطيف پموق حاصل اولور آنك پموغى خفت ونعومتى حسبيله ملوك وكبارك يوز يصديغنه وضع اولنور (الاحزئلال) زاى معجمه ايله اقشعرار وزننده برنسنه يوكسكه آغوب يوجلمك معناسنه دركرك حسى وكرك معنوى اولسون فمن الثانى يقال احزأل البعير فى السير احزئلالا اذا ارتفع ومن الاول احزأل الجبل اذا ارتفع فوق السراب و بر يكمك معناسنه در يقال احزأل الشئ اذا اجتمع و برنسنه نك اجزاسى ديوشور يلوب طوپلنمق معناسنه در يقال احزأل فؤاده اذا انضم خوفا زيرا آسوده لكده يورك منبسط اولور (الحوزل) جوهر وزننده و (الحوزلة) جوهره وزننده بودوره دينور (الاحتزال) افتعال وزننده لباسه بورنمك معناسنه در يقال احتزل الرجل اذا احتزم بالثوب و بعضلر عندنده بو مصحفدر صواب اولان احتزالئ اولمقدر كافله (الحزنبل) غضنفر وزننده شاشقين و بون عورته دينور يقال تزوج حزنبلا اى مرأة حمقاء وكوده سى دينكلو طوپاج بودوره دينور و پك قوجه قارى يه دينور وعقاقيرانواعندن برنبات آديدركه بو اسمله معروفدر ديارشامده آندن مربا ترتيب ايدرلر وحزنبل قالين دوداقلو آدمه دينور و يومرى قالقق ترجه دينور وسائر يومرى قالقق نسنه يه دينور (حزقل) قافله زبرج وزننده ياخود حزقيل كه زنبيل وزننده در انبياى عظامدن بر پيغمبر ذيشانك اسميدر صلوات الله على نبينا وعليهم اجمعين ❊ شارح ديركه پيغمبر مشاراليه بنى اسرائيل انبياسندندر حضرت موسى انتقالندنصكره حضرت يوشع بن نون قائم اولوب بعده كالب و بعده حزقيل قائم اولمشدر قومنه طاعون اصابت ايلمكله الوف يعنى بغايت كثير اولهرق ديارلرندن خروج ايلديلر بعده جمله سى بر وادى يه كلوب انده آرام ايدرلر ايكن حق جل وعلا مجموعنى بردن اهلاك و بعده حضرت حزقيل دعاسيله على العموم احيا ايلدى (الحزاقلة) حانك فتحيله سفله و رذال ناسه دينور يقال هم حزاقلة الناس اى خشارتهم (الحزقل) زبرج وزننده طارخو يلونك مشرب آدمه دينور (الحزوكل) فدوكس وزننده بودوره دينور (الحزمل) زبرج وزننده خسيسه وناكس عورته دينور يقال هى جزمل اى خسيسة (الحسبلة) بسمله وزننده حسبى الله ديمك معناسنه در يقال حسبل زيد اذا قال حسبى الله ❊ شارحك بياننه كوره بسمله وحمدله كبى بودخى منحوتدر (الحسدل) جعفر وزننده كنه ديدكلرى بوجكه دينور قراد معناسنه (الحسدلى) جعفرى وزننده شول قومشويه وصف اولور كه دائما كوزى وكوكلى همجوارننده اوله يعنى آينده ورونده سنى واحوال وافعالنى هميشه كوزه دوب تجسس وتفتيش ايدراوله اولمقوله قومشو جوارنده دكل محله سنده اقامت نامعقولدر يقال هو جار حسدلى وهو الذى عينه تراك وقلبه يراك ❊ مترجم ديركه اقتطاف نام كتابده مرسوم اولديغى اوزره جار حسدلى قراد مذكوره منسوبدر قراد ذاتنه نك تو يني وقاتى نه كونه تقشير ايدرسه جار حسود دخى كوزيله اويلجه تفتيش برايدر حتى حسد ماده سى حسدل ماده سندن مأخوذ اولديغى دخى آنده مسطوردر ومنه يقال الجار ثم الدار بو حقير اويلجه قومشو نظريله خيليجه مصاب اولمشدر بو بابده تحرى وتباعد ايله جمله يه وصيتم دركاردر عمل ايتك واجبه دندر (الحسل) نسل وزننده طوارى شدتله سورمك معناسنه در يقال حسل الدابة حسلا من الباب الاول اذا ساقها سوقا شديدا وحسل نبق ديدكلرى ميوه نك هنوز يشل وخام اولانته دينور ورذيل ايلمك معناسنه در يقال حسله اذا رذله و برنسنه دن ايشه يرامز رذيل وكثر بقيه قومق معناسنه در يقال حسل منه اذا ابقى بقية رذالا (الحسل) حانك كسريله كلر ديدكلرى جانورك هنوز يمرطه دن چيقمش ياوريسنه دينور جمعى احسال وحسول وحسلان كلور حانك كسريله وحسله كلور عنبه وزننده ومنه المثل لا آتيك سن الحسل اى ابدا يعنى بن سكا حسل قسمنك ديشلرى طورد قيجه كلم كه ابدى كلم ديمكدن كنايه درز يرا كلر قسمنك هلاك اولنجه يه دك ديشلرى ساقط اولمز (ابو حسل) و (ابو حسيل) مصغر بنيه سيله كلرك كنيه سيدر (الاحتسال) افتعال وزننده يمرطه دن چيقمش كلر ياوريسى آولمق معناسنه در يقال احتسل الرجل اذا اصطاد الحسل (الحسيلة) سفينة

وزننده خرمانك كثرينه دينوركه قوريغى حلاوتلمزدن مقدمجه قوريدلوب سوده ياصويه اصلاتدقد نصكره
برمقدار لذيذ خرما قاتمغله كسب حلاوت ايدوب اكل اولنور ورذال ناسه دينوركه آدم مولوزى تعبير
اولنور يقال هو حسيلة القوم اى خشارتهم و بوزاغى يه دينور (الحسيل) امير وزننده حسيله نك جمعيدر
و بقر اهلى يه دينور بوندن مفردى يوقدر وهر نسنه نك كثرينه. ورذالنه دينور جمعى حسل كلور كتب وزننده
(الحسالة) ثمامه وزننده كومشه على قول برادهسنه دينور يقال اتى بحسالة اى الفضة اوسحالتها واربه و بغداى
مقوله سنك دوكيلان قبوق مثللودوكنديسنه دينور (المحسول) خسيس وناچيز وكترنسنه يه دينور يقال هو محسول
اى خسيس ومرذول (الحسلات) فتحاتله ديار بنى ضبابده برنيچه هضبه لردر آنلرك هر برينه حسله وحسيله
دخى دينور تمره وجهينه وزننده (الحسفل) فايله زبرج وزننده هر نسنه نك كثرينه و رذالنه دينور تقول اعطانى
حسفله اى ردیئه وخيره وجوره چوجقلره دينور جعفر وزننده دخى جائزدر (الحسنل) حضجر وزننده قرنى بيوك
آدمه دينور يقال رجل حسفل اى الواسع البطن (الحسقل) قافله زبرج وزننده هر حيوانك خرده وصغير اولان
باوريسنه دينور (الحسكل) حسقل وزننده ومراد فيدر جمعى حساكل كلور وحسكله كلور هايله ✵مترجم ديركه
اشبو حسكل كلمه سنك جمعى هايله حسكله دخى كلمشدركه نوادردندر نته كه على قول كمء كلمه سنك دخى جمعى كمئه
كلمشدر تذكير وتانيث ماده سنده شيخ رضى ديديكه كاهجه تاء واحددن مفارقت ايدوب جنسه داخل اولور كمئه
وفقعه كبى كه جنسلردر كمء وفقع مفردلريدر وعند البعض بونلرده تاءينه وحدت ايچوندر مجرد اولنلر جنسلردر پس
اشبو حسكل دخى بو قبيلدندر اختلاف مذكوره مبنى مؤلف كمء ماده سنده اختلاف اوزره ثبت ايلمشدر واكثر
محلده مؤلف جنسى جمع عنوانيله ثبت ايدركه مراد جمع جنسى اوله جقدر زيرا تركيبندن واحدى اولان اسم جنس
عند الاصح جمعدر وحسكل تيوربجى قيرغين تيورى دوكركن صچرايان صاچنديه دينور (الحسكل) جعفر
وزننده هر شيئك ردیء وكثرينه دينور (الحسكلتان) زبرجتان وزننده حسكله نك تثنيه سيدر خصيتينه دينور (الحسكلة
دحرجه وزننده دوه نك خرده نوعنى بوغزلمق معناسنه در يقال حسكل الرجل اذا نحر صغار ابله (الحساكلة
جانك ضميله عسكرك ايشه يرامز خرده وخشاره لرينه دينور (الحشل) حانك فتحى وشين معجمه نك سكونيله هر شيئك
اچغنه وكثرينه دينور ومصدر اولور رذيل وكثرقلمق معناسنه يقال حشله حشلا اذا رذله (الحشيلة) سفينه وزننده
برآدمك عيالنه دينور حشبله كبى كه باى موحده ايله در ياخود احدهما آخردن مصحفدر (الحاصل) هر نسنه دن
حاصل شول شيئه دينوركه ماعداسى زائل اولدقدنصكره كنديسى يرنده باقى وثابت اوله يعنى هر شيئك برازى
كتدكدنصكره يرنده باقى وثابت اولان ندن عبارتدر يقال هذا حاصله وهو مابقى وثبت وذهب ماسواه (الحصول
وصول وزننده و(المحصول) معقول وزننده مصدرلردر حاصل اولمق معناسنه در يقال حصل الشىء حصولا ومحصولا
من الباب الاول اذا بقى وثبت وذهب ماسواه (التحصيل) تفعيل وزننده حاصل اولان نسنه يى تخليص وتمييز ايلمك
معناسنه دركه سائرندن آيروب حاصل قيلمقدن عبارتدر مثلا حصل تراب المعدن ديرلر آلتونى طپراغندن آيروب
خالص ايلدى وحصل الدقيق ديرلر اونى كپكندن الك ايله آيردى وحصلوا القوم فى الديوان ديرلر قومك حاضر
وغائبنى وزنده ومرده سنى تفتيش وتمييز ايلدى معناسنه كه اصطلاحجه يوقلامه ايله تعبير اولنور وتحصيل خرمانك
بلح ديديكى قوروغى كذلك ابتدا چيقان طمورجغى حصل اولمق معناسنه دريقال حصل النخل اذا صار بلحه اوطلعه
حصلا (الحصيلة) سفينه وزننده اسمدر برنسنه نك برازى كتدكدنصكره باقى ومتميز اولانه دينور ومنه يقال
ماحصيلتك اى ماميز من تحصيلك اساسك بيانه كوره جمعى حصائل در وسمى كتاب الحصائل لان صاحبه زعم
انه حصل فيه مافات الخليل (التحصل) تفعل وزننده برنسنه برارايه بريكوب ثابت وباقى اولمق معناسنه در يقال
تحصل الشىء اذا تجمع وثبت (التحصول) مصدركه ذكر اولندى وحاصل معناسنه مستعملدركه حصول بولان
نسنه دن عبارتدر ومنه يقال هذا محصول كلامه اى حاصله ✵شارح ديركه صوم وفطر صائم ومفطر موقعنه ايقاع
اولنديغى كبى بودخى فاعل موقعنه ايقاع اولندى (الحصل) فتحتينله دابه طپراق ياخود چقل ييوب جوفنده
قالمق معناسنه در يقال حصلت الدابة حصلا من الباب الرابع اذا اكلت التراب اوالحصى فبقى فى جوفها
وچاغه طاش پيدا اولمق معناسنه دريقال حصل الصبى اذا وقع الحصى فى انثييه وحصل خرما قوريغنه دينور
يكشمزدن اقدم على قول يكشوب دكرميلنديكى هنكامده اطلاق اولنور وخرمانك ابتدا طمورجقلنوب چيقان
چچكى قوريغنه دينور صنرار مغه باشلدقده و بغدايدن آيرتلنوب آتيلان نسنه يه دينوركه زوان وقره موق كبى
نسنه لردر وخرمن يرنده تميز لندكدنصكره قلان چچ وپاك غله يه دينور (الحصل) تمر وزننده حصل ايله معناى

اولده مرادفدر (الاحصال) همزه نك كسريله خرما قورونغى حصل اولمق معناسنه دريقال احصل النخل يعنى حصل (الحصالة) ثمامه وزننده بودخى بغداى ايچنده آيرتلنوب آتيلان داليجه وقره موق مقولهسنه دينور وخرمن يرنده تنقيه وتميز اندكدنصكره باقى قلان جچ غله يهدينور (الحصيل) امير وزننده برنبات آديدر (الحوصل) جوهر وزننده و(الحوصلاء) مدّ ايله و(الحوصلة) جوهره وزننده وتشديد لامله لغتدر قوشك قورسغنه دينور كه انسانك معدهسى يرنده در فارسيده سنكدان دينور غداسى اوراده حاصل اولديغيچون اطلاق اولنمشدر وعندالبعض حوصله هرحيوانك قرنندن اشاغى يرينه دينور قاسغنه وارنجه قدر وحوصلة الحوض حوضك نهايتنده صويك مستقرّ اولديغى يره اطلاق اولنور وحوصله مصدر اولور قوش كندى قورسغنى طعمه ايله طولدرمق معناسنه يقال حوصل الطائر اذا ملأ حوصلته ❊ مترجم ديركه مؤلف حوصل ديدكارى قوشدن سكوت ايلدى .واول صوقوشلرندن كبيرالجثه عظيم الحوصله برقوشدر مصرده بجع وجمل الماء دخى ديرلر آق طوشان تويى كبى تويلرى اولمغله آندن كورك اتخاذ ايدر حياة حيوان صاحبنك بياننه كوره سياه نوعى دخى اولور (الاحونصال) احرنجام وزننده قوش بيوتى اكسه سنه طوغرى بوكوب قورسغنى طومالتمق معناسنه دريقال احونصل الطائر اذا ثنى عنقه واخرج حوصلته (الحوصل) جوهر وزننده و(المحوصل) بجوهر وزننده بونلرده حوضك نهايتنده صومستقرّ اولان يرينه دينور وحوصل شول قيونه دينور قرننك كوبكندن يوقرى طرفى عظيم اوله (المحصوصل) اسم فاعل بنيه سيله شول آدمه دينور كه كبه قارى كبى كوبكندن اشاغيسى طومالوب قالقمش اوله يقال رجل محصوصل اذا كان قدخرج اسفله من قبل سرته كالحبلى (حوصلاء) حانك فتحيله برموضعدر (المحصلة) محدثه وزننده دائما معدن ترابندن آلتونى تحصيل وتميز ايدن خاتونه دينور كه معدن رنجبرى اولمش اولور (الحيصل) صيقل وزننده سبزواتدن بادنجانه دينور (الحضل) حانك وضاد معجمه نك فتحيله خرما اغاجنك بداقلرينك ديبلرى فاسد وتباه اولمق معناسنه دريقال حضلت النخلة حضلا من الباب الرابع اذا فسدت اصول سعفها وآنك اصلاحى شووجهله دركه بداقلرك ديبلرنه قونده ياقوب اول فاسد اولان ليفلر ودااللر بالجمله محترق اولوب بعده يكيدن تازهلنوب خوب وجيد ليفلر وبرك وشاخلر ظهور ايدر (الحطل) حانك كسريله سباعدن قورده دينور جمعى احطال در (الحظل) حانك فتحى وظاى معجمه نك سكونيله و(الحظلان) حانك كسريله و(الحظلان) فتحاتله برآدمى تصرّفدن ومشى وحركتدن منع ايلمك معناسنه دريقال حظل عليه حظلا وحظلانا وحظلانا من الباب الاول والثانى اذا منعه من التصرّف والحركة والمشى (الحظل) كتف وزننده و(الحظآل) شدّاد وزننده و(الحظول) صبور وزننده شول ممسك وحسابى متصرّف آدمه دينور كه اهل وعيالنه انفاق ايلديكى نفقه يى حساب ايدر اوله يقال رجل حظل وحظآل وحظول اى مقتر يحاسب اهله بالنفقة (الحظلان) خذلان وزننده معناى مزبوردن اسمدر (الحظلان) فتحاتله مصدردر كه ذكر اولندى وغضبناك آدمك يورويشنه دينور يقال هو يحظل حظلانا اى يمشى مشى الغضبان ومقدور اولان يورويشك مجموعنى صرف وابراز ايليوب برازينى اليقومق معناسنه دريقال حظل المشى حظلانا اذا كفّ بعض مشيه (الحظل) فتحتينله دوه ابوجهل قرپوزينى چوق يمك معناسنه دريقال حظل البعير حظلا من الباب الرابع اذا اكثر من اكل الحنظل وخرما شاخلرينك ديبلرى فاسد وتباه اولمق معناسنه دريقال حظلت النخلة يعنى حضلت وقيونك ممهسنده ورم پيدا اولمغله لون وقيافتى پژمرده لنوب واياغى اغسمق معناسنه دريقال حظلت الشاة اذا ظلعت وتغيرلونها الورم فى ضرعها (الحظل) كتف وزننده ابوجهل قرپوزينى چوق اكل ايدن دوهيه دينور جمعى حظالى كلور سكارى وزننده (الحفل) نفل وزننده و(الحفول) قعود وزننده و(الحفيل) حانك فتحيله بريكمك معناسنه در يقال حفل الماء واللبن حفلا وحفولا وحفيلا من الباب الثانى اذا اجتمع ويقال حفل القوم حفلا اذا اجتمعوا وبريكدرمك معناسنه متعدى اولور يقال حفله اذا جمعه وچاى ايكى يانلرى سيل ايله طپطلو اولهرق آقمق معناسنه مستعملدر يقال حفل الوادى بالسيل اذا جاء بملء جنبيه و بلوتدن صغانقلى يغمور ياغمق معناسنه مستعملدر يقال حفلت السماء اذا اشتدّ مطرها وكوز ياشى چوق آقمق معناسنه دريقال حفل الدمع اذا كثر وحفل جمع كثيره اطلاق اولنور كما سيذكر و بو فى الاصل مصدردر وقايرمق مبالات معناسنه مستعملدر كه بريكدرمكى مستلزمدر يقال ماحفله به اى مابالى (التحفل) تفعل وزننده بودخى بريكمك معناسنه در يقال تحفل الماء اذا اجتمع وزينتلنمك معناسنه مستعملدر كويا كه انكله جمعيت پيدا ايدر يقال تحفل فلان اذا تزين ❊ شارح ديركه صحاحده حفل اى جلا وتحفل اى اجتلا معنالرندن مراد زين وتزيندر وتحفل مجلسك اصحابى چوغالمق معناسنه مستعملدر يقال

تحفل المجلس اذا كثر اهله (الاحتفال) افتعال وزننده بودخی بریكمك معناسنه در يقال احتفل الماء اذا اجتمع ويقال
احتفل القوم اذا اجتمعوا وچای سیل ایله مالامال اقمق معناسنه مستعملدر يقـال احتفل الوادی بالسيل اذا جاء بملأ
جنبيه و برنسنه واضح وآشكاره اولمق معناسنه مستعملدركه جمعیتك لازمیدر يقال احتفل الشئ اذا وضح وافراط
ومبالغه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال احتفل فيه اذا بالغ وامور ومصالحه حسن قيام واهتمام ايلمك معنـاسنه دركه
جمعيتلو طوتمقدن عبارتدر يقال هو يحتفل بالامور ای يحسن القيام بها ومبالات ايلمك معنـاسنه در يقال ما احتفل به
ای ما بالی ويول بللو وعيـان اولمق معناسنه در يقـال احتفل الطريق اذا بان وظهر لكن بونده تكرار شـائبه سی
وار در وآت قسمی مقدوری اولان سكرتمكدن هنوز عهده ٔ اقتدارنده بقيه وار ايكن را كبنه نهايت وسعنی صرف
ايلدی صورتنی كوسترمك معناسنه در يقال احتفل الفرس اذا اظهر لفـارسه انه بلغ اقصى حضره وفيه بقية
(التحفيـل) تفعيل وزننده بريكدرمك معنـا سنه در يقـال حفله اذا جمعه وتزيين ايلمك معنـا سنه در يقـال
حفله اذا زينه وتصريه معنـاسنه دركه صـاتلق قيونی ممه سنده سود جمع اولوب پك سودلو كورنمك ايچون
برقاچ كون صـاغيوب حالی اوزره قومقدن عبـارتدر يقال حفل الشاة اذا صرّاها ❊ قال الشـارح نهى
عن بيع المحفـلة (الحـافل) سود ايله طپطلو اولان ممه يه وصف اولور جمعی حفل در ركع وزننده يقـال
ضرع حافل ای كثير لبنه وممه سی پك سودلو حيوانه دينور تا نيثله ده مستعملدر (الحفول) صبور وزننده
بودخی ممه سی پك سودلو حيوانه دينور يقال ناقة حافلة وحفول وشاة حافل ای كثير اللبن فی ضرعهـا (الحفلى
جمزى وزننده و (الاحفلى) همزه ايله جفلى واجفلى كلمه لرنده لغتلردر كه ذكر اولندی (الحفيل) امير وزننده حفل كبی
جمع كثيره دينور يقال جمع حفل وحفيل ای كثير و برنسنه يی مبـالغه وجهيله اخذ ايدن آدمه دينور كما سيذكر
(الحفيلة) سفينه وزننده كوتری ومجموع معناسنه در يقـال جاؤا بحفيلتهم ای باجمعهم (المحفل) مجلس وزننده
و (المحفل) مقعد وزننده و (المحتفل) احتفالدن اسم مكان اوله رق جمعيتكاهه دينور يقال هذا محفل القوم ومحفلهم
ومحتفلهم ای مجتمعهم (الحفـلة) تمره وزننده افراط ومبـالغه معناسنه در يقـال رجل حفيل وذو حفل وحفلة
ای مبالغ فيما اخذ فيه و برخصوصده جدّ ومبالغه ايلمكه دينور ومنه يقال اخذ للامر حفلته ای جدّ فيه (الحفالة
حثاله وزننده ومرادفيـدر كه برشيئك رذال وكترينه دينور ودهن وطيبك رقيق اولان پوصه سنه وتفلنه دينور
وسود كپوكنه دينور (الحفول) خروع وزننده برجنس شجردر كه يمشی خرده اريك قدر وآجترق ومأ كول
اولور (الحوفلة) حوصله وزننده ايری ذكر باشنه دينور ومصدر اولور برآدمك ذكرينك باشی شبشوب قبارمق
معنـاسنه يقـال حوفل الرجل اذا انتفخت حوفلته (الحفـال) غراب وزننده جمع عظيم معنـاسنه در يقـال
جاؤا حفالا ای جمعا عظيما ومجتمع اولمش سوده دينور (المحافل) مجادل وزننده شان وناموسنی حفظ ووقايه ايدن
آدمه اطلاق اولنور يقال هو محافظ على حسبه محـافل ای يصونه (ذات الحفائل) برموضعدر (حفائل) حانك
ضميله برموضع ياخود بروادی اسميدر (الحفيلل) سميدع وزننده برشجر اسميدر (الحقل) عقل وزننده طپراغی پاك
ومنبت ترلايه دينور حقله دخی دينور تمر وتمره كبی ومنه المثل لا تنبت البقلة الا الحقلة جوهر انسانيت اصيل آدمدن
مأمولدر ديه جك يرده ايراد اولنور وحقل يپراقلری كركی كبی شعبه لنوب ترلايی باصمش كوروا وكاد كولئا اكينه دينور
على قول دير نكلنوب طپراقدن ظهوره باشلمش اولان ياخود هنوز تازه ويشل ايكن اطلاق اولنور (الحقلة) تمره
وزننده حقل معنـاسنه در يعنی مفرديدر ودوه يه مخصوص برعلت آديدركه قرنی ساغجيلمقدن عبارتدر وطپراق
يمكدن ناشی آت قسمنك قرننه عارض اولان وجعه دينور وبو معناده مصدر اولور كما سيذكر (الاحقال) همزه نك
كسريله ترلا وا كين حقل اولمق معناسنه در يقال احقلت الارض واحقل الزرع اذا صار حقلا (المحاقل) محافل
وزننده مزارع معناسنه دركه مزرعه نك جمعيدر مفردی محقله در يقال فی ارضه محـاقل ای مزارع (المحاقلة
مفاعله وزننده ترلاده اولان اكينی هنوز سلاحی عيان اولمزدن مقدّم صاتمق على قول هنوز سنبله ده اولانی درانبار
اولان بغدايه صاتمق وعند البعض حاصلك ثلثنه يار بعنه ياخود آندن اقل واكثره عقد مزارعة ايلمك ياخود ترلايی
برمقدار بغدای بدلی اكترا ايلمك معناسنه در قال الشارح ومنه الحديث ❊ نهى عن المحاقلة ❊ وهی بيع الزرع قبل بدوّ
صلاحه او بيعه فی سنبله بالحنطة او المزارعة بالثلث او الرابع او اقلّ او اكثر او اكتراء الارض بالحنطة (الحقـلة
حانك كسريله وحركات ثلاثيله جائزدر حوضده قلان صافی صو بقيه سنه دينور وقابده قلان صو بقيه سنه دينور
وسحيلان خرما دوكند يسنه دينور وكاسه نك دوداغندن اشاغيجه طلوسنه دينور ويمـامه ده برناحيه اسميدر
(حقل) فتحتنله دوه ذكر اولنـان حقله مرضنه اوغرامق معنـاسنه در حقله كبی كذلك آت دخی حقله دينيلكی

قرن وجعنه اوغرامق معناسنه دريقال حقل البعير والفرس حقلة وحقلا اذا اصاب الحقلة (الحقل) حانك كسريله
مجفه‌يه دينور و بطن امراضندن برمرض آديدر وطوارك چاير يمكدن بغرسقلرنده حاصل اولان صويه دينور (الحقال
غراب وزننده بودخی بطن دوابده چايردن حاصل اولان صويه دينور (الحقيلة) سفينه وزننده حقال معناسنه‌در
جمعی حقائل‌در وخرمانك رذال وكترينه دينوركه آيرتلنوب آتيلور (الحقيل) اميروزننده شول بوكسنكجه ارضه
دينوركه طاغلق درجه سنه بالغ اولميه باصمترق باپرجه پراوله جقدر و برنبات آديدر (الحوقلة) حوصله وزننده
شول كردنی اوزون شبشه‌يه دينوركه سقالر طاشيرلر وسست وسلپوك ذكره دينور وآديملری صيق صيق آتەرق
تيز تيز يوريمك معناسنه‌در يقال حوقل الرجل اذا مشى سريعا وقارب الخطو وضعف وعجز واعياء معناسنه‌در
يقال حوقل الرجل اذا اضعف واعيا واويومق معناسنه‌در يقال حوقل الرجل اذا نام وادبار معناسنه‌در يقال
حوقل اذا ادبر وجماعدن عاجز اولمق معناسنه‌در يقال حوقل الشيخ اذا عجز عن الجماع و بير وسالخورده
آدم ناتوانلقدن اللرينی بوكرينه طيامق معناسنه‌دركه قيامه عجزدن نشئت ايدر يقال حوقل الشيخ اذا اعتمد بيديه
على خصره واوته قاقق معناسنه‌در يقال حوقله اذا دفعه (الحيقل) صيقل وزننده خير ومنفعتسز آدمه دينور
يقال هو حيقل اى لاخير فيه (الحوقل) جوهر وزننده ذكره دينور (الحاقول) برنوع بالق اسميدركه يشل واوزون
اولور (حقل) تمروزننده جبل اجأ قربنده برقريه‌در وايله قربنده برقريه‌در وقبيلهٔ سليم يوردنده برده‌ره آديدر
وساحل شهر تيما اسميدر (مخلاف الحقل) يمنده برالكادر (حقل الرخامى) نقل اليتامى وزننده برموضعدر
(الحقالية) غرابيه وزننده يمنده برحصندر (حقال) كتاب وزننده برموضعدر (حقال) سحاب وزننده
ابن انماردر (الحكل) حانك ضميله آوازی ايشدلميان حيوانه دينور قرنجه كبی يقال تكلم كلام الحكل واصب وهو
مالايسمع صوته كالذر مثال مزبورده تكلم امر صيغه سيله دريره وكهله دخی بونوعدندر وحكل سليمان پيغمبرك
على نبينا وعليه السلام اسميدر ✻ مؤلفك بصائره‌ده بياننه كوره سليمان قول راجحده اسم اعجمی اولمغله اسم مادر
زادلری اولور پس براسم شريفی دخی حكل اولور لكن بوكه تعرض ايلمامشدر وسائرلرك بياننه كوره سليمان
اسم عربيدر حكل داود كبی علم عبريدر وحكل آت قسمنك طپوقلری سلپوك وبوطلری باصيق اولمغله بوزركن
ری برينه سورتيلور اولمغه دينور (الحكلة) غرفه وزننده لساننده اولان طوتقونلغه دينوركه كلامی خوشجه بيان
ايدوب آچقجه فهم اولنمز اولور يقال فی لسانه حكلة اى عجمة (الحكل) شكل وزننده بركلام مشكل ومشتبه اولمق
معناسنه‌در يقال حكل على الخبر حكلا من الباب الاول اذا اشكل وسكوبی براياق اوزرنده طورغورمق معناسنه‌در
يقال حكل الرمح اذا اقام على احدى رجليه ودكنكله اورمق معناسنه‌در يقال حكله بالعصا اذا ضربه بها (الاحكال
همزه‌نك كسريله بودخی بركلام وخبر مشكل ومشتبه اولمق معناسنه‌در تقول احكل على الخبر اذا اشكل و بركسه
اوزره شر وفتنه قوپرمق معناسنه‌در يقال احكل عليهم اذا اثار عليهم شرا (الحوكل) جوهر وزننده بودوره
دينور وبخيل وناكسه دينور (الحوكلة) حوصله وزننده بركونه يوريمكه دينور (الاحتكال) افتعال وزننده برماده
طوتقونلنوب مشكل ومشتبه اولمق معناسنه‌در يقال احتكل عليه الامر اذا اشتكل والتبس ولسان عربی ايكن
عجميه تعلم ايلمك معناسنه‌در مراد عربلرك تركجه تكلملری كبی تكلم ايدر اولمقدر عجميه عربيه مقابليدر روم
وترك وفرس وسائر لسانه شاملدر يقال احتكل الرجل اذا تعلم العجمة بعد العربية (الحاكل) برنسنه‌يی تخمين وتقدير
ايدن آدمه دينوركه اهل خبره ديديكمز اوله جقدر يقال رجل حاكل اى مخمن (التحكل) تفعل وزننده جهلدن ناشی
لج وعناد ايلمك معناسنه‌در هرنه خصوصده اولورسه اولسون يقال تحكل فلان اذا لج جهلا (الحل) حانك فتحی
ولامك تشديديله و(الحلول) قعود وزننده و(الحلل) فحتينله كه نوادردندر بريره نزول ايدوب قونمق معناسنه‌در
يقال حل المكان وبالمكان حلا وحلولا وحللا من الباب الاول والثانی اذا نزل به وگاه اولوركه باء حرفيله متعدی اولور
قوندرمق معناسنه حرف باء همزهٔ افعالی معاقب اولديكه آنكله همزه‌دن استغنا اولندی يقال حل به اذا جعله
يحل وحل سكرتمك معناسنه‌در يقال حل الرحل اذا عدا ودوكی چوزمك معناسنه‌در يقال حل العقدة اذا
نقضها ✻ مؤلفك بصائرده بياننه كوره اشبو حل ماده‌سی چوزمك معناسنه موضوعدر معانیٔ سائره بر رمناسبت
وتصورايله آندن منشعبدر وحل وحلول طوكش نسنه‌نك طوكی چوزيلوب اريمك معناسنه‌در يقال حل
الجامد على المجهول اذا اذيب وبرمكان مسكون اولمق معناسنه‌در يقال حل المكان على المجهول اذا سكن
وحل شيرج اسميدركه صوصم ياغيدر شيرروغن محرفی شيرلغن تعبير اولنور يقال ما فی القنديل حل اى شيرج
(الحال) برمحله قونان آدمه دينور جمعی حلول كلور حانك ضميله وحلال كلور عمال وزننده وحلل كلور ركع وزننده

الاحتلال) افتعـال وزننده بودخی بر یره قونمق معناسنه در یقـال احتل المکان و بالمکان اذا نزل به (الاحلال
همزه نك كسر يله بر يره قوندرمق معناسنه در يقـال احله المكان وبالمكان اذا جعله يحل به وحاجی احرامدن
چیقمق معناسنه در یقـال احل من احرامه اذاخرج و بر نسـنه یی حلال قلمق معنـاسنه در یقال احله الله ای
جعله حلالا و بر نسـنه یی واجب ولازم قلمق معناسنه در یقال احله الله علیه ای اوجبه وقیونك سودی آزالمق
علی قول ممه سی قور یمغله چایر اوتلایوب یکیدن ممه سی سودلنمك معناسنه در یقال احلت الشاة اذا قل لبنها او یبس
فاكلت الربيع فدرت واشهر حرمدن چیقوب اشـهر حلاله کیرمك یاخود حرم شریفدن حـله چیقمق یاخود
درعهده ایلدیکی عهد ومیثاقدن چیقمق معناسنه در یقال احل الرجل اذا دخل فی اشهر الحل او خرج الی الحل
اومن میثاق کان علیه و برآدم کندی نفسنه استلزام عقوبت ایلمك معناسنه در یقـال احل الرجل بنفسه اذا
استوجب العقوبة (التحلیل) تفعیل وزننده بودخی برآدمی بر یره قوندرمق معنـاسنه در یقـال حلله المکان
اذا جعله یحل به و بر نسنه یی حلال قلمق معنـاسنه در یقـال حلله الله ای جعله حلالا وکفارت یمین ایلمك
معناسنه در تحل وتحله کبی کما سیذکر و بومعنادن اخذ ایله بر نسنه یی خفت وسهولتله طوتمقده استعمال اولنور
ومنه ضربه ضربا تحلیلا ای کالتعزیر یعنی لم یبالغ فیه (المحالّة) تشدید لامله مفاعله وزننده برکسه ایله بیله جه
قونمق معناسنه در یقـال حالّه محالّة اذا نزل معه (الحلیلة) سفینه وزننده برآدمك زوجه سنه اطلاق اولنور
وزوجنه حلیل دینور و بمعنی فاعل تصور یله زوجه یه ده حلیل اطلاقی جائزدر زیرا هر بری آخرك محلنه حلول
ایدر بیکانه قسمی حلول ایده مز یاخود احدهما آخرك ازارینی حل ایدوب یاخود بر برینه حلال اولدقلرینه مبنیدر
(الحلة) حانك فتحیله بغداد اعمالندن دجیل ناحیه سنده برقصبه در حالا لسانمزده کسر ایله متعارفدر وضریه ایله
بمامه بینده بریو کسکجه برك اسمیـدر یاخود بلاد ضبه ده برطپراغی درست موضعك آدیدر وحله سـاز لقدن
اورلمش بیوك زنبیله دینور وقوناق یربنه دینور محله معناسنه یقـال نزلوا بالحلة الوخیة ای المحلة وشامده برموضع
آدیدر وحلة الشیء حانك فتحی وکسر یله بر نسـنه نك جهـتنه وطوغری سمتنه دینور یقـال هذه لبست بحلته
ای جهته وقصده ووجوده عارض اولان قریقلغه وضعف وفتوره اطـلاق اولنور حانك کسر یله ده جائزدر
یقال فیه حلة ای ضعف وفتور وتکسر (الحلة) حانك کسر یله بر یره قونوب آرام ایدن قوم وجماعته دینور تقول
رأیت بها حلة ای قوما نزولا وحله بنـاء نوع اولور قونمق هیئتنه دینور که آندن قونوش ایله تعبیر اولنور یقال لهم
حلة سهلة وهی هیئة الحلول و برمحلده مجتمع جملهٔ بیوته اطلاق اولنور که بادیه نشینلر اوبه واهل شهر محله تعبیر
ایدرلر علی قول یوزخانه دن عبارت اولان بیوته اطلاق اولنور یقال بها حلة ای جماعة بیوت الناس اوهی مائة
بیت ومجلسه اطلاق اولنور وقومك جمعیتکاهنه اطلاق اولنور جمعی حلال کلور حانك کسر یله وحله برجنس
تیکنلی چالی یه دینور که مواشی مرعاسندندر وآنلره بغایت یرار وحصیرشقه سنه دینور وحله بربلده آدیدر که امیر
عرب صدقة بن دبیس بن مزید بنـا ایلمکله حالا مزیدیه ایله متعارفدر وحویزه قربنده برقریه اسمیدر که دبیس
بن عفیف نام امیر عرب بنـا ایلمشدر وحـلة ابن قیله اعمـال مذاردن بر بلده در وحـله مصدر اولور جحده قربان
کندیسی ذبح اولنمسی حلال اولان محله ایرشمك معناسنه یقال حل الهدی حلة من الباب الثانی اذا بلغ الموضع
الذی یحل فیه نحره ومطلقه خاتون عدتندن چیقمق معنـاسنه در یقال حلت المرأة اذا خرجت من عدتهـا
(الحلة) حانك ضمیله قاشدن وآخر ثوبدن رداو ازاردن مجموعنه دینور البته حله ایکی ثوبدن اولور بر ثوبه اطلاق
اولنمز علی قول حله ایچی استارلی ثوبه اطلاق اولنور ۞ شارح دیرکه قول اول ارجحدر واول ایکی ثوب جنس واحد
اولمغه محتاجدر یقال جاء وعلیه حلة وهی ازار ورداء بردا وغیره ولا یکون حلة الامن ثوبین اوثوب له بطـانة
وحله سلاحه اطلاق اولنور زره وسپر وسائری کبی جمعی حلل کلور صرد وزننده وحلال کلور حانك کسر یله
(ذوالحلة) عوف بن حارث بن عبد مناة لقبیدر (المحلة) میمك وحانك فتحیله قوناق یرینه دینور یقال هی محلة القوم
ای منزلهم ومصرده بربلده واون درت موضع اسمیدر (المحلال) محراب وزننده شول چایراغه ومرغزاره دینورکه
انکا ابناء سبیل چوق قونار اوله اسم آلت منزلنه تنزیل اولنمشدر یقال روضة محلال اذا کانت تحل الناس فیها کثیرا
(المحلتان) اسم فاعل عنوانی وتثنیه بنیه سیله تجره ایله ال دکرمننه اطلاق اولنور که بادیه نشینلره ادوات نزولك
الزملریدر (المحلات) بودخی میمك ضمی وحانك کسری وجمع بنیه سیله تجره وال دکرمنی وقوغه وقربه وچناق
و بچـاق وبالته وچقماق مقوله سی ادواته اطلاق اولنور زیرا حوایج منزلیه سی موجود ومکمل اولان مسافر
دلخواهی اولان محله نزول ایدرلر والا برا و به یه یاخود قریه سمتنه نزول ایلمکه مضطر اولورلر یقال نزلوا ومعهم

المحلات وهی القدر والرحی والدلو والقربة والجفنة والسكين والفاس والزند من الاشياء التی لابد للنازل منها
(المحلة) اسم فاعل بنيه سيله شول آقندی ودره آغزينه دينوركه ايچنه حشم نشين اولرندن بريا ايكی اوصغيشور اوله
يقال تلعة محلة اذا كانت تضم بيتا او بيتين (الحل) حانك كسريله حاجی احرامدن چيقمق معناسنه در يقال حل
من احرامه حلا من الباب الثانی اذا خرج ويقال فعله فی حله وحرمه بالكسر والضم فيهما ای وقت احلاله واحرامه
وحل ارض مكه ده حرم حوزه سندن خارج اولان محله اطلاق اولنور كه حرم مقابليدر و بو تسميه بالمصدر در
يقال صار فی الحل وهو ما جاوز الحرم وحلال اولان شيئه دينور يقال هو حل ای لبس بحرام وحلال اولمق
معناسنه مصدر اولور يقال حل الشیء حلا من الباب الثانی اذا كان حلالا وقول العرب حل وبل ذكر
فی فصل الباء وحل تحليل يمين معناسندن اسم اولور عهده يميندن چيقمغه دينور واوق نشانه دينور (الخلال
سحاب و زننده احرامدن چيقمش حاجی يه دينور حل يحل حلا صيغه سندندر بونده حال دينمز قياس
ايسه حال او لمقدر يقال حل المحرم فهو حل كما ذكر وحلال لا حال ❊ شارحك بيانه كوره مصدر ايله
تسميه در حلول معناسندن التباس واهمه سنه مبنی حال اطلاق اولنمدی وحلال حرام اولميان شيئه دينور
حانك كسريله ده جائزدر يقال شیء حلال ضد حرام وحلال اساميدندر حلال بن ثور بن ابی الحلال العتكی
وبشر بن حلال واحمد بن حلال محدثلردر (الحلو الحلال) شبهه و ريبه وافتراشابه سندن عاری اولان كلامه
اطلاق اولنور يقال كلامه حلو حلال ای لاريبة فيه (الحلول) قعود وزننده قونمق معناسنه دركه ذكر اولندی
وقربانلق حيوان بجده ذبح اولنه جغی محله بالغ اولمق معناسنه دركه كبی يقال حل الهدی حلة وحلولا اذا بلغ
الموضع الذی يحل فيه نحره وواجب ولازم اولمق معناسنه در يقال حل امر الله عليه ای وجب (المحل) اسم فاعل
بنيه سيله حرام اولان شيئك حرمتنی نقض ايله حلال عد ايدن علی قول اشهر حرمك حرمتنی نقض ايدوب رعايت
واعتبار ايلميان كمسه يه دينور يقال رجل محل ای منتهك الحرام اولايری للشهر الحرام حرمة (الحليل) امير وزننده
بودخی حلال معناسنه دركه حرام مقابليدر (الاستحلال) برنسنه يی حلال اتخاذ ايلمك يا خود بركمسه دن حلاللق
ديلمك معناسنه دركه حقوقی حلال ايلمك تعبير اولنور يقال استحله اذا اتخذه حلالا او يقال استحله الشیء اذا سأله
ان يحله له (الحلال) حانك كسريله نسوانه مخصوص بركونه مركب اسميدر محفه كبی و پالانك اسباب وادواتنه
دينور (التحلة) و (التحل) تاءك فتحی وحانك كسريله تحليل كبی مصدرلردر وصيغه اخيره شاذدر كفارت يمين ايلمك
معناسنه دركه يميندن حانث اولميوب برنسنه ايله چيقمقدن عبارتدر يقال حلل اليمين تحليلا وتحلة وتحلا اذا كفرها
يمين ايدن آدم كفارت ايلديكی عقدهٔ يمينی حل ايدر وتحله اسم اولور كنديسيله عقدهٔ يمينك انحلال بوله جغی
كفارته دينور ❊ شارح ديركه استثناء بالمشيه دخی تحله در ومنه قوله تعالی ❊ قد فرض الله لكم تحلة ايمانكم ❊ ای بين
ماتنحل به عقدة ايمانكم من الكفارة والاستثناء بالمشية ❊ مؤلفك بصائرده بيانه كوره تحلة القسم كفارتدن واستثناء
قولنك مقدار مدتندن دخی عبارت اولور مثلا والله افعل ذلك ان شاء الله قولنده واقع ان شاء الله كلامنك تكلمی قدر
آن يسيردن عبارتدر ومنه الحديث ❊ لا يموت لرجل ثلثة من الولد فتمسه النار الا تحلة القسم ❊ ای الا قدر ما يقول
ان شاء الله يعنی بر مسلمك اوچ ولدی وفات ايلسه اول كمسه يه نار جهنم همان ان شاء الله ديه جك قدر مدت مس ايدر
زياده مس ايلمز ومس مزبوردن مراد ورود علی النار در بعده عرب تحله قسمی قليل مفرطده استعمال ايلديلر
اصلی وجه مذكور اوزره يمين يرينی بوله جق فعلك مقدار جزئيسنه مباشرتدن عبارتدر مثلا بر مكانده قعود ايلمك بابنده
بركمسه يمين ايلمكله مكان مزبورده جزئيجه قعود ايلسه يمين يرينی بولوب اول كمسه حانث اولمز ايشته تحلة القسم
بوندن عبارتدر كه يمينی حل ايده جك قدر فعل اولور بعده لمح البصر كبی قدر يسيرده استعمال ايلديلر كذلك
استثناء بالمشية ايله حانث اولمامغله انك تلفظنده وقدر مدتنده استعمال ايلديلر (التحلل) تفعل وزننده يمينده
استثنا ايلمك معناسنه مستعملدر كه مشيت الهيه يه تعليقله يمين ايلمكدن عبارتدر والله افعل ذلك ان شاء الله ديمك كبی
يقال تحلل فی يمينه اذا استثنی و بركمسه يولدن كلدكدنصكره يولك عارضه سندن عليل و بيمزاج اولمق معناسنه
مستعملدر يقال تحلل السفر بالرجل اذا اعتل بعد قدومه (الحلان) حانك ضمی ولامك تشديديله كفارت يمين
ايچون ويريله جك نسنه يه دينور تقول اعطه حلان يمينه ای ما يحللها واوغلاغه دينور جدی معناسنه يا خود تازه
قوزيجغزه دينور خروف معناسنه علی قول اناسنك قرنتی ياروب چيقارد قلری اوغلاغه مخصوصدر وهدر وباطل
معناسنه مستعملدر يقال دمه حلان ای باطل (المحال) محدث وزننده يارشده ايكی بحث ايدن كمسه يه ثالث اولانه
دينور كه اكر آنلری سبق ايدرسه او كدن آلوب وكيرو قالورسه غرامتدن معاف اولور ❊ شارح ديركه مؤلفك المحلل

الفرس الثالث فى الرهان ان سبق اخـذ وان سبق لم يكن عليه شئ عنوانيله يعنى فرس ايله تفسيرى مسامحه در وشول
كسه يه دينوركه طلاق ثلاثه ايله مطلقه اولان خاتونى تزوج ايليه تا كه زوج اوله نكاحك حلنى مؤدى اوله يقال
فلان محلل فراجعه وهو متزوج المطلقة ثلاثا لتحل للزوج الاول (الانحلال) انفعال وزننده دوكم چوزلمك معناسنه در
يقـال حل العقدة فانحلت (المحلل) معظم وزننده آزجه ناچيز نسنه يه دينور شئ يسير معنـاسنه وايچنه دوه لر
كيروب تكدير وتغيير ايلمش صويه دينور يقـال ماء محلل اذا كان قد حلته الابل فكدرته (المحل) ميمك فتحى
وحانك كسريله مصدر درمرجع كبى واجب ولازم اولمق معنـاسنه در يقال حل حق عليه محلا من الباب الثانى
اى وجب ويقال حل الدين اذا صار حالا يعنى مدت معقوده سى تمام اولمغله اداسى لازم اولدى ❊ شارح ديركه
مديون اولان عربلر هلالى كورنجه لامرحبا بمحل الدين وتقرب الآجال ديدكلرى بوندندر (الاحليل) و(التحليل
همزه نك وتانك كسره لريله ذكرك دليكنه دينور كذلك ممه نك دليكنه دينور اضافتله متعين اولور (الحلل) فتحتينله
قونمق معناسنه دركه ذكر اولندى ودوابك اياقلرنده اولان سلپوكلكه دينور على قول سكيرلرى كوشك وبومشق
اوله رق طبوقلرنده اولان سلپوكلكه دينور ياخود دوه قسمنه مخصوصدر ويقال حل البعير حللا من الباب الرابع
اذا كان به حلل وهى رخاوة فى قوائم الدابة اواسترخاء فى العصب مع رخاوة فى الكعب اوتخص الابل ورسح
معناسنه دركه انسانك قيناقلرى چلسز اولمغه دينور تقول حللت يارجل اى كنت ارسح و بو چلرودبزلر آغرقلى
اولمق معناسنه در تقول حللت يافلان اى اصابك وجع بوركيك وركبتيك (الاحل) معنـاى مزبوردن وصفدر
مؤنثنده حلاء دينور جمعى حل كلور حانك ضميله (احليل) اكليل وزننده بر وادى اسميدر (احليلاء) مدايله
برطاغك آديدر وقصرايله بنواسد يوردنده برشعبك آديدر (المحل) ميمك فتحى وحانك كسريله يمنده برقريه آديدر
(الحلحلة) زلزله وزننده برنسنه يى يره دوب اوينادەرق يرندن آيروب الارغه ايلتك معنـاسنه در يقـال حلحلهم
اذا ازالهم عن موضعهم وحركهم ودوه يه حل حل ديمك معنـاسنه در يقال حلحل الابل اذا قال لهـا حل حل
(التحلحـل) تزلزل وزنـنده يرندن اوينـايوب آلارغه اولمق معنـاسنه در يقـال حلحلهم فتحلحلوا (حل حل
حالرك فتحى ولاملرك تنوينلريله ياخود حل سكون لامله دوه زجر وآزارندندر اشدروب يورتمك ايچون آنكله آزار
واغرا ايدرلر (الحلاحل) علابط وزننده برموضع آديدر وحلاحل ذاتنده بهـادر اولان عظيم الشان آدمه دينور
ياخود كثير المروه عاليشان ياخود صلابتلو وجاهتلو وقور و پرتمكين اولانه دينور وبو رجاله مخصوصدر و بوندن
فعل متصرف اولمز جمعى حلاحل در حانك فتحيله يقال هو حلاحل اى سيد شجاع اوالضخم الكثيرة المروة اوالرزين
فى ثخانة بوراده ضخامت علوشـانه مصر وقدر (المحلحل) اسم مفعول بنيه سيله حلاحل معناسنه در (حلحل
فدفد وزننده برموضعدر (حلحول) حانك فتحيله شـامده جيرون قربنده برقريه دركه يونس پيغمبرك على نبينا
وعليه السلام مرقد منورلرى انده در وبونده قياس اولان حانك ضميله اولمقدر (حليل) زبير وزننده سليم قبيله سى
يوردنده برموضعدر وحرون نام آيغرك نسلندن برفرسك اسميدر كه مقسم بن كثيرك ايدى و بر رجلك اسميدر (الحلحال
ثرثار وزننده ابن ذرى الضبى در كه تابعيندندر (الحمدلة) دحرجه وزننده الحمدلله حكايه سيدر كه مراد الحمدلله ديمكدر
بسمله وحسبله كبى منحوتدر يقال حمدل القارئ حمدلة اذاقال الحمدلله (الحمظل) ظاى معجمه ايله حنظل وزننده
ومرادفيدركه ابوجهل قرپوزيدر (الحمظلة) دحرجه وزننده حنظل ديوشورمك معناسنه در يقال حمظل الرجل
اذاجنى الحمظل (الحمل) رمل وزننده و(الحملان) حانك ضميله ارقه يه برنسنه يى يوكلنوب كوتورمك معناسنه در يقال
حمله حملا وحملانا من الباب الثانى بمعنى احتمله وقوله تعالى ❊ انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فابين
ان يحملنها واشفقن منها وحملها الانسان ❊ الاية اى يخنها وخانها الانسان والانسان هنا الكافر والمنافق يعنى آيت
مرقومه ده واقع حملدن مراد تجوز طريقيله خيانتدر زيرا امانت برحمل روحانيدر كه صاحبنه ادا ايلدكجه ذمتندن
زائل وعهده سندن خارج اولميوب دائما آنى كويا كه ارقه سنده يوك طرزنده كوتروب طورر بوجهتدندركه عربلر اداى
امانت ايلميان آدمه حامل الامانه ومحتمل الامانه اطلاق ايدرلر پس انسان كه بوراده مراد كافر ومنافقدر بعد التحمل
خيانت يعنى اداى حقوقنده امتناع وتقصير ايلديلر ❊ مؤلف بصائرده قبول ايله ده تفسير ايلمشدر وحمل على الشئ قندرمق
حث واغرا معناسنه در يقال حمله على الامر اذا اغراه به وعن ايله صله لندقده حلم ومسامحه وملايمت معناسنه اولور
يقال حمل عنه اذا حلم فهو حمول وحمل قرنده اولان ولده اطلاق اولنور وصف بالمصـدر در جمعى حمال كلور
حانك كسريله واحمال كلور يقال سقط حملها وهو مايحمل فى البطن من الولد وحمل يمنده برقريه آديدر وخاتون گبه
اولمق معناسنه در يقال حملت المرأة حملا من البـاب المزبور اذا علقت ولايقال حملت به اوقليل يعنى باء جرفيله

بومعناده تعدیسی جائزدكلدر یاخود نوادردندر ❊ مترجم دیركه حماسه ابیاتندن ❊ حملت به فی لیلة مزودة ❊ مصراعنده شراح علقت معناسنی تضمین ایلشلردر و حمل اغاجك یمشنه اطلاق اولنور حانك كسریله ده جائزدر یاخود حانك فتحیله هنوز اناسی قوینده اولان میوه یه وكسرایله ظاهره چیقان میوه یه دینور یاخود فتحله عورتك بطننده وشجرك رأسنده اولانه وكسرایله ارقه ده یاباشده كوتور یلان یوكه دینور وعندالبعض اغاجك میوه سی چوق وكور اولمزسه كسر ایله اطلاق اولنور وچوغالوب فراوان اولورسه فتحله حمل دینور جمعی احمال كلور وحمول كلور حانك ضمیله وحمال كلور كسر ایله ومنه یعنی فی الحدیث یعنی حدیث بناء مسجد المدینة ❊ هذا الحمال لاحمال خیبر یعنی ثمر الجنة وانه لاینفد وقال ابن الاثیر ای ان هذا فی الاخرة افضل من ذاك واحمد عاقبة وفی المشارق ❊ هذا الحمال لاحمال خیبر هذا ابر ربنا واطهر ❊ وقال فی شرحه الحمال مصدر حمل اللبن لبناء المسجد وقوله لاحمال بالنصب یعنی لایكون مثل حمل خیبر وقوله ربنا بالنصب علی حذف حرف النداء كانه یتمثل به عند نقله اللبن فی بنیان المسجد وكلام مزبور موزوندر وحمل متعدی اولور یوك یوكلتمك معناسنه یقال حمله الحمل ای فعل ذلك به واظهار غضب ایلمك معناسنه در یقال حمل الغضب اذا اظهره قیل ومنه الحدیث ❊ اذا بلغ الماء قلتین لم یحمل خبثا ای لم یظهر فیه الخبث (المحمول) و(الحمیل) امیر وزننده برنسنه یی ارقه سنه یوكلنمش آدمه دینور یقال حمله فهو محمول وحمیل ومحمول شول آدمه اطلاق اولنور كه دائما اشكین وفاره دابه یه بنمك جهتندن بختلو ومحظوظ اوله یقال رجل محمول ای مجدود من ركوب الفره وحمیل اوغلانه اطلاق اولنور یقال هو حمیله ای دعیه وغریب آدمه اطلاق اولنور یقال هو حمیل ای غریب وبرآدمك شریكنه دینور وكفیله دینور یقال هو حمیل له ای شریك وكذا كفیل وبلاد كفردن اناسی قرننده كتورلمش ولده دینور واسلام ولایتنده طوغمیوب دیارندن كوجك كتور یلان اسیره دینور وسیل صوینك كتوردیكی خاروخاشا كه دینور وثمام ووشیج دیدكلری اوتك سیاهلنوب پژمرده اولانه دینور وصوآقدیسنك وسط وبطننه دینور كه اوراده هركز اوت نابت اولمز وطریقه یاخود جامعه براقلمش شول صبی یه دینوركه قوم آخر آنی كوتوروب كندی بلادنده پرورش ایلیه یقال هذا حمیل وهو المنبوذ یحمله قوم فیربونه (الاحتمال) افتعال وزننده بودخی برنسنه یی یوكلنوب كوتورمك معناسنه در یقال احتمله بمعنی حمله وبرآدمك احسانی قبول وتلقی ایدوب مقابلنده شكر وثنا ایلمك معناسنه مستعملدر یقال احتمل الصنیعة اذا تقلدها وشكر وغضبدن لون بشره متغیر اولمق معناسنه در یقال احتمل لونه علی المجهول اذا غضب وامتقع وبر بلده دن بلدهٔ اخرایه كوتوریله جك اسیراشترا ایلمك معناسنه در یقال احتمل الرجل اذا اشتری الحمیل ای السبی المحمول من بلد الی بلد (الحمل) حانك كسریله كوتوریلان یوكه دینور فارسیده باردیرلر جمعی احمال در یقال علی ظهره حمل وهو ما حمل ومحفه كوتورن دوه یه دینور فتحله ده جائزدر (الحملان) حانك ضمیله مصدردرنته كه ذكر اولندی وحملان برآدمه یوكی یوكلتمك ایچون خاصة هبه طریقیله وریلان دابه یه دینور یقال له الحملان وهو مایحمل علیه من الدواب فی الهبة خاصة وقبوجیلر اصطلاحنده اقچه یه حمل واضافه اولنان باقر مقوله سی قاتندی یه دینور یقولون ما بهذا الدرهم حملان وهو ما یحمل علی الدراهم من الغش (الانحمال) انفعال وزننده اغرا معناسنه اولان حملدن مطاوعدر برنسنه یه اغرا اولنمغله اكا حواله اولمق معناسنه در یقال حمله علیه فانحمل ❊ شارح دیركه بودخی انعدم كبی شوادندر (الحملة) تمره وزننده جنكده دشمن اوزره صب الدروب هجوم ایلمكه دینور یقال له حملة صادقة ای كرة فی الحرب (الحملة) حانك كسری وضمیله براوبه دن براوبه یه یاخود برمنزلدن برمنزله یوكلنوب كوتورمكه دینور پس بو حمل واحتمالدن اخص اولور (التحمیل) تفعیل وزننده و(الحمال) حانك كسری ومیمك تشدیدیله كذاب وزننده برنسنه یی آخره یوكلتمك معناسنه در یقال حمله الامر تحمیلا وحمالا (التحمل) تفعل وزننده و(التحمال) كسرتیله وتشدید میله برنسنه یی یوكلنمك وبرماده یی اوزرینه المق معناسنه در یقال حمله فتحمل تحملا وتحمالا (التحامل) تفاعل وزننده برزحمتلو كوج نسنه یی كندی اوزرینه آلوب محنت چكمك معناسنه در یقال تحامل فی الامر وبالامر اذا تكلفه علی مشقة وبرآدمه طاقتندن خارج نسنه تكلیف وتحمیل ایلمك معناسنه در یقال تحامل علیه اذا كلفه مالایطیق ❊ مترجم دیركه امهات سائره ده تحامل بنه علی حرفیله میل معناسنه كذلك ظلم وجور معناسنه مستعمل اولدیغی مسطوردر وقال فی الاساس والشیخ یتحامل فی مشیه یعنی آغر آغر یوریسه كویا كه صرتنده آغر یوك واردر وبومعنالر مجازدر مؤلفینك تحامل تعبیرلری ظلم معناسندندر كه صوچی اكا یوكلتمك كبیدر (الاستحمال) برآدم كندی امور وحوایجنی بركسه یه حواله وتحمیل ایلمك معناسنه در كتخدایه امور حمل وحواله ایتدكاری كبی یقال استحمله نفسه اذا حمله حوایجه واموره (المستحمل) اسم فاعل

بنيه سيله شويل آيه اطلاق اولنور كه مدت دورنده موجود اولان ناسه محنت ومشقت حمل ايليه يعني ختامنه قدر
خلق رنج ومحنتله امر ار اوقات ايده لر يقال شهر مستحمل اذا كان يحمل اهله على مشقة (الحمول) صبور وزننده
مبالغه در آغر يوك وچوق يوك كوتورنه دينور حليم وحوصله دار آدمه اطلاق اولنور يقال رجل حمول اى ذو حلم
كما ذكر (حملان) عثمان وزننده بمعنده برقريه در (الحامل) و (الحاملة) كبه خاتونه دينور يقال امرأة حامل وحاملة
اى ذات حمل حامل صفت مختصه اولديغندن وحامله حملت صيغه سندن مبني اولديغندن ناشيدر ❊ مترجم دير كه
كافيه شارحى شيخ رضي تأنيث بحثنده بو مبحثي شرح وبسط ايلمشدر فليراجع وحامله ميوه لو اغاجه وصف اولور
يقال شجرة حاملة اى ذات حمل واوزم طاشيه جق زنبيله اطلاق اولنور محمل كبي (الحمال) شداد وزننده دائما يوك
كوتورنه دينور باركش معناسنه يقال هو حمال اى حامل الاحمال (الحمالة) كتابه وزننده حماللق حرفتنه دينور
(المحمل) مجلس وزننده محفه طرزنده ايكى طرفلو نسنه در كه دوه يه چاتوب هر برينه بر آدم بنوب كيدر جمعى
محامل كلور حالا شام ومصر حجاجلرى اوكرنده كيدن محمل اوله جقدر كه محفه شكلنده لكن تپه سى مخروطي
اولور ناس محفل شريف تعبير ايدرلر وآنك بيعنه محدثيندن ابو الحسن احمد بن محمد بن القاسم بن اسمعيل بن
محمد بن اسمعيل المحاملي ووالدى محمد ويحيى و برادرى ابو القاسم الحسيني منسوبلردر ❊ شارح دير كه آني ابتدا
حجاج ظالم ايجاد ايلمشدر ومحمل شول بيوك زنبيله دينور كه آنكله سبره جك يره اوزم طاشيرلر (المحمل) منبر
وزننده قلج باغنه دينور كماسيذكر واغاجك يره سورنوب كيدن كوكنه وطمرينه اطلاق اولنور (الحميلة) سفينه
وزننده و (الحمالة) حانك كسريله بونلرده قلج باغنه دينور يقال تقلد محمل السيف وحميلته وحمالته اى علاقته
شارح دير كه محمل كلمه سنك جمعى محامل در وحميله وحماله نك عند الخليل حمائلدر وعند الاصمعي حمائل
كلمه سنك لفظندن مفردى يوقدر بلكه مفردى محمل در (الحمولة) حانك فتحيله يوك طوار ينه دينور كرك دوه
وحمار وكرك سائرى اولسون وحالا صرتنده اولسون واولمسون يقال لهم حمولة وهى ما يحتمل القوم عليه
من بعير وحمار ونحوه كانت عليه اثقال او لم تكن ❊ شارح دير كه اشبو حموله لفظي ركوبه وحلوبه قبيلندندر وحموله
بعينه يوكلره ده اطلاق اولنور يقال مرت الابل وعليها حمولة اى احمال (الحمول) حانك ضميله حمل كلمه سنك كه
كسر وفتحيله در جمعيدر هودجلر على قول هودج چاتلمش دوه لره دينور يقال مرت الحمول اى الهوادج او الابل
عليها الهوادج (الاحمال) همزه نك كسريله بر آدمه يوك يوكلتمك خصوصنده معاونت ايلمك معناسنه در يقال
احمله الحمل اذا اعانه وعورت كبه اولمادين ممه سنه سود كتورمك معناسنه در يقال احملت المرأة اذا نزل لبنها
من غير حبل (الحمالة) سحابه وزننده شول ديته دينور كه برقوم جهتندن قوم آخر تحمل ايدوب درعهده ايده لر
حمال دخى دينور سحاب وزننده جمعى حمل در كتب وزننده يقال عليهم حمالة وحمال اى الدية يحملها قوم ❊ مؤلف
قوم ايله تعبيرى مجرد تمثيل قبيلندندر اكثرى يه مبنيدر يوخسه بر آدم دخى تحمل ايدر مثلا ايكى طائفه مقاتله ايدركن
خارجدن برى ميانلرينه دخول ومقتوللرك ديتنى تحمل بر له اصلاح مابين ايدر وحماله مصدر اولور كفيل اولمق
معناسنه يقال حمل به حمالة من الباب الثاني اذا كفل (حماله) كتابه وزننده بنى سليم وعامر بن الطفيل ومطير
بن حمالاشيم وعبابة بن شكس نام كسه لرك فرسلرى اسميدر (حمال) شداد وزننده اوفى بن مطرك فرسى اسميدر
وفقهادن رافع بن نصرك لقبيدر (حمل) زبير وزننده بر رجل اسميدر وابو بصرة الغفارى لقبيدر وبصره باى
موحده وصاد مهمله ايله در وبنو عجله مخصوص بر فرسك اسميدر كه حرون نام آيغرك دولندندر (الحوامل) اياقلره
اطلاق اولنور وحوامل القدم وحوامل الذراع اياقلرك وقوللرك سكيرلرينه اطلاق اولنور مفردلرى حامله در
(المحامل) ميمك فتحيله محملك جمعيدر كه ذكر اولندى ومحامل الذكر وحمائل الذكر آلت تناسلك كوكنده اولان طمرلر ايله
دريسنه اطلاق اولنور (المحمل) محسن وزننده شول خاتونه دينور كه كبه دكل ايكن ممه سنه سود كلمش اوله احمال
مذكوردندر (الحمل) فتحتينله امليك قوزى يه دينور ياخود طوقلى يه وآندن صغيرجه كوچكنه دينور جمعى حملان
كلور حانك ضميله واحمال كلور يقال ذبح حملا وهو الخروف او الجذع من اولاد الضأن فادونه راغبك بياننه كوره
صغرندن ناشي قوچاقده حمول اولديغنه مبني اولمغله قول اول ارجح اولور وحمل يغمورى چوق بلوده اطلاق اولنور
وبروج فلكيه دن بر برجك آديدر كه آنده مركوز اولان كواكب حمل هيئتنده در وشامده برموضع آديدر ومكه يه
قريب زيمه وسومه يانده بر طاغك آديدر وحمل اساميدندر حمل بن سعدانه اصحابدندر وحمل بن مالك بن النابغه
وحمل بن بشر الاسلمي وعدام بن حمل ويعلى بن السرى بن الصقر بن حمل محدثلردر وحمالج نام قوملغك تپه لرندن
برينه اسميدر و بر طاغك آديدر كه اوراده طمران نام ايكى طاغ دخى واردر (الحومل) جوهر وزننده طورى وصاف

اولان سيل صوينه دينور ويغمورينك كثرتندن ناشى قابقـاره اولمش سيـاه بلوده دينور وهرشيئك اولنه دينور
وحارثة بن اوسك فرسى اسميدر وبرخاتونك اسميدركه اجوع من كلبة حومل مثلنك منشأيدرمزبوره نك برديشى
كلبى وار ايدى كوندز آج قويوب كيجه صاليورر ايدى وبتون كيجه چادرك اطرافنى طولانوب حراست ايدر ايدى
بركون آچلق جاننه كار ايلمكله ناچار كندى قويريغنى اكل ايلدى بعده بغـايت آج كمسـه حقنده مثل اولدى
وحومل برموضع آديدر (الاحمال) همزه نك فتحيله تميم قبيله سندن برنيجه بطنه اطلاق اولنور (المحمولة) برجنس
بغدايه دينوركه بوز اولوب سنبله سنك دانه لرى بيوك اولور (بنوحميل) امير وزننده بر بطندر (الحميلة) جهينه
وزننده عراقده نهرالملك ناحيه سـنده برقريه در (الحميلة) سفينه وزننده بركسه اوزره ثقلت ومحنت اولان آدمه
ونسـنه يه اطلاق اولنور تقول هو حميلة علينا اى كل وعيال بويله محللرده تاء مبـالغه يه دالدر داهيه تصوريله
(الحوملة) دحرجه وزننده صوكوتورمك معنـاسنه در يقال حومل الرجل اذا حمل المـاء (الحنبل) جعفر وزننده
بودوره دينور وكورك كه دينورفرو معناسنه على قول كهنه سنه دينور ياخود اسكى جزمه يه دينور يقال جاء حنبل
وله حنبل اى قصير وله فرو اوخلقه او الخف الخلق وذكره دينور وبيوك قرنلو آدمه دينور على قول شيشمان
آدمه دينور وحنبل ديارتميده برمرغزاره دينور وحنبل اسـامىء ناسـدندر ابوعبـدالله احمد بن عبدالله
بن حنبل صاحب المذهب وامام السنه در ❋ شارح ديركه صواب اولان احمد بن محمد اولمقدر (الحنبالة) حانك كسريله
بودخى درنايه دينور وچوق سوزلو بركوى آدمه دينور (الحنبال) حانك كسريله بيوك قرنلو ياخود ملحم وشيشمان
آدمه دينور يقال رجل حنبال اى الضخم البطن او اللحيم (الحنبل) قنفذ وزننده مغيلان آغاجنك طمورجغنه
دينور وغاف ديدكارى شجرك يمشـنه دينور وغاف ماده سـنده ذكر اولندى وحنبل بوكرلجه يه دينور (الحنبلة)
دحرجه وزننده بوكرلجه يمك على قول كورك كيمك معناسنه در يقال حنبل الرجل اذا اكل الحنبل اولبس الحنبل
(التحنبل) تدحرج وزننده باشى اشاغى اكمك معناسنه در يقال تحنبل الرجل اذا تطأطأ (الحنابل) علابط وزننده
قالين ومتين كريشه دينور يقال وتر حنابل اى غليظ شديد (ابوحنتل) تاى فوقيه ايله جعفر وزننده بشر بن احمد
بن فضاله نام محدثك كنيه سيدر (الحنتال) حانك ضميله وهمزه ايله وهمزه سز اكثردر خلو وافتراق معناسنه در
بد كلمه سى كبى تقول مالى منه حنتال اى بد يعنى بنم اوندن آنى بوشلامغه يوقدر ناچار وضرورى بدرنته كه لابد چاره سز
وناكزير ديمكدر وكلمهٔ مزبوره رباعى ياخود خماسيدر جوهرى وهمندن ناشى ثلاثى ماده سـنده ذكر ايلمشدر
شارح ديركه بعض ائمهٔ صرفك قولى اولمغله وهم مترتب دكلدر (الحنثل) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده ضعيف وزبون
آدمه دينور (الحنجل) زبرج وزننده ايرى كوده لو چاغرغان شماطه جى عورته دينور يقال ابتلى فلان بحنجل اى بامرأة
ضخمة صخابة (الحنجل) قنفذ وزننده بربرتجى جانور آديدر (الخناجل) علابط وزننده اعضاسى ديرنكلو وصيق
بودوره دينور (الحندل) جعفر وزننده بودوره دينور (الحنصال) و (الحنصالة) حانك كسريله قرنى بيوك آدمه دينور
وبو بعضا مهموز اولور (الحنظلة) حنظله وزننده قيالرده اولان صوايركيله جك چقوره واندن ايركيلان صويه دينور
على قول كوچك صوكوانه دينور حنظله مفرديدر (الحنظل) جعفر وزننده معلومدركه ابوجهل قرپوزينه دينور
افضلى صارى نوعيدر مستعمل اولان شحميدر مفـاصله منصب اولان بلغم غليظى شربى يا احتقـانى مسهل
ومالنخوليا وصرع وافكار فاسده وداء الثعلب وجذام علتلرينه نافع كذلك شحمى خصوصا كوكى يلان وعقرب
صوقديغنه مفيد ودانه سيله بخورى وجع دندانه ومطبوخى خانه يه سرپمك اهلاك براغيثده مؤثر ويشلى دلك عرق
النسأ علتنه عظيم المنافعدر ونباتنده منفرد ا نابت اولانى قتالدر وحنظل اساميدندر حنظل بن حصين اصحابندندر
وحنظله اون درت صحابه نك اسميدر وبش نفر محدث آديدر وحنظلة بن مالك قبيلهٔ تميمده اعز واكرم قبيله دركه
دودماننه اكرمون اطلاق ايدرلر (درب حنظله) رى شهرنده بردروازهٔ سور اسميدر (ذوالحناظل) نكرة بن قيس نام
فارس وبهادرك لقبيدر (الحنكل) جعفر وزننده و (الحناكل) علابط وزننده لئيم وفرومايه يه دينور وبودوره دينور
وبومرى كوده لو تصلق وناز يبا كمسه يه دينور يقال رجل حنكل وحناكل اى لئيم وقصير وجاف غليظ (الحنكلة)
حنظله وزننده چركين وبداندام قارا عورته دينور وتصلق ويافشقسز عورته دينور يقـال تزوج حنكلة اى
دميمة سوداء وكذا جافية وحنكله مصدر اولور آغر اغر اويالنه رق يوريمك معناسنه يقـال حنكل فى المشى
اذا تثاقل وتباطأ (الحوقلة) حولقه وزننده ومرادفيدر وسائر معنـالرى حقل ماده سنده ذكر اولندى (الحول)
قول وزننده ييله دينور سنه معناسنه جمعى احوال وحؤول كلور حانك وهمزه نك ضميله وحوول كلور حانك وواوك
ضميله ❋ مؤلفك بصائرده بيـانه كوره اصل حول ماده سى برشيئك غيردن تغير وانفصالى معناسنه موضوعدر

كاه تغير وكاه انفصال اعتباريله معانئ سائره اندن منشعبدر مثلا سنه يه حول اطلاق اولنور كه تسميه بالمصدردر
انقلابي وشمسك مطالع ومغاربنده دورانى اعتبارينه مبنيدر انتهى وحول سنه تمام اولمق معناسنه دريقال
حال الحول يحول حولا اذا تم وحول وحؤول همزه ايله قعود وزننده برنسنه اوزرينه ييل چكمك معناسنه در يقال
حال عليه الحول حولا وحؤولا اذا اتى عليه وكذا يقال حالت الدار وحيل بها و برحالدن برحاله دونمك معناسنه در
يقال حال الشئ اذا تحول من حال الى حال وياى اكيلمك معناسنه در يقال حالت القوس اذا صارت معوجة ومطلقا
برنسنه اسكى حالندن متغير اولمق معناسنه در طوغرى نسنه نك اكيلسى كبى يقال حال الشئ مثلا اذا تغير من الاستواء
الى العوج وحول حيله معناسنه در كما سيذكر ❊ مؤلف بونى اسم سياقنده بالمسامحه ثبت ايلدى لكن بو معناده
مصدردر وطواره صيچرايوب بنمك معناسنه در يقال حال فى ظهر دابته اذا وثب واستوى وحول وحؤول وحيلوله
قيلوله وزننده ايكى نسنه ارالغنه حاجز وحائل اولمق معناسنه در يقال حال بينهما اذا حجز وحول برنسنه نك
چوره و پيرامنه دينور حوال كبى كه سحاب وزننده در يقال قعدهو حواليه مثنى حوال وحوله وحواليه مثنى وحواله
كسحاب واحواله جمع حول تثنيه تركيبلرينه كوره چوره مقوسا ايكى يه تقسيم اولنور وحول قوت معناسنه كلور
حوله كبى كما سيذكر (الاحالة) همزه نك كسريله سنه يى تمام ايلمك معناسنه در يقال احاله الله الحول اى اتمه وكافر
اسلامه كلمك معناسنه دركه كفردن تحول ايلمكدر يقال احال فلان اذا اسلم و برآدمك ناقه سى يغوره چكمش
ايكن اول سنه قسير قالمق معناسنه در يقال احاله الرجل اذا صارت ابله حائلا فلم تحمل و برنسنه اوزرندن يل
چكمك معناسنه دركه بريلاق اولمق تعبير اولنور يقال احال الشئ اذا اتى عليه حول و برمحلده بريل اقامت ايلمك
معناسنه در يقال احال بالمكان اذا اقام فيه حولا وكذا يقال احوله به على الاصل وسنه نك تمامنه ايرشمك
معناسنه در يقال احال الرجل الحول اذا بلغه يعنى وفات ايليوب ختام ساله ايرشدى و برنسنه برحالدن برحاله
دونمك معناسنه در يقال احال الشئ اذا تحول اى من حال الى حال ودايني آخر آدمه حواله وتقاص ايلمك
معناسنه در يقال احال الغريم اذا زجاه عنه الى غريم آخر و بركمسه يى ضعيف عد ايلمك معناسنه در يقال
احال عليه اذا استضعفه وقوغه دن وقابدن برنسنه بوشالتمق معناسنه در يقال احال عليه الماء من الدلو
اذا افرغه منه و بركمسه اوزره قامچى مقوله سى نسنه ايله اورمغه قصد وهجوم ايلمك معناسنه در يقال احال
عليه بالسوط اذا اقبل وكيجه نك ظلمتى زمين اوزره يايلمق معناسنه در يقال احال الليل اذا انصب على الارض
وصيچرايوب طوارك ارقه سنه بنمك معناسنه در يقال احال فى ظهر دابته اذا وثب واستوى و برنسنه اوزره ييللر
چكمك معناسنه دريللمق وساخورده اولمق تعبير اولنور يقال احالت الدار اذا اتى عليها احوال اى سنون وكذا
يقال احولت واحوال كه همزه نك كسريله اصل اوزره درچوجق بريلاق اولمق معناسنه در يقال احول الصبى
احوالا اذا اتى عليه حول واحاله محال سوز سويلمك معناسنه در يقال احال الرجل اذا اتى بالكلام المحال وناقه
حائل اولمق معناسنه در يقال احالت ناقته اذا صارت حائلا كما سيذكر (الاحتيال) افتعال وزننده بودخى
برنسنه اوزرندن ييل چكمك معناسنه در يقال احتال الشئ اذا اتى عليه حول وحيله ايلمك معناسنه در يقال
احتال فلان اذا اتى بالحيلة كما سيذكر (الحوالة) سحابه وزننده احالة دين معناسندن اسمدر بور جلويى
برآدمه يوزايلديكى آقچه يه دينور و برنهرى نهر آخره دوندرمكه دينور وكفالت معناسنه در يقال قبل حوالته
اى كفالته وعبد الله بن حواله ياخود ابن حولى صحابه در (المحول) محسن وزننده بريلاق چوجغه دينور يقال
صبى محول اذا اتى عليه حول وديشى طوغرد قد نصكره اركك طوغرمش ياخود على العكس اولان عورته
وناقه يه دينور محيل كبى كما سيذكر (الحولى) حانك فتحيله بريلاق حيوانه دينور كرك چتال طرنقلى وكرك سائرى
اولسون مؤنثنده حولية وآنك جمعنده حوليات دينور يقال اتى بالجمل الحولى وهو ما اتى عليه حول من ذى حافر
وغيره ❊ شارح ديركه عربلر بونى توسيعله مطلقا صغير نسنه ده وقصير المده نسنه ده استعمال ايدرلر (المستحالة
و (المستحيلة) صكره دن اكيلمش يايه وصف اولور يقال قوس مستحالة ومستحيلة اى معوجة و برنسنه ياخود ايكى
سنه سورليوب بورقالمش ترلايه اطلاق اولنور ومطلقا استواء حالندن عوج جانبنه متحول اولان نسنه يه مستحيل
اطلاق اولنور ومستحاله بالدز يننك وايجك كميكننك ايكى طرفيده اكرى اولان آدمه دينور رهاء نقليه در يقال
رجل مستحالة اذا كان طرفا ساقيه معوجين (الاستحالة) برنسنه اولكى حالندن حالت اخرايه دونمك معناسنه در
استقامتدن عوجه دونمك كبى يقال استحال الشئ اذا تحول من حال الى حال ويقال استحالت القوس اذا تغيرت
من الاستواء الى العوج و برنسنه يه نجيبا حركت ايدرمى ديو بيلمك ايچون نظر ايلمك معناسنه در يقال استحاله

اذا نظر اليه هل يتحرك (المحول) و (الحيل) حارك فتحيله و (الحول) عنب وزننده و (الحولة) صوله وزننده
و (الحيلة) حانك كسريله كه اصلى حوله ايدى و (الحويل) عويل وزننده و (المحال) و (المحالة) ميلرك فتحيله
و (الاحتيال) و (التحول) و (التحيل) تفعل وزنلرنده امور ومصالحك تصرف واداره سنده حذاقت وجودت
فكر ونظر وقدرت معناسنه در كه تقليب فكر حتى لازمه سيدر اصطلاحمزده حيله فند ومكر ودوباره مقامنده
استعمالى بوندن بعيد دكلدر بونك لازمى كبيدر * مؤلف احتيال ايله تحول وتحيلى لطرادامزج ايلمشدر حيله نك
جمعى حول كلور عنب وزننده اصلى اوزره وحيل كلور ينه عنب وزننده وحيلات كلور عنبات وزننده يقال فلان
ذوحول وحيل وحول وحولة وحيلة وحويل ومحال ومحالة واحتيال وتحول وتحيل اى ذوحذق وجودة نظر وقدرة
على التصرف وحول عنب وزننده اسمدر زوال وانتقال معناسنه ومنه قوله تعالى * لايبغون عنها حولا * وحول الدهر
زمانك تقالب وعجايبنه اطلاق اولنور وحول شول خندقه دينور كه اكاسرايا خرما اغاجلرى ديكرلر (الحولة) صوله
وزننده حيله معناسنه در كه ذكر اولندى وزور وقوت معناسنه در وبرحالدن برحاله دونمكه دينور تحول وانقلاب معناسنه
بونلر ايكى معناده حول دخى مستعملدر * قال الشارح ومنه لاحول ولاقوة الا بالله وآنك ازقه سنه بحث ديور (الحول)
صرد وزننده و (الحولة) بومه وزننده و (الحول) سكر وزننده و (الحولة) همزه وزننده و (الحوالى) الحانك فتحى
وضميله و (الحولول) سفرجل وزننده و (الحولى) سكرى وزننده بغايت حيله كار آدمه دينور كه هر امورنده لطف
وحذاقتله تصرف ايدر يقال رجل حول وحولة وحول وحولة وحوالى وحولول وحولى اى شديد الاحتيال
(ما احوله) و (ما احيله) فعل تعجبدر ما اكثر حيلة معناسنه در ويقال هو احول منك واحيل اى اكثر حيلة يعنى افعل تفضيل
دخى كلور وبونلر سابق الذكر حيله معناسنه اولان حول بناسندن ماخوذ احتيال بناسندن مصوغلردر زيرا
اخفش ومبرد عندلرنده جميع مزيد ثلاثيدن فعل تعجب وافعل تفضيل مصوغ اولور (التحول) و (التحيل) تفعل وزننده
بريردن آخر يره انتقال ايلمك معناسنه در يقال تحول عنه اذا زال الى غيره واوقه ده كاره يعنى يارقه يوكى يولكو تورمك
معناسنه در يقال تحول الرجل اذا حمل الكارة على ظهره ويقال تحول الكساء اذا جعل فيه شيئا ثم حمله على ظهره
وحيله قلمق معناسنه در كه ذكر اولندى يقال تحول فى الامر اذا احتال وتحول واعظ ناسك قبول وعظ وپنده محبون
نشاط واقبال وقتنى ارشد روب كوزتمك معناسنه در يقال تحول فلانا بالموعظة اذا توخى الحال التى ينشط فيها
لقبولها (لامحالة) ميمك فتحيله لابد معناسنه در محاله كلمه سى مصدر ميميدر تحول ياخود حيله معناسنه در لا كلمه سنك
اسميدر خبرى محذوف موجودة لفظيدر لابد معناسنه مستعملدر كه ناچار ولا علاج ديمكدر مثلا الموت آت لامحالة
منه ديرلر موت البته كله جكدر كلسون ديو حيله واندن خلاصه چاره وزوال وانتقال ممكن دكلدر ديمكدر (المحال)
غراب وزننده وجه وطريقندن منحرف اولان كلامه دينور كه مراد وقوع وامكان جهتندن خارج باطل وبيهوده
كلامدر مثلا جسم واحد حالت واحده ده ايكى مكانده بولنور ديمك كبى يقال تكلم بالمحال اى الكلام الذى عدل
عن وجهه * شارح ديركه بعده مطلقا ممكن الوقوع اولميان باطل نسنه ده استعمال اولندى (المستحيل) بودخى محال
معناسنه در وظلوع نسنه يه اطلاق اولنور يقال شئ مستحيل اى ملأن (التحويل) تفعيل وزننده برنسنه يى محال
قلمق معناسنه در يقال حوله اذا جعله محالا وبرنسنه يى بريردن آخر يره آيرمق معناسنه در يقال حوله اليه
اذا ازاله اليه بوندن اسم حول وحويل در عنب وامير وزنلرنده وبرنسنه بريردن آخر يره ايرلمق معناسنه اولمغله لازم
ومتعدى اولور يقال حول الشئ اذا تحول وكهكشان وسط فلكه وارمق معناسنه در كه يازموسمنده اولور
يقال حولت المجرة اذا صارت فى وسط السماء وناقه حائل اولمق معناسنه در يقال حولت الناقة اذا صارت حائلا
وبرآدمك كوزينى برعارضه ايله شاشى قلمق معناسنه در يقال حول عينه اذا صيرها حولاء (الحول) عنب وزننده
و (الحويل) امير وزننده زائل اولمق معناسندن اسملردر ايرلمغه دينور زوال معناسنه نه كه ذكر اولندى يقال
لاحول عنه ولاحويل اى لازوال ولا انتقال عنه وحويل طلب وخواهش معناسنه اسمدر محاوله معناسندندر
وشاهد وكواهه دينور يقال هو حويل له اى شاهد وبرموضع آديدر وكفيل معناسنه در كه بوندن اسم حواله در
نته كه ذكر اولندى يقال يجب على حميله اى كفيله (الاحتوال) اصلى اوزره افتعال وزننده برآدمه ناس هر طرفدن
اوشوشتوب اورتايه آلمق معناسنه در يقال احتولوه اذا احتاشوا عليه (الحوال) جدال وزننده و (المحاولة)
مجادله وزننده برنسنه يى طلب وخواهش قلمق معناسنه در يقال حاوله حوالا ومحاولة اذا رامه اسا سنده طلب
بالحيله معناسنه در وبرنسنه نك طرفندن حواله نظر ايدوب ده قت وامعان ايله باقمق معناسنه در [illegible]
بصرى اى حدته نحوه ورميت به (الحيلولة) كينونه وزننده ايكى نسنه آرالغنه كيروب حاجز اولمق معناسنه در كه

ذكر اولنديغی يقال حال بينهما حيلولة اذا حجز (الحوال) كتاب وزننده و(الحول) صرد وزننده و(الحول) جبل
وزننده ايكی نسنه اراليغنه كيروب حاجز ومانع اولان شيئه دينور (الحوال) سحاب وزننده تغير وانقلاب معناسنه‌در
ومنه حوال الدهر ای تغيره وصرفه (الحولة) حانك ضميله و(الحولان) فتحاتله و(الحول) عنب وزننده و(الحولاء)
حانك ضمی وواوك فتحيله و(الحولاء) حانك ضميله جمله‌سی صرف وتغير معناسنه اولمغله لازمی اولان عجايب وغرائب
اراده اولنور ومنه يقال هذا من حولة الدهر وحولانه وحوله وحولانه وحولائه ای من عجائبه (الحائل) لونی بوزلمش
نسنه‌يه دينور يقال شیء حائل ای متغير لونه وطیء قبيله‌سی يوردنده اولان ايكی اطاغ يانده برموضع آديدر ونجدده
برموضع آديدر وبوغوره چكلمش ايكن طوغميوب قسير قالمش ناقه‌يه دينور علی قول برسنه ياخود ايكی ياخود براقاچ سنه
قسير قالمشنه دينور كذلك مطلقا حمل ثمانندن اولان نساء وحيوان وجه مذكور اوزره قسير قالسه وميوه دار اغاج
اويله ميوه طوتميوب قالسه حائل اطلاق اولنور جمعی حيال كلور حانك كسريله وحول كلور حانك ضميله وحول
كلور سكر وزننده وحولل كلور كه حانك ضمی ولامك فتحيله اسم جمعدر وكاهجه تأكيد ومبالغه ايچون حائل حول
وحائل حولل ديرلر اضافتله وعند البعض برسنه كبه قالميانه حائل وايكی سنه كبه قالميانه حائل حول وحائل حولل
ديرلر حانك ضميله پس بو مبالغه‌یی متضمندر يقال ناقة حائل اذا كانت قد حمل عليها فلم تلقح اوالتی لم تلقح سنة
اوسنتين اوسنوات وكذا كل حائل ويقال حائل حول وحائل حولل مبالغة اوان لم تحمل سنة فحائل اوسنتين فحائل
حول وحولل والحائل ديشی كوچكه دينور طوغديغی ساعتده نته كه ارككنه سقب دينور يقال نتجت الناقة
حائلا حسنة ای الانثی من اولاد الابل ساعة توضع (الحال) بال وزننده انسانك ماهو عليه‌سی اولديغی نسنه‌يه
دينور تأنيثله حالة دخی دينور يعنی نفسی وبدنی ووصفی اولان امور متغيره‌دن انسانه مختص اولان هيئت وكيفيته
اطلاق اولنور كه انسان آنك اوزرنده قائم اولور وهيئت مزبوره ذی الحال اولان انسانه لازم ومفارق دخی اولور
لكن صفتده ثبوت معتبردر وحال لفظی اعتباريله مذكر وصفت اعتباريله مؤنث اولور يقال له حال حسن وحسنة
وحالة وهی كينة الانسان وماهو عليه وحال الآن ايچنده اولديغك وقته اطلاق اولنور كه ماضی ايله مستقبل
بيننده برزخدر ماضينك نهايتی ومستقبلك بدايتيدر جمعی احوال واحوله كلور افعله وزننده * شارحك بيانته
كوره اصلی حول ايدی فتحتيله وحال سياه بالچغه دينور ويومشق طپراغه دينور وچارشف مقوله‌سی ثوبه سلكلمش
سمز اغاجنك يپراغنه دينور وكشينك زوجه‌سنه اطلاق اولنور وسوده دينور وخاصة متعفن سياه بالچغه دينور
حمأة معناسنه وبو معنايی اولدن اخصدر تواردقه‌يوكنه دينور نه اولورسه اولسون كاره معناسنه يقال لجاء
بحمل حالا ای كارة وهی ماتحمله علی ظهرك وچوجق عربه‌سنه دينور كه آنكله يوريمكه مشق ايدرلر وآتك قسمنك
صرتنده متكلتی كلان يره دينور ياخود صرتنك يوندن صغری‌يه قدر اوزاديسنه وطريقه‌سنه دينور واتك كوله
دينور رماد حار معناسنه وايچنده بچلش تپار قويوب كوتوردكاری چول وپلاس مقوله‌سنه دينور ويمنده ازد
ديارنده بربلده آديدر (الحالة) حال معناسنه‌در كه مؤنثيدر جمعی حالات كلور وحالات الدهر واحوال الدهر زمانك
صروف وانقلاباتنه اطلاق اولنور يقال غيرتهم حالات الدهر واحواله ای صروفه (الحولة) حانك ضميله عجيبة
زمانه اطلاق اولنور جمعی حول كلور غول وزننده وداهی ومنكر نسنه‌يه اطلاق اولنور ومطلقا تعجب ايده جك
نسنه‌يه دينور (الحؤول) قعود وزننده و(الحيال) و(الحيالة) حانك كسريله ناقه حائل اولمق معناسنه‌در
يقال حالت الناقة حؤولا وحيالا وحيالة اذا صارت حائلا وحيال اسم اولور شول ايپه دينور كه دوه‌نك قرنی القندن
قولانته بند اولور تا كه قولان صيريلوب الحايه‌سنه طوغری اينميه وحيال الشیء برنسنه‌نك پاچنه دينور قباله معناسنه
ومنه يقال قعد حياله وبحياله ای بازائه (التحويل) تحديث وزننده تحويل مذكور معناسنه‌در حائل اولان ناقه‌يه
دينور يقال ناقة محول ای حائل وديشی عقبنده اركك طوغرمش ياخود علی العكس اولان عورته وناقه‌يه دينور
كاسنذكر (حويل) پای تحتيه ايله زنبل وزننده اسمادندر قرة بن حويل محدثدر (المحالة) ميمك فتحيله قيو چرخنه
دينور كه منجنون كبی ويبولنمق اره‌يه دينور بكرة عظيمه معناسنه * شارحك بيانته كوره تكرلكنه دخی دينور
جمعی محال دره‌ها يسز ومحاوله كلور وبو دخی معناسنه اولان حوالیدر وارقه‌ده اكورغه كه اكرينك اورته‌سنه
اولان كيكه دينور كه ارقه كيكی تعبير اولنور وبهره پشته معناسنه محال دخی دينور سحاب وزننده (الحول)
فتحتيله كوزنك شاشی اولمق معناسنه‌در كه برقاچ كونه اولور بياضی قويرغنده وسياهی بكارينه طوغری اولور
وكيننده جلقه‌بن بورون اوزرينه مائل اولور وكيننده قويرغنده اولور وكيننده يوقری قاش كيكسنه طوغری مائل
وناظره اولور بوكرنده وجلقه قويرغنه طوغری مائل اولور ويقال حولت عينه حولا من الباب الرابع وفی عينه

حول ويقال حالت تحال مثل خافت تخاف (الاحولال) احمرار وزننده بودخی کوز شاشی اولمق معناسنه‌در
یقال احولّت عینه بمعنی حولت لکن بومبالغه ایچوندر (الاحول) احمر وزننده و(الحول) کتف وزننده کوزی
شاشی آدمه دینور مؤنثی حولاء در وکوزه ده وصف اولور یقال امرأة حولاء وعین حولاء (الحولاء) حانك کسری
وواوك فتحیله عنباء وشیراء وزنلرنده که وزن مزبورده بواوچ کلمه دن غیری یوقدر حانك ضمیله ده جائزدر ناقه نك
دول یتاغی اولان دری یه دینور نسوانده مشیمه دینور واول یشــله مائل بردریدرکه کد ورتلو اولور صوایله طلو
اولوب یاوریله بیله جه ظهور ایدر وجابجا قزل ویشل خطوطله مخطط وایچنده عرس دیدکلری دریجکلر اولور
وبوسلانك غیریدر زیرا اول یاورینك یوزنده بورلمش چیقــارکیدر میجه هلاك اولور وبومعنایه مبنی عربلر ماء
وخضرت وخصبی حاوی محله نازل اولدی دیه‌جك یرده نزلوا فی مثل حولاء الناقة دیرلر زیرا حولاء وجه مذکور
اوزره یشل وصوایله مملو وریّان اولور (الاحویلال) احمیرار وزننده یرك نباتلری بویلنوب یریوزی یم یشل اولمق
معناسنه‌در یقال احوالّت الارض اذا احضرّت واستوی نباتها (بنوحواله) سحــابه وزننده عربدن بربطن
آدیدر (بنومحوّله) معظمه وزننده اصحــابدن عبدالله بن غطفــان اولاد وانســالنه اطلاق اولنور مقدّما اسمی
عبد العزّی اولوب بعدالاسلام مفخرانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری تحویل وعبدالله ایله تسمیه بیورملریله
اولاد واحفــادنه بنومحوّله اطلاق اولندی (المحوّل) معظم وزننده بغداد غربیسنده برموضعدر (المحیل) میمك
ضمیله که احاله دن اسم فاعلدر محوِل ومحوّل کبی دیشی طوغردقد نصکره عقبنده ارکك یاخود بالعکس
طوغرمش خاتونه وناقه‌یه دینور یقال امرأة محیل وناقة محیل ومحول ومحوّل اذا کانت قدولدت غلاما اثرجاریة
اوعکست (حاله) بنوالقین دیارنده برموضعدر (حولایا) حانك فتحیله نهروان اعمالندن برقریه‌در (حوالی) حانك
ضمی وقصریله برموضعــدر (ذوحولان) سلمــان وزننده برموضعدر (التحاویل) تجــاویف وزننده برســنه
زراعت اولنوب وبرسنه زراعت اولنمیان ترلالره اطلاق اولنور ؏ شارحك بیاننه کوره مفردی تحویلدر ومؤلف
مسامحه ایله تفسیرایلمشدر یقال تحاویل الارض ای تخطی حولا وتصبب حولاای تزرع سنة وسنة لاوبه تتقوی الارض
(الحولول) سفرجل وزننده پك چالاك وچرك محیل وداهیه آدمه دینور یقال رجل حولول ای منکر کبش (ذوحوال)
سحاب وزننده ملوك حمیردن برملکك لقبیدرکه اذواء زمره سندندر (الحیعلة) دحرجه وزننده اذان واقامت ایدر
مؤذن حیّ علی الصلوة وحیّ علی الفلاح دیمك معناسنه‌در وبوبسمله وحمدله کبی منحوتدر یقال حیعل المؤذن اذاقال
حیّ علی الصلوة حیّ علی الفلاح (الحیهل) حیدر وزننده و(الحیهــل) حانك ویای مشدده نك فتحیله ویانك
کسریله جائزدر دوه مرعاسی اولان ترش وخرده نبات نوعندن برکونه خرده شجر اسمیدرکه یپراغی اولمز مفردی
حیهله وحیهله‌در وحمید بن ثورنام شــاعرك اشبو ؏ دمیث به الرمث والحیهل ؏ مصراعنده که هاء مضمومه‌در
لامك حرکه‌سی هایه نقل اولندی وحیهله یانك تشــدیدی ولامك فتحیله وحیهل لامك سکونیــله وحیهلن
نونله وحیهلا تنوینله وحیهــلا تنوینسز حث واغرا کلمــاتندندر وبونلرك حکم آخرلری دخی واردر معــتل
بابندن حیّ فصلنده ذکرلری کلور ان شاءالله تعالی (الحیلة) حانك فتحیله بچی سور یسنه علی قول پچی وقیون قارشق
سوری یه دینور وطاغك یوقریسندن یوالنوب اتکلنه طاغك دیبنده چوغالوب کومه لنمش طاشلره دینور وسراة
قضاسندن بربلده آدیدر واحتیــالدن اسم اولور حیل وحول کبی یقــال انّه لذوحیلة وحیل وحول ای حیلة
وحیل زور وقوت معناسنه‌در یقال به علیه حیل ای قوة ودره نك اورته سنده ایرکیلوب قالمش صویه دینور جمعی
احیال وحیول کلور وحیل مدینه ایله خیبر بیننده برموضعدر (یوم الحیل) ایام عربدن بریوم معروفدر (حیلان)
سلمان وزننده حلب قضــاسنده برقریه اسمیدرکه درون حلبه جاری مجرانك مخرجی آندندر (الحیــلان) حانك
کسریله خرمن عربه سنــك تختهلریله تیمور ادواتنه دینور (الحیول) قعود وزننده بوزلمق معناسنه‌در یقال
حال الشیء یحول حیولا اذا تغیّر (حیل حیل) مکرّرا جیر وزننده یچی قسمنه مخصوص زجر وآزار کلمــاتندندر
فصـــــل الخاء المعجمة ؏ (الخبل) خانك فتحی وبانك سکونیله برعارضه سببیله اعضایه عارض اولان فســاده
وتباهلغه دینور وفالج علتنه دینورکه عضو کوشیوب طوتمز اولور وگاه باشدن غیری جمیع اعضایه عارض اولوب
حس وحرکتدن قالور بومعنــالرده فتحتینله ده جائزدر یقال به خبل ای فســاد عضو وکذا فالج واللرك واياقلرك
کسکلکنه دینور جمعی خبول کلور یقال بنوفلان یطالبون بدماء وخبل ای قطع الایدی والارجل بومعنــالرده
خبل وصف بالمصدردر زیرا فی الاصل مصدردر وخبل اصطلاح عروضیونده بحر بسیط ورجزك مستفعلن
جزؤلرندن سین وفاء حرفلرینی اسقــاط ایلمکدن عبارتدر زیرا حرف ساکن سبب خفیفك بدی منزلنده اولمغله

اسقاط اولندقده کویا که قطع اولنمش اولور و بوزحاف مزد وجذر که طیّ ایله خبن علتلرندن مرکبدر وخبل
اصلی اوزره مصدرا استعمال اولنور حبس ایلك معناسنه یقال خبله خبلا من الباب الاول اذا حبسه ومنع
ایلك معناسنه‌در یقال خبله خبلا من الباب الثانی اذا منعه واودنج معناسنه‌در قرض کبی یقال اخذه خبلا
ای قرضا وعاریت نسنه آلمغه دینور یقال اخذه خبلا ای استعارة و بوك کتورن حماله قول وشرطدن زائد
و برنلان نسنه‌یه دینور یقال اعطاه خبلا وهوما زدته علی شرطك الذی یشترطه الجمّال و برآدمی مجنون
قلمق معناسنه‌در یقال خبله الحزن خبلا اذا جننه و برآدمك عقلنی یاخود عضوینی تباه ایلك معناسنه‌در
یقال خبل فلانا اذا افسد عقله اوعضوه وتقصیر ایتمك معناسنه‌در یقال خبل عن فعل ابیه اذا قصر (الخبل)
فتحتینله جنّ ودیوه دینور یقال منه الخبل ای الجنّی وطوارك ایاقلرینه عارض اولان فساده و بوزقلغه دینورکم
یوریمکدن قالورودلیلکه دینور بونده خانك ضمی وفتحی و بانك سکونیله ده جائزدر یقال به خبل وخبل
وخبل ای جنون وخبل برقوش آدیدر که بتون کیجه کویا که ماتت خبل دیه رك اوتر وصبوطولومنه
وطلوقربه‌یه دینور (الخابل) بودخی جنّ و پری‌یه دینور ومفسد وفتنه کاره دینور وشیطانه دینور
(الخبال) سحاب وزننده نقصان معناسنه‌در وهلاك معناسنه‌در ورنج وزحمت معناسنه‌در وثقلت وكلّ وعیال
معناسنه‌در یقال فلان خبال علیه ای کلّ وعیال وزهر قاتله دینور واهل جهنمك حین حرقتده بدنلرندن سیلان ایدن
صاری صویه دینور* قال الشارح ومنه الحدیث* من شرب الخمر سقاه الله من طینة الخبال یوم القیمة *وهوصدید
اهل النار وقیونك ایچی بسنده اولان اوبرقلق و بوجا قلولق وضعنه دینورکه بعضا قوغه اول اوبرقلره و بوجاقلره
کیروب ایلشمکله برتیلور یقال هذه البئر فیها خبال وهوان تکون متلجفة فربما خلت الدلو فی تلجیفها فتخترق وجوهری
خبالی لبیدك فرسی اسمیدر دیو ثبت ولبیدك اشبو* تکاثر قرزل والجون فیها *وعجلی والنعامة والخبال* بیتیله
استشهادی وهمدرتته که عجلی لفظنده دخی وهمله تحجل عنوانده رسم ایلشدر صواب اولان یای تحتیه ایله خیال
اولمقدر وخبال مصدرا اولور دلورمك معناسنه‌در یقال خبل الرجل خبالا من الباب الرابع اذا جنّ و برکسه‌نك الی چولاق
اولمق معناسنه‌در یقال خبلت یده اذا شلت (التخبیل) تفعیل وزننده و (الاختبال) افتعال وزننده مجنون قلمق
معناسنه‌در یقال خبل فلانا واختبله اذا جننه و برکسه‌نك عقلنی یاعضونی فاسد وتباه ایلك معناسنه‌در یقال
خبله واختبله اذا افسد عقله اوعضوه واختبال طوار قسمی داوروب بریرده آرام ایلیوب بری اوته چالقلنق معناسنه‌در
یقال اختبلت الدابة اذا لم تثبت فی موطئها (الاخبل) احمر وزننده خبال مذکوردن وصفدر یقال هو اخبل
ای مجنون (الخبل) کتف وزننده شول زمانه وصف اولور که خلقی بغایت شدت ومضایقهٔ حوادثله قهر
وتباه ایلیه یقال دهر خبل ای ملتو علی اهله (الاستخبال) طواری عاریت استمك معناسنه‌در (الاخبال
همزه‌نك کسریله برطواری عاریته و یرمك علی قول سودیله و یوکیله انتفاع ایلك ایچون یاخود اوزرینده غزا ایلك
ایچون برآتی عاریته و یرمك معناسنه‌در تقول استخبلنی ناقة فاخبلتها ای استعارنیها فاعرتها اواعرتها لینتفع
بلبنها و وبرها اوفرسا لیغزو علیه واخبال برآدم ناقه‌لرینی ایکی بلوك ایدوب برسنه بربلوکنی وکله‌جك سنه دیکر
بلوکنی انتاج ایلك معناسنه‌در نته که ایکی ترلاسی اولان برینی برسنه ودیکرینی کله‌جك سنه زراعت ایلمکله ترلالری
دیکلندروب قوت بولدرر یقال فلان یخبل ابله اخبالا وهوان یجعل ابله نصفین ینتج کلّ عام نصفا (المخبل)
معظم وزننده بنو ثماله‌دن وقریع وسعد قبیله‌لرندن برنیجه شاعرلردر کذلك کعب المخبل شاعر معروفدر (المخبل)
محدث وزننده دهر وزمانك اسمیدر معانیٔ مذکوره ملاحظه‌لرینه مبنیدر (الخبل) خانك ضمیله وفتحیله قلب
وخاطره اطلاق اولنور تقول وقع فی خبلی ای فی نفسی وخلدی و بوترکیب نادم وپشیمان اولدم دیه‌جك موقعده
استعمال اولنور تقول وقع فی خبلی ای سقط فی یدی بوترکیب خبلیجه تتبعه الجاء ایلمکله بالاخره مأخذ مؤلف اولان
عبابده واقع فی خبلی من کذا ای فی نفسی وخلدی وهو کقولهم سقط فی یدی وقد یفتح عبارتیله مذکور اولمغله
ترکیب مذکور مثل مزبور وادیسنده استعمالی منفهم وسائر مأخذلردن وکتب امثالدن دخی مستنبط اولدیغی
اوزره خبل ماده‌سی بروجه مذکور جنون وفساد عقل معناسنه اولوب حالیت ومحلیت علاقه‌سیله ابتدا نفس
وقلبده مستعمل اولمشدر نته که مثل مزبورده واقع یددخی نفس وقلبده استعمال اولندی و وجوهی سقط ماده‌سنده
تفصیل اولندی بعده مثل مزبور معرضنده استعمال اولندی زیرا عادتا قلب ونفسه واقع اولان خدشه ووسوسه
وخلجان اکثری تأسف وندامت یاخود حیرتدن یاخود زلّه وخطادن ناشی اولور پس وقع فی خبلی من کذا قولی
اول نسنه‌دن ناشی نادم ومتأسف یاخود متحیر اولدم یاخود مخطی اولدیغم معلومم اولدی دیمك اولور و بعض

ماخذده سقطت في يدى عنوانيله بر سوبيدرنته كه جوازى سقط ماده سنده تفصيل اولنيدى (الختل) ثانى
فوقيه ايله جعفر وزننده بودورعورته دينور (الختيل) قنفذ وزننده شول چالق وشاشقين كمسه يه دينوركه دائما ناسك
مكروه ومنفورى اولان اعمال واوضاع واشيايه اقدام ايدوب اولمقوله مكروهاتله اوغراشور اوله يقال فلان
ختيل اى اهوج ايله مقدم على مكروه الناس (الختيلة) دحرجه وزننده بركسه چالق وسرسم وبيغر اولمغله دائما
مكاره ناسله اوغراشمق معناسنه در يقال هو يختيل اى اهوج ايله يقدم على مكروه الناس (الخنرجل) سفرجل
وزننده طورنا قوشنه دينور كركى معناسنه (الختعلة) تاى فوقيه ايله آغر آغر اوياننه رق يوريمك معناسنه در
يقال ختعل الرجل اذا ابطأ في مشيه (الختل) قتل وزننده و(الختلان) فحتاله الدامق معناسنه در يقال ختله
ختلا وختلانا من الباب الثانى والاول اذا خدعه وقورد مقوله سى جانور شكارى طوتمغه آهسته آهسته سينه رك وارمق
معناسنه مستعملدر يقال ختل الذئب الصيد اذا تخفى له (الخاتل) لو (الختول) صبور وزننده معناى مذكوردن
اسم فاعلار در (الختوتل) جوهر وزننده ظريف وخوشطبع آدمه دينور يقال رجل ختوتل اى ظريف (الختوتلى)
ختوتلى وزننده سيرلنيه رك وسينه رك يوريشه دينوركه شكار ياخود بركسه يى كوزه تمسون ديو اويله يوررلر يقال يمشى
الختوتلى وهى مشية في ستره (ختلان) سبحان وزننده بربلده آديدر بو بلده تركستانده واقعدر نسبتنده ختلى دينور
خانك فتحى وتانك سكونيله * شارح ديركه بو نسبتك وجهى معلوم اولمدى * مترجم ديركه كتب جغرافيانك بعضنده
ختل قتل وزننده بدخشان اليكاسنده برولايت آديدر آكا ختلان دخى ديرلر ديو محرر اولمغله ختلى اخفنه نسبت
اولنمش اولور وبعضنده ختل شهرك وختلان ايالتك اسمى اولمق اوزره مرسوم اولمغله نسبتى موافق اولور (الختل)
خانك كسريله سيرلنيه جك وتستر ايده جك پرده مقوله سنه وجوضعه دينور وطوشان اينه دينور (ختل) سكر وزننده
ماوراء النهرده برولايت آديدر مصنف الديباج اسحق بن ابراهيم ومؤلف كتاب المحبة ابراهيم بن عبدالله وعباد
ومجاهد ابنا موسى ومحمد بن على بن طرق وموسى بن على وعباس بن احمد واحمد بن عبدالله وعبدالرحمن بن احمد وعلى
بن احمد الازرق وعمر واحمد ابنا جعفر وعلى بن عمر ومحمد بن ابراهيم ومحمد بن خالد وحسين بن محمد بن الجنيد المحدثون
وعلى بن حازم ابوالحسن اللحيانى اللغوى الختليون اورايه منسوبلردر (المخاتلة) مفاعله وزننده برآدمى الدامق ودوباره
ايتمك معناسنه در يقال خاتله اذا خادعه (التخاتل) تفاعل وزننده برى برينى الدامق معناسنه در يقال تخاتلوا
اذا تخادعوا (الاختتال) افتعال وزننده ناسك سرين اسويلشدكلرى فلسدى يه خفية قولاق طتوب ديكلمك
معناسنه در يقال اختتل الرجل اذا تسمع لسر القوم (الختلة) خانك فتحى وتاى مثلثه نك سكونيله وفتحاتيله قرنده
كوتيك ايله قاسيغك ارالغنه دينور جمعى ختلات كلور خانك فتحى وثانك سكونيله وفتحيله وختله بيوك قرنلوعورته
دينور ومنهما يقال الختلة انتكت ختلتها اى المرأة الضخمة البطن عن وجع مابين السرة والعانة (ختيل) زبير
وزننده امام مالكك جدى اسميدر ياخود بوجيله در (الخجل) فحتيله برآدم اوتانديغندن متحير ومدهوش اولوب
جماد كبى ساكن وايسيز قالمق معناسنه در يقال خجل الرجل خجلا من الباب الرابع اذا استحيى ودهش وبقى ساكنا
لايتكلم ولا يتحرك وطوار بالجغه وبتاغه اوغرامغله متحير كبى بيمجال اولوب قالمق معناسنه مستعملدر يقال
خجل البعير اذا سار في الطين فبقى كالمتحير وبرقده اولان يولك پك آغر اولمغله آلتنده باصلوب بيتاب اولمق معناسنه
مستعملدر يقال خجل بالحمل اذا ثقل عليه ولم يطق واوت اوزايوب وچوغالوب برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال
خجل النبت اذا طال والتف وبرآدمه برماده پك مشكل وچاره سز اولمغله حيران اولوب نه كونه عمل وحركت ايده جكنى
بيلمز اولمق معناسنه مستعملدر يقال فلان خجل فلان بامره اذا التبس عليه فلا يدرى كيف المخرج منه وبركسه دولت
واقباللى هضم ايتميوب سرمستلكله كويا كه بوطورلغه مؤدى اولمق معناسنه مستعملدر كويا كه دولت وغنا كنديسنى
باصمش اولور يقال فيه خجل اى سوء احتمال الغنى كان يأشر ويبطر عنده * قال الشارح ومنه الحديث للنساء
اذا جعتن دقعتن واذا شبعتن خجلتن * يعنى آچ اولديغكزوقتده درد وتفكردن خاكسار اولورسز وطوق اولديغكزده
مست كبى جهانه صغمز اولورسز بعضلر موجب شرم وخجالت اوله جق اوضاعه مبادرت ايدرسز ديو تفسير ايلديلر
وبر نسنه دن اوصانوب بيقمق معناسنه مستعملدر يقال خجل منه اذا برم وكسب وطلب معاشى خصوصنده كاهللك
ايتمك معناسنه مستعملدر يقال به خجل في طلب الرزق اى التوانى وفساد وتباهى معناسنه در يقال خجل الشئ اذا فسد
وكوملك وقفتان مقوله سى لباسك اتكلرى پاره پاره صالقم صچاق اولمق معناسنه در يقال خجل القميص اذا تمزق
اسافله وذلاذله (الخجيل) كتف وزننده و(المخجل) محسن وزننده اوتلرى صيلقه فراوان ياخود برى برينه صارمشمق
اولان يره دينور يقال واد خجل ومخجل اى مفرط النبات اوملتف به او خجل كهنه ثوبه وصفى اولور يقال

ثوب جيل اى خلق وبويله واوزون ثوبه وصف اولور يقال ثوب جل اى واسع طويل وبويله اوزون اوته دينور
وشول كنكيش جوله دينوركه آتك ارقه سنى صقماغله برى اوته اوينايوب مضطرب اوله يقال جل جل
اى واسع يضطرب على الفرس (الاجبال) همزه نك كسريله و(التحجيل) تفعيل وزننده برآدمى جل وشرمسار
قلمق معناسنه در يقال اجله وجله اذا جعله جلا (الخدل) خانك فتحى ودالك سكونيله يومرى وطولغون
اسنه يه دينور قبااق طولمسى كبى اولان بالدر كبى يقال شئ خدل اى ممتلئ ضخم (الخدل) فتحتينله و(الخدالة)
عداله وزننده و(الخدولة) عمومه وزننده برنسنه يومرى وطولغون اولمق معناسنه در يقال خدلت الساق خدلا
وخدالة وخدولة من الباب الرابع اذا كانت خدلة (الخدلة) غدله وزننده وصف اولان خدل مذكورك مؤنثيدر
قبااق طولمسى كبى يومرى وطولغون بالدره دينور يقال ساق خدلة اى بينة الخدل ممتلئة ضخمة وشول خاتونه
وصف اولوركه بالدرى يومرى وطولغون ودكرمى اوله فرحه وزننده دخى لغتدر جمعى خدال كلور على قول
خدله كميكلرى اينجه اولهرق كوده سى اتنه طلو خاتونه دينور يقال امرأة خدلة اى الغليظة الساق المستديرتها
اوهى ممتلئة الاعضاء فى دقة عظام وخدله برعارضه سببيله ضعيف ويرجمرده اولمش ايوزم دانه سنه دينور وصاب
ديدكلرى شجرك اوزدكنه دينور بونده خانك ضميله ده لغتدر (الخدلاء) حمراء وزننده و(الخدلم) خانك ولامك
كسريله بونلرده كميكلرى اينجه اولهرق اتنه طلو طقناز خاتونه دينورميم مبالغة زائددر (الخدافل) خانك فتحيله
پك اسكى ومبتذل لباسلره دينور معلوم معناسنه وبونك مفردى مسموع دكلدر ومنه المثل غرنى بردك من خدافلى
يعنى سنك اكنكده اولان ايكى قماشك بنى الدا تمغله كندى اسكى جامه لرمك تلفنه بادى اولدى بونك اصلى بودركه
برخاتون بركسه نك اكننده ايكى نفيس لباس اكو رمكله ثروت وسامان صاحبى برآدم ظن ايدوب تزوجنه رغبت وبرتقريبله
ايله عقدينى صورتياب اولوب حال ومال صاحبى اره واره يورم ديوكندى كهنه لباسلرينى طرح ايدوب استقراضيله
جديد جامه لر اتخاذ ايلدى بعد المقارنه اول آدمك يالدز اولديغى متبين اولمغله كلام مزبورى ايراد ايلدى بعضلر
بردك لفظنده كاف خطابى كسر ايله تكلم واصلنى بورسمه بيان ايلديكه بركسه برخاتوندن ايكى فاخر جامه
استعار موتلبس وكندى كهنه جامه سنى طرح ايدوب چندروزمرورنده خاتون كلوب اول عاريت جامه لرينى استرجاع
ايلدكده اول كسه مثل مزبورى ايراد ايلدى آخر كسه نك مالنه طمع ايله كندى مالنى تلف وضايع ايدن كسه حقنده
ضرب اولنور (الخدفلة) دحرجه وزننده اسكى البسه كيمك معناسنه در يقال خدفل الرجل اذا لبس قيصا
خلقا (الخذل) خانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله و(الخذلان) خانك كسريله برآدمه مددونصرت ايليوب خوار
وذليل ترك ايلك معناسنه در يقال خذله وخذل عنه خذلا وخذلانا من الباب الاول اذا ترك نصرته ✵ شارح ذيركه
نصرت مأمول اولنسان كسه نصرتنى ترك ايلك لفظ مذكورك وضعنده معتبردر انتهى وكيك مقوله سى حيوان
صواحبندن يعنى سوريدن واشلرندن تخلف ايدوب بالكز جه اولمق على قول تخلف ايدوب سورى يه يتشميوب او يلجه
كندى باشنه قالمق معناسنه در يقال خذلت الظبية وغيرها اذا تخلفت عن صواحبها اوتخلفت فلم تلحق تركيب
مذكور خذلت الظبية القطيع اوصواحبها تقديرنده دركويا كه سوريدن مفارقت وانفرادى سببيله ابنا نوعنى
مخذول ايتمش اولور ووحشيه اولان حيوان ياوريسنى ترك ايتميوب اوزرنده برقرار اولمق معناسنه در يقال
خذلت الظبية اذ قامت على ولدها وحشيه مزبوره سورى بى ترك وولدى عندنده قيام ايلكله عبارت مرقومه ده
ترك معناسى معتبردر كذلك مثال اول كبى ولدى اوزره قيام سببيله سوريدن مفترق اولمغله كندوسى باخود بالسببيه
ولدى سورى بى مخذول ايتمش اولور ✵ شارحك تركيب مزبورى قلب قبيلندن ديمسنه حاجت يوقدر (الخاذل)
و(الخذلة) همزه وزننده اسم فاعلدر ترك مددونصرت ايدن كسه يه دينور مفهوم ثانيده مبالغه معتبردر وخاذل سوريدن
متخلف اولوب متفرد اولان وحشى حيوانه دينور وولدينى ترك ايليوب اوزرنده قائم اولان وحشى يه دينور ومنهزم
آدمه دينور وبونسب اوزره در يقال رجل خاذل اى منهزم (الخذول) صبور وزننده و(المخذل) محسن وزننده دائما
سوريدن تخلفله يالكز باشنه اولان كيك مقوله سى حيوانه وصف اولور وخذول شول قيسراغه دينوركه طوغرمق
يوريسى طوتدقده اصلا برى اوته اضطراب ايليوب يرندن برقدم ايلرو اوله يقال فرس خذول اذا ضربها المخاض
لم تبرح من مكانها (الاخذال) همزه نك كسريله بودخى وحشى حيوان ولدينى ترك ايليوب اوزرنده اولمق
معناسنه در يقال اخذلت الظبية اذا اقامت على ولدها ووحشى حيوانك ياوريسى اناسنى كنديسنى خذل
وترك ايدر بولمق معناسنه در يقال اخذل ولد الوحشية اذا وجد امه تخذله (التخاذل) تفاعل وزننده اخذال ايله
... اولمق ... يقال تخاذلت الظبية يعنى اخذلت وبرآدمك اياقلرى ضعيف و... اولمق

معناسنه دركويا كه مشى حالنده اياقلرى كنديسنه تبعيت ايتميوب ترك ايدر يقال تخاذلت رجلاه اذا ضعفتا
و برآدم جنكدن ياخود عسكردن قپلنوب كيرو دونمك معناسنه در يقال تخاذل القوم اذا تدابروا (الخذعل
زبرج وزننده شاشقين واحمق عورته دينور ومبشبندن ديكلمش بركسيم لباسه دينوركه اعراب طائفه سندن
حائض عورتلرو بعض بون واوغوز عورتلر دخى كيرلر (الخذعلة) دحرجه وزننده بوكونه يوريمكه دينور مراد
اياقلرينى چكه رك وآغسيه رق يوريمكدر وقارپوز مقوله سنى كوجك كوجك ديلمك معناسنه در يقال خذعل البطيخ
وغيره اذا قطعه قطعا صغارا (الخذعولة) خانك ضميله قبق وخيار مقوله سندن ديلنمش دلمه دينور
خربيل) راء مهمله وباى موحده ايله قنديل وزننده آل ياسيندن مؤمن اولان ذات كريمك اسميدر
شارح ديركه تبصيرده آل فرعوندن اولمق اوزره مرسومدر نته كه قرآن كريمده حضرت موسى على نبينا وعليه الصلوة
والسلام قصه سنده مذكوردر وخربيل شاشقين احمق عورته على قول پك قوجه قارى يه دينور جمعى خرابل در
شارح ديركه بونده قياس اولان خرابيل اولمقدر (الخردلة) دحرجه وزننده طعام قسمنك طيب ونفيسنى يمك معناسنه در
يقال خردل الطعام اذا اكل خياره وخرما قورو قلرينك اكثرينى دوكوب كيرو قلانلرى سيركلنمكله ايريلنوب
شهدانه اولمق معناسنه در يقال خردلت النخلة اذا كثر نفضها وعظم مابقى من بسرها واتى ايرى ايرى پارچه لمق
على قول خرده خرده طوغرايوب طاغتمق معناسنه در يقال خردل اللحم اذا قطع اعضائه اوقطعه وفرقه
المخردل) اسم فاعل بنيه سيله بشول خرما آغاجنه دينوركه يمشلرينك اكثرينى دوكمكله كير وقلان قوروقلرى ايريلنوب
شهدانه اولوراوله يقال نخلة مخردل اذا كثر نفضها وعظم مابقى من بسرها (الخراديل) خرده خرده طوغرانمش
وقيلمش اته دينوركه قيمه تعبير اولنور يقال لحم خراديل اى مخردل ❊ شارحك بياننه كوره مفردى مسموع دكلدر
المخردل) مدحرج وزننده يره چالنوب ييقلمش آدمه دينور مصروع معناسنه (الخردل) جعفر وزننده معروف دانه در
تركيده تحريفله خاردال ديدكلرى بدردر برى قسمندن بر نوعنه خردل تعبير اولنور مسخن وملطف واعماق بدندن بلغمى
جاذب وقالع وملين وهاضم وطلاسى نقرس وعرق النسا وبرص علتلرينه نافع وبخورى خانه دن طرد حيات
خصوصنده مفيد وعصاره سنى تقطير وجع اذنى مسكن ومسحوقنى ضماد وجع اسنانى دفع ايتمكده بغايت مؤثردر
وخردل فارسى ديدكلرى مصرده حشيشة السلطان ديمكله متعارف اولان نباتدركه خرف ابيض يعنى تره دن
بر قسمدر كه ورقى عريض وچچكى آق وحدتى اقل اولور (الخرذلة) ذال معجمه ايله خردله وزننده ومرادفيدر
يقال خرذل اللحم لغة فى خردلة (الخرطال) خرعال وزننده برجنس معروف غله اسميدر ياخود هرطمان
ديدكلرى بدركه يورجغه شبيه دانه لردر ارپه وبغداى ارالقلرنده بتر تركيده كله چرى وچتالجه دخى ديرلر (الخرقلة
قافله دحرجه وزننده اوقى حذاقتله استادانه آتمق ياخود تأنى وسكونتله ياپه رق صالبورمك ياخود نشانه
ايشلدوب اوته سنه بكچرمك معناسنه در يقال خرقل الرامى فى رميه اذا تنوق اوارسله بالتأنى اوهو امراق السهم
من الرمية (الخرمل) زبرج وزننده بون واوغوز عورته على قول چولپه وسلپوك وپريشان ياخود پك ياشلو قوجه
قارى يه دينور وپك چوق ناسه دينور يقال تزوج فلان خرملا وهى المرأة الحمقاء والرعناء اوالعجوز المتهدمة
الخرامل) خدافل وزننده ومرادفيدركه پك اسكى اثوابه دينور (التخرمل) تدحرج وزننده لباس كهنه لكندن
پاره لنمك معناسنه در يقال تخرمل الثوب اذا تمزق (الخزل) خانك وزاى معجمه نك فتحيله بركسه بلنى صالمش
كبى آغر آغر يوريمك معناسنه در يقال خزل الرجل خزلا من الباب الرابع اذا مشى فى تثاقل وبرآدمك يا بر حيوانك
بلى شكست اولمق معناسنه در يقال خزل فلان اذا انكسر ظهره (التخزل) تفعل وزننده بودخى بلى شكسته
كبى آغر آغر يوريمك معناسنه در يقال تخزل الرجل اذا مشى فى تثاقل ويقال تخزل السحاب كانه يتراجع
تثاقلا يعنى بلود بغايت آغر يوريدكندن كويا كه كيرو كيرو كيدر تخيل اولنور (الانخزال) انفعال وزننده تخزل
معناسنه در يقال انخزل الرجل اذا مشى فى تثاقل وبرآدمك سوزينه مبالات ايتميوب عجزدن ياخود سائر حالتدن
ناشى جوابندن سكوت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال انخزل عن جوابى اذا لم يعبأ به وكسلمك معناسنه در يقال
انخزل فى كلامه اذا انقطع (الخيزل) حيدر وزننده و(الخيزلى) و(الخوزلى) خيزرى وزننده بلنى صالمش كبى كسيك
كسيك آغر آغر يوريشه دينور يقال يمشى الخيزل والخيزلى والخوزلى وهى مشية فى تثاقل كانه انكسر
ظهره (الخزلة) غرفه وزننده اسمدر بل قريقلغنه دينور يقال به خزلة اى كسرة فى ظهره واهل عروض
اصطلاحنده متفاعلن جزؤندن الفك سقوطيله تانك ساكن اولمسنه اطلاق اولنوركه مفتعلن جزؤنه نقل اولنور
الاخزل) احمر وزننده و(المخزول) بلى شكسته انسان وحيوانه دينور يقال هو اخزل ومخزول اى منكسر الظهر

﴿ واخزل ﴾

واخزل شول دوه یه وصف اولورکه اوربجی تمامه یپریوب قالمامش اوله یقال بعیر اخزل اذا ذهب سنامه کله
(الخزل) خانك فتحی وزاینك سکونیله بودخی عروضیون اصطلاحنده خزله دیدکاری علت مرقومه یه اطلاق اولنور
لکن خزل مصدردر ذکر اولنان خزل اسمیدر اول جزؤه مخزول دینورکه جمله جزل دخی بو معناده مستعملدر
و برآدمی ایشندن عوق ایدوب آلیقومق معناسنه در یقال خزله عن حاجته خزلا من الباب الثانی اذا عوّقه
وکسمك معناسنه در یقال خزل الشیء اذا قطعه (الاختزال) افتعال وزننده برآدم قوم وجماعتندن آیرلوب
منفرد اولمق معناسنه در یقال اختزل فلان اذا انفرد و برنسنه یی کسوب اسقاط ایلمك معناسنه در یقال اختزله
اذا حذفه و برنسنه یی کندیسیچون بولوب آیرمق معناسنه در یقال اختزله اذا اقتطعه (الخزلة) همزه وزننده
شول آدمه دینورکه دائما ناسی حاجت ومقصدندن عوق وتأخیر ایدر اوله یقال هو خزلة اذا کان یعوق الناس
عما یرید (الخزعلة) دحرجه وزننده آغسیه رق ویکدیره رك یوریمك معناسنه در یقال خزعل الضبع اذا عرج
وخمع ویقال خزعل الماشی اذا انفض برجلیه یعنی اغسق کبی اباقلرینی سلکه رك یوریدی (الخزعال) خانك فتحیله
آغسقلغه دینور یقال ناقة بها خزعال ای ظلع و کلام عربده فاء الفعلی مفتوح فعلال وزنی مضاعف اولنلردن
غیریده بو قدر الاهمان خزعال وقسطال وخرطال کلمه لری واردر (الخزعل) جعفر وزننده صرتلانه دینور
(الخزعالة) خانك ضمیله خوراطه وشقا ایلمك معناسنه در یقال ماهذه الخزعالة ای المزاح والتلعب (الخزعبل)
فتحتینله شمردل وزننده طرفه وخوش آینده حکایه لره ودستانلره دینور یقال جاء بالخزعبل ای الاحادیث المستطرفة
(الخزعبل) خانك ضمیله قذعمل وزننده و (الخزعبیل) اشباعله باطل وبیهوده ومهمل نسنه یه دینور یقال اتی
بالخزعبل والخزعبیل ای الباطل * مترجم دیرکه مقامانده جمع صیغه سیله خزعبلات عنوانده مرسوم اولمغله خزعبل
جمعی اولمش اولور (الخزعبلة) قذعمله وزننده تعجب اولنه جق عجیب نسنه یه دینور (الخزعبیلة) اشباعله آدمی
کولدره جك نسنه یه دینور اضحوکه معناسنه (الخسیل) امیر وزننده احمق ورذیل وکثرشیئه دینور جمعی خسائل
وخسال کلور خانك کسریله یقال شیء خسیل ای رذل وناسك ناکس ورذیل وفرومایه سنه دینورکه آدم مولوزی
تعبیر اولنور یقال هو خسیل ای خشارة القوم (المخسل) معظم وزننده و (المخسول) بین الناس مرذول ومحقر آدمه
دینور (الخسل) سکر وزننده و (الخسال) رمان وزننده ارذال ناسه دینور یقال هم خسل وخسال ای ارذال
(الخسل) غسل وزننده برنسنه یی که کثرلکندن ناشی بیانه طرد ایلمك معناسنه در یقال خسله خسلا من الباب الاول
اذا نفاه (الخسالة) حساله وزننده ومراد فیدرکه هرنسنه نك بیانه آتیله جق کوتوسنه وکثرینه دینور (الخشل)
خانك فتحی وشین معجمه نك سکونیله ایچی چیقمش یمرطه یه دینور ومقل دیدکاری دارو یه علی قول یابسنه یاخود
تازه سنه یاخود خرده سنه یاچکردکنه دینور فتحتینله ده جائزدر مفردی خشله در ثمره وزننده وخشله در ثمره
وزننده بودار ویه ترکیده ابوجهل قوزه سی تعبیر اولنورکه حجاز وهندده مخصوص برشجرك یمشیدر وخشل
برجنس ثیاب اسمیدرکه صاری وقرمزی ویشل نوعلری اولور وخشل بلازکلرك وخلخالرك باشلرینه واوجلرینه
دینور (الخشل) فتحتینله کوتو وکثرشیئه دینور یقال شیء خشل ای ردیء ومصدر اولور لباس اسکیمك معناسنه
یقال خشل الثوب خشلا من الباب الرابع اذا بلی (المخشل) معظم وزننده و (المخشول) مرذول ومحقر کسه یه دینور
ومخشل مزین آدمه اطلاق اولنور بونده تفعیل ازاله ایچوندر یقال رجل مخشل ای محلی (الخشل) خانك فتحی
وشینك سکونیله رذیل ایلمك معناسنه در یقال خشله خشلا من الباب الاول اذا ارذله (الخشیل) امیر وزننده
قوری سیلندی یه دینور غثاء یابس معناسنه (الخشل) کتف وزننده زبون وبیحال آدمه دینور یقال هو خشل
فشل ای ضعیف (التخشل) تفعل وزننده تذلل وتحقر ایلمك معناسنه در یقال تخشل الرجل اذا تطامن وذل
(الخنشلیل) زنجبیل وزننده پك ایشلك سریع وماضی انسان وحیوانه دینور یقال رجل خنشلیل ای ماض
(الخشبل) خانك ویانك فتحی ولامك تشدیدیله طبراغی پك تپه یه دینور اکمة صلبه معناسنه (الخشنفل) جنفل
وزننده عورت قسمنك فرجنه دینور (الخصلة) خانك فتحی وصادك سکونیله خوی وخلق معناسنه در یقال له
خصلة حسنة ای خلة وانسانده مرکوز اولان فضیلت ومزیت یاخود رذیلت ودنائت صفتنه دینور لکن فضیلت
صفتنده غالب اولمشدر پس به خصلة دینسه صفت فضیلتله متصفدر دیمك اولور جمعی خصال در وخصله
اوق نشانه راست دکمکه دینور علی قول نشانك پك یقین بتشکنه اورمغه دینور آنکیچون ایکی دفعه نشانك اول رسمه
پك سمتنه اورسه لر تیراندازلر بینده راست نشانه اورمش عد اولنور خصل دخی دیرلر وخصله اورمك تفریه تعیین
اولنان تجرده سالقمنه دینور وکسلمش تیکنسکلی شاخه دینور بو ایکی معنالرده خانك ضمیله ده جائزدر واطاحیه مثالك

وچبوغلك تازه‌ جو يوموشق اولان اوجنه ديور رفليز كبى وعرفط نام شجرك تروتازه اولان چبوغنه ديورلر بو اينكى
معناده فتحتاله ده لغتدر على قول اصل فتحتاله لغتدر (الخصل) اصل وزننده خصله ايله معناى ثالثده مرادفدر
واوق يارشنده ميدانه وضع اولان اوكه ديور ومنه يقال احرز فلان خصله اذا غلب اى اخذ خطر موخصل
وخصال كتاب وزننده اوق آتشمقده سائرى غالب اولمق معناسنه‌در يقال خصلهم خصلا وخصالا من الثالث الاول اذا
نضلهم و بو باب مغالبه‌دن اولمغله خاصلهم فخصلهم سبكنده‌در ناضلهم فنضلهم كبى و بونده فاتله فضّلهم
نسخه‌سى غلطدر وخصل برنسنه‌يى كسوب آيرمق معناسنه‌در يقال خصله اذا قطعه وفصله (الخصلة) غرفه وزننده
ديوشورلمش طوتام صاچه ديور على قول برطوتام صاچه ديور وات پارچه سنه ديور كه عضو اوله قول
و بوط كبى (الخصيلة) سفينه وزننده بو دخى خصله معناسنه‌در وات پارچه سنه ديور على قول عضو ننده
اولوب آيرلمامش اولان ات پارچه سنه ديور او يلقلرك و پازولرك وقرجه لرك بالق اتلرى كبى ياخود قالين وقبا
اتلو سكيره ديور جمعى خصيل در وخصائل در (التخاصل) تفاعل وزننده اوق يارشمق ماوكذلك قومق معناسنه‌در
يقال تخاصلوا اذا تراهنوا على النضال (الخضيل) امير وزننده اوق يارشنده مغلوب اولان آدمه ديور يقال هو
خصيل اى مقمور وآت وصغر مقوله‌سى حيوانك قويريغنه ديور ذنب معناسنه بوراده ذئب نسخه سى غلطدر
(المخصال) محراب وزننده اكين بچه‌جك اوراغه ديور منجل معناسنه (المخصل) منبر وزننده كسكين قلجه
اطلاق اولنور سيف قطاع معناسنه (التخصيل) تفعيل وزننده برنسنه‌يى كسوب پاره پاره ايلمك معناسنه‌در
يقال خصله اذا جعله قطعا واغاج بودامق معناسنه‌در يقال خصل الشجر اذا شذبه وطواره يدرمك ايچون
يوموشق تازه شاخلر كسمك معناسنه‌در يقال خصل البعير اذا قطع له الخصلة (خصيلة) جهينه وزننده بنت
واثلة بن الاسقع در كه اصحابيه‌در (بنو خصيله) عربدن بر كوچك بطندر (الخصالة) ثمامه وزننده حصاله لغتنده
لغتدر كه خرمن بريده قلان سپورندى يه ديور (الخضل) ضاد معجمه ايله كتف وزننده و (الخاضل) شول اصلاق
ونمناك نسنه‌يه ديور كه رطوبتى آرجه طشره‌يه صيزوب چيقار اوله يقال شئ خضل وخاضل اى ند
يتر شف نداه وخضل سمور وطراوتلواته و بريانه وصف اولور يقال شواء خضل اى رشراش وخضل بن سلمه
وخضل بن عبيد شاعرلردر (الخضل) فتحتيله برنسنه ياش وب نمناك اولمق معناسنه‌در يقال خضل الشئ
خضلا من الباب الرابع اذا ندى واصلانمق معناسنه‌در يقال اخضله فخضل اى ابتل (الاخضلال) افعلال
وزننده برنسنه پك نمناك اولمق معناسنه‌در يقال اخضل الشئ اذا ندى واصلانمق معناسنه‌در يقال اخضله
فاخضل و كيجه پك مظلم اولمق معناسنه‌در يقال اخضل الليل اذا اظلم (الاخضئلال) اطمئنان وزننده بودخى
برنسنه پك نمناك اولمق معناسنه‌در يقال اخضأل الشئ اذا ندى واخضيلال كه احمرار وزننده‌در اخضلال
مذكور معناسنه‌در يقال اخضال الشئ اذا ندى واغاجك دالرى و يپراقلرى فراوان اولمق معناسنه‌در يقال
اخضأل الشجر كاطمأن واخضال كاحمار اذا كثرت اغصانها واوراقها (الاخضال) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى
اصلانمق معناسنه‌در يقال اخضله اذا بله واصلانمق معناسنه لازم اولور يقال اخضل الشئ اذا ابتل
(الاخضيضال) اعشيشاب وزننده بودخى برنسنه اصلانمق معناسنه‌در يقال اخضوضل الشئ اذا ابتل
(الخضلة) سفينه وزننده باغچه‌يه وچمنزاره ديور (الخضلة) خرقه وزننده تلب وطراوت معناسنه‌در يقال يه
خضلة اى نعمة ورى و رفاه واقبال وسامان معناسنه‌در يقال هو فى خضلة اى رفاهية ويقال يوم خضلة
بالاضافة اى يوم نعيم و زوجه‌يه اطلاق اولنور يقال خضلة الرجل اى زوجته وخضله نسوان عرب اسامسندندر
والكرم صاغمديه ديور مادتا موجب مطر و نعمت اولديغنه مبنى يقال طلعت الخضلة وهى قوس قزح وبدنى تر
وتازه واتانه خاتونه ديور يقال امرأة خضلة اى ناعمة (المخضل) مكرم وزننده ولامك تشديله مجمر وزننده لغتدر
تاب وطراوتلو خوش ديركه وصف اولور يقال عيش مخضل ومخضل اى ناعم (الخضل) فضل وزننده وفتحتيله
جائزدر انجوية على قول صافى وآبدار اولانلرنه اطلاق اولنور يقال جاء وفى يده خضل كثير اى اللؤلؤ والدر الصافى
و بومعروف بونجوق آيدر مفردى خضله در (الخطل) فتحتيله بكتلكه ديور يقال بيده خطل اى خفة وسرعة
وناسداولوب چوق كلامه ديور بو معناده مصدر اولور يقال خطل الرجل خطلا اى تكلم بكلام فاسد كثير
وانتسان وقرين صمنت والتساوتده سليكتيلك واضطراب اوله رق اوزنلكه ديور يقال فيه خطل اى طول
واضطراب كذلك مزيانقده دخى وصف بنكونه ديور وخطل المرأة صورت قسمنك فاحشه لكندن عبارتدر
يقال بها خطل اى فحش وريبة توصالته رق و بوريله رق اولان بوره ويقه ديور يقال فى مشيه خطل اى تلو

وتبختر (الاخطل) احمر وزننده جست وچالاك آدمه دينور وهرزه كوى اوله‌رق اوزاتان ويكشاق كسنه‌يه دينور يقال رجل اخطل اى الكثير الكلام الفاسد واخطل القابندر اخطل تغلبى كه غياث بن غوث در واخطل ضبعى كه ضبيعه قبيله سندندر والخطل بن حماد بن الثمر بن تولب والخطل بن غالب شاعرلردر (الخطال) كتف وزننده بودخى وصفدر اخطل معناسنه‌در واحمق و بيغز آدمه دينور يقال رجل خطال اى احمق وشول مقاتله دينور كه تاتى ايليوب خصمه همان مزراغى سانجمقده عجله وسرعت ايدر اوله كه مزراغ اوزره اوله مز يقال هو خطل اى السريع الطعن العجلة ونشسان سمتنه طوغرى كيتيوب دوز اولمديغندن برطرفه صپان اوقه دينور وسرد وغليظ ثوبه وصف اولنور يقال ثوب خطل اى خشن غليظ وصيادك دوزاق ايپنه دينور والاچق ديدكلرى چادرك ثوبك اوجلرينه وايتكلرينه دينور كه اوزونلقلرندن يره سورنور اوله وخطال اليدين الترى سرد ودرشت اولان آدمه دينور يقال رجل خطال اليدين اى خشنهما وسريع الاحسان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل خطال بالمعروف اى عجل عند العطاء (التخطل) تفعل وزننده صالنه رق ويوريلارق يوريمك معناسنه‌در يقال تخطل فى مشيته اذا تبختر وتلوى (الخطل) جبل وزننده اساميدندر هلال ياخود عبدالله بن خطل شول كسنه‌در كه يوم فتح مكه‌ده استجاره قصديله استار كعبه‌يه صارلمشيكن رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى قتلى بابنده فرمان ايلمكله ابو برزة الاسلمى تيغيله عازم سوى نيران اولدى (الخيطل) صيقل وزننده كلبه دينور وكدى‌يه دينور (الخنطل) جندل وزننده خيطل معناسنه‌در وآفت وداهيه‌يه دينور وچكركه سربه سنه دينور وعطاره دينور (الخطلاء) حمراء وزننده اينلو قولاقلى قيونه دينور جمعى خطل در كتب وزننده وصالق وشول قولاغه وصف اولور يقال اذن خطلاء اى مسترخية ومعه‌لرى طولوم كبى صارقق اندامى تصلق ناز يبا عورته دينور يقال امرأة خطلاء اى جافية طويلة الثديين (الخيعل) صيقل وزننده كورك‌ه دينور كه كيلور فرو معناسنه اعلى قول يرتماجلى ثوبه دينور ياخود شول تنسوان فراجه سنه دينور كه برشق ديكيلوب شق آخرى ديكلميوب اوليجه كوملك كبى ارقه‌يه آلوب كيرلر ياخود يكسز عرب كوملكنه دينور ❊ مؤلف اوقميص لا كمى له عبارتيله رسم ايلمكله لا كمى له كله سنده لام مفخم مزلنده اولمغين معتد بها اولمديغندن كويا كم لفظى ضميره مضاف اعتبار اولنمغله نون تثنيه ساقط اولمشدر لاغلامى له ولا اباله تركيبلرى كبى انتهى وخيعل قورده دينور ذئب معناسنه وصيرق يوزلو بى پرده وبحيا كسنه‌يه دينور خليع معناسنه وغول بيابانى‌يه دينور (الخياعيل) برموضع آديدر (الخيعلة) دحرجة وزننده (التخيعل) تدحرج وزننده ثوب مرقومى كيمك معناسنه‌در بر آدمه خيعل ديدكلرى ثوب مزبورى كيدرمك معناسنه‌در (الخوعلة) حوقله وزننده برنسنه‌دن ناشى كيرلنمك معناسنه‌در يقال خوعل يقال خيعلة فتخيعل اى البسه الخيعل فلبسه (الخافل) فائى مكسوره ايله قاجقين كوله ومحبوس كبى قاچوب كيدن آدمه دينور هارب الرجل اذا اختبى من ريبة (الخفثل) ثانى مثلثه ايله جعفر وزننده و (الخفاثل) علابط وزننده عقلى معناسنه يقال هو خافل اى هارب (الخفثل) ثانى مثلثه ايله جعفر وزننده و (الخفاثل) علابط وزننده عقلى بدنى ضعيف وزبون اولان آدمه دينور يقال رجل خفثل وخفاثل اى الضعيف عقلا وبدنا (الخفاجل) علابط وزننده اصلا قولا وفعلا برايشه برامز اولان عاجز وچولپه كسند فهم آدمه دينور يقال رجل خفاجل اى قدم (الخفنجل) سمندل وزننده ثقيل وكرانجان وترك ونادان كسنه‌يه دينور وآيشق بداندام قبيح الهيكل كسنه‌يه دينور يقال رجل خفنجل اى ثقيل وخم وكذا من فيه سماجة وفحج (الخفنشل) شين معجمه ايله خفنجل وزننده ومرادفيدر (الخل) خانك فتحى ولامك تشديديله تازه اوزمك وغيرينك شيره سندن حموضت بولان نسنه‌يه دينور كه سركه تعبير اولنور لفظ معرب بور عربى صحيحدر آندن برمقداره خله دينور تاء تخصيصله وسركه تازه اوزمدن وقورو اوزمدن وخرما وشكر وعسل والنجير امثال الندق وبرنج مثللو حبوبلردن ترتيب اولنور اجود وافضلى خل الخمردر يعنى تازه اوزم شيره سندن اولان سركه‌در ابتدا خمر اولمش بعده سركه اولمش اوله خل الخمر اطلاق اولنور وسائرلره شيره لرى اول امردن سركه اولور و بويسركه ايكى لطيف جوهردن مركبدر كه بارد وحاردر معدا مبه وديش اتنه قروح سخيفه‌يه وبكيكه نافع وحشرات صوقمسنه وافيون تناولنك مضرتنه واتش بالقه وبوجع استانه وآتشنه كرما ولاتك بخارى استسقايه وعسر سمعه وقولاق كورلتيسنه وحكة لبنسنه بغايت مفيددر ❊ مؤلفك بصائرده انته كوره مااشتبو مانده فرجه بين الشيئين معناسنه موضوعدر بالجمله معلوم سائر موادده ملاحظه ايله آندن مقتبسدر اجله تخلل كلمه سى كه سركه‌يه دينور شيره‌يه حموضت تخلل ايلديكى تصورينه مبنيدر وخله كه موده‌ت وصداقت معناسنه‌در وزنه تخلل اولمق ملاحظه سيله‌در وسائرلرى بونلره قياس اولنه انتهى وخل [illegible] ياخود [illegible] قولا [illegible] ارالقندن [illegible] بوله ياخود بيغالنى [illegible]

مطلب

وبو مذكر ومؤنث دخی اولور جمعی اخلّ كلور همزه نك فتحی وخانك ضميله وخلال كلور خانك كسريله يقال
اتخذوا الخلّ ای الطريق الذی ينفذ فی الرمل اوالنافذ بين رملين اوالنافذ فی الرمال المتراكمة ونحيف وزبون
ومختل الجسم آدمه اطلاق اولنور يقال رجل خلّ ای نحيف مختل الجسم وپك كهنه جامه يه دينور يقال
ثوب خلّ ای بال وپيونده وارقه ده اولور برطمر آديدر باشدن اينوب كلور وابن مخاضه دينور كه ايكی يه كيرمش
اركك دوه ياوريسيدر خله دخی دينور مذكر اولهرق مؤنثنده كذلك خله دينور كاسيذ كربونك ياوريلغنه نيوكلك
تخللی باعث تسميه دريقال اتاهم بقرص كانه فرسن خلّ اوخلة ای ابن المخاض وتويلری آزجه اولان قوشه دينور كه
جابجا آراقلرنده دريسی كورينور يقال طائر خلّ ای القليل الريش واكشی اوته دينور حمض معناسنه وآريق
ومهزول انسان وحيوانه دينور وسموزه ديمكله ضدّ اولور يقال رجل خلّ ای مهزول وكذلك سمين ودوه
كوچكنه دينور فصيل معناسنه وشرّ وشوره اطلاق اولنور يقال رماه بالخلّ ای بالشرّ ولباسده اولان
يرتماجه دينور ورمال الخلّ حجازده لينه قربنده واقع قومسالره اطلاق اولنور ومحمد بن المبارك بن الخلّ
فقهادندر وكاه اولوركه سركه معناسنه اولان خلّ ايله خيردن كنايه ايدرلر حلال اولديغيچون نته كه خمر ايله شردن
كنايه ايدرلر يقال ماله خلّ ولاخمر ای خير ولاشرّ يعنی اندن خير وشر كلمز وخلّ مصدر اولور دوه يی نباتی اكشی
او لنان محله كوتورمك معناسنه يقال خلّ الابل خلا من الباب الاول اذا حوّلها الی الخلة ويرنسنه يی
دلوب اوته يانه ايشلتمك معناسنه دريقال خلّ الشیء اذا ثقبه ونفذه واناسنی امسون ديو كوچكك دلنه خلال
ديدكلری آغزلق بچرمك معناسنه در يقال خلّ الفصيل اذا شقّ لسانه فادخل فيه الخلال وكليم وبچه
مقوله سنك پارهلرينی خلال ايله بر بريته بتشدروب اوبوقلق معناسنه در يقال خلّ الكساء اذا شدّه بخلال
وفقير ومحتاج اولمق معناسنه در يقال خلّ زيد علی المجهول اذا احتاج وتخصيص معناسنه در اعمدن
افرازينه مبنی يقال خلّ فی دعائه ای خصّ وهو ضدّ عمّ وخلّ وخلول كودهنك اتی اكسيلوب مهزول اولمق
معناسنه در يقال خلّ لحمه خلا وخلولا من الباب الاول والثانی اذا نقص وهزل (الخليل) امير وزننده بدنی نحيف
ومختل الجسم اولان آدمه دينور يقال رجل خليل ای نحيف مختل الجسم وبرنسنه ايله دلنمش نسنه يه دينور
وفقير وبی نوايه دينور يقال رجل خليل ای معدم فقير وبرآدمك يار ودوستنه دينور جمعی اخلاء كلور وخلان
كلور خانك ضميله علی قول خليل صادق دوسته دينور ياخود محبتی شائبه خللدن عاری راست ودرست وصافی
اولان دوسته دينور مؤنثی خليله در جمعی خليلات وخلائلدر يقال هو خليله ای صديقه اوهو الصادق اومن اصفی
المودّة واصحها وخليل اصحابدن سعيد بن زيد بن عمرو بن نفيلك قلجی آديدر وابراهيم الخليل علی نبينا وعليه
صلوة الجليل حضرتلرينك بلدهلری اسميدر كه قدس شريف قربنده در نسبتنده خليلی دينور ✻ مؤلف حبر
ماده سنده اسم مدينة حضرت ابراهيم عليه السلام حبرون اولمق اوزره رسم ايلمشدر قالدیكه اصل اسمی حبروندر كه
بيت حبرون دخی ديرلر مدينة الخليل تعبيری متداول ايكن كيده رك مدينه لفظنی اسقاطله خليل زبانزد اولمشدر كه
حالا خليل الرحمن ايله متعارفدر وخليل الرجل آدمك قلبنه ياخود انفنه اطلاق اولنور (الخلة) خانك فتحيله
سركه دن برمقداره وابن مخاضه وبنت مخاضه دينور نته كه ذكر اولندی وكوچك دليكه ياخود مطلقا دليكه دينور
وسائر قوملقلردن بشقه جه اولان قوملغه دينور وخمره ياخود اكشيسنه دينور ياخود اكشيوب بشقه كونه طعمی
متغير اولمش خمره دينور جمعنده خلّ دينور هاسز يقال اتی بالخلة ای الخمر اوحامضها اوالمتغيرة بلا حموضة
وخله يمنده برقريه آديدر وخفيفه عورته دينور وبرآدمك وفاتندنصكره خالی قلان مكاننه دينور وحاجه وفقر
وفاقه معناسنه در ومنه المثل الخلة تدعو الی السلة ای الفقر والخصاصة تدعو الی السرقة يعنی ضرورت فقر
واحتياج اوغريلق ارتكابنه مؤدی اولور وخله خوی وخصله معناسنه در جمعی خلال در خانك كسريله يقال
هذه خلة صالحة ای خصلة (التخليل) تفعيل وزننده خمر وسائر اشربه اكشيوب تباه اولمق معناسنه در يقال
خللت الخمر وغيرها من الاشربة اذا حمضت وفسدت وشيره سركه اولمق معناسنه در يقال خلل العصير
اذا صار خلا وسركه ايلمك معناسنه متعدی اولور يقال خلل الخمر اذا جعلها خلا وترشی باصمق معناسنه در كه
حجازده سمنته خرما قوريغی بصارلر يقال خلل البسر اذا وضعه فی الشمس ثم نضجه بالخلّ فجعله فی جرة
يعنی خرما قوريغلرينی ابتدا كنشده برمقدار سركه ايله اصلادوب تربيه دنصكره دستی يه باصدی وخيار ترشيسی
باصدقده خلل الخيار ديرلر وتخليل صقالی وپرمقلری خلالمق معناسنه دركه اراقلرينه صو يكرمكدن
عبارتدر يقال خلل لحيته واصابعه اذا اسال الماء بينها (الاختلال) افتعال وزننده بوزنی شيره سركه

اولمق معناسنه در يقال اختل العصير اذا صار خلا وسركه اتخاذ ايلمك معناسنه در يقال اختل الرجل
اذا اتخذ الخل ودوه لر شور اوليان يرده اوتلايوب قالمق معناسنه در يقال اختلت الابل اذا احتبست فى الخلة
و برنسنه يه محتاج اولمق معناسنه در يقال اختل اليه اذا احتاج ودشمنى مزراغه ديزمك معناسنه دركه اوته سنه
كچورى قومقدن عبارتدر يقال اختله بالرمح اذا نفذه وانتظمه وكوده نك اتى اريوب مهزول اولمق معناسنه در
يقال اختل لحمه اذا نقص وهزل (الخلال) شداد وزننده سيركه صتان آدمه دينوركه سركه جى تعبير اولنور
يقال هو خلال اى بايع الخل (الخلة) خانك ضميله برجنس تيكنلى مبشه اغاجنه دينوركه دوه قسمنك مرعاسندندر
وعرفج اغاجنك اورمانه دينور وشول اوته دينوركه طعمى شور اوليوب حلاوتلو اوله كه حمض مقابليدر
اشبو خله دوه قسمنك اتمكى وحمض كبابى منزله سنده در وخله شول ارضه دينوركه آنده حمض اولميه كرك خله اولسون
كرك اولمسون جمعى خلل كلور صرد وزننده وخله خليله معناسنه دركه صدق وصميله يار اولان خاتونه دينور
و بركسنه طرفنه مختص اولان صداقت ومحبته دينوركه آنده اصلا خلل اولميه كرك عفت وكرك فجور ووعارت
جهتيله اولسون جمعى خلال در كتاب وزننده وخله صميمى دوسته دينور صديق معناسنه تسميه بالمصدردر
مذكر ومؤنثه ومفرد وجمعه اطلاق اولنور تقول هو وهى وهم خلتى اى صديقى (الخلولة) خانك ضميله و(الخلالة)
خانك حركات ثلاثيله معناى اولدن اسمدركه وجه مذكور اوزره دوستلشمغه وآشنالغه دينور (الخلية) خانك ضمى
ولام مشدده نك كسريله كه خله يه منسوبلر ديمكدر رفؤنشدر و(المخلة) ميمك ضمى وخانك كسريله و(المختلة) شول
دوه لره دينوركه خله ديدكلرى ذكر اولنان اوتلق اوتلار اوله لر يقال ابل خلية ومخلة ومختلة اذا كانت ترعى الخلة
(الاخلال) همزه نك كسريله دوه يى شور اوليوب طتلو اولان اوتده اوتارمق معناسنه در يقال اخل القوم اذا رعت
ابلهم الخلة ودوه لرى اوتى شور اوليان محله ايلتمك معناسنه در يقال اخل ابله اذا حولها الى الخلة وبرنسنه يى
رخنه دار ايلمك معناسنه دركه سقطلق تعبير اولنور يقال اخل بالشئ اذا اجحف ويرى ياخود برنسنه يى ترك
ايدوب كتمك معناسنه در يقال اخل بالمكان وغيره اذا غاب عنه وتركه مثلا برآدم مصاف معركه ده طورديغى
يردن برآخر يره كتسه اخل فلان ديرلر ووالئ مملكت سرحدلرده محافظ اولان عسكرى تقليل ايلمكله سرحدلرده
رخنه ووهن وخلل پيدا ايلمك معناسنه در يقال اخل الوالى بالثغور اذا قلل الجند بها يعنى فاوهنها بالخلل فيها
ووعده ياخود حقوقه وفا ايليوب غدر ايلمك معناسنه در يقال اخل بالرجل اذا لم يف له وكذا ومحتاج اولمق
معناسنه در يقال اخل الرجل على المجهول اذا احتاج ومحتاج قلمق معناسنه در تقول مااخلك الله اليه
اى مااحوجك وخرما اغاجى قوروق طوتمق معناسنه در يقال اخلت النخلة اذا اطلعت الخلال وخرما اغاجى
يمشى بدوفنا ويرمك معناسنه در يقال اخلت النخلة اذا اساءت الحمل ❊ مؤلف بونى كرچه اضداددن عد ايلدى
لكن ضديتى محتلدر (الخلل) فتحتيله ايكى نسنه بيننده اولان آچقلغه وآرالغه دينور پرمقلرك بيننده اولان
ارالق كبى وسحابده اولان سونكر ارالقلرى كبى خفى وموهوم ارالغه دينوركه انلردن يغمور خروج ايدر خلال كبى
كما سيذكر ❊ شارحك بياننه كوره جمعى خلالدر جبل وجبال كبى پس مؤلفك كخلاله قولى مسامحه اولور فقوله تعالى
فترى الودق يخرج من خلاله ❊ الاية قرئ بهما وخلل برنسنه ده ياخود برخصوصده اولان وهن وضعف
حالتنه دينوركه مضبوط ومستحكم اولمز يقال فى امره خلل اى وهن وانسانده اولان رقته وحال يوفقه لغنه دينور
ورأى وتدبير واندیشه ده اولان نظامسزلغه وپريشانلغه دينور يقال فى رأيه خلل اى انتشار وتفرق (الخلال)
خانك كسريله سحابدن يغمور مخرجلرينه دينور مفردى خلل دركما ذكر يقال المطر يخرج من خلل السحاب
ومن خلاله اى مخارج الماء وايكى نسنه ارالغنه صوقلمش شيئه دينور خلل كبى كما سيذكر بونده خانك فتحيله ده
جائزدر وخلال الدار اولرك ارالقلرينه دينوركه حدودلرينك ماحوللريدر زقاق كبى كرك بيوت شهر وكرك بيوت
حشم اولسون مفردى خلل در ومنه قوله تعالى ❊ فجاسوا خلال الديار ❊ الآية اى ماحولى حدودها ومابين بيوتها
وبرنسنه يى دله جك آلته دينور بيز كبى كرك تيموردن وكرك اغاجدن اولسون جمعى اخله در وديش وقولاق
آيرتلمه جق شيئه دينوركه تحريفله هلال تعبير اولنور فارسيده دندان فريز ديرلر ودوه كوچكى اناسنى امسون ديو
دلنى ياروب كچردكلرى تخته پاره سندن دوزلمش آغزلغه دينور ويرتاش كليم مقوله سى نسنه يى برى برينه
اوتوقليوب بتشدره جك تخته پاره لرينه دينوركه بعينه كاد طرزنده اولور وخلال يوقلغه وعدم جاله دينور بومعنايه
مبنى ابوبكر الصديق رضى الله عنه حضرتلرى ذوالخلال ايله ملقب اولديلر زيرا مالكلرينى تصدق وانفاق
ايدوب قطعا كبرويه برنسنه تخليف ايلمديلر ومحمد بن احمد الخلالى محدثدر كذلك محدثيندن ابراهيم بن

عثمان الخلالی که کتانی وزننده در بیع خلاله منسوبدر وخلال مفاعله دن مصدر اولور کاسیذ کر وخلال
دیش ارالقلرنده قلان طعام بقیه سنه دینور کاسیذ کر (الخلل) خانك کسریله بودخی ایکی نسنه ارالغنه صوقلمش
شیئه دینور خلال کبی یقال هوخلالهم وخلالهم ای بینهم ودیشلرك ارالقلرنده قلان طعام بقیه لرینه دینور
خلاله کبی کاسیذ کر مفردی خله وخلله در خانك کسریله (التخلل) تفعل وزننده ارالغه صوقلمق معناسنه در یقال
تخللهم اذا دخل بینهم وبرنسنه نك اورته سنه ایشلیوب کچمك معناسنه در یقال تخلل الشیء فیه اذا نفذ فیه بو انقول
مرحوم نفذ لفظنی غالبا اهمال الله بولدیغندن برنسنه تمام اولمق معناسنه ترجمه ایلمشدر وتخلل یغمور رهر یرمیاغیوب
مخصوص بریره یاغمق معناسنه در که مراد بعض یره یاغمقدر یقال تخلل المطر اذا خص ولم یکن عاما وجماعتك
ارالغنه کیرمك معناسنه در یقال تخلل القوم اذا دخل خلالهم بوراده تقدیر مضافله خلال دیارهم تأویل اولنسه
تکراردن سالم اولور وشاخلرك ارالقلرندن رطب اراشدرمق معناسنه در یقال تخلل الرطب اذا طلبه بین خلال
السعف ومزراغنله برآدمه پیدرپی دورتشدرمك معناسنه در یقال تخلل فلانا بالرمح اذا طعنه طعنة اثر اخری
وخلال ایله دیش ارالقلرینی آیرتلمق معناسنه در تقول وجدت فی فی خلة فتخللت (الخلال) و(الخلالة) خانك
ضمیله شاخلر ارالقلرنده اولان میوه یه وقوریقلر ارالغنده اولان اولمش خرمایه دینور وخلال شول عارضه یه دینور که
حلاوتلو نسنه یه عارض اولوب طعمنی اکشیمرك ایدر یقال اصابه خلال وهو عرض یعرض فی کل حلو فیغیر طعمه
الی الحموضة وخلاله دیش ارالقلرنده قلان طعام بقیه سنه دینور تخلل کبی ❊ مترجم دیر که عربلر فلان یأکل خلاله
وخلله وخلالته دیرلر که کتاب وعنب وثمامه وزنلرنده دیرلر فلان دیشلری ارالقلرنده قلان طعام بقیه سنی
اکل ایدر دیمکدر بونکله آنك خست ولأمتندن کنایه ایدرلر (المخلول) دلنوب اورته سنه ایشلنمش نسنه یه دینور
خلیل کبی (الخال) تشدید لامله و(المتخلخل) متزلزل وزننده ارالقلری سیرك سیرك اولان شیئه دینور که بری برینه
یناشی و پتشك منضم ومتکاثف اولمیه یقال عسکر خال ومتخلخل ای غیر متضام ❊ مترجم دیر که قاضی میرده وسائر
کتب حکمیه ده تکاثف مقابلنده تخلخل تعبیرلری بو معنادندر (المختل) معتل وزننده شول نسنه یه دینور که وهن
وضعفندن تباه اولوب بربادلغه مشرف اوله یقال امر مختل ای واه ویوخسول آدمه دینور مخل کبی ویك صوسمش
انسان وحیوانه دینور یقال رجل مختل ای الشدید العطش (المخل) اسم فاعل بنیه سیله و(الاخل) خلیل
ومختل کبی یوخسوله دینور یقال رجل مخل ومختل وخلیل واخل ای معدم فقیر ویقال رجل اخل ای افقر
بونده اصل فعل معتبر اولمیوب فضیلت معتبردر (المخالة) مفاعله وزننده و(الخلال) جدال وحلال وزنلرنده
برکسه ایله صدق وصفوت اوزره دوستلق ایلمك معناسنه در یقال خاله مخالة وخلالا اذا صادقه بونده حلال
وزنی شذوذ اوزره در (الخل) و(الخلة) خانك کسریله صمیمی ازدل وجان دوستلغه دینور یقال انه لکریم الخل
والخلة ای المصادقة والاخاء وخل کذلك خانك کسریله وضمیله صدیق مختصه دینور که برآدمك صمیمی یاریدر
وعند البعض ود کلمه سنه مقارن اولدیغده ضم خایله خل اطلاق اولنور جمعی اخلال کلور تقول کان فلان لی ودا
وخلا وهو بالکسر والضم ای صدیقا مختصا اولایضم الا مع ود (المحلیل) محدث وزننده نافع بن خلیفة
الغنوی نام شاعرك لقبیدر (الخلال) سحاب وزننده خرما قوری یعنی دینوره که مراد ذکر مقلنوب تشلمکه باشلامش
اولانیدر ❊ گرچه مؤلف بلح ایله تفسیر ایلدی لکن مسامحه کونه بیان ایلمشدر دوچار تفسیره علاوه سنده تفصیل ایلمشدر
(الخلالة) خانك کسریله دوستلغه دینور که ذکر اولندی ومبشبین یاسمختیسان قیلاغمش اولان قلج قینه دینور
(التخلیل) ... قولی زرین وسیمین قین اوزره محافظه ایچون پچکیلان مبشین مقوله سی دری یه دینور وکوشه کمانه صاردقلری
دری یه دینور که تیرانداز لر بینده زاغ تعبیر اولنور طونچی اکا یکرلر ومطلقا منقش ومزین اولان مبشبنه
ومخشیانه دینور که انکله بعض نسنه دوزرلر جمعی خلیل کلور عنب وزننده وخلال کلور خانك کسریله وجمع الجمعی
اخله در (الخلخل) فهفذ وهدهد وزنلرنده و(الخلخال) بلبال وزننده نسوانك زینت معروفه لریدر که ایاق
بیلازکلریدر عربستانده متعارفدر کومشدن دوزیلور وبازك ثوبه دینور یقال ثوب خلخل وخلخال ای رقیق
وخلخل اذربیجان الکاسنده سلطانیه شهرینه قریب بربلده آدیدر (المخلخل) اسم مفعول بنیه سیله ایاقده
خلخال یکره جك یره دینور که اسم مکاندر یقال نعم الخلخال فی المخلخل الحسن وهو موضع الخلخال (التخلخل)
تدحرج وزننده خاتون ایاغنه خلخال طاقمق معناسنه در یقال تخلخلت المرأة اذا لبست الخلخال (الخلخلة)
زلزله وزننده کمیك اوزرنده اولان اتك بجمله سنی صیرمق معناسنه در یقال خلخل العظم اذا اخذ ما علیه من اللحم
(خلیلان) نونك ضمیله مطرب ومغنی اسمیدر جمیع نسخه لرده بضم النون عنوانیله مقید در لکن اصل مبضم الخا

اولمقدرکه مصغر اولور النون نسخه لری قلم ناسخ طغیانی اولمق ملحوظدر (الخمول) شمول وزننده بر کسنه کنام اولمق معناسنه‌درکه آدی صانی باتمق تعبیر اولنور یقال خمل ذکره وصوته خمولا من الباب الاول اذا خفی فهو خامل (الاخمال) همزه نك کسریله برآدمی کنام ایدوب ذکر وشهرتی منسی ومهجور ایلمك معناسنه‌در یقال اخمله الله ای جعله خاملا و بر وقطیفه وکلیم ومقرمه وچوقه مقوله سنه خاو وصچاق ایلمك معناسنه در یقال اخمل القطیفة اذا جعلها ذات خمل (الخامل) بین الناس شان وشهرتی ساقط اولان کنام آدمه دینور جمعی خمل کلور فتحتینله یقال رجل خامل ای ساقط لانباهة له (الخمیلة) سفینه وزننده ایلق وچقور جه باصق یره دینور که کوزل اوت بتیه کی اوله علی قول اشجار انبات ایدر اولان قومساله دینور یقال نزلوا فی خمیلة وهی الارض المنهبطة وهی مکرمة للنبات اورملة تنبت الشجر وقطیفه یه دینور که معروفدر وبزی برینه صارمشق صیق و کور اغاجلره دینور که فارسیده خیابان دیرلر واغاج قورولغی یره دینور نیرده اولورسه اولسون تقول نزلنا فی خمیلة ای الموضع الکثیر الشجر ودوه قوشنك یلکلرینه وتویلرینه دینور (الخملة) تمره وزننده بودخی قطیفه یه دینور وکلیم واحرام وزیلو وچوقه ومقرمه مقوله سی خاولی وصچاقلی نسنه یه دینور بونده کسرایله ده جائزدر (الخملة) خانك کسریله بودخی قطیفه یه دینور و برآدمك سریره و بطانه سنه دینور که نفسنده جز کوز اولان مایه‌سیدر جمعی خملاتدر یقال فلان خبیث الخملة ای البطانة والسریرة ویقال اسئل عن خملاته ای اسراره ومخازیه ویقال هو لئیم الخملة او کریم الخملة وعند البعض لؤم ودنائته مخصوصدر که کریم الخمله دیمك جائز دکلدر (الخمل) خانك فتحیله بودخی دوه قوشنك تویینه ویلکنه دینور وخمل مصدر اولور خرما قورییغی یومشیق ایچون دستی مقوله سی قابه باصمق معناسنه در یقال خمل البسر خملا من الباب الاول اذا وضعه فی الجر اونحوه لیلین وخمل قطیفه وزیلو واحرام ونهالی مقوله سنك صچاغنه وخاوینه وپوسکلنه دینور یقال قطیفة ذات خمل ای هدب وقالیچه یه دینور طنفسه معناسنه وبربالق اسمیدر علی قول بونده صواب اولان جمله وفتحتینله اولمقدر (الخمالة) سحابه وزننده بودخی دوه قوشنك توینه دینور (الخمل) خانك کسریله و(الخمال) غراب وزننده و(الخمالی) غرابی وزننده صدق وصفوت وصمیم اوزره اولان دوسته وآشنایه دینور یقال فلان له خمل وخمال وخمالی ای الحبیب المصافی وخمال غراب وزننده بر علت آدیدر که انسانك مفاصلنه وحیوانك قوائمنه عارض اولور که ایاقلری اندن آغسیوب طوپاللنور وجمع مفاصل اوله جقدر (المخمول) خمال علتنه اغرامش انسان وحیوانه دینور یقال خمل الانسان وغیره علی المجهول فهو مخمول ای به خمال (بنو خمالة) ثمامه وزننده عرب بدن بر بطندر (الخمیل) امیر وزننده یومشق وملایم اولان طعامه دینور ترید وحلوا کبی یقال اکلوا خمیلا وهو مالان من الطعام وصیق وکشیف سحابه دینور وصچاقلو ثوبلره دینور مفردی خمیله‌در (خمل) خانك ضمیله و(خمیل) امیر وزننده و(خمیله) سفینه وزننده و(خمیله) جهینه وزننده اسامیندر (خمیل) زبیر وزننده حبیب بن ابی ثابت الزیات نام محدثك شیخیدر که تابعیدر (الاختمال) افتعال وزننده دواب ونواشی صیق اغاجلق اوتلامق معناسنه در یقال اختمل البعیر اذا رعی الخمائل (الخمجلیلة) زنجبیله وزننده ناس اراغنده اولان شورش وفتنه وغوغا واختلاله دینور یقال وقعت بین القوم خمجلیلة ای تهویش (خنبل) حنبل وزننده بر رجل اسمیدر (خنبل) قنفذ وزننده دیار قبیله کلابده بر موضع آدیدر (الخنثل) ثای مثلثه ایله جندل وزننده ضعیف وزبون کسه یه دینور یقال رجل خنثل ای ضعیف وبیوك قرنلو صالق وسلپوك خاتونه دینور یقال تزوج خنثلا ای مرأة ضخمة البطن مسترخیة وبر وادی اسمیدر (الخنجل) زبرج وزننده ایری کوده‌لو شماطه‌جی عورته دینور واغوز شاشقین عورته دینور ودلی زفیر بدزبان بذیئه عورته دینور یقال هی خنجل ای جسیمة صخابة وکذا حمقاء وکذا بذیئة (الخنجلة) دحرجه وزننده خنجل اولان عورت آلمق معناسنه در یقال خنجل فلان اذا تزوج بخنجل (الخندلة) دحرجه وزننده بدن اتله طلو اولمق معناسنه‌در یقال خندل جسمه اذا امتلاء (الخنشلة) شین معجمه ایله دحرجه وزننده پك پیرالکدن ناشی وجود سندره یوب مضطرب اولمق معناسنه‌در که قوت تماسکی قالمیوب حرکتده سندره یوب بیقلق اوزره اولور یقال خنشل الرجل اذا اضطرب من الکبر والهرم (الخنشل) جندل وزننده و(الخنشلیل) زنجبیل وزننده چاپك ورونده دوه‌یه دینور ویومری بدنلو ایری وبا وزدوه‌یه دینور (الخنشلیلة) زنجبیله وزننده دوه وصغر سوریسنه دینور وبلود پاره سنه دینور (الخنطول) عصفور وزننده خنطلیله معناسنه‌در جمعی خناطیل درکه بلوك بلوك دوه لره وصغیرلره دینور یقال ابل خناطیل ای متفرقة ویقال لعاب خناطیل ای متلزج معترض بهایمی کیك وصغر مقوله سنك اغزلرندن اشلك صالبارلر بلوك بلوك آقوب حکم لرنده ارقوری یاپشوب قالسه لر (الخنتال) مال وزننده والده‌نك قرنداشنه دینور که طایی تعبیر

اولنور جمعی اخوال واخوله وخول کلور خانك ضمیله وخول کلور سکر و زننده وخؤوله کلور عمومه وزننده مؤنثی خاله در که والده نك قز قرنداشیدر تیزه تعبیر اولنور تقول هو خالی ای اخوامی وهی خالتی وهن خالاتی ❋ مترجم دیر که امام ثعلب بیاننه کوره خال خولدن مأخوذ در که فتحتیله درحشم معناسنه در یعنی اصلی خول ایدی یاخود خائلدن مقلوب ومختصر در که محافظ معناسنه در نته که عم عمم ماده سنده در جاحظ اشبو عرق الخال لاینام مثلنك بیاننده دیدیکه ولدك خال وخاله یه مشابهتی عم وعمه یه مشابهتندن زیاده در زیرا ولدك والده سنه اولان مناسبتی والدینه اولان مناسبتندن زیاده در حتی اکثری والده سی عرقنه چکرلر قرآن کریمده ❋ قل کل یعمل علی شاکلته آیتی علی لبنه ایله ده تفسیر اولنمشدر آنکیچون پدرینه نسبت تاخلف اولاد کثیر اولور خصوصا والده سی طرفی

مطلب

فرومایه اوله البته پدرینه اول ولد عدو اولور بعض حکمادن صوردیلر که سبب ندر که بز ولدلرمزه مهر ومحبت ایدرز انلر بزه چندان محبت ایتمزلر بلکه وجود واموال وامورمزه عداوت معامله سی ایدرلر اول حکیم تقریر مذکور ایله جواب ویردی وحکیم آخر دیدیکه ولد مز بزدن جزؤدر البته کل جزؤه مائل ومنجذبدر وبری دخی دیدیکه حضرت آدمك والدی اولمامغله والد چقنی بیلمامك کویا که اولادینه میراثدر وبری دخی صوفیانه دیدیکه بو عالم ابتلایه قدوملرینه سبب اولدیغمز ایچون بزه عداوت ایدرلر انتهی کذلك ذکری آتی معنالرك جمله سنده خال کلمه سی خائلدن مقلوب ومختصر در وخال برنسنه نك سیماسندن فراستله فهم واستنباط اولنان علامت خیره دینور تقول اخلت فی فلان خالا من الخیر ای توسمت وعسکرك بیراغنه دینور وبر جنس قماش آدیدر که بین العرب معروفدر وسیاه تویلو یغوره دینور یقال له خال ای فحل اسود من الابل و برنسنه نك صاحبنه دینور تقول انا خال هذا الفرس ای صاحبها و برنسنه یی کرکی کبی کوروب کوزه دوب رعایت وتیمارنده همیشه قیام واهتمام ایدن آدمه دینور یقال هو خال مال ای ازاؤه قائم علیه (الاخالة) همزه نك کسریله برنسنه ده امارهٔ خیر تفرس واستدلال ایلك معناسنه در یقال اخال فیه خالا من الخیر اذا تفرس (التخیل) و (التخول) تفعل وزنلرنده اخاله معناسنه در که واوی ویائیدر یقال تخیل فیه خالا من الخیر وتخول اذا تفرس وتخول برآدمی طایی ایدنمك معناسنه در یقال تخول خالا اذا اتخذه کما یقال تعمم عما و برنسنه یی کوروب کوزه دوب محافظه ایلك معناسنه در یقال تخول فلانا اذا تعهده (الاخوال) همزه نك کسریله که اصلی اوزره در طایلر صاحبی اولمق معناسنه در که نیجه طایلری اولمقدن عبارتدر یقال اخول الرجل و خول علی المجهول اذا کان ذا اخول (الخائل) بو دخی مالی کرکی کبی محافظه وتیمار و رعایتنده رفق واهتمام یدیجی آدمه دینور نته که خال دخی دینور وخال بوندن مقلوب ومختصر در نته که ذکر اولندی یقال هو خائل مال وخائله ای ازاؤه قائم علیه (المخول) محسن وزننده و (المخول) مکرم وزننده و (المخال) واوی الفه قلبله کریم الاخول آدمه دینور نته که معم ومعم کریم الاعمام اولانه دینور و بونلر معم کلمه سنه مقارنا استعمال اولنورلر یقال رجل معم ومعم مخول ومخول ومخال ای کریم الاعمام والاخوال (الخؤولة) عمومه وزننده طایلق معناسنه در تقول بینی وبینه خؤولة ویقال هو خال ای بین الخؤولة ویقال هما ابنا خالة یعنی ایکی تیزه اوغللریدر ولا تقل ابنا عمة یعنی ایکی عمه اوغللری دیمك صحیح دکلدر نته که ابنا عم دینوب ابنا خال دیمك مستقیم دکلدر زیرا عمه نك برادری عمه نك اوغلنه طایی اولور وطاینك همشیره سنی طاینك اوغلنه خاله اولور (الخول) فتحتیله آت کتمك طماغنك دیبنه دینور وبرآدمه منعم حقیقی جل شانه حضرتلرینك انعام واحسان ایلدیکی قول وجاریه وحواشی وخدم وحشم ونعمت وسامانه دینور مفرد وجمعنه ومذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور وعند البعض مفردی خائل در اوله کوره اصلی مصدر اولمق تصور اولنور یقال لفلان خول وهو ما اعطاه الله تعالی من النعم والعبید والاماء وغیرهم من الحاشیة و بوتعهد ورعایت معناسندن مأخوذدر (الاستخوال) اصلی اوزره خدم وحشم ایدنمك معناسنه در یقال استخولهم اذا اتخذهم حولا وطایی ایدنمك معناسنه در یقال استخول فیهم اذا اتخذهم اخوالا ویقال استخال فیهم (التخویل) تفعیل وزننده برآدمه احسان وتفضل وجهیله نسنه اعطا ایلك معناسنه در یقال خوله الله المال ای اعطاه ایاه متفضلا (الخولی) خانك فتحیله مالی کرکی کبی کوروب کوزه دوب حفظ وتیمار ورعایتنده حسن اهتمام ایدن آدمه دینور خائل کبی جمعی خول کلور فتحتیله ❋ شارح دیر که محکمه عربی وعرب وزنلرنده مرسومدر (الخول) حول وزننده و (الخبال) کتاب وزننده که اصلی خوال ایدی ماله حسن تقید ورعایت ایلك معناسنه در یقال خال الرجل ماله یخول خولا وخیالا اذا رعاه وساسه وقام به (اخول اخول) همزه نك وواوك فتحی وآخرلرك فتحی اوزره بنالریله ایکی اسمدر اسم واحد حکمنده قلنمشدر پراکنده وتفرق معناسنه مستعملدر یقال ذهبوا اخول اخول ای متفرقین اشتاسده

مرسوم اولدیغی اوزره جاء الاول فالاول ثم تفرّقوا اخول اخول دیرلر منتشرین ومتفرقین معناسنه وبوخول
کلمه سندن که مالی حسن رعایت ایلمك معناسنه در مأخوذ درچوبانلرك هربری سوریلرینی آلوب اوتلاقلره
طاغیلوب وهرکس سوراسی ایچون اوتلاغك برکزیده سنه ابتدار واعلا چایرلریله طوارلرینی رعی وتیمار
ایلدکلری حالنده یکدیکره نفاسته انا اخول من الاخر یعنی بنم رعیه وتعهدم آندن افضلدر وبهتردن
دیرلر ایدی بعده بالملابسه مطلقا متفرق وپراکنده اولان نسنه ده استعمال اولندی (المخیل) مکیل
وزننده خلیق الخیر معناسنه درکه سیماسنده اثر خیر وکرم لایح اولمغله افاضهٔ خیره اهل وحسبان
آدمه اطلاق اولنور یقال انه لمخیل للخیر ای خلیق له (الخولی) حولی وزننده اسامیدندر اوس بن خولی واولك
فتحیله وسکونیله وخولی بن ابی خولی واولرك سکونیله وخولی بن اوس اصحابدندر (المخول) معظم وزننده
برمحدثدر وبسطام بن قیس نام کمسه نك قلجی اسمیدر (الخویلاء) مصغر بنیه سیله برموضع آدیدر (حولان
سحبان وزننده یمنده برقبیله آدیدر (کحل الخولان) حضض یعنی خولان دیدکلری داروك عصاره سنه دینور
(الخولة) تمره وزننده دیشی آهویه دینور وخوله نسواندن اون نفر صحابیه اسمیدر علی قول دردت نفری خویله در
جهینه وزننده که خویله بنت حکیم وخویله بنت تامر وخویله بنت قیس وخویله بنت المخاوله در (الخال) و(الخیلة)
خانك فتحی وکسری وبالرك سکونیله و(الخال) حال وزننده که اصلی خیل ایدی فتحتینله و(الخیلان) فتحاتله
و(المخیلة) میمك فتحی وخانك کسریله و(المخالة) میمك فتحیله و(الخیلولة) حیلوله وزننده صانمق معناسنه درکه
فارسیده پنداشتن مرادفیدر یقال خال الشیء یخال خیلا وخیلة وخالا وخیلانا ومخیلة ومخالة وخیلولة اذا ظنه
وبو افعال قلوبدندر متکلم مستقبلنده اخال دینور همزه نك کسریله ولغت ردیه مفتوح اولور * شارحك بیاننه
کوره کسری لغت طائیه درکیده رك السنه ده کثیر الاستعمال اولمغله فصیح منزلنده اولدی وبوغیر قیاس
اوزره در (التخییل) تفعیل وزننده و(التخیل) تفعل وزننده که ظاهرا غیر قیاس اوزره تفعیلدن مصدر ثانی اوله رق
مسموعدر انجق بوزیاده طغیان قلمدن اولمق اغلبدر زیرا مأخذلرك برنده یوقدر برآدمه سوء ظن ایلمك معناسنه در
یقال خیل علیه تخییلا وتخیلا اذا وجه التهمة الیه وتخییل برآدمك سیماسندن خیر وکرم ونجابت تفرس واذعان
ایلمك معناسنه در یقال خیل فیه الخیر اذا تفرسه وسباعدن قورد قسمی کوروب خوف ایلمك ایچون دوه یاوریسنك یاننه
اویوق نصب ایلمك معناسنه در یقال خیل للناقة اذا وضع لولدها خیالا لیفزع منه الذئب وسحاب یغمور
یاغدرمغه یاقلشمق معناسنه مستعملدر یقال خیل السحاب اذا تهیأت للمطر وبرنسنه دن ضرر اندیشه سیله خوف
واحتراز ایلمك معناسنه مستعملدر که خیالمق تعبیر اولنور یقال خیل عن القوم اذا کع عنهم (التخیل) تفعل
وزننده که باب مخصوص مصدر برنسنه دن فراستله بر وضع وحالت یاخود برنسنه یی فراستله فهم وادراك ایلمك
معناسنه در یقال تخیله اذا تفرسه ویقال تخیل فیه الخیر اذا تفرسه وبلوط یغمور یاغدرمغه یاقلشمق معناسنه درکه
بولانوب وقرارمغله آندن یغمور یاغمق حس اولنور یقال تخیلت السحاب اذا تهیأت للمطر وکبر وخودبینلك ایلمك
معناسنه در یقال تخیل الرجل اذا تکبر وبرنسنه برآدمك قوهٔ متخیله سنده برصورت مثالیه صورتپذیر اولمق
معناسنه در مثلا برسواد کوروب دابه تصور ایدرکن انسان ظهور ایتمك کبی یقال تخیل الشیء له اذا تشبه (المخیلة)
محدثه وزننده و(المخیل) محدث وزننده و(المخیلة) مجیبه وزننده و(المختالة) یغمورلی قیاس اولنان بلوده وصف
اولورلر یقال سحابة مخیلة ومخیل ومخیلة ومختالة اذا کانت تحسبها ماطرة (الاخیال) همزه نك کسریله که اصلی
اوزره در و(الاخالة) اماله وزننده یغمورلی ظن اولنان سحابه یاغدررمی یوخسه یاغدرمزمی دیو باقشدرمق معناسنه در
تقول اخیلنا اخیالا واخلنا اخالة ای شمنا سحابة مخیلة واخیال سحاب امطاره یاقلشمق معناسنه در یقال
احیلت السماء اذا تهیأت للمطر وسباعدن قورد کوروب خوف ایلمك ایچون دوه یاوریسنك یاننه اویوق نصب
ایلمك معناسنه در یقال اخیل للناقة اذا وضع لولدها خیالا لیفزع منه الذئب واخاله ناقه نك ممه سی سودلو
کوسترمك معناسنه مستعملدر یقال اخالت الناقة اذا کان فی ضرعها لبن وزمین کونا کون نباتله مزین اولمق
معناسنه مستعملدر یقال اخالت الارض بالنبات اذا ازدانت (الخال) مال وزننده شول سحابه دینور که خلف
مطر ایلیوب البته یاغدررا اوله ابر بارنده معناسنه علی قول یغمورسز اولانه دینور که مراد یغمورلی کورنمکله خلقی
امید وار ایدوب صکره یغمورسز ظهور ایده * شارحك بیاننه کوره قول اول ارجحدر ومنه قولهم سح خال اذرعد
ای امطر سحاب لا یخلف مطره وشمشکه دینور یقال لمع الخال ای البرق وکبر ونخوته دینور یقال به خال ای کبر
وسهرنده اولیوب نازك وملایم اولان ثوبه دینور وبرجنس قماش یمنی اسمیدر وبدنده اولان نقطه یه دینور که بك تعبیر

اولنور زيب جمال خوبلدر جمعى خيلان كلور خانك كسريله يقال فى خدّه خال اى شامة وايرى و يومرى طاغه
دينور يقال صعدوا بالخال اى الجبل الضخم ويومرى ايرى كوه پيكر دوه يه دينور يقال جاء على خال اى بعير ضخم
وامپراك اوكنده چكيلان سنجاغه دينور يقال عقد واخالا اى لواء ودابه اياغنه عارض اولان آغسقلغه دينور
و بو معناده مصدر اولورکه اصلى خيل ايدى فتحتينله يقال خال الفرس يخال خالا من البـاب الرابع اذا ظلع و يقال
فى قوائمه خال اى ظلع وميت ستر اولنان ثوب وكفنه دينور يقال لف الميت فى خال وهو ثوب يستر به الميت
و پك جوانمرد وسخى آدمه دينور يقال رجل خال اى سمح و برموضع آديدر وفهم وفراست معناسنه در يقال
اخطأ فيه خالى اى مخيلتى وفراستى وسياه تويلو پغوره دينور بونده واوى و يائيدر يقال له خال اى فحل اسود و برنسنه نك
صاحبنه دينور يقال هوخاله اى صاحبه وخلافت معناسنه در يقال احرز خاله اى خلافته ودثينه نام موضعك
يماجنده برطاغك آديدر وخودبين ومتكبر آدمه دينور يقال هو من اوضاع الخال اى المتكبر المعجب بنفسه وانيس
والبف اولميان خالى وتنها موضعه دينور يقال رأيته فى الخال اى الموضع الذى لاانيس به وظن وتوهم وكمان
معناسنه در يقال اصاب فيه خالى اى ظنى وتوهمى وعلاقهٔ محبتدن آزاده دل اولان آدمه دينوركه اصلا كنديده
براحد طرفنه عشق ومحبت شائبه سى اولميه يقال رجل خال اى فارغ من علاقة الحبّ واركن آدمه دينور يقال
هو خال اى عزب ومالى كركى كبى كوروب كوزه دوب رعايت وتيمارنده حسن قيام واهتمام ايدن آدمه دينور يقال
هو خال المال اى الحسن القيام عليه وكوجك تپه يه دينور اكمهٔ صغيره معناسنه و برنسنه يه دائما ملازم ومواظب
اولان آدمه دينور يقال هو خاله اى ملازمه وآتك كمنه دينور يقال لاترکب على فرس بلا خال اى بلا لجام وقلبى
وجسمى ضعيف يعنى جبان وزبون آدمه دينور يقال لاخير فى الخال اى الضعيف القلب والجسم و برنبات آديدر
نجد بلادنه مخصوص بركونه معروف شكوفه آديدر و بونبت اوّل يعنى نبات مذكوردكلدر وريبه وكمان وتهمتدن
برئ الساحه آدمه دينور يقال رجل خال اى برئ من التهمة وفراست مصيبه صاحبى آدمه دينوركه تخيل
وتفرس ايلديكى ماده ده حسن فراست واصابت فكر وكياستى اوله اياس وابو فراس كبى يقال هو خال اى الحسن
المخيلة بما يتخيل فيه ❊ شارح ديركه خال كلمه سندن مؤلفك ذكر ايلديكى اوتوز اوچ معنادر بعضى واوى و بعضى يائيدر
و بونلرك اكثرنده خائل كلمه سندن مقلوب ومختصردر و بعضنده اصلى خيل درنال ونيل كبى و بعضنده اصلى
خيل در فتحتينله (الاخيل) احمر وزننده و (المخيل) مجيب وزننده و (المخيول) وجودى بكلو آدمه دينور اضافتله متعين
اولورمؤنثنده خيلاء دينور حمراء وزننده يقال هو اخيل واخيل الخد ومخيل ومخيول اى ذوخال (الاخيل) احمد وزننده
اسم اوله رق و (الخيلاء) نفساء وزننده و (الخيل) و (الخيلة) خانك فتحى و يانك سكونيله و (المخيلة) مسيره وزننده
كبر و پندار معناسنه در يقال اياك والاخيل والخيلاء والخيل والخيلة والمخيلة اى الكبر (الخائل) و (المختال)
و (الاخائل) علابط وزننده خال كبى خودبين ومدمغ وصاحب وجود آدمه دينور يقال رجل خال وخائل وخال
مقلوبا ومختال واخائل اى متكبر اوچنجى لغت خائلدن مقلوب ومختصردر (التخايل) تفاعل وزننده
كبر و پندار ايلمك معناسنه در يقال تخايل الرجل اذا تكبر (الاخيل) احمر وزننده صرد اسميدركه كوچكن
ديدكلرى قوشدر يئون بوريان دنجى ديرلر ياخود بين العرب شأمله معروف برقوشدر على قول شقراق اسميدركه
آرى قوشيدر اق وقره الاجه اولديغى باعث تسميه در جمعى خيل درخانك كسريله (بنوالاخيل) بنى عقيلدن
برجماعتدركه ليلى الاخيليه نك رهطيدر وابو الاخيل خالد بن عمر والسلفى واسحق بن اخيل الحلبى محدثلردر
(الخيال) و (الخيالة) سحاب وسحابه وزنلرنده انسانك متخيله سنده يقظه و رؤيا حاللرنده مرتسم ومتشبه يعنى
صورتپذير اولان شخص وتمثاله دينور تقول تخيل لى خيال وخيالة وهو ما تشبه لك فى اليقظة والحلم من صورة جمعى
اخيله در افعله وزننده ❊ مؤلفك بصائرده بيانه كوره خيال وخياله فى الاصل صورت متجرده دن عبارتدر منامده
ومرآتده وصوده ومرئينك غيبتندنصكره قلبده متصور اولان صورت كبى بعده متخيله ده تصور اولنان هرنسنه ده
استعمال اولندى كذلك خيال مجرا سنده اولان نال كبى نحيف ورقيق شخصلرده استعمال اولندى وتخيل برنسنه نك
صورت مجرده سنى نفسده يعنى متخيله ده تصور ايلمكدن عبارتدر وتخيل اول صورت مخيله نك صورتپذير اولمسندن
عبارتدر وحكماء قواى دماغيه دن قوهٔ متخيله يى بوندن تصريف ايلديلر واول انسانده برقوتدركه صورمحسوسه
وآندن منتزع اولان معانئ جزئيه ده تصرف ايسوب كاه تركيب وكاه تفريق ايدر الحاصل دائما صور ومعانى يه برزمالب
نسج والباس ايلمك بو قوتك شاننددر و بوقوتى عقل كلياتده استعمال ايدرسه مفكره ديرلر واكر وهم جزئياتده
استعمال ايدرسه متخيله دينور و بوقوتك محلى وسط دماغدر عالم رؤياده نفس ناطقه عالم شهودده حدوث ايده جك

مطلب

ياحدوث ايتمش اشيـاء واحوالى عالم ملكوت ومثالده عقل فعـالدن تلقف ايلديكي معانئ روحانى يه اشبوقوت
بر صورت وقالب الباس ايلر كه رؤياى صادقه بوكيفيتدن عبارتدر و بوقوت خياليه نك غيريدر وحواس ظاهره نك
بريله محسوس اولان صورتك مدركى حس مشترك در آنك خازن وحافظى خيالدر نته كه صور محسوسه دن منتزع
اولان معانينك يعنى امور جزئيه نك مدركى وهم وآنك حافظى ذاكره در انتهى وخيال برآدمك شخص وطلعتنه اطلاق
اولنور كه قرالتيسى اوله جقدر يقـال شاهدت خياله اى شخصه وطلعته واو بوق تعبير اولنـان شيئه دينور كه
براغاجه برسيامكليم اورتوب اكينلى ترلا وباغ وباغچه كنارلرينه نصب ايدرلر تا كه بهايم وطيور آنى انسان ظنيله توحش
ايدرلر فارسيده تنديسه ديرلر يقـال نصب خيـالا فى مزرعته وهو كساء اسود ينصب على عود يخيل به للبهـائم
والطير فتظنه انسانا و يقال له الفزاعة وخيال بنو تغلبه مخصوص برارضك اسميدر و براوتك آديدر (الخيل) ايل
وزنده آت سوريسنه دينور جمـاعت افراش معنـاسـنه لفظندن مفردى يوقدر كه اسم جمع اولور على قول
مفردى خائل در خود بينلر كبى اداوشيوه ايله يوريدكلريله اطلاق اولندى جمعى اخيال وخيول در وخانك كسريله خيل
دخى لغتدر وخيل آتلو عسكره دينور يقـال جاءت الخيل كالسيل اى الفرسان وقز وين قربنـده بر بلده آديدر
وزيد الخيل كه شجاعتندن ناشى تسميه اولنمشدر دركاه رسالتپناه حضرت مصطفوى عليه الصلوة والسلام ترابنه
وفود ايلدكده خيل كلمه سنى خيره تحويل ايله زيد الخير تسميه بيوردیلر خيردخى خيل معناسنه يعنى اثر خير اولديغندن
بشقه مقدما كعب بن زهير حضرتلرينك فرسلرينى غصب واخذ ايلمك تهمتيله طرف مومى اليهدن متهوم اولمغين
اول تهمت هجنتنى ازاله قصدينه مبنيدر وتقول العرب فلان لاتسايرخيلاه اولا تواقف اى لاتطاق نميمة وكذبا يعنى
فلانله قوغجيلقده و يلانجيلقده مقاومت اولنوب باشه چيقلمز بوراده فعللر مجهول بنيه لريله در ومن الامثال "الخيل اعلم
من فرسانها" يعنى آتلر سوارلرندن اعلمدر برآدمك حالى ظن وگمانك وفقنجه ظهور ايلدكده ضرب اولنور وخيل
مصدر اولور دائما سدف ديدكلرى نبات اكل ايدراولمق معناسنه يقـال خال الرجل يخال خيلا من الباب الرابع
اذا دام على اكل الخيل (الخيل) خانك كسريله سذاب اسميدر كه سدف ديدكلرى نباتدر وحلتيت ديدكلرى
بدبوى دارويه دينور بونده فتحـله ده لغتدر (خيله) خاى مكسوره ايله اسمـادندر خيلة الاصبهـانى محدثدر
(المخايلة) مفاعله وزنده برآدمك وضع وطورى كبى معامله ايله اكا معارضه ايتمك معناسنه در يقال خايله اذا باراه
(ذوخيل) اذواء تعبير اولنان ملوك حميردن مالك بن زيد لقبيدر (ذوخبليل) خانك ولامك فتحه لريله ابن جرش بن
اسلمدر (بنو المخيل) معظم وزننده ضبيعة اضجم قبيله سنده برجماعتدر ❊ فصـــــل الدال ❊ (الدأل)
دالك فتحى وهمزه نك سكونيله وفتحيله و (الدألى) جمزى وزننده ضعيف وآهسته يوريمك على قول آديملرى
صيق صيق اتارق يلمك ياخود جنبشلو نشاطلو يوريمك معناسنه در بوراده دأل مصدر ودألى اسمدر يقال دأل الرجل
دألا من الباب الثالث اذا مشى ضعيفة اوعدا متقاربا ومشى نشيطا ودأل ودألان فتحاتله برآدمه رنك وفند ايدوب
آلدامق معناسنه در يقال دأل فلانا دألا ودألانا اذا ختله ودأل ودألان فتحاتله ابن آوى اسميدر كه چقال ديدكلرى
جانوردر تسميه بالمصدردر (الدئل) دالك ضمى وهمزه نك كسريله كه كلام عربده بونك نظيرى يوقدر وبعضا
همزه سى مضموم اولور بودخى چقال ديدكلرى جانوردر وسباعدن قوبرده دينور وكلنجك ديدكلرى جانوره شبيه
بركوچك جانورك آديدر ودئل بن محلم بن غالب هون بن خزيمه شعبندن برقبيله نك پدريدر نسبتنده دؤلى دينور
دالك ضمى وهمزه نك فتحيله زيرا ياى نسبتله كسرتينى استثقـال ايلديلر ودولى دينور همزه يى تخفيفا واوه ابدال الله
ودبلى دينور دالك كسرى ومديله كه همزه يايه قلب ودال مجاورتيله مكسور اولمشدر خيرى وزننده ودئلى دينور
دالك وهمزه نك كسريله و بونادردر واصفهانى مرحوم كتاب اللمع شرحنده ديديكه ابو الاسود ظـالم بن عمرو
الدئلى كه امام على رضى الله عنه حضرتلرندن اخذ ايله ابتدا تكلم بالنحو ايلمشدر آنك نسبتى دالك كسرى وهمزه نك
فتحيله عنب وزننده دئل نام بر بشقه قبيله يه منسوبدر وابن القطاع ديديكه دئل دالك ضمى وهمزه نك كسريله
ابو الاسودك رهطيدر كه قبيلهٔ كنانه ده برجماعتدر ودول دالك ضمى ومديله كه زور وزننده در حنيفه قبيله سنده
وديل دالك كسر ومديله كه زير وزننده در عبد القيس كذلك ازد قبيله سنده بر جماعتدر ❊ شارح ديركه مؤلف بونلرى
دول معتلده سنده بنفسها بيان ايدر ودئل وزننده اسمك ورودينى كرچه سلب ايدوب لكن وعل و ريم ماده لرنده ثبت
ايلمشدر (ابن دألان) بررجل اسميدر وبونلرك تفصيلى دول ماده سنده كلور (الدؤلول) عصفور وزننده آفت
[illegible] (المدألة) مفاعله وزننده [illegible] وقع بينهم دؤلول اى اختلاط
[illegible] اختلاط معناسنه در يقال [illegible]
[illegible] الدامق [illegible] معناسنه در [illegible] كلور يقال [illegible]

(الدبل) بدالك فتحى و بانك سكونيله بريكدرمك معناسنه در يقال دبله دبلا من الباب الثانى والاول اذا جمعه ودكنكله
پيدرپى اورمق معناسنه در يقال دبله بالعصا اذا تابع عليه الضرب بها ولقمه يى طوپليوب بيوك آلمق معناسنه در يقال
دبل اللقمة اذا كبرها اللقم ودبل ودبول ترلايى كوبره مقوله سيله اصلاح ايلمك معناسنه در يقال دبل الارض دبلا ودبولا
من الباب الاول اذا اصلحها بالسرقين ونحوه ودبل طاعونه دينور يقال رماه الله بالدبل اى الطاعون ونهر صغيره
دينور جدول معناسنه جمعى دبول در و بركسه يه آفت ايرشدرمك معناسنه در كماسيذكر (التدبيل) تفعيل وزننده بودخى
لقمه يى بيوتمك معناسنه در يقال دبّل اللقمة اذا كبرها اللقم (الدبل) ذالك كسريله محبوبى ياوى قلمغه دينور يقال اخذه
الدبل اى الثكل و بلا وداهيه يه دينور جمعى دبول در ويقال دبل دابل ودبل دبيل مبالغة اى داهية دهياء
ويقال دبلته الدبول اى دهته الدواهى (الدبل) دالك ضميله كوجك وخرده اشكه دينور (الدبيلة) جهينه
وزننده داهيه يه دينور * مترجم ديركه تصغيرى تكبير ايچوندر كويا كه جميع دواهى كنديده منحصر داهية منفرده
ديمكدر ياخود تصغيرينه تفأل قصدينه مبنيدر ودبيله برمرض وعلت آديدر كه جوف انسانده عارض اولور
وبوسراجه يه قريب بر چيباندر اصل بر شيشدر كه ايچنده ماده منصب اوله جق يرى اولور واوچ درلو اولور
برى شحميدر كه ايچى طوك ياغى كبيدر وبرى عسليدر كه ايچنده بال كبى نسنه اولور وبرى كلسيدر كه ايچنده كرج كبى
شئ اولور و بعضندن قيل وطاش كبى واغاج پاره سى وكميك كبى نسنه لر چيقار ناس بونه كميك سراجه سى تعبير
ايدرلر (الدبلة) دالك ضمى وفتحيله بودخى دبيله ديدكلرى علت مذكوره يه دينور (الدبال) غراب وزننده كوبره
وفشقى مقوله سنه دينور كه انكله ترلا اصلاح اولنور (الدوبل) حوقل وزننده خنزيره على قول اركككنه ياخود
ياوريسنه دينور وحمار صوپاسنه دينور وخبيث قورده دينور ذئب عرم معناسنه واخطل نام شاعرك لقبيدر
وتلكى يه دينور (الدبيل) امير وزننده باديه مبشه لكندن غضاديدكلرى اغاج قورولغنه دينور ودوزيره دينور
وارطى نام اغاجك تارماراولان يپراغنه دينور جمعى دبل در كتب وزننده ودبيل سند الكاسنده برموضع آديدر
(الدبلة) غرفه وزننده بيوك لقمه يه دينور يقال يأخذ دبلة اى لقمة كبيرة ونسنه كومه سنه دينور وبالته نك صاپ
يكچه جك دليكنه دينور جمعى دبل در كتب وزننده ودبل در صرد وزننده (الدبول) صبور وزننده داهيه يه
دينور وولدينى ياوى قلمش عورته دينور يقال امرأة دبول اى ثكلى ويقال فى الدعاء دبلته الدبول اى ثكلته
الثكلى اى امه (دبيل) زبير يا امير وزنلرنده ياخود كتب وزننده شامده برموضع آديدر محدثيندن عبدالرحيم
بن يحيى واحمد بن محمد بن هارون وشعيب بن محمد اورادندر (ديبل) دالك فتحى ويانك سكونى وبانك ضميله سند
الكاسنك قصبه سى يعنى قاعدة الملكى اولان شهرك اسميدر واكا ذيبلان دخى دينور تثنيه ايله مشاهيردن محمد
بن ابراهيم الديبلى المكى اورادندر (الدبكلة) دحرجه وزننده دوه وقيون مقوله سى سوريسنك پراكنده اولانلرينى
اطرافندن چويروب براره طوپليوب بريكدرمك معناسنه در يقال دبكل المال اذا جمعه ورد اطراف ما انتشر
منه (الدبكل) جعفر وزننده در يعنى قالين جركين بدمنظر وبدقيافه آدمه دينور يقال رجل دبكل اى الغليظ
الجلد السمج (ام دبكل) صرتلانك كنيه سيدر (ابن ابى دباكل) علابط وزننده خزاعه قبيله سندن برشاعردر
(الدجيل) زبير وزننده و (الدجالة) ثمامه وزننده قطرانه دينور (الدجل) دالك فتحى وجيمك سكونيله دوه يه
قطران سوزمك على قول جميع بدنينى قطرانلمق معناسنه در يقال دجل البعير دجلا من الباب الاول اذا طلاه
بالدجيل اوعم جسمه بالهناء ويلان دوزوب سويلمك معناسنه مستعملدر يقال دجل الرجل اذا كذب واخرق
وجماع ايلمك معناسنه مستعملدر يقال دجل المرأة اذا جامعها وارضك انحاء واطرافنى بالجمله كشت وگذار ايلمك
معناسنه در يقال دجل فلان الارض اذا قطع نواحيها سيرا (التدجيل) تفعيل وزننده برنسنه يى بالتمام بوريمك
معناسنه در يقال دجل الشئ اذا غطاه وبرنسنه يى التونله يالدزلمق معناسنه در يقال دجله اذا طلاه
بالذهب (الدجال) غراب وزننده التونه ياخود التون صوينه دينور كه آنكله نسنه يالدزلنور يقال دجله بالدجال
اى الذهب اوماءه (الدجال) سحاب وزننده قلجك جوهرينه دينور وفشقى يه دينور سرجين معناسنه (الدجل
قفل وزننده شوزادن بوزادن بريكوب ديرلمش اشخاصه دينوركه ديرنتى تعبير اولنور يقال هم دجل اى القاط
(الدجالة) شداده وزننده پك چوق بولداشلره وصف اولور يولى احاطه ايلدكلريچون يقال رفقة دجالة اى
عظيمة (الدجال) شداد وزننده آخرزمانده خروج وظهور ايده جك كذابدر كه ملعون معناسنه مسيح ايله ده
صفتلنور بونك اخذ واشتقاقى ذكر اولنسان موادك جمله سندن محتملدر ازجمله دجل ماده سندن كه دوه نك
هر يرنى قطرانلمغه دينور مرسوم دخى ارضك جمله سنى كشت وگذار ايلمكله اكا تشبيه اولندى ياخود كذب

واختراع كذب معناسندندر ياخود قطع نواحئ ارض معناسندندر ياخود تغطئه معناسنه اولان تدجيلدن
مأخوذدر كفر وطغيانيله ناسى يا كثرت جموعيله بتون روى زمينى تغطئه واحاطه ايلديكنه مبنيدر ياخود حقى
باطل ايله ستر ايلديكيچوندر ياخود يالدزلمق معناسنه اولان تدجيلدن مأخوذدر زيرا باطلى حق صورتنده تمويه
وتلبيس ايده جكدر ياخود دجالدن مأخوذدر كه التونه دينور كنوز ارض كنديسنه تابع ومسخر اوله جقدر
ياخود جوهر سيف اسمى اولان دجالله مسمادر اعين ناسده سحر وتلبيسله جمله سندن ممتاز ومزين كورنديكيچون
ياخود رفقهٔ عظيمه معناسنه اولان دجاله دن مأخوذدر كثرت توابعندن ناشى ياخود سرجين معناسنه اولان
دجالدندر لوث وجوديله روى زمينى مردار ايلديكيچون ياخود القاط ناس معناسنه اولان دجلدن مأخوذدر كه
كنديسنه تابع اولنلر اولمقوله اشخاص اوله جقدر * مترجم ديركه نهايه ده اشبو * يكون فى آخر الزمان دجالون
حديثنده كذابون مموهون ايله تفسير اولنمغله جمعى دجالون اولمش اولور ومزهرده مرسومدر كه دجالك جمعنده
مالك بن انس دجاجله كلديكنى روايت ايلمشدر (دجلة) دالك كسرى وفتحيله نهر معروف اسميدر كه نهر بغداددر
تغطئه معناسندندر (دجيل) زبير وزننده نهر دجله دن منشعب بر خليج اسميدر (الدحل) دالك فتحى وضمى
وحاى مهمله نك سكونيله شول لغمه وبرآلتنده اولان زيرزمينه دينور كه اغزى طار واشاغيسى كنكيش اوله شويله كه
ايچنده مشى اولنور اوله و بعضا شجر سدر نابات ايدر اوله على قول دره وچاى كنارلرنده اولان يارلرك آلتنده اولان
دليكه دينور كه صو ضربيله جانور دليكى طرزنده اويولمش اولور ياخود قيونك ديبنده يان طرفندن اوقورى
اويولمش دليكه دينور ياخود حشم نشين چادرلرنده سرداب شكلنده خرق وشكافه دينور كه مسافركلدكده
نسوانى اورايه كيروب تستر ايدرلر ودحل صهر نجه دينور جمعى ادحل وادخال ودحال كلور دالك كسريله ودحول
ودحلان كلور دالك ضميله (الدحلة) تمره وزننده قيويه دينور بئر معناسنه (الدحل) كتف وزننده قرنى بيوك
وسليوك اولان آدمه دينور ومالى چوق ثروت وسامان صاحبى آدمه دينور يقال رجل دحل اى الكثير المال
ودائما ناسه رنك وفند وخدعه ايدن دوبارهجى داهيه وقلاش كمسه يه دينور يقال رجل دحل اى داهية خداع
وشول آدمه دينور كه دائما برنسنه اشترا سنده كندى مرامنه موافق بهايه اندرنجه قدر بايعه نقصان بهه
عرض ايدهرك مجادله ايله تنزيل ايدر اوله يقال هو دحل اى مماكس عند البيع حتى يستمكن من حاجته
وسموزلكدن قرنى طشره اوغرامش شيشمان بودوره دينور يقال رجل دحل اى سمين قصير مندلق البطن
الدحل) فتحتينله معانئ مزبوره دن مصدردر يقال دحل الرجل دحلا من الباب الرابع اذا كان دجلا
الدحول) صبور وزننده شول اشمه قيويه دينور كه قازيلوب لكن قازلديغى يردن راست صو بولنميوب
صاغ وصول ديوارلرندن صواثرى باورمكله آنلرك آلتندن لغم ايدوب صواستنباط اولنه وجوانب
واطرافى وسع اولان قيويه دينور وشول ناقه يه دينور كه دائما يولده دوه لردن الارتجه كيدوب
يورمكده جمله سيله يا ريشوب معارضه ايدر اوله يقال ناقة دحول اذا كانت تعارض الابل متنحية
عنها (الدحل) نحل وزننده قيونك جوانبنده برقازمق على قول چادرك كوشه سنه كيروب
قويتولمق معناسنه در يقال دحل الرجل دحلا من الباب الثالث اذا حفر فى جوانب البئر او صار فى جانب الخباء
وابراقلشمق على قول بركسه دن خوف وخشيتدن ناشى قاچوب پنهان اولمق معناسنه در يقال دحل عنى اذا تباعد
اوفر واستتر وخاف ودحل ديدكلرى لغمه كيرمك معناسنه در يقال دحل الرجل اذا دخل فى الدحل (الداحول
صيادلرك كيك وصغن صيدى ايچون يره نصب ايتدكلرى خشب طرزنده اغاجلره دينوركه دوزاغى اكا ترتيب ايدرلر
جمعى دواحيل در (دحلان) سحبان وزننده برقريه در (الادحال) همزه نك كسريله دحل ديدكلرى ذكر اولنان
چقوره كيرمك معناسنه در يقال ادحل الرجل اذا دخل فى الدحل (المداحلة) مفاعله وزننده برآدمه تلكولك
ايدوب رنك وفند ايله فريفته ايلمك معناسنه در يقال داحله اذا راوغه وخادعه وبرنسنه يى صاحبى الداتمغله
اكسك بهايه آلمق معناسنه در يقال داحله اذا ماكسه ومعلومى اولان شيئى برآدمدن كتم ايدوب اوزكه سنى خبر
ويرمك معناسنه در يقال داحله اذا كتم ما علمه واخبر بغيره (دحل) نحل وزننده بنى يربوع يوردنده واقع درشت
يرقربنده برموضعدر (الدحال) كتاب وزننده امتناع ايلمك معناسنه در يقال دحل عنه دحالا اذا امتنع (دحل
دالك ضميله يمن ايله بلاد نجد بيننده برجزيره در (الدحلاء) صحراء وزننده اغزى طار قيويه دينور يقال بئر دحلاء
اى الضيقة الرأس (الدحقلة) دحرجه وزننده برآدمك قرنى شيشوب قبارمق معناسنه در يقال دحقل
بطنه اذا انتفخ (الدحجلة) دحرجه وزننده برنسنه يى ياووزرنده يواراق معناسنه در يقال دحجل به اذا دحرجه

على الارض و پايمال وخاكسار ايلمك معناسنه در يقـال دحل القوم اذاتركهم مسوين بالارض مصرعين يوطؤن
يعنى قومى بالجمله قتل وهلاك ايدوب لاشه لرينى پايمال وخاكسار اوله رق ترك ايلدى ودحله اسم اولور شول قوجه
قارىيه دينور كه كوده سنده ات اثرى قالميوب دريلرى قرانته چوقدار چهره سى كبى صارقق صارقق اولمش اوله
يقال امرأة دحلة اى ناحلة مسترخية الجلد و يومرى كوده لو اتنه طلوقارى يه دينمكله ضد اولور يقال امرأة دحلة
اى ضخمة تارة (الدحامل) علابط وزننده قالين كوده لو طقنساز آدمه دينور يقال رجل دحامل اى غليظ مكتنز
(الدخول) قعود وزننده و (المدخل) مقعد وزننده كيرمك معناسنه در يقال دخل الدار دخولا ومدخلا من الباب
الاول نقيض خرج و باء حرفيله متعدى اولور تقول دخلت به اذا ادخلته (التدخل) تفعل وزننده و (الانداخال)
انفعال وزننده و (الادّخال) همزه نك ودال مشدده نك كسريله افتعال وزننده بونلرده كيرمك معناسنه در يقال
تدخل فيه واندخل وادّخل بمعنى دخل (الادخال) همزه نك كسريله و (المدخل) ميمك ضمى وخانك فتحيله
مصدر ميمى اوله رق كيردرمك معناسنه در تقول ادخلته ادخالا ومدخلا اذا صيرته داخلا (الداخلة) بر نسنه نك
ايچ يوزينه دينور ومنه تقول اغسل داخلة ازارك اى طرفه الذى يلى الجسد وفوطه قوشانمش آدمك صاغ طرفنه
كلان يرينه كذلك داخلة الازار اطلاق اولنور وداخلة الارض قويتو يرلردن عبارتدر طاغ ديبلرى كبى جمعى
دواخل در تقول بذا فى دواخل الارض من المطر اى خمرها وغوامضها وداخلة الرجل برآدمك ايچ يوزينه وضمير
ودرونه اطلاق اولنور كاسيذكر (الدخلة) دالك حركات ثلاثيله و (الدخيلة) و (الدخيل) دالك فتحيله و (الدخال)
دالك ضمى ولامك ضم و فتحيله و (الدخيلاء) مصغر بنيه سيله و (الداخلة) راحله وزننده و (الدخل) سكر وزننده
و (الدخال) كتاب وزننده و (الدخيلاء) دالك ضمى وخاى مشدده نك فتحيله سميهـا وزننده و (الدخل) دالك
فتحى و كسريله برآدمك ايچ يوزينه دينور كه ضمير ونيت ومذهب وجميع امر و كار و بار درونيسندن عبارتدر
و (دخيل) و (دخلل) قنفذ وزننده و (دخلل) درهم وزننده كشينك شول درونى دوستنه وهمدمنه اطلاق
اولنور كه بالجمله سرائر امورينه محرم هر ايشنه اختلاط ايدر اوله يقال فلان دخيله ودخلله ودخلله اى مداخله
مباطنه وداخل الحب ودخلل الحب كه جندب وزننده در محبت ومودتك ضمننده اولان صفوت و يكرنكى
حالتنه دينور يقـال قد بدا داخل حبه ودخلله اى صفـاء داخله (الدخل) فتحتينله برآدمك عقل و ادراكنه
يا خود بدننه سرايت ودخول ايدن فساد وخلله دينور يقال فى عقله او جسمه دخل وهو ما داخله من فساد ومصدر
اولور برآدمك عقلنه يا بدننه فساد وخلل قارشمق معناسنه يقال دخل الرجل دخلا من البـاب الرابع ودخل
على المجهول دخلا بسكون الخـاء فهو مدخول اذا داخله الفساد ودخل مكر وغدر وخديعه معناسنه مستعملدر
يقـال هذا من دخل فلان اى من مكره وغدره وخديعته وعلت وداء معنـاسنه مستعملدر و برآدمك حسب
و عرق ونسبنده اولان عيب ونقيصه يه اطلاق اولنور يقـال فى حسبه دخل اى عيب و برى برينه صـارمشمش
صيق وكور اغاجلغه دينور يقال بارضه دخل اى شجر ملتف و بيكانه اولوب بر قوم وقبيله يه منتسب اولنان قومه
دينور بو فى الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعه اطلاق اولنور يقال هو وهم دخل لهم اى لبسوا منهم و ينتسبون
اليهم ومصدر اولور برآدمك ايچ يوزى فاسد وتباه اولمق معنـاسنه يقـال دخل امره دخلا من البـاب الرابع
اذا فسد داخله (الدخيل) امير وزننده داخل معناسنه در يقال داء دخيل وحب دخيل اى داخل و بيكانه نينه
اولوب صكره دن بر قومك بيننه كيروب انلره منتسب اولان آدمه دينور يقال هو دخيل فيهم اى من غيرهم ودخل
فيهم وشول كلمه يه اطلاق اولنور كه عربيه صحيحه دكل ايكن كلام عرب ميانينه دخول ايلمش اوله يقـال كلمة
دخيل اى ادخلت فى كلام العرب ولبست منه ❁ مترجم دير كه كتاب مزهرده وجمهره ده مثال مبسوطدر ودخيل
اهل عروض اصطلاحنده حروف روى ايله الف تأسيس بيننده اولان حرفه اطلاق اولنور شاعرك ❁ كلينى لهم
يااميمة ناصب ❁ مصراعنده واقع ناصب كلمه سنده اولان صاد كبى ودخيل شول آته دينور كه مرعايه اخراج اولنميوب
آخورده علف ايله بسلنور اوله يقال فرس دخيل اذا خص بالعلف وكلج الضبى نام كسه نك فرسى اسميدر
و برى برينه بغايت صوقشمش و كيرشمش مفاصل اعضايه دينور كه قوندا اولور دخال كبى كاسيذكر ❁ بو راده مؤلفك
[illegible] مسامحه اولنمشدر (المدخل) مكرم وزننده ادخالدن مصدر ميمى واسم مكان اولور وشول لئيم وفرومايه يه
دينور كه بيكانه دن اولوب بر جماعته ياخود برآدمه نسب انتساب داعيه سنده اوله يقـال هو مدخل اى لئيم دعى
(الدخل) نخل وزننده مصدردر كه ذكر اولنان دخل ايچريده اولان علته دينور و عيب ونقيصه يه دينور
ور يبه وتهمت معناسنه مستعملدر بونده فتحتينله ده جائزدر يقال فيه دخل اى ريبة و برآدمك ايراده دينور كه خرج

ومصرف مقابلیدر یقال دخله لاینی بخرجه ای مادخل علیه من ضیعته (الدخل) سکر وزننده بطانه معناسنه در که
ذکر اولندی واعضاء واندامی دیرنکلو یری برینه صوقشمش طوپاج غلیظ الجسم آدمه دینور یقال رجل دخل
ای الغلیظ الجسم المتداخله وسکیرلرك ارالقلرینه صوقشمش یومری اتلره دینور واغاج کوکلرینك ارالقلرنده
وقووقلرنده نابت اوتلره دینور وقوشك تویلرینك ویلکلرینك طشره وایچ یوزلری ارالقلرنده بتن یومشق تویلره دینور
و برجنس بوزرنکلی قوشك اسمیدر جمعی دخاخیل در ومدینه یه قریب ظلم ایله ملحتین بیننده برموضع آدیدر (الدخلل
جندب وزننده و (الدخلل) قنفذ وزننده دخل کبی بربوز قوشه دینور (الدخال) کتاب وزننده برکره صوایچمش
دوه یی ایکی صوسز دوه لرك ارالغنه ادخال ایدوب حوضه سورمکه دینور تا که کرکی کبی ایچمدیسنه انلر ایله ایچوب
ریان اوله دالك ضمیله ده لغتدر یقال سقی بعیره بالدخال وهوان تدخل بعیرا قد شرب بین بعیرین لم یشربا لیشرب
ماء عساه لم یکن شرب ودخال آت قسمنك صاچلرینه دینور ودخال المفاصل دخیل کبی بدنده یری برینه صوقشمش
قوند ومستحکم الك یرلرینه دینور ❊ مؤلف بونیده مسامحه ایله بیان ایلمشدر زیرا دخول بعضهـا فی بعض عبارتیله
رسم ایلمشدر پس مصـدر اسم فاعل معناسنه حمل اولنور (الدخلة) دالك کسریله برلونك لون آخره قارشمسنه
دینور ودخله ومدخل مقعد وزننده مسلك ومذهب معناسنه در یقـال هو حسن الدخلة والمدخل ای المذهب
فی اموره (الدوخلة) دالك فتحی ولامك تشدید وتخفیفیله خرما یپراغندن معمول بیوك خرما سپدینه دینور که بردنك
اولور قزوینی تعبیر اولنور وقزوی غزوی محرفیدر فی الاصل غزه شهرینه منسوبدر یقـال وضع التمر فی الدوخلة
وهی سفیفة من خوص یوضع فیها التمر (دخول) قبول وزننده برموضع آدیدر (الداخل) زهیر بن حرام الهذلی
نام شاعرك لقبیدر (الدخیلی) امیری وزننده خانکی آهویه اطلاق اولنور یقال ظبی دخیلی ای ربیب (دخله
حمزه وزننده خرمالغی چوق برقریه آدیدر ووحشی بال آریسنك بال یاپدیغی یره دینور که قیا واغاج قووقلرنده
اولور (هضب مداخل) میمك فتحیله ریان نام محل اوزره مشرف برباپرك آدیدر (الدخلل) زبرج وزننده بدنده
ات ایچنده صوقشدرلمش بتن اته دینور (الدخیلیاء) مصغر بنیه سیله عربلره مخصوص برلعبـدر (المتدخل
تدخلدن اسم فاعل بنیه سیـله اموره تکلفله دخول ایدن آدمه دینور یقال هو متدخل فی الامور اذا کان یتکلف
الدخول (الدخلة) قبره وزننده بدنده طوپاج اته دینور (المدخولة) ایچی چوریوب قووق اولان اغاجه دینور
یقـال نخلة مدخولة ای عفنة (المدخول) وجودینه هزال کلمش آدمه دینور یقـال رجل مدخول ای مهزول
وعقل وادراکنه فساد وخلل کلمش سرسم آدمه دینور یقال دخل الرجل علی المجهول فهو مدخول ای فی عقله
دخل (الدربلة) دحرجه وزننده برکونه یوریمکه دینور وطبل چالمق معناسنه در یقـال دربل الطبل اذا ضرب به
(الدرجلة) دالك وجیمك فتحیله قلج باغلرینـه ویای سکیرلرینه بچردکاری تصمه یه وسکیره دینور ومصدر اولور
قلج باغنه یاخود یایه تصمه یاخود سکیر بچرمك معناسنه در یقال درجل قوسه اذا جعل بها الدرجلة (الدرخبیل) خای
معجمه ایله شرحبیل وزننده داهیه وآفتـه دینور (الدرخمیل) میمله درخبیل وزننده ومرادفیدر وبطیء وثقیل
الرأس تنبل آدمه دینور یقال رجل درخمیل ای البطیء الثقیل الرأس (الدرخملة) قذعمله وزننده انجوبه واضحوکه
نسنه یه دینور (الدرقل) قافله سجل وزننده برجنس بزه دینور ثیـاب ارمینیه کبی (الدرقلة) هایله صبیانه
مخصوص برلعب آدیدر وروش واندامی خوب ودلکش محبوبه دینور بحتری معنـاسنه (الدرقلة) دحرجـه
وزننده سرعتـله مرور ایلمك معناسنه در یقـال درقل الرجل اذا مر سریعـا و برآدمه اطاعت ایدوب منقـاد
اولمق معنـاسنه در یقـال درقل له اذا اطاع واذعن ورقص ایلمك معنـاسنه در یقـال درقل فلان اذا رقص
ویوریرکن آپشلری آیرمق معناسنه در یقـال درقل الرجل اذا تفجج وصالنی صالنی یوریمك معنـاسنه در یقـال
درقل فلان اذا تبختر (الدرکلة) شرذمه وزننده وسجله وزننده عجم خلقنه مخصوص برکونه لعب اسمیدر علی قول
عجم رقصنه دینور یاخود بولغت حبشیه در (درولیه) دالك ورانك فتحیله روم دیارنده بربلده درکه طامه دوه لو تعبیر
ایدرلر بو حالا اناطولیده دوه لو قره حصار دیدکاری اوله جقدر (الدوشلة) دالك وشین معجمه نك فتحیله ذکرك باشنه
دینور (الدعل) فتحتینله رنك وزننده ایله الداتمق ختل معناسنه در یقـال دعله دعلا من الباب الثانی اذا ختله
(الداعل) داغه قاچغان کوله مقوله سنه دینور هارب معنـاسنه (المداعلة) مفاعله وزننده برآدمی یاخود بری برینی
رنك وخدعه ایله الداتمق معناسنه در یقـال داعله اذا خاتله (الدعبل) زبرج وزننـده قوربغه یمرطه سنه دینور
ویوکسك ناقه یه دینور دعبله دخی دینور رهایله ویوکسك ناقه یه دینور کذلك دعبله دخی دینور ودعبل خزاعی
قبیله سندن برشاعر مشهوردر که رافضی ایدی (الدعکلة) دالك وکافك فتحیله اباقله بری طشانلوب

معناسنه در يقال دعكل الارض اذا دّثها برجله وطأ (الدغل) دالك وغين معجمه نك فتحيله برنسنه يى فاسد وتباه ايدن
مفسد شيئه دينور عيب و ريبه كبي يقال فيه دغل اى دخل ومفسد وبرى برينه صارمشمش اغاجلغه دينور
يقال بارض كذا دغل اى شجر كثير ملتفّ وكثرتندن ناشى برى برينه كيريشوب صارمشمش اوتلغه دينور ❊ مؤلف
بو راده مسامحه ايلمشدر زيرا مصدر عنوانيله رسم ايلمشدر بو ايسه اسمدر يقال نبت دغل اى كثير مشتبك وشول
قورقنج يره دينوركه انده بغتة قتل واغتيال خوفى اوله جمعى ادغال ودغال كلور دالك كسريله (الدغل) كشف
وزننده و (المدغل) محسن وزننده جانب قورقوسى اولان قورقنج على قول كيزلو ونهان مكانه دينور يقال مكان
دغل ومدغل اى ذو دغل اوخفى (الادغال) همزه نك كسريله صيق اغاجلغه كيروب نابديد اولمق معناسنه در يقال
ادغل الرجل اذا غاب فى الدغل و برآدمى غدر وخيانتله على الغفله هلاك ايلمك معناسنه در يقال ادغل به اذا خانه
واغتاله و برآدمى والى وحاكمه غمز وسعايت ايلمك معناسنه در يقال ادغل به اذا وشى به و برنسنه يه فساد
وخلل ويره جك شئ ادخال ايلمك معناسنه در يقال ادغل فى الامر اذا ادخل فيه مايفسده (الداغلة) درونده
مكتوم اولان حقد وكينه يه دينور يقال فى قلبه داغلة لفلان اى حقد مكتتم و برآدمك عيب ونقيصه سنى وغدر
وجور وخيانت ايده جك طريقنى التماس ايدن اشخاصه دينور يقال هم داغلة لك اى يلتمسون عيبك وخيانتك
(الدغل) دالك فتحى وغينك سكونيله برمحله نهانيجه صقنه رق وسيندرك كيرمك معناسنه در يقال دغل فيه دغلا
من الباب الرابع اذا دخل فيه دخول المريب (الدغاول) دالك فتحيله آفات ودواهى يه دينور مفردى يوقدر جوهرى
وهمندن ناشى واوك تقديميله دواغل عنوانده رسم ايلديكندن بشقه ابوعبيده يه نسبت ايلمكله انده دخى وهم ايلدى
زيرا ابوعبيده همان دغاول عبارتيله نقل ايلدى (المداغل) ميمك فتحيله بطون اوديه يه دينور مدغل مفرديدر
يقال اندسوا فى مداغل اى بطون الاودية (الدغيلة) سفينه وزننده دغل معناسنه دركه عيب وفساد وسائر
معانئ مذكوره يى متضمندر (الدغفل) جعفر وزننده فيل ياوريسنه على قول قورد ياوريسنه دينور ووسعت ورخا
اوزره اولان ديرلكه دينور يقال هو فى دغفل من العيش اى واسع مخصب وچوق وكورقوش تويننه دينور
واساميدندر دغفل بن حنظلة النسابه بنوشيباندندر (الدفل) دالك كسريله و (الدفلى) ذكرى وزننده برجنس
مر ارتلو نبت يعنى شجر اسميدركه فارسيده اكاخرزهره دينور تركيده آغو اغاجى ديدكلريدركه خلق اكا زقوم اغاجى
ديرلر چيچكى خوشمنظر وقرمزى و بعضى صارى وسياه ويلدرايجى اولور باغچه لرده تزيين ايچون يتشدررلر
مطبوخنك طلاسى جرب وحكه يه وضمادى ديز وارقه اغريلرينه مفيد وخانه يه رشى طرد براغيث خصوصنده
مؤثر ولبنى بعد الانقاء اون ايكى دفعه طلا برص علتنى ازاله ده نافعدر وچيچكى قتالدر ودفل قطرانه وزفته
دينور (الدقل) دالك وقافك فتحيله يمشى چوق خرما اغاجنه دينور خصاب معناسنه كه صاد مهمله ايله در
ويك كثر و يرامز خرمايه دينور على قول متعارف اولان اجناسدن اولميانه دينور تقول ما اطعمونا الاّ الدقل وهو اردأ
التمر اوما لم يكن اجناسا معروفة وكمى ديركنه دينوركه سرن تعبير اولنور ومنه يقال للمجبوب زورق بلا دقل
وهو سهم السفينة (الدوقل) جوهر وزننده بودنجى كمى سرننه دينور وآلت تناسله اطلاق اولنور و بر رجل آديدر
(الادقال) همزه نك كسريله خرما اغاجى كثر يمش ويرمك معناسنه در يقال ادقل النخل اذا اثمر دقلا وقيون خيره
وچوره اولمق معناسنه در يقال ادقلت الشاة اذا كانت دقلة (الدقلة) فتحاتله و (الدقلة) فرحه وزننده
و (الدقيلة) سفينه وزننده بغايت خيره وچوره قيونه دينور جمعى دقال دركتاب وزننده (المدقل) محسن وزننده
صكره دن خيره وچوره اولمش قيونه دينور (الدوقلة) حوصله وزننده ايرى ذكر باشنه دينور و برشاعر آديدر
(الدقل) نقل وزننده برآدمى برنسنه دن منع ومحروم ايلمك معناسنه در يقال دقله دقلا من الباب الاول اذا منعه
وحرمه و برآدمك آغزينه وبروننه اورمق على قول قفاسنه وچكه لرينه اورمق معناسنه در يقال دقل فلانا اذا ضرب
انفه وفمه اوقفاه ولحييه وبدنده اولان ضعف وزبونلغه دينور يقال فى جسمه دقل اى ضعف (الدقول) دخول
وزننده بريره كيروب ياخود كيدوب نابود ونابديد اولمق معناسنه در يقال دقل فلان دقولا اذا تغيب وكيرمك
معناسنه در يقال دقل فيه اذا دخل (دقله) فتحاتله يمامه ده برموضعدر (الدوقلة) دحرجه وزننده برنسنه يى
اخذ واكل ايلمك معناسنه در يقال دوقله اذا اخذه واكله وجماع ايلمك معناسنه در يقال دوقل المرأة اذا جامعها
وخايه لرا كسه يه چيقوب اويلقلرك كيروسنه چاريله رق سوللپومك معناسنه در يقال دوقلت خصيتها اذا خرجتا
من خلفه فضربتا ادبار فخذيه واسترختا (الدكل) اكل وزننده چامورى يوغورمق ايچون اليله بريكدروب طوپلامق
معناسنه در يقال دكل الطين دكلا من الباب الاول والثانى اذا جمعه بيده ليطين به وابلقله چكمك معناسنه در

يقـال دكل الشيء اذا وطئه (الدكلة) فتحـتا له سياه ومتعفن بالچغه دينور جأة معناسنه وصيوييق بالچغه دينور
يقـال طانه بالدكلة اى الطين الرقيق وشول عز وانفه ومنـاعت اصحا بى كسه لره دينوركه سلطـان وامير طرفنه
اجابت وامتثـالدن تعزز واستنكاف ايدراوله لر بومعناده جمع اسم فاعلدر يقال هم دكلة اى لايجيبون السلطـان
من عزهم (التدكل) تفعـل وزننده شوخلق اظهـاريله برآدمه ناز وشيوه ايلمك معنـاسنه در يقال تدكل عليه
اذا تدلل وانبسط وعز و رفعت اظهار يله بالاپروازلق ايدوب دماغ واحكام صا تمق معناسنه در يقـال تدكل عليه
اذا ترفع واعتز وكبر وادا ايله سرفرازلق كوسترمك معنـاسنه در يقـال تدكل الرجل اذا تخايل و بركسه دن
كيرولنوب اكسه سنه قالمق معناسنه در يقال تدكل عنه اذا تباطأ عنه (دكاله) رمانه وزننده مغربده بربرزمينده
بربلده در (الادكل) ادكن وزننده ومرادفيدر كه قرامتق نسنه يه دينور (الدكلة) تمره وزننده صليان ديدكلرى اوت
بقيه سنه دينور ياخود برپارچه سنه دينور (التدكيل) تفعيل وزننده طپراغه بيليوب آغنمق معناسنه در يقـال دكل
الدابة اذا مرغها (دكالى) سكارى وزننده برشيطانك اسميدر (الدل) دالك فتحى ولامك تشديديله و (الدلال) سحاب
وزننده و (الدالولاء) مد ايله ناز وشيوه وعشوه يه دينور زوجه نك زوجنه جرأت يعنى كستاخلق صورتى ظاهرا مخالفت
ايدركبى كوسترمكدن عبارتدر حقيقتده مرادى مخالفت دكلدر يقال هى حسنة الدل والدلال والدالولاء وهو تدللها
على زوجهـا تريه جرأة عليه فى تغنج وتشكل ودل ودلال مصدر اولور ناز وشيوه ايلمك معناسنه يقـال دلت المرأة
على زوجها دلا ودلالا من البـاب الثانى اذا اظهرت جرأة عليه فى تغنج وتشكل كانها تخالفه ومابها خلاف ودل
وقار وسكينه وحسن منظر وحسن سيرت معناسنه در يقال مااحسن دله اى هديه (التدلل) تفعل وزننده نازلنمق
وشيوه وادا كوسترمك معنـاسنه در يقـال تدللت المرأة عليـه بمعنى دلت (الادلال) همزه نك كسريله بو دخى
شوخلق ايدوب نازوعشوه ايلمك معناسنه در يقال ادل عليه اذا انبسط و برآدمك محبتنه اعتمادى اولمغله كستاخانه
اوضاع اظهـارنده افراطه كتمك معناسنه در يقـال ادل عليه اذا وثق بمحبته فافرط عليه ومنـه المثل ادل فامل
وادلال هنكام محاربه ده خصمنـه يوقريدن اشاغى حمله واخذ ايلمك معنـاسنه مستعملدر يقـال ادل على اقرانه
اذا اخذهم من فوق وكذا البازى على صيده . وقورد اويوز اولوب زبونلمق معناسنه در يقال ادل الذئب اذا جرب
وضوى (الدالة) تشديد لامله اسمدر ناز وشيوه ماده سنه دينوركه يار صميمى يه ابراز وتحميل اولنور هاء اسميه در
تقول له عليه دالة وهى مايدل على الحميم (الدلالة) دالك حركات ثلاثيله و (الدلولة) عموم وزننده برآدمى برنسنه يه
طوغرى يول كوستروب قولاغوزلق ايلمك معنـاسنه در يقـال دله عليه دلالة مثلثة ودلولة من البـاب الثـانى
اذا سدده اليه (الاندلال) انفعـال وزننده برنسنه يه دلالت اولنمق معنـاسنه در يقـال دله عليه فاندل ودوكلمك
معناسنه در يقـال اندل الماء اذا انصب (الدليلى) خليفى وزننده مصدر در دلاله كبى يقال دله عليه دلالة ودلولة
ودليلى وعند البعض فن دلالتده معرفت ورسوخ ومهارت معناسنه در كه مبالغه اولور * مترجم ديركه شافيه ده منصوص
اولديغى اوزره بو باب كثرت ومبالغه يه موضوع مصدردر انتهى جوهرى بونى دليل ايله تفسير ايلمكله سهو ايلدى
زيرا خليفى كبى مصادردندر (الدلال) شداد وزننده بايع ايله مشترى بينى جامع اولان آدمه دينوركه لسانمزده دخى معبردر
دلالتدن مبالغه در ومحدثيندن برجماعتك اسملريدر (الدلالة) سحابه وزننده و (الدلالة) كتابه وزننده اسمدر دلاللغه
دينور وكتابه وزننده دلاللق اجرتنه دينور كذلك قلاغوزلق اجرتنه دينور دالك فتحيله ده جائزدر (الدليل) امير وزننده
قولاغوزه دينور (التدلدل) تزلزل وزننده معلق اولان نسنه برى اوته صالنمق معناسنه در يقال تدلدل الشيء اذا تهدل
وتحرك متدليا (الدلدلة) و (الدلدال) زلزله وزلزال وزنلرنده يورركن باشى وكوده يى اويناتمق معناسنه در يقال
يدلدل فلان رأسه واعضائه دلدلة ودلدالا اذا حرك (الدلدال) سلسال وزننده معناى مزبوردن اسمدر يورركن
باشى وكوده يى اويناتمغه دينور (الدلدول) و (الدلدل) داللرك ضميله كرپى يه دينور قنفذ معناسنه على قول
بيوكنه دينور ياخود كرپى يه شبيه برجنس جانوره دينور * شارحك بيانته كوره اوقلو نوعى اوله جقدر ودلدل
فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك قاترلرى اسميدركه شهباء يعنى قيرايدى ملك اسكندريه اولان مقوقس
اهدا ايلمشيدى ودلدل امر عظيم وخطب جسيم معناسنه مستعملدر يقال عن له دلدل اى امر عظيم (دله) غله
وزننده و (مدله) ميمك ضمى ودالك كسريله ملوك حميردن منشجان نام ملكك ايكى قرلرى اسملريدر (دل) دالك
كسرى ولامك سكونيله كه فارسيدر . كوكله دينور فؤاد معناسنه وعرب تعريبيله دل ديديلر دالك فتحى ولامك
تشديديله وآنكله محبوبه لر تسميه ايدرلر (دلويه) فتحـاتله عمرويه وزننده زياد بن ايوب الطوسى نام محدثك
مشهور لقبيدر (دليل) زبير وزننده نيجه محدثلرك اسميدر (الدليل) امير وزننده اساميدندر عبد الملك بن دليل

واحمد بن محمود بن الدليل محدثلردر (دلال) سحاب وزننده بر محدث معلومدر ودلال بن عدی حمیر قبیله سنك
نسبی رجالندندر (الدلدال) زلزال وزننده اسمدر که ذکر اولندی وقلق واضطراب معناسنه دریقال اخذه
الدلدال ای الاضطراب ودلدال ودلدل هدهد وزننده شول کمسنه لره اطلاق اولنور که ایکی ماده بیننده متردد
ومذبذب اولوب احدهمایی ترجیح واختیار ایده میه یقال قوم دلدال ودلدل اذا تدلدلوا بین امرین فلم یستقیموا
(الدلی) دالك ضمیله ربی وزننده شاهراهه دینور محجة واضحه معناسنه (الدمال) سحاب وزننده مدت مدیده دن
قالمش چوریمش سیاه خرمایه دینور که تناوله صلاحیتی قالمامش اوله تقول ماقدموا الا دمالا وهو التمر العفن
الاسود القدیم ودکزك طشره آتدیغی خار وخاشاك مقوله سنه دینور وکوبره یه وفشقیه دینور وطوارك باصوب
چکنیوب تلویث ومردار ایلدیکی کوبره وطپراق مقوله سی چرکه دینور وهنوز ادراك ایتمکسزین قرار وب تباه
اولمش خرما قوروغنه دینور (الدمل) جمل وزننده و(الدملان) فتحاتله ترلایی کوبره ایله اصلاح ایلمك یاخود کوبرهلمك
معناسنه دریقال دمل الارض دملا ودملانا من الباب الاول اذا اصلحها اوسرقنها وناس بینلرینی اصلاح ایلمك
معناسنه مستعملدر یقال دمل بین القوم اذا اصلح وچبان اوکولوب صاغالمق معناسنه در یقال دمل الدمل
دملا من الباب الرابع اذا بریء وچبانی صاغالتمق معناسنه دریقال دمل الدواء الدمل دملا من الباب الاول
اذا برأه ودمل رفق وملایمت معناسنه دریقال عامله بالدمل ای بالرفق (التدمل) تفعل وزننده ترلا کوبره ایله
اصلاح اولمق معناسنه دریقال دمل الارض فتدملت ای اصلحها فصلحت بالدمال (الدوملة) حوقله وزننده
چبانه ناسی اصلاح ایلمك معناسنه دریقال دومل بینهم اذا اصلح (التدامل) تفاعل وزننده ناس بری بریله
بینلری اصلاح اولوب بارشمق معناسنه دریقال تداملوا اذا تصالحوا (الدمل) سکر وزننده و(الدمل) صرد
وزننده چبانه دینور خراج معناسنه مشدده نك جمعی دمامیل در* شارح دیرکه چبانه دمل اطلاقی اندمالی
تفألنه مبنیدر (الاندمال) انفعال وزننده چبان اوکولوب صاغالمق معناسنه دریقال اندمل الدمل اذا بریء
(المداملة) مفاعله وزننده مدارا ایلمك معناسنه دریقال دامله اذا داراه (الدمحلة) حای مهمله ایله دحرجه وزننده
ومرادفیدر که یوارلمق معناسنه دریقال دمحل الشیء اذا دحرجه (الدماحل) علابط وزننده اعضاسی دیرنکلو
طقناز آدمه دینور یقال رجل دماحل ای مکتنز متداخل (الدمحال) دالك کسریله تبری معناسنه درکه تانك
کسری و یاء مشدده نك فتحیله در واشبو تبری نه اولدیغنی اهل لغت تفسیر ایلدیلر* قید مذکور شارحك
تقییدی اوزره در (دانال) نونله اسم اعجمیدر* شارح دیرکه دانیال ایله معروفدر که بر پیغمبر کزین اسمیدر (دنبل)
قنفذ وزننده اکراد طائفه سندن بر عشیرت اسمیدر موصل نواحیسنده متمکن اولورلر احمد بن نصر الفقیه الشافعی
وعلی بن ابی بکر بن سلیمان المحدث الدنبلیان آنلردندر (الدولة) دالك فتحیله انقلاب زمان معناسنه درکه زمانك
حالدن حاله تغیر وانقلابندن عبارتدر یقال للدهر دولة ای انقلاب ومالده اولان عقبه یعنی مال معاقبه ومناوبه
جهتیله یکدیکرك اللرینه کچمکه دینور مثلا بر مال وجاه بر زمان برکسه نك عهده سنده اولوب آندن برآخره بعده
برغیره نقل وارتحالدن عبارتدر دالك ضمیله ده جائزدر بعضلر عندنده دالك ضمیله نوبت مالده وفتحیله حرب وقتالده
مستعملدر که ایکی عسکرك بری برینه بالنوبه کر وحمله ایله غلبه سندن عبارتدر که اول بونی وکاه بو اونی سوروب کوترر
وعلی قول دالك فتحی وضمی مساویدر که ایکیسنده دخی استعمال اولنور یاخود دالك ضمیله آخرتده وفتحیله دنیاده
مستعملدر که ظفر دنیوی وظفر اخرویدن عبارتدر جمعی دوللدر دالك حرکات ثلاثی ودولك فتحیله* مؤلفك بصائرده
مفهوم بیاننه کوره علی قول دوله که دالك ضمیله در متداول اولان شیئك بعینه اسمیدر ودالك فتحیله مصدردر ومنه
قوله تعالی* کیلا یکون دولة بین الاغنیاء منکم* الایة انتهی ودوله دالك فتحیله قوش قورسغنه دینور مندال اولدیغیچون
یقال اخرج دولة الطائر ای حوصلته* مؤلف والقانصة لفظیله ده تفسیر ایلمکله تکراردن حفظ ایچون قانصه یی
تخصیص وحوصله یی تعمیم ایلمك ممکنیدر یاخود قانصه یی کودن بغرسغنه حمل ایلمك محتملدر ودوله دوه نك اغزندن
چیقان قزل دغارجغه دینور شقشقه معناسنه وآزیق چانطه سی طرزنده برکونه ظرفه دینور که آغزی طار اولور
ودولة البطن قرنك بر طرفنه اطلاق اولنور یقال ضرب دولة بطنه ای جانبه ودوله مصدر اولور قرن
سلیوکلنوب صارقمق معناسنه یقال دال بطنه یدول دولة اذا استرخی وبرنسنه الدن اله نقل ودوران ایلمك
معناسنه در ومنه یقال دالت الایام اذا دارت (الادالة) همزه نك کسریله برنسنه یی نوبت وجهیله الدن اله
کچرمك معناسنه دریقال ادال الشیء اذا جعله متداولا ودشمنه غالب ایدوب انتقام آلمغه ظفر ویرمك معناسنه در
تقول ادالنا الله من عدونا ای جعل الکرة لنا علیهم فغلبنا بالظفر وغلبه وفیروزی معناسنه درتقول اللهم

ادلني على فلان اى انصرني واجعلني غالبا عليه (التداول) تفاعل وزننده برنسنه يي نوبت بنوبت الدن اله كزه رك اخذ ايلمك معناسنه در يقال تداولوه اذا اخذوه بالدول (دواليك) دالك فتحيله كه لبيك وحنانيك كلمه لري كبي تثنيه بنيه سيله در مقدّر مفردى دوال دركه دوله معناسنه در بالدفعات محلرنده بيان اولنديغى اوزره عربلر برماده دن تكرّر وتضاعف ياخود دوام ومبالغه قصد ايلدكلرنده تركيب مزبور كبي آندن تثنيه تركيب ومحذوف الفعل ياخود صيغهٔ امر صورتنده ايراد ايدرلر پس دواليك كلمه سي دخي بو جمله دن اولمغله امر اوله رق برعمل وكاره متعاقبا اول اول ديمكدر كه فعل محذوف ادل ياخود دوال اولور ياخود مصدر اوله رق اقبال ومرام سكامرّة بعد اخرى توجه ايلسون ديمك اولور كه فعلي محذوفدر ياخود بو دخي امر اولمغله جملهٔ دعائيه در يقال دواليك اى مداولة على الامر يعني داول يافلان مداولة على التأكيد اودالت لك الدولة كرّة بعد كرّة اوتداول الدولة يافلان تداولا بعد تداول ويقال فعلنا ذلك دواليك اى كرّات بعضها فى اثر بعض وكاه اولور كه كاحرف تعريف داخل اولوب كاف ايله برابرجه اسم واحد اعتبار اولنمغله الدّواليك دخي ديرلر پس تكرر فعلك ياخود دوامك اسمى اولور مثلا اخذ الدواليك سبكنده اولور واشبو دواليك لفظي يوريان آدمه جولانه باشلدقده ثوبنى ايكى طرفدن قاوشدروب صقيجه يابمق بابنده دخي امر اوله رق استعمال اولنورتا كه جولاني مضطرب اولميوب منتظم اوله يقال دواليك وهو امر بالتحفز في مشيته اذا جال يعني تداول ثوبك من الطرفين بوراده تكرار وجه مرسوم اوزره ايكى جانبلرى اعتبار يله در ياخود دائما قاوشدرمق اوزره اول دبوتأكيد وتكرارى متضمندر قالديكه اشبو واليك وهجاجيك وهذاذيك ماده لري كذلك لبيك وسعديك مفردا استعمالى اولنمامغله دائما بورسمه تثنيه اوله رق مستعمل اولور مفردلرى مقدّر اولور امّا حنانيك وحواليك ماده لرينك مفردلرى مستعملدر شيخ رضى مفعول مطلق مبحثنده تفصيل ايلشدر (الاندبال) انفعال وزننده قرنده اولان نسنه صيرلمق معناسنه در كه اسهالدن كنايه در يقال اندال مافى بطنه اذا خرج وقرن سلبوكلنوب يره طوغرى صارقق معناسنه در يقال اندال بطنه اذا اتسع ودنا من الارض وبرنسنه معلق اولوب برى اوته اويناوب صالنمق معناسنه در يقال اندال الشئ اذا ناس وتعلق (الدولة) همزه وزننده آفت وداهيه يه اطلاق اولنور ويقال جاء بدولاه وتولاه ويقال جاء بدولاته وتولاته اى بالدواهي بوراده دولات وتولات دوله نك جمعيدر مثال اولده تاء مخففدر (الدويل) امير وزننده اوزرندن برسنه كچمش قورى اوته دينور على قول ايكى سنه كچمشنه دينور ياخود نصى وسبط ديدكلرى اوته مخصوصدر (الدوالى) سحابى وزننده بركونه طائفى اوزم اسميدر (الدول) دالك ضميله بني حنيفة بن صعب بن لجيم جماعتندن بررجل وبكر بن وائل قبيله سندن برجماعتدر فروة بن نفاثه كه جاهليت زماننده حكمران ملكت شام اولمشيدي انلردندر ودول بن سعد مناة بن غامد ازد قبيله سندندر ودول بن حل بن عدىّ رباب قبيله سندندر (الديل) دالك كسريله عبدالقيس قبيله سندن برجماعتدر على قول انلر قبيلهٔ مزبوره دن ديل ايله مسمّا ايكى كسه درن كه برى ديل بن شن بن اقصى بن عبد القيس وبرى ديل بن عمرو بن وديعة بن اقصى بن عبد القيس در وديل بلاد فزاره ده برموضعدر كذلك ديل بن زيد وديل بن عمرو ازد قبيله سنده در وديل بن اميه اياد قبيله سندندر وبنو الديل كذلك بني بكر بن عبد مناة جماعتندندر (بنو دالان) كوفه ده بربطندر ابو خالد يزيد بن عبد الرحمن نام محدث انلردندر ودالان بن سابقه همدان قبيله سنه نسبتندر (الدالة) حاله وزننده شهرت معناسنه در جمعي دال درها سز وداله ودول حول وزننده مصدر اولورلر مشهور ورسوا اولمق معناسنه كه والسنه مجالسده ذكرى متداول اولور يقال دال الرجل يدول دولا ودالة اذا صار شهرة اى مشهورا ودول قرن سلبوكلنوب صارقق معناسنه در يقال دال بطنه اذا استرخى ودول دلو كلمه سنده لغتدر كه قوغه يه دينور يعنى اندن مقلوب دكلدر ودول مصدر اولور زمان حالدن حاله منقلب اولمق معناسنه دوله كبي يقال دال الزمان يدول دولا اذا انقلب من حال الى حال (دولان) دالك ضميله برموضعدر (المداولة) مفاعله وزننده برنسنه يي بين الناس الدن اله كزدروب نقل ودور ايتدرمك معناسنه در ومنه يقال والله يداول الايام بين الناس ❊ قال الشارح ومنه قوله تعالى ❊ وتلك الايام نداولها بين الناس ❊ اى نصرّفها بينهم نديل لهؤلاء تارة ولهؤلاء اخرى (الدول) فتحتيله [illegible] ثياب اوقنه دينور كه سابقدن لاحقه انتقال ايلمش اوله (الدهل) دالك فتحي وهانك سكونيله ساعت زمانى معناسنه در يقال مضى دهل من الليل اى ساعة وآز جماعته يه دينور يقال بنى دهل [illegible] (الداهل) داهل وزننده واله ومتحير معناسنه در يقال رجل داهل اى متحير (دهل) دالك [illegible]

بلاد هندك اعظمی اولان شهرك آدیدر (الدهبلة) دحرجه وزننده حرص وشرهدن ناشی سائرده نزیاده
یمك ایچون لقمه‌لری بیوك بیوك قالدرمق معناسنه در یقال دهبل الرجل اذا کبر اللقم لیسابق فی الاکل (الدهبل
جعفر وزننده برقوش آدیدر وشریك نام قاضیٔ کوفه نك جدی اسمیدر ودهبل بن کاره اکالون کروهندن تکبیر
لقمه ایله متعارف برباذ کاردر وابو دهبل ایکی شاعردر برجمح قبیله سندن ودیکری دبیر قبیله سندندر (الدهقلة
دحرجه وزننده دابه نك دریسی طاپچقلنوب الدن سیوشجه قدر ال ایله طوتوب تراش ایلمك معناسنه در یقال
دهقل جلد الدابة اذا اخذه وحلقه حتی یتملص (دهقل) جعفر وزننده قبیصه وهمیل نام صحابه‌لرك جدلری
اسمیدر (الدهکل) جعفر وزننده آفت وداهیه به دینور یقال جاء بالدهکل ای بالداهیة وشدائد ومحن زماندن
برشدیده ومحنته دینور یقال وقع علیه دهکل ای شدیدة من شدائد الدهر (الدهکلة) دحرجه وزننده زمینی
ایاقله چکنمك معناسنه در یقال دهکل الارض اذا وطئها بالرجل وسواری عسکر برنسنه اوزرندن کچمکله
آنی نه کونه پایمال وخاکسار ایدرلرسه اویلجه ایتمك معناسنه در یقال دهکلوه دهکلة وهی شبه الدمدمة
فی الفرسان (الذیل) دالك کسریله تغلب وعبد القیس واباد وسائر بعض قبائلدن بر رجاعتدر (تدیل) تمیل
وزننده که وزن فعل مضارعدر ابن جشم درکه جذام قبیله‌سی نسبندندر ❊ فصـــــل الذال المعجمة ❊ (الذأل
ذالك فتحی وهمزه نك سکونیله و(الذألان) فتحاتله سرعتله یوریمك علی قول آهسته جه ادا وخرامله یوریمك
معناسنه در یقال ذأل الرجل ذألا وذألانا من الباب الثالث اذا اسرع فی مشیه اومشی علی خفة ومیس
وذألان چقالك یاخود قوردك یورویشنه دینور (الذألان) سحبان وعثمان وزنلرنده چقاله علی قول قورده
دینور جمعی ذآلیل کلورلامله شاذ اوله‌رق ثعالیل وزننده (ذؤالة) ثمامه وزننده بررجل اسمیدر وسباعدن
قورده دینور علمیت وتانیث سبیلریله غیر منصرفدر جمعی ذئلان وذؤلان کلور ذالك کسری وضمیله (التذاءل
تفاعل وزننده تحقر ایلمك معناسنه در یقال تذاءل الرجل اذا تصاغر (الذبل) نبل وزننده و(الذبول) قعود
وزننده اوت پژمرده اولمق معناسنه در که صولمق تعبیر اولنور یقال ذبل النبت وذبل ذبلا وذبولا من الباب الاول
والخامس اذاذوی وآت آریقلمق یاخود یراق اولمق معناسنه مستعملدر یقال ذبل الفرس اذاضمر وعربلر بر آدمه
بددعا موقعنده ماله ذبل وذبلة دیرلر که ما موصولیه در وذبل فعل ماضیٔ دعائیه در وذبله ضربه وزننده مفعول
مطلقدر ماکان له من المال اوغض الشباب ذبل ذبلة سبکنده اولمغله مالك اولدیغی مال یاخود طراوت
شبابی ذابل اولسون دیمك اولور وبونده ذبل ذبله عنوانیله ده زبانزده درکه ینه ذبل فعل ماضیٔ
دعائیه در ذبل نبل وزننده ضمیره مضاف فاعلدر ذبول شانندن اولان نسنه یه اطلاق اولمغله
پژمرده اولمق شانندن اولان جمیع اشیاسی ذبل اولسون دیمك اولور یقال ماله ذبل ذبلا ذابلا
وذبلا ذبیلا مبالغة یعنی بالجمله وجود وموجودی نبات پژمرده کبی صولوب آب وتاب ورونقدن عاری قالسون
(الذبلة) ثمره وزننده دوه ترسنه دینور بعره معناسنه ونباتاتی پژمرده ایدنیله دینور یقال تهب الذبلة ای الریح
المذبلة (الذبالة) ثمامه وزننده و(الذبالة) رمانه وزننده چراغ فتیلنه دینور جمعی ذبال درها سزو ذبال کلور
رمان وزننده ومنه قولهم لاتکن کالذبالة والذبالة تضیٔ للناس وهی تحترق وذبال غراب وزننده برکونه چبانلره
ویاره‌لره دینور که انسانك یان طرفنده چیقوب ایچری طوغری اویولوب کیدر مفری ذباله‌در فتیل کبی جوفه نفوذی
باعث تسمیه‌در غالبا بو یاره چره یاخود نارفارسی دیدکاریدر (الذبل) حبل وزننده دکز یاخود قره قبلو بغه سنك
قشرینه دینور که قابی اوله جقدر علی قول بردابهٔ بحریه نك ضرتنك کمیکیدرکه اندن بلازك وطراق دوزیلور ترکیده
بغه تعبیر اولنور انکله صاچ وصقال طرامق بالخاصه صاچ وصقال دیبلرنده اولان کهله سر که لرینی وقوکاغی
مخرج ودافعدر سائر امهاتده قول ثانی منصو صدر وذبل برطاغك اسمیدر (الذبل) ذالك کسریله برکسه
محبوبنی یاوی قلمغه دینور ثکل معناسنه یقال رماه الله بالذبل ای الثکل ویقال ذبل ذبیل ای ثکل ثاکل مبالغة
(الذابل) پژمرده نسنه دینور که نسب اوزره در یقال بقل ذابل ای ذوی وشول قارغی یه اطلاق اولنور که
ظالو واوزلو اولیوب اینجه‌رك وقبوغی بری برینه یاپشق اوله یقال قنا ذابل ای رقیق لاصق اللیط وذابل کلمه سنك
جمعی ذبل درکتب وزننده وذبل درکع وزننده وذابل بن طفیل اصحابدندر (الذبلاء) حمراء وزننده دوداقلرنده
آب وتاب وطراوت اولمیان عورته اطلاق اولنور یقال امرأة ذبلاء ای الیابسة الشفة (التذبل) تفعل وزننده اینجه
واوفق یا پیلوعورت ارکك بورویشی کبی یوریمك علی قول صالنه‌رق یوریمك معناسنه در یقال تذبلت المرأة
اذا مشت مشیة الرجل وهی دقیقة او تبخترت (یذبل) ینصر وزننده برطاغك اسمیدر اذبل دخی دیرلر متکلم بنیه سیله

مطلب

الاذبال) همزه نك كسريله صولدرمق معناسنه در يقال اذبل البرد الثمر اذا اذواه (الذجل) ذالك فتحى وجيمك
سكونيله ظلم وستم ايلمك معناسنه در يقال ذجله ذجلا من الباب الاول اذا ظلمه (الذاجل) ظالم معناسنه در (الذحل
ذالك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله اوج وانتقام معناسنه در على قول برآدمه برآخركسه طرفندن تعدى وايصال
اولنان ضرر ورخنه وجنايته ياخود عداوته مجازات طلبنه دينور ياخود مطلقا عداوته وحقد وكينه يه دينور
جمعى اذحال وذحول كلور يقال طلب عند فلان ذحلا وهو الثأر اوطلب مكافاة بجناية جنيت عليك اوعداوة
اتيت اليك اوهو العداوة والحقد وذحل برموضع آديدر (الذحملة) دحرجه وزننده ومراد فيدر ذحمله كبى يقال
ذحمل الحجر اذا دحرجه (الذرملة) دحرجه وزننده يسهلمك معناسنه در يقال ذرمل الصبى اذا سلح ومهمانه
تعجيل ايچون اتمكى تنوردن كوللى كوللى چيقارمق معناسنه در يقال ذرمل الرجل اذا اخرج خبزته من مدة ليجعلها
على الضيف (الذعل) فتحتينله برنسنه يى بعد الانكار اقرار ايلمك معناسنه در يقال ذعله ذعلا من الباب الاول
اذا اقره بعد الجحود (الذفل) ذالك فتحى وكسرى وفانك سكونيله صبويق قطرانه دينور (الذل) ذالك ضمى
ولامك تشديديله و (الذلالة) ذالك ضميله و (الذلة) ذالك كسريله و (المذلة) فتحاتله و (الذلالة) سحابه وزننده
خوار وحقير اولمق معناسنه در يقال ذل الرجل ذلا وذلالة وذلة ومذلة وذلالة من الباب الثانى اذا هان وقوله تعالى
ولم يكن له ولى من الذل ✻ اى لم يتخذ وليا يعاونه ويحالفه لذلة به وهو عادة الغرب يعنى عادت عرب بودركه
حين حاجتده دفع طارقهٔ ذلت وجلب رافقهٔ عز ومنعت قصديله معاضدت ومعاونت ايلمك ايچون برى بريله
تحالف وتعاهد ايدوب احد هما آخره ولى ومعين اولورلر لكن حضرت عزيز مطلق جل شانه وعز سلطانه
اول رسمه يار وياوردن مستغنى وجمله يه معين ومغيدر (الذليل) امير وزننده و (الذلال) كبار وزننده معناى
مزبوردن وصفدر باب رابع مجراسنده درخوار وحقير آدمه دينور ذليلك جمعى ذلال در ذالك كسريله واذلاء كلور
واذله كلور اجله وزننده وقولهم ذل ذليل اى مذل اومبالغة تفسيراول اليم كبيدركه مولم معناسنه در (الاذلال
همزه نك كسريله ذليل ايلمك معناسنه در يقال اذله اذا اصيره ذليلا وبرآدمك قرناء واصحابى ذليل اولمق معناسنه در
يقال اذل فلان اذا اصار اصحابه اذلاء وبرآدمى ذليل بولمق معناسنه در يقال اذل فلانا اذا وجده ذليلا (الاستذلال
ذليل ايلمك معناسنه در يقال استذله اى ذلله وبرآدمى ذليل وخواركورمك معناسنه دركه خوارسيمق تعبير اولنور
يقال استذله اذا رآه ذليلا وسركش دوه رام اولمق ايچون ارقه سنى قاشيوب كنه لرينى آيرلمغله اوخشامق معناسنه در
يقال استذل البعير الصعب اذا نزع القراد عنه ليستلذ فيأنس به (الذل) ذالك ضمى وكسريله يواش ورام وآسان
اولمق معناسنه دركه صعوبت وسركشى مقابليدر يقال ذل البعير ذلا وذلا من الباب الثانى ضد صعب فهو ذلول
پس يالكز ضمله حقارتده وضم وكسر ايله سهولتده مستعملدر وذل ذالك كسريله اسم اولور مذلل معناسنه كه
كثرت ترددايله چكنوب آسانلق پيدا ايلمش واضح وكشاده يوله اطلاق اولنور يقال ركبوا ذل الطريق اى محجته
ورفق ورحم وملايمت معناسنه در بونده ضمله ده جائزدر وقرئ بهما قوله تعالى ✻ واخفض لهما جناح الذل ✻ الايه
والمعنى لن وارفق وارحم وانقد لهما وعلى قول ذالك كسريله ذلول مادسندن مصدردر يواش ورام اولمق معناسنه در
ضمله معانئ مزبوره ده خاصدر (الذلول) صبور وزننده مادهٔ ثانيه دن وصفدر يواش ورام ومنقاد اولان انسان
وحيوانه دينور سركش مقابليدر جمعى ذلل كلور ضمتينله واذله كلور اعزه وزننده يقال دابة ذلول ضد صعب (التذليل
تفعيل وزننده ذليل ايلمك معناسنه در يقال ذلله بمعنى اذله وآصمه نك سالقملرى اشاغى صارقوب صالنمق على قول
جمله سى برابروهموار صارقمق معناسنه مستعملدركه اخذى سهولتلو اولور يقال ذلل الكرم على المجهول اذا دليت
عناقيده اوسويت وخرما اغاجنك سالقملرينى صارقوب دوشمامك ايچون داللرى اوزره وضع ايلمك معناسنه دركه
بونده بناسى سلب ايچوندر ومعلوما ومجهولا جائزدر يقال ذلل النخل اذا وضع عذقها على الجريدة لتحمله (الاذلال
همزه نك فتحيله ذل كلمه سندن جمعدركه ذالك كسريله درمجارى ومسالك معناسنه مستعملدر سهولت معناسندن
مأخوذدرتته كه ذكر اولندى يقال امور الله جارية اذلالها وعلى اذلالها اى على مجاريها يعنى مسالكها وطرقها
وحال وشان معناسنه مستعملدر يقال دعه على اذلاله اى حاله ووجه وسمت واسلوب معناسنه مستعملدر بوايكى معناده
مفردى مسموع دكلدر لكن نهايه ده على وجوهه عبارتيله مفسردر يقال جاء على اذلاله اى على وجهه وذلاذل
معناسنه در (الذلاذل) سلاسل وزننده و (الذلذل) و (الذلذلة) ذال اولالرك ولاملرك فتحى وذال ثانيه لرك كسريله
و (الذلذل) علبط وزننده و (الذلذلة) علبطه وزننده و (الذلذل) هدهد وزننده و (الذلذل) زبرج وزننده
و (الذلذلة) زبرجه وزننده كوملك مقوله سى ثوبك اوزون اولمغله يره قريب صارقان اتكلرى اوجلرينه دينوركه

صـالنوب طورر وذلاذل وذلذلات هدهدات وزننده وذليذلات مصغر بنيه سيله اذلال كبي برسمته كيدوب كلان
يا برمجلسده اولان ناسك اواخرينه اطلاق اولنور يقال هم اذلال الناس وذلا ذلهم وذلذلاتهم وذليذلاتهم اى اواخرهم
(الذلولى) صبورى وزننده خوشخوى وملايم مشرب حليم ومتحمل آدمه اطلاق اولنور جمعى ذلوليون در يقال هوذلولى
اى الحسن الخلق الدميثه (عيرالمذلة) سيرالمحله وزننده حقارت اشكى ديمكدر بومناسبتله قازيغه اطلاق اولنور
وجودى خاكسار وكردنى مغلول وباشندن همبشه طوقق اكسك اولمز يقال هوكعيرالمذلة اى الوتد ❊مترجم ديركه
بو زمينه اشبو بيت فارسى نه كوزل ملايمدر ❊ دشمنانت همچو ميخ خيمه مى خواهم ترا ❊ تن بخـاك وسر بكوب
وريسمان دركردنست ❊ (التذلذل) تزلزل وزننده برنسنه سلپوك وصارقق اولمغله برى اوته اويتا يوب مضطرب
اولمق معناسنه در يقال تذلذل الشئ اذا اضطرب واسترخى (الاذليلاء) احليلاء وزننده سرعتله يوريمك معناسنه در
يقال اذلولى الرجل اذااسرع (الذميل) اميروزننده دوه قسمنك يوروشندن بركونه يوروشه دينور كه كندى
قولاينه طبيعتنجه ملايم يوريسندن عبارتدر على قول عنق مرتبه سندن كه آدملرى آچوب بيونلرنى اوزاده رق
صوكبى اشمكدن عبـارتدر زياده ومتجـاوز اولان يوريسنه دينور يقـال سار البعير سيرا ذميلا وهوالسير اللـين
ما كان اوفوق العنق وذميل مصدراولوركاسيذكر (الذمل) رمل وزننده و(الذمول) شمول وزننده و(الذميل
اميروزننده و(الذملان) جولان وزننده دوه سيرذميل ايله يوريوب كتمـك معنـاسـنه در يقـال ذمل البعير ذملا
وذمولا وذميلا وذملانا من البـاب الثانى والاول اذاسار ذميلا (الذمول) صبور وزننده وصف مذكوراوزره
يورراولان ناقه يه دينور جمعى ذمل در ذالك ضميله فعول بمعنى فاعلدر (التذميل) تفعيل وزننده دوه يى سيرذميل ايله
اشدروب يورتمك معناسنه در تقول ذملت البعير اذاحملته على الذميل (الذميلة) سفينه وزننده يوريمكده درمانده
اولمش دوه لره وناقه يه وصف اولور يقال ابل وناقة ذميلة اى معيية (ذامل) و(ذميل) زبيروزننده اسامىٔ ناسدندر
(الذمحلة) دحرجه وزننده ومرادفيدر دحله كبى يقال ذمحل الحجر اذا دحرجه (الذال) حروف هجادن حرف
معروفه در مصغرنده ذويله دينور (التذويل) تفعيل وزننده ذال حرفنى يازمق معنـاسنه در تقول ذوّلت ذالا
اذا كتبت الذال (الذويل) اميروزننده قوريمش اوتلق وميوه مقوله سنه دينور يقـال نبت ذويل اى يبيس
(الذهل) اهل وزننده و(الذهول) شمول وزننده برنسنه يى قصدا اونودركبى ترك ايلمك معناسنه در على قول مشغوليت
سببيله غفلت ايدوب اونتمق ياخود الفتندن بالكليه خاطرى فارغ وآزاده قلمق معناسنه در يقـال ذهله وذهل عنه
ذهلا وذهولا من الباب الثالث اذا تركه على عمد اونسيه لشغل اوهوالسلو وطيب النفس عن الالف وذهل ذالك
فتحى وضميله كيجه دن برساعته دينور يقـال جاء بعد ذهل من الليل اى ساعة (الذهلول) بهلول وزننده يوكرك
صوى آته دينور يقـال فرس ذهلول اى جواد (الذهل) ذالك ضميله شجر بشام اسميدر كه حجازى برشجر در
عراق ومصرده دخى اولور خالابلسان ياغى ديو كتوردكلرى اندن سيلان ايدن رطوبتدر وذهل بن شيبان برقبيله در
يحيى الحـافظ وقول صحيح اوزره صاحب المذهب امام احمد اول قبيله دندر واما قاضى ابوالطـاهر الذهلى
سدوسيدر يعنى سدوس بن شيبان بن ذهل نسلندندر (ذهيل) زبيروزننده ابن عطيه در وذهيل بن عوف تابعيندندر
(الذهلان) ذالك ضميله كه تثنيه در ذهل بن شيبان ايله ذهل بن ثعلبة بن عكابه مراداولور وذهلان عثمان وزننده
اساميدندر (الذيل) ليل وزننده هرشيئك آخر وانجامنه دينور ومنه يقال جاء فى ذيل الناس اى فى آخرهم ويقـال
هوذيل القوم اى آخرهم وذيل الازار وذيل الثوب اتكلرندن عبـارتدر دامن معناسنه يقال جرّ ذيله وهوما جرّ
من ثوبه وذيل الريح روزكارك قوملقده صدمه سندن ناشى اتك سپورنديسى شكلنده ظـاهر اولان اثرونشانه يه
اطلاق اولنور كويا كه اتكله سپوريلوب چكلمش طرزنده برصورت اولور وذيل الـدابة حيوانك قويريغندن
عبارتدر ياخود يره طوغرى صارقان قيللو اوجنه اطلاق اولنور يقال فرس طويل الذيل اى الذنب اوما اسبل منه
وذيل كلمه سنك جمعى اذيال وذيول واذيل كلور وذيل مصدراولور ثوب اتكلى اولمق معناسنه يقال ذال الثوب
ذيلا من الباب الثانى اذا صارله ذيل وحيوان قويريغى يوقرى قالدرمق معناسنه مستعملدر يقـال ذال بذنبه
اذا شال وبركسه نازوفخر ايله اتكلرنى سوريوب صالنه رق يوريمك معناسنه در يقال ذال فلان اذا تبختر فجرّ ذيله
وعورت وناقه زبونليوب هزاله اوغرامق معناسنه در يقال ذالت المرأة والناقة اذا هزلت وبرنسنه خوار وبيقدار
اولمق معناسنه در يقـال ذال الشئ اذا هـان وبرآدمك حالى ابجقلامق معنـاسنه مستعمـلدر يقـال ذالت حاله
اذا تواضعت وبرآدمه كستاخانه لاابالى معامله ايلمك معناسنه در يقـال ذال اليه اذا انبسط يعنى تبسط غير محتشم
(الاذيال) همزه نك كسريله كه اصلى اوزره در و(الاذالة) اماله وزننده بودخى لباس اتكلى اولمق معناسنه در يقال

اذيل الثوب اذا صار له ذيل واذاله عورتى ياخود ناقه يى زبون لدوب مهزول ايلك معناسنه در تقول اذلت المرأة والناقة
اذا هزلتهـا ودابه وعبيد وخدمتكار مقوله سنه خوشجه رعايت وتيمار ايليه رك دائما قوللنغله زبون وبيمجـال
ايلك معناسنه در تقول اذلته اى اهنته ولم احسن القيـام عليه وخاتون يشمغى يوزندن صاليورمك معنـاسنه در
يقـال اذالت القنـاع اذا ارسلته (التـذايل) تفـاعل وزنـنـده برآدمك حالى اشاغيليوب الچـقلامق
معنـاسنه در يقال تذايلت حاله اذا تواضعت (التذيل) تفعل وزننده برآدمه انبساطله كستاخانه معامله ايلك
معنا سنه دريقـال تذيل اليه اذا انبسط وصالنمق معنـاسنه در يقـال تذيل فلان اذا تبختر (الذائل) نسب
اوزره در اوزون قويرقلى حيوانه دينور يقـال فرس ذايل اى ذوذيل وذائل وذائله اوزون اتكلى زرهه دينور
كما سيذكر وايجه ولطيف ونازك كردنه وصف اولور يقـال حلق ذائل اى رقيق لطيف ❊شارح ديركه
طوليت دخى معتبردرنته كه محكمده مع طول قيديله مقيددر (الذيال) شداد وزننده قويريغى پك اوزون حيوانه
وصف اولور ياخود بويى وقويريغى اوزون اولان كريملو آته وصف اولور يقـال فرس ذيال اى الطويل الذيل
اوالطويل القـد الطويل الذيل وصالنه رق يورر اولان عشوه لو آته دينور يقـال فرس ذيال اى المتبختر
فى مشيه (المذالة) ميمك ضميله بودخى اتكلو زرهـه دينور يقـال درع ذائل وذائلة ومذالة اى طويلة
وجاريه يه اطـلاق اولنور خدمتله امتهـان اولنديغيچون ومنه المثل اخيل من مذالة اى الامة يعنى فى ذاتهـا
خوار ومهـان ايكن كبر ودماغندن ناشى ينه ادا وخرامى الدن قوميـان جاريه دن دخى مدمغدر بومثل ذاتنده
دنى وحقير ايكن كبر ونخوت صتـان يادكار حقنده ايراد اولنور (المذيل) معظم وزننده و(المتذيل) پك مستعمل
ومبتذل نسنه يه دينوركه صقلنوب تقيد اولنمزاوله ايش اثوابى كبى يقـال شئ مذيل ومتذيل اى متبذل ومذيل
اوزون اتكلى ثوبه دينور يقال ثوب مذيل اى طويل الذيل (ذوذيل) شيبان نام كمسه نك فرسى لقبيدر (الاذيال)
همزه نك فتحيله ذيلك جمعيدركه اتكلر ديمكدر بومعنـادندركه اواخر ناسـه اذيال اطلاق اولنور تقول جاءنـا
اذيال الناس اى اواخر منهم (المتذيلة) اسم مفعول بنيه سيله جزؤيجه يغمور چسند يسى اوغرامش ارضه دينور
يقـال ارض متذيلة اذا اصابهـا الطخ من مطر ضعيف (المذال) محـال وزننده عروضيون اصطلاحنده بحر
بسيطك وبحر كاملك آخر بيتده واقع شول وتدينه اطلاق اولنوركه آكا برحرف زياده قلنمش اوله كويا كه حرف
مزيد بورثوبك اتكى منزلنده اولور مثلا متفـاعلن ومستفعلن متفاعلان ومستفعلان اولور وعلت مزبوره يه اذاله
وتذييل دخى ديرلر ❊فصـــــل الراء❊ (الرأل) رانك فتحى وهمزه نك سكونيله دوه قوشى ياوريسنه دينور
على قول بريللق اولانه دينور مؤنثى رألة در جمعى ارؤل كلور افلس وزننده ورئلان كلور رانك كسريله ورئال ورئاله
كلور رالرك كسريله (المرئلة) محسنه وزننده ياوريلى اولان دوه قوشنه دينور يقال نعـامة مرئلة اى ذات رئال
(الراؤل) فاعول وزننده طوار قسمنده ظهور ايدن آرتق ديشه دينوركه ديشلرينك كيروسنده چيقـار ارپه يى
خوشجه قيره ميوب ايصلادركسر ايتمدكجه يمى ايوجه يه مز يقـال فى اسنان الدابة راؤل اى زيادة وراؤل آتك
آغزى كپوكنه دينور ياخود سالبارينه دينور (الرؤال) غراب وزننده بودخى آتك آغزى كپوكنه ياخود سالبارينه
دينور (رألان) سحبان وزننده اساميدندر جابر بن رألان برشاعر درطى قبيله سندن سنبس نام جماعتدندر نسبتنده
رألانى دينور (ذات الرئال) رانك كسريله برچمنزارك اسميدر (جو الرئال) برموضعدر (الرئال) رانك كسريله
رئل لفظنك جمعيدركه ذكر اولندى وفلكده دوه قوشى ياوريسنك صورتنده نيجه كواكبه اطلاق اولنور (الاسترأل
اوتلر دوه قوشى ياوريسنك بيونلرى كبى اوزايوب بويلنمق معنـاسنه در يقـال استرأل النبات اذا طال ودوه قوشى
ياوريسنك ديشلرى بيومك معناسنه در يقال استرألت الرئلان اذا كبرت اسنانها (المرائل) مجاور وزننده جست
وچابك انسان وحيوانه دينور مرائله دن اسم فاعلدر رأل معنا سندن متصرفدر ومنه يقـال مر فلان مرائلا
اى مسرعا (الرأبلة) دحرجه وزننده اياغى طـاشرقش كبى برطرفه طوغرى يمـانوب صرصله رق يوريمك
معنا سنه در يقـال يرأبل فلان رأبلة اذا كان يمشى متكفئا فى جانبه كانه يتوجى وخبث ومكر وفند ودها معنا سنه در
يقـال فعل ذلك من رأبلته اى من دهاه وخبثه (الرئبال) قرطـاس وزننده ارسـلانه دينور وقورده دينور
وشول آدمه دينوركه اناسنك بالكزجه ولدى كندى اوله كنديدن غيرى قرنداش تولد ايلامش اوله وبورباعيدر
بو بعضا مهموز اولمز جمعى رآبل درنوافل وزننده ورأبيل درمصابيح وزننده (الترأبل) تدحرج وزننده فيجه كمسه لر
اوغريلق ايلك على قول با شبوغسز يكه باشلرينه پياده جه چته يه كيدوب چاپل ايلك معناسنه در يقال ترأبلوا
اذا تلصصوا اوغزوا على ارجلهم وحدهم بلاوال عليهم (الربلة) رانك فتحى وبانك سكونيله وفتحياله متطلقا

كوده ده اولان قالين وقبـا اته دينور على قول اويلغك ايچ يوزينك اتنـه دينور كه قبا ات تعبير اولنور ياخود
حيوانك ممه سيله فرجي چوره سنده اولان اته دينور (الربلة) فرحه وزننده و(الربلاء) حمراء وزننده اويلقلرينك
قبا اتلري بيوك اولان على قول سموزلكدن قصيقلري طاره جق وصيق اولان عورته دينور يقـال امرأة ربلة
وربلاء اي عظيمة الربلات اورفغاء (الربالة) سحابه وزننده كوده نك اتنك چوقلغنه دينور يقال فيه ربالة اي كثرة اللحم
في بدنه (الربلة) عبلة وزننده (المتربلة) متجمله وزننده كوده سي اتلو سموز عورته دينور يقال هي ربلة ومتربلة
اي كثيرة اللحم (الربيلة) سفينه وزننده سموزلكه دينور يقال فيها ربيلة اي سمن وخوش وبي تعب ديرلكه ورفاه
وخصب ورخايه دينور يقـال هو في ربيلة من العيش اي خفض ونعمة (الربل) حبل وزننـده ناس چوغالمق
على قول برآدمك اموال واولادي فراوان اولمق معناسنه در يقال ربل القوم ربلا من البـاب الاوّل والثاني اذا كثروا
اوكثراموالهم واولادهم وربل شول جنس نبـات وشجره دينور كه اواخر صيفده خزان اولدقدنصكره يغمورسز
كيجه لرك سرينلكيله يكيدن ييراق آچار اوله جمعي ربول در ويقال ربل اربل مبالغة (التربل) تفعل وزننده
حيوان ربل ديدكلري نبـات مرقومي اكل ايلمك معناسنه در يقـال تربل الظبي اذا اكل الربل ونبـات وشجر
ربل اخراج ايلمك معنـاسـنه در كه اواخر صيفده برودت ليالي ايله يكيدن ييراقلرآچوب يشرمكدن عبـارتدر
يقال تربل الشجر اذا اخرج الربل وبولا زميله تفسيردر وتربل برآدم طوارينه ربل اوتلاتمق معنـاسنه در يقـال
تربل القوم اذا رعوا الربل وشكاره دورشمك معناسنه در يقـال تربل فلان اذا تصيد وربل نبـاتني اراشدرمق
معناسـنه در يقـال تربل الرجل اذا تتبع الربل (التربيل) تفعيل وزننده و(الاربال) همزه نك كسريله يرربل
ديدكاري نبات بتورمك ياخود نبات مذكوري چوق اولمق معناسنه در يقـال ربلت الارض واربلت اذا انبتت
الربل اوكثر بلها (المربال) ربلي چوق يره دينور يقـال ارض مربال اي كثيرة الربل (الربيل) امير وزننده
بالكزجه كزن اوغري يه دينور يقال هو ربيل اي لص يغزو وحدة (الربيل) حيدر وزننده اتنه طلوتر ونرم ونازك
بدنلو خاتونه دينور (الريبال) رانك كسريله ارسـلانه دينور وبويلو اواوب كزنتدن بري برينـه صارمشق
اولان اوتلغه دينور ومهموزي عنقريب ذكر اولندي وزبون وضعيف اختيار آدمه دينور (اربل) اثمد وزننده
موصل قربنده بربلده دروديار شـامده صيدا نام شهرك اسم قديميدر (ربال) سحـاب وزننده اسـاميدندر
حفص بن عمرو بن ربال الربالي محدّثيندندر (الربل) فتحتينله برجنس نبات آديدر كه رنكي پك قوي يشل اولور
مصر ديارندن بلبيس ترابنده كثيردراندن ايكي درهم مقـداري انكرك لسعنك ترياقيدر تركيده ييـان پلبني
ديدكاريدر كه افسنتين بري اطلاق اولنور (ربيل) سكيت وزننده جمال اسدي نام كسـه نك قرنداشيدر كه ملحمة
قادسيه ده ايكيسندن دخي آثار عظيمه سرزدهٔ ظهور اولمشدر (تربل) تنصر وزننده برموضعدر (الارتبال) افتعال
وزننده برآدمك مالي بركتلنوب فراوان اولمق معناسنه در يقال ارتبل ماله اذا كثر (الربحل) حاي مهمله ايله قمطر وزننده
طقناز كوده لواتنه طلواوزون بويلو كشي يه دينور على قول خلقت واندامي تامّ وكامل اولانه دينور وعلى رأي عظيم
الشان آدمه دينور معنيين اولينه كوره دوه قسمنده دخي مستعملدر (الربحلة) قمطره وزننده اتنه طلوايري وجودلي اندام
واعضاسي خوب وزيبا اوله رق اوزون بويلو عورته دينور يقال جارية ربحلة اي ضخمة جيدة الخلق طويلة
(الرتبيل) تاي فوقيه ايله جعفر وزننده بودوزه دينور وبررجل اسميدر وصالح بن زنبيل كه رانك ضميله در محدّثيندندر
(الرتل) فتحتينله برنسنه انجو ديزيسي كبي وجه لطيف واسلوب متنـاسب اوزره منتظم ومرتب اولمق معناسنه در
يقال رتل الشيء رتلا من الباب الرابع اذا تناسق وانتظم حسنا وديشلر انجوكبي آق وبرّاق وآبدار اولمق معناسنه در
يقال رتل الثغر اذا كان ابيض كثير المـاء ورتل مبـالغة وصف اولور خوش ودلكش وروشن كلامه دينور يقـال
كلام رتل اي حسن ومطلقـا خوش وپاكيزه ولطيف نسنه يه دينور وپك صيق اولميوب سيرجه اوله رق آق
وبرّاق وآبدار اولوب انجو ديزيسي كبي هموار ونازك ديزلمش ديشلره دينور يقـال ثغر رتل اي مفلج حسن التنضيد
شديد البياض كثير المـاء (الرتل) كتف وزننده وصفدر لطيف ودلكش وخوش آينده كلامه دينور ومطلقـا
خوش وپاكيزه نسنه يه دينور كه وانجوكبي هموار ديزلمش آق وآبدار ديشلره دينور وصوغوق صويه دينور يقال ماء
رتل اي بين الرتل بارد (الترتيل) تفعيل وزننده كلامي يرلو يرنده كوزل واو يغون نظام لطيف اوزره تأليف وترتيب
ايلمك معناسنه در يقـال رتل الكلام اذا احسن تاليفه ✻ شارح ديركه ترتيل قرآن بوندن مأخوذ در قرآني دانه دار
وروشن وتأني وتأمل ايده رك آهسته آهسته اوقومقدن عبارتدر (الترتل) تفعل وزننده سوزي عجله سو يليوب
تأني وتدبر ايده رك سويلك معناسنه در يقال ترتل في الكلام اذا ترسل (الرتيلاء) مصغر بنيه سيله ومدّ وقصر ايله

هوامّ وحشرات ارضدن برجانوردركه اشهرى ذباب كبير شكلنده اولوب دائما چراغ اطرافنده طيران ايدر تركيده
كلبك تعبير ايدرلر و برنوعى اولور كه سياه اولوب الاجه بكلرى اولور و برنوعى اولور كه صارى وخرده تويلرى اولور
جميع جنسى زهرناك اولمغله لسعى مورّم ومولم در بوجانور عنكبوت جنسندن بوى تعبير ايتدكلرى جانوردركه
صارى وسياه قسمنك زهرى عقرب قدر مؤثر و بعضا قتال اولور ورتيلاء برجنس نبات اسميدركه چچكى صوصام
چچكنه شبيه اولور ذكر اولنان جانورك وعقربك صوقديغى يره مفيد در (الراتلة) بوذور آدمه دينور (الارتل
احمر وزننده طلاقتله تكلم ايده ميوب طوتقون طوتقون سويليان آدمه دينور يقال رجل ارتل اى ارت (الرجل
رانك فتحى وجيمك ضمى وتخفيفا سكونيله معلومدركه نوع انساندن انجق بلوغ وشبابيت كرنه سنه وارمش ارككه
دينور اطفال وصبيانه اطلاق اولنمز فارسيده مردم وتركيده اركشى تعبير اولنور على قول تولد ايلديكى ساعتده
رجل اطلاق اولنور مصغرنده رجيل دينور رورويجل غير قياس اوزره ورجل چوق جماع ايدن آدمه اطلاق
اولنور يقال هو رجل اى كثير الجماع و پياده يه دينور راجل معنا سنه وكامل ومروّتى تام آدمه اطلاق اولنور
يقال هذا رجل فى الرجال اى كامل ورجل كلمه سنك جمعى رجال ورجالات كلور رانك كسريله ورجله كلور رانك فتحى
وجيمك سكونيله ورجله كلور عنبه وزننده ومرجل كلور ميمك وجيمك فتحيله واراجل كلور اراذل وزننده
ومؤنثنده رجله دينور رها ايله * شارح ديركه اولا رجالات رجالك جمعيدركه جمع الجمع اولور ثانيا مؤنثه رجله اطلاقى
على الاطلاق دكلدر بلكه اوضاع واطوارنده رجاله شبيه اولان خاتونه مقيددركه اركك قادين تعبير اولنور
واقعا مفردات راغبده بو يلجه مرسومدر (الترجّل) تفعل وزننده خاتون بعض اوضاع واطوارنده اركك اولمق
معناسنه در يقال ترجّلت المرأة اذا صارت كالرجل و پياده اولمق معناسنه در يقال ترجّل الرجل اذا ركب
رجليه وچقماغى اياقلرك آلتنه آلمق معناسنه در ارتجال ماده سنده تفصيل اولنور يقال ترجّل الزند اذا وضعه
تحت رجليه وكنش يوكسلوب كوندز تمام روشن اولمق معناسنه در يقال ترجّل النهار اذا ارتفع * مؤلف بونى
تكرار ايلمشدر واييپسز وكندسز اياقله قيويه اينمك معناسنه در يقال ترجّل البئر وفى البئر اذا نزل يعنى من غير ان يدلى
و پياده يوريمك معناسنه در يقال ترجّل فلان اذا مشى راجلا (الرجولية) و(الرجلة) و(الرجلية) رانك ضميله
و(الرجولية) رانك فتحيله مصدرلردر و بونلردن فعل منصرف اولمز اركك معناسنه يقال رجل بين الرجولية والرجلة
والرجلية والرجولية (الارجل) افضل وزننده زياده سيله اردينكدر يقال هو ارجل الرجلين اى اشدهما (المرجل
محسن وزننده دائما اركك طوغرر اولان خاتونه دينور يقال امرأة مرجل اى مذكر (المرجّل) معظم وزننده
شول قماشه دينوركه انده رجال صورتلرى نقش وتصوير اولنمش اوله يقال برد مرجّل اذا كان فيه صورة الرجال
شارح ديركه مؤلف بونى تكرار ايلمشدر زيرا قريبا والمرجّل المعلم ديديكى بو اوله جقدر لكن معلم زنجفلى ثوب
ديمك اولمغله تكرار دكلدر حتى ذكرى آتى رحل ماده سنده مؤلف اشراب ايلمشدر ومرجّل راياغندن يوزلمش
وصو يلمش اولان طولومه دينور وخمر ايله طلو طولومه دينور ويرده قنادلرينك اثر ونشانه لرى اولان چكركه لره
دينور (الرجل) رانك كسريله طپوقدن اشاغى اياغه دينور قدم معناسنه على قول اويلغك ديبندن كه قاچه
باشيدر اشاغى طبانه وارنجه اطلاق اولنور جمعى ارجل كلور افلس وزننده وعربلر هو قائم على رجل ديرلر برامر
عظيم تحدّث واصابت ايلدكده قطعا متغير ومتأثر اولميوب انكا مقاومته ابتدار ايدر ديه جك يرده ورجل برنسنه نك
بربلوكنه اطلاق اولنور يقال هو رجل منه اى طائفة وطولومك ياريسنه قدر طلو شراب وزيت مقوله سنه
اطلاق اولنور وچكركه سربه سنه دينور بونك لفظندن مفردى يوقدرنته كه عانه كبى كه حمار خركله سنه دينور
وخيط كبى كه دوه قوشى سوريسنه دينور وصوار كبى كه صغر سوريسنه دينور جمعى ارجال درورجل
اياق طوننك پاچه سنه دينور وبرنسنه ده اولان حصه ونصيبه اطلاق اولنور يقال له رجل فيه اى سهم
وچوق اويويان اويقوجى آدمه اطلاق اولنور نؤوم معناسنه وبازوسزسا ده كاغده دينور وفقر
وفاقه وبؤس وشدّت معناسنه مستعملدر وانسان نجسنه دينور قاذوره معناسنه وعسكره اطلاق اولنور
وسبق وتقدم معناسنه مستعملدر تقول الرجل لى اى التقدّم بو معنالرده جمعى ارجال درورجل برآدمك
عهد وزماننه اطلاق اولنور حياتى تصوّرينه مبنيدر يقال كان ذلك على رجل فلان اى فى حياته وعلى
عهده (رجل الغراب) ربما تدرغراب ماده سنده بيان اولندى وبركونه باغه اطلاق اولنوركه آنكله ناقه نك
ممه سنى بند ايدرلر ياوريسى امسون ايچون واصلا منحل اولمز (رجل القوس) يايك اشاغى كوشه سنه اطلاق
اولنور ومنه يقال فلان لايعرف يد القوس من رجلها اى سيتها العليا من السفلى ورجل البحر دكزك كورفزينه

اطلاق اولنور خليج البحر معناسنه ورجل السهم اوقك ايكى اوجلرندن هر برينه اطلاق اولنور ورجل الطـائر
دوه يه مخصوص بر كونه داغلغى اسميدر ورجل الجراد بقلهٔ يمانيه يه شبيه بر نبـاتدر كه زنب اطلاق اولنان
نبات اوله جقدر تركيده چكركه اياغى تعبير اولنور (الارجل) اكـرل وزننده زياده سيله اردى يمكدر يقـال هوارجل
الرجلين اى اشد هما وايانى بيوك آدمه دينور يقـال رجل ارجل اى عظيم الرجـل و برايانى بوكرينه قدر سكيل
اولان آته دينور كه غير مطبوعدر مكر آلننده دخى درهم قدر بياض اوله مؤنثى رجلاء در يقـال فرس ارجل اذا كان
فى احدى رجليه بياض يعنى الى الخـاصرة (الرجل) فتحتيله برآدم پيـاده اولمق معناسنه در يقـال رجل الرجل
رجلا من الباب الرابع اذا لم يكن له ظهر يركبه يعنى فيمشى عـلى قدميه ودابه نك برايانى بوكرينه قدر سكيل اولمق
معناسنه در تته كه وصفى ذكر اولندى يقال رجلت الدابة اذا كان بياض فى احدى رجليه يعنى الى الخاصرة ودوه نك
ياوريسنى هرنچن ديلرسه اناسى امسون ديو اناسيله صاليورمكه دينور كذلك اوغلاق وقوزى مقوله سنده دخى استعمال
اولنور وذكر اولنان ياورى يه ده رجل اطلاق اولنور كما سيذكر وتقول العرب ارتجل رجلك اى عليك شانك فالزمه
يعنى مسبب اولان ياورى حيوانلرى صاليو زميوب باغله ديمكدر دائمـا كندى حال وشاننكه مقيد ومشغول اولوب
امورى مضبوط قيل پريشان ومسبب ايله ديمكدن كنايه در وصاچ وصقالك نه قيورجق ونه كوشك طوغرى اولمق
معناسنه در يقال رجل الشعر اذا كان بين السبوطة والجعودة وبو معنا ده وصف اولور كما سيذ واويلسى صاچ
صاحبنه ده اطلاق اولنور وابلق وخركله ايچره مسيبا صاليو رلمش آته دينور واول رسمـه آت سوريسنده دخى
استعمال اولنور وصف بالمصدر اولمغـله افراد وجمعى مسـاويدر يقـال فرس رجل اى مرسل على الخيل وكذا
خيل رجل ويقال بات الحصان برجل الخيـل (الراجل) و (الرجل) ندس وزننده و (الرجل) كتف وزننده
و (الرجيل) اميروزننده و (الرجل) شكس وزننده و (الرجلان) سحبان وزننده پياده آدمه دينور راجلك جمعى
رجال كلور قائم وقيام كبى ورجاله كلور رانك فتحى وجيمك تشديديله ورجال كلور رمّان وزننده ورجالى كلور رانك ضمى
وجيمك تخفيفيله ورجالى كلور رانك فتحيله ورجلى كلور سكرى وزننده بونك اوچيده رجلان لفظنك جمعيدر
ورجلان كلور رانك ضميله راكب وركبان كبى ورجله كلور رانك ضميله ورجله كلور رانك كسريله وارجله كلور رغيف
وارغفه كبى واراجل واراجيل كلور (الرجلة) رانك فتحيله وكسريله پك يوريمكه دينور يقال ماهذه الرجلة والرجلة
اى شدة المشى وعند البعض رانك ضميله يوريمكده طيـاناقلغه دينور كه يوريكنلك تعبير اولنور يقـال هوذو رجلة
اى قوة على المشى (الرجلى) سكرى وزننده ومد ايله ده جائزدر شول طاشلغه دينور كه بغايت صرب ودرشت اولمغله
طوار ايشليه مديكندن ناچار اينوب پياده جه مشى اولنور اوله على قول چاقرچقور اولميوب كرچه دوزجه اوله لكن
سنكستان اوله يقال حرة رجلى ورجلاء اى خشنة يترجل فيهـا اومستوية كثيرة الحجارة (الارتجال) افتعال وزننده
ترجل كبى چقماغى اياقلرى التنه وضع ايلمك معناسنه در يقال ارتجل الزند اذا وضعه تحت رجليه اعراب طـائفه سى
چقماغى اغاجدن اتخاذ ايلمرله يوقرى يه كلنى اليله طتوب اشاغيسنى اياغى التنه وضع ايده رك چتـارلر وارتجال
قيون مقوله سى حيوانك اياقلرينى باغلمق على قول بعد الذبح اياقلرندن آصمق معناسنه در يقال ارتجل الشاة اذا عقلها
برجليها اوعلقها برجلها وسوزى بالبداهه سويلمك معناسنه دركه فكر وترتيب ايلمكسزين دفعى سويلمكدن عبارتدر
اويلسى آدمه حاضر جواب تعبير اولنور كويا كه يرندن حركت ياخود قعود ايتمكسزين راجـلا يعنى قائما سويلمش
اولور بلا فيصل ديمكدن كنايه در يقال ارتجل الكلام اذا تكلم به من غيران يهيأه وبرآدم خود رأيلك ايدوب بركسه ايله
مشورتسز واسترشـادسز عمل ايلمك معناسـنه در يقـال ارتجل برأيه اذا انفرد ومنه يقـال امرك ما ارتجلت اى
ما استبددت فيه برأيك وآت اشكين ايله يورغه بيننده نقللمق معناسنه در يقال ارتجـل الفرس اذا راوح بين العنق
والهملجة وقزغانده طعام طبخ ايلمك معناسنه در يقـال ارتجل الطباخ اذا طبخ الطـعام فى المرجـل (الرجلة)
غرفه وزننده قوت مشى معناسنه دركه ذكر اولندى وآت قسمنك برايانده بوكرينه قدر شامل سكيله دينور كه غير
مقبولدرتته كه وصفلرى ذكر اولندى يقال بالفرس رجلة وترجيل اى بياض فى احدى رجليه الى الخاصرة (الترجيل)
رجله كبى اسمدر يقال به ترجيل اى رجلة وصاچ وصـقال طرامق معـناسنه در تقول رجلت الشعر اذا سرحـته
وتقويت معناسنه مستعملدر كويا كه اياقلندرمش اولور يقـال رجله اذا قواه (الرجل) رانك فتحى وجيمك سكونيله
خاتون ولدينى باشندن اول اياقلرى چيقار اولديغى حالده طوغرمق معـناسنه دركه ترس طوغرمق تعبير اولنور
يقال رجلت المرأة ولدها رجلا من الباب الاول اذا وضعته بحيث خرجت رجـلا مقبل رأسه ورجل شـكس كبى
وصف اولور نه قيورجق ونه دوز طوغرى اولان صاچه دينور فتحتيله ده لغتدر كه ذكر اولندى كما سيذكر ورجل

یاوری یی اناسنی دیلدکی وقتده امسون دیو برابرجه صالیورمك معناسنه در یقال رجل الفصیل اذا ارسله مع امه
لیرضع ماشاء وقوزی واوغلاق مقوله سنی اناسنی امزمك معناسنه در یقال رجل البهم امه اذا رضعها ورجل
صاچی نه قبورجق ونه دوز طوغری اولان آدمه دینور فتحتینله ده لغتدر که ذکر اولندی جمعی ارجال ورجالی کلور
سکاری وزننده یقال رجل رجل الشعر ورجله ای بین السبوطة والجعودة ورجل آیغر قسراغه اشمق معناسنه در
یقال رجل الفحل علی الفرس اذا نزاه (الرجیل) امیر وزننده راجل کبی یك یوریکن آدمه دینور روند معناسنه
جمعی رجلی کلور سکری وزننده ورجالی کلور سکاری وزننده یقال رجل راجل ورجیل ای مشاء وطبانقلو صلب
ومتین آدمه دینور یقال هو رجیل ای صلب وایکی طرفی دخی بعید اولان مکانه اطلاق اولنور که مشی کثیره محتاج
اولور یقال مکان رجیل ای بعید الطرفین بو راده الطریقین نسخه لری غلطدر وشول آته دینورکه یك چوق یلدکله
پولاد کبی متانت پیدا ایدوب هرنقدر اتعاب اولنسه قطعا ترلمیه تا تار آتلری کبی یقال فرس رجیل ای موطؤ رکوب
لایعرق وبالبد اهه سویلنمش سوزه دینور یقال کلام رجیل ای مرتجل (الرجل) کتف وزننده رجل ورجل کبی
نه قیورجق ونه طوغری اولان صاچه دینور یقال شعر رجل ورجل ورجل ای بین السبوطة والجعودة وصاچی وجه
مذکور اوزره اولان آدمه دینور (الارجال) همزه نك کسریله یاوری دیلدکی وقتده اناسنی امزمك ایچون بیله جه صالیورمك
معناسنه در یقال ارجل الفصیل اذا ارسله مع امه وبرآدمه برنسنه ضمننده مهلت ویرمك یاخود پیاده قلمق معناسنه در
یقال ارجله اذا امهله اوجعله راجلا (المرتجل) اسم فاعل بنیه سیله شول آدمه دینور که چکرکه سوریسنه اوغرادقده برازینی
طتوب کباب ایدر اوله یقال رجل مرتجل اذا کان یقع برجل من جراد فیشوی منها وچقماغی اللریله واپاقلریله طوتان آدمه
دینور (الرجلة) رانك کسریله بالکز برچمنزارده واغاچلقده عرفج دیدکلری شجرك منبتنه دینور که انده چوق نابت اولور
وقاره طاشلق تپه دن دوزاوه یه آقان صواقندیسنه دینور جمعی رجل کلور عنب وزننده وحمض یعنی قوزی قولاغی
دیدکلری نباتدن برکونه نباته دینور وسموز اوتنه دینور فرفخ وبقلة الحمقاء دخی دینور پایکاهده بتمکله حماقته نسبت اولنمشدر
ومنه المثل هو احمق من رجلة بونده عامه احمق من رجله دیرلر ضمیرایله (رجلة التیس) رانك کسریله کوفه ایله شام
بیننده برموضعدر (رجلة احجار) شامده برموضعدر (رجلتا بقر) حزن بنی یربوع اسفلنده برموضعدر (ذوالرجل)
لقمان بن توبه نام شاعرك لقبیدر (المرجل) منبر وزننده طراغه دینور یقال رجل شعره بالمرجل ای المشط
وطاشدن و باقردن مصنوع بیوك قزغانه دینور رو بومذکردر یقال طبخ الطعام بالمرجل وهو القدر من الحجارة
والنحاس (التراجیل) تانك فتحیله کرفس دیدکلری سبزه یه دینور (الممرجل) اسم مفعول بنیه سیله شول ثوب
ونهالی و پرده مقوله سنه دینورکه انده مرجل یعنی قزغان صورتلری نقش اولنمش اوله آج اعرابی طاقمی
بوکونه قزغان وچمچه تصویر ایدرلر یقال ثوب ممرجل اذا کانت فیه صور المراجل (رجّال) شدّاد وزننده
ابن عنفوه در که درکاه حضرت رسالتپناهی یه بنو حنیفه ایله بیله جه وفود ایلدی بعده مرتد اولوب مسیلمه نام
کذابه اتباع ایلمکله ملحمۀ یمامه ده زید بن خطابك دلالت شمشیریله واصل سرمنزل سعیر اولدی بونی حای
مهمله ایله رسم ایدنلر وهم ایلمشلردر ورجال بن هند شاعردر (رجال) کتاب وزننده اسامیدندر ابو الرجال سالم
بن عطا تابعی محدثدر والدوسی عمره دن روایت حدیث ایلدی وعبید بن رجال شیخ طبرانیدر (الرجیلاء) مصغر
بنیه سیله غمیصاء وزننده قیونلرك وکچیلرك پیدرپی یعنی طبقه طبقه طوغرملرینه اطلاق اولنور تقول العرب
اذا ولدت الغنم بعضها بعد بعض ولدتها الرجیلاء ورجیلاء رجلیون معناسنه در کماسیذکر (الراجلة) شول
بیوك قوچه دینورکه چوبان اکا بعض اسبابنی تحمیل ایدر (المرجل) مقعد وزننده و (المرجل) منبر وزننده
برچشیند یعنی قاش اسمیدر (الرجلیون) عربیون وزننده رجیلاء کبی سلفده برجماعتدرکه آهو کبی یوکرك
ودونده او للریله آتدن زیاده سکردرلر ایدی وانلر سلیك المقانب ومنتشر بن وهب الباهلی واوفی بن مطر
المازنی نام اشخاص ایدی مفردنده رجلی دینورکه بغایت یوکرك دیمکدر (رجل) و (رجله) رانك کسریله
اسامیدندر (رجلاء) حمراء وزننده بنو سعید بن قرط یوردنده برصو آدیدر (رجل) عنب وزننده یمامه ده
برموضعدر (الراجل) پیاده یه دینورکه ذکر اولندی وشول ناقه یه دینورکه ممه سی باغلو اولیوب یاوریسی
دیلدیکی وقتده امر اوله یقال ناقة راجل علی ولدها ای لیست بمصرورة (ذوالرجیلة) جهینه وزننده اوچ
کسنه نك لقبیدرکه عامر بن مالك التغلبی وکعب بن عامر النهدی وعامر بن زید بن مناة در (الاراجیل) آوجیلره
دینور کویا که ارجله نك جمعیدر یقال هم اراجیل ای صیادون (الرحل) رانك فتحی وحای مهمله نك سکونیله
(الراحول) بخاصةدوه قسمنك سمرینه وپالانه دینور جمعی ارحلدر فلس وافلس کبی ورحالدر رانك کسریله یقال

شدّ الرحل والراحول على البعير اى مركبه علـيه ورحل انسانك مسكن ومأواسنه اطلاق اولنور يقال هذا رحل
فلان اى مسكنه و برآدمك مستصحبى اولان اسباب واثاثه اطلاق اولنوركه اوروبه وسپاهيلق تعبير اولنور يقـال
القى رحله على رحل البعير وهو مايستصحبه من الاثاث (الرحالة) كتابه وزننده آتك اكرينه دينور يقال شدّ الرحالة
على الفرس اى السرج وعند البعض قلتـاقسز اولان اكره دينور ساده جه كوندن اولور عربلر بو رسمه اكرى
قوشى وقتنـده قوللنورلر ورحاله عامر بن طفيلك فرسى اسميـدر ومكرّرا رحاله قيونى صاغمق ايچون چاغره جق
اصتوا تدندر (ذوالرحاله) معاوية بن كعب بن معاويه نك لقبيدر (الرحل) نحل وزننده دوه نك صرتنه پالان اورمق
معناسنه د ريقـال رحل البعير رحلا من الباب الثالث اذا حطّ عليه الرحل ورحل ورحيل برمنزلدن منزل آخره
كوچمك معناسنه در يقـال رحل عن المكان رحلا ورحيلا اذا انتقل و بركسبه اوزره قلجله حواله اولمق معنـاسنه
مستعملدر كويا كه قلجى انك اوزرينه پالان كبى القايدر يقال رحل فلانا بسيفه اذا علاه (الارتحال) افتعال وزننده
بودنجى دوه يه پالان اورمق معناسنه د ريقـال ارتحل البعير بمعنى رحله ودوه اصلا طورميوب يل كبى اشوب كتمك
معناسنه د ريقـال ارتحل البعير اذا سار ومضى وكوچمك معناسـنه د ريقـال ارتحل القوم عن المكان اذا انتقلوا
(المرحول). و(الرحيل) امير وزننده پالان اورلمش دوه يه دينور ورحيل يوريمك بابنده قوىّ وتوانا اولان اركك دوه يه
دينور يقال جمل رحيل اى قوىّ على السير وارتحالدن اسمدر كوچ معناسنه د ريقال غدا يوم الرحيل وهو اسم
ارتحـال القوم ومكه ايله بصره بيننده برمنزل آديدر (الرحلة) رانك كسريله بنـاء نوعدر دوه يه پالان اورمق
هيئتنه دينوركه آندن پالان اوروش ايله تعبير اولنور يقال آنه لحسن الرحلة اى الرحل للابل ورحله رانك كسرى
وضميله يوريمك خصوصنده اولان طيانقلغه اطلاق اولنور يقـال بعير ذورحلة وذورحلة اى قوىّ على السير
ورحله رانك ضمى وكسريله ارتحـالدن اسمدر كوچمه معنـاسنه د رتقول قربت رحلتنا ورحلتنـا اى ارتحالنـا
وعنـد البعض رانك كسريله اسمـدر وضميله قصد وتوجّه وارتحال اولنـان سمت ومقصده دينور يقـال غدا
يوم الرحلة اى الارتحـال ومكة رحلتى اى الوجه الذى اقصده واريدان ارتحل اليه ❊ بو راده مؤلفك ارتحال ايله
تفسيرى تفهيم ايچوندر يوخسه معناى مصدرى دكلدر ورحله رانك ضميله بردفعه اولان سفره دينور يقال يشتكى
من رحلة اى سفرة واحدة (الرحال) شدّاد وزننده دوه يه ياقشقلى پالان اورمق خصوصنده عارف وماهر اولان
آدمه دينور (المرحلة) معظمه وزننده پالانلو دوه لره دينور يقال ابل مرحلة اذا كانت عليها رحالها وصرتلرندن
پالانلرى آلنمش چبلاق دوه لره دينمكله ضدّ اولور بونده بناسى ازاله ايچوندر يقال ابل مرحلة اذا كانت قدوضعت
عنها الرحال (الرحول) صبور وزننده و(الرحولة) عجوله وزننده و(الراحلة) پالانه يارايان يعنى اوزرينه يوك تحميلنه
يارار اولان دوه يه دينوركه توانا ومنقاد اولور ❊ مؤلف الصالحة لان ترحل عبارتيله تفسير ايلكله ابل ياخود ناقه يه
وصف اولمق منفهم اولور ❊ شارحك بيانه كوره مذكر ومؤنثه صالح مفرددر مذكر خصوصنده هاء مبالغه ايچوندر
حتى راحله نك جمعى رواحل در ومصباحك بيانه كوره بعضلر ناقه يه تخصيص ايلمشدر ❊ بو جهتله مؤلفك مرادى
بوا ولمق غالبدر پس پالان اورمغـه صلاحيتى اولان حمل وركوبه صالح اولمغله يوك دوه سى وبنت دوه سى ديمك
اولور ونهـايه ده الراحلة من البعير القوى على الاسفار والاحمال والذكر والانثى فيه سواء والهاء فيه للمبـالغة
عبـارتيله مفسر اولمغله قول مذكورى مؤيددر (الارحال) همزه نك كسريله دوه يى تعليمله راحله قلمق
معنـاسـنه در يقـال ارحل الابل اوالنـاقة اذا راضهـا فصـارت راحلة وبرآدمك راحله لرى چوق اولمق
معنـاسـنه در يقـال ارحل الرجل اذا كثرت رواحله ودوه ضعف وزبونلقدنصكره ارقه لنوب قوّت
ومتـانت بولمق معنـاسـنه در يقـال ارحل البعير اذا قوى ظهره بعـد ضعف كذلك دوه آريقلقدنصكره
سموروب توانا اولمغله كوچه يارار اولمق معنـاسـنه در يقـال ارحلت الابل اذا سمنت بعـد هزال فاطاقت الرحلة
وبرآدمه راحله ويرمك معنـاسـنه د ريقـال ارحل فلانا اذا اعطاه راحلة (المرحل) معظم وزننده شول قماشه
ونهالى يه دينوركه انده پالان صورتلرى منقوش اوله يقال بردمرحل اذا كانت فيه تصاوير رحل جوهرينك بونى
خز ديدكلرى صوقبونى تفتكندن منسوج اولوب معلم يعنى زنجفلى اولان صوف ازار ايله تفسيرى جيـد وموافق
دكلدر زيرا اول جمله مرحل كلمه سنك تفسيريدر قال الشارح فى النهاية ومنه الحديث ❊ انّ رسول الله خرج ذات
غداة وعليه مرط مرحل ❊ قال المرحل الذى قد نقش فيه تصاوير الرحال (المرحل) منبر وزننده قوىّ وتوانا
اركك دوه يه دينور (الرحلاء) حمراء وزننده شول سيـاه قيونه دينوركه صرتى آق اوله ياخود على العكس اوله
يقـال شاة رحلاء اى سوداء وظهرها ابيض اوعكسـه (الارحل) احمر وزننده بالكز جه صرتى آق اولان ياغز

آنه دینور یقال فرس ارحل ای اسود ابیض الظهر فقط (الترحل) تفعل وزننده برآدمه برامر مکروه تحمیل
ایلك معناسنه مستعملدر یقال ترحله اذا رکبه بمکروه وکوچك معناسنه در یقال ترحل القوم اذا انتقلوا
راحیل) یوسف پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك والده لری اسمیدر (رحله) رانك کسریله بریصنم
طاغك آدیدر (الترحیل) تفعیل وزننده کوچورمك معناسنه در تقول رحلته ای اظعنته من مکانه وترحیل
اسم اوله رق استعمال اولنور بعض دوه نك کورکلرنده اولان قیرلغه علی قول قزللغه دینور یقال به ترحیل وهو
شهبة اوحمرة علی الکتفین (الراحل) برمحلدن کوچن آدمه دینور جمعی رحل دررکع وزننده (المرحلة) مزبله
وزننده مراحل کلمه سنك مفردیدرکه برقوناق مسافه یه دینور یقال بینهما مرحلة وهی المسافة التی یقطعها
المسافر فی نحو یوم (المراحلة) مفاعله وزننده برآدمك کوچسی خصوصنده یاردم ایلك معناسنه در یقال
راحله اذا عاونه علی رحلته (الاسترحال) برکسه دن کندییه معاون ورفیق اولمق ایچون بیله جه کوچسنی استمك
معناسنه در یقال استرحله اذا سأله ان یرحل له بونده دوه سنه پالان اورمسنی یاخود کندیسنه راحله ویرمسنی
استمك معنالری دخی محتملدر (الرحال) کتاب وزننده خیره نام ولایتده نسیج اولنمش قالیچه لره دینور (ابوالرحال
شداد وزننده خالد بن محمد التابعی وابوالرحال عقبة بن عبید الطائی ورحال بن المنذر وعمرو بن الرحال وعلی بن
محمد بن رحال محدثلردر ورحال بن عزره شاعردر (المسترحلة) اسم فاعل بنیه سیله صویی پاك ناقه یه دینور
یقال ناقة مسترحلة ای نجیبة (الراحولات) فرزدق نام شاعرك بیتنده واقع اولمشدر مراد الاجه ومنقش
پالانلردر بیت مرقومدن مرادی اشبو * علیهن راحولات کل قطیفة * من الخز اومن قیصران علامها * بیتیدر
پس مفردی راحولدرکه ذکر اولندی وقیصران برکونه الاجه قاش اسمیدر (الرخل) رانك کسری وخای معجمه نك
سکونیله و (الرخلة) هایله و (الرخل) کتف وزننده خاصة دیشی قوزی یه دینور جمعی ارخل ورخال کلور رانك
کسری وضمیله ورخلان کلور رانك کسریله ورخله کلور رانك فتحیله ورخله کلور عنبه وزننده (رخیل) زبیر
وزننده بنو جعفر بن کلابه مخصوص برفرس اسمیدر (بنو رخیله) جهینه وزننده بر بطندر (الرخلة) رانك
کسریله صالح بن مبارك نام محدثك جدیدر (الاردخل) قرطعب وزننده اتنه طلوسمور آدمه دینور * مؤلف بونی
همزه فصلنده دخی ذکر ایلدی همزه سنك اصالت وزیاده سی بابنده اولان اختلافه بناء (الردعل) دال وعین
مهملتین ایله زبحل وزننده جوره وخرده یایلو اولاده دینور یقال له ردعل کثیر وهو صغار الاولاد (الرذل) رانك
فتحی وذالك سکونیله و (الرذال) غراب وزننده و (الرذیل) امیر وزننده و (الارذل) اجهل وزننده دون وخسیس
وفرومایه کسه یه دینور علی قول هرشیئك کوتوسنه وکترینه دینور ردیء معناسنه اوجنك جمعی ارذال ورذول کلور
رانك ضمیله ورذلاء کلور جهلاء وزننده ورذال کلور که بو ایکی رذیلك جمعیدر وارذلون کلور مترجم دیرکه * الا الذین هم
اراذلنا * الآیة کریمه سنده بیضاوی دیدیکه اراذل ارذل کلمه سنك جمعیدر وارذل احمر کبی صفت اولمغله قیاس
اولان جمعی رذل اولمقدر رانك ضمیله لکن بالغلبه اسم منزلنده اولمغله اسم کبی افاعل اوزره جمعلندی حتی بو جهتله
موصوفی دخی حذف اولندی لکن صاحب مصباحك بیانه کوره اراذل ارذلك جمعیدرکه اول رذل کلمه سنك
جمعیدر کلب واکلب واکالب کبی پس اراذل جمع الجمع اولور (الرذالة) جهاله وزننده و (الرذولة) عموه وزننده
رذیل اولمق معناسنه در یقال رذل الرجل او الشیء ورذل رذالة ورذولة من الباب الخامس والرابع اذا کان رذیلا
الرذل) عزل وزننده رذیل قلمق معناسنه در یقال رذله رذلا من الباب الاول اذا جعله رذیلا (الارذال) همزه نك
کسریله بو دخی رذیل ایلك معناسنه در یقال ارذله بمعنی رذله وبرآدمك اصحاب ویاران وهمدملری بالذات
رذیل کمسه لر اولمق معناسنه در یقال ارذل الرجل اذا صار اصحابه رذلاء (الرذال) و (الرذالة) رانك ضمیله
هرنسنه نك ایوسی سچیلوب اوکورتلندکدنصکره کیرو قلان کوتوسنه وکترینه دینور یقال هذا من رذال التمر
ورذالته وهی ما انتقی جیده (لرذیلة) سفینه وزننده خصلت رذیئه وشیمه دنیه معناسنه در فضیله مقابلیدر
یقال به رذیلة ضد فضیلة (الاسترذال) برنسنه یی ناخوش کوروب کتر ورذیل عد ایلك معناسنه در یقال
استرذله ضد استجاده (رذالی العمر) حباری وزننده و (ارذل العمر) اکمل وزننده اسوء العمر معناسنه درکه
فرتوت ومعتوه اولوب دماغنه یبوست تامه وقوی ومدرکه سنه وهن وخلل طاری اولمغله سوء فهم ونسیان
مستولی اولور بعینه اطفال سیرتنه منتقل اولور یقال رد الی رذالی العمر وارذله ای اسوءه وهو الهرم والخرف
بوراده نسخه صحیحه ورذالی کحباری وارذل العمر اسوءه عبارتیله در رذالی قولی رذالی العمر تقدیرنده درکه بو اکتفاء
عند النحاة جائزدر بس حباری کبی بو نکده الفی تأنیث غیر حسی اولور (الرسل) فتحیله هرنسنه دن بربلوکه

و برسر به یه دینور جمعی ارسال در یقال رسل منه ای قطیعة منه ودوه‌لره علی قول دوه دن وقیون وکچی قسمندن برسوری یه دینور یقال جاء بارسل ای الابل والقطیع منها ومن الغنم ورسل ورساله سحابه وزننده مصدر اولور دوه صوکبی هموار وملایم یورر اولمق معناسنه در یقال رسل البعیر رسلا ورسالة من الباب الرابع اذا کان رسلا وصاچ قیورجق اولمیوب صارقق اولمق معناسنه در یقال رسل الشعر رسلا ورسالة اذا کان رسلا (الرسل و (الرسلة) رانک کسریله رفق وتانی وتؤده معناسنه مستعملدر که برایشده زور وعنف وعجله ایتمیوب ملایمت وسهولت وتانی وجهیله طوتمقدن عبارتدر ومنه یقال اخذ فیه علی رسله ورسلته ای علی الرفق والتؤدة ویقال علی رسلك وعلی رسلتك ای ارفق واتئد یعنی رفق وملایمتله طوت تأنی قیل بو راده علی حرفی مقدر فعل امر مناسبه متعلقدر ورسل چوق سوده اطلاق اولنور متتابعا ادراری منا سبتیله یقال ما بالناقة رسل ای اللبن ما کان بو راده ما کلمه سی مبالغه یی متضمندر کذلك زمانیه یه دخی حمل اولنمق ممکندر که مدة ثبوته سبکنده اولور وآتك قوللنك اوچنه اطلاق اولنور یقال ضرب رسل الفرس ای طرف عضده (الترسل) تفعل وزننده برایشی عنف وعجله ایله طوتمیوب رفق وسهولت وتانیله آهسته آهسته طوتمق معناسنه در ومنه یقال ترسل فی قرأته اذا اتئد وترفق وتمهل (الارسال) همزه نك کسریله برآدمك مواشیسی سود لو اولدیغندن سودی چوق اولمق معناسنه در یقال ارسل القوم اذا کثر رسلهم ودوه وقیون وکچی سوریلری صاحبی اولمق معناسنه در یقال ارسل القوم اذا صاروا ذوی ارسال ای قطایع وبرآدمی برکسه اوزره تسلیطله حواله قلمق معناسنه در یقال ارسله علیه اذا سلطه علیه وتخلیه وتسیب ایدوب صالیورمك معناسنه در یقال ارسله اذا اطلقه وکندی باشنه وکندی حالنه قومق معناسنه در یقال ارسله اذا اهمله وکوندرمك ویوللمق معناسنه در یقال ارسله الیه اذا وجهه الیه (الترسیل) تفعیل وزننده بودخی مواشیسی سودلو اولمغله سودی فراوان اولمق معناسنه در یقال رسل القوم اذا کثر رسلهم وترسیل ترتیل معناسنه در که قرآن مبینی عجله ایتمیوب رفق وسکونت وتانی وتدبر جهتیله قرأت ایلمکدن عبارتدر یقال رسل قرأته اذا رتل ودوه کوچکنه سود ایچورمك معناسنه در تقول رسلت فصلا نی اذا سقیتها الرسل (الرسل) تسل وزننده سهولت وملایمت وجهیله اولان یوروشه دینور یقال سیر رسل ای سهل وملایمتله آب روان کبی لطیف وهموار یوریان دوه‌یه دینور مؤنثی رسله در یقال بعیر رسل وناقة رسلة ای السهل السیر وقیورجق اولمیوب صارقق اولان صاچه دینور یقال شعر رسل ای مسترسل (الرسلة) تمره وزننده کسل وفتور معناسنه در یقال به رسلة ای کسل (المرسال) محراب وزننده پك لطیف وملایم یورر یشلو ناقه‌یه دینور یقال ناقة مرسال ای سهلة السیر جمعی مراسیل در وعربك لایکون الفتی مرسالا قوللرنده واقع مرسال کلمه سی ارسالدن مبالغه در وبو باب کنایه دندر لایکون مرسل اللقمة فی حلقه معناسی مراددر که ذاتنده فتوت ومروت جوهری مرکوز اولان آدم لقمه یی بالکزجه کندی بوغازینه صالیورمز یعنی مهمانسز اصلا طعام تناول ایلمز دیمکدن کنایه در وبعضلر دیدیکه مراد براغا جلق واورمانلق محللردن کیدرکن اوکنه کلان شاخلری الیله یول آچق ایچون البته طوتوب برطرف ایلمك شان فتوتدن اولمغله مروت صاحبی آدم اول شاخلری رفیقنه طوقنوب اضرار ایلسون دیو اللرندن صالیورمز دیمکدر که صاحب فتوت اولان همیشه همراهو همدمنه ایصال منفعت ودفع مضرت ایلمکله متصف اولور دیمکدن کنایه در ومرسال کوچك اوقه اطلاق اولنور یقال سهم مرسال ای صغیر (الرسالة) رانك کسری وفتحیله کوندرمك معناسنه اولان ارسالدن اسمدر ایلچیلکه دینور تقول ارسلته برسالة ورسالة شارح دیرکه بالتوسع ایلچینك حامل اولدیغی نامه یه ده رساله اطلاق ایلدیلر پس کتاب صغیره رساله اطلاقی مجاز بمرتبتین اولور (الرسول) صبور وزننده و (الرسیل) امیر وزننده بونلرده ایلچیلك رساله معناسنه در یقال ارسلتهم برسول ورسیل ای برسالة شارحك بیاننه کوره بونلر فی الاصل مصدرلردر قبول وازیز کبی بعده اسم مصدر اوله رق استعمال اولندی وبونلرك فعلی مهجوردر انتهی ورسول وصف اولور ایلچی یه دینور مرسل معناسنه جمعی ارسل کلور ورسل کلور ضمتینله ورسلاء کلور علماء وزننده یقال هو رسوله ای مرسله وقوله تعالی فی حکایة موسی واخیه هارون ٭ فقولا انا رسول رب العالمین ٭ ولم یقل رسل لان فعولا وفعیلا یستوی فیهما المذکر والمؤنث والواحد والجمع بو راده مراد وصف بالمصدر اولان فعول وفعیل در وقرینهٔ مقابله ایله مؤلفك مرادی بودر وصفت اولان فعول بمعنی فاعل اولوب وفعیل بمعنی مفعول اولورسه کذلك تذکیر وتانیثی مساوی اولور کذلك فعول وفعیل مشتق ایله مأول اولورسه افراد وجمعی مساویدر پس رسول ذوالرساله دیمك اولور وتثنیه دخی جمعیق متضمن اولدیغندن مؤلف ولم یقل رسولا دیمیوب رسل عنوانیله رسم ایلدی

مطلب

و بصائردن مستفاد اولدیغی اوزره اشبو رسل ورساله ماده‌سی انبعاث علی السهوله معناسنه موضوعدر وجه مذكور اوزره رسل كه فتحتینله در ورساله سحابه وزننده سیر اسهل معناسنه‌در بوندن وصف رسول ورسیل در بومعنادن ایلچیلك معناسی اخذ وآندن رسول تصرف اولندی پس بو ماده المرسل ایله تفسیری محضا تبیین ایچون یاخود فعول بمعنی مفعل اولدیغی اشعار ایچوندر والحاصل رساله ورسول و رسیل فی الاصل مصدرلردر سیر اسهل معناسنه بعده ایلچی اولمق معناسنه مصدر اوله‌رق استعمال اولندی وبو معنادن فعللری متصرف دكلدر بعده بعضا اسم منزلنده و بعضا مبالغة وصف اوله‌رق استعمال اولنور استعمال اولده مصدریت جهتی ملحوظ اولمغله مفرد وجمعی مساوی اولور واستعمال ثانیده تثنیه وجمعی مصوغدر ❊ وقالدیكه مؤلفك ابتدا والاسم الرسالة وكصبور وامیر قولی اسم منزلنده مستعمل اولان مصدر اصلی‌یه ناظردر بعده والرسول ایضا المرسل قولی وصفیته ناظردر كه بمعنی مفعلدر نته كه ذكر اولندی انتهی ورسول برآدمه اوق یاریشنده وسائر خصوصلرده موافقت ایدن آدمه دینور یقال هو رسوله ای الموافق له فی النضال وغیره ❊ شارح دیر كه بو معناده رسیل مشتهردر وبری بریله خبرلشن آدملرك هر برینه رسیل اطلاق اولنور (التراسل) تفاعل وزننده بری برینه ایلچی یوللامق معناسنه‌در یقال تراسلوا اذا ارسل بعضهم الی بعض (المراسل) اسم فاعل بنیه سیله بالدرلری پك اوزون وقیللو اولان خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة مراسل ای الكثیرة الشعر فی ساقیها الطویلته وكندیسنه دوكورلك وخطبه ایدن كسبه ایله یپلرنده مراسله ایدن عورته دینور خطبه ایدن كرك كندی نفسیچون وكرك آخر ایچون ایتسون یقال امرأة مراسل اذا كانت تراسل الخطاب وعند البعض زوجندن مفارقت ایلمش عورته دینور یاخود پك قوجه وسالخورده اولمشنه دینور یاخود اری وفات ایلمش اولانه دینور یاخود زوجنك كندیسنی تطلیق ایده جكی سزمكله وهنوز وجودنده هرم اولمیوب استعمال صلاحیت بقیه‌سی اولمغین زوج آخره وارمق قصدیله تزین ایدوب آنكله بالمراسله خبرلشور اولانه دینور یقال امرأة مراسل اذا كانت قد فارقها زوجها او اسنت او مات زوجها او احست منه الطلاق فتزین لاخر وتراسله وفیها بقیة بو ماده مراسله خبرلشمك معناسنه‌در (الراسلان) تثنیه بنیه سیله بدنده ایكی كوركه اطلاق اولنور علی قول كوكلرده واقع ایكی طمره اطلاق اولنور وكتف محلنده عرقا الكتفین عنوانیله رسم ایدنلر غلط ایلمشلردر و بعضلر وابلتان ایله تفسیر ایلدیلركه ایكی باز ولرك نهایت بولندیغی یردركه اموز باشلریدر یاخود ایكی كورك كیكلرینك اوجلریدر (الرسیلات) مصغر بنیه سیله رسلات لفظندن كه رسل كلمه سنك جمعیدر رانك كسریله كه رفق وتأنی معناسنه‌در آندن مصغردر یواشجه وملایمجه هون وسكونت معناسنه اولور ومنه یقال القی الكلام علی رسیلاته ای تهاون به (ارسیلی) مصغر بنیه سیله بربوجك آدیدر (ام رساله) كتابه وزننده دیشی قرتال قوشنك كنیه سیدر (الرسیل) امیر وزننده رسول معناسنه‌دركه ذكر اولندی وواسع نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال شئ رسیل ای واسع ولطیف نسنه‌یه دینور یقال شئ رسیل ای لطف و ایغره .. بوغوره طلاق اولنور یقال ارسل رسیلا الی الرسل ای خلا ومراسل معناسنه‌دركه بركسه ایله خبرلشن آدمه دینور یقال هو رسیله ای مراسله وطتلو خوشگوار صویه اطلاق اولنور یقال ماء رسیل ای عذب (الرسل) ضمتینله هنوز جارطوتامش وفراجه كیمامش كوجك قزه دینور یقال جاریة رسل ای صغیرة لا تختمر (المرسلة) مكرمه وزننده سینه‌یه طوغری صالنوب صارقان كردانلغه دینور علی قول بونجق وتكمه مقوله سیله آراسته اولانه دینور یقال جاءت وفی عنقها مرسلة ای قلادة طویلة تقع علی الصدر او قلادة فیها الخرز وغیرها (الاحادیث المرسلة) عند المحدثین شول حدیثلره اطلاق اولنوركه محدث آنی اسانید متصله ایله تابعی‌یه قدر اسنادوز روایت ایدوب واول تابعی دخی سعادتدن تلقی ایدن صحابه‌یی ذكر ایلمیه‌رك همان قال رسول الله صلی الله علیه وسلم عنوانیله طرف نبویدن روایت ایدر اوله ❊ شارح دیر كه سعید بن المسیب ومكحول ونخعی وحسن بصری اكثر بو نهج اوزره روایت ایلدیلر یقال جاء فی حدیث المرسل وفی الاحادیث المرسلة وهی التی یرویها المحدث الی التابعی ثم یقول التابعی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ولم یذكر صحابیا ❊ مترجم دیر كه بابعیده ماده‌ده منتهی ومرفوع اولان حدیثه مرسل اطلاق مختلف در حاكم اطلاق ایلمدی وخطیب اطلاق ایلدی نته كه اهل اصول فقهیه دخی اطلاق ایلدیلر (الاسترسال) برآدمدن بركسه كندیسنه سوری سوری دوه یوللمسنی استمك معناسنه‌در یقال استرسل منه اذا قال له ارسل الی الابل ارسالا وبركسه ایله كمال اوزره انس والفت پیدا ایلمكله میانه‌لرندن تكلف ووحشت برطرف اولمغین اكا یابلوب بیجا باكستاخانه انبساطله معامله ایلمك معناسنه مستعملدركه تكلیفسز احباب معامله‌سیدر یقال استرسل الیه اذا انبسط واستأنس وصباح قیورجق اولمیوب صارقیق اولمق معناسنه‌در

مطلب

يقال استرسل الشعر اذا صار سبطا (الرسال) كتاب وزننده دوه نك اياقلرينه اطلاق اولنور مفردی رسل در.
رانك كسريله (المرسلات) مكرمات وزننده كه مرسلك جمعيدر ارسال اولنمش نسنه لر ديمكدر ومنه قوله تعالى
والمرسلات عرفا ❊ اى الرياح او الملائكة او الخيل (الرطل) رانك فتحى وكسرى وطانك سكونيله اون ايكى اوقيه
وزننك معيار يدر هر اوقيه قرق درهمدر ❊ شارحك بيانه كوره رطل ايكى كونه در برى رطل شاميدر كه مؤلفك
تعريف ايلديكى بودر دربوز سكسان درهم اولور و برى بغداديدر كه يوز يكرمى سكز درهم ايله اربعة اسباع
درهمدن عبارتدر تفصيلى مكوك ماده سنده كذاران ايلدى انتهى تقول عندى رطل سمنا وهو اثنتا عشرة اوقية
والاوقية اربعون درهما و رطل جوره اوغلانه دينور يقال غلام رطل اى قضيف و بلوغه مقارب اوغلانه
دينور مراهق معناسنه على قول هنوز وجو دينك كيكلرى استحكام بولمامش صغير اوغلانه دينور وملايم ولين
آدمه دينور يقال رجل رطل اى لين ووجودى ضعيف اختيار آدمه على قول سلپوكلكه وكوشكلكه وارمش
پيرلكه قدم باصمش بدنى سست و بيتاب اولمغه باشلامش اولانه دينور يقال رجل رطل اى كبير ضعيف
اوذاهب الى اللين والرخاوة والكبر و رطل بالكسر جه رانك فتحيله عدل وداد معناسنه در يقال مافيه رطل اى عدل
وسلپوك وكوشك آدمه دينور يقال رجل رطل اى رخو وبون احمق آدمه دينور وجست و ر ونده اركك آته دينور
بونده رانك كسريله ده جائزدر مؤنثى رطله در (المرطل) محسن وزننده بودخى ملايم ولين آدمه دينور واوزون آدمه
دينور يقال رجل مرطل اى لين وكذا طويل (الترطيل) تفعيل وزننده صاچى ياغله ياغلیوب قيورجقلرينى آچوب
دوز وملايم ايده رك صالندرمق معناسنه در يقال رطل الشعر اذا لينه بالدهن وكسره وارخاه وارسله و برنسنه يى
رطل ديدكلرى وزن ميزان ايله طارتمق معناسنه دركه مراد رطل رطل طارتمقدر يقال رطله اذا وزنه بالارطال
(الرطيلاء) مصغر بنيه سيله بر موضعدر (الارطال) همزه نك كسريله برآدمك جوره والدى اولمق معناسنه در يقال
ارطل الرجل اذا صار له ولد رطل وعند البعض ارطال برآدمك قولاقلرى كوشك وسلپوك اولمق معناسنه در
يقال ارطل الرجل اذا استرخت اذناه (الرطل) رانك فتحيله يلك پوييدن معناسنه در يقال رطل الرجل رطلا
من الباب الاول اذا عدا و برنسنه نك مقدارينى بيلمك ايچون ال ايله يوقليوب طارتشدرمق معناسنه در يقال رطل الشئ
اذا رازه ليعرف وزنه (الرعل) رانك فتحى وعينك سكونيله پك دورتمك معناسنه در يقال رعله رعلا من الباب
الثالث اذا طعنه طعنا شديدا و قليجله چالمق معناسنه در يقال رعله بالسيف اذا نفحه به ورعل طاغك
برون كبى چيقمش سيورى اوجنه دينور انف الجبل معناسنه ورعل الرجل آدمك اكننده اولان لباسدن
عبارتدر يقال جاء يجر رعله اى ثيابه ورعل بر موضع آديدر (الارعال) همزه نك كسريله بودخى پك دورتمك
معناسنه در يقال ارعله اذا طعنه طعنا شديدا (الرعلة) تمره وزننده دوه قوشنه دينور وناقه نك وقيونك
قولاقلرينك اكسه سندن برمقدارجه ديلنوب خداپى كوپه طرزنده صارقيديلان پارهيه دينور وسنت موضعندن
كسيلان دري يه دينور وميوه سى كثير وفنا اولان خرما اغاجنه على قول اوزون خرما اغاجنه دينور وكشينك عيالنه
على قول كثير اولورسه اطلاق اولنور يقال له رعل اى عيال اوكثير منهم و بر بلوك آتلولره دينور كه آزجه اوله
على قول ايلروجه كلنلرينه دينور يقال رأيت رعلا اى قطعة من الخيل قليلة اومقدمتها وعند البعض يكرمى
ياخود يكرمى بش مقدارى اولان سوارى بلوكنه دينور جمعى رعال وارعال واراعيل كلور كه جمع الجمع اوله جقدر
قال فى الاساس ومنه اراعيل الرياح اى اوائلها و رعله كاه اولور كه بقر جنسندن اولان او لمقدار بلوكه ده اطلاق
اولنور اشبو بقر مناسبتيله خيل مرقومدن فرس فهم اولنميه زيرا فرسان معناسنده منصوصدر مكر كه مجازا
اطلاق اولنه (الرعيل) امير وزننده بودخى بر بلوك آزجه سواريلره دينور تقول جئت فى الرعيل الاول وهى
القطعة من الخيل القليلة (الرعلاء) حمراء وزننده قولاغنده ذكرى مسبوق رعله اولان قيونه دينور يقال شاة
رعلاء اذا كانت باذنها رعلة وعدى بن رعلاء شاعردر (المسترعل) اسم فاعل بنيه سيله رعيل ديدكلرى فرقهٔ
مذكوره ايچره چته يه چيقان آدمه دينور على قول قائدلرينه دينور كه دليراولمغله اوكلرنده چرقه طرزنده
چكوب كيدر ياخود سوارى ايچره دوه راكبنه دينور يقال كنت مسترعلا وهو الخارج فى الرعيل او هو قائدها
اوذو الابل (الرعل) رانك كسريله اركك خرما اغاجنه دينور ذكر النخل معناسنه ورعل وذكوان سليم قبيله سندن
منشعب ايكى قبيله در (الراعل) كثر وايشه يرامز اولان خرمايه دينور دقل معناسنه (المرعل) معظم وزننده
دواب ومواشينك كزيده و بهترينه دينور خيار المال معناسنه (الرعلول) سرسور وزننده بر جنس سبزه على قول
طرخون اسميدر (الارعل) بدنده يره طوغرى صارقق ودوشوك اولان ثوبه دينور كه يوقرى قالدرمق يوريمكه

مضطرّ اولنور يقال جاء يجرّ ارعله اى ماتهدّل من ثيابه وفى الاساس ثوب ارعل اى طويل مسترخ كذلك
پك اوزيوب بويلو اولديغندن برطرفه اكيلوب بوكلش اولان اوتلره دينور يقال عشب ارعل اى طال حتى انثنى
بوراده من النبات وطاب نسخه لرى غلطدر وارعل احمق آدمه دينور يقال رجل ارعل اى احمق (الرعالة)
جهاله وزننده حمق معناسنه دريقال به رعالة اى حمق (الرعل) فتحتيله احمق اولمق معناسنه در يقال رعل
الرجل رعلا من الباب الرابع اذا حمق (المرعل) منبر وزننده كسكين قلجه دينور تيغ بران معناسنه يقال ضربه
بسيف مرعل اى باتك (الرعلة) غرفه وزننده مرسين مقوله سى خوشبو چچكلردن ترتيب اولنوب تاج كبى باشه
صوقلان چچك طوتامنه دينور (ابو رعله) رانك كسريله قوردك كنيه سيدر (الرعال) غراب وزننده بروندن
سيلان ايدن فضله يه دينور (رعيل) زبير وزننده ابن آبد بن الصدف اسميدر كه حضرموت قبيله سى
نسبندندر (الرعولى) جهورى وزننده تاتازى طبخ اولنمش كبابه وبريانه دينور يقال شواء رعولى اذا كان
لم يطبخ جيدا (الرعبلة) دحرجه وزننده برآدم چولپه وشاشقين خاتون آلمق معناسنه در يقال رعبل
الرجل اذا تزوج برعناء وات كسمك معناسنه در يقال رعبل اللحم اذا قطعه واثوابى پرتوب پاره لمق
معناسنه در يقال رعبل الثوب اذا مزقه ورعبله اسم اولور كما سيذكر (الترعبل) تدحرج وزننده اثواب
پرتيلوب پاره لنمق معناسنه در يقال رعبل الثوب فترعبل وثوب اسكيمك معناسنه در يقال ترعبل
الثوب اذا خلق (الرعبولة) رانك ضميله پاره لنمش اسكى ثوب پچاوره سنه دينور (الرعبلة) زبرجه وزننده
اسكى ثوبه دينور جمعى رعابيل در ويقال ثوب رعابيل اى اخلاق هر جزؤمؤلفى برثوب اعتبار اولنمشدر (الرعبل)
جعفر وزننده كهنه لباسلو عورته دينور على قول بون وشاشقين وچولپه اصلا خيروشره يرامز اولانه دينور
يقال امرأة رعبل اى ذات خلقان او حمقاء رعناء خرقاء وعربلر تحقير واز دراء موقعنده حاقتنى تلميحله برآدمك
والده سندن كنايه ايدوب ثكلته الرعبل ديرلر يقولون ثكلته الرعبل اى امه ورعبل بن عصام وعمرو بن رعبل شاعرلردر
ياخود ثانى اعجامله در وابوذبيان بن رعبل بين العرب ذكر وشهرت صاحبيدر (الرعبلة) جحفله وزننده و(الرعبليل)
زنجبيل وزننده دوز وطوغرى اسميان يله وصف اولور يقال ريح رعبلة ورعبليل اذا كانت لم تستقم فى هبوبها
(الرغل) رانك ضمى وغين معجمه نك سكونيله برنبات آديدر على قول سرمق اسميدركه قبون صرمشغى وقاره پازى
ديدكلرى نباتدر جمعى ارغال در (الارغال) همزه نك كسريله يرذكر اولنان نبات بتورمك معناسنه در يقال
ارغلت الارض اذا انبتت الرغل واكينك سنبله سى تمام اوزلنوب يوغونلنمق معناسنه در يقال ارغل الزرع
اذا جاوز سنبله الاحام و برطرفه مائل اولمق معناسنه در يقال ارغل اليه اذا مال وخطا ايلمك معناسنه در يقال
يقال ارغل الرجل اذا اخطأ ويول آزمق معناسنه در يقال ارغلت الابل عن مراتعها اذا ضلت وبرنسنه يى
موضع مناسبنك غيرى موضعه قومق معناسنه در يقال ارغل الشئ اذا وضعه فى غير موضعه وانا ولدينى امرزمك
معناسنه در كما سيذكر (الرغل) رمل وزننده ذكر اولنان ارغال زرعدن اسمدر سنبله سى اوزلنوب يكشمش
اكينه دينور ورغل مصدر اولور ولد اناسنى امك معناسنه در يقال رغل الولد امه رغلا من الباب الثالث اذا رضعها
فارغلته اى ارضعته و بعضلر بونى اوغلاق قسمنه تخصيص ايلديلر (الرغلة) تمره وزننده هنوز سود امن تازه
اوغلاغه وقوزى يه دينور (الرغلة) غرفه وزننده سنت يرنده كسيله جك درى يه دينور قلفه معناسنه (الارغل)
هنوز سنت اولمامش كسه يه دينور يقال غلام ارغل اى اقلف وخايه لرى اوزون كسه يه دينور ورفاه ووسعت
ولين وراحت اوزره اولان زمان ومعيشته دينور يقال هو فى عيش ارغل وزمان ارغل اى واسع ناعم (الرغول) صبور
وزننده هر بولديغنى اغتنام واكل ايدر اولان آدمه دينور يقال هو رمّ رغول اذا اغتنم كل شئ واكله وشول
قيونه دينوركه قوزى كبى قيونلرك ممه سنى امراوله يقال شاة رغول اذا صارت ترضع الغنم (رغال) قطام وزننده
جاريه قسمنه دينور ذكر اولنان معانيدن برمعناى مناسب ملحوظدر امه وكنيزك معناسنه (ابو رغال) كتاب وزننده
ثمود قومندن ثقيف قبيله سنك جدّ اعلالرى اولان كسه درسنن ابى داود ودلائل النبوة وسائر كتب احاديثده ابن عمر
رضى الله عنهما حضرتلرندن مروى اوله رق بو وتيره اوزره مثبتدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلريله
طائف غزاسنه خروج وعزيمتز خلالنده رهگذار مزده برقبر ظهور ايلمكله فخر عالم حضرتلرى بيوردىلركه اشبو
قبر قبيلهء ثقيفك جدى اولان ابو رغالكدر مرسوم ثمود قومندن اولوب واشبو حرم شريفده متمكن اوله رق عروض
ايدن عوارض وآكدارى آندن دفع ايدرايدى وقتا كه حرم شريفدن خروج ايلدكده طرف ربانيدن قومنه اصابت
ايدن قهر ونقمت بوراده مزبوره دخى اصابت ايلمكله هلاك وبوراده دفن اولندى پس جوهرينك ابو رغال شول

تکسه ایدیکه بیت شریفی هدم قصدیله ورود ایدن حبشه طائفه سنه دلیل اولوب بولده هلاك اولمشیدی دیمسی
غیر جیددر کذلك ابن سیده نك ابو رغال شعیب پیغمبر علیه السلام حضرتلرینك عبدی اولوب عشر اموال تحصیلنه
معین وظالم وجابر ایدی بو محلده هلاك ومدفون اولدی دیدیکی نابجادر ❊ مترجم دیرکه معتدّ بها اولان کتب سیرده
بجوهر بنك قولی حرسومدر حتی کندیسیله بیله جه برنهال زرّین دفن اولنمشیدی نبش اولنسه بولنمق ملحوظدر
بیوریلریله فی الحال نبش واخراج ایلدیلر (ابنا رغال) سحاب وزننده ضریّه قربنده ایکی طاغدر (الرغلاء)
حمراء وزننده شول ناقه یه دینور که قولاقلری برمقدار دیلنوب دیلنان پاره سی خدایی کوپه طرزنده صالنور اوله نته که
بویلجه اولان قیونه رعلاء دینور مهمله ایله یقال ناقة رغلاء اذا شقت اذنها وبقیت معلقة (رغلان) عثمان
وزننده بر رجلك اسمیدر (الرفل) نفل وزننده و (الرفل) فتحتینله لباس کیمکده وسائر وضع وعملده بجرکسز
تصلق وچولپه و پریشان اولمق معناسنه در یقال رفل الرجل ورفل رفلا ورفلا من الباب الاول والرابع
اذا خرق باللباس وکلّ عمل و (رفل) نفل وزننده و (رفلان) فتحاتله اتکلری یره سوریه رك اداء وخرامله یوریمك
یاخود اللری صاله رق یوریمك معناسنه در یقال رفل فلان رفلا ورفلانا من الباب الاول اذا جرّ ذیله وتبختر
اوخطر بیده وقیونك صوینی چوغالتمق معناسنه در یقال رفل الرکبة رفلا اذا اجمه (الارفل) احمر وزننده و (الرفل)
کتف وزننده وصفتلردر بجرکسز چولپه آدمه دینور یقال رجل ارفل ورفل ای اخرق (الرفلاء) حمراء وزننده
مؤنثیدر چولپه وشاشقین عورته دینور وشول عورته دینورکه حسن شیوه وناز کشله یوریمکی اوبدروب بجره مدیکندن
اتکلرینی سوریه رك چولپه ودیوشرمسز یوررا اوله یقال امرأة رفلاء اذا کانت لاتحسن المشی فتجرّ ذیلها (الرفلة)
فرحه وزننده و (الرفلة) کسرتینله چرکین وبد منظر عورته دینور یقال امرأة رفلة ورفلة ای قبیحة ظاهرا رانك
کسره سی فابه اتباعله در ورفله فرحه وزننده اتکلرینی شیوه وناز کشله سوریه رك یورر اولان خاتونه دینور یقال
امرأة رفلة اذا کانت تجرّ ذیلها جرّا احسنا (الارفال) همزه نك کسریله بودخی اتکلری یره سوریه رك ناز وخرامله
نازنینانه یوریمك یاخود اللرینی صاله رق یوریمك معناسنه در یقال ارفل فلان اذا جرّ ذیله وتبختر اوخطر بیده
واتکی صالیورمك معناسنه در یقال ارفل ذیله اذا ارسله (الترفیل) تفعیل وزننده تمنین لفظی کبی اسمدر اتکلرینی
سوریه رك صالنی صالنی یوریيان آدمه دینور یقال رجل ترفیل اذا کان یرفل فی مشیه وترفیل مصدر اولور
قیونك صوینی چوغالتمق معناسنه یقال رفّل الرکبة اذا اجمها وترفیل اهل عروض اصطلاحنده بحر کاملك
متفاعلن جزؤنه برسبب خفیف زیاده ایلمکدن عبارتدر که متفاعلاتن اولور اجمام رکیه یاخود جرّ ذیل معناسندن که
طول ذیلك لازمیدر مأخوذدر لکن ترفیل علی بحر کامل مجزوءه بلکه عروض ثالثه سنك ضرب اولنه
مخصوصدر وترفیل برآدمی سید وعالیشان قلمق معناسنه در یقال رفّله الملك اذا سوّده ویولو لمق تعظیم
معناسنه در یقال رفّله اذا عظمه وخوارلمق تذلیل معناسنه اولمغله ضدّ اولور یقال رفّله اذا ذلّله
بونده بناسی ازله ایچوندر وتملیك معناسنه در یقال رفّله اتاه اذا ملکه اتاه (الرفل) رانك کسریله اتکه دینور
یقال ارفل رفله اذا ارسل ذیله (المرفال) اکثری اتکلرینی سوریه رك خرامانی یورر اولان آدمه دینور (الرفال)
سحاب وزننده اوزون صاچه دینور یقال شعر رفال ای طویل (الرفّل) خدبّ وزننده اوزون قویرقلو
دابه یه دینور وحلیم وشحیم انسان وحیوانه دینور وبول جامه یه دینور ودریسی کیکبش اولان دوه یه دینور
(الرفال) کتّاب وزننده شول بچه مقوله سی نسنه یه دینور که دیشی بچی به آشمسون دیو تکه نك قاسیغنه
بند ایدرلر (المرقلة) معظّمه وزننده شول ناقه یه دینورکه یاوریسی امسون دیو بر پچاوره ایله مه سنك دیبی صاریلوب
بعده اول پچاوره نك برطرفی صالیورلمکله مه لرینك اوچلرینی بتون احاطه ایدوب بوریمش اوله یقال ناقة مرقلة
اذا کانت تصر بخرقة ثم ترسل علی اخلافها فتغطی بها (روقل) جوهر وزننده بر رجل اسمیدر (ترفل) تنصر
وزننده اسامیدندر ترفل بن عبدالکریم وترفل بن داود محدّثلردر (رفیل) زبیر وزننده ابن المسلمه درکه نهر رفیل
اکا منسوبدر (الرقل) فتحتینله قیونك دیبنده آزآز مجتمع اولان صویه دینور یقال هذا رقل الرکبة ای جمتها (رقل رقل)
مکرّرا فتحتینله قیون قسمنی صاغمق ایچون چاغره جق اصواتندندر (الترقلة) دحرجه وزننده کبر ونخوتله صالنمق
معناسنه در یقال ترقل الرجل ترقلة اذا تبختر کبرا (الرقلة) رانك فتحی وقافك سکونیله ال یتشمز اولان خرما اغاجنه
دینور جمعی رقل در هسنز ورقال کلور یقال ماهم برجال انما هم رقال جمع رقلة وهی النخلة التی فاتت الید
(الراقول) خرما اغاجنه چیقه جق کنده وپالهنکه دینور رقلا بول معناسنه (الارقال) همزه نك کسریله سرعتله یوریمك
معناسنه در یقال ارقل الرجل اذا اسرع وقطع مفازه ایلمك معناسنه در یقال ارقل المفازة اذا قطعها (المرقال)

و(المرقل) محسن وزننده و(المرقلة) محسنه وزننده جست و رونده ناقه یه دینور یقال ناقة مرقال و مرقل و مرقلة
ای مسرعة ومرقال هاشم بن عتبه نك که اصحابندندر لقبیدر صفین ملحمه سنده علی بن ابی طالب کرم الله وجهه
کندیسنه برعلم ویرمکله حامل اولهرق سرعت ایلدیکیچون تلقیب اولندی وابو المرقال زفیان ایله ملقب کسه نك
کنیه سیدر اسمی عطاء بن اسید ایدی بنی عوافه دن ایدی (الرکل) شکل وزننده آت سکرتمك ایچون ایکی
یانلرینه ایاقله یا اوزنکی ایله تپوب اورمق معناسنه در یقال رکل الفرس رکلا من الباب الاول اذا ضربه برجله
لیعدو و برایاقله اورمق معناسنه در یقال رکله اذا ضربه برجل واحدة ورکل تپمه یه اطلاق اولنور که برایاقله
اورمقدر فارسیده لکد دینور و پراصه تعبیر اولنان سبزه یه دینور کراث معناسنه (التراکل) تفاعل وزننده
برین برلرینه ایاقله اورشمق معناسنه در که تپشمك تعبیر اولنور ملاعبه اقسامندندر یقال تراکل القوم اذا رکل بعضهم
بعضا بارجلهم (الرکال) شداد وزننده پراصه صاتیجی آدمه دینور (الرکلة) تمره وزننده برباغ سبزه یه دینور
یقال جاء وبیده رکلة من البقل ای حزمة (المرکل) منبر وزننده ایاغه اطلاق اولنور رجل معناسنه (المرکل) مقعد
وزننده یوله اطلاق اولنور طریق معناسنه وفارس آتی اشیدروب یاخود سکرتمك ایچون یانلرنده ایاغیله تپوب اوره جق
یره دینور که اوزنکی یریدر (المرکلة) معظمه وزننده شول یره دینور که طوارلر ایاقلریله چکنیوب باصه رق یکشمش
وقاتیلمش اوله یقال ارض مرکلة اذا صارت قد کدت بحوافر الدابة (الترکل) تفعل وزننده باغبان یره بل تپمك
معناسنه در یقال ترکل بمسحاته اذا ضربها برجله لتدخل فی الارض (مرکلان) مرطبان وزننده برموضع آدیدر
(الرمل) نمل وزننده معلومدر که قومه دینور فارسیده ریك دینور مفردی رمله در جمعی رمال وارمل در افلس
وزننده و رمله ایله بعض نسوان تسمیه اولندیلر بر اقلغنه نساء ازجمله رمله بنت ابی سفیان که ام حبیبه در ازواج
مطهراتدندر رضی الله عنهن و رمل مصدر اولور طعامه قوم قاتمق معناسنه وطعامدن مراد حنطه در
یقال رمل الطعام رملا من الباب الاول اذا جعل فیه الرمل و برنسنه یی قان ایله آلوده ایلك معناسنه در یقال
رمل الثوب اذا لطخه بالدم و بزو حصیر مقوله سنی یوفقه جه طوقومق معناسنه در یقال رمل النسج اذا رققه
وسریر و حصیر مقوله سنی جوهر وسائر زینت مقوله سیله بزه مك معناسنه در یقال رمل السریر او الحصیر اذا زینه
بالجوهر ونحوه وسریرك اوستنه شریت اوروب چکزمك معناسنه در که مراد حصیر اسکمله کبی اوتوراجق یرینی
بومشق شریتلردن اوروب یاپمقدر یقال رمل السریر اذا رمل ای نسج شریطا جعله ظهراله (الارمال) همزه نك
کسریله رمل معناسنه در یقال ارمل النسج والسریر یعنی رمله و برآدمك زاد وتوشه ونفقه سی توکنوب بی زاد
ونوا قالمق معناسنه در یقال ارمل القوم اذا نفد زادهم و بو معنادن متعدی اولور یقال ارملوا الزاد اذا انفدوه وایپ
مقوله سی نسنه یی اوزاتمق معناسنه در یقال ارمل الحبل اذا طوله و برنسنه قانه بیلنمك معناسنه در یقال
ارمل السهم اذا تلطخ بالدم و خاتون طول اولمق معناسنه در یقال ارملت المرأة اذا صارت ارملة (الترمیل)
تفعیل وزننده بو دخی بز و حصیر مقوله سنی یوفقه جه ونحر ده جه طوقومق معناسنه در یقال رمل النسج اذا رققه
وخاتون طول اولمق معناسنه در یقال رملت المرأة اذا صارت ارملة و برنسنه نی مغشوش ومزیف قلمق معناسنه در
قوملوغله کبی یقال رمله اذا زیفه ویقال کلام مرمل ای مزیف (الرمل) فتحتینله و (الرملان) فتحاتله و (المرمل)
مقعد وزننده لیئك ایله یوریمك معناسنه در یقال رمل فلان رملا و رملانا و مرملا من الباب الاول اذا هرول ومنه رملان
طائف البیت الشریف و رمل عروضیون اصطلاحنده قصیده ایله رجزدن ماعدایه اطلاق اولنور ※ شارح دیر که
مؤلفك تفسیری وضع عربیه مبنیدر که قصیده ایله رجزدن غیری شعره رمل اطلاق ایدرلر واهل عروض بحر
مخصوصه رمل اطلاق ایدرلر که وزنی التی کره فاعلاتن جزؤندن مرکبدر نسج حصیر کبی منتظم الاوتاد اولدیغیچون
تسمیه ایلدیلر انتهی و رمل آزجه یغموره دینور و برنسنه ده اولان زیاده یه دینور و بقیه وحشینك ایاقلرنده
اولان خطوطه دینور که کندی لوننه مخالف اولور (الارمل) احمر وزننده فقیر ومحتاج یاخود مسکین اولان
کشی یه دینور مؤنثی ارمله در جمعاری ارامل وارامله در یقال رجل ارمل وامرأة ارملة ای محتاج ومحتاجة او مسکین
ومسکینة ※ شارح دیر که نفود الزاد معناسنه اولان ارمالدن مأخوذدر غیر قیاس اوزره در انتهی و ارمل ارکك آدمه
دینور العزب معناسنه یعنی مؤنثی ارمله در و عند البعض نسادن اولوب احتیاجی اولنلان صورتده ارمله اطلاق اولنور
هر نقدر قوجه سز ایسه ده یقال رجل ارمل ای عزب وامرأة ارملة ای عزبة اولا یقال للعزبة الموسرة ارملة
متزوج دیرکه بو ماده ده اوچ کلمه مستعملدر بری بیلدرکه مؤلفه کوره زوجندن علی الاطلاق مفارقت ایتمش
خاتوندر یاخود مدخول بها اولاندر داخل اولان برجله ده اطلاق اولنور قول اوله کوره طول خاتون اولور تاتیه

کوره بکر مقابلی اولور وبری ارمله درکه مؤلفه کوره مطلقا قوجه سز اولاندر و بعضلر عسر حالله تقیید
ایلدیلر وبری دخی ایم درکه بودخی قوجه سز اولاندر کرك ثیب وکرك بکر اولسون ورجله دخی اطلاق اولنور وزمخشری
وسائره کوره ثیب ارکورمش اولاندر وارمله طول اولاندر کرك اره وارسون کرك وارمسون وایّم قوجه سز اولاندر
کرك ثیب وکرك بکر اولسون پس مؤلفك بیانیله بینلرنده مخالفت یوق کبیدر لکن ابن اثیرك قولی بونلره مخالفدر وارمله
عندالبعض رملدن مأخوذ درکه قومه دینور بی زوج خاتون بر مرتبه محتاج اولدیکه کویا احتیاج آنی قومه اوتورتدی
نته که ذومتربه دخی بورسمه در وعندالبعض ارمله ارمال زاد معناسندن مأخوذ اولمغله مطلقا زوجه سز اره وزوجسز
عورته ارمل وارمله دینور لکن زوجه سی وفات ایدن کشیده استعمالی قلیلدر وزوجی وفات ایدن عورتده که طول
تعبیر اولنور استعمالی کثیردر زیرا انفاق زوجه محتاجدر انتهی وارمل مطر ومنفعتی قلیل یعنی عدیم اولان سنه یه
وصف اولور یقال عام ارمل ای قلیل المطر والنفع ومحتاجین اولان رجال ضعفاء جماعتنه ارمله دینور ایچلرنده نساء
طائفه سی بولنسه یقال اطعم الارملة ای الرجال المحتاجین الضعفاء (الارمولة) اضحوکه وزننده عرفج نام شجرك کسلمش
شاخندن اوزدکنده قلان پارچه سنه دینور جمعی ارامل وارامیل در (الرملة) غرفه وزننده بقر وحشیه نك ایاقلرنده
وصرتلرنده اولان سیاه جزکی یه دینور جمعی رمل در صرد وزننده وارمال در ٭ شارحك بیاننه کوره فی قوائم البقرة
الوحشیة وفی ظهرها عبارتی نسخه لرندن ساقطدر (رمله) تمره وزننده بش موضع آدیدر اشهری شام الکاسنده
رمله دیدکلری بلده در محدثیندن ادریس الرملی ومکی بن عبدالسلام الرملی که مصغر بنیه سیله در اورادندر
(الرملاء) حمراء وزننده ایاقلری سیاه وسائر یرلری بیاض اولان دیشی قیونه دینور مذکری ارمل در یقال نعجة
رملاء ای سوداء القوائم وسائرها ابیض (المرمّل) محدّث وزننده و(المرمل) محسن وزننده ارسلانه دینور
(المرمل) منبر وزننده کوجك بوقاغی یه دینور (الیرمول) یعفور وزننده حصیر طرزنده خرما یپراغندن اورلمش
نسنه یه دینور که یلپازه و زنبیل دوزیلور (الرمال) غراب وزننده حصیر اورکوسنه دینور یقال ما احسن رمال
هذا الحصیر ای مرموله (المرمّل) معظم وزننده شول پالوده وزیروا وحلوا مقوله سنه دینور که یوزنده حصیر
اورکوسی کبی چیزکیلری و بوکلمری کثیر اوله یقال خبیص مرمّل اذا کثر عصده ولیه (ارملول) عصفور وزننده
مغربده بر بلده در (ترامل) تای فوقیه مضمومه ایله بر وادی اسمیدر (یرمل) یمنع وزننده بر موضعدر (یرمله) یانك
فتحیله اندلسده بر ناحیه در (الارمولة) اضحوکه وزننده ارکن اوغلانه دینور یقال غلام ارمولة ای ارمل
(رمیله) جهینه وزننده اوچ موضع اسمیدر و بر رجل آدیدر (الارمغلال) اقشعرار وزننده چوجق اغزندن سالیار
اقار اولمق معناسنه در یقال ارمعلّ الصبی اذا سال لعابه و برنسنه اصلانمق معناسنه در یقال ارمعلّ الثوب
اذا ابتلّ و بریان وکباب طبخ اولنورکن یاغی طملار اولمق معناسنه در یقال ارمعلّ الشواء اذا سال دسمه
و بسرعتله کتمك معناسنه در یقال ارمعلّ الرجل اذا اسرع و پك آواز ایله حیقرمق معناسنه در یقال ارمعلّ الرجل
اذا شهق و پراکنده اولمق معناسنه در یقال ارمعلت الابل اذا تفرّقت و کون وسختیان مقوله سی پك یاشاروب
اصلانمق معناسنه در یقال ارمعلّ الادیم اذا ترطّب شدیدا و کوزیاشی پیدرپی متصل آقمق معناسنه در یقال
ارمعلّ الدمع اذا تتابع (الارمغلال) غین معجمه ایله ارمغلال وزننده بودخی کوزیاشی پیدرپی آقمق معناسنه در یقال
ارمغلّ الدمع بمعنی ارمعلّ (المرمغلّ) مضمحلّ وزننده دباغته اورلمش دری یه دینور یقال جلد مرمغلّ
اذا وضع للدباغ (الروال) غراب وزننده و(الراوول) کافور وزننده دابه قسمنك اغزی سالیارینه دینور علی قول
آت جنسنك سالیارینه مخصوصدر یقال سال رواله وراووله فی مخلاته وهو لعاب الدواب او خاص بالفرس و یقال
روال رائل مبالغة ای لعاب کثیر وروال بعض دابه نك اغزنده بتن آرتق دیشه دینور که معین اولان صره سندن
وعددندن زیاده اولور بمکه مانع اولمغله کسر واخراج ایدرلر (الرائل) بودخی دابه قسمنده ظهور ایدن آرتق
دیشه دینور یقال کسر رواله ورائله ای سنه الزائدة التی لا تنبت علی نبتة الاضراس و طملایجی وطملیان شیئه
دینور یقال دهنه حتی صار الدهن رائلا ای قاطرا (الترویل) تفعیل وزننده اتمکه چرویش یاغنی قاتق ایلمك
علی قول صافی یاغله اوغمق یاخود پك یاغلی یاپمق معناسنه در یقال روّل الخبزة اذا آدمها بالاهالة اودلکها
بالسمن او اکثر سمها وآت قسمی افشان ایلمك ایچون آلتنی صارقتمق معناسنه در علی قول کوشکجه قالدرمق
معناسنه در وعندالبعض ترویل انسان قسمی هنوز عورته مس ووصولدن مقدّم انزال ایلمك معناسنه در یقال
روّل الفرس اذا ادلی لیبول او انعظ فی استرخاء او یقال روّل الرجل اذا انزل قبل الوصول الی المرأة (المرول) منبر
وزننده سالیاری چوق اقان آدمه دینور یقال رجل مرول ای کثیر اللعاب وایچه وضعیف ایپ واوزغان پارچه سنه

دينور (يروله) حموله وزننده اندلسده برناحيه آديدر (ديررولان) سيرسلمان وزننده قبيلهٔ سليم يوردنده بروايدر
(الرهبلة) دحرجه وزننده بركونه يوريشه دينور كه مراد سندره يه رك وصارصله رق يورويشدر (الترهبل) تدحرج
وزننده صارصله رق يوريمك معناسنه در يقال ترهبل الرجل اذا مشى الرهبلة (الرهبل) جعفر وزننده
فهم اولنميان سوزه دينور ظاهرا پريشان وبى سروبن ياخود مضطرب اولديغندن ناشيدر يقال كلام رهبل
اى لايفهم (المرهبل) اسم فاعل بنيه سيله فهم اولنميان چيره شك سوزلو آدمه دينور (الرهدل) جعفر وزننده
ضعيف وزبون آدمه دينور واحمق ونادانه دينور يقال رجل رهدل اى ضعيف وكذا احمق وجعفر وقنفذ وزبرج
وزنلرنده برجنس قوش اسميدر وبونلر رهدن لفظنده لغتلردر (الرهل) فتحتينله كوده نك اتى سلپوك ومضطرب
اولمق معناسنه در يقال رهل لحمه رهلا من الباب الرابع اذا اضطرب واسترخى وكوده نك اتى قباروب قباتمق
معناسنه دركه سمروب شيشمان اولمقدن عبارتدر ياخود علتسز شبشكين اولمق معناسنه در يقال رهل لحمه
اذا انتفخ او ورم من غيرداء ورهل ولادت عقبنده ظهور ايدن صولك ديدكلرى صارى صويه دينور (الترهيل) تفعيل
وزننده برعارضه يوزى كوزى شبشروب وجودى سلپوك ايلمك معناسنه در يقال رهله النوم اذا اورثه الرهل
(الرهل) رانك كسريله شول يوفقه بلوده دينوركه رطوبت تخييل ايليه (المرهل) معظم وزننده يوزى كوزى
شبشكين وجودى سلپوكلمش آدمه دينور يقال اصبح مرهلا اذا تهيج اى وجهه وبوپك چوق اويقودن ياخود
مخمورقالقمقدن نشئت ايدر (الريال) كتاب وزننده آغز ساليارينه دينور يقال سال رياله اى لعابه وبوواويه ده
لغتدر (الريل) سيل وزننده آغزدن سالياراقمق معناسنه در يقال رال الصبى يريل ريلا اذا سال لعابه
فصـــل الزاى المعجمة ❊ (الزبل) زانك كسرى وبانك سكونيله و(الزبيل) اميروزننده فشقى يه وكوبره يه
دينور سرقين معناسنه وزبيل زنبيل ديدكلرى ظرفه دينوركما سيذكر (المزبلة) ميمك وبانك فتحيله وشذوذا
بانك ضميله اسم مكاندر سپورنديلكه وكوبره آلكه دينور يقال الدنيا كالمزبلة اى ملقى الزبل وموضعه (الزبل)
حبل وزننده اكينى كوبره ايله اصلاح ايلمك معناسنه در يقال زبل زرعه زبلا من الباب الثانى اذا سمده (الزبال)
كتاب وزننده بال اريسنك اغزينه آلوب قوانه كتورديكى شبثه دينور وبونكله پك آزناچيز نسنه دن كنايه ايدرلر
يقال مااصاب زبالا اى شيئا تنوين تحقير ايچوندر وزايك ضميله ده جائزدر لكن اساس نسخه لرنده النحلة
برنده ميمله النملة عنوانيله مرسوم اولمغله قرنجه نك آغزيله كوتورديكى نسنه جك ديمك اولور ومقتضاى ماده يه
بواقربدر (الزبالة) ثمامه وزننده بودخى شئ يسيره اطلاق اولنور يقال مافى البئر زبالة اى شئ يعنى من الماء
وزباله اصحابدن مالك بن الحويرث بن اشيم پدرينك جدى اسميدر وبرموضع آديدر وجعفر بن محمد الزبالى
محدثدر (زباله) سحابه وزننده برموضعدر محدثيندن محمد بن الحسن بن عياش الزبالى اورادندر ومحمد بن
الحسن بن زباله محدثدر وزباله بنت عتيبة بن مرداس شعرادندر (الزبيل) اميروزننده كه ذكر اولندى و(الزبيل)
سكين وزننده و(الزنبيل) قنديل وزننده وبعضا زايى مفتوح اولور قفه يه دينوركه كوفه تعبير اولنان ظرفدر
خرما بپراغندن اوررلر كه مراد تركيده دخى زنبيل ديدكلرى اوله جقدر كوناكون شكلده يپارلر على قول دغارجغه
دينور جراب معناسنه ياخود مطلقا حمل اولنه جق ونسنه قويه جق قابه دينور وعاء معناسنه وزبيل كلمه سنك
جمعى زبل دركتب وزننده وزبلاندر زايك ضميله ❊ شارح ديركه زبيلك جمعى زبابيل وزنبيلك جمعى زنابيل در
و زنبيله زبيل وزنبيل اطلاقى مقدما آنكله كوبره طاشيدقلرينه مبنيدر ونونى زائده در (الزأبل) زبرج وزننده
آفت وداهيه يه اطلاق اولنور (الزأبل) جعفر وزننده وبانك كسريله ده جائزدر بودور آدمه دينور وهمزه نك
تركيله زبل عنوانى اكثردر (زابل) هاجر وزننده سند الكاسنده بربلده در (زنبيل) قنديل وزننده اساميدندر
احمد بن الحسين بن احمد بن زنبيل النهاوندى امام بخارى تاريخنك راويسيدركه ابو القاسم الاشقردن اولدخى
امام بخاريدن روايت ايلدى (الزبلة) زايك ضميله لقمه يه دينور (الزبلة) فتحاتله شئ يسير معناسنه درتقول
مارزأته زبلة اى شيئا (الزبتل) جعفر وزننده بودور آدمه دينور يقال رجل زبتل اى قصير (الزجلة) غرفه
وزننده ايكى كوزك ارالغنده اولان درى يه دينور يقال جرح زجلته اى الجلدة التى بين العينين وحالت معناسنه در
يقال هوعلى زجلة حسنة اى حالة وناسك غريو وفريادينه وشماطه سنه دينور بونده زايك فتحيله ده جائزدرتقول سمعت
زجلة الناس اى صوتهم وصومقوله سى نسنه دن حاصل اولان جزؤيجه رطوبته دينور يقال اصابته زجلة منه
اى بلة وپك جزؤى وناچيز نسنه يه دينور يقال اعطانى زجلة منه اى هنيهة منه وهرنسنه دن برپاره يه وبربلوكه
دينور يقال زجلة منه اى قطعة ومطلقا جماعته على قول خاصة انساندن بركروه وجماعته اطلاق اولنور بونده

زایك فتحیله ده جائزدر وزجله بنت منظور زوجهٔ زبیردر یاخود حضرت معاویه‌نك آزاد كرده جاریه سیدر
یاخود قزی عاتكه‌نك آزاد كرده سیدر (الزجل) زجر وزننده برنسنه‌یی اوته قاقوب آتمق معناسنه‌در یقال
زجله وبه زجلا من الباب الاول اذا رماه ودفعه ومزراغك اشاغی حربه سیله دورتمك معناسنه‌در یقال
زجله بالرمح اذا زجه وبعید یردن كوكرجین صالمق معناسنه‌در یقال زجل الحمام اذا ارسلها علی بعد ودیشینك
وجنه منی دوكمك معناسنه‌در یقال زجل الماء فی رحمها اذا صبه (الزاجل) و(الزجال) شداد وزننده ایراق یردن
صالنان كوكرجینه دینور كبوتر بغدادی كبی یقال هی حمام الزاجل والزجال ای یرسل علی بعد بونلر ذكر اولنان
زجل ماده سندن اولمغله حمام لفظنه وصف اولدقلری صورتده البته نسب اوزره اولمق لازمدر وحسب
الظاهر لامحاله وصفلردر زیرا اضافتلرنده فائده بالذكر ملحوظ دكلدر مكر بیانیه یه حمل اوله وراجل صاحب
وهاجر وزنلرنده طولوم باغلیه جق ایپك اوجنده اولان چوی وحلقه طرزنده اغاچ پاره سنه دینور ومزراغك
اشاغی حربه سنده اولان حلقه یه دینور وعسكرك باشبوغنه دینور یقال هوزاجل العسكر ای قائدهم وزندا لخیل
نام كسه‌نك فرسی اسمیدر وبلند آواز آدمه دینور وخواننده یه دینور یقال رجل زاجل ای رفیع الصوت وكذا
المطرب (الزاجل) جیمك فتحیله عالم وزننده یوغورده‌نك منبسنه دینور یاخود اركك دوه قوشنك منبسنه
دینور وكاهجه همزه ایله ده ملفوظدر وعلی قول اركك دوه قوشی كندی نوبتنده یمرطه سی اوزره یاتدیغی اثناده
دیرندن سیلان ایدن نسنه یه دینور بعض نسخه ده تحضنها بیضها عنوانیله كه ضمیر مؤنثدر مرسوم اولغله
غلطدر صواب اولان مذكر ضمیرلری اولمقدر یاخود جمعیتی متضمن جنسیت اعتبارینه مبنیدر واجل دوه
قسمنك بیونلرینه مخصوص بر كونه تمغا اسمیدر (المزجل) منبر وزننده مزراغك تمرنه دینور ووقصه مزراغه
وخشت دیدكلرینه دینور (المزجال) محراب وزننده شول اوقه دینور كه هنوز تمرنلنوب ویلك چكلمامش اوله
(الزجل) فتحتینله ناس بری بریله اوینشوب شماطه وهنكامه ایلمك معناسنه‌در یقال زجل القوم زجلا من الباب
الرابع اذا لعبوا وجلبوا وشرقی وبسته اوقیوب خواننده لك ایلمك معناسنه‌در یقال زجل الزاجل اذا طرب
ورفع صوت ایلمك معناسنه‌در یقال زجل الرجل اذا رفع الصوت وبو معنالرده اسم اوله رق مستعملدر (الزجل
كتف وزننده و(الزاجل) بلند آواز آدمه دینور وخواننده یه دینور وشول نباته دینور كه اكابل طوفند یجه
مسنور اوله یقال نبت زجل اذا صوتت فیه الریح (الزؤاجل) همزه ایله علابط وزننده و(الزئجیل) قندیل وزننده
وهمزه بدلی نونله ضعیف وزبون آدمه دینور یقال رجل زؤاجل وزئجیل وزنجیل ای ضعیف (الزنجیل) شغرجل
وزننده آیینه یه دینور مرآة معناسنه سجنجل كلمه سنده لغتدر (الزجول) صبور وزننده ایراق یوقسه دینور
یقال عقبة زجول ای بعیدة (الزجلاء) حمراء وزننده جست ورونده ناقه یه دینور یقال ناقة زجلاء ای سریعة
(الزحل) زایك فتحی وحای مهمله‌نك سكونیله برنسنه یردن ایرلمق معناسنه‌در یقال زحل عن مكانه زحلا من الباب
الثالث اذا زال ویورلمق معناسنه‌در یقال زحل الرجل اذا اعیا وداپه یورركن چكن چكن كیروانمك معناسنه‌در
یقال زحلت الناقة اذا تأخرت فی سیرها (التزحول) تدحرج وزننده یودخی برنسنه یردن آیرلمق معناسنه‌در
یقال تزحول عن مكانه اذا زال (الزحول) قعود وزننده برآدم یرندن آلارغه اولمق معناسنه‌در یقال زحل
الرجل عن مكانه زحولا اذا تنحی (التزحل) تفعل وزننده زحول معناسنه‌در یقال تزحل عن مكانه اذا تنحی
(الزحل) كتف وزننده و(الزحلیل) تحریر وزننده مكانندن الارغه اولان آدمه دینور (الزحول) صبور وزننده
شول ناقه یه دینور كه دوه‌لر ایله حوضه كلدكده منع ورد ایچون صاحبی یا برغیری كسه هر نقدر چهره سنه
ضرب ایدرسه ده كیروسنه دونوب چكن چكن ینه صوقیلوب حوضه كلور اوله یقال ناقة زحول
اذا وردت الحوض فضرب الزائد وجهها فولت بعجزها ولم تزل تزحل حتی ترد وزحول ایراق یوقشه وصف اولور
یقال عقبة زحول ای بعیدة فعول بمعنی فاعل نسبی اولمغله تذكیر وتأنیثی مساویدر (الزحل) صرد وزننده امور
ومشاغلدن چكلیوب دائما كناره كیر اولان آدمه دینور مؤنثی زحله‌در یقال رجل زحل وامرأة زحلة اذا كان
یزحل عن الامور وزحل زفر وزننده غیر منصرف اوله رق خنس اطلاق اولنان كواكب سیاره‌دن بر كوكب
اسمیدر كه فلك سابعده مركوزدر بعید ومتنحی اولدیغیچون اطلاق اولنشدی وبو زاحلدن معدولدر فارسیده
كیوان دینور (غلام زحل) ابو القاسم دیمكله مشتهر بر منجمدر (الزحلیل) تحریر وزننده دائما مكانندن
بعید ومتنحی اولان آدمه دینور وطار وطاینجق یاپلجین یره دینور كه اپاق یاپلشمیوب قایوب كیدر وجست وچالاك آدمه
اطلاق اولنور یقال رجل زحلیل ای سریع (الزحلول) زایك ضمیله بودخی سطار رط اینجق یاپلجین یره دینور

زحليل كبي يقال مكان زحليل وزحلول اى ضيق زلق من الصفاء (الازحال) همزه نك كسريله برآدمي برنسنه يه
ناچار قلق معناسنه در يقال ازحله اليه اذا الجاءه اليه وايراق ايلك معناسنه در يقال ازحله اذا ابعده
(الترحيل) تفعيل وزننده بودخي ايراق ايلك معناسنه در يقال زحله اذا ابعده (الزحلة) همزه وزننده
شول چانوره دينور كه يوواسنه چقن چكر اوله يقال دابة زحلة اذا كانت تدخل جحرها من قبل
استهما واصلا نسيروسفر وسياحتى ايلمز اولان آدمه دينور يقال رجل زحلة اى لايسيح في الارض ظاهرا
بوتسميه كم ياخود ضديله تسميه قبيلندندر (الازحئلال) همزه ايله اقشعرار وزننده احزألال مقلوبيدر كه ذكر
اولندى يقال ازحأل البعير مقلوب احزأل (الزحل) جدب وزننده شول اركك دوه يه دينور كه
صوواد باشنده سائر دوه لرى دور ايله كيروسوروب كنديسى ايلرويه صوقيلوب ايچر اوله (الزيحلة) بيطره وزننده
كبر وادا وشيوه ايله يورمكه دينور يقال يمشي الزيحلة اى مشية خيلاء (الزرقلة) قافله دحرجه وزننده برآدمك
جوق ومطلوبنى تماما ويرمك معناسنه در تقول زرقل يحيي اى اعطانيه وقبل دمك معناسنه در يقال زرقل
الشعر اذا نقشه (الزعل) فتحتينله نشاطمند اولق معناسنه در يقال زعل الرجل زعلا من الباب الرابع اذا نشط
ويوش آت جنبش ونشاطله شوقه كلوب بر يره اوته قوشوب اوينامق معناسنه در يقال زعل الفرس اذا استن
بغير فارسه (التزعل) تفعل وزننده بودخي شنلنوب جنبش ونشاطلنمق معناسنه در يقال تزعل الرجل اذا تنشط
(الازعال) همزه نك كسريله آتي جنبش وشوقه كتوروب نشاطلندرمق معناسنه در يقال ازعل الفرس اذا انشطه
وبرنسنه يى يرندن قوپروب ازعاج ايلك معناسنه در يقال ازعله من مكانه اذا ازعجه (الزعلول) سرسور وزننده
جست وخفيف آدمه دينور (الازعيل) ازميل وزننده همبشه شوخ وشن وشقرلق آدمه دينور يقال رجل ازعيل
اى نشيط (الزعلة) تمره وزننده شول حيوانه دينور كه برسنه طوغروب برسنه ارالق ويرر اوله يقال ناقة زعلة
اذا صارت تلد سنة ولاتلد اخرى وديشي دوه قوشنه دينور (الزعل) زانك كسريله برموضع وبر رجل آدلريدر
(الزعل) كتف وزننده آجلقدن زار ومضطرب آدمه دينور كه يلان كبي قيورلوب ناله وانين ايدر اوله يقال هو زعل
اى متضور جوعا (زعيل) زبير وزننده قيس بن مرداسك فرسي اسميدر (زعل) تمر وزننده (زعلان) سحبان
وزننده اسامي ناسدندر (الزعبل) جعفر وزننده شول آدمه دينور كه يديكي غدايي هضم ايده ميوب بدنه بدل
ما يتحلل اولماغله قرني شيشوب ويوني چوپ كبي انجلش اوله يقال رجل زعبل اذالم ينجع فيه الغداء فعظم
بطنه ودق عنقه وانكرك يلانه دينور وقيا كارنه دينور حرباء معناسنه ووالده يه اطلاق اولنور وعلي قول يوني
وسبكمغز اولان عورته دينور بو جهتله تحقير ودشنام موقعنده والده دن كنايه ايله ثكلته الزعبل ديرلر كه ثكلته امه
الحمقاء ديمكدر وزعبل چوق اغاجنه دينور كه عربستانده بيساغي اغاج اولور وبر محدث اسميدر كه آندن ابوقدامة
الحارث بن عبيد روايت حديث ايلدي وزعبل بن الوليد الشامي وفاطمه بنت زعبل تحديث ايلديلر (الزعبلة)
زانك فتحيله بدني سموزوب بوني انجلش اولان آدمه دينور يقال رجل زعبلة وهو من يسمن بدنه وتدق رقبته
بوذكر اولنان زعبلدن ايسه ظاهرا تجوز اعتباريلا زمدر ومصدر اولور چوق اولهرق فاخر ويركو ويرمك
معناسنه در يقال زعبل فلان اذا اعطي عطية سنية (الزعجلة) زعبله وزننده بدخويلق سوء الخلق معناسنه در
(الزغل) زانك فتحي وغين معجمه نك سكونيله برنسنه يى دفعه دفعه دوكمك معناسنه در يقال زغل الماء زغلا من الباب
الثالث اذا صبه دفعا بوراده دفع غرف وزننده جمعدر وزغل آغزدن نسنه پوسكورمك معناسنه در يقال زغله
ذا مجه وياورى اناسني امك معناسنه دركه لازميله تفسيردر يقال زغل الجدي امه اذا رضعها ودوه سدكني آتارق
بولي ايلك معناسنه در يقال زغلت الناقة ببولها اذا رمت به (الازغال) همزه نك كسريله بودخي دوه سدكني
آتارق بول ايلك معناسنه در يقال ازغلت الناقة ببولها يعني زغلت وقوش آغزيله ياوريسني يملك معناسنه در
يقال ازغل الطائر فرخه اذا زقه ومزراق دورتلديكي يردن قان فشقرتمق معناسنه در يقال ازغلت الطعنة
بالدم اذا اوزغت (الزغلة) غرفه وزننده آغزدن پوسكوريلان صو مقوله سنه دينور وآزجه وناچيز نسنه دن
كنايه اولور تقول ازغل لي زغلة من اناءك اى صب لي شيئا واست ويره دينور وبراوغوردن دوكيلوب ياخود
ايلان شيئه دينور بول اولسون غيري اولسون (الزاغول) خراسان ديارنده پنج ديه ناحيه سندن برقريه دن
پنج ديه مصر بنده زجيف يعديرلر يائى بوحيده وذال معجمه ايله خول اعلامدن محمد بن الحسن بن محمد بن الحسين البنجديهي
الزاغولي اورادندر بوزجلده مجلدي حاوي قيد الاوابد نام بركتاب تأليف ايلمشدركه علم تفسير وحديث وفقه ولغته
مشتملدر (الزغلول) عصفور وزننده ممه نامكه بغايت دوشكون اولان دوه وقيونه مقوله سي حيوان ياورسنه دينور يقال

جدی وفصیل زغول ای لهج بالرضاع (الزغلول) سرسورو زننده جست وخفیف آدمه دینورو بر رجل آدیدر و چوجغه دینور طفل معناسنه یقال له زغلول کثیرای طفل ❊ شارحك بیاننه كوره جمعی زغالیل در (زغیل) زبیر وزننده اسمادندر زغیل التمار ابن شاهین نام محدثك شیخیدر ❊ مترجم دیرکه بعض فقهاء وشعراء کلاملرنده زیوف اقچه یه زغل تعبیرلری کوریلوب لکن اصول لغتده مرسوم اولمامغله ظاهرا مولد در (الزغفل) جعفر وزننده برجنس اغاج اسمیدر (الزغفلة) دحرجه وزننده زغفل دیدکلری شجر مذکوری اودون ایدوب یاقمق معناسنه در یقال زغفل الرجل اذا اوقد الزغفل ویلان سویلمك معناسنه در یقـال زغفل الرجل اذا کذب (الزغمل) قنفذ وزننده درونده مضمر اولان کینه وعداوته دینور یقال به لفلان زغمل ای حسیکة فی قلبه (الازفل) همزه نك وفانك فتحیله اسمدر خشم وغضب وحدته دینور یقال به ازفل ای غضب وحدة وبوافکل کبی اسمـدر (الازفلة) ارمله وزننده کروه وجمـاعت معناسنه در یقـال جاؤا ازفلة ای جمـاعة (الازفلة) اردبه وزننده خفت معنـاسنه در یقال به ازفلة ای خفة (الازفلی) اجفلی وزننده ومرادفیدر که ماده سنده ذکر اولندی (زوفل) نوفل وزننده بر رجل اسمیدر (الزفقلة) ثانیده قافله دحرجه وزننده سرعتله کتمك معناسـنه در یقال زفقل الرجل اذا اسرع (الزقل) زانك ضمی وقافك سکونیله و (الزواقیل) ابابیل وزننده اوغریلره دینور یقال هم زقل وزواقیل ای لصوص مؤلف مفردلرندن سکوت ایلمشدر وزواقیل العمامه باشدن صارغك آلتندن اخراج اولنان صاچلره و پرچلره دینور یقال اخرجوا الزواقیل من تحت العمائم وهی الشعور التی یخرجونها من تحتها ❊ بوزاده مؤلف مسامحه ایله تفسیر ایلمشدر زیرا ان تخرج الشعور من تحتها عبارتیله رسم ایلمشدر اکثری محللرده بوعنوانله تعریف ایلمك عادتیدر اساسده وسائر امهاتده وهی الشعور التی یخرجونها من تحت العمائم عبـارتیله مفسر اولمغله بوراده ان کلمه سی مصدریه اولمغین خروج ایله مأول ومصدر بمعنی اسم فاعل اولمغین الخـارج ایله مسبوکدر وبومطرده درنته که اوائل حاشیهٔ مطولده حسن چلبی تنصیص ایلمشدر وبالدفعـات محللرنده ثبت اولنمشدر فلا تغفل (الزقیلة) سفینه وزننده طاره جق صوقاغه دینور (الزوقلة) حوقله وزننده باشدن صارغك ایکی اوجلرینی چیقاروب صالیورمك معناسنه در یقال زوقل عمامته اذا اسدل طرفیها عمامهٔ زوقلیه دیدکلری بوطرز اوزره اولان صارغدر (الزل) زانك فتحی ولامك تشدیدیله و (الزلیل) ازیز وزننده و (المزلة) میمك فتحی وزانك کسریله و (الزلول) حلول وزننده و (الزلل) فتحتینله و (الزلیلی) خلیفی وزننده ومد ایله لغتدر اباق چامورده وطایغجق یرده طاینوب قایمق یاخود برسوزده زیغ وخطا ایلمك معناسنه در مؤلفك بصائرده بیاننه کوره اباق قایمق معناسنده حقیقت وخبط وخطأ کلامده مجازدر تقول زللت یا رجل تزل وزللت تکلات زلا وزلیلا ومزلة وزلولا وزللا وزلیلاء من الباب الثانی والرابع اذا زلقت فی طین او منطق وبر آدمك عمر وحیاتی بچوب کتمك معناسنه مستعملدر یقال زل عمره اذا ذهب وزلیل وزلول سرعتله مرور ایلمك معناسـنه مستعملدر که کویا قایوب کتمش اولور یقال زل الرجل زلیلا وزلولا اذا مر سریعا وزلول اقچه الدن قایوب دوکلك علی قول وزنی ناقص وناتمـام اولمق معناسنه دریقـال زلت الدراهم زلولا اذا انصبت اونقصت وزنا (الازلال) همزه نك کسریله بر آدمی سورچدروب قایدرمق معنـاسنه دریقـال ازله اذا ازلقه وبر آدمه انعام واحسان ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ازل الیه نعمة ای اسداها کویا که نعمتی اکا ازلاق ایلمش اولور پس بو استعـاره یه مبنیدر وبر آدمه حق ومطلوبندن برمقدارینی ویرمك معناسنه مستعملدر یقال ازل الیه من حقه شیئا ای اعطاه (الاستزلال) بو دخی بر آدمی سورچدرمك معنـاسنه دریقال استزله بمعنی ازله (المزلة) میمك وزانك فتحیله و (المزلة) زانك کسریله اسم مکانلردر طایغجق یا یلچین یره دینور که اباق ایلشمیوب قایوب کیدر اول باب رابعدن وثانی باب ثانیدندر یقال هذه مزلة الاقدام ومزلتها ای مزلقها وزانك کسریله مصدر میمی اولور که ذکر اولندی (الزلة) زانك فتحیله اسمدر اباق سورچوب قایمغه دینور وضیافت وصنیعه معناسنه مستعملدر بونده زانك ضمیله ده زبانزده در ازلال نعمت معناسندندر یقال اتخـذ فلان زلة ای صنیعة ودوکونه وولیمه یه اطلاق اولنور تقول کان فی زلـة فلان ای فی عرسه وخطیئه وجنحه وبادره یه اطلاق اولنور یقـال وقعت منه زلة ای خطیئة وسقطه معنـاسـنه مستعملـدر کرك قولا وکرك فعلا اولسون یقـال وقعت فی قوله اورأیه زلة ای سقطة وبردوستك یاخود اقربادن برینـك ضیافتی طعامندن پشتمـاله قیوب خانه یه کتوریلان طعامه اطلاق اولنور که خوردن وبردن قاعده سنجـه در وبومعنـاده لغت عراقیـه یاخود عامیه دریقـال فـلان یرتکب الزلـة وهی اسم لما یحمل من مائدة الصدیق اوالقریب مترجم دیرکه قایدرمق معناسندن لغت صحیحه اولسه نه مانعدر (الزل) زانك ضمیله و (الزلل) فتحتینله صیرنجق یره دینور صیغهٔ ثانیه فی الاصل مصدر اولمغله تأنیث وتذکیری مساویدر یقال مقام زل وزلل ومقامة زلل ای یزل فیه

وزلل وزن ومقـدارده اولان نقصانه اطلاق اولنور يقـال فى ميزانه زلل اى نقصان و برآدم آريق قيچلو اولمق
معناسنه در يقال زلّ الرجل زللا من الباب الرابع اذا كان ازلّ (الزلاء) شول يايه وصف اولور كه حذاقتلودوزلمكله
اوقى تيز وچابك چيقار اوله كويا كه قايوب كيدر اولور يقال قوس زلاء اذا كانت يزلّ السهم عنها لسرعة خروجه
(الزالّ) تشديد لامله وزنى ناقص اولان اقچه يه وصف اولور يقـال درهم زالّ اى ناقص (الزلة) زايك كسريله
طاشلره ياخود صيرنجق واملس وهموار اولنلرينه اطلاق اولنور پس مفردى زلّ اولور يقال رماه بالزلة اى الحجارة
واملسها (الزلة) زايك ضميله صولوق طارلغنه دينوركه علتدن ناشى اولور يقال اخذته الزلة اى ضيق النفس (الزلال
غراب وزننده و(الزليل) اميروزنـنـده و(الزلول) صبور وزنـنـده و(الزلازل) علابط وزننده شول صافى
وخفيف وخوشكوار صوغوق صويه دينوركه اصلا بوغازده ايلشميوب همان مرور ايدراوله كويا كه قايوب كيدر
اولور يقال ماء زلال وزليل وزلول وزلازل اى سريع المرّ فى الحلق بارد عذب صاف سهل سلس (الازلّ) اجل
وزننده جست وچالاك معناسنه مستعملدر يقال رجل ازلّ اى سريع وقيچلرى وقيتا قلرى اتسز وچلسز اولان
ياخود پك اتسز وچلسز اولان آدمه دينوركه اصلا اوچقور طوتمز اولور يقال رجل ازلّ اى اسحّ اى خفيف
الوركين اواشدّ منه بو راده والخفيف الوركين قولى الارسح قولنه عطف تفسيردر الاشج نسخه لرى غلط محضدر
(السمع الازلّ) سينك كسريله شول جانوردركه قورد ايله صرتلاندن تولد ايدر اصل سمع اول جانورك اسميدر قوة
سامعه سى شديد اولديغيچون نته كه مادّه سنده بيان اولندى وصغر يسنك آتى اوليوب قورى دكنك كبى اولديغيچون
ازلّ اكا صفت لازمه اولدى نته كه صرتلانه عرج وصف لازم اولمغله عرجاء اطلاق ايلديلر (الزلزلة) قلقله
وزننده و(الزلزال) زايك حركات ثلاثيله برنسنه يى ارغالمق معنـاسنه دريقـال زلزل الشئ زلزلة وزلزالا الامثلة
اذا حركه * شارحك بيانه كوره بونلردن اسم زلزال در زايك فتحيله (الزلازل) زايك فتحيـله بنية جمع اوزره
بلايا وشدائده اطلاق اولنور وجه مذكور اوزره اسم اولان زلزالك جمعيدر يقال اصابته الزلازل اى البلايا (ازلزل
همزه نك وزالك كسريله بركلمه دركه زلزلة ارض هنكامنده تكلم ايدرلر فى الاصل همزه استفهاميه مفتوحه اولوب
وزلزل صيغه مجهوله ايدى ضيق وقت سببيله تخفيفا مكسور ايلديلر پس زلزله مى اوليور ديمك اولور (الزلزول
سرسور وزننده جست وچالاك وظريف آدمه دينور يقـال رجل زلزول اى خفيف ظريف وچابكلك خفت
معناسنه در وقتال وشر وشور وجدال معناسنه مستعملدر يقال وقع بينهم زلزول اى قتال وشر (الزلزل) زاى اولانك
ولامك فتحى وثانيه نك كسريله اواسبابنه وخردمرد اشيايه دينوركه اثاث البيت تعبير اولنور (الزلزل) قد فدوزننده
هارون خليفه وقتنده برمغنى يعنى سازنده اسميدر سازچالمسى بين الناس ضرب مثل اولمشدر بغدادده واقع بركه
زلزل اكا مضافدر * مؤلفك يضرب بضربه العود المثل قولنده العود لفظى ضرب كلمه سنك كه مصدردر مفعوليدر
والمثل قولى يضرب كلمه سنك نائب فاعليدر (الزلزل) هدهد وزننده طبل چالمقده استاد اولان مهتره دينور يقـال
هو زلزل اى طبال حاذق (الزليل) امير وزننده اطعمه دن پالوذه يه وزير ومه اطلاق اولنور سريع المرور اولدقلريچون
تقول اطعمنا الزليل اى الفالوذ (زلول) صبور وزننده مغربده بربلده در (زلاله) جبانه وزننده تهامه ده برعقبه آديدر
(المزلل) محدّث وزننده لطف واحسانى فراوان آدمه دينور يقال رجل مزلل اى كثير المعروف (الزلية) كسرتينله
زيلوجه وجاجيم تعبير اولنـان آلاجه دوشمه يه دينور جمعى زلالى در * مؤلفك الزلية البسـاط قولنده البسـاط
لفظنك حرف تعريفى عهد خارجى يه محمولدر فلا تغفل فارسيده بوكه زيلو دينور كرچه معرب ظن اولنور لكن
تعريبنه مؤلف وسائرى تعرض ايلمامشدر (الزمال) كتاب وزننده برآدم برياني اوزره چوكوب اوبرياتنى يوقريجه
قالدره رق سكرتمك معنـاسنه دركويا كه برايا غنك اوزرينه اعتماد ايدركه اوبريانده زوراولمز يقـال زمل
الرجل زمالا من الباب الثانى والاوّل اذا عدا معتمدا فى احد شقيه رافعـا جنبه الاخر و زمال دوه نك اياغنه عارض
اولان اغسقلغه دينور يقـال بالبعير زمال اى ظلع وصو طولومنك ضارقبسـنه دينور جمعى زمل در كتب وزننده
وازمله دراشربه وزننده (الزمول) شمول وزننده تابع اولمق معنـاسـنه دريقـال زمله زمولا من البـاب الاول
اذا تبعه (الزامل) دائما غيره تبعيت ايدن آدمه دينور يقال رجل زامل اى يزمل غيره اى يتبعه وشول دابه يه دينوركه
جنبش ونشاطندن برطرفه اغسيوب يكدرركبى يانن يانن يوررر اوله يقال فرس زامل اذا كان كانه يظلع من نشاطه
وزامل معاوية بن مرداس السلمىّ فرسنك اسميدر (الزمل) جمل وزننده و(الزمال) جمال وزننده و(الزملان
فتحاتله دابه قسمى جنبش و وجد ونشاطندن برطرفه اغسيوب يكدرركبى يانن يانن يوريمك معناسنه دريقـال
زمل الفرس زملا وزمالا وزملانا من الباب الاوّل اذا مشى كانه يظلع من نشاطه وزمل برآدمى طواراوزره ارديته آلوب

ردیف ایلمك چلی قول محفه ومحمل مقوله سنده کندیسنه دنك ایلمك معناسنه در یقـال زمله زملا اذا اردفه اوعادله (الزاملة) تثلیث دابه سنه دینور که اکا یولده شلیوب تثلیث یوکلنور دوه اولسون سائر طوار اولسون یقـال رکب علی الراحلة وحمل علی الزاملة وهی التی یحمل علیها من الابل وغیرها ❋ مترجم دیر که مطرزینك بیاننه کوره زاملة وجه مذکورا وزره تثلیث طوارینه دینور ذکر اولنان زمل معناسندن کویا که اسم فاعلدر هاء اسمیت ایچوندر وبو راحله وحموله کبیدر راحله بنت طوارینه وحموله یوك طوارینه دینور وزامله تثلیث کندیسنده نحی استعمال اولنور نته که امام محمدك اکثری بعیر محمل فوضع علیه زاملة یضمن قولنده زامله دن مراد تثلیثدر (الازمل) افکل وزننده قارشق آوازه دینور علی قول طواریورکن خایه سی دریسندن ظهور ایدن سسه دینور یقـال بسمع منه ازملا وهو الصوت المختلط اوصوت یخرج من قنب الدابة وهپ وجمله معناسنه مستعملدر اولکنده اسمدر وبونده افعلدر یقال اخذه بازمله ای جمیعه واثاث ورثاث معناسنه در کاسیذکر وعیـال معناسنه در کاسیجیء (الازملة) همزه نك ومیمك فتحیله چوق نسنه لره دینور تأنیثی موصوف اعتبـاریله درومنه یقـال له عیالات ازملة ای کثیرة وبای چکر دیسنه دینور تقول سمعت ازملة القوس ای رنینهـا واثاث ومتـاع معناسنه در کاسیذکر وعیال معناسنه در کاسیذکر (الازمولة) اضحوکه وزننده و (الازمولة) بزذونه وزننده سسلنجی ذلیشی جیوله دینور ریابان کچیسی وساتری اولسون (الزوملة) جوقله وزننده دوه سورمك معناسنه دریقال زومل الابل اذا ساقها واسم اولور احمال واثقالری محمول اولمش دوه لره دینور یقال عیرزوملة ای التی علیها احمالها بوراده ضمیر عیره عائددر (الزملة) زمره وزننده چوق یولداشلره دینور یقال جاء ومعه زملة ای رفقة وجماعت ذکر ومعناسنه در (الزملة) زانك کسریله بری برینه صارمشمش اوزون وقصه قارشق چتلق خرما فدانلرینه اطلاق اولنور وال ایرشمیز اولان خرده خرما فدانلرینه دینور یقال بالارض زملة ای ما التف من الجبـار والصور من الودی وکذا مافات الید من الفسیل (الزمیل) امیروزننده و (الزمل) زانك کسریله برآدمك طوار اوزره آردینه بنشن آدمه دینور تقول کنت زمیله وزملة ای ردیفه ویولده احدهما آخرك دوه لرینـه یوك یوکلتمـك وبغك وبندرمك خصوصنده عمل وموافقتی اولان ایکی یولداشلرك هر برینـه زمیل وایکیسنه زمیلان دینور والارفیقـان دینور خلاصه سی بودر که زمیل برآدمك اردینه بنن ویوکك آردینه بنن کسه یه وبوهودجده برآدمه عدیل اولان کسـه یه ویوکاری بندوه یه محمول اولان ایکی کسه نك هر برینه وسفرده یولداشنه یوك یوکلتمك وسائرکونه مشاغلده یار ویاور اولان آدمه دینور ورفیق بوعملرده مدخلی اولیوب همـان همراه اولان آدمه اطلاق اولنور یقـال همـا زمیلان اذا عمل الرجلان علی بعیریهما فاذا کانا بلاعمل فرفیقان (التزمیل) تفعیل وزننده کزلمك معناسنه مستعملدر یقال زمّله اذا اخفاه وبرنسنه یی ثوب ایچره دوروب صارمق معناسنه دریقـال زمّله بثوبه اذا لفـه به (التزمل) تفعل وزننده اثوابنه صاریلوب بورنمك معناسنه دریقـال تزمل الرجل اذا تلفف بثوبه ویقـال ازمّل بتشدید الزای والمیم وزننده افعل بتشدید الفاء والعین ❋ مؤلف بونکله اصلی تزمل اولدیغنه اشارت ایدروقد قریء به معلوم اوله که تاء افتعالدن اول اشبو اون درت حرفی متضمن اتثد ذرسشص ضطظوی کلامنده واقع حرفلردن بری واقع اولسه تاء اول حرفه قلب وادغام اولنور کذلك تفعل وتفاعل تالرنده نصکره حروف مذکوره دن بری اولسـه تالری اکا قلب وادغام اولنسه قد نصکره اولری سنـه همزهٔ مکسوره جلب اولنور ادثر واطهر وازمّل کبی فلیحفظ (الزمّل) سکر وزننده و (الزمل) صبرد وزننده و (الزمل) زانك کسریله عدل وزننده و (الزمیل) زبیر وزننده و (الزمّیل) قبیط وزننده و (الزمّال) رمّان وزننده و (الزمل) کتف وزننده و (الازمل) قرشب وزننده و (الزمیلة) جهینه وزننده و (الزمّیلة) قبیطه وزننده و (الزمّالة) رمّانه وزننده قورقق وضعیف النفس یی زهره آدمه دینور اکه طشره ده بزماده ظهور ایلسه جبن ورخاوتندن چیقمیوب اثوابنه صاریلوب یتار (الازمیل) اکسیر وزننده محچی یه دینورکه پاپوشجیلر انکله سختیان کسرلر تقول قطعت الادیم بالازمیل وهو شفرة الحذاء وشول خلال طرزنده کسکین تیموره دینور که بقر وحش اوزمق ایچون مزراغلك وخشتك اوجنه استوار ایدرلر که آنکله اوررلر وچکیچه دینور یقال ضربه بالازمیل ای المطرقة ویا وزننده وشدید آدمه دینور یقال رجل ازمیل ای شدید وضعیف وزبون آدمه دینمکله ضد اولور یقال رجل ازمیل ای ضعیف (الازمل) همزه نك فتحی ومیمك ضمیله اوامل وازملة کبی بوده جمع سیاهیلغه واودوبه یه دینور یقال اخذه بازملة بفتح المیم وبازمله بضم المیم وبازملته ای باثنه (الزملیة) فتحاتله وانه ایلج وازمل کبی عیال معناسنه دریقال ترك زملة وازملة وازملا ای عیالا (الازدمال) افتعال وزننده که تای دالہ منقلبدر یوکی بردن ارقه یه آلیوب کوتورمك معناسنه دریقال ازدمیل الحمل اذا حمله بمرة واحدة (ابن فرتملة) جوقله وزننده

بر تعبیردر که برشیئه و برماده یه وجسامتقانی اوزره عالم اولان آدمه اطلاق اولنور ابن بجده کبی فی الاصل زومله سوق ابل
معناسنه در عند العرب سوق ابل امر عظیم ومعتنا اولمق ملابسه سنه مبنیدر واب وابن واخ کلمه لری صاحب موقعنده
مستعملدر یقال هو ابن زوملتها ای للامور ای عالم بها وابن زومله کنیزك زاده یه اطلاق اولنور که کثری سوق ابل
خدمتنده اولدقلری یچون یقال هو ابن زوملة ای ابن الامة و بوکو یا که مصدردن معدول علم اولمغله غیر منصرفدر
(الزمل) زانك کسریله ردیف معناسنه در که ذکر اولندی وعبد الله بن زمل تابعیندن غیر موثوق الروایه در صغانی
صحابیدر دیمسی غلطیدر وزمل ارقه ایله کوتوریله جك بوکه دینور بو معناده در که همان یادم چوال یوکلك
وارديه جك يرده مافی جوالقك الازمل دیرلر (زمل) نمل وزننده یاخود زمیل که زبیر وزننده در ابن ربیعه یاخود
ابن عمرو بن ابی العیز بن خشافدر که صحابیدر وزمیل بن عیاش که زبیر وزننده در عروة بن زبیرآنك آزاده کرده سندن
روایت حدیث ایلدی (زمیله) جهینه وزننده تجیب قبیله سندن بر بطندر محدثیندن سلمة بن مخرمة الزمیلی
آنلردندر (المزملة) معظمه وزننده ایچنده صو تبرید ایلدکلری دیبی وکوپ مقوله سنه دینور و بو اهل عراق
لغتیدر اصلاق یزو بیراق مقوله سیله کیجه وقتی دیبی بی وکوپی صاروب سیردایه یاخود یلکن سیرین مجلیه وضع
ایدرلر یقولون برد الماء فی المزملة وهی الجرة او الخابیة التی یبرد فیها الماء (الزمجیل) قندیل وزننده قپلانه دینورکه
نمر معناسنه (الازمهلال) اضمحلال وزننده اغبرارشدتله صغانیقلی یاغمق معناسنه در یقال ازمهل المطر
اذا وقع وقار اریوب آقیق معناسنه در یقال ازمهل الثلج اذا سال بعد ذوبانه (المزمهل) مضمحل وزننده دیکیلوب
میل کبی طوران شیئه دینور یقال کان مزمهلا ای منتصبا وطوری وصافی صویه دینور (الزنجبیل) زانك وجیمك
فتحیله باد یه دینور خمر معناسنه وترکیده تحریفله زنجفیل تعبیر اولنان کوکه دینورکه طپراق آلتنه ابشلیوب
کیدر نباتی قامشه وحصیر اوتنه شبیه اولور قوت مسخنه وهاضمه صاحبی و برمقدار ملین وجماعی مقوی وقوتی
ذکا وحافظه یی مورث وبکچینك جکری رطوبتیله مخلوطا تجفیف وسحق اولنمشنی اکتحال غشاوه عینی وظلمت
بصری مزیلدر ٭ شارح دیرکه معرباتك بیاننه کوره زنجبیل شنکلیل فارسی معربیدر وعربلر مطلقا مستطاب اولان
شیئه زنجبیل اطلاق ایدرلر اکا بناء خمره دخی اطلاق ایلدیلر (زنجبیل الکلاب) برکونه نباتدرکه وزقی سکود
ورقنه شبیه ودالری قرمزی اولور کلفه ونمش علتلرینی مزیلدر فارسیده بوکه سك کش وترکیده فرنك بیری
وکوپك زنجفیلی دیرلر (زنجبیل العجم) اشترغازدرکه دوه تیکنی دیدکلریدر (زنجبیل الشام) راسن اسمیدرکه
ترکیده آندز تعبیر اولنان نباتدر (الزندبیل) زنجبیل وزننده زنده پیل فارسی معربیدرکه بیوك فیل دیمکدر
زنده فارسیده عظیم معناسنه در وپیل پای فارسیله فیلدر (الزنفلة) فایله دحرجه وزننده صریتنده آغر یوکی
اولان آدم کبی امکلیه رك ثقلتله تیر تیر یوریمك معناسنه در یقال زنفل فی مشیته اذا تحرك کالمثقل واسرع
(زنفل) جعفر وزننده اسامیدندر زنفل العرفی فقهاء مکه دن برفقیه غیر موثوقدر (ام زنفل) داهیه کنیه لرندندر
(الزنفلة) قافله زنغله وزننده ومرادفیدر (الزوال) نوال وزننده و(الزوول) قعود وزننده و(الزویل) زانك
فتحیله و(الزولان) فتحاتله برنسنه یرندن ایرلمق معناسنه در یقال زال الشیء عن مکانه یزول یعنی من الباب
الاول ویزال یعنی من الرابع وهی قلیلة مرویة عن ابی علی زوالا وزوولا وزویلا وزولانا اذا ذهب واستحال
وزوال وزوول بو معناده متعدی اولور تقول زلته بکسر الزای ازاله وازیله وتقول زلت عن مکانی زوالا
وزوولا یعنی متعدی اولدیغی صورتده الکرچه فعل ماضی باب رابعدن ولازم کلدیکی صورتده اکرچه باب
اولدن وارد اوله رق مستعمل اولمشدر ٭ یورادم مؤلفك وازیله قولی ذکری آتی یائیه نك مستقبلیدر استطرادا رسم
ایلمشدر وقولهم زال زواله وازال الله زواله دعاء بالهلاك مثال اولدی زواله کلمه سی فاعلدر پس بونلرده زوالدن
حرکت ونقل مراد اولمغله اول آدمك موتنی طلب ایلمکدن کنایه در وزوال النهار کوندزك قباقوشلق اولمسندن
عبارتدر یقال زال النهار اذا ارتفع وزوال یوزوول قعود وزننده وزیال کتاب وزننده وزولان جولان
وزننده کنیشك وسط فلکدن یعنی نصف نهاردن غروب سمتنه دونمك معناسنه مستعملدر عربلر شمسك وسط
فلکده برمقدار جه تبلتی زعم ایلدکلریله میلانه زوال تعبیر ایلدیلر یقال زالت الشمس زوالا وزوولا وزیالا
وزولانا اذا مالت عن کبد السماء وکوچمك معناسنه مستعملدر بونده باء جر فیله متعدی اولور یقال زالت الخیل
برکبانها اذا نهضت وجلط اولمق معناسنه مستعملدر یقال زاله اذا فارقه (الازولال) افعلال وزننده بو دخی برنسنه
یرندن ایرلمق معناسنه در یقال ازول الشیء بمعنی زال (الازالة) همزه نك کسریله برنسنه یی یرندن کیدروب ایرمق
معناسنه در تقول ازلته اذا نحیته وقولهم ازال الله زواله دعاء بالهلاك (التزویل) تفعیل وزننده ازاله معناسنه در

تقول زولته بمعنى ازلته وبرنسنه يى ميدانه كتوروب تحصيل ايلمك معناسنه در يقال زول الشئ اذا اجاءه بوراده
اجاده نسخه لرى غلطدر (الزوائل) زائله نك جمعيدر شكاره اطلاق اولنور حركتلرينه مبنى يقال بالارض زوائل
كثيرة اى صيد ونسوانه اطلاق اولنور حسى ومعنوى عدم استقرارلرينه بناء يقال لبس للزوائل وفاء اى للنساء
ونجومه اطلاق اولنور (الزائل) زوال شاندن اولان نسنه يه دينور ومنه يقال زال زائل الظل اى قام قائم الظهيرة
يعنى تمام اويله آتسيلكنك شدتى قائم اولدى معلومدر كه زواليت البته ظلك وصف لازميدر دائما زائل
اولمقده در شمس وسط سمايه واصل اولنجه قدر سير وحركت اوزره اولوب وقت مزبورده كويا كه زائل اولميوب
على حاله طورركبى تخيل اولنور وبو شمسك اوراده صورت اقامندن نشئت ايدر كذلك قيام ظهيره ده واقع قيام
دابه نك فرومانده قالمسندن مأخوذ اولمق ممكندر شمس مركز مرقومه واصل اولنجه قدر سير سريعله حركت
ايدوب مركز مزبوره كلدكده ناظره نسبت كويا كه توقف ايدر اول كونه وقوف مشاهده حالنده عربلر قام قائم
الظهيرة وزال زائل الظل تعبير ايدرلر (الزيلولة) حيلوله وزننده كوچ يورده كلوب قونمشيكن برعارضه سببيله
رجعت باخود برسمته ميل وعزيمت ايلمك معناسنه دركه يوردد كشمك تعبير اولنور يقال زال ظعنهم زيلولة
اذا اثووا مكانهم ثم بدالهم عنه بوراده اثووا كلمه سى يورد معناسنه اولان اوى ماده سندن افتعالدر (المزاولة
مفاعله وزننده و (الزوال) جدال وزننده برنسنه يى تحصيل ايدوب ميدانه كتورمك ايچون دورشوب چالشمق
معناسنه دريقال زاوله مزاولة وزوالا اذا عالجه وحاوله وطالبه (التزول) تفعل وزننده بودخى برنسنه يى
دورشوب چالشه رق ميدانه كتورمك معناسنه دريقال تزوله اذا اجاءه نته كه تزويل ماده سنده غلط نسخه
بيان اولندى ونهايت درجه ده ظريف اولمق معناسنه در يقال تزول الرجل اذا تناهى ظرفه (الزول
زايك فتحيله تعجب اولنه جق نسنه يه دينور جمعى ازوال كلور يقال هذا زول من الازوال اى عجب من العجائب
وچاقره دينور يقال صاده بالزول اى الصقر وكشينك عورت يرينه دينور يقال كشف زوله وهو فرج الرجل
وبهادره دينور يقال هو زول اى شجاع ويمنده برموضع آديدر وجوانمرد آدمه دينور يقال رجل زول اى جواد
وبرنسنه نك شخص وهيكلنه دينور تقول رأيت زوله اى شخصه وبلاء وآفته دينور وزيرك وظريف اوله رق
چير وسبكروح آدمه دينور مؤنثى زوله در جمعى ازوال دريقال رجل زول وامرأة زولة اى خفيف ظريف
فطن (الانزيال) انفعال وزننده جدا اولمق معناسنه دريقال انزال عنه اذا فارقه (الزائلة) غائله وزننده
هرجانلو حيوانه على قول متحرك اولان شيئه اطلاق اولنور هاء مبالغه ياخود اسميت ايچوندر يقال لوكان
زائلة لتحرك وهى كل ذى روح او متحرك (الازديال) افتعال وزننده زائل قلمق معناسنه در يقال ازداله
اى ازاله (التزاول) تفاعل وزننده دورشوب چالشمق معناسنه در يقال تزاولوا اذا تعالجوا (الزويل
زايك فتحيله مصدردركه ذكر اولندى وتلاش واضطراب وبيقرارى معناسنه مستعملدر يقال اخذه الزويل والعويل
اى الحركة والبكاء وتقول العرب زال زويله وزال زوله اى زال جانبه ذعرا وفرقا يعنى زياده سيله خوف ايلمكله
مضطرب وبيقرار اولوب يوركى قوپمق درجه سنه كلدى ويقال زيل زويله وبونده فعل مصدرينه اسناد
اولنمشدر تركيب مزبور كمال مبالغه يى متضمندر كويا كه شدت خوفندن اضطرابى دخى مضطرب اولمشدر
(زويل) زبير وزننده بربلده در ومعرف باللام اوله رق حاجز قربنده برموضعدر (زويلة) سفينه وزننده
بربرزمينده بربلده در وافريقيه قربنده بربلده در (زويله) جهينه وزننده برموضع ياخود بررجل اسميدر
باب زويله قاهره مصرده بردروازه آديدر (الزوال) شداد وزننده كه جوهرى مشبنده حركتى كثير وقطع
مسافه سى قليل اولان كمسه ايله تفسير وارجوزه آتيه ايله استشهاد ايلمشدر لغتنده وارجوزه ده غلط ايلمشدر زيرا
ارجوزه كاف قافيه سنده منظومدر پس زوال دخى آنده كافله زوّاك در وارجوزه نك اولى بودر ❊ تعرضت
مرية الحباك ❊ لناشئ دمكمك نياك ❊ يحتز المجد زالزواك ❊ فارها بفاسح نكاك ❊ فاوركت لطعنه الدراك
عند الخلاط ايما ايزاك ❊ فداكها بصيلم دواك ❊ يدلكها فى ذلك العراك ❊ بالقنفريش ايما تدلاك ❊ لكن زوك
ماده سنده مؤلف وصف مذكور اوزره مشى معناسنى بيان ايلمدى فلينظر (الزهلول) سرسور وزننده
مهره تخته سى كبى دوز وصيرنجق نسنه يه دينور يقال شئ وارض زهلول اى املس وبرطاغك آديدر (الزهل
اهل وزننده شر وشور وفتنه دن ايراقلشمق معناسنه در يقال زهل عن الشر زهلا من الباب الثالث
اذا تباعد عنه (الزهل) فتحتينله برنسنه بياض اوله رق يالچين اولمق معناسنه در يقال زهل الشئ زهلا
من الباب الرابع اذا كان املس ابيض (الزاهل) بعد الاضطراب قلبى آرام واطمينان بولمش آدمه دينور يقال

هوزاهل اى المطمئن القلب (الزهملة) دحرجه وزننده متاع واسبابى برى برى اوزره ديزوب استف ايلمك معناسنه دريقال زهمل المتاع اذانضد بعضه على بعض (الزيل) نيل وزننده برنسنه يى يرندن ايرمق معناسنه دريقال زاله عن مكانه يزيله زيلا لغـة فى ازاله و برنسنه يى آخردن آيروب جدا ايلمك معناسنه در تقول زلتـه ازيله فلم يزل اى مزته فلم يمز (الازالة) اقامه وزننده و (الازال) هاسز اقام وزننده برنسنه يى يرندن ايرمق معناسنه دريقال ازاله عن مكانه ازالـة وازالا اذا نحـاه (التزيل) تفعل وزننده و (التزييل) تفعيل وزننده كه شارحك بيانـنه كوره لغت حجازيه در تفعل بابندن مصدر ثانى اوله رق مستعملدر پراكنده اولمق معناسنه در يقال تزيل القوم تزيلا وتزييلا اذا تفرقوا (التزايل) تفاعل وزننده بودخى پراكنده اولمق معناسنه دريقال تزايلوا اذاتفرقوا وبرى برندن آيريلوب جدا اولمق معناسنه دريقال تزايلوا اذا تباينوا واهل وجاهت كسه دن حيا وتادب قلمق معناسنه مستعملدركه اكا تقرب ايده ميوب تباين بالشخص معامله سنى مستلزمدر يقال تزايل عنه اذا احتشم (الانزيال) انفعال وزننده برنسنه آخردن آيرلوب جدا اولمق معناسنه در تقول زلته فلم ينزل اى مزته فلم ينمز بونك اصلى ينزال ايدى جزم سببيله الف ساقط اولدى (التزييل) تفعيل وزننده طاغتمق وتفريق ايلمك معناسنه دريقال زيله اذافرقه ومنه قوله تعالى ❊ فزيلنا بينهم ❊ (المزايلة) مقاتله وزننده و (الزيال) جدال وزننده مفارقت معناسنه دريقال زايله مزايلة وزيالا اذا فارقه (الزيل) فتحتينله پاچه لك ارالقلرى آچق وميدانلو اولمق معناسنه دركه آيشى آچق اولمق تعبيرا اولنور (الازيل) احمر وزننده معناى مذكوردن وصفدر يقال رجل ازيل اى بين الزيل متباعد مابين الفخذين (المزيل) منبر وزننده و (المزيال) محراب وزننده پك زيرك وهوشمند ولطيف اولان آدمه دينور يقال رجل مزيل ومزيال اى كيس لطيف (مازال) مابرح معناسنه دركه دائما اولدى ديمكدر تقول مازلت افعله اى مابرحت يعنى همبشه آنى ايشلر اولدم وبونك مضارعى ازال وازيل صيغه لريدركه باب رابعدن و باب ثانيدندر ونحويون اكا فعل ناقص اطلاق ايدرلر فعل تام ايله ماده لرى مختلفدر زيرا فعل تام زول ماده سندن و بو زيل ماده سندن مصوغدر على قول ناقصه تامه دن مغيره در فى الاصل فعل يعنى مفتوح العين اولوب بعده فعل بابنه كه مكسور العيندر نقل اولنمشدر ياخود ميز وتفريق معناسنه اولان زاله يزيله ماده سندن مأخوذ درو بونده مازلت بزيد ومازلت و زيدا حتى فعل وحرف نفيسز زلت افعل دخى ديرلر مازلت افعل معناسنه كه حرف نفى مقدردر و بوانت قلبله درو مازيل فلان يفعل كذا ديرلر كاد كلمه سنده كيد ديدكلرى كبى ❊ شارح ديركه اشبو مازال ماده سى كه زوال ياخود زيلدن مأخوذدر منفى الزوال اولمغله مداومت وملازمت معناسنه مستعملدر ورفع اسم ونصب خبر خصوصنده كان كلمه سنك مجراسنه اجرا اولنمشدر وآنده استثنا صحيح دكلدر واحكام سائره سى كتب نحويه ده مشروح ومبسوطدر

فصل السين ❊ (السؤال) غراب وزننده و (السآلة) سفاله وزننده و (المسئلة) مرحله وزننده و (التسئال) تذكار وزننده و (السألة) فتحاتله برنسنه يى بركسه دن استه مك معناسنه دركه فارسيده خواستن دينور اصل ديلمك معناسنه موضوعدر يقال سأله كذا وعن كذا وبكذا اى عنه سؤالا وسألة ومسئلة وتسآلا وسألة من الباب الثالث اذا استدعى بو راده بكذا لفظنده با عن معناسنه در ❊ مؤلفك بصائرده بيانـنه كوره اشبو سؤال ماده سى برنسنه يى بركسه دن بيلمكى ياخود بيلمكه مؤدى اولان شيئى كذلك بركسه دن مال ياخود ماله مؤدى اولان نسنه يى طلب واستدعا ايلمكدن عبارتدركه بونلردن تركيده صورمق ياخود ديلمك ايله تعبير اولنور معناى اولك جوابى لسانله دركه صوريلان شبئه نه كونه ايسه جواب ويريلور ال بونده لسانك خليفه سى اولوركه كتابتله ياخود اشارتله ادا ايدرو معناى ثانينك جوابى ال ايله اولوركه مطلوبنى اعطا ايدرو بونده لسان الك خليفه سى اولوركه وعد ايدر ياخود لا ايله رد ايدر ومعناى اولده مستعمل اولنجه مفعول ثانى يه وكاهجه بنفسه وكاهجه حرف جر واسطه سيله تعديه ايدر مثلا سألته كذا وعن كذا و بكذا ديرلر وعن حرفيله تعديسى اكثردر ومعناى ثانيده استعمال اولندقده بنفسه ياخود من حرفى واسطه سيله تعديه ايدر نحو قوله تعالى ❊ واذا سألتموهن متاعا ❊ وقوله تعالى ❊ واسئلوا الله من فضله ❊ خلاصه سى ديلمك معناسنده حقيقتدر وصورمقده كويا كه خبرك صحتى جوابنى ديلنورا ولمغله بالاستعاره در انتهى وبونك امر حاضرنده سل واسأل واسل دينور همزه عينى حذفله وكاه اولوركه ماضى ومستقبلك همزه لرينى تخفيف بدلى ايله تخفيف ايدوب سال يسال ديرلر خاف يخاف كبى وامر حاضرنده سل ديرلر و بو هذيل لغتيدر و بو لغته كوره تفاعلنده تساول دينور واو ايله يقال هما يتساولان كما يقال يتقاومان ويتقاولان كويا كه خاف يخاف ماده سنه قياس اولنمشدر (السؤل) و (السؤلة) سينلرك ضمى وهمزه لرك سكونيله وهمزه لرك تركيله جائزدر مطلوب

مطلب

اولان حاجته دينور عرف ونكركبي مفعول معناسنه در فارسيده خواسته مراد فيدر تقول اصبت منه سؤلي وسؤلتي
اي ماسألته (المسئلة) مرحله وزننده مصدر در كه ذكر اولندي ومفعول ايچون مستعار اولور سؤلي كبي مسئول
اولان نسنه يه دينور كاسيذكر منساثك عليه بوندندر (السؤلة) سينك ضميله همزه وزننده كثير السؤال آدمه
دينور يقال رجل سؤلة اي الكثير السؤال (الاسآل) همزه نك كسريله بر آدمك حاجت ومسئولني قضا ايلمك
معناسنه در كه همزه سي ازاله ايچون اولور يقال اسآل سؤله ومسئلته اذا قضى حاجته وبلال بن جرير ك اشبو
اذا ضفتهم اوسآيلتهم * وجدت بهم علة حاضره * بيتنده واقع سآيلتهم كلمسنده كه سينك فتحي وهمزه نك مدسي
وياى تحتيه مفتوحه ايله در لغتين بيني جمع ايلمشدر بري اصل اولان سألته كلمه سندن همزه در وبريسي سايلته
كلمه سنده واقع همزه نك عوض وفرعي اولان ياى تحتيه درو بو فاعلته وزننده در پس بوبك وزني فعا يلتهم اولور
وبو نظيري اولميان برمثال نادر در * مترجم حقير ديركه كشاف حاشيه سنده * سأل سائل بعذاب واقع * كريمه سنك
تفسيرنده بو وجه اوزره مشروحدر كه اشبو * سال سائل * كريمه سي ايكي وجهله قرأت اولنمشدر بري مهموز
اوله رق وبري الفله قرأت اولنمشدر كه واودن مقلوبدر قال وخاف كبي وبوقريش لغتيدرو بونده اجوف يائي لغتي
دخي وارد وتنه كه تفاعلنده يتساء لان ويتساولان ويتسايلان ديرلر ياخود ياء همزه دن مقلوبدر وبرلغت دخي واردر كه
سال كلمه سنك الفي همزه دن مقلوبدر منساة ومنسأه كبي پس بلال مزبور سايلته كلمه سنده كه مسايله دندر همزه لغتنه
وهمزه نك فرعي اولان ياء لغتنه رعايتله ايكيسني جمع ايلمشدر عندنده بريسي من جمع اولمامغله صبا دك بالغه خنثي
اطلاقي قبيلندن اولور وبعذاب واقع كلمه سنده باء عند الاخفش عن معناسنه در نته كه مؤلف دخي اكا ذاهب اولمشدر كه
يكنا القطني عن كذا ايله بيان ايلدي وعند غيره بو راده سؤال دعا معناسنه مستعملدر وبعضلري ادف عد ايلكله
مراد فنه حمل ايلديلر (التساءل) تفاعل وزننده بري بريني صورشدرمق معناسنه در يقال تساءل القوم
اذا سأل بعضهم بعضا وبري برلرندن نسنه طلب ايدشمك معناسنه ده قابلدر (السبيل) و(السبيلة)
سينلرك فتحيله آچق اولو يوله دينور مذكر ومؤنث اولور جمعي سبل كلور كتب وزننده * شارح ديركه تأنيثي
اهل حجاز وتذكيري تميم لغتيدر وقوله تعالى * وعلى الله قصد السبيل * الآية فالسبيل ههنا اسم جنس لقوله
ومنها جائر * يعني آيت مرقومه ده واقع سبيل كلمه سي اسم جنسدر كه سبيل واحد مراد دكلدر تتمه سنده واقع
ومنها جائر * قولي قرينه سيله كه تقسيمي متضمندر واسم جنس اولديغندن ناشي قصد لفظي كنديسنه مضاف اولدي
وقوله تعالى * وانفقوا في سبيل الله * اي في الجهاد وكل ما امر الله به من الخير واستعماله في الجهاد اكثر يعني شرعده
متداول اولان سبيل الهي مطلقا تقرب الى الله شرفنه موصل اولان مذهب ومسلكه واكثري غزا وجهاده
اطلاق اولنور (ابن السبيل) ابن الطريق ديمكدر كه يولجي يه اطلاق اولنور وشرعده زاد ونواسي قالمامغله بلده سنه
رجوعدن عاجز وفرومانده اولان يولجي يه دينور بيت المالدن حصه سي واردر يقال هو ابن السبيل اي ابن الطريق
اي الذي قطع عليه الطريق (السابلة) چكنمش طريق مسلوكه يه دينور وبونسب اوزره در يقال مر القوم
في السابلة اي الطريقة المسلوكة ويولده كيدوب كلان يولجي طائفه سنه دينور جمعي سوابل در يقال مرت
السابلة اي القوم المختلفة على السبيل (الاسبال) همزه نك كسريله يولك يولجيسي چوق اولمق معناسنه در كه
ايشلك اولمق تعبير اولنور يقال اسبلت الطريق اذا كثرت سابلتها وپرده وازار مقوله سني اشاغي صاليورمك
معناسنه مستعملدر يقال اسبل الازار اذا ارخاه وپيدرپي كوز ياشي آقتمق معناسنه مستعملدر يقال اسبل الدمع
اذا ارسله وسحاب يغمور انزال ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اسبلت السماء اذا امطرت واكثار كلام ايلمك
معناسنه مستعملدر يقال اسبل عليه اذا اكثر كلامه عليه ولازم اولور كوز ياشي ويغمور متصلا دوكلمك معناسنه
يقال اسبل الدمع والمطر اذا هطلا واكين باش ويرمك معناسنه در يقال اسبل الزرع اذا خرج سبولته (السبولة)
صبوره وزننده و(السبلة) فتحاتله و(السنبلة) قنفذه وزننده اكين باشنه دينور كه طوب دانه لو صالقميدر
فارسيده خوشه دينور * مؤلفك سنبله لفظني بو راده استطرادا ياخود نونك اصليه وزائده لكي بابنده اختلافه مبني
ذكر ايلمشدر وقالديكه ن وض انف نام كتابده مرسوم اولديغي اوزره اهل حجاز عندنده سنبله نك نوني زائد اولمغله
ايدن افعال بابي تصريفله اسبل الزرع ديرلر نته كه حنظله دن احظال تصريف ايدرلر وبنوتميم عندنده نوني
اصليه اولمغله اندن همان سنبل سنبلة فعللي تصريف ايدرلر وقبيله همدان سنبله يه سبوله وسبله اطلاق ايلمرله
ايلمردنه قياس اوزره اسبلك تصريح ايلدلر پس بو راده ذكرلي آتي سنبله مادمسنده بو اقواله ضمنا اشارت
ايتمش اولور وسنبله يه توكيده بشاق تعبير ايدرلر (السبل) فتحتيله يغموره اطلاق اولنور يقال وقع السبل اي المطر

وبرونه اطلاق اولنور صورت اسبالده اولدیغیچون وسوکوب صوارمغه اطلاق اولنور کویا که باشدن اباغه اسبال شتم ایدر یقال علاه بالسبل ای السب والشتم وآکین خوشه سنه دینور وغشاوه عین علتنه دینور که عروق ظاهره نك طبقهٔ ملتحمه سطحنده منتفخ اولوب بیقلرنده تتون کبی سیاه پرده نك انسجندن حادث اولور اکثر کتب طبیه نك بیاننه کوره سبل برپرده درکه عروقه مشابه اولان اجسام غریبه نك کوز اوزره متولد اولان پرده یه انسجندن حادث اولور کویا که اوربجك آغنه مشابه برزار حاصل اولور فعلی قول المؤلف یقال وقع فی عینه السبل وهو غشاوة العین من انتفاخ عروقها الظاهرة فی سطح الملتحمة وانتساج شیء فیما بینهما کالدخان ترکیده بو علته پرده تعبیر اولنور بعض نسخه لرده وانتساج شیء برنده وظهور شیء مرسوم اولمغله اول نسخه لر غلطدر ❊ ومؤلفك تعریفی موجز صاحبنك تعریفنه موافقدر (السبلة) فتحاتله اوست دوداغك وسطنده اولان دائره یه دینور علی قول بیغه یاخود بیغك اوجلرینه یاخود ایکی طرفلو بیقلرك قاوشدیغی یره یاخود خاصة صقالك اوجنه طوغری ذقن اوزره نابت قیللرك مجموعنه یاخود صقالك اوکنه دینور که سینه یه طوغری اینوب صارقار جمعی سبال کلور سبنك کسریله ❊ شارح دیرکه نسخه لرده سقط واقعدر زیرا اوهی اللحیة کلها عبارتیله اولمغله اوهی اللحیة قولی ساقط اولمشدر که یاخود صقالك مجموعنه ده اطلاق اولنور دیمکدر وسبله دوه نك آلت چکه سندن بوغازینه طوغری صارقان تویلره دینور وثیاب ولباسه اطلاق اولنور یره طوغری صارقدیغیچون یقال جر سبلته ای ثیابه وعربلر سبله ایله دوه نك دریسنك رقت ونزاکتندن کنایه ایدرلر یقال بعیر حسن السبلة ای رقة جلده وبالمجاوره دوه نك بوغازی چقورینه اطلاق اولنور ومنه یقال کتب فی سبلة الناقة ای طعن فی ثغرة نحرها وتقول العرب جاء وقد نشر سبلته ای جاء متوعدا یعنی بنغی خروس کبی قباردوب سرپه رك کلدی که مراد ایعاد وتهدید ایده رك کلدی دیمکدر زیرا اول هنکامده بیقلر خروس تویی کبی قباروب سرپیلور (ذو السبلة) خالد بن عوف بن نضله نك لقبیدر که رؤسای عربدندر (السبلانی) فتحاتله ویای نسبتله و(المسبل) محسن وزننده و(المسبل) مکرم وزننده و(المسبل) محدث وزننده و(المسبل) معظم وزننده و(الاسبل) احمد وزننده سبله سی اوزون آدمه دینور ❊ شارح دیرکه بو راده سبله دن مراد بیق اوجلریدر یقال رجل سبلانی ومسبل ومسبل ومسبل واسبل ای طویل السبلة ومسبل محسن وزننده ذکره اطلاق اولنور وکلره دینور ضب معناسنه وقار اوقلرندن التنجی یه یاخود بشنجی یه دینور وشهر ذی الحجه نك اسم قدیمیدر ایام سنه یی نهایته اسبال ایلدیکیچون ومسبل معظم وزننده یاقشقسز بدقیافت قوجه کشی یه دینور (السبلاء) حمراء وزننده اوزون کرپکلو کوزه وصف اولور یقال عین سبلاء ای طویلة الهدب (الاسبال) همزه نك فتحیله سبله نك جمعیدر که برونه وینغنلره یابیقلرك اوجلرینه دینور عربلر بالاستعاره برظرفك کنارینه ودوداغنه اطلاق ایدرلر ومنه یقال ملأ الکأس الی اسبالها ای حروفها وشفاهها (السبلة) فرحه وزننده اوزون وصارقق خصیه یه وصف اولور یقال خصیة سبلة ای طویلة (بنو سباله) سحابه وزننده برقبیله در (السبلة) غرفه وزننده واسع وشامل اولان یغموره دینور یقال وقعت السبلة ای المطرة الواسعة (اسبیل) ازمیل وزننده بربلده آدیدر (سبال) کتاب وزننده مدینه ایله بصره میاننده برموضعدر (سبل) جبل وزننده یمامه قربنده برموضعدر وبرفرسك اسمیدر وسبل بن العجلان طائفی الاصل صحابیدر وهبیره نام محدثك پدری اسمیدر یاخود بوشین معجمه ایله در (ذو السبل) فتحتینله ابن حدقة بن لطه نام کسه نك لقبیدر وسبل برملوك من راقلره دینور آز اولسون چوق اولسون یقال سبل من رماح ای طائفة منها (سبلل) جعفر وزننده برموضعدر (التسبیل) تفعیل وزننده برنسنه یی فی سبیل الله وقف ومباح قلمق معناسنه در یقال سبله اذا جعله فی سبیل الله تعالی (ذو السبال) کتاب وزننده ابوهریره رضی الله عنه حضرتلرینك دایسی اولان سعد بن صفیح نام کسه نك لقبیدر (سبال) شداد وزننده ازداد بن جمیل بن موسی نام محدثك والدینك جدی اسمیدر (سلسبیل) زنجبیل وزننده جنتده برچشمه نك اسمیدر بوجهتله معرفه وغیر منصرفدر لکن آخر آیتده اولوب سائر فواصل آیات منون اولمغله تناسب وازدواج ایچون آخرینه الف زیاده سیله منون اولدی وعنقریب ماده سنده بیان اولنور ❊ مؤلفك بوراده ذکری بعضلر سل سبیلا کلمه لرندن مرکب یعنی منحوت عد ایتدکلرینه مبنیدر (بنو سبیله) جهینه وزننده عربدن برقبیله در (سبلان) فتحاتله برطاغك اسمیدر ونیجه محدثلرك لقبیدر که سالم مولی مالك بن اوس وابراهیم بن زیاد وخالد بن عبد الله وشیخ خالد بن دهقان اولان ابوعبد الله در (السبنتل) غضنفر وزننده برکونه سبزه تحمید ر (السبحل) قمطر وزننده ایری کلره وایری ویومری دوه یه وبیوك طولومه وقتومند قربه دینور (السبحلل) سفرجل وزننده سبحل معناسنه درو بنفسه صید وشکار ایلمك کرته سنه بالغ اولمش ارسلان ناوریسنه دینور (السبحلة) حجله وزننده بسمله وحمدله کبی منحوتدر برآدم سبحان الله

دیمك معناسنه دریقال سبحل الرجل اذا قال سبحان الله (السبحلل) سبهلل وزننده ومراد قیدر کاسیذ کر
الاسبغلال) غین معجمه ایله اقشعرار وزننده جامه اصلانمق معناسنه دریقال اسبغل الثوب اذا ابتل بالماء
ویقال اسبغل الشعر بالدهن ای ابتل به (السبغلل) سمندل وزننده سلاحسز و براقسز فارغ ومجرد آدمه دینور
تقول اتانا فلان سبغللا ای لاشیٔ معه ولاسلاح علیه (المسبغل) مضمحل وزننده کبکبش وتام ووافر اولان شیئه
دینور یقال ثوب مسبغل ای متسع ضاف ویقال درع مسبغلة ای متسعة ضافیة (السبهلل) سبغلل وزننده
ومراد قیدرکه یراقسز وسلاحسز فارغ ومجرد کمسه یه دینور علی قول برکسه یه که مهم ایلمدیکدن اصلا مبالات
ایلمیوب بی پاك وپروا اولوب صالنی بولانی کزر اولان آدمه دینور یاخود دنیوی واخروی برعمل ایله مشتغل اولمیان
بطال و بیکار آدمه دینور که آیلاق تعبیر اولنور خلاصه سی باطل و بیهوده دیمکدر یقال جاء فلان سبهللا ای سبغللا
اومختالا غیرمکترث اولا فی عمل دنیا ولا آخرة ✻ قال الشارح ومنه قول عمر رضی الله عنه انی لاکره ان اری احدکم
سبهللا لافی عمل دنیا ولافی عمل آخرة ✻ مترجم دیرکه ابن اثیرك بیاننه کوره بوراده دنیا وآخرة کلمه لری منوندر که
نکره لردر لکن تنکیرلری مضافلرینه راجعدرکه عمل کلمه سیدر پس لافی عمل من اعمال الدنیا ولافی عمل من اعمال
الاخرة سبکنده در ویقولون یمشی فلان سبهللا اذا جاء وذهب فی غیرشیٔ یعنی ایشی کوجی یوغیکن بیهوده یره
کیدوب کلور ویقولون هوالضلال بن السبهلل ای الباطل (الستل) قتل وزننده ناس واحد ابعدواحد برمحلدن
بیدر پی خروج وظهور ایلمك معناسنه دریقال ستل القوم ستلا من الباب الاول اذاخرجوا متتابعین واحدابعدواحد
وکوز یاشی وانجو مقوله سی نسنه صاپرصاپر آقق ودیز یسندن صیریلوب دوکلمك معناسنه دریقال ستل الدمع
واللؤلؤ اذاجری قطرانا فهو ساتل (الاستتال) افتعال وزننده و(التساتل) تفاعل وزننده ستل معناسنه در
یقال استتل القوم وتساتلوا بمعنی ستلوا (المستل) مقعد وزننده طار یوله دینور یقال وقع فی مستل ای طریق
ضیق (السنتل) قنجتبله طوشیجل قوشنه دینور علی قول اکا شبیه یاخود کرکس قوشنه شبیه برقوش اسمیدر
جمعی ستلان در سینك ضمی وکسریله وستل مصدر اولور برکسه یه اویمق تبع معناسنه یقال ستل فلانا ستلا من الباب
الرابع اذا تبعه (المساتلة) مفاعله وزننده اویمق متابعه معناسنه دریقال ساتله اذا تابعه (السستالة) ثماله
وزننده هرنسنه نك آلچغنه وکترینه دینور یقال بقیت سستالته ای رذالته (المستول) مسلوت وزننده ومراد قیدرکه
بتون اتی صیریلوب آلنمش کیکه دینور یقال عظم مستول ای مسلوت (السجل) سینك فتحی وجیمك سکونیله
صو ایله طپطلو اولان بیوك قوغه یه دینور پس بو وصفلره منافی اولانه اطلاق اولنمامق لازمدر تقول سقیته سجلا
وهوالدلو العظیمة مملؤة واشبو سجل کلمه سی مذکردر وقوغه طولوسی صویه دینور یقال سقاه سجلا ای ملٔ الدلو
وکریم وجوامرد آدمه اطلاق اولنور یقال رجل سجل ای جواد وبیوك ممه یه اطلاق اولور جمعی سجال وسجول
کلور ومنه المثل الحرب بینهم سجال ای سجل منها علی هؤلاء وآخر علی هؤلاء یعنی کاه بونلر وکاه انلر غالب اولور
پس معنای اولدن مأخوذ درقیودن صوچکن اعراب بادیه نك هر برینك بر قوغه لری اولمغله بالمناوبه صوچکرلر
پس مجاز بعده بالمناوبه ظفر وغلبه یه اکا تمثیل اولنمشدر زمخشری بوراده سجال مفاعله دن مصدر اوله جقنی تمکین
ایدی وسجل مصدر اولور برنسنه یی قوغه بوشالدرکبی یوقریدن اشاغی یه براقق وآتق معناسنه دریقال سجل به
سجلا من الباب الاول اذارمی به من فوق وصو دوکمك معناسنه دریقال سجل الماء اذا صبه (السجیل) امیر وزننده
سجل کلمه سنی تأکید ومبالغه ایچون ایراد اولنور یقال سجل سجیل مبالغة ویقال دلو سجیل وسجیلة ای ضخمة
بوراده تذکیر سجل اعتبارینه مبنیدر ویقال خصیة سجیلة ای بینة السجالة مسترخیة الصفن واسعته یعنی بیوك
قوغه کبی دریلری کبکبش وصارقق خایه در پس بو معنالرده سجیل کلمه سی سجاله دن صفت اولور که باب خامسدندر
بیوك قوغه کبی کبکبش وصارقق اولمق معناسنه ویقال ضرع سجیل واسجل کافضل ای متدل واسع وسجیل
حصه ونصیب معناسنه مستعملدر یقال اعطاه سجیله من کذا ای نصیبه وپك وصلب وشدید اولان نسنه یه
اطلاق اولنور یقال شیٔ سجیل ای صلب شدید (الاسجال) همزه نك کسریله برآدمه بر یاخود ایکی بیوك قوغه
یاخود طلوسی صو ویرمك معناسنه دریقال اسجله اذا اعطاه سجلا اوسجلین بوراده سجلا کلمه سنك تنوینی تعظیم
یاخود تکثیر ایچوندر زیرا اسجالك مفهومنده مأخذ جهتیله مبالغه مضموندر نته که وسجلین قولی دخی اکا مبنیدر
فلینظر واسجال برآدم برّ وخیر کثیر صاحبی اولمق معناسنه دریقال اسجل فلان اذا کثرخیره وناسی ترك وفراموش
ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اسجل الناس اذا ترکهم و برنسنه یی حالی اوزره بوشلایوب ترك وتسییب ایلمك معناسنه
مستعملدر یقال اسجل الامر لهم اذا اطلقه قال الشارح ومنه الحدیث ✻ لاتسجلوا انعامکم ✻ ای تطلقوها فی زروع الناس

وحوضی طولدرمق معناسنه دریقال اسجل الحوض اذاملأه (السجلاء) حمرآء وزننده بیوك ممه لوحیوانه
دینور یقال ناقة سجلاء ای عظیمة الضرع وقیجی بیوك عورته وصف اولور یقال امرأة سجلاء ای العظیمة المأكمة
(المساجلة) مفاعله وزننده برکسه ایله برنسنه مفاخرتنده بحث وادعا ایله یارشمق معناسنه درفی الاصل قوغه
یارشی ایتمك معناسنه درکه ایکی کمسنه قیوکنارنده طوروب وهر بری ادعا ایله النده اولان بیوك قوغه ایله
صوچکرلر احد هما آخردن زیاده چکرایسه اول غالب اولور بعده مطلقا برماده ضمننده ادعا ایله معارضه
ومفاخرتده استعمال اولندی یقال ساجله اذا باراه وفاخره (التساجل) تفاعل وزننده ایکی یاخود زیاده
آدملر بری بریله بحث وادعا ایلدکلری نسنه ده بالمعارضه یارش ایدشمك معناسنه دریقال هما یتساجلان
ای یتباریان (المسجل) مکرم وزننده مسیب صالبورلمش نسنه یه دینور مرسل ومطلق معناسنه ومنه یقال
فعلناه والدهر مسجل ای لایخاف احدا احدا وهرکسه مباح ومبذول وبیدریغ اولان شیئه اطلاق اولنور
یقال شیء مسجل ای مبذول مباح لکل احد * قال الشارح ومنه قول ابن الحنفیة فی قوله تعالی هل جزاء الاحسان
الا الاحسان هی مسجلة للبر والفاجر (التسجیل) تفعیل وزننده ذکرقوامه کلمك معناسنه دریقال سجل الرجل
اذا انعظ وبرنسنه یی قوغه بوشالدرکبی یوقریدن اشاغی یه براقمق معناسنه دریقال سجل به اذا رمی به من فوق
ومحکمه سجلی یازمق معناسنه دریقال سجل القاضی اذا کتب السجل (السجل) کسرتینله وتشدید لامله
محکمه ده عهود ومواثیق واحکام مقوله سی موادکتب اولنان مجله وکتابه دینور جمعی سجلات در حالیا قاضینك
صوردعاوی قید ایلدیکی کتابده متعارفدر قاضیعسکرلرك روزنامچه لرینه ده اطلاق اولنور یقال کتب علیه
سجلا وهوکتاب العهد ونحوه مغربده کتاب الحکم ایله مفسردرکه قاضینك حکم حجتی اوله جقدر وبعضلر
طومار ایله بیان ایلدیلر وعند البعض سجیل کبی سنك وکل معربیدر اواٸلده اکا یازو یازارلر ایدی بعده مطلقا
مکتوب فیه اولان صحیفه ده مستعمل اولوب مرتبهٔ ثالثه ده قاضی سجلنده متعارف اولدی وسجل کاتبه اطلاق
اولنور واهل حبشه لساننده رجل ومردم معناسنه درکه ارکشی دیمکدر وفخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك دیوانلری کتابندن برکاتب مخصوصك اسمیدر وبرفرشته نك اسمیدر (السجل) سینك کسری
ولامك تخفیفیله سجل کلمه سنده که تشدید لامله درلغتدر کتاب مرقومه دینور (السجل) سینك ضمیله سجلاء
کلمه سینك جمعیدرکه بیوك ممه لی ناقه یه دینورنته که ذکر اولندی (السجیل) سکیت وزننده کسك طرزنده
برکونه طاشه دینور وبوسنك وکل معربیدرکه مراد قوملو چامور ایله پخته اولوب صکره متحجر اولان طاشدر
ومنه قوله تعالی * ترمیهم بحجارة من سجیل * ای حجارة کالمدر معرب سنك وکل اوکانت طبخت بنار جهنم وکتب
فیها اسماء القوم اوقوله تعالی من سجیل ای من سجل ای مما کتب لهم انهم یعذبون بها قال تعالی * وما ادراك
ماسجین کتاب مرقوم * والسجیل بمعنی السجین یعنی عند البعض نارجهنمده چامور ایله مطبوخ طاشلردرکه
اوزرلرنده نازل ومصیب اوله جق اشخاصك اسملری مرسومدر یاخود سجیل بوراده سجل دیمکدر
یعنی فی الاصل سنك وکل معربی اولان سجل اولوب بعده اشباع اولنمشدر پس حجارهٔ مرقومه ایله تعذیب
اولنه جقلری مکتوب اولان کتاب محفوظ احکامندندر دیمکدر زیرا * وما ادریك ماسجین کتاب مرقوم * الایه کریمه سی
بومعنایه دلیلدر زیرا سجیل بوراده سجین معناسنه درکه کتاب مرقوم ایله مفسردر وازهری دیدیکه بومعنا بنم
عندمده معانیٔ سائره دن احسن واثبتدر (الساجول) و(السوجل) جوهر وزننده و(السوجلة) جوهره وزننده
شیشه غلافنه دینور (السجنجل) سمندل وزننده آیینه یه دینور وبولغت رومیه درعربلر اخذو استعمال ایلدیلر یقال
نظر فی السجنجل ای المرآة والتونه دینور وکومش سبیکه لرینه دینور مفردی سجنجله در وزعفرانه دینور (الانسجال)
انفعال وزننده صودوکلمك معناسنه دریقال سجل الماء فانسجل ای صبه فانصب (السجول) صبور وزننده
سدی چوق یکی یه وصف اولوریقال عنز سجول ای غزیرة بعض نسخه ده عین سجول اولمغله اولدخی ملایمدر
(السجال سجال) سینلرك کسریله قیون قسمنی صاغمق ایچون چاغره جق کلماتندر (السحل) سینك فتحی وحاء
مهمله نك سکونیله یالك قات ایپلکدن طوقنمش کوشك بزه دینور یقال جاء وعلیه ثوب سحل ای لم یبرم غزله
وبومعناده مصدر اولوریقال سحل الثوب سحلا من الباب الثالث اذا نسجه غیر مبرم غزله وسحل یالك قات ایپه
دینور بونلرك مقابلنده مبرم دینور یقال شده بالسحل ای الحبل الذی علی قوة واحدة وبردر لو بیاض بزه علی قول
پنبه زاربوزنجکه دینور یقال جائت وعلیها سحل وهو ثوب ابیض اومن القطن جمعی اسحال وسحول کلور
وسحل کلور ضمتینله وسحل کذلك مصدر اولوربرنسنه نك قبوغنی یونوب صویمق معناسنه دریقال سحله سحلا

من الباب المزبور اذا قشره ونحته ويل يرك يوزينى صيرمق معناسنه دريقال ان الرياح تسحل الارض اى تكشطها
باذيالها وابجه يى اوكور تلمك معناسنه دريقـال سحل الدراهم اذا انتقدها وابجه يى فى الحـال صايوب ويرمك
معناسنه دركه طرنغى ذينيده ويرمك تعبير اولنور يقـال سحل الغريم مائة درهم اذا نقده وهارل هارل قامچى ايله
اورمق معناسـنه دركه وجودلنه دريسنى صيوب صيرريقـال سحله مائة سوط اذا ضربه وسحل وسحول كوزك
آغليوب صاپرصاپر ياش دوكمك معناسنه در يقـال سحلت العين سحلا وسحولا اذا بكت وبر آدمه لوم وشتم ايلمك
معناسـنه در يقـال سحله فلان اذا شتمه ولامه (السحيل) امير وزنده بودخى يالك قات ايبلكدن طوقنمش بزه
دينور و(سحيل) و(سحال) سينك ضميله اشك وقاطر قسمى آكيرمق معناسنه در يقال سحل البغل سحيلا وسحالا
من الباب الثالث والثانى اذا نهق وسحيل وسحال اشك قسمنك اكيردقدنصكره بوغازنده تردد ايدن خرلدى يه
دينور (الانسحال) انفعال وزنده برنسنه نك قبوغى صويلمق معناسنه در يقال سحله فانسحل اى قشره فانقشر
وآب روان كبى متصل تكلم ايلمك معناسنه مستعملدر كويا كه برنسنه نك بتون قبوغى صويلوب صيريلور يقال
انسحل بالكلام اذا جرى به (الساحل) دكز يالبسنه دينور يقال قعد بالساحل اى ريف البحر وشاطئه وبومقلوبدر
زيرا صويمق معناسنه اولان سحلدن مأخوذ اولمغله قياس اولان مسحول اولمقدر زيرا يالى يى صوصدمه ايله
سحل وتقشير ايدر ياخود مضاف مقدر دركه ذوساحل ديمكدر سحل ايديجى صوصاحبى ديمك اولور زيرا
صومد وجزر ايله قيينك قشرنى صيروب كوتور * مترجم ديركه بعضلر عيشة راضية قبيلندن وبعضلر نسب
اوزره ده اعتبار ايتديلر (المساحلة) مفاعـله وزنده دكز يالبسنه كلمك معنالسنه در يقـال ساحل القوم اذا اتوا
الساحل (السحالة) ثمـامه وزنده التون وكومش اكه لنوركن دوكيلان براده يه دينوركه اكنتى تعبير اولنور
يقال هذه سحالة الذهب والفضة وهى ماسقط منهما اذا بردا وناسك سفله وفرومايه طاقنه دينور يقـال جاء ومعه
سحالة القوم اى خشارتهم وبغداى واريه مقوله سى غلالك قبوقلرينه دينور (المسحل) منبر وزنده نسنه يونه جق
آلته دينور كسركبى يقـال سحله بالمسحل اى بالمنحت ودونى يه واكه يه دينور يقـال سحله بالمسحل اى المبرد
ولسـانه اطلاق اولنور نه كونه اولورسه يعنى كرك فصيح اولسون كرك اولمسون لكن اساسده ولسان مسحل
جعل كالمبرد قيدى فصاحتلولسانه تخصيصى مشعردر * مؤلف ديركه جوهرينك بلاحرف عطف وصف عنوانيله
واللسان الخطيب قولى سهودر صواب اولان والخطيب اولمقدر كه معناى مخصوصدر ومسحل آت كمنه دينور
لجام معناسنه على قول كم طماغى ديدكارى چتال تيموره دينور كه آتك اغزينك ايچنه كيرر وبليغ وسخنور خطيبه
اطلاق اولنور يقـال خطيب مسحل اى بليغ مؤلف آنفا جوهرى يه تعرضنده صواب اولان والخطيب اولمقدر
قوليله مسحل مطلقا خطيبه ده اطلاق اولنديغنى تاميح ايتمشيكن غريبدر كه اكا تعرض ايليوب خطيب بليغ ايله
بيان ايلديلر ومسحل آت كمنك اغزلغنك ايكى اوجلرنده اولان حلقه لرك هربرينه دينوركه ديزكين انلره بكريلور
ومنه يقـال ركب فلان مسحله اى تبع غيه فلم يثنه بعضا باشى سرد آت مسحل من بورى آزى يه آلمغله صعوبت
ايدوب فارسك اداره واعمالنى اصلا اسليوب كندى باشنه كتدكده ركب الفرس مسحله ديرلر بومعنادن اخذ ايله
فلان اصلا منزجر اولميوب دائما بغى وطغيانه منهمكدر ديه جك يرده ركب فلان مسحله ديرلر * مؤلفك والغى ركب
مسحله قولى وايضا الغى يقـال ركب تقديرنده دركه مسحل غى وطغيان موقعنده دخى مستعملدر ديمكدر ياخود
والغى مبتدأ وركب مسحله جمله سى خبر اولوب فاعل مقدر ومسحله ضميرى مبتدايه راجعدر ياخود ضمير فلانه
راجعدر وبومبالغه يى متضمندر لكن سباق اقتضا سيله قول اول ارجحدر * قال الشارح ومنه قول على كرم الله
وجهه * ان بنى امية لايزالون يطعنون فى مسحل ضلالة * اى انهم يسرعون فيها ويجدون ومسحل صقالك برطرفنه
دينور على قول عذاردن اشاغى مقدم لحيه يه وارنجه هرجانبه مسحل وايكى جانبه مسحلان دينور وجود وسخاده
درجهٔ كماله رسيده اولان آدمه وصف اولور يقال رجل مسحل اى غاية فى السخاء ووالى وحاكم طرفندن اقامت
حدود ايتمكه مأمور جلاده دينور يقال هو مسحل اى جلاد يقيم الحدود بوراده جلاد دكنك چالان كمسه دركه
مضروبك دكنكله دريسنى سحل ايدر ومسحل نشيط وشاطر ساقى يه دينور واون الكنه دينور منخل معناسنه
وصوطولومنك وآزيق دغارجغنك اغزينه دينور وقرآن كريم قرأتنده ماهر وحاذق اولان آدمه دينور ونازلك
وپاكيزه يموق بزينه دينور ودائما يالكز باشنه عمل ايدن بهادر آدمه دينور وصويى پك چوق اولوب شدتله دوكيلور
اولان اولوغه دينور يقـال ميزاب مسحل اذا كان لايطاق ماؤه وعزم صارم وقصده جازم معناسنه مستعملدر
ومنه يقال ركب فلان مسحله اذا عزم صارما على الامر وجد فيه بوشكيمهٔ لجام معنالسندن مأخوذدر ويالك قات

بوكلمش اينه دينور مبرم مقابليدر بورادە والغي لفظي مرسوم اولمغله آنفاذكر اولندي وبك فراوان بغموره اطلاق
اولنور روانسانك يوزينك برجانبنه دينور يقال شاب مسحله اي عارضه وشريح بن قرواش العبسي فرسنك
اسميدر وبرآدملك اسميدر واعشى نام شاعرك تابعي اولان جنّي اسميدر (السحال) كتاب وزننده بودخي
كسه دينور لجام معناسنه (الاسحلاني) همزه نك وحانك كسريله طويل اللحيه آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اسحلاني
اللحية اي طويلها (الاسحلانية) هايله بالابلند اولوب حسن وجمال ويال وبال صاحبه سي خاتونه دينور يقال
امرأة اسحلانية اي رابعة طويلة جميلة (المسحلان) ميمك وحانك ضميله و(الاسحلان) اسطوان وزننده و(المسحلاني)
كذلك ضمتيله اوزون بويلو على قول كوروهوزيبا چلو جوانه وصف اولنور مؤنثلري هايله در يقال شاب
مسحلان واسحلان ومسحلاني اي طويل او سبط الشعر افرع (السحلال) سينك فتحيله بيوك قرنلو آدمه دينور
(مسحلان) ضمتينله بر وادي يا بر موضع آديدر (سحول) صبور وزننده يمنده بر موضعدر آنده ثياب نسج اولنور
(الاسحل) كسرتينله برجنس شجردر كه دالرندن مسواك اتخاذ اولنور (السحلة) همزه وزننده كوچك ديشي
طوشانه دينور (المسحول) جورم وجوجه آدمه اطلاق اولنور كويا كه وجودي صيرلمش اولور يقال رجل
مسحول اي صغير حقير ودوزوكچش مكانه اطلاق اولنور وبجا ج نام كمسه نك برالكك دوه سي اسميدر و
(الاساحل) اسافل وزننده صو آقنديلر ينه دينور يقال نزلوا في الاساحل اي مسائل الماء (الاسحال) همزه نك كسريله
برآدمي ناس كندينه شتم ودشنام ايله دائما تحقير ايدر بولمق معناسنه در يقال اسحل فلانا اذا وجد الناس
يسحلونه اي يشتمونه بوراده شتم معناي مجازيدر (السحبل) جعفر وزننده ايري وبيوك قوغه يه وكاره وطولومه
ويومري قربه دينور وواسع دره يه دينور نته كه سحبل دخي بو معنايه در كه ماده سنده ذكري اولندي وسحبل
بودره نك اسميدر (السحبلة) سينك فتحيله قوغه كبي صارقق خايه يه دينور (السحجلة) دحرجه وزننده برنسنه يي
ال ايله اوغوب پر وزني وبورشغني كيدرمكله دوپدوز مصيقل قلمق معناسنه در يقال سحجل الشيء اذا دلكه وصقله
(السحادل) علابط وزننده آلت تناسله دينور ومنه المثل هو لا يعرف سحادليه من عنادليه يعني ذكريني
خايه لرندن فرق وتميز ايليه جك استعدادي يوقدر عنادل ضمله خايه يه دينور وسحادل كلمه سنده تثنيه ايرادي
موقعي اولان خايه لر اعتباريله در ياخود مشاكله ايچوندر (سحدله) جعفر وزننده برونچل عليدر (السخلة)
سينك فتحي وخاي معجمه نك سكونيله قوزي يه دينور بيوك وكوچك اولسون اركك وديشي اولسون جمعي سخل در
وسخال كلور سينك كسريله وسخلان كلور سينك ضميله وسخله كلور عنبه وزننده نادر اوله رق * مؤلفك
السخلة ولد الشاة ما كان عبارتيله تفسير ايلمكله كندي قاعده وطريقه سي اوزره او بابده تعميم اولنمشدر بو خصوصه
صحاحده وسائرده طوغديغي ساعتده قوزي يه واوغلاغه اطلاق اولنمق اوزره مرسومدر نهايت مقدمة الادبده
بونوزاده يعني يكي طوغمش قوزي ايله مفسردر كرچه مؤلفك ما كان تعميمي اركك وديشي يه شمولي اعتباريله
اولنور سه نوعا اصول سائره يه موافق اولور لكن كندي طريقه سنه مخالف اولور خصوصا طوغديغي آنده قيدي
دخي يوقدر فليحرر (السخل) سكر وزننده و(السخال) رمان وزننده ضعيف وخوار والرنده خير وشر كلمز
كمسه لره دينور مفردلري سخل در نخل وزننده يقال رجال سخل وسخال اي ضعفاء ارذال وسخل سكر وزننده
چكردكي پكشمز اولان كتر خرمايه دينور شيص معناسنه (السخل) سينك فتحيله سخل وسخال مفرديدر كه
ذكر اولندي وناقص وناتمام اولان شيئه دينور كه هنوز حد تمامنه بالغ اولميه وسخل مصدر اولور نفي وسلب ايلمك
معناسنه در نته كه خسل دخي بو معنايه در يقال سخلهم سخلا من الباب الثالث اذا نفاهم وبرنسنه يي خدعه
وصنعتله بر تقريب اخذ ايلمك معناسنه در بركسه نك يانندن اصولله برنسنه اخذي كبي يقال سخل الشيء
اذا اخذه مخاتلة (التسخيل) تفعيل وزننده برآدمي عيبلك معناسنه در يقال سخلهم اذا عابهم وخرما اغاجنك
چكردكي وميوه سي ضعيف اولمق على قول ميوه سي وقتندن مقدم دوكمك معناسنه در يقال سخلت النخلة
اذا ضعف نواها وثمرها او نفضته وبرآدم خرما سلكمك معناسنه در يقال سخل الرجل النخلة اذا نفضها (الاسخال)
همزه نك كسريله تأخير ايلمك معناسنه در يقال اسخل الامر اذا اخره (المسخول) مرذول ومحقر نسنه يه دينور
يقال شيء مسخول اي مرذول ونامعلوم نسنه يه دينور يقال شيء مسخول اي مجهول (سخال) كتاب وزننده
بر موضعدر (السخالة) ثمامه وزننده ايو نسنه دن سچيلوب آتيلان شيئه دينور نفايه معناسنه (السدل) عدل
وزننده برنسنه يي اشاغي صاليويروب صارقتمق معناسنه در يقال سدل الشعر سدلا من الباب الثاني والاول
اذا ارخاه وارسله * مترجم ديركه اشبو سدل الثوب ماده سي مسائل فقهيه دندر نته كه مغربده سدل الثوب اذا ارسله

من غير ان يضم جانبيه وقيل هو ان يلقيه على رأسه ويرخيه على منكبيه واسدل خطأ عبارتيله مرسوم اولمغله
ومعنالرده سدل عرفي اولمش اولور واسدال خطا اولمديغي مؤلفك رسمندن ظاهردر وسدل بزمقوله سني برتمق
معناسنه دريقال سدل ثوبه سدلا من الباب الثاني اذا شقه وسروسيا حت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سدل
في البلاد اذا ذهب (الاسدال) همزه نك كسريله بودخي برنسنه يي اشاغي صاليوروب صارقتمق معناسنه دريقال
اسدله بمعنى سدله (المنسدل) اسم فاعل بنيه سيله صارقق صاچه وصف اولور يقال شعر منسدل اى مسترسل
(اسدل) سينك ضميله وكسريله پرده يه دينوركه آصيلور جمعي اسدال كلور وسدول كلور واسدل كلور افلس
وزننده (السدل) سينك كسريله شول انجو دزيسنه دينوركه نسوان قلاده ايدوب كردانلرندن سينه يه طوغرى
صالندررلر يقال جاءت وعليها سدل اى سمط من الدر يطول الى الصدر (السدل) فتحتيله ميل معناسنه در
يقال فيه سدل الى جانب اى ميل (الاسدل) اكحل وزننده برطرفه طوغرى ورب اولان شيئه دينور جمعي سدل
كلور كتب وزننده يقال ذكر اسدل اى مائل (السديل) امير وزننده حشم نشين چادرلرينك شقه لرنده آرقورى
توزلق طرزنده اتكلكسه دينور نوز فافغانه يه چكيلان زاره و پرده يه دينور و برموضع آديدر ومحفه وتختروان
اورتولرينه دينوركه اوجلرى اشاغى صارقش اوله (السودل) جوهر وزننده بيغه دينور شارب معناسنه
(السودلة) خوقله وزننده برآدمك بيغى اوزامق معناسنه دريقال سودل الرجل اذا طال سودله (السربال
قرطاس وزننده كوملكه دينور قميص معناسنه ياخود زرهه دينور درع معناسنه ياخود مطلقا ملبوس اولان
لباسه دينور يقال جاء وعليه سربال اى قميص اودرع اوكل مالبس * مترجم ديركه بوراده درع زره معناسنه در
نته كه كعب رضى الله عنه ديمشدر * شم العرانين ابطال لبوسهم * من نسج داود في الهيجا سرابيل * (التسربل
تدحرج وزننده سربال كيمك معناسنه دريقال تسربل بالسربال اذا تلبس به (السربلة) دحرجه وزننده
سربال كيدرمك معناسنه دريقال سربلته اى البسته السربال وسربله اسم اولور ياغلو تريده دينور تقول
اطعمني السربلة اى الثريد الدسم (السرطلة) سينك فتحيله باقشقسز تصلق اوزونلغه دينور يقال في قده
سرطلة اى طول في اضطراب (السرطل) جعفر وزننده باقشقسز تصلق مضطرب الخلقة اوزون آدمه دينور
(اسرافيل) همزه نك كسريله برفرشته اسميدركه ملائكة اربعة مدبره نك بريسيدر عليهم السلام واشبو اسرافيل
كلمه سى عند البعض خماسي وهمزه سى اصليه در (السراويل) سينك فتحيله ايچ طونه دينور و بوفارسيدن يعنى
شلوار لفظندن معربدر ومؤنثدر بعضا مذكر اولور جمعي سراويلات در على قول لفظ عربيدر سروال وسرواله
كلمه لرينك جمعيدر سينلرك كسريله ياخود مفردى سرويل در سينك كسريله و بوندن غيرى كلام عربده فعويل
وزني يوقدر فانك كسريله واشبو سراويل كلمه سنده نونله سراوين ومعجمه ايله شروال دخي لغتدر * شارح ديركه
بونك تفصيلي كافيه شروحنده مبسوطدر (السرولة) دحرجه وزننده برآدمه ايچ طونى كيدرمك معناسنه در
(التسرول) تدحرج وزننده ايچ طونى كيمك معناسنه در تقول سرولته فتسرول اى البسته السراويل فتلبس
(المسرولة) مدحرجه وزننده اياقلرى تويلو اولان كوكرجنه دينوركه شلوارلى وچقشيرلى تعبير اولنور يقال
حمامة مسرولة اذا كان في رجليها ريش ومسرول شول آته وصف اولوركه اياغنك سكيل تعبير اولنان بياضى
بازولرينه واويلقلرينه شامل اوله بياض شلوار كيدرلمش طرزنده اولور يقال فرس مسرول اذا جاوز بياض
تحجيله العضدين والفخذين (السطل) سينك فتحيله لسانمزده تحريفله ستل تعبير اولنان قولپلى طاسه دينور جمعي
سطول كلور تقول اغتسلت بالسطل وهي طسيسة لها عروة (السيطل) حيدر وزننده بودخي ذكر اولنان
قابه دينور على قول لكنه دينور طست معناسنه و بوسطل معروف دكلدر وپك اوزون آدمه دينور (الساطل
هوايه آغمش غباره دينور نته كه طاسل دخي بو معنايه در (التسيطل) تفعيل وزننده بركيمسه سلاحسز اوله رق تك
وتنها كلمك معناسنه در يقال جاء يتسيطل اذا جاء وحده وليس معه شئ يعني من السلاح (السعابل) سينك
فتحيله كريملو اوزون دوه لره دينور (السعال) سينك ضميله اسمدر اوكسركه دينوركه آق جكرك واكا متصل
اولان اعضانك يعني آلات نفسك كنديلره مستولي اولان مؤذي يي دفع ايچون طبيعتك حركتندن عبارتدر
يقال به سعال وهي حركة تدفع بها الطبيعة اذى عن الرئة والاعضاء التي تتصل بها وسعال وسعله كذلك سينك
ضميله مصدر اولور اوكسرمك معناسنه يقال سعل الرجل سعالا وسعلة من الباب الاول اذا اخذه السعال
(الساعل) سعال لفظني تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال اخذه سعال ساعل مبالغة و بوغازه اطلاق اولنور حلق
معناسنه واوكسركلي ناقه يه دينور (السعل) نعل وزننده جنبشلو ونشاطلو اولمق معناسنه دريقال سعل الرجل

سعلا من الباب الاول اذا انشط ✻ شارح دیرکه صواب اولان باب رابعدن فتحتینله اولمقدر (الاسعال) همزه نك
کسریله نشاطمند ایلمك معناسنه در تقول اسعلته ای انشطته (المسعل) مقعد وزننده بودخی بوغازه اطلاق
اولنور (السعلاة) و(السعلاء) سینلرك کسریله غول بیابانی یه دینور علی قول جن طائفه سنك ساحره سنه در ورکه
جادو ومهیب ومهولنه قونجلوز تعبیر اولنور جمعلری سعالی در سینك فتحی ولامك کسریله ✻ مؤلف ساحرة الجن
عبارتیله رسم ایلمکله ظاهرا انس کبی جن طائفه سنك دخی جادولری نسوان قسمندن اولور تقول نعوذ بالله
من هؤلاء السعالی ای النساء اللاتی کالسعال وهی جمع السعلاة والسعلاء الغول اوساحرة الجن (الاستسعال)
عورت سعلاة خوینده اولمق یعنی چاغرغان وسلیطه وبیحیا اولمق معناسنه در یقال استسعلت المرأة اذا صارت
کالسعلاة ای صخابة (السعل) فتحتینله چکرد کی چك وشك اولان نا جنس خرمانك یابسنه دینور تقول قدم
ضیفه سعلا ای شیصا یابسا (السعالی) سینك فتحی ولامك کسریله ترکیده اوکسرك اوتی دیدکلری نباته دینورکه
عربیده حشیشة السعال دخی دیرلر یپراغنی ضماد چبانلری محلل ومفجر وتازه سی جرب علتنی قلع وازاله ده مؤثردر
وسعال وربو وضیق صدر علتلرینك افضل ادویه سندندر و بخور واستنشاقده دخی بوتأثیر درکاردر (السغبلة)
غین معجمه ایله دحرجه وزننده برآدمك بدننده چوق جراحتلر پیدا اولمق معناسنه در یقال سغبل الرجل اذا کثرت به
الجراحات وطعامی اریمش چرویش یاغیله قاتق ایلمك معناسنه در یقال سغبل الطعام اذا آدمه بالاهالة وصاچی
یاغه چدرمك معناسنه در یقال سغبل رأسه بالدهن اذا رواه (المسغبل) مدحرج وزننده سهل وآسان نسنه یه دینور
یقال شئ مسغبل ای سهل (التسغبل) تدحرج وزننده زره کیمك معناسنه در یقال تسغبل الدرع اذا لبسها (السغل)
سینك فتحی وغینك سکونیله و(السغل) کتف وزننده اللری وایاقلری اینجه وجثه سی کوجك اولان آدمه دینور
علی قول اعضاسی مضطرب نصلق اولانه یاخود بدخلق وبد غدا اولانه یاخود نحیف ومهزول اولانه دینور
یقال رجل سغل وسغل ای الصغیر الجثة الدقیق القوائم او المضطرب الاعضاء اوالسیئ الخلق والغذاء او المتخدد
المهزول (السغل) فتحتینله برکسه وصف مذکور اوزره اولمق معناسنه در یقال سغل الرجل سغلا من الباب الرابع
اذا کان سغلا (السفرجل) سینك وفانك فتحیله ایوا تعبیر اولنان معروف میوه یه دینور جمعی سفارج کلور مفردند
سفرجله دینور رهایله واشبو سفرجلك طبیعتی قابض ومقوی وبولی مدر وطعامه مشهی وصوسزلغی مسکندر
وبعد الطعام تناولی مسهلدر ودیلوب چکردکنی اخراج وجوفنی خالی ایدوب یرینه عسل وضع ایلدکه نصکره
چامورلیوب فرونده قاورلمش اولانی بغایت نافعدر (السفل) و(السفول) و(السفالة) سینلرك ضمیله و(السفل)
و(السفلة) سینلرك کسریله و(السفال) سینك فتحیله اشاغیلق والچقلق معناسنه درکه علو عینك ضمیله وعلو
تشدید واو ایله وعلاوه عینك ضمیله وعلو وعاوه عینلرك کسریله وعلاء عینك فتحیله مقابللریدر ✻ شارحك
بیاننه کوره بونلرك کیمیسی اسم اوله رق استعمال اولنورکه برنسنه نك اشاغیسی دیمکدر (الاسفل) پك اشاغی
وپك الچق دیمکدرکه اعلا مقابلیدر وقوله تعالی ✻ ثم رددناه اسفل سافلین ✻ ای الی الهرم اوالتلف اوالی الضلال
لمن کفر هرمدن مراد ارذل عمردر (السفال) سحاب وزننده و(السفول) قعود وزننده اشاغی اولمق معناسنه در
یقال سفل الشئ وسفل وسفل سفالا وسفولا من الباب الخامس والرابع والاول نقیض علا فهو سافل ✻ شارح دیرکه
بعضلر فرائض کتابلرنده وان سفلت کلمه سنده فانك ضمنی تخطئه ایتلری ملایم دکلدر وسفول برنسنه نك یوقریسندن
اشاغیسنه اینمك ودیننه چوکمك معناسنه در طورطی کبی یقال سفل فی الشئ سفولا من الباب الاول اذا نزل من اعلاه الی
اسفله (السفل) سینك فتحی وضمی وفانك سکونیله و(السفال) کتاب وزننده برکسه برنسنه ده مایه سی اشاغی اولمغله
کم بهره اولمق معناسنه در یقال سفل فلان فی خلقه وعلمه سفلا وسفلا وسفالا من الباب الخامس اذا قل حظه فیه
مترجم دیرکه مصباح صاحبی بونی باب اولدن تصریف ایلمشدر (التسفل) تفعل وزننده سفل وسفال معناسنه در
یقال تسفل فی خلقه وعلمه بمعنی سفل (السفلة) سینك کسریله و(السفلة) فرحه وزننده ناسك اراذل واوباش
وفرومایه لرینه اطلاق اولنور یقال هو من سفلة الناس وسفلتهم ای اسافلهم وغوغائهم وسفلة فرحة وزننده دابه
قسمنك ایاقلرینه اطلاق اولنور یقال سفلة البعیر سالمة ای قوائمه (السافلة) مزراغك دیب تمورینه طوغری نصفندن
اشاغیسنه اطلاق اولنور ومنه یقال ما عالیة الرمح کسافلته (السفالة) ثمامه وزننده علاوه مقابلیدر وعلاوه یل اسدیکی
یره دینورکه اوراده یل چهره یه طوقنور وپس سفاله آنك مقابلیدرکه آنده یل چهره یه طوقنمز یقال قعد فی سفالة
الریح وهی ضد علاوتها ای حیث تهب وهر شیئك اشاغیسنه دینور یقال سفالة الشئ ای اسفله وسفاله هند
الکاسنده بربلده آدیدر (السفالة) سینك فتحیله الچق وخسیس وناچیز اولمق معناسنه در یقال سفل الرجل

من غيران يضم جانبيه وقيل هو ان يلقيه على رأسه ويرخيه على منكبيه واسدل خطأ عبارتيله مرسوم اولمغله
بومعنارده سدل عرفي اولمش اولور واسدال خطا اولمديغي مؤلفك رسمندن ظاهردر وسدل يرمقوله سني يرتمق
معناسنه در يقال سدل ثوبه سدلا من الباب الثاني اذا شقه وسروسيا حت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سدل
في البلاد اذا ذهب (الاسدال) همزه نك كسريله بودخي برنسنه يي اشاغي صاليوروب صارقتمق معناسنه دريقال
اسدله بمعنى سدله (المنسدل) اسم فاعل بنيه سيله صارقق صاچه وصف اولور يقال شعر منسدل اى مسترسل
(السدل) سينك ضميله وكسريله پرده يه دينوركه آصيلور جمعي اسدال كلور وسدول كلور واسدل كلور افلس
وزننده (السدل) سينك كسريله شول انجو دزيسنه دينوركه نسوان قلاده ايدوب كردانلريدن سينه يه طوغرى
صالندررلر يقال جاءت وعليها سدل اى سمط من الدر يطول الى الصدر (السدل) فتحتيله ميل معناسنه در
يقال فيه سدل الى جانب اى ميل (الاسدل) اكمل وزننده برطرفه طوغرى وزب اولان شيئه دينور جمعي سدل
كلور كتب وزننده يقال ذكر اسدل اى مائل (السديل) امير وزننده حشم نشين چادرلرينك شقه لرنده آرقورى
توزلق طرزنده اتكلكه دينور. وز فافغسانه يه چكيلان زاره وپرده يه دينور وبرموضع آديدر ومحفه وتختروان
اورتولرينه دينوركه اوجلرى اشاغى صارقش اوله (السودل) جوهر وزننده بيغه دينور شارب معناسنه
(السودلة) خوقله وزننده برآدمك بيغي اوزامق معناسنه دريقال سودل الرجل اذا طال سودله (السربال)
قرطاس وزننده كوملكه دينور قيص معناسنه ياخود زرهه. دينور درع معناسنه ياخود مطلقا ملبوس اولان
لباسه دينور يقال جاء وعليه سربال اى قيص اودرع اوكل ماالبس * مترجم ديركه بوراده درع زره معناسنه در
نته كه كعب رضي الله عنه ديمشدر * شم العرانين ابطال لبوسهم * من نسج داود في الهيجا سرابيل * (التسربل)
تدحرج وزننده سربال كيمك معناسنه در يقال تسربل بالسربال اذا تلبس به (السربلة) دحرجه وزننده
سربال كيدرمك معناسنه در يقال سربلته اى البسته السربال وسربله اسم اولور ياغلو تريده دينور تقول
اطعمني السربلة اى الثريد الدسم (السرطلة) سينك فتحيله باقشقسز تصلق اوزونلغه دينور يقال في قده
سرطلة اى طول في اضطراب (السرطل) جعفر وزننده باقشقسز تصلق مضطرب الخلقة اوزون آدمه دينور
(اسرافيل) همزه نك كسريله برفرشته اسميدركه ملائكة اربعة مدبره نك بريسيدر عليهم السلام. واشبو اسرافيل
كلمه سي عند البعض خماسي وهمزه سي اصليه در (السراويل) سينك فتحيله ايچ طونه دينور وبو فارسيدن يعني
شلوار لفظندن معربدر ومؤنثدر بعضا مذكر اولور جمعي سراويلات در على قول لفظ عربيدر سروال وسرواله
كلمه لرينك جمعيدر سينلرك كسريله ياخود مفردى سرويل در سينك كسريله وبوندن غيرى كلام عربده فعويل
وزني يوقدر فانك كسريله واشبو سراويل كلمه سنده نونله سراوين ومعجمه ايله شروال دخي لغتدر * شارح ديركه
بونك تفصيلي كافيه شروحنده مبسوطدر (السرولة) دحرجه وزننده برآدمه ايچ طونى كيدرمك معناسنه در
(التسرول) تدحرج وزننده ايچ طونى كيمك معناسنه در تقول سرولته فتسرول اى البسته السراويل فتلبس
(المسرولة) مدحرجه وزننده اياقلرى تويلو اولان كوكرجنه دينوركه شلوارلى وچقشيرلى تعبير اولنور يقال
حمامة مسرولة اذا كان في رجليها ريش ومسرول شول آته وصف اولوركه اياغنك سكيل تعبير اولنان بياضي
بازولرينه واويلقلرينه شامل اوله بياض شلوار كيدرلمش طرزنده اولور يقال فرس مسرول اذا جاوز بياض
تحجيله العضدين والفخذين (السطل) سينك فتحيله لسانمزده تحريفله ستل تعبير اولنان قولپلى طاسه دينور جمعي
سطول كلور تقول اغتسلت بالسطل وهي طسيسة لها عروة (السيطل) حيدر وزننده بودخي ذكر اولنان
قابه دينور على قول لكنه دينور طست معناسنه وبو سطل معروف دكلدر وپك اوزون آدمه دينور (الساطل)
هوايه آغمش غباره دينور نته كه طاسل دخي بو معنايه در (التسيطل) تفعيل وزننده بركيمسه سلاحسز اوله رق تك
وتنها كزمك معناسنه در يقال جاء يتسيطل اذا جاء وحده وليس معه شئ يعني من السلاح (السعابل) سينك
فتحيله كريملو اوزون دوه لره دينور (السعال) سينك ضميله اسمدر اوكسركه دينوركه آق جكرك واكا متصل
اولان اعضانك يعني آلات نفسك كنديلره مستولي اولان مؤذي يي دفع ايچون طبيعتك حركتندن عبارتدر
يقال به سعال وهي حركة تدفع بها الطبيعة اذى عن الرئة والاعضاء التي تتصل بها وسعال وسعله كذلك سينك
ضميله مصدر اولور اوكسرمك معناسنه يقال سعل الرجل سعالا وسعلة من الباب الاول اذا اخذه السعال
(الساعل) سعال لفظني تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال اخذه سعال ساعل مبالغة وبوغازه اطلاق اولنور حلق
معناسنه واوكسركلي ناقه يه دينور (السعل) نعل وزننده جنبشلو ونشاطلو اولمق معناسنه در يقال سعل الرجل

فتحی ولامك تشدیدیله (السل) سینك كسری وضمیله و (السلال) غراب وزننده برمرض اسمیدر بونك حقیقتی آق جكرده حادث برپاره درابتدای امرده بركزلو حما عارض اولور وبومرض اكثری ذات الرئه یاخود ذات الجنب یاخود اوزون اوزادی قوری اوكسركلو نوازل وزكام علتلرینك عقبنده ظهورایدركه انلردن منتقل اولور خلق بوعلته ورم وقوری خستهلك تعبیرایدرلر (المسلول) سل مرضنه مبتلا آدمه دینور یقال سل الرجل علی المجهول واسله الله فهومسلول ای به سل وسلال ٭ شارحك بیاننه كوره مسلول اسلالدن اولمغله شاذدر ٭ لكن مؤلفك مقتضای عبارتی ثلاثیدندر یاخود ایكیسندن دخی وارد اولور (الاسلال) همزهنك كسریله وجه مذكور اوزره سل مرضنه اوغراتمق معناسنهدر یقال اسله الله ای ابتلاه بالسل وبرنسنهیی نهانیجه چالوب اوغورلمق معناسنهدر یقال اسله اذا سرقه خفیة ورشوت آلمق معناسنهدر ٭ قال الشارح ومنه الحدیث ٭ لااغلال ولااسلال ٭ (المسلة) میمك كسریله چوالدوزه دینور فی الاصل اسم آلتدر ایچی مخیطدن اوته یه سل ایدر یقال خاطه بالمسلة وهی مخیط ضخم (السلاءة) رمانه وزننده خرما اغاجنك تیكننه دینور جمعی سلاء در رمان وزننده مؤلف بونی مهموزاوله رق همزه بابنده ثبت ایلمكله بوراده دخی ذكرینك وجهی معلوم دكلدر فلینظر (سلول) صبور وزننده قیس قبیله سندن برفخذك اسمیدركه بطندن اصغردر مرة بن صعصعه اولادیدر سلول والده لری اسمیدر شعرادن عبدالله بن حمام السلولی انلردندر ورئیس المنافقین اولان جهول وفضول عبدالله بن ابی نام مرذولك والدهسی اسمیدر (سلی) كلی وزننده بنوعامر بن صعصعه یوردنده برموضعدر وبوسمی وزننده اولان سلی لفظندن مصحف دكلدر (السلان) رمان وزننده بنوعمرو بن تمیم یوردنده بروادی اسمیدر (السلسل) جعفر وزننده و (السلسال) خلخال وزننده طتلو خوشكوار صویه دینور علی قول صوغوق صویه دینور والجمهی آسان بادهیه دینور (السلاسل) علابط وزننده سلسل معناسنهدر تقول سقانی سلسلا وسلسالا وسلاسلا ای ماء عذبا اوباردا (التسلسل) تزلزل وزننده صو یوكسكدن انكبه یه چاغل چاغل آقمق معناسنهدر یقال تسلسل الماء اذاجری فی حدور ولباس اسكیوب یرینجه قدر كیلمك معناسنهدر كه درازدراز ایپلكلری چیقار یقال تسلسل الثوب اذا لبس حتی رق (المسلسل) مدحرج وزننده و (المتسلسل) متزلزل وزننده سیرك سیرك فنیا وكم نسیج اولنمش ثوبه دینور یقال ثوب مسلسل ومتسلسل ای ردئ النسج ومسلسل چبوقلی وقلملی الاجه قماشه وصف اولور یقال ثوب مسلسل اذا كان فیه وشی مخطط (السلسلة) زلزله وزننده برنسنهیی زنجیر شكلنده بری برینه اكلیوب متصل قلمق معناسنهدر یقال سلسل الشیء اذا اوصله به وسلسله اوركج اتندن برپاره یه دینور بونده سینك كسریله ده لغتدر وسلسله طعام اكل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ماسلسل طعاما ای ما اكله (السلسلة) سینلرك كسریله زنجیره دینور تیوردن وایپ مقوله سندن اولور جمعی سلاسلدر یقال قیده بالسلسلة وهی دائر من حدید ونحوه وسلاسل البرق شیمشكك بری برینه زنجیر واری متصل پارلد یسندن عبارتدر یقال بدت سلاسل البرق ای ماتسلسل منه وسلاسل السحاب بودخی بلود ایچره شیمشكك پارلدیسندن عبارتدر كه بلود یلا یبوب پارلده یور قیاس اولنور مفردی سلسله وسلسل در كسرتینله وسلسله وحزه دیدكلری بوجك اسمیدر كه ماده سنده بیان اولندی (السلسلان) كسرتینله برموضع آدیدر (سلسل) فدفد وزننده دهناء نام محلده برطاغك آدیدر (السلاسل) سلسله نك جمعیدر وبری بری اوزره منعقد اولوب قات قات زنجیرلنمش اوزون اوزادی قومساله اطلاق اولنور كه یوریمسی دخی سهولتلو اوله تقول اخذنا السلاسل وهو رمل انعقد بعضه علی بعض وینقاد وسلاسل الكتاب سطور كتابه اطلاق اولنور یقال ما اقوم سلاسل كتابه ای سطوره (ذات السلاسل) وادی القری وراسنده برصو اسمیدر ثامنهٔ هجرتده سریهٔ عمرو بن العاص اوراىه غزا ایلدی (السلسبیل) زنجبیل وزننده خشونتسز نرم ولطیف وملایم نسنهیه دینور وآنكله لطیف وخوشكوار صو صفتلنور وخمره اطلاق اولنور وجنتده برچشمه نك اسمیدر ٭ شارح دیركه امهات شائره بیاننه كوره لذیذ وخوشكوار سهل ولطیف صویه دینور وعندالبعض سل سبیلا كلمه سندن منحوت ومركبدر وعلی قول مطلقا سریع الجری اولان صویه دینور (السملة) فتحاتله وسینك ضمی ومیمك سكونیله آزجه صویه دینور جمعی سمل در یقال مافی الحوض الاسملة ای ماء قلیل وسیاه ومتعفن بالچغه دینور حمأه معناسنه وحوض دیبنده قلان صوبقیه سنه دینور جمعی سمل كلور فتحتینله وسمال كلور سینك كسریله (التسمل) تفعل وزننده حوض دیبنده قلان صوبقیه سنی ایچمك یاخود اخذ ایلمك معناسنهدر یقال تسمل الرجل اذا شرب السملة اواخذها ومشروبی افراطله ایچوب چوغه كتمك معناسنهدر یقال تسمل النبیذ اذا الح فی شربه (السمل) حمل وزننده حوضی سیاه بالچقدن آریتمق

معناسنه در يقـال سمل الحوض سملا من الباب الاول اذا نقاه من السملة وناس بيني تصفيه واصلاح ايلك معناسنه
مستعملدر يقـال سمل بين القوم اذا اصلح وقوغه قيودن ماء قليل چيقارمق معناسنه در يقـال سملت الدلو اذا لم
تخرج الا السملة القليلة وبركسه نك كوزيني چيقارمق معناسنه در يقال سمل عينه اذا فقأها ❋ شارح ديركه بعضلرك
بوني قزغين تيور ايله كوز چيقارمغه تخصيصلري موجه دكلدر (التسميل) بودخي حوضي قاره بالچقدن آريتمق
معناسنه در يقـال سمل الحوض اذا نقاه من السملة وقوغه قيودن ماء قليل چيقارمق معناسنه در يقال سملت الدلو
اذا لم تخرج الا السملة القليلة ❋ مؤلف بوني تكرار ايلمشدر وحوضدن همان ماء قليل چيقمق معناسنه در يقـال
سمل الحوض اذا لم يخرج منه الا ماء قليل و يقال سملت الدلو اذا كانت كذلك و برآدمه سوزي رفيق و نازكانه
سويلمك معناسـنه مستعملدر بو فقره جه آزجه صو معنـاسندن مأخوذدر يقال سمل فلانا بالقول اذا رفق له
(الاسمال) همزه نك كسريله بودخي ناس ميانه سني تصفيه واصلاح ايلك معناسنه در يقال اسمل بينهم اذا اصلح
ولباس اسكيمك معناسنه در يقال اسمل الثوب اذا اخلق (الاستمال) افتعال وزننده بودخي كوز چيقارمق معناسنه در
يقـال استمل عينه اذا فقأها (السمول) و (السمولة) سينلرك ضميله ثوب اسكيمك معناسنه در يقـال سمل الثوب
سمولا وسمولة من الباب الاول اذا اخلق (السمالة) كرامه وزننده بودخي ثوب اسكيمك معناسنه در يقال سمل الثوب
سمالة من الباب الخامس اذا اخلق (الاسمال) همزه نك فتحيله و (السملة) فتحاتله و (السمل) فتحتينله اسكي ثوبه
دينور يقال ثوب اسمال وسملة وسمل اى خلق ❋ شارحك بياننه كوره اسمال سمل كلمه سنك جمعيدر اجزاء اعتباريله
وصف اولمشدر برمة اعشار وثوب اخلاق تركيبلري كبي وعند البعض اسمال بنية جمع اوزره وارد مفرد صيغه سيدر
انتهى (السمل) كتف وزننده و (السميل) امير وزننده و (السمول) صبور وزننده بونلرده اسكي ثوبه دينور
(السملان) سينك ضميله برنسنه نك بقيه لرينه دينور يقال سملان النبيذ اى بقاياه (السمال) سحاب وزننده ماء راكد
ايچره متكون اولان قورتجغزه دينور (السمال) شداد وزننده برشجر آديدر و برقبيله پدرينك لقبيدر سله ايله برآدمك
كوزيني چيقارديغندن ملقب اولمشدر (ابو السمال العدوى) كه اسمى قعنب ايدى مقرى وعلم قرأتده صاحب
تأليفدر واسد قبيله سندن برشاعرك كنيه سيدر و بشقه بر رجل كنيه سيدركه شرب خمر ايلكله امير المؤمنين
على المرتضى رضى الله عنه اكا حد شرب اورمشدر وسمال بن عوف اصحابدن مجاشع بن مسعودك جديدر وسمال بن
سمال بن الجريش وخلد بن ابى يزيد بن سمال محدثلردر (السمول) حزول وزننده ارض واسعه يه دينور و يومشق
طپراقلو يره دينور (سمويل) سينك فتحيله برقوشك ياخود قوشلرى چوق برشهرك اسميدر (السامل) دائما
اصلاح معيشت جهتنه سعى وكوشش ايدن آدمه دينور يقـال هو سامل اى ساع لاصلاح المعيشة (السوملة)
جوهره وزننده كوچك فنجانه دينور تقول سقانى بالسوملة اى الفنجانة الصغيرة (المسمئل) مشمعل وزننده
برقوش آديدر وآچ آريق قرنلى آدمه دينور يقـال رجل مسمئل اى الضامر البطن و پك اسكي ثوبه دينور
يقال ثوب مسمئل اى بال (الاسمئلال) اشمعلال وزننده آچ آريق قرنلو اولمق معناسنه در يقـال اسمأل الرجل
اذا كان مسمئلا (السموءل) سفرجل وزننده برقوش آديدر كه ابو براء ايله مكنادر وكولكه يه دينور ظل معناسنه
وسركه ايچره تكون ايدن سنكه دينور وسموءل بن عاديا بر رجل دركه حصن ابلق صاحبى يهودى ايديكه وفاء
عهد بابنده ضرب مثلدر ومن امثالهم اوفى من السموءل وسموءل جست وچالاك دوه يه دينور يقال قرب سموءل
اى سريع (السمأل) جعفر وزننده بودخي كولكه يه دينور (السمألة) دحرجه وزننده سركه يه سنك اوشمق
معناسنه در يقال سمأل الخل اذا علاه السموءل (السملة) غرفه وزننده آجلغك شدتندن كوزدن صقنديله آجشرق
جريان ايدن كوز ياشنه دينور كويا كه كوزي سمل ايدر يعنى چيقارر كبي اولديغندن اطلاق اولندى يقال تسيل
من عينه السملة اى دمع يهراق عند الجوع الشديد كانه يفقأ العين (السمرطل) سفرجل وزننده و (السمرطول)
سفنقور وزننده اندامى سلكى ومضطرب اوزون آدمه دينور (اسمعيل) همزه نك كسريله ابن ابراهيم الخليل على نبينا
وعليهما السلام حضرتلريدر مطيع الله معناسنه در وروايۀ صحيحه اوزره ذبيح اولان حضرت اسمعيل در ❋ مؤلف
كرچه لغتنه تصدى ايلمدى لكن سريانى وعلى قول اشمويل معربى اولمق اوزره كتب معتبره ده مرسومدر وصاحب
مزهرك بياننه كوره ابراهيم واسمعيل كبي الفاظ عجميه يى عربلر قياس عربى اوزره تصرف ايدرلر مثلا تثنيه لرنده
ابراهيمـان واسماعيلان وجمعلرنده ترخيمله ابارة واسامع ومصغرلرنده بريه وسميعل ديرلر (المسمغل) غين معجمه ايله
مشمعل وزننده اوزون دوه يه دينور (المسمهل) مشمعل وزننده چلمسز آريق آدمه دينور (السمندل) سفرجل
وزننده هندستانه مخصوص برقوش آديدركه آتش ايچنه كيرر وآتش كنديسنه تأثير ايلمز بوقوش فارسيده سمندر

دیدکلری قوش اوله جقدر ❊ ومؤلف سمندری برجانوردر دیو علی الاطلاق ذکر ایلمشدر (السنبلة) قنفذ وزننده
اکین خوشه سنه دینور جمعی سنابل در سبل ماده سنده اکا متعلق کلام بسط اولندی وسنبله بروج فلکیه دن
بر برجك آدیدر وسنبله بنت ماعص وام سنبلة المالکیه صحابیه لردر وسنبله مکه ده برقیو اسمیدر که بنو جمح
وبنو عامر حفر ایلدیلر (السنبلة) دحرجه وزننده اکین بشاقلنمق معناسنه در یقال سنبل الزرع اذا صار ذا
سنبلة و بر آدمك لباسی اوزون اولمغله آردندن یا اوکندن چکوب سوریمك معناسنه در یقال سنبل الرجل ثوبه
اذا جره من خلفه او امامه وسنبله بیوك وتیکنلی اولان میشه اغاجنه دینور مغیلان کبی (السنبلانی) عنفوانی
وزننده بول واوزون جامه یه دینور که یره سورینور اوله علی قول بلاد رومدن سنبلان دیدکلری بلده یه منسوبدر
یقال قمیص سنبلانی ای سابغ الطول او منسوب الی بلد بالروم (سنبلان) عنفوان وزننده و (سنبل) قنفذ وزننده روم
دیارنده ایکی بلده در که مابینلری یکرمی فرسخ مسافه در وسنبل اسامیدندر . سنبل بن علی الشامی محدثدر وسنبل
بو اسمله معروف خوشبو شکوفه اسمیدر که سنبل العصافیر دخی دیرلر انواع عدیده سی واردر بهتری سوری قسمیدر
واضعفی سنبل هندیدر مفتح وریاحی محلل ودماغی وکبد وطحال وکلی وامعایی مقوی و بولی مدر ورحمدن جریان
ایدن دم مفرطی امساك بابنده پك مؤثردر وسنبل رومی دیدکلری ناردیندر که صاری اولور آندن بر نوعنه تالیان
سنبلی دیرلر و بر نوعنه آلامان سنبلی وسلطانی سنبل تعبیر ایدرلر (سنجال) سینك کسریله بر موضع آدیدر
(السنطلة) سینك فتحیله اوز ونلق طول معناسنه در (السنطلیل) زنجبیل وزننده پك اوزون آدمه دینور (المسنطل
مدحرج وزننده شول ضعیف المشی آدمه دینور که یورر کن سندره یه رك یورر اوله علی قول باشنی اکوب قالدره رق
یورر اوله یاخود وجودینی ضبط وامساك ایده میوب سرخوش کبی هر طرفه میلان ایده رك یورر اوله یقال
رجل مسنطل ای الضعیف المشی یکاد یسقط اذا مشی او من یحدر رأسه و یرتفع او المائل لایملك نفسه وشکل
وخلقت واندامی مضطرب قرنی بیوك تصلق آدمه دینور یقال رجل مسنطل ای العظیم البطن المضطرب
الخلق (السنطالة) سینك ضمیله باشی اکه رك سکون وقرار ایله یورویشه دینور (سنطل) جعفر وزننده
عمان ظاهرنده برکوچك طاغك آدیدر (السهل) اهل وزننده و (السهل) کتف وزننده قولای وآسان شیئه
دینور نسبتنده سهلی دینور سینك ضمیله که تغییر نسب قبیلندندر یقال امر سهل وسهل ورمل سهلی وهو کل شیء
الی اللین و سهل قرغه قوشنه دینور وطپراغی یومشق یور یمسی آسان دوز وملایم یره دینور جمعی سهول کلور
یقال نزلوا الی ارض سهل والی سهل وهو ضد الحزن ویوزینك اتی چلمسزجه آدمه دینور که محاسنندندر یقال
رجل سهل الوجه ای قلیل اللحم وسهل یکرمی صحابی ویوزنفر محدث اسمیدر (بنو سهل) یمنده شهر صنعا
قضاسنده برقریه در (السهالة) کرامه وزننده برنسنه قولای اولمق معناسنه در یقال سهل الامر سهالة من الباب
الخامس اذا کان سلا ❊ شارحك بیاننه کوره بوندن اسم سهوله در سینك ضمیله قولایلق دیمکدر (التسهیل
قولای ایلك وقولایلق معناسنه در یقال سهله اذا یسره (السهولة) سینك ضمیله یردوز وملایم اولمق معناسنه در یقال
سهلت الارض سهولة من الباب الخامس اذا کانت سهلا (السهلی) کردی وزننده اسم منسوبدر که ذکر اولندی
وسهلی ارض سهله ده رعی ایدن دوه یه وصف اولور یقال بعیر سهلی اذا کان یرعی فی السهل (الاسهال) همزه نك
کسریله دوز وملایم یره وارمق معناسنه در یقال اسهل القوم اذا صاروا فی السهل وطبیعت ملایم اولوب سورمك
معناسنه در یقال اسهل الرجل واسهل بطنه علی المجهول اذا امشی ودواء مقوله سی نسنه طبیعتی ملایم ایدوب
سورمك معناسنه در یقال اسهله الدواء اذا الان بطنه (السهلة) سینك کسریله شول قوم کبی خرده و یومشق
طپراغه دینور که صو آقندیسی سوروب کتورمش اوله (السهلة) فرحه وزننده سهله دیدکلری ذکر اولنان
طپراقلو یره دینور یقال ارض سهلة ای کثیرة السهلة ویقال نهر سهل اذا کان کذلك (المساهلة) مفاعله وزننده
عنف وشدت ایلیوب رفق وسهولتله معامله ایلك معناسنه در یقال ساهله اذا یاسره (الاستسهال) برنسنه یی
قولای صانمق معناسنه در یقال استسهله اذا عده سهلا (سهیل) زبیر وزننده اندلسده برحصن اسمیدر وینه
اوراده بر وادی آدیدر و برکوکب اسمیدر که طلوع عنده بالجمله فوا که نضج بولوب وشدت حر هوا منقضی اولور
بو کوکب دیار یمنده مرئی اولدیغیچون ستارۀ یمنی تعبیر ایدرلر ❊ مترجم دیر که یمن خلقندن مسموعمزدر که کرك الما
مقوله سی قرمزی رنکلو میوه لر وسائر اول رنکده اولان اشیاء باذنه تعالی اول کوکبك طلوعنده رنکپذیر اولوب حتی
قرمزی یه بویه یجق سختیانلری حاضر ایدوب طلوعی آنده بویه یه وضع ایدرلر ایمش وعقیق دیدکلری طاش کذلك
آندن رنك آلور ایمش فسبحان القادر وسهیل بن رافع وسهیل بن عمرو الانصاری وسهیل بن بیضاء وسهیل بن غاضر

وسهيل بن عمر والقرشي وسهيل بن عدي صحابه‌لردر وسهيل بن ابي حزم وسهيل بن ابي صالح محدث ضعيفلردر
(سهيله) جهينه وزننده بركذاب اسميدر ومنه المثل اكذب من سهيلة (السهول) صبور وزننده مسهل دارويه
دينور (سهله) كهله وزننده يمنده ابين قضاسنده برحصن آديدر وبررجل اسميدر ويمنده برناحيه اسميدركه
سهلين ديمكله متعارفدر (التساهل) تفاعل وزننده تسامح معناسنه‌در كه خشونت ايليوب رفق وملايمتله
معامله ايدشمكدن عبارتدر يقال تساهلا اى تسامحا (السهبل) جعفر وزننده دلير وصاحب جرأت آدمه
دينور يقال رجل سهبل اى جرئ (التسويل) تفعيل وزننده برآدمه كندى نفسى برنسنه يى كوزل ومزين
كوسترمك معناسنه‌در يقال سوّلت له نفسه كذا اى زينت ❊ مؤلفك عادتى همېشه واوى اولان ماده يى هائى يه
تقديم ايتمك ايكن بو رادة تأخير ايلمكله ظاهرا تغيير الاسلوب نكته سنه مراعات ايلمشدر ❊ ومؤلفك بصائرده بياننه كوره
تسويل نفس ميل وحرص ايلديكى نسنه يى صاحبنه سهل وتزيين ايدوب قبيح ايسه ده صورت حسنه ده تصوير
وارائت ايلمكدن عبارتدر تا كه اكا مباشرت ايليه بعضلر عندنده سول كلمه سندن مأخوذدركه انسانك تمنى ايلديكى
امنيه معناسنه‌در نهايت امنيه تقدير وتصميم اولنان مطلوبده وسول طلب والتماس اولنانده مستعملدر انتهى
وتسويل اغواى شيطانده مستعملدر يقال سوّل له الشيطان اذا اغواه (السويل) امير وزننده عديل وهمتا
معناسنه‌در تقول انا سويلك اى عديلك (الاسول) احمر وزننده اسفلنده بسولپوكلك اولان آدمه دينور يقال
رجل اسول اذا كان فى اسفله استرخاء (السول) فتحتينله برآدمك بلندن اشاغيسى سولپوك اولمق معناسنه‌در يقال
سول الرجل سولا من الباب الرابع اذا كان اسول (السولة) جوله وزننده بطنده وسائر اعضاء واشياده اولان
سولپوكلكه دينور يقال به سولة اى استرخاء وسوله نخله يمانيه ده برتپه اوزره برحصن آديدركه مقدما عجيبه وقرية
الحمام ديرلر ايدى (السولة) سينك ضميله برنسنه يى صورمق واستمك مسئله معناسنه در مهموز اولان سؤله ده لغتدر
(السوال) سينك ضمى وكسريله بودخى مهموز اولان سؤال كلمه سنده لغتدر تقول سلت اسال بفتحهما سوالا بالضم
والكسر لغة فى سألت وقولهم هما يتساولان يدل على انها واو فى الاصل يعنى همزه دن مبدله دكلدر نته كه سئل
ماده سنده بيان اولندى (السولة) همزه وزننده كثير السؤال آدمه دينور يقال رجل سولة اى كثير السؤال
(السولاء) حمراء وزننده ايرى قوغه يه دينور (السيل) ميل وزننده و(السيلان) ميلان وزننده آقمق معناسنه در
يقال سال الماء سيلا وسيلانا من الباب الثانى اذا جرى وسيل آقان صويه ده اطلاق اولنور مصدر اسم موضعنه
موضوعدر يقال ماء سيل اى سائل وعند البعض سيل جريانى طغيان اوزره اولان فراوان صويه اطلاق اولنور
زيرا مبالغه يى متضمندر فارسيده سيلاب ديرلر جمعى سيول در پس لسان عامّه تركيده سيل صويى بافرمان عالى ايله
قيلندبندر (الاسالة) همزه نك كسريله آقتمق معناسنه‌در يقال اساله اى اجراه وتمرنك يلماتى سوبوليوب
اوزاتمق معناسنه مستعملدر يقال اسال غرار النصل اذا أطاله (السيلة) سينك كسريله صويك آقشنه دينور
وبو بناء نوع اولور يقال ما ارق سيلة الماء اى جريته (السائلة) آت قسمنك جبهه سنده غرّه ديدكلرى شول بياضه
اطلاق اولنور كه معتدل اولوب قصبهٔ انفه طوغرى انمش اوله على قول يرونك يومشغنه اينوب وبرونده اولان ذاتى
بياضه ده وارمش اوله يقال فى جبهة الفرس غرّة سائلة اى معتدلة نازلة فى قصبة الانف اوهى التى سالت على الارنبة
حتى رثمتها (السيلان) سينك كسريله قلجك وبچاغك صاپلرينه كيرن تيموره دينوركه قويرق تعبير اولنور تقول
طوّل سيلان السيف ونحوه وهو سنخ قائمه وسيلان برجاعتك اسميدر وابن سيلان اصحابندر وعيسى بن سيلان
وجابر بن سيلان محدثلردر (السيال) سحاب وزننده حجازده برموضعدر (سياله) سحابه وزننده مدينه يه برقوناق مسافه ده
برموضعدر ومبشه اغاجلرندن برجنس اغاج اسميدركه اوزون وآق تيكنلرى اولور قوپارلدقده سودى ظهور ايدر
على قول سمر اغاجنك اوزون اولانه دينور جمعى سيال درهاسز (المسيل) مبيع وزننده اسم مكاندر صويك آقديغى يره
دينوركه يكوب كتديكى يول اوله جقدر رهكذر آب معناسنه نته كه مسل دخى دينور فتحتينله كه اصلى مسيل ايدى جمعى
مسائل ومسل كلور ضمتينله وامسله كلور ارغفه وزننده ومسلان كلور ميمك ضميله ❊ شارحك بياننه كوره جموع اخيره
شاذدر كويا كه فعيل وزننه قياس اولنمشدر ومسل كه فتحتينله در مخففدر (السيال) شداد وزننده حساب انواعندن
بركونه محاسبه نك اسميدر بعض نسخه ده ضرب من الحيتان واقع اولمشدر مأخذلرده دخى بويلجه ومبهمدر
وسيال بن سمال محدثدر (السيالى) سكارى وزننده شامده برصو آديدر (سيلون) جيحون وزننده نابلس قضاسنده
برقريه در (سيله) ايله وزننده فيوم ترابنده برقريه در (سيلى) ضيزى وزننده برسرحد اسميدر (خبس سيل
فتحتينله حرّهٔ بنى سليم ايله سوارقيه ميانده برموضعدر (مسيلا) ميمك فتحيله مسيله دخى ديرلر مغربده بر بلده آديدركه

فاطميون بنا كرده سيدر ❊ فصـــــــل الشين المعجمة ❊ (الشبل) شبنك كسريله صيد ايلمك درجه سنه كلمش ارسلان انيكنه دينور جمعى اشبال واشبل كلور افلس وزننده وشبول وشبـال كلور حبال وزننده ومنـه يقـال ان هذا الشبل من ذاك الاسد وهو ولد الاسد اذا ادرك الصيد (الشبول) قعود وزننـده نازو نعمله نشو ونمـا بولمق معناسـنه دريقـال شبل الغلام شبولا من البـاب الاول اذا شبّ فى نعمة (الاشبـال) همزه نك كسريله برآدمه مهر بانلق ويار وياورلك ايلمك معناسنه دريقـال اشبل عليه اذا عطف واعانه وخاتون زوجندنصكره اولادنه شفقتـاره وارميوب اولادى اوزره قيـام ومؤنتلرينه صبر واهتمام ايلمك معناسنه دريقال اشبلت المرأة على ولدها اذا اقامت عليهم بعد زوجهـا ولم تتزوج (اشبيليه) همزهٔ مكسوره ايله ارمينيه وزننده اندلس ديارينك اعظم بلادى اولان بلده‌در (ذوالشبلين) شين مكسوره ايله عامر بن عمرو بن حارثك لقبيدر ايكى ايكيز اوغلو اولوب ناس انلره شبلين اطلاق ايلدكلرينه مبنى وحضر بن شبل فقهادندر وشبل بن عبـاد المكى وشبل بن العلاء محدثلردر (الشـابل) آزى ديشلرى شبكه كبى برى برينه صوقشدرلمش ارسلانه دينور واتلوجانلو يال وبال صاحبى نازنين دلوقانلويه دينور يقـال غلام شابل اى ممتلئ نعمة وشبابا (الشبلى) شبنك كسريله بر جماعتك اسميدر كه جدلرى اولان شبل نام كسه‌يه منسو بلردر پس هر برى شبلى ومجموعى شبليه در (شبيل) زبير وزننده اسمادندر شبيل بن عوف ابو الطفيل الاحمسى تابعيدر جاهليه ده فخر عالم صلى الله عليه وسلم زمانى ادراك ايلمشدر وشبيل بن عزرة الضبيعى قتـاده حضرتلرينك قاينلريدر ومنبه بن شبيل ثقيف قبيله‌سى نسبنك رجالندندر وابو شبل عبد الله بن ابى مسلم محدثدر (الشثولة) شبنك وثاى مثلثه نك ضميله برآدمك پرمقلرى خيار كبى يوغون وغليظ اولمق معناسنه‌در يقـال شثلت اصـابعه وشثلت شثولة من البـاب الخـامس والرابع اذا غلظت (الشثل) شكس وزننده وصفدر يوغون پرمقلى آدمه دينور يقال رجل شثل الاصابع اى غليظها كما يقال شثن الاصابع (الشجول) جميله جرول وزننده اياقلرى اوزون آدمه دينور (مشجل) منبر وزننده اسامیدندر ثابت بن مشجل تابعيدر (الشحتلة) شبنك فتحى وحاى مهمله نك سكونى وتاى فوقيهٔ مفتوحه ايله نتفه معناسنه‌در كه اوتدن ويوكدن بر پنجه بولنتى يه دينور وبونكله ناچيز نسنه‌دن كنايه ايدرلر تقول اعطنى شحتلة من كذا اى نتفة منه (الشخل) شبنك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله مشروبى سوزوب طورلتمق معناسنه دريقـال شخل الشراب شخلا من الباب الثالث اذا صفاه وحيواندن سود صـاغمق معناسنه‌در يقـال شخل الناقة اذا حلبهـا وشخل صديق دوسته على قول مصـادقت ايدن تازه غلامه دينور شخيل دخى بو معنايه‌در امير وزننده يقال له شخل وشخيل اى صديق اوهو الغلام الحدث الذى يصادقه (المشاخلة) مفاعله وزننده بركسه ايله صفوت وخلوص اوزره دوستلق ايلمك معنـاسنه‌در يقال شاخله اذا صافاه (المشخل) و(المشخلة) ميملرك كسريله سوزكى يه دينور مصفاة معناسنه (شادل) دال مهمله ايله صاحب وزننده بر رجل علميدر ومحمد بن شادل بن على النيسابورى اسحق بن راهويه اصحابندندر (شادله) ها ايله مغربده بر بلده‌در على قول ذال معجمه ايله‌در سيد ابو الحسن على الشاذلى قدس سره كه صوفيهٔ اسكندريه‌دن طائفهٔ شـاذليه نك استاذلريدر اورايه منسوبدر واول طائفه نك مدح وترغيبلرنده استاذ ابو العباس احمد بن عطاء اشبو قطعه يى انشاد ايلمشلردر

❊ تمسك بحب الشاذلية تلق ما ❊ ❊ تروم فحقق ذاك منهم وحصل ❊
❊ ولا تعدون عيناك عنهم فانهم ❊ ❊ شموس هدى فى اعين المتأمل ❊

(شاذل) ذال معجمه ايله صاحب وزننده بر رجل علميدر وشهران بن شاذل امام مكحولك اجدادندندر (شيذله) حيدره وزننده فقهاء شـافعيه‌دن عزيزى بن عبد الملك لقبيدر (شراحيل) شين مفتوحه وحاى مهملهٔ مكسوره ايله اسـاميدندر شراحيل بن ادة وشراحيل بن يزيد وشراحيل بن عمرو محدثلردر وشراحيل المنقرى وشراحيل الجعفى كه بعضلر عندنده بو شرحبيل در وشراحيل بن مرة وشراحيل بن زرعه اصحـابدندر واشبو شراحيل كلمه‌سى سيبويه عندنده كرك حالت تعريف وكرك تنكيرده غير منصرفدر زيرا منتهاى جمع صيغه سنده‌در واخفش عندنده حالت تنكيرده منصرف اولور زيرا جمع حقيقى اولمامغله علت اخرايه محتاجدر واكر مصغر قلنور ايسه ايكيسنك عندنده دخى منصرف اولور زيرا لفظ مر قوم عربيدر سراويل بونك خلافنجه‌در كه حالت تصغيرنده منصرف اولمز اعجمى اولديغيچون ❊ شارح ديركه شراحيل كلمه‌سى سيبويه عندنده مفاعل ومفاعيل كبيدر كه منتهاى جمعدر وسائرلر عندنده اعجميدر وديعه معناسنه‌در اسم جلاله اولان ايل كلمه‌سنه مضافدر اكا بناء حالت تنكيرده منصرف اولور (شرحبيل) خزعبيل وزننده اساميدندر شرحبيل الحنظلى وشرحبيل الجعفى على قول بو شراحيل‌در وشرحبيل بن غيلان وشرحبيل بن السمط وشرحبيل بن حسنه وشرحبيل بن اوس ياخود اوس بن

شرحبيل صحابه‌لردر وشرحبيل بن سعد وشرحبيل بن سعيد وشرحبيل بن شريك وشرحبيل بن مسلم وشرحبيل بن
يزيد وابن الحكم محدّثلردر (الشرواك) سرواك وزننده وآنده لغتدر كه شلواره دينور نته كه ذكر اولندى
(الشسلة) فرحه وزننده شثله لغطنده لغتدر كه غليظ اياغه وغليظ پرمقاره دينور (الششقلة) دحرجه وزننده
فلورى بوزمق معناسنه‌در يقال ششقل الدينار اذا غيره (الششقاقل) شينك فتحيله و(الشقاقل) و(الاشقاقل)
همزه‌نك فتحى ولامك شدّه‌سيله برجنس شجر هندى كوكنك اسميدر كه آندن مربّا ترتيب اولنور ملين ومحرّك جماعدر
بين الاطباء شقـاقل ايله متعارف اولان كوكدر (الشاصلى) صادك ضمى ولام مشدده‌نك فتحى والفك قصريله
ولام تخفيف اولنديغى صورتده الفك مدّيله تكلم اولنور بر نبات آديدر (الشوصلة) حوقله وزننده بر آدم ذكر اولنان
شاصلى يمك معنـاسنه‌در يقـال شوصل الرجل اذا اكل الشاصلى (الشعل) فتحتينله و(الشعلة) غرفه وزننده
آت قسمنك قويريغنده اولان بياضه دينور يقال فى الفرس شعل وشعلة وهو البياض فى ذنبها كذلك پرچنده وقولاقلرى
توزنده اولان بياضه دينور وشعل مصدر اولور آتك قويريغنده ياپرچنده ياخود قولاغى توزنده بياض اولمق معناسنه
يقال شعل الفرس شعلا من البـاب الرابع اذا كان ذا شعلة وشعله علولنمش اودون پاره سنه دينور كه مراد علولنمش
اوجى اوله جقدر نته كه علولنمش آتش قطعه سنه‌ده دينور تقول خذ شعلة منه وهى ما اشعلت فيه من الحطب وآتش
علونه دينور يقال كانه شعلة النار اى لهبها جمعى شعل كلاور كتب وزننده ❊ شارح ديركه صواب اولان صرد وزننده
اولمقدر وشعله قيس بن سباعك فرسى اسميدر (الاشعيلال) احيرار وزننده بودخى آت قسمنك قويريغنده ياپرچنده
ياخود قولاقلرى اردنده بياض اولمق معنـاسنه‌در يقـال اشعال الفرس اذا كان ذا شعلة وباشك قيللرى اورپروب
ديك ديك قبارمق معناسنه مستعملدر يقال اشعالّ رأسه اذا انتفش يعنى شعره (الاشعل) احمر وزننده و(الشعيل)
امير وزننده و(الشاعل) قويريغنده ياپرچنده ياقولاقلرى اكسه سنده بياض اولان آته دينور شعلاء مؤنثيدر وشاعل
نسب اوزره استعمال اولنور ذو اشعال معناسنه لابن وتامر كبى يقال رجل شاعل اى ذو اشعال ❊مترجم ديركه مزهرده
كنديلردن افعال متصرف اولميان اسماء ايچون باب مخصوص مرسوم اولوب اشبو شاعل دخى اول جمله‌ده مندرج
اولمغله بوندن دخى صيغهٔ مختلفه مبنى دكلدر (الشعل) جعل وزننده برنسنه‌ده مبالغه وامعـان ايلمك معناسنه‌در
يقال شعل فى الامر شعلا من الباب الثالث اذا امعن فيه وآتش علولندرمك معناسنه‌در يقـال شعل النار اذا الهبها
وشعل علوكبى جست وچالاك وآتشپاره آدمه اطـلاق اولنور يقـال رجل شعل اى خفيف متوقّد وشعل تأبط
شرّا اسميله مسمى شاعرك لقبيدر جثت ومتوقد اولديغنه بنـاء (التشعيل) تفعيل وزننده و(الاشعال) همزه‌نك
كسريله بونلرده آتش علولندرمك معناسنه‌در يقـال شعل النار واشعلها اذا الهبها واشعال دوه‌يى كركى كبى
قطرانلمق معنـاسنه مستعملدر يقـال اشعل ابله بالقطران اذا كثّره عليهـا وعسـكرى چاپله يايوب قول قول
هرطرفه پراكنده ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اشعل الخيل فى الغارة اذا بثها ودوه‌لرى طاغتمق معناسنه مستعملدر
يقال اشعل الابل اذا فرّقها وشبخون عسكرى چاپل اوزره چكر كه كبى پراكنده اولمق معناسنه‌در يقـال اشعلت
الغارة اذا تفرّقت وصوارمق ياطولومه صوقومق خصوصنده صويى چوغالتمق معناسنه‌در يقـال اشعل السقى
اذا اكثر الماء وقربه‌نك ياطولومك صويى جابجا چيقوب سيلان ايلمك معنـاسنه‌در يقال اشعلت القربة او المزادة
اذا سال ماؤهـا متفرّقا وخنجر يامزراق دورتمكله حادث اولان ياره‌نك قانى متفرّقا ظهور ايلمك معناسنه‌در يقال
اشعلت الطعنة اذا اخرج دمهـا متفرّقا وكوزك ياشى فراوان اولمق معناسنه‌در يقـال اشعلت العين اذا كثر دمعها
(الاشتعال) افتعال وزننده و(التشعل) تفعل وزننده آتش يالكلنمق معناسنه‌در يقال شعل النار واشعلها فاشتعلت
وتشعلت اى الهبهـا فالتهبت پس لف مرتّب اوزره مطاوعدر (الشعلول) شينك ضميله بودخى آتش علوينه
دينور (الشعيلة) سكينه وزننده فتيل اوجنده يانمش علوه ياخود شعله‌لو فتيله دينور جمعى شعيل درهاسز يقال
اضـاءت الشعيلة وهى المشعلة فى الذبال او الفتيلة فيهـا نار (المشعل) مقعد وزننده قنديله اطلاق اولنور اسم
مكاندر (المشعل) منبر وزننده سوزكى‌يه اطلاق اولنور مصفاة معناسنه واهل باديه‌نك دريدن دوزدكلرى آياقلى
كوپه دينور كه ايچنه نبيذ بصارلر مشعال دخى ديرلر مصباح وزننده (المشعل) محسن وزننده چوق اولوب هرطرفه
منتشر اولان چكركه سورينه دينور يقال جراد مشعل اى كثير متفرق (بنو شعل) زفر وزننده تميم قبيله سندن
بربطندر (الشعاليل) شعارير وزننده ومراد فيدر كه پراكندكان ومتفرقين ديمكدر همان جمع اوله‌رق مستعملدر
يقال ذهبوا شعاليل اى متفرّقين (الشغل) شينك ضمى وغين معجمه‌نك سكونيله وضمتينله وشينك فتحيله وفتحتينله كه
درت لغتدر ايشله كوجله اوغراشه وبرآدمك اوغراشديغى ايشـه كوجه دينور كه فراغ مقـابليدر جمعى اشغال

وشغول كلور تقول انا فى شغل وهو ضدّ الفراغ (الشغل) شينك فتحيله وضميله برآدمى برنسنه ايله اوغراشدروب مشغول قلمق معناسنه در يقال شغله شغلا من الباب الثالث اذا جعله مشغولا (الاشغال) همزه نك كسريله بودخى مشغول قلمق معناسنه در يقـال اشغله بمعنى شغله و بولغت جيده در على قول لغت رديئه در ياخود قليله در يعنى بو معناده افعال بابندن ورودى بورسمه اختلافيدر ❊ مؤلف بونكله نوعا جوهرى يه تعريض ايتمشدر زيرا ولا تقل اشغلته لانها لغة رديئة ديمشدر (الاشتغال) افتعـال وزننده برنسنه ايله اوغراشوب مشغول اولمق معناسنه در يقـال اشتغل به اذا صار مشغولا به ❊ شارح ديركه بعضلر بوندن بنـاء فاعل ورودينى انكار ايلديلر زيرا افتعـال اكر مطاوع اولورسه البتـه لازم اولور وغير مطاوع اولورسه البتّه كنديده معنـاى تعدّى بولنمق لازمدر اكتسبت المال واكتحلت تركيبلرى كبى واشبو اشتغلت مادّه سى ايسه مطاوع دكلدر وآنده معناى تعدّى يوقدر ديديلر لكن فى الاصل فصيح كلامده مهجور الاستعمـال اولان فعلك مطاوعى اولمغله كنديده معناى تعدّى بولنمشدر زيرا اصلده اشغلته فاشتغل ايدى احرقته فاحترق كبى پس اشتغلت بكذا قولنده جار ومجرور مفعول معناسنده در انتهى (المشغول) برنسنه ايله اوغراشور اولان آدمه دينور يقـال شغل به على المجهول فهو مشغول (ما اشغله فعل تعجبدر وبوشاذ درز يرا فعل مجهولدن بنا اولنمشدر ❊ مترجم ديركه فعل تعجب البتّه افعل تفضيلك مناسندن بنـا قلنور وافعل تفضيلده قياس اولان تفضيل فاعل معناسـنده در و بعضا غير قيـاس اوزره تفضيل مفعول معناسندن بنا قلنور اعذر واشهر والوم واشغل كبى پس فعل تعجب دخى اشغل بابندن غير قيـاس اوزره وارددر (الشغل) كتف وزننده و (المشتغل) اسم فاعل بنيه سيله برنسنه ايله اوغراشور اولان آدمه دينور و بونده غينك فتحيله كه اسم مفعول در نادردر (الشاغل) برآدمى مشغول ايدن كسه يه دينور ومبالغة بونكله شغل توصيف اولنور يقـال شغل شاغل مبالغة (المشغلة) مرحله وزننده مشغوليتـه باعث اولان ايشه كوجه دينور تقول لى مشغلة اى مايشغلنى (الشغلة) تمره وزننده دوكولمش خرمنه دينور جمعى شغل در قال المؤلف ومنه الحديث ❊ خطب على رضى الله عنه على شغلة ❊ اى على كدس ❊ مؤلفك والكدس قولى البيدر قولنه عطف تفسيردر زيرا بيدر خرمن يرينه ده دينور (الاشغولة) اضحوكه وزننده شغل كلمه سندن افعوله در اوغراشه جق وتلهى ايده جك شيئه دينور (المشغلة فايله مكنسه وزننده حيوان قسمنك قورسغينـه واشكنبه سنه دينور كارجه وكرش معناسنه جمعى مشاغل در بوراده كارجه كراجة فارسى معربيدر كه قورسغه دينور (الشفصلى) شينك وصادك كسرى ولامك تشديدى والفـك قصريله برنوع نبـاتدر كه يانـنـده اولان اشجـاره صـارمشور على قول اول نباتك يمشـنه دينوركه سمسم كبى دانه اولور (الشفصلة) دحرجه وزننده ذكر اولنـان نبـاتى اكل ايلمك معناسـنه در كذلك شاصلى ديدكلرى نبـات مرقومى اكـل ايلمك معنـاسـنه در يقـال شفصل الرجل اذا اكل الشفصلى وكذا اكل الشاصلى ❊ مؤلف شاصلى ماده سنده فعلى شوصله اولمق اوزره ثبت ايلمكله شفصله نك ملايمى معلوم دكلدر شفقل) فاء وقافـله جعفر وزنـنـده برآدمـك اسميـدر (ابوشفقل) فرزدق نام شـاعرك راوئ اشعـاريدر الشـاقول) قافله اوجى حربه لو اوكنـدره يه دينوركه بصره زرّاعلرى قوللنورلر وذكره اطـلاق اولنور شـارح ديركه مهنـدسلرك ومعمـارلرك ونجـارلرك استعمـال ايلدكلرى شـاقول بوندن مأخوذ در على قول شاخل معربيدر (الشقل) نقل وزننده جماع ايلمك معناسنه در يقال شقل المرأة شقلا من البـاب الاول اذا جامعهـا والنون طارتمق معنـاسنه در يقـال شقل الدينار اذا وزنه (الشوقلة) حوقله وزننده حلم وسكونتدن ناشى توقر ايلمك معناسنه در يقال شوقل الرجل اذا ترزّن حلما (الشقاقل) ششقل ماده سنده بيان اولندى (اشقاليه همزهٔ مكسوره ايله اندلسده بربلـده آديدر (شاقوله) اسـاميدندر ميمونه بنت شاقوله متعبدات امتدن برخاتوندر الشكل) شينك فتحى وكسريله شبه ومثل معناسنه در يقال هذا شكله اى شبهه ومثله ❊ مؤلفك بصائرده بيانه كوره شكل ومشاكله هيئت وصورتده مشابهتدر نـتـه كه ندّ جنسيتده وشبه كيفيتده اولور انتهى وشكل برآدمك طبع وهواسنه صالح وموافق اولان شيئه دينور ومنه تقول هذا من هواى وشكلى وهو مايوافقك و يصلح لك وامور مختلفة مشكله يه اطلاق اولنان اشكال كلمه سندن مفرد اولور يعنى هر برى برجنسدن اولوب يكديكره مخالف اولان امور وحوائجك هر برينه شكل دينور يقـال هذه الامور اشكال اى مختلفة مشكلة ❊ شارح ديركه معناى اولده جمعى شكول در و بعضا اشكال كلور وشكل برنسنه نك كرك محسوس وكرك موهوم صورتنه دينور جمعى اشكال وشكول كلور يقال هذا شكل ذاك وهو صورة الشئ المحسوسة والمتوهمة وصارى وقرمزيله الاجه برنبات آديدر واهل عروض اصطلاحنده خبن وكفّ علتلرينى جمع ايلمكه اطلاق اولنور خبن سبب خفيفك ساكنينى حذف

وكف سابع ساكنى حذف ايلمك اولمغله شكل ذووتد مجموع اولان فاعلاتن جزئندن الف ونونك حذفندن عبارت
اولور وشكل مصدر اولور برنسنه متبين اولميوب چپارز ومشتبه اولمق معناسنه دريقال شكل الامر شكلا من الباب
الاول اذا التبس واصمه ده وتكاكده اولان اوزمك بعضسى اولمق معناسنه دركه الاجه لنمق تعبير اولنور
على قول سياهلنوب اولمغه باشلمق معناسنه دركه پك دوشمك تعبير اولنور يقال شكل العنب اذا اينع بعضه اواسود
واخذ فى النضج ويازويه نقطه واعراب وضع ايلمك معناسنه مستعملدر كويا كه شكال ايله قيد ايتمش اولور يقال
شكل الكتاب اذا اعجمه وطوارك اياغنى كوستكلمك معناسنه دريقال شكل الدابة اذا شد قوائمها بحبل (الشاكلة)
شكل وشبه معناسنه دريقال هذا على شاكلة ابيه اى شبهه وناحيه معناسنه دريقال يمشى فى شاكلة الطريق
اى فى ناحيته وجانبه ونيت معناسنه در وطريقت ومذهب معناسنه در قال الشارح قوله تعالى ٭ قل كل يعمل على شاكلته
اى سجيته وخلقته وشاكله جبهه ده صدغ ايله يعنى طولون ايله قولاغك ارالغنده اولان بياضه دينور يقال ما الطف
شاكلته وهو بياض بين الاذن والصدغ وآت قسمنك بوش بوكورينك ارقورى طرفيله ثفنه سنك يعنى انجكلرندن
او يلقلرينك قاوشديغى يرك بيننده اولان درى يه دينور يقال اصاب شاكلة الفرس وهو جلد بين عرض الخاصرة
والثفنة (التشكل) تفعل وزننده صورت بولمق معناسنه دريقال تشكل الشئ اذا تصور واوزمك كيمى پخته
اولوب الاجه لنمق معناسنه دريقال تشكل العنب بمعنى شكل (التشكيل) تفعيل وزننده برنسنه يى صورتلندرمك
وصورت ويرمك معناسنه دريقال شكله اذا صوره وخاتون تپه سندن صاچنى صاغلو صوللو ايكى بولك اورمك
معناسنه دريقال شكلت المرأة شعرها اذا ضفرت خصلتين من مقدم رأسها عن يمين وشمال وبرنسنه چپارز
ومشتبه اولمق معناسنه در يقال شكل الامر اذا التبس واوزم الاجه لنمق معناسنه دريقال شكل العنب بمعنى شكل
وطوارك اياغنى كوستكلمك معناسنه در يقال شكل الدابة اذا شد قوائمها بحبل (الاشكال) همزه نك كسريله
بودخى برنسنه مشتبه وملتبس اولمق معناسنه در يقال اشكل الامر اذا التبس وخرما اغاجنك يمشى درجه سنى
بولوب خوش ولطيف اولمق معناسنه دريقال اشكل النخل اذا طاب رطبه وكوز شكلا اولمق معناسنه در يقال
اشكلت العين اذا كانت شكلا ويازويه نقطه واعراب وضع ايلمك معناسنه در همزه سى سلب ايچون اولمغله كويا كه
التباس واشتباهنى ازاله ايدر يقال اشكل الكتاب اذا اعجمه (الاشكال) همزه نك فتحيله شكلك جمعيدر كه ذكر اولندى
ملتبس ومشتبه اولان اموره وصف اولور يقال امور اشكال اى ملتبسة واشكال انجو دن يا كومشدن مصنوع
صالقم كوپه لره دينوركه برى برينه مشابه ومشاكل اوله بونكده مفردى شكل دريقال جاءت النساء وعليهن اشكال
وعليها شكل اى حلى من لؤلؤ اوفضة يشبه بعضه بعضا تقرط به (الاشكلة) همزه نك وكافك فتحيله لبس والتباس
معناسنه دركه برنسنه ملتبس ومختلط اولمقدن عبارتدر يقال به اشكلة اى لبس وحاجت ومهمه يه دينور
تقول لبس لى اشكلة اليه اى حاجة وشبه ومثل معناسنه دركما سيذكر (الشكلاء) صحراء وزننده بودخى حاجت
معناسنه در وشكله سى اولان كوزه دينور يقال عين شكلاء اى بها شكلة وبوكورلرى آق اولان ديشى قيونه
دينور يقال نعجة شكلاء اى البيضاء الشاكلة (الاشكل) احمر وزننده قارشق قرمزيلى وآقلى اولان نسنه يه دينور
ياخود قزلسى وبولانقلى آق اولان شيئه دينور يقال شئ اشكل اذا كان فيه حمرة وبياض مختلط اوما فيه بياض
يضرب الى الحمرة والكدرة وسدر اغاجنك جبلى نوعنه دينور مفردى اشكله در وقزلسى قاره دوه يه دينور يقال
بعير اشكل اذا اختلط سواده حمرة وكوزينك بياضنده قرمزيلق اولان آدمه دينوركه قرمزيسى الا اولورنته كه
اشهل صاريسى الا اولور وفى الحديث ٭ كان النبى صلى الله عليه وسلم اشكل العين ٭ اى فى بياضهما شئ من حمرة
وهو محمود محبوب فنعم ما قال فى حليته عليه السلام ٭ مست عشق اولمغين اول چشم خمار ٭ حمرته مائل ايدى برمقدار
وقيل طويل شق العين يعنى كوزلرينك شقى معتدل طويل ايدى كه اكا بادامى كوز تعبير اولنور محاسندندر ٭ شارح
قول ثانى يى تغليط ايلمشدر واقعا وضع ماده يه مخالف القدر واشكل قانله قارشق صويه دينور ومطلقا لونك
سوادى حمرته مائل قوچ قيونه وسائر حيوانه دينور وبرنسنه يه پك بكزه ين شيئه دينور يقال هذا اشكل به اى اشبه
(الشكلة) شبنك ضميله قزل قارشقلى سياه اولان رنكه دينوركه بعض دوه لرده اولور وكوزده شهله يه شبيه اولور
نهايت شكله قرمزيسى آلالغه وشهله صاريسى آلالغه دينوركه قبون كوزلولك تعبير اولنور ذكر اولنان اشكل
بوندن وصفدر ياخود شكله بياضنده اولان آلالق اولمغله شهله سوادنده اولان آلالقدر ٭ مؤلف شهل ماده سنده
كوزك سياهى جزكيلى قزيله مائل اولمغله نص ايلمشدر وشكله شبه ومشابهت معناسنه دركما سيذكر (الشكال)
كتاب وزننده كوستكه وپايونده دينور جمعى شكل در كتب وزننده يقال شد قوائم الدابة بالشكال اى بالحبل

الخاص لها وشول ايپه دينور كه دوه نك كوكس باغيله قاسق باغنك ارالغنه چكوب بند ايدرلر كذلك قاسق باغيله قرنى آلتندن چكيلان قولانك ارالغنه باغلد قلرى باغه دينور وطوارك اللريله اياقلرى بيننه باغلدقلرى قصه كوستكه وپايونده دينور وآت قسمنك براياغى مطلق اوله رق اوچ اياغنده اولان سكيله دينور وبونك عكسنه ده دينور يقال فرس به شكال اى ثلاث قوائمه محجلة والواحدة مطلقة وعكسه ايضا قال فى النهاية انه عليه السلام كره الشكال فى الخيل * مترجم دير كه راغب مفرداتده براياغيله برالنده اولمغه تخصيص ايلمشدر (المشكول) فن عروضده شكل زحافى جارى اولان جزؤه دينور كه حرف ثانى وسابع محذوف اولورتنه كه قريبا ذكر اولندى (الشواكل) شاكله نك جمعيدر شاهراهدن منشعب اولان يوللره دينور يقال اخذوا الشواكل وهى الطرق المنشعبة عن الطريق الاعظم (الشكل) شينك كسرى وفتحيله نسوانك نازوشيوه وعشوه سنه دينور يقال امرأة ذات شكل اى غنج ودل وغزل (الشكل) فتحتينله محبوبه نازوشيوه لو اولمق معناسنه در يقال شكلت المرأة شكلا من الباب الرابع اذا كانت ذات شكل وقيون وسائر حيوانك بوكورى آق اولمق معناسنه در يقال شكل الكبش وغيره اذا كان اشكل وبرنسنه نك بياضنده قرمزيلق اولمق معناسنه در يقال شكل الشئ اذا كان فى بياضه حمرة وشكل عربدن بربطن پدرينك اسميدر وشكل بن حميد العبسى اصحابدندر واوغلو شتير بن شكل محدثدر (الشكلة) فرحه وزننده باب مزبوردن وصفدر يقال امرأة شكلة اى ذات شكل (شكله) تمره وزننده برخاتون اسميدر (الشوكل) جوهر وزننده پياده عسكره دينور على قول ميمنهٔ عسكره كه صاغقول تعبير اولنور ياخود مبسره يه دينور وناحيه وجانب معناسنه در وسنجان تيكنى ديدكلرى شجره دينور عوسجه معناسنه (الشكيل) امير وزننده آتك آغزنده اولان كپك صولوغنده ظاهر اولان قانله قارشق كپوكه دينور (الشكل) شينك ضميله شكلاء كلمه سنك جمعيدر كه بياضى حمرته مائل كوزه دينور يقال عين شكلاء اذا كانت فى بياضه حمرة واشكل كلمه سنك جمعيدر كه ذكر اولندى (المشاكلة) مفاعله وزننده برنسنه برآخر نسنه يه اويغون اولمق معناسنه در يقال شاكله اذا وافقه * مترجم دير كه مشاكلهٔ اهل بيان بوندن مأخوذدر كه تقارب فى الخيال علاقه سيله مجاز قبيلندندر (التشاكل) تفاعل وزننده بودخى موافقت معناسنه در يقال هما لايتشاكلان اى لايتوافقان (الشاكل) بودخى شبه معناسنه در يقال فيه اشكلة من ابيه وشكلة وشاكل اى شبه (الشلل) فتحتينله ثوبه اصابت ايدن شول سياه لكه يه دينور كه غسل ايله زائل اولميه يقال ماهذا الشلل بثوبك وهو سواد اصابه ولايذهب بغسله وشلل وشل تشديدايله مصدر اولورلر طوارى آردندن سوروب قوغمق معناسنه در يقال شل الابل شللا وشلا من الباب الاول اذا طرده وال چولاق اولمق معناسنه در كه روح چكيلوب يابس اولمقدن عبارتدر ياخود ال بالكليه زائل اولمق معناسنه در يقال شلت يده شلا وشللا من الباب الرابع اذا يبست اوذهبت ويقال شلت على المجهول وعربلر استاد تيرانداز اوق آتدقده دعا ايدوب لاشللا ولااشلا لا ولاتشلل يدك ديرلر الك دائما صاغ ودرست اولسون ديمكدر بوراده شلال قطام وزننده در ولاتشلل نهى بنيه سيله در * شارح دير كه كذلك لاشللا ولاعمى ديرلر الك وكوزك درست اولسون ديمكدر ولاشل عشرك ديرلر عشردن مراد اون پرمغيدر وشل كوز پيدر پى ياش صاليويروب آقتمق معناسنه در طرد معناسندندر يقال شلت العين دمعها شلا من الباب الاول اذا ارسلها مترجم دير كه امهات سائره ده شل ديكشى سيرك سيرك ديكمك يعنى ايلمك معناسنه ده مرسوم اولمغله مولف آندن سكوت ايلمشدر (الانشلال) انفعال وزننده طوارا كسه سندن سوريلوب قوغلمق معناسنه در يقال شل الابل فانشلت وسيل صويى هنوز چوغالوب طغيان ايلمزدن اوّلجه آنيله رق آقغه باشلمق معناسنه در يقال انشل السيل اذا ابتدأ فى الاندفاع قبل ان يشتدّ ويغمور صاپر صاپر دوكلمك معناسنه در يقال انشلّ المطر اذا انحدر (الاشلال) همزه نك كسريله بودخى ال چولاق اولمق معناسنه در يقال اشلت يده على المجهول بمعنى شلت ويقال اشلّ الرجل على بناء الفاعل اذا كانت يده شلاء (الاشل) اقلّ وزننده الى چولاق كشى يه دينور يقال رجل اشلّ اى الشلاء يده (الشلاء) حمراء وزننده چولاق اله دينور يقال يد شلاء اى يابسة اوذاهبة وبصرى زائل اولمش كوزه وصف اولور يقال عين شلاء اذا كانت قد ذهب بصرها (الشليل) امير وزننده بربلده آديدر وشليل دوه نك صغريسنه اورتدكلرى پلاسه وجيجمه دينور كه يوكدن ياخود قيلدن منسوج اولور تركيده كوتلك تعبير اولنور عربلر وتركمانلر آتلره دخى ايدرلر وجنكده زره آلتندن كيدكلرى جامه يه دينور يقال لبس الشليل اى الغلالة تلبس تحت الدرع وبيوك زره آلتندن كيلان كوچك زرهه دينور على قول مطلقا زرهه دينور جمعى شله در شينك كسريله جلة وزننده ودره ده ياخود دره نك وسطنده اولان صومجراسنه دينور وقوقار ايليك ومردار ايليك ديدكلرى ايلكه

دینور نخاع معناسنه وارقه اتنده اولان یول یول طریقه لره دینور که ارقه ایله بیله جه ممتد اولور پس مفردی
شلیله در وشلیل اصحابدن جریر بن عبدالله البجلی ـ جدّینك اسمیدر وشلیل بن مهلهل حافظ عبد المؤمن الدمیاطی
شیخیدر (شلیل) زبیروزننده ابن اسحق الزنبق درکه محدّثدر وابو الشلیل النغانی بنو کلابدن برمشهور لص
وشاعردر (المشلّ) میمك کسریله دیشی اشکارك دائما آردلرینه دوشوب سوروب کوتورر واولان حشاری ارکك اشکه
دینو یقال حمار مشلّ ای کثیر الطرد وشلول وشلل معناسنه درکاسیذکر (الشلول) صبور وزننده و (الشلل
عنق وزننده و (الشلل) صرد وزننده و (الشلشل) بلبل وزننده و (الشلشل) فدفد وزننده ایشده کوجده جست
وسبکروح وخوش صحبت نازك طبیعت شن وشوخ آدمه دینور یقال رجل مشلّ وشلول وشلل وشلل
وشلشل وشلشل ای خفیف فی الحاجة سریع حسن الصحبة طیب النفس وشلول کنج ناقه یه وقیونه دینورکه دوه ده
تاب کبیدر وبنو عجلان یوردنده برصویك اسمیدر وشلشل بابل وزننده کوده سی چلمسز اولوب ایشده کوجده
جست وپهلوان آدمه دینور وشلشل فدفد وزننده پیدرپی طاملیان صویه وقانه دینور کاسیذکر (المشلشل
مدحرج وزننده بودنجی کوده سنك اتی آزجه اولوب ایشده کوجده چابك وچالاك آدمه دینور شلشل کبی یقال
رجل شلشل ومشلشل ای قلیل اللحم خفیف فیما اخذفیه (الشلشلة) زلزله وزننده شاپرشاپر صوطاملق معناسنه
یقال الماء یشلشل ای یقطر وصو وقان مقوله سنی دوکمك معناسنه در یقال شلشل السیف الدم اذاصبه وشلشله
وشلشال زلزال وزننده بولی سرپه رك ایشه مك معناسنه در یقال شلشل بوله وببوله شلشلة وشلشالا اذا فرقه
وارسله منتشرا (الشلشال) شینك فتحیله معنای اخیردن اسمدر سرپه رك ایشمکه دینور (المتشلشل) اسم فاعل
بنیه سیله پیدرپی طاملیان صو وقان مقوله سنه دینور یقال ماء ودم متشلشل ای متابع القطر (التشلشل) تزلزل
وزننده صومقوله سنی شارل شارل دوکمك معناسنه باء حرفیله متعدّی اولور یقال تشلشل بالماء اذاصبه (الشلة
شینك ضمیله مطلق نیته علی قول سفر خصوصنده معقود اولان نیته دینور تقول عقدت فی قلبی شلة وهی النیة
اوالنیة فی السفر وبرآدمك طلب وخواهشنده اولدیغی امر بعیده دینور وبونده شینك فتحیله ده لغتدر یقال له شلة
ای امر بعید یطلبه (المشلل) محدّث وزننده قانجق اشکره حرص وقصدی نهایت مرتبه ده اولان حشاری اشکه
دینور که همان کوردیکنك ارقه سنه دوشوب صالدرراوله (مشلل) معظم وزننده برطاغك آدیدر که آندن قدیدنام
محله نزول اولنور (الشمال) شینك کسریله و (الشیمال) یاء زیاده سیله که اشباعدر و (الشملال) شینك کسریله
صوله دینور که صاغ مقابلیدر صول اله وصول یانه وصول جهته شاملدر یمین مقابلیدر شمالك جمعی اشمل
کلور وشمائل کلور غیرقیاس اوزره وشمل کلور کتب وزننده وشمال کلور مفردینك لفظی اوزره دلاص کبی
یقال فلان یعمل بشماله واتی من شمالی وهو ضدّ الیمین وشمال خوی وطبیعت معناسنه در جمعی شمائل در
یقال هو کریم الشمال ای الطبع واوغورسزلقده مستعملدر یقال زجرت له طیر الشمال ای طیر الشوم ❊ شارح
دیرکه عربلر صول ایله تشأم ایلدکلرینه مبنیدر نته که یمین ایله تیمّن ایدرلر برکت معناسنه اولان یمن مادّه سندن مأخوذدر
دیرلر ولهذا یمینه یمنی وشماله شومی اطلاق ایدرلر وشمال بردرلو تمغا اسمیدر که قیون قسمنك ممه سنه باصیلور
واکین بچن آدمك الیله قبض ایلدیکی برطوتام اکینه دینور وقیونك ممه سنه بچردکاری طوربه شکلنده
کیسه یه دینور که ممه سی سوددن آغرلشدقده بچررلر علی قول بوبچی قسمنه مخصوصدر (ابو الشمال
تابعیندندر ومحمد بن ابو الشمال که عطاردیدر محدّثدر (ذو الشمالین) اصحابدن عمیر بن عبد عمرولك لقبیدر ایکی
الیله ایشلر اولدیغندن ملقب اولمشیدی (الشمل) حل وزننده برنسنه یی صول طرفه وصول اله وصول یانه آلمق
معناسنه دریقال شمل به شملا من الباب الاول اذا اخذه ذات الشمال وبرنسنه یی سریتلمك وصوغومق ایچون
شمال یلنه قرشوقومق معناسنه دریقال شمل الخمر اذا عرضها للشمال فبردت وقیون قسمنك ممه سنه شمال دیدکاری
کیسه یی بچروب باغلمق معناسنه در یقال شمل الشاة شملا من الباب الثانی والاول اذا علق علی ضرعها
الشمال وشدّه وقیونك ممه سنه بچره جك کیسه دوزمك معناسنه در یقال شمل الشاة اذاجعل لها شمالا وشمول
وعموم معناسنه درکاسیذکر وشمل وشمول برنسنه یی شمله دیدکاری احرامله اورتوب بوریمك معناسنه در یقال شمله
شملا وشمولا من الباب الرابع اذاغطاه بالشملة وشمل اغاجده اولان خرمالری بالجمله دیوشرمك معناسنه در یقال شمل
النخلة شملا من الباب الاول اذالقط ماعلیها من الرطب وشمل غلبه لکه وازدحامه دینور یقال دخل فی شمل الجماعة
ای غمارها وبونده فتحتینله ده لغتدر (الشمال) شینك فتحی وکسریله حجر کعبهٔ معظمه سمتندن اسن یله دینور وحجر بیت
شریفك شمال طرفنده در علی قول قبله یه متوجه اولان آدمك صاغ طرفندن اسن یل اوله جقدر لکن صحیح اولان

قطب شمالی جهتندن مطلع شمس ایله بنات نعش ماییندن یاخود مطلع بنات نعش ایله نسر طائرك مسقطی مابیندن
اسن روزکاردر و بو روزکار عادتا کیجه لرده هبوب ایلمز اولکی اختلاف مقیمك مقامی اعتبارینه مبنیدر قالدیکه
مؤلفك تعریفی اصول اربعه یه مبنیدر اهل جغرافیا تقسیمی اوزره مطلع شمسدن هبوب ایدن کون طوغوسی
تعبیر اولنور قطب شماله طوغری مطلع عیوقه دك اوچ کرته سی واردر ومطلع عیوقدن هبوب ایدنه پوپرازیلی تعبیر
اولنور قطبه وارنجه بونکده اوچ کرته سی وار مطلع بنات نعش پوپرازك وسطیدر وقطبدن هبوب ایدنه یلدز
تعبیر اولنور مغیب عیوقه قدر بونکده اوچ کرته سی وار ومغیب عیوقدن هبوب ایدنه قاره یل تعبیر اولنور مسقط
نسر طائره قدر بونکده اوچ کرته سی وار و بونلر پویراز عد اولنور ومسقط نسر طائرکه مغیب اصل دخی دیرلر
تمام کون طوغوسی مقابلیدر باطی تعبیر اولنور مغیب عقربه قدر بونکده اوچ کرته سی وار ومغیب عقربدن
اسن روزکاره لدوس تعبیر اولنور قطب جنوبی یه قدر وآندن اسن یله بودیارلرده قبله یلی تعبیر اولنور مطلع
عقربه قدر واندن اسن یله کششله تعبیر اولنور انتهی وشمال کلمه سنك جمعی شمالات کلور واشبو شمال لفظی
ریح مزبوره یه اسم اوله رق وصفت اوله رق استعمال اولنور یقال هبت الشمال وریح شمال (الشمیل) صیقل
وزننده و (الشأمل) همزه ایله جعفر وزننده و (الشمل) فتحتینله وقلیلا میمك سکونیله و (الشمأل) میمك همزه یه
تقدیمیله جعفر وزننده وکاهیجه لامی مشدد اولور و (الشومل) جوهر وزننده و (الشمول) صبور وزننده و (الشمیل
امیر وزننده جمله سی شمال لفظنده لغتدر ریح مزبوره یه دینور (الاشمال) همزه نك کسریله شمال یلنه کیرمك
معناسنه در یقال اشمل القوم اذا دخلوا فی ریح الشمال وقیونك ممه سنه شمال دیدکلری کیسه دوزمك معناسنه در
یقال اشمل الشاة اذا جعل لها شمالا وخاصة جمله یه شر وشور وبلا یتشدرمك معناسنه در تعمیم شر معناسنه که
خیر وحسنه ده استعمال اولنمز یقال اشملهم شرا اذا عمهم وبو بعضك قولیدر کماسیذکر و برآدمه اورتوب
بورینه جك احرام ویرمك معناسنه در یقال اشمله اذا اعطاه الشملة واحرام صاحبی اولمق معناسنه در
یقال اشمل الرجل اذا صار ذا مشمل ای شملة واغاجك خرماسنی هپ دیرمك معناسنه در یقال اشمل النخلة
اذا لقط ماعلیها من الرطب وبوغور دوه ناقه سوریسنك نصفنی ثلثانه وارنجه قدر آشوب کبه ایلمك معناسنه در
یقال اشمل الفحل شوله لقاحا اذا القح النصف الی الثلثین نته که مجموعنه آشمغه اقام دینور (الشمل) فتحتینله
پویرازیلی طوقنمق معناسنه در یقال شمل القوم شملا من الباب الرابع اذا اصابتهم الشمال وشمل وشمول کبی برنسنه
عام وشامل اولمق معناسنه درکه جمله یه یتشمکدن عبارتدر یقال شملهم الامر وشملهم شملا وشملا وشمولا
من الباب الرابع والاول اذا عمهم اویقال شملهم خیرا اوشرا من الثلاثی من الباب الرابع واشملهم شرا اذا عمهم به
کما ذکر وشمل ناقه کبه قالمق معناسنه در یقال شملت الناقة لقاحا اذا قبلته وچوقلق نسنه لر برنسنه یی اورتوب
کیزلمك معناسنه در یقال شملت ابلکم بعیرا لنا ای اخفته وشمل برمقدارجه تازه خرمایه دینور وآزجه
یغموره دینور کذلك ناسدن وسائر نسنه دن شیء یسیره دینور جمعی اشمال کلور و برنسنه یی تمام اورتوب
بوریان پرده مقوله سی شیئه دینور کنف معناسنه (الاشتمال) افتعال وزننده برآدم جامه سنه اللری یله طشره
قالمیوب بتون بدنی احاطه ایلمك وجهیله بورنمك معناسنه در یقال اشتمل بثوبه اذا اداره علی جسده کله حتی لاتخرج
منه یده بومعنادندرکه برآدمی برماده احرام کبی باصوب احاطه ایلسه اشتمل علیه الامر دیرلر (الشملة) شینك کسریله
بناء نوعدر ثوبی بتون بورنمك هیئتنه دینور بوندن لسانمزده بورنش ایله تعبیر اولنور یقال هو حسن الشملة
ای هیئة اشتماله وشملة صمام صم ماده سنده مذکوردر (الشملة) تمره وزننده و (المشمل) و (المشملة) میملرك کسریله
قطیفه دیدکلری یوك وتویلو صچاقلو احرامدن کوجك شول یوفقه احرامه دینورکه عربلر اکا بتون بدنی
بوریوب صارینورلر یقال جاء وعلیه شملة ومشمل ومشملة وهو کساء دون القطیفة یشتمل به ومشمل یاله تعبیر
اولنان قصه قلجه دینورکه صاقلندقده لباسله ستر اولنور یقال ضربه بالمشمل وهو سیف قصیر یتغطی بالثوب
(التشمل) تفعل وزننده و (التشمیل) تفعلدن علی خلاف القیاس مصدر ثانی اولمق اوزره احرامه بورنمك معناسنه در
یقال تشمل بالشملة تشملا وتشمیلا اذا اشتمل بها (المشمال) محراب وزننده بورغانه دینور ملحفه معناسنه
(الشمول) صبور وزننده و (المشمولة) بادهیه اطلاق اولنور علی قول بارد اولانه دینور رایحه سی نامه شامل ایلدیکندن
یاخود شمال یلی کبی صغه ونسمه سی اولدیغندن اطلاق ایلدیلر یقال سقاه الشمول والمشمولة ای الخمر او الباردة
وشمول برچنکی خاتون اسمیدر (المشمول) اخلاقی رضیه وشمائل بهیه صاحبی آدمه اطلاق اولنور شمال
یلیله طیب ولطافت کسب ایلمش صودن مأخوذدر یقال رجل مشمول ای المرضی الاخلاق (التشمیل) شینك

فتحی وکسریله و(الشمل) طمر وزننده خرما سالقمنه علی قول یمشی آزجه اولانه دینور (الشملول) شبنك ضمیله بودخی آزجه نسنه یه دینور جمعی شمالیل در (شمله) حمزه وزننده اسامیدندر شمله بن منبب وشملة بن هزال محدّث ضعیفلردر (امّ شمله) دنیانك وخمرك کنیه سیدر (شمیله) جهینه وزننده اسما دندر شمیلة بن محمد بن جعفر که امرآه مکه اولادندر محدّث ضعیفدر (الشملة) دحرجه وزننده بودخی اغاجده کی خرمالری بالجمه دیرمك معناسنه در یقال شملل النخلة اذا القط ماعلیها من الرطب وسرعتله یوریمك معناسنه در یقال شملل الرجل اذا اسرع (الشمالیل) شعاریر وزننده بولك بولك دیمکدر جمع بنیه سیله مستعملدر یقال ذهبوا شمالیل ای فرقا وشمالیل معقله ناحیه سنده برنیچه متفرق اوزون قومسالره اطلاق اولنور (الانشمال) انفعال وزننده برایشده چابك وچرك اولمق معناسنه در یقال انشمل فی حاجته اذا شمر وسرعتله کتمك معناسنه در یقال انشمل الرجل اذا اسرع (التشمیل) تفعیل وزننده بودخی سرعتله یوریمك معناسنه در یقال شمل الرجل اذا اسرع (الشملة) جبله وزننده و(الشمال) و(الشملال) و(الشملیل شبنلرك کسریله جست وروندہ ناقه یه وصف اولور یقال ناقة شملة وشمال وشملال وشملیل ای سریعة (شمال شدّاد وزننده ابن موسی در که محدّثدر وفرد در محدّثینده همنامی یوقدر (شمیل) زبیر وزننده و(شمال) کتاب وزننده و(شمله) حمزه وزننده و(شامل) صاحب وزننده اسامی رجالدندر (الشمردل) سفرجل وزننده کنج وچابك وخوش اندام دوه یه وسائر حیوانه دینور وشمردل بن شریك الیربوعیّ وشمردل بن حاجز الیجلیّ وشمردل الکعبیّ شاعرلردر (الشمردلة) هایله خوشمنظر وخوب اندام ناقه یه دینور (الشمرذل) ذال معجمه ایله شمردل وزننده وآنده لغتدر (الشمرطل) شمردل وزننده و(الشمرطول) سقنقور وزننده وجودی سلکی وپریشان یاقشقسز اوزون آدمه دینور (الشمطالة) شبنك ضمیله ایچ یاغلوجه ات پارچه سنه دینور (الشمسل) زبرج وزننده فیل دیدکلری حیوانه دینور (الاشمعلال) اضمحلال وزننده یوکسك یره چیقمق ویوکسلك معناسنه در یقال اشمعلّ الرجل اذا اشرف وبرنسنه یی ارامق ایچون سرعتله اطرافه طاغلوب جستجو ایلمك معناسنه در یقال اشمعلّ القوم فی الطلب اذا بادروا فیه وتفرّقوا ودوه لر بوطورلق ایدوب هر بری برجانبه پراکنده اولمق معناسنه در یقال اشمعلت الابل اذا مضت وتفرّقت مرحا وچاپل عسکری چکرکه کبی دشمنك هرقولنه صالدروب منتشر اولمق معناسنه در یقال اشمعلت الغارة فی العدوّ اذا انتشرت (الشمعلة) دحرجه وزننده پراکنده اولمق معناسنه در یقال شمعل الشیء اذا تفرّق واسم اولور جنبشلو نشاطلو ناقه یه دینور شمعل دخی دینور رهاسز وشمعلة الیهود طائفهٔ یهودك قرأتلرینه اطلاق اولنور مصدر واسم اولمق محتملدر یقال اعجبتنی شمعلة الیهود ای قرأتهم وشمعلة بن فائد وشمعلة بن طبسله وشمعلة الاخضر الضبیّ شاعرلردر (المشمعل) مضمحلّ وزننده بودخی شوقلو نشاطلو ناقه یه دینور وسریع وخفیف الروح ظریف آدمه علی قول پك اوزون آدمه دینور یقال رجل مشمعلّ ای خفیف ظریف اوطویل واکشی سوده دینور ومشمعلّ بن ملحان ومشمعل بن ایاس محدّثلردر (الشنبلة) دحرجه وزننده اوپمك معناسنه در یقال شنبل الغلام اذا قبله (شنبل) جعفر وزننده اسامیدندر عبد الله بن شنبل محدّثدر وابو شنبل حمل بن خزرج شاعردر (الشنفلة) فایله برنسنه مطالبه ایدرکن کیسه دن اقچه اخراج ایلمك معناسنه در یقال شنفل المشتری اذا اخرج الدراهم فی المطالبة (الشول) قول وزننده و(الشولان) فتحاتله ناقه قویریغنی یوقری قالدرمق معناسنه در که لقاح ایچون کذلك حملنی اعلام ایچون قالدرر یقال شالت الناقة بذنبها تشول شولا وشولانا اذا رفعته وقویرق کندیسی قالقمق معناسنه متعدّی ولازم اولور یقال شال الذنب اذا ارتفع وحرف باء واسطه سیله متعدّی اولور برنسنه یی یوقری قالدرمق معناسنه نته که معنای اوّل دخی بویلجه در یقال شال بالحجر شولا اذا رفعه وعربلر شالت نعامته دیرلر برآدم اویکه لنوب خفت ایلدکد نصکره ساکن وآرمیده اولدقده نقولون شالت نعامة فلان ای خف وغضب ثم سکن زیرا دوه قوشی اوچمق هواسیله برمقدارجه یردن ایاغی کسیلوب لکن قوّت طیرانی اولمامغله ینه فی الحال متنزل اولور وتقول العرب شالت نعامة القوم اذا خفت منازلهم منهم یعنی قوم مزبور کوچوب یوردلری خفیف یعنی تنهاوخالی قالدی وبعضلر تفرّقت کلمتهم قولیله تفسیر ایلدی که سوزلری بری برینه موافق اولمیوب متفرق اولدی دوه قوشی سود یسنك تفرّقلری کبی وبعضلر ذهب عزهم قولیله تفسیر ایلدی که اول قومك عزّ وشوکتلری ورونق وحیثیتلری زائل اولدی دیمکدر بونده نعامه جماعت معناسندن مأخوذدر وشول خفیف وچابك آدمه اطلاق اولنور وطولومك وقوغه نك دیلرنده فلان صو بقیه سنه دینور یاخود آزجه صویه دینور جمعی اشوال در (الاشالة) همزه نك کسریله بودخی ناقه لقاح ایچون قویریغنی یوقری

قالدرمق معناسنه دريقال اشالت الناقة ذنبها اذا رفعته و برآدم برنسنه يى يوقرى قالدرمق معناسنه در
يقال اشال الحجر اذا رفعه (الشائل) لقاح ايچون قو يريغنى يوقرى قالدران سود سز ناقه يه دينور جمعى شوّل
كلور ركع وزننده وشيل كلور واوى يايه ابدالله وشيل كلور ياء مجاورتنه مبنى شبنك كسريله وشوال كلور
كتّاب وزننده (الشائلة) شول ناقه يه دينوركه حملندن ياوضعندن يدى ماه مدت چكمكله سودينى بتون چكمش
اوله جمعى شول كلوركه مصدر وزننده در و بو غير قياس اوزره در واشوال كلور (التشويل) تفعيل وزننده
ناقه نك سودى چكيلوب اكسلمك معناسنه دريقال شوّل لبن الناقة اذا نقص كذلك ناقه شائله اولمغله سودى
بتون چكلمك معناسنه دريقال شوّلت الناقة اذا جفت البانها ودوه نك قرنى چكيلوب كويا كه ارقه سنه
يابشق اولمق معناسنه دريقال شوّلت الابل اذا لحقت بطونها بظهورها وطولومك دبنده آزجه صو بقيه سى
قومق معناسنه در يقال شوّل فى المزادة اذا ابقى شولا من الماء وصو آزالمق معناسنه در يقال شوّل الماء اذاقلّ
وقوغه نك صويى آزجه اولمق معناسنه دريقال شوّل الغرب اذاقلّ ماؤه وجماع ايلمكه مباشرت خلالنده ذكر
سلپوكلنوب سست اولمق معناسنه درتقول اخذنى التشويل اى استرخاء الذكر عند محاولة الجماع (شوّاله) قتاله
وزننده عقربك عليدر ذات الشوله اولديغيچون و برقوشك اسميدر وقوغجى قارى يه اطلاق اولنور يقال
امرأة شوّالة اى نمامة (الشولة) صوله وزننده عقربك قو يريغندن دائما يوقرى قالدرديغى يريدركه اوجى اوله جقدر
تيكنلى محليدر يقال ضربت العقرب بشولتها وهى ما تشوّل من ذنبها وشاشقين و بون عورته دينور
ومنازل قمردن برمنزلك اسميدركه ايكى نورانى كوكبدن عبارتدر آنلره حمة العقرب دخى ديرلر * شارحك بيانته
كوره عقرب صورتنك تيكنى منزلنده در وزيد الفوارس الضبى فرسنك اسميدر وعدوان قبيله سنده برسبكمغز
جاريه نك اسميدر دائما افنديلرينه نصيحت ايدر ايدى لكن فرط حماقتندن ناشى ضرر و وبالنى كندى كورر ايدى
بناء عليه شولة ناصحة مثل اولدى كه احمق ناصح حقنده انت اوهو شولة الناصحة ديو ضرب ايدرلر (المشاولة
مفاعله وزننده بودخى برنسنه يى يوقرى قالدرمق و يوقرى آغدرمق معناسنه در يقال شاول الحجر
اذا رفعه (الانشيال) انفعال وزننده يوقرى قالقمق و يوقرى آغمق معناسنه در يقال اشال الحجر فانشال
اى ارتفع (المشوال) محراب وزننده يرندن قالدرمغه كوج يتشور اولان طاشه دينور ظاهرا لازمى
اولان رمى ياخود استعمال تصوريله آلت صيغه سيله وارد اولمشدر يقال اخذ بيده مشوالا اى حجرا (الشويلاء
الشويلاء) مصغر بنيه سيله برنباتدركه ادويه دندر شويل دخى ديرلر قبيط وزننده بو نبات تركيده وراتيقه ديدكلريدر
شوّال) شدّاد وزننده مروقضاسنده برقريه دز وشهر فطر اسميدركه بيرام آيدر جمعنده شواويل وشوّالات
دينور * شارحك بيانته كوره ناقه لرك شول اذنابى اول ماهه مصادف اولديغى باعث اطلاق اولمشدر وصاحب
مصباحك بيانته كوره شوّال كلمه سنه بعضا حرف تعريف داخل اولور ظاهرا عباس كلمه سى كبى وصفيت اصليه
لمحنه مبنى اولور زيرا كتب نحويه ده منصوص در كه اسماء شهور اعلام جنسيه بابندندر حتى شعبان و رمضان
كلمه لرينك عدم انصرافنك برسببى علميتدر بو جهتله صاحب تلويحك فخر الاسلام عباره سندن رجب كلمه سى علميت
ومعرّف باللام اولان الرجب كلمه سندن عدل علتلريله غير منصرفدر ديو نقلنه اعتراض ايلمشلردر لكن الحسن كبى
الرجب لفظنده دخى لمح وصفيته قائل اولسه لرنه مانع واردر وجه مذكور اوزره خلاف قياسدن البته اولادر
واسامى شهوره دائر بعض نفايس محرّم ماده سنده رسم اولنور انشاء الله تعالى وسالم بن شوّال تابعيندندر
وعبدة بنت ابى شوّال رابعة العدويه جنابلرندن روايت حديث ايلمشدر (الشويلة) و (الشويلاء) مصغر بنيه لريله
ايكى موضعلردر (ذوالشاول) واومفتوحه ايله ابن دعام بن مالك الهمدانى دركه اذواء تعبير اولنان ملوك حميردندر
الاشتيال) افتعال وزننده برآدمه سبّ وآزار ايله شر كير اولمق معناسنه در يقال اشتال له اذا تعرض له وسبه
الشوشلاء) شبنلرك فتحيله جماعة دينور نيك معناسنه على قول بولغت حبشيه در (المشول) منبر وزننده كوجك
اوراغه دينوركه آنكله چاير بچرلر (الشول) كتف وزننده هر عمل وخدمتده جست وچالاك اولان آدمه دينور يقال
رجل شول اى خفيف فى العمل والخدمة والحاجة سريع (الشهل) فتحتينله و (الشهلة) شعله وزننده كوزك
سياهى كوكلكدن آزجه وآندن احسن اولمق على قول كوزك سياهى قزللغه مائل اولمغه دينور و بو شكله كبى قزل
چزكيلى اوليوب لكن سياهى آزجه و يوفقه جه اولمغله كويا كه قزله مائل كورينور تركيده الا كوزلولك وقيون
كوزلولك تعبير اولنور يقال فى عينه شهل وشهلة وهو اقلّ من الزرق فى الحدقة واحسن منه او ان تشرب الحدقة
حمرة وليست خطوطا كالشكلة ولكنها قلة سواد الحدقة حتى كانه يضرب الى الحمرة وشهل محركة اولور

الاكوزلو اولمق معناسنه يقال شهل الغلام شهلا من الباب الرابع اذا كانت فى عينه شهلة (الاشهلال) احرار
وزنده پك آلا كوزلو اولمق معناسنه در يقال اشهلّ الصبيّ بمعنى شهل (الاشهل) احمر وزنده الاكوزلو آدمه
دينور مؤنثى شهلاء در قال فى النهاية وفى صفته عليه السلام كان اشهل العينين الشهلة حمرة فى سواد العين كالشكلة
فى البياض واشهل بر صنمك اسميدر عربدن بنو عبد الاشهل ديدكلرى جماعت اكا مضافدر (الشهلاء) اشهلك
مؤنثيدر كوزه دخى صفت اولور يقال رجل اشهل وامرأة شهلاء وعين شهلاء وشهلاء حاجته دينور (الشهلة)
كهله وزنده قوجه قارى يه دينور واورته ياشلو عاقله خاتونه دينور يقـال امرأة شهلة اى نصف عاقلة وبو ماده
نسايه مخصوصدر (المشاهلة) مفـاعله وزنده برآدم ايله نزاع ايدوب سوكشمك معناسنه در يقال شاهله اذا شاتمه
وشارّه (شهيل) زبير وزنده ابن نابى در كه تبع تابعيندندر (شهل) اهل وزنده فند الزمانى الوابلىّ نام شاعرك
لقبيدر وسهل كذب ودروغ معناسنه در يقـال فيه ولع وشهل اى كذب (شهال) سحاب وزنده مصر ديارنده
بر قريه در (التشهل) تفعل وزنده ضعف وهزالدن چهره نك آب وتاب وطراوتى كتمك معناسنه در يقـال تشهل
الرجل اذا ذهب ماء وجهه (الشهملة) شينك وميمك فتحيله قوجه قارى يه دينور (شهميل) قنديل وزنده بر بطن
پدر يدر ❊ فصـــــل الصاد المهملة ❊ (الصألة) كرامه وزنده دوه آدمجل اولمق معناسنه در يقال صئول البعير
صأ لة من الباب الخامس اذا وثب الناس اوصار يقتل الناس ويعدو عليهم اشبوايكى صورتده دخى تعبير تركى واحددر
(الصئول) صبور وزنده آدمجل دوه يه دينور يقـال جمل صئول اذا صارله صألة (الصئيل) امير وزنده آتك
كشنمسنه دينور صهيل معناسنه تقول اعجبنى صئيل الفرس اى صهيله (الصئبل) زبرج وزنده وبانك ضميله
جائزدر آفت وداهيه يه دينور (الصحل) فتحتينله سس بوغوق اولمق على قول بوغوقلقله تيز اولمق معنـاسنه در
وعنـد البعض آدمك صدرنده خشونت پيـدا اولوب سس حتا للمتقدن عبارتدر كه دوز چيقمز اولور صوغوق
اثرندن ياخود بلغم ونزله مقوله سى عارضه دن اولور يقـال صحل صوته صحلا من الباب الرابع اذا بحّ اواعتدّ فى بحح
اوهو خشونة فى الصدر وانشقـاق فى الصوت من غيران يستقيم (الاصحل) احمر وزنده و(الصحل) كتف
وزنده صحل ايله متصف آدمه دينور (صيدلان) صادك ودالك فتحيله بر بلـده ياخود بر موضع آديدر نسبتده
صيدلانى دينور وغير قياس اوزره صندلانى دينور ياء بدلى نونله وصيدنانى دينور لام بدلى نونله جمعنده صيادله دينور
لامك اصالتنه مبنى لام اوزره جمعلندى وصيدلانى منسوب اوله رق عطرصتان آدمه دينور ❊ مؤلف بورادمك
ايجاز ايلمشدر زيرا امهات ساترهنك خلاصه سى اوزره صيدلانى عطر وعقـاقير واجزا صتانه دينور كه اسپچيار
وتحفيجى وچرچى مقوله سى اوله جقدر فارسيده پيلور دينور وعربده ابتدا نشأتى قول راجح اوزره صيدلان نام
محلّ مز بوردن اولمغله كيده رك علم غالب اولمشدر وفصيح شرحنده ديمشدر كه صيدلان بر بوجك آديدر كه اوتلق
ويپراق وخار وخاشاك خرده لرينى بر يكدروب كندوسى ايچون مسكن يپـار اجزاجى وچرچى اكا تشبيها نسبت
اولندى وبعضلر سائر كونه وجه ذكر ايلمشلر لكن ارجح اولان قول اولدر ❊ نته كه مؤلف دخى اكا تنصيص ايلمشدر
فقهادن محمد بن داود الشافعىّ الصيدلانى وحفيدى سليمان حرفت مذكوره يه منسوبلردر ❊ شارح دير كه اشبو صيدلانى
فارسيدن معرّبدر وجمع بونسكدر ❊ مؤلفك اوّلده ثبتى نامليمدر (الصيدلة) دحرجه وزنده اسپچيارلق وچرچيلك
وتحفيجيلك ايلمك معناسنـه دريقـال صيدل الرجل اذا صار صيدلانا (الصاصل) هاجر وزنده و(الصوصلاء)
كربلاء وزنده براوتك اسميدر (الصعلة) نخله وزنده اكرى اولوب وشـاخلرينك ديبلرى جبلاق اولان خرما
اغاجنه دينور كه ليف ويپراق مقوله سى اولميه وباشى وبيونى انجه وخرده اولان آدمه دينور كذلك باشى خرده وانجه
اولان خرما اغاجنه ودوه قوشنه دينور (الصعلاء) و(الاصعل) و(الصعل) نعل وزنده صفت مذكوره اولان
مز بورلرك مؤنث ومذكرلريدر وصعل اوزون شبئه دينور وتويى دوكلش قاواق اشكه دينور (الصعل) فتحتينله
والاصعيلال) اشميز ازوزنده انسان وخرما اغاجى ودوه قوشى خرده باشلو اولمق معناسنه در يقال صعل صعلا
من البـاب الرابع واصعالّ اصعيلالا اذا كان اصعل (صعيل) زبير وزنده بر رجل اسميدر (المصعتل) مدحرج
وزنده باشى سيورى آدمه دينور يقال رجل مصعتل الرأس اى مستطيله (الصغل) غين معجمه ايله كتف وزنده
سغل كلمه سنده لغتدر كه ذكر اولندى (الصبغل) ياى مشدده ايله جردحل وزنده برى برينه ياپشوب طو پلنمش
خرمايه دينور كه بولندكده ارالرنده جزكيلر هيئتنده مرئى اولور وبو برنى ديدكلرى بر جنس خرمانك غيريده اولور
بوكه بالجق خرما تعبير اولنور كذلك برى برينه ياپشوب طو پلنمش بالجعمه دينور وكلام عربده بوندن غيرى فيعل
وزنده كلمه يوقدر (الضغبلة) سغبله وزنده ومراد فيدر كه ذكر اولندى يقال صغبل الطعام بمعنى سغبله (الصعفصلى

صادلرك كسرى ولامك تشديله براوتك اسميدر (الاصفال) همزه نك كسريله طواره نبات مذكورى اوتارمق
معناسنه‌در يقال اصفل الرجل اذارعى ابله الصفصلى (الصقل) نقل وزننده برنسنه‌نك پاسنى آچوب يامهره ليوب
جلا ويرمك معناسنه‌در يقال صقل السيف والمرآة والثوب والورق صقلا من الباب الاول اذاجلاه وطوارى
آريقلتمق معناسنه‌در يقال صقل الناقة اذا اضمرها وبرنسنه‌يى يره چالمق معناسنه‌در يقال صقل به الارض اذاضرب
ودكنكله اورمق معناسنه‌در يقال صقله بالعصا اذاضربه بها (المصقول) و(الصقيل) امير وزننده جلاويرلمش نسنه‌يه
دينور (الصقال) كتاب وزننده اسمدر پاسدن آچمغه دينور جلاء معناسنه يقال مااحسن صقال السيف اى جلائها
وصقال قرنه اطلاق اولنور بطن معناسنه وصقال الفرس آت قسمنى دائما سيلوب سپوروب كركى كبى تيمار
وپرورده ايلسندن عبارتدر وجودى كويا كه مصقول اولور ومنه يقال الفرس فى صقاله اى فى صنعته وصيانته
(الصاقل) برنسنه‌يه جلا ويريجى آدمه دينور جمعى صقله‌در كتبه وزننده (المصقلة) مكنسه وزننده مهره‌يه
دينور كه كاغدو بزمقوله‌سى مهره لنور يقال صقل الورق بالمصقل وهى خرزة يصقل بها ❋ مؤلف غالبه مبنى مهره‌يه
تخصيص ايلدى يوخسه مطلقا آلت صقل اولان شيئه دينور مثلا جاملرك پاسنى آچدقلرى مرمر توزى كبى
(الصيقل) حيدر وزننده قلج آچوب بيله‌مك صنعتى اولان آدمه دينور جمعى صياقل وصياقله كلور يقال هو
صيقل اى شحاذ السيوف وجلاؤها (الصقل) صادك ضميله يانه دينور جنب معناسنه وجست ورونده دابه‌يه
دينور وبوكوره دينور صقله دخى دينور هايله يقال فرس لاحق الصقلين اى الخاصرتين (الصقل) كتف وزننده
يردوزه‌يه يوريمبوب درلودرلو قارشق يوررا ولان آدمه دينور يقال رجل صقل اى مختلف المشى وكوده سنك انى
آزجه جلسز اولان آته دينور كرك يانلرى وبوكورلرى اوزون وكرك قصه اولسون يقال فرس صقل اى القليل
اللحم طال اوقصر يعنى صنقله (صقل) زفر وزننده عروة بن زيد الخيل نام كسه نك قلجى اسميدر (مصقله
ميمك فتحيله مسلمه وزننده بررجالك اسميدر (صقليه) كسرات ثلاثه ولامك تشديدى وياتك تخفيفيله مغرب
دكزنده برجزيره آديدر حالا ايتاليه مملكتنه محاذى آق دكزده چچليا وسچليا تعبيراولنان جزيره اوله‌جقدر (صقلبان
كذلك كسرات وتشديد لامله شامده برموضعدر (الصقلاء) صحراء وزننده برموضع آديدر (المصقل) منبر
وزننده مصقله كبى اسم آلتدر بومناسبتله ضرب لسانه مالك بليغ وجارى سخنور آدمه اطلاق اولنور يقال
خطيب مصقل اى مصلق (الصقعل) صاد مكسوره ايله سجل وزننده تازه صاغلمش سوده اصلانمش قورى
خرمايه دينور (الصنقعلة) صادك كسرى ونونك سكونيله صوغوق مشروبه دينور يقال شربة صنقعلة
اى باردة (الصليل) صادك فتحيله مطلقا برنسنه سسلنمك معناسنه‌در يقال صل الشئ صليلا من الباب
الثانى اذاصوت وآتك ديز كمنى ديوشوررکن لجام اوزون اوزادى چكرمك معناسنه‌در يقال صل اللجام
اذا امتد صوته وقلج طوقندقده باشده اولان توغلغه سسلنمك معناسنه دركه كذلك چكرمك تعبير اولنور يقال
صل البيض اذاسمع له طنين عند القراع وتيمور ميخى زورايله برسر ديره قاقاركن چات چات ديو چاترده‌مق
معناسنه‌در يقال صل المسمار اذاضرب فاكره ان يدخل فى الشئ يعنى اذا سمع صوته عند الضرب ودوه‌نك
بغايت صوسزلقدن بغر سقلرى قوريمغله صواچركن بغرسقلرى اوتمسك معناسنه در يقال صلت الابل
اذايبست امعاؤها من العطش فسمع لها صوت عند الشرب وصوطولومى قوريمق معناسنه دركه چاترديى
مستلزمدر يقال صل السقاء اذايبس (الصلصلة) زلزله وزننده و(المصلصل) مدحرج وزننده مصدراوله‌رق
بودخى برنسنه سسلنمك معناسنه دركه تكررى متضمندر يقال صلصل الشئ صلصلة ومصلصلا اذا صوت
ويابس نسنه نك اجزاسى برى برينه طوقنمغله جفشده‌مق معناسنه در يقال صلصل اللجام اذاتوهم ترجيع
صوته پس صليل ايله بونك فرقى اولور كذلك صلصل چاك جنقرده‌مق معناسنه در يقال صلصل الجرس
اذارجع صوته وبرآدمى لسانله تخويف وتهديد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال صلصل فلا نا اذا اوعده وتهدده
وعسكرك باشبوغنى قتل ايلمك معناسنه در يقال صلصل الرجل اذاقتل سيد العسكر ورعد مختلط كورلده‌ميوب
يردوزه‌يه طورى صوتله كورلده‌مك معناسنه در يقال صلصل الرعد اذاصفا صوته ولاف وكذاف ايله سوزه
آب وتاب ويره‌رك متصنعانه تكلم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال صلصل الكلمة اذا اخرجها متحذلقا وصلصله
اسم اولور كولده قلان صوبقيه سنه وقاب ديبنده قلان دهن وزيت بقيه سنه دينور چالقنوب سسلندكلرينه
مبنيدر (التصلصل) تزلزل وزننده بودخى تيمور وحلى مقوله‌سى طنقرده‌مق وچفشده‌مق معناسنه در يقال
تصلصل اللجام بمعنى صلصل ويقال تصلصل الحلى اذاصوت وكولك دينده اولان چاموز قوريمق معناسنه دركه

باطردی بی مستلزمدر یقال تصلصل الغدیر اذا جفت حمأته (الصلول) حلول وزننده ات قوقق معناسنه‌در کرك چیك وکرك پشمش اولسون یقال صل اللحم صلولا من الباب الثانی اذا انتن وچوق طورمقدن صو بوزلمق معناسنه‌در یقال صل الماء اذا اجن (الاصلال) همزه‌نك کسریله بودخی ات قوقق معناسنه‌در یقال اصل اللحم اذا انتن وصویی بوزمق معناسنه‌در یقال اصل الماء القدم اذا غیره (الصلال) شداد وزننده متغیراولمش صویه دینور یقال ماء صلال ای آجن ظاهرا بو راده صلال نسب اوزره‌در یاخود مصل معناسنه‌در دراك مدرك معناسنه کلدیکی کبی (الصلة) غله وزننده دری‌یه دینور جلد معناسنه علی قول هنوز دباغت اولنمامش قوری دری‌یه دینور وایاق قابنه دینور یقال لبس الصلة ای النعل ویره علی قول قوبقوری یره دینور یاخود ایکی ممطور اولان یرلرك ارالغنده کائن ممطور اولمیان یره دینور جمعی صلال در صادك کسریله ووسعتلو فراوان یغموره دینور ومتفرق یاغان آزجه یغموره دینمکله ضد اولور بونده صادك کسریله ده جائزدر یقال مطرة صلة ومطر صل ای واسعة وکذا متفرقة قلیلة و بربلوك چایرلغه دینور ونمناك طپراغه دینور وزور ایله قاقیلان میخ وقازیق مقوله سنك طاقردیسنه وآت کمنك جقردیسنه دینور ودباغت ایچره اولان منتن وبدرایحه دری‌یه دینور (الصل) صادك فتحیله بودخی متفرق یاغان آزجه یغموره دینور وصل مصدراولور مشروبی سوزوب طورلتمق معناسنه‌در یقال صل الشراب صلا اذا اصفاه وطپراقله قارشق غله‌یه صو دوکمکله طپراقدن بشقه جه آیرمق معناسنه‌در تقول صللنا الحب المختلط بالتراب ای صببنا فیه ماء فعزلنا کلا علی حیاله وداهیه اصابت ایلمك معناسنه‌در یقال صلتهم الصالة اذا اصابتهم الداهیة (الصلة) صادك ضمیله صو یاك وسائر نسنه نك بقیه‌سنه دینور وبد ومنتن رایحه‌یه دینور ونمناك یرده طوران یاخود اصلاق اولان شبشکن لحمه دینور که اکشیمش رایحه‌سی اولور ❊ مؤلف وترارة اللحم الذی عبارتیله رسم ایلمکله کرچه لحم مز بورك شبشکنلکی دیمك اولوب لکن مقتضای سیاق اسم اولمغله واللحم التار الندی تأویلنده اولمق ملایمدر (الصلالة) صادك کسریله جزمه نك آستارینه علی قول قونجنه دینور جمعی اصله دراجله وزننده صلال دخی دینور هاسز یقال فسخ صلالة الخف وصلاله ای بطانته اوساقه (الصلصل) بلبل وزننده و (الصلاصل) علابط وزننده و (الصلصال) سلسال وزننده و (المصلصل) اسم فاعل بنیه‌سیله آکیرغان بلند آوازاشکه وصف اولور یقال حمار صلصل وصلاصل وصلصال ومصلصل ای مصوت وصاصل بلبل وزننده صلصله کبی کولده قلان صو بقیه‌سنه دینور صلصله دخی دینور صادك ضمی وهایله کذلك دهن وزیت مقوله‌سنك قابده قلان بقیه‌سنه دینور وآتك آلننده اولان پرچه دینور بونده فتحیله ده زبانزده‌در علی قول آتك یلبسی بتدیکی یرده اولان قللرك ایچنده اولان بیاضه دینور وقدح وکاسه‌یه یاخود کوجکنه دینور و برقوشك اسمیدر علی قول اوکیك قوشنه دینور فاخته معناسنه وحیوان کودوب اوتلاتمقده اوزوماهر اولان چوبانه وصغر تماجه دینور وطریق مدینه ده برموضع اسمیدر ویمامه قربنده برصوآدیدر و بر بشقه موضع اسمیدر وآت قسمنك ارقه‌سنك وسینه‌بندیرینك تویلری دوکلمکله یرلرنده قلان خرده بیاض تویلره دینور وصلصال قوم ایله قارشق خالص وپاکیزه چاموره دینور علی قول طبخ اولنوب ساقسی یاپلزدن مقدم اطلاق اولنور طبخ اولندقده فخار دینور ومنه قوله تعالی ❊ خلق الانسان من صلصال ❊ الایة وهو الطین الحر خلط بالرمل اوالطین مالم یجعل خزفا ❊ شارح دیرکه عندالبعض بونك اصلی صلال ایدی شداد وزننده لامك بری صاده ابدال اولندی (الصلصلة) صادلرك ضمیله کولده قلان صو بقیه‌سنه دینورکه ذکر اولندی وکوکرجن قوشنه دینور وقولاقلره طوغری نازل اولان زلف وکیسویه دینور وفره معناسنه (دارة صلصل) هدهد وزننده برموضعدر (الصل) صادك کسریله یلانه دینور حیه معناسنه یاخود اینجه وصاری نوعنه دینور کدیك شدید اولور ❊ شارحك بیانه کوره اصلا کافسون تأثیر ایلمز ایمش یقال لدغته الصل ای الحیة او هی الدقیقة الصفراء وآفت وداهیه‌یه اطلاق اولنور جمعی اصلال در ومنه یقال انه لصل اصلال ای داه منکر فی الخصومة وغیرها ومثل ونظیر معناسنه‌در وقرن وهمتا معناسنه‌در یقال هذا صل هذا ای قرنه وبرشجر آدیدر وکسیجی قلجه دینور جمعلری اصلال در (الصالة) ضاله وزننده بودخی داهیه‌یه اطلاق اولنور یقال صلتهم الصالة کما ذکر (الصل) صادك ضمیله قوقمش اته وسائر نسنه‌یه دینور (المصلة) میمك کسریله ایچنده نسنه طورادجق قابه دینور بونی بعضلر کفجه ایله ده بیان ایلمشلر (الصلیان) صادك ولام مشدده‌نك کسریله بغدا ایجق اوتی دیدکلری اوته دینور مفردی صلیانه‌در وچوق یغموره دینور (المصلل) محدث وزننده و (المصلصل) مسلسل وزننده

سيد قوم اولان كريم وحسيب وخالص النسب آدمه دينور يقال هو مصلل ومصلصل اى سيد كريم حسيب خالص النسب ومصلل فراوان يغموره دينور يقال مطر مصلل اى جود و پاپوشجي يه دينور اسكف معناسنه كه عامه اسكاف ديرلر (الصال) ضال وزننده دوكلدكده پريار يلور اولان صويه دينور كه زورلو وفراوان منصب اولديغندن اولور يقال ماء صال اذا وقع على الارض تنشق (الصلالة) ثمامه وزننده طپرا قله قارشمش غله يه صودوكوب تحريك ايلمكله طپراقدن آيريلان غله يه دينور (صلاصل) علابط وزننده بنو عمرو بن حنظله جماعتندن بنواسمر يوردنده برصو آديدر (الصمل) حمل وزننده دكنكله اورمق معناسنه در يقال صمل فلانا بالعصا صملا من الباب الاول اذا ضربه وبرنسنه پكشوب قاصقتى اولمق معناسنه در يقال صمل الشئ اذا صلب واشتد واغاج صويه قانمديغندن سر دلنوب خشونت پيدا ايلمك معناسنه در يقال صمل الشجر اذا لم يجد ريا فخشن وطعامدن چكلمك معناسنه در يقال صمل عن الطعام اذا كف عنه (الصمول) قعود وزننده بودنجى برنسنه قاصقتى اولمق معناسنه در يقال صمل الشئ صملا وصمولا اذا اصلب واشتد (الصامل) و(الصميل) اميروزننده قورى نسنه يه دينور (الصمليل) قنديل وزننده براوتك آديدر وضعيف البنيه چلسز نحيف آدمه دينور يقال رجل صمليل اى الضعيف البنية (الاصميلال) اضمحلال وزننده برنسنه پك قاتيلنمق معناسنه در يقال اصمأل الشئ اذا اشتد واوتلركورك اولمغله يرى يرينه صارمشمق معناسنه در يقال اصمأل النبت اذا التف (المصمئلة) مضمحله وزننده داهيه يه دينور (الصوملة) حوقله وزننده برآدمك جوع ومحنتدن كوده سنك دريسى كون كبى قوقبوزى اولمق معناسنه در يقال صومل الرجل اذا جف جلده جوعا وضرا (الصومل) جوهر وزننده عاليه ده برجنس شجرك آديدر (الصمل) عتل وزننده بنيه وخلقتى شديد ومحكم آدمه دينور (الصنبل) قنفذ وزننده و(الصنبل) خندف وزننده نهايت مرتبه ده زيرك وفطن وآفت وداهى آدمه دينور يقال هو صنبل وصنبل اى الداهى المنكر وصنبل خندف وزننده تغلب قبيله سندن بر رجلك عليدر (الصندل) جعفر وزننده معروف قوقولو اغاجدر كه برقاچ نوع اولور رياضى وصاريسى وقرمزيسى اولور بهترى قرمزى ياخود بياض نوعيدر اورام حاره يى محلل وخفقان وصداع وضعف معدهٔ حاره يه وجمانك انواعنه نافعدر * مترجم ديركه برهانده صندل چندل معربى اولمق اوزره مرسومدر وصندل وصنادل علابط وزننده باشى يومرى وايرى وكوده سى عظيم ومتين دوه يه واشكه دينور ويوم صندل بين العرب يوم معروفدركه آنده قتال شديد اولمشدر (الصندلة) دحرجه وزننده دوه واشك قسمى صندل اولمق معناسنه در يقال صندل البعير والحمار اذا ضخم رأسه وصلب وعظم (التصندل) تدحرج وزننده نسوانله خوراطه وشقا ايليوب ارشمك معناسنه در يقال تصندل فلان اذا تغزل مع النساء (الصندلانى) صيدلانى وزننده ومراد فيدركه ذكر اولندى (المصنطل) طانك كسريله دائما باشنى يره اكه رك مشى ايدن آدمه دينور يقال رجل مصنطل اذا كان يمشى ويطا طئ رأسه (الصول) قول وزننده و(الصيال) كتاب وزننده كه اصلى صوال ايدى و(الصوول) قعود وزننده و(الصولان) جولان وزننده و(الصال) واوى الف ابدالله و(المصالة) مقاله وزننده بركسه نك اوزرينه يورويش ايدوب صالدرمق معناسنه در آدمجل دوه كبى يقال صال على قرنه يصول صولا وصيالا وصوولا وصالا ومصالة اذا سطا عليه وبركسه يه حواله وشر كيرا اولمق معناسنه مستعملدر يقال صال على فلان اذا استطال عليه وقهره وصول اركك ياوز دوه سائر دوه لر اوزره صالدروب كيمنى قاوره يوب كيمنى تپه لمك معناسنه در يقال صال الفحل على الابل صولا اذا قاتلها وحشارى اشك ديشى اوزره صالدروب اوكنه قاتوب سورمك معناسنه در يقال صال العير على العانة اذا شلها وصول وصوله برآدمك اوزرينه كدى كبى صيچرايوب آتلمق معناسنه در يقال صال عليه صولا وصولة اذا وثب وبركسه حقنده برنسنه مقدر اولمق معناسنه مستعملدر يقال صيل لهم كذا على المجهول اى اتيح بو معنا مجازدر وبو معناده همان مجهولا استعمال اولنور (الصوول) صبور وزننده صالدريجى مقاتل دوه يه دينور آدمه صالدرانه آدمجل تعبير اولنور نته كه مهموزا دخى مستعملدر (المصول) منبر وزننده آجيسى كيتمك ايچون ايچنده ابوجهل قاونى اصلاتد قلرى بردرلو قابه دينور (المصولة) مكنسه وزننده ومراد فيدركه سپوركه يه دينور (الصيلة) صادك كسريله قامچينك اوجنده اولان دكومه دينور (صول) قول وزننده صعيد مصر قضاسنده برقريه در محمد بن جعفر الفقيه المكى الصولى اوراندندر (صول) صادك ضميله بر رجلك آديدر اعلامدن ابو بكر الصولى وعموجه زاده سى ابراهيم الصولى اكا منسوبلردر وبر موضع آديدر (التصويل) تفعيل وزننده صوايله برنسنه يى چيقارمق معناسنه در برنجك صوايله طاشلرينى چيقارمق كبى يقال صوله اذا اخرجه بالماء وخرمنك اطرافنى سپورمك معناسنه در يقال صول البيدر اذا كنس نواحيه

وتاوه ایچره قاوریلان چکرکه لری قارشدرمق معناسنه در یقال الجراد یصوّل فی مشواه ای یساط (المصوّلة)
معظمه وزننده صوایله تنقیه اولنمش بغدایه یاخود چوره سی سپورلمش جج بغدای خرمننه دینور (الصولة) صادك
ضمیله صوایله طپراغی وکسکی تمیز لنمش بغدایه دینور ❊ مؤلف تصویلك ایکی اولکی معنالرینك عقبنده وحنطة
مصوّلة وصولة من حنطة عبارتیله ثبت ایلمکله برمقتضای سیاق وجه مذکور اوزره ترجمه قلندی (المصاولة)
مفاعله وزننده و(الصیال) و(الصیالة) صادلرك کسریله دوکشمك ایچون برکسنه اوزره صیچرایوب آتلمق
معناسنه در یقال صاوله مصاولة وصیالا وصیالة اذا واثبه (التصاول) تفاعل وزننده بری برینك اوزرینه صیچرایوب
حمله ایدشمك معناسنه در یقال تصاولا اذا تواثبا (صوله) خوله وزننده بررجل آدیدر (الصهل) فتحتینله و(الصهل)
اهل وزننده صحل معناسنه در که صوتده جزئیجه بوغوقلق اوله رق تیزلکه دینور که پك زیل صداسی کبی طوری
چیقمیوب انکرلوجه حدّت اوزره اولسندن عبارتدر آت کشر دیسی کبی و بو محاسندندر یقال فی صوته صهل
وصهل وصحل ای حدّة مع بحح (الصهیل) صادك فتحیله آت کشنمك معناسنه در یقال صهل الفرس صهیلا
من الباب الثانی والثالث اذا صوّت وصهیل اسم اولور آتك سسنه دینور کما سیذکر (الصهال) غراب وزننده
بودخی آتك سسنه دینور که کشردی تعبیر اولنور یقال سمعت صهیل الفرس وصهاله ای صوته (الصهّال) شدّاد
وزننده آته اطلاق اولنور کشنیجی اولدیغندن یاخود پك کشنیجی اولانه دینور (الصاهل) کشنیجی دیمکدر
ومنه یقال رجل ذو صاهل ای شدید الصیال والهیاج یعنی اسرمش دوه کبی خشم وسطوتله صولت وهیجانی
شدید اولان کسه در کویا که نفسنده وطبعنده برصاهل مندرج اولمغله صولت وقتنده کویا که صهیل ایدر وصاهل
شول دوه یه دینور که دائما اللریله وایاقلریله یری تپوب واوکنه کلنی قاوره یوب وعزّت نفسندن ناشی اصلا بردفعه
اولسون بوکورمیه لکن شدّتندن جوفنده کورلدیلر پیدا اولور اوله یقال جمل صاهل اذا کان یخبط بیده ورجله
ویعض ولایرغو بواخدة من عزّة نفسه ولجوفه دوی ویقال جمل ذو صاهل وناقة ذات صاهل (الصاهلة) فاعله
وزننده مصدردر صهیل معناسنه اسم اوله رق مستعملدر جمعی صواهل در یقال فرس له صاهلة رقیقة
ای صهیل وصواهل ترلا تپدکاری وکرزمه ایتدکاری بیلارك وطرپانلرك صوتلرینه اطلاق اولنور واوتلقلر ایچره
سینکلرك وزردیلرینه اطلاق اولنور تقول العجز تی صواهل الذبان ای اصواتها فی العشب (بنوصاهله) عربدن
برجماعتدر (الصهطلة) دحرجه وزننده سولپکلکه وکوشکلکه دینور یقال به صهطلة ای رخاوة (الصیل) میل
وزننده صول کلمه سنده لغتدر یقال صال علیه یصیل صیلا لغة فی صال یصول صولا ویقال صیل کذا علی بناء المجهول
ای قیض واتیح ای قدّر نجز بعونه تعالی ❊ فصـــل الضاد المعجمة ❊ (الضئیل) همزه ایله امیر وزننده خیره
وجوره چلمسز آدمه دینور یقال رجل ضئیل ای صغیر دقیق حقیر و بدنی آریق ونحیف آدمه دینور جمعی ضؤلاء
کلور کرماء وزننده وضئال کلور ضادك کسریله (المضطئل) اضطألدن که افتعالدر اسم فاعلدر ضئیل
معنالرینه در (الضئالة) کرامه وزننده برآدم ضئیل اولمق معناسنه در یقال ضؤل الرجل ضألة من الباب الخامس
اذا کان ضئیلا (التضاءل) تفاعل وزننده ضأله معناسنه در یقال تضاءل الرجل بمعنی ضؤل وبرآدم بنی
کورمسونلر دیو اوتوروب کوجلکله کیزلنمك معناسنه در که سینمك تعبیر اولنور یقال تضاءل الرجل اذا اخفی
شخصه قاعدا وتصاغر (الضؤلان) ضادك ضمیله ثقلت وکلفت معناسنه در یقال هو علیه ضؤلان ای کلّ (الضؤلة)
ضادك ضمیله ❊ شارحك تصویبی اوزره تؤده وزننده ضعیف و بیحال آدمه دینور (الضئیلة) ضئیل کلمه سنك
مؤنثیدر وکوجك دله اطلاق اولنور لهاة معناسنه وانجه یلانه دینور اوق یلانی کبی یقال ساورته ضئیلة ای حیة
دقیقة (الضئبل) زئبر وزننده وقلیلا یانك ضمیله آفت وداهیه معناسنه در وکلام عربده اشبو ضئبل وزئبر
کلمه لرندن غیری فعلل وزننده یوقدر یعنی فانك کسری ولامك ضمیله که لغت ثانیه یه کوره در ❊ حتی مؤلف زئبر
ماده سنده آنك لحن اولدیغنه دخی قول ذکر ایلدی ❊ لکن مؤلف صاد مهمله ایله صئبل کلمه سنی دخی وزن مزبورده
ذکر ایلدی فلینظر (الضحل) رحل وزننده بریوزنده اولان آزجه ویوفقه جه صویه دینور که اصلا عمق اولمیه
جمعی اضحال وضحول وضحال کلور ضادك کسریله ومنه فی المسجعات بلدکم محل وماؤکم ضحل وهو الماء
القلیل علی الارض لاعمق له (اتان الضحل) اتن ماده سنده بیان اولندی که صو ایچنده اولان قیایه دینورکه برطرفی
طشره چیقمش اوله وضحل مصدر اولور یرده کی صو یوفقه اولمق معناسنه یقال ضحل الماء ضحلا من الباب
الثالث اذا رق وکولك صویی آزجه اولمق معناسنه در یقال ضحلت الغدر اذا قل ماؤها بو راده غدر ضم غینله
غدیرك جمعیدر (المضحل) مقعد وزننده صویی آز اولان محله دینور (الضرزل) زای معجمه ایله زبرج وزننده

بغایت بخیل وجری ناکس شخصه دینور یقال هو ضرزل ای شحیح (الضاعل) عینك كسریله قوی وتوانا
ارکك دوه یه دینور یقال جمل ضاعل ای قوی (الضعل) فتحتینله تقارب نسبدن یعنی بری بری اوزره متعاقبا
طوغمقدن ناشی چوجغك وجودی جوره وخیره اولمق معناسنه در یقال ضعل الصبی ضعلا من الباب الرابع
اذا دق بدنه من تقارب النسب (الضغیل) غین معجمه ایله امیر وزننده حجامت شیشه سی چکن آدمك اغزینك
سسنه دینور تقول سمعت ضغیلا وهو صوت فم الحجام اذا امتص محجمه (الضكل) شکل وزننده آزجه صویه
دینور (الضیکل) هیکل وزننده جثه سی بیوك و بومری تنومند آدمه دینور فیل کبی وجبلاق آدمه دینور وفقیر
وکدایه دینور جمعی ضیاکل وضیاکله در (الاضکل) احمر وزننده بودخی جبلاق آدمه دینور یقال رجل
ضیکل واضکل ای عریان (الضلال) و (الضلالة) ضادلرك فتحیله و (الضل) ضادك فتحی وضمیله و (الضلضلة)
زلزله وزننده و (الاضلولة) اضحوکه وزننده و (الضلة) ضادك کسریله و (الضلل) فتحتینله یول آزغلغنه
و یولسزلغه وکراهلغه دینورکه اسمدر هدایت مقابلیدر یقال هو فی الضلال والضلالة والضل والضلضلة
والاضلولة والضلة والضلل ای ضد الهدی والرشاد ❊ شارحك بیاننه کوره مؤلف مصدرایله اسمی مختلط ایلمشدر
زیرا ضلال ایله ضلاله مصدرلردر وماعداسی اسملردر انتهی لکن اسم اوله رق دخی استعمال اولنورلر ومصدریت
صورتنده آزغون وکراه اولمق معناسنه درکه یول آزمق معناسندن مأخوذدر تقول ضللت یارجل کزللت یعنی
من الباب الثانی و یقال ضللت کملت یعنی من الباب الرابع ضلالا وضلالة ضد اهتدیت ❊ مؤلفك بصائرده
بیاننه کوره ضلال وضلاله طریق مستقیمدن عمدا اوسهوا وقلیلا اوکثیرا عدول ایلمك معناسنه موضوعدر
وامور سائره ده خطاءا اوعمدا عدول ایلمکده دخی استعمال اولنور وغفلت ونسیانده دخی مستعملدر و وجه
آخر ایله ضلال ایکی قسمه منقسم اولور بری علوم نظریه ده اولان ضلالدر معرفت وحدانیت ومعرفت نبوت
مقوله سنده اولان ضلال کبی وبری علوم عملیه ده اولان ضلالدر معرفت احکام شرعیه ده اولان ضلال کبی واضلال
دخی ایکی نوعدر بری بودرکه سببی ضلال اوله مثلا برنسنه یتورمك کبی و برکسنه نك ضلالنه حکم ایلمك بو قبیلدندر
و بریسی بودرکه اضلال ضلاله سبب اوله برآدمی کمراه ایلمك کبی و بعض حکمادن منقولدرکه انسانك اصابتی
وجه واحددن وضلالتی وجوه کثیره دن ناشی اولور زیرا استقامت وصواب نشانه مصیب اولان اوق منزلنده در
وضلالت جوانبنه ساقط اولان یرنده درکه کثیردر انتهی وضلال وضلاله یول یتورمك معناسنه درکه یول آزمق
تعبیر اولنور تقول ضللت الطریق کملت یعنی من الباب الرابع وکذا یقال ضللت الدار والمنزل وکل شیء مقیم لایهتدی له
یعنی مطلقا ثابت وبرقرار اولان برنسنه نك که طریق ودار مقوله سیدر یرینی بیلیوب یاواره جق یولنی بولمدیغك حینده
ضللته دیرسن که باب رابعدندر واول نسنه کندی بیلمز و بولمز اولورسه ضل عنی دیرسن که باب ثانیدندر خلاصه
ضد هدایت معناسنده باب رابعدن وثانیدن ورود ایدر وطریق ومنزل کبی ثابت اولان نسنه لرك موضعلرینی
بیلیوب آزمق وخطا ایلمك معناسنده یالکز باب رابعدن ورود ایدر واول مقوله نسنه بولنمز اولدقده باب ثانیدن
عن حرفیله وارد اولور وحیوان قسمی دخی ثابت منزلنده اولمغله بونده دخی باب رابعدن ایراد اولنور وضلال وضلاله
برنسنه یی یتورمك وضایع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ضل فلان البعیر والفرس ضلالا وضلالة من الباب الثانی
اذا ذهبا عنه و برنسنه ضایع اولوب یتمك معناسنه در یقال ضل البعیر والفرس ضلالا من الباب الثانی والرابع
اذا ضاع و برکسنه هلاك اولوب وجودی خاکسار اولمق معناسنه مستعملدر یقال ضل الرجل اذا مات وصار ترابا
وعظاما وکیزلنوب غائب اولمق معناسنه مستعملدر یقال ضل الماء فی اللبن اذا خفی وغاب واونوتمق معناسنه در یقال
ضل فلانا اذا انسیه ومنه قوله تعالی ❊ فعلتها اذا وانا من الضالین ❊ تنبیه علی ان ذلك سهو و برنسنه یا برکسنه
الدن چیقوب کتمك معناسنه در یقال ضلنی فلان ای ذهب عنی فلم اقدر علیه (الاضلال) همزه نك کسریله برنسنه یی
یتورمك اضاعه معناسنه در یقال اضل البعیر والفرس اذا ذهبا عنه ❊ مترجم دیرکه مصباحده مرسومدرکه ازهری
دیدیکه اضللت الشیء دیرلر همزه ایله بچین دابه وناقه وسائر نسنه یی ضایع اولوب یرینی بیلمز ایسه وطریق ودار مقوله سی
ثابت نسنه نك موضعنی خطا ایدرسه ثلاثیدن و باب ثانی ورابعدن ضللته وضللته دیرلر وابن اعرابی دیدیکه
اضلنی کذا دیرلر همزه ایله اول نسنه یی بولمغه قادر اولمیوب عاجز اولور ایسه وضلنی کذا دیرلر کرك انسان وکرك
حیوان اولسون باب ثانیدن اوله رق غائب اولوب بولمقدن عاجز اولور ایسه انتهی واضلال برنسنه یی یره کوموب ناپود
ایلمك معناسنه در یقال اضل الشیء اذا دفنه وغیبه (الضال) و (الضلول) صبور وزننده آزغین کمراه معناسنه در
اول باب ثانیدن ثانی رابعدندر (الضلالة) صباحسز بیابانده قالمش دوه یه دینور مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور

مطلب

يقال وجد ضالته وهى من الابل التى تبقى بمضيعة بلارب ❊ شارح ديركه مؤلفك دوه يه تخصيصى انحصار عربه
مبنيدر يوخسه اكر ضايع اولان كه تركيده يتك تعبير اولنور انسان ايسه ضالّ دينور هاسز واكر حيوان وسائر نسنه
ايسه ضاله دينور هايله (الضلّة) ضادك ضميله دلالت صنعتنده كائن اوزلغه و حذق ومهارته اطلاق اولنور
فى الاصل ضله يتكلكه دينور كه اسمدر كويا دليل حاذق يتكلك ايچون مخلوقدر استانبولده كى معهود بوجك كبى
يقال دليل به ضلّة اى حذق بالدلالة (الضلّة) ضادك فتحيله حيرت معناسنه در تقول اخذنى منه ضلّة اى حيرة
وغيبت معناسنه يعنى غائبلكه ده دينور خير وشرده استعمال اولنور مثلا براحبابك غيبت ومفارقتى و برنسنه نك ضياع
وفقدانى كبى يقال طال ضلته واقلقنى ضلته اى غيبته وقال فى الاساس ذهب دمه ضلة (تضلل) ضمتيله ولام
مشدده نك كسريله و بعضا ضاد مفتوح اولور باطل وهدر و بيهوده معناسنده علمدر و بوتهلك وتخيب كبى
تصرّفاتدندر فى الاصل فعل مستقبلدر وحالا غير منصرفلردر يقال وقع فى وادى تضلل اى الباطل وعدم انصرافنك
علتى علميت وضادك ضمى صورتنده وزن فعل اصلى وفتحى صورتنده حالى علتلريدر يقال وقعوا فى وادى تضلل
اى الباطل (التضليل) تفعيل وزننده و (التضلال) تانك فتحيله برآدمى ضلالته واردرمق معناسنه دركه آزدرمق
وآزغين ايلمك تعبير اولنور يقال ضلله تضليلا وتضلالا اذا صيره الى الضلال (المضلّة) ميمك فتحى وضادك كسريله
و (المضلة) فتحتيله و (الضلضلة) علبطه وزننده شول يره دينوركه آنده يول آزيلور اوله يقال ارض مضلة
ومضلة وضلضلة اذا كانت يضلّ فيها يعنى الطريق (الضليل) سكيت وزننده كثير الضلال كمسه يه دينور
يقال شيخ ضليل اى كثير الضلال (المضلل) معظم وزننده اصلا خير طرفنده موفق اولميان شخصه دينور
يقال رجل مضلل اذا كان لا يوفق بخير (الملك المضلّ) و (الضليل) سكيت وزننده امرء القيس نام شاعر جاهلى
مراددر ❊ مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر وفى حديث على رضى الله عنه وقد سئل عن اشعر الشعراء فقال
ان كان ولابدّ فالملك الضليل ❊ يعنى امرؤ القيس (الضل) ضادك كسريله وضميله ضلالدن اسمدر آزغينلغه
دينور ومنه قولهم مبالغة هو ضلّ بن ضل اى منهمك فى الضلالة اولا يعرف هو وابوه اولا خير فيه وتفسير ثانى يه
كوره ضياع معناسندن اولور (الضلّة) ضادك كسريله بيچالك وحرامزاده لك معناسنه مستعملدر ومنه يقال هو
ابنه لضلة اى لغير رشدة وهدر وعبث معناسنه مستعملدر يقال ذهب دمه ضلة اى بلا ثار يعنى هدرا ويقال
هو تبع ضلة بالاضافة والنعت اى داهية لاخير فيه وكذا يقال هو ضلّ اضلال ونده ضادك كسرى وضميله جائزدر
نته كه صاد مهمله ايله ده زبانزده در لكن آنده فقط مكسور اولور (الضلال) فتحتيله اسمدر نته كه ذكر اولندى
وشول صويه دينوركه قيا آلتندن وقويتودن جريان ايدوب اصلا اكا كنش طوقنمز اوله على قول اغاجلق ارالغندن
جريان ايدن صويه دينور (الضلاضل) سلاسل وزننده صو بقيه لرينه دينور مفردى ضلضله در يقال
ضلاضل الماء اى بقاياه (الضلضلة) و (الضلضل) فتحتيله وضاد ثانيه نك كسريله و (الضلضلة) علبطه
وزننده و (الضلاضل) علابط وزننده و (الضلضلة) قنفذه وزننده طبراغى تاليناك بره دينور يقال ارض ضلضلة
وضلضل وضلضلة وضلاضل وضلضلة اى غليظة و برآدم يوكلنوب كوتورمكه كوچ يتمه جك طاشلره دينور
وضلاضل وضلضله علابط وعلبطه وزننده دليل حاذقه دينور (تضلال) تانك فتحيله برموضع آديدر (ضل
تضلال) ضادك ضميله باطل وبيهوده معناسنده مستعملدر نته كه بعض اشعارده كلمشدر (الضال) ضادك ضميله
آزمغه دينوركه ذكر اولندى وغيبوبت وفقدان معناسنه مستعملدر ومنه المثل باضلّ ما تجرى به العصا اى بافقده
وياتلفه بومثلى ابتدا ملك جزيره اولان جذيمه نك همشيره زاده سى عمرو تكلم ايلدى وعصا جذيمه نك بنديكى
قسراغك اسميدر كه بغايت يوكرك ايدى وقتا كه ملكهٔ حيره اولان زبّاء نك دسيسه سيله جذيمهٔ مزبوره طرفنه عازم
ودام حيله سنه كرفتار اولدقده وزيرى اولان قصير فرس مرقومه يه بنوب كيرويه فرار ايلدى وصولنده عمرو قصيرى
عصا اوزره تك وتنها ايراقدن كوردكده كلام مزبورى تكلم ايلدى توقع شرّو شورمعرضنده ايراد اولنور (ضلضله
علبطه وزننده و (ضلضل) هدهد وزننده برموضع آديدر (ضليلاء) ضادك فتحيله برموضعدر (الاضمحلال)
اقشعرار وزننده برنسنه زائل ونابود اولمق معناسنه دريقال اضمحلّ الشئ اذا ذهب وبونده ميمك تقديميله
امضحلّ ونونله اضمحنّ دخى لغتدر وچوزلمك معناسنه مستعملدر يقال اضمحلّ الحبل اذا انحلّ وهوادن بلود
صيريلوب آچلمق معناسنه دريقال اضمحلّ السحاب اذا انقشع ومادهٔ مزبوره نك موضع ذكرى بومقامدر
ضحل ماده سى دكلدر ❊ شارح ديركه مؤلف كرچه ميمك اصالتنه ذهابله جوهرى يه تعريض ايلمشدر لكن اكثر صرفيون
زياده سنه قائللردر (الضميلة) سفينه وزننده كوترم عورته على قول طوپال عورته دينور يقال امرأة ضميلة

اى زمنة اوعرجاء (الضندل) صندل وزننده ومرادفيدر كه ضخم الرأس انسان وحيوانه دينور ياخود صواب اولان
صاد مهمله ايله اولمقدر (الضهول) قعود وزننده برقابده سود بريكمك معناسنه در يقال ضهل اللبن ضهولا من الباب
الثالث اذا اجتمع (الضهل) اهل وزننده برقابده بريكمش سوده دينور على قول ضهل وضهول مطلقا برنسنه تدريجله
بريكمك معناسنه در يعنى ضهل اسم اولميوب ضهول كبى مصدردر يقال ضهل الشئ ضهلا وضهولا اذا اجتمع شيئا
بعد شئ وضهل ناقه نك وقيونك سودى آزاولمق معناسنه دريقال ضهلت الناقة والشاة اذا قلّ لبنهما ومشروب
آزجه وطوريجه اولمق معناسنه در يقال ضهل الشراب اذا قلّ ورقّ ورجوع معناسنه در يقال ضهل اليه
اذا رجع و برآدمك تمام حقنى ابطال ايدوب اكسك ويرمك معناسنه در وبوماء قليل معناسندن مأخوذدر
يقال ضهل فلانا حقه اذا انقصه اياه وابطل عليه (الضهول) صبور وزننده سودى آزجه اولان ناقه يه وقيونه
دينور جمعى ضهل در كتب وزننده يقال ناقة وشاة ضهول اى قليلة اللبن وصوبى آز قيويه دينور يقال بئر ضهول
اى قليلة الماء ويمورطليجى دوه قوشنه دينور (الضاهلة) صوبى آزجه بيكاره وآيازمه يه وصف اولور يقال عين
ضاهلة اى قليلة الماء (الضهلة) تمره وزننده جزئيجه نسنه يه دينور (الاضهال) همزه نك كسريله اغاجك
خرماسى بلورمك معناسنه در يقال اضهل النخل اذا ظهر رطبه و برآدمه جزئيجه مال وعطيه ويرمك معناسنه در
يقال اضهله اذا اعطاه ضهلة من مال اى عطية نزرة (الاستضهال) برخبرى تجسس ايده رك برلمعه سنى حسب
الامكان اخذ ايله تحصيل ووقوف ايلمك معناسنه در يقال استضهل الخبر اذا استوخى منه ما امكنه (الضال) تخفيفله
مال وزننده سدر اغاجنك انهاردن بعيد اولان نوعنه دينور كه ماء مطرايله نشو ونما بولور مفردى ضاله در على قول
يبانى نوعنه دينور وبر بشقه شجرك دخى آديدر كه باديه اشجارندندر (الاضالة) همزه نك كسريله برشجر ضال
بتورمك معناسنه در يقال اضال المكان واضيل على الاصل اذا انبت الضال (الضالة) بالجمله يراغه دينور سلاح
معناسنه على قول سهامه دينور (ذات الضال) برموضع معروف آديدر ❊ فصــــل الطــاء ❊ (الطبل) طانك
فتحيله معلومدر كه صورنانك اولو قرنداشيدر بريوزلو وايكى يوزلو اولور جمعى اطبال وطبول كلور وطبل مصدر
اولور طاول چالمق معناسنه يقال طبل الرجل طبلا من البــاب الاول اذا ضربه وطبل خلق وناسه اطلاق اولنور
شماطه لرندن ناشى وبرجشيد يمانى قماش اسميدر كه آنده طبل صورتلرى منقوشدر على قول مضرده نسج اولنور
وخراج معنــاسنه در كه ارض خراجيدن آلنان مالدر ومنه هو يحب الطبلية اى دراهم الخراج (الطبال) شداد
وزننده طاولجى يه دينور كه مهتر اوله جقدر (الطبالة) كتابه وزننده طاولجيلق حرفتنه دينور (التطبيل) تفعيل
وزننده بودخى طاول چالمق معناسنه در يقـال طبل الرجل بمعنى طبل ❊ مؤلف طبله دن سكوت ايلدى فى الاصل
خراج اقچه سى صايدقلرى تخته يه دينوب بعده تعميم ايلديلر (الطوبالة) طانك ضميله دلشى قيونه دينور جمعى
طوبالات كلور ارككنه طوبال اطلاق اولنمز (الطحال) كتاب وزننده احشاء داخليه دن طلاق ديدكارى عضوه
دينور جمعى طحل در كتب وزننده وطحال بركلبك آديدر وبنو الغبر جماعتنه مخصوص برموضعك اسميدر ومنه المثل
ضيعت البكار على طحال بوراده بكار بكرك جمعيدر كه كنج دوه يه دينور اصلى بودر كه سويد بن ابى كاهل نام كسنه
بنوغبرى اشبو ❊ من سره النيك بغير مال ❊ فالغبريات على طحال ❊ ارجوزه سيله هجو ايدوب بعد برهة مز بور سويد
برقبيله يه اسير اولمغله فكاكه سى خصوصنده بنوغبردن استعانه ايلدكده مرقوملر كلام مز بورى ايراد ايلديلر برآدم
مقدما حقنده اساءت ايلديكى كسه دن حاجت طلب ايلدكده ضرب اولنور (الطحل) فتحتينـــله برآدمك طلاغى
بيوك اولمق معناسنه در يقال طحل الرجل طحلا من البــاب الرابع اذا اعظم طحاله وچامور سببيله صو فاسد اولوب
قوقمق معناســنه در يقال طحل الماء اذا افسد وانتن من حمأة وبرنسنه نك لونى اطحل اولمق معناسنه در يقــال
طحل الذئب اذا كان اطحل (الطحل) طانك فتحى وحانك سكونيله برآدم طلاق اغريسنه اوغرامق معنــاسنه در
يقــال طحل فلان على المجهول طحلا اذا شكا طحــاله وبرآدمك طلاغنه اورمق يا طوقنمق معنــاسنه در يقال
طحله طحلا من البــاب الثـالث اذا اصاب طحاله وبونده حانك فتحيــله ده جائزدر حرف حلق اولديغيچون
وطولدرمق معنــاسنه در يقال طحل الاناء اذا ملأه (الطحل) كتف وزننده طلاغى بيوك آدمه دينور وبالطبع
دارغين وخشمنـــاك آدمه دينور يقــال رجل طحل اى غضبان وطلوقا به دينور يقــال قدح طحل اى ملآن
وبوصبونلى صويه دينور يقــال ماء طحل اى مطحلب وسياه بولانق صويه دينور (الطحلة) طانك ضميله
بوزايله قاره بيننده بردرلو رنكدر كه جزئيجه بياضه مائل اولور تركيده كوكجل تعبير اولنور فارسيده نيلكون دينور
وبو طلاق رنكيدر (الاطحل) و (الطحلاء) طحله دن وصفلردر كوكجل شيئه دينور يقــال ذئب اطحل وشاة

طحلاء اذا كان لونه طحلة اى بين الغبرة والسواد بياض (الطاحل) بولانق نسنه‌يه دينور يقـال شراب وغبـار طاحل اى كدر (مطحل) منبر وزننده اسمادندر معقل بن خويلد بن مطحل هذيل قبيله‌سندن برشاعردر على قول اكا ابو المطاحل ديرلر (يوم المطاحل) ميمك فتحيله بين العرب بر يومدركه آنده مقاتله ايلديلر ياخود مطاحل برموضعدركه قتال آنده واقعدر (المطحول) طولدرلمش قابه دينور يقـال آناء مطحول اى مملوء (طحلاء) صحراء وزننده مصر ديارنده ايكى قريه آديدر (الطحميل) قنديل وزننده خروسه دينور يقـال صاح الطحميل اى الديك (الطربال) قرطاس وزننده يوللرده و بعض يوكسك تپه‌لرده نشان ايچون ياپلش ميل ومناره‌يه دينور وهر يوكسك وعالى بنايه دينور وطاغدن وديواردن كنكره كبى هوايه طوغرى اوزادى چيقمش ديك ويالم قطعه‌يه دينور وطاغدن سوه‌لوب چيقمش بيوك قيـايه دينوركه آلتى طرفندن چكلمك وهمناك اوله (الطربلة) دحرجه وزننده سدكى يوقرى چوكديره رك ايشه‌مك معناسنه‌در يقـال طربل بوله اذا مده الى فوق (الطربيل) قنديل وزننده خرمن دوكه‌جك دوكنه وخرمن عربه‌سنه دينور (الطرابيل) صوامع معناسنه‌دركه صومعهٔ راهبك جميدر ومنه طرابيل الشام اى صوامعها ✻ شارحك بيانه كوره مفردى طربالدر (الطرجهالة) طانك وجيمك كسريله فنجانه دينوركه ظرف معلومدر طرجهاره كبى ✻ مؤلف طرجهاره‌يى مطلقا رسم ايلمكله طريقه‌سى اوزره اولى مفتوح اولوب بو راده بالكسر قيديله تقييد ايلمكله ظاهرا بومكسور اولور پس كالطرجهارة قولى معنايه محمول اولور وكتب طبيه‌ده رأس حنجره اوچ غضروفى مشتمل اولوب اوچنجيسنه طرجهالى دينور ديو مرسوم اولمغله ظاهرا فنجان شكلنده اولديغنه مبنى اولور (الاطرغلات) همزه‌نك ورانك وغين معجمه‌نك ضمى ولامك تشديديله پيونده طوقلرى اولان يوسفجق قوشلرينه وحق قرآن ديدكلرى قرى قوشلرينه واوكيك قوشلرينه دينور ✻ شارحك بيانه كوره اطرغلة مفرديدر (الطسل) نسل وزننده پريوزنده آقوب كيدن صويه دينور يقال ارض بها طسل وهو الماء الجارى على وجه الارض ومصدر اولور سراب بريه‌ده اوينايوب يلدرامق معناسنه يقـال طسل السراب طسلا من البـاب الاول اذا اضاء واضطرب (الطبسل) صيقل وزننده سرابه دينوركه بريه‌ده صوكبى كورينور ويله دينوركه ريح معناسنه ياخود شديدنه دينور وغبـاره دينور وپك قراكو كيجه‌يه دينور وچوق شيئه دينور ولكنه دينور طست معنـاسنه‌ نته‌كه طسيل دخى دينور سينك تقدميله (الطيسلة) دحرجه وزننـده برآدم يقـين سفرايدوب تجـارت رابحه‌يه نائل اولمغـله مالى چوغالمق معناسنه‌در يقـال طبسل الرجل اذا سافر قريبا فكثرماله وطبسله حيدره كبى بر رجل اسميدر (الطعل) طانك فتحى وعينك سكونيله ناسك نسبلرينه قدح وطعن ايلمك معناسنه‌در يقال طعل فى نسبه طعلا من الباب الثالث اذا قدح فيه (الطاعل اكرى ايكن طوغرلمش اوقه دينور (الطفل) نفل وزننده مطلقا تر وتازه ونرم اولان شيئه دينور جمعى طفـال طانك كسريله وطفول كلور مؤنثى طفله‌در يقال غلام وبنان طفل وامرأة طفلة اى ناعمة فى الاصل مصدر اولمغله مذكر ومؤنثه ومفرد وجمعه اطلاق اولنور نته‌كه بنان جمع ايكن متصف اولدى (الطفالة) كرامه وزننده و(الطفولة) عمومه وزننده برنسنه تر وتازه ونرم اولمق معناسنه‌در يقال طفل الشئ طفـالة وطفولة من البـاب الخامس اذا رخص ونعم وچوجقلغه دينور طفوليه كبى كماسيذكر (الطفل) طانك كسريله مطلقا كوچك نسنه‌يه دينور على قول كوچك مولوده دينوركه چوجق تعبير اولنور يقال جاء ومعه طفل وهو الصغير من كل شئ او المولود وهر وحشى حيوانك دخى ولدنه طفل اطلاق اولنور جمعى اطفال كلور ✻ مترجم ديركه ابن اثيرك بيانه كوره مؤنثلرنده طفله دخى دينور وجنس ارادهسيله طفل واحد وجمعه اطلاق اولنور وعنـد البعض فى الاصل مصدر اولديغنه مبنيدر وطفل حاجت معنـاسنه‌در وكيجه‌يه دينور ليـل معناسنه. وغروبه قريب كنشه اطلاق اولنور وآتش شراره‌سنه دينور يقال تطايرت اطفال النار وهر شيئك جزؤنه وپاره‌سنه اطلاق اولنور كرك عين وذات وكرك حدث ومعنا اولسون ومنه يقال طفل الهم والحب اى جزؤمنه (الطفل) فتحتينله و(الطفولية ياى مشدده ايله طفاله وطفوله كبى چوجقلغه دينور بونلردن فعل متصرف اولمز يقال هو طفل بين الطفل والطفـالة والطفولة والطفولية وطفل العشى ايكندى وقتنك آخرينه اطلاق اولنور كنش صراروب غروب ايلمكه باشلديغى هنكامده وطفل الغداة كنشك طلوعنـدن پرتوى هر يره استمكان يعنى يايلديغى هنكامه قدر اطلاق اولنور تقول آتيه فى طفل العشى وهو آخره عند الغروب وكذا يقـال اتانى فى طفل الغداة وهو من لدن ذرور الشمس الى استمكانها فى الارض وطفل قراكولغه دينور يقال جاءنى فى طفل الليل اى فى الظلمة وطفل مصدر اولور نبـاتى طبراق باصمغله بوبلنميوب تباه اولمق معناسنه‌در يقال طفل النبت طفلا من البـاب الرابع

اذا اصابه التراب يعنى فافسد ولم يطل (المطفل) محسن وزننده چوجقلى خاتونه وياوريلى جانوره دينور جمعى
مطافيل ومطافل كلور يقال امرأة وظبية مطفل اى ذات الطفل وشول صوغوق كيجه يه دينوركه شدت برودتدن
اطفالى هلاك ايدر اوله بونك همزه سى ازاله ايچوندر يقال ليلة مطفل اذا كانت تقتل الاطفال بردا (التطفيل
تفعيل وزننده كلامى تدبر وتأمل ايله يعنى هرطرفنى بسليه رك سويلمك معناسنه در وبوترشيح كبيدر يقال طفل الكلام
اذاتدبره وكيجه كلوب چاتمق معناسنه در يقال طفل الليل اذادنا وحيوان كندى ياوريسنى بسلمك معناسنه در
يقال طفلت الناقة اذا رشحت طفلها وكنش غروبه باشلمق معناسنه در يقال طفلت الشمس اذا دنت
للغروب ودوه يى ياوريسى ارددن ايرشمك ايچون آهسته جه سورمك معناسنه در يقال طفل الابل اذارفق بها
فى السير حتى تلحقها اطفالها ونباتى طپراق باصمغله بوينموب فاسد وتباه اولمق معناسنه در يقال طفل النبات
على المجهول اذا اصابه التراب وبركسه طفيلى اولمق معناسنه در يقال طفل الرجل اذا صار طفيليا (الطفل
نفل وزننده بودخى حيوان ياوريسنى تربيه ايلمك معناسنه در يقال طفلت الناقة طفلا من الباب الاول اذا رشحت
طفلها (الطفول) شمول وزننده كنش غروبه ياقلشمق معناسنه در يقال طفلت الشمس طفولا اذا دنت
للغروب وبركسه غروب وقتنه كيرمك معناسنه در يقال طفل الرجل اذا دخل فى الطفل وكنش طوغمق
معناسنه در يقال طفلت الشمس اذا طلعت وكنش غروب وقتنده قزارمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال
طفلت الشمس اذا احمرت عند الغروب (الاطفال) همزه نك كسريله بودخى غروب وقتنه كيرمك معناسنه در
يقال اطفل الرجل اذا دخل فى الطفل وكنش غروب دمنده قزارمق معناسنه در يقال اطفلت الشمس
اذا احمرت عند الغروب (الطفيل) امير وزننده حوضلرده قالمش بولانق صولره دينور مفردى طفيله در وطفيل
مكه ده برطاغك آديدر (طفيل) زبير وزننده برشاعرك اسميدر وطفيل بن زلال الكوفى كه طالقاوق زمره سنك
پيريدر وليمه لره وضيافتلره دعوتسزبى تكلف واردیغندن طفيل الاعراس ياخود طفيل العرائس ايله ملقب
اولمشيدى بعده هرطالقاوقى اكانسبت ايدوب طفيلى اطلاق ايلديلر قال فى الاساس فلان مازال يطفل على الناس
حتى نسخ طفيل الاعراس ✽ شارح ديركه طفيلى اهل عراق اصطلاحندندر عربيده اكا وارش وواغل دينور ✽ مترجم
ديركه مؤلف ابو الطفيل عامر بن واثله دن كه صحابيدر سكوت ايلدى مشار اليه اصحاب كرام زمره سنك جمله سندن
الك صكره انتقال ايلمشدر هجرتك يوزيجى على قول يوز يكرمنجى سنه سنده ارتحال ايلدى رضى الله عنه (الطفليل
قنديل وزننده بودخى اويونتويه وطالقاوغه دينور طفيلى كبى واندن تصرف اولنمشدر فارسيده كاسه ليس
ديرلر (التطفل) تفعل وزننده طفيلى اولمق معناسنه در يقال تطفل فلان اذا صار طفيليا (الطفيل) حذيم وزننده
چوجغه دينور طفل معناسنه وبررجلك اسميدر (الطفال) غراب وزننده و(الطفال) سحاب وزننده قورى
بالچغه دينور (المظافل) ميمك فتحيله برموضعك آديدر (الطفنشل) شين معجمه ايله سميدع وزننده بردرلو چورباية
دينور وبومرجمك چورباسى اوله جقدر (الطفنشل) نونله سمندل وزننده ضعيف وزبون ويجال آدمه دينور
معناى مزبوردن مأخوذدر (الطل) طانك فتحى ولامك تشديديله ضعيف وفرسز يغموره دينور على قول يغمور
قسمنك پك خفيف وضعيف اولاننه دينوركه چسنتى تعبير اولنور وعلى قول چه وشبنم تعبير اولنان رطوبته دينور
ياخود اندن زياده چه ويغموردن اشاغيجه ياغان يغموره دينور جمعى طلال در طانك كسريله وطلل در
عنب وزننده يقال وقعنا الطل اى المطر الضعيف اوهو اخف المطر واضعفه او الندى او فوقه ودون المطر
وطل انسانه عجب ويره جك خوب ولطيف ودلكش نسنه يه اطلاق اولنور يقال ليل وشعر وماء وحديث
طل اى حسن معجب وسوده اطلاق اولنور يقال سقانا طلا اى لبنا وياشلو پيرآدمه اطلاق اولنور ضعف
وجودى تصوريله يقال رجل طل اى كبير سنا وييلانه دينور حيه معناسنه بونده كسر ايله ده زبانزده در
وطل مصدر اولور داينك حقنى ويرميوب اوزاتمق معناسنه يقال طل غريمه طلا من الباب الاول اذا مطله
وناقه نك سودى آزالمغه دينور طانك ضميله ده لغتدر وعنف وشدتله دوه سورمك معناسنه در يقال طل الابل
طلا اذا ساقها عنيفا وقان هدر اولمق على قول انتقامى آلنميوب اويلجه قالمق معناسنه در بو معناده
مجهول صيغه سيله اكثردر يقال طل دمه وطل على بناء المجهول يطل كيزل يعنى من الباب الثانى وكيل
يعنى من الباب الرابع اذا هدر اولم يثأربه وبرآدمك حقنى ابطال الله نقصان ويرمك معناسنه در يقال طله حقه
طلا من الباب الاول اذا نقصه اياه وابطله وطل سموزلكه ورطوبت بدنه اطلاق اولنور يقال ما بالناقة
طل اى طرق ويره طل ديدكلرى رطوبت مذكوره ياغمق معناسنه در يقال طلت الارض على بناء المجهول

اذا نزل عليهـا الطلّ وطلا ايلمك معناسنه دريقـال طله بالدهن اذا طلاه به ودايـنـك حقنى قطعـا ويرميوب
اوزرينه ياتمق معناسنه در يقال طلّ فلانا حقه اذا منعه وطلّ وطلول قعود وزننده دمى هدر ايلمـك معناسنه در
تقول طلات الدم طلاً وطلولا اى اهدرته (المطلول) و (الطليل) امير وزننده هدر اولان دمه دينور يقـال دم
مطلول وطليل اى هدر وطليل مخلوقه دينور خلق معناسنه بعض نسخه لرده الحلو عبارتيله كه طتلو نسنه ديمكدر
وارد اولوب لكن شارح خلق نسخه سنى تصويب ايلمشدر وبعض نسخه ده خلق لفظى كتف وزنـنـده مضبوط
اولمغله اسكى نسنه ديمك اولور وجدانمده بو نسخه ارجحدر وطليل حصيره دينور على قول دوم اغاجندن ياخود
خرما دالندن ياقبوغنـدن ايشلنمش اولا نه دينور جمعى اطـله كلور اجله وزنـنـده وطله كلور طانك كسريله
وطلل كلور كتب وزنـنـده (الاطلال) همزه نك كسريله بودخى دم هدر اولمق معناسنه در يقـال اطلّ دمه
على المجهول اذا اهدر ودمى هدر قلمق معناسنه در يقال اطل الله دمه اى اهدره فهو مطلّ على زنة اسم المفعول
اى مهدور وبرنسنه اوزرينه حواله ومشرف اولمق معناسنه در يقال اطلّ عليـه اذا اشرف (الطلالة) كرامه
وزننده برنسنه پك خوب ونكره اولمق معنـاسنه در يقـال طلّ الشئ طلالة من البـاب الرابع اذا اعجب وطلاله
اسم اولور طلل كبى ويرانه خانه وسرايدن قلان آثار بنـايه دينور وهر شيئك شخص وهيكلنه دينور كما سيذكر
وفرح وسرور معناسنه در وكوزللكه دينور بهاء و بهجت معناسنه وحالت حسنه يه وهيئت جميله يه اطلاق اولنور
تقول اعجبنى طلالته اى حالته الحسنة وهيئته الجميلة (الطلاء) طانك ضميله سلاء وزننده هدر اولمش قانه دينور
دم مطلول معناسنه بونك همزه سى لامدن مبدل اولان ياء تحتيه دن منقلبدر (الطلة) طانك فتحيـله لذيذ خمره
دينور يقال سقاه طلة اى خمرا لذيذة وزوجه يه دينور يقال هى طلته اى زوجته وخوش ودلكش رايحه يه دينور
يقال ماهذه الطلة اى الرايحة اللذيذة وچه دوشمش چمنزاره دينور يقال قعدنا فى روضة طلة اى مبلولة بالطل
وقوجه قارى يه دينور ودلى زفير بدزبان قارى يه دينور يقال امرأة طلة اى بذية ومطعم وملبس خصوصنده اولان
خوشلغه ولطافته دينور كه دائماتر ونازك طعام ييوب كوزل وفاخر لباس كيمكدن عبارتدر يقـال هو يعتنى الطلة
اى النعمة فى المطعم والملبس (الطلة) طانك كسريله طليل كلمه سنك جمعيـدر كه حصيره وسائره دينور (الطلة
طانك ضميله بيونه دينور يقـال اخذ من طلته اى عنقه وبرايچم سوده دينور جمعى طلل در صرد وزننده يقـال
ماسقانى طلة اى شربة لبن (الطلل) فتحتينله خراب اولان خانه وعمارتدن سوه لوب قلان اثره دينور محترق اولان
عرصه ده قالمش جابجا اوجاق وديوار قطعه لرى كبى طلاله دخى دينور وهر شيئك شخص وقالب وهيكلنه دينور
جمعى اطلال وطلول كلور وطلل الدار خانه نك دهليزنده اولان سد وسكى مقوله سى نشيمنه دينور وطلال السفينه
كمينك يلكنندن عبارتدر يقـال مدّ الملاح طلل السفينة اى جلالهـا وتر وتازه شيئه دينور طربى معنـاسنه
وصويك يوزينه اطلاق اولنور يقال مشى على طلل الماء اى على ظهره يعنى وجهه وشاعرك اشبو ❊ مثل النقا لبده
ضرب الطلل ❊ مصراعنده واقع طلل كلمه سى كه لاميله در شاعر تشديد لامله ضرب الطلّ ديمك مراد ايدوب
لكن وزن مطاوع اولمامغله فك ادغام ايتدكدنصكره لامى تحريك ايلدى و بعضلر طانك كسرى ولامك فتحيله
روايت ايلمكله اكا كوره طلّ كلمه سنك جمعى اولان طلالدن مقصور اولور لبده كلمه سى تلبيددن كه يرى اصلاتمق
معناسنه در ماضيدر (الطلّ) طانك ضميله سوده على قول قانه دينور (التطالل) تفاعل وزننده برنسنه يه بيونى
سوندروب باقمق معناسنه دركه ايراق نسنه يه اويلجه باقلور تقول تطاللت حتى رأيته اى تطاولت فنظرت (الاستطلال
يوكسكه چيقمغله برنسنه اوزرينه حواله ومشرف اولمق معنـاسنه در يقـال استطل عليـه اذا اشرف (اطلال
همزه نك فتحيله بكير الشدّ اخى نام صحابه نك ناقه سى ياخود قسراغى اسميدر مومى اليه سعد بن ابى وقاص ايله قادسيه
وقعه سنه حاضر اولمشدر ودابهٔ مرقومه نك تكلم ايلديكنى زعم ونقل ايدر صورتى بودركه اثناى محاربه ده نهر
قادسيه نك وراسنده بوانوب داد وستاده مشغول ايكن عجملر نهرك جسرينى قطع ايلمكله عودتنده پيش و پسندن
رهكذر ممنوع اولوب اعدا دخى تضييق اوزره اولمغين متحير اولمغله دابهٔ مذكوره يه ثبى يا اطلال يعنى بو نهرى اوته يه
پرتاوايله ديو چاغردقده دابه دخى وثب وسورة البقرة ديوب همان برق خاطف كبى اوته طرفه پرتاو ايلدى وثب قولى
على وثب تقديرنده دركه اوته صحرامق اوزريمه واجبدر ديمكدر وسورة البقرة قولى قسمدر ❊ شارح ديركه نهر
مزبورك عرضى تمام قرق ذراع ايدى عجملر وجه مذكور اوزره دابه نك تكلمنى استماع و بو رسمه وثوبنى مشاهده
ايلدكلرنده بو نلر آسمانيلردر بر وجهله مقاومت ايلمك ممكن دكلدر ديوب عنانكراى سمت ادبار اولديلر (الطلاطلة
علابطه وزننده آفت وداهيه يه دينور وبوغازك ايچنده اولان انجكره ياخود نسنه يوده جق پريشك اوجنده اولان

غريبـــــه

يومر يجه اته دينور على قول كوجك دل دوشمكه دينور كه علتدر بوغازدن طعام وشراب سهولتله كچمزاولور
ومالك نام كسه نك پدرى اسميدر مز بور مالك طرف حضرت نبوى يه هزل واستهزا قبيحه سنه جسارت ايدنلرك
بر يسيدر وطلاطله اشك قسمنه مخصوص برمرض آديدركه اصلا بلرنده تحدث ايدوب ظهورلرينى قطع وافنا ايدر
(الطلطلة) علبطه وزننده و (الطلطل) هاسز بونلرده آفت وداهيه يه دينور (الطلاطل) طانك ضمى
وفتحيله بودخى مركب قسمنك صرتلرنده ظهور ايدن مرض مذكوره دينور واولومه دينورموت معناسنه وچاره
وعلاج قبول ايلميان مرضه دينور (ذوطلال) كتاب وزننده بنومرة بلادنده برصويا برموضع آديدر وابوسلمى ابن
ربيعه نك فرسى اسميدر (الطلطل) هدهد وزننده مرض دائمى يه دينور يقال اخذه الطلطل اى المرض
الدائم (طليطله) طالرك ضميله مغربده بر بلده آديدر (الطلطلة) زلزله وزننده ارغلامق معناسنه در يقال طلطله
اذا حرّكه (المطلّ) اسم فاعل بنيه سيله ثابت وبرقرار اوليان شيئه دينور يقال امر مطلّ اى لبس بمستقر
وبو هدرمعنا سندن مأخوذدركه شبنم معنا سندن منشعبدر (الطمل) حمل وزننده خلق ومخلوقك جمله سنه
دينور يقال خلق الله الطمل وهو الخلق كلهم ومصدر اولور طوارى عنف وشدتله سوزمك معناسنه يقال
طمل الابل طملا من الباب الاوّل اذا ساقها عنيفا وحصيرى ارالقلرينه ايپ چكه رك اورمك معناسنه در يقال
طمل الحصير اذا رمله وجعل فيه الخيوط وبزى قويو بوياتق معناسنه در يقال طمل الثوب اذا اشبع صبغه
واوقلاغوايله اتمك خميرينى يايوب آچمق معناسنه در يقال طمل الخبز اذا وسّعه بالمطملة وبلاشدرمق معناسنه در يقال
طمل الدم السهم اذا لطخه وكل ما لطخ بدهن اودم اوقار وشبه ذلك فقد طمل على المجهول (الطمل) طانك
كسريله و (الطامل) و (الطمول) صبور وزننده عارسز وپرده سز شخصه دينوركه نه ايشلرسه اصلا حياسى
وباك وپرواسى اولميه طمل كلمه سنك جمعى طمول كلور يقال رجل طمل وطامل وطمول اى فاحش لاينالى ماضنع
بوندن اسم طموله در عارسزلق وادبسزلك معناسنه وطمل بولانق صويه دينور وبويه يه طويمش بزه دينور يقال
ثوب طمل اى مشبع صبغا وسياه كلبه على قول مطلقا سياه نسنه يه دينور وقلاده يه دينور يقال فى عنقه طمل اى قلادة
ولئيم وفرومايه يه دينور واحمق ونادانه دينور وفاسق وخبيث اوغرى يه دينور واسكى ثوبه دينور وشخص وجثه سى
خفى تويسز قورده دينوركه قاولاق اولمغله شخصى كورينوب بللو اولمز وبدخلق وبدحال وبدقيافه تولنكى فقيره
دينور ياخود جبلاق اولانه دينور (الطمليل) طانك كسريله بودخى فاسق وخبيث اوغرى يه دينور وبدخلقه
وبدقيافه وبدحال فقيره دينور (الطمل) طمر وزننده خفى الشخص اولان قاولاق قورده دينور (الطملال
سربال وزننده طمل معناسنه در وبدخلق وبدشكل وبدحال فقيره دينور (الطملول) طانك ضميله طملال ايله
معناى ثانيده مرادفدر وجبلاق آدمه دينور (الطميل) امير وزننده خفى الشان اولان آدمه دينور واركك اوغلاغه
دينور كذلك ديشى اوغلاغه دينور عناق معناسنه وحصيره دينور وسياه چاموركى صويه دينور وخرما اغاجنك تيكنسه
دينور ويضى تمرنه دينور وقلاده يه دينور طيب ايله ملطخ اولديغيچون (الطميلة) سفينه وزننده بودخى ديشى
اوغلاغه دينور عناق معناسنه (طملال) سربال وزننده بنوحارث بن ثعلبه يه مخصوص برفرس اسميدر (الطملة
طانك ضمى وفتحى وفتحتيله حوض دينده قلان صويه دينور وقره بالچغه دينور (الطملة) طانك كسريله زبون
وضعيف عورته دينور يقال تزوّج طملة اى ضعيفة (المطملة) مكنسه وزننده اوقلاغويه دينور شوبق معناسنه
(المطمول) و (الطميل) امير وزننده اوقلاغو ايله آچلمش خميره دينور وقان بيلاشمش اوقه دينور (الطمل) فتحتيله
برنسنه يه بيلاشمق معناسنه در يقال طمل به طملا من الباب الرابع اذا لطخ به (الطملة) تمره وزننده مردار
وبيلاشق ايشه اطلاق اولنور يقال وقع فى طملة اى امر قبيح فالتطخ به (الاطّمال) تشديد طايله افتعال وزننده
حوضده اولان صويك مجموعنى چيقاروب قورى بالچق قالمق معناسنه در يقال اطّمل ما فى الحوض اطّمالا اذا اخرج
فلم يترك فيه قطرة بعض نسخه ده بو مجهولا مضبوطدر (الانطمال) انفعال وزننده اوغريلره اورتاق اولمق
معناسنه در يقال انطمل الرجل اذا شارك اللصوص (الاطمال) همزه نك كسريله محو ايلمك معناسنه در يقال
اطمل الدفتر اذا محاه (الطمسلة) دحرجه وزننده جماعدن عاجز وسست اندام اولمق معناسنه در يقال طمسل
الرجل عن المرأة اذا عجز (الطمسل) قنفذ وزننده اوغرى يه دينور جمعى طماسله در (الطمسلى) خوزلى وزننده
محنت وشدت وكدر وعذاب معناسنه در ومنه يقال هو يمشى فى الطمسلى اى فى الضراء (الطنبلة) دحرجه
وزننده بعد التعاقل اظهار حماقت ايلمك معناسنه در يقال طنبل الرجل اذا تحامق بعد تعاقل (طنبول)
طانك فتحيله مصرده ايكى قريه آديدر (الطول) طانك ضميله اوزامق معناسنه در يقال طال الشئ طولا اذا امتد

شارح دیرکه عند البعض بو مادّه باب خامسدن منصر فدر نقیضی اولان قصر با بنه حمل ایله وعند البعض
باب اوّلدندر فعلی لازم اولمغله اسم فاعلی طویل کلور انتهی وطول طوال وطیال کبی مکث وآرام یاخود عمر
وحیات معناسنه مستعملدر کاسیذکر ✻ شارحك بیاننه کوره طول او زنلق معناسنه اسم اولور وجمعنده اطوال دینور
یقال له طول ای خلاف عرض (الاستطالة) بو دخی اوزامق معناسنه دریقال استطال الشیٔ بمعنی طال لکن
البته بونك مفهومنده اوزون او زادی اوزامق معتبردر و برنسنه یوقری یه طوغری اوزون اوزادی چکیلوب
کتمك معناسنه دریقال استطال الشقّ فی الحائط اذا امتدّ وارتفع و برکسه اوزره فضل ورفعت داعیه سنده اولمق
معناسنه دریقال استطال علیه اذا تفضل وکبرونخوتله برآدمه جواله اولمق معناسنه دریقال استطال علیه اذا تطاول
واعدانك قتل ایلدیکی نفوسدن ازید آنلردن قتل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال استطالوا علیهم اذا قتلوا
اکثر مما کانوا قتلوا (الطویل) امیروزننده و (الطوال) غراب وزننده وصفلردر اوزون نسنه یه دینور
مؤنثی طویله وطواله در وجمعلری طوال وطیال درطالك كسریله ثانیده واولاجل الكسره یایه ابدال اولندی
وطویل اهل عروض عندنده بر بحرك اسمیدر لغت مولده در ✻ مترجم دیرکه تعبیرات صرفیه ده حرف طویل
ومستطیل دیدکلری ضاد معجمه اوله جقدر نته که حرف صغیردن مرادلری صاد مهمله وزای وسین حرفلریدر
(الطوّال) رمّان وزننده افراطله اوزون شیئه دینوریقال شیٔ طوّال ای مفرط الطول (المطاولة) مفاعله
وزننده باب مغالبه دندر طول قامت بابنده برآدم ایله یارشمق كذلك طول جهتنده یعنی غنا ودولت و یسار بابنده
یارشمق معناسنه در تقول طاولنی فطلته ای باحثنی فی الطول والطول فكنت اطول منه ✻ شارح دیرکه باب خامسدن
اولسه ده مغالبه ده باب اوّله منقول اولور و برنسنه نك وعده سنی اوزاتمق معناسنه در مثلا بورجی تأخیر ایلمك کبی
یقال طاوله اذا ماطله (الاطالة) همزه نك كسریله و (الاطوال) اصلی اوزره برنسنه یی اوزاتمق واوزون قلمق
معناسنه دریقال اطال الشیٔ واطوله بمعنی طوّله واطاله خاتون اوزون بویلو اولاد یاخود اوزون بویلو ولد
طوغرمق معناسنه دریقال اطالت المرأة اذا ولدت اولادا طوالا او ولدا طویلا ومنه المثل ان القصیرة قد تطیل یعنی
قصه بویلو عورت کاهجه اوزون بویلو اولاد کتورر قاصر اولان کمسنه دن برفعل کامل ظهورنده ضرب اولنور
جوهری بو کلامی توهمندن حدیث اولمق اوزره ایراد ایلمشدر (التطویل) بو دخی اوزاتمق معناسنه در
یقال طوّله اذا جعله طویلا ودآبه نك مرعاده طویله ایپنی کوشدوب اوزاتمق معناسنه دریقال طوّل للدآبة
اذا ارخی طویلتها ومهلت ویرمك معناسنه درکه وعده یی اوزاتمقدن عبارتدر یقال طوّل له اذا امهله (الطول
فتحتینله دوه نك مشفر اعلاسی یعنی اوست دوداغی اوزون اولمق معناسنه در جوهری مشفر یرینه شفه لفظیله
تعبیر ایلمکله وهم ایلمشدر زیرا شفه انسان دوداغنه مخصوصدر ✻ شارح دیرکه بو انسانك برونه مرسن اطلاقی
قبیلندندر فلا وهم وبو باب رابعدن منصر فدر یقال طول البعیر طولا اذا کان فی مشفره الاعلی طول واعلائی
اولندیغی التباسه مبنیدر (الاطول) اوست دوداغی اوزون دوه یه دینوریقال بعیر اطول اذا کان فی مشفره طول
ویك اوزون نسنه یه دینور اولکید اسم فاعل بوننده اسم تفضیلدر (التطاول) تفاعل وزننده ایراق نسنه یه
اوزانوب باقمق معناسنه دریقال تطاول الرجل اذا تطاالل و کبروترفع ایلمك معناسنه دریقال تطاول علیه
اذا ترفع (الطیلة) طانك كسریله عمر وزندکانی معناسنه دریقال اطال الله طیلته ای عمره (التطول) درهم وزننده
و (الطویلة) سفینه وزننده و (الطول) و (الطیل) عنب و زنلرنده و بعض اشعارده بو ایکینك لاملری مشدد اولور
دآبه نك ایاقلرینه باغلنان یاخود ایاقلرینه باغلدقدنصکره براوجنی طوتوب مرعایه صالیوریله جك ایپه دینور طوله ایپی
بوندن محرفدر (الطوال) سحاب وزننده دهرك اوزونلغنده مستعملدر ومنه یقال لا اکلمه طوال الدهر ای مدی
الدهر (الطول) و (الطیل) عنب وزنلرنده و (الطول) طانك ضمیله و (الطول) طانك فتحیله و (الطیل) طانك
كسریله و (الطول) صرد وزننده و (الطوال) سحاب وزننده و (الطیال) کتاب وزننده مکث وآرام یاخود عمر وحیات
یاخود اوزون اوزادی کیدوب غائب اولمق معناسنه مستعملدر یقال طال طولك وطیلك وطولك وطولك وطیلك
وطولك وطوالك وطیالك ای مکثك او عمرك او غیبتك (الطول) طانك فتحیله و (الطائل) و (الطائلة) فضل ومزیت
وقدرت وغنا ووسعت ورفاهیت معنالرینه دریقال انه لذو طول ای فضل و یقال لذو طول فی كل الاحوال ای لذو قدرة
وانه لذو طول فی ما له ای ذو غنی وسعة ویقال ماهو بطائل ای دون وخسیس یعنی فضیلتی یوقدر ایلحق وفرومایه
وناکسدر وطائل نفع وفائده معناسنه مستعملدر و بونفی مقامنده مخصوصدر یقال لم یحل منه بطائل یعنی آندن
برفائده استفاده ایلمدی (التطوّل) تفعل وزننده برآدمی احسانله ممنون ایلمك معناسنه دریقال تطوّل علیهم اذا امتن

(الطول) قول وزننده تطوّل معناسنه در يقال طال عليهم يطول طولا اذا امتنّ (طول) سكر وزننده برجنس
صوقوشى اسميدر كه اياقلرى اوزون اولور (طواله) ثمامه وزننده برموضع ياخود برقيو اسميدر وبنوضبيعة بن
نزاره مخصوص برفرسك آديدر (ابوطواله) عبد الله بن عبد الرحمن البخارى كنيه سيدر كه تابعيندندر
(طوال) غراب وزننده برآدمك اسميدر (بنو الاطول) عربدن بربطندر (الطالة) حاله وزننده قانجق
مركبه دينور اتان معناسنه (المطول) منبر وزننده ذكره اطلاق اولنور واوزون ايپه واورغانه
ومرعاده حيوان اياغنه باغلدقلرى اورلك تعبير اولنان ايپه اطلاق اولنور جمعى مطاول كلور ومنه شدّوا
مطاول الخيل اى ارسانها (الطيلة) كبسه وزننده بر روزكارك قرشوسندن اسن روزكاره دينور تقول
صرّفتنا طيلة الريح اى نيحتها (السبع الطول) صرد وزننده سور قرأنيه دن يدى سورهٔ كريمه يه اطلاق اولنور كه
سورهٔ بقره وآل عمران ونساء ومائده واعراف در كه آلتى سورهٔ متواليه در يدنجيسى سورهٔ يونس در على قول سورهٔ
انفال ايله براءه در كه اول قائل عندنده ايكيسى برسوره عد اولنور مؤلف بونسكله ❊ اوتيت السبع الطول ❊ حديثنه تلميح
ايلمشدر (الطويلة) طويلك مؤنثيدر ومنه المثل قصيرة من طويلة اى تمرة من نخلة بومثل اختصار كلام معرضنده
ضرب اولنور كه مختصر مفيد اوله وطويله صمان ترابنده برمرغزارك اسميدر كه عرضى برميل وطولى اوچ ميل مسافه
يردر وآنده يغمور ايركله جك صهريج طرزنده يروار در (الطولى) طوبى وزننده اطولك مؤنثيدر وحالت رفيعه يه
اطلاق اولنور جمعى طول در صرد وزننده (الطائلة) طائل معناسنه در كه ذكر اولندى وكينه وعداوته اطلاق
اولنور اوزا يوب كتديكيچون يقال بينهم طائلة اى عداوة وترة (الطهبلة) دحرجه وزننده سير وسياحت ايلمك
معناسنه در يقال طهبل الرجل اذا ذهب فى الارض (الطهفلة) دحرجه وزننده دائما دارى اتمكى يمك معناسنه در
يقال طهفل الرجل اذا اكل خبز الذرة وداوم عليه (الطهل) فتحتينله صو بوزلمق معناسنه در يقال طهل الماء
وطهل طهلا من الباب الرابع والثالث اذا اجن (الطهل) كتف وزننده و(الطاهل) طورمقدن متغير اولمش
صويه دينور (التطهل) تفعل وزننده بودخى صو بوزلمق معناسنه در يقال تطهل الماء بمعنى طهل (الطهلة
غرفه وزننده برمقدار جسه جايرلغه دينور وتروتازه سبزه يه دينور (الطهيلة) دحرجه وزننده تازه سبزه يمك
معناسنه در يقال طهيل الرجل اذا اكل الطهلة (الطهلئة) طانك ولامك كسريله و(الطهئلة) همزه نك تقديميله
و(الطهيلة) سفينه وزننده اصلا برايشه يراميان بى خير ومنفعت احمق ونادانه دينور وحوض ايچره پارچه پارچه
دوكيلان صبوا چامورينه دينور جوهرى بومقامده طهلئه ماده سنى ثبت وما فى السماء طهلئة اى سحابة مثاليله
سحابه معناسنه اولديغنى بيان ايتدكدنصكره فعلئه وزننده اولمغله همزه سى ماده لرنده ذكرى سبق ايدن غرقئ
وكرفئ كلمه لرينك همزه لرى كبى زائد در ديو حكم ايلدى پس انسب اولان بونلرى ايكى موضعده ذكر ايلمكدر
زيرا همزه سى اختلاف اوزره در كه عند البعض زائد وعند غيرهم اصليدر (الطهمل) جعفر وزننده الى ايله يايشه جق
جمعى يعنى الهكلوب طوته جق يرى اوليان شيئه دينور يقال شئ طهمل اى الذى لايوجد له حجم اذا مس وچوره
عورته دينور وخلقتى قبيح بدلقا تنومند آدمه دينور مؤنثى طهمله در يقال رجل طهمل اى جسيم قبيح الخلقة (الطهملى
يالى مشدّده ايله بودور اولان سياه آدمه دينور (التطهمل) تدحرج وزننده برآدم الى بوش يعنى يراقسز سلاحسز
كزوب يوريمك معناسنه در يقال تطهمل الرجل اذا مشى ولاشئ معه يعنى من السلاح وبرآدمدن برنسنه اخذ
وجر ايتمك ايچون حيله ودوباره ودسيسه اعمال ايلمك معناسنه در يقال تطهمل لفلان اذا احتال ان يأخذ منه شيئا

فصل الظاء المعجمة ❊ (الظلّ) ظانك كسرى ولامك تشديديله ضحّ مقابليدر كه فئ مفهومندن اعم اولور
پس كرك دائما كولكه اولسون وكرك شمس كنديدن زائل اولسون وعلى قول فئ معناسنه در كه شمس زائل
اولدقدنصكره اولان كولكه دن عبارتدر پس دائمى اولان كولكه يه كه قويى يرده اولور اطلاق اولنمز وعند
البعض مفهوملرى مغاير در ظلّ صباحدن زواله قدر وفئ زوالدنصكره اولان كولكه دن عبارتدر جمعى
ظلال وظلول واظلال كلور تقول قعدنا فى الظلّ وهونقيض الضحّ اوهو الفئ اوهو بالغداة والفئ بالعشى ❊ شارح
ديركه ظلّ ستر معناسنه موضوع اولمغله قول اول ارجحدر ومن الامثال اتركه ترك الظبى ظله يعنى بن فلانى آهو
كنديى ظلنى ترك ايلديكى كبى ترك وفراموش ايدرم ديمكدر بغايت متوحش ونفور اولوب بر وجهله دائرهٔ انس
والفته دخول ايلمز اولان كمسنه حقنده ضرب اولنور زيرا آهو قسمى برنسنه دن اوركوب توحش ايدرسه بردخى
اكا عودت ايلمز بلكه وحشى الطبع اولمغله كنديى كولكه سندن نفور وتوحش ايدر مثل مزبورده واقع ترك لفظى
رانك سكونيله در كه مصدر در جوهرى وهمندن ناشى ماضى صورتنده ايراد واتركه كلمه سنى اسقاط ايلمشدر

شارحك بيانته كوره تهذيب ومجمع الامثال وعبابده جوهري يه موافق مثبتدر واقعا از جمله مستقصاده بو رسمه
مرسومدر كه دائمي يار وهمسيد مندن نفرت ومفارقت ايدن كمسه حقنده مثل ضرب ايدوب ترك الظبي ظله ديرلر
وترك وهجرا نله همدمني ايعاد ايدن كمسه لاتركنك ترك الظبي ظله ديركه هجران ابدي يه تلميح ايدر في الحقيقه ملايم
اولان دخي بو يله اولمقدر ✻ زيرا مؤلفك ضرب ومضربي وجدانه ملايم دكلدر وظل جنت اعلايه اطلاق اولنور
ومنه قوله تعالى ✻ ولا الظل ولا الحرور ✻ اى الجنة والنار ومرئي اولان خياله اطلاق اولنور كرك جن طائفه سندن
وكرك سائردن اولسون يقال اصابه ظل اى خيال من الجن وغيره وظل مسلمة بن عبد الملك بن مروانك فرسي
اسميدر وعز ومنعه وشوكت معناسنه مستعملدر يقال به ظل اى عز ومنعة ولباسك پروزنه اطلاق اولنور يقال
بدا ظل الثوب اى زئبره وكيجه يه ياخود بر بلوكنه اطلاق اولنور تقول دخلنا الظل اى الليل اوجنحه وهر نسنه نك
قرالتبسنه وشخص وسوادنه ياخود تستر ايلديكي ثوب وپرده مقوله سنه اطلاق اولنور يقال هو ظله اى شخصه
اوكنه وظل الشباب جوانلغك اول هنكامنه اطلاق اولنور يقال هو في ظل الشباب اى اوله وظل القيظ
حرارت هوانك شدتندن عبارتدر يقال سرنا في ظل القيظ اى شدته وظل السحاب شمسي ستر ايدن پارچه سنه
ياخود يره دوشن سوادنه اطلاق اولنور وظل النهار شمس تمام ارتفاع بولوب پرتوي غالب اولديغي هنكامده
نهارك لوننذن عبارتدر يقال اعجبني ظل النهار اى لونه اذا غلبته الشمس وظل كنف وحمايت معناسنه مستعملدر
يقال هو في ظله اى كنفه وحمايته وظل اظلالدن اسم اولور برنسنه يي بوريوب اورتن اورتويه دينور يقال هو
في ظل اى في ستر وغطاء (الظليل) امير وزننده كولكه لى يره على قول دائما كولكه لى اولان يره دينور يقال مكان
ظليل اى ذوظل اودائم الظل ومنه ظل ظليل اومبالغة يعني دائمي كولكه يه اطلاقي بو معنادندر ياخود تأكيد
ومبالغه يه مجعولدركه پك قويو كولكه ديمكدر (الاظلال) همزه نك كسريله كولكه لى اولمق معناسنه در تقول اظل
يومنا اذا صار ذا ظل وبرنسنه برشيئي اورتوب بوريمك ياخود اكا پك يقين كلمكله كولكه سي باصمق معناسنه در تقول
اظلني الشيء اى غشيني اودنامني حتى القى على ظله (الاستظلال) كولكه يه واروب اوتورمق معناسنه در يقال
استظل الظل اذا مال اليه وقعد فيه وبرنسنه دن يا برنسنه يي كولكه لك ايدوب آنكله كولكه لنمك معناسنه در يقال
استظل من الشيء وبه اذا تظلل وآصمه نك وتكاككك صالقملي چبوقلري بري برينه صارمشمق معناسنه دركه
كولكه لكي مستلزمدر يقال استظل الكرم اذا التفت نواميه وكوز ايچري باتمق معناسنه مستعملدر يقال استظلت
العيون اذا غارت وايچريدن قان فشقروب چيقمق معناسنه مستعملدركه بشره يي ستر ايدر يقال استظل الدم اذا فار
من الجو (الظل) ظانك فتحيله و(الظلول) قعود وزننده برآدم كيجه اشلميوب بتون كوندز ايشلمك معناسنه در يقال
ظل نهاره يفعل كذا ظلا وظلولا من الباب الرابع وبعض اشعارده ظل ليله عنوانيله ده مسموع اولمشدر كه كيجه
ايشلمكده دخي مستعملدر ✻ شارح ديركه مقيد بالوقت اولميه رق صار معناسنده ده مستعمل اولمغله بو اول قبيلدندر
حتى ابن مالكدن طال ياخود دام معناسنه تامه اولديغي دخي مرويدر وناقصه اولدقده مدخولي اولان جمله نك
مضموني اكثري استغراق نهاري مفيد اولور وبونك ماضيء متكلم صيغه سنده كاه اولوركه ظللت اعمل كذا ديرسن
لام اولانك كسريله وكاهيجه لام اولايي حذفله ظلت ديرسن كه لست وزننده در وبو شاذ اولان تخفيف انواعندندر
وعربدن بعضلري لام محذوفه نك كسره سني ظايه نقل ايله ظلت ديرلر ملت كبي (الظلة) ظانك فتحيله اقامت
وآرام معناسنه در يقال كان به ظلتي اى اقامتي وصاغلغه دينور يقال حياك الله ظلتك اى صحتك (الظلة)
ظانك ضميله برنسنه يي قبلايي بوريوب اورتن اورتويه دينور غاشيه معناسنه وبرطله معناسنه دركه كولكه لكدر
سايبان معناسنه تقول قعدنا تحت الظلة اى البرطلة وسحابدن ابتدا ظهور ايدوب كولكه ايدن قطعه سنه دينور
واغاجك كولكه لك ايدن يرينه دينور كه آلتنه كيروب كولكه لنور وقوله تعالى ✻ فاخذهم عذاب يوم الظلة ✻ الاية
قالوا غيم تحته سموم اوسحابة اظلتهم فاجتمعوا تحتها مستجيرين بها مما نالهم من الحر فاطبقت عليهم يعني قرآن كريمده
اصحاب ايكه حقنده وارد اولان ظله دن مراد شول مطبق سحاب ايدي كه تحتنده باد سموم وار ايدي جمله سي
آنك تأثيريله هلاك اولديلر وعند البعض اول كون هواده برقطعه سحاب وار ايدي شدت حرارت هوادن استراحت
ايچون آنك تحتنه التجا ايلديلر بامره تعالى سحاب مرقوم اول طائفه نك مجموعنك اوزرينه سقف كبي كوچوب
بالجمله آلتنده هلاك اولديلر ✻ شارح ديركه بعض مفسرين ديديلركه بامره تعالى يدي كون على التوالي حر جهنم كبي
هوا نهايت درجه ده حار اولوب شويله كه چشمه لر غليان ايلديلر بعده هوا بوزنده برقطعه بلود ظاهر اولوب
استظلال ايلدكلرنده مطر كبي اوزرلرينه آتش امطار ايلمكله جمله سي محترق وهلاك اولديلر وظله صفه طرزنده

يره دينوركه حرّ و بردن آنكله استتار اولنور جمعى ظلل درصرد وزننده وظلال درظانك كسريله ❊ مترجم ديركه
مغربك بيانه كوره تعبيرات فقهيه ده واقع ظلة الدار قولندن مراد باب اوزره اولان سدّه در (الظلالة) كتابه وزننده
ظله كبى كولكه لكه دينور يقال دامت ظلالة الظل وظلته وهى مايستظل به وهوا يوزنده برطرفدن بالكزجه
كورينان بلود پاره سنه دينوركه زمينك برسمتنه كولكه صالمش اوله (الظلة) ظانك كسريله ظلال معناسنه در
پس اسم جمع اولور كولكه لر ديمك اولور (المظلة) ميمك كسرى وفتحى وظانك فتحيله آلاچق تعبير اولنان بيوك
عرب چادرينه دينوركه قيلدن اولور حالا بوديارلرده او به تعبير اولنان چادره ده اطلاق اولنور يقال اتخذ مظلة ومظلة
اى الكبير من الاخبية اوّله كوره اسم آلت وثانى يه كوره اسم مكان اولور جمعلرى مظالّ در (الاظلّ) اجلّ وزننده
پرمغك ايچ يوزنه دينور يقال اصاب اظله وهو بطن الاصبع ودوه بقه نغنك ايچ يوزينه ده دينور جمعى ظلّ كلور
ظانك ضميله وبوشاذ در وعجاج نام شاعر اشبو ❊ تشكوا الوجى من اظلل واظلل ❊ مصراعنده ضرورت وزن
ايچون اظهار تضعيف يعنى فك ادغام ايلمشدر ظاهرا بوافكل كبى اسمدر (الظليلة) سفينه وزننده دره آقنديسنك
اسفلنده اولان صو ايركيله جك يره دينور وجابجا طوپ طوپ اغاجلغى كثير اولان باغچه يه ومرغزاره دينور جمعى
ظلائل كلور (بلاعب ظله) كولكه سيله اوينايجى ديمكدر بومناسبتله برقوشه اطلاق ايلديلر كولكه سيله
ملاعبه ايلديكيچون دميرى قرلىّ ايله بيان ايلمشدر كماسيذكر ويقال فى التثنية ملاعبا ظلهما وفى الجمع ملاعبات
ظلهنّ فاذا نكرته اخرجت الظلّ على العدّة فقلت هنّ ملاعبات اظلالهنّ بوصورتده اسم عدد حكمنده اولور
ملاعبات ظلهنّ ديمك صحيح دكلدر (الظلالة) سحابه وزننده برنسنه نك شخص وقالبنه دينور (الظلال
سحاب وزننده مطلقا كولكه لك ايدن شيئه دينور سايبان معناسنه (ظليلاء) ظانك فتحيله برموضعدر
(ابوظلال) كتاب وزننده هلال بن ابى مالك التابعى كنيه سيدر (الظلال) كتاب وزننده جنتك كولكه لرندن
عبارتدر يعنى قرآن كريمده واقع بالجمله ظلالدن مراد ظلال جنتدر كما فى قوله ❊ ان المتقين فى ظلال وعيون
وظلال البحر درياك امواجندن عبارتدر تقول ادهشتنى ظلال البحر اى امواجه (الظلل) فتحتينله اغاجلق
وخيابان ارالغندن آقوب كيدن صويه دينوركه اصلا كنش طوقنميه تقول استرحنا على ظلل وهو الماء الذى يجرى
تحت الشجر لاتصيبه الشمس (التظليل) تفعيل وزننده كولكه لك ايتمك معناسنه دركه معلومدر وآدمى تخويف
ايچون قامچيله يادكنكله اشارت ايلمك معناسنه در يقال ظلل بالسوط اذا اشار به تخويفا (الظلظل) دلدل
وزننده كميلره دينور سفن معناسنه مفردى ظلظله در (ظلال) شداد وزننده برموضع آديدر ❊ فصل العين
المهملة ❊ (عبدل) جعفر وزننده ابن حنظله دركه نهاس ديمكله معروفدر قومى بيننده شريف وذيشان ايدى
ومزيد المحاربىّ وحكم الكوفىّ ابنا عبدل شاعرلردر (العبادلة) عينك فتحيله اصحابدن بوز يكرمى نفر ذوات
كرامدركه جمله سى عبد الله ايله مسمادر ومطلق ذكر اولندقده درت نفر ذات شريف مراد اولور كه عبدالله بن
عباس وعبد الله بن عمر و عبدالله بن عمرو بن العاص وعبدالله بن زبير حضراتيدر عبدالله بن مسعود داخل دكلدر
جوهرى بو بابده توهم ايلمشدر ❊ شارح ديركه جوهرى ثلاثه يه حصرايدوب عبدالله بن زبيرى ذكر ايلمدى وبو رأى
فقهادر ❊ مؤلفك بيانى رأى محدثيندر مؤلف بونى عبدماده سنده دخى ثبت ايلدى وعبادله كلمه سى كلمات منحوته دندر
عبد الله لفظنك معناى جمعندن منحوت ومنتصر فدر (العباقيل) قافله ابابيل وزننده بدنده قلان مرض
بقاياسنه وعشق ومحبت بقاياسنه دينور (العبل) طبل وزننده ايرى ويومرى نسنه يه دينور عباله دن وصفدر
انساننده فى ذاته كيكلرى ايرى قالين كوده لو آدمه دينور مؤنثى عبله در جمعى عبال در حبال كبى يقال رجل وبعير
عبل وناقة عبلة اى ضخم وعبل مصدر اولور اغاجك يپراغنى سلكمك معناسنه يقال عبل الشجرة عبلا من الباب
الثانى اذاحتّ ورقها واوقه معبله ديدكلرى يصى واوزون تمرن چكرمك معناسنه در يقال عبل السهم اذاجعل
فيه معبلة وكيرو رد ايلمك معناسنه در يقال عبل الشئ اذارده وآليقومق معناسنه در يقال عبله اذا حبسه وكسمك
معناسنه در يقال عبله اذا قطعه و برنسنه يى آلوب ايلتمك معناسنه در يقال عبل به اذا ذهب به (العبالة) كرامه
وزننده برنسنه ايرى ويومرى اولمق معناسنه در يقال عبل الشئ عبالة من الباب الخامس اذا كان ضخما
(العبول) قعود وزننده و(العبل) فتحتينله بونلرده عباله معناسنه در يقال عبل الشئ عبولا وعبل عبلا من الباب الاول
والرابع اذاضخم (العبل) كتف وزننده ايرى ودرشت نسنه يه دينور باب رابعدن اسم فاعلدر (الاعبال) همزه نك
كسريله برنسنه قاليلنوب اغارمق معناسنه در يقال اعبل الشئ اذا غلظ وابيض ❊ شارحك بيانه كوره فى الاصل
قوللرك قاليلنوب بياض اولمسنه بالخصيصه موضوع اولوب بعده سائر نسنه ده توسيع اولندى واعبال اغاجك

پراغی دوشوب دوکلك معناسنه در یقـال اعبل الشجر اذا سقط ورقه واغاجك پراقلری بلورمك معـناسنه در
یقال اعبل الشجر اذا ظهر ورقه (العبلاء) صحراء وزننده قیـایه دینور صخره معناسنه علی قول آق اولانه دینور
واوچ موضع اسملریدر وقبس بلادنده واقع باقر معدننك اسمیدر (العبنبل) سمندل وزننده شدید وعظیم الهیکل
نسنه یه دینور (العبل) فتحتینله آچق ومنبسط اولمیوب قیورشق و بوروق اولان پراغه دینور طرفا اغاجنك
پراغی کبی وارطی اغاجنك یمشنه دینور علی قول شجرمزبورك غلیظ اولوب کندیسیله دباغت ایلمکه صالح اولان
اغصانه دینور وعلی قول خرده پراغه یاخود اغاجدن دوشن پراغه دینور وهنوز ظهور ایدن پراغه دینمکله
ضد اولور (المعبلة) مکنسه وزننده یصی واوزون تمرنه دینور (العبالة) عینك فتحی ولامك تشدیدی وتخفیفیله آغرلق
ثقل معناسنه در یقال القی علیه عبالته وعبالتـه ای ثقله (ذوالعـبابل) ابن رحیب درکه اذواء تعبیر اولنـان ملوك
یمندندر (بنو عبیل) امیر وزننده عرب عاربه دن برقبیله درکه حالا منقرض اولمشـلردر عبیل مرقوم ابن عوص
بن ارم بن سام بن نوح علیه السلامدر (العبول) صبور وزننده اولومه دینور منیه معنا سـنه ومنه یقـال عبلته
عبول ای اشتعبته شعوب یقال ذلك للرجل اذا مات کما یقال غالته غول بوراده تانیث فعل منیه تصوریله مبنیدر
مترجم دیرکه عبول شعوب کبی منیه نك یعنی اولومك اسمیدر پس غیر منصرفدر ضخـامت وثقلت معنا سندن یاخود
سقوط و رق معناسندندر ولمح وصفیت سببیله کاه اولورکه شعوب کبی اکا دخی حرف تعریف داخل اولور (العبال
سحاب وزننده طاغ کلسنه دینور رو ردجبلی معناسنه آنك اغاجی قالین وایری اولوب حتی اندن عصـا اتخاذ اولنور
عصای موسی علیه السلام آنك شـاخندن اولدیغی بعضلردن مرویدر (عوبل) جوهر وزننده بر رجل اسمیدر
الاعبل) احمر وزننده طاشلری آق اولان طاغه دینور یاخود بغـایت سرد وخشن وغلیظ اولان طاشه دینورکه
قرمزی و بیاض وسیاه اولور (عبله) غرفه وزننده اسـامیدندر عبلة بن انمار عمیره قبیله سی رجالندندر (عبله
طلحه وزننده قریش قزلرندن برخاتون ایدی که برقبیله نك والده سی ایدی اول قبیله خلقنه عبلات اطلاق اولنور
نسبتلرنده عبلی دینور عربی وزننده (عبله) فتحاتله محدثدر ابن ماکولادن روایت حدیث ایلدی (عبلة البرّه
تمره وزننده مغربده برموضعدر (العبیلة) سفینه وزننده قالین کوده لو تنومند عورته دینور یقـال امرأة عبیلة
ای غلیظة وعبیلة بن قسمیل صاحب منقبه برکسه در (العنبل) و (العنبلة) عینلرك ضمیله قرجده اولان لحم زائده
دینور بظر معناسنه (العنابل) عـلابط وزننده یوغون شـیئه دینور (العنبلی) سنبلی وزننده زنکی عربه
اطلاق اولنور غلظت وجودلرندن ناشی (المعابل) میمك فتحیله برموضعدر (المعبل) محدث وزننده یصی واوزون
تمرنلو اوق طاشیان آدمه دینور (العبهلة) دحرجه وزننده دوه یی بوش ومسیب صـالیورمك معناسنه در یقـال
عبهل الابل اذا اهملها وعبهله وعبهال عینك کسریله برکسه یه لوم وعتاب ایلمك معناسنه در یقال عبهله عبهلة
وعبهالا اذا عاتبه (العباهل) عینك فتحیله و (المعبهلة) مدحرجه وزننده بیانه صالمه ومسیب صالیورلمش دوه لره
دینور یقال ابل عباهل ومعبهلة ای مهملة (العباهلة) عبادله وزننده شول اقیـالهٔ یعنی ملوك یمنه یاخود مطلقـا
ملوکه دینورکه دائما ملکلرنده برقرار اولوب اصـلا برطرفدن زوال تطرق ایلمیه مفردی عبهل در جعفر وزننده
ومنه یقال ما کان لسوقة باهلة ان یبار وا الملوك العباهلة وهم الاقیال المقرّون علی ملکهم فلم یزالوا عـنه و بو ذکر
اولنـان عبهله معنا سندندرکه مقید ومربوط اولمیوب کندی باشنه اولان دوه لره تشبیه اولنمشلردر وآخرنده کی
تاء تاکید جمع ایچوندر (المتعبهل) اسم فاعل بنیه سیله عزومنعه صاحبی آدمه دینور واصلا برنسنه دن منع اولمیوب
کندی باشنه مرخص تام اولان آدمه دینور (العتلة) فتحاتله ترلاده اولان یوك کسکه دینورکه ترلا سوریلورکن
یردن قوپوب آیریلور وشول تیور قازمه یه دینورکه بالته نك باشی طرزنده اولور وعلی قول بایوان باشلو دکنك طرزنده
اولوب انکله دیوار هدم ایدرلر ترکیده کوسکو تعبیر ایتدکلری آلت اوله جقدر ودولکرلرك واویماجیلرك آی تیوری
دیدکلری آلته دینور واصـلا کبه قالمیـان ناقه یه دینور و یوغون دکنکه دینورکه صوپه وظوبقـه تعبیر اولنور
وعجم یاینه دینور جمعی عتل درهاسز وعتلة بن عبد السلمی اصحـابدندر فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری
تغییر ایدوب عتبه ایله تسمیه ایلدیلر زیرا عتله ذکر اولنان آلتلرك اسمی اولوب شدت وغلظتی متضمن اولمغله کریه
کوروب تغییر ایلدیلر (العتّل) ضمتینله وتشدید لامله اکول ومنوع الخیر و بی منفعت اوله رق ناتراش ونادان وسنکدل
وغلیظ کسنه یه دینور یقـال هو عتلّ ای اکول منوع جاف غلیظ و یوغون مزراغه دینور (العتیل) امیر وزننده
ارغاد واجیره دینور وخدمتکاره دینور جمعی عتلاء کلور جهلاء وزننده وعتیل مرض شدیده وصف اولنور یقـال
داء عتیل ای شدید (العنتل) قنفذ وزننده وجندب وزننده فرجـده اولان لحم زائده دینور بظر معناسنه (العتل

قتل وزننده برآدمی کوکسندن یا کریباندن طوتوب عنف وشدتله سوریه‌رك آلوب کوتورمك معناسنه‌در اوغری
ومجرم چکوب کوتوردکاری کبی یقال عتله عتلا من الباب الثانی والاوّل اذاجرّه عنیفا فحمله وطوارك یولاری
دیبندن قاوره یوب یدمك معناسنه‌دریقال عتل الناقة اذاقادها یعنی اخذمن اصل زمامها فقادها (الانعتال
انفعال وزننده معنای مزبورك مطاوعیدر یقال عتله فانعتل (المعتل) منبروزننده برآدمك کوکسندن یا کریباندن
طوتوب سوریه‌رك کوتورمك‌باینده قوی وتوانا اولان آدمه دینور (العتل) فتحتینله شرّ ایشه سرعت ایلمك معناسنه‌در
یقال عتل الی الشرّ عتلا من الباب الرابع اذا اسرع (العتل) کتف وزننده دائما شرّ وشوره سرعت وشتاب ایدر
اولان کسه یه دینورکه پیك شرّ تعبیر اولنور (العتلة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی پاره پاره یرتمق معناسنه‌دریقال
عتله اذاخرقه قطعا (التعتل) تفعل وزننده برآدم مکانندن ایرلمق معناسنه‌در تقول لااتعتل معك ای لاابرح مکانی
(العتول) درهم وزننده سست اندام کسه یه دینورکه اصلا حرکتی یاخود عورتی اغنا ایده‌جك مرتبه قوّتی اولمیه
یقال رجل عتول ای لیس عنده غناء للنساء ٭ کرچه مؤلف درهم وزنیله تقیید ایدوب لکن قثول ماده سنده تشدید
لامله رسم ایلمسکله بورایه منافی اولور (العناتل) عنادل وزننده اکل ایده‌جك لاشه مقوله‌سنی پاره پاره ایدن صرتلانلره
دینور ٭ شارح دیرکه اکثر نسخه‌لرده الظباء العناتل واقع اولمغله خطادر صواب اولان الضباع اولمقدر (العثل
ثای مثلثه ایله کتف وزننده وفتحتینله جائزدر مطلقا چوق اولان نسنه‌یه دینور وایری و یوغون اولان نسنه‌یه‌دینور
(العثل) فتحتینله برنسنه کثیر اولمق معناسنه‌دریقال عثل الشیء عثلا من الباب الرابع اذاکان عثلا ای کثیرا وایری
ویوغون اولمق معناسنه‌دریقال عثل الشیء اذاکان عثلا ای غلیظا ضخما وعثل قیون قسمنك اشکنبه‌سنی
وبغرسقلرینی احاطه ایدن یوفقه جه یاغه دینورکه چوزتعبیر اولنور (العثول) قرشب وزننده سست وصالق
وعاجز کسه‌یه دینور وباشنك وکوده سننك قیللری چوق اولان آدمه دینور (العثوثل) صنوبر وزننده عثول ایله
معنای اولده مرادفدر (العثول) صبور وزننده احمق ونادانه دینور جمعی عثلدر کتب وزننده وپك یوغون تصلق
ویاقشقسز خرما اغاجنه دینور یقال نخلة عثول ای جافیة غلیظة (العثولیة) جعفریه وزننده کوروصیق قباصقاله
وصف اولوریقال لحیة عثولیة ای کبیرة کثة (عثال) کتاب وزننده بریوقش بیلاك یاخود ارض قبیلهٔ جذامده
برذره آدیدر (العثل) عینك کسریله مال قسمنی یعنی طوارلری ایوجه کوروب کوزه‌دوب کرکی کبی تقید
ورعایت ایدر اولان آدمه دینور یقال هو عثل مال ای ازاؤه (العثلول) زنبور وزننده آت قسمنك یلبسنك
سکیرنه دینورکه یلی آنك اوزرنده بتر یقال اصاب عثلول الفرس وهو عصب المعرفة ینبت علیه الشعر (ام عثیل
حذیم وزننده دیشی صرتلانك کنیه سیدر وعثیل ارکك صرتلانه دینور واصلا طیب ودهن سورنمیوب
وهرکز تزین ایلمیان آدمه دینورکه وجودی بدرایحه باغلوب وصاچ وصقالی قارش مورش اولوریقال
رجل عثیل ای لایدّهن ولایتزیّن (العثل) فصل وزننده قرلمش کیك اکری صارلمغله اکری بتمك معناسنه‌در
یقال عثلت یده عثلا من الباب الاول اذا جبرت علی غیر استواء کما یقال عثمت یده (العثجل) جعفر وزننده
و(العثاجل) علابط وزننده قرنی بیوك آدمه دینوروککبش بیوك قربه وطواوم وچوال مقوله‌سی قابه دینور
(العثجلیة) جعفریه وزننده ارض یمامه دن وادی السلیع نام محلده برارضك آدیدر وبرصویك آدیدر (العثجلة
دحرجه وزننده برآدم پك پیرلکدن یاخسته لکدن ناشی یرندن کوجله آغرآغردیرنوب قالقار اولمق معناسنه‌در
یقال عثجل الرجل اذاثقل علیه النهوض من هرم اوعلة (العثکول) و(العثکولة) عینلرك ضمیله و(العثکال
قرطاس وزننده خرما سالقمنك صاپنه یاخود سالقمنه دینور وعثکوله زینت ایچون هودجلره آصدقلری رنکامیز
یوکدن وسائر نسنه‌دن اولان پوسکله دینورکه سالقم کبی کیدرکن بری اوته صالنور (المتعثکل) کافك کسری
وفتحیله سالقملی خرما دالنه دینور یقال عذق متعثکل ای ذوعثاکیل (العثکلة) دحرجه وزننده هودجی
عثکوله دیدکاری پوسکل ایله زینتلمك معناسنه‌دریقال عثکل الهودج اذازینه بالعثکولة وآغر آغریلك
معناسنه‌دریقال هو یعثکل ای یعد وثقیلا (ذوعثکلان) عسقلان وزننده اذواء تعبیر اولنان ملوك یمندن
برملکدر (العجل) و(العجلة) فتحتینله اسملردر ایومکه وایو جنلکه دینورکه برنسنه‌یی وقتندن مقدّم طلب
وتحری ایلمکدن عبارتدر آنکیچون مذمومدریقال اختل امره من العجل والعجلة ای السرعة وعجل وعجله
مصدراولور ایومك معناسنه یقال عجل الرجل عجلا وعجلة من الباب الرابع اذا اسرع وعجل بالحفنه یاخود
سیاه ومتعفن بالچقه دینور حماء معناسنه ٭ مترجم دیرکه ٭ خلق الانسان من عجل ٭ کریمه‌سنده بعضلر بونکله
تفسیر ایدوب لکن راغب بعد التزییف دیدیکه بلکه مراد عجله وسرعت معناسیدر عجیله وقلت صبر

مطلب

وثبات انسانك لازم ماهيتى اولمغله كويا كه آندن مخلوق اولمشدرنته كه خلق زيد من الكرم ديرلر فرط مبالغه يى
متضمندر وبعضلر بونده قلب وار ديديلر خلق العجل من الانسان ايله تأويل ايلديلر كويا كه عجله انسانك طبايع
مجبوله سندن بر طبيعت واخلاقندن بر جزؤ اولديغنه تنبيه نكته سنه مبنيدر وبالجمله عجل اطلاقى سرعت
معناسندندر كه همان طپراق صويى كورديكى كبى متطين اولور (العجل) كتف وندس وزنلرنده و(العجلان
عطشان وزننده و(العاجل) و(العجيل) امير وزننده مشربى ايوه كن اولان آدمه دينور عجلان لفظنك جمعى
عجالى كاور عينك فتحيله وعجالى كلور عينك ضميله وعجلان وعجيلك جمعلرى عجال كلور عينك كسريله وعجلان
شهر شعبانه اطلاق اولنور چابك كلوب كتديكينه بناءً زيرا آخرنده صوم مفاجى اولمغله اول خيالله اذهانده
سريع الانقضاء اوله رق جلوه ايدر خصوصا تريا كيلرك وجدانلرنده هفته قدر حكمى اولور وعجلان اعلام
ناسدندر (التعجيل) تفعيل وزننده ايومك معناسنه در يقال عجل الرجل بمعنى عجل وبر كسنه يى سبق وتقدم
ايلمك معناسنه در يقال عجله اذاسبقه وكش تعبير اولنان يوغرد قوريسنى عجاجيل قلمق معناسنه در يقال
عجل الاقط اذا جعله عجاجيل (التعجل) تفعل وزننده بودخى ايومك وايوه جنلك ايلمك معناسنه در يقال
تعجل فى امره بمعنى عجل ويوغرد قوريسنى عجاجيل قلمق معناسنه در يقال تعجل الاقط اذا جعله عجاجيل
(الاستعجال) ايوه درمك معناسنه دركه برآدمه برايشى عجله ايله طوتدرمقدن وعجله ايله طوت ديو امر وتكليف
ايلمكدن عبارتدر يقال استعجله اذا حثه وامره ان يعجل وبرآدمك برخصوصده عجله ايلمسنى طلب ايلمك
معناسنه در ومنه مر فلان يستعجل اى طالبا ذلك من نفسه متكلفا اياه كويا كه كندى نفسندن عجله ايله مرورى
طلب وتكليف ايدر وسبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال استعجله اذا سبقه (العجلى) سكرى وزننده اوق چابك
چيقوب كيدن يايه وصف اولور يقال قوس عجلى اى سريعة السهم (العاجل) آجل وزننده ومقابليدر كه
حالا وحاضر اولان شيئه دينورنته كه آجل زمان آتيده اوله جق نسنه يه دينور ومنه يقال لاتبع العاجل بالآجل
(الاعجال) همزه نك كسريله سبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال اعجله اذا سبقه وناقه خلقتى ناتمام ياورى
دوشورمك معناسنه در يقال اعجلت الناقة اذا القت ولدها لغير تمام (المعجل) محسن وزننده و(المعجل) محدث
وزننده و(المعجال) مفتاح وزننده شول ناقه يه دينور كه سنه سى تمامندن مقدم طوغروب وياوريسى
ديرى قالور اوله يقال ناقة معجل ومعجل ومعجال وهى ما تنتج قبل ان يستكمل الحول فيعيش ولدها ومعجل شول
ناقه يه دينور كه چوكور دوب اوزرينه بنك ايچون اياغى اوزنكيسنه وضع ايلديكك كبى يرلشمكه قالميوب همان
صيچرايوب قالقار اوله معجلة دخى دينور پس مذكرينه ده معجل دينور يقال ناقة معجل ومعجلة اذا كانت حين
وضعت الرجل فى غرزها وثبت وشول خرما اغاجنه دينور كه خرماسى طرفنده وقتنده ايرشور اوله يقال نخلة معجالة
اى مدركة فى اول الحمل (المعجل) مكرم وزننده سنه تمامندن مقدم طوغوب ديرى قلان دوه كوچكنه دينور (العجالة
عينك كسرى وضميله و(العجل) و(العجلة) عينلرك ضميله عجله ايله ترتيب اولنان شيئه دينور طعام ماحضرى كبى
قال الشارح ومنه قولهم التمر عجالة الراكب وعجله وعجلته يعنى دابه سنه ركوب ايدوب برسمته كيده جك
آدم ايچون خرما طعام ماحضردركه آنك ايچون مكث ايلمك اقتضا ايلمز وفى المثل الثيب عجالة الراكب بومثل
سهل الحصول اولان نسنه ده ضرب اولنور وعجاله كذلك عينك كسرى وضميله واعجاله همزهٔ مكسوره ايله
وعجل وعجله عينلرك ضميله صاغم وقتندن مقدم چوبانك اوتلاقده كندى ياغيرى ايچون صاغديغى لبن قليله
اطلاق اولنور تقول سقانا عجالة واعجالة وعجلا وعجلة وهى اللبن الذى يعجل الحالب لنفسه او لغيره فى الرعى
من لبن يسير (المعجل) محدث وزننده دائما وجه مذكور اوزره عجاله اطلاق ايلديكارى سود صاغان چوبانه
دينور ودائما اهلنه اول سودى كتورن آدمه دينور يقال هو معجل اذا كان يأتى اهله بالعجالة (المتعجل) اسم فاعل
بنيه سيله معجل معناسنه در (العجال) رمان وزننده و(العجول) سنور وزننده حيس ديدكلرى طعامدن ياخود
خرمادن برصقم شيئه دينور كه آوجله همان صقوب اكلنده استعجال اولنور تقول اتانا بعجال وعجول اى بجماع
الكف من الحيس او التمر ✻ مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وسويق ايله تخمير اولنمش خرمايه دينور كه على العجله
بى تكلف اكل وبلع اولنور راحة الحلقوم مثابه سنده اولور (العجل) عينك كسريله و(العجول) سنور وزننده
اركك بوزاغى يه دينور ثانينك جمعى عجاجيل كلور ✻ مؤلف بوراده مسامحه ايلمشدر وبصائرده عجلك جمعى عجاجيل
كلور ✻ مؤلف بوراده مسامحه ايلمشدر وبصائرده عجلك جمعى عجول وعجولك جمعى عجاجيل اولديغنى تصريح
ايلمشدر ✻ ومصباحك بياننه كوره عجلك مؤنثى عجله درها ايله وجمعى عجول در ضمتيله وعجله درعنبه وزننده ومفربك

يانه كوره عجاجيل عجوّلك جمعيدر كه سنوّر وزننده دركه جمعى سنانيردر وراغبك بيانه كوره بوزاغى قسمنده
بركونه عجله تصور اولندى كه ثور اولدقدنصكره اول عجله منعدم اولور ودميرى ديديكه بنى اسرائيل ميعاد موسى
عليه السلام تمام اولمزدن مقدم سامرى يابديغى بوزاغى يه پرستش ايتدكلرى وجه تسميه در (المعجل) محسن وزننده
بوزاغيلى اينكه دينور يقال بقرة معجل اى ذات عجل (بنو عجل) فتحتينله برجماعتدر (العجلة) عينك كسريله
عجل كلمه سنك مؤنثيدر وصوطولومنه دينور ودولابه دينوركه قيو چرخيدر جمعى عجل كلور عنب وزننده وعجال
كلور جبال وزننده وبراونك اسميدر وشهر انبار قربنده برموضع آديدر عجله تام برخا تونك اسميله مسمادر (العجلة)
فتحاتله عربه يه وقاكلى يه وقوچويه دينور جمعى عجل درهاسز واعجال وعجال درعينك كسريله وچرخه
ودولابه دينور على قول دوه چرخنه دينوركه پك بيوك اولور محاله معنا سنه واثواب واثقال طاشيه جق تسكره يه
وسنم عربه سنه دينوركه تخته لردن طريقه طرزنده اولور وشول اغاجه دينوركه قيونك كنارنده يايلان ميل اوزرينه
ارقورى اوزاديلوب قوغه آكا آصيلور وبالجغه وسياه ومتعفن چاموره دينور وخرما اغاجنك اوزدكنده اويمه
طرزنده اولان بصمغه دينوركه آنلره اياقلرى بصه رق تپه سنه چيقارلرنته كه نقيراويمه بصمقلى اولان خرما
اوزدكنه دينور بونلرك جمله سنده سرعت معناسى ملحوظدر وعجله بمنده برقريه آديدر (دار العجله) مكه ده
مسجد حرامك اتصالنده بردار در (العجلى) عربى وزننده عجله يه منسوب ديمكدر كه عربه جى مراد اولور ومنه
عثمان بن شراب العجلى وبوفقهاء ومحدثيندندر (العجلى) عينك كسريله بنو عجل جماعتنه منسوبدر ومنه
ابو الفتوح اسعد وسعد بن على العجليان كه اعلام علمادندر (العجول) صبور وزننده بالطبع ايوه كن آدمه دينور
وولدينى ياوى قلمش واله وحيران عورته وناقه يه دينور جزع واضطرابندن برى اوته عجله ايله تردد ايلدكلرندن اطلاق
اولندى جمعى عجل در كتب وزننده وعجائل در واولومه اطلاق اولنور يقال صرمته العجول اى المنية ✱ مترجم
ديركه شعوب وعبول كبى بودخى غير منصرفدر وصفيت اصليه لمحه سيله حرف تعريف دخى داخل اولور وعجول
قهوه آلتى تعبير اولنان مختصرى طعامه دينور تقول اطعمنا بالعجول اى اللهنة ومكه ده برقيو اسميدر كه عبد
شمس ياخود قصى حفر ايلمشدر (المعاجيل) مختصر اولان يوللره دينوركه شاهراه اوليوب منزله عجله ايله واريله جق
يوللردر اوغرين يول تعبير اولنور مفردى معجال دريقال اخذ وامعاجيل الطرق اى مختصراتها (العجيلى)
مصغر بنيه سى وقصر ايله و (العجيلة) جهينه وزننده تيز تيز سرعتله يوريمكه دينور يقال سار العجيلى والعجيلة
اى سريعا (العجيل) زبير وزننده قهوه آلتى وصفرالق تعبير اولنان طعام مختصره دينور ياخود مسافره
تكلفلو طعامدن مقدم احضار اولنان مختصر يجه طعامه دينور (العجالة) كتابه وزننده برنبات آديدر (العجلاء)
صحراء وزننده برموضع معروفدر (العجلانية) مصيصه قربنده مرج الديباج نام محلده بربلده آديدر (عجلى)
سكرى وزننده ذوالرمه نام شاعرك ناقه سى اسميدر وثعلبة بن ام حزنه وزيد بن مرداس السلمى ودريد بن الصمه نام
كسه لرك فرسلرى اسميدر (عبيد العجل) صفت اوله رق حسين بن محمد نام محدثك لقبيدر (العجاجيل) عجولك
جمعيدر كه ذكر اولندى وسو يوسو بوكش صيقمر بنه دينوركه آوج طلوسى صيقوب اكل ايدرلر (المستعجلة)
اسم مفعول بنيه سيله شاهراهدن بشقه منزله قريب اوغرين يوله دينور تقول اخذت مستعجلة من الطريق
وهذه مستعجلات الطريق بمعنى القربة والخصرة وكذا يقال هذه خدعة من الطريق ومخدع (ام عجلان) سبحان
وزننده برقوشك كنيه سيدر (العدل) عينك فتحى ودالك سكونيله و (العدالة) عينك فتحيله و (العدولة) عينك
ضميله و (المعدلة) ميمك فتحى ودالك كسريله و (المعدلة) دالك فتحيله جور ايتميوب نفوس وعقولده استقامتى
قائم ودركار اولان امر وحالتى اجرا ايلمك معناسنه در لسانمزده عدالت ايلمك تعبير اولنور كه سلطان ووالى يه كوره
ظلم وستم ايتميوب دادو انصاف ايلمكدن وحاكمه كوره حق ايله حكم ايلمكدن عبارتدر يقال عدل الوالى والحاكم عدلا
وعدالة وعدولة ومعدلة ومعدلة من الباب الثانى ضد جار ويقال هو يقضى بالحق ويعدل فهو عادل من عدول
وعدل بلفظ الواحد وهذا اسم للجمع ويقال رجل عدل وامرأة عدل وعدلة يعنى صيغة مزبوره دن اسم فاعل عادل
كلور جمعى عدول در وعدل اسم جمع اوله رق مستعمل اولور يقال قوم عدل اى عادلون وعادل معناسنه اولور
و وفى الاصل مصدر در مبالغة وصف اولمشدر اصليتى اعتباريله مرأيه صفت اولوب امرأة عدل دينور و وصفيتى
اعتباريله علامت تأنيث ادخال اولنوب امرأة عدلة دينور ✱ مؤلف بصائرده ديديكه عدل كلمه سى مصدر اولوب
ومبالغة وصف اولور تنو عدل معناسنه بوصورتده تثنيه وجمعى ومؤنثى كلمزپس رجل عدل ورجلان عدل ورجال
عدل وامرأة عدل ونسوة عدل دينور واكر تثنيه وجمع ومؤنث عنوانيله مرئى اولور ايسه مخصص وقصد كلمه كبى

فی الاصل مصدر اولمیوب وصف اولان کلمه لرك مجراسنه اجرا اولنمش اولورنته که ابن جنی امرأة عدلة عنوانیله ثبت
ومصدری مؤنثه وصف اولمق اوزره اجرا ایلمریله عدل کلمه سنه علامت تانیث الحاق ایلدیلر دیو حکایت ایلدی
زیرا بو صورتده ذاته منقول اولمغله تثنیه وجمع وتانیثی صحیح اولور پس منعوت به اولان عین عدالت اعتباری که معنای
مبالغه در ملحوظ اولور ووصف مجراسنه اجرا اولنانده سائر صفات کبی ذات ملحوظ اولور ٭ وشارح دیر که عدل
نسب اوزره اولمیان عادل بدلی اولور ایسه وصفیتنه اعتبارا صیغه ایله تصویغ اولنور وشهاب مرحوم دیدیکه
منعوت به اولان مصدرده واحد ومذکر وجمع ومؤنث مساوی اولور و بو استواء اصل مطرددر بو صورتده مصدریتی
جهتی مقطوع النظر اولمز وشیخ رضی مرحومك رجلان عدلان قولی بوکه منافی دکلدر زیرا آنده جانب معنایعنی
وصفیت حقیقیه مراددرنته که کاهیجه منتقل الیها اولان حالی اعتباریله تثنیه وجمعلنور دیدی ومصباحده باب
رابعدن فتحتینله عدل صیغه سی زیاده ایدوب جار وظلم عبارتیله تفسیر ایلدی کذلك باب خامسدن عدل عدالة
وعدولة فهو عدل ای مرضی یقنع به عبارتنی ایراد و واحده وغیره اطلاق اولنور کذلك تثنیه وجمعی دخی کلور دیو
تنصیص ایلمکله عدل بوکه کوره شکس کبی وصف اولوب باب ثانیدن مصدر دخی اولمغله ایکی جهتنه ده اعتبار
جائز اولمش اولور زیرا مصدر ایله مبالغة توصیف مطرده در ٭ بو صورتده مؤلفك اسم جمع اولور دیدیکی اصل
مرقومه منافی اولور ومؤلف امام کلمه سنی بوندن تفریق ایلمشدرنته که ماده سنده میندر وعدل ایکی نوعدر بری عدل
مطلقدر که عقل آنك حسننی مقتضی اولوب وازمنه دن برزمانده نسخ وتبدیلی قابل و وجهامن الوجوه جور واعتدا ایله
متصف اولمیه محسنه احسانی مقابلنده احسان و برآدمدن رنج واذایی دفع ایدن کسه اوزرندن رنج واذایی دفع
ایلمك کبی ونوع آخری شول عدلدر که عدالتی شرعله معلوم اولوب بعض ازمنه ده نسخی ممکن اوله قصاص
وارش جنایات واخذ مال مرتد کبی انتهی وعدل ومعدله وعداله اسم اولور فارسیده آندن داد ایله تعبیر اولنور یقال
هو اهل العدل والمعدلة والعدالة ای ضد الجور وما قام فی النفوس انه مستقیم ٭ مؤلفك وما قام قولی ضد الجور مفهومنی
تفسیردر وسوق تعریفی عادتی اوزره مسامحه در وعدل برنسنه یی برنسنه ایله برابرلشدرمك معناسنه در یقال عدله
عدلا من الباب الثانی اذا وازنه بونده معنای لازم دخی مستعملدر ومحفه ده برآدمه دنك اولمق معناسنه در یقال
عدله فی المحمل اذا رکب معه وعدل مثل ونظیر معناسنه در جمعی اعدال درکاسیذکر واو لحکه اطلاق اولنور
لکن عادل اولمسی معتبردر یقال اعطاه بالعدل ای بالکیل و برنسنه مقابلنده اولان جزا وعوض معناسنه مستعملدر
یقال هذا عدل ذالك ای جزاؤه وفریضه ونافله معنالرینه کلور وفدیه معناسنه مستعملدر نفسنه معادل
اولدیغنه مبنی نته که فاء بابنده صرف فصلنده اشبو ٭ من انتمی الی غیر ابیه لا یقبل الله منه صرفا ولا عدلا ٭ حدیثنده
سبق ایلدی که فریضه ایله ونافله ایله وفدیه ایله تفسیر ایلدیلر وعدل برابرلکه دینور یقال قسموا بینهم علی العدل
ای علی السویة وطوغریلق استقامت معناسنه در یقال به عدل ای استقامة وعدل برکسه نك اسمیدر که وضع
علی یدی عدل مثلك منشأیدر مزبور تبع نام ملك یمنك جلادی اولمغله قتلی مراد قطعی اولان کسه لری اکا تسلیم
اولنور ایدی که من بعد خلاصی ناممکن اولور ایدی بعده مطلقا نومید ومأیوس اولنان نسنه حقنده وضع علی یدی
عدل مثلنی ایراد ایلدیلر وعدل برنسنه یی طوغرلتمق معناسنه در یقال عدل السهم عدلا اذا اقامه وعدل عدول
معناسنه درکاسیذکر ویول برسمته دونمك معناسنه در یقال عدل الطریق اذا مال و پوغور دوه دیشی یه
آشمغی فراغت ایلمك معناسنه در یقال عدل الفحل اذا ترك الضراب و پوغوری دیشی یه آشمقدن آیروب برطرف
ایلمك معناسنه در یقال عدل الجمال الفحل اذا نحاه یعنی عن الضراب وایکی آدمك بینینی تسویه ایلمك معناسنه در یقال
عدل فلانا بفلان اذا سوی بینهما (العادل) عدل وداد ایدیجی آدمه دینور باب ثانیدن اسم فاعلدر جمعی عدول در
شاهد وشهود کبی (التعدیل) تفعیل وزننده حاکم حق اوزره طوغریجه حکم ایلمك معناسنه در یقال عدل الحاکم
الحکم اذا اقامه وشاهد مقوله سنی تزکیه ایلمك معناسنه در که مراد عدله نسبتله عادلدر دیمکدر یقال عدل فلانا
اذا زکاه وترازو کفه لرینی برابرلشدرمك و برابرجه طوتمق معناسنه در یقال عدل المیزان اذا سواه و برنسنه بوکك بردنکی
قدر اولمق معناسنه مستعملدر یقال شرب حتی عدل ای صار بطنه کالعدل واکری نسنه یی طوغرلتمق معناسنه در
یقال عدل الشیء اذا اقامه (العدلة) فتحاتله و(العدلة) همزه وزننده شاهدلری تزکیه ایدن آدملره دینور قاضیلرك
تزکیه نائبلری کبی که آنلره ده یرقاچ مزکی لازمدر علی قول همزه وزننده مفرد وفتحاتله جمع صیغه سیدر (المعادلة)
مفاعله وزننده برنسنه ایله برابرلشمك و برابرلك ایلمك معناسنه در یقال عادله اذا وازنه و بونده متعدی معناسی دخی لغتدر
و برمشکل ایشه کرفتار اولمغله فعل وترکی بیننده متردد اولمق معناسنه در یقال هو یعادل هذا الامر اذا ارتبك فیه ولم یمضه

وبونك مفهومى عدال مفهومنه مغايردركاسيذكر وبرآدمه محفه داش اولمق معناسنه در يقال عادله فى المحمل اذاركب معه و برنسنه اكرلمك معناسنه در يقال عادل الشئ اذا اعوج (العدل) عينك كسريله بودخى مثل ونظير معناسنه در جمعى اعدال درو يوكك بردنكنه دينور جمعى اعدال وعدول كلور يقال هذا عدل ذاك الحمل اى نصفه (العديل) اميروزننده بودخى عدل وعدل كبى مثل ونظير معناسنه در جمعى عدلاء كلور كرماء وزننده يقال لاعدل له ولاعدل ولاعديل اى المثل والنظير ومحفه ده برآدمه دنك اولان محفه داشه دينور يقال هوعديله فى المحمل اى معادله (الاعتدال) افتعال وزننده كم وكيفده ايكى حالت بيننده متوسط حالتله متصف اولمق معناسنه درمثلا برجسم طول وقصر حالتلرى بيننده متوسط اولمق كبى كه اورته بويلو اولمق تعبير اولنور وصووهوا حرارت و برودت بيننده متوسط اولمق كبى يقال اعتدل الشئ اذا توسط بين حالين فى كم وكيف ومطلقا برنسنه متناسب وجذ واسلوبى متوافق اولمغه اعتدال اطلاق اولنور يقال به اعتدال اى تناسب (العدول) قعود وزننده عدل كبى يولدن صاپمق معناسنه در يقال عدل عن الطريق عدلا وعدولا من الباب الثانى اذا حاد وعدول دونمك معناسنه در يقال عدل اليه اذا رجع (المعدل) مجلس وزننده و (المعدول) اسم مكاندر دونوب واره جق وصاپه جق يرديمكدر ثانى معدول اليه حكمنده در يقال ماله معدل ومعدول اى مصرف (الانعدال) انفعال وزننده صاپمق معناسنه در يقال انعدل عن الطريق اذا حاد (العدال) كتاب وزننده ايكى شقك برينى ترجيح وتصميله اختياره قادر اوله ميوب تفكر واعمال انديشه ايده رك بينلرنده متردد قالمق معناسنه در ومنه تقول انا فى عدال من هذا الامر وهوان يعرض امران فلاتدرى لايهما تصير فانت تروى فى ذلك و يقال قطعت العدال فيه اذا صممت ٭ مؤلف بونى كتاب وزنيله كرچه تقييد ايلدى لكن معادله كبى مفاعله دن مصدر اولمق اغلبدر (عدولى) فتحتينله بحرين ناحيه سنده برقريه در وعدولى قديم وطويل شجره دينور (العدولية) ياى نسبتله عدولى ديدكلرى قريه مزبوره يه منسوب بركونه كيلره دينور ياخود عدول نام كميجى يه ياخود عدول نام طائفه يه منسوبدركه هجر بلادنه نازل اولورلرايدى و بو مفرددر جمعى عدولى در وعدولى كميجى اولديغنه دينور اعلام غالبه دن اولمشدر يقال هوعدولى اى ملاح (عديل) زبيروزننده ابن الفرج نام شاعرك اسميدر (معدل) مجلس وزننده ابن احمد دركه محدثدر (المعدلات) معظمات وزننده خانه نك كوشه لرينه اطلاق اولنور زوايا البيوت معناسنه (العدل) فتحتينله يوكك ايكى دنبكنك برابرلكنه وبرابرلشمسنه دينور يقال ليس فى الحمل عدل اى تسوية فى عدليه (العدمل) و (العدملى) و (العدامل) و (العداملى) عينلرك ضميله مسن وقديم آدمه دينوركه نوجى تعبير اولنور وايرى قديم اغاجه دينور وايرى قوجه كاره دينور (العدمول) زنبوروزننده قوربغه يه دينور ضفدع معناسنه (العدمل) قنفذ وزننده اركك قرتال قوشنه دينور (العنديل) زنجبيل وزننده ابن تمره روايتى اوزره بركوجك قوشك اسميدر على قول عندليبده لغتدر (العندل) صندل وزننده يوكرى باشلو دوه يه دينور مذكر ومؤنثه شاملدر وپك اوزون آدمه دينور مؤنثى عندله در (العندلة) دحرجه وزننده دوه ياوز ومتين اولمق معناسنه در يقال عندل البعير اذا اشتد وبلبل اوتمك معناسنه در يقال عندل البلبل اذا صوت (العنادلان) عينك ضميله خايه لره دينور مفردى عنادل در ومنه يقال هوما يعرف سحادليه من عنادليه اى الخصيان (العنديل) زنجبيل وزننده بركونه سرچه قوشيدر (العندلة) عندلك مؤنثيدركه پك اوزون عورته دينور وايرى مملو عورته دينور يقال امرأة عندلة اى ضخمة الثديين (العندليب) هزاردركه بلبل درباء بابنده ذكر اولندى (العذل) عينك فتحى وذال معجمه نك سكونيله قنه مق معناسنه در يقال عذله عذلا من الباب الاول اذا لامه (التعذيل) عذل معناسنه در يقال عذله بمعنى عذله (العذل) فتحتينله اسمدر قنه مغه دينور يقال لاينفعه العذل اى الملامة (الاعتذال) افتعال وزننده و (التعذل) تفعل وزننده ملامتى قبول ايلمك معناسنه دركه نفسنه مراجعتله جرم وخطاسنى ادراك واعتراف ايلمكدن عبارتدر يقال اعتذل فلان وتعذل اذا قبل العذل واعتذال برنسنه يى ايشلمكه تمام قصد وتوجه قلمق معناسنه دركه معناى اوللك لازمى اولور يقال اعتذل عليه اذا اعتزم واوق آتان كمسنه خطا ايلمكله تكرار آتمق معناسنه مستعملدر كوياكه خطادن ناشى نفسنه لوم ايدوب تكرار آتمغه مباشرت ايدر يقال اعتذل الرامى اذارمى ثانية (العذلة) همزه وزننده و (العذال) شداد وزننده دائما ناسى ملامت ايدن آدمه دينور يقال رجل عذلة وعذال اى كثير العذل (العذلة) فتحاتله و (العذال) رمان وزننده و (العذل) ركع وزننده عاذل كلمه سنك جمعيدر كه لائم معناسنه در (المعتذلات) معتدلات وزننده و (العذل) ضمتينله پك اسى كونلره وصف اولور كوياكه پك اسيلكندن ناشى كندى نفسلرينه لوم ايدرلر يقال ايام معتذلات وعذل اى شديدة الحر (العاذل) عذلدن اسم فاعلدر ويدنجى

نسوانده شول طمره دینورکه دم استحاضه آندن خروج ایدر* مؤلف بونی راء مهمله ایله عاذر عنوانده دخی ذکر ایلمشیدی و برصو یاخود برموضعك اسمیدر وجاهلیتده شعبان آینك علی قول شوّال آینك اسمیدر جمعی عواذل در (العذّالة) شدّاده وزننده است ومقعده اطلاق اولنور (المعذّل) معظم وزننده شول کریم وجوانمرد آدمه اطلاق اولنور که افراط سخاسندن لوم اولنور اوله یقال هو معذّل اذا کان یعذّل لافراط جوده و بر رجل آدیدر (العرجلة) عینك وجیمك فتحیله آت سوریسندن بربلوکه دینورو پیاده کان کروهنه دینورو بکی سوریسنه دینور (العرجول) برذون وزننده جماعت معناسنه در (العردل) صندل وزننده صلب وشدید اولان نسنه یه دینور (العردلة) دحرجة وزننده کوشك وسلپوك یوریمکه دینور یقال یمشی عردلة ای مسترخیا (العرندل) سمندل وزننده اوزن آدمه دینور وصلب وشدید نسنه یه دینور (العرزال) قرطاس وزننده ارسلان یتاغنه دینور وارسلانك باور یلرینه یاپدیغی یتاغه دینورکه اغاجلردن واوتلقلردن کتوروب یوه طرزنده یاپوب یاوریلرینی آنده یاتورر وخرما وسائر اغاج اوزره اولان باغچوان یتاغنه دینورکه ارسلان مقوله سی جانورخوفندن یاپوب آنده آرام ایدرلر وآت بقیه سنه دینوروچوال طرزنده اولان قابه دینور وشول کوچك چادروقولبه مقوله سی آرامکاهه دینورکه قتال هنکامنده ملوك ورؤسا ایچون اتخاذ اولنور یقال انّ الحبش یقاتلون والملك ینظر من العرزال وهو بیت صغیر یتخذ للملك اذا قاتل ومتّاردیوشرنلرك قولبه لرینه دینور وبیلان اینه دینورومتاع قلیله دینور واغاجك بداغنه دینو رودکانه دینور حانوت معناسنه وفرقةٌ انسانی یه دینور وآغرلق ثقل معناسنه وذلیل وحقیر معناسنه در وچادطبه ودغارجق مقوله سنك اغزنه دینور وشول قفیه یعنی اکرام قبیلندن اولان طعام مقوله سنه دینورکه خاصة انسان ایچون ترتیب واختیار اولنمش اوله مسافر ایچون اختیار اولنان اطعمه کبی (العرازیل) عزازیل وزننده اوغریلق ایچون مجتمع اولمش کسه لره دینور یقال قوم عرازیل ای مجتمعون فی اصوصیة (العرطل) جعفر وزننده و(العرطلیل) زنجبیل وزننده ایری ودیزمان شیشه دینور یقال رجل عرطل وعرطلیل ای ضخم وافراط اوزره اوزون آدمه دینور یقال رجل عرطل وعرطلیل ای الفاحش الطول (العرطویل) واو ایله زنجبیل وزننده یال وبال صاحبی خوش اندام وسهی قامت جوانه دینور یقال شاب عرطویل ای الحسن الشباب (العراقیل) قافله عرازیل وزننده آفات ودواهی معناسنه در یقال اصابتهم العراقیل ای الدواهی وعراقیل الامور صعاب ومشکلات اموردن عبارتدر یقال وقعوا فی عراقیل الامور ای صعابها (العرقلة) دحرجه وزننده طوغری یولدن صاپمق معناسنه دریقال عرقل الرجل اذا جار عن القصد وسوزی جهت واسلوبندن اکوب صاپتمق معناسنه دریقال عرقل کلامه اذا عوّجه وبرآدمه برایشی یاسوزی حق اوزره طوتمیوب وطوغریسنی سویلمیوب جهتندن چویروب بوکمك معناسنه دریقال عرقل علی فلان اذا عوّج علیه الفعل والکلام وادار علیه کلاما غیر مستقیم (عرقل) جعفر وزننده ابن الخطیم درکه شاعردر (العرقبل) قندیل وزننده یمرطه نك صاریسنه دینور (العرقلی) حوزلی وزننده صالنه رق یورویشه دینور یقال یمشی العرقلی وهی مشیة بتبختر (العرقال) قرطاس وزننده اصلا طوغری معامله ووضعی اولمیان آدمه دینورکه سلوکی وفعل وقولی دائما کج وبج اولان کسه دن عبارتدر یقال رجل عرقال ای لایستقیم علی رشده (العرکل) جعفر وزننده دقه دینورکه ساز اقسامندندر وطبل اوله دینور طبل معناسنه یقال ینقر العرکل ای الدّفّ وکذا الطبل و بر رجلك آدیدر (العرهل) اردبّ وزننده یاوزدوه یه دینور (العراهل) علابط وزننده قورومی تامّ وکامل اولان آته دینورکه هر یری اویغون اولور یقال فرس عراهل ای الکامل الخلق (العراهیل) عینك فتحیله صالمه ومسیب دوه کروهنه دینور مفردی عرهول درزنبورکبی و بونلرك مجموعنده زای معجمه ایله ده لغتدر (العزل) عینك فتحی وزای معجمه نك سکونیله برنسنه یی یرندن یا کروهندن یاخود عملندن آیروب برطرف ایلك معناسنه در یقال عزله عزلا من الباب الثانی اذا نحاه جانبا وجماع ایدرکن انزال وقتنده کبه قالمسون دیو ایچری انزال ایلمیوب ذکری طشره اخراج ایلك معناسنه مستعملدر یقال عزل عن امته اذا لم یرد ولدها وعزل شول مال میری یه دینورکه اداسنك وقت معینی حلولندن مقدّم محصل طرفندن همان وزن وانتقاد اولنمقسزین اله کچنی بیت المال طرفنه اوّل باوّل تقدمه طریقیله ارسال وایراد اولنوب بعده وقت معینی حلولنده طوپدن حساب اولنور اوله یقال اتی بالعزل وهو مایورد بیت المال تقدمةً غیر موزون ولامنتقد الی محلّ النجم وعزل برموضع آدیدر (التعزیل) تفعیل وزننده عزل ایلك معناسنه در یقال عزله بمعنی عزله (الاعتزال) افتعال وزننده و(الانعزال) انفعال وزننده و(التعزّل) تفعل وزننده عزل وتعزیلك مطاوعلریدر یقال عزله وعزّله فاعتزل وانعزل وتعزّل ای نحاه جانبا فتنحّی واعتزال

عزل ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال اعتزل المرأة بمعنی عزل عنها (المعزال) مفتاح وزننده سائر چوبانلره اختلاط
ایتمیوب دائما طوارلرینی بشقه جه رعی ایدن چوبانه دینور ودائما کروهندن آلارغه یه نازل اولان یولجی یه دینور
وسلاحسز آدمه دینور جمعی معازیل در یقال هو معزال ای نازل ناحیة من السفر وکذا لارمح له عربلر رمح ایله
مطلق سلاحدن کنایه ایدرلر وخست ودناءتندن قمارجیلره قارشمیوب سیرجیلك ایدن کمسه یه دینور وعقلی
ضعیف احمق ونادانه دینور که ناسه اختلاطدن محرومدر (التعازل) تفاعل وزننده ناس بری بریندن جدا اولوب
بشقه جه اولمق معناسنه در یقال تعازل القوم اذا انعزل بعضهم عن بعض (العزلة) غرفه وزننده اعتزالدن
اسمدر بشقه لغه وآلارغه لغه وآیریلغه دینور جدایی معناسنه ومنه قولهم من اختار العزلة فالعزله (الاعزل
بالکسر بشقه جه اولان قوملغه دینور یقال رمل اعزل ای منفرد منقطع وعادتا قویریغی برطرفه اکری اولان دابه یه
دینور یعنی قویریغنك اکریلکی خلقی اولمیوب کندیسی اکری آلشدرمش اوله که ذمیمه در عرب فارسلری
علی الاطلاق تشأم ایدرلر خصوصا صاغ طرفنه اکری اوله ومنه یقولون اعوذ بالله من الاعزل علی الاعزل
ای من الرجل الذی لاسلاح معه علی الفرس المائل الذنب عادة ویغمورسز بلوده اطلاق اولنور وقربان اتندن
غائب حصه سنه دینور وسماکین اطلاق اولنان ایکی کوکبك برینك وصفیدر که دیکرینه سماك رامح واکا سماك
اعزل دیرلر سماك رامحك اوکنده اولان کوکبی رمحه تشبیه ایلدیلر وبویالکز اولمغله کویا که سلاحسزدر یاخود بونك
طلوع وظهوری ایامنده اصلا ریح وبرد آثاری اولمامغله کویا که سلاحدن عاری اولمشدر ✱ مترجم دیر که بومناسبتله
اشبو قطعهٔ بلیغه نك ثبتی روا کورلدی ✱ لاتطلبن با لة لك رتبة ✱ قلم البلیغ بغیر جد مغزل ✱ سکن السماکان
السماء کلاهما ✱ هذا له رمح وهذا اعزل ✱ واعزل اوبجه تعبیر اولنان ایکی یوج کمیکلرینك بریسی ناقص اولان
دابه یه دینور وسلاحسز آدمه دینور نته که عزل دخی بومعنایه در ضمتینله ایکیسنکده جمعی عزل کلور عینك ضمیله
واعزال کلور وعزل کلور رکع وزننده وعزلان کلور ضمله (العزل) فتحتینله اسمدر سلاحسزلغه دینور (العزلاء
حمراء وزننده دبره دینور است معناسنه وطولوم ومشك مقوله سنك صودوکیله جك برینه دینور که اغزندن بشقه
اولمغله اورادن صواخذ اولنور اسفلنده اولان اغزی اوله جقدر جمعی عزالی کلور عینك فتحی ولامك
کسریله وعزالی کلور لامك فتحیله وبنو جعفر بن کلابه مخصوص برفرسك اسمیدر (العزل) عینك ضمیله
و(العزال) کتاب وزننده ضعف وزبونی معناسنه در (الاعازل) برموضعدر (عزله) غرفه وزننده یمنده
شهر بحرانه اعمالندن برقریه آدیدر (العزالان) عینك فتحی وتثنیه بنیه سیله طوشنجل قوشنك قوبریغی اوجنده
اولان ایکی جیغه یه دینور (عزیله) جهینه وزننده برموضعدر (المعتزلة) قدریه دن برفرقه در یعنی قدری انکار
ایدنلردن برفرقه در که اصول فرق ضاله اولان یدی فرقه نك بریسیدر زعملرنجه عندلرنده فئهٔ ضاله عد اولنان
اهل سنتدن وخوارج طائفه سندن اعتزال ایتدکلرندن ناشی کندیلرکروهلرینه معتزله اطلاق ایلدیلر بعضلر
دیدیکه لقب مزبوری آنلره حسن بصری علیه الرحمه تلقیب ایلدی وجهی بودر که واصل بن عطاء نام کمسه که
حسن بصرینك اصحابندن وتلامذه سندن ایدی برکون جامعده درس مجلسنه خارجدن برآدم کلوب دیدیکه
ای مقتدای دین حالا زمانمزده برکروه پیدا اولدیکه اهل کبیره یی اکفار ایدرلر وبرطائفه ده کفر ایله طاعت نفع
ویرمدیکی کبی ایمان ایله معصیت دخی ضرر ویرمز دیرلر پس بونده بزه نه کونه اعتقاد ایلك لازمدر حسن بصری
جواب ویرمزدن مقدم مزبور واصل جوابه متصدی اولوب بن کبیره صاحبی مطلق مؤمندر ومطلق کافر دردیم
بلکه اول کفر ایله ایمان بیننده برمنزله درنه مؤمندر ونه کافر دردیرم دیدی بعده مجلسدن قالقوب مسجدك ستونلرندن
برستون پایانه اعتزال وکلام مرقومی حسن بصری اصحابندن برجماعته تقریر ایلمکه ابتدار ایلدکده حسن حضرتلری
قد اعتزل عنا واصل دیمکله من بعد اول فرقه یه معتزله اطلاق اولندی وافعال عبادی کندی قدرتلرینه اسناد ایدوب
قدری انکار ایلدکلری یچون قدریه ایله ده ملقب اولدیلر (العزل) فتحتینله طوارك صغری طرفنه دینور ومنه یقال
لسائق الحمار اقرع عزل حمارك ای مؤخره (العزلة) فتحاتله طوارك الماجیغی اوززه اولان اومجه کمیکنه دینور
(العزهول) زنبور وزننده صالمه ومسبب اولان ارکك دوه یه دینور جمعی عزاهیل در وچاپك وسبکپا آدمه دینور یقال رجل
عزهول ای سریع خفیف (العزهل) زبرج وجعفر وزنلرنده سلکی وپریشان اندام آدمه دینور وکوکرجن قوشنك
ارککنه یاخود پلازینه دینور وعزهل زبرج وزننده وعزهول زنبور وزننده سریع وسابق آدمه دینور (العزهل) ازیب
وزننده بیکار وفارغ بوش کزن آدمه دینور آیلاق تعبیر اولنور یقال هو عزهل ای فارغ (عزهل) جعفر وزننده مبرز نجل
آدیدر وبرموضعك اسمیدر (المعزهل) مدحرج وزننده دائما قوت وغداسی کوزل اولان آدمه دینور یقال رجل معزهل

ای الحسن الغذاء (عزاهل) علابط وزننده برموضع آدیدر (العسل) عینك وسینك فتحیله صوآقركن یوزنده پیدا اولان
قبرجقه دینور یقال بدا العسل فی وجه المـاء ای الحباب وباله دینور كه فارسیده انكبین دیرلر بال آریسنك لعابندن
عبارتدر وعند البعض مادّه سی برخفیجـه شبنم كبی رطوبتدر كه حق سبحانه وتعـالی هواده حادث ایدوب چچك
ویپراق مقوله سی اوزره نازل اولور الهام ربانیله آری قسمی آغزلریله اول رطوبتی التقاط ایدوب قوانته كوتروب
وضع وجمع ایدر ایشته بال اول رطوبت مجتمعه دن عبارتدر وآنك مادّه سی بر بخار لطیفدر كه خفیجه ارضدن صعود
وجو هواده امتزاجله نضج بولوب حقیقت اخرایه تحویل ایلدكدنصكره كیجه وقتی برودت هوادن كسب غلظت
ایدوب عسل اولەرق قدرت حلواسی كبی ازهار واوراق اوزره نازل اولور الهام الهی ایله آریلر آنلری التقاط
ونقل ایدرلر وكاه اولور كه بعینه عسل اولەرق نازل اولمغله خلق آنی التقاط ایدرلر وبن عسلك منافع واسماسی
یا بنده بركتاب مخصوص تألیف ایلدم كتاب مزبور ترقیق الاسل فی تصفیق العسل اسمیله مسمـادر وعسل كلمه سی
مذكر ومؤنث اولور جمعی اعسال وعسل كلور ضمتینله وعسل كلور عینك ضمیله وعسول وعسلان كلور عینلرك
ضمیله وعسل ایله طتلو خوی وسجیه وشمائلدن كنایه اولور ومنه یقال هو علی اعسال من ابیه ای علی آسان یعنی فلانده
پدرینك اخلاق وشمائلنه دائر نشئه وحلاوت آثاری واردر كویا كه انك عسلندن یعنی مایه سندن مخمردر وعسل
خرما یكمزینه دینور یقال اكلنا عسلا ای صقر التمر وعرفط نام شجرك صمغنه اطلاق اولنور (عسل اللبنی) كسل
الكبری وزننده بخور انواعندن برنوع طیب اسمیدر كه برجنس شجردن بنفسه سیلان ایدر خوشبوی اولمغله خلق
انبكله تبخر ایدرلر عامّه تحریفله حصی لبان دیرلر بو میعهٔ سائله اولەجقدر كه خلق حصی لبانی دخی تحریف ایدوب
عسلبند بخوری دیرلر وبعض دیارده اكازیغله دیرلر وعسل الرمث رانك كسریله رمث دیدكاری نباتدن پیدا اولان
لزوجتلی اق شیره در كه كومش قوزه شكلنده ظهور ایدر ٭ مؤلف دهن العسل دیدكاری داروبی اهمال ایلدی ظاهرا
مولّد اولدیغنه مبنیدر ودهن العسل یونانیده او رمالی وبین الاطباء دهن داود دیدكاریدر كه تركیده داود پیغمبر یاغی
وبلغار یاغی تعبیر اولنور (بنوعسل) برقبیله در وعسل بن ذكوان برمعروف كسه در كه اخباریوندندر اصمعی ایله
ملاقات ایلدی وعسل مصدر اولور كما سیذكر (العسلیّ) یای نسبتله عسل رنكنده اولان شیئه دینور عسلیّ الیهود كه
سلفده یهود طائفه سی علامت امتیاز ایچون اموزلری باشنه دیكدكاری صاری پارچه دن عبارتدر اول جهتله اطلاق
اولنمشدر واكا غیار دخی دیرلر ایدی صكره قیافتاری بتون تبدیل اولدیغندن اكا حاجت قالمدی (العسّال) شدّاد
وزننده قواندن بال صاغان آدمه دینور وصفوان بن عسّال اصحابدندر وبك دتره یجی مزراغه دینور كما سیذكر (العاسل)
بودخی قواندن بال صاغان آدمه دینور یقال رجل عسّال وعاسل ای مشتار العسل من موضعه وقورده دینور ذئب
معناسنه تركیب آتیدن مأخوذدر جمعی عسـل كلور ركع وزننده وعواسل كلور وشول صالح ومتقی آدمه دینور كه
صلاح وتقواسنك وصف وثناسنی ناس عسل كبی استحلا ایدر اوله یعنی طتلو طتلو وصف وثنا ایدوب وثنا سندن
استطابه واستلذاذ ایدەلر وعاسل دتره یجی مزراغـه دینور كما سیذكر (العسـالة) جبانه وزننده آرینك بال یاپدیغی
كوبجه دینور مبـالغة اطلاق اولنمشـدر كویا كه بال ویریجیدر وتانیثی شوره اعتباریله دریقـال اطردت النحل
الی العسالة ای شورتها وبال آریسنه اطلاق اولنور تانیثی نحل اعتباریله در زیرا نحل اسم جنسدر (العسل) نسل
وزننده طعامه بال قاتمق وبال ایله ترتیب ایلمك معناسـنه دریقـال عسل الطعام عسلا من الباب الثـانی والاول
اذا خلطه بالعسل وبرآدمه زاد ایچون بال ویرمك وزادنی بالدن تهیئه قلمق معنـاسنه در تقول عسلتهم اذا زوّدتهم
العسل وبرآدمی خوش وطتلی مدح وثنـا ایلمـك معنـاسـنه در كه باللنـدرمق تعبیر اولنور یقـال عسل فلانا
اذا طیب الثناء علیه وجماع ایلمك معناسنه در یقـال عسل المرأة عسلا من الباب الثانی اذا نكحها وبرآدمی خلقه
شیرین كوستروب سودرمك معناسـنه دریقال عسل الله فلانا ای حببه الی النـاس وعسول وعسلان معناسنه در
كما سـیذكر وعسل وعسلان فتحـاتله قورد وآت تلاش وسرعتـله قوشدیغندن چالقـنه رق وباشنی دپره دوب
اویناده رق سكرتمك معناسنه در یقـال عسل الـذئب اوالفرس عسلا وعسلانا اذا اضطرب فی عـدوه وهزّ
رأسه یعنی من مضاته مسرعا وعسل سرعتله كتمك معناسنه در یقـال عسل الدلیل بالمفـازة اذا اسرع وعسل
چاپك وروندە ناقه یه دینور وبرموضع آدیدر وعسل هلاك وتباب معناسـنه مستعملدر سرعتله ذهاب معناسـندن
مأخوذ دریقال عسلاله ای تعسا (التعسیل) بودخی طعامه بال قاتمق معناسـنه دریقال عسل الطعام اذا خلطه
بالعسل وبرآدمه زاد ایچون بال ویرمك معناسـنه در تقول عسلتهم ای زوّدتهم العسل (الاستعسال) بال استمك
معناسـنه دریقـال استعسل القوم فعسلتهم ای استوهبوا العسل فزوّدتهم اباه (العسل) فتحتینله طاتمق ذوق

معناسنه دريقال عسل من طعـامه عسلا من البـاب الاول اذا ذاقه و بوحلب حلبـا بابى قبيلندندر كه باب اولدن
مصدرى فتحتينله كلمشدر وعسل وعسلان فتحاتله صوروزكارك تحريكيله چالقنوب اوينامق معنـا سنه دريقال
عسل الماء عسلا وعسلانا اذاحرّكته الريح فاضطرب وعسل سرعتله يوريمك معنـاسنه در ومنه الحديث
كذب عليك العسل ❊ بنصب العسل ورفعه اى عليـك بسرعة المشى نته كه كذب ماده سـنده شرح اولندى
(العسول) قعود وزننده و(العسلان) فتحـاتله الده مزراق پك دترمك معناسنده عسل كبى يقال عسل الرمح عسلا
وعسولا وعسلانا من الباب الثانى اذا اشتدّ اهتزازه (العسول) صبور وزنند عاسل وعسال كبى دتره كن مزراغه
دينور يقـال رمح عاسل وعسـال وعسول اى شديد الاهتزاز (العنسل) حنظـل وزننده جست وچاپك ناقه يه
دينور (العسل) عينك كسريله جن طائفه سندن برقبيله اسميدرو بنوعسل بنوعمرو بن يربوعدن منشعب برقبيله در
عربلر آنلرك والده لرى ساحرهٔ جنيه اولديغنى زعم ايدرلر وعسل حيوان قسمنه كركى كبى تقيدوتيمار ايدوب ايو جه
كوروب كوزه دن آدمه دينور يقـال هوعسـل مال اى ازاؤه (قصرعسل) بصره ده خطهٔ بنى ضبه قربنده
برقصرك اسميدر صبيغ نام كسه نك پدرى اولان عسل نام كسـه يه مضافدر وصبيغ باب غين معجمه ده بيان اولندى
لكن مؤلف اوراده صبيغ بن عسيل عنوانده ذكر ايلمشدر (ذوعسل) برموضعدر (المعسلة) مرحله وزننده آرى
قوانه دينور خليه معناسـنه (العسلة) فتحـاتله كه عسـلدن تاء وحدتله مفرد در برقطعه باله دينور ومنه يقـال
ما اعرف له مضرب عسلة اى اعراقه مضرب عسل آرينك بال چاله جق يريدر كه كوچ تعبير اولنور بعده برآدمك
عرق واصل ونسبنده استعمال اولندى زيرا كوچ بالك منشأيدر (العسيل) امير وزنـنده ضربه سى سريع وشديد
اولان آدمه دينور يقال رجـل عسيل اى الشديد الضرب السريع رجع اليد وعطـار سپوركه سـنه على قول
غاليه يعنى قابدن قليه مسك اله جق يالكته دينور وفيلك ودوه نك ذكرينه دينور جمعى عسل در كتب وزننده
(ابن عسلة) فتحاتله برشاعردر (ابوعسلة) عينك كسريله قوردك كنيه سيدر (العسيلة) جهينه وزننده سمراء
شنر قبسنده برصويك آديدر وعسيله كه عسل لفظـندن مصغر در مطلق نطفه يه على قول رجلك نطـفه سنه
وعلى رأى جماعك دادينه ولذتنه اطلاق اولنور كه عسله تشبيه اولنمشدر و بكل منها فسر الحديث ❊ حتى تذوقى
عسيلته ويذوق عسيلتك ❊ وعسل كلمه سنده تانيث غالب اولمغله هاء ايله مصغر اولدى ياخود عسله دن مصغردر تركيده
اندن بالجغز ايله تعبير اولنور وقدر قليل ايله حليت حاصل اوله جغنه تلميح ايچون تصغير ايله ادا بيوردیلر (العسل
ضمتينله صالح و ديندار آدملره اطلاق اولنور مفردى عاسل وعسول درنته كه عاسل ماده سنده وجهى بيان اولندى
(العسلة) فرحه وزننده يمنده بلدهٔ بعدانيه اعمالندن برقريه در (العسبلة) دحرجه وزننده خلق برى برينه كلوب
كيدوب تردد ايلمك معناسنه دركه برحادثه هنكامنـده ياخود عيد كبى ايام معدوده ده ايدرلر يقال الناس يعسبلون
اى يختلف بعضهم الى بعض و يتردد (عسجل) جعفر وزننده بنوسليم حرّه سنده برموضع آديدر (العسطلة
دحرجه وزننده نظـامسز شوريده سوزسويلمك معـناسنه در يقـال عسطل الرجل اذا كلم غيرذى نظام
(المعسطل) مدحرج وزننده هذيان محموم كبى شوريده و پريشـان سوزه دينور يقال كلام معسطل اى معلسط
(العسقلة) عينك وقافك فتحيله طپراغى پك و پوراوله رق آق طاشلق يره دينور تقول نزلنـا عسقلة وهى ارض
صلبة وفيها حجـارة بيض ومصدر اولور سراب ايلدرامق معـناسنه يقال عسـقل السراب اذا تريّع (العساقيل
مثاقيل وزننده منارلره دينور مفردى عسقل در جعفر وزننده وعسقول در زنبور وزننده وعساقيل وعساقل سرابه
دينوركه برپه ده صوكبى لمعان ايدر معناى مفرده موضوع اولان صيغه دندر حضاجر كبى و بلوك بلوك بلود پاره لرينه
دينور ❊ شـارحك بيانـنه كوره بونده جمعدر يقـال فى السماء عسـاقيل وعساقل اى القطع المتفرقة من السحاب
(عسقلان) عينك وقافك فتحيله ساحل بحر شامده بربلده دركه نصارى طائفه سى بهر سال اكا حج وزيارت ايدرلر
حالا خرابه در وبلخ قضاسنده برقريه ياخود برمحله در محدثيندن عيسى بن احمد بن وردان العسقلانى البلخى آندندر
شارح ديركه ابن حجر بلدهٔ مذكوره دندر وعسقلان الرأس باشـك تپه سـنه دينور يقـال ضرب عسقلان رأسه
اى اعلاه (العصقول) عصفور وزننده اركك چكركه يه دينور (العصاقيل) مثـاقيل وزننده قصرغه يلرينه
دينور مفردى عصقول در يقـال هبت العصاقيل اى الاعاصير (العصل) فتحتينله وعينك كسرى وصـادك
سكونيله بغرسـغه دينور معى معنـاسنه جمعى اعصال در وشجر دفلى اسميدر كه آغو اغاجى ديدكلرى يدر مفردى
عصله در وعصل آت قسمنك قويرق صوقمى برطرفه طوغرى اكيلوب بورق اولمق معناسنه در شويله كه ياتجق
اتلرينه واروب طوقنور اوله يقال عصل الفرس عصلا من البـاب الرابع اذا كان عسيب ذنبه ملتويا حتى يصيب

كاذنه ويقال فى عسبب ذنبه عصل اى التواء ودكنك كبى پك وقاتى نسسنه خلقى اكرى اولمق معناسنه در يقال
عصل العود عصلا وهوالاعوجاج فى صلابة خلقة (العصل) كتف وزننده و(الاعصل) احمر وزننده اكرى
اولان پك شيئه دينور عصل كلمه سنك جمعى عصال در عينك كسريله يقال عود وعصا عصل واعصل اى معوّج
واعصل اكرى بجاقلو آدمه دينور يقال رجل اعصل اى المعوّج الساق وبعضلر ديديكه اعصل برنسنه اوزره
دائما اكيلوب آوريله رق مشغول ومداوم اولان آدمه دينور واكرى ديشه واكرى اوقه دينور يقال ناب وسهم
اعصل اى اعوج جمعى عصل در عينك ضميله (المعصال) مفتاح وزننده باغچوانلرك ككه وكلبرى تعبير ايتدكلرى
اوجى اكرى اغاجه دينوركه انكله اغاجك داللرينى اكوب ميوه قوپاررلر وچوكانه دينور صولجان معناسنه (المعصبل
ميمك كسريله بودخى چوكانه دينور (العصلاء) حمراء وزننده كوده سى اتسز دكنك كبى قوبقورى اولان عورته
دينور يقال امرأة عصلاء اى لالحم عليها (العصل) فصل وزننده ايشه مك معناسنه در يقال عصل الصبى
عصلا من الباب الاول اذابال واغاجى اكمك معناسنه در يقال عصل العود اذاعوّجه فان كان اعوجاجه
على خلقة قلت عصل كفرح كامر (الاعصيلال) اطميننان وزننده برينى اورمق قصديله دكنكه قاوره مق
معناسنه در يقال اعصأل الرجل اذا قبض على عصاه (التعصيل) كيجكمك وآغر دپرنمك معناسنه در يقال
عصل الرجل اذا ابطأ (المعصل) منبر وزننده بورجلوسنه شدّت تقاضا ايدن آدمه دينور يقال هومعصل
اى مشدّد على غريمه (العاصل) قاتى وپك اوقه دينور (المعصل) محدّث وزننده آتلدقده بور يلوب برطرفه
چاوب بيانه كيدن اوقه دينور (العنصل) قنفذ وزننده برموضع آديدر ويمامه دن طوغرى بصره يه موصل طاريقك
اسميدر وعنصل كه عنصل دخى دينور جندب وزننده ومدايله عنصلاء وعنصلاء دخى دينور بصل برى اسميدركه
اسقال ايله وبصل الفار ايله متعارفدر تركيده آطه صوغانى ديرلر بين الاطباء اسقيل ايله معروفدر داء الثعلب وفالج
وعرق النسأ علتلرينه نافع وسركه سى سعال مزمن وربو وضيق نفس وحشرجه علتلرينه مفيد وبدن ضعيفى
مقوّيدر (العصل) عينك ضميله اعصلك جمعيدركه ذكر اولندى وبرموضع اسميدر (العضلة) عينك وضاد
معجمه نك فتحيله و(العضيلة) سفينه وزننده بالدر وقول مقوله سى اعضاده اولان سكيرلى قالين وقبا اته دينوركه
بالق اتى تعبير اولنور* مؤلف كرچه كل عصبة معها لحم غليظ عبارتيله تفسير ايدوب لكن مراد ترجمه اولنان اسلوبدر
صاحب تذكره نك بيانه كوره بدن انساننده صغير وكبير بشيوز اوتوز عضله واردر (العضل) فتحتينله برآدمك
كوده سنده بالق اتى چوق اولمق ياخود بالدرينك بالق اتى قباو يوغون اولمق معناسنه در يقال عضل الرجل عضلا
من الباب الرابع اذاصار كثير العضل اوضخمت عضلة ساقه (العضل) كتف وزننده و(العضل) ندس وزننده
صفتلرده وصف مذكوراوزره اولان آدمه دينور (العضل) فضل وزننده برآدمى صقشدروب تضييق ايلمك
معناسنه در يقال عضل عليه عضلا من الباب الاول اذا ضيق وبرآدمك ايشى پك دشوار وشديد اولمق معناسنه در
كويا كه كنديسنى تضييق ايدر يقال عضل به الامر اذا اشتدّ وعضل وعضل وعضلان هينلرك كسريله
بركسنه برخاتونى اره وارمقدن ظلما منع ايلمك معناسنه در يقال عضل المرأة عضلا وعضلا وعضلانا من الباب الاول
والثانى والرابع اذا منعها الزوج ظلما (الاعضال) همزه نك كسريله بودخى برماده صرپلنوب دشوار اولمق
معناسنه در يقال اعضل الامر اذا اشتد وبردشوار ايش برآدمى عاجز وفرومانده قلمق معناسنه در يقال اعضله الامر
اذاغلبه واعياه وخاتونك وطاوق وسائر حيوانك طوغرمسى عسرتلو اولمق معناسنه در يقال اعضلت المرأة
والدجاجة وغيرها بولدها اذاعسر عليها وبرمشكل درد ومرض اطباىى عاجز ومغلوب ايلمك معناسنه در يقال اعضل
الداء الاطباء اى غلبهم (التعضيل) بودخى برخاتونى اره وارمقدن ظلما منع ايلمك معناسنه در يقال عضل المرأة بمعنى عضلها
ويراهل مجلسه طارلمق معناسنه در يقال عضل المكان اذاضاق وبريرناسله طيطلو اولمق معناسنه در يقال عضلت
الارض باهلها اذاغصت بهم وخاتون وسائر حيوان طوغرمقده عسرتلمك معناسنه در يقال عضلت المرأة والدجاجة
وغيرها اذاعسر عليها (المعضل) محسن وزننده و(المعضل) محدّث وزننده طوغرمسى صرپ ودشوار اولان خاتونه
وسائر حيوانه دينور ومعضل محسن وزننده پك چركين شيئه دينوركما سيذكر (التعضل) تفعل وزننده برعلت پك مشكل
اولمغله اطباىى چاره وتدبيردن عاجز قلمق معناسنه در يقال تعضل الداء الاطباء اذاغلبهم يعنى فاعياهم دواؤه (العضال
غراب وزننده پك مشكل مرضه دينوركه طبيبلرى عاجز وفرومانده ايده يقال داء عضال اى معى غالب يعنى
على الاطباء وشول شديد يمينه وصف اولوركه اصلا استثناء ورجوع وانصرافى ممكن اوليوب قطعى اوله
يقال حلفة عضال اى شديدة لامثنوية فيها* مترجم ديركه مثنويه استثناء ورجوع وانصراف معناسنه در نته كه نابشه تلك

اشبو حلفت يميناغيرذى مثنوية مصراعنك شرحنده استثناء ورجوعله شرح اولديغنى شهاب مرحوم ❊ان الله على
كل شئ قدير ❊ و خالق كل شئ ❊ كريمه لرينك تفسيرنده بيضاوى مرحومك فهما على عمومهما بلامثنوية قولنك
شرحنده بيان ايلمشدر (الاعضيلال) اطميئنان وزننده اغاجك داللرى كور وفراوان اولمغله برى برينه صارمشمق
معناسنه در يقال اعضألت الشجرة اذا كثرت اغصانها والتفت (العضل) عينك كسريله داهيه اولان آدمه دينور وپك
چركن شيئه دينور (العضلّ) فتحتينله باديه ده بر موضعدركه چوق مبشه واو رمانلو محلدر ياخود عينك فتحى وضادك
سكونيله در وعضل بن الهون بن خزيمه برقبيله نك پدريدر وجرذ ديدكلرى ايرى صچانه دينور جوهرينك سياق
كلامنك متقضاسى عينك ضميله اولمقدر لكن اويله دكلدر بلكه همان فتحتينله در جمعى عضلان كلور عينك كسريله
(العضل) صرد وزننده و (العضل) ققل وزننده آفات ودواهى يه اطلاق اولنور مفردلرى عضله در غرفه وزننده
وعضل صرد وزننده برموضعدر (بنو عضيله) جهينه وزننده بربطندر (المعضلات) محسنات وزننده شدائد
ونوائبه اطلاق اولنور مفردى معضله در يقال نزلت بهم المعضلات اى الشدائد (العضبلّ) قرشبّ وزننده
لئيم وتنكخوى وبى امتزاج كسه يه دينور يقال رجل عضيل اى لئيم ضيق الخلق (العضيل) جعفر وزننده صلابتلوپك
نسنه يه دينور (العضهلة) دحرجه وزننده شيشه نك اغزينى طيقامق معناسنه در يقال عضهل القارورة اذاضم
رأسها (العطل) فتحتينله و (العطول) قعود وزننده خاتون دوزكوندن وپيرايه دن خالى اولمق معناسنه در
يقال عطلت المرأة عطلا وعطولا من الباب الرابع اذا لم يكن عليها حلى وعطل فتحتينله بيونه اطلاق اولنور
لباسدن خلوى اولديغيچون يقال انها لحسنة العطل اى العنق وبرآدمك كودهسى بيوك اولمق معناسنه مستعملدر
هرلباس اويمديغندن كذلك سرعتله ايش كوچ كورهمز اولديغندن استعمال اولندى يقال عطل الرجل عطلا
من الباب المزبور اذا عظم بدنه وبركسه مالدن ياخود ادبدن عارى وبى بهره اولمق معناسنه مستعملدر يقال
عطل الرجل من المال والادب اذا خلا والادب قولنده واو او معناسنه در وعطل شخص وهيكله اطلاق اولنور
جمعى اعطال در (التعطل) تفعل وزننده بودخى خاتون دوزكوندن خالى اولمق معناسنه در يقال تعطلت المرأة
بمعنى عطلت وبركسه ايشسز كوجسز بيكار قالمق معناسنه در يقال تعطل الرجل اذا بقى بلا عمل (العاطل
و (العطل) ضمتينله عطلمدن اسم فاعلدر پيرايه دن خالى خاتونه دينور عاطلك جمعى عواطل در وعطل درركع
وزننده وعطلك جمعى اعطال در يقال امرأة عاطل وعطل اى خالية من الحلى وعطل ضمتينله قلادهسى
ويولارى اولميان بوش آته ودوه يه دينور وتمغاسز دوه يه دينور وسلاحسز آدمه دينور جمعى اعطال در ومال
وادبدن بى بهره آدمه دينور (المعطال) محراب وزننده دائما زينت وپيرايه دن خالى اولمق معتادى اولان خاتونه
دينور يقال امرأة معطال اى المعتادة العطل (المعاطل) معطلك جمعيدركه مقعد وزننده در نسوانك دوزكون
طاقنه جق عضولرينه دينور بيون وبيلكيجه وطپوق كبى يقال انها لحسنة المعاطل اى مواقع الحلى (الاعطال
عطلك جمعيدركه ضمتينله در وعطلك جمعيدركه فتحتينله در نته كه ذكر اولنديلر (التعطيل) تفعيل وزننده قاب
مقولهسى نسنه يى بوشالتمق وبوش قومق معناسنه در يقال عطله اذا فرغه واخلاه وبرنسنه يى ضايع وتباه
اوله رق بوشلامق معناسنه در قيويى ايشلتميوب خرابه بوشلامق كبى ودياري خالى وخرابه ترك ايلمك كبى يقال
عطل الشئ اذا تركه ضياعا (العطلة) فرحه وزننده اندام ووجودى خوب دوهره دينوركه زينتدن مستغنى اولورلر
يقال ابل عطلة اى حسنة الجسم واحدنده عطل دينور وسودى فراوان كزيده ناقه يه دينور كذلك سودى چوق
قيونه دينور وكوشه لريله اغاجنك ارالغنه باغلدقلرى قايشى قرلمش قوغه يه دينور (العيطل) حيدر وزننده
حسن اندام وتناسب اعضا ايله هريانى اويغون اوزون كردنلى خاتونه دينور ياخود مطلقا اوزون كردنلى انسان
وحيوانه دينور زيوبوصفتلر زينتدن مستغنى ايدر يقال امرأة عيطل اى الطويلة العنق فى حسن جسم اوهو كل
ما طال عنقه وعيطل اركك خرما اغاجنك چچكنك دانه دينوركه آنى آشى قلمى ايدرلر وا كاعطبل دخى ديرلر
امير وزننده ميوه دن خالى اولديغيچون (المعطل) معظم وزننده هذيل قبيله سندن برشاعر در ومعطل حرائت
وزراعتدن خالى يوريره دينور ارض موات معناسنه (المعطلة) معظمه وزننده چوبانسز صاحبسز دوهلره وصف
اولنور يقال ابل معطلة اى لاراعى لها (عطاله) سحابه وزننده بنوتميم يوردنده برطاغك آديدر (العطلة) غرفه
وزننده تعطل معناسندن اسمدر بوشلق وبيكارلق معناسنه در (العطل) عينك ضميله وضمتينله مالدن
يا ادبدن بى بهره آدمه دينور يقال رجل عطل وعطل اى خال من المال اوالادب وكريشسز يايه دينور يقال
قوس عطل اى بلاوتر (العطبل) و (العطبول) و (العطبولة) عينلرك ضميله و (العيطبول) حيزبون وزننده كوزل

ودلبر اتلوجاناواوزون كرذانلو تازه محبوبه يه دينور جمعى عطابل وعطابيل كلور وبعضلر ديديكه عيطبول اوزن
بو يلوخاتونه دينور (العطال) اعجامله كتاب وزننده و(المعاظلة) مقاتله وزننده ديشيسيله جماع حالنده چاتشوب
ايلشوراولان كلب ونچكركه مقولهسى جانورچاتشوب چنكللشمك معناسنه دريقال عاظل الكلب والجراد عظالا
ومعاظلة اذاتراكب وتشدد عندالسفاد وعظال بين الشعراء تضمين قافيه ايلمكه اطلاق اولنور كه بيت مؤخرك
تمام معناسنى بيت مقدمده فى هون ومر بوط ايلمكدن عبارتدر يقال عاظل فى القافية عظالا اذاضمن (التعاظل
تفاعل وزننده و(الاعتظال) افتعال وزننده معاظله معناسنه در يقال تعاظلت الكلاب واعتظلت اذاتراكبت
عندالسفاد (العظل) عينك فتحيله كوپك چاتشمق معناسنه در يقال عظلت الكلاب وعظل عظلا من الباب الاول
والرابع اذا ركب بعضها بعضا مثالده عظل الكلب عنوانيله اولسه مناسب ايدى كه مؤنثدر (العاظل و العظلى
سكرى وزننده چفتلشمكده برى برينه باغلنوب ايرليان چكركه لره دينور يقال جراد عاظل وعظلى اى متعاظلة لاتبرح
كلب مقولهسى سائر حيوانهده وصف اولورلر (التعظل) تفعل وزننده و(التعظيل) ناس برنسنه اوزره مجتمع اولمق
معناسنه در يقال تعظلوا عليه وعظلوا اذا اجتمعوا عليه (يوم العظالى) حبارى وزننده بين العرب بريوم
معروفدركه انده بنوتميم بكربن وائل قبيله سنه شبخون ايلدى لدى الانهزام خلق مزاحمهدن
برى برينك اوزرينه باصيلوب ياخود ايكيسى اوچى بردابه يه ركوب ايلدكلرندن ناشى اطلاق اولندى
(العظل) ضمتينله مأبون وككزه اطلاق اولنور تقول لاتقرب منها فانها عضل اى مأبون (المعظل) محسن وزننده
و(المعظئل) مشمعل وزننده اغاجلق وقورولق يره دينور يقال موضع معظل ومعظئل اى الكثيرالشجر (العفل
عينك وفانك فتحيله و(العفلة) فتحاتله شول شيئه دينوركه بعض نسوانك وناقه نك فرجنده ظهور ايدر بعض
رجالده حادث اولان دبه لك كبى ✻ شارح ديركه بوقرن ديدكلرى دكلدر زيراقرن كه آصلق تعبير اولنور
اول فرجك ايچنده قاتى اتياخود كيك تحدث ايلمكله مدخل بتشك اولور و بوابكاره مخصوصدر وعفل دبه لكدركه
شيش ظهور ايدوب كذلك مدخلى سد ايدر و كاهجه پك بيويوب حتى اوتوردقده يره مس ايدر اولور وبوا كثر
بعدالولاده ظهور ايدر و بعضلر ايكيسنى برعد ايلديلر انتهى ✻ مترجم حقير ديركه اشبوماده احكام فقهيه يه متعلق
اولمغله برمقدار جه ارخاى عنان روا كورلدى معلوم اوله كه بونده اوچ تعبير متداولدر برى رتق و برى عفله و برى
قرندر ✻ مؤلفك بيانته كوره رتق فرجك ايچرسنك جاتيسنده كرچه منفذ متخيل اولوب لكن بتشك طرزنده اولمغله
بردرلو انفاذ قابل اولميه ياخود ايچ منفذى اولميوب بالكز مبالدن عبارت اوله و بوابكاره مخصوصدر وعفله وجه
مذكور اوزره بعض رجالده حادث اولان ادره كبى نسوانك فرجنده متحدث شيئه يعنى شيشه دينور وادره كه دبه لكدر
فتق سببيله كيسهٔ خصيه منتفخ ومتعظم اولور و بونك قروقيله وادره واسم عام اولان فتق كبى اسباب وانواع
مختلفه سى وخفيفى وشديدى وصغيرى وكبيرى واردر بو حادثه نسوانده دخى اولور كيمنده خلقى و كيمنده عارضى
اولور كه فرجنك اغزنده سكيرلى ات كبى نسنه اولور وبيوكى وكوجكى اولور وكيمنده پرده اولور واكاريح ياخود ماء
ياخود اجسام سائره اينوب طشره يه طومالدر پس بوابكارده واكثرى ثيباتده ولادت زوريله حادث اولور كتب
طبيه ده بور رتق اسميله معبردر تركيده بو كه آصلق ديرلر ✻ مؤلفك عفله ديديكى بواوله جقدر وقرن مؤلفه كوره عفلهٔ
صغيره در واطبايه كوره ماده سى خلقى كميكدر ياخود خلط صلب شديد در بوكه علاج همان غيرقابلدر و بعضا
انضمام وامتلاء سببيله ده نفوذ ممكن اولمز ✻ ومؤلفك رتق ماده سنده تقديم ايلديكى قول بواوله جقدر ومغربك
ومصباحك ونهايه نك بيانلرى دخى تفصيل مرقومه ملايمدر انجق نهايه ده عفله ايله قرنى فرق ايتامشدر وقاضى
شريح محضرينه برجاريهٔ قرناء كتوروب استفتا ايلدكده يره اوتوردلك اكر اول حادثه يره طوقنورسه عيبدر والا عيب
دكلدر ديو افتا ايلديكنى نقل ايلمشدر بوكه كوره رتق خلقى بتشك وعفل وقرن دبه لك اولور ✻ نته كه مؤلفه كوره ده
ايكيسى بردر لكن صغر وكبر جهتيله فرقلرى واردر پس بينلرنده عموم وخصوص مطلق اولمق ملحوظدر فليحفظ
يقال بها عفل وعفلة وهو شئ يخرج من قبل النساء وحياء الناقة كالادرة للرجال وعفل مصدر اولور خاتونده ياخود
ناقه ده عفله حدوث ايلمك معناسنه يقال عفلت المرأة اوالناقة عفلا من الباب الرابع اذا صارت بها عفلة (العفلاء
حمراء وزننده وصف من بور اوزره اولان خاتونه وناقه يه دينور (التعفيل) تفعيل وزننده عفله ديديكى علت
مذكوره يى علاجله او كولتق معناسنه در بناسى ازاله ايچوندر يقال عفل المرأة اذا اصلح عفلتها و برعورت حقنده
عفلادر ديمك معناسنه در يقال عفلها اذانسبها الى العفلة (العفل) نفل وزننده يكى تكه سنك واكوزك پاچه لرى
ارالغنك ياغنك كثرتنه دينور و بوانمش خصى اولنلرده مستعملدر زيرا آنلر سمونز واورالرى ياغلو اولور يقال فى التبس

اوالثور عفل وهو كثرة شحم مابين رجليهما وهواعفل وعفل دبرايله ذكرك بيننده اولان جزكى يه دينور وقوچ قسمنك
خايه لرينك وچوره يانلرينك ياغنه دينور وقوچ قسمنك سموزلكنى وآر يقلغنى بيلمك ايچون ال ايله يوقلنه جق قاورام
يرينه دينور (العافل) دائما اوزون لباس اوزرندن قصه لباس كير اولان آدمه دينور يقال رجل عافل اذا كان
يلبس الثياب القصار فوق الطوال (عفال) قطام وزننده نسوانه مخصوص سبّ ودشنام وآزار كلماتندندر (عفلان
سكران وزننده بنوابى بكر بن كلاب يوردنده برطاغك آديدر (عفلانه) جبل عفلان قربنده برقديم صويك آديدر
(العفلاء) عفله سى اولان عورتدركه ذكر اولندى وكوللركن طشره دوريلان دوداغه دينور يقال شفة عفلاء
اذا كانت تنقلب عند الضحك (بنو العفيل) زبير وزننده بنومالك بن سعد جماعتيدركه عجاج راجزك قوميدر
(العفنجل) سميذل وزننده شول ثقيل وياوه كوى وفضول وهرزه كاره دينوركه هرماده ده وظيفه سى اولميان هذر
وهذيان سوزلر تفوه ايدراوله (العفشل) شين معجمه ايله جعفر وزننده و(العفنشل) سمندل وزننده و(العفشليل
زنجبيل وزننده ثقيل وكرانجان وخيروشره يرامزكسه يه دينور وعفشليل غليظ وناتراش وتصلق ثقيل ونادان
شخصه دينور وكودهسنك اتلرى سلپوكنوب صالق صالق اولان قوجه قارى يه دينور وزيلوكبى تو يلرى چوق اولان
كليچه دينور وديشى ضربتلانه ياخود ارككنه دينور (العفشال) قرطاس وزننده قورقق و يواش آدمه دينور كه
كسه يه شدّتله معامله ايده مز يقـال رجل عفشال اى قليل البأس (العفطلة) دحرجه وزننده برنسنه يى برآخر
نسنه يه قاتوب قارشدرمق معناسنه در يقال عفطله به اذا خلطه (العفقل) قافله جعفر وزننده بيوك يوزلو آدمه
دينور يقـال رجل عفقل اى العظيم الوجه (العفكل) جعفر وزننده احمق وسبكمغز آدمه دينور (العقـل
عينك فتحى وقافك سكونيله علم وادراك معناسنه دركه ذهنده حاصل اولان صورتدن عبارتدر على قول اشيانك
حسن وقبح وكمال ونقصانه متعلق صفاتنى ادراكه اطلاق اولنور بومعنادن اوّلدن اخصدر وعنـد البعض ايكى
خيراولان شيئك خيرده ازيد وابلغ اولانى وايكى شر اولان شيئـك شر ومضرتده اشدّ واوفر اولانى ادراكدن
عبارتدر وبعضلر عندنده امور عديده يه اطلاق اولنور يعنى عقـل برقوّت معنويه مودعه دركه انسـان آنك
وساطتيله قبيح وحسن بيننى فرق وتمييز ايدرايشته اول قوّتدن كذلك ذهن انسانده بعض مقدمات سببيله حاصل
ومترتب اولان صور ومعانئ مجتمعه دن عبارتدركه آنلرك وساطتيله اغراض ومصالح وامور وجوه لايقه سى اوزره
مستتبّ ومستقيم ومستكمل اولور كذلك انسانك حركات وكلماتى بابنده كنديسنه مخصوص هيئت محموده وشيوۀ
مطبوعه دن عبارتدر پس اشبو امور ثلاثه ده مشترك اولور لكن اوّلده حقيقت واخيرينده مجاز اولور زيرا بونلر قوّت
مذكوره نك اثر وثمره سيدر قالديكه كرچه اشبو تعريفاتله تعريف ايلديلر لكن حق اولان بودركه عقل برنور روحانيدن
عبارتدركه نفس انسانى آنك وساطتيله علوم ضروريه ونظريه يى ادراك واذعان ايدر وانك ابتداى وجودى ولدك
رحمده استكمال خلقتله هنوز جنين اولديغى هنكامدندر بعـده تدريجله بلوغى وقتنه قدر تزايد ونماء اوزره اولور
فارسيده آكاهوش وخرد وتركيده اوص تعبير اولنور جمعى عقول در ✻ مؤلفك ويطلق لامور لقوة بها قولنده واقع
لقوة كلمه سى لامور قولندن بدلدر ولمعان ولهيئة قوللرى معطوفدر وبو بدل بعض طريقيله در ياخود مع ماعطف
عليه اعتباريله بدل كل‌در اولور اولقوة نسخه سى غلطدر ✻ مؤلفك بصائرده بيانه كوره اصل عقل امساك واستمساك
معناسنه موضوعدر وديعۀ مذكوره انسانى امور قبيحه دن منع وامساك ايلديكى ملابسه سيله عقل اطلاق اولندى
وتسميه بالمصدردرنته كه حجر ونهى اطلاقى دخى بوملابسه ايله در ومصدر اوله رق استعمال اولنورنته كه معقول
دخى مصدردر مفعول وزننـده عقلى استعماالله هرنسنه يى بيلور اولمق معنـاسنه دركه اوغلان عاقل و بالغ اولمق
تعبير اولنور يقـال عقل الغلام عقلا ومعقولا من الباب الثانى اذا ادرك فهو عاقل من عقلاء وفى الاساس يقـال
مافعلت منذ عقلت ويقـال عقل فلان بعد الصبا اى عرف الخطأ الذى كان عليه يعنى كنديده اولان خطانك
خطـا اولديغنى فهم وادراك ايلدى ومقدمة الادبده زمخشرى عقل خردمند كشتن يعنى عقللو اولمق وعقل الغلام
خرد مندشد يعنى اوغلان عاقل اولدى عنوانيله تفسير ايلمكله وجه مذكور اوزره ترجمه اولندى ومصباحده باب
ثانيدن متعدّى اوله رق ادراك وباب رابعدن لازم معنـاسيله مرسومدر حتى عقلاء اوزره جمعلنمسى اكامبنيدر
ومؤلفه كوره صالح وعالم كبى نوادردن اولور انتهى وعقل علاج يورككى قبض ايلمك معناسنه در يقال عقل الدواء
بطنه عقلا من الباب الثانى والاول اذا امسكه وفهم وادراك ايلمك معناسنه دركه ذكر اولنـان نور روحانى اثريدر
يقال عقل الشئ عقلا من البـاب الثانى اذا فهمه ودوه نك اياغنى بوكوب بيلكجه سنى قولنـه باغلمق معنـاسنه در
يقـال عقل البعير اذا شدّ وظيفه الى ذراعه وبرآدم مقتولك خون بهـاسنى ويرمك معناسنه در يقال عقل القتيل

طا

اذا وداه وبركسه قاتلدن بدل اولوب قاتل اوزره لازم كلان خونبهايى كندى مالندن ادا ايلمك معناسنه در يقال
عقل عن فلان اذا ادّى جنايته بو راده عن كلمه سى بدليت ايچوندر وخونبها آلمق ايچون قود وقصاصى ترك ايلمك
معناسنه در يقال عقل له دم فلان اذا ترك القود للدّية وعقل وعقول آهو قسمى يوكسك صرپ طاغه قاچوب
چيقمق معناسنه در يقال عقل الظبي عقلا وعقولا من الباب الثانى اذا صعد وعقل كولكه تمام نصف نهار
حدّنده سيردن قالوب ثابت اولمق معناسنه در يقال عقل الظل" اذا قام قائم الظهيرة وعقل وعقول بريره صغنمق
معناسنه در يقال عقل اليه اذا لجأ وكورشجى خصمنى صارمه تعبير اولنان فند ايله ييقمق معناسنه در يقال عقل فلا نا
اذا صرعه الشغربية ودوه عاقول ديدكلرى نبات اوتلامق معناسنه در يقال عقل البعير اذا اكل العاقول وعقل
خونبهايه اطلاق اولنور فى الاصل خونبها ايچون ويردكلرى دوه لرى كوتروب ولى مقتولك قپوسنه عقل و بند ايدرلر ايدى
صكره خونبهاده دخى استعمال اولندى ومنه يقال العقل على العاقلة اى الدية وقلعه يه وحصن وحصاره اطلاق
اولنور وصغنه جق يره دينور تقول هو عقلى اى حصنى وملجأى وانسانك كوكلنه اطلاق اولنور قلب معناسنه بونلر تسميه
بالمصدرلردر ومحفه اورتوسى اولان قرمزى بزه دينور على قول برچشيد آلاجه قاش آديدر محفه پوشيده سى دخى ايدرلر
وعقل عروضيين اصطلاحنده بحر وافرك مفاعلتن جزؤندن لامى كه بشنجى حرف متحركدر اسقاط ايلمكه اطلاق
اولنور پس مفاعلن جزؤنه نقل اولنور عقل بعيردن مأخوذدر بوراده اسقاط الياء من مفاعيلن نسخه سى غلط محضدر
(التعقيل) تفعيل وزننده بودخى عاقل و خردمند اولمق معناسنه در يقال عقل الرجل بمعنى عقل ودوه نك ديزينى
باغلمق معناسنه در يقال عقل البعير بمعنى عقله وبرآدمى عاقل ايلمك معناسنه در يقال عقله الله اى جعله عاقلا
وآصمه قورق ويرمك معناسنه در يقال عقل الكرم اذا اخرج الحصرم (العاقل) عقل ويعقلدن اسم فاعلدر
صاحب عقل كمسه يه دينور جمعى عقلاء وعقال كلور رمّان وزننده بونك عقلاء اوزره جمعلنمسى وجه مذكور اوزره
باب رابعدن دخى ورودينه مبنيدر زيرا فعلاء وزننده جمع فعيل بنيه سنه مخصوصدر ومؤلفه كوره نوادردندر وعاقل
كيكه وجيرانه دينور ظبى معناسنه يوكسك طاغلره صعود ايلديكيچون وبرطاغك اسميدر ويدى موضعك
آديدر وعاقل بن البكير بن عبد ياليل اصحابدندر مقدّما اسمى غافل اولمغله نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى
تحويل وعاقل ايله تسميه بيوردیلر (العقول) صبور وزننده فهم وادراكى غالب فهيم ومدرك آدمه دينور (الاعتقال)
افتعال وزننده بودخى دوه نك ديزينى بوكوب باغلمق معناسنه در يقال اعتقل البعير بمعنى عقله و برآدمى كورشده
اياقله صارمه يه كتوروب ييقمق معناسنه در يقال اعتقله اذا صرعه الشغربية وفارس نيزه سنى اياغيسيله ركابى
آرالغنه صوقوب طوتمق معناسنه در يقال اعتقل رمحه اذا جعله بين ركابه وساقه وصاغمق ايچون قيونك اياقلرينى
حالب ايكى بجاغى ارالغنه چكوب آلمق معناسنه در يقال اعتقل الشاة اذا وضع رجليها بين ساقه وفخذه فحلبها
وبرآدم اكراوزره ياخود پالان اوزره اياغنى بوكوب اوجه سى كلان موضعه قومق معناسنه در يقال اعتقل رجله
اذا ثناها فوضعها على المورك ومقتول ايچون ديت آلمق معناسنه در يقال اعتقل من دم فلان اذا اخذ العقل
ودل طوتلمق معناسنه در يقال اعتقل لسانه على المجهول اذا لم يقدر على الكلام (العقل) فتحتينله طبوق چلاركى
ديزلرى برى برينه چارپلوب سورنمك معناسنه در كه ضعفدن نشئت ايدر ياخود اياقلرى طوغرى اولميوب طشره يه
طوغرى بورق ودورك اولمق معناسنه در كه آت قسمنده اولورسه اكا ايت اللى تعبير ايدرلر يقال عقل البعير
عقلا من الباب الرابع وهو اصطكاك الركبتين او التواء فى الرجلين (الاعقل) وصف مذكور اوزره اولان دوه يه
دينور مؤنثى عقلاءدر (التعاقل) تفاعل وزننده بر مقتولك ديتنى نيجه كمسه لر چكشمك معناسنه در يقال تعاقلوا دم
فلان اذا عقلوه بينهم (المعقلة) ميمك فتحى وقافك ضميله توزيع غرامت جهتيله ادا اولنان ماله دينور يقال صاردمه
معقلة على قومه اى غرم عليهم وخونبهايه دينور يقال لنا عند فلان ضمد من معقلة اى من دية كانت عليه جمعى
معاقلدر ومنه يقال هم على معاقلهم الاولى اى على حال الديات التى كانت فى الجاهلية يعنى ديتلرى زمان جاهليتده
نه رسمه ادا ايدرلر ايسه حاليا اول وضع اوزره ادا ايدرلر و بعضلر على مراتب آبائهم عبارتيله تفسير ايلديلر ومعقله دهناء
نام موضعده بردوزاوه نك آديدر (العقال) كتاب وزننده دوه نك ديزينى باغلدقلرى ايپه دينور وعربلرك عقال
المئين تعبيرلرى كه مئين جمع بنيه سيله در بوندن مأخوذدر شول شريف وعالیشان آدمه دينوركه اسير اولدقده فكاك
وفداسى نيجه يوزلرجه دوه اوله وعقال دوه دن وقيوندن برسنه لك لازم كلان زكاته دينور ومنه قول ابى بكر رضى الله
عنه حين امتنعت العرب عن اداء الزكاة اليه * لو منعونى عقالا كانوا يؤدونه الى رسول الله صلى الله عليه وسلم
لقاتلتهم عليه وعقال بر رجالك اسميدر وعقال كنج ديشى دوه يه دينور (التعقل) تفعل وزننده پر اياغى بوكوب اوجه

كيكى كلان يرك اوزرينه قومق معناسنه دريقال تعقل الرجل اذا ثناها فوضعها على المورك وبركسه يى دوه يه
اركاب ايدن آدم ايكى اللرينك پرمقلرينى برى برينه كچروب نردبان كبى طوروب طوتمق معناسنه دركه كعبه بولنده عكاملر
او يلجه اركاب ايدرلر يقال تعقل له بكفيه اذا شبك بين اصابعهما ليركب الجمل واقفا (العقال) رمّان وزننده حوط بن
ابى جابرك فرسى اسميدر ودا به قسمنك اياقلرينه مخصوص برعلت اسميدركه يوريمكه باشلدقده برساعت قدر
آغسيوب بعده كشاده ومنبسط اولور بعضلر آت قسمنه تخصيص ايلديلر (عقّال) شدّادوزننده اسم ابى شيظم بن
شبه دركه محدثيندندر (العقيلة) سفينه وزننده كريمة ومخدّره اولان خاتونه دينوركويا كه كندى نفسنى خارجدن
عقل ومنع وحراست ايدر يقال هى عقيلة بين قومها اى كريمة مخدّرة وعقيلة القوم برقومك سيد و ذيشانه
اطلاق اولنور اصل عقيله معناى اوله موضوعدر بعده مطلقا عزيز ونفيس آدمه ونسنه يه توسيع اولندى مذكرده
تاء اسميته ياخود مبالغه يه محمول اولور يقال هو عقيلة قومه اى سيدهم وهر نسنه نك انفس واكرمنه اطلاق
اولنور وعقيلة البحر شاهدانه انجويه دينور وعقيله بغايت جنسى پاك دوه يه دينور (العاقول) دريانك انكين
يرينه على قول طالغه سنه اطلاق اولنور ودرهنك ونهرك بورغاج يرينه دينور وچپره شك ومشتبه وملتبس اولان ايشه
ومادّه يه دينور وشول ارضه دينوركه بورغاجى چوق اولديغندن يولى بولنوب سمت مقصوده كيدلمز اوله وتركيده
باندق اوتى ديدكلرى تيكنلى اوته دينوركه دوه مرعاسندندر (ديرعاقول) نهروان قضاسنده بربلده در محدثيندن
عبد الكريم بن الهيثم العاقولى اكا منسوبدر كذلك مغربده بربلده در ابو الحسن على بن ابراهيم العاقولى اورادندر
وموصل قضاسنده برقريه آديدر (عاقولا) الفك قصريله توراة كتابنده كوفه شهرينك اسمى اولمق اوزره مرقومدر
(العاقلة) فى الاصل ديت وخونبها معناسنه اولان عقلدن اسم فاعلدر جماعت عاقله ديمكدر بعده برآدمك
عصبه سنه اطلاق اولنديكه قتل خطا ايله ديت لازم اولدقده ديتنى چكوب ادا ايدرلر وبو صفات غالبه دن
اولمشدر ومنه قول الشعبى لا تعقل العاقلة عمدا ولا عبدا وبو حديث دكلدر وجه مرسوم اوزره شعبى كلاميدر
جوهرى وهمندن ناشى حديث اولمق اوزره ثبت ايلمشدر ومعناه ان يجنى الحرّ على عبد لا العبد على حر لانه لو كان
المعنى كذلك لكان الكلام لا تعقل العاقلة عن عمد ولم يكن ولا تعقل عبدا يعنى عن قصد جنايت ايدن آدمك ديتنى
عاقله سى تحمل ايلمز بلكه اول جنايت ايدن كمسه نك مالندن لازم كلور كذلك برعبد جنايت ايلسه مولاسنك عاقله سى
اوزره ديتى لازم كلمز بلكه جنايتى رقبه سنه اصابت ايدركه بو امام اعظم عليه الرحمه حضرتلرينك قوليدر اصمعى
ديديكه بو مبحثى هارون رشيد حضورنده ابو يوسف حضرتلرينه ايراد ايلديكمده عقلته تركيبيله عقلت عنه
تركيبينك بيننى فرق ايلمدى حتى بن اكا تفهيم ايلدم ٭ شارح ديركه ابن ابى ليلى قول مذكورى خلافى اوزره تفسير ايلمشدر
يعنى احراردن برآدم برعبد اوزره جنايت ايلسه ديتنى اول جنايت ايدن آدمك عاقله سى متحمل اولميوب بلكه
كنديسنك خاصةً مالندن لازم كلور واصمعى ديديكه ابن ابى ليلانك كلامى استعمال عربه موافقدر زيرا معنا قول
اول اوزره اولسه لا تعقل العاقلة عن عبد اولمق اقتضا ايدر ايدى ٭ مترجم حقير بعد الاستقراء الكثير ديركه اولا كلام
مرقوم امام محمدك موطاسنده سند ابن عباس ايله لا تعقل العاقلة عمدا ولا صلحا ولا اعترافا ولا ماجنى المملوك
عنوانيله حديث اولمق اوزره مثبتدر ثانيا عبابده وفى حديث الشعبى ٭ لا تعقل العاقلة عمدا ولا عبدا ولا صلحا
ولا اعترافا ٭ عبارتيله مرسوم اولمغله حديث اول حديث ثانى يى مبيندرنته كه ابن اثير نهايه ده متن ثانى عنوانيله
رسم ايلمشدر يعنى عمدا اولان جنايت خاصة جانى مالندن لازم كلوب عاقله سى تحمل ايلمز كذلك خطأ
اولوب صلح اولدقلرى جنايتى كذلك من غير بينة جانينك اقرار ايلديكى جنايتى عاقله سى التزام ايلمز كذلك
عبد حرّ اوزره جنايت ايلسه عاقلهٔ مولاسى متحمل اولميوب رقبه سندن اقتضا ايدر پس حديث مرقومك
سياقى كه لا تعقل العاقلة عمدا قوليدر وسياقى كه ولا صلحا ولا اعترافا قوليدر عقله تركيبى بو راده عقل عنه معناسنه
مستعمل اولديغنه دلالت ايدرلر پس معنا لا تعقل العاقلة عن عمد وعمن صلح وعمن اعترف سبكنده اولور نته كه
هدايه شارحى اكمل بو رسمه تحرير ايلمشدر واكر معنا وجه مذكور اولمسه بترنظم نقيضه سى لازم كلور ٭ ومؤلف
كما توهم ابو حنيفة قوليله اساءت ادب ايلمشدر زيرا اهر نقدر وهمك معناى راجحى خطرات قلب ايسه ده مرجوحده
استعمالى شايعدر محمل مذكور امكانده اولديغندن بشقه المجتهد يخطى ويصيب مفهومى اوزره مجتهد همبشه
صائب اولمديغى معلومدر ظهور خطأ صورتنده دخى وظيفه وادب اوزره حسن تعبير ايلمك اهل انصافه واجبدر
مؤلفك عادت مستمره سى جوهرى يه وسائره تعرّضده دائما توهّم عنوانيله حرف اندازاولمغله قلمنه تعبير منكور
طبيعت ثانيه اولمشدر حتى بو ماده دن چند حرف مقدمجه بنه جوهرى يه تعبير مزبور ايله تعرض ايلمشدر بو جهتله

مطلب

امام اعظم حقنده دخی فکر وروینسز سبق لسان قلم ایتمشدر یوخسه بو رسمه خارج حدادب تعبیر ناسزایه آلایشدن
کعبی بالاتر در خصوصا بو مسئله کندی مذهبیله منازعه یه متعلق دکلدر وامام اعظم حضرتلرینی چقن ذکر
ایلسه امام عنوانی کبی تعبیرات تعظیمله ذکر ایلمك عادتیدر خصوصا المرقات الوفیه فی طبقات الحنفیه نام تالیفنده
مذهب حنفیده اولان فقهاء کرامه خدمت ایلمشدر والحاصل تعبیرمذ کور وجه محرر اوزره جوهری لاطحه سندن
من غیر استحضار الذهن سبق ایلمکله زلة العاقل قبیلندندر مع ذلك کندیسنه شین عظیم عند اولنمشدر
غریبدر که بو حقیر عربستانده بعض شافعی اساتذه دن تلمذ سبیله انلر ایله اختلاطمز اولمشیدی حنفی طائفه سنده
ذرة ما تعصب شائبه سی اولمیوب بالطبع شافعی قسمنده درکار اولمغله بو شیوه لری باعث استعجابمز اولور ایدی
فالمؤلف منهم تجاوز الله عنه (المعاقلة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر برکسه ایله عقل یارشی ایتمك
معناسنه در یقال عاقله فعقله کنصره ای غالبه فی العقل فغلبه وکان اعقل منه وبرکسه ایله دیت خصوصنده برابر
اولمق معناسنه در که بونکده دیتی آنك دیتی مقدارنده اولمقدن عبارتدر ومنه المرأة تعاقل الرجل الی ثلاث دیتها ای موضحته
وموضحتها سواء فاذا بلغ العقل ثلث الدیة صارت دیة المرأة علی النصف من دیة الرجل یعنی رجلك موضحه سیله
عورتك موضحه سی مساویدر پس عقل ثلث دیته بالغ اولدقده عورتك دیتی رجلك دیتنك نصف مقدارینه
رجوع ایدر موضحه شول باش یار یغیدر که باش کمیکنك بیاضی کورنه بو مسئله نك تفصیلی بودر که فی الاصل نسوانك دیتی
رجال دیتنك نصفی ایدی حصهٔ میراث کبی سعید بن المسیب بو رسمه حکم ایلدیکه اکر یجنی علیها اولان خاتونك جنایتی
ثلث دیت کاملدن ناقص اولورسه رجل ایله مساوی اولور که رجل اول جنایت واقعه مقابلنده نه مقدار دیت آلورسه
خاتون دخی اول مقدار آلور واکر ثلث دیته بالغ اولورسه رجلك دیتنك نصفنی آلور مثلا بر عورتك بر پرمغنه جنایت اولنسه
اون دوه دیت آلور نته که رجل دخی بو مقدار آلور وایکی پرمغنه جنایت اولنسه یکرمی دوه آلور واوچ پرمغنه اوتوز
آلور ودرت پرمغنه یکرمی دوه یه رجعت اولنور زیرا ثلث دیتی تجاوز ایلمکله نصف دیت رجله رد اولندی
شارح دیر که شافعی واهل کوفه آکا اعتبار ایلمدیلر عورتك بر پرمغنده بش وایکی پرمغنده اون دوه اخذیله عمل
ایلدیلر (العقیلی) سمیهی وزننده اوزم قوریغنه دینور یقال فی الکرم عقیلی ای الحصرم (الاعقال) همزه نك
کسریله برکسه یی عاقل بولمق معناسنه در یقال اعقله اذا وجده عاقلا وبرآدم اوزره برسنه لك زکاة واجب
اولمق معناسنه در یقال اعقل الرجل اذا وجب علیه عقال ای زکاة عام وجوهرینك ما اعقل عنك شیئا ای دع
عنك الشك قولی تصحیفدر صواب اولان ما اغفله اولمقدر * غریبدر که مؤلف بونی محلنده اهمال ایلمشدر ان شاء الله
تعالی ذکر اولنور (العقلة) غرفه وزننده رمال اصطلاحنده اشکال رملیه دن برشکل اسمیدر که برزوج وایکی
فرد وبرزوجدن عبارتدر که صورتی بودر ∴ مترجم دیر که بین الرمالین بونك مدلولی نون حرفیدر زیرا هرشکل
برحرفه دال اولمغله استنطاق ایدرلر وترتیبلری ابجد ترتیبی اوزره در مثلا لحیانك مدلولی الف وانکیسك مدلولی باء
حرفلریدر (عقیل) زبیر وزننده حوران قضاسنده برقریه آدیدر واسامیٔ رجالدندر وبرقبیله نك پدری اسمیدر
(المعقل) محدث وزننده ربیعة بن کعب لقبیدر (المعقل) منزل وزننده صغنه جق یره دینور حصن وقلعه وصرپ
یرلر کبی یقال لجأوا الی معقل ای ملجأ ومعقل بن المنذر ومعقل بن یسار ومعقل بن سنان وابن مقرن وابن
ابی الهیثم که ابن ام معقلدر وکامعقل بن ابی معقل دخی دیرلر جمله سی اصحابدندر (عوقله) جوهره وزننده
اسمادندر ذؤالة بن عوقلة صحابیدر (عقیل) امیر وزننده ابن ابو طالبدر که امام علی کرم الله وجهه حضرتلرینك
لاب برادرلریدر قریشك انساب وتواریخ بابنده اعلملری ایدی وعقیل بن مقرن دخی صحابیدر (العقنقل) سمندل
وزننده یولك وکنکش دره یه دینور وبری بری اوزره بیغلمش قوم یغننه دینور وکلر دیدکاری جانورك قورسغنه دینور
عنقل دخی دینور جعفر وزننده وچناغه وکاسه یه دینور وقلجه دینور (العقابیل) عینك فتحیله جمعدر مفردی
عقبول وعقبوله در عینلرك ضمیله مرض وعلت وعداوت وعشق ومحبت بقیه لرینه دینور واوچق تعبیر اولنان
خرده سیولجه لره دینور که حمی عقبنده دودا قده ظهور ایدر فارسیده تبخاله دینور ومحنت وشدیده یه دینور وشر
وشور معناسنه در یقال هو ذو عقابیل ای شریر (التعقبل) تدحرج وزننده برآدمی کناهی ایچون مؤاخذه
ایلمك معناسنه در یقال تعقبله اذا تعقبه (العقبلة) علبطه وزننده برآدمك دائما اردنه دوشوب جرم ونقیصه سنی
بولوب قدح ومؤاخذه ایدن کسه یه دینور یقال هو عقبلة فلان ای یتعقبه (العقرطل) سفرجل وزننده وبعضا عین
وقاف وطاء مکسور اولور فیل دیدکاری حیوانك دیشیسنه دینور راثی الفیله معناسنه بورا ده الفیلة عنبة وزننده
فیلك جمعی اولمغله غین معجمه ایله الغیلة لفظی غلطدر (العکل) شکل وزننده بریکدرمك معناسنه در یقال عکل

الشئ عكلا من الباب الاول والثانی اذا جمعه ودوه‌لری اوته دن بری طوپلیوب سورمك معناسنه در یقال عكل
الابل اذا حازها وساقها ودوه‌نك بلكجه‌لرینی ایپ ایله قوللرینه باغلمق معناسنه در یقال عكل البعیر اذا شد
رسغ یدیه الی عضده بحبل و برخصوصده كندی قریحه ورأیندن سوز سویلیوب حكم ایلمك معناسنه در یقال
عكل فی الامر اذاقال فیه برأیه و برنسنه چیرشك مشتبه وملتبس اولمق معناسنه در یقال عكل علیه الامر اذا التبس
و برنسنه حقنده كندی فراستیله ظن وتخمین ایلمك معناسنه در یقال عكل برأیه اذاحدس و برآدمی حبس ایلمك
علی قول یره یقمق معناسنه در یقال عكل فلانا اذاحبسه اوصرعه ومتاعی بری بری اوزرینه استف ایلمك
معناسنه در یقال عكل المتاع اذا نضد بعضه علی بعض واولمك معناسنه در یقال عكل فلان اذا مات
و برخصوصده چالشوب چبالمق معناسنه در یقال عكل فی الامر اذاجد (العكال) كتاب وزننده دوه‌نك دیز باغنه
دینور عقال كبی (الاعكال) همزه‌نك كسریله و (الاعتكال) افتعال وزننده بونلرده بر ماده چپارز ومشكل
ومشتبه اولمق معناسنه در یقال اعكل علیه الامر واعتكل اذا التبس واعتكال ناسدن عزلت ایلمك معناسنه در
یقال اعتكل الرجل اذا اعتزل وایكی اكوز بری بریله سوسشمك معناسنه در وبناسی مشاركت ایچوندر یقال اعتكل
الثوران اذا تناطحا (العكل) عینك كسری وفتحیله لئیم وفرومایه كسه‌یه دینور جمعی اعكال در (العوكل)
جوهر وزننده قوم یغننك صرتنه دینور یقال قعد علی العوكل ای ظهر الكثیب وعظیم اولان قوملغه علی قول
بری بری اوزره متراكم اولان قوم یغننه دینور و بردزلو قاتیغه دینور كه اعراب طائفه‌سی چوربایه قاتوب اكل ایدرلر ومنه
مرقة عوكلیة وعوكل اصرغان طاوشانه دینور ظاهرا طوشانك بونو عبده اولوراعش تقول اتانی بعوكل ای بارنب
عقور وآپیشاق بودوره دینور قصیر وافحج معناسنه وچاقتلو بون عورته دینور وعربلرك قلدته قلائد عوكل قوللری كه
قلدته قلائد الفضایح ایله مفسردر بن آنی رسوای ومفتضح قلدم دیمكدر معنای مذكوره دن مأخوذدر (عكل)
عینك ضمیله بر بلده آدیدر و برقبیله نك پدری لقبیدر كه خلق غباوت و بلادتله متصفلردر ومز بورك اصل اسمی عوف
بن عبد مناة اولوب كندیسنی عكل نام جاریه تربیه ایلمكله عكل ایله ملقب اولدی (العاكل) اوغورسز بخیل وناكس
بودوره دینور یقال هو عاكل ای قصیر بخیل مشؤم جمعی عكل در كتب وزننده و بررجل اسمیدر (عكال) كتاب وزننده
و(عكیل) و(عكال) زبیر وشداد وزنلرنده اسامی رجالدندر (العوكلان) عینك فتحیله ایكی كوكبه اطلاق اولنور
و برموضع آدیدر و برقبیله نك پدری اسمیدر (العكلیة) عینك ضمیله بنی ابی بكر بن كلاب یورددنده برصویك آدیدر
المعكل) منبر وزننده چوبان اغاجدن یپراق سلكه جك دكنكنه دینور (العكل) فتحتینله چراغده یاغك پوصه‌سی
دیننه چوكوب بریكمك معناسنه در یقال عكلت المسرجة عكلا من الباب الرابع اذا عكرت (العكازیل) عینك فتحیله
ارسلان پنجه‌لرینه دینور مفردی عكزوله در (العل) عینك فتحی ولامك تشدیدیله و (العلل) فك ادغام ایله صو
مقوله‌سی مشروبی بركره ایچدكدنصكره ایكنجی دفعه ده ایچمك علی قول متتابعا تكرار ایچمك معناسنه در یقال
عل الرجل علا وعللا من الباب الثانی والاول اذا شرب شربة ثانیة اوشرب بعد الشرب تباعا وعل بومعناده
متعدی اولور یقال عله اذا سقاه ثانیة اوتباعا وطعامدن برمقدار اكل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال هذا
طعام قدعل منه علی المجهول ای اكل منه وعل صفت اولور اكثری نسوانه متردد اولان زندوسته اطلاق اولنور
یقال هو عل النساء اذا كان یزورهن كثیرا و بیوك ودیزمان پكی تكه سنه دینور وایری كنه‌یه علی قول خرده
كنه‌یه دینكله ضد اولور ونحیف وزبون اختیار آدمه دینور ومطلقا جثه‌سی خرده اولوب یاشلو اولان حیوانه
دینور ومرضدن كوده سنك دریلری بورشیارش اولمش آدمه دینور یقال رجل عل اذا كان قدتقبض جلده
من مرض وعل وعال برآدمه پیدرپی اوروب دوكمك معناسنه مستعملدر یقال عل الضارب المضروب اذا تابع
علیه الضرب (الاعلال) همزه‌نك كسریله بودخی ایكنجی دفعه‌ده ایچورمك معناسنه در یقال اعله اذاسقاه
ثانیة و برآدمك طوارلری ایكنجی مرتبه‌ده صو ایچمك معناسنه در یقال اعل القوم اذاعلت ابلهم و برآدمی خسته
وعلیل قلمق معناسنه در یقال اعله الله ای اصابه بعلة فهو معل وعلیل ولاتقل معلول والمتكلمون یقولون ولست
منه علی ثلج یعنی معلول عنوانی جائزدكلدر هرنقدر متكلمون استعمال ایدرلرسه‌ده و بنم اكا وثوق واعتمادم یوقدر
مترجم دیركه مصباحك تحریرینه كوره مجهول بنیه سیله عل الانسان صیغه‌سی واردر مرض معناسنه و بعضلر
باب ثانیدن لازم اوله‌رق مبنی للفاعل ایراد ایدرلر كه اسم مفعولی علیل اولور ٭ نته كه مؤلف دخی مصدری عله اوله‌رق
رسم ایلمشدر ومغربده ذوعله ایله مفسردر پس اعله الله فهو معلول تركیبی قول صحیح اوزره تداخل قبیلندندر
زیرا اصلی اعله الله فعل علی بناء المفعول فهو معلول درحق خسته ایلمك معناسنه متعدی اوله‌رق عله صیغه‌سی

مطلب

دخی وارد اولمغله معلول آندن قیاس اوزره مصوغدر واعلالدن قیاس اوزره اسم مفعول معل عنوانده دخی
وارد در لکن قلیل الاستعمالدر ❊ بو تقدیرجه مؤلفك تردد ی ناملایم اولور حتی سیبویه‌نك کاهجه مفعل بنیه سندن
مفعول ایله استغنا اولنور قولی وجه اول دقیقه سنه یعنی تداخله محمول اولور نته که احمه فهو محموم واجنه فهو
مجنون قوللرنده دخی بورسمه تعبیر ایلمشدر واعلال دوه صویی ایچوب کرکی کبی قانمقسزین دوندرمك معناسنه در
تقول اعللت الابل اذا اصدرتها قبل ریها وعلی قول بونده مجه ایله در (التعلل) تفعل وزننده سائر نسنه یی
ترك ایدوب برنسنه ایله مشغول اولوب وقت کچرمك معناسنه در علی قول آوتمق معناسنه دریقال تعلل بالامر
اذا تشاغل به اوتجزأ وعورت ایله کولوب اوینایوب ارشمك معناسنه در زندوسته علل اطلاقی بوندندر یقال تعلل
بالمرأة اذا تلهى بها وخاتون نفاسدن قورتلوب پاکلنمك معناسنه در یقال تعللت المرأة من نفاسها اذا خرجت
(الاعتلال) افتعال وزننده تعلل ایله معنای اولده مرادفدر یقال اعتل بالامر بمعنى تعلل وخسته وعلیل
اولمق معناسنه دریقال اعتل الرجل اذا مرض وبرعذر وعلتله بهانه ایلمك معناسنه در یقال اعتل الرجل
اذا اعتذر وبرآدمی برایشدن عوق ایلمك علی قول اوزرینه صوچ آتمق معناسنه در یقال اعتله اذا اعتاقه عن امر
اوتجنی علیه (التعال) تشدید لامله تفاعل وزننده بودخی خاتون نفاسدن چیقمق معناسنه در یقال تعالت المرأة
اذا خرجت من نفاسها (التعلیل) تفعیل وزننده برکسه یی برنسنه ایله آویدوب اکلندرمك معناسنه در یقال
علله بطعام وغیره اذا شغله به (التعلة) تانك فتحی وعینك کسری ولامك تشدیدیله و(العلة) عینك فتحیله و(العلالة)
عینك ضمیله آوتوب اکلنه جك نسنه یه دینور که اکلنجه تعبیر اولنور یقال وماهی الاتعلة وعلة وعلالة یتعلل بها
وهو ما یتعلل به وعلاله ابتدا صاغمدنصکره صاغیلان سوده دینور که برکره صاغدقدنصکره ولدی صالیویریلوب
صکره نجه صاغیلان سود اولور اول صاغمه فیقة اولی دیرلر ومه ده قلان سود بقیه سنه وآتك سکرتمسندن قلان
بقیه یه ومطلقا هرشیئك بقیه سنه اطلاق اولنور وناقه‌یی صباح واویله واخشام وقتی صاغدقده اویله وقتی صاغیلان
سودنه دینور بومعنای سابقدن بشقه‌در (المعاللة) مفاعله وزننده ناقه‌یی وجه مذکور اوزره صاغمق معناسنه در
تقول عاللت الناقة اذا اخذت علالتها بوراده لام مشدده ایله عالّت نسخه سی غلطدر (العلال) کتاب وزننده
معالله دن اسمدر وجه مذکور اوزره اولان صاغمه دینور (العلة) عینك فتحیله اکلنجه یه دینور که ذکر
اولندی وزوجه نك اورتاغنه اطلاق اولنور وجه آتی اوزره شربت ثانیه‌دن مأخوذدر یقال هی علته ای ضرتها
جمعی علات در بومعنادندر که لاب قرنداشلره بنو العلات اطلاق اولنور امهات مختلفه دن یعنی پدرلرینك
ازواج متعدده سندن حاصل اولان اولاد دریقال هؤلاء بنو علات ای بنو امهات شتى من رجل واحد وانما سمیت
بذلك لان الذی تزوجها علی اولی قدکانت قبلها ناهل ثم عل من هذه یعنی ان الرجل الذی تزوج الامهات
علی الزوجة الاولى التی قدکانت قبل الاخیرات ناهل ای شارب اول شرب ثم عل من الاخیرات بوراده کانت وجدت
معناسنده در پس قدکانت قولی اولی کلمه سنك صفتی وناهل قولی ان الذی قولنده ان کلمه سنك خبریدر ❊ شارح دیرکه
بنو العلات مافوق واحده اطلاق اولنور معلوم اوله که قرنداشلر اوچ قسمدر بنو الاعیان لأبوین وبنو العلات لاب
وبنو الاخیاف لام اولنلردر صاحب مصباح اشبو قطعه‌ده تعریف وبیان ایلمشدر ❊ ومتى اردت تمیز الاعیان
فهم الذین یضمهم ابوان ❊ اخیاف ام لیس یجمعهم اب ❊ وبعکسه العلات یفترقان (العلة) عینك کسریله مرض
معناسنه در اسم ومصدر اولور اسمك جمعی علل درسدره وسدر کبی علیلی اشغال ایلدیکیچون یاخود عرض متکرر
اولدیغیچون تسمیه اولنمشدر که علل مذکوردن مأخوذدر ویقال عل الرجل علة من الباب الثانی اذا مرض ذکر
اولنان علیل بوندن مأخوذدر وجه مذکور اوزره لازم اولمغله علیل وارد اولمشدر ویقال عرضته العلة ای المرض
وعذر وجدث وبهانه‌یه اطلاق اولنور که صاحبنی توجه ایلدیکی جهتدن عوق واشغال ایدر ومنه حدیث عاصم بن
ثابت ماعلتی وانا جلد نابل ای ماعذری فی ترك الجهاد ومعی اهبة القتال ومنه المثل لاتعدم خرقاء علة یعنی عذر
وبهانه نك انواعی کثیر وایرادی یسیر درشویله که نادان عورتلر دخی برعذر وبهانه بولوب ایراد ایده بیلور بومثل
برماده نك اتیانه مقتدر ایکن اعتذار ایدن کمسه حقنده ضرب اولنور که اعذاردن نهی ومنعی متضمندر وعله سبب
وباعث معناسنه مستعملدر بونلر مرض معناسندندر یقال هذه علته ای سببه فقهانك شرعده مثبت حکم
اولان امره علت اطلاقی بوندندر که تکرریله حکم متکرر اولور واهل معقولك دخی علت تعبیرلری بوندندر
وصرفیونك واى حرفلرینه حرف علت اطلاقی بوندندر زیرا علیل زبا نزدیدر اضافت ادنى ملابسه ایچوندر یاخود
مرض کبی کلماته نفوذلرینه مبنیدر وعلة بن غنم قضاعه قبیله سنك نسبی رجالندندر بومعناده علهنك جمعی علات در

وعلاّت حالات معناسنه مستعملدر ومنه قولهم على علاّته اى على كل حال (المعلل) محدّث وزننده عذر وعلتلر سرديله خراج جابيسنى صاوب دفع ايدن آدمه دينور يقـال هو معلل اى دافع جابى الخراج بالعلل وطوارى بركره صواردقدنصكره تكرار صواررا اولان كسه يه دينور وميوه يى بردفعه ديردكدنصكره تكرار ديرن آدمه دينور يقال ناطورمعلل اذا كان يجنى الثمرة مرة بعد مرة ومعلل برد العجوز ايامندن بريومك اسميدركه مراد يوم سادسدر (علّ عينك ولام مشدده نك فتحيله كلمهٔ طمع واشفاقدر اولنه لام زيادهسيله لعل دخى دينور و بونده لغات عديده واردرلعل ماده سنده مذكوردر (اليعلول) يعفور وزننده صوبى صاف وآق وبراق اولوب جريان اوزره اولان كوله دينور وصويك يوزنده پيداه اولان قبرجغه دينور يقـال ظهر على المـاء يعلول ويعاليل اى حباب ونفاخة وآق بلوده على قول برپاره آق بلوده دينور يقـال فى السماء يعلول اى السحاب الابيض اوالقطعة البيضاء منه ويغمور عقبنده تكرار ياغان يغموره دينور ويزى بركره بوياد قدنصكره ايكنجى دفعـه ده اولان بو يايه دينور يقـال اثر اليعلول فى الثوب وهوماعلّ من الصبغ مرة بعداخرى وايكى اوركجلودوه يه دينور تقول رأيت يعلولا من الابل اى ذاالسنامين (العلعل) هدهد وزننده وفدفد وزننده ذكره دينور على قول قوامه كلدكده شدتلنميوب ترياكى آلتى كبى سلپوك اولانه دينور وطو يغار قوشنك اركك‌نه دينور وكوكس نهـايتده قرن اوزره حواله اولان لسـان شكلنده كيكه دينور يقـال اصاب علعله اى الرهابة التى تشرف على البطن من العظم كانه لسـان (العلعال) سلسال وزننده بودخى طو يغارقوشنك اركك‌نه دينور وشامده برطاغك آديدر (العلعول) سرسور وزننده شر دائمى واضطراب وفتنه وحرب وقتال معناسنه در يقال وقعوا فى العلعول اى الشر الدائم والاضطراب والقتال (تعله) تانك فتحيله بررجل اسميدر (عل عل) فدفد وزننده قيون وكچى قسمنه مخصوص سوره جك زجر وآزار كلماتندندر (العليلة) سفينه وزننده بركره طيب سوريدكدنصكره تكرار سورنمش خاتونه دينور يقال امرأة عليلة اى مطيبة طيبا بعدطيب شارحك بياننه كوره عليله عليل كلمه سندن دخى مؤنث اولور (العلية) عينك ولام مشدده نك كسريله وعينك ضميله لغتدر چارداغه دينور كه اوست طبقه ده اولور جمعى علالى كلور وعينك فتحيله تقول قعدنا فى العليـة اى الغرفة و (عليه) و (عليه) و (عليه) عينك كسرى ولامك سكونى و يانك تخفيفيله و (على) عينك ولام مشدده نك كسريله و (على) عينك ضميله كه بوايكيده تاء يوقدر علو وشان وشرف صاحبى كسه لره وصف اولور يقـال هو من علية قومه وعليتهم وعليهم وعليهم اى من اهل العلوّ والشرف والرفعة وقوله تعالى ❊ كلا ان كتاب الابرار لفى عليين ❊ الواحد علىّ - كسكين وعلية بالهاء وعلية بضم العين اوجمع بلا واحد وسيعاد فى المعتل - ❊ مؤلفك بوراده ايرادى همان لفظنه رعايته مبنيدر (العلعلان) عينلرك فتحيله برجنس شجر كبير اسميدر (التعلعل) تزلزل وزننده برنسنه سلپوك اولمغله برى اوته صالنوب اوينامق معناسنه در يقـال تعلعل الشئ اذا اضطرب واسترخى (علان) فتحاتله حمصى نام محلده برصو آديدر (العلانة) سكرانه وزننده جاهل ونادان عورته دينور مذكرى علان در يقـال امرأة علانة ورجل علان اى جاهلة وجاهل (عليل) زبير وزننده برآدمك اسميدر (العالة) تشديد لامله ايكنجى دفعـه دخى صواريلان دابه يه ودوه لره دينور ذوعلل معناسنه در ومنـه المثل عرض على سوم العالة يعنى آنى بكا عرضده مبالغه والحاح ايلدى كه مراد سطحى ولفظى عرض ايلدى ديمكدر لسـانمزده يارم آغزايله تكليف ايلدى ديه جك يرده ضرب اولنور زيرا ايكنجى دفعه ده صواريلان حيوانلره صويك عرضنده چندان ابرام ومبالغه اولنمز (العمل) فتحتينله ايشلنه جك ايشه دينور مهنت وفعل معناسنه تسميه بالمصدر ردر فارسيده كار وكردار دينور جمعى اعمالدر يقـال عمله جيد ورأيته فى عمل شديد اى المهنة والفعل ومصدر اولور ايش ايشلمك معناسنه يقال عمل الرجل عملا من البـاب الرابع اذا مهن وفعل ❊ مؤلفك بصائرده بيـاننه كوره عمل فعل ايله مرادفدر وعنـد البعض فعلدن اخصدر زيرا فعل بقصد وبغيرقصد اولانه شاملدر انكيچون بعض حيواناته نسبت اولنور وعمل بقصد اولانه مخصوصدر ابل عواملدن غيرى حيواناته نسبت اولنمـامشدر اولدخى مجازدر وبوقول عند المؤلف راجح اولمغله المهنة والفعل عنوانيله تفسير ايلدى انتهى وعمل دوه اشكين وايشلك اولمق معناسنه در يقال عملت الناقة اذا كانت عملة وشمشك متصل چاقوب اوينامق معناسنه مستعملدر يقال عمل البرق اذادام وبركلمه برآخر كلمه ده انواع اعرابدن برينى احداث ايلمك معنـاسنه دركه عرف نحويندر يقـال عمل الشئ فى الشئ اى الكلمة فى الكلمة اذا احدث فيهـا نوعا من الاعراب والعـامل ما عمـل عملاً ما فرفع اونصب اوجرّ ودابه ده عمل اذن ايله سرعتدن كنايه اولور زيرا سرعت هنكامنده شدت سيردن قولاقلرينى تحريك ايدر يقال عملت الناقة باذنيها اذا اسرعت (الاعمال) همزه نك كسريله ايش ايشلتمك معناسنه در يقال اعمله اذا جعله عاملاً وآلت حقوله سى

نسنه‌یی ایشه قوللانمق معناسنه‌در یقال اعمل رأیه وآلته اذا عمل به (الاستعمال) برآدمی ایشلتمك معناسنه‌در یقال
استعمله غیره بمعنی اعمله وآلته مقوله‌سنی ایشه قوللانمق معناسنه‌در یقال استعمل رأیه وآلته اذا عمل به ❊ مترجم
دیرکه ماء مستعمل بومعناد ندر پس بعضلرك قیاسه مخالفدر قوللری نابجادر (الاعتمال) افتعال وزننده برایشی
برآدم بنفسه ایشلمك معناسنه‌در یقال اعتمل الرجل اذا عمل بنفسه ❊ مؤلفك تفسیرینه كوره اعتمال سائرك مدخل
ومعاونتی اولمیه‌رق بالذات باشنه ایشلمك اولورکه مشقتی مستلزمدر لكن اساسده الرجل یعتمل لنفسه ویستعمل غیره
ویتعمل فی حاجات الناس عبارتیله مرسوم اولمغله اکا كوره اعتمال برآدم كندی نفسیچون یعنی اول ایش كندیسنه
عائد اولمق ایچون ایشلمك اولور مثلا كاتب كندی نفسیچون بركتاب یازمق كبی وتعمل غیرایچون زحمت چكوب ایشلمك
اولور اكر مؤلفك تفسیری بوقوله توفیق مراد اولنور ایسه اذا عمل الرجل عملا متعلقا بنفسه تقدیر اولنور فلینظر
(العمل) كتف وزننده و(العمول) صبور وزننده وصفلردر دائما ایشلی كوجلی آدمه دینور یاخود ایش اوزره
مطبوع اولان یعنی ایشسز بیكار طوره میوب ایشه كوجه ادمان واعتیادی اولان آدمه دینور یقال رجل عمل
وعمول ای ذوعمل اومطبوع علی العمل وعمل متصل چاقوب اوینیان شمشكه وصف اولور یقال برق عمل ای
دائم العمل (العملة) فرجه وزننده عمل معناسنه‌در وایشلنان ایشه دینور (العملة) عینك كسریله بودخی ایشلنان ایشه
دینور وبناء نوع اولور هیئت عمل معناسنه كه آندن ایشلیش ایله تعبیر اولنور یقال انه لحسن العملة ای هیئة العمل
وبرآدمك درونده مكنون اولان خاصة شر وفاسد وضع ونیته دینور یقال هوفاسد العملة وهی باطنة الرجل فی الشر
واجیره اجرتی مقابلنده ویریلان اجرته دینور كه ایشچیلك تعبیر اولنور كاسیذكر (العملة) عینك ضمیله و(العمالة)
عینك حركات ثلاثیله بونلرده اجرت عمله دینور یقال اعطی عملته وعملته وعمالته ای اجرعمله (التعمیل) تفعیل
وزننده ایش ایشلیان ارغاده اجرت ویرمك معناسنه‌در یقال عمل فلانا اذا اعطاه العمالة وبرقوم اوزره ویوده
نصب ایلمك معناسنه‌در واول ویوده‌یه عامل دینور یقال عمل فلان علیهم علی المجهول اذا امر (العملة)
فتحاتله عاملك جمعیدر اللریله ایش ایشلیان آدملره دینور رنجبرلر كبی یقال هم عملة ای العاملون بایدیهم
بنو العمل) بیاد كانه اطلاق اولنور یقال هم بنو العمل ای مشاة (المعاملة) مفاعله وزننده بركسه ایله برایشی
بازارلشمق معناسنه‌در كه اقچه ایله مدت معلومه یاخود مطلق اوله‌رق ایشه قوللانمقدن عبارتدر یقال عامله اذاسامه
بعمل (العملین) كسرتینله وتشدید لامله یاخود عملین كه غسلین وزننده‌در یاخود عملین كه برحین وزننده‌در
افراط اذیت واشكنجه وتعب موقعنده مستعملدر یقال عمل به العملین اوالعملین اوالعملین ای بالغ فی اذاه
پس وزن اوله كوره مفردی عمل اولور طمر وعفز وزنلرنده وثانی‌یه كوره مفرد اولور غسلین كبی كه یاء ونون زائدلردر
وثالثه كوره اولك حركات ثلاثیله مفردی عمل اولور برحین وبلغین ماده‌لرنده ذكراولندیغی اوزره برخطب وامرك
شدت نكایتنی اشعار ایچون قصد وتعمد صاحبی عقلا منزلنده جمع سلامتله جمعلندروب بعده علم اوله‌رق
استعمال ایدرلر بوجهتله بونلرده جمع ومفرد اعرابی جائزدر اما وزن ثانی مفرد در (الیعملة) یانك ومیمك فتحیله
ضوی وایشلك وایشه آلشق طیا نقان ناقه‌یه دینور مذكری یعمل در وبونلر اسمدر صفت دكللرد ر پس جمل
یعمل وناقة یعملة دیمك جائز دكلدر (العمالة) كرامه وزننده ناقه ایشلك واشكین اولمغه دینور (العملة
فرحه وزننده ایشلك واشكین ناقه‌یه دینور یقال ناقة عملة ای فارهة بینة العمالة (العوامل) ایاقلره
اطلاق اولنور یقال ضعفت عوامله ای ارجله وچفت اوكوزلرینه وخرمن دوكدكاری اوكوزلره
اطلاق اولنور مفردلری عامله‌در (العامل) و(العاملة) مزراغك صدرینه دینور كه تمره‌نك آلتی یانیدر
ومنه الرمح بعامله وعاملته ای صدره (بنو عامله) ابن سباء دركه بنده برجماعتدر قاسط اولادندر (بنو عمل) فتحتینله
یمنده برجماعتدر (بنو عمیله) جهینه وزننده برقبیله‌در (عملی) جمزی وزننده برموضعدر (العملة) تمره وزننده سرقت
یاخود خیانت معناسنه‌در تقول سمعت به عملة ای سرقة اوخیانة (المعمول) سودایله بال قارشق اولان شربته دینور
تقول سقانا شرابا معمولا وهو ما فیه اللبن والعسل (عملة) عینك ومیم مشدده‌نك فتحیله برموضعدر (المعمل) مقعد
وزننده وادی پیشه ده ها شمیونه مخصوص برملكك اسمیدر (یوم الیعملة) بین العرب یوم معروفدر (التعمل) تفعل
وزننده برایش ایچون یاخود ایش ایشلمكدن تعب وزحمت چكمك معناسنه‌در كه مراد زحمت وتكلفله برزور ایش
ایشلمكدر یقال تعمل الرجل اذا تعنی ❊ مؤلف عامل الصدقه‌یی ضمنا ذكر ایلدی انشاء الله تعالی سعی ماده‌سنده
تفصیل اولنور (العمیثل) عینك وثای مثلثه‌نك فتحیله شول انسان وحیوانه دینور كه جثه‌سی بیوك وسلپوك
اولدیغندن بطیء الجر كه اوله علی قول شبوه وادا جهتیله لباسی یره طوغری صارقیدوب اتكاری یری سپوره‌رك

يوررا وله اصلا انكلرنى چره يوب ياخود بلنه صو قزاوله وچرك جلادتلو جنبشلو آدمه دينكله ضدّ اولور مؤنثى
عميثله درودائما اوزون لبــاس كين آدمه دينور وكوده سى سلپوك بودوره دينور واوزون قويرقلو كيكه وطاغ
كچيسنه دينور وايرى ويصى كوده لو متين وشديد آدمه دينور وارسلانه دينور وكريم ومتعين وذيشان آدمه دينور
يقـال هو عميثل اى سيد كريم (العميثلة) هايله عميثلك مؤنثيدر كه ذكراولندى وتنومند ناقه يه دينور (العميثلية
ياى مشدده ايله كبرويه قيحنليه رق واتكنى سورويه رك اولان يورويشه دينور يقال يمشى العميثلية وهى مشية فى تقاعس
وجرّ ذيول (العنبلة) قنفذه وزننده و(العنبل) قنفذ وزننده فرج نسوانده اولان لحم زائده دينور وعنبله لحم زائدى
اوزون اولان خاتونه دينور وشول اغاجدن وتختهدن مصنوع نسنه يه دينوركه اوزرنده هـاون وديبك مقوله سيله
نسنه دوكيلور ❊ مؤلف والخشبة يدقّ عليها بالمهراس عبـارتيله بيان ايلكله بو رسمه ترجمه اولندى ظاهرا اول كونه
برنسنه اولور ايمش كه اوزرينه هاون وديبك مقوله سى قونوب نسنه دوكيلور عربلرك ادوات واوعيه لرى بو ديارلرده
وبو ديارلرك ادوات واوعيه لرى عربستانده متعـارف دكلدر فلينظر (العنـابل) علابط وزننده قالين كبريشه
دينور وضخم الهيكل آدمه دينور (العنبلى) سنبلى وزننده غليظ الجثه زنكى عورته دينور (العنتل) تاى فوقيه ايله
قنفذ وزننده قتى وپك نسنه يه دينور وعورتك لحم زائدنه دينور عنبل كلمه سنده لغتدر (العنتلة) دحرجه وزننده
برنسنه يى پاره پاره يرتمق معناسنه در يقـال عنتل الشى اذا خرقه قطعـا (العنـاثل) عينك فتحيله شول صرتلانلره
دينـور كه اكيله سنى يعنى طعمه سى اولان لاشه مقوله سنى پاره پاره ايدراوله (امّ عنثل) ثاى مثلثه ايله جندل وزننده
صرتلانك كنيه سيدر امّ عثيل كلمه سنده لغتدر (العنجل) قنفذ وزننده كوده سنك اتى كيدوب كيكلرى چيقمش پير
واختيار ه دينور (العنجول) زنبور وزننده بربوجك آديدر (العندلة) دحرجه وزننده دوه نك سكيرلرى قاصقى
پك ومتين اولمق معناسنه در يقـال عندل البعير اذا اشتدّ عصبه وبلبل اوتمك معناسنه در يقال عندل الهزار اذا
صوّت ❊ مؤلف بونى عدل ذيلنده دخى ذكر ايلمشدر (العندل) جعفر وزننده باشى بيوك دوه يه دينور مذكر ومؤنثه
اطلاق اولنور واوزون وكريملو دوه يه دينور مؤنثى عندله در (العنـادلان) عينك ضمى وتثنيه بنيه سيله خايه لره
دينور ومنه هو لا يعرف سحادليه من عنادليه اى خصيبه (العندليل) عندليب وزننده سرچه جثسندن برقوشك
آديدر (العندلة) عينك ودالك فتحيله ممه لرى طولوم كبى ايرى اولان عورته دينور يقال امرأة عندلة اى ضخمة
الثديين (العنـادل) عندليب كلمه سنك جمعيدر آخرى حذف اولنمشدر زيرا هر اسمكه ماده سى درت حرفدن
متجاوز اولوب وحرف رابع حرف مدّ ولين اولمز ايسه رباعى يه ردّ اولندقدنصكره جمع بنا اولنور ❊ شارح دير كه
واكر حرف رابع حرف مدّ ولين اولورسه رباعى يه ردّ اولنمقسزين بنا اولنور (العنصل) قنفذ وزننده بصل الفار
اسميدركه آطه صوغانيدر سقل وعصل ماده لرنده دخى ذكر اولندى (العنظل) ظـاى معجمه ايله جندل وزننده
اورمجك اوينه دينور بيت العنكبوت معناسنه (العنظلة) دحرجه وزننده يلك معناسنه در يقـال عنظل الرجل
اذا عدا (العنكل) جندل وزننده طاش كبى پك نسنه يه دينور (عينيل) عينك ونونك فتحيله ابن ناجية بن الجماهر دركه
اشعر قبيله سنك نسبى رجالندندر (العول) قول وزننده حقدن ميل وعدول ايله جور ايلك معناسنه در يقـال عال
فى الحكم يعول عولا اذا جار ومال عن الحقّ وتراز وحقّ واعتدالدن ناقص ومائل ياخود زائد اولمق معناسنه دركه
درهم كفه سى آغر اولوب مبيع كفه سى خفيف اولمغله هوا يه آغمقدن عبـارتدر يقال عال الميزان يعول عولا ويعيل
عيلا اذا انقص وجار اوزاد وبرماده نيوب مشتبه ومشكل اولمق معناسنه مستعملدر يقال عال امرهم اذا اشتدّ
وتفـاقم وبرماده شديده برآدمى باصوب كال اوزره ثقلت واضطراب ويرمك معناسنه در يقال عال الشئ فلانا
اذا غلبه وثقل عليه واهمه واهل فرائض اصطلاحنده مخرج ضيق اولمغله فريضه وسهـام مخرج اوزره زائد
اولمق معناسـنه در وبو معنـاده متعدى اولور يقال عالت الفريضة فى الحساب اذا زادت وارتفعت وتقول علت
الفريضة اى زدتها تته كه فرائضده منبريه مسئله سنده عول واقع اولمشدر وعول وعياله كتابه وزننده برآدمك
عيالى چوق اولمق معنـاسنه در يقـال عال فلان عولا وعيالة اذا كثر عياله وعول وعوول قعود وزننده وعياله
كتابه وزننده اولاد وعيالك مؤنت ونفقه لرينى كورمك معناسنه در يقال عال عياله عولا وعوولا وعيالة اذا كفاهم
ومانهم وعول اعوالدن اسم اولور عوله وعويل كبى كه صيحه ايله وبلند آواز ايله اولان بكايه دينور ومنه يقـال عيل
عوله اى ثكلته امه ويقال عيل صبرى اى غلب يعنى صبرم توكندى ويقال عال عوله وعال صبرى على بناء المعلوم
تركيب ثانى رفع معناسنه اولان عولدن مأخوذ در ويقال عيل ماهو عائله اى غلب ماهو غالبه يعنى اكا غالب اولان مغلوب
اولسون برآدمك كلامندن ياسا برنسنه دن تعجب اولندقده دعاء مقامنده ايراد اولنور وعول برآدمه بار وثقلت اولان

نسنه یه اطلاق اولنور وصف بالمصدردر تقول هذا كان علی عولا ای ثقلا ومهمات ولوازمده كندیسندن
استعانت اولنان كسنه یه دینور یقال هو عول له ای مستعان به وعیالك قوت ونفقه لرینه اطلاق اولنور یقال
عال عول عیاله ای قوتهم وعربلر فلان اصلا برنسنه یه مالك دكلدر دیه جك یرده ماله عال ولامال دیرلر قول لفظنده
قال دیدكلری كبی كه مصدردر قوت ونفقه معناسنه در وماله عال ومال دیرلر كه بوراده فعل ماضی صیغه لریله در
وما كلمه سی نفسندن عبارتدر بوفقره فلانك عیالی كثیر اولوب وحكمنده مصیب وعادل اولمیوب جائر ومائل اولسون
دیمكدر كه بددعا موقعنده ایراد اولنور وایاغی سورچوب ییقلان كسنه یه عالك عالیا دیرلر رفع معناسندندر سنی
حق تعالی درست وعالی اوله رق ییقلدیغك یردن قالدرسون دیمكدر نته كه بومحلده لعالك عالیا دخی دیرلر كه اعضاء
وجوارحك درست وتام اوله رق قالقه سن دیمكدر وعول ویب وویل معناسنه مستعملدر كه وای ویازق دیمكدر
یقال عولك وعول زید مثل ویبك وویب زید (الاعالة) همزه نك كسریله بودخی فرائضی عول ایتدرمك
معناسنه در تقول اعلت الفرائض بمعنی علته واولاد وعیالك نفقه ومؤنتلرنی كورمك معناسنه در یقال اعال
عیاله اذا كفاهم ومانهم وحریص اولمق معناسنه در یقال اعال فلان اذا حرص ویقال اعیل فهو معول ومعیل
پس بومعناده واوی ویائی اولور وفقیر ومحتاج اولمق معناسنه در یقال اعال الرجل اذا افتقر (الاعوال) همزه نك
كسریله برآدم عیالمند اولمق معناسنه در یقال اعول فلان اذا كثر عیاله وفیه یقال اعیل وفریاد ایله آغلمق
معناسنه در یقال اعول الرجل اذا رفع صوته بالبكاء والصیاح وبركسنه یه نازواداایله تكلفانه وضع ایلمك معناسنه در
یقال اعول علیه اذا ادل وحمل وحریص اولمق معناسنه در یقال اعول فلان اذا حرص كما یقال اعال واعیل
واوق اتلدقده نصكره یای چكره مك معناسنه در یقال اعولت القوس اذا صوتت (التعییل) تفعیل وزننده بودخی
عیال مؤنتنی كورمك معناسنه در یقال عیل عیاله اذا كفاهم ومانهم وبركسنه یی عیال ایدینوب وجه معاشنی
كورمك یاخود اهمال ایدوب كندی باشنه براقمق معناسنه در یقال عیلهم ای صیرهم عیالا واهملهم اشبو تعییل
ماده سی یائیه اولان عیال ماده سندندر كما سیذكر (التعویل) تفعیل وزننده فریادایله آغلمق معناسنه در یقال
عول الرجل اذا رفع صوته بالبكاء والصیاح وبركسنه یه نازوشیوه ایله طفره ایلمك معناسنه در یقال عول علیه
اذا ادل وحمل ومنه یقال عول علی ماشئت یعنی بن سنك جفاوستم واوضاعكی متحملم بكاهرنه دیلرسك تحمیل ایله
واعتماد ایلمك معناسنه در یقال عول علیه معولا اذا اتكل واعتمد علیه ✻ مؤلفك مثالنه كوره معول معظم وزننده
مصدر میمیدر بومعناده استعمالی ماده مزبوره یه خاص اولور پس تعویل عنوانی معنای مزبورده مستعمل اولمز
نته كه شارحك مستشهداتی دخی بونی ناطقدر وقال فی الاساس انما الدنیا دول لیس علیها معول لكن مصباحده
تعویل عنوانیله مرسومدر وتعویل عاله دیدكلری سایبان طوتمق معناسنه در یقال عول الرجل اذا اتخذ
العالة وبركسنه دن استعانه ایلمك معناسنه در یقال عول علیه اذا استعان به (العولة) عینك فتحیله و(العویل)
امیر وزننده اعوال وتعویلدن عول كبی اسملردر فریاد وفغانله اولان آغلمغه دینور یقال لفلانة عول وعولة
وعویل ای البكاء بالصیاح (المعول) مقول وزننده غلبه معناسندن مفعولدر تقول صبری معول ای مغلوب
(العول) عنب وزننده اعتماد معناسنه اولان تعویلدن اسمدر اعتماد معناسنه در یقال ماعلیه عول ای اعتماد
واستعانه معناسنه در یقال لم یثمر عوله ای استعانته (العیل) كیس وزننده (والعیال) كتاب وزننده برآدمك بسلیوب
زاد ونفقه لرینی كوردیكی كسنه یه دینور اولاد وازواج واتباع كبی ثقلت معناسندندر وبو واویه ویائیه درعیل كلمه سنك
جمعی عاله وعیایل كلور یقال نسوة عیایل ✻ مؤلف بونی عیل ماده سنده دخی ذكر ایلدی قالدیكه بوراده عیل
وعیال كلمه لرینی من تتكفل بهم عبارتیله بیان ایدوب واوراده عیل عیال كلمه سنك مفردی وجمع الجمعی عیایل
اولدیغنی تصریح ایلمشدر ✻ وشارح دیر كه نهایه ده تصریح اولندیغی اوزره عیل كلمه سی عیالك مفردیدر جید
وجیاد كبی كذلك جمعی عیایل كلورنته كه جیدك جمعی جیاید دخی كلور وعیل بعضا جماعته دخی اطلاق اولنور
وعیال بعضا مفرده دخی اطلاق اولنور وجمعنده عاله كلدیكی سید وساده كبیدر ✻ مؤلف تشویش وتضییق ایلمشدر
ونسوة عیایل قولیله كرچه جمع مؤنثه تلمیح ایلیوب لكن فی الحقیقه بوماده مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور انتهی
(المعول) منبر وزننده طاشجیلرك كلنك تعبیر ایتدكلری آلته دینور جمعی معاول درومنه مازال یقرع صفاته بمعاوله
ویفری ادیمه بمغازله وهی حدیدة ینقربها الجبال (العالة) دوه قوشنه دینور نعامه معناسنه ویغموردن
تستر ایچون اتخاذ اولنان سایبانه دینور (المعاول) و(المعاولة) میملرك فتحیله ازد قبیله سندن منشعب برنیچه قبائلدر
(العوال) شداد وزننده اسامیدندر سبرة بن العوال برمعروف كسنه در وخارجة بن عوال عمرو بن العاص ایله

مصر فتحنه حاضر اولدیلر (الاعتوال) افتعال وزننده آغلق معناسنه درکه مراد فریاد ایله اغلمقدر یقال اعتول
الرجل اذا بكى يعنى مع رفع الصوت (عوال) غراب وزننده بنی عبدالله بن غطفاندن برجماعتدر وایکی موضع
اسمیدر (العیهل) حیدر وزننده و (العیهلة) هایله و (العیهول) طیفور وزننده و (العیهال) بیطار وزننده جست
وروِنده ناقه یه دینور وصوبی پالئ یاوز ناقه یه دینور وعیهل ارکك دوه یه دینور وخفیف وسبکمشرب آدمه دینور که
خفتندن بر یرده قرار ایلمز اوله یل قوان تغیر اولنور مؤنثلری عیهله در وشدید اسن روزکاره دینور واوزون
خاتونه دینور وعیهله قوجه قاری یه دینور (العاهل) هانك کسریله پادشاه اعظمه دینور خلیفه کبی یقول
قعد على سريرملكه العاهل وهو الملك الاعظم كالخليفة وزوجی اولمیان خاتونه دینور (العیل) سیل وزننده و (العیلة)
هایله و (العیول) قعود وزننده و (المعیل) مکیل وزننده فقیر وکدا اولمق معناسنه در یقال عال الرجل یعیل عیلا
وعیلة وعیولا ومعیلا اذا افتقر وعیله اسم اولور فقر وفاقه معناسنه یقال هو فی عولة من عیلة ای فی بكاء من فقر
وعیل ومعیل برآدمی برمشکل نسنه نك تحصیلی عاجز وفرومانده قلمق معناسنه در تقول عالنی الشیء عیلا
ومعیلا ای اعوزنی وناز ایله لنکله ایکی جانبه میلانله صالنی صالنی یوریمك معناسنه در یقال عال الرجل والفرس
فی مشیه اذا تمایل واختال وتبختر وبرآدم یتکی قنسده آرایوب بوله جغنی بیلیوب متحیر قالمق معناسنه در یقال
عال الضالة اذا لم یدر این یبغیها وعیل وعیول بریرده کزوب دونشدرمك معناسنه در یقال عال فی الارض
اذا ذهب ودار (العائل) معنای اولدن اسم فاعلدر جمعی عاله وعیل کلور رکع وزننده وعیلی کلور سکری وزننده
شارحك بیاننه کوره عاله عوله تقدیرنده در فتحاتله (المعیل) میمك ضمیله ارسلانه دینور وقپلانه دینور وقورده دینور
صیدلرینی اعاله یعنی طلب ایلدکلری ایچون وبوکزوب دونمك معناسنه اولان عیلدن مأخوذدر یقال اعاله اذا التمسه
(التعیل) تفعل وزننده بودخی ایکی طرفه میلانله صالنی صالنی یوریمك معناسنه در یقال تعیل فی مشیه یعنی
عال (العیالة) شداده وزننده صالنی صالنی یورین خاتونه دینور یقال امرأة عیالة ای متبخترة میالة (العیلان)
سلمان وزننده ارکك صرتلانه دینور وقیسك پدری اسمیدر یاخود صواب اولان قیس عیلان اولمقدر اضافتله
وعربده آنك همنامی یوقدر وعیلان فی الاصل قیسك فرسی اسمیدر کندیسی اکا مضاف اولمشدر (العیال)
کتاب وزننده عیل کلمه سنك جمعیدر که جید وزننده در کشینك نفقه ومؤنتنی رؤیت ایلدیکی کسه لردر فقر
وعجز معنالرندندر جمع الجمعی عیایل در وبو ماده عول ماده سنده دخی ذکر اولندی (العیلة) تمره وزننده
علی قول کیسه وزننده در صحرك پدریدر وصحر اصحابندندر واکا ابن ابی العیله دخی دیرلر وعیله فقر وفاقه
معناسنه درکه ذکر اولندی وبرآدمك زاد ومؤنتنی کورمکه دینور تقول طال عیلتی ایاك ای طال ماعلتك
یعنی چوق زماندر بن سنك مؤنتکی اداره ایده رم (العیالة) کتابه وزننده و (المعالة) مقاله وزننده دابه نك
یمنه دینور یقال عیالة البرذون ای معالته ای علفه ٭ شارح دیر که عبارده سقط واردر زیرا معاله یی مقدم تفسیر
ایلامشدر (العیل) فتحتینله برآدم برخبری یابر کلامی آنك طالب ومریدی اولمیوب واول خبر وکلام شانندن اولمیان
کسه یه عرض ایلمك معناسنه در کویا که طالب ومریدنه ظفر یاب اولمدیغندن مریدی اولمیان کسه یه عرض ایدرا خفشك
یکی یه درس اوقتدیغی کبی اولور وبو معنا ضاله یی قنده ارایه جغنی بیلامك معناسنه اولان عیلدن متصرفدر
قال الشارح ومنه الحدیث ٭ انّ من البیان سحرا وانّ من العلم جهلا وانّ من القول عیلا ٭ وهو عرضك حدیثك
وكلامك علی من لا یریده ولیس من شانه كانه لم یهتد لمن یریده فعرضه علی من لا یریده نهایه ده دخی بعینها بوعباره ایله
مفسردر پس كانه لم یهتد كلامی التفات بابندن اولور (عیله) کیسه وزننده اسماء نسواندر ٭ فصـل الغین المعجمة
(الغتل) غینك وتای فوقیه نك فتحیله برمحل اغاجلق اولمق معناسنه در یقال غتل المكان غتلا من الباب الرابع
اذا كثر فیه الشجر (الغتل) کتف وزننده اغاجلق مکانه دینور وصبیق وفرا وان اولدیغندن بری برینه
صارمشمش اغاجلره دینور یقال نخل غتل ای ملتف بو راده نخل کلمه سنی مذکر ایله وصف تمیم لغتنه مبنیدر (الغیدل)
حیدر وزننده وسعت ورفاهیت اوزره اولان دیرلکه دینور یقال هو فی غیدل من العیش ای واسع رغد (الغدفل)
سجل وزننده پك اوزون کشی یه دینور وهریانی او یغون وتام وعظیم الخلقه دوه یه دینور وسعتلو دیرلکه دینور
یقال هو فی غدفل ای عیش واسع وپریمش اسکی ثوبه دینور جمعی غدافل در ومنه المثل غرّنی بردك من غدافلی
یعنی سنك ویره جکك قاش جامه لرینی فریفته ایلمکله اسکی اثوابمدن دور ایلدی اصلی بودر که برکسه بر دولتلودن
کسوت نیاز اولدیخی وعد ایلمکله وعدنه فریفته اولوب آکنده اولان اسکی لباسلرینی طرح ایلدکدنصکره بو دولتلو
اخلاف وعد ایلمکله بیچاره عریان قالدقده کلام مزبوری ایراد ایلدی (الغدفلة) سجله وزننده وسعتلو نسنه یه

دینور تانیثی موصوفی اعتباریله در یقـال رحبة وملاءة غدفلة ای واسعة وملاءه ثمـامه وزننده ایکی شقـه دن دیکلمش چارشفه دینور (الغدافل) علابط وزننده قویریغنك تویلری کور وفراوان اولان دوه‌یه یاخود قوچه دینور یقال بعیرا وکبش غدافل ای کثیر شعر الذنب (الغدفلة) دحرجـه وزننده برآدم دائما اکل وشربله یاخود اکل وجماعله اوغراشمق معناسنه دریقـال غـدفل الرجل اذا وقع فی الاهیغین (الغرلة) غینك ضمیـله ذکرك باشـنده سنت اوله‌جق دری یه دینور قلفه معناسـنه (الاغرل) اقلف وزننده ومراد فیدرکه سنتسز کشی یه دینور یقـال رجل اغرل ای اقلف واجو زلق بوللق یله دینور یقـال عام اغرل ای مخصب وسفتلو دیرلکـه دینور یقـال عیش اغرل ای واسع (الغرل) کتف وزننده اوزون مزراغـه دینور یقـال رمح غرل ای طویل وبنیه وخلقتی صالق وسلپوك آدمه دینور یقال رجل غرل ای المسترخی الخلق (الغریل) حـذیم وزننده حوض دیبنده قلان چاموره دینور وتوزه دینور غبـار معناسـنه وشول چاموره دینورکه سیل صویی کتوروب یرك یوزنده یاریلوب قالمش اوله کرك یاش وکرك قوری اولسون وهر بتون طرنقلی حیوانك سموکنـه دینور وشول کوله دینورکه صویی چکیلوب دیبنده دعامیص یعنی ایت بالغی دیدکلری سیاه خرده بوجکلر قالمش اوله که آنده قلان صویك ایچلمکه امکان وصلاحیتی اولمیه وشبشه نك دیبنده قلان یاغ مقوله‌سنك پوصه سـنه وطورطوسنه دینور (الغربلة) دحرجه وزننده اون وسائر نسنه‌یی قلبورلیوب الهمك معناسنده دریقال غربل الدقیق اذا نخله ❊ قال الشارح ومنه المثل من غربل الناس نخلوه یعنی خلق قلبورلیان کسه‌یی خلق دخی اون کبی الرلر وکسمك معناسنه دریقال غربله اذا قطعه وقتل عام ایلك معناسنه مستعملدر یقال غربلهم اذا قتلهم وطحنهم (المغربل) مدحرج وزننده دون وخسیس والحق شخصه دینور یقال رجل مغربل ای دون خسیس ولاشـه‌سی شیشوب قبـارمش مقتوله دینور وتباه وخاکسار وبرباد اولمش ملك وسلطنته اطلاق اولنور (الغربال) قرطـاس وزننده معروفدرکه ترکیده تحریفله قلبور دیرلر ودف ودائره دیدکلری چالقی یه دینور وقوغجی ونمـام شخصه اطلاق اولنور (الغرزحلة) حای مهمله ایله قندحره وزننده دکنکه دینور عصا معناسنه ❊ شارحك وصفنه کوره صوپه وصوپا تعبیر اولنان یوغون دکنك اوله‌جقدر (الغرقلة) قافله دحرجه وزننده باشه بردن صو دوکمك معناسنه در یقال غرقل الرجل اذا صب علی رأسه الماء بمرة ویمرطه ایکدین اولمق وقاون وقارپوز پوصالمق معناسـنه دریقـال غرقل البیضة والبطیخ اذا فسد ما فی جوفهما (الغرمول) زنبور وزننده ذکره دینور علی قول یوغون اوله‌رق سلپوك اولانه دینور هنوز ختان اولمزدن مقدم (غرمل) قنفذ وزننده یعقوب نام محدثك پدری اسمیدر (الغرامیل) برنجه قزل طپراقلی یایرلره اطلاق اولنور (الغزل) عزل وزننده ایپلك اکیرمك معناسـنه‌در یقال غزلت المرأة القطن غزلا من الباب الثانی وغزل اکیرلمش ایپلکه دینور مغزول معناسنه (الاغتزال) افتعال وزننده غزل معناسنه‌در یقال اغتزلته بمعنی غزلته (الغزّل) رکع وزننده و(الغوازل) ایپلك اکیرن خاتونلره دینور مفردی غازله در یقال نسوة غزّل وغوازل ای تغزلون الغزل (المغزل) میمك حرکات ثلاثیله وزایك فتحیله ایپلك اکیره‌جك آلته دینورکه ایك اوله‌جقدر فارسیده دوك دینور (الاغزال) همزه‌نك کسریله ایپلك اکیررکن مغزلی چویرمك معنـاسنه‌در یقـال اغزل الغازل اذا أدار المغزل (المغیزل) مصغر بنیه‌سیله اینجه سنجیمه اطلاق اولنور (المغازلة) مفاعله وزننده نسوانله عاشقانه خورطه ایدوب ارشمك وملاطفه ایلك معنا سـنه در غزال معناسندن مأخوذ دریقـال هو یغازل النساء ای یحادثهن وبرنسنه‌یه پك یقین اولوب چاتمق معناسنه‌دریقـال غازل الاربعین اذا دنی منهـا (الغزل) فتحتینله معنای اولدن اسمدر نسوانله عاشقانه لطیفه یه وخورطه یه دینور ومصدر اولور زنانله آلفته لك وجهیله قونشمق معناسنه دریقـال غزل فلان بها غزلا من البـاب الرابع اذا حادثهن وآهونك اکسه سـنه دوشوب قووان تازی آهویی شکاردن فاتر اولمق معناسنه دربرحیثیتله که یتشوب آله‌جغی انده آهو خوفندن باغرمغله یاپشمیوب تهی عدول ایلیه یقال غزل الکلب اذا فتر وهوان یطلبه حتی اذا ادرکه ثغا من فرقه انصرف عنـه (المغزل) مقعد وزننده غزل کبی بودخی اسمدر زنانله عاشقانه صحبت ولطیفه یه دینور (التغزل) تفعل وزننده زنانله صحبت والفتده تکلف ایلك یعنی تکلفله حاصل قلمق معناسنه دریقال تغزّل فلان اذا تکلف للمغـازلة بالنساء (الغزل) کتف وزننده دائما نسوانله عاشقانه ارشوب مغازله ایدن زندوسـته دینور یقال هو غزل ای متغزل بالنساء وهر نسـنه دن عاجز وضعیف اولان آدمه دینورکه اصلا برشیئك اداره‌سـنه قدرتی اولمیـه یقال رجل غزل ای ضعیف عن الاشیـاء (الاغزل) احمر وزننده شول حمـایه دینورکه اصابت ایلدیکی علیلك غریم کبی کریباتی صالبورمیه یقال اصابته حمی اغزل وهی ما کانت معـتادة للعلیل متکررة بوراده تذکیر مرض تصوریله در (الغزال) سحـاب وزننده

شول آهو ياوريسنه دينور كه حركت ايدوب كزمكه باشلمش اوله على قول طوغديغى آندن چاق كركى كبى سكرتمك درجه سنه وارنجه اطلاق اولنور جمعى غزله وغزلان كلور غينلرك كسريله يقال رأيت غزالا وهو شادن حين يتحرك ويمشى اومن حين يلد الى ان يبلغ اشد الاحضار (المغزل) محسن وزننده غزالى اولان كيكه دينور وصف خاصدر يقال ظبية مغزل اى ذات غزال (الغزالة) سحابه وزننده كنشه اطلاق اولنور خيوط الشمس تعبير اولنان شعاعى ايپلك غزل ايدر كبى احداث وتمديد ايلديكيچون اطلاق اولندى على قول طلوعى آننده وعند البعض ارتفاعى هنكامنده اطلاق اولنور وبعضلر عندنده عين الشمس يعنى چشمهٔ آفتابه اطلاق اولنور كه كنشك اوزى ومنشأ شعاعيدر يقال طلعت الغزالة اى الشمس اوعند طلوعها اوعند ارتفاعها اوعين الشمس ❊ شارح ديركه بونده غربت الغزالة جائزدكلدر ديو حريرى وزمخشرى تنصيص ايلديلر لكن مؤلفك قول اولنه كوره جائزدر وغزاله برخاتونك اسميدر وبعضلر حرف تعريفى محذوف اولور وبرنوع نبات آديدركه خلاوتلو اولمغله هرحيوان انى اكل ايدر ومخطم بن ارقك فرسى اسميدر وغزالة الضحى وغزالات الضحى قوشلق وقتنك اولنه ياخود كنش بريوزينه يايلدقدنصكره جبه اولان وقته دينوركه كنج قوشلق تعبير اولنور وعلى قول قوشلغك اولندن خمس نهار كذران ايدنجه قدر اطلاق اولنور تقول لقيته غزالة الضحى وغزالات الضحى اى اولها اوبعيد ما تنبسط الشمس وتضحى او اولها الى مضى خمس النهار پس غزالات اوان اعتباريله جمعيدر (غزال شعبان) بربوجكدر (دم الغزال) طرخونه شبيه حريفيتلو برنبات آديدر قزل سودلكن كبى صويى اولمغله نسوان اعراب آنك صويله قوللرينه بلازك طرزنده خطوط چويررلر وغزال برعقبه نك اسميدر وغزال وغزاله اساميدندر (الغزيل) ربيع وزننده هبيرة بن عبد يغوثك جدى اسميدر دارة الغزيل) بالحارث بن ربيعه قبيله سنه مخصوص برموضعدر (المغازل) ميمك فتحيله خرمن عربه سنك عمودلرينه دينوركه مراد ايكلرى اوله جقدر ❊ مؤلف طوس قضاسنده واقع غزاله نام قريه دن سكوت ايلدى اول قريه امام ابوحامد الغزالى عليه الرحمه حضرتلرينك مولدى اولمغله نسبتى اورايه در بونده زايك تشديدى خطادر نته كه مصباحده منصوصدر (الغسل) غينك فتحى وضميله يايقمق معناسنه دريقال غسل الثوب غسلا من الباب الثانى اذا طهره بالماء بعضلر عندنده غينك فتحيله مصدر وضميله اسميدركه يايقمغه ويايقنمغه دينور وغسل برآدمى دوكوب وجودنى آجتمق معناسنه مستعملدر يقال غسله اذا ضربه فاوجع وچوق جماع ايلك معناسنه مستعملدر انسانده وحيوانده استعمال اولنور يقال غسل المرأة اذا جامعها كثيرا ويقال غسل الفحل الناقة اذا اكثر ضرابها وآت پك ترلمك معناسنه مستعملدر يقال غسل الفرس على المجهول اذا عرق (الغسيل) امير وزننده والمغسول يايقنمش نسنه يه دينور جمعى غسلى وغسلاء كلور قتلى وقتلاء كبى مؤنثنده غسيل وغسيله دينور شارح ديركه اكرچه فعيل بمعنى مفعولده تذكير وتأنيث مساويدر لكن بونده غلبهٔ اسميله تاء داخل اولان صفت مجراسنه اجرا اولندى نطيحه كبى وبونك جمعى غسالى كلور سكارى كبى (المغسل) مقعد وزننده و(المغسل) منزل وزننده و(المغتسل) معتبر وزننده كه اسم مكاندر خاصة ميت غسل اولنان يره دينور ❊ شارح ديركه مغتسل غسل ايده جك يره ده دينور (الاغتسال) افتعال وزننده بدنى يايقه مق معناسنه دركه يونمق ويايقانمق تعبير اولنور يقال اغتسل بالماء اذا غسل بدنه وبتون بدنه طيب سورنمك معناسنه مستعملدركه كركى كبى ترشح ايدر وجهله سورنمكدن عبارتدر بياغه چهدى تعبير اولنور يقال اغتسل بالطيب اذا تنضخ وآت كركى كبى ترلمك معناسنه مستعملدر يقال اغتسل الفرس اذا عرق (الغسل) غينك ضميله اسمدر يونوب يايقانمغه دينور غسل شرعى معلومدر ومنه الغسل فرضه كذا وغسل اغتسال اولنه جق صويه دينور اكل اولنه جق نسنه يه اكل ديدكلرى كبى تقول سكبت له غسلا اى ماء ايغتسل به (الغسل) و(الغسلة) غينلرك كسريله و(الغسول) صبور وزننده و(الغسول) تنور وزننده بونلرده اغتسال اولنه جق صويه دينور وخطمى يه يعنى كنديسيله نسنه غسل ايده جك خاتم چچكنه وچوغان مقوله سنه دينوركه اعرابك صابونلريدر بوجهتله صابونه ده اطلاق اولنور وغسله غينك كسريله مطلقا طيبه وسورينه جك ذهنه اطلاق اولنور ونسوان صاچلرينى طراركن بومشتق ايچون صاچلرينه صاچدقلرى عبير مقوله سنه دينور وغسل وغسله كذلك غينلرك كسريله باش يايقادقلرى نسنه يه دينور رمرسين وخاتم چچكى وچوغان وكل تعبير اولنان چامور كبى ومرسين يپراغنه دينوركه بعض طيبله تركيب ايدوب نسوان صاچلرينه سورينورلر (الغسالة) ثمامه وزننده نسنه يايقايجق صويه دينور ويايقانمش نسنه نك صوينه دينوركه يايقندى تعبير اولنور ومغسول اولان ثوب مقوله سنه دينور (الغسلين) غينك كسريله بودخى مغسول اولان ثوب مقوله سنه

دينور واهل جهنمك محترق اولورکن دريلرندن سيلان ايدن چرکابه دينورکه ايقندی مزلنده درقال تعالی ❊ ولاطعام
الامن غسلين ❊ وهوما يسيل من جلود اهل النـار ويك اسی وکرمنـاك نسنه يه دينور وجهنمده برشجرك آديدر
شـارحك بيـا نه کوره فعلين وزننده در ياء ونون زائددرمبـالغه يی متضمندر (المغسل) منبر وزننده کند يسيله
نسـنه غسل اولنه جق آلته دينور طـاس وابريق کبی (التغسيل) تفعيل وزننده چوق جمـاع ايلمك معناسـنه
مستعملدر يقال غسل المرأة اذا جامعها کثيرا وغسل اعضاء خصوصنده مبالغه ايلمك معناسنه در اسباغ وضوء کبی
يقـال غسل الاعضـاء اذا بالغ فی غسله (الغسل) غينك کسريله و(الغسل) صرد وزننده و(الغسيل) امير
وزننده و(الغسلة) غينك ضميله همزه وزننده و(المغسل) منبر وزننده و(الغسيل) سکيت وزننده ديشی يه چوق
آشيجی آيغرآته و پوغوزدوه يه دينور علی قول چوق آشوب کبه ايتمز اولانه دينور يقـال فحل غسـل وغسل
وغسيل وغسلة ومغسل وغسيل ای کثير الضراب اويکثر الضراب ولا يلقح و بوانسـانده دخی استعمـال اولنور
(المغاسل) ميمك فتحيله يمامه ده نيچه واديلره اطلاق اولنور (غسل) غينك کسريله بنی اسد ديارنده برموضعدر
(ذات غسل) برموضع آخردر (غسل) غينك ضميله سميراء نام محلك صاغ طرفنده برموضعدرآنده برصو اولمغله
اکاغسله دخی ديرلر (غسله) فتحاتيله تيماء نام محل ايله طیء قبيله سنه مخصوص اجأ وسلمی نام طاغلرك بيننده برطاغك
آديدر (الغسولة) قثوله وزننده حمص قربنده برقريه آديدر (المغسلة) منزله وزننده مدينه ده برجبانه اسميدرکه
آنده اثواب غسل ايدرلر (ابوغسله) غينك کسريله قوردك کنيه سيدر (الاغسال) همزه نك کسريله ارکك حيوان
ديشی يه چوق آشمق معناسنه در يقال اغسل الفحل اذا اکثر الضراب (الغسويل) غينك فتحيله برنوع اوتدرکه
چوراق يرلرده اولور (الغسبلة) سين مهمله ايله دحرجه وزننده صويی طلازيدوب صاورمق معناسنه در يقال
غسبل المـاء اذا ثوره (الغشقل) شـين معجمه ايله جعفر وزننده تلکی يه دينور (الاغضيلال) ضـاد معجمه ايله
اخضيلال وزننده وبمراد فيدرکه اغاجك برك وشاخاری کوروفراوان اولمق معناسنه در يقال اغضألت الشجرة
اذا اخضألت (الغطل) غينك فتحی وطانك سکونيله کوك يوزينی بلود قبلايوب هوايی ظلمت بوريمك معناسنه در
يقال غطلت السماء يومنا هذا غطلا من الباب الاول اذا اطبق دجنها (الاغطال) همزه نك کسريله غطل معناسنه در
يقال اغطلت السماء بمعنی غطلت (الغطل) فتحتينله کيجه نك قرا کو اولمق معناسنه در يقـال غطل الليل غطلا
من الباب الرابع اذا التبست ظلمته (الغيطول) طيفور وزننده هرطرفی طوتمش قبلايی ظلمته دينور وعسکرك قارشق
جغلتی وغريووفريادلرينه دينور وقرا کولغه دينور (الغيطلة) غينك فتحيله غيطول ايله ايکی معنای اخيرده مرادفدر
وامن وآسايشله اولان اکل وشرب وفرح وسروره دينور يقال هو فی غيطلة ای اکل وشرب وفرح بالامن وکوزی
اويقو باصمغه دينور تقول اخذتنی الغيطلة ای غلبة النعاس وغيطلة الليل کيجه قرا کولغی چوککدن عبارتدر يقال
اعتکرت غيطلة الليل ای التجاج سواده ومال مطغی يه دينور ❊ شارح ديرکه مطغی کلمه سی اطغادن اسم فاعلدرکه طغيان
ايتدريجی يعنی صاحبنه باعث بطر وطغيان اولان مال ديمکدر بوراده مرام بودکلدر بلکه طغی ماده سندن مأخوذدرکه
صغر مقوله سـنك باغرمسـنه ديمکله مال مطغی اکوزوجاموس مقوله سی باغريجی مال ديمك اولور و بوامام
فراءمن خومدن منقولدر وغيطله نعيم دنيايه اطلاق اولنور يقـال له غيطلة ای المـال المطغی ❊ مترجم ديرکه
بوراده طغيانه حمل ايلمك شـارحك تحريرندن ارجح ظن اولنور زيرا اطغا مال قسمنك همان صفت خاصه سيدر
حتی نيچه احاديثده وصف اولنه رق وارد در ازجمله اشبو ❊ ان للعلم طغيانا کطغيان المـال ❊ حديثنده مصرحدر
و بو معنا متبادردر و بو محملی صاحب اساس تصريح ايلمشدر حيث قال ابطرتهم غياطل الدنيا ای نعمها المترادفة
پس مؤلفك ونعيم الدنيا قولی عطف تفسير اولور انتهی وغيطله بری برينه صارمشمش چتلق کور اغاجلغه دينور
وايلغين اغاجلغنه دينور وجماعت انسانی يه دينور وسودلو کيکه واينکه دينور (الغيطل) حيدر وزننده کدی يه
دينور سنور معناسـنه وغيطل الضحی قوشلق وقتندن شول زمانـدرکه کنش مشرقدن اول درجه يه کلدکده
مغرب طرفندن ايکندی وقتنك درجه سنه کلمش هيئتنده اولورکه نهـارك طلوع شمسدن عشرنه قريب وقت
اولور بعض نسخده ظهر عنوانيله مرسوم اولمغله اويله وقتنك درجه سنه کلمش کبی اولورکه زواله قريب زمان
اولور بوکه کوره قوشلغك نهايتی زمان اولور يقال جاء فی غيطل الضحی وهو حيث تکون الشمس من مشرقهـا
کهيئتها من مغربهـا وقت العصر او الظهر (الغطيلة) تقديم طا ايله دحرجه وزننده برآدم مال وحشم ونعمت
خصوصنده رفاه و وسعت اوزره اولمق معناسنه در يقال غطيل الرجل اذا اتسع فی ماله وحشمه وصغرآلوب صاتمق
معناسنه در يقال غطيل الرجل اذا جعل تجارته فی البقر وناس بلنده آواز ايله شماطه ايده رك لاقردی يه طالمق معناسنه در

يقال غطيل القوم اذا افاضوا فى الحديث وارتفعت اصواتهم (الغوطالة) غينك ضميله باغچه يه وچمزاره دينور (الاغطيلال) اخضيلال وزننده برنسنه قات قات برى برينك اوزرينه بنكشيوب چوكمك معناسنه در امواج بحر كبي وسحاب متراكم كبي يقال اغطألّ الشئ اذاركب بعضه بعضا (الغفول) فايله شمول وزننده برنسنه يى قلت تحفظ وتيقظدن ناشى سهو وترك ايلمك معناسنه در يقال غفل عنه غفولا من الباب الاول اذا تركه وسهى عنه (الاغفال) همزه نك كسريله غفول معناسنه در يقال اغفله بمعنى غفل عنه و بعضلر ديديكه غفل الرجل صار غافلا معناسنه در وغفل عنه واغفله وصّل غفلته اليه معناسنه در ❊ مؤلف عقل ماده سنده ما اعقله عنك عبارتنى ثبت ايلديكيچون جوهرى يه تعرض وصواب اولان مااغفله عنوانندهاولمقدر ديوب ويوراده آنى ثبت ايلمدى سيرا فى توجيهنه كوره كلام مزبور بركلام سابقه مبنيدر مثلا متكلم مخاطبه زيد لبس بغافل عنى ديوب مخاطب دخى بلى مااغفله عنك انظر شيئا يعنى تفقد امرك ديمش اوله كه بو بابده شك وشبهه يوقدر على التحقيق زيد سندن غافل دكلدر ديمك اولور پس ضيق وقت ياخود اهتمام ايچون انظر كلمه سنى حذف ايلمشدر فلينظر (الغفلة) تمره وزننده و (الغفل) فتحتينله و (الغفلان) غينك ضميله اسمدر غافللك معناسنه در (التغافل) تفاعل وزننده و (التغفل) تفعل وزننده عن قصد غفلت كوسترمك معناسنه در يقال تغافل الرجل وتغفل اذا تعمد الغفل (التغفيل) تفعيل وزننده برآدم برنسنه ايله مهمّ اولميوب غافل و بيخبر كندى عالمنده ايكن على الغفلة اوزرينه وارمق ياطوتمق معناسنه در كه غافللتمك وغافل آوله مق تعبير اولنور يقال غفل فلانا اذا كفاه وهو غافل لايعنى بشئ وستر ايلمك معناسنه در يقال غفله اذا ستره (المغفل) معظم وزننده رشد وفطنتدن بى بهره آدمه دينور يقال رجل مغفل اى لافطنة له و بر رجل اسميدر (الغفول) صبور وزننده بون وابله ناقه يه دينور كه كيمك ياوريسى كلوب كنديدن امرسه امزيرر اوله يقال ناقة غفول اى بلهاء (الغفل) غينك ضميله شول كمسه يه دينور كه خيرى مأمول وشرّندن احتراز اولنميه يعنى نه خيره ونه شرّه يرار اوله يقال رجل غفل اذا كان لايرجى خيره ولايخشى شرّه ونشان وعلامتى اولميان قار اوقنه ويوله وسائر نسنه يه دينور واثر عمارتى اولميان ارضه دينور وتمغاسى اولميان دآبه يه دينور ونصيب وغرامتى اولميان قار اوقنه دينور كه مهمل اولور وحسب وشرفى اولميان خامل و بيوجود آدمه دينور يقال رجل غفل اى لاحسب له وشاعرى نامعلوم اولان شعره دينور وشاعر مجهوله دينور ودوه نك تويلرينه دينور اوبارالابل معناسنه (المغفلة) مرحله وزننده عنفقه معناسنه در كه آلت دوداق ايله ذقن بيننده مجتمع اولان طوپ قللره دينور جوهرى وهمندن ناشى آنك ايكى جانبيله تفسير ايلدى شارح ديركه نهايه ده رأى رجلا يتوضأ فقال ❊عليك بالمغفلة والمنشلة❊ حديثنك تفسيرنده مغفله عنفقه ايله مبيندر زيرا وضوء حالنده غفلت محلى اولمغله احتياطله امر ايلديلر ومنشله سرچه پرمغنده خاتم طوران محلدر (غافل) عبدالله بن مسعود رضى الله عنه حضرتلرينك جدّى اسميدر و برموضع آديدر وغافل بن صخر برادر قريم بن صاهله در (غفيله) جهينه وزننده عربدن بر بطندر وغفيلة بن عوف سكون قبيله سنك نسبى رجالندندر وغفيلة بن قاسط ربيعه رجالندندر وغفيلة بنت عامر بن عبدالله بن العويج العدويه در وهبيب بن مغفل كه محسن وزننده در اصحابدندر (الغفل) فتحتينله بول وچوق رفاه ورفاغتلو ماله ودير لركه اطلاق اولنور باعث غفلت اولديغيچون يقال هو فى غفل من العيش اى كثير رفيغ واسع (بنو المغفل) معظم وزننده بر بطندر وكامل بن غفيل كه زبير وزننده در محدثندر (الغلّ) و (الغلة) غينلرك ضميله و (الغلل) فتحتينله و (الغليل) از يز وزننده صوسزلغه على قول شدتنه دينور كه پك صوسزلقدر ياخود صوسزلقدن جوفك يانوب كوينسنه دينور يقال اخذه الغلّ والغلة والغلل والغليل اى العطش اوشدته اوحرارة الجوف وغل وغلة مصدر اولور صوصه مق ياخود صوسزلقدن ايچريسى كويمك معناسنه يقال غلّ الرجل على المجهول غلاً وغلة اذا عطش اواشتد اواحترق جوفه فهو غليل ومغلول ومغتل (الغالّ) تشديدلامله و (الغلاّن) علاّن وزننده صوسز دوه يه دينور بناء آتيدندر يقال بعير غالّ وغلاّن اى عطشان (الغلة) غينك فتحيله دوه پك صوسز قالمق معناسنه در يقال غلّ البعير غلة من الباب الرابع اذا عطش شديدا (الاغتلال) افتعال وزننده بو دخى دوه پك صوصه مق معناسنه در يقال اغتلّ البعير بمعنى غلّ و بركسنه غاليه سورنمك معناسنه در يقال اغتلّ بالغالية اذا تطيب بها واچمك معناسنه در تقول اغتللت الشراب اذا شربته وثياب آلتندن برثوب دخى كيمك معناسنه در تقول اغتللت الثوب اذا لبسته تحت الثياب وقيونلره غلل وغلاله ديديكى مرض اوغرامق معناسنه در يقال اغتلت الغنم اذا اخذته الغلل والغلالة كما سيذكر (الغليل) عليل وزننده صوسزلغه دينور كه ذكر اولنمشدى وقلبده مضمر اولان حقد

وكينه يه دينور ومصـدراولور كما سيذكر ويوبجه ايله قارشق خرما چكردكنه دينوركه ناقه يه ويررلر ودروننده
جايكير اولان عشق وحزن واندوه وتاسه حرارتنـه دينور يقـال فى قلبه غليل اى حرارة الحبّ والحزن (الغلّ
غينك كسريله بوذنجى غليل كبى دروندە مضمر اولان كينه يه دينور يقـال بقلبه له غلّ وغليل اى حقد ومصدر
اولور برآدمك درونى بركسه يه كيندار اولمق وكين باغلمق معنـاسنه يقـال غلّ صدره غلا وغليلا من البـاب
الثـانى اذا حقد وضغن (الاغلال) همزەنك كسريله خيـانت ايلمك معنـاسنه دريقال اغلّ الرجل اذا خان
ودوه يى ايوجه قاندرميوب صوسز قومق معنـاسـنه در يقـال اغلّ الابل اذا اسـاء سقيهـا فلم تروو قد غلت
الابل كما ذكـروقصـاب درى يى يوزركن اتى وياغنى كـركى كبى صيرميـوب دريده براز يى آليقومق
معنـاسـنه دريقـال اغلّ الجـازر فى الجلـد اذا اخذ بعض اللحم والشحم فى السلخ يعنى وترك بعضـه ملتزقا
بالجلـد وبرآدمك قيونلرى پك صوصه مق معنـاسـنه دريقـال اغلّ فلان اذا اغتلت غنمه اى عطشت ودره
غلاّن ديدكلرى نبـات بتورمك معنـاسـنه دريقـال اغلّ الوادى اذا انبت الغلان وبرآدمـك غله ومحصولى
ايرشمـك معنـاسـنه دريقـال اغلّ القوم اذا بلغ غلتهم وبرنسـنه يه ديكه ديكه شدّتله باقمق معنـاسـنه در
يقـال اغلّ البصر اذا شدّد النظر وترلا محصول ويرمك معنـاسـنه دريقـال اغلت الضياع اذا اعطت الغلة
مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وبرآدمى خيانته نسبت ايلمك معناسنه دركه فلان خايندر ديمكدن عبارتدر يقـال اغلّ
فلانا اذا نسبه الى الغلول والخيانة (الغلول) قعود وزننده مطلقا خيانت ايلمك وعند البعض غنيمت مالنه مخصوصدر
يقال غلّ الرجل غلولا من الباب الاوّل اذا خان اوهو خاصّ بالفئ (الغلّ) غينك فتحيله ادخال ايلمك معناسنه در
يقـال غله فى الشئ غلاً من البا ب الاوّل اذا ادخله وداخل اولمق معنـاسنه لازم اولور يقـال غلّ فيه اذا دخل
واثواب التندن غلاله كيمك معناسنه دريقال غلّ الغلالة اذا لبسها وصاچك ديبلرينه دهن وطيب صوقشدروب
اويوشدرمك معناسنه دريقال غلّ الدهن فى رأسه اذا ادخله فى اصول شعره وبرآدمك بصرى سمت صوابدن
صاپمق معناسنه دريقـال غلّ بصره اذا حاد عن الصواب واغاجلر ارالغندن صوآقوب كتمك معناسنه دريقـال
غلّ الماء بين الاشجار اذا جرى فيها وجماع ايدن آدمك ذكرى پك پيوك اولمغله عورتك فرجنى طيقلو طيقامق
معنـاسنه دريقـال غلّ المرأة اذا حشاها يعنى ولايكون الاّ من ضخم وبرآدمك بيوننه يا النـه تيمور لاله پكچرمك
معناسنه دريقال غلّ فلانا اذا وضع فى عنقه اويده الغلّ وعربلرك ماله الّ وغلّ قوللرى بددعادر الّ وغلّ كلمه لرى
ماضئ مجهولدر الّ قفاسندن قاقيلوب دفع اولنه وغلّ ديوانه اولوب بيوننه طوق ولاله پكچريله ديمكدر وبو راده
ماء لفظى نفسندن عبارتدر (الغلغلة) دحرجه وزننده ادخال ايلمك معناسنه دريقال غلغل فيه اذا ادخل وتيز تيز
يوريمك معنـاسـنه دريقـال غلغل الرجل اذا اسرع وغلغله نيجه طاغ يوللريدركه جبل ريّاندن بروكلورلر
وبرموضع آديدر (الانغلال) انفعال وزننده و (التغلل) تفعل وزننده و (التغلغل) تزلزل وزننده برنسنه نك ايچنه
صوقيلوب كيرمك معناسنه دريقال انغلّ فيه وتغلل وتغلغل اذا دخل وتغلل وتغلغل غاليه سورنمك معناسنه در
يقـال تغلل بالغـالية وتغلغل اذا تطيب بها وتغلغل تيز تيز يوريمك معناسنه دريقـال تغلغل الرجل اذا اسرع
(التغليل) تفعيل وزننده بركسه يه غاليه سورمك معنـاسـنه دريقـال غلله بالغـالية اذا طيبه بها (الغلالة) كتابه
وزننده و (الغلة) غينك ضميله قفتـان واوستلك آلتندن كيدكلرى نيمتن لباسه دينوركه زيبون ولنتارى وايچلك
وزره كوملكى مقوله سيدر يقـال برزت فلانة فى غلالة وغلة وهو شعـار يلبس تحت الثوب وغلاله عظـمه
معنـاسـنه دركه قار يلرك پيوك كورنمك ايچون لبـاس آلتندن قيچلرينه باغلندقلرى بوغچه در وتيمور حلقه نك
ايكى اوجلرينى قاوشدروب وصل ايده جك برچينه دينور (الغلّ) غينك ضميله محبوس ومجنون بيوننه والنه
پكچردكلرى تيمور طوقه ولاله يه دينور جمعى اغلال در (الغلة) غينك فتحيله صوصه مق معناسنه دركه ذكر اولندى
واسم اولور برنسنه نك دخل وحاصلاتنـه دينوركه محصول تعبير اولنور خانه كراسى واجر غلام وفائدهٔ ارض
مقوله سى حاصلاتدن عبارتدر يقال اخذ غلته وهو الدخل من كراء دار واجر غلام وفائدة ارض (المغلغلة) مدحرجه
وزننده برشهردن برشهره مرسل ومحمول اولان رساله يه اطلاق اولنور يقال رسالة مغلغلة اى محمولة من بلد الى بلد
(الغلاّن) غينك ضميله طلح نام مبشبه اغاجنك منبتلرينه على قول درين وچقور دره لره دينور مفردى غالّ وغليل در
وبرنوع نبات معروف اسميدر بونك مفردى غالّ در (الغلائل) حلائل وزننده زرهلره دينور على قول حلقه لرك اوجلرينى
قاوشدروب وصل ايده جك برچينه دينور ياخود زره كوملكلرينه دينوركه زره آلتندن كيلور مفردى غليله در (الغلل
فتحتينله و (الغلالة) ثمامه وزننده قيون وپكى قسمنه مخصوص برمرض اسميدر مه لرينى ايوجه صاغميوب بقيه

توكندن حادث اولور (غلغل) هدهد وزننده بحرین نواحیسنده برطاغدر (غلائل) علابط وزننده بلاد
خزاعه دن بر بلده در (المغتل) مختل وزننده صوسز تشنه کمسه یه دینور ومشتاق وآرزومند معناسنه مستعملدر
تقول انا مغتل الیه ای مشتاق (الاستغلال) برآدمه برکسه کندی ایچون غله قزانمق تکلیف ایلك معناسنه دریقال
استغل عبده اذا کلفه ان یغل علیه وغله موقعندن غله آلمق معناسنه دریقال استغل المستغلات اذا اخذ غلتها
(الغلول) صبور وزننده راحة الحلقوم کبی چیکنمکسزین جوفه داخل اولان طعامه دینور یقال نعم غلول الشیخ
هذا وهو الطعام الذی یدخله جوفه (الغمل) غینك فتحی ومیمك سکونیله دباغت اولنه جق دری یی دباغت
ایدرکن افساد وتبـاه ایلك علی قول تویی ویوکی چوریوب طاغلمق ایچون انباشته یه باصمق یاخود تعفن ایدوب
کوشمکله تویی آسان یولنمق ایچون قومه کومك معناسنه دریقال غمل الادیم غملا من الباب الاول اذا افسده اوجعله فی غمة
لیفسخ صوفه اودفنه فی الرمل فیسترخی فینتف شعره کذلك چاپك نضیج بولوب ادراك ایلك ایچون خرما قوریغی
اورتوب باصدرمق یاخود یره کومك معناسنه در یقـال غمل البسر اذا غمه و برآدمی ترلتمك ایچون اورتوب بورمك
معناسنه دریقال غمل فلانا اذا غطاه لیعرق و برنسنه یی اصلاح ایلك معناسنه دریقال غمل الشیء اذا اصلحه واوزم
سالقملرینی بری برینك اوزرینه استف ایدوب دیزمك معناسنه دریقال غمل العنب اذا نضد بعضه علی بعض واوتلر
کورلکندن بری برینك اوزرینه بنکشمك معناسنه در یقـال غمل النبات اذا رکب بعضه بعضـا وغمل برموضع
آدیدر (الانغمـال) انفعال وزننده ذکر اولنان غمل ادیم معنـاسندن علی الاختلاف مطاوعدر یقـال غمل الادیم
فانغمل (الغمل) فتحتینله صارقینك بری بری اوزره کثرتندن ناشی یاره صقیلوب آزغمق معناسـنه دریقـال غمل
الجرح غملا من البـاب الرابع اذا فسد یعنی من تراکب الجبائر (الغمیل) امیروزننده بری برینك اوستنده بتمش
وقیداییجق اوتنه دینور (الغملول) زنبور وزننده اغاجلق دره یه دینور علی قول عرضی آزجه اوزون اوزادی دره یه
دینورکه اغاجلری واوتلری بری برینه صاریلوب چتلق اوله ویوکسك تپه یه دینور ومطلقا طوپ ومجتمع نسنه یه
دینورکه مظلم ومتراکم اوله کرك اغاجلق وکرك بلود وکرك قرا کولق اولسون حتی اوطه نك کوشه سی بوهیئتده
اولمغله اکا دخی اطلاق اولنور وبرنوع سبزه اسمیدرکه طبخ واکل اولنور بوسبزه قـابری اوله جقدرکه ارمنیلر
خیاری وسلوکلی پنجـار دیدکلریدر (التغمل) تفعل وزننده بولالمق معناسـنه دریقـال تغمل الشیء اذا توسع
(غملی) جمزی وزننده برموضعـدر (المغمول) بی نام ونشـان اولان آدمه اطـلاق اولنور یقـال رجل مغمول
ای خامل (الغنبول) زنبور وزننده برقوش آدیدر (الغنتل) تای فوقیه ایله جندل وزننده بی نام ونشـان اولان
آدمه دینور یقـال رجل غنتـل ای خامل (ام غنتـل) صرتلانك کنیـه سیـدر (الغنجل) قنفـذ وزننده
قره قولاق دیدکلری جانوره دینور جمعی غنـاجـل کلور (الغنجول) زنبور وزنـنده برجانوردر حقیقتی
نامعلومدر (الغنـدلانی) غینك وذالك ضمیله ایری باشلو آدمه دینور یقـال رجل غندلانی ای الضخم الرأس
(الغول) قول وزننده هلاك ایلك معناسـنه دریقـال غاله یغوله غولا اذا اهلکه و برنسنه یی یا برکسه یی ناکهانی
اخذ ایلك معنا سـنه دریقـال غاله اذا اخذه من حیث لم یدر وغول باش اغریسنه دینور یقـال اخذه الغول
ای الصداع وسرخوشلغه دینور یقـال شرب الخمر فاخذه الغول ای السکر و بعد مفازه معنـا سـنه دریقـال
مفـازة ذات غول ای بعـد ورنج ومشقت معنـاسـنه دریقـال هون الله علیـك غول هذا السفرای مشقتـه
واوبرق الچق یره دینور وموز اغاجلغنه دینور وچوق طپراغه دینور وبرموضع آدیدر وغول الرجام راء مکسوره ایله
بریشقه موضعدر (الاغتیـال) افتعال وزننده بودخی هلاك ایلك معناسنه دریقـال اغتاله اذا اهلکه (الغول
غینك ضمیله سبب هلاك اولان نسـنه یه دینوریقـال وقع فی الغول ای الهلکة ویقـال غالته غول ای اهلکته
هلکة وآفت وداهیه یه دینوریقال اصابته الغول ای الداهیه وسعلاة معناسنه درکه تنهاییابانده بعض شکل ایله انسانه
مرئی اولوب اضلال وتلاعب ایدن برجنس جن طائفه سنه دینور ترکیده قونجلوز تعبیر اولنور جمعی اغوال وغیلان
کلور غینك کسریله قال الشارح وفی النهایة وفی الحدیث ❊ لاغول ولاصفر ❊ ابن اثیر دیدیکه غول جن وشیاطیندن
برجنسدر عرب زعم ایدرلرکه غول تنهاییابانده انسانه صور مختلفه ایله متلون اوله رق مرئی اولوب یولندن اضلال
واهلاك ایدر بونك وجودینی فخر انام علیه السلام نفی ایلدی و بعضلر دیدیکه منفی اولان عین غول اولمیوب بلکه
صور مختلفه ایله متشکل اوله رق انسانه تسلطنی نفی ایلدیلر حتی اشبو ❊ اذا تغولت الغیلان فبادروا بالاذان ❊ حدیثی
ولاغول ولکن السعالی ❊ حدیثی قول ثانی یی مؤیددر ❊ نته که مؤلف دخی بیان ایدر وغول سمـادن ساقط اولان
شهبدن مخلوق اولمق اوزره مشهوردر قالدیکه واقعـا برآدم کیجه لرده برتنهـا محلده یاخود یولـده بولنوبده توهم

ووحشت پیدا ایلسه کوزینه اشکال مهوله ایله متشکل صورت غریبه تخییل ایدرحقیقتی واهمه نك فعلیدر وکرچه
جن طائفه سنك وجودی شرعا ثابتدر لکن قول تحقیق اوزره تسلط واضراردن ممنوعلردر و روم ایلی الکاسنك
بعض قطرنده جاد وتعبیر ایتدکلری شخص نقللرینه کوره غول نوعندندر ابن کمال وابو السعود وسعد الدین
حسنجانی فتوالری اوزره ارواح خبیثه کندولرایله مناسبتی اولان اجساد خبیثه یه دخول وتصرف ایدوب کندیلرکبی
مردارلره اضرار ایدرلر لکن اهل ایمانه مسلط اوله مزلر ودفعنك چاره سی دخی فتاوای مذکوره ده مشروحدر
انتهی وغول یلانه دینور حیه معناسنه بونك جمعی اغوال در وجن طائفه سنك ساحره سنه دینورکه جاد وتعبیر
اولنور واولومه دینور منیه معناسنه وبرموضع آدیدر وبرجنس شیطانه دینورکه انسانی اکل ایدر علی قول
بو برجانوردرکه بعض عرب بادیه ده آنی کوروب بیلدیلر حتی تابط شرّ القبیله ملقب اولان کسه آنی قتل ایلمشدر
وغول الوان واشکال مختلفه ایله متلوّن ومتشکل اولان ساحرلره واویلسی جنّ طائفه سنه اطلاق اولنور یاخود
مطلقا مزیل عقل اولان شیئه دینور بومعناده غینك فتحیله ده جائزدر (الغوائل) غائله نك جمعیدر آفات
ودواهی یه اطلاق اولنور یقال اصابتهم الغوائل ای الدواهی وغائلة الحوض حوضك کدکنه ورخنه سنه
دینورکه آندن صونی تلفه جریان ایدر وغائله تاکید داهیه ایچون غول کلمه سنه صفت اولور رتاء مبالغه ایچوندر یقال
اتی غولا غائلة ای امرا داهیا منکرا (المغاولة) مفاعله وزننده مبادره ومسابقه معناسنه در تقول کنت اغاول
حاجة ای ابادر ٭ مترجم صحاح مباد له ایله بیان ایلمکله ظاهرا نسخه سی غلط ایمش حتی نهایه ده المغاولة المبادرة
فی السیر واصله من الغول ای البعد عبارتیله مرسومدر (المغول) منبر وزننده بعض قامچیلره بچر یلان
تیورنا ملویه دینورکه قامچی اکا غلاف منزلنده اولور قامچی صورتیله آنکله اوروب قطع وجرح ایدرلر ومشمل
یعنی پاله طرزنده برکونه آلته دینورکه پاله دن انجه واوزنجه اولور بوکه فارسیده بلسك وترکیده پنال وشبش تعبیر
ایدرلر واوزون تمرنه دینور وعندالبعض مغول اکسه لی برکونه انجه رك قلجه دینورکه ترکیده کورده دیدکلری
اوله جقدرکه عربلرك جنبیه تعبیر ایتدکلری دخی بوقسمدندر بوآلتی فتاکلر قوللنورلر اغتیال ایله همان اعمال ایدرلر
ومغول بر رجل اسمیدر ومغول کذلك غولدن اسم آلت اولورکه چابك هلاك ایدن نسنه یه اطلاق اولنور ومنه یقال
فرس ذات مغول ای ذات سبق کویا که سائر آتلری سبق ایله اغتیال ایدر (الغولان) خولان وزننده چوغانه شبیه
برنوع اکشی اوتك اسمیدر وبرموضع آدیدر (التغول) تفعل وزننده تلوّن معناسنه در یقال تغوّلت المرأة
اذا تلوّنت (الاغول) احمر وزننده و(الغوّل) سکر وزننده رفاه ونعومتلو نرم ولطیف دیرلکه دینور یقال عیش
اغول وغوّل ای ناعم (غویل) زبیر وزننده برموضعدر (الغیل) میل وزننده مؤلف اللبن ترضعه المرأة ولدها
وهی تؤتی اووهی حامل واسم ذلك اللبن الغیل ایضا عبارتیله بیان ایلمکله غیل خاتون جماع اولنورکن یاخود
حامل ایکن چوجغه ویردیکی سوددن عبارت اولور زیرا مقتضای عباره بودر ٭ شارح دیرکه مؤلف عادتی اوزره
بوراده دخی مسامحه ایله مشوشا تفسیر ایلمشدر زیرا غیل لفظی ابتداء اسم اوله رق تفسیر ایلدکدنصکره واسم
ذلك اللبن الغیل ایضا عباره سی زائد ومهملدر اصل حقّ عباره غیل مصدر واسم اولمقدر مصدریتی صورتده
جماع اولنسان یاخود حامل اولان خاتون ولدینی امزرمك معناسنه درکه اول ولد سود خسته سی اولور یقال
غالت المرأة ولدها تغیل غیلا اذا ارضعتها وهی تؤتی اووهی حامل واول سودك دخی اسمی غیل درنته که
نهایه ده وامهات سائره ده الغیل هوان یجامع الرجل زوجته وهی مرضع اوحامل عبارتیله مفسردر وغیل آتلو
طلو بلکچه یه دینور واتنه طلو تنومند دلو قنلو یه دینور و ریوزنده اقان صویه دینور و برنسنه اوزره جزلمش
جزکی یه دینور ومکه ده جبل ابی قبیس دیبندن آقان صویك اسمیدرکه چر بچیلر آنده بزجرپرلر وآقار پیکارلی دره یه
دینور ویقین کورینان ایراق یره ونسنه یه دینور ویلم یاننده برموضع آدیدر ویمامه قربنده برموضع آدیدر
وبنو جعده یوزنده بردره آدیدر وبشقه برموضع آدیدر ومطلقا صولی یره دینور وثوبده اولان تمغایه دینور و یول
جامه یه دینور (الاغالة) همزه نك کسریله و(الاغیال) اصلی اوزره عورت جماع اولنورایکن یاخود حامل ایکن
چوجغی امزرمك معناسنه در یقال اغالت المرأة ولدها واغیلته اذا سقته الغیل ٭ کرچه مؤلف آنفا غیل کلمه سنی
وجه مشروح اوزره بیان ایدوب شارح دخی وتیرۀ مرقومه اوزره تصحیح ایلدی لکن دردست اولان
اصولك مجموعنده بومعنا افعال بابندن مرسومدر ظاهرا مؤلفك ابتداء الغیل قولی سودك اسمی اولوب ثانیا
عباره واسم ذلك الارضاع ایکن الارضاع یرینه اللبن کلمه سی طغیان قلم ناسخ اولمق اغلبدر زیرا نهایه دن وسائردن
منفهم اولان بویلجه اولمقدر مغیل ومغال عنوانلری دخی مزیددن اولدیغنی مؤید در واغیال اغاجك یرك

وشاخلری کوروصیق و بری برینه صارمشق اولمغله قویوکولکه لك اولمق معناسنه‌در یقال اغیل الشجر اذا صار
مغیالا کماسیذ کر و یکی وقیون مقوله سی حیوان برسنه ده ایکی دفعه دول و یرمك معناسنه‌در یقال اغیلت الغنم
اذا نتجت فی السنة مرتین (الاستغیال) عورت چوجق امزرر کن یاخود حامل ایکن جماع اولنمق معناسنه‌در
یقال استغیلت المرأة اذا جامعها زوجها غیلا واغیال ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال استغیل الشجر اذا صار
مغیالا (المغیل) معین وزننده و (المغیل) محسن وزننده جماع اولنور کن یاخود حامل ایکن چوجغنه سود و یرن
خاتونه دینور (المغیال) مباح وزننده و (المغیل) مکرم وزننده حالت مزبوره ده سود امن چوجغه دینور اول
اغاله دن ثانی اغیالدن مأخوذدر (الغیلة) غینك کسریله اسمدر حالت ارضاعده اولان جماعه وحامل خاتون
ولدنی ارضاعه دینور ومنه الحدیث ✵ لقد هممت ان انهی عن الغیلة ✵ وغیله برموضع آدیدر وشقشقه معناسنه‌در که
دوه نك اسردکده اغزندن چیقان دغار جغه دینور وغیله برکسنه یی حیله وخدعه ایله آلدایوب بریره کوتروب هلاك
ایلمکه دینور یقال قتله غیلة ای خدعة فذهب به الی موضع فقتله (المغتال) مختار وزننده بودخی سموز طولغون
بیلکه دینور یقال ساعد مغتال ای ریان ممتلئ واتلو جانلو تنومندلو قتلو یه دینور (الغیل) غینك کسریله بری برینه
صارمشمش صیق وچتلق اغاجلغه دینور فتحله ده زبانزده در وسازلغه دینور و بولك تعبیر اولنسان صیق مبشه یه
دینور وهر صولودره یه دینور جمعی اغیال وغیول در و برموضع آدیدر (المغیل) محدث وزننده و (المتغیل) متحیر وزننده
سازلقده واورمانلقده ثابت وا کاداخل اولان کسه یه دینور (المغیال) محراب وزننده شاخلری بری برینه صارمشق
وصیق بوداقلی اغاجه دینور که آلتی قویوکولکه لك اوله یقال شجرة مغیال ای الملتفة الافنان وارفة الظلال
(التغیل) تفعل وزننده اغاج مغیال اولمق معناسنه‌در یقال تغیل الشجر اذا صار مغیالا و برقومك مالاری
چوغالوب کوروفراوان اولمق معناسنه‌در علی قول کندیلری چوغالمق معناسنه‌در یقال تغیل القوم اذا کثر
اموالهم اوکثروا (الغیلة) تمره وزننده سموز عورته دینور یقال امرأة غیلة ای سمینة (الغیل) ضمتیله چوق
یاخود سموز وطاولی دوه‌لره وصغرلره دینور یقال ابل او بقر غیل ای کثیرة اوسمان (غیلان) سلمان وزننده
ذوالرمه ایله معروف شاعرك اسمیدر و برآدمك اسمیدر که برقوم ایله میانه‌لرنده دمه دائر برمادۀ عداوت اولمغله چاق
کندی کوزلرینه طپراق کیرمدکجه یعنی هلاك اولمدقجه قوم مزبو ایله مسالمه ومصافات ایلامك بابنده یمین ایلشدی
برکون قوم مرقوم ناکهانی کندیسنی احاطه واوزرینه قصد وهجوم ایللریله کویا که عهدۀ یمیندن خروجله مصالحه‌یه
رام وقائل اولدیغنی اشعار ایچون تحلل یاغیل دیه رك کندی کوزلرینه طپراق صاچمغه باشلدی لکن اول وضعی
قبول ایلمیوب قتل ایلدیلر تحلل کلمه سی امر درعهدۀ یمیندن خروج ایله دیمکدر وغیل غیلاندن مرخمدر (ام غیلان
سلمان وزننده شجر سمردر که بادیه اشجارندن مغیلان اغاجی دیدکلریدر (الغائلة) و (المغالة) مقابله وزننده
دروندۀ مضمر اولان حقد وکینه‌یه دینور وشر وشور معناسنه‌در یقال بینهم غائلة ومغالة ای شر (اغیال
یاخود ذات اغیال همزه‌نك فتحیله یمامه ده برو ادی اسمیدر (الاغتیال) افتعال وزننده اوغلان سموز وب
تنومند اولمق معناسنه‌در یقال اغتال الغلام اذا سمن وغلظ ✵ فصـــــل الفاء ✵ (الفأل) فانك فتحی
وهمزه‌نك سکونیله طیره مقابلیدر که لسانمزده فال دیرلر اوغور طوتمه ویمن محرفی یوم طوتمه تعبیر اولنور مثلا برخسته
برکسه‌دن یاسالم وغائب تجسس ایدن یاواجد لفظلرینی استماع ایدوب شفاء و وجدانه تمنله عزم وامید ایدر
و بوهمیشه خیرده مستعملدر علی قول خیر وشرده استعمال اولنور جمعی فؤول کلور فانك ضمیله وافؤل کلور افلس
وزننده وتقول العرب لافأل علیك ای لاضیر زیرا اعراب طائفه سی خیر وشری تفألدن زعم ایدرلر ✵ شارح دیرکه
همزه‌یی الفه قلبله فال دخی جائزدر (التفاعل) تفاعل وزننده که ✵ شارحك بیاننه کوره اصلی تفأل ایدی که تفعل
وزننده‌در همزه تخفیف والفه قلب اولنمشدر و (التفأل) اصلی اوزره تفعل وزننده و (الافتآل) افتعال وزننده
فال طوتمق معناسنه‌در یقال تفاءل بالشیء وتفأل وافتأل ضدی تطیر (التفئیل) تفعیل وزننده برآدمه فال
آچدرمق یافال طوتدرمق معناسنه‌در یقال فأله به اذا جعله یتفأل به (الفئل) کتف وزننده مطلم آدمه دینور
یقال رجل فئل اللحم ای کثیره (الفئال) کتاب وزننده صبیانه مخصوص برلعب اسمیدر برکومه طپراق ایچره برنسنه
صاقلدقدنصکره طپراغی برقاچ بلوك اوبك ایدوب اول نسنه قنغی بلوکده در دیو رفیقلرینه صورارلر (الفتل
قتل وزننده بوکك معناسنه‌در یقال فتل الحبل فتلا من الباب الثانی اذا لواه فهو فتیل ومفتول ویوزی برطرفه
چویرمك معناسنه مستعملدر یقال فتل وجهه عنهم اذا صرفه وفتل ذؤابه برآدمی خدعه ایله رأی واندیشه‌سیندن
ازاله ایلمکدن کنایه اولنور یقال فتل ذؤابته اذا ازاله عن رأیه و فی الامثال مازال یفتل من فلان فی الذروة والغارب

اى يدور من وراء خديعته يعنى دائما حيله وخدعه سى آردندن طولانور كه آنى فند ومكر ايله مغلوب ايلمكه سعى ايدر
شارح ديركه نهايه ده ومنه حديث الزبير انه سأل عايشة رضى الله عنهما الخروج الى البصرة ٭ فابت عليه فمازال يفتل
فى الذروة والغارب ٭ عبارتنك تفسيرنده بو وجهله مرسومدركه ذروه دن مراد اوركجك يوقريسى وغارب اوركج ايله
بيونك اراليغيدر مثل مز بورك اصلى بودركه سركش دوه يه يولار كچرمك مراد ايدن كسه ابتدا ذروه وغاربنى صغيه رق
و بيوتى اوخشه يه رق وتويلرينى لطفله اوروب بوكه رك كنديسنه مونس ورام ايدوب بوتقريبله اكا يولار كچرر بعده
مطلقا لطايف الحيل ايله الداتمقده استعمال اولندى وفتل بلبل اوتمك معناسنه مستعملدر يقال فتل البلبل اذا صاح
(التفتيل) بودخى بوكمك معناسنه در يقال فتل الحبل بمعنى فتله (الفتيل) اميروزننده و (المفتول) بوكلمش نسنه يه
دينور وفتيل ليفدن بوكلمش اينجه سجيمه دينوركه بعضا آنى كرويد اغاجلرينك قاوشدقلرى يرده اولان حلقه يه ده
بند ايدرلر وخرما چكردكنك شقنده ايپلك طرزنده اولان نسنه يه دينور وپرمقلرك ارالقرنده جمع اولوب ايپلك
ايپلك بوكلمش كير و پاسه دينور بو جهتله حاملرده تلاكلرك اخراج ايلدكلرى اوزون اوزون كير بوكلرينه ده
دينور وفتيل ايله ناچيز نسنه دن كنايه اولنور كما سيذكر (الانفتال) انفعال وزننده و (التفتل) تفعل وزننده
بوكلمك معناسنه در يقال فتله فانفتل وتفتل (الفتيلة) سفينه وزننده بودخى پرمقلرك ارالقرنده بوكيلان ايپلك
ايپلك كيره دينور وذباله معناسنه در كه چراغ فتيليدر فارسيده پليته دينور يقال طوّل فتيلة السراج اى ذبالته
(الفتلة) ثمره وزننده وفتحاتله جائزدر فتيل كبى ناچيز وحقير نسنه يه اطلاق اولنور يقال ما اغنى عنك فتيلا ولا فتلة
اى شيئا وفتله خاصة سلم وسمر اغاجنك ثمرى اولان دانه لرك قابنه دينور كه فاصوليه قابى طرزنده اولور و بوهنوز
طومور جقلنوب ظهور ايلديكى هنكامده اولور وعرفط نام مبشه اغاجنك يمشنه دينور بونده فتحاتله ده زبانزده در
و بعضلر ديديكه فتل كه فتله نك جمعيدر يپراق اولميوب لكن يپراق مقامنه قائم اولان يمش مقوله سى نسنه يه دينور كه
بعض مبشه اغاجنك يپراغى اولميوب يپراغى يرنده زائد نسنه سى اولور وزمينه يايلمان نباته دينوركه براوزدكدن
عبارت اولوب اشخون نام نبات كبى بوزيلوب بوكيلور اوله (الافتال) همزه نك كسريله سلم وسمر اغاجلرينك
دانه لرى قبجو قلنمق معناسنه در يقال افتل السلم والسمر اذا صارذا فتلة (الفتل) فتحتينله ناقه نك ديرسكلرى
كيركين وصوقشندرمه طوپاچ اولمغله ايكى يانلرندن آچق ومتدا نلو اولمق معناسنه در كويا كه يانلرندن بوكلمش
كبى اولور يقال ناقة فى مرفقيها فتل اى اندماج فى مرفقيها (الافتل) احمر وزننده وصف مذكور اوزره اولان
ديرسكه دينور (الفتلاء) حمراء وزننده صفت مذكوره اوزره اولان ناقه يه دينور و بعضلر عندنده فتلاء
اياقلرى چنبر كبى مقوّس اولوب آغريور ويشلى اولان ناقه يه دينور (الفتال) شدّاد وزننده بلبل قوشنه
اطلاق اولنور فتل نغمات ومقامات ايلديكنه مبنى (يفتل) يجعل وزننده طخارستان الكاسنده بربلده آديدر
(الفتكلين) فانك ضميله درخمين وزننده آفت ودا هيه يه دينور (الفجل) فانك فتحى وجيمك سكونيله
وفتحتينله برنسنه يوغونلنوب كوشك وسلپوك اولمق معناسنه در يقال فجل الشئ وفجل فجلا وفجلا من الباب
الرابع والاول اذا استرخى وغلظ (التفجيل) تفعيل وزننده برنسنه يى يصيله دوب اينلولتمك معناسنه در يقال فجله
اذا عرضه (الافجل) احمر وزننده و (الفنجل) جندل وزننده بجاقلرينك اراليغى ميدانلو اولان آدمه دينور (الفجل
فانك ضميله و (الفجل) ضمتينله طورب تعبير اولنان سبزه يه دينور مفردى فجله درهايله وجع مفاصله و يرقان علتنه
وچكر اغريسنه واستسقايه و يلان وعقرب صوقانه بغايت نافع وقشرى ياصوىى عقرب اوزره وضع اولنسه عقربى
قاتلدر و بعد الطعام تناولى هاضم وملين وقبل الطعام اشتهايى مسكندر وتخمى سائر اجزاسندن اقوى و بعده قشرى
وبعده ورقى وصكره لحميدر (حب الفجل) بشقه بردار ودرهن الفجل ديدكلرى ياغ آندن اتخاذ اولنور بو يبانى
طورب ديدكلريدركه آندن سيجغه ديدكلرى ياغ اتخاذ اولنور (الفجلة) دحرجه وزننده و (الفنجلى) قصر ايله
كوشك كوشك يوريمكه دينور پيرآدملرك يوريسى كبى (الفاجل) قارجى يه دينور يقال هو فاجل اى قامر
(الافتجال) افتعال وزننده يكيدن برنسنه پيدا ايلمك معناسنه در يقال افتجل الامر اذا اختلقه (الفحل) فانك
فتحى وحاى مهمله نك سكونيله هر حيوانك اركنكنه يعنى دولى آلنور اولان اركنكنه دينور كه آتده آيغر ودوه ده بوغور
تعبير اولنور جمعى فحول وافحل كلور افلس وزننده وفحال وفحاله كلور فانك كسريله وفحل مصدر اولور برآدم
دوه لرينه صوىى پاك بوغور اختيار ايدوب چكمك معناسنه يقال فحل ابله فحلا كريما من الباب الثالث اذا اختار لها
وديشيلره اركك صالبورمك معناسنه در يقال فحل الابل اذا ارسل فيها فحلا وفحل سهيل يلدزينه اطلاق اولنور
سائر يلدزلردن الارغه طوردیغيچون دوه نك بوغورينه تشبيه اولندى زيرا بوغور ناقه يه آشدقدنصكره الارغه اولور

ومنه يقال اما ترى الفحل كيف تزهواى سهيل وفحل بن عياش بن حسان قاتل يزيد بن المهلب دربرضربه ده تخالف
ايلمريله برى برينه زخم يتشدروب يكديكرى قتل ايلمديلر وفحل اركك خرما اغاجنه دينوركه ديشى يه آندن آشى
آلنور وخبروحديث واشعار روايت ايدن راوى يه دينور جمعى فحول كلور ومنه جرير والفرزدق فحل بنى مضر
اى راويهم ويقال هم فحول اى رواة وفحل اركك خرما يپراغندن نسج اولنمش حصيره دينور يقال بسط له
فحلا اى حصيرا من فحال النخل وفحل شامده برموضع آديدركه صدر اسلامده اوراده وقايع واقع اولدى وفحل
علقمه نام شاعرك لقبيدر امرء القيس زوجه سى اولان ام جندب مزبورى شاعريتده امرء القيس اوزره ترجيح
ايلديكيچون امرء القيس مزبورهيى تطليق ايلدكدنصكره علقمه تزوج ايلمكله آنكله ملقب اولدى وفحول الشعراء
كنديلر ايله مهاجات ايدن شاعرلره غالب اولنلره اطلاق اولنور جرير وفرزدق كبى وشول شاعرلره اطلاق اولنوركه
حين مشاعره ده معارضارينه تفضيل وترجيح اولنه لر يقال هو من فحول الشعراء وهم الغالبون بالهجاء
من هاجاهم وكذا كل من اذا عارض شاعرا فضل عليه (الفحولة) فانك ضميله و(الفحالة) و(الفحلة) فانك
كسريله اركك وايغرلق معناسنه در يقال هو فحل بين الفحولة والفحالة والفحلة اى الذكورة ✻ شارحك
بيانه كوره بونلر كرچه مصدر اولوب لكن بونلردن فعل متصرف اولمز پس اسم يرنده مستعمل اولورلر (الفحيل
امير وزننده حشارى آيغر آدمه دينور يقال رجل فحيل اى بين الفحولة ودول ايچون ناقه يه آشمقده ماهر اولان
جنسى پاك يوغوره دينور يقال فحل فحيل اى كريم منجب فى ضرابه وضخامتده بوغوردوه يه شبيه اولان عظيم الجثه
قوچه اطلاق اولنور يقال كبش فحيل اى يشبه فحل الابل فى نبله (الافتحال) افتعال وزننده بودخى ناقه لره چكمك
ايچون صوى بوغور انتخاب ايلمك معناسنه در يقال افتحل ابله فحلا كريما اذا اختارلها (الاحفال) همزه نك كسريله
برآدمه دولنى آلمق ايچون عاريت وجهيله بوغور ويرمك معناسنه در يقال افحله فحلا اذا اعاره (الاستفحال) هندستانده
ولايت كابل علجلرينك يعنى اصلا بردين ايله متدين اوليان طائفه نك كندى عورتلرى ايچره اركك صالبورملرينه
اطلاق اولنور اورايه عربدن برتنومند عظيم الهيكل شخص واردقده دولنى آلمق ايچون نسوانلريله مزبورى تخليه
ايدوب ديو ثلق ايدر يقال الاعلاج تستفحل وهومايفعله اعلاج كابل اذا رأوا رجلا جسيما من العرب خلوا بينه وبين
نسائهم ليولد فيهم مثله وخرما اغاجى صكره دن اركككك ايلمك معناسنه در كه ميوه ويرمز اولور يقال استفحلت
الناقة اذا صارت فحلا وبرماده بيو يوب مشتد وعظيم اولمق معناسنه مستعملدر يقال استفحل الامر اذا تفاقم
(الفحال) رمان وزننده خاصة اركك خرما اغاجنه دينور جمعى فحاحيل در (التفحل) تفعل وزننده آيغره اويكمك
معناسنه در كه زعمنجه آيغرلنمق تعبير اولنور يقال تفحل فلان اذا تشبه بالفحل يعنى فى الذكورة ولباس وطعام
خصوصنده تبذل وتخشن ايلمك يعنى تصنع وتزين ايلميوب بلغور بزلاغ مقوله سنى درشت نسنه لر ييوب وقبا
ودرشت لباسلر كيمك معناسنه مستعملدر وبو فحوله دن مأخوذ دركه انثى مقابلندر زيرا لباسده تزين وتصنع
نسوان شيوه سيدر بعده مطعم خصوصنده دخى شايع اولدى يقال تفحل الرجل اذا تكلف الفحولة فى اللباس والمطعم
فخشنهما (فحلان) فانك كسريله جبل احد يانند برموضع اسميدر (الفحلتان) فانك فتحيله برموضعدر (فحل
فانك كسرى وفتحيله وكتف وزننده بر رموضع ادلريدر (الفحلاء) برموضعدر (المتفحل) متحمل وزننده اركك كبى
حامل اولميان يعنى ميوه طوتميان اغاجه دينور اركك انجير واركك توت اغاجلرى كبى (الفحلة) فحل كلمه سنده مؤنثدر
بى پرده دلى زفير اولوب هركسنه شر كير اولان قارى يه دينور يقال امرأة فحلة اى سليطة (الفحجل) جعفر وزننده
بوكلمه يى كرچه نحويون كتابلرنده ذكر وافحج ايله يعنى آيشق كسه ايله تفسير ايلديلر لكن بنم عندمده بو وهمدر
زيرا افحج آدمه فنجل دينورنته كه ذكر اولندى انلره اتباعا بندخى ايراد ايلدم (التفحجل) خاى معجمه ايله تفعل وزننده
حلم ووقار وتمكين كوسترمك معناسنه در يقال تفحجل الرجل اذا اظهر الوقار والحلم وبرآدم تمازعيد يا خود
سور مقوله سنه كيده جك اولمغله فاخر لباسلرينى كيمك معناسنه در يقال تفحجل فلان اذا تهيأ ولبس احسن ثيابه
(الفدكل) فانك فتحيله امور عظيمه يه دينور يقال عرضت عليه فدا كل اى عظام الامور (الفرجلة) دحرجه
وزننده آيشى آيرورق تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال فرجل زيد اذا تفحج واسرع (الفرجول) برذون وزننده
قشناغى يه دينور فرجون معناسنه (الفرزل) زبرج وزننده بوقاغى يه دينور يقال قيده بالفرزل اى القيد
وتيورجى مقراضنه دينوركه انكله تيور كسرلر يقال قطعه بالفرزل اى بمقراض الحداد (الفرزلة) دحرجه
وزننده بوقاغى يه اورمق معناسنه در يقال فرزل اللص اذا قيده (الفرزل) قنفذ وزننده ايرى وديزمان آدمه
دينور (الفرعل) عين مهمله ايله قنفذ وزننده صرتلان اينكنه دينور مؤنثى فرعله در جمعى فراعل وفراعله در

مترجم دیرکه اغزل من الفرعل امثالدندر میدانی مرحومك بیاننه كوره بوراده اغزل دهشت وفتور معناسنه اولان غزل ماده سندندرکه کلب صید آنکله متصف اولور کماذکر (الفرعلان) عنفوان وزننده ارکك صبرتلانه دینور (الفرافل) علابط وزننده بیوت شهر عمانه مخصوص برکونه سویق یعنی قاوت اسمیدر (الفیزلة) حیدره وزننده شول ارضه دینورکه یغمور یاغدقده صو بی چکمیوب همان آقوب کیدر اوله یقال نزلنا فی فیزلة ای الارض السریعة السیل (الفسل) نسل وزننده باغ وآصمه چبوغنه دینورکه اناسندن قطع وغرس اولنور یقال قطع فسلا من الکرم ای قضیبا للغرس ومروتسز دنی ورذیل کسه یه دینورکه انسان مولوزی تعبیر اولنور جمعاری افسل کلور افلس وزننده وفسول کلور وفسال کلور کتاب وزننده وفسل وفسوله وفسلاء کلور فارلك ضمیله یقال هو فسل لایرجی خیره ای رذل لامروة له وفسل مصدر اولور چوجغی ممه دن کسمك معناسنه در یقال فسل الصبی فسلا من الباب الاول اذا فطمه (المفسول) بودخی مروتسز دنی وخسیس وناکسه دینور (الفسالة) رذاله وزننده و(الفسولة) فانك ضمیله برکسه خسیس وناکس اولمق معناسنه در یقال فسل الرجل بضم السین وفسل بکسرها وفسل علی المجهول فسالة وفسولة من الباب الخامس والرابع اذا کان فسلا ومفسولا (الفسیلة) وسیله وزننده خرما فدانه دینور جمعی فسائل وفسیل کلور هاسز وفسلان کلور فانك ضمیله (الافسال) همزه نك کسریله خرما فدانی اناسندن آیروب بشقه یره دیکمك معناسنه در یقال افسل الفسیلة اذا انتزعها من امها واغترسها و برمتاعی بکنمیوب ارذال ایلمك معناسنه در تقول افسل علیه متاعه اذا ارذله واقچه یی زیوف عد ایلمك معناسنه در یقال افسل دراهمه اذا زیفها (الفسالة) ثمامه وزننده تیمور و باقر مقوله سی چکیجله دوکیلوزکن صچرایان خردواتنه دینور یقال هو اهون عندی من الفسالة وهی ماتناثر من الحدید ونحوه عند الضرب اذا طبع (المفسلة) محدثه وزننده شول عورته دینورکه زوجی جماعه میل وارادہ ایلدکجه حیضم واردیو اعتذار بیهوده ایله رد وامتناع ایدر اوله زوجی ترذیل ایتدیکیچون اطلاق اولندی یقال امرأة مفسلة اذا کانت لما اراد زوجها غشیانها قالت انا حائض لترده (الفسل) فانك کسریله احمق و بیغز آدمه دینور (الفسکل) قنفذ وزننده و(الفسکل) زبرج وزننده و(الفسکول) زنبور وزننده و(الفسکول) برذون وزننده اوکدله قوشیلان آتلردن الك صکره کلان آته دینورکه اونیجی اولور وفسکل رذیل وفرومایه کسه یه دینور یقال رجل فسکل ای رذل وفسکول زنبور وزننده و برذون وزننده اویوتی کسه یه دینورکه برطائفه یه خود بخود اویوب اکسه لرندن کیدر یقال رجل فسکول وفسکول ای متأخر تابع (الفسکلة) دحرجه وزننده برکسه اویوتی اولمق معناسنه در و برکسه یی اویوتی ایلمك معناسنه متعدی اولور یقال فسکل الرجل اذا صار فسکولا وفسکل فلانا اذا صیره فسکولا (الفشل) فانك وشین معجمه نك فتحیله برآدم ضعیف وجبان وسست وکاهل اولمق معناسنه در یقال فشل الرجل فشلا من الباب الرابع اذا کسل وضعف وتراخی وجبن (الفشل) فانك فتحی وشینك سکونیله و(الفشل) کتف وزننده دورقوق وضعیف واوشنکن وکند اولان شخصه دینور جمعی فشل کلور فانك ضمیله یقال رجل خشل فسل وخشل فشیل ای کسلان ضعیف متراخ جبان و فشل شینك سکونیله خاتون محفه ایچنه قتل دوزملك معناسنه در کماسیذکر یقال فشلت المرأة الهودج اذا جعلت لها فشلا (الفشل) فانك کسریله محفه اورتوسنه دینور علی قول محفه مندرینه دینورکه نسوان آنك اوستنه اوتورورلر جمعی فشولدر (الافتشال) افتعال وزننده و(التفشل) تفعل وزننده خاتونلر محفه ایچره فشل ایدنمك معناسنه در یقال افتشلت المرأة فی الهودج وتفشلت بمعنی فشلت وتفشل اولنمك معناسنه در یقال تفشل الرجل اذا تزوج وصو آقق معناسنه در یقال تفشل الماء اذا سال (الفیشلة) فیزله وزننده ذکرك باشنه دینور حشفه معناسنه وهر املس ومدور اولان شیئك باشنه دینور یقال قطع فیشلته وهو رأس کل محوق جمعی فیاشل در وفیاشل برشجرك وبرصویك ونچه قزل پدرلك اسمیدر (المفسل) منبر وزننده محفه اورتوسنه دینوز وشول آدمه دینورکه خیره جوره اولاد حاصل اولمق ایچون قوم واقر باسندن تزوج ایلیوب بیکانه دن تزوج ایلیه ظاهرا قوم واقربالری برآلای جوره وخوراك ایمشلر (التفشیل) تفعیل وزننده که تمتین کبی اسمدر ممه یی صاغدقدنصکره بقیه قلان سوده دینور یقال احلب التفشیل ای مابقی فی الضرع من اللبن (فشال) سحاب وزننده زبید قربنده برقریه در (افشولیه) همزه نك ضمیله واسط قضاسنده برقریه در (الفصل) وصل وزننده ایکی نسنه ارالغده حاجز اولان شیئه دینور فی الاصل مصدر در فاصل معناسنه در یقال بینهما فصل ای حاجز واعضاء بدنده اولان ایکی کمیکك قاوشدقلری یره دینورکه الك یری تعبیر اولنور مفصل دخی دینور ✻مؤلف کل ملتقی عظمین من الجسد عبارتیله تفسیر ایلمکله اویلجه ترجمه

اولندی یوخسه مقتضای مادّه ایکی کیك بری برندن آیریلان یرا ولمقدر کرچه ایکی معنا بیننده ملا زمه واردر
امّا مؤلفك تعریفی اوصال مادّه سنه ملا یمدر وعنقریب مذکوراولان فصل الجسد بوندن اعمدر زیرا بعض ملتقی
اولان کمیکلر واردرکه کیمی اربطه واوصال ایله ملصوقدر وکیمی مدروزه در وکیمی مسلسله دروکیمنك رأسی محکم
وآخر ده نقره اولمغله اکا ادخال واحکام اولنمشدر وکیمی اسنان منشار شکلنده اولوب نقره لره ادخال اولنمشدر
پس فصل جسد بونلره شاملدر وفصل حق سوزه دینور فاصل معناسنه در یقال قوله فصل لاهذر ای حق
وفصل الجسد بدنك او یناق یرینه دینور که موضع فصلدر بدنده هرایکی فصلك ارالغنده بر وصل واردر که اول
سکیردرکیکلر بری برینه آنکله مرتبط اولمشدر وفصل نحاتدن بصریون عندنده کوفیونك عماد اطلاق ایتدکلری
ضمیردن عبارتدر یعنی بصریون اول ضمیره فصل وکوفیون عماد اطلاق ایدرلر کقوله تعالی ❊ ان کان هذا هو
الحق من عندك ❊ الایة بنصب الحق لخبریته فقوله هو فصل وعماد ❊ مترجم دیرکه بوضمیرك شاننده مغنی اللبیب درت
مسئله وضع وشروط وفوائدنی بسط ایلمشدر فلیراجع وفصل حق ایله باطل بیننی فرق وتمییز ایله اولان حکم وقضاء
معناسنه در فیصل دخی بومعنایه در یقال لم یرض بفصله و بفیصله ای قضائه بین الحقّ والباطل و ولدی
ممه دن کسمك معناسنه در یقال فصل المولود عن الرضاع فصلا من الباب الثانی اذا فطمه بوندن اسم فصال در
کما سیذکر وایکی نسنه ارالغنه حاجز اولوب فاصله ویرمك معناسنه در که ماقبلنك منتهی اولدیغنی اشعار
ایچوندر اولور حدّ وسنور کبی یقال فصل بینهما اذا حجز وبرنسنه یی کسوب آیرمق معناسنه در یقال فصله
اذا قطعه وابانه وفصل اهل عروض اصطلاحنده بیتك عروضنه مخصوص اولان تغییره اطلاق اولنور که
حشولرده اول تغییر جائز اولمیه وبو عروضدن بریاخود بردن زیاده حرف متحرکی اسقاطله حاصل اولور پس بویله

مطلب

تغییره فصل اطلاق اولنور ❊ مترجم دیرکه کتب عروضده فصل عروضك وصفی اولمق اوزره بو وجهله
مرسومدر که فصل شول عروضه دینور که کندیسنه صحتك یاخود علتك لزومیله اجزاء حشوه مخالف اوله نته که
بو وصفله متصف اولان ضربه غایت اطلاق اولنور فصل عروض بحر طویلك لازم القبض اولان عروضی
وبحر بسیطك لازم الخبن اولان عروض اولاسی کبی که بوعلتلر بونلره لازم وحشولرده لازم دکلدر کذلك کاملك
ورجزك عروض اولالری کبی که بونلره صحت لازم وحشولرده لازم دکلدر وعبابده تغییر مذکور ایله مغیر
اولان عروضه فصل ومقابلنه صحیحه اطلاقیله مرسومدر ❊ پس مؤلفك باسقاط حرف متحرك قولی نظر
وتأمله محتاج اولور انتهی (المفصل) منزل وزننده فصل مشروح کبی بودخی بدنده اولان الك واو یناق
برینه دینور جمعی مفاصل در کما سیذکر (الفیصل) حیدر وزننده فصل کبی حق ایله باطل بیننی فرق
وتمییز ایله اولان حکم وقضاء معناسنه در وفیصل وفیصلیّ یای نسبتله حاکم وقاضی یه اطلاق اولنور
یقال فلان فیصل وفیصلیّ ای حاکم وقطع مادّه ایدن نافذ حکم وقضایه وصف اولور یقال حکومة فیصل
ای قاطعة ماضیة ومطلقا ایکی نسنه آرالغنی تفریق ایدن شیئه دینور ومنه یقال طعنة فیصل ای تفصل بین القرنین
یعنی بری بریله طوتشمش ایکی بهادرك بیننی فصل وتفریق ایدر (الافتصال) افتعال وزننده بودخی ولدی سوددن
کسمك معناسنه در یقال افتصل المولود عن الرضاع اذا فطمه وفدانی موضع آخره نقل ایلمك معناسنه در یقال
افتصل النخلة عن موضعها اذا نقلها (الفصال) کتاب وزننده فصل وافتصال مولود دن اسمدر ولدسوددن
کسلمکه دینور قال الشارح ومنه الحدیث ❊ لارضاع بعد فصال ❊ وهو ان یفصل الولد عن امّه (الفاصلة) تسبیح
وقلاده مقوله سی دیزینك هرایکی بونجقلری بیننه دیزلمش آخر بونجغه دینور جمعی فواصل در وفواصل القرآن
هرآیت کریمه نك اواخرندن عبارتدر نته که اشعارك اواخرنه قوافی اطلاق اولنور مفردی کذلك فاصله در مثلا
سورهٔ مائده نك فواصل آیاتی آلتی حرفدن عبارتدر که لام ومیم ونون ودال وباء وراء حرفلریدر لم نذ بر کلمه سی آنلری
جامعدر وفاصله اهل عروض اصطلاحنده ایکی نوعدر بری فاصلهٔ صغری در که اوچ متحرك بعدها ساکندن
عبارتدر ضربت کلمه سی کبی که مؤنثدر وبری فاصلهٔ کبری در که درت متحرك بعدها ساکندن عبارتدر ضربتا کبی
وشول نفقهٔ فاصله که اشبو ❊ من انفق نفقة فاصلة فی سبیل الله فبسبعما ئة ضعف ❊ حدیثنده واقعدر مراد شول
نفقه در که انفاق ایدن آدمك کفر یله ایمانی بیننی فصل ایدر (التفصیل) تفعیل وزننده دیزی یه فاصله چکرمك
معناسنه در یقال فصل النظم اذا جعل فیه الفاصلة وبرنسنه یی بیان ایلمك معناسنه در یقال فصله اذا بینه
شارح دیرکه اجمال مقابلی تفصیل بوندندر زیرا اصل تفصیل برنسنه یی فصول متمایزه قلمق معناسنه در واطلاله
واکثار اکا لازمدر بومناسبتله اکثار کلامده استعمال اولنوب بعده لازمی اولان تبیینده استعمال اولندی (الفاصل

و (الفصيل) اميروزننده فيصل كبي نافذ اولوب مادۀ نزاعى قاطع اولان حكم وقضايه وصف اولور يقال حكم
فاصل وفصيل وحكومة فيصل اى ماض وفصيل بر محلده چويرلمش شول ديواره دينور كه قلعه باروسندن
ياخود سور بلده دن دون وقصير اوله شرانپول كبي وممه دن قطع اولنمش دوه كوچكنه دينور جمعى فصلان كلور
فانك ضمى وكسريله وفصال كلور كتاب وزننده وفصيل اساميدندر حكم بن فصيل وعدى بن الفصيل وبحير
بن الفصيل محدثلردر (الفصيلة) هايله فصيلك مؤنثيدر و برآدمك پك قريب اولان عشيرت واقرباسنه دينور
على قول آباء واجدادى طرفندن اقرب اولان اقرباسنه دينور ومنه كان العباس رضى الله عنه فصيلة النبى عليه
الصلوة والسلام ✻ شارح دير كه فصيله فخذدن اقربدر زيرا قطعۀ لحم فخذ معناسندن مأخوذدر انتهى وفصيله
اويلق اتندن برپارهيه دينور ومطلقا اعضاى بدندن برقطعهيه دينور (الفصول) قعود وزننده بركسه يرندن
چيقوب ايرلمق معناسنهدر يقال فصل فلان من البلد فصولا من الباب الاول اذا خرج منه واصمه نك خرده خرده
دانهلرى بلورمك معناسنهدر يقال فصل الكرم اذا خرج حبه صغيرا (الفصلة) تمره وزننده يرندن چيقاريلوب آخر يره
نقل وغرس اولنمش خرما فدانته دينور (المفاصل) مفصلك جمعيدر كه ذكر اولندى و پك وقاتى طاش يغننه دينور
وايكى طاغ بيننده اولان قوم وخرده چاقل مقولهسنه دينور كه اوزرندن آقان صو بغايت صاف و براق آقوب كيدر
اصلا طپراغى وچامورى اولمامغله قطعا متكدر اولمز (المفصل) منبر وزننده دله اطلاق اولنور لسان معناسنه
(الفصال) شداد وزننده صله وعطيه امنيه سيله دائما ناسى مدح وثنا ايدن كسهيه دينور و بو دخيلدر عربى صحيح
دكلدر يقال رجل فصال اى مداح الناس ليصلوه نته كه السنۀ عوامده تركيده پك ذمام شخصه ده فصال اطلاق
اولنور كويا كه ذم ايتديكى آدمك اعضاسنى بندبند فصل ايلمكله تو جيهدن بعيد دكلدر (فصل) فانك فتحيله
اساميدندر ابو الفصل البهرانى برشاعردر (فصل) زفر وزننده واحددر يعنى همنامى يوقدر واول جهينه
قبيله سندن بركسهدر لكن صواب اولان قاف ايله اولمقدر فا ايله غلط صريحدر اسمعيل بن خالد جنابندن بزه سند
متصل ايله مرويدر كه ظهور آفتاب اسلامدن مقدمجه قبيلۀ جهينهدن عمير بن جندب نام برشخص وفات ايلمكله
تجهيز وتكفين اولنوب تابوته وضع اولندقدنصكره اليله باشندن پوشيده سنى آچوب قعود واين الفصل ديو عموجه
زادهسى اولان فصل نام كسهيى سؤال ايلدى اطرافنده اولان آدملر بو حالى مشاهده ايلدكده تعجبله سبحان الله
فصلى نيلرسن اول شمدى كتدى ديدكلرنده اشبو تعبيرات مسجعه ايله تكلم وافادۀ حال ايلدى ✻ اتيت فقيل لى
لامك الهبل ✻ الاترى الى حفرتك تنثل ✻ وقد كادت امك تثكل ✻ ارأيتك ان حولناك الى محول ✻ ثم غيب فى حفرتك
الفصل ✻ الذى مشى فاحزأل ✻ ثم ملاءناها من الجندل ✻ انعبدربك وتصل ✻ وتترك سبيل من اشرك واضل
بو عبارهده اتيت كلمهسى ماضىٔ مجهولدر وهبل فتحتينله والده ولدنى ياوى قلمغه دينور وتنثل انتثالدن مضارع
مجهولدر قازيلان چقوردن طپراق چيقارمق معناسنهدر ومحول تحويلدن اسم مكاندر وغيب تغييبدن ماضىٔ
مجهولدر واحزأل كلمهسى احزئلالدن ماضيدر يورويشى آرترمق معناسنهدر مفهومى بودر كه بكا برشخص كلوب
ديديكه كورمزميسن كه ايشته قبرك حفر اولنيور والده لك سنى ياوى قلمق اوزرهدر نه ديرسن رأى ايدرميسن كه
سنى بشقه يره تحويل ايدوب فصل سنك يركه دفن اولنوب حفره سنى طاش ايله طپطلوايدهلم ومن بعد سن اهل شرك
وضلالات يولنى ترك برله خالقكه طاعت وعبادت ايدرميسن ديمكدر بعده اول قائله بندخى نعم ديو تكليفنى تقبل
ايلدم راوى دير كه مزبور آندنصكره افاقت بولوب نيجه زمان ساحۀ حياتده معمر اولوب و نيجه خاتونلر تزوج
ومتعدد اولادلرى ظهور ايلدى وفصل وقعۀ مرقومهدن اوچ كون مرورنده فوت وعميره احضار اولنان قبره دفن
اولندى (المفصل) معظم وزننده سور قرآنيهدن ابتدا سورۀ حجراتدن آخر قرآنه قدر اطلاق اولنور واصح
اقوال بودر وعلى قول سورۀ جاثيهدن ياخود سورۀ قتالدن وامام نووى قولى اوزره سورۀ قافدن وعلى رأى
سورۀ صافاتدن ياخود سورۀ صف وابن ابى الصيف روايتى اوزره تبارك سورهسندن ودزمارى قولنجه
انا فتحنا سورهسندن وفقيه شام اولان فركاح روايتى اوزره سبح اسم ربك الاعلى سورهسندن وخطابى قولنجه
ضحى سورهسندن آخر قرآنه قدر اطلاق اولنور سور مرقومه بينلرنده فصول كثير اولديغيچون ياخود بونلرده
آيت منسوخه قليل اولديغيچون اطلاق اولندى (فصل الخطاب) اصل الكتاب وزننده كه قرآن كريمده
وآتيناه الحكمة وفصل الخطاب ✻ آيتنده وارد اولمشدر مراد اما بعد كلمهسيدر كه كلامين بيننى فصل ايدر
وعلى قول البينة للمدعى واليمين على المدعى عليه كلاميدر ياخود حق ايله باطل بيننى فصل ايدن حكم وقضادن
عبارتدر (المفاصلة) مفاعله وزننده بركسه شريكندن آيرلمق معناسنهدر يقال فاصل شريكه اذا باينه

غريبــــه

(الفصعل) زبرج وزننده و(الفصعل) قنفذ وزننده عقربه دينور على قول كوجك ياوريسنه دينور ولئيم وفرومايه كسه يه دينور (الفضل) فانك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله زياده معناسنه دركه آرتمغه وآرتغه دينور نقص مقابليدر جمعى فضول كلور يقال به عليه فضل اى ضد نقص ومصدر اولور آرتمق معناسنه يقال فضل الشئ وفضل فضلا من الباب الاول والرابع ضد نقص و بونده برلغت دخى واردركه باب رابع ايله باب اولدن مركبدر ماضيده كسر عين ومضارعده ضميله فضل يفضل دينور و بوتداخل اللغتين قبيلندندر وفضل هذيل قبيله سى يوردنده برطاغك آديدر وفضل بن عباس اصحابدندر وفضل محدثيندن برجماعتك اسميدر وفضل برنسنه نك بقيه سنه دينوركه آرتق تعبير اولنور فضله كبى كماسيذكر ومصدر اولور برنسنه دن بقيه قالمق معناسنه يقال فضل الشئ كنصر وفضل كحسب فضلا اذا بقى منه شئ (الفضال) شداد وزننده و(المفضل) منبروزننده و(المفضال) محراب وزننده و(المفضل) معظم وزننده كثير الفضل آدمه دينور يقال رجل فضال ومفضل ومفضال ومفضل اى كثير الفضل وفضال بن جبير تابعيندندر (الفضيلة) سفينه وزننده آرتقلغه دينور يقال به فضيلة اى ضد نقيصة وفضل جهتيله اولان درجهٔ رفيعه يه دينور تقول رأيته فى فضيلة اى درجة رفيعة * شارح ديركه فضيله خصلت ذاتيه يه مخصوصدر شجاعت كبى جمعى فضائلدر وفاضله مزيت متعديه يه مخصوصدر انعام واحسان كبى جمعى فواضل در (الفاضلة) فضيله دن اسمدر بلند پايه لكه دينور (التفضيل) تفعيل وزننده برآدمه فضل ومزيت ويرمك يعنى سائردن زياده اكا مزيت اثباتيله ترجيح ايلمك معناسنه در يقال فضله على غيره اذا مزاه (الفضال) كتاب وزننده كه مفاعله دن مصدردر و(التفاضل) تفاعل وزننده برى بريله فضل ومزيتده ادعا ايله يارشمق معناسنه در يقال فاضله فضالا اى مازاه ويقال تفاضلا اذا تمازيا ومفاعله باب مغالبه ده استعمال اولنور تقول فاضلنى ففضلته اى كنت افضل منه (التفضل) تفعل وزننده بركسه اوزره مزيتلنمك ياخود احسانله ممنون ايلمك ياخود اقرانى اوزره فضل ومزيت ادعا ايلمك معناسنه در يقال تفضل عليه اذا تمزى اوتطول اى احسن واناله من فضله اوادعى الفضل على اقرانه وتوشح معناسنه دركه ثوبى صاغ قولتغندن آلوب صول اوموزينك اوزرندن و براوجنى صول قولتغندن آلوب صاغ اوموزندن آتمقدر يقال تفضل الرجل اذا توشح اى خالف بين اطراف ثوبيه على عاتقيه (الافضال) همزه نك كسريله برآدمى لطف واحسانله ممنون ايلمك معناسنه دريقال افضل عليه اذا تطول وحسب جهتيله بركسه دن افزون وزياده اولمق معناسنه در يقال افضل عليه فى الحسب اذا صار فاضلا و برنسنه دن زياده كلمك معناسنه در يقال افضل عنه اذا زاد و برنسنه دن آرتروب بقيه قومق معناسنه در تقول افضلت منه الشئ اى تركت منه وابقيته (الفواضل) فاضله نك جمعيدر جسيم ياخود جيل اولان عطايا وانعامات اطلاق اولنور يقال له عليهم الفواضل اى الايادى الجسيمة او الجميلة وفواضل المال مواشى وعقاراتدن حاصل اولان غلال ومحصولات وتجارتدن اولان ارباح مقوله سى منافعه اطلاق اولنور يقال له مال كثير الفواضل وهى ماياتيك من غلته ومرافقه ولهذا قالوا اذا عزب المال قلت فواضله يعنى چفتلك بعيد اوليجق منافعى صاحبنك النه آزجه كيرر (الفضلة) ثمره وزننده فضل كبى بقيه معناسنه دركماسيذكر وكيجه لك لباسنه اطلاق اولنور يقال نام وعليه فضلة وهى الثياب التى تبتذل للنوم وباده يه دينور خمر معناسنه جمعى فضلات كلور فتحاتله وفضال كلور فانك كسريله (الفضالة) ثمامه وزننده بودخى بقيه معناسنه در يقال هذا فضل الماء وفضلته وفضالته اى بقيته (الفضال) كتاب وزننده بودخى خمره دينور (فضيل) زبير وزننده اسماددندر فضيل بن عياض الزاهد شيخ الحرمدر وفضيل بن عياض التابعى ضعيف الروايه در وفضيل بن عياض الصدفى ثقه دندر وفضيل محدثيندن برجماعتك اسمليدر (فضاله) سحابه وزننده وثمامه وزننده محدثيندن برجماعت اسمليدر وفضالة بن ابى فضاله وفضالة بن مفضل بن فضاله محدثلردر وفضالة بن عبيد وفضالة بن هلال وفضالة بن هند وفضالة بن عبدالله اصحابدندر وفضاله رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى موالبسندن بررجل آخردركه برنسنه يه نسبتى يوقدر (فضيله) جهينه وزننده برخاتون اسميدر (فضاله) ثمامه وزننده برموضعدر (المفضل) منبر وزننده و(المفضلة) مكنسه وزننده و(الفضل) عنق وزننده نسوان قسمنك خانه ده اولديغى ايامده كيدكلرى كونده لك لباسنه وايش لباسنه اطلاق اولنور يقال جائت وعليها المفضل والمفضلة والفضل اى الثوب الذى تتفضل فيه المرأة يعنى ثوب المهنة شارح ديركه مؤلف بونى اخفى ايله تفسير ايلدى زيرا تفضل كلمه سنك بورايه ملايم معناسنى ذكر ايلدى مكر توشح معناسندن اعتبار ايتمش اوله اول دخى بعيددر قالديكه نهايه ده وامهات سائره ده ثوب المهنة والعمل عبارتيله

مفسر ويقال تفضلت المرأة اذا لبست ثياب مهنتها اوكانت فى ثوب واحد مثاليله فيندر (الفضل) ضمتيله دائما
ثوب واحد كيراولان اره وعورته دينور يقـال رجل وامرأة فضل اى متفضل فى ثوب واحد (الفضلة) فانك
كسريله بناء نوعدر ذكر اولنان ثوبى كيمك حالتنه وهيئتنه دينور يقـال انه لحسن الفضلة اى حالة التفضل
فضلان) سحبان وزننده بررجل اسميدر (الفـاضلة) اهل عروض اصطلاحنده فاصلة كبرايه دينوركه
عروض اركاننددرتته كه ذكر اولندى (الفضولى) فانك ضميله دائما عبث ومالايعنى يه مشتغل اولان بوش بوغاز
كسه يه دينور يقال هوفضولى اى مشتغل بمالا يعنيه * شارحك بيـانته كوره فضول فضلك جمعيدركه بو راده
حدّ ووظيفه دن زائد قول وفعل ديمكدر بعده جمعى مفرد موقعنده استعمال ايدوب لفظنه نسبتله فضولى ديديلر
انتهى وفضولى ترزى يه دينور خياط معناسنه (الفضالى) سمـانى وزننده لطف واحسانله دائما ناسى ممنون ايدن
آدملره دينور يقال هم فضالى اى المتفضلون (المفضال) محراب وزننده فضل وجود وسماحت صاحبى آدمه
دينور مؤنثى مفضاله در يقال رجل مفضال على قومه اى ذوفضل سمح (الاستفضال) برنسـنه دن بقيه آرتمق
معناسنه در تقول استفضلت منه الشئ اذا تركت منه وابقيته (حلف الفضول) فانك ضميله كه اشبو * شهدت
فى دار عبدالله بن جدعان حلفالود عيت الى مثله فى الاسلام لاجبت * حديثنده وارد اولمشدر شول عهد و يميندن
عبارتدركه مكه يه ورود ايدن بعض تجار مقوله سنه بعض اهالى جور واذا ايتمكله بركون رؤساى قريشدن هاشم
وزهره وتيم نام كسه لر عبدالله بن جدعان خانه سنه كلوب من بعد ظلمك رفعى وظالمدن مظلوم حقنك اخذى
وفضولك ردّى ضمننده عقد عهد و يمين ايلديلر بومناسبتله حلف الفضول اطلاق اولندى (الفطحل) هزبر
وزننده هنوز نوع انسان خلق اولنمزدن مقدّم اولان زمانه دينور على قول نوح پيغمبر على نبينا وعليه السلام
دورنه دينور ياخود شول زمان سـابقدن عبارتدركه آنده طاشلر يكشيوب چامور كبى رطب ونرم ايدى
ومنه المثل كان ذلك زمن الفطحل وهو الدهر لم يخلق فيه النـاس بعد اوزمن نوح عليه السلام اوزمن كانت
الحجارة فيه رطابا * مترجم ديركه زمخشرى مستقصاده قول ثالثله تفسير وتكاذيب عربدن اولمق اوزره تقرير
ايلمشدر ومثل مزبور قديم العهد معرضنده مضروبدر و فطحل سيل صوينه دينور واتنه طلو طقنـاز تنومند
آدمه دينور وايرى ويومرى دوه يه دينور (فطحل) جعفر وزننده و (فطحل) قنفذ وزننده اسامئ رجالدندر
(الفعل) فانك كسريله حركت انساندن عبـارتدر على قول آخره مؤثر ومتعدّى اولان هر عملدن كنايه در تركيده
ايش وفارسيـده كار دينور پس اوّله كوره اعمّ اولور كه كرك آخره متعدّى يعنى برنسـنه يى احداث ضمننده
اولسون كرك اولسون وعمل ماده سنده فرقلرى بيـان اولنمشيدى * شارح ديركه راغب عليه الرحمه مفرداتده
جهت مؤثردن اولان تأثير ايله تفسير ايدوب وكرك مؤثرك ايجاديله اولسون وكرك عن علم اولسون وكرك قصدايله
اولسون وكرك بونلرك خلافيله اولسون وكرك انسان وحيواندن وكرك جماداتدن صادر اولسون ديو
تعميم وعمل وصنعى تخصيص ايلمشدر * واقعا مؤلفك تعريفلرندن بو تعريف اولادر زيرا مؤلفك ابتدا تفسيرى كه
حركت انسانه تخصيص ايلمشدر * ياابا عمير مافعل النغير * حديثى آنى مانعدر وتفسير ثانى يى تكلم ايدن آدمه قدفعل
ديدكلرى ردّ ايدر هرنقدر بونلرده مجازا يسه ده وفعل كلمه سنك جمعى فعال كلور قدداح كبى انتهى وفعل ناقه نك فرجنه
وهر انثانك فرجنه اطلاق اولنور مفعول تأويليله در (الفعل) فانك فتحيله مصدردر ايشلمك معناسنه در يقال فعل
الرجل فعلا من الباب الثالث اذا عمل (الفعال) سحاب وزننده فعل حسنك اسميدركه كوزل و پسنديده ايش ديمكدر
يقال اتى بالفعال اى الفعل الحسن وجود وكرمه اطلاق اولنور على قول خير وشرده استعمـال اولنور خير وحسنه
خاص دكلدر وبالكسر برفاعلدن صدور ايدن فعله مخصوصدر ايكى فاعلدن صدور ايدرسه فعال استعمال اولنور
فانك كسريله كه مفاعله دن اولور يقال فيه السودد والفعـال اى الكرم اويكون فى الخير والشرّ (الفعال) قتال
وزننده وجه مذكور اوزره مفـاعله دن مصدردر بركسه ايله ايش ايشلشمك معنـاسنه كه طرفيندن اولور يقال
فاعله اذا صانعه وفعـال فعل لفظندن جمع اولور ايشلره وكار وكردارلره دينور وفعـال بالته وكسر مثللو آلاتك
صاپلرينه دينور جمعى فعل در كتب وزننده (الفعلة) فتحـاتله فى الاصل فاعلك جمعيدر بعده ديوار ياپمق وقپو
قازمق مثللو ايشلرى ايشليان رنجبرلرده وارغادلرده صفت غالبه اولدى يقال تسخر الامير الفعلة وهم الذين يبنون
ويحفرون (الفعلة) فرحه وزننده دأب وعادته اطلاق اولنور يقال هى فعلته اى عادته (الافتعال) برنسنه يى
يكيدن كند يلكندن ياپمق ودوزمك معناسنه در بعده قريحه سندن بريلان سوز دوزمكده غالب اولدى يقال
افتعل عليه كذبا اذا اختلقه (المفتعل) معتبر وزننده امر عظيم وخطب جسيم معنـاسنه مستعملدر يقال جاء

بالمفتعل اى بامر عظيم (فعال) قطـام وزننده اسم فعل امردر افعل معنـاسنه وشول فعاله كه ثمامه وزننده در عوف بن مالك نام شاعرك اشبو ❊ تعرض ضيطار و فعالة دوننـا ❊ مصرا عنده واقعدر خزاعه قبيله سـندن كنايه در وفعاله مفعوليتدن كنايه دركه استحقاری مشعر در وضيطار وكلمه سنك اصلی ضيطارون ايدی اضافت سببيله نون ساقط اولدی وضيطار قيچی بيوك فرومايه يه دينور (الفعمل) جعفر وزننده اصلی فعم ايدی لامی زائده در طبطلو ممتلی معناسنه در (الفوفل) فای اولانك ضمی وثانيه نك فتحيله برجنس ثمردر شجری نارجيل اغاجنه شبيه اولور وصالقملری اولوب خرما شـكلنده فوفل ديدكلری ثمرنابت اولور بوشجر هـندستانه مخصوصدر ثمرينه هنديده پو پل وتركيده فلفلك ديرلر برمقدار عفوصتلی وجزئيجه آجی وسيـاه وقرمزيسی اولور اهل هند آنی تانبول يپراغيله اكل ايدرلر طلاسی اورام حارهٔ غليظه يی دافع وا كتحالی التهاب عينه نافعدر ❊ مترجم ديركه ظاهرا فوفل پو پل معربيدر (فوفله) جوهره وزننده بررجل اسميدر (الفقل) فانك فتحی وقافك سكونيله يبا ايله خرمن صاورمق معنـاسنه در يقـال فقل البيدر فقلا من الباب الاول اذا ذرّاه ورفع دقه بالمفقـلة و فقل برمحصوانه دينور يقال ارض كثيرة الفقل اى كثيرة الريع (المفقلة) مكنسه وزننده خرمن صاوره جق يبايه دينور (الافقال) تارلا وجفتلك محصولدار اولمق معناسنه در يقـال افقلت الارض اذا صارت فقلا (فقل) فانك ضميله برجنس زهرناك بالق اسميدر كه پرمق مقدارنده اولور اصلا اكل اولنمز (الفقحلة) دحرجـه وزننده بركسه مجلسزومنـاسبتسز چاپك چاپك اوبكه لنوب طارلمق معناسنه در يقـال فقحل الرجل اذا اسرع الغضب فی غـير موضعه (الفقحل) قنفذ وزننده سريع الغضب آدمه دينور (فقحل) جعفر وزننده شيبـان قبيله سـندن برجمـاعتدر (الافكل) احمد وزننده دتره مكه دينوز لرزش معنـاسنه تقول اخذنی من البرد الافكل ای الرعدة فهو مفكول ❊ شارح ديركه بوندن فعل بنـا اولنمز وهمزه سی زائده در لكن مؤلفك وهو مفكول قولی فكل ماده سنك تصرفنی مشعردر پس افكل فكلدن اسم اولمش اولور راسـاده دخی مفكول عنوا نی مثبوتدر انتهی وافكل آری قوشنه دينور شقراق معنـاسنه وجماعت وكروه معناسنه در ومنه يقال جاؤا بافكلهم ای بجماعتهم وافكل نزال بن عمر والمرادی فرسـنك اسميدر واودقبيله سندن افوه نام شاعرك لقبيدر وبر بطن پدرينك اسميدر اولادنه افاكل اطلاق ايدرلر (الافاكيل) افكلك جمعيدركه جماعت معنـاسنه در پس ياء اشباعيه اولور يقـال عنده افاكيل من كذا ای افواج منه وتقول اخذت بی ناقتی افكلا من السبق ای قوجامنه (الافتكال) افتعـال وزننده برايشده پك سعی وجدّ ايلمك معناسنه در يقال افتـكل فی فعله اذا احتفل (الفلّ) فانك فتحی ولامك تشديديله برنسنه يی رخنه دار ايلمك معنـاسنه دركه كدمك تعبير اولنور يقال فلّ السيف فلاّ من الباب الاول اذا ثلمه وجنكده عسكری بوزمق معناسنه در يقال فلّ القوم اذا هزمهم وفلّ منهزم اولان عسكره دينور ❊ شارحك بياننه كوره فی الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعی مساويدر و وصفيتی اعتباريله جمعلنور يقال قوم فلّ ای منهزمون جمعی فلول وافـلال كلور وفلّ اسم اولور كدكه دينور رخنه معناسنه جمعی فلول كلور يقال به فلّ ای ثلم وفلّ كروه وجماعت معناسنه در و برنسنه دن آيريلوب صچرايان شـبئه دينور آلتون اكنتسی وتيمور براده سی وآتش قغلجمی كبی وقوراق يره دينور بونده فانك كسريله ده جائزدر علی قول شول يره دينوركه اكا يغمور ياغوب لكن اوت بتورمز اوله ياخود بعض سـنه لر اكا يغمور ياغمز اوله ياخود يغمور ياغمش ايكی ارض بيننده واقع قوراق يره دينور ياخود اوتسز صوسز قيريره دينور بونلرك جمعـنده فلّ دينور مفردی كبی وافلال اوزره ده جمعلنور يقال ارض فـلّ وارضون فلّ وافـلال ای جدبة اوالتی تمطر ولاتنبت اوما اخطأ ها المطر اعواما اومالم تمطر بين ممطورتين اوالقفرة وفـلّ برآدمك عقلی كيدوب ينه كلمك معناسنه در يقال فلّ عنه عقله فلاّ اذا ذهب ثم عاد (التفليل) تفعيل وزننده بودخی برنسـنه يی كدمك معناسنه در يقال فلله اذا ثلمه (التفلل) تفعل وزننده و (الانفلال) انفعـال وزننده و (الافتلال) افتعـال وزننده برنسنه كدلمك و رخنه دار اولمق معناسنه در يقال فلله فتفلل وانفلّ وافتلّ اذا تثلم وتفلل عسكر صنمق معناسنه در يقـال تفلل القوم وانفلوا اذا انهزموا (الفليل) امير وزنـنده و (المفلول) و (الافلّ) و (المنفلّ) آغزی كدلمش قلجه وصف اولورلر يقال سيف فليل ومفلول وافلّ ومنفلّ ای منثلم وفليل شكست اولمش دوه آزيسنه دينور يقـال ناب فليـل ای منكسر وكروه وجماعت معنـاسنه در وطوپلنمش صـاچه دينور يقـال شعر فليـل ای مجتمع وبونده فليله دخی دينور وخرما ليفـنه دينور (الفلول) فانك ضميـله فلّ كلمه سـنك جمعيدركه كذكاره دينور كه ذكر اولندی (الافلال) همزه نك كسريله فـلّ ديدكلری ارض مذكوره ده كتمك معنـاسنه در تقول افللنـا ای وطئنا الفلّ و برآدمك مالی ضايع اولوب كتمك معناسنه در يقال افلّ الرجل اذا ذهب ماله (الفلّ) فانك كسريله

بياتسز جبلاق يره دينور وايتجه صاجه دينور (الاستفلال) برنسنه نك اجزا سندن پك آزجه نسنه آلمق
معناسنه‌در كه كويا كه بر يرينی كدكلمش كبی اولور مثلا برنسنه نك عشرنی آلمق كبی يقال استفل الشیء اذا اخذ منه
ادنی جزء كعشره (الفلی) ربی وزننده منهزم اولمش عسكره دينور يقال كتيبة فلی ای منهزمة (الفلفل) هدهد وزننده
و(الفلفل) زبرج وزننده برجنس حب هندی اسميدر كه تركيده بيبر تعبير اولنور سياهی و بياضی اولور تركيده آق بيبر
وقاره بيبر تعبير ايدرلر بياضی سياهندن اصلح اولور ايكی نوعی دخی زفت ايله آغزده چيكنمك لزوجتلی بلغمك قلعنده
مؤثر وتناولی سكيرلری وبالق اتلرينی تسخينده بی نظير وسانجو ونفخ مثللو عارضه لره نافع ولعوق ايله استعمالی
سعاله واوجاع صدره مفيد وقليلی قابض وكثيری مسهل ورطوباتی مجفف و بولی مدر و بعد الجماع فرزجه‌سی
رحمدن منی‌يی تبديل ايله كركی كبی حمله مانعدر واما دار فلفل كه هنوز مثمر اولان شجر فلفل اوله جقدر جماعی مكثر
وطعامی هاضم وسانجويی مزيل ودهن ايله طلاسی حشرات صوقديغی عضوه نافعدر لكن مفردات طبيه ده
دار فلفل شجر فلفلك غيری اولمق اوزره مرسومدر كه فارسيده اكا فلفل دراز ديرلر وفلفل هدهد وزننده رشد
واذعان وكياست صاحبی خدمتكاره دينور وخرما ليفنده دينور وبر رجلك اسميدر (التفلفل) تزلزل وزننده
آديملری صيق صيق آتارق صالنی صالنی يوريمك معناسنه‌در يقال تفلفل الرجل اذا قارب بين الخطا وتبختر
وآغزه مسواك طوتمق معناسنه‌در يقال تفلفل الرجل اذا شاص فاه بالسواك وممه نك باشلری قرارمق معناسنه‌در
يقال تفلفل قادمتا الضرع اذا اسودت حلمتاها (الفلفلة) زلزله وزننده تفلفل ايله ايكی معناسی اولده مرادفدر
(الفلية) كسرتينله وتشديد لامله شول ارضه دينور كه بوسنه ظرفنده اكا يغمور ياغمامش اوله چاق كله جك سنه
اكا يغمور ياغنجه قدر اطلاق اولنور جمعی فلالی كلور علالی وزننده يقال ارض فلية اذا كانت لم يصبها مطر
عامها حتی يصيبها المطر من القابل (المفلفل) مدحرج وزننده شول قاشه دينور كه زمانی فلفل نقشنده اوله يقال
ثوب مفلفل ای موشی كصعا رير الفلفل وشول شرابه دينور كه لسانی فلفل كبی ياقار اوله يقال شراب مفلفل
اذا صار يلذع لذع الفلفل و پك قيور جق صاچه دينور يقال شعر مفلفل ای شديد الجعودة وشول مبشبنه
وسختيانه دينور كه دباغتده چوق ياتمغله بورتشوب يوزی فلفل دانه‌لری كبی دانه دانه پورتق پورتق اولمش اوله يقال
اديم مفلفل اذا نهكه الدباغ (الافل) كدكلمش قلجه وصف اولور كه ذكر اولندی وعدی بن حاتمك قلجی اسميدر
(فلفلان) فالك كسريله اصفهان قضاسنده برموضعدر (الفنئل) نون وهمزه ايله زبرج وزننده بو دور عورته
دينور وفيل ديدكاری حيوانك ييونه دينور (الفنجل) قنفذ وزننده قره قولاق ديدكلری جانوره دينور (الفنجل)
صندل وزننده آپشق آدمه دينور افحج معناسنه (الفنجلة) دحرجه وزننده ايكی پاچه نك ارالغی ميدانلو اولمغه
دينور كه آپشقلق تعبير اولنور يقال به فنجلة ای تباعد ما بين الساقين والقدمين وآهسته آهسته ضعيف ضعيف
يورويشه دينور بيرلك يورويشلری كبی نته كه فنجلی دخی بو معنايه در قصر ايله يقال يمشی الفنجلة والفنجلی
ای مشية ضعيفة (فندله) جندله وزننده وزير وكاتب ابو بكر محمدك پدری اسميدر (المفنشل) فنشله‌دن اسم فاعل
بنيه سيله دائما صقالنی اليله اوينايوب ديدكلر اولان آدمه دينور مقشی معنا سنه تقول اتانا مفنشلا لحيته ای مفنشا
يعنی منفشا (الفول) فانك ضميله نخوده شبيه برنوع دانه اسميدر واهل شام بقله يه اطلاق ايدرلر علی قول قورپسنه
مخصوصدر تازه سنه اطلاق اولنمز مفردی فوله در وفوله فلسطين قضاسنده بر بلده در (فهلل) جعفر وزننده
غير منصرف اوله‌رق باطل و بيهوده اسماسندندر ومنه قولهم الضلال بن فهلل ای الباطل ❊ شارح ديركه علميتدن
غيری برعلت معلوم اولمامغله منعی موجب تأملدر ظاهرا وزن فعليت دخی اعتبار اولنور (الفيل) فانك كسريله
بو اسمله معروف حيواندر جمعی افيال وفيول كلور وفيله كلور عنبه وزننده مؤنثی فيله در ❊ مترجم ديركه فارسيده پيل
دينور صاحب طراز آندن معرب اولمق اوزره رسم ايلمشدر انتهی وفيل ثقيل وخسيس وناكسه اطلاق اولنور
وفكری ضعيف ورأی وذهن وتدبيری سخيف ومخطی آدمه فيل الرأی اطلاق اولنور فانك كسری وفتحيله
كاسيذكر جمعی افيال در (الفيال) شداد وزننده فيلجی‌يه دينور كه فارسيده پيلبان ديرلر يقال هو فيال ای صاحب
الفيل (المفيولاء) مشيوخاء وزننده فيل ياور يلرينه دينور (الاستفيال) دوه قسمی ديزمانلقده فيل هيئت
اولمق معناسنه‌دركه فيللنمك تعبير اولنور يقال استفيل الجمل اذا صار كالفيل يعنی فی عظمه (التفيل) تفعل
وزننده نبات كركی كبی كرته سنی ومقداريی بولوب چكلنمك معناسنه‌در يقال تفيل النبات اذا اكتهل ودلوقانلو
تمام يال وبالنی بولوب وجودينی طولدرمق معناسنه‌در يقال تفيل الشباب اذا زاد وسمورمك معناسنه‌در يقال
تفيل فلان اذا سمن و برآدم ضعيف الرأی اولمق معناسنه‌در يقال تفيل رأيه اذا ضعف (الفيلولة) قيلوله وزننده

و بعض نسخه ده فيوله مرسومدر و (الفيلة) فانك فتحيله برآدمك فكر وذهن واندیشه‌سی ضعيف ومخطی اولمق
معناسنه در يقال فال رأيه يفيل فيلولة وفيلة اذا اخطأ وضعف (التفييل) تفعيل وزننده برآدمك رأی وتدبيرنی
پسند واستصواب ایلیوب قبیح وخطا کورمك معناسنه در يقال فيل رأيه اذا قبحه وخطأه (الفيل) كبس
وزننده و(الفال) حال وزننده كه اصلی فیل ايدی ياخود فائلدن مقلوبدر فيل مذكور كبی رأی لفظنه مضاف
اوله‌رق رأی واندیشه‌سی ضعيف وتدبيری سخيف آدمه دينور يقال رجل فيل الرأی كما ذكر وفيل الرأی وفائل
الرأی بالاضافة وفال من غير اضافة وفائل الرأی ای ضعيف الرأی وفال فائل ديدكلری طمره دينور
كما سيذكر وفارس الكاسنده برقصبه آديدر پال معربيدر كتاب تقريب وسائر بعض تأليفات صاحبی
قطب فالی اورادندر وقاضیء شيراز اسمعيل بن ابراهيم الفالی اورادندر وخوزستان قضاسنده بر بلده آديدر
ابو الحسن علی بن احمد الاديب الفالی اورادندر ياخود بونك اسمی فاله در وفيل كبس وزننده ملحم آدمه اطلاق
اولنور يقال رجل فيل اللحم ای كثيره وفائل اوجه كمیكنك چقورنده اولان اته دينور علی قول آنده اولان طمره
دينور (الفائلتان) تثنيه بنيه‌سيله ايكی پاره اتچكزدركه اسفلاری صغرينك ايكی طرفنده سكزدن باشی تعبير اولنان
يرلك آلتندن قويرق ديبنه طوغری قوريغك صاغ وصول يانده اولان اويلق اتلری اوزره اولوب عصعص ديدكلری
بزدم كمیكنی احاطه ايدرك اويلقلرك ايكی جانبلرينه منحدر اولمشلردر آتده وانسانده دخی بويله‌در و بعضلر ديديكه
فائلتان اويلغك ايچ يوزلرينك ايچنده ايكی طمرك اسميدر هر برينه فائله دينور و بونلرده فال دخی لغتدر (الفيالة) فانك
فتحيله و(الفيولة) فانك ضميله رأی وذهن واندیشه‌ده اولان ضعف وسخافته دينور يقال فی رأيه فيالة وفيولة ای ضعف
(المفايلة) مفاعله وزننده و(الفيال) جدال وزننده فتيان عربه مخصوص برلعب ملاعبه‌سندن عبارتدر خطا ايدنه فال
رأيك ديرلرايمش كه فأل ماده‌سنده كه مهموزدر كذران ايلدی (فيلان) فانك كسريله باب الابواب قربنده برموضع آديدر
(فيل) فانك كسريله قديمده شهر خوارزمك اسميدر صكره منصوره اطلاق اولنوب بعده كركانج ايله تسميه اولندی
وفيل بن عراده محدثدر وزياد بن ابی سفيانك موالیسندن بركسه در وابو الفيل اصحابندر ❋ فصل القاف
(قبل) قافك فتحی وضمی اوزره بنا ايله بعد كلمه‌سنك نقيضيدر فارسیده پيش وتركيده ايلری واوكدون تعبير اولنور
ويقال اتيتك من قبل وقبل مبنيين علی الضم ويقال قبلا وقبل منونين الاول بالنصب والثانی بالضم ويقال
قبل بالفتح ❋ شارحك مفردات راغبدن بياننه كوره قبل تقدم منفصله موضوعدر نته كه بعد تأخر منفصله
موضوعدر وقبل قافك ضميله وقبل ضمتينله تقدم متصلده مستعملدر دبر ودبر مقابليدر وقبل كلمه‌سی كه بعد
مقابليدر بحسب الاضافه ظرف مكان اولور مثلا يمندن قدس شريفه عازم اولانك مكة قبل المدينة قولی كبی
وقدسدن يمنه كيدنك المدينة قبل مكة قولی كبی وظرف زمان اولور زمان عبد الملك قبل المنصور كبی ورتبه ومنزلتده
استعمال اولنور عبد الملك قبل الحجاج كبی وترتيب صناعيده استعمال اولنور تعلم الهجاء قبل الخط كبی انتهی
(القبل) قافك ضميله و(القبل) ضمتينله اوكه دينوركه آرد مقابليدر يقال جاء من قبل وقبل ضد دبر ودبر وقبل الجبل
قافك ضميله طاغك يوزه سنه اطلاق اولنور يقال يمشی من قبل الجبل ای من سفحه وقبل الزمن موسمك اول
هنكامنه اطلاق اولنور يقال كان ذلك فی قبل الصيف ای فی اوله وقبل طوغری جهته اطلاق اولنور ومنه
قولهم اذا اقبل قبلك ای اقصد قصدك واتوجه نحوك وقبل ضمتينله عيان وآشكاره معناسنه در كما سيذكر (القبلة)
قافك ضميله اوپوش بوسه معناسنه‌در تقول اخذت من خده قبلة ای لثمة وساحره‌لرك برآدمی تسخير وطالب
طرفنه توجيه واماله ايچون سحر وافسون ايده‌جك بونجق مقوله‌سی نسنه‌لرينه دينور وفيون قسمنه مخصوص
برتمغا اسميدركه قولاغنك كوزدن طرفه اوكنه باصيلور وكفالت معناسنه در يقال قبل قبلته ای كفالته (القبلة)
قافك كسريله شول سمت وجهته اطلاق اولنوركه اكا توجهله نماز ادا اولنه يقال صلی قبلة كذا وهی الجهة
التی يصلی نحوها ومطلق جهت معناسنه در ومنه يقال ماله قبلة ولا دبرة ای وجهة وكعبهٔ مكرمه‌يه اطلاق اولنور
وهر توجه واستقبال اولنان نسنه‌يه اطلاق اولنور ❋ مؤلفك بصائرده بياننه كوره قبله فی الاصل بناء نوعدر برنسنه‌يه
طوغری يونلمك حالت وهيئتندن عبارتدر بعده عرفده يونلنديكی مكانه اطلاق اولندی ومنه قوله تعالی ❋ واجعلوا
بيوتكم قبلة ❋ ای مقابلة (القبالة) ثمامه وزننده قرشويه ومقابله دينور و بو اسمدر ظرف اوله‌رق استعمال اولنور
يقال جلس فلان قبالته ای تجاهه (القبال) كتاب وزننده اياق قابنده شول تصمه‌يه دينوركه اورته پرمقله
يانندكی پرمغك ارالغنه چكر بو حالا حرمين اهاليسنك جمجمه طرزنده اولان نعللرنده اولور (القبل) قافك فتحيله
نعلينه قباله ديدكی ذكر اولنان تصمه‌يی چكرمك معناسنه در يقال قبل النعل قبلا من الباب الثالث اذا جعل لها

قبالين بو راده باب ثالث بلاشرط وارد اولمشدر و بو راده اقبال ومقابله وقبل بينلرنده بعضلره كوره اختلاف اولمغله
عنقريب ذكر اولنور وقبل كيجه قابله اولمق معناسنه در يقال قبلت الليلة اذا صارت قابلة وقبل وقبول قافك ضمى
وفتحيله قبول ديديكى روزكار اسمك معناسنه در يقال قبلت القبول قبلا وقبولا وقبولا من الباب الاول اذا هبت
وقبل برنسنه يه باشايوب اكا ادمان ومداومت ايلمك معناسنه در يقال قبل على الشئ قبلا اذا لزمه واخذ فيه
(المقابلة) مفاعله وزننده بو دخى نعلينه قباله ديديكى تصمه يكرمك معناسنه در يقال قابل النعل بمعنى
قبلها و بركسه ايله قرشو قرشويه اولمق معناسنه در يقال قابله اذا واجهه و بركتاب ومكتوبى آخر كتابله مقابله
ايلمك معناسنه در يقال قابل الكتاب اذا عارضه (الاقبال) همزه نك كسريله بو دخى نعلينه قباله يكرمك
معناسنه در قبل ومقابله كبى يقال اقبل النعل بمعنى قبلها و بعضلر بينلرينى فرق ايدوب ديديكه مقابله ذكر اولنان
نعلين تصمه سنك يره كلان اوجنى عقده يه طوغرى بوكوب ايكى قات ايلمك وقبل نعلينه قباله يى باغلمق واقبال قباله
يكرمك معناسنه در فيقال قابل النعل اذا ثنى ذؤابة الشراك الى العقدة وقبلها اذا شد قبالها واقبلها اذا جعل لها
قبالة واقبال كيجه قابله اولمق معناسنه در يقال اقبلت الليلة بمعنى قبلت وكوزك سياهنى برون طرفنه طوغرى
اكوب كتورمك معناسنه در تقول اقبلت عينى اذا صيرتها قبلاء كما سيذكر و برنسنه يه يونلمك معناسنه در يقال
اقبل عليه نقيض ادبر و برآدم فى الاصل احمق ونادان ايكن عارف ودانا اولمق معناسنه در يقال اقبل الرجل اذا عقل
بعد حماقة و برنسنه يه شروع ايدوب اكا ادمان ومداومت ايلمك معناسنه در يقال اقبل على الشئ اذا لزمه واخذ فيه
و برنسنه يى برآدمك اوكنه قرشو طوتمق يا كتورمك معناسنه در يقال اقبلته الشئ اى جعلته يلى قبالته
(القوابل) قابله نك جمعيدر برنسنه نك اوائلنه دينور تقول اخذت الامر بقوابله اى اوائله (القابلة) قوابلك مفرديدر
وقابله كله جك كيجه يه دينور تقول افعله فى القابلة اى الليلة المقبلة ❊ شارح دير كه بعضلر عندنده فعل تصرف اولنور
نته كه مؤلف قبلت واقبلت عنوانلريله ثبت ايلدى و بعضلر انكار ايلديلر ومنه يقال قبح الله منه ماقبل وما دبر يعنى
حق تعالى آنك اوكنى صوكنى يى خير ايلسون وقابله ابه قادينه دينور يقال قابلته حاذقة وهى المرأة التى تأخذ الولد
عند الولادة (القبول) صبور وزننده بو دخى ابه قادينه دينور وقبول مصدر اولور هبه و نصيحت مقوله سى نسنه يى
تلقى ايله آلوب درعهده ايلمك معناسنه فارسيده پذيرفتن مرادفيدر لسانمزده قبول ايتمك تعبير اولنور يقال قبل الشئ
قبولا من الباب الرابع اذا اخذه وكاهيجه قافى مضموم اولور وقبول صبا يلنه دينور زيرا دبور رديدكارى باطى يلنه
مقابلدر ياخود باب كعبه يه مقابل اسديكيچون ياخود عند النفس مقبول ومرغوب اولديغنه مبنيدر پس قبول
مقبول معناسنه در يقال هبت القبول اى ريح الصبا وقبول حسن وجمال و بشر و بشاشت وطلاقت معناسنه
مستعملدر قافك ضميله ده بعضا ز يا زده در ومنه قول نديم المأمون العباسى فى الحسنين ❊ امهما البتول وابوهما القبول
واسم مصدر اولور نفس عفو وصفح مقوله سى نسنه يه ميل ورضا ومحبت ايدوب اكا يونلمكه دينور و بونك فعلى هجر
واماته اولنمشدر كه آندن فعل تصرف اولنمز قال الشارح وفى النهاية ومنه الحديث ❊ ثم يوضع له القبول فى الارض
اى المحبة والرضا بالشئ وميل النفس اليه وقبول مصدر اولور قيودن صو چكن آدمك النمدن قوغه يى آلمق
معناسنه يقال قبل القابل الداو قبولا من الباب الرابع اذا اخذها الساقى وقبول اسامئ رجالدندر (القبيل
امير وزننده بو دخى ابه قادينه دينور وعيان وآشكاره معناسنه در كما سيذكر وكفيل معناسنه در يقال هو قبيل له
اى كفيل و برقومك كتخداسنه دينور يقال هو قبيل القوم اى عريفهم وضامن معناسنه در يقال صار قبيلا له اى ضامنا
مؤلف كرچه ماده سنده ضامنى كفيل ايله تفسير ايلمشدر لكن بو راده ظاهرا كفالتى اعم اعتبار ايتمشدر وقبيل خاتونك
ز وجنه اطلاق اولنور وطوائف مختلفه دن مجتمع اوچ نفر وآندن زياده جماعته دينور زنج وروم وعرب آدملرى كبى
و كاه اولور كه اصل واحددن اولنلره ده اطلاق اولنور و بعضا بر پدرك اولادندن اولنلره ده دينور جمعى قبل كلور
عنق وزننده تقول رأيت قبيلا من الناس وهى جماعة من الثلاثة فصاعدا من اقوام شتى وقد يكون من نجر
واحد وربما كانوا من اب واحد وخاتون اكيرديكى ايپلكى بوكركن اوكنه طوغرى چكديكى تله دينور ومنه
المثل هو مايعرف قبيلا من دبير بو راده قبيل ذكر اولنان تلدر ودبير آنك مقابليدر و بعضلر بو راده قبيلى
رب متعال حضرتلرينه طاعت ودبيرى معصيت ايله تفسير ايلديلر ياخود قبيلدن مراد قمار اوقنك فائز اولانى
ودبير خائب اولانيدر ياخود قبيلدن مراد اياق قابندن اياق كيرديكى يرك باش پرمق طرفنه كلان ودبير سرچه
پرمغه كلان يريدر ياخود قبيل بوكيلان ايپدن وايپلكدن كوكسه طوغرى چكيلان تل ودبير كيرويه دفع اولنان تلدر
نته كه ذكر اولندى ياخود قبيل بوكمك ايچ يوزى ودبير طشره يوزيدر ياخود قبيل اولكى بوكوم ودبير

الك صكره كی بوكومدر یاخود قبیل قولاغك اسفلی ودبیر اعلاسیدر یاخود قبیل یموغه ودبیر كتانه دینور یاخود
اشبو مایعرف قبیلا من دبیر قولنده كذلك مایعرف قبالا من دبار قولنده كه كتاب وزننده در قبیلدن مراد شاة مقابله
ودبیردن مراد شاة مدابره در كما سیذكر یاخود قبیلدن مراد بر كسه یه توجه ایدوب كلان ودبیردن مراد اكا ارقه
ویروب كیدن آدمدر یاخود مایعرف نسب امه من نسب ابیه معناسنه در كه والده سنك صوینی پدرینك صویندن
فرق وتمییزه قدرتی یوقدر دیمكدر نسوانك شهوتی صدرلرندن نبع ایلدیكنه مبنی والده یه قبیل اطلاق اولنوب
ورجالك ظهرلرندن نشئت ایلدیكیچون دبیر ایله كنایه اولندی وقبیل بر رجل اسمیدر (القبالة) كتابه وزننده خاتون
ابه لك ایلمك وابه اولمق معناسنه در یقال قبلت المرأة قبالة من الباب الرابع اذا كانت قابلة (التقبیل) تفعل وزننده
برنسنه یی قبول ایلمك معناسنه در كه رد ایتمیوب آلمقدن عبارتدر یقال تقبل الشی اذا اخذه وبر ایشی وبر نسنه یی
برآدمه تكفیل وعهده التزامنه تفویض والزام ایلمك معناسنه در میریدن مقاطعه وخراج وجبایت مقوله سی
عمل الزامی كبی وبونادر اوله رق تفعیل بابندن متصرفدر نته كه تقبیل دخی نادر اوله رق تفعلدن متصرفدر كه
اول مقوله موادی درعهده التزام ایلمك معناسنه در تقول قبلت العامل العمل تقبلا اذا الزمته علیه بعقد ویقال
تقبل العامل العمل تقبیلا اذا التزمه بعقد وبونلر قیاسدن خارج اولمغله شاذ ونادرلردر ✽ شارح دیر كه قیاس اوزره
قبلته ایاه تقبیلا وتقبله تقبلا دخی وارد در (القبالة) سحابه وزننده ذكر اولنان تقبیل وتقبل ماده لرندن اسمدر
التزام تمسكنه دینور نته كه صناعه سنه یعنی التزام مجلیغه قباله دینور قال فی الاساس وكل من تقبل بشیء مقاطعة
وكتب علیه بذلك الكتاب فعمله القبالة بكسر القاف والكتاب المكتوب علیه القبالة بفتح القاف (القبل) فحتینله
بولده كیدركن قرشودن پیدا اولان تومسك ویوجه یره دینور علی قول اویوك یاخود طاغ تپه سنه یاخود قوم یغنه
دینور كه مقابله یه كلور وآچق وایشلك یوله دینور وابه قادین ایوجه واستادانه ابه لك ایلمكه دینور یقال بالقابلة
قبل ای لطف لاخراج الولد وآیشقلغه دینور یقال فی رجله قبل ای فحج وقبل العین كوزك سیاهی برونه طوغری
میللو اولمغه یاخود شاشیلق هیئتنده یاخود شاشیلق هیئتندن لطیف ونازك اولمغه دینور یاخود ایكی كوزك
سیاهلری بری برینه طوغری مائل ومتوجه اولمغه یاخود برونك صرتنه میللو اولمغه یاخود خانهٔ چشم اوزره یعنی
كوزك اویومی اوزره یاخود یوقاری قاشه طوغری مائل اولمغه یاخود ایكی كوزك باقشلری بری برینه مائل وناظر اولمغه
دینور وبو معناده مصدر اولور یقال قبلت عینه وقبلت قبلا من الباب الاول والرابع ویقال بعینه قبل وهو
اقبال سوادها علی الانف اومثل الحول اواحسن منه اواقبال احدی الحدقتین علی الاخری اواقبالها علی عرض
الانف اوعلی المحجر اوعلی الحاجب اواقبال نظر كل من العینین علی صاحبها وقبل دوه نك باشنه صودوكیله رك
صو ایچمكه دینور كه حوضه اولوقدن صو اقاركن ایچمسندن عبارتدر وقبون قسمنك بوینوزلری یوزینه طوغری
چوكك اولمق معناسنه در یقال قبلت الشاة قبلا من الباب الرابع اذا صار قرناها مقبلا علی وجهها وبرآدم
برسوزی بی توقف بالبداهه سویلمكه دینور كه مقدمجه آنی تهیئه وتصمیم ایلمامشیدی یقال قاله قبلا وهو ان یتكلم
بكلام ولم یستعدله وهلالی جمله دن اول كورمك علی قول مطلقا الك اول مرئی اولان شیئه دینور وقبله كلمه سندن
جمع اولور كه آغرشغه دینور فلكه معناسنه وبركونه بونجق اسمیدر كه نسوان عرب تسخیر وتأخیذ ایچون
اكا افسون ایدرلر علی قول فیل كیكندن دوزلمش دكرمی ویراق برنسنه در كه قاریلر بیونلرینه وآتلرك بیونلرینه ده
تعلیق ایدرلر وقبل قبیل كبی عیان وآشكاره معناسنه در كما سیذكر وكله جك وقت وزمانه اطلاق اولنور بوننده
عنب وزننده دخی لغتدر ومنه یقال لا اكلمك الا عشر من ذی قبل وقبل ای فیما استأنف یعنی استقبل من وقت
مستقبل اومعنی المحركة لا اكلمك الی عشر تستقبلها ومعنی المكسورة القاف لا اكلمك الی عشر مما تشاهده من الایام
ای فیما تستقبل وقبل جبل وزننده دومة الجندل قربنده برطاغك آدیدر (الاقبلال) احمرار وزننده و(الاقبیلال)
احمیرار وزننده كه وزذكر اولنان قبل صفتیله پك متصف اولمق معناسنه در یقال اقبلت عینه واقبالت
اذا كانت بها قبل (الاقبل) احمر وزننده كوزنده قبل اولان كشی یه دینور یقال رجل اقبل ای بین القبل كانه ینظر
الی طرف انفه (القبلاء) حمراء وزننده كندیده ذكر اولنان قبل اولان كوزه دینور وبوینوزلری یوزینه طوغری
چوكك اولان قیونه دینور یقال شاة قبلاء ای المقبلة القرن علی وجهها (القبلة) فحتاتله آغرشغه دینور كه ذكر
اولندی وجشار معناسنه در كه صدره عارض اولان خشونته دینور ✽ شارح دیر كه كرچه نسخه لرده جشار عنوانیله
مرسومدر لكن غلطدر صواب اولان خباز اولمقدر كه ابه كومجی دیدكاری نباتدر وابو بكر محمد بن عمر وابو یعقوب
القبلیان محدثلردر ✽ شارحك بیاننه كوره بوقبائله منسوب دیمكدر نته كه سیبویه قبائله نسبتنده قبلی اولمغی

تنصیص ایلدی فنه قولهم فی رجل من القبائل قبلیّ وفی المرأة قبلیة وقبله در بندکه کوه البرزده باب الابواب
اوله جقدر آنك قر بنده بر بلده آدیدر (القبلة) تمره وزننده بودخی نسوان عربك افسون بونجقلرینه دینور (القبل)
صرد وزننده بودخی بماجده ظاهر واشکاره اولان شیئه دینور کاسیذکر وبرموضع آدیدر (القبل) عنب
وزننده و (القبلیّ) عربی وزننده بونلرده قرشوده عیان واشکاره اولان شیئه دینور تقول رایته قبلا
محرکة وقبلا بضمتین وقبلا کصرد وقبلا کعنب وقبلیا وقبیلا ای عیانا ومقابلة وقبل عنب وزننده عند
معناسنه مستعملدر تقول لی قبل فلان حقّ ای عنده وتاب وطاقت ومقاومت معناسنه مستعملدرکه
بوندن قرشولق ایله تعبیر اولنور تقول مالی به قبل ای طاقة وذی قبل کله جك زماندن کنایه اولورکه ذکر اولندی
(القبیلة) سفینه وزننده قبائل رأسك مفردیدرکه باش کاسه سنك شبکه کبی بری برینه صوقشمه اولان کیکلرك
قطعه لرینه دینور هر برقطعه سنه قبیله دینور آنلری بری برینه صوقشدروب بند ایدن سکیره شأن دینور جمعی
شئون در تقول کادت تصدع قبائل رأسی من الصداع وهی قطع مشعوب بعضها الی بعض وقبائل عربك
هر برینه قبیله اطلاقی بوندن مأخوذدر وآنلر بر پدرك ذریتندن منشعب اولان جماعتدر تراکه بیننده بوی واویماق
تعبیر اولنور ٭ مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جماعات انسانیه ترتیب اعضاء اوزره مرتبدر ابتدا قبیله در بعده شعب
وعماره که صدر معناسنه در بعده بطن وفخذ وفصیله در واعظملری حیّ درکه مجموعنی جامعدر انتهی وقبیله
آت کتنك باشلق دیدکلری قایشلرك هر بریسنه دینور مجموعنه قبائل دینور یقال لجام حسن القبایل ای السیور
وقیو اغزینك کارنده اولان صخره یه وحجر کبیره دینور وحصین بن مرداسك فرسی اسمیدر (المقبل) مکرم وزننده
توجه ایده جك سمت ومحله دینور اقبالدن اسم مکاندر ومصدر میمی اولور ومنه قولهم اقبل مقبلا کاد خلنی مدخل
صدق (القبالة) کفاله وزننده ومرادفیدرکه کفیل وضامن اولمق معناسنه در یقال قبل به وقبل قبالة
من الباب الاول والرابع والثانی اذا کفل به وضمن وقباله التزام تمسکنه دینور رتنه که ذکر اولندی یقال
تقبل العامل فاعطاه قبالة ای مکتوباله (المقابلة) اسم مفعول بنیه سیله شول قیونه دینورکه قولاغندن برپاره کسوب
لکن آیرلیوب اوك طرفنده صالنوب طورر اوله اکر آرد طرفنده صالنوب طوررسه مدابره دیرلر یقال شاة
مقابلة اذا قطعت من اذنها قطعة وترکت معلقة من قدم (التقابل) تفاعل وزننده قرشو قرشویه اولمق معناسنه در
یقال تقابلا اذا تواجها (المقابل) اسم مفعول بنیه سیله پدری ومادری طرفلرندن صوبی پاك ونسبی کریم آدمه
دینور آنده اولورسه ایکی باشی کیلان تعبیر اولنور یقال رجل مقابل ای کریم النسب من قبل ابویه (الاقتبال)
افتعال وزننده برایشه یکی باشدن باشلمق معناسنه در یقال اقتبل امره اذا استأنفه وبالبداهه سوز سویلمك
وکلام وخطبه احداث ایلمك معناسنه در یقال اقتبل الخطبة اذا ارتجلها (المقتبل) اسم مفعول بنیه سیله یکی باشدن
استیناف اولنان شیئه دینور ومنه تقول العرب رجل مقتبل الشباب اذا لم یظهر فیه اثر کبر یعنی جوانلغی مدت
مدیده سوروب هنوز پیرلك اثر وشائبه سی ظهور ایلمدی کویا که ساعت بساعت جوانلغی استیناف اولنمش اولور
(قصیری قبال) مصغر بنیه سیله وقصر ایله وقبال کتاب وزننده برجنس یلانه دینورکه بغایت خبیث وقتال
اولور قبلی حبلی وزننده غرب نام جبل نجد ایله ریان نام وادی بیننده برموضع آدیدر (القابل) مناده مسجد
خیف یساری طرفنده برمسجدك اسمیدر (المقبول) و (المقبل) معظم وزننده یمالی ثوبه دینور یقال ثوب مقبول
ومقبل ای مرقع (القبلیة) قافك کسریله و (القبلیة) فتحاتله نخله ومدینه بیننده فرع نواحیسندن برناحیه آدیدر
(مقبل) محسن وزننده و (قابل) صاحب وزننده وقبیل امیر وزننده وقبول صبور وزننده اسامیء رجالدندر (القبعلة)
دحرجه وزننده و (القعبلة) عینك تقدیمیله ایاقلر بری برینه طوغری مائل اولمق علی قول ایاغك برونلری بری برینه
یقین واوکچلری میدانلو اولمق معناسنه در یاخود پیر واختیار یوریشی کبی ضعیف وآهسته یوریمك یاخود
ایاقلری طپراق صاوورر کبی یوریمك معناسنه در یقال قبعل الرجل وقعبل اذا اقبل قدمه کلها علی الاخری
اوهو تباعد ما بین الکعبین اومشی ضعیف اومشی من کأنه یغرف التراب بقدمیه (القتل) قافك فتحی وتانك
سکونیله و (التقتال) تذکار وزننده اولدرمك معناسنه در یقال قتله وقتل به قتلا وتقتالا اذا اماته بو راده باء حرفیله
قتل به عنوانی ثعلبه دن مرویدر ٭ شارح دیرکه قتل جسد حیواندن ازالهٔ روح ایلمك معناسنه موضوعدرکه متولی
ومباشر فعلنه مقروندر واکر فوت حیات ایله اعتبار اولنورسه اکا موت دینور انتهی وقتل برنسنه یه کرکی کبی مطلع
اولوب بیلمك معناسنه مستعملدر کویا که جهلی قتل ایدر یقال قتل الشیء خبرا اذا علمه یعنی علما تاما ومشروب
بوغقه جه اولمق ایچون صوقاتمق معناسنه مستعملدر یقال قتل الشراب اذا مزجه بالماء ولعن ونفرین ایلمك

معنـاسنه‌در ومنه قوله تعالى ❊قتل الانسان ما اكفره❊ اى لعن (التقتيل) تفعيل وزننده بودخى اولدرمك
معناسنه‌در كه تكثيرى متضمندر يقال قتله بمعنى قتله (القتال) جدال وزننده و(المقاتلة) مجادله وزننده و(القيتال)
فيعال وزننده قتل ايدشمك معنـاسنه‌در واحد وزياده ايچون اولور يقال قاتله قتـالا ومقاتلة وقيتالا وبركسه يه لعن
ونفرين ايلمك معناسنه مستعملدر يقـال قاتلهم الله اى لعنهم ❊ شـارح ديركه عربلر قاتله الله كلامنى كاه اولور كه
تعجب مقـامنده ايراد ايدرلر تربت يداه ديدكلرى كبى بو مقوله كلامك معناسى مراد وملحوظ اولمز (القتلة) قافك
كسريله بناء نوعدر قتل حالتنه وهيئتنه دالدر بركونه اولدرمك معناسنه‌در كه آندن اولدرش ايله تعبير اولنور يقال
قتله قتلة سوء وهى هيئته (القتل) قافك كسريله قتل باينده دلير وماهر دشمن مقاتله دينور جمعى اقتال كلور يقال
هو قتل اى عدو مقـاتل وصديق دوسته ديمكله ضد اولور يقـال هو قتله اى صديقه وبرنسنه نك مثل ونظيرنه
دينور يقال ماله قتل اى نظير وبرآدمك عموجه زاده‌سنه دينور تقول هو قتلى اى ابن عمي وبها درودلاوره دينور
يقال رجل قتل اى شجاع وجنكده برآدمك همتاسنه دينور يقـال قتل قتله اى قرنه وشر وشور خصوصنى خوشجه
بيلوراولان كسه يه دينور يقال انه لقتل شر اى عالم به (القتل) قافك ضميله و(القتل) ضمتينله قتولك جمعيدركه
صبور وزننده‌در كثير القتل آدمه دينور يقـال هو قتول وهم قتل وقتل اى الكثير القتل (الاقتـال) همزه نك
كسريله برآدمى قتل اولنمغه عرض ايلمك معناسنه‌دركه آنى برسببله عرضهٔ قتل ايدوب قتلنه باعث اولمقدن عبـارتدر
يقال اقتله اذا عرضه للقتل (المقتل) معظم وزننده اشمش يورنمش تجارب ايله احوال كونيه يه واقف وآكاه اولمش
آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مقتل اى مجرب للامور وشول بيچاره كوكله وصف اولور كه عشق ومحبت صدمه‌سى
آنى مقهور ومذلل ايلمش اوله يقـال قلب مقتل اى مذلل قتله الحب والعشق (الاستقتال) بركسه هلاكدن بى باك
اولوب فرط شجـاعت وجلادتندن نفسنى هلاكه تسليم ايلمك معناسـنه‌در يقـال استقتل فلان اذا استمـات
(القتيل) امير وزننده قتل اولنمش كسه‌در مذكر ومؤنثه وصف اولور يقـال رجل قتيل وامرأة قتيل اى مقتول
واكر موصوفه اولان امرأه لفظى ذكر اولنمزسه تا ايله فرق ايدوب هذه قتيلة بنى فلان ديرلر (القتول) صبور
وزننده كثير القتل آدمه دينور كه ذكر اولندى بونده دخى تذكير وتأنيث مساوى اولور يقال رجل قتول وامرأة قتول
اى قاتل وقاتلة (القتـال) سحـاب وزننده نفس وذات معنـاسنه‌در يقـال ناقة ذات قتـال اى ذات نفس
وثيقة وبقيهٔ جسم وجثه يه اطـلاق اولنور يقـال لم يبق به قتال وهى بقية الجسم وزور وقوت معناسنه‌در
يقـال انه لذو قتال اى قوة (الاقتتـال) افتعـال وزننده اشتراك ايچوندر جنك وقتال ايدشمك معناسنه‌در يقـال
اقتتلوا اذا تقاتلوا وبرآدمى عشق ياخود جن طـائفه‌سى هلاك ايلمك معنـاسـنه‌در يقـال اقتتل فلان
على بناء المفعول اذا قتله العشق او الجن واشبو اقتتل ماده‌سنده افصح اولان عدم ادغامدر زيرا تا كلمه يه لازم دكلدر
وبعضلر تااولانك حركه‌سنى قافه نقل وتالرى ادغام ايدوب وماضينك همزه‌سى قافك سكونى ايچون زياده اولديغندن
استغنـا اولنمغله ماضيده قتلوا ومضـارعده يقتلون ديديلر قافك فتحى وكسريله وبعضلر اجتماع سـاكنين ايچون
ماضيـده ومضـارعده قافلرى مكسور ايلديلر پس وجه اولده اسم فاعل مقتل اولور محـدث وزننده وثانيده
مقتل اولور ميمك ضمى وقافك كسريله واهل مكه ضمى ضمه يه اتبـاعله مقتل ديرلر ميمك وقافك ضميله (التقتل)
تفعل وزننده برايشى سهل ومناسب وجهيله طوتمق معنـاسنه‌دركه يوايله ويوللو طوتمق تعبير اولنور يقـال
تقتل فلان لحاجته اذا اتاها لها وخاتون اداوشيوه سندن اكيله‌رك وبوكيله‌رك صالنى بولانى يوريمك معناسنه‌در يقال
تقتلت المرأة فى مشيتها اذا تثنت (القتول) عثول وزننده چولپه وعاجز وهمج وصـالق آدمه دينور يقـال رجل
قتول اى عيى مسترخ (قتله) حمزه وزننده و(قتيله) جهينه وزننده و(قتال) كتاب وزننده و(قتال) شداد
وزننده و(قتل) زفر وزننده و(قتيل) امير وزننده اساميدندر (مقاتل) مجـادل وزننده ابن حيانكه امام
معروفدر ومقاتل بن ذوالدوز محدثيندن بشقه برذاتدر على قول ايكيسى بردركه ذوالدوز پدرينك لقبيدر ودوالدوز
فارسيدر تصمه ديكن آدمه دينور ومقاتل بن سليمان المفسر ضعيفدر ومقاتل بن الفضل ومقـاتل بن قيس وغير
منسوب اوله رق مقاتل محدثلردر (المقثعل) ثاى مثلثه ايله مشمخر وزننده ايوجه ودوزجه بوئلمامش كج وج
اوقه دينور ياخود بو مقثعل كلمه سندن مصحفدر قعل ماده سنده مرسومدر (القثول) عثول وزننده ومراد فيدر كه
همج وپريشان وصالق كسه يه دينور وايرى خرما صالقمنه دينور وكيكلى ايرى ات پارچه‌سنه دينور (الفحول) حاى
مهمله ايله قعود وزننده (والفحل) نخل وزننـده وحرف حلق ايچون فتحتينله افراط ضعف وهرالدن بدنك
دريسى قوبقورى اولوب تكيكه ياپشمق معنـاسـنه‌در يقال قحل الشيخ قحولا وقحل قحلا من الباب الثالث

والرابع وقحل على بناء المفعول قحولا اذا يبس جلده على عظمه (التقحل) تفعل وزننده قحول معناسنه‌در يقال تقحل الشيخ بمعنى قحل (الاقحال) همزه‌نك كسريله برآدمى زبونلدوب دريسى قوبقورى كيكه ياپشق ايلمك معناسنه‌در يقال اقحله الصوم اذا ايبس جلده على عظمه ❊ شارح ديركه بو تركيب مطلقا برنسنه قوريمق معناسنه موضوعدر (المتقحل) اسم فاعل بنيه‌سيله پك زبونلقدن دريسى قوبقورى اولوب كيكنه ياپشمش حالى ديكركون آدمه دينور يقال صار فلان متقحلا وهواليابس الجلد السيئ الحال (القحل) فتحتينله قحول معناسنه‌در يقال قحل الشيخ قحلا من الباب الرابع اذا يبس جلده على عظمه (القحل) فحل وزننده و (القحل) كتف وزننده و (الانقحل) جردحل وزننده پك پيرلكدن كوده‌سى قوريوب دريسى كيكنه ياپشمش آدمه دينور مترجم ديركه انقحل كلمه‌سى كه همزه ونونله‌در عندالاكثر زائده‌در وعندالبعض اصليه اولمغله وزنى جردحل در مؤلف قول ثانى‌يى التزام ايلدى لكن بوصورتده محلى فصل همزه اولديغى عياندر مگر اطراد ذكرى‌يه حمل اولنه و بوماده شافيه شرحنده مشروحدر (المقاحلة) مفاعله وزننده مداومت وملازمت معناسنه‌در وجودك ضعفندن دريسنك كيكه ياپشمسى معناسندن مأخوذدر يقال قاحله اذا لازمه (القحال) غراب وزننده قيون قسمنه مخصوص برمرض اسميدركه دريلرى قوريوب هلاك اولورلر (القحزلة) زاى معجمه ايله دحرجه وزننده برنسنه‌يى اوروب يره دوشورمك معناسنه‌در يقال قحزله اذا اسقطه وضربه وقحزله اسم اولور دكنكه دينور عصا معناسنه (القندويل) زنجبيل وزننده بيوك باشلى آدمه دينور يقال رجل قندويل اى العظيم الرأس (القذال) سحاب وزننده باشك كيروسنك ديوشرلمش طوپ ويومرى‌يرينه دينوركه مراد قفا چقورندن يوقرى اكسه‌در كذلك قفانك ايكى جانبيدر قفا چقورندن قولاغه وارنجه وآت قسمنده ناصيه‌نك اكسه‌سنده اويان باشلغى طورن يردن عبارتدر جمعى قذل درضمتينله واقذله‌در يقال ضرب قذاله اى جماع مؤخر رأسه ❊ شارحك بياننه كوره تثنيه‌سى قذالان‌در (القذل) عزل وزننده برآدمك قذالنه اورمق معناسنه‌در يقال قذله قذلا من الباب الاول اذا ضرب قذاله وطوغريدن صاپمق معناسنه‌در يقال قذل فلان اذا مال وجار و بركسه‌يه اويمق على قول عيبلمك معناسنه‌در يقال قذل فلانا اذا اتبعه اوعابه و برخصوصده جد وجهد ايلمك معناسنه‌در يقال قذل فى الامر اذا جد (القذل) فتحتينله عيب ونقيصه معناسنه‌در يقال مابه قذل اى عيب (القذعل) قنفذ وزننده و (القذعل) سبحل وزننده لئيم وخسيس وناكسه دينور (الاقذعلال) اشمعلال وزننده برنسنه چتارلنوب دشوار اولمق معناسنه‌در يقال اقذعل الامر اذا عسر (المقذعل) مشمعل وزننده چاپك وچالاك آدمه دينور يقال رجل مقذعل اى سريع (القذعل) جردحل وزننده احمق ونادانه دينور (القذعملة) قافك ضمى وذالك فتحى وميمك كسريله خست ودنائتى اولان بودور عورته دينور وايرى وعظيم الهيكل دوه‌يه دينور قذعمل دخى دينور هاسز وناچيز نسنه معناسنه مستعملدر معناى اولدندر يقال ماعنده قذعملة اى شئ وكذلك وحقارت معناسنه‌در يقال مافى حسبه قذعملة اى ضؤولة (القذعميل) قافك ضميله پك پير وسالخورده آدمه دينور (القذامل) علابط وزننده بول نسنه‌يه دينور يقال فضاء قذامل اى واسع (القرلى) زمكى وزننده برجنس قوشدركه مارتى قوشى كبى بالق صيدايدر بغايت حزم وحذر صاحبى برقوشدر هوايوزنده كوزينك برى دائما صوايچنده‌كى بالغه وبريسى حذر واحتياطندن يوقرى‌يه ناظر اولوركه جوارحدن برى كنديسنه قصد ايلميه اكا بناء حزم واحتياطده ضرب مثل اولمشدر يقال احزم من قرلى واحذر ان رأى خيرا تدلى وان رأى شرا تولى (القرثل) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده پك خور وجوجه اولان بودوره دينور مؤنثى قرثله‌در (القرزحلة) جردحله وزننده بردرلو بونجق اسميدركه صبيان عربلر طباقنورلر كذلك برى پرينه تفاخرايچون ازواج اورتاقلرى طاقنورلر وعصا طرزنده بارشون قدر صوپه‌يه ودكنكه دينور و بودور عورته دينور (القرزل) قنفذ وزننده لئيم وفرومايه كسه‌يه دينور ونسوان عربك باشلرينك تپه‌سنه طوپ پرچم طرزنده وضع ايلدكلرى خوطازه واول هيئتده صاچه دينور و بوقاغى‌يه دينور وطاش كبى پك نسنه‌يه دينور واعضاسى ديرنكلى خوب ولطيف آته دينور وحذيفة بن بدرك وطفيل بن مالكك فرسلرى اسميدر (القرزلة) دحرجه وزننده عورت باشنك تپه‌سنه قرزل قومق معناسنه‌دركه پرچم طرزنده صاچنى اورايه طوپلقدن عبارتدر يقال قرزلت المرأة القرزل اذا جعلته فوق رأسها ❊ شارح ديركه لسان العربده قرزلت المرأة شعرها اذا جمعته وسط رأسها عبارتيله مرسوم اولمغله مؤلفك شئ تعبيرى اول رسمه صاچدن عبارت اولديغى متبين اولور (القرطلة) قرشبه وزننده و (القرطالة) قرطاسه وزننده اشك يوكنك بردنكى اولان سپده وكوفه‌يه دينور وقرطاله قرطالك مفرديدر (القرعبلانة) قافك وراك وبانك فتحيله بركوجك جانوردركه قرنى بيوك وجثه‌سى يصى ويايوان اولور بونك اصلى

قرعبل ایدی اوچ حرف زیاده اولدی مصغری قریعبه در (القرنفل والقرنفول) قافلرك فتحیله برجنس شجرك یمشیدر كه
هند الكاسنك اشاغی طرفلرنده بلاد چینه مجاور اولان سواحلده نابت اولور افاویه حاره نك اطیب واذ كاسیدر
اركككی ودیشیسی اولور اركككنك آق چچكی اولور ثمری اولمز ودیشیسنك ثمری اولور چچكی اركككندن اذكا اولور
وایكی نوعی دخی لطیف واعضای باطنیه یه مؤثر وقلب ودماغی مصفی ومقوی وخفقان وضعف بصر وغشاوه
علتلرینه نافع وآغزده اولان رایحهٔ كریههیی مزیل وطعامی هاضمدر ❊ شارحك بیاننه كوره قرنفولده واو اشباعیه در
(المقرفل) و (المقرنف) مدحرج وزنلرنده قرنفل كلمه سندن متصرف اسم مفعوللردر قرنفل ایله مطیب طعامه دینور
اولده نون وثانیده لام حذف اولنمشدرنته كه خماسینك تصغیرلرنده دخی بو یلجه جاریدر یقال طعام مقرفل ومقرنف
ای مطیب بالقرنفل (القرقل) قافله جعفر وزننده ولامك تشدیدیله زبا نزده در عرب نسوانه مخصوص بركسیم
كوملكدر یاخود یكلری اولمیان لباسه دینور جمعی قراقل در (القرمل) جعفر وزننده برجنس تیكنسز بغایت
ضعیف شجرك اسمیدر ایاقله باصیلوب چكنانذكده همان یار یلوب طاغیلور مفردی قرمله در ومنه المثل ذلیل
عاذ بقرملة برآدم كندی دردینه درمان اولمیه جق بردنی وبی خیرآدمه التجا ومراجعت ایلدكده ضرب اولنور وقرمل
عروة بن وردك فرسی اسمیدر (القرمل) زبرج وزننده بسرلك دوه نك یاوریسنه دینور علی قول ایكی اوركجلی دوه یه
دینور ونسوانك صاچ باغلرینه دینوركه تركب تعبیر اولنور وتویلری چوق خرده دوه لره دینور قرملیه دخی دینور
(قرمل) قنفذ وجعفر وزنلرنده ابن الجیم دركه ملوك حمیردندر مرثد بن ذی جدن نام ملكدن صكره شاه اولمشدر
(قرملاء) كربلاء وزننده برموضعدر (القرمول) زنبور وزننده غضا نام شجر یمشندن بركونه یمشك اسمیدر (القزل)
قافك وزای معجمه نك فتحیله پك چركین طوپاللغه دینور علی قول بالدرلك اتلری زبونلقدن كتمكله چوب كبی
اینجه قالمسنه دینور یاخود وصف ثانیله مجتمع اولان طوپاللغه دینور وبومعناده مصدر اولور یقال قزل الرجل
قزلا من الباب الرابع وفیه قزل ای اسوء العرج اودقة الساق لذهاب لحمها اوهما جمیعا وقزل ایاغی كسلمش آدمك
یوریسی كبی یوریمك معناسنه در یقال یقزل فلان اذا كان یمشی مشیة المقطوع الرجل وصالنی صالنی یوریمك
معناسنه در یقال قزل الرجل اذا تبختر (الاقزل) احمر وزننده وصفدر ایاغنده قزل اولان كشی یه دینور وبرنوع یلانه
دینور وسباعدن قورده اطلاق اولنور (القزلان) فتحاتله و(القزل) عزل وزننده صیچرامق معناسنه در یقال قزل
الرجل قزلانا وقزلا من الباب الثانی اذا وثب وطوپال كبی یوریمك معناسنه در یقال قزل الرجل اذا مشی مشیة العرجان
(الاقزلان) تثنیه بنیه سیله طوشنجل قوشنك قویریغنك اورته سنده اولان ایكی جیغه یه اطلاق اولنور جمعی اقازل در
(القزحلة) قافك وحای مهمله نك فتحیله یایه دینور قوس معناسنه (المقزعل) مشمعل وزننده شرف ناپایدار ایله متعین
ومتشخص اولان آدمه دینور صكره دن توره مه اعیان ودره بكلری كبی یقال هو مقزعل ای علی شرف غیر مطمئن
ومطلقا سریع وتیز روشنه دینور یقال شیء مقزعل ای سریع (القزمل) جعفر وزننده پك چركین جثه لو بودوره
دینور (القزملة) قافك كسریله ذكره دینور (القسطل) جعفر وزننده و(القسطال) و(القسطلان) قافلرك فتحیله
و(القسطول) زنبور وزننده توزه دینور غبار معناسنه (ام قسطل) جعفر وزننده آفت وداهیه نك كنیه سیدر
(القسطلانیة) قافك فتحیله قوس قزح دیدیكلری دائرهٔ هوائیه یه دینوركه الكم صاغمه تعبیر اولنور علایم سماویه دن
غلطدر وشفقك حمرتنه دینور وبردرلو ثوب اسمیدركه قسطلان نام نساجه یاخود بلاد اندلسدن قسطله نام
شهره نسبت اولنور الف ونون تغییر نسب قبیلندندر ❊ مترجم دیركه بروسه قربنده كستل نام قصبه نك دخی تعریبیله
نسبتی قسطلانیدر (قسطیلیه) قافك فتحی ویانك تخفیفیله اندلسده بشقه برشهردر (القسطلة) دحرجه وزننده
دوه اسر یوب كوكره مك معناسنه در یقال قسطل الجمل اذا هدر وآقان صو چاغلمق معناسنه در یقال قسطل النهر
اذا جس وصوت (القسطال) قرطاس وزننده چاغلیان ایرمغه دینور یقال نهر قسطال ای مصوت (القسطبیلة)
قافك ضمیله ذكره دینور قسطبینه لفظنده لغتدر (القسمل) زبرج وزننده ارسلان یاوریسنه دینور واز د
قبیله سندن بربطن اسمیدر (قسمیل) ازمیل وزننده بربطن پدرینك اسمیدر (القسامله) و(القسامیل) قافلرك فتحیله
اعرابدن برنیجه اوبه لره اطلاق اولنور (قسمله) قافك فتحیله جذیمة الابرش نام امیرعربك برادری عائذ بن عمروك
لقبیدر صاحب حسن وجمال اولدیغیچون تلقیب اولندی پس لامی زائد اولور حسن وجمال معناسنه اولان
قسم وقسامه دن اولور (القصل) فصل وزننده كسمك معناسنه در یقال قصله قصلا من الباب الثانی اذا قطعه
وخرمن دوكك معناسنه در یقال قصل البر اذا داسه وبرآدمك یوتی اورمق معناسنه مستعملدر یقال قصل
عنقه اذا ضربها وداوابه یه قصیل یدرمك معناسنه در یقال قصل الدابة وعلیها اذا علفها القصیل وقصل قصاله

معناسـنه دركاسيذ كروسلى اغاجنك چچكنه دينور (الاقتصال) افتعـال وزننده بودخى كسمك معناسـنده در
يقال اقتصله اذا قطعه وكسلمك معناسنه مطاوع ولازم اولور يقال قصله فاقتصل (الانقصال) انفعال وزننده
بودخى كسلمك معناسـنه مطاوعدر يقـال قصله فانقصل اى انقطع (القصيل) امير وزننده حصاد وقتندن
مقدم بچلمش كوك تازه اكينه دينوركه طواره يدررلر فارسيده خويد دينور يقال اجتز للدابة قصيلا وهو مااقتصل
من الزرع اخضر وجماعت وكروه معناسنه مستعملدر قطيع كبى (القاصل) و(المقصل) منبر وزننده و (القصال
شـدّاد وزنـنده پك كسكين قلجه وصف اولور يقـال سيف قاصل ومقصل وقصـال اى قطـاع ومقصل
لسان حديده وصف اولوريقـال لسان مقصل اى ماض (القصل) فتحتينله و(القصالة) ثمامه وزننده قصل كبى
تركيده كسمك و بوغوم تعبير اولنان نسنه يه دينوركه بغدا يك ايچندن تنقيه وطرح اولنور و بعضا انى يكيدن دوكوب
صمان ايدرلر يقـال هذا قصل البر وقصالته وهوماعزل منه اذا نقى فيرمى به (القصل) قافك كسريله قصـاله
معناسنه درنته كه قافك فتحيله ده لغتدر وقصل اصلا خير وشره يرامايان ضعيف وناكس شخصه دينور و برايشه
يرامزاولان احمق ونادانه ياخود فرط حماقتدن ناشى نفسنه مالك اولميان احمق ونادانه دينور يقال رجل قصل
اى فسل ضعيف وكذا احمق لاخير فيه اومن لا يتمالك حمقا (القصلة) قافك كسريله بون ونادان عورته دينور
ودوه سور يسنه على قول اون مهاردن قرقه وارنجه اطلاق اولنور (قصل) زفر وزننده جهينه قبيله سندن
بركسه دركه من عاش بعد الموت كتابنده قصه سى مذكوردرنته كه فصل ماده سنده مرور ايلدى (القصيلة) قافك
كسرى وياى تحتيه نك ولام مشدده نك فتحيله يصى كوده لو بودور آدمه ودوه يه دينور وطوپاچ كوده لو طقناز
قرنى يبوك آدمه دينور (القصلة) تمره وزننده كوشك اغاجه دينور يقال شجرة قصلة اى رخوة وبعضلر ديديكه
قصله چوق اكيندن بولنمش بر بلوك اكينه دينور ودوه سوريسنه دينور بونده قافك كسريله ده لغتدر و قيون
وكچى مقوله سى مواشى سوريسنه (القصـال) شدّاد وزننده ارسلانه دينور (الاقضيلال) اطمينان وزننده
برنسنه يى پنجه ايله قاوره يوب طوتمق معناسنه دريقال اقصأل به اذا قبض عليه و بريرده مقيم اولمق معناسنه در
يقال اقصأل بالمكان اذا اقام به (القصبلة) دحرجه وزننده قابده اولان طعامك مجموعنى صيروب يمك معناسنه در
يقـال قصبل الطعام اذا اكله اجمع (قصدال) قافك فتحيله برموضعدر كه اندن عنبر جلب اولنور (القصعل
قنفذ وزننده لئيم وفرومايه وناكسه دينور وعقربه على قول ياور يسـنه دينور ز برج وزننده دخى لغتدر ياخود
خرده اولان عقربه دينور صغـانى عليه الرحمه تكمله سنده صواب اولان فا ايله اولمقدر ديو جوهرى يى تغليط
ايلمكله كنديسى غلط ايلمشدر زيرا فا ايله وقاف ايله ده معنيين مذكورينده لغت فصيحه لردر وقصعل قورد انيكنه
دينور (الاقصعلال) اضمحلال وزننده كنش نصف النهار درجه سنـه كلمك معناسنه در يقـال اقصعلت
الشمس اذا تكبدت السماء (القصفلة) فايله دحرجه وزننده قصبله معناسـنه دركه ذكر اولندى يقـال قصفل
الطعـام بمعنى قصبله (القصملة) دحرجه وزننده آدمى صبق صيق آتارق يوريمك معناسـنه دريقال قصمل
الرجل اذا قارب الخطا يعنى فى مشيه و برآدمى يره ييقمق معناسنه دريقال قصمل فلانا اذا اصرعه وكسمك معناسنه در
يقـال قصمله اذا قطعه وقابده وسفره ده اولان طعـامى بتونجه يمك معنـاسنه دريقـال قصمل الطعام اذا اكله
اجمع واشك كبى يبه جكى پك پك ديشيله قاوره يوب اكل ايلمك معناسـنه دريقـال فلان يقصمل اذا كان يعض
الطعام شديدا فيأكل وقصمله اسم اولور ديشلرده تكوّن ايدن قورنجغزه دينوركه ديشلرى اويوب چوريدر وصو
مقوله سنك قابده قلان بقيه سنه دينوركه دوكيلور وقصمله دوه كوچكى قصمل ديديكلرى علته اوغرامق معناسنه در
يقال قصمل الفصيل اذا اصابه القصمل (القصملى) خوزلى وزننده لقمه يى شدتله يوتمغه دينور يقال التقمه القصملى
اى التقاما شديدا (القصمل) قنفذ وزننده برمرضدركه دوه كوچكلر ينه عارض اولوب وآندن هلاك اولورلر (القصمل
اسم فاعل بنيه سيله ارسلانه دينور ودكشكى محكم وشديد اولان چوبانه دينور (القصمل) ز برج وزننده بودخى
ارسلانه دينور و ياوز شديد آدمه دينور (القصمل) علبط وزننده و(القصمل) جعفر وزننده بونلرده وياوز وشديد
آدمه دينور (القطل) قافك فتحى وطانك سكونيله كسمك معناسنه دريقال قطله قطلا من الباب الثانى اذا قطعه
و برآدمك بيوننه اورمق معناسنه در يقال قطل عنقه اذا ضربها (المقطول) مقطوع معناسـنه در (القطيل
امير وزننده مقطول معنـاسـنه در وخاصة كوكندن كسلمش خرما اغاجنه وصف اولور يقـال نخلة قطيل
اذا قطعت من اصلهـا ويقـال جذع قطيل وقطل بضمتين اى مقطوع (التقطيل) تفعيل وزننده كسمك
معناسنه دريقـال قطله اذا قطعه و برآدمى يانى اوزره دو يروب ييقمق ياخود يره چالمق معنـاسنه در يقال قطله

اذا القـاه على جنبه اوصرعه (القطل) ضمتبـنله قطيل كله سـندن جمعدر ومقطوع معناسنه مفرد اولور (التقطل) تفعل وزننده خرمانك دالی دیندن کسلمك معناسنه در یقـال تقطل الجذع اذاتقطع من اصله (المقطلة) مكنسه وزننده مطلقا نسنه قطع ایده جك تیمور آلته دینور (قطیل) امیروزننده شعرادن ابوذویب الهذلی لقبیدر (القطیلة) سفینه وزننده شول عباوثوب پارچه سـنه دینور كه سونكركبی آنكله اصلاق نسنه نك صویی آلنور (القاطول) دجله اوزرنده برموضعدر (المقطل) معظم وزننده پشمش نسنه یه دینور یقال شیٔ مقطل ای مطبوخ (قطربل) قافك ضمی وطانك سكونی وراء مضمومه وباء موحدهٔ مشدده نك یاخود مخففه نك ضمی ولامك تشدیدیله ایكی موضعك اسمیدر بری عراق دیارنده در كه غربیٔ دجله ده واقعدر خمرك الطفی اورایه نسبت اولنور ❋ شارحك بیاننه كوره موضع ثانی بلدهٔ آمد مقابلنده برقریه در (القعال) غراب وزننده اوزم مقوله سی نباتك چچكنه دینور علی قول دوكیلان چچكنه دینور ودوه دن دوكیلان تویه دینور (الاقعال) همزه نك كسریله اوزم وقنه مقوله سنك چچكی آچیق معناسنه در یقال اقعل النور اذا انشقت عنه قعالته (الاقعیلال) اشمعلال وزننده اقعال معناسنه در یقـال اقعأل النور بمعنی اقعل وراكب مركوب اوزره میل كبی دیم دیك طورمق معناسنه در یقال اقعأل الراكب اذا انتصب (الاقتعال) افتعال وزننده اوزمك چچكنی اصمه سندن سلكوب كیدرمك معنا سـنه در یقـال اقتعل القعال اذانحاه واستنفضه (القاعلة) اوزون طاغه دینور (القیعلة) و (القوعلة) قافلرك فتحیله شول طوشنجل قوشنه دینور كه قاعله دیدیكی طاغ تپه لرنده یوه طوتوب قرار ایدر اوله یقـال عقاب قیعلة وقوعلة علی الصفة والاضافة فیهما اذا كانت تأوی الی القـاعلة وتعلوها وقیعله ایری جثه لو یا قشقسز تصلق عورته دینور ورؤس جبالده ایو اوتمكن ایدن طوشنجل قوشنه دینور وقوعله برموضع آدیدر وكوجك طاغه یاخود كوجك تپه یه و بایره دینور ومصدر اولور ذكر اولنان طاغك یا تپه نك اوزرندن اوتورمق معنـاسـنه یقـال قوعـل الرجل اذاقعد علی القوعلة (المقتعل) اسم مفعول بنیه سـیله خوشیجه یونلـامش اوقه دینور یقـال سهم مقتعل اذالم یبر بریا جیدا (القعولة) قعبله وزننده ومرادفیدر كه ذكر اولندی (القعل) نعل وزننده آصمه وتسكالك هركنه دینوركه تازه چبوقلرینك آلتنه طـیاق ایدلر و بخیل واوغورسز اولان بودوره دینور (القعیل) امیروزننده اركك طوشانه دینور (المقعالة) میمك ضمی ولامك تشدیدیله شول قیایه دینور كه یرده كوكی اولمیوب یراوزرنده دیكلبوب طورر اوله یقال صخرة مقعالة ای منتصبة لااصل لها فی الارض (القعبل) جعفروزننده و (القعبل) زبرج وزننده فطر اسمیدر كه منتار انواعندندر تركیده دلوجه منتار دیدكلریدر و بشقه بریبـاض نبات آدیدر وقعب معنـاسـنه در كه سود صاغه جق قابه دینور اغاجدن اولور كولك تعبیر اولنور و بررجل آدیدر وصو یسزحرامزاده كسه یه دینور یقال رجل قعـبل ای متقلع جلف (القعبول) زنبور وزننده قعبل ایله ایكی معنـای اولده مرادفدر (المقعبل) اسم مفعول بنـیه سیله شول آدمه دینـور كه اباقلری بری برینـه طوغری دورك اولمغله پكا كری اوله یقـال رجل مقعبل القدمین اذا كان شدید القبل (القعبلة) قبعله وزننده ومرادفیدر كه ذكر اولندی (القعثلة) ثای مثلثه ایله قعبله وزننده ومرادفیدر كه اباقلر بری برینه مائل اولمق معنـاسـنه در (التقعثل) تدحرج وزننده اوزلو یاحقدن چكركبی ایا قلری یوقری یوقری چكه رك یوریمك معناسنه در یقـال مر فلان یتقعثل ای كأنه یتقلع من وحل وجوهرینك بوراده المقثعل من السهـام قولی یعنی جوهری بوراده مقثـعل كلمه سنی رسم وایوجه یونلـامش اوق ایله تفسیر ایلمسی وهمدرزیرا آنك موضعی قثعل ماده سیدر نته كه ذكر اولندی واستشهاد ایچون ایراد ایلدیكی بیت دخی مصحفدر یعنی لبیدك ❋ فرمیت القوم رشقا صائبا ❋ لیس بالعصل ولا بالمقتعل ❋ بیتنده واقع مفتعل كلمه سی مصحفدر روایت صحیحه فا ایله وتای فوقیه ایله در وروایت شاذه قافله وتای فوقیه ایله وارد اولمشدر كه اقتعـالدن اولور واقتعال اوقی ایو جه یونمیوب كج ومج براقمق معناسنه دیرپس بو كه كوره ده موضع ذكری قعل ماده سی اولور مترجم دیر كه ظفر یاب اولدیغمز صحاح نسخه لرنده المقعثل عنوانندهمرسومدر كه عین ثای مثلثه دن مقـدمدر بوصورتده مؤلفك ایرادی وارد اولمز (القعطلة) دحرجه وزننده یره چالمق معنـا سنه در یقال قعطله اذا صرعه ومدیونه تضییق وتقـاضا ایلمك معنـاسنه در یقال قعطل علی غریمه اذا ضیق فی التقـاضی وسوزی چوغالتمق معناسنه در یقـال قعطل فی الكلام اذا اكثر منه (القعطل) جعفروزننده جواس نام شاعرك پدرینك لقبیدر اصل اسمی ثابتدر مزبورك حقنده بنوزید بن تمامه دن برشاعر اشبو ❋ فظل یمنبی الامانی خالیا ❋ وقعطل حتی قدشمت مكانیا ❋ بیتنی انشاد ایلكله قعطل ایله ملقب اولدی (القفول) قعود وزننده كیرودونمك معناسنه در یقال قفل الرجل قفولا من البـاب الاول والثـانی اذا رجع جمیع آمهسـانده سفردن دونمكه مخصصدر وقفول

بوغوردوه یاخود آیغرآت دیشی یه آشمغه یرانمق معناسنه در یقـال قفل الفحل قفولا من البـاب الثـانی اذا اهتاج للضراب ومطر بازلق ایلك معنـا سنه د ر یقال قفل الطعام اذا احتکره ودری قوریمق معنـاسـنه در یقـال قفل الجلد وقفل قفولا من البـاب الاول والرابع اذا یبس و قفول و قفل نفل وزننده بر نسنه یی تقدیر ایدوب اورا نلمق واو پلومملك معناسنه در یقال قفل الشیء قفلا وقفولا اذا حرزه وغلال بر یکدرمك معناسـنه در یقـال قفل القوم الطعـام قفلا وقفولا من البـاب الثـانی اذا جمعوه وقفول خاصة اغاج قوریمق معنـاسـنه در یقـال قفل الشجر وقفل قفولا من البـاب الاول والرابع اذا یبس (القافل) قفولدن اسم فاعلـدر راجع معنـاسـنه در جمعی قفال در رمان وزننده وقوری دری یه دینور بو باب اولدندر یقال جلد قافل ای یابس و وجودینك دریسی یاخود اللری قوریمش آدمه دینور یقال صار قافلا ای یابس الجلد اوالید و برموضع آدیدر و بر رجل اسمیدر (القفل قفحتبنله اسم جمعدر سفردن عودت ایدن آدملره دینور یقـال رأیت القفل ای القـافلین عن السفر وقفل درینك قور یلغنه دینور یقال جلد به قفل ای یبس (القافلة) سفردن عودت ایدن یولداشلره دینور تأنیثی جماعت اعتبار یله در ورجوعلرینه تفأ لا سفره عزیمته آغاز ایدن جمـعنه اطلاق اولنور حالا بر سمته کیدن کار بانلره قافله اطـلاق بوملابسه یه مبنیدر یقال هم قافلة ای رفقة قفال وکذلك مبتدئة فی السفر تفأ لا بالرجوع (الاقفال) همزه نك کسریله برآدمی سفردن کیرو دوندرمك معناسنه در تقول اقفلتهم من مبعثهم اذا ارجعتهم وقپویی کلیدلمك معناسنه در یقـال اقفل الباب وعلی الباب اذا جعل علیه قفلا و برکسه کیدن آدمك آردنه باقوب طورمق معناسنه در که اردندن کوز دیکمك تعبیر اولنور یقال اقفلهم اذا اتبعهم بصره وناسی بر یکدرمك معناسنه در یقال اقفلهم علی الامر اذا جمعهم (القفیل) امیر وزننده قافل کبی قوری دری یه دینور و بو باب رابعدن ومبـالغه یی متضمندر یقـال جلد قفیل ای بین القفل والیبوسة وقوریمش اغاجه دینور وقامچی یه دینور وجلبکش آدمه دینور نیتکه بر محلدن صاتلق دوه سوروب کتورنلر در یقال هو قفیل ای جلاب وایکی طـاغ اراالغنده اولان قصیق یوله دینور کویا که مقفل دروازه کبی اولمغله آنده قوشوب کتمك ممکن اولمیه اصطلاحمزده دربند تعبیر اولنور تقول اخذنا قفیلا وهو الشعب الضیق کانه درب مقفل لا یمکن فیه العدو و برموضعك و برنباتك اسملریدر (التقفیل) تفعیل وزننده بو دخی دری قوریمق معناسنه در یقال قفل الجلد اذا یبس (القفل) نفل وزننده قفیل کبی قوریمش اغاجه دینور یقال شجر قفل وقفیل ای یابس وقفل قرن المنازل نام محل قربنده بر صرب یوقش آدیدر (القفل) قافك ضمیله حجازه مخصوص بر شجر اسمیدر و بر رجلك علمیدر وتیمور کلیده دینور جمعی اقفـال واقفل کلور افلس وزننده وقفول کلور یقـال بالباب قفل وهو الحدید الذی یغلق به البـاب وقفل یمنده بر حصن اسمیدر (الانقفـال) انفعال وزننده و (الاقتفـال) افتعـال وزننده اقفالك مطاوعیدر قپو کلیدلنمك معناسنه در یقال اقفل البـاب فانقفل واقتفل ای انغلق (التقفل) تفعل وزننده انقفال معناسنه در (المتقفل) و (المقتفل) تقفل واقتفالدن اسم فاعل صیغه لریله کلیدلو قپو یه دینور بو علاقه ایله لئیم وناکسه متقفل الیدین ومقتفل الیدین اطـلاق اولنور و بعضلر عندنده هر کزالندن خیر ومنفعت وحسنه صدور ایلمیان شخصه اطلاق اولنور یقال رجل متقفل الیدین ومقتفلهما ای لئیم اولا یکاد یخرج من یده خیر (القفلة) ثمره وزننده قفا معناسنه در یقال ضرب قفلته ای قفاه و بر نسنه نك مجموعنی بردن و برمکه اطلاق اولنور که آکسه سنده یر نسنه قالمز اولور تقول اعطیته الفا قفلة ای بمرة ووزنی تام اولان اقچه یه دینور یقـال درهم قفلة ای وازن بوراده تاء وحدتیه در وقوری شجره یه دینور بونده فتحـاتله ده جائزدر (القفلة) همزه وزننده شول قوت حافظه صاحبنه دینور که هر ایشتدیکنی حفظ واز بر ایدر اوله کویا که باب حافظه سنی اقفال ایدر اولور یقـال رجل قفلة ای حافظ لکل مایسمع (القیفال) قافك کسریله قولده بر طمر آدیدر که آندن فصد اولنور و بو معربدر بو طمر قولده اولان اوچ طمرك بریدر که بو که فارسیده سرارو ی و ترکیده باش طمری تعبیر ایدرلر و بو سر یانیدن معربدر و بری اکحل دیدکلری طمردر که اول اوچ طمرك اورته سنده واقعدر و بری باسلیق درکه الك اشاغی اولان طمر در فارسیده بو که رك شش دینور که آق جکر طمریدر و بو نلر یونانیده اورطا تعبیر اولنان آنا طمر ندن شعبه لردر هر عضوده بر ر اسمله مسمادر (الاستقفال) بر آدم بخیل وممسك اولمق معناسنه در یقـال استقفل الرجل اذا بخل (قافلاء) برموضع آدیدر (قوفیل) قافك ضمیله نابلس قضـاسنده بر قریه آدیدر (القرفل) فوفل وزننده وآنده لغتدر وفایله اشهردر نته که ماده سنده بیـان اولندی (القفثلة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده سرعتله بر نسنه نك مجموعنی صیروب آلمق معنـاسنه در یقـال قفثل الشیء اذا جرفه بسرعة (قفرجل) سفرجل وزننده بر رجلك علمیدر (القفشلیل) شین معجمه ایله کفچه لیز فارسی معربیدر که آش قوتاره جق کفجه یه

دینوز مغرفه معناسنه (القفصل) صاد مهمله ایله قنفذ وزننده ارسلانه دینور (القفطلة) دحرجه وزننده
برنسنه یی قاپوب آلمق معناسنه در یقال قفطل الشیٔ من بین یدی اذا اختطفه (الاقفعلال) اشمعلال وزننده
ال صوغوقدن یا برعارضه‌دن بوز یلوب بورتلمق معناسنه در یقال اقفعلت یده اذا تشنجت وتقبضت (القوقل
قافلرك فتحیله ککلك قوشنك وبغرتلق قوشنك ارککلرینه دینور وانصاردن برجماعت پدرلرینك لقبیدر مرقومه
یاخود یثربه برکسه دادخواه اوله رق التجا ایلسه قوقل فی هذا الجبل وقدامنت دیمکله آنکله ملقب اولدی بوراده
قوقل کلمه سی قوقله دن امر حاضردرکه یوقری چیقمق معناسنه در یقال قوقل فی الجبل اذا ارتقی (القواقلة)
بطن مرقوم جماعتنه اطلاق ایدرلر (القاقلة) قافك ضمی ولامك تشدیدیله ترکیده تخفیفله قاقله دیدکلری دارویه
دینور که بر نبات هندی ثمریدر عطروافاویه قسمندندر معده یی وجکری مقوّی وقیٔ وغثیانه نافع واعلال بارده یی
مانعدر وکبیر نوعنك قبضی صغیرندن ازید وحرافتی اندن اقلّ اولور (القاقلی) یای مشدّده ایله چوغانه شبیه
ملوحیتلو برنبات‌در دوه قسمنك مرغوبی اولمغله رعی ایدرلر بولی ولبنی مدرّ وصاری صویی مسهلدر بو نباته
رجل الفروج دخی دیرلر ترکیده دوه اوتی تعبیر اولنور (القلّ) قافك ضمی ولامك تشدیدیله و(القلّة) قافك کسریله
آزلغه وآزاولمغه دینور کثرت وکثرمقابلیدر یقال فی ماله قلّ وقلّة ضدّ کثر وکثرة ومصدرا ولورلر آزاولمق
معناسنه یقال قلّ الشیٔ قلا وقلة من الباب الثانی نقیض کثر وقلّ آز نسنه یه اطلاق اولنور یقال الحمدلله
علی القلّ والکثر ای القلیل والکثیر وقلّ الشیٔ اول نسنه نك اقلنه اطلاق اولنور یقال قلّ الرجال ای اقلهم
ویقال اخذ قله وترك کثره ای اقله ومجهول و ییوجود معناسنه مستعملدر ومنه یقال هو قلّ بن قلّ اذا کان لایعرف
هوولاابوه نته که ضلّ بن ضلّ دخی بوموقعده استعمال اولنور وقلّ نفی محض موقعنده استعمال اولنور اقل کلمه سی
کبی نته که اکثر کل مقامنده مستعمل اولور ومنه یقال قلّ رجل واقلّ رجل یقول ذلك الا زید معناهما مارجل یقوله
الاهو ❊ قال الشارح ومنه یقال قلما یفعل کذا ولهذا یصحّ ان یستثنی منه علی حدّ مایستثنی من النفی فیقال الاقاعدا
اوقائما وقلّ برکمسه سی اولمیان فرد ویکا آدمه اطلاق اولنور یقال رجل قلّ ای فرد لا احدله وقلّ برنسنه یی
کوتورمك معناسنه در یقال قلّ الشیٔ اذا حمله ورفعه وقله دترمکه دینور یقال اخذته القلة ای الرعدة کوتورمك
معناسنده کویا که اول نسنه یی استقلال ایلمکله تحمله مقتدر اولمق ودترمك معناسنده کویا که قوّتی قلیل اولمق
تصوریله مجمولدر پس ایکی معنادخی مجازیدر (القلیل) امیر وزننده وصفدر آزجه نسنه یه دینور یقال شیٔ قلیل
ضدّ کثیر وجثه سی نحیف وزبون بودوره اطلاق اولنور یقال رجل قلیل ای قصیر نحیف بونك مؤنثی قلیله در
جمعلری قلیلون واقلاء کلور اجباء وزننده وقلل کلور ضمتینله وقللون کلور ضمتینله وقلیل عددی آز اولان نسنه ده
وجثه سی خرده اولان انسانده وحیوانده استعمال اولنور (القلال) غراب وزننده و(القلال) سحاب وزننده
قلیل کبی صفتلردر آزنسنه یه دینور (الاقلال) همزه نك کسریله برنسنه یی آزالتمق وآزقلمق معناسنه در یقال
اقلّ الشیٔ اذا جعله قلیلا وبرنسنه یی آزجه بولمق معناسنه در یقال اقلّ الشیٔ اذا صادفه قلیلا وبرنسنه یی
میدانه آزجه چیقارمق معناسنه در یقال اقلّ الشیٔ اذا اتی بقلیل وبرآدمی دتره مه طوتمق معناسنه در که دترتمك تعبیر
اولنور یقال اقلته الرعدة اذا ارعدو برآدم زنکین ایکن فقیر اولمق معناسنه در یقال اقلّ الرجل اذا قلّ جدته ای ماله
وبرنسنه یی قالدروب یوکلنمك معناسنه در یقال اقلّ الشیٔ اذا حمله ورفعه (التقلیل) تفعیل وزننده بودخی
برنسنه یی آزالتمق وابتداء ازجه قلمق معناسنه در یقال قلله اذا جعله قلیلا (المقلّ) میمك ضمی وقافك کسریله که
اقلالدن اسم فاعلدر و(الاقلّ) اجلّ وزننده شول فقیره اطلاق اولنور که مقدّما زنکین اولوب بعده ماله
قلت کلوب لکن برمقدارجه بقیه سی قالمش اوله یقال رجل مقلّ واقلّ ای فقیر وبه بقیة واقلّ نفی محض موقعنده
مستعملدر نته که مثالی اوائل ماده ده مرور ایلدی (المقالة) مفاعله وزننده برنسنه یی برآدمه ازجه جدّ وجزم
ایلسون دیو صبورتا آزجه کوسترمك معناسنه در مثلا بولده صوسزلقدن اندیشه ایلمکله چوق طلب ایلمسون دیو
مستصحبی اولان صویی آزجه کوسترمك کبی تقول قاللت له الماء اذا خفت العطش فاردت ان یستقل ماءك یعنی
فلا یطلب منك کثیرا وبرآدمه آزجه عطیه ویرمك معناسنه در تقول قاللت له اذا قللت عطاءه ولسان العربده قللت
مااعطیته عنوانیله مرسومدر (القلل) ضمتینله قلیل کلمه سنك جمعیدر که ذکر اولندی وقبائل مختلفه دن یاخود غیر
مختلفه دن اولان بلوك بلوك آدملره دینور واکر مجموعی بریره کلوب مجتمع اولسه‌لر اول صورتده قلل دینور صرد وزننده
(القلة) قافك فتحیله برعلتدن یاخود فقر وفاقه دن ناشی آخر سمته کوچمکه دینور بو مکرر رقید اولنمشدر یقال احسبتنت
بهم قلة ای نهضة من علة اوفقر (القلة) قافك ضمیله باشك تپه سنه دینور یقال قلة الرأس ای اعلاه کذلك اوزیکلك

وطاغلك تپه لرینه اطلاق اولنور علی قول هر نسنه نك تپه سنه اطلاق اولنور وجماعت انسانی یه دینور وبیوك كوپه
دینور علی قول بیوك دستی یه دینور یاخود مطلقا دستی یه دینور یاخود ساقسیدن اولانه دینور یقال عنده قلة من قلال
هجر وهی الحب العظیم او الجرة العظیمة او عامة او من الفخار وكوجك برداغه دینمكله ضد اولور جمعی قلل كلور
صرد وزننده وقلال كلور جبال وزننده وقلة السیف قلجك قبیعه سنه یعنی پرازوانه سنه دینور (الاستقلال) بر نسنه یی
قالدروب یوكلنمك معناسنه در یقال استقل الشیء اذا حمله ورفعه ویوكسلمك معناسنه در یقال استقل الطائر
فی طیرانه اذا ارتفع ونبات اوزایوب یوكلمق معناسنه در یقال استقل النبات اذا اناف وبریردن كوچوب كتمك
معناسنه در یقال استقل القوم اذا ذهبوا وارتحلوا وبر نسنه یی آز نسیمق معناسنه در یقال استقله اذا عده قلیلا
وطارلمق واویكه لنمك معناسنه در یقال استقل الرجل اذا غضب وبرآدمی دترمه طوتمق معناسنه در یقال
استقلته الرعدة اذا ارعدت (التقال) تشدید لامله تفاعل وزننده بودخی بر نسنه یی آز نسیمق معناسنه در یقال
تقاله اذا عده قلیلا وكنش درجه سندن یوریوب ارتفاع بولمق معناسنه مستعملدر یقال تقالت الشمس
اذا ترحلت ✻ قال الشارح ومنه الحدیث ✻ حتی تقالت الشمس ✻ ای استقلت فی السماء وارتفعت (القل) قافك كسریله
شول طپراقده كی چكرد كه دینور كه طوپ اولمیوب یالكز جه وضعیف نابت اوله ودتره مكه دینور علی قول غضب
استیلاسنده اولان دتره مكه یاخود بر نسنه یه اولان فرط حرص وطمعدن عارض اولان دتره مكه دینور نته كه قله
دخی بو معنایه در جمعی قلل كلور عنب وزننده یقال اخذه القل والقلة ای الرعدة او اذا كانت غضبا او طمعا
وقل قصه والحق دیواره دینور (القلال) كتاب وزننده آصمه كرویدلرینه اوریلان طیاغه دینور وكوجك هركه
دینور (القلیلة) و (القلیلی) قافلرك ولام مشدده لرك كسره لریله و (الاقلیلی) همزه مكسوره ایله هپ وجمیع
معناسنه در یقال اخذ بقلیله وقلیلاه واقلیلاه ای بجملته (القلیة) قافك ولام مشدده نك كسریله جمیع وجماعت
معناسنه در یقال ارتحلوا بقلیتهم ای بجماعتهم لم یدعوا وراءهم شیئا ویقال اكل الضب بقلیته ای بعظامه
وجلده یعنی اعرابی كلری كیكیله ودریسیله بوس بتون خوره یجردی وقلیه نصاری طائفه سنك صومعه كونه
عباد تخانه لرینه دینور ✻ مترجم دیر كه ابن اثیر بونی نهایه ده قلی ماده سنده رسم وبینلرنده كلاذه معربی اولمق
اوزره قلایه تعبیر اولنسان صومعه طرزنده عباد تخانه نك مخصوصلریله بیان ایلمشدر (القلقال) سلسال وزننده
اصلا آرام ایلمیوب دائما سفره مداوم آدمه دینور یقال رجل قلقال ای مسفار (القلقل) هدهد وزننده
خفیف وچالاك آدمه دینور وقلقل وقلاقل علابط وزننده یولده رفیقلرك امورلرینه قوشوب همیشه یری
اوته سعی واعانت ایدراولان جست وسبكروح غیرتلو آدمه دینور یقال رجل قلقل وقلاقل ای معوان
سریع التقلقل (القلقل) زبرج وزننده برنباتدر كه سیاه وخوشبودانه لری اولور مطلقا جماعی محرك خصوصا
سمسم ایله دق اولنوب عسل ایله معجونی اولباده بی نظیردر واكا قلقلان وقلاقل دخی دیرلر قافلرك ضمیله علی قول
ایكسی بشقه جه نباتلردر قلقلانك كوكی مغاث دیدكلری كوكدر ومغاث عندالاكثر رمان بری كوكیدر ومنه المثل
دق كالمحا زحب القلقل وعامه بونی فایله تكلم ایدرلر غلطدر صواب اولان قاف ایله اولمقدر ذكراولنان دانه لر
دوكیلوب قرلمز درجه سنده صلب ومتین اولمغله فرط صلابتده مثل اولمشدر بغایت شحیح وبخیل كسه یه بر نسنه
طلبیله ابرام والحاح اولنمق موقعنده ضرب اولنور منحاز هاونه دینور ومثل مزبور نحز ماده سنده دخی ذكر اولندی
(القلقلانی) قافلرك ضمیله اوكیك قوشنه شبیه برقوش آدیدر (القلقلة) زلزله وزننده سسلنمك معناسنه در یقال
قلقل الشیء اذا صوت وقلقله وقلقال زلزال وزننده بر نسنه یی ارغلایوب دپرتمك معناسنه در یقال قلقل الشیء
اذا حركه وبعضلر عندنده قلقالده قافك فتحیله ده جائزدر علی قول كسریله مصدر وفتحیله اسمدر وسیر وسیاحت
ایدوب كزمك معناسنه در یقال قلقل الرجل فی الارض اذا ذهب بها (حروف القلقلة) اهل صرف وتجوید
عندنده بش حرفدن عبارتدر كه قطب جد تركیبی مشتملدر عندالوقف احداث صوت ایلدكلری یچون اطلاق
اولندی (التقلقل) تزلزل وزننده یری اوته دپرنمك وارغلانمق معناسنه در یقال تقلقل الشیء اذا تحرك (القلی)
ربی وزننده بودور قزه دینور (قلما) قافك ضمی ولام مشدده نك فتحیله كه مجهول ماضیدر معلوم اولان قلما
كلمه سنده لغتدر تقول قلما جئتنك بمعنی قلما جئتنك ✻ مترجم دیر كه معلوم اوله كه اشبو قلما تركیبی كه قلتدن فعل ماضیدر
مالفظنه متصلدر ایكی معنایه استعمال اولنور بری نفی محض معناسنه در وبری شیء قلیل اثبات ایچوندر مثلا قلما جاء
تركیبی اوله كوره هیچ كلدی وثانی یه كوره پك آز كلدی دیمك اولور واولدن استثناء اولنور وبو قلما وطالما كلمه لرنده
واقع مالفظی كافه در فعللری فاعل نحوی طلبندن منع ایلمشدر وبعضلر عندنده مصدریه در وفاعل مصدردر

مطلب

قل- مجیئه دیمك اولور لكن قول اوّل ارجحدر بناء علیه فعلاره متصلا رسم اولنور ومصدریه یه ذاهب اولنلر عندنده
منفصلا مرسوم اولور (المقلل) معظم وزننده پراز وانه لی قلجه دینور یقال سیف مقلل ای له قبیعة (القمل
قمل وزننده بته دینور فارسیده سپش دینور بقله یی دلوب باش بتنی اول دلکه وضع ایدوب بلع ایلسه لرحمای ربعی
دفع ایچون مجرّبدر مفردی قمله در (القمال) سحاب وزننده بودخی کهله یه دینور (قمل قریش) حب صنوبره اطلاق
اولنور که چام فستغیدر (قملة النسر) بر بوجکدر (القمل) فتحتینله بتلی اولمق ووجود بتلنمك معناسنه در یقال قمل
رأسه قملا من الباب الرابع اذا کثر قمله وعرفج دیدکلری اغاجك دالّلری برمقدارجه قراروب کهله شکلنده نسنه لر
پیدا اولمق معناسنه دریقال قمل العرفج اذا اسودّ شیئا وصار فیه کالقمل وناس چوغالمق معناسنه مستعملدر
یقال قمل القوم اذا کثروا وبعد الهزال سمورمك معناسنه مستعملدر یقال قمل الرجل اذا سمن بعد الهزال وبر آدمك
قرنی قباروب بیومك معناسنه مستعملدر یقال قمل بطنه اذا ضخم (القمل) کتف وزننده بتلی آدمه وبتلی
نسنه یه دینور ومنه غل- قمل یعنی فی الحدیث * من النساء غل- قمل یقذفه الله تعالی فی عنق من یشاء ثم لا یخرجها
الا هو * یعنی نسواندن برصنف واردر که اول غل- قمل یعنی بتلی تیمورلاله در آنی باری تعالی دیلدیکی قولك کردننه
بکچرر وبعده لطف ورحمتندن ینه کندیسی اخراج وتخلیص ایدر بونك اصلی بودر که عربلر طوتساغك بیوننه
اوزری تویلو قایشدن طوق بکچررلر اول طوتساغك زندانده طول مکثی سببیله اول تویلره کهله اوشوب
برطرفدنده محبوسه اول اذا ایدروبروجهله اول کهله لرك دفعنه چاره بوله مز بومناسبتله متصل زوجنی آزرده ایدن
بدخوی وموذیه وملعونه عورتده مثل اولدی (الاقال) همزه نك کسریله رمث دیدکلری نباتك یپراغی بکچجه
یاروب کهله طرزنده طمور جقلنمق معناسنه در یقال اقمل الرمث اذا تفطر بالنبات وقدبدا ورقه صغارا (القملیة
جبلیه وزننده و(القملة) فرحه وزننده و(القملة) سکره وزننده جوجه عورته دینور یقال امرأة قملیة وقملة
وقملة ای قصیرة جدا (القملی) عربی وزننده حقیرالشان بودوره دینور وصکره دن بلدی اولمش بدوی یه دینور
یقال هو قملی ای بدوی صار سوادیا (القمل) سکر وزننده خرده قرنجه یه دینور وقناد سز چکرکه یه دینور که
کوترم چکرکه تعبیر اولنور علی قول بو برجنس کوجك بوجکدر که قزل قنادلری اولور وخرده کنه یه شبیه بربدرایحه
بوجکه ده دینور که اکینلره مستولی اولور لکن بوچکرکه کبی اکل ایلمیوب دانه لر هنوز تازه ایکن اوزینی صوروب محو ایدر
بعضلر دیدیکه بیوك کنه اندامنده بربوجکدر مفردی قمله در وعند البعض مراد کهله در لکن بو قول مردوددر
مؤلف اشبو * فارسلنا علیهم الریح والجراد والقمل * آیت کریمه سنه تلمیح ایلمشدر (قملی) جمزی وزننده برموضع آدیدر
(قملان) فتحاتله یمنده بربلده آدیدر (قوله) قافك فتحیله صعید مصرده بربلده در البحر المحیط فی شرح الوسیط
للغزالی مصنفی احمد بن محمد القمولی اورادندر (المقمل) منبر وزننده فقیر ایکن زنکین اولمش آدمه دینور (التقمل) تفعل
وزننده برمقدارجه سمورمکه باشلمق معناسنه دریقال تقمل الرجل اذا بدا ادنی السمن فیه (القمبولیا) قافك فتحیله
رخامه شبیه آق وبرآق صفحه لردر صوایله وسرکه ایله محلولنی طلا بالخاصه حرق ناره نافعدر مفرداتده یونی طین قمبولیا
عنوانیله ثبت وترکیده کفه کیلی تعبیر ایتدکلری چامور ایله بیان ایدرلر لزوجتلی وقریلسی وصوده انحلالی بطیء اولور
بلاد اندلسدن وارمندن ظهور ایدر ولفظ مزبور یونانیدر (القمیثل) ثای مثلثه ایله سمیدع وزننده بدیور ویشلی آدمه
دینور یقال رجل قمیثل ای القبیح المشیة (القمعل) قنفذ وزننده و(القمعول) زنبور وزننده بیوك کاسه یه دینور
علی قول کوجك کولکه دینور یقال سقانی بالقمعل والقمعول ای القدح الضخم او القعب الصغیر وقمعل بوغازی طارجه
قزغانه دینور وبر کوجك قوش آدیدر که بیونی وبورنی پك قیصه اولور وعورت فرجنك دلجکنه دینور بونده عینك
فتحتیله ده زبانزده در (القمعولة) قافك ضمیله بدنده اولان جابجا عقده یه دینور که دوکوم کبی دوکولوب طومالور جمعی
قماعیل در یقال فی رأسه قماعیل ای عجر واغاج چچکنك طمور جغنه دینور (القمعال) قافك کسریله برقومك
سید وذیشاننه دینور یقال هو قمعال القوم ای سید هم وچوبانلرك باشبوغنه دینور (القمعلة) دحرجه وزننده
برکسه قمعال اولمق معناسنه در یقال قمعل الرجل اذا کان قمعالا ونبات واشجار طمور جقلنمق معناسنه در
یقال قمعل النبت اذا اخرجت قماعیله (القمعالة) قافك کسریله پك اکری ذکر باشنه دینور (القنثل) نونله وهمزه
ایله زبرج وزننده فیل دیدکلری حیوانك بیوننه دینور که یوقدرجه سنده قصه اولور وبودور عورته دینور (القنبل
و(القنبلة) قافلرك فتحیله انسان کروهنه وآت بلوکنه دینور جمعی قنابلدر (القنابل) علابط وزننده برمعروف
خمارك اسمیدر وقالین کوده لی آدمه دینور (القنبل) سنبل وزننده بودخی قالین کوده لی آدمه دینور وچست
وسبکروح وحدّت دماغ صاحبی اوغلانه دینور که شعله جواله کبی جولان ایدر یقال غلام قنبل ای حاد الرأس

خفيف الروح وبرشجر آديدر ومحمد بن عبدالرحمن القارى لقبيدر كه ابن كثيرك راويسيدر ديكر راويسى
بزّي در (القنبلانى) قافك ضمـيله شول تجره يه دينور كه ناسدن بر كروهى جمع ايليه يعنى ايچنده طبخ اولنسان
طعام بر كروهه كافى اوله يقال قدرقنبلانى اذا كانت تجمع القنبلة من الناس ※ شارحك بيا ننه كوره صواب اولان
قنبلانيه اولمقدر لكن لفظى اعتباريله تذكيرى ممكندر (القنبلة) قنفذه وزننده نهس ديدكارى كه ابو براقش دخى
ديرلر قوشدر آنى طتوب آوليه جق دوزاغه دينور (القنبلة) دحرجه وزننده برآدم يالكز باشنه ايكن جماعت
صاحبى اولمق معناسنه دريقال قنبل فلان اذاصار ذاقنبلة بعدالوحدة وشجر قنبل يانمق معناسنه دريقال
قنبل الرجل اذااوقدشجر القنبل (القنبيل) زنبيل وزننده قوملرده بولنور بركونه تخم اسميدر كه قرمزى يه مائل
اولور قابض وصوغلجانلرى مخرج وجرب وسعفه يه بغايت نافعدر مفرداتده بودار وقومه شبيه وحمرته مائل
صارى نسنه در وعندالبعض سمادن نازل اولور من مقوله سى اولمق اوزره مرسومدر حلقك قنبيل اوتى ديدكلرى
بودكلدر اول كا كنجدر كه ايت اوزمى انواعندندر (القنثلة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده اياقله طپراق صاوره رق
يوريمك معناسنه در ننه كه نقثله دخى بومعنايه در يقال يقنثل الرجل اذا كان يثير التراب عند المشى (القنجل
قنفذ وزننده كوله يه دينور عبد معناسنه (القنحل) حاى مهمله ايله قنجل وزننده ومراد فيدر على قول برامز شرير
كوله يه دينور يقال له قنحل اى عبد اوهو شر العبيد (القندل) جندل وزننده و(القنادل) علابط وزننده
و(القندويل) زنجبيل وزننده باشى بيوك وسائر دابه يه دينور وپك اوزون شيئه دينور (القندلة) دحرجه وزننده
انسان وحيوانك باشى بيوك اولمق معناسندر يقال قندل الرجل والجمل اذا عظم رأسه وكوشك وصالق
يوريمك معناسنه در يقال قندل فى مشيته اذا مشى فى استرخاء واسترسال (القندلى) جعفرى وزننده برجنس
شجر آديدر (القنديل) قافك كسريله معروفدر كه لسانمزده قافك فتحيله متعارفدر ※ شارح دير كه نونك اصالتى
وزيادسى مختلف فيهدر (القندول) زنبور وزننده شام ديارنه مخصوص برشجر اسميدر كه چچكندن شريف
ومعتبر دهن استخراج ايدرلر بوشجردار شبشعان دركه تركيده عود فرنكى وشمشك اغاجى وقنديل اغاجى تعبير
اولنور (القندعل) جردحل وزننده احمق وسبكمغز آدمه دينور (القندفيل) زنجبيل وزننده كنده پيل فارسى
معربيدر كه ايرى فيل ديمكدر بعده مطلقا ايرى وديزمان نسنه يه اطلاق اولندى وعندالبعض ايرى باشلو ناقه يه
اطلاق اولنور (القنذعل) قندعل وزننده ومرادفيدر (القنصل) قنفذ وزننده بودوره دينور (القنعدل
سفرجل وزننده احمق آدمه دينور (القنفلة) قافله دحرجه وزننده آغر آغر يوريمك معناسنه دريقال يقنفل
الرجل اى يمشى ثقيلا (القنفل) قنفذ وزننده بررجل اسميدر وايرى ديشى بكى يه دينور (القنقل) قافله جعفر وزننده
بيوك اولچكه دينور يقال اعطاه بالقنقل اى المكيال الضخم ويورركن اياغنى يره آغر آغر بصان آدمه دينور
يقال رجل قنقل اى الثقيل الوطئ وقنقل كسراى عجمك تاج مخصوصى اسميدر (القول) قافك فتحى وواوك سكونيله
سوزه دينور كلام معناسنه على قول مطلقا لسانك مذل ونشر وافشا ايلديكى يعنى تكلم ايلديكى سوزدن عبارتدر
كرك تام وكرك ناقص اولسون جمعى اقوال وجمع الجمعى اقاويلدر تقول سمعت قوله اى كلامه اوهوكل لفظ مذل به
اللسان تاما اوناقصا پس تفسيرين بيننده فرق اولور زيرا تفسير اول كلام نفسى يه ده شاملدر وثانى مخصص
باللساندر كذلك تفسيرا ولدن مراد كلام مرتبدر كه اجزاسى تام ومستغنى اولان سوزدر نحويونك جمله ديدكلريدر
پس اكا كوره زيد قائم كلامنه قول دينور يالكز زيد لفظنه دينمز وثانى يه كوره جمله يه وزيده وقائمه قول اطلاق اولنور
بوصورتده بينلرنده عموم وخصوص من وجه اولور وبعضلر ديديكه قول خير اولان سوزه وقيل وقال وقاله شر
اولانه مخصوصدر او على رأى قول كلمه سى مصدردر وقيل وقال اسملردر وبعضلر ديديكه قول وقيل قافك
كسريله وقوله قافك فتحيله ومقال ومقاله ميملرك فتحيله مصدرلردر سويلك معناسنه در خير وشرده مستعملدر
يقال قال الرجل يقول قولا وقيلا وقولة ومقالا ومقالة اذا تكلم ※ مؤلفك بصائرده بيا ننه كوره قيل وقال كه اسملردر
فضول كلماتده استعمال اولنورلر فارسيده كفتكو وتركيده سوز صاوتعبير اولنور ومنه انه عليه السلام ※ نهى عن قيل
وقال ※ وبونلر عندالبعض فى الاصل فعل ماضى اولمغله بناء محكى اوزره آخرلرى مفتوحدر وعندالبعض اسميت
سببيله مجروردر وقول وجوه عديده يه اطلاق اولنور اظهرى نطق واسطه سيله خارجه ابراز اولنان حروفدن
مركب لفظدر كرك مفرد وكرك جمله اولسون فارسيده سخن وتركيده سوز دينور ثانى نفس انسانيده قبل الابراز متصور
اولانه اطلاق اولنور يقال فى نفسى قول ثالث اعتقاد معناسنه مستعملدر يقال فلان يقول بقول ابى حنيفة
رابع برنسنه يه دلالت معناسنه در يقال امتلاء الحوض فقال قطنى خامس برنسنه يه قصد وعنايه صادق

معناسنه در يقـال فلان يقول بكذا اى يقصده بعناية صادقة سادس اهل معقول حد وتعريف معنـاسنـه
استعمـال ايدرلر يقولون انه قول الجوهر كذا سابع الهام معنـاسنه مستعملدر يقـال قيل به اى الهم وابن اثير
نهايه ده ديديكه عرب قول ماده سنى اتساع ومجازاوزره جميع افعالدن عبـارت ايدوب كلامك غيريده استعمال
ايدرلر مثلا قال بيده ديرلر اخذ معناسنه پس مجاز بمرتبتين اولور وقال برجله ديرلر مشى معناسنه وقالت عينه ديرلر
اومأت معناسنه وقال بثوبه ديرلر رفعه معناسنه وفعل قول كلام معنـاسنـه اولورسه مابعدنده عمل ايلمز و بعضلر
اعمـال ايدوب مثلا قلت زيدا قائمـا ديرلر وقول ظن معنـاسنـه استعمـال اولنورسه استفهامه مقـارن اولديغى
حالده عمل ايدر مثلا متى تقول زيدا ذاهبـا ديرلر انتهى وقول قهر وغلبه معناسنه مستعملدر يقال قال به اى غلب به
ومنه حديث الدعاء سبحان من تعطف بالعزّ وقال به اى تردّى برداء العزّ وغلب به كلّ عزيز وملك عليه امره وقتل
معناسنه مستعملدر يقـال قال القوم بفلان اذا قتلوه وابن انبـارى ديديكه قال كلمه سى تكلم وضرب وغلب ومات
واستراح واقبل معنـالرينه استعمال اولنور معناى اولده حقيق وسائرده اتساعه مبنيدر كه جمله سنده مجاز بمرتبتين
اولوروكاه اولوركه طفق واخذ كلمه لرى كبى افعـاله تهيوء واستعـداده دلالتله تعبير اولنور يقـال قال فاكل وقال
فضرب وقال فتكلم ونحوه وقال كلمه سنك مجهولنده قيل دينور وقول دخى آنده لغتدر قافك ضمى وواوك مدّيله
نته كه كيتب صرفده مبيندر وتقول كلمه سنى استفهامه مقارن اولورسه عملده تظن مجراسنه اجرا ايدرلر يعنى تظن كبى
تقول ايله مفعوليتى منصوب ايدرلر مثلا متى تقول زيدا ذاهبا ديرلر (القائل) اسم فاعلدر سويليجى متكلم معناسنه يقال
هوقائل وقال على القلب والحذف وقوول كصبور بالهمز والواو وقائل كلمه سى سنك جمعى قوّل وقيل كلور كع وزننده
كويا كه قيل لفظندندر وقاله كلور ساده وقاده كبى وقوؤل كلور ضمتيله همزه ايله وواوايله (القوّال) شدّاد وزننده
و(القوّالة) علاّمه وزننده و(التقولة) و(التقوالة) تانك كسريله و(المقول) منبر وزننده و(المقوال) محراب وزننده
و(القولة) همزه وزننده خوشگوى ونازك سخن آدمه دينور على قول طلاقتلو فصاحتلو كثير القول آدمه
دينور يقـال رجل قوّال وقوّالة وتقولة وتقوالة ومقول ومقوال وقولة اى حسـن القول اوكثيره لسن ومؤنثنده
مقول ومقوال دينور وبو معنـادن اسم قاله وقيل وقال دركه كوزل سوز ياخود چوق سوز ديمك اولور وشول
قال وقيل كه ❋ انه نهى عن قيل وقال ❋ حديثنده وارد در قالدن مراد ابتداى كلام وقيلدن مراد جوابدر كه صحت
وحقيقتى معلوم اولميان بيهوده سئوال وجوابدن نهى ايلمشلردر بو معنـا مصـدر ياخود اسم اولمرينه مبنيدر
شـارح دير كه نهـايه ده فعل اولمق اوزره ده روايت مثبتدر يعنى امر مهمى ترك ايدوب فلان شويله ديدى
وبويله دينلدى ديو بيهوده تضييع جوهر انفاس ايلمكدن نهى شرعى وارد اولمشدر انتهى (ابن اقوال) و(ابن قوّال)
شدّاد وزننده طلاقتلو بلاغتلو خوش سخن ونازك ادا كمسه يه اطلاق اولنور يقال هو ابن اقوال وابن قوّال
اى فصيح جيد الكلام (الاقوال) همزه نك كسريله بركسه حقنده ديمديكى سوزى ديدك ديو ادّعا ايلمك معناسنه در
يقـال اقوله مالم يقل اذا ادّعاه عليه (التقويل) تفعيل وزننده و(الاقالة) اماله وزننده بو نلرده اقوال معناسنه در
يقال قوّله واقاله مالم يقل اذا ادّعاه عليه (المقول) و(المقوول) اصلى اوزره اسم مفعوللردر سويلنمش سوزه دينور
يقـال قول مقول ومقوول (التقوّل) تفعل وزننده برآدم قريحه سندن يلان سوز پيدا ايلمك معنـاسـنه در يقال
تقوّل قولا اذا ابتدعه كذبا (المقوّلة) معظمه وزننده مرّة بعـد اخرى سو يلنمش سوزه دينور يقال كلمة مقوّلة
اى قيلت مرّة بعد مرّة (المقول) منبر وزننده كثير القول آدمه دينور كه ذكر اولندى ولسانه اطلاق اولنور يقال له
مقول فصيح اى لسان و پادشـاهه اطلاق اولنور على قول ملوك حميره مخصوص صدر مرادايلديكى كلامى قول
وانفـاذ ايلديكيچون اطـلاق اولندى و بعضلر ديديكه ملك اعلادن يعنى شـاهنشـاهدن دون اولان ملكه
اطلاق اولنور جمعى مقاول ومقاوله كلور ميملرك فتحـيله (القيل) قافك فتحيله بودخى حمير قبيله سنك ملكلرينه
اطلاق اولنور اصلى قيل ايدى فيعل وزننده نافذ اولديغيچون اطلاق اولنمشدر جمعى اقوال در اصلنه مبنى
واقيال كلور لفظنه مبنى ارياح كبى (الاقتيال) افتعال وزننده حاكم اولمق معناسنه در يقال اقتال عليهم اذا احتكم
واختيار ايلمك معنـاسنه در يقال اقتال الشيء اذا اختاره (القولية) بوليه وزننده اراذل واوباش مقوله سى سفله
ناسه اطلاق اولنور يقـال هم القولية اى الغوغاء (القـال) قول معناسنه در كه ذكر اولندى وقله معناسنه در كه
صبيـانك چليك تعبير ايتدكلرى برقارش مقدارى اغاجه دينور على قول چليكى چاله جق دكنكه دينور جمعى
قيلان در قافك كسريله (قوله) قافك ضميله ابن خرشيد لقبيدر كه ابو القـاسم القشيري شيخيدر (القهبلة)
قافك وبانك فتحيله كودنه سى يوغون ديشى يبان اشكنه دينور و يوزلو يور و بشه دينور (القهبل) جعفر وزننده

يوزه دينور وجه معناسنه يقال حياالله قهبلك اى وجهك (القهبلة) دحرجه وزننده برآدمه حياالله قهبلك
اداسيله دعاايلمك ياخود تحيت حسنه ايله تحيت ايلمك معناسنه در بوندن لسانمزده القشلمق ايله تعبير اولنور
يقال قهبل فلانا اذاقال له حياالله قهبلك اوحياه باحسن تحية (القهل) سهل وزننده و (القهول) قعود
وزننده بدنك در يسندن تاب وطراوت چكيلوب قوبقورى قالمق معناسنه در يقال قهل جلده • وقهل قهلا
وقهولا من الباب الثالث والرابع اذايبس وقهل احسانه شكرايلميوب كفران ايلمك معناسنه در يقال قهل فلان
قهلا من الباب الثالث اذا كفر الاحسان و برآدمى سوء ذكرايله يادايدوب ذمّ وقدح ايلمك معناسنه در يقال
قهل فلانا اذا اثنى عليه ثناء قبيحا (القهل) فتحتيله برآدم تنظيف بدنه تقيد ومبالات ايلميوب دائما كيرلو پاسلو
اولمق معناسنه در يقال قهل الرجل قهلا من الباب الرابع اذالم يتعهد جسمه بالماء ولم ينظفه و بركسه نك كنديسنه
وير ديكى عطيه يى آز نسيمق معناسنه در يقال قهل الرجل اذا استقلّ العطية (التقهل) تفعل وزننده بو دخى
كوده نك دريسى قوبقورى قالمق معناسنه در على قول بوكثرت عبادت ووفرت مجاهدتدن ناشى بدن نحيف اولوب
قوبقورى قالمغه مخصوصدر يقال تقهل جلده اذايبس اوهو خاص باليبس من كثرة العبادة و برآدم تنظيف بدنه
مبالات ايلميوب چركين ووسخناك اولمق معناسنه در يقال تقهل الرجل اذالم يتعهد جسمه بالماء
ولم ينظفه و يابجه يابجه يوريمك معناسنه در يقال تقهل الرجل اذا مشى مشيا ضعيفا وسس آهسته وضعيف
اولمق معناسنه در يقال تقهل صوته اذاضعف ولان (القيهل) و (القيهلة) فافلرك فتحيله انسانك يوزينه وچهره سنه
دينور ومنه قول على كرّم الله وجهه لكاتبه ٭ واجعل حند ورتيك الى قهلى ٭ اى مقلتيك الى وجهى (الانقهال
انفعال وزننده برآدم پير لكدن يا برعلتدن ناشى ضعيف وافكنده و بيمجال اولمق معناسنه در يقال انقهل الرجل
اذاسقط وضعف واما هميان نام شاعرك جاروانانى وصفنده انشاد ايلديكى اشبو ٭ تضرحه ضرحا فينقهل
مصراعنده ينقهل كلمه سى كه لامك تشديديله دراصل تخفيفله اولوب ضرورت ايچون تثقيل ايلدى ٭ شارح ديركه
ابن سكيت معناى مرقومده انقهلال ماده سنى دخى روايت ايلمكله اكا كوره ينقهلّ انفعلالدن اولمز (قيهل
حيدر وزننده بررجل اسميدر (القائلة) نائله وزننده نصف نهار وقتنه دينور تقول اتيته عندالقائلة
اى نصف النهار ومصدر اولور كما سيذكر و نصف نهار وقتنده ايچيلان صويه اطلاق اولنور حاليت علاقه سيله
يقال شربت الابل قائلة اى ماء فى وقت القائلة بوراده قائلة لفظى ظرف اولمق دخى محتملدر (القيل) سيل وزننده
و (القائلة) و (القيلولة) حيلوله وزننده و (المقال) و (المقيل) ميملرك فتحيله نصف نهار وقتنده اويومق
معناسنه در يقال قال الرجل يقيل قيلا وقائلة وقيلولة ومقالا ومقيلا اذا نام فى القائلة وقيل سيل وزننده شرب
كلمه سى كبى اسم جمع اولور قيلوله ايدن كسه لره دينور وقيل وقيول صبور وزننده نصف نهارده • ايچيلان سوده
دينور تقول شربت القيل والقيول وهواللبن الذى يشرب فى القائلة و بعضلر عندنده قيل نصف نهارده • سود
ايچمك معناسنه مصدر در يقال قال الرجل قيلا اذاشرب اللبن فى القائلة وقيل نصف نهارده صاغيلان
ناقه يه دينور قيله دخى دينور يقال ناقة قيل وقيلة اذا كانت تحلب عند القائلة وقيلوله ايدن آدمه دينور يقال
هوقيل اى قائل وقيل بيع معقودى فسخ ايلمك يعنى پازارى بوزمق معناسنه كلور تقول قلته البيع بكسر القاف
اقيله قيلا اذا فسخته ٭ شارحك بيانته كوره بو معنا قيل ماده سندندر كه نصف نهارده سود ايچمك معناسنه دركه
دفع حرارتى مستلزمدر دفع حرارت جهتنى تصوّرايله دفع عقد بيع معناسنده • استعمال اولندى پس بو اقالة
بيع ماده سى يائيه در و بعضلر واويه درديلر ثلاثيدن ورودنى كويا كه انكارايدوب اقاله نك همزه سنى ازاله يه حمل
ايلديلر لكن غير صحيحدر وقيل عاد قومندن بركسه دركه مكه يه وفود ايلشدر يعنى ديارلرنده احتباس مطر اولمغله
استسقا ايچون برمقدار كسه لرايله مكه يه كلوب استمطار وطلب واختيار لريله سحاب عذاب صدمه سيله مظهر
تباراولديلر (القائل) قبوله دن اسم فاعلدر جمعى قيل كلور ركع وزننده وقيال كلور رمّان وزننده (التقيل
تفعل وزننده قيلوله ايلمك معناسنه در يقال تقيل الرجل اذانام فى القائلة ونصف نهار وقتنده نسنه ايچمك على قول
اولو قتده ناقه يى صاغمق معناسنه در يقال تقيل الرجل اذا شرب فى القائلة اوحلب الناقة فيها و بركسه اوضاع
واخلاق واطوارنده پدرينه چكمك معناسنه در يقال تقيل اباه اذاشبهه و بريرده صو بريكمك معناسنه در يقال تقيل الماء
اذااجتمع (التقييل) تفعيل وزننده برآدمه قائله وقتنده نسنه ايچورمك معناسنه در تقول قيلته اللبن اذاسقيته اياه
عندالقائلة ودوه يى قائله وقتنده صويه كتورمك معناسنه در تقول قيلت الابل اذااوردتها الماء فى القائلة
الاقالة) همزه نك كسريله بو دخى دوه يى قائله وقتنده صوارمق معناسنه در تقول اقلت الابل بمعنى قلتها

و بازاری بوزمق معنــاسـنه درتقول اقلته البیع اذا فسخته وجرم وخطــایی عفو ایلمك معنا سـنه مستعملدر
ومنه یقــال اقال الله عثرتك واقالكهــا ای صفح عنك (الاستقــالة) اقالهٔ بیع طلب ایلمك معنــاسنه در یقــال
استقــاله اذا طلب الیــه ان یقبله (التقــایل) تفــاعل وزنــنده بایع ایله مشـتری بینـلرنده معقود اولان
بازاری بوزشمق معناسنه درکه مبیع مالکه وثمن مشتری یه عائد اولور یقال تقایل البیعان اذا تفاسخا (قیله) قافك
فتحیله اوس وخزرجك والده لری اسمیدر ویمنده شهرصنعاء ترابنده واقع کثن نام طاغك تپه سنده بر بلا نقه آدیدر
وقیله دبه علتنه دینور بونده قافك کسریله افصحدر یقال به قیلة ای ادرة وبوعارضه فتق انواعندندر زیرا برقاچ
نوع اولور قر وقیله ادره کبی (قیال) کتاب وزننده بادیه ده برطاغك آدیدر (القبولة) صبوره وزننده شول ناقه یه
دینورکه صاحبی سودینی قا ئله وقتنده صاغوب ایچمك ایچون مرعایه ارسال ایلمیوب خانه ده توقیف ایلیه (الاقتیال)
افتعال وزننده دکشمك معنا سنه در یقال اقتاله به اذا استبدله به (المقایلة) مفاعله وزننده معــاوضه معناسنه در
یقال قایله اذا عاوضه ❊ فصـــــــل الكاف ❊ (الكأل) كافك فتحی وهمزه نك سكونیله و(الكألة) هــایله
و(الكؤلة) عمومه وزننده زید عمرو ذمتنده اولان دینی عمروك بشر ذمتنده اولان دینه بدل صاتمق یاخود آلمق
معناسنه درکه من بعد مطلوبی بشر ذمتنه تحوّل ایدر یقال كأل فلان بفلان دینه كألا وكألة وكؤولا من الباب الثالث
وهو ان یبیع او یشتری دیناله علی رجل بدین له علی آخر (الكوألل) سفرجل وزننده و(المكوئل) مشمعل وزننده
بودور آدمه دینور علی قول قالین کوده لو بودوره یاخود آیشق اولان بودوره دینور یقــال رجل كوألل ومكوئل
ای قصیرا ومع غلظ اومع قبح (الاكویلال) اضمحلال وزننده برکسه مكوئل اولمق معناسه در یقــال اكوئل
الرجــل اذا كان مكوئلا (الكبرتل) سفرجل وزننده اوصورغان بوجکنك ارککنه دینور وبوق بوجکنك
باوریسنه یاخود کندیسنه دینور (الكبوثل) ثای مثلثه ایله سموءل وزننده اوجاق چکرکه سنه دینور وبوابن خالویه
روایتیدر (الكبل) كافك فتحی وکسری وبانك سكونیله بوقاغویه دینور علی قول بیوك بوقاغویه دینور جمعی کبول در
كافك ضمیله یقال فی ساقه کبل ای قید اواعظمه وكبل قوغه نك كنارنده بوكیلوب قیوریلان دری یه دینور علی قول
قوغه نك كنارنه دینور وتویی چوق کورکه دینور یقال جاء وعلیه کبل ای فرو کثیر الصوف وكبل مصدر اولور
برآدمی زندانده یاغیری یرده حبس ایلمك معنا سنه در یقــال کبله كبلا من البــاب الثانی اذا حبسه فی سجن اوغیره
وتأخیر ایلمك معنــاسـنه در یقــال کبل الدین عن غریمه اذا اخره عنه (التكبیل) تفعیل وزننده بودخی برآدمی
حبس ایلمك معناسنه در یقــال کبله بمعنی کبله (المكابلة) مفاعله وزننده برآدم ذمتنده اولان دینی ادا ایلمیوب
تأخیر ایلمك معناسـنه در یقــال كابل زید غریمه اذا اخره وبرکسه جوارنده صاتیلان خانه نك اشتراسنه صمیمی
ضمیرندن طلبكار ایكن سكوتله تأخیر ایدوب صاتلدقدنصكره شفعه ادعاسیله اخذ ایلمك معناسنه در وبومكروهدر
ومنه الحدیث ❊ لامكابلة اذا احدثت الحدود ❊ وهی ان تباع الدار الی جنب دار وانت ترید هافتؤخر ذلك حتی یستوجبها
المشتری ثم تأخذهــا بالشفعة ❊ شارح دیرکه ادعای مذكور شفعهٔ جار ثبوتی رأی ایدن مذهبه مبنیدر (الكابول)
صیاد آغنه دینور وطبریه ایله عكا بیننده برقریه آدیدر (كابل) بانك ضمیله آمل وزننده طخارستان سرحدلرندن
بربلده آدیدر (الكابلی) بانك کسریله بودوره دینور یقال رجل كابلی ای قصیر (الكبل) فتحتینله قصه کورکه
دینور یقال فرو كبل ای قصیر (الكبولاء) كافك فتحی وبانك ضمیله بولامچ آشنه دینور (الكتلة) كافك ضمیله
برکومه وبریغن خرما وچامور وسائرنسنه یه دینور یقال اعطاه كتلة من التمر وهی ماجمع منه وبرطوپاق اته دینور
یقــال اطعمه كتلة من اللحم ای قدرة ظاهرا ترکیده برکلته تعبیری بوندن محرّفدر وكتله برموضع آدیدر (المكتل)
معظم وزننده یوارلق طوپ اولان شیئه دینور باش کبی یقال شیء مكتل ای مدوّر مجمع وبودور آدمه دینور ویوغون
کوده لو طوپاج آدمه دینور یقال رجل مكتل ای الغلیظ الجسم (المكتل) منبر وزننده اون بش صاع آلور زنبیله
دینور یقال اعطاه بالمكتل وهو زنبیل یسع خمسة عشر صاعا وبررجل اسمیدر (الكتال) سحاب وزننده نفس
وذات معناسنه در یقال هو کریم الكتال ای النفس وحاجت ومهمه یه دینورکه کرکلو ایشدن عبــارتدر یقال قضی
كتاله ای حاجته ومؤنت معنــاسـنه در یقــال كتاله علی فلان ای مؤنته وانســانك طعــام وکسوت مقوله سی
مصلحتنه دینورکه رؤیت واصلاحی لازمه دندر تقول سوّیت كتاله وهو كل ما اصلح من طعــام اوكسوة وناخوش
دیرلکه دینور یقــال به كتال ای سوء عیش وکوده نك قالینلغنه ویوغونلغنه دینور یقــال به كتال ای غلظ الجسم
واته دینور تقول اكلنــا الكتال ای اللحم (الكتل) فتحتینله بودخی کوده نك قالینلغنه دینور یقــال فی جسمه كتل
ای غلظ ومصدر اولور یلمشك نسنه برشیئه بیلاشوب یاپشمق معناسنه یقال كتل الشیء به كتلا من البــاب الرابع

اذا تلزّق وتلزّج (التكتل) تفعل وزننده بودور آدمك يورويشى كبى يوريمك معنـاسنه در يقـال فلان يتكتل
اى يمشى مشية القصير (الاكتل) احمر وزننده قاتى نسـنه يه دينور يقـال شىء اكتل اى شـديد وبليه ومحنته
اطـلاق اولنور وبرمعروف خرسزك آديدر واكتل بن الشمـاخ محدّثدر (الكتل) قتل وزننده حبس ايلمك
معناسنه در يقـال كتله كتلا من البـاب الاوّل اذا حبسه (الكتيلة) سفينه وزننده ال ايرشمز اولان خرما اغاجنه
دينور يقال نخلة كتيلة اذا فاتت اليد (كتيل) زبير وزننده بر رجل اسميدر (الكتول) كافك ضميله كتله نك جمعيدر كه
كومه يه دينور بومعنادندر كه كتول الارض جا بجا خرمن طرزنده تومسك تومسك يرلره اطلاق اولنور تقول تزلنا
كتول الارض وهى ما اشرف منها (اكّال) همزه نك فتحيله برموضعدر (الكواتل) توابل وزننده طريق رقّه ده
برقوناق يرينك اسميدر (الانكتال) انفعال وزننده صاوشوب كتمك معناسنه در يقال انكتل الرجل والدهر اذا مضى
(المكاتلة) مفاعله وزننده بربرينى قتل ايلمك معناسنه در يقال كاتله الله اذا قاتله (الكوثل) ثاى مثلثه ايله جوهر وزننده
كمينك قچنه دينور على قول دومنه دينور و بعضا لامى مشدد اولور تقول اقعد فى كوثل السفينة اى فى مؤخرها
يعنى ذنبها اوهو سكان السفينة وكوثل بركسه نك اسميدر كه سباع نام شاعرا كا نسبت اولنور بونى سباعك پدريدر
ديرلر (الكثل) نسل وزننده بريكدرمك معناسنه در يقـال كثله كثلا من البـاب الاول اذا جمعـه وكثل جمع
بغدايه دينور يقال عنده كثل من الطعام اى صبرة (اكثال) همزه نك فتحيله برموضع اسميدر (الكواثل) كافك
فتحيله باديه ده برارضك اسميدر وبوتاى فوقيـه ايله كـواتل مصحف دكلدر (الكحل) كافك ضمى وحاى
مهمله نك سكونيله چوق ماله دينور يقـال لفلان كحل اى مال كثير و بومعناى آتيدن مأخوذدر سواد اعتباريله
وكوزه چكه جك سرمه يه دينور يقال فى عينها كحل اى اثمد ومطلقا استشفا ايچون كوزه چكيلان توتيايه وكوزاوتى
مقوله سنه دينور وكحل السودان بشمه دركه چشمك وچشمه زن وكوز طاشى ديدكلرى داروددر وكحل فارس انزروت
ديدكلرى دارودر وكحل خولان حضضدر كـه خولان هنـدى ديدكلرى دارودر مكى قسمى دخى اولور
(المكحال) كتاب وزننده بودخى سورمه يه دينور يقـال بعينه كحل وكحـال اى اثمد (الكحل) كافك فتحيله كوزه
سرمه چكمك معناسنه در يقال كحل العين كحلا من الباب الثالث والاول اذا جعل الكحل فى عينه وكحل حرف تعريفله
ومجرّد اوله رق سمانك اسميدر كوك معناسنه ومعرفه اوله رق كحله دخى اسم سماء در تانيث وتعريفله بوغير منصرفدر
يقال امسكت عليهم كحلة والكحل وكحل اى السماء وكحل ييل قتلق اولمق معناسنه در يقال كحلت السنة كحلا من الباب
الثالث اذا اشتدّت وناسه قتلق ايرشمك معنـاسنه در يقـال كحلت السنون القوم اذا اصابتهم وكحل منصرف وغير
منصرف اوله رق قتلق ييله دينور يقـال اصابهم كحل واصابتهم كحل اى السنة الشديدة وكحل پك قتلق اولمغه
دينور يقال صرّحت هذه السنة كحلا اى شدّة المحل (المكحولة) و (الكحيل) و (الكحيلة) و (الكحل) نجل وزننده
سرمه چكلمش كوزه دينور وكحيل كلمه سنك جمعى كحلى كلور سكرى وزننده وكحائل كلور (التكحيل) تفعيل وزننده
بودخى كوزه سرمه چكمك معنـاسنه در يقـال كحل العين بمعنى كحلهـا (الكحل) فتحتينله كوزك كرپكلرى
بتديكى يرلرده خلقى اولان سياهلغه دينور على قول سرمه چكيله جك يرلرده اولان خلقى سياهلغه دينور كه قدرتدن
سرمه لو تعبير اولنور آهو كوزى كبى و بومعناده مصدر اولور يقال فى عينه كحل و يقـال كحلت عينه كحلا من الباب
الرابع وهوان يعلو منـابت الاشفـار سواد خلقـة اوان يسودّ مواضع الكحل (الاكحل) احمر وزننده كوزى
قدرتدن سرمه لو كشى يه دينور مؤنثى كحلاء در كوزه ده وصف اولور واكحل قولده برطمر آديدر على قول قولده
عرق الحياة ديدكلرى طمردر كه جميع اعضـاده شعبه لرى واردر قطع اولنسه اصلا قانى سـاكن اولمز و بونده
عرق الاكحل ديمك جائز دكلدر زيرا شىء كندى نفسنه مضاف اولمق اقتضا ايدر يقـال قطع الاكحل وهو عرق
فى اليد اوعرق الحياة ✻ شارح ديركه عرق الاكحل وعرق النساء ديمك كرچه جائز دكلدر ديو مؤلف تنصيص ايلدى
لكن يوم الاحد وشجر الاراك قبيلندن اولمق جائزدر وانساننك قولنده اوچ طمر واردر برى اكحل دركه بدن طمرى
وعرق الحياة ديرلر اول اوچ طمرك اورته سنده اولان طمردر ايكنجى قيفال دركه باش طمريدر اول اوچ طمردن
اولكى طمردر اوچنجى باسليق دركه جمله دن اشاغى اولان طمردرنته كه قيفال ماده سنده شرح اولندى (الكحلاء)
حمراء وزننده كوزلرى پك سياه اولان يا خود كوزلرى سرمه لو شكلنده اولان خاتونه دينور يقال امرأة كحلاء اى الشديدة
سواد العينين اوالتى كانها مكحولة وان لم تكحل وتويلرى آق كوزلرى سياه ديشى قيونه دينور يقـال نعجة كحلاء
اى بيضاء سوداء العينين و برنبـات آديدر كه بال آريسى رعى وآندن بال ترتيب ايدر على قول برنبـاتدر كه سهل
يرلرده نابت اولوب خوشمنظر چچكى اولور ولسان الثور ديدكلرى نباته دينور مفرداتده كحلاء درت نبات ايله مبيندركه

لسان الثور ومرد قوش وخردل برّی وابو خلساء در وكحلاء برقوش اسمیدر (الكحيلاء) مصغر بنیه سیله بودخی لسان الثور نباتنه دینور (الكحلة) تمره وزننده بركونه بونجق اسمیدر كه نسوان عرب تسخیر وتأخیذ ایچون افسونله استعمال ایدرلر علی قول دفع نظر ایچون استصحاب ایدرلر كه كوز بونجغی دیدكلری آلاجه ما ئی بونجقدر وكحله غیرمنصرف اوله رق اسم سماء درتنه كه ذكر اولندی (الكحال) و(الكحل) كافلرك كسریله بونلرده كحله دیدكلری ذكر اولنان بونجغه دینور (الكحلة) غرفه وزننده بركونه مأكول نبات اسمیدر جمعی شاذ اوله رق اكاحل كلور (الاكتحال) افتعال وزننده كوزه سرمه چكمك معناسنه در یقال اكتحلت المرأة اذا جعلت الكحل بعينها وروی زمین تازه چنلر واوتلر ایله یم یشل اولمق معناسنه مستعملدر یقال اكتحلت الارض بالنبات اذا اخضرّت اول خضرة النبات وبركسه شدت ومحنته صتاشمق معناسنه در یقال اكتحل الرجل اذا وقع فی شدّة (التكحيل) تفعیل وزننده و(التكحل) تفعل وزننده و(الاكحال) اهمال وزننده و(الاكحيلال) احمرار وزننده بونلرده یرك یوزی تازه چایر وچنلر ایله یم یشل اولمق معناسنه در یقال كحلت الارض وتكحلت واكحلت واكحالّت بمعنی اكتحلت (المكحل) منبر وزننده و(المكحال) محراب وزننده كوزه سرمه چكه جك میله دینور یقال اكتحلت بالمكحل و المكحال ای بالملول یكتحل به (المكحالان) تثنیه بنیه سیله آت قسمنك قوللرینك ایچ یوزلرینه ملاصق ایكی دیك كیكلره دینور علی قول یانجق طرفنده اوجه كیكلرندن عبارتدر (الكحيل) زبیر وزننده نفت یاغنه دینور نفط معناسنه علی قول قطرانه دینور كه انكله دوه لر یاغلنور وجزیره ده برموضع آدیدر (كحيلة) جهینه وزننده برموضعدر (المكحلة) میمك وحانك ضمیله سرمه دانه دینور كه ایچنه سرمه قورلر و بوضم میله كلان اسم آلتلرك بریدر مدهن ومسعط كبی (مكحل مكحل) میملرك وحالرك ضمیله قیونی صاغمق ایچون چاغره جق نوازشلو تعبیراتدندر سیاهلغی وصفله كویا كه سیاه سرمه ایله مملو مكحله درز دیمكدر (كحل كحيله) كافلرك ضمیله دیشی قیونه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر كه سود سویده دیمكی مراد ایدرلر یعنی دیب قاره سی دیمكدر (كحل) قفل وزننده برموضعدر (كحلان) عثمان وزننده ابن شریح دركه برقبیله پدریدر (مكحول) فخر عالم صلی الله علیه وسلم موالیسندندر ومكحول التابعی ـ الدمشقی فقیه شامدر ومكحول علی بن شبیب الازدی فرسنك اسمیدر (كحله) فتحاتله جشم قبیله سی یوردنده برصو اسمیدر (التمكحل) تمذهب وزننده مكحله دن تمفعل در سرمه دان ایدنمك معناسنه در یقال تمكحل الرجل اذا اخذ مكحلة (الكحثلة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده قرن بیوكلكنه دینور تقول ماهذه الكحثلة ای عظم البطن (المكدل) مغظم وزننده مكدّر معناسنه در یقال ماء وقلب مكدل ای مكدّر (الكندلی) كافك ودالك فتحی وقصر ایله برنوع نباتدر كه ذكر صوییله نشو ونما بولور (كدمل) ثلاث ضمات ومیم مشدده ایله صغرق وزننده ساحل بحر یمنده واقع وصنم نام قریه یماجنده دریانك وسطنده برطاغك آدیدر (الكربل) جعفر وزننده براوتك اسمیدر كه سرخ وبراق چچكلری اولور (الكربلة) كافك ویانك فتحیله ایاقلرده اولان سستلكه وسلپوكلكه دینور یقال به كربلة ای رخاوة فی قدمیه وچامورلقده یوریمك معناسنه در یقال كربل الرجل اذا مشی فی الطین وصویه طالمق معناسنه در یقال كربل فی الماء اذا خاض فیه وقارشدرمق معناسنه در یقال كربل الشیء به اذا خلطه به وبغدایی آیرتلیوب پاككمك معناسنه در یقال كربل الحنطة اذا هذّبها ونقّاها (الكربال) قرطاس وزننده حلاج طوقغنه دینور (كربال) كافك ضمیله فارس الكاسنده برقصبا آدیدر (كربلاء) كافك ویانك فتحیله عراقده برموضع آدیدركه امام حسین رضی الله عنه حضرتلرینك مشهدلری آنده در كرب وبلاء فاجعه سی معلومدر بو حقیر حسینی اولمغله برقصیدهٔ ناچیز انمزك اشو بیت رقتماً ل جمله حسینجیالندندر ❊ دم اولمزكه وجودم خون غمله اولمیه آلود ❊ بو جسمك آب وخاكی خون ودشت كربلادندر ❊ یهرسنه محرم الحرام آینده مذكور كربلاء تراینده جا بجادم لوننده قزللق ظهوری منقولدر وبیت مرقوم ا[illegible] امبنیدر (كرمل) زبرج وزننده طی قبیله سنه مخصوص اجأ وسلمی طاغلرنده برصو آدیدر وساحل بحر شامده برحصار آدیدر وفلسطین قضاسنده برقریه آدیدر (الكسل) كافك وسینك فتحیله برایشه سستلك وآغرلقله دیرنمك معناسنه دركه اوشنمك تعبیر اولنور یقال كسل عنه كسلا من الباب الرابع اذا تثاقل عنه وفتر وجماعده انزال هنكامنده طشره چكلمك معناسنه در یقال كسل فی الجماع اذا عزل ولم یرد ولدا (الكسل) نجل وزننده و(الكسلان) عطشان وزننده اوشنكن وتنبل آدمه دینور وكسلان لفظنك جمعنده كسالی دینور كافك حركات ثلاثی والفك قصریله وكسالی دینور لامك كسریله وكسلی دینور قتلی وزننده (التكسلانة و(الكسول) صبور وزننده و(المكسال) مكثار وزننده اوشنكن وتنبل قاری یه دینور كه اشك اینكولی تعبیر اولنور

وكسول ومكسال مجلسدن اصلا حركت ايلمز اولان نازپرور ونازنين محبوبه يه وصف اولنغله حقنده مدحه در
زيرا وقار وتمكيندن كنايه در يقال جارية كسول ومكسال اى منعمة لاتكاد تبرح من مجلسها (الاكسال) همزه نك
كسريله برآدمه سستلك وكسل وفتور ويرمك معناسنه در يقال اكسله الامر اذا فتره وجماع هنكامنده فتوردن
ناشى انزالدن قالمق على قول والد اولمسون ديو هنكام انزالده طشره چكمك معناسنه در يقال اكسل فى الجماع
اذا خالطها ولم ينزل اوعزل ولم يرد ولدا (الكسل) كافك كسريله و (المكسل) منبر وزننده حلاج ياينددن چيقمش
كيريشه دينور ومكسل صلاح وسيادت وشرف صاحبى آباء واجدادى قليل اولان صويه وصف اولور يقال
نسب مكسل اذا كان قليل الاباء فى السود دوالصلاح (الكوسالة) كافك ضميله و (الكوسلة) كافك فتحيله ذكرك
باشنه دينور حشفه معناسنه (الكسيلى) خليفى وزننده كهيلى معربيدركه لفظ هنديدر فوه يه يعنى قزل كوك
وقزل بويه كوكى ديدكلرى كوكه شبيه وحمرته مائل چوپلره دينور مسمندر بوچوپلره تركيده آق سليخه وسموزلك
اوتى ديدكلريدركه برشجرك داللريدر (المكسل) محسن وزننده شول دره يه دينوركه پك طولانى اولمغله
سيل صولرى اكايقين يرلردن كلور اوله يقال واد مكسل اذا كان يأتيه السيل من قريب (كسيله) سفينه وزننده
بررجالك اسميدر (الكسطل) جعفر وزننده و (الكسطال) قسطال وزننده توزه دينور غبار معناسنه قسطل
وقسطالده لغتدر (الكسملة) دحرجه وزننده آديملرى صيق صيق آتارق يوريمك معناسنه در يقال يكسمل
الرجل اى يمشى فى تقارب الخطى (الكوشلة) شين معجمه ولام مشدده ايله دوخله وزننده (والكوشالة) كافك
ضميله ايرى ذكر باشنه دينور (الكضل) كافك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله دفع ايلمك معناسنه در يقال كضله
كضلا من الباب الثانى اذا دفعه (الكعل) نعل وزننده هر حيوانك وضع ايلديكى آنده نجسنه دينور تقول
كنس الكعل وهو رجيع كل شئ حين يضعه وقوج قيونلرك خايه لرينه يايشوب صالنان چقلداغه دينور
و بودور قاره كشى يه دينور كعل دخى دينور صردو وزننده ولئيم وناكس چوبانه دينور وبرى برينه ياپشق خرمايه دينور
و بخيل وممسك اولان زنكينه دينور يقال هو كعل اى غنى بخيل (التكعل) تفعل وزننده بر نسنه بر شيئه
پك ياپشمق معناسنه در يقال تكعل به اذا اشتد التزاقه به (المكعل) محدث وزننده شدت خشم وغضبدن
طولوم كبى شيشوب قبارمش آدمه دينور يقال رجل مكعل اى منتفخ غضبا وچپنى چالقيه رق يورر اولان كمسه يه
دينور يقال هو مكعل اذا كان يحرك استه عند المشى (الكعبطلة) دحرجه وزننده شدتله يلمك على قول يابجه
يابجه يلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال كعطل الرجل اذا عدا عدوا شديدا او بطيئا ويورغونلقدن وفتوردن
استراحت ايچون اللرينى سوندروب كرنمك معناسنه در يقال كعطل بيده اذا تمطى وتمدد (الكعطل) جعفر وزننده
و (المكعطل) اسم فاعل بنيه سيله كعطله صاحبى ارسلانه دينور يقال اسد كعطل ومكعطل اى ذوكعطلة
بوراده كعطله ذكر اولنان ايكى معنايه دخى صالحدر * شارح ديركه بوراده اسد نسخه لرى غلطدر صواب اولان
شد اولمقدر نته كه ابو عمرو اشبو * لايدرك الفوت بشد كعطل * مصراعيله استشهاد وبطئ ايله تفسير ايلدى
(الكعظلة) ظاى معجمه ايله كعطله وزننده وجميع معانيده مرادفيدر (الكفل) كافك وفانك فتحيله عجز معناسنه دركه
آتك وآدمك ديب طرفيدر آرد تعبير اولنور على قول ردف معناسنه دركه دابه او زره آردلشان آدمك بنوب
اوتوردبغى موقعدن عبارتدر ياخود قطن معناسنه دركه ايكى اوجه كيكنك ارقه طرفنده اولان مابينيدركه
حيوانده صغرى وانسانده قيچ تعبير اولنور فارسيده سرين دينور جمعى اكفال در يقال عظيم الكفل وهو العجز
اوردفه اوالقطن (الكفل) كافك كسريله ضعف معناسنه دركه قات ديمكدر يقال جازاه به كفلا اى ضعفا
وكفلين اى ضعفين وبهره ونصيب معناسنه در يقال له كفل منه اى حظ ونصيب وچفت اوكوزينك بيوندر بغى
آلتنه بيون صقلامق ايچون وضع اولنان پچاوره يه دينور ودوه نك قومش توينك يرينه بتن تويه دينور وآت
ارقه سنده اوتوره ميان آدمه دينور يقال هو كفل اى لايثبت على الخيل وهنكام محاربه ده جبانلقدن ناشى
قچنليوب سمت فراره رهياب اولمق قصديله عسكرك اكسه جانبنده طوران كمسه يه دينور يقال لايليق لك
ان تكون كفلا وهو الرجل الذى يكون فى مؤخر الحرب همته التأخر والفرار ومثيل ونظير معناسنه در يقال ماله
كفل اى مثيل وداءما ثقلت ومؤنتنى ايل او زره تحميل ايله كنديسنى خلقك باشنه طرح والقا ايدن كدا مشرب
شخصه دينور يقال هو كفل اذا كان يلقى نفسه على الناس وكفل رجاله مخصوص برمركب اسميدر واول احرام
ياخود جاجيم مقوله سيدركه ايكى اوجلرينى دوكلبوب براوجنى دوه نك پالاننك اوكنه وديكر اوجنى اكسه سنه
بكروب اوستنه يايدقدنصكره اوزرينه ركوب وقعود ايدرلر على قول بروجاجيم مقوله سندن اتخاذ اولنمش

دكرمى دوشمه دركه دوه نك اور بجى اوزره بسط اولنوب آنك اوزرينه ركوب ايدرلر (ذوالكفل) بر پيغمبر عالیشان حضرتلريدر ❋ مترجم ديركه بيضاوى سورهٔ انبياءده حضرت الياس وعند البعض يوشع وعلى قول زكريا عبارتيله وسورهٔ صادده ابن عم يسع ياخود بشر بن ايوب عنوانيله على الاختلاف تفسير ايلمشدر وكتب تواريخ معتبره نك اكثرنده بشر بن ايوب ايله مبين اولوب لكن نبوتى مختلف فيهادر (الكفيل) امير وزننده بودخى مثيل وعديل معناسنه دريقال هو كفيله اى مثيله وضامن معناسنه دركه آخرك دينى درعهده ايدن كمسه دن عبارتدر فارسيده پايندان دينور جمعى كفلاء كلور كرماء وزننده وكفيل جمع اولور مفردى كبى ننه كه صديق دخى بويله در (الاكتفال) افتعال وزننده دوه ارقه سنه كفل ديدكارى ذكر اولنان دوشمه ترتيب ايلمك معناسنه دريقال اكتفل البعير اذا جعل له كفلا وبرنسنه يى اكسه طرفنه آلمق معناسنه دريقال اكتفل بكذا اذا ولاه كفله اى جعله وراءه (الكافل) عائل معناسنه دركه برآدمى بسلمكى درعهده ايدن آدمه دينور تقول جعلنى كافله اى عائله وطعام اكل ايلمز اولان على قول صوم وصال طوتان ياخود حالت صيامده اصلا تكلم ايلميوب سكوتى التزام ايدن آدمه دينور جمعى كفل كلور ركع وزننده پس قول اوله كوره اهل رياضت اولور يقال رجل كافل اذا كان لايأكل او يصل الصيام اوالذى جعل على نفسه ان لا يتكلم فى صيامه وكفيل كبى ضامن معناسنه در جمعى كفل كلور ركع وزننده يقال هو كفيل بنفسه وبماله وكافل اى ضامن (الكفل) نفل وزننده برآدمك مؤنتنى درعهده ايلمك معناسنه دريقال كفله كفلا من الباب الاول اذا كان كافلا له وكفل وكفول شمول وزننده وكفاله كرامه وزننده برآدمه كفيل اولمق معناسنه دريقال كفل بالرجل وكفل وكفل كفلا وكفولا وكفالة من الباب الثانى والاول والخامس والرابع اذا كان كفيلا له ❋ قال الشارح وفى المغرب والمصباح كفلت بالمال وبالنفس وكفلت عنه بالمال لغريمه والاسم الكفالة (التكفيل) تفعيل وزننده بودخى برآدمك مؤنتنى التزام ايلمك معناسنه دريقال كفله اذا كان كافلا له وبرآدمى كفيل قلمق معناسنه در يقال كفله اياه اذا ضمنه (التكفل) تفعل وزننده كفيل اولمق معناسنه دريقال تكفل بالرجل بمعنى كفل به (الاكفال) همزه نك كسريله بودخى كفيل قلمق معناسنه دريقال اكفله اياه اذا ضمنه (المكافل) اسم فاعل بنيه سيله بربرينى حمايت ووداد وامداد ايتمك ايچون حلف وشرط ايدن كمسه لرك هر برينه اطلاق اولنور كذلك اتحاد اوزره عقد عهد وپيمان ايدنلرك هر برينه اطلاق اولنور يقال هو مكافله اى مجاور ومحالف له وكذا معاقد ومعاهد له (الكل) كافك ضمى ولامك تشديديله برلفظ مفرددركه جميع اجزانك شمول واستغراق اوزره اسميدر مذكر ومؤنثده مساويدر يقال كل رجل وكل امرأة وبعضلر عندنده كل رجل وكلة امرأة دينوركه مؤنثده هايله در وكلهن منطلق ومنطلقة دينوركه اولده لفظ اوزره وثانيده معناى اضافى اوزره محمولدر وكاه اولوركه كل كلمه سى بعض معناسنه استعمال اولنمغله اضداددن اولور ❋ شارحك بياننه كوره قول اصح اوزره مجاز يدرننه كه بعض دخى اكثر وكل مقاملرنده مستعمل اولور ❋ مترجم ديركه دده جونكى نام مجموعه ده بو مبحثلر مبسوطدر وكل وبعض كلمه لرى معرفه لر دركلام عربده معرف باللام اوله رق وارد اولمديلر زيرا معناى اضافيى متضمنلردر مثلا كل منطلق وبعض منطلق كلهم وبعضهم سبكنده درلر ومعرف باللام اولملرى جائزدركه حرف تعريف اضافتدن عوض اولور وكل كلمه سى موصوفك متصف اولديغى صفتده كمالنه دلالت ايچون ذكر اولنور يقال هو العالم كل العالم يعنى فلان علم صفتنده نهايت درجه يه بالغ عالم تام وكاملدر ديمكدر (الكل) كافك فتحيله بچاغك وقلجك صرتنه دينوركه كسمز طرفيدر يقال ضربه بكل السيف اى قفاه وبرآدمك وكيلنه اطلاق اولنور ثقلتنى متحمل اولديغيچون يقال هو كل له اى وكيل وبته اطلاق اولنور عجزندن ناشى صنم معناسنه بعض نسخه ده ضيم عنوانيله كه ظلم معناسنه در مرسوم اولمغله ثقلت معناسى تصويريله بودخى ملايمدر وكل مصيبت حادثه يه دينور يقال اصابه كل اى مصيبة حادثة ويتيمه اطلاق اولنور يقال هو كل اى يتيم واصلا ايشه كوجه يرامايان بى خير ومنفعت ثقيل وكرانجان شخصه دينور يقال رجل كل اى ثقيل لاخير فيه وعيالمند آدمه دينور يقال هو كل اى عيل وعياله دينور واغرلغه دينور يقال عليه كل اى عيال وكذا ثقل جمعى كلول كلور ويورغنلغه دينور كاسيذكر وولدى ووالدى اولميان آدمه دينور يقال رجل كل اى لاولد له ولا والد وبوايكى معناده مصدر اولور كاسيذكر وكليل كبى كسمز كند بچاغه وقلجه دينور كاسيذكر (الكلال) و(الكلالة) كافلرك فتحيله يورغنلغه دينور كل كبى يقال اخذه الكل والكلال والكلالة اى الاعياء (الكلة) كافك كسريله و(الكلالة) كرامه وزننده و(الكلولة) و(الكلول) كافلرك ضميله يورلمق وفرومانده اولمق معناسنه در يقال كل الرجل كلا وكلة وكلالة وكلولة وكلولا من الباب الثانى اذا اعيا وبرآدم ولدو والدهدن اولمق

معناسنه در يقال كل الرجل اذا صار كلا اى لاولدله ولا والد وكوزده حدت بصر اولميوب فرسز خيره اولمق
كذلك قلج و بچاق مقوله سى كسمز كند اولمق معناسنه در يقال كل البصر والسيف وغيره اذا لم يقطع وكذا يقال
كل لسانه و بصره اذا نبا ولم يحقق المنظور (الكليل) امير وزننده خيره كوزه و كسمز آلته دينور تركيده اول
كوزه چونكى وطونق تعبير اولنور بصرى ضعيف وفرسز اولور هر نسنه يى واقع حال اوزره كورمز ياخود يقيندن
بر كونه وايراقدن بر كونه كوره ودخى انواعى واردر يقال بصر وسيف كليل اى لاينفذ ولا يقطع (التكليل) تفعيل
وزننده بودخى بصر خيره وآلت كسمز كند اولمق معناسنه در يقال كلل البصر والسيف اذا لم يقطع و بركسه
اهل وعيالنى تلف و بى امان و بيچاره براقوب ديار آخره باشن آلوب كتمك معناسنه در يقال كلل الرجل اذا ذهب
وترك اهله بضيعة و بر خصوصده چاليوب جد وجهد ايلمك معناسنه در يقال كلل فى الامر اذا جد و برمادة
مهوله دن اصلا چكنميوب اقدامله دليرانه حمله وهجوم ايلمك معناسنه در يقال كلل السبع اذا حمل ولم يحجم
شارح ديركه عربلر الاسد يهلل و يكلل والنمر يكلل ولا يهلل ديرلر يعنى ارسلان كاه اولور كه حمله ايدر لكن وارميوب
ينه كيرو رجعت ايدر وقپلان بركره حمله ايلدكدنصكره اصلا رجعت ايلميوب البتّه واروب كارينى اجرا ايدر زيرا
قپلان بالطبع خونى وسفاك وغدار در انتهى وتكليل بر نسنه دن خوف ايلمكله چكليوب كيرو طورمق معناسنه
اولمغله ضد اولور يقال كلل عن الامر اذا احجم وجبن و بر آدمه تاج كيدرمك معناسنه در يقال كلل فلانا اذا البسه
الاكليل (الاكلال) همزه نك كسريله بر نسنه بر آدمك كوزينى فرسز خيره ايلمك معناسنه در يقال اكل بصره البكاء
اذا جعله كليلا و بر آدمك دوه سى فرومانده اولمق معناسنه در يقال اكل الرجل اذا كل بعيره ودوه يى يوروب
درمانده قلمق معناسنه در يقال اكل البعير اذا اعياه (الكلالة) سحابه وزننده مصدر دركه ذكر اولندى وكلاله
والدى وولدى اولميان كشى يه دينوركه تسميه بالمصدر در ونسبى اولاشق و پيوند اولميان قريبه دينور مثلا هوابن
عم الكلالة ديرلر اوز عموجه زاده سى اولميوب پدرى طرفندن عشيرتى ولدى اولنسه نته كه بونك مقابلنده ابن عمه لحا
ديرلر لاصق النسب معناسنه كه اوز عمزاده سى اولور پس بوكه كوره بعيد اولان عصبه دخى كلاله اولور
وعند البعض كلاله تكلل النسب قولندن مأخوذ در كه احاطه معناسنه در يعنى نسبى نسبكى احاطه ايدندر عمزاده
مقوله سى كبى وعلى قول كلاله لام قرنداشلر در اخوة للام معناسنه ياخود بعيد اولان عمزاده لر در ياخود والد
وولددن غيرى اولان اقربالر در ياخود عصبه دن شول كمسه در كه آنكله بيله جه لام قرنداشلر وارث اوله لر پس
وجه مذكور اوزره يدى كونه تفسير اولنمشدر يقال ورثه كلالة وهو الرجل الذى لا والد له ولا ولد وما لم يكن من النسب
لحا اومن تكلل نسبه بنسبك كابن العم وشبهه اوهى الاخوة للام او بنو العم الاباعد اوما خلا الوالد والولد اوهى
من العصبة من ورث معه الاخوة للام (الكلة) كافك فتحيله كسمز كور بچاغه دينور يقال شفرة كلة اى كالة (الكلة
كافك ضميله كير ولمكه دينور تأخير معناسنه وكل كلمه سندن مونث اولور كه ذكر اولندى (الكلة) كافك كسريله
حالت معناسنه در يقال بات فلان بكلة سوء اى بحالة سوء وانجه پرده يه دينور كه زار تعبير اولنور يقال قعد وراء الكلة
اى الستر الرقيق وجيبلك تعبير اولنان پرده يه دينور كه سيورى سنك ايچون قوريلور ناموسيه دخى دينور يقال بات
بالكلة وهى غشاءة رقيقة يتوقى بها من البعوض وجبن كسريله تا تاروترك لسانلرنده سيورى سنكه دينمكله جبنلك
تعبيرى فصيح اولور وكله هودج ومحفه باشلرينه آصدقلرى قرمزى بولك پارچه سنه دينور كه زينت ايچون آصارلر
الاكليل) همزه نك كسريله تاجه دينور كه سلاطين سلفك باش كسوتلريدر احاطه معناسندندر يقال برأسه اكليل
اى تاج وعصابه طرزنده باش باغنه دينور كه انواع جواهر ايله مزين اولور بو نسوانه مخصوصدر كه باشلرينه
كيررلر * شارحك بيانى اوزره حالا بو سمتك نسوانلرينك باشلرينه كيدكلرى خوطاز طرزنده اولور كه تپه لرينه وضع
ايدرلر بو جهتله اول خوطيازه ده اطلاق اولنور و خوطاز قطاس محرفيدر واكليلك جمعى اكاليل در واكليل
منازل قمردن بر منزل اسميدر كه درت عدد كواكب منتظمه دن عبارتدر وطرنغك چوره سنى احاطه ايدن
اته دينور وشول سحابه دينوركه اوزرينه زار چكلمش طرزنده مرئى اوله (اكليل الملك) پادشاه تاجى
ديمكدر ايكى كونه نباته دينور كه برينك يپراغى حلبه يعنى بوى يپراغنه ورايحه سى انجير رايحه سنه شبيه و چچكى
صارى وهر دالنك اوجنده نصف دائره يعنى هلال فلك شكلنده اكليلى يعنى غلافى اولوب وايچنده بوى تخمنه
شبيه خرده ومدور وصارى تخملرى اولور و برينك يپراغى نخود يپراغنه شبيه وزمين اوزره منبسط چوق داللرى
اولوب و چچكى صارى و بعضى بياض وهر دالنده خرده ومدور اكاليل يعنى غلافلرى اولور ايكيسنده محلل ومنضج
ومفاصل واحشاده اولان اورام صلبه يى تمليندر مفرداتده بو ايكى نبات بر نبات اولمق اوزره مرسومدر بر قاچ نوعى

دخی تصویر ایدرلر و بوترکیده قوج بوینوزی دیدکاری نبات اوله جقدر (اکلیل الجبل) برنبات آخردر یپراغی
انجه واوزون وبری برینه صقشمش وسیاهه مائل ودالاری قتی وچچکی بیاضله کوك مایننده اولوب وثمری
قتی وقوریدقده خردلدن خرده تخملری متناثر اولور ویپراغنده مرارت وحرافت اولوب ورایحه‌سی خوش اولور
مدر ومحلل وسده‌لری مفتح وخفقان وسعال واستسقایه نافعدر بونبات ترکیده بیریه دیدکاری نباتدر (التکلل)
تفعل وزننده برنسنه‌یی چپ چوره احاطه ایلمك معناسنه‌در یقال تکلله اذا احاط وتکلل السحاب بلودنور برق ایله
شعله لنوب بیاضندن سیاهی آچیلوب سحابسندن عبارتدر یقال تکلل السحاب اذا تبسم (المکللة) معظمه وزننده
چپ چوره‌سی کونا کون چچکلر ایله محاط اولان باغه وچمنزاره وصف اولور یقال روضة مکللة ای محفوفة
بالنور (الانکلال) انفعال وزننده آهسته جه کولمك معناسنه‌در یقال انکل الرجل اذا ضحك وقلیج کورلنمك
معناسنه‌در یقال انکل السیف اذا ذهب حده وسحاب تبسم ایلمك معناسنه‌درکه پرتو برق ایله شعله لنوب
اچلمقدن عبارتدر یقال انکل السحاب اذا تبسم وشمشك آهسته جه یلابیق معناسنه‌در یقال انکل البرق اذا لمع خفیفا
(الاکتلال) افتعال وزننده بودخی انکلال سحاب معناسنه‌در یقال اکتل السحاب بمعنی انکل (الکلکل) فدفد
وزننده و(الکلکال) سلسال وزننده کوکسه دینور صدر معناسنه علی قول یوننچنبرلرینك ماییننه دینور
یاخود کوکس تخته‌سنك ایچ یوزینه دینور یقال ضرب کلکله وکلکاله ای صدره اوهو ما بین الترقوتین او باطن الزور
وآت قسمی یاتدقده قولان بند ایده جك یرندن که بوش بوکوری اوله جقدر زمینه طوقنان یرینك ارالغنه اطلاق
اولنور (الکلکل) هدهد وزننده بغایت جست وچالاك آدمه دینور علی قول قالین کوده‌لی بودوره دینور
یقال هو کلکل ای ضرب او قصیر غلیظ موثی کلکله‌در (الکلاکل) علابط وزننده کلکل معناسنه‌در موثی
کلاکله‌در (کلان) شداد وزننده برطاغك آدیدر (الکل) فتحتینله حال معناسنه‌در یقال بات بکلل سوء ای
حال سوء (الکلاکل) زلازل وزننده جماعات معناسنه‌در مفردی کلکله‌در زبرجه وزننده که جماعت دیمکدر
کلال) غراب وزننده اسامیدندر ابن عبد یالیل بن عبد کلال شول کمسنه‌درکه فخر انام علیه السلام حضرتلری
ایمان ایچون نفس همایونلرنی عرض بیورمشیکن مراد شریفلرینه اجابت ایلمدی مرسوم طائف اهالیسنك
سرکرده‌لری ایدی قبل الهجره بالنفس حضرت سید الانام واروب عرض اسلام بیوردقده اجابتدن قطع نظر
جور واذا ایلمشیدی (الکمال) جمال وزننده اسمدر برشینك جمیع اجزاسنك یرلو یرنده کفایت وتمامنه دینور
یقال به کمال ای تمام وکمال وکمول مصدر اولورلر برشینك جمیع اجزاسی یرلو یرنده تام وکافی اولمق معناسنه یقال
کمل الشیء وکمل وکمل کمولا وکمالا من الباب الاول والخامس والرابع اذا تم (الکامل) و(الکمیل) امیر وزننده ابواب
مذکوره‌دن اسم فاعللردر اجزاسی تام وکافی اولان شیئه دینور یقال شیء کامل وکمیل ای تام وکامل بحور عروضدن
بر بحرك اسمیدرکه التی کره متفاعلن جزؤندن عبارتدر وکامل میمون بن موسی المری ورقاد بن المنذر الضبی وهلقاد
الکلبی وحوفزان بن شریك وسنان بن ابی حارثه وزید الفوارس الضبی وشبیان الهندی وزید الخیل الطائی
فرسلرینك اسملریدر (التکامل) تفاعل وزننده و(التکمل) تفعل وزننده برنسنه کمالی بولمق وکامللنمك معناسنه‌در
یقال تکامل الشیء وتکمل اذا کان کاملا (الاکمال) همزه‌نك کسریله و(الاستکمال) و(التکمیل) تفعیل وزننده
برنسنه‌یی تام وکامل قلمق معناسنه‌در یقال اکمله واستکمله وکمله اذا اتمه وجمله ای جعله جملة (الکمل) فتحتینله
کوتری معناسنه‌در یقال اعطاه المال کملا ای کاملا (الکاملة) عمرو بن معدی کربك فرسی اسمیدر ویزید بن قنان
نام کمسنه‌نك فرسی اسمیدر (الکاملیة) روافضك اشر واخبثی اولان برطائفه‌در ✽مترجم دیرکه مال ومحلدمن سوءدر که
کاملیه طائفه‌سی ابو کامل نام کمسنه‌نك اصحابیدر مسفور جمیع صحابهٔ کرامی امام علی حضرتلرینك بیعت
ونصرتنی ترك ایتدیلر دیو اکفار وامام علی حضرتلرینی طلب حقنی ترك ایلدی دیو اکفار ایلدی وعند الموت تناسخ
ارواحه قائلدر (المکمل) منبر وزننده خیر وشرجهتلرنده کامل ووافی کمسنه‌یه دینور یقال رجل مکمل ای کامل
للخیر والشر (الکومل) جوهر وزننده برحیصن اسمیدر (کمل) کافك فتحیله و(مکمل) معظم وزننده
و(کمیل) زبیر وزننده و(کمیله) جهینه وزننده اسامیٔ ناسدندر (الکماول) زنبور وزننده قنابری ایله معروف اولان
نباته دینورکه شجرة البهق دخی دیرلر فارسیده برغست دیرلر ترکیده ازمنیلر خیاری وساوکای پنجار دیرلر ابتدای
بهارده سائر سبزه‌لردن مقدم شوك وعوسج انبات ایدن اراضی طیبه‌ده چوق بتشور لطیف وجلاء وبهق ووضح
عارضه‌لرینه اکلا وضمادا انفع وابلغ قلیله‌ده آنلری مزیل ومعده‌یه وجکره صالح ومزاج محروره ومبروده موافق
ومحلی طعامه مشتهیدر (الکمتل) تای فوقیه ایله جعفر وزننده و(الکماتل) علابط وزننده پك قالین نسنه‌یه دینور

المكمتلة) مدحرجه وزننده قوزومی قوند وقوی ترکیب واعضاسی صمصیق ناقه یه دینور یقـال ناقة مكمتلة الخلق
ای متداخلة مجتمعة (الكميثل) ثای مثلثه ایله عميثل وزننده بودوره دینور (الكمهلة) دحرجه وزننده یوله كیدن
آدم اتكارینی دیوشروب بلنه باغلمق معناسنه در یقـال كمهل الرجل اذاجمع ثيابه وحزمهـا للسفر و برآدمك حق
ومطلوبنی ادا ایلیوب امتناع ایلمك معناسنه در یقـال كمهل علينا ای منعنا حقنـا و برخبری یا برسوزی بركسه دن
صقلیوب كزلمك معناسنه دریقال كمهل الحديث اذا اخفـاه وعمـاه وجمع مال ایلمك معناسنه در یقـال كمهل المال
اذاجمعه (الاكمهلال) اضمحلال وزننده كرپی كبی بوزیلوب طورطوب اوتورمق معناسنه دریقال اكمهل الرجل
اذا انقبض وقعد واقرنبع (التكمهل) تدحرج وزننده مجتمع اولمق معـناسنه دریقال تكمهـل الشیء اذا اجتمع
المكمهل) مزعفر وزننده دانه لو یموغه دینور كه چكیت تعبیر اولنور (الكنبل) قنفذوزننده و (الكنابل) علابط
وزننده صلب وشدید آدمه دینور وكنابل برموضع آدیدر (الكنثأل) ثای فوقیه ایله جردحل وزننده بودوره دینور
الكندلی) كافك ودالك فتحی وقصرایله ومدایله برنوع نباتدر كه ماء بحرایله نشوونما بولور و بونبات شوره دیمكله معروفدر
وقشری ایدع یعنی دم الاخوین دیدكلری دارودر وآنكله دباغت اولنور صمغی جمـاعی مقویدر (الـكنفليل
زنجبیل وزننده قبـا صقاللو آدمه دینور یقال رجل كنفليل اللحية ای ضخمها وقبا صقاله دینور یقال لحية كنفليلة
ای ضخمة (الكنهبل) سفرجل وزننده وبانك ضمیله ده زیا زده درو (الكهبل) جعفر وزننده برنوع ایری اغاج
اسمیدر كه مبشه اغاجلرندندر وایری سنبله لوارپه صاپنه دینور (كنهل) جعفر وزبرج وزنلرنده برموضع اسمیدر
وكاه اولور كه علمیت وتانیث سببیله غیرمنصرف اولور علمیتی بقعه اعتباریله در وزبرج وزننده كنهل بنی عوف بن عاصم
جماعتنه مخصوص برصوآدیدر (الكنهدل) سفرجل وزننده ایری و یوغون شیئه دینور وصلب وشدید نسنه یه دینور
الكهل) اهل وزننده شول كسنه یه دینور كه صقالنه قیرسپوب وجود واوضاع عنده كمال وتمكین شیخوخت امارهسی
ظهور ایلمش اوله علی قول اوتوز یاخود اوتوزدرت یاشندن اللی بریاشنه وارنجه كهل دینور جمعی كهلون كلور وكهول
كلور كافك ضمیله وكهال كلور كافك كسریله وكهلان كلور كافك ضمیله وكهل كلور ركع وزننده مؤنثی كهله درجمعی
كهلات در كافك فتحی وهانك سكونیله وفتحاتله جائزدر وعند البعض كهله تعبیری جائزدكلدر الاشهله لفظنه
ازدواجله بالمشاكله ایراد اولنور یقال هو كهل وهی كهلة اذا وخطه الشيب ورأيت له بجالة اوهو من جاوز الثلاثين
اوار بعا وثلاثين الى احدى وخمسين اولا يقال امرأة كهلة الامزدوجا بشهلة فيقال امرأة شهلة كهلة وكهل
اوزانوب قدر وكمالی بولمش نبـاته اطلاق اولنور یقـال نبت كهـل ای متناه وتقول العرب طارله طائر كهل ای له
جد وحظ فی الدنيا یعنی دنیـا جهتنده بخت ونصیب وافر صـاحبی اولسه وبو بخت واقبـالك كمال ووفورندن
كنایه در (الاكتهال) افتعال وزننده برآدمل كهل اولمق معناسنه در یقـال اكتهل الرجل اذا صار كهلا واهل لغت
بوماده یی ثلاثیدن استعمال ایلمامكله كهل الرجل دیمك صحیح دكلدر كرچه حدیث آتیده ثلاثیدن مأخوذ اوله رق
كاهل كلمه سی وارد اولمشدر اولدخی اختلاف اوزره درمانصه ان الرجل سأل النبی عليه السلام الجهاد معه فقال
هل فی اهلك من كاهل بكسر الهاء ويروى من كاهل بفتح الميم والهاء ای من تزوج فلما قال له ماهم الاصبية صغار
اجابه فقال عليه السلام تخلف وجاهد فيهم ولا تضيعهم پس اوله كوره كاهـل كهولتله متصف كسنـه دیمكدر
وثانی یه كوره مكاهله دن اولور كه تزوج معناسنه مستعملدر ❊ شارح دیر كه اوله كوره كاهل بعیردن مأخوذ اولمقده
محتملدر زیرا عربلر فلان كاهل بنی فلان دیرلر عهد تهم فی الملمات وسندهم فی الملمات معناسنی اراده ایدرلر كه اهل
وعیالنك اموربنه متكفل ومتعهد آدم دیمك اولور انتهی واكتهـال باغچـه نك چچكلری سراپا آچمق معنـاسنه
مستعملدر یقال اكتهلت الروضة اذاعم نورها (المكتهل) اسم فاعل بنیه سیله تمام بوینی بولمش وقدر ومقدارینه
وارمش نباته وصف اولور یقال نبت مكتهل ای متناه ومكتهله شول دیشی قیونه دینور كه باشی صقر اوله یقـال
نعجة مكتهلة ای مختمرة الرأس بالبياض (الكاهل) صاحب وزننده علی الاختلاف كهولتله متصف آدمه دینور كه
ذكر اولندی وحارك معناسنه دركه ارقه نك بوقریسنده ایكی كوركك اوست یانیدر علی قول ارقه نك بیونن كوكنه
طوغری بوقریسنك مقدمنه دینور كه ارقه نك ثلث اعلاسیدر التی عددا كورغه كمیكلرینی مشتملدر یاخود ایكی كوركك
ارالغنه دینور كه تركیده یغرنی تعبیر اولنور فارسیده یال دینور یاخود بیونك ارقه یه قاوشدیغی یره دینور یقال ضرب
كاهله وهو الحارك اومقدم اعلى الظهر ممايلی العنق وهو الثلث الاعلى وفيه ست فقر اومابين الكتفين ❊ شارح دیر كه
كاهل اسمدر جمعی كواهل در وكاهل بنو اسد دن برقبیله نك پدری اسمیـدر كه كاهل بن اسد بن خزيمه در وآنلر
امرء القیسك پدرینك قاتللریدر وعربلر شدید الغضب آدمه واسرمش دوه یه ذو كاهل اطلاق ایدرلر كاهل موقع

قوت اولدیغنه مبنیدر حتی دوه نك بوك محلیدر یقال رجل ذوكاهل ای الشدید الغضب و یقال فحل ذوكاهل ای هایج وشوكت صاحبی منیع الجانب آدمه شدید الكاهل اطلاق اولنور یقال انه لشدید الكاهل ای منیع الجانب (ابو كاهل) قیس بن عائذ الیحلی اصحابدندر (الكهلول) زنبور وزننده كولكن خندان آدمه دینور یقال هو كهلول ای ضحاك وكریم آدمه دینور یقال رجل كهلول ای كریم (كهل) سهل وزننده و(كاهل) صاحب وزننده و(كهیل) زبیر وزننده و(كهلان) سكران وزننده اسامئ ناسدندر (كهبله) جهینه وزننده برموضعدر (كهال) غراب وزننده بر كاهن جاهلی اسمیدر (الكهول) جرول وزننده و(الكهول) صبور وزننده اوربجكه دینور عنكبوت معناسنه (الكهبل) جعفر وزننده بودوره دینور و برجنس ایری شجر اسمیدر و بو كنهبل ایله ایكی معناده دخی مرادفدر (الكهدل) جعفر وزننده اتنه طلو سمو ز تازه خاتونه دینور وقوجه قاری یه دیمكله ضد اولور یقال تزوج كهدلا ای شابة سمینة وكذا عجوزا واوربجكه دینور و یكی یتشمش قزه دینور و بر رجل و بر راجز علمیدر (الكهمل) كهدل وزننده ثقیل و بی مزه وناهضم كسه یه دینور یقال جاء كهمل ای ثقیل وخم (المكهمل) مدحرج وزننده جمله وجمیع معناسنه در یقال اخذ الامر مكهملا ای باجمعه (كول) زفر وزننده فارس قضاسنده برقریه در عامه كوار دیرلر صغانی مرحومك ظن ایلدیكی كبی شیرازده محله اسمی دكلدر (الكولان) كافك فتحی وضمیله بردی نباتنه دینور كه قوغه‌لق وحصیر اوتی دیدكلریدر و ماوراء النهرده بر بلده آدیدر (الكولة) تمره وزننده یمنده برحصن اسمیدر (الكوألل) سفرجل وزننده بودوره دینور (الاكوئلال) اشمعلال وزننده بودور اولمق معناسنه در یقال اكوأل الرجل اذا قصر اشبو كوألل واكوئلال ماده لرینی جوهری كأل ماده سنده وهمندن ناشی ذكر ایلمشدر* شارح دیر كه مؤلف دخی اوراده ثبت ایلمكله تعارضا تساقطا قبیلندن اولور (التكوّل) تفعل وزننده بریكمك معناسنه در یقال تكوّلوا اذا تجمعوا و بركسه او زرینه متصل و پیدر پی شتم وضرب ایله اوشوشوب حواله اولمق معناسنه در یقال تكوّلوا علیه اذا اقبلوا علیه بالشتم والضرب فلم یقلعوا (الانكیال) انفعال وزننده تكوّل ایله معنای اخیرده مرادفدر یقال انكالوا علیه بمعنی تكوّلوا (التكاول) تفاعل وزننده جعلی قصه لنمق معناسنه در یقال تكاول الرجل اذا تقاصر (الاكول) اطول وزننده طاغلر شكلنده جابجا تومسكلی اولان ارضه دینور (الكیل) سیل وزننده و(المكال) مقال وزننده و(المكیل) مسیل وزننده اولچمك معناسنه در یقال كال الطعام یكیل كیلا ومكالا ومكیلا اذا وزنه بالكیلة و یقال كاله طعاما وكال له طعاما بمعنی یعنی مفعولینه تعدیه ایدوب و بعضا مفعول اوله لام داخل اولور پس كاله طعاما قولی اكا بغدای اولچدی كما كا اولچك ایله یاخود اولچه‌رك بغدای و یردی دیمك اولور حتی راغب كلته الطعام اذا اعطیته كیلا عبارتیله رسم ایلمكله تضمین یابسندن اولدیغنی تلمیح ایلمشدر وكال له طعاما قولی اكا و یرمك ایچون بغدای اولچدی دیمكدر پس بیضاوی مرحومك سورهٔ مطففین اولنده حذف وایصال دن عد ایلمسنه حاجت قالمزدی كه عصام دخی لغتده لامدن مجرد اوردوینی تصریح ایلمشدر فلینظر وكیل مكیال كبی اولچكده اطلاق اولنور وآقچه یی وزن ایلمك معناسنه مستعملدر یقال كال الدراهم اذا وزنها وچقماقدن آتش چیقمیوب آتشسز اولمق معناسنه مستعملدر چقماقدن مراد اعرابك اغاجدن اولان چقماغیدر آتش برینه خرده حكاكه لری چیقمق ملابسه سیله استعمال اولندی یقال كال الزند اذا كبا و برنسنه یی برنسنه یه قیاس ایلمك معناسنه مستعملدر كویا كه آنك اولچكنه توفیق ایدر یقال كال الشیء بالشیء اذا قاسه به وكیل چقماق چیا قبلوركن صیچرایان خرده خرده پاره لرینه اطلاق اولنور وعربلر هذا طعام لایكیلنی دیرلر لا یكفینی كیله معناسنی مراد ایدرلر كه تضمینی متضمندر واذا طلع سهیل رفع كیل ووضع كیل دیرلر یعنی سهیل یلدزی طوغدقده اولچك بری رفع و بری وضع اولنور كه حرارت هوا زائل اولوب برودتك عارض اولمسنی مراد ایدرلر (الاكتیال) افتعال وزننده بودخی اولچمك معناسنه در یقال اكتال الطعام بمعنی كاله* بوراده مؤلف قصر ایلمشدر زیرا اكتیال اولچك ایله نسنه آلان آدم كندی نفسیچون اولچمك واولچوب آلمق معناسنه دكلور قال الراغب اكتلت علیه اذا اخذت منه كیلا وفی المصباح اكتلت منه وعلیه اذا اخذت وتولیت الكیل بنفسك و یقال كال الدافع واكتال الآخذ وعلی حرفیله صله لنمق خصوصنده سورهٔ مطففین اولنده ابو السعود حضرتلرینك كلام نفیسی واردر فلیراجع (الكیلة) كافك كسریله اسمدر اولچویه دینور (المكیل) منبر وزننده و(المكیال) محراب وزننده و(المكیلة) مكنسه وزننده كیل كبی اولچكه دینور یقال اخذه بالكیل والمكیل والمكیال والمكیلة وهو ما كیل به (التكایل) تفاعل وزننده بری برینه مكافات اوزره معامله ایلمك معناسنه در یقال هما یتكایلان ای یتعارضان بالشتم اوالوتر وقولهم لا تكایل بالدم ای لا یجوز لك ان تقتل الا ثارك یعنی قاتلدن غیری یی قتل جائز دكلدر طرفینده فضل ومزیت جهتیله مساوات معتبر دكلدر قاتل كرك مقتولدن

دون وكرك افضل اولسون بهر حال قصاص اكا مترتب اولور (المكايلة) مفاعله وزننده برآدمه بركسه هرنه سويلديسه اولدخی اكا آنی سويلمك ياخود آنك كندی حقنده ايشلديكنی اولدخی ايشلمك معناسنه مستعملدر ياخود كنديسنه شتم ايدنك شتمندن ازيد شتم ايلمك معناسنه مستعملدر لسان عوام تركيده بوندن اوچكنه اوچك بلكه برباش زياده و يرمك تعبير اولنور يقال كايله اذا قال له مثل مقاله اوفعل كفعله اوشاتمه فاربی عليه (الكيول) عيوق وزننده جنكده الك كيروده اولان طابوره دينور يقال قام فی الكيول ای فی آخر الصفوف فی الحرب وقورقق بيدل كمسه يه دينور يقال رجل كيول ای جبان و يوكسك يره دينور تپه كبی وچقماقدن صچرايان آتشسز سياه قغلجمه دينور ٭ مترجم ديركه ابن اثيرك بياننه كوره آخر صف وجبان معنالری كيل الزند معناسندندر كه آتشی چيقمز ديمكدر ياخود جبان معناسی معنای اخيردندر كه كيروده پر يوكسك يرده طوروب ايلرونك حالنه نظر ايدر بومناسبتله

حكايه

بولطيفه ثبت اولندی بر محاربه هنكامنده برآق صقاللو پير واختيار كمسنه عسكرك كيروسنده بر آلارغه محلده توقف ايدر ايمش نفراتك بری يانته وار وب اولاذك مثابه سنده كمسه لر ايلروده جنك ايده يورلرسن آق صقالكدن اوتانميوب بويله كيروده طورمق روا ميدر ديو سرزنش ايتدكده ای اوغل بن دائما بويلجه كيروده طورمقله بو آق صقاله مالك اولدم بوخسه ايلرويه اقتحام ايلسم ايدی قاره صقاله دخی مالك اولمز ايدم ديو جواب ايلمشدر ومن القصة الحصة (الكيل) هين وزننده بودخی چقماقدن صچرايان آتشسز سياه قغلجمه دينور يقال خرج من الزند الكيول والكيل ای السحالة (التكيلی) تجلی وزننده تكيل كلمه سندن مقلوبدر جنكده الك كيروده كی طابورده طورمق معناسنه در يقال تكيلی الرجل اذا قام فی الكيول (التكييل) تفعيل وزننده بركسه قورقق اولمق معناسنه در يقال كيل الرجل اذا كان كيولا ای جبانا ٭ فصـــــــل اللام ٭ (لاله) لامك فتحی وثای فوقيه نك سكونيله برموضع آديدر (لعل) فتحتينله ولام مشددهٔ مفتوحه ايله و (لعل) لام مخففه نك سكونيله كلمهٔ طمع واشفاقدر يعنی مرجو ومأمولی ياخود مخوف ومكروهی توقع واميد ايچوندر كه حاصلی محبوبی ترجی ومكروهدن انديشه واشفاقه دلالت ايدر مثلا لعل الله يغفر ذنبی ديرلر اميددر ومأمولدر كه خدای متعال كناهمی مغفرت ايليه ولعل زيدا يموت ديرلر قورقرم كه زيد وفات ايليه ديمكدر بومعنالردن فارسيده مكر وشايد كلملريله تعبير اولنور و بونده يكرمی سكز لغت واردر ١ لعل ٢ لعل كه ذكر اولندی ٣ عل بغير لام ٤ عن نون مشدده ايله ٥ غن غين معجمه ايله ٦ ان همزه ونون مشدده ايله ٧ لأن لام وهمزه ونون مشدده ايله ٨ لون لام و واو ونون مشدده ايله ٩ رعل راء وعين ولام مشدده ايله ١٠ لعن لام وعين ونون مشدده ايله ١١ لغن لام وغين معجمه ونون مشدده ايله ١٢ رغن راء وغين معجمه ونون مشدده ايله ١٣ وعلی افعل دينور عين ولام مشدده ويای متكلم ايله ١٤ وعلنی افعل دينور نون وقايه زياده سيله ١٥ لعلی دينور ١٦ لعلنی دينور ١٧ لعنی دينور نون مشدده ايله ١٨ لعننی دينور نون وقايه ايله ١٩ لغنی غين معجمه ايله ٢٠ لغننی نون وقايه ايله ٢١ لونی نون مشدده ايله ٢٢ لوننی نون وقايه ايله ٢٣ لأنی همزه ونون مشدده ايله ٢٤ لأننی نون وقايه ايله ٢٥ انی همزهٔ مفتوحه ايله ٢٦ اننی نون وقايه ايله ٢٧ رغنی غين معجمه ايله ٢٨ رغننی نون وقايه ايله ٭ مترجم ديركه مؤلفك بصائرده وشهابك درة الغواص شرحنده اشبو لعل كلمه سنه متعلق نفايس اولمغله طالب اولنلر مراجعت ايده لر (اللمال) سحاب وزننده وغراب وزننده سرمه يه دينور يقال بعينه لمال ولمال ای كحل (التلمل) تفعل وزننده آغزك ايچنده اولان بقيهٔ طعامی دل ايله يلاشدرمق معناسنه در يقال تلمل بفمه اذا تلمظ (اللولاء) صحراء وزننده ضر وشدت ومحنت معناسنه در يقال وقع فی اللولاء ای الشدة والضر (لال) حال وزننده فقهادن احمد بن علی بن احمدك پدرينك جدی اسميدر ولال فارسی اولمغله دلسزه دينور اخرس معناسنه (الليل) سيل وزننده و (الليلاة) الف وهايله كيجه يه دينور كه غروب شمسدن فجر صادقك طلوعنه قدر وعلی قول شمسك طلوعنه قدر مدتدن عبارتدر جمعی ليالی كلور غير قياس اوزره يانك زياده سيله وليائل كلور كه مقلوبدر شارح ديركه ليلاة ايله نك اصليدر زيرا مصغری لييليه در وليله ليلك مفرديدر تمره وتمر كبی ومرزوقی ديديكه ليل ازاء نهارده وليله ازاء يومده استعمال اولنور انتهی وليل طوی قوشنه دينور حبارى كبی علی قول يلوريسنه دينور وكروان قوشنك كه چاغرغان طوی ديدكلری پدر ياوريسنده دينور وعرفجة بن سلامة الكندی نام كمسه نك قلجی اسميدر وتقول العرب البس ليل ليلا ای ركب بعضه بعضا يعنی پرنسنه نك اجزاسی برى برينك اوستنه بنكشدی (الليلاء) حمراء وسكری وزنلرنده كيجه نك طول وشدتی افاده ضمننده تأكيد ايچون ايراد اولنور عند البعض پك قرانكو اولان كيجه يه ياخود اوتوزنجی كيجه سنه وصف اولور نته كه دهماء يكرمی طقوزنجی ودعجاء يكرمی سكزنجی كيجه در يقال ليلة ليلاء وليلی ای طويلة شديدة اوهی اشد ليالی الشهر ظلمة اوليلة ثلاثين (الأليل) احمر وزننده و (اللائل

صاحب وزننده و(الملیل) معظم وزننده بونلرده تأكید ایچون ایراد اولنور یقال لیل الیل ولائل وملیل ای شدید الظلمة (الالأل) همزه ایله اهمال وزننده و(الالیال) همزهٔ ثانیه بدلی یا ایله كیجه یه كیرمك معناسنه در یقال الأل القوم والیلوا اذا دخلوا فی اللیل اولكیده همزهٔ اولی مناسبتیله یاء همزه یه ابدال اولنمشدر (ام لیلی) سیاه باده نك كنیه سیدر كه پاپاس قارهسی دیدكلری در ولیلی باده نك ابتدای كیف ونشئه سنه اطلاق اولنور بخار تصورینه مبنیدر تقول اخذتنی الخمر لیلاها ای نشوتها وبدء سكرها و برخاتون اسمیدر جمعی لیالی كلور (حرة لیلی) بادیه ده برقره طاشلق تپه در ابن لیلی المزنی) و(ابولیلی الاشعری) و(ابولیلی الجعدی) و(ابولیلی المازنی) و(ابولیلی الغفاری) و(ابولیلی الخزاعی صحابه لردر (الملایلة) مفاعله وزننده اجیری كیجه لكله طوتمق معناسنه در نته كه مشاهره آیلقله ومیاومه كونده لكله معامله دن عبارتدر تقول لایلته اذا استأجرته للیلة ویقال عامله ملایلة كیاومه میاومة من الیوم * فصـــــــل المیم (المأل) میمك فتحی وهمزه نك سكونیله و(المئل) كتف وزننده سموز و یومری كوده لو كشی یه دینور مؤنثی مأله ومئله در (المؤولة) عمومه وزننده و(المألة) كرامه وزننده بركسه سموز وتنومند اولمق معناسنه در یقال مأل الرجل ومئل مؤولة ومألة من الباب الثالث والرابع اذا كان مألا ای سمینا ضخما (المأل) و(المألة) میملرك فتحیله برایشه قبل الوقوع یاپنوب آماده اولمق معنـاسـنه در یقال جاء امر ماما ماأل له ومامأل مألة من البـاب الخـامس والثالث ای لم یستعدله ولم یشعر به (المألة) ثمره وزننده باغچه یه وچمنزاره دینور روضه معناسـنه ودكرمنه دینور رحی معناسنه جمعی مئال در میمك كسریله (المتل) قتل وزننده برنسنه یی صرصوب ارغالمق معناسنه در یقال متل الشیء متلا من الباب الاول اذا زعزعه وحركه (المثل) میمك كسری وثای مثلثه نك سكونیله و(المثل) فتحتینله و(المثیل امیر وزننده برشیئك بكزری و بكاشی شبه ومانند معناسنه در جمعلری امثالدر یقال هذا مثله ومثله ومثیله ای شبهه وقول العرب فلان مستراد لمثله ای مثله یطلب ویشح علیه یعنی فلان نسنه كیاب اولمغله مثل ومانندی مطلوب اولوب وكند یسنی فدا ایلیوب حقنده بخل وضنت اولنه جق یادكار بهمتا در دیمكدر (المثل) فتحتینله شبه ومانند معناسنه در كه ذكر اولندی ودلیل وحجت معنـاسـنه مستعملدر یقال اقام له مثلا ای حجة وقصه وحـدیث وداستان معنـاسـنه در یقال بسط له مثلا ای حدیثا و برنسـنه نك صفتنه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی * مثل الجنـة التی وعد المتقون * ای صفة الجنة * شارح دیر كه مثل تعبیر اولـنان كلام كه قوللده منسم وتداول ایله مشتهر در شبه معناسـندن مأخوذ در كویا كه محـاضری اولان كسه موردنی مضربنه مثل ونظیر ایده رك ایراد ایدر (التمثیل تفعیل وزننده برقصه و برلاقردی بیان ایلمك معناسـنه در یقـال مثل بالمثل ای بالحدیث اذا بینه وافاده وحدثه و برنسنه یی برنسـنه یه بكزتمك معناسـنه در یقـال مثله به اذا شبهه به و برنسنه نك بعینـه صورتنی نقش وكتابت مقوله سـیله تصویر ایلمك معناسـنه در شویله كه شیء مصورك شخصنه نظر ایدركبی بعینه تصویر ایلیـه یقال مثل الشیء له اذا صوره له حتی كانه ینظر الیه و برآدمه مثله تعبیر اولـنان عقوبتله اشكنجه قلمق معنـاسنه در یقـال مثل لفلان اذا نكل به (الامتثال) افتعال وزننده بودخی مثل وقصه بیـان ایلمك معنـاسنه در یقـال امتثل المثل ای الحدیث بمعنی مثله و بركسه مثل جهتیـله بالمناسبه ابیات ثلاثه انشاد ایلمك معنـاسـنه در یقـال امتثل عندهم مثلا حسنا اذا انشد بیتا ثم آخر ثم آخر نتـه كه تمثل دخی بومعنـایه در كه ذكر اولنه جقدر و برنسـنه نك صورتنه كیرمك معنـاسـنه در یقال امتثـله ای تصوره * شارحك بیـانه كوره تمثیلك مطاوعیـدر فیقال مثله له فامتثله ای صوره له فتصوره و برآدمك طریقه ومسلكنه تابع اولوب اصلا آندن عدول وتجاوز ایتمیه رك اقتدا وانقیاد ایلمك معنـاسـنه در یقال امتثل طریقته اذا تبعها فلم یعـدها وقاتلی قصاص ایلمك معنـاسـنه در یقـال امتثل منه اذا اقتص (التمثل) تفعل وزننده بودخی مثل وقصـه بیان ایلمك معنـاسـنه در یقال تمثل الحـدیث و بالحدیث بمعنی امتثل * قال الشـارح ومنه قول جریر * والتغلبی اذا تنحنح للقری * حك استه وتمثل الامثـالا * وتمثل امتثال كبی برمناسبتله مثل قصدیله ابیات ثلاثه انشاد ایلمك معنـاسـنه در یقـال تمثل عنـدهم مثلا حسنا اذا انشد بیتا ثم آخر ثم آخر * شارح دیر كه مؤلفـك صورت تفسیرندن ابیات ثلاثه انشاد اولنمـدقجه امتثال وتمثل اطلاق اولنمیه جغی منفهم اولور لكن امهات سائره نك منطوقی اوزره مصراع واحده دخی مستعملدر ومنه قول عایشة كان علیه السلام یتمثل بقول الشاعر * ویأتیك بالاخبار من لم تزود * پس مؤلفك مرادی مطلقا متعدد منظومه دیمك اولوز ویومعناده امتثال وتمثل بنفسه و باء حرفیله متعدی اولور كما قال فی الاسـاس هذا البیت مثل تمثله هذا وتمثل به وتمثله وتمثل به * ومؤلف تمثل صورتلمك و برشیئك صورتنه كیرمك معناسنه ده ورودنی اهمال ایلدی وتمثل برنسنه یی یا بر كلامی مثل ضرب وایراد ایلمك معناسنه در یقال تمثل بالشیء اذا ضرب به مثلا ویقال هذا البیت مثل

يتمثل به وقصاص آلمق معناسنه دريقال تمثل منه اذا اقتص ـ (الامثولة) اضحوكه وزننده اسمدر تمثل اولنان بيته دينور (المثال) كتاب وزننده مقدار معناسنه دريقال هذا على مثاله اى مقداره وقصاص معناسنه در يقال اخذ منه مثاله اى قصاصه و برنسنه نك اورنكنه وصفتنه دينوريقال هذا على مثال ذالك اى على صفته ودوشكه دينور يقال نام على المثال اى الفراش جمعى امثله ومثل كلور كتب وزننده (التماثل) تفاعل وزننده خسته صحت وافاقته يقلشمق معناسنه در و بومثول وقيام معناسندندر يقال تماثل العليل اذاقارب البرء (الامثل) افضل وزننده ومراد فيدر جمعى اماثل دريقال هذا امثل قومه اى افضله ❊ راغبك بيانه كوره اشبه وامثل كلمه لرى فى الاصل اشبه بالافاضل وامثل بالافاضل اولوب بعده كثرت دوران سببله مشبه به اسقاط ومطلق افضل مقامنده اقامه واستعمال اولنديلر وانلردن صيغه تصريف اولندى وقوله تعالى ❊ اذ يقول امثلهم طريقة ❊ اى اعدلهم واشبههم باهل الحق اواعلمهم عند نفسه بمايقول (المثالة) كرامه وزننده فاضل اولمق معناسنه در يقال مثل الرجل مثالة من الباب الخامس اذافضل (المثلى) ميمك ضميله امثلك مؤنثيدر اقصى وقصوى كبى وقوله تعالى ويذهبا بطريقتكم المثلى ❊ اى الطريقة التى هى الاشبه بالحق (المثيل) اميروزننده مثل ونظير معناسنه دركه ذكر اولندى وفاضل معناسنه در يقال رجل مثيل اى فاضل (التمثال) تانك فتحيله تفعلدن مصدردر برنسنه يى آخره بكزتمك معناسنه در يقـال مثله به تمثيلا وتمثالا اذاشبهه به (التمثال) تانك كسريله مصنوع اولان صورته دينور كرك قلم ايشى وكرك سائر كونه اولسون تقول رأيت تمثالا فى يده اى صورة واشعث بن قيس الكندى قلجنك اسميدر (المثول) قعود وزننده اياق اوزره ديكيلوب طورمق معناسنه دريقال مثل بين يديه ومثل مثولا من الباب الاول والخامس اذاقام منتصبا وسينوب يره ياپشمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال مثل الرجل اذالطأ بالارض و يرندن ايرلمق معناسنه در يقال مثل فلان اذازال عن موضعه و برنسنه يى برنسنه يه بكزتمك معناسنه در يقال مثل فلانا فلانا وبفلان اذا شبهه به و بكزمك معناسنه دريقال مثل فلان فلانا اذا صار مثله (المثل) غسل وزننده و(المثلة) ميمك ضميله برآدمه غيره عبرت اوله جق عقوبت ايلك معناسنه دربورنى وقولاغنى وسائر بعض اعضاسنى كسمك وكوزينى اويمق كبى يقال مثل بفلان مثلا ومثلة من الباب الاول اذانكل (المثلة) ميمك فتحى و ثانك ضميله وسكونيله اسمدر عبرت آله جق عقوبته دينور جمعى مثولات كلور ميمك فتحيله ومثلات كلور ميمك فتحى وثانك ضميله (الامثال) همزه نك كسريله برآدمى قصاص جهتيله قتل ايلك معناسنه در يقال امثله اذاقتله بقود (الماثل) صاحب وزننده عقوبت معناسنه اولان مثل كلمه سنى تاكيد ايچون ايراد اولنوريقال مثل ماثل اى جهد جاهد هرشديدمحنتى اكا تشبيه ايدرلر وماثل اثر وعلامتى بالكليه نابود اولوب خاكسار اولمش رسم بناء وعمارته دينوريقـال كان رسم الدار ماثلا اى الذاهب الاثر (المأثول) مدينه ده برموضعدر (الماثلة) چراغپادركه شمعدان طرزنده اولورچراغه وايلكمن تعبير اولنور بومناسبتله شمعدانه ده اطلاق اولنور يقال اتى بالماثلة اى بمنارة المسرجة (المثل) ميمك كسريله ابن عجل بن لجيم در ملوك يمندندر امويه دن عبـدالملك بن مروان طرفنه يمندن برطائفه ورود ايدوب حضورنده مثول واثناى مصاحبتده عبـدالملك ذكر اولنان مثل لفظنى مصحف اوله رق ماالميل منكم تعبيريله استفسار ايلدكده مرقوملر مرادنى فهم ايدوب فى ذاتهم ادب آشنا اولملريله آسلوب حكيمانه ايله يا امير المؤمنين كان ملك لنا يقال له المثل ديدكلرنده عبدالملك شرمسار اولدى و بنوالمثل بن معاويه برقبيله در ابوالشعثاء يزيد الكندى آنلردندر (المثل) ميمك ضميله فلج نام محلده برموضعدركه رحى المثل دخى ديرلر (الامثال) همزه نك فتحيله بصره يه قريب برنيجه طاغلو ارضه اطلاق اولنوركه برى برينه متشابهلردر (المجل) ميمك فتحى وجيمك سكونيله و(المجل) فتحتينله و(المجول) قعود وزننده كثرت عملدن ال ناسورلنوب قبارمق معناسنه دريقال مجلت يده ومجلت مجلا ومجلا ومجولا من الباب الاول والرابع اذانفطت من العمل فمرنت وطوارك طرنغى طاشه قدقدنصكره اوكولوب قتيلمق معناسنه در وعند البعض مجل بدنده درى ايله اتك بيننده صوحادث اولمق معناسنه دركه آتش اصابتندن ياخشونتلو نسنه استعمالندن حادث اولور تركيده بوكه دخى قبارمق تعبير اولنور و بعضلر عندنده مجله كه مجل لفظنك مفرديدر شول يوفقه دريجكه دينوركه ايش ايشلمكدن قباروب ايچنده صوطولار تركيده قبارجق تعبير اولنور بونك جمعى مجال در ميمك كسريله ومجل درتمر وتمره كبى يقال مجل الحافر اذانكبته الحجارة فبرئ فصلب اوالمجل ان يكون بين الجلد واللحم ماء اوالمجلة قشرة رقيقة يجتمع فيها ماء من اثر العمل ومنه يقـال جاءت الابل كالمجل اى رواء ممتلئة يعنى دوه لر صو يه كركن كبى قانوب قرنلرى مجل كبى صو ايله طبطلو كلديلر (الامجال) همزه نك كسريله بودخى ال كثرت عملدن نصرلنوب قبارمق معناسنه دريقال امجلت يده بمعنى مجلت وايش الى قبارتمق معناسنه دريقال امجل يده العمل اذاصيرها

مأجلة (المـاجل) طاغـك ودره‌نك دیبنده مجتمع اولان صویه دینور وباب مکه ده برموضع آدیدرکه اطرافدن ترشح ایدن صو آنده مجتمع اولور (المحل) نخل وزننده مکر وکید معناسنه‌در یقـال لایضره محله ای مکره وکیده وتوزه دینور غبار معناسنه وقوراقلغه وقیتلغه دینور یقال اصابهم محل ای شدة وجدب وانقطـاع المطر ومحول ومحله کبی قوراق یره دینور کاسیذکر ومصدر اولور برقوراق اولمق معناسنه یقال محلت الارض محلا من البـاب الثـالث اذا کانت ممحلة ومحل ومحال کتاب وزنـنـده امیر ووالی وحاکمه غمز وسعـایتله برآدمه کید وضرر ایراث ایلمك معناسنه‌در یقال محل بفلان ومحل به ومحل به محلا ومحالا من الباب الثانی والرابع والخامس اذا کاده بسعـایة الی السلطـان ومحل اصلا خیر ومنفعتی اولمیـان جماد خلقت کمسه‌یه اطـلاق اولنور ارض محله تشبیهله یقـال رجل محل ای لاینتفع به (المحلة) تمره وزننده و (المحول) صبور وزننده و (الممحلة) محسنه وزننده و (الممحل محسن وزننده که بو امحالدن قلیلدر و (الممحـال) محراب وزننده محل کبی قوراق یره دینور یقـال ارض محل وممحلة ومحول وممحلة وممحل وممحـال ای جدبة (المحـالة) مقـاله وزنـنـده برقوراق اولمق معنـاسنه‌در یقـال محلت الارض محالة من البـاب الخامس اذا کانت جدبة (الامحـال) همزه‌نك کسریله برمحل قیتلق وقوراقلق اولمق معناسنه‌در یقال امحل البلد اذا اجدب فهو ماحل وممحل قلیل وناس قیتلغه صتاشمق معناسنه‌در یقال امحل القوم اذا اجدبوا (الماحل) قیتلق وقوراق شهره ومحله دینور ممحل دخی دینور که امحالدندر لکن غیرقیاس اوزره ماحل مستعملدر ممحل قلیلدر وماحل وجودی متغیر اولمش آدمه دینور (التمـاحل) متمـایل وزننده پك اوزون اولوب اندامی پریشان ومضطرب ونازیبا دوه‌یه وآدمه دینور ومنه کلام علی رضی الله عنه ❊ ان من ورائکم امورا متماحلة ❊ ای فتنا یطول شرحها وبو کلام مرتضویدر جوهری توهمندن ناشی حدیث عنوانیله تقییدا یلدی کذلك امور اکلمه‌سی منصوبدر جوهری تغییر ایدوب مرفوعا رسم ایلمشدر ❊ شارح دیرکه حدیث موقوف جمله سندن اولمق احتمالندن بشقه کلام اصحابه حدیث اطلاقی اصولده مقرردر واقعا نهایه‌ده دخی وفی حدیث علی عنوانیله مثبتدر وجوهری همان امور متماحلة کلامیله اکتفا ایلمشدر ومتماحل ایراق اویه‌یه واوه دینور یقال دار متماحلة ای متباعدة ووجودی متغیر اولمش کمسه‌یه دینور ماحل دخی دینور تقول رأیته متماحلا وماحلا ای متغیر البدن (التمحل) تفعل وزنـنـده حیله ایلمك معناسنه‌در یقال تمحل له اذا احتال وبرآدمك حق ومطلوبنی ادا خصوصنده آنی کلفت وزحمته اوغراتمق معناسـنه‌درکه اذا ورنجله ادا ایتمکدن عبـارتدر یقـال تمحل له حقه اذا تکلفه له مؤلفینك تمحل تعبیرلری بوندندر (الممحل) معظم وزننده اوزاتمش نسنه‌یه دینور یقـال شیء ممحل ای مطول وشول سوده دینورکه طعمی اکشیمکه باشلمش اوله علی قول طولومه وضع وحفظ اولنوب لکن هنوز طعمی تمام متغیر اولمقسزین شرب اولنه یقـال لبن ممحل ای اخذ طعم حموضة اوما حقن فلم یترك یأخذ الطعم وشرب (المحـال) کتاب وزننده کید ومکر معناسنه‌در یقـال هو ضعیف المحـال ای الکید وفند وحیله ایله برخصوص ومصلحتی طلب وتسخیر ایلمکه دینور یقال فاز مطلبه بالمحـال وهو روم الامر بالحیل وتدبیر معناسنه‌در یقـال قوی المحال ای التدبیر وقدرت معنـاسنه‌در وجدال معناسنه‌در یقال هو شدید المحال ای الجدال وعذاب وعقاب وعداوت معنـالرینه‌در ومفاعله‌دن مصدر اولور دشمنلك ایلمك معنـاسنه یقال ماحله مماحلة ومحالا اذا عاداه وزور وقوت معنـاسنه‌در وشدت ومحنت وهلاك معناسنه‌در یقـال وقع فی المحـال ای الشدة والهلاك وهلاك ایلمکه دینور وینه مفـاعله‌دن مصدر اولور مماحله کبی برکمسه ایله زور وقوت خصوصنده مبـاحثه ایدوب یارشمق معناسنه تاکه احدهمانك قوتی آخردن زیاده اولدیغی ظاهر اوله یقال ماحله مماحلة ومحالا اذا قاواه حتی یتبین ایهما اشد (المحالة) سحـابه وزننده بیوك بکره‌یه وچرخه دینورکه اکا دوه قوشوب قیودن صو چکرلر تاه وحدتیه‌در یقـال استق علی المحـالة ای البکرة العظیمة ❊ مؤلف بونی حول ماده‌سنده دخی ثبت ایلمشیدی که دونمك معنـاسندن مأخوذدر بو راده میمی اصلیه اعتبار ایلمشدر ظاهرا مکر وحیله یاخود قوت وشدت معنالرندن متصوردر ومحاله دوه قسمنك ارقه اوکورغه لرندن براوکورغه‌یه دینور جمعلری محال کلور هاسز وجمع الجمع محل کلور میمك ضمیله واسکله‌یه دینورکه دیوارجیلر وصواجیلر آنك اوزرنده اوتوروب عمل ایدرلر قاره چاو دخی تعبیر اولنور یقـال عمل الطیان علی المحالة وهی الخشبة التی یستقر علیها الطیانون (المحال) سحـاب وزننده بودخی بیوك بکره‌یه وچرخه دینور ونسوان دوزکونلرندن بردوزکون آدیدرکه اوکورغه کیکلری هیئتنده اولور یقال جاءت وعلیها المحال وهو ضرب من الحلی یکون علی هیئة الفقـار (الممحلة) مرحله وزنـنـده تازه اوغلاق دریسندن اولان سود طولومنه دینور (المحل) کتف وزننده شول آدمه دینورکه اکسه‌سندن قوغیلوب اوزون اوتادی صیوریله‌رك

د رماند ه و بجحال قالمش اوله يقال صارزيد محلا اى مطرودا حتى اعيا (التمحيل) تفعيل و زننده قوتلندرمك
وقوّت ويرمك معناسنه درتقول محلني يافلان اى قوّنى (الماخل) خاى معجمه ايله داخل وزننده قاچغين آدمه
دينور ماخ كبى يقال هو ماخل وماخ اى هارب (المدل) ميمك كسريله شول خيره وچلسز لاغر آدمه دينو ركه
پك لاغرلكندن قرالتيسى كوجله بلور روب تشخيص اولنه يقال فلان صيرة المرض مدلا وهوالرجل الخفى" الشخص
القليل اللحم (المدل) ميمك فتحيله خسيس ودنى كسه يه دينور يقــال هومدل اى خسيس ويوغرد كبى پك قويلش
سوده دينور يقال لبن مدل اى خاثر (مدل) جبل وزننده ملوك قبيله حميرد ن برينك اسميد ر (مدلين) سقسين
وزننده اندلسده برحصن آديدر ❊ شارح ديركه اندلس الكاسنده دكلدر بلكه حالا آق دكزده مدللى ديدكلرى
جزيره اوله جقدر (المدلاء) صحراء وزننده نجران شرقبسنده برقوملق آديدر (مداله) سحابه وزننده برموضعدر
(التمدل) تفعل وزنـنده منديل ايله سيلمك معناسنه در يقال تمدل بالمنديل بمعنى تمندل ظاهرا نون داله مبدلدر
(المذل) ذال معجمه ايله عمل وزننده برعارضه سببيله تنكدل ومضطرب وبيقرار اولمق معناسنه در يقال مذل الرجل
مذلا من البـاب الرابع اذاضجر وقلق ومذل اويوشقلغه وسستلكه دينور يقـال اخذه المذل اى الفترة والخدر
(المذل) كتف وزننده وصفدر برعارضه سببيله تنكدل ومضطرب وبيقرار آدمه دينور يقـال صار مذلا اى ضجرا
وقلقا ومذيل معناسنه د ركماسيذكر (المذل) عزل وزننده و(المذال) مقـال وزننده برآدم رازينى حفظ وكتم
ايده ميوب افشا ايلمك معناسنه در يقال مذل فلان بسره ومذل ومذل مذلا ومذالا من البـاب الاول والخـامس
اذا افشاه باين احيرينده طبيعى اولور وبذل وسماحت ايلمك معناسنه در يقال مذلت نفسه بالشئ ومذلت من الباب
الرابع والخـامس اذا سمحت وبرعضو اويوشمق معنـاسنه د ر يقال مذلت رجله من الباب الرابع اذا خدرت
ومذل وصف اولور پك باذل وسخى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مذل النفس ومذل اليد اى سمح (المذيل) امير
وزننده مذل كبى وصفدر سرينى صقلايميوب افشا ايدراولان اغزى كوشك آدمه دينور يقال هومذل كنكتف ومذيل
اذا كان يفشى بسره ومذيل بيقرار اولان خسته يه دينور يقال مريض مذيل اذا كان لايتقار وفارسيده نرم
آهن ديدكلرى تيموره دينوركه ديشى تيمور تعبير اولنور پولاد وچليك اركك تيمور در (الامذال) همزه نك كسريله
بودنى برعضو اويوشمق معناسنه در يقال امذلت رجله اذا خدرت ويقال به امذال اى فترة وخدر (المذل) ميمك
كسريله مذل كلمه سنـده لغتدركه بغـايت خيره ولاغر وخيـال آدمه دينور (المذلى) قتلى وزنـنده مذل
ياخود مذيل كلمه سنك جمعيدركه بيقرار خسته يه دينور بوجهتله اصلا آرام ايلميوب دائما حركت واضطراب
اوزره اولان كسه لرده استعمال اولندى يقال رجال مذلى اى لايطمئنون (الممذل) منبروزننده اهلنه پزونكلك
ايدن قورمساغه دينور يقـال سمعت انه ممذل اى قوّاد على اهله (الامذلال) احمراروزنـنده بودنى برعضو
اويوشق اولمق معناسنه در يقـال امذلت رجله بمعنى امذلت (الممذئل) مشمعل وزننده اويقوسنى آلمامش
ياخود مخمور وخميـازه كش كبى نفس ومزاجنه غلظت وفتور وانتفـاخ عارض اولمش آدمه دينور يقـال
اصبح ممذئلا اى خاثر النفس (المذال) كتاب وزننده مذاء معنـاسنه دركه قورمسـا قلغه وقلتبانلغه دينور
يقـال به مذال اى مذاء وبركسه زوجه سيله همفراش ايكن زوجه سنك آشنـاسى كلمكله همبستر اولسون ديو
فراشدن يابجه يابجه يوارلنه رق آلارغه يه چيقمغه دينور قال الشارح ومنه الحديث ❊ الغيرة من الايمان والمذال
من النفـاق ❊ ويروى المذاء من النفاق وهو ان يقلق الرجل بفراشه الذى يضاجع فيه حليلته ويتحوّل عنه حتى
يفترشها غيره (المرجل) مزعفروزننده برجنس آلاجه قماش آديدر ❊ مؤلف بونى رجل ماده سنده ثبت ومرجل
صورتلرى منقوش الاجه قماش ايله بيـان ايلمشيدى (المردلة) دحرجه وزننده برايشى احكام ومتانت وجهيله
ايشلميوب كوشك وبيـاغيجه ايشلمـك معناسنه در يقـال مردل العمل اذا لم يحكمه (المرطلة) دحرجه وزننده
برعمله مداومت ايلمك معناسنه د رعلى قول فسـادا ولان عمـله مداومت ايتمكه مخصوصدر يقـال مرطل العمل
اذا ادامه اولاتكون الافى فساد وبرآدمه برنسنه بيلاشدرمق معناسنه در يقال مرطل فلانا بالطين وغيره اذا لطخه به
وبرآدمك عرضنه طوقنمق معناسنه در يقـال مرطل عرضه اذا وقع فيـه واصلا تمق معناسنه دريقـال مرطل
المطرفلانا اذا بله (الامزهلال) اضمحلال وزننده هوا يوزندن بلود آچلمق معناسنه در يقـال امزهل السحاب
اذا انقشع وقار اريمـك معنـاسنه د ريقـال امزهل الثلج اذا ذاب وبوامزهل ماده سندن مقلوبدر (المسـل
فتحتيله اطرافنـدن مفرز خط كبى طوغرى واوزون اوزادى ارضه دينور وصو آقنديسنه دينور مسيل الماء
معناسنه جمعى امسله كلور ومسل كلور ضمتيله ومسلان كلور ميمك ضميله ومسـائل كلور ❊ شارح ديركه مسائل

مسیل تصورینه مبنی اولمق غالبدر (المسالة) مقاله وزننده بعض یوزده اولان یاقشقلو ودلبر سویلکه وآقندیلغه
دینور یقال فی وجهه مسالة ای طول فی حسن (المسل) نسل وزننده آقق معناسنه دریقال مسل الماء
مسلا من الباب الاول اذا سال (الامتسال) افتعال وزننده قلجی قیندن صیرمق معناسنه در یقال امتسل
السیف اذا استله (مسولی) تنوفی وزننده ومدّ ایله برموضع آدیدر (المشل) میمك فتحی وشین معجمه نك سكونیله آزجه
سود صاغمق معناسنه دریقال مشل الرجل اللبن مشلا من الباب الاول اذا حلبه قلیلا وقلجی قیندن صیرمق
معناسنه دریقال مشل السیف اذا استله (الممشل) منبر وزننده سهولتله سود صغسان آدمه دینور یقال هو
ممشل ای حالب رفیق بالحلب (التمشیل) تفعیل وزننده ناقه آزجه سود ویرمك معناسنه در علی قول سودی
اعضاسنه یایلغله ممه یه سود پك آزایغك معناسنه در یقال مشلت الناقة اذا انزلت شیئا قلیلا او انتشرت درتها
(الامتشال) افتعال وزننده قیندن قلج صیرمق معناسنه در یقال امتشل السیف اذا استله (موشیل) میم مضمومه
ایله بوصیر وزننده ارمیه قضاسنده برقریه در غانم بن حسین الفقیه ابو الغنایم الموشیلی اورادندر یاخود موشیلایه
منسوبدر که نصاری طائفه سنه مخصوص برکتابدر مومی الیهك جدّی مهتدی اولمشیدی (المشول) شمول وزننده
کوده نك اتی آزالمق معناسنه در یقال مشل لحمه مشولا من الباب الاول اذا قل ومنه یقال فخذ ماشلة ای قلیلة
اللحم ویقال رجل ممشول الفخذ ای قلیل اللحم (المصل) اصل وزننده و(المصالة) سحابه وزننده یوغردی
قینادوب صقدقدنصکره غلیظنه که کش تعبیر اولنور آنك صوینه دینور که بردفعه دخی قینادوب صقرلر ترکلر قاره
قورت وقاره کش تعبیر ایدرلر فارسیده اکا ترف وکشك سیاه دیرلر پك حامض وباردوردی الکیموس والهضم
ومعده یه مضرّ برنسنه دریقال سقاه المصل والمصالة وهو ماسال من الاقط اذا طبخ ثم عصر ومصل ومصول
قعود وزننده طاملمق معناسنه در یقال مصل الشیء مصلا ومصولا من الباب الاول اذا قطر ویوغردی
خرما چوبندن ایشلنمش سپت مقوله سی ظرفه یاطوربه یه قویوب صوینی سوزمك معناسنه در که اکا طوربه
یوغردی تعبیر اولنور یقال مصل اللبن مصلا اذا صار فی وعاء خوص او خرق لیقطر ماؤه ❊ مؤلفك ظاهر
عباره سی لازم اولمسنی مشعردر لکن مسامحه یی متضمندر محکمده وسائر اصولده اذا وضعه فی وعاء عبارتیله
مرسومدر ومصل کش تعبیر اولنان یوغرد قوریسنی مصل دوزمك معناسنه دریقال مصل الاقط اذا عمله
ویاره دن جزئیجه چرك صیزوب سیلان ایلمك معناسنه در یقال مصل الجرح اذا سال منه شیء یسیر ومدیون
داینه حقندن پك آزجه نسنه ویرمك معناسنه مستعملدر یقال مصل لفلان من حقه اذا اخرج له منه یعنی
شیء یسیر ومالی نابجایره صرفله تباه ایلمك معناسنه مستعملدر یقال مصل ماله اذا افسده یعنی صرفه فیما
لاخیر فیه (المصول) قعود وزننده طاملمق معناسنه درکه ذکر اولندی وصویی یوغردن سوزوب آیرمق معناسنه در
یقال مصل اللبن مصولا اذا میز عنه الماء (المصالة) میمك ضمی وفتحیله کوپدن صیزوب آقان صیزنتی یه دینور
(الماصل) حاصل وزننده آزجه ویرکویه دینور یقال نال منه ماصلا ای عطاء قلیلا وآزجه سوده دینور (الممصل)
محسن وزننده و(الممصال) محراب وزننده شول قیونه دینور که سودی کولکه صاغلدقده مایه سز وقوتسز
اولمغه طولومه چکمکسزین آچلی آچلی ویروب همان متزایل اوله یقال شاة ممصل وممصال اذا كانت یتزایل
لبنها قبل ان یحقن وممصل شول خاتونه دینور که رحمنده جنین هنوز مضغه ایکن دوشورر اوله یقال امرأة ممصل
اذا كانت تلقی ولدها مضغة (الممصل) منبر وزننده بویه بجی سوز کوسنه دینور که آنکله بویه سوزرلر (الامصال)
همزه نك کسریله بودخی مالی بیوجه تباه ایلمك معناسنه دریقال امصل ماله اذا افسده وقیونك بالجمله سودینی
صاغمق معناسنه در یقال امصل الغنم اذا حلبها مستوعبا یعنی مافیها (المصلاء) حمراء وزننده بازولری انجه
خاتونه دینور یقال امرأة مصلاء ای الدقیقة الذراعین (الاستمصال) قرن اسهاله اوغرامق معناسنه در یقال
استمصل البطن اذا اسهل (الامضحلال) اضمحلال وزننده ومرادفیدر یقال امضحل الشیء بمعنی اضمحل
(المطل) قتل وزننده وعده یی ودینی اوزادوب کجکدرمك معناسنه در یقال مطل العدة والدین مطلا من الباب الاول
اذا سوّفه واپی سوندروب اوزاتمق معناسنه در یقال مطل الحبل اذا مدّه وتیموری دوکوب اوزاتمغله سبیکه ایدوب
توغلغه دوزمك معناسنه در یقال مطل الحدید اذا سبکه وطبعه وصاغه بیضة (الامتطال) افتعال وزننده و(المماطلة)
مفاعله وزننده و(المطال) قتال وزننده بونلرده وعده یی ودینی لیت ولعلّ ایله اوزادوب کجکدرمك معناسنه در
یقال امتطل الوعد والدین وماطله اذا سوّفه وامتطال اوت اوزایوب کوراولمغله بری برینه صارمشمق معناسنه در
یقال امتطل النبات اذا التف (المطول) صبور وزننده و(المطآل) بطآل وزننده دائما وعدی یاخود دینی اوزادوب

بچکدر راولان کسمه یه دینور یقال رجل مطول ومطال ای مسوّف ومطاآل تیموری دوکوب مغفر دوزن آدمه دینور که
توغلغه جی تعبیر اولنور (المطـالة) کتابه وزننده تیموری دوکوب مغفر دوزمك حرفتنه دینور (الممطول)
هر دوکیلوب سیکله طرزنده اوزانمش نسنه یه دینور قلج وبچاق تیمورلری کبی (المطلة) تمره وزننده وقتحـاتله
حوضك دیبنده قلان صو بقیه سنه دینور (المطلة) غرفه وزننده طولومدن دوکیلان آزجه صو وشراب
مقوله سنه دینور (ماطل) بردوه یوغورینك اسمیدر ابل ماطلیه اکا نسبت اولنور (المعل) نعل وزننده حیوانك
خایه لرینی چیقارمق معنـاسنه در که انه مك وانسـانده خادم ایتمك وخروسده املیق ایتمك تعبیر اولنور یقـال
معل الحمار معلا من الباب الثـالث اذا استل خصیبه وبرنسنه یی قاپمق معناسنه در یقـال معل الشیء اذا اختطفه
واختلسه وبرآدمی ایودروب ازعاج ایلمك معناسنه در یقال معله عن حاجته اذا اعجله وازعجه وبرآدم عجله ایلمکله ایشنی
تباه وبرباد ایلمك معناسنه در یقـال معل امره اذا عجل به وقطعه وافسده وسرعتـله یوریوب کتمك معناسنه در
یقال معل الرجل اذا اسرع فی السـیر ویولده کیدرکن دابه لری بری بریندن کسوب آیرمق معنـاسنه در
یقال معل رکابه اذاقطع بعضها عن بعض واغاج وتخته مقوله سنی یارمق معناسنه در یقال معل الخشبة اذاشقهـا
وناقه نك فرجنه ال صوقوب ایچندن یاوزی یی عجله ایله چکوب چیقارمق معناسنه در یقال معل الحوار اذمدّه من حیاء
النـاقة واستخرجه بعجلة بو راده اوکله سـبله اواستخرجه نسخه لری غلطدر وبرآدمك عرض وناموسـنه خلل
ویروب دیلملك معناسنه در یقال معل به اذاوقع به (الامعال) همزه نك کسریله بودخی برآدمی ایشندن ایودروب
ازعاج ایلمك معناسنه در یقال امعله عن حاجته اذا اعجله وازعجه (المعـالة) مقاله وزننده شرّوشور معناسنه در
یقـال هوصاحب معالة ای شرّ (المعل) کتف وزننده دائمـا عجله ایدیجی آدمه دینور یقـال رجل معل
ای مستعجل (بطن معوله) معونه وزننده بر موضعدر (الامتعال) افتعال وزننده برکسه یه سرعت واختلاسله
مرزاغی پیدرپی سانجمق معنـاسنه در یقال امتعل فلانا اذادارك الطعـان فی اختلاس (مغیل) غین معجمه ایله
امیر وزننده مغربده شهرفاس قربنده بربلده آدیدر آندن نیجه محدثلر ظهور ایلدی (بنو مغاله) مقـاله وزننده
انصاردن برقوم وجماعتدر (المغالة) مقـاله وزننده غش وغدر وخیانت معنـاسنه در یقال به مغالة ای خیـانة
وغش وغمز وسعایت معنـاسنه در کماسیذکر (المغل) میمك فتحی وغینك سکونیله طوار چایر ایله بیله جه طپراق
یمکله بورکی اغریمق معنـاسنه در یقـال مغلت الدابّة مغلا من الباب الثـالث والاول اذا اکلت التراب مع البقل
فاخذها وجع فی بطنهـا ومغل کبه خاتونك چوجغه امزردیکی سوده دینور فتحتیله ده زبانزده در ومغل ومغـاله
برآدمك والی وحاکم یانـنده بنوء حالنی ذکر ایله غمز وسعایت ایلمك معنـاسنه در علی قول عموما یعنی والی یانـنده
وسائر محللرده مسـاویسنی نقل ایله دیلملك معنـاسنه در یقال مغل به مغلا ومغالة من الباب الثـالث اذاوشی به عند
السلطان اوعامّ (المغلة) فرجه وزننده چایر ایله بیله جه طپراق یمکله بورکی آغریان دابه یه دینور یقال دابّة مغلة
اذاصارت قداکلت التراب مع البقل فوجع بطنها (المغلة) تمره وزننده اسمدر دابه یه وجه مذکور اوزره عارض
اولان آغری یه دینور یقال بالفرس مغلة ای وجع بطن من اکل التراب وفسـاد معناسنه در یقال به مغلة ای فساد
ومغله شول قیونه دینورکه برسنده ایکی دفعه دول ویره جمعی مغال در میمك کسریله یقال نعجة مغلة اذا کانت تنتج
فی عام مرّتین (الامغال) همزه نك کسریله برآدمك دوه لری مغله دیدکلری مرض مذکوره اوغرامق معناسنه در
یقال امغل القوم اذامغلت ابلهم وکبه خاتون چوجغنی امزرمك معنـاسنه در یقال امغلت الحامل ولده اذا ارضعته
بالمغل وخاصة دیشی قیون برکونه درده مبتلا اولمق معنـاسنه در که هرکبه اولدقجه اول درد سببیله دولنی براقور
علی قول امغال قیون قسمی بهرسنه متصل طوغرمق وعندالبعض برسنه ده ایکی دفعه کبه اولمق معناسنه در یقال امغلت
الشاة اذااصاب وجع فی بطنها کلما حملت القت ولدها اوهوان تنتج سنوات متابعة اوان یحمل علیها فی السنة مرّتین
وامغال خاتون بهرسنه چوجغی هنوز ممه دن کسلمکسزین کبه قالوب طوغرمق معناسنه در یقال امغلت المرأة اذاولدت
کل سنة وحملت قبل الفطـام (المغل) فتحتینله کبه خاتون چوجغنی امزرمك معناسنه در یقال مغلت الحامل
بولده مغلا من الباب الرابع اذا ارضعته وبرآدمك کوزی بوزیلوب فاسد وتباه اولمق معناسنه در یقال مغل الرجل
اذافسدت عینه (الممغل) محسن وزننده چوجغنی امزرن کبه خاتونه دینور وبهرسـنه کبه قالور اولان خاتونه
دینور (الممغل) منبر وزننده طپراق یمکه دوشکون اولان کسه یه دینور یقال هوممغل ای مولع باکل التراب ❊ مؤلفك
احاطه ملتزمی ایکن مغل ماده سـنی که میم مضمومه ایله قبائل اترا کدن براویماق آدیدر اهمـال ایلمشدر وانلرك
اصلی مغل بن النجه خان بن ترك بن یافث بن نوح علیه السلامدر بونك برادری تاتاردر تاتار اویماغی دخی اندن

توره مشدر (المقل) نقل وزننده باقمق معناسنه در يقال مقله مقلا من الباب الاول اذا نظر اليه وصويه طالدرمق
معناسنه در يقال مقله فى الماء اذا غمسه قال الشارح ومنه الحديث * اذا وقع الذباب فى الطعام فامقلوه فانّ فى احد
جناحيه سماً وفى الاخر شفاء وانه يقدّم السمّ ويؤخر الشفاء * ومقل صويه طالمق معناسنه در يقال مقل فى الماء
اذا غاص فيه ومه دن بركونه سودا ممكه دينور وقيونك ديبنه دينور يقال وقع فى مقل البئر اى اسفله وبرآدم
دوه سنك كوجك كوچكنك مه دن كنديسى امدكده چوق امكله سود طوقنور ديوا نديشه سندن اليله آزجه
آزجه سود ايچورمك معناسنه در يقال مقل فصيله اذا سقاه فى كفه قليلا قليلا وذلك اذا خاف عليه من شربه اللبن
وبرقابه ذكرى آتى مقله ديدكلرى چقل طاشنى قيوب اوزرينه صودوكمك معناسنه در يقال مقل المقلة اذا القاها
فى الاناء وصبّ عليها الماء (المقل) ميمك ضميله كندر اسميدر كه آق كونلك ديدكلري دار ودر يهود طا ئفه سى
تبخر ايدرلر و برنوع صمغ اسميدر كه برشجردن حاصل اولور هندى وعربى وصقلى قسمى اولور مجموعى سعال ونهش
حشرات و بواسير وتنقيهٔ رحم وتسهيل ولادت وانزال مشيمه و بوكركده حادث اولان طاشلرى ازاله ورياح غليظه يى
تحليل بابنده نافع ومدرّ ومسمن ومقوّى واورامى محلل ودافعدر اشبو دارو بلاد عربده خصوصا يمنده نابت
برشجرك صمغيدر مقل ازرق ديمكله معروفدر تركيده كورن ديرلر وصفرته مائل اولانه مقل اليهود ديرلر * پس مؤلفك
كندر ايله بيان ايلديكى بو اولمق كركدر وغبرت وسواده مائل اولانه صقلى ديرلر ظاهرا صقليه اطه سنه
منسوبدر ونواحى يمندن ظهور ايدن بادنجانى اولور اكا مقل عربى ديرلر صاف وحمرته مائل اولانه هندى ديرلر
(المقل المكى) دوم اغاجنك ثمريدر نضيج بولدقده اكل اولنور عفوصتلى وخشونتلى قابض وبارد ومعده يى مقويدر
بونك تازه سنه بهش وقورسنه دقل ديرلر (المقلة) ميمك ضميله كوزك آق وقاره سنى جامع شحمه سنه دينور على قول آق
وقاره سنه دينور ياخود حدقه يه دينور كه كوزك بيوك قاره سيدر جمعى مقل كلور صرد وزننده وقوله هذا خير يعنى
ماورد فى حديث ابن مسعود وسئل عن مسح الحصا فى الصلوة فقال * مرّة وتركها خير من مائة ناقة لمقلة * اى خير
من مائة تختارها بعينك ونظرك يعنى نماز ايچره موضع سجده دن مسح حصا ايلمك خصوصندن سؤال اولندقده
بركرّه مسح ايلمك جائزدر لكن آنى دخى ترك ايلمك نظر كده كزيده و پسنديده اولان يوز ناقه يه مالك اولمقدن
افضلدر (المقلة) تمره وزننده شول خرده طاشلره دينور كه اهل سفر بريه ده صويك قلتندن ناشى بانلرنده موجود
اولان صويى تقسيم ايلدكلرنده اول طاشلرى برقابه قويوب آنلرى اورته جك مقدارى صو وضع وهركسه اولقدرجه
صوتوزيع ايدرلر يقال تقاسموا الماء بالمقلة اى حصاة القسم توضع فى الاناء اذا عدم الماء فى السفر ثم يصب عليه
ما يغمر الحصاة فيعطى كلاً منهم سهمه (التماقل) تفاعل وزننده ايكى كسه برى برينى صويه طالدرمق
معناسنه در يقال تماقلا اذا تغاطا فى الماء (الامتقال) افتعال وزننده بيدرپى صويه طالمق معناسنه در يقال امتقل
الرجل اذا غاص مرارا (المكالة) ميمك فتحى وضمى وكافك سكونيله قيونك ديبنده اير كيلوب بريكمش صوماده سنه دينور
على قول آندن ابتدا چكيلوب اخراج اولنان صويه دينور تقول اعطنى مكلة بئرك وهى جمة البئر او اوّل ما يستقى
من جمتها بوراده نسخهٔ صحيحه بودر و بعضلر عندنده مكله قيونك ديبنده قلان آزجه بقيه يه دينور ياخود قابده
قلان آزجه بقيه يه دينور قول اوّله كوره اضداددن اولور (المكول) قعود وزننده قيونك ديبنده مكله ديديكى صو
اولمق معناسنه در يقال مكلت البئر مكولا من الباب الاول اذا كانت بها مكلة (المكول) صبور وزننده ايچنده مكله
ديديكى صو اولان قيويه دينور جمعى مكل كلور كتب وزننده وشول قيويه دينور كه صويى آز اولغله اطرافدن آزجه
آزجه اير كيلوب برمقدارجه ديبنده مجتمع اوله يقال بئر مكول اذا قلّ ماؤها فاستجمّ حتى اجتمع الماء فى اسفلها
(المكل) عنق وزننده و(المكل) كتف وزننده و(الممكلة) مكرمه وزننده و(الممكولة) بالجمله صويى چكيلوب
اخراج اولنمش اسكى قيويه دينور يقال قليب مكل ومكل وممكلة وممكولة اذا كانت قد نزح ماؤها (الممكل) منبر
وزننده صويى آزجه كوله دينور يقال غدير ممكل اى القليل الماء وايچنده صو اولان قيويه دينور يقال بئر ممكل اذا كان
فيها ماؤها (الاستمكال) تزوج ايلمك معناسنه در يقال استمكل بفلانة اذا تزوج بها (المكال) غراب وزننده
ايچ ياغنه دينور بوراده قوتدن كنايه در يقال ما بالناقة مكال اى شحم (المكولىّ) صبورىّ وزننده لئيم وبد كهر
كسه يه دينور يقال رجل مكولىّ اى لئيم (المماكل) مماثل وزننده بولديغى وكورديكى نسنه لرى جمع وادخار ايدن
آدمه دينور (ميكائيل) ميمك كسريله ملائكهٔ اربعه دن برفرشته اسميدر عليهم السلام ونونله ميكائين دخى لغتدر
شارح ديركه حق سبحانه وتعالى اول فرشته يى روى زمينده كائن انسان وحيوانك ارزاقنى تحصيله مؤكل ايلمشدر
(الملل) فتحتينله و(الملة) غلة وزننده و(الملالة) و(الملال) ميملرك فتحيله اوصانمق معناسنه در تقول مللته ومللت منه

مللا وملة وملالة وملالا من الباب الرابع اذا سئمته (الاستملال) بودخی اوصانمق معناسنه در تقول استمللته بمعنى مللته
(الاملال) همزه نك كسريله برآدمی يوروب اوصاندرمق معناسنه در يقال املنی وامل علی ای ابرمنی وبرآدمك
سفر وغربتی مديد اولمق معناسنه مستعملدر يقال امل عليه السفر اذا طال واملاء طريقيله يعنی بريسی
سويلبوب كنديسی يازمق معناسنه در يقال امله ای قال له فكتب عنه (الملول) و (الملولة) صبور وصبوره وزننده
و (المالولة) فاعوله وزننده و (الملالة) شد اده وزننده وصفلردر ملالتلو اوصانق آدمه دينور مؤنثنده دخی ملول وملوله
دينور يقال هو ملول وملولة ومالولة وملالة وذوملة وهی ملول وملولة * شارح ديركه اولكی ملوله ده ناء مبالغه
ايچوندر ومالوله تاموره وزننده مبالغه در وذوملة بونلرك فاعل معناسنه اولدقلرينه اشارتدر (الملل) فتحتينله
مصدردركه ذكر اولندی ودوه نك قولاغی توزينه باصيلوب بركونه تمغا اسميدر (الملة) غله وزننده مصدردركه
ذكر اولندی واسی كوله دينور يقال اطعمه خبز ملة وهی الرماد الحار خبز ملة اسی كولده پشمش اتمكه دينوركه
اعراب واحشام طائفه سی پشوررلر وبعض طشره دكرمانلرده دخی پشوررلر پوغاچه تعبير ايدرلر وآتش قورينه
دينور جمره معناسنه وحما حرارتندن عارض اولان تره دينور ملال كبی كما سيذكر (الملال) غراب وزننده بودخی
حما ترينه دينور يقال اخذ المحموم الملة والملال ای عرق الحمی (الملة) ميمك ضميله ديكشك ابتدا چاتيسنه
دينوركه ايلمه وايلندی تعبير اولنور يقال الثوب علی الملة ای الخياطة الاولی (الملة) ميمك كسريله دين وشريعته
اطلاق اولنور املات الكتاب ماده سندن مأخوذ در يقال ملة ابراهيم خير الملل ای شريعته ودينه اساسده
زمخشری ديديكه ملة طريق مسلوكه معناسنه در دين وشريعت شاهراه مستقيم اولمغله آنكله تسميه اولندی
وملة ديت وخونبها معناسنه در يقال اخذ ملته ای ديته (التملل) تفعل وزننده و (الامتلال) افتعال وزننده
برملته ملتلنمك معناسنه در يقال تملل ملة الاسلام وامتل اذا دخل فيها وسرعتله يوريمك معناسنه در يقال
تملل فی المشی وامتل اذا اسرع وتملل خسته لكدن ياخود غم وتاسه دن مضطرب وبيقرار اولمغله بری اوته چبالیوب
دونشدرمك معناسنه در تقول تمللت اذا تقلبت مرضا اوغما (الملّ) ميمك فتحيله يای واوق مقوله سنی طوغرلتمق
ايچون آتشه طوتمق معناسنه در يقال مل القوس اوالسهم بالنار ملا من الباب الاول اذا عالجه بها وبرنسنه يی
آتش قورينه كومك معناسنه در يقال مل الشیء فی الجمر اذا ادخله فيه وسرعتله يوريمك معناسنه در يقال
مل فی المشی اذا اسرع وثوبی چاتوب ايلمك معناسنه در يقال مل الثوب اذا خاطه يعنی بالملة واتمكی يا اتی
كوله كوموب پشورمك معناسنه در كه كول باصدی وپوغاچه ياپمق تعبير اولنور يقال مل الخبز اواللحم اذا ادخله
فی الملة وبرآدمك سفر وغربتی اوزامق معناسنه در يقال مل عليه السفر اذا طال وارقه اغريسنه اوغرامق
معناسنه در تقول ملات وبملت ملا من الباب الرابع والاول اذا اصابك الملال وحما ثقلتندن ترلمك معناسنه در
يقال مل المحموم اذا اخذه الملال ومرضدن ياغم وتاسه دن بيقرار اولوب بری اوته دونمك معناسنه در تقول ملت
اذا تقلبت مرضا اوغما وبرنسنه يی بيقرار ايدوب بری اوته چويروب دوندرمك معناسنه در تقول ملته ملا
من الباب الاول اذا قلبته (الملال) غراب وزننده حما ثقلتندن عارض اولان تره دينور وقلج قبضه سنك اغاجنه
دينوركه بلچاغی اوله جقدر اوزرينی طلا وتزيين ايدرلر وياپك ارقه سنه دينور يقال كسر ملال القوس ای ظهره
وبرموضع آديدر وبدنده كيك ايچره عارض اولان حرارته دينوركه حمانك شدتندن كيكلرك ايچنه تأثير ايدر وارقه
اغريسنه دينور ومرضدن ياغم وتاسه دن بيقرار اولوب بری اوته چباليوب دونمكه دينور يقال اخذه الملال
ای التقلب مرضا اوغما (المليل) اميروزننده و (المملول) اسی كولده پشمش اتمكه دينور پوغاچه وكول بصدی كبی
يقال اطعمه مليلا ومملولا ای خبز الملة ومليل آينده وروندهسی چوق ايشلك يوله دينور ممل كبی كما سيذكر (المليلة)
سفينه وزننده بودخی كيكه تأثير ايلمش حرارته دينور (الممل) ميم اولانك ضمی وثانيسنك فتحيله بودخی آينده
ورونده سی چوق ايشلك يوله دينور يقال طريق مليل وممل ای يسلك فهو معلم لاحب (التمليل) تفعيل وزننده
و (التململ) تزلزل وزننده بونلرده مرضدن ياخود تاسه دن دوشك ايچره بيقرار اولوب بری اوته دونشدرمك معناسنه در
تقول ململت وتململت اذا تقلبت مرضا اوغما (الململ) علابط وزننده جسيت ورونده اشكه دينور يقال حمار ململ
ای سريع (المملی) ميمك فتحی والفك قصريله اشكين وچاپك ناقه يه دينور يقال ناقة مملی ای سريعة (المململة)
زلزله وزننده سرعتله يوريمك معناسنه در يقال ململ الرجل اذا اسرع (الململول) ميمك ضميله كوزه سرمه چكوجك
ميله دينور يقال كحل عينه بالململول ای المكحال وتلنكولرك ودوه نك ذكرلرينه دينور وتيمور قلمه دينوركه لوحه دفتره
آنكله يازويازارلر يقال كتبه بالململول ای بالحديدة التی يكتب بها فی الواح الدفتر (ملل) جبل وزننده برموضعدر

ملیله) سفینه وزننده مغربده بربلده آدیدر (ملاّله) جبانّه وزننده بجایه قربنده برقریه‌در (الملی) ربّی وزننده
کرکی کبی پشکین اتمکه دینور یقال خبزة ملی ای منضجة (ملول) تنور وزننده اسامیدندر هارون بن ملول وشعیب
بن اسحق المعروف بابن اخی ملول محدّثلردر (المليل) زبیر وزننده قرغه قوشنه دینور وبررجل اسمیدر وابومليل
ابن عبدالله وابومليل ابن الاغر صحابه‌لردر (الانملال) انسلال وزننده ومرادفیدر که برنسنه‌نك ایچندن صیرلوب
چیقمق معناسنه‌در یقال انملّ منه اذا انسلّ (المال) حال وزننده برآدمك مالك اولدیغی نسنه‌یه دینور فارسیده
خواسته دینور جمعی اموال‌در یقال له مال کثیر وهو ماملکه من کل شیء * شارحك بیانه كوره اصلی مول‌در * مترجم
دیرکه مال اورمجك اسمی اولان موله دن مأخوذ اولمق خاطره‌سی دروننده خلجان ایدر (المول) قول وزننده
و (المؤول) شمول وزننده مالدار اولمق معناسنه‌در تقول ملت یافلان بکسر المیم تمال وملت بضم المیم تمول مولا
ومؤولا من الباب الرابع والاول ای صرت ذامال و برآدمه مال ویرمك معناسنه‌در تقول ملته مولا من الباب الاول
اذا اعطیته المال (التموّل) تفعل وزننده و (الاستمالة) چوق مال صاحبی اولمق معناسنه‌در تقول تموّلت
واستملت یافلان ای کثر مالك (التمويل) تفعیل وزننده برآدمی مالدار ایلمك معناسنه‌در یقال موّله اذا صیره
ذامال (المال) اصلی مائل اولمغله بعد القلب عینی زائل اولمشدر مال صاحبی دیمکدر (الميل) سیّد وزننده که
واو یا یه مبدله‌در و (المول) بودخی سید وزننده صاحب مال آدمه دینور مان کلمه سنك جمعی ماله کلور قائد
وقاده کبی ومالون کلور مؤنثی ماله‌در که اصلی مائله بعده مالئه اولوب عینی حذف اولنمشدر کذلك جمعی دخی ماله
کلور ومالات کلور یقال رجل مال ومیل وموّل وهم مالة ومالون وهی مالة وهنّ مالة ومالات ای کثیر المال
الامالة) همزه‌نك کسریله بودخی برآدمه مال ویرمك معناسنه‌در تقول املته اذا اعطیته المال (المؤلة) میمك
ضمیله اورمجكه دینور عنكبوت معناسنه (مويل) زبیر وزننده شهور عربیه‌دن شهر رجبك اسم قدیمیدر (المهل) اهل
وزننده وفتحتینله‌ده لغتدر حرف حلق ایچون و (المهلة) میمك ضمیله برخصوصده عجله وتشدید ایلیوب رفق
وتأنی ایله میدان ویره‌رك طوتمق معناسنه‌در یقال مهل فی عمله مهلا ومهلة من الباب الثالث اذا عمله بالسکینة
والرفق و یقال عمل ذلك فی مهل ومهلة ای علی تؤدة وسکینة ومهله طوری قطرانه دینور مهل کبی و بات
و یراغه دینور یقال اخذ مهلته ای عدّته و برآدمه سنّ وعمر یاخود ادب وعرفان جهتیله اولان سبق وتقدم
معناسنه مستعملدر ومنه یقال اخذ علی فلان المهلة اذا تقدّمه فی سنّ او ادب (الامهال) همزه‌نك کسریله برآدمه
برخصوصده تعجیل وتضییق ایلمیوب رفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه‌در یقال امهله اذا رفق به و برماده‌ده
افراطله عذر و بهانه ایراد ایلمك معناسنه‌در یقال امهل فلان فیه اذا بالغ واعذر و برآدمه برماده ضمننده مهلت وزمان
ویرمك معناسنه‌در مثلا اداء دینك وقتی حلول ایتمیشکن برزمان دخی تأخیر ایدوب میدان ویرمك کبی یقال امهله
اذا انظره (التمهيل) تفعیل وزننده بودخی مهلت وزمان ویرمك معناسنه‌در یقال مهله اذا اجّله (التمهل) تفعل
وزننده برخصوصده عجله ایتمیوب سکونت وتأنی اوزره اولمق معناسنه‌در یقال تمهل فی عمله اذا اتأد و برخیر
وحسنه‌ده سائره سبق وتقدم ایلمك معناسنه‌در یقال تمهل فلان اذا تقدّم فی الخیر (مهلا) میمك فتحی وآخرك
نصبیله مصادر محذوفة الافعال قسمندندر سقیا ورعیا کبی اصلی امهلنی مهلا ایدی بکا مهلت و برعجله ایلمه دیمکدر
مفرد ومذکر ومؤنث وجمعی برابردر تقول مهلا یارجل ویارجال ویافلانة ای امهلنی و برکسه برماده‌ده مهلت
طلبیله مهلا دیسه یاخود مأمور اولسه آنی ردّ ایچون لامهل والله دیرلر لامهلا دیمزلر زیرا اولکی عدم مساعده‌یی
مشعردر وثانی لاتقل مهلا ایهامنی مذکردر وتقول مامهل والله بمغنیة عنك شیئا بالرفع وعن بلر رزق فلان مهلا
دیرلر برآدمه ایشلدیکی کناهك عقوبتنده تعجیل اولنمیوب تأخیر ایله کندیسنه مهلت ومیدان و یرلدکده فیقال فلان
رزق مهلا ای رکب الخطا بالمهل ولم یعجل (المهل) میمك ضمیله جمیع معدنیات جواهره شامل اسم جنسدر
کومش والتون و باقر وتیمور کبی یقال احرز المهل وهو اسم یجمع معدنیات الجواهر کالفضة ونحوها وطوری
قطرانه دینور مهله کبی یقال طلا ابله بالمهل والمهلة ای بالقطران الرقیق وار یمش توجه و باقره وتیموره دینور
یقال هو کالمهل ای للصفر الذائب اوالحدید وزیتون یاغنه یاخود طورطوسنه یاخود طوری اولانه دینور
وکولده پشمش اتمکدن دوکیلان کوله وقوره دینور واغویه دینور یقال سقاه مهلا ای سما ویاره‌دن آقان اریکه
دینور یقال یسیل المهل من الجرح ای القیح ومیتك کوده سندن آقان صاری صویه دینور (المهل) اهل وزننده
مصدردر که ذکر اولندی ومهل مضموم کبی بودخی میتك جسدندن آقان صاری صویه دینور ودوه‌یه قطران
سورمك معناسنه مصدر اولور یقال مهل البعیر مهلا من الباب الثالث اذا طلاه بالخضخاض وطوار رفق وسهولتله

اوتلامق معناسنه دريقال مهلت الغنم اذا رعت على مهلتها (المهل) فتحتينله بودخی میتك جسدندن آقان صاری صو یه دینور وخیر وحسنه خصوصنده سائره سبق وتقدم ایلمكه دینور یقال فلان ذومهل ای تقدم فی الخیر و برآدمك تقدم ایدن كذشته اسلافنه دینور یقال رحم الله مهلك ای اسلافك المتقدمین (المهلة) میمك حركات ثلاثی وهانك سكونی وفتحیله بودخی میتك جسدندن آقان صاری صو یه دینور (الماهل) جست وسریع معناسنه دروسابق ومتقدم معناسنه در (ابومهل) فتحتینله عروة بن عبدالله الجعفی كنیه سیدر اتباع تابعیندندر (الاستمهال) بركسه دن برخصوصده مهلت ومیدان استمك معناسنه در یقال استمهله اذا استنظره (الانمهلال) انفعلال وزننده دیكنه طوغری دیكیلوب طورمق معناسنه در یقال انمهل الشیء اذا اعتدل وانتصب و برنسنه دن فتوروسكونت كلكله سست وفاتر اولمق معناسنه در یقال انمهل الشیء اذاسكن وفتر (المهصل) قنفذ وزننده قالین یاپیلو اشكه دینور یقال حمارمهصل ای غلیظ (المیل) سیل وزننده و (الممال) میم مفتوحه ایله معاب وزننده و (الممیل) مغیب وزننده و (التمیال) تذكار وزننده و (المیلان) فتحاتله و (المیلولة) قیلوله وزننده اعتدالدن بريكا صاپوب اكیلك معناسنه در یقال مال الیه یمیل میلا وممالا وممیلا وتمیالا ومیلانا ومیلولة اذاعدل فهومائل وتقول العرب هولاتمیل علیه المربعة ای قوی یعنی فلان پك قوتلوز ورمنددر دیه جك يرده هولا تمیل علیه المربعة دیرلر مربعه مكنسه و زننده طوار اوزره یوك قالدیره جق اغاجه دینور ومیل متعدی اولور برنسنه یی بريكا طوغری اكك معناسنه یقال ماله اذا صیره مائلا (المائل) برجانبه طوغری اكلمش نسنه یه دینور خمیده معناسنه جمعی ماله كلور ومیل كلور ركع وزننده (الامالة) همزه نك كسریله برنسنه یی برطرفه طوغری اكك معناسنه دریقال اماله اذاصیره مائلا ودوه یه طناواوت اوتارمق معناسنه دریقال امال الابل اذا رعاها الخلة (التمییل) تفعیل وزننده اماله معناسنه در یقال میله بمعنی اماله وشك وتردد معناسنه مستعملدر یقال ماميلوا ای لم یشكوا وتقول میلت بین امرین اذا ترددت (الاستمالة) برطرفه طوغری صاپوب اكیلك معناسنه در یقال میله فاستمال و برنسنه یی خرمندن بغدای آلوركبی ایكی آوجله یاخود ایكی قوللری آچوب اللری بری برینه قاوشدیرمه اولچوسیله كندو یه طوغری چكوب آلمق معناسنه دریقال استماله اذا اكاله بالكفین او بالذراعین و برآدمك كوكلنی كندی طرفنه جذب واماله ایلمك معناسنه در یقال استمال فلانا واستمال بقلبه ای اماله (المیلاء) صحراء وزننده باشه بركونه دلبند صارنمغه دینور ظاهرا بگروصارنمقدر وخاتونلر صاچلرینی برطرفه خمیده ومائل ایده رك طرابوب ودوزوب قوشمغه دینوركه آلعنه لرشیوه سیدر و میلاء اوركجی برجانبه طوغری مائل اولان دوه لره دینور یقال ابل میلاء ای مائلة السنام و برى برینك اوستنه متراكم اولمش بیوك قوم یغننه دینور وشاخلری چوق وكوراغاجه وصف اولور یقال شجرة میلاء ای الكثیرة الفروع (المیول) قعود وزننده كنش غروبه واروب چاتمق علی قول وسط سمادن زواله وارمق معناسنه دریقال مالت الشمس میولا اذا صغت للغروب اوزالت عن كبد السماء و یول منزله یقلشمق معناسنه در تقول مال بنا الطریق اذا قصد ای قرب ومنه لیلة قاصدة (المیل) فتحتینله برنسنه خلقی برطرفه مائل اولمق معناسنه دروكاه اولوركه بناء وعمارتده دخی استعمال اولنوركه معمارا كری یاپدیغندن اولور یقال میل الشیء میلا من الباب الرابع اذا كان مائلا خلقة (الامیل) احمر وزننده برجانبه طوغری خلقی مائل اولان نسنه یه دینور یقال شیء امیل ای مائل خلقة واكراوزره طوغری اوتوره مز اولان آدمه دینور یقال رجل امیل اذا كان یمیل عن السرج فی جانب وقلقانسز علی قول قلجسز یاخود مزراقسز ساده آدمه دینور یقال رجل امیل ای لاترس معه اولاسیف اولارمح وقورقق آدمه اطلاق اولنور یقال هوامیل ای جبان (الممایلة) مفاعله وزننده یاصقن ایلمك معناسنه در تقول مایلنا الوالی فمایلناه ای اغار علینا فاغرنا علیه (المیل) میمك كسریله كوزه سرمه چكه جك آلته دینور تركیده دخی میل دینور یقال كحل عینه بالمیل ای بالململ وكوز ایریمی قدر یره دینوركه آندن اوته یه نظر ایشلمز یقال بینهما قدرمیل ای قدرمد البصر و یوللرده مسافه نشانی ایچون یاپدقلری مناره یه دینور و بعضلر دیدیكه میل برحد ومقدار ایله محدود ومعین دكلدر بلكه همان متراخی ومستطیل مسافه دن عبارتدر وعند البعض طقسان التی بیك اصبع مقدارندن عبارتدر علی قول اوچ بیك وعلی رأی درت بیك ذراع مقداری مسافه یه دینور فرسخ ماده سنده اختلاف ایلدكلری اوزره بعضلر قدماء ذراعیله طقوز بیك ذراع و بعضلر محدثین ذراعیله اون ایكی بیك ذراع تقدیر ایلدیلر ومیل كلمه سنك جمعی امیال ومیول در شارح دیركه طقسان التی بیك اصبع تقدیر ایدن قولله درت بیك ذراع تقدیر ایده نك بیننده منافات یوقدر زیرا هر ذراع یكرمی درت اصبعدن عبارت اولمغله درت بیكه ضرب اولندقده طقسان التی بیك حاصل اولور ❊ ومؤلف

فرسخ ماده سنده کرچه بیان ایلیوب لنکن برماده سنده بریدی فرسخان واثنا عشر میلا عبارتیله تعریف ایلمکله
هرفرسخ التی میلدن عبارت اولمش اولور هرفرسخ ایسه اوچ میلدن عبارتدر که میل فرسخك ثلثی اولور ومیل
درت بیك خطوه در وهرخطوه بربچق ذراعدر پس التی بیك ذراع اولور وفرسخ اوچ میل اولمغله اون سکز بیك ذراع
ودرتیوز اوتوز ایکی بیك اصبع ایدر انتهی ومیل بنت مشرح تابعیه در (المائلات) مائله لفظنك جمعیدر که مائل
مؤنثیدر وشول مائلات که اشبو * صنفان من اهل النار لم ارهما بعد قوم معهم سیاط کاذناب البقر یضربون بها
الناس ونساء کاسیات عاریات مائلات ممیلات رؤسهن کاسنمة البخت المائلة لایدخلن الجنة ولا یجدن ریحها
حدیثنده وارددر مراد کبر ونخوتله تبختر ومیلان ایده رك مشی ایدن نسواندر وممیلات قلوب رجالی کندیلره برتقریبله
اماله وجذب ایدنلردر یاخود عرض جمال ایچون نقابلرینی برجانبه اماله ایدنلردر (المیلة) حیله وزننده وقت وزمانه
دینور جمعی میل در عنب وزننده یقال مضی بینهما میلة ای حین وزمان * فصـــل النون * (النأل) نونك فتحی
وهمزه نك سکونیله و(النألان) فتحاتله و(النئیل) نفیر وزننده برآدم باشنی یوقری طوتوب ساکه رك یوریمك معناسنه در
صرتنده یوکی اولان آدم سکردرکن باشنی یوقری طوتدیغی کبی یقال نأل الرجل نألا ونألانا ونئیلا من الباب الثالث
اذا مشی ونهض برأسه یحرکه الی فوق کمن یعدو وعلیه حمل ینهض به وآت یاخود صرتلان ارغلنه رق یوریمك
معناسنه در یقـــال نأل الفرس اوالضبع اذا اهتز فی مشیه وحسد ایلمك معناسنه در یقال نأل فلانا اذا حسده
وعربلر نأل کلمه سنی ینبغی موقعنده استعمال ایدرلر که لایق ومناسب اولور دیمکدر یقولون نأل ان تفعل ای ینبغی
شارح دیرکه نته که نول ماده سی دخی بومعنایه مستعملدر که تناولدن مأخوذدر ظاهرا بوآندن متغیردرنته که ماده سنده
مشروحدر (النؤول) صبور وزننده نأل ونألاندن وصفدر باشنی یوقری طوته رق یوریان آدمه وارغلنه رق
یوریان آته وصرتلانه دینور (النئدل) زبرج وزننده آفت وداهیه یه دینور (النئدلان) نونك ودالك کسری ودالك
ضمیله نیدلان لفظنده لغتدر کما سیذکر (النأرجیل) همزه ایله نارجیل کلمه سنده لغتدر که هندستان جوزیدر
(النئطل) زبرج وزننده پك شنیع وشدید داهیه یه دینور یقال اصابه النئطل ای الداهیة الشنعاء وپك زیرك وصاحب
فطنت آدمه دینور یقـــال رجل نئطل ای داه (النأملة) دحرجه وزننـــده ایاغی بوقاغیلو کسه یوریمك وانك
یوروبشی کبی یوریمك معناسنه در یقـــال نأمل المقید اذا مشی ویقال نأمل الرجل اذا مشی مشیة المقید (النبل)
نونك ضمیله ذکاء ونجابت معناسنه درکه فطنت وکرم وشرف جهتیله فاضل وعالیقدر اولمقدن عبارتدر یقـــال
فیه نبل ای ذکاء ونجابة (النبالة) کرامه وزننده برآدم نبل صفتیله متصف اولمق معناسنه در یقال نبل الرجل
نبالة من الباب الخامس اذا کان فیه نبل (النبیل) امیر وزننده و(النبل) فتحتینله وشارحك تصویبی اوزره حبل وزننده
وصفلردر ذکاء وشرف وحسب جهتیله فاضل وعالیقدر اولان آدمه دینور نبل کلمه سنك مؤنثنده نبله دینور ونبلاك
ونبال جمعلری نبال کلور کرام کبی ونبلاك جمعی نبل دخی کلور فتحتینله ادم وادیم کبی * یاخود بوشارحك بیاننه کوره
اسم جمعدر کذلك جمعی نبله کلور فتحـــاتله ونبیل تیرانداز لك فننده استاذ اولان آدمه دینور نابل کبی کما سیذکر
وابو عاصم النبیل محدث وثقه در (النبیلة) نبیل کلمه سنك مؤنثیدر حسن وجمال بابنده فضل ومزیت صاحبه سی
خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة نبیلة فی الحسن ای بینة النبالة فاضلة رفائعة وکذا الناقة والفرس والرجل یقال
ناقة نبیلة وفرس ورجل نبیل ای فاضل فی الحسن ونبیله جیفه یه دینور میته معناسنه ونبیله بنت قیس صحابیه در
(التنبل) تفعل وزننده برآدم نبیل اولمق معناسنه در یقـــال تنبل الرجل بمعنی نبل ونبل دیدکلری طاشله استنجا
ایلمك معناسنه در یقـــال تنبل بالنبل اذا استنجی بهـــا واولمك معناسنه در یقال تنبل البعیر والرجل اذا مات وبومیته
معنـــاسنه اولان نبیله دن مأخوذدر وبرآدم فی ذاته نبـــالت یوغیکن تکلفله نبیللنمك وفضیلت تصنعیله فضلایه
بکزنمك معنـــاسنه در یقـــال تنبل فلان اذا تکلف النبل وبرنسنه نك ایچندن کزیده وافضللرینی سچوب آلمق
معنـــاسنه در یقـــال تنبل الرجل منه اذا اخذ الانبل فالانبل ومطلقا اخذ ایلمك معنـــاسنه در یقـــال تنبل ماعندی
ای اخذه (الانتبال) افتعال وزننده سهام معناسنه اولان نبل ونبالدن یاخود یراق معناسنه اولان نبلدن مأخوذدر
برکسه یات ویراغنی دوزوب قوشوب آماده اولمق معنـــاسنه درومنه المثل ماانتبل نبله الا باخرة وبونده لغت
اربعه دخی وارد رنبال ونباله که نونلرك فتحیله در ونبل ونبله که نونلرك ضمیله دراول خصوصده تنبه ایلیوب غافل
اولمغله آماده اولمدی دیمکدر بومثل فرصت فوت اولدقدنصکره تدارکه ابتدار ایدن کمسه حقنده ضرب اولنور
وانتبـــال اولمك معنـــاسنه در یقـــال انتبل الرجل اذا مات وقتل ایلمك معنـــاسنه اولمغله ضد اولور یقـــال انتبل
فلانا اذا قتله وسرعتله برنسنه نك مجموعنی بردن قالدروب یوکلنمك معنـــاسنه در یقال انتبل الشیء اذا احتمله بمرة

سريعا (النبل) فتحتينله بيوك طاشلره و بيوك كسكلره دينور مفردی نبله‌در وكوجك طاشلره وكسكلره دينلكله ضد
اولور واستنجا ايده جك طاشلره دينور (النبل) صردو زننده بودخی استنجا ايده جك طاشلره دينور ۞ شارحك بيانته كوره
مفردی نبله‌در غرفه وغرف كبی (التنبيل) تفعيل وزننده برآدمه استنجا طاشلری و يرمك معناسنه‌در يقال نبله النبل
والنبل اذا اعطاه اياها (الاستنبال) برنسنه‌نك كزيده وافضلنی اخذ وانتخاب ايلمك معناسنه‌در يقال استنبل المال
اذا اخذ خياره (التنبالة) و (التنبال) تالرك كسريله بودوره دينور يقال رجل تنبالة وتنبال ای قصير وتنباله بودورلغه
دينور يقال فيه تنبالة ای قصر (النبل) حبل وزننده اوقلره دينور سهام معناسنه و بو جمعدر لفظندن مفردی يوقدر
علی قول مفردی نبله‌در تمر وتمره كبی جمعی انبال‌در ونبال‌در سهام وزننده ونبلان‌در نونك ضميله ۞ شارحك بيانته كوره
نبل عربلرك قوللندقلری اوقه مخصوص‌در وعند الافصح لفظندن مفردی يوقدر مفردنده سهم ديرلر ونبل مصدر
اولور برآدمه اوق آتمق معناسنه ياخود برآدمه اوق ويرمك معناسنه‌در يقال نبله نبلا من الباب الاول اذا رماه بالنبل
واعطاه النبل واوق اتانلرايچون يردن آتيلان اوقلری ديوشرمك معناسنه‌در يقال نبل علی القوم اذا القط النبل لهم
و بركسه‌يی آزجه آزجه طعام و يره‌رك اويوبلندرمك معناسنه‌در يقال نبل فلانا بالطعام اذا علله به الشیء بعد الشیء
و رفق وسهولتله معامله ايلمك معناسنه‌در يقال نبل به اذا رفق ودوه سورمك معناسنه‌در يقال نبل الابل اذا ساقها
ودوه‌نك مصلحت ومهمه سنی رؤيت وتنظيم ايلمك معناسنه‌در يقال نبل الابل اذا قام بمصلحتها و يولده پك اشوب
كتمك معناسنه‌در يقال نبل الرجل اذا سار شديدا (النبال) شداد وزننده اوق صاحبنه دينوركه مراد اوق طاشيان
واوق ايله تجارت ايدندر واوق ايشليان آدمه دينوركه اوقجی تعبير اولنور و بوكه نابل دخی دينور (النبالة) كتابه وزننده
اوقجيلغه دينور يقال هو نبال ونابل حسن النبالة ای صانع النبل (النابل) اوقجی يه دينور واوق آتمقده استاذ
وماهر تيرانداره دينور يقال هو نابل وابن نابل ای حاذق وابن حاذق يعنی مطلقا برايشده حاذق اولانه ده اطلاق
اولنور وثار حابلهم علی نابلهم مثلی حبل ماده‌سنده بيان اولندی (النبل) ركع وزننده نابلك جمعيدر استاذ
تيراندازلره دينور يقال قوم نبل ای رماة (المتنبل) اسم فاعل بنيه‌سيله اوق طاشيان آدمه دينور يقال هو متنبل
ای حامل النبل (الانبال) همزه‌نك كسريله برآدمه اوق و يرمك معناسنه‌در يقال انبله اذا اعطاه النبل وخرما اغاجی
تازه يمش و يرمك معناسنه‌در يقال انبل النخل اذا ارطب واوقلری يوغون يوغون دوزمك معناسنه‌در يقال انبل
قداحه اذا جاء بها غلاظا (النبلة) غرفه وزننده جزاء وعوض معناسنه‌در يقال نال منه النبلة ای الثواب والجزاء
ولقمه‌يه دينور و يات و يراغه دينور نباله كبی كاسيذكر (نابل) بای مضمومه ايله آنك وزننده بر رجل اسميدر
وافريقيه ده بر موضع آديدر اعلامدن احمد بن علی بن عمار النابلی اورادندر (انبل) احمد وزننده اندلسده شهر
بطليوس نواحيسندن بر ناحيه‌در (نبل) زفر وزننده بنت بدردر كه محدثه‌در (النبالة) ثمامه وزننده نبله كبی يات و يراغ
و يوصاته دينور يقال اخذ نبالته ونبلته ای عدته وعتاده (المنابلة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌ده مستعملدر
اوق يارشمق معناسنه‌در و بعضلر نباله‌ده يعنی فضيلتده مباحثه ايلمكله بيان ايلديلر تقول نابلته فنبلته ای كنت
اجود نبلا منه او اكثر نبالة (النبتل) جعفر وزننده تيمور كبی قتی و پك نسنه‌يه دينور و بر موضع آديدر و بر رجل
علميدر وعبدالله بن نبتل منافقيندندر (النتل) قتل وزننده و (النتول) قعود وزننده و (النتلان) فتحاتله ايلرو يه
يكجمك معناسنه‌در يقال نتل من بينهم نتلا ونتولا ونتلانا من الباب الثانی اذا تقدم ونتل برآدمی ايلرو يه چكمك
معناسنه‌در يقال نتله نتلا اذا جذبه الی قدام و زجر وآزار ايلمك معناسنه‌در يقال نتله اذا زجره ونتل شول
دوه قوشی يمرطه‌سنه دينوركه ايچنه صو طولدروب بريه‌ده دفن ايدرلر نتل دخی دينور فتحتينله بونی اعراب
طا ئفه‌سی قيش ايامنده ايدرلر شدت حرارتده صو بولنمديغی وقتلر چيقاروب ايچرلر ونتل دغارجغی سلكوب ايچنده
اولان توشه‌يی چيقارمق معناسنه‌در يقال نتل الجراب اذا نثله (الاستنتال) بو دخی ايلرو يه يكجمك معناسنه‌در
يقال استنتل من بينهم اذا تقدم (التناتل) تفاعل وزننده اوتلر بری برندن اوزون اولمق معناسنه‌در يقال تناتل
النبت اذا صار بعضه اطول من بعض (ناتل) هاجر وزننده عربدن بر رجل اسميدر ومحمد بن احمد الناتلی محدثدر
شارحك بيانته كوره آمل طبرستان ايالتنده ناتل نام قصبه‌يه منسوبدر (ناتل) صاحب وزننده ربيعة بن مالكك
فرسی اسميدر ياخود ثای مثلثه ايله‌در (نتله) حمزه وزننده (نتيله) جهينه وزننده اسامیدندر (النتيلة) سفينه وزننده
وسيله معناسنه‌در يقال هی نتيلته ای وسيلته (النتتل) زبرج وزننده و (التنتيل) زنبيل وزننده و (التنتالة)
قرطاسه وزننده بودوره دينور و بو تنباله مصحفی دكلدر يقال رجل تنتل وتنتيل وتنتالة ای قصير (النثل) نونك فتحی
وثای مثلثه‌نك سكونيله قيودن طپراق چيقارمق معناسنه‌در يقال نثل الركية نثلا من الباب الثانی اذا استخرج

ترابها وتركشدن اوقلری چیقاروب طاغتمق معناسنه‌در یقال نثل الكنانة اذا استخرج نبلها فنثرها وكیلو كسه
اكندن كیمی چیقاروب براقمق معناسنه‌در یقال نثل درعه اذا القاها عنه واتی پارەلیوب چوملكه صالمق معناسنه‌در
یقال نثل اللحم فی القدر اذا وضعه فیها مقطعا واكنه كیمك كیمك معناسنه‌در یقال نثل علیه درعه اذا صبها علیه
ای لبسها ٭ شارح دیركه بو ماده خلع علیه الثوب وخلعه عنه قبیلندندر انتهی ونثل طوار ترسلمك معناسنه‌در یقال
نثل الفرس نثلا من الباب الاول اذا راث (النثیلة) سفینه وزننده و (النثالة) ثمامه وزننده قیودن چیقار یلان
طپراغه دینور ونثیله بقیه معناسنه‌در وسموزاته دینور (النثول) صبور وزننده اكثری اتی تجربه یه پارەلیوب صالان
خاتونه دینور (المنثل) منبر وزننده چوق ترسلیان آته دینور (النثیل) امیر وزننده آت فشقیسنه دینور (النثلة) ثمره
وزننده ایكی بیغك ارالغنده اولان ییوه دینور وزرهه دینور علی قول بول اولاننه دینور یقال جاء وعلیه نثلة ای درع
او واسعة منها (ناثل) صاحب وزننده نثل ماده سنده ذكر اولندی (التناثل) تفاعل وزننده برنسنه یه اوشوتی
ایلمك معناسنه‌در یقال تناثلوا الیه اذا انصبوا (النجل) نونك فتحی وجیمك سكونیله ولده دینور یقال هو نجله
ای ولده وپدره دیمكله ضد اولور ٭ شارحك بیاننه كوره نجل فی الاصل مصدردر كما سیذكر ولده اطلاقی منجول
ووالده اطلاقی ناجل معناسنه‌در یقال نجله اب كریم ای والده ومصدر اولور آتمق معناسنه یقال نجل الشیء نجلا
من الباب الثانی اذا رماه وعمل وفعل معناسنه‌در یقال نجله جید ای عمله وناسدن جمع كثیر معناسنه در وشدتله
یوریمك معناسنه‌در یقال نجل الرجل اذا سار شدیدا وآچق یوله دینور شاهراه معناسنه یقال اخذوا النجل
ای المحجة وچوجق مشق ایلدیكی لوحه سنك یازوسنی سیلوب محو ایلمك معناسنه‌در یقال نجل الصبی لوحه
اذا محاه ودورتمك معناسنه‌در یقال نجله بالرمح اذا طعنه به ویارمق معناسنه‌در یقال نجله اذا شقه ونجل یردن
ودره دن صیزوب چیقان صیزنده یه دینور یقال یرشح النجل من الارض ای النز وآقان صویه دینور یقال به
نجل ای ماء سائل ونجل ولد حاصل قلمق معناسنه‌در یقال نجله ابوه نجلا من الباب الاول اذا ولده وذبح اولنمش
حیوانك دریسنی یوزركن ابتدا بجاقلرینك اكسه سكیرلرندن یاروب یوزمك معناسنه‌دركه حالا قصابلر اویله
ایدرلر یقال نجل الاهاب اذا شقه عن عرقوبیه ثم سلخه وبرآدمه اایاغك اوجیله اورمق معناسنه‌در یقال نجل فلانا
اذا ضربه بمقدم رجله ویرنباتله یم یشل اولمق معناسنه‌در یقال نجلت الارض اذا اخضرت وناس ایله شر
وآشوب قوپرمق معناسنه‌در یقال نجل الناس اذا شارهم وبرنسنه یی عیان ایلمك معناسنه‌در یقال نجل الشیء
اذا اظهره (الاستنجال) یردن صیزوب چیقان صوچوغالمق معناسنه‌در یقال استنجلت الارض اذا كثر نجلها (نجل)
نونك ضمیله حجازده ضغینه نام محلك اشاغی سمتنده برقریه در (النجل) فتحتینله برآدمك كوزینك دائرەسی بیوك
اولمق معناسنه‌در یقال نجل الرجل نجلا من الباب الرابع اذا وسعت عینه ونجل كریح دوزه جك چامور
قاتمق ایچون تسكره ایله كوبره طاشیان كسه‌لره دینور مفردی ناجل دریقال هم نجل ای نقالوا الجعو الطین
اللبن (الانجل) احمر وزننده بیوك كوزلو آدمه دینور جمعی نجل در نونك ضمیله ونجال در كرام وزننده
یقال رجل انجل ای واسع العین واوزون اوله رق انلو وكنكیش شیئه دینور یقال شیء انجل ای واسع عریض
طویل (الناجل) كریم النسل اولان انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس ناجل ای كریم النسل
(المنجل) منبر وزننده اوراغه دینوركه آنكله اكین بچیلور فارسیده داس دینور اساسك بیاننه كوره رمی معناسنه
اولان نجلدن مأخوذدر كما كینی بچوب آتاجق آلتدر ویاره یی بیولك آچان مزراق تمرننه دینور وبری برینه صارمشق
كوك اكینه دینور یقال زرع منجل ای ملتف وكثیر الولد آدمه دنور یقال رجل منجل ای كثیر الولد وطبلانلریله
یوررركن قاقوب یردن منار چیقلریرا اولان دوه یه دینور یقال بعیر منجل اذا كان ینجل الكمأة بخفه وصبیانك مشق
ایلدكلری تعلیم تخته‌لرینك یازولرینی سیله‌جك نسنه یه دینور سونكر كبی (منجل) مقعد وزننده برطاغك آدیدر
(الانجیل) همزه‌نك كسری وفتحیله عیسی علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینه نازل اولان كتابك اسمیدر وصحیفه
اعتباریله تانیثی جائزدر ٭ مترجم دیركه زاهرده مسطوردركه انجیل عند بعض اهل اللغة اصل ودستور معناسنه دركه
نازل اولدیغی قوم آنك مضمونیله عامل اولوب حلال وحرام خصوصنده اكا مراجعت ایدەلر وبو والد معناسنه
اولان نجلدن مأخوذدر وعلی قول انجیل تسمیه اولندیغی حضرت حق جل وعلا آنی اظهار ایتدیكیچوندر
زوال ایامنده محق بالكلیه مندرس اولمشیدی حق بیلان ایچون آنی اظهار ایلدی وبو اظهار معناسنه اولان نجلدن
مأخوذدر وابو عمرو دیدیكه مخاصمه معناسنه اولان تناجلدندركتاب مزبور نازل اولدقده آنك خصوصنده ناس
منازعه ایتدكلریچون تسمیه اولندی وآملی كشكولی نام تألیفنده دیدیكه انجیل مژده وبشارت معناسنه دركه

عبرانيدر كتاب مزبور ايله عامل اولنلرى جنت ايله تبشير ايلديكيچون تسميه اولندى وعند البعض انكليون ياخود
انكيل عبرانى معربيدر و برهانده قول اخيره مختصر امر سومدر وكشكول صاحبنك مرادى دخى بو اولمق ملحوظدر
(التناجل) تفاعل وزننده نزاع و خصومت ايدشمك معناسنه دريقال تناجلوا اذا تنازعوا (الانتجال) افتعال وزننده
برنسنه كركى كبى ظاهره چيقوب بوريمك معناسنه دريقال انتجل الامر اذا استبان ومضى و برآدم ديوارى ديبندن
ترشح ايدن صويى طپراقدن پاك ايدوب صافى قلمق معناسنه دريقـال انتجل الرجل اذا صفى ماء انتجن من بجس
حائطه (النجيل) امير وزننده برجنس شور اوتك اسميدر على قول شور اوتلرك قوپوب قير يلان يپراغنه دينور
مفرداتده نجيل آيرق تعبير اولنان اوت ايله مبيندر ونجيلك جمعى نجل در ضمتينله (الانجال) همزه نك كسريله برآدم
طوارى نجل ديديكى نبات مذكوره اوتلامغه صالبورمك معناسنه دريقال انجل دابته اذا ارسلها فى النجيل (نجيل) زبير
وزننده مدينه ده برموضعدر على قول ينبع ناحيه سنده در (نجيل) امير وزننده مسلح نام محل قربنده بردوزاوك اسميدر
(نجيله) جهينه وزننده يمامه ايله ضريه بيننده واقع وادى نشناش نام محلده برصو آديدر (مناجل) منازل وزننده برموضع
آديدر (النحل) نونك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله بال آريسنه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور ادباء علمادن ابو الوليد
النحلى اكا منسوبدركه انكله تجارت ايدر ايدى مفردى نحله در تمر وتمره كبى ونحل مصدر اولور بلا عوض برآدمه
نسنه بخش ايلك على قول عموم اوزره ويرمك معناسنه دركه انواع عطايه شاملدر ※ مؤلف بوراده مثال كتورميوب
واشاغيده و بالضم مصدر قولى بونك اسم اولمسنى اشعار ايدر واعطا اولنان نسنه يه اطلاق اولنور منحول معناسنه
يقـال هو نحل منى اى عطية وناحل معناسنه مستعملدركه لاغر ونحيف آدمه دينور يقـال رجل نحل اى ناحل
و برقريه اسميدر محدثيندن منيح بن سيف النحلى اورادندر ونحل يكى ايلره اطلاق اولنور اهله معناسنه نحافتندن
ناشى اطلاق اولنور و بواسم جمعدر ونحل بركسه يه برآخرك سويلديكى سوزى عزو واسناد ايلك معناسنه در
يقال نحله القول نحلا من البـاب الثالث اذا نسبه اليه يعنى قولا قاله غيره و برآدمه سوكمك معناسنه دركه لسانمزده
بوندن و برشدرمك ايله تعبير اولنور يقال نحل فلانا اذا سابه (النحل) نونك ضميله مصدردر برآدمه عطيه ويرمك
معناسنه در يقال نحله نحلا اذا اعطاه ※ شارح ديركه بو معناده فتحله مستعمل دكلدر آنفا مؤلفك فتحله ذكر ايلديكى
بودرسبق قلم واقع اولمشدر لكن آنك اسم مصدر اولمق احتمال غالبى اشعار اولندى انتهى ونحل خاتونه مهر ويرمك
معناسنه دريقـال نحلها اذا اعطاها المهر ونحلان معناسنه دركما سيذكر (النحلة) نونك كسرى وضميله زوجه يه
ويريلان مهر وكابينه دينور ودعوى معنـاسنه دريقـال لم يسمع نحلته اى دعواه (النحلى) بشرى وزننده
ويركويه دينور بخشش معناسنه تقول هذا منى نحلى اى عطية (الانحال) همزه نك كسريله ويرمك معناسنه در
يقال انحله ماء اذا اعطاه و بركسه برآدمه مالندن برمقدار نسنه تخصيص وافراز ايلك معناسنه دريقـال انحله مالا
اذا خصه بشىء منه ووجودى اريقلمق معناسنه در يقال انحله الهم اذا اهزله (التنحيل) تفعيل وزننده انحال ايله
ايكى معناى اولده مرادفدر (النحل) و (النحلان) نونلرك ضميله برآدمه اعطا اولنان شيئه دينور يقال هذا له نحل
ونحلان اى عطية (الانتحال) افتعـال وزننده و (التنحل) تفعل وزننده برآخر آدمك نسنه سنى بندر ديو نفسنه
عزو ايله ادعا ايلك معناسنه در مثلا برشاعرك شعرينى بندر ديو ادعا ايلك كبى يقـال انتحل الشىء وتنحله اذا ادعاه
لنفسه وهو لغيره (النحول) قعود وزننده وجود آريقلمق معناسنه دريقال نحل جسمه ونحل ونحل نحولا من الباب
الثالث والرابع والاول والخامس اذا ذهب من مرض اوسفر (الناحل) و (النحيل) امير وزننده وجودى اريقليوب
چوپ كبى خيره ولاغر اولان آدمه دينور نحيلك جمعى نحلى كلور سكرى وزننده وناحلك مؤنثى ناحله در وانجه
يپياو دوه يه و يوفقه قلجه وصف اولور يقال جمل وسيف ناحل اى رقيق (نحله) تمره وزننده كنده نام كسه نك
وسبيع بن الخطيم نام كسه نك فرسلرى اسميدر و بعلبك قربنده برقريه آديدر (ابو نحيلة البجلى) جهينه وزننده در
اصحابدندر على قول معجمه ايله در (نحلين) غسلين وزننده حلب قضا سنده برقريه در محدثيندن عامر بن سيار
النحلى اورادندر ياء ونون ساقطدر (النخل) نونك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله برنسنه يى اوكورتلمك معناسنه در
يقال نخل الشىء نخلا من الباب الاول اذا صفاه واختاره ونخل خرما اغاجنه دينور مؤنث ومذكر اولور مفردى
نخله در جمعى نخيل كلور نونك فتحيله نته كه نخيل نخل كبى اسم جمع اولور ※ شارح ديركه صاحب مصباحك بياننه كوره
مطلقا مفرديله كندى بينى هاء ايله فرق اولنان اسم جمع كه نخل وتمر و بر و بقر كبيدر اهل حجاز آنلرى مؤنثا استعمال
ايدرلر فيقولون هى التمر وهى النخل واهل نجد وتميم مذكرا استعمال ايدرلر فيقولون هو النخل وهو التمر ونخل كريم
واما نخيل كلمه سى بالاتفاق مؤنثدر انتهى ونخل مصدر اولور اون الهمك معناسنه يقال نخل الدقيق نخلا من الباب

الاول اذاغربله ❊ شارح دیرکه مؤلف بوماده یی دخی عجیب ایجاز ایلدی زیرا نخل ماده سنك اون الهمك معناسی
کتب لغویه نك جمله سنده ثابت ایکن کندوسی ایمـا ایله اکتفا ایلدی واشاغیده وتنخیل الثلج والودق عنوانیله
کلامی بتر ایلدی ❊ واقعا شارحك دیدیکی کبیدر اکا بناء بوحقیر شـارحك تصریحی اوزره انلری تمثیل
وترجمه ایلشدر واون الهمك معناسی تصفیه واختیار معناسندن مأخوذ در ونخل سحاب قار ودپی یاغدرمق معناسنه
مستعملدر یقال نخل السحـاب الثلج والودق اذاصبه ونخل برکونه نسوان پیرایه سنه دینور نخل شکلنده دوزرلر
وبرموضع آدیدر (التنخل) تفعل وزننده و(الانتخـال) افتعال وزننده بونلرده برنسنه یی اوکورتلمك معناسنه در
یقـال تنخل الشیء وانتخله اذاصفاه واختاره (النخالة) ثمامه وزننده اوکرتلوب اختیـار اولنان کزیده یه دینور
یقال هی نخـالته ای ما نخلت منه والکدن کچن اونه دینور یقـال هی نخـالة وهی ماتخل من الدقیق والکده
قلان کپکه دینو ر وچورندی یه دینور یقال نخل الدقیق ورمی نخـالته ای مابقی فی المنخل ممایتخل اشبو کپکك
خوا صنـدندرکه صو ایله یاخود سبزواتدن طور پ صویله مطبوخنی عقرب صوقد یغی یره ضمـاد ایلسه لر
بغایت نافعدر (المنخل) میمك وخانك ضمیله وخانك فتحیله اون الیه جك الکه دینور وبوقیـاسدن خارج اولان
اسم آلتلردندر (النخیل) امیر وزننده نخل کبی خرما اغاجنه دینور اسم جمعـدر ونخل کلمه سنك جمعی اولور
خرما اغاجلری وخرمالق دیمك اولور (نخیله) جهینه وزننده حضرت عائشه نك موالیسندندر ونخیله طبیعت
وسجیت معناسنه در ❊ شارحك بیانه کوره بومعناده وآتیده سفینه وزننده در نسخه لرده سقط واقعدر یقال له
نخیلة کریمة ای طبیعة ونصیحت معناسـنه در یقـال هو لایقبل النخیلة ای النصیحة ونخیـله جهینه وزننده
باد یه ده برموضعدر وعراقده برموضعدرکه امام علی رضی الله عنه حضرتلریله خوارج طائفه سنك جنکاهیدر
وابو نخیلة العکلی وابو نخیلة السعدی راجزلردر وابو نخیلة البجلی وابو نخیلة اللهبی صحابه لردر (المنخل) معظم
وزننده برشاعردر ومنه المثل لاافعله حتی یؤوب المنخل یعنی منخل کتدیکی یردن رجعت ایدنجه قدر آنی ایشلم
مزبور برخصوص ایچون برسمته عزیمت ایدوب بردخی عودت ایلمـامکله تابید ایچون ضرب مثل اولدی (المتنخل
اسم فاعل بنیه سیله مالك بن عویمر الهذلی نام شـاعرك لقبیدر (نخیل) زبیر وزننده شـامده برموضع آدیدر
ومدینه قربنده بر پیکارك اسمیدر و بشقه ایکی موضعلردر (ذوالنخیـل) امیر وزننده مغمس ایله اثیره بیننده
برموضعدر ویمنده برموضعدر (نخلة الشامیه) و(نخله الیمانیه) مکهٔ مکرمه یه برمرحله مسافه ده ایکی وادی اسمیدر
ونخله بش موضعك دخی اسمیـدر (ذوالنخلة) مسیح بن مریم علیهمـا السلام مرادر زیرا جذع نخله یاننده
سرزدهٔ عالم شهود اولمشدر (بنونخلان) سلمان وزننده ذوکلاع قبیله سندن بر بطندر وعمران بن سعید النخلی
تابعیندندر وابراهیم بن محمد النخلی تاریخ صاحبیدر (الندل) عدل وزننده برنسنه یی آخر یره نقل ایلمك معناسنه در
یقال ندله ندلا من البـاب الاول اذانقله وسفره دن اتمك وسپتدن خرما مقوله سنی آوجلیوب کومه سیـله آلمق
معنـاسنه در یقـال ندل الخبز من السفرة والتمر من الجلة اذاغرف بکفه کبتلا وتناوله وقاپمق معناسنه در یقال ندله
اذا اختلسه ویورك سورمك معناسنه در یقال ندل بسلحه اذارمی وندل کیروپاسه دینور یقـال بیده ندل ای وسخ
الندل) فعتبله وجود کیرلنمك معناسنه در یقال ندلت یده ندلا من الباب الرابع اذاوسخت (المندل) منبر وزننده
چیلاق کبی کوردیکی نسـنه یی همـان قاپوب آلور اولان آدمه دینور یقـال هومندل ای مختلس وپك ومتین
ذکره دینور (المندل) مقعد وزننده جزمه یه واد که دینور خف معناسنه وهندستانده بربلده آدیدر وعود اغاجنه
علی قول ایوسنه واعلاسنه دینور (المندلی) یای نسبتله بودخی عود اغاجنك اعلاسنه دینور پس مبالغة نفسنه
نسبت اولور علی قول مندل شهرنه منسوب اولانه دینورکه عودك اعلاسی آندن مجلوب اولور (ابن منده
مرحله وزننده ملوك عربدن برملك ایدی (الندل) ضمتبله دعوت وضیـافت خدمتکارلرینه دینورکه مهمانلره
خدمت ونقل طعام ایدرلر یقـال هم ندل ای خدم الدعوة (النیدلان) نونك ودالك کسری ودالك ضمیله
و(النیدل) درهم وصیقل وزنلرنده ونونك کسری ودالك حرکات ثلاثیله ونونك فتحی ودالك ضمیله و(النئدلان
نونك کسری وهمزه نك سکونی ودال مکسوره ایله ومضمومه ایله و(النئدل) نونك کسری ودالك ضمیله انسـانه
اویقو ایچره عارض اولان آغرلغه دینورکه آغربصمه وآل بصمه تعبیر اولنور کابوس معنـاسنه علی قول اکا شبیه
برعارضه یه دینور (المندیل) میمك کسری وفتحیله و(المندل) منبر وزننده ال سیله جك دستماله دینور تقول تندلت بالمندیل
والمندل وهوالذی یتمسح به انسـا سك ومصباحك بیانه کوره نقل معناسندن و بعض آخرك بیـانه کوره وسخ
معناسندن مأخوذدر وبوحالا هاولی ومقرمه وچوره تعبیر اولنان دلبندك مجموعنه شاملدر (التندل) تفعل وزننده

و(التمندل) تمسكن وزننده دستمـال ايله سيلمك معناسـنه در يقال تندّل بالمنديل وتمندل اذا تمسح به (النودلة
حوقله وزننده برآدم يك پيرلكدن قاغشيوب صـارصق اولمق معناسنه در يقـال نودل الشيخ اذا اضطرب كبرا
وخايه لر صالق وسلپوك اولمق معنـاسنه در يقال نودلت خصيتـاه اذا استرختا (النودل) جوهر وزننده نسوان
ممه سنه دينور وبر رجل اسميـدر (النبأدل) زبرج وزننده امر جسيم وعظيم معنـاسنه در يقال عنّ له نبأدل
اى امر جسيم (الانديال) انفعال وزننده كه بطن اسهال اولمق معناسنه در بونك موضع ذكرى دول ماده سيدر
جوهرى وهمدن ناشى بوراده ذكر ايلمشدر (النذل) نونك فتحى وذال معجمه نك سكونيله و(النذيل) امير وزننده
جميع احوال واوضاعنده خسيس ودنى ومحتقر وكم مايه كمسه به دينور جمعى انذال ونذول كلور نونك ضميله ونذيلك
جمعى نذلاء كلور كرماء وزننده ونذال كلور كرام وزننده يقال هو نذل ونذيل اى خسيس محتقر فى جميع احواله (النذالة
رذاله وزننده و(النذولة) عمومه وزننده بركسه نذيل اولمق معناسنه در يقال نذل الرجل نذالة ونذولة من الباب الخامس
اذا كان نذيلا (النارجيل) جوز هندى اسميدر كه هندستان جويزى تعبير اولنور مفردى نارجيله در و بعضا مهموز
اولور شجرى خرما اغاجنه شبيه اوزون و بغايت تروملايم اولمغله اوزرينه چيقان آدم تازه نهال اوزره چيقمش كبى يره
طوغرى اكيلوب باصيلور وصوى اولان داللرينك هر برنده اوتوز عدد نارجيل حاصل اولور وآنلرده بركونه سود
حاصل اولور كه اكا اطواق ديرلر نته كه ماده سنده بيان اولندى اوزرندن ييل چكوب اسكيمش صوغلجانلرى مخرج
ومسهل وتازه سى تقويت جماعه مؤثردر (النزول) شمول وزننده و(المنزل) مقعد وزننده قونمق معناسنه در
يقال نزلهم ونزل بهم وعليهم نزولا ومنزلا من الباب الثانى اذا حلّ ✻ مؤلفك بصائرده بياننه كوره اينمك معناسنه
موضوعدر قونمق معنـاسى لزوم علاقه سيله مجـازدر ونزول خاصّة حجاج منايه كلوب قونمق معنـاسنه در يقال
نزل القوم اذا اتوا منى (التنزيل) تفعيل وزننده ايندرمك معنـاسنه در يقـال نزّله تنزيلا اذا صيره نازلا (الانزال
همزه نك كسريله و(المنزل) مجمل وزننده تنزيل معناسنه در يقال انزله انزلا ومنزلا بمعنى نزّله ✻ مؤلفك بصائرده
بيـاننه كوره تنزيل برقسنه يى تدريجله متفرّقا ايندرمك وانزال اندن اعمدر (الاستنزال) انزال معناسنه در يقـال
استنزله بمعنى انزله (التنزّل) تفعل وزننده تدريجله آزجه آزجه اينمك معنـاسنه در يقـال تنزّل الرجل اذا نزل
فى مهلة (النزل) ضمتينله قوناق يرينه دينور تقول نزلنا نزلا لطيفا اى منزلا ومهمان ايچون تهيئه واحضار اولنان
طعامه دينور نزل دخى دينور زاينك سكونيله جمعى انزال كلور يقال اعدّ لضيفه النزل وهو ماهيئ للضيف ان ينزل عليه
و بركتلو رزق وطعامه دينور يقال هو نزل اى طعام ذو بركة وفضل وزياده معناسنه در وعطاء وبخشش معناسنه در
و بر يره قونمش جماعته دينور يقال هم نزل اى نازلون بومعناده نازل ونزيل لفظلرندن جمعدر واكلش اكينك كور
وبركتلو اولوب اوكوب بتمسنه دينور يقال زرع ذو نزل اى ذوريع وزكاء ونماء وبونده زاينك سكونيله ده لغتدر (النزل) نونك
ضمى وزاينك سكونيله مهمان ايچون تهيئه اولنمش طعامه واكينك اوكوب كورو بركتلو اولمسنه دينور ومنى يه اطلاق
اولنور نطفه معناسنه (النزيل) امير وزننده بودخى بركتلو طعامه دينور يقال طعام نزيل اى ذو بركة وقصر ونقصانى
اولميوب اندامى تام اولان لباسه دينور يقال ثوب نزيل اى كامل ومهمانه دينور يقال هو نزيله اى ضيفه (النزل) فتحتينله
بودخى اكلش اكينك بركتلو لكنه ويا اوكاد لغنه دينور يقال زرع ذو نزل اى ريع ونماء ومصدر اولور اكين پك اوكوب بتمك
معناسنه يقـال نزل الزرع نزلا من البـاب الرابع اذا راع ونمى ونزل يغموره اطلاق اولنور يقـال سحاب ذو نزل
اى مطر (النزل) كتف وزننده شول قوناق يرينه دينور كه اكا چوق قونيلور اوله يقال مكان نزل اى ينزل فيه كثيرا
وشول يره دينور كه پك ومتين اولمغله يغمورى ايچميوب همان آقار اوله يقال مكان نزل اى صلب سريع السيل (النزال
جدال وزننده ايكى عسكر دوه لرندن اينوب آتلنوب محاربه ايلمكه دينور يقـال حار بوا بالنزال وهو ان ينزل
الفريقان عن ابلهما الى خيلهما فيتضاربوا (التنازل) تفاعل وزننده ايكى عسكر دوه لرندن اينوب آتلنوب جنك
ايدشمك معنـاسنه در يقـال تنازلوا اذا نزلوا عن ابلهم الى خيلهم فتضاربوا ✻ شارح ديركه فى الاصل ايكى فارس
برى برينه نزال نزال يعنى آتكدن نزول ايله ده پيـاده جه جنكلشلم ديو چاغرشمقدن عبـارتدر وزمخشرى
آتلرندن اينوب پياده جنك ايدشمكله بيان ايلدى (نزال) قطام وزننده اسم فعل امردر انزل معناسنه در مفرد
ومذكر وجمع ومؤنثه ايراد اولنور يقـال تداعوا نزال اى قال بعضهم بعضا انزل نحاربوا رجالا (المنزلة) ميمك فتحى
وزاينك كسريله قونلق يرينه دينور يقال طريق قريب المنزلة اى موضع النزول وپايه ومرتبه معناسنه مستعملدر بونده
جمع قلنمز يقال له منزلة عند الامير اى درجة وخانه وسرايه اطلاق اولنور يقـال له منزلة عالية اى دار (النزالة
ثمـامه وزننـده اركك انزال ايلديكى منى يه دينور (النزالة) كتابه وزننـده سفر ايلمك معنـاسنه در تقول نازلت

انزل نزالة ای اسافر (النازلة) محنت وبليه ونائبه يه اطلاق اولنور يقال اصابته نازلة من نوازل الدهر
ای شديدة (النزلة) تمره وزننده اكينی كوروكات اولان يره دينور يقال ارض نزلة ای زاكية الزرع وزكام علتنه
دينور يقال اصابته نزلة ای زكام ومصدر اولور زكامه اوغرامق معناسنه يقال نزل الرجل نزلة من الباب الرابع
اذا زكم ونزولدن بناء مره اولور بركره اينمك معناسنه يقال نزل نزلة ای مرة (نزيل) زبير وزننده اساميدندر
مضارب بن نزيل محدثدر ونزيل بن مسعود الكلبی كذلك محدثدر (النزلات) نونك فتحی وزانك كسری وفتحيله
ريع وبركت ونماء معناسندن جمعدر بعده برقومك حاللری منتظم وآرامش وآسايش اوزره اولمسنده استعمال
اولندی ومنه تقول تركت القوم علی نزلاتهم ای علی استقامة احوالهم (منازل) ميمك فتحيله ابن فرعاندر كه شاعردر
قرن المنازل) طائف قربنده برقريه در (النزل) نونك كسريله طوپ ومجتمع نسنه يه دينور (المنزل) مجلس وزننده
بنات نعش ديدكلری يدی كوكبه دينور كه يديكر تعبير اولنور وصحرالرده قوناق يرينه دينور يقال نزلوا منزلا لطيفا
ای منهلا وخانه وداره اطلاق اولنور تقول شريت منزلا ای دارا (منازل) مساعد وزننده (نزال) شداد وزننده
اسامی رجالدندر (النسل) نونك فتحی وسينك سكونيله خلق ومخلوقه دينور وولد وذريته دينور كه دول دوش
تعبير اولنور جمعی انسالدر يقال له نسل كثير ای ولد ونسل مصدر اولور ولد حاصل قلمق معناسنه يقال نسل
الولد نسلا من الباب الاول اذا ولده وحيوانك تويلرينی قوپروب دوكمك معناسنه در تقول نسلت صوفه اذا نتفته
واسقطته ونسل ونسل فتحتيله ونسلان سرعتله يوريمك معناسنه در يقال نسل الماشی نسلا ونسلا ونسلانا
من الباب الثانی والاول اذا اسرع (النسيلة) سفينه وزننده بودخی ولد وذريته دينور يقال لفلان نسيلة كثيرة
ای ولد وچراغ فتيله سنه وباله دينور عسل معناسنه (الانسال) همزه نك كسريله دول پيدا ايلمك معناسنه در يقال
انسل الوالد اذا ولد وحيوانك تويلری دوكيلوب دوشمك معناسنه در يقال انسل صوف الدابة اذا سقط
وبو معناده متعدی اولور تقول انسلت الصوف اذا اسقطته وبغدايجق اوتی ا.جلرنده اولان توی كبی نسنه لرينی ابراز
ايتدكدنصكره دوكمك معناسنه در يقال انسل الصليان اطرافه اذا ابرزها ثم القاها ودوه قسمی تويلرينی
دوكوب قاولیه جقلری زمان كلوب چاتمق معناسنه در يقال انسلت الابل اذا حان لها ان ينسل وبرها وتقدم ايلمك
معناسنه در يقال انسل القوم اذا تقدمهم (النسول) وصول وزننده حيوانك تويی قاوليوب دوشمك معناسنه در
يقال نسل الصوف نسولا من الباب الاول اذا سقط (النسيل) اميروزننده و(النسال) غراب وزننده حيواندن
قوپوب دوكيلان تويلره دينور مفردلری ها ايله در ونسيل باله دينور عسل معناسنه ونسال بغدايجق اوتنك
سنبله سنه دينور كه قوريدقده اوزی اولمغله اوچوب صاوريلور (التناسل) تفاعل وزننده بری برندن طوغوب
اورهمك معناسنه در يقال تناسلوا اذا انسل بعضهم بعضا (النسل) فتحتيله كوك ابنجيردن چيقان سوده دينور
الناسلة) چلمسز اويلغه وصيف اولور يقال فخذ ناسلة ای قليلة اللحم ((الناشلة) شين معجمه ايله بودخی اتسز
وچلمسز اولان اويلغه دينور يقال فخذ ناشلة ای ناسلة قليلة اللحم (النشول) وصول وزننده اويلق چلمسز
واتسز اولمق معناسنه در يقال نشلت فخذه نشولا من الباب الاول اذا كانت ناشلة (النشل) نونك فتحی
وشينك سكونيله برنسنه يی سرعتله يرندن چكوب چيقارمق معناسنه در يقال نشل الشیء نشلا من الباب الاول
اذا اسرع نزعه وجماع ايلمك معناسنه در يقال نشل المرأة اذا جامعها وتنجره دن كفچه سز ال ايله ات چيقارمق
معناسنه در يقال نشل اللحم نشلا من الباب الاول والثانی اذا اخرجه من القدر بيده بلا مغرفة وعند البعض نشل
برپشمش عضوی النه آلوب اتنی آغزيله كيروب يمك معناسنه در يقال نشل اللحم اذا اخذ بيده عضوا فتناول
ماعليه من اللحم بفيه واتی حوايجسز ساده جه طبخ ايلمك معناسنه در يقال نشل اللحم اذا طبخه بغير تابل (الانتشال
افتعال وزننده بودخی چوملكدن اتی ال ايله چكوب چيقارمق معناسنه در يقال انتشل اللحم بمعنی نشله (النشيل
اميروزننده و(المنتشل) اسم مفعول بنيه سيله چوملكدن ال ايله چيقارلمش اته دينور ونشيل حوايجسز طبخ
اولنمش ساده جه اته دينور يقال اطعمه النشيل ای اللحم المطبوخ بلا توابل وهنوز صاغلمش سوده دينور يقال
سقاه النشيل ای اللبن ساعة الحلب وانجه وخفيف قلجه دينور كه قامجی قلج تعبير اولنور يقال ضربه بالنشيل ای
بالسيف الخفيف الرقيق وقبودن الداول چيقارلمش صويه دينور (المنشلة) ميمك وشينك فتحيله پرمقده خاتم موضعنه
دينور كه ابدست آلوركن اورايی تفقد ايلمك مستحبدر جوهری بونی وفی الحديث عنوانيله ذكر ايلمكله وهم ايلديی
زيرا اول بعض تابعين كلامی جمله سندندر ❊ شارح ديركه ابن اثير نهايه ده وفی حديث ابی بكر قال لرجل فی وضوئه
عليك بالمنشلة عبارتيله رسم ايلمشدر كذلك لسانده دخی وفی الحديث عبارتيله مرسومدر (المنشال) محراب

وزننده یخنی کش دیدکلری تیمور آلته دینور که آنکله تنجره دن ات چکوب چیقاررلر وا کامنشل دخی دینورمنبر وزننده • یقال نشل اللحم من القدر بالمنشال والمنشل وهو حدیدة ینشل بها اللحم منها ومنشال حجر بن معاویه نك فرسی اسمیدر (التنشیل) تفعیل وزننده برآدمه قهوه آلتی یدرمك معناسنه مستعملدر فی الاصل بر مقدارجه نشیل یدرمك معناسنه در ومنه تقول نشل ضیفك ای سلفه (النشال) شداد وزننده همدم ورفقاء وار ایکن آنلره باقیوب یالکزجه تنجره یه اتمك پارچه سی باتوب اکل ایدر اولان صوغمسز آدمه دینور یقال هو نشال وهو من یأخذ حرف الجردقة فیغمسه فی القدر فیأ کله دون اصحابه ظاهرا شامده کیسه یاریجی عیار وطرارہ نشال تعبیری بوندن مأخوذدر (النصل) و (النصلان) نونلرك فتحی وصادلرك سکونیله اوق ومزراق تمرنه دینور وقلج وبچاق ناملوسنه دینور جمعی انصل کلور افلس کبی ونصال کلور نونك کسریله ونصول کلور وکدی اوتی دیدکلری اوتك قلیچغنه دینور وباشه دینور بجمیع اجزا سیله کوز وقولاق وقاش وسائر اندامیله دریقال اصاب نصله وهو الرأس بجمیع مافیه وقفاده اولان یومری یره دینور یقال ضرب نصله ای قحدوته و بعض دوه وآت قسمنك باشلرنده اولان تمرن کبی اوزونلق خالتنه دینور یقال برأس البعیر والفرس نصل ای طول وایکدن چیقارلمش ایپلکه دینور ونصل مصدر اولور اوق تمرنه چوب کرکی کبی برلشوب طوتمق معناسنه دریقال نصل السهم فی النصل نصلا من الباب الاول اذا ثبت فیه واوقی تمرنه برلشدرمك معناسنه در تقول نصلت السهم اذا اثبته فی النصل واوق تمرندن چیقمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال نصل السهم اذا خرج من النصل ونصل الرأس باشك تپه سندن عبارتدر یقال ضرب نصل رأسه ای اعلاه وقبضه سی چیقمش قلج وبچاق مقوله سنه دینورکه وصف بالمصدردر یقال معول نصل اذا خرج عنه نصابه (الانصال) همزه نك کسریله و (التنصیل) تفعیل وزننده اوقه تمرن گچرمك معناسنه دریقال انصل السهم ونصله اذا جعل فیه نصلا واوقك تمرنی چیقارمق معناسنه اولمغله ضد اولور بابلری ازاله ایچون اولور یقال انصل السهم ونصله اذا ازال النصل عنه وانصال مطلقا اخراج ایلك معناسنه مستعملدر تقول انصلته منه اذا اخرجته (النصول) قعود وزننده صقالك بویه سی صیریلوب رنکی زائل اولمق معناسنه دریقال نصلت اللحیة نصولا من الباب الاول والثالث اذا خرجت من الخضاب وییلان وعقرب وآری مقوله سنك صوقدیغی یرك ایکنه سی وسمی زائل وبرطرف اولمق معناسنه دریقال نصلت اللسعة والحمة اذا خرج سمهما وزال اثرهما وطوارك طرنغی یرندن قوپوب چیقمق معناسنه دریقال نصل الحافر اذا خرج من موضعه (الناصل) بویه سی زائل اولمش صقاله دینور یقال لحیة ناصل اذا زال خضابها و بو وصف نحاصدر (الانصولة) اضحوکه وزننده کدی اوتنك قیچوغنده اولان چچکنه یاخود هوانك اسیلکندن قوریوب قاتیلمش کدی اوتنه دینور (الاستنصال) هوانك اسیلکی کدی اوتنك قلیچقلرینی انصوله قلمق معناسنه دریقال استنصل الحر السفاء اذا جعله انا صیل واستخراج معناسنه دریقال استنصل الشیء اذا استخرجه وکدی اوتنك قلیچقلرینی وبشاغنی روزکار صاوروب دوکمك معناسنه دریقال استنصل الهیف السفاء اذا اسقطه (النصیل) امیر وزننده بارشون قدر اوزون طاشه دینورکه آنکله نسنه دق اولنوردنك الی کبی وانسانك وحیوانك اغزینك طماغنه دینور وتمیز لنمش پالیز بغدایه دینور وچکه لرك التندن بیون ایله باشك قاوشدیغی یره اولان مفصله دینور یقال ضرب نصیله وهو مفصل مابین العنق والرأس تحت اللحیین وطوارك برونك واغزینك اوجنه دینور وفرج نسوانده اولان لحم زائده دینور وبالته یه دینور رفاس معناسنه وباشك تپه سنه دینور (المنصیل) منديل وزننده و (المنصال) منهال وزننده بونلرده ذکر اولنان نصیل دیدکلری طاشه دینور (المنصل) میمك وصادك ضمیله و (المنصل) مکرم وزننده قلجه دینور (التنصل) تفعل وزننده بر کناهدن صیریلوب چیقمغله بریء الذمه اولمق معناسنه دریقال تنصل الی فلان من الجنایة اذا خرج وتبرأ بو راده الی ایله صله لندیغی اعتذار معناسی تضمینه مبنیدر وتنصل بر نسنه یی چیقارمق معناسنه دریقال تنصل الشیء اذا اخرجه و بر نسنه یی سائرك ایچندن اورندیلك معناسنه دریقال تنصل الشیء اذا تخیره و برآدمك مصحوبی اولان نسنه لرینی بالجمله آلمق معناسنه دریقال تنصل فلانا اذا اخذ کل شیء معه (منصل الاسنة) یاخود منصل الأل محسن وزننده وال همزه نك مفتوحه ولام مشدده ایله مزراقدن واوقدن تمرنلری وحربه لری چیقارییجی دیمکدر بومنا سبتله زمان جاهلیتده رجب آینه اطلاق اولنور ایدی زیرا ماه مزبورحلولنده جنك وقتالی ترك وتأخیرایله آلات واسلحه یی تعطیل ایدرلر ایدی یقال قدحل منصل الاسنة او الأل ای شهر رجب (الانتصال) افتعال وزننده کدی اوتنك قلیچقلری چیقمق معناسنه دریقال انتصل السفاء اذا خرج

نصله (المنصلية) میمك وصادك ضمیله برموضع آدیدر (المنصال) محراب وزننده اوچیوز مقدار سواری عسكردن قلیل اولان عسكره دینور یقال ارسل علیهم منصالا ای جیشا اقل من المقنب (النضل) نونك وضاد معجمه نك فتحیله انسان وحیوان بغایت یوریلوب زبون و بیحال اولمق معناسنه در یقال نضل البعیر نضلا من الباب الرابع اذا هزل واعیا وتعب (الانضال) همزه نك كسریله انسان وحیوانی پك یوروب زبون و بیتاب ایلمك معناسنه در تقول انضلت البعیر اذا اهزلته واتعبته (نضل) فضل وزننده برموضع آدیدر (نضله) حمزه وزننده اسامیدندر نعمان بن نضله ونضلة بن خدیج ونضلة بن عبید ونضلة بن طریف وابن عمرو وابن ماعز صحابه لردر وابو نضلة هاشم بن عبد منافك كنیه سیدر (المناضلة) مفاعله وزننده و(النضال) قتال وزننده و(النیضال) قیتال وزننده تیراندازلر اوق یارشمق معناسنه در یقال ناضله مناضلة ونضالا ونیضالا اذا باراه فی الرمی وبركسه طرفندن عذر بیانیله یاخود محاجه ایله آندن دفع ضرر ومحذور ایلمك معناسنه در یقال ناضل عنه اذا دافع (النضل) فضل وزننده اوق یارشمقده خصمی كچمك معناسنه در باب مغالبه ده مستعملدر تقول ناضلته فنضلته نضلا من الباب الاول ای سبقته (التنضل) تفعل وزننده و(الانتضال) افتعال وزننده اخراج ایلمك معناسنه در یقال تنضله وانتضله اذا اخرجه وانتضال اورندیلمك معناسنه در یقال انتضل منه اذا اختاره ودوه قوللرینی صالوب آته رق یوریمك معناسنه در یقال انتضلت الابل اذا رمت بایدیهم فی السیر وبری برینه تفاخر ایلمك معناسنه در یقال انتضل القوم اذا تفاخروا (التنضل) همزه ایله زبرج وزننده آفت وداهیه معناسنه در یقال اصابه تنضل ای داهیة (النطل) نونك فتحی وطانك سكونیله اوزم دانه سنك اوزی اوزره اولان انجه قبوغه دینوركه زار تعبیر اولنور یقال هوارق من النطل وهوما علی طعم العنب من القشر وشراب ایچوب اصلا نمش قوری اوزمك ابتدا صقوب شیره سی آلندقدنصكره تكرار صوقویوب اصلا تمغله حاصل اولان شیره یه دینوركه مكدر وغلیظ اولور یقال سقاه من النطل ولم یسقه من السلاف وهومارفع من نقیع الزبیب بعد السلاف یعنی اذا انقع الزبیب فاول مارفع من عصارته هوالسلاف فاذا اصب علیه ثانیة فهو النطل (الناطل) عاطل وزننده برایچیم صو وسود وباده مقوله سی مشروبه دینور تقول سقانی ناطلا من الماء وغیره ای جرعة وشراب پیمانه سنك دیبنده قلان بقیه یه دینور یقال مافی النیطل ناطل ای فضلة وشرابه دینور خمر معناسنه وشرابك پیمانه سنه دینور ویونده طانك فتحیله ده وهمزه ساكنه ایله ده لغتدر یقال عنده ناطل من خمر وناطل ونأطل ای مكیال وناطل ایله جز ثیجه نسنه دركنایه اولنور تقول ماظفرت منه بناطل ای بشیء یعنی بیسیر (النیطل) صیقل وزننده بودخی شراب پیمانه سنه دینور ودها تدن اولان زیرك وصاحب فطنت آدمه دینور یقال رجل نیطل ای داهوذكری اوزون انسان وحیوانه دینور ❊ مؤلفك الطویل المذاكیر عنوانندن ایرادی افراد اعتباریله در وقوعه یه دینوردلو معناسنه وآفت وداهیه یه دینور (النطل) قتل وزننده خمر صقمق یعنی اوزمی صقوب شیره سنی وشرابنی آلمق معناسنه در یقال نطل الخمر نطلا من الباب الاول اذا عصرها وخسته نك باشنه ادویه ایله مطبوخ آز جه آزجه صو دوكمك معناسنه در یقال قطل رأس العلیل بالنطول اذا جعل الماء المطبوخ بالادویة فی كوز ثم صبه علیه قلیلا قلیلا (النطول) صبور وزننده ادویه ایله مطبوخ اولان صویه دینوركه خسته نك اعضاسی اوزره دوكرلر (النطل) نونك كسریله شرابك پوصه سنه دینور یقال سقاه النطل ای خشارة الشراب (النطلة) جرعه وزننده ومراد فیدركه برپودم وبرایچیم صویه دینور یقال مافی الدن نطلة ای جرعة وال ایله طولومك اغزندن چیقاریلان برمقدارجه نسنه یه دینور (النطلاء) صحراء وزننده داهیه یه دینور (الانتطال) افتعال وزننده طولومدن برمقدارجه شراب صیرقتمق معناسنه در یقال انتطل من الزق اذا اصب منه یسیرا (المناطل) میمك فتحیله صیقلمش شیره لره وشرابلره دینور معاصر معناسنه (الانطلة) اجوبه وزننده دواهی وآفاته دینور یقال رماه بالانطلة ای بالدواهی (النعل) نونك فتحی وعینك سكونیله ایاغی یره جبلاق طوقنمقدن حفظ ایده جك نسنه یه دینوركه اباق قابی وپاپوش تعبیر اولنور فارسیده پای افزار دیرلر انواعنه شاملدر هر محلده بركونه دیكوب اباقلرینه كیرلر وتركیده ئالینی دیدكلری كه چامور لقده كیلور نعلین محرفیدر ونعل كلمه سی مؤنثدر وهایله نعله دخی لغتدر جمعی نعال كلور نونك كسریله ظاهرا نعله ده كی هاء وحدتیه در ومحدثیندن حسین بن احمد بن طلحه واسحق بن محمد وابوعلی بن دودما النعالیون نعال عملنه منسوبلردر ونعل قلج قنبك دیبلك تعبیر اولنان تیمورینه دینور یقال لسیفه نعل ای حدیدة تكون فی اسفل غمده وچقللری پرلاق پك ویوریره دینوركه نبات بتورمز اوله یقال سلكوا نعلا من الارض وهی قطعة غلیظة منها یبرق حصاها ولا تنبت وذلیل وخاكسار آدمه دینوركه هركس پایمال ایدر

اوله يقال ما كنت نعلا اى ذليلا اوطأ كما نوطأ الارض وكوشهٔ كمان صبرتنه صاريلان سكيره دينوركه زاغ تعبير
اولنور على قول كمانك بتون ارقهسنه صاردقلرى دري يه دينور يقال لقوسه نعل اى عقب يلبس على ظهر سيتها
او جليد على ظهر القوس كله وزوجه يه اطلاق اولنور يقال خلع نعله اى زوجته وچقنجيلرك صبان تيمورينه
دينور وبرجنس بالق آديدركه باشى يومرى اولور وشطب نام طاغك باشنده برپلا نقه آديدر وطوار اياغنه قاقيلان
تيموره دينوركه نعل محرّفى نال تعبير اولنور طوارك پاپوشى برندهدر ونعل مصدر اولور برآدمه اياق قابى باغشلمق
معناسنه يقال نعلهم نعلا من الباب الثالث اذا وهب لهم النعال وطوارى نالمق معناسنه دريقال نعل الدابّة
اذا البسها النعل (النعل) فتحتنله برآدم اياق قابى كيمك معناسنهدر يقال نعل الرجل نعلا من الباب الرابع اذالبس
النعل (التنعل) تفعل وزننده و(الانتعال) افتعال وزننده بونلرده اياق قابى كيمك معناسنه در يقال تنعل
الرجل وانتعل اذالبس النعل وانتعال پياده جه سير وسفر ايلمك معناسنه دريقال انتعل الرجل الارض اذا سافر
راجلا وطپراغى پك وپوريره اكين اكمك معناسنهدر على قول اويلسى يرده كيتمك معناسنهدر يقال انتعل الرجل
اذازرع فى الارض الغليظة اوركبها (الانعال) همزه نك كسريله بودخى طوارى نالمق معناسنهدر يقال انعل الدّابة
اذا البسها النعل وبرآدمك اياق قابيلرى چوق اولمق معناسنه دريقال انعل الرجل اذا كثرت نعاله (التنعيل)
تفعيل وزننده بودخى طوارك اياغنى نالمق معناسنه در يقال نعل الدابّة اذا البسها النعل ✻ بونى مؤلف تكرار
ايلمشدر ودوه نك اياقلرى آشوب فرسوده اولمسون ديو دريدن نال دوزوب بكچرمك معناسنه در يقال نعل البعير
اذا البس خفه بجلد لئلا يحفى (الناعل) اياق قابيلرى كثير اولان آدمه دينور غير قياس اوزره انعالدن فاعلدر
ايفع ويافع كبى يقال انعل الرجل فهو ناعل اى كثير النعال واياغى پاپوشلو آدمه دينور يقال رجل ناعل اى ذونعل
وصلب ومتين طوار طرنغنه اطلاق اولنور يقال حافر ناعل اى صلب وبيان اشكنه دينور تقول رايت ناعلا
اى حمار الوحش (المنعل) مكرم وزننده بودخى اياغى پاپوشلى آدمه دينور يقال رجل منعل اى ذونعل وطرنغى
پك ومتين دابّه يه دينور يقال فرس منعل اى شديد الحافر ✻ شارحك بياننه كوره مسهب كبى بونلرده غير قياسيدر
ومنعل شول آته دينوركه بيلكجهسى نهايت بولديغى يرده طرنغنك اوزرنده تويلرى بياض اولوب لكن دكرميجه
اولميه وبو انعالدن اسم مفعولدر على قول انعال آتك طرنقلرى اوزره اولان قيللرك خاتم تعبير اولنان جزئيجه
بياضلقدن متجاوز بياض اولمسندن عبارتدر الحاصل بيلكجهنك طرنغه قاوشديغى آشق كيكى اوزره اولان قللرك
بياض اولمسنه انعال واولى صفتده اولان آته منعل اليد اوالرجل دينور يقال فرس منعل يد كذا اورجل كذا اواليدين
اوالرجلين اذا كان فى مأخير ارساغه بياض ولم يستدر اوالانعال هو ان يجاوز البياض الخاتم وخاتم ميم بابنده
ماده سنده مرسومدر (المنعل) مقعد وزننده و(المنعلة) مقعده وزننده طپراغى غليظ اولان ارضه دينور وبو
اسم وصفت اولور تقول نزلنا منعلا ومنعلة وارضا منعلا ومنعلة اى غليظة (بنو نعيلة) ابن مليك بن ضمره در
جهينيه وزننده درعربدن بر بطندر (ذات النعال) زبير بن عوام حضرتلرينك فرسى اسميدر (النعابل)
مساجد وزننده طارق بن ديسق نام كمسه نك قومنه اطلاق اولنور (النعثل) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده اركك
صرتلانه دينور واحمق پير واختيار آدمه دينور وبريهودى اسميدركه مدينهده اولور ايدى واوزون صقاللو برآدمك
اسميدر حضرت عثمانك محاسنى طولانى اولمغله بعدالوقعه عداوت وشماتت ايدنلر اكا تشبيهيله ازدرا ايدرلر
ايدى وعلى بن نعثل محدّثدر (النعثلة) دحرجه وزننده بريكدرمك معناسنه در يقال نعثل الشئ اذا جمعه
وبونلكه واوغوزلغه دينور يقال به نعثلة اى حمق وقوجه آدمك يوريسنهدينور يقال يمشى النعثلة اى مشية الشيخ
وادا وخراماله آپشلرينى آچوب اياقلرينى ايكى طرفه چويره رك يوريكه دينور اياقلرينى طالديروب طپراق آلوركبى
يقال هو ينعثل اى يمشى مفاجّا يقلب قدميه كانه يغرف بهما وهو من التبختر (المنعثل) اسم فاعل بنيهسيله
شول آته دينوركه يورركن آپشنى آيروب اياقلرينى يردن آلوركن چاموردن چيقاررگبى آلوراوله يقال فرس منعثل
اذا كان يفرق قوائمه عندالمشى فاذا رفعها فكانما ينزعها من وحل (النعظلة) ظاى معجمه ايله دحرجه وزننده
آغر آغر يلمك معناسنهدر يقال هو يعنظل اى يعدو بطيئا وضاغهضوله پوجه اورهرق يوريمك معناسنهدر شيشمان
بودوريوريسى كبى يقال يعنظل الرجل اذا كان يحيك فى المشى يمنة و يسرة (النغل) نونك وغين معجمه نك فتحيله
دباغت ايدركن انباشته دهدرى چوق ياتمغله چوريوب تباه اولمق معناسنهدر يقال نغل الاديم نغلا من الباب الرابع
اذافسد فى الدباغ وياره آزمق معناسنه مستعملدر يقال نغل الجرح اذافسد و برآدمك نيتى فاسد اولمق معناسنه
مستعملدر يقال نغلت نيته اذاساءت و برآدمك درونى كيندار اولمق معناسنه مستعملدر تقول نغل قلبه على

اى ضغن وقوغجيلق ونغل مغـال ايله ناسك بيننى شوريده وافسـاد ايلمك معناسنه دريقـال نغـل بينهم اذا افسد
وئم. (الانغـال) همزه نك كسريله دباغ درى يى دباغتـده چوريدوب برباد وافسـاد ايلمك معناسنه دريقـال
انغل الاديم اذا افسده (النغـيلة) غرفه وزننده اسمدر دباغت اولنـان درينك چوركللكنه وبوزغنلغنه دينور
يقـال بالاديم نغلة اى فساد (النغلة) فرحه وزننده ايچى بوزوق وچورك فاسد جوزه وصف اولور يقـال
جوزة نغلة اى متغيرة زمخة (النغولة) نونك ضميله مولود فاسد اولمق معناسنه دركه مرادحرامزاده وحيز اولمقدر
يقال نغل المولود نغولة من الباب الخامس اذافسد (النغل) نونك فتحى وغينك سكونيله و(النغل) كتف وزننده
و(النغيل) اميروزننده ولد زنايه وحرامزاده يه دينور مؤنثلرى ها يله در يقال غلام نغل ونغل ونغيل وجارية نغلة
ونغلة ونغيلة اى لزنية (نغيل) زبيروزننده اسمـادندر مالك بن نغيل محدثدر (النغبول) زنبور وزننده برقوشك
وبراونك اسمىدر (المنغدل) منعدم وزننده ايرى وسلپوك باشلى آدمه دينور يقال رجل منغدل الرأس اى مسترخيه
فى عظم وضخم (النغضـل) ضاد معجمه ايله جعفر وزننـده اياغى آغر دابه يه دينور يقـال برذون نغضل اى ثقيل
النفـل) نونك وفانك فتحيله مال غنيمته دينوركه طو يملق تعبير اولنور عطـاء الهى اولديغيچون اطلاق اولندى
يقـال اصاب الغازى نفلا اى غنيمة وبخشيشه دينور يقـال اعطاه نفلا اى هبة جمعى انفال ونفـال كلور نونك
كسريله ونفل جاجق وصلاته يايلان اوتلردن بركونه اوت اسميدركه خوشبو صارى چچكلرى اولور آت قسمنى
مسمندر (النفل) صرد وزننده هر آيك ابتدا اوچ كيجه دنصكره اولان اوچ كيجه يه اطلاق اولنوركه دردنجى
وبشنجى والتنجى اولور (النفل) نونك فتحى وفانك سكونيله برآدمه مال غنيمت ويرمك معناسنه در يقال نفله النفل
نفلا من الباب الاول اذا اعطاه آياه ويمين ايلمك معنـاسـنه دريقال نفل الرجل اذا حلف وبرآدمه عطيه ويرمك
معناسنه دريقال نفـله اذا اعطاه نافلة من المعروف وپادشـاه مال غنيمتى كندى قبول ايلديوب على العموم عسكره
بخش ايلمك معناسنه در يقال نفل الامام الجند اذا جعل لهم ماغنموا وبرآدمك من غير وجوب ايسلديكى ايشه دينور
نافله كبى كاسيذ كروصوغوق برد معناسنه دريقال اصابه نفل اى برد (الانفال) همزه نك كسريله بودخى برآدمه
مال غنيمت ويرمك معناسنه در يقال انفـله النفل اذا اعطاه آياه وبركسه كوب اغاجنى بالتـه ايله كسوب دوه سنه
يدرمك معناسنه در يقال انفـل الرجل اذا اخذ الفاس وقطع القتـاد لابله (التنفيل) تفعيل وزننده بودخى برآدمه
مال غنيمت ويرمك معناسنه در يقال نفله النفل اذا اعطاه اياه وبرآدمه يمين ويرمك معناسنه در يقال نفله اذا حلفه
وبركسه اوزرندن برضرر ومحذور دفع ايلمك معناسنه دريقال نفل عنه اذا دفع عنه (النـافلة) مال غنيمته دينور
يقال اصاب نافلة اى غنيمة وعطيه يه اطلاق اولنور يقال اعطى نافلة سنية اى عطية ومن غير وجوب اتيان اولنان
فعله وعمله دينور نفل كبى ومنه نافلة الصلوة ونفلها فريضه اوزره زائد اولوب كذلك واجب اولمديغيچون اطلاق
اولندى ونافله ولدك ولدينه اطلاق اولنوركه طورو تعبير اولنور يقـال له نافلة اى ولد ولد (النوفل) جوهر
وزننده دريايه دينور بحر معناسنه وويركويه دينور وبچى جانورلرك بعض ياورىلرينه دينور واركك صرتلانه
واركك چقـاله دينوروشدت معناسنه در يقـال وقع فى نوفل اى شدة وكثير العطـاء آدمه دينور يقـال رجل
نوفل اى معطاء وخوب ودلبرتازه جوانه دينور تقول رايت نوفلا اى شابا جميلا ونوفل بن ثعلبه ونوفل بن حارث
وابن طلحه وابن عبد الله وابن فروه وابن مسـاحق وابن معـاويه صحابه لردر (النوفلة) جوهره وزننده طوزله يه
دينور تقول نزلنـا قرب نوفلة اى مملحة (الانتفال) افتعـال وزننده استمك معناسنه در يقال انتفل الشئ منه
اذا طلبه منه وبرنسنه دن تبرى قلوب بيزارلق ايلمك معناسنه در يقـال انتفل منه اذا تبرأ وانتفى منـه ونافله نماز
قلمق معناسنه در يقال انتفل الرجل اذا صلى النوافل (التنفل) تفعل وزننده بودخى نافله نمـاز قلمق معناسنه در
يقال تنفل الرجل اذا صلى النوافل وسائر عسكرك آلدقلرندن ازيد غنيمت آلمق معناسنه در يقال تنفل على اصحابه
اذا اخذ اكثر مما اخذ وامن الغنيمة (نفيل) زبير وزننده بر رجل سميدر (النوفلية) جوهريه وزننده قيونبوكندن
طوقنمش جارشكلنده بر درلو اورتودركه نسوان عرب باشلرينه اورترلر (النقل) نونك فتحى وقافك سكونيله برنسنه يى
بريردن برآخر يره كوچورمك معناسنه دريقال نقل الشئ نقلا من الباب الاول اذا حوله ونقل اسكى جزمه يه ومستمه
واسكى پاپوجه دينور نونك كسريله وفتحتيله ده لغتدر جمعى انقال ونقال كلور نونك كسريله تقول جاءنا فى خفه
نقل ونعل نقل اى خلق ومصدر اولور دوه نك طاشدن طاشرقيوب مجروح اولان طبانه دريدن يامه اورمق
معناسنه تقول نقلت خف البعير اذا رقعته وفرسوده اولمش جزمه يى ياخود پاپوجى معايوب مرمت واصلاح
ايلمك معناسنه در تقول نقلت الخف او النعل اذا اصلحته وبرتق اثوابى يماق معناسنه در تقول نقلت الثوب اذا رقعته

ونقل عشرت مزه سنه دینور که اوزرینه تناول اولنان نواله دن عبارتدر و بعضا نونی مضموم اولور علی قول ضمه سی خطادر یقال تفکهوا بالنقل وهو ماینتقل به علی الشراب ودوه لری کندی باشلرینه صو ایچمکه آلشدرمق معناسنه در تقول نقلت الابل اذا جعلتها تشرب نقالا (الانتقال) افتعال وزننده بر یردن بر یره کوچمك معناسنه در یقال نقله فانتقل (النقلة) غرفه وزننده انتقالدن اسمدر کوچکه وکوچه دینور یقال اسرعوا النقلة ای الانتقال وقوغجیلغه دینور یقال حرش بینهم بالنقلة ای بالنمیمة (النقلة) نونك کسریله اناسی اونده اخشاملمش قاری قزه دینور که باشلولغندن برکسه تزوجنه رغبت ایلیوب اویلجه مهجوره قالمش اوله یقول سمعت فلانا یخطب نقلة وهی المرأة التی ترکت ولاتخطب اکبرها (النواقل) برقریه دن برقریه یه منقول اولان اموال خراجیه یه دینور یقال قسمت النواقل ای الاخرجة التی تنقل من قریة الی قریة و برقومدن قوم آخر طرفنه نقل ایدن قبیله خلقنه دینور (المنقال) محراب وزننده و (النقال) شداد وزننده و (المناقل) مقاتل وزننده اباقلرینی بصدیغی یردن چاپك آلوب آتان آته دینور یقال فرس منقال ونقال ومناقل ای سریع نقل القوائم (النقیل) نونك فتحیله آت ناقللغه دینور یقال فرس ذونقیل ای سرعة نقل القوائم وغریب آدمه دینور مؤنثی نقیله در ونقیل دینور هاسز یقال رجل نقیل ای غریب وامرأة نقیلة ونقیل ویغمور یاغمش یردن یاغمدیق یره آقوب کلان سیل صوینه دینور یقال سیل نقیل اذا جاء من ارض ممطورة الی غیرها و بردراو یور و یشه دینور که مراد آدیملری تیز تیز آله رق یوریمکدر (المناقلة) مفاعله وزننده و (النقال) قتال وزننده آت نقللبه رق یوریمك علی قول لنك ایله اشکین بیننده یوریمك معناسنه در یقال ناقل الفرس مناقلة ونقالا اذا اسرع نقل القوائم اوسار بین العدو والخبب وهمدملر بالمناوبه لاقردی ایلمك معناسنه در یقال ناقله الحدیث اذا حدث کل واحد الی الاخر (المنقلة) محدثه وزننده شول باش یاریغنه دینور که اتك التنده کیك اوزره اولان زارکبی انجه انجه خرده کمیکلر ظاهر ومنتقل اوله یقال اصابته شجة منقلة وهی التی تنقل منها فراش العظام وهی قشور تکون علی العظم دون اللحم (المنقلة) مرحله وزننده ومراد فیدر تقول سرنا منقلة ای مرحلة (المنقل) مقعد وزننده طاغ یولنه دینور واسکی جرمه یه واسکی پابوجه دینور (النقیلة) سفینه وزننده یرتق جرمه یه و یرتق پابوجه اوربلان یامه یه و پنسه یه دینور و بیریمش دوه طبنانه اوربلان دریدن یامه یه دینور جمعی نقایل ونقیل در ونقیلة العضد بازوده قره جه تعبیر اولنان یرده اولان بالق اتنه دینور (الانقال) همزه نك کسریله بودخی یرتق اباق قابنی یمایوب مرمت ایلمك معناسنه در تقول انقلت الخف اوالنعل اذا اصلحته (التنقیل) تفعیل وزننده انقال معناسنه در تقول نقلت الخف بمعنی انقلته (النقلة) فتحاتله دره دن آقان سیل صوینك چاغلدیسنه دینور تقول سمعت نقلة الوادی ای صوت سیله (النقل) فتحتینله بری برینه بلند آوازایله قرشولقلی سوز دوندرمکه دینور تقول سمعت نقلهما وهی مراجعة الکلام فی صخب و براوقدن چیقمار یلوب آخر اوقه کچرلمش یلکه دینور وطشلره دینور مفردی نقله در و برعلت اسمیدر که دوه نك طبانه عارض اولور (النقال) کتاب وزننده یمی وقصه تمرلره دینور مفردی نقله درتمره وزننده ونقال دوه قسمی ابتدا صویی وثانیا ایچه جك صویی برکسه نك سوقی اولمیه رق کندی باشارینه ایچمکه دینور یقال شربت الابل نقالا وهو ان تشرب عللا ونهلا بنفسها من غیر احد (النقال) شداد وزننده برنسنه یی نقل ایدیجی دیمکدر حارث بن شریح و بسام بن یزید واحمد بن محمد وحسین بن ابی بکر ونفیس بن کرم النقالون محدثلردر هر بری برکونه نقل فعلنده بولنمغله توصیف اولندیلر ازجمله حارث بن شریح بدامام شافعیدن کتاب الرساله یی عبدالرحمن بن مهدی یه نقل ایلمکله نقال ایله ملقب اولدی وناقل بن عبید محدثدر (المنقل) مقعد وزننده اسکی اباق قابنه دینور که ذکر اولندی وشول منقل که کمیت نام شاعرك اشبو * وصارت اباطحها کالارین * وسوی بالحفوة المنقل * بیتنده واقعدر میمك ضمیله درجوهرینك توهم ایلدیکی کبی میمك فتحیله دکلدر ومیمك فتحیله نقبله ایله اباق قابنه یامه اورن آدمه دینور بو راده مراد اباغی پاپوجلی کسنه دیمکدر وحفوه یالن اباقلقدر وارین ارەنك جمعیدر که آتشه دینور پس معنا مکه نك دره لری فرط حرارتدن آتشین اولمغله متنعل وحافی انده یکساندر پس حفوه ذوحفوه تقدیرنده اولور یاخود حفوه اوتلاغك اوتی ذوکمکه دینور ومنقل اوتلاغك یرینك اوتلری دوکشد کدنصکره نقل اولنان دیکر اوتلاغه دینور بوکه کوره جمیع مرعالری یکساندر یعنی اوتلقلو واوتسز اولمقده مساویدر (الناقلة) کوچر اولی طائفه یه دینور یقال هم ناقلة ای لیسوا بقاطنین ونواقل الدهر ماده سندن دخی مفرد اولور که انسانی حالدن حاله نقل وتحویل ایدن حوادث ونوائب زماندن عبارتدر یقال اصابته نواقل الدهر ای نوائبه التی تنقل من حال الی حال (الانقلاء) انصباء وزننده برجنس خرمایه دینور (النقثلة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده پیروسالخورده آدمك یوریمسنه دینور که اباغنی سوریه رك یوریمکله طپراق صاویرر

اوله يقال يمشى النقثلة وهى مشية الشيخ يثير التراب فى مشيه (النكول) شمول وزننده برنسنه دن خوف واندیشه
ایلمکله اقدام ایلیوب چکلمق معناسنه در یقال نکل عنه ونکل نکولا من البـاب الثانی والاول والرابع اذانکص وجبن
(التنکیل) تفعیـل وزننده برآدمه سائرلره مدار خوف وعبرت اوله جق برایش ایتمك معنـاسنه در علی قول برآدمی
قبولکرده سی اولان نسنه دن برطرف ایلمك معناسنه در یقال نکل فلانا اذاصنع به صنیعا یحذر غیره او نحاه عماقبله
(النکال) سحاب وزننده و (النکلة) غرفه وزننده و (المنکل) مقعد وزننده اشکنجه وعقوبته دینورکه سائرلره
مدار عبرت اولورنه درلو اولورسه اولسون یقـال جعله نکالا لهم ونکلة ومنکلا وهو مانکلت به غیرك كائنا ما كان
ومنکل مقعد وزننده قیاسه دینور صحر معناسنه (النکل) شکل وزننده اشکنجه ونکالی قبول ایلمك معناسنه در
یقال نکل الرجل نکلا من البـاب الرابع اذا قبل النکال (النکل) نونك کسریله کند یسیله اشکنجه وعقوبت
اولنه جق شیئه دینور ومنه یقال انه لنکل شر ای ینکل به اعداؤه یعنی اعداسنه مدار تنکیل وعقوبتدر وشدتلو
بوقاغی یه دینور جمعی انکالدر علی قول اشندن اولان بوقاغی یه دینور قال الشارح ومنه قوله تعـالی ❊ ان لدینـا
انکالا وجحیما ❊ فالنکل القید الشدید اوقید من نار ونکل برکونه آت کممه علی قول منزل سورن اولاقلرك قوللندقلری
که دینور قنطارمه وشبش کبی ولجامك تیمورینه اطلاق اولنور که آتی ضبط ایدر و بولاره اطلاق اولنور (النکلة
غرفه وزننده سائره عبرت اوله جق اشکنجه یه دینورکه ذکر اولندی وتقول العرب رماه الله بنکلة ای بمانیکله به یعنی
انی برعقوبته کرفتار ایلسون که ناسه مدارعبرت اوله (النکل) فتحتینله شول ایپه دینورکه بیوك قوغه نك اشاغیسنه
باغلدقدنصکره براوجنی دخی قوغه نك اغاجنه باغلرلر اکا عنـاج دخی دیرلر و بهادروزورمند وجنك وجدال
خصوصنده مجرب ومبدئ ومعید اولان دلاوره اطلاق اولنور یقال هو نکل ای قوی مجرب مبدئ معید و بو وصفله
متصف اولان آته ده اطلاق اولنور ومنه الحدیث ❊ ان الله یحب النکل علی النکل ❊ مبدئ ومعید اصلا فاتر وسست
اولمیان مقدم وغیور آدمه اطلاق اولنور مثلا غزا وجهادك بریتی ادا ایلدکدنصکره فیصل و یرمیوب برینه دخی
مبادرت ایدر و بو صفتده اولان یاخود مؤدب ومنقاد اولان آته ده اطلاق اولنور (المنکل) منبروزننده اشکنجه آلتنه
دینور (الانکال) همزه نك کسریله دفع ایلمك معنـاسنه در یقال انکله اذا دفعه ومنه الحدیث ❊ مضر صخرة الله
التی لاتنکل ❊ ای لاتدفع عماوقعت علیه (الناکل) قورقق وضعیف آدمه دینور یقال رجل ناکل ای ضعیف جبان
(نکیتل) تای فوقیه ایله سفیرج وزننده اصحابدن برذاتدر (النلنل) هدهد وزننده صعیف وناتوان کمسه یه دینور
(النمل) نونك فتحی ومیمك سکونیله و بعضا ضمیله قرنجه یه دینور فارسیده موردیرلر مفردی نمله در جمعی نمال در نونك
کسریله ❊ شارحك بیانه کوره نمله ده تاء وحدتیه اولمغله ذکر وانثا یه شاملدر و بو ماده حرکت معناسندن مأخوذ در
(النملة) زنخه وزننده قرنجه لویره دینور یقال ارض نملة ای کثیرة النمـل (المنمول) قرنجه اوشمش نسنه یه دینور
یقـال طعام منمول اذا کان قد اصابته النمل (النملة) نونك حرکات ثلاثی ومیمك سکونیله و (النمیلة) سفینه وزننده
قوغجیلغه دینور نمیمه معناسنه (النمل) کتف وزننده و (النامل) و (المنمل) محسن وزننده و (الممنمل) منبروزننده
و (النمال) شداد وزننده قوغجی یه دینور یقال رجل نمل ونامل ومنمل ومنمل ونمال ای نمام و نمل کتف وزننده
جنبش ونشاطندن بریرده آرام ایلمیوب کثیرالحرکه اولان آته وصف اولور یقال فرس نمل ای لایستقر فی مکان وشول
آدمه دینورکه بغایت چیره دست اولمغله کوردیکی ایشی همـان بعینه عمله کتورر اوله علی قول هرصنعتده استاد
اولان آدمه دینور یقال رجل نمل ای خفیف الاصابع لایری شیئا الاعمله اوحاذق (النمل) حملا وزننده قوغجیلق
ایلمك معناسنه در یقال نمل فلان ونمل نملا من الباب الاول والرابع اذانم واغاجه چیقمق معناسنه در یقال نمل فی الشجر
نملا من البـاب الاول اذا صعد (الانمال) همزه نك کسریله بودخی قوغجیلق ایلمك معنا سنه در یقـال انمل فلان
اذانم (النملة) نونك فتحیله کذب ودروغ معنـاسنه در یقال فیه نملة ای کذب ونمله بعض دابه قسمنك طرنغنده
اولان چتلاغه دینورکه تو پی نهایت بولدیغی یردن طرنغك یونیلان یرینـه وارنجه اولان یارقدر معاینددر یقـال
بالفرس نملة ای شق فی حافره وانسانك جنبنده ظهور ایدر برکونه یاره اسمیدر نمل دخی دیرلر کذلك بدن انسانی یه
عارض اولور برکونه خرده سیوجیلره دینورکه ابتدا آتش کبی احتراق والتهاب ایله وجز ئیجه شیش ظهور ایدوب
بعده قرنجه کبی اطرافه یورویوب یایلور سببی حدتلو صفرادرکه دقیق طمرلرك اغزلرندن خروج ایدوب حدتندن
وشدت لطافتندن ظاهر بشره نك داخلرنده محتبس اولمیوب طشره اورر کتب طبیه ده بوایکی علت شیء واحد
اولمق اوزره مرسومدر اکثری انسانك جنبنده تحدث ایدر اکرصفراده پك حدت وشدت یوق ایسه بثور ظهور
وقرنجه کبی اطرافنه سیر وسریان ایدر وقرنجه اصرر کبی اجیدر بو که طشره ترکیبسنده سیرجك والصرغی تعبیر

اولنور واکر غلیظ وحاد ایسه برمحلی قرنجه یوه سی کبی او یوب متقرح اولورا کا قرنجه یوه سی وکوسنبك
یوه سی تعبیر اولنور کتب طبیه ده جاورسیه وساعیه ورطبه اسملریله انواعی مبین سومدر وحیاة الحیوانده
رقیه سی مبین قومدر وابو نمله عمار بن معاذ الانصاری اصحابدندر (المنملة) معظمه وزننده
بو (النملی) سکری وزننده خفتندن قطعا یرده آرام ایلمز اولان خاتونه دینور یقال امرأة منملة ونملی اذا کانت
لا تستقر فی مکان (التنمل) تفعل وزننده ناس قرنجه کبی قینا یوب کیر یش چیقش ایو یتامق معناسنه در یقال
تنمل القوم اذا تحرکوا ودخل بعضهم فی بعض (النمل) فتحتینله برعضو او یوشمق معناسنه در یقال نملت یده نملا
من الباب الرابع اذا خدرت واغاجه طیرمانوب چیقمق معناسنه در یقال نمل فی الشجر اذا صعد (المنمل) معظم
وزننده یامه اورلمش نسنه یه دینور یقال ثوب منمل ای مرفوء ویازلمش نامه یه یاخود خرده قرنجه کبی خرده
وصیق یازیلو مکتو به دینور سیاقت یازوسی کبی که اوائلده اکا غبار دینورایدی یقال ورق منمل ای مکتوب
ومتقارب الخط (المنمل) مکرم وزننده بودخی خرده وصیق یازیلو مکتوبه دینور (انملة) غرفه وزننده
جوهنده فلان صو بقیه سنه دینور (نملی) جمزی وزننده مدینه قربنده برصو اسمیدر (النملان) فتحاتله برنسنه
ایوزره حواله ومشریف اولمغه دینور (المنمول) زنبور وزننده لسانه دینور (النامله) یوجلره دینور یقال
هم نامله ای سابلة (النمل) کتف وزننده یکی طوغد قده آوجنه قرنجه وضع اولنمش چوجغه دینور عربلر فطنت
وکیاست صاحبی اولمسنه تفأل ایدرلر یقال رجل نمل اذا جعل فی یده نملة اذا ولد (نمله) حمزه وزننده (نمیل)
زبیر وزننده (نمیله) جهینه وزننده اسامیدندر ونمیله منسوب اولمیه رق ونمیلة بن عبد الله بن فقیم اصحابدندر
واسمعیل بن نمیل ومحمد بن عبد الله بن نمیل الخلا لان محدثلردر (المؤنمل) اسم فاعل بنیه سیله پرمقلری قصه اولوب
اوجلری یوغون اولان آدمه دینور یقال رجل مؤنمل الاصابع ای غلیظ اطرافها فی قصر (المنامله) مفاعله
وزننده ایاغی یوقاغیلی آدمك یوریشی کبی یوریمك معناسنه در یقال یناءمل الرجل اذا کان یمشی مشیة المقید
الانملة) همزه نك ومیمك حرکات ثلاثیله که مجموعی طقوز لغت اولور پرمغك اوجنه دینور که طرنق اولان بریدر
جمعی انامل وانملات کلور ❊ شارحك بیاننه کوره طرنق اولان بوغومدن عبارتدر وهمزه سی زائده در (النوال
نونك فتحیله و (النال) حال وزننده و (النائل) ویرکویه دینور یقال هو کثیر النوال والنال والنائل ای العطاء ❊ شارح
دیرکه نال کلمه سنك اصلی نول ایدی (النول) قول وزننده برآدمه عطیه ویرمك معناسنه در تقول نلته بضم النون ونلت له
ونلت به انوله نولا من الباب الاول اذا اعطیته ویقال نالت المرأة بالحدیث والحاجة ای سمحت اوهمت یعنی
محبوبه سی اکا صحبت کرمنی احسان ایلدی یاخود نیازنه مساعده ایدوب کندینسنه اقبال ایلدی وتقول العرب
نوالك ان تفعل کذا ونوالك ومنوالك ان ینبغی لك بونلرتناولدندر فی فعله نوال صلاحك سبکنده در و بعضلر نول
ونولی بهره ونصیب معناسنه حمل ایلمکله سنك بو یلجه ایلمك بهره ونصیبکدر نفعی سکا عائددر وسنك راتبهٔ حقك
منزله سنده در دیمکدر بعده ینبغی معناسنه استعمال اولندی که سکا لایق وروا اولان بودر وبو یلجه ایلمکدر
دیمکدر وعکسنده ما نوالك دیرلر ما ینبغی لك ان تناله معناسنه درکه شویله ایلمك سکا لایق دکلدر دیمك اولور
شارح دیرکه فراء دیدیکه ماده مزبوره آنی معناسنه یعنی برنسنه نك وقتی کلوب چاتمق معناسنه اولان نولدندر
جمیلر نال له ان یفعل کذا نولا والمرأن لك والمرینل لك دیرلر وابن مالك نوالك کلمه سنی مبتدأ وان تفعل جمله سنی خبر
ترکیب ایدوب لکن ماکان نوالك ان تفعل کلامیله انی رد ایلدیلر وجامع شیرحنده نوالك فعل معناسنی یعنی ینبغی
معناسنی متضمن مبتدا وان تفعل فاعل اولوب مبتدانك خبری مقامنده قائم اولمشدر دیو مرسومدر ومفردات راغبده
نوال صلاحك فیه تقدیریله مشمر وحدر واساسده نوالك ان تفعل کذا یعنی حقك وما ینبغی ان تعطیه من نفسك
عبارتیله ونهایه ده ینبغی لك وحظك عنوانیله مفسردر والحاصل بو ماده فی الاصل عطا معناسنه اولوب
بعده حظ ونصیب معناسنه مستعمل اولمغله بو راده سنك نصیب اولان قدر وشانكك مقتضای لیاقتی شویله
ایلمکدر دیمك اولور بو موقعده مثل اولمشدر انتهی ونول صوری اقان چایه ودره یه دینور وکمی اجرتنه دینور که
نحی یفسله نولین تعبیر اولنور یقال لم یعط نول السفینة ای جعله وجلاهلرك سرمین دیدکلری اغاجه دینور که
نسیج اولنسان بزی اکا صرارلر سرمین محر فی سلمن اغاجی تعبیر ایدرلر جمعی انوال در ومنوال دخی بو معنایه در
الانالة) همزه نك کسریله و (التنویل) تفعیل وزننده برآدمه عطیه ویرمك معناسنه در تقول انلته ایاه ونولته
ونولت علیه ونولت له اذا اعطیته واناله یمین ایلمك معناسنه در یقال انال بالله اذا حلف ومعدنده جوهر
بولنمق معناسنه مستعملدر کویا که معدن جوهر اعطا ایتمش اولور یقال انال المعدن اذا اصیب فیه شیء (المنال

ویرکویه دینورکه ذکر اولندی اصلی نول ایدی ونال سخی وجوانمرد علی قول احسانی چوق اولان آدمه دینور
یقال رجل نال ای جواد اوکثیر النائل ❊ شارح دیرکه ابن سیده دیدیکه بوفعل وزننده ربعی اصلی
نول دیرکه مصدر درمبالغة وصف اولور یاخود اصلی نائل اولوب بعد القلب عینی زائل اولمشدر انتهی (النایل
و(النیل) سیل وزننده برآدم جوانمرد اولمق یاخود کثیرالانعام اولمق معناسنه در یقال نال الرجل ینال نائلا
ونیلا من الباب الرابع اذاصارنالا (ماانوله) فعل تعجبدر یقال ماانوله ای ما اکرنا له (النولة) جوله وزننده
عطیه یه دینور تقول مااصبت منه نولة ای نیلا و بوسه یه دینور تقول اصبت من خدها نولة ای قبلة و برحصار
آدیدر ونوله بنت اسلم صحابیه در علی قول نویله در جهینه وزننده وعلی بن محمدبن نوله محدثدر (المناولة) مفاعله
وزننده برنسنه یی النی اوزادوب ویرمك معناسنه در (التناول) تفاعل وزننده برنسنه یه ال صونوب آلمق
معناسنه در تقول ناولته الشیء فتناوله ای اعطیته فاخذه (المنول) و(المنوال) مبرومحراب وزنلرنده جلاهلرك
سلمن اغاجنه دینورکه نسیج اولنان بزی اکا صرارلر بومعتادندرکه عربلر برطائفه اخلاق واوضاعده یکسان
ویکرنك اولسه‌لر هم علی منوال واحد دیرلر اسلوب اخلاقهم معناسنه ومنوال جلاهه دینور یقال هومنوال
ای حائك (النول) نونك ضمیله سیاه عربلردن برطائفه‌نك علمیدر (النالة) حرم شریفك چوره سنه دینور
علی قول ساحة مکهٔ مکرمه یه اطلاق اولنور (النوال) سحاب وزننده عطا معناسنه درکه ذکراولندی وبهره
ونصیب معناسنه در یقال اخذ نواله ای نصیبه (نوال) شداد وزننده و(منول) محدث وزننده اسامی
رجالدندر (منوله) مقوله وزننده برقبیله‌نك والده‌سی اسمیدر (نائله) برصنمك اسمیدرکه اساف ماده سنده
ذکر اولندی ونائله بنت سعد صحابیه در وابو نائله سلکان بن سلامه اصحابدندر (النهل) نونك وهانك فتحیله اول
شرب معناسنه درکه ابتدای امردن صوایچمکه دینور زیرا دوه قسمنی ابتداء صویه کتوروب اسقا ایلدکدنصکره
یتاغنه کتوررلر بودفعه ده ایچمکه نهل دیرلر بعده ینه صویه کتوروب اسقا ایدرلر بعده مرعایه کتوررلر بودفعه
ایچمکه علل دیرلر بعده مطلقا انسان وحیوانده استعمال اولندی یقال سقی الابل نهلا ای شربا اولا و یقال سقی
عللا بعد نهل ونهل ومنهل مقعد وزننده مصدر اولورلر ابتدای امردن صو ایچمك معناسنه در یقال نهلت الابل
نهلا ومنهلا من الباب الرابع اذاشربت فی اول الورد ونهل ناهل کلمه‌سندن جمع اولورکاسیذکر واکل اولنان طعامه
اطلاق اولنور (النواهل) و(النهال) جیاع وزننده و(النهل) خدم وزننده و(النهول) فضول وزننده
و(النهلة) عمله وزننده و(النهلی) سکری وزننده ناهلك جمعلریدرکه ابتداء امردن صو ایچن دوه‌لره دینور
(الانهال) همزه‌نك کسریله دوه‌یی اول مرتبه ده صوارمق معناسنه در یقال انهل الابل اذاسقاها نهلا و برآدمك
دوه‌سی ابتداء امرده صوایچمك معناسنه در یقال انهل القوم اذانهلت ابلهم و برآدمی طارلتمق معناسنه دریقال
انهله اذا اغضبه وکفایت ایلمك معناسنه مستعملدرکه صویه قانمق معناسنه اولان نهلدن مأخوذدرکماسیذکر
تقول انهل تلان ای حسبك الان وتلان الأن معناسنه درتته که ماده سنده مرسومدر (المنهل) مقعد وزننده
حیوان صوارهجق وصو ایچه‌جك صواده دینور پیکار وحوض وآبازمه ونهر وخرق کنارلرنده اولان صولاق کبی
فارسیده آبخور دیرلر یقال وردوا منهلا ای مشربا وصو ایچمك معناسنه مصدر میمی اولور یقال نهل الماء
منهلا اذا شرب وصوادی اولان محله دینور یقال وردوا منهلا ای موضعا فیه المشرب و بریه‌ده مسافر قونه‌جق
قوناق یرینه دینورکه اکثری صوادلی اولور یقال نزلوا منهلا ای منزلا بالمفازة (الناهلة) صوادلی یرلره
تردد ایدن کسه‌لره دینور یقال هم ناهلة ای مختلفة الی المنهل (المنهال) محراب وزننده دوه‌یی ابتداء امرده چوق
صوارر اولان آدمه دینور یقال رجل منها ای کثیر الانهال وشول یوکسك قوم تپه‌یه دینورکه قوملری طوپراق
دائما هارل هارل اشاغی اینوب اوپرلقده اوله یقال کثیب منهال ای عال لایتماسك انهیارا وقبر ومزاره دینور
ونهایت مرتبه‌ده کریم وجوانمرد اولان آدمه اطلاق اولنور یقال هومنهال ای غایة فی السخاء و برارضك اسمیدر
ومنهال العبشی اصحابدندر علی قول صواب اولان ملحان اولمقدر (المنهل) منبر وزننده بودخی قبره دینور وبغایت
کریم وسخی آدمه دینور (نهیل) زبیر وزننده بر رجل آدیدر (النهلان) سکران وزننده چوق صو ایچن شارب
معناسنه در وصویه قانمش انسان وحیوانه دینور یقال شرب فهو نهلان ای ریان وصوسز دیمکله ضد اولور یقال
هونهلان ای عطشان (الناهل) کذلك ریان وعطشان معنالرینه اضداددندر ❊ شارحك بیاننه کوره ری
وعطش معنالرینه اولان نهلدن که فتحتیله در مأخوذدر ❊ مؤلف اوزره بوماده مستدرکدر (منهل) محسن وزننده
سلیم قبیله‌سی یوردنده برصو اسمیدر (النواهل) آچ دوه‌لره اطلاق اولنور یقال ابل نواهل ای جیاع (النهبلة) دحرجه

وزننده پك پير اولمق معناسنه در يقال نهبل فلان اذا اسنّ وآغر آغر يوريمك معناسنه در يقال ينهبل الشيخ
اى يمشى فى ثقل ونهبله اسم اولور ايرى جثه لو ديزمان ناقه يه دينور (النهبل) جعفر وزننده پك پير آدمه دينور
مؤنثى نهبله در يقال شيخ نهبل وعجوز نهبلة اى مسن وفى سنن الترمذى فى حديث الدجال ✻ فيطرحهم بالنهبل
وهو تصحيف والصواب بالميم يعنى بو منزل وزننده مهبل كلمه سندن مصحفدر نته كه هبل ماده سنده مرسومدر
(النهشل) شين معجمه ايله جعفر وزننده سباعدن قورده دينور ذئب كبى وچاقر طغانه دينوركه مراد بلبان تعبير
اولنان طغاندر وبونلر اصرمق معناسندندر وبركشينك وبرقبيله نك اسملريدر واختيارلقدن مضطرب وپريشان
اندام اولمش قوجه يه دينور على قول وجودنده برمقدارجه قوت بقيه سى قالمش قوجه يه دينور مؤنثى نهشله در
يقال هو نهشل اى مسن مضطرب كبرا او وفيه بقية وابو نهشل لقيط بن زرارة التميمى كنيه سيدر ✻ شارحك بيانته
كوره نهشل كلمه سى فعلل وزننده منصرفدر وزن فعليتى غير معتبردر (النهشلة) دحرجه وزننده قوجامق
معناسنه در يقال نهشل الرجل اذا كبر وديش ايله اصروب بره لمك معناسنه در يقال نهشله اذا عضه تخمبشا
وبرنسنه يى پك آج آدمك اكل ايلمسى كبى اكل ايلمك معناسنه در يقال نهشله اذا اكله اكل الجايع وعاريت آلنمش
ناقه يه بنمك معناسنه در يقال نهشل الرجل اذا ركب الهشيلة اى الناقة المستعارة (النهضل) ضاد معجمه ايله جعفر
وزننده پك پير وساخورده آدمه دينور وقوجه كركس قوشنه وقوجه طغانه دينور (النيل) سيل وزننده و(النال)
حال وزننده كه الف يادن مقلوبدر و(النالة) حاله وزننده مطلوبه ايرشمك معناسنه دركه دسترس اولمق تعبير
اولنور تقول نلت مطلوبى انيله وانا له نيلا ونالا ونالة من الباب الثانى والرابع اى اصبته ومتعدى اولور تقول نلته
اياه اى صيرته نائلا ونيل دسترس اولديغك شيئه دينور نائل كبى كما سيذكر وبرآدمى دلليوب ناموسنه طوقنمق
معناسنه مستعملدر يقال نال فلان من عرضه اى سبه ونيل ونيله ونوله نونك ضميله دسترس اوله جغك شيئه
دينور يقال ما اصاب منه نيلا ونيلة ونولة وهو ما تصيبه من خير (الانالة) همزه نك كسريله برآدمى برنسنه يه
دسترس ايلمك معناسنه دركه نائل قلمق تعبير اولنور تقول انلته اياه وانلت له اى جعلته نائلا له (النائل) نيل كبى
دسترس اولديغك نسنه يه دينور تقول اصبت منه نيلا ونائلا وهو مانلته (النالة) مصدردركه ذكر اولندى وخانه نك
قاعه وايوانته اطلاق اولنور يقال رأيته يقعد فى نالة الدار اى فى قاعتها (النيل) نونك كسريله نهر مصرك اسميدركه
انهار اربعه دندر وكوفه ويزد قضالرنده بر قريه اسميدر وبغداد ايله واسط بيننده بر بلده در ونيل نبات عظلم
اسميدركه چويد اوتيدر آندن نيلج يعنى چويد اتخاذ اولنور يپراقلرينى آلوب اسى صوايله غسل ايدرلر تا كه اوزرنده
اولان غبار طرزنده كوكلك زائل اولوب يم يشل قالور اندن اول صويى حالى اوزره قورلر تا كه طوريلوب چويد
چاموركبى دبنه چوكر بعده اوستنه كلان صويى سوزوب دوكدكدنصكره دبنده چوكن قوريوب چويد اولور
طبيعتى مبرد واورامك ابتداسنده طلاسى محلل ودرت اربه قدرنى ماء بارد ايله حل وشرب هيجان اورامى مسكن
وسيلان دمى دافع وعارضهٔ عشق قبل التمكن مزيل وضماذى كلف وبهق علتلرينه مفيد ورحمدن دم دائمى يى
قاطع وداء الثعلب وجرق ناره نافع وهندى نوعندن يزدرهمنى براوقيه كابشكر ايله تناول وحشت وغم وهم وخفقانى
دافعدر ونيل بشقه برنباته دخى دينوركه ساقى محكم ودالليرى خرده وبپراقلرى صغير اولور وايكى طرفى نظام
اوزره مرتب اولور ومحمد بن نيل الفهر وابو النيل الشامى محدثلردر وبونلرده نونك فتحيله ده زبانزده در (نيال) غراب
وزننده بر موضع آديدر تجز بحمده تعالى ✻ فصـــل الواو ✻ (الوأل) واوك فتحى وهمزه نك سكونيله و(الوؤل)
قعود وزننده و(الوئيل) ويل وزننده برنسنه يه يابركسه يه صغنوب قورتلمق معناسنه در يقال وأل اليه وألا ووؤلا
ووئيلا من الباب الثانى اذا لجأ اليه وخلص ووأل صغنه جق يره دينور تسميه بالمصدردر يقال اتخذه وألا اى موئلا
ونجات طلب ايلمك معناسنه در يقال وأل الرجل اذا طلب النجاة وبر يره قوشوب مبادرت ايلمك معناسنه در يقال
وأل الى المكان اذا بادر اليه وبر محل فشقيلى وگوبرهلى اولمق معناسنه در يقال وأل المكان اذا صار ذا وألة كما سيذكر
(المواألة) مفاعله وزننده و(الوئال) جدال وزننده بودخى بريره ياخود بركسه يه صغنوب قورتلمق معناسنه در يقال
واءل اليه مواءلة ووئالا اذا لجأ وخلص ونجات استمك معناسنه در يقال واءل فلان اذا طلب النجاة (الوألة) تمره
وزننده قيون وگچى ودوه قسمنك بركوب درطوپ اولمش قيغلرينه دينور ويالكزجه دوه نك آميخته اولمش بول
وابعارنه دينور (الايئال) همزه نك كسريله بريرى فشقيلق ايلمك معناسنه در يقال اوأل المكان اذا جعله
ذا وألة (الموئل) مجلس وزننده اسم مكاندر صغنه جق يره دينور يقال هو موئل القوم اى ملجأه وسيل صويى
قرار ايده جك محله اطلاق اولنور يقال هذا موئل السيل اى مستقره (الاوّل) همزه نك وواو مشدده نك فتحيله

برنسنه نك ابتدأ و پیشبنه دینورکه آخری مقابلیدر يقال هو اوّله ای ضدّ آخره واوّل کلمه سنك اصلی اوءل ایدی
افضل وزننده تخفیف ایچون همزه واوه قلب وادغام اولندی علی قول اصلی ووءل ایدی فوعل وجوهر وزننده
وجمعی اوائل کلور واوالی کلور قلب مکان اوزره واوّلون کلور مؤنثنده اولی دینور همزه نك ضمیله فضلی کبی و بونك
جمعنده اول دبنور صرد وزننده اخری واخر کبی واوّل دینور رکع وزننده واوّل کلمه سی صفت قلنورسه
غیر منصرف اولور وزن فعل و وصف علتلریله تقول لقیته عاما اوّل واکر صفت قلنمز ایسه منصرف اولور
تقول لقیته عاما اوّلا وتعریف واضافتله عام الاوّل قلیل ونادردرکه موصوفك صفته اضافتی قبیلندن اولور
ومارأیته مذعام اوّل دیرسن که صفت اولمق اوزره مرفوعدر ومذعام اوّل دیرسن که ظرفیت اوزره منصوبدر
مذعام قبل عامنا قوه سنده در وابدأ به اول دیدیکك صورتده غایتلك اوزره مضموم اولور فعلته قبل دیدیکك کبی
وفعلته اوّل کل شیء دیدیکك وقتده منصوب ایدرسن فعلته قبل فعلك دیدیکك کبی و برآدمی دونکی کوندن برو
کورمسك مارأیته مذامس دیرسن واوته کی کوندنبرو کورمسك مارأیته مذاوّل من امس دیرسن واکر ایکی کون
مقدمدنبرو کورمسك مارأیته مذاوّل من اوّل من امس دیرسن وبوندن زیادهیه تجاوز اولنمز ویقال هذا اوّل
ای بین الاوّلیة بوصورتده اسمیت اوزره منوّن اولور ❊ شارح دیرکه مؤلف اشبو اوّل ماده سنی همزه بابندن اول
فصلنده ثبت ایلمشدر کویا که رجوع معناسندن مأخوذدر معدودائك کویا که مرجعیدر و بونده مذهب
محقیق بودرکه اشبو اوّل کلمه سی برشیءدن مستعملدن مشتق دکلدر آنکیچون کندیده وصفیت معناسی خفی اولمغله
وصفیتی موصوف ذکریله اعتبار ایلدیلر پس لقیته عاما اوّل دیدکده اوّل کلمه سی عام لفظنه صفت اعتبار
اولنور اوّل من هذا العام معناسنه اولورکه ما نحن فیه اولان یلمك ماقبلی اولان عام دیمك اولور ترکیده بیچن یل
و یلدر ایله تعبیر اولنور ولقیته عاما اوّلا دیدکده اوّلا کلمه سی عاما لفظندن بدل ولقیته فعلنه متعلق ظرف محض
اولور عاما سابقا فی الجملة علی هذا العام قوه سنده اولورکه بو یلدن مقدمجه اولان یل دیمك اولور یلدرکی یله وآنك
ماقبلی اولان یله شاملدر ❊ ومؤلفك ابدأ به اوّل قولنده غایتلك اوزره مضموم اولور دیدیکنده غایتدن مراد بناسی
عارضی اولان کلمات قبیلندن اولور دیمکدرکه کلمه فی الاصل مضاف اولوب بعده مضاف الیه لفظا لانیة متروك

مطلب

اولورکرك ظرف اولسون من قبل ومن بعد کبی وکرك اولمسون حسب ولاغیر کبی ومصباحك بوبابده خلاصه سی
بودرکه اول کلمه سی مفتتح عدد در کندی ایچون ثانی واردر و بوآخر مقابلیدر وواحد معناسنه اولور ومنه
فی صفات الله تعالی هو الاول ای هو الواحد الذی لا ثانی له مصنفینك وله شروط الاول کذا قوللرنده استعمال
ایلدکلری اوّل بو معنایه مبنیدر واقوال فقهاده اوّل ولد تلده الامة حر قولنده کذلك واحد معناسنه محمولدر
واشبو واحد معناسنه اولان اولك مؤنثی اولی کلورکه واحده معناسنه اولور ومنه قوله تعالی ❊ الا الموتة الاولی ❊ ای سوی
الموتة التی ذاقوها فی الدنیا ولیس بعدها اخری نته که آخر کلمه سی دخی واحد معناسنه اولوب مؤنثنده اخری دینور
فقوله علیه السلام فی ولوغ الکلب یغسل سبعا فی روایة اولاهن وفی روایة اخراهن وفی روایة احداهن الکل الفاظ
مترادفة علی معنی واحد ولا حاجة الی التأویل و بونك اصلی اوءل ایدی که مهموز الوسط در تخفیفا همزه واوه قلب
وادغام اولندی واوّل کلمه سنده معنای تفضیل واردر هرنقدر فعلی یوق ایسه ده وافعل تفضیل کبی استعمال
اولنورکه مفرده وتثنیهیه وجمعه لفظ واحد ایله وصف اولور ویقال الاوّل واوّل القوم واوّل من القوم وافعل
تفضیل کبی مستعمل اولدیغنه بناء کندیدن حال وتمیز اولهرق منصوب واقع اولور ویقال انت اوّل دخولا واتمنا
اوّل دخولا واتم اوّل دخولا وافعل تفضیل معناسنی یاخود وزنی متضمن اولدیغندن ناشی غیر منصرف اولور
ابن حاجبدن منقولدرکه اوّل کلمه سی افعل تفضیلدر لکن فعلی یوقدر نته که آبل کلمه سی دخی بوکونه در دوه قسمنه
کوزل تیمار ایدر کسهیه وصفدر و بو بصریون مذهبیدر واصح اولان بودر زیرا کوفیون قولی اوزره فوعل اولسه
مؤنثنده اولة دینور ایدی وتعریف واضافتله عام الاول دیمك جائزدر لکن ترکیب اوزره عام اوّل جائز دکلدر
وشارح دیرکه مؤلفك بصائرده اول ماده سنده ذکری رجوع شمه سی اعتباریله اولوب وقاموسده وأل ماده سنده
رسمی سبق ومبادرت معناسی شائبه سنه مبنیدر ❊ مترجم دیرکه اشبو کلام آتی استماعه حقیقدر معلوم اوله که اول کلمه سی
لامحاله غیر منصرفدر زیرا عامهٔ ائمهٔ لغت آخرك ضدی ایله تفسیر ایلدیلر پس اول صفت تقدمله ذات مبهمهدن عبارت
اولور نته که آخر صفت تاخر ایله ذات مبهمهدن عبارتدر وذات مبهمهدن مراد برصفتله موصوفیتی وقوعی صحیح اولان
نسنهدر کرك جسم وکرك زمان ومکان وکرك حدث اولسون پس اوّل کلمه سی موضوع للوصفیه اولمغله وصفیت
ووزن فعل علتلریله البته غیر منصرف اولور اوسط کبی بو جهتله صاحب قاموسك وسائرك اذا جعلت اولا صفة

منعته والاصرفته كلامارى مرضى دكلدر زيرا وصفيتده اصل وضع معتبر اولمغله آنده جاعلك جعلى جارى اولمز
حتى جاعل بر وصف اصلى يى اسم قلسه وصفيتى اعتبارندن اخراج ايدەمز نته كه بر اسم اصلى يى وصف قلمغله اعتبار
وصفيته ادخال ايدەمز وقالديكه اول لفظنك صفت اولماسى بابنده مسرود اولان مثال لقيته عاما اوّلا مقولەسى مثال لرده
اوّل كلمەسى خالى دكل بازماك نامكانك ياحدثك صفتى اولور منع صرفده ايسه وصفيت اصليه كفايت ايدر والحاصل
اوّل كلمەسى اكر موضوع للصفة اسم قلنديغى صورتده صرفنك وجهى يوقدر زيرا معتبر اولان همان وصفيت
اصليه درو اكر موضوع لغير الصفة ايسه صفت قلنديغى حينده منع صرفنك وجهى يوقدر زيرا وصفيت
عارضه يه اعتبار يوقدر وصفت وغير صفتك احتمال اشتراكى دخى ثابت دكلدر واحتمال مجرد ايسه اثبات
وضع بابنده غير مفيد درنهايت عدم صرفى معلوم ايكن رعاية لاشتهار الصرف منصرف عنوانيله تعبير اولنمقده
مضايقه يوقدر فلا تغفل وقالديكه منصرف اولەرق اوّلا عنوانى ثانيا لفظنه مشا كله يه محمولدر سلا سلا
واغلالا قول شريفى كبى فليحفظ (الموئل) محدث وزننده مواشبسى اولان آدمه دينور يقال رجل موئل
اى صاحب الملشية (وأله) حمزه وزننده بر الحق قبيله اسميدر (بنوموءله) مسعده وزننده بر بطندر (وألان) سحبان
وزننده شكر بن عمرو ك كه بر قبيله پدريدر لقبيدر ووألان بن قرفة العدوى ومحمود بن وألان العدنى محدثلردر (وائل
اساميدندر وائل بن قاسط بر قبيله نك پدريدر ووائل بن حجر ووائل بن ابى القعبس وابو وائل شقيق بن سلمه
اصحابدندر (الوبل) واوك فتحى وباك سكونيله ايرى دانەلو شدتله ياغان يغموره دينور يقال جاد وبل اى المطر
الشديد الضخم القطر ووبل مصدر اولور ايرى دانەلو شديد يغمور ياغدرمق معناسنەدر يقال وبلت السماء
وبلا من الباب الثانى اذا امطرت الوبل وشدتله شكار سوروب كتمك معناسنه مستعملدر يقال وبل الصيد
اذا طرده شديدا وبر آدمى دكنكله هارل هارل دوكمك معناسنه مستعملدر يقال وبله بالعصا اذا ضربه بها (الوابل)
بودخى ايرى دانەلى صاغانقلى شديد يغموره دينور تقول اخذنا فى الطريق وابل بمعنى وبل ووابل مدينه نك
بوقرى سمتنده بر موضع آديدر وهشام بن يونس اللؤلؤى نام محدثك جدى اسميدر (الوبيل) امير وزننده شديد
نسنه يه دينور يقال ضرب وبيل اى شديد وصوپه وطوپقه ديدكلرى يوغون دكنكه دينور يقال ضربه بالوبيل
اى العصا الضخمة ونوعا يومشقلغى اولان چبوغه دينور يقال ضربه بالوبيل اى القضيب فيه لين ونصارانك
چالدقلرى اغاجه دينور يقال صك النصرانى الناقوس بالوبيل وهى خشبة يضرب بها الناقوس وبر قوجاق
اودونه دينور وچرپى طوقمغه دينور يقال دق القصار الثوب بالوبيل وهو مدقته وهواسى آغر ووخيم اولان
مرعايه دينور يقال مرعى وبيل اى وخيم وشول وبيل كه طرفه نام شاعرك اشبو ❊ فمرت كهاة ذات خيف جلالة
عقيلة شيخ كالوبيل اليلندد ❊ بيتنده واقعدر مراد دكنكدر ياخود چرپى طوقمقدر جوهرينك وهم ايلديكى كبى
بر باغ اودون دكلدر ❊ شارح ديركه صغانى دخى جوهرى يه موافق تفسير ايلدى (الميبل) منبر وزننده بودخى صوپه
وصوپماتى تعبير اولنان يوغون دكنكه دينور وقابشدن بوكلمش قيرباجه دينوركه انكله دوه قسمنى ضرب ايدرلر
يقال ضرب البعير بالميبل وهى ضفيرة من قد مركبة فى عود يضرب بها الابل (الوبيلة) سفينه وزننده بودخى
صوپه يه وصوپماتى يه دينور وبر باغ اودونه دينور واوتلاقلرى بدهوا وثقيل وناكوار اولان يره دينور يقال ارض
وبيلة اى وخيمة المرتع جمعى وبل در كتب وزننده (الموبل) مجلس وزننده بودخى صوپه يه وصوپماتى يه دينور
(الابالة) اجانه وكتابه وزننده بودخى بر قوجاق اودونه دينور ❊ مؤلف بونى همزه فصلنده دخى ذكر ايلدى ومنه المثل
ضغث على ابالة ظاهرا بوراده همزه واودن مبدلدر وشاح واشاح كبى (الوبالة) و(الوبال) واوك فتحيله و(الوبولة)
واوك ضميله اوتلاق وخيم وناكوار اولمق معناسنەدر يقال وبل المرتع وبالة ووبالا ووبولا من الباب الخامس اذا وخم
كذلك بر وخيم اوتلاقلو اولمق معناسنەدر يقال وبلت الارض اذا صارت وخيمة المرتع (الاستيبال) بر يرك هواسى
وخيم اولمغله مزاجه ناموافق بولمق معناسنەدر يقال استوبل فلان الارض اذا لم توافقه وان كان محبا لها وقيون
ويكى قسمى ارككه قزمق معناسنەدر يقال استوبلت الغنم اذا ارادت الفحل (الوبلة) و(الابلة) فتحاتله كه همزه
واودن مبدلدر ثقيل وناكوار طعام اكلندن نشئت ايدن معده فسادنه دينور يقال اخذته وبلة الطعام
وابلته اى تخمته ووبله قيونده عارض اولان ارككه قزغنلغه دينور يقال بالشاة وبلة اى شهوة للفحل (الوبال)
سحاب وزننده شدت وثقلت معناسنەدر يقال اخذه الوبال اى الشدة والثقل ❊ مترجم ديركه بو معنا وخامتدن
مأخوذدر پس سوء عاقبەدە استعمالى مجاز بر تبتين اولور ووبال ضمرة بن جابر بن قطن نام
كمسه نك فرسى اسميدر وبنو اسد يوردنده بر صو آديدر (الابيل) امير وزننده بيروسا الحوردە آدمه دينور

ومنه قولهم ابيل على وبيل اى شيخ على عصا بو نكده همزه سى واودن مبدلدر (الوابلة) قابله وزننده
بازونك واو يلغك باشلرينك اوجلرينه دينور على قول كوركك اوجنه ياخود ديزاغرشغى ديدكلرى كيكه ياخود
او يلغك طوپ ويومرى اولان اتنه دينور كه بوط اتى اوله جقدر يقال هو يشكو الوابلة وهى طرف رأس العضد والفخذ
اوطرف الكتف اوعظم فى مفصل الركبة اوما التف من لحم الفخذ ودوه وقيون وكچى قسمنك دوللرينه دينور يقال
وابلة كثيرة وهى نسل الابل والغنم (الوبلى) جمزى وزننده شول سودلو حيوانه دينور كه ابتداء بل كبى يعنى صاغاناقبلى
يغمور كبى سودى چيقوب بعده على العاده ادرار ايدر اوله يقال ناقة وشاة وبلى اذا كانت تدر بعد الدفعة الشديدة
كالوبل (الموابلة) مفاعله وزننده مداومت وادمان ايلمك معناسنه در يقال وابله اذا واظبه (الميبلة) مكنسه وزننده
طوره يه دينور يقال ضربه بالميبلة اى بالمرة (الوتل) واوك وتاى فوقيه نك ضميله شول كسه لره دينور كه قرنلرى شرابدن
طواوم كبى مملو اوله شرابدن مراد هر درلو شربتدر مفردى اوتل در احمر وزننده يقال رجل اوتل ورجال وتل اذا
ملؤا بطونهم من الشراب (الوثل) واوك وثاى مثلثه نك فتحيله ليفدن بوكلمش ايپه واورغانه دينور (الوثيل) امير
وزننده ليفه دينور وانجه وضعيف ايپه دينور ومطلقا اغاج قبوغندن ويپراغندن وليفدن وكندردن بوكلمش ايپه
واورغانه دينور وضعيف نسنه يه دينور وبرموضع معروف اسميدر وسحيم نام شاعرك پدرى اسميدر (الموثول)
موصول وزننده ومرادفيدر (التوثيل) تفعيل وزننده برنسنه يى بريره كركى كبى يرلشدروب پايدار ايلمك معناسنه در
يقال وثل الشئ اذا اصله ومكنه وجمع ايلمك معناسنه در يقال وثل المال اذا جمعه (ذو وثله) فتحاتله اذواء تعبير
اولنان ملوك حميردن برملك لقبيدر (وثله) فتحاتله برقريه اسميدر (وثال) شداد وزننده بررجل اسميدر (واثلة)
اساميدندر واثلة الليثى شول كسه در كه حجر اسودى بياض اولمق اوزره مشاهده ايتدم ديو حكايت ايلدى ظاهرا ايك
معمرايمش واوغلو ابو الطفيل عامر اصحابدندر وواثلة بن الاسقع وواثلة بن الخطاب وابو واثلة الهذلى صحابه لردر
(الوجل) واوك وجيمك فتحيله قورقويه دينور يقال فى قلبه وجل اى خوف وقورقمق معناسنه مصدر اولور موجل
دخى مصدر ميميدر مقعد وزننده يقال وجل ياجل وييجل ويوجل وييجل بكسر اوله وجلا وموجلا من الباب الرابع
اذا خاف يعنى بونك مستقبلنده درت لغت وارد ربرى ياجل دركه واو الفه قلب اولنمشدر وبرى ييجل دركه يا يله در
بنواسددن ذكرى آتى يعلم كلمه سنه قياسله در برى يوجل دركه اصل اوزره در وبرى ييجل دركه ياى اولانك كسريله در
بنى اسد لغتنه اتباعله دركه انلر ييجل وايجل ونيجل ديرلر مضارعت حرفنى مكسور ايدرلر واما يعلم كلمه سنده يايى مكسور
ايلمزلر ياء اوزره كسره يى ثقيل عد ايدرلر وييجل كلمه سنده يالرك برينه آخردن قوت حاصل اولمغله مكسور ايدرلر وبونك
امر حاضرنده ايجل دينور كه واو يايه منقلب اولور (الموجل) منزل وزننده اسم مكاندر محل خوف معناسنه در * شارح
ديركه بوموعد كبيدر كه مضارعنده واوى ساقط اولان معتل الفاء صيغه سنك اسم مكانى مطلقا مكسور العين كلور
(الاوجل) احمر وزننده و(الوجل) كتف وزننده وصفلردر قورقق آدمه دينور وجلك جمعى وجال كلور واوك
كسريله ووجلون كلور فرحون وزننده مؤنثى وجله در (المواجلة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر قورققلق
بابنده يارشمق معناسنه در يقال واجله فوجله وجلا من الباب الاول اى كان اشد وجلا منه (الوجيل) امير وزننده
و(الموجل) موعد وزننده صو ايركيله جك چقوره دينور (ايجلى) همزه نك كسريله وقصر ايله برموضعدر (ايجلن)
همزه نك كسرى وجيم ولامك فتحيله مغربده برقلعه آديدر (ايجيلين) همزه نك وجيمك كسريله اندلسده شهر
مريه اكش اوزره مشرف برجبل آديدر (الوجالة) جماله وزننده پير اولمق معناسنه در يقال وجل الرجل وجالة من الباب
الخامس اذا كبر (الوجول) اصول وزننده پير آدملره دينور شيوخ معناسنه (الوحل) واوك فتحى وحاى مهمله نك
سكونيله وفتحيله صولى صيويق چاموره دينور كه طوار قسمى كوميلور جمعى اوحال ووحول كلور يقال طريق
ذو وحل ووحل اى طين رقيق يرتطم فيه الدواب ووحل فتحتينله صيويق صولى چاموره دوشمك معناسنه در
يقال وحل الرجل وحلا من الباب الرابع اذا وقع فى الوحل (الاستيحال) و(التوحل) تفعل وزننده برمحل صيويق
چامورلى اولمق معناسنه در يقال استوحل المكان وتوحل اذا صار ذا وحل (الموحل) منزل وزننده اسم مكاندر
صيويق چامورلى يره دينور يقال هذا موحل لا يطاق فيه المشى اى موضع الوحل واسم اولور صيويق چاموره
دوشمكه دينور (الموحل) مقعد وزننده مصدر ميميدر صيويق چاموره دوشمك معناسنه در يقال وحل الرجل
وحلا وموحلا اذا وقع فى الوحل وبرموضع آديدر (الايحال) همزه نك كسريله برآدمى صيويق چاموره دوشورمك
معناسنه در تقول اوحلته اذا اوقعته فى الوحل وبرآدمى بروزطه يه اوغرادوب شر وشور ايله بلصدرمق معناسنه در
يقال اوحل فلانا شرا اى اثقله به (المواحلة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر صيويق چاموره طالوب بولمى

انده يو ريوب چيقمق خصوصنده پارشمق معناسنه در وانقوالينك بالحق ايدشمك تعبيرى چامورليدر تقول واخلته فوحلته احله اى كنت اخوض للوحل منه (الاتحال) تاى مشدده ايله افتعال وزننده يمينده استثنا ايلمك معناسنه در والله افعل ذلك ان شاء الله ديمك كبى يقال اتحل فى يمينه اذا انحلل واستثنى ❊ شارح ديركه كرچه بونك اصلى اوتحل اولمغله واو تايه مبدل ومدغم اولدى لكن وضع ماده يه ملايمتى معلوم اولمدى ❊ مترجم ديركه استثناء ايله اولان يمين اوزلو ياپشقان بالحق كبى اولميوب خلاصى اسهل صولو صبويق بالحق كبى اولمسى مدار ملايمت ماده در فليتنظر (الودل) عدل وزننده طولومى ايچنده اولان ايران ياغ اولمق ايچون چالقيوب بايمق معناسنه در يقال ودل السقاء يدل ودلا اذا مخضه (الوذيلة) ذال معجمه ايله سفينه وزننده آينه يه دينور وجلا ويرلمش كومش پارچه سنه دينور على قول اعمدر كرك مجلا وكرك غير مجلا اولسون جمعى وذيل كلور ووذايل كلور تقول اقبل على بوجه كالوذيلة وهى المرأة اوالقطعة من الفضة المجلوة اواعم واور كيج ياغندن بر پارچه يه دينور كذلك قيون قويريغنك ياغندن بر پارچه يه دينور وشول جاريه يه دينوركه قيناقلرى قصه وقامت واندامى لسان كبى سيورى اوله يقال امة وذيلة اى لسناء قصيرة الاليتين وقد وقامتى موزون جنبشلو شوخ وشنكل قزه دينور يقال جارية وذيلة اى نشيطة رشيقة (الودلة) فتحاتله بودخى قدى موزون شوخ وشنكل قزه دينور وجست وچالاك آدمه دينور يقال خادم وذلة اى خفيف (الوذلة) زنخه وزننده شطارتلو سهى قد محبوبه يه دينور (الوذالة) رذاله وزننده قصابك لاعلى طريق القسمة كسديكى اته دينور (التوذل) تفعل وزننده قصابدن پاره لنمدك بتون اتى المق معناسنه در يقال توذلوا من الجزار اذا اخذوا منه الوذالة (الورل) فتحتينله كلره شبيه بر حيوانوردر على قول كرتنكله انواعندن ايرى وقويريغى اوزون باشى كوچك اولاندر تركيده بوكه بوزمجه تعبير اولنور جلدى سياه وخشونتلى وصارى خطوطله مخطط وابلق اولور لحمى بغايت حار وزياده سيله مسمن ونجسنى طلا بدنده اولان تمركى و برص عارضه لرينى مزيل وشحمنى طلا ايدوب دلك ايلمك معظم ذكردر جمعى ورلان در واوك كسريله واوراك وارء ل كلور همزه ايله افلس وزننده و بومقلوبدر (الورلة) تمره وزننده بنو كلاب يوردنده بر قيونك اسميدر (اورال) همزۀ مفتوحه ايله بر موضعدر (الورنتل) سمندل وزننده آفت وداهيه يه دينور وامر عظيم معناسنه در و بر موضع آديدر (الورنتلى) قصر ايله ورنتل معناسنه در (الوسيلة) سفينه وزننده و(الواسلة) پايه ورتبه وقربته دينوركه ملوك يانده اعتبار اولنور يقال له عند الملك وسيلة وواسلة اى منزلة ودرجة وقربة ❊ مؤلف بصائرده ديديكه وسيله حقيقتى كنديسيله برنسنه يه رغبتله توصل اولنه جق نسنه دن عبارتدر و بو توصلدن اخصدر زيرا بو رغبتى متضمندر بعده بو مناسبتله پايه ومنزلتده استعمال اولندى (التوسيل) تفعيل وزننده حق تعالى دركاهنه تقرب ايده جك عمل ايشلمك معناسنه در يقال وسل الى الله تعالى اذا عمل عملا تقرب به اليه تعالى (التوسل) تفعل وزننده توسيل معناسنه در يقال توسل بمعنى وسل واوغريلق ايلمك معناسنه مستعملدر تقول اخذ فلان ابلى توسلا اى سرقة (الواسل) واجب ولازم معناسنه در يقال صار عليه واسلا اى واجبا وراغب الى الله اولان آدمه دينور يقال هو واسل اى راغب الى الله تعالى (مويسل) مصغر بنيه سيله طى قبيله سى يوردنده بر صو آديدر (ام موسل) منزل وزننده بر باير اسميدر (اوسله) همزۀ مفتوحه وسين مكسوره ايله همدان قبيله سنك اسميدر (الوشل) واوك وشين معجمه نك فتحيله طاغدن ياخود قيادن صزوب اقاب ازجه صويه دينوركه قطره لرى برى برينه متصل اولميه على قول طاغك يوقر يسندن صزوب اينن ازجه صويه خاصدر يقال مافيه الاوشل وهو الماء القليل يتحلب من جبل او صخرة ولا يتصل قطره اولا يكون الا من اعلى جبل وچوق صويه ديمكله ضد اولور يقال فيه وشل اى ماء كثير كذلك ازجه كوز ياشنه وچوق كوز ياشنه اطلاق اولنور وتهامه ده برجبل عظيم اسميدر وايكى موضع آديدر و وشل هيبت وخوف وخشيت معناسنه در تقول اخذنى منه الوشل اى الهيبة والخوف (الوشل) واوك فتحى وشينك سكونيله و(الوشلان) فتحاتله صو سيلان ايلمك على قول طاملمق معناسنه در يقال وشل الماء وشلا ووشلانا من الباب الثانى اذا سال اوقطر و برآدمك حالى ضعيف وفقير وكدا اولمق معناسنه در يقال وشل الرجل اذا ضعف واحتاج وافتقر ونيازو تضرع ايلمك معناسنه در يقال وشل اليه اذا ضرع (الواشل) دائما كنديدن صو صزوب سيلان ايدن طاغه دينور يقال جبل واشل اى لا يزال يتحلب منه ماء (الايشال) همزه نك كسريله برآدمك نصيبنى اكسلدوب از ويرمك معناسنه در يقال اوشل حظه اذا اقله وصو يى ازجه صزندى بولمق معناسنه در يقال اوشل الماء اذا وجده وشلا وسود امكى او كرنسون ديو صاحبى ناقه نك ممه لرينى كوچك اغزينه ويرمك معناسنه در يقال اوشل الفصيل اذا ادخل اطباء الناقة فى فيه ليتعلم الرضاع (الوشول) قعود وزننده برآدمك غناسى قلت بولوب حالى ضعيف اولمق معناسنه در يقال وشل الرجل وشولا

اذاقلّ غناؤه (الاوشال) همزهٔ مفتوحه ایله ذکراولنسان وشل کلمه‌سنك جمعیدرکه طمله طمله صزوب اقان صویه
دینور بومناسبتله بری برینك اردنجه قطارکبی ور ود ایدن کسه‌لره اطلاق اولنور یقال جاء القوم اوشالا ای یتبع
بعضهم بعضا (المواشل) میمك فتحیله برنیجه مواضعك اسملریدر (الوصل) اصل وزننده و(الصلة) صادك
کسریله وضمیله برنسنه‌یی برنسنه‌یه اولاشدیروب بتشدرمك واکله مك معناسنه‌در یقال وصل الشیٔ بالشیٔ وصلا
وصلة وصلة من الباب الثانی اذالامه و وصلك الله بالکسرلغة فی الفتح یعنی لغت قلیله ده باب رابعدن دخی کلمشدر
شارحك بیاننه کوره صله نك اصلی وصل ابدیٔ وعد وعده کبی وصادك ضمی اصلی واومضمومه ایله وصله اولدیغنه
مبنیدر لکن وصله لازمه مخصوص اولمغله فرق ایچون واوی حذف و بیان ضمه ایچون صادی مضموم ایلدیلر ووصل
وصله عاشق معشوقنه قاوشمق معناسنه درکرك عفاف ونزاهت وکرك خباثت وجهیله اولسون یقال وصله وصلا
وصلة اذاالتأم یکون فی عفاف الحبّ ودعارته (الوصول) قعودوزننده و(الوصلة) واوك ضمیله و(الصلة) عده
وزننده برنسنه‌یه ایریشوب اولاشمق معناسنه‌در یقال وصل الشیٔ و وصل الیه وصولا ووصلة وصلة اذابلغه وانتهی
الیه و وصله اسم اولور بتشکلکه واولاشقلغه دینور یقال بینهم وصلة ای اتصال و برنسنه‌یی برنسنه‌یه اکلیوب
بتشدیرن شیئه دینورکه الك تعبیراولنور جمعی وصل درصرد و زننده (التوصیل) تفعیل وزننده برنسنه‌یی برنسنه‌یه
اولاشدیروب اکلمك معناسنه‌در یقال وصله به اذا لامه (الایصال) همزه نك کسریله ایرشدرمك واولاشدرمق
معناسنه‌در یقال اوصله الیه اذا بلغه وانهی الیه (الاتصال) اتصاف وزننده برنسنه‌یه همیشه اولاشق و بتشك
اولمق معناسنه‌در یقال اتصل به اذالم ینقطع (الواصلة) شول عورته دینورکه صاچی قصه وازجه اولمغله
سائرك صاچندن کندی صاچنه اکلر اوله یقال امرأة واصلة اذا کانت تصل شعرها بشعرغیرها (المستوصلة) صاچنه
صاچ اکلمکی طالبه اولان عورته دینور قال الشارح ومنه الحدیث ❊ لعن الله الواصلة والمستوصلة ❊ فالواصلة التی
تصل شعرها بشعرغیرها والمستوصلة الطالبة لذلك نهایه‌ده عایشهٔ صدیقه‌دن مروی اوله‌رق مرسومدرکه واصله
کنج ایکن فاحشه اولوب عجوز اولدقده پزونکاك ایدن ملعونه‌یه دینور وحدیث مرقومده واصله‌دن مراد بودر
(المواصلة) مفاعله وزننده و(الوصال) جدال وزننده محب محبوبنه واصل اولق معناسنه‌در وصله کبی کرك عفاف
وعصمت وکرك خبث وشناعت جهتیله اولسون یقال واصله مواصلة ووصالا یکون فی عفاف الحب ودعارته (الموصل
مجلس وزننده برایپك آخر ایپه اکلنان برینه دینور یقال هذا موصل الحبلین ای معقد هما وموصل بر بلده آدیدر رحالا
دیار بکردن اوته ضم میمله موصل دیدکلریدر ایکی ایالت معقدی اولدیغیچون تسمیه ایلدیلر وعراق ایله جزیره میاننده
برارضك اسمیدر (الموصلان) تثنیه بنیه‌سیله بلدهٔ مرقومه ایله جزیرهٔ ابن عمره اطلاق اولنور (الاوصال) همزه‌نك
فتحیله وصل کلمه‌سنك جمعیدرکه واو مفتوحه ایله درمفاصله دینورکه بدنده الك واوبناق یرلری یاخود کمیکلرك بری برینه
قاوشدیغی یرلره دینور ❊ شارح دیرکه مؤلفك بوعباره‌سی مخالفدر زیرا فصل ماده‌سنده بیاننه کوره وصل الك یرلرنده اولان
یومشق سکیره دینورکه اکلری بری برینه اکلیوب بتشدرر پس بوراده ضدیله تفسیر ایلمشدر مکرکه وصل بتشدیکی
اعتباریله وفصل ایرلدیغی اعتباریله اوله انتهی واوصال وصل کلمه‌سندن جمع اولورکه و ولك کسری وضمیله در بدنده
شول کمیکه دینورکه اصلا قرلمیوب و بشقه جه اولوب سائر کمیکه قارشمز اوله اومجه کمیکی کبی (الوصیلة) سفینه وزننده
اون قرن بری بری اوزره دول طوغرمش ناقه‌یه دینور وقیون وکچی قسمندن یدی قرن ایکیز اوله‌رق دیشی طوغرنه
دینور واکر یدنجیده ارکك ودیشی اوله‌رق بنه ایکیز طوغررسه وصلت اخاها دیوب من بعد اناسنك سودینی نساء
طائفه‌سی ایچمیوب همان رجال ایچوب سائبه اولان دوه مجراسنه اجرا ایدرلر و بعضلر دیدیلرکه وصیله همان غنم
یعنی قیون قسمنه مخصوصدرکه دیشی طوغردقده کندیلره عائد اولوب ارکك طوغردقده بتلری ایچون تخصیص
وذبح ایدرلر واکر ارککلی دیشیلی اکیز طوغررسه وصلت اخاها دیوب اول ارککی بتلری ایچون قربان ایلمزلر یاخود
شول قیونه دینورکه برسنه ارکك وایکنجی سنه دیشی طوغرر اوله اول ارککی دیشی‌یه رعایة ذبح ایلمزلر واکر تخلف
ایدوب ارکك ظهور ایدرسه هذا قربان لالهتنا دیوب صنملری ایچون انی قربان ایدرلر و بواوضاع جاهلیه‌دن ایدی
کمافی التنزیل ❊ ماجعل الله من بحیرة ولاسائبة ولاوصیلة ❊ الآیه و وصیله معمور وآبادان ومزارع ومراعی فراوان
اولان یره اطلاق اولنور و برچشید چبوقلی الاجه قاش یمنی اسمیدر ویولداشلره اطلاق اولنور تقول
ذهبنا وصیلة کثیرة ای رفقة وقلجه اطلاق اولنور وایلك یومغنه دینور کبة الغزل معناسنه وارض
واسعه‌یه دینور یقال ارض وصیلة ای واسعة (لیلة الوصل) واوك فتحیله ایك اخرکیجه‌سنه اطلاق
اولنور تقول جاءنا لیلة الوصل ای اخر لیالی الشهر (حرف الوصل) فن عروض اصطلاحنده

بيتده روىّ اولان حرفدنصكره مذكور اولان حرفه اطلاق اولنور روىّ حرفنك حركه سى وصل ايلديكيچون اطلاق اولنمدى وحرف مرقومه درت حرفدن عبارتدر واو وياء و لف وهاء ساكنه ومتحركه در ومتحركه اولان هانك حركه سنه نفاذ واكا تابع اولان حرف لينه خروج اطلاق ايدرلر مثلا شاعرك اشبو * سقيت الغيث أيتها الخيامو * مصراعنده ميم روى در واشباعدن حاصل ولان واو وصل در كذلك اشبو * كانت منازله من الاياَمى * مصراعنده روى ميمدر وياء وصل در و * فازلت ابكى عنده و خاطبه * مصراعنده روى باء ووصل هاء ساكنه در و * اذا مار أينا زال منا زو يلها * مصراعنده روى لامدر ووصل هاء مفتوحه در آنك فتحه سنه نفاذ واكا تابع اولان الفه خروج ديرلر * مؤلف الف وصله مثال ايراد ايلمدى واول اشبو * اقل اللوم عاذل والعتابا مصراعنده واقع الفدر (الموصول) برجانور اسميدر كه اشك آر يسنه شبيه ولور وآنك كبى آدمى صوقارو بر رجل اسميدر (موصل) معظم وزننده اسامیدندر اسمعيل بن موصل محدثدر (الوصيل) اميروزننده دائما سنكله هر يره بيله جه كيزوب چيقان يعنى قطعا سندن مفارقت ايتمز اولان آدمه دينور يقال هو وصيلك وهو من يدخل معك ويخرج يعنى لايفارقك (تصل) تعد وزننده بلاد قبيلهٔ هذيلده برقيو آديدر (واصل) اسامىٔ رجالدندر واصلة بن جناب صحابه در ياخود صواب اولان واثلة بن الخطاب اولمقدر (ابو الوصل) اصحابدندر (الوعل) واوك فتحيله فلس وزننده و (الوعل) كتف وزننده و (الوعل) دئل وزننده وبونادر در طاغ كچيسنك تكه سنه دينور جمعى اوعال ووعول كلور واوك ضميله ووعل كلور ضمتينله وموعله كلور مشيخه وزننده ووعله كلور فرحه وزننده كذلك مؤنثى وعله در فرحه وزننده * شارحك بيانه كوره موعله ووعله اسم جمعدر ومؤنثك جمعى وعال در واوك كسريله انتهى ووعل نعل وزننده شريف وعاليشان آدمه اطلاق اولنور جمعى اوعال و وعول در يقال هلك الاوعال اى الاشراف و بقى الاوغال اي الانذال وملاذ وملجأ معناسنه در يقال هو وعله اى ملجأه بو معنادندر كه عربلر مالك عنه وعل ديرلر مالك عنه بدّ وخلو معناسنه كه سنكيچون آندن مفارقت ايتمك يوقدر ديمكدر ملجأ معناسندن مأخوذ در كذلك هم علينا وعل واحد ديرلر مجتمعون معناسنه كه انلر بالاتفاق والاتحاد او زرمزه قصد ايله جكلر در ديمكدر هم علينا الب واحد ديدكلرى كبى طاغ كچيلرى دائما سورى سورى اجتماع ايتدكلرندن ناشى اخذ واستعمال ايلديلر ووعل شوال آينك اسم قديميدر ومصدر اولور يوكسكه چيقمق معناسنه يقال وعل الرجل وعلا من الباب الثانى اذا اشرف (الوعل) كتف وزننده شهر شعبانك اسم قديميدر جمعى اوعال ووعلان در واوك كسريله (الاستيعال) صغنمق معناسنه در يقال استوعل اليه اذا الجأ وجيرانلر طاغه قاچوب كتمك معناسنه در يقال استوعلت الاوعال اذا ذهبت فى الجبال (الوعلة) ثمره وزننده لباسك ايلكسنه دينور كه اكا تكمه كچر يلور وطاغك صرپ يرينه دينور ياخود طاغدن طومالوب چيقان يوكسك يالم قيايه دينور ووعلة القدح ووعلة الابريق كاسه نك وابريغك قولپلرندن عبارتدر وبر شاعر جرمى آديدر ووعلة بن يزيد اصحابدندر (وعال) غراب وزننده بر موضع ياخود برجبل آديدر (وعيله) جهينه وزننده برصو اسميدر (ذو اوعال) همزهٔ مفتوحه ايله بر موضعدر (وعلان) سحبان وزننده برقبيله نك پدرى اسميدر ويمنده بر حصن آديدر (وعل) تمر وزننده (وعلتان) تثنيه اوله رق ايكى حصن اسملريدر (المستوعل) اسم مفعول بنيه سيله طاغلرك تپه لرنده طاغ كچيلرينك حصن كبى محفوظ ومنيع مأوالرينه دينور جمعى مستوعلات در (ام اوعال) همزه نك فتحيله برمعروف باصتم طاغك آديدر (التوعل) تفعل وزننده طاغك تپه سنه چيقمق معناسنه در تقول توعلت الجبل اذا علوته (الوغل) واوك فتحى وغين معجمه نك سكونيله ضعيف وناكس وبى اعتبار وهر خصوصده دون همت ومقصر آدمه دينور يقال هو وغل اى ضعيف نذل ساقط مقصر فى الاشياء وبرى برينه صارمشق چتلق وقوريلق اغاجلغه دينور وقوش يمى تعبير ايتدكلرينه دينور كه كوكرجينلر اكل ايدرلر وبلاندن نسب ادعا ايدن صو يسزه دينور يقال انه لوغل اى مدّع نسبا كاذبا وصغنه جق يره دينور يقال هو وغله اى ملجاؤه وبدغدا اولان كسه يه دينور يقال رجل وغل اى السيّئ الغذاء ودعوتسز وتكليفسز مجلس طعام وشرابه همان صوقيلوب كيرمك عادتى اولان بوزسز وعارسز آدمه دينور واغل دخى دينور كاسيذكر واول كسه نك كيروب ايچديكى شرابه ده وغل دينور شارح ديركه وغل وواغل شرب مجلسنده وروزش ووارش طعام خصوصنده مستعملدر * مؤلف اولا تعميم بعده تخصيص ايلمكله ناملايمدر مكر ثانى اكتفايه حمل اولنه (الوغل) كتف وزننده بودخى بدغدا كسه يه دينور (الواغل) بودخى مجلسه بى دعوت صوقيلوب كيرر اولان يوزسزه دينور كه كيرتى تعبير اولنور يقال رجل وغل وواغل اى يداخل على القوم فى طعامهم وشرابهم (الوغول) دخول وزننده بريسنه ايچره كيروب كيرلمك على قول پك ايراق

كتمك معناسنه در يقال وغل فى الشئ وغولا من الباب الثانى اذادخل فيه وتوارى او يقال وغل اذا بعد وذهب
(الايغال) همزه نك كسريله پك ايراق كتمك معناسنه در يقال اوغل فى البلاد اذا ذهب وبالغ وابعد وكذا يقال
اوغل فى العلم و برآدمى عجله ايله بريره صوقمق معناسنه در يقال اوغلته الحاجة فيه اذا ادخلته فيه (التوغل) تفعل
وزننده بودخى پك ايراق كتمك معناسنه در يقال توغل فى البلاد والعلم اذاذهب وبالغ وابعد (الموغل) اسم فاعل
بنيه سيله بالعجله برنسنه ايچره صوقيلوب كيرن شبثه دينور (الاستيغال) بدنى غسل ايدركن قولتق وقاسيق يرلرينى
غسل ايلمك معناسنه در يقال استوغل الرجل اذاغسل مغابنه (الوغل) نغل وزننده آزجه نسنه يه دينور يقال
مافيه الا وغل اى شئ قليل ومصدر اولور برنسنه نك قبوغنى صويوب كيدرمك معناسنه تقول وفلت الشئ وفلا
من الباب الثانى اذاقشرته (الوافل) كالنى بولمش تمام يتشمش اولان ياخود هر طرفى تام ووافر اولان شجر
معقوله سنه دينور يقال قصب وافل اى بالغ او وافر (التوفيل) توفير وزننده ومراد فيدر تقول وفلته اذا وفرته
وتوفيل مرو ديدكلرى نباتك اسميدر (الوقل) نقل وزننده طاغه چيقمق معناسنه در يقال وقل فى الجبل وقلا
من الباب الثانى اذاصعد و براياغى قالدروب اوبراياغى باصمق معناسنه در يقال وقل الرجل اذارفع رجلا واثبت
اخرى و وقل شجر مقل اسميدر ياخود ثمرينه ياخود ثمرينك قور يسنه دينور تازه سنه بهش دينور جمعى اوقال در
(الوقل) كتف وزننده و (الوقل) ندس وزننده و (الوقل) جبل وزننده طاغه چيقمق بابنده قوى وتوانا
انسان وحيوانه دينور يقال فرس وقل و وقل و وقل اى صاعد يعنى قوى فى الصعود (الوقلة) ثمره وزننده ذكر
اولنان مقل يمشنك چكردكنه دينور جمعى وقول در و پك كوچك باشلى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل وقلة الرأس
اى صغيره جدا (الوقل) فتحتينله طاشلره دينور حجاره معناسنه مفردى وقله در وخرما اغاجنك داللرى كسلدكدنصكره
بداق يرنده قلان كتوكه دينوركه دينيدن كسلمبوب برمقدارى اوموزهيننده قالمغله اكا ياپشوب يوقرى نسنه چيقمق
ممكن اولور (التوقلة) تاى فوقيه ايله جوهره وزننده طاغه صعود ايتمسى خوب وراحت وبى اضطراب اولان
آته دينور يقال فرس توقلة اى حسن الصعود فى الجبل (الوكل) اكل وزننده هر خصوصده حضرت خداى
متعاله اعتماد وانقياد ايلمك معناسنه در يقال وكل بالله وكلا من الباب الثانى اذا استسلم اليه و وكل و وكول
وصول وزننده برايشى بالكليه برآدمه سپارش ايدوب اصمرلمق معناسنه در يقال وكل اليه الامر وكلا و وكولا
اذاسلمه وتركه ودابه يورمكدن يبقوب سست وفاتر اولمق معناسنه در يقال وكلت الدابة اذا فترت فى السير
(التوكل) تفعل وزننده بودخى ايشده خداى متعاله اعتماد وانقياد ايلمك معناسنه در يقال توكل على الله
اذا استسلم اليه و برايشده اظهار عجز ايدوب غيره سپارش واعتماد ايلمك معناسنه در يقال توكل فى الامر اذا اظهر
العجز واعتمد على الغير (الايكال) همزه نك كسريله و (الاتكال) افتعال وزننده بونلرده خداى متعاله تسليم
امور ايله انقياد واعتماد ايلمك معناسنه در يقال اوكل بالله واتكل عليه اى استسلم اليه (الوكل) فتحتينله و (الوكلة)
همزه وزننده و (التكلة) كذلك همزه وزننده كه تاء واودن مبدلدر و (المواكل) مسافر وزننده شول آدمه
دينوركه كندى امور ومصالحنده بتم كبى عاجز اولمغله دائما غيره سفارش وتفويض ايدر اوله يقال رجل وكل و وكلة
وتكلة ومواكل اى عاجز يعنى يكل امره الى غيره (الوكال) كتاب وزننده طوار ايوجه اشميوب بد وفنا يوريمك
معناسنه در يقال واكلت الدابة وكالا اذا ساءت السير ومواكله و وكال برى برينه اعتماد ايدوب ايشلرينى سپارش
ايدشمك معناسنه در يقال واكلوا اذا اتكل بعضهم على بعض (التواكل) تفاعل وزننده مواكله معناسنه در يقال
تواكلوا يعنى واكلوا بورادهه اكثر نسخه لرده تواكلوا مواكلة ووكالا عنوانده وارد اولمغله نسخه لردن وواكلوا
كلمه سى ساقطدر وتواكل برآدمى ناس بالكليه ترك وفراموش ايدوب اندن بى قيد اولمق معناسنه در يقال تواكله
الناس اذا تركوه يعنى لم يعنوه جدا ومنه قول امية بن الصلب ❊ سدر تواكله القوائم اجرد ❊ اى لاقوائم له بوشعرى
برفرس وصفنده سويلمسدر (الوكيل) امير وزننده معلومدر كه برآدمك برايشى كند يسنه بالكليه سپارش
وتفويض ايلديكى كمسه دن عبارتدر يقال هوله وكيل فى الامر اى موكول اليه وكلاء اولور كه جمعه ومؤنثه دخى
اطلاق اولنور ❊ شارح ديركه بوراده بمعنى مفعولدر وحافظ معناسنه بمعنى فاعل دخى اولور (التوكيل) تفعيل
وزننده برآدمى وكيل قلمق معناسنه در يقال وكله توكيلا اذا جعله وكيلا (الوكالة) واوك فتحى وكسريله اسميدر
وكيللكه دينور (موكل) مقعد وزننده برطاغك ياخود برحصارك اسميدر وربيعة بن غزالة السكونى فرسنك اسميدر
(التكلان) تانك ضميله اسمدر توكل معناسنه در اظهار عجز ايله غيره اعتماد ايلمكه دينور تاء واودن منقلبه در يقال عليه التكلان
اى التوكل (المتوكل) توكل ايليجى ديمكدر ومتوكل العجلى ومتوكل بن عبدالله بن نهشل ومتوكل بن عياض شاعرلردر

ومتوكل خلفـاء عباسـيه دن جعفر بن محمدك لقبيدر وابو المتوكل النـاجى محـدثدر (الولوال) بلبـال وزننده
ومراد قيدر كه غصه وتاسه معناسنه در يقال اخذه الولوال اى البلبـال و ويل وهلا كله دعا ايلمكـه دينور تقول
سمعت ولوال المرأة وهو الدعاء بالويل و بونده مصدر اولمق دخى محتملدر و ولوال اركك يبقوشـنه دينور (الولولة
زلزله وزننده و (الولوال) بلبال وزننده باى چكرمك معناسنه دريقـال ولولت القوس ولولة و ولوالا اذا صوتت
ونوحه ايدن عورت فرياد وفغان ايله آغلمق معناسنه دركه مراد واو يلاديه رك اغلمقدر يقال ولولت المرأة اذا اعولت
مترجم ديركه مضاعف اولان فعلال وزننده مفتوح الفـاء اوله رق دخى لغتـدر (ولول) فدفد وزننده عتـاب
بن اسيدك قلجى اسميدر (الوهل) فتحتينله برآدم ضعيف اولوب هر نسنه دن بلكليوب قورقار اولمق معناسنه در يقال
وهل الرجل وهلا من الباب الرابع اذا ضعف وفزع و برنسنه ده سهو ونسيان حسبيله غلط ايلمك معناسنه دريقـال
وهل عنه اذا غلط فيه ونسيه (الوهل) كتف وزننده و (المستوهل) هر نسـنه دن بلـكليوب قورقار اولان آدمه
دينور يقال رجل وهل ومستوهل اى فزع (التوهيل) تفعيل وزننده قورقتمق معناسـنه در يقال وهله اذا فزعه
(الوهل) اهل وزننده ذهن صوابدن صاپوب آخر نسنه يى وهم ايلمك معناسـنه دريكلش اكلمق ويكلش وارمق
تعبير اولنور يقال وهل الى الشئ يوهل ووهل يهل وهلا من الباب الثالث والثانى اذا ذهب وهمه اليه (الوهلة) سهله
وزننده وفتحاتله و (الواهلة) هر شيئك اول وابتداسـنه دينور بوندن ابتداى امر ايله تعبير اولنور تقول لقيته اول
وهلة وواهلة اى اول شئ ❊ شارحك بيانته كوره فى الاصل وهله و واهله فزعه وفازعه معناسنه دركه برنسنه يى
اول امرده كورنجه عارض اولان خوف وفزعدن عبارتدر بعده هر نسنه نك ابتداى كرته سنده استعمال اولندى
لكن بوكه كوره تجريدى متضمن اولور (التوهل) تفعل وزننده برآدمى ياكلتمق قيدنده اولمق معناسنه دريقـال
توهل فلانا اذا عرضه لان يغلط و (هبيل) واوك فتحيله ابن سعد بن مالك بن النخع دركه بر بطن پدريدر محدثيندن
على بن مدرك الوهبيلى انلردندر (الاول) همزه نك و واو مشدده نك فتحيله آخر مقابليدر نته كه وأل ماده سنده
بسط اولندى كرچه اهل لغت اوراده رسم ايلديلر لكن موضع ذكرى بو مقام اولمغله اشـارت اولندى نحويون
ديديلركه اوائل كه اولك جمعيدر اصلى اواول ايدى الفى ايكى واو احاطه ايدوب و برسى كلمه نك اوجنه مقـارن
اولمغله ضعيف وكلمه دخى جمع اولمغله مستثقل اولـديغندن ضعيف اولان واو الفـه قلب اولنوب اوائل ديديلر
وكاهجه قلب مكان ايدوب اوالى ديرلر ❊ مؤلف كويا كه اصلى ووّل اولمسنه اعتنا ايلمشدر (الويل) ليل وزننده
حلول الشر معناسنه در يقال ويل له اى حل به الشر بعضلر ديديكه ويل كلمهٔ تفجعدر برمصيبت حدوثنده ايراد
اولنور لسانمزده واى يازيق وحيف ودريغ ايله تعبير اولنور يقال ويله وويلك و ويلى وحالت ندبه ده ويلاه ديرلر
كنديسنه اصابت ايدن امر فظيعدن ناشى كويا كه ويل وهلاكى دعوت ايدر و ويل كلمهٔ عذاب اولور كه برباداق
وهلاك وخسار معناسنه اولور يقال ويل له اى هلاك وعذاب له وتقول ويل الشيطان مثلثة اللام مضافة وويلا له
مثلثة منونة ❊ شارح ديركه بواللى وجه اوزره اولمشدر اضافت صورتنده مرفوعيتى ابتدا ايله اولوب خبر تقدير
اولنور و كسرى صورتنده اصلى وى للشيطان اولور وى كلمه سى حزن وخسران معناسنه در كثرت استعمالدن ناشى
وى لفظنه متصل اولدى وفتحى صورتنده يال ضمه كلمه سنده اولان لام كبى مفتوح ايلديلر يعنى آنك اصلى يال ضبة
اولمغله يا كلمه سيله كثرت استعمالدن حرف واحد منزلنده اولوب حركاتدن برحركه ايله معتبرا ولمامغله فتحه يى اختيار بر له
مفتوح ايلديلر انتهى و ويل جهنمده بردره ياخود برقپو اسميدر ياخود جهنمـك برقپوسى آديدر ويقال رجل ويله
بكسر اللام وويلة بضم اللام اى داه يعنى عربلر بو تركيبى مثل مجراسنده استعمال ايدرلر فلان عجب آفت وزير كدر
ديه جك موقعده تفوه ايدرلر ❊ شارحك بيانته كوره بونلرك اصلى ويل لأمه ايدى تركيب وتخفيفله ويله ديديلر
بوراده وى كلمهٔ مفرده كذلك لام كلمهٔ مفرده اولوب وى كلمه سى تعجب معناسنه اولمغله والده سنه تعجبدر كه بويله عقل
وذهانتده بربنا ولد طوغرمش ديمك اولور ياخود قاتله الله وتربت يداه كلاملرى كبى معناسى ملحوظ اوليوب همان تعجب
ضمننده استعمال اولنه ياخود ويل كلمهٔ مخصوصه اولوب عذاب وخسار معناسنه اولمغله والده سى برباد اولسونكه بومثللو
آفت وداهى ولد طوغردى ديمك اوله كه مقام تأسف وانفعال اولور ياخود والده سنه حيف كه بويله اولادى بالكز
طوغردى بونك مثلنى بردخى طوغرمدى ديمك اولور بعده تركيب و تخفيفله كلمهٔ واحده ايدوب داهى معناسنده
بالتعجب استعمال ايلديلر كذلك برنسنه يى بغايت پسند ايلمكله تعجب واستجاده مقامنده ويله ديرلر بودخى ويل لامه
معناسنه در و ويل لام مخففيدر نته كه لاابالك ديرلر كه لا ابالك مخففيدر وداهى لفظنه مبالغة هاء الحاق اولنديغى
كبى اكادخى هاء الحـاق ايدوب ويلمه ديديلر بس بونده كى هـاء ضميـر دكلـدر هاى مبـالغـه در صورت

اولده پك داهی و زیرك وثانیده پك ابو و پك كوزل معناسنده مستعملدر معنای اولدن تجرید اولنمغله قطعا ملحوظ
دكلدر كه اصواتدن اولمش اولورنته كه امام فراء على الاطلاق ویل مادّه سنی اصواتدن عد ایلمشدر وقال الزجاج
قولهم ویله فی تقدیر یقال له من دهائه ویله وزمخشرینك كلامندن مستفاد اولان بودر كه ویله كلمه سی وجه مذكور
اوزره وی لامه یاخود ویل لامه كلمه سندن منحوتدر آخرنده كی هاء ضمیردر مابعدنده كلان كلمه تمیزدر اضمار
على شریطة التفسیر ضمیرا كاراجعدر ربه رجلا قوللری كبیدر یقال ویله رجلا وقال ذوالرمة ✿ ویلمها روحة
والریح معصفة ✿ والغیث مرتجز واللیل مقترب ✿ وفی النهایة ومنه حدیث علی كرم الله وجهه ✿ ویله كیلا بغیر
ثمن لوان له وعاء ✿ ای یكیل العلوم الجمة بلا عوض الا انه لا یصادف واعیا الویل للتعجب وقیل وی كلمة مفردة ولامه
مفردة وهی كلمة تفجع وتعجب وحذفت الهمزة من امه تخفیفا والقیت حركتها على اللام وینصب مابعدها
على التمیز وكافیه شرحنده شیخ رضی مفعول مطلق واسماء افعال مبحثلرنده بو مادّه یی تفصیل وتحقیق ایلمشدر
فلیراجع (الویلة) ها ایله رسوایلغه دینور یقال رماه الله بالویلة ای الفضیحة (التوییل) تفعیل وزننده برآدمی ویل
وهلاك دعاسیله چوق ذكر ایلمك معناسنه دركه مراد ویل ایله اكا چوق بد دعا ایلمكدر یقال ویله وویل له اذا
اكثر له من ذكر الویل (التوایل) تفاعل وزننده بری برینه ویل ایله دعا ایدشمك معناسنه دریقال هما یتوایلان
ای یدعو احدهما على الاخر بالویل (التویّل) تفعل وزننده بركسه كندیسنه اصابت ایدن حادثه دن ناشی ویلی
ویلی دیو نفسنه دعا ایلمك معناسنه دریقال تویّل الرجل اذا دعا بالویل لمانزل (الوائل) و(الوئل) كتف وزننده
و(الویّل) امیر وزننده ویل كلمه سنی تأكید ایچون ایراد اولنور یقال ویل وائل ووئل وویّل مبالغة تجزت الواو
بحمده تعالى ✿ فصـــــل الهاء ✿ (الهبل) فتحتینله والده ولدنی یاوی قلمق معناسنه دریقال هبلته امه هبلا
من الباب الرابع اذا ثكلته وهبل حال وشان وشغل معناسنه مستعملدر كما سیذكر (المهبل) معظم وزننده تهبیل
اولنان كسه دركه كندیسنه هبلتك امك یعنی مادرك سنك هلاك كك ایچون اغلسون دینلمش كسه یه دینور یقال
هو مهبل ای مقول له هبلتك امك وشیشكن یوزلو لحم وتنومند آدمه دینور یقال رجل مهبل ای لحیم مورّم الوجه
(المهبل) منبر وزننده جست وخفیف آدمه دینور (المهبل) منزل وزننده قرنده دول یتاغنه دینور رحم معناسنه
على قول رحمك چاق اوته دینه دینور یاخود طریق ذكره دینور كه فرجله رحمك ارالغیدر یاخود رحمك آغزنه
دینور یاخود رحمده نطفه نازل اولان دول یتاغنه دینور یاخود ولد طوغدیغی آنده نزول ایلدیكی موقعه دینور
ومهبل دبره دینور است معناسنه وطاغدن دره یه قدر بوش ارالغه دینور (الاهتبال) افتعال وزننده چوق یلان
سویلمك معناسنه دریقال اهتبل الرجل اذا كذب كثیرا وصیاد صید وشكاراراشدرمق معناسنه دریقال اهتبل الصید
اذا بغاه وبرآدم ولدنی یاوی قلمغله كریه وزاری قلمق معناسنه دریقال اهتبل على ولده اذا ثكل ومنه یقال
اهتبل هبلك على الامر ای علیك بشانك یعنی سن كندی حالك وشانكه مشغول اول دیمكدر لسانمزده دخی
بو موقعده وارسن كندی اولو كه آغله تعبیری واردر واهتبال رنجبرلكله كسب وكاره چالشمق معناسنه دریقال
اهتبل لاهله اذا اكتسب واغتنام ایلمك معناسنه دریقال اهتبل كلمة حكمة ای اغتنمها (التهبیل) تفعیل وزننده
و(التهبل) تفعل وزننده بونلرده امك چكوب كسب وكار ایلمك معناسنه دریقال هبل الرجل لعیاله وتهبل اذا اكتسب
(الهبال) شدّاد وزننده انواع فند وطریق ایله كسب وكار ایدر اولان آدمه دینور یقال هو هبال ای كاسب محتال
وصیاده دینور (الهبل) ابل وزننده ایری جثه لو قوجه آدمه كذلك اویلسی دوه یه ودوه قوشنه دینور (الهبل
طمر وزننده و(الهبل) هجف وزننده كمی ارسلانی كبی تنومند آدمه على قول پك اوزون آدمه دینور مؤنثی ها ایله در
یقال رجل هبل وهبل وامرأة هبلة وهبلة ای عظیم اوطویل (هبل) صرد وزننده جاهلیده مشركین قریشك
بر بتلری اسمیدر كه كعبهٔ معظمه ده طورر ایدی ذكر اولنان عظم وضخامت معناسندندر وكلب قبیله سندن بر بطن
اسمیدر اهالیسنه هبلات دیرلر (الهبل) سجل وزننده بر شجر آدیدر (هبیل) امیر وزننده بر بطن پدریدر (ابن هبوله
یاخود ابن الهبوله كه معرفدر یاخود ابن الهبول صبوره وصبور وزنلرنده ملوك عربدن بر ملك ایدی (الهیبلی) زمكی
وزننده صالنه رق یوریمكه دینور یقال یمشی الهیبلی ای بالتبختر (الاهبال) همزه نك كسریله سرعت ایلمك معناسنه در
یقال اهبل الرجل اذا اسرع (الهبالة) سحابه وزننده طلب وخواهش معناسنه دریقال ناله بهبالة ای بطلب
وبر ناقه نك اسمیدر (هباله) ثمامه وزننده بر موضع آدیدر (هبیل) زبیر وزننده اسامیدندر هبیل بن وبره وهبیل
بن كعب اصحابدندر (هابیل) ابن آدم علیه السلامدر كه برادر قابیلدر ✿ شارح دیر كه قابیل هابیلی شب ابیضده جبل
قاسیونده بر مغاره ایچره قتل ایلدی حالا موضع دمی معروفدر زیرا حضرت آدمه جه كیدوب قابیل اكبر اولادی اولمغله

خاتمانه وضع ونصب ايلدى اوخلالده برادرى هابيلى قتل ايدوب حضرت آدم بعدالعود سؤال ايلدكده بيلم ديو
جواب ايلدى حضرت آدم كيفيتى ادراك ايلمريله اللهم العن ارضا شربت دمه عنوانيله دعا ايلمكين دمنى ارض
ابتلاع ايلميوب حالا اثرى باقيدر (هنبل) حنبل وزننده ابن يحيادركه محدثدر (الهبركل) سفرجل وزننده اندامى
خوب وبدنى نازك تازه جوانه دينور تقول رأيت هبركلا اى شابا حسن الجسم (الهتل) قتل وزننده و (الهتول
قعود وزننده و (التهتال) تذكار وزننده و (الهتلان) فتحاتله هطل معناسنه دركه سحاب پيدرپى ايرى دانه لو
يغمور ياغدرمق معناسنه در على قول بوهطل مفهومندن ازيددر وعند البعض هتلان متصل ياغان يواشجه
يغموره دينور يقال هتلت السماء هتلا وهتولا وتهتالا وهتلانا من الباب الثانى اذاهطلت اوهو فوق الهطل
اوالهتلان المطر الضعيف الدائم ❁ بوراده مؤلفك اوالهتلان قولى مصادر سائره دن اكتفا ايله ينه مصدر اولوب
المطر الضعيف قولى بالمسامحه متصل يواشجه يغمور اغدرمق معناسنه در ديمك اولور باخود يالكزجه هتلان
مصدر اولميوب معناى مزبورده اسم اولمسى دخى محتملدر (الهتل) ركع وزننده هاتلك جمعدر مطر مزبورى
امطار ايدن سحابه دينور يقال سحايب هتل اى هطل (هتلى) سكرى وزننده بر نبات اسميدر (هتيل) امير وزننده
برموضع آديدر (الهتملة) دحرجه وزننده كيزلو سوز سويلمك معناسنه در يقال هتمل الرجل اذاقال بكلام خفى
واسم اولور كيزلو سوزه دينور ❁ شارحك بيانه كوره جمعى هتامل در (المهتمل) اسم فاعل بنيه سيله قوغمجى يه
دينور يقال رجل مهتمل اى نمام (الهثملة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده فساد وآشوب وفتنه واختلال معناسنه در
يقال وقعوا فى هثملة اى فساد واختلاط (الهجل) هانك فتحى وجيمك سكونيله اوبرق والحق اوتوراقلى
يره دينور ايكى طاغ بيننده اولان يركبى جمعى اهجال وهجال كلور كافك كسريله وهجول كلور اصول كبى وهجلات
كلور فتحاتله (الهجيل) اميروزننده هجل معناسنه در (الهوجل) جوهر وزننده نشانسز وعلامتسز ايراق
بيابانه دينور يقال سلكوا هوجلا اى مفازة بعيدة لاعلم لهـا وشول ناقه يه دينوركه بوتلكندن وچاقتندن
سرعتيله يوريوب كدراوله يقال ناقتى هوجل اذا كان بها هوج من سرعتها وقلاغوزه دينور دليل ورهبر
معناسنه وكاهل واوشنكن ثقيل آدمه دينور يقال رجل هوجل اى بطئ ثقيل واحمق وسبكمغز آدمه دينور يقال
رجل هوجل اى احمق وفرجى واسع قارى يه دينور وروسپى يه دينور يقال هى هوجل اى فاجرة وكوشك
وصالقى يوريشه دينور يقال يمشى هوجلا اى مسترخيا وپك اوزون كيجه يه دينور ليل طويل معناسنه
وكوزده قلان اويقو بقيه سنه دينوركه انى تكميل ايلدكجه دماغ آسوده اولمز تقول انتبهت وفى عينى هوجل اى بقية
النعاس وكمى تيمورينه دينور لنكر معناسنه يقال ارسى السفينة بالهوجل اى بالانجر وشول اوزون احمق آدمه
دينوركه جقندن دائما تيز تيز وچالق چالق يوردر اوله يقال رجل هوجل اى اهوج (الهجول) بجول وزننده
بودخى فرجى بول عورته دينور (الهاجل) اويقوجى آدمه دينور يقال رجل هاجل اى نائم وكثير السفر آدمه
دينور يقال رجل هاجل اى كثير السفر (الهوجلة) حوقله وزننده اويومق معناسنه در يقال هوجل زيد اذانام
وهجل ديدكلرى ارض مذكوره ده كتمك معناسنه در يقال هوجل فلان اذاسار فى الهجل (المهاجلة) مفاعله
وزننده بودخى هجل ديدكلرى ارضده كتمك معناسنه در يقال هاجل فلان اذاسار فى الهجل وبرخصوصده
يارشمق معناسنه در يقال هاجله اذاساجله (الاهجال) همزه نك كسريله دوه لرى مسيب صاليورمك معناسنه در
يقال اهجل الابل اذا اهملها وبرنسنه يى توسيع ايلمك معناسنه در يقال اهجل الشئ اذا وسعه ومالى تلف
وضايع قلمق معناسنه در يقال اهجل المال اذاضيعه (ابو الهنجل) برآدمك كنيه سيدر (الهنجل) قنفذ وزننده
ثقيل وكرانجان آدمه دينور يقال رجل هنجل اى ثقيل (الاهتجال) افتعال وزننده برنسنه يى يكيدن پيدا ايلمك
معناسنه در يقال اهتجل الشئ اذا ابتدعه (الهجل) ضمتينله واضح اولميان يوله دينور يقال طريق هجل اى غير
سلحوب (المهجل) منزل وزننده مهبل معناسنه دركه رحمه دينور على الاختلاف بيان اولندى (الهجل) هانك
فتحيله عورت قسمى برآدمه كوزنى چويروب غمز واشارت ايلمك معناسنه در يقال هجلت المرأة بعينها هجلا
من الباب الاول اذا ادارتها تغمز الرجل (المهجلة) مكرمه وزننده ايكى ذليكى براولمش عورته دينور يقال امرأة
مهجلة اى مفضاة (التهجيل) تفعيل وزننده برآدمك ناموسنى ديلمك وعرضنه طوقنمق معناسنه در يقال هجل
فلانا اذاوقع فيه (الهنجول) اصول وزننده متصل اقان كوز ياشلرينه دينور هاجل مفرديدر يقال دموع هجول
اى سائلة (الهيجفل) بجمرش وزننده اوقى خفيف اولان يايه دينور يقال قوس هيجفل اى خفيفة السهم (الهديل)
هانك فتحيله كوكرجين قوشنك آوازنه دينور على قول يبانى كوكرجينه مخصوصدر تقول سمعت هديل الحمام

ای صوته اوهو خاص بوحشیها وهدیل مصدر اولور کوکرجین اوتمك معناسنه یقال هدل الحمام هدیلا من البـاب
الثانی اذا صوت وهدیل کوکرجین پلازنه دینور علی قول ارکك کوکرجینه دینور یاخود هدیل برکوکرجین باوریسی
ایدی که نوح پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام زماننده ایدی صوسزلقدن هلاك اولدی علی قول یرتجی قوشلردن بری
انی صید ایلمکله حالا برکوکرجین یوقدر که انکیچون کریه وافغان ایلمیه (الهدل) عدل وزننده برنسنه‌یی اشاغی
صالیوروب صارقتمق معناسـنه در یقال هدل الشیء هدلا من الباب الـثانی اذا ارسله الی اسفل وارخاه (الهدل
قمحتبله دوه‌نك دوداغی صارقق اولمق معناسـنه در یقال هدل المشفر هدلا من الباب الرابع اذا استرخی ودوه‌نك
دوداغنده یاره چیقمغله دوداغی اشاغی صارقق معناسـنه در یقال هدل البعیر اذا اخذته القرحة فاسترخی مشفره
(الهادل) و(الاهدل) صارقق حیوان دوداغنه دینور یقال مشفر هادل واهدل ای مسترخ (الهدلاء) حمراء
وزننده دورك دوداغه وصف اولور یقال شفة هدلاء ای منقلبة عن الذقن (التهدل) تفعل وزننده خایه‌لرك
دریسی سلپوکلنوب قوغه کبی صارقق معناسنه در یقال تهدلت الخصیته اذا استرخی جلدها (الهدال) سحاب
وزننده اشاغی صارقق اغاج دالنه دینور (الهدالة) سحابه وزننده جماعت معناسنه در یقال جاءت هدالة من الناس
ای جماعة وهداله برشجر اسمیدر که سمر دیدکلری اغاجده نابت اولور واندن دکلدر جمعی هدال در سحاب کبی ویمنده
برقریه آدیدر (الهیدلة) حیدره وزننده چیلاق قوشنه دینور (الهدل) هانك کسریله اکثری بوغرده دینور یقال
لبن هدل ای ادل (الهدبل) سجل وزننده صاچی چوق وفراوان آدمه دینور علی قول صاچی پیاغیلنوب اصلا
یو یوب طرامیوب نظام ویرمز اولان آدمه دینور یقال رجل هدبل ای الکثیر الشعر او اشعث الـذی لایسرح
رأسه وثقیل وکرانجـان آدمه دینور (الهدمل) زبرج وزننده اسکی ثوبه دینور یقال جاء وعلیه هدمل من الثیاب
ای خلق وزمان قدیمدن قالمش نسنه‌یه دینور که اوزرندن چوق مدت کذران ایلمش اوله وشول کورصاچلی آدمه
دینور که صاچی پیاغیلنوب اصلا یو یوب طرامز اوله یقال رجل هدمل ای کثیر الشعر الاشعث (الهدمل) سجل
وزننده اسکی جامه‌یه دینور وثقل وکرانجان آدمه دینور ویوکسك اویوکه دینور یقال بالارض هدمل ای تل عال
(الهدملة) سجله وزننده اغاجلغی چوق قومساله دینور واسکی زمانه دینور یقال بقی من الهدملة ای الدهر القدیم
وبر موضع آدیدر وجماعت انسانی‌یه دینور یقال جاءت هدملة ای جماعة من النـاس (الهدملة) دحرجه وزننده
برکسه اثوابنی یرتمق معناسنه در یقـال هدمل الرجل اذا خرق ثیابه (الهاذل) ذال معجمهٔ مکسوره ایله کیجه‌نك
وسطنه دینور یقال جاءنی هاذل اللیل ای فی وسطه (الهذلول) زنبور وزننده جست وچالاك اولان آدمه دینور
کذلك چابك اوقه وقورده وصف اولور یقال رجل وسهم وذئب هذلول ای خفیف وعجلان بن نکره وجابر بن
عقیل السدوسی فرسلرینك اسمیدر وکریملو متین وتوانا اته دینور یقال فرس هذلول ای طویل صلب وکوجك ابوکه
دینور تل صغیر معناسنه وکوجك صوخرقنه دینور وانجه وخرده قوملره دینور وهبیرة بن ابی وهب المخزومی قلجنك
اسمیدر وآفت وبلاء معناسنه در یقال اصابه هذلول ای آفة وکیجه‌نك اوائله علی قول بقیه‌سنه دینور واراقده کورینان
یغموره دینور وانجلش سحابه دینور (الهوذلة) حوقله وزننده سرعتله یوریمك معناسنه در علی قول چالقنه‌رق
سکرتمك معناسنه در یقال هوذل فی مشیه اذا اسرع او اضطرب فی عدوه وشود طولومی چالقنوب یایلق معناسنه در
یقال هوذل السقاء اذا تمخض وجماع خصوصنده ضعیف وبیحال اولق معناسنه در یقال هوذل الرجل اذا ضعف
فی الجماع وچوکدروب ایشه‌مك معناسـنه در یقال هوذل ببوله اذا نزاه ورمی به (هذیل) زبیر وزننده اصحابدندر
پدرومادری مقعد ایدیلر وهذیل بن مدرکة بن الیاس بن مضر برکوجك قبیله‌نك پدریدر وابوهذیل صحابیدر (الهذملة)
دحرجه وزننده آدیملری اوفق وصیق اتارق یوریمك معناسنه در هذلمة کبی یقال یهذمل الرجل ای یمشی مقرمطه
(الهرجلة) دحرجه وزننده قارشق شوریده یوریمك معناسنه در یقال هرجل فلان اذا امشی مختلطا (الهرجل) قنفذ
وزننده ادیملرینی سیرك سیرك اتارق یوریان آدمه دینور یقال رجل هرجل ای بعید الخطو (الهراجیل) اراجیف
وزننده اوزون آدملره دینور وایری ودیزمان دوه‌لره دینور مفردی هرجول در (الهرطال) قرطاس وزننده اوزون آدمه
دینور یقال رجل هرطال ای طویل (الهراعلة) فراعنه وزننده ناکس وفرومایه‌لره دینور هرعال مفردیدر یقال هم
هراعلة ای لئام (هرقل) قافله سجل وزننده وزبرج وزننده قیاصرهٔ رومدن برقیصرك آدیدر ابتدا التونه سکه ضرب
ایدن وکلیسا ومناسترلری احداث ایدن بودر * مترجم دیرکه مرسوم زمان سعادتده معاصر اولمغله دیوان رسالتدن
الی هرقل عظیم الروم عنوانیله نامهٔ شریف علامه صادر اولدی. و بوارکلیس معربیدر وهرقل زبرج وزننده اون الکنه دینور
منخل معناسنه (هرقله) سجله وزننده روم الکاسنده بربلده آدیدر حالا اناطولیده ارکیلی دیدکلری بلده در که هرقل مرسوم

بنا كردهسيدر (الهركلة) هانك وكافك فتحيله و(الهركلة) علبطه وزننده و(الهركلة) سبحله وزننده و(الهركولة) بزذونه وزننده و(الهركيل) قنديل وزننده تن واندامى خوب ورعنا ومشى ورفتارى لطيف ودلارا محبوبه يه دينور (الهراكل) علابط وزننده يومرى كودهلو تنومند انسان وحيوانه دينور يقال رجل وجمل هراكل اى ضخم جسيم (الهراكلة) هانك فتحيله ايرى بالقلره دينور قدرغه بالغى وفالينوس كبى على قول صوكبلرينه ياخود دكزدوهلرينه دينور ودكز جانورلرندن صغريلرى ايرى ويبولك اولان جانورلره دينور وامواج بحرك جمعيتكاهنه دينوركه اطرافدن موجلر كلوب اورادهتكثر وتجمع پيدا ايدر وجوهرى ابن احمر نام شاعرك اشبو ❊ رأى من دونها الغواص هولا هراكلة وحيتانا ونونا ❊ بيتنى معناى مزبوره استشهاد ايچون ايراد ايلمكله وهم ايلمشدر زيرا اندهاولان هراكله ايرى بالقلر ياخود دكزكبلرى ياخود دكزدوهلرى ديمكدرتنه كه ذكر اولندى ❊ شارح ديركه نيجه ائمه دخى جوهرى كبى تفسير ايلديلر وهراكلهنك مفردى هركل درزبرج وزننده (الهركلة) دحرجه وزننده صالنهرق يوريمك معناسنه دريقال هو يهركل اى يمشى فى اختيال (الهركولة) برذونه وزننده شول خاتونه دينوركه قچى بيوك وسموز اولمغله قرامان قيونك قويريغى كبى دتره يهرك يوررر اوله يقال امرأة هركولة اى المرتجة الارداف (الهرملة) دحرجه وزننده برآدمك بدنندن قيل يولمق معناسنه دريقال هرمله اذا نتف شعره ومطلقا قيل ويوك يولمق وكسمك معناسنه دريقال هرمل الشعر اذا نتفه وقطعه وكذا الوبر وقوجه قارى پك ياشلو لغندن چوريوب فرسوده اولمق والدن كتمك معناسنه دريقال هرملت العجوز اذا ابليت كبرا وبرايشى تبـاه وبرباد ايلمك معناسنه دريقال هرمل عمله اذا افسده (الهرمل) زبرج وزننده پك قوجه قارى يه دينور وصالقى وچوليه همج وپريشان عورته دينوروپك قوجه ناقه يه دينور (الهرمول) زنبور وزننده تراش اولوب ياخود صاچى قيرقـدقدنصكره باشك اطرافنده قلان قيللره دينور كذلك قوشك ودوهنك تويلرينى يولدقدنصكره جابجا قلان تويى بولكنه دينور (الهرمولة) زنبوره وزننده اسكى كوملكك ولباسك اسكلرنده اولان پارچه پارچه صالقم صچاغه دينور (الهرولة) دحرجه وزننده سكرتمه ايله يوريمه بيننده اولان يوريمكدركه يلمك تعبير اولنور على قول عنق ديدكلرى يوريمكدن زياده جهدر ياخود سرعتله يوريمكدر خلاصهسى لنك ايله يوريمكدر يقال هرول الرجل اذا مشى بين العدو والمشى اوبعد العنق اواسرع ❊ مترجم ديركه محشى سعدى چلبى بومادهيه هرل كلمهسنى كه فتحتينله در استدراك ايلمشدر واول شارح بخارى ابن حجرك ثبتى اوزره زوجهنك زوج اولدن اولان ولدينه دينور (الهزل) عزل وزننده طنز ولغو وخوراطه ايلمك معناسنه دركرك قولده وكرك فعلده اولسون وبوجدك مقابليدركه اول برايشى لطيفه كونه ايلبوب كرچكدن قصدايله ايتمكدر يقال هزل فى فعله اوقوله وهزل هزلا من الباب الثانى والرابع ضد جد وهزل هانك فتحى وضميله انسان وحيوان آريقليوب لاغر اولمق معناسنه دريقال هزل الرجل هزلا من الباب الاول اذا صار مهزولا واوآريقلتمق معناسنه متعدى اولور تقول هزلته انا هزلا من الباب الثانى اذا صيرته مهزولا وبرآدمك حيوانلرى مهزول اولمق معناسنه در يقال هزل القوم اذا هزلت اموالهم وبرآدمك مواشيسى قرلمق معناسنه دريقال هزل الرجل اذا موتت ماشيته وفقير ومحتاج اولمق معناسنه مستعملدر يقال هزل الرجل اذا افتقر (المهازلة) مفاعله وزننده بودخى خوراطه ايلمك معناسنه در يقال هازله الرجل بمعنى هزله (الهزل) كتف وزننده دائما لاغ وخوراطـه ايدن آدمه دينور يقال رجل هزل اى كثير الهزل (الاهزال) همزهنك كسريله برآدمى لاغ وخوراطه يه پك مشغول بولمق معناسنه دريقال اهزل فلانا اذا وجده لعابا وبرآدمك حيوانلرى آريقلمق معناسنه دريقال اهزل القوم اذا هزلت اموالهم ويل قوراق اولمغله صحراده اوت اثرى اولمديغندن دواب ومواشى يى صاليورميوب اوبهده وخانهده آليقومق معناسنه دريقال اهزل القوم اذا حبسوا اموالهم عن شدة وضيق (الهزالة) هانك ضميله لاغ ولطيفه يه دينور يقال وقعت بينهما هزالة اى فكاهة (الهزال) هانك ضميله اسم اولور آريقلغه دينور يقال به هزال اى ضد سمن ومصدر اولور آريقلمق معناسنه در يقال هزل الرجل هزالا على بناء المجهول اى صار مهزولا (التهزيل) تفعيل وزننده آريقلتمق معناسنه در تقول هزلته اذا جعلته مهزولا (المهازل) ميمك فتحيله مهزلهنك جمعيدركه مرحله وزننده در حيوانلرى مهزول ايلمكه باعث اولان قوراقلغه دينور يقال اخذتهم المهازل اى الجدوب (هزال) شداد وزننده اساميدندر هزال بن مرة وهزال بن ذياب بن يزيد ومنسوب اولميهرق ديكر هزال صحابهلردر (هزيل) زبير وزننده ابن شرحبيل دركه تابعيندندر جاهليه زمانى ادراك ايلمشدر (هزيله) جهينه وزننده بنت حارث دركه ام المؤمنين ميمونه جنابلرينك همشيرهلريدر صحابيهدر كذلك هزيله بنت مسعود وبنت عمرو وبنت سعيد صحابيهلردر (الهيزلة) حيدره وزننده بيراغه اطلاق اولنور

روزكار آنكله اوغراشوب اوينا شديغيچون يقال سار وا وفيهم هيزلة اى راية (الهزلى) سكرى وزننده يلانلره
اطلاق اولنور كه وصف غالبدر حيات معناسنه و بونك مفردى يوقدر (الهزبلة) باء موحده ايله دحرجه وزننده
پك فقير وخاكسار اولمق معناسنه در يقال هزبل الرجل اذا افتقر فقرا مدقعا (الهزبليلة) زنجبيله وزننده
ناچيز نسنه يه دينور يقال مافيه هزبليلة اى شئ (الهزامل) هانك فتحيله اصوات معناسنه در اصلى ازامل در
همزه هايه مقلوبدر (الهشيلة) شين معجمه ايله سفينه وزننده صاحبنك اذن ودستورى اولميه رق برآدمك سوار اولديغى
دابه يه دينور زوغصبا اخذ اولنان دوه يه وساٸر حيوانه دينور يقال ابل هشيلة اى مغصوبة (الاهتشال) افتعال
وزننده صاحبنك اذنى اولميه رق دابه سنه بنمك معناسنه در تقول اهتشلت فرسه اذا ركبته بغير اذن صاحبه
(الاهشال) همزه نك كسريله برآدمه دابۀ مغصوبه ويرمك معناسنه در يقال اهشله اذا اعطاه الهشيلة (الهبشلة
حيدره وزننده ياشلو سموز ناقه يه دينور يقال ناقة هبشلة اى مسنة سمينة (التهشيل) تفعيل وزننده ناقه ممه سنه
آزجه سود كتورمك معناسنه در يقال هشلت الناقة اذا انزلت شيئا من اللبن (الهيضلة) ضاد معجمه ايله حيدره وزننده
اورته ياشلو عورته دينور يقال امرأة هيضلة اى نصف وسودى چوق ناقه يه دينور ويومرى كوده لو ايرى واوزون
عورته دينور وقوجه قارى يه وساٸر حيوانه دينور يقال امرأة واتان هيضلة اى مسنة وسلاحپوش عسكره وجماعته
دينور يقال جماعة هيضلة اى متسلحة وناسك غريو وفريادلرينه دينور تقول سمعت هيضلة الناس اى اصواتهم
(الهيضل) حيدر وزننده بو دخى سلاحلو جماعته دينور وچوق عسكره دينور يقال جاء هيضل اى جيش
كثير (الهضل) فضل وزننده چوق نسنه يه دينور كثير معناسنه ومصدر اولور پك چوق سوز سويلمك معناسنه
يقال هضل بالشعر وبالكلام هضلا من الباب الاول اذا سح سحا (الهضلاء) حمراء وزننده اوزون ممه لو عورته
دينور يقال امرأة هضلاء اى الطويلة الثديين (الاهضال) همزه نك كسريله بلودپك چوق يغمور ياغدرمق
معناسنه در يقال اهضلت السماء اذا سحت بمطرها وقيودن قوغه يى چكركن ديوارينه چارپمغله صوينى سرپمك
معناسنه در يقال اهضلت الدلو اذا اضربها جال البئر فنضحت بالماء (الهطل) هانك فتحيله و (الهطلان) فتحاتله
و (التهطال) تذكار وزننده پيدرپى بلوك بلوك ايرى دانه لو يغمور ياغمق معناسنه در يقال هطل المطر هطلا وهطلانا
وتهطالا من الباب الثانى اذا مطر متتابعا متفرقا عظيم القطر وهطل اسم اولور متصل ياغان ضعيف يغموره
دينور يقال امطر السحاب هطلا وهو المطر الضعيف الدائم وهطل آنى سكرتدرمكله كوده سنك ترينى شيئا
فشيئا دوكمك معناسنه مستعملدر يقال هطل الجرى الفرس اذا اخرج عرقه شيئا بعد شئ وآهسته جه يوريمك
معناسنه در يقال هطلت الناقة اذا صارت سيرا ضعيفا وكوز ياش آقتمق معناسنه مستعملدر يقال هطلت العين
بالدمع اذا سالت به (الهطل) هانك ضميله پيدرپى ياغان ايرى قطره لو دائمى يغموره دينور (الهطلاء) حمراء وزننده
هطل معناسنه در يقال ديمة هطل وهطلاء ولا يقال سحاب اهطل كما يقال سحابة هطلاء يعنى مؤنث
اوله رق هطلاء استعمال اولنور كه ديمه وسحابه كلمه لرينه صفت اولور لكن مذكر اوله رق اهطل مستعمل دكلدر
نته كه روعاء ديرلر حديد القلب اولان قسراغه ومذكرنده اروع ديمزلر (الهطل) كتف وزننده و (الهطال) شداد
وزننده مطره وسحابه وصف اولور يقال مطر وسحاب هطل وهطال وسحايب هطل كركع جمع هاطل (الهطل
هانك كسريله قورده دينور ذئب معناسنه واوغرى يه دينور يقال هو هطل اى لص واحمق آدمه دينور بوراده
واو سز الاحمق نسخه لرى خطادر ويوريلوب فرومانده اولمش انسان وحيوانه دينور على قول دوه يه مخصوصدر
(الهطلى) سكرى وزننده يابجه يوررا اولان ناقه يه دينور يقال ناقة هطلى اذا كانت تمشى رويدا و هطلى
و هطلى جمزى وزننده سوريدن منقطع اولان على قول سوريجسى اولميوب باشلو باشلرينه ضالمه كيدن دوه لره
دينور يقال ابل هطلى وهطلى اى منقطعة اومطلقة لاسائق لها (الهيطل) حيدر وزننده تلكى يه دينور
وماوراء النهرالكاسنك اسميدر وكنديلرايله غزا اولنور اولان برمقدارجه سپاهه دينور وترك طائفه سندن على قول
هندولردن برجنس مخصوص ايدى كه سلفده ظهور ايلديلر وصاحب شوكت ومناعت ايديلر وآنلره هياطل
وهياطله دخى دينور ايدى برمدت هندستان طرفلرنده دولتلرى مستمر اولمشدر # مؤلف مفرد وجمعى برعد ايلمشدر
و بو قيصر وقياصره وكسرى واكاسره كبيدر آخرنده كى تاء بو مقوله اقصاى جمعه داخل اولور مفردينك عجمه
اولديغنه اشارت ايچون وعدم دخولى دخى جائزدر وقالديكه برهانده مرسومدركه هيتال تاء ايله نام ولايت ختلاندر
پادشاهلرينه هياتله دينور پس هيطل مخففا هيتال معربى اولوب جمعنده هياطلة دنمشدر (هطال) شداد وزننده
زيد الخيل الطائى فرسنك اسميدر وبرطاغك آديدر (الهبطلة) حيدره وزننده باقر تجره يه دينور پاتيلة فارسى

معربيدر (التهيطل) تدحرج وزننده خسته لكدن صاغالمق معناسنه در يقال تهيطل من المرض اذا برأ (الهقل
هانك كسري وقافك سكونيله كنج دوه قوشنه دينور وچالقسي همج اوزون آدمه دينور يقال هو هقل اى طويل
اخرق (الهقل) كتف وزننده آج كسه يه دينور جايع معناسنه در (الهاقل) اركك فاره يه دينور (الهيقل) حيدر
وزننده اركك دوه قوشنه دينور وكلره دينور ضب معناسنه (الهيقلة) دحرجه وزننده بر كونه يوريمكه دينور كه
مراد آغر آغر يوريمكدر (الهيكل) صيقل وزننده مطلقا ايرى و ديزمان نسنه يه دينور و كريملو اوزن آته دينور
وكمالني بولوب مقدار نجه بوغونلنمش واوزامش نباته دينور ونصارى طائفه سنه مخصوص شول بيته وحجره يه
دينور كه آنده مريم عليها السلام صورتني وضع ايدرلر و نصارانك مناسترلرينه ده هيكل دينور يقال كانه الراهب
فى هيكله اى فى ديره ويوكسك بنايه دينور يقال بناء هيكل اى مرتفع وهيكل بن جابر اصحابدندر برهانده مشروح
اولديغى اوزره هيكل اعجمى اولهرق بتخانه يه وصورته دينور اسلاف حكماء اعتقادلرنده كواكب انوار مجرده نك
ظلال وهياكلى اولمغله هر كوكب ايچون مناسب طلسم وضع واول طلسم ايچون بيوت بنا ايدوب اول بيوته هياكل
النور ديرلر ايدى (الهيكلة) دحرجه وزننده نبات اوزايوب بوغونلنمق معناسنه در يقال هيكل النبات
اذا صار هيكلا وهيكله اسم اولور بيوك جثه لو تنومند خاتونه دينور يقال امرأة هيكلة اى عظيمة (التهاكل
تفاعل وزننده نزاع ايدشمك معناسنه در يقال تهاكلوا فى الامر اذا تنازعوا (التهكيل) تعشير وزننده آيغرآت
وعورت قسمى شيوه ورفتار ايله يوريمك معناسنه در يقال تهكيل الحصان او المرأة اذا مشى اختيالا (الهلال) هانك
كسريله بر كيجه لك على قول ايكى كيجه لك يكى آيه دينور ماه نو معناسنه يا خود اوچ كيجه يه قدر يا خود يدنجى كيجه يه
قدر هلال اطلاق اولنور وهر آيك آخرندن يكرمى التنجى و يكرمى يدنجى كيجه لك آيه ده هلال اطلاق اولنور
ماعدايه يعنى مابينه قمر دينور وهلال آزجه صويه اطلاق اولنور يقال مافيه الا هلال اى ماء قليل وتمرنه اطلاق
اولنور سنان معناسنه و يلانه على قول ار ككنه اطلاق اولنور و يلان قاونه دينور كه صو يلمش دريسيدر و آريق
ومهزول اركك دوه يه دينور و سمرك و پالانك ايكى بوكوردنى برى برينه قاوشديرن تيموره دينور واياق قابنك اياغه
يكچن يرندن يره طوقنان محلنه دينور وتوزه دينور غبار معناسنه واشك قسمنك سكرنى كسه جك كوچك دهره كبى
بر بچاغه دينور وسيل صوينى طشره صاومق ايچون چادرك چوره سنه قازيلان خرقك نصف دائره كبى
مقوسنده بنور ودوه قسمنه مخصوص بر تمغانك اسميدر كه يكى آى شكلنده اولور ودلبر ومحبوب اوغلانه دينور
تقول رأيت هلالا اى غلاما جميلا وهوازن قبيله سندن بر جماعت آديدر ودكرمن طاشنك قرامش اوجنه دينور
وطولانى دوشمش قالدرم طاشلرينه دينور وانسانك طرنقلرى ديبنده اولان بياضه دينور و يغمور بوره سنه دينور
تقول اخذنا الهلال اى دفعة من المطر وهلالك جمعى اهله كلور راجله كبى واهاليل كلور وهلال مهاله كبى مفاعله دن
مصدر اولور ركاسيذكر واون آلتى صحابه كرام اسميدر وابو هلال التيمي دخى صحابه در (الهلال) سحاب و كتاب
وزننده يغمورك اولنه دينور يقال جاء الهلال والهلال اى اول المطر (هلال) غراب وزننده تهامه ده بر دره
يوليدر كه سراة البكا سنده يسوم ناحيه سندنبر وكلور (الهل) هانك فتحى ولامك تشديديله يغمور صاغانقلى ياغمق
معناسنه در يقال هل المطر هلا من الباب الاول اذا اشتد انصبابه و يكى آى كورنمك معناسنه در يقال هل الهلال
اذا ظهر وآيك غره سى كورنمك معناسنه دركه شهره مسند اولور يقال هل الشهر اذا ظهر هلاله ولا تقل اهل الشهر
اهلالا وفرحناك ولمق معناسنه در يقال هل الرجل اذا فرح وحيقرمق معناسنه در يقال هل الرجل اذا صاح وهل تازك
نسيج اولنمش ثوبه دينور يقال ثوب هل اى رقيق النسج (الانهلال) انفعال وزننده بو دخى يغمور صاغانقلى دوكلك
معناسنه در يقال انهل المطر اذا اشتد انصبابه وكوز ياشى صاپرصا پر آقق معناسنه در يقال انهلت العين اذا سالت بالدمع
(الاستهلال) بو دخى يغمور رشدتله دوكلك معناسنه در يقال استهل المطر اذا اشتد انصبابه و يكى آى كورنمك معناسنه در
يقال استهل الهلال على المجهول اذا ظهر وصبى والده سندن تولد ايلديكى آنده بكا ايله چاغرمق معناسنه در
يقال استهل الصبي اذا رفع صوته بالبكاء يعنى عند الولادة وكذا كل متكلم رفع صوته او خفض وقلج غلافندن
صيرلوب چيقمق معناسنه در يقال استهل السيف اذا استل وآى يكى اولمق معناسنه در ومنه يقال اتيته فى استهلال الشهر
اى فى وقت استهلاله (الاهلال) همزه نك كسريله يكى آى كورنمك معناسنه در يقال اهل الهلال واهل على المجهول
اذا ظهر ﴿ مؤلف ولا تقل اهل قوليله نهيى شهره اسناد اولنمق صورتنده دركه ذكر اولندى واهلال چوجق تولد ايلديكى
آنده بكا ايله چاغرمق معناسنه در يقال اهل الصبي بمعنى استهل و يكى آيه باقمق معناسنه در يقال اهل الرجل
اذا نظر الى الهلال و قلج مضروبك اعضاسندن بر مقدارينى كسوب ايرمق معناسنه دركه هلال وارى اولور يقال

اهل- السيف بفلان اذا قطع منه ويك صوسز كسه توكركی يغلقله بوغازينه نوعا رطوبت كلك ايچون دلنی كوچك
دهه طوغری قالدروب بوكلك معناسنه در يقال اهل- العطشان اذا رفع لسانه الی لهاته ليجتمع له ريقه وبرآدم آيك
غرهسنی كورمك معناسنه در يقال اهل- الشهر اذا رأى هلاله وحج ايدن كسه بلند آواز ايله تلبيه ايلمك معناسنه در
يقال اهل- الملبي اذا رفع صوته بالتلبية (التهلل) تفعل وزننده بشر وسرور دن يوز كواوب ايشيمق معناسنه در
يقال تهلل الوجه اذا تلألأ وشمشك چاقمقله سحاب ايشلنمق معناسنه در يقال تهلل السحاب اذا تلألأ وكوز ياشی
صاپرصاپر اقمق معناسنه در يقال تهللت العين اذا سالت بالدمع (الاهتلال) افتعال وزننده بودخی چهره وسحاب
ايشيمق معناسنه در يقال اهتل الوجه والسحاب اذا تلألأ وبرآدم تبسم ايلكله ديشلری ايشيمق معناسنه در يقال
اهتل الرجل اذا افترعن اسنانه (الهليلة) سفينه وزننده شول يره دينور كه اكا يغمور ياغوب چوره سنده اولان
يرلره ياغمامش اوله يقال ارض هليلة ای ممطورة دون ماحولها (التهليل) تفعيل وزننده لااله الاالله ديمك معناسنه در
يقال هلل المؤمن اذا قال لااله الاالله * شارح بيانته كوره هيلله دن مأخوذدر كه بسمله وحوقله كبيدر وتهليل برنسنه دن
قورققله چكنيلوب قاچمق معناسنه در يقال هلل عنه اذا نكص وجبن وفر وبازی يازمق معناسنه در يقال هلل
الكاتب اذا كتب الكتاب وبرآدمه شتم ايدركن امساك ايدوب كيرولنوب ايسم اولمق معناسنه در يقال هلل
عن شتمه اذا تاخر (الهلل) فتحتينله قورقويه دينور تقول اخذنی منه الهلل ای الفرق ويغمور لئا ولنه دينوروا وريحك
اوينه دينور كه تل تل نسج ايتديكيدر وهله افقطنادن كه مطره دينور جمع اولور يقال مطرت فی هذا العام هلل كثيرة
ای امطار وفيل ديدكلری حيوانك دماغنه دينور كه سم ساعه در تناول ايدن فی الحال هلاك اولور (الهلهل) دلدل
وزننده قاره دينور ثلج معناسنه (الهلهل) فدفد وزننده آغويه دينور يقال سقاه هلهلا ای سما واهتمامسز
كوشك وپازاری طوقنمش سيرك بزه دينور يقال ثوب هلهل ای سخيف النسج والجه ويوفقه طوقنمش بزه وقاشه
دينور يقال ثوب هلهل ای رقيق وتعبيراتی ومضمونی نازك قاشی لطيف شعر وغزله دينور يقال شعره هلهل ای رقيق
(الهلهلة) زلزله وزننده بزی اهتمامسز كوشك وپازاری طقومق معناسنه در يقال هلهل الثوب النساج اذا
نسجه سخيفا وبرنسنه يه يك بقلشوب چاتمق معناسنه در يقال هلهل يدرك ای كادوصوتی دونديره رك اركيه الق
معناسنه در خواننده لرك ترجيعلری كبی يقال هلهل الصوت اذا رجعه وبرخصوصده مهل وتانی ايله حركت ايدوب
انجامنه منتظر اولمق معناسنه در يقال هلهل الرجل فی الامر اذا انتظر وتأنی واونی برسخيف نسنه ايله الهمك
معناسنه در يقال هلهل الطحين اذا نخله بشیء سخيف وآت قسمنی هلادبو زجر واز ار ايلمك معناسنه در يقال
هلهل بفرسه اذا زجره بهلا (الهلهال) سلسال وزننده و (الهلاهل) عـلابط وزننده بونلرده نازك وانجه
طوقنمش ثوبه ولطيف ونازك شعره دينور يقال ثوب وشعر هلهال وهلاهل ای رقيق وهلاهل چوق اولهرق صافی
صويه دينور يقال بالغدير ماء هلاهل ای صاف كثير (ذوهلاهل) ياخود ذوهلاهله اذواء تعبير اولنان ملوك
يمندن برملكدر (المهلهل) اسم مفعول بنيه سيله بودخی نازك ولطيف ثوبه وشعر وكفته يه دينور (هليان) كسرتيله
وياءك تشديديله و (ذوهليان) نابود ونابديد اوله جق يره مستعملدر نته كه بليان دخی بومعنا يه در بلل ماده سنده
تفصيل اولندی يقال ذهبو اهليان وبذی هليان ای بذی بليان * مؤلف بونلری معتل بابنده دخی ذكر
ايلمشدر (الاهاليل) اكاليل وزننده امطار معناسنه در مفردی يوقدر ياخود اهلول در اسلوب كبی (تهلل) تفعل
وزننده باطل ولغو ويهوده نك اسميدر يقال ذهب دمه فی تهلل ای فی الباطل وبوعليت و وزن فعل ايله غير
منصرفدر (الهلة) غله وزننده يغموره دينور وآيك ابتداسنه دينور وچراغدانه وشمعدانه دينور ومسرجه معناسنه
ونا چيز نسنه يه اطلاق اولنور يقال ما اصاب هلة ای شيئا (الهل) هاءك كسريله بودخی آيك ابتداسنه دينور تقول
اتيته فی هلة الشهر وهله واهلاله ای استهلاله يعنی وقت استهلاله وهل بالكسر جه برقات جامه ايله طوران خاتونه
دينور يقال امرأة هل ای متفضلة فی ثوب واحد (المهالة) مقاتله وزننده و (الهلال) قتال وزننده برآدمی هرآی
آيلقله قوللنمق معناسنه در يقال هاله مهالة وهلالا اذا استأجره كل شهر بشیء (المهلة) محدثه وزننده شول
دوه لره دينور كه يك زبون اولملريله بلدری ياي كبی مقوس اوله يقال ابل مهللة ای ضامرة متقوسة (المهلل) معظم
بوزننده هلال كبی مقوس اولمش نسنه يه دينور يقال شیء مهلل ای متقوس (مهلهل) اسم فاعل بنيه سيله برشاعرك
لقبيدر كه اسمی عدی ياخود ربيعه ايدی اشعار عربی يه ابتدا رقت ونازك صورتی ويرن مرقوم اولمغله مهلهل ايله
ملقب اولمشدی نته كه شعرای رومده كی باقی مرحوم كبی ياخود اشبو * لما توغل فی الكراع هجينهم * هلهلت
اثأر مالكا اوصنبلا * بيتی نقوئه ايلمكله سبب تلقيب اولدی (الهل) هاءك ضميله ... وزننده ...

شرفورود ایدن فرح وانبساطه دینور تقول وجدت الهلی ای الفرجة بعد الغم (ذوالهلالین) زید بن عمر بن الخطاب رضی الله عنهما لقبیدر والده سی ام کلثوم بنت علی بن ابی طالب اولمغله ایکی جد امجدندن کنایه ایله ملقب اولدی (هل) هانك فتحی ولامك سكونیله كلمهٔ استفهامدر ام وبل وقد كلمه لری منزله لرنده استعمال اولنور وجزاء معناسنه کلور وجحد ونفی معناسنه اولور وامر معناسنه اولور وکاه اولور که هل کلمه سنه حرف تعریف داخل اولوب اسم معرب اولور ابو الدقیش نام اعرابی یه هل لك فی زید وتمر دیدکلرنده جوابنده اشد الهل دیدی حروف اصولك عددی اسمده تکمیل اولمق ایچون لامی مشدد قلدی وهل کلمه سنده ال دخی لغتدر ومصغرنده هلیل دینور وهلیه وهلی دینور یای مشدده ایله (هلا) هانك فتحی ولامك تشدیدیله کلمهٔ حث وتحضیضدر که لوم وعتاب کونه قندرمغه دلالت ایدر هل ایله لا کلمه سندن مرکبدر وعربلرك حیهل الثرید کلامرنده حی اسم فعل امردر اقبل وهلم معناسنه در هل کلمه سیله مرکب اولمغله اسم واحد قلنوب اسرع لفظنه اسم قلندی مفرد وجمعی برابردر شارح دیرکه وقف حالنده حیهلا دینور وفتحه بی بیان ایچون الف الحاق اولنور عجله کل دیمك معناسنه در انتهی وحیهل الصلوة دیرلر ائتوها معناسنه که نمازه اقبال ایدك دیمکدر وکاف خطاب الحاقیله حیهلك دیرلر هلم وتعال معناسنه بونك تفصیلی حی ماده سنده در (هلا) هانك فتحی والفك قصریله و(هال) حال وزننده آت قسمنه مخصوص زجر وآزار کلماتندندر یقین کل دیمکدر مثلا بنك طاشنه یناشمدقده بری کل یناش دیجك یرده تفوه ایدرلر (الهمل) فتحتینله لیلا ونهارا کندی باشنه صالمه ترك اولنوب تقیید اولنمیان ایلق دوه لره دینور یقال ابل همل ای سدی متروك لیلا ونهارا (الهمل) جمل وزننده دوه قسمی لیلا ونهارا چوبانسز صالمه کزمك معناسنه در یقال هملت الابل هملا من الباب الثانی اذا ترکت سدی وهمل وهملان فتحاتله وهمول شمول وزننده کوزیاشی خروشله آقق معناسنه در یقال هملت عینه هملا وهملانا وهمولا من الباب الثانی والاول اذا فاضت (الهامل) لیل ونهار چوبانسز صالمه کزوب یوریان دوه یه دینور جمعی هوامل وهموله کلور وهامله کلور وهمل کلور فتحتینله وهمل کلور رکع وزننده وهمال کلور رخال وزننده وهملی کلور سکری وزننده ❊ شارح دیرکه نسخه لرده فهی هامل عنواننده واقعدر ماشیه اعتباریله در یاخود طغیان قلم ناسخدر وجمع عدادنده هامله جمع اولوب هاء تانیثله جمعیت موصوف اعتباریله در وفتحتینله همل اسم جمعدر وهملی ورودی وصفیت اعتباریله در ومصباحده ونهایه ده همل فتحتینله هاملك جمعی اولمق اوزره مرسومدر کذلك مصباحده فتحتینله مصدر اولمق اوزره ده مثبوتدر پس رأس ماده ده مؤلفك افرازی اسم جمع یاخود مصدر اصلی اولدیغنی مشعردر وهمل وهملان وهمول یغمور ارالق اراق دیکه رك دائمی یاغمق معناسنه در یقال هملت السماء اذا دام مطرها فی سكون (الانهمال) انفعال وزننده بودخی کوز یاشی طاشوب اقق معناسنه در یقال انهملت عینه بمعنی هملت (الهمل) هانك کسریله بدوی کلیملرندن برکونه کلیمه دینور واسکی قیل چادره دینور تعورر أیته یقعد فی همل ای بیت خلق من الشعر وبالی ثوبه دینور یقال جاء وعلیه همل ای ثوب مرقع (الهمل) فتحتینله خرما اغاجندن قوپمش لیفه دینور که صابونله استعمال اولنور واصلا اوکونده مانعی اولمامغله همیشه سیلان اوزره اولان صویه دینور یقال ماء همل ای سائل لامانع له (الاهمال) همزه نك کسریله برنسنه یی رغبت والتفات ایلیوب بوشلامق معناسنه در علی قول حالی اوزره ترك ایدوب قوللنمقدن مهجور ایلك معناسنه در یقال اهمله اذا خلی بینه وبین نفسه او ترکه ولم یستعمله (الهمال) رمان وزننده سست وکوشك وسلپوك نسنه یه دینور یقال شئ همال ای رخو وشول ارضه دینور که حروب وقتاله مخصوص اولمغله خراب اولوب برکسه عمارتنه قصد ورغبت ایلمیه یقال ارض همال اذا کانت قد تحامتها الحروب فلا یعمرها احد بو راده نسخه لر تحامتها عنواننده مرسومدر که تحامی ماده سندن ماضی مؤنثدر بربری قوریلق محمی ایلك معناسنه در کویا که حروب اوراپی کندی نفسنه تخصیصله قوریلق ایلمش اولور که خلاصه سی قبائلك جنکاه مخصوصی اولور لکن لسان العربده هایله تهامتها عنواننده مرسوم اولوب انصباب معناسنه اولمغله آنده پك چوق جنك وجدال اولمغله خراب اولمش دیمك اولور وماده یه بوملایمدر (همال) شداد وزننده بر رجل اسمیدر (همیل) زبیر وزننده ابن الدمون درکه صحابیدر (الهمالیل) هانك فتحیله مرقاده قلان اوت بقیه لرینه دینور وضعیف طیوره دینور وبونك مفردی بوقدر ویرتق لباسلره دینور (الهمرجل) سفرجل وزننده جنسی پاك بوكرك آته دینور واشکین ورونده ناقه یه دینور ومطلقا عجول وخفیف وسریع انسان وحیوانه دینور (الهنبلة) دحرجه وزننده صرتلان کبی بریکا طوغری یکدروب اغسیه رق یوریمك معناسنه در یقال هنبل الرجل اذا ظلع ومشی مشیة الضباع بو راده السباع نسخه لری غلطدر (هنتل) جندل

وزنده برموضعدر (الهنجل) قنفذوزننده ثقبل وكرانجان آدمه دينور (الهندويل) زنجبيل وزننده ايرى وديزمان شيشه دينورو بون وصالقى وعقلى ضعيف همچ آدمه دينور (الهول) قول وزننده برآدمى بلكلندروب قورقمق معناسنه دريقال هاله يهوله هولا اذا افزعه وهول شول قورقنج نسنه نك قورقوسنه دينوركه آندننه كونه حالت حادث اوله جغى نامعلوم اولمغله اولطرفدن دائما انديشه ناك اولنور هول بحر كبى جمعى اهوال وهوول كلور هانك ضميله يقال ركب هول الليل وهول البحر وهو المخافة من الامر لايدرى ماهجم عليه وهول سرخوش كسه اختلال دماغ سببيله بعض صور ومخيلات توهم ايلكله آندن بلكليوب اوركمك معناسنه دريقال هيل السكران يهال هولا على المجهول اذا رأى تهاويل فى سكره ففزع منه (التهويل) تفعيل وزننده قورقنج نسنه ايله برآدمى قورقتمق معناسنه دريقال هوله اذا افزعه وتهاويل كلمه سندن مفرد اولوركما سيذكر ومزين لباسله وحليا تله بزنمك معناسنه دريقال هولت المرأة اذا تزينت بزينة اللباس والحلى وبرخصوصى تشنيع ايلك معناسنه دركه هائليله وصف وتعريف ايلكدرتا كه مخاطب اول امره تقرب ايلميه يقال هول الامر اذاشنعه وبرآدمى قورقيده جق قورقنج نسنه يه دينوركه اسم اولور يقال هوله بالتهويل وهومايهول به وتهويل اهل جاهليت افعالندن شول نسنه دركه هرقومك برقيولرى وارايدى وآنلرك خدامارى اولوب ايچنه آتش ياقوب خدمت ايدرلرايدى ايكى كسه بيننده خصومت واقع اولوب يمين ويرمك اقتضا ايلدكده اول آتشك ياننه ايلتوب خفية خادملر آتش ايچره طوزطرح ايتملريله آتش چاتر پاترا اوتوب مضطرب اولدقجه خادملر اول كسه يى تخويف ايدرلرايدى تاكه يمينى خلاف ايسه نكول ايدرايدى ايشته بوفعله تهويل واول آتشه هوله ديرلر هانك ضميله (الاهتيال) افتعال وزننده برنسنه دن بلكليوب قورقمق معناسنه دريقال هوله فاهتال (الهيلة) حيله وزننده كه اصلى هوله ايدى بودخى انجامى نامعلوم اولان قورقنج نسنه دن عارض قورقويه دينور (الهائل) و (المهول) مقول وزننده هول كلمه سنى تاكيد اولورلر يقال هول هائل ومهول تاكيد بورادة مهول مرطوب ومبسور كبى نسبت اوزره كلان مفعوللردندر (التهاويل) الوان مختلفه يه اطلاق اولنور يقال به التهاويل اى الالوان المختلفة وكوناكون نقوش ونصاوير وحليات زينتلرينه اطلاق اولنور مفردلرى تهويلدر يقال تزينت المرأة بالتهاويل وهى زينة التصاوير والنقوش والحلى (المهول) محدث وزننده جاهليه ده ذكر اولنان تهويل عمليله يمين ويرن كسه يه دينوركه آتشكدۀ مزبورك خادميدر (الهولة) هانك ضميله ذكر اولنان تهويل جاهليه آتشنه دينور وعجيب اولان نسنه يه دينور يقال انه لهولة اى عجب وشول محبوبه يه دينوركه نهايت مرتبه ده خوب ودلبر اولمغله حسن وجمالى تماشا ايدنلرى آفت كبى تهويل ايليه يقال انها الهولة اى تهول بحسنها من نظر اليها (الهول) هانك ضميله قورقنج نسنه يه دينورو ياوز وتيزدل ناقه يه هول الجنان اطلاق اولنور يقال ناقة هول الجنان اى حديد القلب (التهول) تفعل وزننده قورقنج اولمق معناسنه دريقال تهول الشىء اذا كان هائلا وبرناقه يى برياورى يه ياتمق مراد اولنوب ناقه امتناع ايلمكله صاحبى برينجى جانور صورتنه كيروب ناقه يى قورقتمق معناسنه مستعملدر يقال تهول الرجل الناقة اذا تشبه لها بالسبع لتكون ارأم وبرآدمك مالنه كوزدكورمك قصدنده اولمق معناسنه دريقال تهول لماله اذا اراد اصابته بالعين (الهولول) سفرجل وزننده خفيف وسبكمشرب آدمه دينور رجالى قوشى كبى يقال رجل هولول اى خفيف (الهالة) آى آغيلنه دينور يقال خرج القمر من هالته اى من دائرته ✱ شارح ديركه هاله لفظى هائله مخففيدر عادتا يغموره دلالت ايلديكيچون اعراب طائفه سى تدارك اوزره اولورلر وبعضلر هاله يى قرينده استعمال ايدرلر وهاله عبدالمطلبك زوجه سى اسميدركه والدۀ حضرت حمزه درو هاله ام الدرداء دركه صحابيه در وابوهاله وابنة هند نبش ماده سنده ذكر اولندى (ابوالهول) برشاعرك كنيه سيدر ومصرده هرمان يانده برانسان باشى صورتيدركه طاشدن تراشيده درطلسم رمال اولمق اوزره منقولدر حالا هانك ضميله متداولدر (الهال) حال وزننده آل معناسنه دركه سرابه دينوروهال تنوينله آت قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر (الهيل) سيل وزننده برنسنه يى بوشالدوب دوكمك معناسنه دريقال هال عليه التراب يهيل هيلا اذا صبه وهيل تپه دن دوكيلان قومه دينور (الاهالة) همزه نك كسريله بودخى برنسنه يى بوشالدوب دوكمك معناسنه در (الانهيال) برنسنه صاپرصاپر دوكلمك معناسنه دريقال اهال التراب فانهال اى صبه فانصب وناس بركسه اوزره شتم وضرب ايله اوشوتى ايلمك معناسنه دريقال انهالوا عليه اذا تتابعوا عليه وعلوه بالشتم والضرب (التهييل) تفعيل وزننده بودخى برنسنه يى دوكمك معناسنه در (التهيل) تفعل وزننده دوكلمك معناسنه دريقال هيل التراب فتهيل اى صبه فتصبب (الهيال) سحاب وزننده و (الهيلان) فتحاتله يغندن دوكيلان قومه دينور (الهال) و (الاهيل) احمر وزننده

و(المنهال) منقاد وزننده برقرار اولميوب دائما آقوب دوكيلان قومه دينور يقال رمل هال واهيل ومنهال اى منصب
بوراده هال هائل لفظندن مقلوب ومحذوف العجزدر (الهيل) سبل وزننده و (الهيلمان) هانك فتحى ولامك
فتحى وضميله ايكى كلمه دركه مال كثير معناسنه استعمال اولنور على قول قوم ايله روزكار ديمكدركه آنلرك عددنجه
ديمكدر ياخود بوش وهوا ايله كلدى ديمكدر يقال جاء بالهيل والهيلمان اى بالمال الكثير اوالرمل والريح (الاهيل
برموضعدر (الهيول) صبور وزننده ذرّه تعبير اولنان خرده غباره دينوركه كنشك شعاعى باجه دن اوطه ايچره
نفوذ ايلدكده قرنجه اياغى كبى ظاهر اولور ❊ شارحك بيانه كوره عبرانيدن معرّبدر (الهالة) آى آغيلنه دينور
پس واوى ويائى اولور بونده دخى اصلى ها يله درصب مطر ملاحظه سنه مبنيدر جمعى هالات كلور (هيلاء) صحراء
وزننده مكه ده برقاره طاغك آديدر (الهيولى) هانك فتحى ويانك ضمى والفك قصريله وابن قطاع نقلى اوزره
يای مضمومه نك تشديديله ده جائزدر پموغه دينور قطن معناسنه اوائل يعنى حكماء سلف طينت عالمه بالتشبيه
هيولى اطلاق ايلديلر پموق اصل انواع ثياب اولديغى كبى سرشت عالم دخى اصل انواع صور كونيه در وعند البعض
اصطلاح فلاسفه ده برموصوفدركه اهل توحيدك ذات بحت الهى يى توصيف ايلدكلرى صفتلر يله متصفدر
يعنى كميت وكيفيتسز وا كاسمات حدوثدن برعلامت مقترن اولميه رق برموجوددن عبارتدر بعده اكا صنعت صانع
بيچون حلول وعرضلر اعتراض ايلكله آندن اشبو عالم كون وفساد حادث اولدى خلاصه سى صور جنسيه ونوعيه يه
قابل مادّه دن مجرّد برجوهردر (هيله) تمره وزننده برديشى كچى اسميدركه برخاتونك ايدى كنديسنه آزار
واذا ايدن كسه يه بول سود وپروب نوازش ايدنلره ويم ويرنلره بو بنوزيله ضرب ايدرايدى ومنه المثل هيل خير حالبيك
بنطحين بوراده منادى مرخمدر ❊ فصـــل اليـاء ❊ (اليسل) يانك فتحى وسينك سكونيله قريش ظواهرلك
يعنى مكه نشين اولميوب ظواهر مكه يه نازل اولان قريش طائفه سنك اعتضاد ايتدكلرى ايكى قبيله نك بريسيدركه
ديكرى بسل درمراد بنو عامر بن لؤى قبيله سيدر (اليلل) فتحتينله اوست ديشلرك قصه لغنه على قول
نظامسز اختلاف اوزره بتوب اغز ايچره دورك وياتيق اولمسنه دينور يقال فى اسنانه يلل اى قصر فى اسنا نه
العلى اوانعطاف الى داخل الفم واختلاف نبتها نته كه الل دخى بو معنا يه در همزه ايله ويلل قيانك دوزلكنه
ويا چيلنغنه دينور (الايل) همزه نك ويانك فتحى ولامك شده سيله ديشلرى وصغير قوم اوزره اولان كشى يه
دينور مؤنثى يلاء در وغليظ وتومسك ارضه دينوركه تپه كبى طومالوب چيقمش اوله يقال قف ايل
اى غليظ مرتفع وطرنقلرى قصه اولان آت وقاطرايا غنه دينور يقال حافر ايل اى قصير السنبك (ياليل
بركسه اسميدر وبرصنم آديدر وعبد ياليل كال ماده سنده ذكر اولندى (يليل) زمزم وزننده
وادى الصفراء قربنده برموضع آديدر (يوله) يانك ضميله محدثيندن احمد بن محمد اليهنى جدينك اسميدر
تجز اللام بعون الله الملك المنعام والصلاة والسلام على خير الانام الى قيام الساعة وساعة القيام

❊ بـــاب الميم ❊ ❊ فصـــل الهمزة ❊

ابام) باى موحده ايله غراب وزننده و(ايم) ياى تحتيه مشدده ايله غريب وزننده وايمه دخى دينور جهينه وزننده
نخله يمامه ده ايكى شعب اسميدركه يينلرنده برطاغ واردر (ابامه) اسامه وزننده ابن غطفاندركه جذام قبيله سنك
نسبى رجالندندر وابامة بن سلمه وابامة بن ربيعه سكون قبيله سى خلقندندر وابامة بن وهب الله خثعم قبيله سنك
نسبى رجالندندر وبونلردن ماعداسى اسامه درسينله (الاتم) ختم وزننده قربه نك ايكى نكندسنى سوكوب برى برينه
اولاشدرمغله ايكيسنى برايلك معناسنه در يقال اتمت القربة اتما من الباب الثانى اذا فتق خرزتاه فصارتا واحدة
وكسمك معناسنه در يقال اتمه اذا قطعه وبريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال اتم بالمكان اذا اقام به (الاتم
فتحتينله كيجكمك واو يالنمق معناسنه در يقال اتم الرجل اتما من الباب الرابع اذا ابطأ (الاتم) همزه نك ضميله و(الاتم
ضمتينله بيان زيتونه دينور عتم لفظنده لغتدر (الاتوم) صبور وزننده فرجى صغير عورته دينور يقال امرأة اتوم
اى الصغيرة الفرج وايكى دليكى براولان عورته ده دينكله ضد اولور يقال امرأة اتوم اى مفضاة بوراده مفلضه
نسخه لرى غلطدر وبونك فرجنده وسعت اولمغله ضديت ثابتدر (الائتام) همزه نك كسريله و(التاتيم) تفعيل
وزننده عورتك ايكى دليكنى برايلك معناسنه در يقال آتم المرأة واتمها اذا صيرها اتوما (المأتم) مقعد وزننده رجال
ونسواندن حزن ومصيبت ياخود فرح ومسرت ديرنكنه دينور على قول نسوان ياخود كنج وتازه نسوان
ديرنكنه مخصوصدر يقال حضر واماتم فلان وهو كل مجتمع فى حزن او فرح او خاص بالنساء اى بالشواب ❊ شارحك
بيانه كوره اسم مصدر واسم مكان اولور وبو قطع وفتق معناسندندر واساسك بيانه كوره حزن ومصيبت ضمننده

جمعيت نسوانده غالب اولمشدركه حالا السنه ده همزه يى الفه قلبله متداولدر فارسيده اكا شيون دينور (الاثمات)
حاصلات وزننده آثمه‌نك جمعيدر يورىلوب فرومانده قالمغله او يالنوب آغر آغر يوريان دوه‌لره دينور قطع وابطاء
معنالرندن مأخوذ در يقال ابل آثمات اى معيية مبطئة (الاثم) همزه‌نك كسرى وثاى مثلثه‌نك سكونيله كناه وذنب
معناسنه در وخمره وقماره اطلاق اولنور وحلال ومباح اولميان عملى ايشلمك معناسنه در يقال اثم الرجل
اثما من الباب الرابع اذا عمل مالايحل واثم ومأثم مقعد وزننده كناه ايلمك معناسنه در يقال اثم الرجل اثما ومأثما
اذا اذنب واثم ومأثم اشكنجه وعقوبته دينور كه كناه جزاسيدر (الآثم) قاسم وزننده و(الاثيم) امير وزننده
و(الاثام) شداد وزننده و(الأثوم) صبور وزننده كناهكاره دينور (الاثم) همزه‌نك فتحيله برماده‌يى بركسه اوزره
كناه عد ايلمك معناسنه دركه اول كسه‌يى انك سببيله كنهكار عد ايلمكدن عبارتدر يقال اثمه الله فى كذا اثما من الباب
الثالث على الشذوذ ومن الباب الاول اى عده عليه اثما (المأثوم) برماده ضمننده كنهكار عد اولنمش آدمه دينور
(الايثام) همزه‌نك كسريله برآدمى كناهه قومق معناسنه در يقال آثمه اذا اوقعه فى الاثم (التأثيم) تفعيل وزننده
بركسه‌يه كنهكار اولدك ديمك معناسنه در يقال اثمه اذا قال له اثمت وتأثيم اسم اولور اثم معناسنه تثبيت كبى (التأثم)
تفعل وزننده كناهدن توبه واستغفار ايلمك معناسنه در يقال تأثم الرجل اذا تاب من الاثم وكناهدن پرهيز ايلمك
معناسنه در يقال تأثم الرجل اذا تحرج بولك بناسى سلب ايچوندر (الاثام) سحاب وزننده جهنمده بردره‌نك
اسميدر وعقوبت ونكال معناسنه دركه كناهك جزاسيدر كتاب وزننده دخى جائزدر يقال لقى اثامه واثامه ومأثمه اى عقوبته
(الاثيم) امير وزننده كنهكار معناسنه دركه ذكر اولندى وكذابه اطلاق اولنور يقال رجل اثيم اى كذاب واثيم واثيمه
هابله چوق چوق كناه ارتكابنه دينور يقال هو متهافت على الاثيم والاثيمة اى كثرة ركوب الاثم واثيم ابوجهل
ملعونه اطلاق اولنور (الاثوم) صبور وزننده بودخى كذابه دينور (المؤاثم) ملازم وزننده صورت حالندن
كركى كبى رونده لك مأمول يورر اولان انسان وحيوانه دينور يقال هو مؤاثم اذا كان يكذب
فى السير (الاثمات) آثمه‌نك جمعيدر يورىلوب كسلمكله آغر آغر يوريان ناقه‌لره دينور يقال نوق آثمات اى مبطئات
معييات ❊ مؤلف بونى عنقريب تاى فوقيه ايله ده رسم ايلمشدر لغت مخصوصلردر ياخود احدهما آخردن مصحفدر
(الاجم) رجم وزننده برنسنه‌دن كثرت مداومت سببيله بيقوب اوصانمق معناسنه در يقال اجم الطعام وغيره اجما
من الباب الثانى اذا كرهه ومله وصو بوزلمق معناسنه در يقال اجم الماء اذا تغير وبرآدمى خوشلنمديغى نسنه‌يه
اوغراتمق معناسنه در يقال اجم فلانا اذا حمله على مايكرهه (التأجم) تفعل وزننده طارلمق واويكه‌لنمك
معناسنه در يقال تأجم عليه اذا غضب واتش علولنمك معناسنه در يقال تأججت النار اذا ذكت وهوا يك اسى
اولمق معناسنه در يقال تأجم النهار اذا اشتد حره وارسلان كندى ياتاغى اولان بوكه كيرمك معناسنه در يقال
تأجم الاسد اذا دخل فى اجمته (الاجيم) اجيج وزننده ومراد فيدركه آتش علوينه دينور يقال اجيم النار
اى اجيجها (الاجم) همزه‌نك فتحيله مربع ومسطح اولان خانه‌يه دينور تقول رأيته يقعد فى اجم اى بيت مربع مسطح
(الاجم) ضمتنله حصن وحصاره وپلانقه‌يه دينور جمعى آجامدر عنق واعناق كبى ومدينه‌ده برحصن مخصوص
آديدر (الاجم) فتحتنله شامده فراديس قربنده برموضع آديدر (الاجمة) فتحاتله برى برينه كيركين صارمشق صيق
وكور اغاجلغه دينوركه بوك تعبير اولنور اكثرى ارسلان ياتاغى اولور جمعى اجم كلور همزه‌نك ضميله واجم كلور
ضمتنله واجم كلور فتحتنله وآجام كلور همزه‌نك مديله واجمات كلور فتحاتله (الآجام) همزه‌نك مديله قوربغه‌لره
دينور ضفادع معناسنه (الايجام) برنسنه‌دن بركسه‌يى خوشلندرميوب بيزار ايلمك معناسنه در يقال آجمه منه
ايجاما اذا كرهه اليه (الاجوم) صبور وزننده ناسى نفسندن بيزار ايدن كسه‌يه دينور يقال هو اجوم اى يؤجم الناس
اى يكره اليها انفسها ضمير تانيث جماعت اعتباريله در (الادمة) همزه‌نك ضميله خصملق ويقينلق معناسنه در
يقال بينهما ادمة اى قرابة ووسيله معناسنه در بونده فتحاتله ده جائزدر تقول اتخذته ادمة اى وسيلة وخلطه
والفت وموافقت معناسنه در يقال بينهم ادمة اى خلطة وموافقة وادمه دوه قسمنده برلوندركه تورى سيه
مائل اولمقدر قراملق تعبير اولنور على قول آچق اولمقدر ياخود يك آقلقدر ياخود لون مزبور آهو قسمنده آدم حال
اولمقدر روانسانده قاره يا غزلقدر سمرت معناسنه كه بغداى اكلو اولمق تعبير اولنور (الادم) همزه‌نك فتحيله ايكى نسنه
بينى بتشدرمك معناسنه در يقال ادم بينهم ادما من الباب الثانى اذا لأم واتمكى قاتيغه بولامق معناسنه در يقال
ادم الخبز اذا خلطه بالادم كذلك برآدمك اتمكنى قاتيغه بولامق معناسنه در يقال ادم القوم اذا ادم لهم خبزهم
وادم برقومك تعين ومعر وفيتلرينه مدار اولان متشخص وذيشان سركرده‌لرينه دينوركه اسيذكر ومصدر اولور

برقومه مدار تعين اولهرق سركرده اولمق معناسنه يقال ادم فلان القوم ادما من الباب الاول اذا صار لهم ادما (الابدام) همزه نك كسريله بودخى ايكى نسنه ارالغنى بتشدرمك معناسنه در يقال آدم بينهم ابداما اذا لأم و برنسنه يى اتمكه قاتيق ايلك معناسنه در يقال آدم الخبز بمعنى ادمه وسختيانك ايچ يوزينى طشره كتورمك معناسنه در يقال آدم الاديم اذا اظهر ادمته (الادمة) ثمره وزننده وفتحاتله و (الادام) كتاب وزننده آدم كبى شول ذيشان ومتعين آدمه دينور كه قومى كندى سببيله بين الانام متعارف ونامدار اوله لر و بو اصلاح والأم معناسندندر يقال هو ادم اهله وادمتهم وادمتهم وادامهم اى اسوتهم الذى به يعرفون وادام مطلقا اوبغون وجسبان اولان شيئه دينور يقال هو ادامه اى موافقه ويرخاتون اسميدر ومكه يه برمرحله مسافه ده برقيو آديدر واتمك قاتيغنه دينور فارسيده نانخورش دينور جمعى آدمه كلور همزه نك مديله كه اصلى اءدمه در وآادام كلور كه اصلى اءدام ايدى تقول اكلت الخبز بلا ادام وهو ما يؤتدم به (ادام) سحاب وزننده برموضعدر (الايتدام) افتعال وزننده اتمكى قاتيقله تناول ايلك معناسنه در يقال ائتدم الرجل اذا اكل الخبز مع الادام واشبو ادام خلطه والفت معناسندن مأخوذدر وايتدام اغاجه صو يوريوب تاب وطراوت پيدا ايلك معناسنه در يقال ائتدم العود اذا جرى فيه الماء (الاديم) امير وزننده قاتيق اولمش طعامه دينور يقال طعام اديم اى مأدوم واديم هذيل بلادندر برموضع آديدر وابرش كلبى فرسنك اسميدر ودرى يه دينور جلد معناسنه ياخود قرمزى يه بويانمشنه دينور على قول دباغت اولنمش درى يه دينور كه سختيان تعبير اولنور جمعى آدمه كلور همزه نك مديله كه افعله وزننده در وادم كلور ضمتينله وآادام كلور همزه نك مديله وادام كلور فتحتينله كه بو اسم جمعدر يقال قطع الاديم اى الجلد اوهو احمره اومدبوغه ومنه يقال ظل صائما اديم النهار اى عامته يعنى بتون كوندز صائم اولدى ويقال اعجبنى اليوم اديم النهار اى بياضه وتقول جئتك اديم الضحى اى فى اوله و يقال لبس تحت اديم السماء وفوق اديم الارض اكرم منه وهو ماظهر منهما (اديم) زبير وزننده تهامه ايله يمن بيننده تثليث نام موضعه مجاور برموضع آديدر (اديمه) جهينه وزننده برطاغك آديدر (الادمة) فتحاتله بدنده درينك ايچ يوزينه دينور كه ات جانبنه كلور على قول طشره يوزينه دينور كه قيل بتن يوزيدر وباشك دريسنك طشره يوزينه دينور وبرك ايچ يوزينه دينور باطن الارض معناسنه (المؤدم) مكرم وزننده دريسنك ايچ يوزى تر وملايم آدمه دينور نته كه مبشر دريسنك طشره يوزى خشونتلو اولان آدمه دينور بعده بو ايكى كلمه بالمعيه اوز وحاذق ومجرب وكار آكاه واحوال آشنا كمسه يه اطلاق اولندى كه موقعلرينه كوره حسب الاقتضاء ملايمت وخشونتله معامله ايدر وظاهرا خشونتلو كورينور لكن باطنا ملايم اولور يقال رجل مؤدم مبشر اى حاذق مجرب جمع لين الادمة وخشونة البشرة مؤنثى مؤدمه ومبشره در (الادم) فتحتينله و (الادومة) همزه نك ضميله قره ياغز اولمق معناسنه در يقال ادم الصبى وادم ادما وادومة من الباب الرابع والخامس اذا كان به ادمة (الآدم) همزه نك مديله احمر وزننده ذكر اولنان ادمه رنكنده اولان آهويه ودوه يه دينور وقاره ياغز كمسه يه دينور جمعى ادم كلور همزه نك ضميله وادمان كلور كذلك همزه نك ضميله مؤنثنده ادماء دينور حمراء وزننده وشاذ اوله رق ادمانه دينور جمعى ادم كلور همزه نك ضميله وآدم ابو البشر على نبينا وعليه السلام حضرتلرينك اسميدر وشاذ اوله رق ادم دخى دينور فتحتينله كه الف تخفيف اولنور جمعى اوادم كلور ❊ مترجم ديركه مؤلفك سياقندن آدم ادمه دن ياخود اديم ارضدن مشتق عربى اولمسنه ذهابى منفهم اولور نته كه شافيه ده دخى اصلى همزتينله اءدم اوله رق افعل وزننده عربيتى مرسومدر وجمعنده همزه واوه قلب اولنور قالديكه جمعيتى ذريته متعلقدر برقبيله پدرينك اسميله قبيله مسما اولديغى كبى وعند البعض اصلى سريانى اوله رق آدام ايدى خاتام وزننده بعده تعريبله الف ثانيه حذف اولندى وامام شعبى عبرانى اولوب وزنى فاعل اولديغنه ذاهب اولدى آذر وعاذر كبى وسريانيده آدم طپراغه دينور ديدى وكشافده زمخشرى و بيضاوى وسائر اهل تحقيق عجمى اولديغنى تنصيص ايلديلر پس عربى واعجمى دينلره كوره ده غير منصرف اولور انتهى وابو بكر احمد بن آدم الآدمى محدثدر (الادمان) فتحاتله برشجر اسميدر وخرما اغاجنك يميشنه عارض اولان چوركلكه وسياهلغه دينور كه اغاجك تباه اولمسنى مؤدى اولور يقال ركب فى النخلة ادمان اى عفن وسواد فى قلبها (ادمى) اربى وزننده ياخود معرف اوله رق برموضع آديدر (الايدامة) همزه نك كسريله طپراغى پك ومحكم اولوب اصلا طاشلرى اولميان ارضه دينور جمعى اياديم كلور جوهرى بونك مفردنى سلب ايلكله وهم ايلمشدر (الادم) فتحتينله قبر ومزاره دينور و پرنى ديدكلرى بركونه خرمايه دينور وذى قار قربنده برموضع آديدر وعمق قربنده برموضعدر ويمنده شهر صنعاء قضاسنده برقريه آديدر وهجر قربنده برناحيه آديدر وعمان نواحيسندن برناحيه اسميدر (اديم) غليم وزننده سراة ايله تهامه ويمن بيننده برارضك

اسميدر و وادى القرى يانده برموضع آديدر (ادمام) همزه نك ضميله مغربده بربلده در (المأدوم) قاتيق اولمش طعامه دينور كه ذكر اولندى ومنه قولهم اطعمتك مأدومى اى اتيتك بعذرى يعنى بطانهٔ احوالمده اولان عذر وعلتمى سكا ايراد ايلدم و بوكا يانديدر (اذيم) ذال معجمه ايله زبير وزننده اساميدندر اذيم الثعلبى صحابه در (الارم) همزه نك فتحى و رانك سكونيله حاضر اولان طعامك مجموعنى اكل ايلمك معناسنه در يقال ارم ماعلى المائدة ارما من الباب الاول اذا اكله فلم يدع شيئا و بو مشتق معناسندر يقال ارم فلانا اذا الينه و برقومى استيصال ايلمك معناسنه در يقال ارمت السنة القوم اذا اقطعتهم و برنسنه يى محكم باغلمق معناسنه در يقال ارم الشئ اذا شده و اصرمق معناسنه در يقال ارم عليه اذا عض واپى محكم بوكك معناسنه در يقال ارم الحبل اذا فتله شديدا (الارمة) فرحه وزننده خلقى استيصال ايدن قوراق وقيتلق سنه يه دينور يقال سنة ارمة اى قاطعة مستأصلة (الارم) ركع وزننده آزى ديشلره دينور و پرمغك اوجلرينه دينور وطاشلره دينور وخرده چقل طاشلرينه دينور (المأرومة) و (الارماء) حمراء وزننده شول ارضه دينور كه طوارلر يتون اشجار ونباتاتنى سيلوب سپورمكله اصول وفروعلرندن برنسنه قالمامش اوله يقال ارض مأرومة وارماء اى لم يترك فيها اصل ولافرع و بو استيصال لحظله ناسده دخى مستعملدر ومأرومه هر يانى او يغون اعضاء واندامى ديرنكلو متناسب محبوبه يه اطلاق اولنور قتل معناسندن مأخوذدر يقال جارية مأرومة اى حسنة الارم يعنى مجدولة الخلق (الآرام) همزه نك مديله نشان ايچون بريه ده نصب اولنان ميل ومناره لره دينور يقال مفازة لبست فيها آرام اى اعلام وعلى قول بو عادى اولنلره يعنى پك قديم اولنلرينه مخصوصدر مفردى ارم در عنب كبى وارم در كتف كبى وارمى در عنبى كبى وفتحتينله جائزدر وايرمى در حيدرى وزننده ويرمى در يانك و رانك فتحيله كاسيذكر (الاروم) همزه نك ضميله بودخى اعلام معناسنه دركه نشان ايچون ديكيلان ميل ومناره لردر وعاد قومنك قبورينه دينور واروم الرأس باشلرك تپه دن طرفه اوجلرينه اطلاق اولنور ❊ شارح ديركه مفردى ارمه در غرفه وزننده (ارم عنب وزننده و (ارام) سحاب وزننده عاد اولى ياخود عاد اخيره نك پدرلرى اسميدر على قول بلده لرى اسميدر ياوالده لرى ياخود قبيله لرينك اسميدر وارم ذات العماد كه قرآن مبينده وارد اولمشدر مراد دمشق شام ياخود اسكندريه شهريدر وارم فارس الكاسنده برموضعدر (ارم الكلبه) ياخود (ارمى الكلبه) بصره ايله مكه ميانده برموضعدر (ارام) سحاب وزننده اطراف شامده جذام قبيله سى ديارنده برطاغك و برصويك آديدر وارام قبائل رأسك قاوشدقلرى يره دينور وقبيله باشده اولان كبك قطعه لرينه دينور نته كه ذكر اولندى (الارومة) همزه نك فتحى وضميله هرنسنه نك كوكنه دينور كه مراد كوم وفراوان اولان كوكدر تركيده اكا اوبوم تعبير اولنور جمعى اروم در يقال ارومته قوية اى اصله (المؤرم) معظم وزننده كبك قطعه لرى ايرى اولان باشه وصف اولور يقال رأس مؤرم اى ضخم القبائل و يو قربيسى بول اولان توغلغه يه دينور يقال بيضة مؤرمة اى واسعة الاعلى (الارم فتحتينله و (الاريم) امير وزننده و (الارمى) عنبى وزننده همزه نك فتحيله ده جائزدر و (الايرمى) حيدرى وزننده وهمزه نك كسريله لغتدر ناسدن بركسه واثر ونشان معنالرينه مستعملدر ميل ومناره معناسندن مأخوذدر يقال ما بالمكان ارم واريم وارمى وايرمى اى احد وعلم ❊ شارحك بيانه كوره نفى موقعنه مخصوصدر وارمى وايرمى كلمه لرنده ياء وحدتيه در كويا كه ارم وابرم جنس عد اولنمشدر جمعى ارام در نته كه ذكر اولندى (ارما) فتحتينله و (ارم جبل وزننده حلف وقسمه مقرون اوله رق اما وام معناسنه مستعملدر ارما لفظى اما معناسنه دركه حرف استفتاحدر وارم كلمه سى ام معناسنه دركه بل مرادفيدر يقال ارما والله اى اما والله وارم والله اى ام والله نته كه هما وحرمى وجربى وعزمى والله اما والله مقامنده مستعملدر واما لفظى حقا معناسنه در و بونلر استعمالات عربدن هر برينك مناسبت معنويه سى واردر ماده لرنده مشروحدر جمله سى قسم ويمين مقامنده در (ارم) همزه نك ضميله طبرستانده برموضعدر (ارميه) همزه نك ضمى وميمك كسرى ويانك تخفيفيله آذربيجان الكاسنده بربلده آديدر (اروم) صبور وزننده بنى سليم يوردنده برطاغك آديدر (آارم) احمد وزننده برموضعدر (بئارمى) حسمى وزننده مدينه قربنده برقيو آديدر (الاورم) همزه نك فتحيله ورم ماده سنده مرسومدر (آرم) صاحب وزننده مازندران الكاسنده بربلده در خسرو بن حمزة المؤدب اورادندر رودهستان قربنده برقريه در (آرام) همزه نك مديله بين الحرمين برطاغك آديدر (ذات آرام) قبيلهٔ ضباب ديارنده برطاغدر (ذوآرام) برمرتفع و پك يراسميدر كه آنده عاد قومى نشان ايچون اعلام جمع ايلمشلردر (الازم) همزه نك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله و (الازوم) قعود وزننده برنسنه يى ديشلرك مجموعيله قاور يوب پك اصرمق معناسنه در يقال ازم الشئ ازما وازوما من الباب الثانى اذا عضه بالفم كله شديدا وآت كم طماغنى ديشلريله صقوب آزى يه چالمق معناسنه در يقال ازم الفرس على فاس

اللجام اذا قبض وييل پك قوراق وقيتلق اولمق معناسنه مستعملدر يقال ازم العام اذا اشتدّ قحطه وخلق قروب
كچرمك معناسنه مستعملدر يقال ازم القوم اذا استأصلهم وبرآدم بركسه يه ياخود برمحله ايرلمامق وجه اوزره ملازمت
ايلك معناسنه مستعملدر يقال ازم بصاحبه وبالمكان اذا لزم وبرنسنه يى محكم بوكمك معناسنه در يقال ازم
الحبل اذا احكم فتله ودائمى برنسنه اوزره اولمق معناسنه در يقال ازم عليه اذا واظب وبرآدم مزرعه وچفتلك
مقوله سى ملكنى محافظه ايلك معناسنه در يقال ازم بضيعته اذا حافظ وقپويى قپامق معناسنه در يقال ازم الباب
اذا اغلقه وبرنسنه بوريشوب وبورتلوب طورطوپ اولمق معناسنه در يقال ازم الشئ اذا تقبض وانضم
وبرنسنه يى ديش ايله وبچاق مقوله سيله كسمك معناسنه در يقال ازم الشئ بنابه او بالسكين اذا قطعه
وبرنسنه دن امساك وفراغت ايلك معناسنه در يقال ازم عن الشئ اذا امسك عنه ويمكى ترك ايدوب كيرو طورمق
معناسنه در ❊ قال الشارح سأل كسرى الحارث بن كلدة وهو طبيب العرب ما اصل الطب قال الأزم قال فما الازم
قال ضبط الشفتين والرفق باليدين قال اصبت وازم طعام اوزره طعام ادخالندن پرهيز ايلك معناسنه در
يقال هو يأزم اى لايدخل الطعام على الطعام وصمت وسكوت معناسنه در يقال عليك بالازم اى الصمت
(الآزم) صاحب وزننده و(الازوم) صبور وزننده برنسنه يى ديشلرينك مجموعيله قاوره يوب پك اصررر
اولان آدمه دينور وآزم آزى ديشه دينور جمعى ازّم كلور ركع وزننده وازوم كذلك آزى ديشه دينور
جمعى ازم كلور عنق وزننده (الازم) فتحتينله بودخى برنسنه بوريشوب طورطوپ اولمق معناسنه در
يقال ازم الشئ ازما من الباب الرابع اذا تقبض وانضم ومهمان اوزره مهمان قوندرمق معناسنه در تقول ازم بى
عليه اى الم (الازمة) تمره وزننده و(الازمة) فرحه وزننده و(الازومة) ملوله وزننده پك قوراق وقيتلق
ييله وصف اولور يقال سنة ازمة وازمة وازومة اى شديدة وازمه تمره وزننده وفتحاتله كونده براوكون يمك يمكه دينور
يقال اعتاد فلان فى اليوم ازمة اى اكلة واحدة وشدّت ومحنت معناسنه در جمعى ازم كلور تمره وتمر كبى وازم كلور
عنب وزننده بدره وبدر كبى قال الشارح ومنه ❊ اشتدّى ازمة تنفرج (المأزم) منازل وزننده مأزم كلمه سنك جمعيدر كه
منزل وزننده درهر نسنه نك صقشوب تنك وثقلت اولان يرينه دينور ومنه مأزم الارض والفرج والعيش اى مضايقها
بو جهتله جمع ايله يعنى مزدلفه ايله عرفات بيننده واقع طاره جق يره مأزم اطلاق اولندى وا كا مأزمان دخى دينور تثنيه
صيغه سيله ايكى طرفنده كى جبل اعتباريله ومأزمان مكه ايله منا ارالغنده برموضعك دخى اسميدر (الآزمة) صاحبه
وزننده بودخى شدت ومحنته دينور يقال وقعوا فى آزمة اى شدّة وآزى ديشه دينور جمعى اوازم كلور (ازيم) امير
وزننده باديه ده برطاغك آديدر (آرام) قطام وزننده قيتلق وقوراق سنه يه دينور يقال اصابتهم ازام اى السنة
المجدبة (الازوم) صبور وزننده و(الازام) غراب وزننده برنسنه يه مداوم اولان كسه يه دينور يقال هو ازوم به
وازام اى ملازم له (المتازم) متالم وزننده قحط وشدته اوغرامش آدمه دينور يقال هو متأزم اى اصابته ازمة (ازم)
فتحتينله ايرانده سيراف قصاسنده برناحيه در محدثيندن بحر بن يحيى بن بحر الازمى اورادندر رواهوازايله رامهرمز ميانده
برموضعدر مبرمان ديمكله معروف محمد بن على النحوى الازمى اورادندر (اسامة) همزه نك مضمومه ايله معرفه اولهرق
ارسلانك علم جنسيدر يقال هذا اسامة عاديا اى جريئا وحرف تعريفله الاسامة دخى لغتدر كافيه شارحى شيخ رضى
معرفه بحثنده تحقيق ايلمشدر غليرا جمع واسامه اساميدندر اسامة بن زيد فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
محبوبى ابسندندر و بغايت سوديكى ذواتدندر واسامة بن شريك الثعلبى واسامة بن عمير الهذلى وابن مالك الدارمى
وابن اخدرى الشقرى صحابه لردر و بونده همزه سز سامه دخى لغتدر واسم كلمه سى معتل اللام اولمغله سمو ماده سنده
مرسومدر (الاشم) همزه نك وشين معجمه نك فتحيله ذكر اولنان ازم لفظنده لغتدر كه مهمان اوزره مهمان قوندرمق
معناسنه در تقول اشم بى على فلان اشما من الباب الرابع بمعنى ازم (اشموم) همزه نك ضميله مصرده ايكى قريه اسميدر
(الاصطكمة) همزه نك كسرى وطانك فتحيله كولده پشمش اتمكه دينور كه طشره اهالبسى پوغاچه تعبير ايدرلر تقول اكلت
اصطكمة اى خبز الملة (الاضم) همزه نك وضاد معجمه نك فتحيله حقد وكينه معناسنه در يقال بقلبه اضم اى حقد
وحسد معناسنه در وطار غنلق غضب معناسنه در جمعى اضمات كلور فتحاتله واضم مصدر اولور طارلق معناسنه در
يقال اضم عليه اضما من الباب الرابع اذا غضب و برآدمه اذاو رنجيده ايده رك شر كير اولمق معناسنه در يقال اضم به
اذا علق يؤذيه وآيغر حيوان ديشيلره صتاشوب كيمى قاپوب كيمى اوكنه قاتوب قوغمق معناسنه در يقال اضم الفحل
بالشول اذا علق بها يطردها و يعضها (اضم) عنب وزننده برطاغك آديدر وشول وادى اسميدر كه مدينهٔ منوره
اولى واديده بنياد وآباد اولمشدر مدينه نك اتصالنده اولان يرينه قناة ديرلر ومدينه دن يوقرى سده قناة منانده اولان

يز ينه شطاة ديرلر وآندن اشاغى يه اضم ديرلر (ذواضم) مكه ايله يمامه بيننده برموضع آديدر (الاطم) ضمتينله كوشكه
دينور قصر معناسنه ومطلقا طاشدن ياپلمش حصن وحصاره دينور پلانقه وقله وطابيه وشانص كبى كه
فارسيده ديزه ديرلر اطوم مدينه بونلندركه سلفده طامارى اوزره تحصن ايده جك قله لر بنا وآنده متحصن اولورلر ايدى
واطم مطلقا مربع ومسطح كاركير خانه يه دينور جمعى آطام كلور همزه نك مديله واطوم كلور لسانمزده اوطه تعبيرى
اطم محرفى اولمق ذهنده جولان ايدر وقولهم آطام مؤطمة كمعظمة مثل اجناد مجندة يعنى رفعت ومناعتنى توصيف
ايچون ايراد اولنور واطم الاضبط بن قريع يمنده برحصندر (الاطم) فتحتينله اويكه لنوب طارلمق معناسنه در يقال
اطم الرجل اطما من الباب الرابع اذا غضب وبرآخر نسنه يه منضم اولمق معناسنه در يقال اطم اليه اذا انضم
واطام مرضنه اوغرامق معناسنه در يقال اطم الرجل والبعير اذا اصابه الاطام (الاطيمة) سفينه وزننده
آتش يالجق اوجاغه دينور (الاطوم) صبور وزننده ذكر قبلو بغه سنه دينوركه دريسى غليظ اولور وبرجنس بالق
اسميدركه ايرى ودريسى غليظ اولور وشول يايه دينوركه كريشى بغرينه ياپشق اولمغله ياصق اوله يقال قوس
اطوم اى لازق وترها بكبدها وكرپى يه دينور قنفذ معناسنه واكوزه دينوروصدفه دينوركه انجو قابيدر (الاطام
غراب وزننده و (الاطام) كتاب وزننده برعارضه سببيله بول وفضلاتك منقبض اولمسنه دينوركه علت
مخصوصه در (الاطم) همزه نك فتحيله ذكر اولنان علته اوغرامق معناسنه در يقال اطم الرجل والبعير اطما على بناء
المجهول واطم عليه فهو مأطوم اذا اصابه الاطام واصرمق معناسنه در يقال اطم بيده اطما من الباب الثانى
اذا عض وچقرمق معناسنه در يقال اطم بسلحه اذا رمى به وقيونك اغزينى طاره چق يايمق معناسنه در يقال اطم
البئر اذا ضيق فاها وپرده يى صاليورمك معناسنه در يقال اطم على البيت اذا ارخى ستوره (الانتطام) افتعال
وزننده بودخى اطام ديدكلرى مرض مزبوره اوغرامق معناسنه در يقال ائتطم الرجل على بناء المجهول
اذا اصابه الاطام (التاطم) تفعل وزننده پك غضبناك اولمق معناسنه در يقال تاطم الرجل اذا تاجم وغضب
وطالغه لر يوكسلوب برى برينه چارپلمغله برى برى اوستنده چتلايوب يارلمق معناسنه در يقال تاطم السيل اذا ارتفعت
امواجه فتكسر بعضها على بعض وكيجه پك قرا كو اولمق معناسنه در يقال تاطم الليل اذا اشتدت ظلمته وكدى
قسمى اويوركن ميرلدايوب خيرلدامق معناسنه در يقال تاطم السنور اذا اخرفى نومه وبركسه ما فى الضميرنى
كتم وامساك ايدوب آچازده قومق معناسنه در يقال تاطم فلان اذا سكت على ما فى نفسه (الايطام) همزه نك
كسريله قپويى قپامق معناسنه در يقال آطم بابه ايطاما اذا اغلقه (التأطيم) تفعيل وزننده اورتوايله محفه يى
ومحملى اورتمك معناسنه در يقال اطم الهودج اذا ستره بثياب (آآطام) همزه نك مديله يمامه ده برقريه در (الاكمة
فتحاتله جنس واحد طاشلقدن اولان يوكسك تپه يه دينوركه يغين اولميه على قول طاغدن الچق تپه يه دينور
ياخود اطرافندن پك يوكسك اولان يره وياير دينوركه طپراغى غليظ اولوب لكن غلظتده طاش درجه سنه
بالغ اولميه جمعى اكم كلور فتحتينله واكم كلور ضمتينله وآكم كلور اجبل وزننده واكام كلور جبال وزننده وآآكام
كلور اجبال وزننده واكه طى قبيله سى يوردنده اجأنام طاغك هضبا تندن برهضبه آديدر وحاجز قربنده برموضع
آديدركه اكمة العشرق ديمكله متعارفدر (الاستيكام) برمحل تپه لك اولمق معناسنه در يقال استأكم الموضع
اذا صار اكما واوتوره جق يرى ملايم بولمق معناسنه در يقال استأكم مجلسه اذا استوطأه (المأكم) و (المأكمة
ميمك فتحى وكافك فتحى وكسريله اوجه كيكنك باشنده اولان اته دينوركه ايكى طرفلو ايكى ات پارچه سيدركه
يانجق اتى تعبير اولنور على قول ايكى قطعه اندركه قينا قلر ايله ارقه نك ايكى جانبنى وصل ايلمشلردركه يوچ اتى تعبير
اولنور جمعى مآكم كلور منازل وزننده (المؤآكمة) مفاعله دن اسم فاعل بنيه سيله و (المؤكمة) محدثه وزننده
مآكم ديدكلرى اتلرى بيوك اولان عورته دينور يقال امرأة مؤآكمة ومؤكمة اى العظيمة المأكمتين وهى لحمة
على رأس الورك وهما ثنتان اولحمتان وصلتا بين العجز والمتنين (الاكم) همزه نك فتحى وكافك سكونيله يرده اولان
اوتلرك مجموعى رعى اولنمق معناسنه در يقال اكمت الارض على المجهول اكما من الباب الاول اذا اكل جميع ما فيها
(الاكام) غراب وزننده برطاغك آديدر (التأكيم) تفعيل وزننده صغرى بيوك اولمق معناسنه در يقال اكمت المرأة
اذا عظمت كفلها (المأكوم) غم واندوه سببيله رنكى متغير اولمش آدمه دينور يقال رجل مأكوم اى مغتم (الالم
فتحتينله آغرى يه دينور جمعى الام در همزه نك مديله يقال به الم شديد اى وجع ٭ شارح ديركه الم ووجعدن اعمدر
حتى مؤلف ذال بابنده لذه يى كه خوشلقدر ضد الالم ايله تعبير ايلدى پس المنا خوشلق ديمك اولور كرك وجع ايله
وكرك غم وانديشه كبى عارضه ايله اولسون انتهى والم مصدر اولور دردناك اولمق معناسنه يقال الم رأسه الما

من الباب الرابع اذا وجع (الايلة) همزه نك ولامك فتحيله بودخی وجع معناسنه در يقال اخذه الالم والايلة
ای الوجع وحركت وجنبش معناسنه در يقال مابه ايلة ای حركة وسس معناسنه در تقول سمعت ايلته
ای صوته (الالم) كتف وزننده درد ناك آدمه دينور يقال رجل الم ای وجع (التألم) تفعل وزننده درد ناك
اولمق معناسنه در يقال تألم الرجل اذا توجع (الايلام) همزه نك كسريله دردناك ايلك معناسنه در يقال آلمه
ايلاما اذا اوجعه (الاليم) امير وزننده آجيدوب آغريدن نسنه يه دينور يقال ضرب اليم ای مولم و بوسميع ومسمع
كبيدر وايجاع وايلامی نهايت درجه يه بالغ اولان اشكنجه وعذابه دينور يقال عذاب اليم اذا بلغ ايجاعه غايت البلوغ
(الالومة) همزه نك فتحيله خست ولؤم ودنائت معناسنه در يقال به الومة ای لؤم وخسة و برموضع آديدر (الام
همزه نك فتحی وميمك تشديديله قصد و آهنك ايلك معناسنه در يقال امه امّا من الباب الاول اذا قصده و باشی
دماغه وارنجه يارمق معناسنه در يقال ام فلانا اذا اصاب ام رأسه (الائتمام) افتعال وزننده بودخی قصد
ايلك معناسنه در يقال ائتم شيئا اذا قصده واقتدا ايلك معناسنه در يقال ائتم به اذا اقتدی و يقال ايتمی به على البدل
يعنی شده بی استثقالله يايه ابدال ايدوب ايتمی دخی ديرلر (التأميم) تفعيل وزننده و (التأمم) تفعل وزننده بونلرده
قصد ايلك معناسنه در يقال اممه وتأممه اذا قصده و بونلرده همزه بی يايه ابدال يممه وتيممه دخی ديرلر وتيمم توضؤ
بالتراب معناسنه مستعمل اولور كه عرف شرعيدر قصد معناسندن مأخوذ در يقال تيمم التراب اذا توضأ به
بونكده اصلی تأمم ايدی همزه يايه ابدال اولندی وتأمم انالق ايدنمك معناسنه در يقال تأمم فلانة اذا اتخذها اما
(المئم) ميمك كسری وهمزه نك فتحيله استاذ رهبره دينور يقال هو مئم ای دليل هاد ودائما اوكجه ايلرو ده كيدن
اركك دوه يه دينور كه سائرلری اكا اويوب اردنجه كيدرلر پيشاهنك تعبير اولنور مؤنثی مئمه در هايله (الامة) همزه نك
كسريله حالت معناسنه در يقال له امة حسنة ای حالة و بوراده حالتدن بنا نوع اولمق محتملدر امامت ماده سندن
وامه مذهب ودين معناسنه كلور همزه نك ضميله ده لغتدر ونعمت معناسنه در وشان وهيئت معناسنه در ودير لك
خوشلغنه دينور يقال به امة ای غضارة عيش وسنت وعادت معناسنه در يقال بونده هانك ضميله ده جائزدر
وطريقه وروش واسلوب معناسنه در يقال له امة معتدلة ای طريقة وامامك معناسنه در امامت كبی وامامه او يمغه
دينور يقال صلی بالامة ای بالائتمام بالامام (الامة) همزه نك ضميله انواع خيری جامع اولان آدمه دينور جماعت كثيره
مقامنده در ٭ قال الشارح وبه فسر قوله تعالی ٭ ان ابراهيم كان امة ٭ الاية وهو الرجل الجامع للخير وامام ومقتدايه
دينور يقال هو امتهم ای امامهم و كنديلره پيغمبر كوندريلان جماعته دينور كرك ايمان ايلسونلر كه امت اجابت
اطلاق اولنور كرك ايمان ايلمسونلر كه امت دعوت اطلاق اولنور وهر قبيله دن برطائفه وجماعته دينور وهر حيوان
جنسنه دينور ٭ قال الشارح وفی الحديث ٭ لولا ان الكلاب امة من الامم لامرت بقتلها ٭ وشول آدمه دينور كه سائر
اديانه مخالف دين حق اوزره اوله ووقت وحين معناسنه در وقد وقامت معناسنه در و يوزه دينور وجه معناسنه وفرح
ونشاط معناسنه در وطاعت وانقياد معناسنه در وعالم ودانايه دينور يقال هو امة ای عالم وامة الوجه يوزك بيوك وطوغون
يرينه اطلاق اولنور كه حسن وجمال علامتنك محليدر وامة الطريق كذلك يولك اولو يرينه اطلاق اولنور يقال ذهبوا
من امة الطريق ای معظمه وامة الرجل برآدمك قوم وجماعته اطلاق اولنور وامة الله حضرت خالق لايزالك
مخلوقندن عبارتدر (الام) همزه نك ضميله بودخی هر قبيله دن بر كروهه دينور وحيوانندن هر جنسه دينور
وآنا يه دينور فارسيده مادر ديرلر بونده همزه نك كسريله ده جائزدر يقال له ام خيرة ای والدة و بونده امة دخی
دينور هايله وامهه دخی دينور جمعلری امات وامهات كلور على قول امهات ذوی العقوله وامات بهايمه مخصوصدر
پس بونده درت لغت اولور ام كه همزه نك ضميله در وام در همزه نك كسريله وامه در هايله وامهه در ايكی هايله
شارح ديركه اهل تحقيق قولی اوزره امه وامهه لغت مخصوصدر ام لفظنك اصلی كذلك امهه در هاء مزيدكلدر
انتهی وام لفظی اب كلمه سنه تغليب ايدوب هما اماك ديرلر هما ابواك معناسنه وعند البعض بوندن مراد والده ايله
خاله در يقال هما اماك ای امك وخالتك ٭ شارح ديركه قول اوله كوره اصل معناسندن مأخوذ اولمغله خلاف قياس
مؤنث مذكره تغليب اولندی وام برآدمك باشلو ومسنه اولان زوجه سنه اطلاق اولنور و برآدمك مسكن ومأواسنه
اطلاق اولنور و برقوم وجماعتك خدمتكارنه دينور يقال هو ام القوم ای خادمهم وهر نسنه نك اصل وعمادنه
دينور يقال هو امه ای اصله وعماده وام القوم برجماعتك باشبوغنه وسركارنه اطلاق اولنور يقال هذا ام القوم
ای رئيسهم وام القرآن سورة فاتحه در على قول شرايع واحكام وفرايض آيتلرندن هر آيت محكمه يه اطلاق
اولنور تقول قرأت ام القرآن ای الفاتحة اوكل آية محكمة من آيات الشرايع والاحكام والفرائض (ام النجوم

کهکشان فلکدر یقال ماأشبه مجلسك بامّ النجوم وهی المجرّة (امّ الرأس) دماغدر علی قول دماغ اوزره اولان انجه زاردن عبارتدر یقال بلغت الشجة امّ الرأس ای الدماغ اوالجلدة الرقیقة التی علیها کتب تشریحده بیان اولندیغی اوزره دماغ ایکی زار ایله محصندر بریسی باش چناغنه مماسدر شویله که درزلرینه مخالطدر ثانی بونك آلتنده در ونرم ولطیفدر کرچه دماغه مماس دکلدر لکن غلیان غیظ وغضب وقتنده دماغ قالقوب اکا طوقنمق صورتنده اولور ایشته بو زاره امّ رأس وامّ دماغ دیرلر (امّ الرمح) بیراغه اطلاق اولنور یقال نجمعوا تحت امّ الرمح ای اللواء (امّ التنایف) تای فوقیه مفتوحه ایله بیابانك کنیه سیدر مفازه معناسنه ✻ شارح دیرکه بونك مفردی تنوفه در امّهات سائره ده اشدّ المفاوز واشقها عبارتیله مفسردر (امّ البیض) دیشی دوه قوشنك کنیه سیدر و (امّ) مطلقا شول شیئه اطلاق اولنور که اصل کبی سمتنده اولان نیجه نسنه لر اکا منضم ومرجع اوله اقطار دائره نك مرکزی اولان نقطه کبی (امّ القری) مکۀ مکرمه در کرۀ ارضك علی ماز عموا وسطی اولدیغنه مبنیدر یاخود اهل اسلامك قبله ومقصدلری اولوب یاخود قرای سائره دن قدر وشانی عظیم اولمغله اطلاق اولندی (امّ الکتاب) اصل کتاب یاخود لوح محفوظ مراد در یاخود سورۀ فاتحه در یاخود مجموع قرآن کریم مراد در ✻ مترجم دیرکه بوراده اواللوح لفظنده غالبا اوعنوانی قلم ناسخ طغیانیدر صواب اولان واوایله اولمقدر که اصل کلمه سنی عطف تفسیر درنته که بیضاوی امّ الکتاب ای اللوح المحفوظ فانه اصل الکتب السماویة عبارتیله بیان ایلمشدر وعربلرك ویله قوللری ویل ماده سنده بیان اولندی ولاامّ لك قوللری ذمّ وقدح معرضنده مستعملدر که مخاطبك لقیط اولدیغندن کنایه ایدرلر وکاهجه مدح مقامنده دخی استعمال اولنور که نسوان مقوله سی نا قصاندن بویله کامل ظهوری محال کبی برمعنادر دیمك دقیقه سیله تعجب اولنور (الاٌمومة) همزه نك ضمیله والده اولمق معناسنه در یقال امّت فلانة امومة ای صارت امّا ویقال ما کنت امّا فاممت امومة من الباب الرابع ای صرت امّا (الاستیمام) آنالق ایدنمك معناسنه در یقال استأمّها اذا اتخذها امّا (الامیم) امیروزننده و (المأموم) باشی امّ رأسه وارنجه قدر یارلمش آدمه دینور یقال رجل امیم ومأموم ای اصابته الشجة الی امّ رأسه وامیم قد وقامتی خوب وموزون آدمه دینور ومأموم شول دوه یه دینور که اورمقدن یاخود یاغراولمقدن ناشی صرتنك تویلری کتمش اوله وطی قبیله سندن بر رجل اسمیدر (الآمّة) همزه نك مدّی ومیمك شدّه سیله و (المأمومة) شول باش یاریغنه دینور که امّ رأسه قدر وارمش اوله یقال شجة آمّة ومأمومة ای بلغت امّ الرأس (الامیمة) جهینه وزننده کندولر ایله باش یاریلور اولان طاشلره دینور وامّ کلمه سندن مصغر اولور وتیمورجی چکیجکنه دینور یقال ضربه بالامیمة بمطرقة الحدّاد واون ایکی صحابیه خاتون اسمیدر وابوامیمة الجشمی یاخود جعدی اصحابدندر (المستأموم) باشی امّ رأسه وارنجه یارلمش آدمه دینور وصرتنك تویلری اورمقدن یاخود یاغراولمقدن ناشی زائل اولمش ارکك دوه یه دینور وطی قبیله سندن بر رجل اسمیدر (الاٌمّی) همزه نك ضمیله و (الاٌمّان) رمّان وزننده یازو یازمق بیلمیان آدمه دینور علی قول شول آدمه دینور که اصلا اوقیوب یازمغی تعلیم وتعلم ایلمیان طائفه ایچره نشئت ایلمکله آنلر کبی اوقیوب یازمقدن ویازویی واوقومغی بیلمکدن بی بهره اولوب واول جبلت اوزره نشو ونما بولمش اوله یقال هو امّی وامّان وهومن لایکتب اومن علی خلقة الامّة لم یتعلم الکتاب وهو باق علی جبلته ✻ شارح دیرکه بوراده امّان کلمه سنك اصلی امّانی ایدی الف ونون تغییر نسب ایچوندر وتخفیفا یاء محذوفدر وعلی خلقة الامّة قولنده امة کلمه سندن مراد قوم وجماعت عربدرزیرا آنلر علم وکتابتدن بی بهره ایدیلر ووالده مراد اولدیغنه کوره والده سندن تولدی خلقت اوزره دیمکدر که اولمقوله افعال واوضاعدن عاری اولور یاخود آناسنك خلقتی اوزره درکه نسوان قسمی درس وکتابتدن بی بهره اولورلر وبو وصف مفخر عالم صلی الله علیه وسلم حقنده فضیلت جلیه در بلا تعلم علوم اولین وآخرینی جامع وکلمات مکتوبه یی وکتابی عالم اولمسی معجزۀ کبرادر ✻ مترجم دیرکه برکسه نك علما وتعلیما کندیلری اوزره فضل وتفوقی نقیصه سندن مصون اولمسی دخی فضائل مذکوره دندر انتهی وامّی اصلا سوز بیلمز غبی وعاجز وناتراش ونامؤدب کسه یه اطلاق اولنور یقال رجل امّی ای غبی جلف جاف قلیل الکلام (الامام) سحاب وزننده او که دینور که فارسیده پیش دیرلر قدّام لفظی کبی جهات ستّه دندر ورآء نقیضیدر اسم اولور وظرف اولور وبومؤنثدر بعضا مذکر اولور وقولهم امامك بالنصب کلمۀ تحذیر یعنی اوککه باق واوکندن بصیرت اوزره اول (امامة) ثمامه وزننده اوچیوز مهار دوه یه اطلاق اولنور که اسمدر یقال اعطاه امامة ای ثلاثمائة من الابل ✻ شارح دیرکه بنته که بنته بوز دوه یه اسمدر انتهی وامامه بنت قشیر وبنت حارث وبنت العاص وبنت قریبه صحابیه لردر وابوامامة الانصاری

وابو امامة بن سهل بن حنيفه وابن سعد وابن ثعلبه وابن عجلان اصحابدندر وابو امامة بن سهل بن حنيفه
محدثه ثيسندن عبدالرحمن الامامى منسوبدر زيرا آنك اولادندندر (أمّا) همزه نك فتحى وميمك تشديديله حرف
شرطدر جوابنده فاء لازمدر كقوله تعالى ❊ فأمّا الذين آمنوا فيعلمون انّه الحق من ربهم ❊ الايه وكاه اولور كه
ميم اولاسنى استثقالا لا للتضعيف باى تحتيه يه ابدال ايدوب ايما ديرلر كقول عمرو بن ابى ربيعة ❊ رأت رجلا ايما
اذا الشمس عارضت ❊ فيضحى وايما بالعشى فيخصر ❊ واما كلمه سى تفصيل ايچون اولور كه غالب احوالى بودر
ومنه قوله تعالى ❊ اما السفينة فكانت لمساكين ❊ الاية وكقوله تعالى ❊ واما الغلام فكان ابواه ❊ الاية وقوله تعالى
واما الجدار فكان لغلامين ❊ الاية وتاكيد ايچون اولور كقولك اما زيد فذاهب اذا اردت انه ذاهب لامحالة
وانه منه عزيمة اما همزه نك كسريله شرط معناسنه مستعملدر كه كلم مجازاتدن اولور بو صورتده اصلى ان وما
اولوب تركيب وادغامله اما اولدى وبعضا همزه سى مفتوح وبعضا ميم اولاسى يايه قلب اولنور كقول الشاعر ❊ ياليتما
أمّنا شالت نعامتها ❊ ايما الى جنة ايما الى نار ❊ وكاه اولور كه احد جزئيى اولان ماء كلمه سى حذف اولنور كقول الشاعر
سقته الرواعد من صيف ❊ وان من خريف فلن يعدما ❊ اى امامن صيف واما من خريف واما كلمه سى بش
معنايه دلالت ايدر اول شك وتردد ايچون اولور كقوله جاءنى اما زيد واما عمرو واذا لم يعلم الجائى منهما ثانى ابهام ايچون
اولور كقوله تعالى ❊ اما يعذبهم واما يتوب عليهم ❊ ثالث ايكى نسنه بيننده تخيير ايچون اولور كه ايكيسنى جمع
جائزدكلدر كقوله تعالى ❊ اما ان تعذب واما ان تتخذ فيهم حسنا ❊ رابع اباحه ايچون اولور كه جمعى جائزدكلدر
كقولك تعلم اما فقها واما نحوا بو معنايه ورودنده نحاتدن برجماعت نزاع ايلديلر خامس تفصيل ايچون اولور
كوله تعالى ❊ اما شاكرا واما كفورا ❊ (الامم) فتحتينله يقينلق معناسنه در يقال بينهما امم اى قرب وقولاى
ويسير نسنه يه دينور يقول ماطلبت الاشيئا امما اى يسيرا وبللو وعيان شيئه دينور يقال امره امم اى بين
وقصد ووسط معناسنه در كه اعتدالدن عبارتدر يقال ماركب الاامما اى قصدا اوسطا (المؤامّ) ميمك ضمى
والفك مديله كه مفاعله دندر بودخى بللو وآشكار ايشه دينور واو يغون وموافق معناسنه در يقال هومؤامّ له
اى موافق (الامّ) همزه نك فتحيله و(الامام) كتاب وزننده و(الامامة) كتابه وزننده ناسه تقدم ايلك يعنى
اوكلرينه كچمك معناسنه در يقال امّهم وامّ بهم اما واماما وامامة من الباب الاول اذا تقدمهم وامامه اسم مصدر
اولور امامق معناسنه كه عرف شرعده اهل نمازه مقتدا اولمقدن عبارتدر ومنه قول الفقهاء ويكره امامة الفاسق
اى تقدمه اماما ❊ مؤلفك وهى الامامة قولنده ضمير عادتى اوزره فعله يه راجعدر كه اسم مصدرى امامه ديمكدر
پس ترجمه ده امامه لفظى سائر بعض اصولدن مأخوذ در انلرده هم مصدر وهم اسم اوله رق مرسومدر اشتراك
صورتنده مؤلفك وهى قولنده واو عاطفه يه حمل اولنور فلينظر (الامام) كتاب وزننده شول آدمه دينور كه
كنديسنه ائتمام واقتدا اولنه كرك رئيس اولسون وكرك اولمسون جمعى مفردينك لفظى اوزره امام در وبو عدل
كلمه سنك حد ووجهى اوزره دكلدر زيرا بونك تثنيه سنده امامان ديديلر بلكه تقديرا جمع مكسرنده مفردى كبى
امام دينور وشاذ اوله رق جمعى ايمه كلور همزه نك فتحى وبانك كسريله كه همزۀ ثانيه يايه مبدلدر وائمّه كلور
همزه ايله كه اصلى اوزره در ❊ مترجم ديركه عدل كلمه سى اسم جمع اولور ومصدر اولور ومبالغة وصف بالمصدر اولور
بو صورتله مؤنث وتثنيه وجمعى متساويدر وكاهجه وصف مجراسنه جارى اولمغله مؤنثنده عدله وتثنيه سنده عدلان
دينور ❊ پس مؤلفك حد عدل اوزره دكلدر ديديكى صورت اولايه كوره اولور كه مصدريت بالكليه زائل
اولميان صورتدر جنب كبى امامصدريت طرفى اعتبار اولنيوب خصم كلمه سى قبيلندن يعنى وصفيتى معتبر اولديغى
حينده تثنيه وجمعى وتأنيثى صحيحدر حتى مؤنثنده امامه دينور واشبو امام لفظى فى الاصل مصدر اولوب بعده
اسم اولمشدر انكيچون تثنيه سنده امامان وجمعنده امام دينور مفردى اوزره دلاص وهجان وفلك كبى بلكه ائمه دخى
كلور كه اصلى اءممه ايدى ويايه قلبله ايمه دخى دينور والحاصل مؤلفك ايكى ماده ده سرد ايلديكى كلامندن
منفهم اولديغى اوزره عدل كلمه سى اوچ صورتى متضمندر كه اسم جمع ومصدر ووصف اولمقدر وامام كلمه سى
دخى اوچ صورتى متضمندر مصدر ووصف واسم اولمقدر هر برينك مقتضاسى اجرا اولنور بو جهتله امام عدل
حدندن خارجدر وبعض اصولدن نقل وتصريحله بو مبحث عدل ماده سنده زياده جه اشباع اولندى انتهى وامام
معمارلرك چرپى ايپى ديدكلرى ايپه دينور كه بناىى آنكله تسويه ايدرلر يقال سوى المعمار بناءه بالامام اى بالخيط الذى
يمد على البناء فيبنى ويولده اطلاق اولنور تقول اخذت اماما مستقيما اى طريقا وبر ايشك دائما اوزرينه اولوب اصلاح
وتنظيمنه تقيد واهتمام ومدا ومت ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال هو امام ذلك الامر اى قيمه مصلح له وقرأن كريمه

اطلاق اولنور رواسوهٔ انام نبیّ همام علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه اطلاق اولنور وخلیفه یه اطلاق اولنور که
امام المسلمین دریقال هو امام ای خلیفة ولشکرك باشبوغنه اطلاق اولنور یقال هو امام الجند ای قائدهم واطفال
مکتبك یومیه تعلم ایلدکلری سبقلرینه ودرس حصه لرینه اطلاق اولنور و برنسنه نك قالب واندازه سنه اطلاق اولنور که
آنك اوستنه رسم وتقویم اولنور ودلیل ورهبره دینور ودوه لرك اوکنجه طرب وتغنی ایدن خواننده یه دینور که دوه لر
آنك نغمه سنه روان اولورلر حادی معناسنه در وقبله جانبنه دینور تقول توجهت الامام ای تلقاء القبلة وبنالك کیر یشنه
دینور وترمعناسنه وکارکیر بنالرده بنانك مدار تسویه سی اولان اغاجه دینور وامام کلمه سی آمّ لفظندن که مد ایله در
جمع اولور صاحب وصحاب کبی قاصد معناسنه در ومحمد بن عبد الجبار ومحمد بن اسمعیل البسطامیان الامامیان محدثلردر
(الایمّ) فتحتینله و (الاومّ) واو ایله افعل تفضیللردر امامت خصوصنده احسن وافضل دیمکدر میم یاء و واوه مبدله در
یقال هذا ایمّ منه واومّ ای احسن امامة (ام) همزهٔ مفتوحه ایله معنای استفهامده حرف عطفدر وبعضا بل
معناسنه اولور که اضراب ایچون اولور والف استفهام معناسنه اولور کقولك ام عندك غداء حاضر وکاه اولور که
هل کلمه سی اوزره داخل اولور تقول ام هل عندك عمرو وکاهجه زائد اولور (الانام) سحاب وزننده و (الآنام)
ساباط وزننده و (الانیم) امیر وزننده جملهٔ مخلوقه دینور علی قول جنّ وانس یاخود یریوزنده اولان مخلوقك
مجموعنـه دینور که سماوی یه اطلاق اولنمز قال فی الاساس لو رزقنـا الله عدل سلطـانه لانام انامه فی ظل امانه
(الاوام) غراب وزننده صوسزلغه دینور علی قول صوسزلق حرارتنـه دینور یقال فی جوفه اوام ای عطش
اوحرّ عطش وتوتنه دینور دخان معناسنه وباش دونمسـنه دینور که اکثری صفرادن تحدّث ایدر تقول اخذتنی
الاوام ای دوار الرأس وکریشه دینور وتر معناسنه وصوسزلقدن اولان فریاده دینور تقول سمعت اوامه ای ضجته
من العطش (الاوم) نوم وزننده صوسزلقدن درون یانمق معنـاسـنه در یقـال آم الرجل یؤوم اوما اذا اشتدّ
حرّ عطشه وتوتسی ویرمك معناسنه در یقـال آم النحل وعلیها اذا دخن علیها لتخرج من الخلیة وصوسزلقدن
فریاد ایلمك معناسنه در یقـال آم من العطش اذا ضجّ و برنسنه یی محافظه ایدوب امورنه رعایت واهتمـام ایلمك
معناسـنه در یقـال آمه اذا ساسه (الایام) کتاب وزننده اوم معنالرینه مصدر درو توتنه دینور دخان معنـاسنه
جمعی ایم کلور کتب وزننده (المؤوّم) معظم وزننده بیوك باشلو علی قول چرکین باشلو انسان وحیوانه دینور
یقـال رجل وفرس مؤوّم ای العظیم الرأس اوالمشوّه (التأویم) تفعیل وزننده صوصاتمق معنـاسنه در یقـال
اوّمه اذا عطشه (الآمة) قامه وزننده اجوزلق وبوللق معناسنه در یقال بالعام آمة ای خصب وعیب ونقیصه یه
دینور یقال مابه آمة ای عیب ویکی طوغان طفلك کوبکنه یاپشوب بیله جه چیقان شیئه دینور که بغرسق کبی برنسنه در
علی قول طوغدقده چوجغی صاردقلری بزمقوله سنه دینور یاخود چوجقله بیله جه چیقان فضله یه دینور (آام
نام وزننده بر بلده آدیدر ثیـاب آمیه اکا منسوبدر وجزیرهٔ ابن عمرده برقریه آدیدر (الاوم) صرد وزننده بغایت
معظم ومهول کیجه لره دینور یقال لیال اوم ای منکرة (الایم) کیس وزننده زوجی اولمیان خاتونه دینور کرك بکر
وکرك ثیب اولسون یقال امرأة ایم ای لازوج لها بکرا اوثیبا ٭ شارح دیر که ایمه دخی منقولدر هایله انتهی بونك جمعی
ایایم کلور وایامی کلور یتامی وزننده وایم زوجه سی اولمیان اره دخی دینور یقال رجل ایم ای لاامرأة له مصباحك
بیاننه کوره رجل دخی کرك مقدمدن تزوج ایلسون وکرك ایلمسون وایامی کلمه سنك اصلی ایائم ایدی وایم حرّه اولان
خاتونه دینور که امه مقابلیدر یقال امرأة ایم ای حرّة وبرآدمك قزی وهمشیره سی وخاله سی کبی قریب خصمنه
دینور وحمی ضربه نام محلده برطاغك آدیدر وآق ولونی لطیف یلانه دینور علی قول مطلقـا یلانه دینور حیه
معناسنه (الایم) همزه نك فتحیله و (الایوم) قعود وزننده و (الایمة) همزه نك فتحیله و (الایمة) همزه نك کسریله
خاتون ارسز قالمق معناسنه در یقال آمت المرأة ایمـا وایوما وایمة وایمة من الباب الثـانی اذا اقامت لاتتزوج بکرا
اوثیبا وعربلر بد دعا معرضنده ماله آم وعام دیرلر ایکبسیده ماضی صیغه سیله در وما کلمه سی موصوله در هلکت
امرأته وماشیته حتی یئیم ویعیم معناسنه که هم زوجه سی وهم صاغیلور مواشیسی هلاك اولوب عورتسز وسودسز
اوله رق پریشـان حال قالسون دیمکدر (الأآمة) امامه وزننده ایم اولان خاتونی تزوّج ایلمك معناسنه در تقول
إامت الایم ائامة ای تزوّجتها ایما بعض نسخه ده أتمتها عنوانیله مرسوم اولمغله مصدری ائتیـام اولور افتعال
وزننده وبو نسخه اولکیدن ارجحدر وأتمتها کلمه سنك اصلی ائتیمتها ایدی یاء حذف اولندی (الایمان) سکران
وزننده زوجه سی وفات ایلمش آدمه دینور یقـال رجل ایمان عیمان ای هلکت امرأته وماشیته یعنی زوجه سی
ومواشیسی هلاك اولمغله زوجه یه وسوده محتاجدر (الایمی) سکری وزننده زوجی وفات ایلمش عورته دینور که

زوجه محتاجدر ایمان کلمه سنك مؤنثیدر یقال امرأة ایمی عیمی ای هلك زوجه وماشیته (المأیمة) مرحله وزننده
خاتونی ارسز قومغه باعث اولان شیئه دینور یقـال الحرب مأیمة للنساء ای تقتل الرجال فتدع النساء بلا ازواج
(التأیم) تفعل وزننده برآدم مدت مدیده تأهل ایتمیوب ارکن قالمق معناسـنه در یقـال تأیم الرجل اذا مکث زمانا
لم یتزوج (التأییم) تفعیل وزننده برآدمی جفتسز قومق معناسنه در اراولسون وعورت اولسون یقال ایمه الله تعالی
ای جعله ایما (الایم) همزه نك کسریله بودخی آق ولونی لطیف یلانه یاخود مطلقا یلانه دینور جمعی ایوم کلور
(الآمة) هامه وزننده عیب معناسنه در یقال مابه آمة ای عیب ووضع وانحطاط معناسنه در یقال فی ذلك آمة علینا
ای نقص وغضاضة یعنی وضع وانحطاط القدر (بنوایام) کذاب وزننده عربدن بر بطندر (المؤیمة) محسنه
وزننده مالدار اولوب ارسز اولان خاتونه دینور یقال امرأة مؤیمة ای موسرة ولازوج لها (الایام) غراب وزننده
و(الایام) کتاب وزننده دوه قسمنه مخصوص بر مرض اسمیدر وایام کتاب وزننده دخانه دینور وزید بن الحارث
والعلاء بن عبد الکریم الایامیان محدثلردر ❊ شارحك بیاننه کوره ایام نام قبیله یه منسوبلردر وایام مصدر اولور اوم کبی
بال آریسنه توتسی ویرمك معناسنه یقال آم النحل ایاما من الباب الاول اذا دخن علیها لبشتار العسل وعربلرك ایم الله
قوللری که قسمدر یمن ماده سنده در ❊ فصـــــل الباء ❊ (ابنیم) نوندنصکره ده باء ایله سفرجل وزننده تثلیث
قرینه ده برموضعدر ینیم دخی دیرلر یاء تحتیه ایله (البتم) بانك ضمی وتانك سکونیله و(البتم) فتحتینله و(البتم) زمج
وزننده فرغانه قضاسنده برناحیه یابر حصن یاخود برجبل آدیدر (البجم) رجم وزننده و(البجوم) هجوم وزننده
عجز سببیله یاخود برنسنه دن قورققدن یامها بتدن ناشی ایسم اولمق معناسنه در یقـال بجم الرجل بجما وبجوما
من الباب الثـانی اذا سکت من عی اوفزع اوهیبة واویالنوب کیجکمك معناسنه در یقـال بجم الرجل اذا ابطأ
ومنقبض اولمق معناسنه در یقـال بجم الرجل اذا انقبض (التبجیم) تفعیل وزننده بجم ایله ایکی معنـای اخیرده
مرادفدر وبرنسنه یه دقت ایله نظر ایلمك معناسنه در یقـال بجم النظر اذا حدق (البجارم) بانك فتحی ورانك
کسریله آمات ودواهی معناسـنه در یقـال رماه الله بالبجـارم ای بالدواهی (البحوم) حای مهمله ایله جعفر
وزننده صویی فراوان کوله دینور یقـال غدیر بحوم ای کثیر الماء (بخـذم) خاء وذال معجمتین ایله جعفر وزننده
بر رجل اسمیدر (البذم) بانك ضمی وذال معجمه نك سکونیله فکرمتین ورأی وحزم معنـاسـنه در یقـال رجل
ذوبذم ای رأی وحزم ونفس وذات معناسـنه در وکثافت معنـاسـنه در یقـال به بذم ای کثافة وچالاکلك
جلادت معناسنه در یقـال هو ذوبذم ای جلد وسموزلکه دینور یقـال به بذم ای سمن وتحمیل اولنـان تکالیف
وعارضـاتی احتمـال الله اولان صبروثبـات وتحمله دینور وزور وقوت معنـاسـنه در (البیذمان) بانك فتحی
وذالك ضمیله براویك اسمیدر (البذیم) امیر وزننده زورمند آدمه دینور یقال رجل بذیم ای قوی وبدرایحه لو
آغزه دینور یقـال فم بذیم ای المتغیر الرایحـة وعند الغضب دماغی متغیر اولمیوب کما کان عاقل وهشیار اولان
آدمه دینور که اولوقتده خبط ایلمیوب نفسنی نابجا وضع وحرکتدن ضبط وحفظ ایدن حوصله دار آدمدن عبارتدر
یقال رجل بذیم ای عاقل عند الغضب (البذیمة) هایله بذیم ایله معنای اخیرده مرادفدر وبذیمه جابر بن سمره نك
عتقـاسندندر وابوعبـد الله بن بذیمه اتبـاع تابعینـدندر (البذامة) کرامه وزننده برآدم غضب هنکامنـده
خبط وخطا ایلمیوب تمکینلو عاقل ومتبصر اولمق معناسـنه در یقـال بذم الرجل بذامة من الباب الخامس اذا کان
بذیما (الابذام) همزه نك کسریله ناقه نك کوسنبکدن قریجی شبشوب قبارمق معناسـنه در یقـال ابذمت الناقة
اذا ورم حیاؤها من شدة الضبعة (المبذم) منبر وزننده توانا اولان ناقه یه دینور یقال ناقة مبذم ای قویة (باذام
باذام فارسی معربیدر که میوه معروفدر عربیده لوز دینور بونکله بعض کسه لر تسمیه اولندی ازجمله باذام
ابوصالح که عتیق امهانی در مفسر ومحدثدر امام علی حضرتلرندن وسیده سی امهانی جنابندن روایت ایلدی
لکن ضعیفدر وباذام عجمه وعلمیتله غیرمنصرفدر (البرم) فتحتینله شول لئیم کسه یه دینور که بخل ولأمتدن
قمـاوجیلر ایله برابر قـاره کیرمز اوله یقال رجل برم ای لایدخل مع القوم فی المیسر بخلا ومنـه المثل ابرما قرونا
ای ثقیل ویأکل مع ذلك تمرتین تمرتین یعنی داخل مجلس اولمیوب ثقیل وناتراش اولدیغنـدن بشقـه خرمایی
ایکیشر ایکیشر می اکل ایدر وبرم کلمه سنك جمعی ابرام کلور و برم مصدر اولور برنسنه دن یقوب اوصانمق معناسنه
یقال برم به برما من الباب الرابع اذا سئم وضجر وبرم ایری میشه اغاجنك یمشنه دینور وهنوز دانه سی باشی قدر اولمش
خرده اوزم قوریغنه دینور یقال بدا البرم ای حب العنب اذا کان مثل رؤس الذر وطاغ قله لرینه دینور مفردی برمه در
وبوتاقمنك اسمیدر ومسواك اغاجلرینه دینور کذلك مفردی برمه در ❊ شارح ثمر اراك ایله بیان ایلمشدر وذوب اولنمش

رواق سرمه یه دینور یقال صبّ فی اذنه البرم ای الکحل المذاب (الابرام) همزه نك کسریله اصمه نك قورقلری داری باشی قدر اولمق معناسنه در یقال ابرم الکرم اذا صار حبه مثل رؤس الذرّ وایپی ایکی قات ایدوب بوکمك معناسنه در یقال ابرم الحبل اذا جعله طاقین ثمّ فتله و برآدمه برنسنه ضمننده ثقلت و بره رك ملول ایدوب اوصاندرمق معناسنه در یقال ابرمه فبرم ای امله فمل و برایشی محکم واستوار قلمق معناسنه در یقال ابرم الامر اذا احکمه (البرام) کتاب وزننده بودخی برمه نك جمعیدر که مسواك اغاجیدر (التبرم) تفعل وزننده برنسنه دن ملالت کلوب اوصانمق معناسنه در یقال تبرم منه اذا ملّ (المبارم) مکارم وزننده ایپلك بوکجك ایکلره دینور مفردی مبرم در منبر وزننده (المبرم) محسن وزننده برم یعنی ایری مبشه اغاجی یمشنی دیروب دیوشرن آدمه دینور و برمه دیدکلری چوملك بپان علی قول طاغلردن اول چوملك طاشلرینی قطع ایدن آدمه دینور یقال رجل مبرم ای صانع البرمة اوهومن یقتلع حجارتها من الجبال وثقیل وکرانجان کسنه یه اطلاق اولنور کویا که همدملرینك وجودلرینی قلع وقع ایدر یقال رجل مبرم ای ثقیل ودائما بیهوده و بیمعنی افسانه کوی اولان کسنه یه اطلاق اولنور یقال هو مبرم ای غثّ الحدیث (البرم) بانك فتحیله بودخی برایشی محکم ومتین ایلمك معناسنه در یقال برم الامر برما من الباب الاول اذا احکمه و برکسنه برمادّه ضمننده سرد ایده جك دلیل و برهان ایرادنه قصد ونیت ایلمشیکن احضارندن عاجز اولمق معناسنه مستعملدر کویا که اندن ملالت کلمکله ترك ایلمش کبی اولور یقال برم بحجته برما من الباب الرابع اذا نواها فلم تحضره (البریم) امیر وزننده صباح وقتنه دینور یقال جاء نی فی البریم ای فی الصبح وقیطان تعبیر اولنان خیطه دینور که آق وقرمزی خیطلردن بوکوب نسوان اعراب آنی بللرینه قوشانورلر وقوللرینه باغلرلر ومطلقا قارشق ایکی رنکدن مرکب آلاجه نسنه یه ده دینور وشول ایپه دینور که آلاجه اولوب نسوان قسمی آنی جواهر ایله تزیین ایدوب حمائل کبی طاقنورلر یقال جاءت وعلیها بریم وهو حبل للمرأة فیه لونان مزین بجوهر وسرمه ایله قارشق آقان کوز یاشنه اطلاق اولنور یقال سال من عینه بریم ای دمع مختلط بالاثمد وقبائل مختلفه دن مجتمع قوم وکروه ناسه اطلاق اولنور یقال جاء بریم من الناس ای لفیف وعسکره اطلاق اولنور اخلاط ناسدن مجتمع اولوب یاخود آنده قبائل مختلفه نك کونا کون شعار وعلامتلری واقع اولدیغیچون یقال بریم عظیم ای جیش و حرز وعوذه یه دینور رنکارنك آلاجه ایله دیکوب اطفاله تعلیق اولنور وقیون و کچی قارشق سوری یه دینور ومتهم آدمه دینور یقال هو بریم به ای متهم ودوه نك اورکجیله قاره جکرنه دینور طولا قطع اولوب ایپ مقوله سی نسنه ایله بری برینه صاروب پشورورلر اورکج آق وجکر سیاه اولمغله آلاجه لغی باعث تسمیه در تقول اشولنا من بریمها ای کبدها وسنامها یقدان طولا ویلفان بخیط اوغیره (البرمة) غرفه وزننده طاشدن دوزلمش چوملکه دینور که مراد حجر البرام دیدکلری برنوع طاشدن دوزلمش اولاندر جمعی برم کلور بانك ضمیله و برم کلور صرد وزننده و برام کلور جبال وزننده (المبرم) مکرم وزننده ایکی قات بوکلمش ایپلکله طوقنمش ثوبه دینور یقال ثوب مبرم ای المفتول الغزل طاقین و برجنس بز اسمیدر که بوغاصی دیدکاریدر طشره مملکتلرده مبروم تعبیر ایدرلر ایکی قات ایپلکدن نسج اولنور (البیرم) حیدر وزننده عتله معناسنه درکه دیوار جیلرك دیوار ییقه جق آلتلریدر علی قول عتلهٔ نجاره مخصوصدر که دولکرلرك آی تیموری دیدکاریدر فارسیده اسکنه دیرلر و بیرم اریدلمش سرمه یه دینور کحل مذاب معناسنه و برطیل معناسنه درکه اوزون ویك طاشدرکه بلاندز طاشی تعبیر ایدرلر (البرام) غراب وزننده کنه یه دینور قراد معناسنه جمعی ابرمه کلوز اجوبه وزننده (ابرم) احمد وزننده بربلده آدیدر یاخود برنبات اسمیدر (برم) بانك ضمیله برموضعدر (برمه) سبرمه وزننده بررجل اسمیدر (برام) سحاب وزننده و (برام) قطام وزننده برموضع آدیدر (بریمه) جهینه وزننده اسامیٔ عربدندر (مبرمان) پهلوان وزننده ابو بکر الازدی اللغوی لقبیدر (برثم) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده عبدالرحمن نام محدثك پدری اسمیدر (البرجمة) قنفذه وزننده پرمقلرك طشره یوزینك بوغوم باشنه دینور علی قول ایچ یوزینك بوغوم باشنه دینور یاخود جمیع بوغوم باشلرینه دینور کرك ظاهر وکرك باطن اولسون که الك واو یناق یرلرینك تکمه لری اوله جقدر یاخود پرمق قلمك صرتنه دینور یاخود سلامیانك یعنی پرمقده اولان انجه انجه کمیکلرك اوچلرینه دینور که آوجی یومدقده طشره طوغری توموب چیقار اورته بوغوملرك طشره یوزندن او یناق یرینك عقده لری اولور جمعی براجم کلور بانك فتحیله یقال اصاب برجمه وهو المفصل الظاهر او الباطن من الاصابع اوهو مفصل الاصابع کلها اوظهور القصب من الاصابع اورؤس السلامیات التی اذا قبضت کفك نشزت وارتفعت لکن نهایه ده ٭ من الفطرة غسل البراجم حدیثی ذیلنده هی العقد التی فی ظهور الاصابع یجتمع فیها الوسخ عبارتیله مفسر اولمغله اکا کوره مطلقا پرمقلرك

بوغوملرینك طشره یوزنده‌كی اوینـاق یرینك تكمه‌لری اولورکه دریلرنده یبواولمغله کیرتخلل ایدر و برجمه
قوبش قسمنك بنجه سنك اورته پرمغینه دینورکه جوارحده صویه تعبیراولنور (البراجم) برجمه‌نك جمعیدر
وحنظلة بن مالك بن تمیم اولادندن برقوم اسمیدر ومنه المثل انّ الشقی وافد البراجم اصلی بودرکه عمرو بن هند نام
امیرك بنودارم بن مالك بن حنظله‌دن برکسـه برادرینی قتل ایلمکله عمرو آنلردن یوز نفرکسه‌یی احراق بالنار
ایلمك یاننده یمین ایلمکله طقسـان طقوز نفرینه دسترس اولوب احراق ایلـدی برکـون براجم دیدکلری
قوم مزبوردن برکسـه اول سمتـدن کذران ایدرکن عمرو اوخلالده یته بریسنی احراق ایدر اولمغله مزبورك
مشامنه ات رایحه‌سی کلمکین امیر بریان طبخ ایتدره یورشوندن بزدخی حصه یاب تناول اوله‌لم دیه‌رك واردقده
عمرو اول شخصدن نام وشانی سئوال ایلمکله مزبوردخی براجمدن اولدیغنی افاده ایتدکده همان اخذ واحراق
ایلمکله یوز نفری تکمیل ایلدی کمال مرتبه حرصندن کندوینی مهلکه‌یه دوشورن کمسه حقنده ضرب اولنور
وهیاج البرجمی تابعیندندر وحفص بن عمران ومحمد بن زیاد وسنـان بن هـارون وعمرو بن عاصم البرجمیون
محدثلردر بونلرده بانك فتحی لحن وخطادر (البرجمة) دحرجه وزننده درشت وغلیظ سوزسویلمك معناسنه‌در
یقـال برجم الکلام اذا اغلظه (البرسـام) بانك کسریله برعلت اسمیدرکه عیاذا بالله تعالی مبتلا اولنلر مختلّ
الدماغ اولمغله هذیان تکلم ایدر یقال به برسام وهی علة یهذی فیها مفردات طبیه‌ده مرسوم اولدیغی اوزره برسام
فارسی معربیدرکه بای مفتوحه ایله دروم الصدر معناسنه‌در خلاصه‌سی ذات الجنب دیدکلری علت انواعندندر
حتی موجزنام کتابده ذات الجنب ویسمی شوصة و برسام عبارتیله اتحادلری مرسومدر وتذکره صاحبی ومنهاذات
العرض وذات الصدر والبرسام عبارتیله انواعندن اولدیغی تحریر و بیان ایلمشدر * ومؤلفك هذیان سویلردیدیکی
سرسام علتنك وصفیدرکه اول دماغه عارض اولور (المبرسم) مدحرج وزننده برسام علتنه اوغرامش آدمه دینور
یقال برسم الرجل علی المجهول فهو مبرسم ای به برسام (الابریسم) همزه‌نك کسری وسینك فتحی وضمیله ایکه دینور
حریر معناسنه علی قول ابریشم فارسی معربیدربدنی مسخن ومعتدل واکتحالی بصری مقویدر * شارح دیرکه
بعضلر ابریسمی بوکلمش ایپکه وقزی خام ایپکه وحریری مطبوخ اولوب هنوز بوکلمامش اولانه تخصیص ایلدیلر
(البرسیم) بانك کسریله قرط دیدکلری نباتك تخمنه دینورکه یونجه‌یه شبیه باتدن بیوك اولور * مؤلف قرط ماده سنده
یونجه‌یه شبیه اولوردیو بیان ایدوب لکن مفرداتده یونجه انواعندن فارسیده سه برکه دیرلر اوچ یپراقلو اولوردیو
مبیندر ومصریلر مطلق یونجه‌یه برسیم دیرلر و برسیم قاهرة مصرده برصوقاغك اسمیدر محدثیندن عبدالعزیز
البرسیمی اورایه منسوبدر (البرشمة) شین معجمه ایله دحرجه وزننده حزن واندوه اظهـار ایلمك معناسـنه‌در
علی قول چهره‌یی بوروشدرمق معناسنه‌درکه انفعال اثریدر یقال برشم الرجل اذا وجم واظهر الحزن او شنّج الوجه
وکوناکون بنکلر ایله برنسنه‌یی بنکلیوب نقش ایلمك معناسنه‌در چوجغك یوزینی درلودرلو نقطه‌لر ایله و بنکلر ایله نقش
وتزیین ایلدکلری کبی یقـال برشم فیه اذا لوّن فیه النقط الوانا یعنی من النقوش کما یبرشم الصبیّ و برشمه و برشام
دحراج وزننده برنسنه‌یه متصل باقوب طورمق یاخود دیکه دیکه باقمق معناسنه‌در یقال برشم الیه برسمة و برشاما اذا ادام
النظر الیه او احدّه (البراشم) علابط وزننده حدید النظر آدمه دینور (البرشم) قنفذ وزننده بچه‌یه دینورکه عربستان
واناطولی نسوانلری یوزلرینه طوتنورلر پك کوزل عادتدر یقال جاءت وفی وجهها برشم ای برقع (البرشوم) بانك ضمی
وفتحیله بصره‌یه مخصوص برجنس خرما اغاجیدرکه میوه‌سی سـائردن مقدّم ایریشور (البرصوم) عصفور
وزننده شبشه مقوله‌سنك اغزلری باغنه دینور (البرطام) قرطاس وزننده و(البراطم) علابط وزننده ایری و یومری
دوداقلو آدمه دینور یقـال رجل برطـام و براطم ای الضخم الشفة و برطـام دوداغه وصف اولور یقـال شفة
برطام ای ضخمة (البرطم) جعفر وزننده تکلمده عجزی اولان آدمه دینور یقـال رجل برطم ای العیّ اللسان
(البرطمة) دحرجه وزننده پرغضب اولمق معناسنه‌درکه کمال غضبدن طولوم کبی شیشوب قبارمقدر یقـال برطم
الرجل اذا انتفخ غضبا و برآدمی پك اویکه لندروب طارلتمق معناسنه‌درکه متعدی اولور یقال برطم فلانا اذا غاظه
وکیجه پك مظلم اولمق معناسنه‌در یقال برطم اللیل اذا اسودّ (التبرطم) تدحرج وزننده برسوزدن ناشی طارغنلق
پیدا ایلمك معناسنه‌در یقال تبرطم الرجل اذا تغضب من کلام قاموسده وصحاحده بوعباره ایله مرسوم اولمغله بورسمه
ترجمه اولندی لیکن زمخشری مقدمة الادبده تبرطم خشم کرفتن بادندیدن عبـارتیله بیـان ایلمکله اکا کوره
کومردنوب صومورده‌رق طارلمق یاخود طارغنلقدن کومورد نوب صومورد نمق دیمك اولور اکر بوصواب ایسه
مؤلفك بورسمه تفسیری مسامحه‌یه مبنی اولور (البرعم) و(المبرعوم) و(البرعمة) و(البرعومة) بانك ضمیله اغاجك هنوز

بارزوب چیقان یمشنك چچكنك قبجوغنه دینور وعلی قول هنوز اچلامش چچكنه دینور كه طومورجق تعبیر اولنور (البرعمة) دحرجه وزننده و (التبرعم) تدحرج وزننده اغاجك بوعومی ظهور ایلمك معناسنه در یقال برعمت الشجرة وتبرعمت اذا خرجت برعمها (البراعیم) بانك فتحیله برموضع اسمیدر وعلی قول شول قومساللره دینور كه ارالقلرنده بقول انبات ایدر حوزه‌لر اوله و براعیم الجبال طاغلرك سبوری سبوری تپه‌لرینه اطلاق اولنور (البرهمة) دحرجه وزننده كوزی قیپوب وقپاغنی دپرتمیه‌رك برنسنه یه متصل باقوب طورمق معناسنه در یقال برهم الیه اذا ادام النظر الیه فی سكون الطرف و برهمه اسم اولور برعمة الشجر معناسنه بونده قنفذه وزننده دخی جائزدر (ابراهیم) اسم اعجمیدر بونده یدی لغت واردر (ابراهیم) (ابراهام) (ابراهوم) هانك ضمیله (ابراهم) یانك حذفیله وهانك حركات ثلاثیله (ابرهم) الفسز هانك فتحیله كه یدی لغت اولور مصغرنده بریه دینور زبیر وزننده همزه‌نك ومیمك طرحیله وعلی قول ابیره دینور سفرجله سفیرج دیدكلری كبی وعند البعض بریهیم دینور همزه سنی زائد توهم ایلمشدر وجمعی اباره واباریه وابارهه و براهم و براهیم و براهمه و براه كلور میمسز ✽ مؤلفك بصائرده بیاننه كوره ابراهیم خلیل الرحمن علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك اسم شریفیدر لفظ سریانیدر اب ایله راهیم لفظلرندن مركبدر كه اب رحیم دیمكدر ارض عراقدن بابل ولایتنده كوثی نام قصبه ده تولد ایلدی غوطهٔ دمشق قرالرندن برزه نام قریه‌یه نسبتی انده متمكن اولدیغنه مبنیدر (الابراهیمیون) اون ایكی نفر اصحاب كرامدر كه اسملری ابراهیم ایدی (البراهمة) برطائفه در كه حق جل وعلا حضرتلرینك پیغمبر ارسالنی تجویز ایلمزلر یقال هو من البراهمة وهی قوم لایجوزون علی الله بعثه الرسل ✽ مترجم دیر كه مصباحك بیاننه كوره براهمه هندولرك عباد وزهادنه اطلاق اولنور مفردی برهمن در نونی تنوینه مشابهدر كه نسبتده ساقط اولوب برهمی دیرلر علی قول بو حكماء هنوددن برهمان نام شخصه منسوبدر كه توابعنه تمهید قواعد عقائد ایدن كمسه اوله یحقدر بو صورتده نسبتی غیر قیاس اوزره اولور و بونلر بعثت انبیایی تجویز ایلمزلر ولحوم حیوانی تحریم ایدرلر ذنوب وعدواندن بریء اولان حیوانانی ایلام وتعذیب حكمتدن خارج ظلمدر دیرلر و برهانده برهمن هندستانده مجوس قومنك پاپاسلرینه علم خاص اولمق اوزره مرسومدر وتفصیل عقائدلری كتب كلامیه ده مبسوطدر (الابراهیمی) برنوع سیاه خرمایه دینور (الابراهیمیة) اوچ قریه آدیدر بریسی واسط قضاسنده و بریسی جزیره ابن عمرده و بریسی نهر عیسی قضاسنده واقعدر (ابوالبرهسم) سین مهمله ایله سفرجل وزننده عمران بن عثمان الزبیدی الشامی كنیه‌سیدر كه قرأآت شواذ صاحبیدر (البرم) زای معجمه ایله جزم وزننده برنسنه یی دیشلرك اوجلریله اصرمق معناسنه در علی قول درت اوك دیشلر ایله واول دیشلرك اردنده اولان درت دیش ایله اصرمق معناسنه در یقال برم علیه برما من الباب الثانی والاول اذا عض بمقدم اسنانه او بالثنایا والرباعیات و براغز یوكی یوكلنوب اصلا استثقال ایلمیه‌رك بی محابا حركته مقتدر اولمق معناسنه در یقال برم بالحمل اذا حمله فاستمر به و باش پرمقله وشهادت پرمغیله سود صاغمق معناسنه در یقال برم الناقة اذا حلبها بالسبابة والابهام و برآدمك لباسنی قاپوب المق معناسنه در یقال برم فلانا ثوبه اذا سلبه اياه كما يقال بزه اياه و برایشده قطعی عزیمت ایلمك معناسنه در یقال برم الامر اذا صرم علیه ای عزم وغلیظ سوز سویلمك معناسنه در یقال برم القول اذا اغلظ وقرمق معناسنه در یقال برمه اذا كسره و یایك كریشنی سبابه وابهامله چكوب صالیورمك معناسنه در یقال برم وتر القوس اذا اخذه بالسبابة والابهام ثم ارسله (المبازمة) مفاعله وزننده ایشی عزم قطعی ایله كسوب بچمك معناسنه در یقال فلان ذو مبازمة فی الامر ای ذو صریمة (البزیم) امیر وزننده سبزه باغی صار بلان خرما یپراغنه دینور وچوملك دیبنده قلان ساده‌ات صویینه دینور وجوهری بزیم لفظنی خیط القلاده ایله یعنی قیطان ایله تفسیر ایلمكله تصحیف ایلمشدر صواب اولان لفتانه واستشهاد ایلدیكی ایكی بیتده دخی راء مكرره ایله اولمقدر ✽ مؤلفك راء مكرره‌دن مرادی راء مهمله در و بواهل تجوید اطلاقاتندندر زیرا تكریر راء مهمله‌نك صفتیدر (الابزام) و (الابزیم) همزه‌لرك كسریله كبر وقبولان مقولهسنك اوجلرنده اولان طوقه‌یه دینور كه اكثری تیمور دن اولور دیكر اوجلرینی اكا بكیررلر اصرمق معناسندن مأخوذدر (الابزام) اكرام وزننده برآدمه قبضه ویرمك معناسنه در یقال ابزمه اذا اعطاها اياه (البزمة) بانك فتحیله كونده براوكون طعام ایلمك معناسنه در یقال فلان یأكل بزمة ای اكلة واحدة واوتوز درهم وزننده دینور یقال اعطاه بزمة ای وزن ثلاثین درهما (الابتزام) افتعال وزننده كون كچرمك معناسنه در یقال ابتزم الیوم كذا ای سبق به (البسم) بانك فتحی وسینك سكونیله آهسته ولطیف كولمك معناسنه در كه كنده‌ی ایشیده جك قدر كولمكدن عبارتدر صرتمق تعبیر اولنور یقال بسم الرجل بسما من الباب الثانی وهو اقل الضحك واحسنه و برنسنه یی بطالتمق معناسنه مستعملدر وتقول ما بسمت فی الشیء ای ما ذقته

الابتسام) افتعال وزننده و (التبسم) تفعل وزننده بونلرده آهسته ونازکانه کولمك معناسنه در یقال ابتسم الرجل وتبسم بمعنی بسم (الباسم) و (المبسام) محراب وزننده و (البسام) شدّاد وزننده اکثری تبسم اوزره اولان آدمه دینور (المبسم) منزل وزننده اوك دیشلره اطلاق اولنور محل بسم اولدیغیچون (المبسم) مقعد وزننده مصدر میمیدر بسم معناسنه (بسام) شدّاد وزننده و (بسامه) شدّاده وزننده اسامیدندر واحد بن محمد الطبسی البسامی محدّثدر (بسطام) بانك کسریله اسماء رجالدندر بسطام بن قیس بن مسعود شیبان قبیله سندن برکسه در و بسطام ایرانده بر بلده آدیدر بانك فتحیله ده زبانزده در یاخود فتحی لحندر اول بلده ده کوزاغریسنه وعارضهٔ عشقه مبتلا اولمش کمسه مرئی اولمامشدر اگر آنلردن بری اول بلده یه ورود ایلسه باذنه تعالی افاقت بولور عارف معروف ابو یزید بسطامی ومحدّثیندن عمر ومحمد ابنا محمد وحسین بن عیسی البسطامیون اورایه منسوبلردر وعلی بن احمد بن بسطام البسطامی جدّنه منسوبدر بودخی محدّثدر (البشم) بانك وشین معجمه نك فتحیله تخمه وامتلا اولمق معناسنه در طشره ترکیسنده ککك آزمق تعبیر اولنور یقال بشم الصبی من کثرة اللبن بشما من الباب الرابع اذا اتخم وبرنسنه دن بیقوب اوصانمق معناسنه مستعملدر یقال بشم منه اذاسئم (الابشام) همزه نك کسریله امتلا ایلمك معناسنه در یقال ابشمه الطعام اذا اتخمه (البشام) سحاب وزننده برخوشبو شجر اسمیدر یپراغی خضاب ودالّلرندن مسواك ایدرلر بو شجر بو اسمله معروفدر حجازیدر عراق ومصرده دخی اولور حالا دهن بلسان مفقود اولمغله آندن حاصل اولان دهنی بلسان یاغی دیو کتورررلر (بشامه) سحابه وزننده اسامیدندر بشامة بن العذیر و بشامة بن حزن شاعرلردر (البصم) بانك ضمی وصادك سکونیله سرچه پرمقله یاننده کی آدسز پرمغك اوجلرینك آچلدیغی حالده ما بینی اولان مقداره دینورکه باش پرمقله شهادت پرمغنك آچلدیغی حالده ما بینی اولان مقداره فتره دینور کذلك سائر پرمقلرك ارالقلرینك دخی اسم مخصوصلری واردر یقال طوله قدر البصم ای ما بین طرف الخنصر الی طرف البنصر و یوغونلق غلظت معناسنه در یقال رجل او ثوب ذو بصم ای غلیظ (البضم) بانك ضمی وضاد معجمه نك سکونیله نفس معناسنه در که روح حیوانیدر یقال کریم البضم ای النفس ودانه دن هنوز چیقوب بیومکه باشلمش سنبله یه دینور (البضم) هضم وزننده اکینك دانه لری ایریلمك معناسنه در یقال بضم الزرع بضما من الباب الاول اذا غلظ حبه وسنبله نك دانه لری برمقدارجه ایریلشوب پکشمك معناسنه در یقال بضم الحب اذا اشتدّ قلیلا (البطم) بانك ضمیله وضمتینله حبة الخضراء اسمیدرکه ساقز اغاجنك یمشیدر چتلنبك ومنوش تعبیر اولنور علی قول شجرنه دینور یمشی مسخن و بولی مدّر وجماعی مقوّی وسعال ولقوه وکلیه علتلرینه نافع وقوریمش یپراغی اوفادوب الکدن کچرد کدنصکره طلا ایلمك صاچ وصقالی منبت ومحسندر (البظرم) ظای معجمه ایله جعفر وزننده خاتمه دینور یقال فی اصبعه بظرم ای خاتم (التبظرم) تدحرج وزننده پرمغی یوزکلی احمق و بیغز کمسه یوزکلو پرمغی لاقردی ایتدیکی آدمك لاقردی اثناسنده یوزینه طوغری اشاره وامالة ایده رك تکلم ایلمك معناسنه در یقال تبظرم الرجل اذا کان احمق وعلیه خاتم فیتکلم ویشیر به فی وجوه الناس ❊ شارح دیرکه اول کمسه یه بظرمیت دینور زنجبیل وزننده (البعیم) امیر وزننده بربتك اسمیدر واغاجدن دوزمه صورته دینور کذلك اغاج پوصه سندن دوزلمش صورته دینور زبال مومندن دوزلدیکی کبی بوراده من الصبغ نسخه لری غلطدر صواب اولان من الصمغ اولمقدر وشول عاجز ومفحم و بی ناطقه کمسه یه دینورکه اصلا شعر ومنظوم نظم وانشادنه قادر اولمیه سلفده بین العرب الشاد شعره مقتدر اولمیان کمسه انساندن معدود اولمزایدی یقال هو بعیم ای مفحم لایقول الشعر (بعثم) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده مسجد حیره صاحبی عیان نام کمسه نك پدری اسمیدر (البغام) غین معجمه ایله غراب وزننده و (البغوم) قعود وزننده آهو قسمی زاریلق ایدرکبی بانق بانق کندی یاوریسنه باغروب مله مك معناسنه در یقال بغمت الظبیة بغاما و بغوما من الباب الثالث والاول والثانی اذا صاحت الی ولدها بارخم مایکون من صوتها وناقه کسیك کسیك حنین وزاری ایلمك معناسنه درکه یاوریسنه شوق وآرزو ایله حنین ایلمکدر یقال بغمت الناقة اذاقطعت الحنین ولم تمدّه وصغن وجیران مقوله سی مله مك معناسنه در یقال بغم التبتل والایل والوعل اذاصوّت و برآدم سوزی خوشجه افاده و بیان ایلیوب آکلدرا کلاتمزآرقن سویلمك معناسنه در یقال بغم فلان بصاحبه اذالم یفصح له عن معنی مایحدثه (التبغم) تفعل وزننده بغام ایله اوچ معنای اولده مرادفدر (بغم) لغم وزننده و (بغوم) صبور وزننده بنت المعدّل اسمیدرکه صحابیه در (المباغمة) مفاعله وزننده برآدم ایله آرقون آرقون لاقردی ایلمك معناسنه در عاشقك معشوقله لاقردیسی کبی یقال باغمه اذاحادثه بصوت رخیم (بغثم) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده بررجل اسمیدر (البقم) بانك وقاف مشدّده نك فتحیله بویه اغاجی دیدکلریدرکه

شجری عظیم اولور احشابنی صباغلر استعمال ایدرلر بقم بویه سی معروفدر اغاجنك یپراغی بادم یپراغنه شبیه وساقی قزل اولور احشابنك مطبوخیله بویه بویارلر ذروری یاره لری اوكولدوب وهر اعضادن سیلان دمی قاطع وقرحه لری مجففدر وكوكی سم ساعه در ❊ شارح دیر كه بقم معربدر واقعا برهان قاطعده بكم معربی اولمق اوزره مرقومدر (البقم) سكر وزننده شجر جوز مائل اسمیدر كه تركیده تا توله دیدكاری نباتدر بادنجان نباتی قدر اولور دانه لری مسكر ومخدردر (البقامة) ثمامه وزننده یپاغی دوكندیسنه دینور كه خالصی اكیریلوب كیرو یه قلان ایشه یرامز طلاشندن عبارتدر اكیرلمسی ممكن اولمز كذلك یورغانجبارك ویوكچیلرك ایشه یراماد یغندن آندقلری خرت وحرت طراتی وطلاش مقوله سی یپاغی دوكندیسنه دینور بوراده النجار نسخه سی كه را ایله در غلطدر صواب اولان النجاد اولمقدر داللہ كه یورغانجی یه دینور وعقلی آزجه رأی وفكر واندیشه سی ضعیف خیره دل آدمه اطلاق اولنور یقال هو بقامة ای القلیل العقل الضعیف الرأی (البقم) بانك ضمیله وضمتینله بر بطن اسمیدر یاقوم) یاقوت وزننده رومی الاصل نجاردر كه سعید بن العاص عتیقیدر مسجد نبویده منبر شریفی اول دوزمشدر شارحك بیاننه كوره اصحابدندر (البقم) فتحتینله دوه عنظوان دیدیكی اوت اوتلامغله خسته لنمك معناسنه در یقال بقم البعیر بقما من الباب الرابع اذا عرض له داء من اكل العنظوان (التبقم) تفعل وزننده قیونك قرنده قوزیسی پك بیومكله آغرلشوب حركتدن قالمق معناسنه در یقال تبقمت الغنم اذا ثقل علیها اولادها فی بطونها فلم تثر البكم) فتحتینله و(البكامة) كرامه وزننده دلسز اولمق معناسنه در خرس كبی علی قول عجز وبلاهته مقارن اولان دلسزلكدر یعنی ابله ونادان اولمغله نطقدن عاجز اولمق حسبیله اولان دلسزلكدر یاخود آنادن دلسز وكوزسز وقولاقسز طوغمغه دینور كه مادرزاد اوله رق دلسز وكور وصاغر اولمقدن عبارتدر یقال بكم الصبی بكما وبكامة من الباب الرابع اذا خرس او هو مع عمی وبله اوان یولد لاینطق ولا یسمع ولا یبصر (الابكم) احمر وزننده و(البكیم) امیر وزننده معنای مزبوردن صفتدر ابكم لفظنك جمعی بكماندر بانك ضمیله وبكم دربانك ضمیله (البكامة كرامه وزننده بكم معناسنه دركه ذكر اولندی وعن قصد دلسزلك ایدوب اپسم اولمق معناسنه در یقال بكم الرجل بكامة من الباب الخامس اذا امتنع عن الكلام تعمدا وبرآدم بیلدیكندن یاعن قصد جماعدن منقطع اولمق معناسنه مستعملدر یقال بكم الرجل اذا انقطع عن النكاح جهلا او عمدا (التبكم) تفعل وزننده سوزده حصر اولمغله تكلمدن طوتیلوب قالمق معناسنه در یقال تبكم علیه الكلام اذا ارتج (ذوبكم) عنق وزننده برموضع آدیدر (البلم) فتحتینله خرده بالقلره دینور آترینه وطرهوزكبی وبلم ناقه قسمنك كوسنكاكنه دینور علی قول پك كوسنمكدن فرجی شیشمكه دینور بلمه دخی بو معنایه در فتحاتله یقال بالناقة بلم وبلمة ای ضبعة او هو ورم الحیاء من شدة الضبعة وبلمه دوداغك شیشوب قبارمسنه دینور یقال ماهذه البلمة فی شفتك ای الورم (البلم) بانك فتحی ولامك سكونیله ناقه كوسنمك معناسنه در یقال بلمت الناقة بلما من الباب الاول اذا اشتهت الفحل (الابلام) همزه نك كسریله بلم معناسنه در یقال ابلمت الناقة بمعنی بلمت وتقبیح ایلمك معناسنه در یقال ابلم علیه الامر اذا قبحه وطنیوب سكوت ایلمك معناسنه در یقال ابلم الرجل اذا سكت (الابلم احمر وزننده قالین دوداقلو آدمه دینور یقال رجل ابلم ای الغلیظ الشفتین وبرجنس نبات ما كول اسمیدر كه بقله طرزنده قرونلری اولور ومقل اغاجنك یپراغنه دینور بونده همزه نك حركات ثلاثیله لغتدر (الابلمة همزه نك ولامك حركات ثلاثیله بودخی مقل اغاجنك یپراغنه دینور ومنه یقال المال بیننا شق الابلمة ای نصفین زیرا اول یپراق اورته سندن طولانی دوزشق اولنور (البیلم) حیدر وزننده حصیر اوتنك طوزاغنه دینور كه یموق طرزنده اولور ودولكرلرك آی تیموریننه دینور بیرم كبی ویموق قوزه سنه دینور جوز القطن معناسنه وقامش وقارغی طوزاغنه دینور (المبلم) محسن وزننده و(المبلام) محراب وزننده پك كوسنمكدن سسلنه مز اولان ناقه یه دینور ومبلم هنوز بوغوره چكلمیوب وطوغرمامش اولان كنج ناقه یه دینور (التبلیم) تفعیل وزننده تقبیح ایلمك معناسنه در یقال لاتبلم علیه امره ای لاتقبح (بیلمان) پهلوان وزننده یمنده یاخود سند الكاسنده یاخود هندستانده برموضع آدیدر سیوف بیلمانیه اورایه منسوبدر وعبد الرحمن بن البیلمانی عمر بن الخطاب رضی الله عنه عتقاسندندر (الابلیم) همزه نك كسریله عنبره دینور یقال اتی من الهند بالابلیم ای بالعنبر وباله دینور عسل معناسنه البلماء) صحراء وزننده آیك اون دردنجی كیجه سنه دینور لیلة البدر معناسنه (بلام) غراب وزننده حمض دیدكلری نباتك تازه ویشل اولانه دینور ❊ غریبدر كه مؤلف بالام ماده سندن ذهول ایلدی قال فی النهایة فی ذكر ادم اهل الجنة قال ادامهم بالام والنون قالوا وماهذا قال ثور ونون ❊ شارحك خلاصه تحقیقلری اوزره بالام لفظ عبرانیدر اوكوزه

دینور ونون بالغه دینور (البلتم) تای فوقیه ایله جعفر وزننده طلاقتله تکلمدن عاجز اولان کمسه یه دینور که پلتك
تعبیر اولنور یقال رجل بلتم ای العییّ الثقیل اللسان وخلق وناس معناسنه در یقـال فیه بلتم کثیر ای خلق وناس
کثیر (البلجمة) جیمله دحرجه وزننده طوارك ایاغنی بچلغان وطپوق چالمه کبی مرضلردن ناشی صاقی ایله صارمق
معناسنه در یقال بلجم البیطار الدابة اذا عصب قوائمها من داء یصیبهـا (البلدم) جعفر وزننده کوکسك
مقدّمنه دینور که بوغاز سمتیدر ترکیده دوش تعبیر اولنور علی قول بوغاز ایله بوغازك قرتلاق بایشق اولان برك مجموعنه
وعلی قول آت قسمنك بوغازنده قلدابوب اوینیان یرینه دینور یقـال اصاب بلدمه وهو مقدّم الصدر او الحلقوم
وما اتّصل به من المریٔ اوما اضطرب من حلقوم الفرس وکند ذهن وبد منظر وثقیل الهیئه اندامی مضطرب
یلقشقسز ناتراش آدمه دینور وکسمز کور قلیجه دینور یقـال سیف بلدم ای کهـام (البلندم) سفرجل وزننده
و(البلدام) و(البلدامة) بارك کسریله بونلرده کند ذهن بد منظر ناتراش ونادان چولپه کمسه یه دینور لکن زیادهٔ
حروف زیادهٔ معنایه دالّ اولمغله بونلر بلدم لفظندن ابلغ اولور (البلدمة) دحرجه وزننده قورقمق معناسنه در
یقال بلدم الرجل اذا خاف (البلسمة) دحرجه وزننده برنسنه دن قورقغله ایسم وخموش اولمق معناسنه در یقال
بلسم الرجل اذا سکت عن فزع وچهره یی اکشیدوب بورشمق معناسنه دریقـال بلسم الرجل اذا کرّه وجهه
(التبلسم) تدحرج وزننده بودخی چهره یی اکشیدوب بورشمق معناسنه در یقال تبلسم الرجل اذا کرّه وجهه
(البلسام) برسام وزننده ومراد فیدر که ذکر اولندی (البلنسم) سمندل وزننده قطرانه دینور (البلعوم) زنبور
وزننده و(البلعم) قنفذ وزننده بوغازده طعام مرور ایده جك یره دینور که قرتلاق اوله جقدر بوغازده ایکی مجرا
واردر بری مریٔ و بلعومدر که معده نك یولیدر وبری مجرای هوادر یقـال قطع بلعومه و بلعمه وهو مجری الطعام
فی الحلق و بلعوم حمار قسمنك دوداغنده اولان صقرلغه دینور ویوکسکجه برآلتندن کلان صوکار یرینه دینور
(البلعم) جعفر وزننده پك پك یودان اکول وکستاخ آدمه دینور یقال رجل بلعم ای اکول شدید البلع و بلعم برمعروف
کمسه اسمیدر یا خود بو بلعامدر القله اشبو کمسه بلعم بن باعورا دیدکلریدر که کنعانیوندن ایدی اسم اعظم بیلور ایدی
وبغایت عابد وپرهیز کار واسم اعظم برکاتیله مستجـاب الدعوه ایدی حضرت موسی علیه السلام بنی اسرائیل
اوزرلرینه مأمورا ورودلرنده قومی دفع موسی بابنده دعا التمسنی نیـاز وبالأخره اطماع ایله الزام ایلدیلر معاذالله
تعالی تخذیل الهی ایله حضرت موسی حقنده دعایه جسارت ایلدکده درونندن برمرغ ابیض خروج وطیران ایدوب
ولسانی صدرینه سـاقط اولوب کلب کبی لهث ایده رك مرد اولدی نعوذبالله من الخذلان و بلعم روم نواحیسنده
بربلده آدیدر وبرقبیله اسمیدر بونك اصلی بنو العم ایدی بنو الحـارث وبنو العنبر کلمه لرنده تخفیفله بلحارث و بلعنبر
دیدکلری کبی بونده تخفیف ایلدیلر (البلغم) غـین معجمه ایله جعفر وزننده اخلاط اربعهٔ بدندن برخلط اسمیدر
واخلاط اربعه صفراء وسوداء ودم وبلغمدن عبارتدر (البمّ) بانك فتحی ولامك تشدیدیله طنبورك ولاغوته نك
قالین تلنه دینور که آوازی دخی قالین اولور بام تلی تعبیر اولنور زیرمقابلیدر ❋ شارحك بیاننه کوره ایکیسیده فارسیدن
معرّبدر وبم کرمان ایالتنده بربلده آدیدر (البمّ) بانك ضمیله بیقوشه دینور بوم کبی (البنسام) بنـان وزننده
ومرادفیدر که پرمغك او جنه دینور وقولهم هذا ابنم ای ابن والمیم زائدة وذکرفی بنی یعنی معتل بابنده بنی ماده سنده
مرسومدر (البوم) و(البومة) بارك ضمیله بایغوشه دینور بونلردن هربری مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور که تاء وحدتیه
اولور ❋ شارح دیر که فارسی ایله لغت متوارده در وبومه محمد بن سلیمان نام محدّثك لقبیدر (البهیمة) سفینه وزننده
درت ایاقلو حیوانك جمله سنه دینور چارپا معناسنه برو بحرده اولانه شاملدر علی قول مطلقا تمییز وادراکی اولمیان
جانلویه دینور که انساندن ماعدا بالجمله حیوان اولور جمعی بهایم کلور یقال هو کالبهیمة وهی کلّ ذات اربع قوائم
ولو فی الماء اوکلّ حیّ لایمیز (البهمة) تمره وزننده قوزی یه کذلك اوغلاغه کذلك بوزاغی یه دینور جمعی بهم کلور
تمره وتمر کبی وهانك فتحیله ده جائزدر حرف حلق اولدیغیچون وبهام کلور سهام کبی وجمع الجمعی بهامات کلور
یقال اتی بالبهمة وهی اولاد الضأن والمعز والبقر (الابهم) ابکم وزننده هر نطق وتکلمه قدرتی اولمیان آدمه دینور
یقال رجل ابهم ای اعجم (الاستبهـام) کلامدن عجز وحصر ایله طوتیلوب ایسم وخموش اولمق معناسنه در
یقال استبهم علیه علی المجهول اذا استعجم فلم یقـدر علی الکلام وبرایش چیـارزلنوب مشکل ومغلق اولمق
معنـاسنه در یقـال استبهم الامر اذا اشتبه (البهمة) تهمه وزننده مشکل وشدید امر وحادثه یه دینور یقال وقع
فی بهمة ای خطة شدیدة وشول بهادره دینور که کمال قوّت وسطوتندن ناشی اخذ ومقاومت وتغلب ایده جك سمت
وجهتی نامعلوم اوله یقال هو بهمة ای شجاع لایهتدی من این یؤتی وقبایه اطلاق اولنور صخره معناسنه وعسکره

اطلاق اولنور جمعی بهم كلور صرد وزننده (التبهيم) تفعيل وزننده قوزی يی ياخود اوغلاغی يابوزاغی يی
آنالرندن آيرمق معناسنه در يقال بهموا البهم اذا افردوه عن امهاته و بر يرده مقيم اولمق معناسنه در يقال بهموا
بالمكان اذا اقاموا (الابهام) همزه نك كسريله برايش مغلق ومشتبه اولمق معناسنه در يقال ابهم الامر اذا اشتبه
و برآدمی برايشدن برطرف ايلمك معناسنه در يقال ابهم فلانا عن الامر اذا نحاه و بهمی ديدكلری نبات بتورمك
معناسنه در يقال ابهمت الارض اذا انبتت البهمى ٭ شارح ديركه ابهام قپويی قپامق معناسنه ده كلور نته كه مبهم
عنوانيله اكا اشارت ايلدی ٭ مؤلفينك ابهام ومبهم تعبيرلری بوندن مأخوذدر (البهمى) حبلى وزننده نبات معروف
اسميدركه صبيانك پسی پسی وطشره صبيانلرينك ابه پسكی ديدكلری قلبچقلی اوتدركدی اوتی تعبير اولنورار په
نباتنه شبيه لكن اندن اصغر اولور و بهمى كلمه سی مفرد وجمعه اطلاق اولنور علی قول مفردنده بهماة دينوركه
الفی الحاق ايچون اولور (البهمة) فرحه وزننده بهمى ديدكلری نبات مزبوری چوق اولان يره دينور يقال ارض
بهمة ای كثيرة البهمى (المبهم) مكرم وزننده قپانمش قپويه دينور دينور يقال باب مبهم ای مغلق ومجوف اولميوب
مصمت اولان شبئه دينور يقال شئ مبهم ای اصمت وشول حرام ومحظور اولان شبئه اطلاق اولنوركه اباحه
وتحليلنه بوجه من الوجوه سمت وجهت ممكن اولميه حرام قطعی تعبير اولنور تحريم تزوج ام واخت كبی (الابهم
اكرم وزننده بودخی مصمت اولان شبئه دينور (البهيم) اميروزننده پك سياه نسنه يه دينور جمعی بهم كلور
بانك ضميله و بهم كلور ضمتينله يقال شئ بهيم ای اسود بومقامده نسخه لرده ناسخك تقديم وتأخيری واردر بوجملری
مبهم ذيلنده نسخ ايلشاردر و بهيم بنوكلاب بن ربيعه يه مخصوص برفرسك اسميدر وشول آته دينوركه رنكی صافی
اولوب اصلا غيری رنك والاجه لق قارشمامش اوله كه يكرنك تعبير اولنور نطونده اولورسه اولسون مذكر ومؤنثنه
اطلاق اولنور يقال نخل وفرس بهيم ای لاشية فيه وقاره دبشی قبونه دينور ودوپدوز اولوب اصلا ترجيع وترديدی
اولميان آوازه دينور يقال صوت بهيم ای لا ترجيع فيه وشول خالص وصافی رنكه دينوركه اكا رنك آخر قارشمامش
اوله يقال لون بهيم ای لم يشبه غيره بو راده يشبه كلمه سی شوب ماده سندندر ومنه الحديث ٭ يحشر الناس بهما
ای ليس بهم شئ مما كان فی الدنيا نحو البرص والعرج اوعراة يعنی بو حديثده بهم كلمه سی كه بانك ضميله در بهيم لفظندن
جمعدر خالص و يكسان رنكه دينور بو راده تجوز اوزره مستعملدر كه مراد عالم دنيايه مخصوص اولان كورلك
وطوپاللق وابرشلق كبی امراض وعاهاتدن صحيح وسالم اوله رق محشور اولورلر ديمكدر و بعضلر عراة ايله تفسير
ايلديلر كه دنيايه مخصوص اولان امتعه والبسه دن عاری اوله رق حشر اولنورلر ديمكدر (البهائم) بانك فتحيله
حمی ترابنده برنيچه طاغلره اطلاق اولنور يكرنك اولدقلری ايچون وآندن واقع صويه منبجس ديرلر و بهائم بارضك
اسميدر (ذو الاباهيم) بنوقطيعه دن زيد نام شاعرك لقبيدر (الابهام) همزه نك كسريله باش پرمغه دينورالك واياغك
اولسون و بومؤنثدر بعضا مذكر اولور جمعی اباهيم واباهم كلور و بواعصار كبی افعال وزننده كلنلردندر (سعد البهام
وعد الكرام وزننده منازل قمردن برمنزل آديدر ٭ مؤلف سعد ماده سنده بونی منازلدن عد ايلامشدر (الاسماء المبهمة
نحويون عندنده اسماء اشاراتدن عبارتدر هذا وهؤلاء وذاك واولئك كبی (البهرم) جعفر وزننده و(البهرمان
قهرمان وزننده اصپور چچكنه دينور عصفر معناسنه و بهرم قنه يه دينور حناء معناسنه (البهرمة) بانك و رانك
فتحيله چچكك حسن ورونقنه وآب وتابنه دينور يقال اعجبتنی بهرمة النور ای زهره واهل هندك عبادتنه دينوركه
مراد براهمه ديدكلری مجوس طائفه سنك عبادتلريدر و بهرمه مصدر اولور صاچ وصقالی كركی كبی قنه ايله بويه مق
معناسنه در يقال بهرم لحيته اذا احناها مشبعة (التبهرم) تدحرج وزننده خضاب سببيله صاچ قزارمق معناسنه در
يقال تبهرم الرأس اذا احمر يعنی من البهرمة (بهرام) بانك فتحيله بر رجل اسميدر مراد ملوك فرسدن بهرام بن يزدجرد
اوله جقدر ونعمان بن عتبة العتكی فرسنك اسميدر (المبهرم) مدحرج وزننده عصفر ايله بويانمش نسنه يه
دينور يقال ثوب مبهرم ای معصفر (البهصم) صاد مهمله ايله قنفذ وزننده صلب وشديد اولان شبئه دينور

فصـــــــــــل التاء ٭ (التوأم) جوهر وزننده جميع حيواناتك بر بطندن جفت طوغرديغی ولده دينوركه
فارسيده همشكم وتركيده ايكيز ديرلر كرك ايكی وكرك زياده اولسون وكرك اركك وديشی اولسون وكرك مختلط
اولسونلر هر برينه آخره نسبتله توأم دينور جمعی توائم كلور وتؤام كلور تانك ضميله رخال كبی ومذكرنده توأم
ومؤنثنده توأمه دخی دينور وايكيسی جمع اولدقده توأمان دينور كذلك توأم دينور همازوجان وهمازوج
ديدكلری كبی ٭ شارح ديركه مؤلف بونی واو فصلنده دخی رسم ايلدی تانك اصليه اولوب وواودن انقلابی مختلفة
اولديغنه بناء انتهی وتوائم النجوم بری برينه صوقشمش هيئتنده اولان كواكبه اطلاق اولنور كذلك توائم اللؤلؤ

صدف ایچره بری برینه صقشمش انجولردن عبارتدر وتوأم جوزاء برجنده منازل قمردن برمنزل آدیدر ✽ شارح دیرکه
آنده اولان ایکی منزله توأمان دیرلر که هقعه ایله هنعه اوله جقدر هر برینه توأم دیرلر وتوأم قمار اوقلرندن براوقه
علی قول ایکنجی چیقان اوقه دینور فائز اولورسه ایکی نصیبی وخاسر اولورسه ایکی غرامتی واردر واسامی رجالدندر
بته که توأمه اسامی نسواندندر توأمه بنت امیة بن خلف صحابیه در اهل حدیثدن صالح بن ابی صالح آنك عتقاسندندر
شارح دیرکه امام خلیل قولی اوزره توأم لفظنك اصلی ووأم ایدی واو تایه قلب اولندی ✽ نته که مؤلف واو ماده سنده
دخی ذکر ایلمشدر (الاتآم) اکرام وزننده ایکیز طوغرمق معناسنه در یقال اتأمت الأم اذا ولدت اثنين فصاعدا
من بطن واحد وخاتونك ایکی دلیکنی برایلك معناسنه در یقال اتأم المرأة اذا افضاها (المتئم) محسن وزننده ایکیز
طوغران عورته وحیوانه دینور وصف خاصدر (المتآم) محراب وزننده هربار ایکیز طوغرر اولان عورته وحیوانه
دینور (المتاءمة) مفاعله وزننده برقرندن ایکیز ایشی اولمرق طوغمق معناسنه در یقال تاءم اخاه متاءمة اذا ولد معه
وارشی وارغاجی ایکیشر قات اولمرق بز طوقومق معناسنه مستعملدر یقال تاءم الثوب اذا نسجه علی طاقين
فی سداه ولحمته وآت برباش سکرتدکدنصکره بنه سکرتمك معناسنه مستعملدر یقال تاءم الفرس اذا جاء جريا
بعد جری (التئم) تانك کسریله و (التؤم) تانك ضمیله و (التئيم) امیر وزننده ایکیزلك ایشنه دینور هر بری آخره
نسبتله در یقال هو تئمه وتؤمه وتئيمه ای ولد معه (التوأمية) غرابیه وزننده انجو دانه سنه دینور (التوأم
غراب وزننده عمان الکاسنك قصبه سی اولان شهره یکرمی فرسخ مسافه ده بربلده آدیدر جوهری بونی جوهر
وزننده تقیید وقصبهٔ عمان ایله تفسیر ایلمکله ایکی وجهله وهم ایلمشدر وتوأم بحرین ترابنده برموضع آدیدر (التوءمان
بهرمان وزننده برجنس خرده اوتك اسمیدر (التئمة) تانك کسریله خاتونك صاغلق اتخاذ ایلدیکی قیونه دینور
الاتآم) تشدید تا ایله افتعال وزننده ذکر اولنان صاغلق قیونی بوغازلمق معناسنه در یقال اتأم الرجل اذا ذبح
التئمة بو راده افعال وزننده اولان نسخه غلطدر (التؤمات) جوهرات وزننده توءمه لفظندن جمعدر نسوانه
مخصوص محفه کبی برکونه مرکب اسمیدر که مشاجر دیدکلری اوستی آچق مرکب طرزنده بونکده اورتوسی اولمز
بو راده کالمشاجب نسخه لری غلطدر صواب اولان کالمشاجر اولمقدر (التحم) تانك فتحی وحای مهمله نك سکونیله
جلاهه بزی آلاجه طوقومق معناسنه در یقال تحم الحائك الثوب تحما من الباب الاول اذا وشاه (التاحم) آلاجه
بز طوقیان جلاهه دینور (الاتحمی) ادهمی وزننده و (الاتحمية) هایله و (المتحمة) مکرمه وزننده و (المتحمة
معظمه وزننده برچشید قماش معروف اسمیدر ومتحم معظم وزننده رنکی اشقره مائل سیاه آته دینورکه ترکیده
قوکور تعبیر اولنور یقال فرس متحم اللون ای اسود الی الشقرة (التحمة) غرفه وزننده پك سیاهلغه دینور یقال به
تحمة ای شدة السواد (التحمة) فتحاتله شول قاشلره دینورکه چبوقلری وقلملری صاری اوله (الاتحم) ادهم وزننده
مرادفیدرکه یاغز آته دینور یقال فرس اتحم ای ادهم (التخوم) تانك وخای معجمه نك ضمیله ایکی ارضك بینی فصل
ایدن سنوره دینور فارسیده مرزدیرلر کرك نشان منصوب وکرك حد معین اولسون وبو مؤنثدر جمعی تخوم کلور
مفردی کبی وتخم کلور عنق وزننده وعلی قول تخوم جمعدر مفردی تخم در تانك ضمیله کذلك تخم وتخومه در تارلك
فتحیله وتخوم انسانك مراد ودلخواهی اولان حاله دینور (المتاخمة) مفاعله وزننده برارض برآخر ارضه همسنور
اولمق معناسنه در یقال ارضنا تتاخم ارضكم ای تحادها (التخمة) تانك ضمیله که امتلا اولمغه دینور وخم ماده سنده
مرسومدر (الترم) حذیم وزننده برموضع آدیدر (الترم) امیر وزننده متواضع لله اولان آدمه دینور یقال
رجل تريم ای متواضع لله تعالی ومعائب ونقائصله علی قول کیر وپاسله آلوده وملوث کسه یه دینور یقال رجل
تريم ای ملوث بالمعايب او بالدرن (الترم) فتحتینله طوار قسمنك دبری آغریمغه دینور (لاترما) فتحاتله کلمات
تخصیصدندر لا سیما معناسنه در خصوصا دیمکدر (تارم) هاجر وزننده آذربیجان الکاسنده برایالت آدیدر
وفارس الکاسنده فرج نام بلده ایله همسنور بربلده آدیدر وسکون رایله تارم دخی دیرلر (الترجمان) عنفوان
وزننده و (الترجمان) زعفران وزننده و (الترجمان) ایهقان وزننده شول آدمه دینور که برلغتی آخر لغتله بیان وتفسیر
ایلیه وترجمان بن هریم بن ابی طحمة برمعروف کسه در (الترجمة) دحرجه وزننده برلسانی آخر ایله تفسیر وبیان ایلمك
معناسنه در یقال ترجم اللسان وترجم عنه اذا فسر کلامه بلسان آخر واشبو فعل بو ماده نك اصالت تاینه دلالت
ایدر ✽ مؤلف بونکله جوهری یه تعریض ایلمشدر زیرا جوهری بونی رجم ماده سنده رسم ایلدی کویا که رجم
کلمه سندن مأخوذ اولوب تانك زیاده سنه ذاهب اولدی (الترکمان) عنفوان وزننده ترك قومندن برطائفه در برآیده
آنلردن ایکیوز بیك نفر کسه ایمانه کلمکله مبالغة ایمانه اضافتله کندیلره ترك ایمان دیدیلر بعده کثرت استعماللە تخفیف

ایدوب ترکان دیدیلر ❊ مترجم دیرکه کتب فارسیه ده بو رسمه مرسومدرکه قوم مزبور اوضاع واطوارده ترك
طائفه سنه مشابه اولمغله ترکمان اطلاق اولندی مان لفظی فارسیده شبه ومثل معناسنه در (تغلم) غین معجمه ایله
جعفر وزننده برموضع آدیدر و برطاغك اسمیدر یاخود اول طاغك اسمی تغلمان در زعفران وزننده (تغمی) بهمی
وزننده مهرة بن حیدان قبیله سندن برقبیله در (المتغمة) مرحمه وزننده تخمه وامتلا ایلمکه باعث اولان طعامه
دینور یقال طعام متغمة ای متخمة (الاتغام) همزه نك کسریله تخمه وامتلا ایلمك معناسنه در یقال اتغمه اذا
اتخمه (تکمه) غرفه وزننده مرتام کسه نك قزینك اسمیدر که غطفان علی قول سلیم نام قبیله پدرلرینك والده سیدر
(التلم) فتحتینله ترلاده چفت سوررکن صبان تیمورینك یاروب کندیکی آرق کبی یاریغه دینور علی قول مطلقا یرده
اولان یاریغه وخنده دینور جمعی اتلام کلور (التلم) تانك کسریله غلام معناسنه در یقال هذا تلم فلان ای غلامه
وچفتجی یه دینور یقال هو تلم ای اکار وقیوجی یه دینور صائغ معناسنه علی قول قیومجیلرك اوزون کورکنه دینور
جمعی تلام کلور تانك کسریله (التلام) سحاب وزننده تلامیذ دیمکدرکه شاگردلر دیمك اولور یعنی اصلی تلامیذ
اولوب ذالی حذف اولنمشدر جوهری بو راده تلام کلمه سنی بو معنادن غیری ایله بیان ایلیوب حصر ایلمشدر وحالا که
بو ماده دن اولمیوب بلکه محل ذکری باب الذال اولمقدر ❊ شارح دیرکه مؤلف ذال بابنده تلمیذ ماده سنی بیان ایلدی
وتلامیذ کلمه سندن یالکز ذالك حذفنه قصر ایلدی زیرا صورت مزبوره ده یاء وذال اسقاط اولنمغه محتاجدر
غریبدرکه مؤلف جوهری یه حرفکیرلك تهالکندن تحریر وتقریرنده رابطه یی غائب ایلمشدر زیرا اصول سائره نك
اکثرنده تلامیذك مفردی اولان تلمیذ برأسه لغت عربیه اولوب شاگرد معناسنه اولمق اوزره مرسومدر وتلام لفظی
اعجمی معرب اولوب صاغه وغلمان صاغه وتلامیذ معناسنه اولمق اوزره مرقومدر بو صورتده مرتخم اولمز واگر
عندیه ایله لغت ثابت اولیدی اشبو تلمیذ کلمه سی لمذ ماده سندن مأخوذ اولدیغنه حکم اولنورایدی زیرا لمذ
برنسنه یی دیشلرك اوجلریله اکل ایلمکدر شاگرد دخی استاذندن استحصال ایلدیکی علوم ومعارفی تدریجی
اخذ ایلدکلری تصوریله آندن تصرف ایدوب شاگرده تلمیذ اطلاق ایلدیلر دیمك موافق اولورایدی زیرا بوکونه
اخذ وتصرفله اول کلمه یه تاء ادخالی تصرفات عربیه دن کثیرة الامثالدر و بو بحث لمذ ماده سنده اشباع
اولندی (التم) تانك حرکات ثلاثی ومیمك تشدیدیله و (التمام) کذلك تانك حرکات ثلاثیله و (التمامة) تانك فتحی
وکسریله برنسنه کامل اولمق معناسنه درکه جمیع اجزاسی کمال بولمقدن عبارتدر یقال تم الشیء تما وتماما
مثلثین وتمامة وتمامة من الباب الثانی اذا کمل ❊ مؤلف کمالی تمام ایله بیان ایلمکله مثال مزبورکمل لفظیله تفسیر
اولندی ❊ شارح دیرکه مفردات راغبده مرسوم اولدیغی اوزره تمام الشیء اول نسنه نك برحده بلوغ
وانتهاسندن عبارتدرکه من بعد خارج نسنه انضمامنه محتاج اولمیه پس ناقص مقابلیدرکه
البته خارج انضمامنه محتاجدر وکمالی حصول مافیه الغرض ایله تفسیر ایلدی انتهی وتم وتمام
ماده سی باء وعلی حرفلریله صله لنده قده متعدی اولور برنسنه یی تمام ایلمك معناسنه در یقال تم به
وتم علیه اذا جعله تاما (الاتمام) همزه نك کسریله برنسنه یی تمام ایلمك معناسنه در یقال اتمه اذا جعله تاما
وحامله نك مدت حملی نهایت بولوب طوغرمسی کلوب چاتمق معناسنه درکه آیی کونی تمام اولمق تعبیر اولنور یقال
اتمت الحبلی اذا دنا ولادها ونبات قسمی تمام مقدارینی بولمق معناسنه مستعملدر یقال اتم النبت اذا اکتهل وآیك
نوری تمام طلوب بدر اولمق معناسنه در یقال اتم القمر اذا امتلأ فبهر فهو بدر تمام کاسیذکر وبرآدمه تم ویرمك
یعنی تیمور بیل ویرمك معناسنه در یقال اتم فلانا اذا اعطاه التم (التتمیم) تفعیل وزننده بودخی برنسنه یی تمام
ایلمك معناسنه در یقال تممه تتمیما وتتمة بمعنی اتمه وقریلان نسنه آیرلمامق اوزره چتلامق علی قول چتلایوب
یارلدقدنصکره آیرلمق معناسنه در یقال تمم الکسر اذا انصدع فلم یبن اوانصدع ثم بان ومجروحی صولوق ویرمیوب
ایشنی چابك بتوروب تپه لمك معناسنه در یقال تمم علی الجریح اذا اجهز وبرکسه قمارا وقندن فائز اولدیغی نصیبنی
غیره ویرمك معناسنه در یقال تمم القوم اذا اعطاهم نصیب قدحه وبرعربك هوا وهوسی یا رأی وفکری یامحله
وآرامکاهی تمیمی اولمق یعنی تمیم قبیله سی اهالیسیله هم اولمق معناسنه در یقال تمم الرجل اذا صار هواه اورأیه
اومحلته تمیمیا وبرنسنه یی نهایتنه یتشدروب اهلاك وافنا ایلمك معناسنه درکه ایشنی بتورمك تعبیر اولنور یقال
تمم الشیء اذا اهلکه وبلغه اجله وصبی یه تمیمه طاقمق معناسنه در یقال تمم المولود اذا علق التمیمة علیه (الاستتمام)
بودخی برنسنه یی تمام ایلمك معناسنه در یقال استتم الشیء اذا اتمه وبرنسنه نك اتمامنی استمك معناسنه در یقال
استتم النعمة اذا سأل اتمامها وبرکسه دن تیموربیل طلب ایلمك معناسنه در یقال استتمه اذا طلب منه التم فاتمه

ای اصطلاح ایله (التمام) و (التمامة) تالرك فتحیله و (التمة) نحله وزننده برنسنه نك نقصانی کندیسیله مکمل اولان
شیئه دینور یقال هذه الدراهم تمام المائة وتمامتها وتمتها ای ما تتم بها وتمام اوچ نفر صحابه اسمیدر وتمامه بنت حسین
بن قنان محدثه در وعروضیون اصطلاحنده شول بیته اطلاق اولنور که نصفی دائره نك نصفنی استیفا واستکمال
ایدوب نصف اخری حشو منزلنده قاله که حشوه عروض ابتده سی جائز اولان عارضه انده دخی جائز اوله وعند البعض
شول بیته دینور که اجزاسنه زحاف دخولی ممکن ایکن زحافدن سالم اوله (لیل التمام) کتاب وزننده اطول لیالی شتادر که
شب یلدا تعبیر اولنان کیجه در بونده اضافتله لیل التمام وصفت اوله رق لیل تمام ونسبتله لیل تمامی دخی جائزدر علی قول
لیل التمام شول اوچ کیجه در که نقصانی مستبان اولمیه که تساوی لیل ونهار هنگامنده اولور وعلی رأی اون ایکی ساعتدن
ودخی زیاده یه بالغ اولان کیجه دن عبارتدر یقال هذه لیلة التمام ولیلة تمامیة ای اطول لیالی الشتاء او هی ثلاث لا یستبان
نقصانها او هی اذا بلغت اثنتا عشرة ساعة فصاعدا (التم) تانك کسری و (التمام) تانك کسری وفتحیله ولد قسمی
تمام وقتنده خلقتی مکمل اوله رق طوغمغه دینور یقال ولدته امه لتم وتمام ای تمام الخلق بو راده لتم کلمه سنده کی لام
وقت معناسنه در وتمام آی بدر اولمغه دینور و بدر اولمش آیه وصف اولور یقال هذه لیلة تمام القمر ای لیلة بدره ویقال
بدر تمام بالفتح والکسر والاضافة ویقال بدر تمام بالوصف (المتم) اسم فاعل عنوانیله آیی کونی تمام اولمش گبه یه
دینور یقال حامل متم اذا دنا ولادها (التتمم) تفعل وزننده بو دخی تمم قبیله سی خلقنه اویمق معناسنه در یقال
تتمم فلان اذا صار هواه اورأیه او محلته تمیمیا وقریلان نسنه آیرلمامق اوزره چتلامق علی قول چتلادقدنصکره
آیرلمق معناسنه در یقال تتمم الشیء اذا انصدع ولم یبن او انصدع ثم بان وایاغی شکست اولان آدم اڭگله گزوب
طورركن کسوب ایرمق معناسنه در یقال تتمم الرجل اذا کان به کسر یمشی به ثم ابت (التمیم) امیر وزننده خلقت
و بنیه سی تام وکامل اولان آدمه دینور یقال ولد تمیم ای تام الخلق ویاوز و شدید انسان وحیوانه دینور وتمیمه
کلمه سندن جمع اولور وتمیم بن مر بن اد بن طابخه بر قبیله پدریدر غیر منصرفدر قبیله تأویلیله ثقیف گبی ومنصرف
اولور واون سکز صحابه کرام اسملریدر (التمیمة) سفینه وزننده کوز بونجغنه دینور که الاجه و بنکلو بونجقدر
الیه یاخود صریمه دیزوب دفع نظر ایچون اطفال بیونلرینه تعلیق ایدرلر جمعی تمیم وتمائم کلور عربلر بونی کویا که
تمام دواء وشفاء عد ایدرلر وتمیمه بنت وهب وتمیمه بنت امیه صحابیه لردر (المتم) میمك ضمی وتانك فتحیله کوبكنك
طمری منقطع اولمش کسه یه دینور (التم) ضیرد وزننده و (التم) عنب وزننده قیل ویوك وتوی قرقندیلرینه
دینور نسج اولنان نسنه یی آنکله اتمام ایدرلر مفردلری تمه در وتمه در ضمله وکسرایله (التم) تانك فتحیله اسم
جمعدر تام اولان نسنه لره دینور یقال دراهم تم ای تمام (التم) تانك کسریله بالته یه دینور فأس معناسنه وتیموریله
وچاپه یه دینور مسحاة معناسنه (التمة) و (التمی) تالرك ضمیله برآدمه هبه اولنان بیله وچاپه یه دینور (المتمم) معظم
وزننده شول نسنه یه دینور که اجزاسی کفایت واعتدال اوزره اولدقدنصکره اکا نسنه زیاده اولنمش اوله یقال شیء
متمم ای زید علیه بعد اعتدال تمه که فن عروضده متمم بوندن مأخوذدر بحر رملك ضربنده فاعلاتن کلدیکی گبی ومتمم
بن نویرة التمیمی بر شاعردر (المتمم) محدث وزننده شول آدمه دینور که قمارده اوتق مرة بعد اخری فائز اولمغله
منبعث اولان جزورك لحمنی فقراء ومساکینه تصدق واطعام ایدر اوله علی قول قمار جزورنك که یکرمی سکز یاخود
اون قسم اولور اولدکلو مقامری بولنیامغله خارجدن کیروب بقیه یی اخذ ایله نصیبلرینی تکمیل ایدن کسه یه دینور (التمتمة)
زلزله وزننده بیه بیلکدن برگونه سیدر که کلامی تا و میم حرفلرینه رد ایده رك سویلمکدن عبارتدر علی قول دلنی
سویلرکن اوست طمغا غنه چاله رق سویلمکدن عبارتدر یقال فلان یتمتم الکلام ای یرده الی التاء والمیم اوهو
ان تسبق کلمته الی حنکه الاعلی ویقال به تمتمة (التمتام) سلسال وزننده لسانده تمتمه اولان آدمه دینور مؤنثی
تمتامه در وتمتام محدثیندن محمد بن غالب الضبی التمار لقبیدر (التمامة) ثمامه وزننده بقیه معناسنه در یقال ما فیه
تمامة ای بقیة (تمام) شداد وزننده نیچه کسه لرك اسملریدر (التتام) تشدید میمله تفاعل وزننده هر کس کلوب
تمام اولمق معناسنه در یقال تتاموا ای جاؤا کلهم وتموا (التمتم) هدهد وزننده سماق اسمیدر که معروف اکشی
دانه لردر (التمتم) فدفد وزننده شول آدمه دینور که ایاغی شکست اولوب لسکن انکله گزوب یورر یمکه امکانی وار ایکن
قطع اولنمش اوله (التنوم) تنور وزننده برجنس بمشلو شجر اسمیدر بعض مفرداتلر بونی خان ایله بیان ایتشلر که
ترکیده مروردیکلری نباتدر کبیری وصغیری اولور کبیری شجره قریبدر وصغیرینه یرمروری تعبیر اولنور وتحفه ترجمه سنده
صامرایومادن یعنی یاتباللاوتی وگونه بقان دیدکلری نباتدن برنوع اولمق اوزره مرسومدر ثمرنی تره تحمیله شرب
صو غلجانلری مخرج وورقنی سرکه ایله ضماد بدندن سکیللری قالعدر مفردی تنومه در (التنم) تانك فتحیله دوود گر

اولنان تنوم اوتلامق معناسنه در يقال تنم البعير تنما من الباب الاول اذا اكل التنوم (التومة) تانك ضميله انجويه
دينور جمعى توم كلور قفل كبى وتوم كلور صرد كبى يقال فى قرطها تومة كبيرة اى لؤلؤة صحاحده انجو دانه سى كبى
كومش تكمه ايله مفسردر واساسده بعضلر عندنده عنوانيله مرسومدر لسانمزده تكمه تعبيرى همان تومه محرفى ظن
اولنور وتومه بيوك حبهلو كوپه يه دينور يقال صبية ذو تومة اى قرط فيه حبة كبيرة وذوه قوشى يمرطه سنه دينور
(ام تومه) نصدفك كنيه سيدر (تومان) تانك ضميله دمشق قضاسنده برقريه در (تومى) طوبى وزننده
حوارى يمندن برذات اسميدر (تومى) واولك فتحيله اربى وزننده جزيره ده برموضع آديدر (توم) نوح وزننده
انطاكيه قضاسنده برقريه در (توم) فتحتينله يمامه ده برقريه در (تويم) جهينه وزننده بنوسليم يوردنده
برصو آديدر (المتوم) معظم وزننده بيونى قلاده لو آدمه دينور يقال حبى متوم اى مقلد (التهم) فتحتينله
ياغ وات مقوله سى نسنه بوزلمق معناسنه در يقال تهم الدهن واللحم تهما من الباب الرابع اذا تغير وبرنسنه
بدرايحه باغلمق معناسنه در كه قوقمق تعبير اولنور يقال تهم اللحم اذا زهم وبركسه برنسنه دن عجزى ظهور ايتمكله
متحير اولمق معناسنه در يقال تهم فلان منه اذا ظهر عجزه وتحيرودوه اوتلاديغى اوتلغى بكنميوب يكرنه رك
اوتلامغله ايچنسه سيكميوب ز بونلق معناسنه در يقال تهم البعير اذا استنكر المرعى فلم يستمرئه واصلا روزكار
قلداميوب هوا راكد اوله رق بغايت اسى اولمق معناسنه در يقال وقعنا فى تهم وهو شدة الحر وسكون الريح
(التهمة) فتحاتله متغير اولمش ياغ وات مقوله سنك بدرايحه سنه دينور يقال فيه تهمة اى خبث ريح وزهومة ودريايه
طوغرى انكين وانكبه اولان ارضه دينور تهم دخى دينور بونلر كويا كه فى الاصل تمامه دن مصدرلردر يعنى تهامه
بونلردن مأخوذدر زيرا تهامه نك بالجمله اراضيسى بحره طوغرى انكبه در (التهم) كتف وزننده بدرايحه باغلمش
نسنه يه دينور (تهامه) تانك كسريله مكۀ مكرمه نك اسميدر شدت حرارت معناسنه اولان تهمدن مأخوذدر
وبرارض معروفه نك اسميدر كه غور ونجد بلادنه متاخم ارضدن عبارتدر جوهرى وهمندن ناشى بلده ايله تفسير
ايلدى نسبتنده تهامى دينور تانك كسريله وتهام دينور تانك فتحيله يمان كبى يقال رجل تهامى وتهام وقوم
تهامون كيمانون ✽ شارح ديركه لغت ثانيه تغييرات نسب قبيلندندر (المتهام) محراب وزننده ارض تهامه يه چوق
تردد ايدن آدمه دينور يقال هو متهام اى كثير الاتيان الى تهامة (الاتهام) همزه نك كسريله تهامه الكاسنه كلمك
ياخود ارض تهامه يه قونمق معناسنه در يقال اتهم الرجل اذا اتى تهامة اونزل فيها وبريرك هواسنى وخيم وثقيل
بولمق معناسنه در يقال اتهم البلد اذا استوخمه (المتاهمة) مفاعله وزننده و(التتهم) تفعل وزننده بونلرده
ارض تهامه يه كلمك ياخود قونمق معناسنه در يقال تاهم الرجل وتتهم بمعنى اتهم (التهمة) تمره وزننده شهر وبلده
معناسنه در وتهامه لفظنده لغتدر (تهم) زفر وزننده جوارى اسماسندندر (تهام) كتاب وزننده يمامه ده بر وادى
اسميدر (التهمة) غرفه وزننده وهم ماده سنده مرسومدر (التيم) تانك فتحى و يانك سكونيله قوله دينور يقال هو
تيم الله اى عبد الله بكر وائل قبيله سندن بر بطن اولان تيم الله بن ثعلبة بن عكابه معناى مذكوردن اسمدر وتيم الله
نمر بن قاسط قبيله سى نسبتك رجالندندر واضافتسز يالكز تيم ايله تسميه ايدرلر از جمله تيم بن مرة قريش نسبنده
ابو بكر الصديق رضى الله عنه حضرتلرينك قوميدر يعنى جديدر وتيم بن غالب بن فهر كذلك قريش رجالندندر
وتيم بن قيس بن ثعلبة بن عكابه تيم الله مرقومك برادر يدر وتيم بن شعبان بن ثعلبه مزبورك عمزاده سيدر وتيم اللات
ضبه قبيله سندن بركسه در وتيم بن ضبه مزبورك عموجه سيدر وتيم اللات بن ثعلبه خزرج قبيله سندندر (التيم
تانك فتحيله برآدمى بنده ايلمك معناسنه در يقال تامته المرأة اوتامه العشق يتيم تيما اذا عبدته وذللته (التتييم
تفعيل وزننده تيم معناسنه در يقال تيمته المرأة اوالعشق بمعنى تامته (التيمة) تانك كسريله همزه ايله تئمه دخى لغتدر
پك آجلق ومضايقه هنكامنده ناچار ذبح اولنان قيونه دينور وفرق عدد قيوندن نصاب آخره وارنجه زائد اولان
قيونلره دينور وسائمه اولميوب خانه ده صاغلق اتخاذ اولنان قيونه دينور وتميمه معناسنه دركه اطفاله تعليق وانسانه
كوز بونجغيدر (التيماء) حمراء وزننده شاشلكنسز واوتسز صوسز مضل ومهلك اولان على قول واسع اولان
ارضه دينور يقال ارض تيماء اى قفرة مضلة مهلكة او واسعة وبيابانه دينور مفازه معناسنه وبرموضع آديدر
وجوزاء برجنده اولان جوزاء صورتنده مرسوم كوزكواكبه اطلاق اولنور (تيم) فتحتينله غافق قبيله سندن بربطندر
ماضى بن محمد التيمى انلردندر انس حضرتلرندن روايت ايلمشدر (متيم) معظم وزننده بر رجل اسميدر
فصل الثاء المثلثة ✽ (الثم) ختم وزننده ديكشى تباه ايلمك معناسنه در يقال ثمت المرأة خرزها ثما
من الباب الاول اذا افسدته واسهال الله دفع طبيعى ايلمك معناسنه در يقال ثم الرجل بما فى بطنه اذا رمى به (الثتم

تفعل و زننده و (الانثثام) انفعال وزننده برآدم بد وناسزا سوزلر سويلمك معناسنه در يقال تثثم فلان وانثثم اذا
انفجر بالقول القبيح وتثثم اثواب پاره لنمق معناسنه در يقال تثثم الثوب اذا تقطع وات زياده پشمكله يپريوب مهترأ
اولمق معناسنه در يقال تثثم اللحم اذا تهرأ واشمه تعبير اولنان قيو چوكوب ييقلمق معناسنه در يقال تثثم الحسى اذا تهدم
(الثجم) رجم وزننده بركسه يى يا برنسنه يى برنسنه دن سرعتله صرف ايلمك معناسنه در يقال ثجمه عنه ثجما
من الباب الثانى اذا صرفه عنه سريعا (الثجم) فتحتينله برنسنه دن چابك منصرف اولمق معناسنه در يقال ماهذا
الثجم اى سرعة الانصراف (الاثجام) و (التثجيم) برنسنه دائمى اولمق معناسنه در يقال اثجم الشئ اذا دام و يغمور
سرعتله متصل ياغمق معناسنه در يقال اثجمت السماء وثجمت اذا اسرع مطرها ودام (الثدم) ثانك فتحيله
ثقيل وسليوك چولپه كمسنه يه دينور كه ادارۀ كلامدن وتفوه ايتديكى كلامه دليل و برهان ومثل ايرادندن عاجز
ونادان اوله ياخود وجودى غليظ شيشمان و ياقشقسز تصلق اوله زق احمق و بيغز شخصه دينور مؤنثى ثدمه در
يقال رجل ثدم وامرأة ثدمة اى فدم عيى من الكلام والحجة مع ثقل ورخاوة او الغليظ السمين الاحمق الجافى (الثدام
كتاب وزننده سوز كويه دينور مصفاة معناسنه (المثدم) معظم وزننده اغزى سوزكيلى برداق وابريق مقوله سنه
دينور يقال ابريق مثدم اى وضع عليه الثدام (الثدقم) زبرج وزننده سوز بيلمز وسوزى كلامى ثقيل وناتراش كمسنه يه
دينور و بر رجل اسميدر (الثرم) فتحتينله اغزده ديش كوكندن قرلمق على قول ثنايا ورباعيادن قرلمغه
مخصوصدر ياخود اوك ديشلره خاصدر يقال ثرم الرجل ثرما من الباب الرابع اذا انكسرت سنه من اصلها او سن
من الثنايا والرباعيات اوخاص بالثنية (الاثرم) احمر وزننده معناى مزبوردن وصفدر ثرماء مؤنثيدر واثرم اهل
عروض اصطلاحنده شول جزؤه دينور كه آنده قبض وخرم عللرى مجتمع اوله خرم وتد مجموعك اولنى وقبض
بشنجى حرف ساكنى حذفدن عبارتدر مثلا مفاعيلن فاعلن وفعولن عول قالور وعلى قول فعول جزؤنه
مخصوصدر كه خرم وقبض اولوب عول قالور يعنى بحر طويل ايله متقاربه مخصوصدر (الثرم) ثانك فتحيله
برآدمك وجه مذكور اوزره ديشلرينى قرمق معناسنه در يقال ثرمه ثرما من الباب الثانى اذا جعله اثرم (الاثرام
همزه نك كسريله ثرم معناسنه در (الانثرام) انفعال وزننده اثرامك مطاوعيدر يقال اثرمه فانثرم
(الاثرمان) تثنيه صيغه سيله ليل ونهاره اطلاق اولنور تناقصلرى تصوريله (الثرمان) سلمان وزننده چوغانه
شبيه بر اكشى شجرنباتيدر دوه وقيون مرعاسندندر (ثرم) قنجتينله يمامه ده بر طاغك اسميدر (ثرام) سحاب
وزننده يمامه ده بر صرپ يوقش آديدر (ثرمه) فتحاتله آق دكزده سجليه آطه سنده بر بلده آديدر (الثرثم
ثاى مثلثه ايله قنفذ وزننده قابده قلان طعام وقاتيق مقوله سى بقيه سنه دينور على قول چناقده وقواطه ده قلان
بقيه يه خاصدر (الثرطمة) دحرجه وزننده من غير غضب ولا تكبر باشى يره اكوب اپسم وساكت طورمق
معناسنه در يقال ثرطم فلان فى المجلس اى اطرق من غير غضب ولا تكبر وحيوان بغايت سمورمك معناسنه در
يقال ثرطم الكبش اذا تناهى فى السمن (المثرطم) اسم فاعل بنيه سيله نهايت درجه ده سمورمش انسان وحيوانه
دينور على قول دابه قسمنه مخصوصدر (الثرعامة) قرطاسه وزننده برآدمك زوجه سنه دينور على قول مطلقا
عورته دينور (التثطعم) تدحرج وزننده ناسه سوز ايله حواله وشركير اولمق معناسنه در يقال تثطعم على اصحابه
اذا علاهم بالكلام (الثطعمة) دحرجه وزننده معناى مزبوردن اسمدر (الثعم) ثانك فتحى وعينك سكونيله
برنسنه يى چكوب قوپرمق معناسنه در يقال ثعمه ثعما من الباب الثالث اذا نزعه (التثعم) تفعل وزننده بر يره برآدمه
بغايت خوش كلوب آندن خوشلنمق معناسنه در تقول ثعمتنى ارض كذا اى اعجبتنى (الثعامة) ثمامه وزننده
روسپى عورته دينور سفهايى كنديسنه نزع ايلديكيچون (الثغام) غين معجمه ايله سحاب وزننده بر نبات اسميدر كه
فارسيده درمنه ديرلر بو صورتده آق يوشان ديدكلرى نبات اولور لكن برهانده جاورد ايله مفسردر كه بانديق اوتى
ديدكلرى بياض تيكنلكدر مفردى ثغامه در (الاثغماء) انصباء وزننده ثغامه دن اسم جمعدر (الاثغام) همزه نك
كسريله يرثغام بتورمك معناسنه در يقال اثغم الوادى اذا انبت الثغام وصاچ ثغام كبى آغارمق معناسنه در يقال
اثغم الرأس اذا صار كالثغامة بياضا وطولدرمق معناسنه در يقال اثغم الاناء اذا ملأه و برآدمى اويكه لندرمك
على قول سوندرمك معناسنه در يقال اثغم فلانا اذا غضبه او فرحه (الثاغم) ثغام كبى آق اولان رنكه دينور
يقال لون ثاغم اى ابيض كالثغام (الثغم) كتف وزننده شكاره باولبوب ددانمش تازى يه دينور يقال كلب ثغم اى ضار
(المثاغمة) مفاعله وزننده اوپشمك معناسنه در يقال ثاغمت المرأة المرأة اذا لاثمتها (الثكم) ثانك فتحى وكافك
سكونيله برآدمك ايزنه دوشوب ياخود ايزينى سوروب كتمك معناسنه در يقال ثكم آثارهم ثكما من الباب الاول

اذا اقتصها وبرنسنه يه مداومت ايلك معناسنه در يقال ثكم الامر اذا لزمه وبر يرده مقيم اولمق معناسنه در
يقال ثكم بالمكان اذا اقام (الثكم) فتحتينله ثكم كلمه سيله ايكي معناى اخيرده مرادفدر يقال ثكم الامر ثكما من الباب
الرابع اذا لزمه وبقال ثكم بالمكان اذا اقام وثكم الطريق وثكم الطريق صرد وزننده يولك آچق طوغرى
وبللوصرتنه دينور يقال اخذ ثكم الطريق وثكمه اى سننه (ثكامه) ثمامه وزننده بر بلده آديدر (ثكمه) عروه
وزننده بر رجل اسميدر (الثلم) ثانك فتحى ولامك سكونيله برنسنه يى رخنه دار ايلك معناسنه در كه كدمك تعبير
اولنور قلج اغزنده وديوارده اولديغى كبي يقال ثلم الاناء والسيف ونحوه ثلما من الباب الثانى اذا كسر حرفه (التثليم)
تفعيل وزننده ثلم معناسنه در (الانثلام) انفعال وزننده و(التثلم) تفعل وزننده مطاوعلردر يقال ثلمه ثلما
وثلمه تثليما فانثلم وتثلم (الثلمة) غرفه وزننده اسمدر كدكه دينور رخنه معناسنه يقال به ثلمة وهى فرجة المكسور
والمهدوم (الثلم) فتحتينله بودخى برنسنه يى كدمك معناسنه در يقال ثلم السيف ثلما من الباب الرابع اذا كسر
حرفه وديره نك وچايك قيبسندن كدك آچلمق معناسنه در يقال ثلم الوادى اذا انثلم حرفه وثلم برموضع آديدر كه
ثلماء دخى ديرلر (مثلم) معظم وزننده برموضع آديدر (المتثلم) لام مشدده نك فتحيله برارضك اسميدر (الاثلم) فن
عروضده اثرم معناسنه در كه خرم ايله قبض علتلرى مجتمع اولان جزؤه دينور ❊ كرچه مؤلف بورسمه بيان ايلدى
لكن كتب عروضده بينلرى فرق اوزره مرسومدر (الثم) ثانك فتحى وميمك تشديديله برنسنه يى اياقله باصوب
چكنه مك معناسنه در يقال ثم الشئ ثما من الباب الاول اذا وطئه وبرنسنه يى مرمت واصلاح ايلك معناسنه در يقال
ثمه اذا اصلحه وبريكدرمك معناسنه در يقال ثمه اذا جمعه وبوجنبش بريكدرمسنده كثير الاستعمالدر والى
اوت ايله سيلك معناسنه در يقال ثم يده بالحشيش اذا مسحها به وقيون اغزيله اوت قوپرمق معناسنه در يقال
ثمت الشاة النبت اذا اقلعته بفيها وطعامى يخشى يمان ديمبوب مجموعنى سپورى يمك معناسنه در يقال ثم الطعام اذا اكل
جيده ورديئه (التثميم) تفعيل وزننده بودخى برنسنه يى اياقله باصوب چكنه مك معناسنه در يقال ثممه اذا وطئه
وبتشك كيكى آيرمق معناسنه در يقال ثم العظم اذا اابانه وذلك اذا كان عتا (الثمة) ثانك ضميله برطوتام اوته
دينور تقول اخذت من الحشيش ثمة اى قبضة (الثموم) صبور وزننده اغزيله اوت قوپران قيونه دينور (المثم
والمثمة) ميملرك كسريله شول كسه در كه ايو كوتو ديمبوب مجموع طعامى سيلوب سپورراوله يقال رجل مثم ومقم
ومثمة ومقمة اذا كان يأكل الطعام جيده ورديئه ومقم كذلك برنسنه نك مجموعنى سپوروب آلان كسه يه دينور (الانثمام)
انفعال وزننده برنسنه يا بركسه اوزره اوشوب دوشمك معناسنه در يقال انثم عليه اذا انثال ووجود اريمك
معناسنه در يقال انثم جسمه اى ذاب وقوجامق معناسنه در يقال انثم الرجل اذا شاخ (الثم) ثانك ضميله اومتاعنه
دينور كه قاب قاحاق وخرده مرت مقوله سيدر ومنه يقال ماله ثم ولارم اى مال (ثم) ثانك ضمى وميم مشدده نك
فتحيله حرفدر يعنى حرف عطفدر امور ثلاثه يى اقتضا ايدر يعنى اوچ معنايه دلالت ايدر هر برنده نحويونك
اختلافى واردر اول مابعدنى حكمده ماقبلنه تشريك ايدر بعضلر عندنده كاهجه بومعنادن تخلف ايدر كه عاطفه
اولموب زائد اولور كما فى قوله تعالى ❊ وظنوا ان لا ملجأ من الله الا اليه ثم تاب عليهم ❊ ثانى ترتيب اقتضا ايدر على قول
اقتضا ايلمز كما فى قوله تعالى ❊ وبدأ خلق الانسان من طين ثم جعل نسله ❊ الاية ثالث مهلت اقتضا ايدر على قول كاهجه
بوندن متخلف اولور كقولك اعجبنى ما صنعت اليوم ثم ما صنعت امس اعجب زيرا بوراده ثم كلمه سى ترتيب اخبار ايچوندر
ذكر اولنان اخبارين بيننده ايسه مهلت وتراخى يوقدر (ثم) ثانك فتحيله براسمدر كه آنكله مكان بعيده اشارت اولنور
هناك معناسنه در كه اوراده ديمكدر تقول رأيته ثم اى هناك بوراده هناك كلمه سى هانك مفتوحه ونون مشدده ايله درواشبو
ثم كلمه سى ظرفدر اعرابله تصرف اولنمز واشبو ❊ اذا رأيت ثم رأيت ❊ لاية كريمه سنده ثم كلمه سى أيت فعلنك مفعولى
اولمق اوزره معرب اولمسنه قائل اولنلر وهم ايلديلر ❊ مترجم ديركه صاحب كشافك بياننه كوره رأيت فعلنك ظاهر ومقدر
مفعولى يوقدر عموم وشيوعه دالدر يعنى مصدرى لام استغراقله مقدردر كه اذا وجدت الرؤية ثم سبكنده در پس
معنا اراينك بصرى نيره يه اوغراسه نعيم كثير وملك كبيردن غيرى نسنه ادراك اولنمز ديمكدر وثم لفظى ظرفيت
اوزره منصوبدر فى الجنة ديمكدر (المثم) و(المثمة) ميملرى وثالرك فتحيله آت قسمنك كو بكننك كسلديكى يره دينور
(التمثام) سلسال وزننده شول آدمه دينور كه بغايت زور بازويه مالك اولمغله طوتديغى نسنه يى قروب اوفادر اوله
يقال رجل ثمثام اى اذا اخذ الشئ كسره (الثمام) غراب وزننده و(اليثموم) ينبوت وزننده بر نبات معروف اسميدر
بونبات يبان دارىسى ديدكلرى اوتدر كه سمراوتى دخى ديرلر بعينه دارى باشى ودارى صاپى كبي اولور يپاقده بكز
دوكوب صونى كوزه صقالرلر يپاض عينى دافعدر مفردى ثمامه در بدويلر بواوتى قتيق ايدوب هاويد وسمر

ویصدیق ایچلرینه حشو ایدرلر وسازلقدن یاپدقلری خوغ تعبیر اولنان بیوت اوزرینه سطح ایدرلر و بونبات
پك قصیر اولمغله تناولی یسیر اولدیغندن مطلقا سهل التناول اولان نسنه ده ضرب مثل ایدوب هو علی طرف
الثمام دیرلر وثمام بن اللیث محدثیندندر (المثموم) سطحی ذکر اولنان ثمام ایله اورتلمش او ه دینور یقال بیت
مثموم ای مغطی بالثمام (صحیرات الثمامة) صاد ك ضمیله فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بدر غزاسنه
عزیمتلری خلالنده واقع قوناقلردن بریدك اسمیدر وثمامة بن اثال وثمامة بن ابی ثمامه وثمامة بن حزن وثمامة
بن عدل صحابه لردر (الثیمة) سفینه وزننده اغزی باغلو اولان ابریغه ومطهره یه دینور (الثم) قد خد وزننده
شکار کلبنه دینور که فارسیده یوزه وترکیده زغر دیدکلری کلب اوله جقدر وثمّ العبدی شمراندندر و رزین بن ثمثم
الضبی سهم بن اصرم ایله قتال ایدن کسنه در (الثمة) ثانك کسریله پیر واختیار آدمه دینور (التمثمة) زلزاله وزننده
قابك بجاغك اغزنی قپاق ایله قپامق معناسنه در یقال ثمثم الاناء اذا غطی رأسه، وآلیقومق معناسنه در یقال
ثمثمونا ساعة ای احتبسونا حتی نستریح وبر ایشی ایو یجه بجرهمیوب فناء وناخوش یاپمق معناسنه در یقال
ثمثم العمل ای ما اجاد وایچنده سود اولان طولومك اغزنی باغلیوب دیرکه آصمق معناسنه در وتمرتك وناملو نك اغزی
اکیلوب دونمك معناسنه در یقال هذا سیف لا یثمثم نصله ای لا ینثنی اذا ضربت به ولا یرتد (المثم) میمك کسریله
مسن وزننده شول مروتلو عالی همتلو آدمه دینور که حامی ومحافظی اولمیان یکسلره حامی وراعی اولوب
ویعرکوبی اولمیوب پیاده قالمشلری ارکاب واهل قبیله نك عاجز وقاصر قالدقلری امور ومصالحلرنی مرمت
واصلاح ایدر اوله یقال هو مثم ای یرعی علی من لا راعی له ویفقر من لا ظهر له ویثم ما عجز عنه الحی من امرهم
(التثمثم) تزلزل وزننده توقف ایلمك معناسنه در یقال تثمثم عنه اذا توقف وایر کیلوب طوتیله رق تکلم ایلمك
معناسنه در یقال تکلم وما تثمثم ای ما تلعثم (الثوم) ثانك ضمیله صرمساغه دینور بستانی اولور که معز وفدر
وبریسی اولور که بیان صرمسغی تعبیر اولنور عربیده ثوم الحیة دیدکلریدر بستانیدن اقوی اولور ایکی نوعی
دخی مسخن وریحلری وصوغلجانلری مخرج وبغایت مدر وافضل خواصی نسیان عارضه سنی دافع وربو
وسعال مزمن وطحال وخاصره ریحلرنی وقولنج وعرق النسا ویان وقالچه اغریلرنی ونقرس وحشرات وییلان
وعقرب صوقدقلری یره وقدوز کلب اصردیغی یره نافع وعطش بلغمی وتقطیر بول وبوغازه یاپشان سلوك
وبلغمدن تصفیه خصوصنده مفید وجماعی مقوی وقاورلمشی دیش اغریسنی مسکن ومبرود المزاج اولنلرك
وپیرلرك صحتنی محافظدر وبواسیر وزحیر وخناز برودق علتلرینه وکه خاتونلره وامزکلی خاتونلره وصداع
اصحابنه مضردر مصلحی جزئی طوز ایله صوایچره طبخ اولنوب بادم یاغی اضافه ایلمك وبعد الاکل اکشی
نارمص ایلمکدر (الثومة) ثوم لفظنك مفردیدر وثومه قلج قبضه سنك پرازوانه سنه دینور وقبیعة السیف معناسنه
(بنوثومة بن مخاش) برقبیله در اعلامدن حکم بن زهرة الثومی انلردندر (الثومة) عنبه وزننده برشجر عظیم اسمیدر
ثمری اولمز ورایحه سی مورد اغاجندن اطیب اولور ودالرندن مسواك اتخاذ اولنور شبری طاغنده کورمشدرز

فصل الجیم ❊ (الجثم) ثای مثلثه ایله رسم وزننده و(الجثوم) قعود وزننده اولدیغی یردن اصلا قلدامیق
اوزره یرلشوب اوتورمق علی قول کوکسی اوزره چوکوب اوتورمق معناسنه در که انسانده دیز چوکوب وکوکسی
اوزره یصیله رق اوتورمق اولور وعلی رأی یره کوکس ویره رك چوکوب اوتورمق معناسنه در قوشك کوکس
ویروب اوتورمسی کبی یقال جثم الانسان والطائر والنعام والخشف والیربوع جثما وجثوما من الباب الثانی
والاول اذا لزم مکانه فلم یبرح او وقع علی صدره او تلبد بالارض وجثوم کیجه یاریسی اولمق معناسنه مستعملدر یقال
جثم اللیل جثوما اذا انتصف واکین قسمی یردن یوکسلوب قالقمق معناسنه در یقال جثم الزرع اذا ارتفع عن الارض
واستقل نباته وخرما دالنك قوریغی ایریلنوب بیومك معناسنه در یقال جثم العذق اذا عظم بسره وچامور
وطپراق وکول مقوله شیئی بریکدیرمك معناسنه در یقال جثم الطین والتراب والرماد اذا جمعه یعنی جمع کل واحد
منها وجثوم عرب دیارنده برصویك وبرطاغك آدیدر وطپراق تپه یه دینور اکه معناسنه (دارة الجثوم) بنی الاضبط
جماعتنه مخصوص برموضعدر (الجاثم) و(الجثوم) صبور وزننده جثم وجثومدن اسم فاعلدر معانی مختلفه سی
اوزره متصف اولان انسان وحیوانه دینور بعض نسخه ده فهو جاثم جمعه جثوم عبارتیله مرسوم اولمغله انکا کوره
بالکسر جاثم اولور (الجثم) رسم وزننده مصدر در که ذکر اولندی ووصف اولور یردن یوکسلوب قالقمش اکینه
دینور وفتحتینله ده جائزدر وقوریغی اریبلنمش خرما دالنه دینور (الجثمة) غرفه وزننده چامور یا طپراق یا خود کول
کومه سنه دینور (الجثام) غراب وزننده و(الجاثوم) اوقوده عارض اولان آغرلغه دینور که آغربصمه تعبیر

اولنور كابوس معناسنه در وجاثوم اويقوبجى تنبل آدمه دينوركه سيروسفره لياقت واقتدارى اولماز (الجثامة)
شداده وزننده كند ذهن بليد ونادان كمسه يه دينور يقال رجل جثامة اى بليد وحليم وسهل العطف سيد ومتعين
آدمه دينور يقال هو جثامة اى سيد حليم واويقوبجى تنبل آدمه دينور جاثوم كبى يقال رجل جاثوم وجثامة
اى نؤوم لايسافر وصعب بن جثامة اصحابدندر وجثامة المزنية صحابيه در (الجثمة) همزه وزننده و (الجثم) صرد
وزننده بونلرده اويقوبجى تنبل آدمه دينوركه بردولو سير وسفره لياقت واقتدارى اولميه (الجثمان) عثمان وزننده
جسم وبدن معناسنه در وشخص وقالب معناسنه در وفرزدق نام شاعرك اشبو * وباتت بجثمانية الماء نيبهـا
الى ذات رحل كالمأتم حسرا * بيتنده واقع جثمانية الماء قولندن مراد صوبك كنديسيدر ياخود وسطى يا مجتمعى
مراددر (الجثمة) فتحاتله بودنجى يوكسك تپه يه دينور (جاثم) سماددر جاثم بن مريد الدلال محدثدر اندن ابراهيم
بن نهد روايت ايلمشدر على قول حاى مهمله ايله در (الاجثام) همزه نك كسرى وجيمك سكونيله برايشه اقدام
ايلميوب كيرو طورمق معناسنه دركه واز كلمك تعبير اولنور يقال اجثم عنه اذا كفه وبر آدمى هلاك ايلمك مرتبه سنه
كلمك معناسنه دركه هلاك ايده يازمق تعبير اولنور يقال اجثم فلانا اى دنا ان يهلكه (الجحيم) امير وزننده علوى
بغايت شديد اولان آتشه دينور وبرى بينك اوزرنده قات قات يانان آتشه دينور وچقور يرده يانان عظيم آتشه
دينور وپك اسى يره دينور (الجحمة) جيمك فتحى وضميله بودنجى قات قات يانان آتشه دينور وكوزه دينور عين معناسنه
توقدى ايچون (الجاحم) بودنجى پك اسى مكانه دينور وپك شعله لو آتش قورنه دينور وجنك وجدالك تكين ومعظم
ومزدحم جكاهنه دينور ومعركهٔ حربده اولان قتال شديده دينور (الجحم) رحم وزننده آتشى يافوب علولنمق
معناسنه در يقال جحم النار جحما من الباب الثالث اذا اوقدها وجحم وجحوم آتش علولنمق معناسنه در
يقال جحمت النار جحما وجحوما من الباب الرابع اذا اضطرمت ويقال جحمت النار جحما من الباب الخامس
اذا اضطرمت (الجحام) غراب وزننده برمرض آديدركه كوزده ظهور ايدر على قول كلاب قسمنك باشلرنده
ظهور ايدر (الجحام) شداد وزننده بخيل وناكسه دينور (جحم) صرد وزننده برقوش آديدر (الجحم) عنق وزننده
شرم وحياسى اولميان كسه لره دينور يقال هم جحم اى القليلوا الحياء (التجحيم) تفعيل وزننده اصلا كوزينك قپاقلرينى
يوكر يكلرينى قلداتميه رق بر نسنه يه كوز بلردوب باقمق معناسنه در على قول قيه قيه دقتله باقمق معناسنه در
تقول جحمني بعينه اذا استثبت فى نظره لاتطرف عينه اواحد النظر (الجاحجة) بلرمش كوزه دينور يقال عين
جاحجة اى شاخصة (الاجحم) احمر وزننده كوزى پك قزل اوله رق دائره سى واسع اولان آدمه دينور جحما
مؤنثيدر رجحى جحم در كتب وزننده وجحمى كلورسكرى وزننده واجحم بن دندنه رجالاتدن بركسه در
(الجوحم) جوهر وزننده قرمزى كله دينور حوجم معناسنه (التجحم) تفعل وزننده برآدم فرط حرص وبخلندن
ناشى يانوب ياقلمق معناسنه دركه برطرفدن حرص جمع وبرطرفدن مصرفى كوردكجه آتشلره يانار يقال تجحم الرجل
اذا تحرق حرصا وبخلا وبرمحل وحال مقوله سى نسنه صقشوب طارالمق معناسنه در يقال تجحم المكان اوقلبه
اذا تضايق (الجحدمة) مرحله وزننده سرعتله يلبوب يوپورمق معناسنه در يقال جحدم الرجل اذا عدا سريعا
(جحدم) جعفر وزننده اسماددر جحدم بن فضاله ومنسوب اوله رق جحدمى اصحابدندر (الجحرمة) دحرجه
وزننده بدخويلق وتنك مشربلكه دينور يقال به جحرمة اى ضيق وسوء خلق (الجحرم) جعفر وزننده
و (الجحارم) علابط وزننده بدخوى وتنك مشرب آدمه دينور يقال رجل جحرم وجحارم اى به جحرمة (الجحشم)
شين معجمه ايله جعفر وزننده بالنرى قبا دوه يه دينور (الجحظم) ظاى معجمه ايله جعفر وزننده بيوك كوزلو آدمه دينور
يقال رجل جحظم اى الكبير العينين (الجحلمة) دحرجه وزننده يره چالمق معناسنه در يقال جحلمه اذا صرعه
(الجخدمة) خاى معجمه ايله دحرجه وزننده ايش ايشلمكده ويوريمكده سرعت ايلمك معناسنه در يقال جخدم فلان
اذا اسرع فى العمل والمشى (الجدمة) فتحاتله بودور آدمه دينور جمعى جدم در خاسز وكوتو وكترقبونه دينور
شاة رذيه معناسنه وبر فيجوقده چتال بتمش خرما قورقلرينه دينور وخرمنده دوكيلوب اوفاتمامش اكين باشنه
دينوركه بشاق خرده سيله قلان كسمكدن عبارتدر (الجدم) فتحتينله بوجنس قوش اسميدركه سرچه
كلكنده وبرونلرى قزل اولور وبرنوع خرما اسميدر (الجدامه) ثمامه وزننده مشول كسمكه دينوركه خرمنى
صاووردقده بوب صمانى بجيدن آيرلدقدنصكره بعض بشاق خرده سيله قالور آنى تكرار دوكوب تفريق ايدرلر جدمه كبى
وجدامه اشاجى نسوانددر جدامه بنت وهب وجدامه بنت جندل وجدامه بنت حارث صحابيه لردر (الجدم)
جعفر وزننده خرما اغاجى بتمش ويرده كدنصكره قورمق معناسنه در يقال جدمت النخلة جدما من الباب الاول

اذا اثمرت ویبست (الجدامی) غرابی وزننده برجنس خرما اسمیدر (الجدامیة) غرابیه وزننده دالّلری ومیوه‌لری
پك فراوان شاخ برشاخ اولان خرما اغاجنه دینور (اجدم) همزه‌نك کسری ودالك فتحیله آت قسمنه مخصوص
زجر وآزار کلماتندندر اقدام ایچون تفوّه ایدرلر اصلی هجدم ایدی (الاجدام) اقدام وزننده آت قسمنه اشوب کتمکه
اقدام ایچون اجدم دیمك معناسنه‌در یقال اجدم الفرس اذا قال له اجدم (الجذم) جیمك کسری وفتحی وذال معجمه‌نك
سکونیله برنسنه‌نك کوکنه دینور اصل معناسنه‌در جمعی اجذام وجذوم‌در (الجذم) فتحتینله فهم قبیله‌سی بلادنده
بر ارضك اسمیدر وجذم مصدر اولور برآدمك الی کسلمك معناسنه یقال جذمت یده جذما من الباب الرابع
اذا انقطعت (الجذم) کتف وزننده جست وچالاك انسان وحیوانه دینور (الجذم) جزم وزننده کسمك معناسنه‌در
یقال جذمه جذما من الباب الثانی والاول اذا قطعه وخاصة ال کسمك معناسنه‌در یقول جذمت یده اذا قطعتها
(التجذیم) بودخی کسمك معناسنه‌در (الانجذام) انفعال وزننده و(التجذم) تفعل وزننده کسلمك معناسنه‌در یقال
جذمه فانجذم وتجذم ای قطعه فانقطع وتقطع (الجذمة) جیمك کسریله مطلقا اوجی کسیلوب دیبی قالمش قطعه‌یه
دینور تقول رأیت فی یده جذمة حبل ای قطعة منه قد قطع طرفه وبقی اصله وقامچی‌یه اطلاق اولنور سوط معناسنه
(الجذمة) فتحاتله خرما اغاجنك الك تپه‌سنده اولان ییسنه دینور که اجود والطف اودر (المجذام) و(المجذامة) میملرك
کسریله امور وقضایایی طیان قلیچ کبی قطع وفصل ایدن رأی قاطع صاحبی آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مجذام
ومجذامة ای قاطع للامور فیصل ومجذامة حقوق والفت ومحبتی چابك قطع ایدن فلك مشرب آدمه دینور یقال
هو مجذامة ای سریع القطع للمودة ومجذام بنو یربوع جماعتندن برینك فرسی اسمیدر (الاجذم) احمر وزننده
مقطوع الید آدمه دینور علی قول پرمقلرینك اوجلری دوشمش آدمه دینور یقال رجل اجذم ای المقطوع الید
او الذاهب الانامل ومجذوم کسه‌یه دینور جوهری اجذم دیمك جائز دکلدر دیو منع ایلمسی وهمدر * شارحك بیانته کوره
جوهری فصاحتنی منع ایلمشدر (الاجذام) همزه‌نك کسریله بودخی ال کسمك معناسنه‌در تقول اجذمت یده
اذا قطعتها وسرعتله یوریمك معناسنه مستعملدر یقال اجذم السیر اذا اسرع فیه وآت پك سکرتمك معناسنه‌در
یقال اجذم الفرس اذا اشتدّ عدوه وبرنسنه‌دن فراغت ایدوب وازکلمك معناسنه‌در یقال اجذم عن الشیء اذا اقلع
وبرنسنه‌یه عزم ایلمك معناسنه‌در یقال اجذم علیه اذا عزم (الجذمة) تمره وزننده وفتحاتله الك کسیلان یرینه
دینور (الجذمة) غرفه وزننده اسمدر ال کسلکنه دینور (الجذام) غراب وزننده معاذالله تعالی بر علت آدیدر که
سودانك جمیع بدنه انتشارندن تحدث ایدوب جمله اعضانك مزاجی وهیئتی فاسد ومتغیر اولور وبدنده یرامز یاره‌لر
وچبانلر ظهور ایدر وکاه اولور که اعضانك پیر یوب دوکلمسنی مؤدی اولور ترکیده مسکینلك دیدکلری‌در وجذام بر قبیله
اسمیدر حسمی طاغلرنده ساکن اولورلر معد نسلندن منشعبلردر (المجذوم) جذام علتنه اوغرامش کسه‌یه دینور
یقال جذم الرجل علی بناء المجهول فهو مجذوم ای به جذام (المجذم) معظم وزننده و(الاجذم) احمر وزننده که
ذکر اولندی مجذوم معناسنه‌در (جذیمه) سفینه وزننده عبدالقیس قبیله سندن بر قبیله آدیدر نسبتنده جذمی
دینور عربی وزننده وبعضا جیمی مضموم اولور وجذیمة الابرش فهم قبیله سندن ابن مالك‌در که امیر الکای
حیره‌در زباء نام ملکه‌نك مقارنیدر که قصه‌لری معلومدر (الجذمان) جیمك ضمیله ذکره علی قول ذکرك کوکنه
دینور (الجذماء) حمراء وزننده شیبان قبیله سندن بر خاتوندر که برشاء نام خاتونك ضره‌سی ایدی برکون
برشاء نام خاتونی طوتوب آتشه آتمغله اعضالری یانوب صویلدیغندن اکا برشاء دیدیلر وبرشاء دخی
برتقریبله آنك النی قطع ایلمکله اکا دخی جذماء اطلاق ایلدیلر (الاجذم) اسلم وزننده اسمادندر کروس
بن الاجذم شعرادندر (شعب المجذمین) معظم وزننده مکهٔ مکرمه‌ده بر شعب اسمیدر (الجرم) جیمك فتحی
ورانك سکونیله کسمك معناسنه‌در یقال جرمه جرما من الباب الثانی اذا قطعه وجرم وجرام سحاب
وکتاب وزنلرنده خاصة خرما یمشنی کسمك معناسنه‌در یقال جرم النخل جرما وجراما وجراما اذا صرمه
وخرما اغاجنك اوزرنده اولان خرمالری رطب ایکن رسیده اولدقده نه مقداره بالغ اولور دیو تخمین ایلمك
معناسنه‌در یقال جرم النخل اذا خرصه وکناه ایلمك معناسنه‌در یقال جرم الرجل اذا اذنب وکسب وکار ایلمك
معناسنه‌در یقال جرم لاهله اذا کسب وبرآدمه جنایت ایلمك معناسنه‌در یقال جرم علیهم والیهم جریمة اذا جنی
جنایة وقیونك یوکنی قرقمق معناسنه‌در یقال جرم الشاة اذا جزها وجرم اسی‌یه دینور وبوکرم فارسی معربیدر
تقول یومنا هذا جرم ای حار وهواسی بغایت اسی اولان ارضه دینور واهل یمن لغتنده برکونه قایغه دینور جمعی
جروم‌در ظاهرا نیل مصرده جرم دیدکلری یوجك قایق اوله جقدر وجرم طی قبیله سندن بر بطن اسمیدر

وجرم بن زبان قضاعه قبیله سندن بر بطندر (الاجترام) افتعال وزننده بودخی خرما اغاجنك میوه سنی تخمین
ایلمك معناسنه در یقال اجترم النخل اذا خرصه وكناه ایلمك معناسنه در یقال اجترم فلان اذا اذنب وامك
چكوب كسب وكار ایلمك معناسنه در یقال اجترم لاهله اذا كسب (الاجرام) همزه نك كسریله بودخی كناه ایلمك
معناسنه در یقال اجرم الرجل اذا اذنب وبرآدمه جنایت ایلمك معناسنه در یقال اجرم علیهم والیهم ای جنی
علیهم وتنومند اولمق معناسنه در یقال اجرم الرجل اذا عظم یعنی جرمه وجسده ورنك صافی وخالص اولمق
معناسنه در یقال اجرم لونه اذا صفا وبرنسنه یه قان یاپشمق معناسنه در یقال اجرم به الدم اذا لصق وبرآدمك
صوتی صافی اولمق معناسنه در یقال اجرم الرجل اذا صفا صوته (المجرم) اجرامدن اسم فاعلدر و(الجریم) امیر
وزننده ثلاثیدندر كنهكاره دینور وفی قوله تعالی ❊ وكذلك نجزی المجرمین ❊ ای الكافرین ومجرم بررجل آدیدر
وجریم قوری خرمایه دینور وچكردكه دینور وتنومند آدمه دینور مؤنثی جریمه در جمعی جرام كلور كرام كبی یقال
رجل جریم وامرأة جریمة ای العظیم الجسد (الجریمة) سفینه وزننده صوچه وكناهه دینور وجنایت معناسنه در
یقال اخذ فلان بجریمته ای بجنایته وجریمة القوم اول زمره نك كندیلر ایچون كسب وكار ایدن عملدارلرینه دینور
یقال هذا جریمة القوم ای كاسبهم وبرآدمك الڭ صوڭ ولدینه دینور یقال هذا جریمته ای آخر ولده (الجرمة)
جیمك كسریله خرما كسن كمسه لره دینور یقال جاءت جرمة وهی القوم یجترمون النخل (الجرم) جیمك ضمیله
كناهه دینور جمعی اجرام وجروم كلور یقال ماله جرم ای ذنب (الجرمة) كلمه وزننده بودخی كناهه دینور (الجرامة)
ثمامه وزننده كسیلوركن اغاجدن یره دوشن خرمایه دینور وكسلمش خرمایه دینور كه كسنتی تعبیر اولنور علی قول
خرما كسیمندنصكره بداق باشلرنده قالمغله صكره دن كسیلان بتاق خرمالره دینور یقال هذه جرامة نخلك
ای التمر المجروم اومایجرم منه بعد ما یصرم یلقط من الكرب وبغدای وارپه كسموكنه دینوركه بشاقلو قالمغله
تكرار دوكیلوب تمیزلنور (التجرم) تفعل وزننده برآدمه برجرم وتهمت اسناد ایلمك معناسنه در یقال تجرم علیه
اذا ادعی علیه الجرم وان لم یجرم وزمان بچوب كتمك معناسنه مستعملدر انقطاع معناسندندر یقال تجرم اللیل
اذا ذهب وتكمل ویقال تجرم الحول اذا انقضی وتم (الجرم) جیمك كسریله جسد وتن معناسنه در جمعی اجرام
وجروم وجرم كلور ضمتینله ❊ شارح دیركه جماداته استعمالی غالبدر وجرم بوغازه دینور حلق معناسنه وصوت
وآوازه دینور علی قول صوتك بلند اولمسندن عبارتدر یقال له جرم الصوت ای جهارته ورنك ولون معناسنه در
(الجرمان) جیمك كسریله بودخی جسد وتن معناسنه در (المجروم) بودخی تنومند آدمه دینور (المجرم) معظم وزننده
تمام اولان ییله اطلاق اولنور یقال حول مجرم ای تام (التجریم) تفعیل وزننده برطائفه ایچندن چیقوب كتمك
معناسنه در قطع معناسندندر تقول جرمناهم ای خرجنا عنهم لسانمزده مصادره موقعنده والی فلانی تجریم
ایلدی تعبیری مولددر اسناد جرم ایلمكدن مأخوذدر (لاجرم) فتحتینله وآخرك فتحیله بونده برقاچ لغت دخی
واردر لاذا جرم ولا ان ذا جرم ان مفتوحه ایله ولا عن ذا جرم ولا جر حذف میمله ولاجرم رانك ضمیله كرم وزننده
ولاجرم جیمك ضمیله بونلرك مجموعی لابد معناسنه دركه چاره سز وضروری دیمكدر علی قول حقا معناسنه در
یاخود لامحالة معناسنه دركه شبهه سز والبته دیمكدر وعندالبعض اصل معناسی بودر كثرت استعمالله برد رجه یه
واردیكه قسم مقامنده مستعمل اولدی انكیچون قسم جوابی كبی بونكده جوابنه لام ادخال ایدوب مثلا لاجرم
لاتینك دیدیلر ❊ شارحك بیاننه كوره قطع معناسندن مأخوذدركه فی الاصل انی كسمك واندن كسلمك بوقدر دیمكدر
بعده لازمی اولان معنای مزبورده استعمال اولندی (جرم) جیمك كسریله بدخشان الكاسنده بربلده آدیدر
(بنوجارم) عربدن ایكی بطندر (الجرم) فتحتینله خرما كسیلوركن یره دوشنلری اكل ایلمك معناسنه در یقال
جرم الرجل جرما من الباب الرابع اذا صار یأكل جرامة النخل (جاجرم) جیمك فتحی ورانك سكونیله نیسابور ایله
جرجان بیننده بربلده آدیدر (اجرم) احمد وزننده خثعم قبیله سندن بربطندر (الاجرام) همزه نك فتحیله چوبان
قسمنك ساز وسلبنه دینور وایكی دزلو رنكی اولان بالقره دینور (الجرثومة) جیمك وثای مثلثه نك ضمیله برنسنه نك
كوكنه دینور اصل معناسنه در علی قول اغاجك دیبلرنده بیغلمش طپراق كومه سنه دینور ویل صاوردیغی
طپراغه دینور وقرنجه یواسنه دینور وبوغازك باشنده اولان یومری یجه یره دینوركه دل دینده اولور وابوثعلبة
الخشنی جرثوم بن ناشر یاخود ناشم اصحابدندر علی قول اسمی جرهمدر (الاجرنثام) احرنجام وزننده و(التجرثم)
تدحرج وزننده یوكسكدن اشاغی یه دوشمك معناسنه در یقال اجرنثم الرجل وتجرثم اذا سقط من علو الی سفل
ودرطوب دیرنشوب قلدانمیه رق یرنده ساكن اولمق معناسنه در یقال اجرنثم الرجل وتجرثم اذا اجتمع ولزم موضعه

وتجرثم برنسنه نك كومنى اخذ ايلك معناسنه در يقال تجرثم الشيء اذا اخذ معظمه (جرثم) قنفذ وزننده بنى اسد
يوردنده برموضع ياخود برصويك آديدر وشديد بن قيس بن هانئ بن جرثمه محدثدر (المجرنثم) اسم فاعل بنيه سيله
عريض اولان فرجه دينور يقال ركب مجرنثم اى مستهدف (الجرجمة) جيمله دحرجه وزننده ايچمك معناسنه در
يقال جرجم الماء اذا شربه ويره ييقمق معناسنه در يقال جرجمه اذا صرعه وبنايى ييقمق على قول هدم
ايلكسزين سوكوب بوزمق معناسنه در يقال جرجم البيت اذا هدمه اوقوضه وطعام اكل ايلك معناسنه در
يقال جرجم الطعام اذا اكله (التجرجم) تدحرج وزننده يره ييقلوب دوشمك معناسنه در يقال تجرجم الرجل اذا سقط
وتجدل وقيويه يوارلنوب كتمك معناسنه در يقال تجرجم الشيء اذا انحدر فى البئر وبنا هدم اولمقسزين سوكيلوب
بوزلمق معناسنه در يقال تجرجم البيت اذا تقوض وبنا ييقلمق معناسنه در يقال تجرجم البناء اذا انهدم واكل وشربده
اكثار وافراط ايلك معناسنه در يقال تجرجم فى الاكل والشرب اذا اكثر وجانور ياتاغنده طورطوب قلدانميه رق
اوتورمق معناسنه در يقال تجرجم الوحشي وغيره فى وجاره اذا تقبض وسكن (الجرجوم) عصفور وزننده اصبور
چكنه دينور واقران وهمتالرينى صرع ايدن پهلوان كورشجى يه دينور يقال هو جرجوم اى صرعة (الجراجم
جيمك فتحيله طولومده اولان سودك برى اوته چالقنديقده ظهور ايدن سسنه دينور كه وجردى تعبير اولنور
الجراجمة) عمالقه وزننده عربدن برطائفه در كه جزيرده تمكن ايدرلر على قول نبط شام قوميدر (الجرجمان
عنفوان وزننده اكول آدمه دينور (الجردم) جعفر وزننده برجنس چكركه در كه باشلرى يشل و بدنى سياه اولور
واوزان ويركوى آدمه دينور يقال رجل جردم اى مكثار (الجردمة) دحرجه وزننده جردبه معناسنه در كه
فرط حرص ودناءتدن ناشى طعام يركن آخر كسه يمسون ديو صول اليله طعام اوزرينى قپامقدن عبارتدر يقال
جردم فى الطعام بمعنى جردب وقابده اولان طعامك مجموعنى سيلوب سپورمك معناسنه در يقال جردم ما فى الجفنة
اذا اتى عليه وبرآدم التمش ياشنى كچمك معناسنه در يقال جردم الستين اذا جاوزها وبتون اتمك مجموعنى يمك
معناسنه در يقال جردم الخبز اذا اكله كله وچوق سويلمك معناسنه در يقال جردم الرجل اذا اكثر الكلام
وسرعت ايلك معناسنه در يقال جردم الرجل اذا اسرع (الجرذمة) ذال معجمه ايله بودخى سرعت ايلك معناسنه در
عجله اولسون وسيرده اولسون يقال جرذم الرجل اذا اسرع (الجرزم) زاى معجمه ايله جعفر وزننده و(الجرزم
زبرج وزننده قاتقسر قورى اتمكه دينور (الجرسمة) دحرجه وزننده برنسنه يه قيدقيه باقمق معناسنه در يقال جرسم
اليه اذا احد النظر (الجرسام) جيمك كسريله برسام معناسنه در كه علت معروفه در وزهر قاتله دينور يقال
سقاه الجرسام اى السم الذعاف (الجرشمة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده خسته لكدن افاقت بولمق معناسنه در
يقال جرشم الرجل اذا اندمل بعد المرض وچهره يى بورتوب اكشتمك معناسنه در يقال جرشم الرجل اذا كره
وجهه (الجرضم) ضاد معجمه ايله قنفذ وزننده و(الجراضم) علابط وزننده اكول واينهان آدمه دينور (الجرضم
جعفر وزننده ضعف وهزالدن افتاده اولان پيرواختيار آدمه دينو (الجرضمة) قرشبه وزننده بودخى اكول
واينهان آدمه دينور وبيوك سموز قيونه دينور (جرهم) قنفذ وزننده يمنده برقبيله آديدر كه حضرت اسمعيل على نبينا
وعليه السلام انلردن تزوج ايلدى وجرهم بن ناشر جرثم ماده سنده ذكر اولندى (الجراهم) علابط وزننده ارسلانه
دينور وايرى ودبزمان دوه يه دينور مؤنثى جراهمه در (الجرهام) قرطاس وزننده بودخى ارسلانه دينور وهر امور
وخصوصنده چالشقان آدمه دينور (المجرهم) اسم فاعل بنيه سيله بودخى امور ومصالحنده چالشقان آدمه دينور
يقال رجل جرهام ومجرهم اى جاد فى امره (الجزم) عزم وزننده كسمك معناسنه در يقال جزمه جزما من الباب
الثانى اذا قطعه وشروط واستثناسز حتم وقطعى وجه اوزره يمين ايلك معناسنه در يقال جزم اليمين اذا امضاها
وبرايشى اصلا ايلشك قالمامق اوزره كسوب بچمك معناسنه در يقال جزم الامر اذا قطعه قطعا لاعودة فيه
ونحويون عندنده جزم كلمه نك آخرنده اولان حرفك حركه سنى اسكان ايلكدن عبارتدر كه حركه سنى قطع ايدر
لم ينصر كلمه سى كبى يقال جزم الحرف اذا اسكنه وبرنسنه دن قورقوب عاجز اولمق معناسنه در يقال جزم عنه
اذا جبن وعجز وبر خصوصده اصلا طنيوب خموش واپسم اولمق معناسنه در يقال جزم عليه اذا سكت وقرأن
كريمده حروفى يرلو يرينه وضع ايدوب مخرجلرندن اخراجله دانه دار اوله رق فصاحت وبيان وتأنى وسكونت
وجهيله اوقومق معناسنه در يقال جزم القرأة اذا وضع الحروف مواضعها فى بيان ومهل وقربه يى طولدرمق
معناسنه در يقال جزم السقاء اذا ملأه وخرما اغاجنك اوزرنده اولان ميوه يى تخمين وتقدير ايلك معناسنه در يقال
جزم النخل اذا خرصه ودفع طبيعى ايدركن فضله نك يارسنى چيقاروب يارسنى كسه قومق معناسنه در

وعلى

وعلى قول تجسيس آتمق معناسنه در يقال جزم بسلحه اذا اخرج بعضه وبقى بعضه اوخذفه وطولوم كبي ايچروسني طولق درجه سنده اكل ايلك على قول يكريمي درت ساعتده براو كون طعام ايلك معناسنه در يقال جزم الرجل اذا اكل اكلة تملأ عنها او اكل في كل يوم وليلة اكلة وبر نسنه يي بركسه اوزره ايجاب والزام قلمق معناسنه در يقال جزم على فلان كذا وكذا اذا اوجبه ودوه صوبه قانمق معناسنه در يقال جزمت الابل اذا رويت من الماء وعند الكتاب جزم تسويه حروف وكلماتدن عبارتدر كه برچرپي اوزره راست وهموار يازمقدر يقال جزم الخط اذا سوى حروفه وشول قلمه دينور كه اوجي محرف قطع اولنميوب دوز قطع اولنمش اوله تنه كه عربلر وهنديلر اويلجه قطع ايدرلر وبو في الاصل مصدر در يقال قلم جزم اى مستوى القط لاحرف له وعرب اشبو حروف معجمدن مؤلف ومرتب اولان خط متعارفه جزم اطلاق ايدرلر سلفده حميرطا ئفه سنك خطلرندن مقطوع ومأخوذ اولديغيچون ❊ شارح دير كه اول خطه مسند دير لر حالا يمنده متعارفدر وجزم ناقه نك فرجنه ادخال ايلدكلري نسنه يه دينور واكا درجه دخي ديرلر تنه كه دريج ماده سنده بيان اولندي وجزم الامور وقتندن مقدم ظهور ايدن امر وماده يه دينور تنه كه وزم وقتنده ظهور ايدنه دينور هرنه اولورسه اولسون (التجزيم) تفعيل وزننده بودخي برخصوصده اصلا طنميوب ساكت اولمق معناسنه در يقال جزم عليه اذا سكت وبرنسنه دن خوفه دوشمكله عاجز اولمق معناسنه در يقال جزم عنه اذا جبن وعجز وطولومي طولدرمق معناسنه در يقال جزم السقاء اذا ملأه (الجازم) و (المجزم) منبر وزننده طلو طولومه دينور يقال سقاء جازم ومجزم اى ملآن وجازم صوبه قانمش دوه يه دينور يقال بعير جازم وابل جوازم اى ريان ومجزم بر رجل آديدر (الاجترام) افتعال وزننده خرما اغاجنك ميوه سني تقدير وتخمين ايلك معناسنه در يقال اجترم النخل اذا خرصه وبرمالك كيمي كسوب آلوب كيمي كيرو قومق معناسنه در يقال اجترم جرمة من المال اذا اخذ بعضه وابقى بعضه وخرما سره جك يرياخود آغيل اشترا ايلك معناسنه در يقال اجترم خطيرته اذا اشتراها (الانجزام) انفعال وزننده كميك قرلمق معناسنه در يقال انجزم العظم اذا انكسر (التجزم) تفعل وزننده دكنك مقوله سي نسنه چتلايوب يارلمق معناسنه در يقال تجزمت العصا اذا تشققت (الجزمة) جيمك كسريله برنسنه دن كسلمش قطعه يه دينور وبوزعدد وآندن زياده جه اولان ماشيه سنورينه دينور على قول اوندن قرقه وارنجه دينور ياخود بربلوك دوه يه دينور وبرسوري قيونه دينور مجزم) معظم وزننده بر رجل اسميدر (الجوازم) سودايله طلو اولان طولومره دينور مفردي جازم دركه ذكر اولندي الجسم) جيمك كسريله انسانك وسائر خلقتي عظيم ومتشخص اولان انواع حيوانك بدن واعضالرينك جماعتنه يعني مجموعنه دينور جمعي اجسام وجسوم كلور تركيده كوده تعبير اولنور ❊ شارح دير كه مؤلف بوتعريفده ابوزيده اقتفا ايلدي لكن ابن دريد مطلقا ادراك اولنسان يعني مبصر اولان شخص ايله تعريف ايلدي پس ابوزيدك ومؤلفك تفسيرلرينه كوره جسد ايله موافق اولور جماد ونباته وجرم صغيره جسم اطلاق اولنمز وابن دريده كوره حيوان وجماد ونباته وجرم صغيره شامل اولور ❊ ومؤلف بصائرده اهل معقوله اقتدا ايدوب جسمي ابعاد ثلاثه دن مركب نسنه ايله تعريف ايلدي يعني طول وعرض وعمق اولان نسنه دن عبارتدر ديدي وجسمك اجزاسي تجزيه وتقطيعله اجسام اولمقدن زائل اولمز ديدي انتهى (الجسمان) جيمك ضميله جسم معناسنه در يقال له جسم لطيف وجسمان وهي جماعة البدن والاعضاء من الناس وسائر الانواع العظيمة الخلق (الجسامة) كرامه وزننده عظيم الجسم اولمق معناسنه در يقال جسم الرجل جسامة من الباب الخامس اذا عظم (الجسيم) اميروزننده و (الجسام) غراب وزننده وصفلر در تنومند وعظيم الخلقه شيئه دينور مؤنثلري ها ايله در واتلو جانلو سموز آدمه دينور يقال رجل جسيم اى بدين وشول محله دينور كه صحن زمينيدن يوكسك اولوب لكن اكا صوچيقوب آشار اوله جمعي جسام در كتاب كبي (بنو جوسم) جوهر وزننده سلفده عربدن برجماعت ايديلر حالا منقرضلردر (بنو جاسم) برقديم جماعت آديدر (التجسم) تفعل وزننده عظيم نسنه يه عزم واقدام ايلك معناسنه مستعملدر يقال تجسم الامر والرمل اذا ركب معظمهما وبر ارضك برسمتني قصد ايدوب اوراسنه توجه وعزم ايلك معناسنه در يقال تجسم الارض اذا اخذ نحوها وبر طائفه دن برآدمي اختيار ايلك معناسنه در يقال تجسم من العشيرة فلانا اذا اختاره (الاجسم) اضخم وزننده ومن ادفيدر كه بك ايري ديزمان شيئه دينور (جاسم) صاحب وزننده شامده برقريه اسميدر (الجشم) جيمك فتحي وشينك سكونيله رو (الجشامة) كرامه وزننده برآدم برزحمتلو كوج ايشي اوزرينه آلوب رنج وزحمتني متحمل اولمق معناسنه در يقال جشم الامر جشما وجشامة من الباب الرابع اذا تكلفه على مشقة (التجشم) تفعل وزننده بجشم معناسنه در يقال تجشمه بمعنى جشمه (الاجشام) همزه نك كسريله و (المجشم

تفعيل وزننده برآدمی رنج وزحمتلوایشه اوغراتمق معناسنه در تقول اجشمنی الامر وجشمنی ای کلفنی ایاه (الجشم
فتحتینله و(الجشم) شینك سكونیله آغرلق معناسنه در تقول القی علیّ جشمه وجشمه ای ثقله وفتحتینله سموزلکه
دینور سمن معناسنه در (الجشم) کتب وزننده سموزکسه‌لره دینور یقال قوم جشم وابل جشم ای سمان (الجشیم
امیر وزننده یوغون وغلیظ نسنه‌یه دینور (الجشم) صرد وزننده انسانك وحیوانك جوفنه دینور علی قول
کوکسه مشتمل ایکولریله برابر کوکسه دینور وآغرلق ثقل معناسنه در وجشم مضر قبیله سندن ویمن خلقندن
وتغلب قبیله سندن بر رجاعت آدیدر وثقیف وهوازن قبیله‌لری نسبلرینك رجالندن بر رکسه‌نك اسمیدر وبیهق
قضاسنده برقریه آدیدر وبرعبد حبشی اسمیدرکه حارث بن لؤی نام کسه بی تربیه ایلمکله حارثك اولادنه بنوجشم
اطلاق ایلدیلر (المجشم) محسن وزننده ارسلانه دینور (الجضم) جیمك وضاد معجمه‌نك ضمیله کثیر الاکل آدملره
دینور ❊ شارحك بیاننه کوره مفردی کویا که جاضم در (الجنضم) جندب وزننده یانلری وبلی ایری وقبا آدمه دینور
(التجضم) تفعل وزننده برنسنه‌یی بتون اغزایله المق معناسنه در یقال تجضم الشیء اذا اخذه بالفم (الجعم) فتحتینله
طمع ایلمك معناسنه در یقال جعم فیه جعما من الباب الرابع اذا طمع وبرآدم بوغازی واسع اولمغله قالین وقباسوزلو
اولمق معناسنه در یقال جعم الرجل اذا غلظ کلامه فی سعة حلق وات قسمنه پك اشتهالو اولوب چوق اکل ایدر اولمق
معناسنه در یقال جعم الی اللحم اذا قرم وهوا کول ودوه قسمی شوراوت وتیکنلك بولماملغله کمیکلر ونجس کلاب
اکل ایدر اولمق معناسنه در یقال جعمت الابل اذا قضمت العظام وخرء الکلاب لشبه قرم بها یعنی دوه قسمی
ذکر اولنان مرعایی بولمیجق انلره اشتها ایدر وبرآدم طعامه بی اشتها اولوب اصلا کوکلی استمزاولمق معناسنه در
یقال جعم فلان اذا لم یشته الطعام بوجهتله معنای اسبق یننده تضاد اولور ودوه قسمی پك پیر اولمغله دیشلری
دوکلمك معناسنه در یقال جعمت الابل اذا ذهبت اسنانها یعنی من الکبر (التجعم) تفعل وزننده بودخی طمع ایلمك
معناسنه در یقال تجعم فیه اذا طمع ویاشلوقوجه دوه حزین حزین بوکورمك معناسنه در یقال تجعم العود اذا تحنن
(الجعم) کتف وزننده اته پك مشتهی اولمغله چوق اکل ایدن کسه‌یه دینور وطعامه اشتهاسی اولمیان آدمه دینور
(الجعم) جیمك کسریله بودخی اته پك اشتهادار اولان اکوله دینور (الجعم) جیمك فتحیله طعامه بی اشتها اولمق
معناسنه در یقال جعم فلان جعما من الباب الثالث اذا لم یشته الطعام ودوه نسنه اکل ایلسون وبرکسه‌یی
اصرمسون دیواغزنه باغ ایلمك معناسنه درکه اسنك اورمق تعبیر اولنور یقال جعم البعیر اذا وضع علی فیه ما یمنعه
من الاکل والعض (المجعوم) طعامه اشتهاسی اولمیان آدمه دینور وبومی طوب کبی نسب اوزره در (الجعماء
حمراء وزننده پیرلکدن هپ دیشلری دوکلش دوه‌لره دینور یقال ابل جعماء ای ذهبت اسنانها کلها
وناقه‌یه ده وصف اولور ودبر ومقعده دینور وبونامش قوجه قاری‌یه دینور مذکرنده اجعم دینمز (الاجعام
همزه‌نك کسریله یرك نباتی کوکلرینه دك اوتلانمش اولمق معناسنه در یقال اجعمت الارض اذا کثر الحنك
علی نباتها فاکله والجأه الی اصوله بوراده حنك فتحتینله اونجیلره دینورکه جابجا طوارلرنی رعی ایدرلر ویقال
اجعم الشجر ای اکل ورقه الی اصوله واجعام استیصال معناسنه در یقال اجعم الشیء اذا استأصله (الجیعم
حیدر وزننده آج وجایع معناسنه در (المجعم) مقعد وزننده صغنه‌جق یره دینور یقال هو مجعم له ای ملجأ (الجعام
غراب وزننده برعلتدرکه دوه‌یه وسائر دوابه عارض اولور یازمو سمندنصکره یغمور سببیله یکیدن تازه لتن اوت
یمکدن نشئت ایدوب اسهاله دوچار اولورلر (الجعثم) زبرج وزننده بغدایجق اوتنك کوکلرینه دینور (الجعثوم
زنبور وزننده ایری ذکرکله سنه دینور (جعثمه) قنفذه وزننده هذیل قبیله سندن علی قول ازد السراة قبیله سندن
برجاعتدر (الجعثمات) جیمك وثانك ضمیله یایره اطلاق اولنور قسی معناسنه وبو فی الاصل جماعت مزبوره‌یه
منسوبدر اعلا یای دوزرلر ایدی (التجعثم) تدحرج وزننده بوزیلوب دیرنشمك معناسنه در یقال تجعثم الشیء
اذا انقبض ودخل بعضه فی بعض (الجعشم) شین معجمه ایله جعفر وزننده اورته‌یه دینور وسط معناسنه (الجعشم
قنفذ وجندب وزنلرنده طو باج وقوند کوده لو بودوره دینور وتنومند اوزون آدمه دینمکله ضد اولور وقنفذ وزننده
اسامیدندر جعشم بن خلیبة بن جعشم وسراقة بن مالك بن جعشم اصحابدندر (الجلم) جیمك فتحی ولامك سکونیله
کسمك معناسنه در یقال جلمه جلما من الباب الثانی اذا قطعه وکمیك اوزره اولان اتی صویوب المق معناسنه در
یقال جلم الجزور اذا اخذ ما علی عظامها من اللحم وقیونك یوکنی قرقمق معناسنه در یقال جلم الصوف اذا جزه
(الاجتلام) افتعال وزننده کمیك اوزره اولان اتی صیروب المق معناسنه در یقال اجتلم الجزور یعنی جلمه (الجلامة
ثمامه وزننده قرقلمش یوکه دینورکه قرقنتی تعبیر اولنور (الجلم) جیمك کسریله قیونك یوکرك یاغسنه دینورکه

بوكركلری احاطه ایدن یاغدر (المجلوم) محلوق وتراشیده معناسنه در یقال هن مجلوم ای محلوق بوراده هن فرجدن
كنایه در (الجلمة) فتحاتله دریسی یوزلمش قیون كوده سنه دینور ایچی چیقوب پاچه سی كسلدكدنصكره
وكوتری هپ معناسنه در یقال اخذه بجلمته ای باجمعه بوند ه جیمك ضمی ولامك سكونیله ده جائزدر (الجلمة) تمره
وزننده بودنجی كوتری جمله معناسنه در (الجلام) زنار وزننده تویلری قیرقلمش قاولاق چپچی تكه لرینه دینور
مفردی جلامه در (الجلم) فتحتینله برجنس قیوندر كه اياقلری اوزون اولوب وبجاقلرنده تویی اولمیوب طاز اولور
طائف شهرینه مخصوصدر وكیك وچپچی تكه لرینه وقیون قوچنه دینور جمعی جلام در كتاب كبی و بولك قرقه جق
مقصه دینوروكنه یه دینور قراد معناسنه ودوه قسمنه مخصوص برتمغا اسمیدر وآیه دینور قمر معناسنه علی قول
هلاله دینور واوغلاغه دینور (الجیلم) حیدر وزننده بودنجی آیه دینور قمر معناسنه (جلثم) ثای مثلثه ایله جعفر
وزننده بررجل اسمیدر (الجلحمة) دحرجه وزننده ایپ بوكك معناسنه در یقال جلحم الحبل اذافتله
(الاجلحمام) اقشعرار وزننده ناس هر طرفدن كلوب بریكمك معناسنه در یقال اجلحم القوم اذا اجتمعوا (الاجلخمام)
خای معجمه ایله اجلحمام وزننده ناس هر طرفدن كلوب بریكوب پك چوق ومزدحم اولمق معناسنه در یقال
اجلخم القوم اذا استكثروا واجتمعوا (الجلسام) جیمك كسریله جامه نك برسام دیدكلری علته دینوركه ماده سنده
بیان اولندی پس فصیحی جلسام اولور (الجلاعم) جیمك فتحیله بنی سحمه دن بربطندركه یمامه ایله بحرین بیننده
متمكن اولورلر (الجلهمة) قنفذه وزننده وجیمك وهانك فتحیله دره نك قیسنه دینور تقول رأیته یقعد فی الجلهمة
ای فی حافة الوادی وقنفذه وزننده شدت ومحنت معناسنه در ومشكل ایشه دینور وامر عظیم معناسنه در یقال
وقع فی جلهمة ای شدة وكذا خطة وامر عظیم و بررجل اسمیدر (الجلهم) قنفذ وزننده ایری وبیوك فاره یه
دینور وبرخاتون اسمیدر (الجلهوم) عصفور وزننده جماعت كثیر معناسنه در (الجلاهم) جیمك فتحیله ربیعه
قبیله سندن منشعب بركوجك قبیله اسمیدر (الجم) جیمك فتحی ومیمك تشدیدیله چوق نسنه یه دینور یقال مال جم
ای كثیر وجم الظهیرة نصف نهارك تمام طولغنلغی كرته یه اطلاق اولنور تقول سرنا فی جم الظهیرة ای فی معظمها
وجم الماء صویك انكین یرندن عبارتدر وجم كلمه سنك جمعی جمام كلور جیمك كسریله وجموم كلور وجم وجمام
حركات ثلاثه ایله مصدر اولورلر اوچلكی باشلو اولجمك معناسنه یقال جم الكیل جما وجماما من الباب الثانی
اذا كاله الی رأس المكیال وجم وجمام سحاب وزننده یورغون آت بنلمیوب دیكلنمك معناسنه در یقال جم الفرس
جما وجماما اذا ترك ولم یركب فعفا من تعبه وجم كیكك اتی چوق اولمق معناسنه در یقال جم العظم اذا كثر لحمه
وصو بریكسون دیو آلمیوب حالی اوزره ترك ایلمكله اركك معناسنه در یقال جم الماء اذا تركه یجتمع و برایش
ویرنسنه پك یقشلوب چاتمق معناسنه در یقال جم الامر اذادنا وكیله اوزرینه باش ییغمق معناسنه در تقول جممت
المكیال اذا جعلته علی رأسه طفافا (الجمیم) امیر وزننده بودنجی چوق معناسنه در یقال شیء جمیم ای كثیر وچوق
جابره واوته دینور یاخود تمام بویلنمش وهر یره یایلمش اولانه دینور جمعی اجماء كلور لبیب والباء كبی (الجمة) جیمك
ضمیله بودنجی صویك انكین وفراوان اولان یرینه دینور یقال وقع فی جمة الماء ای معظمه و باشده اولان صاچك
كور وفراوان اولانه دینوركه كثرتندن اوموزلره قدر نازل اولور وجمه جماعت عظیمه یه دینور وسلیمان بن جمه تابعیدر
محدثیندندر مؤلف بونی تكرار ایلمشدر (الجم) جیمك كسریله شیطانه یاخود شیاطینه اطلاق اولنور (الجم) جیمك
ضمیله بركونه صدف بحری اسمیدر (الجموم) عموم وزننده كول وقیو مقوله سنك صوبی بریكوب چوغالمق معناسنه در
یقال جم الماء جموما من الباب الاول والثانی اذا كثر واجتمع وقیونك صوغلمش صوبی كیر وظهور ایلمك معناسنه در
یقال جمت البئر اذا تراجع ماؤها (الجمام) سحاب وزننده آیغر آت و یوغور دیشی یه اشمغی برمدت ترك ایلمكله صلبنده
منبسی مجتمع ومتكثر اولمق معناسنه در یقال جم الفرس جماما اذا ترك الضراب فتجمع ماؤه ودیكلنمكه وآسوده لكه
دینوركه اسمدر یقال وجد جمامه ای راحته (الاجمام) همزه نك كسریله بودنجی آت قسمی بنلمیوب صولو قلنمق
ودیكلنمك معناسنه در یقال اجم الفرس اذا ترك فلم یركب فعفا من تعبه ومتعدی اولور آتی دیكلندرمك معناسنه در
یقال اجم فرسه اذا تركه ولم یركب علیه فعفا من تعبه وصو بریكسون دیو حالی اوزره ترك ایله اركك معناسنه در
یقال اجم الماء اذا تركه یجتمع وبرنسنه كلوب چاتمق معناسنه در یقال اجم الامر اذادنا واولچك اوزرینه باش
ییغمق معناسنه در تقول اجممت المكوك اذا جعلته علی رأسه طفافا (الاجم) اعم وزننده اوزرنده اتی چوق
كیكه دینور یقال عظم اجم ای كثیر اللحم ومزراقسز آدمه دینور یقال رجل اجم ای لارمح معه و بو بینوزسز
قباق قوچه دینور یقال كبش اجم ای بلاقرن وعورت قسمنك فرجنه اطلاق اولنور بو بینوزسز اولدیغیچون

وچناغه دینور (الجمة) جیمك فتحیله کیلارده وقایقلرده قیچ النده اولوب صزان صولر بریکدیکی یره دینور که
سینتنه تعبیر اولنور یقال تعفنت جمة السفینة وهی الموضع الذی یجتمع فیه الرشح من خرزه وصویی فراوان
قیویه دینور یقال بئر جمة ای الکثیرة الماء ومقتوللرینك دیتنی طلب ایدن جماعته دینور بو معناده جیمك
ضمیله دخی لغتدر یقال جاء فی جمة عظیمة ای جماعة یسئلون الدیة (الجمم) معظم وزننده صاچی فراوان اولمغله
اموزلرندن اشاغی یه قدر ایرشمش اولان آدمه دینور یقال رجل مجمم ای ذوالجمة (الجمانی) رمانی وزننده باشنك صاچی
طوپ و کور اولهرق اوزون اولان آدمه دینور یقال رجل جمانی ای طویل الجمة * شارحك بیاننه کوره بونده نونك
زیادهسی خلاف قیاس اوزره در واکر جمه ایله برآدم مسما اولوب واکا نسبت اولنسه جمی دینور (الجمام) غراب وزننده
و(الجمام) کتاب وزننده آیغر چکلمکدن برمدت ترك اولنمغله صلبنده مجتمع اولان منی یه دینور وجمام حرکات ثلاثه ایله
وجمم جبل وزننده باشلو اولچلان اولچکك باشنه دینور یقال اعطاه جمام المکوك مثلثة وجممه وهو ما علی رأسه
فوق طفافه وجمام غراب وزننده اسامیدندر کاسید کبی و جمام کتاب وزننده جمیع بطونك منسوب اولدقلری
قبیلهلره دینور جماجم کبی کاسید کبی * شارحك بیاننه کوره بونك جمعی جممه در جممه وزننده (التجمیم) تفعیل
وزننده بودیجی اولچکه باش یغمق معناسنه در تقول جممت المکوك اذا جعلت رأسا علیه و یرك اوتلری چایرلری جمیم
اولمق معناسنه در یقال جمم النبت اذا صار جمیما وتجمیم مطلقه خاتونه ویریلان متعه یه دینور * مؤلفك رسمنه کوره
تمتین کبی اسمدر ظاهرا مقدم مصدر اولوب بعده اسم اولمشدر (الجمان) عطشان وزننده و(الجمام) شداد وزننده
باشلو اولچکه دینور وجمام بن دعمی حمیر قبیلهسی نسبنك رجالندندر وجمان بن هداد ازد قبیلهسندندر (الجماء
جماء وزننده طلو قواطه یه دینور یقال جمجمة جماء ای ملأی وجماء العظام کیکلری پك اتلو خاتونه وصف اولنور
یقال امرأة جماء العظام ای کثیرة اللحم وعربلرك جاؤا جما غفیرا والجماء الغفیر قوللری که باجمعهم معناسنه
مستعملدر غفر ماده سنده بیان اولندی وجماء مهره تختهسی کبی دوپدوز یاپچین نسنه یه دینور تأنیثی موصوف
اعتباریلهدر یقال ارض وصخرة وعمارة جماء ای ملساء وجنکلرده باشه کیلان توغلغه یه دینور (الجموم) صبور
وزننده صویی فراوان قیویه دینور یقال بئر جموم ای کثیرة الماء ومایه لو آته اطلاق اولنور که بردفعه
سکرتدکدن صکره اصلا اشاغیلیوب بلا فتور تکرار سکرتدر اوله یقال فرس جموم ای کلما ذهب منه جری جاءه
جری آخر (التجمم) تفعل وزننده بودیجی اوت جمیم اولمق معناسنه در یقال تجمم النبت اذا صار جمیما
(الجمیمة) سفینه وزننده شول تازه بقلدر چیقق اوتنه دینور که نباتی یارم آیلق اولمغله رعی ایدن حیواناتك آغزینه
کلوب اغزینی طولدرر اوله (جمیمه) امیمه وزننده که بنت صیفی در کذلك جمیمه بنت جمام بن الجموح که پدری
غراب وزننده در ایکیسیده صحابیهلردر (الاستجمام) بر یرك صویی تجمع ایدوب کثرت بولمق معناسنه در یقال
استجم الماء اذا کثر واجتمع و یرك چایرلری چیقوب کورنمك معناسنه در یقال استجمت الارض اذا اخرج نبتها (الجم
فتحیله کوکسه اطلاق اولنور صدر معناسنه ومنه یقال هو واسع الجم ای رحب الذراع واسع الصدر * شارح دیر که
اصل مجم قیونك نیننده صو مجتمع اولان یرینه دینور که قیونك طشتی وتکنهسی تعبیر اولنور بو مناسبتله صدره دخی
اطلاق اولندی (الجمی) ربی وزننده بقله یه دینور باقلا معناسنه (الجمجمة) زلزله وزننده و(التجمجم) تزلزل
وزننده سوزی آچق سویلیوب یعنی حرف و فقرهلری یرندن تمییز ایدهرك دانه دانه ادا ایتیوب دکرمندن داری چکر کبی
سویلمك معناسنه در یقال جمجم الکلام وتجمجم اذا لم یبین کلامه وجمجمه بر نسنه یی درونده کتم و اخفا ایلمك
معناسنه در یقال جمجم الشیء اذا اخفاه فی صدره وهلاك ایلمك معناسنه در یقال جمجم فلانا اذا اهلکه (الجمجمة
جیمك ضمیله باشك چناغنه دینور کاسه سر معناسنه علی قول دماغه ظرف اولان کیکه دینور جمعی جماجم در هامر
بونك تفصیلی قحف ماده سنده مرور ایلدی و بر کونه اولچك اسمیدر وچوراق یرده قازلمش قیویه دینور واغاجدن
دوزلمش چناغه وقواطه یه دینور تقول سقانی فی جمجمة ای قدح من خشب (الجماجم) جمجمه نك جمعیدر
وجماجم سادات واشرافه اطلاق اولنور یقال هم الجماجم ای السادات وجمیع بطونك منتسب اولدقلری قبائله
دینور عظیم اولدیغیچون جمیع بطونی جمع ایدر مثلا کلب بن وبره قبیلهسی کبی که کلبی دینسه بطونلرندن شیء آخره
نسبته حاجت قالمز وجماجم جرجان شهرنده بر صوقاغك آدیدر (دیر الجماجم) کوفه قربنده بر موضع آدیدر وحسن
بن یحیی وعلی بن مسعود الجماجمیان محدثلردر (الجماوان) شداد وزننده مثنیه قربنده ایکی بایره اطلاق اولنور
(الجمیجم) هدهد وزننده بر کونه پاپوشه دینور و بو معربدر حالا مکهده جمجمه دیدکلری پاپوش اوله جقدر [illegible]
جمجمه دیرلر جیملرك کسریله (الجمنة) جیمك فتحی ونونك سکونیله وفتحیله بر نسنه نك جماعتنه دینور یقال اجمنة

بحبنه ای کله (الجوم) قوم وزننده برلکده اولان چوبانلره دینور راسم جمعدر یقال هم جوم ای رعاء یکون امرهم
واحدا وجوم مصدر اولور برنسنه طلب ایلمك معناسنه کرك خیر وکرك شر اولسون یقال جام الرجل یجوم
جوما اذا طلب شیئا خیرا اوشرا (الجام) نام وزننده کومشدن اولان قابه دینور کاسه ومشربه وساتری کبی جمعی
اجؤم کلور همزه ایله افلس وزننده واجوام وجامات کلور وجوم کلور جیمك ضمیله یقال شرب من الجام وهو اناء من فضة
وجام نیسابور اعمالندن برقصبه آدیدر عارف ابو نصر احمد بن الحسین واوغلو شیخ الاسلام اسمعیل ومحدثیندن
سلیمان بن حمزه ویوسف بن عمر الجامیون اورایه منسوبلردر (جویم) زبیر وزننده فارس ایالتندن بر بلده آدیدر
علامه بوتك یاسنی مضموم تفوه ایدرلر (الجهم) سهم وزننده و(الجهم) کتف وزننده بیومری وطوپاچ ودورك
چرکین یوزه دینور یقال وجه جهم وجهم ای غلیظ مجتمع سمج وجهم سهم وزننده برآدمی ترش وعبوس چهره ایله
قرشولمق معناسنه در یقال جهم فلانا وجهمه جهما من الباب الثالث والرابع اذا استقبله بوجه کریه وجهم
عاجز وضعیف و بیمجال آدمه دینور یقال رجل جهم ای عاجز ضعیف وارسلانه دینمکله ضد اولور وجهم بن
قیس یاخود بوز بیر وزننده در وجهم بن قثم وجهم نامنده ایکی ذات دخی که بری بلوی وبری اسلمی در صحابه دندر
(الجهامه) نذامه وزننده و(الجهومة) عجومه وزننده برآدمك یوزی طوپاچ بومری ودورك چرکین اولمق معناسنه در
یقال جهم وجهه جهامة وجهومة من الباب الخامس اذا کان جهما (التجهم) تفعل وزننده بودخی برآدمی بدچهره ایله
قرشولمق وقرشوسنه وارمق معناسنه در یقال تجهمه وتجهم له اذا استقبله بوجه کریه (الجهمة) جیمك فتحی
وضمیله اواخر لیلك ابتداسنه دینور علی قول آخرندن هنوز قرا کولق بقیه سنه دینور یقال خرج فی جهمة اللیل
ای اول مأخیره اوبقیة سواد من آخره وبیوك قزغانه دینور (الاجتهام) افتعال وزننده جهمهٔ لیل وقتنه کیرمك
معناسنه در یقال اجتهم الرجل اذا دخل فی جهمة اللیل (الجهمة) غرفه وزننده سکسان مهار مقداری دوه
بلوکنه دینور (الجهوم) صبور وزننده بودخی عاجز وزبون وضعیف آدمه دینور (الجهیم) زبیر وزننده یاخود
لامسز ابن الصلت وجاهمة بن العباس صحابه لردر (الجهام) سحاب وزننده یغمورسز بلوده دینور علی قول یغموری
یاغمش اولانه دینور یقال ماهو الا جهام ای سحاب لاماء فیه اوهراق ماؤه (الاجهام) همزه نك کسریله بلود
جهام اولمق معناسنه در یقال اجهمت السماء اذا صارت جهاما (جیهم) حیدر وزننده بر رجل اسمیدر و بر موضع
آدیدر که آنده جن طائفه سی چوقدر (الجیهمان) ریهقان وزننده زعفرانه دینور (جهدمه) مرحله وزننده بشیر بن
الخصاصیه نك خاتونیدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی رؤیت ایلدیلر (جهرم) جعفر وزننده فارس
الکلسنده بر بلده آدیدر دوشمه یاخود کتان جنسندن ثیاب جهرمیه دیدکلری اورایه منسوبدر (الجهضم) جعفر
وزننده بیوك باشلو دکرمی یوزلو آدمه دینور ویانلری میدانلو وکوکسی کنکیش کمسه یه دینور وارسلانه دینور
وبر رجل اسمیدر (التجهضم) تدحرج وزننده تعظم وتکبر ایله طفره لنمق معناسنه در یقال تجهضم الرجل
اذا تغطرس وتعظم و بوغورده ساتر بوغورلری کوکسیله چالوب چارپوب پایمال ایلمك معناسنه در یقال تجهضم
الفحل علی اقرانه اذا علاهم بکلکله (جهنام) ضمتینله ونون مشدده ایله اعشی نام شاعرك تابعه سی اولان جنینك
اسمیدر وعمرو بن قطن نام کمسه نك لقبیدر بونده کسرتینله ده زبان زده در (جهنام) کسرتینله قیس بن حسانك فرسی
اسمیدر وجهنام جیمك حرکات ثلاثیله و(جهنم) عملس وزننده درین قیویه دینور یقال رکیة جهنام
وجهنم ای بعیدة القعر وجنت مقابلی اولان جهنم اعاذنا الله منها آنکله تسمیه اولندی * شارح دیر که بو صورتده تأنیث
وعلمیتله غیر منصرف اولور وتأنیثی مسماسی اولان بقعه یاخود نار اعتباریله در و بعضلر اصلی کهنام عبرانی اولمسنه
ذاهب اولمغله اکا کوره عجمیه اولور (الجیم) میم وزننده اسرمش دیشی یه قزمش دوه یه دینور ودیبا تعبیر اولنان
قاشه دینور دیباج معناسنه لفظ مزبورك بو معنالره ورودی کتاب الجیم مؤلفی ابو عمرودن ناقل اوله رق بعض
علما کرامدن مسموعمز اولدی وجیم حروف هجادن برحرف معهوده در ومؤنثدر (التجییم) تفعیل وزننده جیم
حرفی یازمق معناسنه در یقال جیم جیما اذا کتب الجیم * فصل الحاء المهملة * (المحبرم) مزعفر وزننده
حب رمان چوری یاسنه دینور که عربستانده معروفدر (الحبرمة) دحرجه وزننده حب رمان چوری یاسی یاپمق
معناسنه در یقال حبرم الرجل اذا اتخذ الحبرمة * شارحك بیاننه کوره اشبو حبرمه ماده سی حب ایله رمان
کلمه سندن منحوتدر (الحتم) ختم وزننده خالص معناسنه در بونده محت لفظندن مقلوبدر یقال شیء محت
وحتم ای خالص وحکم وقضا معناسنه در یقال حتم مقضی ای حکم وایجاب والزام معناسنه در یقال وقع الحتم
ای بالایجاب و بر شیئی محکم ومتین ایلمکه دینور جمعی حتوم کلور * شارح دیر که بو راده بعض نسخه ده تقدیم وتأخیر واقعدر

صواب اولان واحكام الامر وايجابه عنوانندهاولمقدر وحتم لفظى فى الاصل مصدردر اسم موقعنده دخى مستعملدر
وحتم مصدر اولور بركسبه اوزره برنسنه ايله حكم ايلمك معناسنه يقال حتم بكذا حتما من الباب الثانى اى قضى و برنسنه يى
بركسه اوزره ايجاب والزام ايلمك معناسنه در يقال حتم عليه الامر اذا اوجبه و برايشى متين ومحكم قلمق معناسنه در
يقال حتم الامر اذا احكمه (الحاتم) حاكم وزننده ومرادفيدر كه قاضى يه دينور جمعى حتوم كلور يقال حتم الحاتم بكذا
اى حكم القاضى وسيا ٭ قرغه يه اطلاق اولنور كه قوزغون تعبير اولنور وغراب البين اطلاق ايلدكلرى قرغه يه ده
اطلاق اولنور كه منقارى واياقلرى قزل اولور اكين قرغه سى ديدكلريدر عربلر بونلرك آوازندن فراقه تطير ايدرلر
كويا كه بونلر فراقله حكم ايتدكلرينه مبنى اطلاق ايلديلر وحاتم بن عبدالله بن سعد الطائى جود وسخاده ضرب
مثل اولنان كسه در لسان عامه ده تاى مفتوحه ايله متد اولدركه محرفدر (التحتم) تفعل وزننده برنسنه يى نفسنه
واجب ولازم قلمق معناسنه در يقال تحتم الشئ اذا جعله حتما يعنى على نفسه وآغزده ملايم اولان نسنه اكل
ايتمك معناسنه در يقال تحتم الرجل اذا اكل شيئا هشا فى فيه وحتامه يى يمك معناسنه در يقال تحتم فلان اذا
اكل الحتامة و برآدمك حقنده ٭ تفأل ايله خير اميد ايلمك معناسنه در يقال تحتم لفلان بخير اذا تمنى له خيرا وتفأل له
و برنسنه ايچون منبسط وصفاياب اولمق معناسنه در يقال تحتم لكذا اذا هش له ويقال هو ذو تحتم اى هشاش
(المتحتم) اسم مفعول بنيه سيله كنديسيله هشاشت كلوب نشاطمند اولنه جق نسنه يه دينور ومنه يقال هو
غض المتحتم اى هش مرتاح دائما (الحتمة) غرفه وزننده سياهلغه دينور يقال به حتمة اى سواد (الحتمة) فتحاتله
اوفانمش شيشه يه دينور (الحتامة) ثمامه وزننده طعام اكل اولندقدنصكره سفره ده وتبسيده قلان طعام بقيه سنه
دينور على قول اكل اولنوركن دوكيلوب دوشن طعام دوكنديسنه دينور يقال اكل الحتامة فلم يطرحها وهى
مابقى على المائدة من الطعام اوماسقط منه اذا اكل (الحتومة) حانك ضميله اكشيلكه دينور يقال فى طعمه حتومة
اى حموضة (الاحتيام) اطمينان وزننده قطع ايلمك معناسنه در يقال احتتم الامر اذا قطعه (الاحتم) احمر
وزننده سياه نسنه يه دينور يقال شئ احتم اى اسود (حتلم) تاى فوقيه ايله زبرج وجعفر وزنلرنده برموضع آديدر
(الحتمة) حانك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله وفتحيله طپراغى قزل كوجك تپه يه دينور على قول قاره طاشلق تپه يه
دينور و بورنك اوجنه دينور ارنبه معناسنه وكوجك آت قولونـه دينور مهر صغير معناسنه جمعى حثام كلور
حانك كسريله ومكه ده حجون قربنده برموضع آديدر و بلالام برخاتون اسميدر وابوحثمه حضرت فاروق
جلسارندندر وابن ابى حثمه ابو بكر بن سليمان المحدث حماء قربشدندر (الحثمة) غرفه وزننده صو بندندن صوبك
دوكيله جك موقعنه دينور (الحوثم) جوهر وزننده انساندن ودوه قسمندن معتدل الطول اولانه دينور كه مراد
اوزونلغه مائل اورته بويلو اولمقدر (الحثماء) صحراء وزننده سيل صويى اقوب كتدكدنصكره درهده قلان قوم
بقيه سنه دينور (الحثم) خصم وزننده ويرمك معناسنه در يقال حثم له حثما من الباب الاول اذا اعطاه (الحثرمة)
دحرجه وزننده دوداق قالين اولمغه دينور يقال به حثرمة اى غلظ الشفة (الحثرمة) زبرجه وزننده برونك اوجنه
دينوركه بوغشق بريدر على قول الك اوجنه دينور و برونك الننده اوست دوداغك اورته سنده اولان خرده
دائره يه دينور (الحثارم) علابط وزننده دوداقلرى قالين آدمه دينور يقال رجل حثارم اى الغليظ الشفة (الحثلم)
زبرج وزننده طبب مقوله سى ياغك ياخود صاقى ياغك دينده ٭ قلان طور طوسنه و پوصه سنه دينور (الحجم
حانك فتحى وجيمك سكونيله برنسنه نك ال سوروب يوقلنه جق واله طوقنه جق يومريجه جثه ومقدارنه دينوركه
چلبم تعبير اولنور جمعى حجوم كلور يقال لجم الكتاب ضخم وهو ملمسه الناتئ تحت اليد وحجم مصدر اولور منع ايلمك
معناسنه يقال حجمه عنه حجما من البـاب الاول اذا منعه وقزلك ممه سى تومورب اغرشقلنمق معناسنه در يقال
حجم ثدى الجارية اذا نهد وكيكده ٭ اولان اتى كيروب يمك معناسنه در يقال حجم العظم اذا عرقه وامك وصورمق
معناسنه در يقال حجم الصبى ثدى امه حجما من الباب الاول والثانى اذا مصه (الحجام) شداد وزننده برنسنه يى
پك امويب صورييجى كسه يه دينور مصاص معناسنه در دائما حجامت ايدن آدمه حجام اطلاقى بومعنايه مبنيدر
وافرغ من حجام ساباط مثلى ضبط ماده سنده مرور ايلدى (الحجوم) صبور وزننده و (المحجم) منبر وزننده رفق
وسهولتله حجامت ايدن اوزاستاذه دينور يقال حاجم حجوم ومحجم اى رفيق وحجوم نسوانك فرجنه اطلاق اولنور
مصوص اولديغيچون و محجم منبر وزننده و محجمه مكنسه وزننده حجامت آله جق شيشه يه و بوينوزه دينور (الحجامة)
كتابه وزننده حجاملق حرفتنه دينوركه حجامجيلك تعبير اولنور (الاحتجام) افتعال وزننده حجامدن حجامت آلمسنى
استمك معناسـنه در يقـال احتجم الرجل اذا طلب الحجامة (الاحجام) همزه نك كسريله برايشدن كيرو طوروب

واز كلمك ياخود خوف وهيبتدن قچنلمق معناسنه در يقال احجم عنه اذا كفّ عنه اونكص هيبة ٭ شارح ديركه
بومعناده احجام منع معناسنه اولان حجمك مطاوعيدر كينه فاكبّ قبيلندندر واحجام قزك ممه سى تومويب
اغرشقلنمق معناسنه در يقال احجم ثدى الجارية اذا نهد وخاتون هنوز طوغمش ولدنى الك اول امزرمك معناسنه در
يقال احجمت المرأة للمولود اذا ارضعته اول رضعة (المحجام) محراب وزننده دائما هر نسنه دن خوف وهيبتله
قچنلبوب كيرو طورر اولان كمسه يه دينور (الحجام) كتّاب وزننده اصرمسون ديوخويسز دوه نك اغزنه ياخود
بروندر غنه باغلدقلرى اسنك تعبير اولنان شيئه دينور (الحوجة) جوهره وزننده قرمزى كله دينور ورد احمر
معناسنه جمعى حوجم در (التحجيم) تفعيل وزننده بركسه يه شدّتله ديكه ديكه باقمق معناسنه در كويا كه نظريله
قاتى ايلمكنى صورروب چيقارر يقال حجم اليه اذا نظر اليه شديدا (الحدم) حانك فتحى ودالك سكونيله وفتحيله
آتشك پك حرّ واحراقنه دينور يقال ما اشدّ حدم النار وحدمها اى شدة احراقها وحميها (الاحدام) همزه نك
كسريله آتش كذلك هوانك اسيلكى يانوب طوتشمق معناسنه در يقال احدمت النار والحرّ اذا اتقدا
(الاحتدام) افتعال وزننده بركسه يه افراط غيظ وغضبدن پرآتش اولوب يانوب ياقلمق معناسنه در يقال احتدم
عليه غيظا اذا تحرّق وآتش علولنمك معناسنه در يقال احتدمت النار اذا التهبت وقان پك قرمزى اولمق
معناسنه در شويله كه سياهلق درجه سنه بالغ اوله يقال احتدم الدم اذا اشتدّت حمرته حتى يسودّ (التحدّم)
تفعل وزننده احتدام ايله معناى اولده مرادفدر يقال تحدّم عليه غيظا اذا تحرّق (الحدمة) فتحاتله آتش علوينك
پارلديسنه وكورلديسنه دينور تقول سمعت حدمة النار اى صوت التهابها وحيه قسمنك جوفندن كلان
سسه على قول انسانك غيظ وغضبدن ناشى ايچريسندن ظهور ايدن كورلدى كبى كوموردسنه دينور
(حدمه) غرفه ياخود همزه وزننده برموضع معروف اسميدر (الحذمة) فرحه وزننده چابك قيناراولان تنجره يه
وچوملكه دينور يقال قدر حذمة اى سريعة الغلى (الحذم) حانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله
برنسنه يى كسمك على قول تيز وچابك كسمك معناسنه در يقال حذمه حذما من الباب الثانى اذا قطعه اوقطعا
وحيا ومطلقا سرعت ايلمك معناسنه در يقال حذم فى قرأته وغيرها اذا اسرع (الحذم) كتف وزننده پك
كسيجى نسنه يه دينور يقال سيف حذم اى قاطع (الحذيم) حانك كسرى وياتك فتحيله بودخى پك كسيجى
نسنه يه دينور وهر ايشده اوز واستاذ اولان چيره دست آدمه دينور يقال هو حذيم اى حاذق ونجد
الكا سنده برموضع آديدر وتيم الرباب قبيله سندن برمتطبب كمسه نك اسميدر وحذيم بن عمرو السعدى وحذيم
بن حنيفة بن حذيم وابو حنيفه وابو حنظلة بن حذيم صحابه لردر وسلم بن حذيم وتميم بن حذيم تابعيلردر وبوتميم
بن حذلمك غيريدر (الحذم) فتحتينله قنادى كسلمش قوشك اوچسنه دينور كه كسيك كسيك اوچر (الحذم) ضمتينله
پك چابك طوشنلره واوزاوغريلره دينور (الحذم) صرد وزننده و(الحذمة) همزه وزننده آدملرنى صيق صيق
آنه رق يوريان بودوره دينور اولك مؤنثى ها ايله در (الحذمان) فتحاتله سرعتله يوريمك معناسنه در يقال
حذم الرجل حذمانا من الباب الثانى اذا مشى مسرعا وآغر آغر اوپالنه رق يوريمك معناسنه اولمغله ضدّ اولور
يقال يحذم اى يمشى بطيئا (حذام) قطام وزننده وسحاب وزننده برخاتون اسميدر (حذمه) همزه وزننده
برفرس اسميدر (الحذام) غراب وزننده ياب ياب اوپالنه رق كسل وبطالتله اولان يوروشه دينور قطع معناسندندر
يقال اشترى عبدا حذام المشى اى بطيئا كسلان (حذيمه) سفينه وزننده ابن يربوع بن غيظ بن مرّه در (الحذرمة)
دحرجه وزننده كثرت كلام معناسنه در يقال حذرم فلان اذا اكثر الكلام (الحذارمة) علابطه وزننده چوق
سوزلو اوزان آدمه دينور يقال رجل حذارمة اى مكثار (الحذلمة) دحرجه وزننده آته تيمار واصلاح ايلمك
معناسنه در يقال حذلم فرسه اذا اصلحه واغاجى اوق كبى يونوب بچاق كبى كسكين ايلمك معناسنه در يقال حذلم العود
اذا برأه واحدّه وسرعتله يوريمك معناسنه در يقال حذلم الرجل اذ اسرع وطولدرمق معناسنه در يقال
حذلم سقاءه اذا ملأه وعجله سندن يوارلنور كبى يوريمك معناسنه در تحذلم دخى بومعنايه دركه سيذكر (التحذلم)
تدحرج وزننده بودخى سرعتله يوريمك معناسنه در يقال تحذلم الرجل اذا اسرع وبر آدمك فضول حمق
وچولپه لنى كيدوب ادب وعرفان صاحبى اولمق معناسنه در يقال تحذلم الرجل اذا تادّب وذهب فضول حمقه
وسرعتدن يوارلنور كبى يوريوب كتمك معناسنه در يقال مرّ فلان يحذلم ويتحذلم اى مرّ كانه يتدحرج (الحذلوم)
زنبور وزننده پك چابك وچالاك انسان وحيوانه دينور (الحذلم) جعفر وزننده طقنساز كوده لو بوده قيصه بوى اولان ...
وتميم بن حذلم تابعيدر (الحرم) حانك كسريله حرام لفظنده لغتدر كه حلال ومباح مقابليدر استعمال ممنوع

اولان نسنه‌دن عبارتدر جمعی حرم کلور ضمتینله وحریم وحرمان معناسنه مصدر اولور نکاسیذ کرو واجب
معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالی ❊ وحرم علی قریة اهلکناها ❊ الایة ای واجب ❊ شارح دیرکه وحرام قرأتنه کوره
حرام کندی معناسنه در لکن اشبو حرم قرأتنه کوره کسائی واجب ایله تفسیر ایلدی و بو مجازدر (الحرم) حانك
ضمیله و (الحرام) سحاب وزننده برنسنه برکسه‌یه اوزره ممنوع اولمق معناسنه‌در که مراد تسخیر الهی یاخود منع قهری
ایله عن اصل ممنوع اولمقدر یقال حرم الشیء علیه حرما وحراما من الباب الخامس اذا کان ممنوعا ❊ مؤلفك
بصائرده بیاننه کوره اصل حرام که ممنوع منه اولان نسنه‌دن عبارتدر یا تسخیر الهی ایله اولور یاخود منع قهری ایله یاخود
من جهة العقل یاخود من جهة الشرع اولور یاخود امر ومصلحتك مرتسم اولدیغی جهتدن اولور اشبو قاموسده

مطلب

بو محلده ایراد ایلدیکی مثاللر ظاهرا معنای واحد قیاس اولمغله تکرار وهم اولنور لکن ذکر اولنانك حرمتی وجه مذکور
اوزره در ومثال آتینك حرمتی عارضیدر پس بو ایکی حرامك بیننده فرق فارق واردر انتهی و یقال حرمت الصلوة
علی المرأة ای الحائض وکذا السحور علی الصائم حرما وحرما بضمتین من الباب الخامس اذا امتنع فعلها وحرم
احرام بالحج معناسنه اسمدر حل مقابلیدر ❊ قال الشارح ومنه الحدیث ❊ قالت عائشة رضی الله عنها ❊ کنت اطیب النبی
علیه السلام لحله وحرمه ❊ ای وعند احرامه (الحرم) فتحتینله (والحرام) سحاب وزننده یوددخی برنسنه برکسه‌دن
ممنوع اولمق معناسنه‌در یقال حرمت الصلوة علی الحائض وحرم السحور علی الصائم حرما وحراما من الباب
الرابع اذا امتنع فعلها وحرم فتحتینله مطلق ذکر اولندقده مراد حرم مکهٔ مکرمه‌درکه حرم الله وحرم رسول الله‌در
علیه الصلوة والسلام و بو حل مقابلیدرکه مواضع معروفهٔ محدده‌نك خارجی حل وداخلی حرمدر نیجه افعال
انده ممنوع ومحظوردر واکا محرم دخی اطلاق اولنور وتثنیه صیغه‌سیله حرمان مکهٔ مکرمه ایله مدینهٔ منوره‌یه
اطلاق اولنور وحرم لفظنك جمعی احرام در وحرم الرجل حریم معناسنه‌در کاسیذکر وحرم مصدر اولور
برآدم قمار اویونده همیشه مغلوب اولمق معناسنه یقال حرم فلان حرما من الباب الرابع اذا قمر ولم یقمر هو واونکولك
و بتا زلق ایلمك معناسنه‌در یقال حرم فیه اذا لج ومحك وابو الحرم محدث ثیندن برجماعتدر (التحریم) تفعیل
وزننده حق جل وعلی برنسنه‌یی حرام قلمق معناسنه‌در یقال حرم الله ای جعله حراما وشهر حرامه کیرمك
معناسنه‌در یقال حرم الرجل اذا دخل فی الشهر الحرام و برآدمه قمارده غالب اولوب یکمك معناسنه‌در یقال
حرم فلانا اذا قمره (الحرام) سحاب وزننده مصدردر که ذکر اولندی واسم اولور که حلال مقابلیدر ممنوع منه
اولان شیئه دینور یقال هو حرام علیه ضد حلال واشهر حرمدن مفرد اولور نکاسیذکر وحرام اسامیدندر
مدینه اهالیسی بیننده اسم شایعدر حرام بن عثمان مدنی ومحدث واهی وضعیفدر ومحمد بن حفص وموسی بن
ابراهیم الحرامیان محدثلردر وحرام بن عوف وحرام بن ملحان وحرام بن معاویه یاخود بوزای معجمه ایله‌در وحرام بن
ابی کعب صحابه‌لردر وعربلرك حرام الله لا افعل قوللری یمین الله لا افعل ترکیبی قبیلندندرکه ینلونده یمیندر ❊ شارحك
بیاننه کوره بوعقیل قبیله‌سنه مخصوصدر رب متعالك حلال ایلدیکی نسنه‌یی کا حرام اولسون دیمکدر وحتی
یوقدن تبصرتله تحریم لفظنی یمین ایلك معناسنه استعمال ایلدیلر انتهی (المحارم) میمك فتحیله حتی تعالینك حرام
قلدیغی نسنه‌لردر مفردی محرم در مقعد وزننده یقال اتقوا المحارم ای ما حرم الله تعالی ومحارم اللیل قوری قیجه‌لردن
عبارتدر که پك خطرناك اولمغله آنلرده پیمحابایوله کیتمك حرام اولور یقال سری فی محارم اللیل ای مخاوفه (المحرم
معظم وزننده یوددخی حرم مکه‌یه اطلاق اولنور وشول دوه‌یه اطلاق اولنور که کرچه برمقدار قولنمغله اورته یجه
یولشیوب لکن دلخواه اوزره قوللنمسی هنوز دنشوار اوله وسردار اولمیوب اله ملایم طوقنور اولان یرونه دینور ویکی
قامچی‌یه دینور ودباغت اولنمامش دری‌یه دینور وشهر الله الاصب اسمیدر جمعی محارم ومحاریم ومحرمات کلور

مطلب

شارح دیرکه بر جمعه اول شهور سنه اولان آیدر که محرم الحرامدر ❊ لکن مؤلفك اصب ایله توصیفی ملایم دکلدر
زیرا اصب لفظی اصم یعنی ماه رجبك وصفیدر دخولنده سلاح الدن دوکلدیکیچون یعنی آنده قتال ترك
اولندیغیچون متصف اولمشدر ❊ ومؤلف بونی ماده‌سنده بیان ایلمامشدر کذلك شهر الله دخی رجبك اوصافندندر
حتی اشهر حرم تعریفنده کندوسی دخی تصریح ایلمشدر لکن اشهر مبارکه‌نك هر برینه تعظیما شهر الله اطلاق
اولنمشدر نهایت بر وصف مخصوصله تمییز ایدرلر مثلا محرمه شهر الله الحرام ورجبه شهر الله الاصم وشعبانه
شهر الله المعظم ورمضانه شهر الله المبارك اطلاق ایدرلر بوقالدیکه اصب توصیفی محرمه رجبدن آزیتملا یمقدر
و مؤلف صمم ماده‌سنده رجبی اصم ایله وصف ایلمشدر فلینظر انتهی ومحرم اسامی رجالدندر (الاحرام) همزه‌نك
کسریله حرم مکه‌یه داخل اولمق یاخود هتك وفسخی اولنمیان حرمته یاخود شهر حرامه داخل اولمق معناسنه‌در

يقال احرم الرجل اذا دخل فى حرم مكة او فى حرمة لاتهتك اوفى الشهر الحرام و برنسنه يى حلال ايكن حرام قلمق
معناسنه در يقـال احرم الشىٔ اذا جعله حراما وحج ايچون وعمره ايچون احراملمك معناسـنه دركه حلال اولان
نسنه كندوسيله حرام اولان اعماله كيرمكدن عبارتدر يقـال احرم الحاجّ والمعتمر اذا دخل فى عمل حرم عليه به
ماكان حلالا و برآدمى قارده يكمك معناسنه در يقال احرم فلانا اذا قمره (الحريم) اميروزننده شول شيئه دينوركه
تحريم اولنمغله اصلا يايشلبوب وطوقنلمز اوله يقـال شىٔ حريم وهوما حرّم فلم يمس و برآدمك اورتاغنه دينور يقال
هو حريمه اى شريكه ويمـامه ده برموضع آديدر و بغداد ده برمحله آديدر كه طـاهر بن حسين طرفنـه نسبت
اولنور مرقوم مأمون خليفه نك وزيرى وسرعسكرى ايدى اعلامدن ابن اللتىّ الحريمى اورادندر وحريم احرامه
كيرمش آدمك كيندىكى لباسنه دينوركه لسانمزده احرام تعبير اولنـان فوطه‌لردر كذلك احرامه كيرمش آدمك
ارقه سندن چيقارديغى لباسنه دينوركه احرامده اولدقجه انى تلبس ايلمز وحريم الدار اول خانه يه مضاف اولان
حقوق ومنافعنه اطلاق اولنوركه چوره سنده و يوره سنده خانه يه لازم اوله جق برلردن عبارتدر سائرلك تعرّضى
حرامدر مثلا زبيل دوكجك يركبى وحريم البئر قيوقازيلوركن يوره سنده طپراغى القا اولنه جق محللردن عبارتدر
شارح ديركه كتب فقهيه ده مسائل مخصوصه يى مشتملدركه اكثرى هرطرفندن قرقرارشون محل ايله تحديد ايلديلر
وحريم الرجل كشى يه صون وحمايتى واجب اولوب وآنلردن بيكانه نك دخل وتعرضنى منع ودفع ضمننده مقـاتله
اولنه جق نسنه لردن عبارتدركه اصطلاحمزده عرض وناموس تعبير اولنور واكا حرم دخى دينور كاذكر جمعى
احرام وحرم كلور ضمتينله يقال هو يحمى حريمه وحرمه وهوما يحميه و يقاتل عنه وحريم مصدر اولور حرمان كبى
كاسيذكر واسـاميدندر حريم ابن جعفىّ بن سعد العشيره در ومالك بن حريم الهمدانى جدّ مسروقدر (الحريم
حانك فتحيله و (الحرمان) حانك كسريله و (الحرم) و (الحرمة) كذلك حارك كسريله و (الحرم) و (الحرمة) حارك
فتحى ورارك كسريله و (الحريمة) حانك فتحيله بركسه دن برنسنه يى منع ايلمك معناسـنه دركه اول كمسه يى اندن
محروم ايلمك تعبير اولنور يقـال حرمه الشىٔ وحرمه حريمـا وحرمانا وحرما وحرمة وحرما وحرمة وحريمة
من البـاب الثـانى والرابع اذا منعه وقولهم احرمه لغية يعنى بومعناده افعال بابندن وردى لغت فصيحه دكلدر
(المحروم) خيردن ممنوع اولان يعنى هميشه مدبر و بدبخت اولوب فلاحدن بى بهره اولان آدمه دينور خزينه يه ده
كيرسه ينه خائب وخاسر خروج ايدر يقـال فلان محروم اى ممنوع عن الخير واصلا مالى نما و بركت بولمز آدمه
اطلاق اولنور يقال هو محروم اذا كان لاينمى له مال وشول اهل حرفت آدمه دينوركه هرنقدر سعى واقدام ايلسه
بهر حال برقزانجه نائل اوله مز اوله يقال هو محروم اى محارف لايكاد يكسب ومحروم بربلده آديدر ومحروم اسمـاء
رجالندندر (الحريمة) مصدركه ذكر اولندى ومفعول معنـاسنه وصف اولوركه ممنوعه ديمك اولور ومنه حريمة
الرب وهى التى منعهـا من شاء يعنى كشينك حريمه سى شول نسنه‌لردركه كندى مال وملكى اولمغله ديلديكى
كمسه لردن آنى منع ايدر اوله يعنى قبضهٔ تصرفنده اولمغله ديلديكنه اعطا وديلديكنه منع ايدر اولديغى نسنه دن
عبـارتدر تاء اسميت ايچوندر ياخود تأنيثى موصوف اعتباريله‌در (الحرام) حانك كسريله چتـال طرنقلى حيوان
وقورد وكلب مقوله سى جانور اركككه قزمق معنـاسـنه دركه بالقمق تعبير اولنور يقـال حرمت ذات الظلف
والذئبة والكلبة حراما من البـاب الرابع اذا ارادت الفحل (الحرمى) سكرى وزننده حرامدن وصفدر اركككه
قزمش حيوان مذكوره يه دينور جمعى حرام كلور جبال كبى وحرامى كلور سكارى وزننده (الحرمة) حانك كسريله
معنـاى مرقومدن اسمدر حيوان مذكورك اركككه قزغنلغنه دينور يقـال شاة و بقرة وكلبة حرمى و بها حرمة
اى ارادة الفحل و يونده فتحـاتله حرمه دخى لغتدر وحديثده ذكور اناسى قزغنلغنده دخى استعمـال اولندى
قال الشارح وفى النهاية ومنه الحديث ۞ الذين تدركهم الساعة تبعث عليهم الحرمة ۞ وهى بالكسر الغلمة وطلب
الجماع پس حديث مذكورده مجاز اولورزيرا وصف مذكور اذل بهائم صفتيدر (الاستحرام) حرام معناسنه در
يقال استحرمت ذات الظلف والذئبة والكلبة اذا ارادت الفحل (الاشهر الحرم) ضمتينله كه حرامك جمعيدر ذوالقعده
وذوالحجه ومحرّم ورجب آيلرندن عبـارت شهور اربعه در جاهليه اهلى شهور مذكوره ده قتال كندولره حرام
ايلمشلر ايدى ۞ قال الشارح وهى اربعة واحدة فرد وهو رجب وثلاثة سرد وهى ذوالقعدة وذوالحجة والمحرم
(الحرمة) حانك ضميله و (الحرمة) ضمتينله و (الحرمة) همزه وزننده فسحه وانتهاكى حلال اولميان شيئه دينور كشينك
عرض وناموسى كبى يقـال لايليق بك ان تهتك حرمته وحرمته وحرمته وهى مالايحل انتهـاكه وعهده وذمت
معناسـنه در يقـال هووفى حرمته اى فى ذمته ومهابت معناسـنه در يقـال هواهل الحرمة اى المهابة توقير معناسنه

مستعمل اولان احترام بومعنادندر وبهره ونصيب معناسنه در وقوله تعالى ❊ ومن يعظم حرمات الله ❊ الآية
اى ماوجب القيام به وحرم التفريط فيه اشبو آيت كريمه ده حرمات حرمه نك جمعيدر غرفه وغرفات كبى مراد
قيام واداسى عباد اوزره واجب اولوب تفريط وتقصيرى حرام اولان اعمال مأموره در (الحرم) صرد وزننده
بودخى حرمه نك جمعيدر برآدمك زوجه سنه واجانبدن حمايه سى لازم اولان اهل وعيالنه دينور (المحارم) ميمك
فتحيله بودخى حرم معناسنه در مفردى محرمه در مكرمه وزننده ورايى مفتوح اولوب محرمه دخى دينور مقعده
وزننده (المحرم) مقعد وزننده برآدمه تزوجى حلال اولمياب اقربادن عبارتدر ذكور اولسون واناث اولسون
يقال رحم محرم اى محرم تزوجها ويقال هى له محرم وهولها محرم (التحرم) تفعل وزننده ناسزا برنسنه دن
عزت نفس وجناب وجلالتله قورنمق معناسنه در يقال تحرم منه بحرمة اذا تمنع وتحمى بذمة (المحرم) محسن
وزننده برآدمك مصالحه ايلديكى كسه يه اطلاق اولنور يقال هو محرمك اى مسالمك و برآدمك حريم وحمايتنده
اولان آدمه دينور و بركسه نك هر وجهله اذا وتعرضى حرام ونار وا اولان آدمه اطلاق اولنور كه اول آندن همبشه
معاف ومسلم اولور يقال انه لمحرم عنك اى يحرم اذاه عليك واسمادندر (حريم) زبير وزننده حضرموت
قبيله سندن بر بطن اسميدر على قول بوامير وزننده در عبد الله بن يحيى الحريمى التابعى انلردندر وجعشم
بن حليبه نك جدى اسميدر وحضرموت قبيله سى نسبنك رجالندن بركسه نك اسميدر حضرموتك منتهى اولديغى
بطن پدرى اولان صدف نام كسه دن مزبور حريم تولد ايلدى واكا احروم وجذام واجذوم دخى ديرلر ايدى
(احرم) احمد وزننده اسمادندر احرم بن هبيرة الهمدانى جاهليه دندر (حرمى) عربى وزننده اسمادندر حرمى
بن حفص القسملى وحرمى بن عمارة العتكى ثقات محدثيندندر (ابو الحرم) ضمتينله ابن مذكور الاكاف در (الحيرم)
حيدر وزننده صغره دينور بقر معناسنه مفردى حيرمه در (حرمى والله) سلمى تالله وزننده اما والله قبيلندندر كه
بين العرب كلمات قسميه دندر (الحروم) صبور وزننده رحمى قپانق اولمغله قطعا گبه اولمز اولان ناقه يه دينور يقال
ناقة حروم اى المعتاصة الرحم (الحارم) مانع معناسنه در ومنه يقال هو بحارم عقل اى له عقل يعنى عقل كامل
صاحبيدر كه ناسزالردن مانعدر و بوظاهرا جرد قطيفة قبيلندندر ومحمود بن تكش الحارمى شهر حماة صاحبى
وحكمرانى ايدى ❊ مترجم ديركه حارم حلبه ايكى مرحله مسافه ده بر بلدهٔ صغيره نكده آديدر (الحرامية) سحابيه
وزننده بنو زنباع يوردنده برصو آديدر كذلك بنو عمرو بن كلاب يوردنده برصودر (الحرمان) حانك كسريله ايكى
واديدر كه صو بنى بطن ليث يوردنه منصب اولور (حرمة) حانك كسريله حمى ضربه جنبنده برموضعدر (حرمان)
حانك كسريله يمنده دملوه قربنده برحصن آديدر (الحرمان) فتحتينله وتشديد ميمله براز كوجك تپه لره دينور كه
اصلا نسنه انبات ايلمزلر (محرمه) مقعده وزننده طى قبيله سى جبالندن سلمى نام جبل محاضرندن برمحضر
اسميدر كه صويه وارهجق موضع اوله جقدر (الحورم) جوهر وزننده صامت وناطقدن مال كثيره دينور يقال له
حورم اى مال كثير من الصامت والناطق (الحرجمة) دحرجه وزننده دوه لرى كيرو توسكروب برى برى اوزره
طوپلمق معناسنه در يقال حرجم الابل اذا رد بعضها على بعض (الاحرنجام) افرنقاع وزننده بركسه
برايشى اراده ايدوب صكره اندن رجوع ايلمك معناسنه در يقال احرنجم الرجل اذا اراد الامر ثم رجع عنه
وناس ياخود دوه لر برى برى اوزره طوپلنوب صقشمق معناسنه در يقال احرنجم القوم او الابل اذا اجتمع بعضها
على بعض وازدحموا (المحرنجم) اسم فاعل بنيه سيله عدد كثيره دينور (الحردمة) دحرجه وزننده برايشده
اونكولك ايلمك معناسنه در يقال حردم فى الامر اذا لج (الحرزمة) زاى معجمه ايله لعنت ونفرين ايلمك معناسنه در
يقال حرزمه الله اى لعنه وطولدرمق معناسنه در يقال حرزم الاناء اذا ملأه (حرزم) جعفر وزننده ماردين قربنده
برقريه در و بار كك دوه اسميدر وشعرادن اغلب كلبى پدرينك اسميدر (الحرسم) زبرج وضفدع وزنلرنده آغو يه دينور
سم معناسنه واولومه دينور موت معناسنه (الحرسم) جعفر وزننده كوشه يه دينور زاويه معناسنه (حرفم) قافله
جعفر وزننده برموضع آديدر (الحرافم) حانك فتحيله سختيانه وكوسله يه دينور ونصمه وترشه بو يادقلرى قزل
بويايه دينور (الحزم) عزم وزننده و (الحزامة) كرامه وزننده و (الحزومة) عمومه وزننده برآدم دائما رشد ورويتله
امورينى مضبوط ايدوب اتقان واستحكام وجهيله طوتار اولمق معناسنه در يقال حزم الرجل حزما وحزمة
وحزومة من الباب الخامس اذا كان يضبط الامر ويأخذ فيه بالثقة فهو حازم وحزيم وحزم اسامبدندر حزم بن
ابى كعب اصحابدندر وحزم بن ابى حزم القطعى تبع تابعيندندر وابو محمد بن حزم تصانيف صاحبى ذات معروفدر
وابو الحزم جهور اندلسده قرطبه شهرينك رئيسى ايدى وحزمه بنت قيس كه اخت فاطمه در صحابيه در وعجاج

نام شاعرك قزى اسميدر وحزم كذلك مصدر اولور برنسنه يى محكم چكوب باغلمق معناسنه يقال حزمه حزما من الباب
الثانى اذا شده ودابه يه قولان چكمك معناسنه در يقال حزم الفرس اذا شد حزامه وحزم غليظ ياخود مرتفع ارضه
دينور (الحازم) و(الحزيم) امير وزننده حزامه دن اسم فاعلدر دائما رشد و بصيرتله امورينى مضبوط ايدوب اتقان
واستحكام جهتيله طوتان آدمه دينور حازمك جمعى حزمه در كاتب وكتبه كبى وحزيمك جمعى حزماء در كرماء كبى وحازم
اساميدندر امام ابو بكر محمد بن موسى الحازمى صاحب تصانيفدر واحمد بن محمد بن ابراهيم بن حازم الحازمى محدثدر
وحازم بن ابى حازم وحازم بن حرمله وحازم بن حزام ومنسوب اولميه رق حازم صحابه لردر وقيس بن ابى حازم تابعيدر
زمان سعادتى ادراك ايله قريب ايدى (الاحزام) همزه نك كسريله دابه يه قولان ياپمق وقولان طاقمق معناسنه در
يقال احزم الفرس اذا جعل له حزاما (التحزم) تفعل وزننده و(الاحتزام) افتعال وزننده دابه نك قولانى چكلمك
كذلك برآدم بلنه قولان كبى قوشاق قوشانمق معناسنه در يقال تحزم الفرس والرجل واحتزم اذا تلبب (الحزيم)
امير وزننده كوكسه دينور على قول كوكسك اورته سنه دينور جمعى احزمه وحزم كلور كتب وزننده (الحيزوم
قيصوم وزننده حزيم معناسنه در و بدنده ارقه ايله قرنك چپ چوره دائره سنه دينور كه كوكسدن اشاغى وقاسقلردن
يوقرى دائره سيدر على قول يورك طرفنده اولان ايكو ابله كوكس طرفندن حلقومى دائر اولان يره دينور كه كوكس
قاوشديره جق يراولور وغليظ ياخود تومسك ارضه دينور وجبريل عليه السلام حضرتلرينك فرسلرى اسميدر
شارح ديركه اكا فرس الحيوة دخى اطلاق اولنور حضرت موسى بنى بحردن كچرمكه بنوب كلشيدى سامرى انك
اياغى ترابندن اخذ وعجل صورتنه طرح ايلمشيدى كذلك بدر غزاسنده دخى اول آته سوار اولمشيدى (الحزمة) غرفه
وزننده برباغ و بردمت شيئه دينور اورته سندن باغلنديغيچون جمعى حزم كلور ضمتينله تقول اخذت منه حزمة
وهى ما حزم واسلم بن احنف وحنظلة بن فاتك نام كسه لرك فرسلرى اسميدر (المحزم) منبر وزننده و(المحزمة) مكنسه
وزننده و (الحزام) و (الحزامة) كتاب وكتابه وزنلرنده قولانه وچوجق بغرداغنه وسائر بومقوله نسنه لره دينور
وضحاك بن عثمان وابراهيم بن المنذر كه امامى بخارى شيخيدر وابو بكر شيبة بن عبد الرحمن بن عبد الملك الحزاميون
محدثلردر وحكيم بن حزام كنديسى و پدرى صحابه در واوغلو حزام كذلك حزام بن دراج تابعيلردر وحزام بن هشام
وحزام بن اسمعيل وموسى بن حزام الترمذى محدثلردر (الاحزم) احمر وزننده بودخى غليظ ياخود مرتفع ارضه
دينور و كوكسلو وقرنلو انسان وحيوانه دينور اهضم مقابليدر كه كوكسى وقرنى باصق اولاندر يقال رجل وفرس
احزم اى ضد الاهضم وحيزوم ديديكى عضو مذكورى بيوك اولانه دينور يقال رجل احزم اى العظيم الحيزوم
ونبيشة السلمى فرسنك اسميدر واحزم بن دهل سامة بن لؤى نسبنك رجالندندر قاضئ بصره عباد بن منصور
واشراف عربدن عبدالله ذوالرمحين انك نسلندندر (الاحزيزام) اشميزاز وزننده برنسنه طوپلنوب صمصيق
طوپاج اولمق معناسنه در يقال احزوزم الشئ اذا اجتمع واكتنز و يرغليظ اولمق معناسنه در يقال احزوزم
المكان اذا غلظ وبرآدم پك طولغون اوليه رق قرنلو اولمق معناسنه در يقال احزوزم الرجل اذا ابطن ولم يمتلئ
(الحزم) فتحتينله انسانك وحيوانك كوكسى طوتغون اولمق معناسنه دركه ضيق نفسى مؤديدر يقال حزم الرجل
حزما من الباب الرابع اذا غص فى صدره (الحزمة) ضمتينله وتشديد ميمله بودوره دينور (الاحزام) احزاب وزننده
ومرادفيدر يقال هم احزامه اى احزابه ظاهرا مفردى حزم اولور حزب كبى (حزمى والله) حرمى والله وزننده وانك كبى
كلمات يمينيه دندر اما والله دخى بو قبيلدندر (الحزام) شداد وزننده قولانجى يه دينور علامه عماد الدين الحزامى كه اكا
منسوبدر متاخريندندر (حزيمه) سفينه وزننده اساميدندر حزيمة بن حرب بجيله قبيله سى نسبندندر وحزيمة بن حيان
بنو سامة بن لؤى نسبنده در وحزيمة بن نهد قضاعه ده دروز بيربن حزيمه وهبيرة بن حزيمه روايت حديث ايلديلر
وابو حزيمه سعد بن عباده نك جديدر (الحزيمتان) و(الزبينتان) باهله قبيله سندن ايكى كمسنه در برينك اسمى حزيمه
وبرينك زبينه در و بعضا يكديكره تغليب اولنور (حزرم) جعفر وزننده برجبل معروف اسميدر (الحسم) حانك فتحى
وسينك سكونيله كسمك معناسنه در يقال حسمه حسما من الباب الثانى اذا قطعه وطمرى كسوب قانى ديكمك ايچون
داغلمق معناسنه در يقال حسم العرق اذا قطعه ثم كواه لئلا يسيل دمه و برمرضى دوا ايله قطع وازاله ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال حسم الداء اذا قطعه بالدواء و بركسه دن برنسنه يى و يرميوب منع ايلمك معناسنه مستعملدر كه
ويروب طودركن ويرمامكدن عبارتدر يقال حسم فلانا الشئ اذا منعه اياه (المحسمة) مرحمه وزننده برنسنه نك
باعث قطعى اولان شيئه دينور ومنه يقال هذا محسمة للداء اى يقطعه (الحسام) غراب وزننده كسكين قلچه دينور
على قول اغزينه دينور كه چالم يريدر اوراسيله ضرب وقطع اولنور يقال ضربه بالحسام اى بالسيف القاطع او طرفه الذى

یضربُ به وحسام اللیالی دائمه اولان یعنی پك اوزون اولان لیله یه اطلاق اولنور و بر رجل اسمیدر (الانحسام) انفعال
وزننده کسلمك معناسنه در یقـال حسمه فانحسم ای قطعه فانقطع (المحسوم) رضاعدن مقطوع اولان
صبی یه دینور وغـداسی بد وفنـا اولان صبی یه دینور (الحسوم) حانك ضمیله اوغورسوزلغه دینور یقـال
فیه حسوم ای شؤم و برایشه امك چکوب ادمان وجهیله چالشمق معنـاسنه در یقـال حسم فی العمل حسوما
اذا دأب فیه وحاسم لفظندن جمع اولور که قاطع معناسنه در وقوله تعالی ٭ سبع لیال وثمانیة ایام حسوما ٭ ای متتابعة
او اللیالی الحسوم التی تحسم الخیر عن اهلها و ایام حسوم بالصفة وتضاف کذلك ٭ شارحك بیاننه کوره تتابع معناسی
حسمت الدابة قولندن مأخوذدر یقال حسمت الدابة اذا تابعت بین کیها ٭ لکن مؤلف بومعنادن ساکت اولمشدر
ومعنای ثانی قطع ومنع معنـالرندندر و بعض مفسرین نحسـات ایله تفسیر ایلدیکه شؤم معنـاسندندر و بعضلر
قطعی استیصاله حمل ایلدیلر و بعضلر حسوم لفظنی مصدر اعتبار ایلدیلر غایت اوزره منصوبدر دیدیلر و ایام
مزبوره ایام عجوز ایدیکه عاد قومنك صرصر ایله برباد اولدقلری کوندر برچهارشنبه کوننده بدأ ایدوب او برچهارشنبه
کونی تمام اولدی (الحبسمان) ریهقان وزننده بومری واری کوده لو قاره یاغز آدمه دینور یقال رجل حیسمان ای ضخم
آدم وحبسمان بن ایاس الخزاعی اصحابدندر (حسمی) حانك کسری والفك قصریله بادیه ده بر ارضك اسمیدر آنده
نیجه یوکسك طاغلر واردر که اصلا توزدن خالی اولمز وجذام قبیله سنه دینور (حسم) زفر وزننده اسامیدندر حسم
ابن ربیعة بن الحارث بن سامة بن لؤی در (الحسامیة) غرابیه وزننده حمید بن حریث الکلبی فرسنك اسمیدر (حسم
عنق وزننده وحسم صرد وزننده وحاسم صاحب وزننده بر موضع آدیدر (الحسمی) عمری وزننده بدنی قیللو آدمه
دینور یقال رجل حسمی ای کثیر الشعر الحشمة حانك کسریله یك اوتانمغه دینور شو یله که اوتاندیغندن بوزیلوب قالور
اوله و بو اسمدر تقول اخذنی منه الحشمة ای الحیاء والانقباض وحشمه برآدم همنشینی اولان کسه یه خوشلنمیوب آزرده
اوله جق سوز ایشتدرمکله رنجیده ایلمکه دینور بونده حانك ضمیله ده لغتدر (الاحتشام) افتعال وزننده برآدمدن اوتانمق
معناسنه در یقال احتشم منه وعنه اذا استحیی (الحشم) حانك فتحی وشینك سکونیله برآدمی اوتاندوروب شرمسار ایلمك
معنـاسنه در یقال حشمه حشما من الباب الثانی اذا اخجله و برکسه یانه کلان آدمی خوشلنمیوب آزرده اوله جق کلام
اسماع وتشنیعیله رنجیده ایلمك معناسنه در یقال حشمه حشما من الباب الاول والثانی اذا اذی من جلس الیه بتسمیعه
مایکره و برآدمی طارلتمق معناسنه در یقال حشمه حشما من الباب الرابع اذا اغضبه (الاحشام) همزه نك کسریله حشم
ایله معانی ثلاثه ده مرادفدر یقال احشمه بمعنی حشمه (الحشم) فتحتینله طارلمق معناسنه در یقال حشم الرجل حشما
من الباب الرابع اذا غضب وحشم احشام لفظندن مفرد اولور حشمه معناسنه کاسیذکر و برآدمك مطلوبی اولان شیئه
دینور یقال هو حشمه ای طلبته (التحشیم) تفعیل وزننده بودخی طارلتمق معناسنه در یقال حشمه اذا اغضبه (الحشمة
تمره وزننده و (الحشمة) فتحاتیله و (الاحشام) همزه نك فتحیله که حشم لفظندن جمعدر سبب واسباب کبی برآدمك اهل
وعبید وهمجوارلری مقوله سی خاصه ومتعلقاتنه دینور که اول آدمك غیرتنی چکوب حیتلرندن ناشی اعداسنه
و بدخواهنه غضب ایدر اوله لر و بونده احشامك مفردی اولان حشم مفرد وجمعه اطلاق اولنور مصدر اصلی
اولدیغیچون یقـال هو من حشمه وحشمته واحشامه وحشمه ای خاصته الذین یغضبون له من اهل وعبید او جیرة
وحشم کشینك عیالنه وخصم واقرباسنه اطلاق اولنور ٭ مترجم دیرکه کوچرطائفه سنه حشم تسمیه تعبیری قوم
ومتعلقاتلریله اویه اولدقلرینه مبنیدر بالکز حشم واحشام دخی دینور (الحشوم) قعود وزننده وجوده هزال ونحافت
کلدکدنصکره طاولنمغه یوزطوتمق معنـاسنه در یقال حشم الرجل حشوما من البـاب الثانی اذا اقبل بعد هزال
ودابه قسمی اوائل بهارده چایر بولوب اوتلامغله جانلنوب وقرتلنوب طاولنمق معناسنه در یقـال حشمت الدابة
فی اول الربیع ای اصابت منه شیئا فسمنت وصلحت وعظم بطنها وجزئی نسنه اکل ایلمك معناسنه در تقول ما حشم
من طعامنا ای ما اکل وصیاد تاچیز شکار بولمق معناسنه در یقال ما حشم الصید ای ما اصابه و یوریلوب درماننده
اولمق معناسنه در یقـال حشم الرجل اذا اعیی و بوزیلوب بورترمق معناسنه در یقال حشم منه اذا انقبض وحشوم
حشم کبی برآدمك طلب ایلدیکی نسنه یه دینور (الحشماء) کرماء وزننده برآدمك قومشولرینه دینور تقول هم حشمائی
ای جیرانی کویا که حشیملك جمعیدر ومهمانلره دخی دینور یقال فی بیته حشماء ای الاضیاف (الحشمة) غرفه وزننده کشینك
عورتنه دینور وعهده وذمام وحرمت معناسنه در ورحم وقرابت وخصملق معناسنه در یقال بینهما حشمة ای قرابة
(الحشیم) امیر وزننده ناسدن شرم وحیا ایدر اولان آدمه دینور یقـال رجل حشیم ای محتشم (التحشم) تفعل
وزننده خلقدن استحیاء سببیله برناسزا نسنه دن استنکاف ایلمك معناسنه در تقول انی لاتحشم منه ای اتذمم منه

واستحيى (الحشم) ضمتينله حياء تام صاحبى آدملره دينور مفردى حشيم در يقال هم حشم اى ذووا الحياء التام (حشم) حانك كسريله و (حبشم) حيدر وزننده اسامى رجالدندر (الحصم) خصم وزننده ضرطه لمق معناسنه در على قول بو آت قسمنه مخصوصدر يقال حصم بها اى بالمرأة حصما من الباب الثانى اذا ضرط لوخاص بالفرس (الحصوم) صبور وزننده اوصورغان آدمه دينور يقال رجل حصوم اى ضروط (الحصيم امير وزننده خرده چقل طاشلرينه دينور (الحصماء) حمراء وزننده ضرطه جى قانجق مركبه دينور (الانحصام انفعال وزننده قريلمق معناسنه در يقال انحصم الشئ اذا انكسر (المحصمة) مكنسه وزننده تيمور جيلك تيمور دوكجك يوك چكيجلر ينه دينور يقال ضربه بالمحصمة اى بمدقة الحديد (الحصرم) زبرج وزننده خام وناپخته خرمايه دينور كه قورق تعبير اولنور وبغايت بخيل وجرى آدمه اطلاق اولنور كذلك اوزمك ابتدا كرته سنه دينور هنوز يشل اولدقجه كما كادخى قورق تعبير اولنور كولسكده قور يمشنك مسحوقنى جسأ مده كركى كبى بدنه سورمك اول سنه ظرفنده بدنده حصفه تحدثنه مانع بووجودى تقويت وتبريد خصوصنده نافعدر وحصرم قيودن قوغه چيقاره جق چنكاله دينور يقال اخرج الدلو بالحصرم وهى الحديدة التى تخرج بها الدلو وبودور آدمه دينور وبيان نارى اغاجنك يمشنه دينور ومطلقا هرنسنه نك اكل وتناوله صلاحيتى اولمبان كترينه دينور وغورك بن الحصرم الحصرمى صادقدن روايت حديث ايلدى فر بيدركه پدر وپسر ناپخته لنكدر قورتلمشلر زيرا غوره دخى فارسيده قورغه دينور وكاف اداة تصغيردر (الحصرمة) دحرجه وزننده طولدرمق معناسنه در يقال حصرم القربة اذا ملأ ها وياى قورمق معناسنه در يقال حصرم القوس اذا شد توتيرها وقلم يونمق معناسنه در يقال حصرم القلم اذا برأ ه واپى محكم بوكمك معناسنه در يقال حصرم الحبل اذا فتله شديدا و بخل معناسنه در يقال به حصرمة اى شح (المحصرم) مدحرج وزننده جاهليت واسلامى ادرك ايلمش شاعره دينور لبيد كبى يقال شاعر محصرم اى مخضرم وصوغوغك تأثيرندن طوپلنميوب طاغيلان كرهباغنه دينور يقال زبد محصرم اى متفرق لايجتمع من شدة البرد (الحصلم) زبرج وزننده طپراغه دينور تراب معناسنه (الحضجم) ضاد معجمه ايله زبرج وزننده و (الحضاجم) علابط وزننده كوده سنك اتلرى قالين وجودى تصلق ياقشقسز آدمه دينور يقال رجل حضجم وحضاجم اى جاف غليظ اللحم (الحضرمة) دحرجه وزننده برآدم كلامنده عربيه به مخالف لحن وخطا ايلمك معناسنه دركه دائما لحن ايله تكلم ايلمكدن عبارتدر يقال حضرم الرجل اذا لحن فى كلامه واغاجك قبوغنى صويوب قوپرمق معناسنه در يقال حضرم الرجل اذا انتزع لحاء الشجر ويايك كيريشينى چكوب قورمق معناسنه در يقال حضرم القوس اذا شد توتيرها وقارشدرمق معناسنه در يقال حضرمه اذا خلطه (الحضرمى ياى مشدده ايله اوجى سيور يجه وياپوسى ايو جديا قشقلو اياق قابنه دينور يقال نعل حضرمى اى ملسن ٭ شارح ديركه حضرموت شهرنه منسوبدر (الحضرمية) لسانده اولان لكنته دينور يقال فى لسانه حضرمية اى لكنة (المحضرم) مدحرج وزننده مخضرم معناسنه دركه جاهليه واسلامى ادراك ايلمش شاعره دينور يقال شاعر محضرم اى مخضرم (الحضرميون) حضرموت شهرنه منسوب اولان كسه لردر جمعنده حضارمه دخى دينور وفى الاصل حضرموت شهرندن اولوب مصرده ساكن اولان حضارمه جماعتى خير بن نعيم القاضى وآل بن لهيعه وحيوة بن شريح وغوث بن سليمان وعمرو بن جابر وزياد بن يونس نام محدثلردر وكوفه ده متمكن اولان حضارمه اوس بن ضمعج وسلمة بن كهيل ومطين وسائرلريدر وبصره ده آرام ايدنلر مقرئ بصره يعقوب كه قرائتده جواد ليدى وبرادرى احمدوسائر برفرقه جماعتدر وشامده قرار ايدنلر جبير بن نفير واوغلو وكثير بن مره ونصر بن علقمه وبرادرى محفوظ وعفير بن معدان ويحيى بن حمزة الحضرميون واعلام علماء زمره سنده علاء بن الحضرمى وحضرمى بن عجلان وحضرمى بن احمد بونلرك جمله سى محدثلردر (الحطم) حانك فتحى وطانك سكونيله قيرمق معناسنه در على قول قورى نسنه يى قيرمغه مخصوصدركه اوفاتمق اولور يقال حطمه حطما من الباب الثانى اذا كسره اوخاص باليابس (التحطيم) تفعيل وزننده بودخى حطم معناسنه در يقال حطمه بمعنى حطمه (الانحطام انفعال وزننده و (التحطم) تفعل وزننده مطاوعلردر يقال حطمه فانحطم وتحطم اى كسره فانكسر وتكسر وتحطم برآدمه غيظ وكينه دن برآتش اولمق معناسنه در حطمه معناسندن مأخوذ در يقال تحطم فلان غيظا اذا تلظى (الحطمة) حانك كسريله و (الحطامة) ثمامه وزننده قرلمش نسنه يه دينوركه قيرق تعبير اولنور يقال هذا حطمته وحطامته وهى ما تحطم من ذلك وحطمه لفظنك جمعى حطم دركسره وكسر كبى ومنه يقال صعدة حطم باعتبار الاجزاء يعنى هم جزؤى اعتباريله جمع ايله وصف اولندى (الحطام) غراب وزننده قورى نسنه نك

قرتبسنه دینور وحطام البیض بر طه نك قبوغنه اطلاق اولنور كه مراد قرتبسیدر (الحطیم) امیر وزننده
حجر كعبهٔ معظمه یه اطلاق اولنور كه جانب شمالیسنده اولان محلدر بیت شریفدن مخرجدر علی قول آنك دیوارینه
دینور یاخود ركن ایله زمزم ومقام ابراهیم ماییننده عبارتدر و بعضلر بو تفسیرده حجری دخی ضم وزیاده ایلدیلر كه
در دینك ماببنی اولور وعلی قول مقام ابراهیمدن باب بیته وارنجه محلدر یاخود ركن اسود ایله باب بیتك مقام ابراهیمه
وارنجه ما بینیدر كه ناس آنده دعا ایچون مزدحم ومتكسر اولورلر واهل جاهلیه اوراده مجتمعا تحالف وتعاهد
ایدرلر ایدی وحطیم یكچن سنه دن قالمش نباته اطلاق اولنور (حطیم) زبیر وزننده تا بعیندندر (الحطمة) حانك
فتحی وضمیله و (الحاطوم) قوراق وقیتلق ییله اطلاق اولنور یقال اصابتهم حطمة وحاطوم ای سنة شدیدة
وحاطوم طعامی هضم ایتدریجی كوارانسنه یه دینور یقال نعم حاطوم الطعام البطیخ ای الهاضوم (الحطوم
صبور وزننده و (الحطام) شدّاد وزننده و (المحطم) منبر وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (الحطمة) همزه وزننده
چوق دوه سور یسنه وچوق قیون وكچی سوریسنه دینور اوغرادقلری نسنه لری حطم ایلدكلری ایچون و پك
شدتلو آتشه دینور وجهنم اسماسندندر علی قول بر قپوسنك اسمیدر درونه القا اولنانلری كسر ایلدیكیچون
اطلاق اولندی وشول مرحمتسز وشفقتسز سنكدل چوبانه دینور كه مواشی یی شدتله زجر وضرب ایده رك
بری برینه قاتوب قروب بكررا اوله واكا حطم دخی دینور صرد وزننده ومنه الحدیث ❊ شر الرعاء الحطمة

مطلب

ای الراعی الظلوم للماشیة یهشم بعضها ببعض و بو حدیث صحیح اولمغله جوهری وفی المثل عبارتیله ضرب مثل
اوله رق ایراد ایلمسی وهمدر ❊ مترجم دیر كه حدیث اولمق مثل اولمغله منافی دكلدر ❊ الآن حمی الوطیس ❊ كبی حتی نهایه ده
مثل مضروب اولدیغی مصرحدر و زمخشری مستقصاده ثبت ایلمشدر وحطمه اسامیدندر حطمة بن محارب
دائما زره ایشلر زرهجی بر آدم ایدی دروع حطمیات اكا منسوبدر یاخود سبوفی كسر ایدن قوی ومتین زرهلر
دیمكدر یاخود بافته لری انلو آغر زرهلره اطلاق اولنور (الحطم) فتحتینله دواب ایاغنه مخصوص بر علت آدیدر
(الحطم) كتف وزننده فی نفسه قریلوب اوفانور اولان شیئه دینور خطابی كاغد وكورك نسنه لر كبی یقال شیٔ
حطم ای متكسر فی نفسه (بنوحطامه) ثمامه وزننده بر بطندر و بو بنوخطامه نك غیریدر كه اول معجمه ایله در
(الحقم) حانك فتحی وقافك سكونیله كوكرجین قوشنه دینور علی قول كوكرجینه شبیه بشقه بر قوشدر (الحقمان
حانك فتحی وتثنیه بنیه سیله كوزلرك طولون طرفلرندن قویرقلرینه اطلاق اولنور هر بری حقیمدر (الحكم) حانك
ضمیله قضا معناسنه اسمدر كه شو نسنه شویله در دیمكدن عبارتدر جمعی احكام در وحكم وحكومه مصدر اولور
شو نسنه شویله در دیو امضا ایلمك وفصل خصومتله قاضیلق ایلمك معناسنه یقال حكم علیه بالامر حكما
وحكومة من الباب الاول اذا قضی علیه به و كذلك یقال حكم بینهم اذا قضی وفصل و بو منع معناسندن مأخوذ در
وحكومه اسم اولور احكومه كبی فصل خصومت معناسنه (الحاكم) انفاذ حكم ایدن كمسه در كه قاضی اوله جقدر
جمعی حكام در یقال هو حاكم بینهم ای منفذ الحكم و زمان جاهلیه ده كائن حكام عرب كه آنلرك هر ماده ضمننده
حكومتلری دستور العمل ونافذ ایدی اشبو اشخاص مذكوره دن عبارتدر اكثم بن صیفی وحاجب بن زراره واقرع
بن حابس وربیعة بن مخاشن وضمرة بن ضمره كه بونلر تمیم قبیله سنك حاكمی ایدی وعامر بن الظرب وغیلان بن سلمه
حاكم قبیلهٔ قیس ایدیلر وحاكم قریش اولان عبد المطلب وابو طالب وعاصی بن وائل وعلاء بن حارثه وحاكم قبیلهٔ
اسد اولان ربیعة بن حذار وحاكم كنانه اولان یعمر بن الشداخ وصفوان بن امیه وسلمی بن نوفل در (الحكم) فتحتینله
بو دخی حاكم معناسنه در ❊ شارحك بیانته كوره حكم حاكمدن ابلغدر ومفرد وجمعه اطلاق اولنور انتهی وتثنیه
صیغه سیله حكمان ذكر اولندقده مراد اصحابدن ابو موسی الاشعری ایله عمرو بن العاص در كه امام بالحق علی
المرتضی طرفندن ابو موسی ومعاویه جانبندن عمرو تعیین اولنمشلر ایدی وحكم یاشلو كون كچرمش پیر آدمه اطلاق
اولنور یقال رجل حكم ای مسن ویمن اقلیمنده بر الكانك اسمیدر و یكرمی مقدار صحابهٔ كرام واوتوز قدر
محدثین اسملریدر (المحاكمة) مفاعله وزننده مدّعی اولان آدم خصمنی حاكم حضورینه دعوت ایدوب مرافعه
ایلمك معناسنه در یقال حاكمه الی الحاكم اذا دعاه الیه وخاصمه (التحكیم) تفعیل وزننده بر آدمی بر ماده ضمننده
حكم اتخاذ ایدوب مقتضاسیله حكم ایلمسنی امر والتماس ایلمك معناسنه در یقال حكمه فی الامر اذا امره ان یحكم
وتحكیم الحروریه نصب حكم خصوصنده امام علی كرم الله وجهه اوزرینه بغی وخروج ایدن خوارج طائفهٔ
حروریه نك لا حكم الا لله دیملرندن عبارتدر نصب حكم بابنده امام حضرتلرینی تخطئه ایله خروج ایلدیلر وتحكیم
بر آدمی فساددن منع ایلمك معناسنه در یقال حكم فلانا اذا منعه عن الفساد و بر آدمی مراد ودلخواهندن منع

ومحروم قلمق معناسنه در يقال حكمه اذا منعه مما يريد (الاحتكام) افتعال وزننده برآدمك تحكيمنى قبول ايدوب
حكم اولمق معناسنه در يقال حكم فلانا فى الامر فاحتكم فيه (التحكم) تفعل وزننده حاكمك مادهٔ محكومه ده
حكمى نافذ اولمق معناسنه در يقال تحكم فى الامر اذا جازفيه حكمه (الاحكومة) اضحوكه وزننده اسمدر حكومه
كبى (الحكيمة) حكيمك مؤنثيدركه حكمتله متصفه اولان خاتونه دينور جمعى حكيمات در و بين العرب حكيمات
صخر بنت لقمان وهند بنت الحسن وجمعة بنت حابس و بنت عامر بن الظرب نام خاتونلرايدى وعلى بن يزيد بن
ابى حكيمه ومحمد بن عبدالله بن ابى حكيمه محدثلردر (الحكمة) حانك كسريله عدل وعلم وحلم ونبوت وقرآن وانجيله
اطلاق اولنور ٭ مؤلفك بصائرده بياننه كوره منع عن الفساد ومنع لقصد الاصلاح معناسندن مأخوذدر علماء
تعاريف متعدده ايله تعريف ايلديلر واكثرى صفات الهيه دن اولان حكمتى معرفة الاشياء وايجادها على غاية الاحكام
والاتقان عنوانيله وحكمت انسانيه يى معرفة الموجودات وفعل الخيرات عبارتيله تعريف ايلديلر وتنزيل مبينده
مذكور اولان حكمت وجه مذكور اوزره عدل وعلم وحلم ونبوت وقرآن وانجيل معنالرينه واردر وطاعت بارى
وفقه ودين وعمل بالدين وخشيت وفهم وورع وتقوى وعقل وقول وفعلده اصابت وتفكر فى امر الله تعالى
واتباع امر معنالرينه ده مستعملدر انتهى (الاحكام) همزه نك كسريله برنسنه يى متين واستوار ايلمك معناسنه در
يقال احكم الشئ اذا اتقنه و برآدمى محافظه ايدوب فساددن منع ايلمك معناسنه در يقال احكمه اذا منعه
عن الفساد و برآدمى برايشدن دوندرمك معناسنه در يقال احكمه عن الامر اذا رجعه و برآدمى ديلديكى نسنه دن
منع ايلمك معناسنه در يقال احكم فلانا اذا منعه مما يريد وآتك لجامنه حكمه چكرمك معناسنه در يقال احكم الفرس
اذا جعل للجامه حكمة (الحكم) حانك فتحى وكافك سكونيله بودخى برآدمى فساددن منع ايلمك معناسنه در يقال
حكمه حكما من الباب الاول اذا منعه عن الفساد و برايشدن رجوع ايلمك معناسنه در يقال احكمه عن الامر
فحكم اى رجعه فرجع و برآدمى مراددن منع ايلمك معناسنه در يقال حكمه اذا منعه مما يريد وآتك لجامنه حكمه
طاقمق معناسنه در يقال حكم الفرس اذا جعل للجامه حكمة (الاستحكام) برنسنه متين ومحكم اولمق معناسنه در
يقال احكم الشئ فاستحكم اى اتقنه فصار متقنا ٭ شارح ديركه شهابك بيانه كوره متين واستوار اولمش نسنه يه
عامه نك فتح كافله مستحكم قوللرى خطادر زيرا فعلى لازم اولمغله البته كافك كسريله اولمق لازمدر (الحكمة)
فتحاتله آت قسمنك لجامندن ايكى طرفلو چكه لرينى احاطه ايدن تيموره دينوركه كمك ايكى طرفله قوللريدر اوستلرنده
ايكى حلقه اولور باشلغك قوللرينى انلره چكررلر والتلرنده دخى ايكى حلقه اولور ديزكينك ايكى قولنى اكا چكررلر
وحكمة الانسان آدمك يوزينك ياخود باشنك مقدمنه اطلاق اولنور وامر وشان وحال معناسنه مستعملدر
يقال حكمته كذا اى شانه وامره وحكمة الضائنه قيون قسمنك اككندن عبارتدر يقال ضرب حكمة الضائنة
اى ذقنها وقدر و پايه ومنزله معناسنه مستعملدر يقال هو اعظم حكمة منك اى قدرا ومنزلة (المحكمة) مكرمه
وزننده غيرمنسوخ اولان سوره يه وصف اولور يقال سورة محكمة اى غيرمنسوخة ٭ مؤلفك مرادى كنديده آيت
منسوخه اولميان سوره ديمكدر غيرمنسوخة فيها تقديرنده در بصائرك اوائلنده بسط ايلديكى اوزره يوزيكرمى
درت سوره دن كنديده ناسخ ومنسوخ آيات اولان فرق اوچ سوره در ٭ ياخود مؤلفك مرادى غيرمنسوخيت بالنفس
سوره نك وصفى اولمقدر زيرا بنه محل مزبورده بيان ايلديكى اوزره منسوخ اوچ نوع اوزره در برى كتابتى وقرائتى
منسوخ اولاندرنته كه انس حضرتلرندن مرويدركه سورهٔ براءه يه مقارن برسورهٔ طويله وار ايدى كه زمان سعادتده
تلاوت ايدرايدك بعده بكليتها منسوخ اولوب بين المسلمين همان اشو آيت قالدى ٭ لوكان لابن آدم واديان من ذهب
لابتغى اليهما ثالثا ولو كان ثالثا لابتغى ابعا ولايملأ جوف ابن آدم الا التراب و يتوب الله على من تاب ٭ نوع ثانى كتابتى
منسوخ وحكمى باقى اولاندر اشبو ٭ الشيخ والشيخة اذا زنيا فارجموهما البتة نكالا من الله والله عزيز حكيم ٭ ثالث
حكمى منسوخ وكتابتى باقى اولاندر مثالى كثيردر انتهى (الايات المحكمات) سورهٔ انعامده ٭ قل تعالوا اتل ماحرم ربكم
الايه كريمه سندن آخر سوره يه قدر آيات كريمه دن عبارتدركه اوامر ونواهى صريحه يى مشتملدر على قول متشابه
ومحتمل اولميوب محكم ومبين اولمغله سامعى قطعا تأويله محتاج اولميان آيتلردن عبارتدر اقاصيص انبياء كبى (المحكم)
محدث وزننده كه طرفه نك شعرنده واقعدر اشمش يورتمش جهانديده واحوال آشنا پير آدمدن عبارتدر جوهرى
كافى مفتوحا قيد ايتمكله وهم ايلمشدر واشبو ٭ ان الجنة للمحكمين ٭ حديثنده وارد اولان محكم لفظى كافك فتحيله
وكسريله مرويدر كسر روايتنه كوره منصف من نفسه معناسنه در وآنلر اصحاب اخدوددن شول قومدركه
كفار كنديلرى قتل ايله كفر بيننده تخيير ايلدكلرنده اسلام اوزره ثباتله قتل اولنمغى اختيار ايلديلر (المحكم) امير

مطلب

وزننده حکمتله متصف اولان آدمه دینورواسماء رجالدندر حکیم بن امیه وابن جبله وابن حزام وابن حزن
وابن قیس وابن طلیق وابن معاویه صحابه لردر وحکیم نامنده بکرمی مقداری محدث واردر (حکیم) زبیروزننده
سماندندر حکیم بن سعد وابن معاویه وابن عمار وابن عبد الله بن قیس واوغلو صلت بن حکیم وعموجه زاده سی
حکیم بن محمد محدثلردر (حکیمه) جهینه وزننده بنت غیلان الثقفیه درکه صحابیه درو حکیمة بنت امیه تابعیه در
(حکام) شداد وزننده ابن اسلم الکسانی درکه ثقاتدندر وبنوحکام یمامه ده بربطندر (احکم) احمد وزننده
اسامیدندر سعد بن احکم تابعیدر (حکمان) سلمان وزننده بررجل اسمیدرو بصره ده برموضع آدیدرکه حکم بن
ابی العاص اسمیله مسمادر (حکمون) حمدون وزننده بررجل اسمیدر (الحکامیة) شدادیه وزننده ذکر
اولنان بنی حکامه مخصوص برخرمالق آدیدر (محکم) معظم وزننده معروف محکم الیمامه درکه مرتدین غزاسنده
خالدبن الولید آنی قتل ایلدی (ذوالحکم) ضمتینله اکثم بن صیفی پدری اولان صیفی بن رباح لقبیدر (الحلم) حانك
ضمی ولامك سکونیله وضمتینله دوشه دینورکه اویخوده اولان آدمك عالم خیالده مشاهده ایلدیکی مثالدن
عبارتدر جمعی احلام کلور یقال رأی فی حلمه کذا ای فی رؤیاه وحلم مصدر اولور دوش کورمك معناسنه یقال حلم
فی نومه حلما من الباب الاول ای رأی فی منامه رؤیا وباء وعن حرفیله صله لندقده برآدمك حقنده دوش کورمك
معناسنه در استخاره جیلرکبی یاخود اول آدمی دوشنده کورمك معناسنه اولور یقال حلم به وعنه اذا رأی له رؤیا
اورأه فی النوم وحلم حانك ضمیله رؤیاده جماع ایلمك معناسنه در یقال حلم الغلام اذا جامع فی النوم احتلام دخی
بومعنایه در بونلردن اسم حلم درعنق وزننده بوکه عوام ترکیده دوش آزمق تعبیر اولنور (الاحتلام) افتعال وزننده
حلم ایله ایکی معناده دخی مرادفدر یقال احتلم الرجل اذا رأی فی نومه رؤیا ویقال احتلم الغلام اذا جامع فی رؤیاه
(التحلم) تفعل وزننده و(الانحلام) انفعال وزننده بونلرده دوش کورمك معناسنه در یقال تحلم الرجل وانحلم بمعنی حلم
وتحلم یلاندن رؤیا دوزوب سویلمك معناسنه در یقال تحلم الحلم اذا استعمله قال فی الاساس تحلم فلان اذا قال حلمت
بکذا وهو کاذب وقال ابن الاثیر فی النهایة ومنه الحدیث ✲ من تحلم کلف ان یعقد بین شعیرتین ✲ ای قال انه رأی
فی النوم مالم یره یقال حلم بالفتح اذا رأی وتحلم اذا ادعی الرؤیا کاذبا یعنی برآدم یلان رؤیا نقل ایلسه آخرتده ایکی
آرپه دانه سنی بری برینه بتشدرمك تکلیفیله عقوبته دوچار اولورکه عقاب شدیددن کنایه در زیرا رؤیای صادقه
نبوتدن جزؤدر ونبوت انجق وحی ایله اولور پس کاذب فی الرؤیا اولان شخص کورمدیکی نسنه یی حق تعالی
کندیسنه کوستوردیکی ادعا ایلمکله نبوتدن دخی برجزؤ اعطا ایلدیکی ادعا ایتمش اولور بوجهتله افتراء علی الله
اولور انکیچون یقظه ده کذب ایدنلردن اشد عقوبته مظهر اولورلر زیرا کذب علی الله کذب علی الخلق
شنیعه سندن اشنعدر انتهی وتحلم ذاتنده حلیم اولمیان آدم کوجله حلیملنمك وحلم کوستورمك معناسنه در یقال
تحلم الرجل اذا تکلف الحلم ومواشی طاولنمق معناسنه در یقال تحلم المال اذا سمن وچوجق وکلر وجکرکه مقوله سی
وجودلنوب سمورمکه یوزطوتمق معناسنه در یقال تحلم الصبی والضب والجراد اذا اقبل شحمه (الحلم) حانك کسریله
اناته یواشلغه دینور یقال فیه حلم ای اناءة وعقل معناسنه مستعملدر سبب حلم اولدیغیچون جمعی احلام وحلوم
کلور ومنه قوله تعالی ✲ ام تأمرهم احلامهم ✲ ای عقولهم وحلم مصدر اولور آدم یواش اولمق معناسنه یقال
حلم الرجل حلما من الباب الخامس اذا کان حلیما (الحلیم) امیر وزننده حلم ایله متصف اولان کسنه یه دینور جمعی حلماء
کلور علماء وزننده واحلام کلور اشراف وزننده وحلیم مهزول اولان بدنه یوریمکه باشلمش تاب وقوته وسمورلکه
دینور وطاولی دوه یه دینور یقال بعیر حلیم ای سمین وحلیم اسمادندر حلیم بن وضاح فقهادندر وصاحب
تصانیف اولان ابو عبدالله حسین بن محمد بن الحسن الحلیمی وبرادری حسنك جدی اسمیدرکه مومی الیه اکا
منسوبدر وخلیم بن داود ومحمد بن حلیم المروزی محدثلردر (التحلیم) تفعیل وزننده و(الحلام) کذاب وزننده
برآدمی یواشمق یاخود یواشلق ایتمسیله امر ایلمك معناسنه در یقال حلمه تحلیما وحلاما اذا جعله حلیما اوامره بالحلم
وحلم دیدیکی بوجلك اوشمش دریدن اول بوجکاری آیرتلیوب قوپرمق معناسنه در یقال حلم الجلد اذا نزع الحلم عنه
(الاحلام) همزه نك کسریله برخاتون حلیم اولاد طوغرمق معناسنه در یقال احلمت المرأة اذا ولدت الحلماء (ذوالحلم)
عامر بن الظرب لقبیدر (الاحلام) همزه نك فتحیله حلم لفظندن جمعدرکه عقول معناسنه در واجسام معناسنه کلور
بونك مفردی یوقدر یقال لهم احلام عاد ای اجسامهم (احلم) همزه نك فتحی ولامك ضمیله اسمادندر احلم بن
عبید البخاری وعمر بن حفص بن احلم محدثلردر (الحلمة) فتحاتله حمه نك وسطنده یعنی اوجنده اولان خرده دانه یه
دینورکه حمه تکمه سی تعبیر اولنور وشجر سعداناسمیدر و برنبات آخر آدیدر وخرده کنه یه دینور قراد صغیر معناسنه

عطا

على قولها اير يمسنه دېمكله ضد اولور تركيده بوكه صقرغه تعبير اولنور وبركونه خرده كوه كبى بوجكه دينوركه
هوبلره اوشوبيما كلن ايلر چقن اول درى دباغت اولنسه ما كل ايلديكى موضعلر صبر يقى ودليك دليك اولمغله
الجمه برامز اولور جمعى حلم در هاسن وحلمه بركوجك قبيله اسميدر وهم اولان قاته دينور يقال كان دمه حلمة
اى هدرا (الحلم) فتحتينله طوار كنه لو ياخود صقرغه لى اولمق معناسنه در يقال حلم البعير حلما من الباب الرابع
اذا كثر حلمه وهدى يه حلمه ديدكلرى ذكر اولنان بوجك اوشمك معناسنه در يقال حلم الجلد اذا وقع فيها الحلم (الحلم
كتف وزننده كنه يا خود صقرغه اوشمش دوه مقوله سنه دينور مؤنثى حلمه در يقال بعير حلم وعناق حلمة (التحلمة
تاءك ولامك كسريله بودخى صقرغه يا خود كنه اوشمش بكى يه دينور جمعى تحالمه در (الحلم) حاءك فتحيله دريدن
حلمه ديدكلرى بوجكى ايرتليوب قوپرمق معناسنه در يقال حلم الجلد حلما من الباب الاول اذا نزع الحلم عنه (الحلام
شدّاد وزننده اوغلاغه دينور جدى معناسنه واركك قوزى يه دينور وعدوان قبيله سندن برجماعت آديدر
وهدر اولان قانه دينور يقال دم حلام اى هدر (الحالوم) كش تعبير اولنان بوغزد قور يسندن بردرلو په دينور
على قول زياده سيله قيواولديغندن تازه پنيرطر زنده اولان سوده دينور * شارحك بيانه كوره تله ديدكلريدر (حليمه
سفينه وزننده حليمك مؤنثيدر واسامى نسواندندر حليمه بنت ابى ذؤيب فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
مرضعه لريدر وحليمه بنت الحارث بن شمر شول خاتوندركه پدرى حارث عدوسى اولان منذر بن ماء السماء نام
اميراوزره عسكر تجهيز وتوجيه ايلدكده مز بوره حليمه طيبله مملو بر لكن چيقاروب عادت عرب اوزره تهييج غيرت
ايچون بالجمله عسكرى تطييب ايلدى بناء عليه يوم حر قوم يوم معروف اولمغله مايوم حليمة بسر ديديلر وكيده رك
السنه ده متداول اولوب مثل اولدى بين الناس يك مشهور ومتعين اولان نسنه حقنده ضرب اولنور كذلك ذكرى
عالى شريف وناحدار كسه حقنده ايراد اولنور ابو حليمه معاذ القارى اصحابندندر (حليمه) جهينه وزننده برموضع
آديدر (حليمات) جهينات وزننده دهناء نام محلده برنيچه قوم يغنه اطلاق اولنور ياخود بطن فلج نام محلده
نيچه تپه لره اطلاق اولنور (الحلمتان) فتحاتله برموضع آديدر (الحيلم) حيدر وزننده خرده بوجكلره دينور
(الحلسم) تشديد لامله جردحل وزننده حريص آدمه دينور يقال رجل حلسم اى حريص (الحلقوم
زنبور وزننده بوغازه دينور حلق معناسنه (الحلقمة) دحرجه وزننده بوغازى كسمك معناسنه در يقال حلقمه
اذا قطع حلقومه اى حلقه (المحلقم) اسم فاعل بنيه سيله شول خرما قوريغنه دينوركه چوپى بتديكى يرده
اولان نسنه دنبر و نضج بولمغه باشلمش اوله يقال رطب محلقم اذا بدا فيه النضج من قبل قمعها ويقال رطبة
حلقمانة (الاحلنقام) احرنجام وزننده طعامدن چكيلوب ترك ايلمك معناسنه در يقال احلنقم الرجل
اذا ترك الطعام (الحلنكم) قنفذ وجحفر وزنلرنده سياه نسنه يه دينور (الحلنكمة) دحرجه وزننده سياهلغه دينور
يقال فيه حلنكمة اى سواد (الحم) حانك فتحى وميمك تشديديله قضاء وتقدير معناسنه در يقال حم الامر
على بناء المجهول حما من الباب الاول اى قضى ويقال حم له ذلك اى قدر وقصد معناسنه در يقال حم حجه
اذا قصده وتنورى وفرونى مقوله سنى قزدرمق معناسنه در يقال حم التنور اذا سجره واياغى
ارتمك معناسنه در يقال حم الشحمة اذا اذابها وصويى ايصتمق معناسنه در يقال حم الماء اذا سخنه
ودوه نك كوچوب كتمسنى تعجيل ايلمك معناسنه در يقال حم ارتحال البعير اذا عجله وحق جل وعلا بركسه حقنده
برنسنه قضا ايلمك معناسنه در يقال حم الله له كذا اى قضاه له وبركسنه يه برنسنه مهم وضرورى اولمق معناسنه در
يقال حمه الامر اذا اهمه وهم وحاجت معناسنه در بونده حانك ضميله ده جائزدر ومنه يقال ماله حم ولاسم اى هم
بعضلر بونى مال اطلاق اولنور نسنه ايله تفسير ايلديلر فقالوا ماله حم ولاسم اى لا قليل ولا كثير وضرورى
وناچار معناسنه ده مستعملدر يقال ما له حم عنه اى ما له بد وبرنسنه نك كثير ووافرينه اطلاق اولنور يقال
اخذمن حم الشئ اى من معظمه وحم الظهيرة اويله اسيليكنك شدتندن عبارتدر تقول جلمنى فى حم الظهيرة
اى فى شدته وصويى پاك دوه يه دينور جمعى حمائم كلور وبرآدمه اسيتمه اوغرامق معناسنه در يقال حم الرجل
على المجهول اذا اصابته الحمى بونده محموم دينمز زيرا خلاف قياس اوزره احامدن مستعملدر كما سيذكر اويقال
حمت حمى على المجهول كذلك وآتش قزارمق معناسنه در يقال حمت الجمرة حما كمل ملا من الباب الرابع
اذا اسلنت جمش وصوقزمق معناسنه در يقال حم الماء اذا سخن وحمم اسامى رجالدندر (الاحمام) همزه نك كسريله
ودخى صويى ايصتمق معناسنه در يقال احم الماء اذا سخنه وخداى متعال بركسنه حقنده برنسنه يى قضا
ايلمك معناسنه در يقال احمه الله له كذا اى قضاه له وبرنسنه يك يقينا واروب چاتمق معناسنه در يقال احم الشئ

اذا دنا وحضر و برنسنه برآدمه مهم اولمق معناسنه در يقال احم الامر فلانا اذا اهمه وبر آدم صوغوق صو ايله
يابقانمق معناسنه دركه جرازتنی ازاله ایچون ایدر بناسی سلب ایچوندر يقال احم فلان نفسه اذاغسلها بالماء البارد
وبر ير اسمه لو اولمق معناسنه در يقال احمت الارض اذا صارت ذات حمى وبرآدمی محموم قلمق معناسنه در يقال
احمه الله فهو محموم او يقال حممت حمى بو جهتله ثلاثيدن محموم وارد اولور حتى اساسده حم الرجل حمى
شديدة وهو محموم عبارتيله مرسومدر واحمام برنسنه يى قاره قلمق وقرارتمق معناسنه در يقال احمه الله
اى جعله احم (التحميم) تفعيل وزننده بودخی صو يى ايصتمق معناسنه در يقال حم الماء اذا سخنه وبرآدمك
يوزينی كومور ايله قرارتمق معناسنه در يقال حم فلانا اذا سخم وجهه بالحمم وتازه اوغلان مزلف اولمق معناسنه در
يقال حمم الغلام اذا ابدت لحيته وباشك تراشی كلوب قرارمق معناسنه در يقال حمم الرأس اذا نبت شعره بعد ما حلق
ومطلقه يه متعه ويرمك معناسنه در يقال حمم المرأة اذا متعها بالطلاق ويرك چايرلری ظهور ايدوب يرك يوزی
قرامتق يم يشل اولمق معناسنه در يقال حممت الارض اذا بدا انباتها اخضر الى السواد وقوش ياوريسی تويلنمكه
باشلمق معناسنه در يقال حمم الفرخ اذا نبت ريشه (الحمام) كتاب وزننده اسمدر قضاء الموت وقدره معناسنه در
قال الشارح ومنه شعر ابن رواحه ❊هذا حمام الموت قد صليت❊ اى قضاؤه وقدره بوراده موت مقضى ومقدر
معناسی دخی محتملدر فی الاصل تقدير معناسنه مصدر اولمغله مفعول معناسنه اولور (الحمام) غراب وزننده
مطلقا ابه قسمنه عارض اولان حمى علتنه دينور مثلا دوه يه چوق چكردلك يمكدن عارض اولمغله كوده سنه
چامور سوروب تبريد ايدرلر وحمام قومی ييننده متعين وشرف وشان صاحبی آدمه دينور يقال هو حمام القوم
اى السيد الشريف وبر رجل اسميدر وذوالحمام بن مالك اذوا تعبير اولنان ملوكدندر (الحمام) سحاب وزننده
يبانی كوكرجن قوشنه دينور كه بيوته مألوف اولمز على قول مطلقا كردنی مطوق اولان قوشه دينور كوكرجن وقمری
واوكك كبی مفردی حمامه در هاء وحدتله حيه لفظی كبی مذكر ومؤنثه حمامه اطلاق اولنور ارككنه حمام ديمز
جمعی حمائم كلور❊ شارح ديركه مؤلف يمامه يی دخی يبانی كوكرجن ايله بيان ايلدی لكن اكثر اهل لغت عندنده
حمامه اهلی و يمامه يبانی كوكرجن ايله مفسردر انتهی اشبو كوكرجن قسمنك بيوتده مجاورتی خدر وفالج
وسكته وخمود وسبات علتلرندن امانه سبب ولحمی جماعی مقوی ودمی ومنی يی مكثر وزننده ايكن قرنی ياروب
عقرب صوقديغی يره ضماد زهری جاذب و بره وافاقتی بابنده مجرب ودمنی جبهه يه طلا رعا فی قاطعدر ومحدثيندن
محمد بن يزيد الحمامی ومحمد بن احمد بن محمد بن فوارس وابو سعد الطيوری وهبة الله بن الحسن وداود بن علی بن
رئيس الرؤساء الحماميون ذكر اولنان حمامه يه منسوبلردر وحمام بن الجموح ومنسوب اوليه رق ديكر حمام صحابه لردر
(الحمة) حانك ضميله مقدر ومقضی اولان شيئه دينور ومنه حمة الفراق تقول عجلت بنا وبكم حمة الفراق اى ما قدر منه
وقضی جمعی حمم كلور صرد وزننده وحمام كلور جبال وزننده❊ شارح ديركه بوراده حمى قيد غنلق معناسندن
دخی ممكندر حرق ومضطرب ايلديكيچون وحمه بر كونه لون اسميدر كه دهمه ايله كتمه بيننده اولوب حوه
ديدكلری لوندن دون اولور يعنی نه سياه ونه قويو قرمزی اولور كه زيتونی تعبير اولنور نسوان اعرابك دودا قلرينك
رنكی كبی وات قسمنده كستانه طوريسی تعبير اولنور يقال به حمة وهی بين الدهمة والكمتة ودون الحوة
وحمه بربلده آديدر ومخفف اولان حمه لفظنده لغتدر كه عقربك صوقه جق تيكننه دينور وبر موضع آديدر وحمى
علتنه دينور يقال اخذته الحمة اى الحمى وتحمم لفظندن اسم اولور سياهلق معناسنه يقال به حمة اى سواد (المحامة)
تشديد ميمله مفاعله وزننده برنسنه يه يا بركسه يه يقلشمق معناسنه در يقال حامه اذا قاربه ومطالبه معناسنه در
تقول حاممته اى طالبته (الحميم) امير وزننده يقين خصمه دينور جمعی احماء كلور خليل واخلاء كبی وكاه اولور كه
حميم جمعه ومؤنثه ده اطلاق اولنور يقال هو وهی وهم حميمی اى قريبی واسی صويه دينور جمعی حمائم كلور
وصوغوق صويه ديمكله ضد اولور تقول اغتسلت بالحميم اى بالماء الحار وكذلك بالماء البارد و پك اسی
وكرمنالك اولان ياز وقتنه دينور تموز آيی كبی وهوانك پك اشتداد حرارتی عقبنده ياغان يغموره دينور وكوده دن
ترشح ايدن تره دينور عرق معناسنه (المحم) مهم وزننده بودخی آدمك يقين خصمنه دينور يقال هو محمه اى قريبه
(الحميمة) سفينه وزننده بودخی اسی صويه دينور وايصتمش سوده دينور يقال سقانی حميمة اى لبنا مسخنا
وجنسی پاك اولان صوی دوه يه دينور جمعی حمائم كلور (الاستحمام) اسی صو ايله يابقانمق معناسنه در
يقال استحم الرجل اذا اغتسل بالحميم وترلمك معناسنه در يقال استحم الرجل اذا عرق (الاحتمام) افتعال وزننده
برآدم كيجه ايچره برنسنه يی مهم ايدوب تاسه لنمك ياخود غصه وتاسه دن اويومیوب بيدار قالمق معناسنه در

يقال احتم الرجل اذا اهتم بالليل اولم ينم من الهم وكوزه اصلا اغريسي اولميه رق اويقو كلميوب تابصباح اويانق طورمق معناسنه در يقال احتمت العين اذا ارقت من غير وجع (الحامة) عامه وزننده ومراد فيدر يقال جاؤا حامة اى عامة ويرآدمك مخصص اقربا ومتعلقاتنه دينور اهل وعيال واولاد واقرباسى كبى يقال هم حامة فلان اى خاصته ودوه قسمنك كزيده سنه دينور (الحمام) شدآد وزننده ديماس معناسنه دركه لسانمزده دخى حمام تعبير اولنان محل اغتسالك اسميدر فارسيده كرمابه دينور وحمام لفظى مذكردر جمعى حمامات در لكن مصباحده مرسومدركه حمام لفظنده تأنيث اغلبدر انكيچون جمعى قياس اوزره حمامات كلور ديس مذكرك جمعى خلاف قياس اولور وظاهرا تانيثى بقعه تصورينه مبنيدر ولطائفندندركه ادبادن برى هذه الحمام عبارتيله مؤنثا ايراد ايلكله مخاطب حمام مذكر در نيچون تأنيثنه منحرف اولديكز ديو استفسار ايلدكده نسوان حمامنى مراد ايلدم ديو جواب ويرمشدر وآدابندركه حمامدن چيقان آدمه طاب حمامك ديمك جائزدكلدر زيرا اول حامه دعا اولور بلكه طابت حمتك دينوركه حانك كسريله حاملمق ياخود ترمعناسنه در ياخود طاب حميك ديمك كركدر زيرا خسته نك ترى بدرايحه وصاغك ترى خوشبوى اولمغله دائما صحت وعافيت اوله ديمكدن كنايه اولور وابوالحسن الحمامى مقرئ القرأن در (ذات الحمام) اسكندريه ايله افريقيه ميانده برقصبه آديدر (الحمة) حانك كسريله اسى صوقاينايوب چيقان پيكاره دينوركه اصحاب علت آنك صويله استشفاء واغتسال ايدرلر تركيده ايليجه تعبير اولنور و بروسه شهرنده قابلوجه وروم ايلنده بانه تعبير ايدرلر وجه حم لفظندن مفرد اولوركه صنلمش ايچ باغنه وقويرق ياغنه دينور على قول قاقرداغنه دينور ويمامه ده بروادى آديدر (حمتا الثور ايكى طاغه اطلاق اولنور (الحمة) حانك كسريله حماملمغه دينور اسمدر وتره دينور عرق معناسنه والومه دينور منيه معناسنه (الحمى) حانك ضمى والفك قصريله بو اسمله معروف مرضك آديدركه انواعى واردر اسمه ديدكلرى دترمه او عارضه اندن برنوعدر (الحمة) ميمك وحانك فتحيله و (الحمة) ميمك ضمى وحانك كسريله اسمه لو وحمالو ارضه دينور ياخود اسمه سى وحماسى چوق يره دينور يقال ارض محمة ومحمة اى ذات حمى او كثيرتها وحمى ايراثنه باعث اولان نسنه يه دينور يقال لا تأكل منه فانه محمة وهى ماحم عليه ومحمه صعيد مصر قضاسنده برقريه آديدر وشرقية مصرده برقضانك اسميدر وضواحئ اسكندريه ده برقريه آديدر (الاحم) فتحتنله برداغه دينور قدح معناسنه وپك قاره نسنه يه دينور يقال شئ احم اى اسود وآق نسنه يه ديمكله ضد اولور يقال شئ احم اى ابيض (اليحموم) يعفور وزننده و (الحمحم) سمسم وهدهد وزنلرنده بونلرده سياه نسنه يه دينور و يحموم تتونه دينور دخان معناسنه و برقوش آديدر وقاره طاغه دينور وامام حسين بن على المرتضى حضرتلرينك فرسى اسميدر وهشام بن عبد الملك امو ينك دخى فرسى اسميدركه حروب نام فرسك نسلندن ايدى وحسان الطائى ولقمان بن منذرك دخى فرسلرى اسميدر ومصرده برطاغك آديدر وعربى مغيثه ده برصويك آديدر وقبيلهٔ ضباب ديارنده برطاغك آديدر وهدهد وزننده حمحم برقوشك آديدر (الحمم) فتحتنله برنسنه قرارمق معناسنه در يقال حممت حما من الباب الرابع اى صرت اسود (لاحمياء) افعيعال وزننده و (التحمم) تفعل وزننده و (التحمحم) تزلزل وزننده بونلرده قرارمق معناسنه در تقول احموميت وتحممت وتحمحمت اى صرت اسود ✻ شارح ديركه احمياء ماده سى معتل اولمغله بوراده اطرادى ذكر اولنمشدر انتهى وتحمحم حمحمه معناسنه دركه سيذكر (الحمه) حانك فتحيله انسانك دبرنه دينور است معناسنه سياهلقدن مأخوذ در جمعى حم كلور حانك ضميله (الحمم) صرد وزننده كوزه دينور فحم معناسنه مفردى حممه در (الحمامة) سحابه وزننده حمام لفظنك مفرديدركه كوكرجنه دينور وكوكسك اورته سنه دينور وعورته ياخود كوزل ودلبر اولانته دينور يقال جاءت حمامة اى مرأة اوجيلة وبرصو اسميدر ودواب ومواشى قسمنك كزيده سنه دينور ودوه نك كوكسندن يره كلاب دكرى مهره سنه دينور وسپورلمش پاكيزه كوشك حولوسنه دينور وقوغه يه بچريلان هكره يه دينور وقپو حلقه سنه دينور وحامة الفرس آتك كوكسنه دينور وحامه اياس بن قبيصه نك وقراء بن زيدك فرسلرى اسميدر وحامة الاسلمى وحبيب بن حامه بونلرى بعضلر سلسلهٔ اصحابده ذكر ايلديلر (حمار) حانك كسريله تميم قبيله سندن برجماعته دينور (حمومه) صبوره وزننده ملوك يمندن برملك اسميدر (حمه) حانك فتحيله اسامیدندر عبد الرحمن بن عرفة بن حمه واحمد بن العباس بن حمه محدثلردر (الحمحمة) زلزله وزننده باركير وآت قسمى اوقرامق معناسنه دركه يلان كبى كوردكده وآت صاحبنى كوزدكده پك كشنيوب ايچريسندن آله رق سهلجه ويواشجه كشنمكدن عبارتدر تحمحم دخى بومعنايه در يقال حمحم البرذون وتحمحم اذا صوت عند الشعير وحمحم الفرس وتحمحم اذا عرّحين يقصر

في الصهيل واستعمان بنفسه وحمحمه اكوز قسمى ديشى يه چككلديكى هنكامده بواشجه بوكورمك معناسنه در
يقال حمحم الثور اذا نب للسفاد (الحمحمة) حانك كسرى وضميله بر نبات آديدر على قول لسان الثور ديديكى
نباتدر جمعى حمحم كلور (الجماجم) حانك فتحيله حبق بستانى اسميدركه عريض الورق اولور حبق نبطى دخى
ديرلر مفردى حمامه در تركيده فرنكى فسلكن ولالهٔ خطايى ديدكلرى نباتدر زكامى دافع وسدهٔ دماغى مفتح
وقلبى مقوى وقاورلمشى كل ياغى وماء بارد ايله شرب اسهال مزمنى قاطعدر ومحمد بن عبد الله ابو المغيث الجماجمى
محدثيندندر (آل حاميم) همزه نك مديله كه ذوات حاميم دخى اطلاق اولنور قرآن كريمده حاميم كلمه سيله مفتتح اولان
سورهٔ معلومه لردر حواميم ديمك جائز دكلدر لكن بعض شعرده وارد اولمشدر وحاميم اسم اعظمدر ياخود قسمدر
ياخود الرحمن اسم شريفنك حروف مقطعه سيدر تعالى الر ونون حرفلريدر كه ابتداى سوره لردر ٭ قال الشارح
قال ابن مسعود آل حاميم ديباج القرآن اى زينته لما فيه من امور الآخرة وكذا في الحديث ٭ قولوا حم لا ينصرون
ابن اثير ديديكه حاميم اسماء الهيه دن اولمغله اللهم لا ينصرون معناسنه در ياخود قسمدر والله لا ينصرون معناسنه در
ياخود سور من قومه ذيشان اولمغله اسنبزال رحمت بابنده كنديلر ايله استظهار اولنور پس لا ينصرون كلام مستأنف
اولور كويا كه حم كلمه سنى ديديكمز حينده نه ترتب ايدر ديو استفسار ه جواب اولور وشهاب مرحوم درة الغواص
شرحنده ديديلر كه حواميم وطواسين فصيح اشعارده وارد اولمشدر قوابيل كبى كه قابيل جمعيدر وآل حاميم كلمسنده
اولان آل اهل معناسنه دكلدر بلكه اسماء مركبه مقوله سندن تثنيه وجمعى صحيح اوليان كلماتك جمع وتثنيه سنى
مراد ايتدكده عربلر آل وذو كلمه لرينى ادخال ايدوب تثنيه ياخود جمع معناسنى اراده ايدرلر مثلا بكا بر نيجه تأبط شرا
اسميله مسمى كسه لر كلدى ديجك يرده جاءنى آل تأبط شرا وذو تأبط شرا ديرلر پس آل حاميم وذوات حاميم
بو قبيلدندر كه حاميم اطلاق اولنان سوره لر ديمكدر صحبت معنويه دن مجازدر انتهى (المحام) ميمك ضميله ثابت
و برقرار معناسنه در تقول انا محام على هذا اى ثابت (جحام) حانك فتحى وآخرك كسرا وزره بناسيله اسم فعلدر
برنسنه قالمدى تمام دوكندى معناسنه در يقال قلت ابق عندكم شئ قال جحام اى لم يبق شئ نته كه همهام ومحماح
وبحباح دخى بو معنايه در (حميه) جهينه وزننده بلقاء ناحيه سنده بر كوجك بلده آديدر (حم) حانك كسريله
طى قبيله سى ديارنده بر دره آديدر (حم) حانك ضميله ديار بنى كلابده نيجه قاره طاغجغزلردر (الحمايم) حانك فتحيله
يمامه ده بر نيجه طاغلردر (حمويه) شبويه وزننده اساميدندر عبد الله بن احمد بن حمويهٔ السرخسى راوى
صحيح بخاريدر وبنو حمويهٔ الجوينى نيجه مشايخ كرامدر ٭ مترجم ديركه فاضل مشهور سعد الدين الحموى شهابك
بياننه كوره حانك فتحى وميم مشدده نك ضمى وواوك كسريله دركه جدى اولان حمويه يه منسوبدر (حم) حانك
فتحيله وحم حانك ضميله وحمان عمران وزننده وحمان عثمان وزننده وحمامه نعامه وزننده وحمه همزه
وزننده وحمام غراب وزننده وحمحمه كركره وزننده وحمى حانك ضمى وميمك ضمه يه اماله سيله وحمامى غرابى
وزننده اساميدندر (الجميمات) حانك ضميله حميه نك جمعيدر آتش قورنه دينور جمره معناسنه (التحمة)
تحله وزننده تفعيلدن مصدردر مطلقه يه متعه ويرمك معناسنه در تحميم كبى بو جهتله متعه ضمننده اعطا والباس
ايلدكلرى ثيابه ثياب التحمه اطلاق اولنور (الحنمة) حاك ونونك فتحيله بايقوش قوشنه دينور بومه معناسنه
حنم جمعيدر (الحنتم) جعفر وزننده صرلى يشل دستى يه دينور يقال جاء وفى يده حنتمة اى جرة خضراء وحنظل
اغاجنه دينور وبارضك اسميدر وسياه بولتاره دينور حناتم دخى دينور يقال ظهرت فى السماء حنتم وحناتم اى سحائب
سود (الحنتمة) هاء ايله ذكر اولنان حنتم وحناتمك مفرديدر وحنتمة بنت عبد الرحمن بن الحارث دركه ٭ شارحك بياننه
كوره صحابيه در وحنتمه بنت ذى الرمحين والدهٔ عمر بن الخطاب در رضى الله عنه وبو ابو جهلك همشيره سى دكلدر
نته كه بعضلر او يلجه وهم ايلديلر بلكه عموجه زاده سيدر (الخندم) جعفر وزننده قزل بويه ديدكلرى كوكك
شجره سى اسميدر مفردى خندمه در وبر رجلك علميدر (الخندمان) حاك ودالك كسريله جماعت معناسنه در
على قول طائفه معناسنه در ياخود بر قبيله اسميدر (الحوم) قوم وزننده بيك مهاره قدر اولان دوه سورينه
دينور كه بيوك سورى اولور على قول عدد معين ايله محدود اوليان بيوك سورى يه دينور وحوم وحومان
فتحاتله مصدر اولورلر برنسنه نك چوره سنى طولمق معناسنه يقال حام الطير على الشئ يحوم حوما وحومانا
اذا دوم وكذا يقال حامت الابل حول الماء اذا طافت وحوم وحيام كتاب وزننده وحووم قعود وزننده وحومان
فتحاتله برنسنه يى قصد وطلب ايلمك معناسنه مستعملدر يقال حام فلان على الامر حوما وحياما وحووما وحوما
اذا رامه (الحائم) معنيين مذكورين دن اسم فاعلدر جمعى حوم كلور حانك ضميله ٭ لكن شارحك بياننه كوره زكيم

وزنده در (حائم) صوسز عطشان معناسنه در يقال بعير حائم وابل حوائم وحوّم اى عطشان (الحومة) ثمره
وزنده هر نسنه نك كومنه ومعظمنه ياخود اشدّ اولان يرينه دينور مثلا حومة البحر دريانك انكين يرينه دينور
وحومة الرمل وحومة القتال قوملغك ومعركه نك كوم وجمعيتلو يرينه دينور ياخود معركه نك جنكى پك شديد
اولان يرينه دينور (الحومانة) حانك فتحيله طپراغى غليظ اولوب لكن صرپ اولميان مكانه دينور جمعى حومان در
وحوامين كلور وبر نبات آديدر بونك جمعى حومان در بو نبات بونجه انواعندن ترفيل ديدكلريدر (حام) سام
وزنده ابن نوح عليه السلامدر ابو السودانندر يعنى سياه زنكى آدملر آنك ذريتندن نشأت ايلديلر ومنه غلام حامى
اى اسود وانجب بن احمد الحامى محدثدر (الحومة) حانك ضميله بللوره دينور (الحوم) حانك ضميله شول باديه
دينور كه پك كسكين اولوب باشه اورمغله بخارى كاسهٔ سرده دوران ايدر اوله نسخه لردن الخمر كلمه سى ساقط اولمشدر
(التحويم) تفعيل وزنده استدامه معناسنه در يقال حوّم فى الامر اذا استدام (الحيمة) حانك فتحيله يمنده ايالت
جند قرالرندن برقريه اسميدر (الحيم) مكتل وزنده بغايت دماغى تيز زيرك وهوشمند اولان صبى يه دينور

فصل الخاء المعجمة ※ (الختم) شتم وزنده و(الختام) كتاب وزنده برنسنه يه مهر باصمق معناسنه دركه
مهرلمك تعبير اولنور يقال ختمه ختما وختاما من الباب الثانى اذا طبعه وختم القلب حق جل وعلا كفارك قلوبنى
سدّ ايدوب ايمان واعتقادات حقه يه دائر نسنه فهم ايتميوب واعتقاد وايمانه متعلق نسنه صدور ايلمز قلمقدن
عبارتدر يقال ختم الله على قلبه اى جعله لا يفهم شيئا ولا يخرج منه شئ وختم برنسنه يى اتمام ايدوب آخرلمك
معناسنه مستعملدر كويا كه آنى سدّ وختم ايتمش اولور يقال ختم الشئ ختما اذا بلغ آخره واكينى اكدكدنصكره
ابتدا صوارمق معناسنه مستعملدر يقال ختم الزرع وعليه اذا سقاه اول سقية وختم باله اطلاق اولنور عسل
معناسنه وبو وصف بالمصدر در وآرى قوانلرينك آغزلرينه اطلاق اولنور وبال آريسى انجه موم ايله كوبجك
يوزينى صيوارمق معناسنه دركه صرلمق تعبير اولنور بال مومندن انجه زاركبى موم ايله صيوايوب سدايدر كويا كه
كوبجى مهرلمش اولور يقال ختم النحل اذا جمع شيئا من الشمع رقيقا ارق من الشمع فطلاه به (الختام) كتاب
وزنده مصدردركه ذكر اولندى وختام برنسنه يى مهرليه جك يا پچغه دينوركه سلفده بالحق استعمال ايدرلر ايدى حالا
معروف مهر مومى استعمال اولنور يقال ختم الكتاب بالختام اى الطين الذى يختم به عليه (الخاتم) تانك فتحيله ختم
اولنه جق نسنه اوزره باصيلان شيئه دينوركه مهر تعبير اولنور يقال وضع عليه الخاتم وهو ما يختم به وزينت
ايچون پرمغه كچردكلرى يوزك دينور ولشبو خاتم ماده سنده يدى لغت واردر ١ خاتم كه تانك فتحيله در ٢ خاتم
تانك كسريله ٣ خاتام ٤ خيتام خانك فتحيله ٥ ختام كتاب وزنده ٦ ختم فتحتينله ٧ ختيام تانك كسريله در جمعى
خواتم وخواتيم كلور وخاتم برنسنه نك انجامنه وصوكنه دينور يقال خاتمته خير اى عاقبته وآخرته وخاتم القوم
تانك فتحى وكسريله برقوم وزمره نك الك آخرى اولان آدمه دينور يقال هو خاتم القوم وخاتمه اى آخرهم وخاتم
القفا تانك فتحيله انسانك قفاسى چقورنه اطلاق اولنور نقرة القفا معناسنه وخاتم آت قسمنك اياغنده اولان سهلجه
صقرلغه دينوركه بللو بللوسز اولور تخديم ديدكلرى صقرلقدن آز اولور يقال ما فى قوائم الفرس الاخاتم وهو اقل
الوضح وخاتم الفرس قسراغك عمرلرندن قرننه يقين اولان عمه سى باشنه اطلاق اولنور (الخاتمة) تانك كسريله
بودخى برشيئك آخر وانجامنه دينور (التختم) تفعل وزنده پرمغه خاتم طاقمق معناسنه در يقال تختم بالخاتم اذا
جعله فى اصبعه وبرنسنه دن تغافل ايدوب طنيوب ايسم اولمق معناسنه مستعملدر يقال تختم عنه اذا تغافل
وسكت وبرماده يى كتم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تختم بامره اذا كتمه وباشنه دستار صارنمق معناسنه
مستعملدر يقال تختم الرجل اذا تعمم وبو معنادن اسم مختمه در تذكره وزنده (المختم) معظم وزنده اياقلرنده
خاتم اولان يعنى سهلجه صقرلغى اولان آته دينور يقال فرس مختم اذا كان فى قوائمه خاتم (المختم) منبر وزنده
شول جوزه دينوركه برنسنه يه سود وبدوز ويا چين ايلدكدنصكره اكا اويه او يارلر فارسيده تيرديرلر لكن لغات
فارسيه ده بو معنايه تير بوليميوب انجق پوارلق معناسنه دهكلديكى مرسومدر ※ مؤلف اول لغتك دخى اهلى اولمغله
بزلره اوپله ضبط ايلمك لازمه دندر (المختوم) اوچكه اطلاق اولنور صاع معناسنه مقدار معدّلى اوزره ختم
اولنديغيچون (المختم) ضمتينله آت قسمنك اوينياق پرلنده آشق والك تعبير اولنان بندلره دينور مفردى ختام دركاف
وزنده وختلم درعالم وزنده (الخترمة) دحرجه وزنده عجز ياخود خوف وفزع سببيله تكلمدن خاموش اولمق
معناسنه در يقال خترم الرجل اذا سكت عن عى اوفزع (الختلة) دحرجه وزنده برنسنه يى نهانيجه اوغورلامق
الخذ ايلمك معناسنه در يقال ختل الشئ اذا اخذه فى خفية (التختيم) ثاى مثلثه ايله تفعيل وزنده برنسنه يى

يصيلدوب انلولمتك معنــاسنه در يقــال خثمه تخثيما اذا عرّضه (الخثم) فتحتنبــله برون يصى ياخود قالين اولمق كذلك قولاقلرك اوجلرى مقوله سى يصى ويايوان اولمق معنــاسنه در يقال خثم الرجل خثما من الباب الرابع اذا كان انفه عريضا اوغليظا وكذلك اذا كانت اذنه عريضة ويقال خثم انفه وخثمت اذنه كذلك كلنك ديدكلرى آلت چونكلوب يصيلمق معناسنه در يقال خثم المعول اذا صار مفلطحا وناقه نك ممه لرينك دليكلرى قپانمق معناسنه در يقـال خثمت اخلاف الناقة اذا انسدّت (الاخثم) احمر وزننده وصفدر يصى برونلو آدمه دينور ويايوان يصى برونه دينور وارسلانه دينور وناملوسى انلوقلجه دينور ويومرى قالين فرجه دينور (الخثيم) امير وزننده بودخى يومرى قبا فرجه دينور (المخثمة) معظمه وزننده اوجى سيورى اولميه رق جرمى يصى ويايوان اياق قابنه دينور يقال نعل مخثمة اى معرضة بلا رأس (الخثمة) غرفه وزننده اكوز قسمنك برونلرنده اولان قصه لغه ويصيلغه دينور (الخثماء) حمراء وزننده شول ناقه يه دينور كه طبانى دكرمى وبقه نقلرى قصه اوله يقال ناقة خثماء اى المستديرة الخف القصيرة المناسم ويمامه ده برموضع آديدر (خثيمة) حيدره وزننده ابن الحارث دركه اصحابدندر (خثيم) حيدر وزننده و(خثامه) اسامه وزننده و(اخثم) احمر وزننده و(خثمان) عثمان وزننده و(خثيمه) جهينه وزننده اسامئ رجالدندر (الخثم) خانك فتحيله برآدمك برونى اور وب اوزمك معناسنه دركه يام يصى قالور يقال خثم انفه خثما من الباب الاول اذا دقّه (ابن خثيم) زبير وزننده عبــدالله بن عثمان دركه محـدثدر (الخثارم) علابط وزننده نسنه دن تطير ايدن يعنى بدفال ايدوب تشأم ايدر اولان آدمه دينور يقال رجل خثارم اى متطير وعمرو البجلى نام كسه نك كه كميت نام شــاعرك عموجه سيدر پدرى اسميدر وقالين دوداقلى آدمه دينور يقال رجل خثارم اى الغليظ الشفة (الخثرمة) خانك ورانك كسريله خثرمه معناسنه دركه اوست دوداغك اورته سنده اولان تكمه جكه دينور (الخثرمة) دحرجه وزننده برايشده بجركسز چولبه وهمج اولمق معناسنه در يقال ماهذا الخثرمة اى الخرق فى العمل (خثعم) جعفر وزننده برطاغك آديدر انده متمكن اولنلره خثعميون اطلاق اولنور وخثعم بن انمار معد قبيله سندن منشعب برقبيله نك پدرلرى اسميدر وبراركك دوه نك اسميدر اول قبيله خلق آنى بوغزلدقدن ناشى پدرلرى خثعم ايله تسميه اولندى وابن ابى خثعم عمر بن عبدالله دركه محدثدر وخثعم ارسلانه دينور (المخثعم) مدحرج وزننده بودخى ارسلانه دينور ويوزى انلو ودكرمى آدمه دينور يقال رجل مخثعم الوجـه اى مكلثم (الخثعمة) دحرجه وزننده بدن قانه بلاشمق معناسنه در على قول اعمال عربدن برعملــدر واول برقوم تعــاون وتناصر اوزره عهد وپيمان ايده جك اولدقلرنده برارايه كلوب برحيوانى ذبح ولحمى اكل ايلدكدنصكره قانى برقاب ايچره وضع واكابعض طيب خلط ايليوب اللرينى اكا باتوردقلرى حالده عقد عهد وميثــاق ايدرلر ايشــته خثعمه بوندن عبــارتدر وخثعمه قزل تويلو بكى يه دينور قيونه اطلاق اولنمز يقــال عنز خثعمة اى حمراء (الخثلة) دحرجه وزننده قارشمق اختلاط معناسنه در وبرنسنه يى اوغورلين كيزلوجه آلمق معناسنه در يقال خثله اذا اخذه فى خفية (خثلم) جعفر وزننده بررجــل آديدر (الخجام) كتاب وزننده و(الخجوم) صبور وزننده فرجى بول قارى يه دينور يقــال امرأة خجــام وخجوم اى الواسعة الهن (الخدمة) خانك كسريله وفتحيله برآدمك ايشنى كوجنى كوروب بنده لك وپيشكارلق ايلك معناسنه دركه تحريفله خذمت ايلك تعبير اولنور يقال خدمه خدمة وخدمة من الباب الثانى والاول اذا عمل له (الخادم) خدمتكاره دينور فارسيده پيشكار ديرلر جمعى خدام كلور كاتب وكتاب كبى وخدم كلور فتحتينله مؤنثنده كذلك خادم دينور وخادمه دينور هايله * شارح ديركه خادم اسم مجراسنه اجرا اولنمشدر حدث معناسنده هاء الحاق اولنور تقول هذه خادمة غدا (الاختدام) افتعال وزننده برآدمك خدمتكارى اولمامغله ايشنى كوجنى كنديسى كورمك معنــاسنه دركه كندى نفسنه خدمتكارلق ايلمكدر يقــال اختدم الرجل اذا خدم نفسنه قال الشارح ومنه يقال لابدّ لمن لم يكن له خادم ان يختدم وبركسه دن خدمتكار استمك معاســنه در يقــال اختدمه اذا استوهبه خادما (الاستخدام) بودخى بركسه دن خدمتكار استمك معناسنه در (الاخدام) همزه نك كسريله برآدمه خدمتكار ويرمك معناسنه در يقال استخدمه واختدمه فاخدمه اى استوهبه خادما فوهبه له (الخدمة) فتحاتله شول حلقه طرزنده قالين ومحكم تصمه يه دينوركه دوه نك يلكنه باغليوب اكا دوه نك اياغنه ديكدكلرى چارغى بند ايدرلر وبربرده دائره اولمش ناس حلقه سنه دينور ومنه يقــال فض الله خدمتهم اى فرّق جمعهم وخدمه خلخــاله اطلاق اولنور يقال جاءت وفى رجلها خدمة اى خلخــال وبالذره اطلاق اولنور جمعى خدم كلور هاسز وخدام كلور كتاب وزننده (المخدّم) معظم وزننده اياقده خلخال كچره جك يره دينور ودوه نك بيلكيجه سنده ذكر اولنان خدمه ديدكلرى تصمه بكچره جك يره دينور مخدّمه دخى دينور هايله ونسوانك اياقده طون پاچه لرينى

باغلدقلری طون حلقه‌سنه دینورزیرا انلرطونلرینك پاچه‌لرینی طبوق اوزره چکوب بند ایدرلر طون اوراده قبورم
قبورم یری سپورر یقال مخدّم سراویلها یتذبذب ای رباطه عند اسفل رجله وشول آته دینور که اباغنده اولان
سکیلی طرنق اوزره دائره کبی اولان قیللاردن بوقریجه دکرمی اوله واکا اخدم دخی دینور علی قول سکیلی
بیلکلرینك بتونی یاخود بعض یرینی تجاوز ایلمش اوله یقال فرس مخدّم واخدم اذا کان تحجیله فوق اشاعره
اوجاوز البیاض ارساغه او بعضها (الخدماء) حمراء وزننده اللری وایاقلری آق اولان قیونه دینور علی قول
برایاغی آق وسائر بدنی سیاه اولانه دینور یاخود بجاغی بیلکجه سنه قریب قرامتق آق اوله یاخود آجل قره اوله
کذلك بوصفت اوزره اولان طاغ کچیلرینه ده دینور (الخدمة) غرفه وزننده خدماء لفظندن اسمدر حمرت کبی
(الخدمة) خانك فتحیله لیل ونهاردن برساعته دینور یقال مضت خدمة من لیل اونهار ای ساعة (الخدمة) عتبه
وزننده قایشه دینور (المخدوم) شول آدمه دینور که جن طائفه سندن تابعه‌سی اوله که خدّام صاحبی تعبیر
اولنور (المخدّمون) معظمون وزننده مخدّم کلمه‌سنك جمعیدر خدم وحشمی فراوان آدمه دینور یقال قوم مخدّمون
ای کثیروا الخدم (ابن خدام) کتّاب وزننده برشاعردر یاخود بوذال معجمه ایله در وابو اسحق ابراهیم الخدامی که
فقهادندر خانك ضمیله در ابو الفرج مهمله ایله تقیید ایلمشدر لکن وهمدر معجمه ایله اولمق ملحوظدر (الخذم) خانك
فتحی وذال معجمه نك سکونیله کسمك معناسنه در یقال خذمه خذما من الباب الثانی اذاقطعه وشکاری قوش
شکارینه یاخود طعمه‌سنه پنجه اورمق معناسنه در یقال خذمه الصقر اذا ضربه بمخلبه وکسلمك معناسنه در یقال
خذم الشیء خذما من الباب الرابع اذا انقطع وسرخوش اولمق معناسنه در یقال خذم فلان اذاسکر (التخذیم
تفعیل وزننده و(التخذم) تفعل وزننده بونلرده کسمك معناسنه در یقال خذّمه وتخذمه اذاقطعه وتخذّم کسلمك
معناسنه در یقال تخذّم الشیء اذا انقطع (الخذیم) امیر وزننده سرخوشه دینور مؤنثی خذیمه در یقال رجل
خذیم ای سکران وامرأة خذیمة ای سکری وکسلمش قولاغه دینور یقال اذن خذیم ای مقطوعة (الخذم) فتحتینله
سرعت ایلك معناسنه در یقال خذم الرجل خذما من الباب الرابع اذا اسرع (الخذم) کتف وزننده
و(الخذوم) صبو وزننده و(المخذّم) معظم وزننده کسکین قلجه دینور یقال سیف خذم وخذوم ومخذّم
ای قاطع وخذم خوشطبع ونیکخوی کریم وجوانمرد آدمه دینور جمعی خذمون در یقال رجل خذم ای سمح طیب
النفس ومرداس بن ابی عامرك فرسی اسمیدر (الخذامة) ثمامه وزننده برنسنه دن کسلمش پاره‌یه دینور که کسنتی
تعبیر اولنور یقال هذه خذامته ای قطعته (الخذماء) حمراء وزننده شول قیونه دینور که قولاغی ارقوری کسیلوب
لکن قوپوب آیرلمامغله یربق قالمش اوله یقال شاة خذماء وهی التی شقت اذنها عرضا ولم تبن (الخذمة) تمره
وزننده دوه‌یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدر وبو زمان اسلامده احداث اولنان تمغالردندر (خذام) کتّاب وزننده
محارب قبیله سندن برباطندر وحیاش بن قیس بن الاعور نام کسنه نك فرسی اسمیدر وابن خذام آنفا خدم
ماده سنده ذکر اولندی (الاخذام) همزه نك کسریله برکسه ذل وحقارتی اقرار ایدوب اینمق اولمق معناسنه در
یقال اخذم الرجل اذا اقر بالذل وسکن وسرخوش ایلك معناسنه در یقال اخذمه الشراب اذااسکره (خذیم) زبیر
وزننده اسامیدندر محمد بن ربیع بن خذیم محدثدر (مخذم) منبر وزننده حارث بن ابی شمر الغسانی نام امیرك قلجی
اسمیدر (ذوالخذمة) فتحاتله عامر بن معبدك لقبیدر (الخذاریم) خانك فتحیله پك کهنه پاره پاره لباسه دینور یقال
ثوب خذاریم ای رعابیل ای اخلاق وبو برقة اعشار قبیلندندر (الخذلمة) دحرجه وزننده سرعتله یوریمك
معناسنه در یقال خذلم الرجل اذا اسرع وبوحای مهمله ایله ده لغتدر (الخرم) خانك فتحی ورانك سکونیله برنسنه نك
دیکشنی ونکنده سنی سوکوب ایرمق معناسنه در یقال خرم الخرزة خرما من الباب الثانی اذافصمها وبرآدمك برونك
دیرکنی یرمق معناسنه در یقال خرم فلانا اذا شق وترة انفه وخرم طاغك برونه دینور که سیوری چیقان اوجندن
عبارتدر وخرم عروضیون اصطلاحنده فعولن جزؤندن فانك یاخود مفاعیلن جزؤندن میمك اسقاطندن عبارتدر
پس فعولن عولن قالمغله فعلن جزؤنه نقل اولنور ومفاعیلن فاعیلن قالمغله مفعولن جزؤنه نقل اولنور وخرم علتی
عارض اولان بیته مخروم واخرم دیرلر وخرم کلمه‌سنك جمعی خروم در بو راده والمیم من مفاعلتن نسخه‌لری غلطدر
(التخریم) تفعیل وزننده بودخی برنسنه نك دیکشنی سوکوب یرمك معناسنه در یقال خرّم الخرزة بمعنی خرمها
(التخرم) تفعل وزننده مطاوعدر دیکش سوکیلوب یرلمك معناسنه یقال خرّم الخرزة فتخرّمت ای فصمها فانفصمت
وبرنسنه‌یی بتمامه کسوب ایرمق معناسنه در بومناسبتله برطائفه‌یی بالجمله استیصال ایدوب کوکنی کسمك معناسنه مستعملدر
یقال تخرمت المنیة القوم اذا استأصلتهم واقتطعتهم وتخرم الزند برآدم برکسه‌یه ظلم وحمق ایله شر کیرو اولمق معناسنه‌دن

عبارتدر تقول فلان يتخرم زنده اى يركبنا بالظلم والحمق ٭ شارح ديركه متخرم اولان زنده يعنى برطرفى كسيلوب برلمش اولان چقماغدن آتشى چيقماغله خير ومنفعتى اولمديغندن خير وفائده‌سى اولمبوب همان بيهوده مهجور وجفا واوضاع جفاكارانه ايله اللقاء ثقلت ايدن كمسه‌دن كنايه ايدوب يتخرم زنده ديرلر فائده‌سز اشيالا ايدر ديمكدر كذلك تخرم زنده ديرلر كه بالذات موجده ايلدر كرميانده دينور غضبى ساكن اولدى ديه بجك يرده باستعمال ايدرلر انتهى وتخرم خرميه طائفه‌سنك دين وآيينلرينه تابع اولمق معناسنه در يقال تخرم الرجل اذا دان بدين الخرمية (الخرم) فتحتينله براقملك بورنك ديركى يرلمك معناسنه‌در يقال خرم الرجل خرما من الباب الرابع اذا تخرمت وترة انفه (الخرمة) فتحاتله بورنده يرلمش يره دينور كه يريق تعبير اولنور (الخرماء) حمراء وزننده يرلمش قولاغه دينور يقال اذن خرماء اى مخرمة توصف ‌ره فام مخلده برچشمه آديدر وزيد الفوارس الضبى وراشد بن شماس المعنى فرسلرينك اسميدر وبنى ابى ربيعه‌يه مخصوص برفرس اسميدر وخرماء شول يوكسك بايره دينوركه برطرفى چقوق وايسيك يره انكبه اوله على قول شول تپه‌يه دينوركه بربجابى بغايت صرويب اولمغله اورادن صعود ممكن اولميه وقولاغى ارقوريدن يرلمش يشى بكى‌يه وصف اولور يقال عنز خرماء اذا كانت قد شقت اذنها عرضا (بخريم) تماثك ضميله برموضع يا خود برنيبه‌مخربد مطاغلرك اسميدر وخرم الاكمة تپه‌نك توكنوب كسلديكى يردن عبارتدر كاسيذكر (الاخرمان) تثنيه صيغه‌سيله اومنته طماغنك يوقرى اوجلرنده چكه‌لردن ايروبجه ايكى كميكه اطلاق اولنور واخرما الكتفين ارقه‌ده كورلك كميكلرينك قوللر طرفنده اولان اوجلرينه دينور على قول كورك كميكلرينك اشاغى اوجلرندن عبارتدر كه كعبره ديدكلرى يومرى بجه كيكى احاطه ايلمشدر يقال اصاب اخرما الكتفين وهما عظمان منخرمان من قبل العضدين وطرفاه اسفل الكتفين اللذان اكتنفا كعبرة الكتف بو راده فى زياده سيله اخرما فى الكتفين نسخه‌لرى غلط صريحدر (الاخرم) اخرمان لفظندن مفرددر وكوزى يرتلان آدمه دينور يقال رجل اخرم اى منقطع العينين وقولاغى يرتق آدمه دينور وبرونك ديركى يريق كمسه‌يه دينور وملوكدن برينك اسميدر وبنوسليم يوردنده برطاغك آديدر وطرفده‌هنلده برنبشقه طاغك آديدر رانك ضميله‌ده زبانزده‌در ونجدده برطاغك آديدر (المخرم) مجلس وزننده خرم كبى بوديح تپه‌نك توكنوب كسلديكى يره دينور يقال نزلوا فى خرم الاكمة ومخرمها اى منقطعها ومخرم الجبل ومخرم السيف طاغك وقلجك برونلرندن عبارتدر جمعى مخارم درو مخارم يك وغليظ يرلرده اولان يوللره اطلاق اولنور وكيجه‌نك اوائله اطلاق اولنور تقول سرنا مخارم الطرق فى مخارم الليل اى الطرق فى الغلظ فى اوائل الليل (الخورمة) جوهره وزننده برونك اوك طرفنه على قول دليكلرينك اراغنه دينور وخوريم كلمه‌سندن مفرد اولور كه يار يغى وچتلاغى اولان قيايه دينور (الاخترام) افتعال وزننده كسلمك معناسنه‌در بومناسبتله اولمك معناسنده مستعملدر تقول اخترم فلان عنا على المجهول اذا مات ويقال اخترمته المنية اى اخذته وبرقومى استيصال ايدوب اوته‌سنى كسمك معناسنه مستعملدر يقال اخترمت المنية القوم اذا استأصلتهم واقتطعتهم (الخارم) رانك كسريله صوفوق نسنه‌يه دينور بارد معناسنه وتارك معناسنه‌در يقال هو خارم العلم اى تارك ومفسد معناسنه‌در وخاصة صوغوق روزكاره دينور (الخريم) امير وزننده ماجن ولاابالى‌يانه مشرب كسه‌يه دينور يقال رجل خريم اى ماجن (الخرامة) كرامه وزننده برآدم ماجن ولاابالى اولمق معناسنه‌در يقال خرم الرجل خرامة من الباب الخامس اذا كان خريما (الخرم) سكر وزننده شجرك نباتنه دينور كه مراد اغاجك داللرى ويداقلرى ويپراقلريدر كه تاب وطراوتلو اوله وكدر وزحمتسز خوش وملايم ديرلكه دينور على قول خرم لفظى معربدر يعنى فارسيدن معربدر لكن فارسيده مسرور وشادان معناسيله مبين اولمغله ظاهرا معناى مزبور مجاز اولور وخرم حافظ حسين بن ادر يسك پدرينك لقبيدر وخرمة لفظندن جمع اولور كه بوكريحه‌يه شبيه برنبات اسميدر لونى بنفسجى وبغايت خوشبو وخوشمنظر اولور استصحابى باعث محبت وچچكندن ترتيب اولنان يانغله ادهان ذكر اولنان محبت خصوصنده نافع وعداوتى دافعدر بونباتى مفرداته ارغوانى شبوى ايله بيان ايدرلر وبعض مفرداتده تركيده اناسنه دل دوندرن تعبير ايدرلر بعينه فاصوليا قابى كبى چچكلرى اوزون اوزون ويدنيكى كوكجان موى اولور اوچنده خرده پرصار بجه تل كبى نسنه‌سى اولمغله انى لسان عد ايدوب كويا كه لسانى اكسه‌سنه چكلمش اولور ديو مرسومدر وخرمة فارس ديارنده برقريه آديدر بابك الخرمى ديدكلرى مجوسى مشهور اورادندر منصور معتصم خليفه زماننده ظهور ومزدكيه آيينى خلقه نشر ايلدى تناسخ اعتقادنده اولوب ونسوانكه هر كسى مشترك در ديو اباحت نسا ايله قتى وافر فساده باعث واكثر بلادده مستولى اولدى وخرمية ديدكلرى طائفه بونك قوميدر (ام خرمان) برموضع آديدر (مخرم) محدث وزننده بغداده برمحله‌در يزيد بن مخرم نام كمسه‌يه منسوبدر (الخرمان) عثمان وزننده يلانه سوزه دينور كذب معناسنه (الخرام) زنار وزننده طاعت وعبادتدن

بالكليه منقطع اولوب مدام ارتكاب معاصی واثام ایدن كسه لره دینور یقال هم خرام ای المتخرمون فی المعاصی
و بو كویا كه خارمك جمیدر وخرام احمد بن عبدالله وعمرو بن حویه نام محدثلرك جدلری اسمیدر (خریم) زبیر وزننده
اسامیدندر موسی بن عامر وسعید بن عمرو بن خریم ومحمد بن ابی جوش الخریمیون محدثلردر وخریم بن فاتك بن الاخرم
وخریم بن ایمن اصحابدندر (الخرومانة) خانك فتحیله بر بدرایحه اوتدر كه صویه یقین دوه یتاقلرنده بتر (مخرم) معظم وزننده
بر رجل اسمیدر (الخرثمة) خانك وثای مثلثه نك فتحه لریله وكسرلریله ایاق قابنك اوجنه دینور كه بورنی تعبیر اولنور
اكر خرثمه سی یوغیسه كالسنه دیرلر كه كوكسندن اوجنه وارنجه لسان هیئتنده مخروطی اولور (الخرشوم) شین
معجمه ایله زنبور وزننده طاغك درمه یاخود صحرایه طوغری حواله چیقان بورنه دینور و بیوك طاغه دینور و پك وغلیظ
ارضه دینور (الخرشمة) میم مشدد ده ایله هرشفه وزننده بودخی پك وقایین ارضه دینور (المخرنشم) اسم فاعل
بنیه سیله خودبین متعظم وكبرآلود كمسه یه دینور یقال رجل مخرنشم ای متعظم متكبر فی نفسه وآریقلیوب متغیراللون
اولان آدمه دینور وكوده سی كرپی كبی طوپاج اعضالری بودوز آدمه دینور (الخرطوم) زنبور وزننده و (الخرطم)
قنفذ وزننده بورنه دینور علی قول بورنك اوكنه دینور كه اوج طرفیدر یاخود ایكی طرفلو طما قلرك بورنه قاوشدیغی
یره دینور یقال اصاب خرطومه وخرطمه ای انفه اومقدمه اوهو ماضممت علیه الحنكین ٭ شارح دیر كه خرطوم
فیلك انفنه موضوعدر بعده علی الاطلاق استعمال اولندی وخرطوم چابك سرخوش ایدن كسكین خمره دینور
یاخود صیقیلان اوزمدن الك اول آقان شیره یه دینور كه ایاقله چكمزدن اول آقار شیره بورنی تعبیر اولنور آنك شرابی
پك تیز اولور یقال شرب الخرطوم ای الخمر السریعة الاسكار اوهو مایجری من العنب قبل ان یداس (ذوالخرطوم)
عبدالله بن انیس رضی الله عنه قلجنك اسمیدر وخرطوم الحباری برشاعردر اسمی عبدالله بن زهیردر وخرطومان
حشم بن الخزرج ایله عوف بن الخزرج در وخرطوم لفظنك جمعی خراطیم كلور وخراطیم برقومك اعیان
وذیشانلرینه اطلاق اولنور یقال هم خراطیم القوم ای ساداتهم (الخراطم) علابط وزننده باشی بولمش قوجه مان
قاری یه دینور (الخرطمة) دحرجه وزننده برآدمك بورنه اورمق یاخود بورنی برطرفه طوغری اكمك معناسنه در
یقال خرطمه اذا ضرب خرطومه اوعوجه (الاخرنطام) احرنجام وزننده كبر ودماغدن ناشی بورنی یوقری
طوتمق معناسنه در یقال اخرنطم الرجل اذارفع انفه واستكبر وغضبناك اولمق معناسنه در یقال اخرنطم
الرجل اذاغضب (الخرطمان) عنفوان وزننده پك اوزون آدمه دینور (الخزم) زای معجمه ایله عزم وزننده دیزمك
معناسنه در یقال خزم اللؤلؤ خزما من الباب الثانی اذاشكه ودوه نك بورنه خزامه بكرمك معناسنه در یقال
خزم البعیر اذاجعل فی جانب منخره الخزامة وخزم اهل عروض اصطلاحنده بیتك اولنه یعنی شطر اولك صدرینه
یردن درده قدر حرف زیاده ایلمكدن عبارتدر كه اول حرف تقطیعده معتدبها اولمز ٭ شارح دیر كه عند الاخفش
مصراع ثانینك ابتداسنده ده زیاده قلنور برحرف یا ایكی حرف اولور بونده اوچ وه‌درت اولمز مثلا بحر طویلدن اشبو
واذا انت جازیت امرأ السوء فعله ٭ اتیت من الاخلاق ما انت راضیا ٭ بیتك شطر اولنده واو زیاده اولمشدر
بنه فعولن تقطیعنده در (الخزامة) كتابه وزننده بره معناسنه در كه دوه نك بورننك برطرفنه بكردكلری حلقه در
بورنه رق تعبیر اولنور وخزامة النعلین شول اینجه ترشه یه دینور كه آنكله نعلین تصمه لرینی بری برینه دیكوب
قاوشدررلر (التخزیم) تفعیل وزننده بودخی دوه نك بورننه بورنه رق بكرمك معناسنه در یقال خزم البعیر بمعنی
خزمه (الخزمی) سكری وزننده بورنلرینه بورنه رق بكرلمش دوه لره دینور وطیور قسمنك جمله سی كذلك دوه قوشی
مخزومه ومخزمه اولورلر زیرا بورنلرینك وتره لری بالجمله دلیك اولور (التخزم) تفعل وزننده دیزلمك معناسنه در
ومنه یقال تخزم الشوك فی رجله اذا شكها ودخل فیها (المخازمة) مفاعله وزننده ایكی آدم برمحلده بولشمق قولیله
هر بری بر یوله سلوك ایلمك معناسنه در یقال خازمه الطریق اذا اخذ فی طریق واخذ الآخر فی طریق حتی
التقیا فی مكان (الخسازم) پك صوغوق روزكاره دینور یقال ریح خازم ای خارم (الخزم) فتحتینله دوم اغاجنه
شبیه بر شجر آدیدر قبوغندن ایپ بوكیلور (الخزام) شداد وزننده شجر من بوری صیا بجی آدمه دینور مدینه ده
سوق الخزامین دیدكلری چارسو اكا مضافدر (الخزمة) فتحاتله مقل اغاجنك یپراغنه دینور وخزمه اسامیدندر
خزیمة بن خزمه وحارث بن خزمه ونهیك بن اوس بن خزمه وزایك سكونیله حارث بن خزمه وعبدالله بن ثعلبة بن خزمه
اصحابدندر (الخزامی) حباری وزننده بر نبات در علی قول خیری البر یعنی یبانی شبوی اسمیدر چچكی بالجمله
صحرا چچكلرندن خوشبوی اولور نیخیری مطلقه رایحة منتنه یی من یلی وفرزجه سی رحمی منقی اولغله مجبل والمدلك
ممدوح شر بتلری شربی كبد وطحال ودماغ بارد مصلحدر و بونباتك خلقك عر یفله خسامه دیدكلری بودر خصامه

روحی معر وقذر (الخزومة) صبوره وزننده صغر اینكنه دینور علی قول یاشلو وقصه كوده لو اولاننه دینور
جمعی خزایم وخزوم كلور (الاخزم) احمر وزننده اركك یيلانه دينور وقصه طماقلی ذكره دينور واسامیدندر ابواخزم
الطائی حاتم نام كريم مشهورك جدّی یاخود جدّینك جدّیدر اخزم نام اوغلو وفات ایدوب آنك بر قاچ اوغللری
قالمشیدی بركون برمادّه ضمننده جمله سی مرقومك اوزرینه خروج وهجوم وضرب وجرح ایلمرله اشبو * ان بنیّ
زملونی بالدم * من یلق آساد الرجال یكلم * ومن یكن دره به یقوم * شنشنة اعرفها من اخزم * قطعه سنی نظم
وایراد ایدوب پدرلری اخزم دخی كندیسنه بوكونه عقوق وعصیان صاحبی اولمغله اولادلری دخی انكله همخوی
اولدقلرنی اشعار ایلدی ومن بعد مصراع اخیر ضروب امثالدن اولدی بوراده دره لفظی اكربلك وشنشنه
كسرتیله خوی وطبیعت معناسنه در واخزم مدینه قربنده برطاغك آدیدر و برمعروف جنسی پالدوه پوغورینك
اسمیدر (الخزماء) حمراء وزننده قصه ذكر باشنه دینور یقال كمرة خزماء ای القصیر الوترة (خزام) غراب وزننده
نجدده بردره اسمیدر (الخزیمیة) زبیریه وزننده اجفر ایله ثعلبیه نام محل بیننده برحجاج قوناغنك اسمیدر (خازم
اسامیدندر خازم بن الجهبد وابن جبله وابن القاسم وابن مروان یاخود بوحای مهمله ایله در وخازم بن خزیمه وخازم بن
محمد بن خازم القرطبی وابن محمد الجهنی وابن محمد الرحبی و پدرلری خازم اولنلردن سعید بن خازم السكوفی
وخزیمة العباسی واحمد اللهیقی ومحمد الضریرا بومعاویه ومسعده وخالد وحسن بن مخلد بن خازم وعبد الله بن
خالد بن خازم وكنیه سی ابوخازم اولنلردن ابوخازم جنید بن العلاء وعبد الغفار بن حسن وعبد الحمید القاضی
واحمد بن محمد بن صلب وعبد الله بن محمد وابن الفرّاء و بن ابی یعلی جمله سی محدثلردر ومحمد بن جعفر بن محمد
واسمعیل بن عبد الله واحمد وجعفر ابنا محمد وامام كبیر محمد بن عمر بن ابی بكر الخاز میون علماء كرامدندر وحسین
بن اسمعیل الششدانقی كه محدّثدر خزیمة بن ثابت الانصاری نسلندندر وامام محمد بن اسحق بن خزیمه ومحمد بن
علی بن محمد بن علی بن خزیمة الخزیمیان جدلرینه منسوبلردر (خزیم) زبیر وزننده اسامیدندر ابراهیم بن
خزیم ومحمد بن خزیم الشاشیان محدّثلردر ومحمد بن خضر بن خزام كه شدّاد وزننده در یاخود ابن ابی خزّام در
امام بغویدن سماع وتلقی ایلدی (مخزّم) معظم وزننده بررجل اسمیدر (خزیمه) جهینه وزننده بودخی
اسامیدندر خزیمة بن اوس وابن ثابت وابن حكیم وابن جزی وابن جهم وابن الحارث وابن خزمه وابن
عاصم وابن معمر وثمامه وزننده خزامة بن یعمر اللیثی اصحابدندر وابن ابی خزامه یاخود ابوخزامة بن خزیمة
زهرینك شیخیدر وخزامه بنت جهمة صحابیه در (الاخسوم) اسلوب وزننده چوالك قولپنه دینور (الخشم) خانك
وشین معجمه نك فتحیله ات تعفن ایدوب قوقق معناسنه در یقال خشم اللحم خشما من الباب الرابع اذا تغیرت رایحته
وخشم وخشوم قعود وزننده برآدمك برونك دلیكی ككبش اولمق معناسنه در یقال خشم الرجل خشما وخشوما
من الباب المزبور اذا اتسع انفه و برون ایچنده قروح وسرطان و باسور مقوله سی علت عروضندن بد رایحه باغلق
معناسنه در یقال خشم الانف اذا تغیرت رایحته من داء فیه و برآدمك ككزی زائل اولمق معناسنه در كه قوّت
شامه سی عاطل اولمغله اصلا رایحه طویمز اولور خشام دخی بومعنایه در غراب وزننده یقال خشم فلان خشما
وخشاما اذا سقطت خیاشیمه (الاخشام) همزه نك كسریله و (التخشم) تفعل وزننده بونلرده ات بوزلمغله قوقق
معناسنه در یقال اخشم اللحم وتخشم اذا تغیرت رایحته (الخیشوم) قیصوم وزننده برونك قصبه سندن نخره نك مافوقیله
خشارم رأسدن نخره نك ماتحتنه دینور قصبة الانف یزون كمیكیدر ونخره برونك ایلروسیدر وخشارم الرأس باشدن برون
ایچره اینن یوفقه كمرتلكلردر پس خیشوم مقدم دماغده حس مشترك اولان یره متصل موضع اولور كه تركیده ككز
تعبیر اولنور جمعی خیاشیم در وعند البعض خیاشیم انفك نهایتنده اولان كمرتلكلردن عبارتدر كه برون ایله دماغك
بیننده اولور وعلی قول برونك ایچنده اولان طمرلره دینور انكیچون جمع اولهرق استعمال ایدرلر (الجشم) خانك فتحیله
برآدمك ككزینی ازمك معناسنه در یقال خشمه خشما من الباب الثانی اذا كسر خیشومه (الاخشم) احمر وزننده
برونك ایچی كنكبش اولان آدمه دینور وككزی طوتقون كمسه یه دینور كه اصلا رایحه طویمز اولور و برونه دخی وصف
اولور (المخشم) معظم وزننده و (المخشوم) و (المتخشم) اسم فاعل بنیه سیله سرخوشه دینور یقال رجل مخشم ومخشوم
ومتخشم ای سكران (التخشیم) تفعیل وزننده كسكین شرابك رایحه سی ككزه صچرامغله آدمی سرخوش ایلمك
معناسنه در یقال خشمه الشراب اذا تثورت رایحته فی الخیشوم فاسكرته (الخشمة) غرفه وزننده تخشیمدن اسمدر
(الخشام) غراب وزننده ارسلانه دینور و بیوك برونه دینور و بیوك طاغه دینور وثعلبة بن الخشام فارس مشهوردر
(الخشام) شدّاد وزننده عمرو بن مالك نام محدّثك لقبیدر برونی بیوك اولدیغندن ملقب اولدی (الخشرم) جعفر

وزنده آری جماعتنه دینور کرك بال آریسی وکرك اشـك آریسی اولسون مفردی خشرمه دروآری بکنه دینور
امیر النحل معناسنه وآریلرك بال یاپدقاری کومجـه دینور ویومشق کوفکی طاشاره دینور وبر رجل اسمیدر وشول
تومسك تبه طرزنده طاشلق یره دینور که طاشلری خرده وفرسوده اوله جمعی خشارمه‌در (الخشارم) خانك فتحیله
برموضع آدیدر وخشارم الرأس خبشومده اولان یوفقه کمرتلکلره دینور (الخشارم) علابط وزنده سسلره دینور
اصوات معناسنه در وغلیظ اولان برونه دینور (الخشرمة) دحرجه وزنده صرتلان برنسنه اکل ایدرکن آغزینی
اوتدرمك معناسنه‌در یقال خشرمت الضبع اذا صوتت فی اکلها (خشسبرم) خانك وشینك فتحی وسین مهمله نك
سکونی وباء وراء مفتوحتینله ریاحین بریه انواعندندر ❊ شارحك بیانته کوره بوخوش اسپرم معربیدر که فارسیده ریحان
طیب دیمکدر مراد بیان فسلکنی دیدکلریدر (خشنام) خانك ضمیله بررجلك علمیدر خوشنام فارسی معربیدر که
آدی خوش آدم دیمکدر (الخصومة) خانك ضمیله اسمدر جدل ونزاع معـناسنه در یقال کنا فی خصومة ای جدل
ومفاعله دن مصدر اولور برآدم ایله چکشمك معـناسنه مخاصمه کبی پس خصومـه بو بابده نوادردن اولور وباب
مزبور مغالبه ده استعمال اولنور یقال خاصمه مخاصمة وخصومة فخصمه یخصمه خصما من البـاب الثانی ای جادله
فغلبه وهوشاذ یعنی باب مغالبه دن غلبه معناسنی متضمن اولان فعـل البته باب اولدن کلمك مطرد ایکن بونده باب
ثانیدن کلمکله قیاسدن خارجدر معلوم اوله که فاعلته ففعلته بابنده یعنی مغالبة بابنده حروف حلقدن عاری اولان
فعلك مضارعی ضمه یه رد اولنور عالمته فعلمته اعلمه دینور وحرف حلقی مشتمل اولورسه باب ثالثدن اولور فاخره ففخره
یفخره دینور صحیح اولان بابلرك جمله سنده حال بو یلجه‌در واکر معتل اولورسه وجدت و بعث ورمیت وخشیت وسعیت
کبی بونلرك جمله سنده کسره یه رد اولنور مکر که معتل واوی یعنی اجوف وناقص واوی اوله اول صورتده ضمه یه رد
اولنور راضیته فرضوته ارضوه وخاوفنی فخفته اخوفه کبی اما بونزاع وجدال معناسنی متضمن اولان بابده جاری اولمز
مثلا نازعته فنزعته دیمزلر زیرا غلبته لفظیله استغنا حاصل اولمشدر پس مانحن فیهده فخصمه یخصمه عنوانی که
باب ثانیدندر قیاسا واستعمالا شاذ اولور زیرا قیاسده باب اوله رد اولنوب واستعمالده خصمه یرینه غلبـه لفظی ایراد
اولنمق لازمدر (الاختصام) افتعال وزنده مشارکت ایچوندر بریله خصومت ایدشمك معناسنه‌در یقال اختصم القوم
وتخاصموا بمعنی ومن قرأ قوله تعالی ❊ وهم یخصمون ❊ الایة یعنی یخصمون کلمه سنی خانك فتحی وصاد مشدده‌نك کسریله
قرائت ایدنلر اصلی یختصمون ایدی دیدیلر که افتعالك تاءی صاده قلب وادغام وفتحه سی خایه نقل اولندی و بعضلر
فتحه یی نقل ایلیوب اجتماع سا کنیندن ناشی اذا حرك الساکن قاعده سنه مبنی خایی مکسور ایلدیلر وابو عمرو خانك
حرکه سنی اختلاس یعنی حرکهٔ غیر متمیزه ایله قرائت ایلدی اجتماع سا کنیندن احترازایله واماسا کنین بینی جمع
ایلك لحندر ❊ مؤلف بو کلمه امام نافع قرائتنه تعریض ایلمشدر که ثانی مدغم اولان یرده اجتماع سا کنینی تجویز ایلمشدر
و بوزاده جوهرینك ویقال السیف یختصم جفنه اذا اکله قولی غلطدر بوضاد معجمه ایله‌در (الخصم) خانك فتحیله
مصدردر که ذکر اولندی نزاع وجدال ایلك معناسنه ومنه قراءة حمزة وهم یخصمون بکسر الصاد من الباب الثانی
وخصم مخاصم معناسنه اولور که وصف بالمصدر اولور جمعی خصوم کلور وکاه اولور که مفرد وتثنیه وجمع ومذکر
ومؤنثی مساوی اولور بو محلك مفصلی بودر که خصم لفظی فی الاصل وجه مذکوراوزره مصدردر وکاهیجه برکسه یه
مبالغة وصف اولوب مخاصم معناسنه اولور اکر مصدریت جهتی مقطوع النظر اولوب وصفیتی ملحوظ ومعتبر
اولورسه تثنیه لنوب جمعلنور واکر وصف اولوب مصدریت جهتی ملحوظ اولورسـه مفرد وتثنیه وجمعی ومذکر
ومؤنثی مساوی اولور (الخصیم) امیر وزنده مخاصم معناسنه درکه ایکی خصمك هر برینه اطلاق اولنور جلیس
ومجالس کبی جمعی خصماء کلور کرماء کبی وخصمان کلور خانك ضمیله یقـال هو خصیمه ای مخاصمه (الخصم) کتف
وزنده جدال وخصومتی شدید آدمه دینور یقال رجـل خصم ای مجادل جمعی خصمون کلور (الخصم) خانك
ضمیله جانب معناسنه در تقول ضعه فی خصمه ای جانبه و برنسنه نك کوشه سنه دینور یقـال وقع المتاع فی خصم
الوعاء ای زاویته وناحیه معناسنه در یقـال قعد فی خصم ای ناحیة وطولومك ومشکك اشاغی اغزی طرفنده اولان
اوجنه دینور که دیب طرفی اوله جقدر یوقری طرفنه عصم دینور جمعی اخصام وخصوم کلور یقال اخذ بخصم
الراوية وعصمها فرفعها ای بطرفها الاسفل و بطرفها الاعلی واخصام العین کوزك کرپك یومیلان کنارلرینه
اطلاق اولنور که کرپك دیبلری اولور (الاخصوم) اخسوم وزنده ومرادفیدر که ذکر اولندی (الخصمة) تمره
وزنده شول خاصیتلو مهره وجوهر مقوله سنه دینور که برآدم جنك ومعرکه یاخود حضور سلاطینه وارەجق اولدقده
امان وسلامت بولمق ایچون طاقنورلر بعض خاصیتلو جوهر یاخود خواص واوفاق مشتمـل خاتم وطلسم مقوله سنی

اوله جقدر و بعض نسخه ده حای مهمله ایله من حروزعنوانده مرسوم اولمغله حرز وتعویذ وباز وبنده مقوله سی
نسنه اولور (الخصوم) خانك ضمیله درەلك دیبلرینه کذلك اغزلرینه اطلاق اولنور ذکر اولنان خصم لفظندن
جمعدر (الخضم) خانك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله اکل ایلمك علی قول اغزك الك اوته سنده اولان آزی
دیشلریله اکل ایلمك یاخود اغزی طولدیره رق حرص وشره ایله یمك معناسنه در یاخود خیار مقوله سی رطب
نسنه لری یمکه مخصوصدر چاتر چاتر وخاپر خاپر یمك اولور یقال خضم الشیء خضما وخضمه خضمامن الباب الرابع
والثانی اذا اکله او باقصی الاضراس اوهو ملء الفم بالمأکول اوخاص بالشیء الرطب کالقثاء وکسمك
معناسنه در یقال خضمه خضما من الباب الثانی اذا قطعه و برآدم مالدن برمقدار افراز ایدوب برکسه یه ویرمك
معناسنه مستعملدر یقال خضم له من ماله اذا اعطاه وضرطه لمق معناسنه در یقال خضم بها ای بالمرأة اذا حبق
(الخضامة) ثمامه وزننده خضم اولنان یعنی وجه مذکور اوزره اکل اولنان ییتی یه دینور (الخضیمة) سفینه
وزننده تروتازه یشل اوتلغه وچایره دینور وچایرلو چمنلو لطیف ونرم ومنبت ارضه دینور وصوده طبخ اولنمش
بغدایه دینور اطفالك دیش بغدایی کبی (الاختضام) افتعال وزننده بودخی کسمك معناسنه در یقال اختضم
الشیء اذاقطعه ومنه یقال اختضم الطریق اذاقطعه و یقال السیف یختضم جفنه ای یقطعه و یأکله (المخضم)
محسن وزننده شول شورا جه صویه دینور که آجیلق درجه سنده اولمامغله طوار ایچوب لکن انسان ایچه مز اوله
یقال ماء مخضم اذا کان لم یبلغ ان یکون اجاجا یشربه المال لاالناس (المخضم) معظم وزننده و (المخضم) مکرم
وزننده دنیاسی وسعت اوزره اولان مضایقه سز حال ومال صاحبی نیکبخت آدمه دینور یقال رجل مخضم ومخضم
ای موسع علیه فی الدنیا (الخضمة) جزقه وزننده برنسنه نك اورته سنه دینور وسط معناسنه وهرشیئك کوم
وفراوان یرینه دینور یقال اخذ من خضمته ای من معظمه وقولك قالین و یوغون یرینه دینور که قره جهلری اولور
وهرشیئك خالصنه اطلاق اولنور ومنه یقال هو فی خضمة قومه ای فی مصاصهم (الخضم) خدب وزننده
جول ودریادل وکریم وجوانمرد اولان متعین وذیشان آدمه دینور و بورجاله مخصوصدر نسوانه وصف اولمز
جمعی خضمون کلور یقال رجل خضم ای سید جول معطاء وخضم دریایه دینور وجمع کثیره دینور وایری
جثه لو عظیم الهیکل آته دینور یقال فرس خضم ای ضخم ویك کسیجی قلیجه دینور یقال سیف خضم ای قاطع
و بلکویه دینور که بچاق بیلنور مسن معناسنه زیرا بچاق مقوله سی تیموری بیلیوب قطع ایدر او لمغله سببیت
علاقه سیله اطلاق اولندی جوهری بونی میمك ضمی وسینك کسریله اخذ ایلمکله المسن من الابل یعنی یاشلو
قوجه دوه ایله تفسیر ایلمکین غلط ایلدی ولی وجزه نك یننده بومعنایه وارد اولمشدر دیو استشهاده اشارت
ایدوب و بیتی ذکر ایلدی واول بیت بودر * شاکت رغامی قذوف الطرف خائفة * هول الجنان ترور غیر مخداج
حری موقعة ماج البنان بها * علی خضم یسقی الماء عجاج * بیت ثانیده اولان حری کلمه سی شاکت لفظنك فاعلیدر
معنای بیت دخلت فی کبدها حدیدة عطشی الی دم الوحش وقد وقعها الحداد واضطرب البنان بتحدیدها
علی مسن مسقی دیمکدر پس حاصل معنا بچاقچی بیلکویه سورد کن پرمقلرینك او جلری بری اوته متحرك
ومضطرب اولان حدیدهٔ مسقیه که دم آهویه تشنه در وصف مذکور اوزره اولان آهونك جکر کوشه سنه طوقنوب
او رایه صاپلندی دیمك اولور (الخضم) بقم وزننده انساندن جمع کثیره دینور و بر بلده و برصو اسملریدر و بر رجل
آدیدر علی قول عنبر بن عمرو بن تمیمك اسمیدر قبیله سنده استعمالی غالب اولمشدر کثیر الاکل اولدقلرندن اطلاق
اولنمشدر زیرا خضم صیغه سی ابنیهٔ مبالغه دندر (الخضمان) جربان وزننده بو مرادفیدر که کوملکك یقاسنه دینور
(الخضمة) خانك فتحیله خصمه وزننده بو مرادفیدر که ذکر اولندی (الخضرم) زبرج وزننده صوبی چوق قیویه دینور
یقال بئر خضرم ای الکثیر الماء و بیوك دریایه دینور بحر سفید کبی یقال بحر خضرم ای غطمطم ومطلقا چوق
وفراوان شیئه و واسع نسنه یه دینور وکریم و بخشنده آدمه دینور یقال رجل خضرم ای جواد معطاء وناسك
حوایج ومهماتی جول ومتکفل دریادل متعین وذیشان ادمه دینور یقال رجل خضرم ای سید جول جمعی
خضارم وخضارمه کلور خانك فتحیله وخضرمون کلور که جمع سالمدر و بونلر رجاله مخصوصلردر نسوانه اطلاق
اولنمزلر (الخضارم) علابط وزننده بودخی سید جول آدمه دینور (الخضرم) علبط وزننده کلر یاور یسنه
دینور وطتلو صویه دینور علی قول طتلو ایله ایجی یینده اولان دینور قیوصو یی کبی (المخضرم) اسم مفعول بنیه سیله
سنت اولمامش آدمه دینور یقال رجل مخضرم اذا کان لم یختتن وعمرینك نصفی جاهلیتده ماننده ونصفی اسلام
عهد واواننده کذران ایدن آدمه دینور علی قول جاهلیت واسلامی ادراك ایدن کمسنه یه دینور یاخود جاهلیت

واسلامی مدرك اولان شاعره دینور لبید کبی یقال هو مخضرم وهو الماضی نصف عمره فی الجاهلیة ونصفه
فی الاسلام اومن ادرکهما اوشاعر ادرکهما ✽ شارح دیرکه حلو ومر بیننده یاخود خفیف وثقیل بیننده اولان صو
معناسندن مأخوذدر وعند البعض خضرمه قطع معناسنه اولمغله اول معنادن مأخوذدر ✽ لکن مؤلف
مهملتین ایله وضاد معجمه ایله ده ثبت ایلمکله تامل اولنیق لازمدر انتهی ومخضرم پدری ابیض وکندی اسود اولان
کمسه یه دینور یقال هو مخضرم ای اسود ابوه ابیض وناقص الحسب اولان آدمه دینور ومخضرم النسب برآدمك
اوغل ایدندیکی کمسه یه دینورکه اوغلق تعبیر اولنور و پدری مجهول اولان یاخود ولد سراری یه اطلاق اولنور
وشول اته دینورکه ارکك طوارایمیدر یوخسه دیشی طوار ایمیدر نامعلوم اوله یقال لحم مخضرم اذا کان لایدری امن
ذکرام من انثی وطاتسز ناخوش طعامه دینور یقال طعام مخضرم ای تافه وثقیل وخفیف بیننده میانه اولان
صویه دینور (المخضرمة) مدحرجه وزننده قولاغنك اوجی کسلمش ناقه یه دینور یقال ناقة مخضرمة اذا کانت قطع
طرف اذنها وبو خضرمه دن مأخوذدرکه قطع معناسنه در وختان اولمش خاتونه دینور یقال امرأة مخضرمة
ای مخفوضة (الخضارمة) خانك فتحیله عجم صنفندن برطائفه درکه ابتدای اسلام هنکامنده وطنلرندن چیقوب
دیار شامده ساکن اولدیلر مفردی خضرمی در خانك و رانك کسریله محمد بندن عبد الکریم بن مالك وهبار
بن عقیل وعباس بن حسن الخضرمیون آنلردندر ✽ شارح دیرکه طائفه مزبوره بلاد غربه متفرق اولدیلر آنلردن
بصره ده اقامت ایدنلره اساوره وکوفه ده آرام ایدنلره احامره وشامده تمکن ایدنلره خضارمه وجزیره ده توطن
ایدنلره جراجمه ویمنده ساکن اولنلره ابناء وموصلده قرار ایدنلره جرامقه اطلاق اولندی (المتخضرم) اسم
فاعل بنیه سیله شول کره یاغنه دینورکه صو غوغك شدتندن طولومده طاغنق وکسیك کسیك اولوب بردرلو
طوپلنمز اوله یقال زبد متخضرم ای متفرق لایجتمع من البرد (الخطم) خانك فتحی وطانك سکونیله امر عظیم معناسنه در
یقال هذا خطم ای خطب جلیل وبرموضع آدیدر وقوشك برونه دینور منقار معناسنه ودابه قسمنك برونلرینك
واغزلرینك اوکلرینه واوجلرینه دینور وانسانك برونه دینور وخطم مصدر اولور برآدمك یا برحیوانك برونه
اورمق معناسنه یقال خطمه خطما من الباب الثانی اذا ضرب انفه ودوه نك برونه خطام طاقق علی قول
خطام ایچون بورنی یوفقه جه کدمك معناسنه در یقال خطم البعیر بالخطام اذا جعله علی انفه اوجز انفه و برآدمه
سوز ایله قهر وغلبه ایلمك معناسنه مستعملدر شویله که مقابله سنده شق شفه یه قادر اولمیه یقال خطمه بالکلام
ای قهره ومنعه حتی لاینبس وسختیانك کنارلرینی پرواز ایدوب دیکمك معناسنه در یقال خطم الادیم اذا خاط
حواشیه وخطم وخطام کتاب وزننده یایه کریش چکرمك معناسنه در یقال خطم القوس بالوتر خطما وخطاما اذا
علقها یعنی علق الوتر علیها (المخطم) مجلس وزننده و(المخطم) منبر وزننده بونلر دخی انسانك برونه دینور یقال ضرب
علی خطمه ومخطمه ومخطمه ای علی انفه (التخطیم) تفعیل وزننده بو دخی دوه نك برونه خطام چکرمك معناسنه در
یقال خطم البعیر بالخطام اذا جعله علی انفه (الخطام) کتاب وزننده مصدر درکه ذکر اولندی وبایه چکریلان
شبئه دینور کریش اولسون وابریشم وقیطان مقوله سی اولسون وخاصة یایك کریشنه اطلاق اولنور ودوه یی یدمك
ایچون برونسه چکریلان نسنه یه دینورکه یولار تعبیر اولنور کرك ایپ وکرك قایش ولیف مقوله سی اولسون جمعی
خطم کلور کتب وزننده یقال وضع علی البعیر خطامه وهو ماوضع فی انفه لیقتاد به ✽ شارح دیرکه ابن اثیر خطام ایله
زمامی بوکونه فرق ایلمدیکه خطام ذکر اولنان اوزون یولاره دینور وزمام برونه چکردکلری اینجه ایپدن حلقه یه
دینورکه یولاری اکا چکررلر انتهی وخطام برکونه تمغا اسمیدرکه دوه نك برونه یاخود ارقوریدن یکاغنه طوغری
یوزینه یاصیلور وکاه بروکاه ایکی دانه بصارلر ومنه یقال جمل مخطوم خطام اوخطامین بالاضافة (الاخطم)
اوزون برونلو آدمه دینور یقال رجل اخطم ای الطویل الانف وسیاه آدمه دینور (المخطم) معظم وزننده شول آته
دینورکه برونندن آلت چکه سنه طوغری صقر اوله یقال فرس مخطم اذا اخذ البیاض من خطمه الی حنکه
الاسفل واوزنده جزکیلر اولان خرما قورینه دینور مخطم دخی دینور محدث وزننده (الخطمی) خانك کسری
وفتحیله نبات معروفدرکه چچکینه خطمی چچکی تعبیر اولنور محلل ومنضج وملین ومفتح بوله مفید ومثانه ده
اولان طاشلری دافع وعرق النسا وامساده اولان قرحه لره وارتعاش وتنضیج جراحات وتسکین وجع خصوصنده
نافعدر وسیرکه ایله ضمادی بهق علتنی ومضمضه سی دیش اغریلرینی مزیلدر کذلك سرکه ایله ضمادی حیوانات سمومنه
وآتش یانغنه وصو ایله مخلوط تخمنی یاسمیق اولمش کوکنی ضماد آتش یانغنی قوریدوب اوکولتمقده مؤثردر
رواتبی صو ایله مستخرجی اولان لعابنده جلوس عقیم خاتونه وورم مقعده مفیددر (ذات الخطمی) تبوك قلعه سی

بولنده برموضعدرکه انده مسجد نبوی علیه السلام واردر (خطیم) زبیر وزننده ابن علی بن خطیم درکه محدثیندندر
خطیم) امیر وزننده اصحابدندر وخطیم بن نوبره وقیس بن الخطیم شاعرلردر ونجم بن الخطیم محدثدر وخطیم
عباد بن عبد العزی لقبیدر رجل وقعه سنده برونه اورلمغله ملقب اولدی (خطام) کتاب وزننده بررجل اسمیدر
وخطام الکلب برشاعردر (خطمه) تمره وزننده برموضعدر وخطمه وخطیمه جهینه وزننده ابنا سعد بن ثعلبه درکه
طی قبیله سندندر وخطمه انصاردن بربطندرکه بنوعبد الله بن مالك بن اوسدر (بنو خطامه) ثمامه وزننده
ازد قبیله سندن برجماعتدر (الخطآم) شداد وزننده رایحه سی کسکزلری طوتوب طولدررآولان تیز مسکه وصف
اولور یقال مسك خطام اذا کان یفغم الخیاشیم (الخوعم) جوهر وزننده بون واحمق آدمه دینور یقال رجل خوعم
ای احمق (الخیعامة) خانك فتحیله بدکار اولان کسه حقنده اوصاف شنیعه دن بروصفدر یاخود مأبون دیمکدر (خیقم
حیدر وزننده حکایة صوتدر (خیقمانه) خانك فتحیله بنوتمیم دیارنده پك قدیم وعادی برقیوك اسمیدر (الخل) خانك
کسریله دوست وصدیق معناسنه دریقال هو خلمه ای صدیقه وبرآدمك همدمنه دینور یقال هو خلمی ای صاحبی وآهو
یتاغنه دینور علی قول اورمانلق ایچره اتخاذ ایلدیکی اینه دینور وشیء عظیم معناسنه در وقیون بوکرکنك یاغنه
دینور جمعی اخلام وخلماء کاورعلماء وزننده (الخالم) ظالم وزننده بغایت دوزوهموار اولان نسنه یه دینورکه اجزاء
واندامنك بری بریندن قطعا تفاوتی اولمیه یقال شیء خالم ای مستولا یفوت بعضه بعضا (الخلمة) خانك کسریله بول
چایرلقده اوتلیان دوه لره دینور یقال ابل خلمة ای رتاع (الاختلام) افتعال وزننده و (التخلیم) تفعیل وزننده
اختیار ایلمك معناسنه دریقال اختلمه وخلمه اذا اختاره (المخالمة) مفاعله وزننده دوستلق ایلمك معناسنه در
یقال خالمه اذا اصادقه (الخلجم) جعفر وزننده و (الخلیجم) سمیدع وزننده تنومند وعظیم الهیکل آدمه دینور
علی قول اعضاء واندامی کریملو اوزون آدمه دینور (الخم) خانك فتحی ومیمك تشدیدیله سپورمك معناسنه دریقال
خم البیت والبئر خما من الباب الاول اذا کنسهما وخم الثیاب ثنا وستایش ایلمکده مستعملدر یقال هو یخم ثیاب
فلان ای یثنی علیه یعنی اوستنه توزقوندرمیوب دائما مدح وثناسنی ایدر وخم سود صاغمق معناسنه دریقال
خم الناقة اذا حلبها وخم وخموم قعود وزننده ات بوزیلوب قوقمق معناسنه در وبومطبوخ ومشوی اولان
اتده کثیر الاستعمالدر یقال خم اللحم خما وخموما من الباب الثانی والاول اذا انتن وخم وصف اولور قوقمش اته
دینور یقال لحم خم ای منتن وخم سودك طعمی طوولمك بد رایحه سی تغییر ایلمك معناسنه دریقال خم اللبن
اذا غیره خبث رایحة السقاء وقفسده طاوق حبس اولنمق معناسنه دریقال خم الدجاج علی المجهول
اذا حبس وکسمك معناسنه در یقال خمه اذا قطعه وبرآدمی کوزل ثنا ایلمك معناسنه مستعملدر نته که خم
الثیاب دخی مستعملدر یقال خم فلانا اذا اثنی علیه طیبا وپك آغلمق معناسنه دریقال هو یخم ای یبکی شدیدا
الاختمام) افتعال وزننده بودخی سپورمك معناسنه دریقال اختم البیت والبئر اذا کنسهما وکسمك
معناسنه دریقال اختمه اذا قطعه (الاخمام) همزه نك کسریله بودخی سودك طعمی طوولمك بد رایحه سی بوزمق
معناسنه دریقال اخم اللبن اذا غیره خبث رایحة السقاء (المخمة) میمك کسریله سپورکه یه دینور (الخمامة
ثمامه وزننده سپورندی یه دینور کناسة معناسنه وطعام دوکندیسنه دینورکه اجر وثواب ایچون دیوشروب
اکل ایدرلر (المخموم) سپورلمش اوطه یه وقیویه دینور بومناسبتله درونی غل وحسد وکینه مقوله سی غبار
وقاذوراتدن پاك وپاکیزه آدمه مخموم القلب اطلاق اولنور ومنه الحدیث سئل علیه السلام ای الناس افضل
فقال ۞ الصادق اللسان المخموم القلب ۞ ای النقیة من الغل والحسد (الخم) خانك ضمیله طاوق قفسنه دینور
وبروادی اسمیدر خانك فتحیله ده زبانزده در ومکه ده برقیو اسمیدرکه عبد شمس بن عبد مناف حفر ایلمشدر
غدیر خم) بین الحرمین جحفه یه اوچ میل مسافه ده برموضعدر یاخود خم موضع مرقومده برمیشه اسمیدر انده
برکول واردرکه صویی سمیاودراوراده تولد ایدن ولد بلوغه قدر یاشایوب قالمزمکر که مقدمجه اورادن محل دیکره
انتقال ایده لر وخم برده قازامش شول بیوجك چقوره دینورکه دیبنه کول قویوب یکی طوغان قوزیلری واوغلاقلری
اورایه وضع وحفظ ایدرلر آغیل کبی اولوب محفوظ اولورلر جمعی خممه کاورقرده کبی وقوصره سیدندن یاپدقلری
قوللغه دینورکه سیدك ایچنه صیمان طولدیروب انده طاوق باصدررلر (الخم) خانك کسریله اشجار واثماردن
خالی قالمش بستانه دینور (الخمآن) شداد وزننده ضعیف وفرسز مزراغه دینور وشامده برموضع آدیدر (الخمآن
خانك ضمیله رذیل وفرومایه اسفال ناسه دینورکه انسانك مولوزی تعبیر اولنور یقال هو من خمآن الناس
ای رذالهم وشجرك ومتاعك کوتوسنه وکترینه دینور وخانك ضمیله بربنات آدیدرکه خمامی دخی دینور خزامی

وزنده ترکیده مرور دیدکلری بدر مطبوخی استسقا علتنه ویلان صوقانه نافع وسقطه دن عارض اولان کسر ووثی
وقدوز کلب اصر دیغی یره مفید وتسوید شعرده مؤثر در (الخمخمة) زلزله وزننده خمخمه معناسنه درکه
سوزی کنکزدن سویلمکدر یقال فلان یخمخم ای یخنخن (الخمخم) سمسم وزننده سودی چوق بر یه دینور
ویکنلو بر نبات آدیدر همان کندیسنه سور توب اوغر اینلره یاپشوب ایلشور ظاهر قاهره مصرده چوق
اولور بعضلر بونی لسان الثور توهم ایلدیلر لکن دکلدر اول حاء مهمله ایله در بونی مفردا تده صغردلی دیدکلری
نباتله بیان ایدرلرکه لسان الثورك غیریدر بعضلر قوش اتمکی دینور دیدیلر (الخمخم) هدهد وزننده دریا جانورلرندن
بر کوجك جانور آدیدر (الخمخام) ثرثار وزننده ابن الحارث درکه اصحابدندر (اخمیم) همزه نك کسریله
مصرده بر بلده آدیدر و بنی عنزه یوردنده بر موضعدر (خمام) زنار وزننده وغراب وزننده ازد قبیله سندن
بر بطندر خویل بن محمد الزاهد وفرزدق بن جواس نام محدثلر آنلردندر (الخمیم) امیر وزننده ممدوح وستوده
خصال آدمه دینور یقال رجل خمیم ای ممدوح وثقیل ومستثقل شخصه دینور یقال رجل خمیم ای الثقیل الروح
وهنوز صاغلمش تازه سودبه دینور (الخمامة) کنابه وزننده قوشك بلکلری آلتنده اولان فاسد تویه دینور که
مردار توی تعبیر اولنور (خماء) حناء وزننده بر موضعدر (التخمم) تفعل وزننده سفره ده قلان اتمك وطعام
دوکندیسنی وقرنتیسنی اکل ایلك معناسنه در یقال تخمم الرجل ما علی الخوان اذا اکل بقایا ما علیه من کسار
وحتات (الخندمة) مؤلفك قاعده سی اوزره خانك فتحیله اولمقدر لکن سائر محللرده زبرجه وزننده مضبوطدر
مکه ده بر طاغك اسمیدر (الخندمان) خانك ودالك کسریله بر قبیله آدیدر (الخمة) فتحاتله صدردن آخروب بلغم
اخراج ایدرکن صولوق طارلغی عارضه سنه دینور یقال اخذه الخمة ای ضیق فی النفس عند التنخم (تخمیم
تضرب وزننده بر موضع یاخود بر جبل آدیدر (الخامة) هواسی بد وثقیل وخسته لکلی اولان یره دینور * شارحك
بیاننه کوره اصلی خومه در یقال ارض خامة ای وخمة وخامه طوروب دیدکاری سبزه یه دینور بقله معناسنه
جمعی خام در وساق واحده اوزه نابت تازه اکینه دینور و بو یائیه اولمغله ماده آتیه ده مرسومدر جوهری
وهمندن بوراده ذکر ایلدی (الخومان) فتحاتله بر یرده وخیم اولمق معناسنه در یقال خامت الارض تخوم خوما نا
اذا کانت خامة (الاخامة) همزه نك کسریله صفون معناسنه درکه آت اوچ ایاغی اوزره طوروب اللرینك یاخود
آیاقلرینك برینی یوقریجه چکوب طرنغی دیکمك معناسنه در یقال اخام الفرس اذا صفن و بو واویه و یائیه اولمغله
ماده آتیه ده دخی منبتدر (الخیمة) خانك فتحیله ابانین دیدکاری طاغلرك اوسط طرفنده بر تپه نك اسمیدر
وخیمه بیوت اعرابدن مستدیر اولان بیته دینور که چادر تعبیر اولنور وبعضلر دیدیکه اوچ یاخود درت عموداوزره
ترتیب اولنوب اوزرینی ثمام دیدکاری اوتافله اورتدکاری بیتدرکه حرارت هوادن انده مستظل اولورلر یاخود مطلقا
اغاج داللرندن ترتیب ایتدکاری بیته دینور ترکیده بونلره صلاش تعبیر اولنور خلاصه سی اعراب طائفه سی
قیلدن مدور قبه طرزنده اتخاذ ایدرلر و بعضا مستطیل اولور ودریدن دخی دوزرلر اسانمزده بونلره چادر
تعبیر اولنور واغاجدن چاتدقلرینه ترکمان لساننده آلاچق تعبیر اولنور وسازلقدن یاپدقلرینه هوغ تعبیر اولنور
وحالا متعارف اولان چادرلر محدثدر اوتاق وشمسیه وقبه وآیلاق چادرلری کبی کونا کونی احداث اولنمشدر
وخیمه نك جمعی خیمات کلور فتحاتله وخیام کلور خانك کسریله وخیم کلور خانك فتحی و یانك سکونیله وخیم کلور
عنب وزننده (الاخامة) و (الاخیام) اصلی اوزره خیمه قورمق معناسنه در یقال اخام الخیمة واخیمها اذا بناها
واخامه آت اوچ ایاغی اوزره طوروب اول برینی بر مقدارجه چکوب طرنغی دیکه رك طورمق معناسنه در نته که واویه ده
دخی ذکر اولندی یقال اخام الفرس اذا صفن (التخییم) تفعیل وزننده خیمه یه کیروب اوتورمق معناسنه در که
خیمه نشین اولمق تعبیر اولنور یقال خیم القوم اذا دخلوا فی الخیمة و بر محلده مقیم اولمق معناسنه مستعملدر
یقال خیموا بالمکان اذا اقاموا به و بر خوشبو نسنه یی رایحه سی سمنك ایچنده مندیل مقوله سیله اورتوب بوریمك
معناسنه در یقال خیم الشیء اذا غطاه بشیء کی یعبق به (الخیم) خانك فتحیله و (الخیمان) فتحاتله و (الخیوم
و (الخیومة) خارك ضمیله و (الخیومة) دیمومه وزننده و (الخیام) کتاب وزننده بر نسنه دن قورقوب
چکنمق معناسنه در یقال خام عنه خیما وخیما نا وخیوما وخیومة وخیومة وخیاما اذا نکص وجبن و بر کمسه بر آدمه
کید ومکر ایدوب ضرر و وخامتی کندیسنه عائد اولمق معناسنه در یقال خام فلان اذا کاد کیدا فرجع علیه
وایاغی یوقری قالدرمق معناسنه در یقال خام رجله اذا رفعها (الخامة) ساق واحده اوزره بتمش اکینه دینور
علی قول تازه اکین دسته سنه دینور یاخود صابنه دینور (الخام) دباغت اولنمامش دری یه دینور که ترکیده دخی

خام دری تعبیر اولنور یاخود دباغتنده اهتمام اولنمامش دری یه دینور وهنوز چرپلنامش بزه دینور بو معنالرده فارسیدن معربدر وطورب تعبیر اولنان سبزه یه دینور نته که واو به ده دخی ذکر اولندی ومحدثیندن احمد بن محمد بن عمر والخامی خام کون عملنه منسوبدر (التخیم) تفعل وزننده برآدم جانرنی قورمق معناسنه در یقال تخیم هنا ای ضرب خیمته به وطیبک رایحه سی صارلدیغی نسنه یه یاخود لباسه سینمک معناسنه در یقال تخیمت الریح الطیبة فی الثوب اذا عبقت به (الخیم) خانک کسریله خوی وطبیعت معناسنه در لفظندن مفردی یوقدر یقال هو کریم الخیم وهم کریم الخیم ای السجیة والطبیعة وقلجاک نام لوسنده اولان جوهره دینور فرند معناسنه (المخیم) مکبل وزننده بجلش اکین دمدینه ودسته سنه دینور ❁ مؤلف بوراده مسامحه ایله تفسیر ایلمشدر ومخیم بر وادی یاخود بر جبل آدیدر (المخیم) معظم وزننده و (المخیمات) معظمات وزننده بطن بیشه ده بنوسلوله مخصوص بر خرمالق آدیدر (خیم) خانک فتحیله و (ذوخیم) و (ذات خیم) بر موضع آدیدر (الخیماء) خانک کسری ومد وقصر ایله ویانک فتحیله ده زبانزده در بنی اسد یورنده بر صو آدیدر (خیم) عنب وزننده بر طاغک آدیدر

فصـــــــــل الدال ❁ (الدأم) دالک فتحی وهمزه نک سکونیله بر جانبه میل ایدوب اکیلان شیئه طیاق اوروب طوغرلتمق معناسنه در یقال دأمه دأما من الباب الثالث اذا دعمه و برنسنه یی اورتوب بورییان شیئه دینور (التدأم) تفعل وزننده صو برنسنه یی بوریوب اورتمک معناسنه در یقال تدأم الماء الشیء اذا غمره و بوغور ناقه یه آشمق معناسنه در یقال تدأم الفحل الناقة اذا تجللها (التداءم) تفاعل وزننده برنسنه تراکم ایدوب متزاحم اولمق معناسنه در یقال تدأمه الامر اذا تراکم علیه وتزاحم (الدأماء) صحراء وزننده دکزه دینور بحر معناسنه مؤلف بونی دوم ماده سنده دخی ثبت ایتمشدر هر برینک مناسبتی واردر (المدأم) منبر وزننده شول عسکره دینور که کثرتندن اوغرادقلری کوه وصحرایی بوریوب احاطه ایلیه یقال جیش مدأم ای یرکب کل شیء (المتدأم) اسم مفعول بنیه سیله ماء بون کسه یه دینور که ککز تعبیر اولنور یقال هی متدأم ای مأبون (الدثمة) ثای مثلثه ایله سفینه وزننده صحبانه دینور فأره معناسنه (الدجم) رجم وزننده محزون وغمناک اولمق معناسنه در یقال دجم الرجل دجما من الباب الرابع ودجم علی المجهول اذا حزن ومظلم اولمق معناسنه در یقال دجم اللیل دجما من الباب الاول اذا اظلم ودجم کونه وضرب و نوع معناسنه در یقال امن هذا الدجم هو ای من هذا الضرب (الدجم) صرد وزننده دجمه نک جمعیدر که چوقلقدن برنسنه یی بوریوب احاطه ایدن شیئه دینور ومنه اخذته دجم العشق ای غمراته وظلمه (الدجم) عنب وزننده دجمه نک جمعیدر دالک کسریله احباب ویاران واصحاب معناسنه در یقال هو کثیر الدجم ای الاخدان والاصحاب و رسوم وعادات معناسنه در یقال هم کریم الدجم ای العادات (الدجمة) دالک فتحی وضمیله بر سوزه دینور تقول ما سمعت له دجمة ای کلمة (الدحم) حای مهمله ایله رحم وزننده برنسنه یی شدتله اوته قاقمق معناسنه در یقال دحمه دحما من الباب الثالث اذا دفعه شدیدا وجماع ایلمک معناسنه مستعملدر یقال دحم المرأة اذا نکحها (الداحوم) تلکی دوزاغینه دینور (الدحم) دالک کسریله اصل وبنیاد معناسنه در یقال هو من دحم فلان ای من اصله (دحم) (دحمان) داللرک فتحیله (دحیم) زبیر وزننده اسامی رجالدندر (دحمه) رحمه وزننده (دحام) غراب وزننده اسامی نسواندندر دحمه بنت جدیع ام یزید بن المهلبدر ابو النجم اشبو ❁ لم یقض وان یملکنا ابن الدحمة ❁ مصراعنده ضرورت وزن ایچون تخفیف ایلمشدر (الدحسم) و (الدحسمان) و (الدحسمانی) داللرک وسینلرک ضمیله قاره یاغز اولوب اندامی دیرینکلو تنومند آدمه دینور ودحسمان تخلیط امور ایدن کسه یه دینور که نادانلغندن طوتدیغی مصلحتی عرب صاچی کبی شوریده وافساد ایدر یقال انه لدحسمان الامر ای مخلطه (الدحقوم) قافله عصفور وزننده عظیم الخلقه انسان وحیوانه دینور دحموق ودحقوق کبی (الدحلمة) دحرجه وزننده برنسنه یی طوب طوب ایدوب طاغدن یا بر یوکسک یردن اشاغی یه یاخود قیو یه القا ایلمک معناسنه در یقال دحلم الشیء اذا دهوره من جبل الی مهواة او بئر (الدخم) دالک فتحی وخای معجمه نک سکونیله برنسنه یی عنف وازعاجله اوته قاقمق معناسنه در یقال دخمه دخما من الباب الثالث اذا دفعه وبازعاج وجماع ایلمک معناسنه در یقال دخم المرأة اذا جامعها (الدخشم) شین معجمه ایله جعفر وزننده و (الدخشم) قلفد وزننده یومری وایری کوده لو قاره آدمه دینور و بودور کسه یه دینور و بر رجل اسمیدر ❁ مؤلف دخش فصلنده میمی زائد اولمق اوزره ثبت ایلمشدر و نسخه لرده حرف تعریفدن مجرد دخی سوم اولمغله ابتردر (الدودم) علابط وزننده و (الدوادم) علابط وزننده قانه شبیه برنسنه در که سمره یاخود غرزدیه کاری یانیه اشجار تندن حاصل اولور موسم بنقلنه قائم واتک فعلنی اجرا ده مجرب بیرا کثرشلم بلاد ندن

بيروت طاغلرنده بوا ور بو ماده يى دوم ماده سنده ذكر ايلمك وهمدر (الدرم) دالك ورانك فتحيله آدمك بالدرى دوز وهموار اولمق معناسنه در يقال درم الساق درما من الباب الرابع اذا استوى وطوپوقلرى يا كيكلرى سموزلكدن ات باصوب بورريمك معناسنه در شويله كه طوپوغك وكيكك حجمى ات التنده قالوب بلورسز اوله يقال درم الكعب اوالعظم اذا واراه اللحم حتى لم يبن له حجم وديشلر چوريوب دوكلمك معناسنه در يقال درمت الاسنان اذا تحاتت ودوه نك قوجه لقدن ديشلرى آشنوب دوكلك اوزره اولمق معناسنه در يقال درم البعير اذا ذهبت اسنانه ودنا وقوعها (الدرم) دالك فتحى وراك سكونيله و (الدرم) كتف وزننده و (الدرم) كرم وزننده و (الدرمان) فتحاتله (الدرامة) كرامه وزننده كرپى وطوشان مقوله سى حيوان سرعتله آدملرينى صيق صيق آتارق يورريمك معناسنه در يقال درم القنفذ درما ودرما ودرما ودرمانا ودرامة من الباب الثانى اذا قارب الخطو فى عجلة (الدرماء) حمراء وزننده شول خاتونه دينوركه اننه طلو اولمغله طوپوقلرينى ودرسكلرينى ات بورريوب بلورسز ايلمش اوله يقال امرأة درماء اذا كانت لاتستبين كعوبها ومرافقها وكل ماغطاه الشحم واللحم وخفى حجمه فقد درم كما ذكر بين العرب بوصفتده اولان نسوان معتبر اولمغله همان بونى نسوانده استعمال ايدوب مذكرندن قطع نظر ايلديلر ودرماء قزل يپراقلى براوتك آديدر وطاوشانه دينور ارنب معناسنه (الدرمة) فرحه وزننده و (المدرمة) معظمه وزننده جابجا چيقتلرى ويومرى يلرى اولميوب دوز وهموار اولان ياخود سرد اولميوب ملايم ولطيف اولان زرهه وصف اولور يقال درع درمة ومدرمة اى ملساء ولينة ودرمه طاوشانه دينور عند الاكثر ارنب مؤنثه اطلاق اولنمغله اكثرى اسامى مؤنث عنوانده اولور (الادرم) احمر وزننده ديشلرى چوريوب دوكلمش آدمه دينور ودوپدوز هموار نسنه يه دينور وبرموضع آديدر وبنو الادرم قريشدن برجماعتدر (الادرام) همزه نك كسريله كوجك چوجغك ديشلرى اويناق معناسنه دركه يرلرندن اصل متين ديشلرى چيقمغه باشلدقده اولوردپش سورمك تعبير اولنور يقال ادرم الصبى اذا تحركت اسنانه ليستخلف اخر ودوه كوچكى بشنجى ياخود التنجى ياشنه وارمق معناسنه دركه اوراده ديشلرينى القا ايدر يقال ادرم الفصيل اذا شرع للاجذاع والاثناء ويردرماء ديدكلرى نبات مزبور بتورمك معناسنه در يقال ادرمت الارض اذا انبتت الدرماء (الدرامة) جبانه وزننده طاوشانه دينور وكرپى يه دينور وچركين يورويشلو بودورو جوجه عورته دينور يقال امرأة درامة اى السيئة المشى القصيرة فى الصغر (الدروم) صبور وزننده بودخى بديورويشلو بودورجوجه عورته دينور وكيجه لرده ناسزا محلاره تردد ايدن باشى طشره عورته دينور يقال امرأة دروم اذا كانت تجئ وتذهب بالليل ❊ شارحك بيانه كوره الذى يجئ نسخه لرى غلطدر (الدرام) شداد وزننده كرپى يه دينور وچركين يورويشلو آدمه دينور يقال رجل درام اى القبيح المشية (الدارم) غضا نام شجره شبيه برشجر معروف آديدر ودارم بن ابى دارم اصحابدندر ودارم بن مالك بن حنظله تميم قبيله سندن برجماعت پدريدر مقدما اسمى بحر ايدى بركون پدرينه بعض كسه لر اقتضا ايدن برديت خصوصنده استعانه ايلمريله پدرى مزبور بحره يا بحر ايتنى بخريطة لمال ديو اقچه كيسه سنى كتور مكله امر ايلدى اولدخى واروب كيسه يى ارقه سنه الوب كندى صغير وكيسه كبير وثقيل اولديغندن آلتنده طوشان كبى درامتله يعنى آديملرينى خرده خرده اتارق كتورمكاء دارم ايله تلقيب ايلديلر (الدريم) امير وزننده اتلو جانلو تازه كيدن تازه دلبر دلو قنلويه دينور (الدازوم) شا مدن مصر يولنده غزه دن اوته ده برقلعه آديدر (التدريم) تفعيل وزننده طرنقلرى كسدكدنصكره دوزلتمك معناسنه در يقال درم اظفاره اذا سواها بعد القص (المداريم) ميمك فتحيله مدارين معناسنه دركه مدران لفظندن جمعدر دائما وسخناك وآلوده اولان آدمه دينور مداريم دخى مدرام لفظندن جمعدر (الدرم) كتف وزننده برشجر آديدر وشيبان قبيله سندن بركسه اسميدر اودى درم مثلنك منشأيدر قتل اولنوب انتقامى اخذ اولنمديغندن على قول قارظ عنزى كبى نابديد اولديغندن ضرب اولندى اودى هلاك معناسنه در (الدرخمين) خاى معجمه ايله شرحبيل وزننده آفت وداهيه معناسنه در مبالغة جمع عاقل بنيه سنده در يقال رماه الله بالدرخمين اى الداهية (الدردم) زبرج وزننده كيجه لرده ناسزا محلاره تردد ايدن باشى طشره عورته دينور وقوجه ناقه يه دينور (الدرعم) زبرج وزننده احمق وكم مايه بدزبان كسه يه دينور يقال رجل درعم اى ردئ بذئ (الدرقم) قافله زبرج وزننده وقع وحيثيتى اوليان بى قدر وساقط كسه يه دينور ودجالك اسميدر ❊ شارح ديركه صواب اولان اسم للرجال اولمقدركه رجالك جمعيدر نته كه محكمده هو من اسماء الرجال عنوانيله مثبتدر (الدرهم) منبر وزننده و (الدرهام) محراب وزننده و (الدرهم) زبرج وزننده وزن معلوم اسميدركه مكك بابنده ذكر اولندى التى دانق وزندن

عبارتدر جمعی دراهم ودراهیم کلور ❊ شارح دیرکه بعده سکه‌لو فضه‌ده دخی استعمال اولندی که اقچه تعبیر اولنور
ودرم فارسیدن معربدر ❊ مترجم دیرکه یونانی اولان درخمی معربی اولدیغی بعض کتب اسلافده رسیده نظردر
انتهی ودرهم منبر وزننده اطرافی دیوارلو باغچه‌یه دینور واسامیدندر درهم ابوزیاد ودرهم ابومعا ویه اصحابدندر
ودرهم خداش بن زهیرك فرسی اسمیدر وحماد بن زید بن درهم محدثدر (المدرهم) مدحرج وزننده اقچه‌سی چوق
آدمه دینور یقال رجل مدرهم ای کثیر الدراهم ولا تقل درهم مبنیا للمفعول لکنه اذا وجد اسم المفعول فالفعل
حاصل یعنی بونك فعلی کرچه استعمال ایلمدیلر لکن اسم مفعول موجود اولیجق البته انك فعلی حاصلدر
(الدرهمة) دحرجه وزننده ابه کوجنك یپراقلری درهم شکلنده اولمق معناسنه‌در یقال درهمت الخبازی
اذا صار ورقها کالدراهم (المدرهم) مشمعل وزننده عملمانده پك پیرفانی‌یه دینور یقال شیخ مدرهم
ای ساقط کبرا (الادرهمام) اشمعلال وزننده بر آدمك کوزلری کورمکدن قالمق معناسنه‌در یقال
ادرهم بصره اذا اظلم و پك پیرفانی اولمق معناسنه‌در یقال ادرهم فلان اذا کبر سنه (الدسم) دالك
وسینك فتحیله چرویش یاغنه دینور یقال طعام کثیر الدسم ای الودك و یاغك زفیرینه و یپلاشغندن اولان
کیر و پاسه دینور یقال بیده وبثیابه دسم ای وضر ودنس ومصدر اولور طعام پك چرویش یاغلو اولمق
معناسنه‌در یقال دسم الطعام دسما من الباب الرابع اذا کثر ودکه و بر آدمك الی یاخود لباسی یاغدن زفیرلنوب
وکیرلو پاسلو اولمق معناسنه‌در یقال دسمت یده او ثوبه اذا کانت دسمة ویقال یده من الدسم سطلة یعنی الی پك
زفیرلولکدن بعینه یاغ سطلی اولمشدر ودسم برنسنه‌نك لونی قرامتق بوز اولمق معناسنه‌در یقال دسم الشیء
اذا کان اغبر الی السواد (الدسم) رسم وزننده جماع ایلك معناسنه‌در یقال دسم المرأة دسما من الباب الاول
اذا جامعها وشیشه‌نك اغزنی طیقامق معناسنه‌در یقال دسم القارورة اذا سدها و برنسنه‌نك اثرونشانی
کیدروب بلورسز ایلك معناسنه‌در یقال دسم الاثر اذا طسمه و یری یغمور بر مقدارجه اصلاتمق معناسنه‌در
یقال دسم المطر الارض اذا بلها قلیلا وقپویی قپامق معناسنه‌در یقال دسم الباب اذا اغلقه ودوه‌یی قطرانلمق
معناسنه‌در یقال دسم البعیر دسما من الباب الثانی اذا طلاه بالهناء ودسم برنسنه‌نك اوجنه وکوشه‌سنه اطلاق
اولنور کویا که اول نسنه‌نك یپلاشغی اولور ومنه تقول انا علی دسم الامر ای علی طرف منه ودسم مکه قربنده
بر موضع آدیدر (الادسام) همزه‌نك کسریله بودخی شیشه‌نك اغزنی طیقامق معناسنه‌در یقال ادسم القارورة
اذا سدها (الدسام) کتاب وزننده شیشه‌نك طیقاجنه دینور یقال دسم القارورة بالدسام ای السداد (الدسمة
غرفه وزننده طولومك یرتغی سد اولنه‌جق یامه‌یه دینور وقرامتق بوزلغه دینورکه فعلی آنفا ذکر اولندی یقال به
دسمة ای غبرة الی السواد وخسیس وکم مایه انسان مولوزی کسه‌یه دینور یقال ما هو الا دسمة ای ردیء ❊ شارحك
بیاننه کوره بونده تسمیه بالمصدردر (الادسم) احمر وزننده پك یاغلو نسنه‌یه دینور و یاغدن زفیرلنمش نسنه‌یه دینور
ولونی قرامتق بوز اولان شیئه دینور مؤنثی دسماء در (الدیسم) حیدر وزننده تلکونك قانجق کوپکدن اولان
یاوریسنه دینور علی قول قوردك قانجق کوپکدن اولان انیکنه دینور تقول رأیت دیسما ای ولد الثعلب من الکلبة
او ولد الذئب منها وآیویه دینوردب معناسنه علی قول یاوریسنه دینور و بال آریسنك اوغولنه دینور فرخ النحل
معناسنه وظلمت وسواد معنالرینه‌در و بر نبات اسمیدر مفرداتده جماحم ایله تفسیر ایدرلر که فرنك قسلکنی
دیدکلریدر ودیسم قطرب نام امام لغوینك اصحابندن ابو الفتح اللغوی اسمیدر وهر امورده رفق وتأنی وشفقت اوزره
اولان ملایم مشرب آدمه دینور یقال هو دیسم ای رفیق بالعمل مشفق وتلکویه دینور (الداسم) راسم وزننده بودخی
امور ومعاملاتده رفق وشفقت اوزره اولان ملایم ومتأنی آدمه دینور (الدیسمة) حیدره وزننده خرده قرنجه‌یه
دینور (التدسیم) تفعیل وزننده دفع چشم زخم ایچون چوجغك زنخدانی چقورنی آزجه سیاه نسنه ایله قاره لیوب
بکلمك معناسنه‌در ومنه حدیث عثمان رضی الله عنه انه رأی صبیا تأخذه العین جمالا فقال ❊ دسموا نونته
ای سودوها لئلا تصیبه العین (الدسیم) امیر وزننده کثیر الذکر آدمه اطلاق اولنور ومنه الحدیث الضعیف
لا تذکرون الله الا دسما ❊ یحتمل ان یکون مدحا وان یکون ذما یعنی ابو الدرداء حضرتلرندن مروی ❊ ارضیتم ان شبعتم
عاما ثم عاما لا تذکرون الله الا دسما ❊ حدیثنده واقع دسم لفظی که رسم وزننده قاروره اغزنی طیقامق معناسندن
مأخوذ اولمغله درونلری ودهانلری ذکر خدای متعال الله طولمش وطیقانمش دیمك اولور که مدح اولور یاخود
تدسیم نونه‌دن مأخوذ اولمغله قلت معناسنی متضمن اولدیغندن ذم اولور کرچه نسخه‌لرده غائب صیغه‌سیله
لا یذکرون عبارتیله مرسوم اولوب لکن نهایه‌ده عبارت مرقومه ایله مثبوت اولمغله بعینها نقل اولندی (دسمان) عثمان

وزنده برموضع آدیدر (الدشمة) شین معجمه ایله غرفه وزنده خیر ومنفعتسز جادکبی شخصه دینور یقال ما انت
الا دشمة ای لاخیر فیك (الدعم) دالك فتحی وعینك سكونیله برطرفه میل ایلمش نسنه یه طیاق اوروب طوغرلتمق
معناسنه در یقـال دعم الشیء دعما من الباب الثـالث اذا مال فاقامه وجماع ایلمك علی قول دورتشدرمك یاخود
ایچنه بوس بتون صوقمق معناسنه در یقال دعم المرأة اذا جامعها اوطعن فیها اواولجه اجمع (الدعمة) و (الدعامة
و (الدعام) داللرك كسریله تمكین ایچون بینه او ریلان دیركه دینور كه پاینده تعبیر اولنور یقال مال حائطه فدعمه
بدعمة ودعامة ودعام وهو عماد البیت واصمه كرویدنه اوریلان طیاغه دینورجمعی دعم كلور عنب وزنده ودعائم
كلور ودعامة القوم برقومك سید وسركرده لرینه اطـلاق اولنور یقـال هو دعامة قومه ای سیدهم و بكره نك
ایكی اغاجلرینك هر برینه یعنی قبونك ایكی جانبنده اولان اغاج میللرك هر برینه دینوركه چرخی انلره وضع ایدرلر
ایكیسنه دعامتان دیرلر ودعامه اسامیدندر دعامة بن غریزواوغلو قتـاده بن دعامه اصحابدندر (الادعام) تشدید
دالله افتعال وزنده دعامه یه طیـانمق معناسنه در یقال ادعم الرجل اذا اتكأ علی الدعامة (الدعمی) كردی
وزنده دولكره اطلاق اولور یقـال هو دعمی ای نجار بو جهتله كراسته جیه ده اطلاقی صحیحدر ودعمی الطریق
یولك اولو برینه یاخود اورته سنه اطلاق اولنور یقال اخذ دعمی الطریق ای معظمه اووسطه وقوامی پك ومحكم
شیئه دینور یقال شیء دعمی ای شدید الدعام وشول آته دینوركه كوكسنده یاخود سینه بند برنده صقرلغی اوله
ادعم دخی دینور ودعمی بن جدیله برقبیله پدریدر (الادعم) احمر وزنده بودخی كوكسنده یاخود سینه بند برنده
صقرلغی اولان آته دینور یقـال فرس دعمی وادعم اذا كان فی صدره اولبنه بیاض (الدعامة) سحابه وزنده
شرط معناسنه مستعملدر مشروطك ادعاسی تصور یله در یقـال له دعامة ای شرط (دعام) غراب وزنده
عربدن بر بطن عظیم اسمیدر (دعام) كتاب وزنده بر رجل اسمیدر (دعمان) سحبان وزنده برموضعدر (دعمه
غرفه وزنده اجأ نام جبلده برصو آدیدر (الدعرم) زبرج وزنده جثه سی خوار وچركین اندامسز بودوره دینور
ودعقس معناسنه دركه سائر دوه لر ایچسه كدنصكره ایچن دوه یه دینور ذلتندن ایلرو یه صوقلیوب دوه لرك ایچمه سنه
منتظر اولوب انلر دنصكره واروب ایچر (الدعرمة) دحرجه وزنده آدیملری طوشان كبی تیزتیز وصیق صیق
اتارق یوریمك معناسنه در یقال یدعرم فی مشیه ای یخطی قصرا فی عجلة (دعسم) جعفر وزنده بر رجل اسمیدر
دعشم) شین معجمه ایله بر رجل آدیدر (دعانیم) اقانیم وزنده خثعم قبیله سندن بنوالحلبس یوردنده برصو آدیدر (الدغم
دالك فتحی وغین معجمه نك سكونیله اسی یاخود صوغوق برآدمی قپلامق معناسنه در یقال دغمهم الحر والبرد ودغمهم
دغما من الباب الثالث والرابع اذا غشیهم وبرونی كیكنی ایچنه طوغری ازمك معناسنه در یقال دغم انفه دغما من الباب
الثالث اذا كسره الی باطن وقابی قپاقلیوب اورتمك معناسنه در یقال دغم الاناء اذا غطاه ورغم كلمه سنی تأكید ایچون
ایراد اولنور یقال فی الدعاء رغماله دغما سغما (الادغام) همزه نك كسریله بودخی اسی یاصوغوق بركسه یی قپلامق
معناسنه در یقال ادغمهم الحر والبرد اذا غشیهم ویوزی قرارتمق معناسنه در یقال ادغمه الله ای سود وجهه یعنی اذله
واتك اغزینه كم كچرمك معناسنه در یقال ادغم الفرس اللجام اذا ادخله فی فیه وصرفیون اصطلاحنده برحرفی اخر
حرف ایچره درج وادخال ایلمكدن عبارتدركه جنس واحددن اولهلر یقال ادغم الحرف فی الحرف ای ادخله وطعامده
آج كوزلولكدن ناشی اهل سفره كندیسنی سبق ایدرلر دیو تیزتیز لقمه یی چیكنمكسزین یوده رق یمك معناسنه در
یقال ادغم فلان اذا بادر القوم مخافة ان یسبقوه فاكل بلا مضغ و برآدمی خوار وخاكسار ایلمك معناسنه در یقال
ادغمه الله ای ارغمه (الدغمة) غرفه وزنده و (الدغم) فتحتینله آت الواننددن برلوندركه چهره سی ودوداقلری
اطرافی قرامتق اولوب سائر جسدینك سیاهلغندن اشد اوله مراد اچق یاغز اولوب لكن چهره سی ودوداقلری
اطرافی بدننددن زیاده یاغز اولمقدر خلاصه سی بوزمتق یاغزدركه تركانلر قوكور تعبیر ایدرلر مقبول لوندكلدر
الادغیام) احمیرار وزنده آت دغمه رنكنده اولمق معناسنه در یقال ادغام الفرس اذا كانت به دغمة (الادغم) اجر
وزنده دغمه رنكنده اولان آته دینور مؤنثی دغمـاء در بوطونده اولان آته فارسیده دیزج دینور یقال فرس ادغم
اذا كانت به دغمة وهی من الوان الخیل ان یضرب وجهه وجحافله الی السواد و یكون ذلك اشد سوادا من سائر
جسده ❋ مؤلف كرچه فارسیده دیزج دینور دیو بیان ایلدی لكن دیزج دیزه معربیدركه یاغز آته كذلك بوز آته
دینوركه قرامتق اوله بعض قوردك و بیان اشكنك رنكلری طرزنده اولان یاغز اولوركه یلبسی وچهره سی واغزینك
چوره سی زیاده جه قرامتق اولور وادغم برونی سیاه اولان حیوانه دینور وككرزندن سوئلر اولان آدمه دینور یقال
رجل ادغم ای یتكلم من قبل انفه (الادغام) دالك تشدیدیله افتعال وزنده بودخی برحرفی آخر حرف ایچره درج

وادخال ايلمك معناسنه در يقال ادغم الحرف فى الحرف اذا ادخله (الدغمان) عثمان وزننده سياه آدمه دينور
على قول عظيم الهيكل سياه آدمه دينور و بر رجل اسميدر دالك فتحيله ده زبانزده در (الداغم) راغم وزننده واكا
مؤكدا ذكراولنور يقال رجل راغم داغم (الدغام) غراب وزننده بوغازاغريلرندن بركونه اغرى يه دينور (دغيم
زبيروزننده بررجل اسميدر (الدغم) دالك ضميله بيض معناسنه در يعنى ادغم لفظندن جمع اولوب آق نسنه لره
دينور بوجهتله كويا كه ضد اولور (الدقم) دالك فتحى وقافك سكونيله شديد غم واندوهه دينور كرك بورج وكرك
سائرجهتدن اولسون يقال اخذه الدقم اى الغم الشديد من دين وغيره ودقم مصدر اولور برآدمك ديشلرينى
اوفاتمق معناسنه يقال دقه دقا من الباب الاول والثانى اذا كسر اسنانه و برآدمى آنسزين اوته قاقق معناسنه در
كذلك كوكسنه قاقيورمك معناسنه در يقال دقه اذا دفعه مفاجأة وكذا يقال دقه اذا دفعه فى صدره وايچريده
اولان كمسه اوزره روزكار كيرمك معناسنه در يقال دقت الريح عليه اذا دخلت (الدقم) فتحتينله ضرر وزيان
معناسنه در يقال به دقم اى ضرر * شارح ديركه صواب اولان ضرز اولمقدر زائين معجمتين ايله كه مخرج كلامى
ضادحرفنه اور مقسزين سويليه مز اولمق معناسنه در ودقم برآدمك اوك ديشلرى چوريوب دوكلمك معناسنه در
يقال دقم الرجل دقما من الباب الرابع اذا ذهب مقدم اسنانه (الاندقام) انفعال وزننده بودخى بركسه اوزره
طشره دن روزكار كيرمك معناسنه در يقال اندقت الريح عليه اذا دخلت (الدقم) فلز وزننده ديشلرى قيريق
آدمه دينور يقال رجل دقم اى المكسور الاسنان (الدقم) هجف وزننده واسع نسنه يه دينور (الادقم) احمر
وزننده اوچ ديشى صنمش آدمه دينور دقم مذكوردن وصفدر يقال رجل ادقم اذا كانت قدانكسرت ثلاث من اسنانه
(المدقم) محسن وزننده شول قارى يه دينوركه فرجى پك واسع اولمغله هرنسنه يى بردن بلع ايدر اوله على قول جماع
اولنوركن فرجى اوترا اوله يقال امرأة مدقم اذا كانت يلتهم فرجها كل شئ او يصوت فرجها عند الجماع (دقيم
زبيروزننده (دقان) عثمان وزننده اسامئ رجالدندر (الدقة) فرحه وزننده پك قوجه لقدن ديشلرى دوكيلوب
چكه لرى الدن كتمش دوه يه وقيونه دينور (الدكم) دالك فتحى وكافك سكونيله برآدمك كوكسنه قاقق معناسنه در
يقال دكم فى صدره دكما من الباب الاول اذا دفع و برنسنه يى برى برى اوزره دوكوب خرد ايلمك معناسنه در خرمن
دمتلرينى دوكدكلرى كبى يقال دكم الشئ اذا دق بعضه على بعض (التداكم) تفاعل وزننده ايتشمك
معناسنه در يقال تداكموا اذا تدافعوا (الاندكام) انفعال وزننده برتنك ياخود شدتلويره صوقيلوب كيزمك
معناسنه در يقال اندكم فلان اذا انقحم (دكمه) ثمره وزننده مصر بده بربلده آديدر (التدكيم) تفعيل وزننده برنسنه يى
برنسنه ايچره صوقمق معناسنه در يقال دكه فيه اذا ادخله فيه و برآدمك بوغازينك اورته سنه باش ايله
سوسوب قاقق معناسنه در يقال دكم فلانا برأسه اذا نطحه فى حاق حنجورته (دكيم) زبيروزننده بررجل اسميدر
(الدلم) فتحتينله برنسنه دوز وطاينجق پاڭين اولهرق پك سياه اولمق معناسنه در پاڭين سياه قبا كبى يقال دلم
الشئ دلما من الباب الرابع اذا اشتد سواده فى ملوسة ودوداق صارقق اولمق معناسنه در يقال دلمت الشفة اذا
تهدلت واسم اولور دوداقده اولان صارققلغه دينور يقال فى شفته دلم اى هدل وحيه يه شبيه برجانور اسميدر كه
بجاز ديارنه مخصوصدر پك ياوزجانور اولمغله اشد من الدلم ضرب مثل اولمشدر و بر رجلك اسميدر (الادلئمام
احميرار وزننده بودخى برنسنه دوزو پاڭين اولهرق پك سياه اولمق معناسنه در يقال ادلام الشئ اذا اشتد
سواده فى ملوسة وكيجه پك قرا كو اولمق معناسنه در يقال ادلام الليل اذا ادلهم (الادلم) احمر وزننده قره ياغز
آدمه دينور يقال رجل ادلم اى آدم و پك سياه آدمه و پك سياه طاغه دينور وارسلانه دينور وارندج معناسنه دركه
زاج تعبير اولنسان قاره بويه در (الدلام) سحاب وزننده سياهلغه دينور يقال به دلام اى سواد وسياه نسنه يه
دينور يقال شئ دلام اى اسود (الدلماء) حمراء وزننده آيك اوتوزنجى كيجه سنه اطلاق اولنور يقال هذه ليلة الدلماء
اى ليلة ثلاثين (الديلم) حيدر وزننده برمعروف طائفة انسانى اسميدر برهانده مسطور اولديغى اوزره ديلم ايرانده
كيلان ايالتنده برشهر در خلق بغايت شديد اولوب صاچلرى قيورجق اولور آنلره دخى ديلم اطلاق اولنور فى الاصل
اكراد قسمندن برصنف ايديلر وديلم آفت وداهيه معناسنه در ودشمن وعدو معناسنه مستعملدر يقال هو ديلم
من الديالمة اى عدو من الاعداء وجماعت وكروه معناسنه مستعملدر وقرنجه لق وكنه لك يره دينوركه حوض
اياقلرنده ودوه ياتاقلرنده اولور وتراج قوشنك اركككنه دينور يقال صاد ديلما وهو ذكر الدراج و باديه ده سلم
اغاجنك اسميدر و بنوضبه جماعتنك لقبيدر پك سياه اولدقلرندن ملقب اولديلر و بنى عبس يوردنده برصو يك
آديدر و بغرتلق قوشندن برنوع ياخود اركككنه دينور وديلم بن فيروز ياخود فيروز بن ديلم اصحابدندر

و بو پیغمبرلك ادعاسنده اولان اسود عنسی نام کذابك قاتلی فیروز دیلمی دکلدر اول دیلم طائفه سنه منسوبدر
وجبل دیلمی اضافتله مکه ده مروه اوزره مشرف طاغك اسمیدر (ابو دلامه) ثمامه وزننده برکسه نك
کنیه سیدر مأمون خلیفه یه معاصر وکتب ادبیه ده لطائف ومناقبی مثبت برشوخ وشیرین کار آدم ایدی وابودلامه
مکه ده حجون اوزره مشرف برطاغه اطلاق اولنور (الدلم) صردوزننده فیل دیدکلری حیوانه دینور (دلام) غراب
وزننده (دلیم) زبیروزننده اسمادندر (الدلثم) ثای مثلثه ایله جعفروزننده و(الدلاثم) علابطوزننده جست وچالاك
انسان وحیوانه دینور (الدلخم) خای معجمه وتشدید لامله جردحل وزننده جثه سی عظیم یومری وایری دوه یه دینور
وشدید علت ومرضه دینور یقال اخذه دلخم ای داء شدید وخفیف اویقویه علی قول اوزون اوزادی اویقویه
دینور وهرثقیل نسنه یه دلخم دینور (الدلظم) ظای معجمه ایله جعفر وزننده وزبرج وسبحل وجردحل واردب
وزنلرنده بغایت یاشلو اولمغله عملمانده اولمش ناقه یه دینور وسبحل وزننده قوی وتوانا ارکك دوه یه ویاوز وشدید
آدمه دینور (الدلقم) قافله زبرج وزننده قوجه قاری یه دینور وپك یاشلولغندن دیشلری آشنوب اوفانمش ناقه یه
دینور (الادلهمام) اقشعرار وزننده پك قرا کولق باصمق معناسنه در یقال ادلهم الظلام اذا کثف ویقال
اسود مدلهم مبالغة (الدلهم) جعفر وزننده مظلم معناسنه در یقال لیل دلهم ای مظلم وقورده دینور ذئب
معناسنه وبغرتلق قوشنك ارککنه دینور وعشق وهوادن دیوانه وارسرسم وواله وآشفته اولمش عاشقه دینور
یقال هودلهم ای المدله العقل من الهوی ودلهم بررجل اسمیدر (الدلهام) قرطاس وزننده ارسلانه دینور
وایشلك کارکذار ونافذ کسه یه دینور یقال رجل دلهام ای ماض (الدم) دالك فتحی ومیمك تشدیدیله برنسنه یی
برشیئه سوروب صوامق معناسنه در یالدزو بویه سورمك کبی یقال دمه به دمامن الباب الاول اذاطلاه به ودیواری
کرج ایله صوایوب بادانه چالمق معناسنه در یقال دم البیت اذاجصصه وکمی یی زفت ایله قلفاتلمق معناسنه در
یقال دم السفینة اذا قیرها وکوزك طشره سنه دمام یعنی اصپور وزعفران مقوله سی نسنه سورمك معناسنه در
یقال دم العین اذاطلاها هرهابدمام ویری دوزلتمك معناسنه در یقال دم الارض اذاسواها وبرکسه یه تمام
درجه ده شدید عذاب ایله عذاب ایلمك معناسنه در یقال دم فلانا اذا عذبه عذابا تاما وبرآدمك باشنی ازوب خرد
ایلمك یاخود یارمق معناسنه در یقال دم رأسه اذاشدخه اوشجه واورمق معناسنه در یقال دمه اذاضربه وسرعتله
یوریمك معناسنه در یقال دم الرجل اذا اسرع وخلق استیصال وجهیله ریزه ریزه قیروب قیرمق معناسنه در
یقال دم القوم اذا طحنهم فاهلکهم وعرب طاوشانی یوه سنك اغزنی طپراغله دوپدوز اوروب بلورسز ایلمك
معناسنه در یقال دم الیربوع جحره اذاغطاه وسواه وآیغرقسراغه آشمق معناسنه در یقال دم الحصان الحجر
اذانزاعلیها ویرده منارك اوزرینی طپرا قلیوب کومك معناسنه در یقال دم الکمأة اذا سوی علیها التراب ودم
برنسنه یه طلااولنان شیئه دینور دمام کبی کاسیذ کرو برنبات آدیدر ودم مخففه ده لغتدر که قانه دینور دم مخففه نك
اصلی دمی ایدی ❊ شارح دیرکه نته که شاعرك اشبو ❊ اهان دمك فرغابعد عزته ❊ یاعمرو بغیك اصرارا علی الحسد
بیتنده تضعیفله وارد اولدی لکن بنه اصلی دمی اولوب یاء میمه قلب وادغام اولنمق ملحوظدر (التدمیم) تفعیل وزننده
بودخی کوزك طشره سنه زعفران وخولان مقوله سی نسنه سورمك معناسنه در یقال دمم العین اذا طلا ظاهرها
بدمام (الدمدمة) زلزله وزننده بودخی ناسی استیصال وجهیله خاکسار ایدوب ریزه ریزه قیروب قیرمك
معناسنه در طلامعناسندن مکرر در یقال دمدم القوم ودمدم علیهم ای طحنهم فاهلکهم وخشم وغضب
معناسنه در یقال اخذته الدمدمة ای الغضب وبرآدمه خشم وغضبله کومورده نرك سوز سویلمك وآلاباندە ویرمك
معناسنه در یقال دمدم علیه اذا کلمه مغضبا (الدمیم) و(الدمیة) داللرك فتحیله شول چوملکه دینور که قیریغی
جبرومرمت اولندقدنصکره اوزری طحال یا کبدیاخود دم ایله صوانمش اوله بونی ایوجه طوتسون دیو ایدرلر یقال
قدردمیم ودمیمة ای مطلیة بالطحال اوالکبد اوالدم بعدالجبر ودمیم جثه سی حقیر وچرکین خیره وجوره آدمه دینور
جمعی دمام کلور جبال وزننده مؤنثی دمیمه در جمعی دمائم کلور ودمام کلور جمع مذکری کبی یقال رجل دمیم
ای حقیر یعنی قبیح (الدمم) عنب وزننده قیریق ویاریق چوملك قیریغنی ویاریغنی صیوایه جق نسنه یه دینور
قان کبی وقویواغوز کبی اعراب طائفه سی بومقوله ایله صوارلرزیراطین حکمت مقوله سی انلرده اولمز (الدمام) کتاب
وزننده صوایه دینورنه کونه اولورسه اولسون یقال دمه بالدمام وهوماطلی به وکوچك چوجغك جبهه سنه طلا
ایلدکلری ذوایه دینور خولان مکی کبی ویغمورسز سحابه دینور یقال بدا فی السماء دمام ای سحاب لاماء فیه
(المدموم) کوده سی لحم وشحم ایله مملواولوب نهایت درجه ده سموز اولان انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس

مذموم ای المتناهی السمن الممتلیٔ بالشحم (الدمّة) دالك كسريله كهله يه دينور قله معناسنه وقرنجه يه دينور
وهيئتی خرده وحقير بودور آدمه دينور وكدی يه دينور هرّه معناسنه ودوه قيغنه دينور بعره معناسنه وقيون
بناغنه دينور (الدمّة) دالك ضميله طريقه واسلوب معناسنه در يقال هوفی دمّة حسنة ای طريقة وبرلعب آديدر
وداماء معناسنه دركاسيذ كر (المدمّة) ميمك كسريله اغاجدن برآلتدركه ديشلری اولور چفتجيلر اكين اكدكدنصكره
انكله اكيلان يری تسويه ايدرلر سوركوتعبير اولنور (الدمة) صمردهوزننده و(الداماء) ميمك تشديديله كه اصلی داماء
ايدی عرب طوشانك يوه لرندن برينك اسميدر كه ديكرلرينه نافقاء وقاصعاء وراهطاء دينور وشول طپراغه دينوركه
عرب طوشانی كندی يواسندن طشره چكوب آنكله يواسنك اغزنی اورتوب بلورسزايلرجمعی دوام كلور فی الاصل
فواعل وزننده (الدمامة) كرامه وزننده برآدم چركين وجودلی خوار وبدمنظر اولمق معناسنه در يقال دممت
يافلان ودممت ودممت دمامة من الباب الثانی والاول والرابع والخامس ای اسأت يعنی صرت قبيح المنظر (الادمام
همزه نك كسريله بد وناسزا ايش ايشلمك معناسنه در يقال ادممت يافلان ای قبحت الفعل وبركسه چركين وبدهيئت
اولمق علی قول خرده وچركين اولادی اولمق معناسنه در يقال ادمّ الرجل ای اقبح او ولدله ولد دميم (الديموم
والديمومة) داللرك فتحيله ككبش يابانه دينور (الدمدامة) دالك فتحيله برنوع اوت اسميدر كه هاويج كوكی كبی
اولوب پك ولذيذ اولمغله اكل اولنور جمعی دمدام كلور هاسز (الدمّ) دالك كسريله دبه لكه دينور يقال به دم
ای ادرة (الدمادم) علابط وزننده برنوع نباتدر ايكی صنف اولور بری زياده سيله قرمزی وبريسی اندن اچق اولوب
وتپه سنده سياهلق اولور ايكی نوعيده اغزدن اقان سالياری قاطعدر وايكی نوعندن دخی يارم دنك مقداری شرب
دماغ صبيانی مقويدر (الدمدم) زبرج وزننده قوری اوتلغه دينور واوزرندن يل كچمش بغدايجق اوتنك قوريسنه
دينور (دمدم) جعفروزننده برموضع آديدر (دممی) زمكی وزننده نهر فرات اوزره برقريه آديدر (الدمّاء) غلواء
وزننده داماء معناسنه دركه عرب طوشانی يوه لرندن بريسنه دينور (المدمّم) معظم وزننده ايچنك ديواری طاشله
اورلمش دبی يقين قيويه دينور (الدنّمة) و(الدنّامة) داللرك كسری ونونلرك تشديديله بودور آدمه دينور وخرده
قرنجه يه دينور (التدنيم) تفعيل وزننده بركسه دنی والحق وفرومايه اولمق معناسنه در يقال دنّم الرجل اذا نذل
وبای ولكن مقوله سی چكرده مك معناسنه در ترنيم كبی يقال دنّمت القوس والطست اذا صوتت (الدندم) زبرج
وزننده قرارمش اسكی اوته دينور (الدوم) نوم وزننده و(الدوام) و(الديمومة) داللرك فتحيله دائم وبرقرار
اولمق معناسنه در يقال دام الشیٔ يدوم ويدام دوما ودواما وديمومة من الباب الاول والرابع اذا ثبت وامتد
وقولهم دمت تدوم نادرة يعنی ماضيده عينك كسری ومضارعده ضميله شاذدر* شارح ديركه بومت تموت وفضل
يفضل كبی شواذ دندر وعند البعض تداخل اللغتين قبيلندندر كه دمت باب رابعدن وتدوم اولدن اخذ اولنمشدر
انتهی ودوم دائم وثابت معناسنه اولور كه وصف بالمصدر اولور يقال ظل دوم ای دائم ودوم ودوام متحرك
نسنه سكونت بولمق معناسنه مستعملدر كه ديكمك تعبير اولنور يقال دام الشیٔ اذا سكن ومنه الماء الدائم وقوغه
صوايله طپطلو اولمق معناسنه مستعملدر يقال دامت الدلو اذا امتلأت ودوم سحاب دائم المطر اولمق معناسنه در
كاسيذكر ودوم برشجر اسميدر كه مقل آنك ثمريدر بلاد عربده خصوصا يمنده اولور وسدر اغاجنه ده دوم دينور كه نبق
آنك ثمريدر وپك اولو اغاجه دخی دينور *مؤلفك ما كان قولنده ما لفظی مبالغه ايچوندر ودوم اسماندندر دوم بن حمير
بن سبا اولادی خطاندندر (الادامة) همزه نك كسريله برنسنه يی دائم ايلمك معناسنه در يقال ادام الشیٔ اذا جعله
دائما وقوغه يی طولدرمق معناسنه در يقال ادام الدلو اذا ملأها وسحاب ديمه ديدكلری يغمور ياغدرمق
معناسنه در يقال ادامت السماء اذا امطرت ديمة وقينايان تجره نك قينامسنی تسكين ايچون صوغوق صو سرپمك
معناسنه در يقال ادام القدر اذا نضحها بالماء البارد ليسكن غليانها واوق باش پرمق اوزره چكرتمك معناسنه در
يقال ادام السهم اذا نقره علی الابهام وتجره نك غليانی ساكن اولدقدنصكره ساج اياغندن ايندرميوب علی حاله
قومق معناسنه در يقال ادام القدر علی الاثفية اذا ابقاها عليها بعد الفراغ (الاستدامة) برخصوصده
عجله ايلميوب تأنّی قلمق علی قول دوامنی طلب ايلمك معناسنه در يقال استدامه اذا تأنّی فيه اوطلب دوامه
وقوش هواده دائره كبی دورايده رك پرواز ايلمك معناسنه دركه يوكسلمك ايچون دوران ايدرلر يقال استدام الطائر
اذا حلق فی الهواء وحق طلب بابنده مديونه رفق وسهولتله معامله ايلمك معناسنه در يقال استدام غريمه
اذا رفق به تنه كه استدماء دخی بو معنايه در (المداومة) مفاعله وزننده بودخی برايشده عجله ايلميوب تأنّی قلمق
معناسنه در علی قول دوامنی طلب ايلمك معناسنه در يقال داوم الامر اذا تأنّی فيه اوطلب دوامه (الديوم) قيوم

وزننده دائم وهمیشه نسنه یه دینور یقال شیٔ دیوم ای دائم (الدائم) همیشه وثابت نسنه یه دینور وآقیوب طورن
صویه دینور یقال ماء دائم ای ساکن (الدیمة) دالك کسریله رعدو برقسز سکوناوزره چوق زمان یاغان یغموره
دینور علی قول بش کون یاخود التی یایدی کون یاخود برکون برکیجه متصل یاغان یغموردن عبارتدر وعندالبعض
دیمه نك اقل مدتی ثلث نهاردر یاخود ثلث لیل مقداریدر واکثرینه حد یوقدر جمعی دیم کلورقربه وقرب کبی
ودیوم کلور یقال مطرتهم السماء بدیمة وهو مطر یدوم فی سکون بلارعد و برق اویدوم خمسة اوستة اوسبعة او یوما
ولیلة اواقله ثلث النهار اواللیل واکثره ما بلغ یعنی مابلغ من العدة ویقال مازالت السماء دوما دوما ودیما دیما
ای دائمة المطر (الدیم) دالك فتحیله دوم کبی سحاب دائمة المطر اولمق معناسنه درکه ذکر اولندی وسحاب
دیمه دیدکلری مطر یاغدرمق معناسنه در یقال دامت السماء تدیم دیما اذا امطرت دیمة (التدویم) و (التدییم) تفعیل
وزنلرنده بونلرده سحاب دیمه یاغدرمق معناسنه در یقال دومت السماء ودیمت اذا امطرت الدیمة پس بو واویه
ویائیه در وکلب قسمی پك اوزون اوزادی سکردوب کتمك معناسنه در یقال دومت الکلاب اذا امعنت فی السیر
وکنش فلکده دوران ایلمك معناسنه در یقال دومت الشمس اذا دارت فی السماء وکوزك سیاهی اغرشقده
دونرکبی دوران ایدر هیئتده کورنمك معناسنه درکه کوزی چرخ کبی دونر تعبیری زبانزده در یقال دومت عینه
اذا دارت حدقتهما کانها فی فلکة کذلك چوربایه یاغ قوندقده یوزنده قلقان شکلنده دوران ایلمك معناسنه در
یقال دومت المرقة اذا اکثر فیها الاهالة حتی تدور فوقها و برنسنه یی بشارتمق معناسنه در یقال دوم الشیٔ
اذا بله وزعفران مقوله سی داروی صویه اصلاتمق معناسنه در یقال دوم الزعفران اذا دافه وتنجره قینار ایکن
غلیانی تسکین ایچون صوغوق صو سرپمك معناسنه در علی قول مطلقا برنسنه ایله تنجره نك غلیانی تسکین ایلمك
معناسنه در یقال دوم القدر اذا نضحها بالماء البارد لیسکن غلیانها اوکسر غلیانها بشیٔ وقوش هواده دائره
قوروب دوران ایلمك معناسنه درکه آیلنمق تعبیر اولنور بالایه صعود ایچون دوران ایده رك پروازایدر یقال دوم
الطائر اذا حلق فی الهواء بعضلر دیدیکه تدویم قوش قنادلرینی اوینا تمیه رق پرواز ایلمسندن عبارتدر یقال دوم
الطائر اذا طار فلم یحرك جناحه ودوامه اوینامق معناسنه در تقول دومت الدوامة ای لعبتها (الدوامة) رمانه
وزننده فرلاق دیدکلری نسنه درکه اوغلانجقلر اوینارلر اغرشق کبی صاپلو اغاجدن یاپارلر جمعی دوام در هاسز
(المدیمة) میمك فتحیله دیمه دیدکلری یغمور یاغمش یره دینور یقال ارض مدیمة اذا اصابتها الدیمة (المدام) غراب
وزننده مطر دائمی یه دینور وخمره دینور مدامه دخی دینور مبتلا اولان مداومت ایلدیکیچون واشربهٔ سائره نك
مداومت شربنه آدم طاقت کتوره میوب اکا مستطیع اولدیغیچون اطلاق اولندی یقال شرب المدام والمدامة
ای الخمر (الداماء) مدایله دزیایه دینور اصلی دوماء ایدی دالك و واوك فتحیله یاخود واوك سکونیله بوصورتده اعلالی
یعنی واوی الفه قلب اولنمسی شاذ اولور (الدیموم) دیم ماده سنده ذکر اولندی (المدوم) منبر وزننده و (المدوام
محراب وزننده تنجره نك غلیانی تسکین ایده جك اغاجه دینور چومچه کبی (دومة الجندل) که دوماء الجندل
دخی دینور داللرك ضمیله در برحصن آدیدرکه حجاز ایله شام میانی فاصلدر (دومان) سحبان وزننده ابن بکیل بن
جشمدرکه همداندن برقبیله پدریدر (الدومی) رومی وزننده ابن قیس بن ذهل درکه اصحابدندر (الدام) برموضع
آدیدر (یدوم) یقول وزننده برجبل یاخود بروادی اسمیدر (ذو یدوم) یمنده برقریه یاخود برنهرك اسمیدر (الدوام
غراب وزننده باش دونمسی عارضه سنه دینور که باش چکرنمه تعبیر اولنور یقال اخذه الدوام ای الدوار
المدیم) مقیم وزننده دائما برونی قنایان آدمه دینور یقال هو مدیم ای راعف (الدومة) تمره وزننده خایه یه دینور
خصیه معناسنه شجر دوم ثمرینه تشبیهله در و برمیخانه جی عورتك اسمیدر (الذومان) فتحاتله قوشك هواده
یاخود صو چوره سنده دونمه سنه دینور (مدامه) سحابه وزننده برموضع اسمیدر (التدوم) تفعل وزننده
برنسنه یه منتظر اولمق معناسنه در یقال تدوم الرجل اذا انتظر (الدهمة) دالك ضمی وهانك سکونیله قاره لغه
دینور یقال فیه دهمة ای سواد (الادهم) احمر وزننده قاره نسنه یه دینور یقال شیٔ ادهم ای اسود یاغزآته
ادهم اطلاقی بوجهتله در ویرده اولان یکی اباق ایزینه دینور و بوزلمش اسکی ایزه دخی دینمکله ضد اولور
شارح دیرکه بوزلمش اسکی ایزه اغبر دخی دینور کذلك وطأة دهماء ووطأة غبراء دخی اول معنایه در ٭ مؤلفك
من الاثار قولی ایز معناسنه اولان اثرك جعید روبای موحده ایله من الابار نسخه لری غلطدر انتهی وادهم
سیاهی غالب اولان دوه یه دینور که بیاضی بلورسز اولمش اوله اندن زیاده سیاه اولانه جون دیرلر دهماء مؤنثیدر
وادهم بوقاغی یه اطلاق اولنور جمعی اداهم در یقال حمله علی الادهم ای القید وادهم هاشم بن حرملة المری

وعنترة بن شدّاد العبسى ومعاوية بن مرداس السلمى نام كمسه لرك وبنو بجير بن عبادك فرسلرى اسميدر (الادهمام) احمرار وزننده آت ادهم اولمق معناسنه‌در يقال ادهمّ الفرس ادهماما اذا صار ادهم (الادهيام) احميرار وزننده برنسنه سياه اولمق معناسنه‌در يقال ادهامّ الشئ ادهيماما اذا اسودّ (الدهام) غراب وزننده سياه نسنه‌يه دينور يقال شئ دهام اى اسود و بر معروف دوه يوغورينك اسميدر ابل دهاميه اكا منسوبلردر (الدهماء) حمراء وزننده ادهمك مؤنثيدر ودهماء تجره‌يه اطلاق اولنور يقال بيده الدهماء اى القدر واسكى وقديم ايزه وطأه دهماء اطلاق اولنور بو راده نسخه‌زده والوطأة الدهماء لفظى ساقطدر وتويلرى خالص قزل اولان قيونه دينور يقال شاة دهماء اى الخالصة الحمرة وعدد كثيره دينور وجماعت انسانى‌يه دينور وبر آدمك سيما وهيئتنه دينور وبراوت آديدر كه يصى اولور انكله دباغت ايدرلر ومعقل بن عامر وخباشة الكنانى فرسلرينك اسميدر وآيك يكرمى طقوزنجى كيجه‌سنه دينور يقال اتانى ليلة الدهماء اى فى ليلة تسع وعشرين (الدهم) دالك ضميله آيك اخر اوچ كيجه‌سنه دينور ودهم مخلوقاته اطلاق اولنور سواد كبى ومنه يقال اى الدهم هو واى دهم الله هو اى اى خلق الله هو (الادهام) همزه‌نك كسريله برآدمه كلك وكوتيلك ايلك معناسنه‌در يقال ادهم فلانا اذا ساءه (الدهم) وهم وزننده برنسنه‌نا كهانى كلوب باصمق واستيلا ايلك معناسنه‌در يقال دهمك الامر ودهمك دهما من الباب الرابع والثالث اى غشيك (الدهيم) زبير وزننده آفت وداهيه‌يه دينور ام الدهيم دخى ديرلر واحمق وسبكمغز آدمه دينور وعمرو بن الزبان الذهلى ناقه‌سنك اسميدر بو برادرلر يله قتل اولنوب رؤس مقطوعه‌لرى اول ناقه‌يه تعليق وتسبيب اولنمغله اشأم من الدهيم ضرب مثل اولمشدر وثوابة بن دهيم وقاسم بن دهيم محدثلردر (التدهيم) تفعيل وزننده برنسنه‌يى قرارتمق معناسنه‌در تقول دهّمت النار اذا سوّدتها (المتدهّم) اسم مفعول بنيه‌سيله متدأم وزننده ومراد فيدركه ما بون شخصه دينور (دهام) غراب وزننده (ادهم) احمد وزننده (دهمان) عثمان وزننده اسامئ رجالدندر (الدهماء) حمراء وزننده و (المدهامّة) ميمك ضميله شول باغچه‌يه وصف اولور كه نباتاتى پك فراوان و پرآب وطراوت اولمغله كيرودن قرانتق قويو يشل كورينور اوله يقال حديقة دهماء ومدهامّة اى خضراء تضرب الى السواد نعمة وريا ومنه قوله تعالى ❊ مدهامّتان ❊ اى سودا وان من شدة الخضرة من الرى (الدهثم) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده ياوز وشديد دوه‌يه دينور وملايم مشرب نازك طبيعت آدمه دينور ودوز وملايم ارضه دينور دهثمه دخى ديرلر ودهثم بن قران محدثدر (الدهدمة) دحرجه وزننده بنايى ييقمق معناسنه‌در يقال دهدم البيت اذا هدمه ويغلش نسنه‌نك آلتلرينى اوستلرينه چويرمك معناسنه‌در يقال دهدم الشئ اذا قلب بعضه على بعض (التدهدم) تدحرج وزننده دوشمك معناسنه‌در يقال تدهدم الشئ اذا سقط (الدهسمة) دحرجه وزننده برنسنه‌يى كيزلمك معناسنه‌در يقال دهسم الشئ اذا اخفاه (دهشم) شين معجمه ايله جعفر وزننده بر رجل آديدر (الدهكم) جعفر وزننده پيرفانى‌يه دينور يقال شيخ دهكم اى بال (التدهكم) تدحرج وزننده بر امر شديده بجمعا باصالدرمق معناسنه‌در يقال تدهكم فلان اذا اقتحم فى امر شديد ويا كهانى چيقه كلمك معناسنه‌در يقال تدهكم علينا اذا تدرّأ (الديمة) دالك كسريله مطر دائمى‌يه دينور وبو واويه ويائيه‌در (الديمومة) دالك فتحيله پك ايراق بيابانه دينور نته كه دوم ماده‌سنده بيان اولندى جوهرى وهمندن ناشى بو راده ذكر ايلدى ❊ شارح ديركه بعضلر دوامدن اخذ ايلديلر

فصـــل الذال المعجمة ❊ (الذأم) ذالك فتحى وهمزه‌نك سكونيله برآدمى ذمّ وتحقير ايلك معناسنه‌در يقال ذأمه ذأما من الباب الثالث اذا حقره وذمّه وطرد ايلك معناسنه‌در يقال ذأمه اذا طرده واهانت ايلك معناسنه در يقال ذأمه اذا خزاه (الاذأم) همزه‌نك كسريله برآدمى قورقتمق معناسنه‌در يقال اذأمه اذا رعبه (الذأمة) تمره وزننده كلمه معناسنه‌در تقول ماسمعت له ذأمة اى كلمة (الذجمة) جيمله ذأمه وزننده ومراد فيدر تقول ماسمعت له ذجمة اى كلمة (الذحلمة) حاى مهمله ايله دحرجه وزننده بوغزلمق معناسنه‌در يقال ذحلمه اذا ذبحه وبرنسنه‌يى اوبرق يره آتمق معناسنه‌در يقال ذحلمه اذا دهوره (التذحلم) تدحرج وزننده اوبرق يره آتلمق معناسنه‌در يقال ذحلمه فتذحلم اى تدهور (الذرم) ذالك فتحى ورانك سكونيله صقنديله چوجق طوغرمق معناسنه‌در يقال ذرمت المرأة بولدها ذرما من الباب الاول اذا رمت بها (اذرمه) همزه‌نك وراتك فتحيله آدنه شهرينك قضاسنده بر قريه آديدر (الذلم) فتحتينله دره‌نك وجايك اياغى باتديغى يره دينور يقال نزلوا فى ذلم الوادى اى مغيض مصبه (الذم) ذالك فتحى وميمك تشديديله و (المذمة) ميمك وذالك فتحيله يرمك وقرامق معناسنه‌در اوكك مقابليدر يقال ذمّه ذمّا ومذمّة من الباب الاول ضد مدحه وتقول العرب افعل كذا وخلاك ذم اى خلامنك ذم اى لاتذم بو راده افعل امر صيغه‌سيله در وواو خلاك لام تعليل معناسنه اولمغله سن شويلجه ايشله كه سندن ذم ولوم زائل

اولسون يعنى بين الناس ملوم ومذموم اوليه سن وذم بر وندن سموك آقق معناسنه در يقال ذم انفه وذن اذا سال
(المذموم) ممدوح اولميان كسه يه دينور (الذميم) امير وزننده مذموم معناسنه در يقال رجل مذموم وذميم ضد ممدوح وذميم
صو يى آز قيويه دينور وصو يى چوق قيو يه ديمكله ضد اولور ذميه كبى وشول خرده سيوجيلره دينور كه حرارتدن
ياخود بچيكدن انسانك چهره سنده تحدث ايدر و رطوبت ونم معناسنه در على قول چه تعبير اولنان رطوبته دينور
شبنم معناسنه كه كيجه لر اشجار ونباتاته دوشوب يلاشديغى طبراق برپر چامور پارچه لرى كبى اولور وذميم اوغلاغك
برونى اوزرنده اولان بياضه دينور ومكروه صويه دينور وسموكه دينور مخاط معناسنه ونكه قسمنك ذكرندن بنفسه اقان
بوله دينور بوراده بول كلمه سي مخاط اوزره مقدم مرسوم اولان نسخه لر غلطدر وقيون قسمنك ممه سندن بنفسه
سيلان ايدن سوده دينور (الذم) ذالك فتحى وكسريله مذموم معناسنه در ذالك فتحى وصف بالمصدردر وكسرى
حب لفظى كبى مفعول معناسنه در (الاذمام) همزه نك كسريله بركسه يى يا برنسنه يى مذموم بولمق معناسنه در
يقال اذمه اذا وجده ذميما و برآدمى حقير كورمك ياخود بين الناس آنى مذموم ترك ايلمك معناسنه در يقال
اذم بهم اذ تهاون او تركهم مذمومين فى الناس وطوار يولده يوريلوب اشلرندن تخلف ايلمك معناسنه در
كويا كه اول جهتله ذمه مستحق ايش ايشلمش اولور ياخو قليلة الماء معناسنه اولان ذميه دن مأخوذدر يقال
اذمت ركابهم اى اعيت وتخلفت و برآدم مذمت اولنه جق ايش ايشلمك معناسنه در يقال اذم فلان اذا اتى
بما يذم عليه و بركسه دن برنسنه حقنده عهد وامان آلمق معناسنه در يقال اذم له عليه اذا اخذ له الذمة و برآدمى
امانه آلوب مدد ايلمك معناسنه در بونلر ذمامدن مأخوذدر يقال اذم فلانا اذا اجاره (التذام) تفاعل وزننده
بربرلرينى فصل ومذمت ايلمك معناسنه در يقال تذاموا اذا ذم بعضهم بعضا (المذمة) ميمك فتحى وذالك كسرى
وفتحيله مصدردر كه ذكر اولندى وذم وقدح اولنمغه باعث اولان نسنه يه دينور ومنه يقال قضى مذمته اى احسن
اليه لئلا يذم يعنى فلان كسنه بنى ذم ايلمسون ديوا كا احسان ايلدى و يقال رجل ذومذمة اى كل على الناس
يعنى فلان ناس اوزره بار وثقلتدر و بوطوارك يوريا يوب درمانده قالمسى معناسندن مأخوذدر ومذمه حق وحرمت
معناسنه مستعملدر كه تركى وتهاونى موجب ذم وقدحدر يقال هو يحفظ مذمته اى حقه وحرمته و برآدمك حق
وحرمتنى ترك ايلمكدن عارض اولان رقت وعار معناسنه مستعملدر بونده ذالك كسريله ده جائزدر ومنه يقال
اخذتنى منه مذمة اى رقة وعار من ترك الحرمة و يقال اذهب مذمتهم بشئ اى اعطهم شيئا فان لهم ذماما ✺ شارح
دير كه بومعنا ذمام ماده سنده ذكر اولنه جق حديث آتيدن مأخوذدر انتهى وعربلرك البخل مذمة قوللرى ذالك
فتحيله درذم وقدح اولنمغه باعث خصلتدر ديمكدر (الاستذمام) بركسه ذم وقدح اولنه جق ايش ايشلمك
معناسنه در يقال استذم اليه اذا فعل مايذمه على فعله (الذموم) ذالك ضميله عيوب معناسنه در پس مفردى
اولان ذم عيب معناسنه اولور يقال به ذموم اى عيوب (الذمة) ذالك فتحيله و(الذميمة) سفينه وزننده ذميم كبى
صويى آز وصويى چوق اولان قيويه دينور كه اضداددن اولور ذمه نك جمعى ذمام كلور ذالك كسريله يقال بئر ذمة
وذميم وذميمة اى قليلة الماء وغزيرته وذميه كوزملكه دينور يقال به ذميمة اى زمانة تمنعه الخروج (الذمام) كتاب وزننده
مذمه كبى حق وحرمت معناسنه دركه اضاعه سى مستوجب مذمت اولور جمعى اذمه كلور اعزه وزننده ✺ قال الشارح
ومنه الحديث سئل النبى عليه السلام مايذهب عنى مذمة الرضاع ✺ فقال غرة عبدا وامة ✺ يعنى بمذمة الرضاع مذمة
المرضعة يعنى مذمة رضاعدن مراد حرمت مرضعه يى ترك ايلمكدن لاحق اولان رقت وعاردر ونخعى ذمام
لمرضعه ايله يعنى حق وحرمت مرضعه ايله تفسير ايلدى زيراعربلر اوغللرينى ممه دن كسدكده مرضعه يه اجرتندن
بشقه بخشش و يرمكى استحباب ايدرلر ايدى پس سائل دايه يه نه و يرلمك كركدر كه تمام حقنى ترك ايلمكدن عارض اولان
عار ونقيصه يى ازاله ايليه ياخود حق تمام وكامل ادا اولنمش اوله ديو سؤال ايلمشدر وابن اثير ديديكه ذالك فتحيله باعث
ذم اولان نسنه ديمكدر وذالك كسريله حق وحرمت معناسنه در (الذمة) ذالك كسريله عهد وامان معناسنه دركه
نقضى موجب ذم اولور يقال هو ذمى اى له عهد وكفالت معناسنه در يقال له عليه ذمة اى كفالة ودعوت
طعامنه دينور كرك ضيافت وكرك وليمه اولسون يقال حضرنا ذمته وهى مأدبة الطعام اوالعرس وكنديلرايله
عهد و پيمان اولنمش قوم وجماعته دينور كه محل ذمتلردر يقال هم ذمة اى المعاهدون ✺ شارح دير كه فقهانك ثبت
فى ذمتى كذا قوللرى عهد معناسنه ندر كه محل التزام عهده ده استعمال ايدرلر (الذمامة) ذالك فتحى وكسريله
بودخى كفالت معناسنه در (الذم) ذالك كسريله كفالت معناسنه در وفرط هزالدن اولو بجل كرته سنه وارمش
انسان وحيوانه دينور يقال رجل وفرس ذم اى المفرط الهزال الهالك (الذمذمة) زمزمه وزننده آز بخشش

ويرمك معناسنه‌در يقال ذمذم الرجل اذا قال عطيته (الذمامة) ثمامه وزننده بقيه معناسنه‌در (المذمّم) معظم
وزننده پك مذموم آدمه دينور يقال رجل مذمّم اى مذموم جدّا (المذمّ) ميمك كسريله مسنّ وزننده و (المذم
متم) وزننده يرندن قلدايه‌مز اولان آدمه دينور زمانت معناسنه اولان ذميمه‌دندر يقال رجل مذمّ ومذمّ اى لاحراك به
ومذمّتم وزننده عيبلو نسنه‌يه دينور يقال شئ مذمّ اى معيب (التذمّم) تفعل وزننده موجب مذمّت اولان
نسنه‌دن استنكاف ايلك معناسنه‌در بناسى سلب ايچوندر يقال تذمّم الرجل اذا استنكف ومنه يقال لو لم اترك الكذب
تأثما لتركته تذمما (ذوذنم) ذالك ونونك فتحيله سعد بن قيس الهمدانى لقبيدر (الذيم) ذالك فتحى و يانك سكونيله
و (الذام) حال وزننده عيب وذمّ وقدح معنالرينه‌در يقال ذامه يذيمه ذيما وذاما اذا عابه و يقال ذامه اذا ذمّه فهو
مذيم كمكيل على النقص ومذيوم اى معيب ومذموم ❁ قال الشارح ومنه المثل لا تعدم الحسناء ذاما اى عيبا يعنى هرنه قدر
دلبر اولسه بنه عيب ونقيصه سى بولنور ❁ فصـــــــــل الراء المهملة ❁ (الرأم) رانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله
برنسنه‌يه يا بركسه‌يه محبت ايدوب آنكله آلشمق وانس والفت ايلك معناسنه‌در يقال رئم الشئ رأما من الباب الرابع
اذا احبه والفه ورأم ورئمان رانك كسريله يا ره اوكولمغله اغزى دير نشوب بتشمك معناسنه‌در يقال رئم الجرح
رأما ورئمانا اذا انضمّ للبرء وناقه ولدينه ياقلق معناسنه‌در يقال رئمت الناقة ولدها اذا عطفت عليه ولزمته ورأم
ايپى پك بوكك معناسنه‌در يقال رأم الحبل رأما من الباب الثالث اذا فتله شديدا وقريق چناق مقوله‌سنى كندلمك
معناسنه‌در يقال رأم القدح اذا اصلحه ورأم بو معناسنه‌در كه ذوه‌نك ياوريسى هلاك اولمغله سود و يرمز اولدقده
اول ياورينك دريسنى يوزوب صمان ايله طولدررلر اناسى آنى ياوريسى ظنيله ياقيلوب بو تقريبله سودينى صاغارلر
اول ياورينك صورت مزبوره‌سنه بو ديرلر ورأم برموضع آديدر (الرؤم) صبور وزننده و (الرائمة) و (الرئم) ياوريسنه
ياقلمش ناقه‌يه دينور يقال ناقة رؤم ورائمة ورائم اى عاطفة على ولدها ورؤم شول اكدى وآلشقان قيونه دينوركه
باندن چكنلرك اثوابنى بلار اوله يقال شاة رؤم اى الوف تلحس ثياب من مرّ بها (الارأم) همزه‌نك كسريله ناقه‌يى
كندى ياوريسنك غيرى‌يه ياقمق معناسنه‌در يقال ارأم الناقة اذا عطفها على غير ولدها و ياره‌يه تيمار ايدوب
اوكولتمق معناسنه‌در يقال ارأم الجرح اذا عالجه حتى رئم و بركسنه‌يى برماده‌يه جبر واكراه ايلك معناسنه‌در
يقال ارأم فلانا على الشئ اذا اكرهه وايپى محكم بوكك معناسنه‌در يقال ارأم الحبل اذا فتله شديدا (الرآم)
رانك كسريله بياضى خالص وصافى اولان آق آهويه دينور جمعى ارأم كلور اجرام كبى وآرام كلور آمال كبى يقال
كأنها رأم اى ظبي خالص الابياض ❁ شارح ديركه صيغهٔ ثانيهٔ جمع مقلوبدر (الروأم) غراب وزننده اغزدن اقان سالباره
دينور (رمام) كتاب وزننده حمير قبيله‌سنه مخصوص بربلده آديدر (الرئم) دئل وزننده انسان دبرنه دينور راست
معناسنه و برموضع آديدر (الروائم) رانك فتحيله ساج اياغنه وچاتمه اوجاق طاشلرينه اطلاق اولنور اثافى معناسنه
رماده انيس اولوب ياقلديغيچون اطلاق اولندى ومنه يقال رئمت الروائم الرماد اى الاثافى لانّ الرماد كالولدلها
(الرأمة) تمره وزننده تسخير ومحبت ايچون افسونله استعمال ايلدكلرى بونجغه دينور (الترأم) تفعل وزننده اسركك
معناسنه‌در تقول ترأمته اى ترحمت عليه (الرؤمة) رانك ضميله كه توتقاله دينور بونى جوهرى مهموز قياسيله بورادهٔ
ذكر ايلمسى وهمدر زيرا بو اجوفدر ❁ شارح ديركه ثعلب مهموزا روايت ايدوب وماده‌ٔ دخى مناسبتلو اولمغله جوهرى‌يى
توهيم وهمدر (دارة الارآم) همزه‌نك فتحيله دارات عربدن بر داره‌در (الربم) رانك و بانك فتحيله برى برينه متصل صيق
چايره دينور (الرتم) كتم وزننده قيروب اوفاتمق معناسنه‌در على قول كسر انفه مخصوصدر يقال رتمه رتما من الباب
الثانى اذا كسره ودققه او خاص بكسر الانف ورتم قيريلوب خرد اولمش نسنه‌يه دينوركه وصف بالمصدردر مرتوم
معناسنه‌در ونشأت ايلك معناسنه‌در يقال رتم فى بنى فلان اى نشأ ورتم ديدكلرى ذكرى آتى نبات اكل
ايلكله بايلمق معناسنه‌در يقال رتم الرجل اذا اخذه غشي من اكل الرتم ومواشي رتم ديدكلرى نبات اوتلامق
معناسنه‌در يقال رتمت المعزى اذا رعت الرتم وسوز سويلك معناسنه‌در يقال ما رتم فلان بكلمة اى ما تكلم بها
(المرتوم) و (الرتيم) امير وزننده قيريلوب خرد اولمش نسنه‌يه دينور رتم كبى ورتيم اويالندرق آغر آغر يوريمك معناسنه‌در
يقال رتم الرجل رتيما اذا سار بطيئا (الرتمة) تمره وزننده سپارش اولنان نسنه‌يى اونودرسه تذكير ايچون برآدمك
باخود كنديسنك پرمغنه باغلاديغى ايپلكه دينور جمعى رتم درتمركبى (الرتيمة) سفينه وزننده رتمه معناسنه‌در يقال
هو ذكور لا يحتاج الى عقد الرتمة والرتيمة وهى خيط يعقد فى الاصبع للتذكير رتيمه‌نك جمعى رتائم در ورتام درجبال
وزننده ❁ ديدم پرماغكه بند ايت او تمه رشتهٔ جانى ❁ اوشوخ دلستانم طولامش پرماغنه آنى ❁ ورتيمه سفره عازم اولان
اعرابينك بند ايلدكلرى اغاج چوغنه دينور جاهليتده بركسنه سفر ايلك مراد ايلدكده تنها جه براغاجك ايكى دانه

دالنی بری برینه بند ایدرایدی سفردن عودت ایلدکده اکر اول داللری حالی اوزره باغلو بولورسه خاتونی بیکانه یه تسلیم دامن ایلامش پاکیزه اولوب واکر کشاده بولورسه خیانت ایلمش اعتقاد ایدر ایدی (الارتام) همزه نك کسریله پرمغه تذکیر ایچون رتیمه باغلمق معناسنه در یقال ارتم فلانا اذا عقد الرتیمة فی اصبعه ودوه کوچکنك اوریجی باغ باغلیوب سمرزلنمك معناسنه در یقال ارتم الفصیل اذا اجذی سنامه (الارتسام) افتعال وزننده و (الترتم) تفعل وزننده برکسه پرمغنه رتیمه باغلمق معناسنه در یقال ارتمه فارتتم وترتم (الرتم) فتحتینله قاتر طرنغی دیدکاری نباته دینور ایپلك کبی انجه اولمغله رتم دیدکاری رشته یه تشبیه اولنمشدر چچکی شبوی چچکنه وتخمی مرجمکه شبیه اولور چچکی وتخمی قوتلو مقیی ودالرینك عصاره سنی علی الریق شرب کذلك دکز صو یله منقوعی احتقان عرق النسأ علتنه نافع وتخمندن یکرمی بردانه سنی علی الریق ابتلاع کوده ده چیقان چبانلری دافعدر رتم لفظنك مفردی رتمه در هایله ورتم صوایله طاو طوادمه ومشکه دینور وآچق اولو یوله دینور شاهراه معناسنه وکیرلوسوزه دینور وپك اوتا نمغه دینور یقال اخذه منه الرتم ای الحیاء التام ورتیمه دیدکاری ذکر اولنان اغاج داللرینه دینور که سفر براولان عرب بری برینه بند ایدر (الرتماء) حمراء وزننده شول ناقه یه دینور که رتم دیدیکی ذکر اولنان نباتی بغایت سووب داداغمغله اراپوب بولوب رعی ایدر اوله وطاوصوطاولومنی کوتورر اولان ناقه یه دینور (ارتام) غراب وزننده قیرلوب اوفانمش نسنه نك قیرنتیسنه واوفا نتیسنه دینور (الرتامی) سکاری وزننده رتم دیدیکی نبات مذکوری اکل ایلمکله بایغنلق عارض اولان کسه لره دینور کویا که مفردی رتیم در (الراتم) مقیم وثابت معناسنه در یقال مازال راتما علی هذا الامر ای مقیما (الترتم) قنفذ وجندب وزنلرنده شر وشور دائمی یه دینور یقال شر ترتم وترتم ای دائم (ارتم) احمد وزننده اسامیدندر خالده بنت ارتم کردم نام کسه نك والده سیدر مزبور کردم حنین غزوه سنده درید بن الصمه یی مزراغله طعن وقتل ایلدی (الرثم) رانك وثای مثلثه نك فتحیله و (الرثمة) غرفه وزننده آت قسمنك برونی اوجنده اولان آقلغه دینور یاخود اوست دوداغندن برونه قدر یایلش اولاننه وعلی قول برونده اولان آقلغه دینور که صقرلق تعبیر اولنور یقال بالفرس رثم ورثمة ای بیاض فی طرف انفه اوکل بیاض اصاب الجحفلة العلیا فبلغ المرسن اوبیاض فی الانف ورثم مصدر اولور آت رثمه لو اولمق معناسنه یقال رثم الفرس رثما من الباب الرابع اذا کان به رثمة (الارثمام) احمرار وزننده رثم معناسنه در یقال ارثم الفرس بمعنی رثم (الرثم) کتف وزننده و (الارثم) احمر وزننده رثمه لو آته دینور رثماء مؤنثیدر ورثماء شول دیشی قیونه دینور که برونك اوجی سیاه وسائر اعضاسی آق اوله یقال نعجة رثماء ای سوداء الارنبة وسائرها ابیض (الرثم) رانك فتحی وثانك سکونیله برآدمك برونی یاخود اغزینی ازوب قناتمق معناسنه در یقال رثم انفه اوفاه رثما من الباب الثانی اذا کسره حتی تقطر منه الدم وخاتون برونه طیب سورمك معناسنه مستعملدر یقال رثمت المرأة انفها بالطیب اذا الطخته (المرثوم) و (الرثیم) امیر وزننده برونی یاخود اغزی ضربه ایله ازیلوب قانامش آدمه دینور واول برونه واغزه ده وصف اولور ومطلقا شکست اولوب قانله آلوده اولان عضوه ده اطلاق اولنور (المرثم) منبر وزننده و (المرثم) مجلس وزننده برونه اطلاق اولنور یقال ضرب مرثمه ومرثمه ای انفه (الرثمة) سفینه وزننده فاره یه دینور ✻ شارح دیرکه فایله اولان نسخه لر غلطدر صواب اولان قافله اولمقدر که سیاه و بیوك قیایه دینور (الرثمة) تمره وزننده یاخود فتحاتله ضعیف چسنتی یغموره دینور جمعی رثام در جبال وزننده یقال خرجنا وفی السماء رثمة ای رك من المطر وبرخبز وبرلاقردی نبذه سنه اطلاق اولنور یقال هل عندك رثمة من خبر اوطرف منه (المرثمة) معظمه وزننده رثمه دیدکاری مطر مزبور یاغمش یره دینور یقال ارض مرثمة ای ممطورة الرثمة (یرثم) ینصر وزننده بنی سلیم یورد نده برطاغك آدیدر (الرجم) رانك فتحی وجیمك سکونیله قتل ایلمك معناسنه در بو معنا ومعانیء سائره رمی بالحجاره معناسندن متفرعدر یقال رجمه رجما من الباب الاول اذا قتله وبرآدمك ناموسنه بهتان ایلمك معناسنه در یقال رجمه اذا قذفه وغیب معناسنه در یقال قاله رجما ای غیبا وظن وکمان معناسنه در یقال قال ذلك رجما ای ظنا ودوست معناسنه در یقال هو رجم فلان ای خلیله وندیم ومصاحبه دینور یقال هو رجمه ای ندیمه ولعن ونفرین معناسنه در یقال رجمه رجما اذا لعنه وسوکك معناسنه در یقال رجمه اذا شتمه وبرنسه یی کلیا ترك وقطع ایلمك معناسنه در یقال رجم فلانا اذا هجره وقوغمق معناسنه در یقال رجمه اذا طرده وبرآدمی طاشه طوتمق سنکسار معناسنه در یقال رجمه اذا رماه بالحجارة ورجم برکسه یه آتیلان طاشك اسمیدر جمعی رجوم در قال الشارح وفی النهایة وفی حدیث قتادة ✻ خلق الله هذه النجوم لثلاث زینة للسماء ورجوما للشیاطین وعلامات یهتدی بها ✻ فالرجوم جمع رجم وهو ما یرجم به بوراده رجومدن مراد شهابلردر کوا کب مرکزلرنده

ثابت اولوب ملائكك آنلرك علوا آتش كبي نورندن اخذ وشياطين اوزره رمي ايدرلر ورجم قبره طاشدن نشان وعلامت
نصب ايلك على قول قبر اوزره رجام ديديكي طاشلر وضع ايلك معنا سنه در يقال رجم القبر رجما من الباب الاول
اذا علمه او وضع عليه الرجام وآتش كبي شدتله يلك معنــاسـنه در يقـال جاء يرجم اذا مر وهو يضطرم في عدوه
بو راده يرجم لفظي ساقط اولان نسخه‌لر ساقطدر (الرجم) فحتينله قبويه دينور بئر معناسنه وتنوره دينور ودكرمي
ككبش يره دينور جفره معناسنه واجا نام جبل قربنده برجبل آديدر وقبر ومزاره دينور وقرنداشلره دينور اخوان
معناسنه مفردي كراع لغوي بيساني اوزره رجم در رانك فتحي وجيمك سكونيله وفتحيـله لكن بوكونه جمع ومفردك
كيفيتي بزه نامعلومدر (الرجمة) رانك فتحيله وضميله بودخي قبر ومزاره دينور (الرجم) ضمتينله شياطين اوزره رمي
اولنان نجومه اطلاق اولنور كه مرادشها بدرنته كه آنفا ذكر اولندي ✲ شارحك بيانه كوره مفردي رجم در نجم وزننده
وقبر اوزره نصب اولنان طاشلره دينور كه قبر آنكله مسنم اولور (الرجمة) غرفه وزننده بودخي قبر اوزره نصب اولنان
طاشلره دينور رجمي رجم كلور صرد وزننده ورجام كلور جبال وزننده وعلى قول رجم ورجمه قبر اوزره نصب اولنان
طاشدن علامت ونشانه دينور كه سنك مزار اوله جقدر ورجمه صرتلان اينه دينور وجار الضبع معناسنه وميوه سي
فراوان اولان خرما اغاجي يقلماق ايچون پاينده ودستك طرزنده يوقاريسنه طوغري يا پدقلري سده وسكي يه دينور
رجبـه دخي دينور (المراجم) ميمك فتحيله بد وقبيح سوزلره دينور ✲ شارحك بيـانـنه كوره مفردي مرجه در
مكنسه وزننده يقـال تراموا بالمراجم اي بقبيح الـكلام (المراجمة) مفـاعله وزنـنـده مناضله معنـاسنه در كه
بنفسه اولورسه آتشمق معناسنه در وعن حرفيله متعدي اولورسه بركسه طرفندن عذر بيانيله ياخود وجه آخرايله
محذوريني دفع ايلك معناسنه اولور بوراده معنــاي ثانيدر يقال راجم عنــه اي ناضل عنه وبركسه ايله سوزده
ياخود سكرتمكده ياجنــك ايلمكده مبالغه وجهيله يارشمق معناسـنه در يقال راجمه في الكلام والعدو والحرب
اذا بالغـه باشد مساجلة (مرجوم العصري) بني عصر جمـاعتندندر جاهليه ده عبد القيس قبيله سنك
اشرافندن ايدي ومرجوم اسمنـده برآدم دخي وار ايدي كه سادات عربدن ايدي بركسه ايله ملك حيره حضورنده
مفاخره ايدوب ملك مرقومه فخرايله حكم ايدوب قدرجتك بالشرف ديمكله مرجوم ايله ملقب اولدي ومرجوم
باديه ده مضحيات حجاجدن برمضحي يعني بركوني قوناغك اسميدر (مراجم) مزاحم وزننده ابن العوامدركه
محدثدر (الارتجام) افتعال وزننده برنسنه بري بري اوزره قاتلنوب بنكشمك معناسنه در يقال ارتجم الشيء اذا ركب
بعضه بعضا (الترجمان) ترجم ماده سنده كذران ايلدي ✲ مترجم ديركه راغب مفرداتده بوراده ثبت ايدوب رجم
كلام معناسندن مأخوذ اولديغني اشعار ايلمشدر (الارجام) همزه نك فتحيله برطاغك اسميدر (رجمان) رانك فتحي
وضميله خابور قضـاسنده برقريه آديدر (المرجام) محراب وزنـنـده بيوتي سوندروب اوزاده رق يورراولان
على قول شديد السير اولان دوه يه دينور وصبانه دينور كه آنكله طاش آتيلور (رجام) كتاب وزننده برموضعدر
ومرجاس معناسنه در واول شول طاشه دينور كه برايپه باغليوب قبويه صارقدرلر وآنكله قيو ايچره اولان صوبي
چالقيه رق بولاندررلر تا كه اول بولانق صوچكياوب قبو پاك اوله وكاه اولور كه قوغه اغاجنك اوجنه بند ايدرلر
تا كه قوغه آغرلشوب تيز نزول ايليه پس بوطـاشه ده رجام دينور وقيو آغزينه يا پيلان بنايه دينور كه اوزرينه
برار قوري اغاج وضع ايدوب قوغه يي اكا تعليق ايدرلر چرخ منزلنده اولور ورجامان تثنيه بنيـه سيله قيو اغزنده
ايكي طرفلو ديكلمش اغاجلره دينور كه چرخك ايكي اوجلري انلره وضع اولنور (المرجم) منبر وزنـنـده بغـايت
ياوز وشديد آدمه اطلاق اولنور كويا كه آنكله دشمن رجم اولنور يقال رجل مرجم اي شديد كانه يرجم به عدوه
وشول آته دينور كه شديد الوطأ اولمغله يورركن طرنقلريله يرك طپراغني وطاشني كيرو پوسكوررر اوله يقال فرس مرجم
ذا كـان يرجم الارض بحوافره (المرجم) معظم وزننده شول خبره ولاقردي يه دينور كه حقيقتنه وقوف
حاصل اولميه ظن وتخمينله سويلنلمش اولمغله مظنون ومشتبه اوله يقال حديث مرجم اذا كان لايوقف على حقيقته
(الرحمة) رانك فتحي وحاي مهمله نك سكونيله وفتحيــله و (المرحمة) ميمك وحانك فتحيله و (الرحم) رانك ضميله
وضمتينله بركسه يي اسركمك ورقت وشفقت ايلك معنا سنه در يقال رحمه رحمة ومرحمة ورحما من البـاب الرابع
اذا رق له وغفر وتعطف ✲ مؤلفك بصائرده بيانه كوره رحمت مرحومه احساني مقتضي رقتدن عبارتدر كه اسركمك
تعبير اولنور عطفدن ابلغدر وكاه اولور كه رقت مجرده ده ورقتدن مجرد احسانده استعمال اولنور رحم الله فلانا كبي
چون آنكله خداي متعال وصفلنسه همان احسان مجرد مراد اولور رقت مراد اولمز زيرا رقت قلبك حالتيدر پس
غايتي اولان احسان اراده اولنور ورحمن اسمي انجق خداي متعـاله مخصوصدر ورحيم مخلوقده ده وصف اولور

زیرا رحمن ابلغدر وامام مبرّد وثعلب دیدیلرکه رحمن لفظی سریانیدر واصلی خای معجمه ایله‌در ورحم رانك ضمیله
مصدر اولدیغی کبی اسم دخی اولور ❊ ومؤلفك والمغفرة والتعطف قولی تخصیص بعدالتعمیم در انتهی وقوله تعالی
والله یختص برحمته من یشاء ❊ ای یختص بنبوته (الترحیم) تفعیل وزننده و (الترحم) تفعل وزننده برکسه حقنده
رحمه الله دیو دعا ایلمك معناسنه در یقال رحم علیه ترحیما وترحم ای قال له رحمه الله لکن اولی یعنی تفعیل بابندن
ورودی فصحی در یعنی تفعل بابنه نسبتله افصحدر ❊ زیرا مؤلفك والاولی الفصحی قولنده فصحی افصحك مؤنثیدر
الرحمی طوبی وبشری وزننده معنای مزبوردن اسمدر (الرحموت) رانك وحانك فتحیله فعلوت وزننده که مبالغه‌در
مرحمت عظیمه معناسنه‌در وهمان رهبوت کلمه سیله مزدوج ومقترن اوله‌رق استعمال اولنور ومنه یقال رهبوت
خیرلك من رحموت ای ان ترهب خیر من ان ترحم یعنی سنده رحم واحسانه متحمل حوصله اولمامغله طغیانکه
باعث اولدیغندن ناشی سکا دائما خوف وخشیت مرکزنده اولمق حقکه موجب خیر وصلاحیتدر ❊ شارح دیرکه
اشبو رحموت ورهبوت وملکوت وجبروت ولاهوت وطاغوت مقوله سی عند الاکثر مصدر معناسنی مفید اسمدر
وعند البعض مصدردر (الرحم) رانك کسریله و (الرحم) کتف وزننده نسوانده ودیشی حیوانده اولان دول
یتاغنه دینورکه ولد آنك ایچنده تکون ایدر فارسیده زهدان دینور یقال وقعت النطفة فی الرحم والرحم وهو بیت
منبت الولد ووعاؤه وخصلغه دینور قرابه معناسنه یاخود اصل واسبابنه دینور جمعی ارحام کلور ❊ شارح دیرکه
مؤلفك اواصلها واسبابها قولنده اواصلها لفظی تفسیردن دکلدر ❊ مؤلف زیغ ایلمشدر زیرا مأخذی اولان محکمده
والرحم اسباب القرابة واصلها الرحم التی هی منبت الولد عبارتیله مثبت اولمغله مؤلف زیغ نظر ایله تفسیردن
ظن ونقل ایلمشدر واساسده هی علاقة القرابة وسببها عبارتی آنی مؤیددر واسباب قرابتدن مراد اخوت
وعمومت کبی وسائل قرابتدر ورحم لفظی مؤنثدر قرابت اعتباریله انتهی (ام رحم) و (ام الرحم) رالرك ضمیله
مکهٔ مکرمه نك کنیه سیدر بوراده رحم رحمت معناسنه اولمغله اصل رحمت دیمك اولور (المرحومة) مدینهٔ منوره
اسماسندندر شرفها الله تعالی (الرحوم) صبور وزننده و (الرحماء) حمراء وزننده شول خاتونه وحیوانه دینورکه
طوغوردقدنصکره رحمی آغریمغله اندن هلاك اوله (الرحامة) کرامه وزننده و (الرحم) رانك فتحیله و (الرحم
فتحتینله خاتون یاخود حیوان طوغوردقدنصکره رحم آغریسنه مبتلا اولمق معناسنه‌در یقال رحمت المرأة والناقة
ورحمت ورحمت علی المجهول رحامة ورحما ورحما من الباب الخامس والرابع اذا اشتکت رحمها بعد الولادة
بعضلر دیدیکه رحامه ورحم برعلتدرکه رحمده حادث اولمغله دول طوتمز اولور علی قول طوغوردقدنصکره
صوکی دوشمز اولورکه هلاکی مؤدیدر ❊ مؤلف بوراده دخی مسامحه ایلمشدر زیرا اول علتك اسمی رحام در
غراب وزننده ورحامه ورحم وجه مذکور اوزره مصدرلردر (راحم) حانك کسریله رحمی متورم اولان
حیوانه دینور یقال شاة راحم ای وارمة الرحم (رحمویه) عمرویه وزننده (رحیم) زبیر وزننده (مرحوم
مرقوم وزننده اسامیدندر محمد بن رحمویه ورحیم بن مالك الخزرجی ورحیم بن حسن الدهقان ومرحوم العطار
محدثلردر (رحمه) طلحه وزننده اسماء نسواندندر (الرخم) رانك وخای معجمه نك فتحیله قوبی سوده دینور تقول
سقانی رخما ای لبنا غایظا واسرککه دینور عطف معناسنه ومحبت وملایمت معناسنه‌در ومنه یقال القی علیه
رخمته ورخمه ای عطفه ومحبته ولینه بوراده رخمه مفردیدر ❊ شارح دیرکه رخم مصدر اوله‌رق دخی مستعمل اولور
فیقال رخمه رخما من الباب الرابع اذا عطف علیه ورخم شام ایله نجد میاننده برموضع آدیدر ومکه ده برشعب
آدیدر وقرتال تعبیر اولنان قوشه دینور مفردی رخمه‌در مراره سی ییلان وسائر زهرناك جانورك صوقدیغی یره
طلا اولنور نافعدر وخردل ایله لحم قدید نی یدی دفعه یه قدر تبخیر نسواندن باغلو اولان کمسه نك باغی
چوزلمك ایچون مجربدر وصاغ قنادینك تویلرینی نسوانك پاچه می اراغنده وضع تسهیل ولادته باعث
وبجسنی تبخیر خانه دن طرد هوام خصوصنده نافع کذلك خردن منقلب سرکه ایله اصلانمش بجسنی طلا برص
علتنی مزیل وقاورلمش جکرینك مسحوقنی خمر ایله اصلادوب اوچ کونه دك متوالیا کونده اوچر کره
ایچورمك جنونی دفع ایچون مؤثردر (الرخم) ضمتینله سودآغوزینك کلچه سنه وطوپاجنه دینور (الارخام) همزه نك
کسریله طاوق یمرطه باصمق معناسنه‌در یقال ارخمت الدجاجة علی بیضها اذا حضنتها (الرخم) رانك فتحیله
و (الرخم) فتحتینله و (الرخمة) فتحاتله ارخام معناسنه‌در یقال رخمت الدجاجة البیض وعلیه رخما ورخما ورخمة
من الباب الاول اذا حضنته ❊ شارح دیرکه بوراده ضمیرلر مشوشدر ورخم ورخمه چوجقله والده سی اریشوب
اوینашمق معناسنه‌در یقال رخمت المرأة ولدها رخما ورخمة من الباب الاول والثالث اذا لاعبته ورخم

مطلب

و شفقت ايلك معناسنه در پس مهمله ومعجمه برمعنايه در تقول رخمت الشيء اى رحمته وصوت يا كلام آهسته ونرم
وملايم اولمق معناسنه در يقال رخم الصوت اوالكلام رخما من الباب الاول اذالان وسهل (المرخم) محسن
وزننده و (الراخم) قوچلغه طاوغه دينور يقال دجاجة مرخم وراخم اذا كان قدحضنت البيض (الرخامة
ورخامه وزننده بودخى صوت يا كلام نرم وآهسته ورقيق اولمق معناسنه در يقال رخم الكلام رخامة من الباب
الخامس اذالان وسهل وقرزنم وآهسته وانجه سوزلو اولمق معناسنه در يقال رخمت الجارية اذاصارت سهلة
المنطق (الرخيمة) سفينه وزننده و (الرخيم) امير وزننده صوتى انجه ويواش وسوزى نرم ولطيف اولان قزه
دينور يقال جارية رخيمة ورخيم اذارخم صوتها وكلامها (الترخيم) تفعيل وزننده قوچلغه طاوغى يمرطه يه
باصدرمق معناسنه در يقال رخم الدجاجة اهلها اذا الزموها البيض وترخيم نحويون اصطلاحنده اسمك
حالت نداده حرف اخيرنى اسقاط ايلمكدن عبارتدر سهل كلام معناسنه اولان رخامه دن مأخوذدر زيرا كلمهٔ
مرخمه ايله نطق سهل وآسان اولور مثلا يامالك وياعثمان كلمه لرنده يامال وياعثم دينور (الرخامى) سكارى
وزننده و (الرخامة) ثمامه وزننده برنبات اسميدر ورخامى نرم ولطيف اسن روزكاره دينور (الرخام) غراب
وزننده برجنس آق وملايم طاش اسميدر حمرى واصفر وزرزورى يعنى قرمزى وصارى وآلاجه اولانى سائر
اصناف احجاردندر كه رخامدن دكلدر بو راده حمرى حمرته منسوب ديمكدر كه پك قرمزى اولمليوب قرنجه ديمكدر
وزرزورى الاجه ديمكدر زيرا زرزور صغرجق قوشنه دينور كه الاجه اولور ٭ پس مؤلفه كوره بياض اولميانى
رخامدن معدود دكلدر وبوطاش يومشق مرمر اوله جقدر كه سنك مزار ايدرلر يانمشنك مسحوقنى ياره اوزره
اكسه لر فى الحال دمى قاطع ومسحوقندن برمثقالنى اوچ كونه قدر عسل ايله شرب دموى چبانلرى دافع والوحهٔ
قبرايتدكلرينك مسحوقنى معشوقك اسمنى ياد ايده رك شرب مرض عشقى مزيلدر ٭ شارح دير كه مجرب اولور اكثر
عربستانده اولور (رخمان) سحبان وزننده برموضعدر كه آنده تابط شرا ديدكلرى شاعر قتل اولندى (ارخان
همزه نك فتحى وخانك ضميله فارس الكاسنده بربلده آديدر (رخيم) اميروزننده بردره اسميدر (رخيم) زبيروزننده
بررجل اسميدر (رخيمه) جهينه وزننده برصو اسميدر (رخيمه) سفينه وزننده يمامه ده بنى وعله يوردنده برصو آديدر
رخمه) حمزه وزننده هذيل بلادنده برموضعدر (اليرخم) و (اليرخوم) ينصر ويعفور وزنلرنده و (الترخوم) تاى فوقيهٔ
مفتوحه ايله قرتال قوشنك اركنكنه دينور (الترخم) قنفذ وزننده منصرف اوله رق و (ترخم) غير منصرف اوله رق
و (ترخم) جندب وزننده و (ترخمه) قنفذه وزننده و (ترخمه) جندبه وزننده ناس معناسنه در تقول ما ادرى من اى ترخم
مصروفا ومن اى ترخم ممنوعا وترخم مصروفا وممنوعا وترخمة وترخمة اى اى الناس هو (رخيم) امير وزننده ياخود
زبير وزننده ذكرى آتى خالد بن رخيم البصرى وحسن بن رخيم كه محدثلردر پدرلرى اسميدر (الرخماء) حمراء
وزننده شول قيونه دينور كه باشى آق وسائريرى سياه اوله يقال شاة رخماء اى ابيض رأسها واسود سائرها (الارخم
احمر وزننده باشى آق وسائريرى قاره اولان آته دينور يقال فرس ارخم اى الابيض الرأس وسائره اسود (ترخم
عنصر وزننده حميردن برقبيله آديدر ذوترخم بن وائل بن الغوث ازواء حميردندر ومحمد بن سعيد وعمرو بن ابهر
الترخميان محدثلردر (الردم) هدم وزننده قپو وكذلك مقوله سى يرلرى تماما قپامق على قول ثلث مقدارنى قپامق
معناسنه در ياخود ردم سد معناسندن اكثر وابلغدر زيرا ردم كدكى قات قات نسنه ايله قپايوب بركتمك معناسنه در
يقال ردم الباب والثلمة ردما من الباب الثانى اذاسده كله اوثلثه اوالردم اكثر من السد وردم بحرين ايالتنده
برقريه اسميدر ومكه ده برموضعدر كه بنى جمح جماعتنه مضاف اولوب ردم بنى جمح ديرلر اول ايسه بنى قراد جماعتنه
مخصوصدر وردم يقيلان ديواردن ساقط اولان طاشه وطپراغه دينور وردم برى طرفله يأجوج ومأجوج قومى
بيننده واقع سده دينور كه ذوالقرنين بنا ايلمشدر ومنه قوله تعالى ٭ اجعل بينكم وبينهم ردما ٭ ويايدن اوق
چيقدقدنصكره ظهور ايدن سسه دينور كه چكردى تعبير اولنور على قول مطلقا سسه دينور وخير ومنفعتسز
كسه يه دينور كما سيذكر وضرطه يه دينور ويايى طنقردتمق معناسنه در يقال ردم القوس ردما اذاصوتها وبرنسنه
دائمى اولمق معناسنه در يقال ردمت السحاب والورد والحمى ردما من الباب الاول اذادامت واغاج قوريدقدنصكره
يشرمك معناسنه در يقال ردمت الشجرة اذا اخضرت بعد يبوستها وسيلان ايلك معناسنه در يقال ردم
الشيء اذاسال (الردم) فتحتينله ردم لفظنك معناى اولندن اسمدر كه سد وبند معناسنه در جمعى ردوم در
المردام) محراب وزننده و (الردام) غراب وزننده بونلرده بوخير ومنفعت كسه يه دينور يقال رجل ردم ومردام
وردام اى لاخير فيه و ردام ضرطه يه دينور (الردم) رانك كسريله برموضع آديدر (المردم) معظم وزننده يمالى

ثوبه دینور یقال ثوب مردّم ای مرقع (الردیم) امیر وزننده اسکی جامه‌یه دینور جمعی ردم در کتب کبی یقال
ثوب ردیم ای خلق وردیم شهسواران عربدن برینك اسمیدر سدّ کبی عظیم الهیکل اولمغله تسمیه اولنمشدر (التردّم)
تفعل وزننده اثوابی یامق معناسنه‌در یقال تردّم ثوبه اذا رقعه واثواب اسکی ورثق اولدیغندن یماوالوب اولمق
معناسنه در یقال تردّم الثوب اذا استرقع واخلق ومیانه ده خصومت ممتدّ اولمق معناسنه در یقال تردّمت
الخصومة اذا بعدت وطالت وبر آدمك آردنی اراشدروب جستجو ایده رك نه حالده اولدیغنه واقف اولمق
معناسنه درتا که برخللی وارایسه سدّ ایلیه یقال تردّم فلانا اذا تعقبه واطّلع علی ماهو فیه وعورت یا برغیر حیوان
ولدینی اسرکیوب یاقلمق معناسنه در یقال تردّمت الناقة علی ولدها اذا عطفت (المتردّم) اسم مفعول
بنیه سیله لباسده یامه اورلمش یره دینور (الارادم) همزه‌نك کسریله بودخی برنسنه دائمی اولمق معناسنه در
یقال اردمت السحاب والورد والحمی اذا دامت واغاج قوریدقدنصکره یشرمك معناسنه در یقال اردمت
الشجرة اذا اخضرت بعد یبوستها وطواری دورتمك معناسنه در یقال اردم البعیر اذا غمزه (ردام) کتاب وزننده
اسامیدندر محمدبن یوسف بن ردام محدثدر (الاردم) ارقم وزننده استاد کیمجی یه دینور جمعی اردموندر یقال هو
اردم ای ملاّح حاذق (الردمة) رانك کسریله قوصره وسپت دیبلرنده قلان بقیه‌یه دینور (الترديم) تفعیل وزننده
عورت وسائر حیوان ولدنی اسرکیوب مهربانلق ایلمکله یاقلمق معناسنه در یقال ردّمت الناقة علی ولدها
اذا اعطفت (الردیمة) سفینه وزننده لفاق طرزنده بری برینه دیکلمش ایکی ثوبه دینور ولفاق کتاب وزننده ایکی
اینئدن دیکلمش فوطه‌یه دینور وردیمه‌نك جمعی ردم کلور کتب وزننده (ردمان) سلمان وزننده یمنده بر موضع
آدیدر وردمان بن ناجیه وردمان بن وائل وابن رعین بر قبیله پدرلریدر (دارة المردمه) مرحمه وزننده بنی مالك
بن ربیعه‌یه مخصوصدر (الرذم) رانك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله و (الرذمان) فتحاتله اقمق معناسنه‌در یقال رذم
انفه رذما ورذمانا من الباب الثانی اذا سال ورذم الحق وکم مایه کسه یه دینور یقال رجل رذم ای فسل (الراذم
سودنی طولمبه کبی بردن ادرار ایدن ناقه‌یه دینور یقال ناقة راذم اذا دفعت بلبنها (الرذوم) صبور وزننده مطلقا
سیلان ایدن نسنه‌یه دینور وشول طولو کاسه‌یه وچناغه دینور که پك طولغنلغندن ناشی کنارلرندن طاشوب آقار اوله
یقال قصعة رذوم ای ممتلئة تصبب جوانبها وایلکلی عضوه دینور جمعی رذم کلور کتب وزننده وفتحتینله
لغتدر عمود وعمد وعمد کبی (الرذم) فتحتینله چناق کنارلرندن طاشوب آقار اولمق وجهیله طپطاو اولمق معناسنه‌در
یقال رذمت القصعة رذما من الباب الرابع اذا صارت رذوما ورذم متفرق کروه انسانی یه دینور که اسم جمعدر
یقال رأیت رذما من الناس ای متفرقین واسکی لباسه دینور یقال صارفلان بعد الخز فی رذم ای خلقان (الرذام
غراب وزننده بودخی احق وکم مایه کسه یه دینور (الارذام) همزه‌نك کسریله چناق اغزندن دوکیلوب اقار وجهه
اوزره طولمق معناسنه در یقال ارذمت القصعة بمعنی رذمت وبرنسنه اوزره زیاده اولمق معناسنه در یقال ارذم
علی الخمسین اذازاد (الروذمة) جوهره وزننده بارکیر قسمنك یوریشنه دینور یقال یمشی الروذمة وهی مشی
البرذون (الرذمان) فتحاتله برمقدارجه کروه انسانی یه دینور یقال هو فی رذمان من الناس ای لبسوا بالکثیر (الرزم
رانك ضمی وزای معجمه‌نك فتحیله یر اوزره ثابت وقائم اولان نسنه‌یه دینور وارسلانه دینور (المرزم) محسن وزننده
رزم معنا رینه در * مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (الرازم) شول دوه‌یه دینور که پك زبونلغندن قیامه قدرتی
اولمیوب لاشه کبی یره یاپشوب قالمش اوله یقال بعیر رازم اذا کان لایقوم هزالا (الرزوم) قعود وزننده و (الرزام
غراب وزننده دوه ناتوانلغندن قیامه قادر اولمیوب یره یاپشوب قالمق معناسنه در یقال رزم البعیر رزوما
ورزاما من الباب الثانی والاول اذا صار رازما (الرزمة) فتحاتله چوجق سسنه دینور تقول سمعت رزمة ای صوت
الصبی وناقه‌نك ولدینه اوزلوب تحتن ایلدکده بوغازندن اخراج ایلدیکی رقتلو سسجکزه دینور ومنه المثل لاخیر
فی رزمة لادرّة فیها یعنی ذاتنده سودسز ایکن سودی وارکبی ظهور ایدن آوازه ناقه ده خیر یوقدر بومثل وعد
ایدوب وفا ایلمیان کسه حقنده ایرادا ولنور (الارزام) همزه‌نك کسریله رعد پك کورلده‌مك علی قول یابجه
کورلده‌مك معناسنه در یقال ارزم الرعد اذا اشتدّ صوته اوصوّت غیرشدید وناقه یاوریسنی اوزلمك معناسنه در
یقال ارزمت الناقة اذا حنت علی ولدها ومنه المثل لاافعله ماارزمت امّ حائل وانسانك وحیوانك جوفنده
جولان ایدن یل سسلنوب قورلدامق معناسنه در یقال ارزمت الریح فی الجوف اذا صاتت (الرزمة) رانك کسریله
برثوبه درطوپ صاراوب باغلنمش نسنه‌یه دینور که بوغچه تعبیر اولنور فارسیده پرونده دینور یقال عنده رزمة
من الثیاب وهی ماشدّ منها فی ثوب واحد ورزمه ضرب شدید معناسنه در رانك فتحیله ده لغتدر (الترزیم) تفعیل

وزنده اثوابی بوغچه بوغچه ایدوب باغلمق معناسنه در یقال رزّم الثیاب اذا شدّها یعنی رزما بوراده رزم
رزمه نك جمعیدر وترزیم بر محلده اصلا جدا اولمامق وجه اوزره ثابت و پایدار اولمق معناسنه در یقال رزّم القوم
اذا ضربوا بانفسهم الارض لایبرحون (المرازمة) مفاعله وزننده معاقبه فی الطعام معناسنه درکه هرکون
طعامی دکشدیره رك اکل ایلمکدن عبارتدر یقال رازم فی الطعام اذا عاقب بان یأکل یوما لحما ویوما عسلا
ویوما لبنا ونحوه لایداوم علی شیء واکلی شکر ایله ولقمه لری حمد ایله خلط ومعاقبه ایلك معناسنه در بونلر یده
کویا که بوغچه بوغچه ایدر یاخود مرازمه دائما نفس وجرب طعامه حصر ایلیوب کاه تر وکاه خشك وکاه حلو
وکاه حامض وکاه قاتقسز وکاه قاتقلی اکل ایلمکدن عبارتدر یاخود بر سفره ده ذکر اولنان مقوله لردن بالمقابله
اکل ایلمکدرکه مثلا نرم طعام وار ایسه خشونتلوسنی وحلو وار ایسه حامضنی دخی بولندروب کاه اندن وکاه بوندن
تناول ایلمکدن عبارتدر وبکل فسر قول عمر رضی الله عنه ٭ اذا اکلتم فرازموا ٭ ای عاقبوا فی الطعام کما ذکر
اوالمرازمة ان یخلط الاکل بالشکر واللقم بالحمد اواکل اللین والیابس والحلو والحامض والجشب والمأدوم ومرازمه
ایکی نسنه بینی جمع ایلك معناسنه در یقال رازم بینهما اذا جمع وبریرده مدّت مدیده آرام ایلك معناسنه در
یقال رازم الدار اذا اقام بها طویلا ومرازمة السوق پازارده تمام یوك دنکندن ناقص نسنه اشترا ایلمکدن
عبارتدر یقال رازم السوق اذا اشتری منها دون ملء الاحمال (الرزم) عزم وزننده اولمك معناسنه در یقال رزم
الرجل رزما من الباب الاول اذامات وبرنسنه یی اخذ ایتمك معناسنه در یقال رزم بالشیء ای اخذبه وطوغورمق
معناسنه در یقال رزمت الام به اذا ولدته وخصمنی یکوب اوستنه چوکمك معناسنه در یقال رزم علی قرنه اذا غلب
علیه وبرك وبرنسنه یی طوپلیوب بوغچه ایلك معناسنه در یقال رزم الشیء رزما من الباب الثانی والاول اذا جمعه
فی ثوب (الرزمة) رانك فتحیله صوغوق اولمق معناسنه در یقال رزم الشتاء رزمة اذا برد ونوء المرزم معناسنه درکه
ذکری آتی مرزمان دیدکلری کوکبلرك سقوطندن عبارتدر اول هنکامده بردك شدّتی اولمغله اطلاق
اولندی ورزمه علوفه ووظیفه یه دینور یقال اکل الرزمة ای الوجبة (ام مرزم) منبر وزننده پویراز یلنه
دینور شمال معناسنه علی قول مطلقا یله دینور ریح معناسنه (المرزمان) منبران وزننده که تثنیه در
ثوابتدن ایکی کوکبدرکه شعرای شامی وشعرای یمانی دیدکلری کوکبلر ایله یعنی انلره مقارن اولورلر هر برینك
نوء وسقوطی دلیل برد ومطردر ذراع مقبوضه انلرك بریدر وفرقد وفرقدان کبی بونلرده مرزم ومرزمان دخی دیرلر
(رزام) کتاب وزننده یاوز وسرکش چتین آدمه دینور یقال رجل رزام ای شدید صعب و زام بن مالك
بن حنظله تمیمدن برقبیله پدریدر (رزم) عزم وزننده مراد قبیله سی دیارنده بر موضعدر (خوارزم) بربلده آدیدرکه
ماوراء النهرده واقعدر عند البعض اصلی خوار رزم ایدی خانك ضمیله مضاف اوله رق بعده تخفیف اولنوب
خوارزم دیدیلر معلوم اوله که تقویم البلدان صاحبنك بیانی اوزره خوارزم خانك حرکه سنی فتحه ایله ضمه بیننده
واو معدوله ایله وراء مهمله وزای معجمه مفتوحه ایله ماوراء النهرده بر مملکت آدیدر وجه تسمیه سنده دیمشدرکه
بو خوار لفظیله که حقیر معناسنه در زمین معناسنه اولان زم لفظندن مرکبدر زیرا خلقی خوارلق کورمینجه
اطاعت ایلمزلر وبعضلر دیدیکه سلاطیندن بری برقومی بو بیابانه نفی ایدوب واردقلرنده خانه لر یاپوب تمکن
ایلدیلر بر زماندنصکره ملك مرقوم منفیلری تفحص ایچون آدم کوندروب کلدکده کوردیکه اول یاپمشلر
واودونلر یغمشلر نهردن بالق صید ایدوب طبخ ایدرلر انلرك لساننده خوار لحم وزم اودون معناسنه اولمغله
ات واودون یری آنجق دیه رك ترکیب اولنوب خوارزم دیدیلر ٭ ومؤلفك عند البعض خوار لفظی که غراب
وزننده در رزم لفظنه مضاف اوله رق اصلی خوار رزم اولوب بعده تخفیفله رانك بری حذف اولنوب خوارزم
دیدیلر قوانیه کوره خوار صوت ورزم فارسیده جنك معناسنه اولمغله جنك اوازی دیمك اولور خلقی جنکاور
ودائما حرب وقتاله مشتغل اولماریله هر زمان اورادن آواز جنك مسموع اولمغله کیده رك آنده اسم اولمش اولور
وتعریب ایدوب خوارزم دیدیلرکه خانك و واوك ورانك فتحیله در وقول ثانی یی شقیق بن سلیك نام شاعرك اشبو
وخافت من جبال الصغد نفسی ٭ وخافت من جبال خوار رزم ٭ بیتی مؤیدر وبعضلر دیدیکه خوار غراب وزننده
خوارزمی لساننده اته دینور ورزم ذکر اولندیغی اوزره اودونه دینور وجه تسمیه سی مادهٔ مرقومه در انتهی
(المرزامة) میمك کسریله اشکین ورونده ناقه یه دینور یقال ناقة مرزامة ای فارهة (المرتزم) ارتزامدن اسم مفعولدر
یره یاپشدرلمش دیمکدر تقول ترکته بالمرتزم ای الزقته بالارض (رستم) رانك ضمی وتانك فتحیله وبعضا
مضموم اولور اسم فارسیدر محدثیندن برجماعتك اسمیدر (الرستمیون) برجماعتدرکه جدلری اولان رستم نام کمسه یه

منسو بلردر (ازسم) رانك فتحى وسينك سكونيله اشمه تعبير اولنان قيو يه دينور كه طپراغله اورتلوب باصيرلمش اوله
ويا نسنه نك اثر ونشـانه دينور على قول برنسنه نك اثر بقيه سنه دينور مثلا خرابه يرك باقى قلان اثر ونشانى كبى
وعند البعض آثاردن شخص وسواد مرئيسى هر كز قالميان اثره دينور مثلا يره برابر ويران اولان خانه نك تحت التراب
تملى كبى جمعى ارسم كلور افلس وزننده ورسوم كلور ومنه يقـال عفت رسوم الديار اى الآثار او بقـاياها اوهى
ما لا شخص له من الآثار ❊ شارح ديركه شيوه وعرف وعادت معنـاسنه متداول اولان رسم اثر ونشـان معناسندندر
ورسم مصدر اولور برحادثه بر يرى خراب ويباب ايدوب يره برابرا ثرينى قومق معنـاسنه دريقال رسم الغيث الديار
رسما من الباب الاول اذا عفاها وابقى اثرها لاصقا بالارض و برآدمه برنسنه ايله امر ايلمك معناسنه دريقال رسم له كذا
اذا امره به وارض ابچره نابديد اولمق معنـاسنه دركه اولمكدن كنايه در يقـال رسم فى الارض اذا غاب فيهـا
و بركسه ايچون مرسوم يعنى وظيفهٔ معينه كتب وتعيين ايلمك معناسنه در يقال رسم على كذا اذا كتب ❊ شارحك
بيانته كوره اول وظيفه يه مرسوم دينور جمعى مراسيم در بعضا تخفيفله مراسم دخى ديرلر (الترسم) تفعل وزننده
برنسنه نك باقى قلان نشانه وآثارينه نظر ايلمك معناسنه دريقال ترسم الدار اذا نظر الى رسومها ومكتوب واشعـار
مقوله سنى اوقيوب مفهومنه كركى كبى امعان ودقت ايلمك معناسنه مستعملدر تقول بصيغة الامر ترسم هذه القصيدة
اى ادرسها وتذكرها (الرسيم) رميم وزننده دوه يه زور وشدتله باصمغله طبـانى يرده تأثير ايلمك معنـاسنه در
يقـال رسمت النـاقة رسيما من البـاب الاول اذا اثرت فى الارض ودوه قسمى بركونه يوريمك معنـاسنه دركه
ذميـل ديدكلرى يوريمكدن زياده اولور كه طبـانلرى يره تأثير ايدر يقـال رسم البعير رسيمـا من البـاب الثانى
اذا سار فوق الذميـل ورسيم اصحابدن برذات اسميدركه هجر نام بلده اهالیسندن و بنو عبد القيس جماعتندندر
(الارسام) همزه نك كسريله دوه يه زور ويرمكله يرى شدتله چكندوب طبـانتى يرده تأثير ايتدرمك معـناسنه در
تقول ارسمت النـاقة ولا تقل ارسمت هى (الارتسام) افتعال وزننده برآدمك امر ايلديكى نسنه يه امتثال ايلمك
معناسنه در يقـال رسم له كذا فارتسم اى امره به فامتثل وخداى متعال دركاهنه تكبير وتعوذ والتجا ودعا ايلمك
معناسنه در يقال ارتسم لله تعالى اى كبر له وتعوذ ودعى (الروسم) جوهر وزننده آفت وداهيه يه دينور وشول تمغايه
دينوركه اكا خاتم كبى برايكى خط قازوب آنكله طلو كوب اغزينه مهر اورررلر كذلك شول كوچك تخته يه دينوركه
تمغا نقشى كبى اويمه نقشى اولمغله آنكله جچ خرمن مهرلنور روشم دخى دينور رشين معجمه ايله واقعا بزم ديارلرده اكا رشم
تعبير ايدرلر خرمنى شحنه رشملدى ديرلر كوپ قپاغندن ييوجك قولپلى وتمغالى تخته در تمغا بصار كبى آنكله جچ خرمنك
هر طرفنه بصارلر تاكه مهر التنده قالوب دست خيانتدن محفوظ اولور بو جهتله حالا كيله ودرهم مقوله سى اوزره
باصيلان تمغالره ده اطلاق اولنور وروسم علامت معناسنه در واثر ورسم معنـاسنه در والتونه جلا ويره جك نسنه يه دينور
(الراسوم) بودخى روسم كبى طلو كوپ اغزينه مهر اوره جق تمغايه دينور (الرواسيم) رانك فتحيله زمان جاهليتده
استعمال ايلدكلرى كتابلره دينور مراد ايدنلرنده احكام واوضاع جاهليه اوزره متداول اولان كتابلردر آنلر كتابى اولمامغله
كتب سماويه وكتب شرعيه تلرى اولميوب نهـايت حكمارى بعض كتاب ترتيب وآنكله عمـل واعمال ايدرلر ايدى
يهودك مزامير ديدكلرى كتاب كبى (الراسم) ماء جارى معناسنه دريقال ماء راسم اى جار (الرسم) فتحتينله كوزل
ولطيف يورويشه دينور يقـال له مشى رسم اى حسن المشى (المرسم) منبر وزننده رسيم كبى دوه يه مخصوص
بركونه يورويشه دينوركه مراد اياقلرينى پك پك باصه رق شدت وسرعتله اولان يوروپشدر (المرسم) معظم وزننده
چبوقلو وقلملو نسيج اولنمش الاجه ثوبه دينور يقال جاء وعليـه ثوب مرسم اى مخطط (الرسوم) صبور وزننده
بر كون بركيجه متصل يورر اولان دوه يه دينور يقال بعير رسوم اذا كان يبقى على السير يوما وليلة (الرشم) رانك فتحى
وشين معجمه نك سكونيله يازو يازمق معناسنه دريقـال رشم اليه رشما من البـاب الاول اذا كتب وروشم ديدكلرى
تمغا ايله جچ خرمنى مهرلمك معناسنه دريقال رشم الطعام اذا ختمه يعنى بالروشم (الروشم) روسم وزننده ومراد فيدركه
رشم تخته سنه دينور (الراشوم) راسوم وزننده ومرادفيـدر (الرشم) فتحتينله صرتلان قسمنك چهره سنده اولان
قرامتغه دينور وهنوز ظهور ايلمكه باشلمش نباته دينور ويرده اولان يغمور اثرينـه ويلاشغنه دينور ومطلقـا
اثر ونشانه معناسنه دربونده شيننك سكونيله ده لغتدر ومصدر اولور طعامى قوقليوب اوزرينه حريص وشرهمند
اولق معناسنه يقال رشم الرجل رشما من الباب الرابع اذا صار ارشم (الرشماء) حمراء وزننده چهره سى قرامتق اولان
ديشى صرتلانه دينور يقـال ضبع رشماء اذا كان فى وجهه رشم (الترشيم) تفعيل وزننـده بودخى يازو يازمق
معنـاسنه در يقال رشم الرجل اذا كتب (الارشام) همزه نك كسريله روشم ايله برطلوقابى مهرلمك معناسنه در

يقال ارشم الرجل اذا ختم اناءه بالروشم وآهو قسمى هنوز ظهور ايدن كوريه نباتى كوروب اوتلامق معناسنه در
يقال ارشمت المهاة اذا رأت الرشم فرعته واغاج بپراقلنمق معناسنه در يقال ارشم الشجر اذا اورق وشمشك آهسته جه
چاقمق معناسنه در يقال ارشم البرق اذا اوشم (الارشم) احمر وزننده چبوق چبوق الاجه ومنقش اولان
شيئه دينور وطعامى قوقليوب حرص وشرهه دوشكون اولان آدمه دينور يقال رجل ارشم اذا كان يتشمم الطعام
ويحرص عليه وغير ممدوح اولان آزجه يغموره دينور يقال غيث ارشم اى قليل مذموم وكوپكه دينور
كلب معناسنه (الرصم) رانك وصادك فتحيله طاغ ارالغنده اولان قصيق يوله كيرمك معناسنه در يقال رصم الرجل
رصما من الباب الاول اذا دخل فى الشعب الضيق (الرضم) رانك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله انسانك وطوارك
اسكنى آغر وكند اولمق معناسنه در يقال رضم الشيخ رضما من الباب الثانى اذا ثقل عدوه وكذا الدابة واكينى اكمك
مقوله سى ايش ايچون يرى سوكوب سورمك معناسنه در يقال رضم الارض اذا اثارها بالزرع ونحوه وبر آدم
خانه سنده طاش كبى آغر دوشوب بر يره چيقميوب اوتورمق معناسنه در يقال رضم فى بيته اذا سقط لايبرحه
وبر كسه يى يابرنسنه يى يره اورمق معناسنه در يقال رضم به الارض اذا ضربها ورضم رضام معناسنه در كه سيذكر
فتحتيله ده لغتدر وقوش يرندن قلداميوب ثابت اولمق معناسنه در يقال رضمت الطير اذا ثبتت ورضم زباله ايله شقوق
يننده برموضع آديدر وتيماء نواحيسنده برموضع آديدر ذات الرضم وادى القرى نام محلده بر موضعدر (الرضام) كتاب
وزننده شول قيا كبى عظيم طاشلره دينور كه بنالرده برى برى اوزره وضع وترتيب اولنور قلعه بارولرينك ايرى طاشلرى
كبى رضم دخى دينور يقال بنى داره بالرضم والرضام اى بالصخور العظام يرضم بعضها على بعض (الرضمان) فتحاتله
آديملرى صيق صيق اتارق يلمك معناسنه در يقال رضم الرجل رضمانا اذا تقارب العدو (المرضم) منبر وزننده
شول شديد وقوى دوه يه دينور كه يورركن ايرى ايرى طاشلرى اياقلريله چارپوب برى برينك اوزره آتاراوله يقال
بعير مرضم اذا كان يرمى الحجر بعضه على بعض (الرضيم) امير وزننده و(المرضوم) قيا كبى بيوك طاشلر ايله ياپلش
بنايه وصف اولور يقال بناء رضيم ومرضوم اى مبنى بالصخر (الرضيم) رانك ضميله رضيم لفظندن مصغردر
برقوشك اسميدر (رضام) غراب وزننده بر نبات آديدر ورضام جزؤيجه نباته دينور يقال رضام من نبت اى قليل منه
(الرضمة) همزه وزننده اصلا يواسندن قلداميوب دائما چوكوب اوتورر اولان قوشه دينور (الرضمان) سلمان
وزننده اشكنى آز كند دوه يه دينور يقال بعير رضمان اى ثقيل (الرطم) رانك فتحى وطانك سكونيله برآدمى نجات
وخروجى قابل اولميان برايشه كرفتار ايلمك معناسنه در يقال رطمه رطما من الباب الاول اذا اوحله فى امر لايخرج
منه ❊ شارحك بيانته كوره رطم برآدمى چامورده بولامق معناسنه موضوعدر معانى سائره اندن متفرعدر انتهى
ورطم ذكرى تمام برلشدرمك وجهيله جماع ايلمك معناسنه در يقال رطم المرأة اذا نكحها بكل ذكره وچقرمق
معناسنه در يقال رطم بسلحه اذا رمى (الارتطام) افتعال وزننده جميع طرق نجات مسدود اولان برمشكل ايشه
كرفتار اولمق معناسنه در يقال رطمه فى امر فارتطم ويقال ارتطم عليه الامر اذا لم يقدر على الخروج منه وبرنسنه
مزدحم ومتراكم اولمق معناسنه در يقال ارتطم الشئ اذا ازدحم وتراكم وفضلهٔ طبيعيه يى دفع ايليوب حبس ايلمك
معناسنه در يقال ارتطم السلح اذا حبسه (الترطم) تفعل وزننده بودخى حبس فضله ايلمك معناسنه در يقال
ترطم السلح اذا حبسه (الراطم) دائما برنسنه يه لزوم ومقارنت اوزره اولان شيئه دينور يقال هو راطم له اى لازم
(الارطام) همزه نك كسريله حبس وتوقيف اولنمق معناسنه در يقال ارطم البعير على المجهول اذا احتبس كما يقال
رطم البعير على المجهول من الثلاثى وخاموش اولمق معناسنه در يقال ارطم الرجل اذا سكت (الرطام) غراب وزننده
ارطامك معناى اولندن اسمدر احتباس معناسنه در (الرطوم) صبور وزننده فرجى طاره جق عورته دينور يقال امرأة
رطوم اى الضيقة الجهاز جوهرى وهمندن ناشى واسعة الفرج ايله بيان ايلمشدر كذلك فرجى طاره جق ناقه يه دينور
وآصلق تعبير اولنان عورته دينور يقال امرأة رطوم اى رتقاء (الرطمة) غرفه وزننده شول دشوار ايشه دينور كه سمت
وجهتى بيلنميه يعنى تسهيل وتمشيتى برله عهده سندن خروجى قابل اولميه (المرطومة) افعال شنيعه ايله متهومه اولان
عورته دينور يقال امرأة مرطومة اى مرمية بسوء (الرعام) سحاب وزننده حدتله ديكه ديكه باقمغه دينور يقال
ماهذا الرعام اى حدة النظر (الرعام) غراب وزننده آت وقيون قسمنك برونلرندن اقان سموكه دينور على قول
اعمد رسائر حيوانك دخى اطلاق اولنور جمعى ارعمه كلور اجوبه وزننده ورعام مصدر اولور قيونك زبونليوب
آريقلديغندن برونندن سموك اقار اولمق معناسنه يقال رعمت الشاة رعاما من الباب الثالث اذا اشتد هزالها فسال
رعامها (الرعامة) كرامه وزننده رعام معناسنه در يقال رعمت الشاة رعامة من الباب الخامس اذا اشتد هزالها فسال

رعامها (الرعم) رانك فتحيله برنسنه يى حفظ وصيانت ايچون كوروب كوزتمك معناسنه در يقال رعم الشئ رعما من الباب الاول اذا رقبه ورعاه و كنشك غروبنه كوزديكوب منتظر اولمق معناسنه در يقال رعم الشمس اذا راقب غيبوبتها ورعم برطاغك آديدر (الرعوم) صبور وزننده بروني سموكلي زبون قيونه دينور ونفس معناسنه در كه روح انسانيدر يقال هو كريم الرعوم اى النفس و پك آريقليوب زبون نلمش انسان وحيوانه دينور يقال رجل و بعير رعوم اى الشديد الهزال و برخاتون اسميدر (الرعامى) حبارى وزننده و (الرعامة) ثمامة وزننده برشجر آديدر ورعامى جكرده اولان زياده يه دينور كه جكركوشه تعبير اولنور (الرعموم) رانك ضميله بدنى پالوده كبى تر و نرم ونازك محبوبه يه دينور يقال امرأة رعموم اى ناعمة (الترعيم) تفعيل وزننده قيونك بروندن اقان سموكى سيلمك معناسنه در يقال رعم الشاة اذا مسح رعامها (الرعم) رانك كسريله ايچ ياغنه دينور وبرخاتون اسميدر (ام رعم) رانك كسريله ديشى صرتلانك كنيه سيدر (رعمان) سكران وزننده (رعيم) زبير وزننده اساميدندر (الرغم) رانك حركات ثلاثى وغين معجمه نك سكونيله و (المرغمة) مرحمه وزننده كره معناسنه در كه خوشلنمامقدن عبارتدر اسملردر تقول فعلت ذلك على رغمه ومرغمته اى على كره منه (ورغم) رانك فتحى وغينك سكونيله مصدر اولور برنسنه دن خوشلنميوب كريه كورمك معناسنه يقال رغمه ورغمه رغما من الباب الرابع والثالث اذا كرهه ورغم طپراغه دينور يقال الق على الرغم اى التراب و برايشى برآدمه زوراكى طوتدرمق معناسنه در يقال رغمه رغما من الباب الثالث اذا قسره وذل وحقارت معناسنه در يقال رغم انف فلان رغما من الباب الرابع اذا ذل و بوكنايه بابندندر ويقال رغم انفى لله مثلثة الراء اى ذل عن كره يعنى باب رابعدن وثالثدن وخامسدندر ولله قولى لامر الله تقديرنده اولمغله نفسم استميوب خوشلنميه رق ذل وتواضع ايدر اولدى ديمكدر ورغم برآدمى محض تذليل وتكدير ايچون برايش ايشلمك معناسنه در تقول رغمته اى فعلت شيئا على رغمه (الرغام) غراب وزننده بودخى طپراغه دينور و بوماده بومعنايه موضوعدر يقال القاه فى الرغام اى التراب ورعام معناسنه در كه مهمله در سموكه دينور ياخود لغت رديئه در (الارغام) همزه نك كسريله طپراغه سورمك معناسنه در يقال ارغمه الذل اى الصقه بالتراب يعنى بك خاكسار ايتدى اصطلاحمزده دخى بروني طپراغه سورتدى تعبيرى زبانزده در و برآدمى خوشنود ايتميوب غضبناك ايلمك معناسنه در يقال ارغمه اى اسخطه ❋ شارح دير كه بوراده تشويش نسخه واردر زيرا اصل مأخذلرده وارغمه اسخطه وارغمه الله وادغمه سوده عنوانينده مثبتدر وارغام ادغام معناسنه در كه يوز قرارتمقدر كه تذليل وتحقيردن كنايه در يقال ارغمه الله وادغمه اى سود وجهه (المرغم) مقعد وزننده و (المرغم) مجلس وزننده بورونه اطلاق اولنور (الترغيم) تفعيل وزننده برآدمك حقنده خوار وحقير اولسون ديودعا ايلمك معناسنه در يقال رغمه اذا قال له رغما رغما وقولهم راغم داغم اتباع (الرغماء) حمراء وزننده بورونك اوجى آق اولان قيونه دينور على قول بورونك اوجنده سائر بدننك لوننه مخالف لون اوله يقال شاة رغماء اذا كان على طرف انفها بياض اولون يخالف سائر بدنها (المرغامة) ميمك كسريله بد مشرب ونادان قارىيه دينور كه دائما زوجنى اغضاب ايدر اوله يقال امرأة مرغامة اى مغضبة لبعلها (الرغام) سحاب وزننده يومشاق طپراغه دينور على قول طپراقله قارشق قومه دينور و برقوملق اسميدر (المراغمة) مفاعله وزننده بركسه ايله نزاع ايدوب آنى ترك وفراموش ايلمك معناسنه در يقال راغمهم اذا نابذهم وهجرهم و برآدمدن ايراقلشمق معناسنه در يقال راغمه اذا تباعد عنه ودشمنلك ايلمك معناسنه در يقال راغمهم اذا عاداهم وبرآدمى طارلتمق معناسنه در يقال راغمه اذا غاضبه (الترغم) تفعل وزننده برآدمه طارغنلق پيدا ايلمك معناسنه در يقال ترغم عليه اذا تغضب (الرغامى) حبارى وزننده رعامى لفظنده لغتدر كه جكركوشه يه دينور ورغامى لفظنده لغتدر كه بر نبات اسميدر وبورونه دينور وآق جكرك بوغورتلغنه دينور كه قرتلاق دخى تعبير اولنور (المراغم) ميمك ضمى وغينك فتحيله كيده جك يره دينور يقال وجد فى الارض مراغما اى مذهبا وقيچه جق يره دينور تقول مالى عنك مراغم اى مهرب ❋ قال الشارح ومنه قوله تعالى ❋ يجد فى الارض مراغما كثيرا اى مذهبا يذهب اليه اذا رأى منكرا يلزمه ان يغضب منه ومراغم حصن وحصاره اطلاق اولنور وموقع اضطرابه دينور يقال وقع فى المراغم اى المضطرب (رغمان) سلمان وزننده بر رجل اسميدر (رغيمان) رانك ضميله بر موضعدر (رغيم) زبير وزننده بر رجل اسميدر (المرغمة) مرحله وزننده عربلره مخصوص برلعب آديدر (الرغامة) ثمامه وزننده مطلوب ودلخواه اولان شيئه دينور تقول لى عند فلان رغامة اى طلبة (الرقم) رانك فتحى وقافك سكونيله يازو يازمق معناسنه در يقال رقم الراقم رقما من الباب الاول اذا كتب ويازويه نقطه واعراب وضعيله تبيين ايلمك

معناسنه‌در يقال رقم الكتاب اذا اعجمه وبينه رقم حسابی بوندن مأخوذدر و ثوبی مخطط قلمق معناسنه در ٭ شارحك
بیانی اوزره بواوچ كونه معنایی محتملدر اولا جلاّء ثوبی یول یول چبوقلی الاجه نسج ایلمك ثانیا بازركانلر نشان
ایچون جزكیلر ایلمك ثالثا برطرفنه بهاسنی واندازه سنك عددنی رسم ایلمك معنالریدر یقال رقم الثوب اذا خططه
ورقم آفت وداهیه معناسنه در یقال جاء بالرقم ای بالداهیة و برچشید چبوقلی الاجه قاشك اسمیدر علی قول
خزّ ایله منسوج قطنی قاشه دینور یاخود برد دیدكلری قماش جنسندندر یقال جاء وعلیه رقم ای ضرب مخطط
من الوشی اومن الخزّ اومن البرودور قم چوق نسنه‌یه دینور كاسیذكر (الترقیم) تفعیل وزننده رقم ایله اوچ معنای
ولده مرادفدر یقال رقمه بمعنی رقمه وترقین معناسنه‌دركه دیوان میری كاتبلری رقاع و توقیعات وحسابات
دفترلرینه علامت مخصوصه ایله نشان ایلمك معناسنه‌دركه برمحلی تسوید ایله ابطال ایلمكدن عبارتدر تا كه آنك
صورتی روزنامچه‌یه نقل وتبییض اولنمش ظنیله صكره‌دن حسابه ادخال اولنمیه حالا دیوان كتابی بیننده مثلا برفرمانلو
كسه‌نك عفوی ظهورنده فرمانلو دفترندن اسمنی چالدقده قیدی ترقین اولنمق تعبیری بوقبیلدندر ومحلول
وقوعنده دفتردن اسمی ترقین اولنمق وقضاة عساكر روزنامچه‌لرندن كذلك تذكرهٔ توجیهلرنده مرفوع چكلمك
بوجمله‌دندر یقال رقم الكاتب ای رقن وهی علامة لاهل دیوان الخراج یجعل علی الرقاع والتوقیعات والحسابات
لئلاّ یتوهم انه بیض كیلا یقع فیه حساب (المرقم) منبر وزننده قلمه اطلاق اولنور وعربلر برشدید الغضب كسه بیهوده‌یره
خشم وغضبنی طاشردقده طغی مرقك وجاش مرقك وغلا وطفح وارتفع وقذف مرقك دیرلر كویا كه قلمی طغیان
ایدوب مسطردن زایغ اولمسنی طغیان غضبدن كنایه ایدرلر (المرقومة) شول دابه‌یه دینوركه ایاقلری چزكیلو
داغلنمش اوله یقال دابة مرقومة اذا كانت فی قوائمها خطوط كیات ویقال ثور وحمار وحش مرقوم القوائم ای
مخططها بسواد یعنی خالق سیاه سیاه جزكیلری اوله ومرقومه نبات قلبلی اولان یره دینوركه سیرك سیرك برمقدار جه
آلاجه نبات اوله (الرقة) ثمره وزننده باغچه‌یه وچمنزاره دینور روضه معناسنه ودره‌نك برجانبنه یاخود صوبی مجتمع اولان
برینه دینور وابه كوبجی دیدكلری نباته دینور (الرقة) فتحاتله برنبات آدیدر (الرقتان) ثمرتان وزننده طوارك
ایكی اللرینك ایچ یوزلرنده طرنغه شبیه ایكی مهردركه بری برینه مقابل اولور علی قول اشك قسمنك یانجق اتلرنی
احاطه ایلمش ایكی اثر ونشانه‌یه دینوركه داغلقدن پیدا اولمشدر یاخود اتدن ایكی مهره‌دركه آت قسمنك قوللرینك
ایچ یوزلرینه قریب یرلرنده اولور او زرلرنده توی اولمز یاخود جاعرتاندن عبارتدر ٭ مؤلف جعر ماده سنده جاعرتان
موضع الرقتین من است الحمار قولی معنای اخیری مؤیددر ورقتان صمان ناحیه سنده ایكی چمنزاره دینور (الرقم
فتحتینله آفت وداهیه معناسنه‌در ومدینه‌ده برموضع آدیدر سهام رقیمات اورایه منسوبدر (یوم الرقم) بین العرب
یوم معروفدر (الرقم) كتف وزننده آفت وداهیه‌یه دینور وچوق نسنه‌یه دینور رقم كبی یقال جاء بالرقم
وبالرقم ای بالكثیر (الرقیم) امیر وزننده برموضع آدیدر وخرام بن وابصه‌نك فرسی اسمیدر واصحاب كهفك
قریه‌سی اسمیدر یاخود مغاره‌لری اولان طاغك یاخود كلبلرینك اسمیدر یاخود مغاره‌لری اولان دره‌نك یاخود
صخره‌نك اسمیدر یاخود رصاصدن دوزلمش برلوحك اسمیدر كه انده اصحاب كهفك نسبلری واسمالری
ودینلری وكسندیدن خوفله فرار ایتدكلری ملكك اسمی وقصه‌لری نقش اولنمشدر ورقیم یازو یازه‌جق دواته یعنی
دیویده ولوحه دینور ٭ مترجم دیركه بعضلر اصحاب رقیمی بشقه كسه‌لر ایله تفسیر ایلدیلر قصه‌سی تفسیر بیضاویده
مبسوطدر (الارقم) احمر وزننده بردرلو یلانه دینوركه جمیع یلانلردن یرامز اولوب دائما لدغ ایچون انسان قسمنی
جستجو ایدر علی قول آقلو قاره لو آلاجه یلانه دینور یاخود اركك الاجه یلانه دینور مؤنثنده رقشاء دینور رقاء دینمز
وارقم تغلب قبیله سنده بركوچك قبیله‌یه دینور جماعتنه اراقم دینور (الرقیمة) سفینه وزننده رشد وفطانت
اهلی كاركذار ومدبره ومدیرهٔ امور اولان خطمان خاتونه دینور یقال امرأة رقیمة ای عاقلة برزة (رقیم) زبیر وزننده
اسماددر حفصه بنت رقیم اصحاب بدردندر (الركم) رانك فتحی وكافك سكونیله برنسنه‌یی بریكدروب بری برى
اوزره یغمق معناسنه‌در یقال ركم الشیء ركما من الباب الاول اذا جمعه فوق آخر حتی یصیر ركاما مركوما (الركام
غراب وزننده بری بری اوزره یغلمش نسنه‌یه دینوركه یغین تعبیر اولنور یقال ركمه حتی صار ركاما كركام الرمل وقات
قات اولمش بلوده دینور وپیولك سوری‌یه دینور یقال قطیع ركام ای ضخم (الركم) فتحتینله بودخی قاتلنمش سحابه
دینور یقال سحاب ركم ای ركام (الارتكام) افتعال وزننده برنسنه بری بری اوزره قات قات یغیلوب صقشمق
معناسنه‌در یقال ارتكم الشیء اذا اجتمع یعنی بعضه فوق بعض (المرتكم) اسم مفعولدر ومرتكم الطریق یولك
دوزو جاده‌سنه اطلاق اولنور كویا كه سائر فروع وشعبه‌لری آنده جمع اولنمشدر یقال هذا مرتكم الطریق ای جادته

(الركمة) غرفه وزننده باجق كومه سنه دينور (التراكم) تفاعل وزننده جمع اولوب برى برى اوزره صقشمق معناسنه در يقال تراكم الشئ اذا اجتمع (الرم) رانك فتحى وميمك تشديديله و(المرمة) ميمك وراءنك فتحيله خلل بولمش نسنه يى اصلاح ايلمك معناسنه دركه اوكارمق تعبير اولنور يقال رمه رما ومرمة من الباب الثانى والاول اذا اصلحه وقيون وبكجى مقوله سى حيوان اغزيله اغاج بداقلرينك اوجلرينى قاوره يوب اوتلامق معناسنه در يقال رمت البهيمة اذا تناولت العيدان بفمها واكل ايلمك معناسنه در يقال رم الشئ اذا اكله ورم ورمه رانك كسريله ورميم كميك چوريمك معناسنه در يقال رم العظم رمة ورما ورميا من الباب الثانى اذا بلى (الارتمام) افتعال وزننده بودخى بهيمه اغزيله بداق اوجلرينى چكوب اوتلامق معناسنه در يقال ارتمت البهيمة اذا تناولت العيدان بفمها ودوه ياورييسى اوربكى ابتدا ال ايله يوقلنمق درجه سنه بالغ اولمق معناسنه در يقال ارتم الفصيل وهو اول ما تجد لسنامه مسا (الارمام) همزه نك كسريله بودخى كميك چوريمك معناسنه در يقال ارم العظم اذا بلى و فى الحديث قالوا يارسول الله كيف تعرض صلاتنا عليك وقد ارمت على وزن ضربت اى بليت اصله ارممت فحذفت احدى الميمين كاحست فى احسست وارمام كميك ايلكلنمك معناسنه در يقال ارم العظم اذا جرى فيه الرم اى المخ وخاموش اولمق معناسنه در يقال ارم الرجل اذا سكت ولهو وهوايه ميل ايلمك معناسنه در يقال ارم الى اللهو اذا مال (الرميم) امير وزننده مصدردركه ذكر اولندى و وصف اولور چوريمش كميكه دينور يقال عظم رميم اى بال (الاسترمام) ديواركهنه لنمكله مرمت واصلاحه محتاج اولمق معناسنه دركه لسان حاله مرمتى دعوت وطلب ايدر يقال استرم الحائط اذا دعا الى اصلاحه (الرمة) رانك ضميله وكسريله چورك ايپ پارچه سنه دينور يقال فى رأس الوتد رمة اى قطعة حبل بال ✽ شارح ديركه نسخه لردن بال لفظى ساقط اولمشدر انتهى ذوالرمة نام شاعر آنكله ملقب اولدى ✽ شارحك بيانه كوره ✽ اشعث باقى رمة التقليد ✽ مصراعنه مبنى تلقيب اولندى و بعضلر ديديكه هنوز طفل ايكن برپارچه اسكى ايپ ايله كاپنى كردانه بكروب مكتبه كيدركن بركسه كوروب ذوالرمه ديو نوازش ايلديكى باعث تلقيب اولمشدر ورمه نجد ديارنده بر بيوك اوه نك اسميدركه اكا نيجه دره لر وچايلر منصب اولور وكاه اولوركه ميمنى تخفيف ايدرلر ومنه المثل كل شئ يحسبنى الا الجريب فانه يروينى يعنى عربلر ذكر اولنان اوه نك لساننذن مثل مزبورى تفوه ايلديلر جميع اولادم يعنى بكا منصب اولان دره لرم صوينى بكا آزجه آزجه ايچوررلر لكن جريب ديدكلرى بيوك دره بنى صويه قاندرر مضرب مثل معلومدر ورمه آلته دينوركه جبهه معناسنه و بالجمله و بالكليه معناسنه دركه هپ وقو تعبير اولنور بركسه بردوه نك بيونه برچورك ايپ پارچه سى باغلیوب بيع ايتدكده مزبور ايپى دخى مشترى يه ويرمكله دفعه اليه برمته ديديلر من بعد بجملته وكله معناسنه استعمال اولندى يقال دفعه الله برمته اى بجملته (الرمة) رانك كسريله مصدردركه ذكر اولندى وچوريمش كميكلره دينور عظام باليه معناسنه ✽ شارح ديركه صواب اولان العظم البالى اولمقدر زيرا رمه مفرد در جمعى رمم درعنب وزننده يقال الله يحيى الرمم اى العظام البالية وقناتلو قرنجه يه دينور واغاج قوردنه دينور (الارمام) همزه نك فتحيله و(الرمام) كتاب وزننده و(الرمم) عنب وزننده رمه نك جمعلريدر و يقال حبل ارمام ورمام ورمم اى بال و بوثوب اخلاق قبيلندندر (الرم) رانك كسريله فى الاصل چوريمش كميكه دينوركه تراب اولور وعربلر طم لفظيله ذكر ايدوب پك فراوان نسنه مراد ايدرلر يقولون جاء فلان بالطم والرم اى بالبحرى والبرى اوالرطب واليابس اوالماء والتراب او بالمال الكثير وصويك كوتروب كتيرديكى نسنه يه دينور على قول صو بوزننده اولان اوتلق وسازلق مقوله سنك قيرنتيسنه دينور وكيك ايچره اولان ايلكه دينور (المرم) ميمك ضمى ورانك كسريله كيكلرى ايلبك طوتمغه باشلمش ناقه يه دينور (الرم) رانك ضميله درونده اولان هم وتاسه يه دينور يقال فى قلبه رم اى هم ومكه ده بركهنه قيونك اسميدر وجازده بربنانك آديدر (رم) رانك فتحيله بش قريه اسميدر مجموعى شيراز الكاسنده در (المرمة) ميمك فتحى ورانك فتحى وكسريله هرچتال طرنقلى حيوانك دوداغنه دينور (الرمرام) ثرثار وزننده بركونه بوزرنكلى نبات آديدر بردان ديدكلريدركه تركيده آى چچكى ديرلر (رمرم) فدفد وزننده ياخود يرمرم برطاغك آديدر (دارة الرمرم) سمسم وزننده (رمان) (رماتان) رانك ضميله ارمام) همزه مفتوحه ايله بر موضعلردر (الرم) فتحتنله بر وادى اسميدر (الترمرم) تزلزل وزننده سويلمكه آغز آچوب ديرنوب ياپمق معناسنه در يقال ترمرموا اذا تحركوا للكلام ولم يتكلموا (الرمامة) ثمامه وزننده كفاف معاشه دينور يقال اكتفى بالرمامة اى البلغة (الترمم) تفعل وزننده كيك كرمك معناسنه در

يقـال ترنم الرجل اذا تعرق (المراميم) ميمك فتحيـله يلكلرى بكر يلوب اصلاح اولنمش اوقلره دينو رمفردى
مرموم در يقـال سهم مرموم وسهـام مراميم اى المصلحة الريش (المرمات) مهمات وزننده دواهى وآفاته
دينور مفردى مرمّه در (الرم) ضمتيله رشد وفطا نتلو ذهن وذكا صاحبه سى قزلره دينور مفردى رامّه در
يقـال جارية رامّة وجوار رمم اى كيسة (الرمام) غراب وزننده مبـالغه در يك چوريش كيسكه دينور (الرنم
ضمتيله خوش آوازه وخوب نغمه لر ايله بستـه وشرقيلر سو يليـان موسق آشنـا چنكى طـاقمه دينور مغنيات
مجيدات معناسـنه (الرنم) فتحتيله صوت وآوازه دينور يقـال له رنم لطيف اى صوت (الرنيم) رانك فتحيله
ازكيلر ايله ايرلمق معناسـنه در فارسيده سرايدن مرادفيدر يقـال رنم المطرب رنيمـا اذا طرّب صوته (الترنيم
تفعيل وزننـده بودخى خوش ودلكش ازكيلر ايله ايرلمق معناسـنه در يقال رنّم المطرب والحمام والجندب والقوس
وكذا كل ما استلذّ صوته ترنيمـا اذا طرّب صوته (الترنّم) تفعل وزننده پستلى تيزلى خوش ازكيلر ايله نغمه
وآهنك ايلمك معناسـنه در يقال ترنّم البلبل اذا رجّع صوته (الرنمة) ثمره وزننده و(الترنموتة) فعللوته وزننده كه
مبـالغـه در پستلى تيزلى ازكيلر ايله اولان خوش ودلكش نغمـه يه دينور يقـال له رنمة حسنة وترنموتة اى ترنم
(الترنموت) عنكبوت وزننده شول يايه دينوركه آتيلوركن نغمـه وترانه كبى خوش وشيوه لو طنقرديسى اوله يقـال
قوس ترنموت اى لها حنين عندالرمى (الرنمة) فتحاتله برخرده نبات آديدر (رنوم) صبور وزننده برموضعدر
(الروم) نوم وزننده و(المرام) ميمك فتحيله طلب ايلمك معناسـنه در يقـال رامه يرومه روما ومراما اذا طلبه
وروم قولاغك يومشغنه دينور ضميله ده لغتدر يقـال اصـاب رومَ اذنه اى شحمته واهل تجويد اصطلاحنده
روم الحركه كلمه ده اولان كيزلوجه حركهٔ مختلسه دن عبـارتدر و بو اشمامدن اكثردر زيرا اشمامده حركه استماع
اولنور هرنه كلو خفيه ومختلسه ايسـه ده بين بين اولان همزه نك حركه سى كبى همـان حركه يه اشارت اولور
الحاصل درست حركه دكلدر يقال وقف القارئ على الروم وهى حركة مختلسة مختفـاة وهى اكثر من الاشمام
لانها تسمع ومرام مطلب معناسـنه كلور يقال هو بعيد المرام اى المطلب (الروم) رانك ضميله نوع انسـاندن
برصنف وطـائفه دركه روم بن عيصو بن اسحق عليـه السلام نسلندن منشعبلردر وروم لفظى جمع اولور
مفردنده رومىّ دينور زنج وزنجىّ كبى يقـال رجل رومىّ وهم روم (الرومة) رانك ضميـله توتقـاله دينور
غراء معنـاسنه وطبريه قضا سـنده برقريه آديدر ومدينـه ده برقيو اسميدر (الترويم) تفعيل وزننـده اكلمك
معنا سنه در يقال روم الرجل اذا لبث وبر آدمى برنسـنه يى طلب ايدر قلمق معناسنه در يقال روّم فلانا وروّم به
اذا جعله يطلب الشئ وبرنسـنه دنصكره ينه برنسـنه يى تحصيل فكرنده اولمق معناسـنه در يقال روّم رأيه
اذا هم بشئ بعد شئ (رامه) باديه ده برموضعدر اكثرى اشعارده تثنيه صيغه سيله ايراد ايدرلر ايكى طرفى اعتباريله
ومنه المثل تسألنى برامتين سلجما موضع مزبورده برخاتون شوهرندن شلغم طلب ايلمكله كلام مزبورى تفوّه
ايلدى موقعى اوليان محلده نسنـه طلب اولندقده ايراد اولنور (رومان) رانك ضميله برموضعدر رومان الرومى
وزومان بن نجعه اصحابندر (امّ رومان) امّ عائشـة الصديقه در اسمى زينب ايدى (الرومانى) رانك ضميله
يمامه ده برموضعدر (روميه) رانك ضمى يانك تخفيفيله مدائن شهرلرندن برشهر اسميدر كه حالا خرابه در وروميه
روم الكا سـنده دخى بربلدهٔ عظيمه در ابن خرداذبه نقـلى اوزره طـاوق پازارى ديدكلرى چارشونك
طولى برفرسخ مقدار يدر وبدستانى اوچ فرسخ مقدارى مسافه در واسكله سـنده باقردن معمول كورفز اولوب
وآنده بازركان دكانلرى واردر واول دكانلر شول مرتبه وسعتلودر كه هر برنده صـاحبنك سفينه لرى طورر
وشهر ينك سورينك ارتفـاعى سكسان وعرضى يكرمى ذراعدر و بومر قومك نقلى اولمغـله ۞ فان يك كاذبا
فعليه كذبه ۞ حالا شهر مزبور اتاليـا الكا سـنده روميه ديدكلريدر كه پاپانك قرارگاهيـدر واقعـا اصحـاب
جغرافيـا سلفده يك عظمتنى روايت ايدرلر وخرداذبه خانك ضمى وذال معجمه نك كسرى ويای تحتيه نك سكونى
وآخرده هـا ايله مضبوطدر اصلى خور داد ايدى كـنش ويركبسى ديمكدر ويه كلمه سى صوتدر و بعضـلر
باى موحده ايله تقييد ايلمكله نه كوزل عطيهٔ شمس ديمك اولور و بعضلر خرزاد ضبط ايلمكله ابن الشمس ديمك اولور
شـارح ديركه مدائنده اولان روميه نوشروان بنـاسيدر وروم ده اولان روميه اوّل ملوك روم اولان رومبس
بنـاسيدر (التروّم) تفعل وزننده برآدمى مسخره لغه المق معناسنه در يقـال تروّم به اذا تهزّأ (الروام) غراب
وزننده دوه نك آغزنده اولان كپوكه دينور لغـام معنا سـنه (الرومى) رانك ضميله بوش كمينك يلكننه دينور
نته كه طلو كمينك يلكننه مربع ديرلر ورومى بن مالك شعرادندر وابن الرومىّ متاخرين شعرادندر (ابو رومى

طوبى وزننده وابو الروم بن عمير اصحابدندر (الرام) نام وزننده برشجر آديدر (الرهمة) رانك كسرى
وهانك سكونيله متصل ياغان چسنتى كبى ضعيف يغموره دينور جمعى رهم كلور عنب وزننده ورهام كلور
جبال وزننده يقال وقعت رهمة اى مطر ضعيف دائم (الارهام) همزه نك كسريله بلود رهمه ياغدرمق
معناسنه‌در يقال ارهمت السماء اذا اتت بالرهمة (المرهومة) رهمه ديدكلرى يغمور ياغمش باغچه‌يه ومرغزاره
دينور يقال روضة مرهومة ولا تقل مرهمة قياس ايسه ارهامدن مرهمه كلمكدر (المرهم) مقعد وزننده
ياره اوزره اوره جق يومشق دوايه دينوركه تحريفله ملهم تعبير اولنور ذكر اولنان رهمه‌دن مأخوذدر ملايمتندن
ناشى اطلاق اولندى يقال وضع على الجرح المرهم وهو طلاء لين يطلى به الجرح ✽ مؤلف اشتقاقنى بيانله معرب
زعم ايدنلره تعريض ايلمشدر (بنورهم) رانك ضميله عربدن بر بطندر (الرهام) غراب وزننده آوجى اولميان
قوش نوعنه دينور وعدد كثير معناسنه‌در (الرهام) سحاب وزننده زبون وآريق قيونه وكچى‌يه دينور (الرهوم)
صبور وزننده آريق ومهزول قيونه دينور يقال شاة رهوم اى مهزولة وظن وترددى وواهمهٔ احتمالاتى چوق
ضعيف الطلب آدمه دينور احتمال صايعه‌دن مطلوبنى عزم واهتمامله طلب ايليه‌مز يقال رجل رهوم اى ضعيف
الطلب يركب الظن (الرهمان) فتحاتله دوه يوروبشندن بركونه يوروبشه دينوركه ضعف وهزالدن
ايكى طرفه پوچه اوره‌رق يوريمكدن عبارتدر (رهمان) سكران وزننده بر موضع آديدر (رهيد) جهينه
وزننده شام ايله كوفه بيننده بر پيكار آديدر (ابو رهم الانمارى) رانك ضميله وابو رهم السمعى والغفارى
وابن قيس الاشعرى وابن مطعم الارحبى وابو رهمه وابو رهيمه رانك ضميله على قول ايكيسى بر در رجاله سى
صحابه‌در (الريم) رانك فتحيله آرتق فضل وزياده معناسنه‌در يقال له على هذا ريم اى فضل وعلاوه
معناسنه‌دركه يوكى دابه‌يه چاتدقدنصكره ايكى دنك ارالغنه وضع اولنان برمقدارجه فضله‌يه دينور تركيده
سربار فارسى محرفى زلبر تعبير اولنور يقال الريم اثقل على الدواب من الحمل اى العلاوة وخرده طاغلره دينور
وقبر ومزاره دينور على قول قبرك وسطنه دينور وبرنسنه‌دن ايراقلشمق معناسنه‌در يقال رامه يريمه ريما
اذا تباعد عنه وريم خالص آق اولان آهويه دينور نته كه مهموزا رأم دخى دينور وكوندزك قراكولق
قاوشنجه قدر آخر وقتنه دينور يقال قد بقى ريم من النهار وهو آخره الى اختلاف الظلمة وريم وريمان فتحاتله
ياره اوكولمغله اغزى قاوشوب بتشمك معناسنه‌در يقال رام الجرح يريم ريما وريمانا اذا انضم فمه للبرء وريم
دوه‌نك صرتنده اولان يوكى برطرفه طوغرى آغمق معناسنه‌در يقال رام حمل البعير اذا مال ودوه‌يى بوغزليوب
اولشدردكدنصكره باقى قلان حصه‌يه دينور على قول فضله قلان كيكنسه دينوركه بوغزليان قصابه ويريلور
وساعت طويله معناسنه‌در يقال مضى من الليل او النهار ريم اى ساعة طويلة وپايه ودرجه معناسنه‌در
يقال له ريم رفيع اى درجة وايرلمق براح وزوال معناسنه‌در تقول مارمت افعل اى مابرحت وتقول مارمت المكان
ومارمت منه اى مابرحت ✽ شارح ديركه ابن مالك عندنده مارام افعال ناقصه‌دندر كان ومادام كلمه‌لرينك
اخواتندندر مابرح ومازال معناسنه‌در انلركبى نفيه مخصوصدر انتهى وقطع وافتراق معناسنه‌در يقال ريم به
اذا قطع (يريم) يبيع وزننده اسمادندر نهيك بن يريم محدثدر ويريم بر پلاقسه‌نك اسميدر (تريم) تاى فوقيه
مفتوحه ايله حضرموت ايالتنده بر بلده آديدر (مريمه) ميمك فتحى ورانك كسريله ينه حضرموت ايالتنده بر بلده‌در
ريم) رانك كسريله بلاد مغربيده بر موضعدر ومقدشوه قربنده بر موضعدر (ريمه) رانك كسريله مدينه‌ده بنى شيبه‌يه
مخصوص بر وادى اسميدر (ريمه) ثمره وزننده يمنده بر ناحيه‌در كذلك يمنده بر حصن آديدر (ابو ريمه) رانك فتحيله
صحابى بصريدر (المريم) مقعد وزننده شول خاتونه دينوركه عفيفه وپاكدامن اوله رق رجال قسميله
صحبت ولاقردى ايلمكدن خوشلنور اوله يقال هى مريم اذا كانت تحب حديث الرجال ولا تفجر ومريم بر خاتون
اسميدر يعنى اسم بنت عمران دركه والدهٔ حضرت عيسادر عليهما السلام ✽ مؤلفك بصائرده بيانه كوره
مريم اسم اعجميدر عجمه وعلميت علتلريله غير منصرفدر ولفظ عبرانيدر خادمة الله معناسنه ياخود امة الله
معناسنه‌در ياخود محرره معناسنه‌در وعند البعض عربيدر (التريم) تفعيل وزننده زائد وافزون اولمق
معناسنه‌در يقال ريّم عليه اذا زاد (ريمان) سلمان وزننده ايكى موضع اسمريدر ✽ فصل الزاى المعجمة
(الزأم) زانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله و(الزؤام) غراب وزننده فورى وفى الحال اولمك معناسنه‌در يقال
زأم الرجل زأما وزؤاما من الباب الثالث اذا مات وحيا وطعامى پك پك شدتله اكل ايلمك معناسنه‌در يقال
زأم الطعام اذا اكله شديدا وبرآدمى قورقتمق معناسنه‌در يقال زام الرجل اذا ذعره وحقد وبطلانى

مشكوك اولان برسوز تفوه ايلمك معناسنه در تقول زأم لى كلمة اى طرحها لا ادرى احق هوام باطل و برآدمك ايچريسنى صوغوق قبلامغله اوشيوب دترمك معناسنه دريقـال زأمه البرد اذاملأ جوفه حتى اخذه قل‌ (الترئيم) تفعيـل وزننده بودخى قورقمق معناسنه دريقـال زأمه اذا ذعره (الزأم) فتحتينله برنسنه دن پك بلكليوب قورقر اولمق معناسنه دريقال زئم فلان زأما من البـاب الرابع وزئم على المجهول اذا اشتد ذعره (الزئم) كتف وزننـده وصفدر پك بلكليوب قورقش آدمه دينور (الازدآم) افتعـال وزننده بودخى برنسنه دن پك قورقمق معناسنه دريقـال ازدأم الرجل اذا اشتد ذعره (الزأمة) تمره وزننده صوت شديد معنـاسنه در تقول سمعت زأمة اى صوتا شـديدا وحاجت ومهمه معنـاسنه در وشدتله يمكه وايچمكه دينور يقـال اعجبتنى زأمته اى شدة اكله وشربه ويله دينور ريح معنـاسنه وكفـايت مقدارى زاد وذخيره يه دينور يقـال له زأمة اى مايكفى من الطعـام اى الذخيرة وكلمه معنـاسنه در تقول ما كلمنى بزأمة اى بكلمة ويقـال ما يعصيه زأمة اى كلمـة يعنى آنك برسوزينه مخالفت ايلمز (الزوأم) غراب وزننده چركين وناخوش اولومه دينور بهادران عندلرنده دوشكنده اولان اولوم كبى على قول فوريجه اولان اولومه دينور يقـال موت زوأم اى كريه او مجهز (الازآم) همزه نك كسريله بركسه يى برايشه جبر واكراه ايلمك معناسنه دريقال ازأمه على الامر اذا اكرهه و يارهيى صقمغله در يسى قانه يابشوب قان يارهنك اوزرنده قوريمق معنـاسنه در على قول يارهيه تيمار ايدوب صاغالتمق معناسنه در يقـال ازأم الجرح اذا غمزه حتى لزق جلدته بدمه ويبس الدم عليه اوداواه حتى برئ (الزوأمى) غرابى وزننده خونى وقتال آدمه دينور يقـال رجل زوأمى اى قتـال (الزئم) زانك كسريله كوزه دينور يقال يرمون فى زئمك اى فى عينك وحسب ونسبه دينور يقال طعنوا فى زئمه اى فى حسبه (الزبهمة) مرحله وزننده عجله وشتاب معناسنه در يقال مر بزبهمة اى بعجلة (الزجمة) زانك فتحى وجيمك سكونيله كيزلوجه سويلنان كلامدن مسموع اولان برسوزه دينور تقول سمعت زجمة اى شيئا من الكلمة الخفية ❊ مؤلفك تفسيرى عادتى اوزره مسامحه قبيلندندر وزجمه برسوزجكزه دينور ضمله ده لغتدر يقال لم اسمع له زجمة اى نبسة ويقـال مايعصيه زجمة اى كلمة نته كه زأمه دخى بومعنـايه در وطوغوران خاتونك وسائر حيوانك ايقنديسنه وصقندى بسنه دينور زجمه وزكه كبى يقـال ولدته بزجمة اى بزحرة (الزجوم) صبور وزننده طنقردامسى فرسز اولان يايه دينور على قول سسلوجه اولانه دينور يقـال قوس زجوم اى الضعيفة الارنان او الحنون وشول ناقه يه دينوركه بدخوى اولمغله سائر ناقه‌نك ياوريسنه اصلا ياقلميوب قوقلمقده شك وكمان ايلمكله قبول ايلمز اوله (الازجم) احمر وزننده آچق وسربست بوكورمز اولان دوه يه دينور يقـال بعير ازجم اذا كان لايرغو ولايفصح بالهدير (زجم) سكر وزننده برقوش آديدر (الزحم) مهمله ايله زحم وزننده و (الزحام) كتاب وزننـده برآدمه مضايقه ايلمك معنـاسنه دركه صقشدرمق تعبير اولنور طاريرده قصدبروب صقشدرمق كبى يقال زحمه زحما وزحاما من الباب الثالث اذا ضايقه وزحم اسم جمع اولور يقال زحم اى مزدحمون وبر رجل اسميدر (الازدحام) افتعال وزننده و (التزاحم) تفاعل وزننده خلق غلو وغلبه لك ايدوب صقشمق معناسنه دريقـال ازدحم القوم وتزاحموا اى تضايقوا (زحم) زانك ضميله مكهٔ مكرمه‌نك اسميدر ياخود ام الزحم در غلبه لكى مشتمل اولديغيچون (المزحم) منبر وزننده كثير الزحام ياخود شديد الزحام اولان كسه يه دينور يقال رجل مزحم اى كثير الزحام اوشديده (المزاحمة) مفاعله وزننده صقشدرمق معنـاسنه دريقال زاحمه اذا ضايقه و برنسنه يه يك يقلشمق معناسنه مستعملدر يقال زاحم الخمسين اذا قاربها (ابومزاحم) مجادل وزننده فيل ديدكلرى جانورك كنيه سيدر وقريق بو ينوزلو اوكوزه اطلاق اولنور وخواقين تركدن عرب قوميله اك اول حرب وقتال ايدن خاقانك كنيه سيدر ومزاحم بن ابى مزاحم زفر الكوفى ومزاحم بن مزاحم كه عمر بن عبد العزيزك معتقيدر ومزاحم بن داود محدثلردر ومزاحم برفرسك اسميدر (الزحمة) تمره وزننده اسمدر صقشمغه دينور وزحمه معنـاسنه دركه طوغران خاتونك ولادت بوريسيله اولان ايقنديسنه وصقنديسنه دينوركه انكله ولد طشره اوغرار (زحمويه) عمرويه وزننده اسمادندر زكريا بن يحيى بن زحمويه محدثدر (زحمه) غرفه وزننده ابن عبد الله الكلبى دركه مرج راهط وقعه سنده ضحاك الفهرى نام كسه‌نك قاتليدر (الزخم) زانك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله برموضع آديدر وزخم مصدر اولور شدتله اوته قاقمق معناسنه يقال زخمه زخما من الباب الثالث اذا دفعه شديدا (الزخم) فتحتينله ات بوزيلوب قوقمق معناسنه دريقال زخم اللحم زخما من البـاب الرابع اذا خبث وانتن (الازخام) همزه‌نك كسريله زخم معناسنه در يقال ازخم اللحم بمعنى زخم (لزخم) كتف وزننده بوزيلوب قوقمش اته دينور (الزخمة) فتحاتله اسمدر قوقمش اتده اولان بدقوقويه دينور ياخود يرتجى جانورانه مخصوصدر على قول زخمه زفيرى چوق اولان اتك طعمى فاسد

اولديغندن عارض اولان اجيلغه دينور اجميش ياغ كبي يقال فى اللحم زخمة اى رايحة كريهة اوخاص بلحم السبع
اوهوان بكون نمسا كثير الدسم والزهومة (الزخاء) حمراء وزنده كوده سى بدبوى اولان عورته دينور (الازدخام)
افتعال وزنده برنسنه يى يوكلمك معناسنه در يقال ازدخم الحمل اذا احتمله (الازدرام) افتعال وزنده يوجك
لقمه يى يوتمق معناسنه در يقال ازدرمه اذا ابتلعه (الزرم) فتحتينله كلب وكدى مقوله سنك فضله سى دبرنده قصيلوب
قالمق معناسنه در يقال زرم الكلب والسنور زرما من الباب الرابع اذا بقى جعره فى دبره ومطلقا برنسنه منقطع
اولوب طورمق معناسنه در يقال زرم بوله ودمعه وكلامه اذا انقطع (الازريمام) اقشعرار وزنده بودخى برنسنه
منقطع اولوب طورمق معناسنه در يقال ازرأم بوله اذا انقطع (الزرم) زايك فتحيله كسمك معناسنه در يقال زرمه
زرما من الباب الثانى اذا قطعه وطوغرمق معناسنه در يقال زرمت به امه اذا ولدته وحذر واحتراز معناسنه در
يقال ماهذا الزرم اى الحذر و بر وادى اسميدر كه نهردجله يه منصب اولور (الازرام) همزه نك كسريله و(التزريم)
تفعيل وزنده بونلرده كسمك معناسنه در يقال ازرمه وزرمه اذا قطعه وازرام خاصة تبول ايدن كسنه نك
بولنى كسدرمك معناسنه در يقال ازرمه اذا قطع عليه بوله (الزرم) كتف وزنده قوم وقرابتى قليل اولان ذليل
و بى حيثيت آدمه دينور يقال رجل زرم اى ذليل قليل الرهط و بر يرده ثبات وآرام ايلمز اولان متحرك آدمه دينور يقال
هو زرم اى لا يثبت فى مكان (المزرئم) مقشعر وزنده و(الزرأميم) زايك ضمى ورانك فتحيله منقبض معناسنه در
(الازرم) اسلم وزنده كدى يه دينور سنور معناسنه (الزردمة) دحرجه وزنده برآدمى بوغمق ياخود بوغازينى
صقوب قصمق معناسنه در يقال زردمه اذا خنقه اوعصر حلقه و يوتمق معناسنه در يقال زردم الشىء اذا ابتلعه
وزردمه بوغازده اولان بومرى يه دينور غلصمه معناسنه على قول نسنه يوده جق يره دينور (الزراهمة) علابطة
وزنده غليظ اولان نسنه لره دينور واسكى وكهنه نسنه لره دينور (الزعم) زايك حركات ثلاثيله سويلمك معناسنه در
حق وصدق سوزده و باطل وكذب سوزده مستعمل اولمغله اضداددندر واكثرى متحقق اولميوب مشكوك ومشتبه
اولان محلده استعمال اولنور يقال زعم الرجل زعما مثلثة من الباب الاول اذا قال قولا حقا وكذبا باطلا وكذبا واكثر ما يقال
فيما يشك فيه مثلا برقولك صدق وكذبى مشتبه اولان يرده قال كذا ديميوب زعم كذا ديرلر ❊ شارح ديركه انكيچون
زعموا مطية الكذب ديرلر (الزعمى) زايك ضميله كذاب آدمه دينور يقال رجل زعمى اى كذاب وصادق القول
آدمه دينور يقال هو زعمى اى صادق (الزعيم) امير وزنده كفيل معناسنه در يقال هو به زعيم اى كفيل و برقومك سيد
وسركارنه دينور على قول امورده صالحلرنده جمله طرفندن تكلم ايدن سوز صاحبلرينه دينور جمعى زعماء كلور
كرماء وزنده يقال هو زعيم القوم اى سيدهم ورئيسهم اوالمتكلم عنهم (الزعم) و(الزعامة) زانك فتحيله كفيل
اولمق معناسنه در يقال زعم به زعما وزعامة من الباب الاول اذا كفل به وزعم زايك فتحيله وضميله ظن وكمان
معناسنه در تقول زعمتنى كذا اى ظننتى وحيوانك سودى مقدمجه صويق ونا خوش ايكن ايو وخوش
اولمق معناسنه در يقال زعم اللبن اذا اخذ يطيب (الزعم) فتحتينله طمع معناسنه در يقال زعم اليه زعما
من الباب الرابع اذا طمع (الزعامة) كرامه وزنده كفالت معناسنه در كه ذكر اولندى وشرف وشان
ورياست معناسنه در يقال له زعامة اى شرف ورياسة وسلاح معناسنه در يقال تقلد الزعامة اى السلاح
وزرهه دينور يقال جاء وعليه الزعامة اى الدرع وايشكه دينور بقره معناسنه بونده عينك تشديديله ده لغتدر
ومال غنيمتدن باشبوغه واعيان قومه افراز اولنان حصه يه دينور يقال لا تأخذها فانها زعامة اى حظ السيد
من المغنم ومالك كزيده سنه وافضل واكثرينه دينور كرك ميراث وكرك سائر جهتدن اولسون يقال اخذ الزعامة
من المال اى افضله واكثره من ميراث ونحوه (الزعم) كتف وزنده پك ياغلو جرب كباب وبريانه دينوركه
چويرركن ياغى صاپر صاپر آتش اوزره آقار اوله يقال شواء زعم اى كثير الدسم سريع السيلان على النار (الازعام)
همزه نك كسريله برآدمى طمعه دوشورمك معناسنه در يقال ازعم فلانا اذا اطمعه واطاعت ايلمك معناسنه در يقال
ازعم اليه اذا اطاع و برايش امكانه كلمك معناسنه در يقال ازعم الامر اذا امكن وسود خوشلنمغه باشلمق
معناسنه در يقال ازعم اللبن اذا اخذ يطيب و يرك ابتدا نباتى بلورمكه باشلمق معناسنه در يقال ازعمت الارض
اذا طلع اول نبتها (المزاعم) منابر وزنده شول ايشه دينوركه حقيقتى متبين اولمامغله آنده منازعه واقع اوله يقال
امر فيه مزاعم اى منازعة بونك مفردى مزعم در مقعد وزنده كه اسم مكاندر جمع عنوانى هركس آنده بركونه
سويلمكله ياخود طرفيندن قيل وقال كثير واقع اولمغله منازعات وقوعنه مبنيدر (الزعوم) صبور وزنده و(الزعموم)
عصفور وزنده فصاحت وطلاقتى اولمديغندن حقيقتى اوزره اداى مرامدن عاجز وطوتغون اولان آدمه دينور

يقال رجل زعوم وزعوم اى العيي- اللسان وزعوم شول ناقه وقبون مقوله سنه دينور كه كوده سنك ياغى آزاوله كه
زبونلغندن كنايه در وياغى چوق اولانه دينوركه سموزلكندن كنايه در بوجهتله اضداد ندر يقـال ناقة وشاة زعوم
اى القليلة الشحم ويقال زعوم اى الكثيرة الشحم وشول ناقه وقبون مقوله سنه دينوركه سموزلكنده وزبونلغنده
شك واشتباه اولنه يقـال شاة زعوم اذا كانت قد شك ابها طرق ام لا (المزعمة) مكرمه وزننده بودخى زبون اولان
وسموز وقوتلو اولان حيوانه دينور زعوم كبى (الزعمة) زايك فتحيله زعم لفظندن بناء مره در جمعى زعمـات كلور
ومنه تقول هذا ولازعمتك ولازعما تك اى لا اتوهم زعمـا تك تذهب الى رد قوله بوكلام ايكى محلده استعمال اولنورا ولا
بركسه برنسنه يى بشقد ظن ايله حقيقتى شويله در ديو خـلاف واقع بيان ايدوب بعده خلافى ظاهر اولدقده ايراد
اولنورثانيا برماده ده آنكله مشورت اولنوب خطا جهتنى ايراد ايتدكده مستشيراولان آدم قول مزبورى ردّ وابا ايله
جهت صوابى ابراز ايدوب هذا ولازعمتك ولازعما تك ديرلر يعنى حق وصواب بودر بن سنك زعم وظن ايلديكك
سمتلرى توهمله عمل وتلقى ايلم ديمكدر پس لازعمتك فعـل مقدر لا اتوهم كلمه سـيله منصو بدر (المزعامة) ميمك
كسريله بيلانه دينور حيه معنـاسنه (التزعّم) تفعل وزننده كوجله يلان سوز دوزمك معنـاسنه در يقال تزعّم
الرجل اذا تكذب (المزعم) مقعد وزننده چندان اعتماد اولنميه جق ايشه دينوركه حقيقتى متبين اولمـامغله حقنده
هركس بركونه زعم ايدر اوله يقال امر مزعم اذا كان لايوثق به (المزاعمة) مزاحمه وزننده ومرادفيدر يقـال زاعمه
اى زاحمه (الزغوم) غين معجمه ايله صبور وزننده على قول زغموم كه عصفور وزننده در فصاحت وطلاقتى اولمامغله
اداى مرامدن كما ينبغى عاجز وطوتغون اولان آدمه دينورتنه كه عين مهمله ايله دخى لغتدر يقـال رجل زغوم اوزغموم
اى العيي- اللسان (زغيم) زبير وزننده برقوش آديدر (التزغّم) تفعل وزننده دوه قسمى بوكورمسنى آچق وسربست
چيقارميوب چكه لرنده ترديد ايلمك معـناسنه در يقـال تزغم الجمل اذا ردّ درغاه فى لهـازمه اشبو تزغم لفظنك
اصل معناى موضوعى بودر بعده كثرت استعمالله طـارغين وخشمناك كبى تكلم ايلمكده استعمال اولندى يقال تزغم
الرجل اذا تكلم كالمتغضب (زغمه) غرفه وزنـنـده برموضعدر (الزغلة) زايك فتحى وضميله شـك وشبهه ووهم
معناسنه در ودرونده مضمر اولان كينه وعداوته دينور وخراش وخدشهٔ درونه دينور يقـال وقع منه فى قلبى زغلة
اى حسكة (الزقم) زايك فتحى وقافك سكونيله برنسنه يى لقمه ايدوب يوتمق معناسـنه در يقال زقمه زقما من الباب
الأول اذا لقمه (التزقم) تفعل وزننده تبكلفله لقمه يى يوتمق معناسنه در يقال تزقمـه اذا تلقمه (الازقام) همزه نك
كسريله برآدمه برنسنه يى يوتدرمق معـناسنه در (الازدقام) افتعـال وزننده يوتمق معنـاسنه مطاوعدر يقـال
ازقمه فازدقم اى ابلعه فابتلعه (الزقوم) تنور وزننده بردرلو طعامه دينوركه خرما ايله قيمقدن ترتيب اولنور وزقوم
جهنمده برشجرك اسميدر وباديه ده نابت برنبات آديدركه ياسمن طرزنده چچكلرى اولور تركيده دخى زقوم اغاجى
تعبيراولنور حالا نمـايشى ايچون باغچه لرده دخى يتشدرلمشـدر وزقوم اهل جهنمك طعامنه دينور وغور بلاددن
اريحاء نام بلده يه مخصوص برشجر آديدر مفرداتك بيانه كوره شجراولدن برنوعدركه حجازى وشامى اولور حجازى
نوع اول وشامى بونوعدر خرمايه شبيه ميوه سى اولور حلو وبرمقدار جه عفوصتلو اولور وچكردكندن استخراج
اولنان دهن رياح بارده يى ومواد بلغميه يى واوجاع مفاصلى تحليل ونقرس وعرق النسأ وفالجه ايچلرنده اولان ريحى
ازاله ايلمكده عظيم المنافع وعجيب الاثردر ومقدار شربتى اوچ باخود بش كونه قدر يديشردرهمدر وكاه اولوركه
كوترملرى اياغه قالدرر وديرلركه بو فى الاصل اهليلج كابلى اولوب بنو اميه هـندستاندن جلب واريحاء ارضنده
زرع وغرس ايلديلركيده رك ارض مزبوره طبيعتنى تغيير ايلمكله بوصورته منقلب اولدى (الزقة) زجه وزننده
طاعون ووباء معناسنه در يقال رماه الله بالزقة اى بالطاعون (الزكام) غراب وزننده و(الزكة) زجه وزننده
خلقك دماغى ورشحه ونزله ديدكلرى علت اسميـدركه دماغك ايكى بطن مقدملرندن فضلهٔ رطوبتك برون
دليكلرينه سيلانندن عبـارتدر سببى نزله دركه غدائيته صـالح اولان اشياء ايله دماغ غدا لنوب وغدايه صـالح
اولميانى فضله اولوب اغزدن وبروندن مندفع اولور (المزكوم) زكام عارضه سنه اوغرامش آدمه دينوريقـال زكم
الرجل على المجهول فهو مزكوم اى اصابه الزكام (الزكم) زايك فتحيله و(الازكام) همزه نك كسريله برآدمى زكام
علتنه اوغراتمق معناسنه در يقـال زكمه الله زكما من البـاب الاول وازكمه اى جعله مزكوما وزكم جاعده منى يى
آتدرمق معنـاسنه مستعملدر يقـال زكم بنطفته اذارمى بهـا وقربه يى طولدرمق معناسـنه در يقال زكم القربة
اذاملأها (الزكمة) غرفه وزننده ثقيل وتصلق وناتراش كسه يه دينور يقـال هو زكمة اى ثقيل جاف وبرآدمك الك
صكره طوغان ولدنه دينور يقال هو زكمة ولد ابويه اى آخره (الزكة) زجه وزننده ولدطوغورانك ايقنديسنه

وصقنديسنه دينوركه آنكله ولدطشره اوغرارنه كه زجه دخي دينوركه يان اولندى يقـال اخرجت الولد بزكة
واحدة اي بزحرة (الزلقوم) حلقوم وزننده ومرادفيدر (الزلم) فتحتينله و(الزلم) صرد وزننده چتال طرنقلى
حيوانك بقه نغنه دينور ظلف معناسنه على قول بقه نغنك اكسه سنده اولان سيوريجه مهره يه دينور ويلكسز
اوقه دينور وبقار اوقنه دينوركه جاهليتده آنلر ايله استقسام ايدرلر ايدى مثلا بركسه برامره مباشرت ايده جك
اولسه اوقك برينه امر وبرينه نهى تحرير وبرظرف ايچره وضع ايدوب الني اكا ادخال ايدرايدى نه كه ونه
چيقار ايسه آنكله عامل اولورايدى جمعى ازلام كلور وزلم وزلم آطه طاوشانه دينور وبرمعناسنه كه وبارك
مفرديدر جمعى ازلام كلور (التزليم) تفعيل وزننده برنسنه يى بومشدوب دوزلتمك وطوغرلتمق معناسنه درقتى يايى
بومشدوب طوغرلتمق كبى يقال زلمه اذاسوّاه ولينــه ودكرمن طاشنك كلنك ايله اطرافنى ديشيوب دوزلتمكله
دكرميلندرمك معناسنه در يقـال زلم الرحى اذا ادارها واخذ من حروفهـا وبرآدمه ناخوش غدا ويرمك
معناسنه در يقال زلم غدائه اذا اساءه (المزلم) معظم وزننده خفيف وشوخ وظريف اولان بودوره دينور يقـال
رجل مزلم اى قصير خفيف ظريف واعضاسى ديرنكلى قوند ياپولى آته دينور يقال فرس مزلم اى الملزز الخلق
وقولاغنك اوجى كسلمش دوه يه وقيونه دينور جنسى پاك اولان دوه نك وقيونك نشان ايچون قولاغنك اوجلرندن
قطع ايدرلر وكسيمى خوب وموزون وطرح وقطعه سى لطيف اوقه دينور وطاغ كچيسنه دينوروجوره آدمه دينور
يقال رجل مزلم اى الصغير الجثــة (الازلم) احمر وزننده نشـان ايچون قولاغنك اوجلرى كسلمش صوبى پاك
اركك دوه يه وقيونه دينور مؤنثى زلماء در (الازلم الجذع) جيمك وذال معجمه نك فتحيله طـاغ كچيسنه دينور جذع
تازه معناسنه درطاغ كچيسى وصغن پك چوق ياشامغله آنكله توصيف اولنوركويا كه بهرسنه تازه‌لنورلر بوملابسه ايله
شديد وكثير البلاء دهر وزمانه اطلاق اولنور (الزليم) امير وزننده بودخي قطعه‌سى موزون وكسيمى لطيف اوقه
دينور (الزلمة) زايك فتحى وضمى ولامك سكونيله وفتحاتله و(الزلمة) همزه وزننده قطع معنـا سنه اولان زلم
لفظندن مأخوذلردر بونلر تركيده كسيم وبچم ايله تعبير اولنور وهميشه عبد ايله جاريه ده استعمال اولنور يقال
هوالعبد زلمة وزلمة وزلمة اى قدّه قدّ العبد اوحذوه حذوالعبد او يشبهه كانّه هو وكذلك الامة يعنى شو آدم كوله
كسيمنده وچريسنده در ياخود كوله قلغنده در ياخود بركونه كوله يه شبيهدركه كويا كه كوله در وزلمة كلمه سى تميزيله
منصوبدر (الزلمة) فتحاتله بعض كچى قسمنك قولاغنده اولان خلقى اتدن اصق كوپه يه دينوركه ايكى دانه اولورسه
زلمتان دينور زنمه دخى دينور (الزلماء) حمراء وزننده ازلم لفظنك مؤنثيدر وطاغ كچيسنك ديشيسنه دينور وحقر
طوغانك ديشيسنه دينور (المزلئم) مشمعل وزننده كچوب كيديجى على قول سير وذهابنده وسائر افعالنده كتدكجه
آرتوروب مزداد ايديجى انسان وحيوانه دينور يقـال هومزلئم اى ذاهب ماض اوالمرتفع فى سيراوغيره ومحل آخره
نقل وارتحال اوزره اولان آدمه دينور (الازلئمام) اقشعرار وزننده كون قباقوشلق اولمق معناسنه در يقال
ازلامّت الضحى اى انبسطت (زليم) زبير وزننده (زلام) شداد وزننده اساميدندر (الزلم) زايك فتحيله خطـا
ايلك معناسـنه در يقال زلم الرجل زلمـا من البـاب الاول اذا اخطـأ وطولدرمق معناسـنه در يقال زلم الاناء
اذاملأه وويركوبى ازالتمق معناسـنه در يقال زلم عطـاءه اذا قلله وبرون كسمك معناسنه در يقال زلم انفـه
اذاقطعه (الازدلام) افتعـال وزننده برونى ديبندن كسمك معنـاسنه در يقال ازدلم انفه اذا استأصله وبرآدمك
باشنى كسمك معناسنه در يقال ازدلم رأسـه اذا قطعه (الزلم) فتحتينله شهرزور قربنده برطاغك آديدر وبرنبات
اسميدركه تخمى وچچكى اولمزبرك النه سورمش انجه انجه كوكلرى اولور وآنده پايوان دانه‌لرى اولوركه حلو ومقويدر
(المزلهم) مشمعل وزننده جست وشيرمرد آدمه دينور يقال رجـل مزلهمّ اى خفيف (الزم) زايك فتحى وميمك
تشديديله باغلمق معناسـنه در يقال زمه زمّاً من الباب الاول اذا شـده ودوه نك باشنده اغرى حادث اولمغله باشنى
يوقرى قالدرمق معناسنه در يقال زمّ البعير بانفه اذا رفع رأسه لالم به وبركمسـه باشنى يوقرى طوتمق معنـاسنه
مستعملدر يقال زمّ الرجل برأسه اذارفعه وزم الانف بروتى هوايه طوتمق معنـاسنه دركه كبرونخوتله دماغ
ايلمكدن كنايه در يقال زم الرجل بانفه اذا شمخ وطولدرمق معنـاسنه در يقال زمّ القربة اذاملأها ودوه يه يولار
بچرمك معناسنه در يقال زمّ البعير اذا خطمه ويوريمكده سائره سبق وتقدم ايلمك معنـاسنه در يقال زمّ الرجل
اذا تقدّم فى السير وتكلم ايلمك معناسنه در يقال زم الرجل اذا تكلم وقورد قوزويى قاپوب باشنى يوقارى طوتەرق
آلوب كوتورمك معناسنه دركه قوزينك بيوندن قاورەمغله قوزينك باشى يوقرى قالور يقال زمّ الذئب السخلة
اذا اخذها رافعا رأسها (الزموم) قعود وزننده طولمق معناسنه لازمدر يقال زمّ القربة زماً فزمت هى زموما

ای ملأها. فامتلأت (الزمزمة) زلزله وزننده اوزون اوزادی كورلده یه رك ویانقولیه رق سسلنمك معناسنه در
ایراقدن طاغ ایچندن كلان طوب ورعد آوازی كبی یقال زمزم الشیٔ اذا صات بعیدا وله دوی وبو معناده اسم
اوله رق استعمال اولنور تقول سمعت زمزمة ای صوتا بعیدا له دوی ویپدرپی كوك كورلده مك معناسنه در كه شدید
اولمامغله كورلديسی خوش ومعتدل ویغموری فراوان اولور یقال الرعد یزمزم ای یصوت متتابعا وهو احسنه
صوتا واثبته مطرا وزمزمه آتش پرست طائفه سی طعام ایدركن دمساز اولدقلری نغمه یه دینور كه كنكزلرنده
وبوغازلرنده بركونه ازكی ایله وترانه ایله ترديد وترجيع آواز ایلمكدن عبارتدرنه شق شفه ونه تحریك لسان ایدرلر
ینلرنده اول كلام مصنوعدر یكانه لرفهم ایلیوب همان كندیلری فهم ایدرلر بو معناده كذلك مصدر واسم اوله رق
استعمال اولنور یقال زمزم العلوج ای تراطنوا علی اكلهم وهم صموت لایستعملون لسانا ولاشفة لكنه صوت
تديره فی الخیاشیم والحلوق فیفهم بعضهم عن بعض وزمزمه ارسلان كوموردیسنه دینور (الزمام) كتاب وزننده
برنسنه یی باغلیه جق باغه دینور یولاره زمام اطلاقی بو جهتله در جمعی ازمة كلور (الزمزمة) زالرك كسریله
جماعت انسانیه دینور علی قول دوه قسمندن وانساندن اللی نفردن عبارت كروهه دینور یقال جاءت زمزمة ای جماعة
اوهی خمسون من الابل والناس وجن طائفه سندن یاخود یربجی جانوردن بربلوكه وبرسوری یه دینور وشول
دوه سوریسنه دینور كه ایچنده كوجكلری اولمیه یقال زمزمة من الابل ای جماعة مافیها صغار (الزمزیم) زالرك
كسریله بو دخی ایچنده صغیر اولمیان دوه سوریسنه دینور (الزمزوم) عصفور وزننده كزیده ومنتخب دوه لره
علی قول بو زمهار دوه یه دینور وزمزوم القوم برقوم وجماعتك كزیده وخلاصه ونخبه سنه دینور یقال هو زمزوم
القوم ای سرهم بضم السین (الزمزم) جعفر وزننده و (الزمازم) علابط وزننده چوق صویه دینور یقال
ماء زمزم وزمازم ای كثیر وزمزم وزمازم كعبۀ مكرمه نك یاننده اولان معروف قیونك اسمیدر ❁ شارح دیر كه
كثرت ماء سببیله اطلاق اولندی وتانیث وعلمیله غیر منصرفدر پس بعضلرك لفظ سریانیدر قوللری غیر معتبردر
كویا كه ابتدا جریانه باشلدقده هاجر جنابلری زم زم دیو خطاب ایلمكله من بعد زمزم اطلاق اولندی سریانیده
زم طور كتمه دیمك معناسنه ایمش (زمم) بقم وزننده بو دخی بئر زمزمك اسمیدر (التزمزم) تزلزل وزننده
دوه بوكرمك معناسنه در یقال تزمزم الجمل اذا هدر (الزمام) رمان وزننده یوكسك بویلو اوته دینور (الازمیم
همزه نك كسریله محاق كیجه لرندن بركیجه یه دینور وبر موضع آدیدر وآیك اواخرنده هلال شكلنده كورینان آیه
دینور كه نوری آز اولمغله اول شكله كیرر (الزم) فتحتینله قرشو مقابل معناسنه در یقال وجهی زمم بیته ای تجاهه
وقریب معناسنه مستعملدر تقول داری زمم داره ای قریب منها ویقال امرهم زمم ام ای مقارب (زمم) زالك
فتحیله جیحون ساحلنده بر بلده آدیدر (زمم) زالك ضمیله بر موضعدر (زمزم) جعفر وزننده خوزستانده بر موضعدر
الازدمام) افتعال وزننده خودبینلك ایلمك معناسنه در یقال ازدم الرجل اذا تكبر وقورد قوزویی قاپوب باشنی
یوقری طوته رق ایلتمك معناسنه در یقال ازدم الذئب السخلة اذا اخذها رافعا رأسه (زنیم) نونله زبیر وزننده
ساریه جنابلرینك والده لری اسمیدر وساریه اصحابدندر نهاوند غزاسنده اهل فرس ایله كارزاره مشغول
ایكن فرس عسكرندن برمقداری اوغورلنوب لشكر اسلامك ورالرنده اولان جبله قصد واول تقریبله بغتة
ارقه دن هجوم ایلمك صددنده ایكن مدینه ده خلیفه فاروق اعظم حضرتلری منبر اوزره خطبه اوقوركن
بو حالتی كشفه رباني ایله عین الیقین مشاهده ایلدكده خلال خطبه ده همان یاساریة الجبل الجبل دیو
ندا ایلدی ساریه دخی اسماع الهیله ندای فاروقی استماع ایلمكله جبل طرفنه التفات ایلدككده كیفیت
مزبوره یی مشاهده ایدوب فی الحال آنلری دخی حملۀ كوه انداز ایله طعمۀ تیغ قهر ونكال ایلدیلر وبو كرامات
حضرت فاروقیه دندر رضی الله عنه وزنیم برجوجه آدمك اسمیدر كه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری
آنی كوردكده عافیت واعتدال وجود نعمتنه تشكر اسجدۀ شكران ایدرلر ایدی وزنیم ذویب الطهوی
نام شاعرك اسمیدر كذلك انس ابی ایاس نام شاعرك جدی اسمیدر (الزنمتان) فتحاتله كه زغمه نك تثنیه سیدر
بعض قیونیچی قسمنك قولاقلری یومشغنه قریب وكرتلكنه مقابل اتدن خلیق آصیق آكوبه یه دینور زلمه وزلمتان
دخی دینور ❁ شارح دیر كه مؤلف زلمتان لفظنی زغتان ایله بیان ایلدی لكن امهات سائره نك بیانلرینه كوره زلمتانه
بعض اغنامك بوغازلرنده اولان وزغتان بتا كوشلرنده اولان كوپه دن عبارتدر وزغتان اوبق كرینك كرتكنك ایكی
اوجلرینه اطلاق اولنور نونك سكونیله ده جائزدر (الزنمة) غرفه وزننده بو (الزنمة) فتحاتله بو (الزنمة) همزه وزننده
زلمه وزلمه معناسنه در كه ذكر اولندی یقال هو العبد زنمة وزنمة وزنمة ای زلمة بو دخی قطع معناسنه

اولان زنمۀ آتیه‌دن مأخوذ در وزنمه فتحاتله برنبات آدیدر وصویی پاك اولان دوه‌نك كسیلان قولاغنك پارچه‌سنه
دینور كه دینسدن كسیوب اویلجه كوپه طرزنده صالنوب قالور صویی پاك اولدیغنه نشان ایچون ایدرلر (الزنم)
كتف وزننده و(الازنم) احمر وزننده و(المزنم) معظم وزننده زنمه‌لودوه‌یه دینور مؤنثی زنمه‌در وزنماء ومزنمه‌در معظمه
وزننده (الزنم) فتحتینله زلم وزننده ومراد فیدركه قیون وكچی بقه‌نغنك اردنده اولان مهره‌یه دینور (الزنیم)
امیر وزننده برقومه صكره‌دن ملحق اولوب آنلردن اولمیان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل زنیم ای مستلحق فی قوم
لیس منهم واوغلانغه دینور دخی معناسنه ذكر اولنان زنمۀ اذن معناسندندر وشول فرومایه ولئیم كمسه‌یه دینوركه
لؤم ودناءتله یاخود شر وشناعتله معروف اوله یقال هو زنیم ای لئیم معروف بلؤمه اوشره (المزنم) معظم وزننده
زنیم ایله ایكی معنای اولده مرادفدر وخرده دوه‌لره دینور وبردوه پوغورینك اسمیدر (ازنم) احمد وزننده بنی
یربوعدن بربطندر وازنم بن جشم تمیمدن بربطن پدریدر وبرموضع آدیدر (الزنام) غراب وزننده آفت وداهیه
معناسنه‌در وهارون رشیدك سازنده‌لردن براستادنیزن اسمیدر (التزنیم) تفعیل وزننده بركمسه‌یی مخاصمه ایچون
برآدمه یوللامق معناسنه‌در تقول زنموا الی هذا الخصم ای بعثوه لی لیخاصمنی (الازنام) همزه‌نك كسریله اغاج قسمی
قیونك كوپه‌سی كبی صالقم صالقم یمشلنمك معناسنه‌در یقال ازنم الشجر اذا صارت له زنمۀ (الازنم الجذع) ازلم الجذع
معناسنه‌دركه ذكر اولندی (الزهومة) و(الزهمة) زالرك ضمیله قوقش سموزاتك رایحه‌سنه دینور یقال اخذت
زهومۀ اللحم وزهمته وهی ریح لحم سمین (الزهم) زایك ضمیله مطلقا متعفن رایحه‌یه دینور یقال به زهم ای ریح
منتنۀ ووحشی جانورلك یاخود دوه قوشنك وآتك ایچ یاغنه دینور علی قول مطلقا ایچ یاغنه دینور وزباد ایله
معروف یعنی قلیه مسك دیدكلری عطره دینوركه زباد دیدكلری كدینك قویرقلری آلتندن دبریله مبالی بیندن
صیروب آلورلر (الزهم) فتحتینله برنسنه‌یه یاغ بیلاشوب زفر اولمق معناسنه‌در یقال زهمت یده زهما من الباب
الرابع اذا دسمت وتخمه وامتلا اولمق معناسنه‌در یقال زهم الرجل اذا اتخم (الزهمة) فرحه وزننده یاغ بیلاشق اله
دینور یقال یده زهمۀ ای دسمۀ (الزهم) كتف وزننده كوده‌سی سموز ویاغلو لحیم وشحیم آدمه دینور علی قول
كوده‌سنده سموزلك بقیه‌سی اولانه دینور یقال رجل زهم ای سمین كثیر الشحم اوالذی فیه باقی طرق (المزاهمة)
مفاعله وزننده بركمسه‌یه دشمنلك ایلك معناسنه‌در یقال زاهمه اذا عاداه وبرآدمه كوجنوب بیزارلق ایلمك
معناسنه‌در یقال زاهمه اذا حاكه ومفارقت معناسنه‌در یقال زاهمه اذا فارقه ویقین اولمق معناسنه‌در
یقال زاهمه اذا قاربه بو جهتله ضد اولور كذلك سیر ومشی حالنده وبیع وشراء وسائر افعال ومعاملاتده مداناة
ومقاربت معناسنه مستعملدر (زهمان) سكران وزننده زایك ضمیله بركلبك وبرموضعك آدلریدر (الزهم)
وهم وزننده سموزلكدن كیك ایلكلنمك معناسنه‌در یقال زهم العظم زهما من الباب الاول اذا امخ وبرآدمی
برنسنه‌دن زجر ومنع ایلمك معناسنه‌در یقال زهم فلانا عن كذا اذا زجره عنه وبركسه‌نك حقنده چوق سوز
سویلمك معناسنه‌در یقال زهم فلانا اذا اكثر الكلام علیه (الازهام) همزه‌نك كسریله بودخی سموزلكدن كیكلر
ایلیك باغلق معناسنه‌در یقال ازهم العظم اذا امخ (زهمان) عطشان وزننده امتلا اولمش آدمه دینور (الزهزمة)
زمزمه وزننده ومرادفیدركه ذكر اولندی ودوه آدیملرینی صیق صیق آته رق یورغلامق معناسنه‌در یقال زهزم
البعیر اذا دارك فی المشی (زهام) غراب وزننده برموضعدر (زهدم) جعفر وزننده عنترة العبسی نام شاعر وپهلوانك
فرسی اسمیدر وبشر بن عمرو الریاحی فرسنك اسمیدر وزهدم ارسلانه دینور وجعفر طوغانه علی قول طوغان
یاورسنه دینور وابرق ایله زبانزده اولان مواضعدن برموضعك آدیدر (الزهدمان) تثنیه بنیه سبله بنو عبس
قبیله‌سندن ایكی برادره اطلاق اولنور برینك آدی زهدم وبرینك كردم یاخود قیس ایدی وزهدم بن مضرب تابعی
موثوقدر (الزام) جام وزننده هر نسنه‌نك ربع مقداریدر دینور یقال مضی من النهار زام ای ربع ومضی زامان
ای نصفه زیرا ایكی ربع نصف اولور وزام نیسابور الكاسنده برایالت آدیدر رعاة ناس جام دیرلر تجمیله (الزوم) قوم
وزننده اهل یمنه مخصوص بردرلو طعام آدیدركه سود ایله ترتیب ایدرلر لذیذ اولور (زوم) زایك ضمیله حجازده
برموضعدر وارمینیه الكاسنده برناحیه‌در (زومان) زایك ضمیله اكراد قومندن برطائفه وبربوی آدیدر (الزویم)
امیر وزننده مبریكمش نسنه‌یه دینور یقال شئ زویم ای مجتمع (الزامات) فرق معناسنه‌دركه فرقه‌نك جمعیدر بلوكلر
وكروهلر دیمكدر مفردی زامه‌در یقال زامة من الناس وزامات ای فرقة وفرق (الزیم) عنب وزننده متفرق اته
دینوركه اعضاسنده مجتمع اولماغله ظاهر اولمیه یقسال لحمه زیم ای متفرق یعنی متفرق فی اعضائه لیس بمجتمع
فی مكان فیبدن وپراكنده‌نابراره دینور كذلك پراكنده حایل عسكریه دینور وجابر بن حنی التغلبی واخنس

بن شهاب فرسلرینك اسمیدر و بوعلمیت وفرقه تأویلیله تأنیث علتلریله غیرمنصرفدر (الزیمة) تمره وزننده نخله
یمامه‌ده برقریه آدیدر (الزیمة) زانك كسریله شول دوه سوریسنه دینورکه اقلی ایکی اوچ واكثری اون بش قدر
اوله (التزیم) تفعل وزننده بلوك بلوك پراكنده اولمق معناسنه‌در یقال تزیم الخیل اذا تفرق و بدنك اتی پارچه پارچه
و بلوك بلوك اولمق معناسنه‌در یقال تزیم اللحم اذا صار زیما زیما وكوده‌ده اولان ات پك دیرنكلی وصیق وطقناز
اولمق معناسنه اولمغله كویاكه ضد اولور یقال تزیم اللحم اذا اشتد اكتنازه وانضم بعضه الی بعض (الزیزم)
قای اولانك كسریله جن طائفه‌سنك جولدیلرندن حكایه‌در (الزیم) زانك فتحیله مخاطبی اسكات ایدیجی سوز
سویلمك معناسنه‌در یقال زام له یزیم ویزام زیما من الباب الثانی والرابع فاسكته ای تكلم له بكلمة فاسكته بها
(الازیم) احمر وزننده بوكورمز اولان دوه‌یه دینور یقال بعیر ازیم اذا كان لایرغو ❊ فصـــــل السین المهملة
(السأم) سینك فتحی وهمزه‌نك سكونیله و (السأم) فتحتینله و (السأمة) ضربه وزننده و (السآمة) كرامه وزننده
و (السآم) سحاب وزننده برنسنه‌دن بیقوب اوصانمق معناسنه‌دركه بزمك وبیزار اولمق تعبیر اولنور یقال سئم
الشئ ومنه سأما وسأما وسأمة وسآمة وسآما من الباب الرابع اذا مل (السؤوم) صبور وزننده اوصانق و بیقغین
آدمه دینوركه بزكین وبیزار تعبیر اولنور (الاسأم) اكرام وزننده برآدمی برنسنه‌دن بیقدروب اوصاندرمق و بزدرمك
معناسنه‌در تقول اسأمته اذا جعلته سؤوما (الستهم) قنفذ وزننده قیچی بیوك آدمه دینور یقال رجل ستهم ای الكبیر
العجز (السجوم) قعود وزننده و (السجام) كتاب وزننده كوزیاشی آزجه آقمق علی قول چوق آقمق معناسنه‌در
یقال سجم الدمع سجوما وسجاما من الباب الاول اذا سال قلیلا اوكثیرا (السجم) رجم وزننده و (السجوم) هجوم
وزننده و (السجمان) فتحاتله متعدیدر كوزیاش آقتمق و بلود یغمور آقتمق معناسنه یقال سجمت العین والسحابة الماء
سجما وسجوما وسجمانا من الباب الثانی والاول اذا قطر دمعها وسال قلیلا اوكثیرا و یقال سجم الرجل الدمع وسجم
وسجوم برایشدن اویالنوب كیجكمك وآغردیرنمك معناسنه‌در یقال سجم عن الامر اذا ابطأ (الاسجام) همزه‌نك
كسریله و (التسجیم) تفعیل وزننده و (التسجام) تذكار وزننده برآدم كوزیاشی آقتمق معناسنه‌دریقال اسجم
الرجل الدمع وسجمه تسجیما وتسجاما اذا صبه (السجم) فتحتینله بلاو وآشكاره اولان صویه دینور یقال بالارض
سجم ای ماء بین وآقان كوزیاشنه دینور وسكود اغاجنك یپراغنه دینور (الاسجم) ازیم وزننده ومراد فیدركه
بوكورمز اولان دوه‌یه دینور (الساجوم) بركونه بویه آدیدر و بردره‌نك اسمیدر (السجوم) صبور وزننده و (المسجام)
محراب وزننده شول ناقه‌یه دینوركه صاغیلوركن پاچه‌لرینی كروب باشنی یوقری دیكوب طوتار اوله و بوافراط
ادراری موجبدر یقال ناقة سجوم ومسجام اذا فشحت رجلیها عند الحلب وسطعت برأسها (السحم) سینك
وحاء مهمله‌نك فتحیله و (السحمة) غرفه وزننده و (السحام) غراب وزننده سیاهلغه دینور سواد معناسنه
(الاسحم) اسود وزننده ومراد فیدركه سیاه نسنه‌یه دینور و بو بنوزه‌یه دینور قرن معناسنه و برصنم آدیدر وشول
قانه دینوركه عربلر برماده ضمننده عهد ویمین ایلدكارنده اللرینی اكا طالدررلر وسحابه اطلاق اولنور ومه تكمه‌سنه
اطلاق اولنوركه مه‌نك باشنده اولان خرده دانه‌در سیاهجه اولور رحلمة الثدی معناسنه وخمر طولو منه اطلاق
اولنور (السحم) فتحتینله برشجر آدیدر وتیموره دینور حدید معناسنه (السحم) ضمتینله تیموربجی چكیجلرینه دینور
(ذوسحیم) زبیر وزننده برموضع آدیدر وسحیم ابن تبع اسمیدركه شهرزادۂ یمن ایدی وسحیم مثل بن مشجرة الضبی
فرسنك اسمیدر وائمۂ لغتدن برذاتك اسمیدر (السحماء) سوداء وزننده ذبره اطلاق اولنور وبرشجر آدیدر وشریك
بن السحماء اصحابدندر سحماء والده‌سنك اسمیدر پدری عبدة بن مغیث ایدی (ابوسحمه) طلحه وزننـــده باهله
قبیله‌سندن براجرك كنیه‌سیدر وسحمة بنت كعب قضاعه قبیله‌سی نسبندندر (سحمه) غرفه وزننده بررجل
آدیدر وجزء بن خالدك فرسی اسمیدر (سحم) زفر وزننده نعمان بن منذرك فرسی اسمیدر (سحامه) ثمامه وزننده
یمامه‌ده كلیب قبیله‌سی یوردنده برصو آدیدر (سحابه) سحابه وزننده برمحدث اسمیدر (سحام) غراب وزننده
عنده برقضا آدیدر وفلج نام محلده بروادی آدیدر و بركلیك اسمی اولان سخام خای معجمه ایله‌در جوهری مهمله وهم
المشدر (الاسحام) همزه‌نك كسریله بلود یغمور یاغدرمق معناسنه‌دریقال اسحمت السماء اذا صبت ماءها
(الاسحمان) افعوان وزننده برشجر آدیدر (اسحمان) زرقان وزننده برطاغك اسمیدر بونده همزه‌نك ضمی خطادر
وسیاه نسنه‌یه دینور (السخم) سینك وخای معجمه‌نك فتحیله سیاهلغه دینوریقال به سخم ای سواد (الاسخم)
اسود وزننده ومراد فیدر یقال شئ اسخم ای اسود (السخیمة) سفینه وزننده و (السخمة) غرفه وزننده
برآدمك حقنده قلبنك قرارمسنه وحقد وكینه‌یه دینور یقال به لفلان سخیمة وسخمة ای حقد (المسخم

معظم وزننده برآدمك حقنده كين طوتمش كمسه يه دينور يقال هومسخم بفلان اى به سخيمة (التسخم) تفعل
وزننده بركسه يه برآدمك قلبي قراروب كين وعداوت باغلمق معناسنه در يقال تسخم فلان عليه اذا تحقد (التسخيم)
تفعيل وزننده بركسه حقنده برآدمى طارلتمق معناسنه در يقـال سخم بصدره اذا اغضبه وبرنسـنه يى سياه ايلمك
معنـاسـنه در يقـال سخم الله وجهه اى سوده وصويى اصيتمق معنـاسـنه در يقـال سخم الماء اذا سخنه وات
قوبقق معناسنه در يقال سخم اللحم اذا انتن (السخام) غراب وزننده و(السخامى) و(السخامية) ياى مشدده ايله
بادهٔ خوشكواره دينور و سخام كوره اطـلاق اولنور وتجره قاره سنه دينور يقـال طلاه بالسخام اى بسواد
القدر وقوشك يلـكلرى التنده اولان يومشق تويلره دينور يقال وجه الغلام لين كالسخام وهوالريش اللين تحت
ريش الطير وقطنى واطلس كبى يومشق وملايم قـماشه وثوبه دينور يقـال ثوب سخام اى لين المس (السخامة)
جمراء وزننده جابجاسهل وغليظ اولان قره طاشلق تپه يه دينور (السدم) فتحتينله غمكين اولمق على قول ندامتله
غمكين اولمق ياخود حزن واندوهه مقـارن غيظ وغضب پيدا ايلمك معنـاسنه در يقـال سدم الرجل سدما
من البـاب الرابع وهوالهم اومع ندم اوغيظ مع حزن و برنسـنه يه پك دوشكون حريص اولمق معناسـنه در يقال
سدم بالشئ اذا لهج به وحرص وسدم فحل مسدوم معنـاسـنه در كما سيذكر (السادم) و(السدمان) سكران
وزننده غمكين ياخود ندامته مقارن غمكين ياخود حزن واندوهه مقـارن غيظناك آدمه دينور (المسدوم) فحل
سدم معناسنه در (السدم) كتف وزننده و(المسدّم) معظم وزننده مسدوم وسدم كبى اسرمش دوه يه دينور
على قول ديشى دوه سور يسـنه صاليور يلوب يتلرنده اسر يوب كزمكله ناقه لركوسنيدكده صوى اولمامغله
ديشيلره آشمسون ديو ايچلرندن اخراج اولنان اركك دوه يه دينور ياخود ديشى يه آشمقدن ممنوع اولان دوه يه دينور
نه كونه ممنوع اولورسه اولسون يقال فحل مسدوم وسدم وسدم ومسدّم اى هايج اوالذى يرسل فى الابل فيهدر
بينها فاذا ضبعت اخرج عنهـا استهجانا لنسله اوالممنوع من الضراب باى وجه كان وسدم ومسدّم قشقروب
آتيلو راولان صويه دينور (السدم) ندس وزننده و(السدم) جبل وزننده و(السدم) عنق وزننده بونلرده ديك
ديك فشقروب آتيلو راولان صويه دينور جمعلرى اسدام وسدام كلور جبال وزننده على قول مفرد وجمعلرى برابردر
يقال ماء مسدّم وسدم وسدم وسدم وسدم اى مندفق (السديم) امير وزننده كثيرالذكر اولان آدمه دينور يقـال
رجل سديم اى كثيرالذكر وجوّ سماده اولان يوفقه جه سيسه ودومانه دينور على قول مطلقا دومانه وسيسه دينور
(السديم) سينك ضميله و(السدم) ضمتينله طولمش ياخود اوزرى طبراقله اورتيلوب بلورسز اولمش قيويه دينور يقال
ركية سدم وسدم اى مندفنة (السدم) ردم وزننده قپويى سدّ ايلمك معناسنه در يقال سدم الباب سدما من الباب الاول
اذاردمه (المسدّم) معظم وزننده صالمدوه يه دينور وشول دوه يه دينوركه صرتى ياغر اولمغله برمدّت هاويدى آلنوب
بوش قاله رق ياغرى قپانوب صاغالمش اوله (السدم) كتف وزننده قيس مجنون وفرهاد كبى شديدالعشق اولان
عاشق آشفته يه دينور يقال عاشق سدم اى شديدالعشق (سدوم) صبور وزننده جوهرى لوط عليه السلام قومنك
قريه سى اولمق اوزره رسم ايدوب غلط ايلمشدر صواب اولان سذوم اولمقدر ذال معجمه ايله ومنه المثل اجوزمن قاضى
سذوم وعندالبعض سذوم حمص ايالتنده بربلده در ❋ شارح ديركه اهل تحقيقك بيانته كوره سذوم ذال معجمه ايله سدوم
معرّبيدر ❋ مترجم ديركه سدوم لوط قومنه مخصوص آلتى قصبه نك بريسيدر آنده برقاضى وارايدى جورايله مثلدر
جورندن برى بودركه بركون حضورينه ايكى كمسه كلوب برى آخردن دعوا ايلدى كه بنم بونك ذمتنده بيك درهم
حقم واردر مدعى عليه دخى اقرار ايدوب لكن بش سنه دنصكره مستحق اوله جقدر بسزدن نياز ايدرمكه بش سنه
تمامنده بن مزبوره بيك درهمي ادا ايچون كتورذكده بلكه بوآدمى بوله مم كرم ايدوب بونى بش سنه حبس ايلسكزكه
اولوقتده حاضر بولهيم پس مدعى عليهك بوسوزيله مدعى مرقومى بش سنه حبس ايلمشدر انتهى (السرم) سينك
فتحى وراءنك سكونيله كلب قسمنى اغرا ايلمكه مخصوص زجر كلمه سيدر يقال سرما سرما اذا هيجه (السرم) سينك
ضميله قرنده اولان طوغرى بغرسغك اوجنه دينوركه مقعدك ايچ حلقه سيدر فضلات آندن خروج ايدر (السرم)
فتحتينله دبر آغريسـنه دينور (السرمان) سينك ضميله حمران وزننـده برجنس آرى اسميـدركه پك خبيث
وموذى اولوراشك آريسي ديدكلريدر (التسريم) تفعيل وزننده پاره پاره كسمك معنـاسـنه در يقـال سرمه
اذاقطعه (المتسرمة) متورمه وزننده بلوك بلوك دوه لره دينور يقال جائت الابل متسرمة اى متقطعة (السرجم)
جيمله جعفر وزننده پك اوزون نسنه يه دينور طويل معنـاسـنه (الساسم) سينك فتحيله عالم وزننده برجنس
سياه شجر اسميدر على قول آبنوس اغاجيدر ياخود شيزى ديدكلرى شجردر ياخود براغاجدركه آندن ياى دوزياور

مؤلفك شيرزى كلمه سنى آبنوس ياخود ساسم ياخود خشب جوزدر ديو رسم ايلمشدر ظاهرا ساج اغاجيدر (السرطم
بجعفر وزننده و (السرطم) زبرج وزننده اوزون نسنه يه دينور وشول آدمه دينوركه بليغ وفصيح اولمغله كلامى
بيان وفصاحت اوزره ادا ايدر اوله يقال رجل سرطم اى البين القول فى كلامه وشول تنومند وعظيم الخلقه آدمه
دينوركه بوغازى واسع وسريع البلع واكول اوله يقال هوسرطم اى الواسع الحلق السريع البلع مع جسم وخلق
(السطام) سينك كسريله آتش كوركى تعبيراولنان تيموركوركه دينوركه انكله آتش اوچر يلور وقپو طرقرنه
وميدانه دينور وشيشه طقاجنه دينور وقلجك اغزنه دينور (السطم) سينك فتحيله بودخى قلجك اغزنه دينور
(الاسطمة) طرطبه وزننده برقوم وجماعتك وسط واشرافنه ياخود برمصلحتلرى ظهورنده مرجع ومجمعلرى
اولان كاركذار ومصلحت بيلرى اولان آدمه دينور يقال اسطمة القوم اى وسطهم واشرافهم اومجتمعهم (السطم
ضمتيله اصول معناسنه دركه اصلك جمعيدر يقال عادت الاشياء فى سطمها اى اصولها بونك مفردى سطام در
(السطم) لطم وزننده قپويى پركتمك معناسنه دريقال سطم الباب سطما من الباب الاول اذا ردمه (الاسطام
همزه نك كسريله آتش اوچره جك كوسكى يه دينور يقال حول النار بالاسطام اى بالمسعار وعبدالله بن اصرم
نام كسه نك قلجى اسميدر (بنوسعدم) جعفر وزننده بنومالك بن حنظله قبيله سندن بر بطندر ميمى زائددر
(السعم) سينك فتحيله دوه يوريمسندن بركونه يورويش اسميدركه تيز تيز يوريمك اوله جقدر يقال سعم البعير
سعما من الباب الثالث وهو ضرب من سير الابل (السعوم) صبور وزننده تيز تيز يورر اولان ناقه يه دينور
(سعيم) زبير وزننده اصحابدن مرداس بن عقفانك جدّى اسميدر (المسعام) محراب وزننده على قول مشعان وزننده
سرعتله آقان سيلا به دينور يقال سيل مسعام اى سريع (السغم) سينك فتحى وغين معجمه نك سكونيله جماع
ايلمك على قول انزالدن خوشلنميوب همان صوقوب چكمك معناسنه در يقال سغم جاريته سغما من الباب الثالث
اذا جامعها اوهوان لايحب الانزال فيدخل ثم يخرج وسغم دغم كبى رغم لفظنى تاكيدا ايراد اولنور يقال رغماله دغما
سغما و بو تاكيد اولديغيچون واودن مجرّد اولور (السغم) كتف وزننده بدغدا آدمه دينور يقال رجل سغم اى السيئ
الغذاء (المسغم) معظم وزننده و (المسغم) مكرم وزننده خوش غدا آدمه دينوركه دائما نفايس اكل ايدر يقال
هومسغم ومسغم اى الحسن الغـذاء واتلو جانلو تروتازه وناز كبدن اوغـلانه دينور يقـال غـلام مسغم ومسغم
اى ممتلئ البدن نعمة (الاسغـام) همزه نك كسريله اوغلان اتلو جانلو تروتازه وناز كبدن اولمق معناسنه در يقال
اسغم الغلام على المجهول وكذا سغم على المجهول اذا كان مسغمـا و برآدمى آزرده دل ايلمك وخاطرينه طوقنمق
معنا سنه در يقال اسغم فلانا اذا ابلغ قلبه الاذى (التسغيم) تفعيل وزننده يودم يودم ايچورمك معناسنه در يقال
سغمه الماء اذا جرّعه اياه (سيغم) ضيغم وزننده بربلده در (السقام) قافله سحاب وزننده و (السقم) جبل وزننده
و (السقم) قفل وزننده خسته لك دينور يقـال به سقا ، وسقم وسقم اى مرض ❊ مؤلف بصـائرده مرضى
تعميم ايلمشدركه جسمـانى ونفسانى اولور لكن سقم جسمـانى يه مخصوصدر وسقم فتحتيله وسقم قفل وزننده
وسقامه كرامه وزننده مصدر اولور لر خسته اولمق معناسنه يقـال سقم الرجل وسقم سقما وسقما وسقامة
من الباب الرابع والخامس اذا مرض (السقيم) امير وزننده وصفدر خسته يه دينور بيمار معناسنه جمعى سقام
كلوركرام كبى (سقـام) غراب وسحاب وزنلرنده بروادى آديدر (سقمان) سلمان وزننده برموضعدر (السوقم
جوهر وزننده برجنس اولو اغاجك اسميدر (السقمونيا) سينك فتحى وياء تحتيه نك تخفيفى وقصرايله بر نبات آديدركه
ايچندن سدكبى يلمشك رطوبت استخراج وتجفيف اولنور اول رطوبته دخى سقمونيـا دينور تركيده محموده اوتى
ورطوبتنه محموده تعبيراولنور بغايت مسهلدر معده واحشايه مخالفتى مسهلات سائره دن اكثردر بناء عليه ساده جه
استعمـال اولنميوب فلفل وزنجبيل وانيسون كبى اشيـاء معطرات مصلحـات ايله استعمـال اولنور آلتى شعيره
مقدارندن يكرمى يه قدر مصلحلر ايله استعمالى مرّه صفرايى واقاصئ بدندن لزوجات رديئه يى جاذبـدر و برجزء
محموده برجزء تربدى تازه سدايله على الريق شرب قارنده بردانه صوغلجان قوميوب بالجمله اخراج ايلمكده عجيب الاثر
ومجربدر ❊ مترجم ديركه مفرداتده سقمونيا يونانى اولوب عربيسى محموده اولمق اوزره مرسومدرحتى بر مسهل اولمغله
شاعر اشبو بيت هزل آميزى تفوّه ايلمشدر ❊ عواقب الصبر فيما قال قائلهم ❊ محمودة قلت اخشى ان تخربنا ❊ (السقطم
زبرج وزننده فاره يه دينور (السيكم) حيدر وزننده يابجـه يابجه وآديملرى صيق صيق يوريان ضعيف آدمه
دينور و بررجل آديدر (السكم) سينك فتحى وكافك سكونيله برآدم سيكم اولمق معناسنه دريقـال سكم فلان
سكما من الباب الاول اذا صـار سيكما (السلم) سينك فتحى ولامك سكونيله برقولپلى قوغه يه دينور سقا قوغه سى

كبي جمعي اسلم كلور افلس وزنده وسلام كلور جبال وزنده ومصدر اولور ييلان صوقمق معناسنه يقال
سلمته الحية سلما من الباب الاول اذا لدغته ❁ شارحك بيانه كوره سلامته تفألدر وسلم ديدكلري اغاجله دري يي
دباغت ايلمك معناسنه در يقال سلم الجلد سلما من الباب الثاني اذا دبغه بالسلم وقوغه اسكيوب يپر بمكله عملندن
فارغ اولوب ترميم واحكام ايلمك معناسنه در يقال سلم الدلو اذا فرغ من عملها واحكمها (السلم) سينك كسريله
وفتحيله بارشمغه دينور صلح معناسنه در مذكر ومؤنث اولور يقال خذوا بالسلم اي بالصلح ❁ شارحك بياني اوزره
تانيثي نقيضي اولان حرب لفظنه حمل ايله در وسلم مصالحه ايدن كمسه يه ده اطلاق اولنور نته كه حرب محاربه ايدن
كمسه يه ده اطلاق اولنور تقول انا سلم لمن سالمني وحرب لمن حاربني اي مصالح ومحارب وسلم اسلام معناسنه در كه انقياد
واطاعت ايلمكدر واسلام معناسنه در كه مسلم اولمقدر ❁ قال الشارح وبه قرئ قوله تعالى ❁ ادخلوا في السلم كافة ❁ وفسر
بالاسلام (السلم) فتحتينله سلف معناسنه در كه بيوع انواعندن بر نوعك اسميدر يقال عقد عقد السلم اي السلف مؤلف
سلفي سلم ايله وسلمي سلف ايله تعريف ايلدي قدوري نك بيانه كوره سلف وسلم لغتده ايكي بدلك برينك تعجيلي
وآخرك تأجيلي متضمن عقددن عبارتدر وعرف شرعده ثمنك تعجيلي ومثمن اولان مالك تأجيلي موجب
عقدده مخصوص اولدي شروط واوصافي كتب فقهيه ده مبسوطدر وسلم انقياد واستسلام معناسنه در ومنه قوله تعالى
والقوا اليكم السلم ❁ اي الاستسلام والانقياد وسلم بر شجر اسميدر بو شجر مغيلان اغاجي انواعندندر مصر تركي
وسط اغاجي تعبير اولنور يمشنه قرظ دينور كه پلاموط اوله جقدر آنكله دري دباغت اولنور مفردي سلمه در وسلم
تسليمدن اسم اولور كه حضرت باري تعالانك امر وحكمنه رضا وانقياددن عبارتدر واسيرلكه دينور يقال اخذه
بالسلم اي بالأسر واسير وكرفتاره دينور يقال هو سلم اي اسير (المسلوماء) ميمك فتحي والفك مديله ذكر اولنان
سلم نام اغاجلري چوق يره دينور يقال ارض مسلوماء اي كثيرة السلم (السلمة) فرحه وزننده طاشه دينور جمعي
سلام در كتاب وزننده وحريري تر ونازك واطيف اولان خاتونه دينور يقال امرأة سلمة اي الناعمة الاطراف وسلمه
اساميدندر سلمة بن قيس الجرمي وسلمة بن حنظلة السحيمي صحابه لردر وبنو سلمه انصاردن بر بطندر وسلمة
بن كهلاء بجيلة قبيله سي نسبندر وسلمة بن الحارث كنده قبيله سي نسبندر وسلمة بن عمرو بن ذهل وسلمة بن غطفان
بن قيس وعميرة بن خفاف بن سلمه وعبدالله بن سلمة البدري الاحدي وعمرو بن سلمة الهمداني وعبدالله بن سلمة
المرادي رجال محدثيندندر پس جوهري نك عربده انصاردن بطن اولان سلمه دن غيري سلمه يوقدر قولي خطادر
شارح ديركه جوهري بنو سلمه يي انكار ايلمشدر (سلمه) فتحاتله اصحابدن قرق نفر ياخود اولمقدار ذوات اسميدر
واوتوز نفر ياخود اول قدر محدثين اسملريدر وسلمة الخير وسلمة الشر ايكي معروف كمسه در وام سلمة بنت اميه كه
امهات مؤمنيندندر وام سلمه بنت يزيد وام سلمه بنت ابي حكيم ياخود بو ام سليم ياخود ام سلمان در صحابيه لردر
(السلام) سينك فتحيله نقص وعيب وفنا وزوال شائبه سندن سالم ومنزه اولان دائم وباقي حق جل وعلا
حضرتلرينك اسماء حسناسندندر في الاصل مصدردر وسلام سلامه كبي مصدردر عيوب وآفاتدن برئ وسالم
اولمق معناسنه دريقال سلم من العيوب والآفات سلاما وسلامة من الباب الرابع اذا برئ وبين الاسلام تحيت
اولان سلام عليكم بو معناددندر كه سلامتله دعا ايلمكدر اسم اوله رق دخي استعمال اولنور وسلام ييلان صوقمش
كمسه يه دينور سليم كبي كاسيذكر وسمياط نام قلعه قربنده بر موضع آديدر ومكهٔ مكرمه ده بر تك اسميدر وحجازده
بر طاغك آديدر وقصر السلام رقه ده هارون رشيدك بر كوشكي اسميدر وبر شجر آديدر بونده سينك كسريله ده
زبانزده در لطايفدندر كه بر اعرابي يه بر آدم تحيت قصديله السلام عليك ديدكده اعرابي جوابنده والحجبات
عليك ديدي اول آدم ياهو بونه كونه جوابدر ديو اعتراض ايلدكده سلام وحجبات ايكي كونه آجي اغاجلردر سن
بر يسني بكا حواله ايلدك بندخي سكا ديكريني تفويض ايلدم ديو جواب ايلدي وسلام اساميدندر عبدالله بن سلام
الحبر وبرادري سلمة بن سلام ويكاني سلام وسلام بن عمر وصحابه لردر وابو علي الجبائي محمد بن عبدالله بن سلام در
ومحمد بن موسى بن سلام السلامي كه جدينه منسوبدر محدثلردر (دار السلام) جنت اعلادر كه داخل اولنلر آفاتدن ونعيمي
انقضاسندن سالم اولورلر تقول اللهم ادخلنا دار السلام اي الجنة (نهر السلام) نهر دجله در (مدينة السلام)
بغداد بهشت اتسامدر محدثيندن حافظ محمد بن ناصر وعبدالله بن موسى وشعرادن محمد بن عبدالله السلاميون
بغداده منسوبلردر (السليم) امير وزننده و(المسلوم) بونلرده سلام كبي ييلان صوقمش كمسه يه اطلاق اولنور وبو
تفأل قبيلندندر يقال رجل سلام وسليم ومسلوم اي لديغ (سلام) كتاب وزننده بر صو اسميدر (سلام) غراب
وزننده بر موضع آديدر (سليم) زبير وزننده اساميدندر سليم بن منصور قيس غيلان قبيله سندن منشعب بر قبيله

پدر يدر كذلك جذامدن برقبيله پدر يدر واون بش صحابه اسميدر وامّ سليم بنت ملحان وامّ سليم بنت سحيم صحابيه لردر (ذات السليم) برموضعدر (درب سليم) بغداد در وازه لرندن بردر وازه در (سليمه) جهينه وزننده بررجل اسميدر (ابو سلمى) بشرى وزننده زهير نام شاعرك پدر يدر (ابو سلمى) سكرى وزننده وزغ ديدكلرى آلاجه كلرك كنيه سيدر (سلمان) سبنك فتحيله برطاغك آديدر ومراد قبيله سندن بر بطندر عبيدة السلمانى آنلردندر زمان سعادتده اسلامه كلوب لكن شرفياب صحبت اولمدى وسائر بعض محدّثين سلمانيين دخى آنلردندر خطيب سلمانى كبى وسلمان بن سلامه وابن ثمامه وابن خالد وابن صخر وابن عامر وابن الاسلام الفارسى اصحابدندر اخيرسلمان فارسى حضرتلريدر (ابو سلمان) بوق بوجكنك كنيه سيدر (السلم) سكر وزننده نردبانه دينور مؤنثدر و بعضا مذكر اولور درجه ومرقاة كبى جمعى سلاليم وسلالم كلور يقال صعد على السلم اى المرقاة ❊ شارح ديركه جاى سلامت اولان محل- فوقانى يه تسليم ايلديكيچون اطلاق اولندى وسلم او زنكويه اطلاق اولنور يقال جعل بالفرس سلما اى غرزا وريّان بن سيارك فرسى اسميدر وعانه ديدكلرى كوا كبك صاغ طرفنك اشاغى سمتنده نيجه كوكبلره اطلاق اولنور كه نردبان شكلنده در وسلم سبب معناسنه مستعملدر كه برنسنه يه موصل اولان وسيله در يقال اتخذه سلما اى سببا (السلامة) كرامه وزننده سلام كبى عيوبدن وآفتدن برى و پاكيزه اولمق معناسنه در يقال سلم الرجل عن العيب والافة سلاما وسلامة من الباب الرابع اذا نجاو برئ منها وسلامه اساميدندر سلامة بن عمير بن ابى سلامه صحابه در وسيار بن سلامه محدثدر وسلامة بنت الحرّ الازديه وسلامة بنت معقل الخزاعيه وسلامه كه حاضنهٔ ابراهيم بن حضرت مصطفو يدر عليهما السلام صحابيه لردر (التسليم) تفعيل وزننده آفتدن محفوظ وبرى قلمق معناسنه در يقال سلمه الله تعالى من الافة اى وقاه و ا يّاها و برنسنه يى برآدمه طپشرمق معناسنه در تقول سلمته الى فلان اذا اعطيته ا يّاه و رضا معناسنه در كه خداى متعالك حكم وقضا وقدرنه راضى اولوب امرينه يبون صونوب هرنه ظهور ايدرسه خيرا وشرّا قبول تامله قبول ايلمكدن عبارتدر يقال هو فى التسليم اى فى الرضى وسلام معناسنه در كه مراد تحيه در سلام عليكم ديوسلام ويرمكيدر كه تحيت وسلامتله دعا ايلمكدن عبارتدر يقال سلمه اى قال له سلام عليكم (التسلم) تفعل وزننده تسليم اولنان نسنه يى اخذ وقبض ايلك معناسنه در تقول سلمته اليه فتسلمه اى اعطيته فتناوله واسلامه كلمك معناسنه در يقال كان كافرا ثم تسلم اى اسلم (الاسلام) همزه نك كسريله اطاعت وانقياد ايلك معناسنه در يقال اسلم الرجل اذا انقاد ومسلمان اولمق معناسنه در يقال اسلم اليهودى اى صار مسلما و برآدمى مخذول ايلك معناسنه در كه همزه سى سلب ايچوندر يقال اسلم العدو اذا خذله وطپشرمق تفويض معناسنه در يقال اسلم امره الى الله تعالى اى سلمه ومشغول ودركار اولديغى نسنه يى ترك ايلك معناسنه در تقول اسلمت عنه اذا تركته بعدما كنت فيه (التسالم) تفاعل وزننده برى بريله صلح ايدوب سلامتلشمك معناسنه در يقال تسالما اذا تصالحا وتقول العرب هو لا يتسالم خيلاه اى لا يقول صدقا فيسمع منه يعنى فلانك ايكى فرقه سوارى سپاهى برى بريله صلح ايلمز ديمكدر كه فلان كلامى راست سويلمز كه استماع وقبول اوله ديه جك موقعده ايراد اولنور زيرا ايكى سوارى عسكرى برى بريله مصالحه ايلدكده يكديكره قصد وهجوم ايليه رك على حالهما يوللرينه كيدرلر پس كلام مزبور ايكى سوزى برآرايه كلمز و برى برينه او يمز كذا بدر ديمكدن كنايه اولور زيرا ايكى سوزى برى برينه منافر ومصادم اولان كمسه كذابدر (المسالمة) مفاعله وزننده بركسه ايله صلح ايلك معناسنه در برى برينك شرندن سالم اولورلر يقال سالمسا اذا صالحا (الاستلام) افتعال وزننده و (الاستلآم) استفعال وزننده خاصة حجر اسودى لمس ايلك معناسنه در كه زيارت ايلك تعبير اولنور او پمك ايله يا ال سورمك ايله اولور يقال استلم الحجر يعنى الاسود استلاما واستلأمه استلآما اذا لمسه اما بالقبلة او باليد ❊ شارحك بيانه كوره سلمه دن مأخوذ دركه حجر معناسنه در ياخود سلامدن مأخوذ دركه تحيت معناسنه در واستفعالده لأمه دن مأخوذ دركه درع وسلاح معناسنه در كويا كه آنك زيارتى عذابدن حرز ووقايه اولور وابن اعرابى اجتماع معناسنه اولان ملأمه دن مأخوذ در ديدى واستفعالده استعمالى قليلدر انتهى واستلام اكينك سنبله سى ظهور ايلك معناسنه در يقال استلم الزرع اذا خرج سنبله وصلح ايدشمك معناسنه دركه مشاركت ايچوندر ومنه يقال هو لا يستلم على سخطه اى لا يصطلح على ما يكرهه (الاسيلم) مصغر بنيه سيله سرچه پرمقله آدسز پرمق بيننده اولان طمره دينور (الاستسلام) امتثال وانقياد ايلك معناسنه در يقال استسلم الرجل اذا انقاد واصلا شاشوب صاپيه رق متصل يولك وسطندن كتمك معناسنه مستعملدر يقال استسلم ثكم الطريق اذا ركبه ولم يخطئه (التمسلم) تمفعل وزننده كه باب مخصوصدر بركسه مسلم اسميله تسميه اولمق معناسنه در يقال كان فلان يسمّى محمدا ثم تمسلم اى سمى بمسلم (اسالم) همزه

مضمومه ايله سراة الكاسنده برطاغك آديدر (مدينة سالم) اندلسده برشهردر (السلامية) سينك فتحيله ثلماء نام محل
يانده بنى حزن يوردنده برصويك آديدر وبر بشقه صويك آديدر (سلام) شدّاد وزننده صعيد الكاسنده برقريه‌در
خيف سلام) مكه قضاسنده برناحيه‌در وسلاّم بن سلم وابن سليم وابن سليمان وابن ابى سلام وابن شرحبيل وابن
ابى عمره وابن مسكين وابن ابى مطيع محدثلردر وسلام بن ابى الحقيق وسلام بن محمد بن ناهض وسعد بن جعفر بن سلام
ومحمد بن سلام البيكندى كه محدثلردر تشديد وتخفيفلرنده اختلاف اولنمشدر (سلميه) سينك ولامك فتحى وميمك
سكونيله حمص قربنده بربلده‌در محدثيندن عتيق السلمانى اكا منسوبدر وسلمانى فتحاتله در (ذو سلم) فتحتينله
برموضعدر وذو سلم بن شديد بن ثابت اذواء يمن ندر (سلمى) سكرى وزننده نجد ديارنده برموضع آديدر وطائف
شهرنده برقله نك اسميدر وطى قبيله سنه مخصوص برطاغك آديدركه مدينه نك شرقيسنده واقعدر وبرقبيله آديدر
وبربنات اسميدر وايكى صحابه اسميدر واون التى صحابيه نك اسميدر (ام سلمى) ابو رافع جنابلرينك زوجه سيدر (سلمى
حبلى وزننده اساميدندر سلمى بن عبدالله بن سلمى وسلمى بن غياث وسلمى بن منقذ وابو سلمى القتبانى على قول بوسكرى
وزننده‌در محدثلردر (السلامان) سينك فتحى وتثنيه بنيه سيله برشجر آديدر وبنى شيبان يوردنده برصو آديدر وبررجل
اسميدر (سلامه) شدّاده وزننده بنت عامره‌دركه معتقهٔ حضرت عائشه‌در وسلاّمة المغنيه شول مطربه‌دركه
عبدالرحمن بن عبدالله بن ابى عماركه تابعيندن عباد اهل مكه‌دندر مزبوره‌يه تعشق ايلمشيدى وعبدالرحمن افراط
عبادتندن قس ايله ملقب اولمغله مزبوره‌يى كنديسنه اضافتله سلامة القس اطلاق ايلديلر (السلامية) شدّاديه وزننده
موصل قضاسنده برقريه‌در عبدالرحمن بن عصمه نام محدث ونيجه محدثلر اورادندر (السلامى) حبارى وزننده
دوه نك بقه نغنده اولان كميكه دينور وانسانك اللرنده واياقلرنده اولان كوجك كميكه دينوركه پرمق اوزنلغنده واندن
قصه‌رق اولور جمعى سلاميات كلور ميمك فتحى وبانك تخفيفيله ❊ مؤلف عظام صغار طول اصبع اواقل فى اليد والرجل
عبارتيله رسم ايلمكله اويله جه ترجمه اولندى لكن سائر امهاتده وكتب تشريحده مشروح اولديغى اوزره سلامى
پرمق كميكى اوله جقدر كرك الك وكرك اياغك اولسون هر پرمقده اوچر سلامى اولوركه انجه او زنجه كميكلردر اغلظلرى
سوافل وادقلرى اواخردر ❊ پس مؤلفك فى اليد والرجل قولى ذكر الكل واراده الجزء قبيلندن اولور وسكارى وزننده
سلامى جنوب طرفندن اسن يله وصف اولوركه بوديارلرده قبله يلى وقبله لدوسى تعبير اولنور (السليم) امير وزننده
يلان صوقمش كسه يه دينوركه ذكر اولندى على قول اولومجل ياره‌لويه دينور يقال رجل سليم اى لديغ اوجريح الذى
اشفى على الهلكة وآتك وباركيرك طرنقلرينك ايچ يوزندن چوره سنده قيل بتن يرايله طرنغنك جوفى بيننه كلان
يرينه دينور ووافات وامراضدن برئ وسالم اولانه دينور جمعى سلماء كلور كرماء كبى (سالم) لامك كسريله عبدالله
بن عمر بن خطابك ولدى اسميدر جوهرى سالم لفظنى كوز ايله برون اراغنده اولان درى ايله تفسيرى غلط وعبدالله
بن عمرك بيتيله استشهادى باطلدر ❊ شارح ديركه بيت مزبور بودر ❊ يديرونني فى سالم واريغه ❊ وجلدة بين العين
والانف سالم ❊ پس عبدالله سالمى كمال محبتندن ذكر اولنان درى منزلنده قلمشدر لكن بيت مر قوم زهيرك اولوب
عبدالله انكله تمثل ايلديكى شيخمك تصحيحكرده سى اولمغله جوهرينك كلامى غلط وبطلاندن سالم اولور
ذات اسلام) همزهٔ مفتوحه ايله سلم اغاجى انبات ايدن ارضه اطلاق اولنور (سلم) سينك فتحيله اساميدندر سلم بن
زرير وابن جناده وابن ابراهيم وابن جعفر وابن ابى الدبال وابن عبدالرحمن وابن عطيه وابن قتيبه وابن قيس محدثلردر
باب سلم) اصفهانده برمحله‌در كذلك شيرازده برمحله‌در كتاب الكنا يه مؤلفى ابو خلف محمد بن عبدالملك السلمى الطبرى
انلرك برندن اولمق محتملدر وكتاب مر قوم فقه شافعى فننده بغايت بديعسدر (سلمى) سكرى وزننده ابن جندلدركه
فرد دريعنى بو اسمده يكادر (سلمانين) سينك ضميله برموضعدر (ذو السلومه) صبوره وزننده بنى الهان بن مالكدن
بركسه‌در (سلومه) تنوره وزننده بنت حريث بن زيددركه عدى بن رقاع نام شاعرك زوجه سيدر (ذى تسلم) تسمع
وزننده بركلمه‌دركه محل يمينده استعمال اولنور تقول لا بذى تسلم ما كان كذا اى لا والله الذى يسلمك وتثنيه ده بذى تسلمان
وجمعنده تسلمون ومفرد مؤنثنده تسلمين وجمعنده تسلمن دينور كذلك اذهب بذى تسلم واذهبا بذى تسلمان واذهبوا بذى
تسلمون ديرلر اذهب بسلامتك معناسنه وذو كلمه سى انجق تسلم كلمه سنه مضاف اولورنته كه لدن كلمه سى عامل اولدقده انجق
غدوه كلمه سنى نصب ايلمكه خاصدر ❊ مترجم ديركه مغنى اللبيبده مرسوم اولديغى اوزره عربك اذهب بذى تسلم قوللرنده
باء حرف ظرفيت ايچوندر وذى زمن محذوفك صفتيدر وصاحب معناسنه‌در بو جهتله موصوف نكره اولور اذهب

مطلب

فى وقت صاحب سلامة سبكنده اولوركه مظنهٔ سلامت اولان وقتده كيت ديمك اولور وعند البعض ذو الذى معناسنه
اولمغله موصوف محذوف معرفه اولور وجمله اعرابدن محلى اوليه‌رق صله اولمغله اذهب فى الوقت الذى تسلم

فيه ديمك اولور لكن ذوهمان طى لغتنده الذى معناسنده اولمغله بوقولى تضعيف ايلديلر و بعضلر اذهب بذى تسلم قولنى بالشان الذى يقال لك فيه تسلم عبارتيله تفسير ايلديلر و بعضلرينه ذوصاحب معناسنه اولوب مقدر الامر افظنك صفتى اولمغله اذهب بالامر الذى هوصاحب سلامتك تاويلنده در ديديلر وسيبويه لا افعل ذلك بذى تسلم قولنى لا افعل ذلك بذى سلامتك عبارتيله بيان ايلشدر وفعل مستقبل مصدر تقديرنده در و بوعربه مخصوص يمين كلماتندندر كه لسانمزده باشك ايچون ايشلم تعبيرى بوقبيلدندر انتهى (سلام) شداد وزننده اسامیدندر وخطيئه نام شاعرك درع وصفنده نظم ايلديكى اشبو ❊ جدلاء محكمة من صنع سلاّم ❊ مصراعنده سلام لفظندن مرادى داود عليه السلام در من صنع داود ديمكى مراد ايدوب لكن قافيه موافق اولمديغندن سليمان لفظنه انتقال وا كا دخى وزن مطاوعت ايلامكله سلام كلمه سنه ارتحال ايلدى ❊ مترجم ديركه مؤلفك بوتوجيهى حفيد افندى مرحومك تصرفات مخصوصه لرى قبيلندندر لطيفه بركبير الانف كمسه نك يانده برآدم بوكوزهوا خوشجه دكلدر ديمش همان اول كمسه شدت انفعالله ترك مجلس ايدوب كتمش سببنى سؤال ايلدكلرنده بنم انفمه تعريض ايلدى زيرا هوا دكز بجثنه متعلقدر دكزده ايسه قايق اولمغله بونك انى قايق كبى كبيردر ديو بنى هزل ايتدى ديمش

لطيفه

(سليمان) سينك ضميله اساميدندر كه بر پيغمبر ذيشانك اسم شريفيدر ❊ مؤلف بصائرده اسم اعجمى اولمسنى ترجيح ايلشدر وسليمان بن ابى سليمان وابن صرد وابن عمرو وابن مسهر وابن هاشم وابن اكيمه اصحابدندر وام سليمان ايكى صحابيه در (مسلم) محسن وزننده يكرمى قدر صحابه اسميدر (مسلمه) مرحله وزننده اساميدندر مسلمة بن مخلد وابن اسلم وابن هانى وابن شبان صحابه لردر (مسلم) محسن وزننده (مسلم) معظم وزننده (سلم) جبل وزننده (سلم) عدل وزننده (مسلمه) محسنه وزننده (مسلمه) مرحله وزننده (اسلم) احمد وزننده (سالم) آنك وزننده (سليمه) جهينه وزننده اسامئ ناسدندر (السلالم) علابط وزننده خيبر قلاعندن برقلعه نك آديدر (سلمون) قلمون وزننده بر موضع اسميدر ❊ مؤلف مسيلمة الكذاب اسمندن سكوت ايلدى ظاهرا استهجانله صون لسانه مبنيدر (السلتم) تاى فوقيه ايله زبرج وزننده آفت وداهيه معناسنه در وغول يابانى يه دينور و پك قيتلق يله دينور وشول قوجمان دوه يه دينوركه بتون ديشلرى كيدوب وآلت دوداغى بردرجه ده صارقش اوله كه يوقرى چكمكه قادر اولميه وسلتم ناچيز نسنه معناسنه مستعملدر يقال ما اصاب سلتما اى شيئا (السلجم) جيمله جعفر وزننده شلغم تعبير اولنان معروف سبزه اسميدر بونده ثاى مثلثه ايله ثلجم وشين معجمه ايله شلجم ديمك جائزدكلدر ياخود لغت رديئه در وسلجم شكر يملو واوزون آته واوزون تمرنه دينور واوزون آدمه دينور وباشلو اولوب تند وشديد اولان اركك دوه يه دينور جمعى سلاجم كلور وصيق وقالين وكورمصقله دينور وچكه لرى اوزون اولان باشه دينور وصويى چوق كهنه قبويه دينور (السلاجم) علابط وزننده اوزون آدمه دينور وباشلو اوله رق ياوز اركك دوه يه دينور بونكده جمعى سلاجم كلور سينك فتحيله (المسلخم) خاى معجمه ايله مشمعل وزننده مدمغ ومتكبر كمسه يه دينور يقال رجل مسلخم اى متكبر (السلعام) عين مهمله ايله ضرغام وزننده بيوك قرنلو بوغاز بنك دليكى بول آدمه دينور يقال رجل سلعام اى الواسع الحلق العظيم البطن واوزون برونلو آدمه دينور وبرونى انجه واوزون قورده دينور (ابوسلعامه) سينك كسريله قوردك كنيه سيدر (السلقم) قافله جعفر وزننده ارسلانه دينور وچكه سى پك وشديد اولان دوه يه دينور واوزون برونلو آدمه دينور يقال رجل سلقم اى الطويل الانف (السلاقم) علابط وزننده بودخى ارسلانه دينور (السلقمة) صلقمه وزننده ومرادفيدر كه آزى ديشلرى برى برينه سورمك معناسنه در يقال سلقم الرجل بمعنى صلقم وريبه وسوء ظن ايلمك معناسنه در يقال سلقمه اذا رابه (السلقامة) سينك كسريله ديشى قورده دينور (السلهم) جعفر وزننده چلسز انجه آريق آدمه دينور يقال غلام سلهم اى ضامر واوزون آدمه دينور وخسته لكدن يكيجه قورتيلوب قالقمش آدمه دينور يقال هو سلهم اى ناقه من المرض ومدحج قبيله سندن برجماعت آديدر (سلهم) زبرج وزننده بر رجل اسميدر (المسلهم) مشمعل وزننده لونى متغير اولمش نسنه يه دينور (الاسلهمام) اشمعلال وزننده برنسنه نك لونى متغير اولمق معناسنه در يقال اسلهم لونه اذا تغير (السم) سينك فتحى وميمك تشديديله دليكه دينور يقال اضيق من سم الابرة اى ثقبها وبو معنادندركه عربلر اصاب سم حاجته ديرلر مقصد ومطلبك دليكنى بولديكه اصابت ايلدى ديمك اولور وسموم الانسان وسمام الانسان بدن انسانيده اولان دليكلردن عبارتدركه آغز وبرون وقولاق وسائر دليكلردر وسم آغويه دينور زهر معناسنه بو ايكى معناده سينك حركات ثلاثيله ده

لغتدر جمعی سموم کلور وسمام کلور سینك کسریله وسم سینك فتحیله قاطر بونجغی مقوله سی نسنه لره دینور که
دکزدن چیقار وآت قسمنك ککزنده اولان ایکی طمرك هر برینه دینور ایکیسنه سمان دینور (سم الفار) صیچان
اوتنه دینور (سم الحمار) دفلی اسمیدر که آغو آغاجی دیدکلری شجردر فارسیده خرزهره دینور (سم السمك)
شجرهٔ ماهی زهره درکه بالق اوتی دیدکلری دارونك نباتیدر بوصیر دیمکله معروفدر مفاصل اغریلرینه وقالچه
وآرقه اغریلرینه ونقرس علتنه نافعدر ومستعمل اولان قشریدر دوکوب صویه براقسه‌لر اکل ایدن بالقلر سرخوش
اولوب صویك یوزینه چیقارلر وبیراغنده قوت ودهنیت اولمغله چراغلرده فتیل یرینه یقارلر وسم لفظی مصدر
اولور برآدمه زهر ایچورمك معناسنه یقال سمه سما من الباب الاول اذا سقاه السم وطعامه یشرابه زهر قاتمق
معناسنه‌در یقال سم الطعام اذا جعل السم فیه وشیشه نك اغزینی طیقامق معناسنه‌در یقال سم القارورة
اذا سدها وایکی کمسه بی بارشدرمق معناسنه‌در یقال سم بینهما اذا اصلح وبرنسنه یی اصلاح ایلمك معناسنه‌در
یقال سم الشیٔ اذا اصلحه وبرنسنه یی برکسه یه مخصوص قلمق ومخصوص اولمق معناسنه متعدی ولازم اولور
یقال سم النعمة الیه فسمت هی ای خصها فخصت وبرماده‌نك کنه وغورنه نظر ایدوب دقت وامعان ایله
یوقلمق معناسنه‌در یقال سم الامر اذا سبره ونظر غوره (المسام) میمك فتحیله مسمنك جمعیدر که موضع سم
معناسنه‌در کندیده دلیك اولان یره دینور مسام الجسد بو معنادندر که بدنده اولان منافذدر مراد بشره‌ده اولان
خفی وخرده منفذلردر که عرق وبخار انلردن ترشح وخروج ایدر اول دلیکلره سموم وموقعلرینه مسام دینور یقال
هذا دواء یفتح مسام الجسد ای ثقبه پس اطبانك مسامات تعبیرلری جمع الجمع صورتنده اولور وتخفیفی غلطدر
(السامة) عامه وزننده خاصه معناسنه‌در یقال عرف ذلك العامة والسامة ای الخاصة واواومه اطلاق
اولنور وزهرناك حیوانه دینور وبولاین وتامر قبیلندندر وسام ابرص که سم ابرص دخی دینور برنوع زهرناك
ایری وآلاجه کلردر برص ماده سنده بیان اولندی (اهل المسمة) سهل المذمة وزننده کشینك خاصه واقارب
ومتعلقاتنه اطلاق اولنور (السموم) صبور وزننده اسی یله دینور که سام یلی تعبیر اولنور اکثریا کوندز
هبوب ایدر سمیتلو اولمغله طوقندیغنی برباد ایدر جمعی سمائم کلور یقال اصابته السموم ای الریح الحارة (المسموم)
باد سموم اسدیکی کونه دینور تقول سم یومنا علی المجهول فهو مسموم ویقال یوم سام ومسم علی زنة اسم الفاعل
ای ذوسموم (السمسم) زمزم وزننده و(السماسم) علابط وزننده تلکی یه دینور ثعلب کبی وسمسم
اغو یه دینور سم معناسنه وکوجك جثه‌لو قورده دینور علی قول مطلقا قورده دینور وبرقوشك آدیدر
وسماسم خفیف الروح ولطیف وسریع انسان وحیوانه دینورو برقوش آدیدر (السمسام) ثرثار وزننده
قورده دینور وسماسم ایله معنای ثانیده مرادفدر (السمسم) زبرج وزننده شیرلغن یاغنك دانه سنه دینور که
تحریفله صوصم تعبیر اولنور فارسیده کنجد دینور لزوجتلی ومعده‌یی وفمی مفسد یعنی آغزده رائحهٔ کریهه یی
مورثدر مصلحی عسلدر منهضم اولانی بدنی مسمن وبیراغنك مطبوخیله نطول شعری مصلح ومطولدر
وبری نوعی که فارسی تعبیر ایله جباهنك دیمکله معروفدر بو دیارلرده جبل هندی دیدکلریدر افعالده خربق
دیدکلری دارویه قریبدرکه اولورکه اندن نصف درهمنی بر درهمه‌دك مقلوجه اسقا ایلمکله خلاص بولورلر
لکن بردرهمنی استعمال خطرناکدر مفردی سمسمه درهایله ❊ مترجم دیرکه بو معنادن مأخوذ اوله‌رق اهل
تصوف بینده سمسمه اصطلاحلرندندر شول معرفت دقیقه‌دن عبارتدرکه غایت خفاده دقیق اولور
عبارتدن اشارتله ادراك اولنمز وسمسم جلجلان اسمیدر که کشنش دیدکلری تخمدر وبرنوع حیه اسمیدر
وبرقوش آدیدر مفتوح اولان سمسم مصحفی دکلدر (السمسم) سینلرك ضمیله وبعضا مکسور اولور
یاخود جوهری کسر ایله تقییدنده غلط ایلدی قزل قرنجه‌لره دینور مفردی سمسمه‌در ❊ شارح دیرکه ضمله
وکسر ایله اولدیغی نیچه ائمهٔ لغت ثبت ایلدی وسمسم چابك وچالاك آدمه دینور (السمسمة) زلزله وزننده
تلکی قسمی لنك ایله یلمك معناسنه‌در یقال سمسم الثعلب اذا عدا (السمسام) سحاب وزننده و(السمسمانة)
و(السمسمانی) سینلرك ضمیله بونلرده خفیف الروح لطیف وسریع انسان وحیوانه دینور (السمامة) سحابه
وزننده آدمك شخص وسوادنه دینور کالبد معناسنه یقال هو بهی السمامة ای الشخص وآت قسمنك
کردننده تویدن بردائره اسمیدر که مقبول نشانه‌در وخرابه بنادن قالمش مشخص اثره دینور وبیراغه دینور
لواء معناسنه وطلعت انسانی یه دینور یقال هو حسن السمامة ای الطلعة (السمة) سینك ضمیله خرما
بیراغندن طوقنمش سفره یه دینور که خرما کسدکلری وقتده انی اغاجك آلتنه بسط ایدرلرتا که دوکیلنلر

اكا واقع اوله جمعى سمم در صرد كبى وقرابت معناسنه در يقال بينهما سمة اى قرابة (السمة) سنيك
كسريله وفتحيله انسانك دبرنه دينور (سمويه) سبنك وميم مشدده نك ضميله اسمعيل بن عبد الله نام حافظك
لقبيدر (الاسم) فتحتينله دايكلرى طاره جق برونه وصف اولور يقال انف اسم اى الضيق المنخرين
(المسم) ميمك كسريله مسن وزننده دسترس اولديغى طعامى قدرتى يتشديكى مقدارى اكل ايدر اولان آدمه دينور
يقال رجل مسم اذا كان يأكل ماقدر عليه (سمى) ربى وزننده حجازده بر وادى اسميدر (السمان) شداد وزننده
بربناتدر (السمان) سبنك ضميله جبل سرانده برقريه در (سمايم) سبنك فتحيله صحارقربنده بربلده در (السنغم
نون مشدده ايله جردحل وزننده رغم لفظنه اتباعا ذكر اولنور يقال رغماله سنغما على قول بوشين معجمه ايله در
سنجو) سبنك وبانك فتحيله مصر ديارنده ايكى قريه در (السنام) سحاب وزننده دوه نك اوركجنه دينور جمعى
اسنمه كلور وسنام الارض يرك اورته سنه اطلاق اولنور وسنام بصره ايله يمامه بيننده برطاغك آديدر وماوان ايله
ربذه بيننده برطاغ آديدر وبصره ده برطاغك آديدر كه دجال ايله برابرجه يوريه جكى منقولدر (الاسنام) همزه نك
كسريله بنى اسد يورنده برطاغك آديدر وحلى ديدكارى نباتك يمشنه دينور مفردى اسنامه در (المسنمة
محسنه وزننده اسنام ديديكى نبات انبات ايدن يره دينور يقال ارض مسنمة اذا كانت تنبت الاسنام (السنم) سكر وزننده
صغره دينور بقره معناسنه (سنوم) صبور وزننده برموضعدر (السنمة) فتحاتله اوتك اوجلرنده سنبله مثالنده اولان
چيچكنه دينور (السنم) فتحتينله دوه بيوك اوركجلو اولمق معناسنه در يقال سنم البعير سنما من الباب الرابع
اذا صار سنما (التسنيم) تفعيل وزننده دوه يى سموردوب اوركجنى بيوتمك معناسنه در يقال سنم الكلاء البعير
اذا عظم سنامه وقابى باشلوطولدرمق معناسنه مستعملدر يقال سنم الاناء اذا ملأه وبرنسنه نك اوزرينه واوسط طرفنه
چيقمق معناسنه مستعملدر يقال سنم الشئ اذا علاه وتسنيم القبر تسطيح مقابليدر كه قبرك اوزرينى اوركج شكلنده
كمى ياپمقدن عبارتدر يقال سنم القبر ضد سطحه وتسنيم جنتده برصويك اسميدر كه جنتك غرف وقصورلرى
اوزرندن جريان ايدر كه هر برينه اوغرايوب كذران ايدر على قول برچشمه در كه اهل جنت اوزره يوقاريدن اشاغى يه
جارى اولور (الاسنام) همزه نك كسريله بودخى دوه يى سموردوب اوركجنى بيوتمك معناسنه در يقال اسنم البعير
بمعنى سنمه وتوز وتوتن مقوله سى يوقرى هوايه آغمق معناسنه در يقال اسنم الدخان اذا ارتفع وآتشك علوى
پك عظيم اولمق معناسنه در يقال اسنمت النار اذا عظم لهيبها (السنم) كتف وزننده بويلنوب اوجلرنده چچكى
چيقمش نباته دينور واوركجى بيوك دوه يه دينور يقال بعير سنم اى عظيم السنام (اسنمه) همزه نك فتحى ونونك ضميله
ياخود ذات اسنمه طخفه قربنده برتپه نك آديدر (التسنم) تفعل وزننده بودخى برنسنه نك اوزرينه چيقمق معناسنه در
يقال تسنمه اذا علاه وبرآدمى تغلبله آنسزين تيزدست طوتمق معناسنه در يقال تسنمه اذا اخذه معافسة
(المسنم) معظم وزننده هاودى آلنوب من بعد ركوبدن آزاده اولمش دوه يه دينور (السمات) فرحات وزننده
بنى نمير يورنده برنيچه اوزون اوزادى الچق طاغلره اطلاق اولنور (السوم) نوم وزننده و(السوام) غراب وزننده
برمتاعى صاتلق ايلمك معناسنه در تقول سمت بالسلعة اسوم بها سوما وسواما اذا عرضتها للبيع وصاتلق متاعه
قيمت آرترمغله بهايه چيقارمق معناسنه در تقول سمت بالسلعة اذا غاليتها ❊ مؤلف بوراده اقتصار ايلمشدر
زيرا سائر اصولده مبرسوم اولديغى اوزره سوم طرفيندن تحقق ايدر ابتدا سوم البايع در كه متاعنى صاتلق ايلمكله
بها تعيين ايلمكدر ثانيا سوم المشتريدر كه آلمغه طالب اولوب بشقه بها عرض ايلمكدر يقال سام البايع سلعته
وسامها المشترى ❊ مؤلفك سرد ايلديكى ايكنجى معنا لا يسوم الرجل على سوم اخيه حديثندن مأخوذ در كه بايع ايله
مشترى بيننده قرار واقع اولمشيكن خارجدن بركمسنه كندى آلمق ايچون قرار كرده دن زائد قيمت عرض ايلمكدن
عبارتدر وسوم بردوزه يه آب روان كبى مرور ايلمك معناسنه در يقال سامت الابل اوالريح اذا مرت واستمرت
وطوار اوتلامق معناسنه در يقال سامت المال اذا رعت وبرآدمه رنج ومحنتلو برايش تكليف ايلمك على قول رنج
ومحنته كرفتار ايلمك معناسنه در يقال سامه الامر اذا كلفه اياه وبو اكثرى عذاب وشر وظلم مقوله سى حالاتده
استعمال اولنور وسوم قوش برنسنه اوزرينه دونوب طولشمق معناسنه در يقال سامت الطير على الشئ اذا حامت
(المساومة) مكالمه وزننده و(السوام) جدال وزننده بودخى برمتاعه قيمت ارترمغله بهايه چيقارمق معناسنه در
تقول ساومت بالسلعة اذا غاليت ❊ مؤلف بونده دخى اقتصار ايلمشدر زيرا امهات سائره نك بيانلرينه كوره
مساومه ابتدا بايع صاتلق متاعنه بربها تعيين ايدوب صكره مشترى اندن ازجه بها عرض ايلمكدر بو وتيره ايله
بهاسو يلشدركى بينلرنده قرارداده اولور بوندن لسانمزده پازارلشمق ايله تعبير اولنور تساوم دخى بومعنايه در

(الاستيام) افتعال وزننده مساومه معناسنه در تقول استمت بالسلعة وعليها اذا غاليتها وصاتلق متاعك بهاسنى
سؤال ايلك معناسنه در تقول استمته السلعة وعليها اذا سألته سومها يعنى اكا بها تعيين ايلسنى طلب ايلدم
(السيمة) سينك كسريله و (السومة) سينك ضميله اسملردر تعيين وتسميه اولنان بازاره دينوركه مراد قيمتيدر
يقال انه لغالى السيمة والسومة اى السوم (التسويم) تفعيل وزننده بودخى برآدمه رنج ومحنتلو برايش تكليف ايلك
ياخود محنتلو برايشه كرفتار قلمق معناسنه در يقال سومه الامر اذا كلفه اياه اواولاه اياه وآته نشان ايچون
تمغا باصمق معناسنه در يقال سوم الفرس اذا جعل عليه سيمة اى علامة وبرآدمى هرنه ايشلرسه ايشلسون
ديوكندى باشنه وكندى حالنه قومق معناسنه در يقال سوم فلانا اذا خلاه وسومه لما يريده وبرآدمى بركسه
كندى مالنه حاكم ايدوب هروجهله تصرفنى اكا طپشرمق معناسنه در چفتلك كتخداسى كبى يقال سومه
فى ماله اذا حكمه وطوارى كندى باشنه مسيب اوتلاغه صاليورمك معناسنه در يقال سوم الخيل اذا ارسلها
وبرقومى شبخون ايلمكله احوالرينى تباه وبرباد ايلك معناسنه در يقال سوم على القوم اذا اغار فعاث فيهم
(السوام) سحاب وزننده و (السائمة) كندى باشنه اوتلاغه صاليورلمش دوه لره دينور يقال له سوام وسائمة اى ابل
راعية ❊ مؤلفك دوه يه تخصيصى عرب طائفه سنه نسبتله در يوخسه جميع ماشيه ودابه ده جاريدر مكر اول وضعى
دوه يه اولوب بعده متسع اولمش اوله (الاسامة) همزه نك كسريله دوه لرى كندى باشنه اوتارمق معناسنه در يقال
اسام الابل اذا ارعاها وقيونك اغزينى توسيع ايچون يرقازمق معناسنه در يقال اسام الحفرة على الركية اذا حفرها
وبرنسنه يه حواله نظر ايلك معناسنه مستعملدر يقال اسام اليه بصره اى رماه به (السيمة) سينك كسريله
و (السومة) سينك ضميله و (السيماء) سينك كسرى ومد وقصريله و (السيمياء) الفك مديله علامت ونشان
معناسنه در يقال فيه سيمة الصلاح وسومته وسيماه وسيماؤه وسيمياؤه اى علامته ❊ شارح ديركه علم سيميا ايله متداول
اولان سيميا لفظ عبرانى اولان شيم به معربيدركه آله معناسنه در (المسومة) معظمه وزننده كه اشبو ❊ حجارة من طين
مسومة ❊ كريمه سنده واقعدر بعض مفسرين عليها امثال الخواتيم وبعضلر معلمة ببياض وحمرة وبعضلر معلمة
بعلامة يعلم انها ليست من حجارة الدنيا عبارتيله تفسير ايلديلر يعنى شول طاشلردركه اوزرلرنده مهرمثالى
نقشلر وارايدى كه من عند الله اولديغنه علامات ايدى ياخود آق وقرمزى الاجه ايدى ياخود انلرده
دنيا حجاره سندن اولمدقلرينى معلم بركونه علامت ونشانه وارايدى وبونلرتسويمك معناى اولندن مأخوذدركه
نشانه قلمق معناسنه در (السامة) حاله وزننده قيونك اغزنى توسيع ايچون قازيلان حفره يه دينور جمعى سيم در
عنب وزننده وطاغلرده اولان شول طمره دينوركه طاغك اصل طينتنه مخالف اوله والتونه وكومشه
على قول معدنلرده اولان التون وكومش طمرلرينه دينور جمعى سام در واغاجك اوزكنه دينور
وعربستانده برموضعدر ويمنده ايكى قريه آديدر وبصره ده برمحله آديدركه بنوسامه دخى ديرلر
وسامة بن لؤى بن غالب كعبك برادريدركه رجال نسب مصطفويدندر عليه السلام محدثيندندر ابراهيم بن
الحجاج السامى وبرجماعت بصريون اكا منسوبلردر (السام) حال وزننده خيرزان اغاجنه دينور وهذيل
يوردنده برطاغك آديدر وسام ابن نوح عليه السلامدر وقيارده صوايركاهجك خلق اويمه چقوره دينور (سميوية
سينك كسرى وميمك ضميله اصحابدندر فى الاصل بلقاء شهرندندر نصرانى ايكن اسلامه كلدى (المسامة)
ملامه وزننده شول اناو وقالين تخته يه دينوركه قيونك آلت ايشكنه وضع اولنوب قيونك قاعده سى آنك اوزرنده اولور
ومحفه نك اوكنده اولان قالين دكنكه دينور (السوام) سحاب وزننده آنك كوزلرى التنده اولان ايكى چقوره
دينور ايكيسنه سوامان ديرلر (سوام) غراب وزننده برقوش آديدر (يسوم) يقول وزننده جبال فرقده متصل
برطاغدركه همان آنده اوق ويابى دوزدكارى نبع وشوحط اغاجلرى بتوب واول اغاجلرده ميمون كروهى ايوا
ايدرلر (السهم) سينك فتحى وهانك سكونيله حظ ونصيب معناسنه در جمعى سهمان وسهمة كلور سينلرك ضميله
يقال له فى هذا سهم اى حظ وقمار اوقنه دينوركه آنكله مقارعه اولنور يايكسز وتمرنسز ساده اولور جمعى سهام
كلور مقارعه معناسنه مساهمه بوندندر وسهم نبل كلمه سنك مفرديدركه عربى اوقه دينور فارسيده تير دينور
زيرا نبل كلمه سنك لفظندن مفردى يوقدر ❊ شارحك بيانه كوره بونكده جمعى لفظندن سهام در وسهم البيت
تركيده دخى اوق تعبير اولنان ديركه دينوركه آنى سقف آلتنه اوزادوب سائر ديركارى واغاجلرى آنك اوزرينه
استوار ايدرلر وسهم معاملات ومساحاتده آلتى ارشون مقداره اطلاق اولنور يقال ضرب المساح بسهمه فى الارض
وهو مقدار ست اذرع فى معاملات الناس ومساحاتهم وارسلان طوته جق قوليه نك قپوسى اوزره وضع ايتدكارى

مصنع طاشه دینورکه ارسلان اول قولبه قپو سندن ایچری کیروب زنبرکله وضع اولان طعمه یه یاپشد قده قپان تختهسی کبی اول طاش دوشوب قپویی سدایدر وسهم قریشدن برقبیله آدیدرکه بنوسهم ایله متعارفدر کذلك باهله قبیله سندن برقبیله آدیدر (السهم) ضمتینله کونشك پرتوندن هواده ایپلك ایپلك تخیل اولنان خرده نسنهلره دینورکه اسی کونلرده متخیل اولور چوجقلر شیطان عربهسی تعبیر ایدرلر وحرارت غالبه معناسنه در وعاقل وحکیم کارکذارلره دینور یقال هم سهم ای عقلاء حکماء عمال (السهمة) غرفه وزننده خصملغه دینور یقال بینهما سهمة ای قرابة وبهره ونصیب معناسنه در یقال له فی هذا سهمة ای نصیب (السهام) سحاب وزننده بودخی اسی کونلرده هواده ایپلك ایپلك متخیل اولان نسنهلره دینور مخاط الشیطان معناسنه و یاز کونلرنده هوانك آتشین اسیسنه دینورکه انسان وحیوانی علوکبی چالوب بر باد ایدر نته که بادیه ده واقعدر یقال فی یومنا هذا سهام وهو حر السموم ووهج الصیف و یقال سهم الرجل علی المجهول اذا اصابه السهام (السهام) غراب وزننده وفتحله ده جائزدر بدنه عارض اولان آریقلغه و بوز قلغه دینور سام یلی چالمش کبی یقال به سهام ای ضمر وتغیر (سهام) کتاب وسحاب وزنلرنده یمنده بر وادی آدیدر بعض نسخهده و یفتح لفظی اشاغیده مرسوم اولمغله طغیان قلمدر محلی بورادر (السهوم) هجوم وزننده برکسه یا برحیوان آریقلیوب لون و بدنی متغیر اولمق معناسنه در یقال سهم الرجل وسهم سهوما من الباب الثالث والخامس اذا ضمر وتغیر لونه و بدنه وچهره ترش وعبوس اولق معناسنه در یقال سهم وجهه اذا عبس و یقال بوجهه سهوم ای عبوس (السهام) غراب وزننده دوه یه مخصوص برمرض آدیدر* شارحك بیاننه کوره بوراده و بالضم لفظی ساقطدر ومرض مزبور دوه یی اسی چالمقدن عارض اولور (المسهوم) سهام علتنه اوغرامش دوه یه دینور (المسهمة) معظمه وزننده سهام علتنه اوغرامش دوهلره دینور یقال بعیر مسهوم اذا اصابه السهام و یقال ابل مسهمة اذا اصابها السهام (الساهمة) آریقلیوب زبونلنمش ناقه یه دینور یقال ناقة ساهمة ای ضامرة (السهوم) صبور وزننده طوشنجل قوشنه دینور (سهم الرامی) برکوکب آدیدر (ذوالسهم) معاویة بن عامرك لقبیدر غنایم احرازایلدیکی سهم وحصهسنی دائما قرناء واصحابنه اعطا ایلدیکیچون ملقب اولدی (ذوالسهمین) کرز بن الحارث اللیثی لقبیدر (المسهم) معظم وزننده سهام شکلنده چبوقلی نسج اولنمش قماشه دینور (المسهم) مکرم وزننده هجین اولان آته دینورکه ایکی باشدن عربی وکحیل اولمیا ندر بوزات تعبیر اولنور وشول کمسه یه دینورکه درد عشق ومحبتدن وجودی نال قلم کبی قالمش اوله یقال رجل مسهم الجسم ای ذاهبه فی الحب ومسهم ذکری آتی اسهامدن نادر اولهرق اسم فاعل اولور (الاسهام) همزهنك کسریله سوزی چوغالدوب اوزاتمق معناسنه در یقال اسهم الرجل فهو مسهم کاسهب فهو مسهب زنة ومعنی و بونلر نوادردندر زیرا قیاس اولان هانك کسریله اولمقدر (ساهم) کنده قبیلهسنه مخصوص برفرس اسمیدر

فصل الشین المعجمة* (الشأم) شینك فتحی وهمزهنك سکونیله و بعضا تخفیفا الفه قلبله قبلهنك صول طرفنده واقع بلادك یعنی الکانك اسمیدر قبلهنك مشأمه سنده یعنی صول جانبنده وقوعی باعث تسمیهدر نته که یمن الکاسی یمین قبله ده اولمغله یمن اطلاق اولندی و بعضلر دیدیلرکه بنی کنعاندن برقوم اول الکایه تشأم یعنی صول طرفلرنده واقع اولمغله اکا عزیم وارتحال ابتدکلریچون شام تسمیه اولندی وعلی قول شام بن نوح علیهما السلام اورایه نازل اولوب آبادان ایلمکله اسمیله مسما اولدی زیرا سام سریانیده شین معجمه ایله در یاخود شامه دن مأخوذدرکه خال معناسنه در الکاء مرقومهنك ارضی جابجا خال کبی آق وقزل وسیاه اولمغله اسم مزبور ایله تسمیه اولندی پس قول اخیرلره کوره مهموز اولمز وشام مؤنثدر ارض تأویلیله و بعضا مذکر اولور* شارح دیرکه زمخشری سائر اهالئ شرق کبی حسبنی ماده سندن اهل شامه بغض وعداوتلری اولمغله اساسده هو من اهل الشأم والشأم عن مشأمة القبلة وهم اصحاب المشئمة عبارتیله تعریض وازدراء ایلمشدر (الشأمی) همزه ایله اصلی اوزره در و (الشآمی) سحابی وزننده و (الشآم) سحاب وزننده اسم منسوبلردر لفظ اخیر تهام و یمان کبیدر شارح دیرکه شام لفظنده قولین اخیره کوره شامی همزهسز اولمق لازمدر (الاشآم) همزهنك کسریله شام الکاسنه کلمك معناسنه در یقال اشأم الرجل اذا اتی الشام (التشأم) تفعل وزننده شامه نسبتلنمك معناسنه در که بن شاملویم دیمکدن عبارتدر یقال تشأم الرجل اذا انتسب الی الشام وصول طرفه عزیمت ایلمك وصول طرفه یاتمق وصوله دونمك معنالرینه در یقال تیشأم الرجل اذا اخذ نحو شماله و برنسنه یی اوغورسز عد واتخاذ ایلمك معناسنه در یقال تشأموا به مثل تطیروا (التشئیم) تفعیل وزننده برآدمی شام طرفنه تسییر ایلمك معناسنه در یقال شأمهم اذا سیرهم الی الشأم (الشؤم) شینك ضمیله اوغورسزلق معناسنه در یقال به شؤم ای ضد الیمن* شارح دیرکه

عربلر برسمته کیدرکن صول طرفدن مرئی اولان جانوری تطیر ایلمکله اوغورسزه شؤم اطلاقی آندن منشعب اولمشدر
انتهی وشؤم سیاه دوه‌لره دینور وآق تویلو دوه‌لره دینور بو ایکی معنـاده لفظندن مفردی یوقدر (الشأم) شینك
فتحی وهمزه‌نك سکونیله برآدمی اوغورسزلغه اوغراتمق معنـاسنه‌در یقال شأمهم وعلیهم شأما من الباب الثالث
اذا جرّ علیهم الشؤم (الشائم) برآدمی اوغورسزلغه اوغرادیجی کسه‌یه دینور (الشأمة) سلامه وزننده اوغورسز اولمق
معناسنه‌در یقال شؤم فلان علیهم شأمة وشئم علی المجهول ای صـار شؤما علیهم (ما اشأمه) فعل تعجبدر فلان
نه عجب اوغورسزدر دیمکدر (المشؤوم) مذموم وزننده و(المشوم) مقول وزننده اوغورسز بداختر ومنحوس کسه‌یه
دینور ✲ مترجم دیرکه درة الغواص نام کتابنده حریری دیمشدرکه بلاهمز مقول وزننده مشوم دیمك اوهامدندر
صواب اولان مشؤوم اولمقدر مذموم وزننده یقال شؤم الرجل علی المجهول فهو مشؤوم ویقال شأم فلان اصحابه
اذا مسهم بشؤم من قبله یعنی یاران وهمدملرینه اوغورسزلغی سرایت ایتدردی وشـهاب شرحنده دیدیکه کلام
مزبورك مقتضاسی مشوم فاعل معناسنه اولمقدرنته که مستور ساتر معناسنه‌در وشریف مرتضی قولی اوزره بوعرب
استعمالی دکلدر زیرا عربلر بالنفس بدبخت اولانه مشوم وغیره بدبختلکی ساری ولاحق اولانه شائم دیرلر قالدیکه
مشؤوم مضروب وزننده ومشوم مقول وزننده ایکیسـیده صحیحدر نهایت وزن ثانی خلاف افصحدر ومادهٔ
مرقومه شأمه‌دن مأخوذدرکه صول جانبه دینورنته که اوغورلیلق معناسنه اولان یمن یمنه‌دن مأخوذدرکه صاغ
طرفه دینور زیرا عربلر خیر ومنفعتی یمینه وشرّ ومضرتی شماله نسبت ایدرلر حتی فلان عندی بالیمین دیرلر فلانك
یانمده وقع وحرمتی واردر معناسنه وفلان عندی بالشمال دیرلر فلان یانمده بی عزّ وحیثیتدر دیه‌جك یرده ومفسرینك
اصحاب میمنه ایله اصحاب مشأمه‌نك تفسیری خصوصنده اقاویل عدیده‌لری اولمغله محللرنده مشروحدر انتهی
(الاشائم) اشأم لفظنك جمعیدرایامن مقابلیدرکه ایمن کلمه‌سنك جمعیدر اوغورسزلر ونامبارکلر دیمکدر ویقال طائر
اشأم ای جار بالشؤم ویقال جری لهم الطائر الاشأم والطیر الاشائم زیرا عربلر قوش ایله تفأل وتطیر ایدرلر (الشومی
طوبی وزننده اشأم لفظندن مؤنثدر صول اله وصف اولور یقـال ضربه بالید الشومی ضدّ الیمنی (الشأمة) ثمره
وزننده و(المشأمة) مرحله وزننده یمنه ومیمنه مقابلیدرکه صول جانب دیمکدر (الشئمة) شینك کسریله طبیعت
معناسنه‌در یقال هو کریم الشئمة ای الطبیعة نته که همزه‌سزدخی لغتدر (المشاءمة) مفاعله وزننده برآدمی یابرنسنه‌یی
صول طرفه المق معناسنه‌در تقول شائم باصحابك علی الامر ای خذبهم ذات الشمال (الشبم) فتحتینله صوغوق
معناسنه‌در یقال یوم شدید الشبم ای البرد ومصدر اولور صوغوق اولمق معناسنه یقال شبم الماء شبما من الباب
الرابع اذا برد (الشبم) کتف وزننده اوشومش آدمه دینور علی قول قرنی آج اوله‌رق اوشومش آدمه دینور یقال
رجل شبم ای برد ان اومع الجوع والومه دینور موت معنـاسنه واغویه دینور سم معنـاسنه بونلره برودتلرندن ناشی
اطلاق اولندی (الشبمة) فرحه وزننده سموز بقره‌یه دینور یقـال بقرة شبمة ای سمینة (شبام) سحـاب وزننده
برنبات آدیدر (الشبام) کتاب وزننده اناسنی امسون دیو اوغلاق اغزینه ارقوری کچردکلری اغاجه دینورکه
اسنك تعبیر اولنور وشبام برقبیله وشامده برموضع ویمنده قبیلهٔ همدان یوردنده برطاغ وجبل کوکبان تحتنده حمیر
قبیله‌سنه مخصوص بربلده وزمرمریاننده بنی حبیب قبیله‌سنه مخصوص بر بلده وحضرموت ایالتنده بربلده
اسملریدر وشبام نسوانك بوزلرینه طوتندقلری پچه‌نك باغـنه دینورکه ایکی طرفلو ایکی دانه اولمغله شبامان دیرلر
اکسه‌لرندن بری برینه بندایدرلر (الشبم) خدب وزننده بودخی اوغلاق اغزینه اوریلان اسنکه دینور (الشبم
شینك فتحیله اوغلاق اغزینه اسنك کچرمك معناسنه‌در یقـال شبم الجدی شبما من البـاب الاول اذا جعل الشبام
فی فیه (التشبیم) تفعیل وزننده شبم معنـاسنه‌در یقال شبم الجدی بمعنی شبم (المشبم) معظم وزننده تشبیمدن
اسم مفعولدر ومنه المثل تفرق من صوت الغراب وتفرس الاسد المشبم یعنی قرغه آوازندن قورقوب واغزی
اسنکلی ارسلانی صید ایدرسن مثل مزبورشیٔ حقیردن خوف وخشیت ایدوب امر خطیره اقدام واقتحام ایدن
کمسه حقنده ضرب اولنور بربدویه خاتون براغزی باغلو ارسلان صید وضبط ایدوب بعده برقرغه آوازی ایشتمکله
خوف ایلدکده کلام مزبوری تفوه ایلدیلر (الشبرم) قنفذ وجعفر وزنلرنده بردورکشی‌یه دینور وقنفذ وزننده
بخیل وناکسه دینور وکوفه قریننده بنی عجل جمـاعتی یوردنده برصویك آدیدر ومبشه اغاجلرندن برتیکنلی اغاج
آدیدرکه وباء وطاعونه نافعدر وبربشقه نبـات آدیدرکه مرجکه شبیه دانه‌لری اولور وکوکی سود ایله مملوّ وغلیظ
اولور ورقی ولبنی وثمری بالجمله مسهلدر لکن لبنی استعمال خطرناکدر مستعمل اولان کوکیدر برکون برکیجه تازه
سد ایچره نقع وسدی اوچ دفعـه تجدید بعده اخراج ایدوب تجفیف ایلدکدنصکره هنـدبا ورازیانه عصاره‌سنه

مطلب

تکرار نقع واوچ کون علی حاله ترك ایدوب بعد التجفیف تربد وهلیلج وصبر ایله برابر آندن قرصلر دوزوب استعمال
ایده لر بوصورت اصلاح اولندقده دوای فائق وداروی رائق اولور بونبات ترکیده اغاج سدلکنی دیدکلریدرکه
مصریلر اکا شربت حجازی تعبیر ایدرلر (الشبرمة) قنفذه وزننده کدی یه دینور سنور معناسنه واورغاندن
وایپلکدن طاغلوب آیریلان تلاره دینور (المشبرم) مدحرج وزننده بودخی اورغاندن وایپلکدن آیریلان
تلاره دینور (الشتم) کتم وزننده و(المشتمه) مرحله وزننده و(المشتمة) تانك ضمیله سوکمك معناسنه در یقال
شتمه شتما ومشتمة ومشتمة من الباب الثانی والاول اذا سبه (المشتوم) و(الشتیم) امیر وزننده سوکلمش آدمه دینور
مؤنثی مشتومه وشتیم درمذکری کبی وشتیم بدمنظر وزشت پیکر کسه یه اطلاق اولنور یقال رجل شتیم ای کریه
الوجه وآزغین چهره لو ارسلانه دینور (الشتیمة) سفینه وزننده اسمدر سوکش ودشنام معناسنه در (المشاتمة) مفاعله وزننده و(التشاتم) تفاعل وزننده سوکشمك معناسنه در یقال شاتما وتشاتما ای تسابا
شارح دیرکه مشاتمه اکثری واحد ایچون استعمال اولنور فیقال شاتمه ای شتمه (المشتم) معظم وزننده و(الشتامة)
جبانه وزننده بونلرده آزغین وعبوس چهره لو ارسلانه دینور (الشتامة) سلامه وزننده بدچهره اولمق معناسنه در
یقال شتم الرجل شتامة من الباب الخامس اذا کان شتیما (شتیم) زبیر وزننده ابن ثعلبه درکه ضبه قبیله سندن
برقبیله پدریدر یاخود صواب اولان شیم اولمقدر یای تحتیه ایله وشتیم بن خویلد الفزاری شاعردر (الاشتوم) اسلوب
وزننده تنیس قضاسنده برحصار اسمیدر (الشجم) ضمتینله مناره کبی اوزون وخبیث وداهیه وعفریت اولنلره
دینورکه حبه وصغیدر مفردی غیر مسموعدر (الشجم) فتحتینله هلاك معناسنه در یقال شجم الرجل شجما
من الباب الرابع اذا هلك (الشجعم) جعفر وزننده ارسلانه دینور واوزون نسنه یه دینور وانسانك جسدنه یاخود
کردننه دینور (الشحم) شینك فتحی وحای مهمله نك سکونیله ایچ یاغنه دینور وتقول العرب لقیته بشحم کلاه ای فی حال
نشاطه یعنی فلانه نشاط وانبساطی حالنده ملاقی اولدم دیه جك یرده لقیته بشحم کلاه دیرلر کلی بو یرکه دینورکه
ارقوت بدندر وشحم مصدر اولور برآدمه ایچ یاغی یدرمك معناسنه یقال شحمه شحما من الباب الثالث اذا اطعمه (الشحمة) تمره وزننده تای تخصیصله شحمدن برپارچه یه دینور وبرقوش اسمیدر وعربه مخصوص برلعب آدیدر وشحمة
الارض مناره اطلاق اولنور کذلك آق قورتجغزاره دینورکه چامورلقده اولور علی قول یرصوغلجانی دیدکلریدر
وشحمة الاذن قولاغك یومشقنه دینورکه کوپه تکره جك یریدر وشحمة المرج خاتم چچکنه دینور وشحمة الحنظل
ابوجهل قرپوزینك چکردکلرندن غیری ایچنده اولان اتنه دینور اغاج قاوننك اتی کبی وشحمة الرمان نارك چکردکلری
ارقه سنده اولان صاریجه انجه زاره دینور خز وزلری بینی فصل ایدر (ابوشحمه) عبدالرحمن بن عمر بن الخطاب
کنیه سیدر وعباس بن محمد بن ابی شحمه محدثدر (الشحیم) لحیم وزننده سموز آدمه دینور یقال رجل شحیم
ای سمین (الشحامة) کرامه وزننده سموز اولمق معناسنه در یقال شحم الرجل شحامة من الباب الخامس اذا کان
شحیما (المشحم) محدث وزننده خانه سنده ایچ یاغی چوق اولان آدمه دینور یقال رجل مشحم ای الکثیر الشحم
فی بیته (المشحم) محسن وزننده دوه لری سموز آدمه دینور (الشحم) کتف وزننده شیره سی ازجه اولان
اتلی اوزمه وصف اولور یقال عنب شحم ای قلیل الماء وایچ یاغنه مشتهی آدمه دینور یقال رجل شحم ای مشتهی
الشحم (الشحم) فتحتینله ایچ یاغنه اشتها کار اولمق معناسنه در یقال شحم الرجل شحما من الباب الرابع اذا کان
شحما (الشاحم) و(الشحام) شداد وزننده ایچ یاغی صاتیجیسنه دینور (الشخم) شینك فتحی وخای معجمه نك
سکونیله و(الشخوم) قعود وزننده طعام بوزیلوب فاسد وتباه اولمق معناسنه در یقال شخم الطعام وشخم وشخم
شخما وشخوما من الباب الثالث والرابع والخامس اذا فسد (التشخیم) تفعیل وزننده طعامی فاسد وتباه ایلمك
معناسنه در تقول شخمت الطعام ای افسدته (الاشخام) همزه نك کسریله سودك رایحه سی بوزلمق معناسنه در
یقال اشخم اللبن اذا تغیرت رایحته (الاشخم) احمر وزننده اق قیله دینور یقال شعر اشخم ای ابیض وچایرسز
وچمنسز باغچه یه دینور یقال روض اشخم ای لانبت فیه وشول یاغز اشکه دینورکه چهره سنك وبرونك سیاهی
سائر جسدندن زیاده اوله یقال حمار اشخم ای ادغم (الشخم) ضمتینله کبکرلری طوتق کسه لره دینورکه اصلا
رایحه آلمزلر کرك طیب وکرك خبیث اولسون (الاشخیمام) احمیرار وزننده اوتلرك تازه سی قوریسنه قارشمق
معناسنه درکه بعض یری تازه وبعض یری قوری اولمقدن عبارتدر یقال اشخام النبت اذا اختلط الرطب بالیابس
(الشدقم) جعفر وزننده و(الشداقم) علابط وزننده ارسلانه دینور واوردی کنکش آدمه دینور یقال رجل
شدقم ای واسع الشدق وشدقم بردوه یوغوریننك اسمیدرکه نعمان بن منذرك ایدی ابل شدقیات انك نسلندندر

الشذام) ذال معجمه ایله سحاب وزننده طوزه دینور ملح معناسنه وعقربك وآرینك ایکنه سنه دینور (الشیذمان
شینك فتحی وذالك ضمیله قورده دینور ذئب معناسنه (الشیذمانة) هایله کنج ورونده ناقه‌یه دینور (الشرم) شینك
فتحیله برشجر آدیدر ودریانك انکین یرینه علی قول کورفزنه دینور یقال اضطربت السفینة فی شرم البحر
ای فی لجته او فی خلیجه ٭ شارح دیرکه وضع ماده یه معنای ثانی ملایمدر وشرم پك چوق چاپره دینورکه کثرتندن ناشی
طوار قسمی همان باشلرندن اوتلایوب اشاغیلرینه محتاج اولمیه وشرم برموضع آدیدر شرماء دخی دیرلر صحراء وزننده
وشرم مصدر اولور یارمق معناسنه یقال شرم الشیء شرما من الباب الثانی اذا شقه و بورنك اوجنی کسمك
معناسنه در یقال شرم انفه اذا قطع ارنبته بوراده مابین الارنبه نسخه‌لری غلطدر و برآدمه مالندن برمقدارجه
افراز وتخصیص ایلمك معناسنه مستعملدر یقال شرم له من ماله اذا اعطاه قلیلا (الشرماء) صحراء وزننده
شرم دیدکلری موضع مذکوره دینور وایکی دلیکی براولان عورته دینور یقال امرأة شرماء ای مفضاة (الشرم
فتحتینله بورون اوجی کسیك اولمق معناسنه در (الاشرم) احمر وزننده بورنك اوجی کسلمش آدمه دینور یقال رجل
اشرم ای بین الشرم مشروم الانف بوجهتدن سرکردهٔ حبشه اولان ابرهه‌یه اشرم اطلاق اولنور ایدی فیل
وقعه سنده طاشك بریسی بورنك اوجنه راست کلوب قطع ایلمشیدی واروب ملکلرینه وقعه‌یی اخبار ایلدکده
فی الحال اولدخی هلاك اولدی (الشرمة) غرفه وزننده برطاغك آدیدر (الشرمة) فتحاتله شحر قربنده برموضعدر
الشروم) صبور وزننده و (الشریم) امیر وزننده شرماء کبی ایکی دلیکی براولمش عورته دینور وشریم فرجه
اطلاق اولنور یاریق اولدیغیچون (الشارم) نشانك برکوشه سنی یاران اوقه دینور یقال سهم شارم اذا کان یشرم
جانب الغرض (التشریم) تفعیل وزننده برنسنه‌یی پك یارمق و یاربق یاریق ایلمك معناسنه در یقال شرّمه اذا شققه
وشکار یاره لواوله رق قاچوب قورتلمق معناسنه در یقال شرّم الصید اذا انفلت جریحا (التشرّم) تفعل وزننده
یاریلوب پاره پاره اولمق معناسنه در یقال تشرّم الشیء اذا تمزق وتشقق (الشرذمة) شینك وذال معجمه‌نك کسریله
ازجه جماعت انسانی‌یه دینور یقال جاءت شرذمة من الناس ای قلیل وسفر جلدن وسائر نسنه‌لرده برپاره‌یه
وبربلوکه دینور جمعی شراذم وشراذیم کلور وشراذم کهنه وپاره پاره جامه‌لره اطلاق اولنور یقال ثیاب شراذم
ای اخلاق متقطعة (الشطم) ختم وزننده جماع ایلمك معناسنه در یقال شطم المرأة شطما من الباب الاول
اذا نکحها (الشیظم) ظای معجمه ایله حیدر وزننده کنج اولوب اوزون وتنومند اولان دوه‌یه وآته وانسانه دینور
جمعی شیاظمه در مؤنثی شیظمه در وقوجان بیوك کرپی‌یه دینور وبررجل آدیدر وارسلانه دینور (الشیظمی
حیدری وزننده شیظم ایله معنای اولده مرادفدر وضرب لسانه مالك طلاقتلو فصاحتلو سخنور آدمه دینور یقال
هو شیظمیّ ای مقول فصیح وسکیرلری قوی وایری و یوکسك پاپیلو آته دینور وارسلانه دینور (التشیظم) تدحرج
وزننده برکسه حقنده حدی متجاوز سوزلر ایله حواله وشرکیر اولمق معناسنه در یقال تشیظم علیه بالکلام اذا تخطرف
الشم) شینك فتحیله ناس بینلرنی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال شم بینهم شعما من الباب الاول اذا اصلح (الشعموم
زنبور وزننده پك اوزون آدمه دینور (شعثم) مثلثه ایله جعفر وزننده ابن حیان در که مصر فتحنده حاضر اولمشدر
وشعثم بن اصیل محدثدر وذؤیب بن شعثم علی قول ابن شعثن در اصحابدندر ومهلهل نام امیر وشاعرك یوم الشعثمین
قولنده شعثمین کلمه سنی کرچه تفسیر ایلمامشلر لکن ظاهرا برموضع آدیدرکه انده بروقعه واقع اولمشدر ٭ شارح دیرکه
خلاصهٔ اقوال اهل ادب بودرکه شعثمان ایکی کسه درکه مهلهل یدنده مقتول اولدیلر بعضلر دیدیکه بری شعثم
وبری شعبث ایدی که معاویة بن عامرك اوغللریدر تغلیب اولنمشدر ومهلهل مرقومك قولندن مرادی اشبو ٭ فلونبش
المقابر عن کلیب ٭ فیخبر بالذنائب ای زیر ٭ بیوم الشعثمین لقرّ عینا ٭ وکیف لقاء من تحت القبور ٭ وذنائبدن مرادیوم
الذنائبدر که حرب البسوس وقعه سیدر مزبور شعثمین دیدکلری کسه‌لری مهلهل کلیبك انتقامنه قتل ایلدی (الشغموم
غین معجمه ایله عصفور وزننده و (الشغمیم) قندیل وزننده اوزون بویلو خوب اندام وخوش سیما آدمه دینور
بوصفتده اولان سائر حیوانده اطلاق اولنور یقال رجل شغموم وشغمیم وامرأة وناقة شغمومة وشغموم وشغمیم ای طویل
ملیح (الشغم) کتف وزننده حریص وشرهمند کسه‌یه دینور (المشغوم) سودی چوق اولان ناقه‌یه دینور
الشقم) شینك وقافك فتحیله برجنس خرما اسمیدر علی قول برشوم دیدکلری نوعیدر مقردی شقمه در (الشکم) شینك
ضمیله و (الشکمی) بهمی وزننده اسملردر عوض وجزاء معناسنه در و ویرکویه دینور عطا معناسنه ٭ شارح دیرکه بوماده
عوض ومجازات اوله‌رق اعطا ایلمکه موضوعدر و بعضا اطلاق وتقیید علاقه سیله همان اعطا معناسنه ده استعمال
اولنور ٭ نته که مؤلفك عبارهسی اکا ناظردر انتهی (الشکم) شینك فتحیله برآدمه برنسنه مقابلنده عوض وجزا ایلمك

معناسنه در یقال شکمه شکما من الباب الاول اذا جزاه وشکم وشکیم اصرمق معناسنه در یقال شکمه شکما وشکیما اذا عضه وشکم رشوت ویرمك معناسنه مستعملدر کویا که شکیمه ایله اغزینی بند ایدر یقال شکم الوالی اذا رشاه (الاشکام) همزه نك کسریله بودخی بر آدمه برنسنه مقابلنده عوض ومکافات ایلمك معناسنه در یقال اشکمه اذا جازاه (الشکیمة) سفینه وزننده انفه وانتصار صفتنه اطلاق اولنور که شدید وشهم النفس آدمك برکسه جانبندن کندی طرفنه درکار اولان ظلم وقهر استیلا کبی وضعنی قطعا هضم وتحمل ایتمیوب ابا وامتناع وشدتله مقابله ومقاومت ایلمسندن عبارتدر وبو شکیمهٔ فرسدن مأخوذدر یقال فلان ذو شکیمة ای ذو انفة وانتصار من الظلم وسرکش وشدید النفس وصاحب عار وحمیت اولمغله اصلا فرد واحده سرفرو وانقیاد ایتمز اولان آدمه شدید الشکیمه اطلاق اولنور یقال فلان شدید الشکیمة ای انف ابی لاینقاد وشکیمه عهد وپیمانه اطلاق اولنور یقال بینهما شکیمة ای عهد واستکبار وترفع معناسنه در یقال هو ذو شکیمة ای ذو شمم بوراده فهد وسم نسخه لری غلطدر وبرنسنه یه بکزمکه اطلاق اولنور یقال له به شکیمة ای شبه وطبع وطبیعت معناسنه در وکدن آتك اغزنه ارقوری کیرن تیموره دینور که فاس لجام یعنی کم طماغی دیدکلری چتال تیمور انده اولور وصولوق وایکی طرفلودیزکین اکا بکچریلور ترکیده آغزلق تعبیر اولنور باشی سرد وسرکش آتلره قالین وقوی ایدرلر جمعی شکایم وشکم کلور ضمتینله وشکیم کلور هاسز ذکر اولنان معانی بوندن مأخوذدر (الشکم) فتحتینله آجقمق معناسنه در یقال شکم الرجل شکما من الباب الرابع اذا جاع (الشکم) کتف وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (الشکیم) امیر وزننده مصدردر که ذکر اولندی وشکیم القدر قزغانك قولپنه اطلاق اولنور (شکامه) ثمامه وزننده (شکیم) زبیر وزننده (مشکم) منبر وزننده اسامیٔ ناسدندر (الشالم) و (الشولم) و (الشیلم) شینلرك ولاملرك فتحیله زوان اسمیدر که بغدای ارالقلرنده اولور وعند الاکثر دلوجه دیدکلریدر که شلیم وزوان شیٔ واحددر عند الاقل شیلم قرموق دیدکلریدر (الشلم) قنب وزننده قفلجمه دینور ومنه یقال فلان یتطایر شلما ای شراره من الغضب (شلم) بقم وزننده و (شلم) کتف وزننده و (شلم) جبل وزننده بیت المقدس اسمیدر که حرم قدس شریف اولور کتف وزنندن ماعدا اسمین عجمه وو زن فعل علتلریله غیرمنصرفدر وعبرانیده شهر مرقومك اسمی اورشلیم دره شارحك بیاننه کوره شلم وساری قدس شهرینك اسمیدر (شلام) سحاب وزننده واسط ایله بصره بیننده بربطیحه در (الشم) شینك فتحی ومیمك تشدیدیله و (الشمیم) شینك فتحیله و (الشمیمی) خلیفی وزننده وبو زمخشریدن منقولدر قوقلمق معناسنه در که قوای خمس ظاهره دن بروندهٔ اولاندر تقول شممت الریحان اشمه بالفتح وشممته اشمه بالضم شما وشمیما وشمیمی من الباب الرابع والاول اذا اخذ ریحه بحس الانف (التشمم) تفعل وزننده و (الاشتمام) افتعال وزننده و (التشمیم) تفعیل وزننده برنسنه یی کرکی کبی قوقلمق معناسنه در تقول تشممته واشتممته وشممته بمعنی شممته ٭ شارح دیرکه بوراده شمیته نسخه سی غلطدر لکن نظنن لفظنده تظنی دیدکلری کبی بونده دخی تخفیفا میم اخیره یی بایه قلب ایتمك مطرده در وامثالی واقعدر (الاشمام) همزه نك کسریله برکسه یه برنسنه یی قوقلتمق معناسنه در یقال اشمه الطیب اذا جعله یشمه وکبر ودماغدن ناشی باشی یوقاری طورق تمك معناسنه در یقال اشم الرجل اذا مر رافعا رأسه و برنسنه دن عدول ایلمك معناسنه در یقال اشم عنه اذا عدل واشمام اهل تجوید اصطلاحنده برحرفه ضمه یاخود کسره اذاقه ایلمکدن عبارتدر شویله که اول حرکه لر کمال ضعفدن مسموع ومعتد بها اولمیه واکراشعارده اولور سه وزنه کسر وخلل عارض اولمیه ٭ شارح دیرکه اشمام رومدن اقل اولور زیرا روم اختلاس حرکه اولمغله حرکهٔ خفیه اولوب ایشیدلمکه قابل اولور واشمام مجرد دوداقله ضمه یا کسره اشارت اولمغله ایشیدلمکه قابل اولمز پس اشمام اولنان حرفه پك ضعیف اولدیغندن متحرك دینلمز ساکن یاشبیه بالساکن اطلاق اولنور واشعارده تقطیع ووزنی اخلال ایلمز نته که اشبو ٭ متی انام لایؤرقنی الکرا ٭ لیلا ولا اسمع اجراس المطی ٭ بیتنده لایؤرقنی کلمه سنده واقعدر که مجزوم القافدر انتهی واشمام سنت ایدن کسه سنت موضعنی دیبندن بودامیوب همان برمقدارجه سنی قطع ایلمك معناسنه در کرك اوغلان وکرك قز اولسون یقال اشم الحجام الختان والخافضة البظر اذا اخذا منهما قلیلا (المشامة) مفاعله وزننده و (التشام) تفاعل وزننده ققولشمق معناسنه در یقال شاما وتشاما اذا شم احدهما الاخر ومشامه برآدمه پك صیقی یقین اولوب سرائر واحوالنه نظر واطلاع ایلمك معناسنه مستعملدر تقول شاممه علی الامر ای انظر ماعنده وقاربه وادن منه (الشمام) شداد وزننده ترکیده یبلغج وشمام محرفی شمامه وفارسیده دستنبویه دیدکلری نسنه درکه ابوجهل قاونی طرزنده کوجك وقرمزی ویشل وصاری آلاجه ومخطط اولور رایحه سی بارد ورطب اولوب دماغی ملین ونومی جالب واکلی تلیین طبیعتده مؤثردر (الشمامات) شمامه نك

مطلب

جعیدر که جبانه وزننده در تشمم اولنــان ریح طیبه یه دینور (الشمیم) امیر وزننده یوکسك نسنه یه دینور
یقال بناء شمیم ای مرتفع (المشموم) مسك دیدکلری عطره اطلاق اولنور یقال جاء وعلیه رایحة المشموم ای المسك
(الشمم) فتحتــینله یقینلق معناسنه در یقــال فی داره شمم ای قرب وایراقلق معنــاسنه اولمغله ضد اولور یقــال
فی داره شمم ای بعد وطــاغده اولان یوکسکلکه دینور یقــال فی الجبل شمم ای ارتفــاع وبرونك دوز واسلوب
واندامی خوش ولطیف اوله رق قصبه سنك یوکسك وبومشغنك دیکجه اولمسنه دینور علی قول برونك بومشغی
قصبه نك خوش ولطیف دوزلکنه وارد اولمق یعنی یوقریدن یومشغنه کلنجه سبیکه کبی حسن ولطافتله چکیلی
وآقندیلی هموار اولوب وقصبه نك یوکسکلکی ذلف دیدکلرندن زیاده جه اولمسنه دینور وذلف برون کوجك
ویومشغی دوز وقصبه باصقجه اولمغه دینور وعندالبعض شمم برون انجه واوزون اولوب یومشغنك اوجی آقندیلی
اولمغه دینور که طغان برونلو اولمق تعبیر اولنور یقال فی انفه شمم وهو ارتفاع قصبة الانف وحسنها واستواء اعلاها
وانتصاب الارنبة اوورود الارنبة فی حسن استواء القصبة وارتفاعها اشد من ارتفاع الذلف اوان یطول الانف ویدق
وتسیل روثته ☼ شــارح دیرکه شمم بومعنــالرده مصدر دخی اولور انتهی وشمم تکبرلك ایلك معنــاسنه مستعملدر
یقال شم الرجل شمما اذا تکبر وصنه نمق ویوقلمق معناسنه مستعملدر یقــال شم الرجل علی المجهول اذا اختبر
(الاشم) برونی وصف مذکور اوزره اولان آدمه دینور یقال رجل اشم ای فی انفه شمم وعار وحیت صاحبی سید
وذیشان آدمه اطلاق اولنور یقــال رجل اشم ای سید ذوانفة وباشلری یوکسك اموزه وصف اولور یقال منکب
اشم ای المرتفع المشاشة (شمام) سحاب وزننده برطاغك آدیدر (برقة شماء) برجبل معروفدر (الشماشم) شینلر اولانك
فتحیله خرما کسلدکدنصکره سالقمده قلان تازه خرما بقیه لرینه دینور (اشموم) اسلوب وزننده مصر اقلیمنده
ایکی بلده آدیدر (الشتم) شینك فتحی ونونك سکونیله طرملامق معناسنه در یقال شتم وجهه شتما من الباب الاول
اذاخدش وبرنسنه ایله کوده نك دریسنی یاروب برتمق معنــاسنه در یقال رمی فشتم اذا خرق طرف الجلد (الشتم
ضمتینله قولاغی کسك انسان وحیوانلره دینور (الشتم) قنب وزننده شلم معنــاسنه در که قفلجمه دینور یقال
یتطایر شتمه ای شلمه (شتنم) جندل وزننده ابو عاصم یاخود ابوسعید السهمی درکه اصحــابدندر علی قول شتیم در
یای تحتیه ایله (الشنخم) خای معجمه ایله جردحل وزننده سموز سمین معناسنه در (الشنعم) جردحل وزننده پك
اوزون آدمه دینور (الشنغم) غین معجمه ایله جردحل وزننده رغم کلمه سنه اتباع ومزاوجة ایراد اولنور یقال رغماله
شنغما اتباع علی قول سین مهمله ایله در (الشنقم) قافله جردحل وزننده آزجه نسنه یه دینور شیء قلیل معناسنه
(الشهم) سهم وزننده و(المشهوم) مهمك فتحیله پك زیرك وذکی الفؤاد تیز فهم وآتشین ذهن وچیره مزاج آدمه
دینور جمعی شهــام کلور یقــال رجل شهم ومشهوم ای ذکی الفؤاد متوقد وجنبشلو نشاطلو جست وتوانا آته
اطلاق اولنور یقال فرس شهم ای سریع نشیط قوی واوامر واحکامی نافذ مسموع الکلام سید وسرکاره وصف
اولور بونك جمعی شهومدر یقــال هو شهم ای سید نافذ الحکم وشول طــاشه دینور که ارسلان صیــدی ایچون
تاپدقلری قولبه نك قپوسی اوزره وضع اولنور ارسلان ایچری کیروب طعمه یه یاپشدقده زنبرکلو مصنع اولمغله همان
دوشوب قپویی سد ایدر واکامهمله ایله سهم دخی دینور وشهم بن مرة محارب قبیله سندن برشاعردر وشهم بن
مقدام ثوری شیخیدر وشهم بن عبدالله وسلمة بن شهم محدثلردر وابوشهم یزید بن ابی شیبه صحــابه در وشهم مصدر
اولور آته زجر وآزار ایلك معناسنه در یقــال شهم الفرس شهمــا من الباب الثــالث اذا زجره وشهم وشهوم قعود
وزننده برآدمی قورقتمق معناسنه در یقــال شهم فلانا شهما وشهوما من الباب الثالث والاول اذا افزعه (الشهــامة
کرامه وزننده برکسه شهم اولمق معناسنه در یقال شهم الرجل شهامة من الباب الخــامس اذا کان شهما وکذا
الفرس (الشهام) سحاب وزننده سعلاة معناسنه درکه قونجلوزه دینور (الشیهمة) حیدره وزننده قوجه قاری یه
دینور (الشیهم) حیدر وزننده بیوك کرپی یه دینور یاخود ارککنه یاخود ارککی نوعندن اوقلری ایری اولانه دینور
(الشاهسبرم) هانك کسری وباء ورانك فتحه لریله شاهسفرم دخی دینور فایله ریحانه دینور که فسلکن تعبیر اولنان
شکوفه در ☼ شــارحك بیانه کوره شاه اسپرم معربیدر سلطــانی فسلکن دیدکلریدر (الشیمة) شینك کسریله
خوی وطبیعت معناسنه در مهموزا دخی لغتدر یقال هو حسن الشیمة ای الطبیعة ویردن قازیلان طپراغه دینور
(التشیم) تفعل وزننده برواده خوی وطبیعتده پدرنه چکمك معناسنه در یقــال تشیم فلان اباه اذا اشبهه فی الشیمة
مؤلف بونی تکرار ایلمشدر ودخول معناسنه در یقال تشیم الشیء فی الشیء اذا دخل فیه وصاچ وصقاله قیرسرپمك
معناسنه مستعملدر یقــال تشیم الشیب اذاعلاه (الشــامة) حاله وزننده بدنده شول نشــان ونقطه یه دینور که

سائر اعضانك لوننه مخالف اوله تركيده بك وبنك وفارسيده خال دينور جمعى شام وشامات كلور ومحمد بن محمد ومحمد
بن اسمعيل الشاما تيان محدثلردر ٭ شارح ديركه زمخشرى شامه يى ات بك ايله تفسير ايلمشدر وشامات نيسابورك
نواحىء اربعه سندن برناحيه در مرقوملر اوراية منسوبلردر انتهى وشامه بدنده اولان سياه اثره دينور لكه كبى كه
خلقى وعارضى اولور كذلك ارضده اولان جابجا سياه اثره اطلاق اولنور جمعى شام كلور وسياه ناقه يه دينور وعربلرك
ماله شامة ولازهراء ديدكلرى بومعنادندر كه ماله ناقة سوداء ولابيضاء ديمكدر وشامه آيك صفحه سنده اولان
سياه لكه يه دينوركه كلف تعبير اولنور وبلاد شام همزه ايله شأم ماده سنده بيان اولندى وابن شام بر محدثدر اسمى
ابراهيم بن محمد بن احمد بن هشامدر شام مز بور هشامك لقبيدر وابن الشامه يحيى الثقفى دركه محدثدر وذوالشامة
خالد بن جعفر البرمكى لقبيدر مقدما باشنده بربيوك خال اولمغله ملقب اولمشيدى كذلك محمد بن عمر بن الوليد
بن عقبه نك لقبيدر وشامة مكه ده برطاغك آديدر لكن بومتقدمينك تصحيفيدر صواب اولان شابه اولمقدر باى
موحده ايله وجميع كتب محدثينده ميمله واقعدر (المشيم) مكيل وزننده و(المشوم) مقول وزننده و(المشيوم
معيوب وزننده و(الاشيم) احمر وزننده بدنده بكلرى اولان آدمه دينور يقال رجل مشيم ومشوم ومشيوم واشيم
اى به شامات (المشيمة) مكيله وزننده محل ولد اميمدر يعنى شول يوفقه زاركبى درى يه دينوركه رحمده دول
آنك ايچنده تكون ايدوب تولدنده اكثرى برابرجه چيقار تركيده دول يتاغى وايش وصكره چيقانه صوك تعبير اولنور
جمعى مشيم درهاسز ومشايمدر ومنه السجع لبس بمقطوم عن شمة مفطور عليها فى المشيمة اى فى محل الولد
(الشيم) ضيم وزننده قلجى قينه قومق معناسنه در يقال شام سيفه يشيمه شيما اذا غمده وقلجى قيندن صيرمق
معناسنه اولمغله ضد اولور يقال شام سيفه اذا استله وتوجهى نه سمتده ونيره يه ياغدرر ديو شمشكه نظر ايلمك
معناسنه در يقال شام البرق اذا نظر اليه اين يقصد واين يمطر وقزك فرجنه آلتى كما ينبغى ادخال ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال شام اباعير اذا نال من البكر مراده ابو عمير ذكرك كنيه سيدر وبرآدمك اياقلرينى توزه طپراغه بيلهمك
معناسنه در يقال شام فلانا اذا اغبر رجليه بالشيام وبرآدمك بشره سنده سيمابنكلر بلورمك معناسنه در يقال
شام فلان اذا ظهرت بجلدته الرقة السوداء وشيم وشيوم جنكده صدق وصميله دشمنه حمله وهجوم ايلمك معناسنه در
يقال شام الرجل شيما وشيوما اذا حقق الحملة فى الحرب ودخول ايلمك معناسنه در يقال شام فى الشئ اذا دخل
وسوارى كسه آتى اشدرمك ايچون اياقلرى ايله قرنتى تپك معناسنه در يقال شام فى الفرس ساقه اذا ركله بهما
وبرنسنه يى برنسنه ايچره كيرلمك معناسنه در يقال شام الشئ فى الشئ اذا خبأه فيه وبرنسنه يى تقدير وتخمين
ايلمك معناسنه در شيم برق معناسندن مأخوذ در تقول شم ماينهما على الامر اى قدره (الاشأم) اكرام وزننده
و(الانشيام) انفعال وزننده بونلرده داخل اولمق معناسنه در يقال اشأم الشئ فى الشئ وانشام اذا دخل
وانشيام بركسه منظور اليه اولمق معناسنه در يقال انشام الرجل اذا صار منظورا اليه (التشيم) تفعيل وزننده
بودخى دخول ايلمك معناسنه در يقال شيم فيه اذا دخل وبركسه اللرينى باشنه باخود ثوبنه طولايوب جنك ايلمك
معناسنه دركه قلقان يرينه باشنى ياثوبنى طوتارق حمله ايلمكدن عبارتدر يقال شيم يديه فى رأسه اوثوبه اذا قبض
عليه يقاتله (الاشتيام) افتعال وزننده بودخى داخل اولمق معناسنه در يقال اشتام فيه اذا دخل (الشيام
سحاب وزننده دوز وملايم ارضه دينور (الشيام) شينك كسرى وفتحيله طپراغه دينور وغاره يه دينور
جمعى شيم كلور شينك كسريله ميل وزننده (بنو اشيم) احمد وزننده برقبيله در وصلة بن اشيم تابعيندندر
(الاشيمان) تثنيه بنيه سيله ايكى موضعدر (الشيم) فتحتينله شول ارضه دينوركه اصلا قازلبوب سوكلمامكله
خلقتى اوزره صلابتله قالمش اوله تركيده بور تعبير اولنور (شييم) زبير وزننده وشينك كسريله ده زبانزده در
ابو عاصم الصحابى اسميدر على قول نون وتاء فوقيه ايله شنتم در وشييم ابو مريم البكرى تابعيندندر وعروة بن شييم
حضرت عثمانك قاتللرندندر (الشيماء) حمراء وزننده اشيم لفظندن مؤنثدر بدننده شامه لرى اولان خاتونه دينور
وشيماء مرضعة حضرت مصطفوى اولان حليمة سعديه نك قزيدر كه رضاعا اخت حضرت نبويدر عليه السلام
(الشيم) شينك كسريله برنوع بالق اسميدر مفرداتده ايت بالغى ايله ويونس بالغى ايله مفسردر تمجز بعونه تعالى

فصـــــل الصاد ٭ (الصأم) صادك وهمزه نك فتحيله صوبى يك چوق ايچمك معناسنه در يقال صئم
الرجل صأما من الباب الرابع اذا اكثر من شرب الماء (الصائم) صوسزه دينور يقال هو صائم اى عطشان (الصأم
صادك فتحيله دلالت ايلمك معناسنه در يقال صأم الجيش عليهم صأما من الباب الثالث اذا دلهم عليهم (الصتم
كتم وزننده وفتحتينله غليظ وشديد نسنه يه دينور يقال شئ صتم اى غليظ شديد وكهولت درجه سنك نهايتنه بالغ

اولمش آدمه دینور یقال رجل صتم ای بالغ اقصی الکهولة وتام و کامل معناسنه در یقال الف صتم ای تام (الصتم) صادك ضمیله صتم لفظنك جمعیدر یقال اموال صتم ای تامة وحروف صتم حروف ذلق اطلاق اولنان نون وفاء ولام ومیم وراء وبای موحده دن ماعدا حرفلره اطلاق اولنور (الصتیمة) سفینه وزننده و (الصتمة) غرفه وزننده پك قیایه دینور (الصتام) غراب وزننده ایری ویومری باشه دینور یقال هامة صتام ای ضخمة (التصتم) تفعل وزننده پك سكرتمك معناسنه در یقال تصتم الرجل اذا اعدا شدیدا (المصتم) معظم وزننده مكمل معناسنه در یقال شیء مصتم ای مكمل وتقول اعطیته الفا مصتما ای مكملا واونه سی چیقمز دیسمز دره یه وصوقاغه دینور یقال واد وزقاق مصتم ای لامنفذله (الاصتمة) همزه نك وتانك ضمی ومیمك تشدیدیله اصطمه وزننده ومرادفیدر كه برنسنه نك كوم وانكین یرینه دینور (الصحمة) صادك ضمیله الواندن صارو یه مائل سیاهلغه دینور علی قول جزؤی بجه سیاهه مائل بوزلغه یاخود اقجل قرمزیلغه دینور یقال به صحمة ای سواد الی الصفرة اوغبرة الی سواد قلیل اوحمرة فی بیاض (الاصحم) احمر وزننده صحمه دن وصفدر مؤنثی صحماء در (الاصحیمام) احمیرار وزننده اوت قویو یشل اولمق معناسنه در یقال اصحامّ النبت اذا اشتدّت خضرته واوت صرارمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور علی قول بعض یری قویو یشل وبعض یری صاری اولمق معناسنه در یقال اصحامّ النبت اذا اصفارّت اوخالط سواد خضرته صفرة ویغمور منقطع اولمغله یرك نباتی متغیر اولمق معناسنه در یقال اصحامّت الارض اذا تغیر نبتها وادبر مطرها واكینی صوغوق چالمق علی قول قوریمغه باشلمق معناسنه در یقال اصحام الزرع اذا ضربه قرّ اوبدا فی الیبس (الصحماء) حمراء وزننده توزی چوق صحرایه دینور مغبره معناسنه كه فیفاء مغبره دیمكدر و براوتك اسمیدر (اصحمه) همزه نك وحانك فتحیله ابن بحر در كه ملك حبشه نجاشی در زمان سعادتده شرفیاب اسلام اولدی ❊ شارحك بیاننه كوره مظهر صحبت اولمامغله تابعیدر اوزرینه صلوة الغائب ادا اولنمشدر (الاصطحام) افتعال وزننده اباغ اوزره دیكیلوب دیرك كبی طورمق معناسنه در یقال اصطحم الرجل اذا انتصب قائما (الاصطخام) خای معجمه ایله اصطحام وزننده ومرادفیدر یقال اصطخم الرجل بمعنی اصطحم (الصخم) صادك فتحیله كنش چالوب یاقمق معناسنه در یقال صخمته الشمس صخما من الباب الاول اذا لفحته (الصخماء) حمراء وزننده بعض یری ملایم وبعض یری غلیظ اولان قاره طاشلق تپه یه دینور (الصدم) هدم وزننده برپك نسنه یی كندی كبی برپك نسنه یه اوروب چارپمق معناسنه در یقال صدم الحجر بالحجر صدما من الباب الثانی اذا ضربه به وبر آدمه برمشكل ایش اصابت ایلمك معناسنه مستعملدر یقال صدمه امر شدید اذا اصابه واونه قاقشدرمق معناسنه در یقال صدمه اذا دفعه (المصادمة) مفاعله وزننده طوقشدرمق معناسنه در یقال صادمه اذا ضاربه (الاصطدام) افتعال وزننده چارپشمق وطوقشمق معناسنه در یقال صادمه فاصطدما (التصادم) تفاعل وزننده بودخی طوقشمق معناسنه در دریاده ایكی قایغك بری برینه چاتوب طوقشدیغی وطالغه لرك طوقشدیغی كبی یقال تصادما اذا تضاربا وصقشمق معناسنه مستعملدر یقال تصادموا اذا تزاحموا (الصدام) كتاب وزننده برمرض آدیدر كه دواب قسمنك باشلرینه عارض اولور بونده صادك ضمی صحیح دكلدر كرچه ادواء جمله سندن اولمغله قیاس اولان مضموم اولمقدر صداع ودوار كبی وصدام قیس بن نشبه وزفر بن الحارث ولقیط بن زراره نك فرسلری اسمیدر و بر رجل آدیدر (المصدم) منبر وزننده بر رجل آدیدر (الصدمة) ضربه وزننده نزعه معناسنه در كه آلن اوستنك طازلغنه دینور یقال به صدمة ای نزعة وبناء مره اولور بركره قاقمق معناسنه در یقال صرعه بصدمة ای بدفعة واحدة (الاصدم) احمر وزننده آلننك اوزری طاز آدمه دینور یقال رجل اصدم ای انزع (الصدمتان) صادك فتحی ودالك سكونیله وكسریله جبینان معناسنه در كه ایكی طرفلو آلنه دینور ایكی طلون تعبیر اولنور علی قول ایكی طرفنه دینور كه قولاقلره طوغری یرلریدر (صذوم) ذال معجمه ایله سذوم وزننده ومرادفیدر كه ذكر اولندی یقال هذا قضاء صذوم وسذوم ولا یقال بالدال المهملة (الصرم) صادك فتحی وضمی وراءك سكونیله برنسنه یی ایلشك قومیه رق كسوب آیرمق معناسنه در یقال صرمه صرما وصرما من الباب الثانی اذا قطعه قطعا بائنا كذلك متكلمك سوزینی واغاجك یمشنی كسمك معناسنه در یقال صرم فلانا اذا قطع كلامه ویقال صرم النخل والشجر اذا جزه ومكث وآرام ایلمك معناسنه در یقال صرم فلان عند نا شهرا اذا مكث وكسلمك معناسنه لازم اولور یقال صرم الحبل اذا انقطع وصرم كون تعبیر اولنان ایشلنمش دری یه دینور چرم فارسی معربیدر (الاصطرام) افتعال وزننده بودخی قطع معناسنه در یقال اصطرمه اذا قطعه (الانصرام) انفعال وزننده كسلمك معناسنه در یقال انصرم الحبل اذا انقطع (الاصرام) همزه نك كسریله خرما كسیمی وقتی كلوب چاتمق معناسنه در یقال اصرم

النخل اذا حان له ان يصرم و بركسه فقير وصاحب عيال اولمق معناسنه در يقال اصرم الرجل اذا صار اصرم
(الصرام) صادك فتحى وكسريله خرما كسمى وقتنه دينور يقال حان صرام النخل وصرامه اى اوان ادراكه
فيقطع (الصريمة) عزيمه وزننده ومراد فيدر كه برحاجته صدق وصميمله قصد وتوجه ايلمكدن عبارتدر يقال
له بها صريمة اى عزيمة وبرايشى قطع ايلمكه دينوركه اسمدر يقال فلان ذو صريمة فى الامور اى يقطعها و بيوك قوملقدن
آيرلمش پارچه يه دينور واكينى بچلمش ترلايه دينور يقال ترلوا بالصريمة اى الارض المحصود زرعها و برموضع آديدر
وكيجه دن بربلوكه دينور (الصريم) امير وزننده صريمه كبى بيوك قوملقدن ايرلمش پارچه يه دينور ومنه قولهم
افعى صريم اورانك انكركى شديد اولمغله ضرب مثلدر وصريم صباح وقتنه اطلاق اولنور كيجه دن منقطع اولديغيچون
وكيجه يه اطلاق اولنمغله ضد اولور وكيجه دن بربلوكه دينور يقال مضى صريم من الليل وصريمة اى قطعة منه
واناسنى امسون ديو اوغلاق اغزنه بچريلان اسنكه دينور وسياه طپراقلى يوزيره دينوركه اصلا نبات انبات
ايلمه وبرموضع وبر رجل اسمليدر وصريم كسلمش نسنه يه دينور يقال شئ صريم اى مجذوذ مقطوع وتقول العرب
جاء صريم سحر اى خائبا آيسا بوراده سحر سينك فتحيله آق جكره دينوركه اويكن تعبير اولنور نته كه بن اندن نوميد
اولدم ديه جك يرده انقطع منه سحرى ديرلر زيرا مقصود اولان نسنه يه نفسك تعلق سببيله آدمك اويكنى مثابه سنده اولور
واو يكنك انقطاعى هلاكى مستلزمدر (الصارم) كسيجى كسكين قلجه اطلاق اولنور يقال ضربه بالصارم اى السيف
القاطع وجلادتلو حدتلو بهادره وصف اولور يقال رجل صارم اى ماض شجاع وارسلانه دينور (الصروم) صبور وزننده
بودخى سيف قاطعه دينور و برنسنه يى كسمك خصوصنده قوى ومقتدر آدمه دينور يقال رجل صروم اى قوى
على الصرم وشول ناقه يه دينوركه حوضدن سائر دوه لر صويى ايچوب كيدوب اولوجهله حوض خالى قالمدقجه
صويه تقرب ايلمز اوله (الصرامة) كرامه وزننده قلج كسيجى اولمق و برآدم جلادتلو دلير و بهادر اولمق معناسنه در
يقال صرم السيف صرامة من الباب الخامس اذا كان صارما ويقال صرم الرجل اذا كان صارما (الصرام)
غراب وزننده بودخى برنسنه يى قطع خصوصنده قوى وتوانا آدمه دينور وصرام جنك وحرب اسماسندندر
وآفت وداهيه يه اطلاق اولنور وتعزير دنصكره ممه ده باقى قلان سوده دينوركه لدى الاحتياج بالضرورة صاغيلور
وتعزير حيوان ضعيف اولديغندن كون آشورى صاغمغه دينور ومنه المثل حلبت صرام بومثل عذر و بهانه
نهايته بالغ اولدى ديه جك يرده ضرب اولنور ٭ شارح ديركه بعضلر بونى قطام وزننده ضبط ايلديلر (بنو صريم) امير
وزننده برجماعتدر (التصرم) تفعل وزننده جلادتلنمك معناسنه در يقال تصرم الرجل اذا تجلد و پاره پاره
كسلمك معناسنه در يقال تصرم الشئ اذا تقطع (المصرمة) معظمه وزننده شول ناقه يه دينوركه ممه سنك دليكلرى
قوريمغله سودى چيقمامق ايچون ممه سى كسلمش اوله و بوحالت اكا قوتى مورثدر وكاه اولوركه ممه سنه برعلت عارض
اولمغله داغلدقلريندن سودى منقطع اولور اكا دخى مصرمه دينور (الصرمة) صادك كسريله يكرميدن
اوتوزه قدر ياخود اللى يه وقرقه قدر ياخود اوندن قرقه قدر ياخود اوندن يكرمى ماينده اولان دوه بلوكنه دينور
وبلود پاره سنه دينور وصرمه اساميدندر صرمة بن قيس وصرمة بن انس ياخود ابن ابى انس وصرمه ياخود
ابو صرمة العذرى اصحابدندر وضرمه ضرمه نام كسه نك پدريدركه ضاد ماده سنده مرسومدر (الصرم) صادك
كسريله ضرب وصنف معناسنه در تقول اخذت صرمانه اى صنفا وجماعت انسانى يه اطلاق اولنور جمعى
اصرام واصارم واصاريم وصرمان كلور صادك ضميله ونعليچه لو جزمه يه دينور (الاصرمان) تثنيه بنيه سيله
كوچكن قوشيله قرغه يه اطلاق اولنور وليل ونهاره اطلاق اولنور وقورد ايله قرغه يه اطلاق اولنور (المصرم) منزل
وزننده صحراده شول تنك يره دينوركه يغمور ياغدقده سيل صويى اطرافنه يايلديغندن سريع السيل اوله (المصرم)
منبر وزننده ايك يايان آدمك ايك پرداخت ايلديكى كوجك اوراق شكلنده آلته دينور يقال هو حديد كالمصرم
وهو منجل المغازلى (الصرماء) صحراء وزننده صوسز بيابانه دينور يقال وقعوا فى الصرماء اى مفازة لا ماء بها
وسودى آز اولان ناقه يه دينور جمعى صرم كلور قفل وزننده (الصيرم) حيدر وزننده راى وتدبيرى متين واستوار
اولان آدمه دينوركه سيف قاطع كبى تدبيريله امور ومصالحى قطع ايدر يقال هو صيرم اى المحكم الرأى وآفت
وداهيه يه دينور و بركون بركيجه ده همان براو كون طعام اكل ايلمكه دينور يقال هو يواظب الصيرم اى الوجبة
ويقال هو يأكل الصيرم اى مرة واحدة (الاصرم) احمر وزننده و(المصرم) محسن وزننده فقير الحال كثير العيال
آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اصرم ومصرم اى فقير كثير العيال (صرام) قطام وزننده صرام كبى جنك
وحرب اسماسندندر (صريم) زبير وزننده (صرمى) ذكرى وزننده اساميدندر (اصرم الشقرى) احمد

وزننده واصرم یاخود اصیرم الاشهلی - که اسمی عمرو بن ثابتدر اصحابدندر (الصرمة) تمره وزننده صرم لفظندن
اسمدر کسمکه دینور بوملابسه ایله او یکه‌سی تمادی سوروب کیدراولمغله غضبدن رجوعی بطائت اوزره اولان
آدمه مبالغة اطلاق اولنور کویا که مغضو بنی تمادیٔ غضبی سببیله قطع وازاله ایدرزیرا او یکه‌سی چابك مندفع
اولان کسه نك مغضو به اولقدر ضرری اولمز یقال هو صرمة من الصرمات ای بطیٔ الرجوع من غضبه
(الاصطمة) اسطمه وزننده ومرادفیدر که برنسه‌نك کوم وجمعیتلو برینه دینوردر یانك انکینی کبی علی قول وسطنه
دینور یقال اصطمة الشیٔ واسطمته ای معظمه ومجتمعه اووسطه (الاصطکمة) همزه‌نك وطانك ضمیله کولده
پشمش اتمکه دینور تقول اطعمنا اصطکمة ای خبزة الملة (الصیقم) قافله حیدرو زننده بدرایحه نسنه یه دینور
جیفه کبی یقال هو صیقم ای المنتن الرائحة (الصکم) صادك فتحی وکافك سکونیله برنسه‌یی او روب اوته قاقق
معناسنه در یقال صکمه صکما من الباب الاول اذاضربه ودفعه وآت سرکشلکله کمنی آزی یه آلوب باشنی
طوغریلغنه زوراکی او زاتمق معناسنه در کویاکه راکبنی اسلیوب غلبه ایتك قصد نده اولور یقال صکم الفرس
علی لجامه اذا عضه ثم مد رأسه کأنه یریدان یغالب (الصکمة) صدمه وزننده شدتله طوقنوب چارپلمغه دینور
یقال صرعه بالصکمة ای بالصدمة الشدیدة (الصواکم) نوائب ومصائبه اطلاق اولنور یقال اصابتهم
الصواکم ای النوائب (الصکم) سکروزننده اخفاف معناسنه درکه خفك جمعیدر دوه‌نك طبانه دینور مفردی
صاکم در (الصلم) صادك فتحی ولامك سکونیله کسمك معناسنه در علی قول قولاغی وبرونی دیبلرندن کسمك
معناسنه در یقال صلمه صلما من الباب الثانی اذا قطعه اوقطع اذنه وانفه من اصله (التصلیم) تفعیل وزننده
صلم معناسنه در یقال صلمه بمعنی صلمه (الاصلم) احمروزننده قولاقلری دیبندن کذلك برونی دیبندن کسلمش آدمه
دینور یقال رجل اصلم ای مقطوع الاذنین وکذامقطوع الانف وپره یه اطلاق اولنور برغوث معناسنه وعروضیون
اصطلاحنده صلم علتی جاری اولان جزؤه اطلاق اولنوروصلم مصراعك آخراجزاسی اولان وتدمفروقك
اسقاطندن عبارتدر بحر سریع ومدیده تخصیص ایدرلر مثلا بحرسریعده آخراجزاسی اولان مفعولات جزؤنك
آخرجزؤی اولان وتد مفروق که لات لفظیدر حذف اولنوب مفعوقالمغله برینه فعلن وضع اولنورنته که اشبو ٭ قالت
ولم تقصد لقیل الخنی ٭ مهلا فقد ابلغت اسماعی ٭ بیتنده واقعدرپس بو راده نسخه‌لرده تحریف قلم نساخ واقع
اولمشدر زیرا اصل عباره الاصلم ماجری فیه الصلم وهوان یکون الوتد المفروق من آخرالجزء ساقطا عنوانیله اولمقدر
(المصلم) معظم وزننده شول آدمه دینور که قولاقلری پك خرده اولمغله کویاکه خلقی دیبلرندن کسلمش کبی اوله یقال رجل
مصلم الاذنین کأنه مقطوعهما خلقة (الصلامة) صادك حرکات ثلاثیله ناسدن برکروه وفرقه یه دینور یقال جاءت
صلامة من الناس ای فرقة (الصلام) زنار وشداد وزنلرنده سدر بمعنی اولان عربستان کراسینك چکردکنك
اوزینه دینور که مأکولدر (الصیلم) حیدروزننده امر شدید معناسنه‌در یقال وقع فی صیلم ای امر شدید
وآفت وداهیه یه دینور وقلجه دینور وبرکون برکیجه‌ده براوکون طعام ایلمکه دینور صیرم کبی
یقال هو یأکل الصیلم ای الصیرم والوجبة (الصلمة) غرفه وزننده توغلغه یه دینور یقال جاء وفی رأسه
صلمة ای مغفر (الصلم) قمحتبله یاوزوتند وشدید آدملره دینور کویاکه صالمك جمعیدر (الاصطلام
افتعال وزننده برنسنه‌یی تمامه دیبندن کسمك معناسنه‌در یقال اصطلم الشیٔ اذا استأصله (الصیلة
حیدره وزننده استیصال ایدن وقعه وحادثه‌یه دینور یقال وقعة صیلة ای مستأصلة (الاصلخمام
خای معجمه ایله اقشعرار وزننده اباق اوزره میل کبی دیکیلوب طورمق معناسنه‌در یقال اصلخم الرجل
اذا اصطخم وطارلمق واویکه لنمك معناسنه‌در یقال اصلخم الرجل اذاغضب (الصلخام) قرطاس وزننده
اوزون یاخود متین وشدید وطیانقان دوه‌یه دینور یقال بعیر صلخام ای طویل اوصلب شدید
(الصلخم) جعفر وزننده و (المصلخم) مسبطر وزننده تند وشدید وایشلك ونافذ
آدمه دینور وصلخم ومصلخم صرب طاغه دینور یقال جبل صلخم ومصلخم ای ممتنع (الصلخدم) شمردل وزننده
یاوز وشدید دوه یه دینور (الصلدم) زبرج وزننده ارسلانه دینور وطرنغی پك ومتین اولان آته دینور (الصلادم
علابط وزننده صلدم معناسنه‌در (الصلدام) قرطاس وزننده بودخی طرنغی پك ومتین آته دینور مؤنثی صلدامه‌در
(الصلقمة) دحرجه وزننده دیشلری بری برینه اوروب قجردا تمق معناسنه‌در یقال صلقم البعیر اذاقرع بعض انیابه
ببعض (الصلقم) جعفر وزننده دیشلرینی بری برینه اوروب قجرداتجی انسان وحیوانه دینور وارسلانه دینور وایری
ودیزمان دوه‌یه دینور (الصلقم) زبرج وزننده پك یاشلو قوجه قاری‌یه دینو ر یقال تزوج صلقما ای عجوزة کبیرة

و بومری ودیزمان دوه یه دینور (الصلقام) قرطاس وزننده ارسلانه دینور وایری دوه یه دینور (الصلاقیم) صادك
فتحیله باشاره دینور رؤس معناسنه وآزی دیشلره دینور انیاب معناسنه مفردی صلقام یاخود صلقومدر (الصلهام
قرطاس وزننده ارسلانه دینور ودلیر وجریٔ آدمه دینور یقال رجل صلهام ای جریٔ (الاصلهمام) اقشعرار
وزننده برنسنه صلب ومتین اولمق معناسنه در یقال اصلهمّ الشیٔ اذا صلب (الصمم) فتحتینله و (الصمّ) ادغامله
صاغر اولمق معناسنه در آدمه وقولاغه مسند اولور یقال صمّ الرجل یصمّ بفتحهما وصمم باظهار التضعیف
نادر اصمّا وصمما من الباب الرابع اذا انسدّت اذنه وثقل سمعه وكذا یقال صمت الاذن اذا انسدّت وصمّ شیشه نك
اغزینی طیقامق معناسنه در یقال صمّ القارورة اذا سدّها وطاشله اورمق معناسنه در یقال صمه بحجر اذا ضربه به
وصمّ الصدا هلاك اولمقدن كنایه در یقال صمّ صداه ای هلك بوراده صدا مطلق صوت معناسنه در كذلك
عربلرك صمت حصاة بدم قوللری جنكده قانك كثرت اوزره آقمسندن كنایه در یعنی قان شول درجه ده چوق
آقدی كه یره طاش القا اولنسه براو زره اصابت ایلیوب قانه دوشمكله سسی مسموع اولمز ومنه قول امریٔ القیس
صمی ابنة الجبل * او المراد الصدی او الصخرة صدی طاغ سمتلرنده وقبه ایچره منعكس اولان سسه دینور * مترجم دیر كه
مستقصاده بو وجهله مرسومدر كه صمی ابنة الجبل امثالدندر ای جبلك قزی صاغر اوله سن دیمكدر اصلی امریٔ
القیسك اشبو * بدلت من وائل وكندة عدوان * وفهما صمی ابنة الجبل * قولندن مأخوذ در بوراده ابنة الجبلدن
مراد چقل طاشلریدر كه مراد قانك وجه مذكور اوزره كثرتله انصباب وجریانی استمكدر یاخود طاغدن عكس
ایدن صدادر كه ینقو تعبیر اولنور یعنی شرّ وفتنه برمرتبه یه بالغ اولدیكه غریو وغوغا وهنكامه دن كلام مز بورایله صدایه
خطاب اولنور اولدی زیرا غریو وفریادك كثرتندن صدا مسموع اولمقدن قالور و بعضلر صخره ایله تفسیر ایلمشدر كه
قیالردن دخی صدا منعكس اولور و بعضلر یاوز حیه ایله بیان ایلدی اكا كوره صمی كلمه سی لا تجیبی الرقی معناسیله
مأوّل اولور و بعضلر داهیه ایله تفسیر ایلدیلر خلاصه امر فظیع وشدید حدوثی موقعنده ضرب اولنور انتهی
الاصمام) همزه نك كسریله بودخی صاغر اولمق معناسنه در یقال اصمّ الرجل بمعنی صمّ ومتعدی اولور یقال اصمه الله
تعالی ای جعله اصمّ وشیشه نك اغزینه طیقاج دوزمك معناسنه در یقال اصمّ القارورة اذا جعل لها صماما
وبر آدمی صاغر بولمق معناسنه در یقال اصمه اذا صادفه اصمّ واصمام الدعاء نصح ولوم وتوبیخی استماع وقبول
ایلمز آدملره تصادف ایلمكدن كنایه اولور یقال اصمّ دعاؤه اذا وافق قوما صمّا لا یسمعون عذله (الاصمّ) وصفدر
قولاغی صاغر آدمه دینور جمعی صمّ وصمّان كلور صادلرك ضمیله وپك وقوند وقوی طاشه وصف اولور یقال
حجر اصمّ ای صلب مصمت وزمان جاهلیتده ماه رجبی اصمّ ایله توصیف ایدرلر ایدی زیرا اشهر حرمدن اولمغله
آنده داد وفریاد واستمداد تعبیراتی اولان یالفلان ویاصباحاه ادالری مسموع اولمز ایدی واصمّ شول كمسنه یه اطلاق
اولنور كه كندیدن خیر ومنفعت مأمول اولمیوب لكن الفت ومودتی دخی فدا اولنمیه كویا كه كندیسنه ندا اولنوب
لكن ایشتمز اوله یقال رجل اصمّ اذا كان لا یطمع فیه ولا یردّ عن هواه و رقیه وافسون كار ایتمز اولان ییلانه وصف
اولور یقال حیة اصمّ ای لا یقبل الرقی واولیاء اللهدن حاتم نام ذاتك لقبیدر كه حاتم اصمّ ایله معروفدر * شارح دیر كه
بركون استفتاء ضمننده حضورینه برخاتون كلوب خلال مكالمه ده اول خاتوندن برحبقة نا كهانی ظهور ایلمكله حاتم
اول آنده كندیسنه صاغرلق پیدا ایلدی تا كه خاتون فضله صوتی استماع ایلدیكنی حس ایله شرمنده اولمیه ومن
بعد اول منوال اوزره تصامم ایدوب ناس كندیسنی حقیقی اصمّ اعتقاد ایدرلر ایدی (التصامم) تفاعل وزننده صاغرلق
كوسترمك معناسنه در یقال تصامّ فلان عن الحدیث ای اری انه اصمّ (الصمام) و (الصمامة) و (الصمة) صادلرك
كسریله شیشه طیقاجنه دینور تقول سددت فم القارورة بالصمام والصمامة والصمة ای السداد (الصماء
صادك فتحیله اصمّ لفظندن مؤنثدر قوند وقاتی اولان صوم قیایه دینور یقال صخرة صمّاء ای صلبة مصمتة وسموز
ناقه یه علی قول كبه اولانه دینور جمعی صمّ كلور صادك ضمیله ومعده دن صكره طعام واردیغی انجه بغرسغك
اوجنه دینور كه پك اولور * مترجم دیر كه بو بغرسغه اهل تشریح اثنی عشری اطلاق ایدرلر زیرا طولی صاحبنك
اصبع وسطاسیله اون ایكی پرمق مقداریدر واكا بوّاب دخی اطلاق ایدرلر اسفل معده نك دلیكنده داخل اولور
بوراسی سائر یرلرندن سخت اولور وصمّاء طپراغی قالین ارضه وصف اولور وداهیهٔ شدیده یه اطلاق اولنور واشتمال
الصماء ثوبله اعرابك بورندكلری كبی بورنمكدر كه احرامی صاغ جانبندن صول قولنك وضول اموزینك اوزرندن
كتوروب بعده ارقه دن صول قولنك وصول اموزینك اوزرندن آتمغله تماما بورنمكدن عبارتدر كه اللری وایاقلری
وجمله اعضاسی مسدود اولور علی قول ازار واحرام مقوله سندن یالكزجه برقات ثوبی بورنمكدن عبارتدر

شویله كه

شویله که اکنده آندن غیری ثوب اولمیوب وآنك برجانبنی قالدروب منکب آخری اوزره آتوب لکن بدنی تماماستر ایده مدیکندن بعض عورت یری ظاهر اوله یقال اشتمل فلان الصماء وهوان یرد الکساء من قبل یمینه علی یده الیسری وعاتقه الایسر ثم یرد ثانیة من خلفه علی یده الیمنی وعاتقه الایمن فیغطهما جمیعا اوالاشتمال بثوب واحد لیس علیه غیره ثم یضعه من احد جانبیه فیضعه علی منکبه فیبد ومنه فرجه ✿ شارح دیرکه تعریف ثانی فقهاء قولیدر ایکی تعریفده دخی محذور اولمغله نهی نبوی صادر اولمشدر ظاهرا قول اوّل صلوة حالتنه مبنیدر واشتمل الصماء ترکیبی اشتمل الشملة الصماء تأویلنده در (صمام) قطام وزننده داهیهٔ شدیده یه دینور ومنه قولهم صمی صمام ای زیدی یاداهیة یعنی ای آفت وداهیه سن زیاده اول زیرا مشتد اولدقده کویا که صخرهٔ صماء کبی آندن آوازه ظهور ایلمز اولور (صمام صمام) مکرّرا کذلك قطام وزننده ایسم ایسم دیمك محلنده ایراد اولنور که اسم فعل امر اولور یقال صمام صمام ای تصامّوا فی السکوت (الصمّان) و(الصمّانة) صادك فتحی ومیمك تشدیدیله قومسال یانده اولان پك وطاشلق یره دینور وصمان عالج نام محلده برموضع آدیدر (الصمة) صادك کسریله شبشه طیقاجنه دینور که ذکراولندی ودلیر وبهادره دینور وارسلانه دینور وبرنام شاعرك پدری اسمیدر من بورلك برادریله کندیسنه صمتان دیرلرایدی وارکك حیه یه دینور ودیشی کرپی یه دینور (الصم) صادك کسریله بودخی بهادره وارسلانه دینور (الصمصمة) زمزمه وزننده دیشی کرپی سسلنمك معناسنه در یقال صمصمت الصمة اذا صاتت وتصمیم فی الامر معناسنه در یقال صمصم فی الامر بمعنی صمم کاسیذکر (الصمیم) صادك فتحیله برعضوك قوامی یعنی اول عضوی حامل اولان کمیکه دینور انجك کمیکی کبی یقال ضربه فاصاب صمیمه ای العظم الذی به قوام العضو وهرنسنه نك خالصنه دینور یقال هوصمیمه ای بنکه وخالصه وصمیم الحرّ والبرد حرارت وبرودتك اشدّنه اطلاق اولنور که خالصی اوله جقدر یقال جاء فی صمیم الحرّ وصمیم البرد ای فی اشدّه ویمرطه نك قوری اولان طشره قبوغنه دینور وحسب ونسبی مغشوش اولمیه رق تلون وتلاعب مقوله سی معایبدن صاف وآزاده آدمه اطلاق اولنور یقال رجل صمیم ای محض وبونك مفرد وجمعی برابردر (التصمیم) تفعیل وزننده برایشه یاخود برنسنه یه قطعا نکول ایلمامك وجه اوزره عزیمت صادقه ایله عزیمت ایلمك معناسنه در یقال صمّم فی الامر والشیٔ اذا مضی وبرنسنه یی دیشیله صالیورمك وجه اوزره اصروب طوتمق معناسنه در یقال صمّم الشیٔ اذاعض فنیب وقلج کمیکه ایریشوب کمیکی دخی کسمك معناسنه در واکراك واو بناق برینه راست کلوب بری برندن آیرسه تطبیق دینور یقال صمّم السیف اذا اصاب المفصل وقطعه اوطبق ✿ شارح دیرکه نسخه لرده غلط واردر زیراجمیع اصولده صمّم السیف اذا مضی فی العظم وقطعه فاذا اصاب المفصل وقطعه یقال طبق عبارتیله مرسومدر ونسخه لرده وصمّم السیف اذا اصاب المفصل وقطعه وطبق عنوانیله مرقومدر واقعا طبق ماده سنده التطبیق اصابة السیف المفصل عنوانیله مثبت اولمغله ✿ شارحك تحشیی اصوبدر انتهی وتصمیم آته صاحبی علفی دریغ ایلمیوب دائما علف اکلنه مقتدر ایلمکله سموروب قرن قاسیق باغلمق معناسنه مستعملدر یقال صمّم الرجل الفرس العلف اذا امکنه منه فاحتقن فیه الشحم والبطنة وبرآدمه برلاقردی یی یا برقصه یی از برلتمك معناسنه در یقال صمّم صاحبه الحدیث اذااوعاه ایاه (الصمم) فتحتینله و(الصمصام) و(الصمصامة) صادلرك فتحیله و(الصمصم) زبرج وزننده و(الصمصم) علبط وزننده و(الصماصم) علابط وزننده و(الصماصمة) علابطه وزننده فتورسز شوقلو عزیمت صادقه صاحبی دلیر ومقدام وتوانا آدمه وآته دینور یقال رجل وفرس صمم وصمصام وصمصامة وصمصم وصمصم وصماصم وصماصمة ای مصمم وصمصام قطعا برنسنه دن یوزی دونمز واکیلوب بوکلمز اولان کسیجی قلجه دینور صمصامه دخی دینور یقال ضربه بالصمصام و لصمصامة ای بالسیف الذی لاینثنی وصمصام عمرو بن معدی کرب حضرتلرینك قلجی اسمیدر وصمصم زبرج وزننده قالین کوده لو بودوره دینور وقلج کبی ایشلك ودلیر ومقدام آدمه دینور یقال هوصمصم ای جریٔ ماض (الصمصمة) زبرجه وزننده وصادلرك فتحیله برقوم وجماعتك متعین رئیس وذیشاننه دینور یقال هو صمصمة القوم ای وسطهم یعنی سیدهم وجماعت انسانی یه دینور جمعی صمصم درهاسز وصمصم عابط وزننده وصماصم علابط وزننده ارسلانه دینور (الصمصم) فدفد وزننده پك بخیل وچری کسه یه دینور یقال رجل صمصم ای بخیل جدّا (الصمیصاء) غبیراء وزننده غرزدیدیکلری نباته شبیه برنبات اسمیدر (الاصمان) تثنیه بنیه سیله بلاد بنی عامر بن صعصعه ده ایکی موضعه اطلاق اولنور بری اصم الجلحاء وبریسی اصمّ السمره دربلاد مزبوره صکره بنو کلاب یوردی اولمشدر (الصنم) صادك ونونك فتحیله رایحه بد وچرکین اولمق معناسنه مصدر واسم اولور یقال صنمت الرایحة صنما من الباب الرابع

اذاخبثت وقول جنسی بیو یوب قوتلنمك معناسنه در یقال صنم العبد اذا قوی وصنم مشرکینك پرستش ایتدکلری
بته دینور وثن معناسنه وصنم لفظی شمن معربیدر که فارسیدر ❊ مترجم دیرکه بعضلر صنم ایله وثن بینی فرق ایلدیلر
صنمی جواهر معدنیهٔ مذابه دن دوزلمش بته ووثنی احجار واخشابدن ساخته بته تخصیص ایلدیلر (الصنم
کتف وزننده قوی وزورمند کوله یه دینور یقال عبد صنم ای قوی (الصنمة) فتحاتله قوش یلکنك یتون
قامشنه دینور وآفت وداهیه یه دینور رصله لفظنده لغتدر (الصمان) فتحاتله دمشق قضاسنده برقریه آدیدر
(التصنیم) تفعیل وزننده صورت دوزمك معناسنه در یقال صنم الرجل اذا صور وناقه یه خوشجه تقید وتیمار ایلمکله
سودینی چوغالتمق معناسنه در یقال صنم النوق اذا غرزها (الصنمات) فرحات وزننده صنمه نك جمعیدر
سودی چوق ناقه یه دینور (بنوصنامه) ثمامه وزننده اشعر قبیله سندن بر بطندر (صنم) صادك ضمیله
برموضع آدیدر (اقلیم الاصنام) اندلس الکاسنده بر ایالت آدیدر (بنوصنیم) زبیر وزننده بر بطندر
(الصهمیم) قندیل وزننده سیدوشریف وعالیشان آدمه دینور یقال هو صهمیم ای سید شریف وبوکورمز اولان دوه یه
علی قول بدخوی اولانه دینور یقال جمل صهمیم ای لا یرغو والسیٔ الخلق منه وشول جسور ودلیر ومقدام آدمه دینور که
مراد ایلدیکی نسنه دن اصلاد وغیوب وصاحبوب ثبات واصرار ایله اقدام ایدر اوله یقال رجل صهمیم اذا کان لا یثنی
عن مراده وخالص نسنه یه دینور کرك خبرده وکرك شرده اولسون یقال هو صهمیم ای خالص وباجی یه ویریلان
بخشیشه دینور حلوان کاهن معناسنه (التصهم) تدحرج وزننده صهمیم آدمه یعنی سید وعالیشان کسه یه شبیه
وضع وعمل وحرکت ایلمك معناسنه در یقال تصهم الرجل اذا عمل عمل الصهمیم (الصیهم) قمطر وزننده
و (الصیهم) جردحل وزننده جثه سی قالین ایری وشدید آدمه علی قول دائما باشنی یوقری طوتر اولان آدمه دینور
یقال رجل صیهم وصیهم ای غلیظ ضخم شدید اورفاع لرأسه مؤنثی صیهمه وصیهمه در (الصوم) نوم وزننده
و (الصیام) کتاب وزننده اوروج طوتمق معناسنه در یقال صام الرجل یصوم صوما وصیاما اذا امسك عن الطعام
والشراب والکلام والنکاح والسیر ❊ مؤلفك بصائرده بیاننه کوره صوم امساك وسکون عن الفعل معناسنه
موضوعدر وعرف شرعده طعام وشراب وجماعدن نیته مقارن خیط ابیضدن خیط اسوده قدر امساك ایلمکده
استعمال اولندی انتهی وصوم اولومی داتمق معناسنه مستعملدر افراط جوع وعطشدن مغشی علیه اولوب
هلاك درجه سنه وارمق تصور ینه مبنیدر یقال صام منبته اذا ذاقها ودوه قوشی چقرمق معناسنه مستعملدر
اوخلالده سکون وتوقف ایلدیکیچون یقال صام النعام اذا رمی بذرقه وصوم دوه قوشنك نجسنه دینور
اسم مفعول معناسنه در وصوم بربدمنظر شجرك اسمیدر وشجرمزبورك آلتنده کولکه لنمك معناسنه در
یقال صام الرجل اذا تظلل بالصوم ونصف نهار وقتی اولمق معناسنه مستعملدر کویا که شمس اول درجه ده
توقف ایدرکبی تخیل اولنور نته که تفسیرآنی مشعردر یقال صام النهار اذاقام قائم الظهیرة وصمت وسکوت معناسنه در
نته که اشارت اولندی یقال صام الرجل اذا صمت وییل ساکن اولمق معناسنه مستعملدر یقال صامت الریح
اذارکدت وصوم شهر رمضانه اطلاق اولنور حال ومحل علاقه سیله یقال جاء شهر الصوم ای شهر رمضان
وکلیسایه دینور یقال النصرانی فی صومه ای بیعته وصوم صائم اولان آدمه اطلاق اولنور مفرد وجمعی برابردر
مصدر اصلی اولمق حسبیله یقال رجل صوم وقوم صوم ای صائم (الصائم) و (الصومان) عطشان وزننده و (الصوم
قوم وزننده اوروجلو آدمه دینور جمعی صوّام وصیام کلور رمان وزننده وصوّم وصیّم کلور رکع وزننده وصیم کلور صادك
کسریله یاء مجاور ایچون وصیام کلور کتاب وزننده وصیامی کلور سکاری وزننده (الصوام) سحاب وزننده صوسز
قیریره دینور یقال ارض صوام ای یابسة لاماء بها (المصام) و (المصامة) هاایله آتك طوراجق یره دینور اخورکبی یقال
هذا مصام الفرس ومصامته ای موقفه (الصیم) قنب وزننده کوده سی دیرنکلو وطقناز وپك شدید انسان وحیوانه دینور
فصل الضاد ❊ (الضبثم) ثانی مثلثه ایله جعفر وزننده و (الضباثم) علابط وزننده ارسلانه دینور وضبثم
بن ابی یعقوب تابعیندندر (الضبارم) علابط وزننده و (الضبارمة) علابطه وزننده ارسلانه دینور ودشمن اوزره
دلیر وبی پروا بهادره دینور یقال رجل ضبارم وضبارمة ای جریٔ علی الاعداء (الضیثم) ثانی مثلثه ایله حیدر وزننده
ارسلانه دینور (الضجم) فتحتینله آغز یاخود آورد یاخود دوداق یاخود چکه یا بینون اکری اولمق معناسنه در کذلك
قبو ویاره مقوله سنده دخی مستعملدر مصدر واسم اولور یقال مثلا ضجم فمه اوشدقه وکذلك البئر والجرح ضجما
من الباب الرابع اذا عوج ویقال فی فمه ضجم ای عوج (الاضجم) وصفدر ضجم ایله متصف کشی یه دینور
وضبیعة اضجم برقبیله در پدرلرینه مضاف اولمشدر مزبورك دهانی اولدیغیچون ملقب اولمشیدی ویوقیس

قفه دیدکلری کبیدر (التضاجم) تفاعل وزننده اختلاف معناسنه دریقال تضاجم الامر بینهم اذا اختلف (المتضاجم) اسم فاعل بنیه سیله اغزی اکری کژدهان آدمه دینور یقال رجل متضاجم ای معوج الفم (الضجمة غرفه وزننده بر یدرایحه بوجك اسمیدر (ضجعم) قنفذ وجعفر وزنلرنده بربطن پدرینك اسمیدر اهالیسنه ضجاعم وضجاعمه دیرلر ضادلرك فتحیله نسبت ایچون آخرینده هاء زیاده اولندی مزبورلر سلفده ملوك شام ایدیلر (الضخم ضادك فتحی وخای معجمه نك سكونیله و (الضخم) و (الاضخم) احمد وزننده ومیمك تشدیدیله جائزدر ❊ شارحك بیانه كوره تشدید حالت وقفده اشعاره مخصوصدر زیرا بعض عرب ماقبلی متحرك اولان حرف اوزره وقف ایلدكده آنی مشدد ایدرو (الضخام) غراب وزننده ایری وقباوعظیم اولان شیئه دینور علی قول عظیم الجرم كثیر اللحم اولان انسان وحیوانه دینور یقال هو ضخم وضخم واضخم واضخم وضخام ای عظیم او عظیم الجرم كثیر اللحم ❊ شارح دیركه بونلر بالجمله وصفدر ووزن اولك جمعی ضخمات كاور كذلك خانك سكونیله زیرا صفتدر عینك تحریكی اسمه مخصوصدر انتهی (الضخم) عوج وزننده و (الضخامة) سلامه وزننده برنسنه ضخم اولمق معناسنه دریقال ضخم ضخما وضخامة من الباب الخامس اذا كان ضخما (الضخم) ضادك فتحیله وصفدر كه ذكر اولندی و واسع یوله اطلاق اولنور یقال طریق ضخم ای واسع وآغر صویه وصف اولور كه خوشكوار اولمز یقال ماء ضخم ای ثقیل و بنوعبدبن ضخم سلفده عرب عاربه دن برجماعت ایدی حالا منقرضلردر (الاضخومة) اضحوكه وزننده عرب نسوانك بیوك كوسترمك ایچون قیچلرینه باغلدقلری بوغچه یه دینور عظامه معناسنه در (المضخم) منبر وزننده صدمات وضرباتی شدید آدمه دینور یقال رجل مضخم ای شدید الصدم والضرب وشان وشرف عظیم صاحبی اعیان وسركاره دینور یقال هو مضخم بین قومه ای سید شریف ضخم (الضخمة) خدبه وزننده بدنی دوشكلی خوشمنظر ونازك تن خاتونه دینور (الضرم) فتحتینله پك آجقمق علی قول پك آجلقدن یاخود سائر عارضه دن یانوب یاقلمق معناسنه در اشتعال نار معناسندن مأخوذدر یقال ضرم الرجل ضرما من الباب الرابع اذا اشتد جوعه او حره وافراط خشم وغضبدن پرآتش اولمق معناسنه مستعملدر یقال ضرم علیه اذا احتدم غضبا وسفره ده اولان طعامدن قطعا ترك ایلمامك اوزره طعامه آتش كبی كیرشمك معناسنه مستعملدر یقال ضرم فی الطعام اذا جد فی اكله لایدفع منه شیئا وآتش علولنمك معناسنه در یقال ضرمت النار اذا اشتعلت (التضرم تفعل وزننده بودخی برآدمه پك اویكه لنوب پرآتش اولمق معناسندر یقال تضرم علیه اذا احتدم غضبا وآتش علولنمك معناسنه در یقال تضرمت النار اذا اشتعلت (الاضرام) همزه نك كسریله و (التضریم تفعیل وزننده و (الاستضرام) آتشی طوتشدروب علولندرمك معناسنه در یقال اضرم النار وضرمها واستضرمها اذا اوقدها (الاضطرام) افتعال وزننده بودخی آتش علولنمك معناسنه در یقال اضرم النار فاضطرمت وصاچ وصقاله كركی كبی قیرسر یمك معناسنه مستعملدر یقال اضطرم المشیب اذا اشتعل (الضرام كتاب وزننده آتش علولندیره جك اودون قیرقلرینه دینور یاخود ضعیف ویومشق اولنلرینه یاخود كندیده آتش قوری اولمیانه یاخود علولی اودونه دینور تركیده بونلره طوترق وكوسكی تعبیر اولنور واكا ضرامه دخی دینور هایله تقول اشعل النار بالضرام والضرامة ای دقاق الحطب او ما ضعف ولان او مالا جمر له او ما اشتعل من الحطب (الضرم) كتف وزننده آج آدمه اطلاق اولنور یقال هو ضرم ای جائع وطوشنجل قوشنك یاوریسنه دینور و پك یوكرك دونده آته وصف اولور یقال فرس ضرم ای عداء (الضرمة) فتحاتله اوبجی یانمغله آتشلو اولان خرما دانه یاخود یاوشان تعبیر اولنان اوته دینور كه طوترق ایدرلر و آتش قورینه دینور یاخود مطلقا آتشه دینور نار معناسنه وعربلر خانه ده بركسه یوقدر دیه جك یرده ما بالدار نافخ ضرمة دیرلر یعنی بر آتش اوفلیجی یوقدر كه فرد واحد یوقدر دیمكدن كنایه در (ضرمه) حمزه وزننده ابن صرمه دركه صاد مكسوره ایله در هاشم بن حرمله نك جدیدر (الضرم) ضادك ضمی وكسریله برخوشبو شجر آدیدر ثمری بالوطه وچچكی سعتر چچكنه شبیه وآندن اتخاذ اولنان عسل انواعندن افضل اولور علی قول اسطوخودوس اسمیدر كه لفظ یونانیدر تركیده قاره باش دیدكلری نباتدر (الضرامة) كتابه وزننده شجر بطم اسمیدر كه ساقز اغاجی دیدكلریدر (ضریم) حذیم وزننده برجنس شجرك صمغیدر (الضیرم) حیدر وزننده حریق معناسنه در كه یانمش نسنه یه دینور ❊ شارح دیركه امهات سائره ده امیر وزننده مرسومدر (ضریمة) جهینه وزننده یمنده برحصار آدیدر (الضرزم) زبرج وزننده و (الضرزم) جعفر وزننده قوجه ناقه یه دینور علی قول كنجلكدن هنوز برمقدار جه بقیه سی قالمش اولانه دینور یاخود باشلو اولوب سودی آزجه اولانه دینور وضرزم زبرج وزننده پك صوبجی یلانه دینور یقال افعی

ضرزم ای شدید العض (الضرزمة) دحرجه وزننده پك اصرمق معناسنه در یقال ضرزمه اذا عضه شدیدا
ضرسام) قرطاس وزننده برمعروف صویك آدیدر (الضرسامة) ضرغامه وزننده سلبوك ولئیم واصلا ایشه یرامز
چولپه آدمه دینور یقال رجل ضرسامة ای رخو لئیم فسل (الضرضم) ضاد معجمه ایله جعفر وزننده ارسلانه دینور
ومطلقا یرتیجی جانورك ارككنه دینور (الضرطم) زبرج وزننده ایری قرنلو انسان وحیوانه دینور یقال رجل
وفرس ضرطم ای الضخم البطن (الضراطمی) ضادك ضمیله ایری وتصلق یاقشقسز فرجه دینور (الضرغم
غین معجمه ایله جعفر وزننده و (الضرغام) جریال وزننده و (الضرغامة) جریاله وزننده ارسلانه دینور وضرغامه
بهادر ودلاوره اطلاق اولنور یقال هوضرغامة ای شجاع وقوی وتوانا یوغوره وآیغره اطلاق اولنور و یاوز
آدمه اطلاق اولنور رجل شدید معناسنه بعض نسخه ده والوحل الشدید عبارتیله مرسوم اولمغله شدتلو
اوزلوچامور دیمك اولور لکن نسخهٔ اولی اصوبدر (الضرغمة) دحرجه وزننده و (التضرغم) تدحرج وزننده
ارسلانلنمق معناسنه در که ارسلان کبی بهادرلق ایلمکدن عبارتدر یقال ضرغمت الابطال وتضرغمت اذا فعلت
فعل الضرغام وتشبهت به (الضغم) لغم وزننده اصرمق معناسنه در علی قول اوك دیشلرایله اصرمقدن یواشجه
اصرمق یاخود خوشلندیغی نسنه یی اغزینی طولدیره رق قاوره یوب اصرمق معناسنه در یقال ضغم الشیٔ وضغم به
ضغما من الباب الثالث اذاعضه اوعضا دون النهش اوهو ان یملأ فمه مما هوی الیه (الضغامة) ثمامه وزننده
اصروب براقلان شیئه دینور که اصرقلی نسنه اولور یقال هوضغامته ای ماضغه ولفظه (الضیغم
حیدر وزننده دائما اصرمق شانندن اولان انسان وحیوانه دینور وارسلانه دینور ضیغمی دخی دینور
یای نسبتله (الضم) ضادك فتحی ومیمك تشدیدیله برنسنه یی برشیئه بناشدروب قوشمق معناسنه در یقال
ضمه الیه ضما من الباب الاول اذاقبضه الیه (الانضمام) انفعال وزننده مطاوعدر برنسنه برشیئه بناشوب
قوشلمق معناسنه در یقال ضمه الیه فانضم (التضام) تفاعل وزننده بری برینه بناشوب قوشلمق معناسنه در
یقال تضاموا حتی تتاموا مأته رجل (المضامة) مفاعله وزننده برنسنه یی برشیئه قوشمق معناسنه در
یقال ضامه الیه ای ضمه وتقول ضامنی صاحبی الی امر کذا ای ضمه (الاضطمام) افتعال وزننده برکسه
برنسنه یی کندی نفسنه ضم ایلمك معناسنه در که کندی قبوللنمقدن عبارتدر یقال اضطم الشیٔ اذاضمه الی نفسه
وقاپلق معناسنه مستعملدر یقال اضطم علیه اذا اشتمل (الضمام) غراب وزننده شول نسنه یه دینورکه
کندوسیله برنسنه برشیٔ آخره ضم والحاق اولنه (الضم) و (الضمام) ضادلرك کسریله داهیهٔ شدیده یه دینور
وبونك صاد مهمله دن مصحف اولمسی مظنوندر وصاد مهمله ایله صوابدر (الاضمامة) همزهٔ مکسوره ایله جماعته
اطلاق اولنور جمعی اضامیم کلور جماعات معناسنه ومنه یقال فرس سباق الاضامیم ای جماعات الخیل
مترجم دیرکه لسانمزده سپاره تعبیر اولنان اطفال جزؤلرینه اضباره اطلاق ایلدکلری بوملابسه ایله در (الضموم
صبور وزننده ایکی اوزون تپه ارالغندن کلان دره یه دینور (الضمضم) فدفد وزننده طارغین آدمه دینور
غضبان معناسنه وخشمناك ارسلانه دینور وجرأتلو دلیر و پردل آدمه دینور وجسیم وتنومند کمسه یه دینور
یقال هوضمضم ای جریٔ وکذا جسیم وضمضم بن الحارث وضمضم بن قتاده اصحابدندر وضمضم
بن جوس وضمضم بن زرعه وضمضم الملوکی ابو المثنی محدثلردر (الضماضم) علابط وزننده و (الضمضم
علبط وزننده بونلرده ارسلانه وجریٔ ودلیر آدمه دینور (الضمضمة) زلزله وزننده برآدم کندی نفسنی
تشجیع وتقوینله بهادرلق ایلمك معناسنه در یقال ضمضم فلان اذا شجع قلبه ومال موجودك مجموعنی سپوروب
آلمق معناسنه در یقال ضمضم المال اذا اخذه کله وارسلان حیقرمق معناسنه در یقال ضمضم الاسد
اذاصوت (الضمام) کتاب وزننده اسامیدندر ضمام بن ثعلبه وضمام بن زید بن ثوابه اصحابدندر (الضمضام
ثرثار وزننده کوردیکی والی یتشدیکی نسنه یی قبوللنور اولان آدمه دینور یقال رجل ضمضام اذا کان یحتوی
علی کل شیٔ (الضمة) ضادك فتحیله قوشی یه اطلاق اولنور آتلری بری برینه ضم ایلدیکیچون یقال استبقوا
فی الضمة ای الحلبة (الضوم) نوم وزننده ضیم لفظنده لغتدر که ظلم معناسنه در یقال ضام یضوم ضوما
لغة فی ضام یضیم ضیما (الضهزم) زای معجمه ایله زبرج وزننده لئیم وکم مایه کمسه یه دینور یقال هوضهزم
ای لئیم (الضیم) ضادك فتحیله برکسه نك حق ومطلوبنی نقص ایلمك معناسنه در یقال ضامه حقه
یضیمه ضیما اذا انتقصه وظلم وبیداد معناسنه در که اسمدر جمعی ضیوم کلور یقال ماهذا الضیم ای الظلم
وبو فی الاصل مصدر اولوب بعده اسم اوله رق استعمال الله جعلندی (الاستضامة) بودخی برآدمه جور ایدوب

حقنی اکسك ویرمك معناسنه در یقال استضـامه حقه اذا انتقصه (المضیم) مکیل وزننده و(المستضام) حقی
تنقیص ایله جور اولنمش آدمه دینور یقال هومضیم ومستضـام ای منتقص حقه (الضیم) ضـادك کسریله
طاغك برکوشه وناحیه سنه دینور وسرانده برموضع معروف یاخود بروادی یاخود برجبل آدیدر (ضییم) زبیروزننده
ابن ملیح الفهمی درکه رجالات عربدندر تجز بعونه تعـالی ❊ فصـــــل الطاء ❊ (الطحمة) طانك حرکات
ثلاثی وحای مهمله نك سکونیله بریولك وچوق نسـنه نك براوغوردن یوریوب کلان کومنـه دینور چایك وسیل
صوینك طلازی وکیجه نك بردن آفاقه چوکوب بصـان قرا کوانغی کبی یقـالی اتهم طلمة الوادی اوالسیل
اواللیل ای دفعته وجـماعت معناسنه در یقـال طرقتهم طحمة من النـاس ای جماعة (ابوطحمه) طلحه وزننده
عدی بن حارثه نك کنیه سیدر که شرفای عربدندر (الطحمة) همزه وزننده چوق دوه لره دینور وجنـك
ومعرکه سی شدید اولان بهـادره دینورکه بردن شهـاب کبی حمله ایدوب اصلا روکردان اولمیه یقـال هوطحمة
ای شدید العراك (الطحماء) صحراء وزننده و(الطحمة) تمره وزننده برنبـات علی قول آیرق دیدکلری نبـات
آدیدر (المطحوم) طلو نسـنه یه دینور یقال اناء مطحوم ای مملوء (الطحوم) صبور وزننده عنف وشدتله بردن
آتیلوب یورراولان نسنه یه دینور سیل وموج کبی یقال شیء طحوم ای دفوع (الطحرمة) دحرجه وزننده طولدرمق
معناسنه در یقال طحرم السقاه اذاملأه و یایه کریش طاقمق معناسنه در یقال طحرم القوس اذاوترهـا (الطحرمة
زبرجه وزننده نسنه معناسنه در یقال ماعلیه طحرمة ای شیء (الطحلمة) زبرجه وزننده برپارچه بلوده دینور یقال
مافی السماء طحمة ای غیم (الطخمة) خای معجمه ایله تمره وزننده کچی سوریسنه دینور (طخمه) طانك کسریله
خوشب نام تابعینك پدری اسمیدر (الطخمة) غرفه وزننده برونك اوکنده اولان سیاهلغه دینور (الاطخم) احمر
وزننده شول قوچه دینورکه باشی سیاه وسائر اعضاسی قومرال اوله یقـال کبش اطخم ای رأسه اسود وسائره کدر
ویاغز آته دینورکه برونی ودوداقلری سمتی زیاده جه سیـاه اوله وانسـانك ودابه نك برونلری اوکنه دینور وشول
تاب وطراوتی چکلمش اته دینورکه لونی بوزیلوب پصـدرمه کبی قرامتق اولمش اوله یقـال لحم اطخم ای جاف
یضرب الی سواد (الطخیم) امیر وزننده اطخم ایله معنـای اخیرده مرادفدر یقال لحم طخیم ای اطخم (الاطخمام
احمرار وزننده ات قوریوب پصدرمه کبی قرامتق اولمق معناسنه در یقـال اطخم اللحم اذا صار اطخم (الطخوم
تخوم وزننده ومرادفیدرکه سنور وحدودلره دینور (الطخم) طانك فتحیله و(الطخـامة) فخامه وزننده
تکبرلك ایلمك معناسنه در یقـال طخم الرجل طخما من الباب الثـالث وطخم طخامة من الباب الخـامس اذا تکبر
طخیم) زبیر وزننده ابن ابی الطخمـاء درکه شاعردر (الطخـارم) علابط وزننده طارغین واویکه لو آدمه
دینور یقال رجل طخـارم ای غضبان (الطرم) طانك کسری وفتحیله کومج بالنه دینور تقول اطعمنـا
طرما ای شهـدا وقیمغه دینور زبد معنـاسنه وقوانلرده طولمش باله یاخود بال ایله طپطلو قوانه دینور وطرم
مصـدر اولور قوانلر بالـله طپطولو اولمق معنـاسنه یقـال طرمت بیوت الزنابیر طرما من البـاب الرابـع
اذا امتلأت من الطرم (الطرامة) ثمـامه وزننده بعض دیشلره چوکنش خضرته دینور یقـال باسنـانه طرامة
ای خضرة ودیشـلرك ارالغـنه صوقشمش طعـام پارچـه لرینـه دینورکـه خـلال ایله اخراج اولنور
الاطرام) همزه نك کسریله دیشـلرك اوزرلری یشللنمـك معنـاسنه در یقـال اطرمت اسنـانه اذا
رکبت علیهـا الخضرة ودیشلرك ارالقـلرنده طعـام بقیـه سی قالمغله اغزك طعمی ورایحه سی بوزلمق
معناسنه در یقـال اطرم فوه اذا تغیر للطرامة (الطرمة) طانك حرکـات ثلاثی ورانك سکونیـله اوست
دوداغك اورته سنده اولان یوه دینور (الطرمة) تمره وزننده جکره دینور کبد معناسنه (الطرم) طانك ضمیله
اوجاغه دینور طرمه دخی دینور هایله وبرشجر آدیدر (الطرم) فتحتینله قواندن بال صیزوب اقمق معنـاسنه در
یقـال طرم العسل طرما من البـاب الرابع اذا سال من الخلیة (التطرم) تفعل وزننده سوزی طوتقون طوتقون
سویلمك معنـاسنه در وعند البعض قارشق وشوریده سویلمـك معنـاسنه در یقـال تطرم فی کلامه اذا التاث
التطریم) تدحرج وزننده چاموره بیلاشمق معناسنه در یقال تطریم فی الطین اذا تلوث (الطریمة) دحرجه وزننده
صو بوزیلوب یوصونلنمق معناسنه در یقـال طریم الماء اذا خبث وعرمض وبرنسنه قات قات اولمق معناسنه در
یقال طریم الشیء اذا طبق ای صار طبقا علی طبق (الطریم) حذیم وزننده باله دینور عسل معناسنه وصیق وقالین
سحابه دینور ومنه یقـال طار طریمه اذا احتد یعنی پك خشم وغضبـه کلدی دیمکدن کنایه اولور (الطرثمة) ثای
مثلثه ایله دحرجه وزننده غضبـدن یاخود کبرودماغدن باشی یره دیکوب ایسم وخاموش طورمق معنـاسنه در

يقال طرثم الرجل اذا اطرق من غضب اوتكبر (الطرحوم) حای مهمله ایله عصفور وزننده اوزون طویل معناسنه در
و بریده چوق طورمغله متغیر اولمش صویه دینور یقال ماء طرحوم ای آجن (المطرخم) خای معجمه ایله
مشمعل وزننده یانی اوزره یاتمش آدمه دینور مضطجع معناسنه در وطارغین آدمه دینور یقال رجل مطرخم
ای غضبان وخودبین ومتکبر آدمه دینور وهریانی او یغون اسباب اندامی تمام تازه دلبرجوانه دینور یقال شاب مطرخم
ای الحسن التام (الاطرخمام) اشمعلال وزننده کوزك نوری قرسز وضعیف اولمق معناسنه در یقال اطرخم الرجل
اذا کل بصره و کیجه مظلم اولمق معناسنه در یقال اطرخم اللیل اذا اسود (الطرسمة) دحرجه وزننده
برکسه باشنی اشاغی اکوب ساکت واپسم طورمق معناسنه در یقال طرسم الرجل اذا اطرق وجنکدن یاغیری
نسنه دن قورقوب چکلمق معناسنه در یقال طرسم عن القتال وغیره اذا انکص (الطرشمة) شین معجمه ایله کیجه
قرا کو اولمق معناسنه در یقال طرشم اللیل اذا اظلم (الاطرغمام) غین معجمه ایله افعلال وزننده متکبر وخودبین
اولمق معناسنه در یقال اطرغم الرجل اذا تکبر (المطرهم) مشمعل وزننده هنوز باشنه یولار چکلمامش کوره
وعجمی دوه یه دینور که سرکشلك ایدر یقال بعیر مطرهم ای مصعب لم یمسسه حبل وقد وقامتی معتدل یال وبال
صاحبی تازه جوانه دینور (الاطرهمام) اشمعلال وزننده جوان یال وبال صاحبی موزون قامت قوچق معناسنه در
یقال اطرهم الشاب اذا صار مطرهما (الطسوم) قعود وزننده محو ونابود اولمق معناسنه در یقال طسم الشیء طسوما
من الباب الثانی اذا انطمس (الطسم) رسم وزننده متعدیدر محو ونابود ایلمك معناسنه در تقول طسمته اذا طمسته
(الطسم) فتحتینله امتلاء اولمق معناسنه در یقال طسم الرجل طسما من الباب الرابع اذا اتخم وتوز ودومان
باصمغه دینور یقال ماهذا الطسم ای الغبرة وقرا کولغه دینور ظلام معناسنه (الاطسمة) همزه نك ضمیله اسطمه
وزننده ومرادفیدر که برنسنه نك کوم یرینه دینور دریانك انکین یری کبی (الطواسیم) طانك فتحیله که قرآن کریمده
طسم سوره لریدر بونده وطواسین وحوامیم سوره لرنده صواب اولان ذوات کلمه سیله جمع اولوب وذوات مفردلرینه
مضاف اوله رق ذوات طسم وذوات طس وذوات حامیم دینمکدر نته که حم ماده سنده بیان اولندی ❊ مؤلف اوراده
بالکز حامیمه متعلق کلام بیان ایلدی ❊ لکن مترجم حقیر شها بدن نفیس مقاله نقل وتحریر ایلمشدر (الطسام
غراب وزننده و(الطسام) سحاب وزننده و(الطسام) شداد وزننده چوق توزه دینور تقول رأیته فی طسام الغبار
وطسامه وطسامه ای فی کثیره (طسم) رسم وزننده عاد قومندن بر قبیله در که حالا منقرضلردر (الطسیم
زبیر وزننده طسم مزبوردن مصغردر بومعنادندر که عربلر برآدمك برمحله یاخود برکار ومشغله یه تردد واشتغالی بیهوده
وباطل ولاطائل اولوب قطعا برمنفعت اوجنه دسترس اولمسه اورده میاه طسیم دیرلر زیرا قبیلهء مزبوره منقرض
ومضمحل اولمشدر تصغیری تحقیر ایچوندر (الطعام) سحاب وزننده بغدایه اطلاق اولنور یقال فلان
یحتکر فی الطعام ای فی البر ❊ شارح دیرکه دوه قسمنه مال اطلاقی کبی طعام دخی بغدایده غالب اولمشدر انتهی
وطعام مطلقا اکل اولنه جق شیئه دینور جمعی اطعمه کلور جمع الجمعی اطعمات کلور وطعم طانك فتحیله وطعام
مصدر اولورلر نسنه اکل ایلمك معناسنه در یقال طعمه طعما وطعاما من الباب الرابع اذا اکله وطعم الشیء اول
نسنه نك داد ومزه سنه دینور که چاشنی دخی دیرلر قوت ذائقه ایله معلوم اولان کیفیتدر آجیلق وطاتلولق
وبونلرك میانه سی اولان داد ومزه کبی کرك طعام وکرك شرابده اولسون جمعی طعوم کلور یقال طعمه حلو ومر
واشتها اولنان طعامه دینور یقال احضر طعما وهو مایشتهی من الطعام واشتهایه مدار اولان شیئه دینور مثلا
طعامك لذتی وحلاوتی واعتدالی کبی واغاج آشی یی قبول ایدوب طوتمق معناسنه در یقال اطعم الغصن فطعم
طعما من الباب الرابع ای وصل به غصنا فقبل الوصل وطویمق معناسنه مستعملدر یقال مایطعم آکل هذا
ای مایشبع وبو باب ثالثدندر ❊ زیرا مؤلف کیمنع لفظیله تقیید ایلدی (الاطعام) همزه نك کسریله برآدمه طعام
یدرمك معناسنه در یقال اطعمه اذا اصیره یطعم وخرما اغاجنك یمشی یتشمك معناسنه مستعملدر یقال اطعم النخل
اذا ادرك ثمره واغاجی اشیلامق معناسنه در یقال اطعم الغصن اذا وصل به غصنا من غیر شجره (الطاعم
و(الطعم) کتف وزننده طعام خصوصنده خوشحال اولان آدمه دینور که وسعتی اولمغله طعامی فراوان
ونفیس اولان آدم اوله جقدر یقال رجل طاعم وطعم ای حسن الحال فی المطعم وطاعم طعامدن مستغنی اولمش
آدمه دینور تقول انا طاعم عن طعامکم ای مستغن (المطعم) منبر وزننده شدید الاکل آدمه دینور مؤنثی مطعمه در
(المطعم) مکرم وزننده واسع الرزق آدمه اطلاق اولنور یقال هو مطعم ای مرزوق (المطعام) محراب وزننده
خاندان ومضیاف ومیزبان آدمه دینور یقال رجل مطعام ای کثیر الاضیاف والقری (الطعمة) غرفه وزننده

يه جك نسنه يه دينوركه يينتى تعبير اولنور فارسيده خوراك دينور جمعى طعم كلور صرد وزننده وطعام ضيافتنه
دينور يقـال اتخذ لاخوانه طعمة اى دعوة وجهت كسب ومعاشه دينور يقـال فلان عفيف الطعمة
اى نقى المكسب وطعمه اساميدندر طعمة بن ابيرق صحابه در وطعمة بن عمر والكوفى محدثدر (الطعمة) طانك كسريله
بنـاء نوعدر سيرت اكل طعام معناسنه دركه ييش تعبير اولنور يقال انه لخبيث الطعمة اى السيرة فى الاكل (الطعم
طانك ضميـله دا تمق معناسنه در يقـال طعمه طعمـا من الباب الرابع اذا ذاقه وبرنسنه يه كوج يتمك
معنـاسـنه مستعملدر يقـال طعم عليه اذا قدر وطعم طعـامه دينور وقدرت معنـاسنه مستعملدر يقـال
هذا ليس فى طعمه اى قدرته واشبـاع ايدن طعامه اطلاق اولنور يقال انه طعـام طعم اى يشبع من اكله
شارحك بيـانته كوره موصوفك صفته اضافتى قبيلندندر صلوة الاولى كبى (التطعم) تفعل وزننده برشيئى
دادشدرمق معناسـنه در يقال تطعم منه اذاذاق وفى المثل تطعم تطعم اى ذق حتى تشتهى فتـأكل يعنى
هله بر كره جك دادوب چاشنيسنى كوركه حظ ايلديككدن صكرا اكل ايلمكه شوق واشتها حاصل اولسون بومثل
رايشه مباشرت ايلمكدن انديشه وتأخر ايدن كمسه يه تشويق واغراضمننده ايراد اولنور (الطعوم) صبور وزننده
و(الطعيم) امير وزننده اكله صلاحيتى اولان قربانلق حيوانه دينوركه نه آريق ونه سموز اوله يقال جزور طعوم
وطعيم اى بين الغثة والسمينة بونلرك تانيثلرى ذبيحه اعتباريله در (التطعيم) تفعيل وزننده بودخى اغاجه آشى
اورمق معنـاسنه در يقـال طعم الغصن اذا وصل به غصنـا من غير شجره وسموزلكدن كيكلره ايليك يوريمك
معناسنه در يقال طعم العظم اذا اخ بويندہ ثلاثى نسخه سى غلطدر (الاطعام) طانك تشديديله افتعـال وزننده
خرما قوريغى طتلولنمق معنـاسنه در يقـال اطعم البسر اذا صارله طعم وتقول العرب هو لايطعم اى لايتـادب
ولاينجع فيه مايصلحه يعنى فلان كند يسنه مدار فوز واصلاح اوله جق نصيح وارشاد وعبرت تاثير ايلمامكله هركز
هشيار ومتادب اولمزديه جك محلده ايراد اولنور (المطعم) محدث وزننده و(الطعوم) صبور وزننده و(المطعم
افتعالدن اسم فاعل بنيه سيله سموز اولمغله كيكلرى ايلكلى اولان دوه يه دينور مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال بعير
وناقة مطعم وطعوم ومطعم اى بهـا نقى ومطعم محدث وزنـنده شول سوده اطلاق اولنور كه طولومدن اكا طعم
ورايحهٔ طيبه سرايت ايلمش اوله يقال لبن مطعم اذا اخذ فى السقاء طعما وطيبا (المسـتطعم) اسم مفعول بنيه سيله
آت قسمنك دوداقلرينه اطلاق اولنور (المطعمة) مكرمه وزننده و(المطعمة) محسنه وزننده يايه اطلاق اولنور
الاستطعـام) طعام طلب ايلك معناسنه در يقال استطعمه اذا طلب الطعام وقول على رضى الله عنه ✻ اذا
استطعمكم الامام ✻ فاطعموه اى اذا استفتح فافتحوا عليه يعنى امام قرأتده حصر اولوب سزدن فتح طلب ايدرسه
فتح ايليه سز ديمكدر كويا كه قرأتى امام افنديمزك اغزينه ادخال ايدرلر (التطاعم) تفاعل وزننده و(المطاعمة
مفاعله وزننده اركك كوكرجين چيفتلشمكه مباشرتدن مقدم جه اغزينى ديشى كوكرجينك اغزينه ادخال ايلك
معناسنه مستعملدر كويا كه اوپشوب ايشه توطئه ايدرلر وبرى برينك اغزينه طعمه ويرركبى برغريب معامله ايدرلر
يقال تطاعمت الحمامتان وطاعمتا اذا ادخل فمه فى فم انثاه (مطعم) محسن وزننده ابن عدى دركه اشراف قريشدندر
المطعمة) محسنه وزننده بوغازك باشنده دينوركه بوحريجه اندر غلصمه معناسنه كه معده يه طعـام اندن روان
اولور (المطعمتان) محسنتان وزننده قوش قسمنك اياقلرنده ايلرى طوران برى برينه مقابل ايكى پرمغه اطلاق اولنور
شارح ديركه بوجوارح طيوره مخصوصدركه پنجه سنك ذكر اولنان پرمقلريله اخذ طعمه ايدر (الطعومة) صبوره
وزننده بوغزليوب اكل ايلك ايچون خانه ده آليقونيلان قيونه دينور يقال شاة طعومة اذا حبست لتؤكل (طعيم
زبير وزننده بر رجل آديدر (الطغام) غين معجمه ايله سحاب وزننده فرومايه وارذال وسفله كمسه لره دينور يقال
هو طغامة من الطغـام اى وغد من الاوغاد وكثرونامعتبر قوشلره دينور مفردلرى طغامه در واحمق وبيغوركمسه يه
دينور (الطغومة) و(الطغومية) طانك ضميله مصدرلردر حمق ودنائت معنالرينه در (الطغم) فتحتينله دريايه دينور
وچوق صويه دينور (التطغم) تفعـل وزننده برنسنه يى بيلان آدم آنى بيلمزلنمك معناسنه در يقـال تطغم الرجل
عليه اذا تجاهل (الطلمة) طانك ضميله اتمكه دينور يقال جاء وفى يده طلمة اى خبزة (الطلام) زنار وزننده تنوم
اسميدركه حب الشاهد انج در تركيده كنند روكنور تخمى ديدكلريدر ورقنه اسرار وورق الخيال ديرلر (الطلم
فتحتينله مسواكى ترك ايلمكدن ناشى ديشلره عارض اولان كير وپاسه دينور يقال علا فى اسنانه طلم اى وسخ من ترك
السواك (الطلم) طانك ضميله اوزرينه طبخ اولنان اتمكى ياپدقلرى سفره يه دينور (الطلم) طانك فتحيله طبخ اولنان
اتمكلرى ديزوب دوزلتمك معناسنه در يقال طلم الخبزة طلما من الباب الاول اذا سواها وعدلها (التطليم) تفعيل

هنوز طبخ اولمش اتمکی صوغتمق ایچون ال ایله اوروب طاپلق معناسنه در یقال طلم الخبزة اذا ضربها بالید ومنه قول
حسان رضی الله عنه ٭ یطلمهن بالخمر النساء ٭ ای تمسح النساء العرق عنهن بالخمر یعنی دائما جنك وغارته مشغول
اولد یغمزدن یوکرك کحیلان آتلرمز هر زمان عرقناك اولمغله نسوانلر آنلری اللریله اسی اتمك تبرید ایدرکبی خمارلریله
اوخشایه رق ترلرینی سیلوب ترویج ایدرلر بعضلر لامك تقدیمیله یلطمهن روایت ایلمریله ضعیف یاخود مردود در
شارح دیرکه تطلیم مسح عرق معناسنه مستعملدر نته که لسان العربده وطلم العرق عن جبینه ای مسحه عبارتیله
مرسومدر انتهی (الطلحام) حای مهمله ایله قرطاس وزننده بر موضع آدیدر (الطلحوم) زنبور وزننده بر یرده
چوق طورمقدن متغیر اولمش صویه دینور یقال ماء طلحوم ای آجن (الطلخوم) خای معجمه ایله طلحوم وزننده
ومرادفیدر (الاطلخمام) اطرخمام وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی یقال اطلخم الرجل واللیل بمعنی اطرخم
(الطلخام) قرطاس وزننده دیشی فیله دینور و بر موضع آدیدر وطلحام لفظنده لغتدر (الطم) طانك فتحی ومیمك
تشدیدیله و (الطموم) عموم وزننده صو چوغالوب قبارمغله هر یری باصوب بوریمك معناسنه در یقال طم الماء طما
وطموما من الباب الاول اذا غمر وطولدرمق معناسنه در یقال طم الاناء اذا ملأه وقیویی اورتوب دوبدوز بلورسز
ایلمك معناسنه در یقال طم الرکیة طما من الباب الاول والثانی اذا دفنها وسواها و برنسنه پك چوغالمغله قباروب
بوچیلمك معناسنه مستعملدر یقال طم الشیء اذا کثر حتی علا وغلب وباشك برمقدار یرینی تراش ایلمك معناسنه در
یقال طم رأسه اذا عض منه ٭ شارح دیرکه اساسده اذا حلقه عبارتیله مبین اولمغله تمام تراش ایلمك اولور وطم
صاچی قرقمق علی قول اوروب طورطوب باشده بوکمك معناسنه در یقال طم شعره اذا جزه اوعقصه وقوش
اغاجك تپه سنه قونمق معناسنه در یقال طم الطائر الشجرة اذا علاها وطم وطمیم جست وچالاك اولمق علی قول
روی زمینده سیر وسیاحت ایتمك یاخود آهسته جه سکرتمك معناسنه در یقال طم الرجل والفرس طما وطمیما
من الباب الثانی والاول اذا خف ای اسرع اوذهب علی وجه الارض اوعدا عدوا سهلا (الطامة) قیامته اطلاق
اولنور جمله اوزره غالب ومستولی اولدیغیچون یقال نعوذ بالله من هول الطامة ای القیامة وداهیه یه اطلاق اولنور
یقال رماه بالطامة ای بالداهیة (الطم) طانك کسریله صویه اطلاق اولنور علی قول صویك یوزنده اولان
خار وخاشاك وسائر نسنه یه دینور یاخود موجك وسیل صوینك آلوب کوتوردیکی سیلنتی یه دینور ودریایه اطلاق
اولور وعدد کثیره دینور وقیویی قپایوب اورتدکلری طپراغه دینور وعجب معناسنه در وتعجب اولنه جق عجیب
نسنه یه دینور ودوه قوشنك ارککنه دینور ویوك ذکره دینور وجنسی پاك یوکرك آته دینور (الطمیم) امیر وزننده
دخی صوبی پاك یوکرك آته دینور یقال فرس طم وطمیم ای جواد (الاطمام) همزه نك کسریله قیللری وتویلری
قیرقمق زمانی یاقلشمق معناسنه در یقال اطم شعره اذا حان له ان یجز (الاستطمام) اطمام معناسنه (التطمیم) تفعیل
وزننده قوش اغاجك دالنه قونمق معناسنه در یقال طمم الطائر اذا وقع علی غصن (الطمطم) و (الطمطمی
طالرك کسریله و (الطمطمانی) طالرك ضمیله لساننده عجمه اولمغله کلامی کما ینبغی بیان ایده مز اولان آدمه دینور
یقال رجل طمطم وطمطمی وطمطمانی ای فی لسانه عجمة وطمطمانیة حمیر قبیله حمیر لغتنده اولان بعض کلمات
منکره دن عبارتدرکه کلام عجمی یه شبیه اولور مثلا طاب الهواء دیه جك یرده طابم هواء دیرلر (الطمة) طانك ضمیله
انسان نجسنه اطلاق اولنور عذره معناسنه وبرکومه قوری اوتلق پارچه سنه دینور (الطومة) طانك ضمیله
اولومه دینور یقال اخذته الطومة ای المنیة وآفت وداهیه یه دینور ودیشی قبلو بغه یه دینور (المطهم) معظم
وزننده شیشمان آدمه دینور یقال رجل مطهم ای السمین الفاحش السمن وبدنی نحیف ودقیق اولان آدمه دیمکله
ضد اولور پس بناسی سلب ایچون اولور یقال رجل مطهم ای النحیف الجسم الدقیقة وتام وکامل اولان نسنه یه
دینور یقال شیء مطهم ای تام ویقال اغید مطهم الحسن ای تامه وحسن وجمالده فایق اولان محبوبه دینور
یقال غلام مطهم ای البارع الجمال ویوزی شبشکن آدمه دینور یقال رجل مطهم ای المنتفخ الوجه ویوزی
دکرمی وطوپاج آدمه دینور یقال رجل مطهم ای المدور الوجه المنتفخه (التطهم) تفعل وزننده ایکرنمك
معناسنه در یقال تطهم الطعام اذا کرهه وتوحش ایلمك معناسنه مستعملدر تقول فلان یتطهم عنا ای یستوحش
(التطهیم) تفعیل وزننده اورکك معناسنه در یقال طهم منه اذا نفر وایری وضخامتلو اولمق معناسنه در یقال
طهم الشیء اذا ضخم ویقال فیه تطهیم ای ضخم (الطهم) طانك فتحیله وضمیله ناس وخلق معناسنه مستعملدر
یقال ما ادری ای الطهم هو ای ای الناس هو (الطهمة) فرحه وزننده یوزینك اتی چلیمسز اولان خاتونه دینور
یقال امرأة طهمة ای قلیلة لحم الوجه (الطهمة) غرفه وزننده صحمه معناسنه درکه الواندر محلنده ذکر

اولندی

اولندی يقال فی لونه طهمة ای صحمة (طهمان) سلمان وزننده وعثمان وزننده ز بانزده درنبئ اكرم صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك كوله لريدر وسعيد بن العاصك دخی كوله سی اسميدركه ايكيسيده صحابه لردر علی قول
اسملری ذكواندر وابراهيم بن طهمان ائمهٔ اسلافدندر ❊ مؤلف علی ارجاء فيه عبارتيله تقييد ايلمكله ظاهر امرجئه دن
اولديغنی ايما ايلمشدر (الطيم) طانك فتحيله حق جلّ وعلی برآدمی برنسنه يه مجبول ومفطور ايلمك معناسنه در
يقال طـامه الله علی الخير يطيم طيما ای جبله و برآدم كوزل عملو نيكوكار اولمق معناسنه در يقال طام الرجل
اذا حسن عمله ❊ فصـــــل الظاء ❊ (الظأم) ظانك فتحی وهمزه نك سكونيله كفتكو وجفلتی وشماطه معناسنه در
يقال ماهذا الظأم ای الكلام والجلبة و برآدمك زوجه سنك ايشنه سنه دينوركه بجاناق تعبير اولنور يقال هو
ظأمه ای سلفه وظأم جماع ايلمك معناسنه در يقال ظأم المرأة ظأما من الباب الثالث اذا جامعها (المظاءمة
مفاعله وزننده ايكی آدم ايكی همشيره آلمق معناسنه دركه بری برينه بجاناق اولمقدن عبارتدر يقال ظاءم فلا نا
اذا تزوج كلّ منهما اختا (الطعام) ظانك كسريله ظعان معناسنه دركه محفه يه دينور (الظلم) ظانك ضميله برنسنه يی
محلنه وضع ايليوب محلّ مخصوصنك غيری يه وضع ايلمكه دينوركه اسمدر يقال فعلك هذا ظلم ای وضع الشیء
فی غير موضعه و بوندن مصدر حقيقی ظانك فتحيله دركا سيذكر ❊ مؤلف بصائرده ديمشدركه ظلم مادّه سی ظلمتدن مطلب
مأخوذ در وضع الشیء فی غير موضعه معنـاسـنه در وضع مزبور يا زياده ايله يا نقصان ايله ياوقتندن يامكانندن
عدول ايله اولور وظلم اوچ كونه اولور بری بين الانسان وبين الله تعالی اولور بونك اعظمی كفر وشرك ونفاقدر
ثانی بين الظـالم و بين الناس اولور ثالث بين الظـالم و بين نفسه اولور قالديكه ظلمك انواع ثلاثه سی فی الحقيقه
ظلم للنفس درظالم برظلمه ابتدا ايلدكده ابتدا انفسنه ظلم ايتمش اولورنته كه ❊ وما ظلمهم الله ولكن كانوا انفسهم يظلمون
كريمه سی آنی ناطقدر انتهی (الظلم) ظانك فتحيله مصدر حقيقيدر برشيئی موقع مخصوصنك غيری يه وضع ايلمك
معناسنه در مثلا عدل واحسان يرينه برآدمه جور و بيداد ايلمك كبی يقال ظلمه ظلما من الباب الثانی اذا فعل له
الظلم و برآدمك حقنه ظلم ايلمك معناسنه دركه حقنی و يرميوب يا نقصان و يروب ياخود مالنی غصب ايلمكدن
عبارتدر يقال ظلمه حقه اذا فعل لحقه الظلم ونقص معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالی ❊ ولم تظلم منه شيئا
ای ولم تنقص وموقعی اولميان محلده يرقازمق معناسنه در يقال ظلم الارض اذا حفرها فی غير موضع
حفرها وحيوانی علتی يوغيكن ذبح ايلمك معناسنه مستعملدر يقال ظلم البعير اذا نحره من غير داء ودره نك
وچايك صويی مقدما هر كز اوغرامديغی يرلره وارمق معناسنه مستعملدر يقال ظلم الوادی اذا بلغ الماء منه
موضعا لم يكن بلغه قبله وهنوز اويوب يوغرد اولمزدن مقدم طولومك سودنی برآدمه ايچورمك معناسنه در يقال
ظلم الوطب اذا سقی منه اللبن قبل ان يروب واركك اشك كبه اولان قانجق اشكه آشمق معناسنه مستعملدر يقال
ظلم الحمار الاتان اذا سفدها وهی حامل ولبن ادراك ايلمزدن اول خلقه ايچورمك معناسنه مستعملدر يقال
ظلم القوم اذا سقاهم اللبن قبل ادراكه ❊ شارح ديركه لبنك ادراكندن مراد يوغرد اولمسی اولمغله معنای اول ايله
متحد اولور ازهری ديديكه كرچه بزه بو مثال بو بلجه روايت اولندی لكن وهمدر صواب اولان ظلم الوطب وظلم اللبن
اذا سقی منه قبل ان يروب عنوانيله اولمقدر انتهی وظلم كيجه قرا كو اولمق معناسنه در يقال ظلم الليل ظلما
من البـاب الرابع اذا اظلم وظلم قاره دينـور ثلج معنـاسـنه وهـذيل التغلبی قلجنك اسميدر وظـلم ديشك آب
وتاب وصفاء ورونقنه اطلاق اولنور كه شدت بيـاضندن ديشلره مزج وسرايت ايلمش سياهلق نمايشنده تخيل
اولنور قلجك صويی وجوهری كبی يقـال تبسمت عن اسنان ذوات ظلم وهو ماء الاسنان وبريقهـا وهو كالسواد
داخل عظم السنّ من شدّة البياض كفرند السيف وظلم منع معنـاسـنه مستعملدر يقـال ماظلمك ان تفعل كذا
ای مامنعك (الظالم) و (الظلوم) صبور وزننده اسم فاعلردر ظلم و بيداد ايديجی ستمكاره دينور (التظلم) تفعل
وزننده بودخی برآدمك حقنه يامالنه ظلم ايلمك معناسنه دركه حقنی و يرميوب يامالنی غصب ايلمكدن عبارتدر
يقال تظلمه حقه اذا ظلمه اياه و برآدم ظلمی كندی نفسنه اسناد ايلمك معناسنه دركه اكا بن ظلم ايتدم ديمكدن عبارتدر
يقال تظلم الرجل اذا احال الظلم علی نفسه وظـالمك ظلمندن شكايت ايلمك معنـاسنه در يقـال تظلم منه اذا شكی
من ظلمه (الاظّلام) تشديد ظايله افتعـال وزننده و (الانظلام) انفعال وزننده بركسه طوع واختياريله ياخود
ناچاری ظـالمك ظلمنه يون صونوب يوكلمك معناسنه در يقـال اظّلم الرجل وانظلم اذا احتمل الظلم (التظليم
تفعيل وزننده بركسه يی ظلم و بيدا ده نسبت ايلمك معنـاسـنه دركه اول ظالمدر ديمكدن عبارتدر يقـال ظلم فلانا
اذا نسبه الی الظلم (المظلمة) معزله وزننده و (الظلامة) ثمامه وزننده مظلوم حقنه دينوركه ظالمدن داد وتظلم

ایلدیکی نسنه‌دن عبارتدر یقال عند فلان مظلمتی وظلامتی ای ما تظلمته (الظلام) ظانك كسریله و (المظالمة
مكالمه وزننده که مفاعله‌دن مصدرلردر برآدمه ظلم ایلمك معناسنه‌در ومنه یقال اراد ظلامه ومظالمته ای ظلمه
(الظلمة) ظانك ضمیله وضمتینله و (الظلماء) صحراء وزننده و (الظلام) سحاب وزننده قرا كولغه دینور یقال علت
الظلمة والظلمة والظلماء والظلام وهو ذهاب النور ❊ شارح دیرکه نور ایله ظلمت بینلرنده تقابل العدم والملكه واردر
زیرا ظلمت عدم النور عما من شانه ان یستنیر ایله معرفدر ❊ تنه که مؤلف عندنده دخی مرضی بودر وبعضلر نوره منافی
عرض ایله تعریف ایلمكله اكا كوره تقابل تضاد اولور تنه که موت وحیات دخی بو رسمه‌در انتهی وظلماء صفت
اولور یقال لیلة ظلماء ای شدیدة الظلمة ویقال لیل ظلماء وهو شاذ كما حكی لیل قراء بونلرده لیل لیله مقامنه وضع
اولنمشدر (الظلمة) ظانك فتحیله بودخی شدید الظلمه اولان كیجه‌یه دینور ظلمه اصلی ظلماء اولمغله ز وائدی طرح
اولنمشدر یقال لیلة ظلمة ای شدیدة الظلمة (الاظلام) همزه‌نك كسریله قرا كو اولمق معناسنه‌در یقال اظلم
اللیل اذا صار مظلما وقرا كولغه كیرمك معناسنه‌در یقال اظلم القوم اذا دخلوا فی الظلام ودیشك آب وتاب
ورونق زیاده اولمغله انجو كبی پارلدامق معناسنه‌در یقال اظلم الثغر اذا تلألأ وبركسه ظلمه دوش اولمق معناسنه‌در
یقال اظلم الرجل اذا اصاب ظلما ❊ شارح دیرکه بوراده ظلم ظانك فتحیله درکه دیشك آب وتابنه دینمكله برآدمك
دیشلرینك آب وتاب ولمعانه دوش اولمق دیمك اولورتنه که اضاء الرجل دیرلر اصاب ضوءا معناسنه ومنه
قول الشاعر ❊ اذا ما اجتلی الرائی الیها بطرفه ❊ غروب ثنایاها اضاء واظلما ❊ (المظلم) محسن وزننده شر
وشوری كثیر اولان كونه اطلاق اولنور یقال یوم مظلم ای كثیر الشر ومظلم ومظلام محراب وزننده بغایت
چیره شك ودشوار ایشه اطلاق اولنور كه جهت كشایشی وسمت تشبث وتمشیتی معلوم اولمیه یقال امر مظلم
ومظلام اذا كان لایدری من این یؤتی وپك سیاه صاچه وصف اولور یقال شعر مظلم ای حالك وشول نباته وصف
اولور كه پك سبز ومطرا اولمغله قرامتق كورینور اوله كه پك قویو یشل اولور یقال نبت مظلم ای ناضر یضرب
الی السواد من خضرته (الظلم) فتحتینله كیجه‌ده وكوندزده آدمك بصرینی سد ایدن شخص وسوادك اولنه یعنی
ابتدا كورینان جزؤنه یا جزئیسنه دینور ومنه تقول لقیته ادنی ظلم اوذی ظلم ای اول كل شیء اوحین اختلط الظلام
اوادنی ظلم القرب اوالقریب یعنی یاخود قرا كوقاوشدیغی وقتده یاخود هر قریب اولان شیئك قربندن اقرب اولان
یاخود هر قریب اولان نسنه‌نك شخصندن اقرب اوله‌رق ملاقی اولدم وظلم قرالتی‌یه اطلاق اولنور تقول رأیت
ظلمه ای شخصه وسواده وطاغده دینور جمعلری ظلوم كلور ظانك ضمیله وبر موضع آدیدر (ظلم) عنب وزننده
قبلیه‌ده بر وادی آدیدر (الظلم) زفر وزننده هر آیدن شول اوچ كیجه‌لره دینوركه درع دیدكلری كیجه‌لردن كه ایام
بیض كیجه‌لرینك عقبنده كلان اوچ كیجه‌در صكره اولور پس لیالیء بیض ایله طقوز كیجه اولورلر تقول بت
عنده فی لیال ظلم وهو ثلاث لیال یلین الدرع (الظلیم) امیر وزننده دوه قوشنك ارككنه دینور جمعی ظلمان كلور
ظانك كسری وضمیله ❊ شارحك بیانه كوره عند اعتقاد العرب دوه اولمدیغندن ناشی كویا كه مظلوم اولدیغنه مبنیدر
وظلیم ارض مظلومه‌نك یعنی محلی اولمیان یرده قازیلان ارضك طپراغنه دینور یقال نقل الظلیم ای تراب الارض
المظلومة ❊ شارح دیركه ارض مظلومه شول ارضه اطلاق اولنوركه آنده قیو یاخود حوض حفر اولنه كه مقدما هركز
حفر اولنمامش اوله وظلیمان تثنیه بنیه‌سیله ایكی كوكب اسمیدر وظلیم عبدالله بن سعدك كوله‌لرندندركه تابعیدر
ونجد السكاسنده بر وادی اسمیدر وعبدالله بن عمر بن الخطابك فرسی آدیدر ومؤرج سدوسی
وفضالة بن هندك فرسلری اسمیدر (ظلیم) زبیر وزننده یمنده بر موضع آدیدر وظلیم بن حطیط محدثدر وظلیم بن
مالك رجل معروفدر وذو ظلیم حوشب بن طحمه تابعیدر (الظلام) كتاب وزننده ولامك تشدیدیله لغتدر وظلم عنب
وزننده وظالم صاحب وزننده بر نوع نباتدركه اوزون فلیزلری اولور (ظلمه) ظانك كسریله وضمیله هذیل قبیله‌سی
نسوانندن بر فاحشه‌نك اسمیدركه اقود من ظلمة مثلنك منشأیدر مدت عمرنی زنا وفجور ایله امرار ایدوب تمام عجوز
اولوب عمل مانده قالدقده بر كچی تكه‌سی اشترا ایدوب دائما آنی كچیلرینه چكوب تماشا ایلمكله صفایاب اولور ایدی
(كهف الظلم) ظانك ضمیله بر رجل معروف آدیدر (المظلم) معظم وزننده قرتال قوشنه دینور وقرغه‌یه دینور
وشول نباته دینوركه مقدما یغمور اصابت ایلمیان یرده نابت اوله (الظلام) كتاب وزننده جزؤی نسنه‌یه دینور
شیء یسیر معناسنه ومنه یقال نظر الی ظلاما ای شزرا یعنی بكا كوزینك قویریغیله یا اچماز دن نظر ایلدی
مظلومه) یمامه‌ده بر مزرعه آدیدر (مظلم) محسن وزننده مداین قربنده بر ساباط آدیدر آلتندن یول كچن
كوشكه ومنزله دینور (اطلم) احمد وزننده بنی سلیم ارضنده بر طاغك آدیدر وارض حبشه‌ده بر طاغك آدیدر

آنده باقر معـدنی واردر و بطن الرمه نام محلده برموضع آدیدر وذات جبش نام محلده برسیـاه طاغك آدیدر واظلم
افعل تفضیلدر زیاده سیله ظالمه دینور ومنه یقـال لعن الله اظلمی واظلمك ای الاظلم منـا (الظِمْمة) فتحاتله کره
باغی چیقمدیق برایچم سوده دینور تقول سقانی ظلمة ای شربة من اللبن الذی لم تخرج زبدته ❁ فصـــل العین
(العبام) سحاب وزننده سوز بیلز عاجز و ثقیل ونادان کسه یه دینور یقال هو عبام ای عیی ثقیل (العباماء) عینك
فتحیله احمق و بیغز آدمه دینور (العبامة) سلامه وزننده برکسه احمق اولمق معناسنه در یقال عبم الرجل عبـامة
من الباب الخامس اذا کان عباماء (العبم) هجف وزننده دیزمان وتنومند اوله رق اوزون آدمه دینور یقال رجل
عبم ای طویل عظیم جسیم (العبـام) غراب وزننده چوق صویه دینور یقال ماء عبـام ای کثیر (عثم) ثای
مثلثه ایله جعفر وزننده بر رجل اسمیدر (العتم) کتم وزننده برایشه یابریره کیریشوب عزم ومبـاشرت ایلشیکن
آندن فراغت ایلك معنـاسنه در علی قول مراد ایلدیکی ایشی ایشلکدن توقف ایلك معناسنه دریقـال عتم عنه
عتما من الباب الثـانی اذا کف بعد المضی فیه اواحتبس عن فعل شیء یریده و کیجکمك معنـاسنه دریقال عتم قراه
اذا ابطأ و کیجه نك برباوکی کچمك معنـاسنه در یقال عتم اللیل اذامر منه قطعة وقیل یولمق معنـاسنه در یقـال
عتم الشعر اذانتفه وناقه یتسو وقتی صـاغلمق معناسنه دریقال عتمت الابل عتما من الباب الاول والثـانی اذاحلبت
عشاء (التعتیم) تفعیل وزننده بودخی برایشه یاخود بریره کیریشوب عزم ومباشرت ایلشیکن فراغت ایلك
معناسنه دریقال عتم عنه اذا کف بعد المضی فیه و کیجکمك معناسنه دریقال عتم قراه اذا ابطأ ومنه یقال ماعتم
ان فعل کذا ای مالبث و برنسنه دن قیجنلمق معناسنه دریقـال حمل علیه فاعتم ای مانکص وعتمه وقتنده یوله کتمك
یاخود دوه لری اولوقتده صویه کتورمك یاخود صودن کیروکتورمك معنـاسنه دریقال عتم الرجل اذاسـار
فی العتمة اواورد اواصدر فیهـا وقوش آدمك باشی اوسـتنده ایراقلشمیوب قنـادلرینی قاقه رق طولشوب چورنمـك
معناسنه دریقال عتم الطائر اذارفرف علی رأس الانسـان ولم یبعد (الاعتام) همزه نك کسریله اویالنوب کیجکمك
معناسنه دریقال اعتم قراه اذا ابطأ و کیجه نك بر بلوکی صاوشمق معناسنه دریقال اعتم اللیل اذامر منه قطعة وعتمه
وقتنده یوله کتمك یاخود دوه لری صویه کوتورمك یاخود صواروب کیرو کوتورمك معناسنه دریقال اعتم الرجل اذاسار
فی العتمة اواورد اواصدر فیها وناقه یتسو وقتنده صاغلمق معناسنه دریقال اعتمت الابل اذاحلبت عشاء (الاستعتام
بودخی یتسو وقتنده ناقه صاغلمق معناسنه دریقال استعتمت الابل اذاحلبت عشاء وناقه نك ممه سنده سود ایرکلك ایچون
صاغمسنی کیجه نك بروقته قدر تأخیر ایلك معنـاسنه در ویوعمل مغربدن مقدمجه برمقدار سودنی صـاغوب بعده
وشلیوب یتاقلرنده یاتوررلر تاکه کیجه نك بروقتنده دك تکرار سود ممه لرنده ایرکلور بعده قالدروب ینه صاغارلر یقال
استعتموا نعمکم حتی یفیق ای اخروا حلبتها حتی یجتمع لبنها وافاقه ایکی صاغم ارالغنده سود بریکمکه دینور (العتمة
فتحاتله شفق مغرب باتدقدنصکره کیجه نك ثلث اوانه دینور علی قول عشاء آخره نمازینك وقتنه دینور که یتسو
وقتی تعبیر اولنور یقـال اتانی عتمة اللیل ای ثلث اللیـل الاول بعدغیبوبة الشفق اووقت صلاة العشـاء الآخرة
وحیوان ممه سنده ابتدا صاغلدقدنصکره عتمه وقتنه قدر ایرکیلان سوده دینورکه تکرار اواوقتده صاغیلور
و کیجه نك قرا کوالغنه دینور واخشـامدنصکره دوه لرك یایلمدن رجوعنه دینور وعربلرك قراء اربع عتمـة ربع
قوللری معنـای ثانیء مذکوردن مأخوذ در قدر مایحتبس فی عشائه معناسیله مأولدر قراء حمراء وزننده مهتـاب
کیجه یه دینور وربع صرد وزننده ربیع زماننده طوغان دوه یاوریسیدرکه هنوز سود امر اوله ❁ مترجم دیرکه
بوتعبیرات عربدندر تفصیلی بودرکـه عربلر آی ابن لیله یعنی بر کیجه لك اولدقـده عتمة سخیلة حل اهلهـا
برمیلة دیرلر رمیله رمل کلمه سنـدن مصغردر مرادی هلالك اول کیجـه مکثی قوزی قسمنك ایکنجی امسی بیننده
اولان مقدارجه دیمکدر زیرا ابتـدا اناسنی برآغزامدردکدنصکره باغلیوب بعده اناسنی صاغوب صکره قوزی یی
تکرار صالیویروب امزردرلر اهلهـا ضمیری کیجه یه راجعدر زیرا اول کیجه قرا کولق اولمغـله هرکس اولدیغی
قوملقده که مراد منزلیدر آرام ایدرلر وآی ایکی کیجه لك اولدقده حدیث امتین بکذب ومین دیرلر زیرا اول کیجه
ایکی خانه نك جاریه وخادمه لری بری بریله خارج دارده بولشوب لکن همـان جزؤیجه قونشه بیلورلر زیرا هنوز
غروب هلاله قدر خانه لرینـك خدمتلرینه مشغول اولورلر واوچنجی کیجه اولدقده حدیث فتیـات غیر مؤتلفات
دیرلر قزلر وجه مذکور اوزره اول مقدارجه بری بریله مهتابده قونشوب صحبت ایدرلر ودردنجی کیجه ده قراء اربع
عتمة ربع لاجائع ولامرضع دیرلر زیرا آیك مقدارمکثی دوه کوچکنك ایکنجی امسی هنکامنك مقدارنجه درکه مقدما
برآغز امدیکندن جایع اولمیوب وشبع کلنجه امدیکندن مرضع دخی دکلدر (العـاتمات) شول کوکلره اطلاق

مطلب

اولنورکه قوراق سنه‌ده هوا یوزی پوص ودومان اولمغله پرتو وضیالری طونق اولور (العتم) عینك ضمیله
وضمتبنله یبانی زیتون اغاجنه دینور (العیتوم) قیصوم وزننده اپاغی آغرکند وکاهل دوه‌یه دینور وایری ودیزمان
آدمه دینور (عتم) عین مضمومه ایله بر رجل آدیدر وبرفرس اسمیدر (العتوم) صبور وزننده شول ناقه‌یه دینورکه
یتسو وقتی ایرشمدکجه سود ویرمز اوله (العاتم) کاتم وزننده وقنسز کیج کلان مهمانه وصف اولور یقال جاءنا ضیف
عاتم ای بطیء ممس (العثم) عینك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله صینمش کمیك اکری صارلمق معناسنه‌در علی قول
اله مخصوصدر یقال عثم العظم المکسور عثما من الباب الاول اذا انجبر علی غیر استواء او یختص بالید وبومعناده
متعدی اولور تقول عثمت العظم اوالید المکسور اذا جبرته علی غیر استواء ودیکشی سیرك وکوشك دیکمك
معناسنه‌در یقال عثمت المرأة المزادة اذا خرزتها غیر محکمة ویاره اوزره دری بتوب ناسور لنمغله اوکولمقدن قالمق
معناسنه‌در یقال عثم الجرح اذا اکنب واجلب ولم یبرأ بعد (الاعثام) همزه‌نك کسریله بودخی دیکشی سیرك
وکوشك دیکمك معناسنه‌در یقال اعثمت المرأة المزادة بمعنی عثمت (العثثم) سفرجل وزننده ارسلانه دینور
وکریملو یاوز وشدید ارکك دوه‌یه دینور مؤنثی عثمه‌در (الاعتثام) افتعال وزننده برکسه‌دن استعانتله انتفاع
ایلمك معناسنه‌در یقال اعتثم به اذا استعان وانتفع ویرنسنه‌یه ال صونمق معناسنه‌در یقال اعتثم بیده اذا
اهوی بها (العیثوم) قیصوم وزننده صرتلانه دینور وفیل دیدکلری جانوره دینور مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور
(العیثام) عینك فتحیله برشجر آدیدر مفرداتده شجر الدلب ایله مفسردرکه چنار اغاجیدر وعند البعض آق قواق
اغاجیله مبیندر وعیثام بدویلرك چکرکه‌دن ترتیب ایتدکلری طعامه دینور (العیثمی) حیدری وزننده یبان
اشکنه دینور حمار وحش معناسنه (عثمه) حمزه وزننده اسامیدندر سوید بن عثمه تابعیدر وعثمة الجهنی صحابه‌در
(عثام) شداد وزننده محدثدر وعثام بن علی محدثدر (مسجد العیثم) حیدر وزننده مصرده جامع عمرو بن العاص
قربنده برمسجددر (العثمان) سلطان وزننده طوی قوشنك یاوریسنه دینور واژدها یاوریسنه‌ده دینور
وحیه‌یه علی قول یاوریسنه دینور وابو عثمان حیه‌نك کنیه‌سیدر وعثمان یکرمی نفر صحابهٔ کرام اسملریدر (عثامة
شداده وزننده ابن قبس‌درکه صحابه‌در (عثم) عینك فتحیله ابن الربعه‌درکه صحابه‌در (عثیم) زبیر
وزننده ابن کثیردرکه تابعیدر وعثیم بن بسطام محدثدر (عثلمه) عینك ولامك فتحیله برموضع آدیدر (العجم) عینك
ضمیله و(العجم) فتحتینله عربك خلافیدرکه عرب صنفندن ماعدا صنف انسانی‌یه دینور ترکی وهندی وایرانی
وسائرلری کبی جمله سنه عجم وعجم دینور عرب وعرب مقابلیدر یقال هو من العجم والعجم ای لیس من العرب
(الاعجم) اسلم وزننده عربدن اولمیان کسه‌یه دینور مفرد وجمعی برابردر یقال رجل وقوم اعجم ای لیس بعربی
وکلامی فصاحت وبیان اوزره ادایه مقتدر اولمیان آدمه دینور اعجمی دخی دینورکه مبالغه نفسنه منسوبدر
یقال رجل اعجم واعجمی اذا کان لایفصح الکلام ودلسزه اطلاق اولنور یقال هو اعجم ای اخرس وزیاد نام
شاعرك لقبیدر وشول طالغه‌یه دینورکه پاره لنمیوب بتون اولمغله صوبی سرپیلوب صاچلیه وکورلتیسی وفاشیرتیسی
ایشدلمیه اکا بحری لسانده اولوقوم تعبیر اولنور یقال موج اعجم اذا کان لایتنفس فلاینضح ماء ولایسمع له صوت
(بنو الاعجم) عربدن ایکی بطندر (العجمی) عربی وزننده جنسی عجم اولان آدمه دینورکه عجم جنسندن اولان
آدم اوله چقدر هرنقدر عرب کبی اهل بیان وفصاحت اولورسه‌ده جمعی عجم کلور عرب وعربی وروم ورومی کبی
یقال هو عجمی ای جنسه العجم وان افصح (العجمی) عینك فتحی وجیمك سکونیله عاقل وممیز دقیقه شناس
آدمه دینور اختبار معناسندندر کما سیذکر یقال رجل عجمی ای عاقل ممیز (الاعجام) همزه‌نك کسریله سوزی
عجمه‌یه واردرمق معناسنه‌درکه کلامی فصاحت وبیانله ادا ایده میوب مقصودی اغلاق وابهام ایلمکدن عبارتدر
یقال اعجم الکلام اذا ذهب به الی العجمة ویازویی نقطه لمق معناسنه‌درکه عجمه وابهامی نقطه وحرکه واعراب
وضعیله ازاله ایلمکدر بناسی سلب ایچوندر یقال اعجم الکتاب اذا نقطه (العجم) رجم وزننده بودخی یازویی نقطه لمق
معناسنه‌در یقال عجم الکتاب عجما من الباب الاول اذا نقطه جوهرینك ثلاثیدن وروده نهی وانکار ایلمسی وهمدر
شارح دیرکه جوهری ازهری‌یه وسائر بعض ائمه‌یه متابعت ایلدی ❁ ومؤلف ابن سیده‌یه موافقت ایلدی وقالدیکه افعال
بابی سلب ایچون کلدیکی کبی بعض ثلاثی بابی دخی کلور مانحن فیهده اولدیغی کبی انتهی وعجم نجم وزننده قوری صوقنه
دینور عینك ضمیله ده لغتدر یقال اصاب بعجمه ای باصل ذنبه وخرده دوه‌یه دینور مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور جمعی
عجوم دروعجم وعجوم قعود وزننده برنسنه‌یی اصرمق یاخود آغزده اکل ایچون یاخود پکلکنی یومشقلغنی بیلمك ایچون چیکنمك
معناسنه‌در یقال عجم الشیء عجما وعجوما من الباب اول اذا عضه اولا کالاکل اوالخبرة وصنه‌مق ودنه‌مك معناسنه‌در

يقال عجم فلانا اذارازه وقلجى تجربه ايچون برى اوته صالمق معناسنه مستعملدر يقال عجم السيف اذاهزه تجربةً وتقول العرب ماعجمتك عينى منذ كذا اى مااخذتك يعنى فلان مدتدنبرو كوزم سنى قاوره يوب طوتمديكه كورهمدم ديمكدن كنايه درو بو اصرمق معنـاسندندر يوخسـه كوزم طوتمديكه سكا اعتمـادم قالمدى ديمك دكلدر كذلك بركسه چشم آشنالغى اولان آدم ايچون بونى كوزم اصره يوربيلجكم كبيدر ديه جك يرده جعلت عينى تعجمه ديرلر وصنه مق معناسندن مأخوذ اوله رق صغر قسمى بو ينوزنى تجربه وامتحان ايچون اغاجه ضرب ايلمك معناسنه مستعملدر يقال الثور يعجم قرنه اذاضرب به الشجرة يبلوه وفى الحديث ❊ عن ام سلمة رضى الله عنها انها قالت نهانا النبى عليه السلام ان نعجم النوى ❊ اى اذاطبخ التمر للدبس يطبخ عفوا بحيث لايبلغ الطبخ النوى فيفسد طعم الحلاوة اولانه قوت للدواجن فلا ينضج لئلا يذهب طعمـه يعنى خرما پكمز ايلمك ايچون طبخ اولنـدقده شدتله طبخ اولنميوب آهسته جه وسهلجـه طبخ اولنه تا كه چكردكنـه نفوذ وسرايت ايلمكله چكردكك طعمى پكمزه چيقوب لذتى تغيير ايليه ياخود چكردكى خانه پرور اولان دوه وقيون قسمنك قوت وعلفلرى اولمغله پك طبخ وانضاج اولندقده چكردكه دخى نفوذ وتأثير ايلمكله طعمى فاسد وكنديسى متفتت اولديغندن اول حيوانلر آنى قبول واكل ايلميوب وغيرى طعمه لرى اولمامغله آج ومضطرب قالورلر بوراده دخى عجم اصرمق معنـاسندندر كويا كه طبخ چكردكى اصرمش اولوركه تأثيرندن كنايه در (التعجيم) تفعيل وزننده بودخى يازويى نقطه لمق معناسنه در اعجام وعجم كبى سلب ايچوندر يقـال عجم الكتاب اذا نقطه (الاستعجـام) سوزدن عجز سببيله خموش اولمق معناسنه در يقـال استعجم الرجـل اذاسكت يعنى من العجز وتقول سـألته فاستعجم من الجواب اى عجز وسكت واويقو باصمغـله قرأته قادر اولميوب دمبسته قالمق معناسنه در يقال استعجم القرأة اذالم يقدر عليها لغلبة النعاس (العجم) فتحتينله و (العجام) غراب وزننده چكردكه دينور نوى معناسنه در ❊ مترجم ديركه اعجام كتاب بومعنادن دخى مأخوذ اولمق بعيد دكلدر زيرا نقطه چكردكه مشـاكلدر (العجمة) عينك ضمى وكسريله كلامى فصـاحت وبيـان اوزره ادا ايده ميوب تعقيد وابهـامله تكلمه دينوركه دل طوتقونلغى تعبير اولنور وقوم يغننه ياخود چوق قوملغـه دينور (المعجم) مكرم وزننده كليدلنمش قپويه اطلاق اولنور يقال باب معجم اى مقفل (العجماء) حمراء وزننده بهيمه يه اطلاق اولنور تكلمه قادر اولمدقلرى ايچون ❊ قال الشارح ومنه الحديث ❊ جرح العجماء جبار ❊ اى جرح البهيمة هدر وشول قومساله اطـلاق اولنور كه آنده اصلا اغاج قسمى اولميه يقال رملة عجمـاء اى لاشجر بها ويمامه ده بر وادى آديدر وصلوة نهـاره اطلاق اولنور آنلرده جهر ايله قرأت بولنمديغيچون ومنه الحديث ❊ صلاة النهار عجماء ❊ (العجام) شداد وزننده بيوك يراسه قوشنـه دينور وطاغ قرلنقجنه دينور (العواجم) ديشـلره اطلاق اولنوراصرمق معنـاسندندر مفردى عاجمـه در تقول لم تبق فى فى من العواجم اى الاسنـان (المعجم) مقعد وزننـده نفس وذات معنـاسنه مستعملـدر تجربه معنـاسندن مأخوذدر امتحـانكاه حوادث وامور اولديغنـه مبنيـدر ومنـه يقـال رجل صلب المعجم اى عزيز النفس (المعجمة) مرحله وزننده سموزلكه وقوت بدنه اطلاق اولنور يقـال ناقة ذات معجمة اى قوة وسمن وبقية على السير (حروف المعجم) مكرم وزننده حروف ابجا د مقطعا تيدر بوراده معجم افعال بابندن مصدردر مدخل ومخرج كبى پس حروف معجم اعجام شانندن اولان حروف ديمك اولوركه اكثره محمول اولور ❊ لكن مؤلف بصائرده حروف معجم كه حروف مقطعه درموصوله نك دلالت ايلديكنه دال اولمدقلرى ايچون معجم اطلاق اولندى ديو توجيه ايلمشدر ❊ شارح ديركه وبو حروف الخط المعجم تأويلنده در مسجد الجامع وصلوة الاولى قبيلندندركه مسجد اليوم الجامع وصلوة السـاعة الاولى تقديرنده در (العجمة) تمره وزننده چكردكدن بتشمش خرما اغاجنه دينور وپك وپالچين قيـايه دينور جمعى عجمات كلور فتحاتله (العجومة) صبوره وزننده سير وسفر خصوصنـده توانا اولان ناقه يه دينور (العجمجمة) سفر جله وزننده عجومه معنـاسنه در يقـال ناقة عجومة وعجمجمة اى قوية على السفر (المعجوم) جارود ايله ملقب بشر بن المعلى نام كسه نك قلجى اسميدر (ذات العجم) رجم وزننده حنظلة بن اوس السعدى قرسنـك اسميدر ابو العجـاء الشيبانى تابعيـدر (العجرم) زبرج وزننده برقاتى بوجك اسميدركه اغاجلرده اولور وجثه سى غليظ وسميـن وشديد اولان طوپاج بودوره دينور بونده عينك فتحيله ده لغتدر (العجرم) قنفذ وزننده ياوز وشديد اركك دوه يه دينور مؤنثى عجرمه در (ذات العجرم) برموضعدر (العجـارم) علابط وزننده و (العجرم) جعفر وقنفذ وزنلرنده تنـد وشديد آدمه دينور وعجـارم قوى وشديد ذكره اطلاق اولنور (العجـارم) عينك فتحيله دابه قسمنك اويلقلرى ايله ذكرلرينك ديبلرى يننده اولان بغرت بغرت يومر يجه يره دينوركه اوچ طرفدن كلان بغرتلرك مجمعيدر (المعجرم) مدحرج وزننده دوكلرى چوق

چبوغه دینور یقال قضیب مجرم ای الکثیر العقد ودوه نك اوركجنه دینور وقطلقا عقده‌لنمش معقد نسنه‌یه دینور
قوم بغنی کبی یقال رمل مجرم ای معقد (العجرمة) عینك حركات ثلاثیله یوزمهار دوه‌یه دینور علی قول ایكبوز
یاخود اللی ایله یوزمایینــده اولانه دینور وعجرمه عینك ضمیله برشجر آدیدر عینـك كسریله‌ده زبانزده درجمعی
عجرم وعجرم كلور عینـك ضمی وكـسریله وعجرمه بر رجـل آدیدر (العجرمة) دحرجه وزننده سرعتـله
یوریمك معنـاسنه‌در یقـال عجرم الرجل اذا اسرع (العجـسمة) دحرجـه وزننده جست وچابكلكه دینور
یقال به عجـسمة ای خفة وسرعة (العجـالم) عینك فتحیله اهل یمندن برقوم وطائفه در نسبتلرنده عجلمی دینور
(العجهوم) عصفور وزننده صو قوشلرندن برقوشك اسمیدر (العدم) عینك ضمی وضمتیله و (العدم) فتحتینله
یاوی قلمق فقدان معناسنه‌در ومال فقداننده غالب اولمشدر وفقدان كرك ابتدای امردن بولمامق وكرك یوق ویاوی
قلمقدن اعمدر یقال عدمه عدما وعدما من الباب الرابع اذافقده وبرنسنه‌یی ترك ایدوب كتمك معناسنه مستعملدر
تقول مایعدمنی هذا الامر ای ما یعدونی (الاعدام) همزه‌نك كسریله یوق ایلمك معناسنه‌در یقـال اعدمه الله
ای جعله عدیمـا وبرنسنه‌یی بولمامق معنـاسنه‌دركه اول نسـنه اكا یوق اولمقدن عبـارتدر تقول اعدمنی الشیٔ
ای لم اجده بونده مسندالیه متكلم اولوب لكن مرجعی بنه شیٔ اولور واعدام وعدم كه عینك ضمیله شـاذاوله‌رق
افعـالدن مصدر كلمشدر یوقلغه دوشمك معناسنه‌در یقـال اعدم الرجل اعداما وعدما اذا افتقر ❊ شارح دیركه
بوتركیب ایسریوسر ایسارا ویسرا واخش الخاشا وخشـا قبیلندركه بویلجه استعمال اولندیلر وفی الحقیقه اسم
مصدرلر درمصدر موقعنــده مستعملار در انتهی واعدام منع ایلمك معنـاسنه مستعملدر یقال اعدم فلانا اذامنعه
(العـدم) كتف وزننده فقیر وبی نوایه دینور جمعی عدماء كلور علمـاء وزننده یقـال رجل عدم ای فقـیر
(العـدماء) حمراء وزننده اوتسز جبلاق ارضه وصف اولور یقـال ارض عدماء ای بیضـاء وباشی آق اولوب
سائر یرلری مخالف اولان قیونه دینور یقال شاة عدماء ای بیضـاء الرأس وسائرها مخالف له (العدائم) عینك فتحیله
تازه خرمادن برنوعدركـه مدینـه‌ده جمله‌نك اواخرنده یتشور (العدیم) امیر وزننده بون واحمق آدمـه دینور
ومجنونه اطلاق اولنور معـدوم الادراك اولدقلرینه مبنیـدر وفقیر وبینوایه دینور (العدامة) سلامه وزننـده
احمق اولمق معناسنه دریقـال عدم الرجل عدامة من الباب الخامس اذا كان عدیما ای احمق (الانعدام) انفعال
وزننده كه متكلمون وجد فانعدم عنوانیله ثبت ایدرلر لحن وخطادر ❊ شارح دیركه زیرا باب انفعال علاج وتأثیره
مختص اولمغله عدم واعدم ماده‌لرینه مطاوع اولمق ممكن دكلدر علم فانعلم جائز اولمدیغی كبی لكن كرك متكلمون
وكرك فقهـاء كتابلرنده استعمـال ایلملریله صحیح كبی شایع اولمشدر وخطأ مستعمل صواب مهجوردن اولی وفهمه
اقربدر (عدامه) سحـابه وزننده بنوجشم یوردنده برصوآدیدر (المعدوم) معلوم وزننده موجود مقـابلیدر
ومنه هو یكسب المعدوم ای مجدود ینال مایحرمه غیره یعنی اول بربخت واقبال صـاحبی آدمدركه غیرك محروم
اولدیغی نسنه‌لره نائل اولور ❊ مؤلف بونكله اشبو حدیثه اشارت ایلمشدر قال فی النهایة وفی حدیث المبعث قالت له
علیه السلام ❊ خدیجة انك مجدود تكسب المعدوم وتحمل الكل ❊ ابن اثیر بومعنـادن بشقه ایكی معنا دخی بیان
ایلمشدر بریسی بودركه ناسك محتاج الیه اولوب برطریقله ظفریاب اولمدقلری شیٔ معدومی كسندیلره كسب واعطا
مطلب
ایدرسن دیمكدر ثانی معدومدن مراد فقیر كسه‌دركه شدت احتیاجندن نفسی معدوم مثابه‌سنده اولمغله فقیره مال
كسب ایدرسن دیمك اولور پس تكسب كلمه‌سی تاویل اوله كوره مفعول واحده متعدی اولور كه معدوم كلمه‌سیدر
وثانی وثالثه كوره مفعولینه متعدی اولور كسبت زیدا مالا دیرلر زیده مال قزانوب اعطا ایلدم معناسنه پس ثانی‌یه كوره
سن ناسه عندلرنده اولان شیٔ معدومی اعطـا ایدرسن دیمك اولوركه مفعول اول محذوف اولور وثالثـه كوره فقیره
مال اعطا ایدرسن دیمك اولوركه مفعول ثانی محذوف اولور (العذم) عینك فتحی وذال معجمـه‌نك سكونیله اصرمق
معنـاسنه‌در علی قول اویكه ایله درشت درشت نسنه اكل ایلمك معناسنه‌در یقـال عذم الفرس عذما من البـاب
الثـانی اذاعض او اكل بجفاء وبرآدمه لوم وعتاب ایلمك معنـاسنه‌در یقال عذمه اذالامه ودفع ایلمك معنـاسنه‌در
یقال عذم عن نفسه اذادفع وسوكمك سب ودشنام معنـاسنه‌در یقال عذمه عذما من البـاب الرابع اذاشتمه
ومنه یقـال هی تعذم زوجهـا ای تشتمه اذاسألها الوطء فی الدبر (العذیمة) سفینه وزننده اسمدر لوم وعتـاب
معناسنه درجمعی عذایم در وعذیمه شول خرما اغاجنه دینوركـه خرماویروب لكن چكردكی اولمیه (العذام)
شداد وزننده برونك اسمیدر برغوث معنـاسنه جمعی عذم كاوركتب وزننده (العـذام) زنار وزننده حمض
انواعندن برشجر آدیدر مفردی عذامه در (عذم) فتحتـینله یمنده بروادی آدیدر وبرنبات آدیدر (عذامه) سحابه

وزننده بررجل آديدر (العذمذم) سفرجل وزننده كبل جزاف معناسنه دركه آلنه جق نسنه نك مجموعنی بردن سيلوب سپورن اولجكه دينور وموت كثير معناسنه دركه معاذالله متنفس ابقا ايليه (العرام) غراب وزننده عسكرك حدّت وشدّت وكثرتنه دينور يقال فی هذا الجيش عرام ای حدّة وشدّة وكثرة وعرام العظم اتی كيرلمش كمكه دينور يقال عظم عرام ای عراق وعرام الشجر قبوغی صويلمش اغاجه دينور وعوسج ديدكلری اغاجك قاوليوب دوشن قبوغنه دينور وعرام الرجل كشينك بدخويلغنه وچتينلكنه وكستاخلكنه دينور يقال به عرام ای شراسة واذی وعرام وعرامه كرامه وزننده مصدر اولور لر بد خوی و بدمزاج اولوب دائما ناسی قولا وفعلا آزرده ايدر اولمق معناسنه يقال عرم الرجل وعرم عرامة وعراما من الباب الاول والثانی والخامس اذا اشتدّ واوغلان اله آوجه صغميوب اوقده صپانده طورمز بوطور وهوايی اولمق ياخود حيز وكستاخ اولمق معناسنه در يقال عرم الصبیّ علينا وعرم اذا اشر ومرح وبطر اوفسد (العارم) و (العرم) كتف وزننده بدخوی وكستاخ معناسنه در وپك بارد كونه اطلاق اولنور يقال يوم عارم ای نهاية فی البرد وعارم منذر بن الاعلم نام كسه نك فرسی اسميدر وسجن عارم شول زنداندر كه مختار بن عبد الثقفی كوفه يه عزيمتی خلالده برابر كتمسون ديو عبدالله بن الزبير محمد بن الحنفيه يی انده حبس ايلمشدر (العرم) عينك فتحيله كميكك اتی صويمق معناسنه در يقال عرم العظم عرما من الباب الاول والثانی اذا نزع ماعليه من لحم وممه امك معناسنه در يقال عرم الصبیّ امّه اذا رضعها ودوه اغاج داللرنی اوتلیوب كميرمك معناسنه در يقال عرمت الابل الشجر اذا نالت منه و برآدمه كستاخانه بد معامله ايلمك معناسنه در يقال عرم فلانا اذا اصابه بشراسة وعرم ياغلولغه دينور يقال فيه عرم ای دسم وچوملك ايچره قلان بقيه دينور (التعرّم) تفعل وزننده بودخی كميكك اتی صويمق معناسنه در يقال تعرّم العظم اذا نزع ماعليه من لحم (العرم) فتحتينله كيك وبريان مقوله سنك رايحه سی يايلمق معناسنه در يقال عرم العظم عرما من الباب الرابع اذا فتر وعرم برنسنه ده اولان آقلو قاره لو آلاجه لغه دينور علی قول آقلو قاره لو خرده خرده بنكلولكه دينور وقيون قسمنك دوداغنده اولان آقلغه دينور عرمه دخی دينور كما سيذكر وعرم اته دينور ولحم معناسنه (العرمة) غرفه وزننده بودخی برنسنه ده اولان آقلو قاره لو آلاجه لغه ياخود آقلو قاره لو خرده خرده بنكلولكه دينور وقيون قسمنك دوداغنده اولان آقلغه دينور (الاعرم) احمر وزننده عرمه لو قيونه دينور مؤنثی عرماء در يقال ضأن اعرم ونعجة عرماء اذا كان به عرمة جمعی عرم كلور عينك ضميله وعرم بغرتلق قوشنك يمرطه لرينه دينور آقلو قاره لو خرده بنكلی اولديغيچون واعرم مطلقا ايكی رنكلو نسنه يه دينور وابرش حيوانه دينور وقيون ايله كچی قارشق سوری يه دينور وختانسز آدمه دينور جمعی عرماندر عينك كسريله وجمع الجمعی عرامين در (العرماء) حمراء وزننده اعرم لفظندن مؤنثدر وآلاجه حيه يه دينور (العرمة) فتحاتله طبخ اولنان شيئك رايحه سنه دينور يقال سطعت عرمة الطبخ ای رايحته و دكولد كدنصكره صاورمق ايچون يغلمش خرمنه دينور وقوم ييغلان محله دينور ودهنا نام محله ملاصق بر پك يرك اسميدر كه يمامه ترابنده عارض ديدكلری طاغه مقابلدر (العرمة) فرحه وزننده بعض دره نك اوكنه ارقوری كلان سدّ و بنده دينور بيلاك كبی جمعی عرم درهاسز ياخود عرم لفظی جمعدر مفردی يوقدر ياخود عرم صويی حبس ايچون دره لر ايچره ياپيلان سدّ و بنده دينور وكوستبك ديدكلری كور صچانك ارككنه دينور وشدتلو يغموره دينور وبردره نك اسميدر وبكل فسر قوله تعالی ❋ فارسلنا عليهم سيل العرم ❋ (العرمان) عريان وزننده ايچنده يغمور صويی اركيلوب طوريلان چقوره وخلق اوبمه نقره يه دينور مفردی عريم در امير وزننده بو راده عرم نسخه لری غلطدر كذلك اعرم دخی مفرديدر (عرمی والله) عينك فتحی والفك قصريله اما والله تركيبنده لغتدر كه حلف وقسم موقعنده ايراد اولنور حرمی والله كبی عرم معناسندن مأخوذ اولمغله اتم وكيكم صويلسون شو يله ايشلمزسم موقعنده در مثلا يقولون عرمی والله لافعلنّ كذا (عارمه) برارض معروفه نك اسميدر (عرمان) سحبان وزننده برقبيله پدريدر (العريم) امير وزننده آفت وداهيه معناسنه در (عارم) (عرام) غراب وزننده و (عرام) حمام وزننده اساميدندر (عريمه) جهينه وزننده بنی فزاره يه مخصوص برقوملق آديدر (التعريم) تفعيل وزننده قارشدرمق معناسنه در يقال عرّمه به اذاخلطه (العرمرم) سفرجل وزننده شديد شيئه دينور وچوق عسكره دينور يقال جيش عرمرم ای كثير (عوارم) برنيچه اپلق طاغلرك وصولرك اسميدر (العرتمة) عينك وتای فوقيه نك فتحيله برونك مقدّمنه دينور ياخود برونك ديركيله دوداغك ارالغنه دينور ياخود برونك اوكنده اوست دوداغك اورته سنده اولان دائره يه دينور ومنه يقال فعله علی عرتمة انفه ای علی رغم انفه (العرجوم) عصفور وزننده ياوز وشديد

ناقه یه دینور (الاعرنجام) احرنجام وزننده فاسد وتبـاه اولمق معنـاسـنه دریقـال اعرنجم الشیٔ اذافسد
(العردمان) عنفوان وزننـده وجودی تصلق وشدیدیاخودبیـونی بوغون آدمه دینـور یقـال رجل عردمان
ای الشدید الجـافی اوالغلیظ الرقبة (العردم) جعفر وزننـده کمیکلری وسکرلری ایری وجثه سی عظیم اولوب
اتی آزجه اولان آدمه دینور یقال رجل عردم ای ضخم تارّ غلیظ قلیل اللحم ومطلقا شدیدانسان وحیوانه دینور
ویبونه دینور یقال هوغلیظ العردم ای العنق (العردمة) دحرجه وزننـده شدّت وصلابت معنـاسـنه در
یقـال به عردمة ای شدّة وصلابة (العردام) قرطاس وزننده اوجنده پوسکل کبی صالقملری اولان شاخه دینور
(العرزم) زای معجمه ایله جعفر وزننده صیق وطوپاج وشدید اولان انسان وحیوانه دینور وبررجل علمیدرکوفه ده
جبانهٔ عرزم دیدکلری نمازکاه اکا مضافدر عبدالملك بن میسرة العرزمیّ اورایه نازل اولمشدر واول محدّثدر
وعرزم ارسلانه دینور (العرازم) علابط وزننده و(العرزام) قرطاس وزننـده و(العرزمّ) قرشبّ وزننده
بونلرده ارسلانه دینور (الاعرنزام) احرنجـام وزننده برنسنه بوزیلوب طورطوب اولمق معنـاسنه دریقال
اعرنزم الشیٔ اذاتجمع وتقبض (العرزم) زبرج وزننده قوجه حیه یه دینور (العرصم) جعفر وزننده اکول وایمهان
آدمه دینور وشوخ وشاطر وشن آدمه دینور یقال رجل عرصم ای اکول وکذانشیط (العرصمّ) قرشبّ وزننده
چلمسزانجه رك آدمه دینور یقال رجل عرصمّ ای الضئیل الجسم وکوده سی دیرنکلو قویّ وشدید آدمه دینکله ضدّ
اولور یقال رجل عرصمّ ای قوی شدید البضعة وارسلانه دینور (العرصام) قرطاس وزننده و(العراصم) علابط
وزننده بونلرده ارسلانه دینور (العرصوم) عصفوروزننده بخیل وناکسه دینور یقال رجل عرصوم ای بخیل
(العرهوم) عصفور وزننده مناره دینور وخرماصالقمنك صاپنه دینور ووجودی صمصیق طولغون وترونازك
شئه دینور کرك انسـان وکرك سـائر نسـنه اولسون (العراهم) علابط وزننده عرهوم ایله معنای اخیرده
مرادفدر وایری ودیزمان دوه یه دینور مؤنثی عراهمه در علی قول ایکیسیده مؤنثه اطلاق اولنور مذکره اطلاق اولنمز
وارسلانه دینور (العرهم) جعفر وزننده و(العرهمّ) قرشبّ وزننده بونلرده ارسلانه دینور (العزم) عینك فتحی
وضمی وزای معجمه نك سکونیله و(المعزم) مقعد وزننده و(المعزم) مجلس وزننده و(العزمان) عینك ضمیله
و(العزیم) و(العزیمة) عینلرك فتحیله برنسنه یی ایشلمکه قطعی ربط قلبله قصدوتوجّه قلمق معناسنه در علی قول
برایشده جدّوسعی واهتمام ایلمك معناسـنه دریقـال عزم علی الامر وعزمه عزماوعزماومعزماومعزماوعزمانا
وعزیما وعزیمة من البـاب الثانی اذا اراد فعله وقطع علیه اوجدّ فی الامر ویقـال عزم الامرنفسه ای عزم علیه
وبومبالغة قلب قبیلندندر کقولهم هلك الرجل واتماهواهلك وعلی لفظیله آند ویرمك معناسنه مستعملدر یقـال
عزم علی الرجل اذااقسم علیه وعزایم اوقومق معناسنه دریقال عزم الراقی اذاقرأ العزائم (اولوالعزم) رسل کرامدن
شول پیغمبر عالیشانلردرکه حضرت حق جلّ وعلانك کندیلردن اخذ عهد ومیثاق ایلدیکی اوامر علیهٔ ربانیه نك
تمشیت واجراسی بابنده عزم وجدّ واهتمـام ایلدیلر بعضلر دیدیکه اولوالعزم نوح وابراهیم وموسی ومحمد علیهم
الصلوة والسـلامدروزمخشری دیدیکه اولوالعزم جدّ وثبـات صاحبی اولان پیغمبرذیشانلردن عبـارتدرکه
احکام الهیه یی تبلیغـده جدّ واقدام ایدوب قومنك رنج واذیتلرینه صبروثبات وتحمل ایلدیلر پس زمخشری یه
کوره ده معدود ومعـین اولمز وعـندالبعض نوح وابراهیم واسحق ویعقوب ویوسف وایوب وداود وعیسی
علیهم السلامدر ※ شارح دیرکه وعندالبعض آدم وابرهیم وموسی وداود وسلیمـان وعیسی ومحمد علیهم الصلوة
والسلامدر (العزایم) عزیمه نك جمعیدر افسونه دینوررقیه معناسنه کویاکه مرضه شفایاب اولمق ایچون یمین
ویریلور یاخود جنجی خواجه لرك زعملرنجه روحانیونه یمین ویریلور وبعضلر دیدیکه عزایم آیات قرآنیـه دن
عبارتدرکه آفات وامراض اصحابنـه شفاء وافاقت رجاسـنه قرأت اولنور حقنده اثر وارد اولان خواصّ آیات
کریمه کبی (الاعتزام) افتعـال وزننـده و(التعزم) تفعل وزننده بونلرده عزم معنـاسـنه در یقال اعتزمه
وعلیه وتعزمه بمعنی عزمه واعتزام سکرتمکده ویوریمکده وسائر عملده فتور ورخاوتسز قصد دائم اوزره اولمق
معنـاسنه در یقال اعتزم الرجل اذالزم القصد فی الحضر والمشی وغیره وآت قسمی سکردرکن دیزکنی اسلیوب
دیکسنه سردلك ایدوب کندی باشنه کتمك معناسنه مستعملدر یقـال اعتزم الفرس اذامرّ جامحـا (العوزم)
جوهروزننده کنجلکدن هنوز بقیهٔ قوّت قالمش یاشلو ناقه یه دینور وقوجه قاری یه دینور وبودورخاتونه دینور
(العزوم) صبوروزننده عوزم ایله ایکی معنای اولده مرادفدر (العزّام) شدّاد وزننده و(المعتزم) اسم فاعل
بنیه سیله ارسلانه اطلاق اولنور (المعزم) محدث وزننده افسونکره دینور یقـال هو معزم ای الراقی (العزیم

امیر وزننده پك سكرتمكه دینور رعدو شدید معناسنه بعض نسخه ده تشدید واو ایله العدوّ الشدید عنوانیله اولمغله اولدخی ممكندر (امّ العزم) و (عزمه) و (امّ عزمه) عینلرك كسریله انسانك دبرینه اطلاق اولنور (العزم) عینك فتحیله قوری اوزم جبره سنه دینور جمعی عزم در كتب وزننده (العزمیّ) یای نسبتله قوری اوزم جبره سی صتان آدمه دینور وعهد وپیمانه صاحب وفا اولان آدمه دینور یقال رجل عزمیّ ای الموفی بالعهد (العزمة) غرفه وزننده برآدمك قوم وقبیله وعشیرت واقرباسنه دینور جمعی عزم كلورصرد وزننده یقال هومن عزمة فلان ای من اسرته وقبیلته (العزم) فتحتینله شول آدملره دینوركه دوستلقلری منافقانه وهرجایی اولمیوب صحیح وصمیم وصافی اوله مفردی عازم در یقال هم عزم وهو عازم ای المصححون للمودّة (العزمة) تمره وزننده حقّ معناسنه دركه حقوقك مفردیدر ومنه مافی حدیث الزكاة * عزمة من عزمات الله * ای حقّ من حقوقه ای واجب مما اوجبه (العزائم) عزیمه نك جمعیدركه افسونه دینور وعزائم الهی باری ذوالجلال حضرتلرینك امر وایجاب ایلدیكی فرائضدن عبارتدر ومنه حدیث ابن مسعود * ان الله یحب ان تؤتی رخصه كما یحب ان تؤتی عزائمه * ای فرائضه التی اوجبها وامرنا بها (العسم) فتحتینله الده وایاقده بیلكك اویناق یرندن روح وقوت زائل اولمغله قوریوب ال یاخود ایاق بریكا اكری اولمق معناسنه دریقال عسم الرجل عسما من الباب الرابع اذا یبس مفصل رسغه وتعوج منه یده اوقدمه ویقال فی یده اوقدمه عسم (الاعسم) صفت مزبوره اوزره اولان كشی یه دینور مؤنثی عسماءدر (الاعسام) همزه نك كسریله الی قورتمق معناسنه دریقال اعسم یده اذا ایبسها وكوز علتلو اولمغله دائما یاشی آقار اولمق یاخود چرك وچپاقلو اولمق معناسنه دریقال اعسمت عینه اذا ذرفت اوغمصت (العسم) رسم وزننده طمع ایلك معناسنه در یقال عسمه عسما من الباب الثانی اذا طمع ویقال هذا امر لایعسم فیه ای لا یطمع فی مغالبته وقهره وعسم وعسوم قعود وزننده كسب ایلك معناسنه دریقال عسم الرجل عسما وعسوما اذا كسب وكوز علتلو اولمغله دائما یاشاروب آقق یاخود چرك وچپاق طوتمق یاخود قپاقلری یوموق وباصیق اولمق معناسنه دریقال عسمت عینه اذا ذرفت اوغمصت اوانطبقت اجفانها بعضها علی بعض و برایشده چالشوب دورشمك معناسنه دریقال عسم فی الامر اذا اجتهد و بی پروا ناس ایچره هجوم ایله كیریشوب قارشمق معناسنه دریقال عسم فلان وسط القوم اذا اقتحم حتی خالطهم غیر مكترث فی حرب كان اولا (العسوم) صبور وزننده و (العاسم) عیالی ایچون امك چكوب كسب وكار ایدر اولان آدمه دینور عسومك جمعی عسم در كتب وزننده یقال هو عسوم وعاسم ای كادّ لعیاله وعسوم اولادی چوق ناقه یه دینور (العسوم) قعود وزننده آزلغه دینور یقال به عسوم ای قلة (العسمة) تمره وزننده جزؤیجه یه جكه دینور یقال ماذاق الاعسمة ای اكلة (المعسم) مجلس وزننده پك ازجه جرعه یه اطلاق اولنور كه اكا طمع اولنمز یقال مافی قدحك معسم ای مغمز ای مطمع (العسمیّ) عینك فتحیله اصلاح امور ومصالح ایدن كاركذار آدمه دینور یقال رجل عسمیّ ای مصلح لاموره واموری تعویج ایدن آدمه دینمكله ضدّ اولور یقال رجل عسمیّ ای معوج لاموره ودوباره جی فریبا آدمه اطلاق اولنور یقال رجل عسمیّ ای مخاتل (الاعتسام) افتعال وزننده اسكی پاپوج یاجزمه الوب كیمك معناسنه دریقال اعتسم النعل اوالخف اذا اخذه خلقا فلبسه وقیونلر طوغوردقدنصكره چوبان كلوب قوزولرك هربرینی انالرینه سوق ایلك معناسنه دریقال اعتسمت الشاة اذا وضعت واتی الراعی فالقی الی كل واحدة ولدها (العسمة) فتحاتله و (العسوم) ضمتینله قوری اتمك قیرقلرینه دینور (العسمان) فتحاتله طوار قسمی لنك ایله یلمك معناسنه دریقال عسمت الدابة عسمانا اذا خبت (الاعسام) همزه نك فتحیله جسم وخلقت معناسنه مستعملدر عسمه لفظندن جمعدر یقال بعیر حسن الاعسام ای الجسم والخلقة و بوثوب اخلاق قبیلدندر (ذوعبسم) حیدر وزننده ابن اغرب دركه اقیال یمندندر (بنوعسامه) ثمامه وزننده برقبیله در (عاسم) برموضعدر علی قول عالج نام موضعده برقوم یغنك آدیدر وعسامه بررجل آدیدر (العسجمة) دحرجه وزننده چاپكلك معناسنه دریقال به عسجمة ای خفة وسرعة (العشم) و (العشمة) غینك وشین معجمه نك فتحیله طمع معناسنه در یقال به عشم وعشمة ای طمع وعشم وعشوم قعود وزننده قوریمق معناسنه دریقال عشم الشیء عشما وعشوما من الباب الرابع اذا یبس (التعشم) تفعل وزننده عشم معناسنه در یقال تعشم الشیء بمعنی عشم (العشمة) فتحاتله ضعف وهزالدن وجودی دكنك كبی قوریمش آدمه دینور یقال رجل عشمة ای الیابس هزالا وپیرفانی یه دینور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور علی قول بلی بوكلمش یابجه یابجه ادیملری صیق اتارق یوررواولان پیره دینور وقوری اتمكه دینور (العبشم) حیدر وزننده و (العشم) فتحتینله قوری اتمكه وصف اولور یقال خبز عبشم وعشم ای یابس اوفاسد (الاعشم) احمر وزننده مختلط ایكی لونله متلون

اولان نسنه دینور و پك یاشلو علمانده انسانه دینور یقـال رجل اعشم اذا كان قدعسا كبرا ورطوبت كورمیوب دائما توز وطپراقله آلوده اولمق سببیله قوریمش اغاجه دینور وشول اغاجه دینور كه قوری یرلری رطبندن اكثراوله (العشمـاء) حمراء وزننده شول ارضه دینوركه انده توزدن وطپراقدن قوریمش اغاجلر اوله (العبشومة) عینك فتحیله سخبر دیدكلری شجره شبیه برشجر آدیدر وصراروب قوریمش نباته دینور جمعی عبشوم در هاسز (العشم) ضمتینله برجنس اغاجدر مفردی عاشم وعشم در كتف وزننده (عشم) عینك فتحیله برموضعدر (عشم) فتحتینله بین الحرمین برموضعدر (العشم) عینك فتحیله دوه سمورمكه یوز طوتمق معناسنه در یقال عشم بعیرك عشما من الباب الاول اذا اخذ فیه السمن (عاشم) عالج نام محلده برقوم یغنك آدیدر (العشرم) جعفر وزننده خشونتلو وشدتلو نسنه یه دینور (العشرّم) عملس وزننده شهامتلو نافذ وكاركزار آدمه دینور یقال رجل عشرّم ای شهم ماض وارسلانه دینور وبرآدمك اسمیدر (العشارم) علابط وزننده ارسلانه دینور (العصم) عینك فتحی وصادك سكونیله چالشوب كسب وكار ایلك معناسنه در یقال عصم الرجل عصما من الباب الثانی اذا اكتسب ومنع ایلك معناسنه در یقال عصم الشیء اذا منعه ویقال عصمه الطعام اذامنعه من الجوع وحفظ وصیانت ایلك معناسنه در یقال عصمه اذا وقاه وبرنسنه یه ال ایله یاپشمق معناسنه در یقال عصم الیه اذا اعتصم به وقربه یه عصام ایلك معناسنه در یقال عصم القربة اذاجعل لها عصاما (الاعصام) همزه نك كسریله بودخی قربه یه عصام قلمق معناسنه در یقال اعصم القربة بمعنی عصمها وآتك اوزرنده ثابت ومحكم اوتوراميوب يكيجرى اوتوريشى كبى اكرقاشنه ياپشه رق اوتورمق معناسنه در يقال اعصم الراكب اذا لم يثبت على ظهر الخيل وبرآدمه ياپشه جق نسنه دوزوب حاضرلمق معناسنه در يقال اعصم فلانا اذاهيأله مايعتصم به وال ايله ياپشوب صاليورممك اوزره طوتمق معناسنه در يقال اعصم بفلان اذا امسك به وراكب دوشمیم دیو آتك یلبسنه یاپشوب قاورەمق معناسنه مستعملدر یقال اعصم بالفرس اذا امسك بعرفه كذلك دوه‌لك راكبی هاوید ایپلرندن برینه یاپشوب طوتمق معناسنه مستعملدر یقال اعصم بالبعیر اذا امسك بحبل من حباله (العصیم) امیر وزننده تره دینور عرق معناسنه ودوه‌او یلغنه یاپشمش وسخ وچركه دینور ودوه‌نك توپی دوكلدكدنصكره دیبلرندن سوروب چیقان سیاه تویلره دینور وهرشیئك بقیه‌سنه دینور وخضاب وحنا مقوله‌سی نسنه‌لرك یرنده قلان اثر ونشانه سنه دینور (العصم) عینك ضمیله وضمتینله بودخی برنسنه دن قلان اثر ونشـانه دینور یقال مابقی من الخضاب الاعصیم وعصم ای بقیة واثر (العصمة) عینك كسریله اسمدر منع معنـاسنه در یقال هو فی عصمته ای فی منعه وقلاده‌یه دینور عینك ضمیله ده لغتدر جمعی عصم كلور عنب وزننده وجمع الجمعی اعصم در كذلك جمع الجمعی عصمه كلور عنبه وزننده وصیغهٔ منتهای جموعی اعصام كلور (ابوعاصم) قاودك كنیه سیدر تقول اطعمنا اباعاصم ای سویقا واكشی آش تعبیر اولنان طعامك كنیه سیدر یقال اطعمه اباعاصم ای سكباجا (الاعتصام) افتعال وزننده برنسنـه یه ال ایله یاپشوب طوتمق معناسنه در یقال اعتصم به اذا امسكه بینده وقورنمق معنـاسنه مستعملدر یقال اعتصم بالله ای امتنع بلطفه من المعصیة یعنی خدای متعالك لطفنه تمسكله معاصیدن قورنوب محفوظ اولدی (الاعصم) احمر وزننده شول جیرانه وآهویه دینور كه ایكی قوللرنده یاخود برنده بیـاض اولوب سائر بدنی سیاه یاخود قزل اوله مؤنثی عصماء در (العصم) فتحتینله آهو یاطاغ كچیسی اعصم اولمق معناسنه در یقال عصم الظبی والوعل عصما من الباب الرابع اذا كان اعصم (العصمة) غرفه وزننده معنـای مزبوردن اسمدر آهونك وجیرانك اعصملغنه دینور (العصام) كتاب وزننده سرمه‌یه اطلاق اولنور كوزك نورینی حفظ ایلدیكیچون یقال فی عینها عصام ای كحل وآت ودوه مقوله سی حیوانك قویریغنك اینجه‌رك یرینه دینور جمعی اعصمه در وعصام بن شهبر نعمان بن منذرك دربانیدر ومنه قولهم ماوراءك یاعصام زمخشری مستقصاده بونی مثل اوله‌رق ثبت ایلمشدر برنسنه دن استخبـار موقعنده ایراد اولنور مرقوم عصـام خسته اولوب وموتی ارجاف اولنمشیكن افاقت بولوب نعمان حضورینه كلدكده كاكلام مزبور ایله استفسار ایلمشدر انتهی ومن الامثال كن عصامیا ولاتكن عظامیا بومثلك منشـائی شاعرك اشبو ❊ نفس عصام سودت عصاما ❊ وعلمته الكر والاقداما ❊ بیتیدر مراد عصـام خارجیدر عرب اكا خارجی اطلاق ایتدكلری سابقهٔ دولت وحشمتی یوغیكن كندی كیاست ورشد واقبالیله خروج ایلدیكنه مبنیدر پس بیت مزبورك مفهومی عصـام مزبور مقدما اثر سیـادتدن بی بهره ایكن نفسنـك استعداد وكیاست ورشادی كندیسنی مركز سیادته ابلاغ ایدوب وكندیسنه كر وحرب واقدامی تعلیم ایلدی وكن عصـامیا ولاتكن عظامیا قولی شرف وشـان سنك كـنـدی مكتسبك ومایهٔ ذاتك اولسون عظـام رفات قبیلندن اولان آبا واجـداد ایله اولمسون یعـنی زاده لكله طفره فروش عزوشرف اولمق معتـبردكلدر

مقبول اولان شرف كسبيدر وعصام هودجك ومحفه نك باغنه دينور وقوغه وقربه ومطهره مقوله سنك باغنه دينور وچوال وغراره مقوله سنك قولپنه دينور جمعى اعصمه وعصم كلور عينك ضميله وعصام كلور مفردينك لفظى اوزره دلاص وفلك كبى (المعصم) منبر وزننده قولده بلازك بكره جك يره دينور على قول الهدينور جمعى معاصم در يقال امرأة ريّا المعاصم وهى مواضع السوار اوالايدى ومعصم بكينك اسميدر وصاغمق ايچون چاغره جق كلاتندركه معصم معصم ديو چاغرزلر آخرلرى ساكندر (العصوم) صبور وزننده و (العيصوم) قيصوم وزننده اكول وپرخوار آدمه دينور (العواصم) برنيچه بلاد يعنى برايالتدركه شهر انطاكيه آنك قصبه سيدر ٭ شارح ديركه عواصم حلب اطلاق اولنور كويا كه حلب شهر ينك حوالبسنده محافظلريدر (عاصم) هذيل بلادنده برموضعدر (العاصمية) رأس عين قربنده برقريه در (العاصمة) مدينه وشهره اطلاق اولنور (العصم) عينك ضميله يمنده بنو زبيد جماعتنه مخصوص برحصار آديدر وهذيل قبيله سى يوردنده برطاغك آديدر (عاصم) و (اعصم) و (معتصم) و (مستعصم) و (معصوم) و (عصم) عينك ضميله و (عصيم) زبير وزننده و (عصيمه) جهينه وزننده اساميدندر (الغراب الاعصم) شول قرغه دركه اياقلرى وبرونى قزل اوله ياخود قنادنده آق بلك اوله (الاعصام) همزه نك فتحيله كوپك قسمنك بيونلرنده اولان بولارلره دينور مفردى عصمه در عينك ضميله وعصام در عينك كسريله (العضم) عينك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله بالك قبضه سنه دينور جمعى عضام در عينك كسريله وبيا تعبير اولنان پرمقلو اغاجه دينوركه انكله خرمن صاورلر جمعى اعضمه وعضم كلور عينك ضميله وآت ودوه قسمنك قويرقلرى صوقنه دينور وطاغ بكيسنه دينور وچفتجيلرك اوجنه صبان تيمورى بكردكلرى تخته يه دينوركه صبان اككى تعبير اولنور وطاغلرده اولان شول طمره وخطه دينوركه طاغك سائرلوننه مخالف اوله (العضام) عينك كسريله بودخى آت ودوه قسمنك قويرق صوقلرينه دينور (العضوم) صبور وزننده طيانقلو صلب ومتين ناقه يه دينور (العيضوم) طيفور وزننده اكول وايتهان كسه يه دينور يقال رجل عيضوم اى اكول وقاوره يوب اصريجى حيوانه دينور يقال جمل عيضوم اى عضوض (العطم) عينك ضميله آتلمش وحلاجلنمش يوكه دينور صوف منفوش معناسنه وبرموضع آديدر (العطم) ضمتينله هلاك اولان نسنه لره دينور مفردى عطيم وعاطم در يقال قوم عطم اى هلكى (العظم) عينك كسرى وظاى معجمه نك فتحيله اولولغه دينوركه اسمدر فارسيده بزركى دينور يقال به عظم وهو خلاف الصغر و عظم وعظامه كرامه وزننده مصدرلردر اولو اولمق معناسنه يقال عظم الشئ عظما وعظامة من الباب الخامس ضدّ صغر (العظيم) امير وزننده و (العظام) غراب وزننده و (العظام) زنار وزننده صفتلردر اولو وبزرك نسنه يه دينور (التعظيم) تفعيل وزننده اولو ايتمك واولولمق معنالرينه در يقال عظمه اذا فخمه وكبره ومذبوحى كيك كيك پاره لمق معناسنه در يقال عظم الشاة اذا قطعها عظما عظما (الاعظام) همزه نك كسريله بودخى اولو ايلمك واولولمق معناسنه در يقال اعظمه بمعنى عظمه وبرنسنه يى بيوك كورمك وبيوك بيلك وبيوك طوتمق معناسنه در يقال اعظمه اذا رأه عظيما وكوپكه كيك يدرمك معناسنه در يقال اعظم الكلب عظما اذا اطعمه اياه (الاستعظام) بودخى برنسنه يى بيوك كورمك وبيوك بيلك وبيوك طوتمق معناسنه در يقال استعظمه اذا رأه عظيما وبرنسنه نك كومنى آلمق معناسنه در يقال استعظم الشئ اذا اخذ معظمه وتكبرلك ايلمك معناسنه در يقال استعظم فلان اذا تكبر (التعظم) تفعل وزننده بودخى بيوكلنوب كبر ايلمك معناسنه در يقال تعظم الرجل اذا تكبر (العظم) عينك ضميله اسمدر كبر ونخوت معناسنه در وبرنسنه نك كومنه دينور عينك فتحيله ده لغتدر يقال اخذ عظمه اى معظمه اى اكثره (التعاظم) تفاعل وزننده برنسنه عظيم كورنمك معناسنه در يقال تعاظمه اذا اعظم عليه ويقال هوامر لايتعاظمه شئ اى لايعظم شئ بالاضافة اليه يعنى اول بر امر عظيمدركه اكا نسبتله هيچ برنسنه عظيم اولمز (العظمة) فتحاتله و (العظامة) رمانه وزننده و (العظموت) جبروت وزننده صيغهٔ مبالغه لردر كبر ونخوت وزهو معناسنه در لكن عظمة بارئ ذوالجلال وصف مذكور ايله صفتلنمق جائزدكلدر وبونكله قچن عباددن بريسى وصفلنسه حقنده قدح وذميه در زيرا مراد كبر وتجبردركه صفات شيطانيه دندر واما عظمت ربانى كيف وحدّ وتمثيل حوصله سنه كنجيده دكلدر همان عظيم اولديغنى اعتقاد ايلمك واجبدر والله هو العظيم وله الكبرياء وعظمة اللسان دلك قالين اولان يرندن عبارتدركه ايلريسيدر وعظمة الساعد بازونك ديرسك يا ننده بالق اتى اولان قبا يرندن عبارتدر زيرا ساعد ايكى مقداردر برى ديرسك يانيدركه بالق اتى وسكيرلى ات اولان يريدر وبريسى ال اياسنك اوته سيدركه اكا اسله ديرلر (العظمية) سفينه وزننده و (العظمة) مكرمه وزننده شدائد ونوازل زماندن نازلهٔ شديده يه اطلاق اولنور يقال نزلت به عظيمة

ومعظمة اى نازلة شديدة (العظم) عينك فتحيله كميكه دينور فارسيده استخوان ديرلر جمعى اعظم در افلس كبى
وعظام در عينك كسريله وعظامه در آخرنده كى هاء تانيث جمع ايچوندر وعظم برموضع آديدر وعظم الرحل
سمرك ادوات واسبابسز اخشابندن عبارتدرو (عظم الفدان) اوجنه صبان تيمورى ﭼكردكلرى تخته دركه صبان
اككى تعبيراولنور (العظمى) غربى وزننده بياضه مائل كوكرجن قوشنه اطلاق اولنور (ذوالعظم) كعب بن
نعمان الشيبانى لقبيدر (ذوعظم) عينك ضميله خيبرنواحيسندن برناحيه در (العظم) عزم وزننده كوپكه
كميك يدرمك معناسنه در يقال عظم الكلب عظما اذا اطعمه العظم (العظمة) عينك فتحيله برآدمك كميكنه
اورمق معناسنه در يقال عظم فلانا عظمة اذاضرب عظامه (عظم وضاح) ياخود عظيم وضاح زبير وزننده
عربلره مخصوص برلعب آديدر (الاعظامة) همزهٔ مكسوره ايله و (العظمة) غرفه وزننده و (العظامة) كتابه
وزننده و (العظامة) رمانه وزننده نسوان عربك بيوك كورنمك ايچون قيچلرينه باغلدقلرى بوغچه يه دينور زيرا
بين العرب صغريلى عورت مقبوله در (عظام) قطام وزننده شامده برموضع آديدر (العظمة) فرحه وزننده
و (المعظومة) آلات كبيره دن حظ ايدوب خوشلنور اولان عورته دينور يقال امرأة عظمة ومعظومة اى مشتهية
للايور العظيمة (العظم) فتحتينله بولك جاده سنه اطلاق اولنور يقال يذهب من عظم الطريق اى من جادته
(المعظوم) شول دوه كوچكنه دينوركه من بعد اناسنى امسون ديو لسانده اولان كميكى كسر اولنمش اوله (العظمات)
فتحاتله قومك اشراف وساداتنه اطلاق اولنور يقال هم عظمات القوم اى سادا تهم (العظرم) زبرج وزننده
خاصة ارسلان نجسنه دينور (العظلم) زبرج وزننده قرا كو كيجه يه دينور يقال جاء فى العظلم اى الليل المظلم
وبر شجرك عصاره سنه دينور على قول برنبات آديدركه انكله نسنه بويانور ياخود وسمه ديدكلريدر مفرداتده عظلم
چويت اوتيله مفسر دركه چويت آنك عصاره سيدر (التعظلم) تدحرج وزننده كيجه پك قرا كو اولمق معناسنه در
يقال تعظلم الليل اذا اظلم (العظلمة) دحرجه وزننده قرا كولق ظلمت معناسنه در (العظلام) قرطاس
وزننده هوايوز ينه چوكن سبسلكه وپوصلغه ودومانلغه دينور (العفاهم) فاليه علابط وزننده توانا وجلد وچالاك
ناقه يه دينور ورفاهيتلو خوش وكوزل ديرلكه دينور يقال له عفاهم اى رفاهية العيش وپك سكرتمكه دينور
عد وشديد معناسنه (العقم) عينك ضمى وقافك سكونيله قسيرلق معناسنه در نسوانك رحملرنده برهزمه وعارضه
اولديغندن حامل اولمازلر يقال بها عقم وهى هزمة تقع فى الرحم فلا تقبل الولد ❊ مترجم ديركه مؤلف سبب
عقمى بالكز رحمه عزو ايلمشدر اركك طرفندن دخى اولور تذكره ده داود يوز قدر اسباب ثبت ايلمشدر فليرا جع
وعقم وصفى ديشى يه مخصوص دكلدر اركككه ده وصف اولور كما سيذكر نته كه عقر دخى بويلجه در (العقم)
فتحتينله و (العقم) عينك فتحى وضميله خاتون قسيرقالمق معناسنه در يقال عقمت المرأة وعقمت وعقمت عقما وعقما
وعقما من الباب الرابع والاول والخامس ويقال عقمت على المجهول اذا كانت عقيما و عقم عينك فتحيله
متعدى اولور قسيرقلمق معناسنه در يقال عقمها الله عقما من الباب الثانى اى جعلها عقيما وبرآدمك مفاصل
اعضاسى قوريوب عمل وحركتدن قالمق معناسنه در يقال عقمت مفاصله على البناء للمفعول اذا يبست وساكت
وخموش اولمق معناسنه در يقال عقم الرجل عقما من الباب الرابع اذاسكت (الاعقام) همزه نك كسريله بودخى
قسيرقلمق معناسنه در يقال اعقمها الله اذا جعلها عقيما (العقيم) اميروزننده و (العقيمة) هايله حمل قبول
ايلميان رحمه دينور يقال رحم عقيم وعقيمة اى معقومة وقسيرقالمش خاتونه وصف اولور جمعى عقايم وعقم
كلور عينك ضميله يقال امرأة عقيم اى معقوم ❊ شارح ديركه رحم مؤنث اولمغله وصفى تا نيثنه نظرا مؤنث ولفظى
اعتباريله مذكر اولور ومرأه وصف خاص اولمغله مذكراوارد اولور انتهى وعقيم ولدى اوليان اركشى يه ده
وصف اولور بونك جمعى عقماء كلور كرماء وزننده وعقام كلور عينك كسريله وعقمى كلور سكرى وزننده يقال
رجل عقيم اذا كان لا يولد له وعربلرك الملك عقيم قوللرى ملك وسلطنت بابنده نسب نافع اولمديغنه مبنيدر
زيرا ملك وسلطنت طلبى ضمننده اب وولد واخ وعم كبى اقارب قتل واتلاف اولنور وريح عقيم لاقح اوليان يعنى
سحاب پيدا ايلمامكله سبب عادئ امطار اوليان يله اطلاق اولنور يقال ريح عقيم اى غير لاقح وحرب عقيم شديد
اولان جنكه اطلاق اولنور كما سيذكر (العقام) سحاب وزننده بودخى ولدى اوليان كشى يه دينور وعقيم كبى
حرب وقتاله وصف اولور كما سيذكر وبدخوى آدمه وصف اولور يقال رجل عقام اى سئ الخلق وبر وجهله
برء وافاقت بوليان درد وعلته وصف اولور وبونده عينك ضمى افصحدر يقال داء عقام وعقام اذا كان
لايبرأ وكنج اولوب ياوز وشديد اولان ناقه يه دينور يقال ناقة عقام اى بازل شديدة (العقام) غراب وزننده عقيم

وعقام كبي پك تند وشديد اولان حرب وقتاله وصف اولوركه استيصال عسكر ايدر يقال حرب عقيم وعقام وعقام
اى شديدة وشدت ومختلو كونه وصف اولور يقال يوم عقام اى شديد وعقام برجنس بالق آديدر و برنوع
دكز يلانه دينوركه اسود اطلاق اولنان قاره ييلانى كاه وبيكاه دكزك قيىسنه واروب صفير ايلدكده عقام دكزدن
طشره چيقوب برزمان برى برينه صارمشوب قوچشدقدنصكره آيريلوب هر برى يرلرينه كيدرلر (المعاقم) ميمك
فتحيله آت قسمنك ارقه كيكسنك مؤخرنده فريده اطلاق اولنان اوكورغه كيكلرى ايله قويرق صوقمى بيننده اولان
قبورغه لره دينور ومعاقم الخيل آتك مفاصلنه دينور مفردلرى معقم درمنزل وزننده (العقم) و(العقمة) عينلرك
فتحى وكسريله قرمزى بورنجك جاره دينوركه نسوان اورتنورلر على قول مطلقا قرمزى ثوبه دينور وعقمه عينك
كسريله آلاجه قاشه دينور (العقمى) كردى وزننده شرف وكرم وحسبى قديم اولان كشى زاده يه دينور يقال
هوعقمى اى القديم الشرف والكرم وغريب وغامض واستخراجى كوچ كلامه دينور بونده كسرايله ده لغتدر يقال
كلام عقمى اى غريب غامض (التعاقم) تعاقب وزننده ومرادفيدر (الاعتقام) افتعال وزننده قيويى قازاركن
صويه قريب اولدقده يانده مجددا بر كوجك مختصر قيو دخى قازمق معناسنه در اولكى قيونك صويى آجيمدر
طتلوميدر بيلك ايچون اكر طتلو ايسه بقيه سنى دخى حفر ايدوب توسيع ايليه (المعاقمة) مفاعله وزننده مخاصمه
معناسنه در يقال عاقمه اذا خاصمه (التعقيم) تفعيل وزننده اسكات ايلمك معناسنه در يقال عقمه
اذا اسكته (عقمه) ثمره وزننده بروادى آديدر وعقمة القمر آيك عودتندن عبارتدر ظاهرا مطلعدن هر بار طلوعى
اوله جقدر (عقامه) سحابه وزننده بررجل آديدر وعبد الله بن محمد بن على بن ابى عقامه فقهاء شافعيه دندر
(العقيم) زبير وزننده ابن زياد دركه تابعيدر (عقرمى) عقربى وزننده برموضع آديدر (العكم) عينك فتحى
وكافك سكونيله متاعى برثوبله چكوب باغلمق معناسنه در يوك دنكنى شريتلك كبى يقال عكم المتاع عكما
من الباب الثانى اذا شده بثوب وعكم آدمك بدننده يانك ايچ بوزينه دينور يقال اشتكى عكمه اى داخل جنبه
وبر آدمك زيارتندن ممنوع اولمق معناسنه در يقال عكم الرجل عنه على المجهول اى صرف عن زيارته ومنتظر
اولمق معناسنه در يقال عكم اليه اذا انتظر وبركسه اوزره يوريوب حمله ايلمك معناسنه در يقال عكم عليه
اذا كر وبر ارض ومحله قصد وتوجه ايلمك معناسنه در يقال عكم الارض كذا اذا يممها وكير ولمك تأخر معناسنه در
يقال ماعكم عن شتمه اى ماتأخر ودوه سموروب كوده سى قات قات ياغ باغلمق معناسنه در يقال عكمت الابل
اذا سمنت وحملت شحما على شحم (الاعكام) همزه نك كسريله برآدمه متاعنى صاروب باغلمق خصوصنده ياردم
ايلمك معناسنه در يقال اعكمه اذا اعانه على العكم (العكم) عينك كسريله متاعى صاروب باغلدقلرى شريت
مقوله سى باغه دينور ويوك دنكنه دينور جمعى اعكام در ومنه يقال هما عكما عير اى عدلاه وبارقه يوكى نسنه يه
دينوركه بوغچه ايدوب صرتنه يوكلنورلر كاره معناسنه فارسيده پشتواره دينور جمعى عكوم كلور وقيو بكره سنه
وچرخنه دينور وشول نهالى مقوله سى چينه دينوركه نسوان طائفه سى اكا ذخيره لرينى وضع ايدرلر (العكام) كتاب
وزننده بودخى متاعى صاروب باغليه جق شريت مقوله سنه دينور جمعى عكم در عينك ضميله (التعكيم) تفعيل
وزننده بودخى دوه سموروب قات قات ياغ باغلمق معناسنه در يقال عكمت الابل اذا سمنت وحملت شحما على شحم
(العكمة) غرفه وزننده قرن كوشه سنه دينور يقال مابقى فى بطن الدابة عكمة الا امتلاءت اى زاوية (العكوم)
صبور وزننده دوتوب صايه جق يره دينور وبردفعه اوغلان وبردفعه قزطوغورن خاتونه دينور يقال امرأة عكوم
اى معقاب (الاعتكام) افتعال وزننده يوك دنكلرنى قالدروب يوكلتمك ايچون برابرلشدرمك معناسنه در يقال
اعتكموا اذا سووا بين الاعدال ليحملوها وطورطوب بريكمك معناسنه در يقال اعتكم الشئ اذا ارتكم (عكيم)
زبير وزننده بررجل اسميدر (المعكم) منبر وزننده كوده سنك اتى صمصيق طقناز آدمه دينور يقال رجل معكم
اى مكتنز اللحم (عكرمه) زبرجه وزننده معرفه اولەرق يعنى غيرمنصرف اولەرق كذلك حرف تعريفله ديشى
كوكرجنه على قول ديشى قرىيه دينور وعكرمه بن حفصة بن قيس عيلان برقبيله پدريدر (العكرم) زبرج وزننده
كيجه نك سواد وظلمتنه دينور يقال علاعكرم الليل اى سواده (العكارم) علابط وزننده بلى قبيله سندن برقبيله در
(العلم) عينك كسريله بيلك معناسنه در يقال علمه علما من الباب الرابع اذا عرفه * مؤلف بصائرده معرفتى ادراك الشى
بتفكر وتدبر لاثره عنوانيله تعريف ايدوب وعلمى حق معرفتله تعريف وعلم اعم اولديغنى تنصيص ايلمشدر وراغبك
بيانه كوره معرفتك مقابلى انكار وعلمك مقابلى جهلدر ومعرفت بالتفكر بيلك اولمغله يعرفه الله قولى حق تعالى يه
نسبتى جائز اولماز بلكه يعلمه الله ديمك لازمدر زيرا علم برشيئك حقيقتنى بيلكدن عبارتدر كرك حضورى اولسون

علم الهی کبی وکرك حصولی اولسون علم عباد کبی وعلم وجه دقت اوزره بیلکه ده اطلاق اولنور شعور وفطنت کبی کماسیذکر ❊ ومؤلفینك اعتقاد جازم ومطابق ایله ده تعریفلری معنای لغویدن مستفاضدرنته که مفردات راغبده بالاشاره مشروحدر انتهی وعلم برآدم فی نفسه بیلور اولمق معناسنه در یقال علم هو فی نفسه اذا کان یعلم ❊ شارح دیرکه مقتضای سباق بودخی سمع بابندن اولمقدر لکن صواب اولان باب خامسدن اولمسیدر زیرا مثال مزبور لازمدر فی نفسه عالم اولدی معناسنه در چون صفت علم مزاوله وممارسته ذاتنده عزیزاولمغله عالمیت حاصل اولور پس باب رابعدن باب خامسه منقول اولمش اولور انتهی وعلم شعور وتفطن معناسنه مستعملدر یقال علم به اذا شعر پس بومعناده باایله صله لنور وبرنسنه یی اتقان واحکام ایلمك معناسنه مستعملدرکه علمك لازمیدر یقال علم الامر اذا اتقنه (العالم) و(العلیم) علم ایله متصف اولان کسه در دانا معناسنه جمعی علماء کلور شعراء کبی وعلام کلور جهال کبی شارح دیرکه علماء عالم وعلیمك جمعیدر وعلام یالکز عالمك جمعیدر عالمده صفت علم ملکه وعزیزه اولمغله باب خامسه نقل ایله علیم معناسنه اولمغله جمع تکسیری انکله متحد اولدی (التعلیم) تفعیل وزننده و(العلام) عینك کسریله کذاب وزننده اوکرتمك معناسنه در یقال علمه العلم تعلیما وعلاما اذا صیره یتعلم وسپاهی جنکده کندی کندیسنی اعلان ایچون برمخصوص دلاورلك نشانی قلمق معناسنه در یقال علم نفسه اذا وسمها بسیماء الحرب (الاعلام) همزه نك کسریله بودخی اوکرتمك وبیلدرمك معناسنه در یقال اعلمه العلم بمعنی علمه وجنکده آته ملون یوك اصمق معناسنه درکه مراد آنکله کندی آتی اولدیغنی بیلدرمك ایچون علامت قلمقدر یقال اعلم الفرس اذا علق علیه صوفا ملونا فی الحرب کذلك جنکده کندویه دلاورلك نشانی وضع ایلمك معناسنه در یقال اعلم نفسه اذا وسمها بسیماء الحرب (التعلم) تفعل وزننده اوکرنمك معناسنه درکه تدریجله بیلور اولمقدن عبارتدر یقال علمه العلم فتعلمه وبرایشی اتقان واحکام ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تعلم الامر اذا اتقنه (العلامة) شداده وزننده و(العلام) شداد وزننده و(العلام) زناروزننده و(التعلمة) زبرجه وزننده و(التعلامة) تانك کسریله زیاده سیله عالم ودانا آدمه دینور یقال هو علامة وعلام وعلام وتعلمة وتعلامة ای عالم جدا ❊ شارح دیرکه علامه ده کی هاء توکید مبالغه ایچوندرکویا که علم ودانشده داهیه اولدیغنی اراده یه مبنیدر انتهی وعلامه وعلام علم نسبده ماهر آدمه دینور یقال هو علامة وعلام ای نسابة (المعالمة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر بیلمکجلك خصوصنده یارشمق معناسنه در یقال عالمه فعلمه کنصره ای غلبه علما (العلمة) غرفه وزننده و(العلم) فتحتینله و(العلمة) فتحاتله اوست دوداقده اولان یریقلغه علی قول برطرفنده اولان یریقلغه دینور یقال به علمة وعلم وعلمة ای شق فی شفته العلیاء اوفی احد جانبیها وعلم فتحتینله بومعناده مصدر اولور یقال علم الرجل علما من الباب الرابع اذا کان فی شفته علمة (الاعلم) وصفدر اوست دوداغی یاخود برطرفی یریق آدمه دینور نته که افلح آلت دوداغی یریق اولانه دینور ومنه یقال الاعلم غیر الافلح (العلم) عینك فتحیله برنسنه یه علامت ونشان ایلمك معناسنه در یقال علمه علما من الباب الاول والثانی اذا وسمه وبرآدمك اوست دوداغنی یارمق وبریق ایلمك معناسنه در یقال علم شفته علما من الباب الثانی اذا شقها (العلامة) سحابه وزننده و(الاعلومة) اضحوکه وزننده نشانه معناسنه در علامه نك جمعی علام درهاسز یقال به علامة الخیر واعلومته ای سمته وعلامه ایکی ارض بیننده اولان فصل وسنوره دینور ویوللرده نشان ایچون منصوب اولان میل ومناره دینورکه سمت ومقصد آنکله معلوم اولور (العلم) فتحتینله بودخی ایکی ارضی فاصل اولان سنوره دینور ویوللرده منصوب اولان میل ومناره کبی نشانه دینور واوزون طاغه علی قول مطلقا طاغه دینور جمعی اعلام وعلام کلور عینك کسریله وثوب وقاشده اولان تمغایه دینورکه نشان ایچون ایدرلر وسنجاغه دینور رایه معناسنه وبیراغه دینور سنجاق امیر نشانی وبیراق سارسرکرده نشانی اولدیغیچون وبرقوم وجماعتك سید وذیشاننه دینور جمعی اعلام کلور (المعلم) مقعد وزننده مظنه معناسنه در یقال هو معلم الخیر ای مظنته وشول اثر ونشانه دینورکه آنکله برنسنه یه استدلال اولنور یول نشانی کبی (العلامة) رمانه وزننده بودخی وسیلهٔ استدلال اولان اثر ونشانه دینور (العلم) عینك فتحیله بودخی علم وعلامه معناسنه در (العالم) لامك فتحیله مجموع مخلوقاته اطلاق اولنور علی قول بطن فلکك حاوی اولدیغی یعنی زیر فلك قرده موجود اولان جملهٔ جواهر واعراضه دینور ❊ شارح دیرکه فی الاصل مایعلم به الشیء معناسنه در مخلوقاته که ماسوای الهیدر اطلاقی موجدی اولان ذات اجل واعلا یی بیلمکه دلالتده وسیله اولدیغنه مبنیدر جمعی عالمون کلور واشبو عالم ایله یاسم لفظندن غیری فاعل وزنی الف ونونله جمعلندیکی غیر واقعدر وجمعیتی انواع واصناف اعتباریله در عالم انسان وعالم آب وعالم نار کبی یاخود اشرف مخلوقات اولان انسانك تغلیبنه محمولدر (التعالم) تفاعل وزننده برنسنه یی هرکس

بيلشمك معناسنه در يقال تعالمه الجميع اى علوه (الايام المعلومات) ماه ذى الحجه نك ابتدا اون كوندن عبارتدر كه
آخرى يوم النحردر (العلام) غراب وزننده و(العلاّم) زنّار وزننده چاقر طغانه دينور وآنجه قوشنه دينور وعلام
زنّار وزننده قنه يه دينور حناء معناسنه (العلامى) غرابى وزننده جست وچالاك ورشيد وذكى آدمه دينور يقال
رجل علامى اى خفيف ذكى (علاّم) شداد وزننده بر رجل اسميدر (العيلم) حيدر وزننده دريايه دينور وكره
ارضى حامل اولان صويه دينور كه مراد كرهٔ ماء اولور كرچه حامل دكلدر لكن او بلجه متخيلدر واتلو جانلو تر
وناز كبدن محبوبه دينور وقوربغه يه دينور وصويى چوق على قول صويى چوزاق قيويه دينور وبر رجلك اسميدر
واركك صرتلانه دينور كه عيلام دخى دينور (العلماء) حمراء وزننده زرهه دينور درع معناسنه (الاعتلام) افتعال
وزننده بيلمك معناسنه در يقال اعتلمه اى علمه وصو آقق معناسنه در يقال اعتلم الماء اذا سال (عليم) زبير
وزننده بر رجل آديدر (عليين العلماء) اولده عينك ولامك فتحيله شامده بر ارضك اسميدر (علم السعد) فتحتينله
دومه قرينده بر طاغك آديدر (علثم) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده بر رجل آديدر (العلجوم) عصفور وزننده خرمالغى
چوق بستانه دينور واركك قوربغه يه دينور وپك چوق صويه دينور وكيجه نك ظلمتنه دينور ود كزك طالغه سنه
دينور وكنه تعبير اولنان بوجكه دينور وقره ياغز آهويه دينور واركك دوه قوشنه دينور وقيون قوچنه دينور
وطاغ كچيسنه دينور وقوجه اكوزه دينور وقاز قوشنك ارككنه دينور وبر جنس آق قوش آديدر وياوز وشديد دوه يه
على قول كزيده واعلاسنه دينور جمعى علاجيم در (العلجم) جعفر وزننده اوزون شيئه دينور (المعلنجم) اسم
فاعل بنيه سيله درطوپ قوم يغنه دينور يقال رمل معلنجم اى متراكم (العلذمى) ذال معجمه ايله علقمى وزننده شول
اكول وحريص آدمه دينور كه النه كچديكى نسنه يى بالتمام اكل ايدر اوله يقال رجل علذمى اى حريص يأكل
ماقدر عليه (العلقم) قافله جعفر وزننده ابوجهل قاونه دينور حنظل معناسنه ومطلقا آجى وتلخ نسنه يه دينور
وآجى اولان سدر يمشنه دينور نبقهٔ مرّه معناسنه وپك آجى صويه دينور يقال شرب علقما وهو اشد الماء مرارة
(العلقمة) دحرجه وزننده آجى اولمق معناسنه در يقال علقم الشئ اذا كان مرّا وطعامه آجى نسنه قاتغله آجيتمق
معناسنه در يقال علقم طعامه اذا امرّه وعلقمه اساميدندر علقمة الخصىّ وعلقمة بن عبدة الفحل وعلقمة بن علاثه
شاعرلردر وعلقمه مغربده بر بلده آديدر (العلاقة) عينك فتحيله بلبيس قربنده بر شهر آديدر (علقماء) عينك
فتحيله بر موضعدر (العلكوم) عصفور وزننده ياوز وشديد دوه يه وسائر حيوانه دينور مذكر ومؤنثه دينور (العلكم
قنفذ وزننده و(العلاكم) علابط وزننده و(المعلنكم) مزعفر وزننده علكوم معناسنه در وعلاكم لفظنك جمعى علاكم كلور
عينك فتحيله (علكم) جعفر وزننده بر رجل آديدر (العلكمة) دحرجه وزننده دوه نك اوركجى بيوك اولمق
معناسنه در يقال علكم البعير اذا عظم سنامه (العلهم) قرشبّ وزننده و(العلهمى) جردحل وزننده و(العلاهم
علابط وزننده پك ايرى وديزمان دوه يه دينور (العمّ) عينك فتحى وميمك تشديديله پدرك برادرنه دينور كه عموجه تعبير
اولنور جمعى اعمام وعمومه كلور عينك ضميله واعم كلور همزه نك فتحى وعينك ضميله وجمع الجمعى اعممون كلور اظهار
تضعيفله مؤنثى عمه در تقول هذا عمى اى اخوابى ويقال هما ابنا عمّ ولا يقال ابنا خال وتقول ابنا خالة لا ابنا عمة زيرا
ايكى برادر يكديكرك اوغلنه كوره عمّ اولوب واوغللرى برى برينه نسبتله عمزاده لر اولورلر لكن دايينك اوغلنه نسبت
دايينك قزقرنداشنك اوغلى تيزه زاده اولور كذلك ايكى قزقرنداش يكديكرك اوغلنه تيزه اولوب واوغللرى برى برينه
تيزه زاده اولورلر لكن عمه نك اوغلنه عمه نك قرنداشى اوغلودايى زاده اولور ❊ مترجم ديركه بعض اصولده ابنا عمة
صورتى رسم ايلمشلر مثلا زيدك قزقرنداشى عمرو تزوج وعمروك قزقرنداشنى زيد تزوج ايدوب هر برندن اولاد
حاصل اولسه زيدك قزقرنداشى زيدك اوغلنه وعمروك قزقرنداشى عمروك اوغلنه عمه اولور وكنديلر ابنا عمه
اولورلر بعده كلام منع اطلاقيده دكلدر بلكه منع جوازده دردي تأويل ايلديلر ❊ وشارحك بياننه كوره عمّ شمول
معناسندن مأخوذ دركه شمول ابوت اوله جقدر انتهى وعمّ جماعت كثيره يه دينور واوتلغك وچاير مقوله سنك
مجموعنه دينور وبر موضع آديدر وحلب ايله انطاكيه بيننده بر قريه آديدر عكاشة العمى نام شاعر اورادندر وعمه اوزون
خرما اغاجلرينه دينور بونده ضمله ده لغتدر وبر قبيله پدرى اولان مالك بن حنظله نك لقبيدر قبيله خلقنه عميون
ديرلر وبعضلر ديديكه عمه نسبتده عموىّ بون دينور فرق ايچون كويا كه عمى لفظنه منسوبدر وعمّ باشه دلبند
صارنمق معناسنه در يقال عمّ راسه على المجهول عمّا اى لفت عليه العمامة (العمومة) عينك ضميله مصدر در
عموجه اولمق معناسنه تقول ما كنت عمّا ولقد عممت عمومة من الباب الرابع اى صرت عمّا (المعمّ) ميمك ضمى
وعينك فتحى وكسريله كثير الاعمام ياخود كريم الاعمام آدمه دينور يقال رجل معمّ ومعم اى كثير الاعمام

مطلب

اوكريمهم (التعمم) تفعل وزننده برآدمی عمی دیو چاغرمق وعمی دیمك معناسنه در یقال تعممته النساء اذا دعوته
عمــاو باشه صارق صارنمق معنــاســنه دریقــال تعمم الرجــل اذا لبس العمــامة (الاستعمام) برآدمی عموجه
ایدنمك معناسـنه درتقول استعممته اذا اتخذته عما وباشه عمامه صارنمق معناسنه دریقــال استعم الرجل اذا لبس
العمامة (عم) عینك كسریله حلب قضاسنده برقریه آدیدر مفتوح العین اولان عم مذكوردكلدر (العمامة) كتابه
وزننده جنكده باشه كیلان توغلغه یه دینور مغفر معناسنه وزره كلاهنه دینور كه اشق تعبیر اولنور بیضه
معناسنه وباشه صاریلان صارغه دینور جمعی عمائم وعمام كلور عینك كسریله وعربلر فلان امن ورفاه وآسایش
بولدی دیه جك برده ارخی عمامته دیرلر زیرا ارخاء عمامه صفا وانبساط هنكامنده اولور وعمامه صال تعبیر اولنان
شبئه دینور كه اغاجلری چاتوب باغلدقدنصكره قایق كبی اوستنه بنوب آنكله بحر ونهری عبور ایدرلر یقــال
عبرالنهرعــلی العمــامة وهی عیدان مشدودة یعبرعلیها (الاعتمام) افتعــال وزننده بودخی صــارق صارنمق
معناسنه دریقال اعتم الرجل اذا لبس العمامة وسود كپوكلنمك معناسنه مستعملدر یقــال اعتم اللبن اذا ارغی
واوت اوزایوب قرار وكالنی بولمق معناسنه مستعملدر كه من بعدذبوله یوزطوتر یقال اعتم النبت اذا اكتهل (العامة
تشدید میمله یاخود صواب اولان تخفیفله اولمقدر عمامه كبی صاله دینور كه قایق كبی بنوب نهری اوته بچرلر قول
اخیره كوره عامه عومدن مأخوذ اولور وعامه تشدیدایله خاصه مقابلیدر یقــال عامة الناس ضد الخاصة
التعمیم) تفعیل وزننده برآدمك باشنه عمامه صارمق معناسنه در یقال عمم رأسه علی المجهول ای لفت علیه العمامة
وبركسه قومنه سید ورئیس قلنمق معناسنه در زیرا عمامه عربك تاجی منزله سنده در یقال عمم فلان علی المجهول
اذاسود وسود كپوكلنمــك معناســنه در یقــال عمم اللبن اذا ارغی (العمة) عینك كسریله بناء نوعدر صــارق
صارنمق هیئت وحالتنه دینور كه صارنش تعبیر اولنور یقال هوحسن العمة ای الاعتمــام (العمیم) امیروزننده
كثیر ومجتمع اولان شیئه دینور جمعی عمم در كتب وزننده یقــال شیء عمیم ای كثیر مجتمع وبرموضع آدیدر وكدی
اوتنك قوریسنه دینور وبرقوم وجماعتك صمیم وخالص اولان كشی زاده سنه دینور یقال هوعمیم القوم ای صمیمهم
العمم) فتحتینله عمیمك معنای اولندن اسمدر چوقلغه وفراوانلغه دینور یقــال فیه عمم ای كثرة واجتماع وانسانك
وسائرك بنیه وخلقتلرنده اولان بیوكلكه وایریلكه دینور ومطلقا تام وعام اولان نسنه یه دینور یقــال امرعمم
ای تام عام وخاصه مقابلی اولان عامه دن اسم جمع اولور وهركسه خیر ومنفعتی شــامل اولان خیرلو نفــاع آدمه
دینور معم كبی كما سیذكر (العممیة) سفینه وزننده و(العماء) جماء وزننده اوزون بویلو بالابلند نسنه یه دینور
مذكرنده اعم دینور یقــال جاریة ونخلة عمیمة وعماء ای طویلة ورجل ونخل اعم ای طویل جمعی عم در عینك
ضمیله (الاعم) وجه مذكور اوزره عماء لفظنك مذكریدر وقالین شیئه دینور یقال شیء اعم ای غلیظ (الیعموم
یعفور وزننده اوزون اوته دینور یقــال نبت یعموم ای طویل (العمم) ضمتینله عمیم لفظنــدن جمعدر عام وتام
وكامل اولان اشیایه دینور ومنه یقال استوی علی عممه ای تمام جسمه وماله وشبابه (العموم) هجوم وزننده جمله یه
شامل اولمق معناسنه در یقال عم الشیء عموما من الباب الاول اذا شمل الجماعة (العم) عینك فتحیله متعدیدر شامل
قلمق معناسنه دریقال عمهم بالعطیة عما اذا اشملهم (المعم) میمك كسریله عمم كبی هركسه بر وخیری شامل خیرلو
نفاع آدمه دینور یقال هومعم ومعم ای خــیر یعم بخیره وعقله (العمیة) عینك ضمیله وكسریله بیوكلكه دینور یقال
به عمیة ای كبر (العماعم) جماجم وزننده پراكنده جماعته دینور (العمی) عینك ضمیله قمی وزننده عام معناسنه در
نته كه قصری خاص معناسنه دریقال رجل عمی ای عام وقصری ای خاص (المعمم) معظم وزننده شول آته
اطلاق اولنور كه صارق صارنمش كبی باشی بیاض اولوب بیوننده بیاضلق اولمیه یاخود تمام ناصیه سی صقر اولوب
ومنبتنه قدر اینمش اوله یقــال فرس معمم ای الابیض الهامة دون العنق او ابیضت ناصیته كلها ثم انحدر البیاض
الی منبت النــاصیة (العمعمة) زلزله وزننده برامیرك عسكری آزالدقدنصكره بنه چوغلمق معناسنه دریقــال
عمعم الرجل اذا كثرجیشه بعدقلة (عمی) حتی وزننده برخاتونك آدیدر (عمان) قبان وزننده شامده بر بلده آدیدر
معتم) مكرم وزننده بررجل آدیدر (العندم) جعفر وزننده ایكی قرداش قانی دیدكلری دارو اسمیدر علی قول بقم اسمیدر
العنم) فتحتینله مجازه مخصوص برشجر آدیدر كه قزل یمشلری اولور محبوبه نك قنه لی پرمقلری اوجلرینی اكا تشبیه
ایدرلر علی قول خرنوب شامی اغاجنك دالری اوجلرینه دینور وشول خیوطه دینور كه باغلرده كروبت یاپیلان
آصمه لرك قوللری اكا صاریلور ومغیلان اغاجنــك تیكننه دینور مفردی عنمه در وعنمه وزغ دیدكلری كلردن
برنوعه دینور وبررجل آدیدر (الاعنام) همزه نك كسریله حیوان غنم دیدیكی شجرمزبوری اوتلامق معناسنه در

يقال اعمت الماشية اذا رعت العمم (العمة) تمره وزننده انسانك دوداغنده اولان يارىغه دينور يقال فى شفته عمة
اى شقة (العمى) عربى وزننده كل آل كبى قرمزى وخوب وخوشمنظر چهرهٔ محبوبه دينور تقول رأيت غلاماله
وجه عمى اى حسن احمر (العيثوم) قيصوم وزننده اركك قوربغه يه دينور (عينم) حيدروزننده برموضعدر
(المعنم) معظم وزننده قنالى پرمق اوجنه دينور يقال بنان معنم اى مخضوب (العوم) نوم وزننده صوده يوزمك
معناسنه در يقال عام فى الماء يعوم عوما اذا سبح ودوه وكمى بردوزه يه يورويوب كتمك معناسنه مستعملدر يقال
عامت الابل والسفينة اذا سارت (العومة) عينك ضميله بربوجك آديدر جمعى عوم در صرد وزننده بو بوجك
سياه يوزك قاشنه شبيه اولور دائما صوده يوزوب كزر (العام) حال وزننده ييله دينور فارسيده سال دينور جمعى
اعوام درو يقال مر عليه عام اى سنة ويقال سنون عوم توكيدا * شارح ديركه عام عومدن مأخوذ درشمش تمام
سنه يه دك اون ايكى برجده عوم وسير ايلديكنه مبنيدر انتهى وعام نهاره اطلاق اولنور * شارح ديركه بوغلطدر
صواب اولان عيام اولمقدر (المعاومة) مفاعله وزننده اغاج برسنه يمش ويروب برسنه خالى قالمق معناسنه در يقال
عاومت النخلة اذا حملت سنة ولم تحمل سنة واجير وخدمتكارى يللق ايله طوتمق معناسنه در يقال عاوم فلانا
اذا عامله بالعام وشول معاومه كه حقنده نهى شرعى وارداولمشدر مرادبوسنه لك اكينى برآدمك سنهٔ آتيه ده حاصل
اوله جق اكينه مقابل بيع ايلمكدر ياخود مديونك ذمتنده دين متقرر اولمغله مقدار دينى اوزره براز مبلغ زياده ايدوب
وعده سنى برسنه صكره يه تأخير ايلمكدن عبارتدر * مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر قال فى النهاية
فى حديث البيع * نهى عن المعاومة * وهى بيع ثمر النخل والشجر سنتين وثلاثا فصاعدا وقال فى لسان العرب ان تبيع
زرع عامك بما يخرج من قابل فى ارض المشترى وقال الازهرى ان تبيع زرع عامك اوثمر نخلك اوشجرك لعامين
اوثلاثة وقال المؤلف ان تبيع زرع عامك اوان تزيد على الدين شيئا وتؤخره (التعويم) تفعيل وزننده بودخى اغاج
برسنه ميوه ويروب برسنه بوش قالمق معناسنه در يقال عومت النخلة اذا حملت سنة ولم تحمل سنة وبچلش اكين
صاپلرنى طوتام طوتام ايدوب برى برينك اوزرينه قومق معناسنه در يقال عوم الحصد اذا وضعه قبضة قبضة
(العامة) حاله وزننده صحراده قرشودن ظهور ايدن سوارك تپه سنه دينوركه ابتدا كوزه كورينور على قول باشنده
صارق اولمدقجه عامه اطلاق اولنمز وصارلمش صارق طولامنه دينور وطوف معناسنه دركه نهرلرده اوزرينه
بنوب صال كبى عبور ايتدكلرى نسنه يه دينوركه برنيچه طولوملرى برى برينه چاتوب بندايدرلر تركيده كلك تعبير اولنور
مؤلف عمم ماده سنده بونى صال ايله بيان ايلمشيدى زيرا صال اغاجلردن وكلك طولوملردن اولور وعامه دمت اولمش
اكين صاپنه دينور جمعى عام در (عائم) بربتك آديدر (عوام) غراب وزننده برموضعدر (عويم) زبير وزننده
اسمادندر عويم بن ساعدة الهذلى وعويم الانصارى صحابه لردر (العوام) شداد وزننده صوده يوزركبى هموار
يوكرك آته اطلاق اولنور يقال فرس عوام اى سابح وعوام اصحابدن حضرت زبيرك پدرى اسميدر (المستعام
درياده مركوب اولان مركبه دينوركمى وقايق وصال وكلك مقوله سنه شاملدر (العيهم) حيدر وزننده شديد
نسنه يه دينور وچاپك ورونده ناقه يه دينور وفيل ديدكلرى حيوانك ارككنه دينور و برموضع آديدر (العيهامة
عينك فتحيله بودخى چاپك ناقه يه دينور (العيهمان) عينك وهانك فتحيله شول آدمه دينوركه كيجه ايله يوريوب
يول اوزرنده اويوب قالور اوله او يقوجى چولپه شخص اوله جقدر يقال هو عيهمان اى لايدلج وينام على ظهر الطريق
(العيهمى) حيدرى وزننده ايرى واوزون نسنه يه دينور يقال رجل عيهمى اى ضخم طويل (العيهوم) طيفور
وزننده برجنس اغاجك كوكنه دينور وقزل ودوبدوز مصيقل سختيانه دينور و برموضع آديدر (العيهمة) دحرجه
وزننده سرعت ايلمك معناسنه در يقال عيهم الرجل اذا اسرع (عهمه) حمزه وزننده بر رجل علميدر (العيمة
عينك فتحيله خاصة سوده اولان شهوت وآرزويه دينور تقول بى عيمة اى شهوة الى اللبن وصوسزلغه دينور
يقال به عيمة اى عطش وعيم وعيمه بومعنالرده مصدر اولورلر يقال عام الرجل يعيم ويعام عيما وعيمة من الباب
الثانى والرابع اذا كان به عيمة (العيمان) عطشان وزننده سوده پك مشتهى آدمه دينور مؤنثى عيمى در ويقال رجل
عيمان ايمان اذا ذهبت ابله وماتت امرأته يعنى دوه لرى هلاك اولوب سوددن محروم قالوب وسود صاغان زوجه سى
وفات ايلدكده زيرا بدويلرك سود صاغمق وصوكتورمك كبى خدمتلرينى نسوانلرى تمشيت ايدرلر (الاعامة) اقامه
وزننده سوده محتاج قلمق معناسنه درو بومعناده لازم اولور يقال اعامه الله اى تركه بغير لبن فاعام هو اى بقى
بلالبن وبرقومك مواشيلرى هلاك اولوب سودلرى ازالمق معناسنه در يقال اعاموا اذا قل لبنهم (العيمة) عينك
كسريله مالك يعنى دوه نك كزيده واعلالرينه دينور يقال اعطاه من العيمة اى من خيار المال (الاعتيام) افتعال

وزنده مالك كزيده سني المق معناسنه در يقال اعتام الرجل اذا اخذ العيمة (العيام) سحاب وزنده نهار معناسنه در
تقول سرنا العيام كله اى النهار (المعيم) مقيم وزنده اوزون سنه يه دينور كه مراد شدت ومحنتلو اولان سنه در يقال عام
معيم اى طويل ❊ فصـــل الغين المعجمة ❊ (الغتم) كتم وزنده هوانك بغايت اسيلكنه دينور كه انسان وحيوانى
بو كالدوب هلاك ايلك درجه سنده اوله تقول وقعنا غتم اى شدة الحر يكاد يأخذ بالنفس (الغتمة) عجمه وزنده
ومراد قيدركه لسانده اولان طوتقنلقدر يقـال فيه غتمة اى عجمة فى المنطق (الاغتم) احمر وزنده لسانده
عجمه اولمغله اصلا بر كلامى فصاحت وبيانله ادايه مقتدر اولميان آدمه دينور هنوز لسان ايله الفت ايدن عبيد واماء كبي
جمعى غتم كلور غينك ضميله وغتمه يه نسبتله غتمى دخى دينور يقـال رجل غتمى اى اغتم وغتمى پك قويو اولديغندن
قابه دوكده خاشردیسى اولميان سوده اطلاق اولنور يقـال لبن غتمى اى ثخين لاصوت لصبه (حياض غتيم
زبير وزنده اولوم القابندندر يقال وقع فى حياض غتيم اى مات (الاغتام) همزه نك كسريله بر آدمى اوصاندرنجه
قدر زيارتنه ملازمت ايلك معناسنه در يقـال اغتم الزيارة اذا اكثر منها حتى يمل (الاغتتام) افتعـال وزنده تخمه
وامتلا اولمق معنـاسنه در يقـال اغتتم الرجل اذا اتخم (الاغثم) ثاى مثلثه ايله احمر وزنده بياضى سوادنه غالب
اولان صاچه دينور يقال شعر اغثم اذا غلب بياضه على سواده (الغثمة) غرفه وزنده الواندن قرامتق بوزلغه واكاشبيه
لونه دينور يقال فى لونه غثمة اى ورقة ونحوها (الغثم) غينك فتحيله بر آدمه بردن وافر نفيس واعلا مال ويرمك معناسنه در
يقال غثم له غثما من الباب الاول اذا دفع له دفعة من المال جيدة (الغثيمة) سفينه وزنده بردرلو طعام آديدر كه بدويلر
جكركه دن ييارلر (الغثمة) فرحه وزنده شيردان وقرق باير ديدكلرى نسنه يه دينور كه احشاء حيوانيه دندر (المغثوم
كنديسنه بعض نسنه قاتلمش نسنه يه دينور يقال شيء مغثوم اى مخلط (الغثم) غينك ضميله پنير مايه سى ديدكلرى
نسنه دركه مأكولدر قبات معناسنه كه قبه نك جمعيدر انفحه دخى دينور ❊ لكن شارح بونيده نحث ايله تفسير ايلمشدركه
قرق باير وشيردان ديدكلريدر مؤلفك غثمه يى آنكله بيانى شارحه موافقدر (الغيثمة) بيطره وزنده شورش وفتنه وقتال
معناسنه در يقـال ماهذه الغيثمة اى القتال والاضطراب (الغثجوم) غينك ضميله غموج مقلوبيدركه غمج جمعيدر
طتلو اولميان صويه دينور حنظلة بن مصبح نام شاعرك شعرنده غثجوم عنوانده وارد اولمشدر (الغذم) غينك فتحى
وذال معجمه نك سكونيله غثم معناسنه دركه بر آدمه دفعة مال نفيس ويرمكدر يقال غذم له من ماله غذما من الباب
الاول بمعنى غثم وبر نسنه يى شره وحرصله هارل هارل يمك على قول آدابله يميوب دوكه رك صاچه رق كستاخانه يمك
معناسنه در يقـال غذمه وغذمه غذما من الباب الرابع والاول اذا اكله بنهمة او بجفاء وشدة (الاغتذام) افتعال
وزنده غذم ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال اغتذمه بمعنى غذمه ودوه كوچكى اناسنك سودنى هب امك معناسنه در
يقال اغتذم الفصيل ما فى ضرع امه اذا شرب جميعه (المتغذم) اسم فاعل بنيه سيله و(الغذم) زفر وزنده اكول
واينهمان آدمه دينوركه صغركبي هر شيء اكل ايدر (الاغذام) همزه نك كسريله و(الغنذمة) دحرجه وزنده
بو دخى دوه كوچكى اناسنك هپ سودنى امك معناسنه در يقال اغذم الفصيل ما فى ضرع امه وغنذمه اذا شرب
جميعه (الغذامة) رمانه وزنده دوه مرعاسندن حمض نوعندن بر نباتدر جمعى غذام درهاسز (الغذم) فتحتيله
بو دخى بر اوت آديدر (الغذيمة) سفينه وزنده ذكر اولنان اوتى بتورن ارضه دينور وكنكبش قيويه دينور يقال بئر
غذيمة اى واسعة وبو معنادندر كه الق فى غذيمة فلان ماشئت ديرلر الق فى رحب باعه وصدره معناسنـه يعنى
بغايت كريم ومتحمل ودريادل اولمغـله هرنه تكليف ونيـاز ايدرسن لطف وتحمل ايدر وغذيمه غذمه معناسنه در
كه سيذكر (الغذمة) تمره وزنده كلمه معنـاسـنه در تقول ما سمعت منه غذمة اى كلمة ومصدر اولور بغايت سبزه
ونبـاتى چوق يره اوغرامق معنـاسـنه يقـال غذموا بالغذمة غذمة اذا اصابوها (الغبذمة) غرفه وزنده الواندن
قرامتق بوزلغه دينور يقال فى لونه غذمة اى غبرة كدرة وبر پاره ماله دينور يقال اعطاه غذمة من المـال اى قطعة
منه وچوق سوده دينور بونده فتحاتله ده جائزدر جمعى غذم كلور صرد وزنده وغذم كلور جبل وزنده وغذمه
جايرى وچمنى حددن بيرون ارضه دينور غذيمه دخى دينور يقال وقعوا فى غذمة من الارض وغذيمة اى واقعة
منكرة يعنى من البقل والعشب (ذوغذم) ضمتينله بر موضع ياخود بر جبل آديدر (الغذايم) كثرت وجمعيتدن برى برى
اوزرينه قات قات بنكشمش نسنه لره دينور مفردى غذيمه در (التغذم) تفعل وزنده طعامى داتمق معناسـنه در
يقال تغذم الشيء اذا تطعمه (الغذرمة) دحرجة وزنده بر نسنه يى كيل ووزنسز اورانليوب مارده صاتمق
معناسـنه در يقـال غذرم الشيء اى باعه جزافا وسوز قارشمق معناسـنه در يقـال غذرم الكلام اذا
اختلط (الغذارم) علابط وزنده چوق صويه دينور يقال ماء غذارم اى كثير وكيفما اتفق او يحويه دينور يقال

كيل غذارم اى جزاف (التغذرم) تدحرج وزننده اصلا ايركليوب وتردد وتلعثم ايليوب همان يمين ايلك
معناسنه در يقال تغذرم الرجل يمينا اذا حلف بها ولم يتتعتع (غرمى) سكرى وزننده برموضع آديدر وغرمى حرف
استفتاح اولان اما معناسنه بركلمه دركه يمين معناسنده استعمال اولنور يقال غرمى وجدك كما يقال اما وجدك
نته كه مهمله ايله عرمى وخا ايله حرمى دخى بو معنايه مستعملردر نته كه ماده لرنده ذكر اولندى (الغرمى) سكرى
وزننده اشك ايكولى كرانجان عورته دينور يقال امرأة غرمى اى ثقيلة (الغرام) غينك فتحيله برشيئه پك دوشكونلكه
دينور حرص وولوع معناسنه در يقال به غرام اى ولوع وشر دائم معناسنه در وهلاك معناسنه در وعذاب
معناسنه در قال الشارح ومنه قوله تعالى ❊ ان عذابها كان غراما ❊ اى دائما او هلاكا (المغرم) مكرم وزننده درد عشقه
كرفتار اولان آشفته يه دينور يقال هو مغرم اى اسير الحب وثقلت دينه كرفتار اولان آدمه دينور يقال هو مغرم
اى اسير الدين وبرنسنه يه پك دوشكون حريص اولان آدمه دينور يقال هو مغرم به اى مولع ❊ قال الشارح يقال
اغرم به على المجهول فهو مغرم (الغريم) امير وزننده بورجلويه دينور يقال هو غريم له اى مديون وآلاجق
صاحبنه دينمكله ضد اولور يقال هو غريمه اى دائنه (الغرامة) سحابه وزننده و(الغرم) قفل وزننده و(المغرم)
مكرم وزننده اداسى لازم اولان نسنه يه دينور دين وديت كبى يقال عليه غرامة وغرم ومغرم وهو ما يلزم اداؤها
(الاغرام) همزه نك كسريله و(التغريم) تفعيل وزننده بركسه ذمتنده متقرر اولوب اداسى لازم اولان نسنه يى اودتمك
معناسنه در تقول اغرمته وغرمته اذا جعلته مؤديا زمخشرى مقدمة الادبده بتوان افكندش خواسته را عبارتيله
تفسير ايلمكله اكا مالى اودتدى ديمك اولور ومصباحده اغرمه اذا جعله غارما عبارتيله مرسوم اولمغله آنى مديون
ايتدى ديمك اولور پس بو ايكى معنايه ده وارد اولمش اولور (الغرم) غينك فتحيله و(الغرامة) سلامه وزننده ذمتنه
اداسى لازم كلان نسنه يى اوده مك معناسنه در يقال غرم الدية غرما وغرامة من الباب الرابع اذا اداها (الاغرنشام)
شين معجمه ايله احرنجام وزننده برآدمك ضعف وهزالدن كوده سنك اتى صولوب قرنى انجه لوب ايچرى چكمك
معناسنه در يقال اغرنشم الرجل اذا ذبل لحمه وخمص بطنه (الغرطمانى) طاى مهمله ايله عنفوانى وزننده خوب
چهره دلبر دلى قانلويه دينور يقال فتى غرطمانى اى الحسن الوجه (الغرقم) قافله جعفر وزننده حشفة ذكره
دينور (غوزم) كوره وزننده شهرهرات قضاسنده برقريه در (الغسم) غينك وسينك فتحيله هوايوزنه عارض
اولان قرا كولغه كذلك توز وپوص ودومانلغه دينور تقول ما هذا الغسم اى السواد واختلاط الظلمة والهبوة
والغبرة (الغسوم) هجوم وزننده كيجه پك قرا كو اولمق معناسنه در يقال غسم الليل غسوما من الباب الاول اذا اظلم
(الاغسام) همزه نك كسريله غسوم معناسنه در يقال اغسم الليل بمعنى غسم (الاغسام) همزه نك فتحيله و(الغسم
صرد وزننده بلود پاره لرينه دينور يقال فى السماء اغسام وغسم اى قطع من سحاب (الغشم) غينك فتحى وشين
معجمه نك سكونيله ظلم ايلمك معناسنه در يقال غشمه الوالى غشما من الباب الاول اذا ظلمه وغشم سراة ارضنده
بروادى آديدر ودوه لره صاغ وعليل ديميوب جمله سنه بردن قطران سورمك معناسنه در يقال غشم الابل غشما من الباب
الثانى اذا هنأه يصبه على صحيحه وسقيمه واودونجى كيجه وقتى ايوسنه وكوتوسنه باقميوب بى تأمل كيفما اتفق اودون
ايلك معناسنه مستعملدر يقال غشم الحاطب اذا احتطب ليلا فقطع كل ما قدر عليه بلا نظر وفكر (الغشم) فتحتينله
اسمدر دوه لرى صحيح وسقيم ديميوب جمله سنى بردن قطرا نلمغه دينور (غبشم) جيدر وزننده بر رجل آديدر
(الغشمشمة) و(الغشمشمية) فتحاتله جرأت واقدام وشجاعت معناسنه در يقال انه لذو غشمشمة وغشمشمية
اى ذو جرأة ومضاء (المغشم) منبر وزننده و(الغشمشم) سفرجل وزننده شول دلير ودلاوره دينور كه
بركسه دن استعانت ايتميوب همان كندى باشنه صالدوروب قصد ايلديكى نسنه دن هر نقدر مهول وخطرناك
ايسه ده اصلا يوز دوندرمز اوله يقال هو مغشم وغشمشم اذا كان يركب رأسه فلا يثنيه عن مراده شئ
(الغضرم) ضاد معجمه ايله جعفر وزبرج وزنلرنده شول غليظ يره دينور كه طپراغى چوق ويومشق ويابشقان اوله
وشول اوزلو قزل قورى بالچغه دينور كه جابجا چتلامش اوله على قول كوفكى طاش كبى وكرج كبى يومشق اولوب
يورركن اياق كوميلور اولان يره دينور (الغطم) هجف وزننده و(الغطيم) قرشب وزننده و(الغطمطم) سفرجل
وزننده عظيم دريايه دينور وغطم دريادل وحوصله دار قلبى كنكبش آدمه اطلاق اولنور يقال رجل غطم
اى واسع الاخلاق وجمع كثيره اطلاق اولنور (الغطم) ميمك تشديديله قويوسوده دينور (الغلم) فتحتينله و(الغلمة
غرفه وزننده برآدمك شهوت جماعيه سى غالب اولمق معناسنه در يقال غلم الصوفى غلما وغلمة من الباب الرابع
اذا غلب شهوة وغلمه خاصة يوغور وآيغر قسمى حشارى اولمق معناسنه در يقال غلم البعير اذا هاج من الغلمة

(الاغتلام) افتعال وزننده غلم معناسنه در يقال اغتلم الرجل والبعير بمعنى غلم (الغلم) كتف وزننده و (الغليم
سكيت وزننده و (المغليم) منديل وزننده اسم فاعللر در شهوت جماعيه سى غالب آدمه دينور مؤنثى غلمه در فرحه
وزننده ومغتلمه ومغليه ومغليم وغليه وغليم در سكيته وسكيت وزنلرنده (الاغلام) همزه نك كسريله برنسنه
برآدمى شهوته كتورمك معناسنه در معجون مقوى كبى يقال اغلمه الشئ اذا هيج غلمته (الغلام) غراب وزننده
بيغى ترلمش چاغ ابر وحدينه وارمق اوزره اولان اوغلانه دينور وعلى قول تولدى كوندن جوان اولنجه قدر غلام
اطلاق اولنور وكهولت كرته سنه وارمش آدمه ده ديمكله ضد اولور جمعى اغلمه وغلمه وغلمان كلور غينلرك
كسريله مؤنثى غلامه در (الغلومة) و (الغلومية) و (الغلامية) اسملردر غلاملغه دينور (الغيلم) حيدر وزننده كوز
قبولرده اولان صومنبعنه دينور وجماعه مشتهيه اولان قزه دينور يقال جارية صارت غيلما اى مغتلمة وقوربغه يه
دينور وبرموضع آديدر واركك قبلو بغه يه دينور وباشنك اورته سى بصى صاچى چوق دلى قانلويه دينور نفسنه
نسبتله غيلى دخى دينور وبعضلر يعنى ليث لغوى غيلم مشط ومدرى معنالرينه ده كلور ديو ثبت ايلديلر لكن
مصحفدر صواب اولان فايله فيلم اولمقدر وغيلم كس وكسه معناسنه مستعمل اولور يقال ما بالدار غيلم اى احد (غليم
زبير وزننده ابن سام بن نوح عليه السلامدر (تغلم) تمنع وزننده برارضك اسميدر (تغلمان) تثنيه اولهرق برموضع
آديدر (الغلصمة) غينك وصادك فتحيله باش ايله بيون بيننده اولان اته دينور تركيده سكسن اتى ديرلر سينلرك ضميله
على قول كوجك دل ايله قزل اويكنك قاوشديغى يرده اولان يومرجغه دينور ياخود بوغازدليكنك باشنه دينور
شوارب وحرقده سيله كه تركيده اوكوك باشى تعبير اولنور ياخود لسانك كوكنه دينور يقال اشتكى غلصمته وهو
اللحم بين الرأس والعنق او العجرة على ملتقى اللهات والمرئ او رأس الحلقوم بشواربه وحرقدته او اصل اللسان
وغلصمه سادة وشرفاء معناسنه مستعملدر وكروه وجماعت معناسنه در ومصدر اولور ذكر اولنان غلصمه يى
كسمك معناسنه در يقال غلصمه اذا قطع غلصمته وبرآدمك غلصمه سندن طوتمق معناسنه در يقال غلصمه
اذا اخذ بغلصمته وشرف وتعين معناسنه مستعملدر يقال هو فى غلصمة من قومه اى فى شرف وعدد يعنى
قومى ايچره صايلور شريف وذيشاندر (ذو الغلصمة) حرملة بن عبد الله العجلى لقبيدر كه فارس وشاعردر غلصمه سى
اوررطرزنده بيوك ايدى (المغلصمات) مدحرجات وزننده مغلصمه نك جمعيدر كه بيونى باغلو خاتونه اطلاق اولنور
يقال هن مغلصمات اى مشدودات الاعناق يعنى كردنلرى چوره وكردنبند مقوله سى پيرايه ايله باغلو اولان
محبوبه لردر (الغم) و (الغماء) غينلرك فتحى وميملرك تشديديله و (الغمة) غينك ضميله غصه واندوه معناسنه در غم
لفظنك جمعى غموم كلور يقال اخذه الغم والغماء والغمة اى الكرب ✻ شارح ديركه غم ماده سى ستر وتغطيه
معناسنه موضوعدر حزن واندوهه اطلاقى سرور وقلبى ستر ايتديكنه مبنيدر انتهى وغم مصدر اولور برآدمى
غصه ناك ايلمك معناسنه در يقال غمه غما من الباب الاول اذا احزنه ودابه نك اغزنه وبروننه غمامه كچرمك
معناسنه در يقال غم الحمار وغيره اذا القم فه ومنخريه الغمامة وبرنسنه يى اورتوب بوريمك معناسنه در يقال
غم الشئ اذا غطاه وكون زياده سيله اسى اولمق معناسنه در تقول غم يومنا اذا اشتد حره وغم پك اسى كونه
اطلاق اولنور كه وصف بالمصدردر يقال يوم غم وليلة غم اى ذو حر وستر معناسندن اولهرق هلال سحاب
رقيق ايله مستور اولمق معناسنه مستعملدر يقال غم الهلال على المجهول اذا حال دونه غيم رقيق وبرخبر باشى
اورتيلو مبهم وسربسته اولمق معناسنه مستعملدر يقال غم الخبر عليه على المجهول اذا استعجم (الاغتمام
افتعال وزننده و (الانغمام) انفعال وزننده غصه ناك اولمق معناسنه در يقال غمه فاغتم وانغم واغتمام
اوت چوغالوب بويلنمق معناسنه در يقال اغتم النبت اذا طال وكثر وانغمام اورتنوب بورنمك معناسنه در يقال
غمه اى غطاه فانغم (الاغمام) همزه نك كسريله غمناك ايلمك معناسنه در يقال ما اغمك لى وما اغمك بى وما اغمك
على اى ما احزنك وهوا پك اسى اولمق معناسنه در يقال اغم يومنا اذا اشتد حره وهوا بلودلو اولمق
معناسنه در يقال اغمت السماء اذا صارت ذا غمامة (الغام) و (المغم) ميمك ضميله اسم فاعللر در غم كبى
پك اسى وقته دينور يقال يوم غم وغام ومغم اى ذو حر او ذو غم و يقال ليلة غم وغمى كحتى وغمة (الغمة
غينك ضميله باشى اورتلو مبهم ايشه دينور يقال امر غمة اى مبهم وطولوم مقوله سى نسنه نك دينه دينور (المغموم
سحابله مستور هلاله دينور يقال غم الهلال فهو مغموم اذا حال دونه غيم رقيق ومبهم وسربسته خبره دينور
وزكامه اوغرامش آدمه دينور (الغمى) حتى وزننده ومدايله و (الغمى) غينك ضميله و (الغمية) غينك ضميله
هوا آچقلق اولمامغله هلالك مستور لغنه دينور يقال صمنا للغمى والغماء والغمى والغمية اى صمنا على غير

رؤية الهلال (الغمامة) سحابه وزننده ومرادفيدر على قول بيـاض بلوده دينور جمعى غمام وغمايم در وابى داود الايادى نام كسه نك ياخود بعض ملوك آل منذرك فرسى اسميدر وغمام جعفر طيارك قلجى اسميدر (المغمم) محدث وزننده صوبى چوق بلوده ودكزه دينور يقـال غيم وبحر مغمم اى كثير المـاء (كراع الغميم) كافك ضميله وامير وزننده حرمين بيننده مكه يه ايكى قوناق مسافه ده بر وادى آديدر غينك ضميله زبير وزننده اولان روايت وهمدر زيراز بير وزننده ديار حنظـله ده بر بشـقه وادى آديدر وغميم غينك ضمى و ياى مشـدده نك كسريله بنى سـعد يوردنده برصويك آديدر (الغمام) غراب وزننده زكام علتنه اطلاق اولنور رشـامه يى سـد وستر ايلديكيچون (المغمة) اسم فاعل بنيه سيله اوتى فراوان يره اطلاق اولنور يقـال ارض مغمة اى كـثيرة النبـات (الغمم) فتحتينله جبهه وقفا يى صاچ اينوب بور يمكه دينور (الاغم) صـاچى اينوب جبهه و وجه وقفـاسنى بوريمش آدمه دينو ريقـال هو اغم الوجه والقفـا وقابلا يى سحابه دينور كه اصلا فرجـه سى اولميه يقـال سحـاب اغم اى لافرجة له (الغمغمة) زلزله وزننده اوكوزلر برنسـنه دن بلـكليوب قورقدقلرى وقتده بوكـورشمك معناسنده در يقال غمغمت الثيران اذا صاتوا عنـد الذعر وبهـادرلر جنكده حيقروب كورلدهمك معـناسنه در يقال الابطال تغمغم اذا صاتوا عند القتال وسوزى واضح وآشكاره سويليوب مبهم وشوش سويلمك معنا سنه در يقال غمغم الكـلام اذا لم يبن (التغمغم) تزلزل وزننـده بودخى سوزى بيـان ايده ميوب مريل مريل سويلك معناسنه در يقـال تغمغم الرجل اذا لم يبن كلامه (الغميم) امير وزننده قويولمق ايچون آتشـده ايصدلمش سوده دينور يقال سقانا غميما اى لبنا قد سخن حتى يغلظ وقورى اوتك آلتنده نابت تازه اوته دينور (الغمى) ربى وزننده آفت وداهيه يه دينور و بر قريه آديدر وشول امر شديده دينور كه سمت سلوك وتشبث وجهت سلامتى مشكل ومستور اوله غينك فتحيله ده لغتدر (الغمى) غينك فتحى وقصر ايله جنكده عسكرى باصوب احاطـه ايدن توزه ودومانه وشدت ومحنته اطلاق اولنور (الغموم) غينك ضميـله خرده وخفى اولان يلدزلره اطـلاق اولنور غام مفرديدر (المغامة) مفاعله وزننده ايكى آدم برى برينى غمناك ايلمك معناسنه در يقال غاممته اى غممته وغمنى (الغمـامة) كتابه وزننده شول طوربه مقوله سنه دينور كه علفدن منع ايچون آنكله دوه نك وسائر طوارك آغزلرينى بوررلر وناقه نك كـوزلرينى يابروتى باغليه جق باغه وصارقى يه دينور وچوجغك ختـان يرينك دريسنه دينور بونده غينك ضميله ده لغتدر (غنم) قنفذ وزننده ابن توابة الطائى در كه محدثدر (الغنم) فتحتينله قيون جنسنه موضوع اسمدر ومؤنثدر لفظندن مفردى يوقدر شـاة مفرديدرذكور واناثدن هر برينه ومختلط اولدقلرنده مجموعنـه اطلاق اولنور جمعى اغنام وغنوم واغانم كلور وتثنيه قلنوب غنمـان دينور ايكى سورى اراده سيله يقـال راح على فـلان غنمان اى قطيعان ❋ شارح ديركه غنم لفظنك مصغرى غنيمه در زيرا شول اسماء جموع كه لفظندن واحدى اولميوب وانسانـدن غيرى ايچون اوله لاجرم اكا تانيث لازمـدر وغنم غنيمتدن مأخوذدر آلتدفاعى اولميوب وذاتنده سهل ورام حيوان اولمغله كويا كه جمله يه غنيمت اولور و بو اسم عين اولمغله مصدردن اخذى خلاف مشهوردر (المغنمة) مكرمه وزننده و (المغنمة) معظمه وزننده فراوان قيونه دينور يقال غنم مغنمة ومغنمة اى كثيرة (الغنيم) اميروزننده و (المغنم) مقعد وزننده و (الغنيمة) سـفينه وزننده و (الغنم) قفـل وزننده دشمندن آلنان طويملق مالنه دينور

مطلب

فئ معناسنه ❋ مترجم ديركه مطرزى مغربده فئ وغنيمت ونفل بينلرينى ابو عبيده دن روايتله بورسمه فرق ايلمشدر كه غنيمت اهل شركدن حرب قائم اولديغى حالـده عنوة اخذ اولنان ماله دينور بونك حكمى بعـد التخميس باقيسى غانميته تخصيص اولنور وفئ بعـد الحرب ظفرياب اولنـان مالدركه تخميس اولنميوب كافة مسلمينك حقى اولور ونفل غزاته سهملرندن زائد اعطا اولنان ماله دينور مثـلا سر عسكر باشى بكلك مالى قاتلكدر ديو ترخيص ايلسه غازينك قتل ايلديكى كافرك مالى بكنديك اولوب سهمنه معدود اولمز پس بو اطـلاقات شرعيه دن اولور انتهى

مطلب

(الغنم) غينك ضمى وفتحيله و (الغنم) فتحتينـله و (الغنيمة) سفينه وزننده و (الغنمـان) غينك ضميله دشمندن طويملق آلمق معناسنه در يقال غنم الغازى غنما وغنما وغنيمة وغنمانا من الباب الرابع اذا اصاب فيئا و غنم غينك ضميله برنسنه يه رنج ومشقتسز نائل اولمق معناسنه مستعملدر يقـال غنم الشئ غنمـا اذا فاز به بلامشقة وعلى قول معناى اولده غنم فئ لفظى كبى اسمـدر غنيمه معنـاسـنه كه طويملغه دينور وغينك فتحيـله مصدردر (الغنـامى) قصارى وزننده غايت استفاده معنـاسنه در بو وزنلرده اولان كلملر ماده سـنك نهايتنه دلالت ايدر يقال غنـاماك ان تفعل كذا اى قصاراك يعنى مبلغ جهدك والذى تتغنمه (التغنيم) تفعيل وزننده برآدمه غنيمت بخش وانعام ايلمك معناسنه در يقـال غنمه كذا اذانفله اياه (الاغتنام) افتعـال وزننده و (التغنم) تفعـل وزننده برنسنه يى غنيمت

ایلك معناسنه در یقال اغتنمه وتغنمه اذا عدّه غنیمة (غنام) شدّاد وزننده اسماددر غنام ابوعیاض وغنام بن اوس البیاضی صحابه‌لردرو بر دوه‌نك اسمیدر (غنم) غینك فتحیله ابن تغلب بن وائل درکه برقبیله پدریدر (غنیم) زبیروزننده ابن قیس درکه تابعیدر (غنامه) سحابه وزننده بر خاتونك آدیدر (یغنم) یمنع وزننده ابن سالم بن قنبردروقنبرغلام حضرت حیدردر وعبد الله بن مغنم که مقعد وزننده‌در صحبتنده اختلاف اولندی (غنیمات غینك ضمیله برموضعدر (غنمه) فتحاتله ابن ثعلبة بن تیم الله در (الغیهم) حیدر وزننده غیهب کبی ظلمت معناسنه در (الغیم) غینك فتحیله بلوده دینور سحاب معناسنه یقال دون الهلال غیم ای سحاب وغیظ وکینه معناسنه مستعملدر یقال لفلان فی قلبه غیم ای غیظ ودوه قسمنه مخصوص قلاب مرضی کبی برمرض آدیدر لکن غیم هلاك ایلمز یك صوسز قالمقدن یورکی محترق اولور و غیم پك صوصا یوب یورك یانمق معناسنه در یقال غام الرجل یغیم غیما اذا عطش وحرّ جوفه وهوا بلودلواولمق معناسنه در یقال غامت السماء اذا صارت فیها سحابة (المغیوم) غیم علتنه اوغرامش دوه‌یه دینور (الغیمان) عطشان وزننده صوسزلقدن یورکی یانمش آدمه دینور مؤنثنده غیمی دینور وغیمان بن خثیل امام مالك حضرتلرینك جدّیدر (ذوغیمان) اذواء تعبیر اولنان ملوك حمیردن برملك لقبیدر (الاغامة) اقامه وزننده و(الاغیام) اصلی اوزره و(التغییم) تفعیل وزننده و(التغیم) تفعل وزننده هوابلودلنمق معناسنه در یقال اغامت السماء واغیمت وغیمت وتغیمت بمعنی غامت واغیام برمحلده مقیم اولمق معناسنه مستعملدر یقال اغیم القوم اذا اقاموا یعنی کالغیم و برآدمه صوسزلق اوغرامق معناسنه در یقال اغیم القوم اذا اصابهم غیم ای عطش وتغییم کیجه‌نك ظلمتی سیاه بلود کبی باصوب جوکمك معناسنه مستعملدر یقال غیم اللیل اذا جاء کالغیم (مغامه) میمك فتحیله اندلس الکاسنده بر بلده آدیدر ❊ فصل الفاء ❊ (الفأم) فانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله صویه قانمق معناسنه در یقال فأم من الماء فأما من الباب الثالث اذا روی وحیوان اغزینی اوت ایله طپطلو ایلمك معناسنه خصائصدندر یقال فأم البعیر اذا ملأ فاه من العشب (الفئم) فتحتینله فأم ایله ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال فئم البعیر فئما من الباب الرابع بمعنی فأم ودوه‌نك یغرینیسی طاولولقدن یاغ باغلمق معناسنه مستعملدر یقال فئم حارك البعیر اذا امتلأ شحما (التفأم) تفعل وزننده بودخی حیوان اغزینی اوت ایله طپطلو ایلمك معناسنه در یقال تفأم البعیر بمعنی فأم (الافآم) اکرام وزننده دوه‌نك سمرینه برمقداردخی زیاده ایلکله بولالتمق معناسنه‌در یقال افأم القتب اذا وسّعه وزاد فیه (التفئیم تفعیل وزننده افآم معناسنه‌در یقال فأم القتب بمعنی افأمه (المفأم) مکرم وزننده و(المفأم) معظم وزننده توسیع اولنمش سمره دینور (الفؤم) صرد وزننده پاره پاره و ریزه ریزه معناسنه‌در یقال قطعوه فؤما ای قطعا قطعا (الفئام) کتاب وزننده جماعت انسانیه دینور لفظندن واحدی یوقدر ومحفه مندرینه دینور جمعی فؤم کلور کتب وزننده (المفأم) منبروزننده و(المفآم) محراب وزننده یغرینیسی شحم ایله طپطلو اولان دوه‌یه دینور (الافحم) جمیله احمر وزننده آوردی قالین آدمه دینور یقال رجل افحم ای فی شدقه غلاظ (الفحم) فانك وحانك فتحیله و(الفحم) لحم وزننده و(الفحیم) امیروزننده کوره دینور مفردی فحمه‌در جمعی فحام کلور فانك کسریله وفحوم کلور وفحمة اللیل کیجه‌نك اولی یاخود یك قاره لغی یاخود غروب شمس ایله انسانك اویقویه واردیغی وقتك ماییننه اطلاق اولنور و بویاز کیجه‌لرینه مخصوصدر تقول اتیته عند فحمة اللیل ای اوله او اشدّ سواده او مابین غروب الشمس الی نوم الناس وفحمة السحر شفق صبح وقتندن عبارتدرکه هنوز سوادی اولور وفحمة بن جبیر نصف اللیله اطلاق اولنور وفحم مصدر اولور فحمة اللیل وقتنده شراب ایچمك معناسنه یقال فحم الرجل فحما من الباب الثالث اذا شرب فی فحمة العشاء وجوابه مقتدر اولموب دمبسته قالمق معناسنه در یقال فحم الرجل اذا لم یطق جوابا (الافحام) همزه‌نك کسریله فحمهٔ لیل وقتنده یوله کتمیوب اولوقتی صاوشدرمق معناسنه در یقال افحموا عنکم من اللیل ای لا تسیروا فی فحمته بونك بابی سلب ایچوندر وغم وکدر مقوله‌سی عارضنه شاعری شعر انشادندن آلیقومق معناسنه‌در یقال افحم الهمّ الشاعر اذا منعه من قول الشعر وشاعری خموش ودمبسته بولمق معناسنه دریقال هاجاه فافحمه ای صادفه مفحما یعنی لایقول الشعر وچوجق صولغی کسلنجه قدر اغلامق معناسنه در یقال افحم الصبی علی المجهول اذا بکی حتی انقطع نفسه افحام مجادل بوندن مأخوذدر (التفحیم) تفعیل وزننده بودخی فحمهٔ لیل وقتنده یوله کتمیوب اولوقتی صاوشدرمق معناسنه‌در بونکده بابی ازاله ایچوندر تقول فحموا عنکم من اللیل ای لا تسیروا فی فحمته وبرنسنه‌یی سیاه ایلمك معناسنه‌در یقال فحمه اذا سوده (الفحوم) و(الفحومة) فانك ضمیله یك سیاه اولمق معناسنه‌در یقال فحم الشیء

فحوما وفحومة من الباب الخامس اذا اسودّ (الفاحم) و(الفحيم) امير وزننده پك سياه نسنه‌يه دينور يقال شئ
فاحم وفحيم اى اسود وفاحم باغرغان قوچه دينور فحم كبى كاسيذ كر وجارى اولميوب ساكن اولان صويه دينور
يقال ماء فاحم اى ساكن لايجرى (المفحم) مكرم وزننده سوزدن عاجز اولوب خموش اولان آدمه دينور يقال
رجل مفحم اى عيى‌ واشعار سويلمكه مقتدر اولميان آدمه دينور يقال هو مفحم اذا كان لايقدر ان يقول شعرا
(الفحم) فانك فتحيله و(الفحام) و(الفحوم) فارك ضميله چوجق اغلامقدن صولغى كسلمك معناسنه در يقال فحم
الصبى‌ وفحم فحما وفحاما وفحوما من الباب الثالث والرابع اذابكى حتى انقطع نفسه ويقال فحم الصبى‌ على المجهول
وقوج باغرمق معناسنه در يقال فحم الكبش اذا صاح وفحوم قيونك صويى جارى اولميوب طورغون اولمق
معناسنه در يقال فحمت القليب فحوما من الباب الاول اذاسكن ماؤها (الفحم) كتف وزننده فاحم كبى
باغرغان قوچه دينور يقال كبش فاحم وفحم اى صياح (الافتحام) افتعال وزننده اخشام وقتى شراب ايچمك
معناسنه در يقال افتحم الرجل اذا اغتبق (الفخامة) خاى معجمه ايله كرامه وزننده ايرى وديزمان اولمق معناسنه در
يقال فخم الشئ فخامة من الباب الخامس اذا ضخم (الفخم) ضخم وزننده وصفدر ايرى وديزمان شيئه دينور
يقال شئ فخم اى ضخم وقدر وشانى عظيم آدمه اطلاق اولنور يقال رجل فخم اى عظيم القدر وفصاحت
وبلاغتله ممتاز وذيشان كلامه وصف اولور يقال كلام فخم اى جزل (التفخيم) تفعيل وزننده تعظيم وتبجيل
معناسنه در يقال فخمه اذا عظمه وتفخيم الحروف حرفلرى اماله ايليوب قبا وقالين تلفظ ايلمكدر يقال فخم
الحروف اذا ترك الامالة فيها * شارحك بياننه كوره تفخيم اهل حجاز واماله بنوتميم ادا ايدر لكن علم تجويدده تفخيم
ترقيق مقابلى اولمق اوزره مشروحدر (الفخمية) جهنيه وزننده تعظيم وتكبر واستعلاء معناسنه در يقال
ماهذه الفخمية اى التعظم والاستعلاء (الفيخمان) زعفران وزننده شول عظيم الشان آدمه دينور كه رتق وفتق
امور جمهور دست رأى وتدبيرينه مفوّض اولمغله جميع مصالح آنك حل‌ وعقديله صورت بولوب كنديسز اصلا
بر مصلحت قطع وتمشيت اولنميه يقال رجل فيخمان اى معظم يصدر عن رأيه ولايقطع امر دونه (القدم) فانك فتحى
ودالك سكونيله شول بليد وكند ذهن ونادان وثقيل وچولپه وصالق آدمه دينور كه سوز بيلديكندن جماد كبى طوروب
تقلدن غيرى نسنه بيليه يقال هو فدم اى عيى عن الكلام فى ثقل ورخاوة وقلة فهم وغليظ الوجود تصلق
وبد اندام احمق آدمه دينور جمعلرى فدام كلور فانك كسريله مؤنثى فدمه در يقال هو فدم اى غليظ جاف احمق
وپك قويو قرمزى بو يانمش اولان على قول قرمز يلغى شديد اولميان ثوبه دينور بعض نسخه ده مفدم عنواننده
مرسومدر مكرم وزننده ونهايه ده دخى اويله‌در ولسان العربده ايكيسى دخى مثبتدر فيقال ثوب فدم ومفدم
اى مشبع حمرة اوما حمرته غيرشديدة وفدم مصدر اولور ابريق وبرداق مقوله سنك اغزينه بزدن سوزكى باغلمق معناسنه
يقال فدم فم الابريق فدما وفدم عليه بالفدام من الباب الثانى اذا وضع الفدام عليه (الفدامة) كرامه وزننده
و(الفدومة) فانك ضميله بركسه فدم اولمق معناسنه در يقال فدم الرجل فدامة وفدومة من الباب الخامس اذا كان
فدما (الفدام) كتاب وزننده و(الفدام) سحاب وزننده و(الفدّام) شدّاد وزننده و(الفدّوم) تنوز وزننده
شول نسنه‌يه يعنى بزپارسنه دينور كه عجم ومجوس طائفه‌سى صو ايچدكلرى وقتده ابريق سوزكوسى كبى اغزلرينه
بند ايدرلر و برداق وابريق مقوله سنك اغزينه باغلدقلرى سوزكويه دينور (المفدّم) معظم وزننده و(المفدم)
مكرم وزننده اغزنده سوزكو اولان قابه دينور يقال ابريق مفدّم ومفدم اذا كان عليه مصفاة (التفديم) تفعيل
وزننده ابريق مقوله سنك اغزينه بزدن سوزكو ايلمك معناسنه در تقول فدمت الابريق اذا جعلت عليه مصفاة
ومجوسى صو ايچركن اغزينه سوزكو كبى نسنه طوتمق معناسنه در يقال فدّم المجوسى فاه اذا وضع الفدام عليه (الفدام
كتاب وزننده عمامه معناسنه در كه طوارى علفدن منع ايچون اغزينه چكردكلرى طوربه مقوله سنه دينور (الفدغم
غين معجمه ايله جعفر وزننده هر يانى اويغون كوزل تنومند آدمه دينور وخوب ودلبر طولغون يوزه دينور وصو اينه
قانمش ممتلئ سبزه‌يه دينور (الفدغمة) دحرجه وزننده برآدم طولغون كوزل يوزلو اولمق معناسنه در يقال فدغم
الرجل على المجهول اذا امتلأ وجهه (الفرم) و(الفرمة) فارك فتحيله و(الفرام) كتاب وزننده نسوانك فرجلرينى
تضييق ايلدكلرى دارويه دينور شاب كبى (الفرماء) حمراء وزننده و(المستفرمة) فرجنى علاجله تضييق ايدن
قارى‌يه دينور يقال امرأة فرماء ومستفرمة اذا كانت تضيق فرجها بالفرم اى الدواء الذى يتضيق به الفرج
(الفرامة) كتابه وزننده و(الفرام) كتاب وزننده نسوانك فرجنه طوتدقلرى بزپارسنه دينور كه پرده بزى تعبير
اولنور سيلانى منع ايچون طوتنورلر على قول حيض پچاورسنه دينور (الافترام) افتعال وزننده خاتون فرامه

طوتمق معناسنه دريقال افترمت المرأة اذا احلت الفرامة (فرماء) صحراء وزننده كرچه جوهری برموضع ايله
تفسير ايلمش لكن سهودر صواب اولان قافله اولمقدر كذلك اشتهاد ايچون انشاد ايلديكی بيتده دخی تصحيف
ايلمشدر ❊ شارح ديركه ابن حبيب فايله تنصيص ايلمشدر (الافرام) همزه نك كسريله طولدرمق معناسنه دريقال
افرم الحوض اذا ملأه (الافرم) احمر وزننده ديشلری كدك آدمه دينور يقال رجل افرم ای المتحطم الاسنان
و بر رجل اسميدر كه مصرده برجامع بنا ايلمشدر (الافرنجام) احرنجام وزننده ات قسمنك يوزی پشوب اوزی هنوز
چيك قالمق معناسنه دركه تا تاری پشمك تعبير اولنور يقال افرنجم اللحم اذا نشيط من اعلاه ولم ينشو (الفرزوم
عصفور وزننده شول دكرمی خشبه دينوركه پاپوشچيلر اوزرنده ايش كسرلر كتوك تعبير ايدرلر على قول
قاف ايله در (الفرصمة) دحرجه وزننده برنسنه يی قيروب كسمك معناسنه دريقال فرصمه اذا كسره وقطعه
و بولغت روبه نام شاعرك شعرنده وارد اولمشدر (الفرضم) ضاد معجمه ايله زبرج وزننده ياشلو قوجه قيونه دينور
على قول قيريق بوينوزلويه دينور وديشلری اوفانمش قيونه ده دينور و مهرة بن حيدان قبيله سندن بربطن اسميدر
قاف ايله قرضم مصحفدر وذهبن نام صحابينك پدری اسميدر (الفرضمی) زبرجی وزننده عظيم الهيكل اولوب
ره پك پك بصان دوه يه دينور (الفرطوم) عصفور وزننده جزمه نك سيوری برونه دينور (المفرطمة) مدحرجه
وزننده برونی سيوری جزمه لره ومستره دينور يقال خفاف مفرطمة ای ذات فرطوم (الفرطمة) دحرجه وزننده
جزمه يه برون يمامق معناسنه دريقال فرطم الخفاف اذارقمها بالفرطوم ظاهر اسلف پاپوشچيلر برونلو كسمكی
بيليوب صكره دن يمارلراوله ❊ مؤلف ديركه جوهری كرچه بوماده يی فا ايله رسم ايلدی لكن صواب اولان قاف ايله
اولمقدر (الفرقم) قافله جعفر وزننده آدمك ذكری باشنه دينور (المفرقم) مزعفر وزننده صقالی كيج اغاران قاره
قوجه آدمه دينوركه ذاتنده بد غدا ودرشتخوار اوله (الفسحم) قنفذ وزننده سينه سی قلقان كبی ككبش اولان آدمه دينور
يقال رجل فسحم ای الواسع الصد ر وذكر باشنه دينور وفسحم بنت عبدالله بن ابی وفسحم بنت اوس بن خولی
صحابيه لردر وزيد بن الحارث بن فسحم اصحابدندر فسحم بونك والده سيدر (الفصم) فانك فتحی وصاد مهمله نك
سكونيله قرمق معناسنه دريقال فصمه فصما من الباب الثانی اذا كسره و بناء يقلمق معناسنه دريقال فصم البيت
على المجهول اذا انهدم (الانفصام) انفعال وزننده قيرلمق معناسنه دريقال فصمه فانفصم ای كسره فانكسر
وكسلمك معناسنه دريقال انفصم الشیء اذا انقطع (التفصم) تفعل وزننده بودخی قيرلمق معناسنه در
يقال تفصم الشیء اذا انكسر (الافصام) همزه نك كسريله حمی محمومی صاليورمك ياخود يغمور آچلمق معناسنه دركه
قطع معناسندندر يقال افصمت الحمی اوافصم المطر اذا اقلع (الفصيم) امير وزننده ايری بالته يه اطلاق اولنور
فاعل معناسنه دريقال فأس فصيم ای ضخمة (الافصم) قيريق نسنه يه دينور يقال خلخال افصم ای منفصم
(الفطم) ختم وزننده كسمك معناسنه در يقال فطمه فطما من الباب الثانی اذا قطعه وچوجغی سود امكدن
آيرمق معناسنه دركه سود دن كسمك تعبير اولنور يقال فطم الصبی اذا فصله عن الرضاع (المفطوم) و (الفطيم
امير وزننده ممه دن كسلمش صبی يه دينور جمعی فطم كلور كتب وزننده (الفطام) كتاب وزننده اسمدر
چوجغك سود دن كسلمسنه دينور (الفاطم) صاحب وزننده ياوريسی برياشنه وارمش ناقه يه دينور يقال ناقة
فاطم اذا بلغ حوارها سنة (الافطام) همزه نك كسريله قوزينك ممه دن كسله جك وقتی كلوب چاتمق معناسنه در يقال
افطمت السخلة اذا حان ان تفطم (الفاطم) و (المفطومة) و (الفطيم) امير وزننده ممه دن كسلمش قوزی يه دينور
(فاطمه) يكرمی صحابيه اسميدر وشول فواطم كه حديثده يعنی ❊ اعطى النبی عليه السلام عليا حلة سيراء وقال شققها
خمرا بين الفواطم ❊ حديثنده وارد اولمشدر مراد فاطمة الزهراء ووالدۀ حضرت مرتضی اولان فاطمة بنت اسد
وفاطمه بنت حمزه در ياخود فاطمه بنت عتبة بن ربيعه در وشول فواطم كه توليد حضرت مصطفوی خدمتيله
شرفياب اولديلر يدی نفر فاطمه لردر بری قرشيه ايكيسی قيسيه وايكيسی يمانيه و بری ازديه و بری خزاعيه در
(الانفطام) انفعال وزننده كسلمك معناسنه دريقال فطمه فانفطم اذا قطعه فانقطع و برآدم منهی اولديغی نسنه دن
نهی ومنعی قبول ايلمكله آندن فارغ اولمق معناسنه مستعملدر يقال انفطم عنه اذا انتهى عنه (التفاطم) تفاعل وزننده
برآدمك ممه دن كسلمش قوزيلری واوغلاقلری ينه انالرينه قوششوب اوششمق معناسنه دريقال تفاطم القوم
اذا الهج بهمهم بامهاتها بعد الفطام (فطيمه) جهينه وزننده برموضع آديدر و براعرابيه اسميدر كه برداستان
صاحبه سيدر (الفعامة) سلامه وزننده و (الفعومة) عمومه وزننده طپطلو اولمق معناسنه در يقال
فعم الساعد والاناء فعامة وفعومة من الباب الخامس اذا امتلأ وقزلك يال وبال واندامی تمام حدته كالنی بولوب

بلكلری و بالدرلری طولغون اولمق معنـاسنه مستعملدر یقـال فعمت المرأة اذا استوی خلقها وغلظ سـاقها
(الفعم) شكس وزننده وصفدر طلونسنه یه دینور رفعمل دخی دینور لام زیاده سیله كه ابلغ اولور یقال اناء فعم ای ممتلیء
(الفعمة) فرحه وزننده معنای ثانیدن وصفدر یال و بالی رسیدهٔ كمال اولوب بلكلری و بالدرلری قبق طولسی كبی
طولغون محبوبه یه دینور (الافعـام) همزه نك كسریله و (التفعیم) تفعیل وزننده طولدرمق معنـاسنه در یقال
افعم الاناء وفعمه اذاملأه وافعام مسك وطیب درون خانه یی رایحهٔ طیبه ایله قاپلمق معنـاسنه مستعملدر یقـال
افعم المسك البیت اذا طیبه و برآدمی پرغضب ایلمك معناسنه در یاخود دماغنی رایحهٔ طیبه ایله لبریز ایلمك معناسنه در
یقـال افعم فلانا اذا اغضبه او ملأ انفه رایحة (الفعم) فانك فتحیله بودخی طولدرمق معنـاسنه در یقـال فعم الاناء
وفعمه فعما من البـاب الرابع والثالث اذاملأه وفعم برشجر علی قول كل تعبیر اولنـان چچك اسمیدر ورد معنـاسنه
(فعوعم) یاخود فعمم سفرجل وزننده برموضع آدیدر (الافعیعـام) اعشیشاب وزننده قاب كركی كبی طلوب
طاشمق معنـاسنه در یقـال افعوعم الاناء والحوض اذا امتلاء وفاض (الفغم) فانك فتحی وغین معجمه نك سكونیله
و (الفغوم) قعود وزننده خوش رایحه دماغی آلوده ایدوب طوتمق معنـاسنه در یقال فغمه الطیب فغما وفغوما
من الباب الثـالث اذا سد خیاشیمه كذلك رایحهٔ طیبه سدهٔ بدنیه لری اچمق معنا سنه اولمغله ضد اولور یقـال
فغمته الرایحة السدة اذا فتحتها وفغم اوپمك معنـاسنه در یقـال فغم المرأة اذاقبلهـا وممه امك معنـاسنه در یقـال
فغم الجدی امه اذا رضعهـا وفغم لسان ایله وخلال ایله دیش ارالقلرندن چیقـار یلان طعـام بقیه سنه دینور
قال الشارح ومنه الحدیث ❊ كلوا الوغم واطرحوا الفغم ❊ الوغم ماتساقط من الطعام والفغم ماتخرجه من خلل اسنانك
(المفاغمة) مفاعله وزننده بودخی اوپمك معناسنه در یقال فاغم المرأة اذاقبلها (الفغم) فتحتینله برنسنه یه پك حرصله
دوشكون اولمق معنـاسنه در یقـال فغم بالشیء فغما من البـاب الرابع اذا لهج وحرص ودائمی بریرده مقیم
اولمق معنـاسنه در یقـال فغم بالمكان اذا اقام به ولزمه (الافغام) همزه نك كسریله طولدرمق معنا سنه در
یقال افغم الاناء اذاملأه و یقال افغم مكانه اذاملأه بریحه (الانفغام) انفعال وزننده مزكومدن زكام آچلمق معناسنه در
یقال انفغم الزكام اذا انفرج (الفغم) فانك ضمیله وضمتینله اغزك مجموعنه دینور كه دیشلری ولسانی وآوردی حاویدر
علی قول چكه لر ایله بیله جه اكنكه دینور ومنه یقال اخذفلان بفغمه علی المجهول ای شق علیه یعنی پك رنج ومشقته
كرفتار اولدی (المفغم) مكرم وزننده برنسنه یه اغراء وتشویق اولنمغله اكا دوشكون اولان آدمه دینور یقال هومفغم به
ای مغری به یعنی حریص علیه (الفقم) فانك وقافك فتحیله طولمق معناسنه در یقال فقم الاناء فقما من الباب الرابع
اذا امتلأ وفقم وفقم قافك سكونیله برآدمك اوست دیشلری ایلروجه اولمغله الت دیشلره راست قپانمیوب آشوری
اولمق معناسنه در یقال فقم الرجل فقما وفقما من الباب المزبور اذا كانت ثنایاه العلیامتقدمة فلایقع علی السفلی وفقم
فتحتینله طاشقن سرور ونشاطله بوطورلنمق معناسنه در یقال فقم الرجل اذا اشرو بطر و برآدمك مالی توكنمك یاخود
چوغالمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقـال فقم ماله اذا نفد اوكثر وفقم وفقم قافك سكونیله وفقوم قعود
وزننده برمادهٔ استقـامت اوزره اولمیوب كج ومج اولمق معنـا سنه دركه نتیجه وانجـامی راست ودرست كلمز
یقال فقم الامر فقما وفقمـا وفقوما اذا لم یجر علی استواء و برایش عظیم ودشوار اولمق معنـا سنه در یقـال
فقم الامر اذا عظم وفقم فتحتینله بیقمق معنـاسـنه در یقـال أكل حتی فقم ای بشم (الافقم) احمر وزننده
اوست دیشلری ایلروجه اولمغله آلت دیشـلرندن آشوری اولان آدمه دینور وافقم بر رجل آدیدر و راست
ودرست اولمیوب كج ومج اولان ایشه اطلاق اولنور یقال امر افقم ای اعوج (الفقامة) فخامه وزننده بودخی
برمادهٔ راست ودرست اولمیوب كج مج اولمق معناسنه در یقـال فقم الامر فقـامة من الباب الخـامس اذا لم یجر
علی استواء و برمادهٔ عظیم اولمق معناسنه در یقال فقم الامر اذا عظم (التفـاقم) تفـاعل وزننـده بودخی
برماده بیویوب دشوار اولمق معناسنه در یقال تفاقم الامر اذا عظم (الفقم) فانك فتحیله وضمیله چكه یه دینور
علی قول چكه لرك برینـه دینور ایكیسنه فقمـان دینور وكلب قسمنك برونك اوجـنه دینور ومصـدر اولور
برآدمك چكه سندن قاوره یوب طوتمق معناسـنه یقال فقمه فقما من البـاب الاول اذا اخذ بفقمه وجمـاع ایلمك
معناسنه در یقـال فقم المرأة اذا نكحها (التفقم) تفعل وزننده بودخی برآدمك چكه سـندن قاوره یوب طوتمق
معناسـنه در یقـال تفقمه اذا اخذ بفقمه (المفـاقمة) مفـاعله وزننده بودخی جمـاع ایلمك معناسـنه در یقال
فاقم المرأة اذا جامعهـا (الفقم) ضمتینله اغزه دینور فم معنـا سنه (فقیم) زبیر وزننده كنانه قبیله سـندن
برجمـاعتدر نسبتنده فقمی دینور عرنی كبی جمـاعت مزبوره جاهلیه ده اشهر حرمی تاخیر ایدن طـائفه در

وفقيم دارم قبيله سندن برجاعتك دخی اسميدر بونك نسبتنده فقيمی دينور قياس اوزره (الفقم) كتف وزننده
دائما خصملرينه غالب اولان شير مرد آدمه دينور يقال رجل فقم فهم اذا كان يعلو الخصوم فهم كلمه سی مزاوجه
ايچوندرنته كه لقم لهم دخی ديرلر (الفيلم) حيدر وزننده عظيم الهيكل آدمه دينور فيل كبی يقال رجل فيلم
ای عظيم وقورقق آدمه دينور يقال رجل فيلم ای جبان وصاچی چوق وكور آدمه دينور و واسع قبويه
دينور وطراغه دينور مشط معناسنه ومبشين سفره يه دينور وچوق طورطويه وپوصه يه دينور زيت وشيرلغن
طورطوسی كبی (الافتلام) افتعال وزننده برون كسمك معناسنه در يقال افتلم انفه اذا جدعه (التفيلم
تدحرج وزننده اوغلان سمور وب ايريلمك معناسنه در يقال تفيلم الغلام اذا سمن وضخم (الفلقم) جعفر وزننده
واسع نسنه يه دينور يقال شئ فلقم ای واسع (الفلهم) جعفر وزننده نسوان فرجنه دينور و واسع قبويه دينور
شارح ديركه فلهم جلاه مكوكنه ده دينور ❋ مؤلف بو معنادن سكوت ايلدی (الفم) فانك حركات ثلاثيله اغزه
دينور فارسيده دهن ديرلر وفم اصلنده فوه ايدی و بعضا ميمی مثلثة مشدد اولور نته كه فوه ماده سنده
مشر وحدر ❋ شارح ديركه تشديد ميم اشعاره يعنی ضرورته مخصوصدر وفم دری يی بركره دباغت ايلمكه دينور كه
برآغز دباغت تعبير اولنور يقال فم من الدباغ ای مرة منه (فم) فانك ضمی وميم مشدده نك فتحيله ثم كلمه سنده
لغتدركه حرف عطفدر يقال جاء زيد فم عمرو ای ثم عمرو (الفوم) فانك ضميله صرمسغه دينور تقول
اكلت فوما ای ثوما و بغدايه دينور ونخوده دينور واتمكه دينور خبز معناسنه ومطلقا كنديدن اتمك يا پيلان
حبوباته دينور ومطلقا منعقد نسنه يه دينور كرك صوغاندن وصرمسقدن وكرك ييوك لقمه دن اولسون
(الفامی) فوم صاتيجی آدمه دينور فومی كلمه سندن مغيردر يقال هو فامی ای بايع الفوم (الفيوم) تنور وزننده
مصر ديارنده بربلده آديدر (آفاميه) سحابيه وزننده شام الكاسنده بربلده آديدر (فاميه) عراقده برقريه
اسميدر (فامين) بخارا قضاسنده برقريه در (الفومة) فانك ضميله اكين سنبله سنه دينور وايكی پرمق
ارالغنه قصدر يلوب كوتريلان شيئه دينور يقال هو على قدر فومة وهی ما تحمله بين اصبعيك (الفوم) صرد
وزننده مهموز اولان فؤم معناسنه دركه پاره پاره ديمكدر يقال قطعه فوما ای فؤما (الفهم) وهم وزننده
و (الفهم) فتحتيله و (الفهامة) سلامه وكتابه وزنلرنده و (الفهامية) فانك فتحيله و يانك تخفيفيله اكلمق معناسنه در
فارسيده شناختن مرادفيدر يقال فهم الكلام فهما وفهما وفهامة وفهامية من الباب الرابع اذا علمه
وعرفه بالقلب (الفهم) كتف وزننده تيز فهم اولان فطانتلو آدمه دينور يقال رجل فهم ای سريع الفهم
(الاستفهام) برنسنه يی اكلمق استمك معناسنه در (الافهام) همزه نك كسريله و (التفهيم) تفعيل وزننده
اكلتمق معناسنه در تقول استفهمنی الشئ فافهمته وفهمته اياه وانفعال بابندن انفهم عنوانی لحن وخطادر
(التفهم) تفعل وزننده تدريجله اكلمق معناسنه در يقال تفهمه اذا فهمه شيئا بعد شئ (فهم) سهم وزننده
برقبيله پدريدركه ابن عمير بن قيس بن عيلان در (الفيم) يانك تشديديله كيس وزننده شديد وتوانا آدمه دينور
جمعی فيوم در يقال رجل فيم ای شديد (الفيمان) فانك فتحيله عهد معناسنه در پيمان فارسی معربيدر يقال
بيننا فيمان اكيد ای عهد ❋ فصـــــل القاف ❋ (القتام) تای فوقيه ايله سحاب وزننده توزه دينور يقال ارتفع القتام
ای الغبار (القتمة) غرفه وزننده الواندن بوزاغه دينور يقال به قتمة ای لون اغبر وقتمه بركريه الرايحه نبات اديدر
(القتمة) فتحاتله رايحهٔ كريهه يه دينور يقال به قتمة ای رايحة كريهة (الاقتم) و (القاتم) سياه نسنه يه دينور يقال شئ اقتم
وقاتم ای اسود (الاقتمام) احمرار وزننده قرارمق معناسنه در يقال اقتم الشئ اذا اسود (القتوم) قعود وزننده
توزقالقوب هوايه آغمق معناسنه در يقال قتم الغبار قتوما من الباب الاول اذا ارتفع (حياض قتيم) زبير وزننده
اولومدن كنايه در حياض غتيم كبی و بو توز طپراق معناسندندر يقال اورده حياض قتيم ای الموت (القثم) قافك فتحی
وثای مثلثه نك سكونيله برآدمه دفعة نفيس مال ويرمك معناسنه در يقال قثم له من المال قثما من الباب الاول اذا غثم
ومال جمع ايلمك معناسنه در يقال قثم المال قثما من الباب الثانی اذا جمع وچقلداق بيلا شدروب مردار ايلمك معناسنه در
يقال قثمه بالجعر قثما اذا لطخه به (قثم) زفر وزننده ابن عباس بن عبد المطلب دركه صحابيدر وقثم قاثم لفظندن
معدولدر كثير العطاء آدمه دينور يقال هو قثم ای الكثير العطاء ومحضا طريق بر وخيره صرف وعيالنه
انفاق ايچون كسب وجمع مال ايدن آدمه دينور يقال هو قثم ای جموع للخير والعيال وطريق شر
ونامرضی يه صرف ايچون جمع مال ايدن كمسه يه ده دينمكله ضد اولور يقال فلان قثم ای جموع للشر وقثم
اركك صرتلانك اسميدر رفر ذارلق معناسندندر (القثوم) صبور وزننده بو دخی خير وعيال ايچون جمع مال ايدن آدمه

دینور (قثام) قطام وزننده دیشی صرتلانه دینور وجاریه یه اطلاق اولنور که سب وترذیل ادا تیدریاقثام دیرلر بادفارکبی وغنیمت کثیره یه دینور (الاقتثام) افتعال وزننده استیصال معناسنه در یقال اقتثمه اذا استأصله وچوق مال المق معناسنه در یقال اقتثم مالا کثیرا اذا اخذه وبرنسنه نك جمله سنی سیلوب سپوروب المق معناسنه در یقال اقتثم الشئ اذا اجترفه وبریکدرمك معناسنه در یقال اقتثمه اذا جمعه (القثمة) غرفه وزننده الوا ندن بوزلغه دینور یقال به قثمة ای غبرة ومرادارلغه دینورکه اسمدر وقثمه وقثم فتحتینله چقلداق بیلا شغله مردار اولمق معناسنه در یقال قثم الشئ وقثم قثمة وقثما من الباب الرابع والخامس اذا تلطخ بالجعر (القثم) حسم وزننده و(القثامة) قسامه وزننده بوزرنكلی اولمق معناسنه در یقال قثم الشئ قثما وقثامة من الباب الخامس اذا اغبر (القحوم) حای مهمله ایله قعود وزننده برکسه اوکنی آردنی فکر وتامل ایدوب کوزتمیه رك برایشه صالدرمق واتیلوب کیرمك معناسنه در متهور دلاورلرك بی پروا جنکه کیردکلری کبی یقال قحم فی الامر قحوما من الباب الاول اذارمی بنفسه فیه فجأة بلارویة (التقحیم) تفعیل وزننده برآدمی برایشه قحوم ایتدرمك معناسنه در تقول قحمته اذا ادخلته فی الامر من غیر رویة وآت را کبنی یوزی اوزره اتوب یره چالمق معناسنه در یقال قحمه الفرس اذارماه علی وجهه (الاقحام) همزه نك کسریله بودخی برآدمی بی اندیشه برایشه صالدرتمق معناسنه در تقول اقحمته بمعنی قحمته وناس قوراقلغه اوغرامغله اونلوصولو ابادان محله وارمق معناسنه در یقال اقحم اهل البادیة علی المجهول اذا اجدبوا فحلوا الریف ودابه بی نهره صوقمق معناسنه در یقال اقحم فرسه النهر اذا ادخله فیه ❊ مترجم دیرکه مؤلفینك حشوکبی زائد کلمه یه مقحم تعبیرلری بوندن مأخوذدر (الانقحام) انفعال وزننده و(الاقتحام) افتعال وزننده بونلرده بی ملاحظه برایشه صالدیروب کیرمك معناسنه در یقال اقحمته فانقحم واقتحم واقتحام برنسنه یی حقیر عد ایلك معناسنه درکه خوارسمق تعبیر اولنور یقال اقتحمه اذا احتقره ویلدیز باتمق معناسنه در یقال اقتحم النجم اذا غاب وهجوم ایلك معناسنه در یقال اقتحم المنزل اذا هجمه وبوغورکندیلکندن ناقه یه قصد ایلك معناسنه مستعملدر یقال اقتحم الفحل الشول اذا هجمها من غیر ان یرسل فیها (القحمة) تمره وزننده یمنده ربلده در (القحمة) غرفه وزننده اسمدر بی ملاحظه برایشه صالدرشه دینور یقال هورکب القحمة ای الاقتحام ومهلکه وخطرناکه دینور یقال هو فی قحمة ای مهلکة وقوراق وقیتلق ییله دینور جملری قحم کلور صردوزننده یقال وقعوا فی قحمة ای سنة شدیدة وقحط وقحم الطریق یولك صرب وصعوبتلو یرلرینه دینور یقال رکبوا قحم الطریق ای مصاعبه وقحم الشهر آیك آخر اوچ کیجه سندن عبارتدر یقال بقی قحم الشهر ای ثلاث لیال اخره (التقحم) تفعل وزننده بودخی آت راکبنی یوزی اوزره آتوب یره چالمق معناسنه در یقال تقحم الفرس براکبه اذا رماه علی وجهه (المقحم) مکرم وزننده ضعیف وبیچاره دینور یقال رجل مقحم ای ضعیف وشول دوه یه دینورکه برسنه ده هم التی وهم یدی یاش دیشلرینی دیشه مش اوله که برسنه ده ایکی کونه باشه دخول وقحوم ایتمش اولور یقال بعیر مقحم اذا اثنی واربع فی سنة فاقحم سنا علی سن وبادیه ده نشئت ایدن بدوی یه دینور (القحم) قحم وزننده و(القحوم) صبور وزننده پك یاشلو قوجه یه دینور مؤنثی قحمه در یقال رجل قحم وقحوم وامرأة قحمة ای الکبیر السن جدا وقحوم تیز تکرانوب نزول ایدن چرخه ومقاره یه دینور یقال محالة قحوم ای سریعة الانحدار (القحامة) قافك فتحیله و(القحومة) قافك ضمیله معنای اولدن اسملر در پك قوجه لغه دینور وبونلر فی الاصل مصدرلردر کندیلردن فعل تصرف اولنمدی اسم موضعنده استعمال اولندیلر یقال به قحامة وقحومة ای کبر سن جدا (القحم) قافك فتحیله سالك بردوزه یه اشدیروب کتمك معناسنه در یقال قحم المفاوز قحما من الباب الثالث اذا طواها وبرنسنه یه واروب چاتمق معناسنه در یقال قحم الیه اذا دنا (القاحم) پك سیاه نسنه یه دینور یقال اسود قاحم ای فاحم (المقحام) مقدام وزننده همان کندیلکندن ناقه یه صالدریجی بوغوره دینور (الاقحمة) نسخه لرده همزه نك وحانك فتحیله اقحمه ایله مفسر اوله رق مرسوم دراقحیحه عنوانی ایسه محلنده ثابت دکلدر ❊ شارح دخی تعرض ایلامشدر مکرکه اجوبه وزننده اوله که قمیحه نك جمعیدر ذرورات وسفوفات مقوله سنه دینور واقحمه لفظی اندن مقلوب اوله احتمالات سائره یه ظفر یاب اولنمدی (قحم) لحم وزننده بررجل آدیدر (قحذم) ذال معجمه ایله جعفر وزننده بر رجل اسمیدر (قحزم) زای معجمه ایله بر رجل آدیدر (القحزمة) دحرجه وزننده صرف وتحویل ایلك معناسنه در یقال قحزمه عن الشئ اذا صرفه (التقحزم) تدحرج وزننده ایلشمك معناسنه در یقال تقحزم فی امره اذا انشب (القحم) خای معجمه ایله حیدر وزننده اطرافندن یوکسك وصرتفع اولان شیئه دینور (القیخمان) فیخمان وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (لقدم) فتحتینله و(لقدمة) غرفه وزننده

و(القدم) عنب وزننده سابقه فی الامر معناسنه در که برخصوصده سائرلری سبق وتقدّملك اثر وحالتندن عبارتدر يقال له قدم وقدمة وقدم فی هذه الخدمة ای سابقة وقدم فتحتيله خير وبرّ وحسنه جهتنده درجه ومرتبه صاحبی آدمه دينور مؤنثی قدمه در يقـال هو قدم فی الخير ای له مرتبة فيه واياغه دينور رجل معـناسنه وقدم لفظی مؤنثدر جوهرينك تذكير ايله واحد الاقدام تعبيری سهودر صواب اولان واحدة الاقدام اولمقدر ها يله جمعی اقدام كلور شارح ديركه عضو تأويليله تذكيری جائزدر ❁ مؤلف لام بابنده رجلی القدم اومن اصل الفخذ الی القدم عبـارتيله تعريف ايدوب بوراده قدمی الرجل عنوانيله تعريفی غريبدر اكثر اهل لغت رجلی قالچه باشندن طبانه قدر و بعضيلری طبانی دخی ادخال ايدوب قدمی بالكز طوبوقـدن اشاغی ايله واكثری طبان ايله تعريف ايلمشلردر نته كه مغربده ومصباحده مصرحدر و زمخشری مقدمه ده كف پای ايله تفسير ايلدی كه اياق آيه سی ديمكدر پس بودخی طبان اولور بونلره كوره احدهمايی اخرده استعمـال مجاز اولور انتهی وقدم برقبيله آديدر و برموضع اسميدر و بهـادره اطلاق اولنور مفرد وجمعی وتانيث وتذكيری مساويدر يقال رجل قدم وامرأة قدم من رجال ونساء قدم اذا كانا جريئين ويقال هم ذووالقدم ای السابقة والتقدم فی الشجاعة واما ماجاء فی الحديث الذی فی صفة النار انه عليه السلام قال ❁ لا تسكن جهنم حتی يضع رب العزة فيها قدمه ❁ ای حتی يجعل الله الذين قدمهم لها من الاشرار فهم قدم الله للنار كما ان الاخيار قدم الله الی الجنة اووضع القدم مثـل للردع والقمع ای يأتيها امر بكفها عن طلب المزيد يعنی بوراده قدمدن مراد تقديم اولنان نسنه اولمغـله معنا رب العزه حضرتلری وفق مرادی اوزره جهنمه تقديم وادخال ايليه جكی اشراری بالتمام وضع وادخال ايلمدكجه جهنمك هـل من مزيد ديه رك فورت وسورتی سـاكن اولمز و بعضلر ديديكه وضع قدم برنسنه يی قلع وقمع ايلمكدن كنايه اولمغله امر الهی شرفورود ايدوب جهنمی مزيد طلبندن منع ونهی ايدنجه قدر ساكن اولمز ديمكدر ❁ شارح ديركه حديث متشـابهاتدن اولمغله اهل تحقيقك بونده اقاويل كثيره سی واقعدر (القدمة) غرفه وزننده سابقه فی الامر معناسنه دركه ذكر اولندی واسم اولوردليرلك ودلاورلك معناسنه يقال به قدمة ای جرأة (القدم) عنب وزننده بودخی سابقه فی الامر معناسنه در وقدم وقدامه سلامه وزننده مصدر اولور برنسنه قديم وديرين اولمق معناسنه كه حادث اولمق مقابليدر يقال قدم الشیء قدامة وقدما من البـاب الخامس اذا تقادم وقدم بومعناده اسم اولور قديملك دينور يقال به قدم ای ضدّ حدوث (القديم) امير وزننده و(القدام غراب وزننده وصفلردر زمان جهتيله اسكی وچوقدنبری نسنه يه دينور ديرين معناسنه كه حادث مقابليدر جمعی قدماء كلور كرماء وزننده وقدامی كلور قصاری وزننده وقدائم كلور (القدم) قافك ضميله وضمتينله بودخی دلير وبهـادره اطلاق اولنور كه جنكده عسكره تقدم ايدر يقال رجل قدم وقدم ای شجاع وقدم ضمتينله ايلرو ايلرو تقدم ايلمكه دينور ومنه يقال هو يمشی القدم اذا مضی فی الحرب يعنی اذا تقدم سائره (القدم) هدم وزننده و(القدوم) قعود وزننده تقدم ايلمك معناسنه دركه بركسه نك اوكنه كچمكدن عبارتدر يقال قدم القوم قدما وقدوما من الباب الاول اذا تقدمهم وقدم دليرلك وجرأت ايلمك معناسنه در يقـال قدم فلان وقدم قدما من البـاب الاول والرابع بمعنی اقدم (التقديم تفعيل وزننده بودخی اوكه كچمك معناسنه دركه نفسنی تقديم ايتمش اولور يقال قدّم القوم ای تقدمهم ❁ شارح ديركه مصنفينك مقدّمه تعبيرلرينی بعضلرك متقدمه معـناسيله تفسيرلری بوندندر وتقديم برآدمی ايلری سوروب اوكه كچرمك معنـاسنه در تقول قدّمته اذا جعلته مقدّما وتقديم يمين بعينه يمين ايلمكدن عبـارتدر كه يمينی حكم اوزره تقديم ايتمش اولور تقول قدّمت يمينا ای حلفت (الاستقدام) بودخی تقدّم معنـاسنه در يقال استـقدم القوم ای تقدمهم ودليرو كثير الاقدام اولمق معنـاسنه در يقـال استقدم الرجل اذا كان قدوما (الاقدام) همزه نك كسريله دليرلك ايلمك معناسنه دركه نفسنی ايلری كچرمك لازميدر يقـال اقدم علی الامر اذا شجع و برآدمی ايلری كچرمك معنـاسنه در تقول اقدمته بمعنی قدّمته واقدام يمين تقديم كبی بعينه يمين ايلمكدن عبارتدر تقول اقدمت يمينا اذا حلفت (القدم) ضمتينله و(القدمية) يای مشدده ايله و(اليقدمية) يای تحتيه نك فتحی ودالك ضميله و(التقدمية تای فوقيه مفتوحه ايله و(التقدمة) دالك ضميله ايلرولك معنـاسنه اولوب بعده جنكده دشمن عسكرينك سائردن مقدم حمله واقدام ايلمكده استعمـال اولندی يقـال هو يمشی القدم والقدمية واليقدمية والتقـدمية والتقدمة اذا مضی فی الحرب نهايه ده بونلر تقدم فی الشرف وتبختر معناريله ده مفسردر (المقدام) و(المقدامة) ميملرك كسريله و(القدوم) صبور وزننده و(القدم) كتف وزننده مطلقا دلير اولوب پك اقدام صـاحبی آدمه دينور (التقدم تفعل وزننده دليرو مقدام اولمق معـناسنه در يقال تقدّم الرجل اذا كان قـدوما واوكه كچمك معناسنه در يقـال تقدّم الرجل اذا كان مقدما و برآدمه برنسـنه ايله امر ووصيت ايلمك معناسنه مستعملدر كه مصلحت اوزره تقديم

ایلمش اولور یقال تقدم الیه فی کذا ای امر واوصاه به (المقدّمة) محدّثه وزننده متقدّمه معناسنه مستعملدرتته که
تصریحی ذکراولندی بومعناندرکه عسکرك ایلری کیدن بلوکنه که چرفجی تعبیراولنور مقدّمة الجیش اطلاق اولنور
وامام ثعلب دالك فتحیله روایت ایلدی که باشبوغ طرفندن تقدیم اولنمش اولور تأ نیثی طائفه وجماعت اعتباریله در یقال
هم مقدمة الجیش ومقدمته علی قول ثعلب ای متقدّموه ومقدّمة الابل سا ئرناقه لردن مقدّم دول طوتوب وانتاج ایدن
ناقه لره اطلاق اولنور ومقدمة الشیء اول نسنه نك اولنه اطلاق اولنور مقدمة الکتاب کبی وآلنده کی پرچه اطلاق اولنور
ناصیه معناسنه وآلنه اطلاق اولنور جبهه معناسنه وصاچی برکونه طرامغه دینور یقال امتشطت المرأة المقدّمة
وهی ضرب من الامتشاط (القادمة) و(القدامی) قصاری وزننده بونلرده مقدّمة الجیش معناسنه در یقال هم قادمة
الجیش وقداماه ای مقدّمته وقادمه سمرك اوك قاشنه دینور و بنی ضبینه یورنده برصو آدیدر (مقدم العین) محسن
وزننده و(مقدّم العین) معظم وزننده کوزك بروندن طرفه اوجنه دینور که کوزك پیکاری تعبیر اولنور ومقدم الوجه
یوزك منظره یه کلان یرندن عبارتدر جمعی مقادیم کلور ومقدم الرحل ومقدّم الرحل که محسن ومعظم وزنلرنده در
سمرك اوك قاشنه دینور (القادم) انسانك باشنه اطلاق اولنور که اعضانك مقدّمیدر جمعی قوادم در وابنکك وناقه نك
کوبکدن طرفه اولان ایکی اوك ممه لرینه قادمان اطـلاق اولنور وقادم قدوم آتیدن اسم فاعلدر سفردن وطننه
عودت ایدوب کلان آدمه دینور جمعی قدم کلور رعنق وزنـنده وقدّام کلور زنار وزننده وقادم الرحـل سمرك اوك
قاشنه دینور و بر رجل اسمیدر و برکوجك طاغك آدیدر (القوادم) و(القدامی) حباری وزننده قوش قنادینك اوك
طرفنده واقع درت علی قول اون عدد یلکلره دینور خوافی مقابلیدر مفردی قادمه در (المقدام) محراب وزننده کثیر
الاقدام آدمه دینور که ذکر اولندی و برخرمالق آدیدر ومقدام بن معدی کرب اصحابدندر (القدوم) هجوم وزننده
و(القدمان) حرمان وزننده سـفردن عودت ایدوب وطنـه کلمك معناسنه در یقال قدم من سفره قدوما وقدمانا
من الباب الرابع اذا آب (القدوم) صبور وزننده دولکر لرك کسر تعبـیر ایتدکلری آلته دینور و بومؤنثدر جمعی
قدائم وقدم کلور ضمتینله وحلب قضاسنده برقریه آدیدر ونعمان نام محلده برموضع آدیدر ومدینه ده برجبل آدیدر
وسراة دیارنده برصرپ بیلاك آدیدر و برموضع آدیدر که اوراده حضرت ابراهیم علی نبینـا وعلیه التسلیم اختتان
ایلدیلر و بعضا دالی مشدّد قلنور ٭ شارحك بیاننه کوره موضع مزبور شام دیارنده در وقدوم دوس بلادنده برطاغده
برصرپ یوقش آدیدر و یمنده برحصار آدیدر (القیدوم) قیصوم وزننده و(القیدام) قیدار وزننده برنسـنه نك
صدرینه واولنه دینور یقال قیدوم الشیء وقیدامه ای مقدّمه وصدره وقیدوم الجبل طاغك برون کبی ایلرویه چیقان
سیوری اوجنه دینور وقیدوم وقیدام اوکه دینور قدّام معناسنه (قدّام) زنار وزننده جهات ستّه دن اوك جهتنه
دینور وراء مقابلیدر و بومؤنثدر بعضا مذکر اولور مصغری قدیدیمه وقدیدیم در هایله هاسز ٭ شارح دیرکه بنیهٔ اولی
شاذدر زیرا رباعینك مصغرنه هاء لاحق اولمز وحرف مدّی متضمن اولمغله فعیعیل اوزره تصغیر اولندی انتهی وقدّام
جزّار معناسنه درکه قربان ذبح ایدن کسه در ظاهرا قربانی ذبح ایدرکن اوکنده یا تورر اولمسی باعث اطلاقدر وقدّام
قادم لفظندن جمع اولور که سفردن عودو ورود ایدن کسه لره دینور یقال هؤلاء القادمون والقدّام ای الآئبون من السفر
و پادشاهه اطلاق اولنور و برقومك سید واعیاننه کذلك سائردن عالیشان اولان آدمه اطلاق اولنور (المقدمة) محسنه
وزننده و(المقدّمة) معظمه وزننده مقدم ومقدّم کبی سمرك اوك قاشنه دینور (القدم) قافك فتحیله برکونه قرمزی بزه
دینور (قدم) زفر وزننده یمنده برکوجك قبیله آدیدر و برموضع اسمیدر اندن اعلا بزلر چیقار ثیاب قدمیة کا منسوبدر
(قدام) قطام وزننده عروة بن سنان العبدی وعبدالله بن العجلان النهدی فرسلرینك اسمیدر و برقا نجق کلبك آدیدر
(قدومی) هیولی وزننده جزیره ده یاخود بابل ترابنده برموضع آدیدر (القدیم) سکیت وزننده و(القدّام) شدّاد وزننده
قدّام کبی پادشاهه اطلاق اولنور و برقومك سید وسرکرده سـنه دینور وناسدن شرف وشانله عالی ومتقدم اولان
آدمه دینور (قادم) صاحب وزننده (مقدّم) معظم وزننده (مقدام) مصباح وزننده (قدامه) ثمامه وزننده اسامیٔ
ناسدندر وقدامة بن حنظله وابن عبدالله وابن مالك وابن مظعون وابن ملحـان صحابه لردر (الاقدم) ارسلانه
اطلاق اولنور (القدمیة) عربیه وزننده برکونه سختیا نه دینور (القدمیة) قافك ودالك ضمیله صالنمغه دینور یقال
یمشی القدمیة ای یتبختر (قدومه) صبوره وزننده برصرپ یوقشك آدیدر (ذواقدام) همزهٔ مفتوحه ایله برطاغدر
(القدم) کتف وزننده و(القدمة) فرحه وزننده قره طـاشلق تپه نك درشت وغلیظ اولان یرینه دینور (القدحة
قافك کسریله قطره وزننده که صرحت بقـدحة قوللرنده واقعدر وضحت القصة بعد التباس معناسنه در یعنی
ملتبس ومشتبه اولان قصه و واقعه معـناسنه استعمال ایدرلرنته که بومعنـاده صرحت جـدّا و بجداء و بجد

و بجدان دخی دیرلر نته که جدد ماده سنده ذکراولندی صرحت لفظنك فاعلی قصه‌در ❊ شارحك یا ننه کوره
اصل وضعی تارمارو پراکنده معناسنه در (القذمّ) قافك کسری وذال معجمه نك فتحیله همفّ وزننده سریع
وشدید آدمه دینور وجواد ومعطاء اولان سید وذیشانه دینور یقال رجل قذمّ ای سید معطاء (القذم
زفر وزننده بودخی قذم معناسنه در (القذم) ضمتینله باتمش و بلورسز اولمش قیولره دینور (القذم) جزم
وزننده برآدمه دفعهٔ مال نفیس ویرمك معناسنه در یقال قذم له من المال قذما من الباب الاول بمعنی قثم له (القذمة
غرفه وزننده بریودم صویه دینور جرعه معناسنه (القذم) فتحتینله صویی یودم یودم ایچمك معناسنه در یقال
قذم قذمة قذما من الباب الرابع اذا جرع جرعة (القرم) فتحتینله اته پك اشتها لو آرزومند اولمق معناسنه در
بعده سائر نسنه ده دخی استعمالی شایع وکثیر اولوب حتی معشوق ومحبوبه اولان شوق وآرزوده دخی استعمال
اولندی یقال قرم الی اللحم قرما من الباب الرابع اذا اشتدت شهوته الیه وتقول قرمت الی لقائك قرما اذا اشتقت
الیه (القرم) قافك فتحی ورانك سکونیله دول ایچون حفظ واختیار اولنان ارکك دوه‌یه دینور علی قول هنوز ایپ
ویولار چکلمامش ارکك دوه‌یه دینور جمعی قروم کلور وسید وذیشان آدمه اطلاق اولنور یقال هو قرم
من القروم ای سید (الاقرم) احمر وزننده قرم ایله معنای اولده مرادفدر وجوهرینك الاقرم فی الحدیث لغة
مجهولة قولی خطادر ❊ شارح دیرکه مراداشبو حدیثدر ❊ عن دکین بن سعید قال امر النبی علیه السلام عمران یزود النعمان
بن مقرن المزنی واصحابه ففتح غرفة له فیها تمر کالبعیر الاقرم ❊ ابو عبید دیدیکه اقرم کلمه‌سی بومعناده بنم معلوم دکلدر
بنم معلوم اولان بعیر مقرم اولمقدر پس جوهری ابو عبیدك کلامنه نظر واعتنا ایلمشدر ابو عبید ایسه امام جلیل
الشاندر واقرم اسامیدندر عبدالله یاخود عبیدالله بن اقرم اصحابدندر (القرم) قافك ضمیله برشجر آدیدر که جوف
بحرده نابت اولور غلظت و بیاضلقده چناره شبیه اولور (الاقرام) همزه‌نك کسریله ارکك دوه‌یی بغبوب وقوالنغبوب
همان دول ایچون حفظ وتربیه ایلمك معناسنه در یقال اقرم الفحل اذا جعله قرما (القرم) صرم وزننده برنسنه‌نك
قبوغنی کیدرمك معناسنه در یقال قرمه قرما من الباب الاول اذا قشره وسوکمك معناسنه در یقال قرم فلانا
اذا سبه واکل ایلمك معناسنه در یقال قرم الطعام اذا اکله وقرم وقروم قعود وزننده ومقرم مقعد وزننده وقرمان
فتحاتله بمه‌دن کسیلوب ابتدا اوت یمکه باشلیان حیوان اوت یمك علی قول فرسز ضعیف ضعیف یمك معناسنه در
یقال قرم البعیر قرما وقروما ومقرما وقرمانا من الباب الثانی اذا تناول الحشیش وذلك فی اول اکله او هو اکل ضعیف
وقرم حبس ایلمك معناسنه در یقال قرم فلانا اذا حبسه ودوه‌نك بروندن آیرمیه‌رق براز دری کسوب بنه بربنه
یاپشدرمق یاخود بروندن یوقریجه بردن کسمك تا که یولار چکره جك یره دوشمکله یولار آنك اوزرینه کلوب رام
وزبون ایلیه بعضلر دیدیکه انی نشان وعلامت ایچون ایدرلر واول نشانه‌ده قرم دیرلر یقال قرم البعیر اذا قطع من انفه
جلدة لاتبین وجمعها علیه اوقطع جلدة من فوق خطمه لیقع علی الموضع الخطام لیذل اوانما یکون هذه للسمة وذلك
السمة تسمی بذلك ایضا وقرم قار اوقلری اوزره اولان نشانه‌دینور (القرمة) غرفه وزننده وجه مذکور اوزره دوه‌نك
بروندن کسیلان درینك بربنه دینور (القرام) کتاب وزننده قرمه معناسنه در وآل پرده‌یه ودوداغه دینور علی قول
یوکدن الاجه ومنقش ایشلنمش انجه نهالی‌یه دینور که قپولره پرده ایدرلر یاخود بغایت انجه زاره وچارشبه دینور
(القرمة) تمره وزننده و(القرمة) و(القرامة) قافلرك ضمیله بونلرده وجه مذکور اوزره دوه‌نك بروندن کسیلان
درینك بربنه دینور وقرمه تمره وزننده قار اوقلری اوزره وضع اولنان نشانه دینور ودوشك چارشفنه دینور
(التقرم) تفعل وزننده بودخی مه‌دن کسیلوب هنوز اوت یمکه باشلیان حیوان اوت یمك یاخود فرسز یابجه یابجه
یمك معناسنه در یقال تقرم البعیر اذا تناول الحشیش وذلك فی اول اکله او اکل ضعیفا (القرماء) حمراء
وزننده برونده قرم مذکور اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة قرماء اذا کان بها قرم (التقریم) تفعیل وزننده تعلیم
اکل ایلمك معناسنه در یقال قرمه اذا علمه الاکل (المقرم) منبر وزننده و(المقرمة) مکنسه وزننده قرام
معناسنه درکه ذکر اولنان پرده یاخود زار در ودوشك چارشفنه دینورکه ایچنه دوشك صارلور ❊ مترجم دیرکه
یوز سیله جك مندیله مقرمه تعبیری میمك کسریله درلسان ناسده میمك فتحیله متداولدر و بومولددر (القرامة) ثمامه
وزننده تنوره وفرونه یاپشمش اتمك پارچه سنه دینور یقال ما اطعمنی قرامة وهی ما التزق من الخبز بالتنور وعیب
ونقیصه معناسنه در یقال مابه قرامة ای عیب ودوه‌نك کوکسنده اولان طبق کبی دکرمی مهره‌یه دینور (القرمیة
قافك کسریله دوه‌نك برونده لغنك دیبنده اولان دوکومه دینور (قرمان) سلمان وزننده و بعضا رانك مفتوح اولور
روم الکاسنده براقلیم آدیدر حالا اناطولیده قرمان ایالتی اوله جقدرکه فتحاتله زبانزده در (قرمی) جمزی وزننده

ومدّ ایله یمامه‌ده بنی امرء القیس بن زید مناة جماعتی یوردنده بر موضعدر و بین الحرمین بر موضعك دخی اسمیدر (قرمونیه
قافك فتحیله مغربده بر ایالت آدیدر (بنو قریم) زبیر وزننده بر جماعتدر (قارم) صاحب وزننده بر رجل آدیدر
(الاستقرام) ارکك دوه خاصة دول ایچون اتخاذ ایله پرورده اولمق معناسنه‌در یقال استقرم بکره ای صار قرما
(المقرّم) مکرّم وزننده شول ارکك دوه‌یه دینور که قوللا نلیوب همان دول ایچون حفظ و پرورده اوله قرم کبی یقال
فحل مقرّم اذا کان لا یحمل علیه ولا یذلّل وانما هو للفحلة (مقروم) اسامیدندر ربیعة بن مقروم الضبی شعرادندر
(قرم) ابل وزننده یاخود زبیر وزننده بر بلدهٔ معروف آدیدر مراد بحر سیاه ساحلنده قریم الکاسیدر که
سابقا تاتارخان حکومتکاهی ایدی خلصها الله تعالی عن ید من استولی علیها (القردم) دال مهمله ایله جعفر وزننده
سوز بیلمز عاجز وثقیل آدمه دینور یقال رجل قردم ای عیی (القردمانی) قافك فتحی والفك قصریله کرویا اسمیدر که
انیسونه شبیه اولور قرمان کمیونی و طتلو جه اوت تعبیر اولنور علی قول یبانی نوعنه دینور که تیر قفوسی اولور کیك کمیونی
وکیك صره سی تعبیر اولنور ولغت مزبوره رومیه‌در (القردمانی) قافك ضمی ویانك تشدیدیله که منسوب بدر خفتان
تعبیر اولنسان بموقلی قالین جامه‌یه دینور که جنکلرده پهلوانلر زره آلتندن کیرلر فارسیده کبر دینور کاف عربینك
فتحی ویانك سکونیله قزا کند دخی دیرلر علی قول برکونه سلاح اسمیدر که سلفده اکاسرهٔ عجم خزینه‌لرینه وضع
وادخار وحین حاجتده استعمال ایدرلر ایدی یاخود نوب کردوانی طرزنده قالین زرهه دینور یاخود توغلغه‌یه
یاخود توغلغه‌لی زره کلاهنه دینور که اشیق تعبیر اولنور ولفظ مزبور معربدر * شارح دیر که اکثرا ثمه کرد ماند
فارسیدن معربدر دیدیلر که کافك فتحیله درکرد ماضیدر ابشلدی معناسنه وماند کذلك ماضیدر قالدی معناسنه
بعد الترکیب معمول متروك معناسنه استعمال الله اکاسرهٔ عجم خزینه‌لرینه مخصوصه اطلاق ایلدیلر بعده تعریب
وتخفیفله قردمانی دیدیلر و کردوانی برکسیم لباسدر که قالین اولور اکراده مخصوصدر (القردحة) قافك کسری
وفتحی ودال مفتوحه ایله پرا کنده وتارمار معناسنه‌در یقال ذهبوا بقردحة اوذهبوا قردحة ای تفرّقوا وقردحة قدحه
معناسنه‌در که ذکر اولندی (القرذحة) ذال معجمه ایله قردحه کبی قدحه معناسنه‌در یقال صرحت بقردحة و بقرذحة
بمعنی قدحة (القرزوم) عصفور وزننده فرزوم معناسنه‌در که پابوشجی کتوکنه دینور (القرزام) قرطاس وزننده
دون وکمتر شاعره دینور قالدرم شاعری کبی یقال شاعر قرزام ای دون (المقرزم) مزعفر وزننده حقیر ولئیم وفرومایه‌یه
دینور یقال رجل مقرزم ای حقیر لئیم (القرزمة) دحرجه وزننده پریشان وقبوله ناشایان شعر تفوّه ایلمك معناسنه‌در
یقال هو یقرزم شعره ای یجیء به ردیئا (القرشوم) شین معجمه ایله عصفور وزننده و(القرشام) قرطاس وزننده
و(القراشم) علابط وزننده بیوك کنه‌یه دینور قراد عظیم معناسنه وقرشوم بر شجر آدیدر که میون قسمی انده
ایوا ایدرلر و بعضلر دیدیکه قراشیم خباشیم وزننده شول کنه‌لره دینور که رمث دیدکلری اوت نوعندن بر نوع
اوت واردر که ایکی قات طبق طرزنده اولور وانده براق بوجك ظهورا یدوب کینه‌رك کنه اولور مفردی قراشم در
(القرشم) قافك ضمی وفتحیله اردبّ وزننده صلب وشدید نسنه‌یه دینور یقال شیء قرشم ای صلب شدید
وقونجه کلره دینور (القرشامة) قرطاسه وزننده آتمجه قوشنه دینور یقال صاد بالقرشامة ای الباشق
و بر بوجك آدیدر (القراشماء) قافك ضمیله براوتك اسمیدر (القرصمة) دحرجه وزننده کسوب قیرمق معناسنه‌در
یقال قرصمه اذا کسره وقطعه (قرضم) ضاد معجمه ایله زبرج وزننده مهرة بن حیدان قبیله سندن بر قبیله پدرینك
آدیدر یاخود قرضم درفایله (القرضمة) دحرجه وزننده برکسه آله‌ یلدیکی وکوزی کوردیکی نسنه‌لری المق
معناسنه‌در یقال هو یقرضم کلّ شیء ای یأخذه وکسمك معناسنه‌در یقال قرضمه اذا قطعه (قراضم) علابط
وزننده مدینه‌ده بر موضع آدیدر (القرطم) زبرج وزننده اصپور تخمنه دینور قولنج علتنه نافع و بلغم لزجی مسهل
واتسی صوینی تازه صاغلمش سوده دوکمك سودی مجمد ومستحلی ایله باشی و بدنی اوچ دفعه غسل کهله‌یی و بدنده
اولان خشونتی دافع وجهره‌یی محسن ولبی جماعی مقوّی کذلك مستحلی ایله احتقان بلغمی مسهلدر (المقرطمة
مدحرجه وزننده شول جرمه‌لره دینور که برونلرینه منقار طرزنده یامه اورلمغله برونی سیوری اوله یقال خفاف مقرطمة
ای مرقعة ملکمة فی جوانبها مفردی مقرطم درجوهرینك بونی فا ایله رسم ایلمسی سهودر * شارح دیر که امام لیث
فا ایله ثبت ایلمشدر (القرطمة) دحرجه وزننده کسمك معناسنه‌در یقال قرطمه اذا قطعه (قرطمه) زبرجه وزننده
اندلسده بر بلده آدیدر وقرطمه کوکرجن قوشنك برونلری دیبلرنده اولان ایکی نقطه‌نك برینه دینور که دلیك شکلنده
اولور یاخود ایکیسنه قرطمتان دینور (القرطمان) عنفوان وزننده هرطمان اسمیدر که چتالجه وهورله دیدکلری غله‌در
یاخود جلبان اسمیدر که بورچق دیدکلری غله‌در (القرعامه) قافك کسریله کرکی کبی ایریلنوب کمال ومقدارینی

بولمش خرما وسائر اغاجه دينور يقـال نخلة وشجرة قرعامة اى ضخمه تامة (القرقم) زبرج وزننده ذكرك باشنه
دينور حشفه معنـاسنه (المقرقم) مزعفر وزننده سود خيره سى ديدكلرى جوره چوجغه دينور كه بو يومزاولور
فارسيده شيرزده ديرلركه سود اورغونى ديمكدر (القرقة) دحرجه وزننده چوجغك طعمه سـنه اهتمام ايلميوب
اولوراولمز نسنه يدرمكله بدغدا ايلمك معناسنه در يقال قرقم الصبى اذا اساء غذائه (القزم) قافك وزاى معجه نك
فتحيله بركسه دنئ وحقيرالوجود اولمق معناسـنه دركه دنائت ظاهره وباطنه يى جامع اولمقدن عبارتدر على قول
دواب ومواشى قسمنده قزم خرده وصغيرالجسم اولمق وانسانده اخلاقى بخل ودنائت وارتكاب معقوله سى اوصافله
حقيروكتر اولمقـدن عبارتدر يقـال قزم الرجل قزما من البـاب الرابع وهوالدناءة والقمـاءة اوهوصغرالجسم
فى المال وصغر الاخلاق فى النـاس وقزم فرومايه وسفله ورذال ناسه دينور فى الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعى
ومذكر ومؤنثى مساويدر وعند البعض تثنيه ومؤنث وجمعى دخى كلور وصفيت اعتباريله يقـال رجل وامرأة
ورجال ونساء قزم ويقـال رجلان قزمان وامرأة قزمة ورجال اقزام وقزامى وقزم بضمتين ونسـاء قزمات
قال الشارح ومنه حديث على كرّم الله وجهه فى ذمّ اهل الشام جفاة طغام عبيدا قزام وقزم ايشه يرامز كوتو وكتر
ماله دينور وبركسه رذيل وناكس وبدكوهر اولمق معناسـنه در يقـال قزم الرجل قزما من الباب الرابع اذا كان
قزما وبو دورلغه دينوركه اسمدر يقال به قزم اى قصر (القزم) قافك فتحيله و(القزم) كتف وزننده و(القزم
عنق وزننده و(القزم) جبل وزننده ناكس وبى مايه وكتر شخصه دينوركه انسان مولوزى تعبير اولنور مؤنثى
هايله در (القزام) كتاب وزننـده لئيم وناكس كسه لره دينور يقـال قوم قزام اى لئام (القزام) غراب وزننده
الندن بركسه قورتيلوب خلاص اولمز اولان كسه يه دينور مبرم دلنجى كبى واولومه اطلاق اولنور (القزم) كتف
وزننده و(القزم) جبل وزننده جثه سى خرده وجوره اوله رق لئيم اولوب اصلا برايشه يرامز اولان كسه يه دينور
جمعى قزم كلور عنق وزننده واقزام كلور (القزمة) فتحـاتله بودور آدمه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور
يقال رجل وامرأة قزمة اى قصير وقصيرة (القزم) عزم وزننده عيبلك معناسنه در يقال قزمه قزما من الباب
الاول اذا عابه (قزمان) ثعبان وزننده ابن الحارث العبسى نام منافقدركه فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى
آنك حقنده ❊ان الله ليؤيد هذا الدين بالرجل الفـاجر❊ بيورديلر (القسم) قافك فتحى وسينك سـكونيله بولمك
معناسـنه در يقـال قسم المال قسما من الباب الثانى اذا جزأه وحادثهٔ زمان برقوم وجمعيتى بلوك بلوك پراكنده
وپريشان قلمق معنـاسنه مستعملدر يقـال قسم الدهر القوم اذا فرّقهم وقسم ويركويه اطلاق اولنور عطـاء
معناسنه فى الاصل مصدر اولمغله جمعى يوقدر ورأى وفكر واندیشه يه اطلاق اولنور ملازمه ياخود سببيت علاقه سيله
يقـال هوسديد القسم اى الرأى وشكّ وكمان معنـاسـنه مستعملدركه انديشه منقسم اولور يقـال مافيه قسم
اى شكّ ويغموره وصو يه اطلاق اولنور مقسوم اعتبـاريله وقدر وتخمين ايلمك معنـاسنه مستعملدر ملازمه
علاقه سيله على قول برايشى ايشلميوب ايشلمامك بيننده تردّده دوشمك معناسنه مستعملدر يقال قسم امره قسما
اذا قدره اولم يدر مايصنع فيه ❊ مؤلف اشبو قدر معناسنى تكراز ايلمشدر مكر برى اسميته محمول اوله وقسم برموضع
آديدر وخوى وخُلق معنـاسـنه در ودأب وعادت معنـاسـنه در بوايكى معناده كسرايله ده لغتدر وقلبه لايح
اولان برخاطره مظنون ايكن بعض امارات ودلائل ايله قوّت بولوب يقين وحقيقته منقلب اولمغه دينور تقول قلته كذا
بقسم ظنى وهوان يقع فى قلبك الشئ فتظنه ثم يقوى ذلك الظنّ وحصاة القسم شول خرده چقلره دينوركه برقاب
ايچره وضع ايدوب اوزرلرينه آنلرى اورته جك قدر صوقويوب اول وضع اوزره هركسه صوتوزيع ايدرلر وبوعملى سفرده
بولنوب صوقليل اولان محلده اجرا ايدرلر يقال اقتسموا الماء بحصاة القسم وهى حصاة تلقى فى اناء ثم يصب فيه من الماء
ما يغمره (التقسيم) تفعيل وزننده بودخى بولمك معناسـنه در يقـال قسم المـال اذا جزأه ونوائب زمان
برزمره يى پراكنده وپريشان قلمق معناسـنه مستعملدر يقال قسم دهر القوم اذا فرّقهم (القسم) قافك كسريله
و(المقسم) منبر وزننده و(المقسم) مقعد وزننده و(الاقسومة) اضحوكه وزننده حصه ونصيب معناسنه در
قسم لفظنك جمعى اقسـام وجمعى الجمع اقاسيم كلور تقول اعطيته قسمه ومقسمه ومقسمه واقسومته اى نصيبه
وهذا ينقسم قسمين قوللرنده مصدر اراده اولنورسـه قافك فتحيله اولوب وحصـه ونصيب ياخود شئ
مقسومدن جزؤ مراد اولورسـه كه اسم اولور قافك كسريله اولور (القسيم) امير وزننـده بودخى بهره
ونصيب معنـاسنه در جمعى اقسماء كلور نصيب وانصباء كبى وقسيم برنسنه يى بولشديرن آدمه دينور مقـاسم
معناسنه در جمعى اقسماء وقسمـاء كلور كرماء وزننده وايكى يه تقسيم اولنان نسنه نك بربلوكنه دينوركه

احدهما آخره نسبت قسیم در یقال هو قسیمه ای شطره وقسامه دن که حسن معناسنه در وصف اولور کوزل وخوب ودلبر محبوبه دینور کویا که هر اندامنه اجزاء حسن وجمال مقسوم اولمشدر جمعی قسم در قافك ضمیله مؤنثی قسیمه در یقال غلام قسیم ای جمیل (الانقسام) انفعال وزننده بولنمك معناسنه در یقال قسمه فانقسم (المقاسمة) مفاعله وزننده بولشمك معناسنه در یقال قاسمه الشیٔ اذا اخذ کل قسمه (القسامة) ثمامه وزننده مال صدقه یه اطلاق اولنور بین الفقراء مقسوم اولدیغیچون وتقسیم مال ایدن آدمك کندی ایچون رأس مالدن افراز ایلدیکی نسنه یه دینور قال الشارح ومنه الحدیث * ایاکم والقسامة * وهی مایعزله القسام لنفسه و یواجره معیندن بشقه اولاندر که حالا قسمت کاتبلری خلال تحریرده تصادف ایلدکلری بعض نفیس نسنه لری اختلاس ایدرلر ایشته اول قسامه در وحرامدر نته که نهایه ده مصرّحدر انتهی (المقسم) معظم وزننده تاسه لو آدمه دینور کویا که قلبی غم وتاسه دن پاره پاره اولور یقال رجل مقسم ای مهموم وحسن وجمال صاحبی دلبر محبوبه دینور کویا که اجزاء جمال هر اندامنه مقسومدر یقال هو مقسم ای جمیل (القسامة) سلامه وزننده کوزل اولمق معناسنه در اجزاء حسنك هر اعضاسنه مقسوم اولمسی تصوّریله قسمدن متصرفدر یقال قسم الغلام قسامة من الباب الخامس اذا کان جمیلا واسم اولور بین العدوّ والمسلمین واقع اولان صلح وصلاحه دینور که هر طرف اندن حصه یاب اولور جمعی قسامات کلور یقال وقع بین العدوّ والمسلمین قسامة ای هدنة وقسامه شول جماعته دینور که برنسنه حقنده یمین ایدوب آنی اخذ ایده لر یاخود آنك حقنده شهادت ایده لر یقال هم قسامة وهی جماعة یقسمون علی الشیٔ ویأخذونه او یشهدون مترجم دیر که مؤلف بونده پك ایجاز ایلدی زیرا قسامه حلف معناسنه اولان اقسامدن اسم اوله رق مطلق یمین معناسنه در بعده شول یمینه اطلاق اولندیکه اولیاء قتیل اوزره تقسیم اولنور مثلا برقریه ترابنده برکسنه نك ملکی اولمیان خالی محلده جریحا برقتیل بولنوب قاتلی نامعلوم اولمغله ورثه سی اهالیٔ قریه دن ادعا ایلدکده ولی مقتول اختیار ایلدیکی اللی آدمه یمین ویروب واکر اللی آدم بولنمز ایسه یمین ویریلان کسه لره اللی یمین تمامنه دك یمین تکریر اولنور وبنه بینه اولمیه رق مثلا قرینده عداوتی ظاهر اولان عمرو اوزره بالدلاله دعوا ایلسه لر اولیاء قتیل اشبو عمرو زیدی قتل ایلدی دیو اللی تمامنه دك یمین ایدرلر ایشته بو ایکی صورتده یمین ایدن جماعته ده قسامه اطلاق اولندی اکرمدعا علیه یمین ایدرلرسه دیته مستحق اولورلر واکر متهمون یمین ایدرلرسه دیت لازم کلمز نته که کتب فقهیه ده مشروحدر ومنه حکم القاضی بالقسامة انتهی وقسامه حسن وجمال معناسنه اسم اولور یقال به قسامة ای حسن (القسم) فتحتینله و (المقسم) مکرم وزننده یمین بالله معناسنه در * شارحك بیاننه کوره قسم اسم ومقسم مخرج کبی مصدردر یقال اقسم بالله قسما ومقسما ای یمینا ومقسم اسم مکان اولور موضع یمین معناسنه در (الاقسام) همزه نك کسریله یمین ایلمك معناسنه در یقال اقسم الرجل اذا حلف (الاستقسام) برکسه دن یمین طلب ایلمك معناسنه در یقال استقسمه به اذا طلب عنه القسم * شارح واوایله وبه نسخه سنی تخطئه ایلمشدر ومؤلف بولشمك معناسندن ساکت اولمشدر (التقاسم) تفاعل وزننده بری بریله آندلشمق معناسنه در یقال تقاسما اذا تحالفا وبرنسنه یی بولشمك معناسنه در یقال تقاسما المال اذا اقتسماه بینهما (القسمة) قافك فتحی وسینك کسری وفتحیله بودخی حسن وجمال معناسنه در یقال به قسامة وقسمة ای حسن ویوزه دینور وجه معناسنه علی قول ناظرك نظرنه مقابل کلان یرینه یاخود اوزرنده بتن قیلاره یاخود برونه یابرونك ایکی طرفلو سمتنه یاخود برونك اورته سنه یاخود قاشك اوست طرفنه یاخود یکاقلرك عیان اولان یرلرینه یاخود ایکی کوزك اراغنه یاخود یوزك یوقری طرفنه یاخود یکاغك یوقری طرفنه یاخود کوز یاشی آقد یغی یره یاخود ایکی یکاق ایله برونك اراقلرینه دینور وقسمه عطارك طبله سنه وقوتوسنه دینور یقال کانه قسمة العطار ای جونته (القسم) کتف وزننده و (القسیمة) سفینه وزننده بونلرده عطارك طبله سنه وقوتوسنه دینور که ایچنه طیب وضع ایدرلر وقسیمه چارشویه دینور سوق معناسنه (القسومیات) قافك فتحیله برموضعدر (القسامی) سحابی وزننده شول آدمه دینور که بزلری ابتدا دور وسیله دوروب بوکه تا که قبورمی آنك اوزرینه مقرّر اولوب قالوراوله ظاهرا بوقاشجیلرده وبزجیلرده اولور یقال طوی القسامی ثیابه وهو من یطویها اول طیها حتی تتکسر علی طیها * شارح دیر که حسن معناسنه اولان قسامه یه منسوبدر زیرا بزاولکی دوروسی اوزره بوکیلوب قالدقده بوزشیوب کوزل اولور وقسامی شول آته دینور که برطرفدن بش یاشنه واروب وبرطرفدن رباعیه دیشی هنوز براقغله رباع اوله یقال فرس قسامی ای اقرح من جانب وهو من جانب رباع وبرفرس معروف اسمیدر وایکی نسنه بیننده اولان شبهه دینور (القسام) سحاب وزننده کوزللکه دینور یقال به قسام ای جمال وشدّتلو

مطلب

اسیلکه علی قول یاز کونلرنده نصف نهارا آسیلکنك اولنه یاخود کنشك طلوعی وقتنه دینور که اولوقتده کنش بغایت خوشمنظر اولور و بنوجهده یه مخصوص برفرس آدیدر (قسام) قطام وزننده سوید بن شداد العبشمی قصراغنك اسمیدر (الاقاسیم) اقسومه نك جمعیدر بین العباد نحن قسمنا کیلارندن مقسوم اولان روزی و قسمت ونصیبلره دینور تقول رضینا اقاسیمنا وهی الحظوظ المقسومة بین العباد (قسامه) سحابه وزننده اسامیدندر قسامة بن زهیر وقسامة بن حنظله صحابه لردر (قاسم) صاحب وزننده اسامیدندر و بش نفر صحابه اسملریدر (قسیم) امیر وزننده و (قسیم) زبیر وزننده بونلرده اسمدر (مقسم) منبر وزننده بریره نام خاتونك زوجی اسمیدر که مغیث دیمکله معروفدر (قسحم) حای مهمله ایله قنفذ وزننده ابن حذام بن الصدف در و بوفایله قسحم مصحفی دکلدر (القشم) قافك فتحی وشین معجمه نك سکونیله طعام یمك علی قول چوق یمك معناسنه در یقال قشم الطعام قشما من الباب الاول اذا اکله او اکثر اکله وطعامی اوکورتلیوب خوش ولطیف اولاتنی اکل ایتمك معناسنه در یقال قشم الطعام اذا نقی منه الردیٔ واکل طیبه وخرما یپراغنی زنبیل وحصیر وسپت مقوله سی نسنه اورمك ایچون یارمق معناسنه در یقال قشم الخوص اذا شقه لیسفه وقشم باغچه یه جاری صو مجراسنه دینور واولمك معناسنه در یقال قشم الرجل قشما اذامات وبو معنا کراع لغویدن منقولدر (القشم) قافك کسریله سرشت وطبیعت معناسنه در یقال کریم القشم ای الطبیعة ودره ده یاخود باغچه ده اولان طاره جق صو آقدیسنه دینور یاخود مطلقا صو آقندیسنه دینور جمعی قشوم کلور وجسم وبدن معناسنه در یقال صغیر القشم ای الجسم وشکل وهیئته دینور و پشوب قرارلمش اته دینور واپچ یاغنه دینور و برنسنه نك اصل و بنیادینه دینور یقال قوی القشم ای الاصل (القشم) قافك ضمیله وشینك سکونیله شول آق خرما قوریغنه دینور که لذیذ اولمغله هنوز ایریشوب کمالی بولمزدن مقدم اکل اولنوراوله تقول اکلت قشما وهوالبسر الابیض الذي یؤکل قبل ادراکه وهو حلو صحاح مترجمی بونی آق بغدای ایله ترجمه ایلمکله ظاهرا نسخه سنده بسری مصحفا بر عنوانده بولمشدر (القشام) سحاب وزننده ایشه یرامز اولمغله مطروح اولان یوکه وییاغی یه دینور (القشام) غراب وزننده خرما اغاجنه آفت اصابت ایلمکله قوریغی رطب اولمزدن مقدم دوکلمکه دینور یقال اصاب النخل قشام اذا انتفض قبل استواء بسره وتیبسی وسفره مقوله سنده قلان دوکندی طعام بقیه سنه دینور که اکله صلاحیتی اولمیه قشامه دخی دینور و بر رجل آدیدر (القشیم) امیر وزننده قوری سبزه یه دینور جمعی قشم در قافك ضمیله (المقشم) مقعد وزننده قشم کلمه سندن اسم مکاندر موضع اکل معناسنه ومنه یقال ما اصابت الابل منه مقشما ای لم تصب منه مرعی واولومه دینور که اسم اولور (القشعم) جعفر وزننده قوجه کشی یه دینور وقوجه کرکس قوشنه دینور وایری نسنه یه دینور وارسلانه دینور وربیعة بن نزارك که ابوقبیله در لقبیدر یاخود بواردب وزننده در (ام قشعم) جنك وقتالك کنیه سیدر واولومك کنیه سیدر یقال حلت به ام قشعم ای المنیة ✻ مترجم دیرکه . الی حیث الفت رحلها ام قشعم مصراعنده موت مراددر وداهیه نك کنیه سیدر وصرتلانك واوریجکك کنیه سیدر وقرنجه یواسنه اطلاق اولنور (القشعمان) قافك وعینك ضمه وفتحه لریله و (القشعام) قرطاس وزننده یوك وارکك کرکس قوشنه دینور (القشعامة) قرطاسه وزننده قیان وفق تعبیر اولنان دوزاغه دینور یقال نشب العصفور بالقشعامة ای بالفخ (القشعوم) زنبور وزننده خرده جثه لو جوره آدمه دینور یقال رجل قشعوم ای الصغیر الجسم وکنه تعبیر اولنان بوجکه دینور (القصم) قافك فتحی وصادك سکونیله برنسنه یی قیروب آیرمق علی قول مطلقا قیرمق معناسنه در هرنقدر آیرلمزسه ده یقال قصمه قصما من الباب الثانی اذا کسره وابانه او کسره وان لم یبن و برآدم مراد ومقصدینه وارمقسزین کلدیکی یردن یعنی بولدن کیرو دونمك معناسنه مستعملدر که قطع عزیمت ایدر یقال قصم فلان اذا رجع من حیث جاء یعنی ولم یتم الی حیث قصد (الانقصام) انفعال وزننده و (التقصم) تفعل وزننده برنسنه قیریلوب آیرلمق معناسنه در یقال قصمه فانقصم وتقصم (القصم) فتحتینله اوك دیشلر یاریسندن قیرلمغه دینور وقصم چکر که یمرطه لرینه دینور مفردی قصمه در (الاقصم) احمر وزننده اوك دیشلری یاریسندن قیریلوب کتمش آدمه دینور یقال هو اقصم الثنیة ای منکسرها فهو بین القصم (القصماء) حمراء وزننده طشره بوینوزی قیریق اولان کچی یه دینور نته که عضباء ایچ بوینوزی قیریق اولانه دینور جمعی قصم کلور قافك ضمیله (القصم) و (القصمة) قافك حرکات ثلاثیله قیرتی یه واوفاتی یه دینور ومنه الحدیث ✻ استغنوا ولو عن قصمة السواك ✻ یعنی ما انکسر منه اذا استیك به یعنی ناسدن استغنا ایده سز هرنقدر طلب وسؤال ایده جککز نسنه مسواك باشندن آیریلان تللردخی اولورسه ده اینه دخی جرو سؤال داعیه سنده اولمیه سز واشبو قصم وقصمه کلمه لرنده قافك

كسر وضمى صغانى روايتيدر وفتحى ابن عديسك باهر نام كتابندن منقولدر وقصمه قافك فتحيله نردبان پايه‌سنه دينور
يقـال هذه الدرجة ثلثون قصمـة اى مرقاة (القصم) كتف وزننده تيز قيريلور اولان نسنه يه دينور كورك كبى
يقال شئ قصم اى سريع الانكسار (القصم) زفر وزننده اوغراديغى وطوقنديغى نسنه‌يى قيروب اوفادر اولان
آدمه دينور يقال رجل قصم اذا كان يحطم مالقى (القصيمة) سفينه وزننده ايرى مبشه اغاجلرى بتورن قومساله دينور
على قول برى برينه چاتيق صيق مبشه اغاجلغنه دينور جمعى قصيم در وجمع الجمعى قصم در قافك ضميله وقصايم در
وقصيمه برموضع آديدر (قصيم) امير وزننده بين اليمـامة والبصره برموضع آديدر وبشقه برموضع آديدر كه بطن
فلج نام محلدن كيدن يول آنك اورته‌سندن بچوب كيدر (القصم) قافك فتحيـله اسكى يموغه دينور على قول اسكى
يموق اغاجنه دينور (القصم) قافك كسرى ياخود فتحيله اوتلانمش اوتك يرده قلان كوكنه دينور جمعى اقصامدر
القيصوم) طيفور وزننده برنبـات آديدر كه اركك وديشى نوعلرى اولور تركيده آيوه طنه ديرلر دوايى نباتدر بغايت
مرارتلو اولور منفعت اوجلريله چچكنده‌در سته طوتان آدمك بدنى آنكله اوغمق شدت قشعريره‌يى دافع وبخورى
اهوامى طـارد وتازه سنك مسحوقنى شرب عسر نفس وعسر بول وحيض وعرق نسـأ علتلرينه نافع وسرعت
انبـات شعر وقتل ديدان خصوصنده باهر المنافعدر (القصلام) قرطاس وزننده شول اركك دوه وسـائر حيوانه
دينوركه هرشيئى اصروب كسر وقطع ايدر اوله (القضم) قافك فتحى وضـاد معجمه‌نك سكونيله ديشك اوجلريله
نسنه‌يمك على قول قورى نسنه يمك معناسنه‌در كه چاتردبلى پاتردبلى اولور قورى سميد وكورك كبى يقال قضم الرجل
قضما من الباب الرابع اذا اكل باطراف اسنانه او اكل يابسـا ومنه المثل يبلغ الخضم بالقضم اى الشبعة تبلغ بالاكل
باطراف الفم يعنى ديشلرك اوجلريله آزجه آزجه يه‌رك شبع حاصل اولور وصول وبلوغى بعيد اولان مقصده يابجه
يابجه تدريجى عزم وتحمل ايله ايريشيلور ديه‌جك محلده ايراد اولنور (القضـام) سحاب وزننده و(القضيم) امير
وزننده و(المقضم) مقعد وزننده و(القضمة) لقمه وزننده اصروب يه‌جك نسنه يه دينور كه يمنى تعبير اولنور
يقـال ماذقت قضاما وقضيما ومقضمـا وقضمة وهو ما يقضم عليه و مقضم مقعد وزننده ديش اوجلريله نسنه
يه‌جك محله دينور نته كه مخضم اغز طولديره رق نسنه يه‌جك محله دينور براعرابى مكه يه كلوب عمزاده سنه مهمان
اولدقده انّ هذه بلاد مقضم ولبست ببلاد مخضم ديدى مرادى مكه‌نك زاد وذخيره‌سنك قلتنى ياخود اهل مكه‌نك
اصحاب رياضت اولدقلرينى كنايه‌در (القضم) قفتينله قلجه دينور وقضيم كلمه‌سندن جمع اولور كه اوزرينه كاغد
كبى يازو يازيلان آق ترشه‌يه دينور كما سيذكر وقضم مصدر اولور ديشلر چتلامق ياخود قاراروب چوريمكله اوجلرى
كسكلنوب اوفانمق معناسنه‌در يقال قضم الرجل وقضمت اسنانه قضما من الباب الرابع اذا انصدعت اوتكسرت
اطرافه وتفللت واسودت (الاقضم) احمر وزننده و(القضم) كتف وزننده ديشلرى چتلاق ياخود چوريوب
سياهلنمغله اوجلرى فرسوده اولمش آدمه دينور مؤنثى قضماء در وديشه دخى وصف اولور وقضم كتف وزننده
اغزى صنق كهنه قلجه دينور (القضيم) اميروزننده بو دخى اغزى صنق كهنه قلجه دينور يقـال سيف قضم
وقضيم اى عتيق متكسر الحدّ وهكبه يه دينور عيبه معنـاسنه واق وساده صحيفه يه دينور على قول نه كونه
دريدن اولورسه اولسون كه اكا يازو يازيلور سلفده انلره يازارلر ايدى يقال رقه على القضيم اى الصحيفة البيضاء
يعنى من الجلد كما ذكر اواى اديم كان ومبشين سفره يه دينور قضيمه دخى دينور وخبطلرى نصمه اولان حصيره دينور
وطوارار په‌سنه دينور كه يم تعبير اولنور يقـال قضمت الدابة قضيمها اى شعرها وكومشه اطلاق اولنور فضه
معنـاسنه (القضام) زنار وزننده دوه مرعاسى اولان شورا وتلقدن برنوعك اسميدر ياخود طحماء ديدكلريدر ويك
بوى سوروب اوزامغله يمشى خفيف وقليل اولان خرما اغاجنه دينور كه قوتى بونه ويرر جمعى قضاضيم در (الاقضام)
همزه‌نك كسريله دوه چكه‌لرينى دتره دوب اوينا تمق معنـاسنه‌در يقال اقضم البعير اذا قفقف لحييه وزمانه قحط
اولمغله جليكشان ذخيره‌يى ازجه كتورمك معنـاسنه‌در يقال اقضم القوم اذا امتار واشيئـا قليلا فى القحط
(الاستقضام) اقضام ايله معنـاى اولده مرادفدر يقال استقضم القوم بمعنى اقضموا (المقـاضمة) مفاعله وزننده
برنسنه‌يى تدريجيله ازجه ازجه المق معناسنه در يقـال قاضم الشئ اذا اخذه يسيرا بعد شئ ومشترى نسـنه يى
يوك يوك الميوب دسته دسته وطوتم طوتم كوتوره‌جك مقدارى المق معناسنه‌در يقال قاضمه المشترى اذا اشتراه رزما
رزما دون الاحمال (القضعم) عين مهمله ايله جعفر وزننده پك ياشلو قوجه آدمه دينور (القضعم) زبرج وزننده
قوجه ناقه‌يه دينور (القطم) فطم وزننده برنسنه‌يى اصرمق على قول طعمنى ياخود كيفيتنى بيلمك ايچون ديشلرك
اوجلريله آهسته‌جه طوتوب داتمق معنـاسنه‌در يقال قطمه قطما من الباب الثـانى اذا عضه اوتنـاوله باطراف

اسنانه فذاقه وكسمك معناسنه دريقال قطمه اذاقطعه (القطم) فتحتينله برنسنه يه اشتها ايلمك معناسنه دريقال قطم
الفحل الضراب والرجل النكاح اوالحم اوغيره قطما من الباب الرابع اذا اشتهاه (القطم) كتف وزننده وصفدر برنسنه يه
مشتهى وآرزومند اولان شخصه دينور (القطامى) قافك فتحى وضمى وياتك تشديديله و (القطام) سحاب وزننده
چاقر جنسنه دينور على قول انه آلشوب داداغمشـنه دينور ❊ مؤلفك اوالحم منه قولى كتف وزننده در وقطـامى
كوزى پك كوره كن آدمه دينور يقـال رجل قطامى اى الحديد البصر وصيـد وشكاره طغان كبى
رفع رأس ايدن شخصه دينور وپك كسكـين نبيذ وشرابه دينور يقـال سقاه قطاميا اى نبيذا شديدا وكلب
قبيله سندن برشـاعر لقبيدر اسمى حصـين بن جمـال وكنيه سى ابو الشرقى ايدى وتغلب قبيله سندن
برشـاعرك دخى لقبيدر كه اسمى عمير بن شييم ايدى (المقطم) منبر وزننده يرتجى قوشك پنچه سنه دينور يقـال
اخذه القطـام بمقطمه اى بمخلبه (المقطم) معظم وزننده مصرده قرافـه اوزره حواله برطـاغك اسميـدر
ابن ام قطام) سحـاب وزننده سلفده كنده قبيله سنـك اميرلرى ايدى (القطيم) اردب وزننده آدمه صالبجى
اركك دوه يه دينوركه آدمجل تعبير اولنور يقـال فحل قطيم اى صئول (قطـام) قافك فتحى وميمك كسر اوزره
بنـاسيله برخاتون اسميدر اهل نجد بونى غير منصرف مجراسنـه اجرا ايدرلر ❊ شارح ديركه اهل حجاز مطلقـا
فعـال وزننده اولان اسمى كسر اوزره مبنى ايدرلر فاعـله دن معدول اولديغيچون وحرف تعريف ادخال
ايلرلر وجمع قلمزلر امّا اهل نجـد غير منصرف مجراسنـه اجرا ايدرلر عمر كلمه سى كبى يقولون هذا قطـام بالرفع
وبو ذكر اولنـان اختلاف آخرنده حرف رآء اولمديغى صورتده در قطـام ورقاش كبى واكر حضار وجعـار
وسفار كبى آخرنده راء اولورسه اهل نجد اهل حجـاز ايله متفقلردر (قطامه) ثمـامه وزننده بررجل آديدر
(القطيمة) سفينـه وزننده طعمى بوزلمش سوده دينور واتمك وسائر نسنه قرنديسنـه دينور واوج طلوسى
بغدايه دينور (القيم) حيـدر وزننده كدى يه دينور سنور معنـاسنه وقوجان ايرى دوه يه دينور (القعم) قافك
فتحيله كدى ماولق معنـاسنه در يقال قعم القيم قعما اذا صاح (القعم) فتحتـينله بعض آدمك قيناقلرنده اولان
اكريلكه ويوم يلغه دينور كه طشره چيقق اوله رق برطرفه اكرى اولمقدن عبـارتدر يقال فى اليته قعم
اى ميل وارتفـاع وبركسه برمرضه اوغرامق معنـاسنه در يقـال قعم الرجل قعمـا من الباب الرابع اذا
اصابه دآء (الاقعام) همزه نك كسريله كنش يوكسلمك معناسنه در يقـال اقعمت الشمس اذا ارتفعت وبرآدمى
ييلان صوقوب درسـاعت هلاك ايلمك معنـاسنه در يقال اقعمته الحية اذا لسعتـه فقتلته وبركسـه يه برعلت
اوغرامق معنـاسنه در يقـال اقعم الرجـل على المجهول اذا اصـابه دآء (القعمة) غرفـه وزننده مالك يعنى
دوه قسمنك كزيده سنه دينور يقـال قعمة المال اى خياره (القعضم) ضـاد معجمه ايله جعفر وزننده وزبرج
وزننده ضعيف وزبون آدمه دينور على قول ديشلرى دوكلمش قوجه يه دينور (القلم) فتحتـينله قامشه دينور
على قول يونلمش اولانـنه دينور رحالا يازويازه جق قلمه قلم اطلاق بوكه مبنيـدر جمعى اقلام در وقلام در قافك
كسريله وبو قطع معناسندن مأخوذ در وقلم يلنكسز اوقه اطلاق اولنور زلم معناسنه ومقراضه دينور جلم معناسنه
شارح ديركه ايكى طرفى اعتبـاريله قلمان دخى دينور نته كه جلمان ومقراضان ديدكلرى كبى وقلم طول خاتونك
طوللغى زمانتك اوزامسنه دينوركه تزوجدن مقطوعه اولور يقال ملتها قلم ايتها اى طولها وقار اوقنه دينور
(المقلمة) معظمه وزننده طول خاتونه اطلاق اولنور يقـال امرأة مقلمة اى ايّم وتقول العرب الف مقلمة اى كتيبة
شاكة السلاح يعنى آلات واسلحه لرى تيز برعسكردر كويا كه مجموعى مزراق يلمانى كبى يونيلوب تحديد اولنمشدر
(القلم) صرم وزننده طرنق وقامش مقوله سى سرد نسنـه يى كسمك معناسنه در يقـال قلم الظفر وغيره قلمـا
من الباب الثـانى اذا قطعه (التقليم) تفعيل وزننده قلم معنـاسنه در يقال قلمه بمعنى قلمه (القلامة) ثمامه وزننده
كسنتى يه دينور تقول لم يغن عنى قلامة ظفر وهى ماسقط منه (المقالم) مظالم وزننده مقلم لفظندن جمعدر كه
كسه جك يره دينور بوجهتـله مزراغك بوغوملرينه مقـالم اطلاق اولنوركه قارغيـده پك ظاهردر يقـال
مقالم رمحه كثيرة اى كعوبه (المقلم) منبر وزننده دوه نك ذكرى غلافنـه دينور (المقلمة) مكنسه وزننده قلمدانه
دينور آلت منزلنه منزّ لدر يقال وضع القلم بالمقلمة وهى وعائه (القلاّم) زنّار وزننده قاقلى اسميـدركه حمض
نوعنـدن دوه اوتى وسك اوتى ديدكلرى نبـاتدر (الاقليم) قنديل وزننده اقاليم سبعـه نك مفرديدركه
يدى اقليم تقدير اولنـان كرهٔ ارضـدن برحصـهٔ مقطوعه در فارسيـده كشور دينور ومصرده برموضع آديدر
(اقليميه) ياى مخففه ايله روم ديارنده بربلده اديدر (قلمون) فتحتـينله دمشق ترابنده برموضع آديدر (دير القلمون

مطلب

بلدهٔ فیوم ترابنده برموضعدر (ابو قلمون) روم قماشلرندن برجشید قماشدر ادیدر دراو درلو رنکلر ده انمایش ایدر حالا جانفس دیدکلریدرکه جانفزا محرفیدر (القالم) ظالم وزننده ارکن آدمه دینور یقال هوقالم ای عزب جمعی قلمه در فتحاتله (قلیه) عربیه وزننده روم دیارنده بر الکا ادیدر (اقلیمیا) همزه نك کسریله اسم بنت آدم علیه السلامدر واقلیمیا التونك وکومشك دینه چوککن چوککنه دینورکه سبك اولندقده یوزینه چیقار علی قول ذوب اولنور ککن چیقان دخانه دینور مفرداتده بوکونه مرسومدرکه اقلیمیا یونانیده شول نسنه درکه التون وکومش و باقر مقوله سی اجساد متطرقه ذوب اولندقده کپوك وچکوك کبی فوقنده وتحتنده مجتمع ومنعقد اولور تحتنده اولان دخی کپوك نوعندندر وعملبسی دخی اولورکه نقره ایله کوزطاشندن دوز یلور یاخود اقلیمیا التون وکومش جنسی معدندن هنوز ظهور وجسم حجردن مفترق اولدقده جوهرلرندن حاصل اولان کپوکدر (اقلام) همزهٔ مفتوحه ایله افریقیه دیارنده بر بلده ادیدر وفارس الکاسنده بر طاغك اسمیدر (القلحوم) حای مهمله ایله زنبور وزننده عظیم الخلقه آدمه دینور یقال رجل قلحوم ای عظیم الخلق (القلحم) اردب وزننده فی نفسه متعظم ومدمغ آدمه دینور و پیرو سالخورده آدمه دینور یقال هو قلحم ای متعظم فی نفسه وکذا مسن (القلحامة) قرطاسه وزننده پك یاشلو پیر فانی یه دینور یقال شیخ قلحامة ای هرم (الاقلحمام) اقشعرار وزننده پك پیر فانی اولمق معناسنه در یقال اقلحم الرجل اذا هرم (القلخم) خای معجمه ایله جردحل وزننده ایری ودیزمان ارکك دوه یه دینور (القلذم) ذال معجمه ایله جعفر وزننده بول وصولو فرجه دینور یقال حر قلذم ای واسع کثیر الماء (القلیذم) سمیدع وزننده صویی چوق قیویه دینور (القلزمة) دحرجه وزننده یوتمق معناسنه در یقال قلزمه اذا ابتلعه ولؤم وخساست معناسنه در یقال به قلزمة ای لؤم وغریو وفریاد معناسنه در یقال ماهذه القلزمة ای الصخب (التقلزم) تدحرج وزننده بو دخی یوتمق معناسنه در یقال تقلزمه اذا ابتلعه و برکسه بخل ودنائت وخستندن اولمك معناسنه درکه بخلی اوکنه هلاك اولمقدن عبارتدر یقال تقلزم الرجل اذا مات بخلا (القلزم) قنفذ وزننده عمرو بن معدی کربك قلیجی اسمیدر ومصر ایله مکه بیننده جبل طوره قریب بر بلده ادیدر بحر القلزم که سویس دکزی دیدکلریدر اکا مضافدر زیرا شهر مزبور بحر مسفورك براوجنده واقعدر یاخود کند یسنه داخل وراکب اولنلرك اکثرینی ابتلاع ایلدیکیچون بحر مزبوره قلزم اطلاق ایلدیلر ❊ شارح دیرکه شهر قلزم حالا خرابه در یرینه سویس بنا اولندی وبحر مرقومده فرعون مع جنوده غرق اولندی بو دخی وجه تسمیه اولور (القلعم) اردب وزننده پك یاشلو پیر آدمه دینور یقال شیخ قلعم ای مسن (القلعم) جعفر وزننده قوجه قاری یه دینور (قلعم) درهم وزننده بر رجل علمیدر (القلهمة) دحرجه وزننده سرعت ایلمك معناسنه در یقال مر فلان یقلهم ای یسرع (قلهم) جعفر وزننده بر رجل ادیدر (القلهذم) ذال معجمه ایله سفرجل وزننده جسبت وسبکپا آدمه دینور یقال رجل قلهذم ای خفیف وبحر عظیمه دینور (القلهزم) سفرجل وزننده اورته بویلو آدمه دینور علی قول باشی وقولاقلری التنده کی سیوری کیکلری ایری ویومری آدمه دینور و بودورکسه یه دینور یقال رجل قلهزم ای مربوع او الضخم الرأس واللهزمتین وکذا قصیر وقورمی یقشقلی کوزل انداملی آته دینور (القمة) قافك کسری ومیمك تشدیدیله باشك تپه سنه دینور فارسیده تارك دیرلر یقال ضرب قمة رأسه ای اعلاه وهر شیئك تپه سنه ویوقریسنه اطلاق اولنور وجماعت انسانی یه دینور وایچ یاغنه دینور شحم معناسنه در یقال قمة من الناس ای جماعة اکلوا قمة ای شحما وسموزلکه دینور یقال اخذته القمة ای السمن وجسم وبدنه دینور یقال القی علیه قمته ای بدنه وبویه دینور یقال هو حسن القمة ای القامة (القمامة) ثمامه وزننده بو دخی جماعت انسانی یه دینور وسپورندی یه دینور جمعی قمام در یقال جمع قمامة البیت ای کناسته وقمامه بر نصرانیه خاتون اسمیدرکه قدس شریفده بر کلیسا بنا ایدوب واسمیله مسمی اولدی ووقاص بن قمامه بر شاعردر وابو قمامه جبلة بن محمد محدثدر (القمة) قافك ضمیله ارسلانك اغزیله اخذ ایلدیکی نسنه یه دینور (القم) قافك فتحیله سپورمك معناسنه در یقال قم البیت قما من الباب الاول اذا کنسه وحیوان یرده اولان اوتك مجموعنی اوتلق معناسنه مستعملدر یقال قمت الشاة اذا اکلت ماعلی الارض وانسان سفره ده وسینیده اولان طعامك جمله سنی سپوروب یمك معناسنه مستعملدر یقال قم الرجل اذا اکل ماعلی الخوان وبوغور دوه ناقه لرك مجموعنه آشوب دوله قومق معناسنه مستعملدر یقال قم الفحل الناقة اذا لقحها کلها وقوریمق معناسنه در یقال قم الشیء اذا جف (المقمة) میمك کسریله سپورکه یه دینور وچتال طرنقلی حیوانك دوداغنه اطلاق اولنور

يردن تسنه‌يى دوداقلريله سپوره‌رك آلوب اكل ايتدكلريچون و بو معناده ميمك فتحيله ده جائزدر (الاقتمام
افتعال وزننده) بودخى سفره ده اولان طعامك مجموعنى سپوروب يمك معناسنه در يقال اقتمّ ماعلى الخوان
اذا اكله و برايشه دورشوب چالشمق معناسنه در يقال اقتمّ الشيء اذا عالجه وشاشوب صاپيه‌رق بر نسنه يه
طوغريجه سو يكنوب طيانمق معناسنه در يقال اقتمّ الشيء اذا اعتمده فلم يخطئه وبوك دنكى هنوز يره اينوب
قرارلشمقسزين سلكمك معناسنه‌در يقال اقتمّ العدل اذا انتسفه قبل ان يستقرّ فى الارض (المقمّ) ميمك كسريله
سفره‌ده اولان طعامى سپوروب خوره چكرر اولان اكول آدمه دينور يقال رجل مقمّ اذا كان يأكل ماعلى الخوان
(الاقمام) همزه‌نك كسريله بودخى بوغور ناقه‌لرك مجموعنه آشوب دوله قومق معناسنه‌در يقال اقمّ الفحل الناقة
اذا القحها كلها (القميم) اميروزننده قورى اوته وچايره دينور (التقمم) تفعل وزننده سپورندیلر
اراشدرمق معناسنه‌در يقال تقمّم الرجل اذا تتبع الكناسات و برنسنه‌نك اوزرينه چيقمق معناسنه‌در يقال تقمّم الشيء
اذا تسنمه (التقمقم) تزلزل وزننده بودخى برنسنه اوزرينه چيقمق معناسنه‌در يقال تقمقم الشيء اذا تسنمه
وصوايچره طالوب غرق اولنجه قدر كتمك معناسنه‌در يقال تقمقم الرجل اذا ذهب فى الماء وغمر حتى غرق
وبوغور چوكش ناقه اوزره آشمق معناسنه در يقال تقمقم الفحل الناقة اذا علاها باركة ليضربها (القمقام
قافك فتحى وضميله سيدّ و عاليشان آدمه دينور يقال رجل قمقام اى سيد وامر عظيم معناسنه در يقال
وقع فى قمقام من الامر اى عظيم ودريايه دينور على قول انكين يرينه دينور بوراده تقديم وتاخير واردر زيرا انسخه‌لرده
والبحر والعدد الكثير او معظمه عنوانده مرسومدر كه طغيان قلم ناشيدر وعدد كثيره دينور يقال عدد قمقام
اى كثير وخرده كنه يه وصقرغه يه دينور كه طواره ياپشور وبرنوع كهله يه دينور كه قيللرك ديبلرينه ياپشور
مترجم ديركه كتب طبيه ده قمقام قرق اياق ديدكلرى بوجك ايله مفسردركه اياقلرى چوق كهله كبى برخرده
بوجكدر صاچه صقاله اوشوب قيللرك ديبلرينه ياپشور سبى وعلاجى كتب مزبوره ده مشروحدر (القمقمان
قافلرك ضميله و (القماقم) علابط وزننده بونلرده دريانك انكين يرينه دينور (القمقمة) زلزله وزننده برنسنه‌يى
بريكدروب برارايه كتورمك معناسنه‌در ياخود بركسه يه خرده كنه‌لر مسلط ايلك معناسنه‌در ومنه يقال قمقم الله عصبه
اى جمعه وقبضه اوسلط عليه القردان الصغار معناى اول دخى بددعادركه حق تعالى سكيرلرنى قيوروب بوزسون
ديمكدر (التقميم) تفعيل وزننده برنسنه‌يى قورتمق معناسنه‌در تقول قممته اذا جففته (القمقم) هدهد وزننده دستى يه
دينور جرّه معناسنه ومعروف قابك اسميدر ككيم معربيدركه قارسيدر مراد كوكم تعبير اولنان دستى كبى يوك قابدركه
ابريقك بيوك قرنداشيدر ٭ شارح ديركه قمقمه تعبير اولنان شيشه كه گلاب مقوله‌سى قوريلر بوندن مستعاردر
وقمقم بوغازه اطلاق اولنور حلقوم معناسنه (القمقم) قافلرك كسريله قوش يلكنه دينور وقورى خرما قوريغنه
دينور (قيقم) مصغر بنيه سيله برصويك آديدر (القيقم) حيدر وزننده بوغازينك دليكى گكيش آدمه دينور يقال
رجل قيقم اى واسع الحلق (القمة) قافك ونونك فتحيله متغير اولمش زيتون ياغى مقوله سنك بدو بوزق رايحه سنه
دينور تقول للزيت قمنة اى خبث ريح (القمنة) فرحه وزننده ذكر اولنان بد رايحه نسنه بيلا شمغله فناقوقان اله
وصف اولور يقال بده قمنة اذا كانت بها قمنة (القنم) فتحتينله قربه وطولوم مقوله سى بد قوقوق معناسنه‌در
يقال قنم السقاء قنما من الباب الرابع اذا تمه وجوزايچى فاسد اولمق معناسنه‌دركه طشره تركيبنده قاقير جنق
تعبير اولنور يقال قنم الجوز اذا فسد ودوه وآت وسائر نسنه اصلا تمغله كوده سنه توزچوكوب كيرلنمك معناسنه‌در
يقال قنم الابل والفرس ونحوه اذا اصابه الندى فركب الغبار فاتسخ (الاقنوم) اسلوب وزننده اصل معناسنه‌در
جمعى اقانيم در ولفظ مزبور روميدر ٭ شارح ديركه نصارانك اقانيم ثلاثه تعبيرلرى كه اصول ثلاثه ديمكدر بومعنادندر
(القوم) قافك فتحى وواوك سكونيله اسم جمعدر بالمعية رجال ونساء جماعتنه اطلاق اولنور على قول رجال
جماعتنه مخصوصدر ياخود نسوان بالتبعيه داخل اولور وقوم لفظى مذكر ومؤنث اولور جمعى اقوام وجمع الجمعى
اقاوم واقاويم واقائيم كلور كه واو يايه مبدلدر ٭ شارح ديركه قوم فى الاصل مصدر در جماعته اطلاقى مهماته قياملرى
تصورينه مبنيدر وعند البعض قائم لفظنك جمعيدر زور وزائر وصوم وصائم كبى ٭ لكن مؤلفه كوره رهط ونفر كبى اسم
جمعدر مفردى رجل وامرأدر وتذكير وتأنيثى جائزدر زيرا واحدى اولميان اسماء جموع انسان ايچون اولورسه
تذكير وتانيثى جائزدر ومصغرنده هرحالده قويم دينور رهيط كبى وعلامت تأنيثى همان فعلده الحاق اولنور واكر
اسماء جموع انسانك غيرى ايچون اولورسه مصغرنده هاء الحاق اولنور ٭ مترجم ديركه اشبو ٭ كذبت قوم نوح المرسلين
كريمه سنده صاحب كشاف وقاضى القوم مؤنثة وتصغيرها قويمة عبارتيله ثبت ايلمريله ظاهرا جماعت معناسى

اعتبار ایلدیلر (القوم) کذلك نوم وزننده و(القومة) نومه وزننده و(القامة) حاله وزننده و(القیام) کتاب وزننده که
اصلی قوام ایدی آیاق اوزره قالقوب طورمق معناسنه‌در یقال قام الرجل یقوم قوما وقومة وقامة وقیاما اذا انتصب
وبرایشه مباشرت ایلمك معناسنه مستعملدر یقال قامت المرأة تنوح ای طفقت وبرایش راست ومعتدل
اولمق معناسنه‌در یقال قام الامر اذا اعتدل وباء حرفیله قیام اعضاء که متعدی اولور دردناك ایلمك معناسنه
مستعمل اولور تقول قام بی ظهری ای اوجعنی یعنی وجعندن اوتوره میوب بنی قالدردی سائر اعضاده دخی
بورسمه‌در وارعورتك مؤنت لازمه سنی کوروب جملهٔ امورنده اوزرینه ناظر وثابت ومتولی اولمق معناسنه مستعملدر
یقال قام الرجل المرأة وعلیها اذا مأنها وقام بشأنها وصو طوکمق معناسنه مستعملدر یقال قام الماء اذا جمد
ودابه‌یك یورغنلقدن کیده میوب طورمق معناسنه مستعملدر یقال قامت الدابة اذا وقفت وپازار رایج اولمق معناسنه
مستعملدر که پازار طورمق وقزشمق تعبیر اولنور یقال قامت السوق اذا نفقت * بوراده مؤلف ذکر اولنان قیام
ظهر مثالنی تکرار ایلمشدر وصاتلق نسنه مشتری اوزره قیمت معلومه قرارداده اولمق معناسنه مستعملدر که
فلانك اوزرنده شو بهایه طوردی تعبیر اولنور یقال قامت الامة مائة دینار اذا بلغت قیمتها * مؤلف بوراده قیام
بشأن المرأة معناسنی تکرار ایلمشدر (القائم) اسم فاعلدر ایاقده طوران آدمه دینور جمعی قوّم وقیّم کلور
رکّع وزنلرنده وقوام وقیام کلور رمّان وزنلرنده وقائم السیف قلجك قبضه‌سنه اطلاق اولنور وقائم برنسنه
اوزره ثابت ومداوم اولان آدمه اطلاق اولنور ومنه قول حکیم بن حزام قال بایعت رسول الله صلی الله علیه وسلم
ان لا اخرّ الا قائما ای ان لا اموت الا ثابتا علی الاسلام (القوام) قتال وزننده مفاعله‌دن مصدردر
برکسه ایله بیله‌جه قائم اولمق معناسنه‌در تقول قاومته قواما اذا قمت معه وقوام اسم اولور فی الاصل مصدر
ثلاثیدر برایشك وبرنسنه‌نك نظامی ومدار ثباتی وعمادنه دینور که اول ایش واول نسنه آنکله صورت وجود
وثبات بولور واوی یایه ابدال الله قیام دخی دینور یقال هو قوام ذلك الامر وقیامه ای نظامه وعماده وملاکه (القومة
نومه وزننده بناء مرّه‌در برکرّه قالقوب طورمق معناسنه‌در ومنه ما بین الرکعتین قومة ای قیام واحد * شارحك
بیاننه کوره بوراده رکعتیندن مراد رکوع وسجوددر (المقام) مرام وزننده اسم مکاندر قیامده ایکی ایاغك طوردیغی
یره دینور یقال لم ینفك عن مقامه ای موضع قدمیه واقامه معناسنه مصدر میمی اولور یقال لامقام لك به ای
لااقامة لك (الاستقامة) راست ومعتدل اولمق معناسنه‌در یقال استقام الامر اذا اعتدل * مؤلف بونی تکرار
ایلمشدر وبرنسنه‌یه بها وقیمت تقدیر وتعیین ایلمك معناسنه‌در تقول استقمت السلعة اذا ثمّنته بوراده تذکیر
ضمیر مبیع یاخود شیء تصوّریله‌در (الاقامة) همزه‌نك کسریله که اصلی اقوام ایدی واوك حرکه‌سی ماقبلنه نقل
اولندقدنصکره واو الفه قلب اولنمغله التقاء ساکنین واقع اولدیغندن عند الخلیل الف ثانیه وعند الاخفش الف
اولی حذف اولنوب محذوفه بدل آخرینه هاء زیاده قلندی استقامه کلمه‌سنده دخی بویلجه‌در وبعضا اضافت
حالنده هاءیی حذف اولنور و(القامة) حاله وزننده که اسم مصدردر مصدر موقعنه منزلدر بریرده دائمی طورمق
معناسنه‌در که مقیم اولمق تعبیر اولنور یقال اقام بالمکان اقامة وقامة اذا دام به وبرنسنه‌یی دائم وثابت ایلمك
معناسنه‌در یقال اقام الشیء اذا ادامه وبر آدمی یرندن ایاغه قالدرمق معناسنه‌در یقال اقام فلانا ضدّ اجلسه
واکری نسنه‌یی طوغرلتمق معناسنه‌در یقال اقام درءه اذا ازال عوجه (التقویم) تفعیل وزننده بودخی اکری‌یی
طوغرلتمق معناسنه‌در یقال قوّم درءه اذا ازال عوجه وعدّله * مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وتقویم برنسنه‌یه قیمت
تعیین ایلمك معناسنه‌در تقول قوّمت السلعة اذا ثمّنته (المقامة) میمك فتحیله مجلس معناسنه‌در یقال هذا مقامة فلان
ای مجلسه وقوم وجماعت معناسنه‌در یقال فیه مقامة ای جماعة (المقامة) میمك ضمیله مقام کبی اقامه‌دن مصدردر
اقامه معناسنه یقال لامقام ولامقامة له ای لا اقامة له وایکیسیده اسم مکان اولورلر یقال هذا مقام الحی ومقامتهم
ای موضع اقامتهم (القامة) حاله وزننده و(القیمة) و(القومة) قافلرك فتحیله و(القومیة) قافك ضمیله و(القوام) قافك
فتحیله انسانك بوینه دینور قامه‌نك جمعی قامات وقیم کلور عنب وزننده یقال هو طویل القامة والقیمة والقومة
والقومیة والقوام ای الشطاط وقامه قیودن صو چکه‌جك بکره‌یه دینور جمیع اسباب وادواتیله جمعی قیم کلور
عنب وزننده ونجد الکاسنده برطاغك آدیدر (القویم) امیر وزننده و(القوّام) شدّاد وزننده قامتی خوب وموزون
آدمه دینور قویمك جمعی قوام درجبال کبی یقال هو قویم وقوّام ای حسن القامة وقویم طوغری نسنه‌یه دینور
یقال شیء قویم ای مستقیم (القیمة) قافك کسریله برنسنه‌نك ذکرینه وبهاسنه دینور اصلی واودر زیرا بها
متاعك مقامنه قائم اولور جمعی قیم کلور عنب وزننده وقیمه ثبات ودوام معناسنه‌در ومنه یقال ماله قیمة اذا لم یدم

علی شیء (ماأقومه) طوغریلق معناسندن فعل تعجبدر و بوشاذ در زیرا تقویم ماده سندن مبنیدر مزید دن ایسه
فعل تعجب متصرف اولمز قیاس اولان ما اشدّ تقویمه دیمکدر ❊ شارح دیرکه قویم لفظندن اعتبار ایله تجویز ایلدیلر
نته که ما اشدّه وما افقره دیرلر که اشدّ وافتقر ماده لرندندر لکن شدید وفقیر لفظلرینه اعتبار ایلدیلر (القوام
سحاب وزننده عدل معناسنه در و برآدمك مدار معاشی اولان نسنه یه اطلاق اولنور یقال هو قوامه وهو مایعاش به
القوام) غراب وزننده برمرضدر که قیون قسمنك ایاقلرینه عارض اولمغله اصلا یاتموب دائما ایاقده طورر (القومیة
قافك ضمیله بودنجی قوام الامر معناسنه درکه برنسنه نك مدار وجود وثباتیدر (القائمة) طوار قسمنك برایاغنه
دینور جمعی قوائم در وکتابدن بورقه یه اطلاق اولنور وقائمة السیف قائم کبی قلجك قبضه سنه اطلاق اولنور
وعین قائمه شول کوزه اطلاق اولنورکه کورمسی زائل اولوب لکن حدقه سی صحیح وسالم اوله یقال عین قائمة اذا
کان قد ذهب بصرها والحدقة صحیحة (القیوّم) و(القیّام) قافلرك فتحی و یالرك تشدیدلریله بدأ واوّل وحدوثدن
منزّه ومبرّا ازلی وقدیم اولان حضرت رب متعالك اسماء حسنا سندندر وقرأ عمر رضی الله عنه الحی القیام
وهو لغة ❊ شارحك بیاننه کوره قیوم فیعول وقیام فیعال وزننده در اصللری قیووم وقیوام ایدی قال البیضاوی الدائم
القیام بتدبیر الخلق وحفظه وقال ابن الکمال القائم بذاته المقوّم لغیره (القویمة) جهینه وزننده برساعت زمانی یه
اطلاق اولنور یقال مضت قویمة من نهار ای ساعة (القوائم) هذیل قبیله سی یوردنده برنیجه طاغلره اطلاق
اولنور (القائم) سلغده سرّ من رأی نام قصبه ده برعمارت آدیدر وقائم بامر الله عباسیه دن ابوجعفر عبدالله بن احمد
نام خلیفه نك لقبیدر (مقامی) حباری وزننده یمامه ده برقریه در (المقوم) منبر وزننده صبان قولپنه دینورکه چفت
سورن اکا یاپشور (المقوّم) معظم وزننده قیس بن مکشوح المرادی قلجنك آدیدر (الاقتیام) افتعال وزننده بورون
کسمك معناسنه در یقال اقتام انفه اذا جدعه (القهم) فتحتینله طعامه اشتهاسز اولمق معناسنه درکه کوکلی
استمزاولمقدر یقال قهم الرجل قهما من الباب الرابع اذا قلّ شهوته للطعام بوراده قلت عدمدن کنایه در (الاقهام
همزه نك کسریله اغماض ومسامحه ایلك معناسنه در یقال اقهم فی الشیء اذا اغمض و برنسنه دن ایکرنمك
معناسنه در یقال اقهم عنه اذا کرهه وطعامه اشتهاسز اولمق معناسنه در یقال اقهم عن الطعام اذا لم یشته
وطعامه مشتهی اولمق معناسنه در یقال اقهم الی الطعام اذا اشتهاه و بو رغب ماده سی کبیدرکه عن والی ایله
صله لندقده مقابل معنایه دال اولور وهوا آیاز اولمق معناسنه در یقال اقهمت السماء اذا انقشع الغیم عنها (قهم
فهم وزننده ابن جابردر که همدان قبیله سندن بربطن پدریدر وعربده بوندن ماعدا قهم ایله مسما بطن یوقدر
ماعداسی فایله در وقهم بن هلال بن النهاس ونهاس بن قهم محدّثلردر (القهطم) زبرج وزننده فرومایه اوله رق
شماطه جی چاغرغان آدمه دینورکه شلتاق تعبیر اولنور یقال رجل قهطم ای لئیم ذوالصخب و بررجل علمیدر
(القهقم) اردب وزننده النه کیرن نسنه یی کرداب کبی یوداراولان آدمه دینور یقال رجل قهقم ای الذی یبتلع کل شیء
فصـــل الکاف ❊ (الکتم) کافك فتحی وتانك سکونیله و(الکتمان) کافك کسریله برسوزی وخبری کیزلمك
وصقلمق معناسنه در یقال کتم الحدیث کتما وکتمانا من البـاب الاول اذا ستره واخفاه وایکی مفعوله ده تعدیه ایدر
یقال کتمه ایّاه اذا ستره (التکتیم) تفعیل وزننده کتم معناسنه در یقال کتمه بمعنی کتمه (الاکتتام) افتعال وزننده کتم
معناسنه در یقال اکتتمه بمعنی کتمه وصرارمق معناسنه در یقال اکتتم الشیء اذا اصفرّ (المکاتمة) مفاعله وزننده کتم
معناسنه در یقال کاتمه بمعنی کتمه (الکتمة) کافك کسریله اسمدر خبری صاقلمغه دینور (الکتوم) صبور وزننده و(الکتمة
همزه وزننده سرّی پك کتم ایدن آدمه دینور وکتوم شول ناقه یه اطلاق اولنورکه کبه اولمشیکن قوریغنی قالدرمغله
کبه لکی بیلدرمزاوله جمعی کتم در کتب وزننده وشول یایه دینورکه اغاجنده اصلا چتلاق اثری اولمیوب درست اوله
(الکاتم) اسم فاعلدر کتم ایدیجی معناسنه در ومکتوم معناسنه استعمال اولنورکه مبالغة کاتم ایله وصفلنور یقال سرّ
کاتم ای مکتوم ودیکیجی یه دینور خارز معناسنه (المکتام) محراب وزننده بودنجی کبه لکی بیلدرمیان کبه ناقه یه دینور
(الکتوم) قعود وزننده کبه ناقه قوریغنی قالدرمغله کبه لکنی بیلدرمزاولمق معناسنه در یقال کتمت الناقة کتوما
من الباب الاول اذا کانت کتوما ویای کتوم اولمق معناسنه در یقال کتمت القوس اذا صارت کتوما وکتام وکتوم کتاب
وزننده طولومك دیکیشی صیق ومحکم اولمغله اصلا ایچنده کی صیزمزاولمق معناسنه در یقال کتم السقاء کتاما وکتوما
اذا امسك اللبن والشراب (الکتیم) امیروزننده و(الکاتم) و(الکاتمة) بونلرده اغاجنده چتلاق اولمیوب درست اولان
یایه وصف اولور کتوم کبی یقـال قوس کتیم وکتوم وکاتم وکاتمـة اذا کانت لاصدع فی نبعهـا وکتیم صیق
ومحکم طولوم دیکشنه دینورکه اصلا برنسنه صیزوب چیقمیه یقال خرز السقاء کتیم ای لاینضح و بوکورمزاولان

ارکك دوه یه اطلاق اولنور یقـال جمل کتیم ای لا یرغو (الاکتم) احمر وزننده قرنی بیوك علی قول پك طوق
آدمه دینور یقال رجل اکتم ای عظیم البطن اوشبعان (الکتم) فتحتینله و (الکتمان) کافك ضمیله بر نبات آدیدر که
قنه یه قاتلوب آنکله صاچ وصقال خضاب اولنور برمدت رنکی ثابت اولوب قالور کوکنك مطبوخیله مرکب کبی
یازو یازیلور بو نبات وسمه اوله جقدر که چویت اوتیدر (مکتوم) و (کتیم) امیر وزننده و (کتیمه) جهینه وزننده
اسامیدندر ومکتوم غنی بن اعصر قبیله سنه مخصوص بر آیغرك آدیدر وعبدالله یاخود عمرو بن قیس بن ام مکتوم
المؤذن الاعمی صحابیدر (المکتومة) بر نوع دهن اسمیدر که ایچنه زعفران یاخود کتم دیدکلری نبات مذکوری
مزجله ترتیب ایدرلر قرمزی اولور ومکتومه زمزم قیوسنك اسمیدر (کتمی) حبلی وزننده بر طاغك آدیدر (کتمة)
غرفه وزننده بر موضعدر (تکتم) مضارع مؤنث مجهول بنیه سیله بر خاتون اسمیدر وزمزم قیوسنك اسمیدر جرهم
وقعه سندن صکره مکتوم قالمشیدی (الکتمة) تمره وزننده کلمه معناسنه در یقال ماراجعته کتمة ای کلمة (کتم) صرد
وزننده بر بلده آدیدر (الکثم) کافك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله خیار مقوله سی سر دجه نسنه یی اغزده اصروب
قوپرمق معناسنه در یقال کثم الخیار ونحوه کثما من البـاب الاول اذا ادخله فی فیه وکسره وترکش مقوله سی نسنه یی
سوکوب بوزمق معناسنه در یقال کثم الکنانة اذا نکثها وایز سورمك معناسنه در یقال کثم الاثر اذا اقتصه و بر آدمی
بر نسنه دن صرف وتحویل ایلك معناسنه در یقال کثمه عن الامر اذا صرفه و بریکدرمك معناسنه در یقال کثم الشیء
اذا جمعه و بر نسنه یه پك یقین وارمق معناسنه در یقال کثمه کثما من الباب الرابع اذا دنا منه واو بالنوب کیجکمك معناسنه در
یقال کثم الرجل اذا ابطأ (الاکثام) همزه نك کسریله پك یقلشمق معناسنه در یقال اکثك الصید ای قاربك وطولدرمق
معناسنه در یقال اکثم القربة اذا املأها وکیرلنوب صقلنمق معناسنه در یقال اکثم فی بیته اذا تواری (الاکثم) احمر
وزننده قرنی ککیش آدمه و پك طوق آدمه دینور نته که تاء ایله اکثم دخی بو معنایه در یقال رجل اکثم ای الواسع البطن
والشبعان وطریق واسعه دینور وایری و یومری فرجه دینور واکثم بن الجون صحابیدر واکثم بن صیفی حکام
عربدندر ویحیی بن اکثم القـاضی العلامه معروف ذاتدر مأمون خلیفه متعه یی اباحه ایتمشیکن منع وصرف ایدن
ذاتدر رحمه الله تعالی (التکثم) تفعل وزننده توقف معناسنه در یقال تکثم الرجل اذا توقف ومتحیر اولمق معناسنه در
یقال تکثم الرجل اذا تحیر واکیلوب ایکی بوکلك معناسنه در یقال تکثم اذا انثنی و بر نسنه یه پرده لنوب کیرلنمك معناسنه در
یقال تکثم الرجل اذا تواری (الانکثام) انفعال وزننده محزون اولمق معناسنه در یقال انکثم الرجل اذا حزن (المکاثمة)
مفـاعله وزننده بر نسنه یه پك یقلشمق معناسنه در یقال کاثمه اذا قاربه ومخالطه معنـاسنه در یقال کاثمه اذا خالطه
(الکثمة) فتحاتله مشیر ویدن قالمش خاتونه دینور یقال امرأة کثمة ای الریا من شراب وغیره وایری منار دینور (الکاثمة)
بو دخی ایری منـاره دینور یقـال کثأة کاثمة وکثمة ای غلیظة (الکثم) فتحتینله شکار صیادك تولکسنه کلمکه دینور
یقـال رماه عن کثم ای عن کثب (الکثحمة) حای مهمله ایله قنفـذه وزننده قوری اوتلق اوفندیسنه دینور
یقال کثحمة من درین ای حطـام من ییبس وقصه وطوب قبورجق صقـاله دینور (الکثحم) قنفذ وزننده
صقالی قیصه وطوب وقبورجق اولان آدمه دینور یقـال رجل کثحم اللحیة ولحیة کثحمة وهی التی کنفت
وقصرت وجعدت (الکثعم) جعفر وزننده فرجی ایری و یومری اولان عورته دینور وقبلانه یاخود پارس دیدکلری
جانوره دینور (الکثحمة) شحمه وزننده اهل یمن لغتنده کوزه دینور عین معناسنه * شارح دیرکه صواب اولان
عنب اولمقدرکه اوزمدر (الکیخم) خای معجمـه ایله حیدر وزننده اولو وعظیم معنـاسنه در و بونکله ملك
وسلطنت وصفلنور یقال ملك وسلطان کیخم ای عظیم (الکخم) کافك فتحی وخانك سکونیله بر آدمی اوته قاقوب
یرندن آیرمق معنـاسنه در یقال کخمه کخما من الباب الثـالث اذا دفعه عن موضعـه (الکدم) هدم وزننده اغز
اوجیله قاوره یوب اصرمق علی قول بر تیمور نسنه ایله دورتوب بره لمك معناسنه در یقال کدمه کدما من الباب الاول
والثـانی اذا عضه بادنی فمه اواثر فیه بحدیدة وآوی سوروب کتمك معناسنه در یقال کدم الصید اذا طرده (الکدمة)
تمره وزننده بره یه ونشانه دینور یقال فی بدنه کدمة ای وسم واثرة و بدنده یاره وجبـان مقوله سی صفالدقد نصکره
قلان یامه یه دینور (الکدمة) فتحـاتله حرکت معناسنه در یقال ما به کدمة ای حرکة (الکدمة) فرحه وزننده
ایری جثه لو دیشی قیونه دینور یقال نعجة کدمة ای غلیظة (الکدمة) دجنه وزننده شدید وغلیظ الجثه آدمه دینور
جاموس کبی (الکدام) غراب وزننده اوتلمش چایر کوکنه دینور برده قیریلوب اورسلنوب قالمغله یغموری کوردکده
یشروب ظهوره باشلیه واختیار آدمه دینور و یمنده بر موضع آدیدر (کدام) شداد وزننده ابن بجیلة المازنی درکه
فرسان عربدندر (کدام) کتاب وزننده (کدیم) زبیر وزننده (مکدم) معظم وزننده اسامی رجالدندر (المکدم

مقعد وزننده مطلب معنـاسنه مستعمـلدر نته كه كدم طلب معنـاسنه مستعملدر يقـال كدم فى غير مكدم اى طلب فى غير مطلب يعنى اولمیه جق نسـنه طلب ايلدى وبومثل سـائردر (الكدم) صرد وزننده برجنس چكركه‌در كه سياه وباشلرى يشل اولور (المكدّم) معظم وزننده اصرلمغله كودسى بره‌لنمش انسان وحيوانه‌دينور يقال حمار مكدّم اى معضض (الاكدام) همزه‌نك كسريله طوتساق كركى كبى محكم بنده چكلمك معناسنه در يقال اكدم الاسير على المجهول اذا استوثق منه (المكادمة) مفاعله وزننده بردابه يردن اوتى بتمامه اوتلیوب بعض يرينى قوپروب ديشلمك معناسنه‌دركه كيروسنى بره ليوب براقور يقال الدابة تكادم الحشيش اذا لم تستمكن منه (الكدامة) ثمامه وزننده اكل اولنمش نسنه‌نك بقيه سنه دينور كه مراد ديشلندكدنصكره قلان بقيه‌در يقال بقيت منه كدامة وهى بقية الشىء المأكول (الكرم) فتحتينله نفاسـت وعزت وشرف معنـاسنه‌دركه لؤم وخسـاست مقابليدر يقال به كرم اى ضد لؤم ❊ مؤلف بصـائرده ديديكه كرم ايله حضرت بارى عز شانه صفتلندقده احسان وانعام ولطفى مراد اولور وانسـان وصفلنسه اندن ظـاهر اولان اخلاق حميده وافعـال پسنديده مراد اولور واثرى ظهور ايلمدكجه كريم اطلاق اولنمز پس كرم اصول جهتندن اولميوب ذاتى ونفسى اولور وبعضلر ديديكه كرم حريته مماثلدر لكن حريت محـاسن صغيره وكبيره‌يه اطلاق اولنور وكرم همان محاسن كبيره‌يه مخصوصدر تجهيز غزاة ضمننده انفـاق مال كبى وبيكسلره دستكير اولمق وضعفايه ترتب ايدن ديت وتكاليفى تحمـل ايلمك كبى واشبو ان اكرمكم عند الله اتقاكم ❊ آيت كريمه سنده كمال ورع وتقوى ايله متصف اولنه اكرم اطلاق اولنديغنك وجهى بودركه كرم افعال محموده‌دن عبارت اولوب وافعـال محموده‌نك انفس واعزّى كنديسيله اشرف وجوه قصد اولنـان فعـل اولوب واشرف وجوه كنديسيله وجه ورضـاى الهى قصـد اولنان وجه اولمغـله بركسه محاسن وافعاليله وجه ورضاى الهى يى قاصد وطالب اولسه اول كمسه تقا وكماليله متصف اولسه لاجرم اتقى واكرم اولور وكاه اولوركه كرم ايله اشيـاى سائره‌ده وصفلنور انتهى (الكرامة) سـلامه وزننده و(الكرم) كذلك فتحتينله و(الكرمة) فتحاتله بركسه كرم صفتيله متصف اولمق معنـاسنه‌در يقال كرم الرجل كرامة وكرما وكرمة من الباب الخامس اذا كان كريما (الكريم) امير وزننده و(الكريمة) هايله و(الكرمة) فرحه وزننده و(المكرم) و(المكرمة) ميملرك ضمى وراءنك فتحيله و(الكرام) غراب وزننده و(الكرّام) و(الكرّامة) رمّان ورمّانه وزنلرنده صفتلردر كرم ايله متصف آدمه دينور وكريمك جمعى كرماء وكرام كلور كافك كسريله وكرائم كلور غير قياس اوزره ورمّان وزننده كرّامك جمعى كرامون كلور ❊ شارحك بيانه كوره كريمه لفظنده هاء مبالغه ايچوندر انتهى وكرم لفظى كه مصدردر مبالغة وصف اولور مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى مساوى اولور يقال رجل وامرأة كرم ورجال ونساء كرم اى كريم وتقول العرب كرما اى ادام الله كرمالك وبوحمدا وسقيا ماده‌لرى كبى فعلى مهجور ومضمردر وكرم ارض طيبه‌يه وصف اولور يقال ارض كرم اى كريمة طيبة ويقال ارض وارضان وارضون كرم زيرا وجه مذكور اوزره وصف بالمصدردر وتقول العرب افعل كذا وكرامة لك بالفتح وكرما وكرمة وكرمى وكرمة عين وكرمانا بضم الكافات ولا يظهرون له فعلا يعنى اكرمك كرامة وكرما ديمزلر مصدر ايله فعلدن استغنا ايدرلر افعل كذا حرمة وكرامة تقديرنده‌در يعنى بن بو ايشى محضا سكا حرمة واكراما ايدرم ديمكدر نته كه افعل كذا حبا وكرامة لك دخى ديرلر ونعم عين ونعمة عين ونعامى عين دخى ديرلر كه سنك كوزلرك آيدين يعنى ممنون ومنبسط اوله جغك ايچون ايدرم ديمكدر ولا افعل ذلك لا حبا ولا كرامة ولا كرما دخى ديرلر پس افعل كذا تركيبى متكلم مستقبل اولوب فعل محذوف اكرمك اولور (المكرمان) ميمك وراءنك فتحيله خلق ومشربى واسع متحمل وكريم ورؤف آدمه اطلاق اولنور يقال يا مكرمان للكريم الواسع الخلق ويقـال رجل مكرمان (المكارمة) مفـاعله وزننده باب مغـالبه‌ده مستعملدر كرم بابنده يارشمق معنـاسنه‌در يقـال كارمه فكرمه كنصره اى عارضه فى الكرم فغلبه (الاكرام) همزه‌نك كسريله و(التكريم) تفعيـل وزننده حرمت وتعظيم ايلمك معناسنه‌در يقـال اكرمه وكرّمه اذا عظمه ونزّهه واكرام اولاد كرام صـاحبى اولمق معناسنه در يقال اكرم الرجل اذا اتى باولاد كرام وتكريم السحـاب بلوديك چوق يغمورلو اولمق معنـاسندن عبارتدر يقال كرّم السحـاب ويقال كرّم السحـاب على المجهول اذا غزر ماؤه (الكريم) امير وزننده كرملو آدمه دينوركه ذكر اولنور وعفو وسمحى غالب آدمه اطلاق اولنور يقال رجل كريم اى صفوح وكريم لفظنك تثنيه سنده كريمان دينور عرف شرعده حجّ وجهاده اطلاق اولنور ومنه الحديث ❊ خير الناس مؤمن بين كريمين ❊ اى بين الحجّ والجهاد اومعناه بين فرسين يغزو عليهما او بعيرين يستقى عليهما وابوان كريمان مؤمنان ❊ شارح ديركه كرچه مؤمنان كريمان لفظنى تفسيردر لكن سياقك مقتضاسى

اوبين ابو بن مؤمنين اولمقدر زيرانهـا يه ده بين ابو بن مؤمنين اوبين اب مؤمن وابن مؤمن عبارتيله مرسومدر
انتهى وشول كريم كه اشبو ❊ واعتدنا لها رزقا كريما ❊ آيت كريمه سنده واقعدر كثير معناسنه در زيرا رزق كثير
قليلدن اشرفدر ❊ وقل لهمـا قولا كريمـا ❊ آيتنده واقع كريم سهل وملايم معناسنه در زيرا قول ملايم قول
غليظدن اشرفدر (المكرام) منعام وزننده پك چوق كرم ولطف ايدن آدمه دينور يقال رجل مكرام اى مكرم للناس
(الكرامة) سلامه وزننده كرم معناسنه دركه ذكر اولندى وعزيزلك معناسنه در تقول له علىّ كرامة اى عزازة
وكرامه كوپ ودستى قپاغنه دينور ومنه حبا وكرامة تتمه كه حبب ماده سنده بيان اولندى وكرامه شيخ امام بخارى
اولان محمد بن عثمانك جدّى اسميدر وكرامة بن ثابت الانصارى صحبتنده اختلاف اولندى وكرامه بلود پك چوق
يغمورلو اولمق معناسنه در يقال كرم السحاب كرامة من الباب الخامس اذا كثر ماؤه وترلا كوبره لنمكله اكينى
نشو ونما لو و بركتلو اولمق معناسنه در يقال كرمت ارضه اذا دملها فزكى زرعها (الاستكرام) كريم نسنه يى
طلب ايلمك ياخود برنسنه يى كريم بولمق معناسنه در يقال استكرم الشئ اذا طلبه كريما او وجده كريمـا (التكرم
تفعل وزننده و (التكارم) تفاعل وزننده ناسزا نسنه دن صاقنوب پرهيز ايلمك معناسنه در يقال تكرّم عنه وتكارم
عنه اذا تنزّه كويا كه شين ونقيصه يى موجب حالاتدن احتراز وتباعد ايله نفسه اكرام ايدوب مكرّم اولدى (المكرم
و (المكرمة) ميملرك فتحى ورالرك ضميله و (الاكرومة) اضحوكه وزننده اسملردر فعل كرم معناسنه در عوندن معونه
وعجيبدن اعجوبه اسم اولدقلرى كبى ❊ شارحك بيانه كوره اولكيلرك جمعى مكارم واكرومه نك اكاريم در ومنه يقال
انّ اجلّ المكارم اجتناب المحارم ومكرمه طپراغى پاك ومنبت اولان ارضه وصف اولور يقال ارض مكرمة اى كريمة
(الكرم) كافك فتحى ورانك سكونيله ياش اوزمه دينور عنب معناسنه وفى الحديث ❊ لا تسموا العنب الكرم فانّما الكرم
الرجل المسلم ❊ معلوم اوله كه اوزمه كرم اطلاقى شيره سندن اتخاذ اولنان خمر كرم وسخـا خصلتنه محرك وسائق
اولديغنه مبنيدر فى الاصل وصف اوله رق كرم اطلاق اولنمشيدى فتحتنله بعـده تخفيفـا رايى اسكان قلندى
قالديكه كرم حقيقى حضرت كريم وهّاب جلّ شانه صفتيدر بعده مؤمن ومسلم صفتيدر ووجه مذكور اوزره
مبالغة موصوف مقامنه قائم اولدى پس نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عنبه كرم تسميه سندن نهى
ايلملرى حقيقته محمول اولميوب بلكه وجه آتى يه رمز واشارتدر يعنى كرم ماده سندن مشتق وما خوذ اولان اسم ايله
مسمى اشبو نوع عنب اسم مر بو رايله تسميه يه لايق دكلدر بلكه اكا مسلم ومتقى ومؤمن قسمى احقّ واولادر
مطلب
خصوصا حضرت بارى عزشانه اسميله مشاركته غيرت وعصبيت مقتضـاسى بر وجهله تأهيل ايلمك روادكلدر
لاسيما آندن منهىّ اولان خمر اتخاذ اولنور اولمغله اسم مر قومه بردرلو مناسب دكلدر بلكه جفنه وحبله وزرجون كبى
اسملر ايله تسميه ايلمك مناسبدر پس كرم ماده سـندن مأخوذ اسم انجق مسلم ومؤمنه لايقدر فانمـا الكرم الرجل
المسلم قول شريفى فانمـا المستحق للاسم المشتق من الـكرم المسلم سبكنده در خلاصه سى اطـلاقى نهى
اولميوب استحقاقى نهى اولور ❊ شارح ديركه بو ماده لرده عنبدن مراد اوزمك اصمه سيدر كه تكاك تعبير اولنور وحالا
السنۀ ناسده كرم اوزم باغنده مستعملدر وكرم قلاده يه دينور يقال جاءت وفى عنقهـا كرم اى قلادة ومولوزدن
وطاشلردن پاكيزه اولان ارضه اطلاق اولنور وبو غمق تعبير اولنان كردانلقدن برنوعك اسميدر بعضلر ديديكه
بنات كرم بركونه نسوان پيرايه سيدركه جاهليتده اتخاذ واستعمال ايدرلر ايدى جمعى كروم كلور (كرم) فتحتنله
برموضع آديدر (كرمى) سكرى وزننده تكريت قضاسنده برقريه آديدر (كرمان) كافك فتحيله و بعضـا
كافى مكسور اولور ياخود كافك كسرى لحندر ايرانده فارس ايله سجستان بيننده براقليم عرفى آيدر وغزنه ايله
مكران قربنده بر بلده آديدر وكرمانى بن عمرو كه كافك كسريله در محدّثدر (الكرمة) تمره وزننده برموضع آديدر
وطبس قضاسنده برقريه آديدر وكرمه شول جوز طرزنده دكرميجه كيكه دينور كه قالچه باشنده او يلغك نهايتنده
اولور (كرمه) غرفه وزننده يمامه ده برناحيه آديدر (الكريمة) سفينه وزننـده آدمك برونه اطـلاق اولنور
يقـال كريمتك اى انفك ومطلقـا شريف اولان عضوه اطلاق اولنور اذن وعين ويد كبى (الكريمتـان) تثنيه
بنيـه سيله انسانك ايكى كوزينه اطلاق اولنور (كرم) جبل وزننده (كرام) كتاب وزننده (كريم) عزيز
وزننده (كريمه) سفينه وزننده (كريم) زبير وزننده (مكرم) معظم زننده (مكرم) مجمل وزننده اسامىٔ ناسدندر
(كرّام) شدّاد وزننده بودخى اساميدندر محمد بن كرّام كه كراميه طـائفه سنك رئيس ومقتدالريدر وآنلر مشبهه
طائفه سيدركه خداى متعال جوهردر عرش اوزره مماس ومستقردر ديرلر تعالى الله عن ذلك علوا كبيرا (التكرمة) تانك
فتحى ورانك كسريله تكريم معناسنه دركه تفعيلدن مصدر ثانيدر ❊ شارحك بيانه كوره بو شواذدندر زيرا تفعله وزنى معتله

مخصوصدر ومصباحده تكريمدن اسم اولمق اوزره مرسومدر وتكرمه اسم اولور يصدغه دينور وساده معناسنه (كرميه
صرديه وزننده برقريه آديدر (كرمينيه) فتحتنله و يانك تشديديله وتخفيفيله ياخود كرمينه بخارا ايالتنده بر بلده آديدر
(الكرتيم) تاى فوقيه ايله قنديل وزننده بالته يه دينور يقال كسره بالكرتيم اى بالفأس (الكرتوم) عصفور وزننده
دوز و يالجين طاشه دينور واطرافندن يوكسك اولان اوزون اوزادى ارضه دينورو بنو عذره يه مخصوص برحرّه
آديدر (كرثمه) كافك و ثاى مثلثه نك فتحيله ابن جابر بن هراب دركه بنى سامة بن لؤى نسبى رجالندندر (الكردم
جعفر وزننده بودور آدمه دينور وبهادره دينور يقال هوكردم اى شجاع وكردم بن سفيان وكردم بن ابى السنابل
ياخود كردم بن ابى السائب در وكردم بن قيس صحابه لردر وكردم بن شعبه دريد بن الصمه نك قاتليدر (الكردوم
عصفور وزننده بودخى بودوره دينور (الكردمة) دحرجه وزننده بودور آدمك سكرتمسى كبى سكرتمك على قول
بريان اوزره بنكيج كبى سكرتمك معناسنه در يقال كردم الرجل اذا عدا عد والقصير او على جنب واحد وعسكرى
برارايه كتوروب يصامق معناسنه در يقال كردم القوم اذا جمعهم وعبأهم (التكردم) تدحرج وزننده برنسنه دن
خوفله سكردوب كتمك معناسنه در يقال تكردم الرجل اذا عدا فزعا (الكرزم) زاى معجمه ايله جعفر وزننده بالته يه
دينور وقصه برونلى آدمه دينور يقال رجل كرزم اى قصير الانف و بر رجل آديدر (الكرزيم) قنديل وزننده
بودخى بالته يه دينور و بليهٔ شديده يه دينور جمعى كرازيم در (الكرزم) قنفذ وزننده كثير الاكل كسه يه دينور يقال
رجل كرزم اى الكثير الاكل (الكرزمة) دحرجه وزننده اويله وقتى طعام يمك معناسنه در يقال كرزم الرجل
اذا اكل نصف النهار وكرزمه بر رجل آديدر (الكرسمة) دحرجه وزننده باشى يره اكوب ساكت وايسم طورمق
معناسنه در يقال كرسم الرجل اذا ازم واطرق (الكرشمة) كافك وشين معجمه نك فتحيله يوزه دينور روجه معناسنه
(الكرشوم) عصفور وزننده چركين يوزلو آدمه دينور يقال رجل كرشوم اى قبيح الوجه (الكرصمة) صاد
مهمله ايله دحرجه وزننده جنكده دشمنه مقابل اولوب حمله ايلمك معناسنه در يقال كرصم فلان اذا واجه
القتال وحمل على العدوّ (الكركم) هدهد وزننده زعفرانه دينور وساقزه دينورواصپور ديدكلرى نباته دينور
انلردن بر قطعه يه كركه دينور هايله (الكركمان) عنفوان وزننده رزق و روزى معناسنه در يقال اكل كركمانه
اى رزقه (الكزم) زاى معجمه ايله عزم وزننده ايچلى نسنه يى اوك ديشلرايله قيروب يمك ايچون ايچنى چيقارمق
معناسنه در يقال كزم الشئ بمقدّم فيه كزما من الباب الاول اذا كسره واستخرج ما فيه ليأكله (الكزم) كتف
وزننده قورقق آدمه دينور كه هرنسنه دن هيبتلنوب خوف ايدر يقال رجل كزم اى هيبان (الكزم) صرد
وزننده نغرديكلرى قوش اسميدركه بلبل قوشيدر (الكزم) فتحتنله بخل وخست معناسنه در يقال به كزم اى بخل
وشدة اكل معناسنه درو برون قصه لغنه كذلك پرمقلرك قصه لغنه دينور وآتك دوداقلرى قالين اوله رق قصه
اولمغه دينور ظاهرا بونلر مصدردر (الاكزم) احمر وزننده وصف مذكور اوزره اولان آته و برونه دينوره مؤنثنده
كزماء دينور يقال فرس وانف اكزم و يد كزماء اى قصير واكزم بخيله دينور يقال هو اكزم البنان اى بخيل
(الكزوم) صبور وزننده قوجه لقدن ديشلرى دوكلمش ناقه يه دينور (الاكزام) همزه نك كسريله انقباض
معناسنه در يقال اكزم الرجل اذا انقبض وطعامى بيقمق درجه سنده چوغه كتمك معناسنه در يقال اكزم
عن الطعام اذا اكثر حتى لايشتهى (التكزيم) تفعيل وزننده اياغك پرمقلرى طباندن طرفه اكيلوب قبورق اولمق
معناسنه در يقال فى رجله تكزيم اى تقفيع (التكزم) تفعل وزننده فاكهه يى قبوغيله يمك معناسنه در يقال
تكزم الفاكهة اذا اكلها من غير ان يقشرها (الكزمة) ثمره وزننده بدنده صيق وديرنكلى اولان ياغه دينور
يقال شحمة كزمة اى مكتنزة (الكسعوم) زنبور وزننده حميرلغتنده حماره دينور ميمى زائده در (الكسم
كسب وزننده ومرادفيدركه امك چكوب قزانج ايلمك معناسنه در يقال كسم الرجل لعياله كسما من الباب الثانى
اذا كسب وجنكى قزشدرمق معناسنه در يقال كسم الحرب اذا اوقدها و برنسنه يى ال ايله خرده خرده
اوفاتمق معناسنه در يقال كسم الشئ اذا فتته وكسم چوق قورى اوتلغه دينور و برموضع آديدر (الكبسوم
طيفور وزننده و (اليكسوم) يعفور وزننده و (الاكسوم) اسلوب وزننده تاب وطراوتلى ياخود چايرى چمنى چوق
وصيق باغچه يه ومرغزاره دينور يقال روضة كبسوم و يكسوم واكسوم اى ندية اومتراكم النبت واكسومك جمعى
اكاسم كلور (ابو يكسوم) يعفور وزننده قرأن مبينده مذكور اولان فيلك صاحبيدر يعنى ابرهه نك هدم كعبه
قصديله جلب واستصحاب ايلديكى فيلك صاحبى اولان كسه در (كبسم) حيدر وزننده عربدن بر بطن
پدر يدر وخلقنه كاسم ديرلر حالا منقرضلردر (الكسوم) صبور وزننده هرامورده ايشلك وكاركذار آدمه دينوركه

مه لحت اری تعبیر اولنور یقال رجل کسوم ای ماض فی الامور (کشاجم) شین معجمه وجیمله علابط وزننده بررجل
اسمیدر ❁ شارح دیرکه بو برشاعرك لقبیدر وهر حرفی برصنعته دالدر کاف کتابت وشین شعر والف ادب وجیم
نجوم ومیم موسیقی یه دالدر مزبور اشبو صنایعی جامع اولدیغندن کشاجم ایله ملقب اولدی وهر کیمده صنایع
مزبوره مجتمع ایسه اکا ده اطلاق اولنور (الکشم) کافك فتحی وشینك سکونیله پارس دیدکلری جانوره دینور
فهد معناسنه وکشم مصدر اولور برونی دیبندن کسمك معناسنه یقال کشم انفه کشما من الباب الاول اذا قطعه
باستئصال (الاکشم) بودخی پارسه دینور وخلقتی ناقص اولان آدمه دینور کذلك حسبنده نقصان اولان آدمه
دینور (الکشم) فتحتینله برکسه نك خلقتی کذلك حسبی نقصان اولمق معناسنه در یقال کشم الرجل کشما
من الباب الرابع اذا کان فی خلقه نقصان وکذا فی الحسب (الکاشم) صاحب وزننده انجدان زومی اسمیدر که
خروس کوزی تعبیر اولنسان نباتدر (الکصوم) صاد مهمله ایله قعود وزننده برنسنه دن ارقه ویروب کیرودونمك
یاخود مقصده وارمیوب همان کلدیکی یردن دونوب کیرو کلمك معناسنه در یقال کصم الرجل کصوما من الباب
الاول اذا ولی وادبر اورجع من حیث جاء ولم یتم الی مقصده (الکصم) خصم وزننده عنف وشدتله برآدمی اوته
قاقمق معناسنه در یقال کصم فلانا کصما اذا دفعه بشدة (الکظم) کافك فتحی وظای معجمه نك سکونیله
اویکه یی اظهار ایلیوب هضم ایلمك معناسنه در یقال کظم الغیظ کظما من الباب الثانی اذا رده وحبسه
وقپویی قپامق معناسنه در یقال کظم الباب اذا اغلقه ونهر وخرق وباجه مقوله سنی سد ایلمك معناسنه در
یقال کظم النهر والخوخة اذا سدها (الکظوم) قعود وزننده دوه کویش کتورمکدن فارغ اولمق معناسنه در
یقال کظم البعیر کظوما اذا امسك عن الجرة وبرکسه خموش وابسم اولمق معناسنه در یقال کظم الرجل علی المجهول
اذا سکت (الکظیم) امیر وزننده و(المکظوم) غمکین آدمه دینور یقال رجل کظیم ومکظوم ای مکروب (الکظم
فتحتینله بوغازه دینور علی قول اغزه یاخود بوغزلغه دینورکه صولوغك مخرجیدر یقال اخذ بکظمه وهو الحلق
اوالفم اومخرج النفس ❁ شارح دیرکه خلیل وسائرلرك قوللری اوزره کظم ظانك سکونیله مخرج نفسه دینور ظانك
حرکه سی همان برشعرده واقعدر سائر معنالر بوندن اخذ وتصویغ اولنمشدر (الکظم) رکع وزننده ساکت وابسم
آدملره دینور کاظمك جمعیدر یقال قوم کظم ای ساکتون (الکظامة) کتابه وزننده دره نك اغزنه دینور ونسوانك
مثانه سنه دینور وشول قیویه دینورکه یانینده اولان قیویه اندن لغم وکاریز ایله صو کچر اوله وترازو یاشنك حلقه سنه
دینورکه کفه لرك ایپلری اکا بند اولنور ویایك اوست کوشه سی اوجنه باغلنان تصمه یه دینورکه طونج تعبیر اولنور
وترازونك باشنده اولان مسماره یاخود ذکر اولنسان حلقه سنه دینور ودوه نك برونه باغلدقلری ایپه دینور وشول
سکیره دینورکه اوق یلکنه یاخود یلك یکه جك انجه یرینه صاریلور (الکظیمة) سفینه وزننده بودخی بری برینه
زیر زمیندن لغم وکاریز چکن قیویه دینور وصو طولومنه دینور (الکظام) کتاب وزننده برنسنه نك اغزی باغنه دینور
ومنه یقال اخذ بکظام الامر ای بالثقة (کاظمه) بر موضع آدیدر (الکعم) کافك فتحی وعینك سکونیله دوه اصرمسون
یاخود نسنه یمسون دیو اغزینی باغلمق معناسنه در یقال کعم البعیر کعما من الباب الثالث اذا شد فاه لئلا یعض
اویأکل وکعم وکعوم قعود وزننده اوپمك معناسنه در یاخود کمال شوق وشرهندن دوداقلری اغزنه الهرق
اوپمك معناسنه در یقال کعم المرأة کعما وکعوما اذا اقبلها اوالتقم فاها فی القبلة (المکعوم) و(الکعیم) اصرمسون
یاخود نسنه یمسون دیو اغزی باغلنمش دوه یه دینور (الکعام) کتاب وزننده دوه نك اغزینی باغلدقلری باغه دینور
(المکاعمة) مفاعله وزننده بودخی اوپمك یاخود دوداقلرینی اغزنه الهرق اوپمك معناسنه در یقال کاعم المرأة
اذا قبلها اوالتقم فاها فی القبلة ومحبوبله برلباس ایچره صارمشوب یاتمق معناسنه در یقال کاعم المرأة اذا ضاجعها
فی ثوب واحد بو ماده نه رعنا شیوه ومعنالری مشتملدر (الکعم) کافك کسریله سلاحك وسائر نسنه نك قابنه
وغلافنه دینور جمعی کعام در کافك کسریله وکعوم در کافك ضمیله وکعوم الطریق یوللرك اغزلرینه اطلاق
اولنور (کیعوم) طیفور وزننده بررجل آدیدر (الکعسم) جعفر وزننده بیان اشکنه دینو (الکعسوم) عصفور
وزننده حمار اهلی یه دینور ایکیسنکده جمعلری کعاسم وکعاسیم کلور (الکعسمة) دحرجه وزننده برنسنه دن
ارقه چویروب قاچمق معناسنه در یقال کعسم الرجل اذا ولی هاربا (الکلام) سحاب زننده سوزه دینور
قول معناسنه مفید اولسون غیر مفید اولسون علی قول بنفسه مکتفی اولان سوزه دینورکه اسنادی متضمن تام
ومفید اولان سوزدن عبارتدر پس قولدن اخص اولور یقال اتی بکلام طیب وهو القول اوما کان مکتفیا بنفسه
مترجم دیرکه مصباحده مرسومدرکه کلام فی الحقیقه نفس متکلمده قائم معنادر اکا عبارتله ودلالت واشارتله

تنبيه اولنورنته كه اشبو ❊ ان الكلام لفي الفوأد وانما ❊ جعل اللسان على الفوأد دليلا ❊ بيتنده مصرع حدر وذكرى
آنى كلم ماده سندن مشتقدر كه جرح وتأثير معنـاسنه درنته كه جامى اوائل شرح كافيه ده بسط ايلمشدر (الكلام
غراب وزننده طبراغى قالين يره دينور وطبرستان قضـاسنده برقريه آديدر (الكلمة) كافك فتحى ولامك كسريله
لفظهٔ واحده يه دينور كرك اسم وكرك فعل وحرف اولسون يقال نطق بكلمة فصيحة اى بلفظة وكلمه قصيده يه
اطلاق اولنوركلمه نك جمعى كلم درهاسز (الكلمة) كافك كسريله بودخى لفظهٔ واحده معنـاسنه در جمعى كلم در
كسره وكسر كبى (الكلمة) تمره وزننده بودخى كلمه معنـاسنه در جمعى كلمات كلور پس اوچ لغت اولمشدر
الكلمة الباقية) يعنى اشبو ❊ وجعلها كلمة باقية ❊ آيت كريمه سنده واقع كلمهٔ باقيه دن مراد كلمهٔ توحيد در حضرت
بارى عزشانه آنى حضرت ابراهيمك اعقابنده ابقا ايلمشدر (كلمة الله) عيسى على نبينا وعليه السلامدر كنديلريله
وكلاملريله انتفـاع اولنديغى حسبيله اطلاق اولنـدى ياخود خلقت وفطرتى بلاآب همـان كن امر شريفيله
وجود بولديغنه مبنيدر ❊ مترجم ديركه ياخود كلام الهى ايله اهتدا اولنديغى كبى كندوسيله اهتدا اولنديغنه مبنيدر
مؤلفك ذكرايلديكى وجه ثانى يه حضرت آدم ايله وجه ابلغ اوزره اعتراض اولنور بوبابده كتب صوفيه ده وجوه
مقنعه مرسوم اولمغله فليراجع (التكليم) و(الكلام) كذاب وزننده برآدمه سوزسويلمك معناسنه در يقال كلمه تكليما
وكلاما اذا حدثه ويارهلمق معناسنه در يقال كلمه اذا جرحه (التكلم) تفعل وزننده بودخى سوزسويلمك معنـاسنه در
يقـال تكلم الرجل اذا تحدث (التكالم) تفاعل وزننده بعد المفارقه برى بريله جوابلشمق معناسنه در يقال تكالمـا
اذا تحدثا بعد تهاجر (التكلام) و(التكلامة) تالرك كسرى وكافلرك سكونيله وكافلرك كسرى ولاملرك تشديدلريله ده
لغتدر و(الكلمانى) سلمانى وزننده ولامك فتحيله ده لغتدر و(الكلمانى) كافك ولام مشدده نك كسريله و(الكلمانى
كسرتيله وميمك تشديديله وبو ايكى اخيره نك نظيرلرى يوقدر جمـله سى هركلامى جيد وپاكيزه ومنقح فصيح
وسخنور آدمه دينور بعضلر ديديكه كلمـانى كه كسرتيله وميمك تشديديله چوق سوزلو پركوى آدمه دينور مؤنثى
كلمـانيه در (الكلم) كافك فتحى ولامك سكونيله يارهيه دينور جرح معنـاسنه در جمعى كلوم در وكلام در كافك
كسريله يقـال وضع المرهم على كلمه اى جرحه وكلم مصدر اولور يارهلمق معنـاسنه يقال كلمه كلما من الباب الثـانى
اذاجرحه (المكلوم) و(الكليم) اميروزننده يارهلويه دينور يقال هومكلوم وكليم اى مجروح (الكلثوم) ثاى مثلثه ايله
زنبوروزننـده يوزى وينـاقلرى اتلى وطولغون آدمه دينور يقـال رجل كلثوم اى الكثيـر لحم الخدين والوجه
وفيل تعبير اولنان حيوانه دينور على قول بيوك نوعنـه دينور زندفيل معناسنه در وسنجق شقه سنه دينور وكلثوم
بن الحصين وكلثوم بن علقمه وكلثوم بن هدم بن امرئ القيس اصحابندر مرقوم كلثوم بن هدم انصاردن شول
ذاتدركه فخرعالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى مدينـه يه هجرت بيورد قلرنده ابتـدا اكا نزيل اولوب خانه سنده
درت كون اقامت نصكره ابوايوب الانصـارى خانه سنه نقل ايلديلر (ام كلثوم) بنت رسول الله عليهما السلامدر
ورضى الله عنهـا ❊ مترجم ديركه مؤلف حضرت موسـانك همشيره سى اسمى اولان كلثوم ذكرندن سكوت ايلدى
جنتده مريم وآسيه كبى آنكدخى تزوجيله فخرعالم عليه السلام موعود اولمشـدرنته كه جامع الصغيرده مذكوردر
الكلثمة) كافك وثانك فتحيله يوزدورك اوليه رق اتلوجه وطولغونجه اولمغه دينوركه محاسندندر يقال فى وجهه كلثمة
وهى اجتماع لحم الوجه بلا جهومة (المكلثمة) مزعفره وزننده دورك اوليه رق يوزى اتلوجه وطولغونجه اولان
خاتونه دينور يقال امرأة مكلثمة اى بوجهها كلثمة (الكلحم) حاى مهمله ايله زبرج وزننده طپراغه دينور (الكلدم
دال مهمله ايله جعفر وزننده صلابتلو نسنه يه دينور صلب معناسنه در (الكلدوم) زنبور وزننده بودوره دينور
الكلسمة) دحرجه وزننده برآدم ذمتنده اولان حقوقى تكاسلنـدن ناشى ادا ايلميوب اوزاتمق معناسنه در يقال
كلسم الرجل اذا تمادى كسلا عن قضاء الحقوق وسرعتله كتمك معنـاسنه در يقـال كلسم الرجل اذا ذهب
فى سرعة وقصد وتوجه ايلمك معنـاسنه در يقـال كلسم اليه اذا قصد (الكلشمة) كافك وشين معجمه نك فتحيله
قوجه قارى يه دينور يقال تزوج كلشمة اى عجوزا (الكلصمة) صـاد مهمله ايله دحرجه وزننده برنسنه دن خوفله
قاچوب كتمك معناسنه در يقال كلصم الرجل اذا فرهـاربا (الكم) كافك ضمى وميمك تشديديله جامه نك يكنه
دينور فارسيده آستين ديرلر جمعى اكمام وكممه كلور عنبه وزننده ❊ مترجم ديركه ظاهراسو بوجه نسـنه يه ناسك
كمى شكل ديدكلرى اشبو كم لباس شكلنه تشبيهه مبنيدر (الكم) كافك كسريله خرما يمشنك وسائر اغاج چچكنك
اوزرنده اولان قابه دينوركه قبحوق تعبير اولنور جمعى اكه واكمام وكمام كلور كافك كسريله (الكمامة) كتابه وزننده
كم معناسنه در (الكم) كافك ضميله و(الكموم) عموم وزننده اغاجك چچكلرى قبحوقلنمق معناسنه در يقال كمت النخلة

كما وكوما على المجهول فهي مكموم وتازه دوه باوريسي قوّت بولنجه قدر صاحبنك شفقتندن ناشي چول مقوله سيله
اورتيلوب بورنمك معناسنه دريقال كمّ الفصيل اذا اشفق عليه فسترحتى يقوى (التكمى) تشنى وزننده غشى
واحاطه اولنمق معناسنه دريقال القوم تكموا على المجهول اذا اغمى عليهم وغطوا ❊ شارح ديركه اصلى تكمم ايدى
ميم اخيره يايه مبدل اولدى مؤلف بونى معتل بابنده دخى ثبت ايلدى واساسده تكمم عنواننده مرسومدر (الاكمام
همزه نك كسريله لباسه يك ايلك معناسنه در يقال اكمّ القميص اذا جعل له كمين واغاجك چچكى قبجو قلنمق
معناسنه در يقال اكمت النخلة اذا اخرجت اكمامها (التكميم) تفعيل وزننده اكمام معناسنه در يقال كمت النخلة بمعنى اكمت
الكمام) و(الكمامة) كافلرك كسريله دوه اصرمسون ديو اغزنه باغلدقلرى باغه دينور (الكم) كافك فتحيله برنسنه يى
اورتوب بوريمك معناسنه در يقال كمّ الشئ كماً من الباب الاول اذا غطاه و برنسنه نك اغزيني قپامق معناسنه در يقال
كمّ الحب اذا سدّ رأسه وناس بريكمك معناسنه در يقال كمّ الناس اذا اجتمعوا (الكمكام) ثرثار وزننده بردرلو ساقزه دينور
على قول يمنه مخصوص ضرو ديدكلرى شجرك قرفنه يعنى قشرينه دينور مفرداتده صمغى ايله مفسردركه حصى لبان
محرفى عسلبند ديدكلرى بخور اوله جقدر وكمكام طوپاج كوده لى بودوره دينور مؤنثى كمكامه در (الكمة) كافك ضميله
دكرمى اولان باش كسوتنه دينور باشى اورتديكيچون يقال جاء وفى راسه كمة اى قلنسوة مدورة (التكمكم) تزلزل وزننده
ذكر اولنان باش كسوتى كيمك معناسنه در يقـال تكمكم الرجل اذا لبس الكمة و بورنمك معناسنه در يقال تكمكم
فى ثيـابه اذا تغطى (المكمة) ميمك كسريله مذبه وزننده شول كيسه طرزنده طوربه يه دينوركه اشكك اغزينه
بچررلر و اكينجيلرك سوركو تخته سى ديدكلرى آلته دينوركه ترلايه تخم صاچدقدنصكره اوزرينى انكله طپراقليوب
دوزلدرلر (الاكمة) همزه نك فتحى وكافك كسريله كام لفظنك جمعيدركه ذكر اولندى بومناسبتله آتلرك يم طوربه لرينه
اطلاق اولنور (كم) كافك فتحى وميمك سكون اوزره بناسيله اسم ناقص مبهمدر ايكى وجه اوزره مستعملدر برى
عددك مقدارندن سؤال ايچون اولوركه استفهاميه درنه قدر در و قاچ نسنه در معناسنه كه فارسيده چندمر ادفيدر
و برى خبريه اولوركثير معناسـنه واستفهاميه اولدقده مابعدنى تميز يت اوزره منصوب ايدر مثلا كم رجلا عندك
كبى كه سنك يانكده قاچ ادم واردر ديمكدر وخبريه اولدقده رب كلمه سنك عملى كبى يعنى مابعدنى مجرور ايدر كم درهم
انفقت كبى كه سن چوق اقچه ويردك ديمكدروكاه اولوركه مابعدى مرفوع اولور كم رجل كريم قدا تانى كبى و بعضلر
ديديكه كم كلمه سى بسيط دكلدر بلكه كاف تشبيهله ماء استفهاميه دن مركبدر الفى حذف اولندقدنصكره تخفيف
ايچون ميمى اسكان اولندى وكم كلمه سى كاه اولوركه اسم تام اولور بوصورتده اخرى مشدد اولوب منصرف اولور
وهمان مقدار معناسنه اولور تقول اكثرمن الكم والكمية ❊ قال الشارح الكمية المقادير التى يستفهم عنها بكم والكيفية
التى يستفهم عنها بكيف (الكمنة) كافك فتحى ونونك سكونيله يارهيه دينور يقال بيده كمنة اى جراحة (كانم
صاحب وزننده سوداندن يعنى زنكى طائفه سندن برصنف آديدر (الكانمى) برشاعر مشهوردر طائفهٔ مذكوره دندر
(الكوم) نوم وزننده جماع ايلك معناسنه در يقـال كام المرأة يكوم كوما اذا نكحها كذلك ايغر قسراغه اشمق
معناسنه در يقـال كام الحصان الفرس اذا نزا عليها وكوم نسوانك فرجنه اطلاق اولنور (الكومة) كافك ضميله
تپه لى طپراق يغنه دينور (التكويم) تفعيل وزننده طپراغى كومه كومه يغمق معناسنه در يقـال كوّم التراب
اذا جعله كومة كومة اى قطعة قطعة و رفع رأسها (الكوم) كافك ضميله بربلوك دوه يه دينور (الكوماء) حمراء
وزننده اوركجى بيوك ناقه يه دينور (الكوم) فتحتينله ناقه كوماء اولمق معناسنه در يقـال كومت النـاقة كوما
من الباب الرابع اذا كانت كوماء (الاكوم) احمر وزننده يوكسك نسنه يه دينور يقال تل اكوم اى مرتفع (الاكومان
تثنيه بنيه سيله انسانك ممه لرينك التى يانلرينه دينور (كام فيروز) فارس الكاسنده برموضع آديدر (المكامة) ميمك
ضميله جماع اولنمش خاتونه دينور اكوامدن اسم مفعولدر يقال امرأة مكامة اى منكوحة (كومه) كافك ضميله
برخاتون اسميدر (الاكتيام) افتعال وزننده اياغك پرمقلرينك اوجلرى اوزره اوتورمق معناسنه در يقـال اكتام
الرجل اذا قعد على اطراف اصابع الرجل (الكيمياء) كافك كسريله اكسيره دينور ياخود شول داروية دينوركه معدنى يه
يعنى طوز وشاب وتنكار وكهرجله و بوره ونوشادر مقوله سنه حل وتركيبله فلك شمسيده يعنى عملنى التونده ياخود
فلك قمريده يعنى كومشده اجرا ايدر خلاصه سى اجزاسنى حل وعقد ايله تركيب ايلدكدنصكره انكله باقرى التون
ياخود كومش ايدرلر ❊ مترجم ديركه مؤلف اكسيرى ماده سنده كيميا ايله تفسير ايدوب و بوراده ابتدا كيميايى اكسير ايله
بيان ايلدى بعده حرف ترديد ايله اختلاف كونه ثبت ايلدى ذيل ترديد ايسه اكسيرك معناسيدر وكيميا عند الاكثر
يونانيدر حيله وحذق ايله ممزوج صنعت معناسنه در معربى مد ايله در ومؤلف كيميا كراب صطلاحيله تفسير ايلشدر

زیرا انلر اشیاء مذکوره یه معدنی ومعادن سبعه نك هر برینه سیاره نك بریله تعبیر ایدرلر وعند البعض خیمیا معربیدر که
بنه یونانیدر برء الساعه معناسنه در وعلی قول کیمیه معربیدر که عبرانیدر من الله معناسنه در وقالدیکه علم جفرك وکیمیانك
فی نفس الامر صحتنده شبهه یوقدر لکن استخراجلرنده غایت صعوبت واردر ممتنع درجه سنده در عند المحققین
تبدیل صورت نوعیه قبیلندندر وصورت نوعیه نك تبدلنی بو حقیر مشاهده ایلمشدر برسازلغك باش طرفندن ثلثانه قدر
جیه اولوب هنوز قویرق طرفی ساز اوله رق رأی العین منظورم اولمشدر لکن فن مزبورك استحصالی زهد وورع
ونفوس قدسیه ایله ارتباطه ومکاشفه یه یاخود تعلیم استاد کامله موقوفدر یوخسه بیهوده مباشرت محضا سودای
خام وافنای عمر ومال درال کیری ایله یوز قاره لغندن غیری مایه سی قالمز حق جل وعلا کمسه یی بومکره مبتلا ایلیه
(الکهم) وهم وزننده شدائد برآدمك کوزینی قورقیدوب جرأت واقدامدن فروماند ایلمك معناسنه در یقال
کهمته الشدائد کهما من الباب الاول اذا جبنته عن الاقدام (الاکهام) همزه نك کسریله کوزك نوری ضعیف
وفرسز اولمق معناسنه در یقال اکهم بصره اذا کلّ ورقّ (الکهام) سحاب وزننده کسمز کورقلیجه دینور یقال
سیف کهام ای کلیل وتکلمدن عاجز لسانه وصف اولور یقال لسان کهام ای عیّ وکنده وایاغی آغر قابران آته
وصف اولور یقال فرس کهام ای بطیء وعملمانده قوجه وافتاده آدمه وصف اولور یقال رجل کهام ای
مسنّ لاغناء عنده ویقال قوم کهام یعنی مفرد وجمعه وصف اولور (الکهیم) امیر وزننده کهام معناسنه در
کیهم) حیدر وزننده بر رجل آدیدر (الکهکم) جعفر وزننده بادنجان اسمیدر که معروف سبزه در وپك یاشلو قوجه
آدمه دینور وهر نسنه دن هیبتلنوب خوف وتوحش ایدن آدمه دینور کهکامه دخی دینور ثرثاره وزننده
البکیم) کافك کسریله حمیر لغتنده صاحب معناسنه در ❊ فصـــــل اللام ❊ (اللؤم) لامك ضمی وهمزه نك
سکونیله برکسه الحق وناکس وفرومایه اولمق معناسنه در یقال لؤم الرجل لؤما من الباب الخامس ضد کرم (اللئیم
امیر وزننده وصفدر ناکس ودنیء وفرومایه کمسه یه دینور جمعی لئام کلور لامك کسریله ولؤماء کلور کرماء وزننده
ولؤمان کلور لامك ضمیله (الالآم) همزه نك کسریله برآدمك لئیم اولادی اولمق یاخود لئیملر خصلتنی اظهار ایلمك
معناسنه درکه لئیملك ایلمکدن عبارتدر یقال الأم الرجل اذا ولد اللئام اواظهر خصالهم وچتلاق نسنه یی
کندلیوب بتشدرمك معناسنه در یقال الأم القمقم اذا شدّ صدوعه واصلاح ایلمك معناسنه در یقال الأم
فلانا اذا اصلحه (الملأمان) میمك وهمزه نك فتحیله و(الملأم) مقعد وزننده و(اللأمان) لامك فتحی وضمیله
بالطبع لؤم ودنائتله متصف کمسه یه دینور یقال یاملأمان ویاملأم ویالأمان ولؤمان ای یالئیم (اللأم) لامك فتحیله
برآدمی لؤم وخسته نسبت ایلمك معناسنه درکه فلان لئیمدر دیمکدن عبارتدر یقال لأمه لأما من الباب الثالث
اذا نسبه الی اللؤم واوقه لؤام دیدکلری یلك بکرمك معناسنه در یقال لأم السهم اذا جعل علیه ریشا لؤاما واصلاح
ایلمك معناسنه در یقال لأم فلانا اذا اصلحه ولأم شخص وقالبه دینور وبر رجل اسمیدر ولؤام دیدکلری یلك بکرلمش
اوقه دینور (التلئیم) تفعیل وزننده (والملاءمة) مفاعله وزننده بونلر دخی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال لأّمه
ولاءمه اذا اصلحه وملاءمه موافقت معناسنه در یقال لاءمه اذا وافقه (الالتئام) افتعال وزننده و(التلأم
تفعل وزننده و(التلاءم) تفاعل وزننده فاسد نسنه اصلاح اولمق معناسنه در یقال التأم الشیء وتلأم وتلاءم
اذا انصلح (الملأم) مقعد وزننده و(الملأم) منبر وزننده و(الملأم) مصباح وزننده لئیم اولنلری معذور طوتوب
یعنی لؤملرینی بر عذر وبهانه ایله اوزرلرندن دفع ایله وقایه ایدر اولان آدمه دینور یقال هو ملأم وملأم وملأم ای
یعذر اللئام (اللأمة) تمره وزننده زرهه دینور درع معناسنه جمعی لأم کلور تمر کبی ولؤم کلور صرد کبی
(الاستلأم) لئام اولان قبیله دن تزوج ایلمکله لئیم قاینلر پیدا ایلمك معناسنه در یقال استلأم اصهارا ای اتخذهم
لئاما وتزوج فی اللئام وزره کیمك معناسنه در یقال استلأم الرجل اذا لبس اللأمة وبرآدمك لئیم پدری اولمق معناسنه در
یقال استلأم فلان الأب ای له اب سوء (اللؤام) غراب وزننده شول قوش یلکنه دینور که بری برینه ملاءم اوله
یعنی قوش قنادنی دوشوردکده ایچ یوزی او بریلکك ارقه سنه کلان یلکدر که صیق ومحکم اولمغله مقبولدر
ولؤام حاجت معناسنه در یقال له لؤام ای حاجة (اللئم) و(اللئام) لاملرك کسریله مثل وماننده معناسنه در
جمعی الأم کلور امثال کبی ولئام کلور لامك کسریله که لئمك جمعیدر یقال هو لئمه ولئامه ای مثله وشبهه ولئم
ناس بیننده واقع بارشقلغه وصلح واتفاقه اطلاق اولنور یقال وقع بینهم لئم ای صلح واتفاق وباله دینور عسل
معناسنه (اللمة) لامك ضمی ومیمك تخفیفیله برنسنه نك مثل ومشاکل وموافقنه دینور ومنه قول عمر رضی الله عنه
وقد زوجت شابة شیخا فقتلته ایها الناس لینکح الرجل لمته من النساء ولتنکح المرأة لمتها من الرجال ❊ ای شکله ومثله

وبونك اصلی لؤم ایدی آخرنده اولان هاء وسطنده ن محذوف اولان همزه دن عوضدر (اللؤمة) همزه وزننده
شول کسنه یه دینورکه کندیسی خلقه اکرام واحساندن بی بهره اولمغله سائرك لطف واحسانتی استبعاد وجهیله
حکایه ایدراوله یقال رجل لؤمة اذا کان یحکی مایصنع غیره یعنی انه لئیم لایعطی ویحکی مستبعدا صنیعة الکریم
ولؤمه چیفتجیلرك بالجمله یات ویراغنه دینورصبان وتیموری وسائری کبی وشول متاع نفیسه دینورکه بك خوب
وفاخر اولمغله غیره نه بخش ونه اعاره اولنور اوله یقال متاع لؤمة ای یبخل به لحسنه (الملأم) معظم وزننده
زرهلو وجوشنلو آدمه دینور یقال رجل ملأم ای مدرّع (اللیم) لامك و یانك فتحیله ارقه ده کورك کبکی
سکریمك معناسنه در تقول لیم کتفی لیما من الباب الرابع اذا اختلج (اللتم) کتم وزننده برنسنه ایله برکسنه نك
بوغازینه دورتمك معناسنه در یقال لتم منحره لتما من الباب الاول اذا طعنه واورمق معناسنه در یقال لتمه
اذاضربه وآتمق معناسنه در یقال لتم السهم اذا رماه (اللتم) فتحتینله یاره یه دینور جراحه معناسنه (ملتم
منبر وزننده و(لتیم) امیر وزننده و(لاتم) صاحب وزننده اسامیٔ ناسدندر (ملاثمات) میمك ضمی وثانك کسریله
ازد قبیله سندن منشعب برقبیله در اهالیسنه نسبلرندن سؤال اولنسه قده بزلره بنو ملاثم دیرلر دیو جواب ایدرلر
ثانك فتحیله پس ملاثم جدلرینك اسمی اولور (اللثم) لامك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله دوه طبانیله طاشلری
اوفاتمق معناسنه درمعنای آتیدن مأخوذدر یقال لثم البعیر الحجارة بخفها لثما من الباب الثانی اذا کسرها
ومشت ایله برآدمك اغزینه یاپرونسه اورمق معناسنه در یقال لثم انفه اذا لکمه وخاتون اغزینه یاشمق طوتمق
معناسنه در یقال لثمت المرأة اذا شدّت اللثام علی فمها ومحبوبه نك اغزینی اوپمك معناسنه در یقال لثم فاها
ولثم لثما من الباب الرابع والثانی اذا قبلها (الملثوم) طاش کسمکله مجروح اولان طبانه دینور یقال خف ملثوم
ای مرثوم (اللثام) کتاب وزننده نسوانك اغزلرینه طوتندقلری نقابه دینورکه یاشمق تعبیر اولنور یقال جاءت
وعلی فمه لثام ای نقاب (الالتثام) افتعال وزننده و(التلثم) تفعل وزننده خاتون یاشمقلنمق معناسنه در یقال
التثمت المرأة وتلثمت اذاشدت اللثام علی فمه (اللثمة) لامك کسریله بناء نوعدر یاشمق طوتنشنه دینور یقال
هی حسنة اللثمة ای الالتثام (اللیثمیة) حیدریه وزننده خاتون یاشمغی چاپك طوتمغه دینور (اللجام) جیمله کتاب
وزننده دابه اغزینه اوریلان اویانه دینور لکام فارسی معربیدر ولجام بسطام بن قیسك فرسی اسمیدرکه بنوالنهیم
جماعتندن اخذ ایلمشیدی ولجام نسوانك حیض بزینه اطلاق اولنورکه آت اویانی کبی چکوب بند ایدرلر
ودوه یه مخصوص برتمغا آدیدر جمعی لجم کلور کتب وزننده والجمه کلوراسمه وزننده وعربلر فلان مصلحتندن
صوسز ویورغون بی تاب وتوان عودت وانصراف ایلدی دیه جك یرده فلان لفظ لجامه دیرلر نته که جاء وقد قرض
رباطه دیرلر دامدن خلاص بولان آهوکبی جمیع قیوداتی قطع ایدوب کلدی دیه جك یرده یقال لفظ فلان لجامه
ای انصرف من حاجته مجهودا من الاعیاء والعطش (التلجم) تفعل وزننده خاتون حیض بزی طوتمق معناسنه در
یقال تلجمت المرأة اذاشدّ فرجها اللجام (الالجام) همزه نك کسریله آتی او یاتلمق یاخود لجام دیدکلری تمغا ایله
تمغالمك معناسنه در یقال الجم الدابة اذا البسها اللجام اووسمها به وصو ایچنده اولان آدمك اغزینه قدر
بوریوب چیقمق معناسنه مستعملدر یقال الجمه الماء اذا بلغ فاه (اللجم) صرد وزننده برجانور آدیدر علی قول
سام ابرص دیدکلری کلرك اسمیدر یاخود قوربغه لره دینور مفردی لجمه درغرفه وزننده (اللجم) ضمتینله لجم
معناسنه در (اللجم) فتحتینله و(اللجام) غراب وزننده کندیسندن تشأم اولنان شیئه دینور (اللجمة) غرفه
وزننده هواء معناسنه در وتپه سی یصی طاغه دینور ودره نك برناحیه سنه دینور (اللجمة) فتحاتله طوارك
چهره سنده اویان اوریلان یره دینور (اللجم) رجم وزننده اثواب دیکمك معناسنه در یقال لجم الثوب لجما من الباب
الاول اذا خاطه (التلجیم) تفعیل وزننده بودخی صو اغزینه قدر بوریوب چیقمق معناسنه در یقال لجمه الماء اذابلغ فاه
(روضة الجام) یاخود (روضة آجام) مدینهٔ منوره قربنده برمرغزار اسمیدر (ملجم) مکرم وزننده بررجل آدیدر
(اللحم) لامك فتحی وحای مهمله نك سکونیله وفتحیله اته دینور فارسیده کوشت دینور جمعی الحم کلور افلس کبی
ولحوم کلور ولحام کلور ولحمان کلور لامك ضمیله وهر نسنه نك اوزرینه وایچنه اطلاق اولنور یقال لحم الثمر ای لبه
ولحم مصدر اولور برایشی محکم قلمق معناسنه در یقال لحم الامر لحما من الباب الاول اذا احکمه وکیکدن ات صویمق
معناسنه در یقال لحم العظم اذاعرقه وقیوجی قیریق نسنه یی یاپشدرمق معناسنه درکه لهیملك تعبیر اولنور یقال
لحم الصائغ الفضة اذالأمها وبرآدمه ات یدرمك معناسنه در یقال لحمه لحما من الباب الثالث اذا اطعمه اللحم و[illegible]
ایلشوب قالمق معناسنه در یقال لحم الرجل لحما من الباب الرابع اذا نشب فی المکان وقتل اولنمق معناسنه [illegible]

يقال لحم الرجل على المجهول اذا قتل (اللحمة) ثمره وزننده ات پارچه سنه دينور لحمدن اخصدر (اللحمة) غرفه
وزننده خصملغه دينور يقال بينهمـا لحمة اى قرابة ونسيج اولنان ثوبك ارغاجنه دينوركه ارش مقابليدر يقـال
هذه لحمة الثوب وهى ماسدى به بين سدى الثوب ولحمة البازى طغـانه صيدايتديكى شكاردن ويريلان ات پارهسنه
دينور بوايكى معناده لامك فتحيله ده جائزدر يقـال هذه لحمة البازى اى ما يطعمه مما يصيده ولحمة جلدة الرأس
باش دريسنك ايچ يوزينه دينوركه اته مجاور اولور (الملحمة) مرحله وزننده عظيم القتال اولان وقعهيه وجنك
وآشوبه دينور يقال وقعت بينهم ملحمة اى وقعة عظيمة القتل (اللحم) كتف وزننده ارسلانه دينور وكوده سى
اتلو تنومند آدمه دينور واتى پك سووب چوق اكل ايدر اولان آدمه دينور وشول خانهيه اطلاق اولنوركه انده ناسك
فصل وغيبتى چوق واقع اولور اوله وبه فسر الحديث ❊ ان الله يبغض البيت اللحم ❊ وهو الذى يغتاب فيه الناس
كثيرا ودائما ات اكل ايدر ياخود اتدن پك خوشلنور اولان طغان مقوله سنه دينور يقال باز لحم اذا كان يأكل اللحم
او يشتهيه (المستلحم) اسم فاعل بنيه سيله ارسلانه دينور (اللحيم) امير وزننده بودخى كوده سى اتلو تنومند آدمه
دينور يقـال رجل لحم ولحيم اى الكثير لحم الجسد وات صاحبنه دينور يقال رجل لحيم اى ذو لحم وبرنسنهنك
موافق ومشاكلنه دينور يقال هذا لحيم هذا اى وفقه وشكله ومقتوله دينور قتيل معناسـنه (اللحامة) كرامه وزننده
برآدمك كوده سى اتلو اولمق معنـاسنه در يقال لحم الرجل لحامة من البـاب الخامس اذا كان لحيما وات يمكى پك
سور اولمق معنـاسنه در يقال لحم الرجل اذا كان قرما الى اللحم (اللحم) فتحتينله لحامه معنـاسنه در يقال لحم الرجل
لحما من البـاب الرابع بمعنى لحم (اللاحم) صاحب وزننده بودخى شول طغـان مقوله سنه دينوركه دائما ات اكل
ايدر اوله ياخود اتدن پك خوشلنور اوله جمعى لواحم در ولاحم ذو لحم معناسنـه در نسبت اوزره لابن وتامر كبى
وات يديرن آدمه دينور يقال رجل لاحم اى ذو لحم وكذا مطعم اللحم (الملحم) محسن وزننده دائما ناسه ات اطعام ايدر
اولان آدمه دينور يقـال رجل ملحم اى مطعم اللحم (الملحم) مكرم وزننده ات اطعام اولنان آدمه دينور وبرجنس
بزه دينور ❊ شارحك بياننه كوره ارشى ايپك اولوب ارغاجى ايپك اولميان در وملحم صكره دن برقومه ملحق اولان آدمه
دينور يقـال هو ملحم بهم اى ملصق (اللحام) شداد وزننده ات صاتيجىيه دينور (المتلاحمة) حانك كسريله
شول باش ياريغنه دينوركه اته تأثير ايدوب لكن باش كميكى اوزره سمحاق ديديكى يوفقه زاره ايرشمامش اوله يقـال
شجة متلاحمة اذا اخذت فى اللحم ولم تبلغ السمحـاق وشول خاتونه دينوركه فرجنك ايكى طرفلو اتلرى صيق
اولمغـله بغايت طاره جق اوله على قول فرجى بتشك اولانه دينوركه آصلق تعبير اولنور يقـال امرأة متلاحمة
اى ضيقة ملاحم الفرج او رتقاء (الالحام) همزهنك كسريله برآدم بركسهيه قدرت بولوب سب ودشنامله عرض
وناموسنه خلـل ويرمك معنـاسنه در يقـال الحم عرض فلان اذا امكنه منه يشتمه وطوار يولده طوروب ضربه
محتاج اولمق معناسنه در يقـال الحمت الدابة اذا وقفت ولم تبرح فاحتيجت الى الضرب وجلاه بزه ارغاج آتوب
طوقومق معناسنه در يقال الحم الثوب اذا نسجه ومنه المثل الحم ما اسديت اى تمم ما بدأت يعنى ارش آتديغك
بزه ارغاج دخى آت كه بز كامل اولسون بو مثل شروع ايتديكك ايشى ناقص قوميوب اكمال واتمام قيل ديهجك يرده
ضرب اولنور والحام برآدمك خانه سنده ات چوق اولمق معناسنه در يقال الحم الرجل اذا كثر فى بيته اللحم واكين
دانه لنمك معناسنه در يقال الحم الزرع اذا صار فيه حب (ابو اللحام) شداد وزننده تغلب قبيله سندن برشاعردر
(الاستلحام) يول ايزلك على قول يولك پك كشبش اولانى ايزليوب كتمك معناسنه در يقال استلحم الطريق اذا تبعه
اوتبع اوسعـه ويول بولالمق معناسنه در يقـال استلحم الطريق اذا اتسع وجنكده دشمن اورته سنـه دوشمك
معناسنه در يقال استلحم الرجل على المجهول اذا وهق فى القتـال (الملاحم) ميمك ضمى وحانك فتحيله پك بوكلش
ايپه دينور يقال حبل ملاحم اى شديد الفتل (نبى الملحمة) وفى المرحمه وزننده اسماء نبويه دندر عليه الصلوة
والسلام نبى القتال معناسنه در بعضلر نبى الصلاح وتأليف الناس كانه يؤلف امر الامة عبارتيله تفسير ايلديلر
معناى اوله كوره قتال مشركينله مأمور پيغمبردر ديمكدر وثانى يه كوره ملحمه كلمه سى احكام واصلاح معناسندن
اعتبار اولنمغله امور واحوال ناسى اصلاح واحكام وبينلرينى تأليف وتأنيس امريله مبعوث پيغمبر ديمك اولور (الالتحام)
افتعال وزننده ياره اوكولمغله اغزى بتشمك معنـاسنه در يقال التحم الجرح للبرء اذا التأم وجنك قيزيشوب شدت
بولمق معناسنه در كه لحمه كبى ايكى سپاه برى برينه كيرشمكدن عبارتدر يقال التحمت الحرب اذا اشتدت (اللحاسم)
لامك فتحى وسينك كسريله طاره جق درهلرك صولرى آقه جق يرلرينه دينور لحسم مفرديدر قنفذ وزننده (اللخم)
لامك فتحى وخاى معجمهنك سكونيله كسمك معنـاسنه در يقال لخمه لخما من الباب الاول اذا قطعه وجهرهيه طبانجه

اورمق معناسنه در يقـال لخمه اذا لطمه ولخم يمنـده برقبيله نك آديدر ولخم برآدمك يوزى اتلو وقالين اولمق معناسنه در يقال لخم الرجل لخما من البـاب الثالث اذا كثر لحم وجهه وغلظ و بونك فعل وتصرفى مهجور وغير مستعملدر (اللخم) لامك ضميله دكز بالقلرندن برجنس بالق اسميدركه كوسج ديدكلرى بالق اوله جقدر (اللخمة) تمره وزننده وجوده عارض اولان فتور وثقلته دينور يقال به لخمة اى ثقل نفس وفترة (اللخمة) فتحاتله و(اللخمة) همزه و زننده ثقيل وكرانجان آدمه دينور يقال رجل لخمة ولخمة اى الثقيل الجبس ولخمه فتحاتله طاغك صرتندن آشان يوقش يوله دينور وحجازده بروادى اسميدر (اللخام) كتاب وزننده شمارلشمق معناسنه در يقال لاخمه لخـاما اى لاطمه لطاما ❊ شارحك تنصيصى اوزره وكسحاب الفطام نسخه‌لرى غلطدر صواب اولان وككتاب اللطام اولمقدر نته كه مأخذى اولان محكمده اوبلجه مضبوطدر (اللخامة) سـلامه وزننده يودخى برآدمك يوزى اتلو وغليظ اولمق معناسنه در يقال لخم الرجل لخـامة من الباب الخامس اذا كثر لحم وجهه وغلظ لخم كبى بوندن دخى امثلهٔ مختلفه منصرف دكلدر افعـال مهجوره‌دندر (اللخجم) جيمله جعفر وزننده قرنى واسع دوه‌يه دينور وآچق يوله دينور يقـال طريق لخجم اى واضح وفرجى بارد عورته دينور يقال امرأة لخجم اى الباردة الفرج (اللدم) هدم وزننده يوزه سله اورمق معناسنه در يقال لدم وجهه لدما من الباب الثانى اذا لطمه و برآدمه يابرنسنه‌يه پاطرديسى چاطرديسى ايشيديلور آغر نسنه ايله اورمق معناسـنه دريقـال لدمه بالصخرة اذا ضربه بهـا و يرتق يمامق معناسنه در يقـال لدم الثوب اذا رقعه وقولهم رجل فدم ثدم لدم اتبـاع (اللادم) لدم لفظندن اسم فاعلـدر جمعى لدم در فتحتينله خادم وخدم كبى (التلديم) تفعيل وزننده يودخى لباس يرتغنى يمامق معناسنه در يقـال لدّم الثوب بمعنى لدمه (الالتدام) افتعـال وزننده مضطرب اولمق معـناسنه در يقال التدم الرجل اذا اضطرب ونايحه قارى نوحه ايدركن اللريله سينه‌سنه اورمق معناسنه‌در يقال التدمت المرأة اذا ضربت صدرها فى النياحة (التلدّم) تفعل وزننده لباس اسكيوب يرتقلمغله مرمتلمك معـناسنه در يقال تلدّم الثوب اذا اخلق واسترقع ومتعدى اولور كهنه لباسى مرمت ايلمك معناسنه‌در يقال تلدّم ثوبه اذا رقّعه (اللديم) اميروزننده اسكى ثوبه دينور يقال ثوب لديم اى خلق (اللدام) كتاب وزننده يامه‌لره و پينه‌لره دينوركه آنلرايله يرتق ثوب وجرمه مقوله‌لرى يمانور ❊ شارح ديركه لدام فى الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعه اطلاق اولنور (اللدم) فتحتينله قرابتلرده اولان حرمتلره دينور مفردى لادم در قرابتى حرمت يامه كبى برى برينه وصل واصلاح ايلديكنه مبنى اطلاق اولندى ويقولون اللدم اللدم اذا ارادوا توكيد المحالفة اى حرمتنا حرمتكم وبيتنا بيتكم يعنى عربلر تحالف وتعاهدلرى حينده اللدم اللدم ديرلر يمينلرنى وعهدلرنى انكله تأكيد ايدرلر عرض وناموسده وسائر امور واحوالده قطعاتكليف ومغايرتمز يوقدر برى برمز ايله برلكده يز ديمكدر (الملدم) منبر وزننده و(الملدام) مصباح وزننده چكردك قيره‌جق طـاشه دينور وملدم وجودى شيشمان احمق ونادان وثقيل آدمه دينور يقال رجل ملدم اى الاحمق الثقيل اللحيم (ام ملدم) حمى عارضه سنك كنيه سيدر لطمـه‌دن ياخود يامه كبى ياپشوب ايلشمكدن مأخوذ در يقال اخذته ام ملدم وهى الحمى (الالدام) همزه‌نك كسريله برآدمى متصل سته‌طوتمق معناسنه‌در يقال الدمت عليه الحمى اذا دامت (اللدمة) تمره وزننده برخبرك و برلاقردينك اوجنه وكوشه سنه اطلاق اولنور يامه كبى يقال لدمة من خبر اى طرف منه (لدمان) سلمان وزننده برمعروف صويك آديدر (ملادم) ملازم وزننده بر رجل آديدر (اللذم) لامك فتحى وذال معجمه‌نك سكونيله برنسنه‌دن عجبه‌كلمك معناسنه‌در يقال لذمه الشئ لذما من الباب الرابع اذا اعجبه و بريره پايدار اولوب طورمق معناسنه‌در يقال لذم بالمكان اذا لزمه (الالذام) الزام وزننده ومرادفيدر يقال الذم فلان بفلان اذا الزمه و برنسنه‌يه پك دوشكون اولمق معناسنه دريقال الذم به على المجهول اى اولع (الملذم) مكرم وزننده برنسنه‌يه پك دوشكون آدمه دينور يقـال هو ملذم به اى مولع (اللذمة) همزه وزننده اصلا خانه سندن طشره چيقميوب دائما خانه نشين اولان آدمه دينور يقال رجل لذمة اى لايفارق بيته (اللزم) لامك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله و(اللزوم) قعود وزننده و(اللزام) و(اللزامة) لاملرك فتحيله و(اللزمة) و(اللزمان) لاملرك ضميله برشئ برنسنه‌دن اصلا منفك اولميوب آنكله ثابت ودائم اولمق معناسنه دريقال لزمه لزما ولزوما ولزاما ولزامة ولزمة ولزمانا من الباب الرابع اذا ثبت ودام معه (الملازمة) مقاتله وزننده و(اللزام) قتال وزننده لزوم معناسنه در يقال لازمه ملازمة ولزاما بمعنى لزمه (الالتزام) افتعال وزننده ملازمه معناسنه در يقال التزمه بمعنى لازمه والزام كلمه سـنه مطاوع اولور برنسنه‌يى كندى اوزرينه لازم ايدنمك معناسنه يقـال الزمه الشئ فالتزمه و برآدمك بيونته صـارمشوب دراغوش ايلمك معنـاسنه مستعملدر يقال التزمه اذا اعتنقه ❊ شارح ديركه ملتزم كعبهٔ معظمه بوندن مأخوذدر (الالزام) همزه‌نك كسريله [illegible]

برآدمه لازم قلمق معناسنه در يقال الزمه الشيء فالتزمه (اللزمة) همزه وزننده شول شيئه دينور كه ايلشديكي نسنه دن
آيشقان اوتى كبي ايرلمز اوله يقال هو لزمة اى اذا لزم شيئا لا يفارقه (اللزام) كتاب وزننده اولومه اطلاق اولنور
وحساب يوم قيامته اطلاق اولنور و برنسنه يه پك لازم وملازم اولانه دينور. يقال هو لزامه اى ملازمه جدا
وفيصل معناسنه دركه ايكى نسنه مياننى فاصل اولاندر ايكى طرفه دخى ملازم اولور (اللزيم) كتف وزننده
بودخى فيصل معناسنه در (اللازم) اسم فاعلدر ومنه ضربة لازم اى لازب وونيل الرياحى ياخود بشر بن
عمرو بن اهيب فرسنك اسميدر (لزام) قطام وزننده لازمه معناسنه در يقال سبة لزام اى لازمة وكذا ضربة لزام
(الملازم) مداوم وزننده ومرادفيدر ومعانق معناسنه در (الملزم) منبر وزننده جندره ومنكنه تعبير اولنان آلته دينوركه
مجلدلر وقاشيجيلر قوللنورلر. فارسيده تخته جامه ديرلر (اللزم) فتحتينله برنسنه يى فصل وتمييز ايلمكه دينور
يقال لزمه لزما من الباب الرابع اذا فصله (اللسم) فتحتينله محضا عجزدن كلامدن ناشى سكوت ايلمك معناسنه در
عقل و رشاد جهتيله اولان سكوته اطلاق اولنمز يقال لسم الرجل لسما من الباب الرابع اذا سكت عيا لا عقلا
(الالسام) همزه نك كسريله برآدمه دليل تلقين ايلمك معناسنه در يقال السمه حجته اذا لقنه و برآدمه برنسنه يى الزام
ايلمك معناسنه در يقال السمه الطريق اذا الزمه اياه و بركسه يه برنسنه يى طاتدرمق معناسنه در يقال ما السمته
اى ما اذقته ونسنه طلب ايلمك معناسنه در يقال السم الشيء اذا طلبه (الاستلسام) بودخى نسنه طلب ايلمك
معناسنه در يقال استلسم الشيء اذا طلبه (اللسوم) لزوم وزننده ومرادفيدر يقال لسمه لسوما من الباب الرابع
اى لزمه لزوما (اللسام) سحاب وزننده دادده جق جزؤى نسنه يه دينوركه دادملق تعبير اولنور (اللسم) حسم
وزننده طاتمق معناسنه در يقال ما لسم لساما اى ما ذاق شيئا (اللضم) لامك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله
عنف والحاح ايلمك معناسنه در يقال لضمه لضما من الباب الثانى اذا عنف عليه والح (اللطم) لامك فتحى وطانك
سكونيله الى آيه سيله برآدمك يوزينه يابدننك صفحه سنه شمار اورمق معناسنه در يقال لطمه لطما من الباب الثانى
اذا ضربه خده او صفحة جسده بالكف مفتوحة ومنه المثل لو ذات سوار لطمتنى يعنى كاشكى بكا طبانجه اوران
قوللرى بلازكلى برقادين اوليدى كه مراد اشراف دودماندن برخاتون اوليدى ديمكدر برخاتونه كفو وعديلى اولميان
فرومايه دن برعورت سله اورمغله كلام مزبورى تفوه ايلدى و برآدمه ادانيدن برى اسائت ايدوب ياخود بانذرازلق
ايلدكده ايراد اولنور ولطم يا پشدرمق معناسنه مستعملدر يقال لطمه به اى الصقه (الملاطمة) مفاعله وزننده
و(اللطام) قتال وزننده بودخى لطم معناسنه در يقال لاطمه ملاطمة ولطاما بمعنى لطمه ومشاركت ايچون
اولور (الملطمان) مقعدان وزننده ملطم لفظندن تثنيه دركه اسم مكاندر ايكى يكاغه اطلاق اولنور (اللطيم)
امير وزننده بريكاغى صقر اولان آته دينور جمعى لطم در لامك ضميله يقال فرس لطيم اى الابيض الملطم وقوشى
آتلرندن طقوز بجى آته دينوركه مجموعى اون اولور ومسك تعبير اولنان عطره دينور ومطلقا نسوانك زلفلرينه
سورندكلرى طيب وعطره دينور وبرپوغوردوه اسميدر و ربيعة بن مكدم وفضالة بن هند الغاضرى فرسلرينك
اسميدر ولطيم باباسى واناسى وفات ايلمش اوغلانه دينورنته كه يتيم باباسى وفات ايلمش اولانه وعجى غنى وزننده اناسى
وفات ايلمش اولانه دينور يقال غلام لطيم اذا مات ابواه وغلام يتيم اذا مات ابوه وعجى اذا ماتت امه ❊ شارح ديركه
بو رادده نسخه لر مشوشدر صواب اولان واللطيم من مات ابواه واليتيم من مات ابوه والعجى من ماتت امه عنوانند
اولمقدر ولطيم شول دوه يه ديو ر يسنه دينوركه عادت عرب اوزره سهيل يلدزى طوغدقده چوبان آنك ايكى
قولاغندن طوتوب سهيل يلدزينه قرشو بونى كوردكمى خدا حقيچون من بعد سكا برقطره سود امنك يوقدر ديه رك
يوزينه طبانجه اوروب اناسندن آيروب واناسنك بتون ممه لرينى بندايليه ومكررا لطيم لطيم قيونى صاغمق ايچون
چاغره جق اصوا تدندر (اللطيمة) سفينه وزننده بودخى مسك تعبير اولنان طيبه دينور ومسك قونيلان قابه
ياخود مسك چارشو سنه دينور على قول برمحلدن مسك جلب ايدن قافله يه دينور (التلطم) تفعل وزننده چهره
بوزارمق معناسنه در يقال تلطم وجهه اذا اربد (التلطيم) تفعيل وزننده مكتوبى مهرلمك معناسنه در يقال
لطم الكتاب اذا ختمه (الملطم) معظم وزننده لئيم وناكسه اطلاق اولنور (الملطم) منبر وزننده هكبه يه توز وطپراق
بيلاشمسون ديو آلتنه فرش ايتدكلرى مبشنه دينور (الالتطام) افتعال وزننده برى برينه طبانجه اورشمق
معناسنه در يقال التطم القوم اذا لطم بعضهم بعضا و دريانك موجلرى برى برينه چارپلق معناسنه مستعملدر
يقال التطمت الامواج اذا ضرب بعضها بعضا (اللاطم) و(الملاطم) ملازم وزننده اسامى رجالدندر (اللعثمة)
ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده و (التلعثم) تدحرج وزننده برايشده عجله واقدام ايليوب توقف وتانى قلمق

علی قول ایرکیلوب تأمل وتبصر ایلمك معناسنه در یقال لعثم فی الامر وتلعثم اذا تمکث فیه وتوقف وتأنی اونکص
عنه وتبصره (للعم) فتحتیله اغزدن اقان سالیاره دینور (اللعذمة) ذال معجمه ایله لعثمه وزننده ومراد فیدر
(اللعذمی) جعفری وزننده حریص آدمه دینور (التلعذم) تدحرج وزننده نسنه اکل ایلمك معناسنه در تقول
ما تلعذمنا شیئا ای ما اکلنا (التلعسم) تلعثم وزننده ومرادفیدر یقال تلعسم فی امره بمعنی تلعثم (اللغام) غین
معجمه ایله غراب وزننده دوه نك اغزی کپوکنه دینور (اللغم) رغم وزننده دوه اغزندن کپوك صاچمق معناسنه در
یقال لغم الجمل لغما من الباب الثالث اذا رمی بلغامه و برآدمه یقین کرده سی اولمیه رق مشکوك ومبهمجه برنسنه دن
صالیق ویرمك معناسنه در یقال لغم فلان اذا اخبر صاحبه بشیء لاعن یقین (الملاغم) میمك فتحیله ملغمه نك
جمعیدر اغزك چوره لرینه اطلاق اولنور که مواضع لغامدر (التلغم) تفعل وزننده اغز اطرافنه نسنه
سورنمك معناسنه در یقال تلغم بالطیب اذا جعله فی الملاغم وتکلم ایدرکن اغزك اطرافنی اوینانمق
معناسنه در که مراد اورالرینی اوینادەرق تکلم ایلمکدر یقال تلغموا بالکلام اذا حرکوا ملاغمهم به (اللغماء
حمراء وزننده چهره سی صفرا اولان قیونه دینور (اللغم) فتحتینله آزجه طیب وعطره دینور ولسانك
قصبه وعروقنه دینور ومؤثر ومخدش اولان اراجیف واکاذیبه دینور (اللغذمی) ذال معجمه ایله جعفری
وزننده و (المتلغذم) متدحرج وزننده شدید الاکل آدمه دینور (اللفام) فایله کتاب وزننده برون اوجنك
اوزرینه اولان نقابه دینور که مراد برونه قدر طوتندقلری یشمق اوله جقدر نته که اغزه قدر طوتیلانه لثام دینور (اللفم
لامك فتحیله خاتون لفام طوتمق معناسنه در یقال لفمت المرأة لفما من الباب الثانی اذا شدت لفامها وهو ما علی طرف
الانف من النقاب وقزك برونه کوپه ودوه نك برونسه لق چکرمك معناسنه در تقول لفمته اذا خزمته (التلفم
تفعل وزننده (الالتفام) افتعال وزننده بودخی خاتون یشمق طوتمق معناسنه در یقال تلفمت المرأة والتفمت
اذا شدت نقابها وتلفم برآدم صارغنك اوجنی اغزندن کتوروب یشمق کبی صارنمق معناسنه مستعملدر یقال تلفم
بعمامته اذا تلثم (اللقم) لامك وقافك فتحیله و (اللقم) صرد وزننده یولك کوم ومعظم یرینه یاخود وسطنه دینور
یقال اخذوا لقم الطریق ولقمه ای معظمه اووسطه (اللقم) لامك فتحیله سرعتله نسنه یمك معناسنه در یقال
لقمه لقما من الباب الرابع اذا اکله سریعا و یولك وسائر نسنه نك اغزنی طوتمق معناسنه در یقال لقم الطریق
وغیره لقما من الباب الاول اذا سد فمه (الالتقام) افتعال وزننده یوتمق معناسنه در یقال التقمه اذا ابتلعه (التلقام
و (التلقامة) قرطاس وقرطاسه وزنلرنده وکسرتینله وقافك تشدیدیله لقمه یی بیوك قالدیرن آدمه دینور یقال رجل
تلقام وتلقامة وتلقام وتلقامة ای عظیم اللقم (اللقمة) لامك ضمیله وفتحیله یوتمق ایچون تهیئه اولنان طعمه یه دینور
(اللقیم) امیر وزننده یودلمش نسنه یه دینور (الالقام) همزه نك کسریله دوه اثنای مشیده ارالق ارالق یلمك
معناسنه در یقال القم البعیر اذا عدا فی اثناء مشیه (لقیم) زبیر وزننده و (لقمان) عثمان وزننده اسامیدندر ومعروف
لقمان حکیمك نبوتی بابنده اختلاف اولندی ولقمان بن شبیة بن معیط اصحابدندر ولقمان بن عامر الحمصی محدثدر
(الحنطة اللقیمیة) زبیریه وزننده برنوع بغدایدرکه لقمه کبی ایری اولور سراة الکاسنده نابت اولور یاخود طائف
قضاسنده لقیم نام قریه یه منسوبدر (التلقم) تفعل وزننده صو کثرتندن ناشی قرنده بری اوته اوینایوب قورلدامق
معناسنه در یقال یتلقم الماء فی بطنه ای یتقبقب من کثرته (اللکم) لامك فتحی وکافك سکونیله یومرق ایله
اورمق معناسنه در علی قول برآدمك کوکسنه اورمق یاخود اوته قاقمق معناسنه در یقال لکمه لکما من الباب الثانی
اذا ضربه بالید مجموعة اولکزه اودفعه (الملکمة) معظمه وزننده ال ایله ضرب اولندرق یاپلش اتمك قرصنه دینور
یقال قرصة ملکمة ای مضروبة بالید (الملکم) منبر وزننده و (الملکم) معظم وزننده و (اللکام) شداد وزننده شول
جزمه یه دینورکه بغایت پك ومحکم اولمغله یوررکن طاشلری ریزه ریزه ایدر اوله یقال خف ملکم وملکم ولکام ای
صلب یکسر الحجارة بوراده خف دوه طبانی اولمق دخی جائزدر وملکم معظم وزننده شول جزمه یه دەدینورکه
برونه یاخود برطرفنه زائد یامه اوریلوب اوزادلمش یاپیودلمش اوله (جبل اللکام) غراب ورمان وزنلرنده شامده
برطاغدرکه حما وشیرز وافامیه قصبه لرینه مسامت اولوب وراوبجی چکیلوب صهیون وشغر وبکاس قصبه لرینه
اوغرایوب انطاکیه قضاسنده منتهی اولور (ملکوم) میمك فتحیله مکه ده برصویك آدیدر (اللم) لامك فتحی ومیمك
تشدیدیله جمع ایلمك معناسنه در یقال لم الشیء لما من الباب الاول اذا جمعه ویقال لم الله شعثه ای قارب بین
شتیت اموره یعنی حضرت خدا آنك پریشان اولان امورینی دیرلتدروب مجتمع ایلیسنه که خیر دعادر ویقال انه
دارنا لمومة ای تجمع الناس وتربهم وتضلحهم وقونمق معناسنه در یقال لم به اذا نزل (المم) میمك کسریله مجن

وزننده شول خاندانه دینورکه دائما قومنی یاخود عشیرت واقرباسنی باشنه جمع ایدوب اکرام واحسان ایدراوله
یقال رجل ملمّ اذا کان یجمع القوم اوعشیرته ویقمهم بمعروفه وشئ شدیده دینور یقال شئ ملمّ ای شدید (الملمّ)
اسم فاعل بنیه سیله بلوغه یاقلشمش اوغلانه دینور یقال غلام ملمّ اذا قارب البلوغ (اللمم) فتحتینله دلیلکه
دینوریقال به لمم ای جنون وصغار ذنوب معناسنه در ٭ شارح دیرکه مؤلف کرچه جنون ایله تفسیر ایلدی لکن ماده
قرب معناسندن اولمغله جنونه قریب یاخود جن طوقنمسنه قریب برحالت ایله تفسیر اولنمق اصوب ایدی پس
بوکه کوزه لساتمزده چالق تعبیر اولان حالت اولور وصغار ذنوب معناسی دخی قرب معناسندندر کویا که باشلو
کناه اولمیوب کناهه قریب برمعنادیمکدر ومنه قوله تعالی ٭ الذین یجتنبون کبائر الاثم والفواحش الا اللمم ٭ ای صغار
الذنوب وقال الراغب وهومقاربة المعصیة ویعبربه عن الصغیرة ولمم معناسی اولده اسم ومصدر اولور ویقال ملموم
ای به لمم (الالمام) همزه نك کسریله ذنوب صغاره مباشرت ایلك معناسنه در یقال المّ الرجل اذا باشر اللمم
وقونمق معناسنه در یقال المّ به اذا نزل واوغلان بلوغ درجه سنه یاقلشمق معناسنه در یقال المّ الغلام
اذاقارب البلوغ وبرنسنه برشیئه یاقلشمق معناسنه در یقال المت النخلة اذاقاربت الارطاب وافعال مقاربه دن
کاد معناسنه استعمال اولنور یقال المّ یفعل کذا ای کاد یفعل کذا ومنه الحدیث ٭ وان ما ینبت الربیع ما یقتل حبطا
او یلمّ ٭ ای یقرب من ذلك (الالتمام) افتعال وزننده بودخی قونمق معناسنه در یقال التمّ به اذا نزل وزیارت ایلك
معناسنه در یقال التمه اذا زاره (الملموم) مجنونه دینور وملمّ معناسنه در کما سیجئ (اللمة) لامك فتحیله جن
طوقنمقدن اولان چاربقلغه دینور یقال اصابته من الجن لمة ای مسّ اوقلیل وشدت معناسنه در (العین اللامّة)
بدنظر کوزه دینورکه نیه نظر ایدرسه اصابت ایدراوله علی قول مطلقا شرّ وفزع ومسّ ومهول مقوله سی
حالتلردن خوف ایدر اولان کوزه دینورکه قاین تعبیر اولنور قال الشارح ومنه حدیث الدعاء ٭ اعوذ بکلمات الله التامّة
من شرّ کل سامّة ومن کل عین لامّة ٭ ای المصیبة بسوء اوهی کل ما یخاف من فزع وشرّ وقال فی النهایة ای ذات
لمم ولذلك لم یقل ملمة واصلها من الممت لتزاوج قوله سامّة (اللمة) لامك ضمیله یار وصاحب وهمدمه دینور یاخود
همسفر اولان یار ورفیقه دینور وبرآدمك مونس والوفی اولان نسنه یه وکسه یه دینور مفرد وجمعه اطلاق اولنور
تقول هو وهم لمتی ای صاحبی اواصحابی فی السفر ومونسی (اللمة) لامك کسریله طوقق ضربندن یاپیلوب طاغلمش
قاذیق تپه سنه دینور وقولاق یومشاغندن اشاغی صارقان صاچه دینور جمعی لمم کلور عنب وزننده ولمام کلور
لامك کسریله (ذواللمه) عکاشة بن محصن فرسنك اسمیدر رضی الله عنه (اللمام) کتاب وزننده لمه نك جمعیدر
لامك کسریله نزول وتزله معناسنه اسمدر بعده برآدمی کون آشوری زیارتده استعمال اولندی ومنه یقال هو یزورنا
لماما ای غبا (الململم) مدحرج وزننده قلعه کله سی وطوب یوانغی کبی صمصیق یوس یوالق مدوّر نسنه یه دینور
ململم دخی دینور یقال شئ ململم وملموم ای مجتمع مدوّر مضموم (الململمة) مدحرجه وزننده فیل خرطومنه دینور
(یلملم) یای تحتیه مفتوحه ایله یاخود الملم که همزه ایله در یاخود یرمرم مکه یه ایکی مرحله مسافه ده برطاغك آدیدر که
حجاج یمنك میقاتیدر (لم) لامك فتحیله (لمّا) لامك فتحی ومیمك تشدیدیله و(الم) و(المّا) همزه زیاده سیله حروف
جازمه در لم کله سی نفی ماضی ایچون موضوعدر یقال لم یفعل ذلك ولما کله سی برنیجه معنایه دلالت ایدر اولا حین ووقت
معناسنه اولور تقول لما جاء القوم قاتلناهم ای حین جاء القوم ولم معناسنه اولور تقول آتیتك ولما اصل الیك ای لم اصل الیك
والا معناسنه اولورکه استثنا ایچون اولور تقول سألتك لما فعلت ای الا فعلت ومنه قوله تعالی ٭ ان کل نفس لما علیها
حافظ ٭ ای ما کل نفس الا علیها حافظ وکذا قوله تعالی ٭ وان کل لما جمیع لدینا محضرون ٭ ای ما کل الا جمیع لدینا
وقرأة عبدالله ٭ ان کلهم لما کذب الرسل ٭ الایه پس جوهرینك لما کله سی الا معناسنه معروف دکلدر دیو انکاری
جید دکلدر (اللموم) عصفور وزننده کروه وجماعت معناسنه در (المّ) هلم وزننده وآنده لغتدر تقول المّ الینا ای هلم
کماسیذکر فی مادته (لم) لامك کسری ومیمك فتحی اوزره بناسیله برجرفدرکه آنکله برنسنه استفهام اولنور اصلی ماء
استفهامیه اولوب اوزرینه لام جاره داخل والفی تخفیف اولندی ووقف حالنده آخرینه هاء الحاقیله لمه دخی دیرلر
پس آندن ترکیده نیچون ایله تعبیر اولنور تقول لم ذهبت یعنی نیچون کتدك (اللملم) فدفد وزننده چوق ویغشاق
نسنه یه دینور یقال جیش لملم ای کثیر مجتمع (اللملمة) زلزله وزننده برنسنه یی یوارلق ایلك معناسنه در طوپ
یوالغی وکره کبی یقال لملم الحجر اذا اداره (اللوم) نوم وزننده و(اللومی) قصرایله و(اللائمة) نافله وزننده اسملردر
عذل وعتاب وسرزنش معناسنه درکه ترکیده قنامق تعبیر اولنور یقال استحق اللوم واللومی واللائمة ای العذل
ولوم وملام وملامه میملرك فتحیله مصدرلر درقنامق معناسنه در یقال لامه علی کذا یلومه لوما وملاما وملامة

اذا عذله ولوم قورقويه دينور وكسلمك معناسنه در يقال لم به اذا قطع (الملم) مكبل وزننده و (الملوم) مقول
وزننده لوم وعتاب اولنمش آدمه ولوم وعتابه مستحق اولانه دينور ❊ مترجم ديركه بونلر اسم مفعوللردر اسم فاعل
لائم در و بوماده واوى ايكن يائى كبى مليم كلمك قياسه مخالفدر شوب ماده سندن مشيب كبى شاذ درنته كه شافيه
شرحنده مشروحدر (الالامة) اقامه وزننده بودخى لوم ايلمك معناسنه در يقال الامه بمعنى لامه ولوم وعتاب
اولنه جق ايش ايشلمك معناسنه در على قول لوم وعتابه سزا ايش صاحبى اولمق معناسنه در يقال الام الرجل
اذا اتى ما يلام عليه اوصار ذا لائمة (التلويم) تفعيل وزننده پك لوم وسرزنش ايلمك معناسنه در يقال لومه اذا
لامه مبالغة ولام حرفى يازمق معناسنه در يقال لوم الكاتب لاما اذا كتبها (الالتيام) افتعال وزننده مطاوعدر
لوم وعتابى قبول ايلمك معناسنه در يقال لامه فالتام اى قبل منه اللوم (اللوام) زنار وزننده و (اللوّم) و (اللم) ركع
وزنلرنده لائم لفظندن جمعلردر يقال رجل لائم وقوم لوّام ولوّم ولم‍ (اللوم) فتحتينله ناسه چوق لوم وعتاب
ايلمكه دينور (الملاومة) مفاعله وزننده و (التلاوم) تفاعل وزننده برى برينه لوم وعتاب ايدشمك معناسنه در تقول
لاومته اى لمته ولامنى ويقال تلاوما كذلك (الاستلامة) لوم وعتابى موجب ايش پيدا ايلمك معناسنه در يقال
استلام الرجل اليهم اذا اتاهم بما يلومونه (اللومة) لامك ضميله شول آدمه دينور كه دائما خلقى اكا لوم وسرزنش ايدر
اوله يقال رجل لومة اى ملوم وتوقف وانتظار معناسنه در تقول لى فيه لومة اى تلوّم (اللوَمة) همزه وزننده
دائما ناسى لوم وتعيير ايدن آدمه دينور يقال رجل لومة اى لوّام (اللومة) نومه وزننده و (اللامة) موجب لوم اولان
ايشه دينور يقال جاء بلومة ولامة اى مايلام عليه ولومه كوچ بالنه دينور وقورقويه دينور (التلوم) تفعل وزننده
برنسنه يه منتظر اولوب طورمق معناسنه در يقال تلوم فى الامر اذا تمكث وانتظر بونده تفعل تجنب ايچون اولمغله
ملامتدن اجتنابا عجله ايلميوب ظهور امره منتظر اولور (اللام) حال وزننده قورقويه دينور اصلى لوم در لامه كبى
يقال به لام ولامة ولوم اى هول وانسانك شخص وقالبنه دينور تقول رأيت لامه اى شخصه ويقينلق قرب
معناسنه در وشديد شبئه دينور وحروف هجادن برحرفدر اوتوز معنايه دلالتله وارد اولور حرف جر اولانى
يكرمى ايكى معنايه كلور ١ لام استحقاقدر نحو الحمد لله ٢ لام اختصاص در نحو المنبر للخطيب ٣ لام تمليك در نحو
وهبته لزيد ٤ شبه تمليك در كقوله تعالى ❊ جعل لكم من انفسكم ازواجا ❊ ٥ لام تعليل در كقوله تعالى ❊ لتكونوا شهداء
على الناس ❊ ومنه ايضا قول امرئ القيس ❊ ويوم عقرت للعذارى مطيتى ❊ اى من اجل العذارى ٦ لام توكيد النفى در
كقوله تعالى ❊ ما كان الله ليطلعكم ❊ ٧ الى معناسنه اولور كقوله تعالى ❊ بان ربك اوحى لها ❊ اى اليها ٨ على معناسنه در
كقوله تعالى ❊ وان اسأتم فلها ❊ اى فعليها ونحو قوله تعالى ❊ ويخرون للاذقان ❊ اى على الاذقان ٩ فى معناسنه در كقوله
تعالى ❊ ونضع الموازين القسط ليوم القيامة ❊ اى فى يوم القيامة ١٠ عند معناسنه در كقولهم كتبته لخمس خلون
اى عند خمس مضين اوبقين و بوكه لام تاريخ دخى دينور ١١ بعد معناسنه در كقوله تعالى ❊ اقم الصلوة لدلوك الشمس
اى بعده ١٢ مع معناسنه در كقول الشاعر ❊ فلما تفرقنا كانى ومالكا ❊ لطول اجتماع لم نبت ليلة معا ❊ اى مع طول اجتماع ١٣
حرف جر اولان من معناسنه در كقولهم سمعت له صراخا اى منه ١٤ تبليغ معناسنه در كقولك قلت له اى بلغته ١٥
عن معناسنه در كقوله تعالى ❊ وقال الذين كفروا للذين آمنوا لو كان خيرا ما سبقونا اليه ❊ اى عن الذين ١٦ لام صيرورة در كه
لام عاقبة ولام مآل دخى ديرلر كقوله تعالى ❊ فالتقطه آل فرعون ليكون لهم عدوا وحزنا ❊ اى تماماله وعاقبته ومصيره
العداوة وكقول الشاعر ❊ فللموت تغذو الوالدات سخالها ❊ كما لخراب الدهر تبنى المساكن ❊ اى عاقبة ذلك ١٧ لام
قسم وتعجبدر يعنى تعجب معرضنده قسمه دلالت ايدر و بولام اسم جلاله مخصوصدر كقول الشاعر ❊ لله يبقى على الايام
ذو حيد ❊ ١٨ قسمدن مجردا ولان لام تعجبدر و يستعمل فى قولهم لله دره ونداء مقامنده دخى استعمال اولنور كقولك باللماء
بكسر اللام اى ياقوم للماء ادعوكم واما شاعرك اشبو ❊ ياللرجال ليوم الاربعاء اما ❊ ينفك يحدثنى بعد النهى طربا
بيتنده واقع لاملر جاره در لكن مستغاث به ايله مستغاث له بينلرينى فرق ايچون اولكى لامى مفتوح ايلديلر ١٩ لام
تعديه در كقولك ما اضرب زيد العمر و ٢٠ لام توكيد دركه لام زائده در كقوله تعالى ❊ نزاعة للشوى ❊ ونحو قوله تعالى
يريد الله ليبين لكم ❊ ٢١ لام تبيين در كقولك سقيا لزيد وقوله تعالى ❊ وقالت هيت لك ❊ مترجم حقير ديركه مؤلف
يكرمى ايكنجى معنادن سكوت ايلدى ظاهرا قلم نساخدن ساقط اولمشدر ومغنى اللبيب ترتيبى اوزره ذكر ايلمكله آنده
لام الملك اوچنجى رتبه ده مثبتدر كقوله تعالى ❊ له ما فى السموات وما فى الارض ❊ و بصائرده لام الصله دخى مرسومدر
انتهى وجازم اولان لام امر در نحو قوله تعالى ❊ فليستجيبوا لى وليؤمنوا بى ❊ وعامل اولميان لام بديدر ١ لام ابتدادر كقوله
تعالى ❊ وان ربك ليحكم بينهم ❊ ٢ لام زائده در كقول الشاعر ❊ ام الحليس لعجوز شهربه ❊ ٣ لام جوابدر كه لو ولولا

كلمه‌لرینه وقسمه جواب واقع اولاندر نحو قوله تعالى ❊ لوتزيلوا لعذبنا ❊ وقوله تعالى ❊ ولولا دفع الله الناس بعضهم
ببعض لفسدت الارض ❊ وقوله تعالى ❊ تالله لقد آثرك الله علينا ❊ ٤ حرف شرط اوزره ایذان ایچون داخل اولان
لامدر یعنی عقبنده کلان جواب قسمه مبنی اولوب شرطه مبنی اولمدیغنی اعلام ایچون داخل اولوروا کالام موطئه ولام
ولام مؤذنه دخی دیرلر کقوله تعالى ❊ ولئن قوتلوا لاینصرونهم ❊ ٥ لام تعریفدر نحو الرجل ٦ اسماء اشارته داخل اولان
لامدر نحو تلك ❊ شارح دیرکه تلك لفظنده تا هاء معناسنه‌در ولام ذا معناسنه‌در وکاف مشار الیهادر مؤنثه
اشارتدر انتهى ٧ جاره اولمیان لام تعجبدر کقولك لاظرف زید (اللامیة) یمنده برقصبه اسمیدر (اللهم) وهم
وزننده وهانك فتحیله برنسنه‌یی همان بردفعه‌ده یوتمق معناسنه‌در یقال لهم الشیء لهما من الباب الرابع اذا ابتلعه
بمرة (التلهم) تفعل وزننده و (الالتهام) افتعال وزننده لهم معناسنه‌در یقال تلهمه والتهمه بمعنى لهمه والتهام
یاوری اناسنك ممه‌سنده اولان سودی هپ امك معناسنه‌در یقال التهم الفصیل ما فی الضرع اذا استوفاه ولون
متغیر اولمق معناسنه‌در یقال التهم لونه على المجهول اذا تغیر (اللهم) کتف وزننده و (اللهم) صرد وزننده
و (اللهوم) صبور وزننده و (الملهم) منبر وزننده اکول واینهان آدمه دینور (اللهم) خدب وزننده پك فکر ورشد
واندیشه صاحبی لبیب ودانا اوله‌رق کریم وعظیم الکفایه وکثیر العطا آدمه دینور جمعی لهمون‌در یقال هو لهم
ای رغیب الرأی جواد عظیم الکفایة وبحر عظیمه دینور وصویی پاك وبغایت یوکرك آته دینور کذلك صویی پاك
وهر خصوصده سائری سابق آدمه دینور ولهیم بن جلحب جدیس قبیله‌سندن وفی ذاته سابق وجواد برکسه‌در
(اللهمم) زبرج وزننده و (اللهمیم) قندیل وزننده وضمیله لغتدر بونلرده ذکر اولنان لهم معنالرینه‌در
(ام اللهیم) زبیر وزننده داهیه‌نك وحمانك واولومك کنیه‌لریدر خلقی بلع ایتدکلری ایچون وانلره لهیم دخی
دینور (اللهموم) عصفور وزننده سودی چوق ناقه‌یه دینور وواسع یاره‌یه دینور یقال جرح لهموم ای
واسع بعض نسخه‌ده خایله خرج عنوانده مرسوم اولمغله اولدخی ملایمدر ونسوانك فرجنه دینور ویغموری
چوق بلوده دینور وعدد کثیره دینور وعظیم عسکره دینور وکثیر الخیر آدمه دینور (اللهام) غراب
وزننده بودخی عظیم عسکره دینور (الالهام) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی یوتدرمق معناسنه‌در
یقال الهمه الشیء اذا ابلعه وخدای متعال بطریق الفیض عبدك قلبنه برنسنه‌یی القا وتلقین ایلمك
معناسنه‌در معنای مزبوردن مأخوذدر یقال الهمه الله خیرا ای لقنه ایاه (الاستلهام) خدای متعالدن
مطلوب اولان نسنه‌یی قلبه الهام ایلمکی نیاز ایلمك معناسنه‌در یقال استلهمه الله الشیء اذا سأله ان یلهمه
(اللهم) لامك کسریله قوجه اکوزه دینور ومطلقا یاشلو حیوانه دینور جمعی لهوم کلور (ملهم) مقعد
وزننده خرمالغی چوق برموضع آدیدر (یوم ملهم) بنوتمیم ایله حنیفه میاننده واقع اولان حرب وقتالدن
عبارتدر (اللهمة) غرفه وزننده سویقدن برآوج نسنه‌یه دینورکه برآتملق تعبیر اولنور (اللهیم) زبیر وزننده
واسع تجره‌یه دینور (اللهجم) جعفر وزننده بیوك کاسه‌یه دینور وچکنمش مسلوك واسع یوله دینور
یقال طریق لهجم ای واسع مذال (التلهجم) تدحرج وزننده برنسنه‌یه دوشکون حریص اولمق معناسنه‌در
یقال تلهجم به اذا اولع به ویول چیکنمش آچق وبللو وایشلك اولمق معناسنه‌در یقال تلهجم الطریق
اذا استبان واثر فیه السابلة (اللهذم) ذال معجمه ایله جعفر وزننده کسکین تمرنه دینور وواسع فرجه دینور
(اللهذمه) دحرجه وزننده و (التلهذم) تدحرج وزننده کسمك معناسنه‌در یقال لهذمه وتلهذمه
اذا قطعه وتلهذم اکل ایلمك معناسنه‌در یقال تلهذمه اذا اکله (اللهزمتان) لامك وزای معجمه‌نك
کسریله لهزمه‌دن تثنیه‌در قولاق التنده چکه‌لرك نهایت بولدقلری یرده اولان ایکی طرفلو سیوری کمیکلره
دینورکه قولاق طوزلرینه مجاورلردر جمعی لهازم کلور (اللهزمة) دحرجه وزننده برآدمك ذکر اولنان
کمیکلرینی کسمك معناسنه‌در یقال لهزمه اذا قطع لهزمتیه وصقاله قیر سپمك معناسنه‌در یقال لهزم
الشیب خدیه اذا خالطهما (اللهازم) لامك فتحیله بنوتیم الله بن ثعلبه‌نك لقبیدر (اللهاسم) لامك فتحی وسینك
کسریله طاره جق دره‌لرك صو آقندیلرینه دینور مفردی لهسم در قنفذ وزننده (اللیم) لامك کسریله بارشمغه
دینور صلح معناسنه وبرآدمه قد وقامتده وشکل وشمائلده شبیه اولانه دینور یقال هو لیمه ای شبهه
فی قده وشکله وخلقه (لیمه) لامك کسریله ساحل بحر عمانده برقریه آدیدر (اللیمون) لامك فتحیله ثمر معروفدر
وکاهیجه نونی ساقط اولوب لیمو دیرلر اکثی نوعنك طبیعتنده بادزهریت اولمغله سمومك مجموعنه مقاوم
وهر بابده منفعتی عظیم وکثیردر ❊ شارحك بیاننه کوره فارسیدن یاخود یونانیدن معربدر ❊ فصل المیم

المرهم) ميمك وهـانك فتحيله معروفدر كه ياره اوزره وضع اولنـان دواى مركبدر تركيده ام تعبير اولنور
جوهرى بونى رهم مادّه سنده ذكر ايلمكله وهم ايلمشدر زيرا عربلر مرهمت الجرح ديرلر اكر ميمى زائد اوليدى
البته رهمت الجرح ديرلر ايدى ٭ شارح دير كه مؤلف كنديلرى رهم مادّه سنده ثبت ومأخذ اشتقاقنى دخى
بيان ايلديلر (الملم) فتحتينله لئيم ودنىّ النفس آدمه دينور يقـال هو ملم اى لئيم (الموم) ميمك ضميله معروفدر كه
تركيده دخى موم ديرلر شمع معنـاسنه صاحب نهـايه نك بيانـنه كوره فارسيدن معربدر وموم جلاّ ه مكوكنه
دينور و پاپوشجى آلاتـندن برآلتـدر وبرسام علتنه دينوركه مادّه سـنده بيـان اولـندى يقـال به موم
اى برسام وبدن صبيـانده تكوّن ايدن پك شديد چچك عارضه سـنه دينور (المموم) مقول وزننده برسام
علتنه كذلك شديد چچك علتنه اوغرامش آدمه دينور يقال مبم الرجل موما فهو مموم اذا اصابه برسام او اشدّ
الجدرىّ (مامه) حاله وزننده اساميدندر كعب بن مامه جواد معروفدر (مهيم) مريم وزننده كلمهٔ استفهامدر
ماحالك وشانك معناسنه در بعضلر ما وراءك و بعضلر احدث لك شئ عبارتيله تفسير ايلديلر يقال مهيم اى ماحالك
وشـانك يعنى حال وشـانك نيجه درنه عالمده ونه حالده سن ياخود خانه وعشيرتك نه حالده در ابولر خوشلرميدر
ياخود حوادث دهردن سكا برحادثه ايرشديمى صـاغ واسنميسن خلاصه سى حال وكيفيتدن سؤال واستفهامدر
شـارح دير كه ابن مالك توضيحده ديديكه مهيم اسم فعل امردر اخبرنى معنـاسـنه در ومبرّد كاملده ماالخبر
عنوانيله تفسير ايلدى وزمخشرى مقدّمه ده چه خبرايله بيان ايلدى وسهيلى ديديكه مهيم لفظى يمـانيه در اصلى
مه يامن او يامقبل ايدى بعده ايجـاز وتخفيف ايدوب مهيم ديديلرنته كه اىّ شئ كلمه سنده ايش ديرلر ومه اسم
فعل امردر بوشله وفراغت ايله معنـاسنه در و بعضلر اصلى ماهى يامن ايدى ديديلر ضمير مؤنث حال وقصه يه
راجعدر (مهمـا) ميمك فتحيله اواخر كتابده حروف لينه بحثنده مرسومدر (ميمه) فتحيله اصفهـان
ايالتنده برناحيه آديدر (الميم) كسرايله حروف معجمه دن برحرف معلومدر ٭ شـارح دير كه لام كبى تمويم فعلندن
تصرف اولنور ميم يازمق معناسنه ٭ فصـــل النون ٭ (النئيم) نسيم وزننده ايكلمك ناله وزارى قلمق معناسنه در
على قول صقندى وايقندى ايله قتى قتى صولومق معناسنه در ياخود پك يابجه سسلنمك ياخود ضعيف ضعيف
درمانسز سسلنمك معناسنه در يقال نأم الرجل نئيما من الباب الثانى والثالث اذا انّ اوهو كالزحير اوصوت خفىّ
اوضعيف وياى چكره مك معناسنه در يقال نأمت القوس اذا صوّتت وارسلان كوردنمك معناسنه در يقـال
نأم الاسد اذا صـات وآهو مله مك معناسنه در يقـال نأم الظبى اذا صوّت (النأمة) نغمه وزننده ومرادفيدر
يقال له نأمة طيبة اى نغمة وسسه دينور يقال سمعت نأمته اى صوته ويقال اسكن الله نأمته و يقال نامّته مشدّدة
اى اماته ايكنجيده نامّه دخى صوت معناسـنه در نته كه مادّه سنده مبيندر (الانتئام) افتعـال وزننده فوّاره
كبى برآدمك اغزندن قبيح وناسزا سوزلر بوشانمق معناسنه در يقـال انتأم فلان بقول سوء اى انفجر
بالقول القبيح ولفظ مزبور كويا كه نتم فعلندن افتعـالدر (النتم) ثاى مثلثه ايله لثم وزننده و (الانتثام) افتعـال
وزننده بد وناسزا سوز سويلمك معنـاسنه در يقـال نتم فلان نتمـا من البـاب الثـانى وانتثم اذا تكلم بالقبيح
(نجيرم) نونك ورانك فتحى وجيمك كسريله بصره ده برمحله آديدر اندن وافر علمـاء ظهور ايلدى (النجم) نونك
فتحى وجيمك سكونيله يلدزه دينور جمعى انجم وانجـام ونجوم كلور ونجم كلور ضمتينله يقـال طلع النجم
اى الكوكب ومعرّف باللام اوله رق النجم اولكر يلدز بنك علميدر كه فارسيده پروين دينور يقـال كبد النجم
اى الثريا ٭ مترجم دير كه اولكر اون بر يلدزى مشتملدر آلتيسى مرئيدر يدنجيسيله حدّت بصر امتحـان اولنور
فخر انام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى مجموعنى رؤيت وتعداد ايدرلر ايدى نته كه شفاء شريفده مشروحدر
ونجم ساقى اولميوب قبق وخيـار تكنكى كبى يره يايوان ومنبسط اولان نباته دينور يقـال بالارض نجم كثير
اى نبـات على غير سـاق ومحدود ومعين اولان وقته اطلاق اولنور زيرا عربلر اوقاتى نجم ايله تحديد ايدرلر
ونجم معرّف اوله رق بر رجـل آديدر واصل وبنيـاد معنـاسـنه در يقـال هو من نجم صدق اى من اصل
صدق ووقت معينده ادا اولـنه جق علوفه ووظيفـه يه اطـلاق اولنور (التنجيم) تفعـل وزنـنده سهر
عارضه سندن ياخود عشق دردندن تابصباح اويوميوب يلدزلره باقوب باقمق معنـاسنه دركه بين الشعراء
انجم شمار اولمق تعبير اولنور يقال تنجم الرجل اذا رعى النجوم من سهر او عشق (المنجم) محدث وزننده و (المتنجم
و (النجـّام) شـداد وزننده شول كسه دركه بحسب السير والمواقيت نجومه نظر ايدر اوله يعنى نجومك طلوع

وغروب وسائر اوضاعی فننه آشنا اولمغله احوالنی ضبط وتقویم ایدر اوله منجم باشی افندی معلومدر یقال هو منجم ومتنجم ونجّام ای ینظر فی النجوم بحسب مواقیتها وسیرها (النجوم) ظهور وزننده ومرادفیدر یقال نجم الشیء نجوما من الباب الاول اذا ظهر وطلع ونسنه پی جسته جسته ادا ایلك معناسنه درکه وقت مضروب ومعین معناسندن یاخود وقت معینده ادا اولنه جق وظیفه معناسندن مأخوذ در یقال نجم المال اذا ادّاه نجوما (الانجام) همزه نك کسریله ظهور ایلك معناسنه در یقال انجم الشیء اذا ظهر وطلع ویغمور وصوغوق وجمی مقوله سی نسنه مندفع اولمق معناسنه در یقال انجم المطر وغیره اذا اقلع (التنجیم) تفعیل وزننده برنسنه یی وقت وقت جسته جسته ادا ایلك معناسنه در یقال نجم المال اذا ادّاه نجوما (النجمة) تمرة وزننده وفتحاتله بر نبات معروفدر علی قول جیمك سکونیله بشقه وفتحیله بشقه بر نباتدر مفرداتده نجمه آیرق ایله مفسردر (ذو النجمة) حمارك لقبیدر نبات مرقومدن خوشلندیغی ایچون (المنجم) مقعد وزننده معدن معناسنه در یقال فلان منجم الباطل والضلال ای معدنه وآچق یوله دینور شاهراه معناسنه (المنجم) منبر وزننده ترازونك دلنی بکردکاری ارقوری تیموره دینور (المنجمان) مجلسان وزننده و(المنجمان) منبران وزننده اناغك ایکی یانلرنده اولان سوریجه کمیکلره دینورکه ایکی اياق برارایه دوزجه کتورلدکده بری برینه مقابل اولوربوکه کوره مراد هر اياغك طبانك ایکی طرفنده اولان کمیکلر اولورکه اخمصك اوست وآلت طرفلرنده اولان تومسکجه کمیکلردر یقال اشتکی منجماه ومنجماه وهما عظمان ناتئان من ناحیتی القدم * شارح دیرکه لسان العربك بیاننه کوره طوپوق کمیکی اولورکه یومری کمیکلردر (النجام) کتاب وزننده بروادی یاخود برموضع آدیدر (النحم) نونك فتحی وحای مهمله نك سکونیله و(النحیم) امیروزننده و(النحمان) فتحاتله بوغاز آیرتلیوب تنحنح ایلك معناسنه در علی قول زحیر کبیدر که صقندی وایغندی ایله قتی قتی بوغازینی صولودوب خرلدامقدن عبارتدر بلغم اخراجیچون یاخود بوز حیردن زیاده در یقال نحم الرجل نحما ونحیما ونحمانا من الباب الثانی اذا تنحنح اوهو کالزحیر اوفوقه و پارس دیدکلری جانور اورمك معناسنه در یقال نحم الفهد اذا صوّت (النحام) شداد وزننده چوق تنحنح ایدن آدمه دینور یقال رجل نحام ای کثیر النحیم وبخیل وجری یه دینور کندیدن نسنه طلب اولندقده تنحنح ایدر اولدیغیچون یقال رجل نحام ای بخیل وارسلانه دینور وسلیك بن السلکه نك فرسی آیدر واصحابدن نعیم بن عبدالله القرشی لقبیدر حقنده مفخر انام علیه السلام حضرتلری * دخلت الجنة فسمعت نحمة من نعیم * بیوردقلریچون تلقیب اولندی نحمه سعله معناسنه درکه مراد تنحنح صوتیدر و بعضلر دیدیکه مومی الیهك لقبی نحام در غراب وزننده ونحام برفارس یعنی برجندی لقبیدر (نحم) فتحتینله نعم کلمه سنده لغتدر کلمهٔ تصدیقدر * شارحك بیاننه کوره بولغت سعدیه در عن لفظنده حن دیدکلری کبی (النحام) غراب وزننده اوردکه شبیه برقوش آدیدر مراد آنقط تعبیر اولنان قوشدر جوهری نونك فتحی وحانك تشدیدیله تقیید ایلمکله وهم ایلمشدر * شارح دیرکه سهیلی دخی جوهری کبی ضبط ایلمشدر (النحم) خدب وزننده شدتله تنحنح ایدن کسه در (الانتحام) افتعال وزننده اعتزام معناسنه در یقال انتحم علی کذا وکذا اذا اعتزم علیه (النخمة) نونك فتحی وخای معجمه نك سکونیله و(النخامة) ثمامه وزننده اوکسروب وآخرقده کوکسدن وبوغازدن چیقان بلغمه و بروندن آقان سموکه دینور نخاعه معناسنه ونخمه حسن وجمال معناسنه در یقال له نخمة عجیبة ای حسن (النخم) نونك فتحی وخانك سکونیله وفتحیله ده جائزدر اوکسروب یاآخرمقله کوکسدن یاخود بوغازدن بلغم دفع ایلك یابروندن دفع ایلك معناسنه در یقال نخم الرجل نخما من الباب الرابع اذا دفع بشیء من صدره اومن انفه وایرلایوب اوینامق علی قول پك کوزل ایرلامق معناسنه در یقال نخم الرجل نخما من الباب الاول اذا لعب وغنی اوهو اجود الغنا (التنخم) تفعل وزننده بودخی آخیرمقله بلغم دفع ایلك معناسنه در یقال تنخم الرجل اذا دفع بشیء من صدره اومن انفه (النخوم) صبور وزننده مصر الکاسنده برسنجاق آدیدر (النخم) فتحتینله تعب واعیا معناسنه در یقال به نخم ای اعیاء * شارحك بیاننه کوره مصدر دخی اولور باب رابعدن (الندم) فتحتینله و(الندامة) سلامه وزننده پشیمان اولمق معناسنه در یقال ندم علیه ندما وندامة من الباب الرابع اذا اسف وندم اثرونشانه دینور (التندم) تفعل وزننده بودخی پشیمان اولمق معناسنه در یقال تندّم علیه اذا اسف (النادم) و(الندمان) سکران وزننده پشیمان آدمه دینور ندمانك جمعی ندامی کلور سکاری وزننده ونادمك جمعی ندام کلور کتاب وزننده وندّام کلور زنار وزننده وندمان ندیم معناسنه درکه همبزم شراب اولان آدمه دینور بونك جمعی ندامی کلور وندام کلور کتاب وزننده وگاه اولورکه ندمان ندیمدن جمع اولور (الندیم) امیروزننده و(الندیمة) هایله همقدح اولان کسه یه دینور جمعی ندماء کلور کرماء وزننده یقال هو ندیمه

اى منـادمه پس مطلق مصاحبه نديم اطلاقى توسع وجهيله درو محمد بن حسن بن نديمه ابو بكر الصيدلانى دركدا
امام سمعانى شيخيدر (المنادمة) مفاعله وزننده و (الندام) قتال وزننده برآدمه بزم شرابده همدم اولمق معناسنه در
يقال نادمه منادمة ونداما اذا جالسه على الشراب (الندم) نونك فتحيله زيرك ورشيد وظريف آدمه دينور يقـال
رجل ندم اى كيس ظريف (الانتدام) افتعـال وزننده قولاى وسهولتلو اولمق معناسنه در يقـال خذ ما انتدم
اى ما تيسر (نريمان) نونك فتحيله بر رجل علميدر كه اعجميدر (نيرمان) نونك فتحيله همدان قضاسنده بر قريه آديدر
(النزم) عزم وزننده پك اصرمق معناسنه در يقـال نزمه نزما من الباب الثانى اذا عضه شديدا (المنزم) منبر وزننده
ديشه دينور سن معناسنه (النزيم) امير وزننده برباغ و برطوتام سبزه يه دينور و بو ماده لرى كرچه ابن عباد محيط نام
كتابنده ثبت ايلدى لكن بونلرك مجموعنده صواب اولان باء موحده ايله اولمقدر (النسم) فتحتينله نفس الروح
معناسنه در كه بدنده جانك صولوغندن عبارتدر حيات و راحتى موجب حالتدر كه مراد صولوق آلوب ويرمكدر تقول
راحة الروح فى نسمها اى نفسها ونفس الريح معناسـنه دركه روزكارك نفسلنوب آهسته وخوش وملايم اسمسندن
عبارتدر جمعى انسام كلور تقول وجدت نسم الريح اى نفسها و بوزلمش وجاده لقدن چيقمش اسكى يوله دينور وسود
و باغلو زفير ققوسنه دينور و برجنس قوش آديدر كه تويلرينك اوزرلرى يشل اولور بغايت سرعتله پرواز ايدر مغردى
نسمه در (النسمة) فتحاتله نسم ايله معناى اولده مراد فدر كه روحك نفسلنمسندن عبارتدر يقال نسم الروح ونسمته
اى نفسه وانسانه دينور جمعى نسم كلور هاسز ونسمـات كلور فتحـاتله ✲ شارح ديركه نسم ونسمه نفس روح
معناسنه اولوب بعده نفس و روح وذات معناسنده استعمال اولندى بوملابسه ايله انسانه دخى اطـلاق اولندى
يقـال والله بارئ النسمة والنسمـات اى نفس الروح اوالنفوس اوالانسان ونسمه مملوك ومملوكه يه اطلاق اولنور
يقال اعتق نسمة اى مملوكا اومملوكة ونسمه پك پك صولمغه دينور كه ضيق نفسدن منبعث اولور كه علتدر يقـال
اصابه نسمة اى ربو (النسيم) امير وزننده بودخى روزكارك نفسلنمسنه دينور كه خوش وآهسته وملايم اسمسندن
عبارتدر تقول وجدت نسيم الريح اى نفسها ✲ مترجم ديركه نسيم خوش ولطيف روزكارده دخى استعمـال
اولنور نته كه صحاحده ومقدمده مشروحدر كما قال الشاعر ✲ نسيم الصبا بلغ سلامى اليهم ✲ و (نسيم) و (نسم)
رسم وزننده و (نسمان) فتحاتله روزكار اسمك معناسنه در يقال نسمت الريح نسما ونسيما ونسمانا من الباب الثـانى
اذا هبت ونسيم جانه دينور يقـال فلان ثقيل النسيم اى الروح وتره اطلاق اولنور عرق معناسنه . و نسم رسم
وزننده دوه طبانيله يره اورمق معناسنه در يقـال نسم البعير بخفه نسما اذا ضرب و برنسنه متغير اولمق معناسنه در
يقال نسم الشئ اذا تغير (النبسم) صيقل وزننده بودخى روزكارك نفسلنمسنه دينور وجاده اولميان اسكى يوله دينور
(النسامة) سلامه وزننده يرچيلوم ج اولمق معناسنه در يقال نسمت الارض نسامة من الباب الاول اذا نزت (النسم)
فتحتينله بودخى برنسـنه متغير اولمق معناسـنه در يقـال نسم الشئ نسما من الباب الرابع (التنسم) تفعل وزننده
صولوق آلمق معناسنه در يقـال تنسم الرجل اذا تنفس و روزكار استشمـام ايلمك معناسـنه در يقال تنسم النسيم
اذا تشممه و برمكان رايحهٔ طيبه ايله معطر اولمق معناسـنه در يقـال تنسم المكان بالطيب اذا ارج وتانى وتدريجله
طلب وتحصيل علم ايلمـك معناسـنه مستعمـلدر يقـال تنسم العلم اذ تلطف فى التماسه (المنسم) مجلس وزننده
دوه نك طبـانته دينور يقـال منسم البعير اى خفه ✲ شارحك بيانته كوره بقه نغنه اطلاق اولنور واثر وعلامت
معناسـنه در تقول وجدت منسما من الامر اى علامة و يوله دينور طريق معناسـنه وتوجه وسلوك ايده جك سمت
وجهته دينور يقال الى اين منسمك اى مذهبك ووجهك (المنسم) محدث وزننده محيى النسمات معناسـنه دركه
حقيق حضرت بارئ متعالدر مجازا مملوك آزاد ايدن ومستحقينه ادرار معاش ايدن آدملره اطلاق اولنور (الاناسم)
همزه نك فتحيله ناس معناسنه دركويا كه نسمه نك جمعى اولان انسامك جمعيدر (التنسيم) تفعيل وزننده برايشه
ابتدا ايلمك معناسنه در يقـال نسم فى الامر اذا ابتدأ وقول آزاد ايلمكله احيا قلمق معناسـنه در يقال تسم النسمة
اى احياها واعتقها (الناسم) قاسم و زننده اولومجل خسته يه دينور يقال مريض ناسم اى اشفى على الموت (النشم)
نونك وشين معجمه نك فتحيله برجنس اغاج اسميدر كه اندن ياى دوزيلور (التنشيم) تفعيل وزننده ات بوزلمق
معناسـنه در يقال نشم اللحم اذا تغير و برنسنه يه شروع وابتدا قلمق معناسـنه در يقـال نشم فى الامر اذا ابتدأ
و برشر وكريهه يه ايلشوب اوغراشمق معناسنه در يقال نشم فى الشر اذا اخذ ونشب و يرچيلو اولمق معناسنه در
يقال نشمت الارض اذا نزت وبلند ويلى ايلمك معناسنه در يقال نشم الله ذكره اى رفعه (التنشم) تفعل وزننده
بودخى برايشه باشلمق معنـاسـنه در يقـال تنشم فى الامر اذا ابتدأ وتانى وتلطفله علم طلب وتحصيل ايلمك

معناسنه در يقال تنشم العلم اذا تلطف فى التماسه (النشم) فتحتينله اوكوز آقلو قره لو بنكلى اولمق معناسنه در
يقال نشم الثور نشما من الباب الرابع اذا كان فيه نقطة بيض وسود (النشم) كتف وزننده آقلوقاره لو آلاجه اوكوزه
دينور (المنشم) مجلس وزننده ومقعد وزننده عطراقسامندن بردرلو خوشبودانه در كه بغايت سنكين اولمغله
ازمسى مشكل اولور بعضلر قرون السنبل ايله تفسير ايلديلر كه سم الساعه در فى الحال هلاك ايدر مفرداتده بيش
اقسامندن اولمق اوزره مرسومدر وبعضا سنبل هندى كوكلرينك ارالقلرنده بولنور ومنشم مكه ده برعطاره
خاتون اسميدر پدربنه وجيه ديرلرايدى عربلر مقاتله مراد ايتدكلرنده آنك عطريله تعطر ايدوب جنككه توجه
ومباشرت ايدرلرايدى بينلرنده قتال مشتد ومقتول كثير اولورايدى وبوكيفيتى خاصه سندن عد ايدرلرايدى
بناء عليه اشأم من عطر منشم بين العرب مثل اولمشدر ومنشم برنوع يمش اسميدر كه سياه وبدرايحه اولور وبرموضع
آديدر وحب البلسان اسميدر (النصمة) نونك وصادك فتحيله صورت معناسنه دركه مراد مشركلرك پرستش
ايلدكلرى صورتدر (النضم) نونك فتحى وضاد معجمه سكونيله اوزلو وطوتجه بغدايه دينور مفردى نضمه در
يقال به نضم كثير اى حنطة حادرة سمينة (النظم) نونك فتحى وظاى معجمه نك سكونيله ديزمك معناسنه در يقال
نظم اللؤلؤ نظما من الباب الثانى اذا الفه وجمعه فى سلك ونظم منظوم معناسنه كلور كه ديزلمش نسنه يه دينور يقال له
نظم اى منظوم وچكركه سوريسنه دينور وجوزاء صورتنده اوچ كوكبك اسميدر ٭ مترجم ديركه كتب هيئتده نظام
عنوانيله مرسوم وساج اياغى شكلنده برى برينه متقارب اوچ خفى كوكب ايله مصور در ونظم برموضع آديدر واولكر
ديدكلرى طوپ يلدزلره اطلاق اولنور ودبران ديدكلرى كوكبه دينور ومصدر اولور بالق وكلر قسمى جوفلرنده
انظومتان پيدا ايلمك معناسنه در يقال نظمت السمكة او الضب اذا اتى بانظومتان (النظام) كتاب وزننده
نظم كبى مصدر در ديزمك معناسنه در يقال نظم اللؤلؤ نظما ونظاما اذا الفه وجمعه فى نظم ونظام ديزى يه
اطلاق اولنور انجو ديزيسى وتسبيح ديزيسى كبى جمعى نظم كلور كتب وزننده وبرايشك ثبات وقيامنه مدار وسبب
اولان نسنه يه وحالته اطلاق اولنور جمعى انظمه كلور واناظيم كلور يقال هو نظام امره اى ملاكه وسيرت وهدى
وطريقت معناسنه مستعملدر ودأب وعادت معناسنه مستعملدر ونظاما السمكة انظومتان معناسنه در
كماسيذكر ونظام درطوپ منعقد اولان قوملغه دينور (التنظيم) تفعيل وزننده بودخى ديزمك معناسنه در يقال
نظم اللؤلؤ بمعنى نظمه وبالق وكلر قسمى قرنلرنده انظومتان پيدا ايلمك معناسنه در يقال نظمت السمكة والضب
بمعنى نظمت (الانتظام) افتعال وزننده و (التنظم) تفعل وزننده ديزلمك معناسنه در يقال نظم اللؤلؤ فانتظم
وتنظم وانتظام متعدى اولور مزراغى برياندن سانجوب اول برياندن چيقارمغله كويا كه ايكى ياننى حبه ديزر كبى
مزراغه ديزمك ياخود احشاسنى ديزمك معناسنه مستعملدر يقال انتظمه بالرمح اذا اختله (النظامان) نونك
كسريله و (الانظامان) همزه نك كسريله و (الانظومتان) همزه نك ضميله بالغك وكلرك قرنلرندن ياغدن ايكى
اوزون رشته دركه قويرقلرندن تاقولاقلرينه قدر اوزون اولوب جابجا يمرطه لرى انلرده ديزيلى اولور (الانظام
همزه نك كسريله بالق وكلر قرنلرنده ذكر اولنان يمرطه ديزيسى پيدا ايلمك معناسنه در يقال انظمت السمكة والضب
بمعنى نظمت (الانظام) همزه نك فتحيله وجه مذكور اوزره ديزيلى اولان يمرطه لره دينور وطوپلنوب منعقد
اولان قوملغه دينور وبونجق وتسبيح ديزيسنه دينور (الناظم) و (المنظم) محدث وزننده و (المنظم) محسن وزننده
قرنده ذكر اولنان يمرطه ديزيسى پيدا ايدن بالغه وكلره دينور (النظيم) امير وزننده شول طاغ ارالغنده
اولان دره يوانه دينور كه آنده صره صره صوكولجكلرى اوله وشول قيولره دينور كه نسق واحد اوزره صره صره
اولوب برى برينه صوكولجكلرى اوله وبرموضع آديدر (النظيمة) سفينه وزننده برموضع آديدر (النظام) شداد
وزننده متكلميندن ابراهيم بن سيار المعتزلى لقبيدر ومحمد بن عبد الجبار الشاعر الاندلسى لقبيدر (نظام) كتاب وزننده
اعشى الهمدانى كه اسمى عبد الرحمن بن عبد الله بن الحارثدر جدينك جدى اسميدر ومزبور اعشى شاعر مشهوردر
(النعيم) نونك فتحيله (والنعمى) نونك ضميله و (النعمة) نونك كسريله خوش ديرلكه ورفاه وراحته ونظام حال وماله
دينور نعمه كلمه سنك جمعى نعم كلور عنب وزننده وانعم كلور افلس وزننده يقال هو فى نعيم ونعمى ونعمة
اى فى خفض ودعة ومال ونعمه فرح ومسرت معناسنه مستعملدر يقال رأيته فى نعمة اى مسرة ويد بيضاء صالحه يه
دينور نعمى دخى دينور طوبى وزننده يعنى شول خالص وصميم بخشش واحسان وعطيه يه دينور كه نفيس وفراوان
اولمغله نائل اولان آدمك امور واحوالنه صالح ومفيد اولور جمعى انعم كلور ونعم كلور عنب وزننده ونعمات كلور
كسرتينله كه اهل حجاز بوكونه اتباع ايدرلر ونعمات كلور عينك فتحيله يقال نال منه النعمة والنعمى اى اليد البيضاء

الصالحة ٭ مترجم صحاح بونی جوارحدن اولان یدظن ایلمشدر عربلر صمیم وخالص نسنه یه بیضاء اطلاق ایدرلر (التنعم) تفعل وزننده ناز ونعمت ورفاه ومعیشتله خوشدل اولوب پرورشلنمك معناسنه در یقال تنعم الرجل اذا ترفه بوندن اسم نعمه درنونك فتحیله ویالن ایاق یوریمك معناسنه در یقال تنعم الرجل اذامشی حافیا وبرمكان مزاجه موافق وملایم كلمك معناسنه در یقال اتیت ارضهم فتنعمتنی ای وافقتنی وبرآدمی بریرده طلب ایدوب اراشدرمق معناسنه در یقال تنعم فلانا بالمكان اذا طلبه ودابه یی الحاح واقدامله سورمك معناسنه در یقال تنعم الدابة اذا الح علیها سوقا دائما وپیاده یوریوب ایاقلرنی قوللنمق معناسنه در یقال تنعم قدمیه اذا ابتذلهما (النعمة) نونك فتحیله تنعمك معنای اولاندن اسمدر رفاه وراحتله اولان دیرلكه دینور یقال هو فی النعمة ای الرفاه (النعمة) نونك كسریله و(المنعم) مقعد وزننده مصدرلردر ناز ونعیم ایچره خوشحال اولمق معناسنه در یقال نعم الرجل ونعم نعمة ومنعما من الباب الرابع والاول والثانی ونعم عیشه اذا رفه ویقال هذا منزل ینعمهم بالحركات الثلاث ویقال ینعمهم كیكرمهم ای كثیر النعمة موافق (التناعم) تفاعل وزننده تنعم وترفه معناسنه در یقال تناعم الرجل بمعنی تنعم (المناعمة) مفاعله وزننده تنعم معناسنه در یقال ناعم الرجل اذا تنعم وبرآدمی مرفه ومنعم قلمق معناسنه در یقال ناعمه اذا رفهه وایپی محكم بوكمك معناسنه در تقول ناعم حبلك ای احكمه (التنعیم) تفعیل وزننده برآدمی نعمتلندیروب رفاه وراحتده قلمق معناسنه در یقال نعمه اذا رفهه وبریره یالین ایاق وارمق معناسنه در یقال نعمهم اذا اتاهم حافیا وبرآدمك جوابنده نعم دیمك معناسنه در یقال نعم فلانا اذا قال له نعم وتنعیم مكه یه اوچ یادرت میل مسافه ده برموضع اسمیدر بیت شریفه حلال اولان اطراف محللرك اقربیدر صاغ طرفنده جبل نعیم وصول جانبنده جبل ناعم نام طاغلر اولمغله تنعیم ایله تسمیه اولندی انده اولان وادینك اسمی نعمان در (الناعمة) و(المناعمة) میمك ضمی وعینك كسریله و(المنعمة) معظمه وزننده ناز ونعمله پرورده اولان خوش عیش وخوش غدا خاتونه دینور یقال جاریة ناعمة ومناعمة ومنعمة ای حسنة العیش والغذاء وناعم ومناعم ومتناعم تروتازه وهموار ومستقیم نباته دینور یقال نبت ناعم ومناعم ومتناعم ای سواء وناعم نرم ولطیف نسنه یه دینور یقال ثوب ناعم ای لین وناعمه باغچه یه ومرغزاره دینور روضه معناسنه (التنعیمة) تای مفتوحه ایله برشجر آدیدر كه یپراقلری بغایت تروناز ك ومطرا اولور حالا بو دیارلرده كل ابریسیم دیدكاری اوله جقدر (المنعم) معظم وزننده بودخی نرم ولطیف ونازك نسنه یه دینور یقال كلام منعم ای لین (النعمی) بشری وزننده نعمت ونعیم ویدبیضاء صالحه معنالرینه در كه آنفا ذكر اولندیلر ونعامی ونعام معناسنه در كما سیذكر (النعماء) نونك فتحی ومدایله بودخی نعمه كبی یدبیضاء صالحه معناسنه در كه تفصیل اولندی (الانعام) همزه نك كسریله نعمت احسان ایلمك معناسنه در یقال انعم الله النعمة علیه وانعم بها ای احسن وبرآدمی مسرور وفرحناك ایلمك معناسنه كلور ومنه یقال انعم الله بك عینا ای اقر بك عین من تحبه اواقر عینك بمن تحبه یعنی سنك دیدار كله سودیكك آدمك كوزینی روشن ایلسون یاخود سنك كوزكی سودیككك نك دیداریله روشن ایلسون نته كه ثلاثیدن وباب رابعدن نعم الله بك عینا ونعمك عینا دخی بو مقامده ایراد اولنور وبونلرك اعرابلری عنقریب مشروحدر وانعام زیاده قلمق معناسنه مستعملدر یقال انعم ان یحسن ای زاد وبرنسنه ده مبالغه ایلمك معناسنه در امعان كبی یقال انعم فی الامر اذا بالغ وبریره یالین ایاق وارمق معناسنه در یقال انعمهم اذا اتاهم حافیا وبرنسنه یی تر ونازك وتاب وطراوتلو قلمق معناسنه مستعملدر ومنه قولهم انعم الله صباحك ای جعله ذا نعومة ولین وطراءة ٭ شارح دیر كه بونده امر صیغه سیله انعم صباحا وانعم مساء وتخفیفله عم صباحا دخی دیرلر صباحك خیر اولسون مقامنده (النعیم) امیر وزننده نعمت معناسنه در كه ذكر اولندی ونعیم الهی خدای متعالك مخلوقه احسان ایلدیكی عطیه دن عبارتدر یقال مازال علیك نعیم الله ای عطیته (النعمة) نونك ضمیله انعام كبی كوزی ایدین قلمق معناسنه مستعملدر یقال نعم الله بك عینا ونعمك نعمة من الباب الرابع ای اقر الله بك عین من تحبه اواقر عینك بمن تحبه ویقال نعم عین ونعمة عین ونعام عین ونعیم عین بفتح النونات ونعمی عین ونعامی عین ونعام عین ونعم عین ونعمة عین بضم النونات ونعمة عین ونعام عین بكسر النونات ای افعل ذلك انعاما لعینك واكراما یعنی بن بو ایشی سكا محضا محبت واطا عتمدن ناشی ایشلدم تا كه مشاهده ایلدكده دیده لرك روشن اوله وبونلرك جمله سی مجرورا مضمر اولان فعل ایله منصوبلردر ٭ مترجم دیر كه نهایه ده مطرف نعم الله بك عینا تركیبنی تجویز ایلیوب انعم الله عینا تركیبنی تصویب ایلمشدر لكن زمخشری بك لفظنده بای تعدیه وعینا كلمه سنی مفعول اولان كافدن تمییز ایلمكله توجیه وتصحیح ایلدی پس معنا نعمك الله عینا دیمكدر كه نعم عینك واقرها اسبكنده در واقر بك عین من تحبه معناسنه كوره نعم متعدی اولمغله عینا لفظی مفعولی اولوب وتنوین مضاف الیهدن عوض اولور ووجه مذكوره اوزره بعضا جاری حذف وفعلی ایصا الله نعمك عینا دخی دیرلر وانعم الله بك عینا قولنده معنای اوله كوره

باء حرفی زائده اولور وانعام نعمیه داخل اولمق معناسنده کلکله بومعنامراد اولورسه باء زائده اولمیوب تعدیه ایچون
اولور مطرف ترکیب اولده تمیزی فاعل اوزره منتصب تخیل ایلمکله استنکار ایلمشدر (النعم) فتحتینله اغاج یشروب
تاب وطراوتلنمك معناسنه‌در یقال نعم العود نعما من الباب الرابع اذا اخضر ونضر و برآدم خوشدل ومنبسط
اولمق معناسنه‌در یقال نعمه تنعیما فنعم بذلك نعما ای قال له نعم فسر بذلك (النعامة) سحابه وزننده دوه قوشنه
دینور مؤنثدر ومذکر اولور نعام اندن اسم جنسدر مفرد وجمعه اطلاق اولنور ومنه المثل انت کصاحبة النعامة
اصلی بودر که نسوان عربدن بری بیکس وبی نوا اولمغله امور وخصوصنی عشیرت وجیرانلری تعهد ایدرلر ایدی
برکون صحراده کشت وکذار ایدرکن بردوه قوشی کوردیکه صعر ورد یدکاری صمغ غلیظی اکل ایلمکله بوغازنده طیقانوب
قالدیغندن حرکته بیمجال اولمش یاتور همان واروب اخذ و یاشمغیله براغاجه بند ایلدکدنصکره من بعد برطرفه
نقل وارتحال خصوصنده جیرانمك دوه‌لرینه احتیاجم قالمدی بارو بنکاهمی بوکه تحمیل ایدرم دیه رك ممنونا او به یه
کلوب لسان استغنا ایله من کان یحفنا ویرفنا فلیترك یعنی بوآنه قدر امورمی تعهد وبکا عون واحسان ایدنلر
من بعد فراغت ایلسونلر دیو بلند آواز ایله ندا ایلدی بعده چادرنی ییقوب اثاث ورثاثنی نه حال ایسه نعامه‌یی بند ایلدیکی
شجر یاننه ایصال ایتدی مکر نعامه بوغازنده قلان غصه‌یی یودوب ور تقریبله بنددن خلاص اولمش اولمغله شمدی
مزبوره بوحالی کوردکده حیران ونادم و پشیمان اولوب قالدی پساسه برنجه کیدرکن اوده‌کی بلغوردن چیقدی
هم نعامه‌دن محروم وهم اهل قبیله‌نك اعانتندن مأیوس اولدی مثل مزبور اعتماد اولنمیه جق نسنه‌یه اعتماد ایله
خیبت وخسرانه دوچار اولان کمسه حقنده ضرب اولنور ❊ مترجم دیرکه راغبك بیاننه کوره دوه‌یه تشبیهله بوقوشه
نعامه اطلاق ایلدیلر که نعم لفظندن اخذ دوه‌دن بشقه اولدیغندن تغییر صورتله نعامه دیدیلر ونعامه ونعام بیابانه
دینور وشول اغاجه دینور که قیونك ایکی جاننده اولان میللر اوزره ارقوری قورلر که دولاب اوقی تعبیر اولنور ونعامه
بدی رأس فرس اسمیدر که حارث بن عباد وخالد بن نضلة الاسدی ومرداس بن معاذ الجشمی فرسیدر که بوصعدر نام
قسراغك دیشی دولیدر وعیینة بن اوس المالکی ومسافع بن عبد العزی والمنفجر الغبری وقراص الازدی فرسلریدر
ونعامه ایاغه یاخود طبانه اطلاق اولنور وطاغ تپه سنده سایبان کبی بنا اولنمش صلاج مقوله سنه دینور که صعود
ایدنلره استراحت ایچون بنا ایدرلر ونعامة الفرس اتك دماغنه یاخود اغزینه دینور و یوله دینور طریق معناسنه
ونفس وذات معناسنه‌در وفرح وسرور معناسنه‌در واکرام معناسنه‌در وچابك ومستعجل اولان پیك وساعی‌یه
دینور وقیونك ایچنده طوما لوب طوران برلوقیایه دینور وبالدرده انجك کیکنه دینور وظلمت معناسنه‌در
وجهل ونادانی معناسنه‌در وبیابانده علامت ایچون نصب اولنان نشانه دینور وقیو اوزره طوروب خلقه صو
چکوب ویرن آدمه دینور ودماغی احاطه ایدن انجه دری‌یه دینور ونجد الکاسنده برموضع آدیدر ونعامه
جماعت انسانی‌یه دینور ومنه قولهم شالت نعامتهم تتمه‌که شول ماده سنده بیان اولندی ونعامه حیره الکاسنده
حکمران اولنلرك علم مخصوصیدر تبع یمن ونجاشی حبشه کبی و بیهس نام کمسه‌نك لقبیدر وابونعامه قطری
بن الفجاءه لقبیدر ونعامة الضبی اصحابدندر (النعم) فتحتینله و بعضا عینك اسکانیله دوه وقیون قسمنه دینور
بعضلر دوه‌یه تخصیص ایلدیلر جمعی انعام کلور وجمع الجمعی اناعیم کلور راغبك بیاننه کوره نعم دوه‌یه مخصوصدر
زیرا عند العرب اعظم نعمتدر لکن جمعی اولان انعام دوه وصغر وقیون قسمنه اطلاق اولنور لکن ایچلرنده دوه اولمدقجه
اطلاق اولنمز (النعام) و (النعائم) نونلرك فتحیله منازل قمردن برمنزل اسمیدر نعامه صورتنده‌در (النعامی) قصاری
وزننده جنوب یلنه علی قول جنوب ایله صبا بیننده هبوب ایدن یله دینور عربستانده رطوبت وطراوته سبب اولدقلری ایچون
(نعم) و (بئس) کلمه‌لری که افعال مدح وذم قسمندندر نعم مدح وبئس ذم ایچوندر بونلرده درت لغت وار بری نعم‌در
نونك فتحی وعینك کسریله که علم وزننده ۲ نعم‌در کسرتینله ۳ نعم‌در نونك کسری وعینك سکونیله ٤ نونك فتحی وعینك
سکونیله بئس کلمه‌سی دخی بومنوال اوزره‌در و بونلر متصرف دکللردر وعربلر ان فعلت فبها ونعمت دیرلر وقفا ووصلا
آخرنده اولان تاء حرفی سا کنا ثابت اولور زیرا تاء تأنیثدر فبها کلمه سنده ضمیر معین اولان خصلت لفظنه راجعدر
فبالخصلة ونعمت هی سبکنده‌در وکاه اولور که نعم کلمه سنه ماء لاحق اولوب انکله صله‌دن اکتفا اولنور و بعضا
عینی مفتوح اولور تقول دققته دقا نعما بکسر النون والعین ای نعم ما دققته ❊ مترجم دیرکه نعم الرجل زید ونعم رجلا
زید دیرلر زید ایو وکوزل کمسه‌در دیمکدر وبئس الرجل زید وبئس رجلا زید دیرلر زید کوتی ویرامز کمسه‌در
دیمکدر واشبو ❊ من توضأ للجمعة فبها ونعمت ❊ حدیثنك تفسیرنده ابن اثیر دیدیکه ونعمت الفعلة والخصلة
هی تقدیرنده‌در مخصوص بالمدح محذوفدر و باء فبها فعله مضمره متعلق اولمغله فبهذه الخصلة او الفعلة ینال الفضل

سبكنسده در وينه ابن اثير ديديكه نعمـا اصلنده نعم ما ايدى ادغام اولنوب نعمـا ديديلر بونده اولان ماء كلمه سى
نه موصوله در نه موصوفه در بلكه شئ تأويلنده اولمغله نعما بالمال قولى نعم شيئا المال تقديرنده در و باء حرفى زائده در
وزمخشرى ❊ ان الله نعمـا يعظكم به ❊ آيت كريمه سنك تفسيرنده ديمشدركه نعمـا كلمه سنده اولان ماء محتملدركه
منصوب اولوب يعظكم كلمه سيله موصوف اولمغله نعم شيئـا يعظكم به تقديرنده اوله ياخود مرفوع اولوب يعظكم
كلمه سنه موصول اوله كه يعظكم كنديسنك صله سى اولور پس نعم الشئ الذى يعظكم به تقديرنده اولور ومخصوص
بالمدح محذوف اولمغله نعما يعظكم به ذاك المأموربه ديمك اولور لكن كتب نحويه ده مقرردركه نعم كلمه سنك فاعلى
مظهر اولدقده البته لام جنس ايله محلى ياخود محلى بلام الجنس اولانه مضاف اولور بوصورتده ماء موصوله نك
فاعل اولمسى جائز اولمز مكركه ماء بوراده الذى معناسنه اولوب ومعرف بلام الجنس كبى ابهامى مشتمل اولمغله تاويل
اولنه وابن هشـام ديديكه ماء نكرۀ تامه وتميـزدر وجمله انك صفتيدر وفاعل مستـتردر نعم هو شيئـا يعظكم به
تقديرنده در و بعضلر ماء معرفۀ موصوله در ديديلر انتهى (النعمـان) نونك ضميله قانه دينور دم معناسنه شقايق
النعمان كه كلنجك چچكيدر حمرتندن ناشى اكا مضـاف اولمشدر ياخود امير حيره نعمان بن المنذر آنى حمايت ايلمكله
كنديسنه مضاف اولدى (معرة النعمان) مضرة الثعبان وزننده شام الكاسنده بر بلده در نعمان بن بشير رضى الله
عنه خلال سفرده اورايه اوغرادقده اوغلو وفات ايدوب اورايه دفن ايلدكندن كندويه مضاف اولدى (النعمانون
اوتوز نفر اصحاب كرامدركه هپ نعمان اسميله در (الانعمـان) همزه نك فتحى وعينك ضميله ايكى واديدر ياخود
انعم ايله عاقل ديدكلرى طاغلره تغليبا اطلاق اولنمشدر (النعـايم) نون مفتوحه ايله نواحئ مدينه ده برموضعدر
(نعمايا) نونك فتحى وآخرده ياى تحتيه ايله برجبل آديدر (الانعم) افلس وزننده عاليـۀ مدينه ده برموضعدر (نعم
نونك ضميله رحبۀ بن مالك بن طوق قضاسنده برموضعدر وبرخاتون ودرت موضع اسميدر (برقة نعمى) غرفه
تركى وزننده برق عربدن بر برقه در (النعمانية) مصرده برقريه در و واسط ايله بغداد ميـاننده بر بلده در بونلرك
هر برنده كل تعبير اولنـان چامورك معدنى واردر وسنجار قضاسنده برقريه آديدر (نعمـان) سحبان وزننده جبل
عرفات ارقه سنـده بر وادى اسميدركه نعمـان الاراك ديمكله معروفدر آنده مسواك اغاجلرى نابت اولور وكوفه
قربنده بر وادى آديدر وارض شامده نهر فراته قريب بر وادى اسميدر ونعيم ديدكلرى محلده بر وادى و بشقه ايكى
موضع آديدر ونعمـان بن قراد ويعلى بن النعمـان تابعيلردر (ناعم) صـاحب وزننده و (منعم) محدث وزننده
و (نعمان) عثمان وزننده و (نعمى) حبلى وزننده و (نعيم) زبير وزننده و (انعم) افلس وزننده و (تنعم) تنصر
وزننده اسامئ رجالدندر . ونعيم اون التى نفر صحـابه اسميدر (ينعم) يمنع وزننده برقبيله آديدر (نعيمان) مصغر
بنيه سيله اساميدندر نعيمان بن عمرو اصحـاب بدردندر پك مزاح ولطيفه جى خوشطبع اولمغله مفخر انام عليه السلام
حضرتلرينى اكثرى خنده ناك ايدرلر ايدى ازجمله بركون امير عسكر ابو بكر رضى الله عنه حضرتلريله برغزايه بالمعيه
عازم اولوب اثناء راهده اصحابدن سويبط بن حرمله يى مملوكمدر ديه رك برتقريب ايله براعرابى يه اون مهار كنج ديشى
دوه يه بيع وتسليم ايلدى حضرت ابو بكر استماع ايلدكده دوه لرى يدندن اخذ واعرابى يه رد ايله سويبطى تخليص
ايلدى فخر عالم عليه السلام حضرتلرى وسائر اصحاب كرام بوقصه دن وافر زمان خنده ايلديلر (التناعم) تفاعل
وزننده بر بطن اسميدر (المنعم) عينك ضميله مؤلفك قاعده سى اوزره ميم مفتوح اولور ❊ وشارحك تصحيحنه
كوره منبر وزننده درسپوركه يه دينور (نعم) فتحتينله وبعضا عينى مكسور اولور ومعافى بن زكريا النهروانى نقلى
اوزره نعام كه اشباعله در آنده لغتدر بلى كلمه سى كبى حرف جوابدر لكن نعم كلمه سى جواب واجبده مستعملدر تركيده
اود وفارسيده آرى معنـاسنه در لاونعم معلومدر ❊ شارح ديركه نعم لفظى حرفدر ملخص استعمـالى بودركه
خبردن صكره ذكر اولنورسه تصديق وافعل ولا تفعل كلمـاتندن صكره اولورسه وعد واستفهـامدن صكره اولورسه
اعلام ايچون اولور (نعـاماك) قصاراك وزننده ومرادفيدركه نهايت سعى واقدامك ديمك اولور نجابجـا ذكر
اولنمشدركه بو وزنده اولان ماده لر غايته دلالت ايدر كويا كه فعل مزبور نهايت سعى واقدامكله نائل اوله جغك
نعمتدر ديمكى تخييل ايدر ياخود نهايت نعمتك فعل مزبوردر اكر ايشلمز ايسك نعمتك ناقص اولمش اولور ديمكدر
يقال نعاماك ان تفعل كذا اى قصاراك (المنعام) محراب وزننده مبالغه اوزره انعام واحسان صاحبى آدمه دينور
يقال رجل منعام اى مفضال (النغم) نونك وغين معجمه نك فتحى وبعضا سكونيله كيزلو سوزه دينور كلام خفى
معنـاسنه مفردى نغمه در ونغم ونغمه غينلرك سكونيله ايرلامق معنـاسنه در فارسيده سرايدن مرادفيدر يقـال
نغم المطرب فى الغنا ونغم نعما ونغمة من الباب الثانى والاول والرابع اذا تكلم فيه موسقيده اولان نغمه بوندن اسمدر

ونغم مشروبى آزجه ایچمك معناسنه دريقال نغم فى الشراب نغما بمعنى نغب (النغمة) غرفه وزننده برايچيم صويه وسائر مشروبه دينور جرعه معناسنه جمعى نغم كلور صرد وزننده ويقال نغم نفسا يعنى پك آز اولمغله برصولوقده ايچدى (التنغم) تفعل وزننده بودخى ايرلامق معناسنه در يقال تنغم فى الغنا بمعنى نغم (النقمة) نونك كسرى وقتحيله و(النقمة) فرحه وزننده عقوبتله اولان جزاء ومكافاة دينور جمعى نقم كلور كلم وزننده ونقم كلور عنب وزننده ونقمات كلور كلمات وزننده يقال حلت به النقمة والنقمة وهى المكافاة بالعقوبة (النقم) نونك فتحيله و(التنقام) تكلام وزننده عقوبتله جزا ايلمك معناسنه در يقال نقم منه ونقم نقما وتنقاما من الباب الثانى والرابع اذا عاقبه وبرايشى كريه وناخوش كورمك معناسنه در يقال نقم الامر اذا كرهه وتيز تيز اكل ايلمك معناسنه در يقال نقمه اذا اكله سريعا (الانتقام) افتعال وزننده عقوبتله جزا ايلمك معناسنه دركه اخذ كينه ايلمك تعبير اولنور يقال انتقم منه اذا عاقبه (النقم) فتحتينله يولك اورته سنه دينور (الناقية) رقاش بنت عامرك لقبيدر (ناقم) صاحب وزننده بر بطن پدرى اولان عامر بن سعد بن عدى نام كسه نك لقبيدر رقاش مزبوره نك پدريدر وناقم عمان شهرنه مخصوص برجنس خرما اسميدر (نقم) نونك ضميله بمنده برقريه آديدر (النقمية) سفينه وزننده نفس وذات معناسنه در يقال هو ميمون النقمية اى النقيبة ❊ شارحك بياننه كوره اصلى نقيبه در (نقمى) حبلى وزننده برموضع آديدر (نقمى) جمزى وزننده نواحئ مدينه ده برموضعدر (النكمة) تمره وزننده عظيم اولان نكبت ومصيبته دينور يقال اصابته النكمة اى النكبة والمصيبة الفادحة (النم) نونك فتحى وميمك تشديديله ناس بيننه نقل كلامله فساد القا ايدوب برى برينه دوشورمك معناسنه دركه قوغجيلق ايلمك تعبير اولنور يقال نم الحديث نما من الباب الثانى والاول اذا رفعه اشاعة له وافسادا وورش بين الناس واغرى ويلانله سوزى دوزوب قوشمق معناسنه مستعملدر يقال نم الكلام اذا زينه بالكذب ومسك رايحه سى طاغلمق معناسنه مستعملدر يقال نم المسك اذا سطع ونم وصف اولور قوغجى يه دينور جمعى نمون وانماء كلور مؤنثى نمه در (النموم) صبور وزننده و(النمام) شدادوزننده و(المنم) مجن وزننده بونلرده قوغجى يه دينور نمومك جمعى نم كلور نونك ضميله (النميمة) سفينه وزننده اسمدر قوغجيلغه دينور ❊ شارحك بياننه كوره نميم دخى دينور هاسز يقال هو يمشى بالنميمة اى برفع الحديث واوق قبورينك سسنه اطلاق اولنور وبازو يازركن قلمدن مسموع اولان جزردى يه دينور وفسلدى فس فسنه اطلاق اولنور كه ايكى آدم فسلدى ايدركن دوداقلرينك فس فس اوتمسندن عبارتدر (النامة) ميمك تشديديله آهسته جه حس وحركت معناسنه در يقال به نامة اى حس وحركة وحيات نفس معناسنه مستعملدر ومنه يقال اسكت الله نامته اى اماته نته كه همزه ايله نأمه دخى مستعملدر (النمام) شداد وزننده برخوشبو نبات آديدر تركيده مارصمه ديرلر رياحين انواعندندر بول وحيضى مدر ورحمدن اولمش جنينى وصوغلجانلرى مخرج وكهله يى مهلك وسكنجبين ايله برمثقالنى شرب بالخاصه آرى صوقمش كسه يه نافعدر (النمنمة) زلزله وزننده يالدزلمق ونقش وتزيين ايلمك معناسنه در يقال نمنمه اذا زخرفه ونقشه وروزكار طپراغك يوزينى يازى يازلمش طرزنده آلاى آلاى يول يول ايلمك معناسنه در يقال نمنمت الريح التراب اذا خطته وتركت عليه اثرا كالكتابة (النمنم) و(النمنيم) نونلرك كسريله روزكارك طپراغك يوزينه يازى نقشى كبى يول يول بسط ايلديكى اثرونشانه دينور (النمنم) هدهد وزننده وفلفل وزننده كه نونلرك كسريله اولور كنج وتازه كسه لرك طرنقلرنده اولان بياضه دينور مفردلرى نمنمه ونمنمه در (النمة) نونك كسريله كهله يه على قول قرنجه يه دينور (النمى) قمى وزننده خيانت وعيب معناسنه در يقال به نمى اى خيانة وعيب وچكى طاشنه دينور صنجة الميزان معناسنه ودشمنلك عداوت معناسنه در وطبيعت وسرشت معناسنه در وپوله ومنقوره دينوركه باقردن اولور على قول قورشون ايله ياخود باقرايله مغشوش اولان اقچه يه دينور مفردى نميه در هايله جمعى نمامى كلور وانسانك اصل ومايه وجوهرينه دينور يقال هو كريم النمى وهو جوهر الانسان واصله وكس وكسه معناسنه مستعملدر يقال مابالدار نمى اى احد (النمية) هايله مؤنثدر كه ذكر اولندى واوكيك قوشنه دينور فاخته معناسنه (النوم) لوم وزننده و(النيام) كتاب وزننده امزغنمق ياخود ايومق معناسنه در يقال نام الرجل ينام نوما ونياما من الباب الرابع اذا نعس او رقد وقرنك يالدزى آتلو وطولغون اولمغله خلخال چقردامز اولمق معناسنه مستعملدر يقال نام الخلخال اذا انقطع صوته من امتلاء الساق وپازار كاسد اولمق معناسنه مستعملدر يقال نامت السوق اذا كسدت ويل ديكمك معناسنه مستعملدر يقال نامت الريح اذا سكنت وآتش سونمك معناسنه مستعملدر يقال نامت النار اذا همدت ودريا ليمانلمق معناسنه مستعملدر يقال نام البحر اذا هدا وثوب اسكيمك معناسنه مستعملدر يقال نام الثوب اذا اخلق وبرآدم دركاه حقده تواضع وابتهال ومسكنت عرض ايلمك

معناسنه مستعملدر يقال نام الرجل اذا تواضع لله وحيوان اولمك معناسنه مستعملدر يقال نامت الشاة اذا ماتت
والى حرفيله برنسنه يه ياخود بركسه يه سكون وآرامش وانس واطمينان بولمق معناسنه مستعملدركه بتون بتون آكا
نفسى ياتوب رام اولمق وآنكله آوينوب قالمقدن عبارتدر يقال نام اليه اذا سكن واطمأنّ (النيمة) نونك كسريله اسمدر
اويقويه دينور وبركيجه لك بچنه جك قوت وغدايه اطلاق اولنور لزوم علاقه سيله يقال ماله نيمة ليلة اى بيتة
(النائم) اسم فاعلدر جمعى نيام كلور نونك كسريله ونوّم ونيم كلور ركع وزنلرنده ونوّام ونيّام كلور رمّان وزنلرنده
ونوم كلور قوم وزننده ياخود بو اسم جمعدر قوم كبى مؤنثى نائمه در جمعى نوّم در ركع وزننده (النؤوم) صبور
وزننده و(النومة) همزه وزننده و(النوم) صرد وزننده وصفلردر مبالغه يى متضمنلردر مؤنثنده دخى نؤوم دينور
صبور وزننده (الانامة) همزه نك كسريله و(التنويم) تفعيل وزننده اويوتمق معناسنه در يقال انامه ونوّمه
اذا ارقده وانامه قتل معناسنه مستعملدر يقال انامه اذا قتله ولحظ وشدّت ناسى قيروب بچرمك معناسنه مستعملدر
يقال انامت السنة الناس اذا هشمتهم وبرآدمى نائم بولمق معناسنه در يقال انام فلانا اذا وجده نائما (نومان)
سكران وزننده كه وصفدر چوق اويور اولان آدمه دينور وبونك استعمالى ندايه مخصوصدر يقال يا نومان
اى كثير النوم (المنام) و(المنامة) ميملرك فتحيله اسم مكانلردر خوابكاه معناسنه يقال هذا منامه ومنامته
اى موضع نومه ومنامه قطيفه يه اطلاق اولنور تقول رأيته يقعد على المنامة اى القطيفة وسد وسكى تعبير اولنان
صفه يه اطلاق اولنور خوابكاه اولديغيچون يقال اتيته وهو قاعد على المنامة اى الدكان (المناومة) مفاعله
وزننده باب مغالبه ده استعمال اولنور اويقوخصوصنده يارشمق معناسنه تقول ناومنى فنمته نوما من الباب الاول
اى غلبته (الاستنامة) بودخى برآدمه آشوب آنكله قرار وآرامش بولمق معناسنه در يقال استنام اليه اذا سكن
واطمأنّ ومواضعه ايله اويور شكلنده اولمق معناسنه در يقال استنام الرجل اذا ارى النوم من نفسه كاذبا (النومة)
نونك ضميله همزه وزننده وصفدركه ذكر اولندى ومبالغه صيغه سى اولور و(النويم) امير وزننده اويقوجى آدمه
دينور ومغفل ياخود بى نام ونشان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل نومة ونويم اى مغفل اوخامل (النوام) غراب
وزننده اويقو باصمغه واو يقو آغرلغنه دينور يقال يأخذه نوام اى يعتريه النوم (التناوم) تفاعل وزننده
مواضعة اويور شكلنى كوسترمك معناسنه در يقال تناوم الرجل اذا ارى النوم من نفسه كاذبا (التنوّم) تفعل
وزننده احتلام اولمق معناسنه مستعملدر يقال تنوّم الرجل اذا احتلم (النائمة) اولومه اطلاق اولنور منيه معناسنه
شارح ديركه بوراده منيه نسخه لرى محرفدر صواب اولان ميتة اولمقدركه اولو ديمك اولور نته كه جثه يه
ناميه اطلاق اولنور ونائمه يلانه اطلاق اولنور حيه معناسنه (النيم) نونك كسريله بودخى قطيفه يه دينور يقال
نام على النيم اى القطيفة (المستنام) ميمك ضميله شول اوتوراقلو يره اطلاق اولنوركه انده صو ايركيلور اوله (منيم
منبب وزننده و(نامين) آمين وزننده برر موضع آديدر (النامة) حاله وزننده نسوان فرجنك قاعه سنه يعنى
ساحه سنه دينوركه اوتوراق يريدر (نومان) سكران وزننده برنبات آديدر (النهم) فتحتينله و(النهامة) سلامه
وزننده پك آچ كوزلولكله اكل وشربه زياده سيله دوشكون اولوب شبع وغنا كلمزكرته سنده حريص ومشتهى اولمق
معناسنه در يقال نهم فى الطعام نهما من الباب الرابع ونهم على المجهول وهو افراط الشهوة فى الطعام وان لا يمتلئ عين
الاكل ولا يشبع وبرنسنه يه پك دوشكون آرزومند اولمق معناسنه در يقال نهم بكذا اذا اولع به (النهم) كتف
وزننده و(النهيم) امير وزننده (المنهوم) اصلا طويمق بيليان آچ كوزلو حريص وشرهمند آدمه دينور ومنهوم
برنسنه يه پك دوشكون آرزومند آدمه دينور يقال هو منهوم بكذا اى مولع به (النهمة) تمره وزننده حاجت معناسنه در
يقال قضى نهمته اى حاجته وبرنسنه يه دركار اولان شهوت تامه وهمت بالغه يه دينور يقال استوفى منه نهمته
اى بلوغ همته وشهوته ونأمه معناسنه دركه كومورديمكه دينور يقال سمعت نهمة الاسد والرجل اى نأمته ونهم ونهيم
معناسنه دركما سيذكر (النهم) وهم وزننده ضيق نفسله قتى قتى صولومق معناسنه در يقال نهم الرجل نهما
من الباب الثانى اذا انحم ونهم ونهيم حيقره رق تهديد ايله زجر وآزار ايلمك معناسنه در يقال نهمه نهما ونهيما من الباب الثانى
اذا صات عليه وتوعده وزجره ونهم ونهيم ونهمه دوه يه يوريمك ايچون آزار ايله حيقرمق معناسنه در يقال
نهم ابله نهما ونهيما ونهمة من الباب الثالث والثانى اذا زجرها بصوت وچقل طاشى مقوله سنى فسكه ايله بركسه يه
آتمق معناسنه در يقال نهم بالحصى اذا خذفه (المنهام) محراب وزننده شول دوه دركه زجر ايله منزجر
اولوب كيدر اوله جمعى مناهيم كلور (النهام) و(النهامى) نونلرك حركات ثلاثى وياى نسبتله تيمورجى يه دينور
حداد معناسنه ودولكره دينور (المنهمة) مرحله وزننده دولكر ايشليه جك موضعه دينور (النهامى) نونك

كسريله بعضلرك قولنه كوره پاپاسه دينور راهب وصاحب دير معناسنه نونك ضميله ده لغتدر وسهل وآسان يوله
دينور يقال طريق نهامى اى سهل (نهم) نونك كسريله ابن ربيعه دركه بر بطن پدريدر (نهم) نونك ضميله
برشيطان ياخود مزينه قبيله سنه مخصوص برصنم آديدركه عبدنهم ديدكارى كسه لرى انكله تسميه ايلديلر (نهم
زفر وزننده ابن عبدالله بن كعب بن ربيعة بن عامر بن صعصعه بر بطندر (النهام) غراب وزننده بركونه قوش
آديدر على قول بيقوشه دينور وكشبشه دينور راهب معناسنه (النهام) شدّاد وزننده و (النهامة) شدّاده وزننده
ارسلانه دينور ونهام آچق وواضح يوله دينور (المناهمة) مفاعله وزننده برآدم ايله بيله جه حيقرمق معناسنه در
يقال ناهمه اذا اخذ معه فى النهيم اى الصوت (النيم) نونك كسريله نعمت تامّة معناسنه در يقال به نيم اى نعمة تامة
وكنديسيله انس وآرام واطمينان اولنان آدمه دينور يقال رجل نيم اى يستنام اليه ويونس به وبرشجر آديدركه اندن
قواطه وچناق اتخاذ اولنور ويومشق ولطيف وملايم نسنه يه دينور حسى اولسون ثوب كبى ومعنوى اولسون
عيش وزندكانى كبى وبل اسوب اوغرامغله قوملق اوزره ظاهر اولان يول يول طريقه لره دينور واسكى كوركه دينور
يقال جاء وعليه نيم اى فرو خلق (منيون) ميمك فتحيله مصرده برقصبا اسميدر تجز النون بعونه تعالى

فصل الواو ❊ (الوأم) قتال وزننده و (المواءمة) مقاتله وزننده برآدمه موافقت ايلمك ياخود مباهات ايلمك
معناسنه در يقال واءمه وآءما ومواءمة اذا وافقه اوباهاه ومنه المثل لولا الوآم لهلك الانام وفسر بالمعنيين
الاول ظاهر والثانى ليسوا يأتون بالجميل خلقا وانما يفعلونه مباهاة وتشبها يعنى موافقت معناسنه كوره ناسك
برى بريله انس والفتده وسائر معاملاتده موافقتلرى اولمسه مصلحتلرى مضمحل وكنديلرى تلف وپريشان
اولورلر وثانى يه كوره اهل كرم كه لطف واحسانى عن طبع ايدرلر وجبلتده مكارم اولميلر انلره تشبه وتباهى جهتيله
ايدرلر اكر بو مقوله لر وجه مذكور اوزره تقليد ايله سائره مباهات ايلمسه لر رشك وحسدلرندن هلاك اولورلر
مترجم ديركه بعض امهاتده فخر ومباهات معناسنه اشبو لولا الوآم لهلك اللئام عنوانيله مرسومدر (التوءمان
تاى فوقيه مفتوحه ايله ايكيز اولان ايكى ولده دينور هربرينه توءم درمؤنثى توءمه در جمعى تواءم در قشم
وقشاعم كبى وتوآم در غراب وزننده يقال هما توءمان وهذا توءم وهذه توءمة جوهرى اشبو توءم ماده سنى تاء
فصلنده ذكر ايلمكله وهم ايلمشدر ❊ شارح ديركه مؤلف بونى تاء فصلنده دخى ذكر ايلدى زيرا بعضلر تانك اصليه
اولمسنه وبعضلر واودن منقلب زائده اولمسنه ذاهب اولديلر قول ثانى يه كوره موافقت معناسندن مأخوذ اولور
انتهى وصالح بن نبهان كه مولى التوءمه ديمكله معروفدر تابعيندندر وتوءمان برجنس اوت آديدركه صغير
وثمرى كوننه شبيه اولور (الاتآم) همزه نك كسريله ايكيز طوغرمق معناسنه در يقال اتأمت المرأة اذا ولدت
اثنين فى بطن (المتئم) محسن وزننده ايكيز طوغوران خاتونه دينور (المتوآم) متوافق ومتناسب معناسنه در يقال
غنى المطرب غناء متوائما اى متوافقا ومتناسبا لم تختلف الحانه (المؤأم) معظم وزننده بيوك باشلو آدمه دينور
يقال رجل موأم اى العظيم الرأس وزشت خلقت وبد منظر آدمه دينور يقال رجل موأم اى مشوه الخلق
(التوئيم) تفعيل وزننده حق تعالى برآدمى چركين وبد خلقت قلمق معناسنه در يقال وأمه الله توئيما اى شوه
خلقه (توءم) جوهر وزننده حبش قبائلندن برقبيله آديدر (الوأم) واوك فتحى وهمزه نك سكونيله بغايت اسى
وكرمنالك اوه دينور كرك قاره اواولسون وكرك صوبه لى واوجاقلى مقوله سى اولسون يقال بيت وأم اى دفئ
(الوأمة) فتحاتله شول آدمه دينور كه برايشى ايشليوب وغيرك ايشلديكنى حكايه ايدراوله يعنى سائرده بونى بنم كبى
ايدر ياخود ايتدى ديو نقل ايدراوله يقال رجل وأمة اى يعمل ويحكى مايصنع غيره (المؤامة) معظمه وزننده تيه سز
اولان توغلغه يه دينور (الوثم) واوك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله برنسنه يى طوز كبى دوكوب اوفاتمق معناسنه در
يقال وثمه وثما من الباب الثانى اذا كسره ودقه وآت طرنغيله يرى اوروب سوكمك معناسنه در يقال وثم الفرس
الارض اذا رجمها بحوافره و (وثم) و (وثام) كتاب وزننده اياغى طاش كسوب قناتمق معناسنه در يقال وثمت الحجارة
رجله وثما ووثاما اذا ادمتها و (وثم) و (وثيمه) بريكدرمك معناسنه در تقول ثم للوثيمة بالامر اى اجمع لها (الوثيمة
سفينه وزننده طاشلره دينور بحاره معناسنه واوتلق كومسنه وبغداى كومه سنه دينور ووثيمة بن موسى
محدثدر (الوثيم) امير وزننده كوده سى صمصيق طقناز آدمه دينور يقال رجل وثيم اى المكتنز لحما (الوثامة
كرامه وزننده طقناز كوده لو اولمق معناسنه در يقال وثم الرجل وثامة من الباب الخامس اذا كان وثيما (الميثم
منبر وزننده متانت واستحكامندن يرى شدتله چكنار اولان جزمه يه ودوه طبانه دينور يقال خف ميثم اى شديد
الوطئ وبر رجل آديدر (الوثم) فتحتينله آزلق قلت معناسنه در يقال وثمت ارضنا وثما من الباب الرابع اذا قل نباتها

ويقال في التعجب ماأوثمها اي ماأقل رعيها (المواثمة) مفاعله وزننده اياقلري بربره بريكدروب كندويي آثاركبي برتاوايده رك سكرتمك معناسنه در يقال واثم في العدو اذاضا بركاته برمي بنفسه (الوجم) جمله كتف وزننده و(الواجم) صاحب وزننده شدت حزن وغمدن چهره سي منقبض اولوب باشني يره ديكوب خموش واپسم طوران آدمه دينور تقول رأيته وهووجم وواجم اي عبوس مطرق لشدة الحزن (الوجم) رجم وزننده و(الوجوم) قعود وزننده غيظ وانفعالدن ناشي سكوت ايدوب طورمق معناسنه در يقال وجم الرجل وجما ووجوما من الباب الثاني اذاسكت على غيظ وبرنسنه دن خوشلنميوب بكرنمك معناسنه در يقال وجم الشيء اذا كرهه وبرآدمك كوكسنه اورمق معناسنه در يقال وجم فلانا اذالكزه ووجم چوليه وكثز آدمه دينور يقال رجل وجم اي ردي ويقال هو وجم سوء اي رجل سوء يعني يرامز وبدكار وبدكرداركسه در ووجم وفتحتينله جابجا نيه لر اوزره طاشلردن يغلمش اويوغه دينور كه يول بيلك ايچون ياپيلان اويوقلردن اغلظ واطول اولور وبونلر عاد قومندن قالمشدر جمعي اوجام در بعضلر ديديكه اوجام شول بناره دينور كه صحرالرده انلر ايله جهت وجانب ادراك واستدلال اولنور ووجم خوفدن ناشي سكوت ايلمك معناسنه اولور تقول لم اجم عنه اي لم اسكت عنه فزعا (الوجيم) اميروزننده پك اسي كونه دينور يقال يوم وجيم اي شديد الحر (الوجمة) ثمره وزننده يكرمي درت ساعتده براو كون يمك يمكه دينور وجبه كبي يقال يأكل وجمة اي وجبة وبرموضع آديدر (الوجمة) فتحاتله عارلنه جق صفت وخصلته دينور يقال يتوقى الوجمة اي المسبة (الاوجم) احمر وزننده قوملغك كوم وفراون يربنه دينور (الوجم) فتحتينله بخيل وناكسه دينور يقال رجل وجم اي بخيل ولئيم وفرومايه اوله رق خفيف الجسم آدمه دينور يقال رجل وجم اي خفيف الجسم اللئيم (الميجمة) مكنسه وزننده طوقمغه دينور كذين معناسنه ميجنه دخي دينور * مؤلف فارسي ايله تفسير ايلدي وكذين كزين معربيدر (الوجيمة) سفينه وزننده آفته اوغرامش علف وحبوباته دينور (الوحم) واوك وحاي مهمله نك فتحيله كبه خاتونلر آش يرمك معناسنه دركه درلو درلو نسنه لره اشتها ايدر كما سيذكر يقال وحمت الحبلى كورث يورث ووجل يوجل وحما وهو شدة شهوة الحبلى لمأكل ووحم خاتونك آش يرديكي نسنه يه ده دينور وجماعه ومطلقا هر نسنه يه آرزو واشتها ايلك معناسنه در يقال وحم الجماع وغيره اذا اشتهى وقوش اوچركن قنادلري سسلنمكه دينور تقول سمعت وحم الطير اي حفيفه (الوحام) كتاب وسحاب وزنلرنده معناي اولدن اسمدر كبه نسوانك آش يرمه حالتنه دينور يقال بها وحام اي شهوة على الحبل مترجم ديركه كتب طبيه ده مشروح اولديغي اوزره بونك سببي مثلا حامل اولان خاتونك طمثي بدننده قالوب خلط ردي اولمغله ابتداي حملده مخالف نسنه لره آرزو ايدر كومور وچامور مقوله سنه دخي اشتها ايدر بعده طمث جنبنه غدا اولمغله اول حالت زائل اولور وبوحالت بعض آدملرده دخي اولور كيمي طپراق وكيمي كرميت يمكه مبتلا اولوراكا دخي وحام دينور سببي طبيعي معتاده مخالف اخلاط رديه در (الوحمى) سكري وزننده آش يرن كبه خاتونه دينور جمعي وحام كلور وواوك كسريله ووحامى كلور سكاري وزننده (التوحيم) تفعيل وزننده آش يرن خاتون ايچون عادت عرب اوزره قيون بوغزليوب كوكلي استديكي كنديسنه يدرمك معناسنه در تفعيل ازاله ايچوندر بدويه لر اكثري اته آش يرلر ايمش يقال وحم فلانة اذا ذبح لها واطعمها ما تشتهي وقيرلمش اصمه چبوغندن صوترشح ايلك معناسنه در يقال وحم العود اذا نطف منه الماء مكسورا (الوحيم) وجيم وزننده ومرادفيدر كه پك اسي كونه دينور يقال يوم وحيم اي وجيم (الوخم) واوك فتحي وخاي معجمه نك سكونيله و(الوخم) كتف وزننده و(الوخيم) اميروزننده و(الوخوم) صبور وزننده هضمي كوچ ثقيل وكثيف آدمه دينور جمعي وخامى كلور سكاري وزننده ووخام كلور واوك كسريله واوخام كلور وخامى ووخام كتف وزننده اولان وخمك ووخيمك جمعيدر واوخام اولك وثانينك جمعيدر يقال رجل وخم ووخم ووخيم اي ثقيل (الوخامة) سلامه وزننده و(الوخومة) و(الوخوم) واوك ضميله بركسه ثقيل وناكوار اولمق معناسنه در يقال وخم الرجل وخامة ووخومة ووخوما من الباب الخامس اذا كان وخما كذلك طعام هضمي كوچ ثقيل وناكوار اولمق معناسنه در يقال وخم الطعام اذا كان وخما (الوخام) سحاب وزننده و(الوخوم) صبور وزننده و(الوخمة) فرحه وزننده و(الوخمة) حمزه وزننده و(الوخيمة) سفينه وزننده و(الموخمة) محسنه وزننده و(الموخمة) محمده وزننده هواسي آغر وفنا اولمغله مرعاسي دوابه يرامز اولان ارضه دينور يقال ارض وخام ووخوم ووخمة ووخمة ووخيمة وموخمة وموخمة اذا كانت لاينجع كلأها (الوخيم) اميروزننده ثقيل آدمه دينور كه ذكر اولندي وثقيل اولمغله مزاجة

صالح وموافق ونافع اولميان طعامه دينور يقال طعام وخيم اى لايوافق (التوخم) تفعل وزننده و (الاستيخام
برطعامى ثقيل ونا كوار بولمق وثقيل عد ايلمك معناسنه در يقـال توخم الطعام واستوخمه اذالم يستمرئه (التخمة
همزه وزننده برعلت آديدر كه ثقيل وناموافق طعـام اكلسندن عارض اولوروا شعارده خانك سكونيله كلمشدر
لسانمزده تخمه اولمق وامتلااولمق تعبير اولنور جمعى تخم كلور صرد وزننده وتخمات كلور بونك اصلى وخمه در
التخم) تانك فتحيله اصلى وخم ايدى تخمه اولمق معناسنه در يقال تخم الرجل وتخم تخما من الباب الثانى والرابع
اذاتخم (الاتخـام) همزه نك وتاى مشدده نك كسريله بودخى تخمه وامتلا اولمق معناسنه در يقال اتخم الرجل
بمعنى تخم بونك اصلى اوتخم ايدى (الاتخام) همزه نك كسريله تخمه ايلمك معناسنه در يقال اتخم فلانا الطعـام
اذاصيره متخماوبونك اصلى اوخم ايدى (المتخمة) مصنعه وزننده تخمه اولمغه باعث اولان طعامه دينور يقـال
هومتخمة اى يتخم منه (المواخمة) مفـاعله وزننده باب مغـالبه دندر تخمه اولمقده يارشمق معنـاسنه در تقول
واخمنى فوخمته كوعدته اى كنت اشد تخمة منه اعراب قسمنك عجـايب مباحثه لرى اولور (الوخم) فتحتينله
باسوره شبيه برعلتدر كه ناقه نك فرجنده حادث اولور (الوخمة) فتحاتله وخم علتنه اوغرامش ناقه يه دينور يقال
ناقة وخمة اى بها وخم (ودم) واوك فتحى ودالك سكونيله بررجل علميدر وتغلب قبيله سنـدن منشعب كلب
قبيله سندن بربطن آديدر وجشم بن ودم بن بلى قضاعه نسبنك رجالندندر (الوذم) واوك وذال معجمه نك فتحيله
فضل وزياده معناسنه در يقال به وذم اى زيادة وسكيله دينور كه بدنده چيقار ثؤلول معناسنه در وخايه ايله بيله جه
ذكره دينور وشول سكيل تعبير اولنان دانه جكلره دينور كه ناقه نك رحمنده ظهور ايدوب دولدن منع ايدر وقوغه نك
كوشه لريله اغاجنك ارالغنه بندايلدكلرى تصمه لره دينور و بررجل آديدر ومصدر اولور قوغه نك ذكر اولنـان
تصمه لرى قويمق معناسنه يقال وذمت الدلو وذما من الباب الرابع اذا انقطع وذمها (الايذام) اكرام وزننده
قوغه يه وذم باغلمق معنـاسنه در يقال اوذم الدلو اذاشد ها بالوذمة وبركسه كندى اوزرينه حجى واجب قلمق
معناسنه در يقال اوذم الحج اذا اوجبه على نفسه (الوذمه) فتحاتله بغرسغه واشكنبه يه دينور جمعى وذام كلور واوك
كسريله (الوذيمة) سفينه وزننده بيت الله الحرامه كوندريلان هديه و بركزاره دينور جمعى وذايم كلور (التوذيم
تفعيل وزننده كلبك معلم اولديغى بيلنمك ايچون بوينته قايشدن قلاده كچرمك معنـاسنه در يقـال وذم الكلب
اذاشد فى عنقه سيرالبعلم انه معلم وزياده قلمق معناسنه در يقال وذم على الخمسين اذازاد وبرنسنه يى قيمه قيمه كسوب
طوغرامق معناسنه در يقال وذم الشئ اذاقطعه تقطيعا (الوذماء) حمراء وزننده طوغرمز اولان حيوانه دينور عاقر
معناسنه (الوذائم) منذور اولان امواله دينور تقول مالى وذائم اى كله منذور فى سبيل الله (الورم) فتحتينله عضو بدنده
برعارضه سببيله تحدث ايدن شيشه دينور يقـال بيده ورم اى نتوء وانتفـاخ ومصـدر اولور شيشمك معنـاسنه
يقـال ورم جلده يرم كورث يرث اذا انتفخ وورم انف طارلمقدن كنايه در يقال ورم انفه اذاغضب ونبات طولغون
وبويلو اولمق معنـاسنه مستعملدر يقـال ورم النبت اذاسمق (التورم) تفعـل وزننده بودخى اعضـا شيشوب
قبارمق معناسنه در يقـال تورم جلده اذاانتفخ (التوريم) تفعيل وزننده برعضوى اوروب شيشرمك معناسنه در
تقول ورمته اذاصيرته ذاورم واوبكه لنـدرمك معناسنه در تقول ورمت انفه اذا اغضبته كذلك توريم انف تنكبر
وتعظم معـناسنه مستعملدر يقـال ورم بانفه اذا شمخ وتكبر (الايرام) همزه نك كسريله ناقه نك ممه سى شيشمك
معناسنه در يقال اورمت الناقة اذاورم ضرعهـا (الاورم) احمر وزننده ناس معناسنه در على قول چوق ناسه
دينور وجميتلو عظيم عسكره ياخـود جرادكبى پك منتشر ومبسوط اولان عسكره دينور واورم الكبرى واورم
الصغرى واورم البرامكه واورم الجوزاء حلب قضاسنده درت قريه در اورم الجوزاء ديدكلرى قريه ده اعاجيب
دهردن براعجوبه واردر كه اول قريه يه مجاور اولان قريه لردن قريۀ مزبوره طرفنه كيجه ايچره نظر اولندقده
انده اولان هيكلده آتش شعله سى مشاهده اولنور چن هيكل مرقومه كلندكده اصلا آتشه وشعله يه
متعلق حالت مشهود اولمز ❊ شارح ديركه بونك نظيرى العهـدة علـى النـاقل مصرده اولان اهرامك
يوقاريسندن نظر اولنسه اشـاغيده صف اندر صف قبور مشاهده اولنور واشاغى ايندكده قبوردن اثرونشانه
كورنمز (المورم) مجلس وزننده اغزده ديش بته جك يره اطلاق اولنور ابتدا بتمكه باشلقده ورمناك اولد يغيچون
المورم) معظم وزننده شيشمان آدمه دينور (الوزم) عزم وزننده بورج اوده مك معنـاسنه در يقال وزم الدين
يزم وزما اذا قضاه وآزجه نسنه يانه اولقدرجه نسنه جمع ايلمك معناسنه در يقال وزم الرجل اذاجمع قليلا الى مثله
وبرنسنه يه كدك كدمك معناسنه در يقال وزمه اذاثلمه ومنه يقـال وزم فلان فى ماله وزمة على بنـاء المفعول

ای ذهب منه شئ کاسیذ کر یعنی مالندن برمقدار کتمکله رخنه لندی و یکرمی درت ساعتده براوکون طعام یمك
معناسـنه دریقـال یزم الرجل ای یأکل فی الیوم مرة الی غد و برباغ اوتلغه وسبزه یه دینور ومقدار معناسـنه در
وزمه کبی وطوشنجل قوشی کندی یواسـنده جمع ایلدیکی اته دینور و وقتنده ظهور ایدن شیئه دینور (التوزیم)
تفعیل وزننده برآدم یکرمی درت ساعتده براوکون یمکه نفسنی آلشدرمق معناسـنه دریقـال وزّم نفسه اذا کان
یأکل وزما (الوزیمة) سفینه وزننده بودخی برباغ سبزه یه دینور (الوزیم) وزیمه معناسنه در وکلروچکر که مقوله سنك
یصدرمه سنه دینور که قوریدوب دوکدکدنصکره یاغله خلط ایدوب بدویلرا کل ایدرلر وتجره ده قلان شوربا
بقیه سـنه دینور وهرشیئك بقیه سـنه دینور و بریانه وکبابه دینور شواء معناسـنه (الوزمة) تمره وزننده مقدار
معناسـنه دروزم کبی یقـال قلیل الوزم والوزمة ای المقدار ومنه وزم فلان فی ماله وزمة کما ذکر (الوزام) کتاب
وزننده سرعت معناسنه در (الوزام) شدّادوزننده کوده سی اتلو ملحم آدمه دینور (المتوزم) اسم فاعل بنیه سیله
اباغنی یره پك پك باصه رق یورر اولان آدمه دینور (الموتزم) اسم مفعول بنیه سیله ارضه اطلاق اولنور (الوازم) صاحب
وزننده ابن ذرّ الصحابیدر (الوسم) رسم وزننده بدنه باصلمش داغه دینور جمعی وسوم در یقال بجنب الدابة وسم
ای اثر الکیّ ووسم وسمه وعدوعده وزنلرنده مصدر اولور لر داغلمق وتمغالمق معنـاسـنه یقـال وسمه وسما وسمة
من الباب الثانی اذا کواه وسمه نشان ایچون حیوانه باصلمش تمغایه دینور که کونا کون صورت اوزره اولور وسام دخی
دینور کتاب وزننده یقال ماسمة دابّتك و وسامها وهوماوسم به الحیوان من ضروب الصور * شارح دیرکه کوفیونه
کوره اسم لفظنك اصلی وسم در معنای مزبور ردندر (المیسم) میمك کسریله داغلغی یه دینور جمعی مواسم ومیاسم
کلور یقال وسم دابّته بالمیسم ای بالمکواة ومیسم اسم اولور یعنی داغ وتمغانك اسمی اولور ودلبرك چهره سـنده
اولان حسن وجمال اثرینه وآننه دینور یقال امرأة ذات میسم ای علیها اثر الجمال واصحابدن مسلم بن خبشه نك اسم
قدیمیدر فخر انام علیه السلام حضرتلری استهجان ایدوب مسلم ایله تسمیه بیوردیلر (الموسم) مجلس وزننده اسم
زماندر وقت علامت معناسـنه در حجاجك یهرسـنه هنکام اجتماعلرنده غالب اولدی یقـال حان موسم الحج ای
مجتمعه (التوسیم) تفعیل وزننده حجاج موسم حجه حاضر اولمق معناسنه درکه اول هنکامده مجتمع اولمقدن عبارتدر
یقـال وسم الحاجّ اذا شهد الموسم (التوسّم) تفعل وزننده برنسـنه یی علامتلرندن ظنّ صحیحله ادارك ایلمك
معناسـنه در فطانت وفراست کبی یقـال توسّم الشئ اذا تخیله وتفرّسه واوّل بهار یغموریله نابت اولان چایر
اراشدرمق معناسنه در یقال توسّم الرجل اذا طلب کلأ الوسمیّ (الوسمة) تمره وزننده و (الوسمة) فرحه وزننده
چویت یپراغنه دینور ورق النیل معناسـنه علی قول بر بشقه نبات آدیدر که یپراغیله خضاب اولنور وقوّت محلله
صاحبیدر (الوسامة) و (الوسام) واولرك فتحیله حسن وجمال وآن صاحبی اولمق معناسنه در یقال وسم الغلام
وسامة ووساما من الباب الخامس اذا کان صاحب الجمال (الوسیم) امیر وزننده خوب وخوشلقا دلبره دینور جمعی
وسماء کلور کرماء کبی مؤنثی وسیمه در (اسماء) همزهٔ مفتوحه ایله اسامئ نسواندندر ذکر اولنان وسامه دن مأخوذدر
اصلی وسماء ایدی فعلاء وزننده (المواسمة) مفاعله وزننده باب مغالبه دندر حسن وجمال یابنده یارشمق معناسـنه
یقال واسمه فی الحسن فوسمه ای غلبه فیه (الوسمیّ) رسمیّ وزننده اوّل بهارده یاغان یغموره دینور یری نباتله وسم
ایلدیکیچون یقـال اصاب الارض الوسمیّ ای مطر الربیع الاول (الموسومة) اوّل بهار یغموری یاغمش ارضنه دینور
یقـال ارض موسومة ای اصابها الوسمیّ - (موسوم) مالك بن الجلاح نام کسه نك فرسی اسمیدر وموسومه شول
زرهه دینور که اشاغیسندن بوقریسنه قدر کونا کون نقش وزینتله آراسته اوله یقال درع موسومة ای مزینة بالشیة
من اسفلها (الوشم) واوك فتحی وشین معجمه نك سکونیله بدنده ایکنه ایله آچیلان شکله دینور که برعضوی ایکنه ایوب
متاثر ایلدکدنصکره اوزرینه چویت اکوب کومکوك برشکل ایدرلر ترکیده نعل ودوکون تعبیر اولنور حالا یکیچریلرك
جمله سـنده لازمهٔ ماهیت اولمشدر جمعی وشوم کلور ووشـام کلور واوك کسریله یقال بیدها وشم وهوغرز الابرة
فی البدن وذرّ النیلج علیه و وشم مصدر اولور بدنه نعل کسمك معناسـنه یقـال وشمتها الواشمة وشما من الباب
الثـانی اذا غرزت عضوها بالابرة ثمّ ذرّت علیه النیلج ووشم هنوز اوج کوستروب بتمکه باشلمش نباته اطلاق
اولنور یقـال فی الارض وشم من النبات وهوشئ تراه منه اول ماینبت ووشم یمـامه قربنده بربلده آدیدر (التوشیم)
تفعیل وزننده بودخی نعل کسمك ودوکون آچمق معناسنه در یقال وشّمتها الواشمة بمعنی وشمتها (الاستیشام
بدننه نعل کسمکی استمك معناسنه در یقـال استوشم فلان اذا طلب الوشم (الوشوم) واوك ضمیله برموضع آدیدر
و وشم لفظندن جمعدر که ذکر اولندی بومعنا ایله وشوم المهاة آهو قسمنك قوللرنده اولان خطوطه اطلاق اولنور

ذوالوشوم) عبدالله بن عدی البرجمی فرسنك اسمیدر (الایشام) همزه نك كسریله باغك قوریغی الاجه لنمغه
باشلمق عـلی قول تمـام پشوب اولمق یاخود بومشیوب خوش ولطیف اولمق معنـاسـنه در یقـال اوشم الكرم
اذا ابتدأ یلون اوتم نضجه اولان وطاب وقزلك ممه لری بلورمك معناسنه در یقـال اوشمت الجاریة اذابداثد یهـا
وصاچ وصقالده قیرچوغالمق معناسنه در یقـال اوشم الشیب فیه اذا كثر و برآدمه سب وتعییرایله عرض وناموسنه
طوقنمق معناسنه در یقـال اوشم فی عرضه اذاعابه وسبه وطوار هنوز بتمكه باشلمش چایرلغه اوغرامق معناسنه در
یقـال اوشمت الابل اذاصادفت مرعی موشماوشمشك آهسته جه چاقق معناسـنه در یقـال اوشم البرق اذا لمع
خفیفاو برایشه شروع ایلك معناسـنه در یقـال اوشم فلان یفعل كـذا ای طفق و برشیئه تأمل ایله باقق
معناسنه در یقال اوشم فیه اذانظر (الوشمة) تمره وزننده یغمور قطره سنه اطلاق اولنور تقول مااصابتنا وشمة
ای قطرة مطر وكلمه معناسـنه مستعملدر تقول ماعصبته وشمة ای كلمة (الوشیمة) سفینه وزننده شر وعداوت
معناسنه در (المتشمة) متفقه وزننده هواعظم فی نفسه من المتشمة مثلنك منشایدر واول برعورتدر كه كندیسنه
كوزل ولطیف كورنمك ایچون مقعدنه نعللر كسمشیدی ومتشمه نك اصلی موتشمه در (الوصم) واوك فتحی وصادك
سكونیله برنسـنه یی سرعتله باغلمق معناسنه در یقـال وصمه وصما من الباب الثانی اذاشده بسرعة و برنسـنه یی
آیرمقسزین یارمق معناسنه در یقال وصم العود اذاصدعه من غیر بینونة وعیناك ایلك معناسـنه در یقـال وصم
الشیء اذاعابه و وصم شاخده اولان تكمه یه دینور یقال فی العود وصم ای عقدة وعار وعیب معناسنه در جمعی وصوم
كلور ووصم بمنده برقریه آدیدر (الوصم) فتحتینله خسته لكه دینور یقال اصابه وصم ای مرض (التوصیم) تفعیل وزننده
دردناك ایلك معناسنه در یقال وصمته الحمی ای آلمته وتوصیم كسل وفتور معناسنه دركه وجوده عارض اولور ۞ مؤلفك
سبكنه كوره اسم اولور لكن اشبو اصبح ثقیلا موصما حدیثی مقتضاسی مصدر اولور (التوصم) تفعل وزننده دردناك
اولمق معناسنه در یقال وصمته الحمی فتوصم ای آلمته فتألم (الوصمة) تمره وزننده بدنه عارض اولان قیرقلغه وكسل وفترته
دینور تقول عرض لی وصمة ای كسل وفترة (الوصیم) امیر وزننده سرچه پرمقله آدسز پرمغك ارالغنه دینور (الوضم
واوك وضاد معجمه نك فتحیله ات طپراغه بیلاشمسون دیو آلتنه وضع اولنان تخته وكتوك وحصیر مقوله سنه دینور كه
اتی آنك اوزرینه قورلر جمعی اوضام واوضمه كلور ومنه یقولون تركهم لحما علی وضم ای اوقعهم فذللهم واوجعهم
یعنی آنلری پایمال وخاكسار ایلدی زیرا وضم اوزرنده اولان لحم آشكاره میدانده اولمغله هر كسه اخذ ایلسی آسان اولور
الوضم) هضم وزننده اتی ذكر اولنان وضم اوزره قومق معناسنه در یاخود اته وضم یاپمق معناسنه در یقال وضم اللحم
وضما من الباب الثانی اذاوضعه علی الوضم اوعمل له وضما (الایضام) همزه نك كـسریله وضم معناسنه در
یقال اوضم اللحم بمعنی وضمه ویقـال اوضم له (الوضیمة) سفینه و زننده شول كروه انسانی یه دینور كه ایكیوز
یاخود اوچیوز نفر آدمی مشتمل اوله یقال جائت وضیمة من الناس ای صرم فیهم مأتا انسان اوثلاثمائة و برقومه نزیل
ومهمان اولان برمقدار جه جماعته دینور وماتم طعـامنه دینور یقـال اطعموا الوضیمة ای طعام المـاتم و بركومه
اوتلغه دینور (الاستیضام) برآدمه ظلم ایلـك معناسـنه در یقـال استوضمـه اذاظلمه (التوضم) تفعل و زننده
جماع ایلك معناسـنه در یقـال توضم المرأة اذا جامعهـا (الوطم) واوك فتحی وطانك سكونیله اباقله باصوب
چكنه مك معناسنه در یقال وطمه وطما من الباب الثانی اذاوطئه و پرده یی صالیورمك معناسنه در یقـال وطم الستر
اذا ارخاه (الوظمة) واوك فتحی وظای معجمه نك سكونیله تهمت معنـاسنه در (الوعم) واوك فتحی وعینك سكونیله
طاغده اولان شول طمره دینور كه طاغك سائر اوتنه مخالف اوله جمعی وعام كلور واوك كسریله وعم مصدر اولور
كلمهٔ دعاو تحیتدر كه خوش وشن وآبادان اول دیمكدر یقـال وعم الدیار ووعمهـا كوعدو ورث وعمـا ای قال لهـا
انعمی ومنه قولهم عم صباحا ومساء وظلاما یعنی صباحك واخشامك وكیجه لك خیر وخوش اولسون ۞ شارح دیر كه
بعضلر بونی انعم لفظندن مخفف اولمق اوزره بیـان ایلدیلر (الوغم) واوك فتحی وغـین معجمه نك سكونیله نفس
وذات معناسنه در یقال كریم الوغم ای النفس وثقیل وناتراش واحمق آدمه دینور یقـال رجل وغم ای ثقیل احمق
وحرب وقتال معناسنه در واوج وانتقام معناسنه در یقال اخذ وغمه ای ترته ودرونده جایكیر اولان حقد وكینه یه دینور
یقـال فی قلبه له وغم ای حقد ثابت فی صدره وقهر ایلك معناسـنه در یقـال وغمه وغما من الباب الثانی اذاقهره
و برآدمه من غیر تحقیق برخبر نقل ایلك معناسنه در یقال وغم بالخبر بمعنی لغم (الوغم) فتحتینله برآدمه كین وعداوت
باغلمق معناسـنه در وكوسمك تعبیر اولنان انفعالده دخی مستعملدر یقـال وغم علیه وغما من البـاب الرابع اذا حقد
التوغم) تفعل وزننده خشمه كلك معناسنه در یقـال توغم علیه اذا اغتـاظ (الوقم) واوك فتحی وقافك سكونیله

قهر ايلمك معناسنه در يقال وقه وقا من البـاب الثانى اذا قهره وبرآدمى تذليل وخاكسار ايلمك ياخود پك چركين
ردّ ايله ردّ ايلمك معناسنه در يقـال وقه اذا اذله او ردّه اقبح الردّ و برآدمى پك محزون ايلمك معناسنه در يقال وقه
اذا حزنه اشدّ الحزن وراكب دابه يى توقيف ايچون يولارينى يا دېزكيننى عنف وزور ايله چكمك معناسنه در يقال
وقم الدابّة اذا جذب عنانها ليقف وتجره نك قيناسى ديكمك معناسنه در يقـال وقت القدر اذا سكن غليانها
و يرچكنا توب اوتلرى اوتلمق معنـاسنه در يقال وقت الارض على بناء المجهول اذا اكل نباتها ووطئت (الوقام)
كتاب وزننده قلجه دينور وقامچى يه ودكنكه دينور وايپه دينور يقـال ربطه بالوقام اى الحبل وضربه بالوقام
اى السيف والسوط والعصا (واقم) راقم وزننده مدينه ده برقله نك اسميدر حرة واقم مرقوم قله نك برطرفنده واقع
قره طاشلقدركه اكا مضاف اولمشدر (التوقم) تفعل وزننده لسانله قورقتمق زجر وتهدد معناسنه در يقال توقه
اذا تهدده وقصد وتعمد معناسنه در يقـال توقه اذا تعمده و برنسنه ده مبالغه ايدوب اوزاتمق معنا سـنه در يقال
توقم فيه اذا اطنب وشكار اولدرمك معنا سنه در يقـال توقم الصيد اذا قتله و برسوزى كركى كبى اخذ واصغا
ايدوب ازبرلمك معناسنه در يقال توقم الكلام اذا تحفظه ووعاه (الايقام) همزه نك كسريله بودخى قهر وتذليل
وخاكسار ايلمك معناسنه در يقـال اوقه بمعنى وقه (الوكم) واوك فتحى وكافك سكونيله وقم كبى طوار يرى چكنيوب
بتون اوتلرينى اوتلمق معنا سنه در يقال وكت الارض وكما على المجهول اذا اكل نباتهـا و وطئت و برآدمى محزون
وغمناك ايلمك معنا سـنه در يقال وكه وكما من الباب الثـانى اذا حزنه ومقهور وخاكسار ايلمك معناسـنه در يقال
وكه اذا قمعه وغمناك اولمق معنا سـنه در يقال وكم الرجل كورث يرث اذا اغتم والسلام عليكم لفظنده كافى مكسـور
ايلمك معنا سنه مستعملدر يقـال هم يكمون السلام اى يقولون السلام عليكم بكسر الكاف عربلر بوشكله اعجامه
تعريض ايدرلر (الوكة) تمره وزننده يرنجى جانوريتـاقلرى اولان مبشة يه و بوكه دينور غيضة مسبعه معناسنه در
بوراده غليظة مشبعه نسخه لرى غلط محضدر (الولم) واوك فتحى ولامك سـكونيله وفتحيله قولانه دينور حزام
معنا سنه و بوقاغى يه دينور يقال فى رجله ولم اى قيد وشول ايپه دينوركه دوه نك كوكس باغندن چكروب ارقورى
راوجنى كتوروب قولانه بند ايدرلر تا كه قولان وكوكسلك مضبوط اوله (الوليمة) سفينه وزننده دوكون طعامنه
دينور على قول مطلقا ضيافت طعامنه دينور تقول شهدت الوليمة اى طعـام العرس اوهو كل طعام صنع لدعوة
وغيرها (الايلام) همزه نك كسريله وليمه ترتيب ايلمك معنـا سنه در يقـال اولم الرجل اذا صنع الوليمة وبرآدمك
عقل واخلاقى ناقص وپريشان اولميوب تام ومجتمع اولمق معنا سنه در يقال اولم فلان اذا اجتمع خلقه وعقله بعض
نسخه ده خلقه كلمه سى خانك فتحيله مضبوط اولمغله اكا كوره خلقت واندامى وعقل وادراكى تام ومضبوط اولمق
ديمك اولور (الولمة) تمره وزننده برنسنه نك تماميت وجمعيتنه دينور و ولمة اندلس ديارنده برحصار آديدر (الونيم
واوك فتحيله سنك نجسـنه دينور تقول بالثوب ونيم اى خرء الذباب (الونمة) فتحاتله ونيم معنا سـنه در (الونم
واوك فتحى ونونك سكونيله و (الونيم) واوك فتحيله سنك صچمق معناسنه در يقال ونم الذباب ونما ونيما من الباب
الثانى اذا سلح (الوهم) سهم وزننده خطرات قلبدن اولان خاطره يه دينوركه قلبه شو يله برايش كلمه تعبير اولنور
على قول شكّ وتردّد اولنان نسنه نك مرجوح طرفنه دينوركه راجح طرفى يقيندر جمعى اوهام كلور يقال فى قلبه
وهم وهو من خطرات القلب اوم رجوح طرفى المتردّد فيه ووهم طريق واسعه دينور وايرى وعظيم الهيكل آدمه
دينور وضخامت وقوّت صاحبى اوله رق رام وذلول اولان اركك دوه يه دينور بونلرك جمعى اوهام ووهوم كلور
ووهم كلور ضمتيله ووهم مصدر اولور قلبه مراداك غيرى عارض اولان خاطره يه ياخود مشكوكك طرف مرجوحنه
صاپمق معناسنه در يقال وهم فى الشئ وهما من الباب الثانى اذا ذهب وهمه اليه حكمانك وهم وواهمه تعبير ايتدكلرى
قوّت دماغيه بوندندر واول خواس طريقلرندن متادى اولميه رق محسوساتده موجود اولان معانى جزئيه يى ادراك
ايدن قوتدن عبارتدر (الوهم) فتحتيله حسابده غلط ايلمك معناسنه دركه يكلش صايمقدر يقال وهم فى الحسـاب
وهما من البـاب الرابع اذا غلط (الايهـام) همزه نك كسريله حسابده ياكلغله برمقدارينى اسقاط ايلمك معناسنه دركه
اكسك حسـاب ايلمك تعبير اولنور يقال اوهم كذا من الحسـاب اى اسقط بعضلر ديديلكه اوهم و وهم وعد وزننده
ووهم ورث وزننده برمعنايه دركه اسقاط فى الحساب معناسنه درلر وايهام برآدمى وهم وكمانه دوشورمك معناسنه در يقال
اوهمه غيره اذا اوقعه فى الوهم و بركمسنه يه تهمت القا ايلمك معناسنه در يقال اوهمه اذا ادخل عليه التهمة (التوهم) تفعل
وزننده ظنّ وكمان ايلمك معناسنه در يقـال توهم كذا اذا ظنّ (التوهيم) تفعيل وزننده برآدمى وهمه دوشورمك
معناسـنه در يقـال وهمه اذا اوقعه فى الوهم (التهمة) تانك ضميله همزه وزننده اسمدر ظنّ وتوهم اولنان [illegible]

وخصلته دينور اصلي واوايله وهمه ايدي پس لسان ناسده هانك سكونيله تهمت غلط اولور يقال هو صاحب تهمة وهي
مايتهم عليه (الاتهام) اكرام وزننده و(الاتهام) تاى مشدده ايله افتعال وزننده برآدمه تهمت القا ايلمك معناسنه دركه
تهمتلو قلمق تعبير اولنور يقال اتهمه واتهمه اذا ادخل عليه التهمة اتهم لفظنك اصلي اوهم ايدي واتهام افتعال وزننده
بركسه تهمتلو اولمق معنـاسنه در يقال اتهمه فاتهم (المتهم) اسم فاعل بنيه‌سيله و (التهيم) امير وزننده تهمتلو
آدمه دينور يقال رجل متهم وتهيم اى ذوتهمة ❊ مترجم ديركه تهيم كلمه‌سنك مأخذى كرچه بو راده مثبت اولميوب
لكن ابن كمال شرح مفتـاحده ديمشدركه تهمه رطبه وزننده اسمدر وهانك سـكونيله مصدردر پس تهيم لفظى
آندن متصرف اولمش اولور (الويمة) واوك فتحيله تهمت معنا سـنه‌در يقـال به ويمة اى تهمة وقوججيلغه دينور
تميه معناسـنه وويمه طبرسـتان ايالتنده بربلده آديدر واندلس الكاسـنده برسنجـاق آديدر ياخود اول ويميه در
فصـــــل الهاء ❊ (الهبرمة) دحرجه وزننده چوق يمك معناسنه‌در يقال هبرم الرجل اذا اكل كثيرا وچوق
سويلمك معناسنه‌در يقال يهبرم الكلام اى يكثر (الهتم) كتم وزننده برآدمك آغزنه اوروب اوك ديشلرينى ديبلرندن
دوشورمك معناسنه در يقـال هتم فاه هتما من الباب الثانى اذا القى مقدم اسنانه (الاهتام) همزه‌نك كسريله هتم
معناسنه‌در يقـال اهتم فاه بمعنى هتم (الهتم) فتحتينله اوك ديشلر ديبلرندن قيرلمق معنا سنه دز يقـال هتم الرجل
هتما من الباب الرابع اذا انكسرت ثناياه (الاهتم) احمر وزننده اوك ديشلرى ديبلرندن قيرلمش آدمه دينور يقال
رجل اهتم اى المنكسرة الثنايا واهتم سنان بن خالدك لقبيدر قبيلهٔ كلاب وقعه سنده او رلمغله اوك ديشلرى
شكست اولمشيدى (الهيتم) حيدر وزننده دوه مرعاسندن اولان حمض انواعندن برشجر آديدر هيثم دخى ديرلر
ثاى مثلثه ايله (التهتم) تفعل وزننده قيرلمق معناسنه‌در يقال تهتم الشيء اذا تكسر (الهتيمة) سفينه وزننده حمض
تعبير اولنان شوراوتك خرده‌سنه دينور (هاتم) صاحب وزننده و(هتيم) زبير وزننده اسامئ ناسدندر (الهتامة)
ثمامه وزننده قيرلمش نسـنه نك قيرنتيسـنه واوفانتيسنه دينور كساره معناسـنه (التهتيم) تفعيل وزننده برآدمى
ضعيف وبيمجال ايلمك معناسنه‌در يقال مازال يهتمه بالضرب اى يضعفه (التهاتم) تفاعل وزننده برى برندن
دعواى باطل ايلمك معناسنه‌در يقال تهاتما اذا تهاترا (الهثم) هانك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله برنسنه‌يى دوكوب
ازمك معناسـنه در يقال هثم الشى هثما من الباب الاول اذا دقه حتى انسحق وبرآدمه كزيده مالدن برمقدارينى
دفعةً ويرمك معناسنه در يقال هثم له من ماله اذا اقثم (الهيثم) حيدر وزننده هيتم ديدكلرى شجر آديدر وكركس
وطوشنجل قوشلرينك ياوريلرينه دينور وقزل قوم تپه سنه دينور ياخود يومشق اولان قوم تپه يه دينور وقاعه ايله
زباله بيننده برموضع آديدر وبررجل آديدر (الهثم) ضمتينله او بريلوب دوكيلور اولان قوم يغنلرينه دينور (الهثرمة)
دحرجه وزننده چوق سويلمك معنا سنه در يقـال هثرم الكلام اذا اكثره (الهجوم) قعود وزننده آنسزين
برآدمه صـالدروب يتشمك على قول بريره دستورسز كيرمك ياخود كيرمك معناسنه‌در يقال هجم عليه هجوما
من الباب الاول اذا انتهى اليه بغتة اودخل بغير اذن اودخل وهجوم متعدى اولور يقال هجم فلانا اذا ادخله وبنا
ييقلمق معنا سنه‌در يقـال هجم البيت اذا انهدم وهجم رجم وزننده وهجوم كوز ايچرى باتمق معناسـنه‌در يقال
هجمت عينه هجما وهجوما اذا غارت وبمه‌ده اولان سودك جمله سنى صاغمق معناسنه در يقال هجم مافى الضرع
اذا حلبه ونسنه ساكن واپسم اولمق معناسنه‌در يقال هجم الشيء اذا سكن واطرق وهجم طرد ايلمك معناسـنه‌در
يقـال هجم فلانا هجما اذا طرده وهجم بيوك كاسه يه دينور فتحتينله‌ده لغتدر جمعى اهجـام در وفزاره قبيله سى
يوردنده برصو آديدر وهجم تره دينور رهرق معناسنه وترلتمك معناسـنه مصدر اولور يقـال هجمته الهواجراى
اسالت عرقه (الاهجام) همزه‌نك كسريله آنسزين برآدمى بريره ادخال ايلمك معناسنه در يقال اهجم فلانا اذا
ادخله يعنى بغتة وممه‌ده اولان سودى بالجمله صاغمق معنـاسنه در يقـال اهجم مافى الضرع اذا حلبه ودوه‌لرى
يتاقلرينه كتورمك معناسنه در يقال اهجم الابل اذا اراحها وبرنسنه‌يى ساكن قلمق معناسنه در يقـال اهجم الله
تعالى المرض عنه فهجم اى اقلعه وفتر (الهجوم) صبور وزننده بغتة هجوم ايدراولان آدمه دينور وشول شديد
روزكاره دينوركه اوغراديغى خانه‌لرى وتمام ديدكلرى اوتلرى قلع وبرباد ايدر اوله وابو قتاده حارث بن ربعى رضى
الله عنه حضرتلرينك قلجى آديدر (الانهجام) انفعال وزننده بودخى بنا چوكوب ييقلمق معناسنه‌در يقال انهجم
البيت اذا انهدم (الاهتجام) افتعـال وزننده بودخى ممه‌ده اولان سودى هپ صاغمق معناسنه در يقـال اهتجم
مافى الضرع اذا حلبه (المهجوم) ايپلرى چوزيلوب ديركلرى برى برينه چاتلمش چادره دينور يقال بيت مهجوم اذا
كان قدحلت اطنـابه فانضمت اعمدته (الهجيمة) سفينه وزننده اويمش سوده دينوركه يوغرت اولور ياخود

یوغرد کبی قو یولنمش سوده دینور یاخود یایقده هنوز چالقنمامش اولاننه دینور یاخود یایقده چالقنوب کرچه هنوز
یوغرد اولمیوب لکن یوغرد اولمغه باشلمش اوله (الهجمة) ثمره وزننده اولی قرق عدد اولان دوه سوریسنه
دینور مراد قرقدن اشاغی اولمیوب قرق وزیاده اوله علی قول یتمش ایله یوز مهارما بینی اوله یاخود یتمشدن یوزه
قریب مقداره بالغ اوله وهجمة الشتاء ایام شتانك شدت بردندن عبارتدر وهجمة الصیف یازایامنك شدت
حر وکرمیتندن عبارتدر تقول نحن فی هجمة الشتاء اوالصیف ای فی شدة برده اوحره (ابناهجیمه) جهینه
وزننده فرسان عربدن ایکی فارس معروفدر (بنوالهجیم) زبیر وزننده عربدن بر بطندر (الهیجمان) هانك فتحی
وجیمك ضمیله بر رجل آدیدر (الهیجمانة) هایله شهدانه ایجو یه دینور وارکك اورمحکه دینور وعنبر بن عمروك قزی
اسمیدر (هجدم) هانك کسری ودالك فتحیله اجدم کلمه سنده لغتدر که آت قسمنی یوریدوب اشدرمك ایچون
زجر واقدام کلمه سیدر منقولدر که الك اول آته راکب اولان حضرت آدمك اوغلو قابیل ایدی که قاتل هابیلدر
قصد ایچون هابیل اوزره حمله ایتدکده التنده اولان آته زجر واقدام ایچون هج الدم دیمکله کیده رك تخفیف
اولنوب هجدم دیدیلر * شارح دیرکه اولوقتده لسان سریانی اولمغله هج الدم ترکیبی مکر حکایه اولوب کیده رك
تخفیف وزجراداتی اولمش اوله (الهجعمة) دحرجه وزننده جرأت واقدام معناسنه یقال به هجعمة ای جرأة
واقدام (الهدم) هانك فتحی ودالك سکونیله بنایی ییقوب ویران ایلمك معناسنه در یقال هدم البناء هدما من الباب
الثانی اذا نقضه وبرآدمك اوروب بلنی قرمق معناسنه مستعملدر یقال ضربه فهدمه ای کسر ظهره وهدم هدر
وباطل اولان دمه اطلاق اولنور مهدوم معناسنه در فتحتیله ده لغتدر یقال دمه هدم ای هدر وکمیده باش
چکزنوب ییقلمق معناسنه در یقال هدم الرجل علی المجهول اذا اخذه الهدام (التهدیم) تفعیل وزننده بنایی
ییقمق معناسنه در یقال هدم البناء بمعنی هدمه (الهدم) هانك کسریله ییرتمش اسکی لباسه دینور علی قول یمالی
اولاننه یاخود یوکدن اولان اسکی کلیم وبچه مقوله سنه مخصوصدر جمعی اهدام کلور وهدم کلورعنب وزننده
وپك قوجه ییرفانی یه اطلاق اولنور واسکی جرمه یه اطلاق اولنور وبر رجل آدیدر (الهدم) کتف وزننده مخنث
وحیز کسه یه دینور تقول لاتعاشر فلانا فانه هدم ای مخنث (الهدم) فتحتیله بر ارضك آدیدر وقیوك اطرافندن ییقلوب
قیو ایچره دوشمش طاشلره وطپراقلره دینور وهدم وهدمه فتحتیله مصدر اولورلر ناقه پك کوسنمك معناسنه شویله که
همان بیحابا پغورك اوکنه چوکر اوله یقال هدمت الناقة هدما وهدمة من الباب الرابع اذا اشتدت ضبعتها (الهدیم) امیر
وزننده برده یچین سنه دن قالمش اوت بقیه سنه دینور (الهدمة) فرحه وزننده پك کوسنك اولان ناقه یه دینور جمعی هدامی
کلور سکاری وزننده وهدمه کلور قرده وزننده (المهدم) محسن وزننده هدمه معناسنه در (التهدم) تفعل وزننده
و(الاهدام) اکرام وزننده بونلرده ناقه پك کوسنمك معناسنه در یقال تهدمت الناقة واهدمت اذا اشتدت ضبعتها وتهدم
برآدمه افراطله خشمه کلوب آلاینده ویره رك تخویف وتهدید ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تهدم علیه غضبا اذا توعده
(الهدام) غراب وزننده کمی ایچره عارض اولان باش دونمسنه دینور یقال اخذنی فی السفینة هدام ای دوار (الهدمة) ثمره
وزننده چسنتی یغموره دینور یقال امطرت السماء هدمة ای مطرة خفیفة وبردن وبریلان بربلوك دوه یه دینور
(المهدومة) مطر خفیف یاغمش ارضه دینور یقال ارض مهدومة ای اصابتها الهدمة (ذومهدم) منبرومقعد
وزنلرنده اقیال حمیردن اذواء تعبیر اولنسان ملوکك برینك لقبیدر کذلك حبش ملوکندن برینك لقبیدر
(ذوالاهدام) همزهٔ مفتوحه ایله متوکل بن عیاض نام شاعرك لقبیدر ونافع نام کسه نك لقبیدر که فرزدق نام شاعر
آنی هجو ایلدی (التهادم) تفاعل وزننده بری برینك دعوای باطل ایدشمك معناسنه در یقال تهادموا اذا تهادروا
(المتهدمة) پك قوجه قاری یه وسنا ارذیشی حیوانه اطلاق اولنور یقال عجوز وناب متهدمة ای فانیة (الهندام
) هانك فتحیله اندام فارسی معربیدر وفارسیده اندام بدنه واعضانك یراشقلغنه وهیئت اجتماع ولطافتنه دینور
(المهندم) اسم مفعول بنیه سیله هندام مذکوردن متصرفدر مقدارنجه اصلاح اولنوب دوزلمش قوشلمش
یراشغی بولمش نسنه یه دینور یقال شیء مهندم ای مصلح علی مقدار ویقال له هندام (الهذم) هانك فتحی
وذال معجمه نك سکونیله سرعتله کسمك معناسنه در یقال هذمه هذما من الباب الثانی اذا قطعه بسرعة وسرعتله
طعام یمك معناسنه در یقال هذم الطعام اذا اکله بسرعة (الهیذام) هانك فتحیله اکول آدمه دینور ودلیر
وبهادره دینور وبر رجل آدیدر (الهذام) غراب وزننده بودخی بهادره دینور وکسکین قلجه دینور (المهذم
) منبروزننده بودخی کسکین قلجه دینور (الهیذم) حیدر وزننده چابك وچالاك آدمه دینور (هذمه) هانك ضمیله
ابن لاطم درکه مزینه قبیله سنك نسبی رجالندندر (هذم) فتحتیله ابن عناب درکه طیئ قبیله سنك نسبی رجالندندر

وسعد بن هذيم كه زبير و زننده بر قبيله نك پدريدر اصل پدرينك اسمى زيد ايدى لكن هذيم نام بر عبد اسودك تربيه سنده
نشو و نما بولمغله كنديده غالب اولدى (الهذرمة) دحرجه وزننده تيز تيز سويلمك وتيز وتيز اوقومق معناسنه در
يقال يهذرم الكلام والقرآة اى يسرع (الهذارم) و(الهذارمة) هالرك ضميله تيز تيز سويليوب وتيز تيز اوقور
اولان آدمه دينور (الهذرمى) هانك فتحى والفك قصريله كه اصلى فعللى وزننده در شماطه جى شلتاق ادبسز
غوغاجى فتنه انكيز عورته دينور يقال انها لهذرمى الصخب اى كثيرة الجلبة والشر والصخب (الهذلمة) دحرجه
وزننده تيز تيز يورمك معناسنه در يقال هذلم الرجل اذا مشى فى سرعة (الهرم) فتحتينله و(المهرم) و(المهرمة)
ميملرك وهالرك فتحيله پك پير وسالخورده اولمق معناسنه در يقال هرم الرجل هرما ومهرما ومهرمة من الباب الرابع
اذا بلغ اقصى الكبر (الهرم) كتف وزننده پك پير وسالخورده آدمه دينور جمعى هرمين وهرمى كلور قتلى وزننده
مؤنثى هرمه وجمعى هرمات كذلك هرمى كلور (الاهرام) همزه نك كسريله و(التهريم) تفعيل وزننده پك پيرفانى
ايلمك معناسنه در يقال اهرمه الدهر وهرمه اى جعله هرما (الهرمان) هانك ضميله عقل وهوش معناسنه در
يقال ماله هرمان اى عقل (الهرمان) هانك ورانك فتحيله كه هرم لفظندن تثنيه در مصرده ايكى قديم بنايه
اطلاق اولنور كه انلرى حضرت ادريس على نبينا وعليه الصلوة والسلام طوفاندن علومى حفظ ووقايه ايچون
بنا ايلديلر يعنى كتابلرينى انده وضع وحفظ ايلديلر على قول سنان بن المشلشل بنا ايلدى ياخود اسلافدن بعض
كنسه لر كه مراد سلاطين مصردر بنا ايلدى فن نجوم دلالتيله طوفان نوح عليه السلام ظهورينى ادراك ايلمكله
طب وسحر ونيرنجات وطلسم مقوله سى فنونى انده وقايه يعنى جدارلرينه رسم ايلدى ومصرده بونلردن ماعدا
نيجه اهرام صغار واردر * شارح ديركه مشهورى حضرت ادريس بنا كرده سيدر وصابئه طائفه سنك زعمنه كوره
رنده شيث عليه السلام قبرى وبرنده اوغلو صابى قبرى واردر وقربلرنده ابو الهول نام شخصك قبرى واردر
الحاصل اعجب عجائب بر ماده در حقيقتى علم اللهه محولدر * مترجم ديركه ابن كمال مرحومك تحقيق طلسم بابنده
تاليف ايلديكى رساله ده بو عبارتله مرسومدر كه فاطميوندن الحاكم بامر الله مصرى فتح وتسخير ايلدكده بعض كنوز

حكايه

فتح اولوب ايچنده بر آدم صورتى بولنديكه آدينه ابو الهول ديرلرايدى فلاسفهٔ مصردن برى وضع ايدوب طلسمله
مؤكل ارواحى وار ايدى سرقه دن وغائبدن صورسه لر خبر ويرر ايدى ونطق ايدر ايدى حاكم بامر الله امر ايلدى كه
كيجه ايله كسه خانه ودكانتى قپامسون آچق براقسون هر كيمك اشياسى ضايع اولورسه ضامنم ديدى خلق دخى
امتثال ايلدى اول كيجه درتيوز دكاندن متاع ونقود سرقه اولدى يارنكى كون صاحبلرى حاكمه كلديلر اوادخى
ابو الهولى كتوردوب بر بر صوردقده كيم الديغنى وحالا قنده اولديغنى بالجمله خبر ويردى پس آدملر كوندروب
جمله سنى بولديلر كتوردوب اشيايى بر بر صاحبلرينه ويردى ودرتيوز سارقى قتل ايتدى بوندنصكره برفرد
اوغريلغه جرأت ايتميوب دوكانلر وخانه وخانلر كيجه كوندز آچق قالوردى حاكم بامر الله فوتندنصكره بعد زمان
بر اوغرى بر تقريبله فرصت بولوب ابو الهولى اوغورليوب پاره لدى بو حكايه يه كوره مؤلفك ذكر ايلديكى بشقه
اولور (ابن هرمه) حمزه وزننده قوجه كشينك وقوجه عورتك الك صكره اولان ولدينه دينور كه اختيار دولى تعبير
اولنور وبر شاعرك كنيه سيدر (بئر هرمه) حزم بنى عوال ديدكلرى محلده بر قيودر (الهرم) هانك فتحى ورانك سكونيله
بر نبات وبر شجر آديدر على قول سموز اوتنه دينور مفردى هرمه در (يوم الهرم) ايام عربدن بريوم معروفدر
(ذو الهرم) طنافده بر مال اسميدر كه عبد المطلبك ياخود ابو سفيانك ايدى (الهوارم) هانك فتحيله شول دوه لره
دينور كه هرم ديدكلرى نبات مذكورى اوتلامغله چكه لرى التنده اولان توپلرى اغارمش اوله يقال ابل هوارم
اذا كانت تأكل الهرمة فتبيض منها عثانينها (الهرم) كتف وزننده نفس وذات معناسنه در وعقل وخرد
معناسنه در وابو دعنه نام شاعرك لقبيدر (الهرمة) فرحه وزننده ديشى ارسلانه دينور (التهريم) تفعيل وزننده
قوجالتمق معناسنه در يقال هرمه الدهر بمعنى اهرمه وتعظيم وتوقير ايلمك معناسنه در يقال هرمه اذا عظمه
وقيمه قيمق معناسنه در يقال هرم اللحم اذا قطعه قطعا صغارا (هرمى) جرمى وزننده ابن عبد الله دركه
اصحابدندر (هرم) كتف وزننده اساميدندر هرم بن خيان وهرم بن حنبش وهرم بن قطبه وابن عبد الله
وابن مسعده صحابه لردر (هرم) هانك كسريله ابن هنى بن بلى دركه قضاعه قبيله سنك نسبى رجالندندر (هريم
زبير وزننده ابن سفيان دركه محدثدر (الهرمى) سكرى وزننده قورى اودونه دينور (الهروم) صبور وزننده
بدخوى وبدكردار اولان خبيثه عورته دينور (ذو اهرم) احد وزننده بر رجل آديدر (التهارم) تفاعل وزننده
پير اولميان كسنه مواضعة پيرلك صورتى كوسترمك معناسنه در يقال تهارم الرجل اذا ارى انه هرم (الهرثمة

ثاي مثلثه ايله عرثمه وزننده ومرادفيدركه برونك ايلربسنه دينور وكلب قسمنك برونى دليكلرينك ارالغنده اولان
سياهه دينور و بررجل آديدر وارسلانه دينور (الهرثم) جعفر وزننده و (الهراثم) علابط وزننده بونلرده
ارسلانه دينور (الهرشم) شين معجمه ايله قرشب وزننده كوفكى طاشى كبى يومشق وكوشك طاشه دينور وطپراغى
يومشق طاغه دينور (الهرشمة) هـايله سودى چوق قيونه وكچى يه دينور وپك يره ديمكله معناى اول ايله ضد
اولور (الهرطمـان) عنفوان وزننده حبوبا تدن برنوع غله دركه ارپه ايله بغداى بيننده متوسط اولور اسهال
وسعاله نافعدر مفرداتده بورچق انواعنـدن فيك ومردمك وبسيله ديدكلرى دانه ايله مفسردر (الهزم) عزم
وزننده كوده يى ياخود خيار وقاون مقوله سنى ال ايله پك باصوب صقمغله ازوب چقورلدوب برايلمك معناسنه در
يقال هزم الشئ هزما من الباب الثانى اذا غمزه بيده فصارت فيه حفرة وبرآدمه ارقه سندن اورمغله قيناقلرى
ارالغى ايچرى باتوب كوبكى طشره اوغرامق معناسنه در يقال هزم فلانا اذاضربه فدخل مابين وركيه وخرجت
سرته وياى چكره مك معناسنه در يقـال هزمت القوس اذاصوتت وبرآدمك حقنى جور ايدوب كسر ايلمك
معناسنه مستعملدر يقـال هزم له حقه اذاهضمه وعسكرى بوزوب صندرمق معناسنه مستعملدر يقال هزم العدو
اذاكسرهم وفلهم وقبو قازمق معناسنه در يقـال هزم البئر اذاحفرها وهزم اوبرق چقوريره دينور ويغمورسز
بوقفه بلوده وصف اولور يقال سحاب هزم اى رقيق بلاماء ومائل قلمق معناسنه در تقول هزمت عليه على المجهول
اى عطفت (الانهزام) انفعـال وزننده برنسنه ال ايله پك باصيلوب صقلمغـله ازيلوب چقورلمق معنـاسنه در
يقـال هزمه فانهزم (الهزمة) تمره وزننده برنسـنه ده ال ايله باصيلوب صقلمغله پيـدا اولان ازكلك چقورنه
دينور جمعى هزم در هـاسز وهزوم كلور وهزمه اساميدندر سهم بن مسـافر بن هزمه بمنده برسپهسالار ايدى
(التهزم) تفعل وزننده بودخى ياى چكره مك معناسنه در يقـال تهزمت القوس اذاصوتت ودكنك ياخود سحاب
طراقه ايله چتلامق معناسنه در يقال تهزمت العصا والسحاب اذا تشققت مع صوت ❊ مؤلف بونى تكرار ايلمشدر
وطولوم وقربه قوريوب بوكلم بوكلم قيرلمق معنـاسنه در يقال تهزمت القربة اذا يبست وتكسرت (الهزيمة
سفينه وزننده و (الهزيمى) خليفى وزننده اسملردر عسكر بوزغونلغنه دينور يقـال وقعت على الجيش هزيمة
وهزيمى اى انهزام (الهزائم) عزايم وزننده صويى چوق قبوله دينور مفرى هزيمه در وآريق وزبون دابه لره دينور
(الاهتزام) افتعال وزننده بلود يغمور دوكركن طراقه ورعد ايله چتلامق معنـاسنه در يقال اهتزمت السحابة
بالماء اذا تشققت مع صوت وبوغزلمق معنـاسنه در يقال اهتزم الشاة اذا ذبحها وبرنسنه يه سرعتله قوشوب كتمك
معنـاسنه در يقـال اهتزمه اذا ابتدره واسرع اليه ومنه المثل اهتزموا الى ذبيحتكم اى بادروا الى ذبحها قبل
هزالها يعنى قربانلركزى ذبح ايلمكه شتاب وسرعت ايليه سز زيرا طوردقجه مهزول اولور بومثل فرصتى اغتنام
ايلمك موقعنـده ضرب اولنور وآت سكردركن سكرتمسنك هارلديسى ظـاهر ومسموع اولمق معناسنه در يقـال
اهتزم الفرس اذا سمع صوت جريه (الهزم) فتحتينله ياى چكرديسنه وطنقرديسنه دينور (الهزيم) اميروزننده
كوك كورلتيسنه دينور رعد معنـاسنه وسكردركن اوازى شدتله ظهور ايدن كورلتيلى آته دينور وبلوتدن شدتله
ياريلوب بوشـانان صغانقلو متصل يغموره دينور كاسيذكر (المتهزم) اسم فاعل بنيه سيله بودخى كوك كورلتوسنه
دينور (الهزوم) صبور وزننده پك چكرده يوب طنقرده يجى يايه دينور يقال قوس هزوم اى مرنة بينة الهزم (الهزمة
فرحه وزننده شدتله قينار اولان تنجره يه دينور كه هارلديسى ظهور ايدر يقال قدر هزمة اى شديدة الغليان (الهزم
كتف وزننده بودخى بلوتدن شدتله چتلايوب بوشـانان صاغانقلى يغموره دينور هزيم كبى يقال غيث هزم وهزيم
اذاكان لايستمسك ورام ويواش اته دينور يقال فرس هزم اى طيع (الهازمة) آفت وداهيه يه دينور (هزم) زفر
وزننده ام المؤمنين ميمونه بنت حارث بن حزن بن بجيرك جد ينك جدى اسميدر (بنوالهزم) بربطندر (الهيزم) حيدر
وزننده صلب وشديد نسنه يه دينور وارسلانه دينور و بررجل آديدر (مهزم) منبروزننده و (مهزم) معظم وزننده
و (مهزام) مفتاح وزننده و (هزام) شداد وزننده اسماء رجالدندر (الهزوم) قعود وزننده فجرطلوعيله ظلمت ليل
چتلايوب اچلمق معناسنه مستعملدر يقال هزم الليل هزوما اذا صدع للصبح (المهزام) مفتاح وزننده شول اغاجه
دينور كه اطفاللر انك باشنى ياقوب برى برينى طوتشدروب قاچره رق ملاعبه ايدرلر وآتش قارشديره جق كوسكويه
دينور وقصه دكنكه دينور (هزيم) زبيروزننده يمامه ده نجيه خرما القار ونجيه قريه لر اسميدر وسعد بن ليث القضاعى
لقبيدر وهزيم بن اشعد حضرموت نسبى رجالندندر و (ذو هزيم) يمنده بربلده در (الهزوم) هانك ضميله سليان
قبيله سى بلادندن بربلده در (ابو المهزم) معظم وزننده يزيد ياخود عبدالرحمن بن سفيان دركه تابعيدر (الهسم

ها نك فتحى وسينك سكونيله هشم لفظنده لغتدركه ذكر اولنور يقال هسمه هسما لغة فى هشمه (الهسم) ضمتيله
حسم لفظنده لغتدركه داغ وياقى اورن كسه لره دينور (هوسم) جوهر وزننده طبرستان ارقه سنده بر بلده در
(الهشم) هانك فتحى وشين معجمه نك سكونيله قورى نسنه يى اوفادوب خرد ايلك معناسنه در على قول قبق كبى
ايچى بوش نسنه يى اوفاتمق ياخود خاصة باشى وكيكى قيروب اوفاتمق معناسنه در ياخود يوزى وبرونى ياخود مطلقا
هر نسنه يى اوفاتمق معناسنه در يقال هشمه هشما من الباب الثانى وهو كسر الشئ اليابس اوالاجوف اوكسر
العظام والرأس خاصة اوالوجه والانف اوكل شئ (المهشوم) و(الهشيم) امير وزننده هشم اولنمش نسنه يه دينور
(الانهشام) انفعال وزننده بر نسنه قيريلوب اوفاتمق معناسنه در يقال هشمه فانهشم وحيوان زبونليوب عملمانده
اولمق معناسنه مستعملدر يقال انهشمت الابل اذا خارت وضعفت (التهشم) تفعل وزننده انهشام معناسنه در
يقال هشمه فتهشم ومتعدى اولور قيروب اوفاتمق معناسنه يقال تهشمه اذا كسره ويرآدمه تعظيم واكرام ايلك
معناسنه مستعملدر يقال تهشم فلانا اذا اكرمه وعظمه وناقه نك ممه سنى صاغمق على قول بتون آوجله صاغمق
معناسنه در يقال تهشم الناقة اذا حلبها اوهو الحلب بالكف كلها وروزكار قورى اوتلغى خرد خشخاش وبرباد
ايلك معناسنه در يقال تهشمت الريح اليبيس اذا كسرته ورحم وشفقت نياز ايلك معناسنه در يقال تهشمه اذا
استعطفه وبو معناده متعدى اولور يقال تهشم عليه اى تعطف وحيوان زبونليوب ناتوان اولمق معناسنه در يقال
تهشمت الابل اذا خارت وضعفت (الاهتشام) افتعال وزننده بودخى صاغمق ياخود پرمقلر ايله صاغيوب بتون آوجله
صاغمق معناسنه در يقال اهتشم الناقة بمعنى تهشمها وبركسه يه هضم نفس ايله اوضاعنه تحمل ايدوب زبونلق
كوسترمك معناسنه در تقول اهتشمت نفسى له اى اهتضمتها له (التهشيم) تفعيل وزننده بودخى برآدمه تعظيم
واكرام ايلك معناسنه در يقال هشمه اذا اكرمه وعظمه (هاشم) صاحب وزننده ابن عبد منافدركه ابو عبد المطلبدر
اسمى عمرو در اول تريدى مرقوم هشم ايلديكندن ناشى ملقب اولدى (الهاشمة) شول باش يارىغنه دينوركه
كيكلرى اوفاتمش اوله على قول باشك كيكنى قيروب لكن فراش ديدكلرى يوفقه كيكه تاثير وابانه ايلامش اوله ياخود
كيكلرى قيرمغله كيكلر طاغلوب اخراج اولنوب اول يوفقه كيكلر دخى آيرلمش اوله يقال شجة هاشمة اذا كانت
هشمت العظم اوهشمت العظم ولم يتباين فراشه اوهشمته فنفش واخرج وتباين فراشه (الهشيم) مهشوم
معناسنه دركه ذكر اولندى وشول قورى اوتلغه دينوركه پاره لنوب ريزه ريزه اولور اوله على قول مطلقا قورى
اوتلغه دينور يقال رعت الماشية الهشيم وهونبت يابس متكسر اويابس كل كلأ وهر شيئك قوريسنه دينور
وبدنى ضعيف وزبون وناتوان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل هشيم اى الضعيف البدن (الهشيمة) سفينه وزننده
اغاجلرى قوريمش ارضه دينور وشول قورى اودونه دينوركه اودونجى انى هر نه وجه اوزره اولورسه اخذ ايلك ممكن اوله
بومعنادندركه فلان بغايت سخى وكريمدر سائلدن هركز نسنه دريغ ايلمز باى حال اكا احسان ايدر ديه جك يرده ماهو الا
هشيمة كرم ديرلر (الهشم) ضمتيله طپراغى كوشك ويومشق طاغلره دينور وسود صاغن كسه لره دينور هاشم مفرديدر
(الهشم) كتف وزننده جوانمرد آدمه دينور (الهشام) كتاب وزننده جوانمردلكه دينور يقال به هشام اى جود
وهشام اون بش صحابه اسميدر واوتوز محدث آديدر (هشيم) زبير وزننده ابن بشيردركه محدثدر (المهشام) مفتاح
وزننده چاپك صبوب زبونليان ناقه يه دينور يقال ناقة مهشام اى سريع الهزال (الهشمة) هانك فتحيله طاغك
يومشق طپراقلى اولوب كوفكى طاشلق اولان يرينك طپراقلرى وطاشلرى خرد اولوب طاغلمسنه دينور (الهشمة
فتحاتله طاغ كچيسنه دينور جمعى هشمات كلور (هيشم) حيدر وزننده و(مهشم) محدث وزننده اسماء رجالدندر
(الهاشمية) كوفه ايالتنده بر بلده در سفاح خليفه نك بنا كرده سيدر وورى قضاسنده بر بلده در وطريق مكه ده
خزيميه شرقيسنده برصويك آديدر (مهشمه) معظمه وزننده يمامه ده برقصبه در (الهشمشمة) سفرجله وزننده
ارسلانه دينور (الهصم) هانك فتحى وصادك سكونيله قيرمق معناسنه در يقال هصمه هصما من الباب الثانى
اذا كسره (الهيصم) حيدر وزننده برنوع طاشدركه بغايت پالچين ودوز اولور اندن حقه اتخاذ اولنور وقوى
وشديد آدمه دينور وارسلانه دينور (الهصم) صرد وزننده و(المهصم) منبر وزننده و(الهصام) شداد وزننده
و(الهصمصم) غشمشم وزننده بونلرده ارسلانه دينور (الهيصمية) حيدريه وزننده معتزلى اولان كراميه
طائفه سندن برفرقه دركه محمد بن الهيصم نام كسه نك اتباع واشياعيدر (الهضم) هانك فتحى وضاد معجمه نك
سكونيله معده ده اولان طعامى سكرتمك معناسنه در يقال هضم الدواء الطعام هضما من الباب الثانى اذا نهكه
مترجم ديركه اساطين اطباء بو ماده دن قوة هاضمة تفريع ايلديلر توضيحى بودركه طبيعت انسانيده

یدی قوت تعیین ایلدیلر دردی خدام واوچی مخدومدر دیدیلر خدام اربعه هاضمه وجاذبه وماسکه ودافعه در
ومخدوم ثلاثه نامیه وغاذیه ومولده در مجموعنه طبایع سبع دینور هاضمه برقوتدر که غدایی برحاله تغییر ایدرکه
مغتذیدن بالفعل برجزء اولمغله صالح اولور وآنك بش مرتبه سی واردرکه محلنده مشروحدر وهضم آنسزین
برآدمه هجوم ایلمك یاخود یوکسك محلدن اوزرینه انسزین اینمك معناسنه مستعملدر یقال هضم علیهم اذاهجم
اوهبط و برآدمه حقنی یامالنی غصب ومصادره ایله ظلم ایلمك معناسنه در یقال هضم فلانا اذاظلمه وغصبه (الاهتضام
افتعال وزننده و(التهضم) تفعل وزننده بونلرده برآدمك مالنی غصبله ظلم ایلمك معناسنه در یقال اهتضمه
وتهضمه اذاظلمه وغصبه (الهضیم) امیر وزننده مالی مغصوب اولان مظلومه دینور وهضیم شول خاتونه دینورکه
قرنی دوزو بوکورلری لطیف ویانلرینك اتلری آزجه اولمغله نهال سروسهی کبی اوله واکا سوکلون قرنلو تعبیر
اولنور واویلسی قرنه ده وصف اولور یقال امرأة هضیم ای اخمص البطن ولطیف الکشح واقل انجفار الجنبین
ویقال بطن هضیم ای اخمص وشول آچلدق خرما چچکنه دینورکه هنوز قبجوغی ایچره اولوب غنچه کبی بری بری
ایچنده کیرشمش اوله ومنه قوله تعالی ﴿ونخل طلعها هضیم﴾ ای منهضم منضم فی جوف الجف وقامشدن
اولان نای ودودك مقوله سنه دینور مهضومه دخی دیرلر کما سیذکر (الهضیمة) سفینه وزننده اسمدر غصب
جهتیله اولان ظلم وبیداده دینور (الهضام) شداد وزننده و(الهاضوم) و(الهضوم) صبور وزننده هاضم طعام
اولان دوایه دینور جوارش معناسنه و بذل وانفاق مال ایدر اولان کریم وجوانمرده دینور وهضوم ید کریمه یه
دخی وصف اولور یقال ید هضوم ای تجود بما لدیها جمعی هضم کلور ضمتینله وهضام وهضوم ارسلانه
دینور (الهضم) فتحتینله برآدم سوکلون قرنلو اوله رق بوکورلری لطیف ویانلرینك اتلری آزجه اولمغله حدهدن
چکلمش کبی موزون وسهی اولمق معناسنه در یقال هضم الغلام هضما من الباب الرابع اذا خمص بطنه ولطف
کشحه وقل انجفار جنبیه وآت قسمنده ایکولری طوغری اولوب وقرننك یوقری یانلری میدانلو اولیوب ایکی طرفلو
بری برینه قاوشق کبی درنکلو اولمق یاخود ایکولری دوز وطوغری اولوب قرننك یوقری یانلری ایچری چکیك اولمقدن
عبارتدر و بومعاییدندر بو صورتده قرنی آزجه واوکی میدانسز اولور بلنکی قرنلی ویلکی اوکلی تعبیر اولنور
(الاهضم) احمر وزننده وصف مذکور اوزره اولان آته وآدمه دینور مؤنثنده هضماء وهضیم دینورکه ذکر
اولندی یقال امرأة هضماء وهضیم اذا کانت اخمص البطن والطف الکشح مع قلة انجفار الجنبین واهضم
اوك دیشلری غلیظ اولان آدمه دینور وهضیم کبی سوکلون قرنه دینور (المهضوم) بودخی حدهدن چکلمش کبی
سوکلون قرنه دینور (الهاضم) صاحب وزننده کوشکجه نسنه یه دینور یقال شیٔ هاضم ای فیه رخاوة (المهضومة
و(المهضمة) معظمه وزننده قامشدن اولان نای ودودك مقوله سنه دینور یقال قصبة مهضومة ومهضمة وهضیم
للتی یزمر بها (الهضم) هانك فتحی وکسریله الحق اوتورا قلو ارضه دینور ودره نك اورته سنه دینور وبخیرا اولنه جق
بخوره دینور جمعی اهضام وهضوم کلور (اهضام تباله) همزهٔ مفتوحه ایله تباله نام شهرك قریه لرینه اطلاق اولنور
(بنو مهضمه) معظمه وزننده برجماعتدر (المهضومة) برنوع طیب اسمیدرکه مسك وبان ایله ترکیب ایدرلر
(الهضیمه) سفینه وزننده میت ایچون مرتب اولان طعامه دینور جمعی هضایم کلور عربستانده عادتدرکه میت
واقع اولان خانه یه ایکی اوچ کون احبابلر وقومشولر طعام ارسال ایدرلر نته که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلری جعفر طیارك شهادتی خبری کلدکده خانه سنه طعام کوندردیلر (الهضیمیة) زبیریه وزننده برموضع
اسمیدر (الاهضام) همزه نك کسریله دوه نك قولون دیشلری دوشوب غیری دیشلری بتمك معناسنه در یقال
اهضمت الابل للاجذاع والاسداس اذا ذهبت رواضعها وطلع غیرها (هضیم) خذیم وزننده بروادی اسمیدر
مترجم دیرکه مؤلف هطم ماده سندن سکوت ایلدی که هانك فتحی وطاء مهمله نك سکونیله در سیوطی در نثیر نام
کتابنده ثبت وسرعت هضم ایله تفسیر ایلمشدر ونهایه ده دخی بو عبارتله مرسومدر وفی حدیث ابی هریرة فی شراب
اهل الجنة ﴿اذا شربوا منه هطم طعامهم﴾ وقال ابن الاثیر الهطم سرعة الهضم واصله الحطم وهو الکسر فقلبت
الحاء هاء ﴿پس مؤلف لغت اصلیه اولمدیغنه بناء ثبت ایلمامش اولور وقال شیخ الاسلام زکریا فی حاشیة البیضاوی
الاهطمان قیل هما جبلان (الهقم) هانك وقافك فتحیله پك آجقمق معناسنه در یقال هقم الرجل هقما من الباب
الرابع اذا اشتد جوعه (الهقم) کتف وزننده پك آجقمش آدمه دینور (الهقم) هجف وزننده اکول آدمه دینور
ودریایه اطلاق اولنور (الهیقم) حیدر وزننده دکزك کورلتیسنه دینور ولقمه یودرکن بوغازدن ظهور ایدن صوتی
حکایه اولور واوزون ارکك دوه قوشنه دینور و واسع دکزه دینور (التهقم) تفعل وزننده قهر وظلم کسار ایلمك

معناسنه دریقال تهقمه اذاقهره وبیوك بیوك لقمه یوتمق معناسنه دریقال تهقم الطعام اذا ابتلعه لقما عظاما
(الهیقمانی) حیدرانی وزنده پك اوزون آدمه دینور (التهکم) تفعل وزنده قیو وسائر بنا چوکوب ییقلمق
معناسنه دریقال تهکمت البئر ونحوها اذا تهدمت واستهزا ایلمك معناسنه دریقال تهکمه اذا استهزأ به ویبدرپی
مرزاق دورتمك معناسنه دریقال تهکمه اذا طعنه متداركا وصالمق معناسنه در یقال تهکم الرجل اذا تبختر
وبرآدمه پك اویکه لنوب خشمه کلمك معناسنه در یقال تهکم علیه اذا اشتد غضبه وفوت اولان نسنه یه پشیمانلق
ایدوب تأسف ایلمك معناسنه دریقال تهکم علی الامر الفائت اذا تندم وطاقت کتورلمیه جك درجه ده افراط
اوزره یغمور یاغمق معناسنه در یقال تهکم المطر اذا مطر کثیرا لاینطاق وطرب وتغنی ایلمك معناسنه دریقال
تهکم الرجل اذا تغنی (الاهکومة) اضحوکه وزنده اسمدر هزل واستهزاء معناسنه در (التهکیم) تفعیل وزنده
برکسنه ایچون طرب وتغنی ایلمك معناسنه در تقول هکمت له اذا غنیت له (المستهکم) اسم فاعل بنیه سیله خود بین
ومتکبر آدمه دینور یقال رجل مستهکم ای متکبر (الهکم) کتف وزنده دائما بیهوده ومالایعنی یه کیریشوب
دورشور اولان شریر وبدکار وهرزه کاره دینور یقال رجل هکم ای شریر مقتحم علی مالا یعنیه (الهلیم) الیم
وزنده یاپشقان شیئه دینور یقال شیء هلیم ای لاصق (الهلمان) کسرتینله ومیمك تشدیدیله چوق نسنه یه
دینور اتمك اولسون وسائری اولسون (الهیلمان) هانك فتحی ولامك فتحی وضمیله هلمان معناسنه در (الهلام) غراب
وزنده دریسیله پشمش بوزاغی بریانه دینور علی قول اکشی آش دیدکلری طعامك یاغی سوزلمش وتبرید اولنمش
صوینه دینور تحفة المؤمنین ترجمه سنده بوکونه مرسومدرکه هلام اغذیه انواعندندر بوزاغی امثالنی صو وطوز ایله
قیناذوب صویی متقاطر اولنجه برمحلده ترك ایدرلر وبحسب الاقتضاء بقول حاره یاخود بقول بارده یی سرکه ایله
قیناذوب سرکه دن چیقد نصکره لحم مزبوری اول سرکه ایله قینادرلر افعالی اضافه اولنان بقولك مزاجنه
تابعدر (الهلم) ضمتینله طاغ کیکلرینه دینور که چوپر تعبیر اولنور (الهلم) قنب وزنده صالق وسلپوك آدمه دینور
مؤنثی هلمه در (الاهتلام) افتعال وزنده برنسنه یی کیدرمك معناسنه در یقال اهتلم به ای ذهب به (هلم) هانك
فتحی ولامك ضمی ومیم مشدده نك فتحی اوزره بناسیله اسم فعل امردر بری کل دیمکدر تعال معناسنه در اصلی
هالم ایدی که هاء حرف تنبیهدر ولم کلمه سی لم ماده سندن که جمع ایلمك معناسنه در فعل امر اولمغله ضم
نفسك الینا یعنی سن کندیکی بزه بناشدر که مراد بزم یانمزه کل دیمك اولور بعده فی الاصل المم اولمق حسبیله لامده
نه سکون تقدیریله الف حذف اولنوب کلمهٔ بسیطه کبی استعمال اولندی مفرد وجمعی ومذکر ومؤنثی مساویدر
وبوحجازیون عندنده درکه غیر متصرفدر وبنوتمیم رد کلمه سنك مجراسنه اجرا ایدرلر هلم وهلما وهلموا وهلمی
وهلممن دیرلر واهل نجد دخی حجازیون کبیدر ولازم ومتعدی اولور هلم الینا وهلم شهدائکم کبی که بروکتورك دیمکدر
وکاه اولور که لامله صله لنوب هلم لك دینور هیت لك کبی ونون مثقله لاحق اولوب هلمن دیرلر ومؤنثده میم مکسور
وجمعنده مضموم اولور وتثنیه مذکر وتثنیه مؤنثده هلمان دیرلر وجمع مؤنثده هلممنان دینور نون اخیره نك تخفیفله
وبرکسنه سکا هلم الی کذا وکذا دیسه جوابنده الی م اهلم دیرسن همزه نك وهانك فتحیله یعنی نیره یه کله یم دیمکدر اصلی
الی م الم ایدی الی ما الم کلمه سندن مخففدر هاء حالی اوزره ترك اولنور کذلك هلم کذا کذا دیسه لر جوابنده لااهلمه دیرسن
وکاه اولور که بالکز همزه مضموم اولور وبعضا همزه ولام مضموم اولور وبعضا همزه مضموم ولام مکسور اولور
لااعطیکه معناسنه ❊ شارح دیر که لسان العربده مرسوم اولدیغی اوزره هلم کلمه سی عند البصریین وجه مذکور اوزره هاء
تنبیه ایله لم کلمه سندن مرکبدر وعند الکوفیین هل ایله ام کلمه سندن مرکبدر بعده کلمهٔ مفرده کبی استعمال اولندی اهل
حجاز عندنده اسم فعل امر اولمغله غیر متصرفدر وتمیم واهل نجد عندنده فعل اولمغله رد کلمه سی کبی متصرفدر هاسی
زائددر واهل حجاز عندنده اکا نون ثقیله وخفیفه دن بریسی داخل اولمز لکن تمیم ونجدیون عندنده داخل اولور وهلم
کلمه سی اعط معناسنه ده کلور ودعوت ایچون استعمال اولنور مثلا برآدمی طعامه دعوت معرضنده هلم لك دیرلر پس
مؤلفك هلم الی کذا وکذا قولی تعال معناسنه در وهلم کذا قولی اعط معناسنه اولمغله جوابنده لااهلمه دینور لااعطیکه
معناسنه (الهلمة) دحرجه وزنده و(الاهلام) اکرام وزنده برآدمی هلم دیو یانه چاغرمق معناسنه در یقال هلم به
واهلم به اذا دعاه (الهلم) فتحتینله هلم لفظنك جوابیدرکه هلم دیو یانه دعوت ایدن آدمه اطاعتله جوابدر واره یم
وکله یم دیمکدر نعم کبی یقال جاد بهلم اذا اطاعه (اهلم) آنك وزنده طبرستانده بربلده در (الهلدم) زبرج
وزنده یمالری بللواولان یمالو کلیمه دینور وقالین ویوغون کچه یه دینور یقال بسط له الهلدم ای الکساء
الظاهر الرقاع وکذا اللبد الجافی الغلیظ (الهلقم) قافله زبرج وزنده یاشلو عورته دینور وقوی وزورمند آدمه

دینور وآوردلری واسع آدمه دینور (الهلقم) اردب وزننده شول سید وذیشان سرکاره دینور که قومنك دیت وغرامت وسائر تکالیف شاقه یوکلرینی کندیسی متحمل اولور اوله یقال رجل هلقم ای سید ضخم ذوالحمالات واکول آدمه دینور (الهلقامة) قرطاسه وزننده و (الهلقم) علبط وزننده و (الهلقام) قرطاس وزننده بونلرده اکول آدمه دینور وهلقامه ایری واوزون آدمه دینور وارسلانه دینور وبررجل آدیدر (الهم) هانك فتحی ومیمك تشدیدیله حزن واندوه معناسنه در جمعی هموم کلور یقال اخذه هم ای حزن ودرونده عزم وتصمیم اولنان خصوصه دینور یقال له هم عظیم وهوماهم به فی نفسه بوراده هم به ترکیبی قصد وعزم معناسنه در کرچه مؤلف بومعنایی بوراده ذکر ایلدی لکن بصائرده رسم ایلمشدر کما فی قوله تعالی ❊ ولقد همت به وهم بها ❊ الآیة وآندن اسم همه در هانك کسریله جمعی همم درعنب وزننده وهم ومهمه فتحیاتله محزون وغمناك ایلك معناسنه در یقال همه الامر هما ومهمة من الباب الاول اذاحزنه وهم ارتمك معناسنه در یقال هم الشحم اذا اذابه ویقال هم السقم جسمه ای اذابه واذهب لحمه ومه دن سود صاغمق معناسنه در یقال هم اللبن اذاحلبه وناقه یه سودینك پك کثرتی زحمت واضطراب ویرمك معناسنه در یقال هم الغرز الناقة اذاجهدها وحشرات ارض تعبیر اولنان جانورلر یریوزنده کزوب یوریمك معناسنه در یقال همت خشاش الارض هما من الباب الثانی اذادبت (الاهمام) همزه نك کسریله بودخی محزون ایلك معناسنه در یقال اهمه الامر اذاحزنه وپیرفانی اولمق معناسنه در یقال اهم الشیخ اذاصارهما (الاهتمام) افتعال وزننده محزون اولمق معناسنه در یقال اهمه الامر فاهتم ای حزنه فاغتم ❊ شارح دیرکه برایشه قیام واقدام ایلك معناسنه متداول اولان اهتمام بومعنانك لازمیدر (الانهمام) انفعال وزننده یاغ مقوله‌سی نسنه ارنمك معناسنه در یقال هم الشحم فانهم ای اذابه فانذاب وپیرفانی اولمق معناسنه در یقال انهم الشیخ اذاصارهما (الهامة) میمك تشدیدیله مطلقا دابه یه دینور جمعی هوام کلور ذکر اولندیغی اوزره دبیب معناسنه اولان هم لفظندندر ❊ شارحك بیاننه کوره مخوف اولان حشرات ارضده شایع اولدی کار ویلان وعقرب کبی نته که سامه ذات السم اولنلره مخصوصدر (التهمم) تفعل وزننده برنسنه یی جستجو ایلك معناسنه در یقال تهمم الشیء اذاطلبه وتجسسه ❊ مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وبرآدمك باشنی بتلمك معناسنه در یقال تهمم رأسه اذافلاه (الهاموم) ضعف وهزالدن اریمش اولان دوه اورکجنه دینور (الهمام) غراب وزننده اورکجدن اریمش یاغه دینور وقاردن اریوب اقان صویه دینور وعظیم الهمه وقوی العزیمه پادشاهه ووالی یه دینور یقال ملك همام ای عظیم الهمة ونفسنده بهادر اولوب سخی وجوانمرد اولان سید وذیشان آدمه دینور وبورجاله مخصوص وصفدر جمعی همام کلور کتاب وزننده یقال رجل همام ای سید شجاع سخی وهمام ارسلانه دینور وزبان بن کعبك فرسی اسمیدر (الهمهام) ثرثار وزننده بودخی بهادر وسخی وکریم اولان ذیشان آدمه دینور وارسلانه دینور (الهمة) هانك کسری وفتحیله ضمیرده فعله چیقارلمسی قصد وارادة اولنان خصوصه دینور ومیل طبع وشوق وهوی معناسنه در یقال به همة صادقة وهی ماهم به من امر لیفعل وکذا الهوی (الهم) و(الهمة) هارك کسریله پیرفانی یه دینور جمعی اهمام کلور مؤنثی دخی همه در جمعی همات کلور وهمایم کلور غیرقیاس اوزره (الهمومة) هانك ضمیله و (الهمامة) سلامه وزننده مصدرلردر پك پیرفانی اولمق معناسنه در یقال هم الرجل همومة وهمامة اذا صارهما (لاهمام) حرف نفی ایله وقطام وزننده لااهم معناسنه در که قصد وعزم ایلم دیمکدر یقال لاهمام ای لااهم بذلك ولاافعله و (همام) کذلك قطام وزننده یهمهم معناسنه مستعملدر که همهمه دن فعل مستقبلدر کما سیذکر یقال جاءزید همام ای یهمهم شارحك بیاننه کوره اشبو همام کلمه‌سی عزم وقصد معناسنه اولان هم وهمه معناسنه که مصدرلردر اسم فعلدر پس لاهمام قولی لاهمة دیمکدر اساسده لاهمامی عبارتیله مرسوم اولمغله مؤلف صله‌یی ایراد ایلمامکله تنقیص ایلمشدر یاخود قلم ناسخ اسقاطیدر کذلك همهمه دن دخی اسم فعل اولور لکن اصول سائره‌ده همهام عنوانده مرسومدر وهمهام قالمدی توکندی معناسنه‌ده اسم فعل اوله رق مستعملدر کما سیذکر (همك) هانك فتحی ومیم مشدده‌نك ضمیله و (همتك) هانك کسریله حسبك وناهیك معناسنه مستعملدر که سکا کفایت ایدر دیمکدر یقال هذا رجل همك وهمتك من رجل ای حسبك وبونلر اقضی همك وهمتك سبکنده‌لردر (الهمیم) امیر وزننده بو (التهمیم) تفعیل وزننده اسم اوله رق تمتین کبی ضعیف یغموره دینور یقال فی السماء همیم وتهمیم ای مطر ضعیف وهمیم شول سوده دینور که یایق طولومنه جمع اولنوب لکن هنوز یوغرد اولمقسزین شرب اولنه (الهموم) صبور وزننده صاغانغلی چوق یغمور انزال ایدن بلوده دینور یقال سحاب هموم ای صبوب للمطر وکوزل ولطیف

بور يشلو ناقه يه دينور وصو يى چوق قيويه دينور يقال بئر هموم اى الكثيرة الماء و يل اسدكجه برى اوته صالنان سازلغه وقامشلغه دينور (الهمهمة) زلزله وزننده سوزى پك يابجه سويلمك معناسنه در شويله كه مخاطب ايشدوب لكن مآل ومفهومنى فهم ايليه تركيده مرلدانمق تعبير اولنور يقال همهم الكلام اذا اخفاه وچوجغى اويوتمق ايچون تى چالمق معناسنه در يقال همهمت الطفل اذا نوّمت بصوتها وحزن وغمدن كوكسده صوت طيقا نمغله خيرلدامق معناسنه در يقال يهمهم الزئير اذا ارد د فى صدره من الهم وصغر وقبل مقوله سى حيوانلر كومور دنمك معناسنه در ومطلقا بوغوق وطيقانق سسله سسلنمك معناسنه در و بر رجل آديدر (الهمهيم قنديل وزننده و (الهمهوم) عصفور وزننده ارسلانه دينور وهمهيم كوكسده آوازينى ترديد ايدن حماره دينور (الهماهم) هانك فتحيله هموم وغموم معناسنه در (الهمّام) شدّاد وزننده قونجى يه اطلاق اولنور يقال رجل همّام اى نمّام وهمّام اساميدندر همام بن الحارث وابن زيد وابن مالك صحابه لردر وايّام بردك اوچنجى كوننه اطلاق اولنور كه برودته تصميم كونى اوله جقدر يقال هذا يوم الهمام اى اليوم الثالث من البرد ❊ مترجم ديركه همام عزم معناسنه اولان همّ ماده سندن دخى فعال اولور كما فى الحديث ❊ اصدق الاسماء حارث وهمام ❊ لانه مامن احد الا وهو يهمّ بامر (الهمامية) واسط قضاسنده بر بلده در كه همام الدوله منصور بن دبيس نام كسنه نك بنا كرده سيدر (الهمهامة) ثرثاره وزننده و (الهمهومة) عصفوره وزننده عظيم اولان دوه سوريسنه دينور عكرهٔ عظيمه معناسنه (الاستهمام) برآدم كندى قومنك مصلحتلرى ضمننده دردومحنته اوغرامق معناسنه در يقال استهمّ فلان اذا اعنى بامر قومه (همهام) هانك فتحى وآخرينك كسر اوزره بناسيله برنسنه قالمديغى توكندى معناسنه مستعملدر مثلا بركسنه ابقى شى عندك يعنى يانكده برنسنه قالمدى ديو سؤال ايلسه جوابنده همهام ديرلر لم يبق شئ معناسنه ❊ شارح ديركه كلمهٔ مزبوره اسم فعلدر (الهينمة) هانك ونونك فتحى و بينهما يانك سكونيله پك يابجه سسلنمك و يابجه سويلمك معناسنه در يقال هينم الرجل اذا اصات خفيا وهينمه برنوع اوت آديدر (الهينم) صيقل وزننده پموغه دينور قطن معناسنه (الهينمة) هلعه وزننده نسوان عربك تسخير ايچون افسون ايلدكلرى بونجغه دينور و بد خلقت وچركين بودوره دينور (الهنم) فتحتينله خرمايه دينور على قول برجنس خرما اسميدر (الهينوم) حيزوم وزننده پك يابجه سويلمكله فهم اولنميان كلامه دينور يقال نطقه هينوم وهو كلام لا يفهم (بنو هنام) قثاء وزننده جن قبائلندن برقبيله در (الهوم) قوم وزننده يرك ايچ يوزينه دينور بطنان الارض معناسنه (هوم المجوس) بردواء معروفدر كه فارسيده مرانيه ديرلر مثانه ده اولان طاشى مفتت و بولى ادرارده مؤثردر مفرداتده هوم المجوس ساقى بردانه وانجه وقتى ويچكى صارى وقرامتق وياسمينه شبيه وورقى خرده برشجردر ارغوان زرد انواعندندر ديومر سومدر و بعضلر عجم ديارينه مخصوص بركونه ياسميندر ديديلر و برهانده ياسمينه شبيه برشجردر مجوس طائفه سى زمزمه هنكامنده آنك چبوغندن اللرنده طوتمق آيينلريندن اولمغله كنديلرينه مضاف اولدى ديو مبيندر (التهويم) تفعيل وزننده و (التهوّم) تفعل وزننده اويوقليان آدم باشنى برى اوته صالمق معناسنه در يقال هوّم الرجل وتهوّم اذا هزّ رأسه من النعاس (الهوّام شداد وزننده ارسلانه دينور (الهام) حال وزننده يمنده برقريه اديدر (الهامة) حاله وزننده مصر چولنده بركوره اديدر (الهومة) حومه وزننده بيابانه دينور (الهوام) غراب وزننده هيام معناسنه دركه عشق ومحبتك شدتندن عاشقه عارض اولان آشفته لكه دينور يقال به هوام اى هيام (الاهوم) اهون وزننده باشى بيوك آدمه دينور يقال رجل اهوم اى العظيم الهامة ❊ مترجم ديركه مؤلف باش معناسنه اولان هامه يى يائيه اولان هيم ماده سنده رسم ايلبوب بوراده ذكر ايلمامشدر نهايه ده وسائرما خذلرده واو يه ده و كيمنده واويه ويائيه ده دخى ذكر ايلمشلر حتى تهويم وتهوم تحريك هامه معناسنه اولمق اوزره تصريح ايلمشلر كما فى الاساس هوّموا وتهوّموا اى هزّوا هامهم من النعاس پس اهوم لفظى هامه دن اولمش اولور ❊ مؤلف تهويم واهوم ماده لرنده كويا كه اشارت ايلمش اولور (الهيم) هانك فتحيله و (الهيمان) فتحاتله عاشق اولمق معناسنه در يقال هام الرجل يهيم هيما وهيمانا اذا احب امرأة (الهيم) هانك كسريله صوسز دوه لره دينور يقال ابل هيم اى عطاش مفردى اهيم در (الهيام) رمّان وزننده عشاق معناسنه در مفردى هائم در وقلبى وسوسه نالك اولان كسه لره دينور يقال هو هائم اى موسوس وهم هيام اى موسوسون (الهيام) سحاب وزننده شول قوملغه دينوركه پك يومشق اولمغله اصلا طورميوب دائما اينوب اقار اوله ياخود خرده وقورى طپراقلى قومساله دينوركه برقطره ذوشديكى انده يودوب چكر اوله وهانك ضميله ده لغتدر (الهائم) و (الهيوم) صبور وزننده متحير آدمه دينور يقال رجل هائم وهيوم اى متحير (الهيمان) عطشان وزننده ومرادفيدر وهيماء مرضنه اوغرامش دوه يه دينور جمعى هيام در كتاب وزننده (الهيام) غراب وزننده عشقك شدتندن ناشى عاشقه عارض اولان جنونه

شبه حالته دینور که سرسملك آشفته‌لك تعبیر اولنور یقال به هیام وهو کالجنون من العشق (الهیماء) صحراء وزننده صوسز چوله و بیابانه اطلاق اولنور وجهت وجانبی بولنمیان بیابانه دخی دینور یهماء معناسنه ودوه قسمنه مخصوص برمرض آدیدر که پك چوقدن ایرکیلوب طوران صو ایچمکله عارض اولور (الهامة) حاله وزننده هرشیئك یعنی هر حیوانك باشنه دینور جمعی هام درهاسز وهامة کیجه قوشلرندن صدی دیدکلری قوش اسمیدر مشهوری بیقوشدر مترجم دیر که نهایه‌ده لاعدوی ولاهامة حدیثنده هامه‌دن مراد طائرمز بور اولمق اوزره مشروحدر عربلر سلفده زعم ایدرلرایدیکه انتقامی النمیان مقتولك روحی هامه اولوب همیشه اسقونی دیو چاغررایمش انتقامی الندقده اوچوب کیدرایمش وهامه طبور لیلدن برطائر علی قول بومه‌در وعند البعض هرمیتك کمیکلری یاخودر وحلری هامه اولمق اوزره زعم وانکله تشأم ایدرلرایمش بعده شرع طرفندن نفی اولندی انتهی وهامه برقومك رئیس وسرکارینه اطلاق اولنور وآته دینور (المستهام) مستدام وزننده اشفته وحیران کوکله دینور عاشق کوکلی کبی یقال قلب مستهام ای هائم (التهیم) تفعل وزننده خوب ولطیف یوریمك معناسنه‌در یقال فلان یتهیم ای یمشی مشیة حسنة هیماء) مصغر بنیه سیله مجاشع قبیله‌سی یوردنده برصو آدیدر قصر ایله‌ده زبانزده‌در (هیم الله) ایم الله وزننده ومرادفیدر که قسمه موضوع کلما تدندرهاء همزه‌دن مبدله‌در (الاهتیام) افتعال وزننده برآدم کندی نفسیچون کسب وکار طریقه‌لرینه دورشمك معناسنه‌در یقال هو لایهتام لنفسه ای لایحتال (الاهیم) احمر وزننده نجوم کورنمز اولان کیجه یه وصف اولور یقال لیل اهیم ای لانجوم فیه ❊ فصـــــــل الیـاء التحتیة ❊ (الیتم) یانك ضمی وتای فوقیه‌نك سکونیله و(الیتم) فتحتینله یالکزلق انفراد معناسنه‌در یقال به یتم ویتم ای انفراد اصل موضوع ماده بومعنادر و بعضلر دیدیلر که یتم ویتم برطفلك پدری وفات ایلمکله پدرسز قالمغه دینور و بو بنی آدمه مخصوصدر و بهائم وحیواناتده والده سز قالمقدن عبارتدر بعضك بوندن مرادی بومعنایه موضوع اولوب انفراد معناسی بوندن مأخوذ دریمکدر خلاصه انسانده یتیملك بابا طرفندن وحیوانده انا طرفندن اولور و یتم یانك ضمی وفتحیله مصدر اولورلر طفل یتیم اولمق معناسنه‌در یقال یتم الصبی ویتم یتما ویتما من الباب الثانی والرابع اذا فقد اباه (الیتیم) امیروزننده یالکز فرد ویکانه اولان نسنه‌یه دینور یقال هو یتیم ای فرد ونظیری کمیاب اولان نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال شیئ یتیم ای عزیز نظیره ویتیم ویتمان سکران وزننده پدری وفات ایلمش نابالغ صبی یه دینور بالغ اولدقده اسم یتیم اندن زائل اولور جمعی ایتام ویتامی کلور سکاری وزننده ویتمه کلور فتحاتله ومیتمه کلور مشیخه وزننده یقال طفل یتیم ویتمان اذا لم یبلغ الحلم وقد فقد اباه (الایتام) همزه‌نك کسریله خاتونك ولدی یتیم قالمق معناسنه‌در یقال ایتمت المرأة اذا صار اولادها یتامی (الموتم) محسن وزننده اولادی یتیم قالمش خاتونه دینور جمعی میاتیم در یقال امرأة موتم ونسوة میاتیم (الیتم) فتحتینله برایشده قصور وفتور اوزره اولمق معناسنه‌در یقال یتم الرجل یتما من الباب الرابع اذا قصر وفتر و یولده یورلمغله آغر آغر یوریوب اویالنمق معناسنه‌در یقال یتم الرجل اذا اعیا وابطاء ❊ مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (الیتم) یانك فتحیله هم وحزن معناسنه‌در یقال فی قلبه یتم ای هم (الیتایم) یای تحتیه‌نك فتحیله بادیه‌ده نیچه قوملقلردر که بری برندن منقطع ومنفردلردر علی قول وجه مذکور اوزره نیچه جباله اطلاق اولنور (الیتیم) تشدید یا ایله صغیر وزننده یاخود زبیر وزننده برطاغك آدیدر (یارم) هاجر وزننده اصفهان قضاسنده برقریه آدیدر و برموضع اخر آدیدر نته که ابوتمام شعرنده ذکر ایلدی (الیاسمون) سین مفتوحه ایله معروف چچکدر که ترکیده یاسمین تعبیر اولنور انواعی اولور لطیف چچکدر مفردی یاسم درصاحب وزننده یاخود هاجر وعالم وزننده دروبونك عالمون لفظندن غیری نظیری یوقدر و بعضلر عندنده فارسیدن معرب اولمغله جمع مجراسنه جاری اولمز و یاسمینك بیاض وصاری نوعی اولور استشمامی پیر وسالخورده‌لره نافع وصداع بلغمی یه وزکام عارضه سنه مفید وقوری اولان مسحوقنك ذروری شعر اسودی مبیض ومسحوق اولان چچکنك صویندن برقیه سنی اوچ کون متوالیا شرب رحمدن اقان دمی قطع ایلمکده مجربدر (الایلة) همزه‌نك ولامك فتحیله دپرنوب قلدامغه دینور حرکت معناسنه وسسه دینور تقول ماسمعت له ایلة ای صوتا و بوافعله وزننده دز فیعله وزننده دکلدر یعنی زائد اولان همزه سیدر (یلم) فتحتینله لم ماده‌سنده ذکر اولندی (الیم) یانك فتحی ومیمك تشدیدیله دریایه دینور بحر معناسنه ویم کلمه‌سنك نه جمع سالمی کلور ویم یبانی کوکرجینه دینور حمام وحشی معناسنه ویم اشتر نخعی قلجنك آدیدر ونجد الکاسنده برصو آدیدر ویم مصدر اولور دریایه القا اولنمق معناسنه یقال یم الرجل علی المجهول فهو میموم ای طرح فی الیم ودکز طاشمغله ساحل دکز ایچره قالمق معناسنه‌در یقال یم الساحل علی المجهول اذا غلبه البحر فطمی علیه (الیمام) سحاب وزننده و(الیمم) فتحتینله

بونلرده يبانى كوكرجينه دينور حمام وحشى معناسنه (التيمم) تفعل وزننده كركى كبى قصد وآهنك ايلمك
معناسنه در يقال تيممه اذا توخاه وتعمده اصلى تأمم ايدى ياء همزه دن مبدل اولدى وعرف شرعده آبدست
بدلى وجه مشروع اوزره طهارت شرعيه قلمق معناسنه مستعملدركه بوزى واللرى درسكه وارنجه طپراغله
مسح ايلمكدن عبارتدر قصد صعيدى متضمندر يقال تيمم المريض اذا مسح وجهه ويديه بالتراب (التيميم
تفعيل وزننده بودخى قصد ايلمك معناسنه در يقال يممه اذا قصده وخسته يه تيمم ايتدرمك معناسنه در
يقال يمم المريض للصلاة اذا مسح وجهه ويديه بالتراب فتيمم هو (اليمامة) و (اليمام) يانك فتحيله قصد وتعمد
معناسنه در ويمامه زرقاء ايله ملقبه شول قزك اسميدركه اوچ كونلك مسافه ده اولان نسنه يى كوررايدى كوزى
كوك اولديغندن زرقاء اطلاق اولنمشيدى ابصر من زرقاء مثلنك منشأيدر ويمامه جو ديدكلرى الكاك
اسميدركه مدينه ايله مكه نك شرقى وسطندن بصره وكوفه يه اون آلتى مرحله يه دك ارضدن عبارتدر مز بوره يه
منسوب واسميله مسمادر الكاء مز بوره ارض حجازك سائرلرندن ازيد واكثر خرما القلرى مشتملدر ومسيلمة الكذاب
اوراده دعواى نبوت ايلدى نسبتنده يمامى دينور ويمام ويمامه اوك جهتنه دينور امام معناسنه تقول امض
يمامى ويمامتى اى امامى ظاهرا بونلرده دخى ياء همزه دن مبدله در (الميم) معظم وزننده همبشه مطالب وآماله
ظفرياب اولان آدمه دينور يقال هو ميمم اى ظافر بمطالبه (يمى) حتى وزننده بطيحه ده بر نهرك آديدر لطيف
ونازك بالقلرى اولور (اليمة) يانك فتحيله بر موضع آديدر (بنو يمم) عربدن بر بطندر (اليتم) يانك ونونك فتحيله
بزر قطونا اسميدركه قرنى يارق تخمى ديدكلرى دارودر مفردى يمه در وبر بشقه اوتك دخى اسميدركه يارهلرده
استعمال اولنور تركيده قلج اوتى ويارە اوتى ديدكلريدر (اليوم) قوم وزننده معروفدركه كون تعبير اولنور فارسيده
روز دينور جمعى ايام در اصلى ايوام ايدى ✻ مؤلفك بصائرده بياننه كوره يوم طلوع فجردن غروب شمسه قدر
ونهار طلوع شمسدن معتبردر انتهى ويقال يوم ايوم كليل اليل ويوم يوم كمكتنف ويوم ووم كمكتنف ايضا
واو يادن مبدله در ويوم ذو ايام ويوم ذواياويم اى شديد وآخر يوم فى الشهر يعنى شدت ومحنتلو كون ياخود
سلخ كونى ديمكدر وعربلر ايام الله ديرلر نعم الله معناسنه كه حاليت ومحليت اعتباريله در تقول ذكرهم بايام الله
اى بنعمه تعالى (المياومة) مقاتله وزننده و (اليوام) قتال وزننده كونلك ايله معامله ايلمك معناسنه در يقال ياومه مياومة
ويواما اذا عامله بالايام (يام) حام وزننده يمنده بر قبيله آديدر ونوح عليه السلام حضرتلرينك اوغلنك آديدركه
طوفانده غرق اولدى (يووم) جوءب وزننده حبش قبائلندن بر قبيله آديدر (اليهم) فتحتينله دلولكه دينور يقال
به يهم اى جنون (الايهم) احمر وزننده عقل وفهم وادراكدن بى بهره آدمه دينور يقال رجل ايهم اى لاعقل له
ولافهم وطايمجق دوز ويا پچين طاشه دينور وصرب طاغه دينور وصاغر آدمه دينور يقال هو ايهم اى اصم
وچول صحرايه دينور بريه معناسنه وبهادره دينور واساميدندر جبلة بن الايهم آخر ملوك غسانيدر (الايهمان) تثنيه
بنيه سيله عند اهل الباديه سيل صو يله اسرمش آدمجل دوه يه اطلاق اولنور وعند الحاضره يعنى اهل امصار عندنده
سيل صو يله يانغنه اطلاق اولنور يقال اعوذ بالله من الايهمين اى السيل والجمل الهائج الصئول عند اهل البادية
والسيل والحريق عند الحاضرة (اليهماء) صحراء وزننده جهت وجانبى بولنميان يبابانه دينور يقال فلاة يهماء
اى لايهتدى فيها وپك قحط وشديد سنه يه دينور كه اصلا فرج وانشراحى ناياب اوله تجز الميم بعون الله الكريم

✻ بـــاب النون ✻ ✻ فصـــل الهمزة ✻

(الابن) همزه نك فتحى وبانك سكونيله تهمت ايلمك معناسنه در يقال ابنه بشئ ابنا من الباب الاول والثانى اذا اتهمه
وبر آدمى يوزينه قرشو عيبلمك معناسنه در يقال ابنه اذا عابه فى وجهه وياره ده قان طورمقدن قرارمق معناسنه در
يقال ابن الدم فى الجرح اذا اسود (المأبون) تهمت اولنمش آدمه دينوركه كرك خير كرك شر جهتيله اولسون يقال
هو مأبون بخير اوشر واكر مطلق ذكر اولنورسه شر ايله متهم ديمك اولور يقال هو مأبون اى متهم بشر ظاهرا
خيرده تهمت ظن وكمان معناسنه حمل اولنور (التأبين) تفعيل وزننده بودخى بر آدمى يوزينه قرشو عيبلمك
معناسنه در يقال ابنه اذا عابه فى وجهه وپشروب يمك ايچون دومك طمرندن فصد ايلمك معناسنه دركه
اهل باديه قحط ايامنده ايدرلر يقال ابن الرجل اذا فصد عرق البعير ليؤخذ دمه فيشوى ويؤكل ووفات ايلمش
آدمك محاسن اوصافنى ياد ايدهرك مدح وثنا ايلمك معناسنه در يقال ابنه اذا مدحه بعد موته وايزه اويمق
معناسنه در يقال ابنه اذا اقتفى اثره وبر نسنه يه منتظر اولمق معناسنه در يقال ابنه اذا ترقبه (التأبن) تفعل
وزننده بودخى ايزه اويمق معناسنه در يقال تأبنه اذا اقتفى اثره (الابنة) همزه نك ضميله اغاج دالنده اولان تكمه يه

دینور یقـال عود کثیر الابنة ای العقدة وعیب ونقیصه معنـاسنه در علت معهوده بوندن مأخوذ در یقال
فی حسبه ابنة ای عیب ورجل خصیف معناسنه درکه خصافت صاحبی یعنی عقل ورشدی متین ومستحکم آدمه
دینور ❊ شارح دیرکه خصیفك بورایه مناسبتی بوقدر خیصف اولمق اغلبدرکه ضروط دیمکدر انتهی وابنه دوه‌نك
بوغازنده اولان یومری یجه اته دینور وحقد وکینه معناسنه در یقـال فی قلبه ابنة ای حقد (الابن) کتف وزننده
قویو وغلیظ اولان طعام وشرابه دینور (الابّان) همزه‌نك کسری وبانك تشدیدیله برنسنه‌نك وقتنه علی قول
اوّل هنکامنه دینور یقال ابّان الشیء ای حینه اواوّله ❊ شارح دیرکه وزنی فعال در بعضلر نونی زیادویه حمل ایله
وزنی فعلان اولمق اوزره رسم ایلدیلرکه ابّ مادّه سندن اولور (الآبن) صاحب وزننده قوری طعامه دینور
یقال طعـام آبن ای یابس (ابان) سحـاب وزنـنـده اسامیدندر ابان بن عمرو وابن سعید اصحـابدندر ونیجه
محدّث اسملریدر وابان کلمه‌سی منصرفدر فعال وزننده در وابان حاجر شرقیسنده برطاغك آدیدرکه انده خرمالق
وصووادر وبنی فزاره یوردنده برطاغك آدیدر (ذو ابان) برموضعدر (ابانان) ایکی طاغه اطلاق اولنور برینه
متابع وبرینه ابان دینور بعده تغلیب اولندی (الابانة) کتابه وزننده برکلمه درکه جمیع اصحاب ویاران معناسنه در یقال
جاء فی ابانته ای فی کل اصحابه (ابنی) همزه‌نك ضمیله لبنی وزننده برموضعدر (ابین) زبیر وزننده ابن سفیاندرکه
محدثدر (دیرابوّن) تنور وزننده یاخود ایبون که افیون وزننده در جزیرهٔ ابن عمرده برمناستردرا کاقریب براوزون
اوزادی عمارت واردر آنده برمزار عظیم اولمغله نوح پیغمبرك علی نبینا وعلیه السلام قبری اولمق اوزره منقولدر (الاتان)
تای فوقیه ایله سحاب وزننده دیشی اشکه دینور ها یله اتانه لغت قلیله در جمعی آتن در همزه‌نك مدّی وتانك ضمیله عناق
واعنق کبی واتن کلور ضمتینله واتن کلور تانك سکونیله وماتوناء کلور ❊ شارحك بیاننه کوره بواسم جمعدر واتان قیو
باشنده صوچکن آدمك طوردیغی یره دینور بوایکی معناده همزه‌نك کسریله ده لغتدر ومخفمك قاعده‌سنه یعنی دوشکی
اولان اغاجه دینورکه تخته‌لر آنك اوزرینه یاپیلور واتان الضحل دیبی یقین قیونك اغزنده اولان شول قیایه دینورکه اوزری
یوصون باغلیوب دوز وطایجق اوله علی قول صوایچره اولان شول قیایه دینورکه نصفی صوایچره ونصفی طشره‌ده اوله
(الاتن) همزه‌نك فتحی وتانك سکونیله و (الاتون) قعود وزننده بریرده ثابت ومقیم اولمق معناسنه در یقال اتن بالمکان
اتنا واتونا من الباب الثانی اذا اقام وثبت (الاتنان) فتحاتله آدمی صیق صیق آنه رق یوریمك معناسنه در یقال اتن
الرجل اتنانا اذا قارب الخطو (الاتوّن) تنوّر وزننده وبعضا مخفف اولور اتمکجی وکرججی مقوله‌سنك فرونلرینه
وحمّام کلخننه دینور جمعی اتن کلور همزه‌نك ضمیله واتاتین کلورکه مشدّده‌نك جمعیدر (الاتن) همزه‌نك فتحیله یتن
معناسنه درکه یکی طوغان چوجغك ایاقلری باشندن مقدم ظهور ایلمکه دینورکه ترس طوغمقدر تنه‌که ماده سنده
مرسومدر روخاتون چوجغی ترس طوغرمق معناسنه در یقـال اتنت المرأة اتنـا بمعنی یتنت (الاتن) ضمتینـله
یوجه یرلره دینور (الایتان) اکرام وزننده بودخی چوجغی منکوس طوغرمق معناسنه در یقال آتنت المرأة بمعنی
ایتنت ای ولدت الولد منکوسا وهوان یخرج رجلاه قبل یدیه (الاثین) ثای مثلثه ایله امیر وزننده کوکاونسنه‌یه دینور
یقال شیء اثین ای اصیل (اثان) سحاب وزننده ابن نعیم درکه تابعیدر (الاثنة) غرفه وزننده صیق وچتلق مغیلان
اغاجلغنه دینورنته که اول رسمه سدر اغاجلغنه عیص دینور جمعی اثن کلورصرد وزننده (الاثن) ضمتینله بت وصنم
معناسنه اولان وثن لفظندن جمع اولور وثن لفظنك جمعی ضمتینله وثن اولوب بعده واوی همزه‌یه ابدالله اثن دیرلر
ومنه قرأ جماعات من القراء ❊ ان یدعون من دونه الا اثنا ❊ الایة (الآجن) جیمله صاحب وزننده لون وطعمی متغیر
اولمش صویه دینور یقـال ماء آجن ای المتغیر الطعم واللون (الاجن) همزه‌نك فتحی وجیمك سکونیله و (الاجن)
فتحتینله و (الاجون) قعود وزننده صویك طعم ولونی متغیر اولمق معنـاسنه در یقال اجن الماء واجن اجنا واجنا
واجونا من الباب الثانی والاول والرابع اذا تغیر طعمه ولونه واجن چرپیچی بزچرپمك معناسنه در یقال اجن القصار
الثوب اجنـا اذا دقه (الاجنة) همزه‌نك حرکات ثلاثیله وجنه معناسنه درکه یکاغه دینور (الاجانة) همزه‌نك
کسری وجیمك تشدیدیله و (الایجانة) یای تحتیه ایله و (الانجانة) نونله معروف قابدر جمعی اجاجین در ❊ شارحك
بیاننه کوره بیوك طاس وتغار ولکنچه دیدکلری قابلر اوله جقدر زمخشری مقدّمه ده بالکز طاس ایله تفسیر ایلدی
وبعض نسخه ده یای تحتیه ایله ایجانه برنده لامله الجانه مرسومدر جمله سنك اصلی اجّانه در تشدید جیمله (الاحنة)
همزه‌نك کسری وحای مهمله‌نك سکونیله حقد وکینه معنـاسنـه در یقال به لی احنة ای حقـد واویکه یه دینور
غضب معنـاسـنه جمعی احن کلور عنب وزننده (الاحن) همزه‌نك فتحیله مصدردر برکسه‌یه حقد وکین باغلمق
معنـاسنه یقـال احنه احنا من البـاب الرابع اذا حقده وطارلمق معنـا سنه‌در یقـال احن علیه اذا غضب

بالمؤاخنة) مفاعله وزننده مخاصمه ومعادات معناسنه در يقال آاحنه اذاعاداه (الآخني) خای معجمه ایله عاخنی
وزننده برچشید چبوقلی الاجه نك اسمیدر وآلحق كتان بزینه دینور (الاخنية) صاحبيه وزننده یابلره دینور قسی
معناسنه (المؤدن) همزهٔ ساكنه ودال مهملهٔ مفتوحه ایله مكرم وزننده بودوره دینور واوایله مودن لفظنده
لغتدر (الاذريون) همزه نك مدی وذال معجمه نك فتحيله بزدرلو صاری چچكدر كه اورته سنده قطيفه خاوی كبی
سیاه خاوی اولور تركیده كوجكنه قره كوزو بيوكنه آی چچكی دیرلر مزاجی حار و رطبدر عجملر نظاره سندن پك
خوشلنوب اعتبار ايدرلر وپپراقلرینی خانه لری ایچره نثر ایدرلر پك خوشبوی اولمز ❊ شارحك بيانه كوره آذركون
فارسی معربيدر كه آتش رنكلو دیمكدر (الاذن) همزه نك كسريله وفتحتينله و(الاذان) و(الاذانة) همزه لرك فتحيله
بیلمك معناسنه در يقال اذن بالشیء اذنا واذنا واذانا واذانة من الباب الرابع اذا علم به ومنه قوله تعالى ❊ فأذنوا
بحرب من الله ❊ اى كونوا على علم ويقال فعله باذنی ای بعلمی واذن واذين اميروزننده برآدمه برنسنه ضمننده
دستور ویرمك معناسنه دركه اذن ویرمك تعبير اولنور بوندن اسم اذن در همزهٔ مكسوره ایله دستور واجازه
معناسنه در يقال اذن له فی الشیء اذنا واذينا اذا اباحه له (الاذين) اميروزننده اذن كبی بیلكه دينور تقول فعله
باذنی واذينی ای بعلمی وقولاغه دينور اذن كبی واذين اذان معناسنه دركه نماز ایچون ندای معهوددر ومؤذنه دينور
ومحدثيندن محمد بن جعفرك پدرينك جدی اسميدر وبرقومك زعيم ومصلحتكذارينه دينور يقال هواذين القوم
ای زعيمهم وكفيل معناسنه در وشول محله دينور كه هرطرفدن اكا اذان سسی كلور اوله تقول نحن فی مكان اذين
اذا كان يأتيه الاذان من كل ناحية وابن اذين ابونواسك نديمی ايدی (الايذان) همزه نك كسريله بیلدرمك معناسنه در
يقال آذنه الامر وبالامر اذا اعلمه وبرخوش نسنه برآدمه عجب ويرمك معناسنه در يقال آذنه الشیء اذا اعجبه ومنع
ايلمك معناسنه در يقال آذنه اذا منعه واوتلرجا بجا قوريمغه باشلمق معناسنه مستعملدر كويا كه قوريمغه يوز
طوتديغی لسان حالله اعلام ايدر يقال آذن العشب اذا بدا يجفّ فبعضه رطب و بعضه يابس و برکسه نك قولاغنه
اورمق معناسنه در يقال آذنه اذا اصاب اذنه واذان اوقومق معناسنه در يقال آذن المؤذن بمعنی اذّن (التأذين)
تفعيل وزننده چوق اعلام ايلمك معناسنه در يقال اذّن الامر اذا اكثر اعلامه و برکسه نك قولاغنی بورمق
معناسنه در يقال اذّن فلانا اذا عرك اذنه وبرآدمه صومقوله سی شربه ويرميوب شربدن ردّ ومنع ايلمك
معناسنه در بناسی ازاله ایچوندر كه سلب اذن ودستور ايدر يقال اذّنه اذا ردّه عن الشرب فلم يسقه واباق
قابنه وسائر نسنه يه قولاق بكرمك معناسنه در يقال اذّن النعل وغيرها اذا جعل لها اذنا وتأذين اسم اولور
اذان معناسنه تقول سمعت تأذينه ای اذانه واذان اوقومق معناسنه در يقال اذّن المؤذّن بالصلاة اذا اعلم بها
(الاستيذان) دستور ديلمك معناسنه در يقال استأذنه اذا طلب منه الاذن (الاذن) فتحتينله برخوش سوزی
خوشلنوب تعجب ايده رك ديكلمك على قول مطلقا ديكلمك معناسنه در يقال اذن اليه واذن له اذنا من الباب
الرابع اذا استمع معجبا اوعامّ وشامه طعامك رايحه سی كلمكله اشتها وارزو قلمق معناسنه در يقال اذن لرايحة
الطعام اذا اشتهاه (الاذن) همزه نك ضميله و(الاذن) ضمتينله معروفدر كه قولاغه دينور وبومؤنثدر جمعی آذان
كلور رمدّ ايله وتقول العرب لبست اذنی له ای اعرضت عنه اوتغافلت يعنی بن قولاقلريمی آنك جهتندن اورتدم
ديرلر كه آندن اعراض ايتدم ياخود تغافل ايلدم ديمكدن كنايه در ويقال جاء فلان ناشرا اذنيه ای طامعا و اذن
هرنسنه نك ال ايله يابشه جق قبضه سنه وقوابنه اطلاق اولنور تقول خذ من اذنه ای معبضه ويقال اخذ من اذن
الكوز ای عروته واذن بنو بكر بن كلاب يوردنده برطاغك آديدر وسوزی اصغا وقبول ايدن آدمه اطلاق اولنور كه
سوزاسلر وسوز ديكلر آدم تعبير اولنور مفرد وجمعی مساويدر يقال فلان اذن ای مستمع قابل لما يقال له ويقال هم
اذن واذنا القلب تثنيه بنيه سيله يوركك يوقاريسنده اولان ايكی طرفلو ايكی كوجك نسنه دن عبارتدركه
قولاقلری يرنده در واذن ياخود ام اذن سماوه ترابنده برسياه قيالق آديدر كه آندن دكرمن طاشی قطع ايدرلر
(ذوالاذنين) انس بن مالك رضی الله عنه حضرتلرينك لقبيدر كلمات حضرت نبوی يی كركی كبی استماع وحفظ
ايلديكيچون ملقب اولدی ياخود مزاح ومطايبهٔ نبوی جهتيله ملقب اولدی (الاذانی) غرابی وزننده و(الآذن) آدم
وزننده قولاقلری بيوك واوزون آدمه دينور يقال رجل اذانی وآذن ای عظيم الاذن طويلها ويقال نعجة اذناء وكبش
آذن ای عظيمة الاذنين (الاذن) همزه نك فتحی وذالك سكونيله قولاغه اورمق ياطوقنمق معناسنه در يقال اذنه اذنا
من الباب الاول اذا اصاب اذنه وقولاق آغريمق معناسنه در يقال اذن الرجل علی المجهول اذا اشتكی اذنه (اذينه)
جهينه وزننده عمالبق طائفه سندن برپادشاه آديدر وبر وادی اسميدر (بنواذن) همزهٔ مضمومه ايله بربطندر

اذن الحمار) برنباتدر که هاویج کبی ایری کوکی اولور حلو اولمغله اکل اولنور (آذان الفار) مدایله برنباتدر بارد ورطبدر
قاورلمش اریه اونیله ضمادی کوزده اولان ورمی تحلیل ایدر بونی مفرداتده مرزنکوش ایله بیان ایتمشلر واقعا فارسیده
دخی مرزنکوش صیچان قولاغی دیمکدر ترکیده تحریفله مرجانکوش دیرلر (آذان الجدی) لسان الحمل دیدکاری
نباتدر که سکیرلی یپراق تعبیر اولنور (آذان العبد) چوبان دودکی دیدکاری نباتدر (آذان الفیل) قلقاس دیدکاری
سبزه درکه شامده معروفدر (آذان الدب) بوصیردرکه قاطرقویریغی وصغرقویریغی دیدکاری نباتدر وترکیده
آیوقولاغی دیدکلرینه حالی دینور (آذان القسیس) قیاقر وغندن برنوعدرکه قدح مریم وجعه کوبکی وسقسی
کوزلی دیدکلریدر (آذان الارنب) خذنی معك اطلاق ایتدکاری یاپشقان اوتیدرکه طوشان قولاغی وطول عورت
یپراغی تعبیر ایدرلر (اذن الشاة) برکونه نباتدر مفرداتده لصیق ایله مفسردر (الاذان) سحاب وزننده اسمدر
وجه معروف اوزره کلمات معهوده ایله جماعت مسلمینی نمازه دعوت ایچون ندایه دینور ❊ شارح دیرکه ایذان مقامنده
قائم اولور اعلام معناسنه ومصباحده تأذیندن اسم اولمق اوزره مرسومدر کلام وجهاز تکلیم وتجهیزدن اسم
اولدیغی کبی انتهی واذان اقامه معناسنه درکه جماعت امامله فرضه قیام ایچون اقامت کتورمکدن عبارتدر (التاذن
تفعل وزننده یمین ایتمك معناسنه در یقال تاذن الرجل اذا اقسم ویلدرمك معناسنه در یقال تأذن الامر اذا اعلمه
وامیر اولان آدم ناسه اعلا صوتله برماده ضمننده نهی وتهدید ایتمك معناسنه در یقال تاذن الامیر فی الناس اذا نادی فیهم
یتهدد (المیئذنة) مکنسه وزننده اذان اوقویه جق موضعه یاخود مناره یه دینور یقال اذن فی المیذنة ای موضع الاذان
اوالمنارة وصومعه یه اطلاق اولنور (اذن) همزه نك کسری وذالك فتحیله برکلمه درکه جزاء وجوابده ذکر اولنور
ان کان الامر کما ذکرت تأویلنده در یعنی برآدم آتیك اللیلة یعنی بوکیجه سکا کلورم دیسه جوابنده اذن اکرمك
دیرلر که واقعا دیدیکك کبی کلورسك بنده سکا اکرام ایدرم دیمکدر وکاه اولورکه همزه سنی حذف ایدوب ذن دیرلر
واکر اذن اوزره وقف ایدرسك نونی الفه تبدیلله اذا دیرسن (الآذن) حاجب وزننده ومرادفیدرکه سلاطین پرده
دارینه ودربانینه دینور (الاذنة) فتحاتله حبه ودانه نك یپراغنه دینور کرك غلالده وکرك میوه لرده اولسون که ابتدا
چیقان خرده یپراقلریدر یقال خرجت اذنة الحب ای ورقه وخرده دوه لره وقیونلره اطلاق اولنور وصمانه
دینور تبن معناسنه جمعی اذن در هاسز واذنه سبب اشتها اولان طعام رایحه سنه دینور یقال هذا طعام لا اذنة له
ای لاشهوة لریحه واذنه طرسوس قربنده برشهر آدیدر حالا الفك مدیله ودال مهمله ایله آدنه دیدکلریدر ❊ شارحك
بیاننه کوره ابوسلیم اذنه نام کمسه بنا کرده سیدر واذنه مکه قربنده برطاغ آدیدر (آذین) آمین وزننده اسامیدندر
منصور بن آذین وعلی بن حسن بن آذین محدثلردر (اذون) صبور وزننده ری قضاسنده برموضعدر (الاذنات
فتحاتله حمی فید نام محلده برقاچ کوجك تپه لردر فید ایله مابینی اون میل مقداره قریبدر مفردی اذنه در (المؤذنة
مکرمه وزننده برقوش آدیدر وسلیمان بن اذنان محدثدر (الارن) فتحتینله و (الارین) امیر وزننده و (الاران
کتاب وزننده جنبشلنوب نشاطلنمق معناسنه در یقال ارن الرجل ارنا وارینا وارانا من الباب الرابع اذا نشط
الارن) کتف وزننده و (الارون) صبور وزننده شن وشاد ونشاطمند آدمه دینور وارون آغویه دینور
یقال سقاه ارونا ای سما وفیل بینیسنه دینور که سم اولمغله اکل ایدن هلاك اولور جمعی ارن در کتب وزننده
وارون طبرستانده بربلده آدیدر (الاران) کتاب وزننده جنازه غسل ایتدکاری تنه شوی تخته سنه علی قول
تابوته دینور وقلجه دینور ووحشی جانور یتاغنه دینور جمعی ارن در کتب وزننده وبرموضع اسمیدر که
اکا بقر نسبت اولنور وشاة اران اضافتله ارکك صغرك لقبیدر اینکی طلب ایدر اولدیغیچون وبوشاة غنم ومعز
وبقردن اعم اولان قول ولغته مبنیدر (المیران) میزان وزننده بودخی وحشی جانور یتاغنه دینور جمعی مآرین
کلور مصابیح کبی (المؤآرنة) مقاتله وزننده و (الاران) قتال وزننده فخر ومباهات ایتمك معناسنه در یقال
آرنه مؤآرنة وارانا اذا باهاه وبوغه اینك اسمك معناسنه درکه اینکه قزمسندن عبارتدر یقال آرن الثور البقرة
اذا طلبها (الارنة) غرفه وزننده تازه چایر پنیرینه دینور یقال اطعمنی ارنة ای جبنا رطبا وایچه جك شرابه دینور
وبرجنس دانه اسمیدر که سود ایچره طرح اولندقده قتیلنوب پنیر اولور ارانی دخی دیرلر حباری وزننده کذلك ارین
دخی دینور زبیر وزننده واکا اربی دخی دینور بای موحده ایله (الارن) قرن وزننده اصرمق معناسنه در یقال
ارنه ارنا من الباب الاول اذا عضه (الارین) امیر وزننده هدر وباطل معناسنه در یقال دمه ارین ای هدر
ومکان معناسنه در وبرموضع آدیدر (آرن) جبل وزننده بربلده آدیدر (ارینه) جهینه وزننده مدینه ده برناحیه
آدیدر (ارینه) زبیریه وزننده ضریه قربنده غنی قبیله سنه مخصوص برصو آدیدر (ارون) صبور وزننده وخیف

الارين) امير وزننده و (ارينه) جهينه وزننده برر موضعلردر (ارن) كتف وزننده عمير بن جبل البجلى فرسنك
آديدر (ارّان) شدّاد وزننده اذربيجان الكاسنده براقليم عرفى يعنى برمملكت آديدر وقزوين ايالتنده برقلعه اسميدر
ومضر قبيله سى ديارنده مدينهٔ حرّان آديدر (الارانية) سحابيه وزننده حمض اشجارندن طويل الساق اولان
شجره دينور (الآسن) صاحب وزننده طعم ولونى متغير اولمش صويه دينور يقال ماء آسن اى آجن (الاسن
فتحتينله و (الاسون) قعود وزننده صويك طعم ولونى متغير اولمق معناسنه در يقال اسن الماء واسن اسنا واسونا
من الباب الثانى والاول والرابع اذا تغير طعمه ولونه واسن قيويه كيرنه ادم قيونك بد رايحه سندن بايلمق معناسنه در
يقال اسن الرجل اسنا من الباب الرابع اذادخل البئر فاصابته ريح منتنة فغشى عليه (الاسن) همزه نك فتحيله برادمك
مقعدنه تيمه او رمق معناسنه در يقال اسن له اسنا من الباب الثانى والاول اذا كسعه برجله وبرنسنه يى ابقا ايلمك
معناسنه در تقول اسنت له اى ابقيت له (التأسن) تفعل وزننده كچن اوقاتى تذكر ايلمك معناسنه در يقال تأسن
الرجل اذا تذكر العهد الماضى وبرخصوصده اويالنوب اكلنمك معناسنه در يقال تأسن فلان اذا ابطأ واعتل
و بركسه پدرينك خويله خويلنمق معناسنه در يقال تأسن اباه اذا اخذ اخلاقه وصومتغير اولمق معناسنه در يقال
تاسن الماء اذا تغير (الاسن) ضمتينله خوى معناسنه در يقال له اسن كريم اى خلق و يمنده بر وادى آديدر وقولان
واورغان مقوله سنك برقاتنه دينور و بدنده شحم بقيه سنه يعنى قوت بقيه سنه دينور يقال سمنت ناقته على اسن
اى على بقية شحم جمعى آاسان كلور (الاسن) همزه نك كسريله و (الاسن) عنل وزننده بونلرده شحم وقوت
بقيه سنه دينور (الاسينة) سفينه وزننده كيريش قاتلرندن برقاته دينور جمعى اسابن در وشول يالك قات نصمه يه
دينور كه برقاچ قات ايدوب قولان يا ديزدكين ايدرلر مرادبونلركده برقاتيدر (اسنى) همزه نك كسرى وفتحيله صعيد
مصرده بربلده در مهمات نام كتابك وسائر بعض مؤلفات صاحبى علامه عبد الرحيم بن حسن الاسنائى الفقيه
الشافعى اورادندر (الاشنة) همزه مضمومه وشين معجمه ايله برنسنه در كه بليد وچام اغاجلرنده تكون ايدوب انلره
صارمشو راغاج كوكندن قاولمش يوفقه قبوغه شبيه و بياض وخوشبوى اولور تركيده اغاج يوصونى تعبير اولنور
اشنى) حسنى وزننده صعيد مصرده برقريه در وبومهمله ايله اسنى دكلدر (اشنونه) همزه نك ضميله اندلسده
برحصاردر (الاشنان) همزه نك ضمى وكسريله معروفدر كه چوغان ديدكلرى نباته دينور جرب وحكه علتلرينه
نافع وجالى ومنق ودم حيضى مدر ورحمدن جنينى حيا وميتا مسقطدر (التأشن) تفعل وزننده اشنان ايله ال يايقمق
معناسنه دريقال تأشن الرجل اذا غسل يديه بالاشنان و بيعنه نيچه محدثلر منسوبلردر محمد بن احمد بن هلال
الرقى الاشنانى كبى (الاصيان) مصغر بنيه سيله اصيلال كلمه سنده لغتدر كه اصيل كلمه سنك مصغريدر ايكندى ايله
اخشام ارالغى اولان وقته دينور تقول لقيته اصيانا اى اصيلالا (اظان) ظاى معجمه ايله كتاب وزننده برموضعدر
الافن) دفن وزننده وقفسز سود صاغمق معناسنه در و بوحيوانى افساد ايدر يقال افن الناقة افنا من الباب
الثانى اذا حلبها فى غير حينها وياورى انا سنك مه سسنده اولان سودى هپ امك معناسنه در يقال افن الفصيل
اذا شرب مافى الضرع كله وناقه نك سودى آز اولمق معناسنه در يقال افنت الناقة افنا من الباب الرابع اذاقل لبنها
وخداى متعال برآدمى مأفون قلمق معناسنه در يقال افنه الله افنا من الباب الثانى اذا جعله مأفونا (الافنة
فرحه وزننده سودى ازجه اولان ناقه يه دينور (المأفون) عقل ورأى وادراكى ضعيف و واهى سبكمغز آدمه دينور
يقال رجل مأفون اى الضعيف الرأى والعقل ذكر اولنان افن الفصيل ماده سسندندر كويا كه عقل وادراكى
بالكليه منزوع اولمشدر و بيهوده لاف وكذافله تمدح ايدن فضوله دينور يقال رجل مأفون اى متمدح بماليس
عنده وشول طعامه دينور كه ظاهرا پك خوش كورينوب لكن خير وصلاح ومنفعتى اولميه يقال افن الطعام
على المجهول افنا فهو مأفون وهو الذى يعجبك ولاخير فيه (الافين) امير وزننده بودخى رأى وعقل ورشدى
واهى سبكمغز آدمه دينور ومنه المثل ان الرقين يغطى افن الافين يعنى زينت ظاهره احمقك حمقنى
ستر ايدر وافين بيهوده يره لاف وكذافله تمدح ايدن فضوله دينور وچورك چوزه دينور ودوه كوچكنه دينور
الافن) همزه نك فتحى وفانك سكونيله وفتحتينله جوز چورك اولمق معناسنه در يقال افن الجوز افنا من الباب
الرابع اذا صار افينا وافن بر نبات آديدر كه افانى دخى دينور سكارى وزننده بونى ايت اوزمى ديدكلرى نباتله بيان
ايدرلر (الافان) تشديد فايله اتّان وزننده وهر ادفيدر كه برنسنه نك وقت وزماننه ياخود اول هنكامنه دينور يقال اخذه
بافّانه اى باباّنه (التأفن) تفعل وزننده اكسلمك معناسنه در يقال تأفن الشئ اذا تنقص و برآدم متصلف اولديغى
رشد و رويت خلقيله تخلق كوستروب بيهوده زيركلك اظهار ايلمك معناسنه در يقال تأفن الرجل اذا تخلق بماليس

فيه وبده هي و برايشك اوته سني بو قليوب آراشدرمق معناسنه در يقـال تأفن اواخر الامور اذا تتبعها (الافنة)
حقه وزننده طاشدن يا بالش اوه دينور جمعي افن در صرد وزننده ❊ شارحك بيانته كوره قوش قسمنه مخصوصدر كه
كومس اوله جقدر (الائتفان) ايقان وزننده ومرادفيدر كما سيجيء يقال آافن الامر لغة في ايقن (الاكنة) همزه نك
ضميله وكنه معنـاسنه در كه قوش يواسنه دينور (اكينه) جهينه وزننده ابن زيد التميمي التابعي در (الين) امير
وزننده مر وقضاسنده برقريه در (الامن) همزه نك فتحي وميمك سكونيله و (الآمن) صـاحب وزننده اسملردر
قورقوسزلغه دينور كه در وندن خوفدن اثر اولميوب ساكن وآسوده اولمسندن عبارتدر يقـال هو في امن منه وآمن
وهو ضد الخوف ظاهرا صاحب وزننده آمن كاهل وحارك كبي اسمدر يا خود مبالغه در و آمن واماني سـلام
وزننده وامن فتحتينله وامنه فتحـاتله وامن همزه نك كسريله مصدرلر در قورقوسز آسوده اولمق معناسنه در
يقال امن الرجل امنا وامانا وامنـا وامنة وامنا من الباب الرابع ضد خاف (الآمن) صـاحب وزننده و (الامين
امير وزننده قلبنده خوف واندیشـه اولميوب آسوده دل اولان آدمه دينور وامين غـدر وخيانت نقيصه سندن
مأمون اولان موثوق ومعتمد آدمه دينور وقوي وزورمند آدمه دينور قوتنه اعتماد اولنديغيچون يقال رجل امين
اي قوي ومؤتمن معناسنه در كه اسم فاعلـدر برنسنه يي بركسه يه ايناتوب اعتماد ايدن آدمه دينور كه انك حقنده
صافدل اولور يقال رجل امين اي مؤتمن ومؤتمن معناسنه در كه اسم مفعولدر معتمد عليه آدمه دينور بو صورتده
ضد اولور يقال رجل امين اي مؤتمن وامين اسمـاء صفات الهيه دن براسم شريفـدر ❊ شارح ديركه اسم الهي
مؤمن در عبادني ظلمدن واولياه ومطيعلريني عذابدن امين ايديجي معناسـنه در مكركه بوراده امين آمن معنـاسنه
اوله كه اسم فاعلدر (الامنة) همزه وزننده وفتحاتله شول آدمه دينور كه هر خصوصده اكا هر كس امن واعتماد ايدر اوله
يقال هو امنة وامنة اي يأمنه كل احد في كل شيء (الامن) همزه نك فتحيله برآدمي برنسنه اوزره امين قلمق معناسنه در
يقال امنه على كذا امنا من الباب الرابع اذا جعـله امينا عليه وامن دين وخلق وخوي معـناسنه مستعملدر ومنه
يقال ما احسن امنك اي دينك وخلقك و بونده فتحتينله ده لغتدر ووثوق واعتماد معناسنه در يقال ما امن ان يجد
صحابة اي ما وثق اوما كاد پس قول ثاني يه كوره قرب معناسنه اولور (التأمين) تفعيل وزننده و (الائتمان) افتعـال
وزننده و (الاستيمان) بونلرده برآدمي برنسنه اوزره امين قلمق معناسنه در يقـال آمنه على كذا وائتمنه واستأمنه بمعنى
امنه عليه ❊ شارح ديركه استيمان امان طلب ايلمك وامانه داخل اولمق معنالرينه ده كلور انتهى وتأمين برآدمي امن
وامانه اوزره قلمق وامان ويرمك معناسنه در يقـال آمنه اذا جعل في الامن (الامانة) سلامه وزننده برآدم امين
ومعتمد اولمق معناسنه دريقـال امن الرجل امانة من الباب الخامس اذا كان امينا وامانه بو معناده اسم اولور يقـال
هو اهل الامانة اي ليس فيه خيانة وامين كسه عهده سنه وديعه قلنان نسنه يه دينور يقـال ادى امانته اي وديعته
مترجم ديركه هدايه شرحي نهايه ده مسطوردركه امانه وديعه دن اعمدر زيرا مال مضاربه وعاريه و بضاعه ومال
شركت مقوله سنه امانه اطلاق اولنور وديعه اطلاق اولنمز انتهى وقوله تعـالى ❊ انا عرضنا الامانة على السموات
والارض ❊ الآية اي الفرائض المفروضة او النية التي يعتقدها فيما يظهره باللسان من الايمان و يؤديه من جميع
الفرائض في الظاهر لان الله تعالى ائتمنه عليهـا ولم يظهرها لاحد من خلقه پس بركسـه لسانله اظهار ايلديكي
توحيد وتصديقي قلبنده دخي اضمار واعتقـاد ايلسه اماتني ادا ايلمش اولور واكر ظـاهرده تصديق وتوحيـد
ايدوب باطنده تكذيبيله نفاق ايدرسه اماتني حامل اولوب ادا ايلمز اولور ❊ مؤلفـك بصائرده بيـاننه كوره بعضلر
اماتي كلمهٔ توحيد ايله و بعضلر عدالت ايله و بعضـلر حروف تهجي ايله و بعضلر عقل ايله تفسـير ايلديلر وقول
اخير مرجحدر زيرا معرفت توحيد وسائري آنكله متحصل اولور وحمل ماده سنده مؤلف انساندن مراد كافردر
وحمل اماتندن مراد خيانتدر ديو دقيقه بيان ايلمشيدي و بعضلر عندنده طبيعيه واختياريه يه شامل طاعت الهيدر
لكن اغلبيه اولان عقل وتكليفدر واباء وامتنـاعدن مراد اباء طبيعيدر كه عدم لياقت وقابليتلريندن عبارتدر وحمل
انساندن مراد نوع انسانك فطرتلرنده مركوز اولان قابليت واستعدادلريدر وظلوم وجهول اولملري قوت غضبيه
وشهويه لرينك غالب اولمسنه مبنيدر قال لسان الغيب ❊ آسمان بار امانت نتوانست كشيد ❊ قرعهٔ عشق بنام من ديوانه زدند
انتهى (الامنة) فتحاتله بودخي خيانت مقابليدر كه اسمدر يقال به امنة اي ليس فيه خيانة (الامان) رمان وزننده
او برنجه وصفدر امين ومعتمـد معناسنه در (الايمان) همزه نك كسريله برآدمي سويلديكي سوزنده تصديق ايلمك
معناسنه در كه اينانمق تعبير اولنور كويا كه خلافدن مخاطبي امين ايدر وتصديق شرعيده كندي نفسني عقابدن امين ايلر
يقال آمن به ايمانا اذا صدقه و وثوق واعتمـاد ايلمك معنـاسنه در يقـال آمنه اذا وثقه وخضوع ومسكنت

مطلب

اظهار ایلمك معناسنه در یقال آمن له اذا اظهر له الخضوع وشر یعتی قبول ایلمك معناسنه مستعملدر یقال
آمن فلان اذا قبل الشریعة وبرآدمی امن وامان اوزره قلمق معناسنه در یقال آمنه بمعنی آمنه (الامن) کتف
وزننده نفسنه امین وسالم اولمق ایچون برکسه دن استیجار ایله زیرپناهنده اولان آدمه دینور یقال
هو امن له ای مستجیر له لیأمن علی نفسه (الامون) صبور وزننده بنیه وترکیبی قوند وقوی وموثوق اولان ناقه یه
دینورکه فتور وعثارغائله سندن مأمون اولور یقال ناقة امون ای وثیقة الخلق جمعی امن در ککتب وزننده
(الآمن) مدایله احمد وزننده مالك خالص واشرفنه اطلاق اولنورکه ابتدا لدن امین اولور تقول اعطیته
من آمن مالی ای من خالصه وشریفه (آمین) همزه نك مدی وقصریله و بعضا ممدودك میمی مشدد اولور
وامام واحدی بسیط نام تفسیرنده اماله اولنمسنی دخی ذکر ایلدی اسماء الهیه دن براسم شریفدر علی قول
اسم فعل امردر اللهم استجب معناسنه یاخود کذلك فلیکن معناسنه یاخود کذلك فافعل معناسنه در
وعبدالرحمن بن آمین یاخود یامین تابعیدر ❊ مترجم دیرکه مصباحده مرسومدرکه آمین اصلی قصر ایله در مدی
اشباعیه درزیرا عربی اوزاننده فاعیل یوقدر بعده اسم فعل اولوب اللهم استجب معناسنه وضع اولندی وتشدیدی
خطادر وتقول امنت علی الدعاء تامینا اذا قلت عنده آمین وراغب صه ومه کبی اسم فعل اولمسنی تنصیص
ایلدی و بعضلر اسماء الهیه دن دیدیلر لکن ابو علی القسوی دیدیکه بو قائلك بوندن مرادی آمین لفظنده
حق تعالی یه راجع ضمیر وار دیمکدر زیرا استجب معناسنه در وشیخ رضی دیدیکه آمین قابیل وهابیل کبی اوزان
سریانیه دندر افعل معناسنه که حق تعالی درکاهنه دعا ونیازدرته که ابن عباس معناسنی سؤال ایلدکده حضرت
رسول الله علیه الصلوة والسلام بویله بیوردیلر وآخری این وکیف کبی فتح اوزره مبنی اولدی وکاهجه الفی تخفیفا
حذف اولنور کریم وزننده امین اولور وفی الاصل نذیر ونکیر کبی مصدر اولوب صکره اسم فعل اولمق دخی بعید
دکلدر (الامان) زمان وزننده وصفدرکه ذکر اولندی وامی معناسنه درکه یازو یازمیان ویازو بیلیان
آدمه دینور ❊ شارح دیرکه بو ام ماده سندندرته که محلنده ذکر اولندی و (آمان) اکینجیلره دینور زراع معناسنه
(المأمونة) و (المأمن) مقعد وزننده عراقده ایکی بلده در (آمنه) صاحبه وزننده بنت وهب درکه نبی اکرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك والده لرینك اسمیدر ویدی صحابیه آدیدر وابو آمنة الفزاری صحابه در
یاخود بوابو یامنه در وآمنة بن عبسی فتحاتله امام لیثك کاتبیدرکه محدثدر (امین) زبیر وزننده اسامیدندر امین
الحرمازی وامین العبسی وامین بن عمر والمعافری وابوامین البهرانی وابو امین که صاحب ابی هریره در رواتندر
(الان) همزه نك فتحی ونونك تشدیدیله و (الانین) طنین وزننده و (الانان) غراب وزننده و (التأنان) تذکار
وزننده دردو المدن ناشی اینکلمك وناله قلمق معناسنه در یقال ان المریض انا وانینا وانانا وتأنانا من الباب الثانی
اذا تأوه وان کلمه سی که فعل ماضیدر کان وثبت معناسنه استعمال اولنور ومنه قولهم لا افعله ما ان فی السماء نجم
ای ما کان وبو امثالدن اولمغله متصرف دکلدر وان کذلك مصدر در دوکمك معناسنه در یقال ان الماء انا اذا صبه
(الانان) غراب وزننده و (الانان) شداد وزننده و (الاننة) همزه وزننده چوق اینکلیوب نالان اولان آدمه دینور
یقال رجل انان واننان واننة ای کثیر الانین مؤنثی اننانه در (الآنة) همزه نك مدیله قیون قسمنه اطلاق اولنورته که
حانه ناقه قسمنه اطلاق اولنور وبعضلر جاریه ایله تفسیر ایلدیلر تعب خدمتدن نالان اولدیغیچون یقال ماله حانة
ولا آنة ای ناقة وشاة او ناقة وامة (انن) صرد وزننده کوکرجنه شبیه برقوش آدیدر صوتندن ناله وانین تخیل
اولنور کویا که اوه اوه دیو اوتر (المئنة) مظنه وزننده لایق وجسبان معناسنه در یاخود مخلقه معناسنه درکه
محل لیاقت دیمکدر یقال انه لمئنة ان یکون کذا ای خلیق او مخلقة و بو کلمه تحقیق اولان ان کلمه سندن
متصرف مفعله در جدیربان یقال فیه انه کذا سبکنده در کذلك انه مئنة للخیر دیرلر که حقنده انه لخیر دیمکه محل
وسیزا کسبه در دیمکدر و بو ان کلمه سندن مأخوذ دکلدر زیرا ان حرفدر بلکه ترکیب مذکورك معناسندن
مأخوذ در (التانن) تفعل وزننده و (التانین) تفعیل وزننده جهد ایله برآدمی خوشنود ایلمك معناسنه در
بناسی ازاله ایچوندر تقول تأننته وانننته اذا ترضیته (بئرانی) حتی وزننده یاخود هنا وزننده یاخود انی که
بنی وزننده در بنو قریظه قیولرندن برقیودر (انی) حتی وزننده حیث وکیف واین معنالرینه در وحرف شرط
اولور تقول انی تکن اکن (ان) همزه نك کسریله ونونك تشدیدیله و (ان) همزه نك فتحیله حروف مشبهه بالفعل
اقسامندندر اسملرینی نصب وخبرلرینی رفع ایدرلر وکاه اولور که ان که همزه نك کسریله در اسمنی وخبرینی معا
نصب ایدر کقول الشاعر ❊ اذا اسود جنح اللیل فلتأت ولتکن ❊ خطاك خفافا ان حراسنا اسدا ❊ بوراده حراس

مطلب

اسمی واسدا خبریدر ایکیسیده منصوبدر وفی الحدیث ❊ ان قعر جهنم سبعین خریفا ❊ وکاه اولور که کندیدن صکره
واقع اولان مبتدا خبریت اوزره مرفوع اولوب اسمی ضمیر شان محذوف اولور کقوله علیه السلام ❊ ان من اشد
الناس عذابا یوم القیامة المصورون ❊ والاصل انه ومکسوره ایله خبرنا کیدا اولنور وکاهجه تخفیف اولنوب ان
دینور بو صورتده قلیلا اعمال وکثیرا اهمال اولنور وعند الکوفیین تخفیفی جائزدکلدر ومکسور اولان انّ نعم
معناسنه حرف جواب اولور کقول الشاعر ❊ بکرت علی عواذلی یلحیننی والومهنه ❊ ویقلن شیب قد علاك وقد کبرت
فقلت انه ❊ ای نعم وان ماده سنك همزه سی طقوز موضعده مکسور اولور ١ لفظا یاخود معنا ابتداء کلامده واقع
اولدقده نحو ان زیدا قائم ٢ حرف تنبیه اولان الا کلمه سندنصکره نحو الا ان زیدا قائم ٣ اسم موصوله صله واقع
اولورسه نحو قوله تعالی ❊ وآتیناه من الکنوز ما ان مفاتحه لتنوء بالعصبة ❊ ٤ قسمه جواب اولورسه کرك اسم
وخبرنده لام اولسون کرك اولمسون نحو والله انه لقائم وانه قائم ٥ قول ماده سیله محکی یعنی مقول قول اولورسه نحو
قال الله انی منزلها علیکم و بعضلر بو صورتده مفتوح اولمسنه ذاهب اولدیلر وامام فراء عندنده قول ماده سندن حکایه
اولورسه مکسور وتفسیر اولورسه مفتوح اولور ٦ واو حالیه دنصکره اولورسه نحو جاء زید وان یده علی رأسه ٧ اسم
عیندن خبر اولورسه نحو زید انه ذاهب وامام فراء بو قوله مخالفت ایلدی ٨ لام معلقه دن مقدم اولورسه کقوله
تعالی ❊ والله یعلم انك لرسوله ❊ ٩ حیث کلمه سندنصکره اولورسه نحو اجلس حیث انّ زیدا جالس ولکن ان ماده سنك
مابعدنی تأویل بالمصدر قلمق لازم کلورسه همزه سی مفتوح اولور و بولو کلمه سندنصکره اولدقده اواو ر نحو لو
انك قائم لقمت ومفتوح اولان ان مکسوره نك فرعیدر پس مکسور اولان انما کلمه سی کبی انما دخی حصر معناسنی
مفید اولور یعنی حکمی مذکور ایچون اثبات وماعدادن نفیی افاده ایدر واشبو ❊ قل انما یوحی الیّ انما الهکم
اله واحد ❊ کریمه سنده ایکی نوع دخی مجتمع اولدی اولکی انما کلمه سی که مکسوره در قصر الصفة علی الموصوف
اولوب وایکنجی انما که مفتوحه در قصر الموصوف علی الصفة ایچوندر که اله صفت وحدته مقصوردر
وبعض نحویونك معنای حصر همان مکسوره یه منحصردر دیملری مردوددر ومفتوح اولان انّ لعلّ
معناسنه حرف ترجی اولور کقولك ائت السوق انك تشتری لحما ای لعلك تشتری قیل ومنه قرأة من قرأ
ومایشعرکم انها اذا جاءت لایؤمنون ❊ آیت مرقومه ده ما کلمه سی استفهامیه در مبتدادر و یشعرکم خبریدر
ایکی مفعوله متعدیدر چونکه مشرکلر اقتراح ایتدیکمز آیت نازل اولورسه البته ایمان ایدرز دیو ایمان غلیظه
ایلمریله مؤمنون آیات مرقومه نزولنی تمنی ایلدیلرتا که ایمان ایلیه لر اکا مبنی حق جل وعلا بیوردیلر که آیات
مقترحه لری نازل اولدقده ایمان ایلیه جکلرینی سزه نه شیء اعلام ایلدی پس حسب الظاهر مناسب اولان
ایمانلرینی انکاردر یوخسه عدم ایمانلرینی انکاردکلدر اکا بناء بعضلر لاء حرفنی زائد اعتبار ایلدیلر و بعضلر
لعلّ معناسنه دردیدیلر لکن صاحب کشاف استفهام نفی معناسنه اولمغله عدم عملرینی اخبار در
معنا سزلر واقعده وعلم الهیده اولانی وانلرك ایمان کتورمیه جکلرینی بیلزسز دیمکدر (ان
همزه نك کسری ونونك سکونیله بش کونه مستعملدر ١ شرطیه اولور کقوله تعالی ❊ ان ینتهوا یغفرلهم
وکقوله تعالی ❊ وان تعودوا نعد ❊ و بعضا لاء نافیه یه مقارن اولمغله نون لامه قلب اولنوب الاّ دیرلر خفیف الفهم
اولنلر بونی الاّء استثنائیه ظن ایدرلر کقوله تعالی ❊ الاّ تنصروه فقد نصره الله ❊ وقوله تعالی ❊ الاّ تنفروا
یعذبکم ❊ ٢ نافیه اولور ماء معناسنه بو صورتده بعضا جملهٔ اسمیه یه داخل اولور کقوله تعالی ❊ ان الکافرون
الاّ فی غرور ❊ ای ما الکافرون و بعضا جملهٔ فعلیه یه داخل اولور کوله تعالی ❊ ان اردنا الاّ الحسنی ❊ ای ما اردنا
پس نحاتدن بعضلرك ان کلمه سی الاّء استثنائیه ولما کلمه لرندن مقدم واقع اولمدقچه نافیه اولمز دیوب واشبو ❊ ان کل نفس
لما علیها حافظ ❊ کریمه سیله استدلال لری اشبو ❊ ان عندکم من سلطان ❊ کریمه سیله و ❊ قل ان ادری اقریب
ما توعدون ❊ کریمه سیله مردود اولور ٣ مشدده اولان انّ کلمه سندن مخفف اولور بو صورتده جملتین یعنی بعضا جملهٔ اسمیه
و بعضا فعلیه اوزره داخل اولور جملهٔ اسمیه یه داخل اولدقده اعمال واهمال عن العمل اولور یعنی بصریون عندنده
عامل اولور نحو قوله تعالی ❊ وان کلا لما لیوفینهم ❊ علی قرأة الحرمین وابی بکر وکوفیون عندنده عملی جائز
دکلدر نحو قوله تعالی ❊ وان کل لما جمیع لدینا محضرون ❊ وجملهٔ فعلیه یه داخل اولدقده اهمالی یعنی عدم اعمالی
واجب اولور نحو قوله تعالی ❊ وان کانت لکبیرة ❊ وشول برده که ذکر اولنان ان کلمه سندنصکره لام مفتوحه واقع
اوله آنك اصلی لا محاله مشدده اولان انّ کلمه سیدر ٤ زائد اولور کقول الشاعر ❊ ما ان اتیت بشیء انت تکرهه ❊
بعضا قد معناسنه اولور که تحقیق ایچون اولور قیل منه قوله تعالی ❊ ان نفعت الذکری ❊ ای قد نفعت وقوله تعالی

واتقوا الله ان كنتم مؤمنين ❊ وقوله تعالى ❊ لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله آمنين ❊ وكذلك قول الشاعر
اتغضب ان اذنا قتيبة حزتا ❊ اى قد حزتا وبوندن بشقه مطلقا محقق الوقوع اولان فعل موقعلرينك بجمله سنده
قد معناسنه اولور وعند البعض بونلرمأ ولدر ❊ مؤلف اذ معناسنه ده كلديكندن ساكت اولمشدر (ان) همزه نك فتحى
ونونك سكونيله اسم اولور وحرف اولور اسم اولانى ايكى نوعدر بعض نحاتك قولنده ضمير متكلم اولور مثلا ان فعلت
ديرلر بن ايشلدم معناسنه واكثر عندنده وصل حالنده نونك فتحيله در ووقف حالنده الف الحاقيله انا ديرلر وضمير
مخاطب اولور انت وانت وانتما وانتم وانتن كبى كه عند الجمهور ضمير ان لفظيدر تاء حرف خطابدر شئ واحد كبى قلنمشدر
وحرف اولان ان كلمسى درت نوع اوزره در اولا مصدريت حرفى اولوب فعل مضارعى نصب ايدر وبو ايكى محلده
واقع اولور اولا ابتداء كلامده واقع ومدخولى مصدر ايله مأول اولمغله مبتدا حكمنده اولوب محلا مرفوع
اولور كقوله تعالى ❊ وان تصوموا خير لكم ❊ اى صومكم ثانيا يقيندن بشقه معنايه دال اولان بر كلمه دن صكره واقع
اولور كذلك محلا مرفوع اولور كقوله تعالى ❊ الم يأن للذين آمنوا ان تخشع قلوبهم ❊ پس بو راده فاعل اولمغله محلا
مرفوع اولور خشوع قلوبهم تأويلنده در وكاه اولور كه محلا منصوب اولور كقوله تعالى ❊ وما كان هذا القرآن
ان يفترى ❊ الايه بو راده كان كلمه سندن خبر اولمغله محلا منصوبدر وبعضا محلا مجرور اولور كقوله تعالى ❊ من قبل
ان يأتى احدكم الموت ❊ بو راده قبل كلمه سنه مضاف اليه اولمغله محلا مجروردر وكاه اولور كه ذكر اولنان ان كلمه سى
داخل اولديغى فعل مضارعى جزم ايدر كقول الشاعر ❊ اذا ما غدونا قال ولدان اهلنا ❊ تعالوا الى ان يأتنا الصيد نحطب
وبعضا داخل اولديغى فعل مضارع مرفوع اولور كقرأة ابن محيصن ❊ لمن اراد ان يتم الرضاعة برفع الميم وهى من الشواذ
وبعضا مشدده اولان ان كلمه سندن مخفف اولور كقوله تعالى ❊ علم ان سيكون منكم مرضى ❊ ومفسره اولور نحو قوله
تعالى ❊ فاوحينا اليه ان اصنع الفلك ❊ يعنى اصنع وبعضا زائد اولوب همان تأكيدى مفيد اولور نحو قوله تعالى
ولما ان جاءت رسلنا ❊ وان كلمه سى شرطيه اولور مكسوره كبى بو صورتده نفى ايچون اولور مكسوره كبى واذ معناسنه اولور
قيل ومنه قوله تعالى ❊ بل عجبوا ان جاءهم منذر منهم ❊ اى اذ جاءهم ولئلا معناسنه اولور قيل ومنه ❊ يبين الله لكم
ان تضلوا ❊ اى لئلا تضلوا لكن صواب اولان بو راده ان مصدريه در كراهة ان تضلوا تأويلنده در (الاون) عون
وزننده راحت وحضور وآرام معناسنه در يقال هو على اون اى دعة وسكينة ورفق وسهولت ايلمك معناسنه در
يقال آن على نفسه يؤون اونا اذا رفق وآهسته وآغر آغر يورمك معناسنه در تقول امش على الاون اى رويدا
وتقول انت اون اونا واون خور جك وهكبه نك بر كوزينه دينور يقال وضعه فى اون الخرج اى احد جانبيه
وبر موضع آديدر (الآين) صاحب وزننده رفاه وراحت وحضور صاحبى آدمه دينور يقال رجل آين اى رافه وادع
بونك مؤنثى آينه دركه جمعى اواين وآينات كلور ومنه يقال بيننا وبين مكة ثلاث ليال اوائن اى روافه وعشر ليال
آينات اى وادعات يعنى مكه ايله بزم مابينمز راحت اوچ ياخود اون مرحله در (التأوين) تفعيل وزننده اشك يوبا
ايچوب قرنى بولك دنكى كبى طلوب قبارمق معناسنه در يقال اون الحمار اذا اكل وشرب حتى امتلأ بطنه فصار
كالعدل وبر آدم حد ومقدارندن تجوز ايليوب حالنجه تأنى ومسكنت اوزره حركت ايلمك معناسنه در رفق وسهولت
معناسندندر تقول اون على قدرك اى اتئد على نحوك (التأون) تفعل وزننده يتأ وين ايله معنادن اولدقده مرادفدر
يقال تأون الحمار يعنى اون (الاوان) سحاب وكتاب وزنلرنده وقت وحين معناسنه در جمعى آونه در زمان وازمنه كبى
وبعضا آونه نك واوى يايه مبدل اولور كسره ايچون ومنه يقال فلان يصنعه آونه وآينة اذا كان يصنعه مرارا
ويدعه مرارا يعنى بركره ايشلر وبركره ترك ايدركه وقت وقت ايشلر ديمكدر نته كه احيانا ايشلر تعبير اولنور واوان
قبلوبغه اره دينور سلاحف معناسنه مفردى مسموع دكلدر (ذو اوان) مدينه ده بر موضعدر واوان دخى بر موضعدر
(الايوان) همزه نك كسريله بيوك صفه يه دينوركه ازج ديدكلرى اكر او طولانى بنا كبى اولور جمعى ايوانات كلور
واواوين كلور واوان دخى دينور ياسين كتاب وزننده بونك جمعى اون كلور همزه نك ضميله وايوان آتك اوينانه دينوركه
باشنه يكر دكلريدر اويان وباشلق تعبير اولنور بونك جمعى ايوانات دور ❊ مترجم ديركه اوان لفظى ايوان محرفى اولق
ملحوظدر (ذو ايوان) اقيال يمندن برينك لقبيدر (ايوانى) سكارى ولاتنه بغداد قضاسنده بر قريه در اعلامدن
يحيى بن الحسين ويحيى بن عبد الله الاوانيان اورادندر ونواحى موصلده بر قريه آديدر (اوين) همزه نك فتحيله
بر بلده آديدر (الاهان) كتاب وزننده خرما سلقمنك چوپنه دينور عرجون معناسنه (الآهن) هاجر وزننده حاضر
وموجود اولان مال قديمه دينور يقال اعطاه من آهن ماله اى من تلاده وحاضره ❊ شارح ديركه صواب اولان
صاحب وزننده اولمقدر عاهن لفظندن مبدلدر (الايث) زبرجد وزننده بولق ورنج وزحمت چكمك معناسنه در

شارحك بيانته كوره عند الاكثر متصرفدر فيقال آن الرجل يئين اينا اذا اعيى ويلانه دينور حيه معناسنه
ورجل معناسنه در مقتضاى ماده اياق معناسي اولمقدر ونسخه لرك مقتضاى ضبطى اركشي ديمكدر وبو كلمنك
بوكه دينور رجل معناسنه ووقت معناسنه در يقال جاء في اين غير منقسم اى حين ومصدر اولور برنسنه نك
وقتى كلوب چاتمق معناسنه يقال آن آنه يئين اينا اى حان وقته ويقال آن اينك ويكسر للبناء وآن آنك
بمد الالف يعنى بقلب الياء الفا اى حان حينك (اين) كيف وزننده مكاندن سؤاله دلالت ايدر يعنى ظرفدر
مكاندر استفهامى متضمندر يقال اين زيد اى في اى مكان تقول في جوابه في الدار بوندن تركيده قنده
ونيرده ايله تعبير اولنور (ايان) همزه نك فتحى وكسرى ويانك تشديديله زماندن سؤاله دلالت ايدركه ظرفدر
زماندرنه وقتده ديمكدر يقال ايان ترجع اى اى حين واحمد بن محمد بن ايان الدمشقى محدث متاخردر (الآن
خال وزننده ايچنده حاضر اولديغك وقتك اسميدر ظرف غير متمكندر معرفه واقع اولمشدر وبوكه الف ولام
تعريف ايچون داخل اولمدى زيرا موضوعى اولان وقت حاضرده مشاركى يوقدركه تعيينى موجب اوله پس النجم
والذى كبى اولور يقال الان انك اى هذا الوقت وقتك وكاه اولور كه لامى مفتوح قيلوب تخفيفا همزه لرى حذف
ايدرلر كقول الشاعر ﷺ فبح لان منها بالذى انت بائح ﷺ شارحك بيانته كوره حرف تعريفى عهد حضورى ايچوندر
الان ديمك شمديكى وقتده ديمكدر ﷺ مترجم ديركه لفظه جلاله ده اولان الف ولام دخى قبيل اولدن اولمق اسلمدر
زيرا حق جل وعلا اعرف المعارفدر ﷺ فصـــل البـاء ﷺ (التبأن) تفعل وزننده ايزه اويمق تأبن معناسنه در تقول
تبأنت الطريق والاثر اذا تأبنتهما (البينى) بانك فتحيله كه بين لفظنه منسوبدر محدثيندن محمد بن بشر بن بكر
البينى نسبتيدر ﷺ شارحك بيانته كوره بين بادغيس ايله سرخس بيننده برقصبه در (بتان) غراب وزننده طرز يشيث
اعمالندن برقريه در ابو الفضل البتانى الفقيه الزاهد آندندر (بتان) بانك كسرى ياخود فتحى وتانك تشديديله حران
قضاسنده برقريه در احمد بن جابر البتانى المنجم اورادندر ومحمد بن المهنا ابن البتى كه تاى مكسوره ونون مشدده ايله دركه
بعض محدثيندن سماع حديث ايلدى ﷺ مؤلف نسبتندن سكوت ايلمشدر (البثنة) بانك فتحى وكسرى وثاى مثلثه نك
سكونيله دوز وملايم ارضه دينور وقيمه دينور زبده معناسنه وبدنى پالوده كبى تروترم ونازك دلبر محبوبه يه دينور يقال
جارية بثنة اى حسناء بضة وناز ونعيم ايچره خوشحالغه وتاب وطراوته دينور يقال هو فى بثنة اى نعمة في نعمة وبثنه
دمشق قضاسنده برقريه آديدر (البثنية) غربيه وزننده برجنس اعلا بغدايه دينوركه قريه مذكوره ده حاصل
اولور وملايم قوملغه دينور جمعى بثن در عنب وزننده (البثن) ضمتينله باغچه لره ومرغزارلره دينور (بثينه) جهينه
وزننده عذره قبيله سندن برخاتون آديدركه جميل نام شاعرك محبوبه سى ايدى و بصره ايله بحرين بيننده برموضع
آديدر (ابو بثينه) برشاعردر (بثيون) ضهيون وزننده مصرده بربلده در (بثآن) رمان وزننده اسمادندر يوسف
بن بثان محدث مصريدر (البحون) حاى مهمله ايله جعفر وزننده برى اوزرينه يغلمش قوم يغنه دينور وسرعتله
آتيمى صيق صيق آتارق يورر اولان آدمه دينور يقال رجل بحون اذا كان يقارب في مشيته ويسرع وبرنوع خرما
اسميدر وبر رجل آديدر (البحونة) هابله يودور خاتونه دينور وقرنلو قربه يه دينور وبر رجل آديدر (البحانة) بانك
فتحيله بيوك قوصره سپدينه دينور وآتشدن صحرا ايان بيوك قغلجمه دينور (البحناء) صحراء وزننده يودخى بيوك
قوصره سپدينه دينور (بحينه) جهينه وزننده اسمادندر عبد الله بن بحينه صحابه در بحينه مزبورك والده سيدر
پدرى مالك بن مالكدر (البحثنة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده برخصوصده آغر وكوشك دپرنمك معناسنه در يقال
بحثن فى الامر اذا تراخى فيه (البخن) بانك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله يك اوزون آدمه دينور (الابخينان) اقشعرار
وزننده در (الابخينان) ادهيمام وزننده اولمك معناسنه در يقال ابخان الرجل وابخان اذا مات و ابخينان ادهيمام
وزننده ناقه سودينى اصاغان آدمه آيشنى آيروب كرملك معناسنه در يقال ابخانت الناقة اذا تمددت للحالب (الابخنان)
اسوداد وزننده اويومق معناسنه در يقال ابخن الرجل اذا نام وآياقده ديكيلوب طورمق معناسنه اولمغله ضد اولور
يقال ابخن الرجل اذا انتصب قائما وناقه سودينى صاغان آدمه كرلمك معناسنه در يقال ابخنت الناقة اذا تمددت
للحالب (البخندى) دال مهمله ايله جعفر وزننده وجودى نرم ونازك قزه دينور و برخاتون اسميدر (البدن) فتحتينله
باشدن والليدن واياقلردن ماعدا كوده يه دينور على قول عضو معناسنه در ياخود ذبح اولنمش دوه نك كوده سنه
مخصوصدر كه سائرده مجاز اولور يقال هو ضعيف البدن وهو من الجسد ماسوى الرأس والشوى او العضو وخاص
ياعضاء الجزور [illegible] يالو پير آدمه اطلاق اولنور يقال رجل بدن اى مسن وقصه زرهه اطلاق اولنور يقال
[illegible] بدن اى درع قصيرة [illegible] لفظنك جمعى ابدان در [illegible]

ابدن کلور رافلس وزننده و بدن برآدمك حسب ونسبنه اطلاق اولنور یقال فلان کریم البدن ای النسب والحسب (البادن) صاحب و زننده و (البدین) امیروزننده و (المبدن) معظم وزننده ایری کوده لو تنومند آدمه دینور مؤنثنده کذلك بادن و بادنه و بدین دینور جمعی بدن کلور کتب وزننده و بدن کلور رکع وزننده (البدن) بانك فتحی وضمی ودالك سکونیله و (البدان) و (البدانة) بالرای فتحیله تنومند اولمق معناسنه دریقال بدنت المرأة و بدنت بدنا و بدانا و بدانة من الباب الخامس والاول اذا کانت بادنة (التبدین) تفعیل وزننده پیر وضعیف اولمق معناسنه دریقال بدن الرجل تبدینا اذا اسن وضعف و زره کیدرمك معناسنه در یقال بدن فلانا اذا البسه درعا (المبدان) محراب وزننده شول دابه یه دینورکه آز علف وتیمار ایله چابك سمور وب قوتلنور اوله یقال فرس مبدان ای شکور سریع السمن (البدنة) فتحاتله شول ابل و بقره دینورکه قربان ایلمك ایچون مکه یه هدی اولنور و بوغنم جنسندن اضحیه کبیدر یعنی قربانلق قیونه اضحیه اطلاق اولندیغی کبی مکه یه هدی اولنان قربانلق دوه یه وصغره بدنه اطلاق اولنور مذکر ومؤنثی مساویدر جمعی بدن کلور کتب وزننده وجه تسمیه ضخامتیدر (بادن) هاجر وزننده بخاری قضاسنده برقریه آدیدر ابو عبدالله البادنی الشاعر المجود اورادندر (البأذنة) ذال معجمه ایله دحرجه وزننده برآدم بیلدیکی نسنه یی انکار واصرار ایله تشدد ایلیوب مسکنت وخضوع ایله اقرار ایلمك معناسنه دریقال بأذن الامر اذا عرف الامر واقر به واستخذی اشبو بأذن ماده سی مهموز اولمغله اول فصلده ذکر اولنمق حقیق ایدی لکن اهل لغت بوراده ذکر ایلملریله آنلره اقتفا اولندی (باذان الفارسی) شادان وزننده که یمنده ابناء تعبیر اولنان فارسی الاصل کسه لردن ایدی زمان حضرت مصطفویده شرفیاب اسلام اولدی مقدمی کسری طرفندن یمنده والی ایدی (البرنی) شرقی وزننده برجنس معروف خرما اسمیدر انواعنك بهتریدر برنیك فارسی معربیدر ابو واعلا میوه دیمکدر وعلی بن عبد الرحمن بن الاشقر البرنی وست الادب بنت المظفر بن البرنی رواة حدیثدندر (البرنیة) شرقیه وزننده ساقیسیدن دوزلمش برکونه قابه دینور مقدمة الادبده بیوك کوپ ایله مفسردر وهنوز یلیج اولان خروسه دینور جمعی برانی کلور (یبرین) یای تحتیه ایله یاخود ابرین همزه ایله احساء نام موضع قرشوسنده برمحل آدیدر (ابرینه) همزه نك فتحی وکسریله مر وقضاسنده برقریه آدیدر (برین) زبیر وزننده ابن عبدالله ابو هند الداری درکه اصحابدندر (البرثن) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده انسانك پرمقلریله کفنه دینور که پنجه تعبیر اولنور کذلك ارسلان پنچه سنه دینور علی قول مطلقا یرتجی جانورلك چینغانه دینورکه انسانك پرمقلری مثابه سنده در و برثن برقبیله آدیدر وعبد الرحمن بن ام برثن تابعیدر (برثن الاسد) مرثد بن علس نام کسه نك قلیجی اسمیدر و برثن دوه یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدر برثان دخی دینور قرطاس وزننده (البرذون) ذال معجمه ایله جردحل وزننده دابه یه دینورکه انواعنه شاملدر مؤنثی برذونه وجمعی براذین در ✱ شارح دیرکه جمیع امهاتده برذون اسب ترکی ایله مبیندرکه سمر بارکیری اوله جقدر (المبرذن) اسم فاعل بنیه سیله برذون صاحبنه دینور (البرذنة) دحرجه وزننده برآدمی قهر وغلبه ایله خاکسار ایلمك معناسنه دریقال برذنه اذا قهره وغلب علیه وجوابدن عاجز ودبسته اولمق معناسنه دریقال برذن الرجل اذا اعیا عن الجواب و برذون کبی یورمك معناسنه در یقال برذن الرجل اذا مشی مشی البرذون (البرزین) قندیل وزننده شول مشربه یه دینورکه ابتدا ظهور ایدن خرما طوموزجغینك قشرندن اتخاذ ایدرلر (البراشن) شین معجمه ایله علابط وزننده کوزینی بلردوب دیکه دیکه بقان آدمه دینوریقال رجل براشن اذا کان یمد نظره ویحده (برشان) برهان وزننده برقبیله آدیدر (البرظنة) برطمه وزننده ومرادفیدرکه برنوع لعب اسمیدر (البرهان) بانك ضمیله دلیل وحجت معناسنه در یقال جاء بالبرهان ای الحجة شارح دیرکه برهان عند البعض زمان ومدت معناسنه اولان برهه دن مأخوذ در ثبات واستمراری متضمن اولدیغیچون پس نونی زائده در وعند البعض بره ماده سندندرکه صحت بعد العلة وقطع معنالرینه در وعند الزمخشری برهره ماده سندندرکه مرأه بیضایه دینور وضوح وانکشافی متضمن اولدیغیچون نته که سلطان زیت معناسنه اولان سلیط لفظندن مأخوذ در انارة واضاءه مناسبتیله انتهی و برهان اسامیدندر برهان بن سلیمان السمرقندی محدثدر و برهان نحاتدن عمرو بن مسعودك جدی اسمیدر (البرهنة) دحرجه وزننده برماده یه دلیل و برهان اقامه ایلمك معناسنه در یقال برهن علیه اذا اقام علیه البرهان ✱ شارح دیرکه زمخشری نك اساسده بیاننه کوره برهن عنوانی مولد در صواب اولان ابره اولمقدر جاء بالبرهان معناسنه (ابن برهان) سلمان وزننده عبدالواحد النحوی وحسین بن عمر المحدث کنیه لریدر واحمد بن علی بن برهان الفقیه امام غزالی اصحابندندر عامی اولان آدمك مذهب واحد ایله متقید اولمسی لازم اولمدیغنه ذاهب اولوب وبونی امام نووی ترجیح ایلدی و برهان مشایخ وصلحادن محمد بن الدینوری لقبیدر

خطا

البزيون) زاى معجمه ايله جردحل وزنده و(البزيون) عصفور وزنده انجه ديبايه دينور سندس معناسنه (المبازنة
مفاعله وزنده اظهار حق ايلمك معناسنه در يقال بازن بالحق اى جاءبه (الابزن) همزه نك حركات ثلاثى وزايك
فتحيله ايچنده اغتسال اولنان حوضه دينور وكاهجه باقردن بيوك قزغان طرزنده دوزوب ايچنده اغتسال ايدرلر
مترجم ديركه آب زن معربيدركه فارسيدر آدم بوينجه واندن قصه جه تيوردن ياخود باقردن مصنوع تابوت شكلنده
برظرفدركه اوزرنده قپاغى اولور طبيبلر خسته يى انك ايچنده ياتوروب باشنى اول دليكدن طشره چيقاررلر واوزرينه
مطبوخلر واقتضاسنه كوره ادويۀ حاره ايله قينانمش صودوكوب غسل وتيمار ايدرلر بعده مطلقا كوچك حوضه
دخى اطلاق اولنور انتهى واهل مكه صفا يانده اولان چشمه نك صوينى كاوب بريكديكى محله بازان اطلاق ايدرلر
كويا كه آبزان ديمكى مراد ايدرلر كه مقصودلرى ابزن ديمكدر پس بازان آبزن محرفى اولان آبزان محرفى اولور ومحل مرقوم
حوضه شبيه اولمغله ابزن اطلاق اولنمشدر وبعض علماء عصر لحن مزبورى بعض كتابلرنده تصحيح ايله وعين بازان
من عيون مكة عبارتيله ثبت ايلدكلرى منظورمز اولدقده مادۀ مرقومه دن محرف اولدبغنى كنديلره تنبيه ايلديكمزده
متنبه اولديلر ✲ شارح ديركه مؤلفك تقرير ايلديكى صفايه متصل نردبان ايله اينيلور مجراى عيندر بازان نام اميرك بنا كردەسى
اولمق اوزره مشهوردر (الابزين) همزه نك كسريله ابزيم وزنده ومراد قيدركه كمر وقولان مقوله سنك طوقه سنه
دينور جمعى ابازين در (بزين) زبير وزنده اسامیدندر هشام بن بزين محدثدر (بزان) غراب وزنده اصفهان
قضاسنده برقريه در محدثيندن مطهر بن عبد الواحد وابو الفرج البزانيان آندندر (ابزون) اسلوب وزنده
برشاعر عمانى اسميدر (بزانه) ثمامه وزنده اسفرائن قضاسنده برقريه در (بزيان) عثمان وزنده مروشهرنده
برمحله در (بسن) بانك وسينك فتحيله حسن كلمه سنه اتباعا ذكر اولنور يقال حسن بسن (الابسان) همزه نك كسريله
برآدمك خوبى وطبيعتى كوزل اولمق معناسنه در يقال ابسن الرجل اذا احسنت سجيته ✲ شارح ديركه اشبو سجيته
نسخه لرى غلطدر صواب اولان سحنته اولمقدركه برآدمك صورت واسلوب وقيافتى كوزل اولمق ديمكدر وواقعا
اصول سائره ده شارحك قولنه موافق مثبتدر (الباسنة) صاحبه وزنده چفتچيلرك صبان تيورينه دينور واهل
صنعتك الات وادواتنه دينوركه اوادانق تعبير اولنور وكتان طرانديسندن طوقنمش قالين بيوك چواله دينور جمعى
باسن در محاسن وزنده (باسيان) سينك كسريله خوزستانده بربلده در (بيسان) سلمان وزنده شام ديارنده برقريه در
نته كه سين بابنده ذكر اولندى (البستان) بانك ضميله بوستان فارسى معربيدركه ققو محلى ديمكدر جمعى بساتين
وبساتون در ويوسف بن عبد الخالق البستانى تحديث ايلمشدر وبستان ابن عامر مكه قربنده برموضعدركه نخلۀ
يمانيه ايله نخلۀ شاميه نك موقع اجتماعيدر وبستان ابراهيم قبيلۀ اسد بلادنده برموضعدر وبستان المسناة بغداد
دار الخلافه سنده برباغچه در (باشان) شين معجمه ايله هرات قضاسنده برقريه در (باشتان) نيسابورده برقريه در
بشتنه) بانك فتحيله اندلسده قرطبه قضاسنده برقريه در محدثيندن ابن البشتنى هشام بن محمد اورادندر (بصان
صاد مهمله ايله غراب وزنده و(بصان) رمان وزنده شهر ربيع الاخرك اسم قديميدر جمعى بصانات وابصنه
كلور (بصنى) فتحتينله وتشديد نونله برقريه در آنده اعلا پردەلر ونهالیلر ايشلنور ستور بصنيه معروفدر (البطن) بانك
فتحيله بدنده قرنه دينور فارسيده شكم ديرلر وبومذكردر جمعى ابطن وبطون وبطنان كلور بانك ضميله يقال
اعتل بطنه وهو خلاف الظهر وبطن قبيله دن كوچك اولان اوبه يه دينور على قول فخذدن كوچك وعماره دن
بيوك اولانه دينور بونك جمعى ابطن وبطوندر وبطن هرنسنه نك ايچريسنه دينور يقال بطن الشئ اى جوفه
وقوشك يلكنك اوزون اولان شقنه دينوركه ديوشردكده ايچروده قالور جمعى بطناندر وبطن يكرمى موضع آديدر
ومصدر اولور قرنه اورمق معناسنه يقال بطنه وبطن له بطنا من الباب الاول اذا ضرب بطنه وبطن وبطون
قعود وزنده كيزلو اولمق معناسنه در يقال بطن الشئ بطنا وبطونا اذا خفى وبرنسنه يى بيلمك معناسنه مستعملدركه
ايچ يوزينه مطلع اولمقدن عبارتدر يقال بطن خبره اذا علمه وبرآدمك امور واسرارينه داخل ومحرم خواصندن اولمق
معناسنه مستعملدر يقال بطن من فلان اذا صار من خواصه (ذو البطن) نجس ورجيعه اطلاق اولنور يقال
القى ذا بطنه اى رجيعه وقرنده اولان ولده اطلاق اولنور يقال القت المرأة ذا بطنها اى ولدت ويقال القت
الدجاجة ذا بطنها اى باضت وامثالدندركه الذئب يغبط بذى بطنه ديرلر زيرا قورد قسمى دائما انسان ومواشى
قسمنه شوق وجلادتله سكردوب هجوم ايدر اولمغله هرنقدر آچ اولورسه ده طوق ظن اولنور بومثل ايچ يوزى مكدر
ومنكوب ايكن ظاهر حالنك تجملنه نظر ارشك وغبطه اولنان كسه حقنده ايراد اولنور (البطن) كتف وزنده
پك زنكين بوطور وطاشقين آدمه دينور يقال رجل بطن اى اشر متمول وقرنندن غيرى يه همتى اولميان عبد البطن

آدمه دینور علی قول طویمق بیلیان اکول وابنهانه دینور یقال رجل بطن اذا کان همه بطنه اوهو الرغیب لاینتهی
من الاکل (المبطان) محراب وزننده بودخی طویمق بیلیان آدمه دینور (البطین) امیر وزننده بیوك قرنلو آدمه
دینور یقال رجل بطین ای عظیم البطن وایراق یره دینور یقال مکان بطین ای بعید ومحمد بن الولید بن عبدالملك بن
مروانك فرسی آدیدر و برخارجی لقبیدر ومسلم بن ابی عمران نام محدث جلیلك لقبیدر (البطانة) کرامه وزننده بر آدم
بیوك قرنلو اولمق معناسنه در یقال بطن الرجل بطانة من الباب الخامس اذا کان بطینا * شارح دیرکه
بطنانه اکول اولمق معناسنه ده کلور و بوندن اسم بطنه در بانك کسریله که کثرت اکل معناسنه در ومنه المثل
البطنة تذهب الفطنة (المبطن) معظم وزننده قرنی چلیمسز آچ اریق اولان آدمه دینور که سوکلون قرنلو تعبیر
اولنور بناسی ازاله ایچوندر یقال رجل مبطن ای ضامر البطن وصرتی وقرنی بیاض اولان آته دینور کویا که صرتیله
قرنسه بیاض آستر چکلمش اوله و بو بطنانه دندر یقال فرس مبطن ای ابیض الظهر والبطن (المبطون)
قرن آغریسنه اوغرامش آدمه دینور (البطن) فتحتینله قرن اغریسنه دینور یقال بطن الرجل علی بناء المجهول
اذا اشتکی بطنه فهو مبطون ویقال اصابه البطن ای داء البطن (التبطین) تفعیل وزننده بر آدمك قرننه اورمق
معناسنه در یقال بطنه اذا ضرب بطنه وجامه یه آستار چکمك معناسنه در یقال بطن الثوب اذا جعل له بطانة ودوه یه
قولان چکمك معناسنه در یقال بطن البعیر اذا شد بطانه وتراش اولدقدنصکره صقالك چکه واکك آلتلرندن
استره ایله یاخود مقراض ایله المق معناسنه درکه تکمیل محاسندر یقال بطن لحیته اذا اخذ شعرها من تحت الذقن
والحنك * شارح دیرکه بوراده لاء نافیه ادخالیله ان لایؤخذ نسخهلری غلطدر واقعا نهایه ده وسائر امهاتده ان یؤخذ
عنواننده مرسومدر (الباطن) کزلونسنه یه دینور جمعی بواطندر * شارح دیرکه اسماء حسنادن اولان باطن
اسم شریفی همین ظاهر اسم شریفیله مزدوجا ذکر اولنور اول وآخر ومقدم ومؤخر کبی ادراك ابصاردن محجوب
معناسنه در * مترجم دیرکه شاکر احمد پاشا جوزی بالخیر اسماء حسنا شرحنده بورسمه نظم و بیان ایلمشدر

* نور الظاهر اینسه یلده بروز * اوله الباطن اسمی فیض افروز *
* ذات پاککی بیلندی بالآثار * محتجبدر ولی عن الابصار *
* صنعی اولمش همیشه ذاته دال * معرفت کنه ذاتی امر محال *
* ظاهر عند مؤمن عبده * باطن عن منافق بجحده *

(الاستبطان) بر آدمك داخل امورینه مطلع و واقف اولمق معناسنه در یقال استبطن امره اذا وقف علی دخلته
(البطانة) کتابه وزننده راز وسریره یه اطلاق اولنور یقال هو یعرف بطانته ای سریرته و بر قضا وکوره نك و بر مملکتك
وسطنه دینور و بر آدمك امور واحوالنه محرم وهمراز اولان خاصه و همدمنه دینور یقال هو بطانته ای الداخل الوليجة
من خواصه ولباسك استارینه دینور یقال بطن ثوبه ببطانة حسنة وهی خلاف الظهارة و بطانه خارج مدینه ده
بر موضع آدیدر (الابطان) همزه نك کسریله جامه یه استار چکدرمك معناسنه در یقال ابطن الثوب اذا جعل له بطانة
ودوه یه قولان چکمك معناسنه در یقال ابطن البعیر اذا شد بطانه (الباطن) کزلو یه دینور که ذکر اولندی
و بر نسنه نك ایچ یوزینه دینور وچقور یره دینور جمعی ابطنه در وجمع کثرتی بطنان در بانك ضمیله وغلیظ یرده اولان
صو آقندیسنه دینور جمعی بطنان در (بطان) کتاب وزننده برچرکین کچی آدیدر و برفرس اسمیدر ابو البطین
دخی دیرلر ایدی ایکیسده محمد بن ولیدك ایدی و بطان دوه نك سمرینه چکیلان قولانه دینور جمعی ابطنه و بطن
کلور بانك ضمیله و بطان شقوق ایله تغلیبه میاننده بر موضع آدیدر وهذیل بلادنده بر موضع آدیدر و یمنده
بر بلده آدیدر (عریض البطان) رفاه و وسعتله خوشحال وآسوده بال اولان آدمه اطلاق اولنور زیرا تاولو سمیز
دوه نك قولانی عریض وکبیر اولور یقال فلان عریض البطان ای رخی البال (البطنة) بانك کسریله مال واقبالك
طولغتلغی سببیله افراط اوزره فرح ومسرت طاشغنلغنه اطلاق اولنور معنای آتیدن مأخوذ در یقال نزته
البطنة ای البطر والاشر وامتلاء طعامه دینور و یقال اخذته البطنة ای الکظة (بطین) زبیر وزننده بر شاعر در
ومنازل قمردن بر منزل آدیدر تاج ایاغی شکلنده مثلث اوچ خرده کوکبدن عبارتدر که حمل صورتنك بطننده
واقعدر (ذو البطین) اسامة بن زیدك لقبیدر رضی الله عنه (الباطنة) ساحل بحر عماننده بر قریه در وبصره ده
وکوفه ده خلقنه وار و چارشولك جمعیتکاهلرینه باطنه اطلاق ایدرلر مراد شهرلك داخلی و کوم اولان یر یدرتیه که
خارجنه ضاحیه اطلاق ایدرلر (البعکنة) بانك وکافك فتحیله یوغونلق معناسنه در قوم ساله دینور
یقال رملة بعکنة ای تشتد علی الماشی (بغدان) بغداد لغتیدر لغتیسا بعیدرکه ماده سنده بیان اولندی

التبغدن) تدحرج وزننده بغداد شهرنه داخل اولمق معناسنه در يقال تبغدن الرجل اذا دخل بغدان (الابقان
فافله اكرام وزننده برآدم خصب ورفاه ووسعت حال اوزره اولمق معناسنه در يقال ايقن الرجل اذا اخصب جنابه
واحد بن بقنه كه بانك وقافك ونون مشدده نك فتحيله درانداسده علو بوندن بنوجود دولتنك وزيرى ايدى (المبكونة
ملعونه وزننده خوار وذليله عورته دينور (البلان) شدّاد وزننده كه حمامه دينور بلل ماده سنده ذكر اولندى
البلسن) قنفذ وزننده مرجمكه دينور عدس كبى وحبوباتدن بر بشقه غله اسميدر كه مرجمكه شبيه اولور مفردى
بلسنه در (البلسان) فتحاتله بلسنك اغاجنه دينور بلس ماده سنده ذكر اولندى (بلقين) بانك ضمى وقافك كسريله
وغرنيق وزننده مصرده برقريه در علامة الدنيا صاحب عمر بن رسلان الفقيه الشافعى البلقينى اورادندر
البلهنية) بانك ضمى ولامك فتحى ونونك كسريله رفاهيت ووسعت معيشت ونظام حال معناسنه در يقال هو
فى بلهنية من العيش اى سعة ورفاهية ✲ مؤلف بونى بله ماده سنده دخى ذكر ايلمشدر (البنة) بانك ونونك مشدده نك
فتحيله خوش وكوزل رايحه يه دينور ويد ومنتن رايحه يه ده دينور جمعى بنان در كتاب وزننده تقول شممت منه
بنة طيبة وبنة منتنة اى رايحة وآهو قسمنك خاصة قيغنك رايحه سنه دينور وبنة الجهنى صحابه در ياخود بوياى
تحتيه ايله در وبنه كابل قضاسنده برموضع آديدر وبغداد قضاسنده برقريه در واندلسده برحصن آديدر (المبن
ابنان لفظندن اسم فاعلدر قيغلرى رايحه سى اولان آهو يتاغنه دينور يقال كناس مبن اى ذوبنة (بنه) بانك
ضميله محدثيندن ايوب بن سليمان الرازى جدّينك اسميدر (البنّ) بانك فتحيله بريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال
بنّ بالمكان بنا من الباب الثانى اذا اقام به (الابنان) همزه نك كسريله بنّ معناسنه در يقال ابنّ بالمكان بمعنى
بنّ (البنان) سحاب وزننده پرمقلره على قول اوجلرينه دينور مفردى بنانه در يقال بنانها مخضبة اى اصابعها
اواطرافها وبنو اسد بوردنده برصويك وبرطاغك آديدر ونجدده برموضع آديدر (بنان) غراب وزننده
برموضعدر ومحدثيندن برجماعت اسملريدر (بنان) شدّاد وزننده اساميدندر بنار بن بنان محدثدر ياخود بوياى
تحتيه ايله در وحرب بن بنان وبنان بن يعقوب الكندى محدثلردر ياخود بوتاى فوقيه ايله در (البنانة) سحابه
وزننده بنان مفرديدر كه ذكر اولندى وبرموضعك وبرقصرك اسميدر (البنانة) ثمامه وزننده چايرى وچمنى چوق
مرغزاره دينور وعربدن برجماعت اسميدر محدثيندن ثابت البنانى انلره منسوبدر وبصره ده برمحله آديدر سعد
بن لؤى بن غالبك امّ ولدى اولان بنانه يه منسوبدر وثابت مرقوم اوراده دخى ساكن اولمشدر (التبنين) تفعيل
وزننده قيونى بيانه صالبورميوب بسى يه باغلمق معناسنه در يقال بنن الشاة اذا ارتبطها ليسمنها (البنين) امير وزننده
صاحب تمكين عاقل ودانا واهل ثبات آدمه دينور يقال رجل بنين اى متثبت عاقل وعبد الغنى بن بنين محدثدر
البنى) قنى وزننده برنوع بالق آديدر نيل نهرنده اولور وموسى بن هارون نام محدثك وبشقه برآدمك لقبلريدر
كويا كه بنّ لفظنه منسوبدر (البنّ) بانك ضميله برنسنه در كه مرى ديدكلرى ترشى كبى طعام يدرمك ايچون اتخاذ
اولنور كه مراد بردرلو صلاطه ياخود ترشى اوله جقدر ✲ شارح ديركه حكيم داودك بياننه كوره بن يمن ديارنه مخصوص
برشجرك ثمريدر بندق مقدارى دانه لرى اولور قبوغى صو يلدقده يار يسندن ايكى پاره اولور تجفيف رطوبات وسعال
وبلغمى ونزلاتى ازاله وفتح سدّه ايچون مجربدر حالا قهوه اغاجى ديدكلريدر كه ثمرينه قهوه اطلاق اولنور ظهورى
قريب العهد اولمغ مؤلفك عصرنده متعارف دكل ايدى وحالا عربستانده دوكلش قهوه يه بن اطلاق ايدرلر اوائلده
اهل يمن آنك يپراغندن ودانه لرندن ترشى وصلاطه مقوله سى يپارلر ايدى ✲ مترجم ديركه كاتب چلبى مرحوم جهان
نماده تفصيلا ذكر ايلمشدر وبن اساميدندر ابو القاسم بن البن واحمد بن على البن محدثلردر (البن) بانك كسريله
بدنده قات قات صمو زلك اثرينه وقوتنه دينور ومنه يقال بن على بن اى طرق على طرق اى قوة من الشحم والسمن
على قوة ومتعفن وبدبوى محله دينور يقال مكان بن اى المنتن الرايحة (بن) بانك فتحى ونون مخففه نك سكونيله بل
كلمه سنده لغتدر كه اضراب ايچوندر (البنبان) ثرثار وزننده ايشه دينور عمل معناسنه وكوتو وكم سوزه دينور يقال
اتى بالبنبان اى المنطق الردئ وتميم يوردنده برصو آديدر (بنين) زبير وزننده ابن ابراهيم القرشى دركه محدثدر
البون) عون وزننده يمن الكاسنده ايكى مملكت آديدر برينه بون اعلا وبرينه بون اسفل ديرلر قرآن مبينده مذكور
اولان بئر معطله وقصر مشيدلك هر برى برينده واقعدر وبوندن مصدر اولور فضل ومزيت جهتيله آخره راجح
وغالب اولمق معناسنه يقال بانه يبونه بونا مثل بانه يبينه بينا اى طاله فى الفضل والمزية (البون) بانك ضمى وفتحيله
ايكى نسنه اراسنده اولان مسافه يه دينور يقال بينهما بون بعيد اى مسافة بعيدة وبلاد مزينه ده برموضع آديدر
ويمنده بر بلده وهرات قضاسنده برقريه آديدر (تل بونى) شورى وزننده كوفه ده برقريه در (البوان) بانك ضمى

وكسر يله چادرك وآلاچغك ديركنه دينور جمعى ابونه در اجوبه وزننده وبون كلوربانك ضميله وبون كلور صرد
وزننده (بانه) دانه وزننده بنت بهز بن حكيم دركه برداستانلو خاتوندر وعمرو بن بانة المغنى نوادر وغرائب صاحبى
بركسنه ايدى (البونة) بانك فتحيله كوجك قيز جغزه دينور بنت صغيره معناسنه (بونه) بانك ضميله افريقيه ده
بربلده در ❊ شارح الموطأ مروان بن محمد البونى وشيخ الطريقه احمد بن على البونى اورادندر وبروادى آديدر وولبد
بن ابان بن بونه محدثدر وعبدالملك بن بونه كه بانك ونونك ضميله در برشيخ اندلسيدر ابن دحيه آندن روايت حديث
ايلدى (بوانه) ثمامه وزننده ينبع وراسنده برياصتم طاغك آديدر وبنوجشم يوردنده برصو آديدر وبنو عقيل
يوردنده دخى برصو آديدر (شعب بوان) شدادوزننده فارس الكاسنده برموضع آديدر كه جنان اربع دنيويه نك
بريدر ديكرلرى غوطهٔ دمشق وسغد سمرقند وابلهٔ بصره در (بوانات) بانك ضميله ينه فارس ديارنده برموضعدر
(البان) حال وزننده مصرده برقريه در ونيسا بورده برقريه در و برشجر اسميدر كه ثمرينك دانه لرى اولور آندن لطيف
دهن اتخاذ اولنور بوشجر باديه اشجارندندر وعربستان بلادنده دخى باغچه لرده يتشدر مشلردر دوز وطوغرى
وورقى سكود ورقنه شبيه اولور دانه سنه حب البان وفستق الهاويه وفارسيده تخم غالبه ديرلر وشجرنه تركيده
سورقون اغاجى وبن اغاجى ديرلر شعراى عرب قد محبوبى اكا تشبيه ايدرلر دانه سنى سركه ايله طلا برش وغش وكلف
وحصف وبهق وجرب وسعفه وتقشر جلد عارضه سنه نافع وسركه ايله شرب جكرك وطحالك صلابتنه
مفيددر وبرمثقالى شرب خاصة قئ بلغمى يه مؤثردر (ذوالبان) برموضع آديدر وبرجبل اسميدر (ابوان) همزهٔ
مفتوحه ايله دمياط قضاسنده برقريه در وصعيد ديارنده ايكى قريه در (البوين) زبير وزننده برموضعدر (بانويه)
نونك ضميله عبدالباقى نام امام نحوينك پدرى اسميدر وطاهر بن ابى بكر نام محدثك جدى اسميدر (البيهن) حيدر
وزننده نسترن اسميدر كه مصركلى ديدكلرى آق ولطيف چچكدر (البهنانة) بانك فتحيله طيبة النفس والرايحه
اولان على قول تكلمده وسائر عملده نرم وملايم ورفق ولطافت اوزره اولان خاتونه دينور وسبكروح ودائماشن
وخندان اولان خاتونه دينور يقال امرأة بهنانة اى الطيبة النفس والرايحة او اللينة فى عملها ومنطقها وكذا الضحاكة
الخفيفة الروح (بهان) قطام وزننده برعورت اسميدر (الباهين) برنوع خرما اسميدر ياخود برجنس خرما اغاجيدر كه
هردم بهار درهر موسمده يكى چچكلرى وجابجا بسره ومرطبه ومثمره داللرى اكسك اولمز (البهونية) بهمنيه
وزننده كرمانيه ايله عربيه بيننده اولان دوه يه دينوركه مراد بو ايكى جنسدن متولد اولاندر بختى تعبير اولنوركه بخت
نصره منسوبدر (البهكن) جعفر وزننده تروتازه وناز كبدن جوانه دينور مؤنثى بهكنه در وشبابه دخى وصف
اولور يقال غلام وشاب بهكن وجارية بهكنة اى غض ويقال شباب بهكن (التبهكن) تدحرج وزننده قيچى
بيوك قارى بهكنه روشيله يوريمك معناسنه در يقال تبهكنت العجزاء فى مشيتها اذامشت مشية البهكنة (البهمن
جعفر وزننده برنبات كوكيدر كه غليظ طورب كوكنه شبيه واكثرى اكرى اولور احمر نوعى اولور كه قزل
بهمن ديرلر وآق نوعى اولور كه آق بهمن تعبير اولنور عشابلر قطع وتجفيف ايدرلر خفقان بارده نافع وقلبى بغايت
مقوى وتقويت جماعده مؤثردر وبهمن بررجل اسميدر كه مراد قدماى ملوك ايراندن برينك اسميدر كه بهمن
بن اسفنديار بن كشتاسبدر (بهمنماه) شهور فارسيه دن اون برنجى آيك اسميدر كه اولكيسى فروردينماه ٢
ارديبهشتماه ٣ خردادماه ٤ تيرماه ٥ مردادماه ٦ شهريورماه ٧ مهرماه ٨ آبانماه ٩ آذرماه ١٠ ديماه ١١
بهمنماه ١٢ اسفندارمذماه اوله جقدر (البين) زين وزننده اضداددندر جدالق فرقت معناسنه در يقال وقع بينهم بين
اى فرقة ووصلت معناسنه در يقال تقطع بينهما اى وصلهما واسم اولور نته كه شمدى ذكر اولندى وظرف
متمكن اولور يعنى ظرف مبهم اولوب ايكى يه وزياده يه ياخود بونلرك نابئنه اضافتله معناسى متبين اولور ❊ قال الشارح
قوله تعالى ❊ لقد تقطع بينكم ❊ على قرأة الرفع فهو الاسم بمعنى الوصل وعلى قرأة النصب فهو ظرف وبين ارا قلغه
دينور يقال بينهما بين اى بعد وايكى نسنه ارالغنده اولان خلل ووسطه دينوركه ارالق تعبير اولنور مثلا جلس
بين القوم ديرلر جلس وسطهم معناسنه ولقيه بعيدات بين ديرلر بعيدات مصغر بينه سيله وبين كلمه سنه مضاف
اوله رق احيانا معناسنه دركه ملاقاتك ارالغى برزمان آچدقدنصكره ملاقى اولوب بعده ينه آچوب صكره ينه
ملاقى اولدى ديمكدر وبين وبينونه كينونه وزننده مغارقت معناسنه در يقال بانوا بينا وبينونة من الباب الثانى
اذا فارقوا وبين وبينونه وبيون قعود وزننده جدا اولمق معناسنه در يقال بان الشئ بينا وبينونة وبيونا اذا انقطع
ويقال بانت المرأة عن الرجل اذا انفصلت عنه بطلاق (البين) باى مكسوره ايله ناحيه معناسنه در وايكى ارض
ارالغنده اولان فصل وسنوره دينور وغليظ بوكسك يره دينور وكوز ايريمى مسافه يه دينور ونجران قربنده

برموضع آديدروحيره قربنده ومدينه قربنده برموضع آديدر وفيروز آباد فارس قضاسنده برقريه آديدر وبغداد ايله
دفاع ارالغنده برنهر آديدر (الابانة) اقامه وزننده كسمك معناسنه در يقال ابانه اذا قطعه وبرنسنه يي واضح وعيان
قلمق معناسنه در تقول ابنت الشئ اذا اوضحته وواضح وعيان اولمق معناسنه در يقال ابان الشئ اذا اتضح
وآيرمق معناسنه در يقال ضربه فابان رأسه من جسده اى فصله وقيزى قوجه يه ويرمك معناسنه در كه پدرى
خانه سندن فصل وابعاد ايدر يقال ابان بنته اذا زوجها (البائن) عقد جديده احتياج وجهيله
مطلقه اولان خاتونه دينور يقال امرأة بائن اى منفصلة عن زوجها بطلاق وشول آدمه دينور كه
سودنى صاغه جغى حيوانك صولندن كلوب صاغمغه باشلر اوله نته كه معلى صاغندن كلان آدمه دينور
وكر يشدن پك ايراق يعنى پك ميدانلو اولان يايه دينور بائنه دخى دينور يقال قوس بائن وبائنة اذا بانت
عن وترها كثيرا وديبى ايراق اولان ككبش قيويه دينور (البائنة) تطليقه يه صفت اولور هاسز وصف اولمز شول
طلاقه دينور كه زوج استرجاع مطلقه يه مالك اوله ميوب عقد جديده محتاج اوله يقال تطليقة بائنة اى ذات بينونة
وبو عبثة راضيه قبيلندندر (البيان) عيان وزننده بللو وواضح وآشكاره اولمق معناسنه در يقال بان الشئ يبين بيانا
اذا اتضح وبو معناده متعدى اولور تقول بنت الشئ ابين اى اوضحته وعرفته وذكاء وفطنته مقارن برمعنا
ومقصودى افصاح واظهار ايلمك معناسنه در تقول فهمت الكلام ببيانه اى افصاحه مع ذكاء * شارحك بيانه
كوره بيان وضوح وظهور معناسنه اسم دخى اولور (البين) سيد وزننده وصفدر واضح وآشكاره نسنه يه دينور
جمعى ابيناء كلور هين واهيناء كبى وفصيح وسخنور آدمه دينور جمعى ابيناء وابيان وبيناء كلور كرماء وزننده يقال
رجل بين اى فصيح (التبيين) تفعيل وزننده بو دخى واضح وآشكاره اولمق وواضح وآشكاره قلمق معنالرينه لازم
ومتعدى اولور تقول بينته اى اوضحته وبين الشئ اذا اتضح وبرآدم قزنى قوجه يه ويرمك معناسنه در يقال
بين بنتها اذا زوجها واغاجك هنوز يپراقلرى بللورمك معناسنه مستعملدر يقال بين الشجر اذا بدا ورقه وظهر اول
ماينبت وحيوانك بوينوزى تومورب ظهور ايلمك معناسنه مستعملدر يقال بين القرن اذا نجم (التبين) تفعل
وزننده و(الاستبانة) بونلرده واضح وعيان قلمق وواضح وعيان اولمق معنالرينه متعدى ولازم اولور يقال تبينته
واستبنته اى اوضحته وتبين الشئ واستبان اذا اتضح (التبيان) تانك كسرى وفتحيله بيان كبى مصدردر واضح
وآشكاره قلمق معناسنه در وبونده تانك كسرى شاذدر زيرا مصادرده تانك فتحيله تفعال اوزره كلور يقال بان الشئ
بيانا وتبيانا اذا اوضحه (المبين) ميمك ضميله معين وزننده و(المبين) محسن وزننده ابانه دن اسم فاعلدر
(المباينة) مفاعله وزننده جدا اولمق معناسنه در يقال باينه اذا هاجره (التباين) تفاعل وزننده آيرلشمق
معناسنه در يقال تباينا اى تهاجرا (البيون) صبور وزننده بائن كبى ديبى درين ككبش قيويه دينور يقال بئر بائن
وبيون اى البعيدة القعر الواسعة (غراب البين) عربلر بونكله فراق وهجرانه تطير ايدرلر مراد آلاقرغه در ياخود
بورنى واياقلرى قزل اولان قرغه در كه اكين قرغه سى ديدكلريدر اما سياه قرغه يه كه قوزغون ديدكلريدر اكا
حاتم اطلاق ايدرلر قطعى فراق حتم وايجاب ايدر زعمنده اولدقلرى ايچون (بين بين) مكررا نونلرك فتح اوزره بنالريله
ايو ايله كوتى اراسنده ميانه اولان نسنه ديمكدر يقال هذا الشئ بين بين اى بين الجيد والردئ بونلر ايكى اسم
اولوب بعده اسم واحد قيلنوب وآخرلرى فتح اوزره مبنى اولدى وهمزه بين بين ديدكلرى همزه مخففه
اوله جقدر يعنى همزه نك حركه سنه موافق وملايم اولان حرف علت بيننده قلنمشدر مثلا اكر همزه مفتوح ايسه
همزه ايله الف بيننده تلفظ اولنور سأل كبى واكر مكسور ايسه همزه ايله يا بيننده اولور سئم كبى واكر مضموم
ايسه همزه ايله واو ميانده اولور لؤم كبى * شارح دير كه همزه بين بين قطعا ابتداده واقع اولمز زيرا ساكن كبى
ضعيفدر وضعفندن ناشى بين بين اطلاق اولندى (بينا) الف مقصوره ايله اصلى بين ايدى نونك فتحيله اشباع
اولنمغله الف تحدث ايلدى وبينما كلمه سى كه ما زياده اولنمشدر ايكيسيده كلمات ابتدادندر يقال بينا نحن كذا
وبينما نحن كذا اذ حدث كذا يعنى بز اول اثناده ايكن ناكاه شويله برايش ظهور ايلدى اصمعى ديديكه بينا كلمه سنك
موضعنه بين لفظى وضع اولنمق صحيح اولور سه مابعدى مجرور اولور كقول الشاعر * بينا تعنقه الكماة وروغه
يوما اتيح له جرى سلفع * واصمعيدن ماعدا نحاة بينا وبينما كلمه لرينك مابعدلرينى مبتدا وخبر اولمق اوزره مرفوع
قلديلر (الكواكب البيانيات) بانك فتحيله شول كوكبلردر كه منازلدن اولمامغله انلره شمس وقمر نازل اولمازلر قطب
وجدى وفرقدان كبى (بيان) شداد وزننده اسمادندر ابوعلى بن بيان صاحب كرامات زاهد معروفدر
(بيانه) جبانه وزننده مغربده برقريه در حافظ المسند قاسم بن اصبغ البيانى اورادندر ومحمد بن سليمان المقرى اول

قریه نك بلده سنه منسو بدركه مراكشی در (یبان) سحاب وزننده اندلسده بطلیوس قضاسنده برموضعدر
و یوسف بن المبارك بن الیبنی كه بانك كسریله در محدثدر (یبنون) جیحون وزننده یمنده برحصن آدیدر (یبنونه
بحرین قضاسنده برقریه در و یبنونة الدنیا و یبنونة القصوی بنی سعدشقنده ایكی قریه در (یبنه) قینه وزننده
بین الحرمین وادی الرویثه ده برموضعدر كثیر نام شاعرك آتی اشبو ❊ الاشوق لما هیجتك المنازل ❊ بحیث التقت من یبنتین
العیاطل ❊ یبنتیله مدح وثنا ایلمشدر وتثنیه اعتبار ایلمشدر طرفانی تصور یله تجز بعونه تعالی ❊ فصل التاء
التاءن) تای فوقیه وهمزه ایله تفاعل وزننده حیله وخدعه ایلك معناسنه در تتاون كبی یقال تتاءن الرجل الصید
تتاءنا وتتاون تتاونا اذا خدعه واحتاله یعنی جاء من هنامرة ومن هنامرة (التبن) تانك كسریله وفتحیله ضمانه
دینور وشریف وجوانمرد اولان ذیشان آدمه دینور یقال هو تبن ای سید سمح وشریف وساعدن قورده دینور
وشول بیوك كاسه یه دینور كه یكرمی آدمه كفایت ایدر اوله یقال شرب تبنا من اللبن وهو قدح یروی العشرین
التبن) تانك فتحیله طواره صمان و یرمك معناسنه در یقال تبن الدابة تبنا من الباب الثانی اذا اطعمها التبن (التبن
فتحتینله و (التبانة) سلامه وزننده رشد وفطانتلوزیرك اولمق معناسنه در كه دقایق اموره اطلاعه قدرتدن
عبارتدر یقال تبن الرجل تبنا وتبانة من الباب الرابع اذا فطن (التبن) كتف وزننده خرده بین زیرك ودانا آدمه
دینور یقال رجل تبن ای فطن دقیق النظر والیله هرنسنه یی اوینار اولان آدمه دینور یقال رجل تبن ای یعبث
كل شیء (التتبین) تفعیل وزننده بودخی فطانتلوزیرك وخرده بین اولمق معناسنه در یقال تبن الرجل بمعنی تبن
التبان) شداد وزننده صمان صاتیجی یه دینور وموسی بن ابی عثمان التبان واسمعیل بن الاسود التبان محدثلردر
التبان) رمان وزننده عورت مغلظه یرنی ستر ایده جك كوجك سراویله دینور كه تحریفله طومان وایچ طون تعبیر
اولنور یقال صلی فی تبان ای سراویل صغیر یستر العورة المغلظة ❊ مترجم دیر كه معربانده تنبان فارسی معربی اولمق
اوزره مرسومدر بدنی حفظ ایدیجی معناسنه اولوب بعده سراویل مزبورده علم اولدی ومحمد بن تبان محدثدر
الاتبان) تای مشدده ایله افتعال وزننده اایاغه طومان كیمك معناسنه دریقال اتبن الرجل اذا لبس التبان
تبان) غراب وزننده یاخود رمان وزننده تانك كسریله ده ز بانزده در تبع الحمیری لقبیدر اكا اسعد تبان دخی دیرلر
ایدی بیت شریفی ابتدا اكسا ایدن بودر وحسین بن علی بن تبان التبانی كه غراب وزننده در محدثدر بونی نونله تنان
ضبط ایدنلر وهم ایلدیلر (تو بن) فوفل وزننده نسف قضاسنده برقریه در علامه ابو بكر بن محمد بن احمد ولقمان
بن عیسی وجعفر بن محمد المحدث اول توبنیون اورادندر (تبنین) تانك فتحیله بر بلده در محدثیندن ایوب بن
ابی بكر بن خطلبا التبنینی آندندر (ترن) زفر وزننده یمنده برموضعدر (الترنی) حبلی وزننده فاحشه
دیمكدر عربلر سب ودشنام موقعنده جواری قسمنه وفاحشه یه ترنی وحرامزاده یه ابن ترنی تعبیر ایدرلر
وبو ترنوماده سندن مأخوذ اولمق جائزدر زیرا رتنت المرأة دیرلر مجهول بنیه سیله ادیم النظر الیها معناسنه
مؤلف بونی رنوماده سنده دخی ثبت ایلدی ولسان الغریبده بعضلر وزنی فعلی دیدیلر فاجره معناسنه
و بعضلر تفعل دیدیلر فعل مستقبل مجهول اولوب بعده فاجره ده علم اولمشدر (التفن) تانك وفانك فتحیله
كیره دینور یقال فی ثوبه تفن ای وسخ (الاتقان) همزه نك كسریله برنسنه یی محكم واستوار ایلك معناسنه دریقال
اتقن الامر اذا احكمه (التقن) تانك كسریله سرشت وطبیعت معناسنه دریقال الكرم من تقنه ای طبیعه
واوز واستاذ آدمه دینور یقال هو تقن ای حاذق وسلفده بر تیرانداز ادیدر كه تیراندازلغی ضرب مثلدر
شارح دیر كه مستقصاده ارمی من ابن تقن عنوانیله دراسمی عمرو اولمق اوزره مرسومدر وتقن قیونك دیبنده
قلان متعفن قاره بالچغه دینور وآر قلرك وجدوللرك وصوآ قندیلرینك دیبلرینه چوكن بالچغه دینور (التتقین
تفعیل وزننده چامورلو صوایله تارلا صوارمق معناسنه دریقال تقنوا ارضهم اذا سقوها بالماء الخاثر الجود
تا كرنی) ضمتینله ونونك تشدیدی وقصر ایله اندلسده برقریه در (التلنة) ضمتینله وفتح تایله ده لغتدر اكلنوب
قالمغه دینور لبث معناسنه وحاجت معناسنه در تقول به تلنتی ای حاجتی (التلون) و (التلونة) تالرك ضمیله تلنه
معناسنه در (تلان) تانك ونونك فتحیله الآن معناسنه در كه شمدی وهنوز معناسنه در ❊ شارحك بیاننه كوره اصلی
الأن ایدی تخفیف اولنوب لان اولدی همزه بدلی تاء ادخال اولندی (التن) تانك كسری ونونك تشدیدیله مثل وقرن
وهمتا معناسنه در یقال فلان تن فلان ای مثله وقرنه (التنین) امیر وزننده تن معناسنه در (الاتنان) همزه نك
كسریله بعید اولمق معناسنه دریقال اتن الرجل اذا بعد ومرض چوجغی بیوتمیوب خیره جوره قومق
معناسنه در یقال اتن المرض الصبی اذا اقصعه فلا یشب (تنه) جنه وزننده اسماندندر طلحة بن ابراهیم بن

تنه محدثدر (التنين) سكيت وزننده اژدهایه دینور یقال رأیت فی البادیة تنینا ای حیة عظیمة وفلکده اژدها شکلنده شول بیاض خفی شکله اطلاق اولنور که جسدی بروج سته ده وقویریغی یدنجی برجده در وقویریغی انجه وسیاه و بوکلدر وشکل مزبور کواکب سیاره تنقلی کبی ایدر فارسیده اکا هشتبردیرلر جوهری فلکده برموضع اولمق اوزره تفسیر ایلمکله وهم ایلمشدر ✻ لکن مؤلف دخی بیانده اکمال ایلمامشدر زیرا کتب ریاضیاتده مشروح اولدیغی اوزره تنین فلک رأس وذنب عقده لری اولان مدار وممره اطلاق اولنور که مابینلری التیشر برج اعتبار اولنمشدر وشمس وقمر اول عقد تینده دقیقهٔ واحده ده مجتمع اولسه لر کسوف وخسوف واقع اولور ورأسدن اعتبار ایله ذنب یدنجی برجه منتهیدر بوندن بشقه قطب شمالی یه طولنمش براژدها صورتی دخی واردر لکن مراد صورت اولدر وتنین ابراهیم بن المهدی لقبیدر پك سموز اولمغله ملقب اولمشیدی واقیال یمنده شرحبیل بن عمرولك قلجی اسمیدر (التبنان) تانك کسریله سباعدن قورده دینور وبرنسنه نك اورنکنه دینور یقال هو علی تینانه ای مثاله ظاهرا بونك اصلی تنان درتشدید ایله دنار ودینار کبی (المتانه) تشدید نونله مفاعله وزننده مقایسه معناسنه در یقال تانّ بینهما اذا قایس (التنتنة) زلزله وزننده برآدم اسکی یاران واصدقاسنی ترك ایدوب سائره یار وهمدم اولمق معناسنه در یقال تنتن الرجل اذا ترك اصدقاءه وصاحب غیرهم (التون) تانك ضمیله چوجقلرك بچاوره دن یایدقلری طوپه دینور که آنکله اوینارلر وخراسانده بر بلده درکه قاین قربنده در اعلامدن اسمعیل بن ابی سعد التونی واحمد بن محمد بن احمد التونی اورادندر (تونه) سلفده دمیاط قربنده برجزیره ایدی حالا صو باصمغله مغموردر اعلامدن عمر بن احمد وعمرو بن علی وسالم بن عبدالله وعبد المؤمن بن خلف التونیون اورادندر (التاون) تفاعل وزننده مهموز اولان تتاءن معناسنه درکه ذکر اولندی یقال تتاون الصید بمعنی تتاءن (الاتون) کلخنه دینورتنه که اتن ماده سنده ذکر اولندی (التهن) فتحتینله اویومق معناسنه در یقال تهن الرجل تهنا من الباب الرابع اذا نام (التهن) کتف وزننده اسم فاعلدر نائم معناسنه در یقال هو تهن ای نائم (التین) تانك کسریله معروفدرکه انجیره دینور کمالنی بولمش تازه انجیر بالجمله فاکهه لرك اجد واطیبیدر غداسی کثیر ونفخ وریحی قلیل وجاذب ومحلل وسدهٔ کبد وطحالی مفتح وملیندر ومواد عفنه یی طرف جلده دافع اولمغله اکثاری مولد کهله در وتین شامده برطاغك آدیدر کذلك شامده برمسجدك اسمیدر وغطفان یورد نده برطاغك آدیدر ودمشق شهرینك اسمیدر (طورتیناء) تانك فتحی وکسریله والفك مدی وقصریله طورسینا لفظنده لغتدر (التبنة) تانك کسریله دبر ومقعده دینور وبرصو آدیدر وعیسی بن اسمعیل نام محدثك لقبیدر (التیان) شداد وزننده انجیر صاتیجی یه دینور رادبادن کتاب الموعب صاحبی تمام بن غالب بن عمر والتیانی اکا منسوبدر (التبنان) تانك کسریله بنی نعامه دیارنده ایکی طاغه اطلاق اولنور وتینان مفرد اوله رق قورده دینور ذئب کبی تنه که تن ماده سنده ذکر اولندی (تینات) تانك کسریله بحر شامده برلیمان آدیدر ✻ فصل الثاء المثلثة (التثاءن) همزه ایله و (التثاون) واو ایله تفاعل وزننده تتاءن وتتاون کبی حیله وخدعه ایلمك معناسنه در یقال تثاءن الصید وتثاون بمعنی تتاءن وتتاون (الثبن) غبن وزننده و (الثبان) کتاب وزننده ثوبك اوجنی قیوروب دیکمك معناسنه درکه اوزون اولدقده ایدرلر علی قول برنسنه یی برظرفه یاخود اولك اتکنه قویوب قوجاقده کوتروب کتمك معناسنه در یقال ثبن الثوب ثبنا وثبانا من الباب الثانی اذا ثنی طرفه وخاطه اویقال ثبن الشیء اذا جعله فی الوعاء وحمله بین یدیه وکذا اذا القی علیه حجزة سراویله من قدام (التثبن) تفعل وزننده ثبن معناسنه در (الثبین) امیر وزننده و (الثبان) کتاب وزننده و (الثبنة) غرفه وزننده ایچنه نسنه قویوب کوترمك ایچون اتکك بوکیلان یرینه دینور (الاثبان) همزه نك کسریله ایچنه نسنه قویوب کوترمك ایچون اتکی ظرف کبی بوکمك معناسنه در تقول اثبنت فی ثوبی اذا جعلت فیه ثبینا (المثبنة) مرحله وزننده نسوانك آینه وسائر ادواتنی وضع ایده جکی طوربه یه دینور (ثبنه) فرحه وزننده برموضعدر سعد بن ثبان که رمان وزننده در محدثدر (الثتن) ثانك وتانك فتحیله ات بوزیلوب قوقمق معناسنه در یقال ثتن اللحم ثتنا من الباب الرابع اذا انتن ودیش اتلری سولپوقك معناسنه درکه اول وقت بد رایحه پیدا ایدر یقال ثتنت اللثة اذا استرخت (الثتنة) فرحه وزننده سولپومش دیش اتنه دینور یقال لثة ثتنة ای مسترخیة (الثجن) ثانك فتحی وجیمك سکونیله وفتحیله پك ودرشت وصرب اولان یوله دینور یقال اخذوا فی ثجن ای فی طریق فی غلظ وخزونة (الثخونة) ثانك وخای معجمه نك ضمیله و (الثخانة) سلامه وزننده و (الثخن) عنب

وزننده برنسنه قالين ويك وصيق اولمق معناسنه در يقال ثخن الشيء ثخونة وثخانة وثخنا من الباب الخامس
اذا غلظ وصلب (الثخين) امير وزننده وصفدر قالين ويك وصمصيق نسنه يه دينور وحليم ومتحمل آدمه اطلاق
اولنور يقال رجل ثخين اى حليم (الاثخان) همزه نك كسريله دشمنك جرح وقتلنده افراط ايلمك
معناسنه در يقال اثخن فى العدو اذا بالغ فيهم الجراحة ومنه قوله تعالى * حتى اذا اثخنتموهم * اى غلبتموهم
وكثر فيهم الجراح و برآدمى پك دوكمكله سست و بيمجال ايلمك معناسنه در يقال اثخنه اذا اوهنه
(الاستثخان) برآدمى اويقو باصمق معناسنه در يقال استثخن منه النوم اى غلبه (المثخنة) مكرمه وزننده
ايرى كوده لو عورته دينور يقال امرأة مثخنة اى ضخمة (الثدن) فتحتينله اتك رايحه سى بوزلمق معناسنه در يقال
ثدن اللحم ثدنا من الباب الرابع اذا تغيرت رايحته وبرآدمك وجودنه ات باصوب شيشمانلق كلمكله آغرلشمق
معناسنه در يقال ثدن فلان اذا كثر لحمه وثقل (الثدن) كتف وزننده و(المثدن) معظم وزننده ملحم
اولمغله بدنى ثقيل اولمش آدمه دينور (التثدين) تفعيل وزننده بو دخى برآدم ملحم اولمغله وجودى آغرلشمق
معناسنه در يقال ثدن الرجل على المجهول اذا كثر لحمه وثقل (الثدنة) فرحه وزننده
و(المثدنة) مكرمه وزننده خلقتنده نقصان اولان عورته دينور يقال امرأة ثدنة ومثدنة
اى ناقصة الخلق (المثدنة) معظمه وزننده چركين وبدهيئت وجهيله ملحمه اولان عورته دينور يقال امرأة
مثدنة اى لحمة فى سماجة (المثدن) معظم وزننده خلقتنده نقصان اولان آدمه دينور وفى حديث ذى الثدية
انه مثدن اليد * اى مخدجها مقلوب من مثند مرسوم ذوالثديه امام على كرم الله وجهه اوزرينه خروج ايدن خوارجك
رئيسلرى ايدى اسمى ترمله ايدى قولى پك قصه اولوب همان ثدى مقدارنده اولمغله ذوالثديه ايله ملقب اولمشيدى
نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى مرسومك خروج ايدوب وطعمهٔ ذوالفقار اوله جغنى جناب مرتضايه اعلام
ايلمشلر ايدى واقعا تحكيم ماده سنده بغى وخروج ايدوب دلالت ذوالفقار ايله عازم دار البوار اولدى حديث
مرقومده واقع مثدن مثند لفظندن مقلوبدركه ثندوه دن مأخوذدر وثندوه اركك آدم ممه سنه دينور * شارح ديركه
بعض محدثين مقلوب اولديغنه ذاهب اولديلر زيرا مثدن وجه مذكور اوزره ناقص الخلقه ديمكدر مسفور ايسه
ناقص اليد ايدى و بو راده ذى اليدين نسخه لرى غلط محضدر (الثرن) فتحتينله برآدم دوستلرينه وقومشولرينه
رنج وآزار ايدر اولمق معناسنه در يقال ثرن الرجل ثرنا من الباب الرابع اذا آذى صديقه وجاره (الثفنة) فرحه وزننده
دوه نك چوكدكده يره كلان اعضاسنه دينور كوكسى وديزلرى واويلقلرى ديبلرى كبى جمعى ثفنات كلور وثفنة الانسان
آدمك ديزينه دينوركه ساقى ايله فخذى قاوشوب بربريله بيتشدكى يردن عبارتدر * مؤلف الركبة ومجتمع الساق والفخذ عبارتيله
ايراد ايلمكله ومجتمع قولى عطف تفسيردر زيرا ركبه نك ماده سنده اختلاف اوزره تعريف ايلدى وثفنة الخيل آت قسمنك
بجاقلرنده اويلقلرينك ايچ طرفندن قاوشديغى يره دينور وصايى يه دينور عدد معناسنه وكروه وجماعت انسانى
معناسنه در يقال جاءت ثفنة من الناس اى جماعة وسپدك وقوصره نك اشاغيلرندن ايكى كوشه لرينه دينور
وشول ناقه يه دينوركه سوديني صاغان آدمه ثفنه لرينه اوروب چارپراوله (الثفن) فتحتينله برمرض آديدركه دوه نك
ثفنه لرنده تحدث ايدر ومسلم بن ثفنه ياخود ابن شعبة محدثدر (المثفان) محراب وزننده شول اركك دوه يه دينوركه
ثفنه سى يانلرينه وقرنينه طوقنور اوله يقال جمل مثفان اذا اصابت ثفنته جنبه وبطنه (الثفن) ثانك فتحى وفانك
سكونيله اوته قاقمق معناسنه در يقال ثفنه ثفنا من الباب الثانى اذا دفعه وبرآدمه تابع اولمق على قول اكسه سندن
كلمك معناسنه در يقال ثفنه اذا تبعه اواتاه من خلفه ودوه برآدمى ثفنه لريله اوروب چارپمق معناسنه در يقال
ثفنت الناقة اذا ضربت بثفناتها (الثفن) فتحتينله ال كثرت عملدن درشتلنوب غلظت پيدا ايلمك معناسنه در
يقال ثفنت يده ثفنا من الباب الرابع اذا غلظت من العمل (الاثفان) همزه نك كسريله كثرت عمل الى غليظ ايدوب
ناسورلندرمق معناسنه در يقال اثفن يده العمل اذا اغلظها (ذو الثفنات) فانك كسريله على بن الحسين بن على
لقبيدركه زين العابدين حضرتلريدر وبعضلر عندنده على بن عبدالله بن العباس لقبيدركه خلفاى عباسيه نك
پدرلريدر بشيوز كوك زيتون اغاجى اولوب كل يوم هربرينك آلتنده ايكى ركعت نماز قلمق عادتى اولمغله سجده
اعضاسى دوه نك دوشى كبى غليظ ودرشت اولمشيدى كذلك رئيس خوارج اولان عبدالله بن وهب لقبيدر طول
سجود آنك ثفناتنده تأثير ايلمكله ناسورلندرمشيدى (المثافنة) مفاعله وزننده برآدمله دائما همنشين اولمق
معناسنه در يقال ثافنه اذا جالسه ولازمه (المثافن) ملازم وزننده و(المثفن) محسن وزننده برآدمه دائما همنشين
اولان كمسه يه دينور (الثكنة) غرفه وزننده قلاده يه دينور وسنجاغه دينور وقبرومزاره دينور ويرده اولان چقور

آتش او جاغنه دینور و برنسنه بی سترایده جك قدر چقوره دینور و کوکرجین سوریسنه دینور وقلبده منوی اولان
نیته دینور کرك ایمـان وکرك کفر جهتندن اولسون ودونك یو نه تعلیق ایلدکلری الاجه یوك پاره سنه دینور
وسر عسکر سنجاغی التنه دینور که عسکرك جمعیتکاهلریدر هر نقدر آنده بیراق وسنجاق دخی یوغیسه ده صورت
ثانیه ده سر عسکرك چوره دائره سی اولور جمعی ثکن در صرد وزننده * قال الشارح ومنه الحدیث * یحشر الناس
علی ثکنهم * وهو جمع الثکنة ای الرایة ای علی ما ماتوا علیـه وادخلوا فی قبورهم من الخـیر والشر او الثکنة
مرکز الاجناد ومجتمعهم علی لواء صـاحبهم (ثکن) فتحتینله برطاغك آدیدر (الاثکون) اسلوب وزننده خرما
سـالقمنك چو بنه دینور علی قول سـالقمنه دینور (الثمن) ثانك ضمیله وضمتینله و(الثمین) امیر وزننده برنسنه نك
سکز جزؤندن برجزؤنه دینور علی قول کسورك یعنی اجزاء ثمانیه نك هر برکسرنه مطرد اطلاق اولنور ثمن لفظنك
جمعی اثمان کلور یقال هذا ثمن ذاك وثمنه وثمینه ای جزؤ من ثمانیة او یطرد ذلك فی هذه الکسور * مترجم دیرکه
سکزنجی یه ثامن دینور اشبو آحاد اعدادی نسب اوزره درلر مثلا ثامن ذی ثمان دیمکدر وتاسع که طقوزنجی دیمکدر
ذی تسع وعاشر که اونجیدر ذی عشر دیمکدر (الثمن) ثانك فتحیله برنسنه نك سکزده برینی آلمق معناسنه در یقـال
ثمنهم ثمنا من البـاب الاول اذا اخذ ثمن مالهم وبرجماعتك سکزنجیسی اولمق معنا سنه دریقال ثمنهم ثمنـا من الباب
الثانی اذا کان ثامنهم (الثمانی) یمانی وزننده سکز عددك اسمیدر و بومنسوبدکلدر یعنی الفی یاء نسبتدن بدلدکلدر
علی قول فی الاصل ثمن لفظنه منسو بدرکه وجه مرقوم اوزره یدی عددی سکز ایدن جزؤدن عبـارتدرکه ثمانك
ثمیندر تغییر نسب طریقه سیله اولنی مفتوح ایدوب و یای نسبتك برینی حذف وانك بدلنه الف الحاق ایلدیلر نته که
یمنه نسبتده یمانی دیوب وتیرهٔ مذکوره اوزره قلدیلر پس ثمانك یاسی عند الاضافه ثابت اولور قاضی کله سنك یاسی ثابت
اولدیغی کبی تقول ثمانی نسوة وثمـانی مائة کما تقول قاضی عبدالله ورفع وجرّ حالتلرنده مع التنوین ساقط ونصب
حالنده ثابت ومنصرف اولور واما اعشی نام شاعرك * فلقد شرب ثمانیا وثمـانیا * وثمان عشرة واثنتین واربعا
بیتنده که ثمان عشرة واقع اولمشدر حق ثمانی عشرة اولمقدر یانك حذف اولندیغی طوال الایدلغی اوزره درکه حق
طوال الایدی اولمقدر (المثمن) معظم وزننده سکز رکنلو وسکز کوشه لو نسنه یه دینور یقال شکل مثمن اذا جعل له
ثمـانیة ارکان ومسموم آدمه دینور یقـال رجل مثمن ای مسموم ومحموم کسه یه دینور یقـال رجل مثمن ای محموم
(الثمن) ثانك کسریله سکز کونده برکره صواریلان دوه نك سکزنجی کوننه دینور که اولکون صوار بلور (الاثمان)
همزه نك کسریله برآدمك دوه سی سکز کونده برصو ایچمك معنـاسنه در یقـال اثمن الرجل اذا وردت ابله ثمنـا
و برجماعت سکز نفر اولمق معنـاسنه دریقـال اثمن القوم اذا صاروا ثمـانیة واشترا اولنان متـاعك بهاسنی ویرمك
معنـاسنه دریقـال اثمنه سلعته واثمن له اذا اعطاه ثمنها (الثمن) فتحتینله برنسنه نك قیمته وبهـاسنه دینور جمعی
اثمان واثمن کلور یقال اعطی ثمنه وهو ما استحق به ذلك الشیء (الثمانون) سکسـان عددك اسمیدر ومنه المثل
احمق من صـاحب ضأن ثمانین اصلی بودرکه براعرابی کسرای عجمه برخصوص ضمننده مژده ایلکله اولدخی
مقابلنده بندن نه دیلرسك حاصلدر دیو ترخیص ایلدکده سکسان عدد قیون التماس ایلدیکنه مبنی حماقتده ضرب
مثل اولدی. وثمـانین بربلده آدیدرکه نوح علیه السلام بنا ایلدی قچن سفینه دن خروج ایلدکلرنده سکسان
نفرآدم مستصحبلری اولمغله آنی بنا وابوا ایلدیلر عمر بن ثابت الثمانینی النحوی اورایه منسو بدر (ثمینه) سفینه وزننده
بر بلده یاخود برارض اسمیدر جوهری ثمانیه ایله رسم ایلکله سهو ایلشدر (الثمانی) ثانك فتحیله براوتك اسمیدر
وبریرده سکز صخرهٔ عظیمه آدیدرکه ثمانی ایله معروفدر (المثامن) میمك فتحیله بنی ظالم بن نمیر یوردنده برموضع آدیدر
(الثنّ) ثانك کسری ونونك تشدیدیله شول قوری اوتلغه دینور که کثرتندن بری بری اوزره بنکشیوب متراکم اوله علی قول
قرارمش اغاج دالارینه دینور سبز واتدن وساراوتلقلاردن قرارمش اولانه اطلاق اولنمز (الثنان) کتاب وزننده بریرنه
صارمشمش صیق وفراوان نباته دینور (ثنان) غراب وزننده برموضعدر (الثنة) ثانك ضمیله قاسیغه دینور عانه معناسنه
علی قول قاسیق ایله کوبکك بیننده اولان یوفقه دری یه دینور وآت قسمنك بلکاریناک اکسه سنده اولان صچاق کبی تو یه
دینور جمعی ثنن در صرد وزننده (الاثنان) همزه نك کسریله برنسنه چوریوب پیریملك معناسنه در یقال اثن الهرم اذا بلی
(الثوینا) هوینا وزننده اتمك آچیلان خمیر یوالغی آلتنه صاچدقلری اونه دینور تخته یه یاپشمسون ایچون صاچرلر
ترکیده اودو تعبیر اولنور یقال یلزم الثوینا الخباز وهو الدقیق یفرش تحت الفرزدق اذا طلم (التثاون) تفاعل وزننده
تثاؤن کبی الدانمق وحیله وخدعه ایتك معناسنه دریقال تثاون للصید بمعنی تثاءن (الثین) ثانك کسریله دریادن
انجو چیقاران طالغیجه دینور یقال هو ثین ای مستخرج الدرّة من البحر وانجو دلیجی استاذه دینور یقـال فلان ثین

مطلب

اى مثقب اللؤلؤ نجز بعونه تعالى ❊ فصـــــــــــــل الجيم ❊ (الجؤنة) جيمك ضمى وهمزه نك سكونيله
عطار سپدنه وطبله سنه دينوركه اوزرينه مبشين قپلايوب ايچنه اشياء قورلر وبو مهموز الاصل در ابن قرقول روايتى
اوزره همزه سى تليين اولنوب جونه دخى دينور جمعى جؤن در صرد وزننده (الجبن) جيمك ضمى وضمتيله و (الجبن)
عتلّ وزننده معروفدر كه پنيره دينوركه سوددن چالنور محدّثيندن احمد بن موسى واسحق بن ابراهيم الجبنيان يعنه
منسو بلردر وامام محمد بن احمد الجبنى دمشق شهرنده سوق الجبن ديدكلرى چارشويه منسو بدر انده اولان مسجدك
امامى ايدى (التجبن) تفعل وزننده سود پنير كبى پك غليظ اولمق معناسنه در يقال تجبن اللبن اذا صار كالجبن (الجبان
سحاب وزننده و (الجبان) شدّاد وزننده و (الجبين) امير وزننده قورقق بى زهره آدمه دينور جبان كلمه سنك كه
سحاب وزننده در جمعى جبناء كاور كرماء وزننده مؤنثى جبان وجبانه وجبين درهاسز وهايله يقال رجل جبان
وجبان وجبين وامرأة جبان وجبانة وجبين اى هيوب للاشياء لايقدر عليها وعربلر فلان بغايت كريم وجوانمرد
ادمدر ديه جك يرده هو جبان الكلب ديرلر زيرا مهمانلرك كثرت تواردندن انيس اولمغله اصلا اورييوب خوش طوررلر
(الجبانة) سلامه وزننده و (الجبن) جيمك ضميله و (الجبن) ضمتيله برادم قورقق و بى زهره اولمق معناسنه در
يقال جبن الرجل جبانة وجبنا وجبنا من الباب الخامس اذا كان جبانا (الاجبان) همزه نك كسريله برآدمى
قورقق بولمق معناسنه در ياخود قورقق صايمق معناسنه در يقال اجبنه اذا وجده جبانا اوحسبه جبانا (الاجتبان
افتعال وزننده اجبان معناسنه در يقال اجتبنه بمعنى اجبنه وسودى پنير چالمق معناسنه در يقال اجتبن اللبن
اذا اتخذه جبنا (التجبين) تفعيل وزننده برآدمى قورقلغه نسبت ايلمك معناسنه در يقال هو يجبن على المجهول
اى يرمى بالجبن (الجبينان) جيمك فتحى وتثنيه بنيه سيله جبهه نك ايكى اوجلرينه دينوركه ايكى طرفندن جبهه يى
تفويس ايده رك قاشلرايله باشده قيل بتديكى يرك ماييندن عبارتدر انك ماوراسنه صدغ دينوركه طولون تعبيراولنور
على قول ناصيه حذاسندن جبهه نك اوزرنده قيل بتمكه باشليان يردن اعتبارايله برطولوندن او برطولونه وارنجه يرك
هراوجنه جبين دينور جمعى اجبن واجبنه وجبن كلور ضمتيله (الجبان) شدّاد وزننده و (الجبانة) شدّاده وزننده
مقبره يه دينور وصحرايه دينور وطپراغى صوى منبت ارضه على قول بوكسكجه دوز وهموار يره دينور ❊ مترجم ديركه
اشبو جبانه كلمه سنده تاء وحدتيه در امام خليل عندنده قطع معناسنه اولان جبّ وجبوب ماده سندن مأخوذ فعلان
وزننده در صحراء و يابانه موضوعدر حاليت ومحليت علاقه سيله مقبره يه ده اطلاق اولنور حالا صحراده اولان
نمازكاه عيد وموتايه ده اطلاقى بوملابسه ايله در وسائرلرينك عندنده اشبو جبن ماده سندن فعّال وزننده دركه نسب
اوزره در (جبون) صبور وزننده يمنده برقريه آديدر (جبان) سحاب وزننده خوارزم ايالتنده برقريه در (جابان
ابو ميمون دركه صحابه در (الجحن) جيمك وحاى مهمله نك فتحيله جوجغك غداسى بد وناخوش اولمق معناسنه در
يقال جحن الصبى جحنا من الباب الرابع اذا ساء غذاؤه (الجحن) كتف وزننده غداسى ناخوش صبى يه دينور و بومز
اولان جوره سود اورغونى اوغلانه دينور وضعيف وخرده نباته دينور وكنه تعبيراولنان بوجكه دينور قراد
معناسنه (الاجحان) همزه نك كسريله چوجغك غداسنى ناخوش قلمق معناسنه دركه برامزنسنه لر ايله بسلمكدن
عبارتدر يقال اجحن الصبى اذا اساء غذاءه وفقر وفاقه دن ياخود بخل وخستدن ناشى اهل وعيالنك نفقه ومعاشنى
مضايقه ايله كورمك معناسنه در يقال اجحن الرجل اذا ضيق على عياله فقرا او بخلا (الجحن) جيمك فتحيله اجحان ايله
معناى ثانيده مرادفدر يقـال جحن الرجل جحنا من الباب الثالث بمعنى اجحن (التجحين) تفعيل و زننده بودخى جحن
معناسنه در يقال جحن الرجل بمعنى جحن (جحوان) سلمان وزننده بررجل آديدر (المجحن) مكرم وزننده بودخى بويسز
ضعيف اوته دينور (الجحنة) غرفه وزننده بودخى كنه يه دينور قراد معناسنه (الجحيناء) مصغر بنيه سيله دائمى كركلو
نسنه يه دينور ومنه يقـال بجحيناء القلب ولو يجاؤ اى مالزمه ولو يجاء كه جيمله درجوج ماده سنده ذكراولنمشدر
(جيحون) جيمك فتحيله نهر خوارزم دركه آمويه ديدكلرى نهر عظيمدر اونه يقاسنه ماوراء النهر اطلاق اولنور (جيحان
جيمك فتحيله شام ايله روم السكاسى بيننده برنهردر وبو جهسان معربيدر حالا جيحان صويى تعبير ايتدكلرى نهردركه
آدنه قربندن جريان ايدر (الجخنة) جيمك وخاى معجمه نك ضمى وتشديد نونله جماع حالنده بدلك ايتمكله حظ اولنميان
عورته دينور يقال امرأة جخنة اى رديئة عندالجماع (الجدن) فتحتينله كوزل سسه دينور حسن صوت معناسنه
و يمنده براوه ياخود بردره يا برموضع آديدر (ذوجدن) يمنده حيرملوكندن برينك لقبيدركه اول عبس بن يشرح بن
حارث بن صيفى بن سباء در ملكة ملكت سبا اولان بلقيسك جديدر بغايت حسن صوته مالك ايدى و يمنده ابتدا
طرب وتغنى ايدن بودر (جدّان) شدّادوزننده ابن جديله دركه ربيعه دن بربطن پدريدر (الاجدان) همزه نك

كسر يله بعدالفقر زنكين اولمق معناسنه در يقال اجذن الرجل اذا استغنى بعدفقر (الجذن) جيمك كسرى وذال
معجمه نك سكونيله جذل معناسنه دركه اغاج طومروغنه وكتوكه دينور و برنسنه نك كوكنه واصلنه دينور يقال جذنه
قوى اى اصله (جوذنه) جوهره وزنده ابوالطفل الصحابى معتقه سنك آديدر على قول اسمى جونه در ذالسز
وجوذان ياخود ابن جوذان صحابه در (الجرون) قعود وزنده برايشه دائما ورزش وادمانله رسوخ بولوب مهارت
پيدا ايلمك معناسنه در يقال جرن فلان جرونا من الباب الاول اذا تعود الامر ومرن وثوب مقوله سى كثرت استعمالدن
فرسوده اولمق معناسنه در يقال جرن الثوب والدرع اذا انسحق ولان واون اوكتمك معناسنه در يقال جرن الحب
اذا طحنه (الجارن) يلان ياور بسنه دينور وايشلك قديم يوله دينور يقال طريق جارن اى دارس (الجرن) جيمك
ضميله خرمن يرينه دينور وطاشدن اويولمش بيوك ديبك شكلنده قورنه يه ومصلق ديدكلرى اوعيه يه دينوركه اندن
ابدست آلنور حمام قورنه سنه عربستانده جرن اطلاقى بوندندر تقول توضأت من الجرن وهو حجر منقور يتوضأ منه
ومحدثيندن عمرو بن العلاء اليشكرى لقبيدر (الجرين) امير وزنده بودخى خرمن يرينه واوكودلمش اونه دينورنه كونه
غله نك اولورسه اولسون (المجرن) منبر وزنده بودخى خرمن يرينه دينور وپك اكول آدمه دينور يقال رجل مجرن اى
اكول جدا (الاجران) همزه نك كسريله خرمايى خرمن يرنده بريكدرمك معناسنه در يقال اجرن التمر اذا جمعه فى الجرين
(الجران) كتاب وزنده دوه نك بوينك اوكنده بوغزلنه جق يرندن بوغازى چقورينه قدر يره دينور جمعى جرندر
وجران العود عينك فتحيله نمر قبيله سندن برشاعرك لقبيدر اسمى عامر بن حارثدر جوهرى اسمنى مستورد
اولمق اوزره رسم ايلمكله غلط ايلدى وباعث تلقيبى تحت نكاحنده اولان ايكى خاتونه اشبو * خذا حذرا يا جارتى فانى
رأيت جران العود قد كاد يصلح * بيتنى انشاد ايلديكيدر يعنى مز بور عود ديديكى باشلو قوجه دوه نك بوغازى
دريسندن قامچى اتخاذ ايلمشيدى نسوانلرينى ضرب وتاديب ايچون وبيت مرقومك مفهومى زوجه لرينى تهديدى
حاويدر (الاجتران) افتعال وزنده خرما ياخود غله ايچون جرين اتخاذ ايلمك معناسنه در يقال اجترن الرجل
اذا اتخذ جرينا (جيرون) جيحون وزنده دمشق شهرنده برموضع آديدر (الجريان) جيمك كسريله جريال وزنده
ومراد فيدركه قرمزى بويه يه دينور (المجرن) معظم وزنده پك چوق قوللنلمق ايله سردلكى كيدوب ملايم
اولمش قامچى يه دينور يقال سوط مجرن اذا كان قد مرن قدة ولان (الاجرعنان) اقشعرار وزنده ارجعنان
لفظندن مقلوب واول معنايه دركه سيذكر يقال اجرعن وهو قلب ارجعن (جازان) زاى معجمه ايله بر وادى
آديدر (الجزن) جيمك فتحيله طومروغه وايرى پارمه يه دينور يقال حطب جزن اى جزل جمعى اجزن كلور
(الجسنة) جيمك ضمى وسينك سكونيله بر نوع بالق آديدركه چتال بوينوزلى اولور (الجسان) رمان وزنده
دف چالان چنكيلره دينور مفردى جاسن در يقال هم جسان اى الضاربون الدفوف (الاجسينان) اقشعرار
وزنده برنسنه طاش كبى پك وسخت اولمق معناسنه در يقال اجسأن الشئ اذا صلب (الجوشن) شين معجمه ايله
جوهر وزنده كوكسه دينور يقال ضرب جوشنه اى صدره وجنك اسبابندن زرهه دينور يقال خرج وعليه
جوشن اى درع * مترجم حقيردر كه فارسيده جوشن زره طرزنده بركونه كيم آديدر كرچه زره طرزنده اولور لكن
زره يالكز حلقه لردن اولور اما جوشن حلقه حلقه اولوب ارالقلرينه اوفق اوفق تنكه لر نصب اولنور انتهى
محدثيندن عبدالوهاب بن رواج ابن الجوشنى جوشن عمنه منسو بدر وقدمادن قاسم بن ربيعة الجوشنى جدى
اولان جوشنه منسوبدر وعيينة بن عبدالرحمن بن جوشن الجوشنى الغطفانى محدثدر وجوشن الليل كيجه نك
وسطنه ياخود صدرنه واولنه اطلاق اولنور يقال مضى جوشن الليل اى وسطه اوصدره (المجشونة) ايشى چوق
اولوب اصلا ايشسز كوجسز طورمز اولان شن وشيرمرد خاتونه دينور يقال هى مجشونة اى الكثيرة العمل
النشيطة (الجشنة) جيمك ضميله و (الجشنة) دجنه وزنده برقوش آديدر (ذوالجوشن) شرحبيل بن قرط الاعور
الصحابى لقبيدر ابتداعربده جوشن تلبس ايدن مرقومدر اكا بناء انكله ملقب اولدى ياخود كوكسى پك يومرى
اولديغندن ياخود كسراى عجم كنديسنه جوشن اعطا ايلديكندن ملقب اولدى (الجعن) جيمك فتحى وعينك
سكونيله بدن سولپوك اولوب دريسى بورشوب بورتومق معناسنه در وبوندن فعل تصرف مهجوردر (جعونه)
لفظى كه جيمك وعينك فتحيله بر رجل اسميدر آندن مأخوذ در وجعونه سموز بودوره دينور يقال رجل جعونة
اى قصير سمين بعض نسخه ده بونلر صبوده وزننده مضبوطدر (الاجعان) همزه نك كسريله كوده نك اتى
قتيلنوب غليظ اولمق معناسنه در يقال اجعن الرجل اذا تعلج لحمه واشتد (الجعثن) جيمك وثاى مثلثه نك كسريله
صفليان ديدكلرى اوتك كوكلرينه دينور وفرزدق نام شاعرك قز قرنداشى اسميدر (البجعثن) بدحرج وزنده

برنسنه بورشوب درطوپ اولمق معناسنه دریقال تجعثن الشیٔ اذا تقبض وتجمع (المجعثن) مزعفر وزننده
کوده سی دیرنکلی طوپاج آدمه دینور یقال رجل مجعثن الخلق ای مجتمعه (الجعاثن) علابط وزننده یمنده
برقبیله در (الجفن) جیمك فتحی وفانك سكونیله کوز قپاغنه دینور جمعی اجفن واجفان وجفون کلور وقلج قینه
دینور بونده جیمك کسریله ده لغتدر یقال وضع السیف فی جفنه ای فی غمده واصمه نك کوکنه علی قول چبوقلرینه
دینور یاخود برنوع اوزم اسمیدر وجفن برآدم نفسنی مدانس ورذائلدن تنزیه وتصفیه ایلمك معناسنه دریقال جفن
نفسه جفنا من الباب الاول اذا ظلفها من المدانس وجفن برجنس خوشبوشجر آدیدر وطائفده برموضع آدیدر
ودوه یی بوغزلیوب اتی چناقلر ایچره ناسه اطعام ایلمك معناسنه دریقال جفن الناقة اذا نحرها واطعم لحمها
فی الجفان (الجفنة) تمره وزننده کریم وجوانمرد آدمه دینور یقال هو جفنة ای کریم وکوجك قیویه دینور وچناغه وقواطه یه
دینور قصعه معناسنه جمعی جفان در جیمك کسریله وجفنات در فتحاتله وجفنه یمنده برقبیله آدیدر (التجفین)
تفعیل وزننده و(الاجفان) همزه نك کسریله چوق جماع ایلمك معناسنه دریقال جفن الرجل واجفن اذا جامع
کثیرا (جفینه) جهینه وزننده برخمار یعنی میخانه جی آدمك اسمیدر عندجفینة الخبر الیقین مثلنك منشأیدر
وبونده جهینه دیمك صحیح دکلدر وبعضلر عندنده صحیحدر زیرا اصلی بودرکه کلاب قبیله سندن حصین بن عمرو
بن معاویة بن عمرو بنی جهینه دن اخنس نام کمسنه ایله کشت وکذار ایدرك برمحله نزول ایلدیلر ایکیسی دخی فتاك
اولمغله جهنی حصین کلابی یی قتل ومالنی اخذ ایلدی حصینك صخره نام قزقرنداشی هرموسم عربده قرنداشنه
ندبه ایدوب کریه وزاری ایدر ایدی علی العاد برموسمده دخی کریه وافغان ایدرکن اخنس کوش ایتدکده اشبو
تسائل عن حصین کل رکب ٭ وعند جهینة الخبر الیقین ٭ بیتنی انشاد ایلمکله کلام مز بورمثل اولدی (جلن
فتحتینله ایکی قنادلو قپونك بریسنك اورتیلورکن ظهور ایدن صوتندن حکایه درنته که بلق دیکر قنادینك
صوتندن حکایه در پس جلنبلق ایکیسنك بردن قپاندیغنك صوتلرندن حکایه اولور (الحلجن) حای مهمله ایله
زبرج وزننده و(الحلحان) قرطاس وزننده پك بخیل وناکس شخصه دینور یقال رجل حلجن وحلحان
ای ضیق بخیل (الجمان) غراب وزننده انجویه دینور علی قول انجو شکلنده کومشدن دوزلمش تکمه یه وقوزه یه
دینور مفردی جمانه دریقال سال العرق من وجهه کالجمان ای اللؤلؤ اوهنوات اشکال اللؤلؤ من فضة ونسوان
عرب زینتلرندن برکونه زینته دینورکه سختیانی آت بچه سی کبی دیلم دیلم ترشه ایلدکدنصکره حصیر کبی نسج ایدوب
والوان بونجقلر استوار ایدوب حمائل کبی طاقنورلر وبللرینه کمر ایدوب قوشانورلر واوزری کومشلنمش یاخود
کومش ایله یالدزلنمش بونجغه دینور وبرارکك دوه نك آدیدر وبرطاغك اسمیدر واحمد بن محمد بن جمان محدثدر
(جمانه) ثمامه وزننده برخاتون آدیدر وبرقوملق آدیدر وطفیل بن مالکك فرسی اسمیدر (الجمن) جیمك ضمیله
والجمن) ضمتینله بیامه شقنده برطاغك آدیدر (جمین) قبیط وزننده ابو الحارث المدنی اسمیدرکه محدثدر کرچه بونی
محدثون نونله ضبط ایلدیلر لکن صواب اولان زای معجمه ایله جمیز اولمقدر حتی ابو بکر بن مقسم اشبو ٭ ان اباالحارث
جمیزا ٭ قداوتی الحکمة والمیزا ٭ نشیده سنده تصریح ایلدی (جمهان) عثمان وزننده تابعیندن برمحدث
اسمیدر (الجن) جیمك فتحی ونونك تشدیدیله و(الجنون) قعود وزننده برنسنه یی ستر ونهان ایلمك معناسنه دریقال
جنه اللیل وجن علیه جنا وجنونا من الباب الاول اذا ستره وکل ما ستر عنك فقد جن عنك ٭ مؤلفك بصائرده
بیاننه کوره جن ماده سی ستر معناسنه موضوع اولوب معانیٔ سائره آندن منشعبدر وجن رحمده جنین مستور
اولمق معناسنه دریقال جن الجنین فی الرحم جنا من الباب الثانی اذا استتر وجن وجنون دلورمك معناسنه درکه
عقل مستور اولور یقال جن الرجل جنا وجنونا علی المجهول اذا صار مجنونا وجن جیمك کسریله وجنون وجنان
کتاب وزننده کیجه مظلم اولمق یاخود قرارکوقاوشمق معناسنه دریقال جن اللیل جنا وجنونا وجنانا اذا اظلم
اواختلطت ظلمته ویقال وآراه جن اللیل وجنونه وجنانه ای ظلمته اواختلاط ظلمته وجنون یرك اوتلری بالجمله چچك
آچمق معناسنه دریقال جنت الارض علی المجهول اذا اخرجت زهرها ونورها (الاجنان) همزه نك کسریله
بودخی قراکولق یاصوب برنسنه یی ستر ایلمك معناسنه دریقال اجنه اللیل اذا ستره ومیتی تکفین ایلمك معناسنه در
یقال اجن المیت اذا کفنه وپنهان اولمق معناسنه دریقال اجن عنه اذا استتر وبرآدمی دلو ایلمك معناسنه در
یقال اجنه الله فهو مجنون فلا تقل مجن کما یقال احبه فهو محبوب وکبه خاتون جنینی رحمنده ستر وقبض ایلمك
معناسنه دریقال اجنت الحامل الجنین ای ستره فی الرحم (الجن) جیمك کسریله کیجه نك ظلمته یاخود اختلاطنه
دینورکه ذکر اولندی وجن الناس وجنان الناس که سحاب وزننده در مجتمع ناسك کوم وفراوان اولان یرینه

مطلـ

دینور داخل اولانی ستر ایلدیکیچون تقول لقیته فی جنّ الناس وجنانهم ای معظمهم وجنّ ملائکه یه اطلاق اولنور مستور اولدقلریچون جنه دخی دینور ❊ مؤلف بصائرده دیدیکه جنّ حقنده ایکی کونه مقاله واردر بریسی بودرکه جنّ مطلقا حواسّك مجموعندن مستتر اولان روحانیونه اطلاق اولنور که انس مقابلی اولور بوصورتده ملائکه وشیاطین داخل اولور پس ملائکه ایله جنّ بیننده عموم وخصوص مطلق واردر هر ملائکه جنّ در وهر جنّ ملائکه دکلدر ثانی جن روحانیونك بعضنه اطلاق اولنور زیرا روحانیون اوچ قسمدر اخیاردر که ملائکه در واشراردر که شیاطین در واوساطدر که اخیار واشراری مشتملدر جنّ طائفه سیدر ❊ پس بوراده مؤلف قول اول اوزره تفسیر ایلدی ❊ مترجم دیر که اشبو جنّ مبحثنك تفصیلی بدرالدین السبکی مرحومك آکام المرجان فی احکام الجان نام کتابنده مشروحدر انتهی وجنّ برنسنه نك تازه لکی ونوظهورلغی هنکامنه اطلاق اولنور زیرا حسن وبداعتی حالتی اولمغله قلوبی مفتون ایدر یقال جنّ الشباب وغیره ای اوله وحدثانه وجنّ النبت نبات قسمنك چچکلرندن عبارتدر یقال اعجبنی جنّ النبت ای زهره ونوره وعربلر لاجنّ بهذا الامر دیرلر لاخفأ فیه معناسنه (الجنن) فتحتینله قبر ومزاره کذلك کفنه ومیته اطلاق اولنور ستر معناسندن مأخوذلردر جمعلری اجنان در (الجنان) سحاب وزننده ثوب ولباسه اطلاق اولنور وجودی ستر ایلدیکیچون وکیجه یه اطلاق اولنور یاخود قرا کولغنه دینور وبرنسنه نك ایچریسنه دینور که کوزه کورنمز یقال هو فی جنانه ای جوفه ❊ شارح دیر که بوراده نسخه لرده وجوف مالم تر عبارتیله درکه مرئی اولمیان شیئك جوفی دیمك اولور وصف مذکور ایسه جوفك ملایمیدر مکر ما لفظی معرفۀ عامه اعتباریله الشیٔ معناسنه حمل ایله وجوف الشیٔ الذی لم ترسبکنده اوله که عدم رؤیت جوفك صفتی اولور یاخود اضافة الشیٔ الی صفته قبیلنه تکلف اولنه وجنان برطاغك آدیدر وحریم خانه یه دینور ویورکه وقلبه علی قول محلّ سرّ اولان کوکله دینور یقال فلان ضعیف الجنان ای القلب اوهو روعه وجانه اطلاق اولنور روح معناسنه جمعی اجنان کلور (جنان) شداد وزننده اسامیدندر عبدالله بن محمد بن الجنان محدثدر وابو الولید بن الجنان ادیب ومتصوفدر (جنان) کتّاب وزننده بر محبوبه قزك اسمیدر که ابو نواس الحکمی اشعارنده انکله تشبیب ایدر ایدی ورقه ده برموضع آدیدر وباب الجنان حلب شهرنده بر محله در ومحمد بن احمد السمسار ونوح بن محمد الجنانیان محدثلردر وجنان جنت لفظندن جمع اولور وعمرو بن خلف بن جنان مقرئ ومحدثدر (الاستجنان) کیرلنمك معناسنه دریقال استجنّ الرجل اذا استتر ودلورمك معناسنه در یقال استجنّ فلان علی المجهول اذا صار مجنونا وبرآدمی شوق وجنبش وطربه کتورمك معناسنه دریقال استجنه اذا استطر به (الجنین) امیر وزننده رحمده اولان ولده دینور بمعنی مفعولدر جمعی اجنه واجنن کلور اجله وافلس وزنلرنده ومطلقا مستور ونهان اولان شیئه دینور یقال شیٔ جنین ای مستور (المجنّ) و(المجنة) میملرك کسری وجیملرك فتحیله و(الجنان) و(الجنانة) جیملرك ضمیله قلقانه دینور ترس معناسنه ساتر اولدیغیچون وتقول العرب قلب فلان مجنه ای اسقط الحیاء وفعل ماشاء اوملك امره واستبدّ به یعنی حیاء وحجابی برطرف ایدوب بی پروا دیلدیکنی ایشلر اولدی یاخود زمام اموری یدغیرده ایکن شمدی خود بخود اموری قبضۀ اراده واستقلالنه آلدی دیه جك برده ایراد اولنور ومجنّ وشاح معناسنه درکه نسوان عرب زینتلرندندر (الجنة) جیمك ضمیله برنسنه یی ستر ووقایه ایدن شیئه دینور یقال هو جنة له ای یقیه وشول مقرمه ومندیل مقوله سنه دینور که نسوان آنکله صرتندن ماعدا اوکنی واکسه سنی ویوزنی وکوکسنك ایکی یانلرینی بوربوب اورترلر وبرقع کبی آنده ایکی کوزلك اولور (الجنی) جیمك کسریله جنّ یاخود جنه لفظنه منسوب دیمکدر ❊ شارحك بیاننه کوره مرادجنّ صنفندن یاخود جماعتندن واحد دیمکدر که روم ورومی کبی اولور یقال رأیت جنیا ای واحدا من الجنّ او الجنة وعبد السلام بن عمر وابو یوسف الجنیان روایت حدیث ایلدیلر (الجنة) جیمك کسریله جنّ صنفنك طائفه وجماعتنه دینور یقال هو من الجنة ای من طائفة الجن پس جن لفظندن اخصّ اولور تاء وحدت جنسیه یه دالّ اولور وجنه جنوندن اسم اولور دلیلك معناسنه یقال به جنة ای جنون وجنه جن کبی ملائکه یه اطلاق اولنور (المجنة) میمك وجیمك فتحیله طائفۀ جن مقرّی ارضه دینور یقال ارض مجنة ای کثیرة الجن ومکه قربنده برموضع آدیدر بعضامیمی مکسور اولور ودلیلك جنون معناسنه دریقال به مجنة ای جنون (التجنن) تفعل وزننده و(التجان) تشدید نونله تفاعل وزننده دلورمك معناسنه دریقال تجنن زید وتجانّ اذا صار مجنونا وتجنن برك نباتی بالجمله چچك اچق معناسنه در وبوتخرج وتأثم بابندندر یقال تجننت الارض اذا اخرجت زهرها ونورها وتجنن وتجانن دلی اولمیان آدم مصنع دلوك صورتی کوسترمك معناسنه دریقال تجنن علی فلان وتجانّن اذا اری من نفسه الجنون

المجنون) دلویه دینور دیوانه معناسنه یقال اجنه الله فهو مجنون کما ذکر لکن ثلاثی مجهولدن وارد اولمغله بوشاذ
اولمامق مطرده در (الجان) تشدید نونله جن لفظندن اسم جمعدر لکن زمخشری نك مقدمه ده ومؤلفك بصائرده
بیاننه کوره جان ابو الجن درنته که ادم ابو البشردر و بعضلر عندنده جان برقوم مخصوصدر انساندن مقدم
خلق اولندیلر وجان برنوع حیه اسمیدر که کوزلری سیاه اولور اکثری خانه لرده دور ایدر و برکسه یی آزرده ایلمز
المجنونة) یك اوزن خرما اغاجنه اطلاق اولنور یقال نخلة مجنونة ای طویلة (الجنة) جیمك فتحیله خرما وسائر
اشجاری مشتمل باغچه یه دینور اشجار وظلالیله ارضی ستر ایلدیکیچون جمعی جنان در کتاب وزننده تقول
دخلنا الجنة وهی حدیقة ذات النخل والشجر (الجننة) سفینه وزننده طیلسان شکلنده کنارلری زنجفلو برکونه
ثوبه دینور که نسوان عرب اتلبس ایدرلر (الجنن) ضمتینله اصلی جنون ایدی که دلیلکه دینور تخفیفا واوی
حذف اولنمشدر (جنونه) خرو به وزننده محدثیندن یوسف بن یعقوب الکتانی لقبیدر (جنون) خروب وزننده
اسمادندر جنون الموصلی غسان بن ربیعه دن روایت حدیث ایلدی (اجنك) همزه نك فتحی وجیمك کسریله
من اجل انك معناسنه در یعنی ترکیب مذکوردن مختصردر و بیله کلمه سی کبی یقال من اجنك کذا ای من اجل انك
کذا (الجناجن) زلازل وزننده کوکسده اولان قبورغه لره دینور مفردی جنجن و جنجنه در جیملرك کسری وفتحیله
وجنجون در جیمك ضمیله (المنجنون) و (المنجنین) میملرك فتحیله صودولابنه دینور که طوارایله یاخود صوایله دونوب
صوچکیلور باغچه لرده ونهرلرده اولان دولاب اوله جقدر و بومؤنثدر ❊ مترجم دیر که بونی زمخشری خرمن دوکجك
چرخ ایله بیان ایلمشدر وشافیه شرحنده چار پردی وزنی فنعلول وفنعلیل یاخود فعللول وفعلیل اولدیغنی تفصیل
ومعرب اولمسنی تصریح ایلمشدر وتانیثی ظاهرا آلت تاویلنه مبنیدر (جننه) جهینه وزننده عقیق مدینه ده
برموضعدر ونجد دیارنده ضریه ایله حزن بنی یربوع بیننده برمرغزار آدیدر ووادی القری ایله تبوك بیننده برموضع
آدیدر (الجننات) دار الخلافة بغداده برموضع آدیدر (ابوجنه) جیمك کسریله اسد قبیله سندن برشاعردر که
ذوالرمه نام شاعرك دابیسی ایدی (ذوالمجنین) میمك کسریله عتبة الهذلی لقبیدر دائما ایکی قالقان طاشر ایدی
المتجننة) متفننه وزننده شول ارضه دینور که اوتلغی کور وفراوان اولمغله هربلوکی برسمته ذاهب اولمغله کویاکه
تجنن ایلمشدر یقال ارض متجننة اذا کانت کثر عشبها حتی ذهب کل مذهب (بیت جن) جیمك کسریله جبل الثلج
نحتنده برقریه آدیدر نسبتنده جنانی دینور جیمك کسریله (الجون) جیمك فتحیله شدت حضرتندن قرامتق
اولان یك قویو یشل اوته دینور وقرمزی نسنه یه دینور وآق نسنه یه دینور وقاره نسنه یه دینور وکوندوزه دینور
نهار معناسنه جمعی جون در جیمك ضمیله وجون یاغزآته ودوه یه دینور ومروان بن زنباع العبسی
وحارث بن ابی شمر الغسانی وحسیل الضبی وقتب بن سلیط النهدی ومالك بن نویرة الیربوعی وامرئ القیس
بن حجر وعلقمة بن عدی ومعاویة بن عمرو بن الحارث فرسلرینك اسمیدر وجون بن قتاده اصحابدن
یاخود تابعیندندر وجون مصدر اولور قارارمق معناسنه یقال جان وجهه یجون جونا اذا اسود (الجونان) جیمك
فتحی وتثنیه بنیه سیله یایك ایکی کوشه سنه دینور یقال جونا القوس ای طرفاه وابو عمران عبد الملك بن حبیب الجونی
واوغلی عوید محدثلردر (الجونة) تمره وزننده کنشه دینور یقال طلعت الجونة ای الشمس وقرمزی نسنه یه
دینور وکوموره دینور ومکه ایله طائف بیننده برقریه آدیدر (الجونة) جیمك ضمیله آت قسمنده اولان یاغزلغه دینور
وعطارطبله سنه دینور بونك اصلی مهموزدر جمعی جون کلور صرد وزننده وکوجك طاغه دینور (الجونی)
کردی وزننده برنوع بغرتلق قوشنه دینور که قرنی وقنادلری سیاه اولور (التجون) تفعل وزننده عروس قپوسنی
شطارت ایچون کرج مقوله سیله اغارتمق معناسنه در کذلك میت قپوسنی ماتم ایچون قرارتمق معناسنه در که
عادت عربدندر یقال تجون باب العروس اذا بیضه وتجون باب المیت اذا سوده (جوین) زبیر وزننده خراسان
الکاسنده برایالت آدیدر وسرخس قضاسنده برقریه در (الجوناء) حمراء وزننده کنشه دینور شمس معناسنه
یقال طلعت الجوناء ای الشمس وتجره یه دینور وسیاه تویلو ناقه یه دینور ذکر اولنان جون لفظندن مأخوذدر
المجوجن) مجوهر وزننده قوقش صویه دینور یقال ماء مجوجن ای منتن (جوان) غراب وزننده و (جوین) زبیر
وزننده اسامیدندر (الجوینین) جیمك ونونك فتحیله بحرین قضاسنده برقریه در (الجوانة) شداده وزننده دیره
دینور است معناسنه (جاوان) اکراددن براویماق آدیدر حله مزیدیه ده متمکن اولوبلر فقهادن محمد بن
علی الجوانی انلردندر (جهینه) مصغر بنیه سیله برقبیله آدیدر وعند جهینة الخبر الیقین مثلی جفن ماده سنده
ذکر اولندی وجهینه طبرستان الکاسنده برقلعه در وموصل قضاسنده برقریه در تصانیف کثیره صاحبی

حسین بن نصر بن محمد الجهنی اورادندر (الجهنة) غرفه وزننده اواخر لیلك ابتداسنه دینور جهمه معناسنه
(الجهانة) ثمامه وزننده تازه قزه دینور یقال جاریة جهسانة ای شابة (الجهن) جیمك فتحیله یوزك اتی غلیظ
اولمغه دینور (الجهن) جیمك ضمیله دکز قییسنه براوق آتمی مسافه قدر قریب اولان کورفزه دینور که ساحل متصل
اولمیه واکر متصل اولورسه شعب دینور (الجهون) قعود وزننده برنسنه یك قریب اولمق معناسنه در یقال جهن
الشیء جهونا من الباب الاول اذا قرب ودنا (جیهان) جیمك فتحیله بر رجل آدیدر (نهر جیهان) بحن ماده سنده
ذکر اولندی (جیان) شداد وزننده اندلسده بر بلده در قدماء اعلامدن ابن مالك وابو حیان اورادندر ایکیسیده
امام العربیه در وابو حیان بعضا پدرینك جدی اولان حیانه نسبت اولنور که حای مهمله ایله در وجیان
اصفهان قضاسنده بر قریه در طلحة بن الاعلم الحنفی اندندر وموسی بن محمد بن جیان ومحمد بن خلف بن جیان
محدثلردر نجز بعونه تعالی ❊ فصـــل الحاء المهملة ❊ (الحبن) فتحتینله بر مرضدر که انسانك قرنده عارض
اولمغله قرن شیشوب قبار و بین الاطباء استسقا دیدکاری علتدر یقال به حبن وهو داء فی البطن یعظم منه (الحبن)
حانك فتحی و بانك سکونیله وفتحیله استسقا علتنه مبتلا اولمق معناسنه در یقـال حبن الرجل علی المجهول
وحبن حبنـا وحبنا من الباب الرابع اذا اصابه حبن وحبن پرغضب اولمق معناسنه مستعملدر یقـال حبن علیه
حبنا اذا امتلأ غضبا (الاحبن) احمر وزننده استسقا علتنه اوغرامش آدمه دینور مؤنثی حبناء در (الحبن)
حانك کسریله میمون دیدکاری جانوره دینور وبرکونه قبارجق اسمیدر که قان چبانی کبی بدنده ظهور ایدر
ومطلقا بدنده ظهور ایدوب شیشوب ایرنلنان سیوجه و یاره مقوله سنه دینور وقان چبانه دینور جمعی حبون کلور
(الحبنة) حانك کسریله بودخی سیوجه و یاره مقوله سنه دینور وقان چبانه دینور (الحبن) حانك فتحیله شجر
دفلی اسمیدر که آغو اغاجی دیدکاریدر خلق اکا زقوم اغاجی دیرلر (الحبین) امیر وزننده بودخی شجر مزبوره
دینور (الحبناء) حمراء وزننده بیوك قرنلو عورته دینور یقـال امرأة حبناء ای الضخمة البطن ومغیره و یزید
وصخر نام برادرلرك والده لری اسمیدر که اوچیده شاعر ایدی پدرلری عمرو بن ربیعه در ویمرطاز اولان کوکرجینه
دینور جمعی حبن در حانك ضمیله واتلوطو پاچ ایاغه وصف اولور (حبینه) جهینه وزننده و(ام حبین) زبیر
وزننده بر جنس جانوره دینور ترکیده کرتنکله دیدکاریدر که کاره شبیه وایری وقرنی بیوك اولور دائما باشنی یوقری
قالدیره رق کیدر طاشلق یرلرده ومقبرهلرده کثیر اولور وام حبین لفظی معرفه در بعضا لام تعریف داخل اولور
لکن بعد الحذف شاذ اولمق اوزره نکره اولمز (المحبئن) مطمئن وزننده طارغین آدمه دینور یقال رجل محبئن
ای غضبان (حبونن) سفرجل وزننده بر رجل علمیدر و بر وادی اسمیدر (حبونه) سموره وزننده قاسم البرزالی
نام محدثك جدی اسمیدر وعبد الواحد بن حسن بن حبین که زبیر وزننده در محدثدر علی قول نونله حنین در
(الحتن) حانك فتحی وکسری وتانك سکونیله مثل وهمتا معناسنه در یقـال هو حتنه ای مثله وقرنه و یقال هما حتنان
ای سیسان فی الرمی پس اوق آتشمقده اولان برابرلکده استعمـال غالب اولمشدر و باطل و بیهوده معناسنه در یقال
باتی بالحتن ای البـاطل (الحتن) فتحتینله طـاغلرك اوجلرینه دینور وحتن مصدر اولور برنسنه سخت وشدید
اولمق معناسنه یقال حتن الحر حتنا من الباب الرابع اذا اشتد (الحاتن) شول کونه دینور که اول وآخری اسیلکده
یکسان اوله یقال یوم حاتن اذا استوی اوله وآخره حرا (المحتتن) اسم فاعل بنیه سیله هر بری بس برابر اولان دوز
وهموار نسنه یه دینور یقال شیء محتتن ای مستو لا یخالف بعضه بعضا (الحتناء) حمراء وزننده تو یسز قولاق
دوه یه دینور (الحتنان) حانك ضمیله حتنال وزننده وهر ادفیدر که ضرورت وناچار معناسنه در یقال ماله عنه
حتنان ای حتنال ای بد وفراق (الحتنی) جمزی وزننده آتیلان اوقلرك یکسانلغنه دینور یقال وقعت النبل حتنی
ای متساویة (الاحتان) همزه نك کسریله اوق اتان آدمك هپ آتدیغی اوقلر بر یره اوغرادق معناسنه در
یقال احتن الرجل اذا وقعت سهامه فی موضع واحد (التحاتن) تفاعل وزننده برابرلشمك معناسنه در یقال
تحاتنوا فی الامر اذا تساووا (حوتنان) حانك فتحیله بر بلده آدیدر (حتن) حانك وتای مثلثه نك ضمیله هذیل بلادنده
بر موضع آدیدر (الحجن) حانك فتحی وجیمك سکونیله اغاجی اکوب بوکمك معناسنه در یقال حجن العود حجنا من الباب
الاول اذا عطفه و بر آدمی برایشدن حویرب آیقردق معناسنه در یقال حجن فلانا عن الشیء اذا صده وصرفه
وچوکان ایله برنسنه یی کندینه طوغری چکمك معناسنه در بلغچوانلرك کیکه ایله اغاجلك دالنی چکدکاری کبی یقال حجنه
اذا جذبه بالمحجن (التحجین) تفعیل وزننده بودخی اغاجی اکوب بوکمك معناسنه در یقال حجن العود اذا عطفه و [illegible]
دوه یه مخصوص بر کونه تمغا اسمیدر که ما کریجه اولور (الاحتجان) افتعال وزننده مدیرانه [illegible]

معناسنه در يقال احتجنه اذاجذ به بالمحجن ومالى قبض وتملكله در عهده ايلمك معناسنه مستعملدر يقال احتجن المال اذاضمه واحتواه (الحجن) فتحتينله اكريلكه دينور يقـال به حجن اى اعوجاج و برنسـنه يه بخل وضنت ايلمك معناسـنه در يقال حجن عليه وبه حجنا من البـاب الرابع اذاضن ومقيم اولمق معناسنه در يقال حجن بالدار اذا اقام وحجن كنه تعبيراولنـان بوجكه دينور وطوار قسمنه عارض اولان كوترملكه دينور يقـال فى دابته حجن اى زمن (الحجنـة) غرفه وزننده بودخى اكريلكه دينور يقال به حجنة اى اعوجاج وحجنة الثمـام بيان داريسى ديدكلرى اوتك يپراغنـه اطلاق اولنور وبونده فتحـاتله ده زبانزده در وحجنة المغزل ايكك باشـنده اولان اكريجه تيوره دينور (التحجن) تفعل وزننده اكيلك معناسنه در يقال تحجن الشئ اذا اعوج (المحجن) منبروزننده و(المحجنة) مكنسه وزننده چوكانه وباغچوانلرك ككه تعبيرايتدكلرى اوجى اكرى اغاجه دينور ومطلقـا اكرى نسـنه يه دينور و محجن بن الادرع ومحجن بن ابى محجن اصحابدندر (الحجنـاء) حمراء وزننده معاوية البكائى فرسنـك اسميدر و براوجى اشـاغى جبهه يه طوغرى مائل اولان قولاغه دينور على قول هر برينـك براوجلرى جبهه يه طوغرى برى برينه مقابل مائل اولانه دينور يقال اذن حجناء اى المائلة احد طرفيها قبل الجبهة سفلا اوالتى اقبلت اطراف احداهما على الاخرى قبل الجبهة (الاحجن) احمروزننده و(الحجن) كتفوزننده اوجلرى بوكلم بوكلم صارقق وقيورجق صـاچه دينور يقال شعراحجن وحجن اى متسلسل مسترسل رجل جعد الاطراف وحجن كنه ديدكلرى بوجكه دينور (الاحجـان) همزه نك كسريله ثمام ديدكلرى اوتك يپراغى ظهور ايلمك معنـاسنه در يقال احجن الثمام اذا خرجت حجنته (الحجون) صبوروزننده تنبل وكاهل آدمه دينور يقال رجل حجون اى كسلان ومعلاة مكه ده برطـاغك آديدر و برموضعك اسميدر وحجون شول غزوه يه دينوركه خصم طرفنى اغفال ايچون ابتدا اصل مقصود اولان جهتى اضمار وسائر سمتى اظهار ايلدكدنصكره بغتة جهت مقصوده تحول وعزم اولنه على قول بعيد وطويل اولان غزوه يه اطلاق اولنور يقـال فلان يغزو الغزوة الحجون وهي كل غزوة يظهر غيرها ثم يخالف الى ذلك الموضع اوهى البعيدة الطويلة (حجين) زبيروزننده ابن المثنى دركه محدثدر (احجن) احمروزننده اسـاميدندر لهب بن احجن برقبيله دركه فن عيـافه ايله معروفلردر (الحوجن) جوهروزننده قرمزى كله دينور ورداحمر معنـاسنه حوجم دخى دينور (حجن) حانك فتحيـله ابن المرقع دركه صحابه در (حجينه) جهينه وزننده اسمادندر (حجشنه) حانك وشين معجمه نك فتحيله محدثيندن يحيى بن الفضل الموصلى جدينك اسميدر (الحذن) حانك ضمى وذال معجمـه نك سكونيله طون اوجقورلغنه دينور حجزه معناسنه (الحذنة) عتله وزننده بودوره دينور وقولاغى كوچك آدمه دينور يقال رجل حذنة اى الصغير الاذن وشول دوه يه دينوركه كوچكدن قعده اتخـاذ اولنمغله ادوات واثقـال تحميل ايده رك قوللا نلمغله اورگجى اريوب باصق قالوب وقرنى ضخـامت پيدا ايلمكله طو پاچ قالمش اوله وبمامه قربنـده برموضع اديدر (الحذنتان) عتلتـان وزننده السـانك ايكى قينا قلرينه دينور وايكى خايه لره دينور وايكى قولاغه دينور (الحران) حانك كسرى وضميـله دابه حرون اولمق معنـاسنه دركه اشـدرمك وسكرتمك مراد اولنـدقده خيرچينلق واونكولك ايدوب اشيوب وسكرتميوب كيرى كيرى كتمك وسكردركن همان طورى ويرمكدن عبـارتدركه تحريفله هارنلق تعبـيراولنور وبوذات الحافراولانه مخصوصـدر آت وقاطركبى يقال حرنت الدابة وحرنت حرانا وحرانا من الباب الاول والخـامس اذا استدر جريهـا وقفت بوراده اذا استدر لفظى مجهول صيغه سيـله در وبايع ومشـتريدن هر برى متاعك بهاسنده نه اشـاغى اينك ونه يوقارى چيقمق معنـاسنه مستعمـلدر يقـال حرن فى البيع اذالم يزد ولم ينقص وپموق آتمق معنـاسـنه در يقـال حرن القطن حرانا من البـاب الاول اذا ندفه (الحرون) صبوروزنـنده وصفدر هـارنلق ايدن دابه يه دينور وشول شكاره دينوركـه اصلا طـاغك طوروسندن ايرلمزاوله ومسلم بن عمرو الباهلى ـ ياخود شقيق بن جرير البـاهلى فرسنك اسميدر وحبيب بن المهلب نام كسه نك لقبيدر (المحارين) ميمك فتحيـله كوچ باللرينه دينور وبال كوجنه ياپشوب آريلريان آريلره دينور تاكه بال صـاغان النده اولان اغاجله كنديسنى قوپروب دفع ايليه وپموق چكردكلرينه دينور مفردى محران در مفتـاح وزننده (حران) شـداد وزننده مصيصى برشـاعردر وشام ديارنده بربلده در نسـبتنده حرنانى دينور نون زياده سيله حرانى دينمز هرنقدر قيـاس ايسه ده (بنو حرنه) كسرتينله وتشديد نونله بربطندر (حرين) زبيروزننده بررجل اسميـدر (الحردون) داللـه جردحل وزننده حرذون لفظنـده لغتـدر ذال معجمه ايله (الحرذون) ذال معجمه ايله حردون دركه اركك كلره دينورياخود بشقه برجانورك اديدر مفردانده حرذون

سر یانی اوله رق ترکیده کرتنکله دیدکلری جانور رایله مفسردر (الحراسن) حانك فتحی وسینك کسریله برنوع بالق اسمیدر (الحراسین) حانك فتحیله آریق و زبون دوه‌لره دینور مفردی بوقـدر وقوراق قیتلق سنه‌لره دینور (الحزن) حانك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله وفتحتینله غم واندوهه دینور جمعی احزاندر یقال اخذه حزن وحزن ای هم وحانك ضمیله حزن مصدر اولور برآدمی غمکین ایلك معناسنه یقال حزنه الامر حزنا من الباب الاول اذا جعله حزینا وحزن فتحتینله کذلك مصدر اولور غمکین اولمق معناسنه یقال حزن الرجل حزنا من الباب الرابع اذا صار حزینا (التحزن) تفعل وزننده و(التحازن) تفاعل وزننده و(الاحتزان) افتعال وزننده بونلرده غمناك اولمق معناسنه‌در یقال تحزن الرجل وتحازن واحتزن اذا صار حزینا وتحزن برآدمه برنسنه ضمننده آجیوب دردناك اولمق معناسنه‌در یقال تحزن علیه اذا توجع (الحزنان) سکران وزننده و(المحزان) محراب وزننده باب رابعدن اسم فاعللردر غمکین آدمه دینور (الاحزان) همزه‌نك کسریله بودخی برکسه‌یی غمکین قلمق معناسنه‌در یقال احزنه اذا جعله حزینا بعضلر دیدیکه احزنه جعله حزینا معناسنه‌در وحزنه حزنا جعل فیه الحزن معناسنه‌در تمکین و تقریری متضمندر واحزان غلیظ ودرشت وسردیره اوغرامق معناسنه‌در یقال احزن الرجل اذا صار فی الحزن (المحزون) و(الحزین) امیر وزننده و(الحزن) کتف وندس وزنلرنده که باب اولدن وصفلردر و(المحزن) مکرم وزننده که احزاندن اسم مفعولدر غمکین آدمه دینور اوللرك جمعی حزان کلور کرام وزننده وحزناء کلور کرماء وزننده (عام الحزن) حانك ضمیله ام المؤمنین خدیجة الکبری رضی الله عنها ایله عم النبی علیه السلام ابوطالبك وفات ایلدیکلری سنه‌در علیه السلام حضرتلری پك محزون اولملریله اطلاق ایلدیلر (الحزانة) ثمامه وزننده سلفده عرب طائفه‌سی عجم اوزره ابتدا قدوملرنده حسب الشرط والمعاهده مستحق اولدقلری سابقه‌یه دینورکه خانه ومزرعه وترلامقوله‌سی املاکدن عبارت ایدی بینلرنده بووجه اوزره قرارداده اولمشیدی حزونة ارضدن مأخوذدر وحزانه برآدمك اهل وعیالنه دینور لوازم وامورلریچون متحزن ومتضجر اولدیغی تصورینه مبنیدر ومنه فلان لا یبالی اذاشبعت خزانته ان تجوع حزانته (الحزون) صبور وزننده بدخوی قیونه دینور (الحزن) و(الحزنة) حارك فتحی وزارك سکونیله سرد وغلیظ یره دینور یقال ارض حزن وحزنة ای غلیظة خلاف سهلة وحزن غسان قبیله سندن برجماعتدر وبلاد عربه اطلاق اولنور که عربستان تعبیر اولنور علی قول بلاد عربده ایکی حزن نام محل واردر بری زباله ایله نجد بیننده اولان ارضدر وبری بنی یربوع یوردنده برموضعدرکه دوزاوه‌لری ونیچه مرغزارلری مشتملدر ومنه قولهم من تربع الحزن وتشتی الصمان وتقیظ الشرف فقط اخصب یعنی برآدم بهار موسمنده حزن وقیش فصلنده صمان ویازایامنده شرف نام محللرده آرام ایلسه اصلا جدب وقلتدن آزرده اولمیوب خصب ورخا ایله امرار ایام ایدر وحزن بن ابی وهب اصحابدندر (الحزن) صرد وزننده درشت وغلیظ طاغلره دینور مفردی حزنه‌در صبره وصبرکبی وبرطاغك اسمیدر (حزین) امیر وزننده نجد دیارنده برصویك آدیدر وبررجل اسمیدر (حزان) سحاب وزننده و(حزانه) ثمامه وزننده و(حزین) زبیر وزننده اسامیدندر (التحزین) تفعیل وزننده رقت صوتله قرأن کریم اوقومق معناسنه‌درکه قلوبه مؤثر اولور حزین حزین اوقومق تعبیر اولنور یقال هو یقرأ بالتحزین ای برقق صوته (الحسن) حانك ضمیله کوزللکه دینور جمعی محاسن کلور غیر قیاس اوزره یقال بو جهه حسن ای جمال وحسن مصدر اولور کوزل اولمق معناسنه یقال حسن الغلام وحسن حسنا من الباب الخامس والاول اذا کان جمیلا (الحاسن) و(الحسن) فتحتینله و(الحسین) امیر وزننده و(الحسان) غراب وزننده و(الحسان) رمان وزننده اسم فاعللردر کوزل نسنه‌یه دینور حاسن باب اولدندر ذوحسن معناسنه‌در حسن وحسین وحسان کلمه‌لرینك جمعی حسان کلور حانك کسریله ورمان وزننك حسانون کلور مؤنثی حسنه وحسناء وحسانه‌در رمانه وزننده وحسنه وحسناء کلمه‌لرینك جمعی حسان وحسانه‌نك جمعی حسانات کلور ولا تقل رجل احسن فی مقابلة امرأة حسناء یعنی کرچه حسناء کلمه‌سنك حسب القیاس مذکری احسن اولمقدر لکن مهجوردر نته‌که امرد کلمه‌سنك مؤنثی مرداء ایکن مهجور اولمشدر ولهذا امرأة حسناء دیرلر مقابلنده رجل احسن دیمزلر وغلام امرد دیدیلر مقابلنده جاریة مرداء دیمزلر بلکه افعل تفضیل اراده سیله هو الاحسن دیرلر جمعی احاسن‌در ومنه احاسن القوم ای حسانهم (الحسنی) بشری وزننده اسمدر کوزللکه وایولکه دینورکه ایو عمل وخصلتدن عبارتدر یقال فیه الحسنی ای ضد السوءی ❊ مؤلف بصائرده حسن وحسنه وحسنی بینلرینی شووجهله فرق

ایلمشدرکه حسن اعیان واحداثه شاملدر وحسنه وصف اولورسه کذلك اعیان واحداثه شامل اولوب واکر اسم
اولورسه همان احداثه اطلاق اولنور وحسنی یالکز احداثه اطلاق اولنور اعیانه اطلاق اولنمز انتهی
وحسنی عاقبت حسنه معناسنه‌در ودیدار الهی ایله شرفیاب اولمق نعمتنه دینور یقال یسرنا الله الحسنی
ای العاقبة الحسنة والنظر الی الله تعالی واعدا اوزره فوز وظفر معناسنه مستعملدر وشهادت نعمتنه اطلاق اولنور
ومنه قوله تعالی ❊ هل تربصون الا احدی الحسنیین ❊ الآیة وحسنی لفظنك جمعی حسنیات وحسن كلور
صردوزنده (المحاسن) میمك فتحیله غیرقیاس اوزره حسن لفظنك جمعیدرکه ذکراولندی کویاکه مفردی محسن
تخیل اولنمشدر ومحاسن محسن لفظندن که مقعد وزننده اسم مکاندر جمع اولور وجود انسانیده موقع حسن وجمال
اولان یرلره دینور وعندالبعض بومعناده مفردی یوقدر یقال انظر الی محاسن بدنه ای المواضع الحسنة (المحسن
معظم وزننده کوزللنمش معناسنه‌درکه مراد حسن اوزره مجهول دیمکدر یقال وجه محسن ای حسن (التحسین
تفعیل وزننده کوزل قلمق معناسنه‌در یقال حسنه الله ای جعله حسنا (الاحسان) همزه‌نك کسریله ایولك ایلك
وبرنسنه‌یی ایو وکوزل ایلك معناسنه‌در یقال احسنه ضدّ اساءه وبرنسنه‌یی ایو وکرکی کبی بیلك معناسنه‌در یقال هو
یحسن الشیء ای یعلمه وحسن دیدکلری یوکسك قوم یغنی اوزره اوتورمق معناسنه‌در یقال احسن الرجل اذا جلس
علی الحسن (المحسن) و(المحسان) دائمانسه ایولك ایدن آدمه دینور (الحسنة) فتحاتله ایولکه وایو حالته وایونسنه‌یه
دینورکه آنفا فرق وبیان اولندی یقال فیه حسنة ای ضدّ سیئة جمعی حسنات كلور وحسنه برخاتون اسمیدر
واصطخر قضاسنده برقریه آدیدر وطریق یمنده صعده وعثّر بینلرنده نجه طاغلره اطلاق اولنور واجأ نام جبلك
برکننه دینور (الحسبی) مصغر بنیه‌سیله والفك قصری ومدّیله قصاری معناسنه مستعملدرکه نهایت جهد
ومبلغ مساعی دیمکدر یقال حسباه ان یفعل ذلك ای قصاراه بومقوله تراکیب کثیردرکه یوقریلرده ماده‌لرنده
ثبت اولندی هربرماده‌نك نهایت اعتباریله معنالری ملحوظ اولور مثلا بوماده‌ده حسن ولطفك درجهٔ غایتی
شویله ایلکدر اکرایلمزسه بد وفنا اولور دیمك اولور (الاستحسان) بکنمك وپسند ایلك معناسنه‌در یقال استحسنه
اذاعدّه حسنا (الحسن) فتحتینله و(الحسین) مصغر بنیه‌سیله ایکی جبل یاخود ایکی اوزن قومسال آدیدر
حسن دیدکلرینك یاننده بسطام بن قیس مدفوندر جمع اولنده تغلیبا حسنان دینور وحسن وحسین طیّ
قبیله‌سندن ایکی بطندر واسماء رجالدندرلر وحسن فتحتینله مطلقا ذاتنده حسنله متصف خوب وپسندیده
شیئه دینور واندلسده برحصار آدیدر ویمامه‌ده برقریه‌در وبرخوشمنظر شجر آدیدرکه الآء دیدکلری شجر اوله جقدر
وقولده دیرسکدن اوته جه‌ده اولان قره جه کمیکنه دینور بونده ضمله ده لغتدر ویوکسك قوم یغننه دینور (الحسنة
حانك کسریله طاغك برجانبندن طومالوب چیقان یوکسك یرینه دینور جمعی حسن كلور عنب وزننده (حسینه
خدیجه وزننده و(حسینه) جهینه وزننده و(محاسن) مزاحم وزننده و(محسن) معظم وزننده و(محسن) معلن
وزننده وحسین امیر وزننده اسامیدندر وحسینه جهینه وزننده عبدالملك بن مروانك مرحله‌سی اولان خاتونك
اسمیدر وحسینة بن المعرور تحدیث ایلدی (احسان) همزهٔ مفتوحه ایله عدن قربنده براسکله آدیدر (الحسنیّ
عربیّ وزننده معدن نقره قربنده برقیو آدیدر ومأمون خلیفه‌نك وزیری اولان حسن بن سهلك قصری آدیدر
(الحسنیة) عربیه وزننده موصل ایالتنده بربلده آدیدر (الحسیناء) مصغر بنیه‌سیله برشجردرکه قصه یپراقلری اولور
الاحاسن) یمامه‌ده نجه طاغلره اطلاق اولنور (التحاسین) تحسین لفظندن جمعدرکه تفعیل وزننده اسمدر کوزل
اولان شیئه دینور ومنه کتاب التحاسین خلاف المشق یعنی سرعت وقلت مبالاتله یازلمیوب تأنی ورعایتله نظام
وقاعده اوزره یازیلان یازو درخطاط یازولری کبی (حسنون) حانك فتحی وضمیله مقری اولان نمارك اسمیدر
هبیره‌نك اصحابندندر وحسنون النباء وحسنون بن الصیقل المصری وابونصر بن حسنون وابوالحسن که
حانك ضمیله طاوس بن احمددر محدثلردر وامّ الحسن کمال بنت الحافظ عبدالله بن احمد السمرقندی وامّ الحسن
کریمه بنت احمد الاصبهانیه محدثلردر وحسن که ضمیله درامام احمدك امّ ولدیدر وحسن بن عمر وطیّ قبیله‌سی
رجالندندر وبرادری جسن که حانك فتحی وسینك سکونیله درفردلردر یعنی همنامری یوقدر (حشتن) شین
معجمه ایله جندب وزننده یعقوب بن اسحق بن محمد بن حشتن الخراسانی نام محدثك پدرینك جدّی اسمیدر (الحشن
فتحتینله سود زفرندن اولان کیره دینور تقول بیدی حشن ای وسخ من دسم اللبن ومصدر اولور طولومه خیلی
مدت سود قونوب ارالقده تطهیر اولنمدیغندن چرکلنوب بدرایحه باغلمق معناسنه یقال حشن السقاء حشنا
من الباب الرابع اذا کثر استعماله یحقن اللبن فیه فاروح ولزق به وسخه (الاحشان) همزه‌نك کسریله طولومه وافی

سودقو يوب ارالقده تطهير ايلمامكله چركلندر وب قوقمق معناسنه در يقـال احشن السقاء اذا اكثر استعمـاله
بحقن اللبن فيه فاروح ولزق به وسخـه (الحشنة) حانك كسريله حقد وكينه معـناسنه در يقال به لفلان حشنة
اى حقد (المحاشنة) مفاعله وزننده برى برينه سوكـك معناسنـه در يقال حاشـنه اذا سابه (التحشن) تفعل
وزننده امك چكوب كسب وكـار ايلك معناسنه در يقـال تحشن الرجل اذا اكتسب (المحشئن) مطمئن
وزننده طارغين آدمه دينور يقال رجـل محشئن اى غضبان (الحصانة) كرامه وزننده بناء ومكان پك صرپ
اولمق معناسنه در شويله كه اكا التجا ايدنه ال ايرشميوب امين وآسوده اوله يقـال حصن البنـاء والمكان حصانة
من الباب الخامس اذا منع (الحصين) امير وزننـده صرپ ومنيع محله وبنايه دينور يقـال مكان حصين وقلعة
حصينة اى منيع ومحكم ومتين زرهه اطـلاق اولنور وجودك حصنى اولديغيچون يقـال درع حصين وحصينة
اى محكمة (الاحصان) همزه نك كسريله برمكانى قلعه كـبى صرپ ومنيع قلمق معنـاسنه در يقـال احصنه
اذا جعله حصينا وزوج زوجه سنى نامحرمدن حفظ وصيانت ايلك معنـاسنه در يقـال احصن البعل زوجتهـا
اذا عصمها ويقال احصنه فـلانا التزوج اذا عصمه وخاتون كنديسى حرامدن صـاقنمق معناسنه دركه نفسنى
حفظ ايتمش اولور يقـال احصنت المرأة اذا عفت وتزوج ايلك معناسنه مستعملدر يقـال احصن الرجل او المرأة
اذا تزوج (التحصين) تفعيـل وزننـده بودخى بر بناء ومكانى صرپ ومنيع ايلك معناسنه در يقال حصنه بمعنى
احصنه وزوجه يى حرامدن حفظ ايلك معناسنه در يقـال حصنها البعل اذا عصمها (الحصن) حانك كسريله
شول صرپ ومنيع ومحكم موضعه دينوركه درونه وصول قابل اولميه جمعى حصون كلور واحصان كلور وحصنه
كلور عنبه وزننده وحصن يكى آيه اطلاق اولنور هلال معناسنه بوراده هلاك نسخه لرى غلطدر وسلاحه
اطلاق اولنور يقال جاء وعليه حصنه اى سلاحه وحصن يكرمى برموضع اسميدر وبنو حصن فزاره دن برجماعتدر
وحصن اسماء رجالدندر (الحصان) سحاب وزننده نامحرمدن پرهيز اوزره اولان خاتونه دينور ياخود متزوجه يه
دينوركه عفت لازميدر جمعى حصن كلور ضمتينله وحصانات كلور حانك فتحيـله يقال امرأة حصان اى عفيفة
او متزوجة وحصان شهدانه انجويه اطلاق اولنور (الحصن) حانك حركات ثلاثيله خاتون عفيفه وپاكدامن
اولمق معناسنه در يقال حصنت المرأة حصنا من الباب الخامس اذا كان حصانا (الحاصن) و (الحاصنة) و (الحصناء
حمراء وزننده عفيفه وپرهيزكار خاتونه دينور جمعى حواصن وحاصنات كلور (المحصنة) اسم فاعـل بنيه سيله
و (المحصنة) اسم مفعول بنيه سيله عفيفه وپرهيزكار خاتونه دينور اول نفسنى احصان ايلديكيچون وثانى زوج احصان
ايلديكيچوندر على قول متزوجه ياخود حامله اطلاق اولنور تزوج وحمل حالتلرى دخى سبب احصاندر (الحواصن
كبه خاتونلره دينور مفردى حاصنه در يقال نسوة حواصن اى حبـالى (المحصن) مكرم وزننده حرامدن نفسى
محفوظ اولان كشى يه دينور ومتزوج كشى يه دينور وبو مسهب ماده سى كبى نوادردندر (الحصان) كتاب وزننـده
آيغر آته دينور كويا كه راكبنه حصن اولور على قول شول آيغره دينوركه پك صوى وكريم اولمغله نطفه سى صيانت
اولنوب هر آته چكلمز اوله جمعى حصن دركتب وزننده يقال ركب الحصان وهو الفرس الذكر او الكريم المصون
بمائه (التحصن) تفعل وزننده آت نطفه سى مصون صوى آيغر اولمق معناسنه در يقال تحصن الفرس اذا صار
حصانا بين التحصن والتحصين (المحصن) منبر وزننده كليده اطلاق اولنور قفل معنـاسنه وزنبيله اطلاق اولنور
يقال وضعه فى المحصن اى الزبيل ومحصن بن وحوح اصحـابدندر (ابو الحصن) حانك كسريله و (ابو الحصين
زبير وزننده تلكى يه اطلاق اولنوركه كنيه سيدر ثعلب معنـاسنه (ابو الحصين) امير وزننـده عثمان بن عاصمك
كنيه سيدركه تابعيدر وابو الحصين عبد الله بن احمد امام نسأى شيخيدر وابو الحصين الوادعى ومحمد بن اسحق بن
ابى حصين محـدثلردر (حصن) حانك كسريله و (حصين) زبير وزننده و (حصين) امير وزننده اسامىٔ
رجالدندر (الحصانيات) حانك فتحيله قوشلره اطلاق اولنور (الاحصنة) اجوبه وزننده اوق تمرنلرينه دينور
(حصنان) حانك كسريله بر بلده آديدر ووادى ليه نام محلـده برقلعه آديدر نسبتنده حصنى دينور حصنانى دينمز
نونلرك اجتماعى استثقال ايتدكلريچون (الحضن) حانك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله انسانك قولتغى آلتندن
بوكوره وارنجه قدر يره دينور على قول كوكس وايكى بازو ايله مابينلرندن عبارتدركه قوجاق تعبير اولنور يقـال
اخذ الصبى فى حضنه وهو مادون الابط الى الكشح او الصدر والعضدان ومابينهما وبرنسنه نك جانب وناحيه سنه
دينور جمعى احضان در يقال اعتشى الطـائر فى حضن الاكمة اى فى جانبهـا وناحيتهـا وصرتلان ايلنه دينور
وجار الضبع معناسنه وحضن الجبل طـاغك چوره سنه دينوركه يوره تعبير اولنور على قول دبلنه دينور يقـال

صادالصيد فی حضن الجبل وهوما اطاف به اواصله وبوايكی معناده حانك ضميله ده لغتدر (الحضن) فتحتيله
فيل يكيكنه دينور عاج معنـاسنه ونجد ولايتنده برطاغك آديدر ومنه المثل انجد من رأى حضنا يعنی حضن نام
طاغی كورن مسافر نجد الكاسنه كلمش اولور وحضن تغلب قبيله سندن منشعب برقبيله آديدر (الاعز الحضنية
ذكر اولنان حضن ديدكلری جبله ياخود قبيله يه منسوب بچيلر ديمكدر پك سياه ياخود پك قزل تويلو اولور (الحضن
حانك فتحی وضادك سكونيله و (الحضانة) كتابه وزنـنـده چوجغی قوجاغـه آلمق ياخود بسلمك معناسنه در يقال
حضن الصبی حضنا وحضانة من الباب الاول اذا جعـله فی حضنه اوربّاه وحضن وحضـان وحضانه كتاب
وكتابه وزنلرنده وحضون قعود وزننده قوش يمرطه لری قنـادلری آلتنه آلوب باصمق معناسنه در يقال حضن
الطائر بيضه خضنا وحضانا وحضانة وحضونا اذا رخم عليه للتفريخ وحضن احسانی بركسه دن آخره صرف
ايلمك معناسنه دركه اكا ويرميوب غيره ويرمكدن عبـارتدر وبوناحيه معـناسندن مأخوذدر يقال حضن معروفه
عن جيرانه اذا كفه وصرفه وحضن وحضانه سحابه وزننده برآدم بركسه يی برنسنه دن برطرف ايدوب آنده
كنديسی مستقلّ اولمق معناسنه در يقال حضن فلانا عن كذا حضنا وحضانة اذا نحاه عنه واستبدّ به دونه
وبرآدمی ايشندن آليقومق معناسنه در يقال حضنه عن حاجته اذا حبسه ومنعه (الاحتضان) افتعال وزننده بودخی
چوجغی قوجاغه الق ياخود بسلمك معناسنه در يقال احتضن الصبی بمعنی حضنه وبركسـه يی ايشندن آليقومق
معناسنه در يقال احتضنه عن حاجته اذا حبسه ومنعه (المحضن) مقعد وزننده و(المحضن) منزل وزننده قوشك
يمرطه باصه جق موضعه دينوركه فوللق تعبير اولنور (الحاضنة) اطفالی تربيه ايدن دايه خاتونه دينورتته كه رجالدن
اولانه لالا تعبير اولنور ❊ مؤلف لفظ فارسيله تفسير ايلمشدر وحاضنه قصه صالقملی خرما اغاجنه دينور على قول
صالقملری ظهور وقيجوقلرندن آيرلمش اولەرق چو پلری قصه اولانه دينور (الحضون) صبور وزننده برمەسی
ديكرندن بيوك اولان قيونه وناقه يه وعورته دينور وخايه سنك بری آخرندن بيوك اولان كشی يه دينور ودوداغنك بريسی
ديكرندن بيوك اولان فرجه دينور (الحضبان) كتاب وزننده قيون وناقه وعورت حضون اولمق معناسنه در يقـال
حضنت حضانا من الباب الخامس اذا كانت حضونا (الاحضان) همزه نك كسريله برآدمی خوارلمق وخوار كورمك
معناسنه در يقال احضنه واحضن به ای ازری به وبرآدمك حقنی ايلتمك معـناسنه دركه قولتغه چالوب كوتورمكدن
عبارتدر يقال احضن بحق ای ذهب به (الحواضن) حاضنه نك جمعيدركه ذكر اولندی ويقال للاثافی سفع حواضن
ای جواثم سفع لفظنه كه تمورساج اياقلرينه دينور حواضن لفظنی وصف ايدرلر جواثم معناسنی مراد ايدرلر كوله
وآتشه كوكس ويروب طوردیغيچون (المحضنة) مكنسه وزننده ساقسيدن دوزلمش ديی يقين يايوانجه چناغه
دينوركه آنده كوكرجين باصدررلر بونەده فوللق تعبير اولنور (حضين) زبير وزننده اسمادندر ابو ساسان حضين بن
المنذر تابعيدر (الحضنة) غرفه وزننده اسمدر يمرطه باصقلغنه دينور بو ملابسـه ايله مظلوم ملغه ومغدورلغه
اطلاق اولنور ومنه يقال اصبح فلان بحضنة سوء اذا اصابته هضيمة فلم ينتصر يعنی ظلم اصابت ايدوب انتقامنی
آلمدی (الحفن) حانك فتحی وفانك سكونيله برنسنه يی يرمقلر بتشك اولديغی حالده ايكی آوجله آلمق علی قول ايكی
ال ايله كنديسنه طوغری صيروب چكمك معناسنه در يقـال حفن الشیء حفنا من الباب الاول اذا اخذه براحتيه
والاصابع مضمومة اوجرفه بكلتا اليدين وآزجه عطيـه ويرمك معنـاسنه در يقال حفنه اذا اعطـاه قليلا
(الحفن) فتحتيله اياقلرينی طپراق صاوررکبی دوندره رك يوريمكه دينور (الحفنة) حانك ضمی وفتحيله برآوج طلو
نسنه يه ديثور يقال اعطاه حفنة منه ای ملءالكف ❊ شارح ديركه ملء الكفين اولمق لازمدر وحفنه چقوره اطلاق
اولنور وقيارده اولان خلق اويمه يه دينوركه صوابركيلور جمعی حفن درصرد وزننـده (الاحتفان) افتعـال
وزننده برآدم ايكی النی بركسه نك ديزلرينك ايچ يوزينه صوقوب قالدروب كوترمك معناسنه در يقال احتفن فلانا
اذا جعل يديه تحت ركبتيه واخذه بما بضه ثم احتمله واغاجی يردن چكوب قوپرمق معناسنه در يقال احتفن الشجر
اذا اقتلعه من الارض وبرنسـنه يی كندی نفسيچون الق معناسنه در يقال احتفن الشیء اذا اخذه لنفسه (المحفن
منبر وزننده آوجيله برنسنه يی چوق اخذ ايدر اولان آدمه دينور (الحفآن) شداد وزننده حفـ ماده سنده ذكر
اولندی (حفينه) جهينه وزننده كه وعند حفينة الخبر اليقين مثلنك منشأ يدر جهن ماده سنده كذران ايلدی
شارح ديركه بونده اوچ كونه اختـلاف واردرتته كه مؤلف ذكر ايلـدی (بنوحفين) زبير وزننده بر بطنـدر
حفيتن) سميدع وزننده برارض اسميدر (الحقن) حانك فتحی وقافك سكونيله آليقومق معـناسنه در يقال حقنه
حقنا من الباب الثانی والاول اذا حبسه وقتل اولنه جق آدمك دمنی اراقه ايلميوب قتلـدن آزاده قلمق معناسـنه

مستعملدر كه اهدار مقابليدر يقال حقن دم فلان اذا انقذه من القتل وياغى چيقارمق ايچون سودى طولومه قومق
معناسنه دركه مراد تازه سنى اسكيسى اوزره طولومده بريكدرمكدر تا كه تام اولدقده ياوب ياغى چيقاررلر يقال
حقن اللبن فى السقاء اذا صبه ليخرج زبدته (المحقون) و(الحقين) امير وزننده آليقونمش محبوس معناسنه در (الاحتقان)
افتعال وزننده بودخى حبس ايلك معناسنه در يقال احتقنه اذا حبسه وبرآدمك بولى محتبس اولمغله حقنه استعمال
ايلك معناسنه در يقال احتقن المريض اذا احتبس بوله فاستعمل الحقنة ❊ شارح ديركه فى الاصل بول احتباسنده
استعمال اولنور ايدى بعده انقباضده دخى اطباء استعمال ايلديلر وباغچه نك اطراف وجوانبى مرتفع اولمغله ايچرو يسنه
حواله ومشرف اولمق معناسنه در يقال احتقنت الروضة اذا اشرفت جوانبها على سرارها (الحقنة) ثمره وزننده
بروجعدر كه بطن انسانه عارض اولور جمعى احقا ندر ❊ شارحك بيا ننه كوره ريحك ياخود طبيعتك انقبا ضندن
متحدث وجع اوله جقدر (الحقنة) غرفه وزننده فى الاصل احتباس بول ايچون بعده انقباض ايچون اسفلدن
استعمال اولنان دوايه دينور اسانمزده دخى حقنه تعبير اولنور روآلتنه شرنقه تعبير اولنور (الحاقنة) معده يه دينور
وبدنده بيون چنبريله كوپريجك كيكلرينك ارالغنه ياخود قرنك اشاغيسنه دينور ومنه المثل · لالحقن حواقنك
بذواقنك حواقن حاقنه نك وذواقن ذاقنه نك جمعيدر ذاقنه تحت ذقنه ديمكله سنك حاقنه لريكى ذاقنه لريكه
ياپشدررم ديمكدر قهر وغلبه ايله تهديد موقعنده ايراد اولنور (المحقن) منبر وزننده سود مجتمع اولان طولومه دينور
وطولومك اغزنه وضع ايتدكلرى خونى يه دينور كه انكله طولومه سود قورلر (المحقان) محراب وزننده شول آدمه
دينور كه دائما حبس بول ايدوب تبول ايلدكده ميزاب كبى اكثار ايدر اوله اصطلاحزده اكاسقاء تعبير اولنور
نته كه آخرشقنه حمال تعبير اولنور يقال رجل محقان اذا كان يحقن البول فاذا بال اكثر (الاحقسان) همزه نك
كسريله طولومده سودك انواعنى بريكدرمك معناسنه درتا كه اسكيسى تازه سنه قاتلمغه خوش اوله يقال احقن الرجل
اذا جمع انواع اللبن حتى يطيب (الحاقن) شول يكى آيه دينور كه ارقه سى اشاغى يه طوغرى ياتق واوجلرى
يوقرى سمته مائل اوله يقال طلع الهلال حاقنا وهو الذى ارتفع طرفاه واستلقى ظهره وحاقن طولومه سود جمع
ايدن آدمه دينور ومنه المثل انامنه كحاقن الاهالة اى حاذق به يعنى بن اوخصوصده استاذ وحاذقم ديه جك يرده ايراد
اولنور زيرا طولومك ياغى طولومه چكن كسه كركى كبى برودت بولديغى تيقن ايلمدكجه چكمز زيرا اسى اولورسه
طولوم محترق اولور (الجلان) رمان وزننده لام بابنده ذكر اولندى (الحلزون) حانك ولامك فتحى وزاى معجمه نك
ضميله مرعالرده اولور برنوع بوجك اسميدر صدف انواعندندر قبوقلوسمو كلو بوجك ديدكلريدر معده يه پك صالحدر
وقدوزكلب طلاديغى يره نافع واورام مزمنه يى تحليل وجراحاتى اوكولتق بابنده مفيد در وصدف محروقى جرب
وبهق علتلرينى دافع واسنانى جالى وضمادى باطن لجمدن تيكنلرى جاذب وسركه ايله جبهه واصداغه طلا رعافى
قاطعدر (الحلقانة) و (الحلقان) حالرك ضميله كويمكه باشلمش خرما قوريغنه دينور ياخود ثلثانى رطب اولمشنه
دينور يقال بدى فى النخل حلقانة وحلقان وهو البسر بدى فيه النضج او بلغ الارطاب ثلثيه (الحلقنة) دحرجه
وزننده خرما قوريغى حلقان اولمق معناسنه در يقال حلقن البسر اذا صار حلقانا بعضلرنونك زياده سنه ذاهب
اوالديلر (حمدونه) حانك فتحيله هارون رشيدك دخترى اسميدر وحمدونة بن ابى ليلى محدثدر (الحمن) و(الحمنان)
حالرك فتحيله كنه تعبير اولنان بوجكك خرده نوعنه دينور مفردلرى حمنه وحمنانه در وحمنان طائف اوزمندن
برنوع اوزمه دينور كه قومله اوزمى كبى پك خرده اولور على قول ايرى اوزم دانه لرى ارالغنده اولان خرده دانه يه دينور
(المحمنة) مقعده وزننده و(المحمنة) محسنه وزننده خرده كنه سى چوق يره دينور يقال ارض محمنة ومحمنة اى كثيرة الحمن
(حمنن) قردد وزننده ابن عوفدر كه صحابيدر وسماك بن مخرمة بن حمين كه زبير وزننده در كوفده برمسجد بنا
ايلمشدر معروفدر (حمنه) طلحه وزننده اسماء نسوانندندر حمنة المعذبة شول جاريه دركه شرفياب اسلام اولوب
لكن بركافرك تحت تملكنده اولمغله اسلامه كلديكيچون دائما اشكنجه وتعذيب ايدرايدى ابو بكر الصديق رضى الله
عنه واقف اولدقده اشترا واعتاق ايلديلر نته كه بلال رضى الله عنه حضرتلرينى دخى اويلجه ايلديلر وحمنه بنت
جحش وحمنة بنت ابى سفيان صحابيه لردر (حمينة) جهينه وزننده بنت طلحه دركه صحابيه در (الحوامين) حانك
فتحيله ضرب اولميسان پك وغليظ يرلره دينور مفردى حومانه در ومنه حومانة الدراج كه برموضعدر (الحومان)
حانك فتحيله باديه يه مخصوص برنبات آديدر (الحنين) انين وزننده شوق وآرزو معناسنه در آنانك ولدينه اولان
شوق وآرزوسى كبى يقال به حنين اليه اى شوق وشدت بكاء وطرب واشتياق معناسنه در يعنى شدت آرزو
واشتياقدن ناشى پك اغلمق على قول حزندن ياخود فرحدن ناشى ناله وزارى قلمق معناسنه در ناقه نك ياورى يسندن

جدا اولدقده شوقله رقتلو حزين ناله ايلديكى كبى يقال حنّ الرجل حنينا من الباب الثانى اذا استطرب اى اشتاق
ويقال ماهذا الحنين اى شدّة البكاء والطرب اوصوت الطرب عن حزن اوفرح وحنين ياى چكرهمك معناسنه
مستعملدر يقال حنت القوس اذا صوّتت (الحانّ) حنيندن اسم فاعلدر مشتاق وآرزومند معناسنه در (الاستحنان)
بودخى مشتاق وآرزومند اولمق معناسنه در يقال استحن اليه اذا تشوّق (التحان) تشديد نونله استحنان معناسنه در
يقال تحانّ اليه اذا اشتاق (الحانّة) و(المستحنّ) ناقه يه اطلاق اولنور (الحنّانة) شدّاده وزننده يايه اطلاق اولنور
قوس معناسنه على قول پك طنقردايجى يايه دينور وشول خاتونه دينوركه اولكى زوجنى حنين وتحزن ايدهرك ياد
وتأسف ايدر اوله ❊ قال الشارح ومنه الحديث ❊ لاتتزوجنّ حنانة ولامنانة ❊ فالحنانة هى التى كان لها زوج قبل
فتذكره بالحنين والتحزّن (الحنان) سحاب وزننده رحمت ورأفت معناسنه در يقال حنّ عليه حنانا اذا رحم عليه ورزق
وروزى معناسنه در وبركت معناسنه در وهيبت ووقار معناسنه در ورقت قلب معناسنه در وشرّ طويل معناسنه در
حنان الله) آخرك نصبيله معاذ الله معناسنه مستعملدر محذوف الفعل مصدر در اصل حنان الله سبكنده دركه
بوعملدن حق تعالانك رحمتيله بعيد ومحفوظ اولمغى نياز ايدرم ديمكدر (حنانيك) تثنيه بنيه سيله لبيك وسعديك كبى
تكرارى متضمندر بكامرة بعد اخرى يعنى دائما رحم ورأفت قيل معناسنه در يقال حنانيك اى تحنن على مرة بعد
اخرى وحنانا بعد حنان (الحنّان) شدّاد وزننده برشبئه پك شوق وحنين ايدن آدمه دينور يقال هو حنّان اليه
اى يشوق اليه وحنّان عظيم الرحمه اولان حق جل وعلا حضرتلرينك اسماء حسنا سندندر رحيم معناسنه در ❊ شارح
ديركه بوحنين ماده سندن دكلدر بلكه حنان ماده سندندركه رحمت معناسنه در فالله حنّان اى رحيم وبعضلر
ديديكه حنان كننديدن اعراض ايدنه اقبال وتلطف ايدیجى ديمكدر وحنان شول اوقه دينوركه پرمق ارالغنده
فيرفير دوندرلدكده فيرلديسى ظهور ايدر اوله وآچق وواضح يوله دينور شاهراه معناسنه وجهينه قبيله سندن
برشاعر اسميدر وعربده برفرس معروف آديدر واسد بن نواسك لقبيدر وشول دوه يه دينوركه پك سرعتندن حنين
وناله ايدهرك كيدر اوله يقال خمس حنّان اى بائص له حنين من سرعته (ابرق الحنان) برموضعدر ومحمد بن ابراهيم
بن سهل الحنانى محدثدر (الحنّان) حانك كسرى ونونك تشديديله حنّاء لفظنده لغتدر كه قنه يه دينور (الحنّ)
حانك كسريله جن طائفه سندن برقبيله وجماعت اسميدر اصلا بياضى اولميان سياه كلب آنلردندر على قول جن
طائفه سنك ضعفا سنه دينور ياخود كلبلرينه دينور ياخود انس ايله جن بيننده برجنس مخلوق اسميدر
قال الشارح فى النهاية وفى حديث على رضى الله عنه ❊ انّ هذه الكلاب التى لها اربعة اعين من الجن ❊ وهم حى
من الجنّ منهم الكلاب السود البهم اوسفلة الجن وضعفاؤهم اوكلابهم اوخلق بين الجن والانس (الحنّ) حانك
فتحيله مهر بانلق ايلمك معناسنه در على قول جنون معناسنه در ومنع وصرف ايلمك معناسنه مصدر در
تقول حنّ عنى شرّك حنا من الباب الاول اى كفه واصرفه ويقال حنه حنا اذا صدّه وصرفه (بنوحن
حانك ضميله عذره قبيله سندن برجماعتدر (الحنة) حانك كسريله وفتحيله دلولكه دينور يقال به حنة اى جنة
المجنون) مصروع ياخود مجنون معناسنه در حنّ ديدكلرى جن طائفه سى طوقنمش ديمك اولور يقال رجل محنون
اى مصروع اومجنون (التحنن) تفعل وزننده ترحم وتعطف معناسنه در يقال تحنن عليه اذا ترحم (حنه
حاى مفتوحه ايله والدهٔ حضرت عيسى اولان مريم جنابلرينك والده سى اسميدر وحنة الرجل كشينك زوجه سنه
اطلاق اولنور يقال هى حنة اى زوجته وحنة البعير دوه نك بوكور مسندن عبارتدر وحنه عمر وصحابى والده سنك
اسميدر وحمد بن عبدالله نام معبرك جدّى اسميدر ومحمد بن ابى القاسم بن على نام محدّثك جدّى اسميدر وهبة الله
بن محمد بن هبة الله نام محدثك جدّى اسميدر (الحنون) صبور وزننده شول يله دينوركه اسركن ناقه كبى
صزليه رق اسر اوله يقال ريح حنون اى لها حنين كالابل وشول ثيبه خاتونه دينوركه اولكى زوجندن قالمش
ولدنى كوروب كوزتسون ديو اره وارمش اوله يقال امرأة حنون اى متزوجة رقة على ولدها ليقوم الزوج بهم
الحنون) تنور وزننده قنه چچكنه دينور فاغيه معناسنه على قول هر شجرك چچكنه دينور (التحنين) تفعيل وزننده
اغاج چچك آچمق معناسنه در يقال حنت الشجرة اذا نورت وجنسكده همناسى اوزره جمله ايتمشيكن قوررقوب
كيرو قاچمق معناسنه در يقال حمل فحنن اى هلل وكذب يعنى رجع وجبن (حنونه) تنوره وزننده يوسف بن يعقوبك
لقبيدر كه زغبه دن روايت حديث ايلدى واما على بن حسين بن حنويه ياى تحتيه ايله در عمرويه كبى (الاحنان)
همزه نك كسريله ياى طنقردتمق معناسنه در يقال احنّ القوس اذا صوتها وخطا ايلمك معناسنه در يقال
احنّ الرجل اذا اخطأ (حنين) زبير وزننده طائف ايله مكه بيننده برموضع اسميدر ذكر آنكله موضع مراد اولورسه

منصرف و بقعه مراد اولورسه ممنوع اولور و برجل آدیدر وحنین برجزمه جی اسمیدر رجع بخفی حنین مثلنک
منشأیدر بر اعرابی مزبوره کلوب برجفت جزمه یه مشتری اولوب پازارلشدقده پك ناقص بها و یرمکله منفعل اولدی
پس اعرابی یه فندو ومکیده قصدیله جزمه نك برتکنی کذرکاهی اولان طریقه تعلیق ایدوب برتکنی دخی برمقدارجه
ایلرو یه القـا ایلدی اعرابی یوردینه طوغری عزیمتله اولکی تکنی کوردکده حنینك جزمه سنه عجب مشابهدر
برتکی دخی اولسیدی آلوردم دیه رك مرورایدوب کتدی وقتا که ایلرو یه واردقده اول برتکی دخی کورمکله غنیمت
بیلوب همان دوه سنی اورایه بند وعودت ایلدی حنین ایسه کمینده تلکی کبی مترصد ایدی همان صیچرایوب دوه یه
سوار و برطرفه ایلغار ایلدی بوجانبدن اعرابی جزمه یی آلوب کیرو کلدکده کوردیکه دوه کوردکی یندن چکسوت
جزاسنی مثلی رونمون درپس جزمه لری آلوب پیـاده جه خائبا قبیله سنه رجوع و بوقصه شیوع بولمغله رجع
بخفی حنین . کلامی مثل اولدی حاجتندن تهی دست عودت ایدن کمسـه حقنده ضرب اولنور ومحمد بن الحسین
واسحق بن ابراهیم الحنبنیان محدثلردر (حنین) امیر وزننده و (حنین) سکیت وزننده وحرف تعریفله ده سلفده
جمادی الاولی وجمادی الاخری آیلرینك اسملریدر اول اولك وثانی ثانینك اسمیدر جمعی احنه کلور وحنون کلور
وحنائن کلور (یحنه) یانك ضمی وحانك ونون مشددهنك فتحیله ابن رؤبه درکه ایله نام بلدهنك ملکیدر نبی اکرم
صلی الله علیـه وسلم حضرتلری انکله اهل جربا واهل اذرح او زره مصـالحه ایلدیلر یعنی ایله وجربا واذرح
اهالیسی سـنه ده برمقدار مال و یرمك او زره عقد صلح ایلدی (الحنحنة) زلزله وزننده رحم واشفـاق ایلك
معناسنه در یقال حنحن علیه اذا اشفق (الحنن) فتحتینله بوق بوجکسنه دینور جعل معناسنه (حنن) حانك ضمیله
عنزه قبیله سندن برجماعت آدیدر (حنانه) سحابه وزننده برچوبان آدیدر (حنناء) حانك فتحیله شامده برموضع
آدیدر (حنـا) حانك کسری ونونك شدّه سیله اسمادندر علی بن احمد بن حنا واحمد بن محمد بن احمد بن حنی که
حانك ونونك تشدیدیله در محدثلردر (بنوحنا) کتاب مصردندر (التحون) تفعل وزنـده ذلیل وخاکسار اولمق
معنـاسنه در یقـال تحون الرجـل اذا ذل وهلك (حونه) طلحه وزنـده دمیة بنت سـابطك لقبیدر (الحین)
حانك کسریله دهر و زمان معناسنه در علی قول وقت مبهم یعنی مطلقا وقت معناسنه درکه جمیع ازمانه صالح اولور
کرل طویل وکرك قصیر اولسون کرك سنه وکرك ازید اولسون علی قول قرق سنه مدته مخصوصدر یاخود یدی
یاخود ایکی سنه یه یاخود التی آیه یاخود ایکی آیه مخصوصدر یاخود هرصباح واخشامه اطلاق اولنور و یوم قیامته
اطلاق اولنور ساعه کبی واجل ومدت معناسنه در وقوله تعالی * فتول عنهم حتی حین * ای حتی تنقضی المدة التی
امهلوها جمعی احیان وجمع الجمعی احایین کلور وقوله لات حین ای لیس حین * مؤلف تاء بابنده بونی تفصیل ایلدی
خلاصه سی بونده اوچ مذهب واردر بری لات فعـل ماضیدر نقص معناسـنه در ثانی اصلی لیس ایدی یانك
کسریله علم وزننده یاء الفه قلب اولندقدنصکره سین تایه ابدال اولندی ثالث لاء نافیه وتاء تانیث ایچون تاء ثمت کبی
یاخود لاء نافیه وتاء حین لفظنك اولنه زیاده قلنمشدر زیرا امامده یعنی مصحف حضرت عثمانده متصلا مرسومدر
وحین لفظنه اختصاصی قولنی شیخ رضی رد ایلمشدر وعربلر ایکی وقتك بینی یعنی برنسنه نك اولدیغی وقتله یانی
وقتنك بینی تبعید مراد ایتدکلرنده حین کلمه سنی اذ کلمه سنه مضاف ایدوب حینئذ دیرلر (التحیین) تفعیل وزننده
وقت تعیین ایلك معنـاسنه در یقال حینه اذا جعله حینا کذلك ناقه یی برکون برکیجه ده صـاغمق ایچون توقیت
ایلك معنا سنه در یقال حین النـاقة اذا جعل لها فی کل یوم ولیلة وقتا یحلبها وحق تعالی برآدمی رشاد واستقامتدن
بی بهره قلمق معناسنه در یقال حینه الله اذالم یوفقه للرشاد (التحین) تفعل وزننده بودخی ناقه یی صاغمق ایچون
توقیت ایلك معنا سنه در یقال تحین الناقة بمعنی حینها و برآدم رشاد وتوفیقدن محروم اولمق معنـاسنه در یقـال
حینه الله فتحین (الحین) و (الحینة) حانك کسریله اسملردر ناقه یی برکون و برکیجه ده بر وقت معینده صاغمغه دینور
یقال کم حینة ناقتك ای متی وقت حلبها و یقال کم حینتها ای کم حلابها وحینه برکون برکیجه ده براوکون طعام یمکه دینور
حانك فتحیله ده لغتدر یقال هو یأکل الحینة ای مرة فی الیوم واللیلة وحین معناسنه درکه وقت دیمکدر لکن بواخصدر
یقال ما القاه الا الحینة بعد الحینة ای الحین بعد الحین (الحین) زین وزننده و (الحینونة) کینونه وزننده برشیئك وقتی
کلوب چاتمق معناسنه در یقال حان حینه یحین حینا وحینونة اذا قرب وآن واکینك سنبله سی قورومق معناسنه درکه
حصادی قریب اولور یقال حان السنبل اذا یبس وهلاك اولمق معناسنه در یقال حان فلان اذا هلك و یقال الدین
حین ای هلاك ومحنت و بلیه معناسنه در یقال وقع فی الحین ای المحنة ورشاد وتوفیقدن بی بهره اولمق معناسـنه در
یقال حان الرجل اذا لم یوفق للرشاد و بوهلاك معنوی ومحنت باطنیدر (المحاینة) مفاعله وزننده وقت تحدیدیله

مطلب

معامله قلمق معناسنه درنته كه ساعتله معامله يه مساوعه دينور يقال عامله محاينة مثل مساوعة (الاحيان) همزه نك كسريله برمدت اقامت وآرام ايلمك معناسنه در يقال احين فلان بالمكان اذا اقام به يعني حيناونا قه نك صاغمسى وقتى ياخود يوكلتمسى وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقال احينت الابل اذا حان لها ان تحلب او يعكم عليها و برآدمه قصد وطلب ايلديكى نسنه نك حصولى يقلشمق معناسنه در يقال احين القوم اذا حان لهم ما حاولوه (الاحانة) اقامه وزننده هلاك ايلمك معناسنه در يقال احانه الله اذا اهلكه (الحائن) احمق و بيغز آدمه دينور يقال رجل حائن اى احمق (الحائنة) مهلك اولان حادثه ونازله يه دينور جمعى حوائن در يقال نزلت بهم حائنة اى نازلة مهلكة (الحانوت حنت ماده سنده مسبوقدر (الحانية) باده يه دينور خمر معناسنه (الحانة) ميخانه يه دينور يقال رأيته فى الحانة يشرب الحانية اى فى موضع بيع الخمر يشرب الخمر ❊ مترجم ديركه مطرزى مقامهٔ غوطيه شرحنده ديديكه حانه حيندن مأخوذدر هلاك معناسنه وميخانه مهلكهٔ عرض ومال اولمغله بونكله تسميه اولندى انكچون خمره حانيه ديديلر ونسبتده حانوى دخى ديديلر (حينى) ضيزى وزننده بر بلده اديدر (المحيان) مقياس وزننده ميقات مرادفيدر كه وقت وحين معناسنه در يقال حان محيانه اى حينه (حيان) شداد وزننده اسمادندر عبد الله بن محمد بن جعفر بن حيان الحيانى كه محدثدر جدينه منسوبدر كذلك حافظ ابو الشيخ عبد الله بن محمد بن جعفر بن حيان الحيانى الاصفهانى تصانيف كثيره صاحبيدر و بونك حفيدى محمد بن عبد الرزاق الحيانى وعبيد الله بن هارون الحيانى محدثلردر وابو حيان النحوى متاخريندندر تجز بتوفيقه تعالى ❊ فصـــــل الخـــاء المعجمة ❊ (الخبن) غبن وزننده و (الخبان) كتاب وزننده اوزون لباس مقوله سنى قاصمق معناسنه در يقال خبن الثوب وغيره خبنا وخبانا من الباب الثانى اذا عطفه وخاطه ليقصر وذخيره يى خط انديشه سنه مبنى صقلمق معناسنه در يقال خبن الطعام اذا غيبه وخبأه للشدة وخبن اهل عروض اصطلاحنده ايكنجى حرفى اسقاط ايلمكدن عبارتدر مثلا مستفعلن جزؤندن سينى اسقاط ايلمك كبى كه مفاعلن جزؤنه منقول اولور معناى اولدن مأخوذدر لكن كتب عروضده سبب خفيفك ثانيسنه مخصوص اولمق اوزره مثبتدر (الخبنة) غرفه وزننده قوجاقده كوتوريلان نسنه يه دينور يقال اكل واتخذ خبنة وهى ما تحمل فى الحضن و برموضع آديدر (الخبنات) فتحاتله خبنات معناسنه در كه غدر وفسادات ديمكدر يقال انه لذو خبنات اى خنبات (الخبون) صبور وزننده اولومه اطلاق اولنور نابديد ايلديكيچون يقال خبنته خبون اى غيبته منية يعنى مات كما يقال شعبته شعوب (الخبن) خانك ضميله طولومك ودغارجغك اغزيله ايپ بكره جك قولپنك ارالغنه دينور (الخبن) عتل وزننده و (المخبئن) مطمئن وزننده طقناز وطوپاچ كوده لو آدمه دينور (الخابن) قاتى وشديد نسنه يه دينور ودر وننده وقتى ايچون يلان سوز تهيئه وكتم ايدن كمسه يه دينور يقال رجل خابن اذا كان يخبن الكذب ويعده (الاخبان) همزه نك كسريله سراويل قيورجغنده نسنه كيزلمك معناسنه در كه مراد لباس اتكنى قبوزيروب ايچنده نسنه بوكمكدر يقال اخبن الرجل اذا اخبأ فى خبنة سراويله شيئا (خبان) غراب وزننده يمنده بر وادى آديدر (الخبعثنة) ثاى مثلثه ايله قذعمله وزننده يومرى كوده لو شديد آدمه دينور واسلانه دينور خبعثن دخى دينور قذعمل وزننده وخبعثن صيق وطقناز انسان وحيوانه دينور (الخبعثن) سفرجل وزننده ارسلانه دينور (الختن) خانك فتحى وتانك سكونيله اوغلانى وقيزى سنت ايلمك معناسنه در يقال ختن الولد ختنا من الباب الثانى والاول اذا قطع غرلته و كسمك معناسنه در يقال ختن الشىء اذا قطعه (الختين) و (المختون) سنت اولمش اوغلانه دينور وقزه كذلك ختين وها يله مختونه دينور (الختان) كتاب وزننده و (الختانة) كتابه وزننده اسملردر يقال كان فى ختان فلان وختانته وختان ذكرده سنت موضعنه ده اطلاق اولنور ومنه الحديث ❊ اذا التقى الختانان فقد وجب الغسل ❊ اى موضع الختن وختانه سنتجيلك حرفته دينور (الختن) فتحتينله برآدمك كويكوسنه دينور داماد معناسنه على قول برآدمك زوجه سى طرفندن اولان خصمنه دينور قاين اتا وقاين كبى جمعى اختان مؤنثى ختنه در يقال هذا ختن فلان اى صهره او هو كل من كان من قبل المرأة كالاب والاخ ❊ مؤلف صهرى داماد ايله وانشته ايله بيان ايلشيدى وختن محدثيندن محمد بن الحسن الاستراباذى لقبيدر فقهاء شافعيه دن ابو بكر الاسمعيلى ختنى اولمغله اوبلجه متعارف اولدى (الختون) و (الختونة) خانك ضميله مصاهره معناسنه در يقال بينهما ختون وختونة اى مصاهرة واولنمك معناسنه در يقال ختن فلان ختونا وختونة اذا تزوج (المخاتنة) مفاعله وزننده بركمسه يه قز ويروب قزآلمغله خصملق پيدا ايلمك معناسنه در يقال خاتنه اذا تزوج اليه بورادة تزوج اصهر وصاهر معناسنى متضمن اولمغله الى ايله صله لندى (ختن) زفر وزننده بر بلده در متأخريندن على بن محمد الختنى اورادندر بو بلده تركستان بلادندندر (الختنة) فتحاتله قاين انا يه دينور يقال هذه ختنة فلان اى ام زوجته (الخاتون) كلمهٔ اعجميه دن

مرأة شريفه ديمكدر تركيده قادين اندن محرفدر (الخدن) خانك كسريله و (الخدين) امير وزننده برآدمك يار وصاحبنه دينور تقول هوخدنى وخدينى اى صاحبى وبركسه يه ظاهرى وباطنى هر امورنده همدم وغمكسار اولان آدمه دينور يقال هوخدنه وخدينه اى يخادنه فى كل امره ظاهر وباطن (الخدنة) همزه وزننده چوق دوست طوتان آدمه دينور يقال رجل خدنة اى يخادن الناس كثيرا (خدّان) شدّادوزننده ابن عامر دركه اسد بن خزيمه نسبنك رجالندندر (الخدعونة) عصفوره وزننده قبق تعبير اولنان سبزه دن برديله وبرقطعه يه دينور (الخذنتان) خانك وذال معجمه نك ضمى ونون مشدده نك فتحيله انسانك ايكى قيناغنه ياخود ايكى خايه سنه ياخود ايكى قولاغنه دينور حاى مهمله ده لغتدر (الخذانية) خانك ضمى وميانك تخفيفيله ايرى كوده لو جلد وتوانا اركك دوه يه دينور يقال جمل خذانية اى ضخم جلد خربان) سحبان وزننده كلمهٔ فارسيه در حافظ الحمار ديمكدر كه اشكيجى ديمك اولور بونكله بعض كسهلر مسمى ومشتهر اولديلر ازجمله خربان بن عبيدالله والسرى بن سهل بن خربان وقاضى احمد بن اسحق بن خربان محدثلردر (خرشنه) شين معجمه ايله خردله وزننده روم ديارنده بر بلده در طراز المذهب نام كتاب تعريبده حالا اناطوليده بلدهٔ اماسيه اولمق اوزره مرسومدر بانيسى اولان خرشنة بن روم بن سام بن نوح عليه السلام ايله مسمادر وآكا سلفده سيف الدولهٔ حمدانى غزا ايتمكله متنبى برقصيده ايله وصف ايلمشدر بو بيتلر آندندر

❋ حتى اقام على ارباض خرشنة ❋ ❋ تشقى به الروم والصلبان والبيع ❋

❋ للسبى ما نكحوا والقتل ماولدوا ❋ ❋ والنهب ماجمعوا والنار ما زرعوا ❋

الخراطين) خانك فتحيله يرصوغلجانى ويربغرسغى ديدكارى اوزون قورتجغزلردركه چامورلرده اولوز مدرّ ومحلل ومثانه ده اولان طاشلرى مفتت ويرقان علتنه نافعدر (الخزن) خانك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله مالى برمكان محرزده حفظ ايلمك معناسنه در يقال خزن المال خزنا من الباب الاول اذا احرزه وخزن وخزون قعود وزننده ات بوزلمق معناسنه در يقال خزن اللحم خزنا وخزونا اذا تغير ❋ شارح ديركه بواد خارك معناى لازميدر ومصباحده خنز ماده سندن مقلوب اولمق اوزره مرسومدر (الاختزان) افتعال وزننده بودخى مالى مكان محرزده حفظ ايلمك معناسنه در يقال اختزن المال اذا احرزه ويولك يقين اولاننه سلوك ايلمك معناسنه دركه كويا كه اقربنى احراز ايدر يقال اختزن طريقا اذا اخذ اقربه (الخزن) فتحتينله و (الخزانة) سلامه وزننده بونلرده ات بوزلمق معناسنه در يقال خزن اللحم خزنا وخزن خزانة من الباب الرابع والخامس اذا تغير (الخزين) امير وزننده بوزلمش اته دينور يقال لحم خزين اى متغير (الخزانة) كتابه وزننده اسمدر خازنلكه دينور ومال مخزون وضع اولنان مكانه دينوركه لسانمزده خزينه تعبير اولنور وبونده خاء مفتوح اولمز ❋ مؤلف ولايفتح قوليله تعبير لطيف ايلمشدر يقال خزن المال فى الخزانة اى مكان الخزن وانسانك كوكلنه اطلاق اولنور يقال اجعله فى خزانتك اى قلبك المخزن) مقعد وزننده بودخى مال خزينه سنه دينور تركيده مغازه مخزن محرفيدر (الخزان) شداد وزننده و(الخازن) لسانه اطلاق اولنور خزينه دار ضمائر قلبيه اولديغنه مبنيدر يقال احفظ خزانك وخازنك اى لسانك وخزّان شول تازه خرمايه دينوركه آغاجدن ايچريسى قرارمش اوله (المخازن) مخزنك جمعيدر ومخازن منزل مقصوده اقرب اولان يوللره اطلاق اولنور يقال اخذ وامخازن الطريق اى مخاصره (الاخزان) همزه نك كسريله بعد الفقر زنكين اولمق معناسنه در يقال اخزن الرجل اذا استغنى بعد فقر وعلى بن احمد واحمد بن موسى الخازنيان محدثلردر (الاخسان) همزه نك كسريله بركسه عزيز ايكن ذليل اولمق معناسنه در يقال اخسن الرجل اذا ذلّ بعد عزّ (الخشن) كتف وزننده و(الاخشن) احمر وزننده وصفلردر سرد ودرشت نسنه يه دينور جمعى خشاندر كتاب وزننده مؤنثى خشنه وخشناءدر يقال شئ خشن واخشن اى اخرش (الخشانة) سلامه وزننده و(الخشن) خانك فتحيله و(المخشنة) مرحله وزننده و(الخشونة) خانك ضميله و(الخشنة) غرفه وزننده برنسنه سرد ودرشت اولمق معناسنه در يقال خشن الشئ خشانة وخشنا ومخشنة وخشونة وخشنة من الباب الخامس ضدّ لان وتقول العرب هو خشن الجانب واخشنه وذو خشنة وخشونة اى صعب لايطاق يعنى فلان كس ياخود فلان آت ضبط وتحملى محال درجه سنده سرد وسركشدرته كه مقابلنده سهل العطف ولين الجانب تعبير اولنور (الاخشيشان) اعشيشاب وزننده و(التخشن) تفعل وزننده برنسنه پك سرد ودرشت اولمق ياخود سرد لباس كيمك ياخود سرد سويلر اولمق ياخود بلغور و بولاج مقوله سى خشونتلو ديرلكله يچنمك معناسنه در يقال اخشوشن الشئ والرجل وتخشن اذا اشتدّت خشونته اولبس الخشن اوتكلم به اوعاش عيشا خشنا بونلرك مجموعنده اخشيشان ماده سى ابلغدر واو كلمه سى تنويع ايچوندر (المخاشنة) مفاعله

وزننده برآدم ایله سرد معامله ایلمك معناسنه در یقـال خاشنه ضدّ لاینه (الاستخشان) برنسنه یی درشت بولمق
معنـا سنه در یقـا ل استخشنه اذاوجده خشنـا (التخشین) تفعیل وزننده برآدمی کوجندروب اویکه لندرمك
معناسنه مستعملدر یقـال خشن صدره اذا اوغره (الخشناء) حمراء وزننده برنوع سبزه در که پك یشل واله کرچه
سردجه طوقنوب لکن اغزده ملایم وسموزاوتی کبی لزوجتلی اولور وخشناء جابجا کیکلری چیقق زبون وآریق
ناقه یه وصف اولور وخشناء بنت وبره کلب بن وبره نك همشیره سیدر ویات ویراقلری کثیر اولان عسکره اطلاق
اولنور یقال کتیبة خشناء ای کثیرة السلاح وابوالخشنـاء عباد بن حسبب کنیه سیدر که اهل اخباردندر
(المخشنة) سموزلکی چرکین وتصلق اولان ناقه یه دینور یقال ناقة مخشنة ای دمیمة الطرق (الاخشن) احمر وزننده
دمیم الحـال یعنی حال ومعاش جهتی ناملایم وصعوبتلو آدمه اطلاق اولنور یقـال رجل اخشن ای دمیم الحال
واخشن سدوس قبیله سندن برتابعی اسمیدر که موثوقدر وادهم بن محرز الشاعر الفـارسی التابعی جدینك
اسمیدر (خشین) زبیر وزنـنـده اسامیدندر جابر بن خشین فزاره نسبنك رجالندندر وخشین بن النمر قضـاعه
نسبنك رجالندندر که ابوثعلبة الخشنی رهطیدر ومحمد بن عبد السـلام ومصعب بن محمد بن مسعود وپدری شارح
کتاب سیبویه وحسن بن یحیی ومسلمة بن علی الشامیان الخشنیون اعلام ومحدثیندر وابو خشبنة الزیادی که جهینه
وزننده در وابوخشبنه حاجب بن عمر ومحدثلردر (مخاشن) مجاور وزننده و (خشن) کتف وزننده و (خشان
شـداد وزننده وبونده خانی مکسوره ایدرلر اسامیء رجالدندر (الخصـین) امیر وزننده کوجك بالته یه دینور
وبومؤنثـدر مذکر دخی اولور جمعی خصن درکتب وزننده واخصن دراجبل وزننده یقـال ضربه بالخصین
ای بالفاس الصغیرة فأس لفظی مؤنثدر (الخضن) خانك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله برآدم دایه سنه طارلمغله
اویکه سندن اوزرینه هجوم ایدوب بدنندن اصرمق معنـاسنه در یقـال خضن الناقة خضنا من الباب الاول
اذاحمل علیها وعض من بدنها وبرآدمدن انسـانیت منصرف اولمق معنـاسنه در یقـال خضنت عنه المروّة
علی المجهول اذاصرفت (المخضن) منبر وزننده دابه قسمنك اوزرینه پك وارمغله ذلول ومهزول ایدراولان آدمه
دینور (المخـاضنة) مفاعله وزننده زنان طـائفه سیله لاغ وملاعبه ایلمك معنـاسنه در یقـال بات یخاضنهـا
ای یغازلهـا وبری برینه فحش سویلمك معناسنه در یقال خاضنوا اذا تراموا بقول الفحش (الخفن) خانك فتحی
وفانك سکونیـله قرن سولیومك معناسنه در یقـال خفن بطنه خفنـا من الباب الاول اذا استرخی (الخیفـان
کیوان وزننده چکرکه یه دینور (الخفـآن) حفآن وزننده ومرادفیدر که دوه قوشنبك یاوریسنه دینور
خاقان) قافله بر رجل علمیـدر وترکستان پادشاهلرینك علم مخصوصیـدر قیصر روم ورای هند کبی
التخفـین) تفعیـل وزننده خاقاندن متصرفدر ترك طـائفه سی برآدمی خاقان نصب ایلمك معنـا سنه در
یقـال خقنه الـترك علی انفسهم ای ملکوه ورأسوه (الخمن) امن وزننده برنسـنه حقنده ظن وحدس ایله
یاخود وهم ایله سوز سویلمك معناسنه درکه اورانلمق تعبیر اولنور مثلا برنسنه نك طولی اندازه ایله معلوم دکل
ایکن ظن وقیـاسله اوتوز اندازه دردیمك کبی یقال خمن الشیء خمنا من البـاب الاول اذاقال فیه بالحدس اوالوهم
التخمین) تفعیل وزننده خمن معناسـنه در یقال خمن الشیء بمعنی خمنه (الخمان) شداد وزننده فرس ضعیف
مزراغه دینور یقال رمح خمان وقنـاة خمانة ای ضعیف وناسك سفله وفرومایه مقوله سنه دینور یقال هم خمان
الناس ای خشارتهم وردیئهم (الخامن) خامل وزننده ومرادفیدر که بی نام ونشان آدمه دینور یقال هو خامن الذکر
ای خامله (الخمن) فتحتینله جیفه مقوله سنك بد رایحه سنه دینور یقال فیه خمن ای نتن (خمان) کتاب وزننده
بلاد قضـاعه ده برنیجه طاغلره اطلاق اولنور (الخن) خانك فتحی ونونك تشدیدیله کسمك معناسنه در یقال خن
الجذع خنا من الباب الاول اذاقطعه وبرآدمك مالنی المق معنـاسنه در یقال خن ماله اذا اخذه وقابدن برنسنه یی
آزجه آزجه چیقارمق معنـاسنه در یقال خن الجلة اذا استخرج منها شیئـا بعد شیء وبرآدمك حریمنی وخانمانی
پایمال ایلمك معناسنه در یقال خن القوم اذا وطیء مخنتهم (المخنة) محبه وزننده برآدمك حریمنه دینور ودره نك
طاره جق وقصیق یرینه دینور واوچورم صوآقندیسندن دره یه صو دوکیله جك یره دینور ویولك اغزنه دینور
وخانه وسرایك وسطنه دینور واواوکنه وحولویه دینور وبرونه علی قول اوجنه دینور وککزدن سویلبشه دینور
یقـال یتکلم بالمخنة ای بالغنة واچق یوله دینور یقـال اخذوا فی مخنة ای محجة بینة ومرعانك کزیده یرینه دینور
ونسنه یه جك یره دینور ومنه یقال فلان مخنة لفلان ای مأکلة له (خنه) خانك فتحیله اخت یحیی بن اکثم درکه محمد
بن نصر المروزی نام فقیهك حلیله سیدر (الخنة) خانك ضمیله سنت موضعنده کسیله جك دری یه دینور غرله معناسنه

وككرزدن سو يلمكه دينور غنه معناسنه على قول غنه يه شبيه ياخود اندن زياده ياخود اندن اقبح وجهله سو يلمكه دينور (الاخن) فتحتينله كِكرزدن سويليان آدمه دينور جمعى خن در خانك ضميله (الخنين) انين وزننده كِكرزدن اغلمق ياخود كِكرزدن كولمك كبى اغلمق ياخود كولمك معناسنه در يقال خنّ الرجل خنينا من الباب الثانى اذا بكى او ضحك كالبكاء او الضحك فى الانف (المخن) ميمك كسريله مسنّ وزننده لوزون آدمه دينور بو مخن مصحّف دكلدر مخن ميمك فتحيله مخن معناسنه در (الخنان) سحاب وزننده رفاه و وسعت معاش معناسنه در يقال عيشه بالخنان اى بالرفاهية (الخنان) كتّاب وزننده چوجق سنشه دينور ختان معناسنه (الخنان) غراب وزننده برمرضدر كه قوش قسمنك بوغازنده حادث اولور كذلك برمرض آديدر كه كوزده عارض اولور ودوه يه عارض اولان زكام علتنه دينور (وزمن الخنان) عند العرب برزمان معروفدر كه منذر بن ماء السماء دورنده علت مرقومه دن قتى وافر دوه لر هلاك اولمشدر (الخنخنة) زلزله وزننده كلامى كِكرزدن خمخم ايده رك مبهمجه سو يلمك معناسنه در يقال خنخن الرجل اذا لم يبن فى كلام فتخنخن فى خياشيمه (الخنّ) خانك كسريله بوش كمى يه دينور يقال ركبوا الخنّ اى السفينة الفارغة (الاخنان) همزه نك كسريله بجنون ايلمك معناسنه در يقال اخنه الله اى اجنه فهو مخنون اى مجنون وبو غير قياس اوزره در (الخنة) خانك ضميله مجسه وزننده ايرى كوده لى قوجه او كوزه دينور (المخنة) مجنه وزننده و (المخنة) محدثه وزننده خصب و رخا اوزره اولان سنه يه دينور يقال سنة مخنة ومخنة اى مخصبة (الاستخنان) تعفن ايلمك معناسنه در يقال استخنت البئر اذا انتنت (الخون) عون وزننده و (الخيانة) كتابه وزننده و (الخانة) و (المخانة) مقاله وزننده امانته غدر ايلمك معناسنه در يقال خانه يخونه خونا وخيانة وخانة ومخانة اذا اؤتمن فلم ينصح ويقال خانه العهد والامانة اى فى العهد والامانة وخون ضعف معناسنه در يقال فى ظهره خون اى ضعف وفرس بالقى معناسنه در يقال خان الرجل اذا انظر فترة (الاختيان) افتعال وزننده بودخى امانت وعهده غدر ايلمك معناسنه در يقال اختانه بمعنى خانه مفردات راغبده اختيان خيانته قصد ومراوده ايتمك معناسنه مرسومدر (الخائن) و (الخائنة) بونده تاء مبالغه ايچوندر و (الخؤون) صبور وزننده و (الخوّان) شداد وزننده خيانه دن اسم فاعللردر خائن لفظنك جمعى خانه كلور وخونه كلور فتحاتله وخوّان كلور رمان وزننده (التخوين) تفعيل وزننده برآدمى خيانته نسبت ايلمك معناسنه در كه فلان خائندر ديمكدن عبارتدر يقال خونه اذا نسبه الى الخيانة وبرنسنه يى اكسلتمك معناسنه مستعملدر يقال خونه وخوّن منه اذا انقصه وبرنسنه يى كوروب كوزتمك معناسنه در كويا كه خيانتدن محفوظ ايدر بناسى ازاله ايچوندر يقال خونه اذا تعهده (التخون) تفعل وزننده بودخى برنسنه يى اكسلتمك معناسنه در يقال تخونه اذا نقصه وبرنسنه يى كوروب كوزتمك معناسنه در بناسى تجنب ايچوندر يقال تخونه اذا تعهده (خائن العين) ارسلانه اطلاق اولنور فتور رايله نظر ايلديكيچون (خائنة الاعين) نامحرمه اچرزدن اوغورلين باقغه دينور ياخود ريبه وخيانت نظريله باقغه دينور قال الشارح ومنه قوله تعالى ❁ يعلم خائنة الاعين ❁ الاية وهى مايسارق من النظر الى مالايحل اوان ينظر بريبة بيضاوى النظرة الخائنة او خيانة الاعين عبارتيله تفسير ايلمكله اسناد مجازى اولور زيرا فى الحقيقة خائن ناظر دروتانى يه كوره خائنه كلمه سى مصدر اولور عافيه وكاذبه كبى (الخوان) غراب وزننده و (الخوان) كتّاب وزننده سينى يه وتبسى يه وسفره يه دينور كه اوزرينه طعام وضع واكل اولنور اخوان دخى لغتدر همزه مكسوره ايله ومنه الحديث اى حديث الدابة ❁ حتى ان اهل الاخوان ليجتمعون فيقول هذا يامؤمن وهذا ياكافر ❁ وخوان كلمه سنك جمعى اخونه وخون كلور خانك ضميله ❁ شارحك بياننه كوره فارسيدن معربدر (الخوان) شداد ورمان وزنلرنده سلفده مشهر ربيع الاول اسميدر جمعى اخونه در (الخوانة) شدّاده وزننده دبر ومقعده اطلاق اولنور (خون) خانك ضميله اسامبدندر عصام بن خون واحمد بن خون محدثلردر (خيوان) ايوان وزننده يمنده بربلده در (خين) خانك كسريله ايرانده بربلده در (الحان) دكانه دينور حانوت معناسنه ياخود دكان صاحبنه دينور وتجار ساكن اولديغى محله دينور كه لسانمزده دخى خان تعبير اولنور ❁ شارحك بياننه كوره بونلر فارسيدن معرب بلرندر كه اوه خانه ديرلر (خنين) خانك فتحيله طوس قضاسنده برقريه در مظفر بن منصور نام فقيه وادبب اورادندر ❁ فصل الدال ❁ (الدبنة) دالك ضميله بيوك لقمه يه دينور يقال اخذ دبنة اى لقمة كبيرة (الدبن) دالك كسريله قيون آغيلنه دينور (التدثين) ثاى مثلثه ايله تفعيل وزننده قوش يقين يقين پرلزه تيرتير قونارق اوچوب كتمك معناسنه در زاره لو قوش كبى يقال دثن الطائر اذا طار واسرع السقوط فى مواضع متقاربة وانما جده يوه ايدنمك معناسنه در يقال دثن الطائر فى الشجر اذا اتخذ عشا (الدثنة) تمره وزننده ازجه صويه دينور (ادثنه) فرجه وزننده اصحابدن زيد جنابلرينك پدرينك اسميدر (دثين) امير وزننده برطاغك آديدر (الدثينة) جهينه ياخود سفينه وزننده بنى سيار

بن عمرو جماعتی بو ردنده برموضع یاخود برصو اسمیدر مقدما اسمی دفینه اولمغله تشأم ایدوب دثینه دیدیلر (الدجن
دالك فتحی وجیمك سكونیله قاره بلود دومان كبی بربوزینی یاخود آفاق واقطاری طوتوب قابلمق معناسنه دریقال
نحن فی دجن منذ ایام وهو الباس الغیم الارض او اقطار السماء ودجن چوق یغموره دینور جمعی ادجان كلور
ودجون ودجن كلور ضمتینله ودجان كلور ومن الاول یقال یوم دجن علی الاضافة ویوم دجن
علی النعت وكذلك لیلة دجن ولیلة دجن ویقال یوم ولیلة دجنة محركة كما سیذكر (الادجان
همزه نك كسریله ذكر اولنان قبلایی بلودلی یاخود چوق یغمورلی كونه كیرمك معناسنه دریقال
ادجن القوم اذا دخلوا فی الدجن ویغمور روحا مقوله سی عارضه دائمی اولمق معناسنه دریقال ادجن المطر
والحمی اذا داما و بلود متصل یغمور یاغدرمق معناسنه دریقال ادجنت السماء اذا دام مطرها وكون قبلایی
دومانلو و بلودلو اولمق معناسنه دریقال ادجن الیوم اذا صار ذا دجن (الادجیجان) اعشیشاب وزننده بودخی
كون قبلایی دومانلی و بلودلو اولمق معناسنه دریقال ادجوجن الیوم بمعنی ادجن (الدجن) عتل وزننده
والدجنة) حزقه وزننده ودالك كسریله ده جائزدر قرا كولغه دینور ظلمت معناسنه وشول قبلایی سحابه دینورکه
مظلم اولوب یغموری اولمیه دجنه نك جمعی دجن در عنل كبی وعند البعض دجنه هایله ظلمته ودجن قبلایی سحابه
دینور یاخود دجنه مظلم سحابه دینور نونك تخفیفیله ده جائزدر وقات قات قاره بلودك آفاق واطرافی قپلامسنه
دینور تقول وقعنا فی دجنة منذ ایام وهی الباس الغیم وتكاثفه (المدجان) محراب وزننده قرا كوكیجه یه دینور یقال
لیلة مدجان ای مظلمة (الدجون) قعود وزننده بریرده مقیم اولمق معناسنه دریقال دجن بالمكان دجونا من الباب
الاول اذا اقام وقوش وقیون وسائر حیوان اوه آلشمق معناسنه دركه ایكدی اولمق تعبیر اولنور یقال دجنت الحمام
والشاة وغیرهما اذا الفت البیوت (الداجن) اوه آلشق ایكدی حیوانه دینور جمعی دواجن در اسم منزلنه منزلدر
ودولابه قوشیلان اركك دوه یه دینور دجون دخی دینور صبور وزننده یقال جمل داجن ودجون ای سان (المدجونة
دولاب چكمكه آلشدرلمش ناقه یه دینور (الدجانة) جبانه وزننده و (الدیدجان) دیدبان وزننده متاع یوكلنور اولان
دوه یه دینور (الدجنة) همزه وزننده پك چركین سیاهلغه دینور یقال به دجنة ای اقبح السواد (الادجن) احمر
وزننده وصفدر پك چركین سیاهه دینور مؤنثی دجناء در یقال رجل ادجن وامرأة دجناء ای اقبح سوادا (المداجنة
مفاعله وزننده مداهنه ایلمك معناسنه دریقال داجنه اذا داهنه (الداجنة) آفاق واقطاری مستوعب اولان
یغموره دینور دیمه كبی یقال مطرة داجنة ای مطبقة (داجون) رمله قضاسنده برقریه در ابو بكر المقری اورادندر
ابو دجانه) ثمامه وزننده سماك بن حرسه نك كنیه سیدركه صحابیدر (دجنی) دالك ضمی یاخود كسری وقصر ایله
و بعضا مد ایله شول ارضك اسمیدركه حضرت آدم علی نبینا وعلیه السلام آنك ترابندن خلق اولندی علی قول
جای مهمله ایله در قال الشارح ومنه الحدیث ❊ خلق الله آدم من دجنی ومسح ظهره بنعمان السحاب ❊ وهی ارض
بین مكة والطائف (دجین) زبیر وزننده ابن ثابتدركه كنیه سی ابو الغصن ولقبی جحی درهدی وزننده یاخود
جحی بشقه كسه در وجحی عربك نصر الدین خواجه سیدر لطائفی پك چوقدر (الدحن) دالك وحای مهمله نك
فتحیله برآدم طومباج قرنلو بودور اولمق معناسنه دریقال دحن الرجل دحنا من الباب الرابع اذا عظم بطنه فی قصر
(الدحن) كتف وزننده و (الدحونة) دالك كسریله قتوله وزننده و (الدحنة) خدبه وزننده و (الدحنة) كسرتینله
طومباج قرنلو بودوره دینور ودحنه خدبه وزننده تومسك یره دینور ودحن كتف وزننده دوباره جی متلاعب
خبیث وبدكاره دینور یقال رجل دحن ای حب خبیث (دحنه) حمزه وزننده احمر نام شاعرك جدی اسمیدر
(دحین) زبیر وزننده ابن ربیب دركه تابعیدر (دحنی) دجنی وزننده آنفا دجن ماده سنده ذكر اولندی (الدخن
دالك ضمی وخای معجمه نك سكونیله حب جاورس اسمیدركه قره جه داری وصورت داریسی دیدكلری خرده
داری یه دینور بعض دیارده اكا جیم مضمومه ایله جواز داری تعبیر ایدرلر علی قول آندن خرده واملس بركونه غله در
بارد ویابس وقابضدر (الدخان) غراب وزننده و (الدخن) جبل وزننده و (الدخان) رمان وزننده توتنه دینور عثان
معناسنه جمعی ادخنه ودواخن ودواخین كلور (ابنا دخان) غنی وباهله قبیله لرینه اطلاق اولنور (الدخن) فتحتینله
طعامه توتن سیمكله طعمی تتونسی اولمق معناسنه دریقال دخن الطعام دخنا من الباب الرابع اذا اصابه دخان فاخذ
ریحه وبركسنه بد خوی وتیره درون اولمق معناسنه دریقال دخن خلقه اذا ساء وخبیث وبرنسنه نك لونی
قرامتق بوز اولمق معناسنه دریقال دخن الشیء اذا صار ادخن ودخن در ونده اولان حقد وكینه یه اطلاق اولنور
یقال به لفلان دخن ای حقد وبدخو بلغه اطلاق اولنور یقال به دخن ای سوء الخلق وتقول العرب هدنة

على دخن اى سكون لعلة لالصلح يعنى مصالحه صورتنده برمتاركه‌در كه صميمى مصافات دكلدر كه بعض غرض
وعلت ضمننده منعقـد اولمشدر ودخن قلجك ناملوسـنده اولان جوهره اطلاق اولنور فرند السيف معنـاسنه
وعقل ودين وحسبده اولان تغيره اطلاق اولنور يقـال فى عقله اودينه اوحسبه دخن اى تغير وياتان آتش ايچره
اودون آتمغله شعله سى تباه اولوب توتمك معنـاسنه در يقال دخنت النار دخنـا من الباب المزبور اذا القى عليهـا
حطب فافسدت لهيبها لهـادخان ونبات ياخود دابه نك لونى قرامتق بوز اولمق معنـاسنه در يقـال دخن النبت
والدابة اذا صارت الوانهما كدرة فى سواد (الدواخن) اوجاقلرده وكلخنلرده اولان باجه لره دينور كه توتن اورادن
طشره خروج ايدر توتنلك وبخارى تعبير اولنور داخنه نفرديدر (الدخنة) غرفه وزننده الواندن قرامتق بوزلغه
دينور يقـال به دخنة اى كدرة فى سواد واوطه لرى توتسيلدكلرى توتسى به دينور (الادخن) احمر وزننده لونى
قرامتق بوز اولان نسنه يه دينور دخناء مؤنثيدر (الدخنان) سحنان وزننده ومرادفيدر كه پك آسى كونه وصف
اولور يقال يوم دخنان اى سخنان (الدخنـاء) حمراء وزننده ياخود دخنان ثعبان وزننده بركونه سرچه قوشنه
دينور كه قرامتق بوز اولانيدر (ابودخنة) غرفه وزنـنده برقوشدر (المدخنة) مكنسه وزننده مجمره يه دينور يقال
طيبه بالمدخنة اى بالمجمرة (الدخن) دالك فتحيله و(الدخون) قعود وزننده آتش توتمك معنـاسنه در يقـال
دخنت النار دخنا ودخونا من الباب الثـالث والاول اذا ارتفع دخانها ودخون هوايه توزآغمق معناسنه مستعملدر
يقال دخن الغبار دخونا اذا سطع (الادخان) همزه نك كسريله و(التدخين) تفعيل وزننده و(الادّخان) تشديدالله
افتعال وزننده بونلرده آتش توتمك معناسنه در يقال ادخنت النار ودخنت وادّخنت اذا ارتفع دخانهـا و ادّخان
افتعال وزننده اكينك دانه لرى پكشمك معناسنه در يقـال ادّخن الزرع اذا اشتدّ حبة (الدخنة) دالك ضميله
بودخى اوتك ودابه نك لونى قرامتق بوز اولمق معناسنه در يقال دخن النبت والدابة دخنة من البـاب الخامس اذا
صارت الوانهما كدرة فى سواد (دخين) زبير وزننده ابن عامر در كه تابعيدر (الدخشن) شين معجمه ايله جعفر وزننده
يومرى كوده لو ياوز اركك دوه يه دينور وقالين كوده لو آدمه دينور (دخشن) قنفذ وزننده بررجل آديدر (الددن
داللرك فتحيله لعب ولهو معناسنه درنته كه دد وددا قفا وزننده وديدا وديدان كه فتحاتله در بو معنايه درته كه دال بابنده
ذكر اولندى (الددان) سحاب وزننده اصلا خير ومنفعتى يرا ميان جماد مقوله سى شخصه دينور يقال رجل ددان
اى لاغناء عنده يعنى لامنفعة منه لاحد وكسمز كند قلجه دينور و پك كسيجى قلجه دينمكله ضد اولور (الديدن) و(الديدان
و(الديدان) داللرك فتحيله آيين وعادته دينور يقال ديدنه وديدانه وديدانه ان يفعل كذا اى عادته (الديدبون) حيزبون
وزننده باى موحده بابنده مذكوردر جوهرى وهمندن ناشى بوراده ذكر ايلدى (الدرن) فتحتينله مغربده بر برزمينده
رطاغك آديدر وكير و پاسه دينور ياخود مصدردر كيرلنمك معناسنه در يقال درن الثوب درنا من الباب الرابع اذا وسخ
ويپلاشمق معناسنه در يقال درنت يده بالشئ اذا تلطخت (الادران) همزه نك كسريله بودخى كيرلنمك معناسنه در
يقال ادرن الثوب بمعنى درن و بو معناده متعدى اولور تقول ادرنت الثوب ودوه درين ديدكلرى اوت قوريسنى اوتلامق
معناسنه در يقال ادرنت الابل اذا رعت الدرين (الدرن) كتف وزننده كيرلو نسنه يه دينور (المدران) محراب وزننده پك
كيرلو نسنه يه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور (الدرين) اميروزننده و(الدرانة) ثمامه وزننده چور يوب ريزه ريزه اولمش
اوتلق قور يسنه دينور كرك حمض وشجر وكرك چاير وسبزه اولسون (المدران) محراب وزننده دائما درين ديدكلرى اوتلق
قوريسنى اوتليان كيكه دينور يقال ظبى مدران اذا كان يأكل الدرين (المدرن) محسن وزننده قورى اودونه دينور يقال
حطب مدرن اى يابس (الادرون) فرعون وزنـنده طوار يملكنه دينور معلف معنـاسنه وطويله اينه دينور كه
طوار باغلنور آرى دخى دينور وكير و پاسه دينور ووطن معناسنه در واصل و بنياد معناسـنه در (الدران) سحاب
وزننده تلكى يه دينور (درنى) بشرى وزننده برموضع آديدر دالك فتحيله ده زبانزده در نسبتنده درنى دينور ودرنى
بنت عبعبه برشاعردر (ام درن) فتحتينله دنيانك كنيه سيدر (ام درين) امير وزننده قوراق يرلك كنيه سيدر ارض
مجدبه معناسنه (دارين) رانك كسريله بحرين ترابنده برموضعدر مسك دارى آكا منسوبدر اسكله اولمغله اورادن
چيقديغندن نسبت اولنور (درينه) جهينه وزننده براحمق آدمك اسميدر وثقة الدوله على بن محمد الدرينى
دمشقده مدرسه ثقتيه واقفيدر كه تحديث وروايت ايلدى (ذرانه) رمانه وزننده برخاتون اسميدر (الدرن) كتف
وزننده كيرلو پاسلو نسنه يه دينور كه ذكر اولندى بو معنادندركه عربلر فلانك اللرى دائما خير واحسانه ملاصقدر
ديه جك يرده يداه درنتان بالخير وايديهم دران وهو درن اليـدين ديرلر زيرا وير يلان اقچه نك البته اله كيرى ييلاشور
(الدرابنة) دالك فتحيله دربان كلمه سنـك جمعيدر كه فارسيدن معربدر قپوجى يه دينور بواب معناسنه (الدرجنة

دحرجه وزننده ناقه ولدندن نفرت ایتسدکد نصکره یاقلمق معناسنه در یقال درجنت الناقة علی ولدها اذارئمته
بعد نفار (الدرخبین) خای معجمه ایله شرحبیل وزننده آفت وداهیه معناسنه در وبطیء الحرکه آدمه دینور
نته که میمله درخمین دخی بومعناره در (الدراقن) قافله علابط وزننده وبعضا رایی مشدد اولور قبسی وزردالو
دیدکلری میوه یه دینور مشمش معناسنه زردالونك چکردکی آجی اولور وشفتالویه دینور خوخ معناسنه وبولغت
شامیه در مفرداتده دراقی دیدکلری برکونه شفتالو دراقن معربی اولمق اوزره مرسومدر (الدشن) دالك
فتحی وشین معجمه نك سکونیله ویرمك معناسنه در یقال دشن الشیء دشنا من الباب الاول اذا اعطی (التدشن) تفعل
وزننده آلمق معناسنه در یقال تدشن الشیء اذا اخذه (داشان) بربلده آدیدر (الداشن) صاحب وزننده
دشن کلمه سندن معربدر بونکله هنوز تلبس اولنمامش یکی لباس وهنوز مسکون اولمامش یکی خانه مراد ایدرلر
مترجم دیرکه ظاهرا فارسیدن معرب اولمق کرکدر زیرا دشن فارسیده اهل بازارك ابتدا بازارلغنه دینور کما استفتاح
محرفی سفته تعبیر ایدرلر پس معنای مزبوردن بوندن مأخوذ اولور (دشنی) سکری وزننده مصر الکاسندن
صعید اعلا قضاسنده بربلده در فقیه ومتقی احمد بن عبد الرحمن الدشناوی اورادندر (الدعن) دالك فتحیله
شول چیت تعبیر اولنان نسنه یه دینورکه خرما چبوقلرینی شریت ایله اوروب حصیرشکلنده ایدرلر اوزرینه خرما سررلر
(الدعن) کتف وزننده و(المدعن) مکرم وزننده بدخوی وبدغدا آدمه دینور (الدعن) خدب وزننده ماجن
ولاابالی آدمه دینور جمعی دعنه در عنبه وزننده (الدعانة) سحابه وزننده برآدم لاابالی اولمق معناسنه در یقال
دعن الرجل دعانة من الباب الثالث اذا مجن (ماادعنه) فعل تعجبدر نه عجب ماجن ولاابالیدر دیمکدر (دعان) سحاب
وزننده مدینه ایله ینبع بیننده بر وادی اسمیدر (الدعکن) جعفر وزننده خوشخوی وملایم مشرب چلبی آدمه
دینور یقال هو دعکن ای دمث حسن الخلق وقوللا نمش ایشلك بارکیره دینور (الدعکنة) هایله بنیه سی متین
طیانقلی سموز ناقه یه دینور دالك کسریله ده جائزدر (الدعکنة) اردبه وزننده یومری فرجه دینور (الدغن) دالك
فتحی وغین معجمه نك سکونیله کون قبلایی قره بلودلو اولمق معناسنه در یقال دغن یوما دغنا بمعنی دجن (الدغنة)
دجنه وزننده ومرادفیدر وام ربیع بن رفیع اسمیدر که ابو بکر رضی الله عنه حضرتلرینی اجاره وانقاذ ایلدی
علی قول بو کلمه وزننده یاخود حزمه وزننده در لکن صحیح اولان اولکیدر محدثلر لحن ایدرلر (دغانین) دالك فتحیله
عمرو بن کلاب بلادنده نیجه هضباته اطلاق اولنور (دوغان) سحبان وزننده راس عین قضاسنده برقریه در
(دغینه) جهینه وزننده احمق کسه یه علمدرکه هر احمق آدمه اطلاق اولنور یاخود بربون وسبکمغز خاتونك
اسمیدرکه معروفه در وعبد الله بن محمد که ابو الهیثم شیخیدر وابراهیم بن احمد الداغونیان محدثلردر ❊ شارح دیرکه
اهل مرو خرمن عربه سی صتان آدمه داغونی اطلاق ایدرلر (الدفن) دالك فتحی وفانك سکونیله برنسنه یی یره
کومك معناسنه در یقال دفنه فی التراب دفنا من الباب الثانی اذا ستره وواراه فیه ودوه لر کندی باشلرینه برسمتی
طوتوب کیتمك معناسنه در یقال دفنت الابل اذا سارت علی وجهها وناقه دائما صویه کلدکده دوه لرك اوزینه
بنده اولمق معناسنه در یقال دفنت الناقة اذا کانت دفونا (الادفان) دال مشدده ایله افتعال وزننده بو دخی
برنسنه یی کومك معناسنه در یقال ادفنه بمعنی دفنه وقول قسمی بیع اولنه جغی شهره وصولدن اقدم قاچوب
کیتمك معناسنه در یقال ادفن العبد اذا ابق قبل وصول المصر الذی یباع فیه (الاندفان) انفعال وزننده و(التدفن)
تفعل وزننده دفن اولنمق معناسنه در یقال دفنه فاندفن وتدفن (الدفن) دالك کسریله برموضعدر (الدفین)
امیر وزننده دفن اولنمش نسنه یه دینور مدفون کبی جمعی ادفان ودفناء کلور کرماء کبی وطپراق بوریوب اورتمکله
بلورسز اولمش قیویه وحوضه وپیکاره دینور ومستوره خاتونه اطلاق اولنور دفینه کبی یقال امرأة دفین ودفینة
ای مستورة جمعی دفنی کلور سکری وزننده ودفاین کلور وداء دفین شول مرضه دینورکه مستتر ایکن ظاهر اولمغله
اندن بدنه فساد ودرد والم تحدث ایلیه دفن دخی دینور دالك کسریله یقال فیه داء دفین ودفن وهو الذی ظهر
بعد خفاء فنشأ منه شر وعر (المدفان) محراب وزننده و(الدفان) کتاب وزننده دفین کبی طپراق بوریمکله
بلورسز اولمش قیویه واشمه یه دینور یقال رکیة دفین ومدفان ودفان ای مندفنة (الدفینة) سفینه وزننده
دفن اولنمش نسنه یه دینور تاء اسمیه در ویرایچنه کومولمش ماله دینور کنز معناسنه جمعی دفاین در یقال وجد فلان
دفینة ای کنزا ودفینه برموضع آدیدر وبنو سلیم یورردنده برمنزل آدیدر (المدفان) محراب وزننده و(الدفون) صبور
وزننده و(المدفون) شول دوه یه وآدمه دینورکه افندیسندن فرار ایدن قول کبی لا لحاجة کندی باشنه برسمتی طوتوب
کیدر اوله نته که دفن فعلی اولمغله ذکر اولندی ومدفان چوریمش طولومه دینور ودفون شول قوله دینورکه بیع

اولنه جغی شهره وصولدن مقدم فرار ایلمش اوله وشول ناقه یه دینور که صو یه کلدکده سورینك اورته سنده كلمك عادتی اوله یقال ناقة دفون اذا كانت عادتها ان تكون وسط الابل اذا وردت (دوفن) جوهر وزننده بر کشینك و برخاتونك اسملریدر (التدافن) تفاعل وزننده بری برینه اسرار واحوال‌لرینی صقلمق معناسنه در یقال تدافنوا اذا تكاتموا (الدفنی) عربی وزننده برچشید چبوقلی الاجه قماشك اسمیدر (الدفن) شکس وزننده بی نام ونشان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل دفن ای خامل (دافنة الجذم) جیمك کسریله پك یاشلولغندن دیشلری بتون فرسوده اولمش قوجه اكوزه دینور جذم جیمك کسریله اصل معناسنه در یقال بقرة دافنة الجذم وهی التی انسحقت اضراسها هرما (الدافناء) مدّ ایله بر ایشك ایچ یوزینه دینور یقال دافناء الامر ای داخله (الدقن) دالك فتحی وقافك سكونیله برآدمك چكه سنه اورمق معناسنه در یقال دقن فی لحی الرجل دقنا من الباب الاول اذا ضرب فیه وبرآدمه برنسنه یی ویرمیوب محروم ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دقن فی لحیه اذا منعه وحرمه (الدكنة) غرفه وزننده سیاهه مائل رنکه دینور که توتن رنکلی اولمقدر قرامتق تعبیر اولنور بعض دیارده قهوه رنكی تعبیر ایدرلر یقال به دكنة ای لونه الی السواد (الدكن) فتحتینله برنسنه قرامتق رنکلی اولمق معناسنه در یقال دكن الشیء دكنا من الباب الرابع اذا كان مائلا الی السواد (الادكن) احمر وزننده قرامتق نسنه یه دینور (الدكن) دالك فتحیله بر متاعی بری بری اوزره استف ایلمك معناسنه در یقال دكن المتاع دكنا من الباب الاول اذا نضد بعضه علی بعض (التدكین) دكن معناسنه در یقال دكنه بمعنی دكنه (الدكان) رمان وزننده حانوت معناسنه در ترکیده دخی دكان دینور و بو فارسیدن معربدر جمعی دكاكین در ❊ شارح دیر که بعضلر دال و بعضلر دكن ماده سندن اخذ ایله عربیته ذاهب اولدیلر نته که مؤلف دكك ماده سنده دخی ذکر ایلدی فی الاصل دكان قپو اراغنده سکی وسدّ تعبیر اولنان نشیمنه دینور بعده چارشو دكانلرینه اطلاق اولندی (الدكاء) حمراء وزننده بیروکشنش وزعفران مقوله سی حوایجی چوق تریده دینور یقال ثریدة دكناء ای كثیر الابازیر (الدكیناء) عفیراء وزننده حشراتدن برجانور رجك آدیدر (دوكن) جوهر وزننده و (دكین) زبیر وزننده اسامیدندر (الادلهنان) ادلهمام وزننده وهم ادفیدر که قوجالمق معناسنه در یقال ادلهنّ الرجل اذا كبر وشاخ ❊ مؤلف کرچه لغة فی ادلهمّ عنوانیله رسم ایدوب لکن ادلهمامك بو معنایه ورودینی ذکر ایلمامکله ظاهرا حق عباره ولغة فی ادلهمّ اولوب نسخه لردن واو ساقط اولمشدر (الدمن) دالك کسریله قالب قالب کچه لنمش کوبره یه وفشقی یه ودوه قیغنه دینور یقال فی دمنته دمن كثیر ای سرقین متلبد و بعز ودمن برنسنه یه مداومت ایدن آدمه دینور ادماندن مأخوذ در دمنه دخی دینور بو جهتدن دائما مالنی تقید ایدوب رعایت وتیمارنده مداومت ایدن آدمه دمن مال ودمنة مال اطلاق ایدرلر یقال هو دمن مال ودمنة مال ای سائسه (التدمین) تفعیل وزننده مواشی بری بری کوبره لك وفشقیلق ایلمك معناسنه در یقال دمنت الماشیة المكان اذا بعرت فیه وبرآدمه برخصوص ضمننده رخصت ویرمك معناسنه در یقال دمنه اذا رخص له وملازمت ایلمك معناسنه در یقال دمن بابه اذا لزمه (المتدمن) فشقیلق مكانه دینور (الدمنة) دالك کسریله داردن وناسدن باقی قالمش آثار ونشانه یه دینور ویورد یرینه دینور یقال وقفوا علی دمنة وهی البقعة التی سوّدها اهلها ودرونده مضمر اولان حقد وكینه قدیمه یه اطلاق اولنور یقال فی قلبه دمنة ای حقد قدیم وخانه یه قریب موضعه اطلاق اولنور که خانه نك سپورندی مقوله سی فضلاتی القا اولنور که سپورندیلك تعبیر اولنور مزبله معناسنه نهایه ده ❊ ایاكم وخضراء الدمن ❊ حدیثنده مرسومدر خضراء الدمن سپورندیلك فلیری دیمکدر فرومایه نسبدن نشئت ایلمش کوزل عورتدن کنایه در که تحذیر بیورلمشدر ودمنه دائما ماله رعایت وتقید ایدن آدمه دینور که ذکر اولندی جمعی دمن کلور هاسز ودمن کلور عنب وزننده وکتاب کلیله ودمنه برکتابدر که حکمای هند وضع وتألیف ایلمشدر حالا همایونامه دیدکلری کتاب آنك ترجمه سیدر (الدمن) دالك فتحیله درونده برآدمه محبت دیده کین طوتمق معناسنه در یقال دمن علیه دمنا من الباب الرابع اذا ضغن ایضا وخرما اغاجی چوریوب قرارمق معناسنه در یقال دمنت النخلة اذا عفنت واسودّت وترلایی کوبره لمك معناسنه در یقال دمن الارض دمنا من الباب الاول اذا دملها (الدمان) سحاب وزننده کوله دینور رماد معناسنه وفشقی یه وکبره یه دینور وخرما اغاجنك چوریوب قرارمسنه دینور یقال بالنخلة دمان ای عفن واسوداد وترلایی کوبره لیان آدمه دینور یقال هو دمان ای یسرقن الارض (الادمان) فتحتینله بن قطاع روایتی اوزره بو دخی خرما اغاجنك چوریوب قرارمسنه وچوروکلکنه وسیاهلغنه دینور (الادمان) همزه نك

كسريله برنسنه يه مداومت ايلمك معناسنه در يقال ادمن الشئ اذا ادامه (الدمنى) سميهى وزننده عرب
طوشانك اينه دينور (مدمن) معظم وزننده برموضع آديدر (الدمون) تنور وزننده چركين وقبيح نسنه يه
دينور و برموضع آديدر (دمينه) جهينه وزننده اسماندندر عبد الله بن دمينه برشاعردر (دامان) عراقده
برقريه‌در تفاحى كثير اولور (دمامين) دالك فتحيله صعيد مصرده برقريه‌در (الادمان) همزه‌نك فتحيله اوتلق ايله
شجر بيننده اولان اشجاردن برشجر آديدر وخرما اغاجنه مخصوص برآفت اسميدر (دومين) دالك فتحى وميمك
كسرى و بعضا فتحيله حمص قربنده برقريه آديدر (الدن) دالك فتحى ونونك تشديديله بيوك كوپه دينور راقود
عظيم معناسنه على قول دستيدن اوزون وسوبو اولانه دينور ياخود شول دستيدن كوجك كوپه دينور كه ديبى
سبورى اولمغله چقوره اوتورتمدقجه طورمز اوله يقال وضعه فى الدن اى الراقود العظيم او اطول من الحب
او اصغرله عسعس لا يقعد الا ان يحفر له ودن اساميدندر راشد بن دن بن معبد تابعيدر (الدنان) تثنيه بنيه سيله
ايكى جبل معروفدر (الدنن) فتحتينله ارقه بوكرى قنبور اولمق معناسنه در يقال به دنن اى انحناء فى ظهره و بيون
كوكسه ياپشق وايچرى چكمش طرزنده قصه اولمق معناسنه‌در و بوچارپا قسمنده معايبدندر يقال به دنن اى دنو
وتطامن فى الصدر والعنق ودنن بربلده آديدر (الادن) وصفدر دنن صفتيله متصف اولان شخصه دينور ردناء
مؤنثيدر و آلچق اوه دينور كه چوكك طرزنده اولور يقال بيت ادن اى متطامن (الدندنة) زلزله وزننده سنك
وآرى قسمى وزردامق معناسنه در يقال يدندن الذباب والزنبور اى يصوت وتقول اقلقنى دندنة الذباب اى صوته
وسوزى آچق و واضح ايلمامك وجه اوزره تكلم ايلمك معناسنه در وزردى كبى كومورد نمك تعبير اولنور يقال
دندن الرجل اى نغم ومافهم منه كلام ومافهمت دندنته وهى هيئة الكلام (الدنين) انين وزننده بودخى
كومورد نمك معناسنه دريقال دن الرجل دنينا اذا نغم ولايفهم منه كلام (الدندن) زبرج وزننده دندنه
ودنين معناسنه اسمدر وچوربوب قرارمش اوته وشجره دينور وصليان ديدكلرى اوتك كوكنه دينور (الادنان)
همزه‌نك كسريله مقيم اولمق معناسنه دريقال ادن بالمكان اذا اقام (الدن) دالك فتحيله و (التدنين) تفعيل
وزننده بونلرده سنك وآرى وزردامق معناسنه در يقال دن الذباب دنا ودنن تدنينا اذا صوت وطن (الدنة)
دالك كسريله قرنجه يه شبيه بربوجك آديدر (الدنادن) دالك فتحيله اوزون لباسك يره قريب صارقان
اتكلرى اوجلرينه دينور ذلاذل معناسنه در (دنين) زبيروزننده اسماندندر ظالم بن دنين ماويه نام خاتونك
پدريدر كه بنى دارم بن مالك بن حنظله اولان عبد الله ومجاشع وسدوس نام كمسنه لرك والده سيدر (الدنية) كوپه
منسوب ديمكدر بومنا سبتله سلفده قاضى افنديلرك قلنسوه لرينه اطلاق اولنور حالا متعارف اولان عرف
وكوجك تپه‌لو ديدكلرينه اطلاقى ملايمدر (دون) دالك ضميله فوق كلمه سنك نقيضيدر غايت مرتبه‌دن برو ديمكدر كه
آندن اشاغيجه تعبير اولنور يقال هو دونه ضد فوقه * مؤلفك بصائرده بيانه كوره عند البعض دنومقلو بيدر
ودون ظرف اولور اقرب معناسنه كاسيذكر واولك معناسنه كلور يقال مشى دونه اى امامه واكسه معناسنه
اولور يقال قعد دونه اى وراءه وفوق معناسنه كلمكله اول ايله ضد اولور وغير معناسنه كلور قيل ومنه
الحديث * ليس فيما دون خمس اواق صدقة * اى فى غير خمس اواق قيل ومنه الحديث * اجاز الخلع دون عقاص رأسها
اى بما سوى عقاص رأسها او معناه بكل شئ حتى عقاص رأسها يعنى مختلعه اولان خاتون افتداى مالملك ايلدكده
زوج عقاص رأسندن ماعداسنه مالك اولور ايكنجى يه كوره عقاص رأسنه ده مالك اولور ديمك اولور پس عقاصدن
مراد صاچ اولمغله صاچ باغنه‌ده مالك اولور ديمك اولور بوكه كوره دون فوق وعلى معناسنه اولور ودون شريف
معناسنه كلور يقال شئ دون اى شريف وخسيس وكثر معناسنه اولمغله ضد اولور يقال شئ دون اى خسيس
وامر معناسنه اولور كه مراد امر حاضردر اسم فعل اولور خذ معناسنه يقال دونك الدرهم اى خذه ووعيد
معناسنه دريقال دون صنرا عى وادن دونك ديرلر اقترب منى معناسنه ودون كلمه سى اوزره حرف جر اولان من داخل
اولور وقليلا باء جاره دخى داخل اولور يقال من دونه وبدونه واقرب معناسنه اولور كه ظرف اولور يقال هذا دونه
اى اقرب منه وقبل معناسنه اولور ومنه قولهم دون النهر جماعة اى قبل ان يصل اليه وحقير وساقط معناسنه اولور
يقال هذا رجل من دون اى من حقير ساقط ولا يقال رجل دون ودون كلمه سندن فعل متصرف اولمامغله
فعل تعجب اوله رق ما ادونه ديمك جائز دكلدر وكاف خطابله دونك اغراء معناسنه دريقال دونكه اى الزمه فاحفظه
مترجم ديركه بعض محققين ديديلركه دون كلمه سى فى الاصل ادنى مكان من الشئ معناسنه موضوعدر يقال هذا
دون ذاك اذا كان احط منه قليلا وتدوين كتاب بوندن مأخوذدر زيرا بعض ورقه بعضنه تقريب اولنور ويقال

دونك هذا اى خذه من ادنى مكان منك بعده اتساع اولنوب احوال ورتبه لرده استعاره اولندى ودون دينور قضاسنده برقريه آديدر وهمدان قضاسنده برقريه در بعضا آنك نسبتنده قاف زياده ايدوب دونقى دينور عمير بن مرداس الدونقى اكا منسوبدر (دوين) دالك ضمى وواوك كسريله تبسا بورقضاسنده برقريه در وارمينيه الكاسنده بر بلده آديدر محدثيندن نصرالله بن منصور وعبدالله بن رزين اورادندر (دوان) غراب وزننده عمان قضاسنده برناحيه در (دوّان) شداد وزننده فارس الكاسنده برموضعدر (الدودن) علبط وزننده قرداش قانى ديدكلرى دارويه دينور (الدون) عون وزننده بركسه خسيس ياخود ضعيف اولمق معناسنه در يقال دان الرجل يدون دونا اذا صار دونا خسيسا اوضعيفا (الادانة) اقامه وزننده دون معناسنه دريقال ادين الرجل ادانة على المجهول بمعنى دان (الديوان) دالك كسريله وفتحيله اهل جيش واهل عطيه نك اسم ورسم وعلوفه ووظايفلرينه متعلق دفاتر وصحايفك مجتمعنه اطلاق اولنور اسلامده ابتدا آنى حضرت عمر رضى الله عنه وضع ايلدى جمعى دواوين ودياوين كلور * شارح ديركه مؤلف مجتمع الصحف والكتاب يكتب فيه اهل الجيش واهل العطية عبارتيله تفسير ايلمكله مراد عسكرى وعلوفه خوارلرك اساميلرى تحرير اولنان اوراق دفاترك وتحرير ايدن كاتبلرك جمعيتكاهى اولان مكان اولور زيرا مجتمع لفظى اسم مكاندر وكتاب كتبه نك جمعيدر فعال وزننده كتاب دكلدر لكن امهات سائره ده ابتدا جمع اولنان اوراقه موضوع اولمق اوزره مرسومدر زيرا ابتدا تسميه ايدن نوشروان در بركون زمرهٔ كتاب قرارگاهى اولان قلمه كلوب بونلرك سرعتيله حساب وكتابلرينى تماشا ايلدكده استعجاب واستعظامله اين كار ديو انست يعنى بو امر عظيم طوق انساندن خارج اولوب هما ن جن طائفه سنك كاريدر ديمكله من بعد لفظ مزبور يازدقلرى جريده ده قرارداده اولدى واسلامده حضرت عمر صيانهٔ لبيت المال وضع ايلدى بعده دفترمرقوم ترتيب اولنان موضعده اطلاق اولندى كه حالا دفترخانه تعبير اولنور وتوسيعله دعاوى ديكلنوب احكام اجرا اولنان محضر پادشاهان وامرايه ده اطلاق اولندى وديوان اشعار دخى اجتماع ملابسه سنه مبنيدر وقالديكه اشبو ديوان كلمه سنك بعضلر وجه مذكور اوزره معربلكنه ذاهب اولوب واندن تدوين وتدون فعللرى متصرف اولدى ديديلر و بعضلر عربيتنه ذاهب واصلى دوّان در ديديلر واو مشدده ايله نته كه دينار ودبياج كلمه لرنده دخى بوكونه مقالات جاريدر بناء عليه جمعنده دواوين ودياوين ديديلر زيرا اصلى واوى وياءى اولديغى مختلف فيهدر ياخود كسره ايچون واو يايه منقلب اولمغله جمعك برى اصله وبرى فرعه كوره اولور * مترجم ديركه ظن ايدرمكه اشبو ديوان لفظى الفاظ متوارده دندر يعنى هم فارسى هم عربيدر زيرا نوشروان زماننده ن اقدم شعراء جاهليه نك وسائرلرينك كلامنده واقع اولديغى كورلمشدر ومأخذك دخى قابليت تامه سى واردر نته كه مقدمجه بيان اولندى پس ابتدا دفاتر مجتمعه ده بعده محافده مستعمل اولوركه ديوان يرى ديمك اولور خذ ماصفى (التدوين) تفعيل وزننده دفترلرى برآرايه بريكدرمك معناسنه دريقال دوّن الديوان اذا جمعه (التدوّن) تفعل وزننده وجه كمال اوزره زنكين اولمق معناسنه درجمعيت معناسندن متصوردر يقال تدوّن الرجل اذا استغنى غنى تامّا (الدهن) دالك فتحى وهانك سكونيله برآدم منافقانه معامله ايلمك معناسنه مستعملدر حسب الصوره اظهار ملايمتدن عبارتدر يقال دهن فلانا دهنا من الباب الاول اذا نافقه وبرنسنه يى ياغلق معناسنه در يقال دهن رأسه وغيره دهنا ودهنة اذا بله ودهن برى اصلده جق مقدار يغموره اطلاق اولنور دالك ضميله ده جائزدر جمعى دهان در كتاب وزننده ودكنكله اورمق معناسنه مستعملدر يقال دهن فلانا اذا ضربه بالعصا ويغمور يرى اصلاتمق معناسنه مستعملدر يقال دهن المطر الارض اذا بله (الدهن) دالك ضميله سورينه جك ياغه دينور واندن برپاره يه دهنه دينور جمعى ادهان ودهان كلور كتاب وزننده وعربلر هو طيب الدهنة ديرلر طيب الرايحه معناسنه كه لازمى مراد اولور (الادّهان) تشديد داله افتعال وزننده ياغ سورنمك معناسنه در يقال ادّهن الرجل اذا اطّلى بالدهن (المدهن) ميمك وهانك ضميله ياغدانه وياغ شيشه سنه دينور وبوشذوذ اوزره كلان اسم آلتدندر مكحل ومسعط كبى (ومدهن) صوايركيله جك موضعه ياخود سيل صوينى حفر ايلديكى چقوره اطلاق اولنور يقال ماوردت الا المدهن اى مستنقع الماء اوكل موضع حفره سيل ومنه حديث طهفة النهدى * نسف المدهن وييس الجعثن * جوهرى ومنه حديث الزهرى عنوانيله امام زهرى يه اسناد ايلمكله تصحيف قبيح ارتكاب ايلدى * شارح ديركه حديث كرچه طهفه نكدر لكن زهرى تخريج ايلمشدر (الداهن) و (الدهين) امير وزننده ياغ سورلمش صقاله وصف اولور نسب اوزره وصف خاصدر يقال لحية داهن ودهين اى مدهونة ودهين سودى آز ناقه يه اطلاق اولنور يقال ناقة دهين اى قليلة اللبن (المداهنة) مفاعله وزننده برآدمه درونده اولان نسنه نك

مطلب

خلافنی اظهار ایله معامله ایلمك معناسنه در كه منافقانه اظهار خلوص ومحبت ایلمكدن عبارتدر یقال داهنه
اذا اظهر خلاف ما اضمر والداهق وغش ایلمك معناسنه در یقال داهنه اذا غشه (الادهان) همزه نك كسریله
بودخی مداهنه معناسنه در یقال ادهنه بمعنی داهنه وابقاء معناسنه در كه بقیه دندر تقول لاتدهن علیه
ای لاتبق علیه ویقال ما ادهنت الاعلی نفسك ای ما ابقیت بوراده نوتله انقاء نسخه لری غلطدر (الدهناء) حمراء
وزنندکی وزنلرنده نجد الكاسنده تمیم قبیله سنه مخصوص برموضع آدیدر و بصره ده دار الامارة نك اسمیدر
وینبع اوكنده برموضع آدیدر نسبتنده دهنی ودهناوی دینور ومسحل نام كسنه نك قزی اسمیدر كه مالك بن سعد بن
زید مناة اوغللرینك بریسیدر مزبوره عجاج نام شاعرك زوجه سیدر وبرنوع قزل اوتك آدیدر (بنودهن)
دال مضمومه ایله برجماعتدر معاویة بن عمار بن معاویة الدهنی نام محدث انلره منسوبدر (بنوداهن) صاحب
وزننده برجماعتدر (دهنه) دالك كسریله ازد قبیله سندن بربطندر حكیم بن سعد وخالد بن زیاد الدهنیان
انلردندر (الدهانة) و (الدهان) دالرك كسریله ناقه نك سودی آزجه اولمق معناسنه در یقال دهنت الناقة
ودهنت ودهنت دهانة ودهانا من الباب الاول والرابع والخامس اذا كانت دهینا (الدهان) كتاب وزننده قرمزی
سختیانه دینور قال الشارح ومنه قوله تعالی ٭فكانت وردة كالدهان٭ قیل هو الادیم الاحمر وقیل دردی الزیت ودهان
طاینجق یره دینور كه اباق قایوب كیدركویا كه یاغلنمش اولور یقال مكان دهان ای زلق (المدهن) معظم وزننده
ظاهر حاللرنده غنا ونعمت ویسار نشانه سی اولان آدمه اطلاق اولنور یقال قوم مدهنون اذا كانت علیهم آثار النعم
(الدهن) دالك كسریله قاتل سباع اولان شجره دینور آغو اغاجی كبی مفردی دهنه در (دهنی) ضمتینله غلبی
وزننده سواد عراقده برموضعدر (الدهدن) دالك ضمیله اردن وزننده باطل ویبهوده معناسنه در دهدر
كلمه سنده لغتدر (الدهدن) جعفر وزننده ناس وخلق معناسنه در یقال ما ادری هو من ای الدهدن ای من
ای الناس والخلق (الدهقان) دالك كسری وضمیله حدت ونفوذ ایله تصرف امور باینده قوی وتوانا آدمه
دینور یقال هو دهقان ای قوی علی التصرف مع حدة وبازركانه دینور یقال هو دهقان ای تاجر وعجم فلاحلرینك
مصلحتكذارلری اولان كتخدا وبوی بكی وتیمار سپاهیسی وزعامت صاحبی واغا مقوله سی رئیسلرینه دینور یقال جائنی
دهقان ای زعیم فلاحی العجم وبوعربده شیخ قبیله منزله سنده در عربده فلاحلرینك زعیملرینه اطلاق اولنمز وسنجاق
بكنه دینور یقال هو دهقان ای رئیس الاقلیم جمعی دهاقنه ودهاقین كلور وبو معربدر یعنی دهخان فارسیدن
معربدر كه كوی بكی دیمكدر بعده توسیعله ذكر اولنان اشخاصه ده اطلاق اولندی ٭ شارح دیر كه عربلر بو اسمدن
استنكاف ایدوب بونكله علوج وفروما یه مقوله سنه تسمیه وتعبیر ایلملریله كتب فقهیه ده قذف عداد ندن اولدیغی
آكامشدر وبعضلر عندنده قذف دكلدر انتهی ودهقان مؤنثی دهقانه در (الدهقنة) دحرجه وزننده اسمدر
دهقانلغه دینور ومصدر اولور برآدمی دهقان نصب ایلمك معناسنه یقال دهقنوه اذا جعلوه دهقانا (التدهقن)
تدحرج وزننده دهقان اولمق معناسنه در یقال تدهقن الرجل اذا صار دهقانا (لوی الدهقان)
لامك كسریله نجد الكاسنده برموضعدر (دهمن) جعفر وزننده فرس قدیم طائفه سنك شاهلرینه
علم مخصوص ایدی قیل یمن كبی نته كه فرس حدیث پادشاهلرینه شاه اطلاق اولنور (الدین) عین وزننده
و (الدینة) دالك كسریله مدتلو ووعده لو بورجه دینور نته كه وعده سز اولانه قرض دینور یقال علیه دین
ودینة وهو ماله اجل وما لا اجل له فقرض ودین اولومه اطلاق اولنور یقال قضی دینه ای مات وحاضر
اولمیان شیئه اطلاق اولنور دین لفظنك جمعی ادین ودیون كلور ودین مصدر اولور وعده لو یاخود وعده سز
اودنج ویرمك واودنج المق معنالرینه تقول دنته ادینه دینا اذا اعطیته الی اجل او اقرضته ویقال دانه
فلان دینا اذا اخذ الدین وعوض وجزا ایلمك معناسنه در تقول دنته ادینه دینا اذا جازیته بونده دالك
كسریله ده لغتدر (الداین) و (المدین) مكیل وزننده و (المدیون) و (المدان) محساب وزننده ودالی مشدد
اولور اودنج آلمش بورجلویه یاخود بورجی چوق آدمه دینور یقال رجل دائن ومدین ومدیون ومدان ای علیه
دین او كثیر ٭ شارح دیر كه داین بورج ویرن آدمه ده دینور نته كه فعللری ذكر اولندی (الادانة) اقامه وزننده
اودنج بورج ویرمك معناسنه در تقول ادنته اذا اعطیته الی اجل او اقرضته وبورج آلمق معناسنه در یقال
ادان الرجل اذا اخذ دینا (الادیان) تشدید داله افتعال وزننده و (الاستدانة) و (التدین) تفعل وزننده بورج
ایدنمك معناسنه در یقال ادان الرجل واستدان وتدین اذا اخذ دینا (المدیان) مفتاح وزننده ناسه چوق
چوق اودنج ویرن آدمه دینور یقال رجل مدیان یقرض كثیرا وچوق چوق اودنج آلور اولان آدمه دخی كلمه

ضد اولور يقال رجل مديان اذا كان يستقرض كثيرا وكذا يقال امرأة مديان جعلری مداين در (المداينة) مفاعله وزننده اودنجلشمك معناسنه در تقول داينته اى اقرضنى واقرضته (الدين) دالك كسريله جزاء وعوض معناسنه در ومنه يوم الدين اى يوم الجزاء واسلام معناسنه در تقول دنت دينا اى اسلمت ودأب وعادت معناسنه در وداعمى باغان ياخود ملايم ياغان يغموره دينور وطاعت معناسنه در وذل وانقياد معناسنه در وداء ومرض معناسنه در وحساب معناسنه در وقهر وغلبه واستعلاء معناسنه در وسلطان وملك معناسنه مصدر در يقال يدين امره اى يملكه وحكم وفرمان معناسنه در وسيرت وطريقت معناسند در وتدبير معناسنه در وتوحيد معناسنه در ومطلقا حق تعالى دركاهنه قوللق اداسنه وسيله وبدار اولان عبادتك اسميدر وملت وشريعت معناسنه در وورع وتقوى معناسنه در ومعصيت معناسنه در واكراه معناسنه در وداعما مخصوص بريره ياغان يغموره دينور كويا كه اورايه ياغمنى عادت ايلمشدر وحال معناسنه در يقال سأله عن دينه اى عن حاله وقضاء معناسنه در لكن حكم وقضاء برمعنايه اولمغله مؤلف تكرار ايلمشدر وخدمت معناسنه در تقول دنته ادينه اى خدمته واحسان معناسنه در يقال دنته اى احسنت اليه ومالك اولمق معناسنه در بودخى مكرردر تقول دنته اى ملكته ومنه المدينة للمصر وعزيز اولمق معناسنه در يقال دان الرجل اذا عزّ وذليل اولمق معناسنه در يقال دان الرجل اذا ذلّ واطاعت ايلمك معناسنه در يقال دان الرجل اذا اطاع وعصيان ايلمك معناسنه در يقال دان الرجل اذا عصى وبرنسنه يى معتاد ايلمك معناسنه در كرك خير وكرك شرّ اولسون يقال دان الرجل اذا اعتاد خيرا اوشرّا وبرآدمه مرض اصابت ايلمك معناسنه در يقال دان الرجل اذا اصابه الداء وبرآدمى خوشلنمديغى نسنه يه حمل وسوق ايلمك معناسنه در يقال دان فلانا اذا حمله على مايكره ورام وذلول قلمق معناسنه در يقال دانه اذا اذلّه وفى الحديث ❊ كان صلى الله عليه وسلم على دين قومه ❊ اى على مابقى فيهم من ارث ابراهيم واسمعيل عليهما السلام فى حجهم ومناكحهم وبيوعهم واساليبهم واما التوحيد فانّهم كانوا قد بدّلوه والنبىّ عليه السلام لم يكن الا عليه يعنى حديث مرقومده واقع دينده مراد شرك اوليوب بلكه شريعت ابراهيم واسماعيلدن باقى قلان حج ونكاح وبيع وشرا وسائر بعض احكامدر كه زمان سعادته قدر عربلر خصوصا قريش طائفه سى اولمقوله احكامله اعتنا واهتمام ايدرلر ايدى فخر عالم عليه السلام حضرتلرينه احكام مزبوره مجددا شريعت اولمق اوزره ابقا وتقرير اولندى وعربلر توحيدى كرچه شركه تبديل ايدوب لكن نبىّ اكرم حضرتلرى فطرت ازليه لرى اوزره موحد ايدى شارح ديركه بعضلر دين مذكورى عادت وشان معناسنه حمل ايلمكله مراد كرم وشجاعت مقوله سى اخلاق وعادات ديمك اولور (الدينة) دالك كسريله بودخى داعمى باغان ياخود ملايم ياغان يغموره دينور (المدين) مكيل وزننده قوله اطلاق اولنور عبد معناسنه نته كه جاريه يه مدينه دينور عمل وخدمت كنديلرى ذليل ايلديكيچون ومدينه شهر وبلده يه دينور مصر معناسنه ملك معناسنه اولان ديندن مأخوذدر وتقول العرب انا ابن مدينتها اى عالم بها يعنى بن اول قصبه يى كركى كبى بيلورم بنم على الكمال معلوممدر نته كه انا ابن بجدتها دخى بوموقعده مستعملدر (التديين) تفعيل وزننده برآدمى دين وملتنه حواله ايلمك معناسنه در يقال ديّنه اذا وكله الى دينه (دايان) يمنده برحصن آديدر (الادّيان) ادّخار وزننده كه افتعالدر برنسنه يى بورجه صاتون المق وبورجه صاتمق معنالرينه اولمغله ضد اولور يقال ادّان المتاع اذا اشتراه بالدين او باعه بالدين وفى الحديث عن عمر رضى الله عنه انّه قال لا سيفع جهينة دان معرضا ❊ ويروى ادّان وكلاهما بمعنى اشترى بالدين معرضا عن الاداء اومعناه دان كل من اعترض له وبو حديث عرض ماده سنده اشباع اولندى (الديّان) منّان وزننده قهار معناسنه در وهو من صفته تعالى وقاضى وحاكم معناسنه در وسايس وراعى معناسنه در ومحاسب ومجازى معناسنه دركه برفردك عملنى ضايع قلميوب خيرا وشرا حساب ومجازات ايدر وهو من صفته تعالى ❊ فصل الذال المعجمة ❊ (الذؤنون) زنبور وزننده برنبات آديدر (التذأنن) تدحرج وزننده ذؤنون نباتنى ديرمك معناسنه در يقال خرجوا يتذأنون اى يجنون الذؤنون (الذبنة) ذالك ضميله صوسزلقدن دوداقلرك كوينوب تپسرمسنه دينور ذبله لفظنده لغتدر يقال بشفتيه ذبنة اى ذبلة من العطش . (الاذعان) اكرام وزننده خضوع وسرفرو قلمق معناسنه در يقال اذعن له اذا خضع واقرار ايلمك معناسنه در يقال اذعن بحقه اذا اقرّ واطاعتده سرعت وشتاب ايلمك معناسنه در يقال اذعن الرجل اذا اسرع فى الطاعة ورام ومنقاد اولمق معناسنه در يقال اذعن له اذا انقاد (الذعن) فتحتينله بودخى انقياد ايلمك معناسنه در يقال ذعن له ذعنا من الباب الرابع اذا انقاد (المذعان) باشى الده رام ومنقاد اولان ناقه يه دينور يقال ناقة مذعان اى منقادة سلسة الرأس وعربلرك رأيتهم مذعانين اى متابعين قوللرنده صواب اولان باء موحده ايله اولمقدر نته كه

ذعب ماده سنده بیان اولندی (الذقن) ذالك كسری وقافك سكونیله پك پیرفانی یه دینور یقال رجل ذقن
ای شیخ هم (الذقن) فتحتینله اغزك اشاغی طرفدن ایكی چكه كمیكلرینك قاوشدیغی یره دینور كه اكك تعبیر اولنور
ذالك كسریله ده جائزدر و بومذكردر جمعی اذقان در ومنه المثل مثقل استعان بذقنه اصلی بودركه یوكی آغر اولان
دوه اككنی یره قیوب اكاطیانمدقجه قالقمغه قادر اولمامغله كویا كه اككندن استعانه ایدر بومثل بركسه كندیدن دون
اولان كمسه دن برخصوص ضمننده استعسانه ایلدكده ایراد اولنور (الذاقنة) صاحبه وزننده ذقنك التنه دینوركه
صقساق تعبیر اولنور علی قول بوغاز باشنه یاخود اوجنده اولان یومرجغه یاخود بیون چنبرینه یاخود كوبكدن
اشاغیجه قرن یوره سنه یاخود بوغاز چقورینه یاخود قرنك اوست طرفنه دینور جمعی ذواقن در ومنه المثل
لألحقن حواقنك بذواقنك نته كه حقن ذیلنده ذكر اولندی (الذقن) ذالك فتحیله برآدمك قفاسنه شمار اورمق
یاخود اككنه اورمق معناسنه در یقال ذقنه ذقنا من الباب الاول اذا قفده اوضرب ذقنه و چكه یی برنسنه
اوزره طیامق معناسنه در یقال ذقن علی یده اوعلی عصاه اذا وضع ذقنه علیها (التذقین) تفعیل وزننده بودخی
چكه یی برنسنه یه طیامق معناسنه در یقال ذقن علی یده اوعلی عصاه بمعنی ذقن (الذقون) صبور وزننده یوررکن
اككنی صارقیدر اولان ناقه یه دینور یقال ناقة ذقون اذا كانت ترخی ذقنها فی السیر وكاری اكری دیكلمش برطرفه
طوغری یاتیق اولان قوغه یه وصف اولور یقال دلوذقون اذاخرزتها جاءت شفتها مائلة (الذقن) فتحتینله
قوغه ذقون اولمق معناسنه در یقال ذقنت الدلوذقنا من الباب الرابع اذاصارت ذقونا (ذقان) كتاب وزننده
برطاغك آدیدر (ذاقن) صاحب وزننده حلب قضاسنده برقریه آدیدر (ذاقنه) صاحبه وزننده برموضعدر
(المذاقنة) مفاعله وزننده برآدمی صقشدرمق معناسنه در یقال ذاقنه اذاضایقه (الذقناء) حمراء وزننده اوزون
اككلو خاتونه دینور وفرجی اكری اولانه دینور یقال امرأة ذقناء ای الطویلة الذقن وكذا المائلة الجهاز جمعی
ذقن در ذالك ضمیله (الاذقن) احمر وزننده اوزون اككلو كشی یه دینور (ذیمون) لیمون وزننده بخارا شهرنه ایكی بچق
فرسخ مسافه ده برقریه آدیدر فقهاءدن ابو محمد حكیم بن محمد الذیمونی اورادندر (الذنین) و (الذنان) امیر وغراب
وزنلرنده غلیظ اولمیان سموكه علی قول بروندن صوكبی سیلان ایدن طوری سموكه دینور یاخود عامدر كرك یرده
ثوبده وكرك سیلانده وكرك غلیظ ورقیق اولسون ذنین دینور تقول امسح الذنین والذنان وهو رقیق المخاط
اوماسال من الانف رقیقا اوعام فیهما (الذنن) فتحتینله برشخصك برونی سموكلو اولمق معناسنه در یقال ذنن
الرجل ذننا من الباب الرابع اذاصار یسیل ذنانه وذنین وذنن سموك آقمق معناسنه در یقال ذن المخاط ذنینا وذننا
من الباب الثانی اذاسال وتقول العرب انه لیذن ای ضعیف هالك هرما اومرضا او یمشی مشیة ضعیفة یعنی فلان
پك پیرلكدن یاخود مرضدن ناشی اولومجل رتبه سنده ضعیف وناتواندر دیه جك یرده یاخود ضعیف وآهسته
ومجالسز یورویشله یورر دیه جك یرده تفوه اولنور سیلان مخاطه تشبیهله در كذلك فلان حاجت ومطلوبنی
حصول پذیر ایدنجه قدر اولبابده رفق وسهولتله سعی وتردد ایلدی دیه جك یرده مازال فلان یذن فی تلك الحاجة
حتی انجحها دیرلر (التذنین) تفعیل وزننده بودخی برونده سموك آقمق معناسنه در یقال ذنن المخاط اذاسال
(الاذن) فتحتینله دائما بروننك صویی آقان آدمه دینور یقال رجل اذن اذا كان یسیل منخراه (الذناء) حمراء وزننده
اذن لفظندن مؤنثدر ودائما حیضی سیلان اوزره اولان خاتونه دینور یقال امرأة ذناء اذا كانت لاینقطع حیضها
(الذنانی) حباری وزننده خاصة دوه قسمنك سموكنه دینور زنانی كلمه سنده لغتدر یاخود صواب اولان ذالله
اولمقدر (الذنانة) ثمامه وزننده حاجت معناسنه در یقال به ذنانة ای حاجة وبرضعیف نسنه نك بقیه سنه دینور
یقال مافیه الا ذنانة وهی بقیة الشیء الضعیف (الذناذل) ذلاذل وزننده ومرادفیدركه لباسك برمیقین اتكلری اوجلرینه
دینور (المذانة) تشدید نونله مفاعله وزننده برآدمی كندیدن برحاجت استمك ایچون آراشدرمق معناسنه در یقال
هویذانه علی حاجة ای یطلب الیه یسأله ایاها (الذان) حال وزننده عیب معناسنه در یقال مافیه ذان ای
عیب (التذون) تفعل وزننده حال ومال وثروت ویسار صاحبی اولمق معناسنه در یقال تذون الرجل اذا كان
ذاغنی ونعمة (الذهن) ذالك كسریله فهم وعقل معنالرینه در یقال هو من اهل الذهن ای الفهم والعقل وقوت
محافظه معناسنه در یقال به ذهن ای حفظ القلب وفطنت وذكا وسرعت انتقال معناسنه در فتحتینله ده
جائزدر یقال هو من اهل الاذهان ای الفطنة وقوت وزور وتوانایی معناسنه در یقال فی بدنه ذهن ای قوة وشحم
جمعلری اذهان كلور ومصدر اولور عن ایله صله لنور برآدمك قلبنی اشغال الله برنسنه یی اونتدرمق معناسنه در تقول
ذهنتی عنه ذهنا ای انسانی والهانی (الاذهان) همزه نك كسریله و (الاستذهان) ذهن معناسنه در تقول اذهنی

عنه واستذهنني بمعنى ذهنني (المذاهنة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر فطانت وزكاء بابنده يارشمق
معناسنه درتقول ذاهنني فذهنته اى فاطنني فكنت اجود منه ذهنا (ذهن) ذالك ضميله ابن كعبدركه مذحج
قبيله سندن بر بطندر (ذهبن) باى موحده ايله جعفر وزننده ابن قرضم دركه صحابه در (الذين) ذالك كسريله
عيب معناسنه دريقال ما به ذين اى عيب ❊ فصـــل الراء ❊ (رأن) رانك وهمزه نك ونون مشدده نك فتحيله
رعن معنـاسنه دركه حرف ترجى اولان لعل لفظنده لغتدر يقال رأنه ورعنه بمعنى لعله وبو نضر بن شميـل
روايتيدركه امام خليلدن نقل ايلمشدر (الربون) رانك فتحيله و (الاربان) و (الاربون) همزه لرك ضميله بيع وشرا
تقريرى ايچون بروجه پيشين ويريلان برمقدار اقچه يه دينوركه خلق پيع ويردم تعبير ايدرلر من بعد عقد منفسخ اولمز
عربون دخى بو معنـايه در (الاربان) همزه نك كسريله برنسنه اشتراسنده ربون ويرمك معناسنه دريقـال اربنته
اذا اعطيته ربونا (المرتبن) اسم فاعل بنيه سيله بريوكسك محل اوزره مرتفع اولان آدمه دينور ارتبان ارتفـاع
معناسنه در (الزبّان) رمان وزننـده اجأ نام جبل اركاننده ن بر ركن اسميدر وربّان كمى يى يوريدن آدمه دينور
يقال هو ربّان السفينة وهو من يجريها ❊ مترجم ديركه بو بحر قلزم اصطلاحيدركه بحر مزبورده شاب تعبير اولنان
جرنابت اولمغله آنده كمى يوريمك بغـايت دشوار اولديغندن اول طاشلرى وكمينك يولنى كركى كبى بيلان آدمه ربّان
اطلاق ايدرلر هركمى يه برر ربّان آلورلر دائما اول كمينك پرنده اوتوروب دريا ده كوزه دوب طورر دومنجى انك اشارتنه
تابع اولور يمينك وشمـالك وعلى وجهك ديو اقتضـاسنه كوره چاغرر دومنجى دخى مقتضـاسى اوزره عمل ايدر
بوريسدن بشقه وجه مرقوم اوزره بركسنه درنته كه مشهود مز اولمشدر ❊ ومؤلف بونى رب ماده سنده رئيس
ملاحين ايله تفسير ايلمكله ترنيه واصلاحدن مأخوذ اولديغنى تلميح ايلشيدى بو راده دخى ذكرى ظاهرا اختلافه
مبنيدركه ربون ماده سندن اولور زيرا مرقومى كبى اجرت غاليه ايله استيجار ايدرلر (التربّن) تفعـل وزننده
ربّانلق ايلمك معناسنه در يقـال تربّن الرجل اذا صـار ربّانا (الربانيـة) رمّانيه وزننـده بنى كلب بن يربوع
جمـاعتنه مخصوص برصو آديدر (ربان) كتّاب وزننـده جرم قبيله سندن بر رجل آديدر عربده بوندن غيرى
راء مهمله ايله بركسنه يوقدر ماعداسى زاى معجمه ايله در (ربن) فتحتينله اسماددر على بن ربن الطبرى كتاب الامثال
وسائر بعض مؤلفات صاحبيدر (اربونه) همزه نك ضميله مغربده بر بلده در (الرابن) صاحب وزننده ران معناسنه در
موضع الرابن موضع الران ديمكدرنته كه رين ماده سنده ذكر اولنور (تراتقين) تاى فوقيه نك فتحيله بلاد عجمده
برقصبه اسميدركه كردر ايالتنك قاعده سيدر (الرتن) رانك فتحى وتانك سكونيله خميره ايچ ياغى قاتمق معناسنه در
يقـال رتن الشحم بالعجين رتنا من الباب الاول اذا خلطه به (المرتنة) مكنسه وزننده و (المرتنة) معظمه وزننده
خميرى ايچ ياغيله پروردة صمونه دينور (الراتين) برنوع صمغ اسميدركه باقرجيلر وقزانجيلر قاب لحملدكده قوللنورلر
چام اغاجنك صمغى اوله جقدركه بنفسه منجمد اولوب لكن سيال اولور اكا زفت رطب ديرلر ياخود صلب وسخت
اولور اكا رجنه ديرلر وياطبخله منعقد اولور بو يابندها كافلقونيا وتركيده چام ساقزى ديرلر (رتن) فتحتينله ابن كربال
بن رتن البترندى ديدكلرى كسنه دركه اصحـاب كرامدن دكلدر بلكه بركذاب شخصدركه التيوز تاريخندن صكره
هندستانده ظهور ايدوب اصحـابدن اولمق اوزره ادعا ايدوب وتصديق اولندى يعنى نيجه سبكمغزان دخى
تصديق ايلديلر ونيچه احاديث روايت ايلديكه مزبورك اصحاب اصحابندن مسموعمز اولدى مرقوم كويا كه اصحابدن
قالوب التيوزدن زياده معمر اولمشدر السنه هنديان بيغزانده حالا بابارتن هندى ديو متداول اولان شخص بو اوله جقدر
وبترند باى موحدهٔ مكسوره وتاء فوقيهٔ ساكنه ايله هندستانده بربلده در بوراده بعض نسخه ده قيل لبس بصحابى
عنوانده مرسوم اولمغله اول رسمه نسخهلر غير معتبردر اصل نسخهٔ صحيحه لرده قيل لفظى يوقدر كلام بخصوصه
مؤلفكدر وبو ماده ده خيليجه استقراء اولندى خلاصه سى مؤلف شخص مزبورى منكردر صحيح اصابه فى الاسماء
الصحابه نام كتابه وبالجمله موضوعاته وكتب سائره يه مراجعت اولنـدى ميزان نام كتابده دجاجله دن اولمق اوزره
مثبوتدر سيوطى وشهاب وصغانى وسائر اعلام دخى بو بابده متفقلردر زيرا آخر صحابه ابو الطفيل رضى الله عنه
اولديغى جمله عندنده ثابتدر اول شخص دخى اصحابدن اولسيدى كتب سير واحاديثده البتده مرسوم اولور ايدى
مطلب
وجامى مرحومك نفحاتده بطريق الحكايه نقل ايدوب واحتماللو تعبيراتله يانلرى احتجاجه بروجهله صالح اولميوب
وعلاء الدولهٔ سمنانى يه اولطرفدن واصل اولان وديعه قرنا بعد قرن اولمق محتملدركه تابعه دن برينك مدينه ده
طرف رسالتپناهى يه بالتوصيه وديعه لرينك وصولى كبى برمعنا اولور وطراز المجالس نام كتابده شهاب معمر موصلى يى
دخى انكار وتزييف ايلمشدر والحاصل رتن ماده سنده دوران ايدن احاديث خالص موضوعدر اصلا اعتماد اولنميه

وقيل نسخه سنه كوره ده بالجمله كلام مقول قائل اولمغله ينه مؤلف طرفندن ادّعاء واقرارمسلو بدر مولانا جامى حضرتلرى زعم عنوانيله كذلك كانه وصل عبارتيله وعلاء الدولة السمنانى هذا المشط من امشاطه عليه السلام وصل الى هذا الضعيف من صاحبه عليه السلام وهذه الخرقة وصلت من ابى الرضارتن الى هذا الضعيف عبارتيله رسم ايلمكله بو كلاملرده مزبورك قضيهٔ صحبتنه قطعى دلالت اولمديغى بديهيدر وصاحب قاموسك بعض مرويّاتى استماعى تقبلنى مستلزم دكلدر والحاصل صاحب قاموسه تصديق اسنادى محض افترادر خصوصا صاحب شريعت عليه الصلوة والسلام حضرتلرى آخرسال انتقاللرنده بعد صلوة العشاء الاخيره اصحاب كرامه توجيه خطابله بيوردقلرى اشبو ❊ ارأيتكم ليلتكم هذه فان على رأس مائة منها لايبقى احد من المؤمنين ❊ حديثى كذلك ❊ مامن نفس منفوسة يأتى عليها مائة سنة وهى حية ❊ حديثى موجبنجه اول كوندن حسابله يوزسنه يه قدر قرن مرقومدن برمتنفس قالميه جغى مقرردر وغرائبدندر كه شخص مزبورى كتابلرنده ثبت ايدنلر اسامئ مختلفه ايله رسم ايلمشلر كيمى رتن بن كربال وكيمى ابو الرضا كنيه‌سى ورتن اسمى وكيمى رتن لقب وساهول بن جلديو بن مهاد اسمى وكيمى رتن بن ماهوك بن خليده اسميله وكيمى راتونا وكيمى نونداد اسميله يازمشلر خلاصه كتب سير وتواريخ واحاديثك برنده بونك اسم ورسمى يوقدر وقالديكى ظن غالبم بودركه مزبور راسم بى مسمّا اولوب بعض دشمن دين ومذهب مكر ودسيسه سيدر هذا ماظهر لنا فى هذا الباب (وادى راتونا) تاى مضمومه ايله مدينه ايله قبا بيننده بر واديدر (الرثان) ثاى مثلثه ايله سحاب وزننده پيدرپى تقاطر ايدن يغمور قطراتنه دينوركه مابينلرى كاهجه ساكن ومنفصل اوله يقال بمطر الرثان اى القطار المتابعة من المطر بينهن سكون (المرثنة) معظمه وزننده و(المرثونة) رثان ياغمش ارضه دينور يقال ارض مرثّنة ومرثونة اذا اصابها رثان (الترثّن) تفعل وزننده خاتون قرنلجه كبى بوزينه زعفران سورنمك معناسنه در يقال ترثنت المرأة اذا طلت وجهها بغمرة (الارثعنان) عين مهمله ايله اقشعرار وزننده يغمور اراليق ويرميوب عموم اوزره متصل وفراوان ياغمق معناسنه در يقال ارثعنّ المطر اذا ثبت وجاد وصاچ اشاغى يه صارقق معناسنه در يقال ارثعنّ الشعر اذا تسدّل وبركمسه سلپوكلنوب ضعف ورخاوت پيدا ايلمك معناسنه در يقال ارثعنّ فلان اذا ضعف واسترخى (الرجون) قعود وزننده بريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال رجن بالمكان رجونا من الباب الاول اذا اقام ودابه اوه آلشمق معناسنه در يقال رجنت الابل وغيرها ورجنت رجونا من الباب الاول والرابع والخامس اذا الفت يعنى البيوت وطوارى مرعايه صاليورميوب خانه ده حبس ايله كثرعلف يدرمك ياخود خانه ده اليقويوب علفله بسلمك معناسنه در يقال رجن دابته اذا حبسها واساء علفها اوحبسها فى المنزل على العلف وطوار كنديسى خانه ده بسلنور اولمق معناسنه در يقال رجنت الدابة رجونا من الباب الرابع اذا احتبست فى المنزل على العلف واوتانمق معناسنه در يقال رجن فلانا اذا استحيى منه (الترجين) تفعيل وزننده بودخى طوارى مرعايه صاليميوب اوده بسلمك معناسنه در يقال رجّن الدابة اذا حبسها فى المنزل على العلف (الارتجان) افتعال وزننده برآدمك ايشى شوريده ونامنتظم اولمق معناسنه در معناى آتيدندر يقال ارتجن امرهم اذا اختلط وكره ياغى صرزدرلدقده صفوت بوليوب طوپ طوپ اوله رق فاسد وتباه اولمق معناسنه در يقال ارتجن الزبد اذا طبخ فلم يصف وفسد واركم ومقيم اولمق معناسنه در يقال ارتجن بالمكان اذا اقام (الرجين) امير وزننده زهر قاتله دينور يقال سقاه رجينا اى سما قاتلا (الرجينة) سفينه وزننده جماعت معناسنه در (المرجونة) قفه يه دينوركه الجنه نسنه قورلر تحريفله كوفه تعبير اولنان ظرفدر (رجان) شدّاد وزننده نجد الكاسنده بر وادى آديدر وفارس مملكتنده بربلده آديدر اكا ارّجان دخى ديرلر همزه وراء مشدده مفتوحتينله احمد بن الحسن واحمد بن ايوب وعبدالله بن محمد بن شعيب وبرادرى احمد الارّجانيون المحدثون اورادندر (رجينه) جهينه وزننده مغربده برموضعدر (الارجحنان) اقشعرار وزننده برطرفه ميل ايدوب آغمق معناسنه در يقال ارجحنّ الشيء اذا مال واوينايوب حركته كلمك معناسنه در يقال ارجحنّ الشيء اذا اهتز وبرنسنه يردن دوشمك معناسنه در يقال ارجحنّ الشيء اذا وقع بمرة ويردن سراب اوينايوب قالقمق معناسنه در يقال ارجحنّ السراب اذا ارتفع (المرجحنّ) مطمئن وزننده آغر نسنه يه دينور يقال جيش مرجحنّ اى ثقيل ويقال رحى مرجحنة اى ثقيلة (الارجعنان) ارجحنان وزننده وجميع معنالرنده مرادفيدر (رخان) خاى معجمه ايله سحاب وزننده مروقضاسنده برقريه در حسن بن قاسم الرخانى المحدث اورايه منسوبدر (الاردن) رانك ضميله لباس بكنك دينه دينوركه قولتق طرفيدر جمعى اردان در يقال وسّع الخياط ردن ثوبه اى اصل كمه (الاردان) همزه‌نك كسريله و(الترديں) تفعيل وزننده لباسه ردن ياپمق معناسنه در يقال اردن القميص وردّنه اذا جعل له ردنا (المردن) محسن وزننده قرا كويه اطلاق اولنور يقال ليل مردن اى مظلم وبدرايحه لو

متعفن نسنه یه دینور یقال عرق مردن ای منتن (المردن) منبر وزننده ایپلك اکیره جك ایکه دینور مغزل معناسنه
(الردن) فتحتینله برنسنه بور یشیوب بوزلمك معناسنه در یقال ردن جلده ردنا من الباب الرابع اذا تقبض وتشنج وردن
بکی طوغان ولد ایله چیقان اش وصولك تعبیر ایتدکلری نسنه یه دینور واکیرلمش ایپلکه دینور وخز دیدکلری قاشه
دینور که صوقیونك یوکندن نسج اولنور (الردن) رانك فتحیله سلاح قعقعه سنه دینور تقول سمعت ردن السلاح
ای صوت وقعه بعضه علی بعض وتوتدرمك معناسنه در یقال ردن النار ردنا من الباب الثانی اذا دخنه ومتاعی
بری بری اوزره استف ایلك معناسنه در یقال ردن المتاع اذا نضده (الرادن) صاحب وزننده زعفرانه دینور
(الاردن) احمر وزننده خز دیدکلری قاشدن برجنس قاش آدیدر (الاردن) همزه نك ودالك ضمه لری ونونك تشدیدیله
امر غمغه دینور تقول اخذنی اردن ثقیل ای نعاس بوراده وتشدید الدال نسخه سی غلطدر واردن شام الکاسنده
بر مملکت آدیدر عبادة بن نسی وحکم بن عبدالله وسائر بعض اعلام اورادندر (الرادنی) صاحبی وزننده صارمتق
قرمزی نسنه یه دینور الماکبی یقال احمر رادنی اذا خالطت حمرته صفرة (ردین) زبیر وزننده بشر بن عمرو بن مرثدك
فرسی آدیدر (الرودنة) دحرجه وزننده پك یورلوب بیتاب اولمق معناسنه در یقال رودن الرجل اذا اعیا (الارتدان)
افتعال وزننده ایپلك اکیرمك ایچون ایك ایدنمك معناسنه در یقال ارتدنت المرأة اذا اتخذت مردنا (المردون) اکلنمش
نسنه یه دینور یقال غزل مردون ای موصول (ردینی) زبیری وزننده بر رجل اسمیدر * شارح دیر که رمح ردینی ردینه
نام برخاتونه نسبت اولنور که زوجیله رماح تقویم ایدر ایدی (رذان) ذال معجمه ایله سحاب وزننده ایرانده نسا نام
شهر قضاسنده بر قریه آدیدر (راذان) بر موضعدر (ابن راذان) عبدالله بن محمددر که قراء زمره سندندر و بو فرددر
یعنی بو کنیه ده غیری یوقدر (الروذنة) رودنه وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی (الراذنات) ذالك کسریله شهرك
رستاقلرینه دینور (الرزن) رانك فتحی وزای معجمه نك سکونیله شول یوکسك یره دینور که اوتورا قلی وچقورسی
اولمغله یغمور صویی اقبوب ایرکیلور اوله جمعی رزون ورزان کلور کتاب وزننده • (الرزن) رانك کسریله ناحیه
وجانب معناسنه در (الرزنة) رانك کسریله صو ایرکیله جك یره دینور جمعی رزان در جبال کبی (الرزانة) کرامه
وزننده اغر اولمق معناسنه در یقال رزن الشیء والرجل رزانة من الباب الخامس اذا وقر (الرزین) امیر وزننده آغر
نسنه یه و وقار وتمکین صاحبی آدمه دینور مؤنثی رزان در سحاب وزننده ورزین اسمادندر (الرزن) وزن وزننده
برنسنه نك اغرلغنی بیلمك ایچون ال ایله یوقری قالدرمق معناسنه در که ال طارتیسی تعبیر اولنور یقال رزنه رزنا من الباب الاول
اذا رفعه لینظر ما ثقله واقامت ایلك معناسنه در یقال رزن بالمکان اذا اقام (الارزن) احمر وزننده بر شجر اسمیدر که
پك سخت وصلب اولور بو شجر آجی بادم اغاجی اوله جقدر وارزن ارمینیه الکاسنده بر بلده آدیدر که ارزن الروم
دیمکله معروفدر حالا ارضروم دیدکلری بلده در محدثیندن عبدالله بن حدید الارزنی اکا منسوبدر کذلك
ارمینیه ده بر شهر آخر اسمیدر که خلاط قربنده در و حالا خرابه در ودشت الارزن شیراز ایله کازرون بیننده بر عظیم
اوه نك اسمیدر (الروزنة) جوهره وزننده پنجره یه دینور یقال فتح بالبیت روزنة ای کوة (الترزن) تفعل وزننده
اظهار وقار ایلك معناسنه در یقال ترزن الرجل اذا توقر (ارزنجان) همزهٔ مفتوحه ایله روم الکاسنده بر بلده
آدیدر حالا ارضروم سمتنده معموردر (ارزنان) همزه نك فتحیله اصفهان قضاسنده برقریه در (التزازن) تفاعل
وزننده ایکی نسنه بری برینه مقابل اولمق معناسنه در یقال الجبلان یتزازنان ای یتناوحان (المرزنة) مفاعله وزننده
دوستلق ایلك معناسنه در ومنه یقال هو مرازنه ای مخاله (الرسن) فتحتینله ایپه دینور حبل معناسنه وطوارك بورونی
اوزرینه کچردکلری یولاره دینور جمعی ارسان وارسن کلور احبل وزننده * شارح دیر که فارسیده دخی رسن ایپه دینور
توافق قبیلندن اولمق اغلبدر و بعضلر تعریبنه ذاهب اولدیلر (الرسن) رانك فتحیله طواره یولار قلمق معناسنه در
یقال رسن الدابة رسنا من الباب الثانی والاول اذا جعل لها رسنا (الارسان) همزه نك کسریله رسن معناسنه در بعضلر
دیدیکه رسن دابه یی ایپله باغلمق وارسان یولار قلمق معناسنه در یقال ارسن الدابة اذا جعل لها رسنا ویقال رسن الدابة
اذا شدها برسن (المرسن) مجلس وزننده و (المرسن) مقعد وزننده برونه اطلاق اولنور یقال ما احسن مرسنه ومرسنه
ای انفه (رسن) رانك فتحیله اسامیدندر رسن بن عمرو طی قبیله سی رجالندندر ورسن بن عامر ازد قبیله سندندر
وحارث بن ابی رسن فتحتینله در (الارسان) همزه نك فتحیله درشت وصلب اولان ارضلره دینور (الراسن) یاسمن
وزننده لفظ فارسیدر عربیده قنس دیدکلری نباته دینور که ترکیده آندز دیدکلری بدرنته که قنس ماده سنده ذکر اولندی
(رستن) جعفر وزننده حما ایله حمص بیننده بر بلده در محدثیندن عیسی بن سلیم الرستنی اورادندر (الراشن) شینك
معجمه ایله صاحب وزننده سفره ده کی طعامی سپوری اکل ایدر اولان اینهانه دینور یقال رجل راشن ای ...

مقیم نسخه‌لری غلطدر وشاکر داره و یریلان شربتلك تعبیر ایتدکلری بخشش دینور که فارسیده شاکردانه دیرلر یقال اعطاه راشنا وهوما برضخ لتلمیذ الصانع وطال قاوغه دینور کاسه لیس معناسنه یقال هو راشن لهم ای طفیلی وعبدالله بن محمد الراشنی الادیب حریرینك شاگردی ایدی (الرشن) رانك فتحیله و(الرشون) قعود وزننده برکسه طفیلی اولمق معناسنه در یقال رشن فلان رشنا ورشونا من الباب الاول اذا تطفل وکلب باشنی قابه صوقوب یلامق معناسنه‌در یقال رشن الکلب فی الاناء اذا ادخل رأسه فیه ورشن نهر وجدولدن صو آلاجق کدکه دینور کذلك لیمانه دینور فتحتینله ده لغتدر (رشین) زبیر وزننده جرجانده برقریه در اعلامدن ادریس بن ابراهیم الرشینی الجرجانی آندندر (الروشن) جوهر وزننده پنجره‌یه دینور یقال فتح بالبیت روشنا ای کوة * شارح دیرکه روزن وروشن فارسیدن معرب بلردر (الرشون) صبور وزننده خانه ده محبوس اولیوب دائما اوتلیوب کزن قیونلره دینور یقال غنم رشون ای رتاع (الرصن) رانك فتحی وصادك سکونیله برنسنه یی اکمال واتمام ایلمك معناسنه در یقال رصنه رصنا من الباب الاول اذا اکمله وسوکمك معناسنه‌در یقال رصنه بلسانه اذا شتمه (الارصان) همزه‌نك کسریله برنسنه یی محکم واستوار ایلمك معناسنه‌در یقال ارصنه اذا احکمه (الرصانة) سلامه وزننده برنسنه محکم واستوار اولمق معناسنه در یقال رصن الشیء رصانة من البـاب الخامس اذا استحکم (الرصین) امیر وزننده محکم واستوار اولان نسنه‌یه دینور یقال شیء رصین ای محکم ویاروهمدمنك ایشنی کورمکه ساعی ومساعد اولان اهل مروته دینور یقال هو رصین ای حفی بحاجة صاحبه ووجع ودرد والمی اولان آدمه دینور یقال هو رصین ای موجع متالم ورصینا الفرس آت قسمنك دیزلرنده اولان سکرلرلك که پاچه سیله قوللری بیننده پرمق پرمق مرکبدر اوجلرینه دینور (الترصین) تفعیل وزننده برنسنه یی وجه تحقیق اوزره بیلك معناسنه در یقال رصّن الشیء معرفة اذا اغلبه وقال فی الاساس تقول رصّن لی هذا الخبر ای حققه (المرصون) نعل کسلمش یا تمغا اورلمش عضوه دینور یقال ساعد مرصون ای موسوم (المرصن) منبر وزننده داغلغی یه دینور که انکله دوابه داغ وتمغا باصیلور (ارصان) همزه‌نك فتحیله بلحارث بن کعب یوردنده برموضعدر (المرضون) ضاد معجمه ایله قالدرم طاشی کبی بری برینه بناشدریلوب صیره صیره دیزلمش بنـاء وسـائر نسنه‌یه دینور یقال شیء مرضون ای شبه منضود من حجارة ونحوها یضمّ بعضها الی بعض فی بناء وغیره (الرطانة) سحابه وکتابه وزنلرنده عربی لساندن غیری لسانله تکلم ایلمك معناسنه در یقـال رطن له رطانة من البـاب الاول اذا تکلم بالعجمیة (المراطنة) مفـاعله وزننده بودخی برآدمه عربیدن بشقه لسـانله تکلم ایلمك معنـاسنه در یقال راطنه اذا کلمه بالعجمیة (التراطن) تفـاعل وزننده عربیدن غیری لسانله سویلشمك معناسنه در یقـال تراطنوا اذا تکلموا بالعجمیة (الرطینا) مصغر بنیه سی وطانك تشدیدی و بعضا تخفیفیله سوزه دینور یقـال مارطیناك هذه ای ما کلامك نهایه‌ده کنایه ایله اولان و بعض کسه‌لر بیننده خاصة مصنوع اولان سوزه دخی اطلاق اولنور که سائرلر آنی فهم ایلمزلر (الرطّانة) شدّاده وزننده و(الرطون) صبور وزننده بری برینه یولداش اوله‌رق چوق اولوب وصاحبـلری یانلرنده کثرت اوزره اولان دوه‌لره دینور برمحلدن متفرق دوه جیلر جمعیتله برسمـته کیدرکن استصحابلرنده اولان چوق دوه‌لر اوله جقدر (الرعشن) شین معجمه ایله جعفر وزننده قورقق جبان معناسنه درنونی زائده در وجست وچابك دوه قوشـنه ودوه‌یه دینور مؤنثی رعشنه در ومراد قبیله سنه مخصوص برفرس آدیدر (الرعشنة) بنو ابی بکر بن کلابدن شعبه اولان بنو عمرو بن قریظ جماعتی یوردنده برصو آدیدر ملك حمیر اولان رعشن اسمیله مسمادر (الارعن) احمر وزننده نه سویلدیکنی بیلمز بون وصالق وچولپه آدمه دینور مؤنثی رعناء در یقال رجل ارعن وامرأة رعناء ای الاهوج فی منطقه الاحمق المسترخی * مؤلف بصائرده دیدیکه بوماده انف الجبل معنـاسنه اولان رعن لفظندن مأخوذ درکه برطرفه میل وتعوجی اولور واشبو * لا تقولوا راعنا * آیت کریمه سندنده که راعنـا لفظندن نهی متضمندر یهود طائفه سی پیغمبر کزین علیه السلام حضرتلرینه احفظنا دیه‌جك یرده راعنـا دیرلر ایدیکه مراعاتدن امردر خبثلر تلوین خفی ایله الفی اخفا ایده‌رك رعناء دیرلر ایدیکه مرادلری ارعنك تأنیثیله حاشا ازدراء وتهکم ایدی حق جل وعلی حبیبنی صیانة اول ملعونلرك مرادلرنی اعلامله زجر ونهی ایلدی و(ارعن) شول عسکره دینورکه طاغك برونی کبی برسمته طوغری طاشقین فضله سی اوله یقال جیش ارعن ای له فضول (الرعونة) عمومه وزننده و(الرعن) فتحتینله برآدم بون وصالق وچولپه اولمق معناسنه‌در یقال رعن الرجل ورعن ورعن رعونة ورعنا من الباب الاول والرابع والخـامس اذا کان ارعن (ما ارعنـه) فعل تعجبدر تعجب چولپه واحمق آدمدر دیمکـدر (الرعن) رانك فتحیله کـنش دماغه تأثیر ایلمکله آدم سست اولوب بایلمق معناسنه در یقـال رعنته الشمس رعنا من الباب الاول

اذاآلمت دماغه فاسترخى لذلك وغشى عليه ورعن طاغك ايلريسندن برون كبى چيقان سبورى يه دينور جمعى رعور
ورعان كلور يراك كسريله واوزون اوزادى طاغه دينور وحجازده برموضع آديدر وبحرينده برموضع آديدر وطريق
حجاج بصره ده حفرابى موسى قربنده برموضع آديدر (ذورعين) زبيروزننده جميرملوكندن برينك لقبيدر ورعين
ملك مزبورك بنا كرده سى برحصن ياخود اول حصنك محلى اولان طاغك آديدر ويمنده برناحيه اسميدر (الرعين)
اميروزننده رعيل معنـاسنه دركه برمقدارجه آت سوريسنه دينور (الرعون) صبوروزننده سخت وشديد
نسنه يه دينور يقـال شئ رعون اى شديد وكيجه نك قرا كولغنه دينور يقال خرجوافى رعون الليل اى فى ظلمته
وبريرده قرار ايلمز اولان كثيرالحركه آدمه دينور يقـال رجل رعون اى كثيرالحركة (رعن) رانك وعينك ونون
مشدده نك فتحـيله حرف ترجى اولان لعلّ كلمه سندن لغتدر يقال رعنّ زيدا قائم اى لعلّ زيدا (الرعنـاء) حمراء
وزننده ارعن كلمه سنك مؤنثيدر بون وكوشك وصالق خاتونه دينور يقـال امرأة رعناء اى هوجاء فى منطقه حمقاء
مسترخية لسان شعراده محبوبه يى رعنا ايله توصيف استرخادن ناشى نهـال تازه كبى تمايلى اعتبـاريله در ورعناء
بصرة شهرينك لقبيدر طـاغك انفـنه تشبيهـا زيرا جزيرة العربدن اوته يه ياخود عراقدن بر و يه تقدم ايلمشـدر
وطـانفده بردرلو اوزم اسمـيدر (الرغن) رانك فتحى وغين معجمه نك سـكونيله برسوزى ديكليوب قبول ايلك
معنـاسنه دركه سوز اسلك تعبيراولنور يقال رغن اليه رغنا من الباب الثالث اذا اصغى اليه قابلا وصفا وحضور ايله
ييوب ايجمك معنـاسنه در يقـال فلان يرغن اى يأكل ويشرب فى نعمة وطمع ايلمك معنـاسنه در يقـال رغن فيه
اذاطمع (الارغان) همزه نك كسريله بودخى سوز اسلمك معنـاسنه در يقـال ارغن اليه بمعنى رغن وبرآدمى طمعه
دوشورمك معنـاسنه در يقـال ارغنه اذا اطمعه وبرايشى قولايلق معناسنه در يقال ارغن الامر اذاهونه (الرغنه)
تمره وزننده يوريمسى آسان دوز وملايم يره دينور يقال ارض رغنة اى سهلة (رغن) رانك وغينك ونون مشدده نك
فتحيله رعنّ كبى لعلّ لغتنده لغتدركه حرف ترجيدر يقـال رغنك تكرمنى اى لعلك (مرغينـان) ميمك فتحى
وغينك كسريله ماوراء النهرده بربلده صـاحب الهدايه امام على بن محمد المرغينانى اندندر (الرفن) رانك فتحى
وفانك سكونيله يمرطه يه دينور بيض معناسنه * شارح ديركه بونسخـه لر غلطدر صواب اولان نبض اولمقدر نون
مفتوحه وباء ساكنه ايله (الرفن) خدب وزننده اوزون قويرقلى آته دينور يقـال فرس رفن اى الطويل الذنب
(الرافنة) پك طاشقين ناز وشيوه ايله خرامان اولان نكاره دينور يقال امرأة رافنة اى متبخترة فى بطر (الرفان) كتاب
وزننده خرده قطره لو يغموره دينور يقال امطر السحـاب رفانا اى رذاذا (الرفانينة) طمانينه وزننده پك خوش
ديرلكه دينور يقـال هوفى رفانينة اى فى غضـارة العيش (الارفينـان) اطمينـان وزننده بركسه توحشله قاچوب
كتدكـدنصكره سكونت وآرام بولمق معنـاسنه در يقـال ارفأن الرجل اذانفرثم سكن وسست وضعيف
اولمق معناسنـه در يقـال ارفأن الرجل اذا ضعف واسترخى وبرآدمك اويكه سى صاووشمق معنـاسنه در يقـال
ارفأن غضبه اذازال (الرفهنية) بلهنيه وزننده وسعت عيش ورفاه وحضور معناسنه در يقال هو فى رفهنية
اى سعة العيش ورفاغية (الرقون) قاتله صبوروزننده و (الرقان) كتاب وزننده و (الارقان) همزهٔ مكسوره ايله
قنه دينور حنـاء معنـاسنه وزعفرانه دينور (الترقن) تفعل وزننده خاتون قنه يا قمق كذلك زعفران سورنمك
معنالرينه در يقـال ترقنت المرأة اذا اختضبت بالرقون اى الحنـاء والزعفران (الارقان) همزه نك كسريله صاچه
وصقاله قنه ياقمق ياخود زعفران سورمك معنـاسنه در يقـال ارقن لحيته اذا خضبها بالرقون وطعامى ياغه قاندرمق
معناسنه در يقـال ارقن الطعـام اذاروّاه بالدسم وزعفران سورنمك معنـاسنه در يقال ارقن الرجل اذا تضمخ
بالزعفران (الترقين) تفعيل وزننده بودخى صاچه ياصقاله قنه ياقمق وزعفران سورنمك معنـاسنه در يقال رقن
لحيته اذاخضبها بالرقون ونقـاش مقوله سى نسنه يه نشان قومق معنـاسنه در يقـال رقنه بمعنى رقمه وكـتابتده
سطرلرى صيق صيق يازمق معنـاسنه در يقـال رقن الكتاب اذا قارب بين سطوره ويازويه متبين اولمق ايچون
نقطه وحركه وضع ايلمك معناسنه در يقـال رقن الخط اذانقطه واعجمه ويازويى كوزل ومزين يازمق معناسنه در
يقال رقن الكتاب اذاحسنه وزينه وحساب دفترنده بعض محلى قاره لمق معناسنه دركه اول صحيفه مسوده اولوب
مبيضه اولمديغى معلوم اوله اسامى رسيد ايلمك كبى نته كه ترقيم بومعنايه درحالا اقلام مده قيد نى ترقين ايلمك تعبيرى
بومعنـادندر وبوخضاب معنـاسندن مأخوذدر يقال رقن موضعـا فى الحساب اذاسوده لئلا يتوهم انه بيض
(المرقون) مرقوم وزننده ومرادفيدر يقال كتاب مرقون اى مرقوم (الرقين) اميروزننده اقچه يه اطلاق اولنور
تقول اعطانى رقينا كثيرا اى درهمـا (الراقنة) بشره سى رنكين ودلبرخاتونه دينور يقال امرأة راقنة اى الحسنة

اللون ودائما قنه یاقنور اولان خاتونه دینور یقال امرأة راقنة ای مختضبة (الرقن) فتحتینله خاصة قرتال یمرطه سنه دینور (الارتقان) افتعال وزننده زعفران سورنمك معناسنه در یقال ارتقن فلان اذا تضمخ بالزعفران (الرکون) قعود وزننده برنسنه یه صمیمی میل ایلك معناسنه در یقال رکن الیه ورکن رکونا من الباب الاول والرابع والثالث اذا مال الیه وسکن ❊ شارح دیرکه باب ثالث تداخل لغتین بابندندر یاخود شاذدر (الرکن) رانك ضمیله برنسنه نك پك قوی ومحکم اولان جانبنه وکوشه وضلعنه دینور یقال ظهره فی رکن وهو الجانب الاقوی وبعده برموضع آدیدر وامر عظیم معناسنه در ومدار قوت اولان نسنه یه اطلاق اولنور ملك ومال وعسکر ومتعلقات کبی یقال له رکن شدید وهو مایقوی به من ملك وجند وعز ومنعه وحشم وشوکته اطلاق اولنور یقال له رکن ای عز ومنعة (الرکن) رانك فتحیله و (والرکین) زبیر وزننده پك ایری فاره یه دینور (الترکن) تفعل وزننده برآدم قوت وشدت بولمق معناسنه در یقال ترکن الرجل اذا اشتد ووقار وتمکین پیدا ایلك معناسنه در یقال ترکن فلان اذا توقر (المرکن) منبر وزننده معروف قابه دینورکه لکن تعبیر اولنان قابدر تغاره دخی دینور (الرکین) امیر وزننده هر جانبی عالی وسربلند اولان طاغه دینور یقال جبل رکین ای العالی الارکان ووقار وتمکین صاحبی آدمه دینور یقال رجل رکین ای رزین (الرکانة) سلامه وزننده و (الرکانیة) رفاهیه وزننده و (الرکونة) عمومه وزننده وقار وتمکین صاحبی اولمق معناسنه در یقال رکن الرجل رکانة ورکانیة ورکونة من الباب الخامس اذا رزن ووقر (الارکون) اسلوب وزننده ذیشان اولان بوی بکنه وکوی اغاسنه دینور (رکانه) ثمامه وزننده ابن عبد یزیددرکه صحابیدر بغایت زورمند ایدی نبی اکرم علیه السلام حضرتلری انکله مصارعه ایدوب ایکی دفعه غالب اولدیلر ورکانة المصری الکندی که پدری نامعلومدر صحبتنده اختلاف اولندی (رکان) غراب وزننده و (رکین) زبیر وزننده اسامیدندر (الرمان) زنار وزننده فوا کهدن ناره دینورکه معروفدر مفردی رمانه در اوچ نوع اولور طتلو واکشی ومز اولورکه طتلو ایله اکشی بیننده اولور مخوش ولوفان تعبیر اولنور طتلوسی طبیعتی وسعالی ملیندر واکشی نوعی علی العکس در ولوفان نوعی التهاب معده یه ووجع فؤاده نافعدر ونارك الماکبی التی کونه طعمی واردر ورقت واطافتندن وسرعت انحلالندن فی ذاته بغایت ممدوح میوه در ❊ شارح دیرکه بعضلر نونك اصلیه اولمسنه ذاهب اولدی که وزنی فعال اولور لکن مأخذنی بیان ایلمدیلر وامام خلیل نونك زیاده سنه ذاهب اولدی که رم ماده سندندر جمع معناسنه در وزنی فعلال در (رمان السعالی) سبنك فتحیله آق خشخاشه دینور یاخود اندن برقسمدر (رمان الانهار) هیوفار یقون دیدکلری دارونك نوع کبیرینه دینور ترکیده قلج اوتی ویاره اوتی وقیون قران دیدکلری نباتدرکه هوفار یقون دخی دیرلر (الرمانتان) هجر قربنده برموضع آدیدر (قصر الرمان) واسط شهرنده برموضعدر محدثیندن ابوهاشم یحیی بن دینار وعلی بن عیسی النحوی وصدقه وحسن بن منصور وعبد الکریم بن محمد وطلحة بن عبد السلام ومحمد بن ابراهیم الرمانیون اواریه منسوبلردر (المرمنة) مرحله وزننده نارلغه دینور (رمان) شداد وزننده ابن کعبدرکه مدحج قبیله سندندر ورمان بن معاویه سکون قبیله سندندر ورمان طی قبیله سی دیارنده برطاغك آدیدر (ارمینیه) همزه نك کسری ویای اخیره نك تخفیفی وقلیلا تشدیدیله روم الکاسنده برمملکت آدیدر یاخود درت اقلیمدن یعنی الکادن عبارتدر یاخود بری برینه متصل درت مملکتدرکه هر برینه ارمینیه دیرلر نسبتنده ارمنی دینور همزه نك ومیمك فتحیله که تغییر نسب قبیلندندر کتب جغرافیا بیانلری اوزره ارمینیه جد قدیملری اولان ارمن بن لیطی بن یونانه منسوبلردر وارمن ولایتی ایکی قسمدر صغری وکبری وارمینیهٔ صغری آدنه ومرعش ایالتندن عبارتدر وکبری وان وقارص وارضروم ایالتلرندن کنایتدر (زومین) رانك ضمیله و (رامین) حامیم وزننده اسامیدندر عبد الوهاب بن محمد بن رومین شیخ ابو اسحق الشیرازی شیخیدر وحسن بن الحسین بن رامین فقهادندر (الارمعنان) اطمینان وزننده کوز یاشی اقمق معناسنه در یقال ارمعن دمعه اذا سال (الرنة) رانك ونون مشدده نك فتحیله سسه دینور تقول سمعت له رنة ای صوتا (الرنین) انین وزننده حیقرمق معناسنه در یقال رن الرجل رنینا من الباب الثانی اذا صاح وبرآدمك سوزینه قولاق طتوب دیکلمك معناسنه در یقال رن الیه اذا اصغی ویای چکرمك معناسنه در یقال رنت القوس اذا صوتت ❊ شارح دیرکه معنای اخیر افعال بابندن اولمق اصوبدر (الارنان) همزه نك کسریله رنین ایله ایکی معناده مرادفدر یقال ارن الرجل اذا صاح وارن الیه اذا اصغی (الرنی) رانك ضمی والفك قصریله ربی وزننده مطلقا مخلوق قسمنه اطلاق اولنور تقول ما ادری هو من ای الرنی ای الخلق ورنی ماه جمادی الاخره نك اسم قدیمیدر (المرنة) اسم فاعل عنوانیله و (المرنان) محراب وزننده یایه اطلاق اولنور (الرنن) فتحتینله برجانور چکدرکه قیش موسمنده صوایچره آوازایدر (رنان) غراب وزننده اصفهان قضاسنده برقریه در احمد بن محمد بن احمد بن هالة المقری

اوراداندر (رنجان) سلمان وزننده مغربده بر بلده درجیم بابنده دخی ذکر اولندی (ارون) عون وزننده ترلاده دوغم
باتنه دینور (ارون) رانك ضمیله قاتیلق شدت معناسنه درجمعی رون در یقال فیه رون ای شدة (الرونة) رای
مضمومه ایله برنسنه نك کوم اولان یرینه دینور دریا انکینی کبی یقال رونة الشیء ای معظمه (الاروان) همزه نك
وواوك فتحیله سسه دینور رصوت معناسنه وشدید ودشوار اولان کونه دینور یقال یوم اروان منعوتا ومضافا
ای صعب وسهو اتلو وحضور وراحتلو کونه دینمکله ضد اولور یقال یوم اروان ای سهل ولیلة اروناة فیهما (راون
هاجر وزننده طخارستان مملکتنده بربلده در (المرون) مقول وزننده مغلوب ومقهور معناسنه در یقال هو
مرون به ای مغلوب مقهور (روین) زبیر وزننده اسمادندر محمد بن روین شعبه دن تحدیث ایلدی (راوان) بخارده
برقریه یاخود بروادی اسمیدر (ریون) دیدن وزننده ارباع قضای نیسابوردن بر بعك اسمیدر (الرهن) رانك
فتحی وهانك سکونیله برکسه دن استدانه یاخود استعاره ایلدن نسنه نك یرینه وضع اولنان شیئه دینور که فارسیده
کرو وترکیده طوتو تعبیر اولنور وبو فی الاصل مصدر در جمعی رهان ورهون ورهن کلور رضمتیله ورهین کلور عبد
وعبید کبی تقول استدنت منه ووضعت کتابی رهنا وهو ماوضع عند الناس لینوب مناب ما اخذ منه ورهن مصدرا
مستعمل اولور که اصلی اوزره در برآدمك یانته برنسنه یی طوتو قومق معناسنه در یقال رهنه الشیء ورهن عنده الشیء
رهنا من الباب الثالث اذا جعله رهنا وحبس ایلمك معناسنه در تقول رهنته لسانی ای حبسته ولایقال ارهنته
بالهمزة کویا که لسانی اول کسه یه رهن ایلمشدر که مراد آندن کف لسان ایتمکدر وثابت وپایدار اولمق معناسنه در
یقال رهن بالمکان اذا ثبت ودائم اولمق معناسنه در یقال رهن الشیء اذا دام ودائم قلمق معناسنه در یقال رهنه
اذا ادامه (الارهان) همزه نك کسریله بودخی برنسنه یی برکسه یانته رهن قومق معناسنه در یقال ارهنه الشیء
اذا جعله رهنا عنده وضعیف وزبون قلمق معناسنه در یقال ارهنه اذا اضعفه وبرنسنه نك بهاسنی پیشین ویرمك
معناسنه در یقال ارهنه اذا اسلفه وبرمتاعك بهاسنی آرتروب آغر بهایه چیقارمق معناسنه در یقال ارهن فی السلعة
اذا غالی بها وادائم قلمق معناسنه در یقال ارهن الطعام لهم وکذا الشراب والمال اذا ادامه وجنازه یی قبره قومق
معناسنه مستعملدر یقال ارهن المیت القبر اذا ضمنه ایاه وبرآدمه رهن قومق ایچون برنسنه ویرمك معناسنه در
یقال ارهن فلانا ثوبا اذا دفعه الیه لیرهنه ومباحثه ده اوکدل قومق معناسنه در یقال ارهن ولده به ای اخطرهم به
خطرا بو راده ولدواولدك ضمیله در (الارتهان) افتعال وزننده برکسه دن برنسنه یی رهن طریقله آلمق معناسنه در
یقال ارتهن الشیء منه اذا اخذه رهنا (الرهین) امیر وزننده و(المرتهن) اسم مفعول بنیه سیله برنسنه مقابلی
آلیقونیلان شیئه دینور (المراهنة) مقاتله وزننده و(الرهان) قتال وزننده برکسه ایله برماده ضمننده بحث ایدوب
اوکدل قومق معناسنه در یقال راهنه مراهنة ورهانا اذا خاطره واوکدل ایله آت یارشمق معناسنه در یقال راهنه
علی الخیل اذا سابقه ویقال سبق یوم الرهان (الراهن) حاضر وآماده معناسنه در یقال هو راهن ای معد
وزبون ومهزول معناسنه در یقال صار راهنا ای مهزولا (الرهون) قعود وزننده مهزول اولمق معناسنه در
یقال رهن الرجل رهونا من الباب الثالث اذا صار راهنا (الراهنة) آت قسمنك کوبکی دائره سنك یوره سنه دینور
(الراهون) هندستانده برطاغدر که مهبط آدم علیه السلامدر سرندیب جزیره سنده در (رهنان)
سلمان وزننده برموضعدر (رهنان) عثمان وزننده برموضعدر (رهنه) غرفه وزننده کرمان قضاسنده
برقریه در (رهین) امیر وزننده حارث بن علقمه نك لقبیدر ونضر بن الرهین اتباع تابعیندندر (الرهن) رانك
کسریله مالی کرکی کبی کوروب کوزدوب تیمار ورعایتنده اهتمام ایدن آدمه دینور یقال هو رهن ماله ای ازاؤه
(رهینه) سفینه وزننده برموضعدر ورهین کلمه سنك مؤنثیدر مرهونه معناسنه جمعی رهائن در (الارهون)
اسلوب وزننده حائض قزه دینور یقال جاریة ارهون ای حائض (الرهدن) رانك حرکات ثلاثی ودالك فتحیله
سرچه یه شبیه برقوشدر که مکه مکرمه یه مخصوصدر رهدنه ورهدنه دخی دینور طرطبه وزننده ورهدون دینور
زنبور وزننده جمعی رهادن کلور ورهدن قورقق آدمه واحمق آدمه اطلاق اولنور (الرهدنة) دحرجه وزننده
برایشده آغر دیرنوب کیجکمك معناسنه در یقال رهدن الرجل اذا ابطأ ویورر یکده یری اوته چوریوب اویالنمق
معناسنه در یقال رهدن فی المشی اذا استدار فیه وبرنسنه یه طوتلمق معناسنه در یقال رهدن الرجل اذا احتبس
(الرهدون) زنبور وزننده رهدن دیدیکی قوشه دینور وبلانجی یه دینور یقال رجل رهدون ای کذاب (الرین)
زین وزننده برنسنه اوزره چوکوب کرکی کبی باصوب قاپلیان کیروپاسه دینور یقال غلب علیه الرین ای الطبع
والدنس ورین وریون قعود وزننده قلبی کیاه وقسوت باصمق معناسنه مستعملدر یقال ران ذنبه علی قلبه یرین

رینـاوریونا اذاغلب علیه بومناسبتله مطلقاغالب اولمق معناسـنده ده مستعملدر یقـال رانك الشیء وران علیك
ای غلبك وکوکل بولانوب غثیان کلمك معناسـنه‌در یقال رانت النفس اذاخبثت وغثت وخروج وخلاصی
قدرتدن خارج بورطه وثقلته دوشمك معناسنه در یقال رین به علی المجهول اذاوقع فیما لا یستطیع الخروج منه
(الارانة) اقامه وزننده قومك حیوانلری قیرلمق معناسـنه در یقـال اران القوم اذاهلکت ماشیتهم (المرینون)
میمك ضمیله حیوانلری قیرلمش قوم وجماعته دینور (رایان) حجازده وهمدان قضاسنده برقریه واعلم قضاسنده
برقریه آدلریدر (الرینـة) تمره وزننده خمره اطلاق اولنور عقلـنه غالب اولـدیغیچون جمعی رینات کلور (الران)
حال وزننده جزمه کبی برایاق قابیدرلکن بونك طبانی اولمز وجزمه دن اوزون اولور ❊ شارحك تحقیقنه کوره
فارسیدن مأخوذدرکه بوطلق و پوطور تعبیرایتدکلریدر که بالدره چکیلوروران اذربیجـان الکاسیله همسنور
برایالت آدیدروبواران دیدکلرندن بشقه درابوالفضل احمد بن الحسن وولید بن کثیرالرانیـآن اورایه منسوبلردر
(رویان) رانك ضمیله طبرستـانده بربلده دربحرالمذهب وسائرمؤلفـات صاحبی امام ابوالمحـاسن عبدالواحد
بن اسمعیل الرویانی اکامنسوبدر وری شهرنده برمحـله وحلب قضـاسنده برقریه آدیدر تم بعونه تعـالی

فصـــــل الزای ❊ (الزؤان) زاینك حرکات ثلاثیله قره موق تعبیراولنان سیاهجه دانه درکه بغدایه قارشور
وبو بغدای آزتیسیدر دلوجه دن بشقه در (الزنی) زاینك کسریله بوجووفتوتعبیراولنان ایاقلری قصه وخرده
کوپکه دینور برنوعنه ده ماصتی تعبیرایدرلر (الازأنی) احمری وزننده و(الیزأنی) یعملی وزننده یزنی کلمه سنده
لغتدرکه یزن دیدکلری محله منسوب مزراق دیمکدر یقال رمح ازأنی ویزأنی ای یزنی (الزبن) غبن وزننده اوته قاقق
دفع معناسـنه دریقـال زبنه زبنـا من البـاب الثـانی اذادفعه ویمشی هنوز اغاجنده ایکن مثلا براوچلك یاخود
ایکی وزیاده اوچلك یمش مقابلی صاتمق معناسنه دریقـال زبن الثمر اذاباعه علی شجره بتمر کیلا وزبن شول خانه یه
دینورکه بیوت سائره دن آلارغه ده اوله کویا که مدفوعدر یقـال بیت زبن ای متنح عن البیوت (الزبن) زاینك
کسریله کرکلو وحاجت معناسنه دریقـال اخذزبنه من المـال ای حاجته (الزبن) فتحتینله شول بزه دینورکه
اوطه نك یاخود چادرك بجیی اوزره اوله حجله دیدکلری سراپردهٔ زفاف کبی وناحیه معناسنه در یقال قعدفی زبن
ای فی ناحیة (الزبن) عتل وزننده شدیدالدفع انسـان وحیوانه دینوریقـال رجـل و بعیرزبن ای شدیدالدفع
(الزبون) صبور وزننده دائمـا سودنی صـاغانی تپه ایله دفع ایدن ناقه یه دینوریقـال ناقة زبون ای دفوع وحرب
زبون شول جنکه واوغراشه اطلاق اولنورکه بغایت وفرت وازدحام اوزره اولمغله عسکربری برینی بری اوته دفع
ایدراوله یقال حرب زبون اذا کانت یدفع بعض الجیش بعضا کثرة ❊ مترجم حقیردیرکه اهل ادبك خطاب زبون
تعبیرلریدرکه بومعنادندرکه مطلقاخطاب شانندن اولان کسه یه برصیغهٔ مخـاطبه ایله خطابدن عبارتدرکه
میدانه خطـاب ایلـك تعبیراولنور صیغه خاص ومخـاطب عامدرمثلا اشبو ❊ فی عسکرحین تلقـاه وفی حشم
مصراعنده واقع خطاب کبی کذلك لسانمزده پك ضعیف وناتوانه زبون تعبیری دخی بوندن مأخوذدرکویا که
کمال ضعفندن ناشی رغبتدن مدفوع اولور انتهی وزبون شاشقین وغبی ونادان آدمه دینورو بومولددر یقـال
رجـل زبون ای غبی خریف وشول قیویه دینورکه کازنده صوچکن کسه نك طوره جق طـاشی کیروجه اوله
(الزبنة) حزقة وزننده ناقه نك ایاغنه اطلاق اولنورسود صغانی انکله دفع ایلدیکیچون یقال زبنه بزبنتیهـا
ای برجلیهـا (المزابنة) مفاعله وزننده مدافعه معناسـنه‌در یقـال زابنه اذادافعه واغاجنده اولان تازه خرمایی
برآدمه برمقدار خرمایه مقـابل بیع ایلمك معناسـنه دریقـال نهی عن المزابنة وهی بیع الرطب فی رؤس النخل بالتمر
وبوندن نهی صـادراولدی زیرا غبن وجهـالتی متضمن اولمغله مخاصمـه ومدافعه یه مؤدی اولورواما مالك
عندنده بیع مزابنه مطلقـا کیلی یاعددی یاخود وزنی نامعلوم اولان نسـنه یی اورانلمدن شوقدرمکیل یاشوقدر
معدودیاموزون نسـنه یه صـاتمقدن عبـارتدرمثلا کیلسز برکومه حنطه یی اون کیله حنطه یه صاتمق کبی یاخود
معلوم اولان نسنه یی ینه جنسندن مجهول اولان نسـنه یه صاتمقدن عبـارتدرمثلااون کیل بغدایی برآدمك کیلی
نامعلوم برکومه بغداینه صاتمق کبی یاخود مجهولی ینه جنسـندن اولان مجهوله صـاتمقدن عبارتدر وعندالبعض
مزابنه بیع مغابنه دن عبارتدرکه غبن جائزاولمیان جنسده بری برینی الداتمق وحیله اولان پازارلقدر جمله سنده
دفع معناسندن مأخوذدر (الزابنة) بعض دره لرده اولان شول تپه یه و بایره دینورکه دره نك اوکنه کلمکله آندن
برسمته مندفع ومنحرف اولنور (الزبنیة) زانك کسریله هبریه وزننده انس وجن طائفه سنك متمرد اولانه دینور
یقـال هوزبنیة ای متمرد من الجن اوالانس ویاوز وشدید شخصه دینور وضابط وسرهنك مقوله سنه دینور

شرطی معناسنه حالا سکبان باشی و بوستانجی باشی وعسس باشی وتفنکجی باشی وسائرلری کبی جمعی زبانیه کلور علی قول مفردی زبنیّ درزایك کسری و یانك تشدیدیله زبانیهٔ ملائکه بومعنادندر اهل جهنمی جهنمه دفع ایتدکلری ایچون (الزّبین) سکین وزننده پك سرعتله بول وغائطی دفع ایدن کسه یه دینور یاخود زوراکی صقنوب حبس ایدراولان کسه یه دینور یقال رجل زبّین ای مدافع الاخبثین اوممسکهما علی کره (الزبانیان) تثنیه بنیه سیله که زبانی مفردیدر حباری وزننده عقربك قویرغنده اولان چتاله دینورکه آنکله اوغ ایدر یقال ضربت العقرب بزباناها وهی قرناها وزبانی منازل قمردن برمنزل اسمیدرکه عقرب صورتنك قویرغنده واقع ایکی پارلاق کوکبدن عبارتدر قویرق اعتباریله مفرد اطلاق ایلدیلر (الزّبونة) زایك فتحی وضمی و بانك تشدیدیله بیونه اطلاق اولنور عنق معناسنه (بنوزبینه) سفینه وزننده برجماعتدر نسبتنده زبانی دینور تخفیفله غیرقیاس اوزره زیرا قیاس اولان زبنی دیمکدر وابوالزبان الزبانی که سحاب وزننده در محدثدر وزبان بن مرّه ازد قبیله سی رجالندندر وزبان ابن امرء القیس در (زبّان) شداد وزننده ابو عمرو بن العلاء المازنی النحوی اللغوی لقبیدر وزبان بن قائد ومحمد بن زبّان بن حبیب واحمد بن سلیمان بن زبّان روات‌دندر (الانزبان) انفعال وزننده الارغه اولمق معناسنه در یقال ازبنوا اذا تنحوّا (الزبن) کتف وزننده شدید الدفع شخصه دینور زبران) فتحاتله زبرماده سنده ذکر اولندی که برقریه در (الزجنة) تمره وزننده برسوزه دینور تقول ماسمعت له زجنة ای کلمة ونبسة (الزحن) زایك فتحی وحاء مهمله‌نك سکونیله کیجکمك معناسنه در یقال زحن الرجل زحنا من الباب الثالث اذا ابطأ و برکسه یی یرندن ایروب برطرف ایلمك معناسنه در یقال زحن فلانا عن المکان اذا ازاله (التزحّن) تفعل وزننده بودخی اکلنوب کیجکمك معناسنه در یقال تزحّن الرجل اذا ابطأ و برنسنه یی خوشلنمیه‌رق زوراکی ایشلمك معناسنه در یقال تزحّن الشراب وعلیه اذا تکاره علیه بلاشهوة (الزحسنة) زجه وزننده شدید آسی یه دینور تقول یومنا هذا زحنة ای حرّ شدید و بارخانه لریله وجملهٔ خدم وحشملریله کاربانه دینور یقال جاءت زحنة عظیمة وهی القافلة بثقلها وتباعها (الزحنة) غرفه وزننده درهٔ نك بورغاج برینه دینور وزحنة بن عبدالله شول کسه در که مرج الرهط وقعه سنده ضحاك بن قیسی قتل ایلدی (الزحنة) همزه وزننده بودور عورته دینورکه نته‌که مذکرنده زحن دینور صرد وزننده (الزیحنة) زایك وحانك ونون مشدده‌نك فتحیله سیفنه وزننده مصلحت کورمکده آغر حرکت ایدوب اویالنور واظهار کسل ایدر اولان آدمه دینور یقال هو زیحنة ای متباطئ عندحاجة تطلب الیه زرّین) زایك فتحی وراء مشدده‌نك کسریله محدّث‌دن احمد الرملیّ لقبیدر وعبدالله بن زرّین الدوینی ابولقمه‌نك شیخیدر ❋ واشبو زرّین کلمه سی فارسیدن معربدر آلتوندن دوزلمش نسنه یه دینور زر آلتونه دینور ویاء نسبت ونون تاکید نسبت ایچوندر (المزرئنة) مطمئنه وزننده بارده معناسنه در یقال غداة مزرئنة ای باردة (الزرجون) قحطبله حلزون وزننده شرابه دینور خمر معناسنه واوزم اصمه سنه وتکاکنه دینور کرم معناسنه علی قول چبوغنه دینور و بردرلو قرمزی بویه اسمیدرکه سلوکن دیدکلری بویه اوله جقدر ❋ مترجم حقیر دیرکه معربادر بوزرکون فارسی معربی اولق اوزره مرسومدرکه آلتون رنکلی دیمکدر وغریبدرکه مؤلف زرج ماده سنده ثبت وجوهری یی توهیم ایلمشیکن کندیلری دخی بو ماده رسم ایلدی (الزرجنة) دحرجه وزننده شرکاء بری بریله حصه لشوب چیقشمق معناسنه در یقال زرجنوا اذا تخارجوا و برآدمی الدادوب دلك وفندایلمك معناسنه در یقال زرجنه اذاخبه وخدعه (الزرفین) زایك ضمی وکسریله قپو حلقه سنه دینورکه قپونك چرچوپه سنه قاقوب انکله قپویی قپارلر واکا کلید بکررلر وحالا انکله قپودق ایدرلر علی قول عامدر یعنی مطلقا قپو حلقه سنه ورزه یه وصندق وسپت مقوله سنك اول رسمه حلقه لرینه دینور و بومعربدر یعنی فارسیدن معربدرکه فارسیده ضمیله زرفین وزفرین دیرلر (الزرفنة) دحرجه وزننده محبوبه زلفنی حلقه حلقه ایلمك معناسنه در یقال زرفنت صدغیه اذا جعلتهما کالزرفین (الزطی) عربیّ وزننده عبدالله بن محمد بن الفرج الزطی المکی المحدث‌دن شارحك بیاننه کوره زطن برقریه در (ابوزعنه) حمزه وزننده عامر بن کعب یاخود عبدالله بن عمرو کنیه سیدرکه اصحاب بدردندر وشاعردر (الزاغونی) غین معجمه ایله علیّ بن عبیدالله الزاغونی درکه حنبلیّ المذهب محدثدر وزاغون بغداد قضاسنده برقریه در ومحمد بن عبدالعزیز الزغبنی که جوینی وزننده در فقهادن احکام القضاة نام کتابك مؤلفیدر (الزفن) دفن وزننده رقص ایلمك معناسنه در یقال زفن الغلام زفنا من الباب الثانی اذا رقص الزفن) زایك کسریله سواحلده دریانك حرّ ورطوبتندن توقی ایچون سطوح بیوت اوزره یاپوب ایچنده آرام

ايلدكلرى سايبان وتلوار وصلاج مقوله سنه دينور يقال رايته يقعد فى زفن وهى ظلة يتخذونها فوق سطوحهم
تقيهم من حر البحر ونداه و بدو يلرك وقرويلرك چيت تعبير ايلدكلرى نسنه يه دينوركه خرماچبوقلرينى برى
برينه يناشدروب قنب ايله برى برينه بند ايلمكله حصيرطرزنده اولور خيمه نشينلرا كثرى سكود وسائر اغاج
چبوقلرندن ايدرلر چادرك برطرفنه پرده كبى چويروب آكسه سنى كيلار وخزينه ايدرلر (الزفون) زبون وزننده
ومراد فيدركه تپه كن ناقه يه دينور على قول اغسق اولانه دينوركه رقص معناسندن اولور يقال ناقة زفون
اى زبون اوعرجاء (الزيزفون) حيزبون وزننده روند وچاپك ناقه يه دينور يقال ناقة زيزفون اى سريعة
(الزيفن) حضجر وزننده و (الزيفن) سفن وزننده طويل وشديد آدمه دينور (زيفن) حيدر وزننده
وزوفن) جوهر وزننده اسامندندر (الزافنة) صاحبه وزننده اغسق ناقه يه دينور يقال ناقة زافنة اى عرجاء
وزوجنى هر وجهله جاعه اغناء واستيفا ايتديرن خاتونه دينور يقال امرأة زافنة اى تكفى زوجها مؤنة الجماع
(الزقن) زايك فتحى وقافك سكونيله يوك كوترمك معناسنه در يقال زقن الحمل زقنا من الباب الاول اذا حمله (الازقان)
همزه نك كسريله برآدمه برنسنه يى يوكلتمكده اعانت ايلمك معناسنه در يقال ازقنه اذا اعانه على الحمل (الزكن)
فتحتينله اكلبوب بيلمك معناسنه در يقال زكنه زكنا من الباب الرابع اذا علمه وفهمه وفراستله ظن وكمان ايلمك
معناسنه در يقال زكنه اذاتفرسه وظنه بعضلر ديديكه زكن يقين وتحقيق منزله سنده اولان ظن صادقه دينور
وعند البعض طرف ظنه اطلاق اولنور كه تمام ظن اولميوب اندن برطرف و بر كوشه جكدن عبارتدر كه خيالمق
تعبير اولنور فيقال زكنه اى ظنه يقينا اوهوطرف من الظن (الازكان) همزه نك كسريله بودخى اكليوب بيلمك
معناسنه در يقال ازكنه اذا علمه وفهمه وا كلادوب بيلدرمك معناسنه در يقال ازكنه الشئ اذا اعلمه وافهمه
وظن وكمان ايلديكى نسنه ده مصيب اولمق معناسنه در يقال ازكن الشئ اذاظن فيه فاصاب (الزكانة) كرامه
وزننده و (الزكانية) رفاهيه وزننده معناى اخيردن اسملردر فراست صائبه وظن صادق معناسنه در
(المزاكنة) مفاعله وزننده مقاربه معناسنه در يقال هذا جبش يزاكن الفا اى يقاربه و يقال بنوفلان يزاكنون
بنى فلان اى يدانونهم ويثافنونهم (الزكن) صرد وزننده قوت حافظه صاحبى آدمه دينور كه ايشتديكنى حفظ
وضبط ايدر يقال هوزكن اى حافظ ضابط (التزكين) تفعيل وزننده دروندن بركسنه حقنده قارشق شبهه
وظن وكمان ايلمك معناسنه در يقال زكن عليه اذاشبه ولبس وظن (زاكان) عربدن برقبيله دركه قزوين
شهرنده ساكن اولورلر (الزمن) فتحتينله و (الزمان) سحاب وزننده عصر ودهر معناسنه دركه وقتك قليل
وكثيرنه اطلاق اولنور اسملردر جمعى ازمان وازمنه وازمن كلور افلس كبى مصغرنده زمين دينور ومنه يقال
لقيته ذات الزمين يريد به تراخى الوقت يعنى چوقدن اكا برسهلجه وقتده بولشدم ايدى ديمكدر ❊ شارح ديركه
مؤلفك واسمان قولى عطف تفسيردر وزمن زماندن مخففدر و برسنه درت زماندن عبارتدر اول ربيعدركه
عرب اكا ربيع وسائرناس خريف ديرلر كه كوز فصليدر پس عربلرك ربيعى كوز فصلى اولور شمسك ميزان برجنه
حلولى وقتدن معتبردر ثانى شتاء موسميدر كه شمسك جدى برجنه حلولندن معتبردر ثالث صيف فصليدركه
عندالناس ربيعدر شمسك رأس حمله حلولندن معتبردر رابع قيظدركه عندالناس صيف دينور شمسك رأس
سرطانه حلولندن معتبردر (المزامنة) مفاعله وزننده زمان قواليه معامله ايلمك معناسنه دركه مثلا برمدت
خدمته بارشمقدن عبارتدر يقال عامله مزامنة مثل مشاهرة مشاهرة (الزمانة) سلامه وزننده عشق ومحبت
معناسنه اسمدر ممتد اولديغيچون اطلاق اولندى يقال به زمانة اى حب و آفت وعاهه معناسنه در ❊ شارحك
بيانه كوره ذى روح قسمنه عارض اولان كوترملك آفتندن عبارتدر امتداد معناسندندر (الزمن) فتحتينله
والزمنة) غرفه وزننده و (الزمانة) سلامه وزننده ذكراولنان آفته اوغرامق يعنى كوترم اولمق معناسنه در
يقال زمن الرجل زمنا وزمنة وزمانة من الباب الرابع اذا اصابته الزمانة (الزمن) كتف وزننده و (الزمين)
امير وزننده كوترم كسه يه دينور جمعلرى زمنون وزمنى كلور مرضى كبى (الزمنة) فتحاتله زمان معناسنه در
تقول مالقيته مذ زمنة اى زمان (الازمان) همزه نك كسريله برنسنه اوزره زمان چكمك معناسنه دركه كهنه
وقديم اولمقدن عبارتدر يقال ازمن الشئ اذا اتى عليه الزمان (زمان) زايك كسرى وميمك تشديديله فند الزمانى
ديدكلرى شاعرك جدى اسميدركه برقبيله پدريدر وفند مزبورك اسمى سهل بن شيبان بن ربيعة بن
زمان بن مالك بن صعب بن على بن بكر بن وائل در وجوهرى زمان بن تيم الله بن ثعلبه در ديمسى سهودر
وتابعيندن عبدالله بن معبد واسمعيل بن عباد ومحمد بن يحيى بن فياض المحدثون الزمانيون آنلردندر (زمانه) سحانه

وزننده اسمادندر و ثیربن المنذربن حبك بن زمانه واحمد بن ابراهیم بن زمانه محدثلردر (الزّن) زانك فتحی ونونك
تشدیدیله برآدمك کوده سنك سکیری قوریمق معناسنه‌در یقال زنّ عصبه زنّا من الباب الاول اذا یبس وبرآدمه
برنسنه ایله کمان ایلمك معناسنددر کرك خیر ایله وکرك شر ایله اولسون یقال زنّ فلان بخیرا وشرّ اذاظنه به (الازنان
همزه نك کسریله بودخی برآدمه کمان ایلمك معنـــاسنه دریقـــال ازنّه به اذاظنه و برآدمی برنسـنه ایله متهم قلمق
معناسنه‌در تقول ازننته بکذا ای اتهمته به (الزّن) فتحتینله پك طاره جق یرده واقع آزجه صویه دینور علی قول
شول قیو واشمه مقوله سنه دینور که صویی وارمیدر یوقمیدر معلوم اولمیه و بومفرد وجمع وصف اولور یقـــال ماء
ومیاه زنن ای قلیل ضیق اوظنون لایدری افیه ماء املا (المزنّ) زانك کسریله ماش دیدکلری غله‌یه یاخود جوداره
دینور دوسر معناسنه (التزنین) تفعیل وزننده دائما زنّن دیدکاری غله اکل ایلمك معناسنددر یقال زنّن الرجل
اذادام اکل الزّن (زنین) زبیر وزننده ابن کعبدر که بر بطندر ومحمودبن زنین برمعروف کمسه‌در (الزنة) زانك کسریله
یغمور ایله صوار یلان بغد ای مقابلی اولان بغدایه دینور که آقارصو ایله صوا یلان اولور یقـــال حنطة زنّنای
حلاف العذی (الزنانی) قصر ایله زانا وزننده دوه قسمنك بوتلرندن سموك کبی آقان طوری صویه دینور (الزناء
سحاب وزننده و (الزناء) تخفیف ومد ایله قصه کولکه‌یه دینور یقال ظل زنان وزناء ای قصیر (الزناني) سحابی
وزننده کندی نفسندن غیریه همّ وکفایتی اولمیان آدمه دینور که همان همتی کندی نفسنه منحصر اوله یقـــال
رجل زنانی ای یکفی نفسه لاغیر (ابو زنّه) زانك کسریله میمون دیدکاری جانورك کنیه سیدر (زندنه) زانك ودالك
فتحیله بخاری قضاسنده برقریه‌در محدثیندن محمدبن احمد بن غارم اورادندر یاخود زنده منسوبدر زندنه‌یه دکلدر
وزندینه اوراده برقریه‌در وابوحامد احمدبن موسی ومحمدبن سعید المحدثان ومحمدبن محمد که مقرئ ماوراء النهردر
اورادندر (الزون) زانك ضمیله بته دینور صنم معناسنه ومطلقا مشرکلرك پرستش ایلدکاری نسنه‌یه دینور کنش
ونار وکاو وسائر نسنه‌لرکبی وبودور آدمه دینور زانك فتحیله ده لغتدر وبتخانه‌یه دینور یقـــال دخلوا فی الزون ای
بیت الاصنام (الزوّن) خدب وزننده بودور کشی‌یه دینور مؤنثی زوّنه‌در (الزوان) زانك حرکات ثلاثیله زوان
معنـــاسنه‌درکه ذکر اولـــندی (الزونة) زانك ضمیله زیب وزینت معنـــاسنددر وعاقله ورشیده خاتونه دینور
(الزان) حال وزننده بیقمغه دینور یقال اخذه الزان ای البشم بوراده نونله نشم نسخه‌سی غلطدر (زوین) زبیر
وزننده اسمادندر هبة الله بن زوین فقیه اسکندرانیدر (الزینة) زانك کسریله و (الزیان) کتاب وزننده بزه نوب
طونانه جق نسنه‌یه دینور پیرایه معناسنه یقال اخذ زینته وزیانه وهی مایتزیّن به وزینه بر وآدی اسمیدر وحسن
بن علی الحفار نام محدثك جدی اسمیدر کذلك محمد بن حسین الاصفهانی نام محدثك جدی اسمیدر (یوم الزینة
بیرام کونیدر یاخود مصرده یوم کسر الخلیج اسمیدر نهر نیل اون التی ذراعه بالغ اولدقده وسط مصرده واقع خلیج
کسر اولنمغله اول کون بیرام کبی ناس دوزنوب قوشنوب اظهار سرور وصفا ایدرلر (دار الزینه) یمنده عدن قربنده
برموضعدر وزینة بنت النعمان تحدیث ایلمشدر (الزین) عین وزننده بزکه دینور جمعی ازیان در ومصدر اولور
بزه‌مك معناسنددر یقـــال زانه یزینه زینا ضد شانه وزین بن شعیب المغافری محدثدر وحافظ ابوعبدالله بن واصل
بن عبدالشکور بن زین الزینی وپدری محدثلردر وسنقر الزینی محدث معروفدر که آنك صحابیدن روایتی اولدی
(الازانة) اقامه وزننده و (الازیان) اصلی اوزره و (التزیین) تفعیل وزننده بزه‌مك وطوناتمق معناسنه یقـــال
ازانه وازینه وزیّنه اذاجعله مزیّنـــا وازیان بزنمك وطوناتمق معنـــاسنددر یقـــال ازین الرجل بمعنی تزیّن (التزیّن
تفعل وزننده و (الازدیان) افتعال وزننده بزنمك معناسنه‌در یقال زینه فتزیّن وازدان ویقال ازّین بکسر الهمزة
وفتح الزای والیـــاء المشددتین بونك اصلی تزیّن ایدی تاء ساکن قلنوب زایه ادغام واولنه همزه ادخال اولـــندی
(الازیینان) احمیرار وزننده و (الازینان) احمرار وزننده کرکی کبی دوزنوب قوشنمق معنالرینه‌در یقال ازیان الرجل
وازین مبـــالغة (زیّان) شداد وزننده اسمادندر منصور بن نجم بن زیان محدثدر (الزانة) حاله وزننده تخمه وامتلاء
معناسنه‌در یقال اخذته الزانة ای التخمة (الزیان) سحاب وزننده خوب منظر اولان شیئه دینور یقـــال قمر زیان
ای حسن (الزاین) صاحب وزننده دائما زیب وآراینلو اولان محبوبه‌یه دینور صفـــات خاصه قبیلندندر یقال
امرأة زاین ای متزیّنة زینت ظاهره نسوان اوضاعندن اولمغله صفت مخصوصه قلنمشدر ✻ فصـــــــل السین
المهملة ✻ (سبن) فتحتینله بغداد ایالتنده برقصبه‌در ثیاب سبنیه اورایه منسوبدر واول برچشید سیاه چاردر که نسوان
قوللنور لیث لغوی ثیاب من کتان بیض عبارتیله تفسیر ایلمکله سهو ایلدی وابو برده دیدیکه ثیاب سبنیه دیدکاری
ثیاب قسیه‌در که حریردن منسوج اوا وب وآنده جابجا ترنج صورتلری منقوشدر ابوجعفر واحمد بن اسمعیل

السبنيان محدثلردر (الاسبان) همزه نك كسريله دائما ثوب سبنى كيمك معناسنه دريقال اسبن الرجل اذا دام
على لبس السبنية (سبنه) سيفنه وزننده وآنده لغتدر كما سيذكر (الاسبان) همزهٔ مفتوحه ايله نسوانك انجه و نازك
اولان باش اورتولرينه دينور سبن مفرديدر فتحتينله (الاستن) و (الاستان) همزه لرك فتحيله چوريمش آغاج كوكلرينه
دينور مفردى استنه در واستن شول كوم وطوپ اغاجلغه دينوركه كيرودن بقسان آدم اشخاص ناس طوره يورقياس
ايدرلر (الاستان) همزه نك كسريله سنهٔ جديده يه داخل اولمق معناسنه دريقال استن الرجل اذا دخل فى السنة
و بو اسنت ماده سندن مقلوبدر (الاستان) همزهٔ مضمومه ايله بغداد قضاسنده درت قضادر برى اعلى العال برى
اعلى برى برى اوسط برى اسفل درهبة الله بن عبد الصمد الاستانى المحدث آنلرك برندندر (السجن) سينك فتحى وجيمك
سكونيله حبس ايلمك معناسنه در يقال سجنه سجنا من الباب الاول اذا حبسه ودرونده غم واندوهى اظهار ايليوب
كتم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سجن الهم اذا لم يبثه (السجن) سينك كسريله زندانه دينور يقال رأيته
فى السجن اى المحبس (السجان) شداد وزننده زندانجى يه دينور (السجين) امير وزننده محبوس آدمه دينور جمعى
سجناء كلور كرماء وزننده وسجنى كلور سكرى وزننده مؤنثى كذلك سجين درو سجينه ومسجونه در جمعى سجنى
كلور سكرى وزننده وسجائن كلور (السجين) سكين وزننده دائم اولان شيئه اطلاق اولنور يقال شئ سجين اى دائم
وسخت وشديد اولان نسنه يه اطلاق اولنور يقال ضرب سجين اى شديد و بر موضع اسميدر كه فجارك كتابى يعنى دفتر
اعمالى آنده موضوعدر و جهنمده بر وادى اسميدر اعاذنا الله منها وعند البعض ارض سابعه ده بر حجر اسميدر
جمله سى سجن وحبس معناسندندر وسجين آشكاره معناسنه در يقال جاء سجينا اى علانية ودينك يورهسنه چقور
قازلمش خرما اغاجنه دينور سلتين كبى (التسجين) تفعيل وزننده برنسنه يى كركى كبى يارمق معناسنه در يقال سجنه اذا
شققه وخرما اغاجنك دينك چوره سنى چقورلو ايلمك معناسنه در يقال سجن النخل اذا جعلها سلتينا (السحنة) و (السحناء
سينلرك فتحى وحارك سكونيله وفتحاتله بشرهٔ بدنك تروتازه لكنه و برك سمن كبى ملايمتنه ونازكلكنه دينور يقال
انجبنى سحنة بشرته وسحناؤه اى لينه ونعمته وهيئت واسلوب معناسنه دركه تركى قديمده قيلق تعبير اولنور
يقال هو حسن السحنة والسحناء اى الهيئة ورنك ولون معناسنه در يقال ما احسن سحنته وسحناءه اى لونه
(المسحن) مجلس وزننده منظرى خوش و يا پوسى وهيئت وصورتى كوزل آته دينور يقال جاء الفرس مسحنا اى حسن
الحال مؤنثى مسحنه در (التسحن) تفعل وزننده برنسنه نك هيئت واسلوبنه دقت ايلمك معناسنه در يقال
تسحن المال اذا نظر الى سحنائه (المساحنة) مفاعله وزننده تسحن معناسنه در يقال ساحن المال بمعنى تسحنه
وملاقات معناسنه در يقال ساحنه اذا لاقاه و بركسه ايله حسن معاشرت وزندگانى ايلمك معناسنه در يقال ساحنه
اذا خالطه وعاشره بوجه حسن (المسحنة) مكنسه وزننده عطارلرك دارو ازه جك سماق طاشلرينه دينور
صلايه معناسنه وطاش قيره جق كلنكه دينور (السحن) سينك فتحيله اغاجى يومشتق ايچون ال ايله اوغمق معناسنه در
يقال سحن الخشبة سحنا من الباب الثالث اذا دلكها حتى تلين وطاش قيرمق معناسنه در يقال سحن الحجر
اذا كسره وسحن پك جمعيتلو كونه دينور يقال يوم سحن اى يوم جمع كثير (السحن) سينك كسريله كنف
و حمايه و پناه معناسنه در يقال هو فى سحنه اى كنفه (سحنه) تمره وزننده همدان قربنده بر قريه در (المساحن
ميمك فتحيله التون وكومش حجرلرينه دينوركه معدندن چيقان جوهر اوفلزاتدن عبارتدر * شارح ديركه كرچه
نسخه لرده حجارة الذهب والفضه عبارتيله مرسوم اولوب لكن صواب اولان حجارة تدق بها حجارة الذهب
والفضة اولمقدر مفردى مسحنه در مكنسه وزننده ومساحن يوفقه يلكى طاشلرينه دينوركه قلج وبچاق
تيمورلرى بيلنور (السخن) سينك ضمى وخاى معجمه نك سكونيله اسى نسنه يه دينور يقال ماء سخن اى حار پس
سخن وصف اولور (السخونة) و (السخنة) و (السخن) سينلرك ضميله و (السخانة) كرامه وزننده و (السخن
فتحتينله برنسنه اسى وقيزغين اولمق معناسنه در يقال سخن الشئ وسخن وسخن سخونة وسخنة وسخنا وسخانة
وسخنا من الباب الاول والخامس والرابع اذا كان حارا (الاسخان) همزه نك كسريله برنسنه يى قيزدرمق
معناسنه در يقال اسخنه اذا احره واسخان عين اغلاتمقدن كنايه در يقال اسخن الله عينه و بعينه اى ابكاه
بوندن مراد حزن واندوهله دعادر زيرا حزن واندوهدن نبع ايدن كوزياشى حاراولورته كه سروردن نشئت ايدن
ياش بارد اولور انكچون سرور ايله دعاده اقر الله عينه ديرلر بينلرنده علاقه ملازمه در پس بركسه مسرور اولسه
قريرالعين وغمناك اولسه سخين العين اطلاق اولنور (التسخين) تفعيل وزننده بودخى اسخق وقيزدرمق
معناسنه در يقال سخنه بمعنى اسخنه (السخين) امير وزننده و (السخين) سكين وزننده و (المسخن

معظم وزننده و(السخاخين) سبنك ضميله فعاعيل وزننده كه بوندن غيرى يوقدر اصمش نسنه يه دينور يقال
ماء سخين وسخين ومسخن وسخاخين اى حارّ ويقال هوسخين العين ضدّ قرير العين كما ذكر وضرب سخين
شول شديد ومولم ضربه اطلاق اولنور كه طوقنديغى يرى آتش كبى قزغين ايدر يقال ضرب سخين اى مولم حارّ
(الساخن) صاحب وزننده و(السخنان) سلمان وزننده وفتحاتله جائزدر و(السخن) سنبك ضميله و(السخنان
عثمان وزننده اسى كونه وصف اولنور يقال يوم ساخن وسخنان وسخن وسخنان اى حارّ ويقال ليلة ساخنة وسخنانة
وسخنة وسخنانة اى حارّة (السخنة) سبنك حركات ثلاثى وخانك سكونيله وفتحاتله و(السخن) سبنك فتحيله
و(السخونة) سبنك ضميله حمى ياخود قيزدرمه عارضه سنه دينور يقال تجد فى نفسك سخنة وسخنا وسخونة اى حمى
اوحرّا (السخنة) غرفه وزننده اسمدر قيزغناغه دينور وسخنة العين حزن وغمدن كنايه دركه قرّة العين مقابليدر
يقال هذه سخنة لعينه نقيض قرّتها (السخن) فتحتينله و(السخون) قعود وزننده و(السخنة) غرفه وزننده
كوز سخين اولمق معناسنه دركه صاحبى غمكين اولمقدن كنايه در يقال سخنت عينه سخنا وسخونا وسخنة من الباب
الرابع نقيض قرّت (السخون) صبور وزننده قزدرلمش چوربايه دينور يقال مرق سخون اذا كان يسخن
(السخينة) سفينه وزننده بولامج تعبير اولنان طعامه دينور كه اوندن ياپيلور وسخينه قريش قبيله سنك لقبيدر
بولامجى چوق پشوردكلرندن ناشى وسائر عربلر آنلرى بوجهتدن تعييب ايدرلر ايدى (المسخنة) مكنسه وزننده
كشكول طرزنده اولان چوملكه دينور كه آنده طعام اصيديلور (التساخين) تماثيل وزننده قزغانلره دينور مراجل
معناسنه وجزمه لره دينور خفاف معناسنه وطيلسان طرزنده بركونه باش اورتولرينه دينور كه سلفده علماء وموابذه
شال كبى باشلرينه بورنورلر ايدى وبونك مفردى يوقدر على قول مفردى تسخن وتسخان در (السخاخين
سلاطين وزننده اكينجيلرك بيل تعبير ايتدكلرى آلتلره دينور مفردى سخين در سكين وزننده جوهرينك توهمى كبى
اميروزننده دكلدر وقصاب بچاقلرينه دينور ياخود عامّ ومطلقدر وسخين سكين وزننده آتش كوركنك
ال ياپشه جق صاپنه دينور (سخينة) جهينه وزننده عرض ايله تدمر بيننده بربلده در عامه سخنه ديرلر (الاسخنة
همزه نك كسريله ابرده نك مقابليدر وابرده برعلتدر كه برودت ورطوبتدن انسانك جوفنه عارض اولور اسخنه
حرارت ويبوستدن عارض علتدر كه حمّا انواعندندر (السدين) امير وزننده ايچ ياغنه دينور شحم معناسنه وقانه دينور
ويوكه وبياغى يه دينور وپرده يه دينور (السدان) سحاب وزننده و(السدن) جبل وزننده بونلرده پرده يه دينور
يقال ارخى السدين والسدان والسدن اى الستر (السدن) سبنك فتحيله و(السدانة) سلامه وزننده كعبهٔ معظمه يه
ياخود بتخانه يه خدمت ايلمك معناسنه در يقال سدن الرجل سدنا وسدانة من الباب الاول اذا خدم الكعبة او بيت
الصنم وپرده دارلق وقپوجيلق ايلمك معناسنه در يقال سدن الرجل اذا عمل الحجابة وسدن لباسى اشاغى
صاليورمك معناسنه در يقال سدن ثوبه سدنا من الباب الثانى والاول اذا ارسله (السادن) كعبهٔ معظمه نك ياخود
بتخانه نك خادمنه دينور جمعى سدنه در فتحاتله (السارابان) رانك سكونيله راوئ اشعار متنبى اولان على بن ايوب بن
حسن الشيعى القمى جدّينك اسميدر ساربان لفظ فارسيدر دوه جى ديمكدر (السرجين) و(السرقين) سينلرك
كسريله فشقى يه دينور زبل معناسنه وبونلر سركين فارسى معربيدر كه سين مفتوحه ايله در (السوسن) جوهر
وزننده معروف چچك اسميدر برّى وبستانى اولور بستانى نوعى ايكى قسمدر برى ابيضدر كه آزاد اطلاق ايدرلر وديكرى
آسمانكون يعنى كوك اولور اكا ايرسا ديرلر استسقايه نافع ومواد غليظه يى ماطفدر وآزاد ديدكلرى لطيف ودماغه
عارض اولان علل بارده يه نافع ودماغده مجتمع اولان رياح غليظه يى محللدر وكوكى جلاء ومحلل وپيراغى ضماد
اسى صوباقش عضوه وهوام وحشرات خاصّة عقرب لسعنه مفيددر وسوسن كلمه سنك مفردى سوسنه در تركيده
تحريفله صوصام تعبير ايدرلر زنبق بونك آق نوعيدر ومفرداتده ايرسا كوك سوسنك كوكيله مفسردر كه خلق اكا
منكشه كوكى تعبير ايدرلر (سسنويه) عمرويه وزننده اساميدندر ابو القاسم محسن بن محمد بن المحسن بن سسنويه
محدثدر (سستان) دستان وزننده ايرانده ملوك بنى بويه نك نسبلرى رجالندندر (الاسطوانة) همزه نك وطانك ضميله
بناء ديركنه واياغنه دينور ساريه معناسنه وزنى افعواله در ياخود فعلوانه در وبواستون فارسى معربيدر ودابه
قسمنك اياغنه اطلاق اولنور وذكره اطلاق اولنور جمعى اساطين در ومنه اساطين مسطنة اى موطدة محكمة
(الاسطوان) افعوان وزننده اوزون بوينلو ياخود يوكسك ياپيلو اركك دوه يه دينور يقال جمل اسطوان
اى الطويل العنق او المرتفع واسطوان روم الكاسنده برسرحدّك اسميدر ❋ شارحك بيانه كوره شام سرحدى
اوله جقدر (الساطن) صاحب وزننده خبيث وبدكاره دينور يقال رجل ساطن اى خبيث (الاسطان) سحبان

و زننده سطل دیدکلری باقر قابه دینور نون لام بدلیدر یعنی اصلی اسطالدر واسطان ارمینیه دن خلاط قضاسنده
برقلعه آدیدر (السعن) سینك فتحیله چرویش یاغنسه دینور وصرف وخالص شرابه دینور ومنه یقال یوم سعن
مضافا ای ذوشراب صرف (السعن) سینك ضمیله شول طولومه دینور که اورته سندن کسوب طوربه شکلنده ایدرلر
وا کا نبیذ اصلادرلر وکاهجه قوغه کبی آنکله صو چکرلر وکاه اولور که نسوان اکا موق وایپلك مقوله سنی اشیالرینی
وضع ایدرلر جمعی سعنه کلور قرده وزننده (السعنة) تمره وزننده مبارك وقوتلو یاخود اوغورسزه دینور یقال
هو سعنة ای میمونة اومشؤمة و بر رجل اسمیدر وناچیز نسنه یه دینور یقال ماله سعنة ولامعنة ای شیء (ابن سعنة)
شعرادندر (السعنة) غرفه وزننده زفن معناسنه درکه سطوحلرده اتخاذ اولنان سایبانه دینور علی قول مطلقا
کولکه لکه دینور سایبان معناسنه صلاچ وخیمه وسائرلری کبی و بر رجل آدیدر وقوغه نك اغزنه اوزاتدقلری اغاجه
دینور اکر ایکی دانه اولور سه که صلیب شکلنده اولور عرقوتان دیرلر ودوه نك صارقق اولان اوسته وداغنه دینور
و زید بن سعنه بر یهودیدر ❋ شارح دیر که اصحابدن اولمشدر (الاسعان) همزه نك کسریله کولکه لك ایدنمك
معناسنه در یقال اسعن الرجل اذا اتخذ مظلة (السعانین) سینك فتحیله نصاری طائفه سنك بر بصقلیه لریدر که
فصح دیدکلری بیوك پصقلیه دن بر هفته مقدم اولور خاچلریله صحرایه خروج ایدرلر ❋ شارح دیر که سریانیدن
معربدر وشرط حضرت فاروقی اوزره ممنوعلردر (المسعن) معظم وزننده ایکی قطعه مشبندن دوزلمش قوغه یه
دینور (التسعن) تفعل وزننده دوه پك تاولنمق معناسنه در یقال تسعن الجمل اذا امتلأ سمنا (الاسغان) غین
معجمه ایله اسباب وزننده کمتر غدالره دینور مفردی سغن در سبب وزننده یقال یتعیشون بالاسغان ای الاغذیة
الردیئة (اسفراین) همزه نك ویای تحتیه نك کسریله خراسان الکاسنده بر بلده آدیدر (السفن) دفن وزننده
بر نسنه نك قبوغنی صویمق معناسنه در یقال سفن الشیء سفنا من الباب الثانی اذاقشره سفینه بوندن
مأخوذدر ویل یوزینی صیرمق معناسنه در یقال سفنت الریح وسفنت سفنا من الباب الاول والرابع اذاهبت
علی وجه الارض (السفینة) دفینه وزننده کمی یه دینور صویك یوزینی قشر ایلمکله اطلاق اولندی فعیله بمعنی
فاعله در جمعی سفاین وسفن کلور ضمتینله وسفین کلور امیر وزننده (السفان) شداد وزننده کمی یاپانه دینور
مرانقوز تعبیر اولنور (السفانة) کتابه وزننده مرانقوزلغه دینور (السفن) فتحتینله پك سرد دری یه دینور
کلر دریسی کبی ونسنه یونوب یومشده جق طبشه یاخود مطلقا نسنه یونه جق آلته دینور کسر کبی وشول
دورپو کبی سرد بالق یا کلر وتمساح دریسنه دینور که اوقلری یوندقدنصکره آنی سوروب ناهموار یرلرنی ویونوق
اثرلرینی کیدروب دوز ومصیقل ایدرلر (المسفن) منبر وزننده یوده جق نسنه یونه جق آلته دینور کسر کبی (السفون)
صبور وزننده یریوزینی صیروب سپورن یله دینور یقال ریح سفون اذا کان تقشر وجه الارض (السافنة) سفون
معناسنه در جمعی سوافن در (السافین) ارقه نك ایچ یوزنده براوزون طمردرکه یورك آصلدیغی طمرا کا متصلدر
(السفانة) شداده وزننده شهدانه انجویه دینور یقال یتلألؤ کالسفانة ای اللؤلؤة وحاتم طایی قزینك اسمیدر
(سیفنه) سینك کسری وفاء ونون مشدده نك فتحیله مصر دیارینه مخصوص برقوش آدیدر هر قنقی اغاجه قونسه
مجموع اوراقنی اکل ایدر وسیفنه محدثیندن ابراهیم بن حسین بن دیزیل الهمدانی لقبیدر قنقی محدثه تردد ایلسه
آنك محفوظ ومکتوبی اولان بالجمله احادیثی اخذ وکتب ایلمکله ملقب اولدی (سفان) شداد وزننده نصیبین ایله
جزیرهٔ ابن عمر بینینده بر ناحیه آدیدر ونجیب بن میمون الواسطی السفانی محدثدر (سفین) امیر وزننده مشرقده
بر موضع آدیدر (سفینه) دفینه وزننده نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یاخود ام سلمه جنابلرینك
کوله سی لقبیدر که اسمی مهران ایدی (سفیان) عثمان وزننده باء بابنده مذکوردر (الاسقان) قافله اکرام وزننده
قلیجه کرکی کبی جلا ویرمك معناسنه در یقال اسقن الرجل اذا تم جلاء سیفه (الاسقان) همزه نك فتحیله چلیمسز
انجه بوکورلره دینور خواصر ضامره معناسنه (السکون) قعود وزننده قرار وآرام ایلمك معناسنه در که ترکیده
دیکلمك تعبیر اولنور که بعد الحرکه اولور یقال سکن المتحرك سکونا من الباب الاول اذا قر و بر محلده مستقر اولمق
معناسنه مستعملدر یقال سکن داره اذا استوطنه ومسکین اولمق معناسنه در یقال سکن الرجل اذا صار
مسکینا (التسکین) تفعیل وزننده متحرك نسنه یی اپسم وساکن قلمق معناسنه در تقول سکنته اذا جعلته قارا
ودائما سکین دیدکلری جسته وروند حماره بنمك معناسنه در یقال سکن الرجل اذا دام علی رکوب السکین
وآتشده قارغی طوغرلتمق معناسنه در یقال سکن الصعدة اذا قومها بالنار (الاسکان) همزه نك کسریله برآدمی
بر محلده ساکن وبرقرار قلمق معناسنه در یقال اسکنه الدار اذا جعله ساکنا فیها وبرآدمی فقر وفاقه حرکتدن

آلیقومق معناسنه در یقال اسکنه الفقرای قلل حرکته علی قول مسکین بوندن مأخوذ در کاسبذ کر و برآدمی مسکین قلمق معناسنه در یقال اسکنه الله ای جعله مسکینا وصکره دن مسکین اولمق معناسنه در یقال ما کان مسکینا وانما اسکن (السکن) فتحتیله و (السکنی) بشری وزننده اسکاندن اسملردر تقول دبرلی فلانا سکنا وسکنی وسکن آتشه اطلاق اولنور ومدار سکون وآرام اولان نسنه یه دینور خانه واهل وعیال کبی یقال هو سکن له وهو مایسکن الیه وبر رجل آدیدر بعضا کافی اسکان اولنور وسکن رحمت وبرکت معناسنه مستعملدر یقال هو سکن لهم ای رحمة وبرکة (المسکن) مقعد ومجلس وزنلرنده اسم مکاندر خانه ومنزله دینور یقال هذا مسکنهم ای منزلهم ومسکن منزل وزننده کوفه ده برموضع آدیدر (السکن) سینک فتحی وکافک سکونیله برخانه ده ساکن اولان اشخاصه دینور که اسم جمعدر یاخود ساکنک جمعیدر یقال هم سکن الدار ای اهلها (المسکین) میمک کسریله وفتحیله اصلا برنسنه یه مالک اولمیان فقیره دینور علی قول کفایت مقداری نسنه سی اولمیانه دینور یقال رجل مسکین ویفتح میمه ای لا شیٔ له اوله مالایکفیه اویقال من اسکنه الفقر اذا قلل حرکته شارح دیر که مسکین میمک کسریله درونی اسدلغتنده میم مفتوحدر و بوسکوندن مأخوذدر تعیش ضمننده ناسه سکون واستیناسلری تصورینه مبنیدر یاخود اسکان فقردن مأخوذدر که تقلیل حرکه یعنی اعدام حرکه معناسنه در ومسکین ایله فقیر بینی فرق ایدرلر ٭ عندالبعض مؤلفک اول تعریفی اوزره در که فقیرک حالی مسکیندن احسندر وعندالاصمعی علی العکس درانتهی ومسکین ذلیل ومقهور معناسنه در یقال هو مسکین ای ذلیل وضعیف معناسنه در جمعی مساکین درومسکینون در مؤنثی کذلک مسکین ومسکینه در جمعی مسکینات در ٭ مؤلف فقر ماده سنده زیاده جه اشباع ایلمشدر (التسکن) تفعل وزننده و (التمسکن) تمنطق وزننده مسکین اولمق معناسنه در یقال تسکن الرجل وتمسکن اذا صار مسکینا (السکنة) فرحه وزننده بیونده باشک قرار ایلدیکی یره دینور که باشک کرسیسیدر وسکنه مسکن معناسنه در جمعی سکنات کلور مکنه ومکنات کبی ومنه الحدیث انه علیه السلام قال یوم الفتح ٭ استقروا علی سکناتکم فقد انقطعت الهجرة ٭ ای علی مساکنکم (المسکنة) مرحله وزننده اسمدر مسکینلکه دینور که فقر وذل وضعفدن عبارتدر (المسکن) محسن وزننده مسکنت صاحبنه دینور یقال اصبحوا مسکنین ای ذوی مسکنة (السکونة) عمومه وزننده مسکین اولمق معناسنه در یقال سکن الرجل وسکن سکونة من الباب الخامس والاول اذا صار مسکینا (السکین) و (السکینة) سینک کسری وکافک تشدیدیله معروفدر که بچاغه دینور فارسیده کارد دینور مذبوحی حرکتدن اسکان ایلدیکیچون اطلاق اولنمشدر سکین لفظی مذکر ومؤنث اولور (السکان) شداد وزننده و (السکاکینی) سینک فتحیله بچاقچی یه دینور یقال فلان سکان وسکاکینی ای صانع السکین ٭ شارح دیر که سکاکین سکینک جمعیدر ابن سیده دیدیکه بونسبت مولده در زیرا جمعه نسبت اولندقده قیاس اولان مفردینه رد اولنمقدر (السکینة) سفینه وزننده و (السکینة) سینک کسری وکافک تشدیدیله وقار وطمانینت وتمکین معناسنه در وقریٔ بهما قوله تعالی ٭ وقال لهم نبیهم ان آیة ملکه ان یأتیکم التابوت فیه سکینة من ربکم ٭ الایة ای فیه ماتسکنون به اذا اتاکم اوهی شیٔ کان له رأس کرأس الهر من زبرجد ویاقوت وجناحان یعنی بعضلر دیدیکه بوراده سکینه دن مراد برنسنه در که زبرجددن ویاقوتدن یدقدرته مصنوعدر کدی باشی کبی باشی وقنادلری وارایدی لجن صیحه ایلدکده اعدا اوزرینه فوز وظفر بولمغه دلیل اولمغله اضطراب درونلری آرام وسکونته محول اولورایدی (المسکینة) میمک کسریله مدینهٔ منوره نک اسمیدر ٭ شارح دیر که ظاهرا رحمت وبرکت معناسندندر (الاستکان) افتعال وزننده ذل وخضوع وتواضع قلمق معناسنه در یقال استکان الرجل اذا خضع وذل و بو مسکنتدن مأخوذ افتعالدر کافک فتحه سی اشباع اولنمشدر مؤلف بونکله کون یاخود کین ماده سندن استفعالدر قولنی رد ایلمشدر (السکین) زبیر وزننده برجماعتدر وجست ورونده حماره دینور یقال رأیته راکبا علی السکین ای الحمار الخفیف السریع بونک مؤنثی سکینه در وسکینه تسلیط الهیله نمرودک انفنه کیروب آزرده ایدن سیوری سنکک اسمیدر وبرصحابی آدیدر وحسین بن علی رضی الله عنهما حضرتلرینک دخترلری اسمیدر طرهٔ سکینیه اکا منسوبدر جبهه لرنده طره لری وار ایدی ٭ شارح دیر که سکینه جنابلرینک والده سی رباب بن امرء القیس ایدی کربلا وقعه سنده حاضره ایدی بعده مدینه یه کلوب حزن واندوهله آنده وفات ایلدی ونیجه محدثه خاتونلرک اسمیدر (سکینه) سینک فتحی وکاف مشدده نک کسریله اسمادندر علی بن الحسین بن سکینه ومبارک بن سکینه ومبارک بن احمد بن حسین بن سکینه ومبارک بن مبارک بن حسن بن حسین بن سکینه محدثلردر (ابوسکینه) سفینه وزننده زیاد بن مالکدر که محدث وفرددر (الساکن) طائف قربنده برقریه یاخود

بر وادی اسمیدر واحمد بن محمد بن ساكن الزنجانی ومحمد بن عبدالله بن ساكن البیكندی محدثلردر (سواكن) مكهٔ
مكرمه قربنده بركوزل جزیره اسمیدر جده ایله حبشه بیننده واقعدر (الاسكان) همزه نك فتحیله اقوات واغذیه
معناسنه مستعملدر مفردی سكن در فتحتینله (ساكن) وساكنه ومسكن مقعد وزننده و(مسكن) محسن وزننده
اسامیدندر (مسكین) بودخی اسمادندر مسكین الدارمی شاعر مجیددر ودرع بن یسكن كه ینصر وزننده در تابعیدر
سكن) سینك فتحیله یاخود زبیر وزننده در صحبتنده اختلاف اولندی * مؤلف عجیبدر كه سكان السفینه دن ذهول
ایلمشدركه رمان وزننده در كمینك دومنه دینور كمی یی اضطرابدن ساكن ایلدیكیچون (السلعنة) دحرجه وزننده
شدتله یلك معناسنه در یقال سلعن فی عدوه اذا عدا شدیدا (السلتین) سینك كسریله شول خرما آغاجنه دینوركه
صو واصل اولمامغله صویی جذب ایچون دیبنه چقور قازلمش اوله (سمعون) حلزون وزننده ابو القاسم احمد بن
عبد الودود بن علی بن سمعون الهلالی الاندلسی نام شاعرك پدرینك جدی اسمیدر (سمحون) حای مهمله ایله
صعفوق وزننده كه وزن نادردر ابو بكر الاندلسی الادیب النحوی پدرینك اسمیدر (السمانة) سلامه وزننده و (السمن
عنب وزننده سمورمك معناسنه در یقال سمن الرجل سمانة وسمنا من الباب الرابع اذا كثر لحمه وشحمه (السامن
والسمین) امیر وزننده سموز شخصه دینور سمینك جمعی سمان در سینك كسریله وسامن صافی یاغی چوق آدمه
دینور یقال هم سامنون ای كثیر وا السمن (المسمن) محسن وزننده خلقی ومادرزاد سموزه دینور یقال هو سامن
ای سمین خلقة (الاسمان) همزه نك كسریله خلقی سموز اولمق معناسنه در یقال اسمن الرجل اذا كان مسمنا وسموز
حیوانه مالك اولمق یاخود سموز حیوان اشترا ایلمك یاخود برآدمه سموز حیوان بخش ایلمك معناسنه در یقال اسمن
الرجل اذا ملك سمینا اواشتراه او وهبه وبرآدمك حیوانلری سمورمك معناسنه در یقال اسمن الرجل اذا سمنت
ماشیته وطعامه یاغ قاتمق ویاغ ایله پشورمك معناسنه در یقال اسمن الطعام اذا عمله بالسمن وبرآدمك یاغی چوق
اولمق معناسنه در یقال اسمن القوم اذا كثر سمنهم (التسمین) تفعیل وزننده سمورتمك معناسنه در یقال سمنه اذا
صیره سمینا وطعامی یاغله طبخ ایلمك معناسنه در یقال سمن الطعام اذا عمله بالسمن وصووغوتمق معناسنه د ریقال
سمنه اذا برده (المسمنة) مكرمه وزننده خلقی سموز خاتونه دینور یقال امرأة مسمنة ای سمینة خلقة (المسمنة) معظمه
وزننده ادویه ایله صكره دن سمورمش خاتونه دینور یقال امرأة مسمنة ای سمینة بالادویة (الاستسمان) بركسه دن
كندیسنه یاغ بخش اولنمغی استمك معناسنه د ر یقال استسمن الرجل اذا طلب ان یوهب له السمن وبرآدمی
سموز بولمق معناسنه در یاخود سموز عد ایلمك معناسنه در یقال استسمن فلانا اذا وجده سمینا اوعده سمینا
المسمنة) مبارك فتحیله سمورمكه باعث اولان نسنه یه دینور سموزلك اوتی كبی یقال طعام مسمنة ای یسمن (السمینة
سفینه وزننده اصلاطاش ومولوزاثری اولمیان صافی طپراقلو یره اطلاق اولنور یقال ارض سمینة ای تربة لاحجر فیها
السمن) سینك فتحیله كره یاغندن حاصل اولان یاغه دینور كه صافی یاغ تعبیر اولنور سمومك جمله سنه مقاوم وقروح
خبیثه دن وسحجی منق ومجموع اورامی منضج وطلاسی چهره دن كلف ونمش عارضه لرینی مزیلدر جمعی اسمن در
فلس وافلس وزننده وسمون وسمان درسینلرك ضمیله وسمن مصدر اولور طعامی صافی یاغله ترتیب ایلمك معناسنه
یقال سمن الطعام سمنا من الباب الاول اذا عمله بالسمن وبرآدمه صافی یاغ یدرمك معناسنه در یقال سمن القوم اذا
اطعمهم سمنا وفتیان بن احمد بن سمنیه ابن نقطه نك شیخیدر (السمانی) حباری وزننده برقوش آدیدر مفرد وجمعه
اطلاق اولنور یاخود مفردی سماناة در بوقوش تركیده بلوه قوشی دیدكاریدر كه پك یاغلو اولور بلدرجینه سلوی دیرلر
واكاقتیل الرعد دخی دیرلر رعد آوازیله هلاك اولورلر اكثری سواحلده اولور (السمان) شداد وزننده بویه لرك نقش
وزینتی آچمق ایچون ورونق ویرمك ایچون سوریلان روغنلره دینوركه نقاشلر قوللنورلر (السمینة) سینك ضمیله
عرنیه وزننده هندستانده برطائفه در كه دهری وحلول وتناسخ مذهبنده درلر * شارح دیر كه سومنات نام بلده یه
منسوب بولندرغیر قیاس اوزره (السمنة) غرفه وزننده برنوع نباتدر كه نجوم صیف تربیه سیله نابت وهردم بهار اولور بونباتك
تلفل كبی دانه لری اولور كه حب السمنه دیرلر عجملر نقل خواجه دیرلر وتركیده یبان شهدانه سی تعبیر اولنور نسوان سمورمك
ایچون اكل ایدرلر وسمنه مطلقا سمورتمك ایچون تناول اولنان دارویه دینور یقال تعالجت فلانة بالسمنة ای دواء السمن
وبرموضع آدیدر وبخاری قضاسنده برقریه آدیدر فقهادن محمد بن علی بن عبد الملك آندندر وزبیر بن محمد العمری الاقری
لقبیدر (سمنان) سلمان وزننده برموضعدر (سمنان) سینك كسریله بر بلده در (سمنان) ثعبان وزننده برطاغ ادیدر (سامان
[illegible] سامان بن عبد الملك السامانی محدثدر وری قضاسنده برقریه در واصفهانده برمحله در محدثیندن احمد بن
علی [illegible] اولادندر (الملوك السامانیة) ایرانده سلفده برخاندان سلطنت ایدیلر سامان [illegible] نام جدلرینه منسوبلردر

سمن) سينك ضميله برموضعدر (سمينه) جهينه وزننده نباج نام محلدن بصره يه كيدنلرك ابتدا قوناقلرى اولان موضعك اسميدر (الاسمان) همزه نك فتحيله كهنه ازارلره دينور يقال جاؤا وعليهم الاسمان اى الازر الخلقان (سامين) همدان قضاسنده برقريه آديدر (سمنين) سينك كسريله بر بلده‌در (سمين) امير وزننده عبدالله بن عمرو بن ثعلبه نك لقبيدر چوق برادرلرى واعمام واقربالرى اولمغله ملقب اولدى (السن) سينك كسرى ونونك تشديديله ديشه دينور ضرس معناسنه جمعى اسنان واسنه كلور واسن كلور ضمتيله ❊ شارح ديركه سن ايله ضرس مترادفدر وضرسى آزى ديشنده استعمال عرفيدر وسن لفظى مؤنثدر مصغرى سنينه در وسن بيان اكوزينه دينور ومدينه ده برجبل آديدر ورى شهرنده برموضع آديدر ونهردجله اوزره بربلده‌در فقهادن عبدالله بن على السنى اورادندر ورها ايله آمد بيننده بربلده‌در وسن القلم قلمك اوجنده يونيلان يرينه اطلاق اولنور شقك ايكى طرفيدر يقال اطل سن قلمك وهو مكان البرى منه واكل شديد معناسنه مستعملدر وقرن وهمتا معناسنه مستعملدر ديشلرك برى برينه موافقتى تصورينه مبنيدر يقال هوسنه اى قرنه وصرمساق ديشنه اطلاق اولنور ❊ شارح ديركه تاى وحدت داخل اولوب واحدينه سنه دينور واوراق وبچق ديشلرينه اطلاق اولنور ومقدار عمر معناسنه مستعملدر كه ياش تعبير اولنور يقال كم سنك اى مقدار عمرك وسن كلمه سى كرك ديش وكرك انسان وحيوانده عمر معناسنه اولسون مؤنثدر جمعى اسنان كلور ❊ مترجم ديركه ابن اثيرك بيانه كوره عمر معناسنده مدت اعتباريله در واكا سن اطلاقى طول وامتداد تصورينه ياخود حيوانك عمرى سنيله معلوم اولديغنه مبنيدر وسن برآدمك ياشداشنه اطلاق اولنور يقال هوسنه اى لدته وتربه وارقه‌ده قبورغه كميكلرينك اوجلرينه اطلاق اولنور وفى المثل وقع فلان فى سن رأسه اى عدد شعره من الخير او فى ماشاء واحتكم يعنى باشنك قيللرى عددنجه خير ونعمته اوغرادى ياخود مرامنه نائل اولوب دلخواهى اوزره سراسر آنده تصرف ايلدى ديه‌جك يرده ايراد اولنور شارح ديركه بومثل وجد فلان كلأ سنا وانبط أسنا قوليندن مأخوذ دركه كثرتدن كنايه در ووقع فى سى رأسه عنوانده دخى مرويدر (ذوالسن) ابن وثن البجلى لقبيدر آرتق ديشى اولمغله ملقب اولدى وذوالسن ابن الصوان بن عبدشمس لقبيدر (الاسنان) همزه نك كسريله پيروسالخورده اولمق معناسنه در يقال اسن الرجل اذا كبرت سنه وانسان وحيوانك ديشى بتمك معناسنه در يقال اسن الصبى اذا نبتت سنه وديشى بتورمك يعنى ديشلندرمك معناسنه در يقال اسن الله سنه اى انبته وخاصة ناقه قسمنك سكز ياش ديشى بتمك معناسنه در يقال اسن سديس الناقة اذا نبت (الاستسنان) بودخى ياشلو پير اولمق معناسنه در يقال استسن الرجل اذا كبرت سنه ويربوله سلوك ايلمك معناسنه در يقال استسن الطريقة اذا سارها ويول ايشلك اولمق معناسنه در يقال استسنت الطريق اذا صارت مستسنا (الاسن) همزه نك وسينك فتحيله افعل تفضيلدر سائردن ياشلو اولانه دينور يقال هو اسن منه اى اكبر سنا (السنين) و (السنينة) سينلرك فتحيله سن كبى بونلرده برآدمك ياشداشنه دينور يقال هو سنه وسنينه وسنينته اى لدته وتربه وسنين بيلنمش بچاق مقوله سنه دينور وطاش قازندقده دوكيلان اون كبى قازندى يه دينور وبالجمله اوتى اوتلانمش يره دينور يقال ارض سنين اذا اكل نباتها وسنينه اوزون اوزادى يوكسك قوم يغنه دينور جمعى سنائن درويله اطلاق اولنور ريح معناسنه (السن) سينك فتحيله بچاق مقوله سنى بيلكى طاشنه سوروب بيلمك معناسنه در يقال سن السكين سنا من الباب الاول اذا احده وصقله ومزراغه تمرن گچرمك معناسنه در يقال سن الرمح اذا ركب فيه سنانه وديشه مسواك سورمك معناسنه در يقال سن الاضراس اذا سوكها وسرعتله طوار سورمك معناسنه در يقال سن الابل اذا ساقها سريعا وبرايشى ايضاح وبيان ايلمك معناسنه در يقال سن الامر اذا بينه وچاموردن ساقسى دوزمك معناسنه در يقال سن الطين اذا عمله فخارا ومزراق تمرنيله بركسه يه دورتمك على قول ديشلريله اصرمق ياخود برينك ديشلرينى قيرمق معناسنه در يقال سن فلانا اذا طعنه بالسنان او عضه بالاسنان او كسر اسنانه وبرشخصى يوزى اوزره قپايوب ييقمق معناسنه در يقال سن الفحل الناقة اذا كبها على وجهها وطوارى اوتلاغه صاليورمك على قول طوارى كركى كبى كوروب كوزه دوب رعايت وتيمارينه اهتمامله كوده سنى مهره لنمش نسنه كبى مجلا وهموار قلمق معناسنه در يقال سن المال اذا ارسله فى المرعى او احسن القيام عليها حتى كانه صقلها وتصوير ايلمك معناسنه در يقال سن الشئ اذا صوره وزره كيوب اتكلرينى اشاغى صاليورمك معناسنه در ياخود كندى اوزرينه صو دوكمك معناسنه در يقال سن عليه الدرع او الماء اذا صبه ويربوله سلوك ايلمك معناسنه در يقال سن الطريقة اذا سارها وارضك بالجمله اوتلرى اوتلانمق معناسنه دركه يرلرى ديش ديش اولور يقال سنت الارض على المجهول اذا صارت سنينا (المسنون) بودخى بيلنمش بچاق

مقوله‌سنه دینور واوزرندن عمرلر کچمش بیلمش نسنه یه دینور ومنه قوله تعالی ❊من حماء مسنون❊ ای منتن پس
معنای لازمی مراد اولمش اولور ومسنون الوجه چلیسزجه دلبر اوله رق چکمه یوزلو آدمه دینور یاخود چهره‌سی
وبرونی نوعا سوبوجه اولانه دینور یقـال رجل مسنون الوجه ای مملسه حسـنه سهله اوفی وجهه وانفه طول
ومسنون مالك بن العجلان الانصـاری قلجنك اسمیدر (التسنین) تفعیل وزننده بودخی بچـاق مقوله سنی بیلك
معناسنه در یقـال سنن السکین اذا احدّه وصقله وسوزه تاب وطراوت ورونق ویرمك معنـاسنه در یقال سنن
المنطق اذاحسنه وبرکسه یه مزراق طوغرلتمق معنـاسنه در یقال سنن رمحه الیه اذاسدّده وطعامه اشتهـا ویرمك
معناسنه در تقول سننی هذا الشیء ای شهی الی الطعام (المسن) میمك کسری وسینك فتحیله کندیسیله یاخود
اوزرنده نسـنه بیلنور اولان شیئه دینورکه بیلکو وکوسره تعبیر اولنور (الاستنـان) افتعال وزننده مسواکلمك
معنـاسنه در یقال استنّ الرجل اذا استاك وآت شوق وجنبشه کلوب اوینـامق معناسنه در یقال استن الفرس
اذاقمص وییابانده سراب اوینایوب ایلدرامق معناسنه در یقال استن السراب اذااضطرب (السنون) صبور وزننده
دیشلری مسواکلیه جك شیئه دینور❊شارح دیرکه اصل دیشه سورلمکله علاج ایده جك شیئه دینور (السنة) سینك
فتحیـله دیشی آیو یه ودیشی پارسه دینور وسنه اسـامیدندر سنة بن مسلم البطین وابو عثمـان بن سنه محدّثلردر
وسنان بن سنه وعبدالرحمن بن سنه اصحابدندر (السنّة) سینك کسریله ایکی آغزلی بالته‌یه دینور (السنة) سینك ضمیله
یوزه دینور وجه معناسنه یاخود یوزك کورینان یرینه یاخود دائره سنه دینور یاخود صورت وچهره یه یاخود جبینان ایله
جبهه یه دینور وسیرت وطریقت معناسنه در یقـال له سنة حسنة ای سیرة وطریقة وطبیعت وجبلت معناسنه در
یقال هوکریم السنة ای الطبیعة وسنة الله تعالی حکمه وامره ونهیه یعنی سنت الهی طریقهٔ حکم وامر ونهیندن
عبارتدر وقوله تعالی ❊ الا ان تأتیهم سنة الاولین ❊ ای معاینة العذاب زیرا عذاب انلرك طریقهٔ مسلوکه‌لریدر وسنه
مدینه یه مخصوص برکونه خرما آدیدر (السنن) سینك حرکات ثلاثی ونونك فتحیله وضمتینله که درت لغتدر یولك
طوغریسنه دینور یقال الزم سنن الطریق وسـننه ای نهجه وجهته وسنن فتحتینله سکردرکن یری اوته صچرایوب
اوینار اولان دوه یه دینور (السنائن) سینك فتحیله سنینه نك جمعیدر طریقهٔ واحده معناسنه در ومنه یقال جاءت
الریح سنـائن ای علی طریقة واحدة بورادە مواقع اعتباریله جمع اولدی (المسـانة) تشدید نونله مفاعله وزننده
و(السنان) قتال وزننده پوغور دوه ناقه یی آشمغه چوکرتمك ایچون اغزیله قاوره یه رق اکسه سنه دوشوب قوغمق
معناسنه در یقال الفحل یسانّ الناقة مسانا وسنانا ای یکدمها ویطردها حتی ینوّخها لیسفدها (المسنونة) اوتی
اوتلانمش ارضه دینور (سنین) زبیر وزننده اسمادندر (سنینه) جهینه وزننده بنت مخنف اسمیدرکه صحابیه‌در
وام سلمه جنابلرینك کوله‌سی اسمیدر (المسانّ) میمك فتحیله یاشلو قوجه دینور یقـال ابل مسانّ ای کبار
(السنسن) زبرج وزننده صوسزلغه دینور عطش معنـاسنه وبکره نك وقیوچرخنك تکرلکلرنده اولان دیش
دیش کرتك پرلرینه دینور وارقه ده اکورغه کمیکلرینك اوجلرینه دینور سنسـنه دخی دینور وکوکسده قبورغه
کمیکلرینك اوجلرینـه دینور یاخود کوکسه کلان ایکو کمیکلرینك اوجلرینـه دینور (سنسن) هدهد وزننده
ابوسفیـان بن علاء نام کمسه نك که عمرو بن علا نك برادریدر لقبیدر وبرشاعر اسمیدر وحسین بن محمد نام شاعرك
جدّی اسمیدر (السنان) کتاب وزننده مزراق تمرینه دینور جمعی اسـنه کلور وعربلر فلان آدمه مزراق قوللنمق
مسخردر مراد ایدوب نشانلدیغی یره تمرنی طعن وانفاذ ایدردیه جك یرده هواطوع السنان دیرلر تطاوعه السنـان
کیف شـاء معناسنه وسنان سنکره دینور ذبّان معنـاسنه ومنه وما بین عینیه ونیم سنـان ای الذبّان وسنان
اسمادندر سنـان بن سنه که ذکر اولندی وسنان بن ابی سنـان وابن طهیر وابن عبدالله وابن عمر وابن وبره
وابن سلمـه وابن سمعـله وابن تیم وابن ثعلبه وابن روح اصحـابدندر وحصن سنـان روم دیارنده برحصـاردر
وابو العباس الاصم السنـانی جدّی اولان سنانه منسوبدر واول محدّثیندندر (سنین) زبیر وزننده ابوجمیله نك
اسمیدرکه اصحـابدندر وسنین بن واقد کذلك اصحـابدندر (اسنان) عثمان وزننده هرات قضـاسنده برقریه‌در
(سنبنا) سینك فتحیله کوفه قضاسنده برقریه آدیدر (السنابن) سینك فتحیله بنی وقاص یوردنده برصو آدیدر
(المستسن) اسم فاعل بنیه‌سیله و(المستسن) اسم مفعول بنیه‌سیله طریق مسلوکه دینور (المستن) مضطرب
وزننده ارسلانه دینور (ذوالسـنینه) جهینه وزننده حبیب بن عتبة التغلبی لقبیدر اغزنده ارتق دیشی اولمغـله
ملقب اولدی (اسدالسـنة) سینك ضمیله اسد بن موسی نام محدّثك لقبیدر (السنیون) سـینك ضمیله محدثیندن
برجمـاعتدرکه احمد بن محمد بن اسحق ابن السنی که تصـانیف کثیره صاحبیدر وعلاء بن عمرو ویحیی بن زکریا

السنى ومنهاج مؤلفى احمد بن على بن منصور و بونلردن بشقه نيجه ذواتدر (التسانّ) تشديد نونله تفاعل وزننده ايوغورلر برى برينى قاوره يوب بره لمك معناسنه‌در يقال تسانّت الفحول اذا تكادمت (سنين) امير وزننده عوف بن عبد ديارنده بر بلده در (التسوّن) تفعل وزننده قرن سولپوكلنمك معناسنه در يقال تسوّن بطنه اذا استرخى (سون) زفر وزننده اسامیدندر فضل بن محمد بن سون محدثدر (سوان) غراب وزننده برموضعدر (اسوان) همزه‌نك ضمى وفتحيله ياخود سمعانى فتحله تقييدنده غلط ايلدى صعيد مصرده برقريه آديدر محدثيندن فقير بن موسى آندندر (سونايا) سينك ضميله بغداد قضاسنده برقريه ايدى صكره بلادعدادنه ادخال اولندى (الاسهان) همزه‌نك فتحيله يومشق قوملقلره دينور يقال نزلوا بالأسهان اى الرمال اللينة (السين) كسر سينله حروف صفيردن برحرف مهموسدر صاد حرفندن اطباق ايله وزاى معجمه‌دن همس ايله فرق اولنور وكاهجه بعض كلمه اوزره زياده قلنور وكنديدن تاء حرفى بدل اولور الناس والنات والسكين والتكين كبى وسين برطاغك آديدر واصفهان قضاسنده برقريه در ابو منصور المحمدان بن زكريا وابن شكرويه السينيان ابن خرشيد قوله نام محدثدن سماع حديث ايلديلر وقوله قاف مضمومه ايله ابن خرشيدك لقبيدر ومحمد بن عبدالله بن سين محدثدر (يسن) كه قرأن مبينده واقعدر يا انسان ياخود ياسيد ديمكدر كه اكتفا اولنمشدر (سينا) سينك كسرى والفك قصريله حكماى اسلاميه دن شيخ الفلاسفه ابوعلى الحسين بن عبد اللهك جدى اسميدر (سيناء) مد ايله برحجر معروف اسميدر (سينان) سينك كسريله مرو قضاسنده برقريه در ومحمد بن المغيره نام محدثك جدى اسميدر كذلك امام طبرانى اصحابندن على بن محمد بن عبداللهك جدى اسميدر (طورسينين) و(طورسيناء) سينلرك كسرى وفتحيله ومد ايله و(طورسينى) قصر ايله شام الكاسنده برطاغك آديدر (سينيه) ايكى نون واوچ يا ايله برشجر آديدر جمعى سينين در ❊ شارح ديركه عند البعض طور لفظى بوكه مضافدر ❊ فصـــل الشين المعجمة

(الشأن) شينك فتحى وهمزه‌نك سكونيله خطب وامر وحال معناسنه‌در جمعى شؤوندر وشأندر كتاب وزننده تقول ماشأنك اى امرك وحالك وخطبك ❊ شارح ديركه همزه الفه قلبله شان السنه‌ده متداولدر وشأن كوزه ياش كله‌جك مجرايه دينوركه باشدن قاشه طوغرى كلان طمردن عبارتدر جمعى اشؤن كلور افلس كبى وشؤون كلور يقال فاض شأنه وهو مجرى الدمع الى العين و بعض طاغلرده واقع شول طمره دينوركه آنده نبع ديدكلرى ياى اغاجى نابت اولور وباش كميكلرينك چاتيسنه دينور موصل قبائل الرأس معناسنه كتب تشريحده باش بش كميكى محتويدر وآنلره شؤن اطلاق اولنور ديو مشروحدر و بعض طاغك طپراغنده اولان شول طمره دينوركه اورايه خرما اغاجى غرس اولنور جمعى شؤن كلور وشأن مصدر اولور برآدمك حال وشأنى بيلمك على قول قايرمق معناسنه در يقال ماشأن شأنه شأنا من الباب الثالث اى ماشعربه اولم يكترث له وقصد معناسنه در يقال شأن شأنه اى قصد قصده وبرآدم دائما صنعتى اولمق اوزره كوزل ايش ايشلمك معناسنه در يقال شأن شأنه اذا عمل مايحسنه و برآدمك حال وكيفيتندن خبر طوتمق معناسنه در تقول لاشأنّ خبرهم اى لاخبرنّهم وبركسه نك ايشنى تباه ايلمك معناسنه در تقول لاشأنّ شأنهم اى لأفسدنّهم اى امرهم وشان صاحبى اولمق معناسنه در يقال شأن فلان بعدك اى صار له شأن (الاشتأن) افتعال وزننده قصد ايلمك معناسنه در يقال اشتأن فلانا اذا قصده (الشابن) صاحب وزننده اتنه طولو ترو ناز كبدن تازه جوانه دينور يقال غلام شابن اى ناعم تار (الشبن) غبن وزننده اوغلان شابن اولمق معناسنه در يقال شبن الغلام شبنا من الباب الاول اذا صار شابنا وقريب اولمق معناسنه در يقال شبن الشيء اذا دنا (شبانه) سحابه وزننده بر رجل آديدر (شبانه) ثمامه وزننده اسمادندر احمد بن الفضل بن شبانة الهمدانى الكاتب وعبدالرحمن بن محمد بن شبانه كه فن حديثده جزؤ صاحبيدر وعلى بن عبد الملك بن شبانه محدثلردر (ابن شبان) شداد وزننده عبد العزيز بن محمد العطاردركه امام بخاريدن سماع حديث ايلمشدر وشبان كه رمان وزننده در ابن جسر بن فرقددر ياخود اسمى جعفر وشبان لقبيدر ضعفادندر واحمد بن الحسين البغدادى كه شيوخندندر شبان ديمكله عريفدر (اشبونه) همزه‌نك ضميله مغربده بر بلده‌در (الشبانى) غرابى وزننده و(الاشبانى) عثمانى وزننده چيل چهره‌لو آدمه دينوركه چهره‌سى وصقالى قزل اولور (الشتن) شينك فتحى وتانك سكونيله بز طوقومق معناسنه‌در يقال شتن الثوب شتنا من الباب الاول اذا نسجه وحاكه (الشاتن) و(الشتون) صبور وزننده جلاهه دينور وشتون ملايم اولان ثوبه دينور يقال ثوب شتون اى لين (اشتون) همزه‌نك مضمومه ايله اندلسده برحصن آديدر وانطاكيه قربنده برموضعدر (شتان) سحاب وزننده مكه‌ده كدا وكداء يننده برطاغك آديدر اول قصر ايله ثانى مد ايله درتنه كه كدى ماده‌سنده مرسومدر (شتن الكف

شینك فتحیله شثن الکف معناسنه درکه غلیظ الکف دیمکدر (شتّانه) رمّانه وزننده اسمادندر محمد بن ابی
المظفر بن شتانه محدث وفرددر (شثنی) جزری وزننده مصرده برقریه‌در (اشتیخن) همزه‌نك وتانك كسری وخای
معجمه‌نك فتحیله سمرقند قضاسنده برقضا آدیدر محدثیندن محمد بن احمد بن مت الاشتیخنی اكا منسوبدر (الشثن
شینك وثای مثلثه‌نك فتحیله و(الشثونة) عمومه وزننده ال ایری وقالین اولمق معناسنه‌در یقال شثنت كفه وشثنت
شثنا وشثونة من الباب الرابع والخامس اذاخشنت وغلظت ودوه تیكن اوتلامغله دوداقلرنده غلظت پیدا اولمق
معناسنه دریقال شثن البعیر اذاغلظت مشافره من رعی الشوك (الشثن) شینك فتحی وثانك سكونیله ایری وقالین
عضوه دینور یقال هوشثن الاصابع ای غلیظ (الشجن) فتحتینله همّ وحزن واندوهه دینور یقال به شجن ای همّ
وحزن وصوقشدرمه كبی بری برینه كیرشمش چتلق اغاج داللرینه دینور ومطلقا هرنسنه‌نك شعبه وشاخنه دینور
ومنه الحدیث ذوشجون كماسیذكر وبنیه وتركیبی درنكلو اولان ناقه‌یه دینور وحاجت ومهمه‌یه دینور جمعلری
شجون واشجان كلور ومنه الحدیث ذوشجون ای فنون واغراض وبوشعبه معناسندندركه ذكر اولندی بومثلك
اصلی بودركه ضبه نام بركسه‌نك سعد وسعید نام ایكی اوغلی وارایدی بركون دوه‌لرینی آرامق قصدیله هربری برجانبه
عزیمت ایدوب بعد وقت سعد عودت ایدوب سعید نابدید اولوب واصلا برسمتدن برخبری ظهور ایلامكله پدری
باامید اولدی برمدتدنصكره ضبه آخر قبیله‌دن حارث نام كسه ایله بادیه‌ده كشت وكذار ایده‌رك برموضعه ورود
وبرمقدار آنده قعود ایدوب اثنای صحبتده حارث دیدیكه فلان وقتده بن بوراده شوصورت وقیافتده برجوانی قتل
وسازوسلبنی استلاب ایلشیدم حالیا شوقلج آنكدردیو درمیان اولان قلجی ابراز ایلمكله ضبه اوصاف مسروده‌دن
وقلجدن قتل ایلدیكی اوغلی سعید اولدیغنی تیقن ایلدكده همان الحدیث ذوشجون دیه‌رك تیغ مزبور ایله حارثی
قتل وقصاص ایلدی برقصه ایله قصهٔ اخرایه استدلال اولندقده ضرب اولنور (الشجنة) شینك حركات ثلاثی
وجیمك سكونیله بودخی هرنسنه‌نك دال وبداغنه وفرع وشعبه‌سنه دینور یقال بینهما شجنة رحم ای شعبة رحم
(الشجن) رجم وزننده برآدمی برمهمّ وحاجت آلیقومق معناسنه‌در یقال شجنته الحاجة شجنا من الباب الاول
اذاحبسته و شجن وشجون قعود وزننده برآدمی محزون وغمناك ایلمك معناسنه دریقال شجن الامر فلانا شجنا
وشجونا اذا احزنه وشجن دره ایچره یاخود دره‌نك یوقریسنده اولان یوله دینور جمعی شجون در (الاشجان
همزه‌نك كسریله بودخی محزون ایلمك معناسنه دریقال اشجنه الامر اذا احزنه وآصمه چابچا صالقملو اولمق
معناسنه دریقال اشجن الكرم اذاصار ذاشجنة (الشجن) فتحتینله و(الشجون) قعود وزننده محزون اولمق
معناسنه دریقال اشجنه فشجن هو وشجن شجنا وشجونا من الباب الرابع والخامس اذاحزن (الشجنة) شینك
كسریله آصمه‌ده وتكاكده اولان چابچا اوزم صالقملرینه دینور وطاغده اولان چتلاغه دینور وبرموضع آدیدر
وشجنة ابن عطارد بن عوف بن زید مناة اسمیدر (التشجن) تفعل وزننده برنسنه‌یی خاطره كتوروب یاد ایلمك
معناسنه دریقال تشجن الامر اذاتذكره واغاجلر بری برینه كیریشوب صارمشق چتلق اولمق معناسنه‌دریقال
تشجن الشجر اذاالتف (الشاجنة) بودخی دره ایچره یاخود دره‌نك یوقریسنده اولان یوله دینور جمعی شواجن در
وشواجن دیار ضبه‌دن بربیوك دره‌نك اسمیدر (الشحن) شینك فتحی وحای مهمله‌نك سكونیله طولدرمق معناسنه‌در
یقال شحن السفینة شحنا من الباب الثالث اذاملأها وشكار سورركبی برنسنه‌یی اكسه سندن سوروب كوتورمك
معناسنه دریقال شحنه اذاطرده وشله وابعده وعسكر ایله شهری طپطلو ایلمك معناسنه مستعملدر یقال
شحن المدینة بالخیل اذاملأها وتازی شكاری صید ایلمیه‌رك اوزون اوزادی قوغمق معناسنه دریقال شحنت
الكلاب وشحنت شحنا من الباب الاول والرابع والثانی اذا ابعدت الطرد ولم تصد شیئا (الاشحان) همزه‌نك
كسریله بودخی طولدرمق معناسنه دریقال اشحن المدینة اذاملأها واغلمغه حاضرلنوب یانمق معناسنه در
یقال اشحن الصبی اذاتهیأ للبكاء وقلجی قننه صوقمق معناسنه دریقال اشحن السیف اذا اغمده وقلجی
قیندن صیرمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال اشحن السیف اذاسله وبركسه‌یه اوق آتمغه یانمق معناسنه دریقال
اشحن له بسهم اذا استعدله برمیه (الشحنة) شینك كسریله طواره بركون بركیجه یته‌جك قدر علفه دینور وشهرلرده
صوباشی تعبیر اولنان ضابطه دینوركه طرف سلطاندن منصوب وشهرك ضبط وربطی خصوصنه كافی اولور
یقال هوشحنة البلد وهومن فیه الكفایة لضبط البلد من جهة السلطان ظاهرا طرد ودفع معناسندندر حالا
لسان عوامده شینك فتحیله متداولدر وشحنه خصومت وعداوت معناسنه در وبرطویله آته دینور (الشحناء) صحراء
وزننده بودخی خصومت وعداوت معناسنه دریقال بینهما شحنة وشحناء ای عداوة (المشاحنة) مفاعله وزننده

مباغضه معناسنه در يقـال شاحنه اذاباغضه (المشاحن) اسم فاعل بنيه سيله بغض وعـداوتی قوی اولان آدمه
دينور وشول منـاحن كه حديثده يعنی اشبو ✲ يطلع الله ليلة النصف من شعبـان فيغفر لجميع خـلقه الا لمشرك
اومشاحن ✲ حديثنده واقعدر مراد اهل بدعت وتارك جماعت ومفارق امت اولان كسه در كويا كه امت وجماعته
بغض وعداوت ايدر (الشـاحن) صاحب وزننده مشحون معناسـنه دركه طلوكی يه دينور فاعل بمعنی مفعولدر
كاتم كبی كه مكتوم معناسنه در يقال مركب شاحن ای مشحون (الشحن) فتحتينله حقد وكين باغلمق معناسنه در
يقال شحن عليه شحنا من الباب الرابع اذاحقد عليه (المشحئن) مشمعل وزننده دائما طـارغين اولوب هر نسنه يه
طاريلور اولان آدمه دينور يقـال رجل مشحئن ای متغضب (الشخون) خای معجمه ايله جيحون وزنـنده شيخ
معناسنه دركه پيروسالخورده آدمه دينور (المشخـئن) مشحئن وزننده وآنده لغتدركه ذكر اولندی (الشدون)
قعود وزننده آهو ياوريسی وقوزی واوغلاق وآت وصغر ياوريلری قوتلنوب انالرندن مستغنی بشقه باشـلرينه
اولمق معناسنه در يقال شدن الظبی وجميع ولد الظلف والخف والحـافر شدونا من الباب الاول اذاقوی واستغنی
عن امه (الاشدان) همزه نك كسريله آهو وسـائر حيوان ياوريسی كنديدن مستغنی اولوب بشقه باشنه اولمق
معنـاسنه در يقال اشدنت الظبية اذاشدن ولدهـا (المشـدن) محسن وزننده ياوريسی قوتلنوب بشـقه باشنه
اولمش آهويه وسائر حيوانه دينور جمعی مشادن ومشادين كلور (المشدونة) يكی يتشمش قزه دينور يقال جارية
مشدونة ای عاتق (الشدنيات) فتحاتله شول دوه لردركه يمنده شدن نام موضعه ياخود شدن نام بوغوره منسوبلردر
(الشدن) شينك فتحيله برشجردركه ياسمينه شبيه چچكی اولور (شذونه) شينك فتحی وذال معجمـه نك ضميله اندلسده
بر بلده در ابوعبدالله محمد بن خلصة النحوی آندندر (الشاذ كونة) ذال معجمهٔ مفتوحه ايله بركـونه بصمه نهالی
وپرده يه دينوركه يمنده معمول اولور ابوايوب الحافظ الشاذ كونی بيعنه منسو بدر زيرا پدری آنكله تجارت ايدرايدی
شارحك بيانه كوره شاذكونهٔ فارسی معربيدر (الشرن) شينك فتحی ورانك سكونيله قيا چتلامق معناسنه در يقال
شرنت الصخرة شرنا من الباب الرابع اذا انشق ويقـال فی الصخرة شرن ای شق (شرن) فتحتينله طبرستانده
بر بلده در (الشوران) شينك ضميله قرطم اسميدركه اصپور تخميدر ياخود اصپورك كنديسـنه دينور ومحمد بن
عبدالله الشاربان محدثدر (الشزن) شينك وزای معجمه نك فتحيله يالين اياق يوريمكدن ناشی پك يوريلوب فرومانده
اولمق معنـاسنه در يقال شزن الرجل شزنا من البـاب الاول اذا اعيی شديدا من الحفـا وشزن وشزونه عمومه
وزننده برنسنه قاتی وسرد وقالين اولمق معناسنه در يقال شزن الشیء شزنا وشزونة اذا اشتد وغلظ و يقال به شزن
وشزونة ای شدة وغلظة وشزن قاتی وپك وسرد يره دينور يقال نزلوا شزنا من الارض ای غلظا وچتين خويلو
چپارزمزاجلو آدمه دينو ريقـال رجل شزن ای عسر الخلق وشدت ومضـايقه اوزره اولان ديرلكه دينور
يقـال هوفی شزن من العيش ای شظف وناحيه وجانب معنـاسنه در وايراقلغه دينور يقال بينهما شزن ای بعد
وشوق ونشاطه كلوب جنبش پيدا ايلمك معناسنه در يقال شزن الرجل شزنا من البـاب الرابع اذانشط (الشزن)
ضمتينله بودخی جانب وناحيه معناسنه در وآشق تعبير اولنـان كيكه دينوركه چوجقلر اوينارلر (الشزن) شينك
فتحيـله بودخی آشيغه دينور جوهری بونلرك برينی ذكر ايدوب لكن تقييد ايلمامشدر (التشزن) تفعل وزننده
برنسـنه شدت بولوب قاتيلمق معناسنه در يقـال تشزن الشیء اذا اشتد وخصومت ايچون ياغيـری برماده
ايچون برآدمك قرشوسـنه خشونتله ديكيلوب طورمق معناسنه در يقـال تشزن له اذا انتصب له فی الخصومة
وغيرهـا وتشزن وتشزين برآدمی يره چالمق معنـاسنه در يقال تشزن صـاحبه تشزنا وتشزينـا اذا صرعه
شارح ديركه مصدر ثانی كه تفعيل وزننده در غير قيـاس اوزره در ونظيره قوله تعالی ✲ وتبتل اليه تبتيلا ✲ لكن
بو احتباك قبيلندن اولمق اغلبدر وتشزن حيوانی بوغزلمق ايچون ياتورمق معنـاسـنه در يقال تشزن الشـاة
اذا اضجعها ليذبحها (الشزنة) تمره وزننده بخيله وناكس عورته دينور يقال امرأة شزنة ای بخيلة (شستان) شينك
كسريله اسم اجميدر علی بن ابی سعيد بن شستان محدثدر (ششانه) كتابه وزننده اندلسده شهر بطليوس اعمالندن
برقضـا اسميدر (الشاصونة) صاد مهمله ايله چينيدن وسـاقسيدن اولان قابه دينور مرطبانی وفغفور وازنيق
طبقلری كبی جمعی شواصين در ✲ شارح ديركه بوسقسونيه معربيدر وشـاصونه بر رجل آديدر (الشطن) فتحتينله
اوزون ايپه واورغانه دينور علی قول عامدر كرك اوزون وكرك قصه اولسون جمعی اشطان كلور يقال بيده شطن
ای حبل طويل اوعام (الشطن) شينك فتحيله ايپ ايله چكوب باغلمق معنا سنه در يقال شطنه شطنا من البـاب
الاول اذا شـده بالشطن وبرآدمك نيت ومقصدنه مخالفت ايلمك معنـاسنه در يقـال شطن صـاحبه اذا خالفه

عن نيته ووجهه و پرارضه داخل اولمق معناسنه در كرك مقيم اولسون وكرك مسافر اولسون يقال شطن الارض
اذا دخلهـا اماّ راسخا او واغلا (الشطون) صبور وزننده ديبى درين قيويه دينور على قول اشاغيسى طار
ويوقريسى بول اولوب ايكى طرفدن ايكى ايپ ايله چكيلور اولانه دينور يقال بئر شطون اى بعيدة الغور والتى
تنزع بحبلين من جانبيها وهى متسعة الاعلى ضيقة الاسفل وايراق نسنه يه دينور يقال غزوة ونية شطون اى بعيدة
(الشاطن) صاحب وزننده خبيث وبدكاره دينور يقـال رجل شاطن اى خبيث (الشيطان) جيحان وزننده
معلومدر كه فارسيده ديو دينور ※ مؤلفك بصائرده بيانه كوره شيطـان ماده سنده ايكى قول واردر برى بعـد
معناسنه اولان شطوندن مأخوذدر بعيدعن الحقّ ياخود بعيد عن الرحمه اولديغيچون اطلاق اولندى بو صورتده نونى
اصليه اولوب وزنى فيعال اولور وقول ثانى شيط ماده سندن مأخوذدر كه احتراق معناسنه در ابليس قوّت ناريه دن مخلوق
اولديغيچون اطلاق اولندى بو صورتده وزنى فعلان ونونى زائد اولور و برقول دخى واردر كه هلاك معنـاسنه اولان
شيطدن مأخوذ درنته كه مؤلف ماده سـنده اشعار ايلدى اسم اصلبسى عزازيل ايدى وشيطـان مطلقا آزغين
عتوّ وتمرّد صاحبى شخصه دينور كرك انس وكرك جنّ اولسون وعند البعض شيطان بردابّه يعنى برجانور اسميدر
وحيه يه دينور بركونه خفيفـة الجسم حيه اوله جقدر و بردرلو داغ وتمغـا اسميدر كه دوه قسمنك قالچه سى باشندن
ديكنه اويلغى اوزرندن سكيره قدر باصيلور وشيطان الطاق باب قافده ذكر اولندى وشيطان الفلا فاى مفتوحه
ايله چول شيطـانى ديمكدر كه مراد صوسزلقدر يقـال اخذه شيطـان الفلا اى العطش (الشيطنة) دحرجه
وزننده و (التشيطن) تدحرج وزننده شيطانلق ايلمك معناسنه در كه شيطان عملى كبى عمل ايلمكدن عبارتدر
يقـال شيطن الرجل وتشيطن اذا فعل فعل الشيطان (المشيطنة) مدحرجه وزننده شيطـان ديدكلرى تمغاى
مذكوره دينور (المشاطن) اسم فاعل بنيه سيله قيودن قوغه يى ايپله چكن آدمه دينور (رؤس الشياطين) برجنس
اوتك آديدر كه پك قبيح اولور (شطنان) فتحاتله بر وادى اسميدر (شطون) شبنك ضميـله برموضع آديدر (شعثن
ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده ابو رويح ذؤيب نام صحـابينك پدرى اسميدر (الشعن) فتحتـينله قورى اوتلقدن
طاغيلوب دوكيلان يپراغه دينور (الاشعان) همزه نك كسريله برآدمك خصومتله آلنده اولان صـاچه يالشمق
معناسنه در يقـال اشعن الرجل اذا ناصى عدوّه (المشعون) پريشان وژوليده صـاچه دينور يقال شعر مشعون
اى مشعث ومجنون لفظنـه اتباع اولور يقـال مجنون مشعون اى اتباع (الاشعينـان) احيرار وزننده برآدمك
صاچى قارش مورش پريشان اولمق معناسنه در يقال اشعانّ شعره اذا تشعث (المشعان) محراب وزننده صاچى
طاغنق و پريشـان آدمه دينور يقال رجل مشعان الرأس اى ثائره اشعثه (الشغنة) غـين معجمه ايله غرفه وزننده
برآرقه يوكنه دينور كاره معنـاسنه وتازه چبوغه دينور جمعى شغن در صرد وزننده (الشغرنة) شغربه وزننده
ومرادفيدر كه كورشجى خصمنى صرمه يه كتوروب ييقمق معناسنه در يقال شغرنه بمعنى شغربه (الشفن) شين
فتحى وفانك سكونيله عاقل وزيرك واهل فطانت آدمه دينور يقال هوشفن اى كيس عاقل و برآدمك ميراثنى كوزه‌دن
يعنى وفاتيله ميراثنه منتظر اولان آدمه دينور يقال هوشفن له اى رقيب ميراثه وانتظار معناسنه در (الشفن) كتف
وزننده بودخى عاقل وزيرك آدمه دينور (الشفون) قعود وزننده برآدمه كوزقويريغيله باقمق على قول اعراض
وجهيله باقمق ياخود كوزينى قالدروب متعجب كبى باقمق ياخود خوشلنميوب كراهت نظريله باقمق معناسنه در يقال
شفنه وشفنه شفونا من البـاب الثانى والرابع اذا نظر اليه بمؤخر عيـنيه اونظر فى اعراض اورفع طرفه ناظرا اليه
كالمتعجب اوالكاره (الشافن) و (الشفون) صبور وزننده وجه مذكور اوزره نظر ايدن آدمه دينور (الشفتنة
دحرجه وزننده جماع ايلمك معناسنه در يقال شفتن المرأة اذا جامعها (الاشقان) قافله اكرام وزننده برآدمك مالى
آزالمق معنـاسنه در يقال اشقن الرجل اذا قلّ ماله وآز عطيه ويرمك معنـاسنه در يقال اشقن العطية اذا اقلهـا
(الشقونة) عمومه وزننده عطيه آزاولمق معناسنه در يقال اشقن العطية فشقنت شقونة من الباب الخامس اى قلت
(الشقن) شبنك فتحيله و (الشقن) كتف وزننده و (الشقـين) امير وزننده آزجه نسنه يه دينور يقال شئ شقن
وشقن وشقين اى قليل وعبـاس بن احمد بن محمد واسلم بن الفضل الشقـانيا آن كه شدّاديان وزننده محدّثلردر
(مشكدانه) ميلق ضميله عبدالله بن عامر نام محدّثك لقبيدر طيب الرايحه اولمغله ملقب اولدى (شلو بين) فتحتينله
ياخود شلو بينه هايله مغربده بر بلده در ابو على الشلوبينى النحوى اكا منسوبدر (شمن) فتحتـينله ايرانده استراباد
قضاسنده برقريه در ابو على حسين بن جعفر الشمنى اورادندر (شمونت) شبنك وميم مشدده نك فتحيله اندلسده
بر بلده در (اشمونين) همزة مضمومه وتثنيه صيغه سيله صعيداوسط قضـاسنده بر بلده آديدر (اشمون جريس

مطلب

همزهٔ مضمومه ومصغر بنيه سيله مصرده شطنوف نام قريه تحتنده برقريه آديدر (الشن) شينك فتحى ونونك
تشديديله طاغتمق معناسنه در يقال شن الماء على الشراب شنا من الباب الاول اذافرقه ودشمن اوزره
هرطرفدن چاپل ايله اوشونتى ايتدرمك معناسنه مستعملدر يقال شن الغارة عليهم اذاصبها من كل وجه
وشن اسكى كوجك قربه يه دينور شنه دخى دينور هابله جمعى شنان كلور شينك كسريله وحفص بن عمر
بن مرة الشنى صحابيدر وعقبة بن خالد وعمر بن الوليد وصلت بن حبيب التابعى الشنيون محدثلردر وشن بن
اقصى برجماعتك پدريدر ومنه المثل وافق شن طبقة مثل مزبور طبق ماده سنده بيان اولندى واعورشنى
نام شاعر اول جماعتدندر (الاشنان) همزه نك كسريله بودخى طاغتمق معناسنه در يقال اشن الغارة بمعنى شنها
وقربه اسكيمك معناسنه در يقال اشنت القربة اذا اخلقت (الشنين) امير وزننده صوطملامق معناسنه در
يقال انقطع شنين الماء اى قطرانه واوزرينه صوقونمش سوده دينور كرك تازه وكرك طولومده اسكى
اولسون (الشنانة) ثمامه وزننده طاملبان صويه دينور (الشنان) غراب وزننده صاچندى صويه دينور يقال
ماء شنان اى متفرق وصوغوق صويه دينور يقال ماء شنان اى بارد (الشنة) شينك فتحيله بودخى كوجك اسكى
قربه يه دينور ووهب بن خالد الجاهلى لقبيدر (ذوالشنة) وهب بن خالد نام رهزن لقبيدر دائما رهزنلك ايدر ايدى
و يانده براسكى قربه طاشر ايدى (الشنان) سحاب وزننده شنأن كلمه سنده لغتدركه بغض معناسنه در (شنان
كتاب وزننده شام ترابنده برواديى آديدر (الشنون) صبور وزننده سموزه دينور يقال رجل شنون اى سمين وآريق
ومهزوله دينمكله ضد اولور يقال رجل شنون اى مهزول وآج وجايع معناسنه در ونه سموزونه زبون اولان اركك
دوه يه دينور يقال جمل شنون اى بين المهزول والسمين (التشان) تشديد نونله تفاعل وزننده امتزاج ايلمك
معناسنه در يقال تشانا اذا امتزجا ودرى بوزيلوب بورشمق معناسنه در يقال تشان الجلد اذا تشنج وقربه
اسكيمك معناسنه در يقال تشانت القربة اذا اخلقت (التشنن) تفعل وزننده بودخى درى بوزيلوب بورشمق
معناسنه در يقال تشنن الجلد اذاتشنج وقربه اسكيمك معناسنه در يقال تشننت القربة اذا اخلقت (الاستننان
اريقلبوب زبونلمق معناسنه در يقال استشن الرجل اذا هزل وسوده پك آرزومند اولمق معناسنه در يقال استشن
الى اللبن اذاعام وقربه اسكيمك معناسنه در يقال استشننت القربة اذا اخلقت (شنبذه) جهينه وزننده عقيل
قبيله سندن بر بطندر وسقلاب نام قارئ مصرى پدرينك اسميدر (شا) شينك كسريله الا وزننده اهوازده
برموضع آديدر (الشنشنة) زبرجه وزننده برچينم اته دينور على قول بر پاره اته دينور تقول اكلت شنشنة من اللحم
اى مضغة اوقطعة منه وطبيعت ودأب وعادت معناسنه در يقال فيه من ابيه شنشنة اى طبيعة وعادة ✽ قال الشارح
ومنه المثل شنشنة اعرفها من اخزم (الشونة) شينك فتحيله شاشقين و بون عورته دينور يقال امرأة شونة
اى حمقاء ولغت مصريه ده غله انبارينه دينور يقال بنى شونة اى مخزن غلة وغزا وجهاد ايچون دكزده طونانمش
كمى يه دينوركه دونانمه تعبير اولنور يقال جهزوا شونة كثيرة اى مركبا معدا للجهاد فى البحر (التشون) تفعل
وزننده برآدمك عقلى خفيف اولمق معناسنه در يقال تشون الرجل اذاخف عقله (الشون) عون وزننده برآدمك
باشنده شأن ديديكى چاتى يى آچمق معناسنه دركه ✽ شارحك بيانى اوزره بعض آدمك دماغى اوزره بوجك تحدث
ايلمكله اولبابده حاذق كمسه اولورکه سهولتله دماغك اوزرينى كه شأن ديدكلريدر آچوب اول بوجكى برتقريبله
اخراج ايدر يقال هو يشون الرؤس اى يفرج شئونها (الشاهين) جوارحدن بو اسمله معروف قوش اسميدر
شارحك بيانه كوره فارسيدر فى الاصل شاهلره مخصوص اولمغله آنلره نسبت اولنمشدر جمعنده شواهين وشياهين
دينور وشاهين ترازو قولنه دينور عمود الميزان معناسنه ✽ مترجم ديركه بونده دخى فارسيدرنته كه ترازو دلجكنده
دينور (الشين) زين وزننده ومخالفيدركه برنسنه يى لكه ليوب معيوب ايلمك معناسنه در يقال شانه يشينه شينا
ضد زانه (الشين) كسرشينله حروف مهموسه دن برحرفدر تنغيم وتفشيه صفتلرندن بهره دار يعنى تلفظده انتشارى
اولوب وقف حالنده جريان صوتى متضمندر ومخرجى شجر يعنى مفرج فدركه مخرج جيم جوارنده در (التشيين
تفعيل وزننده شين حرفى يازمق معناسنه در يقال شين شينا حسنة اذا كتبها وشين اسماندندر شاذبن شن محدثدر
وادريس بن بسام الشينى برشاعر اندلسيدر (المشاين) ميمك فتحيله معايب ومقابح معناسنه در ظاهرا غيرقياس
اوزره شين لفظنك جمعيدر حسن ومحاسن كبى (شانه) مصرده برقريه آديدر ✽ فصل الصاد ✽ (الصبن) غبن
وزننده منع وصرف ايلمك معناسنه در يقال صبن الهدية عنا صبنا من الباب الثانى اذا كفها ومنعها وآشق ايله
قاراويدان آشيقلرى ونرد وطوبله اويدان زارلرى مرامى اوزره دوزلدوب آتمق معناسنه در تا كه دلخواهى اوزره

اوتوره يقال صبن القامر الكعبتين اذاسوّاهما فى كفه فضرب بهما (الصبناء) حمراء وزننده ذكر اولنان وجه اوزره
قمار اوينيان آدمك النه دينوركه مقامرينه غدرايدوب غلبه ايلك ايچون برتقريبله برطرفه اكوب اماله ايليه (الصابون
هارون وزننده معروفدر طبيعتى حار ويابس ومقرّح بدندر * مترجم ديركه مصباحده صرف ومنع معناسنه اولان
صبن مذكوردن فاعول اولمق اوزره مرسومدركه مبالغه در زيرا بدندن اوساخى منع وازاله ايدر فارسيده اكا برهود
دينور (الصابونى) مصرد برقريه آديدر (ابن الصابونى) اديادندر (صبون) جيحون وزننده برموضعدر (الاصطبان
افتعال وزننده و (الانصبان) انفعال وزننده برنسنه دن منصرف اولمق معناسنه در يقال اصطبن عنه وانصبن
اذا انصرف (اصبهان) اصفهان شهريدر صاد بابنده ذكر اولندى (الصوتن) تاى فوقيه ايله علبط وزننده وتانك
فتحيله ده لغتدر وكلام عربده بونك نظيرى يوقدر بخيل وناكسه دينور (الصحن) لحن وزننده اورمق معناسنه در
يقال صحنه صحنا من الباب الثالث اذاضربه وناس بينى اصلاح له خوشحال ايلك معناسنه در يقال صحن بينهم
اذا اصلح وصحن ديدكلرى قاب ايله نسنه ويرمك معناسنه در يقال صحنه اذا اعطاه شيئا فى صحن وديلنمك
معناسنه در يقال صحن الرجل اذاسئل وصحن آت وقاتر طرنغنك جوفنه دينوركه كوجك طبق طرزنده اولور
وبيوك كاسه يه دينور حالا صحن اطلاق اولنان قاب بومعناندر تقول اكلنا من الصحن اى العس العظيم وخانه نك
اورته يرينه دينور يقال قعد فى صحن الدار اى وسطها وزيل تعبير اولنان سازك برينه دينور ايكيسنه صحنان
دينور باقردن اولوب برى برينه چالارلر اكثرى وزراء مهترلرى نوبت ارالغنده ضرب ايدرلر (الصحناة) و (الصحناءة
قصر ومدّ ايله وصادلرك فتحيله وكسريله تركيده صلامورة ديدكلريدركه خرده بالقلرى طوزليوب كوپه
طولدررلر منفسخ اولنجه ترك ايدوب بعده چالقيوب وسوزوب استعمال ايدرلر طعامه مشتهى ومعده يى مصلح در يقال
اطعمهم الصحناة والصحناءة وهى ادام يتخذ من السمك الصغار (المصحنة) مكنسه وزننده يصى چناق طرزنده
بركونه قابه دينور (الصحنة) غرفه وزننده حره ديدكلرى قاره طاشلق تپه لرده اولان دوزجه يره دينور (الصحون
صبور وزننده تپه كن ناقه يه دينور يقال ناقة صحون اى رموح (الصحناء) حمراء وزننده قولاغك ايچ
يوزينك دبينه دينوركه يصتيجه اولور (الصيدن) صيقل وزننده صرتلانه دينور وصيق طوقمش كليمه وكچه يه
دينور وپادشاهه دينور وتلكى يه دينور وثعلب معناسنه وبرنوع كوجك جانور اسميدركه يرآلتنده كندى ايچون
بوه ياپوب وآنى ناپديد ايدر (الصيدنانى) ياى مشدّده ايله بودخى تلكى يه وذكر اولنان جانورجكه دينور وچرچى يه
وتحفجى يه دينور صيدلانى كبى (الصعوتن) اردب وزننده انجه بيونلو وكوجك باشلو دوه قوشنه دينور على قول
مطلقدر مؤنثى صعوتنه در (الاصعان) همزه نك كسريله برآدمك باشى كوجك وعقلى اكسك اولمق معناسنه در
يقال اصعن الرجل اذاصغر رأسه ونقص عقله (الاصعنان) احمرار وزننده برنسنه انجه ولطيف ونازك اولمق
معناسنه در يقال اصعن الشئ اذادق ولطف (المصعنة) محمرة وزننده يوفقه ولطيف اولان قولاغه دينور
يقال اذن مصعنة اى مؤللة (الصغانة) غين معجمه ايله سحابه وزننده چغانهٔ فارسى معربيدركه تركيده دخى
چغانه ديرلر معروف ساز درحالا بوديارلرده متروكدر (صغانيان) صادك فتحيله ماوراء النهرده بربيوك ولايتدر
تصانيف كثيره صاحبى امام وحافظ اللغه حسن بن محمد بن حسن الصاغانى اورايه منسوبدر نسبتنده صغانى
وصاغانى دينور وصغانيان چغانيان معربيدر واسحق بن ابراهيم بن صبغون الصيغونى زاهد ومحدّثدر (الصفن
صادك فتحى وفانك سكونيله وفتحيله خايه نك قابنه دينوركه طوربه سيدر وطعام ييه جك سفره يه دينور
واسرمش دوه نك اغزندن چيقان قزل دغارجغه دينور شقشقه معناسنه (الصفنة) تمره وزننده صفن ايله
ايكى معناى اخيرده مرادفدر وچوبان چانطه سنه دينور (الصفن) صادك ضميله مطهره شكلنده دريدن
دوزلمش ابريغه دينوركه آنكله ابدست آلنور وچوبان چانطه سنه دينوركه دريدن دوزوب ايچنه زادواداتى وضع ايدر
(التصافن) تفاعل وزننده صويى حصه حصه بولشمك معناسنه در يقال تصافنوا الماء اذااقتسموه بالحصص
(الصفون) قعود وزننده آت اوچ اياغى اوزره طوروب دردنجى طرنغنى ديكمك معناسنه در يقال صفن
الفرس صفونا من الباب الثانى اذا قام على ثلاثة قوائم وطرّف حافر الرابعة وبرآدم اياقلرينى برآرايه كتوروب صف
ايلك معناسنه در يقال صفن الرجل اذا صفّ قدميه وبرنسنه يى يره اورمق معناسنه در يقال صفن به الارض
اذاضربه (الصفن) فتحتينله سنبله سى اولان اكينه دينور وشول يوه يه واينسه دينوركه آرى مقوله سى حيوانلر
اوتلقلردن ويپراقلردن كنديلريچون ياخود ياوريلريچون اتخاذ ايدرلر (التصفين) تفعيل وزننده آرى مقوله سى
حيوان صفن ايدنمك معناسنه در يقال صفن الزنبور اذا اتخذ الصفن (صفنه) فتحاتله مدينه ده برموضعدر

صفينه) جهينه وزننده بنوسليم دیارنده عالیه نام محلده بر بلده آدیدر (الصافن) صاحب وزننده مالك بن حريم الهمدانی فرسنك اسمیدر ❊ مؤلف صافن تعبير اولنان طمردن سكوت ايلدی واول بوطك ايچ يوزندن كيدن طمردركه ايچ يوزده كی طو پوغك اورته سندن ظاهر اولور (صفين) سجين وزننده رقه قربنده نهر فرات كنارنده برموضع اسمیدركه آنده امام بالحق اميرالمؤمنين كرم الله وجهه ومعاوية بن ابی سفيان بيننده وقعهٔ عظيمهٔ مشهوره واقع اولدی هجرتك اوتوزيدنجی سنه سنك ماه صفری غره سنده وقوع بولمغله من بعد ناس صفرده سفردن احتراز ايدر اولديلر ❊ مترجم دیركه مصباحك بيانه كوره اشبو صفين كلمه سی صف ماده سندن فعلين دركه نونی زائده در ياخود صفون ماده سندن فعيل دركه نونی اصليه در پس بونده دخی امثالی كبی ايكی كونه اعراب جاری اولور بری نونك ماقبلنده اولوب نون جمع سلامت كبی دائما مفتوح اولور صفين وصفون دينور وبری نون حرف اعراب اولور (الصن) صادك كسری ونونك تشديديله دوه سدكنه دينور بول الابل معناسنه ❊ شارح ديركه بونسخه لر غلطدر صواب اولان بول الوبر اولمقدركه آطه طوشانك سدكی اولور ادويه يه خلط ايدرلر وصن بردالعجوز كونلرندن اولكی كونك اسمیدر وسبت طرزنده بركونه كلاته دينوركه قپاقلی اولور ايچنه اتمك قورلر (الصنة) صادك كسريله و (الصنان) غراب وزننده قولتق رايحه سنه دينوركه بدومنتن اولور يقال ازال صنته وصنانه بالحمام ای ذفرا بطه (الاصنان) همزه نك كسريله برآدمك قولتغی بد قوقق معناسنه در يقال اصن الرجل اذا صار ذا صنان وكبر ونخوتدن برونی هوايه قالدرمق معناسنه در يقال اصن فلان اذا شمخ بانفه تكبرا واو يكلنوب طارلمق معناسنه در يقال اصن عليه اذا غضب وناقه كبه اولمغله پك غروره استكبار ايلمك معناسنه در يقال اصنت الناقة اذا حملت فاستكبرت على الفحل وصو متغير اولمق معناسنه در يقال اصن الماء اذا تغير وبرنسنه اوزره اصرار ايلمك معناسنه در يقال اصن على الامر اذا اصر وقسراغك قرننده قولون يومكله اناسنك قرننده ايلنوب باشيله اكسه سنه طوغری قاقشدرمق معناسنه در يقال اصنت الفرس اذا نشب ولدها فی بطنها فدفع برأسه فی خورانها (الاصن) اصم وزننده متغافل آدمه دينور يقال رجل اصن ای متغافل (الصنان) شداد وزننده بهادر آدمه دينور يقال رجل صنان ای شجاع (صنين) سكين وزننده كوفه ده برموضع آديدر (الصون) عون وزننده و (الصيان) و (الصيانة) كتاب وكتابه وزنلرنده حفظ ونكاه ايلمك معناسنه در يقال صانه يصونه صونا وصيانا وصيانة اذا حفظه وآتك اياغی طاشرقدن ياخود نعلسز اولديغندن طرنغی آزرده اولمغله طرنغك اوجيله باصمق معناسنه در يقال صان الفرس اذا قام على طرف حافره من وجى اوحفى (المصون) مقول وزننده و (المصوون) اصلی اوزره اسم مفعولدر محفوظ معناسنه در پس بونده اعلال وعدم اعلال جائزدر (الاصطيان) افتعال وزننده بودخی حفظ ايلمك معناسنه در يقال اصطانه اذا صانه (الصوان والصيان) صادك حركات ثلاثه سيله جامه دانه دينوركه ايچنده ملبوسات حفظ اولنور ايكنجيده ياء كسره يه مجاورتله در يقال جعل الثوب فی صوانه وصيانه وهو ما يصان فيه (الصوانة) شداده وزننده دير ومقعده اطلاق اولنور اكثری ضرطه يی صقلديغيچون وبرنوع طاش اسمیدركه قاتی ومحكم اولور جمعی صوان در ❊ شارحك بيانه كوره چاقمق طاشی اوله جقدر (الصين) صادك كسريله كوفه ده برموضع آديدر واسكندريه ده برموضع آديدر وكسكر نام محلده ايكی موضع آديدر وشرق جهتنده برمملكت آديدر اوانی صينيه كه چينی طبقلر ومرطبانيلردر اورايه منسوبدر ❊ شارحك بيانه كوره چين الكاسيدركه صين آندن معربدر فغفور چينی معروفدر وحالا لفظ فارسيله سينی تعبير ايتديكمز تبسی يه تعريبله صينی ديدكاری دخی اورايه نسبتله در (المصوان) محراب وزننده ياى غلافنه دينور (الصينية) صادك كسريله واسط عراق آلتنده بر بلده آديدر (الصونة) ثمره وزننده قوطويه دينور يقال وضعه بالصونة ای العتيدة ❊ فصـــل الضاد المعجمة ❊ (الضائن) همزه نك كسريله ضعيف وزبونه دينور يقال رجل ضائن ای ضعيف وسلپوك قرنلی آدمه دينور يقال رجل ضائن ای مسترخی البطن وطعامی قليل كوزل بدنلو آدمه دينور يقال هو ضائن ای الحسن الجسم القليل الطعم وآق ويصی قوملغه دينور وقيون قسمنه دينور جمعی ضأن كلور ضادك فتحی وهمزه نك سكونيله ركب وراكب كبی وفتحتيله جائزدر همزه ايچون وضئين كلور اميروزننده قاطن وقطين كبی مؤنثی ضائنه در جمعی ضوائن در ❊ مترجم ديركه مؤلفك بيانی اخفش قولی اوزره دركه ضأن ضائنك جمعيدر معز وماعز كبی وسيبويهه كوره ضأن ومعز اسم جنسلردر (الاضأن) همزه نك كسريله برآدمك قيونی چوق اولمق معناسنه در يقال اضأن الرجل اذا كثر ضأنه وقيونلری چيلردن سجوب آيرمق معناسنه در تقول اضأن ضأنك ای اعزلها من المعز (الضئنی) ضادك كسريله يايق تعبير

ایتدکلری بیوك طولومه دینور که ایچنده یوغرد قیوب یاغی چیقمق ایچون چالقارلر (الضأنة) تمره وزننده سکیردن اولان بر ونده‌لغه دینور که دوه‌نك برونه چروب یولاری اکابند ایدرلر (الضبن) ضادك کسریله شول پك یره دینور که قازمقدن خلق عاجزاوله و بدنده قولتق ایله بوکورك ارالغنه دینور یقال احتمله فی ضبنه وهو مابین الابط والکشح (الضبن) ضبن وزننده شول یوفقه صو یه دینور که اصلا آرتمزاوله کما سیذکر وضبن مصدراولور منع وصرف ایلمك معناسنه که مهمله ایله صبن لفظنده لغتدر یقال ضبن الهدیة ضبنا من الباب الاول اذا کفها ومنعها و یوکی قولتق ایله بوکور ارالغنه چالوب کوترمك معناسنه‌در ومنه اول الحمل الابط ثم الضبن ثم الحضن یعنی مراتب حملك اولی یوکی قولتغه چالوب کوتزمکدرزیرا اول وهله ده حاملك قوت ونشاطی یرنده اولور بعده کیده‌رك فتور کلمکله اشاغیجه اینوب صکره دخی اشاغی یه صیریلور (الضبن) کتف وزننده و (المضبون) بونلرده اصلا آرتمزاولان یوفقه‌جه صو یه دینور یقال ماء ضبن وضبن ومضبون ای مشفوف لافضل فیه ومضبون کوترمه دینور یقال رجل مضبون ای زمن (الضبن) فتحتینله اکسکلکه دینور یقال به ضبن ای وکس (الضبنة) ضادك حرکات ثلاثیله و (الضبنة) فرحه وزننده برآدمك اهل وعیالنه دینور و یولداشنه قطعا نفع ومددی اولمیان ایشه یرامز یولداشه دینور که آغرلقدن غیری منفعتی اولمیه یقال هو ضبنة وضبنة ای لاغناء فیه ولا کفایة من الرفقاء (الاضبان) همزه‌نك کسریله کوترم قلمق معناسنه‌در یقال اضبنه الداء اذا ازمنه و برنسنه یی قولتغله بوکورارالغنه چالوب کوترمك معناسنه‌در یقال اضبن الشیء اذا جعله فی ضبنه ومجلسده برآدمی یانتك آلتنه آلوب صقشدرمق معناسنه‌در یقال اضبن فلانا اذا ضبق علیه یعنی بان جعله تحت جنبه (ضبینه) سفینه وزننده بربطن پدریدر (بنو ضابن) و (بنو مضابن) ایکی قبیله‌در (الاضطبان) افتعال وزننده بودخی برنسنه یی قولتغله بوکورارالغنه چالوب کوتورمك معناسنه‌در یقال اضطبنه اذا جعله فی ضبنه (الاضبان) همزهٔ مفتوحه ایله یرتجی جانورلری چوق اورمانلره ومحلره دینور یقال نزلوا فی الاضبان ای المسابع الکثیرة السباع و بونك مفردی ضبن‌در فتحتینله (الضجن) فتحتینله برطاغك آدیدر (ضجنان) سکران وزننده مکه قربنده برطاغدر وبادیه‌ده بشقه برطاغك آدیدر (الضحن) ضادك وحای مهمله‌نك فتحیله بربلده آدیدر و بوابن‌سیده دن منقولدر واستشهاد ایچون جوهرینك جیمله ضجن ماده‌سنده ایراد ایلدیکی بیتی انشاد ایلمکله احد همسانك قولی مصحفدر (الضدن) ضادك فتحی ودالك سکونیله برنسنه یی اصلاح وتسهیل ایلمك معناسنه‌در یقال ضدنه ضدنا من الباب الثانی اذا اصلحه وسهله (ضدنی) سکری وزننده برموضعدر (ضدوان) و (ضدیان) سلمان وزنلرنده ایکی طاغلردر نونلری زائد اولمغله معتل بابنده اعاده اولنور (الضیزن) زای معجمه ایله حیدر وزننده حافظ وامین ومعتمد علیه آدمه دینور یقال رجل ضیزن ای حافظ ثقة وکشینك اولاد وعیالنه دینور یقال هم ضیزنه ای اولاده وعیاله کذلك شریکرینه دینور وجلد وچالاك ساقی یه دینور ومطربازه دینور یقال هو ضیزن ای بندار خزان و بکره‌نك اورته سنده اولان اغاجله ساعد دیدکلری اغاج ارالغنه استوار اولنان باقر پاره سنه دینور وشول ناخلف اوغلانه دینور که پدرینك دیکر زوجه‌سی بابنده پدرینه مزاحمه ایلیه یعنی انالغنه خیانتله قصد ایدراوله یقال هو ضیزن ابیه اذا کان یزاحمه فی امرأته وقیودن صوچکن آدمه مزاحمه ایدن کمسه یه دینور و برصنم آدیدر (الضیزان) بیطار وزننده اصلا قسراغه اشمامش آته دینور (الضزن) ضادك فتحی وزاینك سکونیله برآدمك رضا واراده‌سی اولمیه‌رق الندہ اولان نسنه یی چکوب آلمق معناسنه‌در یقال ضزنه ضزنا من الباب الاول والثانی اذا اخذ علی مافی یده دون مایریده بو راده اخذ کلمه‌سی علی ایله صله لنمق استیلاء معناسنه یاخود مستولیا تقدیرینه مبنیدر (التضازن) تفاعل وزننده بری برینك اللرنده اولان نسنه یی آلمق بابنده طوتشوب اوغراشمق معناسنه‌در یقال تضازنا اذا تعاطیا فتغالبا (الضیطنة) دحرجه وزننده و (الضیطان) فتحاتله شیشمان آدم اموزلرینی وکوده‌سنی اوینادەرق یوریمك معناسنه‌در یقال ضیطن الرجل ضیطنة وضیطانا اذا مشی فحرك منکبیه وجسده مع کثرة لحم (الضیطن) و (الضیطان) وصف مذکوراوزره اولان آدمه دینور (الضغن) ضادك کسری وغین معجمه‌نك سکونیله ناحیه معناسنه‌در یقال قعد فی ضغن ای ناحیة وطاغ قولتغنه دینور که قویتوسی اوله جقدر ابط الجبل معناسنه‌در شارح ابط الجل نسخه‌سنی تخطئه ایلمشدر ومیل وشوق وآرزو معناسنه‌در یقال به له ضغن ای میل وشوق وحقد وکینه معناسنه‌در (الضغینة) سفینه وزننده بودخی حقد وکینه معناسنه‌در یقال فی صدره ضغن وضغینة ای حقد (الضغن) فتحتینله درونده کین باغلمق معناسنه‌در یقال ضغن علیه ضغنا من الباب الرابع

اذا حقد وميل ايلمك معناسنه در يقال ضغن الى الدنيا اذا مال (التضاغن) تفاعل وزننده و (الاضطغان) افتعال وزننده برى برينه درونلرنده كين طوتمق معناسنه در يقال تضاغنوا واضطغنوا اذا انضووا على الاحقاد واضطغان برنسنه يى قولتق آلتنه آلمق معناسنه در يقال اضطغنه اذا اخذه تحت حضنه (الضاغن) صاحب وزننده شول آته دينور كه ضرب اولنمدقجه مقدورينى ابراز ايلمزاوله يقال فرس ضاغن اذا كان مايعطى جريه الا بالضرب (الضغنة) فرحه وزننده اكرى قارغى يه دينور يقال قناة ضغنة اى عوجاء (الضغيني) ضادك فتحيله ارسلانه دينور (الضفن) دفن وزننده برجماعته همنشين اولمغه كلمك معناسنه در يقال ضفن اليهم ضفنا من الباب الثانى اذا اتاهم يجلس اليهم وچقرمق معناسنه در يقال ضفن بغائطه اذا رمى به وايش بتورمك معناسنه در يقال ضفن بحاجته اذا قضى وجماع ايلمك معناسنه در يقال ضفن المرأة اذا جامعها ودوه اياغيله يرى چارپمق معناسنه در يقال ضفن البعير برجله اذا خبط وناقه اوزره يوغورى حمل واغرا ايلمك معناسنه در يقال ضفن الشئ على ناقته اذا حمله عليها وبرآدمك قيچنه اياغيله اورمق معناسنه در يقال ضفن فلانا اذا ضرب برجله على عجزه وبرنسنه يى يره اورمق معناسنه در يقال ضفن به الارض اذا ضرب به بها وناقه يى صاغمق ايچون ممه لرينى ال ايله برارايه كتوروب طوپلمق معناسنه در يقال ضفن ضرع الناقة اذا ضمه للحلب (الاضطفان) افتعال وزننده بركسه كندى اياغيله اكسه سنى اورمق معناسنه در يقال اضطفن الرجل اذا ضرب بقدمه مؤخر نفسه (الضفن) هجف وزننده و (الضفنّ) طمر وزننده بودوره دينور وكمى ارسلانى كبى جثه سى بيوك احمق ونادانه دينور (التضافن) تفاعل وزننده ياردملشمق معناسنه در يقال تضافنوا عليه اذا تعاونوا (الضيفن) حيدر وزننده كه طال قاوغه دينور رفاء بابنده ذكر اولندى زيرا نونى زائده دركه ضيفك تابعى اولديغنه يا خود ضيفدن فضله اولديغنه اشارتدر * شارح ديركه بعضلر معناى اولدن اخذ ايلمكله نونى اصليه اولور (الضمان) امان وزننده و (الضمن) امن وزننده كفيل اولمق معناسنه در يقال ضمن الشئ وبالشئ ضمانا وضمنا من الباب الرابع اذا كفله وكوترم اولمق معناسنه مستعملدر كفيل عهده يه ملازم اولديغى كبى كوترم دخى مكاننه ملازم اولور يقال ضمن الرجل اذا صار زمنا (الضامن) و (الضمين) امير وزننده كفيل اولان آدمه دينور ضامن ذو ضمان معناسنه در يقال هو ضامنه وضمينه اى كفيله (التضمين) تفعيل وزننده برنسنه يى بركسه يه الزام ايله مديون ايلمك معناسنه در تقول ضمنته الشئ اذا غرمته * شارح ديركه اودتمك معناسى بونك لازميدر وبرنسنه يى برظرف ايچره قومق معناسنه در يقال ضمن الشئ فى الوعاء اذا جعله فيه (التضمن) تفعل وزننده تضمينه مطاوعدر كه تضمينى قبول ايلمك معناسنه در تقول ضمنته الشئ فتضمنه عنى اى غرمته فالتزمه وبرنسنه يى حاوى ومشتمل اولمق معناسنه در تقول فهمت ما تضمنه كتابك اى ما اشتمل عليه (المضمن) معظم وزننده اهل بديع اصطلاحنده شول شعره اطلاق اولنور كه اغيرك شعرندن بربيت الحاق اولنمش اوله لكن مشهور دكل ايسه تنبيهى لازمدر لكن مصراع واحدايله تضمين جائزدر يقال شعر مضمن اذا ضمن به بيت من الاخر كذلك شول بيته اطلاق اولنور كه معنا ومفهومنك تمامى مابعدينه موقوف ومرهون اوله * مترجم ديركه عايشة باعونيه نك اشبو قطعه دلاراسى كبى

* كانما الخال تحت القرط فى عنق * * بدا لنا من محيا جل من خلقا *
* نجم بدى فى عمود الصبح مستترا * * تحت الثريا قبيل الشمس فاحترقا *

ومضمن برآخر آوازه قوشلمنجه وقوف ممكن اولميان آوازه يه اطلاق اولنور يقال صوت مضمن اى لايستطاع الوقوف عليه حتى يوصل بآخر (الضمن) ضادك كسريله برنسنه نك داخلنه اطلاق اولنور ومنه ضمن الكتاب اى طيه (الضمنة) غرفه وزننده مرض وعلته اطلاق اولنور يقال به ضمنة اى مرض وكوترملكه دينور يقال به ضمنة اى زمنة (الضمن) كتف وزننده عاشق وآشفته يه دينور يقال رجل ضمن اى عاشق وكوترمه دينور جمعى ضمنى كلور مرضى كبى ومنه قول عبدالله بن عمرو بن العاص من اكتتب ضمنا بعثه الله ضمنا يوم القيمة اى من كتب نفسه فى ديوان الضمنى والزمنى يعنى برآدم جهاده كتمامك ايچون كنديسنى كوترم دفترينه قيد ايتدرسه حق جل وعلا آنى يوم قيامتده كوترم اوله رق بعث ايدر وضمن بدننده كسر ونقصان كبى علته مبتلا آدمه دينور يقال رجل ضمن اى مبتلى فى جسده (الضمن) فتحتينله و (الضمان) و (الضمانة) سحاب وسحابه وزننده بونلرده اسملردر كوترملكه دينور (المضمون) معلول معناسنه در ومنه يقال هو مضمون اليد اى مخبونها وبابانك صلبنده اولان ذريته اطلاق اولنور جمعى مضامين درنته كه انانك صدرنده اولان ذريتلره ملاقيح دينور * قال الشارح وفيه الحديث انه نهى عن بيع المضامين * وهى ما فى اصلاب الفحول ومضمون بر رجل اسميدر (الضامنة) شهرلر وكويلر ايچره نابت اولان خرما

آغاجلرینه دینور علی قول حصارك ایچنده اولوب دائراً مادار حصار آنلری دیوار بستان کبی احاطه ایلمش اوله
بونده ضامنه مضمونه معناسنه در (الضنن) فتحتینله دلیر وبهادره دینور یقال رجل ضنن ای شجاع (الضنین)
امیر وزننده بخیل آدمه دینور (الضنانة) سلامه وزننده و (الضن) ضادك کسریله بخل ایلمك معناسنه درکه
بوندن لسانمزده اسرکمك ایله تعبیر اولنور مثلا اهل علمك برآدمه کتاب ویرمسی کبی وبرنفیس نسنه یی ساتمقدن
دریغ ایدوب ویرمکه قیامیوب کندی آلیقومق کبی یقال ضن بالشیء ضنانة وضنا من الباب الرابع والثانی
اذا بخل به وضن ضادك کسریله برآدمه خاص اولان نسنه یه دینورکویا که آنی غیره فدا ایلمکه بخل ایدر مضنون
معناسنه در تقول هو ضنی ای خاص بی (الضنائن) ضنینه نك جمعیدرکه برکسه یه مخصوص قلنمش نسنه یه
دینور ومنه ضنائن الله ای خواص خلقه * مؤلف بونکله اشبو حدیثه اشارت ایلمشدر قال النبی علیه السلام * ان لله
ضنائن من خلقه یحییهم فی عافیة ویمیتهم فی عافیة (المضنة) میمك فتحی وضادك فتحیله وکسریله محل بخل ودریغ
اولان شیئه دینور یقال هذا علق مضنة ای نفیس یضن به (ضنه) ضادك کسریله عربدن بش قبیله آدیدر ضنة
بن سعد قضاعه ده وابن عبد عذره ده وابن الحلاف اسد بن خزیمه ده وابن العاص ازد ده وابن عبد الله بنو نمیرده درکه
مراد قبائل مرقومه دروننده خارجدن ملحق بر قبیله در جوهرینك قبیلهٔ واحده یه تخصیصی قصوری متضمندر
(المضنون) غالیه یه دینورکه قلیه مسك تعبیر اولنان عطر در غالیه اسمنی ابتدا حضرت معاویه وضع ایلدی (المضنونة)
آب زمزمك اسمیدر (الضنان) شداد وزننده ابن المنا ندرکه شعرادندر (الاضطنان) افتعال وزننده بخیل اولمق
معناسنه در یقال اضطن الرجل اذا بخل (الضون) عون وزننده پنیر مایه سنه دینور انفحه معناسنه (الضونة)
تمره وزننده کوجك قز جغزه دینور صبیهٔ صغیره معناسنه وبرآدمك اولادی چوق اولمق معناسنه در یقال ضان
الرجل یضون ضونة اذا کثر ولده (التضون) تفعل وزننده بودخی برآدمك اولادی چوق اولمق معناسنه در یقال
تضون الرجل اذا کثر ولده (الضائنة) حاله وزننده دوه نك برونه چکردکلری برونلغه دینور بره معناسنه (الضیون)
حیدر وزننده ارکك کدی یه دینور جمعی ضیاون در (ضین) ضادك کسریله یمنده شهر صنعاء ترابنده بر یولك
طاغك آدیدر * فصل الطاء * (الطبن) طانك فتحی وبانك سکونیله وفتحیله ناسدن جمع کثیره دینور یقال جاء
طبن من الناس ای جمع کثیر (وطبن) طانك حرکات ثلاثیله وصرد وزننده برکونه لعب اسمیدر که فارسیده اکاسدره
دینور ترکیده طقور جن دیدکلری او یوندر عربیده قرق دخی دینور وکرکس ویرتیجی جانور طوتمق ایچون
قپانه ودوزاغه قودقلری جیفه یه دینور (الطبن) طانك ضمیله طنبوره یاخود لاغوته یه دینور تقول رأیته یضرب
الطبن ای الطنبور او العود (الطبنة) غرفه وزننده طبن آوازینه دینور (الطبنة) طانك کسریله زیرکلکه دینور
فطنه معناسنه جمعی طبن در عنب وزننده یقال هو اهل الطبنة ای الفطنة (الطبن) فتحتینله و (الطبانة) سلامه وزننده
و (الطبانیة) کراهیه وزننده و (الطبونة) عمومه وزننده فهم وادراك ایلمك معناسنه در یقال طبن له وطبن طبنا
وطبانة وطبانیة وطبونة من الباب الرابع والثانی اذا فطن له (الطبن) کتف وزننده و (الطابن) صاحب وزننده
فطانتلو مدرك آدمه دینور (الطبن) غبن وزننده آتشی سوینمسون دیو کوممك معناسنه در یقال طبن النار طبنا
من الباب الثانی اذا دفنها لئلا تطفأ وناس معناسنه مستعملدرکه مراد مجهول الحال کسه در دیمکدر یقال ما ادری
ای الطبن هو ای ای الناس (الطابون) آتش کومدکلری یره دینور (المطابنة) مفاعله وزننده چقوری اشاغیلتمق
معناسنه در تقول طابن هذه الحفیرة ای طأمنها وطأطأها وموافقت معناسنه در یقال طابنه اذا وافقه (الاطبنان)
اطمینان وزننده ومرادفیدرکه تمام قرارلشمق معناسنه در یقال اطبأن بالمکان اذا اطمأن (طوبانیه) طانك ضمیله
فلسطین سنجاغنده برقلعه در (الطثن) طانك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله طرب ونغمه وآهنکه دینور (الطجن)
طانك فتحی وجیمك سکونیله تاوه ده نسنه قاورمق معناسنه در یقال طجن الشیء طجنا من الباب الاول اذا قلاه
(المطجن) معظم وزننده تاوه ده قاورلمش نسنه یه دینور (الطاجن) صاحب وزننده و (الطیجن) حیدر وزننده
تاوه یه دینور ایکیسده معربدر یعنی تابهٔ فارسی معربیدر (الطحن) طانك فتحی وحای مهمله نك سکونیله اون
اوکوتمك معناسنه در یقال طحن البر طحنا من الباب الثالث اذا جعله دقیقا ویلان دکرمی قیورلمق معناسنه در
یقال طحنت الافعی اذا استدارت (التطحین) تفعیل وزننده بودخی اوکوتمك معناسنه در یقال طحن البر بمعنی
طحنه (المطحان) محراب وزننده دکرمی قیورلوب کوج اولان یلانه دینور (الطحن) طانك کسریله اونه دینور
دقیق معناسنه ومنه المثل اسمع جعجعة ولا اری طحنا یعنی دکرمنك کورلتیسنی ایشیدیورم اما اوتی کوره میورم
دیمکدر برنسنه یی ویرمکه وعد ایدوب ویرمیان کسه حقنده ضرب اولنور (الطحن) صرد وزننده بودور آدمه

دینور و بر بوجك آدیدر ولیث عفرین دیدکلری جانوره دینور که عفر ماده سنده بیان اولندی (الطاحونة) دکرمنه
دینور (الطاحن) آزی دیشلره اطلاق اولنور مفردی طاحنه در ✲ غریبدر که مؤلف سین بابنده ضرس لفظنی
سن ایله ... دوب بوراده طواحنی اضراس ایله تفسیر ایلدی اصول سائره ده طواحنی ضواحکدن اوته آلتلو
اوستا ... یکی آزی دیشلرایله مبیندر (الطحون) صبور وزننده اوجبوز مقدار قیونلره دینور و پك چوق
عسکره ... یقال کتیبة طحون ای عظیمة وجنك وقتاله دینور وچوق دوه لره دینور بونلرك جمله سی اوغرادقلری
نسنه لری طحن ایلدیکیچون (الطحانة) شدّاده وزننده بودخی چوق دوه لره دینور (الطاحن) صاحب وزننده
خرمن دوکنجیون بری برینه چاتدقلری اوکوزلردن خرمن اورته سنده دائر اولانه دینور (الطحان) شدّاد
وزننده دکرمنجی یه دینور اکر اشبو طحن ماده سندن مأخوذ اولورسه منصرف اولور که وزنی فعال اولور و اکر
بسط معناسنه اولان طحّ ماده سندن اولورسه غیر منصرف اولور که وزنی فعلان اولور ✲ مترجم دیر که اهل مغرب
اصطلاحنده بزو بکه طحان اطلاق اولنور کویا که ایکی طاش بیننی حبه اوزره جمع ایدرنده که آکا مسمار المقراض
دخی اطلاق اولنور که مقص پرچینی دیمکدر (الطحانة) کتابه وزننده دکرمنجیلك حرفتنه دینور یقال یدیر معیشة
عیاله بالطحانة ای بحرفة الطحن (الطرن) طانك ضمیله حریرلباسه وتفتکدن منسوج شالی وصوف مقوله سنه دینور
یقال جاء وعلیه طرن ای خز (الطارونی) ذکر اولنان لباسدن برجنسه اسمیدر (الطرینة) دحرجه وزننده مستلکدن
شوریده اولمق معناسنه در یقال طرین الشرب اذا اختلطوا من السکر بوراده شرب کلمه سی شین مفتوحه ایله شاربدن
اسم جمعدر (الطرین) درهم وزننده صوبق چاموره دینورنه که غرین سیل صوینی کتوردیکی چاموره دینور
بو معنادندر که فلان پك اویکه لنوب خشم وغضب ایتدی دیه جك یرده اتی بالطرین والغرین دیرلر (طرنیانه) طانك
ونونك کسریله مغربده بربلده آدیدر (اطرون) اسلوب وزننده فلسطین ایالتنده بربلده در (طرون) صبور وزننده
ارمینیه الکاسنده برموضعدر (طورین) طانك ضمیله ری قضاسنده برقریه آدیدر (طرکونه) طانك وراء مشدده نك
فتحی وکافك ضمیله اندلسده بربلده در ومغربده برموضع آدیدر (طبسانیة) طانك فتحیله اشبیلیه ایالتنده بربلده
آدیدر (طس) حم کلمه سی کبی سور قرآنیه دندر جمعنده همان ذوات طس دینور طواسین دیمك جائز دکلدر
(الطعن) لعن وزننده دورتمك وسانجمق معناسنه در یقال طعنه بالرمح طعنا من الباب الثالث والاول اذا ضربه
ووخزه و طعن و طعنان فتحاتله برکسه یی زباندرازلقله قدح وتعییب ایلمك معناسنه مستعملدر یقال طعن فیه
بالقول طعنا وطعنانا اذا قدحه وعابه وبریه یه کتمك معناسنه مستعملدر یقال طعن فی المفازة اذا ذهب و بتون کیجه
اکلنمیوب کتمك معناسنه مستعملدر یقال طعن اللیل اذا سارفیه کله وآتك دیزکننی اوزادوب کرکی کبی اشدرمك
معناسنه مستعملدر یقال طعن الفرس فی العنان اذا مدّه وتبسط فی السیر و برکسه مطعون اولمق معناسنه در یقال
طعن الرجل علی المجهول اذا اصابه الطاعون (المطعون) و (الطعین) امیر وزننده مزراق مقوله سیله دورتلمش
کسه یه دینور طعینك جمعی طعن کلور طانك ضمیله (المطعان) و (المطعن) محراب ومنبر وزنلرنده عدو یه کثیر
الطعن اولان مزراق صاحبنه دینور جمعلری مطاعین ومطاعن کلور (التطاعن) تفاعل وزننده و (الطعنان)
کسرتینله ونونك تشدیدیله و (الاطّعان) تشدید طایله افتعال وزننده و (الطعان) قتال وزننده مزراق دورتشمك
معناسنه در یقال تطاعنوا فی الحرب تطاعنا وطعنانا واطّعنوا اطّعانا وطاعنوا طعانا اذا طعن بعضهم بعضا
(الطاعون) وباء علتنه دینور جمعی طواعین کلور ✲ مترجم دیر که طاعون مبالغه در زیرا آکا وخز الجنّ ورماح الجنّ
اطلاق اولنور بوحادثه اکثریا وباء زماننده ظهور رایدر قانونده وتذکره ده اسباب وادویه سی مفصلا مشروحدر
مریضك نفسندن احترازایتمك واجبه دندر و باذن الله تعالی ساریدر (الطعثنة) طانك وثای مثلثه نك فتحیله بدخوی
وبدمشرب عورته دینور یقال هی طعثنة ای السیئة الخلق و چوق قیونلره دینور یقال غنم طعثنة ای کثیرة
(الطفن) طانك فتحی وفانك سکونیله اولمك معناسنه در یقال طفن الرجل طفنا من الباب الاول اذا مات وحبس ایلمك
معناسنه در یقال طفنه اذا حبسه (الطفانیة) علانیه وزننده شتم ودشنام کلماتندندر رحال ونسوانه تفوه اولنور
کویا که قرین موت اوله سن دیو آزارلمقدن کنایه در یقال علاه بالطفانیة ای بالشتم (الطفانین) طانك فتحیله یلان
سوزه دینور و بیهوده ولاطائل سوزه دینور یقال اتی بالطفانین ای الکذب ومالا خیر فیه من الکلام وآلیقومغه
دینور حبس معناسنه وتخلف ایلکه دینور بونلرك جمله سنده اسمدر (الاطفینان) اطمینان وزننده ومرادفیدر که
قرارلشمق معناسنه در یقال اطفأن بالمکان اذا اطمأنّ و برکسه خوشخوی اولمق معناسنه در یقال اطفأنّ الرجل
اذا حسن خلقه (الطمن) امن وزننده صفت مشبهه در ساکن وآرمیده معناسنه در جمعی طمون در طانك ضمیله

يقال ازعج فصار طمنا ای ساکنا (المطمئن) مشمعل وزننده بودخی سکون وآرام اوزره اولان آدمه دینور* مترجم دیرکه نفس مطمئنه بو معناده‌در که عین الیقین مرتبه سیدر بعده راضیه ومرضیه در ابتدا امّاره در بعده ملهمه در که علم الیقین مرتبه سیدر علماء ظاهرك غایت سلوکاری بو مرتبه‌در و بو رؤیا مرتبه سیدر بوندنصکره جمیع اطوارده حلّ مشکلاته قادر مرشد کاملك ارشادیله مطمئنه رتبه سنه ترقی اولور که راضیه ومرضیه آنك صنفا تندندر و بو راده ظلمت شكّ و وهم وخیال مضمحلّ اولور و بونك نهایتنده رجوع قهقری متصور دکلدر اذلاریب للراسخ ولارجوع للواصل (الاطمینان) اشمعلال وزننده ساکن و برقرار اولمق معناسنه‌در یقال اطمأنّ بالمکان اذا اقرّ وسکن واطمینان وطمانینه طانك ضمیله برکسه یه یاخود برنسنه یه اعتماد و ربط قلب ایدوب آنکله آرام وسکونت بولمق معناسنه مستعملدر یقال اطمأنّ الی کذا اطمینانا وطمانینة اذا سکن الیه ووثق به فهو مطمئنّ وذاك مطمأنّ وتصغیره طمیئن* شارح دیرکه طمانینه اسم ایکن مؤلف مصدر موضعنده استعمال ایلدی یقال فیه طمانینة ای سکون وقرار (الطمأنة) دحرجه وزننده برنسنه بی قرارلشدروب اوتورا قلی ایلك معناسنه‌در یقال طمأن ظهره بمعنی طأمنه ومزعج ومضطرب ایکن ساکن وآرمیده اولمق معناسنه‌در یقال طمأن من الامر اذا سکن مصباحده مرسومدرکه اشبو اطمأن بابنده اصل اولان الفله اولمقدر احمارّ واسوادّ کبی لکن ساکنیندن اجتنابله علی غیر القیاس مهموز ایدیلر وعند البعض اصلی همزهٔ متقدمه ایله اولوب علی غیر قیاس همزه یی میمدن تأخیر ایلدیلر بدلیل قولهم طأمن الرجل ظهره پس طمأنه طأمنه‌دن مقلوب اولور و بعضا تسهیل همزه ایله طامن دخی دیرلر (طمین) سکین وزننده روم دیارنده بر بلده‌در (الطن) طانك فتحی ونونك شدّه سیله برنوع تازه خرما اسمیدر که قزل و پك طتلو اولور (الطن) طانك ضمیله انسانك وسائر حیوانك بدننه دینور جمعی اطنان وطنان کلور طانك کسریله و یوکی یوکلتد کدنصکره ایکی دنکی ارالغنه وضع اولنان برمقدارجه یوکه دینورکه فارسی لفظله سربار تعبیر اولنور یقال وضع بین العدلین طنا ای علاوة وقماش دمدلرینه دینور مفردی طنه‌در یقال اخذ طنّا من القصب ای حزمة (الطنین) امیر وزننده سنك وزردیسنه ولکن مقوله سنك چکردیسنه دینور یقال کلامه کطنین الذباب اوالطست ای صوته و وزرده مق وچکره مك معناسنه مصدر اولور یقال طنّ الذباب والطست طنینا من الباب الاول اذا صوّت قصیدهٔ طنانه بوندندرکه هر محلده وهر دیارده شهرت وآوازه صاحبیدر واولمك معناسنه مستعملدر یقال طنّ الرجل اذا مات (الطنطنة) زلزله وزننده بودخی وزرده مق وچکردمك معناسنه‌در لکن مکرّر اولمغله زیاده یی متضمن اولدیغی غیر ستیردر ویزو یزاوتمك وچیك چیك چکردمك تعبیر اولنور یقال طنطن الذباب والطست اذا صوّت ویقال طنت الاذن وطنطنت وطنطنه طنبور مقوله سی سازك وغیر ینك طنقردیسنی حکایه اولور تقول سمعت طنطنة الطنبور وهی حکایة صوته (التطنین) تفعیل وزننده طنین معناسنه‌در یقال طنان الذباب بمعنی طنّ (الاطنان) همزه‌نك کسریله چکرتمك معناسنه‌در یقال اطنّ الطست اذا صوّته و برکیکلی عضوی قطع ایلمك معناسنه مستعملدر زیرا اوردقده ابتدا چکردیسی ظهور ایدر پس ملازمه علاقه‌سنه یاخود استعاره یه مبنی اولور یقال اطنّ ساقه اذا قطعها (الطنی) طانك ضمیله تنومند آدمه دینور یقال رجل طنی ای جسیم (الطنطان) سلسال وزننده غریو وفریاد معناسنه‌در یقال رجل ذو طنطان ای ذو صخب (طوانه) ثمامه وزننده برموضع آدیدر (الطین) طانك کسریله بالچغه دینورکه معروفدر فارسیده کاف مکسورهٔ فارسیه ایله کل دیرلر (الطینة) هایله بالچقدن برپاره یه دینور یقال جعل علیه طینة الختم وهی قطعة منه ودمیاط قربنده بر بلده آدیدر وخلقت وجبلت وسرشت معناسنه مستعملدر یقال له طینة وطیبة ای خلقة وجبلة (الطین) زین وزننده بالچغی کوزل یوغورمق معناسنه‌در یقال طان الطیان یطون طینا اذا حسن عمل الطین و بالچقله مکتوب مهرلمك معناسنه‌درکه حالا لوك مومیله مهرلنور سلفده بالچقله مهرلنور ایدی یقال طان کتابه اذا ختمه بالطین (التطین) تفعل وزننده بالچغه بیلاشمق معناسنه‌در یقال تطین الرجل اذا تلطخ بالطین (الطیانة) کتابه وزننده چامورجیلق صنعتنه دینور یقال هو ماهر فی طیانته ای صنعة الطین (التطیین) تفعیل وزننده چامور صیوامق معناسنه‌در یقال طین السطح اذا طلاه بالطین (المطین) امیر وزننده چامور صیوانمش طامه یا دیواره دینور پس بو غیر قیاس اوزره اولور یقال طین السطح فهو مطین لکن امهات سائره‌ده ثلاثیدن دخی مصوغ اولمق اوزره مرسومدر (الطسان) حال وزننده چامورلی یره دینور یقال مکان طان ای کثیر الطین بونك اصلی طائن اولوب قلب وحذف اولنمشدر (مطین) محدّث وزننده محمد بن عبد الله الحافظ لقبیدر صباوتنده چاموره کلنه مولع اولمغله ملقب اولمشدر (فلسطین) که شامده بر ایالتدر طاء بابنده ذکر اولندی* مؤلف بو راده ایراد ایله جوهری یه تعریض ایلمشدر* فصل الظاء المعجمة

طران) كتاب وزننده برموضع آديدر (الظعن) ظا يك فتحى وعينك سكونيله وفتحتيله برسمته كوچوب كتمك معناسنه در يقال ظعن الرجل ظعنا من الباب الثالث اذا سار (الاظعان) همزه نك كسريله كوچورمك معناسنه در يقال اظعنه اذا سيره (الظعينة) سفينه وزننده هودجه ومحفه يه دينور ايچنده نسوان اولسون كرك اولمسون جمعى ظعن در ظانك ضميله وظعن در ضمتينله وظعاين در واظعان در يقال شد الظعينة على الجمل اى الهودج وظعينه محفه نشين اولان خاتونه اطلاق اولنور يقال فى الهودج ظعينة اى امرأة ما دامت فيه (الاظعان) تشديد ظا ايله افتعال وزننده محفه يه بنمك معناسنه در تقول اظعنت الظعينة اذا ركبته (الظعون) صبور وزننده شول دوه يه دينور كه كوچ مقوله سى احمال ايچون قوللنلوب و يوك يوكلنور اوله يقال له ظعون اى بعير يعتمل ويحمل عليه (الظعان) كتاب وزننده محفه باغليه جق ايپه دينور (مظعون) اسمادندر عثمان بن مظعون اصحاب كرامدن مدينه ده الئاول وفات ايدن ذاتدر (ذو الظعينة) جهينه وزننده برموضعدر (ظاعنه) ابن مر در كه برقبيله پدريدر (الظن) ظا يك فتحى ونونك تشديديله اعتقاد غير جازمك وجود وعدمى بيننده راجح اولان تردده دينور كه فارسيده كمان وتركيده صانمه وسزمه تعبير اولنور جمعى ظنون واظانين كلور تقول هو عند ظنى كذا وهو التردد الراجح بين طرفى الاعتقاد الغير الجازم و بعضا علم ويقين موضعنه وضع واستعمال اولنور يقال قاله عن ظن اى عن علم ❊ شارح ديركه فى الاصل ظن مصدر در اسم اوله رق دخى مستعملدر يقال ظنه ظنا من الباب الاول ❊ مؤلف بصائرده ديديكه ظن مجرد اماره دن حاصل علمدن عبارتدر تقوى بولدقده علم ويقينه مؤدى اولور ويك ضعيف اولدقده توهم حدنى تجاوز ايلمز وقوتى صورتنده ياخود قوى صورتيله متصور اولدقده تحقيقه دال اولان منقله ياخود مخففه ان كلمه سنه مقارنا استعمال اولنور وضعيف اولدقده شكه دال اولان ان مكسوره ايله استعمال اولنور انتهى (الظنة) ظانك كسريله تهمت معناسنه در جمعى ظنن در عنب وزننده يقال فيه ظنة اى تهمة (الظنين) امير وزننده تهمت اولنان آدمه دينور يقال رجل ظنين اى متهم (الاظنان) همزه نك كسريله برآدمه تهمت ايلمك معناسنه در يقال اظنه اذا اتهمه و برآدمى عرضة تهمت قلمق معناسنه در كه كنديسنه كلان تهمته آنى قرشوطتوب آنى تهمتلو چيقارمقدن عبارتدر تقول اظننته اى عرضته للتهمة (الاظنان) تشديد ظا يله افتعال وزننده برآدمى تهمتلو قلمق معناسنه در ومنه قول ابن سيرين لم يكن على كرم الله وجهه يظن فى قتل عثمان رضى الله عنه بتشديد الظاء وعلى زنة المجهول اصلى يظتن ايدى تاء طايه قلب اولندقدنصكره ظايه نقل وادغام اولندى بورادده يفتعل من تظنن نسخه لرى غلطدر صواب اولان من الظن اولمقدر (التظنى) تدنى وزننده ظن وكمان قوللنمق معناسنه در يقال لبس الامر بالتظنى وهو اعمال الظن بونك اصلى تظنن ايدى نون اخيره يايه قلب اولندى (الظنون) صبور وزننده ضعيف ، بيمجال آدمه اطلاق اولنور يقال رجل ظنون اى ضعيف وحيله ورأى وتدبيرى قليل آدمه اطلاق اولنور يقال رجل ظنون اى القليل الحيلة وشول خاتونه دينور كه شان وشرفى اولمغله هر كس تزوجنه خواهشكر اوله يقال امرأة ظنون اى لها شرف تتزوج وشول قيويه اطلاق اولنور كه صويى وارميدر يوقيدر معلوم اولميه يقال بئر ظنون اى لايدرى افيها ماء ام لا وصويى آزجه اولان قيويه اطلاق اولنور يقال بئر ظنون اى القليلة الماء وشول بورجه اطلاق اولنور كه آلان آدم ادا ايدرمى يوخسه ايتمزمى معلوم اولميه يقال دين ظنون اذا كان لايدرى ايقضيه آخذه ام لا (المظنة) ميمك فتحى وظا يك كسريله اسم مكاندر برنسنه نك آنده اولمسى ظن اولنان محله دينور يقال هو مظنة للخير اى موضع يظن فيه وجوده ❊ مترجم ديركه قياس اولان ظا يك فتحيله اولمقدر ابن اثيرك قولى اوزره ظانك كسرى آخرنده كى هاء ايچوندر بعضلر ديديلر كه بو مقوله اسم مكانه تاء الحاقى يقعه اراده سنه ياخود مبالغه يه محمولدر لكن بونلر سماعيدر نته كه شا فيه شر وحنده مشروحدر

فصـــــل العين المهملة ❊ (العبن) عينك فتحى وبانك سكونيله جسم خشن وغليظ اولمق معناسنه در يقال عبن جسمه عبنا من الباب الاول اذا غلظ وخشن (العبن) ضمتينله اتلو جانلو ياقشقلو كوزل آدمله دينور يقال رجال عبن اى سمان ملاح ❊ شارح ديركه ظاهرا مفردى اعبن در (العبن) فتحتينله ونونك تشديديله و(العبنى) الف مقصوره ايله ايرى وجثه لو اولان كركس قوشنه واركك دوه يه دينور ثانينك مؤنثنده عبناة وجمعنده عبنيات دينور (الاعبان) همزه نك كسريله بيوك جثه لو دوه ايدنمك معناسنه در يقال اعبن الرجل اذا اتخذ جملا عبنى (العبنة) غرفه وزننده دوه قسمنده اولان قوت وزوره دينور كرك جمل وكرك ناقه اولسون (العتن) عينك وتاى فوقيه نك ضميله ياوز وقوى وشديد آدمله دينور مفردى عتون وعاتن در يقال رجل عتون وعاتن اى شديد (العتن) عينك فتحيله برآدمى عنف وزور ايله قاقيورمك معناسنه در يقال عتنه الى السجن عتنا من الباب الثانى

والاول اذا دفعه شديدا عنيفا (الاعتان) همزه نك كسريله بو رجلويه بك شدت وتقاضا ايله رنجيده ايلمك معناسنه در
يقال اعتن على غريمه اذا آذاه وتشدد ده (عتان) كتاب وزننده خيبر قرشوسنده برصو آديدر (العثن) عينك
كسرى وثاى مثلثه نك سكونيله بر نوع يپراق اسميدر كه تازه ايكن مواشى قسمى رعى ايدرلر ودواب ومواشى يه كركى كبى
تقيد وتيمار ايله اصلاح ايدن آدمه دينور يقال هو عثن مال اى مصلحه وسايسه رقبون يوكنه دينور عهن معناسنه
(العثن) فتحتينله كوجك بته دينور وصنم صغير معناسنه جمعى اعثاندر وتوتنه دينور يقال بالنار عثن اى دخان
(العثان) غراب وزننده بودخى توتنه دينور جمعى عواثن كلور غير قياس اوزره وتوزه دينور غبار معناسنه
وبر موضع آديدر (العثن) كتف وزننده توتن چالمغله طعمى بوزلمش طعامه دينور يقال طعام عثن اى فاسد
الدخان خالطه (المعثون) بودخى عثن معناسنه در يقال طعام معثون اى عثن (العثن) عينك فتحيله و(العثان)
و(العثون) عينلرك ضميله آتشك توتى توتمك معناسنه در يقال عثنت النار عثنا وعثنا نا وعثونا من الباب الاول
اذا دخنت وطاغك تپه سنه طوغرى آغمق معناسنه مستعملدر يقال عثن فى الجبل اذا صعد (التعثين) تفعيل
وزننده بودخى آتشك توتى توتمك معناسنه در يقال عثنت النار بمعنى عثنت وناس بيننده فتنه وشورش القاسيله
افساد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال عثن عليهم اذا اوقع بينهم التخليط واثار الفساد ولباسى بخور ايله توتسولمك
معناسنه در يقال عثن الثوب اذا بخره بالبخور (العثن) فتحتينله معطر اولمق معناسنه در يقال عثن الثوب عثنا
من الباب الرابع اذا عبق (عثانه) ثمامه وزننده جذيمه قبيله سى يوردنده برصو آديدر (العثنون) عصفور وزننده
صقاله دينور على قول صقال باشنه ياخود ذقنده وذقن آلتنده بتوب اشاغى يه طوغرى صارقانه دينور ياخود
اوزنلغنه دينور يقال الجبنى عثنونه اى لحيته اوهو ما فضل منهما بعد العارضين اوما نبت على الذقن وتحته سفلا
اوهو طولها ودوه نك چكه سى آلتنده صارقان اوزون قيللره دينور وعثنون الريح وعثنون المطر روزكارك
ويغمورك اولرينه اطلاق اولنور ياخود مطلقا يغموره ياخود سماء وارض بيننده اولان يغموره اطلاق اولنور جمعى
عثانين در (العواثن) علابط وزننده پك تويلو ارسلانه دينور (المعثن) معظم وزننده قباصقاللو آدمه دينور يقال
رجل معثن اى الضخم العثنون (العجن) عينك فتحى وجيمك سكونيله يوغورمق معناسنه در يقال عجنه عجنا
من الباب الاول والثانى اذا اعتمد عليه بجمع كفه يغمره وبر آدمك عجانه اورمق معناسنه در يقال عجنه اذا ضرب
عجانه ودوه اللرنى يره اوره رق يوريمك معناسنه مستعملدر وبوسا ئردابه لرده دخى اولور يقال عجنت الناقة
اذا ضربت الارض بيديها فى سيرها وقوجه آدم يردن قالقاركن اللرينى يره طيامق معناسنه مستعملدر يقال
عجن فلان اذا نهض معتمدا على الارض كبرا (الاعتجان) افتعال وزننده بودخى يوغورمق معناسنه در
يقال اعتجنه بمعنى عجنه (المعجون) و(العجين) امير وزننده يوغورلمش نسنه يه دينور خمير كبى وعجين حيز
ومخنث شخصه على قول رخاوتلو رجل ومرأه يه اطلاق اولنور عجينه دخى دينور جمعى عجن در كتب وزننده
(العجينة) سفينه وزننده بودخى مخنثه دينور يقال رجل عجين وعجينة اى مخنث واحمق وبيغز آدمه دينور
وجماعت معناسنه در ياخود جماعتدن چوق كسه لره دينور (ام عجينه) قرتال قوشنك كنيه سيدر (ابو عجينه)
و(ابن ابى عجينه) محدثلردر (العجان) شداد وزننده بودخى احمق آدمه دينور (المتعجنة) اسم فاعل بنيه سيله
جماعته دينور وپك سموز ناقه يه دينور (العجناء) حمراء وزننده سودى آز ناقه يه دينور وپك سموز ناقه يه دينور
على قول پك سموزلكندن ممه لرى صارقوب وامزكلرى برى برينه قاوشوب يوقرى چكلمش اوله وشول
ناقه يه دينور كه فرجنك ايچنده شيش اولمغله مانع لقاح اوله (العجنة) فرحه وزننده بودخى فرجنك ايچنده
شيش اولان ناقه يه دينور (العجن) فتحتينله ناقه عجنه اولمق معناسنه در يقال عجنت الناقة عجنا من الباب الرابع
اذا صارت عجنة (العجان) كتاب وزننده بيونه دينور عنق معناسنه ودبره دينور است معناسنه واكك التنه دينور كه
صقاق تعبير اولنور وخايه دن دبره طوغرى ممدود اولان سكيره دينور (العاجنة) بر محلك وسطنه دينور يقال
قعد فى عاجنة المكان اى وسطه (الاعجان) همزه نك كسريله پك تاو اولو ناقه يه بنمك معناسنه در يقال اعجن الرجل
اذا ركب الناقة السمينة وبر آدمك خايه دن دبره طوغرى ممدود اولان سكيرى شيشمك معناسنه در يقال اعجن
الرجل اذا اورم عجانه (المتعجن) اسم فاعل صيغه سيله و(العجن) كتف وزننده صمصيق طقناز كوده لو تاولو
دوه يه دينور (العاجن) صاحب وزننده رحمنده اصلا ولد قرار ايتمز اولان ناقه يه دينور يقال ناقة عاجن اى لا يقر
الولد فى بطنها (العجاهن) علابط وزننده كرپى يه دينور قنفذ معناسنه ومجهول النسب آدمه دينور يقال هو
عجاهن اى لبس بصريح النسب وكويكو صاغديجنه دينور كويكو زفافخانه يه كيردكدنصكره عجاهن اطلاق

اولنمز وکو یکوایله کلین بینده اولان ایلچی یه دینور مؤنثی عجاهنه در وخادم وخدمتکاره دینور وآشجی یه دینور
طباخ معناسنه جمعی عجاهنه در عینك فتحیله (التعجهن) تدحرج وزننده کلین ایله کوبکر ارا لغنه ایلچی
ومیانجی اولان کمسه زفافه قدر کلین طرفنه تردد وملازمت ایلك معناسنه در یقال تعجهن فلان اذا لزم العروس
حتی بنی علیها (العجاهنة) علابطه وزننده ماشطه قادینه دینور (العدن) عینك فتحی ودالك سکونیله و (العدون
قعود وزننده بر یرده اقامت وتمکن ایلك معناسنه در یقال عدن بالبلد عدنا وعدونا من الباب لثانی والاول اذا اقام به
ومنه جنات عدن ای جنات اقامة لمکان الخلود ودوه لر حمض دیدکلری اوتدن خوشلنوب وکندیسنه کرکی کبی
سیکوب یرامغله دائما آنی اوتلامق معناسنه در یقال عدنت الابل فی الحمض ای استمرته ونمت علیه ولزمته
فهی عادن وتر لایی کوبره لمك معناسنه در یقال عدن الارض عدنا من الباب الثانی اذا زبلها واغاجی بالته
مقوله سی نسنه اورمغله افساد وبرباد ایلك معناسنه در یقال عدن الشجرة اذا افسدها بالفاس ونحوها
ویردن طاش قوپرمق معناسنه در یقال عدن الحجر اذا قلعه (العادن) شول دوه لره دینور که حمض دیدکلری
شور اوتلق کندیسنه یرامغله خوشلنوب دائما آنی اوتلر اوله لر پس عادن وصف خاص کبی اولور (التعدین
تفعیل وزننده بودخی ترلایی کوبره لمك معناسنه در یقال عدن الارض اذ زبلها وقازمه ایله یر قازمق معناسنه در
یقال عدن بالمعدن الارض اذا ضربها به وشارب طولوم کبی طپطلو اولمق معناسنه در یقال عدن الشارب اذا امتلا
(المعدن) مجلس وزننده جوف ارضده حاصل اولان آلتون وکومش مقوله سی جواهر ارضیه نك منبت ومحلنه دینور که
فارسیده کان دینور اهل معدن آنده دائما اقامت ایلدیکیچون یاخود حق جل وعلا جواهر مزبوره یی آنده اثبات
وتمکین ایلدیکیچون اطلاق اولندی وهر نسنه نك مکان اصلنه دینور ومنه یقال فلان فی معدن الخیر والکرم ای مکان
اصله (المعدن) منبر وزننده بیوك قازمه یه دینور صاقور معناسنه (عدان) سحاب وزننده بر موضع آدیدر ودکز
یالیسنه دینور ساحل بحر معناسنه وابرمق قییسنه دینور ویدی سنه مدته دینور یقال سکنوا عدانا ای سبع
سنین بین العرب یدی عدد کامل اولمغله هر خصوصده اکا اعتنا ایدرلر بوراده برمحلده منلا یدی سنه اقامت اولندقده
اول محل کندوسنه منتسب اولمق اعتباریله در وآندن مدت وزمانه منشعب اولمشدر (العدانة) سحابه وزننده
جماعت معناسنه در جمعی عدانات در یقال جاءت عدانة من الناس ای جماعة وقوغه نك اشاغیسنه دیکیلان
دری پارچه سنه دینور جمعی عداین در (العیدان) عینك فتحیله دال بابنده ذکر اولندی (عدنان) سلمان وزننده
ابو معد در که بر قبیلهٔ عظیمه پدریدر (العدینة) سفینه وزننده بودخی قوغه نك اشاغیسنه دیکیلان دری پاره سنه
دینور بونکده جمعی عدائن در (المعدّن) معظم وزننده اشاغیسنه عدینه دیکلمش قوغه یه دینور یقال غرب
معدن اذا خرز به العدینة (المعدّن) محدث وزننده معدنك طاشنی طپراغنی سوکوب فلزات تفحص وطلب ایدن
آدمه دینور که معدنجی تعبیر اولنور معدن امینده ده اطلاقی ملحوظدر یقال هو معدن ای مخرج الصخر من المعدن
یبتغی فیه الذهب ونحوه (العدودنی) سفرجلی وزننده چاپك یاخود یاوز یاخود عدودن نام دیوره یاخود عدودن
نام ارضه منسوب دوه یه دینور (عدن ابین) بدن احمد وزننده یمن دکزنده بر جزیره در امرای حمیردن ابین نام کمسه
آنده اقامت ایلدیکنده مضاف اولمشدر (عدن لاعه) اکا قریب بر قصبه در (عدنه) فتحاتله ربده ناحیه سنده بر موضعدر
و بر رجل آدیدر (عدنه) غرفه وزننده ملل قربنده بر یلان آدیدر (عدان) سحاب وزننده و (عدینه) جهینه
وزننده اسماء نسواندندر (العیدنة) دحرجه وزننده خرما اغاجی پك اوزون اولمق معناسنه در یقال عیدنت النخلة
اذا صارت عیدانة ای طویلة * مؤلف عیدانه یی عود ماده سنده ثبت ایلشیدی بوراده دخی ذکری لفظنه نظر ایله
تصریفنه مبنیدر (العذانة) ذال معجمه ایله سحابه وزننده دبر ومقعده دینور (العرن) فتحتینله و (العرنة) غرفه
وزننده و (العران) کتاب وزننده بچلغان دیدکلری علته دینور که دابه قسمنك ایاقلرینك اکسه لرنده ظهور ایلکله
تویلری کیدوب چتلاقلر ویاره لر پیدا اولور علی قول شول ناسوردر که آت قسمنك بلکیجه لرنده حادث اولور بو آت
قسمنك اچکنده اولان مهره اوله جقدر یقال فی رجل الفرس عرن وعرنة وعران وهو داء یأخذ فی آخر رجل الدابة
یذهب الشعر ویشقق فی ایدیها وارجلها اوجسوة تحدث فی رسغ رجله (العرن) فتحتینله دابه بچلغان اولمق
معناسنه در یقال عرنت الدابة عرنا من الباب الرابع اذا اصابته عرنة (العرنة) فرحه وزننده و (العرون) صبور
وزننده بچلغان اولمش دابه یه دینور (العران) کتاب وزننده دوه نك برونه چکردکلری بر ونده لغه دینور وعران مصدر
اولور بر آدمك دار ووطنی بعید اولمق معناسنه یقال عرنت الدار عرانا من الباب الرابع اذا بعدت و بعید معناسنه
وصف بالمصدر اولور کاسیذکر و بکره و چرخ اوقنه دینور و بعد معناسنه در یقال بینهما عران ای بعد وصرتلان

اینه دینور وقرن وهمتا معناسنه دریقال هولبس بعرانه ای قرنه وحرب وقتال معناسنه در یقال وقع بینهم عران ای قتال بونده مفاعله بابندن مصدر اولمق دخی محتملدر واکسره دینور مسمار معناسنه (العرن) قرن وزننده دوه نك برونه بروندہ رق بجرمك معناسنه در یقال عرن البعیر عرنا من الباب الثانی والاول اذا وضع فی انفه العران ودوه نك برونی برونده رقدن اغریمق معناسنه در یقال عرن البعیر علی المجهول اذا شکی انفه من العران و برنسنه یی ادمان ومعتاد ایدنمك معناسنه در یقال عرن علی الشیء عرنا من الباب الاول اذا مرن واوقك تمرن بکچه جك یرینه سکیر صارمق معناسنه در یقال عرن السهم اذا رصفه (العرین) امیروزننده ارسلان یتاغنه دینور یقال کالاسد فی عرینه ای مأواه وصرتلان وقورد ویلان اینلرینه دینور عرینه دخی دینور جمعی عرن کلور کتب وزننده ویك قوری مبشه اغاجلغنه دینور که ریزه ریزه اوله وچتلق اغاجلغه دینور واته دینور لحم معناسنه وعریدن بر بطن اسمیدر واوکیك قوشنك اوتمسنه دینور وخانه نك وشهرك یوره سنه دینور یقال نزلوا فی عرین الدار اوالبلد ای فنائه وتیکنه دینور شوك معناسنه و برمعدن اسمیدر وجانورلرك پاره پاره ایلدیکی لاشه یه دینور وعزّ ومنعه معناسنه مستعملدر یقال لایصل احد الی عرینه ای عزّه وکلر یوا سنه دینور (العارنة) بو دخی دیار بعیده یه دینور یقال دیار عران وعارنة ای بعیدة (العرنین) عینك کسریله برونه دینور علی قول برون کیکنك پك اولان یرینه دینور یقال هواشم العرنین ای الانف اوهو ماصلب من عظمه ایکنجی یه کوره تمام انفده استعمالی مجاز اولور وعرنین هر شیئك اول وابتدا سنه دینور وقومك سید وشریف وذیشا نلرینه اطلاق اولنور جمعلری عرانین در یقال هو عرنین قومه ای سیدهم وشریفهم (العرانیة) علابطه وزننده سیل صوینك اوزون اوزادی مدینه دینور ودریانك اورته سنه وانکین یرینه دینور (عرانیه) عینك فتحیله ابن جشم درکه بلقین قبیله سی رجالندندر و بلقین بنوالقین مخففیدر (العرن) فتحتینله اتك اله ییلاشمش زفیرنه دینور وقاون وقارپوز رایحه سنه دینور بوراده بعض نسخه ده طبیخ عنوانده مرسومدر که سکین وزننده در بطیخ معناسنه در و بعضده امیروزننده مضبوطدر که منصفدن برنوعدر وکریچه والچی یه ده دینور پس بونلرك رایحه سنه اطلاق اولنور وعرن عینك کسریله بومعنایه در وعرن توتنه دینور دخان معناسنه وبرشجر آدیدر که بپراغیله دری دباغت اولنور ویشمش اته دینور (العرن) عینك کسریله بودخی قاون وقارپوز رایحه سنه دینور (العرن) کتف وزننده شول کسه یه دینورکه قار او ینیا نلرك یاننه ملازمت ایلیه قارقربانندن اکل ایدنجه قدر وعدی بن امیة الضبی یاخود عمیر بن جبل البجلی فرسنك اسمیدر (المعرن) معظم وزننده تمرنی مسمار ایله برچینلنمش مزراغه دینور یقال رمح معرن اذا سمر سنانه بالعران (عرینه) جهینه وزننده برقبیله در عرنیون المرتدّون آنلره منسو بلردر (العرنة) عینك کسریله عرن نام شجرك یرده اولان طمرلرینه دینورکه اطرافه مبسوط اولور علی قول ظمخ دیدکلری شجرك خشبنه دینور وکندیسیله برکورشجی مقاومته قادر اولمیسان پهلوانه دینور یقال هو عرنة ای صریع لایطاق (المعرون) عرن دیدیکی خشب ایله دباغت اولنمش دری یه دینور (عرنان) عینك کسریله برطاغك آدیدر (الاعران) همزه نك کسریله دائما ات یمك معناسنه در یقال اعرن الرجل اذا دام علی اکل اللحم و برآدمك کوچکاریتك بجاقلری بجلغان کبی جابجا چتلامق معناسنه در یقال اعرن الرجل اذا تشققت سبقان فصلانه وبرآدمك دوهلری کچیك اولمق معناسنه در یقال اعرن الرجل اذا وقعت الحکة فی ابله (عرانه) ثمامه وزننده اسمادندر حیقان بن عرانه درکاه حضرت مصطفوی یه ورود ایلدی (بطن عرنه) همزه وزننده عرفاتده برموضعدر موقف حوزه سندن دکلدر (العارن) ارسلانه دینور (معرون) و(عرین) زبیر وزننده و(عرّان) رمّان وزننده اسامیدندر (العربون) عصفور وزننده و(العربون) حلزون وزننده و(العربان) قربان وزننده عقد واحکام بیع ایچون ویریلان برمقدار جه پیشین اقچه یه دینور عامه ترکیده پی تعبیر اولنور که پیش مخففیدر یقال اعطی عربون السلعة وعربونها وعربانها وهوماعقدبه البیع ❊ مؤلف بونی عرب ماده سنده دخی ثبت ایلدی ظاهر انونك اصلی وزیاده سی مختلف فیهدر صاحب نهایه نونك زیاده لکنه ذاهبدر عربون غیرك مداخله سنه مانع اولدیغیچون معامله معقوده یی اعراب واظهار واصلاح ایلدیکنه مبنیدر دیدی واکا اربون واربان دخی دینور عامه ربون دیرلر (العربنة) دحرجه وزننده مشتری بایعه نسنه اشتراسنده عربون ویرمك معناسنه در یقال عربنه اذا اعطاه العربون (العرتن) تای فوقیه ایله جعفر وزننده و(العرتن) فتحاتله وتانك ضمیله ده که بونك اصلی عرنتن ایدی قرنفل وزننده یاخود بحنفل وزننده یاخود تانك حرکات ثلاثیله ده لغتدر و(العرتون) حلزون وزننده برشجر اسمیدر که آنکله دباغت اولنور (المعرتن) مزعفر وزننده عرتن اغاجیله دباغت اولنمش دری یه دینور یقال ادیم معرتن ای مدبوغ بالعرتن (عرینات) مصغر

صیغه سیله برموضع آدیدر (العرجون) زنبور وزننده خرما سالقمنه دینور علی قول قوریوب اکیلدیکی حاله
مخصوصدر یاخود سالقمك دینه دینور ❊ شارحك بیانی اوزره بو خرما اغاجنده طوردیغی یرده اکیلور وخرما سالقمی
قطع اولندقده اغاج باشنده قوریوب قالور یاخود صاپنه وچوپنه دینور ومنار نوعندن طوملان دیدکلری نباته شبیه
برنبات آدیدر جمعلری عراجین در (العرجنة) دحرجه وزننده حایك ثوبه عرجون صورتنی نقش وتصویر ایلمك
معناسنه در یقال عرجن الثوب اذا صوّر فیه صور العراجین وبرآدمه عرجون ایله اورمق معناسنه در یقال عرجن
فلانا اذا ضربه بالعراجین وبرنسنه یه قان یازعفران یاقنه سورمك معناسنه در یقال عرجنه اذا طلاه بالدم او بالزعفران
او بالخضاب (العرهون) زنبور وزننده منار نوعندن طوملان دیدکلری نباته دینور که نصف بمرطه شکلنده
اولور جمعی عراهین در (العراهن) علابط وزننده ایری ویومری کوده لو دوه یه دینور (الاعزان) زای معجمه ایله
اکرام وزننده برنسنه یی بولشوب هرکس حصه سنی آلمق معناسنه در یقال اعزن فلانا اذا قاسمه فی النصب
فاخذ کلّ نصیبه (العسن) عینك فتحی وسینك سکونیله برکسه نك صاچی خوب ودلکش وبدنی بیاض اوله رق
قامتی بلند اولمغه دینور که وصف محابیدر یقال به عسن ای طول مع حسن الشعر والبیاض وعسن برموضع آدیدر
(العسن) عینك کسریله مثل ونظیر معناسنه در یقال ماله عسن ای مثل ونظیر وایچ یاغنه دینور بونده حرکات
ثلاثه لغتدر (العسن) عینك ضمیله سموزلکه دینور (العسن) ضمتینله وفتحتینله علف طواره یرامغه دینور وفتحتینله
مصدر اولور علف طواره یرامق معناسنه یقال عسن فی الدابّة الکلأ عسنا من الباب الرابع اذا نجع (العسن) کتف
وزننده آزجه علفله تاولنور اولان دابّه یه دینور یقال دابّة عسن ای شکور (الاعسان) همزهٔ مفتوحه ایله آثار وعلایم
معناسنه در واعسان الابل دوه نك یصی کورك کبکلرینه دینور واعسان الارض قطع اولنان اودونك برنده
قلان اوجه لرینه وکتوکلرینه دینور (التعسن) تفعل وزننده برآدم پدرینه چکمك معناسنه در یقال تعسن
الغلام اباه اذا اشبهه وبرشیئك اثر وعلامتنی اراشدرمق معناسنه در یقال تعسن الشیء اذا طلب اثره ویر برمقدارجه
اوت بتورمك معناسنه در یقال تعسنت الارض اذا انبتت شیئا من النبات (الاعسان) همزه نك کسریله بودخی
یر برمقدارجه اوت بتورمك معناسنه در یقال اعسنت الارض بمعنی تعسنت (التعسین) تفعیل وزننده قوراقلق
حالت حیوانلرك کوده لرینی صندروب زبونلتمق معناسنه در بابی ازاله ایچوندر یقال عسن الجدب الابل اذا اخفف
لحمها (العوسن) جوهر وزننده برطرفه وریجه اولان اوزون شیئه دینور یقال شیء عوسن ای طویل فیه جنأ
(العبسان) شیبان وزننده برشیئك عهده سندن کلان زورمند آدمه دینور ومنه یقال ماهومن عبسانه ای من رجاله
(الاستعسان) دوه آزجه علف اکل ایدر اولمق معناسنه در یقال استعسن البعیر اذا اکل قلیلاً (العشن) عینك
فتحی وشین معجمه نك سکونیله و(التعشین) تفعیل وزننده و(الاعتشان) افتعال وزننده برآدم کندی قریحه سندن
برنسنه حقنده شویله در دیو تخمینله حکم ایلمك معناسنه در یقال عشن الرجل فیه عشنا من الباب الاول وعشن
واعتشن اذا قال برأیه وخمّن واعتشان خرما اغاجنك کسلمش بداق دیبلرندن بشاق اراشدرمق معناسنه در یقال
اعتشن النخلة اذا تتبع کرابتها وبرکسه اوزره بیوجه جدال ایچون کدی کبی آتلمق معناسنه در یقال اعتشن فلانا
اذا واثبه بغیرحقّ (العشانة) ثمامه وزننده خرما القاطه سنه دینور وخرما بداغنك دینه دینور که بداق باشی
اوله جقدر عشان دخی دینور غراب وزننده (ابوعشانه) عرب کنیه لرندندر (التعشن) تفعل وزننده بودخی خرما
اغاجنك بداق دیبلرندن بشاق اراشدرمق معناسنه در یقال تعشن النخلة اذا تتبع کرابتها (العشوزن)
زای معجمه ایله سفرجل وزننده چتین وچیره شك وچپارز نسنه یه دینور یقال شیء عشوزن ای عسر ملتوٍ وخوی
ومشربی شدید وتند آدمه دینور عشزن دخی دینور واو بدلی نونله یقال رجل عشوزن وعشزن ای شدید الخلق
وصلابتلو انسان وحیوانه دینور مؤنثی عشوزنه در جمعی عشازن وعشاوز کلور (العشزنة) دحرجه وزننده
ینازلق واونکولك ایلمك معناسنه در یقال عشزن فلان فی الامر اذا خالف (الاعصان) صاد مهمله ایله اکرام
وزننده برایش صرپ وکج وچ اولمق معناسنه در که انحلالی دشوار اولور یقال اعصن الامر اذا اعوج وعسر
(العطن) فتحتینله حوض یوره سنده اولان دوه یتاغنه دینور نته که سائر محلده اولانه مراح ومأوی دینور یقال
اناخت الابل بالعطن وهو وطنها ومبرکها حول الحوض کذلك حوض یوره سنده اولان قیون وکچی یتاغنه دینور جمعی
اعطان در ومنه تقول العرب ضربوا بعطن ای رووا ثمّ اقاموا علی الماء یعنی صویه کرکی کبی کندیلری ودابه لری
قاندقدنصکره تکرار صو ایچمکه قیام وتوجه ایتدیلر ❊ شارح دیر که کلام مزبور امثالدندر ناسك کثرت واتساعی
ضمننده ضرب اولنور کما فی النهایة فی حدیث الرؤیا ضرب الناس بعطن ضرب مثلا لاتساع الناس فی زمن عمر

رضی الله عنه ومافتح علیهم من الامصار وعربلر فلان خاندان وصاحب ثروت وسامان وسخی وکریم وصاحب احسا ندردیه جك یرده فلان رحب العطن دیزلر که کنایه‌در یقال هورحب العطن ای کثیرالمال واسع الرحل رحب الذراع وعطن مصدر اولور دری دباغتده علی حاله ترك اولنغله چوریوب قوقق معناسنه درعلی قول تویی یولنمق ایچون اوزرینه صو سپوب سپیده یاتورمغله یومشمق معناسنه‌در یقال عطن الجلد عطنا من الباب الرابع اذاوضع فی الدباغ وترك فافسدوانتن اونضح علیه الماء فدفنه فاسترخی شعره لینتف (المعطن) مجاس وزننده یودخی صوقربنده اولان دوه یتاغنه‌دینور جمعی معاطن کلور (التعطین) تفعیل وزننده عطن ایدنمك معناسنه‌در یقال عطن الرجل للابل اذا اتخذ العطن ودوه صویه قاندقدنصکره صو یوره سنده چوکمك معناسنه در یقال عطنت الابل اذا رویت ثم برکت ودری یی سپیده چوق یاتورمغله چوریدوب قوقمق یاخود تویلری یومشبوب یولنمق ایچون اوزرینه صوسپوب یره کومك معناسنه‌در یقال عطن الجلد بمعنی عطنه عطنا کماسیذکر (العطون) قعود وزننده بودخی دوه صویه قاندقدنصکره صو یوره سنده یاتمق معناسنه‌در یقال عطنت الابل عطونا من الباب الاول والثانی اذارویت ثم برکت وناقه صو ایچدکدنصکره اسکی یتاغنه کتمك علی قول ابتدا ایچمامکله عطنه ردّ ایدوب برمقدار انتظار ایدنصکره دفعهٔ ثانیه ده صویه عرض اولنمق یاخود صویه قاندقدنصکره چوکرتمك معناسنه‌در یقال عطنت الناقة عطونا وهوان تراح بعد شربها اوردها الی العطن لینتظر بها الانها لم تشرب اولا ثم یعرض علیها الماء ثانیا اوهوان تروی ثم تبرك (العاطنة) صویی ایچدکدنصکره صو یوره سنده یتان ناقه‌یه دینور جمعی عواطن وعطون کلور عینك ضمیله (الاعطان) همزه‌نك کسریله برکسه دوه‌لری صویه کلوب ایچمدکلری چون یاخود برکرّه ایچمکله تکرار ایچمك ایچون صو یك یوره سنده یاتروب آلیقومق معناسنه‌در یقال اعطن الابل اذا حبسها عندالماء فبرکت بعدالورد و برآدمك دوه‌لری صو یوره سنده اولان یتاغه یاتمق معناسنه‌در یقال اعطن القوم اذا عطنت ابلهم (العطنة) فتحاتله معنای اولدن اسمدر دوه صویه کلدکدنصکره یتاغه یاتمغه دینور (العطان) رمّان وزننده و(العطون) جلوس وزننده و(العطنة) فتحاتله معاطنه نازل اولان جماعته دینور یقال قوم عطان وعطون وعطنة اذا نزلوافی المعاطن (الانعطان) انفعال وزننده دری دباغتده چوق یاتمغله چوریوب قوقق معناسنه‌در یاخود تویی یولنمق ایچون اوزرینه صو سپوب سپیده یاتورلمغله یومشمق معناسنه‌در یقال انعطن الجلد بمعنی عطن (العطن) عینك فتحیله تعطین الجلد معناسنه‌درکه ذکر اولندی یقال عطن الجلد عطنا من الباب الثانی والاول بمعنی عطنه (المعطون) و(العطین) امیر وزننده وصف مذکور اوزره اولان دری‌یه دینور و(عطین) وعطینه وجودی بد رایحه اولان کسه‌یه دینور یقال رجل عطین وعطینة ای منتن (العطان) کتّاب وزننده هنوز دباغت اولنمامش دری‌یه قوقسون دیو اکدکلری فشق‌یه یاخود طوزه دینور شهرلرده کرجلیوب یاخود طوزلرلر (عاطنه) بحر یمنده براسکله آدیدر (العفن) دفن وزننده طاغه و یا یره آغمق معناسنه‌در یقال عفن فی الجبل عفنا من الباب الاول اذاصعد واتی آزیدوب قوقمق معناسنه در یقال عفن اللحم اذا غیره (العفن) کتف وزننده و(المعفون) بوزیلوب قوقمش اته دینور وعفن چوریمش نسنه‌یه دینور (التعفین) بودخی اتی آزیدوب قوقمق معناسنه‌در یقال عفن اللحم بمعنی عفنه (العفن) فتحتینله و(العفونة) عمومه وزننده برنسنه رطوبتدن یاخود سائر عارضه‌دن بیریوب چوریمك معناسنه در یقال عفن الحبل عفنا وعفونة من الباب الرابع اذا فسد فتفتت عندمسه (التعفن) تفعل وزننده عفونه معناسنه در یقال تعفن الحبل بمعنی عفن (عفان) شدّاد وزننده بررجل آدیدر و بوغیر منصرفدر زیراعفن ماده‌سندن فعالدر ومنصرف اولوز اکرعف ماده‌سندن فعلان اعتبار اولنور ایسه وعفان سند الکاسنده برکورفز اسمیدر (الاعفان) همزه‌نك کسریله برآدمك سختیانی انباشته ده چوریوب دلیك دلیك اولمق معناسنه‌در یقال اعفن الرجل اذا تثقب ادیمه (العفاهن) علابط وزننده جلادت وحدتلو توانا ناقه‌یه دینور (عقنه) قافله حمزه وزننده ارّان ایالتنده برقلعه‌در (عقبون) صهیون وزننده عرش اعظم تحتنده ریحدن بر بحر آدیدر آنده ریحدن مخلوق ملائکهٔ کرام واردرکه اللرنده ریحدن مخلوق مزراقلر طوتوب دائما عرشه نظر ایدرلر وتسبیحلری سبحان ربّنا الاعلی کلمهٔ شریفه سیدر مترجم دیرکه بوماده‌یی وافر تتبع ایلدم لکن سائر محلده ظفریاب اولمدم ظاهرا ارتفاع معناسنه اولان عقو یاخود عقی ماده‌سندن اولمق کرکدر سبحان الله وما یعلم جنوده الا الله (العقیان) عینك کسریله معتل بابنده مرسومدر (العکنة) غرفه وزننده پك سموزلکدن قرناتنده حاصل اولان بیوه و بوکندی‌یه دینور جمعی عکن درصرد وزننده یقال بطن ذوعکن وهی ماانطوی وتثنی من لحمه سمنا (التعکن) تفعل وزننده پك سموزلکدن قرن‌اتاری بیولنوب

بوكوم بوكوم اولمق معناسنه دريقال تعكن بطنه اذا صار ذا عكن (العكناء) حمراء وزننده و (المعكنة) معظمه وزننده سموزلكدن قرنى اتلرنده بيولر و بوكوملر پيدا اولمش قزه دينور يقال جارية عكناء ومعكنه اذا تعكن بطنها وعكناء مملرينك اجكلرى غليظ اولان ناقه‌يه دينور (العكنان) عينك فتحى وكافك سكونيله وفتحيله چوق دوه‌لره دينور (العكان) كتاب وزننده بيونه دينور رعنق معناسنه (العلن) فتحتينله و (العلانية) كراهيه وزننده برنسنه ظاهر وآشكاره اولمق معناسنه دركه سر واسرار مقابليدر راغبك بيانه كوره اكثرى معانى ومعقولاتده مستعملدر يقال علن الامر وعلن وعلن علنا وعلانية من الباب الاول والثانى والخامس والرابع اذا ظهر (الاعتلان) افتعال وزننده بودخى آشكاره اولمق وآشكاره‌يه چيقمق معناسنه در يقال اعتلن الامر اذا ظهر (الاعلان) همزه‌نك كسريله برايشى آشكاره قلمق معناسنه دركه كيزلمك مقابليدر تقول اعلنت الامر وبالامر اذا اظهرته و برايشى آچقدن ايشلمك معناسنه دريقال اعلن بالعداوة اذا جاهر (التعلين) تفعيل وزننده بودخى برايشى آشكاره قلمق معناسنه در يقال علن الامر اذا اظهره (العلان) جدال وزننده و (المعالنة) مجادله وزننده بودخى برايشى آچقدن چيقارمق وآچقدن ايشلمك معناسنه دريقال عالن بالعداوة علانا ومعالنة اذا جاهر و برنسنه بى بركمسنه‌يه اعلان واظهار ايلمك معناسنه در يقال عالنه الامر اذا اعلنه اليه (العلنة) همزه وزننده اصلا كتم سر ايلمز اولان آدمه دينور يقال فلان علنة اى لايكتم سرا (العلانية) كراهيه وزننده مصدر دركه ذكر اولندى وشول آدمه دينوركه دائما جميع ايشى پس پرده‌دن اولميوب عيان وآشكاره اولور اوله جمعى علانين كلور يقال رجل علانية اى ظاهر امره واكا علانى دخى دينور سحابى وزننده جمعى علانيون كلور (العلوان) عينك ضميله عنوان معناسنه دركه سرنامه مكتوبدر اجمالا درون مكتوبى اظهار ايدر يقال علوان الكتاب كذا اى عنوانه (علان) كتاب وزننده شهر صنعاء قربنده برحصار آديدر (علانه) جبانه وزننده ذمار قربنده برحصار آديدر (العلجن) جعفر وزننده طقناز كوده‌لو ناقه‌يه دينور بونك نونى زائد اولمغله جيم بابنده ذكر اولندى (العلجون) عصفور وزننده ياوز ناقه‌يه دينور يقال ناقة علجون اى شديدة (العمن) عينك فتحى وميمك سكونيله بريرده اقامت ايلمك معناسنه دريقال عمن بالمكان وعمن عمنا من الباب الثانى والرابع اذا اقام (العمينة) سفينه وزننده دوز وملايم ارضه دينور يقال ارض عمينة اى سهلة (عمان) غراب وزننده بررجل آديدر وعمن الكاسنده بربلده آديدر منصرف وممنوع اولور (عمان) شداد وزننده شام ديارنده بربلده آديدر كه بلقاء ناحيه سنده‌در (الاعمان) همزه‌نك كسريله و (التعمين) بركمسه عمان شهرينه قصد وتوجه ايلمك معناسنه در ياخود اكا داخل اولمق معناسنه دريقال اعمن الرجل وعمن اذا توجه الى عمان اودخله واعمان دائمى بريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال اعمن الرجل اذا دام على المقام (العمن) ضمتينله بريرده مقيم اولان كمسه‌لره دينور مفردى عمون در صبور كبى (العمانية) غرابيه وزننده بصره‌ده برجنس خرما اغاجيدر كه ياز وقيش باشندن چچكى اكسك اولميوب وهميشه داللرينك كيمى چچكلى و كيمى تازه وكيمى اولمش خرمالو اولور (العن) عينك فتحى ونونك تشديديله و (العنن) فتحتينله و (العنون) قعود وزننده برآدمك اوكنه آرقورى برايش ظهور ايلمك معناسنه در مثلا برايشه مشتغل ايكن ناكهانى برايش دخى آجلمق كبى يقال عن له الشئ عنا وعننا وعنونا من الباب الثانى والاول اذا ظهر امامه واعترض وعنن فتحتينله معناى مزبوردن اسم اولور وعن تشديد نونله بركسبه حقنده عنين اولمسيله حكم اولنمق ياخود سحر ايله باغلو اولمق معناسنه دريقال عن فلان على المجهول اذا حكم القاضى عليه بالعنانة اومنع عن المرأة بالسحر بوندن اسم عنه در عينك ضميله ومكتوبه عنوان يازمق معناسنه در يقال عن الكتاب اذا كتب عنوانه وآتك اويانه ديزكين چكرمك معناسنه در تقول عننت اللجام اذا جعلت له عنانا وديزكنى چكمكله آتى آليقومق معناسنه در تقول عننت الفرس اذا حبسته بالعنان وسوكمك معناسنه در تقول عننت فلانا اذا سببته (الاعتنان) افتعال وزننده بودخى برآدمك اوكنه ارقورى برايش چيقه كلمك معناسنه دركه اوكنه كرلمك تعبير اولنور يقال اعتن له الشئ اذا ظهر امامه واعترض و برآدمك حال وشانى وكار وكردارى بيانه چيقمق معناسنه در وبوعنوان ماده سندندر يقال اعتن ما عندهم اى اعلم بخبرهم (العنان) كتاب وزننده بودخى معناى اولدن اسمدر عنن كبى كه برنسنه برآدمك اوكنه ارقوريدن كرلمكه دينور وآت كمنك ديزكنه دينور جمعى اعنه‌در وعنن در ضمتينله آتك كم كبى اغزينه كيرميوب ايكى طرفنده آرقورى معترض اولديغيچون يقال جعل اللجام عنانا وهو السير الذى تمسك به الدابة وتقول العرب رجل طرف العنان اى خفيف يعنى جست وچالاك كدر بوراده طرف كتف وزننده دركه بركسه‌نك صحبتنده ثابت اولميان آدمه دينور وعنان مفاعله‌دن مصدر اولور معارضة معناسنه يقال عانه عنانا ومعانة اذا عارضه وشركة العنان شول

شركتنه اطلاق اولنور كه ايكی آدم بر مخصوص مالده مشترك اولوب سائر مالكرنده مشترك اولميه لركويا كه اول مال
اوكلرينه ارقوری كلمكله اشترا وعقد شركت ايلديلر علی قول بركسه برماله مشتری ايكن آنك اوكنه كريلوب بونده
بنی دخی شريك ايله ديمكله عقداولنان شركتدن عبارتدر و بوصورت مشتریٔ مزبور مال مرقومه كسب استحقاق
ايلمزدن مقدم اولور و بعضلر ديديكه شركت عنان شركتده برابر اولمقدن عبارتدر يعنی ايكی طرفك سرمايه سی
مساوی اولمقدركه اول ميدانه نمقدار اقچه وضع ايلمش ايسه ديكری دخی اولقدر وضع ايلك وجهيله معقود اولان
شركت اولور و بوعنان فرسدن مأخوذدر زيرا ديزكنك ايكی طاقی دخی بس برابر اولور ويقال بينهما شركة
عنان وهی ان يكون فی شیء خاص دون سائرمالهما او هو ان يعارض رجلا فی الشرا فيقول اشركنی معك وذلك
قبل ان يستوجب العلق اوهو ان يكونا سواء فی الشركة ملاخسر ودررده سائردن احسن تعريف وبيان ايلمشدر
فليراجع وعنان انسانك صرتنده بل طرفنده اوزون طمره دينور ايكی طرفنده اولانه عنانا المتن دينور و برموضع
و برخاتون اسميدر (العنون) صبور وزننده دائما سائردابه لردن ايلروده كيدر اولان دابه يه دينور كه پيشاهنك محرفی
پيشنك تعبير اولنور يقال ● ابة عنون ای متقدمة فی السير (المعن) ميمك كسريله مسن وزننده شول فضول
وكستاخه دينوركه دائما بيهوده و وظيفه سندن خارج اقوال وافعاله كيريشوب اولور اولمز ايشلره تعرض
وتصدی ايدر اوله مؤنثی معنه دريقال رجل معن اذا كان يدخل فيما لايعنيه ويعرض فی كل شیء وخطيب عربه
دينوركه عربلرك خواجه لريدر يقال هو معن ای خطيب (المعنون) مجنون وزننده ومرادفيدر يقال رجل
معنون ای مجنون (العنانی) قصاری وزننده ومرادفيدركه غايت ومبلغ ديمكدر يقال عنانك ان تفعل كذا
ای قصارك و بواعتراض معناسندندر (العنين) امير وزننده شول آدمه دينوركه قوت ماسكه سی اولمامغله
ريح بطنی طوتمز اوله يقال رجل عنين ای لايقدر علی حبس ريح بطنه (العنين) سكين وزننده سست اندام
اولمغله جماعه قادر اوليان آدمه دينور ياخود نسوانی يعنی جماعی قطعا اراده واشتها ايلمز اوله يقال رجل عنين
ای لايأتی النساء عجزا اولايريدهن صاحب مصباحك بياننه كوره مؤنثده دخی اولور عنينه دينورها ايله يقال
امرأة عنينة ای لاتشتهی الرجال وصاحب مغربك بياننه كوره عنين كلمه سی عن الابل ماده سندندركه حظيره ده
حبس ايلك معناسنه در ياخود اعتراض معناسندندر زيرا ادخال ايده ميوب ايكی طرفه اعتراض ايدر ❊ مترجم ديركه
عن الفرس باللجام ماده سندن اولمق معنای ثانی يه ده ملايم اولور وقالديكه فقهانك عن امرأة دون اخری
قوللری معنای ثانی اوزره مخرجدر وكتب فقهيه ده عنين تعميم اولنمشدركه اتيان نسايه مطلقا مقتدر اولميادن
عبارتدر كرك ذكری قائم اولسون وكرك اولمسون وكرك ثيبه واصل اولوب بكره اولمسون وكرك بعض نسايه واصل
اولوب بعضه اولمسون وكرك مرضدن وضعفدن وكبروشيخوختدن وكرك سحر وعقددن اولسون (العنانة
سحابه وزننده و (التعنين) تفعيل وزننده و (العنينة) كسرتينله ونونك تخفيف وتشديديله و (التعنينة) تای مفتوحه ايله
اسملردر عنينلكه دينور وتعنين مصدراولور بركسه حقنده قاضی عنين اولمق اوزره حكم ايلك معناسنه در علی قول
سحرايله باغلو اولمق معناسنه در يقال عنن الرجل عن امرأته علی المجهول اذا حكم القاضی عليه بالعنانة اومنع عنها
بالسحر ومكتوبه عنوان يازمق معناسنه در يقال عنن الكتاب وعناه اذا كتب عنوانه وآت اوياننه ديزكين چكرمك
معناسنه درتقول عننت اللجام اذا جعلت له عنانا (الاعنان) همزه نك كسريله بودخی برآدمه عنين اولمق اوزره
حكم ايلك ياخود سحرايله باغلو اولمق معناسنه در يقال اعن الرجل عن امرأته علی المجهول بمعنی عنن وآت
اوياننه ديزكين چكرمك معناسنه درتقول اعننت اللجام اذا جعلت له عنانا وديزكنی چكمكله آتی آليقومق
معناسنه درتقول اعننت الفرس ای حبسته بالعنان (العنة) عينك ضميله اسمدر ❊ مؤلفك سوقنه كوره عنن عن امرأته
وعن واعن بضمهن ای حكم القاضی عليه بذلك اومنع عن النساء بالسحر قولنك معناسندن اسمدر لكن متبادری
ترديد ثانيدن اولمقدركه باغلولق تعبير اولنور ومغربك ومصباحك بيانلرينه كوره عنانه وعنينه كبی مطلق عنينلكدن
اسم اولوب ولغت مرزوله درارجح اولان ذكر اولنانلردر وعنه اغاجدن وچاليدن اولان آغيله دينور كرك دوه
وكرك قيون آغيلی اولسون جمعی عنن درصرد وزننده وعنان كلور جبال وزننده وآتش اوزره تجره اوتوردقلری
نسنه يه دينور رساج اياغی كبی وقدان القدر معناسنه ❊ شارح ديركه وقدان واو مكسوره ايله ديكدان فارسی
معربيدر وعنه ايبه دينور حبل معناسنه ويمنده برولايت آديدر و بر رجل اسميدر وعنه برآدمك اوكنه آرقوری
چيقوب كريلان شيئه دينور ومنه يقال اعطيته عين عنة ای خاصة من بين اصحابه يعنی فلانه ياران و رفقاسندن
مخصص اوله رق نسنه ويردم كويا كه عطيهٔ مزبوره يه شخص مرقوم يالكزجه معترض اولمشدر بوراده عين عنه

مطلب

لفظی مضافدر وعنه کلمه‌سی غیرمنصرفدر و بعضا منصرف اولور پس اعطینه اباه کاشاعین عنة سکبنده حال اولور کذلك فلانی ارامقسزین بوساعتده ناکهانی کوردم دیه‌جك یرده رأیتـه عین عنة دیرلر رأیته اعتراضا فی الساعة معناسنه وذاتی معلوم اولمیان برنسنه‌یه ناکهانی تعرض ایدوب صتاشدم دیه‌جك یرده اعننت بعنة لاادری ماهی دیرلر تعرضت لشیء لااعرفه معناسنه (العنان) سحاب وزننده بلوده دینور یاخود صو بی وارایکن یاغدرمیان بلوده دینور مفردی عنانه در هواده اعتراضنه مبنیدر یقال ظهرت فی السماء عنان ای سحاب اوهی التی تمسك الماء و بنی عامر دیارنده بر وادی اسمیدر اوست طرفی بنوجعده‌نك واشاغی طرفی بنوقشیرك یوردلریدر وابوعنان وحفص بن عنان تابعیلردر مؤلف عنانیه دیدکلری طائفه یهودك ذکرندن سکوت ایلدی و بومصباح منیرده مشبر وحدیر (الاعنان) همزه‌ٔ مفتوحه ایله اغاجلرك اوجلرینه دینور یقال اعنان الشجر ای اطرافها واعنان الشیاطین شیطانلرك طباع واخلاقلرندن عبارتدر یقال فیهم اعنان الشیاطین ای اخلاقها * مترجم دیرکه نهایه ده بوعباره ایله مرسومدر وفی الحدیث سئل عن الابل فقال * اعنان الشیاطین * الاعنان النواحی کانه قال انها لکثرة آفاتها کانها من نواحی الشیاطین فی اخلاقها وطبایعها پس نواحی معناسندن اولور واعنان السماء نواحی وآفاق واطراف آسماندن عبارتدر یقال اعنان السماء ای نواحیها بونلرك جمعی عنن در فتحتینله وعنان السماء عینك کسریله فلکه نظر ایتدکده ناظره ظاهر ومرئی اولان یرینه دینور یقال بلغ عنان السماء وهو ما بدالك منها اذا انظرتها وعنان الدار خانه‌نك برجانبنه دینور (العنوان) و (العنیان) عینلرك ضمیله وکسریله مکتوب وکتابك سرنامه ودیباجه‌سنه دینور مکتوبه برطرفندن عن واعتراض ایلدیکیچون اطلاق اولندی اصلی عنان ایدی رمان وزننده نونلرك کثرتندن بریسی واوه ویایه منقلب اولدی بناء علیه تصریفی اصل وفرع اوزره مصوغ اولور * مؤلف بونلری عنو وعنی ماده لرنده دخی ذکر ایلمکله ظاهرا اقواله مبنیدر وعنوان برنسنه‌نك ظهورینه کندیسیله استدلال اولنان شیئه دینور ومنه یقال الظاهر عنوان الباطن ای یستدل بظاهر حال المرء علی ظهور حال باطنه (العنونة) دحرجه وزننده کتابه عنوان یازمق معناسنه در یقال عنون الکتاب اذا کتب عنوانه ویقال عننه وعناه بقلب النون یاء کما ذکر (العنعنة) زلزله وزننده تمیم قبیله‌سنك تکلمده همزه‌یی عین حرفنه ابدال ایلملرندن عبارتدر مثلا آن یرنده عن دیدکلری کبی یقال یعنعن تمیم ای یبدلون العین من الهمزة مؤلف عنعنهٔ حدیثدن سکوت ایلمشدر و بوموالدکلمدر زیرا عربدن مسموعدر (العان) تشدید نونله اوزون طاغه دینور یقال جبل عان ای طویل (عن) عینك ضمیله بر قبیله و بر موضع اسملریدر (العنان) شداد وزننده خیر ومنفعت خصوصنده بطائت اوزره اولان آدمه دینور یقال هو عنان عن الخیر ای بطیء عنه (المعننة) معظمه وزننده اندامی صیق ودیزنکلی خاتونه دینور یقال جاریة معننة الخلق ای مطویته (عن) عینك فتحی ونونك سکونیله اوچ وجه اوزره استعمال اولنور وجه اول حرف جر اولور اون معنایه دلالت ایدر ١ مجاوزه ایچوندر نحو سافر عن البلد ای تجاوزعنه ٢ بدل معناسنه اولور کقوله تعالی * لا تجزی نفس عن نفس شیئا * ای بدل نفس ٣ استعلاء ایچون اولور کقوله تعالی * فانما یبخل عن نفسه * ای علی نفسه ٤ تعلیل ایچون اولور کقوله تعالی * وما کان استغفار ابراهیم لابیه الاعن موعدة * ای لموعدة ٥ بعد کلمه‌سنه مرادف اولور کقوله تعالی * عما قلیل لیصبحن نادمین * ای بعد قلیل ٦ ظرفیت ایچون اولور کقول الشاعر * ولاتك عن حمل الرباعة وانیا * ای ولاتك فی حمل الرباعة زیراونی ماده‌سی اشبو * ولا تنیا فی ذکری * آیتنده فی ایله صله اتمغله مصراع مرقومده کی دخی اکا حمل اولنمشدر ٧ حرف جر اولان من معناسنه اولور نحو قوله تعالی * وهوالذی یقبل التوبة عن عباده * ای من عباده ٨ باء جاره معناسنه اولور نحو قوله تعالی * وما ینطق عن الهوی * ای بالهوی ٩ استعانه ایچون اولور کقولك رمیت السهم عن القوس ای بها و بومعنا ابن مالك قولیدر ١٠ زائد اولور محذوف اولان آخر عن کلمه‌سندن عوض ایچون ایراد اولنور کقول الشاعر * اتجزع ان نفس اتاها حمامها * فهلا التی عن بین جنبیك تدفع * ای تدفع عن التی بین جنبیك عن کلمه‌سی اسم موصولك اولندن حذف اولنمغله ذیلنده عن نعو یضاز یاده اولندی وجه ثانی مصدریه اولور و بوعنعنهٔ تمیم اداسنده اولورکه ذکر اولندیغی اوزره ان موقعنده عن ایله تلفظ ایدرلر نحو اعجبنی عن تفعل بمعنی ان تفعل وجه ثالث اسم اولور جانب معناسنه کقول الشاعر * من عن یمینی مرة وامامی * وکقوله * علی عن یمینی مرت الطیر سنحا * (العون) عینك فتحی وواوك سکونیله ظهیر ومددکاره دینور مفرد وجمعی ومذکر ومؤنثی برابردر جمع مکسری اعوان کلور یقال هو وهی وهم عونه واعوانه ای ظهیره و بو فی الاصل مصدردر وعون اعانه‌دن اسم اولور یاردم ومدد معناسنه ومصدر اولور

خاتون عوان اولمق معناسنه يقال عانت المرأة تعون عونا اذا صارت عوانا كما سيذكر (العوين) امير وزننده اسم جمعدر ظهير ومدد كار جماعته دينور (الاستعانة) ياردم طلب ايلمك معناسنه در تقول استعنته وبه اذا طلبت منه العون وقاسيق قيلني تراش ايلمك معناسنه در يقال استعان الرجل اذا حلق العانة (الاعانة) همزه نك كسريله ياردم ايلمك معناسنه در تقول استعنته فاعانني (المعانة) ميمك فتحيله و (المعونة) ميمك فتحي و واوك ضميله مكرمه كبي و (المعونة) مقوله وزننده و (المعون) مقول وزننده عون كبي بونلرده اسملردر ياردم ومدد معناسنه در يقال ماعنده لنا عون ومعانة ومعونة ومعونة ومعون اى اعانة ❊ شارح دير كه عندالفراء معون معونه دن جمعدر (التعوين) تفعيل وزننده بودخي ياردم ايلمك معناسنه در تقول عونني بمعنى اعانني وخاتون عوان اولمق معناسنه در يقال عونت المرأة اذا صارت عوانا وحمار ديشي يه چوق آشمق معناسنه در يقال عون الحمار اذا اكثر بوكه لعانته وبرآدمك حصه ونصيبنه دخول ايلمك معناسنه در كه حصه سنه اورتق اولمقدن عبارتدر يقال عون فلانا اذا دخل عليه فى نصيبه (التعاون) تفاعل وزننده و (الاعتوان) افتعال وزننده ياردملشمق معناسنه در يقال تعاونوا واعتونوا اذا اعان بعضهم بعضا اعتون كلمه سى تعاون معناسنه اولمغله واوى اعلال اولنمدى (المعاونة) مقاتله وزننده و (العوان) قتال وزننده بركسه يه ياردم ايلمك معناسنه در يقال عاونه معاونة وعوانا اى اعانه (المعوان) محراب وزننده ناسه كوزل ياردم ايدن ياخود چوق ياردم ايدن آدمه دينور يقال هو معوان اى الحسن المعونة اوكثيرها (العوان) سحاب وزننده شول جنكه دينوركه مقدم بردفعه دخى اوغراش اولمش اوله كه مراد دفعهٔ ثانيه اولان جنك وقتال دركويا كه دفعهٔ اولى بكر اولور يقال وقعت بينهم حرب عوان وهى من الحروب التى قوتل فيها مرة وشول صغرانيكنه وقسراغه دينوركه بطن بكردنصكره طوغرمش اوله كه مراد ابتدا طوغرمش اولاندر كه اورته ياشلو اولور يقال بقرة وفرس عوان اذا كانت نتجت بعد بطنها البكر وتحت زوجده اولان خاتونه دينوركه بودخى اورته ياشلو اولور جمعى عون كلور عينك ضميله قال الشارح ومنه المثل لاتعلم العوان الخمر يعنى اورته ياشلو خاتونه خمار بورنمكى تعليم ايتمه اول مستغنيه در وعوان ساحل بحر يمنده بربلده آديدر وبغمور ياغمش يره دينور (العوانة) سحابه وزننده يك اوزون خرما اغاجنه دينور وكرپيدن كوجك برجانور آديدر وقومسالرده اولان برقور تجغز اسميدر وعرمه نام محلده برصو آديدر (العانة) قانجق اشكه دينور اتان معناسنه ويبان اشكى سوريسنه دينور جمعى عون كلور عينك ضميله وقاسيقده بتن قيللره دينور يقال حلق العانة اى شعر الركب ❊ شارح دير كه قاسيغه ده اطلاق اولنور حتى بعضلر بونى حقيقت عد ايتمشدر وعانه عونه تقديرنده دركه واو مفتوحه ايله در وعانه نهر فرات اوزره برقصبه آديدر خمر عانيه اكا منسوبلردر وعانه برنيجه پرلاق كواكبه اطلاق اولنوركه سعودك اشاغى طرفنده واقعلردر (ابو عون) عين مضمومه ايله خرمانك وطوزك كنيه لريدر (بئرمعونه) عينك ضميله مدينه قربنده برقيو آديدر (عوائن) علابط وزننده برطاغك آديدر (المتعاونة) اسم فاعل بنيه سيله دونلمش عورته دينور يقال امرأة متعاونة اى طاعنة فى السن (عون) صون وزننده (عوين) زبير وزننده (عوانه) سحابه وزننده (معين) امير وزننده (معين) مبين وزننده اسامئ رجالدندر (العهنة) عينك ضمى وهانك سكونيله تازه چبوغك اكيلوب بوكلمسنه على قول آيرلميه رق قيرلمسنه دينور وبو اسمدر (العهن) عهد وزننده تازه چبوق اكيلوب بوكلمك ياخود آيرلميه رق قيرلمق معناسنه در يقال عهن القضيب عهنا من الباب الثانى اذا انثنى اوانكسر بلابينونة وبريرده اقامت ايلمك معناسنه در يقال عهن بالمكان عهنا من الباب الاول اذا اقام وخروج ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال عهن منه اذا خرج وبرايشده جد وجهد ايلمك معناسنه در يقال عهن فى العمل اذا جد وعهد معناسنه در يقال عهن الرجل اذا عهد وتعجيل ايلمك معناسنه در يقال عهن له مراده اذا عجله له وخرمانك داللرى قورمق معناسنه در يقال عهنت السعف اذا يبست (العهنة) عينك كسريله برشجردركه قرمزى چچكلرى اولور باديه اشجارندندر وعهنه عهن لفظندن اخصدركه قيون يوكنه على قول الوان بوياتمش يوكه دينور پس عهنه آندن برقطعه يه اطلاق اولنور جمعى عهون در يقال بيده عهن اى صوف اومصبوغ الوانا وعهنه احنه لفظنده لغتدركه حقد وكينه يه دينور يقال فى صدره عهنة اى احنة (العاهن) فقير وكدايه دينور يقال رجل عاهن اى فقير وقديمى اولان ماله دينور يقال له عاهن اى مال تالد وحاضر معناسنه در يقال شئ عاهن اى حاضر ومقيم وثابت معناسنه در يقال هو بالمكان عاهن اى مقيم ثابت وواشنكن وتنبل صالق سولپوك آدمه دينور يقال رجل عاهن اى مسترخ كسلان وعواهن لفظندن مفرد اولوركه خرما يتيسه يقين يرلرده نابت خرمادالرينه دينور روناقه نك رحمنده

اولان طمرلره دینور وانسانك اعضاء كاسبه سنه دینور جوارح معناسنه ذكراولنان شاخ معناسندندر وتقول العرب
رمى فلان الكلام على عواهنه اى لم يبال ام اخطأ یعنی سوزی اصابت وخطاسندن مبالات ایتمیه رك تفوه
ایلدی و بو تعجیل یاخود حاضر معناسندن مأخوذدر (تعهن) تانك حركات ثلاثی وهانك كسریله بجازده برموضع
آدیدر (العیهون) طیفور وزننده برخوشبو نبات آدیدر (العهن) عینك كسریله یوكه یاخود رنكارنك بویالوسنه
دینوركه ذكر اولندی ودواب ومواشی‌یی كوزل كوزه دوب تیمار وتقیدنه اهتمام ایدن آدمه دینور عهد معناسندندر
یقال هوعهن مال ای حسن القیام علیه (عاهان) ابن كعب دركه شاعردر (العهان) كتاب وزننده خرما سالقمنك
دینه دینور (بنوعهینه) جهینه سلفده برقبیله دركه حالا منقرضلردر (العین) عینك فتحیله وكسریله كوزه
دینور فارسیده چشم دینور وبو مؤنثدر جمعی اعیان واعین وعیون كلور كلور وجمع الجمعی اعینات كلور رأیته بعینی
ای بباصرتی ❊ مترجم دیركه مقدمهٔ زمخشریده مشروح اولدیغی اوزره عین لفظی الفاظ مشتركه‌نك اشهری
ومعنا جهتندن اكثری درومدلولی اولان معنالرك بعضی موضوع له حقیقی و بعضی مجازیدر وباصره تأویلیله
مؤنثدر وراغبك بیاننه كوره معانیٔ سائره بر رمناسبتله مستعاردر مثلا اشرف اعضاء اولدیغندن كندودن صاحب
فضل ومزیت نسنه‌لر استعاره اولنور وجزؤ اعظم اولدیغندن نفس وذات معناسنه استعمال اولنور وعین اهل
بلده دینور فتحنبله ده لغتدر یقال بلد قلیل العین ای اهله وخانه جماعتنه دینور یقال مابالدار عین ای اهلها ومصدر
اولور كوز دكورمك معناسنه یقال عانه یعینه عینا اذا اصابه بعینه و بعض كوزده اولان اصابت خاصه سنه دینوركه
هرنیه نظر ایلسه اصابت ایدر یقال به عین ای اصابة فی عینه وانسانه دینور ومنه یقال مابالدار عین ای احد
وبجازده هذیل قبیله سنه مخصوص بر بلده آدیدر وجاسوسه دینور یقال بعث عینا ای جاسوسا و بوعورته فرج
ومركوبه ظهر اطلاقی كبیدر وعین وعینان فتحاتله مصدر اولورلر صو آقق معناسنه یقال عان الماء عینا وعینانا
اذاجری وعین شول یوفقه دری پارچه سنه دینوركه كمانكره وزنبورك یوالغی اكاصاروب آنارلر وجماعت وكروه
معناسنه در فتحنبله ده جائزدر یقال جائت عین من الناس ای جماعة وحاسهٔ بصره دینوركه كوزده اولان
كوریجیلك قوتیدر قوای خمسهٔ ظاهره‌نك بریدر یقال هوقوی العین ای حاسهٔ بصره قویة وحاضر وموجود
اولان شیئه دینور یقال هو عین ای حاضر وحقیقت قبله یه دینوركه نمازده اورایه توجه اولنور وحروف
هجادن برحرفدركه حروف حلقیه دندر ومجهوره دندر لدی التلفظ اظهارنده اهتمام اولنمق مناسبدر لكن مؤدیٔ
استكراه اوله جق دكلو مبالغه اولنمامق لازمدر ❊ مترجم دیركه دقایق ادبیه دندركه حروف هجادن تنها یاخود كلمه‌نك
ابتداسنده یازیلان عین ایكی قسمدر برینه عین نعلی وبرینه صادی دیرلركه بوصورتلرده در عا ء و عین بتراء
دیدكلری دخی صورت ثانیه دركه همزه شكلی اولور وعین برنسنه‌نك كزیده وافضلنه دینور یقال هذا عین المال
ای خیاره و بعض دریلرده اولان كوز كوز یوفقه دائره‌لره دینوركه دریده عیب عد اولنور وكوزجی‌یه وبكجی‌یه
دینور یقال هو عین ای دیدبان وسكه‌لو آلتونه دینور یقال عندی عین ای دینار وسكه سز آلتونه ده دینور
ذهب معناسنه وبرنسنه‌نك ذات ونفس وحقیقتنه دینور یقال عین الشیٔ ای ذاته ونفسه ❊ مؤلف بونی تكرار
ایلمشدر وربا معناسنه دركه منهیات معامله دندر میل میزان معناسندندر وبرقوم وقبیله‌نك سید وذیشاننه
دینور یقال هوعین القوم ای سیدهم بو معنا زیرحكومتنده اولنلری كوروب كوزتدیكیچون یاخود آنلره نسبت
كوزكبی اشرف اولدیغیچوندر وقبله طرفندن ظهور ایدن سحابه دینور علی قول عراق الكاسنك قبله سی
طرفندن یاخود عراقك صاغ جانبندن ظهور ایدن سحابه مخصوصدر وبو جزیرة العرب قطرینه نسبتله در
بیلارنده سحاب مذكور عادتا ممطر اولور وعین كنشه علی قول شعاع وپرتوینه دینور دائما معاینه یاخود افضل
كواكب یاخود ذات النور اولدیغنه مبنیدر تقول حیت بصری عن الرؤیة عین ای شمس اوشعاعها وبرقوش
آدیدر وحاضر ونقد اولان ماله دینور مال عتید معناسنه وعیب معناسنه در بودخی میل میزان یاخود عیب
جلد معناسندندر یقال مابه عین ای عیب وهذیل بلادنده برموضعدر وشام دیارنده جبل اللكام تحتنده برقریه
آدیدر ویمنده سنجان ولایتنده برقریه آدیدر وبرقومك كبیرنه دینور رئیسنه كه ذكر اولندی وكونكلردن جریان ایدن
صویك مصبنه دینور مصلق وحوض كبی ونیچه كون متصل یاغان یغموره دینور واشمه وقیو مقوله‌سنك صولری
نبع ایلدیكی یره دینوركه قیو كوزی تعبیر اولنور یقال انقطعت عین الركیة ای مفجر مائها وبركسه‌نك نظر كاهنه
دینور بو تعبیر لسانمزده دخی زبانزده در كوزمدن آیرلمه دینور ومنه قوله تعالی ❊ فأتوا به علی اعین الناس ❊ ای بمنظرهم
وترازونك بركفه سنك برطرفه مائلغنه دینور كویا كه كوزك برطرفه طوغری اكریجه نظری یاخود اصابت عین

تأثیری تصور ینه مبنیدر یقال فی هذا المیزان عین ای میل وناحیه معناسنه در و بدی دیناردن نصف دانق
مقداره دینور ونظر معناسنه در تقول عینی لك دائما ای نظری ودیز کوزنه دینور نقرة الرکبه معناسنه واعیان
کلمه سندن مفرد اولورکه لاب وام قرنداشلردن برینه دینور متعددینه بنو الاعیان دینور نفیس وکزیده معناسنددر
اشبو اخوته معاینه دینورکما سیذکر یقال هم بنو الاعیان ای الاخوة من اب وام وپیکاره دینورکه فارسیده چشمه
دینور ینبوع الماء معناسنه جمعی اعین وعیون کلور (صدیق العین) کوز قرشوسنده ایکن ریاء اظهار صداقت
ایدن بیوفا وهرجایی یه اطلاق اولنور یقال هوصدیق عین ای مادمت تراه وعربلر نظرت البلاد بعین او بعینین
دیرلر بلادك اوتلری بتون ظاهر اولدقده معلوم اوله که مناز لدن جبهه ساقط اولدقده عربلر نظرت الارض باحدی
عینیها دیرلر وصرفه ساقط اولدقده نظرت بعینیهما جمیعا دیرلر که اول هنکامده تمام ربیع حکم ایدوب چایرلر کمال
اوزره نابت اولور کلام مزبور تعبیر مذ کوره مبنیدر کذلك عربلر برآدمه سن بنم یانمده محفوظ ومکرمسن دیه جك
برده انت علی عینی دیرلر نته که بالکزجه مکرمسن دیه جك برده انت علی رأسی دیرلر قال الراغب قوله تعالی
ولتصنع علی عینی ❊ ای بکلأتی وحفظی ویقال فلان بعینی ای احفظه واراعی ومنه یقال للراعی للشیٔ عین وشول
کمسه که همان کوز قرشوسنده ایکن ریاء قولکبی خدمت وعبودیت ایدر اوله اکا عبد عین اطلاق ایدرلر یقال
هوعبد عین ای کالعبد مادام تراه کذلك عربلر صنع ذلك علی عین وعلی عینین وعلی عمد عین وعمد عینین دیرلر
اول ایشی جد ویقینه مقارن عن قصد ایشلدی معناسنه وهاهو عرض عین دیرلر قریب معناسنه که ایشته
اول کوزکك اوکنده کرلمش طوریور دیمکدر کذلك هومنی عین عنة دیرلر معنای مزبورده و بو اضافتله در
وعنه کلمه سنك انصرافی وعدم انصرافیله نته که عن ماده سنده بیان اولندی ولقیته اول عین دیرلر یعنی اکا
الك اول بولشدم دیمکدر که الك اول آنی کوردم تعبیر اولنور ونعم الله بك عینا دیرلر انعمها معناسنه که سنك دیدار
تابدارکله حق تعالی کوزمزی روشن ایلیه دیمکدر نته که نعم ماده سنده بیان اولندی (رأس عین) یاخود (رأس العین
حران ایله نصیبین بیننده بربلده در نسبتنده رسعنی دینور جعفری وزننده ❊ مؤلف عینتاب نام بلده نك که اسم
اصلیسی عین در سکوت ایلمشدر نسبتنده عینی دینور نته که شارح بخاری علامه عینی اورایه منسوبدر (عین شمس
مصرده برقریه آدیدر (عین صید) صاد مفتوحه ایله و (عین تمر) و (عین انی) حتی وزننده بر موضعلردر
(المعاینة) مفاعله وزننده بنو الاعیان وجهیله اولان قرنداشلق معناسنه در یقال بینهم معاینة ای اخوة من جهة
بنی الاعیان وبو معناده مصدر اولور وبر نسنه یی بی شائبهٔ شك وشبهه آشکاره جه کورمك
معناسنه در یقال عاینه معاینة اذا رأه عیانا (المعیان) محراب وزننده و (العیون) صبور وزننده
کوزی پك دکن آدمه دینور که بدنظر تعبیر اولنور یقال رجل معیان وعیون ای شدید الاصابة بالعین
وعیون لفظنك جمعی عین کلور عینك کسریله وعین کلور کتب وزننده (ماأعینه) مااعینه صیغه سندن
فعل تعجبدر تعجب اول بدنظرکسه در دیمکدر (التعین) تفعل وزننده برنسنه یه کوزدکورمك ایچون دیکه دیکه
نظر ایلمك معناسنه در یقال تعین الابل اذا استشرفها لیعینها ❊ شارح دیر که مؤلف بومعنایی تکرار ایلمشدر زیرا
ختام ماده ده تعین الرجل اذا تشوه وتأنی لیصیب شیئا بعینه عبارتیله ده ذکر ایلمشدرکه برنسنه یه کوزدکورمك
ایچون تحسدا بدنظر ایلمك معناسنه در وبعض نسخه ده تشوس وتأنی عنوانیله مرسومدرکه کوزدکورمك
ایچون دقت وتأنی ایله کوز قویر یغیله باقشدرمق دیمك اولور وبرکسه یی یاخود برنسنه یی یقین وتحقیق وجهیله
کورمك معناسنه در یقال تعین فلانا اذا رأه یقینا وبرکسه یه برنسنه بعینه لازم اولمق معناسنه درکه اکا متعین اولمق
تعبیر اولنور یقال تعین علیه الشیٔ اذا لزمه بعینه (الاعتیان) افتعال وزننده بودخی برنسنه یه کوزدکورمك ایچون
دیکه دیکه باقمق معناسنه در یقال اعتان الابل اذا استشرفها لیعینها وجاسوسلق ایلمك معناسنه در یقال
بعثنا عینا یعتاننا ویعتان لنا ای یأتینا بالخبر (الاعانة) همزه نك کسریله بودخی برنسنه یه کوزدکورمك ایچون
دقتله باقمق معناسنه در یقال اعان الابل بمعنی اعتانها (العیان) عینك کسریله مفاعله دن مصدر در برکسه یی
یابرنسنه یی شبهه سز آچقدن کورمك معناسنه در ومنه یقال لقیه عیانا ای معاینة لم یشك فی رؤیته ایاه وعیان
اسم اولور چفتیجی ادواتندن بر تیمور آلته دینورکه صبان اوقنك طوقی اوله جقلر جمعی اعینه وعین کلور ضمتیله
(ابناعیان) ایکی قوشدر که اعراب آنلری زجر ایله تفأل وتطیر ایدرلر کویا که توقع ایتدکلرینی آنلرك حرکتلریله
مشاهده ایدرلر علی قول ایکی جز کیدن عبارتدر که عیافت اربابی آنلری یر یوزینه جز دقدنصکره ابناعیان اسرعا
البیان دیرلر وچن قاراوینیان کمسه نك اویونی راست کلوبس فائز اولسه جری ابناعیان دیرلر کویا که فوز وطعامی

مشاهده ایدر (العین) فتحتینله و (العینة) عینك کسریله برآدم جاموس کوزلی وآهو کوزلی اولمق معناسنه در که
کوزی دائره لو وسیاهی عظیم اولمقدن عبارتدر یقال عین الرجل عینا وعینة من الباب الرابع اذا عظم سواد
عینه فی سعة (الاعین) احمر وزننده معنای مزبوردن وصفدر که جاموس کوزلو آدمه دینور عیناء مؤنثیدر واعین
بیابان اوکوزینك ارککنه دینور و بو بالغلبه اسم اولمغله توصیفله ثور اعین دیمك جائز دکلدر جمعلری عین در عینك
کسریله واعین اسما دندر عبدالله بن اعین محدثدر (التعیین) تفعیل وزننده عین حرفی یازمق معناسنه در یقال
عین العین اذا کتبها و برمتاعی عینه وجهیله یعنی ویره سی یه آلمق یاخود صاتمق معناسنه در یقال عین الرجل
اذا اخذ بالعینة او اعطی بها کما سیذکر واغاج تازه لنوب چیچکلری آچمق معناسنه در یقال عین الشجر اذا نضر
ونور وتاجر مالنی برآدمه عینه وجهیله صاتمق معناسنه در که متاعنی اول آدمه اجل معلوم وعده سیله بربهایه
صاتوب بعده آندن متاع مزبوری فی الحال ناقص بهایه اشترا ایلمکدن عبارتدر که اول آدمی زیاده یه مدیون ایدر
یقال عین التاجر اذا باع سلعته بثمن الی اجل ثم اشتراها منه باقل من ذلك الثمن ومیانه ده جنك پیدا ایلمك
معناسنه در که اظهار حرب ایتمش اولور یقال عین الحرب بیننا اذا ادارها وانجو دلمك معناسنه در که انجویه کوز
ایتمش اولور یقال عین اللؤلؤة اذا ثقبها و برآدمك مثالب ومعایبنی یوزینه قرشو سویلمك معناسنه در یقال عین فلانا
اذا اخبره بمساویه فی وجهه وقربه نك دیکش یرلری طوتیلوب صو ترشح ایلمسون ایچون ایچنه صو قومق معناسنه در
یقال عین القربة اذا صب فیها الماء لتنسد عیون الخرز بوراده تفعیل ازاله ایچوندر (العین) عینك کسریله بیابان
اکوزلرینه دینور مفردی اعین در که ذکر اولندی (عیون البقر) عینك ضمیله بردرلو سیاه اوزم اسمیدر که یوارلق اولور
کذلك برنوع سیاه ارك اسمیدر بونلر لسانمزده دخی متداولدر (المعین) معظم وزننده شول قماشه دینور که آنده
جاموس کوزی کبی چارکوشه یه یقین خرده نقشلر اوله وکوزلرینك ارالغی سیاه اولان آکوزه دینور و برمعروف
ارکك آکوزك آدیدر (العیانة) کتابه وزننده جاسوسلق ایلمك معناسنه در تقول بعثنا عینا یعیننا عیانة ای یأتینا
بالخبر (المعتان) معتاد وزننده بدویلرك اوتلاقجیسنه دینور یقال هو معتان ای رائد القوم (المعیون) و (المعین)
مکیل وزننده ویریوزنده آشکاره جریان ایدن صویه دینور یقال ماء معیون ومعین ای ظاهر جار علی وجه الارض
بونلر سابق الذکر عین وعیان ماده سندندرلرکه میمی الاصل اولان معین دخی بومعنایه در (المعین) کبس
وزننده یائك فتحیله ده جائزدر و (المتعین) اسم فاعل بنیه سیله صویی ترشح ایدن طلوممه دینور علی قول یکیسنه
دینور یقال سقاء عین ومتعین اذا کان یسیل ماؤه او جدید (العینة) عینك کسریله برنسنه یی ویره سی یه آلمغه
دینور که اسمدر یقال اخذه بالعینة ای بالسلف وبیع العینة قریبا تعیین ماده سنده بیان اولندیغی اوزره برمالی
برآدمه وعده سیله بربهایه صاتوب مجلس مزبورده ینه بایع اندن ناقص نقد بها ایله اشترا ایلمکدن عبارتدر مثلا
برآدمه بشیوز غروش اقتضا ایلمکله باز رکانه غرض مراد ایلدکده اولدخی مثلا درتیوز غروش قیمتلو متاعنی اوچ
ماه وعده ایله مزبوره التیوز غروشه بیع وتسلیم ایلدکدنصکره درساعت نقد الجه ایله بشیوز غروشه آندن اشترا
ایلمك کبی ❊ شارح دیرکه بو معامله ربا اولمغله منهیدر و بو نقد حاضر معناسنه اولان یاخود ربا معناسنه اولان عیندن
مأخوذدر کتب فقهیه ده طرق سائره سی واحکامی مبسوطدر خصوصا تاتارخانیه ده حیلهٔ شرعیه لری
مشروحدر و بو مسئله ایچون رساله مخصوصه لر تألیف اولنمشدر وعینه مالك ـــكـ زیده وافضلنه دینور یقال
اعطاه عینة المال ای خیاره وحرب وقتالك ماده سنه دینور واینك وقبون مقوله سنك کوزلرینك چوره سنه
دینور وثوب عینه مضاف اوله رق خوشنظر قماشه دینور (المعان) مکان وزننده قوناغه دینور عادتا محل عین
اولدیغنه مبنیدر یقال نزلوا معانا ناظبیا ای منزلا وحجاج شام ایچون برمخصوص قوناق آدیدر که حالا بیوك قریه در
(عیون) جیحون وزننده برقریه آدیدر عینونی دخی دیرلر (عینین) عینك کسری وفتحیله وتثنیه بنیه سیله احد طاغنك
اتصالنده برطاغك آدیدر احد وقعه سنده ابلیس لعین انکا چیقوب الا ان محمدا قد قتل دیوندا ایله شورشفکن میانهٔ
اهل اسلام اولمشیدی وعینین عینك فتحیله بحرین قضاسنده برقریه آدیدر خلید عینین دیدکاری کمسه انکا
مضافدر (عینان) عینك فتحیله برموضع آدیدر (عیان) حیان وزننده بربلده آدیدر (عیانه) کتابه وزننده برموضع
آدیدر (العیون) عینك ضمیله اندلسده بربلده آدیدر وبحرینده برقریه اسمیدر (اعین) احمد وزننده (عیانه) ثمامه
وزننده یمنده ایکی حصار آدیدر (المعینة) میمك فتحیله برقریه آدیدر (العیناء) خضراء وزننده ومرادفیدر دینی
جاموسه تشبیهله درز یراعربلر پك سوادی خضرت ایله تعبیر ایدرلر یقال ارض عیناء ای خضراء و پك بیوك
برتلق درجه سنده اولان قربه یه دینور واهل عروض اصطلاحنده نادده اولان قافیه یه دینور که نفث ذدن

مأخوذ درکه اضمار ایچون هاء وصلك حرکه سنه دینور نته که ماده سنده بیان اولندی یقال قافیة عیناء ای نافذة وعیناء برقیو آدیدر وقصر ایله عینی جبل ثبیرك قله سنه دینور لکن صواب اولان معجمه ایله اولمقدر (ذوالعین) اصحابدن قتادة بن نعمان لقبیدر برغزوه ده کوزینه زخم اصابت ایلکله کوزی طشره اوغرایوب یوزینه سیلان ایلشیدی صاحب المعجزات علیه افضل الصلوات حضرتلری یدمؤیدلریله یرینه ردومسح ایلدکلرنده دیکر کوزندن اسح وانور اولدی (ذوالعینین) معاویة بن مالك نام شاعرك وفارسك لقبیدر (ذوالعیینین) مصغر تثنیه بنیه سیله جاسوسه اطلاق اولنور (ابوعینان) نهار بن توسعه نام شاعرك جدی کنیه سیدر (ابن معین) مکیل وزننده معن ماده سنده مذکوردر ❊ فصـــــــل الغین المعجمة ❊ (الغبن) غینك فتحی وبانك سکونیله و (الغبن) فتحتینله برنسنه یی اونتمق یاخود غفلت ایلك یاخود غلط ایلك معناسنه در یقال غبن الشیء وفیه غبنا وغبنا من الباب الرابع اذا نسیه اواغفله اوغلط فیه وغبن فتحتینله وغبانه غباوه وزننده برآدمك رأی واندیشه سی سست وضعیف اولمق معناسنه در یقال غبن رأیه غبانة وغبنا اذا ضعف ورایه کلمه سی منصوبدر ❊ مترجم دیرکه بو ترکیب سفه نفسه وبطر عیشه قبیلندندر یعنی فی الاصل سفهت نفسه وبطر عیشه وغبن رأیه اولوب وقتا که افعال مرقومه رجاله تحویل واسناد اولنمغله ما بعدلری منصوب اولدی زیرا افعال مابعدلرینه واقع اولدی پس تفعیل بابندن سفه نفسه وغبن رأیه تقدیرنده اولدیلر و بو بصریون وکسائی قوللریدر و بونلرك عندنده منصوب مذکوری تقدیم جائزدر نته که غلامه ضرب زید دیرلر وعندالفراء مثلا سفه نفسه ترکیبنده وقتا که فعل نفسدن صاحبنه تحویل اولنمغله مابعدی مفسر مجراسنه جاری اولدی تا که سفاهت آنده اولدیغنه دلالت ایلیه پس بونك حکمی سفه زید نفسا دیمك ایدی زیرا مفسر نکره اولور لکن بو اضافتی اوزره ترك اولنوب نکره کبی منصوب اوله رق ترك اولندی نکره یه تشبیها وبوصورتده تقدیمی جائزدکلدر وبعضلر غبن فی رأیه قولیله تاویل ایلدیلر وبعضلر نوادردن اوله رق تمییز یتنه ذاهب اولدیلر وغبن فتحتینله ضعف ونسیان معنالرینه اسم اولور یقال به غبن ای ضعف ویقال علیه الغبن ای النسیان (الغبین) امیر وزننده و (المغبون) رأی وفکر واندیشه سی سست وضعیف اولان آدمه دینور (الغبن) غینك فتحیله وبانك سکونی وفتحیله برآدمی معامله ده آلداتمق معناسنه در یقال غبنه فی البیع غبنا وغبنا من الباب الثانی اذا خدعه بعضلر دیدیکه سکونله غبن معامله ده خدعه یه وفتحتینله ضعف رأی واندیشه یه مخصوصدر (المغبون) معامله ده آلداتمش آدمه دینور یقال غبن الرجل فی البیع علی المجهول فهو مغبون ای مخدوع بومعناده غبینه سفینه وزننده اسمدر معامله ده آلداتمغه دینور یقال لحقته فی تجارته غبینة وغبن برنسنه یی ایوجه بیلیوب حقیقت حالندن غافل اولمق معناسنه در یقال غبنوا خبر الناقه وغبنوا غبنا من الباب الاول والرابع اذا لم یعلموا علمها واوزون جامه یی قیوروب قاصمق معناسنه در یقال غبن الثوب اذا عطف (التغابن) تفاعل وزننده بری برنی آلداتمق معناسنه در یقال تغابنوا اذا غبن بعضهم بعضا بوملابسه ایله یوم قیامته یوم التغابن اطلاق اولندی کویا که اهل جنت رابح اولمغله خاسر اولان اهل جهنمه غبن ایلمش اولورلر وبو ماده اشترا که موضوع اولمغله اهل جهنم طرفی تهکمه محمول اولور مؤلف بصائرده وجوه عدیده دخی بیان ایلمشدر (المغبن) منزل وزننده بدنده اولان قصق یرینه دینور قولتق ایچی وقاسیق کبی جمعی مغابندر غبن الثوب ماده سندندر (الاغتبان) افتعال وزننده برنسنه یی قولتق وقاسیق کبی قصق یرده کیزلمك معناسنه در یقال اغتبن الشیء اذا اختبأه فی المغبن (اغبن) احمد وزننده اسمادندر مالك بن اغبن جهینه قبیله سندن برکسه در (الغابن) صاحب وزننده کار وعملدن سست وفاتر آدمه دینور یقال هو غابن ای فاتر عن العمل (الغدن) فتحتینله والغدنة) غرفه وزننده و (الغدنّة) حزقّه وزننده تازه لك وترلك وتاب وطراوت معناسنه در یقال به غدن وغدنة وغدنّة ای نعمة ولینة وغدن اویقویه دینور وامزغمغه دینور یقال غلبه الغدن ای النوم وکذا النعاس وکوشکلکه وسستلکه دینور تقول اخذنی غدن ای استرخاء وفترة وغدنّه حزقّه وزننده قولاق النده چکه نك نهایت بولدیغی یرده اولان کیکلرده واقع یومرییجه انجکره دینور (المغدودن) اغدیداندن اسم فاعل اولمق اوزره برطرفه طوغری یومشقلغندن مائل اولمش تازه نهاله دینور یقال غصن مغدودن ای الناعم المثنی وتروتازه جوانه دینور یقال شاب مغدودن ای ناعم ❊ مترجم دیرکه صحاحده وسائرده اغدیدان صاچ اوزایوب کمالی بولمق ونبات زیاده سیله تاب وطراوت بولوب یمیشل اولمق معنالرینه ده مرسومدر (الغدانی) غرابی وزننده مغدودن معناسنه در (التغدن) تفعل وزننده تازه نهال برطرفه اکیلوب بوکلك معناسنه در یقال تغدن الغصن اذا تمایل وتعطف (الغدان) کتاب وزننده شول چبوغه دینور که بریره اوزادوب اوزرینه اثواب آتارلر (غدانه

ثمامه وزننده وبنوغدن غينك ضمـيله ايكى جمـاعت آديدر (الغدودني) سفرجلى وزننده جست وسريع
معناسنه در (الغدفن) سجل وزننده غدفل كلمه سنده لغتدركه تامّ وسابغ نسنه يه دينور سائرمعنالرى ماده سنده
ذكر اولندى (الغرين) صريم وزننده و (الغرين) حذيم وزننده طرين معناسنه دركه صويق باچقه دينور
ومنه يقال اتى بالغرين والغرين اذا غضب و بونلك حق معناسـنه دروكپوكه دينور زبد معناسنه وسيل صويى
كتوروب بريرده قلان چاموره دينوركرك ياش وكرك قورى اولسون (الغرن) فتحتينله برقوش على قول طوشنجل
قوشنك اسمـيدر ياخود اكا شبيه برقوشدر جمعى اغران كلور وعنـد البعض غرن ينكجه دينور (غران) غراب
وزننده برموضع آديدر (الغرن) كتف وزننده ضعيف وز بونه دينور (الغرن) فتحتينله خميرتكنه ايچره قوريوب
قالمق معنا سـنه دريقال غرن العجين على القروغرنامن الباب الرابع اذا يبس (غزنة) غينك فتحى وزاى معجمه نك
سكونيله كابل جوارنده بربلده آديدركه باجمله بلادك اتزه واوسعيدر سلطـان محمود غزنوينـك پاى تختى ايدى
غزنيان) غينك ونونك فتحيله ماوراء النهرده برقريه آديدر (الغسن) غينك فتحى وسينك سكونيله آغزده نسنه
چيتمك معنا سـنه دريقال غسن الشئ غسنا من الباب الاول اذامضغه (الغسن) غينك ضمـيله ضعيف وزبونه
دينور (الغسنة) غرفه وزننده و (الغسناة) فسطاط وزننده صاچ بلوكنه دينور جمعى غسن كلورصردوزننده
يقال غسنة من الشعر وغسناة اى خصلة (الغسان) كتّاب وزنـنـده پوستكيدن ياپلمش قفتـانه دينوركه صبيان
اعراب كيرلر (الغسان) غراب وزننده نهايت قلب وغايت نفس معناسنه در تقول لقد علمت انّ ذلك من غسان
قلبك اى اقصى قلبك وغاية نفسك (الغسان) شدّاد وزننده و (الغبسان) كبسـان وزننده جوانلق هنكامنك
حدّت وقوّتى حالتنه دينوركه صعب وثقيل ايشـلرك مدار اقتدار يدر بوعلاقه ايله برآدمه سن اوايشك آدمىسى
دكلسن ديه جك يرده ماانت من غسانه وغبسانه ديرلر است من رجاله معناسنه وغسّان برصو اسميدر كه ازد قبيله سندن
برطائفه نازل اولمغـله اول صويه نسـبتله آنلره غسّان اطلاق اولندى بنوجفنه ديدكلرى آل ملوك آنلردندر
وبعضلر عندنده غسّان مخصوص برقبيله نك اسميدر (الغسّانى) ياى نسبتله پك كوزل ودلبر آدمه دينور طراوت
شبابه منسوبدر يقـال هوغسّانى اى جميل جدّا (الاغسان) همزه نك فتحيله انسـانك اخلاق وسجيه لرينه
دينور يقـال فلان على اغسـان من ابيه اى على خلائق واسكى اثوابه دينور يقال ثيـاب اغسان اى اخلاق
(الغبسانة) كبسانه وزنـنـده تروتازه ونازكبدن محبوبه يه دينور يقـال جارية غبسانة اى ناعمة (الغشن) غينك
فتحى وشين معجمه نك سكونيله دكنكله ياخود قلجله اورمق معنـاسنه در يقـال غشنه غشنا من البـاب الثانى
اذا ضربه بالعصـا و بالسيف (الغشانة) ثمـامه وزننده خرما كسلدكـدنصكره دالّلرك ديبلرنده قلان بشاغه
دينور (التغشن) تفعل وزننده صويك اوزرينه طوار فشقسى چوككله مردارلنمق معنـا سنه در يقـال تغشن
الماء اذاركبه البعر فى غدير ونحوه (الغصن) غينك ضمى وصـادك سـكونيله اغاجك دالنه وشـاخنه دينور
انجه سنه وقالينه اطلاق اولنور كوجكنه غصـنه دينوركه مخصصدر جمعى غصون وغصـنه كلور
عنبه وزننده واغصان كلور (الغصن) غينك فتحيله اغاجك دالنى برآدم كندويه طوغرى چكمك معنـاسنه در
يقـال غصن الغصن غصنـا من البـاب الثـانى اذامدّه اليه و برنسنه يى اخذ ايلمك ياخود قطع ايلمك معناسنه در
يقال غصن الشئ اذا اخذه اوقطعه و برآدمى ايشندن منع وصرف ايلمك معناسنه دريقال غصن فلانا عن حاجته
اذا ثنـاه وكفه (ذوالغصن) بنوسليم حرّه سـنده بروادى اسميـدر (ابو الغصن) دجين بن ثابت بن دجين نام
كسه نك كنيه سيدر يعنى نام كسه نك كنيه سى دكلدر نته كه جوهرى او يلجه وهم ايلمشدر و بعضلر كنيه سيدر ديديلر
شارح ديركه بوصورتده جوهرى يه اسناد وهم غرائبدندر مع ذلك يعنى ماده سـنده بوقوله مناقض ثبت ايلمشدر
ويعنى عربلرك نصرالدين خواجه سيدر (الاغصـان) همزه نك كسريله و (التغصين) تفعيل وزننده اوزم
سالقمنك دانه لرى بيومك معناسنه دريقال اغصن العنقود وغصن اذا كبرحبه (الاغصن) احمر وزننده قويرغنده
صقر اولان اكوزه دينور يقال ثوراغصن اذا كان فى ذنبه بياض (غصن) غينك ضميله و (غصين) زبير وزننده
اسامىء ناسدندر (الغضن) غينك فتحى وضـاد معجمه نك سكونيله برآدمى ايشندن آليقومق معنـاسنه در يقـال
غضنه غضنـا من البـاب الثانى والاول اذاحبسه وعاقه وناقة ناتمـام ياورى دوشورمك معناسنه در يقـال غضنت
الناقة بولدهـا اذا القته لغير تمام وغضن اثوابده ودرى وزره مقوله سـنده اولان بوكلمه وبوكندى يه دينور شكن
معناسنه فتحتينله ده جائزدر جمعى غضون كلور يقال غضن الثوب والدرع وغضونه وهو التثنى والتكسر وغضون الاذن
قولاقده اولان بوكلمره وقبورملره دينور وغضن رنج وعناء وتعب معنـاسـنه در تقول لقيت منه غضنا اى عناء

وتعبا (التغضين) تفعيل وزننده بودخي ناقه ناتمام باوري دوشورمك معناسنه دريقال غضنت الناقة بمعنى غضنت
الغضان) كتاب وزننده معناي مزبور ردن اسمدر ناقه نك ناتمام باوري دوشورمسنه دينور (المغاضنة) مفاعله وزننده
بركسه يه اشارت ضمننده كوز قيمق معناسنه دريقال غاضن عينه اذا كاسرها وقال في الاساس غاضن المرأة اذا غازلها
بمكاسرة العينين (الاغضن) احمر وزننده خلقي ومادر زاد اوله رق دائما كوزيني قيپان آدمه دينوركه قييق كوزلو
تعبير اولنور ياخود برآدمه عداوت ياكبر ونخوت جهتيله كوزيني چوق قيپان آدمه دينور يقال رجل اغضن اى كاسر
عينه خلقة اوعداوة اوكبرا (الغلن) غينك فتحي ولامك سكونيله اوغلانك دلوقنلولغي جاپك ظهوريله آز وقتده
يال وبال صاحبي اولمق معناسنه در يقال غلن الشباب غلنا من الباب الاول اذا غلا (الغلوان) ضمتيله يكتلكك
وسائر نسنه نك اوائل هنكامنه دينوركه آتش كبي تند وتيزلكي وقتيدر يقال غلوان الشباب والامر اى غلوائه
(الغمن) غينك فتحي وميمك سكونيله دري يي يومشيوب تويي بولنمق ايچون كرجليوب يره كومك معناسنه در
كذلك خرما قوريغي نضج بولمق ايچون طپراغه كومك يا برنسنه ايله اورتوب باصرمق معناسنه در يقال غمن الجلد
اوالبسر غمنا من الباب الاول اذا غمله وبرآدمي ترلتمك ايچون اوزريني اثوابله بورمك معناسنه در يقال غمن فلانا
اذا القى عليه ثيابه ليعرق (الغمين) امير وزننده يره كومولمش دري يه وخرما قوريغنه دينور (الغمنة) غرفه وزننده
اسفيداج اسميدر كه استوبج ديدكلريدر وقرنجه يه دينوركه نسوان يوزلرينه سوروب رنكامين ايدرلر (الانغمان)
انفعال وزننده يرآلتنده نهان ونابديد اولمق معناسنه در يقال غمن في الارض على المجهول فانغمن اى ادخل فيها
فتغيب (بنو الغمنى) بشرى وزننده حيره مملكتنده برجماعتدر (الغنة) غينك ضمي ونونك تشديديله ككزدن
كلان صوته دينوركه تكلمده كوجك دلدن بروككزه چكيلوب كلان صوتدن عبارتدر بعض نسخه ده خاني اولور
ومنه يقال النون اشد غنة وهو جريان الكلام في اللهاة يعني صوت من قبل الخياشيم ✻ مؤلفك تعريفي مسامحه يه مبنيدر
ويزيد بن الاعور طاشلرك آوازه سنده يعني چينلسنده دخي استعمال ايلدي مراد اشبو بيتنده استعمال ايلديكيدر
اذا علا صوانه ارنا ✻ يرمعها والجندل الاغنا ✻ مترجم ديركه غنه اهل تجويد عندنده صفات حروفدندر بعضلرك
حرفدن عدي مجازدر زيرا ادغام ايكي يه منقسمدر اولكيسي ادغام بلاغنه دركه تنوين ونون ساكنه لامه ورايه ادغام
اولندقده غنه سز قرأت اولنور من لدنه ومن رب رحيم كبي ايكنجيسي ادغام مع الغنه دركه تنوين ونون ساكنه يمو
حرفلرندن برينه ادغام اولندقده غنه ايله قرأت اولنور لكن خلف ياء وواوده غنه ايلمز (الغن) غينك فتحيله ككزدن
سويلر اولمق معناسنه در يقال غن الرجل غنا من الباب الرابع اذا تكلم من قبل الخيشوم وبرمحلك اغاجلري چوق
اولمق معناسنه دركه سنك آوازه لرينك كثرتي مستلزمدر يقال غن الوادي اذا كثر شجره وخرما اغاجي يتشمك
معناسنه در يقال غن النخل اذا ادرك (الاغن) ككزدن سويليان آدمه دينور يقال رجل اغن اى يتكلم من خياشيمه
وجزين وحزين رقتله ككزدن ملر اولان آهو يه دينور يقال ظبي اغن اذا كان يخرج صوته من خياشيمه وجوهرينك
طيره وصفله طپراغن عبارتي غلطدر ✻ مترجم ديركه ظاهرا طغيان قلم ناسخدر كه ظبي يرينه طير يازمشدر واغن نبوت
ادعا ايدن طليحه نك هوادارلرندن برشخص ايدي (الاغنان) همزه نك كسريله غن ايله ايكي معناي اخيرده
مرادفدر يقال اغن الوادي والنخل بمعنى غن وسنك وزردامق معناسنه در يقال اغن الذباب اذا صوت وبرآدمك
شجرينك داللريني بشرتمك يعني نعمتني وسازوسامان ودولتني مطرا وفراوان ايلمك معناسنه مستعملدر زيرا داللر
مطرا اولنجه روزكار اسدكده غنه دن خالي اولمز يقال اغن الله غصنه اى جعله ناضرا وطولوم طولمق معناسنه
مستعملدر كه غنه يي موجبدر يقال اغن السقاء اذا امتلأ (التغنين) تفعيل وزننده برآدمي ككزدن سويلر قلمق
معناسنه دركه دماغنه ضرر اصابتندن نشئت ايدر يقال غننه اذا جعله اغن (الغناء) ضراء وزننده اغن لفظنك
مؤنثيدر واهل وسكان وعمارت وبنياني فراوان وشن وآبادان قريه يه اطلاق اولنور يقال قرية غناء اى جمة الاهل
والبنيان وچايري وچمني وافر باغچه يه وعمرغزاره دينور ياخود چايرلري واوتلقلري پك صيق وصارمشق اولمغله
يل اوغرادقده خاشردیسی اولیوب ضبرلیوب هارلدر كبي آواز ايليه يقال روضة غناء اى الكثيرة العشب او تمر
الريح فيها غير صافية الصوت لكثافة عشبها (الغنان) غراب وزننده سنك وزردیسنه دينور يقال اقلقني
غنان الذباب اى صوته (التغون) تفعل وزننده معاصي وآثامه اصرار وتهالك ايلمك معناسنه در يقال تغون الرجل
اذا اصر على المعاصي وجنك وقتاله اقدام ايلمك معناسنه در يقال تغون في الحرب اذا اقدم ظاهرا ثلاثيسي
مهجوردر (الغين) عين وزننده حروف هجادن برحرفدر مجهوره دن وحروف مستعليه دندر مخرجي اعلاي
حلقدندر تلفظنده افراطه مؤدي غرغره واخفايه منتهي اولور وجهله تحقيق مخرجنده اهمال اولنمامق

مناسبدر بلکه بیـان واظهارنده وخای معجمه مقوله سی حرفدن تمیز وتخلیصنده اهتمـام ودقت اولنمق لازمدر
وحرف مذکور زائد وحرف سائره بدل واقع اولمز وغین مصدر اولور صوصه مق معنـا سنه تقول غنت اغین غینا
اذا عطشت ویك صوسز لقدن یورك یانمق معناسنه در یقال غانت الابل ای عاصت وغین بلوده دینور غیم معناسنه
واورتمك وقبلامق معناسنه در ومنه یقال غین علی قلبه علی المجهول غینا ای تغشته الشهوة اوغطی علیه والبس
اوغشی علیه اواحاط به الرین وکوکل بولانوب غثیان کلمك معناسنه در یقال غانت نفسی ای غثت (الغینة) تمره
وزننده برارض اسمیدر وصوسز یرده اولان اغاجلغه وقورولغه دینورا کرصولو یرده اولورسه غیضه دینور وشامده
ویمامه ده بر موضع آدیدر (الغینة) غینك کسریله یاره دن اقان صاری صو یه دینور کذلك میتدن وجیفه دن اقان
صاری صو یه دینور (الغیناء) حمراء وزننده یپراقلری فراوان اولان تاب وطرا وتلو اغاجه دینور یقال شجرة غیناء
ای خضراء وبرقیو آدیدر (الغینی) الف مقصوره ایله ثبیر نام طاغك قله سنه دینور وثبیر نامنده بدی طـاغ اولمغله
غینی آنلرك بریسنك اسمیدر (الاعیان) همزه نك کسریله اصلی اوزره بودخی اورتمك وقبلامق معناسنه در یقال
اغین علی قلبه علی بناء المفعول بمعنی غـین قال الشـارح ومنه الحدیث ✻ انه لیغان علی قلبی حتی استغفر الله
فی الیوم سبعین مرة ✻ بوراده غین قلب شریفلری بعضا حسب البشریه امور دنیوی یه اشتغا لدن کایه در زیرا
قلب انورلری مدام استغراق اوزره اولورایدی احـیانا بعض مهم اولان امر دنیوی یه انصرافنی پاسلنمق ایله
تعبیر بیوردیلر (الاغانة) اقامه وزننده بلود هوایوزینی بتون بورمك معنـاسنه در یقـال اغان الغین السمـاء
ای البسها (الغانة) یای کبر یشمك اوجنده اولان حلقه یه دینور ومغربده بر بلده آدیدر (فرغانه) فانك فتحیله
عجم بلادندن بر بلده در (الغین) غینك کسریله بر موضع آدیدر هواسی وخیم اولمغله حماسی پك چوق اولور هرکیم
اورایه وضع قدم ایلسه همان عارض اولمغله پك انیس وهمدم حقنده آنس من حمی الغین مثل اولمشدر (الاغین)
احمر وزننده اوزون نسنه یه دینور یقال شیء اغین ای طویل (ذوغان) یمنده بر وادی آدیدر ✻ فصـل الفـاء
(الفتن) فانك فتحی وتانك فوقیه نك سکونیله فن وحال وکونه معناسنه در ومنه قولهم العیش فتنان ای لونان حلو ومر
یعنی انسانك دیرلکی ایکی کونه در که رفاه وحلاوت وشدت ومرارت اوزره اولور وفتن مصدر اولور برنسنه یی آتشله
یاقق معناسنه ومنه قوله تعالی ✻ یوم هم علی النار یفتنون ✻ ای یحرقون بالنار (وفتن) و (فتون) قعود وزننده
برنسنه قلبه خوش و پسندیده کلمکله پك پسند وعجب ایلك معناسنه در که عشق ومحبته اکا کرفتار لغه مؤدی
اولور حسن دلبرکبی یقال فتنه فتنا وفتونا من الباب الثانی اذا اعجبه وفتن برآدمی فتنه یه اوغراتمق معناسنه در یقال
فتنه اذا اوقعه فی الفتنة فهو مفتون وفتنه یه اوغرامق معناسنه لازم اولور یقال فتن الرجل اذا وقع فی الفتنة وفتون
برکسه زن پرست اولمغله وصنلری داعیه سنه دوشمك معناسنه در یقـال فتن الرجل الی النساء فتونا وفتن الیهن
علی المجهول ای اراد الفجور بهـن (الفتنة) فانك کسریله و (المفتون) مصدر اولهرق صنامق معنـاسنه در
یقال فتنه فتنة ومفتونا اذا خبره ومنه قوله تعـالی ✻ بأیکم المفتون ✻ ای الخبرة وفتنه برخوش نسـنه یی پسند
وعجب ایلمکه دینور که اسمدر وآزغنلغه دینور ضلال وکراهی معنـاسنه یقال وقع فی الفتنة ای الضـلال وکناه
واثم معناسنه در وکفر معنـاسنه در ورسوایلغـه دینور فضیحه معنـاسنه وعذاب معنـاسنه در وبوطـه ده التونی
وکومشی ارتمك معنـاسنه درتا که جیدی کترندن متمیز اوله یقـال فتن الذهب والفضة فتنـة اذا اذابه وبرآدمی
آزدرمق معناسنه در یقال فتنه اذا اضله ودلیلکه دینور جنون معنـاسنه ومحنت وبلیه یه دینور ومنه اعوذ بالله
من فتنة القبر ای محنته وبلائه ومال واولاده اطلاق اولنور لقوله تعـالی ✻ انمـا اموالکم واولادکم فتنة ✻ الایة
وبین الناس واقع اولان اختلاف آراء وشورش وشقاق وغوغایه اطلاق اولنور یقال وقع بینهم الفتنة ای الاختلاف
فی الآراء (المفتون) مصدردر که ذکر اولنـدی واسم مفعول اولور فتنه یه اوغرادلمش آدمه دینور یقـال هو
مفتون ای اوقعوه فی الفتنة ومجنونه اطلاق اولنور یقـال رجل مفتون ای مجنون (الافتان) همزه نك کسریله
بودخی برنسنه کوزه وکوکله عجیب کلمکله پسـند ایدوب خوشلنمق معنـاسنه در یقـال افتنه اذا اعجبه وبرآدمی
فتنه یه اوغراتمق معنـاسنه در یقال افتنه اذا اوقعه فی الفتنة وهو مفتن کمکرم (التفتین) تفعیـل وزننده بودخی
فتنه یه دوشورمك معناسنه در یقال فتنه بمعنی افتنه (الافتتان) افتعال وزننده برآدمی فتنه یه اوغراتمق وفتنه یه اوغرامق
معنالرینه متعدی ولازم اولور یقال افتتن فلان اذا اوقعه فی الفتنة ویقال افتتن فلان اذا وقع فی الفتنة (الفتین) امیر وزننده
قره طاشلق طپراغی سیاه ارضه دینور کویا که محترق کبی اولور اذابه ذهب معناسندن مأخوذدر جمعی فتن در کتب
وزننده (الفتان) شداد وزننده و (الفاتن) اوغری یه دینور یقال رجل فتان وفاتن ای لص وشیطانه دینور وفتان

قيومجي يه دينور اذابة ذهب ايلديكيچون يقال هوفتّان اى صائغ (الفتانان) تثنيه صيغه سيله درهم ودينار
اطلاق اولنور ومنه الناس عبيد الفتانين اى الدرهم والدينار ومنكر ونكيره اطلاق اولنور (الفيتن) حيدر وزننده
دولكره دينوركه نجار معناسنه (فاتون) فرعونك اتمكجي باشيسي اولان كسه دركه حضرت موسى عليه السلام
آنى قتل ايلدى عصا ايله ضرب وقتل ايلديكى شخص اوله جقدر (الفتنان) عدنان وزننده كه فنّ وحال معناسنه
اولان فنن لفظندن تثنيه در صباح واخشامه اطلاق اولنور تقول ابلاناكرّ الفتنين اى الغدوة والعشى (الفتان
كتّاب وزننده پالان اوزره او رتدكارى مشين پالان اورتوسنه دينور (فاتن) صاحب وزننده (فتين) زبير وزننده
اسماء رجالدندر (الفيجن) جيمله حيدر وزننده سذاب اسميدركه تحريفله سدف تعبير اولنان چچكدر (الافجان
همزه نك كسريله دائما فيجن يمك معناسنه در يقال افجن الرجل اذا دام على اكل الفيجن (الفدن) فتحتينله
بركونه قرمزى بويه اسميدر وكرجله صبوانمش كوشكه دينور تقول رايته بالفدن اى القصر المشيد (فدين) زبير
وزننده نهر خابور كنارنده برقريه در (الفدّان) شدّاد وزننده و(الفدان) سحاب وزننده اكوزه دينور ثور
معناسنه على قول چفت سورمك ايچون پيوندرغه قوشلمش ايكى اكوزه بردن دينور يالكز بريسنه فدان دينمز
وعند البعض اول ايكى چفت اوكوزينك آلات وادواتنه دينور پيوندرق وسائرى كبى جمعى فدادين در* شارح
ديركه مخففك جمعى افدنه در وحالا اهل مصر لساننده فدّان در تيوز قصبه مقدارى تارلايه اطلاق اولنور هر قصبه
التى ذراعله بر ذراعك ثلثانى مقداردن عبارتدر وكسيلرى فدّان باشنه مقنن در (الفدّادون) حدّادون
وزننده دال بابنده ذكر اولندى ياخود فدادين اصحابنه دينور فلاحون وحرّاثون اوله جقدر نته كه جمال اصحابنه
جمّالون دينور پس نسب اوزره اولور (التفدين) تفعيل وزننده دوه يى تاولندرمق معناسنه در كه قصر مشيد
شكلنده قلمق اولور يقال فدّن الابل اذا اسمنها وبنايى اوزاتمق يعنى اوزون يابمق معناسنه در يقال فدّن البناء
اذا طوّله (الفربيون) فانك فتحى وبانك كسريله بردارو اسميدركه ملطف وعرق نسا وبرد الكلى وقولنج علتلرينه
نافع وحشرات صوقسنه وكلب ديوانه جراحتنه مفيد ورحمدن اسقاط جنين واسهال بلغم لزج خصوصنده
مؤثردر بودارو فرفيون ديدكلرى صمغ اوله جقدر (الفرن) فانك ضميله اتمك پشوردكلرى اوجاغه دينوركه لسانمزده
فرون تعبير اولنور (الفرنىّ) كردىّ وزننده قالين اولوب دكرمى اولان اتمكه دينوركه طشره لرده تنور اتمكى تعبير
اولنور على قول صومون اتمكنه دينوركه اطرافى اورته سنه طوغرى ديرنكلى اولوب پشدكدنصكره صافى ياغله
ياخود سود وشكر ايله تعبيه اولنور كه كوزل پوغچه اولور وفرنى قالين جثه لو آدمه دينور وبيوك كوپكه دينور يقال
كلب فرنىّ اى ضخم (الفارنة) اتمكجى يه دينوركه فرونده اتمك پشورر (افرن) احمد وزننده و(يفرن) يمنع
وزننده مغربده بر برطائفه سندن برقبيله آديدر (فرنه) غرفه وزننده اسمادندر محمد بن ابراهيم بن فرنه محدثدر (فرن
فانك فتحيله بودخى اسمادندر محمد بن فرن محدثدر (فرّان) شدّاد وزننده مغربده برواسع مملكت آديدر وفرّان بن بلى
قضاعه قبيله سنك نسبى رجالندندر (فاران) حجازده برنيچه جبالدركه توراتده مذكورلردر محدثيندن بكر بن القاسم
الفارانى اكا منسوبدر* مؤلفك توراتده مذكور در ديديكندن مراد اشو منطوق شريفدر جاء الله من جبل سيناء
واشرق من جبل ساعين واستعلن من جبال فاران ومعه جماعة من جبال فاران بوراده جاء الله قولى جاء امر الله
تقديرنده دركه موسى عليه السلامه آنده توراة انزال ايله امر وشرعنك ورودندن عبارتدر وجبل ساعين رومده
برطاغك آديدر آندن اشراقى عيسى عليه السلامه انجيل انزالندن كنايتدر وجبال فاران استعلانى فرقانى انزالندن
وآنده حضرت محمد عليه الصلوة والسلامك بعثتندن عبارتدر پس توراتده حضرت محمدك ظهور شرعندن كمال
ظهورى مشعر اولان استعلان ايله تعبير وتبشير اولندى (افران) همزه مفتوحه ايله نسف قضاسنده برقريه آديدر
(فريانان) فانك كسريله مرو قضاسنده برقريه در (فرين) سكين وزننده برموضعدر (فرين) زبير وزننده شامده
برقريه در (فران) سحاب وزننده بنى سليم يوردنده برصودر (الفرنأة) دحرجه وزننده برنسنه يى پاره ليوب ريزه ريزه
قيمه ايلك معناسنه در يقال فرنأه اذا فرسه وقطعه (الفرتنة) دحرجه وزننده سوزى متصل ومنتظم سويليوب
بلوك بلوك وقارشق سويلك معناسنه در يقال فرتن الرجل اذا شقق كلامه فاهتمش فيه وآديملرى صيق صيق
آتارق يوريمك معناسنه در يقال فرتن الرجل اذا تقارب مشيه (الفرتى) فانك وتانك فتحى وقصر ايله صرتلان
ايكسنه دينور وحرف تعريفدن مجرد اولهرق روسبو عورته وجاريه قسمنه اطلاق اولنور وبرخاتون اسميدر
ومرو الرود شهرنده برقصرك اسميدر (الفرجون) برذون وزننده قشاغى يه دينوركه آنكله دابه قاشنرلر محسه
معناسنه (الفرجنة) دحرجه وزننده قشاغى ايله دابه يى قشاغلمق معناسنه در يقال فرجن الدابة اذا حسها

بالفرجون (فرزان) فای مکسوره ایله فرزین فارسی معربیدر که شطرنج آلاتندن فرز تعبیر اولنان آلتدر جمعی
فرازین در (الفرس) زبرج وزننده دوه قسمنك طبانده دینور که طوارك حافری منزله سنده در فارسیده سول
دینور فتحتیله (الفراسن) علابط وزننده ارسلانه دینور (المفرس) مزعفر وزننده اتلو یوزلو آدمه دینور یقال
رجل مفرسن الوجه ای کثیر لحمه (الفراسیون) فای مفتوحه ایله کراث جبلی اسمیدر که بیان پراصه سیدر ترکیده
ایت سیکی تعبیر ایدرلر جلاء واخلاط غلیظه یی مذیب وبولی مدر وسده لری مفتح وکلب دیوانه اصردیغی یره
نافعدر (الفرعون) برذون وزننده تمساح دیدککلری جانوره دینور فارسیده نهنك دیرلر وحرف تعریفدن
مجرد اوله رق ولیدبن مصعب نام ملك مصرك لقبیدر که حضرت موسی علیه السلام آنك موساسیدر وفرعون
خضر علیه السلامك پدری یاخود اوغلونك اسمیدر وبونی نقاش وتاج القراء علیهما الرحمه کندی تفسیرلرنده
حکایت ایلدیلر وفرعون مطلقا مملکت مصرده پادشاه اولان کمسه نك لقبیدر قیصر روم وشاه ایران کبی هر پادشاه
مصره لقب ایدی وبعضلر دیدیکه فرعون عتو وطغیان صاحبی متمرد ومتشدد آدمه دینور وبونده ایکی لغت
دخی وار در بری زنبور وزننده وبری فانك ضمی وعینك فتحیله در * شارحك بیانینه کوره فرعون لفظی قبطیه یاخود
عبریه در عرب اخذ ایلمشدر * مترجم دیر که فرعون لغت عبریه ده متعصب ومتکبر معناسنه در جمعی فراعنه در
(التفرعن) تدحرج وزننده فرعوندن متصرفدر فراعنه اخلاقیله تخلق ایلمك معناسنه در که تمرد وتجبر وتکبر ایلکدر
فرعونلك ایلمك تعبیر اولنور یقال تفرعن الرجل اذا تخلق باخلاق الفراعنة (الفرعنة) دحرجه وزننده
غایة الغایه زیرکلکه وآفت ذهن اولمغه دینور یقال به فرعنة ای دهاء ونکر (فرغانه) فای مفتوحه ایله مغربده
بر بلده در * شارح دیر که مؤلف بونی غین ماده سنده عجمستانده بر بلده در وغانه مغربده بر بلده دیو ثبت ایلمشیدی
بو راده غلط قلم نساخدر (فارفاءاب) سازسامان وزننده اصفهان قضاسنده بر قریه در محدثیندن بر جماعت اکا
منسوبلردر (فسکن) زبرج وزننده اسعرد نام بلده قربنده بر قریه آدیدر (الفشن) فانك فتحی وشین معجمه نك سکونیله
مصرده بر قریه آدیدر (فسنه) ثمره وزننده بخارا قضاسنده بر قریه در (فاشان) مرو قضاسنده بر قریه در (فبشون
جیحون وزننده بر نهر اسمیدر (افشین) همزۀ مفتوحه ایله اسم اعجمیدر (فطراسیون) فای مضمومه وسین
ویای تحتیه ایله یونانیده کرفس جبلی تخمنه دینور (الفطنة) فانك کسریله حذق معناسنه در که مراد ذهنك
تعلق ایلدیکی نسنه یی ادراك حصوصنده جودت استعداد در یعنی ذهنی پاك وتیز اولمغله هر نه شیئه توجه ومباشرت
ایلسه جبلی وخلقی آنی فهم وادراك ایلمك وجهیله اولان اوزلق وحذق ومهارتدر تجربه وتکرار وجهیله اولان
حذق وفهم دکلدر بس غباوت مقابلی اولور یقال به فطنة ای حذق (الفطن) فانك حرکات ثلاثی وطانك
سکونیله و(الفطن) فتحتیله و(الفطن) ضمتیله و(الفطونة) عمومه وزننده و(الفطانة) کرامه وزننده و(الفطانیة
رفاهیه وزننده وجه مذکور اوزره برنسنه یی فهم وادراك ایلمك معناسنه در یقال فطن به والیه وله وفطن وفطن
فطنا مثلثة الفاء وفطنا وفطنا وفطونة وفطانة وفطانیة من الباب الرابع والاول والخامس اذا حذق وفهم
شارح دیرکه باب خامسدن جبلی فطانتلو اولمق معناسنه در مؤلف مسامحه ایلمشدر (الفاطن) و(الفطین
امیر وزننده و(الفطون) صبور وزننده و(الفطن) کتف وزننده و(الفطن) ندس وزننده و(الفطن) عدل
وزننده وصفلردر سرعتدن کنایه واتتقالی اولان زیرك وذهین آدمه دینور فطین کلمه سنك جمعی فطن کلور مؤنثنده
فطنه دینور فرحه وزننده (المفاطنة) مفاعله وزننده بر آدمه تفهیم ایچون سوزی دونه دونه سویلمك معناسنه در یقال
فاطنه فی الکلام اذا راجعه (التفطین) آ کلاتمق معناسنه در یقال فطنه الکلام اذا فهمه (فعن) فتحتیله یمنده
بر قریه در بنی زبید حصنلرندندر (التفکن) تفعل وزننده تعجب معناسنه در یقال تفکن الرجل اذ تعجب وتفکر
معناسنه در یقال تفکن الرجل اذا تفکر وپشیمانلق ایلمك معناسنه در یقال تفکن علیه اذا تندم ونیل وظفری
ملحوظ ومظنون اولان نسنه نك فوتنه آجیوب یانمق معناسنه در یقال تفکن علی شیء ای تأسف وتلهف علی فوته
بعد ان ظن الظفر به (الفکنة) غرفه وزننده اسمدر پشیمانلغه دینور یقال اخذه الفکنة ای الندامة (الفکن
فانك فتحیله یلان سوز اوزره عناد واصرار ایلمك معناسنه در یقال فکن فی الکذب فکنا من الباب الاول اذا لج
ومضی (فلان) و(فلانة) فالرك ضمیله وحرف تعریفدن مجرد اوله رق محدث عنه اولان بنی آدمك اسمندن
کنایه لردر مذکردن فلان ومؤنثدن فلانه ایله کنایه اولنور یقال رأیت فلانا وفلانة کنایة عن اسمیهما وحرف
تعریفله سائر حیوان وبهایمدن کنایه اولنور یقال رکبت الفلان وحلبت الفلانة * شارح دیرکه فلان لفظی اعلامدن
کنایه در نته که هن کلمه سیله که های مفتوحه ایله دراجناسدن کذلك کم وکذا اعداددن وکیت وذیت احادیثدن کنایه

اولور انتهى وبعضا برآدمى ندا ايلدكده يافل ديرلر بلاتنوين رفعله وتثنيه‌ده يافلان وجمعنده يافلون ديرلر ومفرد
مؤنثده يافلة وتثنيه‌سنده يافلتان وجمعنده يافلات ديرلر وسيبويه اشعاردن ماعدا محلده يافل ديوب يا فلان ديمكى اراده‌دن
منع ورد ايلدى وبعضا مفرد مؤنثده يافلاة دخى ديرلر وياقل دخى ديرلر لامك نصبيله كه يافلة ديمكدر هاء حذف
اولندى ❊ شارح ديركه وجه مذكور اوزره يافل كلمه‌سى عند المبرد يافلاندن مرخم دكلدر بلكه على حدة كلمهٔ
مخصوصه‌در وسيبويه ديديكه كذلك مرخم دكلدر بلكه باب نداده صيغهٔ مرتجله‌در وبعضا ندانك غيريده استعمال
اولنور وبنو اسد مفرد وتثنيه وجمع ومذكر ومؤنثده لفظ واحد ايله استعمال ايدرلر وبنو اسددن ماعداعرب تثنيه وجمع
وتذكير وتانيثله استعمال ايدرلر (الفنّ) فانك فتحى ونونك تشديديله حال وضرب وصنف وكونه معناسنه‌در بوندن درلو
وچشيد مقوله سيله تعبير اولنور جمعى افنان وفنون كلور وافنانك جمع الجمعى افانين در يقال فنّ منه اى حال وضرب منه
ومصدر اولور طرد ايلمك معناسنه‌در يقال فنّ الابل فنا من الباب الاول اذا طرده وبرآدمى معامله‌ده الداتمق معناسنه‌دركه
فند ايلمك تعبير اولنور يقال فنّ فلانا فى البيع اذا غبنه ومديونى دينى اوزاتمق معناسنه‌در يقال فنّ دينه اذا مطله
ورنج وعناء وزحمت معناسنه‌در تقول لقيت منه فنا اى عناء وتزيين ايلمك معناسنه‌در يقال فنه اذا زينه
(الافنون) اسلوب وزننده بو دخى حال ونوع وكونه معناسنه‌در جمعى افانين در يقال اخذ فى افانين الكلام
اى اضرابه ويلانه دينور حيه معناسنه وصالق وسليوك قوجه قارى يه دينور ومطلقا قوجه قارى يه دينور
وبرى برينه صارمشمش صيق داللره دينور يقال شجرة بها افنون كثير اى غصن ملتف وصاچه وپريشان سوزه
دينور يقال يتكلم افنونا كالمجنون اى كلاما متهاوتا ونا قه فسمك قارشق وشوريده سكرتمسنه دينور كه كاه
يواش وكاه شدتلو قارمه قارش اولور يقال يجرى الفرس او الناقة افنونا اى جريا مختلطا وآفت وداهيه‌يه دينور
وافنون الشباب جوانلغك اوائل هنكامنه دينور وافنون السحاب بلودك اول نشئت وظهورندن عبارتدر وافنون
صريم بن معشر التغلبى نام شاعرك لقبيدر (الافتنان) افتعال وزننده كونا كون سوز سويلمك يا شلق معناسنه‌در
يقال افتنّ الرجل اذا اخذ فى فنون من القول ❊ شارح ديركه تفنن دخى بو معنايه‌در يقال افتنّ فى الحديث وتفنن
(التفنين) تفعيل وزننده ناسى عرب وعجم وروم وار نبودكبى هر جنسدن جمع وترتيب ايلمك معناسنه‌در يقال فنّن
الناس اذا جعلهم فنونا وبرنسنه‌يه آخر نسنه‌لر قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در يقال فنّن الشئ بالشئ اذا خلطه
وتفنين قاشده كندى جنسندن اولميان يعنى ماده سنه مخالف درلو درلو چشيدلره دينوركه تمتين كبى اسمدر
يقال ثوب ذو تفنين اى طرائق ليست من جنسه ولباس قسمى يرتغى اولمه‌رق اسكيمكه يا خود بعض يرى يوفقه
وبعض يرى قالين وصيق اوله‌رق طرقمق وجهيله اولان اختلافه دينوركه بونده دخى اسمدر يقال ثوب به تفنين
اى بلى بلا تشقق او هو اختلاف نسجه برقة مكان وكثافة مكان (الفنن) فتحتينله اغاجك تازه دالنه دينور
جمعى افنان وجمع الجمعى افانين در يقال شجرة كثيرة الفنن اى الغصن (الفناء) فانك فتحى ونونك تشديديله
(والفنواء) حمراء وزننده داللرى چوق اغاجه دينور يقال شجرة فناء وفنواء اى كثيرة الاغصان وبونلر غير قياس
اوزره‌دركه نونلر مقلوبدر ❊ مؤلف بونى معتل بابنده دخى ذكر ايلمشدر (الفينان) كيسان وزننده اغاج داللرى كبى
كونا كون شعبه لرى وفروعلرى اولان صاچه دينور يقال شعر فينان اى له افنان (الفينانة) ها ايله كور صاچلو
خاتونه دينور يقال امرأة فينانة اى كثيرة الشعر (الفنين) امير وزننده بركونه ورملو وجعدركه دوه‌نك قولتغنده
تحدث ايدر واول دوه‌يه دخى فنين ديرلر ونجد ترابنده بر وادى ومروقضاسنده بر قريه آديدر (المفنون) فنين ديدكلرى
دردة مبتلا دوه‌يه دينور (الفنان) شداد وزننده درلو درلو سكردن يبان اشكنه دينور (المفنّ) ميمك كسريله
مسنّ وزننده شول آدمه دينوركه دائما عجائب وغرائب اقوال وافعال پيدا ايدر اوله مؤنثى مفنه‌در يقال رجل
مفنّ اذا كان يأتى بالعجائب (الفنة) فانك فتحيله ساعت زمانى‌يه دينوركه التمش دقيقه مدتدر وزمانك اوجنه
دينور وقت وآن معناسنه اولور نته كه فينه دخى دينور ❊ شارح ديركه همزه ايله فئه دخى بو معنايه‌در (الفنة) فانك
ضميله فراوان چايره دينور يقال مرعى فيه فنة اى كلأ كثير (المفننة) معظمه وزننده بدخوى قوجه قارى‌يه
دينور يقال تزوج فلان امرأة مفننة اى عجوزا سيئة الخلق وشول ناقه‌يه دينوركه عشراء ظن اولنمشيكن كشاف ايله
حالى متبين يعنى عشراء اولمديغى منكشف اوله وعشراء اون آيلق كبه‌يه وكشاف كتاب وزننده حامل ناقه‌يه بوغور
آشمغه دينور (الفنّ) فانك كسريله علم لفظنه مضاف اوله‌رق مستعمل اولور شول عالمه اطلاق اولنور كه
هر فنونه اتقان ومتانته انتسابى اولوب وهر برنى كما ينبغى اخذ وضبط ايلمش اولمغله موقعلرنده اصول وقواعدى
اوزره كوزل قيام واجرا ايدر اوله يقال فلان فنّ علم اى حسن القيام به احمد بن ابى فنن كه فتحتينله‌در

شعرادندر وابوعثمان الفنبي كه سكبي وزننده در محدثدر (الفنفنة) طنطنه وزننده چوبان ياخود دوه صاحبي
اوشنديكندن وكاه للكندن تقيدايلميوب دوه‌لرى صحرايه پرا كنده و پريشان ايلمك معناسنه دريقال فنفن الرجل ابله
اذافرقها كسلا وتوانيا (الاستفنان) آتى درلو درلو اشدروب يورتمك معناسنه در يقال استفن فرسه اذاحمله
على فنون من المشى (الفينكون) حيزبون وزننده بردى اسميدركه حصير اوتى وقوغه لق ديدكاريدر وقار
اسميدركه قاره ساقز ديدكاريدر راسى صولر ايله بردن قينا يوب چيقار على قول زفت اسميدركه اركك صنوبر
اغاجندن سيلان ايدن رطوبتدر (فندين) فانك ضمى ودالك كسريله مر يقضاسنده برقريه درفقهادن محمد بن
سليمان الفنديني اورايه منسوبدر (التفون) تفعل وزننده برنسنه بركتلنوب كركى كبى نشو ونما بولمق معناسنه در
يقال تفوّن الشئ اذاصارذابركة وحسن نماء (الفاوانيا) نون مسكوره ايله عود الصليب اسميدركه شقايق
كوكيدر قيرلدقده داخلنده ايكى خط صليبى ظاهر اولور حار وملطف ومدر وبرون قاتى قاطع ونقرس وصرع
علتلرينه تعليق اولنسه دخى نافعدر (الفين) زين وزننده كلمك معناسنه دريقال فان الرجل يفين فينا اذاجاء
(الفينان) كيسان وزننده بنومنبه يه مخصوص برفرس آديدر وصاچى باقسقلو اوزون اولان آدمه دينور
مؤنثى فينانه درنته كه فنن ماده سنده ذكراولندى يقال رجل فينان اى الحسن الشعر الطويله ❊ شارح ديركه فنن
لفظندن اعتبار اولنور سه نكره ومعرفه حالتلرنده منصرف اولور واكر فينه دن كه وقت معناسنه در اخذاولنور ايسه
فعلان بابنه الحاقله نكره حالنده منصرف ومعرفه حالنده غيرمنصرف اولور (افيان) همزهٔ مفتوحه ايله اسماندندر
عنث بن افيان معد بن عدنان قبيله سى رجالندندر (الفينة) فانك فتحيله ساعت زمانى يه دينور ووقت وهنكام
معناسنه در ومنه تقول لقيته الفينة بعد الفينة اى الحين بعد الحين وكاه اولوركه حرف تعريف محذوف اولور يقال
لقيته فينة بعد فينة (الافيون) همزهٔ مفتوحه ايله خشخاش مصرى اسودك منجمد اولمش لبنيدركه بو اسمله
متعارفدر بالجمله اورام حاره يه وخاصة كوزده اولان ورم حاره نافع ومخدر وقليلى مفيد ومنوم وكثيرى سم قاتلدر
شارح ديركه اپيون فارسى معربيدر عند البعض يونانيدر پك ايوديمك ومسبت معناسنه در ❊ فصل القاف
(القبون) قعود وزننده برسمته كتمك معناسنه دريقال قبن الرجل قبونا من الباب الثانى اذا ذهب فى الارض
(الاقبان) همزه نك كسريله دشمندن منهزم اولمق ياخود برنسنه دن خوف وانديشه سى اولميوب امين اوله رق سرعتله
يلمك معناسنه دريقال اقبن الرجل اذا انهزم من العدو اواسرع فى عدوه آمنا (القبين) امير وزننده امور ومصالحنده
جست وچالاك ومقدام اولان آدمه دينور يقال رجل قبين اى منكمش فى اموره وچابك ورونده انسان وحيوانه دينور
يقال رجل قبين اى سريع (المقبئن) مطمئن وزننده كرپى كبى بوزيلوب بور شوراولان نسنه يه دينور (القبان)
شداد وزننده بيوك ترازويه دينور كه لسانمزده قپان تعبير اولنور تخفيفله ❊ مترجم ديركه برهانك بياننه كوره كپان فارسى
معربيدر يقال وزنه بالقبان اى القسطاس ومنه المثل المولد الدنيا قبان نحن مع الرجحان وامين ومعتمد
عليه آدمه اطلاق اولنور يقال هو قبان اى امين وآذربيجان مملكتنده بربلده آديدر وعبدالله بن احمد نام
محدثك جدى لقبيدر (حمار قبان) باى موحده بابنده ذكر اولندى كه دوه جك واشك قوردى
ويراشجيكى ديدكارى اوزون اياقلى بوجكدر (قبين) باى مشدده ايله وتصغيرايله عراقده برقريه آديدر (القبنة)
غرفه وزننده امور ومصالحده چالاكلك دينوريقال به قبنة اى اسراع فى الحوائج (قابون) دمشق قضاسنده برقريه در
(القتن) قاف وتاى فوقيه نك فتحيله ال اياسى قدربر يصى بالق آديدر (القتين) امير وزننده قينامش آق ايبكه
دينوركه خاملغى كتمش اولور وعورته على قول كوزلنه دينور يقال تزوّج قتينا اى امرأة اوجيلة وبو وصف خاص
مزلنده دزواركشى يه دينور على قول كوزه خوار ذليل كشى به دينور بومعاده ضد اولور وسزراغه دينور وانجه
مزراق يلماننه دينور وكنه ديدكارى بوجكه دينور قراد معناسنه وپك آزاكل طعام ايدن آدمه دينور يقال رجل
قتين اى لاطعم له يعنى قليل الاكل قال الشارح وفى النهاية قال رجل يارسول الله تزوجت فلانة فقال ❊ بخ تزوجت بكرا
قتينا ❊ يقال امرأة قتين اذا كانت قليلة الطعم بضم الطاء ويحتمل ان يراد بذلك قلة الجماع ❊ پس مؤلفك رجله
تخصيصى بلامخصص اولور ولاطعم له قولى پك قلتدن كنايه اولور (القتانة) كرامه وزننده برآدم قليل الطعام
اولمق معناسنه دريقال قتن الرجل قتانة من الباب الخامس اذا كان قتينا (الاقتان) همزه نك كسريله قتانه
معناسنه دريقال اقتن الرجل بمعنى قتن وكنه ديديكى بوجكى اولدرمك معناسنه دريقال اقتن الرجل اذا قتل
القردان ووجود آريق ونحيف وزار اولمق معناسنه دريقال اقتن الرجل اذا نحل جسمه (المقتئن) مطمئن وزننده
و(المقتن) مفتعل وزننده عمود كبى ديكيلوب طوران نسنه يه دينور (القاتن) قاتم وزننده ومرادفيدركه بوزه مائل

قرامتق نسنه یه دینور یقال اسود قاتن ای قاتم (القتون) قعود وزننده مسكك رطوبتی چكیلوب قوبقوری اولمق
معناسنه‌در یقال قتن المسك قتونا من الباب الاول اذا یبس وزالت ندوته (القتان) سحاب یاخود غیاب وزننده
توزه دینور غبار معناسنه (القحزنة) حای مهمله وزای معجمه ایله دحرجه وزننده برکسه یی دکنكله اوروب ییقمق
معناسنه‌در یقال قحزنه اذا ضربه حتی وقع وقحزنه دکنكه دینور علی قول صوپه یه وطوپقه یه دینور جمعی
قحازن در یقال ضربه بالقحزنة ای العصا او الهراوة (التقحزن) تدحرج وزننده برکسه اوریلوب ییقلمق
معناسنه‌در یقال قحزنه فتقحزن (القحزنات) قافك وزاینك فتحه‌لریله منذر بن ماء السماء نام امیرك قلعه‌لری اسمیدر
(القدن) قافك فتحی ودالك سكونیله یتشمك كفایت وحسب معناسنه‌در ٭ شارح دیر كه مثلا قدنی دیرلر حسبی ویكفینی
معناسنه لكن بونده بعضلر قدن اسم واحد دریای متكلمه مضافدر وبعضا نونی حذف ایدوب قدی دیرلر
وعند البعض قدنی من كبدر نون وقایه‌در وبوكه كوره اسم فعل اولور ٭ نته كه مؤلف قد ماده‌سنده ذكر ایلدی (قدونین)
قافك فتحی ودالك ضمیله بلاد رومده برموضع اسمیدر (الاقذان) ذال معجمه ایله اكرام وزننده برکسه عیوب كثیره
پیدا ایلمك معناسنه‌در یقال اقذن الرجل اذا اتی بعیوب كثیرة (القرن) قافك فتحی ورانك سكونیله بوینوزه دینور
روق معناسنه وانسانك باشنده حیوانك بوینوز بته‌جك یرینه دینور كه مراد باشك ایكی طرفلو تپه‌سیدر علی قول
باشك یوقریسنه دینور جمعی قرون در یقال ضرب علی قرن رأسه وهو موضع روق الحیوان من رأس الانسان
او الجانب الاعلی وذؤابه معناسنه‌در كه اركك قسمنك پرچیدر علی قول نسوان كیسوسنه دینور وصاچ بلوكنه
دینور خصله معناسنه وطاغ طوروسنه دینور جمعی قران در جبال وزننده وقرن الجراد چكركه‌نك باشنده اولان
ایكی تویك یرینه دینور ایكیسنه قرنان دینور ومحفه اورتوسنه دینور ویایانك اولنه دینور تقول وصلنا الی قرن
الفلاة ای اولها وقرن الشمس كنشك ناحیه‌سنه دینور كه دائرهٔ قرصنك كناریدر علی قول اعلاسنه دینور كه
طلوع ایتدكده انك اول ظهور ایدن جزؤندن عبارتدر حاجب دخی اطلاق اولنور وعند البعض پرتو وشعاعنك
اولنه دینور كه ابتدا ظاهر ومستفیض اولور یقال طلع قرن الشمس ای ناحیتها او اعلاها او اول شعاعها
وقرن القوم اول قوم وجماعتك سید وسركرده‌سنه اطلاق اولنور یقال هو قرن قومه ای سید هم وقرن الكلأ
چایرك ایوسنه یاخود صوكه قلاننه یاخود هنوز پایمال اولمامش اوجنه وكوشه‌سنه دینور تقول رعیته من قرن الكلأ
ای خیره او آخره او انفه الذی لم یوطأ وآت قسمنك برباش سكرتمسنه دینور یقال عدا الفرس قرنا او قرنین ای طلقا
او طلقین وبغمورك بردن صاغانقلی یاغمسنه دینور كه بوره وبوغناق تعبیر اولنور وبر آدمك یاشداشنه دینور تقول
هو قرنی ای لدتی ویقال هو علی قرنی ای علی سنی وعمری وزماندن قرق سنه مدته دینور علی قول اون سنه یاخود
یكرمی سنه یاخود اوتوز یا التمش یاخود یتمش یا سكسان یاخود یوز یاخود یوز یكرمی سنه یه دینور قول اول یعنی اخیردن
قول اول كه یوز سنه مدتدر اصح واصوبدر زیرا نبی اكرم علیه الصلوة والسلام حضرتلری برغلام حقنده عش
قرنا عبارتیله دعا ایلمریله اول غلام یوز سنه معمر اولدی وقرن شول امت وجماعته دینور كه اول طبقه بالجمله
آخرته كیدوب آنلردن فرد واحد قالمامش اوله كه برقرب كچدی تعبیر اولنور یقال كان فی القرن الاول وهو كل امة
هلكت فلم یبق منها احد وزماندن وقت وهنكامه دینور یقال كان كذا فی قرن من القرون ای وقت من الزمان
واغاج قبوغندن بوكلمش ایپه دینور یقال ربطه بقرن ای بحبل مفتول من لحاء الشجر وقیون یوكندن بوریلوب
بوكلمش بربلوك یوكندی یه دینور وقوملغك اشاغی طرفنه دینور وبعض نسوانك فرجنده اولان كوجك آصلغه
دینور كه دبه اولان آدمك دبه‌سی كبی خلقی برشیدر یقال بالمرأة قرن ای عفلة صغیرة ٭ مؤلفك صغیره ایله
وصفندن كبیر اولانه اطلاق اولنمدیغی مستبانیدر وبونك تفصیلی عفل ماده‌سنده مرور ایلدی وقرن كوجك طاغه
دینور علی قول سائر طاغلردن بشقه جه قطعه یه دینور جمعی قرون وقران كلور جبال وزننده وقلجك وتمرنك
اغزینه دینور یقال قرن السیف والنصل ای حدهما وبدندن یردن تر بوشانمغه دینور ومنه یقال حلبنا الفرس
قرنا او قرنین ای عرقا او عرقین وزمان واحد اهلنه دینور كه برزمان آدملری اوله جقدر كه مدت حسبیله متقارنلردر
یقال ذهب القرن الذی انت منهم وكنت غریبا وهو اهل زمان واحد وبرامت وجماعت انقضاسندنصكره
كلان امت وجماعته دینور یقال قرن بعد قرن ای امة بعد امة وشول میله دینور كه طاشدن قیونك اغزینه
یاپوب اوزرینه بكره‌نك وچرخك اوقنی وضع ایدرلر ایكی طرفلو اولمغله ایكیسنه قرنان دینور واول میللر اغاجدن
اولورسه دعامه دیرلر وكوزه برمیل یعنی بردفعه سرمه چكمكه دینور تقول ما جعلت فی عینی قرنا من كحل ای میلا واحدا
وبركره معناسنه‌دركه فارسیده یكباره دینور تقول اتیته قرنا ای مرة واحدة وقرن عرفات اوزره

چکلمش برطاغك آدیدر ودوز وطـا ینجق یکرنك طـا شه دینور سمـاق کبی وجـاج نجدك میقاتی آدیدر که
طائف یاننده برقریه درعـلی قول آنده وادینك بکلـه وبتمامه اسمیدر جوهری بونی فتحتینله رسمنـده واویس
القرنی جنـابلرنی اورایه نسبت ایلمسـنده غلط ایلدی زیرا اویس القرنی قرن بن ردمان بن ناحیة بن مراد
نام کمسه یه منسوبدرکه اجدادینك بریسیدر بنه فتحتینله دروتثنیه صیغه سیله قرنان قطب شمـالی یاننده جدی
نام کوکب حذاسنده ایکی کوکبه اطـلاق اولنور وقرن مصدر اولور برنسنه یی برنسنه یه یناشدروب بتشدرمك
معناسنه دریقـال قرنه به قرنا اذا شدّه الیه ووصله وایکی دوه یی برایپه دیزمك معنـاسنه درکه بیوندرق کبی
ایکیسنك بیوننه باغلیوب یناشدرمقدن عبارتدر یقال قرن البعیرین اذا جمعهما فی حبل وقرن ارض نخامه ده برقریه
آدیدر وبغدادقضاسـنده قطربل ایله مزرقه بیننده برقریه آدیدر خالدبن زید نام محدث اکامنسوبدر ومصرده
برقریه وافریقیه ده برطاغك اسملریدر وقرن باعر وقرن عثـار وقرن الناعی وقرن بقل یمنده بررحصن اسملریدر
و(قرن البوباة) بانك فتحیله برو ادی اسمیدرکه سرات الکاسندن بروچکیلوب کلور و(قرن غزال) برمعروف
صرپ یوقشك آدیدر و(قرن الذهاب) برموضعدر و(قرن الشیطان) و(قرنا الشیطان) که تثنیه صیغه سیله در
رأی وتسویلنه اتبـاع ایدن امتنه اطلاق اولنور یاخود قوت وانتشـارندن یاخود تسلط واستیلا سندن کنایه در
شارح دیرکه مؤلف بونکله اشبو ٭ الشمس تطلع بین قرنی الشیطان ٭ حدیثنه تلمیح ایلمشدر بوراده قرندن مراد
باشنك تپه سنك برطرفیدرکه ایکی طرفنه قرنان دینور شمسك طلوعی هنگامنده آلتنه کیروب شمسی اول حـذاده
طوتمغله آفتـاب پرست اولنلرك سجودی کندیسـنه منقلب اولور یاخود قوتندن کنایه درکه کون طوغدیغی کبی
حرکته کلوب ناسـه تسلط ایدرلر زیرا کیجه لرده معامله قالمامغله اولقدر حرکت وانتشـارلری اولمز یاخود مراد
اولین وآخرین حزب وامتیدر وبونلرك مجموعی تمثیل جهتیله در (ذوالقرنین) تثنیه صیغه سیله اسکندر رومی
لقبیدر باعث تلقبی بودرکه مشـار الیه مؤمن اولمغله قومنی ایمانه دعوت ایلدکده تمرد لرندن باشنك برقرننه یعنی
ترپانه اوروب هلاك ایلدیلر بعده حق تعالی احیـا ایدوب ینه مسفورلری ایمانه دعوت ایلدی بودفعه دخی باشنك
اول برقرننه اوروب هلاك ایلدیلر حق جل وعلا ینه احیا ایلدی بوجهتدن ذوالقرنین ایله ملقب اولدی وبعضلر
دیدیلرکه ارضك ایکی قرننه یعنی ایکی قطرندن عبارت اولان مغرب ومشرقه سیر وسفر ایدوب بالغ وواصل اولمغله
ملقب اولدی علی قول باشنك ایکی طرفنده اوریلمش کیسولری اولمغله ذوالقرنین اطلاق اولندی ٭ مترجم حقیر دیرکه
اشبو اسکندر ماده سی راء مهمله بابنده اسکندر ماده سنده وجه تحقیق اوزره بسط اولنمغله صحت وحقیقتی آنده
مرسوم ومبیندر وذوالقرنین امراء عربدن منذر بن ماء السماء لقبیدر آنکدخی باشنك ایکی طرفنده اوریلمش صارقق
زلفلری اولمغله ملقب اولمشیدی کذلك علی بن ابی طالب کرم الله وجهه حضرتلرینك لقبیـدر حقنده فخر انام
علیه الصلوة والسلام حضرتلری انّ لك فی الجنة بیتا ویروی کنزا وانك لذو قرنیها بیورملریله ملقب اولمشـدر
یعنی یا علی سنك ایچون جنتده برسرای عظیم یاخود برکنز جسیم حاضر ومهیا اولوب وجنتك ایکی طرفنك وملك
اعظمنك صـاحبی اولدیغك جهـتدن ذوالقرنین جمیع ارضی نه کونه سیر وسیـاحت ایلدیسـه سندخی ملك
جنتك مجموعنده دلخواهـك اوزره کشت وگذار ایلیه جکسـین بوندن مراد جمله دن ازید واوفر حق تعـالی
کندیلرینه ملك جنتی احسان ایلیه جکنی بیاندر وبعضلر دیدیکه ذو قرنی الامة تأویلنده درکه الامة لفظی اضمار
اولنمشدر هرنقدر تقدم ذکری یوغیسه ده پس بو ٭ حتی توارت بالحجاب ٭ آیتی قبیلندن اولورکه شمس مراددر
پس معنا یا علی سن بوامتك ذوالقرنینی سن ٭ مترجم دیرکه بو معنـانك تحتنده اسرار کثیرهٔ علیه مندرجدر انت منی
بمنزلة هـارون من موسی سرینه اقربدر ماکل یعلم یقال وفیه قال النبیّ علیه السلام له کرم الله وجهه ٭ انا وانت
ابوا هذه الامة ٭ بناء علیه لسان حقیقتده حضرت مرتضایه آدم الاولیاء وهـارون الاصفیاء وذوالقرنین الاتقیاء
اطلاق اولنور یاخود بوراده قرن متفرد اولان طاغ معنـاسنه اولمغله ذوجبلین دیمك اولورکه حسـن وحسین
جنـابلرندن کنایه درکه الی یوم القیـام نسب وسببلرینك بقـاء ودوامنـه وشریعت مطهره نك آنلر ایله قیـامنه
اشارتدر کما قال علیه السلام ٭ کلّ نسب وسبب ینقطع بالموت الا سببی ونسبی ٭ یاخود باشنك ایکی قرننده واقع
اولان یاره لره اشارتدرکه برنی عمرو بن ودّ اوروب دیکرنی ابن ملجم لعین اورمغله زخمنـاك ایلدیلر واصح اقوال بودر
(قرن التمام) بقله یه شبیه برنبـاتدر (ذات القرنین) مدینه قربنـده ایکی طـاغ ارالغنده برموضعدر (القرین
امیروزننده بودخی برآدمك یاشداشنه دینور یقـال هو قرینه ای لدته وجفت اوکوزی کبی بری برینه یناشدرلوب
قوشلمش دوه نك هر برینه دینور وبرآدمك وبرنسنه نك مقـارننه دینور جمعی قرناء کلور کرماء کبی یقال هو قرینه

ای مقارنه و برآدمك همیشه یار ومصا حبنه وهمدمنه دینور یقال هو قرینه ای مصاحبه وهر بنی آدمه مقرون
اولان شیطانه دینورکه اصلا آندن مفارقت ایلمز و زید الخیل الطائی قلجنك اسمیدر وقرین بن سهیل بن قرین
کندیسی و پدری محدثلردر وعلی بن قرین ضعیف الروایه در وقرین انسانك نفس ناطقه سنه اطلاق اولنور
کاسیذکر (القرینان) تثنیه صیغه سیله ابو بکر ایله طلحه یه اطلاق اولنور رضی الله عنهما زیرا طلحه نك برادری
عثمان ایکیسنی اخذ ایدوب برایپه بند ایلمشیدی (القرنة) غرفه وزننده قلجك وتمرنك اغزنه دینور وبرنسنه نك
تومووب چیقان اوجنه دینور مثلا قرنة الجبل طاغك دومالوب چیقان سیوری یسنه اطلاق اولنور وقرنة السهم
اوقك سیوری اوجنه دینور ظاهرا حجام قرنه سی بومعنادندر ورحمك باشنه یاخود کوشه سنه یاخود شعبه سنه
دینورکه ایکی شعبه سی اولور خایه کبی یاخود رحمك تومسك یرینه دینور (القرن) قافك کسریله برآدمك شجاعتده
کفؤو همتاسی اولان کسنه یه دینور علی قول هر بابده کفؤو همتاسی اولانه دینور یقال هو قرنه ای کفؤه فی الشجاعة
اوعام (القرن) فتحتینله اوق قبورنه دینور جعبه معناسنه وقلجه دینور وسهم عربی یه دینور نبل معناسنه وایکی
دوه یی عربه اکوزلری کبی بری برینه چاتدقلری ایپه دینور کذلك آخردوه یه چاتلمش دوه یه دینور قرین کبی وسلب
تعبیر اولنان اغاج قبوغندن بوکلمش شول ایپه دینورکه چفت اکوزینك بردن بیونلرینه کچروب بری برینه چاتارلر
بعده بیوندرق کچررلر حالا بوسمتلرده قایشدن ایدرلرکه زیوله تعبیر اولنور وقرن اویس القرنی جنابلرینك جدی
اسمیدرکه اکا منسوبدر نته که ذکر اولندی وقرن مصدر اولور برکسه چاتق قاشلی اولمق معناسنه یقال قرن
الرجل قرنا من الباب الرابع اذا کان مقرون الحاجبین (الاقرن) احمر وزننده چاتق قاشلی کشی یه دینور یقال
رجل اقرن ای مقرون الحاجبین وبوینوزلو قوچه دینور (القران) کتاب وزننده بودخی چفت اکوزلرینك
بیونلرینه کچردکلری زیوله یه دینور ومصدر اولور حج ایله عمره یی جمع ایلمك معناسنه که نیت واحده وتلبیة
واحده واحرام وسعی وطواف واحده ایله جمع ایلمکدن عبارتدر حج افراد مقابلیدر یقال قرن بین الحج والعمرة
قرانا من الباب الاول اذا جمع ویقال اقرن فی لغیة کاسیذکر وخرما قوریغی ابسار ایله ارطاب یعنی جمع ایلمك
معناسنه مستعملدرکه برطرفی هنوز قورق وبرطرفی اولمش اولور الاجه تعبیر اولنور واول خرمایه قارن دینور یقال
قرن البسر اذجمع بین الابسار والارطاب وایکی خرمایی یناشدروب برلقمه ایلمك معناسنه درکه برنیجه کسه لر
حاضر اولدقلری حالده خرما اکلنه مباشرت ایلسه لر برر برر یمك لازمدر ایکیشر ایکیشر اکل ایلمك رفیقلری اذن
ویرمدکجه منهیدر یقال قرن الرجل اذا جمع بین التمرتین فی الاکل وقران شول اوقلره دینورکه بری برینه مساوی
اولوب براوجنك ایشی اوله بونك مفردی قرین در وقران مفاعله دن مصدر اولور مقارنه معناسنه برآدمه
بابرنسنه یه یار وهمدم ومصاحب اولمق معناسنه دریقال قارنه مقارنة وقرانا اذا صاحبه (الاقران) همزه نك
کسریله بودخی حج ایله عمره یی جمع ایلمك معناسنه در وبولغت ردیه در افصح اولان ثلاثیدن قران اولقدرکه ذکر
اولندی یقال اقرن الحاج اذا جمع بین الحج والعمرة وایکی اوقی برابر اشدروب بردن آتمق معناسنه در یقال اقرن
الرجل اذا رمی بسهمین وکوزل یوریشلو ناقه یه بنمك معناسنه در یقال اقرن الرجل اذا رکب ناقة حسنة المشی
وقرون دیدکلری ناقه یی صاغمق معناسنه در یقال اقرن الرجل اذا حلب الناقة القرون وبوینوزلو قوچ
قربان ایلمك معناسنه در یقال اقرن فلان اذا ضحی بکبش اقرن وبرنسنه یه کوچ یتمك معناسنه در یقال
اقرن للامر اذا اطاقه وقوی علیه وضعیف وبیجال اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال اقرن عن الامر
اذا ضعف ویولدن صاپمق معناسنه در یقال اقرن عن الطریق اذا عدل وبرآدمك مواشیسی فراوان اولوب
یاوروومعینی اولمامغله چفتلکی امورنی اداره دن عاجز اولمق معناسنه دریقال اقرن الرجل اذا عجز عن امر ضیعته
یعنی من کثرة ماشیته ولامعین له وبرکسنه چفتلکی امورنی اداره یه مقتدر اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال
اقرن فلان اذا اطاق امر ضیعته وخرمایی ایکیشر تناول ایلمك معناسنه دریقال اقرن الرجل اذا جمع بین
رطبتین یعنی فی الاکل وطمرده قان چوغالمق معناسنه دریقال اقرن الدم فی العرق اذا کثر وچبان دشلمك اوزره
اولمق معناسنه در یقال اقرن الدمل اذا حان ان تفقؤه واوکنده کیدن آدمه طوقنمامق ایچون مزراغك باشنی
یوقری طوتمق معناسنه در یقال اقرن فلان اذا رفع رأس رمحه لئلا یصیب من امامه وترکش صاتمق معناسنه در
یقال اقرن الرجل اذا باع الجعبة وایپ صاتمق معناسنه در یقال اقرن اذا باع الحبل وایکی طوتساغی برایپه
دیزوب کتورمك معناسنه دریقال اقرن الرجل اذا جاء باسیرین فی حبل وهر کیجه هر کوزه بر رمیل سرمه چکمك
معناسنه دریقال اقرن فلان اذا اکتحل کل لیلة میلا وبلود متصل یغمور یاغیدرمق معناسنه دریقال اقرنت

السماء اذا دامت فلم تقلع واولكر ارتفاع بولمق معناسنه در يقال اقرنت الثريا اذا ارتفعت (القراني) حبارى وزننده بودخى قرين ومقارن معناسنه در يقال هو قرانا ه اى مقارنه (القرينة) سفينه وزننده صمان نام محلده برمرغزار آديدر ونفس ناطقه يه اطلاق اولنور كاسيذكر وبرموضع اسميدر (القرون) صبور وزننده والقرونة) هايله بونلرده نفس ناطقه در يقال اسمحت قرينه وقرينته وقرونه وقرونته اى نفسه وقرون تيز ترلبان دابه يه دينور على قول اياقلرنى اللرى باصديغى يره بصان دابه يه دينور يقال دابة قرون اى تعرق سريعا اويقع حوافر رجليه مواقع يديه وشول ناقه يه دينور كه چوكدكده ديزلرنى برى برينه يناشدررر اوله وشول ناقه يه دينوركه ايكى ايلروده اولان ممه لرى كيروده اولان ممه لرينه پك قريب اوله وخرمانى ايكشر ايكشر ياخود ايكى لقمه يى بردن قالدروب اكل ايدن كمسه يه دينور يقال رجل قرون اى جامع بين تمرتين اولقمتين فى الاكل (الاستقران) بودخى برنسنه يه كوج يتمك معناسنه در يقال استقرن للامر اذا اطاقه وقوى عليه وطمرده قان چوغالمق معناسنه در يقال استقرن الدم فى العرق اذا كثر (القرنان) قافك فتحيله وصفدر ديوث وقلتبانه دينوركه سائرلر آنك قرينه سنده يعنى زوجه سنده قرين ومشارك اولورلر ياخود برايبه باغلنمش ايكى حيوانه ياخود ايكى بوينوزلو اوكوزه تشبيهله در يقال رجل قرنان اى ديوث مشارك فى قرينته (القارون) وجِ اسميدر كه اكثر تعبير اولنان كوكدرادويه دندر وقارون حرف تعريفدن مجرد اوله رق سلفده عتاة ومتمرّ دينمدن بركسه نك اسميدر كه اعجميدر السنه ده ضرب مثلدر مرسوم حضرت موسى عليه السلام قومندن وقرباسندن ايدى پك فقير اولمغله حضرت موسى دعاسيله ثروت وغنايه بالغ اولدقده عتو وطغيان ايلمكله حضرت موسى دعاسيله كنديسى ومال واشياسى منخسف اولدى (القرينين) اميرين وزننده نواحئ يمامه ده ايكى طاغدر وبادية شامده برموضعدر ومرو الشاهجان قضاسنده برقريه در فقهاء شافعيه دن ابو المظفر محمد بن الحسن القرينينى اكا منسوبدر ذو القرينين) تا نيثله اويلغك ايچ بوزنده اولان سكيره دينور جمعنده ذوات القرائن دينور (القرنتان) قافك ضميله يمن حذاسنده واقع ساحل بحر هندستانده برطاغك آديدر (قرين) زبير وزننده طائف قضاسنده برقريه در واسمادندر قرين بن عمر وقرين بن ابراهيم ياخود ابن عامر بن سعد بن ابى وقاص وموسى بن جعفر بن قرين محدثلردر قرون بقر) قافك ضميله بنى عامر ديارنده برموضعدر (القرّان) شدّاد وزننده شبشه يه دينور قارورة معناسنه قرّان) رمان وزننده يمامه ده برقريه آديدر وبر رجل اسميدر (المقرنة) معظمه وزننده برى برينه قريب خرده طاغلره دينور (مقرّن) محدّث وزننده اسمادندر عبدالله وعبدالرحمن وعقيل ومعقل ونعمان وسويد وسنان اولاد مقرّن اصحابدندر كه يديسى دخى برادرلردر (القرائن) برى برينك بماجنده اولان خانه لره ويورد لره دينور قرينه نك جمعيدر يقال دور قرائن اذا كانت يستقبل بعضها بعضا (القرنوة) قافك فتحى ونونك ضميله هرنوه دیدکلری نباته دينور كه قلنيك تعبير ايتدكلريدر ياخود بشقه بر نبات آديدر واشبو قرنوه وهرنوه كلمه لرينك عرقوه وعنصوه وترقوه وثندوه كلمه لرندن غيرى نظيرلرى يوقدر (القرنوى) و (المقرنى) معظمى وزننده قرنوه نباتيله مدبوغ اولان درى يه دينور يقال سقاء قرنوى ومقرنى اى مدبوغ بالقرنوة (القرناء) حمراء وزننده شول يلانه دينور كه باشنده بوينوز طرزنده ايكى يومر يجه ات اولور واكثرى انكرك قسمنده اولور بوينوزلو يلان تعبير اولنور يقال حية قرناء اى لها كلحمتين فى رأسها (القيروان) قافك وراءنك فتحيله سوارى جماعتنه دينور جماعت خيل معناسنه وكاربانه دينور قفل معناسنه وچوق وعظيم عسكره وآلايه دينور ومغربده بربلده آديدر شارح دير كه قيروان كاربان فارسى معربيدر (اقرن) همزه نك فتحى وراءنك ضميله ورمده برموضع آديدر (القرينلة) حمراء وزننده بوكرلجه يه دينور لوبياء معناسنه (المقرون) اهل عروض اصطلاحنده اسباب شعردن اوچ حركه بعده ساكن اولان جزؤه دينور متفاعلن جزؤندن متفا ومفاعلتن جزؤندن علتن كبى اهل عروض اكا وتد مقرون اطلاق ايدرلر ايكى سببه يعنى برسبب ثقيل ايله برسبب خفيفه مقارن اولمشدر (القرناء) كرماء وزننده سورقرآنيه دن شول سوره لره دينور كه نمازك هر ركعتنده فاتحه يه ضم ايله قرائت اولنه (القرانيا) قافك فتحيله برشجر جبلى اسميدر كه زيتونه شبيه يمشى اولور تركيده قزلجق اغاجى ديدكلريدر كه يمشنه قزلجق تعبير اولنور قابض ومجفف وجراحات كبارى مدمل وصغارينه مضاددر (المقرن) منبر وزننده چفت اوكوزينه چكردكلرى بيوندرغه دينور القرصعنة) جردحله وزننده شويكه ابراهيم اسميدر كه پيغمبر تيكنى وابراهيم تيكنى ديرلر انواع عديده سى واردر برنوعنك ساقى اوزون ومنبسط وسوسن برگى لونده شبيه اولور سنك طردى ايچون قپولره تعليق ايدرلر وبر قسمى آق وپيراقلرى كثير وتيكنلرى تيز وبعينه اوزون كنكره شبيه اولور قدس شريف ترابنده چوق اولور وبجم

ظهری ایچون مجربدر آق نوعنه ترکیده دوه الماسی تعبیر اولنور (القرطعن) جردحل وزننده بون واحمق آدمه
دینور (القرطعنة) جردحله وزننده ناچیز شیئه دینور یقال ماعلیه قرطعنة ای شیٔ (الاقزان) زای معجمه ایله
اکرام وزننده برآدمك انجك كمیكنی اوروب قیرمق معناسنه در یقال اقزن ساقه اذا كسرها (قزوین) قاف
مفتوحه و واو مكسوره ایله ایرانده بلاد جبلدن بر بلده آدیدر دیلم ایله همسنوردر قزوینك دینور قضاسنده برقریه
آدیدر (الاقسان) همزه نك كسریله پك چوق ایش ایشلمكدن یاصوچكمدن ال ناسورلنمق معناسنه در یقال
اقسن الرجل اذا صلبت یده علی العمل والسق (الاقسئنان) اطمئنان وزننده و(القسانینة) طمأنینه وزننده
اغاج قوریوب قصقتی اولمق معناسنه در یقال اقسأن العود اقسئنانا وقسانینة اذا اشتد وعسابورادە قسانینه
اسم ایكن مصدر موقعنده استعمال اولنمشدر و برآدمك پیر اولمغله بدنی دكنك كبی قوبقوری اولمق معناسنه در
یقال اقسأن الرجل اذا كبر وعسا و دائما ایش اوزره اولمق معناسنه در یقال اقسأن فی العمل اذا مضی وكیجه
پك قراكو اولمق معناسنه در یقال اقسأن اللیل اذا اشتد ظلامه (قوسینیا) قافك ضمی ونونك كسری
و یانك تشدیدیله مصر ایله اسكندریه بیننده برقصبا اسمیدر (القسطبینة) زنجبیله وزننده ذكرك باشنه دینور
(قسطنطینیه) شهر اسلامبولدر قسط ماده سنده بیان اولندی (القشوان) شین معجمه ایله ثعبان وزننده
كوده سی اتسزجه اولان چلمسز آدمه دینور یقال رجل قشوان ای القلیل اللحم (القشونیة) جعفریه وزننده
دریسی یوفقه واغزی طاره جق دوه لره دینور (قشن) قافك كسریله ساحل بحر یمنده برقریه آدیدر (قاشان)
ایرانده شهرقم قربنده بربلده در صاحب اللباب سینك اهمالیله لغت اولدیغنی حكایه ایلدی (القطون) قعود
وزننده بریرده مقیم اولمق معناسنه در یقال قطن بالمكان قطونا من الباب الاول اذا اقام و برآدمه خدمت ایلك
معناسنه در یقال قطن فلانا اذا خدمه (القاطن) اسم فاعلدر بریرده مقیم اولان كشی یه دینور جمعی قطان در
رمان وزننده وقاطنه در كه اسم جمع اوله جقدر وقطین در غازب وغزیب كبی (القطن) قافك ضمیله و(القطن)
ضمتینله و(القطن) عتل وزننده معروفدر كه پموغه دینور فارسیده پنبه دینور و بعضا اغاجی بیوكلنوب ویكرمی سنه
باقی قالور حجازده پموق اغاجی سكود اغاجی قدر مشهود مزاولمشدر یپراغنك مطبوخی ضماد وجع مفاصل حاره
وبارده یه نافع وچكردكی ملین ومسخن وجماعی مقوی وسعاله مفیددر (القطنة) ها ایله قطندن اخصدر برپاره
پموغه دینور (الیقطین) یای تحتیه نك فتحیله مطلقا ساقی اولمیان نباته دینور قبق وقاون وخیار تكاكلری كبی
(الیقطینة) ها ایله تازه قباغه دینور یقال اكلنا یقطینة ای قرعة رطبة (القطنیة) قافك ضمی وكسریله ثیابه دینور
پموقدن اتخاذ اولندیغیچون وغلال وحبوباته دینور كه تخل تعبیر اولنور علی قول بغدایدن واریه دن وقوری
اوزمدن وخرمادن ماعدایه اطلاق اولنور عدس وخلر وماش كبی یاخود مطلقا طبخ اولنسان حبوباته دینور
وامام شافعی دیدیكه قطنیه عدس وخلر و بقله و بوركلجه ونخوددن عبارتدر جمعی قطانی كلور سحابی وزننده
و بعضلر عندنده قطانی صیفیه اولان سبزه وغلالدن عبارتدر ❊ قال الشارح ومنه الحدیث ان عمر رضی الله عنه
كان یأخذ من القطنیة عشرا ❊ وهی حبوب الارض اوماسوی الحنطة والشعیر والزبیب والتمر اوهی الحبوب التی
تطبخ الشافعی العدس والخلر والفول والدجر والحمص اوهی الخلف وخضر الصیف (القطین) امیر وزننده
برآدمك جاریه لرینه وحشم احرارنه وحشم مملوكلرینه وخدم واتباع ومتعلقاتنه واو جماعتنه دینور مفردی وجمعی
مساویدر علی قول جمعی قطن در كتب وزننده یقال هو او هم قطین فلان وهی الاماء والحشم الاحرار والحشم
الممالیك والخدم والاتباع واهل الدار (القطان) قافك كسریله هودج ومحفه اغاجلرینه دینور جمعی قطن در
كتب وزننده (قطنه) غرفه وزننده اعلامدن ابو العلاء ثابت بن كعبك اسمنه اضافتله لقبیدر كه ثابت قطنه
دیرلر سمرقند وقعه سنده كوزی زخمدار اولمغله پموقله بند ایلدیكندن ملقب اولدی ❊ شارح ابو العلاء بن كعب بن ثابت
نسخه سنی تخطئه ایلمشدر و بو تركیب بعینه زید بطه وقبس قفه قبیلندندر (القیطون) جیحون وزننده خزینه
اوطه سنه وكیلاره دینور یقال وضعه فی القیطون ای المخدع (القطن) فتحتینله بدن انسانده ایكی
قیناق چاتیسنك اراالغنه دینور یقال ضربه علی القطن ای مابین الوركین وقوش قسمنك قویریغنك دیبنه
دینور و بنواسد یورد نده برطاغك آدیدر وقطن بل اكیلوب بوكلمك معناسنه در یقال قطن ظهره
قطنا من الباب الرابع اذا انحنی وقطن بن نسیر وابن ابراهیم وابن قبیصه وقطن بن كعب وقطن بن وهب محدثلردر
(الاقطن) احمر وزننده معنای مزبوردن وصفدر یای كبی اكیلوب دوتا اولمش آرقه یه دینور یقال ظهر اقطن ای منحن
(القطنة) قافك كسریله و(القطنة) فرحه وزننده اشكنبه یاننده اولان شیردانه دینور كه فارسیده هزارتو

وتركيده قرق بابر تعبير اولنور عامۀ عرب اسكار ايدرلر (القطانة) سحابه وزنده تجره يه دينور وآق دكزده واقع صقليه جزيره سنده كه سجليه آطه سيدر بر بلده آديدر (الاقطاتنان) همزۀ مفتوحه ايله برموضعدر (قطين) زبير وزننده يمنده سنجار مملكتنده برقصبه آديدر (قعين) زبير وزننده اسد قبيله سندن بر بطندر (القيعون) جيحون وزننده برنبات آديدر (القعن) قافك فتحيله خيبر تسكنه سنه دينور واشراف كوفه دن حلاج بن علاج نام كسه نك جدى اسميدر (القعن) فتحتينله برونك قصه اولمق معناسنه در وبرونده اولان پك قصه لغه دينوركه اسم اولور يقال قعن انفه قعنا من الباب الثالث اذا قصر ويقال فى انفه قعن اى قصر فاحش وبرون اوجى قالقق اولمغه ديمكله ضد اولور قعان دخى بو معنايه در سحاب وزننده يقال فى انفه قعن وقعان اى ارتفاع فى ارنبته وپاچه لر آچق وآيشيق اولمغه دينور يقال رجل به قعن اى انفحاج فى رجله (الاقعطنان) اقشعرار وزننده يورغنلقدن ناشى صوليوب خشلية رق صولوق كسلمك معناسنه در يقال اقعطن الرجل اذا انقطع نفسه من بهر (القفن) دفن وزننده دكنكله يا قامچى ايله اورمق معناسنه در يقال قفنه قفنا من الباب الاول اذا ضربه بالعصا والسوط وجنك وقتال معناسنه در يقال وقع بينهم قفن اى قتال و برآدمك قفاسنه اورمق معناسنه در يقال قفنه اذا ضرب قفاه وقيونى اكسه سندن بوغزلمق معناسنه در يقال قفن الشاة اذا ذبحها من قفاها وكلب قاب چاناق يلامق معناسنه در يقال قفن الكلب الاناء اذا ولغ (القفون) قعود وزننده اولمك معناسنه در يقال قفن الرجل قفونا من الباب الثانى اذا مات (الاقتفان) افتعال وزننده بو دخى قيونى اكسه سندن بوغزلمق معناسنه در يقال اقتفن الشاة بمعنى قفنها وقيونى بوغازندن بوغزليوب باشنى كوده سندن آيرمق معناسنه در يقال اقتفن الشاة اذا ذبحها من قبل وجهها فابان الرأس (القفن) فتحتينله وكاهجه نونى مشدد اولور قفا معناسنه در يقال ضرب قفنه وقفنه اى قفاه (القفن) خدب وزننده وجودى تصلق ناتراش آدمه دينور يقال رجل قفن اى جاف (التقفين) تفعيل وزننده باشى كسوب بدندن آيرمق معناسنه در يقال قفن رأسه اذا قطعه (القفان) شداد وزننده برنسنه نك هر احوالنه اطلاع ايچون آردنى واونه سنى كركى كبى آلوب اراشدرمغه اطلاق اولنور يقال هو على قفان اى جماعة واستقصاء عمله ❊ شارح ديركه مؤلف بونى ققف ماده سنده دخى ذكر ايلمكله بو راده جماعته نسخه سى غلطدر و بو قفن ماده سندن مأخوذدركه قفا معناسنه در بو جهتله برنسنه نك بر كسه نك اكسه سنه دوشوب احوال واوضاعنى استقصا ايدن آدمه دينور پس معناى مزبورده استعمالى مبالغة اولور و بعضلر نونى زائد عد ايلديلر ❊ نته كه مؤلف اكا رعايتله ده فاء بابنده دخى ذكر ايلدى و بعضلر قبان لفظندن معربدر ديديلر زيرا فلان قفان على فلان ديرلر يتحفظ امره ويحاسبه معناسنه انتهى وقفان قپانه دينوركه بيوك ترازودر وامين ومعتمد عليه آدمه اطلاق اولنور يقال هو قفان اى امين (قلنه) فتحاتله وتشديد نونله اندلسده بر بلده آديدر (قلونيه) قافك فتحى ولامك ضميله روم ديارنده بر بلده آديدر حالا قالونيه ديدكلرى اوله جقدر (قالون) لفظ روميدر ايو وجيد معناسنه در قراء زمره سندن امام نافعك راويسى اولان ابو موسى عيسى بن مينا انكله ملقب اولمشدر (القمين) امين وزننده جست وچالاك معناسنه در يقال رجل قمين اى سريع وجمام كلمكنه دينور و برنسنه يه ياراشق ومناسب ولايق اولان شيئه دينور قمن دخى دينور كتف وزننده يقال هو قمين له وقمن اى جدير وخليق (القمن) جبل وزننده بو دخى لايق وجدير معناسنه در و بو فى الاصل مصدر اولمغله تثنيه وجمعلنمز و برنسنه نك راست جهت وطريقنه اطلاق اولنور تقول جئت بالحديث على قمنه اى على سننه ويقين وقريب معناسنه در (القمانة) قافك فتحيله سكنه تعبير اولنان بو جكك يكى طوغمش خرده سنه دينور بعده حمنانه بعده قراد بعده حلمه ديرلر (المقمئن) مطمئن وزننده منقبض معناسنه در يقال شئ مقمئن اى منقبض (التقمن) تفعل وزننده بر كسه دن موافقت طلب ايلمك معناسنه در تقول تقمنت موافقتك اذا توخيتها (القمنة) فرحه وزننده بد ومنتن قوقويه دينور يقال رائحة قمنة اى منتنة (قن) عنب وزننده مصرده برقريه آديدر (قونيه) قافك فتحيله افريقيه ده بر بلده در (قمون) ليمون وزننده فلسطين قضاسنده برحصن آديدر (القن) قافك فتحى ونونك تشديديله اخبار تتبع ايلمك معناسنه در يقال هو يقن الاخبار قنا من الباب الاول اى يتتبعها وكوز ايله اويكا بويكا باقوب نسنه اراشدرمق معناسنه در يقال قن الشئ اذا تفقد بالبصر ودكنكله اورمق معناسنه در يقال قنه بالعصا اذا ضربه بها (القن) قافك ضميله كوجك طاغه دينور وكوملك وسائر لباس يكسنه دينور (القن) قافك كسريله كندى وابوينى مملوك اولان قوله دينور عبد وامه دن تولد ايدن كوله كبى مفرد وجمعى برابردر على قول جمعى اقنان واقنه در و بعضلر ديديكه قن عبودتى خالص اولان

قوله دينور يعني مدبّر ومكاتب اولميا ندر على قول مالكنك خانه سنده تولد ايدوب مالكى آنى عندندن اخراجه قادر اوليه ❁ مترجم ديركه اشبو قنّ ماده سى ذكرى آتى قنة الجبل ماده سندن مأخوذدر كشينك كويا كه برقاتى اولادى و برقاتى مماليكى در لكن مماليك طشره قابدر نته كه رقيق رقت وضعفدن مأخوذدر و بو فى الاصل مصدر در مهجور النصر يقدر آنكچون مفرد وجمعى وتذكير وتأنيثى مساويدر وعند البعض وصفيتى تصوّر ايله متصرف اولوروقنّ عبددن اخصدر اشبو عبوديه ده برقاچ قسم واردر برى مطلقا عبد ولمه اولمقدر و برى

مطلب

عبد مملكه در كه تغلبا اخذ وسبى اولنان حرّ الاصل درو برى مقرف دركه پدرى عبد ومادرى آزاده اوله و برى هجين دركه مادرى امه و پدرى آزاده اوله و برى اذرع دركه پدرى عربى ومادرى مواليدن اوله و برى فلنقس دركه پدرى مواليدن ومادرى عربيدن اوله و برى مكركس دركه والده سى سلسله سى جمله امه اوله و برى محيوس دركه پدرينك والده سى ومادرينك والده سى امه اوله و بونلرك كيند ❁ مؤلف ترديد ايله رسم ايلمشدر (القنونة) قافك ضميله و (القنانة) كتابه وزننده وجه مذكور اوزره قوللغه دينور يقال عبد قنّ وعبيد قنّ بالاضافة و بالوصف وهو عبد ملك وابواه اوهو الخالص العبودة بين القنونة والقنانة اوالذى ولد عندك ولا تستطيع لخراجه عنك (القنة) قافك كسريله بوكلش ايپك برقاتنه دينور على قول ليفدن بوكلش ايپه مخصوصدر وقنه بردارو ى دوايى اسميدر كه فارسيده بيرزد دينور تركيده قاصنى ديدكلرى صمغدر مدرّ ورياحى محلل ومخرج و بوغنلق وكزاز وصرع وصداع وسدر عارضه لرينه نافع وچوريمش ديش اغريسنه وقولاق اغريسنه واختناق رحم خصوصنه مفيد وسهام مسمومه نك وسموم سائره نك ترياقيدر ودخانى خانه دن طرد هوام وحشرات بابنده عجيب الاثردر (القنة) قافك ضميله كوچك طاغه دينور وطاغك قله سنه وتپه سنه دينور يقال الانوق تبيض فى قنة الجبل اى قلته وشول قاره طاغه دينور كه تپه سى هوايه طوغرى سيوريلوب اوزانمش اوله على قول صرپ اوليوب وهرطرفى دوز وهموار اولان ياصتم طاغه دينور جمعى قنن كلور صرد وزننده وقنان كلور جبال وزننده وقنون كلور وحومانة الدرّاج نام موضع قربنده برموضع آديدر (الاقتنان) افتعال وزننده ديكيلوب طورمق معناسنه در يقال اقتنّ الشيء اذا انتصب وقول ايدنمك معناسنه در يقال اقتنّ الرجل اذا اتخذ قنّا وساكت واپسم اولمق معناسنه در يقال اقتنّ الرجل اذا اسكت (الاقتنان) اطمينان وزننده بودخى ديكيلوب طورمق معناسنه در يقال اقتأنّ الشيء اذا انتصب (القنان) غراب وزننده قولتق رايحه سنه دينور صنان معناسنه ولباس يكنه دينور (القنوان) عنوان وزننده بودخى يكه دينوركم معناسنه يقال قنان القميص وقنوانه اى كمّه (قنان) سحاب وزننده حضرت موسى وحضرت خضر عليهما السلام قصه سنده سفينة ناسى غصبا اخذ ايدر اولان پادشاهك اسميدر على قول اسمى هدد بن بدد ايدى صرد وزننده وقنان اسد قبيله سى يورنده برطاغك آديدر (ابوقنان) برعابد وزاهد كنيه سيدر (القين) سكين وزننده طنبوره يه دينور روم خلقنه مخصوص برلعب اسميدر آنكله مقامره ايدرلر (ابن القنى) قافك ضميله برمحدثدر (القانون) هرنسنه نك مقياسنه دينوركه آنكله قياس واندازه اولنور جمعى قوانين كلور يقال قانونه كذا اى مقياسه ❁ شارحك بيانه كوره سريانيدر قاعدۀ كليه معناسى بوندن مأخوذدر وقانون دمشق ايله بعلبك بينده برموضع آديدر ❁ مترجم ديركه برساز عجيبك دخى اسميدر (القناقن) علابط وزننده اجراى كاريز واجراى قنوات صنعتنده بصير واستاذ اولان آدمه دينوركه اصطلاحمزده صو يولجى تعبير اولنور جمعى قناقن در قاف اولانك فتحيله يقال هو قناقن اى البصير بالماء فى حفر القنى (القنقن) زبرج وزننده بركونه صدف بحرى اسميدر و برجنس ايرى بيان صچانه دينور واستاد قولاغوزه دينور يقال هو قنقن اى دليل هاد (الاستقنان) برآدم سودلى نبى ايچمك ايچون قيونلر يله وكچيلر يله بر يرده اقامت ايلمك معناسنه در يقال استقنّ الرجل اذا اقام مع غنمه يشرب البانها واستقلال واستبداد معناسنه در يقال استقنّ بالامر اذا استقل (القنن) فتحتينله يولك طوغريلغنه وجهت راستنه دينور يقال اخذ فى قنن الطريق اى سننه (القنينة) سكينه وزننده شراب وضع اولنان شيشه يه دينور فارسيده مينا دينور يقال شرب بالقنينة وهى اناء زجاج للشراب بعض نسخه ده ما يجعل فيه الشراب عبارتيله جرسوم اولمغله اكا كوره مطلق اولور (القنانه) قافك كسرى ونونك تشديديله سواد عراقده برنهر اسميدر (قنونى) هيولى وزننده سراة الكاسنده بروادى اسميدر (قنينه) جهينه وزننده دمشق قضاسنده برقريه آديدر (القونة) قافك فتحيله قيرق قابلره يامه اورمجق تيمور ياخود باقرتنكه پاره سنه دينور (التقوّن) تفعل وزننده برآدمه لسانله تعدّى ايدوب دلازارلق ايلمك معناسنه در يقال تقوّن فلانا اذا تعدّى عليه بلسانه و برآدمى كمال اوزره مدح وستايش ايلمك معناسنه در يقال تقوّن فلانا اذا مدحه تامّا (قونيه) قافك ضمى ونونك كسرى و يانك

تخفيفيله روم الكاسنده بر بلدهٔ جليله اسميدر كه حالا اناطوليده قونيه ديدكلرى شهر عظيمدر (قبوان) كيوان
وزننده يمنده خولان قبيله سنه مخصوص بر بلده در (قون) عون وزننده (قوين) زبير وزننده بر موضع آديدر
(القين) عين وزننده تيمورجى يه دينور جمعى اقيان وقيون كلور يقال هو قين اى حدّاد ومصدر اولور تيمور جيلك
ايلك معناسنه در يقال قان القين الحديد يقين قينا اذا سوّاه و پراكنده نسنه يى بر يكدرمك معناسنه در يقال قان الشئ
اذا لمه وقاب وچاناغى مرمّت واصلاح ايلك معناسنه در ✻ شارحك بيانه كوره معناى اصلى بودر يقال قان الاناء
اذا اصلحه و ياراتمق معناسنه در يقال قان الله فلانا على كذا اذا خلقه وقين قوله دينور بونك جمعى قيان كلور جبال
وزننده يقال له قين اى عبد ✻ شارحك بيانه كوره مؤنثى قينه در و يمنده عثر نام بلده قرالرندن برقريه آديدر (بنات قين)
برصو آديدر (بلقين) بانك فتحيله بنو اسد قبيله سندن برجماعتدر اصلى بنو القين ايدى بلحارث و بلعنبر كبى نسبتنده
قينى دينور بلقينى جائزدكلدر (بلقينه) بانك ضمى وقافك كسريله مصرده برقريه در ✻ مؤلف بونى باء فصلنده دخى
ذكر ايلشدر آنكچون بعض نسخه دن ساقطدر (التقين) تزين وزننده ومرادفيدر يقال تقينت المرأة اذا تزينت
(القينة) قافك فتحيله چنكى جاريه يه دينور على قول اعمدر نته كه ذكر اولندى يقال له قينة اى امة مغنية اواعم
ودبره ياخود دبره يقين اولان اكورغه كيكنه ياخود ايكى اوماجه باشى بينه ياخود اوراده اولان چقوره دينور كه
پوچ تعبير اولنور وقينة الفرس آتك صغريسيله غراب ديدكلرى عضوى بيننده اولان چقورجه يره دينور وغراب
صاغ اوجه ايله صول اوجه نك قاوشديغى يردر وقينه ماشطه يه دينور يقال هى قينة اى ماشطة (القيان) قافك
فتحيله چار پاقسمنك اياقلرنده بوقاغى كچه جك يرلرينه دينور كه بوقاغيلق تعبير اولنور على قول دوه قسمنه مخصوصدر
وقينان ابن انوش بن شيث بن آدم عليه السلامدر وسرخس قضاسنده برقريه آديدر (قاين) خاين وزننده ايرانده
بر بلده آديدر وآدم عليه السلام اوغللرندن برينك آديدر (القسان) حال وزننده بر جنس شجر آديدر كه آندن ياى
دوزرلر تركيده قين اغاجى ديدكلريدر و يمنده بر بلده آديدر (قينيه) قافك فتحيله دمشق قربنده باب صغير قرشوسنده
سلفده برقريه ايدى حالا برى بساتين اولمشدر (الاقتيان) اطمينان وزننده نباتات تاب وطراوت ورونق باغلمق
معناسنه در يقال اقتأنّ النبت اذا حسن و باغچه تمام چيچكلر آچوب زيب وزينت بولمق معناسنه در يقال اقتأنّت
الروضة اذا اخذت زخرفها (التقين) تفعيل وزننده بزه مك وطوناتمق معناسنه در يقال قين الجارية اذا زينها
فصـــــــل الكاف ✻ (الكأن) شأن وزننده شدت بولمق معناسنه در تقول كأنت كأنا من الباب الثالث
اى اشتدت (الكبن) غبن وزننده و(الكبون) قعود وزننده بردوزه يه آهسته ملايمته سكرتمك على قول كندى
كنديسنى صاليويرميوب قصه قصه سكرتمك معناسنه در يقال كبن الفرس كبنا وكبونا من الباب الثانى اذا عدا
فى استرسال اوقصر فى عدوه وثوبك كنارنى ايچ طرفنه قيوروب پرواز ديكمك معناسنه در يقال كبن الثوب كبنا
من الباب الاول والثانى اذا ثناه الى داخل ثم خاطه و برنسنه يى كف ومنع ايلك معناسنه در يقال كبن هديته
اذا كفها ✻ شارح ديركه بوراده هدبه نسخه لرى غلطدر صحيح اولان هديه دركه ارمغانه دينور وقال الازهرى كل
كبن كفّ وكبن احسانى قومشولردن دريغ ايدوب اجانبه ايثار ايلك معناسنه در يقال كبن فلان اذا صرف
معروفه عن جاره الى غيرهم و برنسنه دن چكيلوب عدول ايلك معناسنه در يقال كبن عن الشئ اذا كعّ وعدل
و برآدمك اوست وآلت اولى ديشلرى آغزينك ايچنه طوغرى كيروب ياتق اولمق معناسنه در يقال كبن الرجل
اذا دخلت ثناياه من فوق واسفل غار الفم ويره سينوب ياپشمق معناسنه در يقال كبن الظبى اذا لطأ بالارض
وكبن الدلو قوغه نك ايچنه بوكيلوب ديكلمش پروازنه دينور وكبون سكون معناسنه در يقال كبن الشئ كبونا اذا سكن
(الكبن) و(الكبنة) عتل وعتله وزنلرنده منقبض ترش رو بخيل وناكسه دينور على قول بخللندن ناشى يانندم
اولانه ياخود كلان سائله نسنه ويرمامك ايچون باشنى يره ديكوب كوزنى يوقرى قالدرمز اولان ناكسه دينور يقال
رجل كبن وكبنة اى كز لئيم اولا يرفع طرفه بخلا (المكبونة) شول آته دينوركه قوللرى قصه بوقرنى كنكبش
وبكيكلرى انجه وخرده اوله مكبون دخى دينور جمعى مكابين در وايوه كن خاتونه دينور يقال امرأة مكبونة اى عجلة
(الاكبنان) اطمينان وزننده بوزيلوب بورتلمق معناسنه در يقال اكبأنّ الرجل اذا تقبض (المكبون) مكبونه يديكى
آته دينوركه ذكر اولندى و پرمقلرى ايرى آدمه دينور يقال رجل مكبون الاصابع اى شثنها وكبان ديديكى علته
مبتلا دوه يه دينور يقال بعير مكبون اذا اصابه الكبان (الكبان) غراب وزننده يمن اهالبسنه مخصوص بردلو
طاعوندر كه مصر بغدايندن ترتيب ايدرلر ودوه يه مخصوص برمرض آديدر (الكبنة) غرفه وزننده بركونه لعب
اسميدر (الكبنة) بوجنه وزننده قورى اتمكه دينور (الاكان) همزه نك كسريله كف لسانى ايلك معناسنه در يقال

اكبن لسانه عنه اذا كفه (المكبن) مكرم وزننده محكم ومتين شيئه دينور يقال رجل مكبن الفقار اى محكمه (الكتن)
كافك وتاى فوقيه نك فتحيله اوچاقلرده وبعض محللرده اولان توتن ييلا شغنه واثرينه دينور كه ايس ومجسمنه
قورم تعبير اولنور يقال به كتن اى لطخ الدخان وبعض دوداقده اولان مورلغه دينور يقال بشفته كتن اى سواد
وبرنسنه لزوجتلو ويلشك اولمق معناسنه در يقال كتن الشيء كتنا من الباب الرابع اذا تلزج وخرما اغاجنك ديبلرنده
اولان طپراغه دينور وكير وپاسه دينور يقال بثوبه كتن اى درن ووسخ وبو معنالرك مجموعنده مصدر اولور يقال كتن
الدخان بالبيت كتنا من الباب الرابع اذا لطخ به ويقال كتن ثوبه اذا درن ووسخ (الكتن) كافك كسريله و(الكمنن)
كتف وزننده چناغه دينور (الكتان) شداد وزننده معروفدر كه لسانمزده دخى كتان تعبير اولنور آندن نسج
اولنمش ثياب حر ويردو بيوسته معتدلدر بدنه ياپشمز وآنده كهله چوق تولد ايلمز وكتان صو يوزنده اولان يوصونه
دينور وصو يوزنده اولان سيلنتى يه وخار وخاشاكه على قول كپوكنه دينور (الكتان) رمان وزننده بركونه قزل
بوجك اسميدر كه آرى كبى صوقوجى اولور * شارح ديركه بمنده سيورى سنكه دينور ظاهرا قزل نوعيدر (كتانه)
ثمامه وزننده مدينه ده برناحيه آديدر (الكتنة) كافك كسريله برجنس خوشبو شجر آديدر (المكتئن) مطمئن وزننده
وضديدر كه مضطرب وبيقرار اولان كمسه يه ونسنه يه دينور يقال شيء مكتئن ضد مطمئن (الاكتان) همزه نك
كسريله ياپشدرمق معناسنه در يقال اكتنه به اذا الصقه به (الكشنة) ثاى مثلثه ايله غرفه وزننده مرسين وسكود
چبوقلرندن اورلمش بصى طپق طرزنده سپده دينور كه اوزرينه كوناكون چيچكلر ديزرلر على قول شول نوردجه يه
يعنى انجه قامشدن وتازه ويپراقلى چبوقلردن اورلمش قفس طرزنده سپده دينور كه ايچنه شكوفه وضع ايدرلر حالا
چيچك جيلرك سپدى اوله جقدر وبو فى الاصل لسان نبطيده كشنا اولمغله تعريبله كشنه ديديلر ونوردجه نورده
فارسى معربيدر كه نوردن لفظندن اسم مفعولدر دورلمش بوكلمش نسنه يه دينور (الكدن) فتحتينله كتن وزننده
ومراد فيدر كه دوداق مورارمق معناسنه در يقال كدن مشفر الابل كدنا من الباب الرابع اذا كتن اى اسود من رعى
النبات وبغدايجق اوتنك يوقريلرى اوتلنوب ديبلرى قالمق معناسنه در يقال كدن الصليان اذا رعيت فروعه
وبقيت اصوله (الكدنة) كافك كسريله دوه اور كجنه دينور ووجودده اولان لحم وشحم وقوته دينور يقال انه
لذو كدنة اى ذو شحم ولحم وقوة بوراده قوم نسخه لرى غلط محضدر (الكدن) كتف وزننده وجودى لحم وشحم
وقوت صاحبى آدمه دينور مؤنثى كدنه در يقال رجل كدن وامرأة كدنة اى ذو لحم وشحم وقوة (المكدنة) مكرمه
وزننده تاولو ناقه يه دينور يقال ناقة مكدنة اى ذات كدنة (الكدن) كافك فتحيله وكسريله خانه ده نسوان قسمى
پرده لنمك ايچون چكيلان زاره دينور على قول هودجده ومحفه ده نسوانك دوشندكلرى بزونهالى مقوله سنه
دينور ونسوانه مخصوص محفه كبى بركونه مركب آديدر وپالانه دينور رحل معناسنه وكوندن دوزلمش هاونه
دينور كه ايچنده نسنه دوكرلر اعراب ادواتندندر جمعى كدون در (الكدانة) سحابه وزننده آت ودوه قسمنده اولان
هجنه معناسنه در كه باباطرفى عربى يعنى صوى اولوب وآنا طرفى صوى اولمامقدن عبارتدر يقال به كدانة اى
هجنة (الكودن) جوهر وزننده و(الكودنى) ياى نسبتله شول آته دينور كه باباسى عربى وآناسى بوزآت اوله يقال
فرس كودن وكودنى اى هجين وفيل ديدكلرى حيوانه دينور وقاطره دينور بغل معناسنه وسمر باركرينه واشكنسز
كندآته دينور يقال له كودن اى برذون (الكدن) كافك فتحيله بله ثوبى قوشاق كبى قوشانمق معناسنه در يقال
كدن بثوبه كدنا من الباب الاول اذا تنطق به وشده به (الكدن) فتحتينله حوضك وقبونك ديبلرنده قلان چاموره
دينور كدر معناسنه (الكدان) كتاب وزننده دوه نك باشنه بند ايتدكلرى ايپك فضله شعبه سنه دينور كه
آنيدخى دوه نك باشنك برطرفنه چكوب بند ايلمكله دوه يى ضبط وامساك ايدرلر * مؤلف ايجاز ايلمكله شارح
بو وجهله بيان ايلمشدر وبوراده ثاى مثلثه ايله شعثه نسخه لرى غلطدر (الكديون) فرعون وزننده
زيتون ياغى طورطوسيله يوغرلمش انجه طپراغه دينور كه آنكله پاسلو زرهلرك پاسنى آچوب جلا ويررلر (الكران)
كتاب وزننده ساز قسمندن لاغوته يه دينور عود معناسنه على قول زيل ديدكلرينه دينور صنج معناسنه وباديه ده
بر موضع آديدر (كران) غراب وزننده دارابجرد نام بلده قربنده بر بلده آديدر (كران) شداد وزننده اصفهانده بر محله
آديدر وتورانده شهر تبت قربنده بر بلده آديدر ومغربده بر حصن آديدر (كرين) كافك ضمى ورانك كسريله خراسانده
طبس ناحيه سنده بر قريه در (كريون) عذيوط وزننده اسكندريه قربنده بر قريه در (الكرينة) سفينه وزننده
چنكى عورته دينور جمعى كران در كافك كسريله يقال امرأة كرينة اى مغنية (الكرزن) جعفر وزبرج وزنلرنده
و(الكرزين) يقطين وزننده بيوك بالته يه دينور (كارزن) رانك سكونى وزايك فتحيله سمرقند قضاسنده بر قريه در

محدثيندن ابو جعفر محمد بن موسى بن رجا الكارزنى اكا منسوبدر (كارزين) كرزماده سنده ذكر اولندى
(الكرسنة) كافك وسينك فتحى ونونك تشديديله برنوع شجر اسميدركه صغير اولور وغلاف ايچره ثمرلرى اولور
مصدّع ومسهل ودمى ظاهر جلده جاذب ودواب قسمنى مسمن وسعاله نافع وشرابله يوغورلمشنى ديوانه كلب
اصرديغى ويلان صوقديغى وانسان اصرديغى يره ضماد نافعدر بعض نسخه ده الكرسنة نبت وهو الكشنى
عبارتيله مرسومدر ومفرداتده كرسنه تركيده بورچق وفارسيده كشنه وكاودانه ديدكلرى غله ايله مبيندر
ومؤلفك عنقريب الكشنى الكرسنة تعبيرى بونى مؤيددر (الكركدن) كافلرك ودال مشدده نك فتحيله وعامه
نونى مشدد ايدرلر برجنس جانور اسميدركه فيلى بوينوزينه آلوب كوتورر بوجانور هندستانده اولور باشك وسطنده
قالين وسيورى بر بوينوزى اولور بعض هند تجارلرنده كورلمشدر (كرنه) زاى معجمه ايله وزنه وزننده محدثيندن
محمد بن داود الرازى لقبيدر (الكشنى) بشرى وزننده كرسنه اسميدركه فارسيده كسنه وتركيده بورجق ديدكارى
غله در (كشانيه) كافك ضميله بربلده آديدر ظاهرا روم ايليده كشان ديدكاريدر (اكشونيه) همزه نك فتحيله مغربده
بربلده در (الكشخان) خاى معجمه ايله سلمان وزننده برقومك رئيس وسركارينه دينور يقال هو كشخان القوم اى
رئيسهم * مؤلف كشخ ماده سنده بشقه معنايه ده ذكر ايلدى پس آنده نونى زائده اولور (الكشخنة) دحرجه وزننده
برآدمه كشخان ديمك معناسنه در يقال كشخنه اذا قال له يا كشخان (التكشيخ) تفعيل وزننده كشخنه معناسنه در يقال
كشخه بمعنى كشخنه (كشميهنه) كافك ضمى وشينك سكونى وميمك كسرى وقليلا فتحى وهاء مفتوحه ايله شهر
مروقضاسنده برقصبه در ادبادن محمد بن مكى بن زراع ومحدثاتدن كريمه بنت احمد اكا منسوبلردر احاديث
شرحلرنده كشميهنى متداولدر (الاكعان) همزه نك كسريله برآدمك جنبش ونشاطنه فتور كلمك معناسنه در يقال
اكعن الرجل اذا فتر نشاطه (ذو كنعان) ملوك يمنده برينك لقبيدر اون اندازه مقدارى قامتى وارايدى غريبدر كه
مؤلف كنعانك اسم ابن نوح عليه السلام اولديغى كه غرق اولمشدر كذلك اسم ولايت حضرت يعقوب عليه
السلام اولديغى اهمال ايلمشدر (كعابه) ثمامه وزننده برخاتون اسميدر (الكفن) دفن وزننده اتمكى پشمك ايچون
كوله كومك معناسنه در يقال كفن الخبزة فى الملة كفنا من الباب الثانى اذا واراها بها و يوك اكيرمك معناسنه در يقال
كفن الصوف اذا غزله وميته كفن صارمق معناسنه در يقال كفن الميت اذا البسه الكفن وكفن طوزسز طعامه
دينور يقال طعام كفن اى لا ملح فيه (التكفين) تفعيل وزننده بودخى ميته كفن صارمق معناسنه در يقال كفن
الميت بمعنى كفنه (الكفن) فتحتينله ميته صاريلان ثوبه دينور ستر ومواراة معناسندندر جمعى اكفاندر (المكفن)
محدث وزننده طوزى وسودى وسائر قاتغى اولميان آدمه دينور يقال هم مكفنون اى ليس لهم ملح ولا لبن ولا ادم
(المكتفن) ميمك ضمى وفانك فتحيله اسم مكاندر جماع هنكامنده چوكوب اوتورديغك موقعنه دينور (الاكتفان)
افتعال وزننده جماع ايلمك معناسنه در معناى اولدن مأخوذدر يقال اكتفن المرأة اذا نكحها (الكفنة) غرفه
وزننده طپراغى پاك ومنبت ترلايه دينوركه هرنه زرع اولنسه انبات ايدراوله (الكفنة) تمره وزننده برشجر آديدر جوهرى
ضمله تقييد ايتمكله غلط ايلدى (كلان) سحاب وزننده غطفان قبيله سى يوردنده برقومسال آديدر (كلين) كافك
كسريله رى ايالتنده برقصبه در فقهاى شيعه دن محمد بن يعقوب الكلينى اكا منسوبدر (الكمون) قعود وزننده
پوصولنوب كيزلنمك معناسنه در يقال كمن الرجل وكمن كمونا من الباب الاول والرابع اذا استخفى وبرآدمك كوزنده
كمنه ديديكى عارضه ظهور ايلمك معناسنه در يقال كمن الرجل كمونا من الباب الرابع و يقال كمن على المجهول اذا
اصابته كمنة (الاكمان) همزه نك كسريله برنسنه يى كيزلمك معناسنه در يقال اكمنه اذا اخفاه (الكمين) امير وزننده
جنك هنكامنده پوصويه كيزلنمش عسكره دينور يقال قوم كمين وهم الذين يكمنون فى الحرب قوم لفظنك
تذكير وتأنيثى ماده سنده ذكر اولندى وكمين كلمه سى فتحتينله كمن لفظندن جمع اولمق دخى محتملدر قطن وقطين
كبى وفارسيده پوصويه كمين دينور عربيده دخى تجوزا ممكندر وسزلمبه رك بر ايشه داخل اولان آدمه دينور يقال
هو فى ذلك الامر كمين وهو الدخل فى الامر لا يفطن له (الكمنة) غرفه وزننده كوزه عارض اولان دومانلغه دينور
على قول قزل بكيكه دينوركه كوز علتلرندندر يقال اصابت عينه كمنة اى ظلمة فى البصر او جرب وحمرة فيها
(الكمون) صبور وزننده شول ناقه يه دينوركه قويرغنى اصلا قالدرمق حسبيله كبه لكنى بلوردوب بيلدرمز اوله
يقال ناقة كمون اى كتوم اللقاح لم تشل ذنبها اذا لقحت (الكمون) تنور وزننده معروف دانه اسميدركه تحريفله
كيمون تعبير ايتدكلريدر بول ولبنى مدر ومحرك جشا وهاضم ورياحى طارد وطوزايله ممضوغنى ابتلاع اغزدن
آقان سالبارى قاطعدر وكمون حلوانيسون ديدكارى دانه در وكمون حبشى چورك اوتنه شبيه دانه در كه تركيده كفه

کیونی دیدکاریدر وکوّن ارمنی کراوبادرکه قرمان کیونی دیدکاریدر وکوّن برّی کمون اسوددرکه کمون کرمانی
دیدکاریدر (المکمن) مقعد وزننده کیزلنه جك یره دینورکه پوصو تعبیر اولنور (دارة مکمن) بر موضع آدیدر (الاکتمان)
افتعال وزننده کیزلنمك معناسنه‌در یقال اکتمن الرجل اذا اختفی (مکمین الجماء) معیقل وزننده عقیق مدینه‌ده
بر موضعدر (الکِنّ) کافك کسری ونونك تشدیدیله برنسنه‌نك ایچنده ستر وحفظ اولندیغی وقایه ومحفظه‌یه
کذلك بر شیئك پرده لنوب کیزلنه جکی ستره‌یه دینور واوه واوطه‌یه اطلاق اولنور جمعی اکنان واکنه کلور اجله وزننده
(الکِنّة) و (الکنان) کافلرك کسریله بونلرده برنسنه‌نك پرده لنوب کیزلنه جکی ستره‌یه دینور (الکَنّ) کافك فتحیله
و (الکنون) قعود وزننده برنسنه‌یی ستر وپنهان ایلمك معناسنه‌در یقال کنه کنا وکنونا من الباب الاول اذا ستره
(الاکنان) همزه‌نك کسریله و (التکنین) تفعیل وزننده و (الاکتنان) افتعال وزننده بونلرده ستر وپنهان ایلمك
معناسنه‌در یقال اکنه وکننه واکتنه اذا ستره واکتنان کیزلنوب صقلنمق معناسنه‌در یقال اکتن الرجل اذا استتر
وآغارمق معناسنه‌در یقال اکتن الشیئ اذا ابیض ذکری آتی کنه‌دندر (الاستکنان) بودخی کیزلنوب صقلنمق
معناسنه‌در یقال استکن الرجل اذا استتر (الکُنّة) کافك ضمیله بعض خانه‌نك دیوارندن جناح طرزنده چیقمه
شهنشین مقوله‌سنه دینور علی قول قپو اوزرنده یاپدقلری صچاغه وصوندرمه‌یه دینور یاخود قپو اوزرنده
یاپدقلری کولکه لکه دینور یاخود کیلاره دینور یاخود اولرده رف ومصندره وشیروان مقوله‌سنه دینور جمعی
کنان در جبال وزننده وعربدن برقبیله آدیدر نسبتنده کنی وکنی دینور کافك کسری وضمیله جلی وجلی
دیدکاری کبی مضمومه تغییر نسب قبیلندن اولور ✽ مترجم دیرکه ائمهٔ نحاتدن ابن جنی کنی معربیدر (الکَنّة) کافك
فتحیله برآدمك اوغلنك زوجه‌سنه دینورکه کلین تعبیر اولنور یاخود قرنداش خاتوننه دینور ینکه تعبیر اولنور جمعی
کنائن در ستر بلیغ ایله مستور اولدقلرینه مبنیدر وکنه فارس الکاسنده برموضع آدیدر (الکِنّة) کافك کسریله آقلغه
دینور یقال به کنة ای بیاض (الکِنانة) کافك کسریله دریدن اولوب اصلا اغاجی اولمیان اوق قبورینه دینور علی قول
برعکس اولانه دینور یقال نثر کنانته وهی جعبة من جلد لاخشب فیها او بالعکس وکنانة بن خزیمة برقبیله پدر پدر
(المستکنة) اسم فاعل بنیه‌سیله درونده مضمر اولان حقد وکینه‌یه دینور (الکانون) و (الکانونة) آتش اوجاغنه
دینور برودتی یاخود آتشی ستر ایلدیکنه مبنیدر وکانون قلب شتاده ایکی شهر رومی اسمیدرکه کانون اول
وکانون ثانی تعبیر اولنور ✽ شارح دیرکه عند البعض کانون لفظ سریانیدر رقبش موهنسه دینور
وعند البعض عربیدر ثقیل معناسندن مأخوذدر وکانون ثقیل وکرانجان آدمه دینور یقال رجل کانون
ای ثقیل ناس کندویی کورنجه ثقلتندن اختفا ایتدکلرینه مبنیدر یاخود اوجاق علوی کبی چالدیغی تصوریله در
(مکنونه) زمزم قیوسنك اسمیدر سلفده مدفون اولدیغنه مبنی (کَن) کاف مفتوحه ایله برطاغك آدیدر وقطران
ناحیه‌سنده برقریه اسمیدر (کَنِن) فتحتینله صنعاء یمن توابعنده برطاغك آدیدر (کنبنه) سفینه وزننده یمنده برقریه
آدیدر (الکنکنة) زلزله وزننده برنسنه‌دن قورقوب قاچمق معناسنه‌در یقال کنکن الرجل اذا هرب وتذللکدن
دائما اوده اوتورمق معناسنه‌در یقال کنکن الرجل اذا کسل وقعد فی البیت (کنون) صبور وزننده سمرقنده
شهرنده میر محله‌در (الکون) عون وزننده و (الکینونة) صیروره وزننده که دیمومه کبی تخفیفا واو یایه مبدلدرکه
وزنی فعلوله اولور یاخود اصلی کیونونه در فیعلوله وزننده واو یایه قلب وادغام وتخفیف اولنمشدر اولمق حدث
معناسنه‌درکه برنسنه‌نك حدوث ووقوعندن عبارتدر فارسیده بودن مرادفیدر یقال کان الشیئ یکون کونا وکینونة
اذا حدث نحویون اکا تامه اطلاق ایدرلرکه وجد ووقع وثبت وحدث معناسنه‌در اکثری احداثه داخل اولور
ا تکنته ذواته ده داخل اولور وکان کله‌سی که فعل ماضیدر اکر مجرد زمان ماضیدن عبارت اولورسه فعل ناقص
اولمغله خبره محتاج اولور فاعلنی اسمیت اوزره رفع ومفعولنی خبریت اوزره نصب ایدر وبونك مصدری کون وکیان
وکینونه در یقال کان زید قائما ای وقع منه القیام فی الماضی وانقطع ✽ مترجم دیرکه شیخ رضی بیاننه کوره فعل ناقص
اولان کان لفظی البته مصدری اولان کون مطلقه یعنی مطلقا حصوله وخبری کون مخصوصه دلالت ایدر وافعال
ناقصه بحثنده تفصیل کافی اولمغله مراجعت واستفاده اوله واکر برنسنه‌نك وقوع ووجودندن عبارت اولورسه خبره
محتاج اولمز وسیبویه کان کله‌سنی فعل متعدی یه تمثیل ایله کنا هم کلامنی تجویز ایلدیکه کنا لهم معناسنه‌در وعن بعض
کنت الغزل دیرلر غزلته معناسنه یوراده کان غزل معناسنه‌در لکن که شیخ رضی بودخی ثبت ایتمشدر وبونده موسااوسنده
مجازدر وکان کله‌سی بعضا زائده اولور یقال نزل فلان علی کان ختنه ای علی ختنه وتکفل وتعهد معناسنه اولور
یقال کان علیه کونا وکیانا ای تکفل به ویقال کنته الکوفة ای بالکوفة ویقال منازل اقفرت کان لم یکنها احد

اى لم يكن بها و بونلر حذف وايصـال قيلندندر وكان كلمه سى تامّه اولور ثبت معناسنه ومنه كان الله ولاشئ معه
وهرشيئك ثبوتى مقتضـاسى اوزره اولمغله خداى متعالك ثبوتى ازليتدن عبـارتدر ✿ مترجم ديركه اهل تحقيق
ديديلركه شان ربّانيده كون ماضى ايله تعبير زماندن خالى اخبار محضدر زيرا حق جلّ وعلى زماندن منزّهدر فنه
قوله تعـالى ✿ وكان الله عليما حكيما ✿ پس بومقوله تعبرات بطريق التجريد معناى ماضوى يى اسقاطله معناى
اخبارى اثباته محمولدر و بونك نظيرى ✿ ومن آياته يريكم البرق ✿ آيتيدركه هيئتى اسقاطله حدثى اثباتدن عبارتدر
تسمع بالمعيدى كلامى دخى بوقبيلدندر حتى سيبو يهدن منقولدركه كان كلمه سى همان وجود وتحقيقه دلالت ايدر
انتهى وكان كلمه سى حدث معناسنه اولور نته كه ذكر اولندى كقول الشاعر ✿ اذا كان الشتاء فادفئونى ✿ اى اذا حدث
الشتاء وحضر معنـاسنه اولور كقوله تعالى ✿ وان كان ذوعسرة فنظرة الى ميسرة ✿ ووقع معناسنه اولور كقوله
ماشاء الله كان ومالم يشاء لم يكن ✿ وقام معناسنه اولور كقول الشاعر ✿ كانوا وكنا فاندرى على مهل ✿ وصار معناسنه
اولور كه فعل ناقص اولور كقوله تعالى ✿ وكان من الكافرين ✿ واستقبال معنـاسنه اولور يعنى مستقبلده استعمال
اولنور كقوله تعالى ✿ ويخافون يوما كان شرّه مستطيرا ✿ ومضى منقطع معناسنه اولور كه تامّه اولور نته كه ذكر
اولندى كقوله تعالى ✿ وكان فى المدينة تسعة رهط ✿ الآيه وحال معنـاسنه اولور كقوله تعـالى ✿ كنتم خيراُمة
اخرجت للناس ✿ بونلرك جمله سى مجازدر وعربلر بغض وعداوت ايتدكلرى دشمنلرى حقنده لا كان ولايكون
ديرلر لاخلق ولاتمم اى معناسنه كه موتندن كنايه در (الكائنة) حادثه معناسنه در يقال كانت كائنة عظيمة اى حادثة
(التكوين) تفعيل وزننده احداث معناسنه دركه اولدرمق تعبير اولنور يقال كونه اى احدثه و وار ايلمك معناسنه در
يقال كوّن الله الاشياء اى اوجدها صفت تكوين بوندندر (المكان) و (المكانة) ميلرك فتحيله اسم مكانلردر محل كون
وحصول معناسنه در جمعى امكنه واماكن كلور ومكانه پايه ومنزلت معناسنه مستعملدر مرتبه ومنزله وموقع كبى
يقال رفيع المكانة اى المنزلة وضميرده منوى ومقصود اولان جهته اطـلاق اولنور مكينه دخى بومعنايه در تقول
مضيت مكانتى ومكانتى اى طيتى ✿ مؤلف لفظنه نظرايله مكانى مكن ماده سنده دخى ثبت ايلمشدر (الكنتى) كردى
وزننده و (الكنتنى) نون زياده سيله و (الكونى) عونى وزننده معمر وسالخورده آدمه اطلاق اولنور كويا كه كنت
فى شبابى كذا اوفى زمانى كذا وكان هوفيه كذا قوللرينه منسوبلردر يقال هوكنتى وكنتنى وكونى اى الكبير العمر
(الاكتيان) افتعـال وزننده كفيل اولمق معنـاسنه در يقال اكتان عليه اذا تكفل به (كيوان) ايوان وزننده زحل
يلدزينك اسميدر غير منصرفدر لفظ اعجميدر (سمع الكيان) جمع القيان وزننده عجم طائفه سنك بركتابلرى اسميدر
مترجم حقير ديركه عبد القادر بغدادى عليه الرحمه ديديكه كيـان فرس قديم لسانده عناصر وطبايع معناسنه در
وسمع الكيان سينك فتحى وكسريله مضاف اوله رق بركتاب اسميدركه ارسطو تأليفيدر مبادئ علم طبيعى يى مشتملدر
اجسام بيننده مشترك اولان احوالك طبايعندن بحث ايدر وامام جواليقى ادب الكاتب نام كتابك خطبه سى شرحنده
ديديكه سمع الكيان ارسطو مؤلفاتندن بركتابدر كيان سريانيده طبيعت معناسنه در وعند الحكماء طبيعت اجسامى
مواضعنه صرف وتحريك ايدن معنادن عبارتدر مجسدى سمت اسفله ونارى سمت علوى يه تحريك ايدن معنا كبى
وسمع شين معجمه ايله صبت معناسـنه در كتاب مزبور مبادئ علم طبيعى اولمق حسبيله متعلمك علم مزبوردن ابتدا
كوشزدى اولمغله تسميه ايلمشدر بعده تعريب ايدوب مهمله ايله سمع الكيان ديديلر (الاستكانة) استقامه وزننده
خضوع وتواضع ايلمك معناسنه در يقال استكان له اذا خضع ✿ مؤلف بونى سكن ماده سنده افتعال اولمق اوزره
رسم و بوراده كوندن استفعال عدّ ايلمشدر اختلافه مبنيدر ✿ شارح ديركه بعضلركين ماده سندن اولديغنه ذاهب
اولمشدر كوندن اولديغى غريبدر مكر تكلف اولنه (التكوّن) تفعل وزننده دپرنمك معنـاسنه مستعملدر يقـال
تكوّن الشئ اذا تحرّك (الكهانة) كافك فتحيله غايبدن خبر ويرمك معنـاسـنه دركه فالجيلق ايلمك و باقجيلق
ايلمك تعبير اولنور يقال كهن له الرجل وكهن كهانة من الباب الاول والخامس اذا قضى له بالغيب (التكهن) تفعل
وزننده و (التكهين) تفعيل وزننده كه تفعل بابندن نادر اوله رق مصدر در بودخى كاهنلك ايلمك معناسنه در يقال
تكهن الرجل تكهنا وتكهينا بمعنى كهن (الكاهن) فالجى يه و باقجى يه دينور جمعى كهنه كلور فتحاتله وكهان كلور
رمان وزننده وكاهن برآدمك امور وحوايجنى رؤيت واداره ايدن كسه يه دينور كتخدا كبى يقال هوكاهن له اى يقوم
بامره فى حاجته ويسعى (الكهانة) كتابه وزننده كاهنلك حرفتنه دينور ✿ شارح ديركه سلفده عربلرده كاهنلر اولوردى
ايدى شق وسطيح نام اشخـاص كبى شيـاطين آسمانه عروجدن ممنوع اولمـامغله بعض حوادث واخبـارى
فرشته لردن استراق ايدوب آنلره نقل ايلمريله اخبار ايدرلر ايدى بعده فخر انام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى

مطلب
مطلب

ظهورلرنده ممنوع اولدیلرو بعضلر جنّ طائفه سندن خدّام ادّعا ایدرلر جنّ ایسه غیبی بیلمز لایعلم الغیب الّا الله
المكاهنة) مفاعله وزننده برکسنه‌یه مساعده واعانت ایلمك معناسنه‌در یقال کاهنه اذاحاباه (الـكاهنان) ایکی قبیله‌در
الـکین) زین وزننده تواضع وخضوع ایلمك معناسنه‌در کین آتیدن مأخوذدر یقال کان له یکین کینا اذاخضع وکین
نسوان فرجنك داخلـنده اولان اته دینور علی قول چکردکك اطرافنده اولان پروزلر کبی پورتك پورتك خرده
برجکزلره دینور یاخود لحم زائدنه دینور جمعی کیون کلور (الاکتیان) افتعال وزننده محزون اولمق معناسنه‌در یقال
اکتان الرجل اذاحزن (الـکینة) تمره وزننده سدر اغاجنك یمشنه دینور که عربستان کراسی تعبیر اولنور وکفالت
معناسـنه‌در (الـکینة) کافك کسریله آدمی ذلـیل وخاکسـار ایدن شدّت ومحنته دینور یقـال وقع فی کینة
ای شدّة مذلّة وحالت معناسـنه‌در یقال بات فلان بکینة سوء ای بحـالة سوء (کـأیّن) کافك وهمزه‌نك فتحی
ویای مشدده‌نك کسریله و (کـأین) کاعن وزننده لفظ کم معناسـنه‌در خبرده واستفهـامده وبو کاف تشبیهله
منوّن اولان ایّ کلمه سندن مرکبدرا کابناء نون اوزره وقف اولنمسی جائزدر ❊ شارح دیر که مصحف عثمانیده نونله
مرسومدر وکم کلمه سنه بش حالده موافق اولورکه ابهام وتمیزه احتیاج ومبنی اولمق وصدرکلامده لازم اولمق
وبعضا افادهٔ تنکیر وبعضا استفهام حالتلریدر وحالت اخیره نادردر وابیّ بن کعب ابن مسعود حضرتلرینه کأیّن
تقرأ سورة الاحزاب آیة یعنی سورهٔ احزابی قاچ آیت عدّ ایدرسن دیو سؤال ایلدکده جوابنده ثلاثا وسبعین دیدی
وکم لفظنه بش امورده مخالف اولوراوّل کأین مرکبدر وکم قول صحیح اوزره بسیطدر ثانی کأیّن کلمه‌سنك ممیزی
اکثری من ایله مجروراولور حتی ابن عصفور لزومیله حکم ایلدی ثالثا کأیّن لفظی عندالجمهور استفهامیه اولمز
رابعا مجرور اوله‌رق واقع اولمز بعضلر تجویز ایلدیلر کقولك بکأیّن تبیع هذا خامسا بونك خبری مفرد اوله‌رق
واقع اولمز (المکتان) مغتـاب وزننده کفیل معناسـنه‌در یقال هومکتان له ای کفیل (الاکانة) اقامه وزننده
ذلیل وخاکسار ایلمك معناسنه‌در یقال اکانه الله اذاخضعه وادخل علیه الذل ❊ فصـــــل اللام ❊ (اللبن
غبن وزننده چوق یمك معناسنه‌در یقال لبن الرجل لبنا من البـاب الثانی اذا اکل کثیرا وپك اورمق معناسنه‌در
یقـال لبنه اذاضربه شدیدا وبرآدمه سود ایچورمك معنا سـنه‌در یقال لبنه لبنا من الباب الثانی والاول اذاسقاه
اللبن (لبن) لامك ضمیله برطـاغ آدیدر (لبن) لامك کسریله طریق یمن اوزره حدود حرمدن برحدّ وسنورك
اسمیدر (اللبن) کتف وزننده کرپچه دینور چامور دن کسوب یا پو پیارلر واحدی لبنه‌در بونده لامك کسریله
ابل کبی وکسرتینله ده جائزدر وشول مجلسه دینور که آنده امور مهمه لر رؤیت اولنمش اوله قاضی محکمه‌سی کبی یقال
مجلس لبن ای تقضی فیه اللبانة وسودی پك سون آدمه دینور یقال هو لبن ای محبّ اللبن (التلبین) تفعیل وزننده
کرپچ کسمك معنا سنه‌در یقال لبن الرجل اذا اتخذ اللبن وتلبین تلبینه دیدیکی طعـامه دینور کما سیذکر (اللبون
صبور وزننده بو دخی سودی پك سون آدمه دینور وسودی چوق اولان حیوانه دینور علی قول سودی مجتمع اولمق
ایچون صاغلیوب ممه سـنده ترك وابقا اولنمش حیوانه دینور وبعضلر دیدیکه لبون ولبونه مطلقا سودلو حیوانه
دینور کرك چوق وکرك آز اولسون جمعی لبان ولبن کلور لاملرك کسریله ولبن کلور لامك ضمیله ولباین کلور یقال
ناقة لبون ای ذات لبن یعنی کثیر اوترك فی ضرعها اواللبون واللبونة ذات اللبن غزیرة کانت اوبکیة (ابن لبون) شول
ارکك دوه یاورسنه دینور که ایکی یاشنی طولدرمش اوله علی قول اوچنجی یه کیرمش اوله مؤنثی ابنة لبون درانـاسی
غیری یاوری طوغرمغله ذات اللبن اولدیغنه مبنیدر (بنات لبون) عرفط اغاجنك خرده لرینه دینور (اللبنة
فرحه وزننده و (اللبینة) سفینه وزننده و (الملبن) محسن وزننده و (الملبنة) محسنه وزننده بونلرده سودلو حیوانه
دینور یاخود سودی بریکمك ایچون صاغلیوب ممه سنده ترك وابقا اولنمشه دینور (الملبنة) مرحله وزننده شول اوته
دینور که اوتلیـان حیوانك سودی فراوان اولوراوله یقـال عشب ملبنة ای تغزر عنه البـان الماشیة (الملبون
شول آدمه دینور که سودی پك چوق ایچمکله دماغنه تأثیر ایدوب سرخوش اوله بوکیفیت دوه سودنه مخصوصدر
وسود ایله پرورده آته دینور لبین دخی دینور امیر وزننده یقال فرس ملبون ولبین ای المغذّی باللبن (الالبان) همزه‌نك
کسریله برآدمك سودی چوق اولمق معناسنه‌در یقـال البن القوم اذا کثر لبنهم فهم لابنون وحیوانك ممه سنه
سود کلمك معناسنه‌در یقال البنت الناقة اذا نزل اللبن فی ضرعها وتلبینه دیدیکی طعام ترتیب ایلمك معنا سـنه‌در
یقال البن الرجل اذا اتخذ التلبینة (اللبن) فحتبنله سوده دینور فارسیده شیر دیرلر ولبن الشجر اغاجلردن حاصل
اولان صو یه اطلاق اولنور (اللابن) صاحب وزننده نسب اوزره درسودی چوق کمسه یه دینور یقال قوم لابنون
ای کثیر اللبن (الاستلبان) سود طلب ایلمك معنـا سنه‌در یقال استلبن القوم اذاطلبوا اللبن (بنات لبن) حیوانده

اولان شول بغرسقلره دینورکه سودآنلرده حادث اولور (الملبن) منبر وزننده سود سوزه جك سوزکی یه دینور وسود صاغاجق قابه دینورکه کولك تعبیر اولنور وکریج کسه جك قالبه دینور علی قول کریج طاشیه جق تسکره یه دینور (الملبنة) مکنسه وزننده قاشیغه دینور ملعقه معناسنه (التلبین) و (التلبینة) تارك فتحیله بردرلو بولاج آشنه دینورکه اون کپکنی سود ایله وبال ایله آمیخته ایدوب ترتیب ایدرلر (اللوابن) حیوانك ممه لرینه اطلاق اولنور (الالتبان) افتعال وزننده سود امك معناسنه در یقال التبن الرضیع اذا ارتضع (اللبان) کتاب وزننده امکه دینور رضاع معناسنه ومنه یقال هواخوه بلبان امه ✽ قال الشارح ولا یقال بلبن امه (اللبان) غراب وزننده کندر اسمیدرکه کونلك تعبیر اولنان صمغدرکه ادویه دندر وچام اغاجنه دینور وشول حاجته دینورکه فقر واحتیاج جهتندن اولمیوب مهمه ومصلحت جهتندن اوله بونده مفردی لبانه در یقال قضی فلان لبانته ای حاجته المهمة (اللبان) سحاب وزننده کوکسه دینور صدر معناسنه علی قول او رته سنه یاخود ایکی ممه نك ارالغنه دینور یاخود آت وقاتر مقوله سی بتون طرنقلی دابه نك خاصة کوکسنه دینور (اللبن) کتف وزننده و (اللبیء) امیر وزننده و (اللبنة) لامك کسریله لباسك قولتغنه دیکیلان پارچه یه دینورکه خشتك واکندرك تعبیر اولنور (اللبنة) غرفه وزننده لقمه یه یاخود بیوکنه دینور (البان) همزهٔ مفتوحه ایله برطاغك آدیدر وجبازده برقریه آدیدر وقدس ایله نابلس بیننده برموضع آدیدر (لبنان) لامك ضمیله شامده برطاغك آدیدر حالا قرقلر طاغی دیدکلریدرکه عبادتکاه اولیای کرامدر (اللبیان) مصغر بنیه سیله برموضع آدیدر (لبون) صبور وزننده بربلده در (لبنه) غرفه وزننده افریقیه ده برقریه در (یلابن) یای تحتیهٔ مفتوحه ایله حرهٔ بنی سلیم ایله جبال تهامه بیننده بر وادی اسمیدر یاخود اسمی یلبن در جعفر وزننده اطرافی اعتباریله جمعلنمشدر (لبنی) بشری وزننده برخاتون اسمیدر وبرفرسك آدیدر و برشجر اسمیدرکه عسل قوامنده بنفسه سیلان ایدر صمغی اولورته که عسل ماده سنده بیان اولندی که تحریفله عسلبند دیدکلری بخوردر (اللبانیة) عثمانیه وزننده حاجت عظیمه یه دینور (لبینی) مصغر بنیه سیله برخاتون آدیدر واباس ملعونك قزی اسمیدر واقبس نام کسه نك قزی اسمیدر وزفر بن خنبس بن الحداء الکلبی فرسنك اسمیدر (التلبن) تفعل وزننده اکلنوب قالمق معناسنه در یقال تلبن الرجل اذا تمکث وتلدن (ابولبین) زبیر وزننده ذکرك کنیه سیدر صوبی سیلان ایلدیکی تصورنه مبنیدر (اللتن) تای فوقیه ایله کتف وزننده طتاو نسنه یه دینور یقال هولتن ای حلو (اللتنة) دجنه وزننده کرپی یه دینور قنفذ معناسنه ومنه یقال متی لم تقص التلة اخذتنا اللتنة وتلنة حاجت معناسنه در (اللجن) لامك فتحی وجیمك سکونیله یلامق معناسنه در یقال لجنه لجنا من الباب الاول اذا لحسه ودوه یه یدرمك ایچون اغاجك یپراقلرنی سلکوب اونه یاخود ارپه یه قارشدرمق معناسنه در یقال لجن الورق اذا خبطه وخلطه بدقیق اوشعیر (التلجین) تفعیل وزننده بودخی لجن ورق معناسنه در یقال لجن الورق بمعنی لجنه (اللجن) فتحتینله سلکوب اونه یاخود ارپه یه قارشدرلمش یپراغه دینورکه دوه یه علف ایدرلر (اللجن) کتف وزننده کیرلو پاسلو نسنه یه دینور یقال شیء لجن ای وسخ (التلجن) تفعل وزننده برنسنه یلشك اولمق معناسنه در یقال تلجن الشیء اذا تلزج وبر آدمك باشی یقنوب ایوجه پاك اولمامغله کیراوجه قالمق معناسنه در یقال تلجن رأسه اذا غسله فلم ینقه (اللجان) کتاب وزننده و (اللجون) قعود وزننده دوه حرونلق ایلمك معناسنه در یقال لجن البعیر لجانا ولجونا من الباب الاول اذا حرن واغرآغر کند وکاهل یوریمك معناسنه در یقال لجن فی المشی اذا ثقل (اللجون) صبور وزننده حرون دوه یه دینور مذکر ومؤنثه وصف اولور یقال ناقة وجمل لجون ای حرون (اللجین) زبیر وزننده کومشه دینور یقال عنده لجین ای فضة (اللجین) امیروزننده دوه نك اغزی کپوکنه دینور (اللجنة) تمره وزننده شول جماعته دینورکه برخصوص ضمننده مجتمع اولوب واکا رضا داده اوله لر (اللجن) فتحتینله برنسنه یه ایلشمك معناسنه در یقال لجن به لجنا من الباب الرابع اذا علق (اللحن) لامك فتحی وحای مهمله نك سکونیله مصوغ وموضوع اولان صوته دینورکه خواننده آوازه سیدر ترکیده ازکی تعبیر اولنور جمعی الحان ولحون کلور یقال قرأ بالحان ولحون وهی من الاصوات المصوغة الموضوعة ولحن لغت ولسان معناسنه در یقال هذا لحن قریش ای لغتهم قال الشارح ومنه قول عمر رضی الله عنه ✽ تعلموا الفرائض والسنة واللحن ای اللغة وقرأتده خطا ایلمك معناسنه در کرك اعرابنده وکرك سائرنده اولسون یقال لحن القاریء فی القراءة لحنا من الباب الثالث اذا اخطأ ومخاطبدن ماعدا کمسه فهم ایلمامك وجه اوزره رمز والغاز وابهام ایله سوز سویلمك معناسنه در یقال لحن له اذا قال له قولا یفهمه عنه ویخفی علی غیره ومیل ایلمك معناسنه در یقال لحن الیه اذا مال

وفهم ايلمك معناسنه در يقال لحن قوله ولحنه لحنا من الباب الرابع والثالث اذا فهمه ولحن كلامك لحوا ومعنا
ومفهومنه دينور تقول فهمت من لحن قوله اى فحواه ومعناه (التلحين) تفعيل وزننده نغمه وازكى ايله اجراى
مقام ايدرك اوقومق معناسنه در يقال لحن فى قرأته اذا طرّب فيها و برآدمى خطا يه نسبت ايلمك معناسنه دركه
خطا ايتدى ديمكدن عبارتدر يقال لحنه اذا خطأه (اللحن) فتحتينله و(اللحون) قعود وزننده و(اللحانية
كراهيه وزننده بونلرده لحن كبى قرأتده خطا ايلمك معناسنه در يقال لحن فى القرأة لحنا كما ذكر ولحنا ولحونا ولحانية
اذا اخطأ (اللاحن) و(اللحان) شدّاد وزننده و(اللحانة) شدّاده وزننده قرأتده خطا ايدن آدمه دينور
ولاحن كلامك مباديسندن عواقبنى ادراك ايدر اولان زيرك وخرده بين آدمه دينور فهم معناسندندر يقال هو لاحن
اى عالم بعواقب الكلام (اللحنة) همزه وزننده دائما قرأتده خطا ايدن آدمه دينور وناسى چوق تخطئه
وتلحين ايدن حرفكيره دينور يقال رجل لحنة اذا كان يلحن الناس (اللحنة) غرفه وزننده چوق تلحين وتخطئه
اولنان آدمه دينور يقال رجل لحنة اذا كان يلحنه الناس (الالحان) همزه نك كسريله برآدمه برسوز تفهيم ايلمك
معناسنه در يقال الحنه القول اذا افهمه اياه فلحنه (اللحن) فتحتينله بركسه برماده ضمننده سرد ايلديكى دليل
و برهانه كركى كبى عارف ومتبصر ودانا اولمق معناسنه در يقال لحن الرجل لحنا من الباب الرابع اذا فطن لحجته
وانتبه (الملاحنة) مفاعله وزننده برآدمه برنسنه يى اكلتمق معناسنه در يقال لاحنهم اى فاطنهم (اللخن) لامك
فتحى وخاى معجمه نك سكونيله سنت اولمامش چوجغك سنت در يسنك ايچ يوزنده اولان بياضه دينور كذلك حمار
قسمنك ذكرنده اولان برص كبى صقرلغه دينور (اللخنة) تمره وزننده كورك كيكنك اشاغيجه سنده اولان يومر يجه
انجكزه دينور (اللخن) فتحتينله برنسنه بدقوقمق معناسنه در يقال لخن السقاء لخنا من الباب الرابع اذا انتن
وجوز فاسد اولمق معناسنه در يقال لخنت الجوزة اذا فسدت وفرجك وقولتق ايچلرينك بدقوقمسنه دينور وچركين
سوز سويلك معناسنه مستعملدر يقال لخن الرجل اذا تكلم بقبيح ويقال ماهذا اللخن بفيك الطيب اى قبح الكلام
(الالخن) احمر وزننده ختان اولمامش آدمه دينور مؤنثى لخناء در حمراء وزننده يقال رجل الخن وامة لخناء اى لم
يختنا (اللدن) لامك فتحى ودالك سكونيله يومشق وملايم نسنه يه دينور مؤنثى لدنه در جمعى لدان كلور لامك كسريله
ولدن كلور لامك ضميله يقال غصن لدن وقناة لدنة اى لين (اللدانة) لامك فتحيله و(اللدونة) لامك ضميله
برنسنه ذاتى يومشق اولمق معناسنه در يقال لدن الشئ لدانة ولدونة من الباب الخامس اذا كان لدنا (التلدين)
تفعيل وزننده يومشتمق معناسنه در يقال لدنه اذا الينه (لدن) لامك فتحى ودالك ضمى ونونك سكونى اوزره
بناسيله عند كلمه سى كبى ظرف زمان وظرف مكان اولور و بونده اون برلغت دخى واردر لدن لامك فتحى ودالك
سكونيله ولدن كتف وزننده ولدن لامك ضميله ولدن جير وزننده ولد لامك فتحيله كم وزننده واد لامك ضميله
ولدا لامك فتحى وتنوينله ولدن ضمتينله ولد كذلك ضمتينله ولدى لامك فتحى والفك قصريله در ولدى
كلمه سنك هل استفهاميه معناسنه ورودى دخى مسموع اولمشدر ❊ مؤلف كرچه لدن ايله لدى كلمه سنى برعد
ايلدى لكن شيخ رضى فرق ايدوب ديديكه لدن كلمه سى زمان ومكانك اول وابتداسندن معتبردر انكيچون اكثرى
حرف جر اولان من كلمه سنه مقارن اولور ولدى كلمه سنده ابتدا معناسى لازم دكلدر وعند كلمه سى من حيث التصرف
اعمدر ولدن كلمه سى مابعدنى اضافتله جر ايدر لكن غدوة كلمه سنى نصب ايدر (اللدن) ندس وزننده شول بغدايه
دينوركه صوى اولمامغله اتمكى وطبخى ايو اولميه يقال طعام لدن اى غير جيد الخبز والطبخ (اللدنة) دجنه وزننده
ولامك فتحيله لغتدر حاجت ومهمه معناسنه در يقال لى عنده لدنة اى حاجة (التلدن) تفعل وزننده اكلنوب
قالمق معناسنه در يقال تلدن الرجل اذا تمكث واويالنوب كيجكمك معناسنه در يقال تلدن عليه اذا تلبكأ
(التلدين) تفعيل وزننده برنسنه يى اصلتمق معناسنه در يقال لدّن ثوبه اذا ندّاه (اللاذن) ذال معجمه نك فتحيله
لادن تعبير اولان رطوبتدر صرمشق نوعندن قسوس ديدكلرى نبات اوزرنده تكون ايلمكله آنى اوتليان كچيلرك
تويلرينه و پوستلرينه ياپشور وآنلرى صيروب آلورلر تويلرينه ياپشنلرى افضلدر وطرنقلرينه ياپشنلرى قوم
وطپراقله آلوده اولمغله كثرا اولور طبيعتى مسخن وملين وسده لرى وطمرلرك اغزلرنى مفتح وبول ولبن وحيضى مدر
ونزله وسعال ووجع اذنه نافعدر ❊ شارحك بيانه كوره لادن فارسى معربيدر (اللزن) لامك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله
و(اللزن) فتحتينله ناس ازدحام ايدوب صقشمق معناسنه در يقال لزن القوم ولزن لزنا ولزنا من الباب الاول والرابع
اذا تزاحموا ولزن شكس وزننده غلبه لك وصقشمه يره دينور (اللزن) كتف وزننده و(الملزون) بونلرده
غلبه لك صقشمه يره دينور ومنه يقال مشرب لزن ولزن وملزون اى مزدحم عليه (التلازن) تفاعل وزننده بودخى

ازدحام ايدوب صقشمق معناسنه در يقال تلازنوا اذا تزاحموا (اللزنة) تمره وزننده و(اللزنة) فرحه وزننده
و(اللزنة) لامك كسريله جوع ياخود غم ومحنت سببيله تنك وتار اولان كيجه يه وصف اولور على قول پك صوغوق
كيجه يه وصف اولور يقال ليلة لزنة ولزنة ولزنة اى ضيقة او باردة ولزنه تمره وزننده قيتلق وقورلق سنه يه وصف
اولور يقال سنة لزنة اى شديدة ضيقة وشدت ومحنته اطلاق اولنور جمعى لزن كلور لامك ضميله (الالزن) احمر
وزننده پك شدتلو ومحنتلو زمانه وصف اولور يقال زمان الزن اى الشديد الكلب (اللسان) كتاب وزننده دله دينور
مقول معناسنه فارسيده زبان ديرلر مذكردر مؤنث دخى اولور تأنيثى جارحه ياخود آلت قول اولديغى تصوريله در
جمعى السنه كلور اشربه كبى والسن كلور افلس كبى ولسن كلور لامك ضمى وسينك سكونيله كه ضمتيندن مخففدر
وقولهم فلان ينطق بلسان الله اى بحجته وكلامه ولسان لغت معناسنه مستعملدر يقال لكل قوم لسان اى لغة
وكوندريلان خبره اطلاق اولنور تقول اتانى منه لسان اى رسالة ولسان القوم جمله طرفندن متكلم اولان آدمه
اطلاق اولنور يقال هولسان قومه اى المتكلم عنهم وظهر كوفه ده برارضك اسميدر ومنقر قبيله سندن
برشاعر وفارس آديدر ولسان الميزان ترازودلنه اطلاق اولنور يقال استوى لسان الميزان اى عذبته
ولسان النار آتشك شعله سنك اوجنه دينوركه زبانه تعبير اولنور لسان الحمل سكيرلى پراق
تعبير اولنان نبات آديدر كوكى اغزده چيتمك وجع اسنانه نافع ويپراغى قابض ومجفف
وضمادى قروح خبيثه يه وداء الفيل علتنه وانار فارسى يه يعنى يانى قاره وشير پنجه عارضه لرينه ونمله وقورداشنى
علتلرينه وسيلان دمك قطعى خصوصنده وكلب ديوانه اصرديغى يره وآتش يانغنه وخنازيره يعنى سراجه علتنه
وكوجك دلده اولان اورامه وسائر علل وعوارضه مفيددر (لسان الثور) بو اسمله معروف نباتدر بالخاصه مفرحدر
ومليّن وخلط صفرايى مخرج وخفقانه نافعدر (لسان العصافير) دردار اغاجنك يعنى قاره اغاج ديدكلرى شجرك
ثمريدر تركيده قوش دلى ديرلر بلده اولان اوجاعه وخفقانه نافع ومثانه ده اولان طاشلرى مفتت ومخرجدر لكن
مفرداتده لسان العصافير ديديكى ثمرك شجرى ديش بداق ديدكلرى اولمق اوزره مرسومدركه شجر دردار دن بشقه
ياخود اندن برنوعدر (لسان الكلب) بر نباتدركه تخمى انجه وحمرته مائل اولور وكوكى آق وسجملركبى بربرينه
مشتبك شعبه لرى اولور يارهلرى مدمل وطحاله نافعدر بو نبات بين الاطباء بو اسمله معروفدر وفرنك طبيلرى
اكاسنا ولوزا تعبير ايدرلر (لسان السبع) ارسلان دلى ديدكلرى نباتدر مطبوخى مثانه ده و بوكركده اولان طاشلرى
مفتت ومخرجدر (الالسان) همزه نك كسريله برآدمك سوزينى آخره ابلاغ ايلمك معناسنه در يقال السنة قوله اى ابلغه
وبرآدم ياوريسى هلاك اولمش ناقه يه باقغله سود و يرمك ايچون كندى دوه سنك ياوريسنى آخره عاريت ويرمك
معناسنه در يقال السنه فصيلا اى اعاره اياه ليلقيه على ناقته فتدر عليه فيحلبها كويا كه كندى دوه سنك ياوريسنك
لسانتى اعاره ايتمش اولور وبرآدمه برخبرى ابلاغ ايچون ايلچى كوندرمك معناسنه در تقول السنى فلانا والسن لى
فلانا كذا وكذا اى ابلغ لى (اللسن) لامك كسريله سوزه دينور كلام معناسنه ولغت معناسنه در يقال لكل قوم
لسن اى لغة ولسان معناسنه در يقال فصيح اللسن اى اللسان (اللسن) فتحتينله فصيح اولمق معناسنه در يقال
لسن الرجل لسنا من الباب الرابع اذا فصح (اللسن) كتف وزننده و(الالسن) احمر وزننده فصيح اولان آدمه دينور
ولسن اوجى لسان شكلنده سيورى اولان نسنه يه دينور طوطى برونى مست و پاپوش كبى (اللسن) لامك فتحى
وسينك سكونيله برآدمى ديللمك معناسنه دركه ذكر بالسوء ايلمكدن عبارتدر يقال لسنه لسنا من الباب الاول اذا اخذه
بلسانه وبركسه يه مكالمه ومحاوره ده غالب اولمق معناسنه در يقال لسنه لسنا اذا غلبه فى الملاسنة اى المناطقة ومحبوبه نك
ديلنى اغزه آلوب امك معناسنه در يقال لسن الجارية اذا تناول لسانها ترشفا وعقرب صوقمق معناسنه در يقال
لسنته العقرب اذا لدغته و پاپوجك كوكسنى مخروطى ايدوب برونى طوطى برونى كبى انجه وسيورى ياپمق معناسنه دركه
لسان شكلنده اولور يقال لسن النعل اذا خرط صدرها ودقق اعلاها (الملسن) معظم وزننده اوجى لسان شكلنده
مخروطى اولان نسنه يه دينور طوطى برونى مست و پاپوج كبى ومنه يقال نعل ملسنة اى جعل طرفها كطرف اللسان
(الملسون) كذاب ودروغى ادمه دينور كويا كه كندوسنه هر درلو لسان ويرلمش اولور يقال رجل ملسون اى كذاب
(التلسن) تفعل وزننده دوه كوچكى آخرك ناقه سنه ياقلق معناسنه در يقال تلسن الفصيل اذا السنه صاحبه كما ذكر
وآتش شعله لنوب زبانه پيدا ايلك معناسنه در يقال تلسن الجمر اذا ارتفعت شعلته (اللسان) زنار وزننده پراوت
اديدر (لسونه) لامك فتحيله برموضع اديدر (الملسن) منبر وزننده شول طاشه دينوركه صرتلان طوتمق ايچون
پايدقلرى قولبه نك قپوسى اوزره صنعتله وضع ايدرلر وقولبه نك نهايتنه طعمه وضع اولنمغله صرتلان كيروب

اول طعمه يى الدقده قپان كبى اول طاش انوب قپوبى سد ايدر (المتلسنة) اسم فاعل بنيه سيله خليه ديدكلرى ناقه يه
دينور وخليه شول ناقه در كه آخر ناقه ايله ولد واحد اوزره ياقلمش اوله بوراده حلبه نسخه لرى غلطدر (الملسنة
معظمه وزننده لســان شكلنده مخروطى اولوب لطافتله برونى سيوريجه اولان پاپوجه دينور يقــال نعل ملسنة
اى فيها طول ولطافة كهيئة اللسان واياغى انداملو موزون خاتونه دينور يقال امرأة ملسنة القدمين اى لطيفتها (اللعن
لامك فتحى وعينك سكونيله طرد وابعاد ايلمك معناسنه در يقال لعنه لعنا من الباب الثالث اذا طرده وابعده ❊ شارح دير كه
خداى متعال طرفندن اولورســه دنباده خير وتوفيقدن قطع وآخرتده لطف ورحمتدن ابعاد مراد اولور وخلق
طرفندن اولورسه سب ونفرين موقعنده اولور انتهى وعربلر زمان جاهليتده ملوكه دعا ايلدكده ابيت اللعن ديرلر
ابيت كلمه سى مجهول ومخــاطب ماضيدر يعنى جنابكدن لعن ونفرينى موجب حالات صادر اولميه ديمكدر (اللعين
امير وزننده و(الملعون) مطرود معناسنه در جمعى ملاعين كلور ❊ شارح دير كه بو وزندن وارد اسماً يه تشبيهله وزن
مزبور اوزره جمعلنمشدر انتهى ولعين نسوانه ده وصف اولور اكر موصوف ذكر اولنورسه واكر ذكر اولنمزسه
لعينه دينور ها ايله يقال هى لعينة وامرأة لعين وشول كمسه يه دينور كه هركس اكا لعن ونفرين ايدر اوله شيطان كبى
يقال رجل لعين اى يلعنه كل واحد وشيطانه اطلاق اولنور وصف غالبدر وممسوخ اولانه دينور اسرائيليه ده اولان
ممسوخلر كبى وسب وشتم اولنمش ادمه دينور يقال هو لعين اى مشتوم ومزرعه لرده جانور اوركتمك ايچون آدم صورتنده
ياپلمش قلرى اويوغه دينور فزاعه معناسنه وخزى وهلاك اوغرامش ادمه دينور يقال رجل لعين اى مخزى مهلك
(اللعان) و(اللعانية) و(اللعنة) لاملرك فتحيله اسملردر نفرين معناسنه در كه مطر و ديتدن عبارتدر (اللعنة) لامك
ضميله شول كمسه يه دينور كه اكا هركس لعن ونفرين ايدر اوله يقال هو لعنة اى يلعنه الناس (اللعنة) همزه وزننده
شول ادمه دينور كه ناسه چوق لعن ايدر اوله يقال رجل لعنة اى الكثير اللعن للناس (الملعن) معظم وزننده بودخى
شول ادمه دينور كه اكا هركس لعن ونفرين ايدر اوله (التلاعن) تفاعل وزننده سوكشمك معناسنه در يقال تلاعنا
اذا تشاتما وبرى برينه لاابالييانه معامله ايلمك معناسنه در كرك قولا وكرك فعلا اولسون يقال تلاعنوا اذا تماجنوا ولعن
ايدشمك معناسنه در يقال تلاعنا اذا لعن كل واحد منهما على الاخر (الالتعان) افتعال وزننده بركمسه كندى نفسنه
بددعا ايلمكله انصاف ايلمك معناسنه در كه اكر جرم بندن صادر اولديسه اوزريمه لعنت اولسون ديو كندى نفسنه
بددعا ايلمكدن عبــارتدر يقــال التعن الرجل اذا انصف فى الدعاء على نفســه وبو باب ملاعنــه ده اولور كه مثلا
زوج التعــان ايلدكــده زوجــه دخى التعــان ايدر ولهذا يقــال قد التعن الزوج ولم تلتعن المرأة وملاعنــه
معنــاسنه در يقال التعنا اذا لاعنا (الملاعنة) مفــاعله وزننده و(اللعــان) قتال وزننده برى برينــه لعن ايلمك
معناســنه درومنه يقــال لاعن فلان امرأته ملاعنة ولعــانا وتلاعنا والتعنا اذا لعن بعض بعضا ويقــال لاعن
الحاكم بينهما اذا حكم ❊ شارحك بيانى اوزره اشبو لعان مباهله اوله جقدر كه بركمسه زوجه سى حقنده بر آخر كمسه ايله
فجور ايلدى ديو قذف ايلسه حاكم انلر بيننده ملاعنه ايله حكم ايدر زيرا اثباتى درت شــاهده محتاجدر (الملاعن
ميمك فتحيــله دفع طبيعى ايده جك موضعلره اطلاق اولنور مفردى ملعنه در كه لعن ونفرينه باعث اولان ماده يه
دينور قارعــهٔ طريق وظل شجر وجانب نهر كبى محللره تغوط ايلمك نـاسـك سب ولعنتنه مؤدى اولور (التلعين
تعذيب معناسنه در يقال لعنه اى عذبه (اللعين) امير وزننده منقر قبيله سندن ابو الاكيدر مبارك بن زمعه نام شاعردر
(اللغن) لامك فتحى وغين معجمه نك سكونيله جوانلق حالتنك حدت وهواسنه دينور كه دلوقانلولق تعبير اولنور
يقال فعله بلغن الشباب اى بشرته (اللغن) لامك ضميــله قولاغك ايچ يوزنده اولان كرتلكه دينور وچكه ايله
بيون بيننده اولان يومر يجه اته دينور (اللغنون) لامك ضميله بودخى چكه ايله بيون بيننده يومر يجه اته دينور وككزه
دينور خيشوم معناسنه (اللغن) لامك فتحيــله برادمك تكلم ايلديكى اصل لغتدن بشقه لغت ولسانه دينور يقال
جئت بلغن غيرك اذا انكرت ما تكلم به من اللغة (لغن) لعل وزننده وآنده لغتدر كه كلمهٔ ترجيدر يقال لغنك بمعنى
لعلك (الالغينان) اطميتان وزننده اوتلر اوزايوب برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال الغان النبت اذا التف
وطال (اللغثون) ثاى مثلثه ايله زنبور وزننده ككزه دينور خيشوم معناسنه در جمعى لغــانين در على قول بولغنون
مصحفيدر (اللقن) لامك فتحى وقافك سكونيله و(اللقنة) تمره وزننده و(اللقانة) و(اللقانية) سحابه وكراهيه
وزنلرنده سرعت فهم معناسنه در كه برنسنه يى فى الحال فهم وادراك ايلمكدن عبارتدر كرك شفاها اولان كلامدن
وكرك مكتوبدن اولسون يقال لقنه لقنا ولقنة ولقــانة ولقانية من الباب الرابع اذا فهمه سريعــا ولقانة ولقــانيه
اسم اولورلر يقال به لقــانة ولقانية اى سرعة الفهم (اللقن) كتف وزننده سريع الفهم آدمه دينور (الالقــان

همزه نك كسريله كلامى عجله ايله تيز حفظ واز بر ايلمك معناسنه در يقـال القن الكلام اذا حفظه بالعجلة (التلقين)
برسوزى برادمه سويليوب اكلاتمق معناسنه در يقال لقنه الكلام اذا قال له وفهمه يعنى اول كسه يه كلامى شووجهله
القا ايلديكه اول كسه انى فهم ايدوب واسانته اجرا ايلدى بومعنادن اصطلاحمزده اغزنه دل ويرمك تعبير اولنور
(اللقن) لامك كسريله كنف وركن معناسنه در يقال هذا لقنه اى كنفه وركنه (ملقن) مقعد وزننده برموضعدر
(لقان) غراب وزننده بربلده اديدر (اللواقن) لامك فتحيله قرنك اشاغى طرفنه دينور اسفل البطن معناسنه (لقنه)
لقمه وزننده اندلسده ايكى حصن آديدر برينه لقنة الكبرى وبرينه لقنة الصغرى ديرلر (اللكن) فتحتينله و(اللكنة)
غرفه وزننده و(اللكونة) و(اللكنونة) لامك ضميله برآدمك لساننده عجمه اولمغله عربيتى فصاحت وطلاقتله
تمام ادا ايلمكدن عاجز اولمق معناسنه در لسانمزده بوندن پلتك اولمق و پلتككلك ايله تعبير اولنور كه لساننده عجمه دن
آغرلق اولمغله حروفى اداده زحمتكش اولور يقال لكن الرجل لكنا ولكنة ولكونة ولكنونة من الباب الرابع اذا كان
لايقيم العربية لعجمة لسانه (الالكن) احمر وزننده پلتك آدمه دينور (لكان) غراب وزننده برموضع اديدر (لكن)
جبل وزننده ظرف معلوم اسميدر كه تركيده كاف عجمى ايله لكن تعبير اولنان قابدر ابدست لكنى كبى (لكنّ) نون
مشدده ايله حروف مشبهه بالفعل اقسامندندر اسمنى نصب وخبرينى رفع ايدر واستدراك معناسنى متضمندر يعنى
مابعدنه برحكم اثبات ايدركه ماقبلنه مخالف اولور فلهذا كنديدن مقدم بركلام لازمدر كه مابعدنه مناقض ياخود
مضادّ اوله وبعضلر ديديكه بعضا استدراك ايچون وبعضا توكيد ايچون اولور وبعضلر انّ كلمه سى كبى دائما توكيد
ايچون اولوب وتوكيده معناى استدراك قرين ومصاحب اولور وعنـد البصريين بسيطه در وامام فراء عنـدنده
لكن انّ كلمه لرندن مركبدر كه لكن مخففه وانّ مشدّده در ٭ شارح ديركه عند الغير اصلى لاكانّ ايدى تخفيف ايچون
همزه نك حركه سى كافه بعد النقل همزه اجتماع ساكنين ايچون حذف اولنمشدر وكاه اولوركه اسمى حذف اولنور كقوله
فلو كنت ضبيا عرفت قرابتى ٭ ولكن زنجى عظيم المشافر ولكن كلمه سى كه نونك تخفيف وسكونيله در ثقيله دن
مخففدر وبو حرف ابتدادر اصلا برنسنه ده عمل ايلمز اما اخفش ايله يونس عندلرنده عامل اولور واكر كنديد نصكره
جمله كلورسه حرف ابتدا اولوب مجرد استدراك معناسنى افاده ايدر بوصورتده عاطفه اولمز نحو قوله تعالى ٭ ولكن
كانوا هم الظالمين ٭ واكر كنديد نصكره مفرد ذكر اولنورسه عاطفه اولور وبو ايكى شرطله مشروطدر برى كنديدن
مقـدم نفى ياخود نهى ذكر اولنمقدر نحو ما رأيت زيدا لكن عمرا وبريسى واوه مقـارن اولمامقـدر وبعض نحويون
ديديلركه مفرد ايله اولدقده البته واوه مقارنتى لازمدر (لن) لامك فتحى ونونك سكونيله حرف ناصبدر نفى استقباله
دلالت ايدر وبونك اصلى لا اولوب الفى نونه ابدال اولنمش دكلدر اما فراء عندنده او يلجه در كذلك اصلى لاان اولوب
تخفيف ايچون همزه واجتماع ساكنين ايچون الف حذف اولنمش دكلدر فاما خليل وكسائى عندلرنده او يلجه در
ولن كلمه سى نفيك توكيدنه وتأبيدنه دال دكلدر لكن زمخشرى بونلره مخالفت ايلدى وايكى دعواسى دخى بلا دليلدر
زيرا اكر تابيده دلالت ايلمش اولسه اشبو ٭ فلن اكلم اليوم انسيا ٭ كريمه سنده منفيسى اولان تكلم يوم ايله مقيد اولمز ايدى
واشبو ٭ ولن يتمنوه ابدا ٭ كريمه سنده ابد لفظى تكرار اولمق اقتضا ايدر ابدى اصل اولان ايسه عدم تكرار اردر ولن كلمه سى
دعا ايچون كلور كقوله ٭ لن تزالوا كذلكم ثم لا ٭ زلت لكم خلودا الجبال ٭ قيل ومنه قوله تعالى ٭ قال رب بما انعمت على فلن
اكون ظهيرا للمجرمين ٭ وكاه اولوركه لن كلمه سنه قسم القا اولنور يعنى قسمه جواب موقعنده ايراد اولنور كقول
ابى طالب ٭ والله لن يصلوا اليك بجمعهم ٭ حتى اوسد فى التراب دفينا ٭ وبعضا داخل اولديغى فعلى جزم ايدر كقول
الشاعر ٭ فلن يحل للعينين بعدك منظر ٭ بونلرك تفصيلارى مغنى اللبيبده مشروحدر (اللون) كون وزننده برنسنه يى
آخردن فصل وتمييز ايدن شيئه وحالتـه دينور يقال له لون كذا وهو ما فصل بين الشئ وبين غيره پس بومعنـاى
آتيدن اعم اولور ونوع وصنف وچشيد معناسـنه اولور ومنه يقـال اتى بالوان من الاحاديث اى انواع وجسده
مختص اولان هيئت وصفته دينور كه فارسـيده بوندن رنك وتركيده تو يرودرلو ايله تعبير اولنور سواد كبى يقـال لونه
سواد او حمرة اى هيئته ووصفه ودقل ديدكلرى برجنس خرما اغاجنه دينور على قول جماعته دينور بونده مفردى
لونه در لامك ضميله ولينه در لامك كسريله كه اصلى لونه ايدى ولينه كلمه سى لين اوزره جمعلنور ولين ليان اوزره جمعلنور
ذئب وذئاب كبى (المتلوّن) تلوّندن اسم فاعلدر رنكدن رنكه كيرن شيئه دينور بوقلمون كبى وخلق وطور واحد اوزره
ثابت اولميان ادمه اطلاق اولنور يقال رجل متلون اى لايثبت على خلق (اللان) همزهٔ مفتوحه ايله ارمينيه طرفنده
برمملكت ويرطائفه اسميدر حالا طاغستان تعبير اولنان مملكت اوله جقدر دار الملكى قويعوق نام قصبه در بونده
الفى عينه تبديل ايله علان ديمك لحن عامه در وابو عبد الله اللانى معلم الامراء در بغويدن روايت ايلدى (الالونان

اسوداد وزننده رنكلنمك معناسنه در يقال الونّ الشئ بمعنى تلون (لوين) زبير وزننده و(لون) كون وزننده محمد بن سليمان نام حافظك لقبايدر (اللهنة) لامك ضميله سفردن كلان آدمك احباب واقربايه اهدا ايلديكى ارمغانه دينور يقـال انى فلان بلهنة وهى مايهديه المسافر وقهوه آلتى تعبير اولنان مختصرجه طعامه دينور يقـال اطعمنا اللهنة اى اللمجة (التلهين) تفعيل وزننده و(الالهان) همزه نك كسريله مسافر سفردن كلدكده ارمغان ويرمك معنـاسنه در يقا ل لهنهم ولهن لهم تلهينا والهنهم الهانا اى اهدى لهم شيئا عند قدومه من سفره وتلهين برآدمه ماحضرى قهوه التى يدرمك معناسـنه در يقال لهنهم ولهن لهم اذا اطعمهم اللهنة (لهنك) لامك فتحى وهانك كسرى ونونك تشديديله بركلمه دركه تاكيد ايچون استعمال اولنور بونك اصلى لانّك ايدى همزه هايه ابدال اولندى نته كه اياك كلمه سـنده هياك ديرلر واداة تاكيد اولان لام وان كلمه سنك بينى جمع اولمسى انّ كلمه سنك همزه سى هايه ابدال اولنمغله انّ لفظى زائل وكلمهٔ اخرى مشـابه سنده اولديغنه مبنيدر (الهان) عطشـان وزننده يمنده برايالت اديدر ونواحئ مدينه ده بنى قريظه يوردنده برموضع ايدر (اللين) لامك كسريله و(الليـان) لامك فتحيله برنسنه يومشق اولمق معنا سنه در يقال لان الشئ يلين لينا وليانا ضدّ خشن (التلين) تفعل وزننده يومشمق معناسنه در يقـال تلين الشئ ضدّ تخشن و يلـتا قلنمق معناسـنه مستعملدر يقـال تلين له اذاتملق له (اللين) سيد وزننده و(اللين) يانك تخفيفيله وصغفدر ميت وميت كبى يومشق نسنه يه دينور على قول مخففى مدح مقـامنه مخصوصدر جمعى لينون والينا ء كلور افعلاء وزننده وعربلر فلان ملايم مشرب وسهل العطف وتعصب وتمرّد شـائبه سندن آزاده ديه جك يرده فلان لين الجانب ديرلر وهين لين ديرلر تشديد وتخفيفله سهل وآسان وملايم ديه جك يرده بونك جمعى الينا ء كلور (التليين) تفعيل وزنـنـده و(الالانة) اقامه وزنـنـده يومشتمق معنـاسـنه در يقال لينه والانه اذاصيره لينا (الليـان) سحاب وزننده حضور وراحتـله اولان بول ديرلكه دينور يقـال هو فى ليـان من العيش اى رخاء (الاستلانة) برنسنه يى ملايم كورمك ياخود ملايم بولمق معناسنه در يقال استلان الشئ اذارأه لينا او وجده لينا (الملينة) مرحله وزننده يومشقلغه دينور اصل ملينه ملا يملغه باعث اولان خصلت معناسـنه در يقـال انه لذوملينة اى لين الجـانب (الملاينة) مفـاعله وزننده و(الليان) قـتال وزننده بركسه يه ملايمتله معـامله ايلمك معناسـنه در يقـال لاينه ملاينة وليانا اذالان له (اللينة) لامك فتحيله قولتق بصديغى طرزنده بركونه يصدغه دينوركه پك يومشق اولور قوش توينددن اولان يوزيصديغى كبى (لينه) لامك كسريله مكهٔ مكرمه يولنده برصو اسميـدركه حضرت سليمان على نبينا وعليـه السلام حفر ايلمشـدر (ابولينه) لامك كسريله نضر بن مطرق كنيه سيدركه كوفى وضعيف الحديث در (اللين) لام مكسوره ايله مرو قضاسنده برقريه در محمد بن نصر المحدث اورادندر وموصل ايله نصيبين بيننـده برقريه در و بلاد غربده برموضعـدر (مليـانه) ميم مكسوره ايله مغربده بر بلده در (باب لبون) صبور وزننده مصرده برقريه ياخود برمحله آديدر ❊ فصـــــــل الميم ❊ (المانة) ميمك فتحى وهمزه نك سكونيله بدنده كو بكك يوره سيله بيله جه كو بكه دينور يقال اصاب مأنته وهى السرة وماحولها وبوكوره دينور ياخود كوبك ايله قاسيق بيننده اولان يوفقـه درينك ايچ يوزينه يابشق ياغه دينور جمعى مآنات ومؤون كلور ميمك وهمزه نك ضميله ❊ شـارح بومعنالرده حرف ترديد ايله اولان نسخه لرى ردّ ايلمشدر (المأن) شأن وزننده برآدمك مأنه ديديكى عضو مذكورنه اورمق معناسنه در يقال مأنه مأنا من الباب الثالث اذا اصاب مأنته وبرنسنه دن صقنمق معناسنه در يقال مأنه اذا اتقاه وحذره وبرآمك زاد وزواده سنى درعهده ايدوب متحمل اولمق معناسنه در يقال مأن القوم اذااحتمل مؤنتهم وكاه اولور كه بومهموز اولميه رق استعمال اولنور يقـال مانهم يمونهم كما سيأتى ومبالات ايلمك معناسـنه در تقول ماأمنت مأنه اى لم اكترث له اولم اشعر به اوماتهيأت له ولااخذت عدته واهبته يعنى آنك طرفنى اصلا قايرمدم ياخود هيچ امالهٔ شعور ايلمدم ياخود انك ايچون حاضرلنوب اسبـاب وادواته تشبث ايلمدم و بومجا زدر فى الاصل حال وشـانى التزام وامورلازمه سنى درعهده ايلمك معنـاسـنه در ومأن برنسـنه يى رنج وامك چكوب طلب ايلمك معـناسنه در تقول ماأمنته اى ماطلبته ولااطلت التعب فيه ومأن چقنجيلرك صبان اوقى ديدكلرى اغاجه دينوركه اوجنه صبان تيمورينى يكروب تر لايى نطس ايدرلر ومأن حال وشأن معناسنه مستعملدر ومنه يقال امأن مأنك واشأن شأنك اى افعل ماتحسنه (المؤنة) معونه وزننده برآدمك سدّ رمق ايده جك قوت وزادنه دينوريقـال مؤنته قليـلة اى قوته (المئنة) ميمك فتحى وهمزه نك كسرى ونونك تشـديديله كه حـديثده يعنى اشبوعن ابن مسعود رضى الله عنهما ❊ ان طول الصلوة وقصر الخطبة مئنة من فقه الرجل ❊ حديثنده وارد اولمشدر علامت معناسنه در على قول انّ كلمه سندن كه تحقيق ايچوندر اخذ وتصرف

اولمشدر وزنی مفعله درتنه که معساة کلمه سی عسی ماده سندن مأخوذ ومنصرفدر پس هومئنة لکذا ترکیبی مخلقة
ومجدرة ان یقال فیه انه کذا تأویلنده اولور اصمعی دیدیکه بونده حق اولان مئنه اولمقدر فعیله وزننده که این
ماده سندن اولور تمام محلی ومرتعی دیمك اولور وابوزید دیدیکه بومئنه درتای فوقیه ایله که ات یأت ماده سندن
مفعله درغلبه بالحجة معناسنه در وبعضلر دیدیکه فعله وزننده درکه فای مفتوحه ولام مشدده ایله در
مأنه یمأنه ماده سندن مأخوذ درکه برآدمك مؤنتنه تحمل وقیام ایلك معناسنه در ❊ مترجم دیرکه اکثر اهل تحقیق
عندنده ان کلمه سندن مأخوذ اسم مکاندر فی الحقیقه اول ایشك اهلی ومحلی دیمکدر قال فی الاساس فلان مئنة
للخیر ومعساة من ان وعسی ای هو موضع لان یقال فیه انه لخیر بالتشدید وعسی ان یفعل خیرا وعربلر جوامد دن
واصواتدن اخذ وتصرف ایلدکاری کبی حروفدن دخی ایدرلر (الممانة) مفاعله وزننده برنسنه ضمننده کرکی کبی
فکر وملاحظه ایلك معناسنه در یقال ماءن فی الامر مماءنة اذا روأ (التماءن) تفاعل وزننده برنسنه چوقدنکی
اولمق معناسنه در یقال تماءن الشیء اذا قدم (التمئنة) تکرمه وزننده حاضرلمق معناسنه در یقال مأن الشیء
تمئنة اذا اهیأها وفکر واندیشه وملاحظه ایلك معناسنه در یقال مأن فی الامر اذا فکر ونظر (الممأنة) مرحله
وزننده مخلقه معناسنه درکه محل لیاقت دیمکدر یقال هو ممأنة لکذا ای مخلقة (المتن) میمك فتحی وتای فوقیه نك
سکونیله جماع ایلك معناسنه در یقال متن المرأة متنا من الباب الاول اذا نکحها ویمین ایلك معناسنه در یقال
متن الرجل اذا حلف واورمق علی قول پك اورمق معناسنه در یقال متنه اذا ضربه اوشدیدا وبرسمته کیتمك
معناسنه در یقال متن فلان اذا ذهب فی الارض وبرنسنه یی سوندروب اوزاتمق معناسنه در یقال متن الشیء اذامده
ومتن طپراغی پك ویوکسکجه ارضه دینورکه صرت تعبیر اولنور متنه دخی دینور یقال نزلوا فی متن من الارض
ومتنة وهی ما صلبت منها وارتفعت متن کتاب ومتن نهار مقوله سی بوندن مأخوذ در ومتن السهم اوقك یلکندن
وسطنه وارنجه قدر برندن عبارتدر ومتن صلب وقوی وطیانقان آدمه دینور یقال رجل متن ای صلب ومتنا
الظهر تثنیه بنیه سیله ایکی طرفلو ارقه کیکلرینی قاپلیان عضولردرکه ارقه نك ایکی بچه سندن عبارتدر صرت
تعبیر اولنور اموز باشلرندن قالچه باشلرینه وارنجه صاغلو صوللو صرتلردن عبارتدر بومعناده مذکر ومؤنث اولور
ومتن کذلك مصدر اولور قوچ قسمنی انه مك معناسنه یقال متن الکبش متنا من الباب الاول اذا شق صفنه واستخرج
بیضه بعروقها وبرآدمك صرتنه اورمق معناسنه در یقال متن فلانا اذا ضرب متنه وبرآدمی برکون تمام کزدروب
یورتمك معناسنه در یقال متن به اذا سار به یومه اجمع (المتانة) سلامه وزننده برنسنه صلب ومحکم اولمق معناسنه در
یقال متن الشیء متانة من الباب الخامس اذا صلب قال فی النهایة ومنه فی اسماء الله تعالی المتین هو القوی الشدید
الذی لا یلحقه فی افعاله مشقة ولا کلفة ولا تعب (الامتان) همزه نك کسریله بودخی برکسه نك صرتنه اورمق
معناسنه در یقال امتن فلانا اذا ضرب متنه (المتون) قعود وزننده اقامت ایلك معناسنه در یقال متن بالمکان متونا
من الباب الاول اذا اقام (التمتین) تفعیل وزننده اسمدر چادر ایپنه دینور جمعی تماتین کلور فی الاصل تمتان کبی
مصدر اولوب کثرت استعماله اسم منزلنده اولمشدر واصلی اوزره مصدر استعمال اولنور چادر قورمق معناسنه
یقال متن الخیمة اذا ضربها بخیوطها ومسابقه ایلدیکی آدمه سن شومقدار ایلروجه دن قوشمغه آهنك ایله بن سکا
بو رادن قوشوب یتشورم دیمك معناسنه در یقال متن لمن سابقه اذا قال له تقدمنی الی موضع کذا ثم الحقك وقاره
چادرلك شقه لری اراقلرینك ارقه سنه قیلدن اورلمش صرتلر تعبیه ایلك معناسنه درکه آغرشق ایلك
تعبیر اولنور تاکه درکلرك اوجلری اورالری خرق ایلمیه یقال متن البیت اذا جعل مابین طرائقه متنا من شعر
لئلا یخرقه اطراف الاعمدة ویایه کریش صارمق معناسنه در یقال متن القوس اذا شده بالعقب وطولومی
رب ایله محکم قلمق معناسنه در یقال متن السقاء اذا شده بالرب (التمتان) تمثال وزننده بودخی چادر ایپنه دینور
(المماتنة) مفاعله وزننده بوربجی اداده تأخیر ایلك معناسنه درکه اول بادده تصلب ایدر یقال ماتنه
حقه اذا ماطله وایراغه سکرتمك یا بنده یارشمق معناسنه درکه اول خصوصده متانت مباحثه سی ایدر یقال ماتنه
اذا باعده فی الغایة (المثانة) ثای مثلثه ایله سحابه وزننده ایچروده بول طوردیغی یره دینورکه فارسیده آبدان
وترکیده قاوق تعبیر اولنور ونسوانك داخل فرجنده ولدکله جك یوله دینور یقال اشتکی مثانته وهی موضع الولد
وموضع الولد بوراده نسخهٔ صحیحه بورسمه در وموضع ولددن مراد رحم دکلدر بلکه طریق رحمدرکه فرج
داخلدن عبارتدر زیرا بعض اصول ساره نك بیانلرینه کوره مثانه ثنه دن مأخوذ درکه قاسبق ایله کوبك
میانه دینور ومثانه موضع مذکورده دراصلی مثنه ایدی تخفیفا نون الفه قلب اولندی وداخل فرجده ایکی

ثقبه وار دراعلاسی مثانه یه منتهی اولور که آندن بول منصب اولور واسفلی رحمه مفضی اولور که آندن دم خروج
ایدر ومثانه یه بول کلیسا اندن کلور وقالدیکه مثانه نك اصلی مثنه اولوب نونی الفه قلب اولنمسی مطرده در نته که
من – کلمه سنك نون ثانیه سی الفه قلبله منا دینور لکن قاموس وصحاح وسائر کتب معتبره ده میم بابنده ثبت اولنمغله
ظاهر الفظی اعتبارینه مبنیدر ❊ شارح دیرکه رجالك مثانه سی معناء مستقیم فوقنده اولوب ونسوانك رحملری
فوقنده اولور ورحم معناء مستقیم فوقنده اولور (المثن) میمك فتحیله برآدمك مثانه سنه اورمق یاطوقنمق
معناسنه در یقال مثنه مثنا من الباب الثانی والاول اذا اصاب مثانته وبرآدمی برماده ایله رنج وزحمته براقق
معناسنه در یقال مثنه بالامر اذا غته به (المثن) فتحتینله برکسه سدکنی طوتمز اولمق معناسنه در یقال مثن
الرجل مثنا من الباب الرابع اذا کان لایستمسك بوله وخاتونك لحم زائدی اوزون اولمق معناسنه در یقال مثنت
المرأة اذا بظرت (الامثن) احمر وزننده سدکنی طوتمز اولان آدمه دینور مثناء مؤنثیدر حمراء وزننده یقال رجل
امثن وامرأة مثناء ای لایستمسك بوله (المثن) کتف وزننده و(الممثون) مثانه علتنه مبتلا آدمه دینور یقال رجل
مثن وممثون ای یشتکی مثانته (المجون) جمیله قعود وزننده برنسنه پك وصلب وغلیظ اولمق معناسنه در یقال
مجن الشیء مجونا من الباب الاول اذا صلب وغلظ ذکری آتی ماجن بوندن مأخوذ در ومجون ومجانه امانه
وزننده ومجن میمك ضمیله برکسه قلت حیادن ناشی قول وفعلنده بی باك ولاابالی اولمق معناسنه درکو یا که پك یوزلو
اولمغله اصلا اوتانوب قایرمز اولور یقال مجن الرجل مجونا ومجانة ومجنا اذا کان لایبالی قولا وفعلا (الماجن) قول
وفعلنده بی باك ولاابالی اولان کسه یه دینور یقال رجل ماجن ای لایبالی قولا وفعلا مفتیء ماجن بو معنادندر
(الممجن) معظم وزننده اوزون اوزادی چکلمش ایراق یوله دینور یقال طریق ممجن ای ممدود (المجان) شداد وزننده
بدلسز وعوضسز اولان نسنه یه دینور که مفت و بادهوا تعبیر اولنور یقال اخذه مجانا ای بلا بدل وکثیر وکافی
و واسع نسنه یه دینور یقال ماء مجان ای کثیر کاف واسع (المماجن) ملازم وزننده شول ناقه یه دینور که اکا چوق بوغورلر
آشوب لکن دول طوتمز اوله (المجن) میمك کسریله قلقانه دینور جنه دن مأخوذ اولمغله جنن ماده سنده ذکر
اولندی (مجانه) میمك فتحی و نونك تشدیدیله افریقیه ده بربلده آدیدر (ماجشون) جیمك ضمی وکسریله وشین
معجمه ایله برمحدث علمیدر که ابوسلمه یوسف بن یعقوب در و بوماه کون فارسی معربیدر که آی چهرلو وآی رنکلو
دیمکدر (الماجشونیة) مدینه ده برموضعدر (المنجنون) میمك فتحیله و(المنجنین) صو دولابنه دینور باغچه لرده کی
دولاب کبی علی قول بیوك بکره یه وچرخه دینور که آنکله صو چکیلور یقال دارت المنجنون والمنجنین ای الدولاب
اوالمحالة یسنی علیها ودهر وزمانه اطلاق اولنور جمعی مناجین کلور زمخشری مقدمة الادبده بونی خرمن
عربه سیله و بعضلر قاکلی دیدکلری عربه ایله بیان ایلدیلر و بوماده دخی منجنیق ماده سی کبی اختلافات اوزره
دائردر واشبو منجنون ومنجنین کلمه لرینك وزنلری وتعریب واصالتلری وسائر حاللری چارپردی مرحومك شافیه
شرحنده مفصلا مشروحدر فلیرا جع (المحن) صحن وزننده اورمق معناسنه در یقال محنه محنا من الباب
الثالث اذا ضربه وصنه مق معناسنه در یقال محنه اذا اختبره ولباسی اسکیدنجه قدر کیمك معناسنه مستعملدر
یقال محن الثوب اذا لبسه حتی اخلقه و برآدمه برنسنه ویرمك معناسنه در یقال محنه شیئا اذا اعطاه وجماع ایلمك
معناسنه در یقال محن جاریته اذا نکحها وقیونك دیبندن چامور وطپراق چیقارمق معناسنه در یقال محن البئر
اذا اخرج ترابها وطینهـا ودری یی یومشتمق معناسنه در علی قول صویمق معناسنه در یقال محن الادیم اذا لینه
اوقشره ومحن یومشق وملایم نسنه یه دینور یقال شیء محن ای لین وبرکون بتمامه یوله کتمك یاخود صباحدن
اخشامه دك برایش اوزره اولمق معناسنه در یقال کان فی محن وهوان یأدب یومه اجمع فی المشی اوغیره (الامتحان)
افتعال وزننده صنه مق آزمودن معناسنه در یقال امتحن فلانا اذا اختبره و برنسنه نك حقیقتنه اطلاع
ایچون دقت وامعان له تامل ایلمك معناسنه در یقال امتحن القول اذا نظر فیه ودبر وقوله تعالی ❊ اولئك الذین
امتحن الله قلوبهم للتقوی ❊ الآیه ای شرحها ووسعها ❊ شارح دیرکه زمخشری اساسده دیدیکه محن الادیم دیرلر
مده حتی وسعه معناسنه یعنی مبشینی چکوب سوندرمکله اجزاسنی توسیع ایلدی معناسنه که بو دخی مجاز در
وآیت مرقومه بوندن مأخوذدر (المحنة) میمك کسریله اسمدر صنامغه دینور آزمایش معناسنه پس بلاء کبی غم
ورنج ومصیبتده مجاز اولور (التمحین) تفعیل وزننده دری یی یومشتمق یاخود صویمق معناسنه در یقال محن
الادیم اذا لینه اوقشره (المحونة) معونه وزننده برنسنه نك نقصان بوله رق محو وزائل اولمسنه دینور محق و بخس
معناسنه در ❊ شارح دیرکه بو محون ماده سندن اولمق اغلبدر (المخن) میمك فتحی وخای معجمه نك سکونیله جماع

ايلمك معناسنه در يقال مخن المرأة مخنا من الباب الاول اذا جامعها وقيودن صوچكمك معناسنه در يقال
مخن البئر اذا نزع الماء من البئر واغلمق معناسنه در يقال مخن الرجل اذا بكى وبرنسنه نك قبوغنى صويمق
معناسنه در يقال مخن العود اذا قشره ومخن طبيعتنده زهو وخفت اولان قصه جه آدمه دينور مؤنثى مخنه در يقال
رجل مخن اذا كان الى القصر وفيه زهو وخفة واوزون آدمه ديمكله ضد اولور يقال رجل مخن اى طويل (المخن
هجف وزننده بودخى اوزون آدمه دينور (الممخن) معظم وزننده شول يوله دينور كه چوق چكنامكله دوزلنوب
سهولت بولمش اوله يقال طريق ممخن اذا وطئ حتى سهل (ماخوان) خانك ضميله مرو قضاسنده برقريه آديدر
فقهادن محمد بن عبد الرزاق الماخوانى اكا منسوبدر (المدون) قعود وزننده مقيم اولمق معناسنه در يقال مدن
بالمكان مدونا من الباب الاول اذا اقام وبو مهجور اولان افعالدندر كه بومعناده صيغه وتصريفى متروكدر
دع وذر كبى مدينه بوندن مأخوذدر وشهره كلمك معناسنه در يقال مدن الرجل اذا اتى المدينة (المدينة) ميمك
فتحى ودالك كسريله شهره دينور جمعى مدائن كلور ومدن كلور ميمك ضمى ودالك سكونيله ومدن كلور ضمتينله
مترجم ديركه مؤلفك يعنى فى اصطمة ارض قولى قيد اتفاقيدر ياخود اكثره محمولدر وزمخشرى بلده يى كوجك
شهره ومدينه يى بيوك شهره تخصيص ايلمشدر ومصباحده مسطور اولديغى اوزره ميمك اصالتنه كوره كه بروجه
مذكور اقامت معناسندن وزنى فعيله در جمعى اولان مدائن لفظنده كه وزنى فعائل در همزه رسم اولنور واطاعت
وملك معناسندن مأخوذدر ديناره كوره وزنى مفعله اولمغله مدائن مفاعل اولور همزه رسم اولنمز زيرا ياى تحتيه
حركه جهتنده اصل اولمغله البته يايه رد اولنور معائش كلمه سى دخى بوقياس اوزره در ومدينه جاريه قسمنه اطلاق
اولنور ❊ شارح ديركه مؤلف بونى دين ماده سنده ذكر ايلدى ومدينه اون التى شهر و بلده اسميدر اشهرى مدينة
الرسول عليه الصلوة والسلام در اكا نسبتده مدنى دينور حنفى كبى ومدينة منصور ومدينة اصفهان كبى سائر مدينه لره
نسبتده مدينى دينور كه بدوى مقابليدر على قول مطلقا شهرلره منسوب اولان اكر انسان اولورسه مدنى وقوش
وسائر حيوان اولورسه مدينى ديرلر وعربلر هو ابن مدينتها ديرلر ابن بجدتها معناسنه كه اول قصه نك بو آدم كركى كبى
دانا وخبيريدر ديمكدر تقول انا ابن مدينتها اى ابن بجدتها (التمدين) تفعيل وزننده شهر بنياد ايلمك معناسنه در
يقال مدن المدائن اذا مصرها (مدين) جعفر وزننده شعيب عليه السلام حضرتلرينك ساكن اولدقلرى
قصبه در كه بحر قلزم جوارنده در ❊ شارح ديركه مدين بن ابراهيم عليه السلام اسميله مسمادر (المدائن) ميمك
فتحيله مدينه كسراى بجمعدر كه بغداد قربنده در نوشروان بناسيدر بيوك اولديغندن جمع صيغه سيله
تسميه اولنمشدر حالا خرابه در ايوان كسرى آنده ايدى (المدان) سحاب وزننده برصنم اسميدر (المدين) اميرو زننده
ارسلانه دينور (الميدان) ميدماده سنده ذكر اولندى (التمدين) تدحرج وزننده متنعم اولمق معناسنه در يقال تمدن
الرجل اذا تنعم (المرانة) امانه وزننده و(المرونة) و(المرون) ميمك ضميله برنسنه پكلكده يومشق اولمق معناسنه دركه
پك نسنه يومشغرق اولمق تعبير اولنور قارغينك وبندك التوننك وبرون اوجنك وملايم درينك ويوزك يومشقلغى
كبى يقال مرن الشيء مرانة ومرونة ومرونا من الباب الاول اذا لان فى صلابة ويوزپك اولمق معناسنه مستعملدركه
اوتانمز وعارلنمز اولمقدن كنايه در يقال مرن وجهه على هذا الامر اذا صلب ومرون ومرانه برنسنه يه ادمان
ايلمك معناسنه در يقال مرن على الشيء مرونا ومرانة اذا تعوده (التمرين) تفعيل وزننده پك نسنه يى يومشتق
معناسنه در يقال مرنه اذا لينه ويره اورمق معناسنه در يقال مرن به الارض اذا ضرب بها وبرآدمى برنسنه يه
ادمان ايتدرمك معناسنه در يقال مرن فلانا عليه اذا درّبه (المارن) يومشغرق اولان پك مزراغه دينور يقال
رمح مارن اى صلب لين وبرونه على قول برونك اوجنه ياخود يومشغنه دينور كه قصبه دن فضله اولان يريدر يقال
قطع مارنه اى انفه اوطرفه اومالان منه ويومشق مزراغه ده دينور بو اولكيدن بشقه در (الممرن) معظم وزننده
پك يوزلو آدمه دينور كه اوتانمز وعارلنمزدن كنايه در فارسيده شوخ دينور يقال انه لممرن الوجه اى صلبه (المرن) قرن
وزننده دوه نك اياقلرى طاشر قغله طبانه يقين يرلرينى ياغلمق معناسنه در يقال مرن بعيره مرنا اذا دهن اسفل قوائمه
من حفائه وبرآدمى يره اورمق معناسنه در يقال مرن به الارض اذا ضرب بها ومرن برچشيد ثياب آديدر بوراده
نبات نسخه سى غلطدر ويومشدلمش مبشنه وبجتيانه دينور وكور كه دينور فراء معناسنه وجانب معناسنه در
يقال هو فى مرن منه اى جانب وكسوه معناسنه در يقال جاء وما عليه مرن اى كسوة وويركوبه دينور عطاء
معناسنه ودشمندن قاچق معناسنه در يقال مرن فلان عن عدوه مرنا اذا فر منه (المران) زنار وزننده يومشغرق
اولان پك ومتين مزراقلره دينور كه خيزران كبى اكيلوب بوكيلور مفردى مرانه در يقال تطاعنوا بالمران اى الرماح

الصلبة اللدنة ومرّان برشجر آديدر تركيده يسان قزلجق اغاجی وجفت اغاجی دیدکلریدر وعمیر بن ذی مرّان
صحابه در وذهل بن مرّان بنی جعفی قبیله سندندر (المرن) کتف وزننده عادت وآیین معناسنه در یقال مازال
ذلك مرنه ای عادته وغریو وفریاد وغوغا وقتاله دینور یقال ماهذا المرن ای الصخب والقتال (المرن) فتحتینله
باغچه بکجیلرینك اغاج باشنده داللر ارالغنده یاپدقلری تخته دینورکه اوزرنده نوم وآرام ایدرلر (مرانه) سحابه وزننده
بر موضعدر وبر ناقه اسمیدر (التمرّن) تفعل وزننده فضیلت وظرافت تصلمق معناسنه در یقال تمرّن فلان
اذا تفضل وتظرّف وبر نسنه یه همیشه ادمان ایدر اولمق معناسنه در یقال مرّنه فتمرّن ای درّبه فتدرّب
امران الذراع) همزه نك فتحیله قولده اولان سکیرلره دینور (ابومرینا) چلیپا وزننده بر بالغه اطلاق اولنور
بولسا نمزده مورینه دیدکلری بالق اوله جقدر (بنومرینا) اهل حیره دن بر جماعتدر (الممارنة) مفاعله وزننده
و(المران) قتال وزننده ناقه ابتدا کبه کورینوب بعده بوش چیقمق علی قول بوغورلر هرچند کندیسنه چوق
آشوب لکن اصلا کبه قالمامق یاخود تکرار اشمدیجه کبه قالمز اولمق معناسنه در یقال مارنت الناقة ممارنة
ومرانا اذا ظهر لهم انها لاقح ولم تکن اوالتی یکثر ضرابها ثم لاتلقح اوالتی لاتلقح حتی یکرّ علیها الفحل (الممارن) ذکر
اولنان ناقه یه دینور (مرّان) شدّاد وزننده مکه قربنده بر قریه در (مرّین) میمك ضمی وراء مشدده نك کسریله
مصرده بر قریه در (مرّین) زبیر وزننده مرو قضاسنده بر قریه در (التمارن) تفاعل وزننده ناقه نك سودی
صوغشمق معناسنه در یقال تمارنت الناقة اذا انقطع لبنها (المزن) میمك فتحی وزای معجمه نك سکونیله و(المزون)
قعود وزننده بر طرفه باقیه رق همان برسمته طوغری اوق کبی سرعتله آلوب یورویوب یورمك معناسنه در یقال مزن
الرجل مزنا ومزونا من الباب الاول اذا مضی مسرعا لوجهه وذهب وبر آدمك چهره سی روشن اولمق معناسنه در
یقال مزن الرجل اذا اضاء وجهه وطولدرمق معناسنه در یقال مزن القربة اذاملأها وبر آدمی مدح وستایش
ایلمك معناسنه در یقال مزن فلانا اذا مدحه وبر آدمی آخره تفضیل وترجیح ایلمك یاخود سلطان وامیر حضورنده
غائبده اولان بر آدمی مدح وثنا ایلمك معناسنه در یقال مزن فلانا اذا فضله اوقرّظه من ورائه عند ذی سلطان
ودشمندن قاچمق معناسنه در یقال هذا یوم مزن ای یوم فرار من العدوّ (التمزّن) تفعل وزننده بودخی بر طرفه نظر
وعدول ایلمیه رك همان سرعتله طوغریجه کیتمك معناسنه در یقال تمزّن الرجل اذا مضی مسرعا لوجهه وذهب
وبر نسنه یه ادمان ومداومت ایلمك معناسنه در یقال تمزّن علیه بمعنی تمرّن وسخاوت صاتمق معناسنه در یقال
تمزّن فلان اذا تسخی وفضل وظرافت تصلمق معناسنه در یقال تمزّن فلان اذا تفضل وتظرّف وحوزه
قدرتندن زیاده ایله لاف وکذاف ایلمك معناسنه در یقال تمزّن الرجل اذا اظهر اکثر مما عنده (التمزین) تفعیل
وزننده طولدرمق معناسنه در یقال مزّن القربة اذاملأها وبر آدمی آخره تفضیل وترجیح ایلمك معناسنه در یقال
مزّنه اذا فضله ومدح وستایش ایلمك معناسنه در یقال مزّنه اذا مدحه (المزن) میمك ضمیله بلوده دینور علی قول
آق بلوده یاخود یغمورلی بلوده دینور آندن بر قطعه یه مزنه دینور یقال فی السماء مزن ای سحاب اوابیضه اوذوالماء
ومزن برخاتون آدیدر وسمرقند قضاسنده بر قریه آدیدر وکاهجه مزنه دخی دیرلر ودیلم مملکتنده بر بلده آدیدر (المزن)
فتحتینله عادت وآیین معناسنه در یقال کان مزنه کذا ای عادته وطریقه واسلوب معناسنه در وحال معناسنه در یقال مزنه کذا
ای حاله وبو مهمله ایله مرن کلمه سندن مصحف دکلدر (المازن) صاحب وزننده قرنجه یمرطه سنه دینور وبر قبیله نك
پدری اسمیدر وبرصوآدیدر (المزنة) غرفه وزننده بلود پاره سنه دینور که ذکر اولندی بوجهتله بلود ارالغندن
چیقوب کورینان هلاله ابن مزنه اطلاق اولنور ومزنه یغموره دینور (مزون) صبور وزننده ارض عمان اسمیدر
مزینه) جهینه وزننده بر قبیله در نسبتنده مزنی دینور میمك ضمی وزاینك فتحیله (المسن) میمك فتحی وسینك سکونیله
قامچی ایله اورمق معناسنه در علی قول شین معجمه ایله در (المسن) فتحتینله لاابالیانه اولمق معناسنه در یقال مسن
الرجل مسنا من الباب الرابع اذا مجن (المبسون) جیحون وزننده سروسهی کبی قدّی موزون وچهره سی دلبر
خوشلقا اوغلانه دینور و(مبسون) و(ماسن) صاحب وزننده اسامیٔ ناسدندر (المبسوسن) میمك فتحیله بر نسنه درکه
نسوان صاچلرینی غسل ایده جکلری شبئك ایچنه قاتوب قارشدررلر* شارح دیرکه فی الاصیل فارسیٔ اوله رق می ایله
سوسن لفظندن مرکبدر که سوسن شرابی اوله جقدر کل صویی کبی یاشلرینی یایقدقلری نسنه یه قارشدررلر خوشبو
اولدیغیچون (مسبنان) میمك فتحیله قهستان قضاسنده بر قریه در (مسکدانه) میمك کسریله وشین معجمه ایله لفظ
فارسیدر مسك قابی ومسك قتوسی دیمکدر محدثیندن حافظ عبدالله بن عمر بن ابان پك خوشبوی وخوشخوی اولمغله
آنکله ملقب اولدی (المشن) میمك فتحی وشین معجمه نك سکونیله قامچی ایله اورمق مسن معناسنه در یقال مشنه مشنا

من الباب الثانی بمعنی مسنه ای ضربه بالسوط وطرملامق معناسنه در یقال مشن وجهه اذاخدشه وجماع ایلك
معناسنه در یقال مشن المرأة اذاجامعها وخشونتلو نسنه ایله ال سیلك معناسنه در یقال مشن یده اذامسحها بخشن
وقلجله چالوب ایچرو یه ایشلمیوب همان دریی صیرمق معناسنه در یقال مشن فلانا بالسیف اذاضربه به ضربا
قد قشر جلده وجزؤی نسنه الوبرمك معناسنه در که دریی صیرمق معناسندن مأخوذدر کاسیذکر ومه ده اولان
سودی هپ صاغمق معناسنه در یقال مشن الناقة اذاحلب مافی ضرعها (الامتشان) افتعال وزننده برنسنه دن برپاره
کسوب ایروب آلمق معناسنه در یقال امتشنه اذا اقتطعه وقاپمق معناسنه در یقال امتشنه اذا اختلسه وقلج صیرمق
معناسنه در یقال امتشن السیف اذا استله ومه ده اولان سودی هپ صاغمق معناسنه در یقال امتشن الناقة اذاحلب
مافی ضرعها ودسترس اولدیغی نسندیی اخذ ایلك معناسنه در تقول امتشن منه ما مشن لك ای خذ ما وجدت
کما ذکر (المشنة) تمره وزننده کبکیش اولوب دریلکی اولمیان یاره یه دینور برنسنه یه سورنمکله یاخود قلج صیرمقله
پیدا اولان بیوجك صیرق اوله جقدر یقال اصابته مشنة ای جرح له سعة ولاغورله (التمشین) تفعیل وزننده ناقه
سودنی زوراکی ویرمك معناسنه در یقال مشنت الناقة اذادرت کارهة (الموشان) و(المشان) میلرك ضمیله
و(المشان) کتاب وزننده برجنس خرمادرکه جمله سنك اطیبیدر قال الشارح ومنه المثل بعلة الورشان تأکل رطب
المشان (مشان) سحاب وزننده بصره قضاسنده برقریه در (مشان) کتاب وزننده برطاغك آدیدر ومشان خبیث
وخونخوار قورده دینور وسلیطه و بدزبان عورته دینور یقال امرأة مشان ای سلیطة (المعن) میمك فتحی وعینك
سکونیله اوزون نسنه یه دینور یقال شیٔ معن ای طویل وقصه نسنه یه دینور یقال شیٔ معن ای قصیر وآزجه
نسنه یه دینور وقلیل معناسنه وچوق نسنه یه دینور یقال شیٔ معن ای کثیر وناچیز نسنه یه دینور یقال اعطاه
معنا ای هینا یسیرا وحق اقرار ایلك معناسنه در یقال معن فلان بحقه معنا من الباب الاول اذا اقر وذل وحقارت
معناسنه در یقال ماهذا المعن ای الذل ٭ شارحك بیانه کوره بوراده والاقرار بالذل نسخه سی غلطدر وانکار
وجحود معناسنه در یقال معن بحقه اذا جحده وکفران نعم معناسنه در یقال هو یمعن للنعم ای یکفر ومعن سخیانه
دینور وبریوزنده ظاهر وآشکاره جریان ایدن صویه دینور یقال ماء معن ای ظاهر ومعن بن زائدة کرماء عربدندر
جود وسخا ایله ضرب مثلدر حاتم کبی ومعن مطلقا کندوسیله انتفاع اولنان نسنه یه دینور ومصدر اولور آت پك
ایراق سکرتمك معناسنه یقال معن الفرس معنا من الباب الثالث اذا تباعد یعنی عادیا وصویی آقتمق معناسنه در
یقال معن الماء اذا اساله ونبات کرکی کبی صویه قانوب تاب وطراوتله بتشمك معناسنه در یقال معن النبت اذاروی
وبلغ (الماعون) عطیه واحسانه دینور یقال هو یمنع الماعون ای المعروف ویغموره دینور وصویه دینور ومطلقا
کندوسیله انتفاع اولنه جق شیئه دینور یاخود قومشو دن واجبابدن عاریت آلنمق شانندن اولان شیئه دینور
خردوات خانه کبی که بالته وکسر وتنجره وقوغه وچناق وسفره مقوله سی نسنه لردن عبارتدر یقال هو یعین
فی ماعونه وهو کل ما انتفع به اوکل ما یستعار من فاس وقدوم ونحوه وماعون طاعت وانقیاد معناسنه در یقال
یمنع ماعونه ای انقیاده وطاعته وزکاته دینور یقال اعطی ماعونه ای زکوته وطالبدن منع اولنان یعنی نفاستی
سببیله برکسه یه ویرلمز اولان نسنه یه دینور یقال هوماعون ای یمنع عن الطالب وطالبدن منع اولنمیان یعنی
مبتذل اولمغله کسه دن دریغ اولنمز اولان شیئه دیمکله ضد اولور یقال هوماعون ای لایمنع عن الطالب وماعون
حیوانك عهده اقتدارنده اولان یوروییشه اطلاق اولنور یقال ضرب الناقة حتی اعطت ماعونها ای بذلت سیرها
(الامعان) همزه نك کسریله پك ایراق سکرتمك معناسنه در یقال امعن الفرس اذا تباعد وبرخصوصده حدی متجاوز
اولمق اوزره مبالغه واجتهاد ایلك معناسنه در یقال امعن فی الامر اذا ابعد امعان نظر بوندندر وکلر یوه سنك
الك اوته سنه وارمق معناسنه درکه بولنمیوب ناپدید اولور یقال امعن الضب فی جحره اذاغاب فی اقصاه وبرآدمك
مالی چوغالمق معناسنه در یقال امعن الرجل اذا کثرماله ومالی آزالمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال امعن الرجل
اذا قل ماله وبرآدمك حقنی آلوب کتمك معناسنه در یقال امعن بحقه ای ذهب به وبرآدمك حقنی اقرار ایلك
معناسنه اولمغله ضد اولور یقال امعن بحقه اذا اقربه وصو آقمق معناسنه در یقال امعن الماء اذا جری (معین)
امیر وزننده یمنده بربلده در ویحیی نام امام وحافظك پدری اسمیدر (الممعون) شول حرث غایه دینورکه آنده آب
روان اوله یقال کلاء ممعون اذا جری فیه الماء (المعان) مکان وزننده یورده وقوناق یرینه دینور یقال نزلوا فی معانهم
لطیف ای مباءة ومنزل ومعان حاج شام طریقنده برموضع آدیدر حالا برقریه در نته که عون ماده سنده دخی
ذکر اولندی (معان) غراب وزننده برجل آدیدر (المعنان) میمك ضمیله دره لرده اولان صو آقندیلرینه دینور

المكن) ميمك فتحى وكافك سكونيله و(المكن) كتف وزننده كلر وچكر كه مقوله سى جانورلرك يمرطه لرينه دينور ومكن كافك سكونيله ذكر اولنان جانوريمرطلمق معناسنه در يقال مكنت الضبة اوالجرادة مكنا من الباب الرابع اذا باضت (المكون) صبور وزننده يمرطليان كلر وچكر كه مقوله سنه دينور (الامكان) همزه نك كسريله بودخى كلر وچكر كه مقوله سى يمرطلمق معناسنه در يقال امكنت الضبة اذا باضت فهى ممكن و برآدمى برنسنه يه قادر قلمق معناسنه در تقول امكنته من الشئ اى اقدرته ✲ شارح ديركه امكان بركسه يه برنسنه مقدور اولمق معناسنه ده استعمال اولنور كه ممكن اولمق تعبير اولنور ومنه يقال فلان لايمكنه النهوض اى لايقدر عليه (الممكن) محسن وزننده يمرطه لو كلر مقوله سنه دينور وشول وادى يه دينور كه آنده مكنان ديديكى اوت بتر اوله (المكنات) ميمك فتحى وكافك كسرى وضميله مكنه ومكنه لفظلرندن جمعدر كه كلر وچكر كه مقوله سنك يمرطه سنه دينور قوش يمرطه سنده ده اطلاق اولنور ومنه الحديث ✲ اقروا الطير على مكناتها ✲ بكسر الكاف وضمها اى بيضها (المكانة) امانه وزننده و(المكينة) سفينه وزننده وقارورزانه معناسنه دركه خفيف اولميوب تمكن او اولمقدن عبارتدر تقول امش على مكانتك ومكينتك اى على التؤدة والهينة ومكانه برآدم سلطان و والى عندنده رتبه وحيثيت صاحبى اولمق معناسنه در واول رتبه وحيثيته دخى دينور يقال مكن فلان عندالسلطان مكانة من الباب الخامس اذا صار ذامنزلة ويقال له عندالسلطان مكانة اى منزلة (المكين) امير وزننده پادشاه و والى ياننده رتبه ومنزلت صاحبى آدمه دينور جمعى مكناء كلور قرناء وزننده ✲ مؤلف بونلرى كون ماده سنده دخى ذكر ايلمشدر اختلافه بناء (التمكن) تفعل وزننده برآدم سلطان ياننده رتبه وپايه صاحبى اولمق معناسنه در يقال تمكن الرجل اذا صار مكينا عند السلطان و برنسنه يه مقتدر اولمق معناسنه در تقول امكنته من الشئ فتمكن اى اقدرته فاقتدر مصباحك بياننه كوره بوندن اسم مكنه در غرفه وزننده وقالديكه وجوب وامتناع مقابلى اولان امكان بو معنادندر مكانه دن دخى اولمق قابلدر (الاسم المتمكن) اسم فاعل بنيه سيله نحويون عندنده حركات ثلاثى يعنى رفع ونصب وجر حركه لرينى قبول ايدن اسمه اطلاق اولنور زيد كبى يقال جاءنى زيد ورايت زيدا ومررت بزيد اشبو اسم معربه متمكن اطلاقى اسميده تمكننه مبنيدر (المكان) ميمك فتحيله جاى وموضع معناسنه در جمعى امكنه واماكن كلور كه جمع الجمعى اوله جقدر مؤلف بونيدخى كون ماده سنده ذكر ايلدى (المكنان) ميمك فتحيله برنوع نبات آديدر مواشى مرعاسندندر (ابو مكين) امير وزننده تابعيندن نوح بن ربيعه نك كنيه سيدر (التمكين) برآدمى برشيئه مقتدر قلمق معناسنه در (الاستمكان) برنسنه يه اقتدار پيدا ايلمك معناسنه در تقول مكنته من الشئ فاستمكن اى اقدرته فاقتدر (المن) ميمك فتحى ونونك تشديديله و(المنينى) خليفى وزننده نعمت ويرمك معناسنه در يقال من عليه منا ومنينى من الباب الاول اذا انعم و برآدمه ايولك ايلمك معناسنه در يقال من عليه اى اصطنع عنده صنيعة ومن ومنه ميمك كسريله برآدمه ايتديكى ايولكى ولطف واحسانى تعديد ايله باشنه قاقق معناسنه دركه تحميل منت وامتنان ايلمك تعبير اولنور يقال من عليه منا ومنة اذا امتن شارح ديركه منه لفظى بو معنادن اسم دخى اولور احسانى باشه قاقغه دينور ونعمت واحسانه ده اطلاق اولنور ومن كسمك معناسنه در يقال من الشئ اذا قطعه وطوارى يوروب يتاب ايلمك معناسنه در يقال من الناقة اذا حسرها و يول يوريمسى آدمى پك اتعاب ايلمكله قوتى كيدروب ضعيف و بيمجال قلمق معناسنه در يقال من السير فلانا اذا اضعفه واعياه وذهب بمنته اى بقوته و برنسنه يى اكسلتمك معناسنه در يقال من الشئ اذا نقصه ومن مطلقا هوادن نازل اولان شول طل ورطوبته دينور كه طاشلر واغاجلر اوزره نازل اولوب بال قوامنده منعقد وشيرين وصمغ هيئتنده خشكين اولور شيرخشت وترنجبين كبى وبو بابده معروف اولان شجر بلوط اوزره نازل اولاندر معتدل ورطوبتدن عارض اولان سعاله وصدره وآق جكره نافعدر معلوم اوله كه من ديدكلرى رطوبت تركيده قدرت حلواسى ديدكلريدر كه برقاچ نوع اولور بريسى ترنجبين دركه بياض اولور وبونك شهدانه اولانئه من افرنجى دينور كه اطباء استعمال ايدرلر و بعضا فرنكلر تربيه ايله بياض پنير شكرى طرزنده ايدرلر آنكيچون من افرنجى ديرلر و بعضا طبله كارلر قدرت حلواسى ديو يشله مائل اولانى صنارلر طشره ولايتلرده اكا كزپى تعبير ايدرلر وبال صره تعبير اولنان نوعنه فارسيده شيرخشك ومعربنده شيرخشت ديرلر انتهى ومن شول آدمه دينور كه آنى بركسه ادعا ايليه ✲ شارح ديركه بو نسخه لر غلطدر صواب اولان والممن الذى لم يدعه اب اولمقدر تته كه محكمده بو رسمه مرسومدر وممن ميم اولانك ضمى وثانيه نك كسريله در پس صوپى ونسبى معلوم اولميان آرالق دولى ياخود لقطه مقوله سى شخص اولور كه بركسه بونم ولدمدر ديو ادعا ايلمز و بو قطع معناسندندر ومن بردرلو كيل ياخود ميزان على قول ايكى رطل مقداره دينور كه لسانمزده بطمان تعبير اولنور تته كه منا دخى دينور رقفا وزننده جمعى

امنان كلور ومنالفظنك جمعى امـناء كلور احشـاء وزنـنده و بو معتلدر (الامتنان) افتعـال وزننده برآدم
بركسه يه ايتديكى احسانى ذكر وتعداد ايله باشنه قاقق معناسنه در يقال امتنّ عليه اذا عدّ له ما فعله من الصنايع
و برآدمك عندنده بغايت فاخر ونفيس اولان نسـنه سنه نائل اولمق معـناسنه در تقول امتننته اذا بلغت ممنونه
(الامنان) همزه نك كسريله بو دخى ضعيف و بيحال قلمق معناسنه در يقـال امنه اى اضعفه وذهب بمنّته اى قوّته
(التمنن) تفعل وزننده امنان معناسنه در يقال تمنّنه السير اذا اضعفه وذهب بقوّته (المنة) ميمك ضميله زور وقوّته
دينور يقـال لبس لقلبه منّة اى قوّة (منه) ميمك فتحيله اسمـاء نسواندندر (المنون) صبور وزننده دهر وزمانه
اطلاق اولنور قطع معناسندندر يقال دار عليهم المنون اى الـدهر (ريب المنون) حوادث دهردن عبـارتدر
واولومه اطلاق اولنور يقال منه المنون اى الموت و برآدمه نسنه و يردكده ياخود برايولك ايلدكده امتنان ايدن كسه يه
دينور منونه دخى دينور يقال رجل منون ومنونة اى الكثير الامتنان ومنون شول خاتونه دينوركه مال وغناسى ايچون
تزوّج اولنمغله هر بار قوجه سنه امتنا ندن خالى اولمز كما سيذكر ومنونه اور يجكـه دينور (المنانة) شدّاده وزننده
بو دخى مالى ايچون تزوّج اولنمش خاتونه دينوركه دائما زوجنه امتنان اوزره اولور يقال امرأة منون ومنانة اذا كانت
تزوّجت لمالها فهى تمنّ على زوجها قال الشارح ومنه الحديث * لاتتزوجنّ حنانة ولامنـانة * (المنين) امير
وزننده توزه دينور غبار معناسنه وضعيف اپيه دينور وضعيف وناتوان آدمه دينور يقال رجل منين اى ضعيف
وقوىّ وزورمند آدمه دينمكله ضد اولور يقـال رجل منين اى قوىّ ومنين شام ديارنده جبل سنير اعمالندن
بر قريه آديدر بوراده سنين نسخه لرى غلطدر * مترجم ديركه شارح تاريخ عتبى اولان منينى اكا منسوبدر (الممنون
بودخى ضعيف آدمه وقوى آدمه دينور و برآدمك عندنده نهايت درجه ده فاخر ومعتبر اولان شيئه دينور ومحسوب
وموزون نسنه يه دينور ومقطوع معناسنه در ومنه قوله تعالى * فلهم اجر غير ممنون * اى غير محسوب ولامقطوع
(المنّة) عنبه وزننده اور مجكه دينور وديشى كرپى يه دينور (المماننة) تشديد نونله مفاعله وزننده بركسه نك ايشنى
بتورمكده تردّد ايلمك معناسنه در تقول ماننتـه اى تردّدت فى قضاء حاجته (الممنآن) ميم اولانك ضمى وثانيه نك
كسريله ليل ونهاره اطلاق اولنور (منين) زبير وزننده و(منآن) شـدّاد وزننده اساميدندر وابوعبدالله بن منّى كه
ميمك فتحى ونون مشدده نك كسريله در لغويدر (منبنان) زليخا وزننده بر رجلك لقبيدر (المنآن) ميمك فتحى ونونك
تشديديله عبادنه ابتداى امردن اعطا وانعام ايدن معطىء حقيق جلّ شانه حضرتلرينك اسماء حسناسندندر (من
ميمك فتحى ونونك سكونى اوزره بناسيله اسمدر الذى معناسنه در والفـاظ عمومدن اولمغله بعاد وطولده متناهى كلام
كثيردن مغنيدر زيرا من يقم اقم معه ديديكك حينده مقصودك افاده اولنمغـله جميع ناسـك ذكرندن كافى ووافى
اولدى اكر بويله ديمسك ان يقم زيدا او عمروا او بكرا و خالد الى غير ذلك عبـارتيله هركسى تعداد ايده رك عاجز
ودمبسته قاله جـغك دركار وافادهء غرضه طريق بولمق متعذّر اولورايدى زيرا تسلسـل كبى الى غير النهـايه
چكلمكله جزاء تكلمه وقت بولنمز ومن كلمه سى استفهام محض ايچون اولور وحكايه صورتنده تثنيه وجمعلنوب حنسـان
ومنون دينور وذوى العقوله مخصوص اولمغله من عندك ديديكك حينده من الناس قولندن مستغنى اولنور وشرطيه
اولور نحو قوله تعالى * من يعمل سوء يجز به * الآيه وموصوله اولور نته كه ذكر اولندى ونكرهء موصوفه اولور كقول
بشير الانصارى * فكفى بنا فضلا على من غيرنا * حب النبىّ محمد ايّانا * ونكرهء تامّه اولور نحو مررت بمن محسن
اى بانسان محسن (من) ميمك كسريله حرف جردر غالبا اماكنده ابتداء غايت ايچون اولور وسائر معنالرى اكثرا جعدر
نحو قوله تعالى * انه من سليمان * الآية بونده مكان منزله تنزيل اولندى ونحو قوله تعالى * من المسجد الحرام * اى
ابتداء اسرائه من المسجد الحرام وفى الحديث * فطرنا من الجمعة الى الجمعة * بونده زمانده ابتداء غايت ايچوندر وتبعيض
ايچون اولور كقوله تعالى * منهم من يكلم الله * وبيان جنس ايچون اولور و بونده اكثرى ما ومهما كلمه لرندن صكره واقع
اولور زيرا بونلر ابهام خصوصنده مفرط وموغل در كقوله تعالى * ما يفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها * وقوله تعالى
مهما تأتنا به من آية * وتعليل ايچون اولور كقوله تعالى * مما خطاياهم اغرقوا * و بدل وعوض ايچون اولور كقوله تعالى
ارضيتم بالحيوة الدنيا من الاخره * وكما فى القنوت لاينفع ذا الجدّ منك الجدّ اى لاينفع ذا الحظّ حظه من الدنيا بدلك اى بدل
طاعتك او بدل حظك وغايت معناسنه اولور نحو قولك رأيته من ذلك الموضع زيرا بونده موضع مذكورى رؤيته غايت
يعنى ابتداء وانتهاء رؤيته محل قلندى وتنصيص على العموم معـناسنه اولور كه زائده اولور نحو ماجاءنى من رجـل
وتوكيد عموم ايچون اولور بونده دخى زائده در نحو ماجاءنى من احد وفصل معناسنه اولور بو صورتده ايكى متضادّك
بيكـنجيسنه داخل اولور كقوله تعالى * والله يعلم المفسد من المصلح * وباء جارّه يه مرادف اولور كقوله تعالى * ينظرون

اليك من طرف خفى * اى بطرف خفى وعن كلمه سنه مرادف اولور كقوله تعالى * فويل للقاسية قلوبهم من ذكر الله
اى عن ذكره وفى كلمه سنه مرادف اولور كقوله تعالى * ارونى ماذا خلقوا من الارض * اى فى الارض وكقوله تعالى
اذا نودى للصلوة من يوم الجمعة * وعند كلمه سنه مرادف اولور كقوله تعالى * لن تغنى عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله
شيئا * اى عند الله وعلى كلمه سنه مرادف اولور كقوله تعالى * ونصرناه من القوم * اى على القوم * مترجم حقير ديركه
مؤلف بو راده اون درت معنا ذكر ايلدى كتب نحويه ده زياده مذكوردر ازجمله ربما معناسنه اولور وصله اولور
ولام زائده معناسنه ومذ معناسنه وباء قسم معناسنه اولور (التمون) تفعل وزننده بركسه اهل وعيالنه چوق نفقه
ومؤنت كورمك معنـاسنه در يقال تمون الرجل اذا اكثر النفقة على عياله (المون) عون وزننده برآدمك مؤنتنى
رؤيت واداره ايلمك معناسنه در يقـال مانه يمونه مونا اذا قام بكفايته و بونده مهموز دخى لغتدر نته كه ذكر اولندى
(الممون) مقول وزننده مؤنتى كورلمش آدمه دينور (المهنة) ميمك كسرى وفتحى وهانك سكونيله و(المهنة) فتحاتله
و(المهنة) كلمه وزننده عمل وصنعت وخدمتده اوزلغه وچيره دستلكه دينور يقال هو حسن المهنة والمهنة والمهنة
اى الحذق بالخدمة والعمل (المهن) رهن وزننده و(المهنة) ميمك فتحى وكسريله برآدمه خدمت ايلمك معناسنه در
يقال مهنه مهنا ومهنة من الباب الثـالث اذا خدمه و برآدمى ياحيوانى اوروب دوكمكله رنجيـده ودردناك ايلمك
معنـاسنه در يقال مهنه اذا ضربه وجهده وناقه يى صودن عودتده صـاغمق معنـاسنه در يقـال مهن الابل
اذا حلبهـا عند الصدر ولباسى يربوزنده چكوب سوريمك معناسنه در يقال مهن الثوب اذا جذبه اى جره وجماع
ايلمك معنـاسنه در يقال مهن المرأة اذا جامعها (الامتهان) افتعـال وزننده بركسه يى يا برنسنه يى خدمته وايشه
قوللنوب مبتذل ايلمك معناسنه در و بومعناده لازم اولور يقال امتهنه اى استعمله للمهنة فامتهن هو (المهين) امير
وزننده خوار وحقير معنـاسنه در يقـال رجل مهين اى حقـير وضعيف وزبون معناسنه در يقال هو مهين اى
ضعيف وآز نسنه يه دينور يقال اعطاه شـيئا مهينا اى قليـلا ودادى آز تمش سوده دينور و رأى وفكر وتدبير
وتمييزى آز جه سبكمغز آدمه دينور يقال رجل مهين اى قليل الرأى والتمييز ودولى طوتمز اولان اركك حيوانه
دينور وجمعى مهناء كلور امراء وزننده (المهانة) سلامه وزننده معانىء مذكوره دن مصدردر يقال مهن مهانة
من البـاب الخامس اذا كان مهينا (الماهن) صاحب وزننده كوله يه اطلاق اولنور عبد معناسنه وخدمتكاره دينور
يقال هو ماهنه اى عبده اوخادمه (ميهنه) ميمك كسريله خابران ايالتنده برقصبه آديدر (المين) زين وزننده يلان
سويلمك معناسنه در يقال مان الرجل يمين مينا اذا كذب واكين اكمك ايچون تارلايى نطس ايلمك معنـاسنه در يقال
مان الارض اذا شقها للزراعة (المائن) و(الميون) صبور وزننده و(الميان) شداد وزننده يلانجى يه دينور كذاب
معناسنه (الميناء) ميمك كسريله صرچه قسمنك جوهرينه دينور جوهر الزجاج معناسنه * مترجم ديركه مينا مينـا
وزننده فارسيده شيـشه يه وصرچه يه ولسـانمزده مينه تعبير ايلديكمز لاجوردى صرچـه يه دينمكله ظـاهرا
فارسيدن معرب ظن اولنور (مينى) ميمك كسرى وقصر ايله برموضع آديدر واسـكله يه دينور مرسى معنـاسنه
(ميانه) كلمه وزننده اذربيجـان الـكاسنده بربلده در نسبتنده ميانجى دينوركه ميانج ميانه معربيدر (المائن) حال
وزننده صبان تيمورينه دينور رسـنه معـناسنه (ميثان) ميمك كسريله هرات قضـاسنده برقريه آديدر (المتاين)
اسم فاعل بنيه سيله يلانجى آدمه دينور بو ملابســه ايله دوستلغى صدق وصميمى اوزره اوليوب مغشوش اولان
كسه يه متاين الود اطلاق اولنور يقال رجل متاين الود اى مغشوش نجز بحمده تعالى * فصـــــل النون
(المنتن) معظم وزننده بعض دانه لرى اكل اولنمش اولان اوزوم سالقمنه دينور يقال عنقود منتن اى اكل بعض
ما عليه من العنب (النتن) نونك فتحى وتانك سكونيله بدقوقويه دينور يقال به نتن اى ضد فوح ونتن ونتانه سلامه
وزننده مصدرلر در برنسنه بدقوقمق معنـاسنه درجيفه كبى يقـال نتن الشئ ونتن نتنا ونتانة من الباب الخـامس
والثانى ضد فاح (الانتـان) همزه نك كسريله بو دخى بدقوقمق معنـاسنه در يقـال انتن الشئ بمعنى نتن (المنتن)
محسن وزننده و(المنتن) ميمك وتانك كسريله كه ميمك ضمه سى تانك كسره سنه تابع اولمشدر و(المنتن) ميمك وتانك
ضمه سيله كه تاء ميمه تابع اولمشدر و(المنتين) قنـديل وزننده متعفن و بدبويى نسنه يه دينور (الينتون) يعفور
وزننده بربد رائحة نباته دينور تركيـده درياس ديدكلرى صمغـك شجريدر (التنتين) تفعيل وزننـده برنسنه يى
قوقودوب بد رائحه قلمق معناسنه در يقال نتنه اذا جعـله منتنا (المناتين) ميمك فتحيله منتن لفظندن جمعـدر
بد رائحه لو نسنه لره دينور ومنه يقال قوم مناتين (انتان) همزه مفتوحـه ايله طائف قربنده برموضعدر آنده
هوازن وثقيف قبيله لرى بيننده بروقعه اولمشـدر (نحن) نونك فتحى وحاء مهمـله نك سكونى ونون اخيره نك

ضم اوزره بناسیله ضمیر متکلم مع الغیردر بزدیمکدر آنکله نفسلرندن مخبر اولان تثنیه وجمع اراده اولنور وعند البعض
ضمیر متکلم وحده اولان انا کلمه‌سنك من غیر لفظها جمعیدر اجتماع ساکنین محذوری ایچون آخری تحریك
اولندی وحرکات سائره بیننده ضمه اختیار اولندیغنك وجهی بودر که چون ضمه جمعه دلالت ایدوب جمع مضمره
نایسه واو ومیم دلالت ایدر فعلوا وانتم کبی واو ایسه ضمه‌نك جنسندندر پس مجانست ایچون ضمه ایله تحریك ایلدیلر
نقنه) نونك وقافك ونون مشدده‌نك فتحیله ابوجعفر احمدك که اندلسده بنو حمود جماعتندن علو یون دولتنك
وزیریدر پدری اسمیدر (نوقان) نونك ضمیله طوس ایالتنده بر بلده‌در محمد بن ابی علی بن نصر وابو المکارم فضل الله
بن الحافظ ابی سعید وناصر بن اسمعیل ومحمد بن المنتصر وعلی بن ناصر بن محمد الفقهاء النوقانیون اکا منسوبلردن
(النن) نون اولانك فتحی وثانیه‌نك تشدیدیله ضعیف صاچلره دینور ومحمد بن عبد الله بن النن محدثندن برذاتدر که
آنك مجازندن بزلر روایت حدیث ایدرز (النون) حرف زیاده دندر واشعارده نن عنوانیله تفوه اولنمق ضرورته
مبنی جائزدر ونون یازو یازه‌جق دویده دینور دواة معناسنه وبالغه دینور حوت معناسنه جمعی نینان در نونك
کسریله وانوان در ✲ مترجم دیر که صحیح بخاریده مسطور اولان حدیث طویل ذیلنده یهودینك الا اخبرك بادام
اهل الجنة قال بلی قال بالام ونون قولنده بالام عبرانیدر اوکوزه دینور ونوندن مراد بالقدر ونون قلیجك اغزینه
اطلاق اولنور شفرة السیف معناسنه (ذو النون) یونس پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك لقب
شریفلریدر وعربدن برآدمك قلیجی اسمیدر که بالق هیئتنده مصنوع ایدی (ذو النونین) تثنیه بنیه‌سیله معقل
ابن خویلد نام کسه‌نك قلیجی اسمیدر (نونه) نونك ضمیله بنت امیه‌در که ابو سفیان بن حربك عمه‌سی ایدی ونونه
کلمهٔ صواب معناسنه در یقال قال نونة ای کلمة من الصواب وبربالغه دینور سمکه معناسنه که نوندن مفرددر
وکوجك چوجغك ذقنده اولان چقوره جغه دینور تقول سودنونة هذا الصبی لئلا تصیبه العین ای النقرة فی ذقنه
(نانن) صاحب وزننده اصفهان قربنده بر بلده‌در احمد بن عبد الهادی وعلی بن احمد المحدثان النانیان اورادندرلر
(نینان) نونك کسریله حجازده بر موضعدر (نینی) نون مکسوره ایله نینی وزننده بر نهر اسمیدر (نینوی) نون
اولانك کسری وثانیه‌نك فتحیله کوفه‌ده بر موضع آدیدر وموصل قضاسنده بر قریه آدیدر که یونس علیه السلامك
قریه سیدر تجز بحمده تعالی ✲ فصـــــل الواو ✲ (الوأب) واوك فتحی وهمزه‌نك سکونیله بصی کوده‌لو آدمه

مطلب

دینور علی قول مطلقا انلو وبصی نسنه‌یه دینور مؤنثی وأبه در (الوبنة) واوك فتحی وبانك سکونیله اذی ورنجش
معناسنه‌در یقال وقع فی الوبنة ای الاذی وآجلغه دینور یقال اخذه الوبنة ای الجوعة (الوابن) صاحب وزننده کس
وکسه معناسنه مستعملدر یقال ما فی الدار وابن ای احد (الوتنة) واوك فتحی وتانك سکونیله مخالفت معناسنه‌در یقال
بینهما وتنة ای مخالفة (الواتن) صاحب وزننده یرنده ثابت ودائم اولان شیئه دینور یقال هو واتن فیه ای ثابت دائم
وییریوزنده دائمی جلوی اولان صویه وصف اولور یقال ماء واتن ای معین دائم (الوتین) امیر وزننده یورك
طمرنه دینور که کسلدکده صاحبی هلاك اولور جمعی وتن کلور واوك ضمیله واوتنه کلور اجوبه وزننده وبو دوام
معناسندندر (الوتن) واوك فتحیله برآدمك یورك طمرنه اورمق معناسنه‌در یقال وتنه وتنا من الباب الثانی اذا اصاب
وتینه (الوتون) قعود وزننده و(الوتنة) وعده وزننده برنسنه اصلا منقطع اولیوب دائمی اولمق معناسنه‌در
یقال وتن الماء وتونا ووتنة اذا دام ولم ینقطع (الاستیتان) حیوان سموزمك معناسنه‌در یقال استوتن المال
اذا سمن (الاستیثان) ثای مثلثه ایله بودخی حیوان سموزمك معناسنه‌در یقال استوثن المال اذا سمن وبرنسنه یی
بقیه قالمق معناسنه‌در یقال استوثن الشیئ اذا ابق وقوی اولمق معناسنه‌در یقال استوثن الشیئ اذا قوی وبرنسنه یی
چوغالتمق معناسنه‌در یقال استوثن من المال اذا استکثر وخرما اغاجلری ایریلی اوفقلی ایکی بلوك اولمق
معناسنه‌در یقال استوثنت النخل اذا صارت فرقتین صغارا وکبارا ودوه‌لرك یاوریلری کندیلرایله بیله جه
نشئت ایلمك معناسنه‌در یقال استوثنت الابل اذا انشأت اولادها معها (الوثن) فتحتینله بته دینور صنم
معناسنه جمعی وثن کلور ضمتینله واوثان کلور یقال کانه وثن من الاوثان ای صنم ✲ شارح دیر که
بعضلر بونی حجاره واحشابدن معموله صنمدن مصنوعه تخصیص ایدرلر (الواثن) واتن وزننده ومرادفیدر که ثابت
وپایدار اولان نسنه‌یه دینور یقال ماء واثن ای واتن صنم معناسی بوندن مأخوذدر (الموثونة) ذلیله اولان عورته
دینور (الایثان) همزه‌نك کسریله برآدمه پك چوق عطیه ویرمك معناسنه یقال اوثن زیدا اذا اجزل عطیته
ومالی چوغالتمق معناسنه‌در یقال اوثن من المال اذا اکثر منه (الوجن) واوك فتحی وجیمك سکونیله آغاجله
معناسنه‌در یقال وجن به وجنا من الباب الثانی اذا رمی به وبرنسنه‌یی یره اورمق معناسنه‌در یقال وجن به الارض

اذاضربهابه ودوكمك معناسنه در وجر يمك يقال وجن القصار الثوب اذادقه (الوجين) اميروزننده دره نك
وچايك قييسنه دينور يقال رأيته يقعد على وجين الوادى اى شطه وبايرطرزنده طپراغى پك اولوب آنده يوريمسى
صرپ وچتين اولميان يوكسكجه صرت يره دينور (الوجناء) حمراء وزننده متين وشديد ناقه يه دينور وجين معنا سندن
مأخوذدر يقال ناقة وجناء اى شديدة (الوجنة) واوك حركات ثلاثيله و(الوجنة) فتحاتله و(الاجنة) همزه نك
حركات ثلاثى وجيمك سكونيله كه همزه واودن بدلدر انسانك يوزنده يومريجه اولان موضعه دينور كه يناق تعبير
اولنور فارسيده رخسار دينور (الميجنة) ميمك كسريله طوقمغه دينور مدقه معناسنه جمعى مواجن كلور
(التوجن) تفعل وزننده خضوع ومسكنت ايلمك معناسنه در يقال توجن الرجل اذاذل وخضع (الاوجن)
احمد وزننده غليظ اولان طاغه دينور (الموجونة) شرمنده وخجله عورته دينور يقال امرأة موجونة اى خجلة
(التوجين) تفعيل وزننده دوكمك دق معناسنه در ومنه يقال ما ادرى اى من وجن الجلد هواى اى الناس
اساسده زمخشرى ديديكه تقول العرب وجن الدباغ الجلد اى ضربه ودقه ليلين يعنى دباغ دريى يومشتمق
ايچون دق ايلدى بومعنادندركه عربلر ما ادرى اى من وجن الجلد هو ديرلر اى الخلق هو معناسنه يعنى بو باب
كنايه دندركه تحقير موقعنده استعمال اولنور بن آنك نه كونه مخلوق اولديغنى بيلميورم ديه جك يرده ايراد اولنور زيرا
دباغت حرفتى بغايت آچق وكثردر (التوحن) حاى مهمله ايله تفعل وزننده قرن بيومك معناسنه در يقال
توحن الرجل اذاعظم بطنه وذل وهلاك معناسنه در يقال توحن الرجل اذا ذل وهلك (الوحنة) تمره وزننده
صيرنجق چاموره دينور (الوحن) فتحتينله بركسه يه درونده كيرلنوب كين طوتمق معناسنه در يقال وحن عليه وحنا
من الباب الرابع اذااحن (الوخنة) واوك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله فساد معناسنه در يقال به وخنة اى فساد (التوخن
تفعل وزننده خيره ياخود شره قصد ايلمك معناسنه در يقال توخن الى خيراوشرا اذاقصد (الودن) واوك فتحى ودالك
سكونيله و(الودان) كتاب وزننده برنسنه يى صويه باصوب اصلتمق معناسنه در يقال ودن الشئ ودناوودانا من الباب
الثانى اذابله ونقعه وكلين اولان بانونك جهاز ومهماتنى كوزلجه كورمك معناسنه در يقال ودن العروس اذااحسن
القيام عليها وودن برنسنه يى قصالتمق معناسنه در يقال ودن الشئ ودنا اذاقصره واورمق معناسنه در يقال
ودنه بالعصا اذاضربه بها ❊ شارح ديركه اساسده ميدان لفظى بومعنادن مأخوذ اولمق اوزره مرسومدر وودن
خاتون خيره جوره چوجق طوغورمق معناسنه در يقال ودنت المرأة ودنا من الباب الرابع اذا ولدت ولدا ضاويا
(الودين) اميروزننده و(المودون) صويه باصيلوب اصلنمش نسنه يه دينور ومودون يونى وكورك وكوكس كميكلرى
وقبورغه لرى وقوللرى قصه ويغرنيسى طار خلقتى ناقص آدمه دينور مؤنثى مودونه در يقال رجل مودون
اى القصير العنق والالواح واليدين الناقص الخلق الضيق المنكبين ومودونه قصه بيونلو كوجك جثه لو طقنـاز
طوپاج عورته دينوركه سپورنديجى كفه سنى كبى برمعنا اولور يقال امرأة مودونة اى دخلة قصيرة العنق صغيرة الجثة
ومودون خيره جوزه چوجغه دينور يقال ولد مودون اى ضاو(التودين) تفعيل وزننده بودخى برنسنه يى صويه
اصلتمق معناسنه در يقال ودنه اذابله ونقعه وبرنسنه يى قصلتمق معناسنه در يقال ودن الشئ اذا قصره
(الاتدان) اتفاق وزننده بودخى برنسنه يى صويه باصوب اصلتمق معناسنه در واصلنمق معناسنه اولمغله
متعدى ولازم اولور يقال آتدن الجلد فاتدن هواى نقعه فانتقع (الايدان) همزه نك كسريله بودخى برنسنه يى
قصلتمق معناسنه در يقال اودن الشئ اذاقصره وعورت خيره جوره ولد طوغورمق معناسنه در يقال
اودنت المرأة اذا ولدت ولدا ضاويا (الاودن) احمر وزننده تروتازه وملايم نسنه يه دينور يقال غصن اودن اى ناعم
واودن مرعش ايله فرات بيننده برقريه آديدر (اودنه) همزه نك فتحيله بخارى قضاسنده برقصبه دردااود
بن محمد المحدث الاودنى اورادندر (التودن) تفعل وزننده درى يومشمق معناسنه در يقال تودن الجلد اذالان
(المودن) مكرم وزننده خيره جوره ولده دينور (التوذن) ذال معجمه ايله تفعل وزننده صرف وتحويل معناسنه در
يقال توذنه اذاصرفه وبرنسنه يى عجبلمك معناسنه در يقال توذنه اذاعجبه (واذنان) ذال مكسوره ايله
اصفهان قضاسنده برقريه در (التورن) تفعل وزننده چوق ياغ سورنوب دائما ناز ونعيم اوزره اولمق معناسنه در
يقال يتورن فلان اى يتدهن كثيرا ويتنعم (واران) تبريز قضاسنده برقريه آديدر (الوزانية) علانيه وزننده دبره
دينوراست معناسنه (ورنه) تمره وزننده سلفده ذى القعده آينك اسميدر (الوزن) واوك فتحى وزاى معجمه نك
سكونيله و(الزنة) عده وزننده طارتمق معناسنه در يقال وزنه يزنه وزنا وزنة اذاازثقله وخفته ووزن
برنسنه يى طارته جق شيئه دينور مثقال معناسنه جمعى اوزان كلور وبرآدمك قالدره ميه جغى

خرما كومه سنه دينور كه هجر ديارى دنكدن نصف يا ثلث دنك مقدارى اولور جمعى وزون
كلور ووزن بر يلدز اسميدر كه سهيل يلدزندن مقدم طلوع ايلمكله خلق آنى سهيل يلدزى ظن ايدرلر
ووزن الجبل وزنة الجبل طاغك بماجنه اطلاق اولنور يقال نزلوا وزن الجبل وزنته اى حذائه ووزن شبيب بن
ديسم نام كسنه نك فرسى اسميدر ووزن برنسنه يى اورانلمق خرص وتخمين معناسنه مستعملدر يقال وزن تمر النخلة
اذا خرصها وحرزها ووزن موزون ياخود وازن معناسنه دركه نسب اوزره در يقال درهم وزن اى موزون
او وازن وبرنسنه نك قرشوسنه اطلاق اولنور كما سيجئ واصطلاح ادبيه ده بحره موافق شعر نظم وتقطيع ايلمك
معناسنه در يقال وزن الشعر اذا قطعه ونظمه موافقا للميزان ووزن انسانك عقل ورشد وانديشه سنه اطلاق
اولنور ومنه يقال فلان راجح الوزن اى كامل العقل والراى (الوزنة) تمره وزننده رشد ودرايتى اولان بودور
عورته دينور موزونه دخى دينور يقال امرأة وزنة وموزونة اى عاقلة (ورب سبعه) برجلك لقبيدر (الوزنة)
واوك كسريله بناء نوعدر يقال انه لحسن الوزنة اى الوزن (الميزان) ميمك كسريله ترازويه دينور كه آلت وزندر
وعربلر كوندز اورتا نوب يار يلندى ديه جك يرده استقام ميزان النهار ديرلر وميزان عدل وداد معناسنه مستعملدر
قال الشارح ومنه قوله تعالى ❊ الا تطغوا فى الميزان ❊ قيل اراد بالميزان العدل ومقدار معناسنه مستعملدر يقال
ميزانه كذا اى مقداره (الموازنة) مفاعله وزننده برنسنه يه برابر اولمق معناسنه در يقال وازنه اذا عادله وقرشو
قرشويه اولمق معناسنه در يقال وازنه اذا قابله وحاذاه وبر آدمك صنيعه سنه مكافات ايلمك معناسنه در يقال وازن
فلانا اذا كافاه على فعاله (الوزان) و(الوزانة) واوك كسريله وزن وزنه كبى برنسنه نك بماجى اولان شيئه دينور
يقال هو وزنه وزنه نصبا على الظرف وبوزانه وبوزانته اى قبالته (الوزن) واوك كسريله بو دخى طارتلمش ياخود
طارتيسى تام اقچه يه دينور واو مفتوحه كبى يقال هذا درهم وزنا ووزن اى موزون او وازن (الاتزان) اتفاق
وزننده طارتلمق معناسنه در يقال وزنت له الدراهم فاتزنت واقچه يى نقد آلمق معناسنه در يقال اتزن الدراهم
اذا انتقدها وشعر تقطيعه موافق موزون اولمق معناسنه در يقال وزن الشعر فاتزن وبرنسنه شئ آخر ايله برابر
وهمسنك اولمق معناسنه در يقال اتزن العدل اذا اعتدل بالاخر (الاوزن) سائردن قوى ولنكر لو اولان شيئه
دينور يقال هو اوزن من غيره اى اقوى وامكن وسائردن وجاهتلو اولان آدمه دينور يقال هو اوزن القوم
اى اوجههم (الوزين) اميروزننده اصيل وثابت معناسنه مستعملدر يقال هو وزين الرأى اى اصيله
واون كبى مطعون اولمش ابو جهل قرپوزنه دينور (التوازن) تفاعل وزننده برابر لشمك معناسنه در يقال توازنا
اذا اتزنا اى تساويا (الوزانة) امانه وزننده بر آدمك راى وفكر وملاحظه سى قوى واصيل اولمق معناسنه در يقال
وزن الرجل وزانة من الباب الخامس اذا كان اصيل الراى (موزن) مخزن وزننده بر موضعدر (التوزين) تفعيل
وزننده برنسنه يه ربط قلب ايدوب ذهننده آنى قرارداده قلمق معناسنه در يقال وزن نفسه على كذا اى
وطنها عليه (الايزان) همزه نك كسريله توزين معناسنه در يقال اوزن نفسه على كذا بمعنى وزنها (الوسن
واوك وسينك فتحيله و(الوسنة) هايله و(الوسنة) تمره وزننده و(السنة) عده وزننده اويقو آغرلغنه ديورلركه
دماغه عارض اولور هنوز قلبه وكوزه عروض ايلمز لكن كوزآغرلشوب سوزلمكه باشلر فارسيده پينكى وتركيدا ويوقلمه
وپينكلمه واهل كيف اصطلاحنده شكر ايله تعبير اولنور على قول اويقونك اولنه دينور كه همان بين النوم
واليقظه حالتيدر وعند البعض امر غمغمه دينور كه قلبه وآندن برمقدارجه كوزه عارض اولور پس اويقونك درت
مرتبه سى اولور واصح اولان قول اولدر وبو نوم حدندن خارجدر يقال اخذه الوسن والوسنة والوسنة والسنة
اى ثقله او اول النوم او النعاس وبو معنا ده مصدر اولورلر يقال وسن الرجل وسنا ووسنة ووسنة وسنة من الباب الرابع
اذا اخذه ثقلة النوم او اوله او النعاس ووسن مدت مديده اغزى آچلمامش قيونك بدو تيز رايحه سندن بايلمق
معناسنه در يقال وسن الرجل اذا غشى عليه من نتن البئر نته كه اسن دخى بو معنايه درونسه غفلت معناسنه
مستعملدر كه معناى لازميدر يقال هو فى سنة اى غفلة ووسن حاجت معناسنه مستعملدر جمعى اوسان كلور
تقول ماهو من همى ولا من وسنى اى من حاجتى ويقال قضت الابل اوسانها من الماء اى اوطارها وحاجاتها
(الوسن) كتف وزننده و(الوسنان) عطشان وزننده و(الميسان) ميزان وزننده چوق اويوقليوب پينكلر
اولان آدمه دينور مؤنثى وسنه در فرحه وزننده ووسنى در سكرى وزننده وميسان در يقال رجل وسن ووسنان
وميسان وامرأة وسنة ووسنى وميسان اذا اكثر نعاسه بونلر اسم فاعللردر مبالغه ايچون دخى مستعمللردر پس كوزنده
نعاس اولوب اويوقليان آدمه ودائما بو وصف اوزره اولان آدمه اطلاق اولنور (الاستيسان) اويوقلمق معناسنه در

يقال استوسن الرجل بمعنى وسن (الايسان) همزه نك كسريله اغزى آچلدق قيونك بخارى آدمى بيخود ايلك معناسنه در يقال اوسنته البئر اذا جعلته مغشيا عليه ورؤيا كورمك معناسنه مستعملدر يقال رزق فلان ما لم يوسن به فى نومه يعنى فى رؤياه (التوسن) تفعل وزننده بوغور ناقه يه يى اويقوده يقا ليوب آشمق معناسنه در يقال توسن الفحل الناقة اذا اتاها وهى نائمة وكذا الرجل المرأة (الموسنة) محسنه وزننده اغزى اچلدق قيويه دينور كه بخارى آدمى بيخود ايليه (مبسان) ميم مفتوحه ايله برموضع آديدر (الوسنى) عربى وزننده چوق اويوقليوب پينكلر اولان آدمه دينور بر شيخوار كبى يقال رجل وسنى اى كثير النعاس (الموسونة) تذل عورته دينور يقال امرأة موسونة اى كسلى (مبسانة الضحى) ميمك كسريله دائما قوشلق وقتى اويور اولان خاتونه دينور كه حقلرنده مديحه درزيرا كيجه چوق اويوميوب ايش كورر اولمغله قوشلق اكمال ايدر كذلك بعد الزوال اخشامه متعلق امور وقتى اولمغله مقدم اويوب اول هنكا مده اويومز خصوصا قيلوله يه ده مراعات ايدر يقال فلانة مبسانة الضحى مدح فى حقهن (الوشن) واوك وشين معجمه نك فتحيله يوكسكجه وتوممسكجه ارضه دينور وكوده سى قالين دوه يه دينور (الاوشن) احمر وزننده برآدمك خانكبسنه ودائما ملازمنه دينور كه هميشه اكا ترددايدوب انكله همنشين اولوب طعامنى بيله جه تناول ايدر اوله طال قاوق اوله جقدر يقال هو اوشن لفلان اى يأتيه ويقعد معه ويأكل طعامه (الوشنان) واوك حركات ثلاثيله اشنان لفظنده لغتدر كه چوغانه دينور (التوشن) تفعل وزننده صو چكيلوب آزالمق معناسنه در يقال توشن الماء اذا قل (الوصنة) واوك فتحى وصادك سكونيله كوچك پچاوره يه دينور يقال مسحه بالوصنة اى الخرقة الصغيرة (الوضن) واوك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله برشيئك اجزاسنى بوكوب برى برينك اوزرينه قاتلق ياخود برنسنه يى استف ايلك معناسنه در يقال وضن الشئ وضنا من الباب الثانى اذا ثنى بعضه على بعض وضاعفه اونضده وقولان طوقومق معناسنه در يقال وضن النسع اذا نسجه (الموضون) و (الوضين) امير وزننده برى برى اوزره بوكلوب قاتلمش ياخود استف اولمش نسنه يه دينور و وضين ترشه دن ياخود قيلدن طوقنمش يصى قولانه دينور على قول مشبندن اولانه مخصوصدر جمعى وضن كلور واوك ضميله وعربلرا دابه يك آريقليوب زبون اولدى ديه جك يرده قلق وضين الدابة ديرلر (الموضونة) اورلمش زرهه دينور على قول صيق حلقه لو اولانه ياخود ايكيشر ايكيشر حلقه ايله نسج اولنمشنه ياخود جواهر ايله منسوج اولانه دينور يقال درع موضونة اى منسوجة او المقاربة النسج او المنسوجة حلقتين حلقتين او بالجواهر (التوضن) تفعل وزننده تذلل معناسنه در يقال توضن الرجل له اذا تذلل له (الاتضان) اتفاق وزننده برنسنه يه متصل اولمق معناسنه در يقال اتضن به اذا اتصل به (الميضانة) ميمك كسريله كوفه تعبير اولنان قابه دينور يقال نقله بالميضانة اى القفة (الميضنة) مكنسه وزننده چوال طرزنده برقابدر كه خرما يپراغندن منسوج اولور جمعى مواضين در (الوطن) فتحتينله وطانك سكونيله انسانك اقامتكاهى اولان منزله دينور كه يورد تعبير اولنور يقال كل يحب وطنه اى منزل اقامته كذلك صغر وقيون مقوله سنك آغيلنه وآخورينه اطلاق اولنور جمعى اوطان كلور (الوطن) واوك فتحى وطانك سكونيله يورده مقيم اولمق معناسنه در يقال وطن بالوطن وبالمكان وطنا من الباب الثانى اذا اقام به (الايطان) همزه نك كسريله وطن معناسنه در يقال اوطن به بمعنى وطن و بريرى يورد ايدنمك معناسنه در يقال اوطنه اذا اتخذه وطنا (التوطين) تفعيل وزننده بودخى بريرى يورد ايدنمك معناسنه در يقال وطنه بمعنى اوطنه و توطين النفس برنسنه يه صميمى ربط قلب ايدوب آنى قرار داده قلمق معناسنه در يقال وطن نفسه عليه اذا مهدها (التوطن) تفعل وزننده بريرى وطن طوتمق معناسنه در بو علاقه ايله توطن النفس برنسنه يه قلب ياتوب يرلشمك معناسنه در يقال توطنت نفسه عليه اذا تمهدت (الاستيطان) بودخى بريرده وطن ايدنمك معناسنه در يقال استوطن المكان اذا اتخذه وطنا (المواطن) ميمك فتحيله موطن كلمه سنك جمعيدر كه وطن طوتيلان محله دينور ومواطن مكه موقف يرلرندن عبارتدر يقال اذا اتيت مكة فوقفت فى تلك المواطن فادع لنا اى مواقفها ومواطن الحرب جنك محللرندن عبارتدر جنكاه معناسنه يقال هذه مواطن الحرب اى مشاهدها (الميطان) ميزان وزننده برنسنه نك غايتنه دينور وشول يره دينور كه قوشى آتلرى اورادن تعيين وارسال ايدرلر كويا كه آتلر ايچون توطن ايده جك مقامدر واول مسافه نك غايتنه كه آتلرك سكرتمسى آنده منتهى اولور مبداء ومياد دينور واول ايكى موضعك مابيننه ميدان دينور تقول ارسل الخيل من الميطان اى من حيث يوطن لترسل منه الخيل فى السباق (المواطنة) مفاعله وزننده موافقت معناسنه در يقال واطنه على الامر اذا وافقه (الوعنة) واوك فتحى وعينك سكونيله پك يره دينور يقال ارض وعنة اى صلبة وعند البعض اصلا نبات انبات ايتمز اولان آق و پور ارضه دينور وا كا وعن دخى دينور جمعى وعان در واوك

كسريله ووعنه قرنجه يواسنك اثرونشانته دينور وطاغلرك يوزنده اولان يول يول طمرلره دينوركه شجرنبع
نبات ايدن طمرلره شبيه اولور (الوعن) واوك فتحيله وعنه ايله معناى اولده مرادفدر وصغنه جق يره دينور ملجأ
معناسنه (التوعن) تفعل وزننده حيوان نهايت رتبه سمورب تاولنمق معناسنه در يقال توعنت الابل والغنم
اذا بلغت غاية السمن وبرنسنه يى استيعاب ايلمك معناسنه در يقال توعن الشئ اذا استوعبه (الوغنة) واوك فتحى
وغين معجمه نك سكونيله ايجريسى ككبش دستى يه دينور (التوغن) تفعل وزننده جنكده اقدام ايلمك معناسنه در يقال
توغن فى الحرب اذا اقدم (الوفنة) واوك فتحى وفانك سكونيله آزلغه دينور يقال بهوفنة اى قلة (التوفن) تفعل
وزننده آزاوب اكسلمك معناسنه در يقال توفن الشئ اذا انقص وقل (التوقن) قافله توقل وزننده ومرادفيدركه
ديك يوقرى طاغه آغمق معناسنه در يقال توقن الوعل فى الجبل اذا توقل (الايقان) همزه نك كسريله بوه دن
كوكرجن آولمق معناسنه در يقال اوقن الرجل اذا اصطاد الحمام من محاضنها (الموقونة) پاكدامن پرهيزكار
ومخدره قزه دينور يقال جارية موقونة اى مصونة مخدرة (الوقنة) غرفه وزننده طاغلرده اولان قوش دونكنه
دينور ويرده اولان چقوره دينور على قول بعض بايرلرك صرتلرنده چقورطرزنده اولان انكبه يرلره دينور جمعى
وقنات كلور رنته كه اقنه دخى بومعنايه در جمعى اقنات كلور ❊ شارح ديركه مبدله در (الوكن) واوك فتحيله و(الوكنة)
واوك حركات ثلاثيله و(الوكنة) ضمتينله و(الموكن) و(الموكنة) منزل ومنزله وزنلرنده قوش يوه سنه دينور يقال
الطائر فى وكنه ووكنته ووكنته وموكنه وموكنته اى فى عشه ووكن لفظنك جمعى اوكن ووكن كلور واوك ضميله
ووكون كلور ووكن مصدر اولور پك يوريمك معناسنه يقال وكن الرجل وكنا من الباب الثانى اذا سار شديدا واتورمق
معناسنه در يقال وكن الرجل اذا جلس وقوش يمرطه باصمق معناسنه در يقال وكن الطائر بيضه وعليه اذا حضنه
(الواكنة) يمرطه ده يتان قوشلره دينور يقال حمايم واكنة اى حاضنة وواكنه بر قلعه آديدر (التوكن) تفعل
وزننده يرلشمك معناسنه در يقال توكن الرجل اذا تمكن (التولن) تفعل وزننده ماتم ومصيبت دمنده فرياد وفغان
ايلمك معناسنه در يقال تولن الرجل اذا رفع صوته بالصياح عند المصائب (التومن) تفعل وزننده برآدمك
اولادى چوغالمق معناسنه در يقال تومن الرجل اذا كثر ولده (الون) واوك فتحى ونونك تشديديله زبونلق
ضعف معناسنه در وسازاقسامندن چارپاره يه دينوركه چنكيلر وكوچكلر پرمقلريله چلارلر يقال يرقص بالون
اى الصنج الذى يضرب بالاصابع وون قهستان ايالتنده برقريه آديدر حسين الفرضى الونى اكا منسوبدر
(الوهن) واوك فتحى وهانك سكونيله وفتحيله برآدم كار وعملده كوشك وسست وضعيف اولمق معناسنه در اسم اولهرق
دخى استعمال اولنور يقال وهن الرجل كوعد ووهن كورث ووهن ككرم وهنا اذا ضعف فى العمل ويقال فيه
وهن اى ضعف فى العمل وضعيف ايلمك معناسنه متعدى اولور يقال وهنه اذا اضعفه ووهن كودهسى قالين
قصه آدمه دينور يقال رجل وهن اى قصير غليظ وكيجه ياريسندن برساعت صكره جه
وقته دينور رنته كه موهن دخى بومعنايه در مجلس وزننده يقال مضى وهن وموهن من الليل اى نحو من نصف الليل
او بعد ساعة منه ووهن وقت مزبوره كيرمك معناسنه در يقال وهن الرجل اذا دخل فى ساعة الوهن (الايهان)
همزه نك كسريله بودخى وقت مذكوره كيرمك معناسنه در يقال اوهن الرجل اذا دخل فى ساعة الوهن و برآدمى
سست وضعيف قلمق معناسنه در يقال اوهنه اذا اضعفه (التوهين) تفعيل وزننده بودخى برآدمى سست وضعيف
قلمق معناسنه در يقال وهنه اذا اضعفه (الواهن) هانك كسريله و(الموهون) سست وضعيف آدمه دينور
يقال رجل واهن وموهون وامرأة واهنة وموهونة اى ضعيف جمعى وهن كلور واوك ضميله (الوهنانة) واوك
فتحيله ايش ايشلمكده تنبل اولان عورته دينور يقال امرأة وهنانة اى فيها فتور عند القيام (الواهنة) بركونه ريح
اسميدركه انسان پير اولدقده اموزلرنده ياخود بازولرنده ياخود اخدعين ديدكلرى طمرلرده حادث اولور ناسك
ريح طيار ديدكلرى ريحدر وقصه ايكويه دينوركه الك اشاغى ايكو اوله جقدر على قول قفاده اولان اكورغه كيكنه
دينور وبازويه دينور وواهنة الفرس آتك كوكسنك اول ايكوسنه دينور (الوهين) امير وزننده شول كمسه يه
دينوركه ارغادلر اوزره ناظر اولوب آنلرى ايشلتكه سوق واغرا ايدر اوله بناء امينى اوله جقدر (الوين) اين وزننده
سياه اوزمه دينور (وينى) سكرى وزننده برموضع آديدر ❊ فصــــل الهــاء ❊ (الهبون) باى موحده ايله
صبور وزننده اوريمكه دينور يقال نسجت عليه الهبون اى العنكبوت (الهتن) نتن وزننده و(الهتون) قعود
وزننده و(الهتنان) فتحاته و(التهتان) تذكار وزننده يغمور يردن دوكلمك معناسنه در على قول بوهطل
ديدكلرى يغمور دن زياده اولوركه يوره اولور ياخود متصل اولمق اوزره ضعيف ياغمق ياخود برساعت كسلوب

صكره ينه ياغمق اوزره ياغمق معناسنه در يقال هتنت السماء هتنا وهتونا وهتنانا وتهتانا من الباب الثانى اذا انصبت
اوهو فوق الهطل اوالضعيف الدائم اومطر ساعة ثم يفتر ثم يعود (التهاتن) تفاعل وزننده هتن معناسنه در يقال تهاتنت
السماء بمعنى هتنت (الهاتن) صاحب وزننده و(الهتون) صبور وزننده وجه مذكور اوزره تقاطر ايدن سحابه دينور
هتون لفظنك جمعى هتن كلور ركع وزننده وهاتنك جمعى هتن كلور كتب وزننده (الهتمة) دحرجه وزننده چوق
سويلك معناسنه در يقال هتمن الرجل اذا اكثر الكلام (الهجنة) غرفه وزننده كلامى معيوب ايدن عيب ومحذوره
دينور يقال فى هذا الكلام هجنة وهى مايعيبه وعلمده هجنه علمك اضاعتندن عبارتدر يقال احفظ علمك عن الهجنة
اى الاضاعة وهجنه مصدر اولور هجين اولمق معناسنه كاسيذكر (الهجين) امير وزننده لئيم وفرومايه يه دينور يقال
هو هجين اى لئيم وپدرى عربى ووالده سى جاريه اولان على قول پدرى جهتى والده سى جهتندن خير واصيل
اولان آدمه دينور جمعى هجن كلور هانك ضميله وهجناء كلور امراء وزننده وهجنان كلور بطنان وزننده ومهاجين
ومهاجنه كلور ❊ شارحك بيانه كوره بونلر محاسن وملامح قبيلندندر مؤنثى هجينه در جمعى هجن كلور هانك ضميله
وهجاين كلور وهجان كلور هانك كسريله يقال هو هجين وهى هجينة اى عربى ولد من امة اومن ابوه خير من امه
شارح ديركه بو جنسه عربك هجين اطلاقى روم وصقالبه جنسنك بياضلغنه قصد ايله در وهجين صويى
وجنسى كريم اوليان يعنى اصطلاحمزده كحيل اوليان آته وباركيره دينور يقال فرس وبرذونة هجين اى غير
عتيق ونه سود ونه آغوز اولان ميانه قويوسوده اطلاق اولنور يقال لبن هجين اى لاصريح ولالبأ (الهجنة) هانك
ضميله و(الهجانة) امانه وزننده و(الهجونة) عمومه وزننده هجين اولمق معناسنه در يقال هجن الرجل هجنة
وهجانة وهجونة من الباب الخامس اذا كان هجينا (الهجان) كتاب وزننده كزيده شبئه دينور ومنه قول على
كرم الله وجهه هذا جناى وهجانه فيه اى خياره وخالصه وجنا اغاجدن دوشوريلان ميوه يه دينور وبو ضرب
امثالدندر تمامى اذ كل جان يده الى فيه قوليدر منشأى بودركه جذيمة الابرش نام اميرك همشيره زاده سى عمرو هنوز
طفل ايكن اترابندن نيجه اطفال ايله منتارد وشورمكه چيقوب رفيقلرى ايو منتار بولدقلرنده اكل ايدوب عمرو طبايسى
ايچون جيبنده حفظ ايدر ايدى بعد العود رفيقلرى تهى دست وعمرو جيبنده كنى چيقاروب كلام مزبورى ايراد
ايده رك طايسنه عرض ايلدى وامام على بونى غزوه نك برنده فئ مسلميندن اصلا برنسنه يه وضع يد ايلمديكنى بيان
ضمننده ايراد ايلمشدر وهجان آق تويلو لطيف جمل وناقه يه دينوركه مايه تعبير اولنور يقال جمل هجان اى ابيض
وناقة هجان اى بيضاء وصويى وجنسى پاك دوه يه دينور بونده مذكر ومؤنث ومفرد وجمعى برابردر يقال جمل
هجان وناقة هجان وابل هجان ويقال هجاين اى كرام وحسيب وكريم الاصل آدمه دينور يقال رجل هجان
اى حسيب وطپراغى پاك وصوى يره دينور يقال ارض هجان اى كريمة (الهجانة) كتابه وزننده اسمدر حسيب
واصيل اولمغه دينور يقال هو هجان اى بين الهجانة حسيب (الهاجن) صاحب وزننده برچاقلده آتشى چيقمز
اولان چقماغه دينور يقال زند هاجن اذا كان لايورى بقدحة واحدة وقبل البلوغ اره ويرلمش صغيره يه دينور
ووقتندن اول كبه قالمش كچى چبشنه دينوركه پيچنه طوتمش اولور على قول مطلقا پيچنه طوتمش حيوانه دينور
يقال عناق هاجن اذا كانت حملت قبل بلوغ السفاد اوهو كل ما حملت قبل بلوغها (الهاجنة) و(المتهجنة) شول
خرما اغاجنه دينوركه هنوز خرده وصغير ايكن يمش طوتمش اوله (الهجن) هانك فتحيله معانئ مذكوره دن
مصدردر يقال هجن الزند وغيره هجنا من الباب الثانى والاول (المهجنة) مشيخه وزننده و(المهجنى) مرحبا
وزننده و(المهجنى) ميمك فتحى وجيمك ضمى والفلرك قصرو مدلريله بى خير ومنفعت قوم وجماعته وصف اولور
(المهجنة) معظمه وزننده شول ناقه يه دينوركه بغايت صويى پاك اولمغله صويى معلوم اولان كندى بلادى
بوغورلرندن غيرى يه چكلمية يقال ناقة مهجنة اى ممنوعة الا من فحول بلادها لعتقها وهنوز يمش طوتمش تازه
خرما اغاجنه دينور (الاهجان) همزه نك كسريله برآدمك صوى دوه لرى چوق اولمق معناسنه در يقال اهجن
الرجل اذا كثر هجان ابله وبوغور بنت لبون اولان ناقه يه آشمغله كبه قالوب طوغورمق معناسنه در يقال اهجن
الجمل الناقة اذا ضربها وهى بنت لبون فلقحت ونتجت واوغلانى وقزى كوچك ايكن اولندرمك معناسنه در يقال
اهجنوهم اذا زوجوهم صغارا (التهجين) تفعيل وزننده تقبيح معناسنه در يقال هجنه اذا قبحه (الاستهجان)
برنسنه يى قبيح كورمك معناسنه در تقول انا استهجن فعلك اى استقبحه ويقال هذا مما يستهجن ذكره وفيه
هجنة اى قبحة (الاهتجان) افتعال وزننده قز صغيره ايكن اره ويريلوب وطئ اولنمق معناسنه در يقال اهتجنت
الجارية على المجهول اذا وطئت صغيرة (الاهيجنة) مصغر بنيه سيله شول اوغلانلره دينوركه هنوز صغار ايكن

كندى امثاللرى صغائر تزويج اولنمش اوله يقال غلمة اهيجنة اى اهلهم روجوهم صغارا الصغائر (الهدون) قعود وزننده ديكمك وساكن وايسم اولمق معناسنه در يقال هدن الشئ هدونا من الباب الثانى اذا سكن (الهدن) عدن وزننده ساكن وايسم قلمق معناسنه در يقال هدنه هدنا اذا اسكنه وچوجغى آوتمق معناسنه در يقال هدن الصبى اذا ارضاه وبرنسنه يى يره كومك معناسنه در يقال هدن الشئ اذا دفنه وقتل ايلك معناسنه در يقال هدن فلانا اذا قتله (التهدين) تفعيل وزننده بودخى چوجغى آوتمق معناسنه در يقال هدّن الصبى اذا ارضاه وبرآدمى بريرده اويااوب اكلندرمك معناسنه در يقال هدّنه اذا ثبطه وسكنه (الهدنة) تمره وزننده چسنه دى يغموره دينور يقال مطرت هبدنة اى مطر ضعيف قليل (الهدنة) غرفه وزننده اسمدر بارشغه دينور يقال وقعت بينهم هدنة اى صلح وراحت وسكون واسايش معناسنه دركه سيذ كر (المهادنة) مفاعله وزننده مصالحه معناسنه در يقال هادنه اذا صالحه (المهدنة) مرحله وزننده بودخى راحت وسكون وحضور معناسنه در يقال هو على هدنة اى دعة وسكون (التهادن) تفاعل وزننده ايش يولنه كيروب راست ودرست اولمق معناسنه در يقال تهادن الامر اذا استقام (الهيدان) ميدان وزننده قورقق آدمه دينور يقال رجل هيدان اى جبان وبخيل ونادان آدمه دينور (الهدان) كتاب وزننده احمق وثقيل وكرانجان آدمه دينور يقال رجل هدان اى احمق ثقيل (الهدن) هانك كسريله اجوزلق حصب معناسنه در وبحرين قضاسنده برموضع آديدر (الانهدان) انفعال وزننده بركسه عزيمتندن فاتر اولمق معناسنه در يقال انهدن الرجل عن عزمه اذا فتر (الاهدان) همزه نك كسريله آتى براندرمق معناسنه در يقال اهدن الخيل اذا اضمرها (المهدن) محسن وزننده شول آته دينوركه عهده اقتدارنده اولان سكرتمك مايه سنى كتم ايدوب هنوز اظهار ايلامش اوله يقال فرس مهدن اذا كان قد كتم جريا لم يظهره (الهيرون) زيتون وزننده برجنس خرما اسميدر (هارون) اسم اعجميدر يعنى بر پيغمبر ذيشان اسميدر كه حضرت موسى نك لاام برادريدر عليهما السلام ❊ شارح ديركه عبرانيه ده هارون محب ودوست ديمكدر (هاران) ابن تارحدركه حضرت ابراهيمك برادرى وحضرت لوطك پدريدر عليهما السلام (الهرنوى) هانك ونونك فتحى وقصر ايله ياخود هرنوه ترقوه وزننده ياخود هرنوى ياى مشدده ايله برنوع نبات اسميدر على قول قرنوه دركه قرن ماده سنده ذكر اولندى ياخود قليفله دركه ببردن اصغردانه لردر وجع حلق وتليين بطن ايچون نافعدر مفردا تده شجر عودك ثمريله وبعضنده قلبك ايله مبيندر (الهرشن) شين معجمه ايله زبرج وزننده آوردارى ككبش آدمه دينور يقال رجل هرشن اى الواسع الشدقين (الهوزن) زاى معجمه ايله جوهر وزننده توزه دينور غبار معناسنه وبرقوش آديدر وبرجماعتك پدرى اسميدر (هوازن) هاى مفتوحه ايله برقبيله آديدر (التهكن) تفعل وزننده پشيمانلق ايلك معناسنه در يقال تهكن عليه اذا تندم (الهليون) برذون وزننده برنبات معلوم اسميدر تركيده قوش قونمز ديدكلرى نباتدر حار ورطب وجماعى مقويدر (هلينيه) جهينيه وزننده برخاتون اسميدر (الهيمنة) بيطره وزننده برآدم دعا ايلدكدنصكره آمين ديمك معناسنه در يقال هيمن الرجل اذا امّن اى قال آمين ❊ شارح ديركه بونك اصلى امّن تأمينا ايدى ميم مشدده نك بريسى يايه منقلب وهمزه دخى هايه مبدل اولدى وهيمنه قوش قسمى ياوريسى اوزره قناد قاقوب پرواز لمق معناسنه در يقال هيمن الطائر على فراخه اذا رفرف وبرنسنه اوزره حافظ ونكهبان اولمق معناسنه در يقال هيمن على كذا اذا صار رقيبا عليه وحافظا (المهيمن) ميم اولانك ضمى وثانيه نك كسرى وفتحيله اسماء حسنادن براسم شريفدر مؤمن معناسنه كه غيرى خوف وخشيتدن امين وآزاده ايديجى ديمكدر وبونك اصلى مأءمن ايدى كه همزتيله ايماندن اسم فاعلدر همزۀ ثانيه يايه قلب اولندقدنصكره همزۀ اولى هايه ابدال اولندى وبعضلر عندنده امين معناسنه دركه اصلى مؤيمن در اماتندن مفيعلدر وعلى قول مؤتمن معناسنه دركه معتمد وزننده ياخود شاهد معناسنه در ❊ شارح ديركه هيمنة طائردن مأخوذ دركه مرجعى قيام على الشئ معناسنه در بناء عليه بيضاورى الرقيب الحافظ لكل شئ عبارتيله تفسير ايلمشدر (الهميان) هانك كسريله اوجقوره دينور تكه معناسنه وقوشغه دينور منطقه معناسنه ودغارجغه دينوركه ايچنه زاد وزواده قيوب بله چلارلر جمعى همايين كلور يقال هميان الحجر وهمايين بحجر وهو كيس للنفقة يشد فى الوسط وهميان بن قحافة السعدى شاعر مشهوردر وبونده هاء مضمومه ايله زبانزده درياخود تثليثى جائزدر (همانيه) هانك ضميله بغداد قضاسنده برقريه آديدر (همينه) جهينه وزننده بنت خلف دركه صحابيه در (الهن) هانك فتحى ونونك تشديديله و(الهنين) انين وزننده اغلمق معناسنه در يقال هن الرجل هنا وهنينا من الباب الثانى اذا بكى وبرنسنه يه آرزو واشتياقله رقت

ایدوب چکرنمك معناسنه در يقال هنّ اليه اذا حنّ (الهنانة) نون مشدده ايله و (الهنانة) ثمامه وزننده كوزلك ایچنده سیاهنك التی یانده اولان یاغه دینورو کیکده قالمش ایلك بقیه سنه دینورودوه قسمنك بدننده اولان سموزلك وتاب وقوت مایه سنه دینور (الاهنان) همزه نك كسريله دوه يى قوتلنـدروب تاولندرمق معناسنه در يقال اهنّ الله الجمل ای صیره قویا (المهنون) قوتلنوب طاولنمش اركك دوه يه دينور يقال اهنه الله فهو مهنون و بو غیر قیاس اوزره در احمه الله فهو محموم قبيلندندر (الهنة) عنبه وزننده كرپى ديدكلرى جانوردن برنوع آديدر (هرنين) هاء مضمومه ايله بر بلده آديدر (هنّ) هانك فتحى ونون مشدده نك كسريله يمنده برقريه در (الهن) هانك فتحى ونونك تخفيفيله نسوان فرجنه دينور و بونك اصلى عند البعض هنّ ايدى نونك تشديديله ومصغرنده هنين دينور مؤلف بونى هنو ماده سنده دخى رسم ايلمشدر (هاهنا) هانك ضمى ونونك تخفيفيله و (هاهنّا) هانك ضمى ونونك تشديديله و (ههنّا) الفك حذفى ونونك تشديديله ظرف مكاندر يقال تنحّ هاهنا وهاهنّا وههنّا اى ابعد قليلا يعنى شوراجغه واردیمكدر هاء حرف تنبيهدر و بعضلر ديديكه سوديكك آدمه ههنا وهنا دينور هالرك ضمى ونونلرك تخفيفيله كه قربه اشارتدر شوراجغه كل ديمكدر وحظ ايتديكك كمسه يه ههنّا وهنّا دينور هالرك فتحى ونونلرك تشديديله كه بعيده اشارتدر اوته يه وارديمكدر و بو معتل بابنده دخى مذكوردر (الهنزمن) نون وزاى معجمه ايله جردحل وزننده جماعت انسانى يه دينوركه برمحلده تجمع وهمنشين اولهلر و بو فارسى هنجمن ياخود انجمن معربيدر كه مجمع ناس معناسنه در (الهون) هانك ضميله و (الهوان) سحاب وزننده و (المهانة) امانه وزننده خوار وذليل اولمق معناسنه در يقال هان الرجل يهون هونا وهوانا ومهانة اذا ذل وهون ومهانه خزى وفضيحه وخاكسارى معناسنه در يقال وقع فى الهون والمهانة اى الخزى وهون اسماندندر هون بن خزيمة بن مدركه برقبيله پدريدر وهون مطلقا خلق ومخلوق معناسنه مستعملدر تقول ما ادرى اىّ الهون هو اى اىّ الخلق (الهون) عون وزننده برنسنه سهل وآسان اولمق معناسنه در يقال هان عليه الامر يهون هونا اذا سهل ووقار وتانى وسكينه معناسنه در ومنه تقول امش على هونك اى على رسلك وحقير وكفدر اولان نسنه يه دينور يقال شئ هون اى حقير (الهين) و (الهين) ميت وميت وزنلرنده قولاى وآسان نسنه يه دينور يقال امر هين وهين اى سهل ثانى اولدن مخففدر ووقار وسكونت وتانى اوزره اولان اتكرلو آدمه دينور بعضلر ديديكه تشديد ايله هواندن مأخوذدر كه ذلت معناسنه در وتخفيفله لين وسكون معناسندندر يقال رجل هين وهين اى ساكن متئد اوالمشدد من الهوان والمخفف من اللين و بونك اصلى سيد كبى هيون ايدى (الاهون) اسهل وزننده پك سهل وآسان نسنه يه دينور جمعى اهوناء كلور انصباء كبى يقال هواهون عليه اى اسهل و بواسم فاعلدر (التهوين) تفعيل وزننده برنسنه يى سهل وآسان قلمق معناسنه در يقال هونه الله اى سهله وتخفيف معناسنه در يقال هونه اذا خففه و برنسنه يى استحقار ايلمك معناسنه در يقال هوّن الشئ اذا اهانه (الاهانة) همزه نك كسريله و (الاستهانة) و (التهاون) تفاعل وزننده بونلرده برنسنه يى حقير كورمك معناسنه در يقال اهان الشئ واستهان به وتهاون به اذا استحقره (الهونة) هانك فتحى وضميله تانى ووقار اوزره اولان آغرمشربلو خاتونه دينوركه هون مؤنثيدر يقال امرأة هونة اى متئدة (الهينة) هانك كسريله هون كبى معتدلانه وقار وسكونت وآهستكى معناسنه در اصلى هونه ايدى ومنه تقول امش على هينتك وهونك اى على رسلك (الاهون) احد وزننده بر رجل اسميدر وسلفده يوم اثنين اسميدركه دوشنبه كوننك آديدر (الهاون) واوك فتحيله و (الهاون) واوك ضميله و (الهاوون) طاووس وزننده معروف ظرفدركه ايچنده فلفل مقوله سى نسنه دق وسحق اولنور لسانمزده دخى هاون تعبير اولنور ✻ شارحك بيانه كوره فارسيدن معربدر لكن توافق لغتين اولمق اغلبدر واصللرى هاوون ايدى فاعول وزننده (المهاونة) مفاعله وزننده رفق وسهولتله معامله ايلمك معناسنه در يقال هو يهاون نفسه اى برفق بها (المهوئن) مطمئن وزننده وهمزه نك فتحيله جائزدر مكان بعيد معناسنه در على قول اوبرى يره دينور (الاهوينان) اطميئنان وزننده صحراء و بيابان كنكبش اولهرق اوتوراقلو الحق اولمق معناسنه در يقال اهوأنت المفازة اذا اطمأنت فى سعة ✻ فصل الياء التحتية ✻ (اليتن) يانك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله چوجق طوغركن اياقلرى اللرندن اول چيقمغه دينوركه ترس طوغمق تعبير اولنور نته كه همزه ايله ائتن دخى بو معنايه در يقال خرج الولد يتنا وهو ان يخرج رجلا المولود قبل يديه (الايتان) همزه نك كسريله و (التيتين) تفعيل وزننده خاتون چوجغى ترس طوغورمق معناسنه در يقال ايتنت المرأة الولد ويتنته اذا ولدته يتنا (الموتن) محسن وزننده و (الموتنة) محسنه وزننده چوجغى ترس طوغوردن خاتونه دينور (الميتون) ترس طوغمش ولده دينور و بو شاذدر قياس اولان

مؤنث اولمقدر مكرم وزننده زيرا فعلى ايتاندر (اليرون) صبور وزننده فيل ديدكارى حيوانك دماغنه دينور كه زهر
قاتلدر ودابه قسمنك ترينه دينور واركك حيوانك منبسنه دينور (يزن) يانك وزاى معجمه نك فتحيله بر وادى اسميدر
وبو علميت و وزن فعل علتلريله غير منصرفدر زيرا اصلى يزأن ايدى همزه ايله ومنه رمح يزأنى وحمير قبيله سندن
بر بطن اسميدر ابو الخير مرثد التابعى وابو النق هشام بن عبد الملك المحدث اكا منسوبلردر (ذو يزن) ملوك حميردن
برملك لقبيدر يزن ديدكارى وادىٔ مذكورى حمايت ايلديكيچون ملقب اولمشدر (اليسن) فتحتينله اسن
معناسنه دركه آچلدق قيونك بخارندن ورايحه سى تأثيرندن بيخود اولمقدن عبارتدر يقال يسن الرجل يسنا
من الباب الرابع بمعنى اسن (ياسين) اسمدر سين ماده سنده ذكر اولندى (اليفن) يانك وفانك فتحيله پك ياشلو پير
وسالخورده آدمه دينور يقال رجل يفن اى شيخ كبير ودرت ياشنه كيرمش صغر طانه سنه دينور و برموضع آديدر
وهر فنونه آكاه وماهر آدمه دينور جمعى يفن در يانك ضميله يقال هو يفن اى متفنن (اليفنة) فتحاتله صغر اينكنه
على قول كبه اولانه دينور (اليقن) يانك فتحى وقافك سكونيله وفتحيله برنسنه يى شبهه سز حقيقت وجهيله
بيلمك معناسنه دركه كرچكدن بيلمك تعبير اولنور يقال يقن فلان الامر يقنا ويقنا من الباب الرابع اذا علمه وتحققه
شارح ديركه مصباحك بيانه كوره نظر واستدلالدن حاصل علم وادراك اولمغله علم بارى تعالى يه اطلاق اولنمز
وبو معرفتك فوقنده اولمغله معرفة اليقين تعبير اولنمز ويقن فتحتينله يقين معناسنه در ازاحهٔ شك وكماندن عبارتدر
مرادشك وتردد مقابليدر يقال علمه يقنا اى لبس فيه شك (الايقان) همزه نك كسريله و (التيقن) تفعل
وزننده و (الاستيقان) بونلرده برنسنه يى تحقيق وجهيله بى شبهه بيلمك معناسنه در يقال ايقنه وايقن به وتيقنه
واستيقنه واستيقن به اذا علمه وتحققه (اليقن) يانك فتحى وقافك حركات ثلاثيله و (اليقنة) فتحاتله شول آدمه
دينور كه هر ايشتديكى نسنه يى ايقان ايدر اوله (الميقان) محراب وزننده بودخى يقنه معناسنه در مؤنثى ميقانه در شذوذ
اوزره يقال رجل يقن مثلثة القاف ويقنة وميقان اذا كان لايسمع شيئا الا ايقنه (اليقين) يانك فتحيله برنسنه يى شك
وشبهه سز اعتقاد صحيحله بيلمه دينور كه علمك صفاتندندر فى الاصل مصدر ياخود اسم فاعلدر مبالغة وصف
واطلاق اولنمشدر يقال علمه يقينا وعلم يقين وعلم اليقين اى لبس فيه شك واولومه اطلاق اولنور وهاشم بن يقين
مجددر (ياقين) قدس قضاسنده برقريه آديدر (اليقن) جعل وزننده برنسنه يه پك دوشكون حريص اولان
آدمه دينور يقال رجل يقن به اى مولع به (ذو يقن) فتحتينله برصو آديدر (اليمن) يانك ضمى وميمك سكونيله
و (الميمنة) ميسره وزننده بركت معناسنه دركه قوتلو وفرخنده اولمقدن عبارتدر نحس وشؤم مقابليدر يقال يمن
فلان على قومه كعلم ويمن كعنى يعنى مجهولا ويمن كجعل ويمن ككرم يمنا وميمنة اذا كان مباركا (الميمون) و (الايمن
همزه نك وميمك فتحيله و (اليامن) صاحب وزننده و (اليمين) امير وزننده قوتلو وفرخنده نسنه يه دينور ايمن
لفظنك جمعى ايامن كلور وميمونك جمعى ميامين كلور (التيمن) تفعل وزننده برنسنه ايله تبرك ايلمك معناسنه دركه
آنكله قوتلولنمق وآنى قوتلو عد واعتبار ايلمكدن عبارتدر يقال تيمن به اذا تبرك به واولمك معناسنه مستعملدر
قبرده صاغ جانبه ياتمق تصورينه مبنيدر يقال تيمن فلان اذا مات وميتى قبرده صاغ يانه ياتورمق معناسنه در
يقال تيمن بالميت اذا وضعه فى قبره على جنبه الايمن ويمن مملكتنه نسبت ادعا ايلمك معناسنه دركه يمنلويم ديمكدن
عبارتدر يقال تيمن الرجل اذا انتسب الى اليمن ٭ مترجم ديركه تيمن برايشه صاغ طرفيله وصاغ طرفندن باشلمق
معناسنه در ومنه الحديث انه عليه السلام ٭ يحب التيمن فى جميع امره ما استطاع ٭ كذا فى النهاية (الاستيمان
بودخى برنسنه ايله تبرك ايلمك معناسنه در يقال استيمن به اذا تبرك به وبرآدمه يمين ويرمك معناسنه در يقال استيمنه
اذا استحلفه (ايمن اليمين) اضمن الضمين وزننده زياده سيله يمن وبركتلو وقوتلو معناسنه در فضل ومبالغه يى
متضمندر ومنه يقال قدم على ايمن اليمين اى اليمن (اليمين) امير وزننده صاغ اله دينور يسار مقابليدر جمعى ايمن
كلور افلس وزننده وايمان كلور وايامن كلور وايامين كلور كه ايماندن جمع الجمع در وايامين كلور كه ايمندن جمع الجمع در ويمين خير
وبركت معناسنه مستعملدر زيرا عربلر خير وبركتى يمينه نسبت ايدرلر يقال هو من اهل اليمين اى البركة ويقال به
يمين اى بركة وزور وقوت معناسنه مستعملدر زيرا صاغ صولدن قوتلو اولور ٭ قال الشارح ومنه قوله تعالى ٭ فراغ
عليهم ضربا باليمين ٭ اى بالقوة وقوله تعالى ٭ كنتم تأتوننا عن اليمين ٭ اى تخدعوننا باقوى الاسباب او معناه تأتوننا
من قبل الشهوة پس معناى اوله كوره قوتدن كنايه اولور ثانى يه كوره يمين طرفندن مأخوذ اولور زيرا صاغ جانب
جكر موضعى اولوب وجكر اراده وشهوت منبعى ومظنه سى يدرنته كه يورك صول طرفده اولوب وآنده اول كيفيت
شائبه سى اولمز ويمين آند وقسم معناسنه در وبو معنادر جمعى ايمن كلور افلس وزننده وايمان كلور سلفده

عربلر عهد وحلف خصوصنده صاغ النى رفيقنك صاغ النه ضرب ومسح ايلدكلرى علاقه سيله حلف وقسمه
يمين اطلاق اولندى (اليمن) يانك فتحى وميمك سكونيله صاغ جانبه كتمك معناسنه در حرف باء ايله متعدى
اولور يقال يمن به يمن ويامن بقلب الياء الفا يمنا من الباب الرابع اذا ذهب به ذات اليمين و برآدمك يابرنسنه نك
صاغ طرفندن كلمك معناسنه در يقال يمنه ويمنه يمنا من الباب الثالث والرابع اذا جاء عن يمينه ❊ مؤلف كنعه
عنوانيله تقييد ايلمكله عادتى اوزره باب ثالثدن اولور كه شرطى مفقود در (الميامنة) مفاعله وزننده بودخى صاغ
طرفه كتمك معناسنه در يقال يامن الرجل اذا ذهب ذات اليمين ويقال يامن به اذا ذهب به ذات اليمين ويمن مملكتنه
كلمك معناسنه در يقال يامن الرجل اذا اتى اليمن (التيمين) تفعيل وزننده و (التيامن) تفاعل وزننده بونلرده صاغ طرفه
كتمك معناسنه در يقال يمن فلان وتيامن اذا ذهب ذات اليمين وتيمين تهنئه وتبريك معناسنه در يقال يمن عليه
اى برك (اليمنة) يانك فتحيله و (اليمين) فتحتينله صاغ جانبه دينور يسره ويسار مقابليدر بونلرده تذكير جانب وتأنيث
ناحيه اعتباريله در يقال اخذ يمنة ويمنا اى ناحية يمين ويمن فتحتينله بلاد غوردن قبلهٔ مكرمه نك صاغ طرفنده اولان
مملكت معروفه اسميدر وهو يمنى ويمانى ويمان وقوم يمانيه ويمانون مثل ثمانية وثمانون وامرأة يمانية ❊ شارح ديركه
عند البعض الف تثقيل يادن عوض اولمغله البته ياى مخففه ايله يمانى ديمك لازمدر و بونده حذف يا ايله يمان دخى
دينور وعند البعض الف تأكيد نسبت ايچون داخل اولمغله ينه ياء مثقلا باقى اولور و بونده قياس يمنى ديمكدر غير
قياس اوزره الفى يادن عوض ايلديلر بعضلر الفك قبل الياء دخولنى اعتبار ايله تثقيلى انكار ايلديلر و بعضلر بعد
النسبة دخولنى اعتبار ايلملريله حذفنى تجويز ايلديلر (الايمان) همزه نك كسريله يمن الكاسنه كلمك معناسنه در
يقال ايمن الرجل اذا اتى اليمن (التيمنى) تانك وميمك فتحى ويانك تشديديله يمن الكاسنك افق واطرافنه اطلاق
اولنور ❊ شارح ديركه لسان العربده ياى نسبتسز مرسوم ونسبتى تيمنى اولمق اوزره مرقومدر (الايمن) همزه نك
وميمك فتحيله ايشى صاغ اليله طوتان آدمه دينور يقال رجل ايمن اذا كان يصنع بيناه وبر موضع اسميدر (ايمن الله
همزه نك فتحى وميمك ونونك ضميله و (ايم الله) نونك حذفيله و بونلرده همزه لرك كسريله زبانزده در و (ايمن الله
همزه نك وميمك فتحيله و بعضا همزه نك كسريله و (ايم الله) همزه نك وميمك كسريله و بعضلر بونلرك همزه لرى
همزهٔ وصل اولديغنه ذاهب اولديلر و (هيم الله) هانك فتحى وميمك ضميله و (ام الله) همزه نك فتحى وميمك حركات
ثلاثيله و (ام الله) همزه نك كسرى وميمك ضمى وفتحيله و (من الله) ميمك ضمى ونونك كسريله و (من الله) ميمك
ونونك حركات ثلاثلريله و (م الله) ميمك حركات ثلاثيله و (ليم الله) لامك فتحيله كه ابتدائيه در و (ليمن الله) كذلك
لام مفتوحه ايله بونلرك مجموعى قسم موضعنه اسملر در ايمن الله قسمى تقديرنده در سائرلرى آندن مختصر ومخففدر
شارحك بياننه كوره ايمن كلمه سنك همزه سى عند البصريين وصلدر بركت معناسنه اولان يمندن مأخوذ در
وعند الكوفيين همزهٔ قطعدر زيرا يمينك جمعيدر (ايمن) اذرح وزننده بر رجل اسميدر (بنيامين) اسرافيل وزننده
يوسف عليه السلامك برادرى اسميدر ابن يامين ديمك غلطدر وحذيفة بن اليمان اصحابدندر (يمن) يانك ضميله
و (يمن) فتحتينله و (يامن) صاحب وزننده و (يامين) اسماء رجالدندر و (يمن) يانك ضميله برصو آديدر (الميمون
برنهر اسميدر وذكره اطلاق اولنور وميمون بن خالد الحضرمى بركسه دركه بئر مكه اكا نسبت اولنور (يمين) زبير
وزننده برحصن آديدر (اليمانية) رفاهيه وزننده برنوع آرپه اسميدركه سنبله سى قزل اولور (الميمن) معظم وزننده
پك اوغورلو خجسته آدمه دينوركه دائما يمن وبركت پيدا ايدر اوله يقال رجل ميمن اى يأتى باليمن والبركة (اليمنة
غرفه وزننده برچشيد يمن قاشنك اسميدر (ينه) يانك ونون مشدده نك فتحيله ابو عبد الرحمن الجمراوى اسميدركه
مصر فتحنده حاضر اولمشدر مصرده حمام ينه اكا مضافدر وعبد العزيز بن ابراهيم بن ينه روايت حديث ايلدى
(يون) يانك و واوك فتحيله يمنده برقريه آديدر (يوان) سحاب وزننده باب اصفهان يانده برقريه در (يونان
يانك ضميله بعلبك قضاسنده برقريه در و برذعه ايله بيلقان بيننده برقريه در (اليونانيون) سلفده برقوم وطائفه
ايدى كه حالا منقرض اولديلر ❊ شارحك بياننه كوره يونان بن يافث بن نوح عليه السلام نسلندن ايدى
يونان زمين آنلره مضافدر (يين) يانك فتحيله ضاحك وضويحك نام جبللر بيننده برصو يابر وادى اسميدر

﴿ بـــاب الهاء ﴾ ﴿ فصـــل الهمزة ﴾

(الابه) همزه نك فتحى وبانك سكونيله وفتحيله برنسنه يى فهم وتعقل ايلمك على قول اونودلمشيكن تذكر ايله درخاطر
ايلمك معناسنه در يقال ابه له وبه وابه له وبه ابها وابها من الباب الثالث والرابع اذا فطن او نسيه ثم تفطن له
ويقال هو لا يؤبه له اى لا يلتفت يعنى اول نسنه ناچيز لكندن ناشى التفات واحتفاله لايق دكلدر و بو ملازمت

علاقه سيله مجازدر (التأبيه) تفعيل وزننده برنسنه يى برآدمه تنبيه وتفهيم ايلمك معناسنه در تقول أبهته اى نبهته وفطنته و برآدمه برنسنه ايله بدكمان اولوب متهم قلمق معناسنه در يقول ابهته بكذا اى ازننته (الابهة) سكره وزننده عظمت وبهجت ومهابت ووجاهت معناسنه در يقال ماعليه ابهة الملك اى عظمته وبهجته وكبر ونخوت معناسنه در يقال هو ذوابهة اى كبر ونخوة (التابه) تفعل وزننده تكبر ايلمك معناسنه در يقال تأبه الرجل اذا تكبر وعلو جناب سببيله برنسنه دن تنزه وتعظم ايلمك معناسنه در و بوعن حرفيله صله لنور يقال تابه عن كذا اذا تنزه وتعظم (الابه) فتحتينله وهانك تشديديله كه بوغوق سسلى آدمه دينور ابح معناسنه در موضع ذكرى بهه ماده سيدر جوهرى وهمندن ناشى بوراده ايراد ايلدى ❊ شارح ديركه جوهرى بهه ماده سنده دخى ذكر ايلمشدر بوراده ذكرى اختلاف قولينه مبنيدر (التاته) تفعل وزننده تعته معناسنه دركه معتوه وفرتوت اولقدن عبارتدر فرتوتلمك تعبير اولنور يقال تاته الشيخ اى تعته (الاده) فتحتينله برجماعتك ميانه لرنده اولان ماده رأى واحد اوزره مجتمع وقرارداده اولمق حالتنه دينور (الازهوة) نون وزاى معجمه ايله قندأوه وزننده كبر وعجب وخود بينلكه دينور يقال به ازهوة اى كبر وعجب ❊ شارح ديركه بوزهو ماده سندن اولمغله موضع ذكرى اورادر (الاقه) همزه نك فتحى وقافك سكونيله طاعت معناسنه درقاه لفظندن مقلوبدر (الالاهة) كتابه وزننده و (الالوهة) عمومه وزننده و (الالوهية) عبوديه وزننده قوللق ايلمك عبادت معناسنه در يقال اله الرجل الاهة والوهة والوهية من الباب الرابع اذا عبد عبادة ومنه لفظ الجلالة يعنى مستجمع جميع صفات اولان اسم جلاله بوماده دن مأخوذدر كه اصلى اله ايدى منكر افعال وزننده مألوه معناسنه دركه معبود ديمكدر كتاب مكتوب و بساط مبسوط معناسنه اولديغى كبى ولفظهٔ جلاله حقنده علماء كرامك يكرمى اقوال مختلفه لرى واردر واله وجه مذكور اوزره معبود معناسنه اولمغله بت پرستلرك معبود اتخاذ ايلدكلرى اصنام باطله كندى عند واعتقادلرنده الها اولور و (الاهة) كتابه وزننده اسم اولور الهانية كبى كه همزه نك ضميله درمعبودلق معناسنه كه تكريلق تعبير اولنور يقال الضنم اله عند متخذيه بين الالاهة والالهانية ❊ شارح ديركه حضرت واجب الوجود جل شانه ذات اجل واعلا سنده عقول وافهام واوهام متحير اولديغى كبى ذات اعظمنه دال اولان اسم شريفنده دخى متحير اولديلر لكن اصح اقوال علم وغير مشتق اولمسيدر ❊ مترجم حقير ديركه اللهم لفظنده بعض اهل تحقيق ديديلر كه عند البصريين اصلى ياالله اولوب كثرت استعمالدن ناشى حرف نداء حذف وآخرينه ايكى ميم تعويض وادغام اولندى ميمك تعويضنك وجهى بودركه ميم حروف غنه دندر و ياء حرفى اسكان اولندقده ميم كبى مخرجى خيشومه قريب اولور زيراميمدن و يادن خيشومده برصوت حاصل اولور كه اكا غنه ديرلر پس بينلرنده مناسبت اولمش اولور و محذوف ياء ايله الف اولمغله آنلردن ايكى ميم تعويض اولندى وتبركا باسمه تعالى ميم آخره الحاق اولندى ميم مشدده نك اوله ادخالى متعذردر مكر تخفيف اولنه اوصورتده ايسه محذور ننى لازم كلور وميم تعويضى بعندن حمير قبيله سى لغتنده حرف تعريف قدرنته كه طاب الهوا تركيبنده طابم هوا ديرلر كلمهٔ نداء ايسه تعيينه بلكه مع القصد تعريفه دلالت ايدر نته كه صاحب لباب تنصيص ايلمشدر پس بومناسبته مبنى ميم اختيار اولندى وتكرارى مؤدى اولديغيچون ال تعويض اولنمدى وبعض محققيندن منقولدر كه اللهم لفظى مجتمع دعادر زيرا لفظهٔ جلاله اسم جامع اولديغندن بشقه ميم حرفى واو كبى اداة جمعدر پس بونكله دعا ايلمك جميع اسماء الهيه ايله دعا ايلمك اولور كذلك حساب جمل كبير اوزره ميم لفظى يعنى زبر وبينات اعتباريله طقسان عدده دلالت ايدر وسطنده اولان يا ابجد حسابيله اوندر وقرآنده مبين اسماء حسنى يوزدر كه يوزنجى اسم جامعدر بوجهتله يته جمعيتى متحقق اولور ولفظهٔ جلاله نك تفصيل مباحثى بحر العلوم نام تفسيرده ونواهد سبوطيده واوائل بيضاويده مبسوطدر (الالاهة) كتابه وزننده جزيره ده برموضع آديدر و يبلانه دينور حيه معناسنه و بتلره دينور اصنام معناسنه و يكى آيه دينور هلال معناسنه وكنشه اطلاق اولنور و بونده همزه نك حركات ثلاثه سيله زبانزده در (الاليهة) سفينه وزننده بودخى كنشنه اطلاق اولنور (التأله) تفعل وزننده قوللغه دورشمك معناسنه در يقال تأله الرجل اذا تعبد وتنسك (التاليه) تفعيل وزننده برآدمه قوللق ايتدرمك معناسنه در يقال اله فلانا اذا عبده (الاله) فتحتينله حيران اولمق معناسنه در يقال اله الرجل الها من الباب الرابع اذا تحير و برآدمك يابرنسنه نك حسرتنه ياخود حجتنه صبر وتحمل ايليوب پك جزع واضطرب ايلمك معناسنه در يقال اله على فلان اذا اشتد جزعه عليه وخوفدن ناشى بركسه يه پناه كتوروب صغمنق معناسنه در يقال اله اليه اذا فزع اليه ولاذ (الاله) همزه نك فتحى ولامك سكونيله برآدمه ياورلك ايدوب برحادثه دن تخليص وتأمين ايلمك معناسنه در يقال الهه الها من الباب الاول

مطلب

اذا اجاره وآمنه (الامه) فتحتيله اوتتق معناسنه دريقال امه الشيء امها من الباب الرابع اذانسيه واقرار
ايلك معناسنه دريقال امه الرجل اذا اعترف (الامه) همزه نك فتحي وميمك سكونيله عهد و پيمان ايلك
معناسنه دريقال امه اليه امها من الباب الاول اذاعهد وقيون قسمي اميهه ديدكلري علته اوغرامق معناسنه در يقال
امهت الغنم على المجهول وامهت امها من الباب الرابع اذااصابتها الاميهة (الاميهة) سفينه وزننده قيون قسمنه عارض
اولان جدري علتنه دينور كه كوده سنده سرا پا سيوجه‌لر ظهور ايدر واميهه امه كبي مصدر اولور قيون قسمي علت
مذكوره يه مبتلا اولمق معناسنه يقال امهت الغنم امها واميهة اذااصابتها الاميهة واول علته اوغرامش قيونه دخي اميهه
دينور (المأموهة) و(المؤمهة) معظمه وزننده بونلرده اميهه معناسنه در (المأموه) عقل وادراكنه خلل كلمش آدمه
دينور يقال امه الرجل على المجهول فهو مأموه اى لبس معه عقله (الامهة) همزهٔ مضمومه ايله قبره وزننده انايه
دينور مادر معناسنه نته كه ام دخي دينور على قول امهه ذوات عقولدن اولانه وام ذوات عقولدن اولميانه مخصوصدر
جمعي امهات كلور ✻ مترجم ديركه مصباحك بيانته كوره ام ماده سنده درت لغت مستقله واردر بري ام در
همزه نك ضميله ثاني ام در همزه نك كسريله ثالث امه در رابع امهه در پس امات وامهات مخصوص لغتلراولمغله
احدهما آخرك اصلي دكلدر بو جهتله حذف وزياده دعواسنه حاجت يوقدر (التأمه) تفعل وزننده برآدم برخاتوني
انالق ايدنمك معناسنه در يقال تأمها اما اذا اتخذها (الانه) همزه نك فتحي ونونك سكونيله و (الانوه) قعود وزننده
ثقلت وتعبدن ناشي هارهار صولمق معناسنه در يقال انه الرجل انها وانوها من الباب الثاني اذا انح وحسد ايلك
معناسنه در يقال انه فلانا اذاحسده (الانه) نجل وزننده حاسد كسه يه دينور يقال رجل انه اى حاسد (اوه) جير
وحيث واين وزنلرنده و(آه) همزه نك مدي وهانك كسريله و(اوه) همزه نك فتحي وواومشدده نك كسريله و(او
همزه نك فتحي وبلاهاء واومشدده نك كسريله كه هاء محذوفدر و(اوه) همزه نك وواومشدده نك فتحي وهانك سكونيله
و(آووه) طالوت وزننده و(آه) الفك مدي وهانك منونا كسريله و(آو) همزه نك مدي وواوك منونا و بلاتنوين
كسريله و(اوتاه) همزه نك وواومشدده نك فتحي وتاء زياده سيله و(اوياه) همزه نك مدي وواوك فتحي وياء مشدده
زياده سيله كه مجموعي اون اوچ لغتدر بركلمه دركه شكايت وتوجع عندنده يعني غم واندوهدن شكايت وقتنده كذلك
خسته اولدقده ياخود برعضو دردناك اولوب آغريدقده تفوه اولنور لسانمزده آه ايله واوه ايله واوف ايله تعبير اولنور
(الاوه) همزه نك فتحي وواوك سكونيله و (التاويه) تفعيل وزننده و(التاوه) تفعل وزننده آه ايلك واوه ديمك معناسنه در
يقال آه الرجل يؤوه اوها واوه وتاوه اذا قال اوه وهي كلمة يقال عند الشكاية والتوجع (الاواه) شداد وزننده علم
يقين صاحبي آدمه اطلاق اولنور ياخود اجابت دعايه موقن اولانه ياخود كثير الدعاء اولان متضرع آدمه ياخود قلبي
يوفقه صاحب رحم ورقت آدمه ياخود فقيه وعالم آدمه اطلاق اولنور ياخود مؤمن ديمكدر و بولغت حبشه در
يقال رجل اواه اى موقن اوموقن الدعاء اجابته اوكثير الدعاء اوالرحيم الرقيق اوالفقيه اوالمؤمن ✻ شارح ديركه اواه
چوق آه ايدن كسه يه دينور معانئ مزبوره ده مجازا مستعملدر ملازمه علاقه سيله (الاهة) حاله وزننده قيزامق
عارضه سنه دينور حصبه معناسنه نته كه چچك عارضه سنه ماهه دينور (الاهة) همزه نك وهاء مشدده نك فتحيله
محزون اولمغه دينور تحزن معناسنه در (الاه) همزه نك فتحي وهانك تشديديله و(الاهة) كذلك همزه وهاء مشدده ايله
درد ياخود غم وحزن سببيله آه واه ايلك معناسنه در يقال اه الكئيب اها واهة من الباب الاول اذا توجع فقال آه
اوهاه (التأهيه) تفعيل وزننده و (التأهه) تفعل وزننده اهه معناسنه در يقال اهه الرجل وتأهه بمعنى اه (ايه
همزه نك وهانك كسر اوزره بناسيله و(ايه) همزه نك كسري وهانك فتح اوزره بناسيله و (ايه) همزه نك كسري
وهانك منونا كسريله اسم فعل امردر استزاده واستنطاق ايچوندر يعني بركسه دن ايشلديكي ايشك ياخود
سويلديكي سوزك زياده ايلمسني طلب ايچوندر براز دخي ايشله و براز دخي سويله ديمكدر حالا برآدم بردلنشين سوز
سويلدكده مخاطبه خوش كلكله تمام اقبال ايدوب ايوها ايوها ديه رك استزاده ايدر زايشته ايوها قولمز ايه محرفيدر
اشبو ايه كلمه سي كه كسر وفتح اوزره مبنيدر اكر مابعدينه موصول اولورسه منون اولوب ايه حدثنا دينور ومتكلمه
خموش وساكت اول ديمك مراد اولورسه ايها دينور هانك نصبيله وايه دينور هانك فتحيله ✻ مترجم حقير ديركه بو ماده
في الاصل اصواتدندر مصدره انتقال ايلمشدر ايها وويها وواها كبي كه منصوبلردر وكيمي مصدردن اسم فعله
انتقال ايلمشدر ايه كبي تفصيلي شيخ رضي شرحنده مبسوطدر (ايه) همزه نك كسري وهانك سكونيله كلمهٔ زجردر
حسبك معناسنه يعني تكلم ايدن كسه يه بوقدرجه سوز يتشور فارغ وساكت اول ديمكله امردر (التأييه) تفعيل
وزننده برآدمه حيقروب ندا ايلك معناسنه دركه بروكل ديو چاغرمقدن عبارتدر يقال ايه بالبعير اذاصاح به وناداه

مطلب

و برآدمه یا ایها الرجل یعنی ای کشی دیو خطاب یاخود ندا ایلك معناسنه در یقـال ایه بفلان اذا قال له یا ایها الرجل
(ایهان) همزه نك فتحی ونونك فتحیله وکسریله جائزدر و (ایها) نونك حذفیله و (ایهات) تای فوقیه ایله هیهات
کلمه سنده لغتدر که استبعاد ایچون اسم فعل ماضیدر پك ایراقلشدی قنده ونیره ده دیمکدر (ایهك) ویهك وزننده
ومرادفیدر کاسیذ کر * فصـــــل البـاء * (البأه) بانك فتحی وهمزه نك سکونیله برنسـنه یی تیز فهم وادراك
ایلك معنـاسـنه در تقول ما بأهت له بأها من البـاب الثالث ای مافطنت (بجیه) جمیله زبیر وزننده اسمـادندر
بجیه بن علی بن بجیه الطبری محدّثدر (البده) بانك فتحی ودالك سکونیله برآدمی برایش ایله قرشولمق معناسنه در که
اکا قرشو کتورمکدن عبارتدر یقـال بدهه بامر بدها من البـاب الثالث اذا استقبله به و برنسـنه آنسزین اولمق
معناسنه در یقـال بدهه امر اذا فجئه و بده و بداهه بانك فتحی وضمیله و (بدیهه) سفینه وزننده هرنسنه نك اوّل
وابتداسنه دینور یقال بده الشیء و بداهته و بداهته و بدیهته ای اوّله و یقال لك البدیهة ای لك ان تبدأ و برنسنه نك
آنسزین ظهور ایلسنه دینور وفی صفته علیه السلام من رأه بدیهة هابه ای مفاجأة وفلان سلیم الطبع وتیز وفهم
اولمغله همان ابتدای وهله ده رأیی مصیب اولور دیه جك یرده هوذو بدیهة دیرلر وفلان حاضر جواب اولمغله من غیر
تفکر و بلا توقف همان جواب ویردی دیه جك یرده اجاب علی البدیهة دیرلر و یقـال هذا معلوم فی بدایه العقول
یعنی بو خصوص اعمال فکره محتاج دکلدر بونی هرکس ابتدای امرده فهم وادراك ایدر بو راده بدایه بدیهه نك جمعیدر
وآنسزین ظهور ایلك باعث اعجاب اولمق مناسبتیله بدیعه وعجیبه معناسنه ده استعمال اولنور ومنه یقـال له بدایه
فی الکلام والشعر والجواب ای بدایع وعجایب فیه (المبادهة) مجادله وزننده و (البداه) جدال وزننده برآدمه ناکهانی
برایش پیدا وعارض اولمق معنـاسـنه در یقـال بادهه امر ای فاجأه و یقـال بادهه بامر ای فاجأه به (الابتداه)
افتعـال وزننده من غیر فکر ولا توقف حاضر جوابلق وجهـیله شعر وخطبه مقوله سی تألیف وتکلم ایلـك
معنـاسـنه در یقـال ابتده الخطبة اذا ابتدأها وارتجلها (التباده) تفـاعل وزننده یودخی علی الفور برنسـنه
اظهار ایدشمك معناسنه در یقال هم یتبادهون الخطب ای یرتجلونها (ابرقوه) سقنقور وزننده برکوه فارسی معربیدر که
ناحیة الجبـل معناسنه در که طاغ یوره سی دیمکدر بونکله فارس الکاسنده برشهر تسمیه اولندی ابو القاسم احمد بن
علی الوزیر الابرقوهی اکا منسوبدر مزبور آل بویه دن بهاء الدین نام شاهك وزیری ایدی وابرقوه نیسابوره
التی مرحله مسـافه ده برقصبه آدیدر (البرهة) بانك فتحی وضمی ورانك سکونیله زمان طویل معنـاسـنه در
علی قول اعمدر تقول اقمت عنده برهة من الدهر ای زمانا طویلا او اعم (ابرهة) همزه نك ورانك فتحیله ابن الحارث درکه
تبع یمن دریعنی ملوك یمندندر وابرهة بن الصباح قرآن میننده مذکور اولان فیل صاحبیدر که تخریب کعبه ایچون
قصد ایلمشیدی (البرهرهة) سفرجله وزننده بدنی سمن کبی آق اولان تازه خاتونه دینور یقـال امرأة برهرهة
ای بیضاء شابة و بغایت تروتازه کبدن محبوبه یه یاخود ترلکدن ونرم ونازکلکدن بدنی پالوده کبی دتر راولاننه دینور یقال
امرأة برهرهة ای ناعمة او التی ترعد رطوبة * وقال الشارح وفی حدیث المبعث * فشق عن قلبه وجیء بطست رهرهة
فالمراد بالرهرهة الطست الواسع قریب القعر یعنی بونده بعضلر برهرهه لفظنك باء حرفنی کلمه دن ظن ایلملریله
اشتباه ایتدیلر اول ایسه کلمه دن دکلدر (البره) فتحتینله وجود اتلوجا نلو اولمغه دینور یقـال به بره ای ترارة (برهوت)
رهبوت وزننده وبانك ضمیله سبروت وزننده برقیو یاخود بروادی یاخود بربلده آدیدر * شارح دیر که حضرموت
الکاسنده واقعدر اشهر اولان برقیودر که مقر ارواح کفار اولدیغی مرویدر مؤلف بونی تای فوقیه بابنده دخی
ذکر ایلدی و بعضلر بونی رهو ماده سندن اخذ ایلمشدر (البره) بانك فتحی ورانك سکونیله برآدمك وجودی
علیل ومتغیر اولدقدنصکره ینه افاقت تامه بولوب تندرست اولمق معناسنه در یقـال بره الرجل برها من الباب الرابع
اذا ثاب جسمه بعد علة و برآدمك تنی بیاض اولمق معناسنه در یقـال بره الرجل اذا ابیضّ جسمه (الابره) احمر
وزننده بیاض کوده لوکشی یه دینور مؤنثی برهاء در حمراء وزننده (الابراه) همزه نك کسریله دلیل و برهان ایراد
واقامت ایلك معناسـنه در علی قول عجایب نسـنه لر ایرادیله ناسه غالب اولمق معناسـنه در یقـال ابره الرجل اذا
اتی بالبرهان او اتی بالعجائب وغلب النـاس * شـارح دیر که زمخشرینك قولنه کوره برهان لفظنك نونی زائده در
مرأة بیضاء معناسنه اولان برهرهه ماده سندن مأخوذ در فعلنده ابره ابراها دینورنته که مؤلف دخی ایراد ایلدی برهن
برهنة ترکیبی مولّددر * ومؤلف بونی نون ماده سنده دخی ثبت ایلدی (البریه) زبیر وزننده ابراهیم کلمه سنك مصغریدر که
ترخیم اوزره در (نهر بریه) بصره ده برایرمق آدیدر (البله) فتحتینله و (البلاهة) سفاهه وزننده مطلقـا غافل
علی قول شرّ وشوره جهتندن غافل اولان یاخود خیر وشرّی ونیـك و بدی تمیزه قدرتی اولمیان احمق آدمه

دینورکه ترکیده بون واغوز وساده دل وفارسیده کالیوه دینور یقال بله الرجل بلها وبلاهة من الباب الرابع فهوابله
ای غافل اوعن الشرا واحمق لا تمییز له ومنه تقول العرب عیش ابله وشباب ابله ای ناعم کان صاحبه غافل عن
الطوارق یعنی حوادث واکداردن بی دغدغه وسالم عیش وشبابدر صاحبی اصلا اولسمته امالهٔ ذهن ایلمز و یقال
ابله میت الداء ای من شره میت یعنی خیره مجبول اولوب اصلا شر وشور ومضرت سمتی خاطرنه خطور ایلمز کذلك
مذاق امور دنیویه یه قلیل الفطنه اولوب اخلاق وشمائلی خوب و پسندیده اولان کسه حقنده ایراد اولنور
وسلامت صدری غالب آدمه دخی اطلاق اولنور که نه سویلسه لر تصدیق ایدوب وهر کسه حسن ظن اوزره
اولوب صفحهٔ درونی نقش خدعه وتلوینا تدن سیم صافی کبی ساده وسالم اولان حقنده دخی ایراد اولنور قال
الشارح وبه فسر الحدیث ❊ اکثر اهل الجنة البله ❊ (البله) فتحتیله و (البلاهة) سفاهه وزننده وجه مذکور
اوزره مصدرلر در برآدم ابله اولمق معناسنه در یقال بله الرجل بلها وبلاهة من الباب الرابع اذا کان ابله و برماده یه
دلیل و برهان ایرادندن عاجز اولمق معناسنه در یقال بله الرجل اذا عیی عن حجته (التبله) تفعل وزننده بودخی
ابله اولمق معناسنه در یقال تبله الرجل بمعنی بله وصورتا بلاهت کوسترمك معناسنه در یقال تبله فلان اذا
استعمل البله و یتك اراشدرمق معناسنه در یقال تبله الرجل اذا تطلب الضالة و یولی بیلیان کسه اربابندن
سئوال وتحری ایلیه رك بولسز کتمك معناسنه در یقال فلان یتبله اذا تعسف طریقا علی غیر هدایة ولامسئلة
التباله) تفاعل وزننده بودخی صورتا ابلهلك کوسترمك معناسنه در یقال تباله الرجل اذا استعمل البله (البلهاء
حمراء وزننده شول ناقه یه اطلاق اولنور که قوت وتمکین وجلادتی اولمغله اصلا برنسنه دن قوجنوب اورکز اوله
کویا که حماقتی اولمغله اولمقوله نسنه لری ادراك ایلمز اولور یقال ناقة بلهاء ای لا تتحاش من شئ مکانة ورزانة و بلهاء
برمعروف ناقه اسمیدر وشول خاتونه اطلاق اولنور که صوبی وقلبی پاك و پاکیزه اولمغله هرنه سویلسلر اینانوب
الدانور اوله یقال امرأة بلهاء ای کریمة مزیرة غریرة مغفلة (الابلاه) همزه نك کسریله برآدمی ابله بولمق معناسنه در
یقال ابله فلانا اذا اصادفه ابله (بله) کیف وزننده اسم فعل امردر دع واترك معناسنه یقال بله ما اضمرت ای دعه
وکاهجه مصدر منزلنده مستعمل اولور ترك معناسنه وکیف معناسنه اسم اولور واسم فعل اولدیغنه کوره مابعدی
منصوب اولور یقال بله زیدا ای اترکه ومصدر صورتنه کوره مابعدی اضافتله مجرور اولور یقال بله زید
ای الزم ترك زید وکیف کلمه سنه مرادف اولدقده مابعدی مرفوع اولور واولکی واوچنجی صورتلرده بله لفظنك
فتحه سی بناء یعنی آخری فتح اوزره مبنی اولور وایکنجی صورتده اعرابدر زیرا مصدردر وفی تفسیر سورة السجدة
من صحیح البخاری ❊ اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر ذخرا من بله
ما اطلعتم علیه ❊ الحدیث بونده معانی ثلاثهٔ مذکوره دن خارج اوله رق من کلمه سیله معرب ومجرور واقع اولدی
و بعضلر بوراده غیر کلمه سیله تفسیر ایلدیلر و بو تفسیر بله کلمه سنی استثناء کلماتندن عد ایدنلرك قولنه موافقدر
واجل معناسنه کلور که حرف جوابدر ❊ شارح دیر که نهایه ده بو حدیث من کلمه سندن مجرد امر قومدر دع واترك
معناسیله مفسردر (مابلهك) بانك فتحی ولامك سکونیله مابالك وماشانك معناسنه مستعملدر ❊ شارحك بیاننه کوره
کیف معناسندندر تقول مابلهك ای مابالك (البلهنیة) بانك ضمی ولامك فتحی ونونك کسریله وسعت معاش
ورخاء ورفاه حال معناسنه در ❊ قال الشارح ومن سجعات الاساس لا زلت ملقی بتهنیه مبقی فی بلهنیه ای الرخاء وسعة
العیش (بنها) بانك کسری والفك قصریله فسطاط مصره التی فرسخ مسافه ده برقریه در بغایت اعلا عسلی اولور
عسل بنها مشهوردر (البوهة) بانك ضمیله تولك چقرطغانه دینور بوه دخی دینور یقال جاء ویده بوهة وبوه
ای صقر سقط ریشه وخیره جوره اوله رق بغایت خفیف یل قوان آدمه دینور واحمق و بیغز کسه یه دینور
ودیشی بایقوشه دینور ودوات الجزه قونیلان لیقه یه دینور که دیدلمش یوکدن اولور حالالیفدن وابر یشمدن ایدرلر
وهواده روزکار اوکنده اوچوب کزن قوش تویلرینه دینور (البوه) بانك ضمیله بودخی توله مش چقره دینور
وارکك بایقوشه علی قول بیوك اولاننه دینور و بایقوشه شبیه بشقه برقوش آدیدر (البوه) و (البیه) باراك فتحیله که
واوی ویائیدر برنسنه یه آکاه ومتنبه اولمق معناسنه در یقال باه للشئ یبوه ویباه بوها وبیها من الباب الاول
والرابع اذا تنبه له وبوه لعن ونفرین معناسنه در یقال علی ابلیس بوه الله ای لعنه وجماع ایلمك معناسنه در یقال
باه امرأة اذا جامعها وفهم وادراك ایلمك معناسنه در تقول مابهت له بضم الباء وکسرها یعنی من الباب الاول
والثانی ای ما فطنت له (الباه) جاه وزننده اسمدر جماع معناسنه در یقال یستعمل المعجون للباه ای للجماع (الباهة
حاله وزننده عرصه ومیدان معناسنه در باحه کبی (البائهة) زبون وآزیق قیونه دینور اصلی باوهه در واو ایله

يقال شاة بائهة اى مهزولة (البهّ) بانك فتحى وهانك تشديديله برآدمك پادشاه وامير يانندە قدر ومنصب وپايەسى عالى وعظيم اولمق معناسنه در يقال بهّ الرجل بها من الباب الاول اذا نبل وزاد فى جاهه عند السلطان (التبهبه) تزلزل وزننده شرف وشان ورتبه وعنوان صاحبى اولمق معناسنه در يقال تبهبه القوم اذا تشرّفوا وتعظموا (الابهّ) ابحّ وزننده ومراد فيدزكه بوغوق سسلى آدمه دينور يقال رجل ابهّ اى ابحّ (البهبهىّ) فدفدىّ وزننده جسامتلو تنومند آدمه دينور (البهباه) بجباح وزننده ومراد فيدركه اسرمش دوەنك كوكرەمسنه دينور (البهبهة) زلزله وزننده اسرمش دوە حيقره رق كوكرەمك معناسنه در يقال بهبه الجمل اذا هدر رفيعا (به به) مكررا بالرك فتحى وهالرك سكونيله بركلمه دركه برنسنه يى استعظام حالنده تفوّه اولنور على قول بخ بخ معناسنه دركه برنسنه يى پك بكنوب پسند ايلدكده سويلنور كه لسانمزده پاى فارسيله په په دينور ومنه الحديث ❊ به به انك لضخم ❊ شارح ديركه موقعك معناى ثانى يه مساعدەسى بعيددر (بويه) زبير وزننده وبانك ضمى وواوك سكونى وبانك فتحيله زبانزده در ملوك عجمك پدرلرينك اسميدر مراد آل بويه ديدكلرى ملوكك جدّ اعلالرى اوله جقدر (البيه) بانك فتحى وبانك سكونيله برنسنه يه آگاه ومتفطن اولمق معناسنه درو بو واويه ويائيه در نته كه ذكر اولندى يقال باه له يباه بيها من الباب الرابع اذا تنبه له (ابن بابيه) يانك كسريله ياخود ابن باباه محدّثيندندر تمّ بعونه تعالى ❊ فصـــــل

التاء ❊ (التجه) تانك فتحى وجيمك سكونيله يونلمك اتجاه معناسنه در يقال تجه له تجها من الباب الاول لغة فى اتجه وبوندە كويا كه واوى اوتمغله لفظندن بناقلديلر موضعى وجه مادەسى اولمغله انشاء الله تعالى اورادە اعادە اولنور ❊ شارح ديركه بو اخذ واتخذ مادەسى قبيلندندر (الترهة) قبرّه وزننده و (الترّه) سكروزننده باطل وبيهودەمعناسنه در يقال جاء بالترّهة والترّه اى الباطل وترّهه جادەدن آيرلمش انجه وطار يوله دينوركه چغير تعبير اولنور يقال اخذ الترّهة وهى الطريق الصغيرة المتشعبة من الجادّة وآفت وداهيه يه دينور وروزكاره دينور ريح معناسنه وبلوده دينور سحاب معناسنه ودوزاوه يه دينور صحصح معناسنه وبركوجك جانور اسميدركه قومسالرده اولور جمعى ترّهات وترارية كلور تاى مفتوحه ايله و بعضلر ديديكه ترّهات كه ترّهدنك جمعيدر فى الاصل اوتسز صوسز قير بيابانلره دينوب بعده بيهوده واباطيل ايچون استعاره اولندى كذلك بيهوده وعبث وهرزه كلماته اطلاق اولنور كلمات مجانين كبى يقال اتى بالترّهات اى الاباطيل والاقاويل الخالية من الطائل (التره) تانك فتحى وراك سكونيله ترّهاته اوغرامق معناسنه در يقال تره الرجل ترها من الباب الرابع اذا وقع فى الترّهات (التفه) تانك وفانك فتحيله و (التفوه) قعود وزننده برنسنه پك ناچيز اولمق معناسنه در يقال تفه الشئ تفها وتفوها من الباب الرابع اذا قلّ وخسّ وتفوه بركسه احمق وبيغز اولمق معناسنه در يقال تفه فلان اذا حمق وآريق وزبون اولمق معناسنه در يقال تفه الرجل وتفه تفوها من الباب الاول والرابع اذا غثّ وفى حديث عبد الله بن مسعود ❊ القرآن لايتفه ولاينشان ❊ اى لايغثّ ولايخلق بورادە ينشان كلمەسى تشان كلمەسندن كه اصلى تشانّ ايدى مستقبل اولمغله معناى حديث قرآن مبين مرور ازمان ايله نه ضعيف وحقير اولور ونه اسكى قربه كبى كهنه لنوب فرسودە اولور الى يوم القيام نسق واحد اوزره باقى اولور (التفهة) فرحه وزننده شول اطعمه يه دينوركه آنلردە حلاوت وحموضت ومرارت طعمى اولميه كه طاتسز تعبير اولنور ولهذا بعضلر اتمكى واتى اطعمهٔ تفهه جملەسندن عدّ ايلديلر ❊ مترجم حقير ديركه شيخ قانونده بو وجه اوزره بيان ايلدى كه اطباء طعومى ايكى قسمه تقسيم ايلديلر برى طعوم بسيطه در وبرى مركبه در بسيطه طقوز نوعدر لكن لايق اولان تفه كه طاتسز لقدر يعنى طعمدن عارى اولمقدر طعومدە داخل اولمامقدر صويك طعمى اولمديغى كبى اول غدانك دخى طعمى اولمز وطعم بالفعل وبالقوّه اولور تيوردە وباقردە بالقوّه در كرچه ظاهرا تفهه دندر لكن بعض اجزا ايله ذوب وتحليل اولنسه طعمى حسّى اولنور پس عند الاطباء طعوم سكز كونه در ١ حلاوت ٢ مرارت ٣ حرافت ٤ ملوحت ٥ حموضت ٦ عفوصت ٧ قبض ٨ دسومتدر بو صورتده مؤلفك بيانى اكتفاء قبيلندن اولور وتفهه نك مفردى تفه دركه كتف وزننده مصدرى تفه در فتحتينله يقال تفه الطعام تفها فهو تفه واطعمة تفهة (ابن تافه) صاحب وزننده محدّثدر (المتفهة) مكرمه وزننده يواش رام وذلول ناقه يه دينور يقال ناقة متفهة اى ذلول (التفه) تانك ضميله ثبه وزننده قارە قولاق تعبير اولنان جانوره دينور فارسيده سياهكوش ديرلر (التله) فتحتينله تلف اولمق معناسنه در يقال تله الشئ تلها من الباب الرابع اذا تلف ووالە وحيران اولمق معناسنه در يقال تله الرجل اذا حار واوتمق معناسنه در يقال تله كذا وتله عنه اى انسيه (الاتلاه) همزەنك كسريله تلف ايلمك معناسنه در يقال اتلهه المرض اذا اتلفه (المتلوه) و (التاله) صاحب وزننده تلغشكردە ياخود حيران وآشفته ديمكدرومنه يقال رجل متلوه العقل وتالهه اى ذاهبه تاله نسب

مطلب

اوزره در (التمه) فتحتينله و (التماهة) سفاهه وزننده طعام بوزيلوب قوقق معناسنه در يقال تمه الطعام تمها وتماهة من الباب الرابع اذا تغير ريحه وطعمه (المتماه) محراب وزننده شول قيونه دينور كه سودى صاغيلوركن همان بدرايحه پيدا ايدر اوله يقال شاة متماه اذا كان يتغير لبنها يثما يحلب (التهتهة) زلزله وزننده دلسانده اولان پپه پيلكه دينور يقال بلسانه تهتهة اى لكنة وتكرار بتكرار باطل و بيهوده نسنه لرده بولنمق معناسنه در يقال تهته الرجل اذا ارد دفى الباطل (التهاته) دفاتر وزننده باطل و بيهوده نسنه لره دينور يقال وقعوا فى التهاته اى الاباطيل (ته ته) مكررا تالرك ضمى وهالرك سكونيله دوه قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر حالا لسانمزده تقبيح وتأسف موقعنده توه توه ديديكمز بوندن مأخوذدر و بونكله كوپك قسمنى دخى يانلرينه چاغررلر ولسانده پپه پيلك اولان آدمك سويلبشنى دخى حكايه اولور (التوه) تانك فتحى وضميله هلاك وبرباد ونابود اولمق معناسنه در يقال تاه الرجل يتوه توها اذا هلك وذهب وكبر وتعظم معناسنه در يقال تاه الرجل اذا تكبر و برآدمك عقلى سراسيمه ومضطرب اولمق معناسنه در يقال تاه فلان اذا اضطرب عقله (التتويه) تفعيل وزننده هلاك ايلمك معناسنه در يقال توهه اذا اهلكه (التوه) تانك ضميله هالك معناسنه در جمعى اتواه واتاويه دركه جمع الجمع در (ما اتوهه) فعل تعجبدر ما اتيهه معناسنه نه عجب كبر وتعظم صاحبيدر ديمكدر (التيه) تانك كسريله كبر وصلف معناسنه در يقال تاه الرجل يتيه تيها اذا صلف وتكبر و يقال به تيه اى كبر وصلف وتيه بيابانه دينور جمعى اتياه كلور وجمع الجمعى اتاويه كلور يقال اخذوا فى تيه اى مفازة و يول آزمغه دينور يقال وقعوا فى تيه اى ضلال وتيهاء ومتيهه معناسنه كلوركه سيذكر (التايه) صاحب وزننده و (التياه) شداد وزننده و (التيهان) سكران وزننده و (التيهان) تانك فتحى وياى مشدده نك كسريله مدمغ ومتكبر كسه يه دينور وتياه وتيهان سكران وزننده يول آزوب كمراه اولان آدمه دينور (ما اتيهه) فعل تعجبدر ما اتوهه معناسنه (التيه) تانك فتحى وكسريله و (التيهان) فتحاتله يول آزمق معناسنه در يقال تاه الرجل يتيه تيها وتيهانا اذا ضل و برنسنه يه متصل بردوزه يه باقق سبيله كوز يوريلوب طونقلمق معناسنه در يقال تاه بصره اذا تاف (التيهاء) حمراء وزننده و (المتيهة) سفينه وزننده وميمك ضميله لغتدر و (المتيهة) مرحله وزننده و (المتيه) مقعد وزننده تيه كبى اوجى بوجاغى و يولى ونشانى اولميان بيابانه دينوركه اكا واقع اولنلر يول ايزبولميوب حيران وسرگردان اولورلر يقال ارض تيه وتيهاء ومتيهة ومتيهة ومتيه اى مضلة (التتييه) تفعيل وزننده تضييع معناسنه در يقال تيهه اذا ضيعه

فصل الثاء المثلثة * (الثاهة) حاله وزننده كوجك دله دينور لهاة معناسنه على قول ديش اتنه دينور لثه معناسنه (الثهثهة) زلزله وزننده قارارمك معناسنه در يقال ثهثه الثلج اذا ذاب * فصل الجيم * (الجبهة) جيمك فتحى و بانك سكونيله انسانك يوزندن سجده حالتنده يره كلان موضعه على قول ايكى قاشك ارالغى برابرندن يوقرى ناصيه يه قدر اولان يره دينور تركيده آلن وفارسيده پيشان دينور يقال جبهة ذات بهجة وهو موضع السجود من الوجه او مستوى مابين الحاجبين الى الناصية وجبهه برقوم وجماعتك سيدوذيشاننه اطلاق اولنور وجه كبى يقال هو جبهة قومه اى سيدهم ومنازل قمردن برمنزل اسميدر بواسد صورتنك جبهه سيدر كه درت كوكبدن عبارتدر وجبهه آت نوعنه دينور * قال الشارح ومنه الحديث * ليس فى الجبهة صدقة * اى الخيل و بونك مفردى يوقدر وشول آدملره اطلاق اولنور كه حسبى خلقك ديت ودين كبى دائما تكاليف ومؤنتلرينى اداره وتمشيته مجبول اولملريله آنلردن برى هر كيمه توجه ايلسه خائب وصفر اليد اعاده وارسالرندن استحيا اولنه يقال هم جبهة اى ساعون فى حمال ومغرم فلا يأتون احدا الا استحيى من ردهم ومذلت وخاكسارى معناسنه مستعملدر يقال لقى منه جبهة اى مذلة و برصنم اسميدر وآيه اطلاق اولنور قمر معناسنه (الاجبه) اشبه وزننده ارسلانه دينور وجبهه سى خوب ولطيف اوله رق واسع اولان آدمه دينور على قول يومرى جبهه لو كسه يه دينور مؤنثى جبهاء در يقال رجل اجبه وامرأة جبهاء اى الواسع الجبهة الحسنها او الشاخصها (الجبه) فتحتينله اسمدر كه كش آلنلولق ياخود يومرى آلنلولغه دينور (الجبه) جيمك فتحيله برآدمك جبهه سنه اورمق معناسنه در يقال جبهه جبها من الباب الثالث اذا ضرب جبهته و برآدمى رد ايلمك ياخود برخوشلنمديغى نسنه سويلك ياخود ايشلمك معناسنه در يقال جبهه اذا رده اولقيه بمكروه وعربلر فلان صويه واروب لكن صوچكه جك ياخود صوآله جق آلات وادواتى اولمامغله همان صويك يوزنه باقوب اوتوردى ديه جك يرده جبه فلان الماء ديرلر وردا الماء ولا آلة سقى فلم يكن منه الا النظر الى وجه الماء معناسنه كذلك يقولون جبه الشتاء القوم اى جاءهم ولم يتهيأ واله يعنى كنديلره قيش توجه ايدوب بضدى لكن اضلالوازم ومهماتندن برنسنه تدارك وتهيئه ايلمامشلر ايدى و بونلر مواجهه معنالرندن مأخوذلردر (الجبابه) صاحب

وزننده بربیمته کیدن آدمه یوزی یاخود جبهه سی قریشو کلان قوشه یاخود وحشی جانوره دینورکه عربلر آندن تشأم
وتطیر ایدرلر (الجبه) سکر وزننده جبأ معناسنه در که رمان وزننده بر قورقق آدمه دینور یقال رجل جبه ای جباء
(الاجتباه) افتعال وزننده صویی یابر آخر نسنه یی بکنمیوب وخوشلنمدیغندن بکرهنه رك وایچنه سیکمیه رك تناول
ایلمك معناسنه در یقال اجتبه الماء وغیره اذا انکره ولم یستمرئه (التجبیه) تفعیل وزننده زانی وزانیه نك یوزلرینی
قاره لدقدنصکره بردوه یه یاخود اشکه ارقه ارقه یه اوله رق بندروب رسوای ایلمك معنا سنه در و بونده قیاس اولان
یوزی یوزه اولمقدر زیرا جبهه دن مأخوذدر ظاهرا بابی ازاله یه محمولدر یاخود تماشاجیلرك یوزلرینه مقابل اولدیغنه
مبنیدر یقال فضحوهما بالتجبیه وهو ان یحم وجوه الزانیین ویحملا علی بعیر او حمار ویخالف بین وجوههما
و برآدمی باش اشاغی ترس چویرمك معناسنه در که اشکنجه وعقاب حالاتندندر یقال جبهه اذا نکس رأسه
ومحتملدرکه معنای اول بوندن مأخوذ اوله زیرا اول حالتده اولان کسه البته نجا لتندن سرنکون اولور یاخود
اصابت مکروه معناسنه اولان جبهه دن مأخوذ اوله که جبهه جبها دیرلر اصابه بمکروه معناسنه در که بیان اولندی
(المجدوه) برنسنه دن خوفله متحیر اولمش آدمه دینور تقول رأیته مجدوها ای مشدوها فزعا مصدری اولان جده شده
معناسنه در (التجریه) تفعیل وزننده برایشی اعلان ایلمك معناسنه در یقال جره الامر تجریها اذا اعلنه له
(الجراهیة) کراهیه وزننده ناسك غریو وهنکامه وفریادنه دینور یقال ماهذه الجراهیة ای الجلبة وجراهیة
الامور مواد وامورك خطب وعظامندن عبارتدر یقال تعهد جراهیة الامور ای عظامها وجراهیة الخیل
آت قسمنك کزیده لرینه اطلاق اولنور وجراهیه ظاهر وعلانیه معناسنه در یقال لقیه جراهیة ای ظاهرا بارزا
(التجره) تفعل وزننده برایش آچقلنمق معناسنه در یقال تجره الامر اذا انکشف (الجرهة) ثمره وزننده جانب
معناسنه در (الجرهة) فتحه تله قمع واحده ده اولان جتال خرما قورقلرینه دینور (جره) عنب وزننده فارس
ممالکنده بر بلده در (الجلهة) جیمك فتحیله دکرمی بیوك قیایه دینور وقوم وقبیله نك محله سنه و یوردیرینه دینور
ودره نك برجانبنه دینور یقال نزلوا فی جلهتی الوادی ای ناحیتیه و باشك اوکنده اولان قیللرك دوکیلوب یرینك
آچق وطاز قالمسنه دینور یقال به جلهة ای انحسار الشعر عن مقدم الرأس (الجله) فتحتینله باشك اوکنده اولان
قیللر دوکیلوب یری آچق وطاز قالمق معناسنه در یقال جله الرجل جلها من الباب الرابع اذا انحسر شعره
من مقدم رأسه * شارح دیرکه جله صلعك مقدمیدر جلح کبی (الجله) جیمك فتحی ولامك سکونیله خرده چقل
طاشلرینی یرندن برطرف ایلمك معناسنه در یقال جله الحصی عن المکان جلها من الباب الثالث اذا نحاه و برآدمی
برامر شدیددن رد ومنع ایلمك معناسنه در یقال جله فلانا اذا ارده عن امر شدید و برنسنه یی کشف وابراز
ایلمك معناسنه در یقال جله الشیء اذا کشفه وجبهه دن مندیلی چوزمیوب همان طولامیله قالدرمق
معناسنه در یقال جله العمامة اذا رفعها مع طیها عن جبینه (الجلیهة) سفینه وزننده چقلری وولوزلری
آیقلنوب برطرف اولنمش یره دینور وسود ایله پرورده اولمش خرما خوراکنه دینورکه مسمندر (المجلوه) قپوسز
وپرده سز اوه دینور کما چقده اولور یقال بیت مجلوه ای لاباب فیه ولاستر (الاجله) احمر وزننده شول آدمه
دینورکه جبهه سی پك بیوك اولمغله قیل بتن یرلری پك کیروده آلارغه اوله یقال رجل اجله ای الضخم الجبهة المتأخر
منابت الشعر و بو بنوز سزا کوزه دینورکه کورك تعبیر اولنور (الجنهی) جیمك ضمیله عرنی وزننده خیزران
دیه کلری اغاجه دینورکه تحریفله هزاران تعبیر اولنور علی قول عسطوس اسمیدرکه خیزرانه شبیه بر اغاجدر (المجنه
معظم وزننده شجرمز بوردن دوزلمش نسنه یه دینور یقال طبق مجنه ای معمول بالجنهی (الجاه) و (الجاهة) قدر
ومنزلت ومنصب معناسنه در یقال له جاه عظیم وجاهة ای قدر ومنزلة * شارح دیرکه جاه وجه مقلوبیدر نته که
مؤلفك بو ماده ده و وجه ماده سنده دخی تعبیراتندن منفهم اولور (الجوه) جیمك فتحیله برآدمی خوشلنمدیغی برنسنه ایله
قرشولمق معناسنه در یقال جاه فلانا بمکروه یجوه جوها اذا جبهه به (الجوه) جیمك ضمیله و (الجیة) جیمك فتحیله وجه
معناسنه در یقال نظر بجوه سوء وبجیه سوء ای بوجه سوء و بو وجه ماده سنده دخی مرسومدر بونلرده آندن مقلوبلردر
(جاه جاه) هالرك کسریله اوزره بناسیله وتنوینله وسکونله مستعملدر کذلك جوه جوه جیملرك ضمی وکسری اوزره بنا ایله خاصة
اركك دوه یه مخصوص اصواتندندر ناقه دن تفوه اولنمز (الجهجهة) زلزله وزننده مرتجی جانوری کندیدن منع ایچون
حیقرمق معناسنه در یقال جهجه الرجل بالسبع اذا صاح به لیکفه (الجه) جیمك فتحی وهانك تشدیدیله برآدمی
یمنامله ایله رد ایلمك معناسنه در یقال جهه جهها من الباب الاول اذا رده قبیحا (الجهجه) جیملرك فتحیله ارسلانه
دینور (جهجاه) جیمك فتحیله غفار قبیله سندن برکسنه درکه حضرت عثمان رضی الله عنه اوزره خروج ایلیانلردن ایدی

حضرت عثمان خطبه قرائت ایدر ایکن همان اوزرینه هجوم ایدوب یدمؤیدلرنده اولان عصای مصطفوی یی
اخذ ودیزینه طوتوب شکست ایلشیدی لکن چوق چمیوب دیزنده آکله مرضی ظهور ایلدی وجهجاه بوندن
بشقه برکسه درکه عنقریب دنیایه مالك اولور وبونده فتحتیله جهه وهاسز جهجا عنوانلرنده دخی مرویدر
مجموعی صحیح مسلمده مثبوتدر مؤلف بونکله اشبو حدیثه اشارت ایلشدر ✵ لا تذهب الليالى حتى يملك رجل
يقال له الجهجاه ✵ فصــــل الحاء المهملة ✵ (الحيه) حانك فتحی ویانك سکونی وهانك کسریله قوون سوره جك
اصواتندر (حیه) حانك فتحی وهانك سکونیله حارسوره جك اصواتندر ✵ فصــل الدال ✵ (الدبه) فتحتینله
پك قومسال یره دینور (التدبيه) تفعیل وزننده ذکر اولنان قومساله اوغرامق معناسنه‌در یقال دبّه الرجل
اذا وقع فی الدبه وطریق خبره ملازمت ایلمك معناسنه‌در یقال دبه الرجل اذا لزم الدبه (الدبه) صرد وزننده
طریق خبره دینور (دباهه) سحابه وزننده سواد عراقده برقریه‌در (الدجیه) زبیر وزننده آوجی کوملتبسنه دینور
(التدجیه) توجیه وزننده آوجی کوملتبسنده یاتمق معناسنه‌در یقال دجّه الرجل اذا نام فی الدجیه (الدره) دالك
فتحی ورانك سکونیله برکسه اوزره آنسزین چیقوب صالدرمق معناسنه‌در یقال دره علیهم درها من الباب الثالث
اذا هجم وطلع وبرکسه دن برنسنه یی دفع ایدوب صاومق معناسنه‌در یقال دره عنهم ولهم اذا دفع ✵ شارحك بیاننه
کوره بوماده درء ماده سندن مبدله‌در (الدارهات) ناکهانی ظهور وهجوم ایدن حادثات کونیه یه اطلاق اولنور
یقال نزلت علیهم الدارهات ای هواجم الدهر (المدره) منبر وزننده شول سید وذیشانه دینورکه خصومت
وقتال حاللرنده یدا ولسانا قومنك مقدّم وپیشواسی اوله یقال هومدره القوم وهو السید الشریف والمقدم
فی اللسان والید عند الخصومة (التدره) تانك ضمی ورانك فتحیله دفع ومدافعه معناسنه‌در یقال هوذوتدره القوم
ای الدافع عنهم (التدریه) تفعیل وزننده زیاده اولمق معناسنه‌در یقال درّه علی کذا اذا نیف وبیلنامك ایچون
تبدیل قیافت ایلمك معناسنه‌در یقال درّه فلان فلانا اذا تنکرله (الدرهرهة) سفرجله وزننده پك تابان یلدزه
دینور یقال کوکبة درهرهة ای وقّادة (الداقه) فانك کسریله غریب آدمه دینور رهادف کبی یقال هوداقه
هادف ای غریب (الدکه) دالك فتحی وکافك سکونیله خمر مظنه سی اولان کسه اغزینك رایحه سی بیلنمك ایچون
استشمام ایدن آدمك یوزینه طوغری هوه دیمك معناسنه‌در یقال دکه فی وجهه دکها من الباب الثالث اذا نکه
(الدله) دالك فتحی ولامك سکونیله وفتحیله و(الدلوه) قعود وزننده غم وغصه وعشق مقوله‌سی عارضه‌دن کوکل
آشفته وعقل زائل وپریشان اولمق معناسنه‌در کندویی آلدرمق تعبیر اولنور یقال دله فلان دلها ودلوها
من الباب الرابع اذا ذهب فؤاده من همّ ونحوه (التدلیه) تفعیل وزننده غم وغصه یاخود عشق برآدمی بیهوش
ومدهوش ایلمك معناسنه‌در (التدله) تفعل وزننده تفعیلدن مطاوعدر یقال دلّهه العشق فتدله ای ولّهه
فتولّه (المدله) معظم وزننده غم وغصه دن یاخود عشقدن کوکلی وعقلی آشفته وزائل اولمش آدمه دینور
علی قول سمه کسه یه دینور یقال رجل مدله ای الساهی القلب الذاهب العقل من عشق ونحوه اوهن لا یحفظ
مافعل اوفعل به (الداله) و(الدالهة) لاملرك کسریله عقلی یوفقه سرسمجه سبکمغز آدمه دینور یقال رجل
داله ودالهة ای الضعیف النفس (ابومدله) محدّث وزننده محدث وتابعیدر (الدله) فتحتینله حیران اولمق
معناسنه‌در علی قول غمدن یاعشقدن آشفته ومجنون اولمق معناسنه‌در یقال دله الرجل دلها من الباب الرابع
اذا تحیر اوجن عشقا اوغما (الدله) دالك فتحی ولامك سکونیله برنسنه دن فارغ القلب اولمق معناسنه‌در یقال
دله عنه دلها من الباب الثالث اذا سلا ودله ضایع وهدر وباطل معناسنه‌در یقال ذهب دمه دلها ای هدرا
(الدمه) فتحتینله قوملق پك اسی اولمق معناسنه‌در یقال دمه الرمل دمها من الباب الرابع اذا اشتدّ حرّه ودمه
صبیان عربه مخصوص برلعب آدیدر (الادمیاه) اعشیشاب وزننده اسیلکك شدتندن آدم قینامق درجه سنه
کلمك معناسنه‌در یقال ادمومه الرجل ای کاد یغلی من شدّة الحرّ وبایلمق معناسنه‌در یقال ادمومه فلان اذا غشی
علیه (الدهدهة) زلزله وزننده یوارلمق معناسنه‌در یقال دهده الرجل الحجر اذا دحرجه نته که معتلده اوله رق که
هاء ثانیه یایه مقلوب اولور بومعنایه‌دن ودهدهه برنسنه یی بری برینك اوزرینه ترسنی چویروب قومق معناسنه‌در
یقال دهده الشیء اذا قلب بعضه علی بعض ودهدهه اسم اولور یوز عدد دخی زیاده جه دوه‌لره دینور (التدهده)
تزلزل وزننده یوالنمق معناسنه‌در یقال دهده الحجر فتدهده ای دحرجه فتدحرج وبونده دخی هایی یایه قلبله
تدهدی دینور یقال دهدی الحجر فتدهدی (الدهداه) سلسال وزننده خلق خرده دوه‌یه دینور جمعی دهاده
کلور (الدهدهان) دالرك فتحیله و(الدهیدهان) مصغر بنیه سیله بونلرده یوز عدد دخی زیاده جه دوه‌لره دینور

(آلاده فلاده) داللرك فتحى وهالرك جريله بركلمه دركه بوماده شمدى اولمزسه من بعد اولمز ديمكدر و بو ضرب و بندر
يقولون آلاده فلاده اى ان لم يكن هذا الامر الآن فلا يكون بعد الآن يعنى بو وقتده ال ويرن فرصتى غنيمت بيلز ايسن
بوندنصكره ظفر ياب اوله مزسن موقعنده ايراد اولنور ❊ مترجم ديركه كتب امثالده بيان اولنديغى اوزره بوراده ده
كلمه سى لفظ فارسيدر دالك فتحى وكسريله لغتدر عطاء معناسنه در كذلك ضرب معناسنه ده كلور ودالك فتحيله
امر معروف ونهى منكر معناسنه ده كلور وعرب اخذ واستعمال ايلديلر عطاء معناسنه اولديغى صورتده بو آدمك
يا بو نسنه نك لايق ومستحق اولديغى جزاسنى ويرمزسن بردخى بولوب ويره مزسن وضرب معناسنه اولديغى
صورتده اكر بودفعه بونى ضرب ايلمزسن بردخى ايده مزسن وامر معروف معناسندن دخى بو كونه در والا كلمه سنك

مطلب

اصلى ان لا ايدى قالديكه سيوطينك اشباه ونظائر نحويه سنده مرسومدر كه بوراده ده لفظى عربيدر زيرا دهى
كلمه سى كه ذكى وزننده در دهاء ماده سندن اسم فاعلدر يقال دهى دهيا فهو ده وداه اى فطن وتركيب مزبور
ان لم تكن دهيا فى هذه المادة او الساعة فلا تكون ابدا يعنى بو خصوصده ياخود بو ساعتده رشد وفطنتله داهيانه
حركت ايلمز ايسك بردخى مجال بوله مزسن وقيامته قدر دهاتدن معدود اوله مزسن ديمك اولور ودهى كلمه سنده
امثالده جارى اولان تخفيف جارى اولمش اولور ومثل مزبورى ابتدا تكلم ايدن سطيح نام كاهن در بعده موقعنه كوره
ايراد ايلديلر ودهى كلمه سنك حقى منصوب اولمق ايكن ياى اسكان ايلدكلرى امثال منظوم منزله سنه منزل اولديغنه
مبنيدر والحاصل بوراده ده كلمه سى اسم فاعلدر ومعربدر مبنى دكلدر وتنوينى تنوين صرفدر تنوين تنكير دكلدر
ومثاله الاخر مثلا ان يقول الانسان لصاحبه وقد امكنه الفرصة فى طلب الثار آلاده فلاده اى ان لا تطلب ثارك الآن
فلا تطلبه ابدا (الدهدوه) دالك ضميله و (الدهدوة) داللرك ضمى وواوك تشديديله و (الدهدية) دالك ضمى
وثانيه نك كسرى وياك تشديدى وتخفيفيله بوق بوجكنك يوارلديغى يوارلغه دينور (التدوه) تفعل وزننده بوزلمق
معناسنه در يقال تدوه الشيء اذا تغير وبرامر عظيمه بيمحابا صالدرمق معناسنه در يقال تدوه الامر اذا تقحم (دوه
دالك فتحى وضميله بهار وقتنده طوغمش دوه كوچكنى چاغره جق اصوا تندر (داه داه) هالرك كسرى وسكونيله
دهده) داللرك ضمى وهالرك سكونيله ناقه يى ياوريسى يانته چاغره جق صوتدر (التدويه) تفعيل وزننده ياوريسنك يانته
كلمك ايچون ناقه يى داه داه ياخود ده ده ديو چاغرمق معناسنه در يقال دوه بالناقة اذا دعاها فقال داه داه او ده ده لتجيء
الى ولدها ❊ فصـــل الذال المعجمة ❊ (الذمه) فتحتينله مهمله اولان دمه كلمه سنك جميع معنالرنده مرادفدر
(الذه) ذالك فتحى وهانك تشديديله ذكاء قلب وشدت فطنت معناسنه در تقول عجبت من ذه ذهنه اى ذكاء
قلبه وشدة فطنته ❊ فصـــل الراء ❊ (الرجه) وجه وزننده برنسنه يى ديش ايله ياپشوب طوتمق معناسنه در
يقال رجه الشيء رجها من الباب الثانى اذا تشبث به باسنانه وصار ضيلوب ارغمق معناسنه در يقال به رجه اى
تزعزع (الارجاه) همزه نك كسريله برايشى وقتندن تأخير ايلمك معناسنه در يقال ارجه الامر اذا اخره عن وقته
مترجم ديركه بونك اصل وفصلنه واختلاف قرائتنه دائر بيضاوينك ❊ قالوا ارجه اخاه ❊ كريمه سى تفسيرنده تحقيق
اولمغله مراجعت اولنه (الردهة) ثمره وزننده بعض باير وطاغ صرتلرنده وقيالرده اولان خلق اويه چقوره دينور
جمعى رده كلور رهاسز ورداه كلور رانك كسريله ورده كلور سكر وزننده ورده خشونتلى سرد تپه كبى تومسكه
دينور جمعى رده كلور فتحتينله واطرافنده اولان خانه لردن بيوك اولان خانه يه دينور وصو ايچره اولان قيايه دينور
وقارصو ينه دينور وجابجا صالقم صچاق اولمش كهنه لباسه دينور يقال جاء وعليه ردهة اى ثوب خلق مسلسل
وبشر بن ابى حازم نام كسنه نك مدفنى اولان يرك اسميدر (الرده) رانك فتحى ودالك سكونيله بركسه يه طاش آتمق
معناسنه در يقال ردهه بحجر ردها من الباب الثالث اذا رماه به واوى بيوك ياپمق معناسنه در يقال رده البيت اذا
عظمه وكبره وبركسه سائرلره كرم وشجاعت مقوله سى اوصافله اولونوب عالى اولمق معناسنه در يقال رده
فلان اذا ساد القوم بشجاعة وكرم ونحوهما (الرده) نجل وزننده شول صلب ومتين لجوج ومتعصب آدمه دينور كه
بركسه يه بر وجهله مغلوب اولمز اوله يقال رجل رده اى صلب متين لجوج لا يغلب (الرفاهة) سفاهه وزننده
و (الرفاهية) كراهيه وزننده و (الرفهنية) بلهنيه وزننده وجه معاش وسعت وسهولت وحضور ولطافت اوزره
اولمغه دينور يقال هو فى رفاهة ورفاهية ورفهنية من العيش وهو رغد الخصب ولين العيش ورفاهه ورفاهيه
مصدر اولورلر يقال رفه عيشه رفاهة ورفاهية من الباب الخامس اذا رغد ولان واخصب (الرفيه) امير وزننده
و (الرافه) صاحب وزننده معاشى سهل وواسع اولان آدمه دينور (الرفهان) سكران وزننده و (المترفه) متعظم وزننده
نعمت ووسعت معيشته مظهر اولمغله دائما حضور وآسايش اوزره اولان آدمه دينور يقال رجل رفهان ومترفه

اي مستريح متنعم (الارفاه) همزه نك كسريله برآدمى رفاه وراحته مظهر قيلمق معناسنه در يقال ارفههم الله اي جعلهم رفهـاء ودوه لرى كنديلرينك ديلدكلرى وقتده صويه كتورمك معنـاسـنه در تقول ارفهت الابل اي اوردتها متى شـاءت وبرآدمك ماشـيه لرى خواهشكار اولدقلرى وقتده صويه كلور اولمق معناسنه در يقال ارفه القوم اذا ارفهت ماشيتهم ودوابّ ومواشى صويه قريب محلده اكلنمك معنـاسنه در يقـال ارفه المـال اذا اقام قريبا من المـاء وبرآدم هركون صاچنه صقـالنه دهن سورنمك معناسنه در يقال ارفه الرجل اذا ادّهن كلّ يوم ودائما نفسى اطعمه واشربه اكل وتناول ايدر اولمق معناسنه در يقال ارفه الرجل اذا دام على اكل النعيم وراحت وحضور ايلك معناسنه در يقـال ارفه فلان اذا استراح (الترفيه) تفعيل وزننده بودخى برآدمى نظام حال ورفاه وحضوره نائل قيلمق معناسنه در يقال رفههم الله بمعنى ارفههم وبرآدم دوه لرى خواهشكر اولدقلرى حينده صويه كتورمك معنـاسنه در ارفاه كبى تقول رفهت الابل بمعنى ارفهتهـا وبرآدمه برخصوصده مهل ويرمكله تنفيس وتفريج ايلك معنـاسنه در تقول رفّه عنى اى نفس يعنى كنت فى ضيق فنفس عنى (الرفه) رانك فتحيله وكسريله و(الرفوه) قعود وزننده برآدمك ديرلكى نرم وسهل وواسع اولمق معناسنه در يقال رفه الرجل رفها ورفوها من الباب الثـالث اذا لان عيشه ودوه لرهركون ديلدكلرى وقتده صويه كلمك معنـاسنه در يقـال رفهت الابل اذا وردت المـاء متى شـاءت (الروافه) روائح وزننده هركون استدكلرى وقتده صويه كلور اولان دوه لره دينور رمفردى رافهه در (الاسترفاه) بودخى راحت وحضور اوزره اولمق معنـاسنه در يقـال استرفه الرجل عندنا اى استراح (الرفه) صرد وزننده صمانه دينور تبن معناسنه (الرفه) رانك كسريله خرده خرما اغاجلرينه دينور (الرفهة) فتحاتله رأفت ومرحمت معناسنه در يقال به رفهة اى رأفة ومنه يقال هو رافه به اى راحم (الرافهة) مسافه سى قريب اولمغله اثناى سفرده آهسته جه يوريتان كيجه يه وصف اولور يقال ليلة رافهة وليال روافه اى لينة السير بو تركيب واللّيل اذا يسر * كريمه سى قبيلندندركه اسناد مجازيدر (الزهرهة) زلزله وزننده بشره نك وسائر نسنه نك رنكى حسن رونق ولطافتله موج ولمعان ايلك معناسنه در يقال فى لون بشرته زهرهة وهو حسن بصيص لون البشرة ونحوه وجود وكرمدن ناشى مائده طعـامى توسيع ايلك معنـاسنه در يقـال زهره فلان مائدته اذا وسعها كرما (التزهره) تزلزل وزننده برآدمك بدنى ترلكدن وپرورش ونزاكتدن برك سمن كبى بياض اولمق معنـاسنه در يقال تزهره جسمه اذا ابيضّ من النعمة وبيابانده سراب پيدرپى لمعـان ايلك معناسنه در يقال تزهره السراب اذا تتابع لمعانه (الزهراه) رحراح وزننده و(الزهروه) عصفور وزننده و(الزهره) فدفد وزننده برك سمن كبى تروتازه وبياض اولان بدنه دينور يقـال جسم زهراه وزهروه وزهره اى ناعم ابيض وره رانك فتحى وهـانك تشديديله وزهره وزهراه ديبى چقور اولميان بايوان لكنه دينور يقال طست زرّه وزهره وزهراه اى واسع قريب القعر (الزوه) زانك فتحى وواوك سكونيله و(الزواه) غراب وزننده صو يريوزنده برى اوته اوينـايوب چالقنمق معناسنه در يقال زاه الماء زوها وزواها اذا اضطرب على وجه الارض ويقال ما اعجب زواه الماء اى اضطرابه على وجه الارض (الزيه) زانك فتحى وياانك سكونيله برى اوته اولطه چالنق معناسنه در يقال زاه الرجل يزيه زيها اذا جاء وذهب (التزيّه) تفعل وزننده باديه ده سراب برى اوته يلدرامق معنـاسـنه در يقال تزيّه السراب اذا تريع (المزيّه) محمد وزننده مرتبع معناسنه دركه برى اوته يلدرايان سرابه دينور * فصـــــل الزاى المعجمة * (الزله) زانك فتحى ولامك سكونيله چچكلرك حسن وزونقنه وتاب وطراوتنه دينور يقـال فى الريحـان زله لطيف وهو نوره وحسـنه وقيو آغزنده اولان بيوك طـاشه دينوركه صو چكن كسه آنك اوزرينه بصوب طورر وتحير معناسـنه در يقال به زله اى تحير (الزله) فتحتينله نفس ناطقه يه عارض اولان صقندى يه وغم وتاسه يه دينور تقول اخذنى زله وهو مايصل الى النفس من غمّ وهمّ (الزمه) فتحتينله ذمه كلمه سندن لغتدركه ذكر اولندى (زاه) جاه وزننده نيسابور قربنده برقريه در (الزهراه) سلسال وزننده حسن منظره وملاحت ولطافته مالك اوليه رق اداورفتار اوزره اولان ناقشقمسزه دينور يقال هو زهزاه اى مختال فى غير مرأة * فصـــــل السين المهملة * (السبه) فتحتينله پك پيرلكدن ناشى مدركه مختل اولمغله عقل وادراك زائل اولمق معناسنه در (المسبوه) و(المسبّه) معظم وزننده پك پيرلكدن عقل وادراكى زائل اولمش فرتوت قوجه يه دينور يقـال سبه الرجل على المجهول وسبه فهو مسبوه ومسبه اى ذاهب العقل من الهرم ومسبه طلاقت لسان صاحبى سخنور آدمه دينور يقال رجل مسبه اى طليق اللسان (السباهى) يمانى وزننده بودخى پيرلكدن عقل وشعورى زائل فرتوت قوجه يه دينور يقـال شيخ سبـاه اى ذاهب العقل من الهرم وسبـاهيه معناسنه در وسباه سحـاب وزننده پك كراه آدمه دينور مضلل معناسنه (السبه) كتف وزننده و(السباهى) يمانى وزننده

و(السباهية) كراهيه وزننده متكبر كسه يه دينور يقال رجل سبه وسباه وسباهية اى متكبر (السباه) غراب وزننده
سكته علتنه دينوركه انسانه عارض اولور يقال اصابه السباه اى السكتة بوعلت اطبانك سبات ديدكلرى اوله جقدر
لكن كتب طبيه ده سبات ايله سكته بى فرق ايلمشلردر فليراجع (الستة) سينك فتحى وتانك سكونيله وفتحيله
است معناسنه دركه دبره دينور جمعى استاه كلور ❊ شارح ديركه است لفظنك اصلى سته ايدى مصغرى ستيه در
وتقول العرب كان ذلك على است الدهر اى على وجهه يعنى ازقديم زمان او يلجه اولوب كلمكده در بوراده وجه
قدمدن كنايه دركه زمانك اكسه سندن يعنى اوته سندنبرو اويله ديمكدر وقولهم يا ابن استها كناية عن احماض ابيه امه
يعنى برآدمك اناسنى پدرى دبرندن تصرف ايلدكندن كنايه دركه اداة سب واقذاردر وفلانى فقير وينوا براقوب كلنم
ديه جك يرده تركته باست الارض ديرلر وسنك ايچون عون وياور يوقدر ديه جك يرده مالك است مع استك ديرلر مالك ظهير
تركيبى كبى وفلاندن قطعا خوشلنمديغم كريهه يه اوغرادم ديه جك يرده لقيت منه است الكلبة ديرلر وبر جماعتك عجزلندن
كنايه ايدوب انتم اضيق استا من ان تفعلوه ديرلر (السه) سينك فتحى وضمى وهانك تخفيفيله انسانك قيچنه دينور عجز
معناسنه كه فارسيده سرون دينور على قول حلقة دبرينه دينور مصنبا حك بيانته كوره بونك اصلى ستة ايدى
تاء حذف اولندى و بعضا هاپى حذف ايدوب ست ديرلر و بونلريد ودم اعرابيله معرب اولورلر و بعضلر عندنده وصل
حالنده تاء فوقيه ايله و وقف حالنده هاء ايله تلفظ اولنور (السته) فتحتينله انسانك مقعدى كيكنه دينور (الاسته
احمر وزننده و(الستاهى) غرابى وزننده قيچى بيوك آدمه دينور استه كلمه سنك جمعى سته كلور كتب وزننده وستهان
كلور عثمان وزننده ولوطى يه اطلاق اولنور (الستة) كتف وزننده و(الستهم) زرقم وزننده بونلرده لوطى يه دينور
يقال رجل استه وستاهى وسته وستهم اى طالب الاست (الستة) سينك فتحى وتانك سكونيله برآدمك اردينه دوشوب
كتمك معناسنه در يقال ستهه ستها من الباب الثالث اذا تبعه من خلفه و برآدمك مقعدنه اورمق معناسنه در
يقال ستهه اذا ضرب استه (السبتهى) حيدرى وزننده دائما ناسك اركيرو سنده كيدر اولان آدمه دينور يقال
هو سبتهى اذا كان يمشى آخر القوم ابدا (السفه) فتحتينله و(السفاه) سحاب وزننده و(السفاهة) سحابه وزننده عقل
وادراك خفيف اولمق على قول نقيضيدركه عقل وادراكدن بى بهره اولمقدن عبارتدر ياخود جهل ونادانى معناسنه در
يقال فيه سفه وسفاه وسفاهة اى خفة الحلم اونقيضه او الجهل وبونلر مصدرلر اولورلر سفيه اولمق
معناسنه يقال سفه الرجل سفها وسفاها وسفاهة من الباب الرابع فهو سفيه ويقال سفه نفسه ورأيه مثلثة يعنى
من الباب الرابع والاول والخامس اذا حمله على السفه اونسبه الى السفه اواهلكه يعنى فلان فلانى سفاهته اوغراتدى
ياخود سفاهته نسبت ايلدى ❊ شارح ديركه بوراده مؤلف مسامحه ايلمشدر زيرا امثال مزبوره متعدى اولمغله باب خامسدن
وارد اولمزلر انفسه ورأيه مفعول وضميرلر شخص آخره راجعدر وثعلب ومبرد عندلرنده باب رابعدن متعدى وخامسدن
لازمدر وعربلرك سفه نفسه ورأيه قوللرى كه رشد امره وغبن رأيه وبطر عيشه والم بطنه كبى ضمير مثلا زيده راجعدر
اصلى سفهت نفس زيد ورشد امر زيد ايدى وقتا كه فعل تحويل اولنوب زيده صفت قلندى ايسه مابعدلرى
منصوب اولدى فعل انلرك اوزرينه واقع اولديغيچون زيرا بوصورتده تفعيل بابندن سفه نفسه حكمنده اولمشدر
وبو بصريون وكسائى مذهبيدر وبونلرك عندنده منصوب مذكورك تقدمى جائزدر وفراء ديديكه وقتا كه فعل
نفسدن صاحبنه تحويل اولندقده مابعدى مفسر مجراسنه جارى اولدى تا كه سفاهت انده اولديغنه دلالت ايليه
وبونك حكمى سفه زيد نفسا ديمك ايدى زيرا مفسر نكره اولور لكن بواضافتى ترك اولنوب نكره كبى منصوب ايله
ترك اولندى نكره يه تشبيها وعند الفراء بونك تقديمى جائزدكلدر زيرا مفسر تقديم اولنمز ووجه مذكور اوزره
باب خامسدن همان سفيه اولمق معناسنه اولوب وسفه نفسه ورأيه قوللرنده باب اول ورابعه منحصر اولمغله مؤلفك
تثليث عنوانى وقع مسامحه در لكن كشافك ❊ ومن يرغب عن ملة ابراهيم الا من سفه نفسه ❊ كريمه سنده خلاصه مقالنه
كوره سفه كلمه سى متعديدر استحقار واستخفاف معناسنه دركه ملت ابراهيمه دن عاقل اولان اعراض ايلمز بلكه نفسنه
اهانت وتحقير ايدن اعراض ايدر ديمكدر و بعضلر عندنده جهل معناسنى متضمن اولمغله انك كبى متعدى اولدى پس
سفه نفسه قولى عقلى خفيف اولديغندن نفسنى بيلدى ديمك اولور و بعضلر عندنده لازمدر ونفسه قولى شذوذا اوزره
تميزدر زيرا معرفه در نكره اولمق اكثردر وعند البعض نزع خافض اوزره منصوبدر سفه فى نفسه تقديرنده واشبو سفه
وسفاهه ماده سى اصل بدنده اولان خفيفلكه دينور بعده نقصان عقل سببيله نفس انسانيده اولان حفته استعمال
اولندى انتهى وسفه وسفاهت مزراق دورتيلان زخمدن قان چاپك ظهور ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سفهت
الطعنة اذا اسرع منها الدم وخف ومشرو بى چوق ايچوب لكن قانميوب اويلجه قالمق معناسنه مستعملدر يقال

مطلب

سفه الشراب اذا اكثر منه قانمیوب ابلامك جهالت معناسنه مستعملدر نته كه اول ماده ده تردید ایله ذكر اولندی
وبو معناده انجق على ایله صله لنور كو یا كه جهالتدن ناشی نسنه اوزره سفاهت ایتمش اولور یاخود سفاهت عقلی
سببله اول نسنه اوزره جهالتله ركوب واستیلا ایتمش اولور یقال سفه علینا وسفه سفها وسفاهة من الباب الرابع
والخامس اذا جهل ومشروبی قراردن خارج ایچمك معناسنه مستعملدر یقال سفه الشراب سفها اذا اسرف فیه
وبر نسنه ایله مشغول قلمق یاخود بر نسنه یه اشتغال ایلمك معناسنه در تقول سفهت وسفهت سفها من الباب الرابع
والثالث ای شغلت اوتشغلت وبر آدم كندی حصه سنی اونتمق معناسنه در تقول سفهت نصیبی اذا نسیته (التسافه)
تفاعل وزننده بودخی بیلامك جهل معناسنه در یقال تسافه زید اذا جهل (السفیه) امیر وزننده وصفدر سبكمغز
وخفیف العقل آدمه دینور وجاهل ونادانه اطلاق اولنور جمعی سفهاء كلور وسفاه كلور سینك كسریله مؤنثی سفیهه در
جمعی سفیهات وسفایه كلور وسفه كلور ركع وزننده وسفاه كلور سینك كسریله وسفیه ایو جه نسج اولنمامش كوشك
یره وصف اولور یقال ثوب سفیه ای لهله سخیف ویقال زمام سفیه ای مضطرب ویقال ناقة سفیهة الزمام ای
مضطربته (التسفیه) تفعیل وزننده برآدمی سفیه قلق یاخود سفیهدر دیمك معناسنه در یقال سفه فلانا اذا جعله
سفیها اونسبه الی السفه (التسفه) تفعل وزننده برآدمی حیله وخدعه ایله الدایوب مالنی آلمق معناسنه در یقال تسفه
فلانا عن ماله اذا خدعه عنه وییل اغاجك داللرینی اكمك معناسنه مستعملدر یقال تسفهت الریح الغصون اذا امالتها
(المسافهة) مفاعله وزننده سوكشمك معناسنه در یقال سافهه اذا شاتمه ومنه المثل سفیه لم یجد مسافها وشراب
كوپنی یاننه قویوب دمبدم آندن ایچمك معناسنه مستعملدر یقال سافه الدن اذا قاعده فشرب منه ساعة بعد
ساعة وشربده حدی تجاوز ایلمك معناسنه در یقال سافه الشرب اذا اسرف فیه وطوار سیر شدید ایله متصل یولده
كتمك معناسنه مستعملدر یقال سافهت الناقة الطریق اذا لازمته بسیر شدید (السفه) سینك فتحی وفانك سكونیله
برآدم مسافهه بابنده غالب اولمق معناسنه در یقال سفه صاحبه سفها من الباب الاول اذا غلبه فی المسافهة وبر آدمی
سفیه قلمق معناسنه در یقال سفهه سفها من الباب الرابع اذا جعله سفیها (المسفهة) مرحله وزننده چوق
صو ایچمكه مؤدی اولان طعامه دینور یقال طعام مسفهة ای یبعث علی كثرة شرب الماء (المسفه) مكرم
وزننده صو ایله مملو اولان دره یه دینور یقال واد مسفه ای مملوء (السموه) قعود وزننده سكرتمكده قطعا یورلمق
بیلیوب بردوزه یه یل كبی قوشوب كتمك معناسنه در یقال سمه الفرس سموها من الباب الثالث اذا جری جریا لا یعرف
الاعیاء ومدهوش ومتحیر اولمق معناسنه در كه سمه اولمق تعبیر اولنور ظاهرا لسانمزده سمه بوندندر یقال سمه الرجل
اذا دهش (السامه) صاحب وزننده سكرتمكدن اصلا تعب وفتور كلمز اولان حیوانه دینور جمعی سمه كلور ركع
وزننده (السمهی) سینك ضمی ومیم مشدده نك فتحی والفك قصریله هوایه دینور كه عناصردندر وكنشك شعاعنده
هواده ایپلك ایپلك تخیل اولنان نسنه یه دینور مخاط الشیطان معناسنه كه شیطان اورمجكی تعبیر اولنور وكذب ودروغ
معناسنه در وبیهوده وباطل نسنه یه دینور ومنه یقال ذهبت ابله السمهی اذا تفرقت فی كل وجه یعنی دوه لر تارمار
اولوب هر بری برطرفه كتدی (السمیهاء) مصغر بنیه سیله بودخی هوایه دینور (السمیهی) مصغر بنیه سیله
ومیمك تشدید وتخفیفیله و(السمیهاء) كذلك تشدید وتخفیفله بونلرده كذب وبیهوده وباطله دینور (السمه)
سكر وزننده بودخی كذب وباطل نسنه یه دینور وسمه سامه لفظندن جمع اولور صالمه اولمغله اطرافه پراكنده
اولان دوه لره دینور (السمهة) سكره وزننده صفره طرزنده نسنه در كه خرما یپراغندن نسج اولنور تراكه
لسانمزده تپیر تعبیر اولنور كه طبله شكلنده اولور (التسمیه) تفعیل وزننده دوه یی صالمه وسیب قلمق معناسنه در
یقال سمه الابل اذا اهملها (المسمه) معظم وزننده عقل وشعوری زائل اولمش سمه كسه یه دینور یقال رجل
مسمه العقل ای ذاهبه (السنه) سینك ونونك فتحیله ییله دینور عام معناسنه كه فارسیده سال دیرلر جمعی سنون
كلور كه جمع مذكر سالمدر وسنهات وسنوات كلور فتحاتله ✵ شارح دیر كه بونده ایكی قول واردر بر قول هائیدر كه
اصلی سنهه در وبری واویدر كه اصلی سنوه در سنهات هائینك وسنوات واوینك جمعیدر نته كه مؤلف معتل بابنده
دخی رسم ایلمشدر وبو مقوله غیر عاقل جبرا لنقصان اللفظ جمع عاقل ایله جمعلنور وسورهٔ كهف تفسیرنده كامتعلق
كلام نفیس اولمغله مراجعت اولنه وسنه قورا قلغه وقیتلغه اطلاق اولنور یعنی آنده غالب استعمالدر دائره فرسنده
وسال دوه ده غالب اولدیغی كبی بونكده جمعی سنین وسنوات كلور اعراب قحط وجدب اولان سنه یی چوق ذكر
ایدوب بلكه عندلرنده تاریخ عد ایتملریله استعمال غالب اولمشدر یقال وقعوا فی سنة ای جدب وقوراق یره اطلاق
اولنور یقال اقاموا فی سنة ای ارض مجدبة (السنیه) زبیر وزننده سنه نك مصغریدر تعظیم ایچون مستعملدر

جمعی سنیات کلور یای مشدده ایله یقال وقعوا فی السنیات البیض ❊ شارح درکه بو جمع واوینك جمعیدر واو یایه
قلب اولنمشدر هائینك جمعی سنهات کلورپك قیتلق وقوراقی سنه لره اطلاق اولنور والسنیات البیض هی
سنوات اشتددن علی اهل المدینة قحط یوسف کبی برقاچ سنه شدید قیتلق اولمشیدی (المسانهة) مفاعله وزننده
و(السناه) قتال وزننده ییللق ایله معامله ایلمك معناسنه درخدمتکاری ییللق پازار یله طوتمق کبی یقال سانهه
مسانهة وسناها اذا عامله بالسنة وکذا یقال ساناه مساناة ایکنجی واوی قوانه مبنیدر واغاج قسمی برسنه میوه
ویروب برسنه ویرمز اولمق معناسنه دریقال سانهت النخلة اذا حملت سنة دون سنة (السنهاء) حمراء وزننده
برسنه میوه طوتوب برسنه طوتمز اولان خرما اغاجنه دینور (التسنه) تفعل وزننده اتمك وساترنسنه کوفلنوب
چوکلنمك معناسنه درکه آکثری چوق طورمقدن اولور اصل برنسنه نك اوزرندن ییل کچوب ییللق معناسنه اولمغله
تغیر وتکرجی مستلزمدر یقال تسنه الخبز وغیره اذا تکرج (السنه) کتف وزننده اوزرندن ییللر کچمش نسنه یه
دینورکه ییللنمش تعبیر اولنور یقال طعام سنه ای اتت علیه السنون (المتسنه) اسم فاعل بنیه سیله کوفلنوب چوکلنمش
نسنه یه دینور یقال خبز متسنه ای متکرج (سهنساه) سینك کسری وهانك ضمیله و(سهنساه) کسرتیله
وایکیسنده دخی های اخیرهنك ضمیله وکسریله الك صکره معناسنه درتقول افعل هذا سهنساه وسهنساه ای آخر
کل شیء (سوهای) سینك ضمیله ارض مصرده اخمیم ناحیه سنده برقریه در ❊ فصل الشین المعجمة
(الشبه) شینك کسریله و(الشبه) فتحتیله و(الشبیه) امیر وزننده مثل ونظیر معناسنه در جمعلری اشباه کلور
ومشابه کلورمحاسن کبی غیرقیاس اوزره یقال ماله شبه وشبه وشبیه ای مثل (المشابهة) مفاعله وزننده و(الاشباه)
همزه نك کسریله برنسنه یه بکزه مك معناسنه در یقال شابهه واشبهه اذا ماثله وعربلر فلان ضعیف وعاجز اولدی
دیه جك یرده اشبه فلان امه دیرلر عجز وضعف معناسنه (التشابه) تفاعل وزننده و(الاشتباه) افتعال وزننده
بری برینه ملتبس اولمق درجه ده بکزه یشمك معناسنه در یقال تشابها واشتبها ای اشبه کل منهما الاخر حتی التبسا
(التشبیه) تفعیل وزننده بکزتمك معناسنه در یقال شبهه ایاه وبه اذا مثله وتلبیس وتخلیط ایلمك معناسنه مستعملدرکه
بیلمز ایلمکدن عبارتدر یقال شبه علیه الامر اذا لبس علیه (المشتبهة) مختلفه وزننده و(المشبهة) معظمه
وزننده بری برینه ملتبس اولمغله مشکل اولان نسنه لره دینور یقال امور مشتبهة ومشبهة ای مشکلة یعنی
ملتبسة بعضها بعضا (الشبهة) غرفه وزننده التباس معناسنه در یقال امر فیه شبهة ای التباس ومثل
ومانند معناسنه در یقال به شبهة له ای مثل (المتشابه) متخالف وزننده محکم مقابلیدر ومنه فی القرآن المحکم
والمتشابه ❊ مؤلف حکم ماده سنده سورۀ محکمه یی وآیت محکمه یی بیان ایلمشدر وبصائرده خلاصهٔ بیانی
بودرکه متشابه شول کلمه وکلام قرآنیدرکه غیره مشابهتی سببیله تفسیری مشکل اوله اولدخی یا لفظ حیثیتیله یاخود
معنا حیثیتیله اولور وعند الفقهاء متشابه ظاهری مقصودی منبیء ومعلم اولمیان کلمه وکلامدن عبارتدر وبونك
حقیقتی بودرکه آیات قرآنیه بری برینه نسبتله اوچ صنفدر بری مطلقا محکمدر وبری مطلقا متشابه در وبری
من وجه محکم ومن وجه متشابه در ومتشابه دخی اوچ ضرب اوزره در بری من جهة اللفظ وبری من جهة المعنی
وبری من جهة اللفظ والمعنی در ومن جهة اللفظ اولان ایکی نوعدر بری الفاظ مفرده یه راجعدر یا غرابتی جهتندن
اب کلمه سی کبی یا مشارکت فی اللفظ جهتندن ید وعین کبی وبری جملهٔ کلام مرکبه راجعدر بودخی اوچ نوعدر بری
اختصار کلامدن ناشیدر نحو قوله تعالی ❊ الم والمص ❊ ونحو قوله تعالی ❊ وان خفتم الا تقسطوا فی الیتامی فانکحوا
ماطاب لکم من النساء ❊ وبری بسط کلامدن ناشیدر کقوله تعالی ❊ لیس کمثله شیء ❊ زیرا لیس مثله شیء دینلسه
مراد سامعه اظهر اولور وبری نظم وسوق کلامدن ناشیدر کقوله تعالی ❊ انزل علی عبده الکتاب ولم یجعل له
عوجا قیما ❊ زیرا الکتاب قیما تقدیرنده در ومن جهة المعنی اولان متشابه اوصاف الهیه واوصاف روز قیامتدر زیرا
صفات مرقومه نفوس انسانیه ده صورتپذیر اولمز ومن جهة اللفظ والمعنی متشابه بش کونه در اول کمیت جهتندندر
عموم وخصوص کبی ثانی کیفیت جهتیله در وجوب وندب کبی نحو قوله تعالی ❊ فانکحوا ماطاب لکم ❊ ثالث زمان
جهتیله در ناسخ ومنسوخ کبی رابع مکان نزول وسبب نزول کبی خامس برفعلك صحت وفسادنه مشروط اولان شرط
جهتیله در نمازك ونکاحك شروطی کبی انتهی (الشبه) و(الشبهان) حرکاتله وشینلرك کسریله صاری باقره
دینور نحاس اصفر معناسنه که ترکیده پرنج تعبیر ایتدکلریدر جمعی اشباه کلور (الشباه) سحاب وزننده تره یه شبیه برنباتدر
(الشبه) و(الشبهان) فتحاتله برتیکنلو نبات آدیدر قرمزی ولطیف چچکی وشهدانج طرزنده دانه لری اولور حشرات
صوقان آدمه تریاق حکمنده در وسعاله ومثانه دن طاشلری پاره لیوب اخراج ایلمکده وقص خصوصنده یعندیلیر

الشبه) ضمتبنله برشجر یاخود شجر تمام اسمیدر یاخود تمام اسمیدرکه مازچمه تعبیر اولنان ریحاندر (الشده) شینك فتحی ودالك سکونیله یارمق معناسنه در یقال شده رأسه شدها من الباب الثالث اذاشدخه ومدهوش قلمق معناسنه در یقال شده فلانا اذا ادهشه ویقال شده الرجل علی المجهول اذادهش ومشغول قلمق معناسنه در یقال شده فلان ای شغل ومتحیر قلمق معناسنه در یقال شده الرجل اذاحیر (الاشداه) همزه نك کسریله برآدمی مدهوش وحیران قلمق معناسنه در یقال اشدهه ای ادهشه (المشاده) میمك فتحیله مشدهه نك جمعیدرکه مشغله معناسنه در یقال هوفی مشاده ای مشاغل (الشده) شینك فتحی ودالك سکونیله وفتحیله اسمدر دهشت وشغل معنالرینه در (الانشداه) انفعال وزننده متحیر اولمق معناسنه در یقال انشده الرجل اذا تحیر (الشداه) غراب وزننده اسمدر حیرت معناسنه (الشره) فتحتینله برآدم برنسنه یه پك دوشکون حریص اولمق معناسنه در یقال شره الرجل شرها من الباب الرابع اذاغلب حرصه (الشره) کتف وزننده و (الشرهان) سکران وزننده برنسنه یه حرصی غالب آدمه دینور یقال هوشره علی الطعام وشرهان ای الغالب الحرص (اهیا اشراهیا) اولده همزه نك کسری وهانك سکونیله وثانیده همزه نك وشینك فتحیله کلمهٔ یونانیه در اسماء حسنادندر الازلی الذی لم یزل معناسنه در یونانی اولمق حسبیله کرچه بو کتاب انك موضع ذکری دکلدر لکن ناس غلط ایدوب احبار یهود عملری او زره اهیا دیرلر همزه نك فتحیله وشراهیا دیرلر همزه نك اسقاطیله (الشفه) شینك فتحی وفانك سکونیله برآدمی مشغول قلمق معناسنه در یقال شفهه شفها من الباب الثالث اذاشغله وسؤالده ابرام ایلمکله مسؤل عنه اولانك یاننده بولنانی بالجمله آلمق معناسنه در یقال شفهه اذا الح علیه فی المسئلة حتی انفد ماعنده ومنه یقال کاد العیال یشفهون مالی ای یفنونه بوراده بعض نسخه ده حرف تردید ایله رسم اولنمغله بوایکی معنا اختلافه مبنی اولور لکن شارح استقلال نسخه سنی ترجیح ایتمشدر و شفه برآدمك دوداغنه اورمق معناسنه در یقال شفهه اذا ضرب شفته وطعامك اکل ایدنلری چوق اولمق معناسنه در یقال شفه الطعام علی المجهول اذا کثر آکلوه و برآدمك سائللری کثیر اولمق معناسنه در یقال شفه زید اذا کثر سائلوه ویقال شفه المال اذا کثر طالبوه (المشفوه) شول کسنه درکه ناسك کندیدن جود وسؤالی چوق اولمغله مالکی قالمامش اوله وشول طعامه اطلاق اولنورکه انده تناول ایدن چوق اوله یقال طعام مشفوه اذا کثرت علیه الایدی وقلیل اولان نسنه یه دینور یقال اموالنا مشفوهة ای قلیلة (الشفه) شینك فتحی وکسریله وفانك فتحیله انسانك دوداغنه دینور اصلی شفهه درکه هائی اللام در تثنیه سنده شفتان وجمعنده شفاه دینور شینك کسریله وشفوات کلور فتحاتله وبو شفه کلمه سنی معتل زعم ایدنلرك قولنه مبنیدر وعربلر رجل خفیف الشفة دیرلر ملحف یعنی سؤالده ملح ومبرم کسنه در دیمکدر کذلك قلیل السؤالدر دیه جك یرده دخی مستعمل اولمغله ضد اولور وکاه اولورکه ذکر جمیل موقعنده استعمال ایدرلر یقال له فینا شفة حسنة ای ذکر جمیل ویقال ما احسن شفة الناس علیك ای ثناؤهم (بنت الشفه) کلمه یه اطلاق اولنور تقول ماسمعت منه بنت شفة ای کلمة (الشفاهی) غرابی وزننده بیوك دوداقلی آدمه دینور یقال رجل شفاهی ای العظیم الشفة وبوتغییر نسب قبیلندندر (المشافهة) مفاعله وزننده برکسه ایله دوداق دوداغه سویلشمك معناسنه در یقال شافهه ای ادنی شفته من شفته یعنی تکلمه وبرنسنه یه پك یاقلشمق معناسنه مستعملدر یقال شافه البلد والامر اذا دنا (الشافه) صاحب وزننده صوسزه دینور یقال هو شافه ای عطشان (الحروف الشفهیة) بفم جرفلریدرکه باء وفاء ومیم حرفلرندن عبارتدرکه مخرجلری شفه در ✻ مؤلفك بفم کلمه سیله تفسیری لطافتی متضمندر (الاشفی) اعلی وزننده دوداقلری بری برینه قاوشمیوب آیرق اولان آدمه دینور یقال رجل اشفی ای لاتنضم شفتاه (التشقیه) قافله تفعیل وزننده خرماقوریغی قیزارمغه باشلمق معناسنه در یقال شفه النخل بمعنی شقح بوراده شفحها نسخه سی غلطدر (المشاکهة) مشابهه وزننده و (الشکاه) شباه وزننده ومراد فلریدرکه بکزه مك معناسنه در یقال شاکهه مشاکهة وشکاها اذا شابهه وشاکله وقاربه (التشاکه) تشابه وزننده ومرادفیدرکه بری برینه بکزه مك معناسنه در یقال تشاکها اذا تشابها (الاشکاه) همزه نك فتحیله برنسنه مشکل اولمق معناسنه در یقال اشکه الامر اذا اشکل (اشنه) قنفذ وزننده اصفهان قربنده برقریه آدیدر (الشوه) و (الشوهة) شینلرك فتحی وواولرك سکونیله یوز چرکین وبد اولمق معناسنه در یقال شاه وجهه یشوه شوها وشوهة اذاقبح و برآدمی بلکلدوب قورقتمق معناسنه در یقال شاه فلانا اذا افزعه وکوز دکورمك معناسنه در یقال شاه فلانا اذا اصابه بالعین وحسد ایلمك معناسنه در یقال شاه فلانا اذاحسده وبرنسنه یه کوکلك پك خواهش وآرزو قلمق معناسنه در یقال شاهت نفسه الی کذا ای طمحت (الشوه) فتحتینله برآدم بد چهره اولمق معناسنه در یقال شوه الرجل ووجهه شوها من الباب الرابع اذاقبح ویون

اوزون اولمق معناسنه در يقال شوهت عنقه اذا طالت و بيون قيصه اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال شوهت عنقه اذا قصرت (الاشوه) احمر وزننده وصفدر بدچهره كشي يه دينور وكبر واداصاحبي شخصه دينور يقال رجل اشوه اى مختال (التشويه) تفعيل وزننده چركين يوزلو قلمق معناسنه در يقال شوهه الله اى قبح وجهه وكوز دكورمك معناسنه در تقول لا تشوه على اى لا تصبني بعين (الشوهاء) حمراء وزننده بدچهره عورته دينور يقال امرأة شوهاء اى قبيحة الوجه عابسة وكوزل يوزلو دلبر خاتونه دينمكله ضد اولور طول كردن اعتباريله در يقال امرأة شوهاء اى جميلة واغورسز بداختر عورته دينور يقال هي شوهاء اى مشؤومة وكريملو اوستلكلو آته دينور على قول آوردلرى و برونى دليكلرى پك ككبش اولانه دينور و بو اوصاف حميده دندر واغزى كوجك اولانه دينمكله ضد اولور وايكى فرس اسميدر (المشوه) معظم وزننده شكل وقيافتى چركين تصلق و بد اندام آدمه دينور يقال رجل مشوه اى القبيح الشكل (الشايه) صاحب وزننده و(الشاه) جاه وزننده شايهدن مقلوب ومختصردر تيز نظر آدمه دينور يقال رجل شايه البصر وشاه البصر اى حديده (الشاه) جاه وزننده قيونه دينور مفرد در مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور على قول قيونه وكچى يه وآهو يه وصغره ودوه قوشنه وحمار وحشى يه شاملدر وعورته اطلاق اولنور جمعى شاء كلور كه همزه ايله در اصلى شاه ايدى وشياه وشواه كلور شينلرك كسريله واشاوه كلور همزه نك فتحيله وشوى وشيه كلور عنب وزنلرنده وشيه كلور سيد وزننده ❊ شارح دير كه بونك اصلى شاهه وآنك اصلى شوهه در مصغرى شويهه در عدد صورتنده مثلا ثلاث شياه دينور عشره يه قدر وعشره يي تجاوز ايتدكده تا ايله تلفظ اولنور وقيون كثير اولدقده هذه شاة كثيرة دينور قصر عنق معناسندن مأخوذ در (المشاهة) مسافه وزننده قيونلو يره دينور على قول قيونى چوق يره دينور يقال ارض مشاهة اى ذات شاء او كثيرتها (الشاوى) و(الشاهى) قيونى اولان آدمه دينور يقال رجل شاوى وشاهى اى صاحب شاء (التشوه) تفعل وزننده قيون ياخود آهو ياخود حمار وحش صيد ايلمك معناسنه در يقال تشوه شاة اذا اصطادها و بيلنمامك ايچون تبديل قيافت ايلمك معناسنه در يقال تشوه له اذا تنكر (الشوهة) شينك ضميله ايراقلق بعد معناسنه در (ابو شاه) صحابهٔ كرامدندر وشاه الكرمانى اولياء اللهدندر منع وصرفى جائز در ممنوعيتى علميت وعجميه به مبنيدر ابو شاهين محدثدر (الشيه) شينك فتحى و يانك سكونيله كوز دكورمك معناسنه در يقال شاهه يشيهه شيها اذا عانه (الشيوه) صبور وزننده بد نظر آدمه دينور كه نه نظر ايلسه اصابت ايدر يقال هو شيوه من اشيه الناس اى عيون ❊ مترجم دير كه بو مقوله شخصى كوردكده همان يوزينه قرشو اخفا ايله معوذتين سوره سنى تلاوت ايده لر ❊ فصل الصاد ❊ (اصبهان) شهر اصفهاندر اصص ماده سنده ذكر اولندى (الصته) صادك فتحى وتانك سكونيله و(التصتيه) تفعيل وزننده ذليل ايلمك معناسنه در يقال صتهه صتها من الباب الثالث وصتهه تصتيها اذا ذلله (صه) صادك فتحى وهانك سكونيله وهانك منونا كسريله متكلمه كلمهٔ زجردر يعنى تكلم ايدن آدمه زجر وآزار ايله صوص وخموش اول معناسنه در يقال تكلم فلان فقلت صه وهى كلمة زجر للمتكلم اى اسكت ❊ مترجم دير كه مه كبى صه ذخى فى الاصل مصدر مقامنه قائم صوت اولوب بعده اسم فعل امر اولمشدر تنكيرى مصدر اصليتى اعتباريله در شيخ رضى اسماء افعال بابنده تحقيق انيق ايلمشدر (الصهصهة) زلزله وزننده متكلمى صه صه ديوب صوصدرمق معناسنه در يقال صهصه بهم اى اسكتهم فقال له لهم صه صه ❊ فصل الضاد المعجمة ❊ (الضه) ضادك فتحى وهانك تشديديله برنسنه يه بكزه مك معناسنه در يقال ضهه ضهها من الباب الاول اذا شاكله وشابهه لغة فى ضاهاه ❊ فصل الطاء ❊ (الطله) صرد وزننده ناچيز يوفقه بلود پاره سنه دينور يقال ما فى السماء طله وهو مارق من السحاب (الطلهة) غرفه وزننده مال بقيه سنه دينور يقال بقيت طلهة من المال اى بقية منه (الطله) طانك فتحيله دائما ديار بديار رنج وتعب چكوب سير وسياحت ايلمك معناسنه در يقال طله الرجل فى البلاد طلها من الباب الاول اذا ذهب ودب دبيبا فى (الأطله) اطلس وزننده برمقدار اوت بقيه سى قالمش يره دينور جمعى طله كلور طانك ضميله يقال واد اطله اى اطلس ❊ شارح اذا بقى فيه شئ من الكلأ عنوانيله تفسير ايدوب لكن مؤلف اطلس ايله كه نباتدن مجرد ديمكدر تفسير ايلمكله احالهٔ باطله در ديو تعريض ايلمشدر (الاطلاه) همزه نك كسريله اطلاع وزننده ومرادفيدر يقال اطله اى اطلع (المطمه) معظم وزننده اوزادلمش نسنه يه دينور يقال شئ مطمه اى مطول پس تطميه تطويل معناسنه اولور (الطبهطاه) جهجاه وزننده كنج واوسته لبكلى تاواو طولغون آته دينور (طه) بل وزننده فعل امر در اطمئن معناسنه كه مطمئن اول ديمكدر على قول لغت حبشه ده يا رجل معناسنه در وطانك وهانك فتحه لرينى اشباعله قرأت ايدنه كوره حروف هجادن ايكى حرف اولور كه برى طاء و برى هاء در ❊ مؤلف بونكله

طٰه سوره‌سنك اولنده اولان طه كلمه سنه اشارت ايلمشدركه بعضلر بل وزننده قرأت ايلدى اكا كوره اصلى طاء
كلمه‌سيدركه وطئ لفظنـدن امر حاضردر همزه ها يه قلب اولنمشـدر فخر عالم عليه السلام حضرتلرى تهجد
نمازنده برایاق اوزره قائم اولمغله ايكى اياقلرينى بردن باصوب اطمينان اوزره اولملرى بابنده امر اولنمشدر ياخود طه
كلمه‌سى لغت حبشه ده يارجل ديمكدر طه سوره‌سى اولنده مفسرينك وجوه عديده‌سى اولمغله مراجعت اولنه
(الطهاطه) طـاى اولانك فتحيله آتلرك كورلتبسنه واصوات وغريو وفريادنه دينور تقول دهشنا طهاطه الخيل
اى اصواتها ❊ فصـل العين ❊ (العته) عينك فتحى وتانك سكونيله و(العته) و(العتاه) عينلرك ضميله برآدمك عقلنه
نقصان كلمك معنـاسنه‌در كه اكثرى پك پيرلكدن اولور تركيده بونامق تعبير اولنور على قول عقل وشعورى مفقود
وزائل اولمق ياخود سمه ومدهوش اولمق معناسنه‌در يقال عته الرجل على المجهول عتها وعتها وعتاها فهو معتوه اى نقص
عقله اوفقد اودهش وعلم تحصيلنه پك دوشكون اولمق معنا سنه‌در يقال عته فى العلم اذا اولع به وحرص عليه وبرآدمك
كلامنى هركسه نقل وحكايه ايلكله آنى آزرده قلمغه متهالك اولمق معناسنه‌در يقـال عته فى فلان اذا اولع بايذائه
ومحاكاة كلامه (المعتوه) عقلنه عتـه كلمش آدمه دينوركه بونامش تعبير اولنور فارسيده فرتوت دينور (العتيه
امير وزننده برآدمك سوزلرنى دائما هركسـه نقل وحكايه ايله آزرده ايلمكه متوغل اولان آدمه دينور جمعى عتهـاء
كلور امراء وزننده بورا ده بعض نسخه ده اسم فاعل عاته عنوا نـنـده مرسومدر لابن كبى لكن مصباحده باب
رابعدن دخى مرسوم اولمغله عتيه نسخه‌سى اكامبنى اولور (العتاهة) سحابه وزننده معنـاى مزبوردن اسمدر
(التعته) تفعل وزننده تجاهل وتغافل معناسنه‌در يقـال تعته عنه اذا تجـاهل وتغافل وتنظف وتنزه معناسنه‌در
يقال تعته عنه اذا تنظف ودلورمك معناسنه دريقـال تعته الرجل اذا تجنن وحمق ورعونت ايلمك معناسنه‌در يقال
تعته فيـه اذا ترعن ولبـاس ومأكل خصوصنده دقت ومبالغـه ايلمك معناسـنه‌در يقـال يتعته فلان اى يبالغ
فى الملبس والمأكل (المعته) معظم وزننده اخلاق واطوارى معتدل اولان عاقل آدمه دينور يقال رجل معته
اى عاقل معتدل الخلق واخلاق واوضاعى شوريده وپريشان اولان مجنونه ديمكله ضد اولور يقـال رجل معته
اى مجنون مضطرب الخلق (ابو العتاهيه) كراهيه وزننده ابو اسحق اسمعيل بن القاسم بن سويد نام شاعرك لقبيدر
جوهرينك وهمى كبى كنيه‌سى دكلدر ❊ شارح ديركه بو راده اب صاحب معنـاسنه‌در قالديكه كنيه تعظيمه دال
اولمغله مؤلف رد ايلمشـدر لكن جوهرى ظاهرى اعتبار ايتمشدر وعتاهيه ضلال الناس معنـاسنه‌دركه ناسك
پك ضالّ وكراهى ديمكدر واحمق معنـاسنه درعينك ضميـله ده جائزدرتنه كه عتـاهه دخى بو معنـايه در سحابه
وزننده ❊ شارح ديركه بونلر فى الاصـل مصدرلردر ضلال وحمق معناسـنه وعتـاهيه اسمادندر (العنته) قنفذ
وزننده و(العنتهى) قنفذى وزننده برخصوصده پك مبالغه واقدام ايدر اولان آدمه دينور يقـال رجل عنته
وعنتهى اى مبالغ فى الامر جدًّا (التعجيه) تفعيل وزننده ايكى نسنه‌يه كوزدكرمكله برى برندن آيرمق معناسنه‌در
يقال عجه بينهما تعجيها اذا اعانهما ففرق بينهما (التعجه) تفعل وزننده تجاهل معناسنه‌در يقال تعجه عنه اذا تجاهل
وبرخصوص طولاشقلنوب چپارزلنمق معنـاسنه‌در يقـال تعجه الامر اذا التوى (العنجهى) قنفذى وزننده
خودبين ومتكبر آدمه دينور (العنجهية) قنفذيه وزننده جهـل وحمق وكبر وعظمت معنالرينه‌در (العنجهانية
قنفذانيه وزننده وتخفيفله جائزدر عنجهيه معناسنه دريقـال به عنجهية وعنجهـانية اى جهل وحمق وكذا كبر
وعظمة (العيدة) حيدر وزننده بدخو يلغه دينور يقـال به عيده اى سوء خلق وبدخوى دوه‌يه وسائر حيوانه
دينور يقال بعير عيـده اى سيئ الخلق وعزيز النفس اولهرق اندامى ياقشقسز آدمه دينور (العيدهة) و(العيدهية
عينلرى وداللرك فتحيله بوتلرده بدخويلغه دينور (العيداه) عينك فتحيله بودخى بدخوى دوه‌يه وسائر حيوانه
دينور (العرهون) زنبور وزننده بر نبات آديدر جمعى عراهين‌در وبو نون بابنده دخى ذكر اولندى (العزه) عينك
كسرى وزاى معجمه‌نك سكونيله و(العزه) كتف وزننده و(العزهى) عينك كسرى والفك قصريله ولدنى التنكير
تنوينله و(العزهاة) مشكاة وزننده و(العزهاء) عينك كسرى ومد ايله و(العزهىّ) ياى مشدده ايله و(العزهو
قنفأو وزننده و(العزهوة) قنفأوه وزننده و(العزهانى) قنفذانى وزننده ساز وسوز وموسيقى ولهو ولعب والفت
نسوان مقوله‌سى حالاتدن متشوق اولميان شخصه دينوركه بيدماغ وخشك طبع وبدمزاج اولمقدن نشئت ايدر
على قول لئيم وفرومايه كمسنه‌يه دينور ياخود ياران وهمدمنه بغض وكينه‌سنى كتم ايلمز اولان آدمه دينور جمعى عزاه
كلور عينك كسريله وعزهون كلور عينك كسريله بونلر يالكز عزه كلمه‌سنك جمعيـدر (العزهاة) سعلاة وزننده
شول عورته دينوركه كرچه ياشى بولمش اولوب لكن هنوز عشقبازلق هواسنده اوله يقال امرأة عزهاة وهى مرأة

اسنت ونفسها تنـازعها الى الصبي (العضاهة) عينك كسريله پك اولو اغاجه دينور على قول خطديكاري بر يه
اغاجنه ياخود مطلقا تيكنلو اغاجه دينور ميشه اغاجي ومغيلان اغاجي كبي ياخود آنلرك اولو واوزون اولاننه دينور
جمعي عضاه كلور وعضون كلور عينلرك كسريله وعضوات كلور عينك كسري وضادك فتحيله ٭مترجم حقيردير كه
بونك اصلي عضهه در شفه نك اصلي شفهه اولديغي كبي هاء حذف اولندي وعند البعض آخري واو در عضوات
اكا مبنيدر وجمع سلامتي سنون كبي ذوالتاء اولان مفردينك محذوفنه جبر ايچوندر (العضه) عنب وزننده
و(العضهة) عنبه وزننده عضاهه معناسنه در وعضه كذب وبهتان وسحر وافسون معنالرينه در جمعي عضون
كلورنته كه معتل بابنده مذكوردر (العضوي) عربي وزننده و(العضهي) عنبي وزننده و(العضاهي) كتابي
وزننده ذكر اولنان شجر اوتليان اركك دوه يه دينور يقال بعير عضوي وعضهي وعضاهي وناقة عاضهة وعاضه
اي ترعى العضاهة بونلرا ختلاف مذكوره مبنيدر (العضهة) فرحه وزننده و(العضيهة) سفينه وزننده و(المعضهة)
محسنه وزننده عضاهه سي چوق يره دينور يقال ارض عضهة وعضيهة ومعضهة اي كثيرة العضاهة (الاعضاه)
همزه نك كسريله يرك عضاهه سي چوق اولمق معناسنه در يقال اعضهت الارض اذا صارت عضهة وبر آدمك دوه سي
عضاهه اوتلمق معناسنه در يقال اعضه القوم اذا اكلت ابلهم العضاه وافك وافترا ايلك معناسنه در يقال اعضه فلان
اذا جاء بالافك والبهتان (العضه) عينك فتحي وضادك سكوني وفتحيله و(العضيهة) بديهه وزننده و(العضهة)
عينك كسريله يلان سويلك معناسنه در يقال عضه الرجل عضها وعضيهة وعضهة من الباب الثالث اذا كذب
وسحر ايلك معناسنه در يقال عضه الرجل اذا سحر وقوغجيلق ايلك معناسنه در يقال عضه فلان اذا نم ودوه شجر
عضاهه اوتلامق معناسنه در يقال عضه البعير اذا اكل العضاه وبر آدمه بهتان ايلك معناسنه در يقال عضه فلانا
اذا بهته وقال فيه مالم يكن وشجر عضاهه كسمك معناسنه در يقال عضه العضاه اذا قطعها (العضه) فتحتينله
دوه قسمي عضاهه اوتلامقدن دردناك اولمق معناسنه در يقال عضه البعير عضها من البـاب الرابع اذا شكى
اكلها اورعاها وافك وافترا پيدا ايلك معناسنه در يقال عضه الرجل عضها اذا جاء بالافك والبهتان (التعضيه)
تفعيل وزننده بودخي شجر عضاهه كسمك معناسنه در يقال عضه العضـاة اذا قطعها (العـاضه) و(العاضهة)
ضادلرك كسريله صوقديغي آنده هلاك ايدن قتال يلانه وصف اولور يقال حية عاضه وعاضهة اذا كانت تقتل
من ساعتهـا وعاضه جادويه دينور يقـال هو عاضه اي سـاحر (العفوه) قايله قعود وزننده ناس تجمع ايدوب
كثرتندن هر بري قبلايوب طوتمق معناسنه در يقال عفه القوم عفوها من الباب الثـالث اذا طبقوا (العفاهية)
علابطه وزننده ايري وضخامتلو نسنه يه دينور (العله) فتحتينله مـلامته اوغرامق معناسنه در يقـال عله الرجل
علها من الباب الرابع اذا وقع في الملامة ومخمورلق رنجيله بحضور اولمق معناسنه در كه كيف يجد كدنصكره صداع
وثقلته دوشمكدن عبـارتدر يقـال عله الشارب اذا وقع في اذى الخمـار بو رادة اذى الخمار نسخه لري غلطدر
واجقمق معناسنه در يقـال عله الرجل اذا جاع وبرنسنه يه منهمك اولوب يئازلق ايلك معناسنه در يقـال عله فلان
اذا انهمك ومدهوش ومتحير اولمق معناسنه در يقال عله الرجل اذا تحير ودهش وخوف وفزع واضطرا بدن ناشي
بيقرار اولوب بري اوته اولطه نچالمق معناسنه در يقال عله الرجل اذا جاء وذهب فزعا وخبيث النفس اولمق معناسنه دركه
مردانه وشيرمرد اولمامقدن عبارتدر يقال عله فلان اذا خبث نفسا وآت اويانلو اوله رق شوقله جنبش ونشاطه كلمك
معناسنه در عله الفرس اذا نشط في اللجام (العلهـان) سكران وزننده ذكر اولنان عله صفتاريله متصف آدمه
وآته دينور مؤنثنده علهي دينور سكري وزننده جمعي عـلاه كلور رجال وزننده وعلاهي كلور سكاري وزننده
وعلهـان اركك دوه قوشنه دينور (العاله) صاحب وزننده خفت طبعي اولان عورته دينور يقـال امرأة عاله
اي طياشة پس وصف خاص قبيلندن اولور وديشي دوه قوشنه دينور بوماده ده عاله مذكره وصف اولوب طياشه
مبالغه يه دال اولمق ونعامه دن مفرد مراد اولمق دخي محتملدر (العلهان) فتحاتله ابومليك عبدالله بن ابي الحارث
فرسنك اسميدر (العلهاء) حمراء وزننده زره قفتانه دينوركه ايكي بزك ارالغنه دوه يپاغيسني يوق كبي
قيوب قپامه طرزنده ديكدكدنصكره زره التندن كيرلر تا كه زره بدني آزرده ايتميه وبرفرس اسميدر (العمه) فتحتينله
و(العموه) و(العموهة) عينلرك ضميله و(العمهان) فتحـاتله ضلال وطغيان وكراهيده متردد وسركشته اولمق
معناسنه در يقـال عمه الرجـل وعمه عمهـا وعموها وعموهة وعمها نا من البـاب الثـالث والرابع اذا كان مترددا
في الضلال ومنـازعه ومجـادله ده ياخود سلوك ايده جكي طريق ومسلك خصوصنده حيران وسركردان اولمق
معناسنه در على قول دليل وحجت بيلـامك معنـاسنه دركه دعواسنه اتيان دليل وحجته مقتدر اولميوب عاجز وفرومانده

اولمقدن عبارتدر يقال عمه الرجل وعمه اذا تحير فى منازعة اوطريق اوان لايعرف الحجة ❁ مترجم ديركه زمخشرى
ديديكه عمه كرچه عمى كبيدر لكن عمى بصر و بصيرته عام وعمه بصيرته مخصوصدر وعمه فتحتيله صحرا و يابان
نشانه سز وعلامتسز اولمق معناسنه دركه اندن سمت وكار بولمق مشكل اولور يقال عمهت الارض عمها من الباب
الرابع اذا صارت لا اعلام بها (التعامه) تفاعل وزننده عمه وعمه معناسنه در يقـال تعامه الرجل بمعنى عمه (العمه
ككتف وزننده و(العامه) صاحب وزننده متحير ومتردد اولان آدمه دينور جمعى عمهون كلور وعامهك جمعى
عمه كلور ركع وزننده (العمهاء) حمراء وزننده شول ارضه دينوركه آنده يول وسمت بوله جق نشانه وعلامت اولميه
يقال ارض عمهاء اى لا اعلام بها (العمهى) (العميهى) عينلرك ضمى وميملرك تشديدى والفلرك قصريله
نابود ونابديد لكه اطلاق اولنور ومنه يقـال ذهبت ابله العمهى والعميهى اى لم يدر اين ذهبت (التعميه) تفعيل
وزننده برآدمه پس پرده دن كيزلوجه ظلم ايلمك معناسـنه درتقول عمهت فى ظلمه اى ظلمته بغير جليـة (العاهة
حاله وزننده آفت معناسنه در يقال اصابته العـاهة اى الآفة (العووه) قعود وزننده برنسـنه يه آفت ايرشمك
معناسنه در يقـال عاه المـال يعيه عووهـا اذا اصابته العـاهة مضبا حده باب را بعدن مصوغدر (المعيوهة
آفته اوغرامش يره دينور يقـال ارض معيوهة اى ذات عاهة (الاعاهة) اقامه وزننده و(التعويه) تفعيل وزننده
برآدمك مواشيسنه ياخود مزروعنه آفت اوغرامق معناسنه در يقـال اعاه القوم وعوهوا اذا اصـابت ماشيتهم
اوزرعهم العـاهة وتعويه يولجى كيجه آخرنده قونمق معـناسنه در يقـال عوهوا اذا عرسوا و بريرده محتبس
اولوب قالمق معناسنه در يقال عوه فلان اذا احتبس فى مكان ومركب صو پاسنى عوه عوه ديو چاغرمق معناسنه در
يقال عوه الجحش اذا دعاه بقوله عوه عوه (العائهة) نائبه وزننده حيقرمغه وچاغرمغه دينور صيـاح معناسـنه
(عاه عاه) هالرك كسريله و(عيه عيه) عينلرك وهلرك كسريله كيدن دوه يى طوردرمق ايچون چاغره جق صوتدن
حكايه در (العه) عينك فتحى وهانك تشديديله مكابر و بحيا آدمه دينور يقال رجـل عه اى القليل الحياء المكابر
(عهعه) فدفد وزننده كيدن دوه يى آزارايله طورديره جق صوتدن حكايه در (العهعهة) زلزله وزننده كيدن دوه يى
طوردرمق ايچون عه عه ديمك معناسنه در يقال عهعه بالابل اذا زجرها بقوله عه عه ليحتبس ❁ فصـــل الفاء
(الفراهة) كراهه وزنـنده و(الفراهية) كراهـيه وزننده حاذق وماهر اولمق معـناسنه در كرك عمل وصنعتده
انسان اولسون وكرك يوريمكده واشكنلكده سائر حيوان اولسون يقال فره فراهة وفراهية من الباب الخـامس
اذا حذق (الفروهة) عمومه وزننده اسمدر اوزلق حذق معناسنه در (الفاره) صاحب وزننده اوز وحاذق آدمه
دينور جمعى فره كلور ركع وزننده وفرهه كلور سكره وزننده وفرهه كلور سفره وزننده ❁ شارحك بيانه كوره
بونوادردندر زيرا باب خامسدندر (الفارهة) كوزل قزه اطلاق اولنور يقال جارية فارهة اى مليحة وچنكى عورته
دينور قينه معناسنه ❁ شارح ديركه فى الاصل وصف اولوب بعده غالب اولدى وشدتله اكل طعام ايدن عورته دينور
يقال امرأة فارهة اى شديدة الاكل (الافراه) همزه نك كسريله حيوان اشكين يورردول طوغورر اولمق معناسنه در
يقال افرهت الناقة اذا كانت تنتج الفره وخدمتده وايشده كوجده جست وچيره قول وخدمتكار ايدنمك معناسنه در
يقال افره فلان اذا اتخذ غلاما فارها (المفره) محسن وزننده و(المفرهة) محسنه وزننده فاره دول طوغورر اولان ناقه يه
دينور يقال ناقة مفره ومفرهة اذا كانت تنتج الفره (التفريه) تفعيل وزننده بودخى ناقه اشكين دول طوغورمق
معناسنه در يقال فرهت الناقة بمعنى افرهت (الفره) فتحتيله افراط سرور ونشـاطدن بوطور اولمق معناسنه در
يقال فره الرجل فرها من الباب الرابع اذا اشر و بطر (الاستفراه) صو يى پاك جواد وفاره آتلر بسليوب يتشدرمك
معناسنه در يقال هو يستفره الافراس اى يستكرمها (ابن فيره) فانك كسرى و راء مشـدده نك ضميله ابو القاسم
الشاطبى در رحمه الله واول قاسم بن فيره بن خلف بن احمد الشاطبى دركه قرآنده منظومهٔ شاطبيه نك ناظميدر وفيره
مغرب لساننده جديد معناسنه دركه يكى يه دينور (فراهه) سحابه وزننده سبستـان ايالتنده برقصبه آديدر (الفطه
فانك وطـاى مهمله نك فتحيله آدمك ارقه سى ككبش وميدا نلو اولمق معنـاسنه در يقـال فى ظهره فطه اى سعة
و يقال فطه الرجل وظهره فطهـا (الفقه) فانك كسريله برنسـنه يى ذهن وفطنتله كركى كبى آكليوب بيلمك
معنـاسنه در بعده شرف وسيـادتى ايچون علم دين وشريعتده علم غالب اولدى كه علم فقه ايله متعـارف اولان
علم شريف اوله جقدر ❁ شارح ديركه مؤلفك سوقنه كوره اصول وفروع وتفسير وحديث داخلدر و بو بابده حنفيه ايله
شـافعيه بينلرنده اختلاف واردر ومؤلف شـا فعيدر وابن اثيرك بيـانه كوره مرتبهٔ ثانيه ده علم فروع وفتوايه
مخصصدر وفقه بالكسر جه اكلق فهم معناسنه در يقـال فقه الشئ فقهـا من البـاب الرابع اذا فهمه (الفقاهة

كرامه وزنـنده و (الفقه) فتحتينله فقيه اولمق يعنى علم شريعته عالم اولمق معنا سـنه در يقال فقه الرجل وفقه
فقاهة وفقها من الباب الخـامس والرابع اذا كان فقيهـا ويقـال للشاهد كيف فقاهتك لما اشهدناك ولا يقـال
فى غيره او يقال فيما ذكر الزمخشرى (الفقـيه) امير وزننده و (الفقه) ندس وزننده باب مذكور لردن وصفلردر
جمعى فقهـاء كلور علماء و زننده مؤنثلرى فقيهه وفقهه در جمعى فقهاء وفقـايه كلور فرائض و زننده وفقيه شول
آيغره و بوغوره اطلاق اولنور كه كبه اولان ايله كبه اوليوب كوسنك اولانى تميز ايلمكده حاذق اوله يقال فحل فقيه
اى طبّ بالضراب يعنى حاذق بذاوت الضبع وذوات الحمل (التفقه) تفعل وزننده بودخى اكلمق معناسنه در يقال
تفقه كلامى اذا فهمه ❊ شارح ديركه تفقه تحصيل فقه ايلمك معناسنه ده كلور (التفقيه) تفعيل وزننده و (الافقاه
همزه نك كسريله اوكرتمك تعليم معناسنه در يقال فقهه الشئ وافقهه اذا علمه (المفاقهة) مفـاعله وزننده باب
مغالبه ده مستعملدر بركسه ايله علم ودانش بابنده يارشمق معناسنه در يقـال فاقهه ففـقه اى باحثه فى العلم فغلبه
فيه (المستفقهة) اسم فاعل بنيه سيله شول خاتوندركه نايحه نك كفته لرينه قرشو كندى دخى نظيره لر ايراد ايدر
اوله مزبور ه نك كلامنى فهم ايلمكله جواب ايرادندن ناشى اطلاق اولندى يقال امرأة مستفقهة اذا كانت تجاوبها
(الفا كهة) كاف مكسوره ايله يمشه دينور ثمر معنا سـنه مراد ياش يمشدر هرنه اولورسـه اولسون مطلقدر واشبو
فيها فا كهة ونخل ورمّان ❊ آيت كريمه سيله بالاستدلال خرما وعنب ورمّانى اخراج ايدنلرك قولى باطل ومردوددر
وبو يحيى بن اللامع المعلم العجاب نام كتابمده مبسوطا بيان ايلدم يقـال اكلوا الفا كهة وهى الثمر كله ❊ شـارحك
بيانـنه كوره جمعى فوا كه در وبو بابده حنفيه ايله شـافعيه بينلرنده اختلاف واردر وفا كهه پك لطيف وموزون
خرما اغاجنه اطلاق اولنور يقال نخـلة فا كهة اى معجبة وبر رجل اسميدر وحلوايه اطلاق اولنور تقول اكلنـا
فا كهة اى حلواء (الفا كهانى) ياى نسبتله ياش يمش صاتيجسنه دينور يقـال هو فا كهانى اى بائع الفـا كهة
بو راد الف ونون تغيير نسب اداتيدر (الفكه) نجل وزننده دائمـا فا كهه اكل ايدر اولان آدمه دينور (الفـا كه
صاحب وزننده فا كهه صـاحبنه دينور (التفكيه) تفعيل وزننده برآدمه فا كهه كتورمك معناسنه در يقال فكه
القوم اذا اتاهم بالفـا كهة ولطيف وخوش آينده سوزلر سويلمك معناسـنه در يقال فكه الاحباب بملح الكلام اذا
اطرفهم بهـا (الفكيهة) سفينه وزننده و (الفكاهة) ثمامه وزننده لطيفه يه وخوش آينده كلامه دينور مزاح كبى
تقول ما كان ذلك منى الا فكيهة وفكاهة اى مزاحا وملاحة (الفكه) فتحتينله و (الفكاهة) كرامه وزننده برآدم
خوشطبع و بشوش ولطيفه كوى اولمق معناسنه در يقال فكه الرجل فكها وفكاهة من الباب الرابع اذا كان فكها
و برنسنه يى خوشنه كلوب پسند وتعجب قلمق معناسـنه در يقال فكه منه اذا تعجب (الفكـه) كتف وزننده
و (الفا كه) صاحب وزننده خوش منش وكشاده طبع وخندان و بشوش آدمه دينور ياخود مزاح ولطيفه ايله خلقى
دائما خنده ناك ايدن مضحك وطرفه كوى آدمه دينور يقـال رجل فكه وفا كه اى طيب النفس ضحوك او يحدث
صحبه فيضحكهم وفكه دائما ناسى فصل وغيبتله ذوقلنوب صفالنور اولان شخصه اطلاق اولنور يقـال هو فكه
باعراض الناس اى يتلذذ باغتيابهم (التفكه) تفعل وزننده برنسـنه دن پك خوشلنوب پسنديده كلمكله تعجب ايلمك
معنـاسنه در يقال تفكه منه اذا تعجب و پك نادم و پشيمان اولمق معناسنه در يقال تفكه الرجل اذا تندّم وتمتع وانتفاع
ايلمك معناسنه در يقال تفكه به اذا تمتع وفا كهه يمك معناسنه در يقال تفكه الرجل اذا اكل الفـا كهة وفا كهه دن
پرهيز ايلمك معناسنه اولمغله ضدّ اولور پس تجنب بابندن اولور تأثم كبى يقال تفكه فلان اذا تجنب عن الفا كهة
وقوله تعـالى ❊ فظلتم تفكهون ❊ تهكم اى تجعلون فا كهتكم قولكم انا لمغرمون او تفكه هنا بمعنى القى الفـا كهة
عن نفسه قاله ابن عطيه پس قول ثانى يه كوره تجنب بابندن اولور ❊ شارح ديركه بعضلر تندّم ايله تفسير ايلديلر
(التفا كه) تفاعل وزننده مزاح ولطيفه ايدشمك معناسنه در يقال تفا كهوا اى تمازحوا (المفا كهة) مفاعله وزننده
برآدمه لاغ ومزاح ايلمك معناسنه در يقال فا كهه اذا مازحه (الافكوهة) اضحوكه وزننده اعجوبه معناسنه در يقال
اتى بافكوهة اى باعجوبة (المفكه) محسن وزننده و (المفكهة) محسنه وزننده سودى يوغرد كبى قيو اولان ناقه يه
دينور يقال ناقة مفكه ومفكهة اى خاثرة اللبن (فا كهه) صاحبه وزننده و (فكيهة) جهينه وزننده ايكى خاتون
آديدر (ابو فكيهه) اصحاب كرامدندر (الفاه) حال وزننده و (الفوه) فانك ضميله و (الفيه) فانك كسريله و (الفوهة
فاى مضمومه ايله كه اخصدر و (الفم) دم وزننده جمله سى برابردركه آغزه دينور فارسيده دهان ديرلر جمعلرى
افواه كلور وافمام كلور احوال واكام وزنلرنده واشبو افام لفظنك واحدى يعنى جوهر مادّه ولفظندن مفردى
يوقدر زيرا اصلى فوه ايدى فوز وزننده سنه لفظندن هاء حذف اولندبغى كبى بوندن دخى حذف اولنوب فوقالمغله

واو متحرك اوله رق طرفده واقع وماقبلی مفتوح اولديغيچون الفه قلب اولنوب فاقالدی ومطرد ه درکه اسمك
ماده سی احدهما تنوين اوله رق ایكی حرفدن عبارت اولمق صحيح دكلدر بناء عليه كنديسنه مشاكل وجلد اولان
ميمه ابدال اولندی زيرا ایكيسيده شفهيه دن اولديغندن بشقه ميم حرفنده واوك امتدادنه شبيه ادا ايدركن اغزه
طوغری بر بو شجه امتداد حالتی ظاهر اولديغندن واوه ملايم ومناسبدر وتثنيه سنده فمان وفوان وفميان دخی
ديديلر لكن ایكی صيغهٔ اخيره شاذلردر ❊ مترجم حقير ديركه اشبو فم ماده سی كتب نحويه ده برمادهٔ عظيمه در اسماء
سته بحثنده وافيه ده وخصوصا شيخ رضی شرحنده مفصلدر خلاصه سی بودركه فوه كلمه سی كه قوم وزننده در
آخرنده اولان هاء كندوده شدت صوت اولميوب خفی اولديغيچون حرف علت كبی حذف اولنمغله فوقالدی و واو
حرف اعراب اولديغيچون تحريك اولنمغله البته الفه قلب اولنمق لازم كلدی بو صورتده عصا ورحا كلمه لری كبی اكا
دخی تنوين لاحق اولمق مقتضی اولور پس اجتماع ساكنين ايچون الفك حذفی ايجاب ايتمكله اسم معرب حرف
واحد اوزره قالور بناء عليه كندی كبی شفوی اولوب ومن غير استثقال حركاته متحمل حرف جلد اولان ميمه
ابدال اولنوب فم ديديلر لفظنه نظرا بعضلر جمعنده افمام ديديلر لكن فی الحقيقه افمامك مفردی فوه درهايله افواه كبی
ومصغری فويه در واشعارده تثنيه سنده فوان وفميان كلمشدر كه نادردر ❊ ومؤلفك تلوينات ذكری فوه ماده سنده
احوال ثلاث اعتبارينه مبنيدر زيرا اعرابی عين كلمه در وبو بابده شيخ رضی تحقيق وتفصيل ايلمكله مراجعتی
فائده يی متضمندر وسورهٔ رعدده فاه كلمه سنك صلهٔ ضميری خصوصی مادهٔ مخصوصه دركه ابن كثير صله
ايتمشدر فلينظر (الفوه) فتحتينله برآدمك اغزی بيوك اولمق علی قول اوك ديشلری اوزون اوله رق اغزی
يا يوان اولمغله دوداقدن طشره چيقار اولمق معناسنه در يقال به فوه وهی سعة الفم او ان تخرج الاسنان
من الشفتين مع طولها (الافوه) احمر وزننده وصف مذكور اوزره اولان كشی يه دينور مؤنثنده فوهاء
دينور يقال فوه الرجل فوها من الباب الرابع فهو افوه وهی فوهاء وافوه ازد قبيله سندن برشاعردر (الفوهاء
حمراء وزننده افوهك مؤنثيدر واغزی بول قيويه دينور يقال بئر فوهاء ای واسعة الفم وشول بكره يه اطلاق
اولنور كه ديش طرزنده اولان كرتك اوجلری اوزون وآره لقلری ميدانلو اوله واغزی يايوان مزراق پاره سنه
وصف اولور يقال محالة فوهاء وطعنة فوهاء ای واسعة (التفويه) تفعيل وزننده برآدمك اغزينی كنكبش قلق
معناسنه دريقال فوهه الله ای جعله افوه (الفوه) فوز وزننده سوز سويلمك معناسنه در يقال فاه يفوه فوها اذا
نطق (التفوه) تفعل وزننده بودخی سوز سويلمك معناسنه در يقال تفوه بكلمة اذا نطق و برمكانك اغزينه كيرمك
معناسنه در مثلا دره نك اغزينه كيرمك كبی يقال تفوه المكان اذا دخل فی فوهته (المفوه) معظم وزننده و (الفيه)
كيس وزننده سوز بيلور ناطقه پرداز فصيح ومتكلم آدمه دينور علی قول طويمق بيلمز اكول وشديد الاكل شخصه
دينور يقال رجل مفوه وفيه ای منطيق اونهم شديد الاكل ومفوه ذكری آتی افواه قاتلمغله پك مطيب اولمش طيبه
دينمكله بو علاقه ايله مطلقا مطيب نسنه يه وصف اولورومنه يقال شراب مفوه ای مطيب وكذا يقال منطبق
مفوه ومنطق مفوه ای بليغ طيب (الاستفاهة) و (الاستفاه) بركسه مقدما قليل الاكل ياخود قليل الشرب ايكن
صكره كثرت اوزره اولمق علی قول صو ياخود شربت ايچمكله صوسزلغنی تسكين ايلمك معناسنه در يقال
استفاه الرجل استفاهة واستفاها اذا اشتد اكله اوشربه بعد قلة اوسكن عطشه بالشرب (الافواه) همزه نك
فتحيله فوه آتی جمعيدر طعامه لذت ايچون قاتدقلری فلفل وكمون مقوله سی نسنه لره دينور توابل معناسنه وطيب
قاتقبسنه دينور كه طيبه قاتمغله رايحه سی خوش ايده جك نسنه لردن عبارتدر فارسيده طيب افراز ديرلر يقال
عنده افواه الطيب ای نوافجه والوان وكونا كون شكوفه لره اطلاق اولنور يقال جاء و بيده افواه النور ای الوانه
وضروبه ومطلقا هرشيئك انواع واصنافنه اطلاق اولنور يقال قد اصاب المال من افواه البقل ای اصنافه
وانواعه وافواه لفظنك مفردی فوه درفانك ضميله سوق وزننده وجمع الجمعی افاويه كلور وافواه ذكر اولنديغی
اوزره آغز معناسنه اولان فوه لفظنك جمعيدر كه آغزلر ديمكدر بومناسبتله برنسنه نك اوائلنه اطلاق اولنور نته كه
ارجل اواخرنه اطلاق اولنور ومنه يقال دخلوا فی افواه البلد ای اوائله وخرجوا من ارجله ای اواخره وعربلر
برآدم برخوش كلام ياخود بربرجسته شعر سويلسه دعا مقامنده لا فض فوه ديرلر لافض ثغره ديمكدر حاليت
ومحليت علاقه سيله يعنی ديشلری رخنه دار اولمسون دائما بويلجه درست سوزلر سويلسون ديمكدر كه مرجعی
طول عمرينه دعادر وتقول العرب مات لفيه ای لوجهه ويقال سقط لفيه ای لوجهه بونلرده لام معناسنه دركه
آغزی اوزره يعنی يوزی اوزره قپانوب دوشدی پس علاقه جزئيت وكليت اولور ويقال لو وجدت اليه

مطلب

فاكرش اى ادنى طريق يعنى اكا اشكنبه آغزى قدر يولجغزده بولورايسك همان توقف ايليوب اقتحام ايله
ديمكدر و بومثل كرش ماده سنده دخى كذران ايلدى و يقال فاها لفيك اى جعل الله فم الداهية بفمك بومثل
بددعا موقعنده ايراد اولنور فاها ضميرى داهيه يه راجعدر منون دكلدر افعالى مضمر اولان مصادر مجراسنه اجرا
اولنمشدر مراد بليه وداهيه دائماسكا قرين ومقابل اولسون ديمكدر ويقال سق فلان ابله على افواهها اى نزع لها
الماء وهى تشرب يعنى دوه لره مقدما حوضده صو احضار ايليوب بقيه يى ايچمكه باشلدقلرنده قبودن صو چكمكه
مبادرت ايلدى كه اولوقتده الندن اولان قوغه يه وقابه اوشوتى ايدرلر ويقال جر فلان ابله على افواهها اى تركها
ترعى وتسير يعنى دوه لرى منبت ايلمكله كندى باشلرينه كزوب اوتلراولديلر (المفاهاة) و(المفاوهة) مفاعله وزنلرنده
ضرب نطق ومقال بابنده مفاخره ومباحثه ايلمك معناسنه دركه مراد سوزده يارشمقدر يقال فاهاه مفاهاة
وفاوهه مفاوهة اذا ناطقه وفاخره صيغة اولى مقلوبه در (الفوهة) قبره وزننده بركيسه حقنده سويلنان سوزه
اطلاق اولنور ومنه يقال آن رد الفوهة شديد اى القالة واهل اسلام برى برينى فصل وغيبتله كسوب بچوب
ناموسلرينه خلل ويرمكه اطلاق اولنور يقال لاينبغى للمسلمين الفوهة اى تقطيع بعضهم بعضا بالغيبة وشول
سوده دينور كه طعمى بوزيلوب لكن هنوز فى الجمله تازه سود حلاوتى قالمش اوله ويول وصوقاق ودره بمقوله سنك
آغزلرينه اطلاق اولنور نته كه فوهه دخى دينور فانك ضميله يقال فوهة السكة والطريق والوادى وفوهتها اى
فمها وبرنسنه نك اوائنه اطلاق اولنور جمعى فوهات وفوايه كلور (التفاوه) تفاعل وزننده سويلشمك معناسنه در
يقال تفاوهوا اذا تكلموا (الفيه) سيد وزننده كه ذكر اولندى و (المستفيه) مستفيد وزننده اكول و پرخور شخصه
دينور يقال رجل فيه ومستفيه اى اكول (الفوه) سكر وزننده برجنس انجه اوزون كوك اسميدركه آنكله نسنه لر
بويانور تركيده قزل بويه وقزل كوك ديرلر بوياجيلر قوللنورلر كبد وطحال وعرق النسا وقالجه وبل آغريلرينه
نافع وبغايت مدر وسركه ايله معجونى طلا برص علتنى مزيلدر (المفوه) و (المفوى) معظم وزنلرنده فوه ايله
بويانمش نسنه يه دينور يقال ثوب مفوه ومفوى اى صبغ به صيغة ثانيه معتل قوانه مبنيدر نته كه معتل بابنده
دخى مرسومدر (الفهة) فانك وهاى مشدده نك فتحيله و (الفهاهة) كراهه وزننده و (الفهفهة) زلزله وزننده
اسملردر عجزلكه وفرومانده لكه دينور يقال به فهة وفهاهة وفهفهة اى عى * مترجم ديركه فهه زله وسقطه
معناسنه ده استعمال اولنوركه عجزك لازميدر تقول مارأيت منه فهة اى زلة وسقطة (الفهه) فتحتينله عاجز
وفرومانده اولمق معناسنه در يقال فهه الرجل فهها من الباب الرابع اذا عيى واونتمق معناسنه در يقال فهه
الشئ اذا نسيه (الافهاه) همزه نك كسريله و (التفهيه) تفعيل وزننده عاجز قلمق معناسنه در يقال افهه الله
وفهه اى جعله عييا (الفه) فانك فتحى وهانك تشديديله و (الفهيه) اميروزننده و (الفهفه) فدفد وزننده عاجز
وكليل وفرومانده يه دينور يقال هوفه وفهيه وفهفه اى عى (الفهفاه) ثرثار وزننده دواب ومواشى يى كوزل تيمار
وتعهد ورعايت ايدن آدمه دينور يقال هوفهفاه على المال اى حسن القيام به * فصل القاف * (القره) فتحتينله
بدنه عارض اولان بصارمتق كيرلولك عارضه سنه دينوركه ديشلره عارض اولان قلح طرزنده اولور صفرانك رقيق
بخارى بدنه يا ايلقدن نشئت ايدر يقال بجسده قره وهو كالقلح فى الاسنان ويقال قره الرجل قرها من الباب الرابع
اذا اصابه كالقلح فى الاسنان وكوده نك دريسى تمركى عارضه سنك كثرتندن جابجا چچك يرلرى كبى اويلوم اويلوم
اولمق معناسنه در يقال قره بدنه اذا تثقب جلده من كثرة القوباء وبدنى شدت ضربدن ناشى برهلنوب
كوكرمك ياخود دريلرى صيرلمق معناسنه در يقال قره بدنه اذا اسود اوتقشر من شدة الضرب (الاقره) احمر وزننده
معناى اولدن وصفدر بدننده ديش صاريلغى كبى عارضه ظهور ايلش آدمه دينور قرهاء مؤنثيدر (القله) فتحتينله
قره وزننده وجميع معنالرنده مرادفيدر (قلهى) جمزى ياخود سكرى وزننده مدينه يه قريب برموضع آديدر (قلهيا)
فتحاتله وياى مشدده ايله مرحيا وبرديا وزننده واكاقلهى دخى دينور قافك ولام مشدده نك كسريله سعد بن ابى
وقاص رضى الله عنه حضرتلرينه مخصوص برآغر اسميدر حضرت عثمان وقعه سنده بركيسه يى كوروب واكا دائر
بركلام ايشتمامك ايچون انده اختفا وانزوا ايلديلر (قلهاة) قافك فتحيله ساحل بحر عمانده بربلده در (القهه)
فتحتينله طعامه اشتها آز اولمق معناسنه در يقال فيه اليوم قه اى قلة شهوة الطعام (القمه) سكر وزننده برسمته
طوغرى ذاهب اولاندوه لره على قول باشلرينى يوقرى طوتوب بردن كيدن دوه لره دينور قامه مفرديدر صاحب وزننده
(التقمه) تفعل وزننده قندهكندكنى بيلمامك وجهاً اوزره سرسرى كتمك معناسنه در يقال خرج فلان يتقمه اى لايدرى
اين يتوجه (القاه) حال وزننده طاعت وفرمانبرى معناسنه در يقال هو اهل قاه اى طاعة وجاه ومنزلت معناسنه در

يقال له عند فلان قاه اى جاه وطعام اكلنه دعوت اولندقده اجابتده سرعت وشتاب حالتنه دينور يقال له قاه اى سرعة
اجابة فى الاكل و بو ماده يائيه در يعنى اجوف يائيدر اصلى قيه ايدى ياء الفه منقلب اولمشدر وقاه وسعت ورفاه اوزره
اولان دير لكه دينور يقال انه لفى عيش قاه اى رفيه (القاهى) يای مشدده ايله رفاه حال ومال ومنال صاحبى آدمه دينور
يقال هو قاهى اى مخصب (القوهة) قاف مضمومه ايله شول سوده دينور كه برمقدارجه متغير اولوب لكن انده
هنوز تازه سود حلاوتى قالمش اوله ✻ شارح دير كه فا ايله فوهه دخى بو معنايه در كه ذكر اولندى (القوهى) كوهى وزننده
بر چشيد بياض ثوب اسميدر قوهستانه منسوبدر (قوهستان) قاف مضمومه ايله نيسابور ايله هرات بيننده بر ولايت آديدر
قصبه سى قاين وطبس نام بلده لردر و برموضع اسميدر و كرمان ايالتنده جيرفت قربنده بر بلده آديدر ثوب قوهى
اكا منسوبدر ياخود مطلقا ثوب مزبوره شبيه اولان ثوبه قوهى اطلاق اولنور هر نقدر انده نسج اولنمز ايسه ده
شارح دير كه بو كوهستان معربيدر وقهستان اندن مختصردر (التقويه) تفعيل وزننده بلند آواز ايله حيقرمق
معناسنه در يقال قوه الرجل اذا صرخ وشكارى دوزاق سمتنه سوروب قوللامق معناسنه در كه سسلبه رك ايدرلر
يقال قوه الصائد الصيد اذا حاشه الى مكان (التقاوه) تفاعل وزننده ايكى كسه برى برينه چاغره رق بيلشمك
معناسنه در كويا كه بينلرنده علامت اولان آواز ايله چاغرشوب بلبشورلر يقال هما يتقاوهان اى يصرخان فيتعارفان
كانهما يصيحان بصوت هو امارة بينهما (الاستقواه) بر كسه دن برنسنه يى استه مك معناسنه در يقال استقوهه اياه
اى سأله ذلك (الايقاه) همزه نك كسريله و (الاستيقاه) اطاعت ايلمك معناسنه در يقال ايقه فلانا واستيقه اذا اطاعه
اشبو استيقه كلمه سى مقلوبدر ياء قاف اوزره تقديم اولنمشدر (القهقهة) زلزله وزننده ترجيع وتكرار ايله كولمك
على قول پك كولمك معناسنه در كه مراد قه قه ديو آواز ايله كولمكدر يقال قهقه اذا رجع فى ضحكه او اشتد ضحكه
و پك تلاش وشدتله يوريمك معناسنه در يقال قهقه فى السير بمعنى هقهق ✻ شارح دير كه بونده مقلوب اولمق محتملدر
(القه) قافك فتحى وهانك تشديديله قهقهه معناسنه در كه وجه مذكور اوزره كولمكدر على قول بر كره قه ديو كولمكدر
ترجيع وتكرار ايدرسه قهقهه دينور يقال قه الرجل بمعنى قهقه او يقال قه اذا قال فى ضحكه قه واذا كرر قهقه
وقه قهقهه ايله كولمكك اسمى اولور يقال هو فى ره وقه اى فى سعة وضحك (القهقاه) ثرثار وزننده بغايت جد وشدت
اوزره يورين دوه يه دينور يقال قرب قهقاه اى جاد ✻ فصل الكاف ✻ (الكده) كافك فتحى ودالك
سكونيله بدنده طاش وسائر نسنه نك شدتله طوقنمسندن عارض اولان بره و ياره وصيرق مقوله سى اثره دينور جمعى
كدوه كلور كافك ضميله يقال به كده اى صك من حجر ونحوه اثرا شديدا و بو معناده مصدر اولور يقال كدهه كدها
من الباب الثالث اذا صكه و قيرمق معناسنه در يقال كده الشئ اذا كسره وصاچى طراق ايله طرايوب ياممق
معناسنه در يقال كده شعره اذا فرقه بالمشط وغالب اولمق معناسنه در يقال كده عليه اذا غلبه و يرتجى جانوره
زجر وآزار ايله باغرمق معناسنه در يقال كده السباع اذا صاح بها للزجر و بو معناده اسم اولور كه اول صوته دينور
كافك ضميله ده لغتدر (التكديه) تفعيل وزننده كده معنالرينه در يقال كده بمعنى كده (التكده) تفعل وزننده
قيرلمق معناسنه در يقال سقط فتكده اى تكسر (المكدوه) مغموم واندوهناك معناسنه در يقال هو مكدوه
اى مغموم (الكره) كافك فتحى وضميله اباء ومشقت معناسنه در كه نفسه اباء وامتناع ايلديكى يعنى استيه رك
خوشلنميه رق خارجدن عارض اولان رنج ومشقتدن عبارتدر كه زوراكى تعبير اولنور يقال قام على كره و كره اى على
اباء ومشقة و بعضلر عندنده كافك ضميله بر كسه كندى نفسنى جبرا واكراها خوشلنميه رق متحمل اولديغى نسنه يه
دينور و كافك فتحيله غيرك تكليف وجبريله متحمل اولديغى نسنه يه دينور ✻ شارح دير كه بعض امهاتده اباء ومشقتك
هر برى مخصوص معنا اولمق اوزره بيان اولنوب لكن اصولى ايكيسى بر معنا اولمقدر ✻ ومؤلفك بصائرده بيانه كوره
كره ايكى نوعدر بريسى من حيث الطبع خوشلنمامق و بريسى من حيث العقل ياخود من حيث الشرع خوشلنمامقدر
فلهذا شئ واحد خصوصنده انى اريده واكرهه ديمك صحيح اولور يعنى كوكلم آنى اراده وطلب ايدر لكن مثلا
من حيث العقل او من حيث الشرع اندن خوشلنميوب اباء وامتناع ايدرم ديمكدر وقوله تعالى ✻ كتب عليكم القتال وهو
كره لكم ✻ اى تكرهونه من حيث الطبع انتهى (الكره) كافك فتحى وضميله و (الكراهة) كرامه وزننده و (الكراهية)
كافك فتحيله و (المكرهة) مرحله وزننده ومكرمه وزننده لغتدر برنسنه طبعه ناخوش وناملايم اولمغله خوشلنميوب
ايكرنمك معناسنه در يقال كرهه كرها وكرها وكراهة وكراهية ومكرهة ومكرهة من الباب الرابع وكره كافك فتحيله
مكروه معناسنه در كاسيذ كر و باشى پك دوه يه دينور يقال جمل كره اى شديد وكراهه برنسنه صكره دن كريه وناخوش
اولمق معناسنه در يقال ما كان كريها فكره كراهة من الباب الخامس (التكره) تفعل وزننده برنسنه يى كريه كوروب

ایکرنمك معناسنه در یقال تکره الشیء اذا کره وخوشلنمدیغی کسه یه چهره سنی اکوب طارغنلق کوسترمك معناسنه در
یقال تکره هه اذا تسخطه ویقال فعله علی تکره یعنی اول ایشی سومیه رك وخوشلنمیه رق زوراکی ایشلدی
(التکریه) تفعیل وزننده برنسنه یی برکسه یه سودرمیوب کریه کوسترمك معناسنه در یقال کرهه الیه اذا صیره
کریها (الکره) جبل وزننده و (الکریه) امیر وزننده مکروه معناسنه در یقال امر کره وکره وکریه ای مکروه
وکریه ارسلانه اطلاق اولنور (الکراهین) کافك فتحیله کراهیه لفظنده لغتدر تقول اتیتك کراهین ان تغضب
یعنی طارلمغك عندمده ناخوش اولمغله طارلمیه سن دیو سکا کلدم (الکرهة) فرحه وزننده پك یره دینور یقال
ارض کرهة ای غلیظة صلبة (الکریهة) سفینه وزننده جنك وقتال یاخود جنکده اولان شدته دینور یقال
شهدت الکریهة ای الحرب اوالشدة فی الحرب ومصیبت ونازله یه اطلاق اولنور یقال نزلت علیهم کریهة ای نازلة
وشول جنجه وبادره یه دینور که اندن نفسه اکراهلق حالتی عارض اولور یقال کریهته ای بادرته التی تکره منه
(ذوالکریهة) نیوری اعلا کسکین قلجه دینور که قطعا برنسنه دن روکردان اولمیه تقول ضربته بذی الکریهة
ای بالسیف الصارم الذی لاینبو عن شیء (الکرهاء) صحراء وزننده وکافك ضمی والفك قصریله لغتدر قفا
چقورینك اوست یاننه دینور وباشله بیله جه یوزه دینور (المکروهة) شدت معناسنه مستعملدر یقال رجل
ذومکروهة ای شدة (التکاره) تفاعل وزننده برنسنه دن خوشلنموب ایکرنمك معناسنه در یقال فعله علی تکاره
ومتکارها (الاستکراه) برایشی جبروا کراهله ایشلمك معناسنه در یقال استکرهت فلانة علی المجهول ای غصبت
نفسها یعنی فلان خاتون مجبورة زنا اولندی وبرنسنه یی کریه کورمك معناسنه در یقال استکره القافیة بمعنی کرهها
(الکرایه) کرایم وزننده کریهه نك جمعیدر و (المکاره) مکروهك جمعیدر محن وشدائده اطلاق اولنور یقال دونه
کرایه الدهر ومکارهه ای شدائده (الکافه) صاحب وزننده سرعسکره دینور یقال هوکافه ای رئیس العسکر
(الکمه) فتحتینله انادن طوغمه کور اولمق علی قول مطلقا کور اولمق معناسنه در یقال کمه الرجل کمها من الباب
الرابع اذا عمی اوعام وشبکور اولمق معناسنه در که کوندز کوروب کیجه کورمز اولمقدن عبارتدر یقال کمه الرجل
اذا صار اعشی وکوزه دومان چوکوب دومانلو اولمق معناسنه در یقال کمه بصره اذا اعترته ظلمة تطمس علیه وکنشك
شعاعی بخاردن سیسلنوب فرسز اولمق معناسنه مستعملدر یقال کمه النهار اذا اعترضت فی شمسه غبرة وبرآدمك
لونی متغیر اولمق معناسنه مستعملدر یقال کمه فلان اذا تغیرلونه وبرآدمك عقلی زائل اولمق معناسنه مستعملدر
یقال کمه فلان اذازال عقله (الکمه) کافك ضمیله برجنس بالق آدیدر (الکمه) معظم وزننده انادن طوغمه کوزلری
قپانق اولان آدمه دینور که ممسوح العینین اولور یقال هومکمه العینین ای لم تنفتح عیناه (الکامه) صاحب
وزننده شول آدمه دینور که باشن آلوب کورلمه دن سرسری کیده وقنده کتدیکنی بیلمیه یقال هوکامه اذا کان
یرکب رأسه ولایدری این یتوجه (المتکمه) اسم فاعل بنیه سیله کامه معناسنه در یقال خرج کامها ومتکمها ای رکب
رأسه ولایدری این یتوجه (الکمهی) عمیهی وزننده ومرادفیدر که نابدید لکه دینور یقال ذهبت ابله کمهی
ای عمیهی (الاکمه) احمر وزننده انادن کوزسز طوغان آدمه دینور وشول چایرلغه واوتلاغه اطلاق اولنور که
پك فراوان اولمغله نه طرفه توجه اولنه جغی معلوم اولمیه یقال کلأ اکمه ای کثیر لایدری این یتوجه له لکثرته (الکنه)
کافك ضمی ونونك سکونیله برنسنه نك جوهر وحقیقتنه دینور یقال سأله عن کنه الامر ای عن جوهره وحقیقته
وبرنسنه نك قعر وغایت وانجامنه دینور یقال لایعرف کنهه ای غایته وبرشیئك قدر ومقدارنه دینور یقال فعل
فوق کنهه استحقاقه ای قدر استحقاقه وبرنسنه نك وقت وهنکامنه دینور تقول اتیته فی غیر کنهه ای فی غیر وقته
وبرنسنه نك سمت ووجهنه دینور یقال هوفی کنهه ای فی وجهه (الاکتناه) افتعال وزننده و (الاکناه) اکرام
وزننده برنسنه نك اصل وحقیقتنه یاخود غایتنه بالغ اولمق معناسنه در یقال اکتنه الشیء واکنهه اذا بلغ
کنهه (الکنهان) کنعان وزننده بر نباتدر که ورقی لون وحدتده سافز اغاجی ورقنه شبیه اولور وخاصه سندندر که
اولدیغی محلدن عقرب قسمی مطرود اولور ورقنی اکل کبد وطحال ودماغی وبدنی مسخندر (الکهة) کافك
وهاء مشدده نك فتحیله کوده سی ایری پاشلو قوجان ناقه یه دینور وقوجه قاری یه دینور وپاشلو ناقه یه دینور
کرك آربق وکرك سموز اولسون (الکهوه) قعود وزننده پك قوجامق معناسنه در یقال که الرجل کهوها من الباب
الثانی اذاهرم (الکه) کافك فتحی وهانك تشدیدیله برآدمك یوزینه نفسلنوب هوه دیمك معناسنه در یقال که السکران
کها اذا استنکه فکه فی وجهك ای تنفس (الکهکهة) زلزله وزننده حرارت معناسنه در وکهکهة الاسد ارسلانك
آوازینی حکایه در تقول سمعت کهکهة الاسد ای صوته واوشومش کسه اصیمق ایچون آوجنی هوهلمق معناسنه در

يقال كهكه المقرور في يده اذا تنفس فيها اذا خصرت وكهكهة البعير اسرمش دومنك هديرى صوتندن حكايه‌در واولكى معناده و بومعناده مصدر اولور (الكهكاهة) ثژاره وزننده هر نسنه‌دن هيتلنوب اوركر اولان بى زهره آدمه دينور يقال رجل كهكاهة اى متهيب واتلوجانلو سموز قزه دينور يقال جارية كهكاهة اى سمينة (الكوه) فتحتيله متحير اولمق معناسنه در يقال كوه الرجل كوها من الباب الرابع اذا تحير (التكوه) تفعل وزننده برآدمك امور ومشاغلى كثرت ووسعتندن طاغنق اولمق معناسنه دركه هرطرفدن كنديسنى احاطه ايليه يقال تكوهت عليه اموره اذا تفرقت واتسعت (الكوه) كافك فتحى وواوك سكونيله برآدمك اغزينى قوقلمق معناسنه در تقول كهته اكوهه كوها اذا استنكهته (الكيه) سيد وزننده شول آدمه دينوركه خصوص ومصلحتنده مدار اوله جق برحيله وطريق اوجنه دسترس اولميوب عاجز وقاصر اوله ياخود مدبر ومتصرف اولميه يقال رجل كيه اى برم بحيلته لا تتوجه له اومن لامتصرف له (الكيه) كافك فتحيله كوه كى برآدمك اغزينى قوقلمق معناسنه در تقول كهته اكيهه كيها اذا استنكهته ❊ فصـــل اللام ❊ (اللتاه) تاى فوقيه ايله سحاب وزننده بوغازده اولان كوجك دله دينور لهاة معناسنه ❊ شارح ديركه مقلوب اولمق محتملدر (اللطه) لامك فتحى وطانك سكونيله ال اياسيله اورمق معناسنه در يقال لطه فلانا لطها من الباب الثانى اذا ضربه بباطن كفه (الله) لامك فتحى وهانك تشديديله صاچى پرداخت ايله اندام ويروب خوشنما ايلك معناسنه در يقال له الشعر لهاً من الباب الاول اذا رققه وحسنه (اللهلهة) زلزله وزننده جلاه بزى كوشك وپازارى طوقومق معناسنه در يقال لهله الثوب اى هلهله (التلهله) تزلزل وزننده چايرك آزجه سنى اراشدرمق معناسنه در يقال تلهله الكلأ اذا تتبع قليله (اللهلهة) قنفذه وزننده شول واسع اوه يه دينوركه انده دائما سراب لمعان ايدر اوله تركيده ايلغملى اوه تعبير اولنور جمعى لهاله كلور تقول قطعنا اللهلهة وهى الارض الواسعة التى يطرد فيها السراب (اللوهة) لامك فتحيله سراب ايلدرامسنه دينور تقول اعجبنى لوهة السراب اى بريقه (اللوه) لوح وزننده و (اللوهان) فتحاتله باديه ده سراب اوينايوب ايلدرامق معناسنه در يقال لاه السراب يلوه لوها ولوهانا اذا اضطرب وبرق ويراتمق معناسنه در يقال لاه الله الخلق اى خلقهم (التلوه) تفعل وزننده بودخى سراب اوينايوب ايلدرامق معناسنه در يقال تلوه السراب اذا اضطرب وبرق (اللووهة) عمومه وزننده اسمدر سرابك اوينايوب ايلدرايشنه دينور (اللاهة) حاله وزننده ييلانه دينور حيه معناسنه بعضلر عندنده لات ديدكلرى صنمه لات ايله تسميه سى بوندندركه اصلى لاهه ايدى هاء حذف اولندى (الليه) لامك فتحيله تستر ايلك معناسنه در يقال لاه الرجل يليه ليها اذا تستر سيبويه عليه الرحمه لفظهٔ جلاله نك بوماده‌دن اشتقاقنى تجويز ايلدى و بلند وعالى اولمق معناسنه در يقال لاه الشئ اذا علا وارتفع كنشه صاحبه وزننده آلهه اطلاق بومعنادندر (لاهوت) هاى مضمومه ايله اكثر كلام عربدن ايسه فعلوت وزننده در رغبوت كبى ذكر اولنان لاه ماده‌سندن مأخوذدر ❊ مترجم ديركه طراز المذهب بياننه كوره اشبو لاهوت لفظى عبرانيدر الله ديمكدر نته كه ناسوت انسان ديمكدر بعده عرب دخى اخذ وتكلم ايلديلر وعند البعض ينه عبرانيدر خالق معناسنه در وناسوت مخلوق معناسنه در وبعضا لاهوت روحه وناسوت بدنه اطلاق اولنور وبعضا لاهوت عالم علوى يه وناسوت عالم سفلى يه اطلاق اولنور ولاهوت سببه وناسوت مسببه اطلاق اولنور وكندى شيخى اولان شمس الدين هنديدن نقلى اوزره لاهوت ايله بعضا مطلق لطائف وناسوت ايله مطلق كثائف مراد اولور وبو تعبير اطلاقات مذكوره نك مجموعنه شاملدر (اللات) ذات وزننده ثقيف قبيله سنه مخصوص برصنمك اسميدر نته كه لتت ماده سنده بيان اولندى ❊ فصـــــل الميم ❊ (المته) ميمك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله قيودن قوغه ايله صوچكمك معناسنه در يقال مته الدلو متها من الباب الثالث اذا متحها (التماته) تفاعل وزننده ايراقلشمق معناسنه در يقال تماتهوا اذا تباعدوا (التمته) تمدح وزننده ومرادفيدركه اوكونمك معناسنه در يقال تمته الرجل اذا تمدح وبيهوده يره خلقدن كندى ايچون مدح وثنا طلب ايدر اولمق معناسنه در يقال فلان يتمته اى يطلب الثناء بماليس فيه ومجون ولاابالیلك اظهار ايلك معناسنه در يقال تمته الرجل اذا تمجن ❊ شارح ديركه تمجن نسخه لرى غلطدر صواب اولان تحمق عنوانندە اولمقدر ومتحير اولمق معناسنه در يقال تمته الرجل اذا تحير وبرنسنه ده افراط ومبالغه ايلك معناسنه در يقال تمته فيه اذا بالغ وبطالت وغوايته دوشمك معناسنه در يقال ماهذا التمته اى البطالة والغواية (المته) فتحتيله بودخى بطالت وغوايته دوشمك معناسنه در يقال مته الرجل متها من الباب الرابع اذا عالج البطالة والغواية (المده) مدح وزننده ومرادفيدركه اوكمك معناسنه در يقال مده فلانا مدها من الباب الثالث بمعنى مدحه (التمده) تمدح وزننده

ومراد فيدر يقال تمدّه الرجل اذا تمدّح (المادہ) مادح وزننده ومراد فيدر جمعی مدّه كلور ركع وزننده (المره) فتحتيله كوز سورمه سز قالمق على قول سرمه يی ترك ايلمكله كوز فاسد وتباه اولمق ياخود سرمه سز لكدن ايچنك چوره سی اغارمق معناسنه در يقال مرهت عينه مرها من الباب الرابع اذا خلت من الكحل اوفسدت لتركه اوابيضت حماليقها (الامره) احمر وزننده كوزی وصف مذكور او زره اولان كشی يه دينور مرهاء مؤنثيدر (المرهة) غرفه وزننده شول آقلغه دينور كه اكا اصلا رنك آخر قارشمامش اوله قار و پنبه كبی يقال به مرهة ای بياض لايخالطه غيره ومنه سراب امره ويغمور صويی ايركيلور اولان مصنعه وچقور مقوله سی يره دينور ومرهه بر بطن پدر ينك اسميدر (مراهه) ثمامه وزننده برخاتون آديدر (مريهه) جهينه وزننده برقبيله والده سيدر (المره) جمل وزننده يوره كی درداو آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مره الفؤاد ای سقيمه (الممازهة) ممازحه وزننده ومراد فيدر كه ارشمك ولاغ ولطيفه ايدشمك معناسنه در يقال مازهه اذا مازحه (المزه) مزح وزننده ومراد فيدر كه برآدمه لاغ ولطيفه ايلمك معناسنه در يقال مزهه اذا مزحه (المطـه) سطح وزننده برسمته كتمك معناسنه در يقال مطه فی الارض مطها من الباب الاول اذا ذهب فيها (الممطه) معظم وزننده ممدّه معناسنده در كه ممدّح ديمكدر (المقه) ميمك وقافك فتحيله كوكجل آقلغه دينور كه لون مذمومدر يقال به مقه ای بياض فی زرقة ومره معناسنه در كه سرمه سی بوشلنمش كوز چوره سنك چركين آقلغی كبی آقلقدن عبارتدر (الامقه) احمر وزننده معنای مذكوردن وصفدر مقهاء مؤنثيدر واپراق معناسنه در يقال مكان امقه ای بعيد وطپراغنده اصلا اوت وآغاج قسمی نابت اولميان قيريره دينور يقال مكان امقه ای لاينبت فيه نبت ولاشجر وشول آدمه دينور كه كوزينك كزپكلری پك آز اولمغله كنارلری ويوره لری قزل قزل اوله يقال رجل امقه ای المحمرّ المآقی والجفون من قلة الاهداب (المليه) مليح وزننده ومراد فيدر كه كوزل ديمكدر يقال غلام مليه ای مليح (الاملاه) همزه نك كسريله مبالغه وجهيله ايراد عذر ايلمك معناسنه در تقول املهت ای اعذرت وبالغت (الممتله) اسم فاعل بنيه سيله زائل العقل آدمه دينور يقال رجل ممتله العقل ای ذاهبه (المهّ) ميمك فتحی وهانك تشديديله دوه لری رفق وسهولتله قوللنمق معناسنه در يقال مهّ الابل مهاً من الباب الاول اذا رفق بها (المهه) فتحتيله يومشق وملايم اولمق معناسنه در يقال مهه الشیء مهها من الباب الرابع اذا لان ورفق وتأنی ايله ياپيجه ياپيجه يورويشه دينور وسهل ويسير اولان شيئه دينور ومهاه ومهاهة كبی كه سيذكر وامل ورجاء معناسنه در يقال مافيه مهه ای رجاء ومهل معناسنه در يقال اخذ منه مهها ای مهلا (المهاه) سحاب وزننده حسن ورونق وتاب وطراوت معناسنه در يقال به مهاه ای طراوة وحسن وحسن ورونقلو زيبا نسنه يه دينور يقال شیء مهاه ای حسن ورفق وسهولتلو يورويشه دينور يقال سير مهه ومهاه ای رفيق واميد ورجاء معناسنه در مهه كبی ومنه يقال لوكان فی الامر مهه ومهاه لطلبته ويسير وآسان شيئه دينور مهاهه دخی دينور ومنه المثل كل شیء مهه ومهاه ومهاهة ماخلا النساء وذكرهن ای يسير سهل بونك مفهومنده اوچ احتمال واردر ايكيسی نسوانك مديحه سنه وبريسی ذميمه سنه متعلقدر احتمال اوّل بودر كه مرد اولان آدمك يانندہ هر نسنه سهل وآسان اولمغله جمله سنه تحمل ايدر لكن حرمنه متعلق كلماته حيثيتدن ناشی بر وجهله هضم وتحمل ايلمك ممكن دكلدر ثانی مهه ومهاه كلمه لری بو راده حقير وباطل وبيهوده معناسنه مستعمل اولمغله هر نسنه نك ذكری بيهوده در لكن نسوان قسمی ذكر ايلمك موجب تلذذ وصفادر ديمكدر بودخی سهل ويسير معناسندندر ثالث مهه ومهاه قصد ورشاد معناسنه محمول اولمغله كه حسن ورونق معناسندن مأخوذدر هر شيئه تعرض وتصدی ايلمك رشد وفلاحدن معدود اولور لكن نسوان ذكرينه تصدی ايلمك مردانه بردرلو سزادكلدر ديمكدر النساء كلمه سی استثنا اوزره منصوبدر والنساء وذكرهن قولی انجبنی زيد وكرمه قبيلندندر (المهمه) و(المهمهة) ميملرك فتحيله كنارلری ايراق بريه وبيابانه دينور يقال قطعوا مهمها ومهمهة ای مفازة بعيدة وشن وآبادان اولميان خالی وتنها ارضه دينور جمعلری مهامه كلور (مه) ميمك فتحی وهانك سكونيله اسم فعل امردر اكفف معناسنه در كه بونی ايتمه وايلمه ويوندن فراغت قيل ديمكدر رفارسيده مكن مرادفيدر وبوزجر موقعنده سويلنور تأكيد اولندقده تكرار ايله مه مه ديرلر (المهمهة) زلزله وزننده برايشی ترك ايلمك ضمننده برآدمه مه مه ديمك معناسنه در يقال مهمه فلانا اذا قال له مه مه ای اكفف ومطلقا منع معناسنه مستعملدر يقال مهمهه عن السفر اذا منعه (التمهمه) تزلزل وزننده برنسنه دن وازكلوب فراغت قلمق معناسنه در يقال تمهمه عنه اذا كف وارتدع (الماء) همزه ايله خال وزننده و(الماه) جاه وزننده و(الماءة) حاله وزننده كه واحديدر صويه دينور آب معناسنه وماء كلمه سنك همزه سی هادن منقلبه در وبعض عربدن اسقنی ماءً عنوانيله كه قصر ايله در

مسموع اولدی جمع قلتی امواه وجمع کثرتی میاه کلور ومصغرنده مویه دینور وموبهه دینور که ماءه مصغریدر
شارح دیر که مصباحك بیانه کوره ماء کلمه سنك اصلی موه ایدی واوالفه قلب اولندی ایکی حرف خفیف مجتمع اولمغله
هاء همزه یه ابدال اولندی الف مقدما اعلال اولند یغنـدن اول ابدال اولنمدی زیرا حرف واحد ایکی دفعـه
اعلال اولنمز وجمعنده امواه دیدکلری کبی امواء دخی دیرلر همزه ایله ونسبتنده مائی وماوی دیرلر همزه‌یی واوه قلب ایله
(الماویة) تشدید یا ایله آیینه یه اطلاق اولنور جمعی ماوی در یقـال جاءت وبیـدهٖ ماویة ای مرأة و بو فارسیده
زجاجه آبکینه دیدکاری کیدر * مترجم صحاحك مرأة کلمه سنی عورت معناسنه حملی وتوجیهی غرائبدندر وماویه
برخاتون اسمیدر (الموه) موج وزننده و (المیه) میمك فتحی ویانك سکونیـله و (المووه) قعود وزنـنده و (الماهة
و (المیهة) میمك فتحیله قیو واشمه وایازمه مقوله سی برچوق صولواولمق معناسنه در یقـال ماهت الرکیة تماه وتموه
وتمیه موها ومیها ومووها وماهة ومیهة من الباب الرابع والاول والثانی اذا کثر ماؤها وکمی یه صو کیرمکله صولنمق
معناسنه در یقـال ماهت السفینة اذا دخلهـا الماء وموه قارشدرمق معنـاسنه در یقال ماه الشیء بالشیء یموه موها
اذا خلطه به وصوا یچورمك معناسنه در تقول مهت الرجل بکسر المیم من الباب الرابع وبضمها من الاول ای سقیته الماء
(المیهة) کیسه وزننده صویی چوق اشمه یه وقیویه دینور یقـال رکیة میهة ای کثیرة الماء (المهة) حاله وزننده
میهه معنـاسنه در وچچك عارضه سنه دینور یقال ظهر ببدنه ماهة ای جدری (الامیه) و (الاموه) افضل وزننده
افعل تفضیللردر سائردن صویی اکثر اولان نسنه یه دینور یقـال هذه الرکیة امیه واموه مما کانت اکثر ماء (الاماهة
و (الامواه) همزه لرك کسریله قیو قزان کسه صویه ایرشمك معناسنه در یقال حفر البئر فاماه وامواه ای بلغ الماء * مؤلف
بونی ایکی دفعه تکرار ایلمشدر واماهه صوارمق معناسنه در یقـال اماهوا دوابهم ای سقوها * مؤلف بونی دخی تکرار
ایلمشدر وحوضه صو بریکدرمك معناسنه در یقال اماهوا حوضهم اذا جعلوا فیه الماء وقلج وبچاق ناملوسنی صوارمق
معنـاسنه در یقـال اماه السکین اذا سقـاه کما یقـال امهی السکین وقارشدرمق معنـاسنه در یقـال اماه الشیء
اذا خلطه وبلود چوق یغمور دوکمك معنـاسنه در یقال اماهت السماء اذا اسالت ماء کثیرا وارکك دیشینك رحمنه
القاء نطفه ایلمك معناسنه در یقال اماه الفحل اذا القی مائه فی رحم الانثی ویرده صو ترشح ایلمکله صیز ندیلی وصولو
اولمق معناسنه در یقال اماهت الارض اذا نزت ومرکب غلیظ اولمغله ترقیق ایچون حقه یه صوقومق معناسنه در یقال
اماه الدواة اذا اصب فیها الماء (التمویه) تفعیل وزننده یر صولو اولمق معنـاسنه در یقال موه الموضع اذا صار ذا ماء
و برنسنه چوق صوقومغله صولو ایلمك معنـاسنه در یقـال موه القدر اذا اکثر ماءها و برکسه یه سؤالنه مخالف
خبر اخبـار ایلمك معناسنه مستعملدر یقال موه الخبر علیـه اذا اخبره بخلاف ما سأله و باقر وتیمور مقوله سنی
یالدزلمق معناسنه در یقال موه النحاس او الحدید اذا طلاه بفضة او ذهب (ماه الفؤاد) و (ماهی الفؤاد) قورقق
آدمه اطلاق اولنور کویا که یورکی صوایچره اولمغله دائما لرزه ناك اولور علی قول بلید وکند ذهن آدمه اطلاق اولنور
کویا که صوکبی قلبی نقش ادراکدن صافی وساده در بو ماهی لفظی مائه مقلوبیدر وماه ومائه مختصریدر یقال
هو ماه الفؤاد وماهی الفؤاد ای جبان او بلید (الموهة) و (المواهة) میملرك ضمیله تاب ورونق واطافت معناسنه در
یقـال ما احسن موهة وجهه ومواهته ای ماؤه ورونقه وحسن وجمال معناسنه در تقول اعجبنی موهته ومواهته
ای حسنه ومحبوبك چهره سنده اولان آب وتابه دینور یقال ما احسن موهة وجهه ومواهته ای حسنه وترقرق الماء
فی وجهـه (الماه) حال وزننده بر ایالتك قصبه سنه دینور یقـال ماه البلد ای قصبته (الماهان) تثنیه بنیه سیـله
دینور ایله نهاوند نام بلده لره اطلاق اولنور که بری ماه الکوفه و بری ماه البصره در معلوم اوله که ماه پهلوی لسانده
شهر وبلده یه دینور وقتا که حذیفه همدان ولایتنی فتح وتسخیر ایدوب اندن نهاوند شهرینه کالدی اول زمان نهاوند پك
مختصر شهر اولمغله عسکری احاطه ایلدیکندن امر ایلدی کوفه عسکری شهر دینوره کیدوب وبصره سپاهی
نهـاوند ایچره قالدی چونکه شهره ماه اطلاق اولنمغله دینوره ماه کوفه ونهـاونده ماه بصره دیدیلر بنـاء علیه
بین العرب دینور ونهـاونده ماهان اطلاق اولنور وماه وماه دینار ایکی بلده آدیدر وماهان بر رجل اسمیـدر ولفظ
مز بور عربی اولدیغی صورتده هوم یاخود هیم ماده لرندن مأخوذ اولور بو تقدیرجه وزنی لعفان اولور لامك عین
اوزره تقدیمیله یاخود وهم ماده سندن مأخوذ اولمغله وزنی لفعان اولور فانك عین اوزره تقدیمله یاخود همی ماده سندن
مأخوذ اولمغله وزنی علفان اولور یاخود مه ماده سندن مأخوذ اولمغـله وزنی عفلان اولور یاخود یهم ماده سندن
مأخوذ اولمغـله وزنی لاعاف اولور یاخود مهین ماده سندن مأخوذ اولمغله وزنی عافال اولور یاخود منه ماده سندن
اولمغله فالاع اولور یاخود نمه ماده سندن اولمغله وزنی عالاف اولور وعند البعض وزنی فعلان در (المیه) میمك

فتحیله برنسنه یی بالدزلمق معناسنه دریقال ماه السیف یمیه میها اذا طلاه بماء الذهب واسمه وقیو مقوله سنك
صوینی چوغالمق معناسنه در یقال ماهت الرکیه تمیه لغة فی ماهت تموه ✻ فصـــــــــل النون ✻ (النبه)
نونك ضمیله فطنت وذکا معناسنه دریقال ما له نبه ای فطنة واویقودن اویانمغه دینور که اسمدر وبومعناده مصدر
اولور یقال نبه من نومه نبها من الباب الرابع اذاقام منه (الانباه) همزه نك کسریله اویقودن اویاندرمق معناسنه در
یقال انبه فلانا من النوم اذا اقامه منه وبرآدمك حاجتنی اونتمق معناسنه دریقال انبه حاجته اذانسیها همزه سی سلب
ایچوندر (التنبیه) تفعیل وزننده بودخی اویاندمق معناسنه دریقال نبهه من نومه ای اقامه وخامل وکنام
کمسه یه شان وشهرت ویرمکله عزیز ونامدار ایتمك معناسنه دریقال نبه باسمه ای نوه به (التنبه) تفعل وزننده
و (الانتباه) افتعال وزننده مطاوعلردر اویانمق معناسنه دریقال انبهه ونبهه فتنبه وانتبه ای استیقظ (المنبهة)
مرحله وزننده برآدمی برشیئه آگاه ایلمکه باعث اولان نسنه یه دینور یقال هذا منبهة علی کذا ای مشعر به
وبرکمسه نك قدر وشانی اشعار ایله بین الناس منفعتی عالی قلمغه باعث اولان شیئه دینور یقال هو منبهة لفلان ای مشعر
لقدره ومعل له اوله کوره نبهدن وثانی یه کوره نباهتدن مفعله در (النبه) فتحتینله سرعتله فهم وادراك ایلمك
معناسنه در یقال ما نبه له نبها من الباب الرابع ای مافطن بوندن اسم نبه در نونك ضمیله نته که ذکر اولندی ونبه شول
یتکه وکمکرده یه دینور که علی الغفله بولنمش اوله یقال جاء ویده نبه ای ضالة وجدت علی غفلة وحالا موجود نسنه یه
دینمکله ضد اولور ومشهور ومتعارف نسنه یه دینور یقال شئ نبه ای مشهور وشرف وشان صاحبی آدمه دینور
وبومعناده اسم جمع اولور یاخود فی الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعی برابردر یقال رجل نبه وقوم نبه ای شریف
وشرفاء (النبه) جبل وزننده بودخی مشهور نسنه یه دینور (النباهة) کرامه وزننده شرف وشان وشهرت صاحبی
اولمق معناسنه دریقال نبه الرجل ونبه ونبه نباهة من الباب الاول والرابع والخامس اذا شرف واشبو تثلیث باب ابن
طریف روایتیدر (النابه) صاحب وزننده و (النبیه) امیر وزننده شریف ونامدار آدمه دینور که خامل مقابلیدر ونابه
عظیم وجلیل اولان شیئه دینور یقال امر نابه ای عظیم (المنبوه الاسم) معروف الاسم دیمکدر یعنی نامدار اولان آدمه
دینور یقال رجل منبوه الاسم ای معروفه (المنبهة) شارحك تصحیحی اوزره مکرمه وزننده که انباهدن اسم مفعولدر
اونودلمش حاجته دینور پس بوراده بعض نسخه سی غلطدر یقال حاجة منبهة ای منسیة (النباه) سحاب وزننده
بلند ورفیع نسنه یه دینور یقال بناء وعز نباه ای رفیع (نبهان) سلمان وزننده برجماعتك پدری اسمیدر (نابه) صاحب
وزننده و (نبیه) زبیر وزننده و (منبه) محدث وزننده و (نبیه) امیر وزننده و (منبه) محسن وزننده اسامی
ناسدندر (النجه) نجذ وزننده برحاجت ضمننده برآدمه کلان کمسه یی خوشلنمدیغی کریه وطوریه کلامله مقابله
ایدوب حاجتنی رد ایلمك علی قول پك چرکین وناسزا وجهله رد ایلمك معناسنه دریقال نجهه نجها من الباب الثالث
اذا استقبله بمایکره وزده عن حاجته اوهو اقبح الرد وبرکسه اوزره ناکهانی چیقه کلمك معناسنه دریقال نجه
علی القوم اذا طلع وبرشهر وارضه واروب اندن خوشلنمیوب طبعنه ناملایم کلمك معناسنه دریقال نجه بلد کذا
اذا دخله فکرهه (التنجه) تفعل وزننده نجه ایله معنای اولده مرادفدر یقال تنجه فلانا بمعنی نجهه (نجه الطیر
وجه الخیر) وزننده مصر ایله ارض تیه میانده برموضع آدیدر (النده) نونك فتحی ودالك سکونیله دوه یی حیقره رق
آزار وطرد ایلمك معناسنه در یقال نده البعیر ندها من الباب الثالث اذا زجره وطرده بالصیاح وطوپلنمش دوه لری
سوروب کوترمك یاخود کندی طوپلیوب سورمك معناسنه در یقال نده الابل اذا ساقها مجتمعة اوساقها وجمعها
(الندهة) نونك فتحی وضمیله چوق دواب ومواشی یه دینور علی قول قیونده یکرمی ودوه دن یوز مقدار واقچه
مقوله سندن بیك مقداره دینور (الانتداه) افتعال وزننده و (الاستنداه) برایش یولنه کیروب طوغرلمق
معناسنه در یقال انتده الامر واستنده اذا ائتلأب (التنزه) زای معجمه ایله تفعل وزننده ایراقلشمق معناسنه در
یقال تنزه عنه اذا تباعد وخلقك تنزه کلمه سنی باغ وباغچه وبساتینه تفرج ایچون چیقمق معناسنده استعمال
ایلملری غلط قبیحدر ✻ شارح دیرکه بوقولده مؤلف ابن السکیته تابع اولمشدر لکن خرجنا نتنزه عبارتی قساوت
شهردن تباعد ایچون باغ وسبزه زاره چیقدق دیمکله تعبیر مر قوم غلطدن سالمدر (النزهة) غرفه وزننده اسمدر
ایراقلق بعد معناسنه در ✻ مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (النزه) کتف وزننده و (النزیه) امیر وزننده شول مکانه
دینور که صویتاغی مرج وچیل یرلردن وشنلك لازمه سی سبنکلردن ودکز رطوبتندن وفساد هوا ووخامتدن بعید
اوله که بومقوله یرلر ویاپی مستوجب اولور مؤنثی نزهه ونزیهه در یقال مکان نزه ونزیه وارض نزهة ونزیهة ای بعید
عن الریف وعمق المیاه وذبان القری ومد البحر وفساد الهوی (النزاهة) کرامه وزننده و (النزاهیة) کراهیه وزننده

برمكان وارض نزيه ونزيهه اولمق معناسنه در يقال نزه المكان نزاهة ونزاهية من الباب الخامس اذا كان نزيها
و بركسه مطلقا كريه وناخوش نسنه لردن بعيد اولمق معناسنه در يقال نزه الرجل اذا تباعد عن كل مكروه
(النزيه) اميروزننده مكاره وناسزا لردن بعيد وسالم اولان آدمه دينور كرك حسى وكرك معنوى اولسون (نزه الخلق
نونك فتحى و زانك سكونى وكسريله و (نازه النفس) حشم نشين طائفه سندن شول عفيف ومتكرم وطيب النفس
آدمه دينوركه يالكزجه قونوب كوچوب نفسنى ومتعلقاتنى ومال ومواشيسنى بيوت سائره يه قارشدرمزاوله
جمعى نزهاء كلور كرماء وزننده ونزهون كلور ونزاه كلور صاحب وصحاب كبى يقال رجل نزه الخلق ونازه النفس
اى عفيف متكرم يحلّ وحده ولايخالط البيوت بنفسه ولاماله (النزه) نجد وزننده و (النزاهة) كرامه وزننده
ذكر اولنان نزيه الخلق ونازه النفس معنالرندن اسملردر ونزه مصدر اولور دواب ومواشى يى صولو يرلردن بعيد
ايلمك معناسنه در تقول نزهت ابلى نزها اذا باعدتها عن المياه (التنزيه) تفعيل وزننده بركسه نفسنى قبايحدن
بعيد و برطرف ايلمك معناسنه در يقال نزّه نفسه عن القبيح اذا نحاها (المنفوه) منفو روزننده و (النافه)
صاحب وزننده قورقق وضعيف القلب آدمه دينور يقال رجل منفوه ونافه اى ضعيف الفؤاد جبان (النفوه)
قعود وزننده قورقق و بى زهره اولمق معناسنه در يقال ما كان نافها فنفه نفوها من الباب الثالث وسركش
ايكن يواشيوب رام وذلول اولمق معناسنه در يقال نفه الجمل اذا ذلّ بعد صعوبة (النفه) نونك فتحى وفانك سكونيله
يورلوب عاجز ودرمانده اولمق معناسنه در يقال نفهت نفسه نفها من الباب الرابع اذا اعيت وكلت (الانفاه)
همزه نك كسريله طوارى يوروب بيتاب ايلمك معناسنه در يقال انفه ناقته اذا اكلها واعياها و بركسه يه آزجه مال
و يرمك معناسنه در يقال انفه له من ماله اى اقل له منه (التنفيه) تفعيل وزننده بودخى يوروب بيتاب ايلمك معناسنه در
يقال نفه ناقته بمعنى انفه (الاستنفاه) دكلنوب راحت اولمق معناسنه در يقال استنفه الرجل اذا استراح (النقه
نونك وقافك فتحيله و (النقوه) قعود وزننده خسته لكدن يكيجه صحت بولوب لكن هنوز ضعيفجه وناتوانجه
اولمق معناسنه در على قول كلى افاقت بولمق معناسنه در يقال نقه المريض من مرضه ونقه نقها ونقوها
من الباب الرابع والثالث اذا صح وفيه ضعف اوافاق وفهم ايلمك معناسنه در يقال نقه الحديث اذا فهمه (الناقه
صاحب وزننده خسته لكدن هنوز افاقت بولمش آدمه دينوركه عروق واعصا بنده هنوز سستلك اوله جمعى
نقه كلور ركع وزننده وفهيم وسريع الانتقال آدمه دينور (النقه) كتف وزننده بودخى فطن وفهيم آدمه دينور
(الاستنقاه) فهم ايلمك معناسنه در يقال استنقه الحديث اذا فهمه (الانتقاه) افتعال وزننده بركلام وخبرى
كركى كبى فهم ايلمكله شفاى صدر حاصل قلمق معناسنه در تقول انتقهت من الحديث اى اشتفيت (النكه
نونك فتحى وكافك سكونيله برآدم بركسه نك برونه اغزى رايحه سنى اشمام ايچون تنفس ايدوب هوه ديمك ياخود
نفسنى آنك برونه طوغرى اخراج معناسنه در يقال نكه له وعليه نكها من الباب الثانى والثالث اذا تنفس
على انفه او اخرج نفسه الى انف آخر و كنشك حرارتى مشتدّ اولمق معناسنه در يقال نكهت الشمس اذا اشتدّ
حرها و برآدمك اغزنى قوقلمق معناسنه در يقال نكهه ونكهه نكها من الباب الرابع والثالث اذا شمّ ريح فمه
(الاستنكاه) بودخى اغز قوقلمق معناسنه در يقال استنكهه اذا شمّ ريح فمه (النكه) سكر وزننده پك سوريلوب
درمانده اولمش دوه لره دينور يقال ابل نكه اى نفه (النمه) فتحتينله حيرته شبيه برحالتدركه مراد سمه اولمقدر يقال
نمه الرجل نمها من الباب الرابع وهو شبه الحيرة (النهنهة) زلزله وزننده زجر ومنع ايلمك معناسنه در يقال نهنه فلانا
عن الامر اذا كفه وزجره و بونك اصلى نهه ايدى هاء وسطانى نونه ابدال اولندى (التنهنه) تزلزل وزننده مطاوعدر
ممنوع اولديغى نسنه دن كيروطورمق معناسنه در يقال نهنه فلانا فتنهنه اى كفه فكف (النهنه) فدفد وزننده يوفقه جه
طوقنمش بزه دينور يقال ثوب نهنه اى الرقيق النسج (النوه) نوم وزننده يوكسلمك معناسنه در يقال ناه الشئ ينوه نوها
اذا ارتفع و بايقوش باشنى يوقرى قالدروب اوتمك معناسنه در يقال ناهت الهامة اذا رفعت رأسها فصرخت
و برنسنه دن كوكل چوب اباء وترك ايلمك معناسنه در يقال ناهت نفسه عن الشئ تنوه وتناه نوها من الباب الاول
والرابع اذا انتهت وابت وتركت ونفس ناطقه قوىّ اولمق معناسنه در يقال ناهت نفسه اذا قويت وحيوانى يارمجه
طويورمق معناسنه در يقال ناه البقل الدوابّ اذا مجدها وهو دون الشبع ونوه نونك فتحى وضميله انتهاء معناسنه دركه
اسمدر برنسنه دن نهى قبول ايله فراغتدن عبارتدر يقال ما له نوه منه اى انتهاء (التنويه) تفعيل وزننده برآدمى
بلند آواز ايله چاغرمق معناسنه در يقال نوّهه ونوّه به اذا دعاه يعنى برفع الصوت و برآدمى مدح وتعظيم ومناقبنى
تشهير ايله بلند قدر ونامدار ايلمك معناسنه در يقال نوّه فلانا اذا رفعه يعنى بالتعريف والتطير (النوهة) تمره

وزننده وجبه كبيدركه يكرمى درت ساعتده براوكون طعام ايلمكه دينور (النواهة) نوّاجه وزننده ومرادفيدركه ميت آغيجيسى اولان عورته دينور يقال هى نوّاهة اى نوّاحة (النوه) سكر وزننده نوح معناسنه دركه نايحك جمعيدر (نيه) نيل وزننده سجستان ايله اسفراين بيننده بربلده در (السنايه) صاحب وزننده بلند ورفيع اولان شيئه دينور يقال شئ نايه اى مشرف رفيع (النيه) نونك فتحيله يوكسك اولمق معناسنه دريقال ناه الشئ ينـاه نيها من الباب الرابع اذا ارتفع وبرنسنه عجيب اولمق معناسنه دريقال ناه الشئ اذا عجب (الناهة) حاله وزننده كه اصلى نائهه در بعد القلب همزه حذف اولنمشدر برنسنه دن فراغت ايدن نفس انسانى يه دينور يقال نفس ناهة عن الشئ اى منهية ❊ فصـــــــل الواو ❊ (الوبه) واوك فتحى وبانك سكونيله فهم وفطنت معناسـنه دريقـال وبه له وويه وبها من الباب الثالث والرابع اذا فطن .وكبر ايلمك معناسنه دريقال وبه له اذاتكبروقايرمق معناسنه در يقال هو لايوبه له وبه اى لايبالى به (الايباه) همزه نك كسريله بودخى فهم ودرك ايلمك معناسنه دريقال اوبه له اذافطن (الوجه) واوك فتحى وجيمك سكونيله هرنسنه نك قرشوسنه كلان وقرشوسنده اولان شيئه دينور جمعى اوجه ووجوه واجوه كلور همزه نك ضميله كه واودن مبدله در ❊ مؤلفك بصائرده بيانـنه كوره وجه لفظى يوزه موضوعدر فارسيده روى دينور ظاهر بدنده ابتدا ناظرك قرشوسنه كلديكى علاقه سيله واعضاء سائره دن اشرف اولمق مناسبتيله بعده انسانك مطلقا قرشوسنه كلان نسنه ده وهرشيئك اشرفنده ومبدأ ننده استعمال اولندى و بعضا وجه ايله ذات دخى اراده اولنور ❊ وشارحك نسخه سنده الوجه م اى معروف ومستقبل كل شئ عنوانيله مرسومدركه وجه يوزه دينور وهرنسنه نك قرشوسنده اولانه دينور ديمك اولور ووجه برنسنه نك نفس وذاتنه اطلاق اولنور يقال وجـه الشئ اى نفسه ووجه الدهر اوّل الدّهر ديمكدر ووجه النجم ناظره طوغرى ظاهر اولان سمتيدر ووجه الكلام سبيل مقصود كلامدن عبارتدر تقول وجدت وجه كلامه اى السبيل المقصود منه ووجه القوم متعين وذيشانلرندن عبارتدر جمعى وجوه كلور يقال هم وجوه القوم اى اعيانهم وسـاداتهم ووجه حرمت وجاه معناسنه درجاه وجه مقلوبيدر وسمت وجهت معناسنه در وجهت لفظنك اصلى وجه ايدى وعد وعده كبى وجهت عنـد البعض اسم مكاندر توجه اولنه جق سمت ومكانه دينور ومصدر اوله رق دخى استعمال اولنور ووجه آزجه صويه دينور بونده فتحتيله ده لغتدر يقال وجدنا وجها من الماء اى قليلا ومصدر اولور يوزه اورمق معناسنه يقال وجهه وجها من الباب الثـانى اذاضرب وجهه وبرآدمه .وجاهت وشرافتده غالب اولمق معناسنه در تقول وجهتك عند الناس اجهك اى صرت اوجه منك (الوجيه) امير وزننده بودخى برقومك سيدى وذيشاننه دينور جمعى وجهاء كلور امراء وزننده يقال هو وجيه القوم اى سيدهم ومطلقا جاه وقدر ومنزلت صاحبى آدمه دينور يقال هو وجيه اى ذوالجـاه وبربوغجق اديدركه بين العرب معروفدر ❊ شارح ديركه حضور سلاطينه دخول ايدن كسه لر انى يوزلرينه سوردلر نزدشاهيده وجاهتلو اولمق ايچون ووجيه شول آت قولونه دينوركه طوغركن ايكى اللرى برابرجه خروج ايلمش اوله ووجيه ايكى معروف اتلرك اسميدر (الوجيهة) سفينه وزننده بودخى ذكر اولنان بونجغه دينور (الجهة) جيمـك حركات ثلاثيسـله و (الوجهة) واوك كسرى وضميله جانب وسمت وناحيه معناسنه دركه توجه اولنور جمعى جهات كلور يقال توجه جهة كذا ووجهة كذا اى الى جانب وناحية ❊ مترجم ديركه اشبو جهة ووجهة اسملردر اصللرى وجه ايدى مصدر اولان وعد كلمه سنه قياسله .واوى خذف وتاء تعويض اولندى واسم اولمق حسبيله بعضا واوى دخى ابقـا اولنور لده وولده كبى اصلنه تنبيه ايچون لكن عوض ايله معوّض عنه جمع اولمغله تابى وحـدته حمل اولنور (الموجوه) موجود وزننده ضرب فى الوجه معناسندن اسم مفعولدر مضروب الوجه معنـاسنه در (التوجيه) تفعيل وزننده برآدمى برسمته كوندرمك معناسنه دريقال وجهه فى حاجة اذا ارسله وبرآدمى وجيه وذيشان قلمق معناسنه دريقال وجّهه الامير اذا شرّفه و يغمور يرك بالجمله اجزاء وجوانبنه برقورى يرقومق وجهيله ياغمق معناسنه دريقال وجهت المطرة الارض اذا صيرتها وجها واحدا كما يقال تركت المطرة الارض فردا واحدا وفدانلرى شمال طرفنه مائل اوله رق ديكوب بعده بادشمال انلرى طوغرلتمق معناسـنه مستعملدر يقال وجهت النخلة الشمال اذا غرسها فامالها قبل الشمـال فاقامتها الشمال وآت قولونى ايكى اللرى بيله جه خروج ايده رك طوغمق معناسنه دركه اوقولونه وجيه دينور نته كه ذكر اولندى وتوجيه القوائم صدف كبيدركه او يلقلرى برى برينه يك قريب يعنى صتانى صيق اولوب طرنقلرى ارالقلرى ميدانلو اوله رق بلكلرى بوروق وملتوى اولمقدن عبارتدر على قول توجيه آتك اللرينك ايچ يوزلرنده عجايان ديدكلرى سكيرلرى وطرنقلرى برى برينه يقين اوله رق بلكلرى طشره طرفه بوروق اولمقدن عبارتدركه اول كونه آته اليف الي تعبيرا اولنور وتوجيه عروضيون عرفنده قافيهٔ مقيده ده واقع روى حرفندن مقدّم اولان حرفه اطلاق اولنور عند

مطلب

البعض حرف مزبوره‌یی مضموم یاخود مفتوح ایلمکه دینور مکسور اولدقده سنادا اطلاق اولنور ✿ شارح دیرکه شروح
خزرجیه‌ده قول مؤلفه مخالف تعریف اولنمشدر وتوجیه برسمته یونلمك توجه معناسنه کلور یقال وجهت الیك
ای توجهت وبرنسنه‌یی برسمته چویرمك معناسنه‌در ومنه المثل وجه الحجر وجهة ماله ای دبر الامر علی وجهه
یعنی طاشی جهتلرندن برجهته چویردیمکدر فی الاصل طاش ایله کارکیر بنا ایدن آدمه خطابدر که طاشی الله الوب
برکزه یرینه وضع ایدرلکن موافق کلزاکا دیرلرکه طاشی چویرا کراو برسه‌یینه چویر البته برمناسب جهتنه مصادف
اولورسن بومثل برامره برجهتدن تدبیر ممکن اولمدیغی صورتده برغیری جهتدن تدبیر لازمدر دیه جك یرده ضرب اولنور
وکلامهم قومده جهة کلمه‌سی منصوبدر رفعله ده مرویدر نصبی ظرفیت اوزره‌در ورفعی فله وجهة تقدیرنده اولور
وماء کلمه‌سی ابهامیه‌در (الایجاه) همزه‌نك کسریله بودخی برآدمی شرف ووجاهت صاحبی قلق معناسنه‌در یقال
اوجهه الامیر اذا شرّفه وبرآدمی وجیه وشریف بولمق معناسنه‌در یقال اوجه فلانا اذا صادفه وجیها (الوجاه
و(التجاه) واوك وتانك حرکات ثلاثیله برنسنه‌نك قرشوسنه ویما جنه دینور تقول قعدت وجاهك
وتجاهك ای تلقاء وجهك ✿ شارحك بیانی اوزره تاء واودن مبدله‌در (الوجاه) قتال وزننده و(المواجهة
مقاتله وزننده یوزیوزه اولمق معناسنه‌در یقال لقیه وجاها ومواجهة ای قابل وجهه ویقال واجهه اذا قابله
بوجهه ووجاه برنسنه‌نك مقدارنه اطلاق اولنور یقال هم وجاه الف ای زهاؤه (التواجه) تفاعل وزننده
قرشو قرشویه اولمق معناسنه‌در یقال تواجها اذا تقابلا (الموجه) معظم وزننده جاه وحرمت صاحبی
آدمه دینور یقال هو موجه ای ذو الجاه وایکی یوزلو کلیم مقوله‌سنه دینور یقال کساء موجه ای ذو الوجهین
وکوکسنده وارقه‌سنده بوکریسی اولان قنبوره دینور یقال احدب موجه ای له حدبتان فی ظهره وفی صدره
(الوجیهة) سفینه وزننده بودخی ایکی یوزلو کلیم مقوله‌سنه دینور ووجیهه دیدکلری مهره‌یه دینور نته‌که ذکر
اولندی (بنو وجیهم) بر بطن آدیدر (التوجه) تفعل وزننده برنسنه‌یه طوغری یونلمك معناسنه‌در یقال
توجه الیه اذا اقبل وعسکر بوزلمق معناسنه‌در یقال توجه الجیش اذا انهزم وپك پیر فانی اولمق معناسنه‌در
یقال توجه الشیخ اذا ولی وکبر (الوجه) ندس وزننده وجیه وشریف آدمه دینور یقال رجل وجه ای وجیه
(الاتجاه) همزه‌نك وتاء مشدده‌نك کسریله یونلمك معناسنه‌در تقول اتجهت الیك اتجه اتجاها بمعنی توجهت
بونك اصلی اوتجه ایدی ویقال بالثلاثی تجهت تجها (الاویجه) همزه‌نك ضمیله اوجه لفظندن مصغردر
یوزجکزلر دیمکدر ومنه یقال نظروا الی باویجه سوء (الوده) واوك فتحی ودالك سکونیله برآدمی برایشدن رد
وصرف ایلمك معناسنه‌در یقال ودهه عن الامر ودها من الباب الثانی اذا صده (الایداه) همزه‌نك کسریله
دوه‌لره حیقرمق معناسنه‌در یقال اوده بالابل اذا صاح بها (الودهاء) حمراء وزننده بدنی سمن کبی آق اولوب
بغایت لطیف وخوشلقا محبوبه‌یه دینور یقال امرأة ودهاء ای الحسنة اللون فی بیاض (الاستیداه) دوه‌لر
طوپلنوب سورلمك معناسنه‌در یقال استیدهت الابل اذا اجتمعت وانساقت ودشمن مغلوب ومنقاد اولمق
معناسنه‌در یقال استیده الخصم اذا انقاد وغلب کما یقال استوده فیهما ای بالیاء والواو وبرایش یولنه کیروب راست
ودرست اولمق معناسنه‌در یقال استیده الامر اذا ائتلب وبرآدمی تخفیف واستحقار ایلمك معناسنه‌در یقال
استیده فلانا اذا استخفه (الوره) فتحتینله احمق اولمق معناسنه‌در یقال وره الرجل ورها من الباب الرابع اذا حمق
وروزکار چوق اسمك معناسنه‌در یقال ورهت الریح اذا کثر هبوبها وخاتون پك سموز وقوتلو اولمق معناسنه‌در
یقال ورهت المرأة ورها من الباب السادس اذا کثر شحمها (الاوره) احمر وزننده احمق آدمه دینور (الورهاء) حمراء
وزننده مؤنثیدر ویغموری چوق بلوده دینور کاسید کر ورابطه ونظامسز دلوجه اسن یله دینور یقال ریح
ورهاء اذا کانت فی هبوبها عجرفة وبرقسراغك اسمیدر (الورهة) فرحه وزننده کوده‌سی سموز وقوتلو خاتونه
دینور ویغموری فراوان بلوده دینور ورهاء کبی یقال سحابة ورهة وورهاء ای کثیرة المطر (الوارهة) واسع سرای
وخانه واوه‌یه دینور یقال دار وارهة ای واسعة (التوره) تفعل وزننده برایشی عجمی کونه نامنتظم ایشلمك
معناسنه‌در یقال توره فی عمله اذا لم یکن فیه حذق (الورهرهة) سفرجله وزننده شاشقین عورته دینور (الوافه
فایله صاحب وزننده نصاری کلیساسنده ومناسترنده قیم اولان کیمسه‌یه دینور یقال نصرانی وافه ای قیم البیعة
وبینلرنده حکم یعنی کتخدای امور اولان شخصه دینور (الوفاهة) کتابه وزننده کلیسا قیملکنه دینور (الوفهیة
واوك وفانك فتحیله کلیسا قیملکی پایه‌سنه دینور (الوفه) رفه وزننده نصرانی کلیسا قیمی اولمق معناسنه‌در یقال
وفه النصرانی وفها من الباب الثالث اذا صار وافها (الواقه) قافله وافه وزننده و(الوقاه) غراب وزننده بونلرده

کابسا قمنه دینور (الوقاهیة) سحابیه وزننده کابسا قیلمکنه دینور (الوقه) وقع وزننده طاعت معناسنه درتقول
وقهت له وقهـا من الباب السادس ای اطعت له (الإیقاه) همزه نك کسریله و (الاستیقـاه) بونلرده اطاعت
معـناسنه درتقول ایقهت له واستیقهت ای اطعت له (الاتقاه) اتخاذ وزننده برنسنه دن منتهی اولوب فراغت
کلمك معناسنه در یقـال اتقه عنه اذا انتهی و برآدمك سوزینی اسلوب اطاعت وامتثال ایلمك معناسنه در یقـال
اتقه له اذا اطاعه وسمع منـه (الوله) فتحتینله حزن ووجد علی قول افراط حزن سببیله عقـل کیدوب شیفته
وسرسم اولمق معنـاسنه در یقال وله الرجل وله ولها من البـاب السادس والرابع و الثانی اذا حزن اوذهب عقله
حزنا وتحیر اولمق معنـاسنه در یقال وله الرجل اذا تحیر وقورقمق معناسنه دریقال وله منه اذا خاف (الولهـان)
سکران وزننده و (الواله) و (الاله) همزه ایله که واودن مبدله در صاحب وزنلرنده که نسب اوزره دروله کلمش کشی یه
دینور مؤنثلرنده ولهی دینور سکری وزننده وواله ووالهه دخی دینور و ولهان برشیطـان آدیدر که آبدست آلان کیمسه یه
مسلط اولوب صویی اسراف ایلمکه اغرا ایدر تقول استعذبالله من الولهـان وهو شیطان یغری بکثرة صب الماء
فی الوضوء (التوله) تفعـل وزننده و (الاتلاه) اتخاذ وزننده واله وسرسم وحیران اولمق معناسنه در یقال توله
الرجل واتله بمعنی وله واتلاه برآدمك عقلنی زائل ایدوب شیفته وسراسیمه قلمق معناسنه در یقـال اتلهه النبیذ ای
ذهب بعقله (المیلاه) میلاد وزننده شول خاتونه وسائر حیوانه دینورکه ولدی مفقود نه بغایت حزن ووجد ایدراوله
یقـال امرأة میلاه ای شدیدة الحزن والجزع علی ولدها وشدید روزکاره دینورکه صرصر یقـال ریح میلاه ای
شدیدة وشول ناقه یه دینورکه ارککنی استصحاب وانس ایلمکله یاننده ن کتدکده وجد وحنین ایدر اوله (الایلاه)
همزه نك کسریله واله وحیران قلمق معناسنه دریقال اوله المرأة الوجد والحزن اذا جعلها والهة (المولة) مکرم وزننده
اورمجکه دینور عنکبوت معناسنه وبیابانه صالنمش صویه دینور (الموله) معظم وزننده بودخی بیابانه صالیورلمش صویه
دینور یقال ماء موله وموله ای مرسل فی الصحراء (المیله) منبر وزننده بریه وبیابانه اطلاق اولنور یقال ولهوا فی المیله
ای الفلاة (الوایهة) سفینه وزننده برموضع آدیدر (التوله) ضمتینله ولام مشدده نك کسریله هلاك وتلف موقعنده
مستعملدر ومنه یقال وقع فی وادی توله ای فی الهلاك وبو تهلك وامثالی کبی فی الاصل فعل مستقبل اولوب بعـده
موقعده مستعمل اولادی تنه که محلارنده بالدفعات بیان اولندی (الومه) فتحتینله پك اسی اولمق معناسنه در یقال ومه
النهار ومها من البـاب الرابع اذا اشتد حره (الومهة) تمره وزننده مطلقا تاوه یه قیوب اریده جك نسنه یه دینور
یاغ کبی (واهاله) نصب وتنوینله وتنوینسز کلمهٔ تعجبـدر برنسنه نك خوبلغندن وخوشلغندن تعجب محلنـده
استعمال اولنور فارسیده خوشا مراد قیدر یقال واهاله ما اطیبه یعنی نه عجب کوزل نسنه در و برنسنه یه تلهف وتأسف
مقامنده دخی استعمال اولنور که واه وا یازق دیمك اولور * شارح دیر که تنوینی صورتنده کویا که استطابة دیمکدر
وعدم تنوینی صورتنده کویا که الاستطابة دیمکدر پس تنوین علم تنکیر وترکی علم تعریف اولور وبو مقوله کلمات فی الاصل
اسماء اصوات اولوب بعده مصدر مقامنه قائم اولورلر وکیندی معنالری اوزره فعل تقدیر اولنور وکاه اولور که مصدره
نقل اولنیوب صوت اوله رق مستعمل اولور اف وغاق وواه کبی (الوهوهة) زلزله وزننده کوپك قسمی یانق یانق
اولومق معناسنه در یقال وهوه الکلب اذا جزع فردده وارکك اشك دیشیسنك چوره سنده شفقت جهتیله بسلنمك
معنـاسنه در یقـال وهوه العیر اذا صوت حول اتنه شفقة وخاتون وجد وحزن حالنده حیقرمق معنـاسنه در
یقال وهوهت المرأة اذا صاحت فی الحزن ووهوهه آت قسمنك کشنمسی صوکنده بوغازنده تردد ایدن صوته دینورکه
هیهردی تعبیر اولنور (الوهوه) فدفد وزننده و (الوهواه) ثرثار وزننده اویناق وشوقلو شاطر آته دینور یقال فرس
وهوه ووهواه ای نشیط حدید (الموهوهة) اسم فاعل بنیه سیله بدنی طولغونلغندن دردرر اولان عورته دینور
یقـال امرأة موهوهة اذا کانت ترعد من الامتلاء (الوه) واوك فتحی وهانك تشدیدیله حزن ووجد معنـاسنه در که
برنسنه یه آجیق موقعنده استعمـال اولنور واه دیمك اولور واف کلمه سی کبی کلمهٔ تکره واستقذار اولور که برنسنه یی
مردار سنوب استکراه ایلدکده سویلنور یقال وه من هذا وه مثـل اف اف (ویه) واوك فتحی و یانك وهانك
سکونیله وهانك کسریله و (ویها) نصب وتنوینله اغرا وتحریض مقامنده استعمال اولنور که اصواتدندر تیز اول
وچابك اول دیمکدر مفرد وجمعـه ومذکر ومؤنثـه ایراد اولنور وکاه اولور که ویه کلمه سی کلمهٔ اخرانك آخرینـه
ترکیب اولنوب برآدمه تسمیه قلنور سیبویه ونفطویه کبی بونلرده جریان ایدن لغـات سبب ماده سنده مرور ایلدی
لکن مؤلف اوراده اکا تصدی ایلمدی بونلرده ویه کلمه سی که اصواتدندر بعد الترکیب اسم واحد قلندقده آخری
کسر اوزره مبنی قلندی غاق کبی اصواته شبیه اولدیغیچون وبو خمسة عشر ترکیبنه مخالفدر وحالت تنکیرده منون

قلنور وشول كسه كه هذا سيبويه ورأيت سيبويه ديو غير منصرف اعرابی كبی معرب ايدر آنی تثنيه وجمع قيلوب سيبويهان وسيبويهون دير ومعرب قليان تثنيه سنده ذواسيبويه وكلاهما سيبويه وجمعنده ذووسيبويه وكلهم سيبويه ديديلر * نته كه مؤلف عليه الرحمه تحفة الآبيه نام رساله سنده راهويه ماده سنده بو رسمه تحقيق ايلدی

فصـــــــل الهاء * (الهوهة) هانك ضميله قورقق آدمه دينور يقال رجل هوهة ای جبان (هه) های اولانك فتحی وثانيه نك سكونيله اصواتدندر برنسنه يی برآدمك خاطرينه كتورمك ايچون سويلنور يقال هه ای تذكره ووعيد وتهديد محلنده استعمال اولنور (هاه) های ثانيه نك سكونيله بودخی كلمهٔ وعيد وتهديددر وضاحكك ضحكندن حكايه اولور يقال ضحك فلان فقال هاه هاه (الهه) های اولانك فتحی وثانيه نك تشديديله و (الههة) سويلركن لسان پلتكلنوب طوتقون طوتقون سويلمك معناسنه در يقال هه الرجل ههـا وههة اذا لثغ واحتبس لسانه (الهيه) هانك فتحی ويانك سكونيله شول كسه دركه اوستی باشی كيرلو ومردار اولمغله سورنوب تلويث ايلمسون ديو اوته دفع وابعـاد اولنور اوله يقـال هوهيه اذا كان ينحی لدنس ثيـابه (هياه) سحـاب وزننـده شياطين اسماسندندر (هيهات) هانك فتحيله و (ايهات) هانی همزه يه ابدالله و (هيهان) و (ايهان) تاء بدلی نونلرايله وهايهات) و (هايهان) الف زياده سيله و (آيهات) و (آيهان) الف ممدوده لرايله و بونلرك هر برينك آخری مثلثا مبنی ومعرب اوله رق و (هيهاه) هاء اوزره وقفله و (ايهـا) تاسز ونونسز و (ايأت) هالرك همزه لره قلبله بونلرك مجموعی اللی برلغت اولور هر بری بعد معناسنه در يعنی اسم فعـل ماضيدر پك ايراق اولدی ديمكدر قالديكه سكز اولنكی لغتلری مثلثا مبنی اوله رق اوچه ضرب اولندقده يكرمی درت حاصل اولور كذلك معرب اوله رق اوچه ضرب اولندقده يكرمی درت اولمغـله مجموعی قرق سكز اولور اوچ اخيردخی ضم اولنـدقده اللی برلغت اولور مترجم ديركه شيخ رضی كاف خطابله هيهاك لغتنی زياده ايلمشدر والحاصل كرچه اسم فعل ماضيدر لكن لسانمزده پك دورادور موقعنده ضرب اولنور (هيه هيه) مكررا های اول وثانيه نك كسريله بركلمه دركه طرد اولنه جق نسنه ايچون يعنی برناخوش نسنه يی بركسه نك طرد وطرح ايلمسنی امر ايچون تفوه اولنور يقـال هيه هيه ای اطرده كذلك برسوزی دخی زياده جه سويلمكی طلب ايچون استعمال اولنور * شارحك بيانته كوره اصلی ايه ايدی اكر كلام معهود ايسه بغير تنوين ايه وهيه دينور شو معهود سوزدن برازدخی سويله ديمكدر واكر غير معهود ايسه منونا ايه وهيـه دينور واكر لاقردی يی فراغت ايله ديمك مراد اولورسه نصبله هيها دينور * فصل الياء * (ياه ياه) هالرك سكونی وكسريله وتنوينله جائزدر و (ياهياه) های اولانك فتحيله بركلمه دركه برآدمی يابرحيوانی ايراقدن يانته چاغردقده استعمال اولنور اقبـل معناسنه و بونلرده مفرد وجمع ومذكر ومؤنث برابردر زيرا اصواتدندر و بعض لغتده تثنيه وجمعلنور تقول للاثنـين ياهياهان وللجمع ياهياهون وللمؤنث ياهيـاه بفتح الاخر وللاثنين ياهيا هتـان وللجمع ياهيا هات اقبلن اليهيهة) زلزله وزننده بركسه يی يابرحيوانی ياه ياه ديو يانته چاغرمق معناسنه در يقال يهيه بالابل اذا قال لها ياه ياه بالادن بروذكر اولنان مواد اصواتدندر كيمی اصلی اوزره وكيمی اسم فعل اولمق اوزره مستعملدر تفصيللری كتب نحويه ده مبسوطدر تجزت الهاء بعون الله ذی المنن والالاء وصلی الله علی سيدنا محمد وعلی آله وصحبه النبلاء الكرماء

* باب الواو واليـــــاء * * فصـــــل الهمزة *

الياء * (الاباء) و (الاباءة) همزه لرك كسريله برنسنه يی كريه كوروب ايكرنمك معناسنه در يقال ابی الشیء يأباه ويأبيه اباء واباءة من الباب الثالث والثانی اذا كرهه * شارح ديركه باب ثالث شذوذه مبنيدر وباب ثانی قياس اوزره در * مؤلف كره ماده سنی اباء ايله تفسير وامهات سائره ده بونلری فرق ايلديلر اباء امتنـاع معناسنه مفسردركه كرهك لازميدر وراغبك بيانته كوره اباء شدة امتناع معناسنه موضوع اولمغـله امتناع اعم اولور (الايباء) ايفـاء وزننده برآدمی برنسنه دن اباء ايتدرمك معناسـنه در تقول آبيته اياه اذا جعلته يمتنع عنـه ويقولون بحر لايؤبی ای لايجعلك تأباه ای لاينقطع يعنی بربحر دركه سنی كنديدن امتناع ايتدرمزكه مراد وفرتندن ناشی اصلا منقطع اولمز ديمكدر (الابية) سنيه وزننده شول دابه يه دينوركه دائما صويی قوقليوب ايكرنمكله ايچمكدن امتناع ايدر اوله يقال دابة ابية اذا كانت تعـاف الماء واخشام علف استمز اولان دابه يه دينور قال الشارح ومنه المثل العاشية تهيج الابيه يعنی اخشام علف تناول ايدن حيوان تناول ايتميانلری تشويق وتحريك ايلكله انلرده تبعيت ايلكه باشلرلر غيرك عملندن شوق وحركته كلوب كندی دخی اول عمله مبادرت ايدن كسه حقنـده ضرب اولنور وابيه هرنقدر ضراب اولنسه كبه قالمز اولان ناقه يه دينور (المأباة) مرحـله وزننـده شول صويه دينوركه اوصافی ناخوش اولمغـله دوه لرك اباء وامتناعلرينه باعث اوله يعنی اندن ايكرنوب ايچميه لر يقـال ماء مأباة اذا كان يأباه الابل (الأباء) همزه نك ضميله

طعامدن دتسمنکه دینور یقال اخذه اباء عن الطعام ای کراهة و بوعلت عدادنده اولمغله اسماء علل اوزانده
مصوغ اولمشدر (الآبی) داعی وزننده ناخوش نسنه دن هر زمان اباء وامتناع ایدیجی آدمه دینور جمعی آبین وابات کلور
دعاة کبی وابی کلور همزه نك ضمی و بانك کسری و یانك تشدیدیله واباء کلور رمان وزننده وآبی ارسلانه اطلاق
اولنور وآبی اللحم الغفاری اصحابدن برذاتدرات قسمندن خوشلنمیوب اکل ایلمدیکندن ملقب اولمشیدی (الابی
غنی وزننده ناخوش نسنه لردن بالطبع اباء وامتناع ایدر اولان آدمه دینور جمعی ایبون کلور یقال رجل ابی من قوم
ابیین ومحمد بن یعقوب بن ابی محدثدر (الأبا) همزه نك کسری والفك قصریله هنوز طعامدن طویمقسزین
چکلمك معناسنه درتقول ابیت من الطعام ابا من الباب الرابع اذا انتهیت عنه من غیر شبع (الابیان) فتحاتله
طعامدن چوق ایکرنور اولان علی قول افعال دنیه وخسیسه دن بالطبع اباء وامتناع ایدر اولان عالیجناب آدمه
دینور یقال رجل ابیان ای یأبی الطعام اوالدنیة جمعی ابیان کلور همزه نك کسریله (الابا) همزه نك فتحی والفك
قصریله دوه یاوریسی سود دن بیقوب دتسمك معناسنه در یقال ابی الفصیل ابا من الباب الرابع وابی
علی المجهول اذا سنق من اللبن واخذه اباء و کچی بیان کچیسنك بولنی قوقولمق سببیله خسته اولمق معناسنه در
یقال ابی العنز اذاشم بول الاروی فمرض ٭ شارح دیرکه بوخواصدندر بعضا قیون قسمنده عارض اولور
(الابوء) اخرو وزننده بیان کچیسنك بولنی قوقولمق سببیله خسته اولان کچی یه دینور (الاباء) سحاب
وزننده بردیه یعنی حصیر دوزدکلری سازلغه دینور یاخود خاصة حلفاء اسمیدرکه قندره دیدکلری
سازلق مبشه سنه دینور پك صیق و یاپشقان اولمغله ایچنه سلوك ایدنلری منع واباء ایدر وقامشه دینور
قصب معناسنه مفردلری اباءه در و بومهموز اولمغله همزه بابنده ذکر اولندی (ابی) حتی وزننده ابن جعفر
النجیرمی درکه ضعیف الروایه محدثدر ومدینه ده بنوقریظه یوردنده برقیو اسمیدر وکوفه ایله قصر بنی مقاتل
بیننده برنهر آدیدر ملوك نبطیه دن ابی بن الصامغان حفر ایتدوردی کذلك بطیحه واسطده برنهرك اسمیدر
(الاباء) شداد وزننده ابن ابی درکه محدثدر وابی مصغر بنیه سیله در (الابیة) همزه نك ضمی و باء مشدده نك
کسریله کبر وعظمت معناسنه دریقال به ابیة ای کبر وعظمة (الابیة) همزه نك کسریله طوارك سودی ممه ایچره
کیرو چکیلوب کتمکه دینور ٭ الواوی (الابا) همزه نك فتحی والفك قصریله اب لفظنده لغتدرکه بابایه دینور
فارسیده پدر دیرلر واب لفظنك اصلی ابو ایدی حرکاتله واو حذف اولنمشدر جمعی آباء کلور همزه نك مدیله وابون
کلور ٭ شارح دیرکه راغبك بیاننه کوره مقصور اولان ابا لفظنك دخی اصلی ابو ایدی قفا کلمه سی کبی استعمال
ایلدیلر ومصباحك بیاننه کوره ابا لغتنه کوره هذا اباه ورأیت اباه ومررت باباه دینور و بعض لغتده واو محذوفدن
تشدید عوض اولوب هو الابّ دیرلر ولغت قلیله ده مطلقا نقص لازم اولمغله دم و ید کبی استعمال اولنور فتقول
جاءنی ابه ورأیت ابه ومررت بابه ولغت مشهوره ده یانك غیری یه مضاف اولدقده حروفله معرب اولور فتقول هذا
ابوه ورأیت اباه ومررت بابیه ٭ مترجم دیرکه عربلرك لله ابوك قوللری که بالتعجب مدح موقعنده مستعملدر ابن اثیرك
بیاننه کوره ابوك لله خالصا سبکنده درکه بیت الله وناقة الله کبی شرف وتعظیمی متضمندر سنك کبی نجیب ولد
اتیان ایلدیکیچون پدرك تشریف وتعظیمه احقدر دیمك اولور و بعضلر لله جزاء ابیك سبکیله تاویل ایلدیلر واب
صاحب معناسنه استعمال اولنور کنیه لرده اولدیغی کبی (الابوة) ضمتینله و واوك تشدیدیله برآدمك اولادی ظهور
ایلمکله بابا اولمق معناسنه در تقول ابوت وابیت ابوة من الباب الاول ای صرت ابا ٭ شارح دیرکه صیغهٔ ثانیه ده
یاء واودن مبدله در (الاباوة) همزه نك کسریله برطفله برکسه بابالق اولمق معناسنه در تقول ابوته اباوة ای صرت له
ابا (الابواء) همزه نك کسیریله اسمدر بابالق معناسنه در (التابی) تحلی وزننده برآدمی بابا ایدنمك معناسنه در
یقال تاباه اذا اتخذه ابا (یاابت) و (یاابت) تانك کسری وفتحیله و (یاابه) رفع هایله یاابی دیمکدرکه تاء وهاء یای متکلمدن
عوضدر ٭ مترجم دیرکه شیخ رضی دیدیکه بوراده یانك خاصة تای فوقیه یه ابدالی تاء فوقیه بعض مواضعده تفخیمه
دال اولدیغنه مبنیدر علامه ونسابه کلمه لرنده اولدیغی کبی واب وام اینه موقع تعظیم وتوقیردر وها ایله یابه قولنده
ضمه وهاء سکته کبی وقف دخی جائزدر وتای فوقیه نك ضمیله ده جائزدر (یاابتاه) و (یااباه) ندبه موقعنده مستعملدر
(لاب لك) همزه نك حذفیله که اصلی لااب لك درو (لاابالك) و (لااباك) لامسز و (لااب لك) و (لااب لك) بونلرك مجموعی
لفظده خبر ومعناده لامحاله دعادر پدری اولوب واولمیان حقنده دخی تفوه اولنور پس مثل مجراسنه جاری
اولمشدر ٭ شارحك بیاننه کوره دعا و بددعا اولور دعا اولدیغی صورتده حق تعالی سنی سائرك اعانتنه محتاج ایلسون
دیمك اولور و بددعا موقعنده امورکه معین وکافی اولور آدمك اولمیوب بیکس قاله سن دیمك اولور وذم معرضنده دخی

ایراد اولنور سنك کبی شخص انسان صلبندن کلمز بلکه بهایم صلبنـدن حاصل اولور دیمـك اولور یاخود پدرك
نامعلومدر ولد حرامسن دیمك اولور ومدح ضمننده دخی ایراد اولنور سن بشردن خارج فرشتـه کبی آدمسن یاخود
امورکده معین وکافی یه محتاج دکلسن دیمك اولور وحث واغرا مقامنده استعمـال اولنور که کندی امورکده بالنفس
سعی واهتمام قیل سنك پدرکبی قوام امور وکفایت مصالحکه ساعی یار و یاورك یوقدر دیمك اولور وعربلر ابو المرأه
دیرلر زوج المرأه معناسنی مراد ایدرلر که تربیه معناسندن مجاز اولور ٭ شارح دیرکه تکمله ده بعض لغتده اب زوج
معناسنه اولمق اوزره مرسوم اولمغله اکا کوره مجاز اولمز (الابو) ضمتینله و (الابوّة) ها یله اسم مصدرلردر اوزلر باباالق
معناسنه یعنی تضـایف اوزره استعمال اولنورلر ابوّه و بنوّه تعبیر اولنور یقال بینهمـا ابوّة و بنوّة ٭ شارح دیرکه
ابوّه عمومه وخؤوله کبی جمع اوله رق دخی مستعمل اولور (بابی) بانك کسریله پدرم سکا فدا اولسون دیمکدر باء
حرف جردر تفدیه معناسنه در محذوفه متعلقدر و محذوف عندالبعض اسم اولمغله انت مفدی بابی تقدیرنده در
وعندالبعض فعل اولمغله فدیتك بابی تقدیرنده اولور کثرت استعمالدن تخفیف اولنمشدر و یابی الفه قلبله بابا دخی دینور
یاویلی کبی (التـأبیة) تربیه وزننده برآدمه بابی دیو تفدیهٔ پدر ایلمك معناسنه درکه محـاورات عربدندر تقول ابیته
ای قلت له بابی (الابواء) همزه نك فتحیله ودّان قربنده برموضع آدیدر (ابوی) جزی وزننده و(ابوی) سکری
وزننده بر موضع اسملریدر ٭ الواوی (الاتو) همزه نك فتحی وتانك سکونیله طوغری وهموار یوریمکه دینور یقال اتا
فی السیر یأتو اتوا اذا استقام فیه وسرعت معنا سنه در یقال اتا الرجل اذا اسرع و طریقه واسلوب معنـاسنه در
یقال هو علی اتو سدید ای طریقة سدیدة واولومه دینور موت معناسنه و بلاء معناسنه در ومرض شدید معناسنه در
وبشخص عظیم معناسنه در وویرکویه دینور عطاء معناسنه واتو واتاء کتاب وزننده اغاجك چچکی طومورجقلنوب
یمشی بلورمك علی قول اغاجك صلاحیتی ظـاهر اولمق یاخود چوق یمش طوتمق معنا سنه در یقـال اتت النخلة
والشجرة اتوا واتاء اذا طلع ثمرها او بدا صلاحهـا او کثر حملها واتو کلمك مجیئ معنـا سنه در یائیه ده لغتـدر تقول
اتوته ای اتیته (الاتاوة) کتابه وزننده رشوت و یرمك معنـاسنه در تقول اتوته اتاوة اذا رشوته واتاوه اسم اولور خراج
معناسنه که ارض خراجیه دن آلنان مالدر یقال ادّی اتاوة ارضه ای خراجها ورشوت و برطیله دینور عند البعض
صو ضمننده و یریلان رشوته مخصصدر جمعی اتاوی کلور سکاری وزننده واتی کلور عروه وعری کبی وبونادردر
(الاتاء) همزه نك کسریله اتو معناسنه درکه ذکر اولندی واسم اولور اغاج محصولنه دینور یقال کثر اتاء شجره وهو
ما یخرج من اکاله و برکتلنوب ربع ونشو ونمـا بولمق معنـاسنه در یقـال اتت الماشیة اتاء اذا نمت (الاتاوی
و (الاتی) همزه لرك حرکات ثلاثیـله شول جدوله دینورکه برکسـه آنی نهردن آیروب کندی ترلاو باغچه سنه
کتورمش اوله وعنـد البعض سیل غریبه دینورکه قندن کلدیکی نامعلوم اولوب علی الغفـله کلمش اوله وغریب
کمسنه یه ده دینور ٭ الیائی ٭ (الاتی) همزه نك فتحی وتانك سکونیله و (الاتیان) و (الاتیانة) همزه لرك کسریله
و (المأتاة) میمك فتحیله و (الاتی) همزه نك ضمی وکسری وتانك کسریله کلمك مجیئ معنا سنه در تقول اتیته اتیا واتیانا
واتیانة ومأتاة واتیـا اذا جئته ٭ شارح دیرکه اشبو اتی کلمه سی جاء کبی لازم ومتعدی اولور وقوله تعالی ٭ ولا یفلح
الساحر حیث اتی ٭ ای حیث کان ویقولون اتی الامر ای فعله و بونلر ملازمه یاخود سبب عادی علاقه سیله در
یقـال اتی علیه الدهر ای اهلکه و یقـال اتی فلان علی المجهول ای اشرف علیه العدوّ یعنی کندیسنه دشمنی
غالب ومستولی اولدی (الایتـاء) ایفـاء وزننده سوق ایلمك معنـاسنه در یقـال آتی الیه الشیء ایتـاء اذا ساقه
وویرمك معناسنه در یقـال آتی فلانا شیئـا اذا اعطـاه ایاه وعوض ومکافات ایلمك معناسنه در یقـال آتی فلانا
اذا جازاه (المیتاء) محراب وزننده پك ایشلك آچق شاهراهه دینورکه هرکس سلوك ایدوب اصلا خالی قالمز اوله یقال
طریق میتاء ای عامر واضح ونیجه یوللر قاوشوب جمع اولدیغی محله دینور یقال صادفته فی المیتاء ای مجتمع الطریق
ویماج ومقابل معنـاسنه مستعملدر یقال فی میتائه ای تلقـائه ودائمـا عوض ومکافات ایدر اولان آدمه دینور یقـال
رجل میتاء ای مجاز ودائم العطـا آدمه دینور یقال هو میتاء ای معطاء (المأتی) مرمی وزننده و (المأتاة) میمك
فتحیله که اسم مکانلردر برایشه تشبث ودخول ایده جك سمت وجهتنه اطلاق اولنور یقال اتی الامر من مأتیه
ومأتاته ای من جهته التی یؤتی منه (الاتی) غنی وزننده و (الاتاء) سماء وزننده نهره دوشمش خار وخاشاك ویپراق
مقوله سنه دینور جمعی آتاء کلور واتی کلور همزه نك ضمیله عتی وزننده واتی واتاوی سیل غریبه دینور
نته که واو یه ده دخی ذکر اولندی (الاتیة) غنیه وزننده و (الاتیة) همزه نك وتای مشدده نك کسریله یاره نك
مادّه سنه وهجرانه دینور یقـال قطعت اتیة الجرح واتیتـه ای مادّته ومایأتی منه (الاستیتـاء) ناقه کوسنمك

معناسنه در يقال استأتت الناقة اذا ارادت الفحل وكيجيكوب اكلنان آدمك كلمسنى طلب ايلمك معناسنه‌در
يقال استأتى زيد فلانا اذا استبطأه وسأله الاتيان (التاتى) تابى وزننده برايشه حكيمانه سهولتله سمت موافقدن
تشبث ايلمك معناسنه‌در يقال تاتى للامر اذا ترفق واتى من جهته و برنسنه قياقت بولوب آماده اولمق معناسنه در
يقال تاتى الامر اذا تهيأ (التاتية) تأديه وزننده و (التاتى) ياء واحده ايله كه اصلى تأتى ايدى يائيله كه تفعيل
وزننده در برنسنه‌نك كلمه‌جك طريقنى اصلاح وتسهيل قلمق معناسنه‌در تقول اتيت الماء تأتية وتأتيا اذا سهلت
سبيله (اتى) حتى وزننده وآنده لغتدر يعنى تخفيفا حاء همزه‌يه مبدلدر يقال جاء الحجاج اتى المشاة اى حتى المشاة
الواو ❊ (الاثو) همزه‌نك فتحى وثاء مثلثه‌نك سكونيله و (الاثاوة) كتابه وزننده برآدمى امير وسلطانه غمز وسعايت
ايلمك معناسنه‌در على قول مطلقا غمازلق ايلمك معناسنه‌در يقال اثوت به وعليه يارجل اثوا واثاوة من الباب الاول
اى وشيت به عند سلطان او مطلقا ❊ الياء ❊ (الاثى) همزه‌نك فتحى وثانك سكونيله و (الاثاية) كتابه وزننده
اثو واثاوه معناسنه‌دركه واويه ويائيه‌در تقول اثيت به وعليه اثيا واثاية بمعنى اثوت اثوا (اثايه) همزه‌نك حركات ثلاثيله
بين الحرمين برموضع آديدركه آنده مسجد نبوى واردر على قول عرج نام محل قربنده برقيو اسميدركه اوزرنده
مسجد نبوى بنا اولنمشدر (المؤاثى) مرانى وزننده خصومت وجدل بابنده قوى آدمه دينور يقال رجل مؤاث
اى مخاصم وشى وغمز معناسنه‌در (المؤثى) مرتشى وزننده شول اكول شخصه دينوركه چوق طعام اكل ايلمكله
چوق صوصيوب واصلا قانمز اوله (الاثاء) همزه‌نك كسريله طاشلره دينور حجاره معناسنه (المأثية) ميمك فتحى
ويانك تخفيفيله و (المأثاة) مأتاة وزننده غمز وسعايه معناسنه‌در يقال ماترك فلان المأثية والمأثاة اى السعاية
الياء ❊ (اجاجا) همزه‌لرك فتحيله دپشى قيون قسمنى چاغره‌جق اصواتندر وبونك اصلى اجى اولمغله يائيه‌در
الواو (الاخية) خاى معجمه ايله ابيه وزننده وهمزه‌نك مديله وبعضا يانك تخفيفيله طوار باغليه‌جق طويله ايپنه دينوركه
ديواره برآغاج يعنى قازيق قاقوب ياخود يره قاقوب اكا براوزون ايپ باغلبوب ايكى طرفنى يره كومدكدنصكره
براوجنى حلقه طرزنده قيلوب اكا دابه بند ايدرلر جمعى اخايا كلور خطيه وخطايا كبى واواخى كلور واخيه بليه
وزننده چادر ايپنه دينور طنب معناسنه وحرمت وذمت معناسنه مستعملدر يقال له عنده اخية اى حرمة وذمة
وبونك اصلى آخويه‌در فاعوله وزننده (التأخية) تأديه وزننده دوابه طويله ايپى ياپمق معناسنه‌در تقول اخيت
للدابة اذا عملت لها اخية (الاخ) همزه‌نك فتحى وخانك تخفيفيله و (الاخ) تشديد خايله كه واو محذوفه‌دن بدلدر
و (الاخا) قصرايله كه قفا لفظى كبى مستعملدر و (الاخو) دلو وزننده كه اصلى اوزره‌در و (الاخو) همزه‌نك فتحى
وخانك ضميله قرنداشه دينور فارسيده برادر دينور و برآدمك يار وصديقنه اطلاق اولنور يقال هو اخوه اى صديقه
وصاحبه جمعلرى اخون كلور واخاء كلور آباء وزننده واخوان كلور همزه‌نك كسريله واخوان كلور همزه‌نك ضميله
واخوه كلور همزه‌نك كسريله واخوه كلور همزه‌نك ضميله واخوة واخو كلور ضمتينله وواوك تشديديله (الاخت
همزه‌نك ضميله قز قرنداشه دينور بونده‌كى تاء تانيث ايچون دكلدر واودن بدلدر علامت تانيث اولديغيچون
تعويض اولنمدى وهمزه‌نك ضمى واو محذوفه دلالت ايلمك ايچون واخ كلمه‌سنك وبونك وامثالنك تحقيق
اعرابلرى شروح كافيه‌ده خصوصا اشباه ونظائر سيوطيده مبسوطدر واشبو اخ ماده‌سى ذكر اولنان اخيه
ماده‌سندن مأخوذدر اختك جمعى اخوات كلور فتحاتله وعربلر تركته باخ الخير ديرلر بشر معناسنى مراد ايدرلر شر لفظنى
لسانه آلمامق ايچون نته‌كه بزم اصطلاحمزده يوق ديه‌جك يرده خير تعبير اولنور ويقولون لا اخالك بفلان اى ليس لك
باخ (الاخوة) ضمتينله وواوك تشديديله قرنداشلق معناسنه‌در تقول ما كنت اخا ولقد اخوت اخوة اى صيرت اخا
الايخاء) ايفاء وزننده و (التاخى) تابى وزننده بونلرده قرنداش اولمق معناسنه‌در تقول آخيت وتاخيت له
اى صرت له اخا وتاخى برنسنه‌نك لايق اولاتنى طلب وتحرى ايلمك معناسنه‌در تقول تاخيت الشئ اذا تحريته
وبرآدمى قرنداش ايدنمك ياخود قرنداش ديو چاغرمق معناسنه‌در تقول تاخيته اخا اى اتخذته او دعوته اخا
المواخاة) المكافاة وزننده و (الاخا) و (الاخاوة) همزه‌لرك كسريله و (الوخاء) وشاح وزننده بركسه ايله قرنداشلق
ايلمك معناسنه‌در يقال آخاه مواخاة واخاء واخاوة ووخاء وقولهم واخاه لغة ضعيفة بمعنى تاخيته (اخيان
مصغر بنيه سيله عليان وزننده برى برينه متصل ايكى طاغك اسميدر ❊ الواو (الاداوة) همزه‌نك كسريله مطهره‌يه
دينوركه معروف صوقابيدر جمعى اداوى كلور فتاوى وزننده يقال جاء وبيده اداوة اى مطهرة (الادو) ضمتينله
عتو وزننده يمش اولمق معناسنه در يقال ادت الثمرة تادو ادوا اذا اينعت ونضجت (الادو) همزه‌نك فتحيله
برآدمه قند ايدوب آلداتمق معناسنه‌در تقول ادوت له آدو ادوا اذا ختلته (الاداة) همزه‌نك فتحيله آلت معناسنه‌در

جنسك ايچون سيف وكتابت ايچون قلم كبي كه اوادانلق تعبير اولنور وبونك اصلى ادوه ايدى جمعى ادوات كلور
فحاتله يقال اخذ للحرب اداته اى آلته (التآدى) تفاعل وزننده آلات اتخاذ ايدوب براقلنمق معناسنه در يقال
تادى الرجل اى اخذ للدهر اداته * الياء * (التأدية) تفعلة وزننده برنسنه يى يرينه طبشرمق معناسنه در يقال
اداه الى محله اذا اوصله اليه واوده مك معناسنه در يقال اداه اى قضاه (الاداء) سحاب وزننده اسمدر برنسنه يى
محلنه طبشرمغه واوده مكه دينور (الادى) الفك مديله كه افضل وزننده در غيره نسبتله امانتى دائما ادا ايدن
آدمه دينور يقال هو آدى للامانة من غيره * شارح ديركه اشبو آدى كلمه سى كه افعل تفضيلدر اسم مصدر اولان ادا
ماده سندن اولمغله غريبدر (الادى) همزه نك ضمى ودالك كسريله عتى وزننده سود يوغرد چالنمغله قويلوب
اويمق معناسنه در يقال ادى اللبن اديا من الباب الثانى اذا خثر ليروب وبرنسنه چوغالمق معناسنه در يقال ادى الشئ
اذا كثر وطولوم يابق اولوب باغى چيقارمق ايچون ايچنده سود چالقمغه قابل اولمق معناسنه در يقال ادى السقاء
اذا امكن ليمخض (الايداء) همزه نك كسريله بركسه دن جوروستم كورن آدمك خصوصنده تقويت واعانت
ايلمك معناسنه در يقال آداه ايداء على فلان اى اعداه واعانه وقوى اولمق معناسنه در يقال آدى الرجل
اذا قوى وسفر ايچون آماده اولمق معناسنه در يقال آدى الرجل للسفر اذا تهيأ وناس برمحلده كثرت بولوب خصب
وعمران اوزره اولمق معناسنه در يقال آدى القوم اذا كثر وابا الموضع واخصبوا ومال پك اوره يوب توره مكله صاحبنى
باصمق معناسنه در يقال آدى المال صاحبه اذا كثر عليه فغلبه (الاستيداء) استعداء وزننده ومراد فيدركه بركسنه نك
ظلم وستمندن ناشى برآدمدن استعانه ايلمك معناسنه در يقال استأدى عليه اذا استعدى وبرآدمك مالنى مصادره
ايلمك يعنى جريمه طريقيله آلمق معناسنه در يقال استأدى فلانا مالا اذا صادره واخذه منه (المؤدى) مفتي وزننده
ايداء مذكوردن اسم فاعلدر قوى وتوانا معناسنه در يقال هو مؤد على هذا الامر اى قوى (الادى) رضى وزننده
كوچك قابه وكوچك طواومه دينور على قول اورته جه اولانه دينور وجست وچالاك وشيرمرد آدمه دينور يقال
رجل ادى اى خفيف مشمر وآزجه ماله دينور يقال مال ادى اى قليل وككبش لباسه دينورنته كه يدى دخى
دينور (الاد) يد وزننده وآنده لغتدر اصلى ادو ايدى ومنه يقال قطع الله اديه اى يديه * شارح ديركه همزه يايه
مبدلدر (الادى) همزه نك فتحى ذالك سكونيله برآدمه رنك ايدوب الداتمق معناسنه در ادوكبي تقول اديت له
اديا اذا ختلته پس واويه ويائيه در (التادى) تابى وزننده اوده مك معناسنه در تقول تاديت له من حقه اى قضيته
(ادى) همزهٔ مضمومه ايله سمى وزننده معاذبن جبل رضى الله عنه حضرتلرينك جدى اسميدر (ادية) سميه
وزننده اسمادندر عروة بن اديه شاعردر ومالك بن ادى همزه نك فتحى ودال مشدده نك كسريله تابعيندندر
الياء * (الاذى) ذال معجمه ايله صفا وزننده برمقدارجه آزرده اولمق معناسنه دركه انجمك تعبير اولنور يقال اذى
الرجل به اذى من الباب الرابع اذا اوصل اليه المكروه اليسير (التاذى) تابى وزننده بودخى انجمك معناسنه در
يقال تاذى به بمعنى اذى (الاذية) بليه وزننده و(الاذاة) اداة وزننده اسملردر مكروه يسيره دينوركه انجمه ورنجش
وآزار تعبير اولنور يقال وصل اليه منه اذية واذاة اى مكروه يسير (الاذى) غنى وزننده ويانك تخفيفيله لغتدر
بمعنى مفعول اولور شديد التاذى اولان آدمه دينور هر نسنه دن وآزجه نسنه دن پك انجنور اولان كسه دن عبارتدر
يقال هو اذى اى شديد التاذى وبمعنى فاعل اولور خلقى پك انجدوب رنجيده ايدر اولان كسه يه دينمكله ضد اولور
يقال رجل اذى اى شديد الايذاء (الاذى) همزه نك مدى ويانك تشديديله طالغه يه اطلاق اولنور ركاب دريايه اذا
ورنجش ايلديكندن ناشى پس آذى فاعل الاذى ديمك اولور يقال التطم آذى البحر اى موجه * شارحك بيانه كوره
فى الاصل فاعول وزننده آذوى ايدى بعده موجده علم اولدى تشديد وتخفيفله جمعى اواذى كلور واقعا راغب
دخى مفردا تده ومنه الاذى وهو الموج المؤذى لركاب البحر عبارتيله اسم فاعل اولديغنى تصريح ايلمشدر (الاذى
صفا وزننده برآدمى انجمك معناسنه در * شارحك بيانه كوره مؤلفك بوندن مرادى اذى لفظى متعدى دخى اولور
لكن بومعناده فعلى مهجوردركه عربلر بونده استعمال ايلديلرا كا بناء مؤلف دخى والاذى فعل الاذا عنوانندن
ايراد ايدوب تصويغ وتمثيل ايلامشدر عادتى اوزره ايجاز وابهام ايلمشدر پس متعدى اولان مذكور اذى كلمه سنى
افعال بابنده استعمال ايدوب لغت رابعه ده اصل مصدرينى ترك ايلديلرنته كه بالاده امثالى مرور ايلدى واذى كبى اسم
مصدر اولان اذاة وبليه وزننده اذيه كلمه لرينى دخى افعالدن مصدر مقامنه اقامه ايلديلركه انجمك ورنجيده ايتمك
معناسنه در يقال آذى صاحبه اذى واذاة واذية ولا تقل ايذاء پس بوراده اصح اولان نسخه ده والاذى بوزن
القفا فعل الاذا عنواننده اولمقدر كه فعل فانك كسريله در يعنى فى الاصل باب اولندر لكن وجه مذكور اوزره

تصرفی مهجوردر وبونك ذیلنده وآذی صاحبه اذی واذاة واذیة عبارتیله اولمقدر بو نسخه‌دن ماعدا نسخه‌لره
قطعا التفات اولنمیه ❋ ومؤلف دخی بصائرده کانه اسم مصدر قیدیله تقیید ایلمکله عربلر ایذاء لفظنی اسم مصدر
موقعنده وذکر اولنان صیغه‌لری مصدر موقعنده ایراد ایلمشلر وبونك امثالی کثیردر اطاع طاعة وصلی صلوة کبی
(الاذیة) فرحه وزننده شول ناقه‌یه دینورکه باعث اضطراب اوله جق وجع ومرضی یوغیکن خلقة بالطبع بریرده
آرام وقرار ایلمیوب دائما حرکت واضطراب ایدر اوله مذکرنده اذی دینور کتف وزننده یقال ناقة اذیة وبعیراذ
ای لاتقر فی مکان بلا وجع ولامرض بل خلقة ❋ الیاء (الازة) عده وزننده اصلی اری اولمغله هاء یاذن عوضدر آتشه
دینور یاخود آتش موضعنه دینورکه اوجاق اوله جقدر یاخود آتشك شدتله اولان علوینه دینور وپصدرمه‌یه دینور
یقال اطعمنا ارة ای قدیدا ومعتقر معناسنه‌درکه دابه‌نك صرتنده اولان یاغر وجدا ویرینه دینور وعلاج ودوا
اولنه جق آغر قلی یره دینور معالج معناسنه وسبرکه ایله قینادلمش پصدرمه‌یه دینورکه زاد سفر ایدرلر جمعی ارون
کلور عزون کبی (الاری) جری وزننده تنجره‌ده طبخ اولنان طعامك صوسزلقدن دیبی یانوب سیاه دری شکلنده
یاپشوب قالمق معناسنه‌در یقال ارت القدر ازیا من الباب الثانی اذا لزق باسفلها شبه الجلدة السوداء من الاحتراق کما
یقال اریت القدر اریا من الباب الرابع وطوار کندی آخورلرینه ملازمت ایلمك معناسنه‌در یقال ارت الدابة
مربطها اذا لزمته ویل اسوب چارپغله صوبی ویغموری سرپوب صاوروب دوکمك معناسنه‌در یقال ارت
الریح الماء اذا صبته وآری بال یاپمق معناسنه‌در یقال ارت النحل اذا عملت العسل ❋ مترجم دیرکه ترکیده آری‌یه
آری اطلاقی ظاهرا بو معناجه عربیدن مأخوذ کبی برمعنا اولمق ملایمدرکه اسم فاعل اولور وبرآدمه درونده کینه
وعداوت باغلمق معناسنه‌در تقول اری صدره علی ای اغتاظ ویقال اری صدره من الباب الرابع وطوارلر بری
برینه آلشمغله بردن چوقشوب برآخورده علف یمك معناسنه‌در یقال ارت الدابة الی الدابة اذا انضمت والفت
معها معلفا واحدا واری چوملك دیبنه یاپشمش طعامه دینورکه چوملك یانغی تعبیر اولنور تقول اطعمنا اریا وهو
مالزق باسفل القدر وباله دینور عسل معناسنه یاخود آری قسمنك چچکلردن آلوب جوفلرنده کتوروب قوانه وضع
ایلدکلری بال ماده سنه دینور یاخود کوج اطرافنه یاپشان بال بیلاشغنه دینور قال فی الاساس خیره کالاری
وشره کالشری ای کالعسل والحنظل واری السحابه بلودك یغمور دوکسنه دینور واری الریح روزکارك بلود
احداث وسوق ایلمسندن عبارتدر واری چه وشبنم تعبیر اولنان رطوبته دینورکه نبات واشجارا اوزره دوشر
واکل اولنان طعام بیلاشغنه دینور (التآری) تحری وزننده بودخی آری بال یاپمق معناسنه‌در یقال تآرت النحل اذا
عملت العسل وتخلف ایلمك معناسنه‌در یقال تآری عنه اذا تخلف وبریرده طوتیلوب اکلنوب قالمق معناسنه‌در
یقال تآری بالمکان اذا احتبس ولایق اولانی طلب وتحری ایلمك معناسنه‌در یقال تآری الشیء اذا تحری (الائتراء
افتعال وزننده بودخی آری بال یاپمق معناسنه‌در یقال ائترت النحل اذا عملت العسل وبریرده اکلنوب قالمق
معناسنه‌در یقال ائتری بالمکان اذا احتبس (الایراء) همزه‌نك کسریله طوارلری برینه آلشدروب برآخورده
امتزاج اوزره علف اکل ایدر قلمق معناسنه‌در تقول آریت الدابة ایراء اذا جعلتها تأری (الآری) عاری وزننده
ویانك تشدیدیله لغتدر آت طوله‌سنه دینور آخیه معناسنه اصلی آروی ایدی فاعول وزننده (التأریة) تأدیه
وزننده آتلره طوله دوزمك معناسنه‌در تقول اریت الدابة وللدابة اذا جعلت لها آریة وبرنسنه‌یی کرکی کبی
برلشدروب ثابت وپایدار قلمق معناسنه‌در تقول اریت الشیء اذا اثبته ومکنته وآتشی بویودوب کرکی کبی
یالکلندرمق یاخود آتشه اوجاق ترتیب ایلمك معناسنه‌در تقول اریت النار اذا عظمتها ورفعتها اوجعلت لها ارة
وتوزیه معناسنه‌درکه برنسنه‌دن آخرایله کنایه ایلمکدن عبارتدر تقول اریت عن الامر ای وریت ❋ الواو (الازو
همزه‌نك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله کولکه چکیلوب قصالمق معناسنه‌در یقال ازی الظل یأزو ازوا اذا قلص
الیاء ❋ (الازی) همزه‌نك فتحی وزانك سکونیله و(الازی) همزه مضمومه ایله عتی وزننده برنسنه برابر ایه کلوب
بری برینه منضم اولمق معناسنه‌در یقال ازی الیه یأزی ازیا وازیا اذا انضم وبری برینه یناشدروب منضم قلمق
معناسنه‌در یقال ازاه الیه اذا ضمه وازی عتی وزننده وازی جدی وزننده کولکه چکیلوب قصالمق معناسنه‌در
یقال ازی الظل ازیا من الباب المزبور وازی ازیا من الباب الرابع اذا قلص وازی جدی وزننده برآدمی فندایله
فریفته ایلمك ایچون امنیتی اولان سمتدن کلمك معناسنه‌در یقال ازی له ازیا اذا اتاه من وجه مأمنه لیختله وبرآدمی
مشقت عظیمه‌یه اوغرادوب بیتاب ایلمك معناسنه‌در یقال ازاه ازیا اذا اجهده ومالی اکسیلتمك معناسنه‌در یقال
ازی ماله اذا نقصه (الایزاء) همزه‌نك کسریله بودخی برآدمی مشقته اوغرادوب بیتاب ایلمك معناسنه‌در

يقال آزاه ابزاء اذا اجهده و برآدمك كندبسنه ايتديكى جميله واحسان مقابلنده آندن زياده مكافات
ايلك معناسنه در كه ازاء ماده سندندر يقال آزى على صنعيه اذا فضل يعنى اضعف عليه وتفضل و بركسه دن
هيبتلنوب خوف واندیشه ايلك معناسنه در يقال آزى عن فلان اذا هابه و برنسنه يه مقابل اولمق معناسنه در
يقال آزى الشئ اذا حاذاه و بركسنه ايله معارضه ومقاومت ايلك معناسنه در يقال آزى فلانا اذا جاراه
(المأزو) مقروّ وزننده كه ازى ماده سندن اسم مفعولدر پس غيرقياس اوزره اولور و(المؤزى) مكرم وزننده كه
ابزاء ماده سندندر مشقته كرفتار اولمغله بيتاب اولمش آدمه دينور (الآزى) غازى وزننده پك اسى كونه دينور يقال
يوم آزى شديد الحرّ (التأزى) تفاعل وزننده ناس برى برينه صيقيلنوب چاتقين اولمق معناسنه در على قول
جلوس حالتنه مخصوصدر كه صيق وينا شق اوتورشمق معناسنه در يقال تازى القوم اذا تدانوا اوخاص بالجلوس
(الازاء) همزه نك كسريله عيش وزندكانى يه سبب اولان شيئه دينور ياخود معيشتك زياده ورفاه وسعتنه سبب اولانه
دينور يقال يحتال فى ازاء العيش اى فى سببه اوهوما سبب من رغده وفضله وازاء الحرب جنكده مقيم وثابت اولان
مردانه آدمه دينور يقال هوازاء الحرب اى مقيها وازاء المال دواب ومواشى قسمنى كركى كبى رعايت وتقيدنده
اهتمامله كوروب كوزه دن آدمه دينور يقال هوازاء المال اى سايسها وقيو ايله صو يى چكوب دوكدكلرى حوضك
وقورنه نك يننده اولان قالدرمك مجموعنه دينور على قول حوضك صو يى اقامق ايچون اغزينه وضع اولنان طاش
يا پوستكى يا پلاس مقوله سنه ياخود حوضه صودوكيله جك محله دينور وازاء برآدمك كفؤ وهمتاسنه دينور بونده مفرد
وجمع مساويدر يقال هم ازاؤهم اى اقرانهم ٭ شارح ديركه اصل ازاء برنسنه نك يماجنه ومقابلنه دينور معانئ سائره
بوندن منشعبدر (الموازاة) مفاعله وزننده برآدمه مقاوده ومجارات ايلك معناسنه در واو همزه دن مبدلدر يقال
وازاه اذا جاراه (التازى) تانى وزننده برنسنه دن قچيلوب دونمك معناسنه در يقال تازى عنه اذا نكص واوق نشانه
صا پلنوب لكن اشليوب دتريه رك طورمق معناسنه در يقال تازى القدح اذا اصاب الرمية فاهتز فيها وحوضه
ازاء مذكور يا پمق معناسنه در يقال تازى الحوض اذا جعل له ازاء (التازية) تاديه وزننده بودخى حوضه ازاء قلمق
معناسنه در يقال ازّى الحوض اذا جعل له ازاء ٭ الواو ٭ (الاسو) همزه نك فتحى وسينك سكونيله و (الاسا)
بقا وزننده يارە يه علاج وتيمار ايلك معناسنه در يقال اسى الجرح يأسو اسوا واسى اذا داواه وناس ماينى اصلاح
ايلك معناسنه مستعملدر يقال اسى بين القوم اذا اصلحهم (الاسو) عدوّ وزننده (الاساء) ازاء وزننده
يارە يه علاج اولنه جق دوا ومرهمه دينور جمعى آسيه كلور عدو وعاديه كبى (الآسى) قاسى وزننده طبيب وجراحه
دينور جمعى اساة كلور قاضى وقضاة كبى واساء كلور همزه نك كسريله ظباء كبى (الاسى) علىّ وزننده تيمار اولنان
يارە يه دينور مأسوّ معناسنه كه فعيل بمعنى مفعولدر (الاسوة) همزه نك كسرى وضميله پيشوا ومقتدى اولان آدمه دينور
يقال هواسوة القوم اى قدوتهم و برآدمك يار وغمكسارينه دينور كه دردندن آنكله تسليت واستشفا بولور طبيب معنوى
مقامنده در جمعى اسى كلور همزه نك كسرى وضمى والفك قصريله (التأسية) تأديه وزننده غمناك اولان آدمى
تسليتله صبره ارشاد ايلك معناسنه در (التاسى) تانى وزننده تأسيه نك مطاوعيدر يقال آساه فتأسى اى عزاه فتعزى
(الايتساء) افتعال وزننده برآدمى كنديسنه مقتدا قيلوب اكا اويمق معناسنه در يقال ائتسى به اذا جعله اسوة
(الاسواء) همزه نك كسريله برآدمى برآخره اسوه ومقتدا قلمق معناسنه در تقول اسويته به اذا جعلته له اسوة (المواساة
مفاعله وزننده برآدمه امداد ماليه ايله غمكسارلق ايلك معناسنه در على قول كفاف خصوصنه خاصدر يعنى برآدمك
مالى انجق كنديسنه يتشه جك مقدار ايكن مضايقه ده اولان كسه يه اول مالدن امداد ايلمكه مخصوصدر يوخسه
كفافدن فضله اولان مالدن امداده مواساة اطلاق اولنمز يقال اساه بماله مواساة اذا اناله منه وجعله فيه اسوة
اولايكون ذلك الامن كفاف فان كان من فضله فليس بمواساة (التاسى) تفاعل وزننده برى برينه مواسات ايلك
معناسنه در يقال تأسى القوم اذا آسى بعضهم بعضا (الاسى) بقا وزننده حزن وتاسه معناسنه در يقال دفع
اساه اى حزنه (الاسوان) سكران وزننده حزين وغمكينه دينور يقال هواسوان اى حزين (الاساوة) همزه نك ضميله
طبيبلغه دينور يقال هو يعرف الاساوة اى الطبّ (اسوان) عثمان وزننده صعيد ايلنده بربلده آديدر ٭ الياء
(الاسى) همزه نك فتحى والفك قصريله محزون اولمق معناسنه در تقول اسيت عليه اسا من الباب الرابع اذا حزنت
(الآسى) عاصى وزننده و(الاسيان) اسوان وزننده محزون وغمناك آدمه دينور مؤنثلرى آسيه واسيانه در جمعلرى
اسيانون واسيانات واسايا واساون واسيات كلور همزه نك فتحى وسينك سكونى ويای مفتوحه ايله واسيه محكم واستوار
اولان بنايه دينور هاء مبالغه ايچوندر يقال بناء اسية اى محكم وطياغه وديركه واياق تعبير اولنان ستونه دينور جمعى

رواسی دریقال بناء ثابتة الرواسی ای الدعائم والسواری وسنتجی خاتونه دینور یقـال هی آسیة ای خاتنة ❊ شارح دیرکه
و واوی اولمق اغلبدر وآسیه بنت مزاحم فرعونك زوجه سیدرکه حضرت موسی مربیه سیدر وآسیه اخت
الحافظ الضیاء المقدسی محدثه‌در (الاسی) همزه نك فتحی وسینك سکونیله برآدمه خاصة ات بقیـه سی الیقومق
معناسنه‌در تقول اسیت له من اللحم اسیا اذا ابقیت له خاصة (الاسیّ) غنی وزننده خانه یی سکوچوردکده
رنده قلان خرت ومرت مقوله‌سنه دینور ❊ الیاء ❊ (الاشی) همزه نك فتحی وشین معجمه نك سکونیله یلان سوز پیدا
ایلك معناسنه‌در یقـال اشی الکلام اشیا من الباب الثانی اذا اختلقه ومضطر وناچار اولمق معناسـنه‌در یقـال
اشی الیه اشیا من الباب الرابع اذا اضطر الیه (الاشـاء) همزه نك فتحی والفك مدیله خرده خرما اغاجلرینه دینور
علی قول عامد مفردی اشاءه‌در ❊ مؤلف همزه بابنده جوهری یی توهیم ایلمشیدی (اشاء) کتاب وزننده برطاغك
آدیدر (وادی اشیّ) سمیّ وزننده مغربده برموضعدر (وادی الاشائن) همزه نك فتحیله برموضعدر
(آشی) ناشی وزننده برموضعدر (الاشی) همزه نك فتحی وشینك سکونیله آت قسمنك جبهه سنده اولان بیـاضه
دینور غرّه معنـاسنه (اشاءه) سحابه وزننده حضر موت ایلنده برطـا ئفه آدیدر (الایشاء) همزه نك کسریله
بدنده قرلمش کمیکی اوکلتمق معناسنه‌در یقـال اشی الدواء العظم اذا ابرأه (آشی) همزه نك مدی والفك قصریله
داود پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك پدرلری اسمیـدر ❊ مؤلف بصائرده همزهٔ مسکوره ویای تحتیهٔ
ساکنه ایله تقیید ایلمکله بورایه مخالف اولور ❊ الیاء ❊ (الآصیة) ناصیه وزننده عربلرك خرمادن ترتیب ایلدکلری
بولامج آشنه دینور ومنفك اولمیان داهیه یه دینور یقال داهیة آصیة ای لازمة وآصره معناسنه‌درکه چادرك اسفلنه
بند ایلدکلری قصه ایپه دینور قازیقلری اکا باغلرلر ایصر دخی دیرلر (الایاصی) قلب اوزره جمعیدر ایاصر
معناسـنه‌در (التأصیة) نادیه وزننده برنسنه صرپلنوب چتینلمك معناسنه‌در یقال أُصی الامر علی المجهول
تاصیة اذا تعسر (الاصی) همزه نك فتحی وصـادك سـکونیله دوه نك اورکجی قات قات یاغ باغلیوب سموزلکی
بلورمك معنـاسنه‌در یقـال اصی السنام اصیا من الباب الرابع اذا تظـاهر شحمه (ابن آصی) عاصی وزننده
برقوش کنیه سیدر ❊ شارحك بیانه کوره چیلق قوشیدر ❊ الواو ❊ (الاصو) همزه نك فتحی وصادك سکونیله
اوت چوغالوب بری برینه ینـاشوب صقالمق معناسنه‌در یقـال اصی النبت یأصو اصوا اذا اتصل وکثر ❊ الواو
(الاضاة) ضاد معجمه ایله حصاة وزننده سیل صویندن وسائردن کلوب ابرکیلان کولجکه دینور جمعی اضوات
کلور فتحاتله واضیات کلور واوی یایه ابدالله واضا کلور قصریله واضاء کلور همزه نك کسریله واضون کلور سنه
وسنون کبی (الاضاء) کتاب وزننده قاون وقرپوز بستاننه دینور مبطخه معناسنه وخلاف هندی دیدکلری شجرك
قورولغنه واورماننه دینور ظاهرا اخلاف بلخی اوله جقدر ❊ الیاء (الاعاء) وعاء وزننده وآنده لغتدرکه نسنه قویه جق
قابه دینور ❊ الیاء (الاواغی) غین معجمه ایله اوانی وزننده آغیه لفظندن جمعدرکه باغیه وزننده درتلانك دونم باشلرنده
و بستانك تحته باشلرنده صوصالیویره جك یره وکدکه دینور ❊ الیاء (الافا) عصا وزننده هواده بلود پارچه لرینه
دینورنه رسمه اولور سه اولسون یعنی کرك بیوك وکوجك وکرك یوفقه وقالین اولسون مفردی افاة‌در عصاة کبی
ویغموری بوشـالمغله برسمته چکیلوب کیدن بلوـه دخی دینور (افیّ) عتیّ وزننده برموضعدر (آفی) همزه نك
مدّیله که فعل ماضیدر اوفی معناسنده‌در یعنی اصلی اوفی ایدی کما سیذکر ❊ الیاء ❊ (الاقی) همزه نك فتحی وقافك
سکونیله علت ومرضدن ناشی طعام وشراب ناخوش کلوب دتسمك معناسنه‌در یقال اقی الرجل اقیا من البـاب
الثانی اذا کره الطعام والشراب لعلة (الاقاء) وقاء وزننده وآنده لغتدرکه اصلی وقاء ایدی برنسنه یی حفظ ایده جك
طرفه دینور ❊ الیاء (الاکی) همزه نك فتحی وکافك سکونیله برکسه بورجلوسندن مطلوبنی شهود ایله قوی ومحکم
قلمق معناسنه‌در یقال اکی الرجـل اکیا من الباب الثـانی اذا استوثق من غریمه بالشهود وبو همزه بابنده دخی
ذکر اولندی (الاکاء) وکاء وزننده وآنده لغتدرکه اصلی وکاء ایدی قربه نك اغزینی باغنه دینور ❊ الواو ❊ (الالاء)
سحاب وزننـده برجنس آجی شجردرکه هردم بهاردر مفردی الاءه‌در والاء درجمعی کبی ❊ مؤلف بونی همزه بابنده
دخی ذکر ایلدی که سرح اغاجی دیدکلریدر (المألو) مرجو وزننده و(المألی) مرمی وزننده شجر مزبور ثمریله
دباغت اولنمش دری یه دینور یقال سقاء مألوء ومألیّ اذا دبغ بالالاء ای بثمره (الالو) همزه نك فتحی ولامك سکونیله
و(الالوّ) علوّ وزننده و(الالیّ) عتیّ وزننده و(الالی) صلا وزننده برخصوصده بطائت ایدوب سعی واهتمامده
دریغ وتقصیر ایلمك معنـاسنه‌در یقال الی یألو الوا والوّا والیّا والی اذا قصر وا بطأ وکبر ودماغ ایلمك معناسنه‌در
یقال الی الرجل اذا تکبر وبرنسنه یه مقتدر اولمق معناسنه‌در تقول ما الوته ای ما استطعته والو والوّ علو وزننده

ترك ايلمك معنـاسنه‌در تقول ما الوت الشئ الوا والوّا ای ما ترکته والو عطیه و بخششه دینور (الابتلاء) افتعال وزننده بودخی برخصوصده توانی وتقصیر ایلمك معناسنه‌در یقال ائتلی فیه اذا قصر وابطأ و یمین ایلمك معناسنه‌در یقال ایتلی الرجل اذا اقسم ومقتدر اولمق معناسنه‌در ومنه حدیث منکر ونکیر ٭ لا دریت ولا ائتلیت ٭ وروی ولا الیت بو که کوره الیت دریت کلمه‌سنه اتباع اولور وروی لا دریت ولا اتلیت ای لا اتلت ابلك بو که کوره تلا ماده‌سندن افعالدر که بد دعا اولور دوه‌لرك اوره یوب دوللودوشـلو اولمسون دیمکدر (الالیة) بلیة وزننده اسمدر تقصیر ودریغ معناسنه وفعیله اولور که مقصره خاتونه دینور بمعنی فاعـله در ومنه المثل الاحظیة فلا الیة ای ان لم احظ فلا ازال اطلب ذلك واجهد نفسی فیه و بو ان لا اکون حظیة فلا اکون الیة تقدیرنده در یعنی الحالة هذه بن قدر واعتبار صاحبی دکل ایسم قدر واعتبار بولمق طلبنده اصلا فتور وتقصـیر ایلیوب بولنجه یه دك سعی وهمت ایدرم دیمکدر ٭ مترجم دیر که مستفصاده بیان اولندیغی اوزره حظیه زوجی یاننده قدر واعتباری اولان خاتونه دینور والیه مقصره‌یه دینور اصلی بو در که برکسه برخاتون تزوج ایدوب واول خاتون کندیسنه لازم ولایق اولوب واز واج یاننده موجب قدر وحرمت اوله‌جق امور وخدماتده اصلا تهـاون وتقصیراتی یوغیکن زوجی عندنده بی عزت اولمغله برکون زوجنه کلام مزبوری ایراد ایلدی که ان لا تك حظیة عندك فانا الا الیة تقدیرنده در کان بوراده تامه اولمغله ان لا توجد عندك حظیة سبکنده اولور ومجمع الامثال صاحبی حظیه والیه کلمه‌لرنی نصبله ضبط ایلمکله ان لا اکن حظیة عندك فلا اکن الیة تقدیرنده اولور خلقـدن غرض ومطلوبه نائل اولمق ایچون مداراة وحسن معامـله ایلمك بابنده ضرب اولنور والیه آند ویمین معناسنه کلور (الالوة) همزه‌نك حرکات ثلاثی ولامك سکونیله و (الالیّا) همزه‌نك فتحی ویانك تشدیدیله که اصلی الیه در بونلرده آند ویمین معناسـنه در یقـال علیه الیة فی کذا والوة والیّا ای یمین (الایلاء) همزه‌نك کسریله یمین ایلمك معناسنه در یقـال آلی ایلاء اذا اقسم شارح دیر که بعده ایلاء عرف شرعـده مانع جماع زوجه اولان یمینه مخصوص اولدی نته که کیفیـات واحکامی کتب فقیه ده مشرو حدر وایلاء برمحل قیون وکچی قیغلغی اولمق معنـاسنه در یقـال الی المکان اذا صار ذابعر الغنم (التالی) تفعل وزننده بودخی یمین ایلمك معناسنه در یقـال تالی الرجـل اذا اقسم (الالوة) همزه‌نك فتحیله غلوه وزننده ومرادفیدر که اوق آتمی مسـافه یه دینور یقال بینهما الوة ای غلوة و وسعت و رفاهیته دینور سبغه معناسنه وعود اغاجنه دینور که تبخیر وتبخر اولنور یقـال استجمر بالالوة ای العود الذی یتبخر به (الالوّة) و (الالوّ) ضمتینله وتشدید واوایله و (الالیة) کسرتینله بونلرده عود اغاجنه دینور جمعلری الاویه‌در اثافیه وزننده الیاء ٭ (الالیة) همزه‌نك فتحی ولامك سکونیله انسان وحیوانك قیچنه وصغریسنه دینور عجیزه معناسنه‌در که انسانك قیچی وقیناغی وقیونك قویریغی وسائر حیوانك صغریسی اولور علی قول محل مزبورده متراکب اولان شحم ولحمدن عبارتدر جمعی الیات کلور والایا کلور یقال لها الیة عظیمة ای عجیزة اوهی ماركب العجز من شحم اولحم ولا تقل الیة بکسر الهمزة ولایة بکسر اللام وتشدید الیاء والیه برصو آدیدر (الالی) همزه‌نك فتحی ولامك سکونیله انسان وحیوانك قیچی وقویریغی بیوك اولمق معنـاسنه در یقال الی الکبش والمرأة الیا من الباب الرابع اذا عظمت الیته (الالیان) عطشان وزننده وفتحاتله و (الالی) عصا وزننده و (الآلی) عالی وزننده و (الآلی) همزه‌نك مدی والفك قصریله که افعل وزننده در بیوك قویرقلو قوچه دینور مؤنثی الیانه والیا کلور عطشی وزننده کذلك رجل ومرأه‌یه وصف اولور یقال کبش ورجل الیـان والا وآل وآلی ونعجة وامرأة الیانة والیا ای عظیمة الالیة جمعی الی کلور همزه‌نك ضمی ولامك سکونیله ومؤنثك جمعی دخی الی در والیـانه‌نك جمعی الیـانات کلور والایا کلور والاء کلور مدّ ایله وبو مقصور اولان الی کلمه‌سنك جمعیدر ٭ مؤلف تشویش ایلمشدر والیه باش پرمغك دیبنده بلکجه یه طوغری اولان اتجکزه دینور که قویریغی مزلنده‌در و بالدراتنه دینور که بالدرده اولان بالق اتیدر حماة السـاق معناسـنه والیه آچلغـه دینور مجاعه معنـاسنه وایچ یاغی پارچـه سـنه دینور و بادیه‌ده برصو آدیدر (الالیة) همزه‌نك کسریله یکا معناسنه‌در یقال جاء من الیته ای من قبله وجانبه (الالاء) همزه‌نك مدّیله نعم معنـاسنه در که نعمتك جمعیـدر مفردی الی در همزه‌نك کسریله ولامك سکونیله والی در همزه‌نك فتحی ولامك سـکونیله والو در دلو وزننده والی در رحی وزنـنـده والی در همزه‌نك کسریله معـا و زننده یقال کثیرة الالاء ای النعم (الالیّ) غنیّ وزننده چوق یمین ایدن آدمه دینور یقـال رجل الیّ ای الکثیر الایمـان (الیه) غرفه وزننده مغربده ایکی بلده اسمیدر (الیتان) همزه‌نك فتحی وتثنیه بنیه‌سیله حوب نام محلده ایکی بایر آدیدر (آلیه) عالیه وزننده برموضع آدیدر

الواو ٭ (الامة) فتحتینله مملوکه‌یه دینور که فارسیده کنیزك ولسانمزده جاریه واصل ترکیده قرنق تعبیر اولنور

يقـال له امة مليحة اى مملوكة وامه لفظنك اصلى اموة ايدى فتحـا تله ياخود اموة ايدى ثمره وزننده جمعى اموات
كلور فتحا تله واماء كلور ردماء وزننده وآمى كلور قاضى وزننده كه اصلى آمو ايدى افعل وزننده واموان كلور همزه نك
حركات ثلاثى وميمك سكونيله وامه بنت خالد وامه بنت خليفه وامه بنت الفارسى كه حضرت سلمان در وامه بنت
ابى الحكم صحابيه لردر (التامى) تابى وزننده برآدم جاريه ايدنمك معنـاسنه در يقـال تامى فلان امة اذا اتخذهـا
الاستيماء) بو دخى جاريه ايدنمك معنـاسنه در يقال اسـتامى الرجل اذا اتخذ امة (التأمية) تربيه وزننـده اسير
ايلديكى ياخود بولديغى قزى جاريه قلمق معنـاسنه در يقـال امى الجارية اذا جعلهـا امة (الاموة) اخوه وزننده
قزجاريه اولمق معناسنه در يقال امت الجارية كرمت وامبت كسمعت واموت ككرمت اموة من الباب الثانى والرابع
والخـامس اذا صارت امة (الاماء) كتاب وزننده كدى ماولمق معناسنه در يقال امت السنور تأمو اماء اذا صاحت
بنواميه) همزه نك ضمى وميمك وياى مشدده نك فتحيله قريشدن برقبيله در اميه امه كلمه سنك مصغريدر نسبتنده
اموى دينور همزه نك ضمى وميمك فتحيله كه قيـاس اوزره در واموى دينور همزه نك وميمك فتحيله تخفيف ايچون
وامبى دينور عقيلى ونميرى مجراسنه اجرا ايله و بعضلرك علقمة بن عبيد ومالك بن سبيع الامويان كه حركاتله در
اموه نام بلده يه منسوبلر در ديدكلرى كلام منظور فيهدر زيرا امه نام جدلر ينه منسوبلر در (آما) همزه نك وميمك
تشديديله ميم بابنده ذكر اولندى (اما) همزه نك فتحى وميمك تخفيفيله بركلمه در كه مابعدنده وارد اولان كلامك ثبوت
وتحقيقنه دلالت ايدر يقال اما ان زيدا عاقـل اى انه عاقل عـلى الحقيقه خفى اولميه كه كتب نحويه ده مشروح
اولديغى اوزره اما كلمه سى الا كبى حرف استفتاحدر تنبيه ايچوندر كه مابعدنك تحقق وثبوتنى افاده ايدر لسانمزده
مطلب
آگاه اول ديمكله تعبير اولنور واكثرى قسمه مقارن استعمال اولنور كقوله ❊ اما والذى ابكى واضحك والذى ❊ وكاه
اولور كه قبل القسم همزه سى هايه ياخود عينه ابدا الله هما وعما دينور و بعضا الفارى حذف اولنوب هم وعم دخى
دينور كـذلك اما كلمه سى حقا ياخود همزهٔ استفهامله احقا معناسنه اولور كه همزهٔ استفهام اقرارى اولمغله
راست وثابتدر و واقعـدر ديمك اولور وعند البعض حقا معنـاسنه موضوعدر وعلى قول همزه ايله ماء لفظندن
مركبدر كه شئ معناسنه در وعرض ايچون استعمال اولنور نحو اما تعطف پس وجه مذكور اوزره الفك حذفيله
استعمالى سايغ اولمغله حريرينك درة ده هم فعلت وهم خرجت قولنى تغليط ايلمسى نابجادر نته كه شهاب تصريح
ايلمشدر ومنه ما وقع فى صحيح البخارى فى كتاب الحج هم هذا الحديث حديث مالك ❊ الواو ❊ (الانو) همزه نك
كسريله كيجه دن برساعته دينور يقال مضى انو من الليل اى ساعة ❊ الياء (الانى) همزه نك فتحى ونونك سكونيله
و(الانا) زنا وزننده و(الاناء) سحاب وزننده برنسنه نك وقتى كلوب چاتمق معنـاسنه در يقال انى الشئ يأنى انيـا
وانا واناء اذا حان و برنسنه كمالنى بولوب يتشمك معنـا سنه در على قول نباتات قسمنك يتشمسنه مخصوصدر يقـال
انى الشئ اذا ادرك اوخاص بالنبات وصو نهايت درجه ده قزغين اولمق معناسنه در يقال انى الحميم اذا انتهى حره
وانى تانى ايلمك معناسنه در يقال انى الرجل انيا من الباب الرابع بمعنى تانى وانى وهن معناسنه در كه كيجه دن نصف
مقدارى ساعتدر عـلى قول مطلقا كيجـه دن بروقت وسـاعته دينور انو كبى همزه نك كسريله ده لغتدر جمعى
آناء كلور مد ايله (الانى) غنى وزننده وقتى كلوب چاتمش نسنه يه دينور يقال هو انى اى حان وقته وكيجكوب
متأخر اولان شيئه دينور (الاناء) سحاب وزننده اسمدر برنسنه نك وقتى كلوب چاتمسنه و برنسنه نك كمالن بولوب
يتشمسنه دينور همزه نك كسريله ده لغتدر ومنه بلغ هذا الشئ اناه واناه اى غايته او نضجه وادرا كه (الاناء) كتاب
وزننده معروفدر كه قابه قاجاغه دينور صحن وطـاس وتنجره ولكن وكاسـه كبى جمعى آنيه كلور زانيه وزننده
وجمع الجمعى اوانى كلور (الآنى) زانى وزننده نهايت درجه ده قزغين اولان صويه دينور يقال حميم آن اى انتهى حره
وحليم ورفيق ومتانى آدمه دينور يقال آن اى كثير الحلم (الاناة) قناة وزننده و (الانى) على وزننده حلم ورفق
ووقار وتمكين معناسنه در يقال انه لذو اناة وانا اى حلم و وقار واناة شول خاتونه دينور كه برايشه يرندن كسل وفتور ايله
قالقر اوله يقال امرأة اناة اى فيها فتور عند القيام (التـانى) تابى وزننده و (الاستينـاء) برايشده عجله وخفت
ايلميوب ثبات وتمكينله طوتمق معـنا سنه در وقت معـناسنه اولان انى ماده سندن اولمغله كويا كه ايشـك وقتى
ايرشمدكجه مباشرت ايلمز يقال تانى فى الامر واستأنى اذا تثبت فيه (الانى) همزه نك ضميله جثى وزننده و (الانى
رضى وزننده كيجكوب كير ولنمك معناسنه در يقال انى الرجل انيـا وانى انا من الباب الثانى والرابع اذا تاخر وابطأ
التأنية) تربيه وزننده بو دخى كيجكوب كير ولنمك معـناسنه در يقال انى الرجل تانية بمعنى انى (الايناء) همزه نك
كسريله برنسنه يى كيجكديروب تاخير ايلمك معـنا سنه در تقول آنيته ايناء اذا ابطأته واخرته (الانا) زنا وزننده

و(الانى) همزه نك كسرى ونونك سكونيله بونلرده انى معناسنه دركه كيجه دن بر وقت وساعته دينور (الانى) الى وزننده كوندزك مجموعنه دينور جمعى آناء كلور همزه نك مديله وانى كلور همزه نك ضمى ونونك كسريله وانى كلور همزه نك كسريله (آنا) هنا وزننده ياخود حتى وزننده ياخود نون مشدده نك كسريله مدينه ده بنوقريظه يوردنده برقيو آديدر وانا هنا وزننده حجاج مصر يولنده بروادى آديدر ❊ الواو (الاوة) همزه نك ضمى وواوك تشديديله آفت وداهيه يه دينور جمعى او وكلور صرد وزننده ❊ الياء (الاوى) همزه نك ضمى وكسرى وواوك كسرى وياتك تشديديله بورده قونوب ساكن اولمق معناسنه در تقول اويت منزلى واليه اويا من الباب الثانى اى نزلته وسكنته وبو معناده متعدى اولور تقول اويته منزلى واليه اى انزلته (التأوية) تأديه وزننده بودخى اوى معناسنه لازم ومتعدى اولور تقول اويت منزلى واليه واويته منزلى واليه اذا انزلته (التأوى) تأنى وزننده بودخى يورده قونوب آرام ايلمك معناسنه در تقول تاويت منزلى واليه بمعنى اويت وقوشلر برارايه بريكمك معناسنه در يقال تاوت الطير اذا تجمعت (الاتواء) اتخاذ وزننده و(الايتواء) اصلى اوزره بونلرده يورده قونوب ساكن اولمق معناسنه در تقول اتويت منزلى وائتويت بمعنى اويت وايتواء برآدمه آجيوب رحم ورقت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال ائتوى له اذا رق له ورثى (الايواء) همزه نك كسريله برآدمى يورده قوندروب آرام ايتدرمك معناسنه در تقول آويته منزلى اذا انزلته (المأوى) ميمك وواوك فتحيله و(المأوى) واوك كسريله و(المأواة) مرماة وزننده يورده دينور يقال هو مأوى الحاويج ومأويها ومأواتها اى مكانها (التأوى) تفاعل وزننده بودخى قوشلر برآرايه بريكمك معناسنه در يقال تأوت الطير اذا تجمعت (الاوى) جثى وزننده بريكمش قوشلره دينور يقال طير اوى اى متاويات (الاوية) همزه نك فتحى وواوك سكونيله و(الاية) همزه نك كسرى وياتك تشديديله و(المأوية) منزله وزننده و(المأواة) مرماة وزننده برآدمك حالنه آجيوب رحم ورقت ايلمك معناسنه در يقال اوى له اوية واية ومأوية ومأواة من الباب الثانى اذا رق له ورثى (ابن آوى) چقال تعبير اولنان جانورك كنيه سيدر جمعى بنات آوى كلور وبو افضل وزننده در وابن عرس وابن لبون كبى جمعى تايله در (آوه) ساوه وزننده رى قربنده برشهر اسميدر آيه دخى ديرلر (او) همزه نك فتحيله حروف عاطفه دندر شك ايچون وتخيير ايچون وابهام ايچون وواوكبى مطلقا جمع ايچون استعمال اولنور وتقسيم معناسنه دلالت ايدر وتقريب ايچون اولور كقولك ما ادرى اسلم اوودع فيه اشارة الى تقريب زمان اللقاء والى معناسنه كلور واباحت ايچون اولور واستثناء معناسنه كلور الاكبى بونك مابعدنده مذكور اولان فعل مضارع مقدر ان ناصبه ايله منصوب اولور كقوله ❊ وكنت اذا غمزت قناه قوم ❊ كسرت كعوبها او تستقيما ❊ اى الا ان تستقيم وشرطيه اوله رق كلور ان معناسنه نحو لاضربنه عاش او مات اى ان عاش بعد الضرب وان مات وتبعيض معناسنه اولور كقوله تعالى ❊ وقالوا كونوا هودا او نصارى ❊ واضراب ايچون اولور بل معناسنه كقوله تعالى ❊ او يزيدون ❊ اى بل يزيدون وحتى معناسنه كلور نحو لاضربنك او تقوم اى حتى تقوم وان معناسنه اولور همزه نك فتحيله واوكلمه سى اسم قلندقده واوى مشدد قلنور يقال دع الاو جانبا يعنى شو اولا قرديسنى برطرفه براق وبو كلام افعل كذا او كذا او كذا ديو احتمال سويليان آدمه ايراد اولنور (آا) حروف هجادن برحرفدر مد وقصر اولنور مد ايله بعيده وقصر ايله قريبه ندا اولنور يقال آ زيد اى ازيد بونلرك تفصيلى حروف لينه بابنده در ❊ الياء (الاهى) همزه نك فتحى وهانك سكونيله قهقهه ايله كولمك معناسنه در يقال اهى الرجل اهيا من الباب الثانى اذا قهقه فى ضحكه ❊ الياء (الاية) حاله وزننده علامت ونشان معناسنه در يقال به آية كذا اى علامته وبرنسنه نك شخص وقالبنه دينور تقول رايت آية رجل اى شخصه وبونك وزنى فعله دركه اصلى اويه ايدى ياخود فعله در فتحاتله ياخود فاعله دركه اصلى آييه ايدى لامى زائل اولدى جمعى آيات وآى كلور هاسز وآياى كلور ياايله وجمع الجمعى اياء كلور وآيه عبرت معناسنه كلور بونك جمعى آى كلور هاسز واماره معناسنه دركه برنسنه يه دلالت ايدوب يقين افاده ايدن شئ وحال وكيفيتدن عبارتدر يقال عرفته من آيته اى من امارته واية القرآن كتاب كريمدن متصل المعنى كلام شريفه اطلاق اولنور انقطاعنه قدر كه جمله منزلنده اولور ❊ مؤلف بصائرده ديديكه ايت قرآنيه حروف وكلامدن شول طائفه دركه افادهٔ معنا ايله منقطع ومنفرد اولنجه قدر متصل ومربوط اوله وايت فى الاصل علامت وعجب وجماعت وعبرت معنالرينه اولمغله هر برندن اخذى صحيحدر انتهى وآيت كلمه سى افعاله مضاف اولان اسمادندر زيرا معناسى وقت معناسنه مقاربدر مترجم حقير ديركه مغنى اللبيبده مرسوم اولديغى اوزره جمله يه سكز كلمه مضاف واقع اولور برى اسماء زماندر كرك ظروف وكرك اسماء اولسون وبرى حيث كلمه سيدر كه وبرى آيت كلمه سيدر كه علامت معناسنه در وبوفعلى

متصرف اولان جملهٔ فعليه يه جوازا مضاف اولور كرك مثبت وكرك مااله منفى اولسون كقوله ❁ بآية تقدمون
الخيل شعثا ❁ و بو سيبويه قوليدر وابو الفتح همان مفرده اضافتنى حصر ايلدى نحو قوله تعالى ❁ ان آية ملكه ان يأتيكم
التابوت ❁ وشعر مذكورى بآية ما تقدمون ايله تأويل ايلدى (الاياء) همزه نك كسر يله كنشك حسن ورونقنه
دينور حروف لينه ماده سنه مرسومدر (التآيى) تفاعل وزنده و (التايى) تابى وزنده برآدمك بابرنسه نك
شخصنه قصد و توجه قلمق معناسنه در تقول تاييته وتاييته اذا قصدت شخصه وتعمدته وتايى تابى وزنده
بر محلده مكث وتوقف ايلمك معناسنه در يقال تايى بالمكان اذا تلبث عليه ورفق وتانى ايلمك معناسنه در يقال
تايى فى الامر اذا تانى (المأيى) مأتى وزنده نباتاتى طواره يرامز اولان يره دينور يقال موضع مأيى الكلاء اى وخيمه
(اىّ) همزه نك فتحى وياتك تشديديله حرف استفهامدر انكله ذوى العقولدن وغيريدن سؤال اولنور تركيده
اندن نه وقنقى ايله فارسيده چه وكدام ايله تعبير اولنور مثلا اى شئ فارسيده چه چيز است وتركيده نه نسنه درواى
رجل فارسيده كدام مرد وتركيده قنقى آدم وايهما شو ايكى آدمدن قنقيسى وايتهما شو ايكى خاتوندن قنقيسى
ديمكدر وعربلرك ايش قوللرى اى شئ مختصريدر واى كلمه سى مبنيدر و بعضا مخفف اولور كقوله ❁ تنظرت نسرا
والسماكين ايهما ❁ على من الغيث استهلت مواطره ❁ وكاه اولور كه اشبو اى كلمه سنه كاف داخل اولوب تكثير عدده
نقل اولنوركم خبريه معناسنه وتنوينى نون شكلنده رسم اولنور و بونده بش لغت جاريدر ١ كأين كعين وزنده ٢ وكيين
همزه يى يايه ابدالله ٣ كاين كاعن وزنده ٤ كأى رمى وزنده ٥ كأع وزنده وتقول كاين رجلا لقيت يعنى ما بعدى
تميزيت اوزره منصوب اولور وتقول كاين من رجل لقيت يعنى من جاره داخل اولور واى اسم اولور معرف
باللام اولان منادايه انكله توصل اولنور يعنى اسم مفرد مبهم اولمغله كنديسنه حرف تنبيه اولان هاء كلمه سنى اضافتله
حرف ندا ايله منادى بينه توسيط اولنور يقال ياايها الرجل بوراده الرجل كلمه سى صفتدر ومرفوعدر وكاه اولور كه
صفت مذكوره منصوب اولور يقال ياايها الرجل اقبل (اى) كى وزنده ايكى وجه اوزره مستعملدر اول نداء
قريب ايچون اولور نحو اى زيد اقبل ثانى تفسير وعباره ايچون اولور نحو عندى عسجد اى ذهب (اى) همزه نك
كسر ومديله نعم معناسنه دركه حرف جوابدر و يمينه متصل اولور يقال اى والله وكاه اولور كه همزه سى هايه ابدال
اولنوب هى ديرلر (ابن ايا) رياوزنده محدثيندندر (ايا) همزه نك فتحى وياتك تخفيفيله حروف ندادندر هيا
كلمه سى كبى انكله قريب وبعيد ندا اولنور ❁ فصـــل الباء ❁ الواو ❁ (البأو) بانك فتحى وهمزه نك سكونيله و (البأوا)
بانك فتحى والفك مدى وقصريله برآدم بالاپر وازلق ايدوب فخر ومباهات ايلمك معناسنه در يقال بأى الرجل يبأى
كسعى يسعى و بأى يبأو كدعا يدعو والاخير قليل بأواو بأواء اذا فخر ويقال بأى نفسه اى رفعها وفخر بها وداوبه
سكرتمكده پك جد وجهد ايلمكله سارلردن سابق وغالب وعالى اولمق معناسنه در يقال بأت الناقة اذا جهدت
فى عدوها وتسامت وتعالت ❁ الياء ❁ (الباى) رمى وزنده بأو مذكوره لغتدر تقول بأيت ابأى بأيا لغة فى البأو وكله
الواو ❁ (البتو) بانك فتحى وتانك سكونيله بريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال بتا بالمكان يبتو بتوا اذا اقام به ❁ الواو
(البثا) ثاى مثلثه ايله عصا وزنده ارض سهله يه دينور مفردى بثاه در على قول برموضع آديدر (البثى) الى وزنده
كوله دينور رماد معناسنه مفردى بثه در باى مكسوره ايله و بونك اصلى بوثه ايدى واو حذف اولندى (البثى) تشديديله
بايله على وزنده ناسى دائما مدح وثنا ايدر اولان آدمه دينور وكثير الحشم كمسه يه دينور يقال هو بثى اى الكثير المدح
للناس وكذا الكثير الحشم (البثو) بتو وزنده ترلمك معناسنه در يقال بثا الرجل يبثو بثوا اذا عرق ❁ الباء (بجاوه)
زغاوه وزنده زنكباردن نوبه طائفه سنك ارض ومملكتنك اسميدر انده اعلا ناقه لر ظهور ايدر نوق بجساويات
اورايه منسوبدر جوهرى برقبيله ايله تفسير ايلمكله توهم ايلدى (بجايه) بانك كسريله مغربده بربلده آديدر (بجيه)
سمينه وزنده برخاتوندركه شيبة الحجبى جنابلرندن روايت حديث ايدوب وكنديدن ثابت الثمالى روايت ايلدى
الباء ❁ (الابحا) حاى مهمله ايله ابرأ وزنده انقطاع معناسنه در تقول ابحت على دابتى انقطعت ❁ الواو (البخو)
بانك فتحى وخانك سكونيله كوشك وصالق نسنه يه دينور يقال شئ بخو اى رخو وكثرخرماره دينور مفردى
بخوه در تمره كبى و بخو مصدر اولور اويكه وطارغنلق بچوب ساكن اولمق معناسنه يقال بخا غضبه يبخو بخوا
اذا سكن وفترته كه بوخ دخى بو معنايه در يقال باخ غضبه بوخا اذا سكن ❁ الواو (البدو) بانك فتحى ودالك سكونيله
و (البدو) علو وزنده و (البداء) سحاب وزنده و (البداءة) سحابه وزنده نسنه ظاهر اولمق معناسنه در يقال
بدى الامر يبدو بدوا وبدوا وبداء وبداءة اذا ظهر وبدو بانك فتحيله وبداء وبداء برماده ضمننده برآدمك
ذهننده بررأى وملاحظه پيدا اولمق معناسنه در يقال بداله فى الامر بدوا وبداء وبداء اى نشأ له فيه رأى

وبدو اسم اولور رأى واندیشه معناسنه جمعی بدوات کلور فتحاتله یقال هو ذو بدوات ای آراء و بدو بداوه
معناسنه درکه اسبذکر وصحرایه چیقمق معناسنه در یقال بدا القوم بدوا اذا خرجوا الى البادية بو راده قصر ایله
بدا نسخه سی غلطدر وقضای حاجت ایلمك معناسنه مستعملدر زیرا خیمه نشین طائفه سی اوزندن طشره
صحرایه چیقارلر یقال بدا الرجل اذا انجى فظهر نجوه من دبره (الابداء) همزه نك كسريله برنسنه يى اظهار ايلمك
معناسنه در تقول ابديته اذا اظهرته وقضاى حاجت ايلمك معناسنه در يقال ابدى الرجل اذا انجى (البدواة)
سحابه وزننده برنسنه نك اك اوّل ظاهر وپيدا اولانته ديئور يقال بداوة الشئ اى اوّل ما يبدو ومنه و بداوه صحرا
نشينلكه ديئور تقول مالك والبداوة اى خلاف الحضر (البادى) ظاهر معناسنه در يقال بادى الرأى اى ظاهره
يعنى من غير تعمق (بادى بدى) غنى وزننده و(بادى بد) و(بادى بدا) عصا وزننده اوّل كل شى معناسنه در و بونك
اصلى مهموز در نته كه همزه بابنده ذكر اولندى و يحيى بن ايوب بن بادى واحمد بن على بن البادى ولا تقل البادا
محدثلردر (البدو) ندو وزننده و(البادية) غاديه وزننده و(الباداة) و(البداوة) بانك كسريله و(البداوة) سحابه
وزننده صحرايه ديئوركه حضر مقابليدر نسبتنده بداوى ديئور سخاوى وزننده و بداوى ديئور كتابى وزننده
ونادر اوله رق بدوى ديئور عربى وزننده صحرانشين ديمكدر و بداوه و بداوه صحرانشينلكه ديئور يقال هم اهل
البداوة والبداوة خلاف الحضارة (التبدى) تفعل وزننده باديه نشين اولمق معناسنه در يقال تبدّى الرجل
اذا اقام بالبادية (التبادى) تفاعل وزننده اهل باديه يه بكزنمك معناسنه در يقال تبادى الرجل اذا تشبه باهل
البادية و برى برينه اظهار عداوت ايلمك معناسنه در يقال تبادوا بالعداوة اذا جاهروا بها (البدى) بانك ضميله
هدى وزننده و(البدى) غزى وزننده بادى كلمه سنك جمعلريدركه باديه نشينلره ديئور يقال قوم بدى و بدّى
اى بادون (البدوة) تمره وزننده دره نك برقيسنه ديئور ايكيسنه بدوتان ديئور يقال نزلوا بدوتى الوادى اى جانبيه
(البدا) عصا وزننده دبردن چيقان نجاسته ديئور و بدا الانسان آدمك بدننده اولان اك واو يناق برينه ديئور
مفصل معناسنه جمعى ابدأ كلور همزه نك فتحيله (البدى) رضى وزننده و(وادى البدى) رضى وزننده و(بدوه) تمره
وزننده و(بدا) عصا وزننده (ودارة بدوتين) بر موضعدر (المباداة) معاداة وزننده آچقدن عداوت اظهار ايلمك
معناسنه در يقال بادى فلان بالعداوة اذا جاهر بها (البداة) قناة وزننده مناره ديئوركه كأ معناسنه و بركونه
طپراغه ديئور (البدا) رضا وزننده برمنتارلو اولمق معناسنه در يقال بديت الارض بدى من الباب الرابع اذا صارت
ذات بداة و يرطپراقلو اولمق معناسنه در يقال بديت الارض اذا صارت ذات بداة (باديه) آسيه وزننده بنت
غيلان الثقفيه دركه صحابيه در على قول نونله بادنه در * الياء * (البدى) بانك فتحى ودالك سكونيله برشيئه باشلمق
معناسنه در تقول بديت بالشئ بفتح الدال و بديت به بكسرها اى ابتدأت * الواو * (البذى) ذال معجمه ايله رضى
وزننده فحش سوزلو بدزبان دلى زفير كسنه يه ديئور مؤنثى بذيه در يقال رجل بذى وامرأة بذية اى فاحش (البذاء
سحاب وزننده و(البذاءة) سحابه وزننده بركسنه بدگوى و بدزبان اولمق معناسنه در يقال بذؤ الرجل بذاء و بذاءة
من الباب الخامس اذا كان بذيا و(بذاء) سحاب وزننده فحش وقبيح سوزه ديئور يقال جاء بالبذاء اى بالكلام القبيح
(البذو) بدو وزننده برآدمه بد وفحش سويلمك معناسنه در تقول بذوت عليهم بذوا من الباب الاول اى تكلمت
بالفحش (الابذاء) همزه نك كسريله بذو معناسنه در تقول ابذيت بمعنى بذوت (بذوه) تمره وزننده ابو سواحك
فرسى اسميدر جوهرى بونده واستشهاد ايلديكى بيتده ايكيشر غلط ايلمشدى اولا ماده يى بذو عنواننده رسم
ايلديكه هاسزدر ثانيا ابوسراجه نسبت ايلديكه ابو سواح در و بيتده واقع فان ظلمانك لفظنك كافنى فتحه ايله
ضبط ايلديكه مكسوردر وفاظلم كلمه سنى ياسز ثبت ايلدى (ابذى) ابزى وزننده ابن عدى بن تجيب در وحسن
بن محمد بن باذى محدثدر (بذيه) عليه وزننده ابن عياضدر * الواو * (البرة) بانك ضميله ثبه وزننده خلخاله ديئور
جمعى برات و برين كلور بانك ضميله و برين كلور بانك كسريله يقال جاءت وفى رجلها برة اى خلخال ودوه نك برونه
باخود برونك اتنه بكر يلان حلقه يه ديئوركه برونسه لق تعبير اولنور يقال جعل بانف الجمل برة وهى حلقة فى انفه
اوفى لحمة انفه و بونك اصلى بروه درعروه كبى (البرو) سرو وزننده برونسه لق دوزمك معناسنه در ومنه يقال برة
مبروة اى معمولة وخلق ايلمك معناسنه در يقال بره الله يبروه بروا اى خلق ودوه نك برونه برونسه لق بكرمك
معناسنه در تقول بروت الابل اذا جعلت فى انفها برة واغاج وقلم مقوله سنى يونتمق معناسنه در تقول بروت السهم
والعود والقلم اذا نحتها (البراء) شداد وزننده برونسه لق يپان استاذه ديئور (الابراء) همزه نك كسريله بوده خى
دوه نك برونه برونسه لق بكرمك معناسنه در تقول ابريت الناقة اذا جعلت فى انفها برة (المبراة) ميمك ضميله برونه

رونسه‌لق بچرلمش ناقه‌یه دینور ❊ الیاء (البری) بر و وزننده بودخی آغاج یونمق معناسنه در یقال بری السهم یبری
بریا اذا نحته وزبون ومهزول قلمق معناسنه مستعملدر یقال براه السفر اذا هزله (الابتراء) افتعال وزننده بودخی آغاج یونمق
معناسنه در یقال ابتری السهم بمعنی براه (الانبراء) انفعال وزننده آغاج یونلمق معناسنه در یقال انبری السهم اذا انحت
و برآدمك اوکنه آرقوری کلوب معترض اولمق معناسنه در یقال انبری له اذا اعترض (البریّ) رضیّ وزننده یونلمش
نسنه‌یه دینور علی قول هر یری حقی اوزره یونلمش نسنه‌یه دینور یقال سهم بریّ ای مبریّ او کامل البری (البراء) شداد
وزننده اوق وآغاج یونجی‌یه دینور و براء اعلامدن ابو العالیه‌نك و ابو معشرك لقبلریدر (البراة) بانك فتحی و رانك تشدیدیله
و (المبراة) مسحاة وزننده یای یونه‌جق بچاغه دینور ❊ شارح دیر که دور رپویه اطلاقی بو جهتدندر (البراء) غراب وزننده
و (البرایة) ثمامه وزننده یونیلان آغاج یونقه‌سنه وطلاشنه دینور نحاته معناسنه و برایه دوه‌نك بدننده اولان شحم ولحمه
علی قول ضعف وفتور کلمیوب سیر وحرکتده باقی اولان قوتنه اطلاق اولنور کویا که سفر یونقه‌سیدر یقال ناقة ذات
برایة ای ذات شحم ولحم او بقاء علی السیر (البرا) عصا وزننده طپراغه دینور (البـاریّ) یای مشدده ایله که
حصیره دینور بوریاده سنده مرسومدر (بری) عصا وزننده برموضعدر (التبری) تانیّ وزننده تعرّض ایلمك
معناسـنه در تقول تبرّیت لمعروفه ای تعرّضت (المباراة) مجاراة وزننده برآدمه معـارضه ایلمك معناسنه در که
آنك ایشلدیکی کبی ایشلمکدن عبـارتدر یقال باراه اذا عارضه و شریك ایله یاخود زوجه ایله صلحا مفارقت ایلمك
معناسنه در یقال باری امرأته اذا صالحها علی الفراق (التباری) تفاعل وزننده برخصوصده معارضه ایدشمك
معنا سنه در یقال تباریا اذا تعارضا (البریة) بلیه وزننده که مخلوق معناسـنه در همزه بابنده مرور ایلدی یعنی
اصلی بریئه در همزه ایله ❊ لکن مؤلف اوراده تصریح ایلمدی (الابراء) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یه طپراق اصابت
ایلمك معناسنه در که مراد طپراقلو وطپراقله آلوده اولمقدر یقال ابری الشیء اذا اصابه البراء ای التراب وشکر قامشلغنه
اوغرامق معناسنه در یقال ابری الرجل اذا صادف قصب السکر (ابن باری) شعرادندر ❊ الواو (البزو) بانك فتحی
و زای معجمه‌نك سکونیله برنسنه‌نك عدل وهمتاسـنه دینور یقـال هو بزوه ای عدله ومصدر اولور برآدمه تغلبله
حواله وشرکیر اولمق معنا سنه یقـال بزی علیه یبزو بزوا اذا تطاول علیه وآشوب دداتمق معناسـنه در یقال
بزی به اذا تانس و برآدمه خشمله حمله ایدوب اخذ وقهر ایلمك معناسنه در یقال بزی فلان الرجل اذا قهره و بطش به
و برکسه ابزی اولمق معنـاسنه در کماسیذکر یقـال بزی الرجل اذا کان ابزی (البـازی) بادی وزننده صقور
جنسندندر که ترکیده طغـان تعبیر اولنان آلیجی قوشـدر جمعی بوازی و بزاة کلور قضـاة وزننده و ابوزکلور
افلس وزننده و بؤوزکلور ضمتینله و بیزان کلور کویا که بزا یبزو ماده سندندر که قهر واخذ و بطش معنالرندندر
ومؤلف زای معجمه ماده سنده بازعنوانده دخی رسم ایلدی که اجوف واوی اولور غریبدر که فارسیده دخی بازدیرلر
(الابزاء) همزه‌نك کسریله بودخی برآدمی عنف وخشمله اخذ وقهر ایلمك معنـاسـنه در یقـال ابزی به اذا قهره
و بطش به و برکسه صغریسنی طشره طومالتمق معنـاسنه درکه مراد یوررکن طومالده‌رق یوریمکدر یقال ابزی
الرجل اذا رفع عجزه یعنی فی المشی وامزرمك معناسنه در یقال ابزت الصبیّ اذا ارضعته (البزا) عصا وزننده قیحه
قریب ارقه اکیلوب بوکری اولمغه یاخود ارقه‌نك اورته سی مقعد اوزره حواله اولمغه یاخود کوکس طشره چیقوب
ارقه ایچرو کیرمکه یاخود صغری طشره‌یه طوغری طومالق اولمغـه دینور (البزو) بدو وزننده برکسه وصف
مذکور اوزره اولمق معناسنه در یقال بزی الرجل و بزا بزوا من الباب الرابع والاول اذا کان به بزا ای انحناء الظهر
عند العجز او اشراف وسط الظهر علی الاست او خروج الصدر ودخول الظهر اوان یتاخر العجز ویخرج (الابزی)
اعلی وزننده صفت مذکوره اوزره اولان کشی‌یه دینور مؤنثنده بزواء دینور (التبازی) تفـاعل وزننده برکسه
صغریسنی یوقری طومالتمق معناسنه در یقـال تبازی الرجل اذا رفع عجزه وآدیملری سیرك سیرك آته‌رق یوریمك
معناسنه در یقـال تبازی الرجل اذا وسّع الخطو وعهده‌سنده اولمیان ایله اظهار تکثر ایدوب لاف وکذاف ایلمك
معناسنه در یقال تبازی فلان اذا تکثر بمـا لیس عنده (بزوان) سلمـان وزننده بررجل آدیدر وعبـاس بن بزوان
محدث معروفدر وفضیل بن بزوان زهـاددندر حجاج قتل ایلدی (البزواء) صحراء وزننده بین الحرمین برارضك
آدیدر (البزیّ) ولیّ وزننده رضیع معناسنه در تقول هو بزیی ای رضیعی (ابزی) اعمی وزننده اسمادندر عبد الرحمن
بن ابزی تابعیدر وابراهیم بن باز محدثدر ❊ الیاء (بسیان) بای مضمومه ایله برطاغك آدیدر ❊ الواو (البشو) بانك فتحی
وشین معجمه‌نك سکونیله خوشخوی اولمق معنـاسنه در یقـال بشا الرجل بشوا من البـاب الاول اذا حسن خلقه
الواو ❊ (البصو) بانك فتحیله مدیونك مالکنی بالجمله استقصا ایدوب آلمق معنـاسنه در یقـال بصا یبصو بصوا

اذا استقصى على غريمه (البصاء) بانك كسريله خايه لرى كركى كبى چيقاروب خادم ايلمك معناسنه در يقال خصاه
وبصاه بصاء اذا استقصى فى الخصاء ويقال خصاه الله وبصاه واصاه ويقال هو خصى بصى (البصوة) ثمره
وزننده كول ايچره اولان قغلجم وقورمقوله سنه دينور يقال مافى الرماد بصوة اى شررة ولاجمرة وبرموضع آديدر
الياء* (بضى) ضاد معجمه ايله رنى وزننده وهدى وزننده بلاد بجيله ده برقريه ياخود بر وادى اسميدر* الياء (الباطية
باديه وزننده ناجود اسميدر كه بيوك خمر كاسه سنه دينور حالا لسانمزده باطيه تعبير اولنان قاب آندن مأخوذدر
فارسيده ساتكنى ديرلر وحكى سيبويه البطية بالكسر ولا اعلم بموضوعها الا ان يكون ابطيت لغة فى ابطأت بو عبارهيه
مؤلفك تشويشله اشكاللرى جمله سندندر زيرا بر مقتضاى سياق ماقبلنه متصل ظن اولنور مع هذا اويله دكلدر
بلكه كلام مستأنفدر مرادى بودر كه سيبويه بطيه عنواننده بر كلمه حكايت ايلمشدر لكن معناى موضوعى معلوم
دكلدر انجق ابطيت كلمه سى ابطأت لفظنده لغت اولمسنه محمولدر ديمشدر يعنى بطيه بطأه لفظنده لغتدر وبونى
كرچه بعض امهاتده رد ايدرلر لكن سيبويه حكايت ايلدكله البته مسموعدر* شارح ديركه باطيه باديهٔ فارسى معربيدر
الواو* (البظو) ظاى معجمه ايله علو وزننده بدنده ات قاتلنوب صيق وطقناز اولمق معناسنه در يقال بظا لحمه يبظو
بظوا اذا اكتنز وتراكب (البظا) بانك ضميله بدنده قات قات يغيلان اته دينور وعربلرك حظيت المرأة وبظيت قوللرى
اتباع وجهيله در* الواو* (البعو) بانك فتحيله جرم وجنايت ايلمك معناسنه در يقال بعا الرجل بعوا من الباب
الثالث والاول والثانى اذا جنى واجرم باب ثانيدن اولديغنه كوره واوى و يائى اولور وعاريت نسنه آلمق على قول
شكار ايچون عاريت تازى آلمق ياخود مسابقه ايچون عاريت آت آلمق معناسنه در يقال بعا الشئ اذا اخذ عارية
او استعار كلبا يصيد به او فرسا يسابق عليه و برآدمه قارده غالب كلوب اوكدنى آلمق معناسنه در يقال بعاه اذا قمره
واصاب منه وكوز دكورمك معناسنه در يقال بعاه بالعين اذا اصابه بها و برآدمه شر سورمك وشر كيرلك ايلمك
معناسنه در يقال بعا عليهم شرا اى ساقه (الاستبعاء) بعو ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال استبعى الرجل بمعنى
بعا (الابعاء) همزه نك كسريله برآدمه آت اعاره ايلمك معناسنه در يقال ابعاه فرسا اذا اخبله* الواو* (البغو
بانك فتحى وغين معجمه نك سكونيله برشيئه نه كونه نسنه در ديو باقمق معناسنه در يقال بغا الشئ يبغو بغوا اذا نظر
اليه كيف هو و بغو عرفط وسلم ديدكلرى مبشه اغاجلرينك چچكلرندن چيقان نسنه يه دينور (البغوة) ثمره وزننده
اغاجدن هنوز ياروب چيقان آق طومورجق چچكه دينور وخام ميوه يه دينور يقال اجتنى البغوة اى الثمرة
قبل النضاج (بغوان) باء مفتوحه ايله نيسابور قضاسنده بر قريه آديدر (البغوى) بانك وغينك فتحيله
امام حسين بن مسعود الفراء عليه الرحمه دركه بغشور نام بلده يه منسوبدر نته كه ماده سنده ذكر اولندى
الياء* (البغاء) بانك ضميله و (البغا) بانك ضمى والفك قصريله و (البغية) بانك ضميله و (البغية
بانك كسريله طلب ايلمك معناسنه در تقول بغيته ابغيه بغاء و بغا و بغية و بغية
اذا طلبته ويقال بغاه الشئ اذا طلبه له (الابتغاء) افتعال وزننده بو دخى طلب ايلمك معناسنه در تقول ابتغيته
اذا طلبته (التبغى) تفعل وزننده و (الاستبغاء) بونلرده طلب ايلمك معناسنه در تقول تبغيته واستبغيته اذا طلبته
واستبغاء بر كسنه دن كندى ايچون بر نسنه طلب ايلمسنى استمك معناسنه در يقال استبغى القوم فبغوه و بغوا له اى طلبوا له
(البغية) رضيه وزننده و (البغية) بانك كسرى وضميله حاجت ومطلوبه دينور تقول عنده بغيتى و بغيتى اى طلبتى
ورضيه وزننده جستجو اولنان يتكه وككرده يه دينور تقول عند فلان بغيتى اى ضالتى المبغية (الابغاء) همزه نك
كسريله بر كسنه ايچون بر نسنه طلب ايلمك ياخود مطلوبى خصوصنده اعانت ايلمك معناسنه در يقال ابغاه الشئ
اذا طلبه له او اعانه عليه (الباغى) طالب معناسنه در جمعى بغاة كلور قضاة كبى و بغيان كلور رعاة و رعيان
كبى و باغى دولى طوتمز اولان اركك دوه يه دينور يقال جمل باغ اذا كان لا يلقح (الانبغاء) انفعال وزننده بر نسنه
قولايلنوب سهولت بولمق معناسنه در يقال انبغى الشئ اذا تيسر وتسهل ومنه يقال ما انبغى لك ان تفعل
وما ابتغى وما ينبغى لك وما يبتغى اى لا يتيسر ولا يصح يعنى فعل مذكور سكا مطاوع اولمز ايكنجى مثاللر افتعالدندر
خلاصه سى سنك شانك آندن اعلا اولمغله ايده يم ديو قصد ايلسك ينه ايده مزسن بعده بو مناسبتله لياقت معناسنده
استعمال اولندى كه ما ينبغى ما يليق معناسنه اولدى* مؤلف بصائرده ديديكه ابتدا اشبو بغى ماده سى متحرى اولان
نسنه ده تجاوز اقتصادى طلب ايلمكه موضوعدر كرك تجاوز ايلسون كرك ايلمسون پس بو تجاوز بعضا كميت
اولان مقدارده و بعضا كيفيت اولان وصفده معتبر اولور فتقول بغيت الشئ اذا طلبت اكثر ما يجب وكذلك ابتغيت
بغور معناسنه اولان بغى دخى تجاوزدن مأخوذدر و بغى ايكى كونه در محمود ومذموم اولور اكثر محلده

مذمومدر وينبغي كلمه سيده بغي كلمه سنك مطاوعيدر مثلا ينبغي لك ان يكون كذا قوللرنده ايكى وجه اوزره مستعملدر برى مسخر للفعل اولمقدر نحو النار ينبغي ان تحرق الثوب وبرى استيهال معناسنه اولمقدر يقال فلان ينبغي ان يعطى لكرمه پس لياقت معناسنه استعمالى بوندندر واشبو ٭ وما علمناه الشعر وما ينبغي له ٭ الايه كريمه سى وجه اولدندر كه لا يتسخر له الشعر ولا يتسهل له معناسنه در زيرا لسان مصطفوى عليه السلام اصلا قرض شعره جارى ومطاوع اولمز ايدى ومصباحده مرسومدر كه ينبغي ان يكون كذا قولى يندب ندبا مؤكدا لا يحسن تركه معناسنه درماضيسنك استعمالى مهجوردر وبونى افعال غير متصرفه دن عد ايلديلر وكسائيدن محكيدر كه عربدن ما ينبغي لك ان يكون قولى ما يستقيم ياخود ما يحسن معناسنه مسموعيدر والحاصل ملازمه علاقه سيله لياقت معناسنه مستعملدر (البغاية) بانك ضميله طلب وكسب معناسنه در يقال انه لذو بغاية اى كسوب (البغى) بانك فتحى وغينك سكونيله عورت روسپى اولوب زنا ايلمك معناسنه در يقال بغت الامة بغيا اذا عهرت فهى بغى وبغو وبرآدمه تغلبله ظلم وستم ايلمك معناسنه در يقال بغى عليه اذا علاه وظلمه وحقدن عدول ايله سركشلك ايلمك معناسنه در يقال بغى فلان اذا عدل عن الحق واستطال ويلان سويلمك معناسنه در يقال بغى الرجل اذا كذب وايكى طرفه صالنه رق سرعتله يوريمك معناسنه در يقال بغى فى مشيته اذا اختال واسرع وبرنسنه يه تعلمكى بيلمك ايچون باقق معناسنه در بغوكبى يقال بغى الشئ اذا نظر اليه كيف هو وبرنسنه يه منتظر اولوب كوزتمك معناسنه در يقال بغى الشئ اذا رقبه وانتظره وباود شدتله ياغدرمق معناسنه در يقال بغت السماء اذا اشتد مطرها وبغى چوق يغموره اطلاق اولنور يقال دفعنا بغى السماء خلفنا وهو المطر الكثير (المباغاة) و(البغاء) مفاعله وزننده بودخى عورت زنا ايلمك معناسنه در يقال باغت الامة مباغاة وبغاء اذا عهرت (البغى) رضى وزننده و(البغو) عدو وزننده زنا كار عورته دينور يقال امرأة بغى وبغو اى عاهرة ٭ شارح دير كه اصلرى بغوى ايدى وعند الاخفش بغى فعيلدر وصيغهٔ اخيره غير قياس اوزره در وبغى مطلقا جاريه يه اطلاق اولنور اصلى اعتباريله على قول حرهٔ فاجره يه دينور ٭ شارح دير كه امه يه بغى اطلاقى جاهليتده بغى وزنايه مساعاتلرينه مبنيدر يقال جاءت بغى اى امة اوحرة فاجرة (الاستبغاء) بركسه دن حصول مطلوب ضمننده استعانه ايلمك معناسنه در يقال استبغى القوم فبغوه اى استعانهم على طلبه فاعانوهم وبركسه ايچون برنسنه طلبنده اولمق معناسنه در يقال استبغى القوم له الشئ اذا طلبوه له (الفئة الباغية) امام عادلك طاعتندن خروج ايدن طائفه دن عبارتدر يقال هم فئة باغية اى خارجة عن طاعة الامام العادل (البغايا) سرايا وزننده عسكرك چرقه جيلرينه اطلاق اولنور كه عسكردن ايلروجه كيدرلر مفردى بغيه در يقال اقبلت البغايا اى الطلايع تكون قبل ورود الجيش (المبتغى) اسم فاعل بنيه سيله ارسلانه اطلاق اولنور ٭ الواو (البقاوة) شقاوه وزننده برنسنه يه باقق معناسنه در يقال بقاه بعينه يبقوه بقاوة اذا نظر اليه وبرنسنه يه منتظر اولمق معناسنه در تقول بقوته اذا انتظرته وبقو وبقاوه حفظ ايلمك معناسنه مستعملدر تقول ابقه بقوتك مالك اى احفظه حفظك مالك يعنى مالكى كوزه دوب حفظ ايلديكك كبى آنيده حفظ ايله ٭ الياء ٭ (البقاء) بانك فتحيله و(البقى) بانك فتحى وقافك سكونيله برنسنه نك زمان وجودى حالت اولى اوزره ممتد ومستمر اولمق معناسنه در يقال بقى الشئ بقاء وبقى بقيا من الباب الرابع والثانى ضد فنى وبقى بانك فتحى وقافك سكونيله برنسنه يه كوزديكوب مترقب اولمق على قول برنسنه يه باقق معناسنه در يقال بقاه بقيا اذا رصده اونظر اليه بومعناده واويه ويائيه در (الابقاء) همزه نك كسريله و(التبقية) تكمله وزننده و(التبقى) تفعل وزننده برنسنه يى باقى قلمق معناسنه در يقال ابقاه وبقاه وتبقاه اذا جعله باقيا وابقاء مبانه يى افساد خصوصنده افراط ومبالغه ايلميوب صلا حدن بقيه قومق معناسنه مستعملدر تقول ابقيت بيننا اى لم ابالغ فى افساده (الاستبقاء) ابقاء معناسنه در يقال استبقاه بمعنى ابقاه واسير ومجرمى قتل ايلميوب ديرى ترك ايلمك معناسنه دركه جاننى آليقومقدن عبارتدر يقال استبقاه اذا استحياه يعنى عفا عنه فلم يقتله وبرنسنه نك برمقدارنى آرتروب كيرويه آليقومق معناسنه در يقال استبقى من الشئ اذا ترك بعضه (البقوى) تقوى وزننده و(البقوى) و(البقيا) بشرى وزنلرنده و(البقية) بليه وزننده اسملردر برنسنه دن كيرو قالمش شيئه دينور تقول مالى عليه بقوى وبقوى وبقيا وبقية وقوله تعالى ٭ بقية الله خير ٭ اى طاعة الله اوانتظار ثوابه اوالحالة الباقية لكم من الخير اوما ابقى لكم من الحلال پس تفسير اوله كوره عند الله ابقا اولنان طاعات وعبادات ديمك اولور وثانى يه كوره انتظار معناسندن اولور وقوله تعالى ٭ اولوا بقية ينهون ٭ اى ابقاء اوفهم تفسير اوله كوره مصدر ياخود اسم مصدر اولور ثانى يه كوره اسم اولور وفهم ورأى وعقل خصائل باقيه دندر وبقيه فساد طارى اولان مبانيهٔ ناسده باقى

اصلاحه دینور وبقیة بن الولید محدّث ضعیفدر وبقیه وبقـاء ایکی رجل اسملریدر (الباقیة) اسم فاعل مؤنثدر
وکاه اولور که مصدر موضعنه وضع اولنور واقیه کبی ٭ شـارح دیر که مؤلفك تعبیرینه کوره اصل مصدر دکلدر
ومنه قوله تعـالی ٭ فهل تری لهم من باقیه ٭ ای بقاء وقیل من جماعة باقیة ٭ الباقیـات الصالحـات ٭ یعنی
والباقیات الصالحات خیر عند ربك ثوابا ٭ کریمه سنده مراد مطلقا اعمال صالحه در که اجر وثوابی عندالله تعالی
باقیدر وبعضلر سبحـان الله والحمدلله ولا اله الا الله والله اکبر کلماتیله وبعضلر بش وقت نماز ایله تفسیر ایلدیلر
(المبقیات) اسم فاعل بنیه سیله شول آتلردر که سائرآ تارك سکرتملری منقطع اولوب نهایته واردقده هنوز بونلرك
سکرتمك مایه سندن بقیه لری قاله یقال رکبوا المبقیات وهو الخیل التی یبقی جریها بعد انقطاع جری الخیل (بقی-
تقی- وزننده ابن مخلددر که حافظ اندلسدر ٭ الیاء (البکاء) بانك ضمی والفك مدیله و(البکا) قصر ایله آغلمق
معناسنه در یقال بکی الرجل یبکی بکاء وبکا اذا اسال الدمع من عینه حزنا ویقال بکاه بکاء ای بکی علیه ورثاه
شارح دیر که بعضلر ممدوده یی صوته ومقصوره یی سیلان دمعه تخصیص ایلدیلر وبکا آهنك وتغنی ایلمك معناسنه
اولمغله ضدّ اولور یقال بکی الرجل اذا غنی (الباکی) شاکی وزننده اسم فاعلدر جمعی بکاة کلور قضاة کبی وبکی
کلور باضمی وکافك کسریله که اصلی بکوی ایدی ساجد وسجود کبی (التبکاء) تانك فتحی وکسریله مصدر در
آغلمق علی قول چوق آغلمق معناسنه یقـال بکی تبکاء بمعنی بکاء اوکثیرا (الابکاء) همزه نك کسریله آغلتمق
معناسنه در یقـال ابکاه اذا فعل به ما یوجب بکاءه (التبکیة) تأدیه وزننده برکسه یی میته اوزره آغلمغه قندرمق
معناسنه در یقـال بکاه علی المیت اذا هیجه للبکاء علیه ومیت اوزره مرثیه ایله آغلمق معناسنه در یقال بکاه ای
بکی علیه ورثاه کما یقال بکاه وبکی علیه بکاء (البکاء) عصا وزننده برنبات آدیدر بکاة مفردیدر نته که همزه بابنده
دخی ذکر اولندی (البکیّ) رضیّ وزننده کثیرالبکاء آدمه دینور یقال رجل بکیّ ای کثیرالبکاء (التباکی) تفاعل
وزننده کوجله مصنع بکا ایدر اولمق معناسنه در یقال تباکی الواعظ اذا تکلف البکاء (البکاء) کتان وزننده مکه ده
برطاغك آدیدر (باکویه) عجمده بربلده آدیدر دربند اعمالندندر ٭ الیاء (البلی) بانك کسری والفك قصریله
و(البلاء) بانك فتحی والفك مدّیله اسکیمك معناسنه در یقال بلی الثوب بلا وبلاء من الباب الرابع اذا خلق (الابلاء
همزه نك کسریله اسکتمك معنـاسنه در یقـال ابلی الثوب اذا اخلقه (التبلیة) تادیه وزننده بودخی اسکتمك
معناسنه در یقال بلّی الثوب اذا اخلقه (البلی) و(البلو) بالرك کسریله اسکی نسنه یه دینور بومناسبتله بلی الاسفار
وبلو الاسفار شول آدمه اطلاق اولنور که آنی محن ومشاق اسفار وتجارب دهر دوّار یپریدوب فرسوده قلمش اوله
یقال فلان بلی اسفار وبلوها ای بلاه الهمّ والسفر والتجارب ودائما شرّ وشور ایله اوغراشمغله شرّ ایشلرده قوی
وتوانا کمسه یه بلی الشرّ وبلو الشرّ اطلاق اولنور یقال هو بلی شرّ وبلوه ای قوی علیه مبتلی به ودوابّ ومواشی
قسمنی کرکی کبی رعایت وتیمارنده مقیم اولانه بلی المال وبلو المال اطلاق اولنور جمعی ابلاء کلور یقال هو بلی وبلو
من ابلاء المال ای قیم علیه (ذو بلی) حتی وزننده و(ذو بلا) الا وزننده و(ذو بلی) رضی وزننده و(ذو بلی) کسرتیله
و(ذو بلیان) فتحاتله و(ذو بلیان) کسرتیله ویانك تشدیدیله بعید ونابود ونابدید اوله جق محلده مستعملدر یقال
هو بذی بلی وبذی بلاّ وبلی وبلیّ وبلیان وبلیان اذا بعد عنك حتی لا تعرف موضعه ٭ مؤلف بونی بلل ماده سنده
دخی ذکر ایلدی ذهاب معناسنه اولان بل ماده سندن ماخوذ در یاخود بعدك علمیدر بوراده بلا ماده سندن اولور
(البلیة) غنیه وزننده شول ناقه در که جاهلیتده مرد اولان صاحبنك قبری یاننده باغلیوب آب وعلفنی وبرمکله
اجلقدن هلاك اولور ایدی کویا که قیامتده صاحبی آنك اوزرنده حشر اولور زعم ایدرلر ایدی (البلی) جری وزننده
ناقه بلیه اولمق معناسنه در یقال بلیت الناقة علی المجهول بلیا اذا جعلت بلیة (بلی) رضی وزننده برمعروف
قبیله آدیدر نسبتنده بلوی دینور فتحتینله حلوی کبی (بلیانه) بانك فتحیله مغربده بربلده آدیدر ٭ الواو (الابتلاء
افتعال وزننده برنسنه نك حالنی بیلمك ایچون صنه یوب امتحان ایلمك معناسنه در تقول ابتلیته اذا اختبرته ٭ مؤلفك
بصائرده بیاننه کوره واویه اولان بلو ماده سی دخی اسکیمك معناسنه موضوعدر واختبار معناسی کویا که کثرت
اختبار ایله اول نسنه یی اسکتمش اولور وغم ومصیبته بلاء اطلاقی وجودی کویا که اسکیدوب یپریدر اولمق
تصوریله در وتکلیف واحکامك بلاء ایله تسمیه سی اوچ وجهه مبنیدر بری بالجمله تکالیف البته ابدانه محنت
ومشقت اولمغله کویا که وجودلری فرسوده ایدر ثانی تکالیف اختبار اتدر ثالث حق تعـالی حضرتلرینك عبادی
اختبـاری کاه مسارّ ایله اولور شکر ایلملری مصلحتیچون وکاه مضارّ ایله اولور صبر ایلملریچون بوجهتله محنت
ومنحت بلاء اولمش اولور زیرا محنت صبری ومنحت شکری مقتضیدر وصبرك حقوقنه قیام ایلمك شکرك حقوقنه

مطلب

قیام ایلمکدن ایسردر پس منحت اعظم بلائین اولمشدر ولهذا قال عمر رضی الله عنه * بلینا بالضراء فصبرو بلینا
بالسراء فلم نصبر * وقال علی کرم الله وجهه * من وسع علیه دنیاه فلم یعلم انه قدمکر به فهو مخد وع عن عقله
وقال تعالی * ونبلوکم بالشر والخیر فتنة * وقالدیکه اختبار معناسنه اولان بلو وابتلاء ایکی کونه اولور بری معلومك
اولمیان حال وکیفیتنی ادراك و وقوف ایچون امتحان اولنور وبری جودت و رداءتنی خارجه اخراج ایچون اولور
وکاهجه ایکیسنه ده مبنی اولور پس ابتلای الهی شق ثانی یه مبنیدر وابتلاء استخبار معناسنه مستعملدر تقول
ابتلیت الرجل اذا استخبرته واختیار وانتخاب معناسنه در تقول ابتلیته ای اخترته بوراده اختبرته نسخه لری
غلطدر ومنه حدیث حذیفة * لتبتلن لها اماما * ای لتختارن لها اماما کما فی النهایة و برنسنه یی بیلمك ضمننده
برکسه دن یمین طلب ایلمك معناسنه در یقال ابتلاه اذا استحلفه واستعرفه (الابلاء) همزه نك کسریله اخبار ایلمك
معناسنه در تقول ابتلیته فابلانی ای استخبرته فاخبرنی و برآدمه عذر بلیغ ومقنع ایراد ایلمك معناسنه در یقال
ابلاه عذرا ای اداه الیه فقبله و برآدمه یمین ویرمك معناسنه در یقال ابلاه اذا احلفه و یمین ایلمك معناسنه اولمغله
متعدی ولازم اولور یقال ابلی الرجل اذا احلف (البلو) بانك فتحیله و (البلاء) سحاب وزننده بودخی امتحان ایلمك
معناسنه در تقول بلوته ابلوه بلوا و بلاء اذا امتحنته (البلوی) دعوی وزننده و (البلیة) غنیه وزننده و (البلوة)
بانك کسریله اسملردر مادهٔ امتحان اولان تکلیف ومحنته دینور (البلاء) سحاب وزننده مصدردر که ذکر اولندی
واسم اولور غم واندوهه اطلاق اولنور کویا که جسمی اسکیدوب فرسوده ایدر اولدیغیچون یقال اصابه بلاء ای غم
وتکلیف شرعی یه اطلاق اولنور ابدانه محنت ومشقت اولدیغیچون یاخود اختبار الهی اولدیغیچون و بلاء الهی منحت
ومحنت جهتلریله اولور نته که ذکر اولندی (بلاء) قطام وزننده بلاء ومحنتك اسمیدر یقال نزلت بلاء علی الکفار ای البلاء
(البالة) و (البال) و (البلاء) بانك کسریله و (المبالاة) مساواة وزننده قایرمق معناسنه در تقول ما ابالیه بالة وبالا و بلاء ومبالاة
ای ما اکترث و یقال لم ابال بکسر اللام ولم ابل بضم الهمزة وفتح الباء وجزم اللام ولم ابل بکسر اللام صیغهٔ اولاده یالکز
یاء اسقاط اولنوب لام حالی اوزره قالدی وثانیه ده اجتماع ساکنین ایچون الف حذف اولندی زیرا آخرندن یا ساقط اولمغله
لام آخر حروف منزلنه تنزیل اولنوب نون یکن حکمنده اولدی * شارح دیر که باله و بال کلمه لری باب مذکوردن غیر
قیاس اوزره مصدرلردر یاخود اسم مصدرلردر باله نك اصلی بالیه در عافاه عافیه کبی و بال کلمه سی باله دن مرخمدر
(الابلاء) همزه نك فتحیله بر موضع آدیدر (بلی) بانك فتحی والفك قصریله جواب استفهامدر نفی وجحد ایچون معقود در
مخاطبه ایراد اولنان قولی یعنی سؤالی ایجاب ایدر زیرا مفادی ترك نفی در فاذا قیل ما قام زید وقلت فی الجواب بلی فمعناه
اثبات القیام واذا قیل الیس کان کذا وقلت بلی فمعناه التقریر والاثبات ولا تکون الا بعد نفی (الابلیلاء) اعشیشاب
وزننده اوت اوزایوب دوه اوتلامغه قابل وقادر اولمق معناسنه در یقال ابلولی العشب اذا طال وتمکنت له الابل
(ذو بلی) ربی وزننده لام ماده سنده بیان اولندی * الیاء (البنی) بانك فتحی ونونك سکونیله و (البناء) بانك کسریله
و (البنیان) بانك ضمیله و (البنیة) بانك کسریله و (البنایة) کتابه وزننده یاپو یاپمق معناسنه در یقال بنی البیت بنیا
وبناء و بنیانا و بنیة وبنایة من الباب الثانی نقیض هدم و بناء یاپلش یاپویه دینور جمعی ابنیه و جمع الجمعی ابنیات
کلور یقال بنی بناء حسنا ای مبنیا و بناء الکلمه نحویون عندنده بناء کلمه نك آخری لا لعامل سکون وحرکه دن
ضرب واحد یعنی حالت واحده اوزره لازم وثابت اولمقدن عبارتدر مقابلنه اعراب اطلاق اولنور و بناء برآدمه
ایولك واحسان ایلمك معناسنه مستعملدر یقال بنی الرجل اذا اصطنعه وزوجه ایله زفاف ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال بنی علی اهله وباهله اذا زفها * شارح دیر که عادت عرب بودر که داماد عروسه داخل اوله جغی کیجه جبنلك
طرزنده برسراپرده قوریلوب آنك ایچنده دخول ایدر بومناسبتله زفافدن وجماعدن کنایه ایدرلر و بناء وجودی
سمیزدوب قوتلندرمك معناسنه مستعملدر یقال بنی الطعام بدنه ای سمنه ولحمه انبته و یایك بغری کریشه پك یقین
متصل درجه سنده اولمق معناسنه در یقال بنت القوس علی وترها اذا الصقت (الابتناء) افتعال وزننده بودخی
یاپو یاپمق معناسنه در یقال ابتناه بمعنی بناه وزوجه ایله زفاف ایلمك معناسنه در یقال ابتنی علی اهله اذا زفها
(التبنیة) تأدیه وزننده بودخی بناء یاپمق معناسنه در یقال بناه بمعنی بناه (البنیة) بانك کسری وضمیله یاپلمش
یاپویه دینور جمعی بنی کلور بانك کسری والفك قصریله وبنی کلور بانك ضمی والفك قصریله (البنایة) کتابه
وزننده مصدردر که ذکر اولندی ومصدر واسم اوله رق مجد وشرف معناسنه مستعملدر یقال له بنایة
ای شرف (الابناء) همزه نك کسریله برآدمه بناء وعمارت ویرمك یاخود خانه یاپجق نسنه ویرمك معناسنه در
طاش وکراسته کبی تقول ابنیته اذا اعطیته بناء او ما یبنی به دارا (البانی) اسم فاعلدر ومحمد بن اسحق البانی

قالوبدن استماع قرأت ایلدی (البانية) شول یایه دینور که بغری کیر یشنه پك یقین اوله باناة دخی دینور که یاء الفه مقلو بدر و باناة شول تیراندازه دینور که اوقی اتارکن یایك کریشی اوزره اکیلوب آوریلور اوله یقال رجل باناة ای منحن علی الوتراذارمی (البنية) غنیه وزننده کعبهٔ معظمه یه اطلاق اولنور مجد وشرفدن ناشی که بنایه دن مأخوذدر (المبناة) میمك فتحی وکسریله مبشبندن اولان صفره کبی سرکی یه دینور مقعد وسجاده وصفره مقوله سنه شاملدر نطع معناسنه و پرده یه دینور ستر معناسنه وهکبه یه دینور عیبه معناسنه (البوانی) بوانی وزننده کوکس قبورغه لرینه دینور وناقه نك اياقلرینه اطلاق اولنور ومنه یقال القت بوانیه ای اقام وثبت (بناة اللحم) بانك فتحی وتای مربوطه ایله کوده سی اتلوسموز قزه دینور یقال جارية بناة اللحم ای مبنية بوراده تای طویله ایله بنات نسخه لری غلطدر زیرا بناة لفظ مفرده در مبنیه معناسنه (بنی) علی وزننده مصدره بربلده آدیدر (تبنی مستقبل مؤنث مجهول صیغه سیله شامده برموضع آدیدر (الابن) همزه نك کسریله ولده دینور که مراد اوغلدر اصلی بنی یاخود بنو ایدی فتحتینله یاء وواو حذف اولندی جمعی ابناء کلور اسباب وزننده ※ مؤلفك بصائرده بیانه کوره ابن کلمه سی بناء ماده سندندر زیرا ابن پدرك بنا ایلدیکی عمارتدر فلهذا برنسنه جهتندن حاصل اولان شیئه یاخود تربیه سیله یاخود تفقد یا کثرت خدمتی یاخود آنك امرنده کثرت قیامی اولسه بالاضافه ابن اطلاق اولنور مثلا ابن الحرب وابن السبیل کبی ومصباحده مرسومدر که ابن کلمه سنك اصلی بنو ایدی فتحتینله یاخود بنو ایدی بانك کسریله وبوقول تغییر جهتندن اقل وایسردر مؤنثنده ابنة وفی لغة بنت دینور وکسائی قولی اوزره بنت لفظنك صورت کتابته اتباعا تاء اوزره وقف اولنور واول اصلنده هاءدر زیرا کلمه معنای تأنیثی متضمندر ودره ده مرقومدر که بنت واخت کلمه لرینك تالری اصلیه دروصل ووقف حالتلرنده ثابت اولور علی الحقیقه تانیث ایچون دکلدر زیرا تای تأنیثك ماقبلی الف اولمدیغی صورتده دائما مفتوح اولور فاطمه وشجره کبی ※ ومؤلف بوراده قریبا ذکر ایدر (البنوة) ابوه وزننده اسمدر اوغلق معناسنه دریقال بینهما ابوة وبنوة یعنی بینلرنده بابالق واوغلاق واردر (یابنی) بانك ضمی ونونك فتحی ویای مشدده نك کسریله وفتحیله لغتلردر یاابت ویاابت کبی وبو ابن کلمه سنك مصغریدر یای متکلمه مضافدر اصلی بنیو یاخود بنیی ایدی وابناء کلمه سی که ابن لفظنك جمعیدر مطلق اوله رق سلفده برطائفه یه اطلاق اولنور ایدیکه اصللری عجمدن اولوب یمن مملکتنده ساکن اولدیلر نوشروان آنلری طرفندن والی یمن اولان سیف ذی یزن امدادنه کوندروب اوراده اقامت وکیده رك تأهل وتوطن ایلدیلر نسبتلرنده ابناوی دینور ومفردنه رد ایله بنوی دینور عربی وزننده وابن کلمه سنه هاء الحاق ایدوب ابنة دیرلر که مؤنث اولور قزه دینور دختر معناسنه واما بنت کلمه سی ابن کلمه سی اوزره مبنی دکلدر بلکه علی حدة صیغتدر ابتدا الحاق ایچون آخرینه یای تحتیه کتوریلوب بعده تایه ابدال اولندی نسبتنده بنتی دینور وبنوی دخی دینور فتحتینله (الابنم) همزه نك کسریله اصلی ابن در میم زائده در وابن کبی همزه سی وصلیه در ومنه قول حسان رضی الله عنه ※ ولدنا بنی العنقاء وابنی محرق ※ فاکرم بنا خالا واکرم بنا ابنما ※ ای ابنا ※ مترجم حقیر دیرکه حریری دره ده بورسمه تحریر ایتمشلردر که بعضلر ابن کلمه سنك همزه سنی هر محلده حذف ایلمریله غلط ایدرلر زیرا همزهٔ مرقومه نك حذفی همان بین العلمین صفت وقوعنه منحصردر کرك اسم وکرك کنیه ولقب اولسون زیرا صفتك موصوفه شدت اتصالندن ناشی جزء اعتباریله کلمهٔ واحده منزلنده اولمشدر بناء علیه ماقبلنده واقع اسمدن تنوینی حذف ایدوب مثلا علی بن محمد دیرلر نته که اسماء مرکبه دن حذف ایدوب مثلا رامهرمز وبعلبك دیرلر پس موطن مزبوردن ماعدا محلده همزه نك اثباتی لازمدر که اول بش محلدن عبارتدر اول ابن کلمه سی ضمیره متصل اولمقدر کقولك هذا زید ابنك ثانی پدرینك غیره مضاف اولمقدر کقولك المعتضد بالله ابن اخی المعتمد بالله ثالث اب اعلایه منسوب اولمقدر کقولك ابوالحسن ابن المهدی بالله رابع خبر واقع اولمقدر نحو ان کعبا ابن لوی خامس استفهامده واقع اولمقدر نحو هل تمیم ابن مر ※ وشارحی شهابك بیانه کوره بعضلر کنیه ولقب موقعلرنده حذف ایلمزلر مکر که اشتهاری آنلر ایله اوله و بعضلر سطرك اولنده واقع اولورسه ده حذف ایلمزلر لکن بو مرجوحدر انتهی (التبنی) تانی وزننده بناء ماده سندندر بیت مبنی یا پوسنده اولمق معناسنه در ومنه حدیث بادية بنت غیلان ※ اذا جلست تبنت ※ ای صارت کالبیت المبنی یعنی وجودی سموز وفلانه سی کبیر اولمغله پاچه لری کروب اوتوزدقده قبه چادری یاپوسنده اولور وتبنی برآدمی اوغول ایدنمك معناسنه دریقال تبناه اذا اتخذه ابنا (البنات) بانك فتحیله بنت لفظندن جمعدر قزلر دیمکدر وبنات اطفالك یا پوب اوینادقلری صورتلره دینور که قوقله وبیك تعبیر ایدرلر (بنات الطریق) مصغر بنیه سیله ترهات معناسنه در که جاده دن منشعب خرده یوللردن عبارتدر ※ قال الشارح

مطلب

مطلب

ومنه المثل دع عنك بنيات الطريق اى عليك بمعظم الامر ودع الروغات ✻ الواو (البوّ) بانك فتحى وواوك
تشديديله دوه كوچكنه دينوركه مراد هنوز سود امن ياور يسيدر وصمان ايله ياخود قيتق ايله طولمش دوه ياوريسى
صورتنه دينوركه ناقه نك ياوريسى هلاك اولدقده اناسى سود ويرمزاولمغله اول ياورينك دريسنى يوزوب صمانله
ياقيتق ايله طولدروب بعينه ياورى صورتنده ييارلر اناسى ياوريسنى ظن ايدوب اكا ياقلمغله سودنى ادرار ايدروبو
كوله دينور رماد معناسنه وبون واحمق آدمه دينور بوى دخى دينور مؤنثى بوّة در (البىّ) طىّ وزننده برآدمك
ايشنه اويكمك معناسنه در يقال بوى يبوى بيا اذا حاكى غيره فى فعله (البوباة) باى موحده ايله مرماة وزننده
بيابانه دينور مفازه معناسنه وبرموضع آديدر ابواء كبى (بوى) سمىّ وزننده و(بويان) بانك ضميله اسامىٔ ناسدندر
(بوى) ماضى صيغه سيله رمى وزننده بجيله يوردنده بروادى آديدر (باى) حال وزننده اسمادندر باى بن جعفر بن
باى فقيه ومحدّثدر (بويه) فوفل وزننده محدثيندن برجماعت اسميدر بريسى عمرو بن بويه در ✻ الواو ✻ (البهو) بانك
فتحى وهانك سكونيله اورك اوكنده اولان بشقه جه اوه دينور شهر خانه لرنده سلاملق اوطه سى اولور يقال قعدوا
فى البهو وهو البيت المقدم امام البيوت وسرداب كبى برآلتنده اتخاذ اولنان ككبش اكوز يتاغنه دينور جمعى ابهاء
كلور وبهوّ كلور ضمتبنله وواوك تشديديله وبهى كلور عتىّ وزننده اصللرى بهوى ايدى وميدانلو ككبش ارضه
دينور ومطلقا واسع نسنه يه دينور ويدنده كوكسك ايچنه على قول ممه لر ايله بوغاز چقورينك طولانى ارالغنه دينور
ومطلقا حاملك يعنى كبه نك قرننده بين الوركين ولديتاغنه دينور جمعى ابهاء كلور وابهى كلور افعل وزننده كه
اصلى ابهو ايدى وبهى كلور بانك ضمى وهانك كسريله وبهى كلور بانك كسريله ✻ مؤلف ومقيل الولد بين الوركين
من الحامل عبارتيله ثبت ايلمكله بورحم اولمبوب رحمك اوكى يعنى فرج ايله رحم ما بينى اولور مهبل ديدكلرى كبى
وبرمقتضاى مادّه محلّ مربوررحمك سلاملق اوطه سى اولور لكن اورانك مقيل ولد اولمسى ناملايمدر انجق مقيل
قيلوله دن اولمغله مكث جزؤى تصورينه مبنى اوله فلينظر (الباهى) ساهى وزننده خالى ومعطل اولان خانه يه
دينور يقال بيت باه اى خال معطل (الابهاء) همزه نك كسريله اوى خالى ومعطل قلمق معناسنه در (البهى) نهى
وزننده اوخالى ومعطل اولمق معناسنه در يقال ابهى البيت ابهاء فبهى بهيا من الباب الرابع اى اخلاه وعطله
فتخلى وتعطل (البهىّ) غنىّ وزننده محدثيندندر عروه دن روايت ايلدى (البهاء) بانك فتحيله كوزل اولمق
معناسنه در يقال بهو الغلام وبهى وبها بهاء من الباب الخامس والرابع والثانى والثالث اذا حسن واسم اولهرق
مستعملدر تقول قد ملأ عينى بهاؤه اى حسنه وسود كپوكنك ايشلامسنه دينور يقال ما الطف بهاء رغوة اللبن
اى وبيصه (المباهاة) مساواة وزننده حسن وبهاء خصوصنده مفاخره ايدوب يارشمق معناسنه در تقول باهيته
مباهاة فبهوته اى غلبته بالحسن (الابهاء) همزه نك كسريله قابى بوشالتمق معناسنه در يقال ابهى الاناء اذا فرغه
وآتلرى چاپولدن فارغ ومعطل قلمق معناسنه مستعملدر يقال ابهى الخيل اذا عطلها عن الغزو وكوزل
يوزلو اولمق معناسنه در يقال ابهى الرجل اذا حسن وجهه (التبهية) تاديه وزننده اوى ككبش يامق معناسنه در
يقال بهّى البيت اذا وسعه وعمله (الباهية) اغزى ككبش قيويه دينور يقال بئر باهية اى واسعة الفم (التباهى)
تفاعل وزننده تفاخر معناسنه در يقال تباهوا اذا تفاخروا (بهيه) سميه وزننده تابعيه در روايت حديث
ايلدى (البىّ) عىّ وزننده و(ابن بى) و(ابن بيان) شداد وزننده خسيس ودنى وكمايه شخصه دينور يقال هو
بى وابن بى وابن بيان اى خسيس وبونلر معناى آتيدندر (هى بن بىّ) آدم عليه السلام اولادندن ايدى وقتا كه
سائر اولادلرى ربع مسكوندن برطرفه متفرق اولدقلرنده اولدخى برجانبه عازم اولوب لكن نابديد اولمغله من بعد نام
ونشانى محسوس اولمدى ✻ شارح ديركه بومناسبتله عربلر كمنام ويقدر اولان كسه ده استعمال ايلديلر ويوسف
بن هلال بن بيه كه ميه وزننده درمحدثدر (بيّاك الله) بانك فتحى ويانك تشديديله كه تفعيلدن ماضى ودعادر
اضحكك الله معناسنه دركه حق تعالى دائما سنى خندان وشادان قلسون ديمكدر ياخود قربك ياخود جاءبك
معناسنه دركه حق تعالى دائما سنى مطلوبكه قاوشدرسن ديمكدر ياخود بوأك معناسنه دركه سنى منازل رفيعه يه
ياخود مأواى جنته اسكان ايلسون ديمكدر حياك لفظنه ازدواج ايچون وواى يايه وهمزه سى الفه قلب اولنمشدر
وعند البعض حياك لفظنه اتباعدر زيرا عربلر مزدوجا حياك الله وبياك ديرلر وبو قول موجه دكلدر وحياك لفظى
تحيه دندر سلم الله عليك معناسنه در ✻ قال الشارح وفى النهاية فى حديث آدم عليه السلام ✻ انه استحرم بعد قتل ابنه مائة
سنة فلم يضحك حتى جاءه جبريل عليه السلام فقال حياك الله وبياك ✻ قيل هو اتباع لحياك وقيل معناه اضحكك وقيل
عجل لك ما تحب وقيل اعتمدك بالملك وقيل تعمدك بالتحية وقيل اصله بوأك مهموزا فخفف وقلب اى اسكنك

منزلا فی الجنة وهیاك له * قالدیکه مؤلف اتباع قولنی واوك وجودینه مبنی تزییف ایلدی لکن اتباعك حرف واوایله
ورودی جائزدر پس بیا کلمه‌سی معناسیله دال اولدیغی صورتده تبیئه‌دن اولور وزمخشری مقدمه‌ده حیاك الله و بیاك
قولنی خدای تراحیات دهاد و برکات دهاد عبارتیله تفسیر ایلمکله حق تعالی سکا حیات و برکات ویرسون دیمك
اولور ومحمد بن عبد الجبار بن بیا شیخ سلفی در واین بای محدثدر (التبییء) تفعیل وزننده برنسنه‌یی بیان وایضاح
ایلمك تبیین معناسنه درتقول بیبت الشیء اذا بینته و برنسنه‌یه قصد ایلمك معناسنه درتقول بیبت الشیء اذا تعمدته

فصل التاء الفوقیة * الباء (التأی) سعی وزننده سبق وتقدم ایلمك معناسنه در یقال تأی فلانا تأیا
من الباب الثالث اذا سبقه * الواو * (التبو) تانك فتحی و بانك سکونیله دشمنه غزا وچاپول ایدوب غنیمته نائل اولمق
معناسنه در یقال تبا الرجل یتبو تبوا اذا غزا وغنم * الواو (تتوا القنسلة) تای اولانك فتحی وثانیه‌نك سکونیله والف
تثنیه ایله خرما فیدانلرینك تپه‌سنده ایکی طرفلو ذوابه‌لره یعنی زلف طرزنده خرده داللره دینور بوراده تتوا القلنسوه
نسخه‌لری غلطدر * الیاء (التثی) ثای مثلثه ایله ظبی وزننده مقل دیدکاری یمشدن مرتب سویقه دینور وخرمانك
قبوغنه دینور تثاة دخی دینور حصاة وزننده * الیاء (التاحی) حای مهمله ایله ساهی وزننده بغچوانه دینور خادم البستان
معناسنه * الیاء (التری) تانك فتحی و رانك سکونیله برایشی یردن طوتمیوب شیئا بعد شیء طوتمق معناسنه در یقال تری
فیه تریا من الباب الثالث اذا تراخی (الاتراء) همزه‌نك کسریله آرالرنی آچه‌رق اعمال متابعه ایشلمك معناسنه‌در
یقال اتری الرجل اذا عمل اعمالا متواترة بین کل عملین فترة * الواو * (المتاساة) مواساة وزننده برآدمی استخفافله
آزرده ایلمك معناسنه در یقال تاساه اذا آذاه واستخف به * الواو * (التطو) خطو وزننده ظلم و جور ایلمك
معناسنه در یقال تطاه یتطوه تطوا اذا ظلمه وجار علیه * الیاء * (التعی) سعی وزننده سکرتمك معناسنه در
یقال تعی الرجل تعیا من الباب الثالث اذا عدا * الواو * (التغو) تانك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله قز
کولمسنی ستر ایله باصدرمغه اقدام ایدوب لکن ضبط ایده میوب تغ تغ دیه‌رك کولمك معناسنه در یقال
تغت الجاریة الضحك تغوا من الباب الثالث اذا ارادت ان تخفیه ویغالبها (التغی) الی وزننده ضحك عالی
معناسنه در (التفه) صرد وزننده تفف ماده سنده بیان اولندی * الواو * (التلو) سمو وزننده برکسه‌یه
اویوب آردنجه کتمك معناسنه درتقول تلوته تلوا اذا تبعته ویقال تلیته کرمیته * شارحك بیاننه کوره بو لادریت
ولا تلیت کلامنده ازدواجه محمولدر وترك ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور تقول تلوته وتلوت عنه ای ترکته و برآدمی
مخذول ایلمك معناسنه در تقول تلوته وتلوت عنه اذا خذلته (التتلیة) تأدیه وزننده بودخی برکسه‌یه تابع اولمق
معناسنه درتقول تلیته اذا تبعته وفریضه دنصکره نافلة قلمق معناسنه مستعملدرکه فریضه‌یه نافله‌یی اتباع
ایلمش اولور یقال تلی صلاته ای اتبع المکتوبة تطوعا و برکسه نذرینی ادا ایلمك معناسنه در یقال تلی الرجل اذا قضی
نذره وحیاتدن اخر رمقه وارمق معناسنه در یقال تلی الرجل اذا صار باخر رمق من عمره (التلاوة) کتابه وزننده قرآن
کریم اوقومق علی قول اعمدر هر کلامی اوقومق معناسنه در تبعیت معناسندندر تقول تلوت القرآن اوکل کلام
تلاوة اذا قرأته (التتالی) تفاعل وزننده نسنه پیدرپی اولمق معناسنه در یقال تتالت الامور اذا تلی
بعض بعضا (الاتلاء) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی اخره تابع قلمق معناسنه درتقول اتلیته ایاه اذا اتبعته
و برکسه‌یه برنسنه‌یی احاله وتفویض ایلمك معناسنه درتقول اتلیته علیه اذا احلته و برآدمه عهد وامان ویرمك
معناسنه درتقول اتلیته ذمة ای اعطیته ایاها * مؤلف بونی تکرار ایلمشدر ومدیون ذمتنده مطلوبدن برمقدارینی
الیقومق معناسنه درتقول اتلیت حق عنده اذا ابقیت منه بقیة و برآدمه سهم جوار ویرمك معناسنه درتقول
اتلیته سهما ای اعطیته لیستجیر به عربك عادتی بودرکه برکسه برینك جوار وامانینده اولوب براخر سمته عزم ایلدکده
اندن معلم واسمی مرسوم اوق استصحاب ایدر جوارنده اولدیغنه نشان اولمغله اثناء راهده تعرضدن امین اولور
واتلاء ناقه‌نك ولدی اردنه دوشمك معناسنه در یقال اتلت الناقة اذا تلاها ولدها (الاستتلاء) برکسه‌یی برنسنه‌یه
تابع اولمق ایچون چاغروب اسمك معناسنه در یقال استتلاه الشیء اذا دعاه الی تلوه (التلو) عدو وزننده دائما
غیره اتباع ایدن آدمه دینور یقال رجل تلو ای لایزال متبعا (التلو) تانك کسریله برنسنه‌نك اویونتیسنه دینور
یقال هو تلوه اذا کان یتلوه و بلند ورفیع نسنه‌یه دینور یقال انه تلو القدر ای رفیعه وشول دوه یاوریسنه دینورکه
سوددن کسیلوب کرکی کبی یودکدنصکره بنه اناسینك اردنه دوشوب کزر اوله جمعی اتلاء کلور واشك وقاطر
صو یاسنه دینور یقال رأیته یجر تلوا ای ولد الحمار والبغل مؤنثی تلوه در وتلو اجفار حدنی کچمش اوغلاغه
دینورکه ترکیده چبش تعبیر اولنور وکوز اواتلندن مقدم طوغمش قیونه دینورکه طوقلی تعبیر اولنور (التلو) تانك

فتحیله قاطر صوپاسی آلمق معناسنه در یقال تلا الرجل تلوا اذا اشتری تلوا ای ولد البغل (التلی) غنی وزننده
چوق یمین ایدن آدمه دینور یقال رجل تلیّ ای کثیر الایمان ومالی چوق ثروتلو آدمه دینور یقال رجل تلی ای الکثیر
المال (التلیة) بقیه وزننده ومراد فیدر کرك دین وکرك سائر نسنه اولسون (التلاوة) ثمامه وزننده بودخی بقیه
معناسنه در یقال فیه تلیة وتلاوة ای بقیة (التلاء) سحاب وزننده عهد وذمت وامان معناسنه در یقال اعطاه
تلاء ای ذمة وجوار اوشول اوقـه دینور که عادت عرب اوزره برآدمه امان ویروب زیر حمایته آلان کسه نك انده
اسمی مرسوم اوله تا که اول آدم بریره کتدکده اول اوقی استصحاب ایدوب کوسترمکله تعرضدن مأمون اوله
بنلرنده اکا سهم الجوار تعبیر ایدرلر (التلی) رضا وزننده برنسنه دن برمقدار بقیه قالمق معناسنه در یقال تلی
من الشهر کذا تلا من البـاب الرابع اذا بقی (التّلی) تجلی وزننده برنسنه نك اردنه دوشوب کرکی کبی اراشدرمق
معناسنه در یقال تتلاّه اذا تتبعه (التوالی) تالی وتالیه نك جمعیدر برنسنه نك کیروسنه ودینه اطلاق اولنور وتوالی
الخیل آتلرك صغریلرینه یاخود قویرقلریله ارد اایاقلرینـه اطلاق اولنور وتوالی الظعن حشم نشین کوجلرینك
اردلرنده کلنلره اطلاق اولنور (تلوی) فعوّل وزننده که تشدید واو ایله در برطرزه کوجك سفینه اسمیدر ❊ شارحك
بیانه کوره بیوك کیلرك اکسه لرنده اولان صندل اوله جقـدر (التلیان) ترّهات وزننده برصویك آدیدر (المتالی
میمك فتحیله بهار کلدکجه طوغو رمز اولان ناقـه لره دینور ظاهرا مفردی متلاء در یقال ابلهم متال ای لم تنتج حتی
صافت ❊ الواو والیاء ❊ (التناوة) و (التنایة) کتابه وزننده اهل علم اولان کسه مذاکره ومدارسه یی ترك واهمال
ایلمکه دینور ❊ قال الشارح کان حمید بن هلال من العلمـاء فاضرت به التناوة ای ترك المذاکرة وهجران المدارسة
الواو ❊ (التهو) سهو وزننده غافل اولمق معناسنه در یقال تها الرجل یتهو تهوا اذا غفل (التهواء) تانك کسریله
کیجه دن بر بلوکه دینور یقـال مضی تهواء من اللیل ای طـائفة منه (تهیه) سمیه وزننده اسم بنت الجون در که
روایت حدیث ایلدی ❊ الواو ❊ (التو) تانك فتحی و واوك تشدیدیله فرد ویکا معناسنه در که تك دیمکدر یقال هو
تو ای فرد وبرقات ایپه دینور جمعی اتواء کلور ومنه یقـال کان الحبل توّا فصـار زوّا و بیك نفر سواری یه اطلاق
اولنور یقال وجه الامیر من خیله بتوای بالف ودنیا وآخرت شغلندن فارغ وتهی بیکار وتبهکاره دینور یقال رجل توای
فارغ عن شغل الدارین ودیکیلوب طوران بناء وعمارته دینور ویولده قطعا توقف ایلیوب بر یره دوس طوغری
اوق کبی کلان آدمه دینور اکر نوعا ایرکیلوب سکته ایدرسه اطلاق اولنمز یقال جاء فلان توا ای قاصد الایعرجه
شیء (التوة) هایله ساعت زمانی معناسنه در یقال مضت توّة من النهار ای ساعة ❊ الواو ❊ (التوی) هوا وزننده
هلاك اولمق معناسنه در یقـال توی المال توی من البـاب الرابع اذا هلك (الاتواء) همزه نك کسریله هلاك
ایلمك معناسنه در یقال اتواه الله ای اهلکه (التوی) غنیّ وزننده هلاك وتلف اولمش نسنه یه دینور وبر محلده
مقیم اولان آدمه دینور (التوا) رضا وزننده برکونه تمغادر که دوه نك قالچه سنه ویبونه صلیب شکلنده باصیلور
توی) سمیّ وزننده همدان اعمالندن بر موضعدر احمد وعبـد الله ابنا الحسین التویسـان المحدثان اوراد ندر وتی
وتاء حرفلری حروف لینـه بابنده مرسومدر (الـتایة) طـایه وزننده وجمع معنـا لرنده مراد فیدر کما سیذکر
فصـــــــــل الثاء المثلثة ❊ (الـثأی) سعی وزننده و (الثـأی) ثری وزننده برنسـنه یی افساد ایلمك
معناسنه در یقال ثأی الشیء وثأه ثأیا وثأی من الباب الثالث اذا افسده وجرح وقتل وضرب مقوله سیله خاصة
فساده وبرمك معناسنه در یقال ثأی بینهم ای افسده بالجرح والقتل ونحوه وبو معنالرده اسم اولور یقـال هو یرأب
الثأی والثأی ای یصلح الفساد ویقـال عظم الثأی بینهم ای جراحات وقتل وضرب وقربه ومطهره مقوله سنك
دیکشنی سوکمك علی قول دیکرکن بیرنی قالین قوللنوب دیکه جك ترشـه یی یاخود ایپی انجه ایلمك معناسـنه در که
بدجـه دیکش اولور یقـال ثأی الادیم وثأه اذا خرم خرزه اوهوان یغلظ اشفـاء ویدق السیر وضعف ورکاکت
معنـالرینه در یقال به ثأی وثأی ای ضعف ورکاکة وثأی ثری وهوا وزننده یاره اثرینه ونشـانـنه دینور (الاثأ
همزه نك کسریله جرح وقتـل ایلمك معناسـنه در یقـال اثأی فیهم اذا قتل وجرح (الـثأوة) ثمره وزننده یك
یاشلو دیشی قیونه دینور وآریق وزبون قیونه دینور وچوق نسـنه دن قالمش آزجـه بقیه یه دینور یقال عنده ثأوة
ای بقیة قلیلة من کثیر ❊ الیاء ❊ (الثبیة) تأدیه وزننده بریکدرمك معناسنه در یقال ثبی الشیء اذا جمعه وبرنسنه یه
مداومت ایلمك معناسنه در یقال ثبی علی الامر اذا دام علیه وحال حیاتده اولان آدمه مدح وثنا ایلمك معناسنه در
یقال ثبیّ علی زید اذا مدحه واثنی علیه وبرنسنه یی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال ثبی الشیء اذا اصلحه وآرترمق
معناسنه در یقال ثبی الشیء اذا زاده واتمام واکمال ایلمك معناسنه در یقـال ثبی الشیء اذا اتمه وتعظیم معناسنه در

يقال ثباه اذا عظمه و بركسه پدرينك سيرت وطريقتنى التزام ايلمك معناسنه در يقال ثبى فلان سيرة ابيه اذا سار بسيرته و برآدم كندى حال ضرورت واحتياجندن شكايت ايلمك معناسنه در يقال لايزال يثبى فلان اى يشكو من حاله واحتياجه و بركسه نك ظلمندن والى وحاكمه استعدا واستغاثه ايلمك معناسنه در يقال ثبى على فلان اذا استعدى عليه وشرّى جمع ايلمك معناسنه در يقال ثبى الشرّ اذا جمعه وخيرى جمع ايلمك معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال ثبى الخير اذا جمعه (الثبة) ثانك ضمى و بانك تخفيفله حوضك وسطنه دينور وجماعت معناسنه در على قول بر بلوك سواريلره دينور جمع ثبات وثبون كلور ثانك ضميله يقال نفروا الى العدوّ ثبات وثبين اى جماعات اوهى العصبة من الفرسان * شارحك بيانه كوره اصلى ثبى ايدى (الاثبية) اثفيه وزننده بودخى جماعت معناسنه در يقال عنده اثبية من الخيل اى جماعة وعمرو بن ثبى كه سمىّ وزننده در اصحابدندر * الياء (الثتى) تاى فوقيه ايله ثرى وزننده ياخود ظبى وزننده خرمانك قبوغنه ياخود كتربنه ودوكنديسنه وطلاشنه دينور وصمان قرنتيلرينه وطلاش وخاشاكنه دينور وغراره وچواله باصوب طولدردقلرى صمان قرنتيلرينه وسائر خار وخاشاك مقوله سنه دينوركه يوكك التنه بسط ايدرلر * الواو * (الثجو) ثانك فتحى وجيمك سكونيله طمبوب ساكت اولمق معناسنه در يقال ثجا زيد يثجو ثجوا اذا سكت ومتاعنى هركسه تفريق ايلمك معناسنه در يقال ثجا متاعه اذا ثلثله وفرّقه (الاثجاء) همزه نك كسريله اسكات ايلمك معناسنه در يقال اثجاه اذا اسكته * الواو * (الثدواء) صحراء وزننده بر موضع آديدر * الياء * (الثدى) ثانك فتحى وكسرى ودالك سكونيله و (الثدى) ثرى وزننده خاصة نسوان قسمنك ممه سنه دينور على قول اعمدر كه ار وعورتك ممه سنه شاملدر و بومذكر ومؤنث اولور جمعى اثدى كلور همزه نك فتحى ودالك كسريله وثدى كلور ثانك ضمى ودالك كسريله حلى وزننده اصلى ثدوى ايدى (ذوالثديه) مصغر بنيه سيله سميه وزننده اميرالمؤمنين امام على المرتضى كرم الله وجهه اوزره خروج ايدن خارجيلرك رئيس وكبيرى اولان حرقوص بن زهير نام شخصك لقبيدر على قول ذواليديّه دربای تحتيه ايله * شارح ديركه الى پك قصه اولوب قولى اوليوب همان ممه باشى كبى بلكجه دن عبارت اولمغله ذوالثديّه وذواليديّه ايله ملقب اولمشدر وذوالثديّه فرسان قريشدن عمرو بن ودّك لقبيدركه خندق وقعه سنده صدمۀ تيغ حيدر كرّار ايله غلطيده حفرۀ بوار اولدى (الثدياء) حمراء وزننده بيوك ممه لى خاتونه دينور يقال امرأة ثدياء اى عظيمة الثدى (الثدى) هوا وزننده اصلانمق معناسنه در يقال ثدى الشئ يثدى من الباب الرابع اذا ابتلّ (الثدو) بدو وزننده اصلاتمق معناسنه در يقال ثداه يثدوه ثدوا اذا بله (الثديّة) سميه وزننده شول طوربه يه دينوركه سواريلر آتك باچنه اوق ادواتى اولان سكيز ويلك مقوله سى وضع وتركيب بند ايدرلر (التثدية) تأديه وزننده غدالندرمك معناسنه در يقال ثدّاه اذا غذّاه * الواو * (الثروة) ثانك فتحى وراءك سكونيله چوقلغه دينور كرك ناس وكرك مال جهتيله اولسون يقال انه لذو ثروة اى كثرة من الناس اوالمال وقرايله ثريانك التقاء واجتماعى اولان كيجه يه دينور يقال هذه ليلة ثروة اى يلتقى القمر والثريا فيها (المثراة) مرماة وزننده مالك تكثر وتوفرينه باعث اولان شيئه دينور يقال هذا مثراة للمال اى مكثرة له (الثراء) بهاء وزننده ناس ياخود مال زياده لنوب چوغالمق معناسنه در يقال ثرا القوم اوالمال يثرو ثراء اذا كثروا ونمى و برآدمك سائره نسبت مالى اكثر اولمق معناسنه در يقال ثرا بنو فلان بنى فلان اذا كانوا اكثر منهم مالا (الثرى) هوى وزننده برآدمك مالى چوق اولمق معناسنه در يقال ثرى الرجل ثرى من الباب الرابع اذا كثر ماله (الاثراء) همزه نك كسريله بودخى مالى چوق اولمق معناسنه در يقال اثرى فلان اذا كثر ماله (الثرىّ) غنىّ وزننده چوق ماله دينور يقال مال ثرىّ اى كثير وثرىّ واثرى احوى وزننده مالى چوق آدمه دينور يقال رجل ثرىّ واثرى اى كثير المال (الثروان) سكران وزننده چوق وفراوان نسنه يه دينور يقال شئ ثروان اى غزير كثير وثروان بر رجل آديدر (الثروى) سكرى وزننده زنكين خاتونه دينور يقال امرأة ثروى اى متموّلة (الثريا) ثانك ضميله ثروى لفظندن مصغردركه اصلى ثريوا در وثريا النجم اسميدركه فارسيده پروين وتركيده اولكر ديدكارى طوپ كوا كبدن عبارتدر منازل قمردندر محلى ضيق اولوب كواكبى كثير اولديغندن اطلاق اولندى پس تصغيرى محلى اعتبار يله اولور والنجم معرّفا آنك علم غالبيدر يقال طلعت الثريا اى النجم * شارح ديركه يكرمى درت كوكب اولمق اوزره مرويدر وثريا مكه ده بر قيو اسميدر وثريا بن احمد الالهانى محدثدر وثريا بغدادده معتضد خليفه بنا كرده سى ابنيه دن عبارت بر عمارت آديدر ومحارب قبيله سى وضباب قبيله سى يوردلرنده براز صولرك آديدر * الياء (الثرى) ثانك فتحى والفك قصريله نم وندى معناسنه در ونمناك طپراغه دينور على قول شول طپراغه دينوركه اصلندقده ساقزلنوب يايشقان چامور اولميه وخير وحسنه معناسنه در يقال هو ذو ثرى اى ذو خير وارضه دينور تثنيه سنده ثريان وثروان دينور فتحاتله

جمعی اثراء کلور وثری مصدر اولور برکرکی کبی قوریوب پکشدکدنصکره اصلنوب یومشمق معناسنه در یقال
ثریت الارض ثری من الباب الرابع اذا نديت ولانت بعد الجدوبة واليبس (الثرية) غنيه وزننده و(الثرياء) حمراء
وزننده وصف مذکوراوزره اولان ارضه دینور وثریاء اصلندقده ساقزانوب یاپشقان چامور اولمیان طپراغه دینور
ثری کبی (الاثراء) همزه نك کسریله یرك نمناك طپراغی چوق اولمق معناسنه در یقال اثرت الارض اذا کثر ثراها (التثرية
تأدیه وزننده طپراغی اصلتمق معناسنه در یقال ثری التربة اذا بلها ویوغورد کشنه صودوکوب ازمك معناسنه در یقال
ثری الاقط اذا صب عليه الماء ثم لته ویری صولهمق معناسنه در یقال ثری المکان اذا رشه وبرآدم اللرینی یردن قالدرمیوب
یره یاپشوب طورمق معناسنه در یقال ثری فلان اذا الزم یديه الثرى (الثريان) فتحاتله ثری لفظندن تثنیه در که ذکر
اولندی بومعنادندر که یغمور قعر زمینه تأثیر ایدوب نمناك طپراغه بالغ اولدی دیه جك یرده التقى الثريان دیرلر
خصب ورخاء موقعنده وبين الرجلين سرعت اتفاق معرضنده ایراد اولنور وبر اعرابی عریان بدنی اوزره ساده
برکورك تلبس ایلمکله التقى الثريان دیدی که قاسیغی قیللریله کورکك تویلرینك بری برینه قاوشدیغندن کنایه ایلدی
ابوثریه) سمیه یاخود غنیه وزنلرنده اصحابدن سبرة بن معبد الجهنی کنیه سیدر ❊ الواو ❊ (الثطو) ثانك فتحی
وطانك سکونیله آدیم آتمق معناسنه در یقال ثطا الرجل یثطو ثطوا اذا خطا وچقرمق معناسنه در یقال ثطا بسلحه
اذارمی به (الثطاة) حصاة وزننده بربوجك آدیدر (الثطى) ثانك فتحی والفك قصریله پك احمقلغه دینور یقال
به ثطى اى افراط الحمق (الثطي) غنی وزننده پك احمق آدمه دینور یقال رجل ثطي اى بين الثطى (الثطى) ثانك
ضمی وقصر ایله اورمجکلره دینور عناکب معناسنه (الاثتطاء) افتعال وزننده کوشیوب سست ومسترخی اولمق
معناسنه در یقال اثتطى الرجل اذا استرخى ❊ اليـاء ❊ (الثاعى) ساعی وزننده دائما اهل عرضلره قذف واتهام
ایدن شخصه دینور وثعی مصدر یدر یقال رجل ثاع اى قاذف ❊ الواو (الثعو) ثانك فتحیله برجنس خرما آدیدر على
قول ابری اولانه یاخود یومشمش قوروغنه دینور که اولمغه یوزطوتمش اولور معوکلمه سنده لغتدر ❊ الياء ❊ (الثغية
ثانك فتحی وغین معجمه نك سکونیله قبیله یه مستولی اولان جوع وفقر حالتنه دینور یقال اصاب الحی ثغية اى جوع
وافتقار ❊ الواو (الثغا) ثانك ضمی والفك قصریله قیون وکچی وآهو مقوله سنك وضع وولادت هنکامنده آوازه لرینه
دینور وبعض قیون قسمنك دوداغنده اولان یریغه دینور وثغاء مصدر اولور قیون وکچی مقوله سی مله مك
معناسنه یقال ثغت الشاة یثغو ثغاء اذا صوتت (الثاغية) قیونه دینور ومنه ماله ثاغية ولا راغية اى شاة ولا ناقة
(الاثغاء) همزه نك کسریله برآدمه قیون ویرمك معناسنه در تقول اتيته فما اثغى اى ما اعطى شاة وقیونی یا کچی یی
ملتمك معناسنه در یقال اثغى شاته اذا حملها على الثغاء ❊ الواو ❊ (الاثفية) همزه نك ضمی وکسری وفانك
کسری ویانك تشدیدیله اوجاق طاشنه دینور که اوچ دانه سنی بری برینه چاتوب اوزرلرینه تنجره وضع ایدرلر
وبونی صحراده ایدرلر حالا شهرلرده تیموردن اولور که ساج ایاغی تعبیر اولنور اول طاشك هر برینه واول تیمورك
هر ایاغنه اثفیه دینور اصل صاج ایاغنه منصب دینور مجازا اثفیه ده اطلاق اولنور جمعی اثافی واثافی کلور همزه لرك
فتحی ویانك تشدید وتخفیفیله وعربلرك رماه الله بثالثة الاثافی قوللرنده ثالثه دن مراد طاغ وقیا اولوب آنلر ایله
داهیه دن کنایه ایلملریله رماه الله بداهية دیمکدر زیرا ایکی طاش چاتوب تنجره نك برطرفنی بریوکسلك یره یاخود برقیا
کوشه سنه وضع ایدرلر استحکام ایچون واکا ثالثة الاثافی تعبیر ایدرلر (التأثيف) تفعیل وزننده و(الايثاف) همزه نك
کسریله و(الاثفاء) اجرأ وزننده و(التثفية) تربیه وزننده تنجره یی اوجاق طاشلری یاخود ساج ایاغی اوزره قومق
معناسنه در یقال اثف القدر وآثفها واثفاها وثفاها اذا جعلها على الاثافى ❊ مؤلف ایکی اولکی صیغه لری
استطرادا ذکر ایلشدرتنه که فاء بابنده بوماده لری بیان ایلدی واثفاء برکسه اوچ خاتون آلوب اوجاق طاشی
ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اثفى الرجل اذا تزوج بثلاث نسوة (المؤثفاة) میمك ضمیله اوجاق طاشلری اوزره
بندرلمش تنجره یه دینور (الاثفية) همزه نك کسریله جماعت انسانی یه دینور (الثفو) و(الثفى) ثالرك فتحی وفالرك
سکونیله برکسه یه تابع اولمق معناسنه در یقال ثفاه يثفوه ويثفيه ثفوا وثفيا اذا تبعه وثفى طرد ایلمك معناسنه در
تقول ثفيت القوم اذا طردتهم (التثفى) تشفی وزننده برآدمی کم مایه لك وبدکهرلك بجبلتی مآثر ومکارمدن قاصر
ایلمك معناسنه در یقال تثفى فلانا عرق سوء اذا قصر به عن المكارم (المثفاة) میمك کسریله برکونه تمغادر که
ساج ایاغی شکلنده اولور واوچ اری وفات ایلمش عورته دینور یقال امرأة مثفاة اذا كانت قد دفنت ثلاثة ازواج
وچوق اری وفات ایلمش عورته دخی دینور (المثفى) میمك کسریله مثفاة لفظنك مذکریدر (اثيفيه) بلهنیه وزننده
یمامه ده برقریه در (ذواثيفيه) عقيق مدينه ده برموضعدر ❊ الواو (الثقوة) ثانك ضمی وقافك سکونیله اوسکوره

تعبير اولنان قابه دينور سكرجه معناسنه جمعى ثقوات كلور خطوات وزننده (الثنى) ثانك فتحى ونونك سكونيله
برنسنه يى قاتنه قيوروب بوكمك معناسنه دريقال ثنى الشئ يثنى ثنيا من الباب الثانى اذارد بعضه على بعض
وايكنجى اولمق معناسنه در تقول هذا واحد فاثنه اى كن ثانيه وتقول العرب هولايثنى ولايثلث اى كبير لايقدر
ان ينهض لافى مرة ولافى مرتين ولافى الثالثة يعنى پك مسن وتنومند اولمغله اوتوردیغی یردن بر وايكى واوچ كره
ده پرنشله اياغه قالقمغه قادر اولەمز (التثنى) تأبى وزننده و(الانثناء) انفعال وزننده و(الاثنيناء) اعشيشاب وزننده
و(الاثناء) همزه نك وثاء مشدده نك كسريله كه اصلى اثتناء ايدى افتعال وزننده تاء مهموسه لكده ثايه مناسب
اولمغله ثايه قلب وادغام اولندى مجموعى برنسنه قاتنه اكيلوب بوكلمك معناسنه در يقال تثنى الشئ وانثنى واثنونى
واثنى اذا انعطف (الاثناء) همزه نك فتحيله ثنى لفظنك كه ثاى مكسوره ايله در جميدر برنسنه نك قاتنه دينور يقال
اثناء الشئ اى قواه وطاقاته وثنى الحيه ييلانك قيوراوب چوركلمسنه دينور ياخود قيو رمنه و بوكومنه دينور وثنى
الوادى دره نك بورغاجنه دينور جمعى اثنـاء كلور يقال اخذ وافى ثنى الوادى اى فى منعطفه وثنى النـاقة ايكنجى
قرنده طوغوردیغی ولده دينور كذلك اول ناقه يه ده ثنى دينور وبرقوم وجماعتك اصل سيدوسركارندن دونجه
اولان سوز صاحبنه دينور كتخدا كبى يقـال هوثنى القوم اى بعد السيد وثنى الليل كيجه نك برسـاعتنه ياخود
مطلق وقتنه اطلاق اولنور يقال مضى ثنى من الليل اى سـاعة او وقت (المثـانى) معانى وزننده مثناة كلمه سنك
جمعيدر كه ثنى كبى برنسنه نك قاتنه دينور يقـال مثانى الشئ اى قواه وطاقاته ومثانى قرآن كريمك مجموعنه اطلاق
اولنور آيت رحمت آيت عذابه مقترن اولديغيچون ياخود مرة بعد مرة تثنيه وتكرار اولنان آيته دينور رحمن سوره سنده
اولان آيت مكرره كبى ياخود مراد سورهٔ فاتحه درنمـازك ركعتلرنده تكرار اوانديغيچون ياخود سورهٔ بقره دن
سورهٔ براءه يه وارنجه سوره لردن عبارتدر ياخود مطلقـا طوادن وايكيوز آيتدن آزاولوب سورهٔ مفصله دن زياده
اولان سورە در ياخود سورهٔ حج ونمل وقصص وعنكبوت ونور وانفال ومريم وروم ويس وفرقان وحجر ورعد
وسباء وملائكه وابراهيم وص ومحمد ولقمان وغرف وزخرف ومؤمن وسجده واحقـاف وجاثيه ودخان واحزاب
سوره لرندن عبارتدر ومثانى العود طنبورلرك ولاغوته نك ايكنجى تللرينه دينور مفردى مثنى در لكن مشهور اولان
ايكى تللى طنبوره دينور بلغارى ورضوه كبى ومثانى الوادى دره نك بوكلم وبورغاج يرلرينه دينور ومثانى الدابه
طوارك ديزسكاريله ديزلرندن عبارتدر بوكلدكارى سببيله (الثانية) شول قيونه دينوركه من غير علة بيوني اكوب
بوكر اوله يقال شاة ثانية اى بينة الثنى عنقها لغير علة (الاثنان) همزه نك كسريله واحدك ايكنجى قاتيدر كه ايكى
تعبير اولنور مؤنثى ثنتان در واثنان كلمه سنك اصلى ثنى ايدر ثانك كسريله زيرا جمعنده اثنـاء دينور ابن وابناء كبى
(التثنية) تربيه وزننده برنسنه يى ايكى قلمق معناسنه در يقال ثناه اى جعله اثنين * مترجم حقيردير كه فن صرفده تثنيه بوندن
مأخوذدر بومناسبتله اشبو نفيسهٔ ادبيه قيداولندى معلوم اوله كه شعراء عرب اشعارلرنده اكثر تثنيه وتيره سيله خطاب
ايدرلر * قفا نبك من ذكرى حبيب ومنزل * وفان تزجرانى ياابن عفان انزجر * مصراعلرنده اولديغى كبى بعضلر
اكثر مصاحب ايكى اولمق وجهيله توجيه ايدرلر لكن سمع قبوله احرى اولان بودركه بو محللرده مراد تثنيهٔ افعال مع وحدة
الفاعل درظاهرده فاعله منقولدر يعنى مراد تكرر بنادر مع وحدة المنادى كه تثنيه منـاديه نقل اولنمشدر تأكيد
وكمال اعتناء فائده سنه مبنيدر پس قفانبك قولى سن طورسن طور بن بكا ايده يم بن ديمكدر كه بو تجوز صيغهٔ مع الغير
اولان نبك كلمه سنده دخى جاريدر وسائر نون جماعتله مؤدى اولان محللرده بونكته يه دقت اولنه (ثنا) ثانك فتحيله
اين احمدر كه محدثدر (مثنى) معناوزننده و(ثناء) غراب وزننده اثنين اثنين وثنتين ثنتين معنالرينه در يعنى اثنين اثنين
وثنتين ثنتين كلمه لرندن معدوللردر ايكيشر ايكيشر ديمكدر يقـال جاؤا مثنى وجاءت ثناء اى اثنين اثنين وثنتين ثنتين
(الاثنان) همزه نك كسريله و(الثنى) الى وزننده هفته كونلرندن بازار ايرتسى كوننك اسميدر جمعى اثنـاء واثانين
كلور و بعض اشعارده بغيرلام يوم اثنين عنوانده وارد اولمشدر * شارح ديركه مؤلفك الاثنان عنوانده ايرادى حالت
رفع اولديغنه بناء در بوخسه زبانزد اولان يوم الاثنين وكثرت استعمـالله اثنين در (الاثنوى) همزه نك كسريله
دائما يالكز جه بازار ايرتسى كونى صائم اولان آدمه دينور يقال هواثنوى اى يصوم الاثنين دائما وحده (الثنى) الى
وزننده برايشى ايكى دفعه اشلمكه دينور ومنه الحديث * لا ثنى فى الصدقة * اى لا تؤخذ مرتين فى عام اولا تؤخذ
ناقتان مكان واحدة اولا رجوع فيها وثنى رئيس وسركاردن برمرتبه دون اولان صاحب كلام قومه دينور و بوكدن
وقيلدن ايكى قات بوكلمش ايپه دينور (مثنى الايادى) معنى المبـادى وزننده برآدمه احسـانى بر ياخود زياده
اوله رق اعاده وتكرار ايلمكه دينور على قول شول حصه لره دينوركه قمار ايچون ذبح اولان دوه دن فضله كلدكده

مطلب

كرمادن بری انی اشترا وقاردن خارج اولنلری اطعـام ایدر (المثناة) میمك فتحی وكسریله یوك وقیل مقوله سندن
بوكلش ایپه دینور وكتاب اللهك غیری كتابدن استكتاب واستنساخ اولنمش كلامه دینور كویا كه كتاب اللهدن استكتاب
اولنان مبدأ و بو مثناة اعتبار اولنور وعند البعض شول دوزمجه كتابه دینور كه موسی علی نبینا وعلیه السلامدن صكره
احبار بنی اسرائیل بینلرنده عندلرندن وضع وترتیب ایدوب دلخواهلری اوزره دیلدكلری نسنه یی تحلیل وتحریم
ایلدیلر علی قول غناء وطرب ونغمه یه اطلاق اولنور یاخود فارسیده دوبیتی دیدكلری شعردن عبارتدر كه حالا مثنوی
تعبیر اولنور ❊ قال الشارح ومنه حدیث ابن عمر رضی الله عنه ❊ ومن اشراط الساعة ان یقرأ فیما بینهم بالمثناة لیس احد
یغیرها ❊ (الثنایة) و (الثناء) ها رك كسریله بونلرده یوكدن وقیلدن بوكلش ایپه دینور (الثنیان) بنیان وزننده بودخی
ایكنجی مرتبه ده اولان سوز صاحبنه دینور جمعی ثنیه در ثای مكسوره ایله ورأی وعقل وتدبیردن عاری آدمه دینور
ورأی فاسده دینور (الثنی) هدی وزننده بودخی ایكنجی رئیسه دینور (الثنیة) بلیه وزننده یوقشه دینور
علی قول یوقشده اولان یوله یاخود طاغده یاخود طاغده اولان یوله یاخود طاغه صعود ایده جك یوله دینور تركیده بلاك
تعبیر اولنور كاف عجمی ایله یقال سلكوا ثنیة ای عقبة او طریقها او الجبل او الطریقة فیه او الیه ❊ شارح دیر كه مقتضای
ماده اوزره اكری بوكری اولان یوقش اولمقدر وثنیه شول ذواته اطلاق اولنور كه حق جل وعلا انلری صعقه دن
استثنا ایلشدر ❊ مؤلفك مرادی حدیث آیدر روی عن كعب انه قال ❊ الشهداء ثنیة الله فی الخلق ❊ كانه تأول قوله تعالی
ونفخ فی الصور فصعق من فی السموات ومن فی الارض الا ما شاء الله ❊ فالذین استثناهم الله من الصعق الشهداء
لانهم عند ربهم احیاء یرزقون كذا فی النهایة وثنیه استثناء معناسنه در یقال حلف یمینا لیس فیها ثنیة ای استثناء
ودرت اوك دیشلرك هر برینه دینور كه ایكیسی اشاغیده وایكیسی یوقریده اولور جمعی ثنایا كلور وشول ناقه یه دینور كه
ایكنجی یاشنه وارمش اوله مذكرنده ثنی دینور غنی وزننده ودرت یاشنه كیرمش قسراغه دینور كذلك مؤنثی ثنی در
واوچ یاشنه كیرمش قیون وكچی وصغیره دینور حیوانات مذكوره سن مز بورده ثنیه لر ینی القا ایلدیكیچون اطلاق اولنور
وخرمالق یازاردن استثناء اولنمش خرما اغاجنه دینور مراد بر خرمالق بیع وایجار اولندقده ایچندن كندی نفسیچون
افراز اولنان اغاجدر (الثنیا) و (الثنوی) بشری وزنلرنده و (الثنیة) غرفه وزننده مذبوح اولان دوه نك باشنه
وایاقلرینه اطـلاق اولنور ذابح انلری كندی نفسیچون استثـنا ایدر اولدیغنه مبنی وثنیا اسم اولور استثنا اولنان
شیئه دینور (المثناة) معلاة وزننده بر موضعدر (مثنی) معنی وزننده بر رجل آدیدر (الاثناء) همزه نك كسریله
دوه ثنی اولمق معناسنه در كه التی یاشنه وارمقدن عبارتدر یقال اثنی البعیر اذا صار ثنیا و بر آدمی وصف ایلمك معناسنه در
مدحله یاخود ذم ایله یاخود مدحه خاصدر كما سیذكر یقـال اثنی علیه اذا وصفه بمدح او ذم او خاص بالمدح (الثناء
ثانك فتحیله و (التثنیة) تأدیه وزننده اسملردر بر آدمی مدح یاخود ذم جهتیله وصف ایلمكه دینور علی قول مدح
جهتنه خاصدر یقال طیره بالثناء والتثنیة ای الوصف بمدح او ذم او خاص بالمدح بو راده تثنیه اسمدر ومصدر اوله رق
استعمال اولنور یقال ثنی علیه بمعنی اثنی (الثناء) كتاب وزننده فناء معناسنه در كه خانه نك حولوسنه ویوره سنه دینور
ودوه نك دیزی باغنه دینور وبو ابن سیده دن منقولدر ❊ مترجم دیر كه صاحب مصباحك بیاننه كوره ثنیا بشری وزننده
وثنوی فتحتینله وقصر ایله استثناء لفظندن اسملردر واستثناء عطف الحبل معناسندن استفعـالدر عن حرفیله ردّ
وصرف معناسنه استعمال اولنور پس نحویون بو معنادن اخذ ایلشلردر كه عاملی مستثنادن صرف وتحویلدن عبارتدر
وبعض عباره ده مثنویة تعبیری وارد اولمغله استثناء معناسنه در ❊ الواو (الثهو) سهو وزننده احمق اولمق معناسنه در
یقـال ثها الرجل یثهو ثهوا اذا حمق (المثاهاة) مباهاة وزننده مقـاوله معنـاسنه در یقـال ثاهاه اذا قاوله ❊ الیاء
(الثواء) ثانك فتحیله و (الثوی) عتی وزننده بر یرده چوق زمان مكث واقامت ایلمك علی قول قونمق معناسنه در
یقـال ثوی المكان وبالمكان یثوی ثواء وثوّیا اذا اطال الاقامة به او نزل وقبره قونمق معناسنه در یقال ثوی المیت
علی المجهول اذا قبر (الاثواء) همزه نك كسریله ثواء معناسنه در یقال اثوی بالمكان بمعنی ثوی به و بر آدمی بر یرده مقیم ایلمك
معناسنه در تقول اثویته فیه اذا الزمته الثواء فیه و بر آدمی مهمان ایدنمك معناسنه در تقول اثویته اذا اضفته (التثویة
تسویه وزننده بودخی بر آدمی بر یرده مقیم قلمق معناسنه در تقول ثوّیته اذا الزمته الثواء واولمك معناسنه مستعملدر
یقـال ثوی فلان اذا مات (المثوی) مأوی وزننـده منزل معنـاسنه در جمعی مثاوی در یقال نزلوا مثوی
مبـاركا ای منزلا (ابو المثوی) قوناق صـاحبنه دینور رب المنزل معناسنه ومهمانه دینور ضیف معنـاسنه
(الثویّ) غنی وزننده مهمان ایچون تهیئه وترتیب اولنان اوه واوطه یه دینور یقال انزلوه ثویا ای بیتا مهیأ للضیف
ومهمانه دینور یقـال هو ثویه ای ضیفه واسیر وكرفتاره دینور وحرمین شریفینك برنده مجـاور اولان آدمه

دینور (الثویة) غنیه وزننده برموضع آدیدر وکشینك خاتوننه دینور یقال هذه ثویة فلان ای امرأته وثوّیه وثایه یوللرده نشان ایچون منصوب اولان شول میله دینورکه قاعد کسه نك قدی مقدارنجه اوله وثایه اوبه دن بعید اولان دوه یتاغنه دینور یاخود اوبه نك یوره سنده اولانه دینور (الثوّة) کوّه وزننده بودخی قاعد آدمك قدی مقدارنده اولان میله دینور وخرت مرت خانه اسبابنه دینور جمعی ثوی کلور هدی وزننده وبعضلر دیدیکه ثوه وثوی جثی وزننده یومق طرزنده شول پچاوره یه الغنه دینورکه اوزرنده یایق یایدقلری قاز یغك اوزرینه قورلرتا که طولوم دلنوب یرتلیه وبعضلر عندنده ثوه طپراغی قالین هویك یره دینورکه بعضا اوزرینه طاشدن اویوق نصب ایدرلر یول بیلنمکه علامت اولمق ایچون وبعضلر دیدیکه ثوّه شول پلاس وپچاوره مقوله سنه دینور یایق ایتدکلری طولومی یردن حفظ ایچون آلتنه قورلر (الثاوة) ثایه معناسنه درکه اوبه دن بعید یاخود اوبه نك چوره سنده اولان دوه یتاغنه دینور (ثاءه) حاله وزننده برموضعدر (الثاء) حروف هجادندر (الثاویة) ثاء حرفنده اولان قافیه در یقال قافیة ثاویة ای علی حرف الثاء ❊ الیاء (الثیة) ثبه وزننده قیون یتاغنه دینور آغیل وماندره کبی ❊ فصـــل الجیم الباء ❊ (الجأی) قصر ایله جوی وزننده و(الجئة) ثبه وزننده و(الجؤوة) جعوه وزننده آت ودوه الواننده برکونه لوندرکه قیرمزی یه مائل بوزلقدر علی قول بولانق اشقر لقدرکه تیمور پاسی لوننده اولور یقال جئی الفرس وجأی جأی وجئة وجؤوة من الباب الرابع والثالث وهو غبرة فی حمرة اوکدرة فی صدءة (الاجئواء) ارعواء وزننده بودخی آت ودوه لون مذکور اوزره اولمق معناسنه در یقال اجئوی الفرس بمعنی جئی (الاجوی) احوی وزننده صفتدر لون مذکور اوزره اولان آته دینور مؤنثنده جأوی دینور سکری وزننده (الجؤوة) جعوه وزننده طپراغی قرامتق ارض غلیظه یه دینور ❊ الواو (الجأی) جیمك فتحی وهمزه نك سکونیله لباسی دیکوب اصلاح ایلك معناسنه در یقال جأی الثوب جأ وا من الباب الثالث اذا خاطه واصلحه ومواشی یی حفظ ایلك معناسنه در یقال جأی الغنم اذا حفظها وبرنسنه یی اورتوب بورزیمك معناسنه در یقال جأی الشیء اذا غطاه وکتم وستر ایلك معناسنه در یقال جأی الشیء اذا کتمه وستره وآلیقومق معناسنه در یقال جأه اذا حبسه ومنه یقال احمق لایجأی مرغه ای لایحبس لعابه یعنی اغزینك سالیاسنی طوتمیوب دائما آقیدرو بوضرب مثل کتم راز ایلیان کسه حقنده ضرب اولنور ومنع ایلك معناسنه در یقال جأه اذا منعه ❊ شارحك بیاننه کوره مسیح نسخه سی غلطدر ویرتق یماتمق معناسنه در یقال جأی السقاء اذا رقعه (الجأوة) کأبه وزننده ایچنه تنجره وضع اولنان ظرفه دینور یاخود اوزرینه تنجره قونیلان نسنه یه دینور کرك دریدن وکرك سائردن اولسون (الجأء) کأب وزننده و(الجواء) و(الجیاءة) جیملرك کسریله بونلرده جأوه معناسنه در (المجئ) مرمی وزننده شول طولومه دینورکه بعض یری ازیلوب یاخود یرتلمش اولمغله ایچ یوزندن وطشره سندن قرشولقلی یامه اورلمش اوله یقال سقاء مجئ اذا کان قد قوبل بین رقعتین من وجهیه (جؤه) ثبه وزننده یمنده برقریه آدیدر (جؤیه) سمیه وزننده بر رجل اسمیدر (الجأوة) فروه وزننده قبیلهٔ دینور یقال اصابتهم جأوة ای بخط ❊ الیاء والواو (الجبایة) و(الجباوة) کتابه وزنلرنده متفرق نسنه یی دیزوب بریکدرمك معناسنه در یقال جبی الخراج یجبی کرمی یرمی وجبی یجبو کدعا یدعو جبایة وجباوة من الباب الثانی والاول اذا جمعه بورادهٔ کسعی یسعی نسخه سی غلطدر (الجبا) جیمك حرکات ثلاثی والفك قصریله و(الجبی) جیمك فتحیله ناسی کذلك حوضه صویی اورادن بورادن کتوروب بریکدرمك معناسنه در یقال جبی القوم ومنهم وجبی الماء فی الحوض جبا مثلثة وجبیا اذا جمعه ❊ مؤلفك سوقنه کوره جبایه وجباوه خراج ووظایف مقوله سنده مستعملدر (الجبی) عصا وزننده قیوقازیله جق مکانه دینورقیونك کنارینه دینور ودوه لری سق ایدن کسه قیویه برکون مقدم کلوب دوه لر ایچون حوضده بریکدردیکی صویه دینورکه ایرتسی کون دوه لری کتوروب سق ایدر یقال اسق ابلی من جبا حوضك ❊ بوراده مؤلف مسامحه ایلمشدر (الجابیة) بیوك حوضه دینور یقال جفنة کالجابیة وهی الحوض الضخم وجماعت معناسنه درودمشق قضاسنده برقریه آدیدر (باب الجابیه) دمشق دروازه لرندن بریسیدرکه قریهٔ مرقومه سمتنه کشاده در (الجابی) چکرکه یه اطلاق اولنور اوقاف چابیلری چکرکه دن مضردر (الجبابا) عطایا وزننده شول اشمه لره دینورکه قازلدقدن صکره ایچنه باغ چبوقلری نصب اولنه (الاجتباء) افتعال وزننده اورند یلك معناسنه در یقال اجتباه اذا اختاره (التجبیة) تأدیه وزننده برکسه اللرینی رکوع هیئتنده دیزلرینه قومق علی قول سجود هیئتنده یره قومق یاخود یوزی اوزره یره قپانمق معناسنه در یقال جبی الرجل اذا وضع یدیه علی رکبتیه اوعلی الارض اوانکب علی وجهه ورکوع ایدن آدمك هیئتی اوزره ایاغه قالقمق معناسنه درکه اللرنی دیزلرینه قیوب اکیلرك قالقمقدر زیرا حالات مزبوره ده اعضاسنی جمع ایتمش اولور

قال الشارح وفى حديث عبدالله بن مسعود انه ذكر القيامة قال * ويجبون تجبية رجل واحد قياما لرب العالمين * وهى
ان يقوم قيام الراكع (الاجباء) همزه نك كسريله دوه صاحبى زكات آلمغه مباشر اولان كمسه دن دوه لرنى قاچروب
نابديد ايلمك معناسنه در يقال اجبى ابله اذا غابها عن المصدق واكينك صلاحى ظاهر اولمزدن مقدم صاتمق معناسنه در
يقال اجبى زرعه اذا باعه قبل بدو صلاحه * الواو * (الجبوة) جيمك كسريله و(الجبا) جيمك كسرى والفك
قصريله و(الجباوة) و(الجباية) كتابه وزننده و(الجبا) عصا وزننده بونلرده ديروب بريكدرمك معناسنه در واويه
ويائيه در يقال جبا المال يجبو كدعا يدعو وجبا يجبى كرمى يرمى جبوة وجباو وجباوة وجباية وجبا من الباب الاول
والثانى اذا جمعه * شارح ديركه بوراده كسعى يسعى نسخه لرى غلطدر ياخود اصلى مهموز دين قوله مبنيدركه
باب ثالثدن اولور (الجباوة) و(الجبوة) و(الجباة) و(الجبا) جيملرك كسريله و(الجباوة) سحابه وزننده حوضده
بريكدرلمش ديرتى صويه دينور (الجبا) عصا وزننده حوضه دينور على قول قيوكنارنده صوچكن آدمك طوره جغى
موقعه دينور وقيونك يورسنه وچورهسنه دينور جمعى اجباء كلور ومحمد بن ابراهيم الجابى محدثدر وعلى بن الجابى
الخطيب مقرئ ومتاخرين ندر * الواو (الجثوة) جيمك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله برآرايه بركلمش طاشلغه دينور
وجسد وبدنه دينور و برآتش كوزينه دينور يقال اخذ جثوة من النار اى جذوة و برنسنه نك اورته سنه دينور يقال جثوته
اى وسطه جمعلرى جثى كلور جيمك ضمى وكسريله (جثى الحرم) جيمك ضمى وكسريله كه جثوة مذكوره نك
جمعيدر حرم شريف حدودنده تعيين سنور ايچون بريكدروب يغدقلرى طاشلغه دينور ياخود شول ديكلمش
پتلره دينوركه جاهليتده آنلر اوزره قربان ذبح اولنور ايدى بوراده جوهرى وهم ايلدى يعنى حجارة جمرا تله بيان ايلدى
(الجثو) علو وزننده و(الجثى) عتى وزننده ديزاوزره اوتورمق معناسنه دركه ديزچوكمك تعبير اولنور على قول
اياق پرمقلرينك اوجلرى اوزره طورمق معناسنه در يقال جثا الرجل يجثو ويجثى جثوا وجثيا من الباب الاول
والثانى اذا جلس على ركبتيه اوقام على اطراف اصابعه پس بو واويه ويائيه اولور (الاجثاء) همزه نك كسريله
برآدمى ديزچوكرتمك معناسنه در يقال اجثاه غيره اذا اقعده جثوا (الجاثى) اسم فاعلدر جمعى جثى كلور
جيمك ضمى وكسريله كه مصدر بنيه سنده در اصلى جثوى ايدى جلوس كبى (المجاثاة) مباهاة وزننده بركسه ايله
ديزديزه ويروب اوتورمق معناسنه در تقول جاثيت ركبتى الى ركبته (التجاثى) تفاعل وزننده برى برينه مقابل ديزچكوب
اوتورشمق معناسنه در يقال تجاثوا على الركب اذا تقاعدوا جثيا (الجثاء) سحاب وغراب وزنلرنده شخص وقالبه دينور
تقول رايت جثاءه وجثاءه اى شخصه وعوض وجزاء معناسنه در يقال هذا جثاؤه اى جزاؤه و برنسنه نك مقدارنه
دينور يقال هو جثاء الف اى زهاؤه (جثى) سمى وزننده برطاغك آديدر (الجثو) و(الجثى) سروورمى وزنلرنده
بريكدرمك معناسنه در تقول جثوت الابل جثوا وجثيتها جثيا اذا جمعتها الواو (الجحو) جيمك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله
برنسنه يى ديبندن بودامق معناسنه در يقال جحاه يجحوه جحوا اذا استأصله و بريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال
جحا بالمكان اذا اقام به ويوريمك معناسنه در يقال جحا الرجل اذا مشى وآديم آتمق معناسنه در يقال جحا الرجل اذا خطا
(الاجتحاء) افتعال وزننده بودخى برنسنه يى ديبندن بودامق معناسنه در يقال اجتحاه اذا استأصله (جحوان) سلمان
وزننده بر رجل آديدر (جحى) جيمك ضميله هدى وزننده ابو الغصن دجين بن ثابت لقبيدر جوهرى وهمندن ناشى اسمى
اولمق اوزره رسم ايلدى * ومؤلف دجن وغصن ماده لرنده غريب ذكر ايلمشدر * مترجم حقير ديركه اشبو
جحى عربك فى المثل نصر الدين خواجه لريدر ساده دل برذاتدر كتب ادبيه ده قتى وافر داستانى مسطوردر ازجمله
برتلاده بركون برى اوته برنسنه جستجو ايدركن بركسه سبيندن سئوال ايلدكده سكين هفته بوترلايه برمقدار اقچه
دفن ايلمشيدم حالا بولمبورم ديدى اول كمسه آيا برنشان ايلدمكمى ديدكده بلى اول كون اوزرنده برسياه سحاب
قطعه سى اولمغله آنى نشان ايتمشيدم ديوجواب ايلدى (الجحوة) خطوه وزننده ومرادفيدركه بناء مره در واسم
اولوركه برآديمه دينور ويوزه دينور وجه معناسنه (الجاحى) الى اوزچيره دست آدمه دينور يقال رجل جاح اى
مثاقف وتعديل اركان اوزره كوزل نماز قيلان آدمه دينور يقال هو جاح اى الحسن الصلوة * الواو (الجخو) جيمك
فتحى وخاى معجمه نك سكونيله كوده نك دريسى ككبش اولمق على قول سولپوك وصارقق اولمق معناسنه در يقال
بيدنه جخو اى سعة الجلد اواسترخاء واو يلقار چلبيسز اتسز جه اولمق معناسنه در يقال بفخذيه جخواى قلة
لحم وجخو دستى وبردق مقوله سنى يوزى قويى چويرمك معناسنه در تقول جخوت الكوز جخوا اذا كببته (الاجخى)
احوى وزننده كوده سنده جخو اولان كشى يه دينور مؤنثى جخواء در (التجخية) تاديه وزننده مصلى سجده ده
قوللرنى آچوب قرنى يردن ميدانلو ايلمك معناسنه در يقال جخى المصلى اذا خوى فى سجوده يعنى مدضبعيه وتجافى

عن الارض ومبل ايلمك معناسنه در يقال جخى الليل اذامال و پيرالكدن بل بوكلك معناسنه در يقال جخى الشيخ اذا انحنى ومنه الحديث ❊ كالكوز مجخيا ❊ يعنى فى وصف القلوب اى قلب مائل منحن شبه القلب الذى لايعى خيرا بالكوز المائل المنحنى الذى لايثبت فيه شئ بوراده جوهرى وهمندن ناشى ومنه قول حذيفة عنوانده ايراد ايلدى لكن نهايه ده دخى حذيفه يه مسند دركه راوى حذيفه اولور (التجخى) تفعل وزننده كه اصلى تجخوايدى بخوردان اوزره اكياوب بخورلنمق معناسنه در يقال تجخى على المجمرة اذا تبخر ودستى مقوله سى بوزى قوينى دورلمك معناسنه در يقال تجخى الكوز اذا انكبّ ❊ الواو (الجدا) عصاوزننده و (الجدوى) لخوى وزننده هر يرى احاطه ايدن يغموره دينور على قول منتهاسى معلوم اولميانه دينور يقال وقع الجدا والجدوى اى المطر العامّ اوالذى لايعرف اقصاه وعطيه وبخششه دينور يقال قلّ جداه وجدواه اى عطيته وجدوى كلمه سنك تثنيه سنده جدوان دينور وجديان دينوركه نادردر فتحاتله (الجدو) جيمك فتحيله بخشش ويرمك معناسنه در يقال جدى عليه يجد وجدوا اذا اعطاه الجدوى و برآدمدن برحاجت استمك معناسنه در يقال جداه اذاسأله حاجة (الاجداء) همزه نك كسريله بودخى عطيه ويرمك معناسنه در يقال اجداه اى اعطاه عطيةً (الجادى) و (المجتدى) طالب عطيه يه دينور يقال رجل جادو مجتداى طالب الجدوى (الاجتداء) افتعال وزننده برآدمدن حاجت استمك معناسنه در يقال اجتداه اذاسأله حاجة (جدا الدهر) عصاوزننده مطرعام معناسندن مأخوذ شمول واستيعاب معناسنه مستعملدر ومنه يقال لاافعل ذلك جدا الدهر اى آخره يعنى ابدا وخيرواسع معناسنه مستعملدر يقال به خير جدا اى واسع ❊ الياء (الجدى) جيمك فتحى ودالك سكونيله اركك اوغلاغه دينور جمعى اجدى كلور وجداء وجديان كلور جيملرك كسريله ❊ شارح ديركه مؤنثى عناق در وجدى بركوكب آديدركه قطب شمالى يوره سنده بنات نعش ايله بيله جه دوران ايدر ❊ شارح ديركه اكامنجملر جدىّ ديرلر مصغر بنيه سيله برج جدى ايله فرق ايچون وجدى دلو برجنه متصل اولان برجك آديدر و بين العرب بومتعارف دكلدر (الجدية) رميه وزننده و (الجدية) تمره وزننده ايرم ديدكلرى ايچى طاولچه ليجه نسنه دركه آت اكرينك ودابه سمرينك آلتنه قورلر جمعى جديّات كلور بليات وزننده بونى كرچه تركى اغلارده ايرم واكره ديه رلشيان ايدرلر لكن بوعرب وتركانه مخصوص صدرفارسيده كفجك دينور وجديه رميه وزننده اوزون اوژادى اقان قانه دينور وناحيه معناسنه در ومسك قطعه سنه دينور وانسان چهره سنك رنكنه دينور (جديه) سميه وزننده برطاغك آديدر (الجادى) و (الجاديا) زعفرانه دينور وجادى خمرو باده يه دينور (الاجداء) همزه نك كسريله يارهدن قان اقق معناسنه در يقال اجدى الجرح اذاسال (الجدئ) جيمك فتحيله بركسه دن بخشش طلب ايلمك معناسنه در يقال جديته جديااى طلبت جدواه (الجداية) جيمك فتحى وكسريله آهو ياوريسنه دينور غزاله معناسنه (جدىّ) سمىّ وزننده ابن احطب دركه حيى بن احطبك برادريدر وجدىّ بن بحتر شعرادندر (الجداء) غراب وزننده برعددى عدد آخره ضربدن حاصل اولان مبلغ حسابه دينور مثلا اوچى اوچه ضربدن حاصل اولان طقوزكبى يقال ثلاثة فى ثلاثة جداء ذلك تسعة ❊ الواو (الجذو) جيمك فتحى وذال معجمه نك سكونيله و (الجذوّ) سموّ وزننده اياق اوزره ثابت اولوب طورمق معناسنه در يقال جذا الرجل يجذو جذوا وجذوّا اذا ثبت قائما وديزچوكوب اوتورمق على قول اياق پرمقلرينك اوجلرى اوزره بصوب طورمق معناسنه در يقال جذا الرجل اذاجثا اوقام على اطراف اصابعه وطواره كنه وصاقرغه ياپشوب قالمق معناسنه در يقال جذا القراد فى جنب البعير اذالصق به ولزمه واوركج پك ياغلو اولمق معناسنه در يقال جذا السنام اذا حمل الشحم (الاجذاء) همزه نك كسريله بودخى اياق اوزره ميل كبى ثابت اولوب طورمق معناسنه در يقال اجذى الرجل اذا ثبت قائما و بركسه كوزنى اوكنه ديكوب باقه رق طورمق معناسنه در يقال اجذى طرفه اذانصبه ورمى به امامه ودوه كوچكننك اوركجى پك ياغلو اولمق معناسنه در يقال اجذى الفصيل اذاحمل فى سنامه شحما (الجواذى) جيمك فتحيله شول دوه لره دينوركه منبسط يوريميوب طرنقلرى اوجنه بصه رق ديكنه يوررلر اوله لرمفردى جاذى وجاذيه در (الجذوة) جيمك حركات ثلاثيله بيوك آتشدن آلنان آتش پاره سنه دينور قبسه معناسنه وآتش كوزنه دينور وجذمه معناسنه دركه آتشلو كوسكو اوله جقدر بعد الالتهاب قلان آتشلو اودون خرده سندن عبارتدر جمعى جذى كلور جيمك ضمى وكسرى والفك قصريله وجذاء كلور جبال وزننده يقال اتى بجذوة اى قبسة من النار والجمرة والجذمة (الجذاة) حصاة وزننده ايرى اغاج اومچه سنه وكتوكنه دينور جمعى جذاء كلور جبال وزننده وبرموضع آديدر (الجاذى) قولاجى قصه آدمه دينور يقال رجل جاذى اى قصير الباع (المجذاع) محراب وزننده

مطراق تعبیر اولنان دست چوپه در اعراب طاأنفه‌سی انکله لعب ایدوب ولدی الحاجه سلاح ایدرلر وقوش
منقارینه دینور (المجذوذی) اجذیذاء ماده سندن اسم فاعلدر منزلدن یاخود یولده بارخانه دن اصلا مفارقت
ایلیوب دائما اوراده طوران آدمه دینور یقال هو مجذوذ اذا کان یلازم المنزل والرحل ※ الیاء (الجذی) جیمك
فتحیله و (الاجذاء) همزه‌نك کسریله منع ایلك معناسنه‌در تقول جذیته عنه واجذیته اذا منعته (الجذیة)
جیمك کسریله اغاج اومچه‌سنه دینور (الجذی) جیمك کسریله برنسنه‌نك کوکنه واصلنه دینور (التجاذی)
تفاعل وزننده صیرلمق معناسنه در یقال تجاذی السیف اذا انسل (التجذی) تفعل وزننده ارکك کوکرجین
دیشیسنك اطرافنده اوته‌رك وقویریغنی یره سوره‌رك طولانوب دونمك معناسنه‌در یقال الحمام یتجذی بالحمامة
ای یمسح الارض بذنبه اذا اهدر ※ الواو (الجرو) جیمك حرکات ثلاثی ورانك سکونیله هرنسنه‌نك کوجکنه دینور
حتی حنظل و بطیخ مقوله‌سنك دخی کوجکنه دینور جمعی اجری کلور همزه‌نك فتحی ورانك کسریله وجراء کلور
جیمك کسریله یقال جرو الحنظل والبطیخ ونحوه وکل شیء للصغیر منه وجرو کذلك مثلثة کلب وارسلان انیکلرینه
دینور جمعی اجری واجریه واجراء وجراء کلور و بعض اغاجك ونباتك شاخلری اوجلرنده اولان تخم کیسه‌سنه
دینور بقله غلافی طرزنده اولور وهنوز یتشمش میوه‌یه دینور وذوه‌نك اوربجنه عارض اولان ورمه کذلك بوغازده
ظهور ایدن ورمه دینور وعبیدالله بن محمد النحوی جدینك اسمیدر (المجزی) و(المجریة) اسم فاعل بنیه‌لریله یاوریلی
کوپکه دینور یقال کلبة مجر ومجریة ای ذات جرو (الجروة) جیمك کسریله قصه و بودور ناقه‌یه دینور وایکی
قسراغك آدیدر (بنو جروه) بر بطندر (جرو) جیمك کسریله و(جری) سمی وزننده و(جریه) سمیه وزننده
اسامیدندر ※ الیاء (الجری) جیمك فتحی ورانك سکونیله و(الجریان) فتحاتله و(الجریة) جیمك کسریله آقق
معناسنه‌در یقال جری الماء ونحوه یجری جریا وجریانا وجریة اذا سال ※ مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جری ماده‌سی
سرعتله مرور وکذران ایلمکه موضوعدر معانئ سائره آندن مأخوذدر وجری وجراء جیمك کسریله آت وسائر دابه
سکرتمك معناسنه‌در یقال جری الفرس ونحوه جریا وجراء (الاجراء) همزه‌نك کسریله صویی آقتمق معناسنه‌در
یقال اجری الماء اذا اساله وآتی سکرتدرمك معناسنه‌در یقال اجری الفرس اجراء وبرخصوص ضمننده وکیل
کوندرمك معناسنه‌در یقال اجری الرجل اذا ارسل وکیلا ونبات اوجلرنده تخم کیسه‌لری ظهور ایدوب تخملنمق
معناسنه‌در یقال اجرت البقلة اذا صارت لها جراء (المجاراة) مباهاة وزننده و(الجراء) جدال وزننده برکسه ایله
یوریمك وسکرتمك بابنده یارشمق معناسنه‌در یقال جاراه مجاراة وجراء اذا جری معه (الاجریا) همزه‌نك کسریله
جری وجریان معناسنه اسمدر بعض نسخه‌ده اجری عنوانده مرسومدر که همزهٔ مکسوره و یای مشدده ایله در
بودخی صحیحدر (الجاریة) کمشه اطلاق اولنور سیر وجریاندن ناشی وسفینه‌یه اطلاق اولنور که صفت غالبه‌در
وهر بار حضرت پروردکارك عزشانه عبادنه ادرار وانعام ایلدیکی رزق ونعمته اطلاق اولنور وتازه وکنج عورته
دینور جمعلری جواری‌در ※ شارح دیر که تازه قزه نجاریه اطلاقی خدمت وعملده جست وجریانلرینه مبنیدر بعده
مطلقا کنیز کده استعمال اولندی (الجرایة) و(الجراء) و(الجرا) قصرایله و(الجرائیة) جیملرك فتحیله و(الجراء
جیمك کسریله نسوانده جاریه لکه دینور (المجری) مأوی وزننده اهل عروض اصطلاحنده روی حرفنك
حرکه‌سنه اطلاق اولنور اعراب وبناء حرکاتنك محل جریانی اولدیغیچون (المجاری) میمك فتحیله عند النحویین
کلمه‌لرك اواخرینه اطلاق اولنور (المجری) میمك ضمی ورانك فتحیله افعال بابندن مصدر میمیدر (المجری) میمك
ورانك فتحیله ثلاثیدن مصدر میمیدر ومنهما قوله تعالی ※ بسم الله مجراها ※ الایة بالضم والفتح (جاریه) اسامی
رجالدندر جاریة بن قدامه ویزید بن جاریه صحابیین رجالندندر (الاجریا) همزه‌نك ورانك کسری ویانك تشدیدی
والفك قصریله و بعضا مدیله و(الجریاء) سیمیاء وزننده و(الاجریة) همزه‌نك ورانك کسریله آدمك دائما عزم
وسلوك وجریان ایلدیکی سمت وجهته دینور یقال جری علی اجریاه واجریائه وجریاه واجریته ای علی الوجه الذی
یأخذ فیه ویجری علیه وخلق وسجیه وطبیعت معناسنه‌در یقال اجریاه وجریاه واجریته کذا ای خلقه وطبیعته
الجری) غنی وزننده وکیل معناسنه‌در موکلنك مجراسنه جاریدر مفرد وجمعی ومذکر ومؤنثی برابردر وایلچی‌یه
اطلاق اولنور یقال هو جری ای رسول واجیر ومزدوره اطلاق اولنور وکفیل وضامن معناسنه‌در یقال هو
جری له ای ضامن (الجرایة) جیمك فتحی وکسریله وکاله معناسنه‌در یقال ارسله بالجرایة ای بالوکالة (التجریة)
تأدیه وزننده وکیل یوللمق معناسنه‌در یقال جری فلان فلانا ای ارسله وکیلا (الجری) ذمی وزننده برجنس
معروف بالق آدیدر ترکیده یلان بالغی دیدکلریدر مارماهی معناسنه صلور دخی دینور (الجریة) ذمیة وزننده

قورسغه دینور حوصله معناسنه که بجرای طعامدر (من جرائك) جیمك کسری والفك سکونی وقصر ومدّی و رانك
تخفیفی وتشدیدیله من اجلك معناسنه مستعملدر که سندن اوتوری وسنکیچون ایله تعبیر اولنور فارسیده از برای تو
مرادفیدر تقول فعلته من جرائك ومن جرّاك ومن جرائك ای من اجلك بونك تخفیفی جریان ماده سندندر
وتشدیدی جرّ ماده سندندر نته که ماده سنده بیان اولندی وحبیبه بنت ابی مجراة که میمك ضمی وفتحیله در
صحابیه در یاخود زای معجمه وهمزه ایله در ❊ الیاء (الجزاء) زای معجمه ایله وفاء وزننده و (الجازیة) مکافاة علی الشیٔ
معناسنه اسملردر که برنسنه یه مقابل عوضدن عبارتدر یقال هذا جزاء مافعلت وجازیته ای مکافاته وجزاء
مصدر اولور مکافات ایلمك معناسنه یقال جزاه به وعلیه یجزی جزاء اذا کافاه وکافی اولمق معناسنه در یقال جزی
الشیٔ اذا کفی واوده مك معناسنه در یقال جزی عنه اذا قضی (المجازاة) مکافاة وزننده و (الجزاء) جدال وزننده
بودخی برکسه یه عوض ومکافات ایلمك معناسنه در یقال جازاه مجازاة وجزاء اذا کافاه (التجازی) تفاعل وزننده
بورجلویه ثقلت ایدوب دینی طلب ایلمك معناسنه در که تقاضا ایلمك تعبیر اولنور یقال تجازی دینه وبدینه اذا تقاضاه
(الاجتزاء) افتعال وزننده برکسه دن عوض وجزا طلب ایلمك معناسنه در یقال اجتزاه اذا طلب منه الجزاء
(الاجزاء) همزه نك کسریله برنسنه آخرك مقامنده کفایتندن قاصر اولمق وجهله قائم اولمق معناسنه در یقال
اجزی کذا عن کذا ای قام مقامه ولم یکفه وفلان اکا فلان کسه نك غنا وکفایتنی ویردی یعنی اکا تمام وجهله
بدل اولدی موقعنده اجزی عنه مجزی فلان ومجزاته دیرلر و بو مهموزده لغتدر نته که همزه ده ذکر اولندی واجزاء
بچاغه صاپ یکرمك معناسنه در یقال اجزی السکین بمعنی اجزأه یعنی بودخی مهموزده لغتدر (الجزیة)
جیمك کسریله خراج ارضه دینور که ارض خراجیه دن آلنان ماله دینور یقال ادی جزیة ارضه ای خراجه وذمّی
طائفه سندن آلنان باش خرجنه دینور جمعی جزا کلور جیمك کسری وزایك فتحیله وجزی کلور جیمك کسری وزایك
سکونیله وجزاء کلور جبال کبی ❊ شارحك بیانه کوره جزا ماده سندندر لکن معرباتده جزیه کزیت فارسی معربی
اولمق اوزره مشروحدر (جزی) جیمك کسریله و (جزیّ) سمیّ وزننده و (جزیّ) علیّ وزننده اسامیدندر
(الجازی) برفرس اسمیدر ومحمد بن علی بن محمد بن جازیة الاخری محدثیندندر وآخری همزه نك مدّی وخانك ضمیله
دهستان قضاسنده آخره نام قریه یه منسوبدر ❊ الواوی (الجسو) علوّ وزننده برنسنه پك وقصقتی اولمق
معناسنه در طاش کبی یقال جسا الشیٔ یجسو جسوّا اذا صلب (المجاساة) معاداة وزننده ومرادفیدر یقال
جاساه اذا عاداه ❊ الواوی (الجشو) جیمك فتحی وشین معجمه نك سکونیله خفیف یایه دینور که کیاده تعبیر اولنور جشیٔ
کلمه سنده که مهموزدر لغتدر جمعی جشوات کلور فتحاتله ❊ الواوی (الجعو) جیمك فتحیله ال ایله بریکدریلوب کومه
اولمش فشقی وسپورندی ومولوز مقوله سنه دینور (الجعة) هبه وزننده آرپه بوزه سنه وآرپه نبیذنه دینور که آرپه
صویی تعبیر ایتدکلری مسکردر یقال شرب الجعة ای نبیذ الشعیر (الجاعیة) بون وساده دل عورته دینور یقال امرأة
جاعیة ای حمقاء ❊ الواوی (الجفاء) وفا وزننده برکسه یا برنسنه یرنده طورمیوب برطرفده آیرلمق معناسنه در یقال
جفا الشیٔ یجفو جفاء اذا لم یلزم مکانه و برنسنه آغر کلمك معناسنه در یقال جفا علیه کذا اذا ثقل وجفو وجفاء
وجفا قصر ایله برکسه یی اعراض یاخود طرد یاخود غیری وجهله آزرده ایلمك معناسنه در یقال جفاه جفوا
وجفاء وجفا وهو نقیض الصلة (الجفوة) جیمك فتحی وکسریله اسمدر جفاء وآزاره دینور یقال فیه جفوة
ای جفاء واکر مجفو ایسه یعنی کندیسنه جفا اولنمش ایسه به جفوة دینور وجفو وجفاء برکسه ماله ملازمت
ایلیوب اهمال ایلمك معناسنه در یقال جفا ماله اذا لم یلازمه وآتك اکرینی اوزرندن قالدرمق معناسنه در یقال
جفا السرج عن فرسه اذا رفعه (التجافی) تفاعل وزننده بودخی برنسنه یا برکسه محلنده طورمیوب برطرفه
آیرلمق معناسنه در یقال تجافی الشیٔ اذا لم یلزم مکانه (الاجتفاء) افتعال وزننده برنسنه یی یرندن آیرمق معناسنه در
تقول اجتفیته اذا ازلته عن مکانه (الاجفاء) همزه نك کسریله بودخی آتك اکرینی صرتندن قالدرمق معناسنه در
یقال اجفی السرج عن فرسه اذا رفعه وطواری اتعاب ایدوب اوتلامغه مانع اولمق معناسنه در یقال اجفی الماشیة
اذا اتعبها ولم یدعها تأکل (الجافی) قبا وقالین نسنه یه دینور یقال شیٔ جاف ای غلیظ وتصلق ووجودی قبا
و یاقشقسز آدمه جافی الخلقه اطلاق اولنور وغلیظ الطبع نادان ودرشت کسه یه جافی الخلق اطلاق اولنور یقال
رجل جافی الخلقة والخلق ای کزّ غلیظ (الاستجفاء) برنسنه یی قبا سنوب غلیظ عدّ ایلمك معناسنه در یقال
استجفی الفراش وغیره اذا عدّه جافیا ❊ الیائی (الجفی) جیمك فتحی وفانك سکونیله یره یقمق معناسنه در تقول جفیته
اجفیه اذا صرعته (الجفایة) ثمامه وزننده بوش کمی یه دینور (المجفیّ) مرمیّ وزننده جفا اولنمش آزرده کسه یه

دینورکه واویه و یائیه اولور یقال رجل مجنی ای مجفوّ ❊الواوی (الجلو) جیمك فتحی ولامك سكونیله و (الجلاء) صلاء وزننده برکسه وطنندن وخانماننددن آواره اولمق معناسنه در یقال جلا القوم عن الموضع ومن الموضع یجلوا جلوا وجلاء اذا تفرّقوا و بومعناده متعدّی اولور یقال جلاه الجدب اذا طرده ❊مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جلو ماده سی کشف ظاهر معناسنه موضوعدر معانیء سائره اندن متفرعدر و جلاء بال صاغمق ایچون قوانه توتسو ویرمك معناسنه در یقال جلا النحل جلاء اذا دخّن علیها لیشتار العسل (الاجلاء) همزه نك کسریله بودخی خانماندن دور وآواره اولمق معناسنه در یقال اجلی القوم عن الموضع اذا تفرّقوا بعضلر دیدیکه برکسه خوفدن ناشی ترك دیار ایتدیسه ثلاثی صیغه سیله جلاالرجل دیرلر وقیتلقدن وقوراقلقدن ناشی ایسه اجلی دینور واجلاء متعدی اولور برکسه یی خانماندن آواره قلمق معناسنه یقال اجلاه عن موضعه اذا فرّقه وسرعتله یوریمك وسکرتمك معناسنه در یقال اجلی یعدوای اسرع ❊ شارحك بیانی اوزره باء موحده ایله بعد واسرع نسخه لری غلطدر لکن مقتضای مادّه بعید اولمق معناسی دخی بعید دکلدر (الاجتلاء) افتعال وزننده بودخی برآدمی خانماندن آواره قلمق معناسنه در یقال اجتلاه عن موضعه اذا فرّقه وکلینی تلیله پولیله تزیین ایدوب دامادە عرض ایلمك معناسنه در یقال اجتلی العروس علی بعلها اذا عرضها علیه مجلوّة و برنسنه یه نظر ایلمك معناسنه در یقال اجتلاه اذا نظر الیه (الجلو) جیمك فتحی ولامك سکونیله و (الجلاء) جیمك کسریله قلج وآیینه مقوله سنك پاسنی آچوب مصیقل ایلمك معناسنه در یقال جلا السیف والمرآة جلوا وجلاء اذا صقلهما و برآدمك غم وقساوتنی ازاله قلمق معناسنه مستعملدر یقال جلا الهمّ عنه اذا اذهبه و برنسنه یی کشف وعیان قلمق معناسنه در یقال جلا فلانا الامر وجلا عنه اذا کشفه واکندن لباسنی چیقاروب براقمق معناسنه در یقال جلا بثوبه اذا رمی به وعالی اولمق معناسنه در یقال جلا الشیٔ اذا علا وجلوه جیمك حرکات ثلاثیله وجلاء کتاب وزننده کلینی تللی پوللی زینتله آراسته ایدوب دامادە عرض ایلمك معناسنه در یقال جلا العروس علی بعلها جلوة مثلثة وجلاء اذا عرضها علیه مجلوّة وزفاف هنکامنده کلینه یوز کورملکی ویرمك معناسنه در یقال جلا العروس زوجها وصیفة او غیرها اذا اعطاها ایّاها فی ذلك الوقت ای العرض والزفاف (الجلوة) جیمك کسریله دامادك عروسه ویردیکی یوز کورملکنه دینور (التجلیة) تأدیه وزننده برنسنه یی کشف وعیان ایلمك معناسنه در یقال جلی فلانا الامر اذا کشفه عنه وکلینه کیردکده یوز کورملکی ویرمك معناسنه در یقال جلی العروس زوجها وصیفة اوغیرها اذا اعطاها ایاها فی الزفاف و برنسنه یه شاهین شکاره نظر ایدرکبی نظر صالمق معناسنه در یقال جلی ببصره اذا رمی به وتجلیه وتجلی تشدید یا ایله طغان کندی باشنی قالدروب شکاره باقمق معناسنه درکه بوحالت شکاره آلشدقده اولور یقال جلی البازی تجلیة وتجلیا اذا رفع رأسه ثم نظر (الانجلاء) انفعال وزننده و (التجلی) تفعل وزننده برنسنه آچلوب روشن وعیان اولمق معناسنه در یقال انجلی الامر وتجلی اذا انکشف (الجلاء) سماء وزننده روشن وبدیهی نسنه یه دینور یقال شیٔ جلاء ای جلی ویاض نهاره اطلاق اولنور تقول اقمت عنده جلاء یومی ای بیاضه (الجلاء) کتاب وزننده سرمه یه دینور کحل معناسنه علی قول برکونه مخصوص سرمه نك آدیدر یقال اکتحل بالجلاء ای بالکحل اوهو کحل خاص وبرآدمك سبب تعیین وتوقیری اولان لقب لطیفه اطلاق اولنور یقال ماجلاؤه ای بماذا یخاطب من الالقاب الحسنة (الجلا) عصا وزننده باشك اوکنده قیل اولمیوب طاز اولمق علی قول باشك نصف مقداری طاز اولمق معناسنه در عند البعض بوصلع حالتندن دون اولمقدر یقال جلی الرجل جلا من الباب الرابع وهو انحسار مقدم الشعر اونصف الرأس اوهو دون الصلع (الاجلی) اعلی وزننده باشی جلا وصفیله موصوف اولان آدمه دینور و باشنده اصلاقیل اثری اولمیه رق طاز اوله رق خوب چهره وخوشلقا آدمه دینور یقال رجل اجلی ای الحسن الوجه انزع (الجلواء) حمراء وزننده اجلی لفظندن مؤنثدر وککبش ومیدانلو اولان جبهه یه اطلاق اولنور یقال جبهة جلواء ای واسعة وآچقلق آیازهوایه وصف اولور یقال سماء جلواء ای مصحیة (ابن جلا) عصا وزننده و (ابن اجلی) اعلی وزننده شرف جهتیله عیاری معلوم وامر وحال وشانی واضح وروشن آدمه اطلاق اولنور تقول انا ابن جلا وابن اجلی ای الواضح الامر وابن جلا بررجل معروفدر ❊ شارح دیرکه علی طریق الحکایه فعل ماضیدر یاخود انا ابن الذی یقال له جلا الامور وکشفها سبکندهدر ومنه قول سحیم ❊ انا ابن جلی وطلاع الثنایا ❊ متی اضع العمامة تعرفونی ❊ (اجلی) اعلی وزننده برموضعدر (جلوی) سکری وزننده برقریه دروبرنیچه قسر اقلرك اسمیدر (الجلی) غنی وزننده واضح وروشن معناسنه در یقال امر جلی ای واضح (من اجلاك) همزه نك فتحی وکسریله من اجلك معناسنه درکه سندن اوتوری دیمکدر (الجالیة) اهل ذمت طائفه سنه اطلاق اولنور زیرا حضرت عمر رضی الله عنه انلری جزیرة العرب دن طرد

واجلا ایلدیلر بعده مطلقــا ذمیانده استعمــال اولندی (الاجلیلاء) اعشیشــاب وزننده بر بلده‌دن بلدهٔ اخرایه
خروج وعزم ایلمك معناسنه‌در یقال اجلولی الرجل اذاخرج من بلد الی بلد (جلوان) سلمــان وزننده اسامیدندر
محمدبن جلوان وجلوان بن سمره محدثلردر جیمك کسریله ده زبانزده‌در (ابن الجلا) جیمــك فتحی ولامك تشدیدی
وقصرایله کبارصوفیه‌دن برذات شریفدر ❊ الیائی (الجلی) جیمك کسریله عذی وزننده خانه ایچنه یالکز طامدن
اولان باجه‌یه دینورا کثری کوی اولرنده اولور (الجلی) جیمك فتحی ولامك سکونیله برنسنه‌یه جلا ویرمك معناسنه‌در
تقول جلیت الفضة جلیا ای جلوتها یائیه وواویه‌در (التجلیة) تأدیه وزننده اظهار ایلمك معناسنه‌در یقال ان الله
یجلی الساعة ای یظهرها (التجلی) تفعل وزننده یوکسکه چیقمق معناسنه‌در یقال تجلی مکان کذا اذاعلاه و برنسنه‌یه
یوقری وحواله اولان سمتدن باقق معناسنه‌در یقال تجلی الشیٔ اذانظرالیه مشرفا (المجلی) مصلی وزننده‌یارشه
قوشیلان قوشی اتلرینك جمله سندن ایلرو کلان اته دینورسائردن اقدم کندی کندیسنی اظهارایلدیکیچون ❊ الواوی
(الجماء) جیمك فتحی ومیمك تخفیفیله سحاب وزننده‌و (الجماءة) سحابه وزننده وجیملرك ضمیله برنسنه شخص وحجم وقالبنه
دینور ❊ شارح دیرکه مؤلف کرچه بوماده‌نك واویه ویائیه لکننه اشارت ایلمدی لکن ابن سیده واویه‌لکنی ترجیح ایلدی
(الجما) جیمك فتحی وضمی والفك قصریله طوماچ یومری‌یه دینور وغورتك ممه سنه عارض اولان شیشه دینورو بریوزنده
سوه‌لوب طوران طاشه دینورو برنسنه‌نك مقدارینه دینور وهرشیئك صرتنه وارقه سنه دینور وجما الجنین وغیره
قرنده یاورینك وسائرنسنه‌نك طو پلنوب بری‌اوته قلدانوب اوینامسندن عبارتدر وبدنه عارض اولان شیشه وقبارغه
وعقده‌یه دینور (التجمی) تجلی وزننده ناس برارایه کلوب درطوپ بریکمك معنــاسنه‌در یقال تجمی القوم اذااجتمع
بعضهم الی بعض ❊ الیائی (الجنایة) کنایه وزننده برکسه حقنده صوچ ایتمك معنــاسنه‌در نفسنه واعضــاسنه
ومالنه ضرر وزیان ایلمك کبی یقال جنی الذنب علیه یجنیه جنـایة اذاجره علیه و بومعنای اتیدن مأخوذدر (الجنی)
جیمك فتحی ونونك سکونیله اغاجدن میوه دیرمك معناسنه‌در یقــال جنی الثمرة جنیا اذاتناولها من شجرتها (الجانی)
صوچلوآدمه دینور واغاجدن میوه دیرن کسه‌یه دینور جمعی جناة کلور قضاة کبی وجنآء کلور رمآن کبی واجناء کلور
وبونادردر ویقال جنی الثمرة له وجناه ایاها (الجنی) عصا وزننده و (الجناة) حصــاة وزننده دیوشوریلان
میوه‌یه دینور وجنی التونه اطلاق اولنور معدندن دیوشورلدیکیچون وقاطر بونجغنــه اطلاق اولنور ودع معنــاسنه
وتازه خرمایه دینور و باله دینور عسل معناسنه جمعی اجناء کلور (الاجتناء) افتعال وزننده و (التجنی) تفعل وزننده
بونلرده اغاجدن میوه دیرمك معناسنه‌در یقال اجتنی الثمرة وتجنا ها اذاتناولها من شجرتها وتقول اجتنینا ماء المطر
ای وردناه فشربناه وتجنی برآدمه صوچ آتمق معناسنه‌در یقال تجنی علیه اذاادعی ذنبالم یفعله (الاجناء) همزه‌نك کسریله
اغاجك میوه سی یتشمك معناسنه‌در یقال اجنی الشجر اذاادرك ویرك چایر ویرالماسی مقوله دیوشوریله‌جك نسنه‌لری
یتشوب چوغالمق معناسنه‌در یقــال اجنت الارض اذا کثرجناها (الجنی) غنی وزننــده هنوز تازه دوشورلمش
میوه‌یه دینور یقال ثمرجنی ای جنی من ساعته (الجنیة) غنیه وزننده صوقیونی یوکندن منسوج شاله وردایه دینور
یقال جاء وفی کتفه جنیة ای رداء من خز واحمدبن عیسی بن جنیه محدثدر (تجنی) تسعی وزننده بربلده آدیدر (تجنی
مجهول بنیه‌سیله تجنی الوهبانیه ایله معروفه محدثه ومعمره‌در و بعضلرك عقبهٔ طائفه تجنی اطلاقی لحن وخطادرصواب
اولان دجنی اولمقدر داللّٰه بته که دجن ماده‌سنــده ذکــر اولندی (الجوانی) جوانب معنــاسنه‌در یقال جاؤا
من جوانیهم ای جوانبهم ❊ مترجم دیرکه بوثعالب وثعالی قبیلندن اولمق ملحوظدر ❊ الواوی (الجنواء) حمراء وزننده
جنأ آ معناسنه‌درکه بو ینوزلری دیبلرندن کتمش قیونه دینور (الاجنی) احوی وزننده اموزلری کوکسنه دوشمش آدمه
دینور یقال رجل اجنی ای بین الجناء لغة فی المهموز ❊ الواوی (الجو) جیمك فتحی وواوك تشدیدیله هواء معناسنه‌درکه
ارض ایله سماء اراالغندن عبارتدر یقال یطیرالریش فی الجو ای الهواء والجق واو برق یره دینور جوه دخی دیرلر جمعی
جواء کلور جبال کبی واوك واوطه‌نك ایچریسنه دینورکه بوش اولور جوانی دخی دینور برانی کبی یقال جو البیت
وجوانیه ای داخله وجو فی الاصل یمامه النکاسنه دینور و بشقه اون اوچ موضع آدیدر (الجوجاة) جیمك فتحیله دوه
قسمنی چاغرمقدن حکایه‌در اصلی جوجوه ایدی (الجوة) قبه وزننده طولومه اوریلان یامه‌یه دینوروقالیجه اولان
ارض قطعه‌سنه دینوروطاغلرده‌و پك یرلرده اولان اویمه ودلیك مقوله‌سنه دینوروسمرته شبیه رنکه دینورکه تیمور پاسنك
لونی کبی اولور ترکیده قوکور تعبیر اولنور (التجویه) تأدیه وزننده طولومه یامه اورمق معناسنه‌در یقال جوی السقاء
اذارقعه بالجوة ❊ الیائی (الجوی) هوی وزننده درونده پنهان اولان عشق ومحبته دینور یقال به جوی ای هوی
باطن وحزن واندوهه دینور یقــال اصابه جوی ای حزن ومنتن وبد رایحه صویه دینور یقال ماء جوی ای منتن

و بو وصف بالمصدردر ووجد وعشقك شدتنه وقلبك حرقتنه دينور وسل مرضنه دينور كه ورم تعبيراولنور واوزون
اوزادي اوكلمز خسته لكه دينور.و برمرض اسميدر كه انسانك صدرنه عارض اولور هضم طعامه كلي مانع اولورمعده
اغريسي كبي وجوى بومعنالرده مصدراولور يقال جوى الرجل جوى من الباب الرابع اذا اصابه الجوى وجوى ذكراولنان
عارضه لردن برينه اوغرامش آدمه دينور مبالغة وصف بالمصدردر كماسيذكر و برنسنه دن يكرنمك معناسنه در يقال
جويه جوى اذا كرهه و بريرك هواسي مزاجنه ناخوش اولمغله اندن دلكير اولمق معناسنه يقال جويت نفسه من البلد
وعنه اذا لم يوافقها (الجوى) غني وزننده جوى عارضه لرندن برينه اوغرامش آدمه دينور يقال رجل جوى وجوى
اذا اصابه الجوى والاخير وصف بالمصدر (الاجتواء) افتعال وزننده بودخي برنسنه دن خوشلنميوب ايكرنمك معناسنه در
يقال اجتواه اذا كرهه (الجوية) فرحه وزننده و(الجوية) غنيه وزننده هواسي ناخوش وخيم ومزاجه ناموافق ارضه
دينور يقال ارض جوية وجوية اي غير موافقة (الجواء) كتاب وزننده ناقه نك فرجني ديكمكه دينوركه صوبي پاك
اولاني ديكرلر و بطن ارضه دينور وواسع دره يه دينور وصمان نام محلده برموضع آديدر وجمى ضريه ده برصو يك اسميدر
وشول چانطه يه دينوركه چورب طرزنده اولوب چوبانلر اكا يه جكلريني قورلر و يمامه ده برموضع وعبس ديارنده
بروادي آديدر.وتنجره اوتوراغنه دينور اكثري بچاوره يي حلقه ايدوب تنجره يي آنك اوزرينه وضع ايدرلر (الجواة)
و(الجياء) و(الجياءة) و(الجياوة) جيملرك كسريله بونلرده تنجره اوتوراغنه دينور (المجاواة) مباهاة وزننده دوه يي صويه
چاغرمق معناسنه در يقـال جاوى بالابل اذا دعاها بالماء (جياوة) كتابه وزننده بر بطندر (الجوى) غني وزننده
ضيق صدر علتنه اوغرامغله لسـاني آغرلشمش آدمه دينور (الجوى) جيمك فتحي و واوك كسري و يانك تخفيفيله
منتن و بد رايحه صويه دينور (الجية) جيمك كسري و يانك تشـديديله متغير اولمش صويه دينور وصو مجتمع اولان
موضعه ياخود صويي منتن اولان اشمه يه دينور (الاجواء) همزه نك كسريله چوملكي ظرفنه تعليق ايلك معناسنه در
تقول اجويت القدر اذا علقتها على وطأتها ❊ الواوي (الجهوة) جيم مفتوحه ايله آچق ديره دينور جهواء دخي دينور
جراء وسكري وزنلرنده ❊ مترجم ديركه اساسده مرسومدركه پچي يه ديمشلركه ياعنز قد اقبل القر يعني موسم برد
وشتاء كليور محافظهٔ وجودك ايچون نه عدّه اعداد ايلدك پچي بوني ايشتدكده ياويلي مالي سلاح الاست جهوى
والذنب الوى. فاين المأوى يعني قويرغم اكرى.وكوتم آچق صغنه جق يرنيره در وجهوته يه دينور اكه

لطيفه

معناسنه.ويك قوجه دوه يه دينور تحمه معنـاسنه (الاجهاء) همزه نك كسريله هوا آچلوب آيازلنمق معناسنه در
يقال اجهت السماء اذا انكشفت واصحت ويول آچق وواضح اولمق معناسنه در يقال اجهت الطرق اذا وضحت
وخاتون چوجغه قالمامغله زوجني اولاد دن محروم ايلك معناسنه در معناي آتيدن مأخوذ در يقـال اجهت فلانة
على زوجهـا اذا لم تحبل وبخل ايلك معناسنه در يقال اجهى فلان علينا اي بخل (الجهى) جيمك كسري والفك
قصريله خانه خراب اولمق معنـاسنه در يقال جهى البيت جها من البـاب الرابع اذا خرب (الجـاهى) خراب
خانه يه دينور وآشكاره معناسنه در تقول اتيته جاهيا اي علانية (المجهى) ميمك ضمي وهانك كسريله اوستي آچق
آلاچغه وذريم اوينه دينور يقال خبـاء مجه اي بلا ستر عليه (الاجهى) احوى وزننده باشي طاس كوتي كل آدمه
دينور يقـال رجل اجهى اي اصلع (التجهية) تأديه وزننده ياره يي بوللتمق معنـاسنه در يقال جهى الشجة اذا
وسعها (المجاهاة) مباهاة وزننده مفاخره معناسنه در يقال جاهاه اذا فاخره ❊ اليائي (الجيـا) و(الجياوة) و(الجية
جيملرك كسريله جوى ماده سنده ذكر اولنديلر (جيّ) جيمك كسري و يانك تشديديله بروادي اسميدر (جي) جيمك
فتحيله سلفده اصفهـان شهرينك لقبيدر ياخود اصفهـان قضـا سنده برقريه آديدر جوهري شـاعرك اشبو
دراهم زائفـات ضرب جيات ❊ قولنده غلط فاحش ايدوب ديديكه ضرب جيات ضرب اصبهان ديمكدر زيرا جي
اصفهانك لقبيدر اجزاء اعتبـاريله جمعلنمشدر پس صواب اولان ضرب جيات اولمقدركه ضرب جي لفظنك
جمعيدر قالب وردئ الجبه يه دينورنه كه جيم ماده سنده بيان اولندي (المجـاياة) مباهاة وزننده مقابله معناسنه در
يقال جاياه اذا قابله وبو مهموزده لغتدر ❊ فصـــل الحاء المهملة ❊ الواوي ❊ (الحبو) سمو وزننده يك يقين اولمق
معنـاسنه در يقـال حبا الشئ يحبو حبوا اذا دنا و بدنده كركك كيكلري اوزايوب ايكي طرفلوري برينـه يقلشمق
معناسنه در يقـال حبت الشرا سيف اذا طالت فتدانت وايكو كيكلري ارقه يه ياپشمق معنـاسنه در يقـال حبت
الاضلاع الى الصلب اذا اتصلت وصو آقنـديلري بري برينه چاتقين اولمق معنـاسنه در يقال حبا المسيل اذا دنا
بعضه من بعض و بركسنه يلان كبي اللري وقرني اوزره سورينـه رك يوريمك معناسنه در يقال حبـا الرجل اذا
مشى على يديه و بطنه (الحبو) سهو وزننده معصوم كوكسني قالدروب ديبي اوزره سورينه رك يوريمك معناسنه در

يقـال حبا الصبيّ حبوا اذا مشى على استه واشرف بصدره وكبي آقوب كتمك معنـاسنه در يقال حبت السفينـة
اذا جرت و برنسـنه يي حمايت ايدوب قوريمق معنـاسنه در يقال حبـا ماحوله اذا حمـاه ومنعه ودواب ومواشي
كبي كال ضعف وهزالدن ناشي يردن قلداميوب طورغون اولمق معنـاسنه در يقال حبا المال اذا رزم فلم يتحرك هزالا
و بركسـه نك برنسنه آرقوريدن اوكنه كلمك معناسنه در يقـال حبا الشيء له اذا اعترض و برآدمه عوض وامتنانسز
عطيه ويرمك معنـاسنه در على قول عامدر يقال حبا فلانا اذا اعطـاه بلاجزاء ومن- اوعام و برنسـنه ويرميوب
محروم ايلك معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال حبا فلانا اذا منعه (التحبية) تأديه وزننده بودخي بركسه يي يابرنسنه يي
قوريمق معناسنه در يقال حبّاه اذا حماه ومنعه (الحابي) و (الحبي) غنيّ وزننده برنسـنه نك يابركسه نك آرقوريدن
اوكنه كلوب معترض اولان شيئه دينور وحابي اوموزلري قالقق وچيقق اولمغـله بيوننك ايكي طرفنه سمرقاشي كبي
حواله اولان آدمه دينور يقال رجل حاب اي المرتفع المنكبين الى العنق و براوزرندن چاووب قايد قدنصكره نشانه
اصابت ايدن اوقه دينور يقال سهم حاب اي يزحف الى الهدف و برنبـات آديدر (الحباء) كتاب وزننده و (الحبوة
حانك حركات ثلاثيله اسملردر عوض وامتنـانسز اولان ويركو يه دينور (الحابية) شول قومسـاله دينور كه حابي
ديدكلري نبات آنده نابت اوله (الاحتبـاء) افتعال وزننده برآدم ثوبنه صارنوب بورنمـك على قول دلبند وكمر
مقوله سيله صرتني و بالدرلريني صاروپ طوپلامق معناسنه دركه در ويشان اصطلاحنده كمنده كيرمك تعبير اولنور
يقال احتبى بالثوب اذا اشتمل به اوجمع بين ظهره وسـاقيه بعمامة ونحوها (الحبوة) حانك فتحي وضميله و (الحبية
حانك كسريله و (الحباء) حانك كسري وضميله احتباء لفظندن اسملردر هيئت مزبوره اوزره اوتورشه دينور (المحاباة
مباهاة وزننده و (الحبـاء) جدال وزننده بركسه يه ميل وتوجه ايدوب بالاختصـاص مساعده ونصرت ايلـك
معناسنه در يقال حاباه محاباة وحباء اذا نصره واختصه ومال اليه ❊ شارح ديركه محاباة في البيع كه مسامحه ومساهله
معناسنه مستعملدر بوندن مأخوذدر ولسانمزده بي محـابا شويله ايتدم تعبيري محاباة محرفيدركه مسامحه معناسنه در
(الحبيّ) غنيّ وزننده وحانك ضميـله شول سحـابه دينوركه هنوز يوقري چيقميوب افقـدن ارقوري ارض اوزره
حواله اوله على قول بري بري اوزره قاتلنمش اولانه دينور يقـال سقاكم الحبي وهو السحاب المشرف من الافق
على الارض اوالذي بعضه فوق بعض (الاحباء) همزه نك كسريله اوق طوغري نشانه وارميوب بروجه يه دوشمك
معناسنه در يقال رمى فاجبى اذا وقع سهمه دون الغرض (الحبة) ثبه وزننده اوزم دانه سنه دينور جمعي حبي كلورهدي وزننده
الواوي ❊ (الحتو) حانك فتحي وتاي فوقيه نك سكونيله پك سكرتمك معناسنه در يقال حتا الرجل يحتو حتوا اذا عدا شديدا
وكليم مقوله سنك اطرافنده اولان صچاقي صكره دن ياپشدروب محكم ديكمك معناسنه در تقول حتوت هدب الكساء
اذا كففته ملزقا به ❊ اليائي (الحتي) غنيّ وزننده مقل قاويدنه دينور ومقل ديدكلري يمشه ياخود كتر ينه ياخود قوري يمشنه
دينور وزنبيل اوره جك اسبـابه ياخود هنوز زنبيل اولميـان حصيرنه دينو ر وخرمانك يرده يا زنبيلـده قلان قبوق
ودوكنديمقوله سي خاشا كنه دينور وسپورندي يه دينور وآري كونجنده قلان بالسز قبوق وخشير مقوله سنه دينور
(الحاتي) كثير الشرب آدمه دينور يقال رجل حات اي كثير الشرب (الحتي) رمي وزننده برنسنه يي محكم ديكمك معناسنه در
تقول حتبته اذا خطته واحكمته و بوكك معنـاسنه در تقول حتيت الحبل اذا فتلته (الاحتـاء) همزه نك كسريله
جتي معنالرينه در تقول احتيته بمعني حتيته (المحتات) ميمك ضميله دبرنكلو ومحكم نسنه يه دينو ر ومنه يقـال فرس
محتات الخلق اي موثقه ❊ الياء الواو (الحثو) و (الحثي) حانك فتحي وثانك سكونلريله طپراق سرپمك معناسنه در
يقال حثي التراب عليه يحثوه ويحثيه حثوا وحثيا اذا رماه ولازم اولور يقال حثي التراب عليه فحثا التراب نفسه يحثو
ويحثي حثوا وحثيا وحثي بركسه نك كندي النه قالدروب آلديغي نسنه يه دينوركه مراد برآوج نسنه اوله جقدر
غرفه كبي ❊ شارح ديركه جمعي حثيات كلور فتحـاتله ومنه في حديث الغسل ❊ كان يحثي على رأسه ثلاث حثيات
اي ثلاث غرف وحثو برآدمه برناچيز نسنه ويرمك معناسنه در تقول حثوت له اذا اعطيته يسيرا (الحثي) ثري وزننده
صـاچلمش طپراقلره دينو ر وخرمانك يرده يازنبيلده قلان قبوق مقوله سي خشـيرلرينه دينور مفردي حثاة در
حصاة كبي وصمـانه على قول خرده لرينه ياخود اوفنتيلرينـه ياخود خاصة دانه دن آيرلمشـنه دينور كه تازه سي
اوله جقدر (الحثواء) حمراء وزننده طپراقلو يره دينور يقـال ارض حثواء اي كثيرة التراب (الحاثياء) نافقاء وزننده
ومرادفيدركه ترلا صچـانك يوه سنه ياخود يوه سنك اغزينه اياغيله چيقاروب يغديغي طپراغه دينو ر (الاحثاء
همزه نك كسريله برنسنه يي طپراق كبي خرد خشخاش ايلك معناسنه در يقال احثت الخيل البلاد اذا دقتها ويقال
احاثتها اخاثة ❊ الواوي ❊ (الحجي) الى وزننده عقل وهوش معناسنه در وفهم وفطنت معناسنه در يقال هو

من اهل الرأى والحجى اى العقل والفطنة ومقدار معنـاسنه در جمعى احجاء كلور (الحجى) عصـا وزننده ناحيه
معناسنه در جمعى احجاء كلور ويغمور قطره لرندن صو يلك يوزنده پيدا اولان قبارجقلره دينور مفردى حجاة در
حصـاة كبى ومجوس طائفه سنك زمزمه لرينه دينور كه ماده سنده بيان اولندى ومصدر اولور برنسنه يه اصلا
منفك اولمامق وجه اوزره دوشكون حريص اولمق معناسنه دريقال حجى به حجى من الباب الرابع اذا اولع به ولزمه
وسكزتمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقـال حجى الرجل اذا عدا لكن ضدينى منظور فيهدر وحجى وصف اولور
جدير وروا معناسنه كماسيذكر (الحجاء) كتاب وزننده بودخى مجوس زمزمه سنه دينور ومفاعله دن مصدر اولور
كماسيذكر (التحجى) تفعـل وزننده مجوس طائفه سى زمزمه ايلمـك معناسنه دريقـال تحجى المجوسى اذا زمزم
وبرير ده مقيم اولمق معناسنه دريقـال تحجى بالمكان اذا اقام به (المحجية) محسنه وزننده معنـاسى لفظنه مخالف
اولان كلمه يه دينور يقال كلمة محجية اى مخالفة المعنى للفظ (الاحجية) همزه نك ضمى وجيمك كسرى و يانك تشديديله
و(الاحجوة) واو مشدده ايله بودخى محجيه معنـاسنه در فارسيده لغز و چيستان وتركيده بيلمجه و ياكلتماج تعبير اولنور
يقال القى اليه احجية واحجوة اى مخالفة المعنى للفظ فعجز عنهـا مقامات حريريه ده مخصوص مقـامه در (المحاجاة
مباهاة وزننده و (الحجـاء) جدال وزننده لغز سويلشمك معناسنه در باب مغالبه ده مستعملدر احجيه سويلشمكده
ذهن وفطـانتده يارشمق اولور تقول حاجيته محاجاة وحجاء فحجوته اى فاطنته فغلبته (الحجوى) نجوى وزننده
و(الحجيـا) مصغر بنيه سيله اسملردر (الحجو) حانك فتحى وجيمك سكونيله اقامت ايلمك معناسنه دريقـال حجا بالمكان
حجوا اذا اقام وبرنسنه يى اسركيوب ضنت ايلمك معناسنه در يقال حجا بالشيء اذا ضن به و يل كمى يى سوروب ايلتمك
معناسنه دريقـال حجت الريح السفينة اذا ساقتهـا وحفظ راز ايلمـك معناسنه در احجيه بوندن مأخوذ دريقـال
حجا السر اذا حفظـه و بغور بوكورمكله ناقه آتك آوازينى ايشتدكده بيلوب اكا منصرف اولمق معناسنه دريقـال
حجا الفحـل الشول اذا هدر فعرفت هديره فانصرفت اليه وطورمق معناسنه دريقـال حجا الرجل اذا وقف ومنع
ايلمك معنـاسنه دريقـال حجاه اذا منعه وبرنسنه يى تيقن ايلميه رك ظن ايله شويله در ادعا ايلمك معناسنه دريقـال
حجـا الامر اذا ظنه فادعاه ظانا ولم يستيقنه وجزاء ومكافات ايلمك معناسنه دريقـال حجا القوم اذا جزاهم (الحجى
غنى وزننده و(الحجى) فتى وزننده برنسنه يه ياراشق ولايق وروا اولان شيئه دينور يقال هو حجى به وحج بالتخفيف
اصله حجى وحجى اى جدير به (المحجاة) ميمك فتحيـله برشيئك ياقشغنه باعث اولان نسنه يه دينور يقال انه لمحجـاة
اى مجدرة (ما احجـاه) و(احج به) همزه نك فتحى وجيمك كسريله فعـل تعجبلردر عجب ونه عجب لايق و ياراشقلردر
ديمكدر (المحجى) مغنى وزننده بخيـل آدمه دينور يقـال انه لمحج اى شحيح (ابو حجية) سميه وزننـده اجلح بن
عبد الله بن حجيه نك كنيه سيدركه محدثدر وحجية بن عدى تابعيدر (الحجاء) قتال وزننده معاركه ومقاتله معناسنه در
يقال حاجاه حجاء اذا عاركه (احجاء) همزه مفتوحه ايله بر موضعدر * الواوى * (الحدو) حانك فتحى ودالك سكونيله
و(الحداء) غراب وزننده و(الحداء) كتاب وزننده دوه يى زجر ايله سورمك معناسنه در يقـال حدا الابل وبهـا
حدوا وحداء وحداء اذا زجرها وساقها * شارح ديركه بو ماده دوه يى نغمه وترانه ايله تشويق ايده رك سورمكه
مخصوصدر * مترجم ديركه واقعا جميع امهاتده بورسمه مرسومدر بو صورتده مؤلفك اذا زجرها قولى اولى راء مهمله
وآخرى زاى معجمه اولوركه تقديم معجمه ايله تحريف نسـاخدن اولور ياخود زجر صوت معنـاسنه اولور ومعنـاى
مذكورده حدا لفظنك اصلى ومنشأى دى ماده سنده مرسومدر وحدو تابع اولمق معناسنه دريقال حدا الليل النهار
اى تبعه (الاحتداء) افتعـال وزننده بودخى تابع اولمق معنـاسنه دريقال احتداه اذا تبعه (التحادى) تفـاعل
وزننده دوه لر يرى برينى سوروب كوترمك معناسنه دريقال تحادت الابل اذا ساق بعضها بعضا (الحادى) و(الحداء
كتان وزننده نغمه ايله دوه سوريجيسنه دينور (الاحدية) و(الاحدوة) احجيه واحجوه وزنلرنده بر كونه دوه سورمكه
دينور يقـال بينهم احدية واحدوة اى نوع من الحداء زمخشرى حدا كلمه سنى تغنى ايله سورمكه تخصيص ايلمكله
احديه واحدوه يى اغنيه وترانه ايله بيان ايلدى (الحوادى) هوادى وزننده اياقلره اطلاق اولنور اللره تالى وتابع
اولدقلريچون (الحدواء) صحراء وزننده يوپرازيلنه دينور سوق سحاب ايلديكيچون و بر موضع اسميدر (حدودى
شروری وزننده بر موضع آديدر * مترجم ديركه حادى عشر لفظنده حادى كلمه سنك اصلى واحد اولوب رفع التباس
ايچون واو آخره نقل و يايه قلب وعينى دخى تقديم اولنمغله وزنى عالف اولدى * اليائى * (الحدى) عصا وزننده
بركسه يردن اصلا آيرلميوب دائما انده اولمق معناسنه در يقال حدى بالمكان حدى من الباب الرابع اذا لزمه فلم يبرح
ومنه يقـال لا افعله حدى الدهر اى ابدا (حدى) سمى وزننـده بر رجل اسميدر (الاحداء) همزه نك كسريله

برنسنه يى عن قصد ايلك معنـاسنه در يقال احدى الشئ اذا تعمده (التحدى) تفعل وزننده احداء معناسنه در
يقـال تحداه اذا تعمده وبركسه ايله تغلب باينده معارضه ومنازعه ايلك معنا سنه در يقـال تحدى فلانا اذا نازعه
وباراه (الحديا) مصغر بنيه سيله اسمدر مغالبه اوزره معارضه ونزاعه دينور يقـال مايحدى حديا ه اى منازعته
ومبـاراته وحديا الناس واحد الناس ديمكدر زيرا اكثرى بين القوم حادى برشخص اولور وحديا معارض ومنازعه
اطلاق اولنور ومنه يقال انا حدياك ابرزلى وحدك يعنى سنك معارضك بنم ميدا نمه يالكزجه خروج ايله كه باش باشه
اوغراشه لم ✻ الواوى (الحذو) حانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله و(الحذاء) كتاب وزننده اياق قابنك برتكنى آخرتكنه
او لچوب اندازه سنه كسمك معناسنه در يقال حذا النعل بالنعل يحذو حذوا وحذاء اذا قدرها وقطعها و برنسنه يى برنسنه يه
او يدرمق معناسنه دركه اول بچمده واول كسيمده قلمقدن عبارتدر يقال حذا النعل بالنعل والقذة بالقذة اذا قدرهما عليهما
وبرآدمه اياق قابى كيدرمك معنـاسنه در يقال حذا الرجل نعلا اذا البسه اياها وبرآدمك بعينه ايشى كبى ايشلك
معناسنه در يقـال حذا حذو زيد اذا فعل فعـله وطپراق صاچمق معنـاسنه در يقـال حذا التراب فى وجوههم
اذا حثاه وسركه وشراب كبى حدتلو نسنه دلى اصروب انجتمك معناسنه در يقـال حذا الشراب لسانه اذا قرصه
وبرآدمه نسنـه ويرمك معناسنه در يقـال حذا زيدا اذا اعطـاه وحذو ومحاذى وقرشو معنـاسنه در كما سيذكر
(الاحذاء) همزه نك كسريله بودخى اياق قابى كيدرمك معنـاسنه در يقـال احذاه النعل اذا البسه اياها (الحذوة)
حانك كسريله عطيـه وجائزه يه دينور تقول هذه حذوته اى عطيته وات پارچه سنه دينور يقـال بيده حذوة
من اللحم اى قطعـة منه ومحاذى ومقـابل معناسنه در كما سيذكر (المحـاذاة) مباهاة وزننـده برآدمك قرشوسنه
بچوب اكا مقابل اولمق معنـاسنه در يقال حاذاه اى آزاه (الحذاء) كتاب وزننده بودخى قرشو ومقابل معناسنه در
يقـال هو حذاءك وحذوتك وحذتك ومحاذاك وتقول دارى حذوة داره وحذتهـا وحذوها مرفوعا ومنصوبا اى
ازاؤها (الاحتذاء) افتعال وزننده بركسه نك اورنكنه موافق ايش ايشلمـك معناسنه دركه ايشلديكى ايش آنك
ايشنه اويمقدن عبارتدر يقال احتذى مثاله اذا اقتدى به ✻ اليائى (الحذية) غنيه وزننده مكه قربنده برهضبه
آديدر (الحذيا) مصغر بنيه سيله مژدكانى ويريلان شيئه دينور ومنه المثـل اخذه بين الحذيا والخلسة اى بين
الهبة والاستلاب يعنى انى فلاندن هديه ايله اختطـاف بيننده اخذ ايلديكه كوكللو كوكلسز يارى رضاء ويارى
زورپازارايله آلدى ديمكدر وحذيا مال غنايمدن اولان حصه وقسمته دينور وقرشو ومقابل معنـاسنه در يقـال هو
حذياك اى بازائك (الحذى) عذى وزننده برشجر آديدر (الحذاية) ثمامه وزننده و(الحذيا) حانك ضميله و(الحذية)
غنيه وزننده بونلرده مال غنيمتدن اولان قسمت وحصه يه دينور (الاحذاء) همزه نك كسريله برآدمه مال غنيمتدن
حصه ويرمك معناسنه در يقال احذى فلانا اذا اعطاه حذية من الغنيمة (الحذى) حانك فتحيله سركه وشراب
ويـات سود مقوله سى حدتلو نسنه دلى اصروب آجشدرمق معنـاسنه در پس واوى ويائى اولور يقـال حذى
اللبن وغيره لسـانه يحذيه حذيا اذا قرصه ودرينك يرتغى چوغالتمق معناسنه در يقـال حذى الاهاب اذا خرقه
فاكثر وكسمك معناسنه در يقـال حذى يده اذا قطعها وبرآدمى لسانه كتوروب ديلمك معـناسنه در يقال حذى
فلانا بلسانه اذا وقع فيه (المحذاء) محراب وزننده دائما ناسى هدف تيرزبان ايدوب ديلمك عادتى اولان كسه يه دينور
يقال رجل محذآء اذا كان يحذى الناس (الحذية) حانك كسريله طولانى كسلمش اولان نسنه يه دينور على قول كسيلان
كوچك پارچه يه دينور وبرنسنه نك يانندن اولان نسنـه يه اطلاق اولنور كويا كه ايكى پارچه منزلنـده اولور
ومنه يقـال جاء احذيتين اى كل منهما الى جنب الآخر ✻ مؤلف حذيه نك معناى آتيسندن سكوت ايلدى قال
فى النهاية وفى الحديث ✻ ان الهدهد ذهب الى خازن البحر فاستعار منه الحذية فجاء بها فالقاها على الزجاجة ففلقها
وقيل هى الماس لكن الماس بحردن ظهور ايلمز (الحذآء) كتاب وزننده اوزم كسمى وقتنه دينور قطـاف معناسنه
(الحيذوان) حانك فتحى وذالك ضميله بورشان اسميدركه ✻ مؤلفه كوره قمرى جنسندن ساق حر ديدكلرى قوشدر
(التحاذى) تفاعل وزننده برنسنه يى بولشمك معناسنه در يقال تحاذى القوم فيما بينهم الماء اذا اقتسموا ✻ الواوى
(الحروة) حانك كسريله غيظ وغضب ياخود وجعدن ناشى بوغازده وصدرده وباشده عارض اولان يانقلغه وآچشقلغه
دينور تقول عرض لى حروة وهى حرقة فى الحلق والصدر والرأس من الغيظ والوجع وخردلك طعمنده اولان
ياقجيلغه واصر يجيلغه دينوركه لسانه ملاقى اولدقده اجزاسنى يرى بريندن تفريقله اصروب ياقمقدن عبـارتدر
نته كه حراوه دخى بومعنايه در كتابه وزننده يقال فيه حروة وحراوة وهى حرافة فى طعم الخردل واتى بوتيز بدرايحه يه
دينوز يقال ماهذه الحروة اى الرايحة الكريهة مع حدة ✻ الياء الواو (الحارية) جاريه وزننده شول اكرك يلانه

دینورکه یك چوق یشامغله جثه سی اکسیلوب همان باشی وصولومسی وزهری قالمش اوله یقال رماه الله بالحاریة
وهی الافعی التی کبرت ونقص جسمها ولم یبق الارأسها ونفسها وسمها (الحرا) و(الحراة) حارك فتحیله ناحیه
معناسنه در وقوش سسنه دینور علی قول عامدر وآهو یتاغنه دینور وقوش یمورطلیه جق یره دینورکه فوللق
تعبیر اولنور جمعی احراء کلور وحراة آتشك یالکلمسنه وطوتشمسنه دینور یقال حراة النار ای التهابها وحرا
لایق وخلیق معناسنه در ومنه قولهم بالحرا ان یکون ذاك وانه لحرا بکذا ای خلیق وبونك تثنیه وجمعی کلمز
زیرا فی الاصل مصدردر (الحری) غنی وزننده بودخی روا ولایق معناسنه در یقال انه لحری بکذا وحر مخففا
ای خلیق (المحری) و(المحراة) میلرك فتحیله برنسنه نك یاقشغی اوزره ایشلمسنه محل لیاقت اولان آدمه دینور
یقال انه لمحری ان یفعل ولمحراة ای مخلقة وبومبحثله ومجبنه قبیلندن دخی اولور (احربه) و(مااحراه) فعل
تعجبلردر تعجب وعجب اکالایقدر دیمکدر یقال احربه ومااحراه به ای مااجدره (التحری) تفعل وزننده برنسنه یه
صمیمی قصد وعزم ایلمك معناسنه در یقال تحراه اذا تعمده واستعماله الیق وحسبان اولان نسنه یی طلب
ایلمك معناسنه در یقال تحری الرجل اذا طلب ماهو احری بالاستعمال وبرمکانده تمکن ایلمك معناسنه در یقال
تحری بالمکان اذا تمکث به (الحری) جری وزننده اکسلمك معناسنه در یقال حری الشیء یحری حریا اذا نقص
(الاحراء) همزه نك کسریله اکسلتمك معناسنه در یقال احراه الزمان اذا نقصه (حراء) کتاب وزننده و(حری)
علی وزننده وبوقاضی عیاضدن منقولدر مکه ده برطاغك آدیدرکه آنده اولان غارده مفخر عالم صلی الله علیه وسلم
حضرتلری قبل البعثه تنهاجه طاعت وعبادت ایدرلر ایدی ❊ واشبو حراء کلمه سی مذکر ومؤنث ومنصرف وغیر
منصرف اولور ❊ الواوی (حزوی) زای معجمه ایله قصوی وزننده و(حزواء) حمراء وزننده و(حزاء) سحاب
وزننده و(حزوزی) شروری وزننده برموضع اسملریدر (المحزوزی) احزیزاء ماده سندن اسم فاعل اوله رق
میل کبی دیکیلوب طوران علی قول بری اوته او بنایوب مضطرب اولان یاخود منکسر اولان شیئه دینور یقال
شیء محزوزای منتصب اوقلق اومنکسر (الحزو) حانك فتحیله قوشی پرندن اوچورمغله تفأل وتکهن ایلمك
معناسنه در یقال حزا الاعرابی یحزو حزوا اذا زجر وتکهن (التحزو) تفعل وزننده حزو معناسنه در یقال
تحزی بمعنی حزا ❊ الیائی (الحزی) رمی وزننده حزو معناسنه در یقال حزی یحزی حزیا لغة فی حزا حزوا (التحزی)
تفعل وزننده حزی معناسنه در یقال تحزی بمعنی حزی (التحزیة) تأدیه وزننده آغاجده اولان خرمالری تقدیر
وتخمین ایلمك معناسنه در یقال حزی النخل تحزیة اذا خرصها وقوشی پرندن قالدرمغله فال طوتمق معناسنه در یقال
حزی الطیر اذا زجرها وساقها وسراب برنسنه نك شخصنی قالقتمق معناسنه درکه اول هیئتده تخیل اولنور یقال حزی
السراب الشخص اذا رفعه (الحزا) عصا وسماء وزنلرنده برنبات آدیدر مفردی حزاة وحزاءه در جوهری غلط ایدوب
خای معجمه ایله ثبت ایلدی بونبات بری وبستانی اولور بریسنه بیان کرفسی وبیانی دره اوتی دیرلر بستانیسنه دلوجه کشنیج
دیرلر فارسیده دیثار ویه وآهودوستك دیدکاری بودر (الاحزاء) همزه نك کسریله برنسنه دن هیبتلنمك معناسنه در یقال
احزی منه اذا هاب وبرمتاعك بهاسنی مشتری یه کوجلتمك معناسنه درکه زیاده یه چیقارمغله دشوار ایلمکدن عبارتدر یقال
احزی علیه فی السلعة اذا عسرو برنسنه یه کسب شعور ایلمك معناسنه در یقال احزی به اذا علم به ومشرف ومرتفع اولمق
معناسنه در یقال احزی الشیء اذا اشرف وارتفع (حزاء) کتاب وزننده برموضعدر ❊ الواوی (الحسو) حانك فتحی
وسینك سکونیله قوش قسمی صو ایچمك معناسنه در یقال حسا الطائر الماء یحسو حسوا ولا تقل شرب یعنی قوشك صو
ایچمسنده حسو استعمال اولنور شرب ماده سی استعمال اولنمز زیرا حسو آزجه آزجه ایچمکه مخصوصدر بومعنادندرکه
حسو الطیر قصیر وقلیل نسنه دن کنایه اولنور یقال یوم کحسو الطیر ای قصیر وحسو تدریجله ایچمك معناسنه در یقال
یقال حسا زید المرق اذا شربه شیئا بعد شیء وحسو ایچیله جك شوربا مقوله سنه دینورکه تدریجله ایچیلور کما سیذکر
(التحسی) تفعل وزننده و(الاحتساء) افتعال وزننده بونلرده شوربا مقوله سی ایچمك معناسنه در یقال تحسی
المرق واحتساه بمعنی حساه (الاحساء) همزه نك کسریله و(التحسیة) تادیه وزننده شوربا مقوله نسی
ایچورمك معناسنه در تقول احسبته المرق وحسیته اذا اشربته (الحسیة) غنیه وزننده و(الحسا) عصا وزننده
و(الحسو) دلو وزننده که ذکر اولندی و(الحسو) عدو وزننده اسملردر ایچیله جك شوربا مقوله سنه دینور وحسو
عدو وزننده شوربا مقوله سنی چوق ایچن آدمه دینور یقال رجل حسو ای الکثیر التحسی (الحسوة) غرفه وزننده
رانك ضمیله ایچیله جك نسنه یه دینور جمعی احسیه واحسوه وجمع الجمعی احاسی کلور تقول سقانا بحسوة ای الشیء القلیل
من الحسا وحسوه بناء مره اولور لکن حانك فتحیله افصحدر ❊ الیائی (الحسی) حانك فتحی وکسری وسینك

سكونيله و(الحسى) الى وزننده صوابركيله جك دوزجه وملا يمجه يره دينور على قول شول غليظ يره دينوركه اوستى قوملق اولديغندن يغمورصوينى چكميوب امسا كله بريكدرمكله انده اشمه ازقازيلوب قوغه ايله صويندن الندقده ينه يرينه اطرافندن ترشحله جمع اولوراوله جمعى احساء وحساء كلور حانك كسريله كه اشمه يرلرى ديمك اولورهديه اشمه سى كبى (الاحتساء) افتعال وزننده و(التحسية) ناديه وزننده اشمه قازمق معناسنه در يقـال احتسى حسي اذا احتفره واحتساء برآدمك مافى الضميرنى يوقلمق معناسنه مستعملدر يقـال احتسى مافى نفسه اذا اختبره الحسا) عصاوزننده بودخى برآدمك مافى الضميرنى يوقلمق معناسـنه در يقـال حسى ما فى نفسه حسامن البـاب الرابع اذا اختبره (الحساء) كتاب وزننده برموضعدر (احساء) همزه نك فتحيله برقاچ موضعلردر احساء بنى سعد هجر حذاسنده بر بلده دركه احساء القرامطه درياخود اندن بشقه واحساء حرشاف بحرين سـاحلنده بر بلده در واحساء بنى وهب فرعا ايله واقصه بيننده طقوزبيوك قيوآديدر واحساء قبيلهٔ غنى يوردنده برصوآديدر و يمامه ده برصوآديدر وجديله يوردنده برصوآديدر (المحساة) محراب وزننده دولابله صوچكن اكوزه دينور ❊ الواوى (الحشو حانك فتحى وشين معجمه سكونيله خلق خرده دوه لره دينو ر يقـال اعطاه من حشو الابل اى صغارهـا ومقتضاى حالدن زائد سوزلره دينوركه كلام اثنار ينه تخليل ايدرلر مفهوم ومألدن خارج نسته ومثلاديدكلرى كبى يقال كثير الحشو فى كلامه اى فضل كلامه وآدمك نفس وذاتنه اطـلاق اولنور يقـال حشوالرجل اى نفسه ومصدر اولور يصدق ومندر مقوله سنى قيتق ويموق مقوله سيله طولدرمق معناسنه در يقال حشا الوسادة حشوا اذا املأها و يصدق ومندر مقوله سنك ايچنه طولدردقلرى نسنه يه دينور قيتق ويموق كبى وبرآدمك اعضاء داخليه سنه طوقنمق معناسنه در يقال حشاه حشوا اذا اصاب حشاه (الحاشية) بودخى خرده دوه لره دينور (الحشية) غنيه وزننده ايچى پنبه ايله ياخود يوك ايله طولمش فراشه دينور يقال طرح له حشية وهى الفراش المحشو وقولتق يصديغنه دينور بعضلر ديديكه شول يوز يصديغى طرزنده كوجك يصديغه دينوركه عرب نسوانلرى سموز كورينه يم ديو بدنلنه ويوكورلرينه ياخود بيوك كورنسون ديو صغريسنه استوار ايدرلر (المحشى) منبر وزننده بودخى اول يصديغه دينو ر (الاحتشاء) افتعال وزننده خاتون ذكراولنان يصديغى كوترمك معناسنه در يقال احتشت المرأة الحشية اذالبستها و برنسنه كركى كبى طولمق معناسـنه در يقـال احتشى الشيء اذا امتلأ وحايض حيض بزى طوتمق معناسنه در يقال احتشت المستحاضة اذاحشت نفسها بالمفارم (المحاشاة) مباهاة وزننده برآدمه خرده دوه ويرمك معناسنه در يقال اتاه فما اجله ولاحاشاه اى ما اعطاه جليلة ولاحاشية (الحشا) عصاوزننده اعضاء داخله يه دينور بغرسق و بوكرك وجكركبى جمعى احشـاء كلور يقـال اخرج القصاب حشا الشاة اى مافى بطنها (المحشى) مقعد وزننده قرنده طعام واره جق موضعه دينور مراد حيوانده اشكنبه نك ايچى وانسانده بغرسق اوله جقدركه ثفل موضعلريدر (الحشوة) حانك ضمى وكسريله يرده ايشه يراميان چالى وچرپى وخار وخاشاك مقوله سنه دينور يقال ما اكثر حشوة ارضه اى حشوها ودغلها (الحشاة) حصاة وزننده طپراغى سياه منفعتسز ارضه دينو ر يقال ارض حشاة اى سوداء لاخير فيها ❊ اليائى (الحشى) عصاوزننده قرنده حجاب كبددن ماعدا اجزاء جوفيه يه دينوركه جكر و بوكرك واشكنبه وسائريدر على قول يان طرفنك نهايتنده اولان آردايكول ايله كه اوكسوز ايكوتعبير اولنور پوچ مابيننده اولان مهماته دينو ر مراد بوش بوكورايله پوچ مابيننده اولنلردر ياخود ظاهر بطنه دينو ر وحضن وحصاره دينور بعض نسخه ده حضن عنوانيده اولمغله قوجاق اولور ❊ لكن شارحك نسخه سنده خصر اولمغله بل ديمك اولور ويورلمق ياخود علت سببيله هارهارخشليوب صولومغه دينو ر يقـال حشى الرجل حشا من الباب الرابع اذا اخذه الربو وطولومده سود قارتمقلنوب درى كبى طولومك ايچ يوزينه ياپشمغله كنديسى بدرايحه باغليوب طولومى وايچنه قونان سودى قوقتمق معناسنه در يقال حشى السقاء اذا اصار له من اللبن كالجلد من باطن فلصق به فلا يعدم ان ينتن فيروح وحشا برنسنه نك يوره سنه وكنف وناحيه سنه دينو ر تقول انا فى حشاه اى فى كنفه وناحيته ومدينه قربنده برموضع آديدر (الحشى) غنى وزننده و(الحشيـان) سكران وزننده هارهارخشليوب صولو يان كشى يه دينور مؤنثى حشيه وحشياء در يقـال هوحش وحشيان وهى حشية وحشيا اذا اخذه الربو وحشى غنى وزننده كوكى چوريوب تباه اولمش ياخود قوريمش اوتلغه دينور (الحاشية) برنسنه نك كنارنه و پروازنه دينو ر يقال حاشية الثوب وغيره اى جانبه وبرآدمك اهل ومتعلقاتنه اطلاق اولنور يقـال هومن حاشيته اى من اهله وخاصيته و برنسنه نك يوره سنه وكنف وظل وحمايه سنه اطلاق اولنو ر يقال هؤلاء حاشيته بالنصب اى فى ناحيته وظله (المحاشاة) مباهاة وزننده برنسنه يى ميانه دن اخراج واستثنا ايلمك معناسنه در يقال حاشا منهم فلانا اذا استثناه منهم و بوكنارو پرواز

معناسنه اولان حاشيه ماده سند ندركو يا كه انى حاشيه عد ايلمشدر (التحشي) تفعل وزننده محاشاة معناسنه در يقال تحشاه بمعنى حاشاه وبرآدمى برنسنه دن تبرئة ضمننده حاشا فلان ديمك معناسنه در يقال تحشي الرجل اذا قال حاشا فلان وشرم وحيا جهتيله برنسنه دن يابركسه دن استنكاف ايلمك معناسنه در يقال تحشي من فلان اذا تذمم (حاشا) الفك قصريله حتى كلمه سى كبى مابعدنى مجرور ايدر يعنى حروف جاره دندر استثناء ايچوندر وحاشاك وحاشالك بمعنى واحد وعربلرك حاشالله و يانك حذفيله حاش لله قولرى معاذالله معناسنه دركه تبرئة ضمننده ايراد اولنور يقال حاشالله وحاش لله اى معاذالله ❊ شارح ديركه مغنى اللبيبده حاشا كلمه سى اوچ وجه اوزره مستعمل اولديغى مرسومدر (الحاشيتان) ابن المخاض ايله ابن اللبون مراد اولنور ابن مخاض بر ياشنده وابن لبون ايكى ياشنده اولان دوه در ❊ الياء والواو (الحصا) عصا وزننده اوفه جق طاشلره دينوركه چقل تعبير اولنور مفردى حصاة در جمعى حصيات كلور فتحاتله وحصى كلور حانك ضمى وكسرى وصادك كسريله وحصا صايى يه دينور عدد معناسنه در على قول عدد كثيره دينور تقول لم ارمنهم اكثر حصا اى عددا اوهو الكثير وحصا مصدر اولور برنسنه ده اثرقلمق معناسنه يقال حصى الشئ حصا من الباب الرابع اذا اثر فيه و يرك چاقلى چوق اولمق معناسنه در يقال حصبت الارض اذا كثر حصاها (الحصى) رمى وزننده برآدمى چاقل ايله اورمق معناسنه در تقول حصبته حصيا اذا ضربته بالحصاة (المحصاة) مرماة وزننده چاقللو يره دينور يقال ارض محصاة اى كثيرة الحصى (الاحصاء) همزه نك كسريله برنسنه يى صايمق معناسنه در ياخود ازبر ايلمك ياخود فهم وادراك ايلمك معناسنه دركه مراد بوايكى معناده دخى استعمال اولنور يقال احصى الشئ اذا عده اوحفظه اوعقله (الحصاة) حانك فتحيله مثانه ده طاش پيدا اولمغه دينوركه علتدر بول مشتد و متحجر اولديغندن ناشيدر يقال حصي الرجل على المجهول فهو محصي - كتب طبيه ده مرسومدركه كاهجه انسانك بوكركلرنده وقاوقنده طاش وقوم تحدث ايدر سبب ماديسى مادۂ غليظه در وسبب فاعلى برحرارت غريبه دركه ماده نك رقيقنى افنا ايدوب غليظى متحجر اولديغى حالده باقى قالور وحصاة رأى ورشد ودرايت معناسنه در يقال فلان ذوحصاة اى رأى (الحصي-) غنى وزننده عقل ورشدى وافر آدمه دينور يقال هوحصي- اى وافر العقل (الحصو) حانك فتحيله قرن سانجيسنه دينور يقال اضطرب من الحصواى المغص فى البطن ومنع ايلمك معناسنه در يقال حصاه حصوا اذا منعه (التحصية) تأديه وزننده برنسنه يى حفظ ووقايه ايلمك معناسنه در يقال حصاه اذا وقاه (التحصي) تفعل وزننده صاقنمق معناسنه در يقال تحصي الرجل اذا توقى (الحصوان) فتحاتله يمنده برموضعدر ❊ الواوى (الحضو) حانك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله آتش قرار دقدنصكره اوچروب ايشمق معناسنه در يقال حضا النار حضوا اذا حرك جرها بعدما همد (المحضاء) محراب وزننده و(المحضاة) مكنسه وزننده آتش اوچره جك كوسكويه دينور يقال سعر النار بالمحضاء والمحضاة اى حركها بعود تحرك به النار (المحضى) منبر وزننده برداغه دينور كوز معناسنه ❊ الواوى ❊ (الحطو) خطو وزننده برنسنه يى صارصوب ارغلامق معناسنه در يقال حطاه حطوا اذا حركه مزعزعا (الحطا) قفا وزننده ايرى كهله يه دينور (الحطواء) حمراء وزننده قزل تويلو قيونه دينور (الاحطيطاء) اعشيشاب وزننده شيشوب قبارمق معناسنه در يقال احطوطى الشئ اذا انتفخ الواوى ❊ (الحظوة) حانك ضمى وكسرى وظاى معجمه نك سكونيله و(الحظة) عده وزننده قدر ومكانت واعتبار معناسنه در يقال ماله حظوة عنده اى مكانة ورزق وقسمت جهتندن اولان حظ و بهره يه دينور جمعى حظى كلور حانك كسرى والفك قصريله وحظاء كلور مد ايله وحظوه وحظه مصدر اولور لر بركسه يانينده عزتلو حرمتلو اولمق معناسنه يقال حظى كل من الزوجين عند صاحبه حظوة وحظة من الباب الرابع اذا صار ذامكانة (الاحتظاء) افتعال وزننده حظوه معناسنه در يقال احتظى بمعنى حظى (الحظية) غنيه وزننده زوجى يانينده وقع وقدر وحرمتى اولان خاتونه دينور ومنه المثل الا حظية فلا الية تتمه كه الى ماده سنده بيان اولندى (الحظوة) حانك فتحى وضميله شول كوجك اوقه دينوركه اطفال انكله مشق وملاعبه ايدرلر واغاج كوكلرندن سوروب چيقان تازه وملايم فليزه دينور جمعى حظاء كلور حانك كسريله وحظوات كلور فتحاتله (الحظيات) مصغر بنيه سيله حظيه نك جمعيدركه حظوه نك مصغر يدر ذكر اولنان كوجك اوقه دينور ومنه المثل احدى حظيات لقمان يعنى لقمان بن عاد حظياتندن بر يدر بومثل شرتله معروف اولان كمسه دن احيانا برايولك صادر اولدقده ضرب اولنور (الحظيا) مصغر بنيه سيله يابجه يابجه يورويشه دينور يقال يمشى الحظيا وهويمشى [illegible] (الحظو) حانك فتحيله يابجه يابجه رفق وتأنيله يوريمك معناسنه در يقال حظا الرجل حظوا اذا مشى الحظيا وهو

مشی رويد ✽ اليائى ✽ (حظی) سمی وزننده بر رجل آديدر (الحظی) علی وزننده كهله لره دينور مفردی
حظاة در (الحظی) الی وزننده حظ و بهره معناسنه در حظو كبی جمعی احظی وجمع الجمعی احاظی كلور
الواوی ✽ (الحفا) جفا وزننده يالين يور يمكدن انسانك ودوه وسائردوابك اياقلری آشنوب فرسوده اولمق معناسنه در
علی قول يالين اياق يوريمك معناسنه در يقال حفی الرجل والابل حفا من الباب الرابع اذا رقت قدمه من كثرة المشی
اوهو المشی بلا خف ولانعل (الحفی) غنی وزننده و (الحافی) اسم فاعللردر و برآدمه مبالغه وجه اوزره نوازش
واكرام ايدوب واكا اظهار بشر وسرور ايدراولان آدمه دينور يقال رجل حفی وحاف ای يبالغ فی الاكرام
و يظهر السرور والفرح وحقنده همت ايلك ايچون برآدمك حالنی پك سئوال واستقصا ايدراولان آدمه دينور
وحفی علی استقصاء وجهيله تعلم وتحصيل ايدن عالمه دينور يقال هو عالم حفی اذا كان قد تعلم باستقصاء وسئوالده
الحاح وابرام ايدن كمسه يه دينور جمعی حفواء كلور حنفاء وزننده يقال رجل حفی ای ملح فی سؤاله (الحفوة) حانك
ضمی وكسريله و (الحفية) و (الحفاية) حالرك كسريله اسملردر يالين يور يمكدن اياق پير يوب آشنمغه ياخود اياغك يالينلغنه
دينور (الاحتفاء) افتعال وزننده يالين اياق يوريمك معناسنه در يقال احتفی الرجل اذا مشی حافيا واوتی يردن
چكوب قوپرمق معناسنه در يقال احتفی البقل اذا اقتلعه من الارض و بو مهموزده لغتدر و برآدمك اكرام
وتلطيفنده اظهار بشر وسرور وارايده رك مبالغه ايلك معناسنه در يقال احتفی به اذا بالغ فی اكرامه واظهر السرور
والفرح و برآدمك حالندن لطف جهتيله پك سئوال ايلك معناسنه در يقال احتفی به اذا اكثر السؤال عن حاله (الحفاوة)
حانك فتحی وكسريله و (الحفاية) حانك كسريله و (التحفاية) تانك كسريله برآدمه اظهار بشر وسرور وارايده رك پك
چوق نوازش واكرام ايلك ومهربانلق ايتمك معناسنه در يقال حفی به حفاوة وحفاية وتحفاية من الباب الرابع
اذا بالغ فی اكرامه واظهر السرور والفرح و برآدمك لطف جهتيله حالندن چوق صورشدرمق معناسنه در
يقال حفی به اذا اكثر السئوال عن حاله (الحفو) عفو وزننده اكرام ايلك معناسنه در يقال حفا الله به حفوا اذا اكرمه
و نسنه ويرمك معناسنه در يقال حفا زيد فلانا اذا اعطاه و ويرميوب محروم ايلك معناسنه اولمغله ضد اولور
يقال حفا فلانا اذا منعه و بيخی افراط وجه اوزره قرقق معناسنه در يقال حفا شاربه اذا بالغ فی اخذه (الاحفاء)
همزه نك كسريله بودخی بيخی ديبنه وارنجه قرقق معناسنه در يقال احفی شاربه اذا بالغ فی اخذه ودونه دونه سئوال
ايلك معناسنه در يقال احفی السؤال اذا ردده و برآدمه برخصوصده لادن كبی ياپشوب نهايت مرتبه ده الحاح
وابرام ايلك معناسنه در يقال احفی فلان زيدا اذا الح عليه وبرح به فی الالحاح و برآدمی برخبرطويمق خصوصنه
حمل وحواله قلمق معناسنه در تقول احفيته ای حملته علی ان يبحث عن الخبر و برآدمی خوارلمق معناسنه در تقول
احفيت به اذا ازريته (المحافاة) مكافاة وزننده كلامده منازعه ايلك معناسنه در يقال حافاه اذا نازعه فی الكلام
(الحفاوة) حانك فتحيله الحاح وابرام ايلك معناسنه در ومنه المثل مأربة لاحفاوة يعنی مرام عرض حاجتدر
يوخسه ابرام والحاح دكلدر (الاستحفاء) استخبار معناسنه در يقال استحفاه اذا استخبره (حفاء) كساء وزننده
برطاغك آديدر (الحافی) قاضی وحاكمه اطلاق اولنور يقال هو حاف ای قاض (التحافی) تفاعل وزننده خصم ايله والی
وقاضی حضورنده مرافعه ايلك معناسنه در تقول تحافينا الی السلطان ای ترافعنا (التحفی) تفعل وزننده برآدمی اعتقال ايله
غفلتنی اغتنام ايلك معناسنه در يقال تحفاه اذا اهتبله وچالشمق معناسنه در يقال تحفی فی الامر اذا اجتهد (الحفيا) حانك
فتحی والفك مدی وقصريله ويانك تقديميله زبانزده در مدينه ده برموضع آديدر ✽ الواوی (الحقو) حانك فتحی وقافك
سكونيله بدنده بوكوره دينور يقال اصاب حقوه وحقوته ای كشحه وفوطه يه دينور ازار معناسنه علی قول فوطه
باغلبه جق يره دينور كه بل اوله جقدر بوننده حانك كسريله ده وحقوه ده لغتدر جمعی احقی كلور وقافك كسريله
واحقاء كلور وحقی كلور حانك ضمی وقافك كسريله وحقاء كلور جبال كبی وحقو مصدر اولور برآدمك بوكورنه
ياخود بلنه اورمق معناسنه يقال حقاه حقوا اذا اصاب حقوه وحقو سيل صويی چيقه مز اولان غليظ ومرتفع يره
دينوركه بل وبيلان تعبير اولنور جمعی حقاء كلور حانك كسريله وحقو السهم اوقلك يلك بگه جك يرندن عبارتدر
يقال سهم دقيق الحقو وهو موضع الريش وحقو الثنيه يوقشده اولان يولك ايكی بوكور يدركه ايكی جانبی اوله جقدر
يقال اخذوا من حقوی الثنية ای جانبيها (الحقی) شقی وزننده بوكورنه اورلمش آدمه دينور (الحقا) عصا وزننده
بوكور آغريمق معناسنه در يقال حقی الرجل علی المجهول حقا فهو محقو ومحقی ای شكی حقوه وات يمكدن قرن
آغريمق معناسنه دركه بگی اتی يمكدن قرنده وجع وسلاخ عارض اولمقدر يقال حقی الرجل علی المجهول فهو
محقو ومحقی اذا اصابه الحقوة (الحقوة) حقو كبی فوطه يه ياخود بله دينور وآت يمكدن قرنه عارض اولان آغری يه

دینور یقال اصابه الحقوة ای الوجع فی البطن من اکل اللحم و برعلت آدیدر که دوه قسمنه عارض اولور آق جکرده
پیدا اولمغله دوه‌نك جوفنده سانجی پیدا اولوب کویا که احشاسی کسیلوب طوغرنور (الحقا) حانك کسریله بودخی
ات یمکدن قرنده حادث اولان وجعه دینور که یورك بورندیسی عارض اولور و برموضع آدیدر وحقوکبی ازاره یاخود
بله دینور ❊ الواوی (الحكاية) کتابه وزننده برسوزی وخبری نقل وروایت ایلمك معناسنه‌در تقول حکوت الحدیث
احکوه حکایة اذا نقلته وبومشابهت معناسندن مأخوذدر اصلی حکاوه‌در که واویدر ❊ الیائی (الحكاية) کتابه
وزننده یائیدر ذکر اولنان واوی معناسنه‌در تقول حکیت الحدیث احکیه حکایة اذا نقلته وبرنسنه‌یه بکزه‌مك
معناسنه‌در تقول حکیت فلانا اذا شابهته وبرکسه‌یه فعلا یاخود قولا تقلید ایلمك معناسنه‌در تقول حکیت
فلانا اذا فعلت مثل فعله اوقلت مثل قوله سواء وبرکسه‌دن برکلام نقل ایلمك معناسنه‌در تقول حکیت عنه
الکلام اذا نقلته بونکله معنای اولك فرقی واردر ودوکمی چکوب محکم ایلمك معناسنه‌در تقول حکیت العقدة
اذا شددتها (المحاكاة) مباهاة وزننده بودخی بکزه‌مك معناسنه‌در تقول حاکیته اذا شابهته وبرکسه‌یه تقلید ایلمك
معناسنه‌در تقول حاکیته اذا فعلت مثل فعله اوقوله سواء (الاحكاء) همزه‌نك کسریله بودخی دوکمی چکوب
بکشدرمك معناسنه‌در تقول احکیت العقدة اذا شددتها وغالب اولمق معناسنه‌در یقال احکی علیهم اذا ابرّ (الحكی
غنیّ وزننده قوغجی عورته دینور یقال امرأة حکیّ ای نمّامة نسوان خصائصندن اولمغله حکیّ عنوانده مستعملدر
الاحتكاء) افتعال وزننده برنسنه قویلشوب متین واستوار اولمق معناسنه‌در تقول احتکی امری ای استحکم
الواوی ❊ (الحلو) حانك ضمی ولامك سکونیله طتلو نسنه‌یه دینور که آجی مقابلیدر فارسیده شیرین دینور یقال
هو حلو ای لبس بمرّ وحلو الرجال خوشطبع وشیرین سخن وخفیف الروح اولمغله هرکسك عندنده معتبر ومحبوب
اولوب الفتندن فاکهه کبی استلذاذ اولنور اوله جمعی حلوون کلور مؤنثی حلوه‌در جمعی حلوات کلور
یقال رجل حلو وامرأة حلوة ای یستخف ویستحلی (الحلاوة) عداوه وزننده و(الحلو) حانك فتحیله و(الحلوان
حانك ضمیله طتلو وشیرین اولمق معناسنه‌در یقال حلی الشیء وحلا وحلو حلاوة وحلوا وحلوانا من الباب الرابع
والاول والخامس اذا کان حلوا وبرنسنه‌یی طتلو عد ایلمك معناسنه‌در یقال حلی الشیء حلاوة من الباب الرابع
اذا عدّه حلوا وبرنسنه کوزه وکوکله خوش کلمك معناسنه‌در تقول حلی الشیء بعینی وقلبی وحلا حلاوة وحلوانا
من الباب الرابع والاول اذا اعجبك بعضیلر دیدیکه باب اولدن فمده یعنی برنسنه آغزه طتلو کلمکده وباب رابعدن
عینده کوزه طتلو وخوش کورنمکده مستعملدر فیقال حلا فی الفم وحلی فی العین وبرکسه‌دن خیر ومنفعته نائل
اولمق معناسنه مستعملدر یقال حلی منه بخیر وحلا منه من البابین المزبورین اذا اصاب منه خیرا وحلو حانك
فتحیله برنسنه‌یی طتلو وشیرین ایلمك معناسنه‌در یقال حلا الشیء یحلوه حلوا اذا جعله حلوا وبرآدمه برنسنه ویرمك
معناسنه‌در یقال حلاه الشیء اذا اعطاه ایاه وحلو وحلوان حانك ضمیله برکسه قزنی یاقز قرنداشنی مهر مسمی ایله
حین تزویجده مهر مزبوردن برمقدار نسنه کندیسنه عائد اولمق اوزره تزویج ایلمك معناسنه‌درکه بووضع ومهری
کندیسی اخذ ایلمك بین العرب ذمیمه‌در یقال حلا فلان فلانا حلوا وحلوانا اذا زوجه ابنته اواخته بمهر مسمی
علی ان یجعل له من المهر شیئا مسمی ❊ شارح دیرکه تمام مهری کندی آلمقده دخی مستعملدر وحلوان اسم اولور
دلال اجرتنه وفالجی وکاهن اجرتنه دینور وخاتونك مهرینه یاخود شیرینلك ویدیلك تعبیر اولنان عطیه‌یه
دینور که داماد طرفندن ویریلور ورشوت کونه ویریلان نسنه‌یه دینور وعوض وجزاء معناسنه‌در ومنه تقول
لاحلونّك حلوانك ای لاجزینّك جزاءك (الاحليلاء) اعشیشاب وزننده برنسنه طتلو اولمق معناسنه‌در یقال
احلولی الشیء اذا حلی وبرنسنه‌یی طتلو عدّ ایلمك معناسنه‌در یقال احلولاه بمعنی استحلاه ❊ شارح دیرکه افعیعال
بابنده بوندن واعروری کلمه سندن غیری متعدی کلمامشدر (الاستحلاء) بودخی برنسنه‌یی شیرین عدّ ایلمك
معناسنه‌در یقال استحلاه اذا عدّه حلوا (التحلی) تفعل وزننده استحلاء معناسنه‌در یقال تحلاه اذا عدّه حلوا
(الحلیّ) غنیّ وزننده خوش وشیرین سوزه دینور یقال قول حلیّ ای یحلو فی الفم (التحلیة) تأدیه وزننده
برنسنه‌یی طتلو ایلمك معناسنه‌در یقال حلاه تحلیة اذا جعله حلوا وکاه اولورکه حلأت السویق دیرلر مهموز
اوله‌رق وبوغیر قیاسیدر (الحلوّ) عدوّ وزننده بودخی خوشطبع وحلو الألفه آدمه دینور یقال رجل حلوّ ای
حلو (حلوه) غرفه وزننده برقسر اغك آدیدر (الحلواء) حانك فتحی والفك مدّی وقصریله معروفدرکه حلو ایله
یعنی شکر وعسل مقوله‌سی طتلو ایله مرتب اولان طعامه دینور رشیدیه ومأمونیه کبی وطتلو وشیرین فاکهه‌یه
دینور (الحلوة) عدوه وزننده و(الحلية) غنیه وزننده منظره‌سی پك خوش وشیرین ودلنشین ناقه‌یه وصف اولور

يقـال ناقة حلوة وحلية اى تامّة الحلاوة (الاحلاء) همزه نك كسريله طتلو سوز سويلك معنا سنه مستعملدر
ومنه يقال فلان مايمرّ ومايحلى اى مايتكلم بمرّ ولاحلو وطتلو خوش ايش ايشلمك معنا سنه مستعملدر يقـال مايمرّ
ومايحلى اى لايفعل مرّا ولا حلوا واكر بركره آجى وبركره طتلوا اولمق حالتنى كه تلوّن مقتضاسيدر آندن نفى ايلمكه
قصد ايدرسن مايمرّ ومايحلو ديرسن ثلاثى صيغه سيله واحلاء برنسنه يى شيرين بولمق ياخود شيرين قلمق معناسنه در
يقال احليته اذا وجدته او جعلته حلوا (الحلاوة) سحابه وثمامه وزنلرنده و(الحلاءة) همزه ايله و(الحلواء) صحراء وزننده
و(الحلاوآء) حانك فتحيله و(الحلاوآء) حانك ضميله قفانك اورته سنه دينور جمعى حلاوى كلور صحارى وزننده (الحلو
حانك كسريله جلاّ هلرك كوجك طراغنه دينور كه مرادنفه اوله جقدر (الحلاوة) سحابه وزننده شول ارضه دينور كه
آنده ذكور بقل وسبزوات نابت اوله (الحلاوى) قصارى وزننده برنوع خرده شجر اسميدر و برتيكنلو اوتك آديدر جمعى
حلاوى كلور مفردى كبى وحلاويات كلور حانك ضمى و واوك فتحيله (المحالاة) مباهات وزننده بركسه ايله مطايبه وملاطفه
ايلمك معناسنه در يقال حاليته اذا طايبته (حلوان) عثمان وزننده ايكى بلده آديدر وايكى قريه اسميدر وحلوان بن عمران بن
الحاف بن قضاعه بركسه در كه ذريتندن نيچه صحابهٔ كرام وجوده كلديلر و بوبانئ حلوان عراقدر زيرا حلوانك برى
شامده وبرى عراقده در (الحلاة) حانك كسريله مدينه قربنده برطاغك آديدر (حلوه) غرفه وزننده حجازده برقيو اسميدر
الحلا) قفا وزننده شول دواء ودارويه دينور كه لدى الاستعمال صوايله اصلتمق ياصوايله ايچمك شانندن اوله (الحلاء
شداد وزننده ابوالحسين الحلاء على بن عبيدالله بن وصيف در رؤساى طائفهٔ اماميه دندر وشمس الائمه عبدالعزيز
بن احمد الحلوانى كه امام مشرق وقدوهٔ حنفيه در وحلوانى سلمانى وزننده در نسبتى حلاوه يه در ونون بدلى همزه ايله
الحلوائى دخى جائزدر وابوالمعالى عبد الله بن احمد الحلوانى فقهاء شافعيه دندر ✵ مترجم حقير دير كه شهاب شرح
دره ده بونى تخطئه ايدوب ديديكه اكر حلاوه يه نسبت اولنسـه لامحاله حلاوى ديمك لازمدر پس حلوانى حلواء
لفظنه منسوبدر ✵ اليائى (الحلى) حانك فتحى ولامك سكونيله زيب وزينته دينور كه دوزكون تعبير اولنور كرك التون
وكمش كبى معدنياتدن دوزلمش اولسون وكرك الماس و ياقوت مقوله سى جوهر اولسون جمعى حلى كلور حانك ضميله
دلى كبى بعضلر ديديكه حلى كلمه سى جمعدر مفردى حليه در تمر وتمره كبى وحلى مصدر اولور خاتون دوزكونه مالك
اولمق ياخود دوزنمك و بزنمك ياخود دوزكونلو اولمق معناسنه در يقال حليت المرأة حليا من الباب الرابع اذا استفادت
حليا اولبسته اوصارت ذات حلى وقولهم حلى فى عينى قيل من الحلى يعنى اشبو حلى ماده سندندر حلاوتدن دكلدر (الحلية
حانك كسريله بودخى دوزكونه وپيرايه يه دينور حلى معناسنه جمعى حلى كلور حانك كسرى والفك قصريله وحلى
كلور حانك ضميله وحلى السيف وحـلاة السيف كه حارك ضميـله در بوندندر كه قلجك باجاغنده ونيامنده اولان
زيب وزينتلردن عبارتدر وحليه خلقت وصورت وصفت معنالرينه مستعملدر يقال هو كريم الحلية اى الخلقة وتقول
عرفته من حليته اى صورته وصفته (الحالى) و(الحالية) زيب وارا يشلو خاتونه دينور يقـال امرأة حال وحالية
اى ذات زينة (التحلية) تاديه وزننده خاتونى طوناتمق معناسنه در على قول خاتونه دوزكون ايدنمك ياخود انى
اوصاف جميله ايله وصف وثنا قلمق معناسنه در يقال حلى المرأة اذا البسها حليا او اتخذه لها او وصفها ونعتها (حليه
تمره وزننده اوچ موضع اسميدر (احلياء) همزهٔ مكسوره ايله برموضع آديدر (الحلى) غنى وزننده نصى ديدكلرى
اوت قورپسنك اغارمشنه دينور مفردى حليه در (الحليا) حميا وزننده برنبات آديدر و برطعام اعراب آديدر ✵ الراوى
الحمو) دلو وزننده خاتونك زوجنك پدرينه دينور كه قاين آتا تعبير اولنور ومطلقـا زوج طرفندن اولان خصمه
وقريبه دينور زوجك پدرى و برادرى كبى مؤنثنده حماة دينور و بونده درت لغت دخى واردر حمو ابو كبى وحما قفا كبى
وحم اب كبى وحمءٔ همزه ايله يقال حمو المرأة وحموها وحماها وحمها وحمؤها اى ابو زوجها ومن كان من قبله والانثى حماة
بوراده انثى قاين انا وكورنجه كبى وحمو الرجل كشينك زوجه سنك پدريدر كه قاين اتاسيدر ياخود زوجه سنك برادرينه
ياخود عموجه سنه دينور يقال حمو الرجل اى ابو امرأته او اخوها او عمها و بعضلر ديديكه احماء زوجه طرفندن اولان
قريبه مختصدر نته كه اختان زوج طرفندن اولانه مخصوصدر مؤلف همزه ماده سنده دخى ذكر ايلدى ✵ شارح
دير كه اشبو حمو ماده سى حمايه دن ياخود حرارت معناسندن مأخوذدر شفقت قلبيه لرى تصوريله وحمو حرّ وكرميت
معناسنه در يقال اشتدّ حمو الشمس اى حرّها (الحماة) حصاة وزننده بالدره اولان بالق اتنه دينور كه بالـدراتى تعبير
اولنور جمعى حموات كلور فتحاتله ✵ اليائى (الحمى) حانك فتحى وميمك سكونيله و(الحماية) كتابه وزننده و(المحمية
مرحله وزننده برنسنه دن موذياتى منع ايله حفظ ايلمك معناسنه در كه قوريمق تعبير اولنور يقال حمى الشئ يحميه حميا
وحماية ومحمية اذا منعه ودفع عنه وحمى وحميه غنيه وزننده وحمايه كتابه وزننده وحموه تمره وزننده اوتلاغى قوريوب قورى

قلمق معناسنه در يقـال حمى الحمى حما وحمية وحماية وحموة اذامنعه وخسته يه مضر نسنه لردن پرهيز ايتدرمك
معناسنه دريقال حمى المريض مايضره اذامنعه اياه بونده ايكى مفعوله متعديدر (الحمى) رضى وزننده قورنمش نسنه يه
دينور قورى تعبير اولنور يقال كلأ حمى اى محمى (الاحتماء) افتعال وزننده خسته مضر نسنه لردن پرهيز ايلك
معناسنه دريقال حمى المريض فاحتمى (التحمى) تفعل وزننده قورنمق معناسنه در يقال تحمى من ذلك اذا امتنع
(الحمى) غنى وزننده مضر نسنه لردن پرهيز ايتدرلمش خسته يه دينور يقال مريض حمى اى ممنوع مما يضره ومطلقا
قورنمش نسنه يه دينور واصلا بركسه نك ظلم وستمنى واوضاع بارده سنى محتمل اولميان ابى النفس آدمه دينور يقال رجل
حمى اى لايحتمل الضيم (الحمى) الى وزننده وكساء وزننده و (الحمية) حانك كسريله برنسنه دن حمايت اولنان شيئه
دينور قورى كبى (الحامية) اصحاب ورفقاسنى حمايت ايدر اولان آدمه دينور هاء مبالغه ايچوندر يقال رجل حامية اى
يحمى اصحابه وحاميه جماعته وصف اولور نفسلرنى حمايه ايلدكلرى ايچون وتقول العرب هو على حامية القوم اى آخر
من يحميهم فى مضيهم يعنى منهزم اولان عسكرك اكسه سندن استيلا ايدن دوشمندن حمايه ايدنلرك آخريدر على اثر
حامية القوم تقديرنده در ويقال مضيت على حاميتى اى على وجهى كويا كه طوغرى مقصدينك جهتى كنديسنى
جهات غيرسديده دن حمايه ايلك تصورينه مبنيدر وحاميه ساج اياغنه اطلاق اولنور حرارت اعتباريله وقوينك
ايچنى اوره جك طاشلره اطلاق اولنور حمايه دن مأخوذ در جمعى حوامى كلور وحوامى آت وقاطر طرنقلرينك صاغ
وصول يانلرينه اطلاق اولنور (الاحماء) همزه نك كسريله برمكانى سائردن قوريوب قورى ايلك على قول قورى
اوله رق بولمق معنـاسنه در يقـال احمى المكان اذا جعله حمى لايقرب اووجده حمى وبرنسنه يى قيزغين ايلك
معناسنه در يقـال احمى الله النار اى جعلها حامية وبرنسنه يى آتشده قيزدرمق معناسنه دريقال احمى المسمار اذا
اسخنه (الحمية) غنيه وزننده و (المحمية) منزله وزننده غيرت وناموسدن ناشى برنسـنه دن عار واستنكاف ايلك
معناسـنه در يقال حمى من الشئ حمية ومحمية من البـاب الرابع اذا انف منه (الحمى) حانك فتحى وميمك سكونيله
و (الحمى) عتى وزننده و (الحمو) سمو وزننده پك قيزغين اولمق معناسـنه دريقال حميت الشمس حميا وحميا وحموا
اذا اشتد حرها وحمى وحمو سمو وزننده برنسنه آتشده قيزمق معنـاسنه دريقال حمى المسمار حميا وحموا اذا سخن
(الحمى) رضا وزننده حرارتدن ترلمك معنـاسنه در يقـال حمى الفرس اذا سخن وعرق (الحمة) ثبه وزننده اغويه
دينور سم معناسنه على قول آرى ويلان وعقرب مقوله سنك ايكنه لرينه وصوقه جق نسنه لرينه دينور جمعى حمات
وحمى كلور حارك ضميله ويك صوغوغه دينور تقول اخذنا حمة البرد اى شدته وابو حمه محمد بن يوسف الزبيدى محدث
مشهوردر (حمة العقرب) برقليجك لقبيدر (الحميا) ثريا وزننده خشم وغضبك اولنه وهيجانه دينور كه شدتى حالتيدر
تقول لاتكلمه فى حميا غضبه اى فى شدته واوله وحميا الكأس خمرك سورت وشدتنه ياخود اسكارى ياخود تمام باشه
ودماغه استيلا ايلديكى حالته دينور كه كنديسنى الدرديغى كيفيتدر يقال فرعته حميا الكأس اى سورتها وشدتها
اواسكارها اواخذها بالرأس وهرنسنه نك شدتنه اطـلاق اولنور وحميا الشباب جوانلق چاغنك اوائلنه وجنبش
ونشاطى هنكامنه دينور كه تمام مست سرانداز كبى شدت وحدتى كيفيتندن عبارتدر يقال هو فى حميا الشباب اى اوله
ونشاطه (الحامى) شول بوغوره دينور كه ناقه يه چوق چكلمكله على قول صلبندن اون بطن ولد كلمكله ركوب
واستعمالدن آزاده اولوب ووارديغى مياه ومراعيدن اصلا ممنوع اولميه بوجهتله كويا كه ظهرنى حمايه ايدر يقال
فحل حام اذا كان قدضرب الضراب المعدود اونتجت من صلبه عشرة ابطن ثم حام حمى ظهره فيترك فلا ينتفع
منه بشئ ولايمنع من ماء ولامرعى (حامى الحميا) ثريا وزننده شول آدمه دينور كه كندى حوزه سنى ويوره سنى
وجوار وجانبنى حمايه ايدر اوله يقال هو حامى الحميا اى يحمى حوزته وما وليه (الاحميماء) اعشيشاب وزننده
برنسنه ليل وسحاب كبى قرارمق معناسـنه در يقال احومى الشئ اذا اسود كالليل والسحاب (المحاماة) مباهاة
وزننده و (الحماء) كساء وزننده بركسه يه نكهبانلق ايدوب موذياتدن حفظ وحمايه ايلك معناسنه در تقول حاميت
عنه محاماة وحماء اذا منعت عنه ومهمـان ايچون تجمعله لوازم واكرامنه مبالات واهتمام قلمق معناسـنه در تقول
حاميت على ضيفى اذا احتفلت له (حميان) فتحـاتله برطاغك آديدر (حماة) حصـاة وزننده شام ديارنده بر بلده
آديدر كه حمص شهرنه قريبدر (الحامى) و (المحمى) اسم مفعول بنيه سيله ارسلانه اطلاق اولنور (حماوالله) اماوالله
معناسنه در (التحامى) تفاعل وزننده صاقنمق معناسنه در يقال تحاماه الناس اى توقوه واجتنبوه (ابو حميه) غنيه
وزننده محمد بن احمد الحافظ دركه محدثدر ❊ الواوى ❊ (الحنزقو) حانك كسرى ونونك سكونيله جردحل وزننده
و (الحنزقوة) جردحله وزننده بودوره دينور يقال رجل حنزقو وحنزقوة اى قصير ❊ الواوى ❊ (الجنو) حانك فتحى

ونونك سكونيله برنسنه يى آكوب ايكى قات ايلمك معناسنه در يقال حناه يحنوه حنوا اذا عطفه وبورمق معناسنه در يقـال حنايده اذالواها وياى دوزمك معناسنه مستعملدر يقـال حنا الحنية اذاصنعهـا (التحنية) تأديه وزننده بودخى ايكى بوكوب اككك معناسنه در يقال حنى الشئ اذاعطفه (الانحناء) انفعال وزننده و (التحنى) تفعل وزننده ايكى قات اكلمك معناسنه در يقال حناه فانحنى اى انعطف (الحنية) غنيه وزننده يايه اطلاق اولنور جمعى حنى در غنى وزننده وحنـايا كلور (الحنو) علوّ وزننده بركسنه يه شفقت ومهربانلق ايلمك معناسـنه در يقال حنت المرأة على ولدها حنوّا اذا عطفت (الاحناء) همزه نك كسريله بودخى حنوّ معناسنه در يقال احنت المرأة بمعنى حنت (الحانية) اركك يك قيرمش قيونه دينور وبلاعلة يبوتى بوكر اولان قيونه دينور وحانوت ودكاّن معنـاسـنه در (المحنية) مجمده وزننده و (المحنوة) نونك ضميله و (المحناة) مسعاة وزننده دره نك بورغاج وطولامبه سنه دينور يقال محنية الوادى ومحنوته ومحناته اى منعرجه واكرى بوكرى يره دينور ودوه در يسندن دوزلمش سود كولكنه دينور يقال سقانا اللبن بالمحنيـة اى بالعلبة التى تتخذ من جلود الابل بونك طريق بودر كه دوه نك برمقداردريسنى طوربه طرزنده بوكوب ايچنه قوم طولدردقدنصكره برمحله آصارلر قوريوب چناق طرزنده علبه اولور (الحنو) حانك كسريله وفتحيله بدنده اكرى اولان عضوه دينور قاش كيكى وچكه وايكوكيكلرى كبى وسائر نسنه دن دخى اكرى بوكرى اولان شيئه دينور اكرى بوكرى باير وقوملق كبى وهر اكرى اغاجه دينورا كرقلطاغى كبى جمعى احناء وحنى كلور كسرتيله وحنىّ كلور حانك ضميله (الحنوان) تثنيه بنيه سيله تسكره تعبير اولنان آلته دينور كه ماده سى ايكى اكرى اغاجدر اوزرلرينه شبكه استوار ايدوب انكله جج بغداى نقل ايدرلر (الاحناء) همزه نك فتحيله حنو لفظنك جمعيدر اكرى بوكرى اولان نسنه لره دينور واحناء الامور چپره شك وچپارزامور دن عبارتدر يقال هو يصلح احناء الامور اى متشابهها (الحوانى) ايكوكيكلرينك جمله سندن اطول اولانلرينه دينور كه هر طرفده ايكيشر دانه اولور (الحناية) حمايه وزننده اسمدر ايكى قات اكريلمكه دبنور يقال به حناية اى انحناء (الحنواء) حمراء وزننده بوكرى ناقه يه دينور يقال ناقة حنواء اى حدباء (الحانوت) و (الحـانية) و (الحاناة) دكانه دينور (الحانية) تشديديله خمره ياخود خمارونه يعنى ميخانه جيلره دينور اوّل حانه يه ثانى حانيه يه نسبتدر ❋ مؤلف بونلرى موضع ذكرى بورادر ديه رك حنت ماده سـنده رسم ايلمشيدى (الحنوة) تمره وزنـنده برنبـات آديدر كه سهل يرلرده نابت اولور على قول آذريون برّى در وفسلكنه دينور و برفرس آديدر (الحنيانّ) غنياّن وزننده ايكى وادى يه اطلاق اولنور (حنوقراقر) صنوعلابط وزننده برموضع آديدر ❋ اليائى (الحناية) كنايه وزننده بورمق معناسـنه در يقال حنى يده يحنيها حناية اذا لواها و برنسنه يى آكوب ايكى قات ايلمك معناسـنه در يقال حنى العود والظهر اذا عطفهما واغاجك قبوغنى صويمق معنـاسنه در يقال حنى العود اذا قشره (التحنية) تأديه وزننده بودخى اكوب ايكى قات ايلمـك معناسـنه در يقـال حنى العود اذا عطفه (الحنى) حانك كسريله سماوه ده برموضعدر (حنىّ) سمىّ وزننده مكه قربنده برموضعدر وجابر نام شاعرك پدرى اسميدر (حانى) حانى وزننده ديار بكر ايالتنده بربلده در اعلامدن عبدالصمد بن عبدالرحمن الحـانى اكا منسوبدر وغير قيـاس اوزره نسبتنده حنوى دخى دينور حنفى وزننده ❋ الواوى (الحوّة) حانك ضمى و واوك تشديديله الواندن خضرته مائل اولان سواد على قول سواده مائل اولان حمرتدر كه قرامتق قرمزيدر آت قسمنده طورى تعبير اولنور يقال به حوّة اى سواد الى الخضرة اوحمرة الى السواد وحوّة الوادى دره نك برجانبنه اطـلاق اولنور يقـال قعد حوّة الوادى اى جانبها (الحوى) صفا وزننده برنسنه حوّة مذكوره لوننده اولمق معناسنه در يقال حوى الشئ حوى من الباب الرابع اذا كان به حوّة (الاحويواء) احميرار وزنـنده بودخى حوّه رنكنده اولمق معناسـنه در يقـال احواوى احويواء و يقال احووى يحووى احوواء و يقـال احووّى يحووّى احووّاء بتشديد الواو اذا كان به حوّة صيغهٔ ثانيه احمرار بابندندر وثالثه احميرار بابندندر واحويواء واحووّاء تشديد ايله يرسبزواتله يم يشل اولمق معناسـنه در يقال احواوت الارض واحووّت اذا اخضرّت (الاحوى) احرى وزننده لون مرقوم اوزره اولمق يعنى يشله مائل سياه ياخود قرامتق قرمزى اولمق معناسـنه درو سياه نسنه يه دينور يقال شئ احوى اى اسود و پك قويى يشل نباته دينور كه شدتندن سياهه مائل اوله يقال نبات احوى اى ضارب الى السواد لشدّة خضرته وقتيبة بن ضرارك فرسى اسميـدر (الحواء) شدّاد وزننده قرامتق قرمزى دوداغه وصف اولور يقـال شـفة حواء اى حمراء الى السواد و برقاچ قسر اقلرك آديدر وحواء زوج آدم عليهما السلام اسميدر كه جملهٔ افراد انسانينك امّ محترمه سيدر مترجم دير كه پس قصر ايله حوى غلط اولور وحوّاء ذكر اولنان لون حوّه دن مأخوذ اولمش اولور آدم لفظنى ادمه دن مأخوذ ديدكلرى كبى و بعضلر جانب معناسنه اولان حوّه دن مأخوذ ديديلر حضرت آدمك برجانبندن كه مراد ضلع

مطلب

ایسر یدر مخلوق اولدیغنه مبنیدر و بعضلر حیّ ماده سندندر دیدیلر ومعلوم اوله که مقصود اولان تناسل ازدواجه
وازدواج محبته دائردر هر کسك کندی اجزاسنه میل ومحبتی اجنبی یه اولاندن آرتقدر اکر حوّا آدمدن اخذ اولنمسیدی
رجالدن نسا یه میل وازدواج بولنمیوب عرق تناسل منقطع اولور ایدی وا کری ایکو کیکندن وصولدن خلق اولندیغنك
اثرلری ظاهردر (حو) حانك ضمیله بکجی قسمنه مخصوص زجر وآزار کلماتندندر (الحوحاة) حانك فتحیله بکجیلره حو
دیو حیقرمق معناسنه در یقال حوحی بالمعزی حوحاة اذا زجر وقال حو (الحوّاءة) رمّانه وزننده بره یایشق اولان
نباته دینور ودائما خانه سنه ملازم اولوب طشره چیقمز آدمه دینور یقال رجل حوّاءة ای لازم فی بیته (الحوّ)
حانك فتحی وواوك تشدیدیله ظاهر وآشکاره نسنه یه دینور ومنه یقال فلان لایعرف الحوّ من اللوّ ای البین من الخفی
کما یقال لایعرف الحی من اللی کماسیذکر (الحی) حانك فتحی و یانك تشدیدیله و(الحوایة) سحابه وزننده
برنسنه یی جمع واحراز ایلمك معناسنه در یقال حواه یحویه حیاً وحوایة اذا جمعه واحرزه (الاحتواء) افتعال
وزننده حوایه معناسنه در یقال احتواه واحتوی علیه اذا جمعه واحرزه (التحوی) تفعل وزننده برنسنه
دوشوریلوب قیورلمق وچورکلمك معناسنه در یلان کبی یقال تحوّت الحیة اذا تلوت و بوزیلوب بورشمق
معناسنه در یقال تحوی الشیء اذا انقبض (الحیة) حانك فتحیله یلانه دینور فارسیده مار دیرلر بعضلر عندنده ذکر
اولنان قیورلمق وچورکلمك معناسندندر وعند البعض حیات ماده سندندر که طول حیاتندن ناشی اطلاق اولندی
(الحوی) غنیّ وزننده برنسنه یه بعد الاستحقاق مالك اولان آدمه دینور وحوض صغیره دینور (الحویة) غنیه وزننده
برنسنه نك یلان قیورمی کبی قیوریلوب چورکلمسنه دینور که معنای مصدری یاخود اسمدر و بطنده قیورم وطولاشق
اولان بغرسغه دینور دواره ولفایف و بنات اللبن کبی که معاء مستقیم ومعاء صائم مقابلیدر جمعی حوایا کلور
یقال شحمت حوایا الجزور جمع حویّة وهو ماتحوّی من الامعاء وشول کلیم وپلاسه دینور که حلقه کبی ایدوب
ایچنی طولدرد قدنصکره دوه نك اورکنه چب چوره اورترلر و برکوجك قوش آدیدر (الحاویة) و(الحاویاء) بونلرده
حویه کبی ذکر اولنان بغرسغه دینور (التحویة) تأدیه وزننده برنسنه یی بوزمك معناسنه در یقال حوّاه اذا قبضه (الحواة)
حصاة وزننده و(الحواء) هوا وزننده سسه دینور صوت معناسنه (الحاء) حروف هجادن برحرفدر حروف الفبا
ماده سنده مذکوردر (حیوه) تمره وزننده بر رجل اسمیدر حوی ماده سندن مقلوبدر (الحواء) کتاب وزننده
و(المحوی) معلی وزننده بادیه نشینلرده بری برینه متقارب طوب اولره دینور که اوبه تعبیر اولنور یقال قعدوا فی الحواء
والمحوی وهی جماعة البیوت المتدانیة (حوی) سمی وزننده اسامیدندر نوح بن عمرو بن حوی محدثدر بقیه نام
محدث ضعیفدن روایت ایلدی ❊ الیائی ❊ (الحی) حانك کسری و یانك تشدیدیله و(الحیوان) فتحاتله و(الحیاة)
حانك فتحیله و(الحیوة) واوك سکونیله یعنی یانك فتحیله که واو الف بدلیدر لام فعل دکلدر اهل یمن صلاة وزکاة وحیاة
مقوله سنده واو ایله رسم ایدرلر مصحف امامده دخی واو ایله مرسومدر همان اوچ محلده الفله مرسومدر بونلرك
مجموعنده دیریلکه دینور که موت مقابلیدر یقال به حیّ وحیوان وحیاة وحیوة ای نقیض الموت ❊ شارح دیرکه

مطلب

حیوان کلمه سنك اصلی حییان ایدی یاء ثانیه واوه ابدال اولندی و بو حیاتدن ابلغدر زیرا فعلان بناسی لوازم حیاتدن
اولان حرکت واضطرابی متضمندر وحیوان مبالغة ذو حیاتده استعمال اولنور که جانلو دیمکدر لکن بونده یایی
اسکان ایدرلر الفه قلب اولنمق تحاشیسنه مبنی و بونلر مصدر اوله رق دخی استعمال اولنورلر اصل مصدری حیاء در
وفاء کبی یقال حیی یحیی حیاء من الباب الرابع ویقال حیّ یحیّ بالادغام و یقال یحیی بالفك نقیض مات وحیاة
طیب وحلال رزقه اطلاق اولنور لکن بونده طیبه ایله اتصاف لازمدر یقال وفقه الله حیاة طیبة ای رزقا حلالا
وعند البعض حیاة طیبه دن مراد جنتدر (الحیّ) حانك فتحی و یانك تشدیدیله حیاتدن وصفدر دیری یه دینور زنده
معناسنه جمعی احیاء کلور یقال هو حیّ ای ضد المیت ونسوان قسمنك فرجنه اطلاق اولنور وآچق وایشلك
یوله اطلاق اولنور یقال طریق حیّ ای بین و یقال حیّ الطریق حیا اذا استبان (الحایی) حیات بولیجی دیمکدر که
حدثه دلالت ایدر ومنه یقال ضرب ضربة لیس بحای منها ای لیس یحیی یعنی فلان بر کونه ضرب اولندیکه اول
ضربه دن حیات بولوب دیری قالمسی متصور دکلدر و بوعربلرك لاتاکل کذا فانك مارض قوللری کبیدر که تمرض
معناسنه استقبالیدر یعنی اول نسنه یی اکل ایلمه که آندن خسته اولورسن دیمکدر (الاحیاء) همزه نك کسریله
دیرلتمك ودیری قلمق معناسنه در یقال احیاه ای جعله حیاً و یر یری تازه ومطراوت چاپرلو چمنلو بولمق معناسنه در
یقال احیینا الارض ای وجدنا هاحیة وناقه نك ولدی حیاتده اولمق معناسنه در یقال احیت الناقة اذا حیی
ولدها وقومك مواشیلری زنده اولمق یاخود حاللری حسن ونظام اوزره اولمق یاخود شن وآباد اولوصولو یره

داخل اولمق معناسنه در يقال احيى القوم اذاحييت ماشيتهم اوحسنت حالها اوصار وافى الخصب (الاستحياء
برآدمى قتل ايتميوب ديرى قومق معناسنه در يقال استحياه اى استبقاه يعنى تركه حيا قيل ومنه قوله تعالى ❊ ان الله
لايستحيى ان يضرب مثلا ❊ اى لايستبقى وبركسه دن اوتنمق معناسنه در يقـال استحيى منه بيائين واستحى منه
بيـاء واحدة واستحـاه بمعنى حيى حيـاء لغت اولى اهل حجـازك وثانيه تميمك لغتيدر پس حرف جرّ ايله وحرف
جرسز دخى تعديه ايدر (الحية) حى كلمه سنك مؤنثيدر خصب ورخا اوزره اولان اوتلو صولوشن وآباد ارضه اطلاق
اولنور يقال ارض حية اى مخصبة غضة النبات وحيه ييلانه دينور فارسيده ماردير ❊ مترجم ديركه موت طبيعيسى
اولمامغله اطلاق اولندى ياخود حوى ماده سندندر نته كه ذكر اولندى وبونك مذكرنده حى ديمز التبـاس ايچون
جمعى حيات وحيوات كلور فتحاتله وفلان خبيث وداهى وآفتدر ديه جك يرده فلان حية الوادى اوالارض اوالبلد
اوالحماط ديرلر كه اوكلمه سى تنويع ايچوندر وحية الوادى ارسلانه اطلاق اولنور وحيه قطب شمالى جنبنده فرقدان
ايله بنـات نعش ميـانده نيجه كوكبك يعنى كواكب عديده دن مخيل صورتك اسميدر كه بعينه ييلان صورتيدر
وبو حية الهواء اطلاق ايتدكلرى اوله جقدر (الحيوان) فتحاتله جنس الحى يعنى ديرى وجانلو اولان مخلوقاتك
جنسيدر كه جميع انواعنه شاملدر جسم نامى وحساس ومتحرك بالاراده دن عبارتدر اصلى حييان ايديكه مصدردر
ياء ثانيه واوه قلب اولندى ❊ شارح ديركه يانك اسكانيله حيوان تلفظى حسب القاعده يانك الفه ابدالندن تحفظه
مبنيدر اشبو حيوان وجولان كلمه لرينك حركة لفظلرى مسمالرينك حركتلرينه تنبيهى اشعار ايچوندر خلاصه
حيوان لفظى فى الاصل اسم ياخود مصدر اولوب بعده جنس مذكورده غالب اولدى (المحاياة) مبـاهاة وزننده
چوجغه غدا ويرمك معناسـنه در يقال حايا الصبى اذاغذاه (الحى) حانك فتحيله ديرى يه دينوركه ذكر اولندى
وبطون عربدن بر بطنه اطلاق اولنور كه قبيله دن قليل اولان جماعتدر جمعى احياء كلور (بنوحى) حانك فتحيله
و (بنوحى) حانك كسريله عربدن ايكى بطندر وحى حق وثابت معناسـنه مستعملدر نته كه لى باطل معناسنه در
ومنه المثل هولا يعرف الحىّ من اللىّ كما يقال الحوّ من اللوّ اى الحقّ من الباطل اولايعرف الحوّية من اللوّية
اى ما تحوّى من الامعاء من فتل الحبل يعنى بعضلر بونى واو يدر ديديلر نته كه ذكر اولندى وحىّ برقبيله اسميدر
نسبتنده حيوى دينور وحيى دينور حركاتله (الحيا) حانك فتحى والفك قصريله خصب ورفاه ورخا معناسنه در
يقال ارض بها حيا اى خصب ويغموره دينور يقال وقع فى الارض الحيا اى المطر بونده مدّ ايله ده لغتدر وبرخاتون
اسميدر (الحياء) حانك فتحى والفك مدّيله توبه ورجوع معناسـنه در يقال حيى منه حياء من الباب الرابع اذاتاب
واوتانمق شرم معناسـنه در يقـال حيى منه اذااحتشم ❊ مترجم حقير ديركه زمخشرى ومطرّزى ديديلركه حياء
واستحياء ماده سى حياتدن مأخوذدر يقـال حيى الرجل كما يقـال نسى وحشى وحياء لوم وتعييب وذم اولنه جق
اوضـاعدن احتراز سببيله حيات انسانه عارض اولان تغير وانكساردن عبارتدر وكما يقـال نسى وحشى قولى يعنى
نسى الرجل ديرلر نسأ طمرى آغريسه وحشى الرجل ديرلر حشاء يعنى اجزاء جوفيه سى آغريسه ديمك اولمغله حيى
كلمه سى دخى حالت مزبوره دن ناشى وضع حياتى متغير اولدى ديمكدر كه اندن اوتانمق ايله تعبير اولنور وسيد شريف
ديديكه حياء ايكى نوع اولور نفسانى كه حضرت خدا آنى نفوسده خلق وايداع ايلمشدر يعنى فطرى اولور عندالناس
كشف عورتدن حياء كبى وايمـانى اولور كه مؤمن اولان كمسه نك خوفا من الله تعالى معـاصيدن امتناع ايلمسندن
عبارتدر انتهى وحياء خفّ وظلف صاحبى يعنى دوه قسمنك وچتال طرنقلو حيوانك ويرتجى جانورلرك فرجنه دينور
وبونده قليلا الفى قصر اولنور جمعى احياء واحيه كلور وحى كلور حانك فتحى وكسريله (الاستحياء) بودخى اوتانمق
معنـاسنه در يقال استحيى منه واستحى منه واستحاه بمعنى وبوثلاثيدن ابلغدر (الحيى) غنى وزننده بالطبع اوتانجى
پرده وحياء صاحبى آدمه دينور يقال انه حيىّ اى ذوحياء (التحية) تقيه وزننده سلام معناسنه دركه برآدمه سلام
عليكم ديمكدن عبارتدر يقال حياه تحية اى سلم سلاما ❊ مؤلف بصائرده ديديكه فى الاصل تحيه برآدمه حياك الله ديو دعا
ايلمك معناسنه دركه عمرك الله واحياك ديمكدر بعده مادهٔ تحيه اولان سلام مقوله سى دعاده استعمال اولندى بو جهتدن
جمعنده تحيات وتحايا دينور وتحيه بقاء وملك معنالرينه كذلك برآدمه بقاء ايله وملك ايله دعا ايلمك معنالرينه استعمال اولنور
ومنه التحية لله اى البقاء اوالملك پس بوراده اسم موقعنده در ويقـال حياك الله تحية اى ابقاك اوملكك وتحيه
برنسنه يه يك يقلشمق معناسنه مستعملدر كويا كه اكا سلام ويرركبى اولور يقال حيا الخمسين اذادنا منه ❊ مترجم ديركه
تحيه نك نسبتنده تحوى دينور اجتماع يا آت ايچون يانك برى واوه قلب اولنوب وكلمه رميه ماده سـنه اجرا اولندى
(المحيا) ميمك ضميله حيا وزننده يوزك مجموعنه دينور كه طلعت تعبير اولنور وعلى قول يوزك اصل وماده سنه دينور

مطلب

يقال فلان طلق المحيا وهي جماعة الوجه اوحره (الحيوت) تنور وزننده اركك ييلانه دينور (الحواء) كتان وزننده و(الحاوى) ييلان طوتيجي يه دينور يقال رجل حوآء وحاواى يجمع الحيات (محياة) ميم مفتوحه ايله برموضعدر (حيه) حانك فتحيله و(حيوان) كيوان وزننده و(حييه) غنيه وزننده و(حيويه) شبويه وزننده و(حيون) تنور وزننده اسامئ رجالدندر (ابو تحيا) تانك كسريله اصحابندر نبئ اكرم عليه السلام حضرتلرى دجالك كوزنى آتك كوزينه بكزه درلر ايدى وابو تحيسا تابعيندن ايكى ذاتلردر ومعاوية بن ابى تحيا تابعيدر وحماد بن تحيي مجهول مخاطب بنيه سيله محدثدر ومحمد بن محمد بن تحيا كه محيا وزننده در فقهادندر (تحيه) تقيه وزننده اسماء نسواندندر تحية الراسبيه) و(تحية بنت سليمان) محدثه لردر ويعقوب بن اسحق بن تحيه يزيد بن هاروندن روايت حديث ايلدى (ذوالحياة) برقلج آديدر (المحاياة) مفاعله وزننده آتشى اوفليوب اوياندرمق معناسنه در تقول حاييت النار اذا احييتها (حى) حانك وياء مشدده نك فتحى اوزره بناسيله اسم فعل امردر هلم واقبل معناسنه كه تيز برى كل ديمكدر فارسيده فراز آى مراد فيدر يقال حى على الصلاة اى هلم واقبل اليها واشبو حى كلمه سنى حرف تحضيض اولان هلا وهل ايله ده تركيب ايدوب حى هلا على كذا والى كذا ديرلر وحى هلا دخى ديرلر تنوينله وحيهل دخى ديرلر خمسة عشر كبى وحيهل ديرلر صه ومه وزننده كه يانك ولامك سكونلريله در وحيهل ديرلر يانك فتحى وهانك سكونيله بونلرده حى كلمه سى وجه مذكور اوزره اعجل واسرع معناسنه وهلا صله معناسنه دركه وصلدن امردر آنى تيزيتشدر ديمك اولور ياخود حى كلمه سى هلم يعنى كل وهلا كلمه سى حثيثا معناسنه اولمغله كوره يم سنى تيز وچابك كل ديمك اولوركه حث واغراى متضمندر ياخود هلا اسرع معناسنه اولمغله تيز كل ديمك اولور ياخود هلا اسكن معناسنه اولمغله اسرع عند ذكره واسكن حتى ينقضى سبكنده اولور وحى هلا بفلان ديرلر تنوينله عليك به وادعه معناسنه واكر تنوينله حيهلا دينورسه كويا كه حثا ديمش اولوركه منكردر واكر بلا تنوين حيهلا دينورسه الحث ديمش اولوركه معرفدر بونده تنوينى نكره لكه وتركنى معرفه لكه علم ايلديلر كذلك بوقبيلدن اولان جميع مبنياتده حال بويلجه دركه آنده تنكير اعتقاد اولنورسه تنوين وتعريف اعتقاد اولنورسه ترك اولنور وحثا قولى احث حثا تقديرنده در والحث قولى الزم الحث تأويلنده در (التحابى) تانك فتحى ويانك كسريله منازل قمردن هنعه نك حذاسنده اوچ كوكبه اطلاق اولنور تحياة مفرديدر * مؤلف هنعه ماده سنده بونلرى منزل عد ايلمشيدى (ذوالحيه) حانك فتحيله بر پادشاه لقبيدركه بيك سنه پادشاهلق ايلمشيدى (الاحياء) همزه نك فتحيله برصويك اسميدر تسيير نبوى عليه السلام ايله عبيدة بن الحارث اورايه غزا ايلدى ومصره قريب برموضعدر بنو خزرجه مضافدر (حيويه) عمرويه وزننده اسمادندر ابو عمر محمد بن العباس بن زكريا بن حيويه محدثدر وامام الحرمين عبد الملك بن عبد الله بن يوسف بن حيويه الجوينى علامهٔ معروفدر (حييه) سميه وزننده عمرو بن شعيب بن عبد الله بن عمرو بن العاصك والده سيدر ومعمر بن ابى حييه محدثدر وصالح بن حيوان وحيوان بن خالد محدثلردر على قول ايكيسيده معجمه ايله در وسعد الله بن نصر الحيوانى كه فتحاتله در واوغلو محمد وبرادر زاده سى عبد الحق محدثلردر * مترجم حقيرديركه مؤلف اسم اولان يحيى ماده سندن بوراده سكوت ايلدى لكن بصائرده ديديكه يحيى كلمه سى يفعل وزننده اسمدر قبل الوجود ابن زكريا عليهما السلام تسميه اولندى وحيات ماده سندن مأخوذ در شيخوخت والدين زماننده تولد ايدوب اكثرى اولمقوله مولود معمر اولمديغندن والدينه اطمئنان قلب ايچون حق جل وعلا آنكله تسميه ايلدى وفى ذاته حيات جسمانى وروحانى يى حائز ذات شريف ايدى واسؤلة الحكم نام كتابده بورسمه مرسومدركه يوم قيامتده يحيى عليه السلام النده بربچاق ظهور وحضرت جبريل كبش املح صورتنده متمثل اولان موتى ياتروب بالكرجه حضرت يحيى ذبح ايده جكدر بوسر الهى يه مبنى نشئت اولاده يحيا ايله تسميه اولندى وكنديده سر قوت حيات دخى ظاهر اولمشيدى زيرا بعد شهادته دملرى بسنين وفيره غليان اوزره اولوب تا كه بخت نصر كلوب مذبحلرنده يتمش بيك يهود قتل ايتدكجه سكون بولمدى وغليان دم قوت حياتدن ناشى اولديغى مسلمدر * فصل الخاء المعجمة

مطلب

الواوى * (الخبو) خانك فتحى وبانك سكونيله و(الخبو) سمو وزننده آتش سونمك معناسنه در يقال خبت النار تخبو خبوا وخبوا اذا سكنت وطفئت و يقال خبت الحرب والحدة والغضب اذا سكنت (الاخباء) همزه نك كسريله آتشى سونديرمك معناسنه در تقول اخبأت النار اذا اطفأتها * اليائى (الخباء) كساء وزننده دوه تويندن ياقيوندن يوكندن اولان ايبدن ياخود قيلدن اولان اوه و چادره دينوركه باديه نشين طائفه سنه مخصوص صدر خركاه معناسنه در تركيده قاره او وآلاچق وچكه دن اولورسه دريم اوى تعبير اولنور يقال هو من اهل الخباء وهو من الابنية يكون من وبرا وصوف او شعر وسنبله ده دانه نك غلافنه دينور ومستدير الشكل برنجه طوپ كوا كبه اطلاق اولنور

بو كواكب سعد الاخبيه ديدكلريدركه منازل قمردندر درت كوكبدن عبارتدر اوچى خباء شكلنده در وخباء باغ
برداغنه اطلاق اولنور كه بعينه خباء شكلنده اولور عرب بلره مخصوصدر (الاخباء) همزه نك كسريله و (التخبي
تفعل وزننده و (التخبية) تفعله وزننده آلاچق ايشلمك معناسنه در تقول اخبيت خباء وتخبيته وخبيته اذا عملته
وآلاچق قورمق معناسنه در تقول اخبيت خباء وتخبيته وخبيته اذا نصبته (الاستخباء) آلاچق قوروب ايچنه كيرمك
معناسنه در تقول استخبيت الخباء اذا نصبته ودخلته (خبيّ) غنيّ وزننده كوفه ايله شام بيننده برموضع آديدر
وذي قار قربنده برموضع آديدر وباديه ده مروت نام وادي ايله جراد نام صويك ملتقاسنده ايكي خبراء يعني شجرسدر
انبات ايدر اوه اسميدر ❊ الواوى (الختو) خانك فتحي وتاى فوقيه نك سكونيله حزن وغمدن ياخوفدن ياخسته لكدن
ناشى ملول ومنكسر اولوب ضعف ومسكنت اظهار ايلمك معناسنه در يقال ختا الرجل يختو ختوا اذا انكسر
من حزن اوفزع اومرض فتخشع وثوبك صچاغنى و پوسكلنى بوكمك معناسنه در يقال ختا الثوب اذا فتل هدبه وبر
آدمي برايشدن كيروطوردرمق معناسنه در يقال ختا فلانا اذا كفه عن الامر (الاختتاء) افتعال وزننده ختو ايله
معناى اولده مرادفدر يقال اختتى الرجل بمعنى ختا (المختو) معفوّ وزننده صچاغى و پوسكلى بوكلمش ثوبه دينور
يقال ثوب مختو اى المفتول الهدب (الاختاء) همزه نك كسريله متاعى رايج اولمامغله بردن صاتميوب جسته جسته
صاتمق معناسنه در يقال اختى متاعه اذا باعه كسرا ثوبا ثوبا (المختتي) اختتاء ماده سندن اسم فاعلدر ناقص
نسنه يه دينور ❊ اليائى (الخاتية) طوشنجل قوشنه دينور (الاختتاء) افتعال وزننده خوفدن ناشى بكز چكمك
معناسنه در يقال اختتى الرجل اذا تغير لونه من مخافة سلطان ونحوه ❊ الواوى (الخثوة) خانك فتحي وثاى مثلثه نك
سكونيله سلپوك وصارقق اولان بطنك اسفلنه دينور (الخثواء) حمراء وزننده بطنندن آشاغيسى سلپوك وصارقق
اولان خاتونه دينور وبورجال حقنده وصف اولمز يقال امرأة خثواء اذا كان اسفل بطنها مسترخيا ❊ اليائى (الخثي
خانك فتحي وثانك سكونيله صغر ياخود فيل قسمى تزكلمك معناسنه در يقال خثي البقر اوالفيل يخثي خثيا اذا رمى بذى
بطنه (الخثي) خانك كسريله صغر وفيل تزكنه دينور جمعى اخثاء وخثيّ كلور كسرتيله و يانك تشديديله وخثيّ كلور
خانك ضمي وثانك كسريله (الاخثاء) همزه نك كسريله تزك ياقق معناسنه در يقال اخثى الرجل اذا اوقد الاخثاء
(المخثاء) ميمك كسريله بال صاغان آدمك طوربه سنه دينور ❊ الواوى (الجوجي) خانك وجيملرك فتحي والفك قصرى
ومديله آياقلرى اوزون آدمه دينور على قول بويى اوزون وجثه سى وكيكلرى ايرى فيل هيئت آدمه دينور وكاه
اولوركه بو قيافتله جبان وبى زهره اولور يعني طول قامت وضخامت قيافت لازمهٔ شجاعت دكلدر (الخوجاة
متصل اسن يله دينور يقال ريح خوجاة اى دائمة الهبوب ❊ اليائى (الخجي) خانك فتحي والفك قصريله اوتانمق
معناسنه در يقال خجي الرجل خجي من الباب الرابع اذا استحيى (الاخجاء) همزه نك كسريله چوق جماع ايلمك معناسنه در
يقال اخجى الرجل اذا جامع كثيرا (الاخجى) احوى وزننده شول عورته دينوركه فرجى پك صولو وفاسد وواسع
وغوروقعرى بعيد اوله يقال امرأة اخجى اى الكثيرة الماء الفاسدة القعور البعيدة المسبار وآپشق آدمه دينور يقال
رجل اخجى اى افحج (الخجاة) حصاة وزننده مرداره دينور وآحمق وكثرتكسه يه دينور جمعى خجي كلور
ويقال ما هو الا خجاة من الخجي اى قذر لئيم (الخجواء) حمراء وزننده فرجى واسع عورته دينور (الخجي) خانك
فتحي وجيمك سكونيله اياقله طپراغى توزيده رق يوريمك معناسنه در يقال خجا برجله اذا نسف بها التراب فى مشيه
اليائى ❊ (الخدى) خانك فتحي ودالك سكونيله و (الخديان) فتحاتله دابه آديملرنى سيرك وكنكبش اتارق سرعتله
يوريمك معناسنه در على قول بو دوه ايله آته مخصوص بركونه يوريمكدن عبارتدر وعند البعض حمارك مربوط
اولديغى اوزون طوله واورك ايپى ايله ياتوب آغنديغى يرك ارالغنده قوشوب يلسنه موضوعدر يقال خدى البعير
والفرس يخدى خديا وخديانا اذا اسرع وزج بقوائمه اوهو ضرب من سيرهما اوهو عدو الحمار مابين آريه ومتمرغه
(الخدا) عصا وزننده طوار فشقيلريله جه چيقان قوريجغزه دينور (خداء) مدّ ايله برموضع آديدر (الاخداء
همزه نك كسريله آزجه آزجه يوريمك معناسنه در يقال اخدى الرجل اذا مشى قليلا قليلا ❊ الواوى (الخذو
خانك فتحي وذال معجمه نك سكونيله برنسنه صالق وسلپوك اولمق معناسنه در يقال خذا الشيء يخذو خذوا اذا استرخى
وبدنك اتى صمصيق طقناز اولمق معناسنه در يقال خذ الحمه اذا اكتنز (الخذواء) حمراء وزننده و (الخذاوية
علابطه وزننده صالق ودوشوك اوله رق ايشتمسى خفيف اولان قولاغه دينور يقال اذن خذواء وخذاوية
اى بينة الخذا خفيفة السمع بو راده خذا عصا وزننده اسمدر صالقلغه دينور وخذواء قولاغى دوشوك وصالق
ديشى اشكه دينور يقال اتان خذواء اى مسترخية الاذن وايكى قسراغك اسميدر (الخذوات) فتحاتله برموضع

آدیدر ❊ الیائی (الخذی) عصاوزننده قولاق دیننده صالق اولمغله یوزه طوغری دوشوك اولمق معناسنه در بوحالت
انسانده وآتده واشکده دخی اولور خلقة یاخود برحادثه سببیله اولور خلقة قولاغی اول کونه اولان آته کوکج قولاقلو
تعبیر اولنور یقال خذیت اذنه خذا من الباب الرابع اذا استرخت من اصلها وانکسرت مقبلة على الوجه
الخذی) سمی وزننده حارالقا بندندر وعبدالله بن خذیان که عثمان وزننده در مؤرخیندندر ❊ الواوی ❊ (الخزوة
عروه وزننده خرت لفظنده لغتدر که بالته نك صاپ یچره جك دلیکنه دینور جمعی خرات کلور ❊ شارح دیرکه
تکمله ده واوسزالخرة عنوانده مرسومدر جمع صیغه سنه ده بوملایمدر ینه اصلی خرو اولور (الخراتان) خانك
فتحیله ایکی کوکبه اطلاق اولنور هر برینه خراة دیرلر بو کوکبلر اسد صورتنك یغرینسنده واقعدر ❊ الواوی (الخزو
خانك فتحی وزای معجمه نك سکونیله برآدمه غالب اولمغله زیر حکمنه آلوب قهر وضبط ایلمك معناسنه در یقال
خزاه یخزوه خزوا اذاساسه وقهره ومالك اولمق معناسنه در یقال خزاه اذاملکه و برآدمی هوا وهوسندن
طوردروب یچرمك معناسنه در یقال خزا فلانا اذا کفه عن هواه وعجمی دابه یه باش اوکرتمك معناسنه در یقال
خزا الدابة اذا راضها وعداوت ایلمك معناسنه در یقال خزا فلانا اذا عاداه وسود امسون دیو دوه کوچکنك
دلنی یارمق معناسنه در یقال خزا الفصیل اذا شق لسانه ❊ الیائی ❊ (الخزی) خانك کسریله و (الخزا) عصا
وزننده برکسه بر بلیه ورسوایلغه اوغرامغله بین الناس خوار وذلیل اولمق معناسنه در یقال خزی الرجل خزیا
وخزا من الباب الرابع اذاوقع فی بلیة وشهرة فذل بذلك (الاخزواء) ارعواء وزننده بودخی خزی معناسنه در یقال
اخزوی الرجل بمعنی خزی (الاخزاء) همزه نك کسریله رسوای ایلمك معناسنه در یقال اخزاه الله ای افضحه
ومن کلام العرب لمن اتی بمستحسن ماله اخزاه الله وربما حذفوا ماله فیقال اخزاه الله بوراده ماء کلمه سی تعجب
ایچوندر وکلام مذکور قاتله الله وتربت یداه قوللری کبی معناسی ملحوظ اولمیان دعادر و یقال کلام مخزی ای یستحسن
فیقال لصاحبه اخزاه الله عربلرك بورسمه تعبیرلری یعنی مثلا قاتله الله ما اشجعه واخزاه الله ما اشعره کلاملری
فلان شجاعتده وشعرده شول مبلغه بالغدر که حاسدلری آنك حقنده وجه مذکور اوزره بددعا ایلمکه مجبور اولورلر
الخزیة) خانك فتحی وکسریله یقال اصابته خزیة ای بلیة (الخزایة) کرامه وزننده و (الخزی) عصا وزننده
اوتانمق معناسنه در یقال خزی الرجل منه خزایة وخزی من الباب الرابع اذا استحیی منه (الخزیان) سکران وزننده
وصفدر شرمنده وحیادار آدمه دینور مؤنثی خزیاء وجمعی خزایا کلور (المخازاة) مباهاة وزننده مغالبه ده
مستعملدر برکسه ایله بری برینه اهانت وتفضیح ایلمکه دوروشوب یارشمق معناسنه در تقول خازانی فلان فخزیته
ای کنت اشد خزیا منه وجوهری بوراده الخزاء نبت عنوانیله ذکر ایلمکله غلط ایلدی زیرا اول حای مهمله ایله درکه
ذکر اولندی ❊ الواوی ❊ (الخسا) عصا وزننده عدددن فرد معناسنه درکه تك تعبیر اولنور جمعی اخاسی کلور
غیر قیاس اوزره یقال خسا اوزکا ای فردا اوزوجا ❊ شارح دیرکه اشبو خسا وزکا لفظلری عندالاکثر منصرفلردر
وعند ابن الانباری منصرف ایدنلر نکره ایدوب ومنصرف ایتمیانلر مثنی وثلاث منزلنده اعتبار ایدرلر (المخاساة
مباهاة وزننده جوز ایله تکمی چفتمی اوینامق معناسنه درکه چوجقلر اوینارلر یقال خاساه اذا لاعبه بالجوز فردا
اوزوجا (الاخساء) همزه نك کسریله و (التخسیة) تفعله وزننده مخاساة معناسنه در ❊ الیائی (الخسی) غنی
وزننده قیون یوکندن طوقنمش کلیم وکچه وآلاچق مقوله سنه دینور (التخاسی) تفاعل وزننده خرده چاقل
طاشلری آتشمق معناسنه در یقال تخاسوا اذا ترامو ا بالحصی ❊ الواوی (الخشو) حشو وزننده ایشه یرامیان کتر خرمایه
دینور وخشو مصدر اولور اغاج کتر خرما طوتمق معناسنه یقال خشت النخلة تخشو خشوا اذا اثمرت الخشو
ای الحشف (الخشا) عصا وزننده صوغوق چالمغله سیمسیاه اولمش اکینه دینور ❊ الیائی (الخشی) خانك فتحی
وکسری وشینك سکونیله و (الخشیة) و (الخشاة) خارك فتحیله و (المخشاة) مرماة وزننده و (المخشیة) منزله وزننده
و (الخشیان) فتحاتله و (التخشی) تفعل وزننده قورقمق معناسنه در یقال خشیه خشیا وخشیة وخشاة ومخشاة
ومخشیة وخشیانا من الباب الرابع وتخشاه اذا خافه ❊ مؤلفك بصائرده بیاننه کوره بوماده تعظیمه ممتزج خوف معناسنه
موضوعدر ناسك پادشاه ووالی واب مقوله سندن خوفی کبی واکثری قورقدیغی نسنه یه عن علم واقع اولور (الخاشی
و (الخشی) غنی وزننده و (الخشیان) سکران وزننده اسم فاعللردر یقال رجل خاش وخش وخشیان مؤنثنده
خشیاء دینور جمعلری خشایا کلور (التخشیة) تأدیه وزننده قورقتمق معناسنه در یقال خشاه اذا خوفه
المخاشاة) باب مغالبه ده مستعملدر خوف باینده یارشمق معناسنه در تقول خاشانی فخشیته ای کنت اشد
خشیة منه (الاخشی) احری وزننده اسم تفضیلدر پك مخوف یره دینور و بوغیر قیاس اوزره در اخب کلمه سی

كبي يقال هذا المكان اخشى اى اخوف (الخشيّ) غنيّ وزننده قورى اوته دينور (الخشاء) سماء وزننده پك
و پورېره دينوركه اصلا نباتى اولميه ❊ اليائى (الخصى) و(الخصية) خانك ضمى وكسرى وصادك سكونيله اعضاء
تناسلدندركه خايه وطشق تعبير اولنور تثنيه لرنده خصيان وخصيتان دينور جمعى خصى كلور مديه ومدى كبي
(الخصاء) خانك كسريله خايه لرى چيقارمق معناسنه دركه انسانده خادم ايلك وحيوانده انه مك تعبير اولنور
يقال خصاه يخصيه خصاء اذاسل خصيبه (الخصيّ) غنيّ وزننده و(المخصيّ) مرميّ وزننده خايه لرى چيقارلمش
دينوركه انسانده خادم وآتده اكديج وخروسده امليق تعبير اولنور خصيّ كلمه سنك جمعى خصيان وخصيه كلور
خانك كسريله ❊ مترجم حقيردير كه ابن سينا قانونده جالينوسدن نقل ايلمشدر كه خصى بش كونه اولور خصيه سى
وقضيبى معا قطع اولنور ياخود يالكز خصيه سى ياخود يالكز قضيبى قطع اولنور ياخود فخذى شق اولنوب
قضيبى اول شقه ادخال اولنوب اوزرى ديكيلور وتبوّل ايچون كره طشره ده قالور ياخود برمنوال محرر كوبكى
التنده قضيبى ستر اولنور پس بو وجهك ايكى اولكى صورتلرنده نسلى منقطع اولور انتهى وخصيّ غنيّ وزننده اصطلاح
شعراده شول شعر وقصيده يه دينوركه انده تغزل وتشبيب واقع اولميه يقال شعر خصيّ اى لم يتغزل فيه و برموضع
وايكى فرس اسميدر (الخصى) خانك فتحى وصادك كسرى ويانك تخفيفيله خايه لرى آغريان آدمه دينور يقال رجل
خصٍ اى المشتكى خصاه (الخصية) غرفه وزننده قولاقده اولديغى حالده كوپه يه اطلاق اولنور (ابن خصية) خانك
كسريله محدّثدر (الاخصاء) همزه نك كسريله طالب همان فنّ واحد تعلم معناسنه در يقال اخصى
الطالب اذا تعلم علما واحدا ❊ الواوى (الخضا) ضاد معجمه ايله عصا وزننده ياش نسنه پاره لنوب خرد خشخاش اولمق
معناسنه در يقال خضا الشئ يخضو خضوا اذا تفتت وانفضخ وهو رطب ❊ الواوى (الخطو) خانك فتحى وطانك
سكونيله آديم اتمق معناسنه در يقال خطا الرجل يخطو خطوا اذا مشى ❊ مؤلف لازميله تفسير ايلدى (الاختطاء)
افتعال وزننده خطو معناسنه در يقال اختطى الرجل و يقال اختاط وهذه مقلوبة من اختطى بمعنى خطا
و برنسنه يى اتلايوب كچمك معناسنه در (التخطي) تفعل وزننده بودخى برنسنه يى اتلايوب كچمك معناسنه در
يقال تخطى الناس واختطاهم اى ركبهم وجاوزهم يعنى ناسى باصوب اتليه رق كچدى نته كه جامعلرده اولك صف
مقتونلرى ايدرلر و يقال تخطى رقاب الناس (الخطوة) خانك ضمى وفتحيله اديمه دينور جمعى خطا كلور خانك ضمى
والفك قصريله وخطوات كلور ضمتينله يقال هو فسيح الخطوة وهي مابين القدمين وخطوه خانك فتحيله بناء مرّه
اولور براديم اتمق معناسنه در جمعى خطوات كلور فتحاتله ❊ الواوى (الخظو) ظاى معجمه ايله سموّ وزننده بدنك اتى
صمصيق طقناز اولمق معناسنه در يقال خظا لحمه يخظو خظوا اذا اكتنز ومتعدى اولور وجودى ايرى وتنومند قلمق
معناسنه يقال خظاه الله اى اضخمه واعظمه (الاخظاء) همزه نك كسريله بودخى خظو معناسنه در يقال
اخظاه الله بمعنى خظاه (الخظوان) فتحاتله كوده سنك اتى چوق وصيق اولوب برى برى اوزره قاتلنوب قتمرلنمش
آدمه دينور ❊ اليائى (الخظى) عصا وزننده بودخى كوده نك اتى صمصيق طقناز اولمق معناسنه در يقال خظى
لحمه خظا من الباب الرابع اذا اكتنز (الخظى) خانك فتحى وظانك كسريله كوده سنك اتى صمصيق طقناز كشى يه
دينور مؤنثى خظيه در يقال فرس خظ بظ وامرأة خظية بظية بوراده بظى كلمه لرى تأكيددر (الاخظاء) همزه نك
كسريله سمورمك معناسنه در يقال اخظى الرجل اذا سمن وسمورتمك معناسنه در يقال اخظاه اذا سمنه ❊ الواوى
(الخفو) عفو وزننده و(الخفوّ) سموّ وزننده شمشك پارلدامق معناسنه در يقال خفا البرق يخفو خفوا وخفوّا اذا لمع
وظاهر اولمق معناسنه در يقال خفا الشئ اذا ظهر (الخفوة) خانك كسريله خفيه معناسنه دركه كيزلولكه دينور
يقال يأكله خفوة اى خفية ❊ اليائى (الخفى) خانك فتحى وفانك سكونيله و(الخفى) خانك ضمى وفانك كسريله
برنسنه يى ظاهر وعيان ايلك معناسنه در يقال خفاه يخفيه خفيا وخفيا اذا اظهره و برنسنه يى طشره چيقارمق
معناسنه در يقال خفاه اذا استخرجه وكيزلمك معناسنه در يقال خفاه اذا ستره وكتمه پس اضداددن اولور
(الاختفاء) افتعال وزننده بودخى برنسنه يى ظاهر واشكاره ايلك معناسنه در يقال اختفاه اذا اظهره و پنهان اولمق
معناسنه در يقال اختفى منه اذا استتر وتوارى واختفاء دم بلنميه رك برآدمى قتل ايلمكدن عبارتدر يقال اختفى دم
فلان اذا قتله من غير ان يعلم به (الخفاء) وفاء وزننده برنسنه كيزلو اولمق معناسنه در يقال خفى عليه الامر خفاء
من الباب الرابع اذا لم يظهر وتقول العرب برح الخفاء اى وضح الامر يعنى ايش اشكاره يه چيقدى بوراده خفاء مخفى
معناسنه اولمغله صار المكتوم فى براح اى ظاهر من الارض سبكنده اولوركه كيزلو ايش آچغه چيقدى ديمك اولور

یاخود یرح زال معناسنه وخفاء کندی معناسنه اولمغله زال الخفاء سبکنده اولور (الخافی) و(الخفی) غنی وزننده خفا مادهسندن اسم فاعلدر کیزلو ونهان شیئه دینور یقال شیء خاف وخفی اذا لم یظهر (الاخفاء) همزهنک کسریله کیزلمك معناسنه در یقال اخفاه اذا ستره وکتمه وکیزلنمك معناسنه در یقال اخفی زید اذا استتر (الخافیة) دائما اعمال واوضاعی مستور ومکتوم اولان آدمه دینور که قارا وزره کزوب ایزی بللو اولمز یقال هو خافیة ای ضد العلانیة وکیزلو نسنهیه وسرنهانه دینور هاء مبالغه ایچوندر نته که خافی وخفادخی دینور عصا وزننده یقال شیء خافیة وخاف وخفا ای خفی وخافی وخافیه وخافیاء مد ایله جن و پری یه دینور جمعی خوافی کلور وخافیه جن طائفه سی قرارکاهی اولان یره دینور پریکاه معناسنه یقال ارض خافیة اذا کانت بها جن (الخفیة) خانك ضمی وکسریله کیزلنوب صاقلنمق معناسنه در تقول خفیت له خفیة من الباب الرابع اذا اختفیت (الخفوة) خانك کسریله کیزلولنکه دینور ومنه یقال یأکله خفیة ای یسرقه (الاستخفاء) کیزلنوب صاقلنمق معناسنه در یقال استخفی الرجل اذا استتر وتواری (النون الخفیه) صرفیون اصطلاحنده نون خفیفه یه اطلاق اولنور که ثقیله مقابلیدر (الاخفیة) اخبیه وزننده خفاء کلمهسندن که خانك کسریله در جمعدر اغاج چچکنك قبجوغنه دینور یقال ظهرت اخفیة النور ای اکمته واخفیة الکرا کوزه اطلاق اولنور که اویقو کساءلریدر (الخوافی) خانك فتحیله قوشك شول یلکلرینه دینور که قنادلرنی قصوب بومدقده کیزلنوب کورنمیهلر علی قول منا کب دیدکلری یلکلردن صکره اولان درت یلکلره دینور یاخود اوکده اولانیدی یلکلرد نصکره کی یدی یلکلردن عبارتدر (الخفاء) کساء وزننده ومرادفیدر که کلیمه دینور بعض نسنهلرك اوزرینه اورتلمکله ما تحتنی ستر ایلدیکیچون جمعی اخفیه درنته که ذکر اولندی (الخفیة) غنیه وزننده دیبی بقین قیویه واشمهیه دینور یقال حفر خفیة ای رکیة واغاجلری صیق چتلق وچاتقین اورمانه دینور و برآدمه جن طوقنمق اثرینه دینور چالغلق وسرسملك حالتلری کبی یقال به خفیة ای لمم (الخفیان) تثنیه بنیه سیله برآدمك اوازیله یرده اولان ایزینه اطلاق اولنور ومنه قولهم اذا حسن من المرأة خفیاها حسن سائرها یعنی صوتها واثر وطئها الارض معلومدرکه صوتك حسن ولطافتی اهل ادب وحیا اولمسنه وایزك حسن ولطافتی سهولت ونزاکتله یوریمسنه دلالت ایدر (المختفی) اسم فاعل بنیه سیله کفن صویجی یه دینور استخراج معنا سندندر یقال اخذوا مختفیا ای نباشا * الیائی (الاخفاء) فافله اخفاء وزننده فرجی بول عورتله جماع ایلمك معناسنه در یقال اخفی الرجل اذا جامع واسعة من النساء الواوی * (الخلو) سمو وزننده و(الخلاء) وفاء وزننده بوش وتهی اولمق معناسنه در یقال خلا المکان یخلو خلوا وخلاء اذا فرغ وشنلکسز تنها وخالی یره اوغرامق معناسنه در یقال خلا الرجل اذا وقع فی موضع خال لایزاحم فیه وحاضر اطعمه نك مجموعندن اکل ایلیوب بعضنه قصر ایلمك معنا سنه مستعملدر یقال خلا علی بعض الطعام اذا اقتصر علیه وخلو مکان وفات ایلمکدن کنایه اولور یقال خلا مکان فلان ای مات وخلو وخلاء برنسنه زمان ماضیده صاوشوب کتمك معناسنه مستعملدر یقال خلا الشیء اذا مضی وعن ومن حرفلریله برنسنهدن تبری ایلمك معناسنه مستعملدر یقال خلا عن الامر ومنه اذا تبراء وبرنسنه یی بوشلیوب صالیورمك معناسنه در یقال خلا عن الشیء اذا ارسله وباء حرفیله برآدمی مسخره لغه آلمق معناسنه در یقال خلا به اذا سخر منه وخلو خالی لفظندن جمع اولور ساجد وسجود کبی یقال جاؤنی خلو زید ای خلوهم منه یعنی خا این عنه (الاخلاء) همزهنك کسریله بودخی بوش وتهی اولمق معناسنه دریقال اخلی المکان بمعنی خلا و بریری خالی قلمق یاخود خالی بولمق معناسنه در یقال اخلی المکان اذا جعله خالیا اووجده خالیا وبرکسه ایله خلوت ایلمك معناسنه در یقال اخلاه واخلا به بمعنی خلا به خلوة وشنلکسز تنها یرده اولمق معناسنه در یقال اخلی الرجل اذا وقع فی موضع خال لایزاحم فیه وبرآدمی برکسه ایله خلوتده بولمق معناسنه دریقال اخلاه معه ای وجدهما خلوین (الاستخلاء) بودخی خالی اولمق معناسنه در یقال استخلی المکان اذا فرغ وبرکسهدن خلوت طلب ایلمك معناسنه دریقال استخلی الملك وبه فاخلاه وبه وخلوت اولمق معناسنه دریقال استخلی بالملك بمعنی خلا به (الخلو) خانك فتحیله و(الخلاء) بلاء وزننده و(الخلوة) سلوه وزننده برکسه ایله یالکز قالمق معناسنه درکه خلوت ایلمك تعبیر اولنور یقال استخلی الملك فخلایه والیه ومعه خلوا وخلاء وخلوة ای سأله ان یجتمع به فی خلوة ففعل (الخلاء) صلاء وزننده مصدردرکه ذکر اولندی وشنلکسز خالی یره دینور یقال مکان خلاء ای مافیه احد ومنه المثل خلاؤك اقنی لحیائك ای منزلك اذا خلوت فیه الزم لحیائك بوراده اقنی کلمهسی الزم معناسنه در وحاصل معناسی کندی منزلنده منزوی اولدیغکده ناسك شترکریه اوضاعی وسائر کونه معاملاتی سببیله عارض اولان غضبدن ناشی موجب شرم وحیا اوله جق رنج وعارضهدن سالم اولورسن دیمکدر اختلاط ناسك مذمومیتی معرضنده ایراد اولنور وخلاء بریء معناسنه مستعملدر یقال

هوخلاء عنه اى برئ وممشايه اطلاق اولنور يقـال مافى داره خلاء اى متوضأ و بوش يره دينور كه اصلا آنده برنسنه اولميه (الخلو) خانك كسريله خالى وتنها معناسنه در تقول وجدتهما خلوين اى خاليين وفارغ و بى قيد وغائله آدمه دينور مؤنثى خلوه در خلو دخى دينور رهاسز جمعى اخلاء كلور (الخلى) غنى وزننده بودخى فارغ و بى هم وغائله آدمه دينور جمعى خليون واخلياء كلور يقال هوخلى اى فارغ واركن آدمه اطلاق اولنور يقال هوخلى اى لازوجة له وآرى قوانه دينور خليه كبى (الخـالى) بوش وتهى معنـاسنه در واركن آدمه دينور وآرى قوانـه دينور وارسز عورته دينور جمعى اخلاء كلور (التخلية) تأديه وزننده و(التخلى) تفعـل وزننده و(المخالاة) مبالاة وزننده برنسنه يى ترك وفراغت قلمق معنـاسنه دركه بوشلامق تعبير اولنور يقـال خلى الامر وعن الامر وتخلى منه وعنه وخالاه اذاتركه (الخلية) غنيه وزننده بودخى آرى قوانه دينور ياخود چاموردن دوزلمش راقود شكلنده نسنه يه دينوركه تركيده پتك تعبير اولنور آنده دخى آرى قسمى ايوا ايدر ياخود اغاجـدن اويمه اولانه دينور ياخود خزمه ديدكلرى شجرك اويمجه طرفنه دينوركه بعينه راقود شكلنده وايچى اوزسز قاووق اولمغـله آنده آريلر يوه ايدوب بال يپارلر بونلرك مجموعى قوان اوله جقدر وخليه همان سودنى صاغمق ايچون استعمالدن تخليه اولنمش ناقه يه دينور ياخود سائرك كوشكنه ياقلمش ناقه يه دينور ياخود ولدندن مهجور اولمغله سائرك ولدنه ياقيلوب لكن امزرميه رك سودى صاغيلان ناقه يه دينور ياخود شول ناقه يه دينوركه ياورى طوغوروب كنديسى پك صويى پاك اولمغله سودى فراوان اولديغندن آلتندن ولدى آلنوب سائر ناقه يه نقل وكنديسى همان صاغمال اوله رق ترك واخلا اولنه ياخود شول ناقه يه دينوركه ايكى ياخود اوچ ناقه ايله ولد واحده ياقيلوب اول سببله سودى ادرار ايدوب لكن ولدى آنلرك يالكز بريسى امزرمكله صاحبنا نه ديكرلرينى صاغمق ايچون تفرغ ايده لر واياغنك باغى بوشاندريلوب صاليورلمش ناقه يه دينور وبيوك كمى يه دينوركه قليون تعبير اولنور على قول ملاح لرك صنعى اولميه رق برأسه يورديان كمى يه دينور ياخود آردنده يدك صندلى اولان كمى يه دينور وخليه طلاق مرأه دن كنايه اولور يعنى الفاظ كنائيه دندر زوج زوجه سنه انت خلية ديوب وانكله طلاقه نيت ايلسه مطلقه اولور (خلا) عدا وزننده حروف استثنادندر يقال جاء نى القوم خلا زيد ※ شارح ديركه عند البعض حرف جر در وعند البعض مصدر مضـافدر و بعضلر فعـل تصوير ايلمكله مابعدى منصوب اولور (الخلاوة) خانك فتحيله تجبب قبيله سـندن بر بطندركه پدرلرى خلاوه نام كمسـه ايدى ومنه المثل انامنه فالج بن خلاوة اى خلاء برئ اصلى بودركه انيس نام كمسه اسيرلرى قتل ايدركن مزبور رفالجه سنده انيسه معاونت قيل نه طوره يورسن ديدكلرنده انا برئ من ذلك ديو اظهـار تبرى ايلمكله من بعد بن اول ماده دن برئ و بعيدم ديه جك يرده انامنه فالج بن خـلاوة مثل اولدى محدثيندن مالك بن عبد الله بن سيف الخلاوى اول بطندندر ※ اليائى (الخلا) عصا وزننده تازه اوتلره دينور خلاة مفرديدر على قول برندن بچيلوب ياخود قوپارلمش تازه اوته دينور جمعى اخلاء كلور (المخلاة) مصباح وزننده ايچنه بچلمش اوتلق وضع اولنان ظرفه دينوركه طوربه تعبير اولنور آلت منزلنه تنزيل اولنمشدر (الاخلاء) همزه نك كسريله خداى متعال تازه اوت بتورمك معنـاسنه در يقال اخلى الله الماشية اذا انبت لها الخلا و يرتازه اوتلو اولمق معناسنه در يقـال اخلت الارض اذا كثر خلاها (الخلى) رمى وزننده تازه اوت بچمك ياخود چكوب قوپارمق معناسنه در يقال خلا فلان الخلا خليا اذا جزه اونزعه و يقـال خلا الماشية اذا جزلها خلا وآتك آغزنه كم اورمق معـناسنه مستعملدر يقـال خلا الفرس اذا القى فى فيه اللجـام وآتك آغزندن كمى چيقارمق معناسنه در يقال خـلا اللجام عن فيه اذا نزعه وتنجره نك آلتنه اودون صوقمق ياخود تنجره ايچره ات قومق معناسنه در يقال خلا القدر اذا القى تحتها حطبا اوطرح فيها لحمـا وطوارهيم ايچون طوربه يه اربه قومق معناسنه در يقال خلا الشعير فى المخلاة اذا جعه فيها (الاختلاء) افتعال وزننده بودخى تازه اوت بچمك ياخود قوپرمق معناسنه در يقال اختلى الخلا اذا جزه اونزعه (المختلى) ممتلى وزننده ارسـلانه دينور (المخالاة) مبالاة وزننده بركسه ايله كورش طوتمق على قول دك وفند ايله آلداتمق معـناسنه در يقال خالاة اذا صارعه اوخادعه (الاخليلاء) اعشيشاب وزننده دائما سود ايچر اولمق معناسنه در يقـال اخلولى الرجل اذا دام عـلى شرب اللبن الواوى ※ (الخمو) خانك فتحى وميمك سكونيـله سوديوغرد كبى قاتيلمق معناسنه در يقال خما اللبن يخمو خموا اذا اشتد الواوى ※ (الخموة) خانك فتحيله نجاسته دينور عذره معناسنه وسازلقدن ياپلمش آلاچق وهوغ ديدكلرى اعراب اولرينك باجه لرينه وفرجه لرينه دينور (الخنو) خانك فتحى ونونك سكونيله فاحش سوز سويلك معناسنه در يقال خنا الرجل يخنو خنوا اذا افحش يعنى فى منطقه ※ اليائى (الخـنا) عصا وزننده بودخى هرزه وفاحش سوز سويلك معنـاسنه در يقـال خنى الرجـل خنا من البـاب الرابع اذا افحش وخنـا آفات ونوائب معنـاسنه در مفردى

خناة در يقال اصابته خناالدهر اى آفاته (الاخناء) همزه نك كسر يله بودخى فاحش سوز سويلمك معناسنه در
يقال اخنى الرجل اذا افحش وعلى ايله اهلاك معناسنه در يقال اخنى عليهم اذا اهلكهم وچكرکه چوق يومورطليوب
كومك معناسنه در يقال اخنى الجراد اذا كثر بيضه واوتلاغك چايرى چوغالمق معناسنه در يقال
اخنى المرعى اذا كثر نباته وبر نسنه اوزرندن زمان مديد چكمك معناسنه در يقال اخنى الدهر عليه
اذا طال (الخنى) خانك فتحى ونونك سكونيله كسمك معناسنه در تقول خنبت الجذع خنيا من الباب الثانى اذا قطعته
(خنيه) خانك كسريله قسطنطينيه نواحيسنده بر موضعدر ❊ الواوى (الخو) خانك فتحى وواوك تشديديله آجلغه
دينور جوع معناسنه تقول اخذنى الخو اى الجوع ونجدده بر قوم نيه سنك آديدر و واسع دره يه دينور يقال
وادخو اى واسع ويوم خو بين العرب معروفدر كه اوراده بنو اسد بنى يربوع اوزره هجوم وشبخون ايلديلر (الخوة)
خانك ضميله ارض خاليه يه دينور ❊ اليائى (الخواء) هواء وزننده خانه چوكوب خراب اولمق معناسنه در يقال
خوت الدار تخوى خواء اذا تهدمت وخواء خوايه معناسنه در كاسيذكر وايكى نسنه ارالغنده اولان بوشلغه
دينور ايكى طاغ وايكى ديوار ارالغى كبى يقال بينهما خواء اى هواء وخواء وخوى عصا وزننده پيدرپى آج قالمق
معناسنه دركه معده بوش قالور يقال خوى الرجل يخوى خوى وخواء اذا تتابع عليه الجوع وخاتون طوغورمغله
قرنى بوش قالمق معناسنه در يقال خوت المرأة تخوى خواء من الباب الثانى ويقال خويت خواء من الباب
الرابع اذا ولدت فخلت بطنها (الخو) خانك فتحى وواوك تشديديله بودخى خانه ييقلمق معناسنه در يقال خوت
الدار بتشديد الواو يعنى من الواوى خوا اذا تهدمت وخو باله دينور عسل معناسنه خانك ضميله ده لغتدر ومطره
دال اولان كوكب امطار ايلميه رك نوء وسقوط ايلمك معناسنه در زيرا عربلر مطرى نوء كواكبه اسناد ايدرلر يقال
خوت النجوم خوا اى امحلت فلم تمطر (الخيا) عصا وزننده و(الخوى) عنى وزننده و(الخواء) هواء وزننده و(الخواية)
سحابه وزننده خانه اهل وسكاننده خالى قلمق معناسنه در يقال خويت الدار خيا وخويا وخواء وخواية
من الباب الرابع اذا خلت من اهلها وخيا يغموره دال اولان كوكب امطار ايلميه رك نوء وسقوط ايلمكله قوراقلق
پيدا ايلمك معناسنه در يقال خوت النجوم خيا من الباب الثانى اذا امحلت فلم تمطر (الخاوية) شنلكسز يره دينور
يقال ارض خاوية اى خالية من اهلها (الخوا) عصا وهواء وزنلرنده آدمك جوفى طعامدن خالى قالمق معناسنه در
يقال خوى الرجل يخوى خوا وخواء اذا خلا جوفه من الطعام وخوابرون قانه دينور رعاف معناسنه وپيدرپى
آج قالمق معناسنه دركه ذكر اولندى وچاقمقدن آتش چيقميوب كور اولمق معناسنه در يقال خوى الزند اذا لم يور
وثابت وپايدار اولان شيئه دينور وايكى طاغ ارالغنده اولان بوش ودرين يره دينور ويومشق طپراقلو يره دينور
(الاخواء) همزه نك كسريله چقماق آتشسز اولمق معناسنه در يقال اخوى الزند اذا لم يور ومطره دال اولان
كوكب يغمورسز نوء وسقوط ايلمك معناسنه در يقال اخوت النجوم اذا امحلت فلم تمطر وبر آدمك جمله وارنى آلمق
معناسنه در يقال اخوى ماعند فلان اذا اخذ كل شئ منه وآجقمق معناسنه در يقال اخوى الرجل اذا جاع
وطوارپك سمور وب تاولنمق معناسنه در يقال اخوى المال اذا بلغ غاية السمن (الخوى) هوى وزننده و(الخواية)
سحابه وزننده بر نسنه يى قاپمق معناسنه در يقال خوى الشئ خوى وخواية اذا اختطفه وخاتون طوغرمغله
قرنى بوش قالمق معناسنه در يقال خوت المرأة اذا ولدت فخلا بطنها كذلك حين ولادتده بر نسنه اكل ايلمامكله
معده سى بوش قالمق معناسنه در يقال خوت المرأة اذا لم تأكل عند الولادة فخلا بطنها (الخوية) غنيه وزننده
طوغوران خاتونه يدردكلرى لوغسه طعامنه دينور (التخوية) تأديه وزننده لوغسه طعامى ياپمق معناسنه در
يقال خوى المرأة وخوى لها اذا عمل لها خوية ومصلى سجده حالتنده قرنى يردن ميدآنلو وبازولرينى يانلرندن
آچق وآيرق ايلمك معناسنه مستعمل شرعيدرنته كه نسوان بونك عكسنى ايدرلر كه اكا احتفاز دينور يقال خوى
المصلى فى سجوده اذا تجافى وفرج مابين عضديه وجنبيه وطوارپك سمور وب تاولنمق معناسنه در يقال خوى
المال اذا بلغ غاية السمن وباديه نشينلر بر علت مخصوصه يه كرفتار اولان خاتون ايچون تنور كبى بر چيقور قازوب
ايچنه آتش ياقدقدنصكره اول خاتونى آنده اوتورتمق معناسنه در اعراب تيمارندندر ريح وفالج ونقرس
مقوله سى علتلره بورسمه علاج ايدرلر تقول خويت المرأة اذا حفرت حفيرة فاوقدت فيها ثم اقعدتها فيها لداء بها
(الخواة) حصاة وزننده ذوآب وانعامك ممه لريله قبل طرفنك ارالقلرى آيرلديغى يره دينور كه بوش بوكور سمتى
اوله جقدر والفك مديله جائزدر (الخواية) سحابه وزننده مزراق واوق تمرنلرينك قولانلرينه دينور يقال خواء
السنان اى جنته وخوية الرجل آدمك جوفنك ككبش اولان يرندن عبارتدر وخواية الخيل آت قسمنك سكرديكن

قرنندن ظهور ایلدن چاغلدی یه وهارلدی یه اطلاق اولنور (خوایه) ثمامه وزننده ری قضاسنده برموضع آدیدر
یوم خوی) خانك فتحی وضمی والفك قصر یله ایام وقایع عربدن بر یوم معروفدر (الاختواء) افتعال وزننده برآدم
بر یری کندیسنه مقاطعه ایدنمك معناسنه در یقال اختوی البلد اذا اقتطعها وطوارك اللریله آیاقلری یدنه یعنی
بوکورینه دور تشدرمك معناسنه در یقال اختوی الفرس اذا طعن فی خوائه و بیهوش اولمق معناسنه در یقال
اختوی فلان اذا ذهب عقله و برآدمك بالجمله وارنی آلمق معناسنه در یقال اختوی ماعند فلان اذا اخذ کل شیء
منه وجانور قسمی اوغلاق و بوزاغی مقوله سنی اوغورلین قاپوب اکل ایلمك معناسنه در یقال اختوی السبع
ولد البقرة اذا استرقه واکله (الخیّ) خانك فتحی و یانك تشدیدیله برنسنه یه قصد و آهنك ایلمك معناسنه در یقال
خواه یخویه خیا اذا قصده (خوی) سمیّ وزننده اذربیجان الکاسنده بر بلده در بو بلده حالا خای مضمومه ایله
خوی دیدکلریدر محدثیندن محمد بن عبیدالله واحمد بن الخلیل که قاضی دمشق ایدی وابو قاضی دمشق شهاب
الدین محمد وطبیب معاذ بن عبدان الخوییون او رادندر (خیوان) کیوان وزننده محدثیندن برجماعت اسملریدر
وخالد بن علقمة الخیوانی امام ثوری شیخیدر ❊ فصل الدال ❊ الواوی ❊ (الدأو) دالك فتحی وهمزه نك سکونیله
قوردشکار ایده جکی صیدایچون مکر وخدعه ایله تلکولك ایلمك معناسنه در یقال دأی الذئب للصید دأوا وهو
شبه الختل والمراوغة ❊ الیائی ❊ (الدأی) رأی وزننده و (الدأیّ) عتیّ وزننده و (الدءی) کسر تیله یغر نده
وارقه ده اولان اکورغه کیکلرینه دینور علی قول کوکس قبورغه سنده اولان غراضیفه یعنی کرتلاك ادیدکلری
یومشق کیکلره دینور یاخود کوکس ایله یانلرك قاوشدیغی یرلرده اولان ایکو کیکلرینه دینور بعضلر عندنده دأیات که
دأی لفظندن جمعدر کورکده اولان التی عدد قبورغه یه دینور که هر طرفده اوچر دانه اولور ودأی سعی وزننده
مصدر اولور رفند ودسك وحیله ایلمك معناسنه تقول دأیت للشیء دأیا من الباب الثالث اذا ختلت (ابن دأیه) ثمره
وزننده وهمزه نك الفه قلبیله قرغه نك کنیه سیدر و بو حیله معناسندندر یاخود دابه نك دأی دیدکلری عضو
مذکوری یاغر اولدقده اورایه مسلط اولدیغنه مبنیدر ❊ شارح دیرکه همزه سی الفه قلبله ابن دایه دخی دیرلر ❊ الیائی
الدبی) دالك فتحی والفك قصریله یابجه یابجه یوریمکه دینور یقال یمشی الدبا ای الرویدو خرده چکرکه یه وخرده قرنجه یه
دینور وعربلره مخصوص بر پازار اسمیدر که پنا برلرندندر (المدبیة) محلسنه وزننده خرده چکرکه سی وقرنجه سی
چوق یره دینور یقال ارض مدبیة ای کثیرة الدبی (المدبیة) مرمیه وزننده و (المدبوّة) مدعوه وزننده شول
یردر که آنك نباتی خرده چکرکه لر یعنش اوله یقال ارض مدبیة ومدبوّة اذا صارت قد اکلت الدبی نبتها
الادباء) همزه نك کسریله عرفج نام شجردن خرده چکرکه شکلنده نسنه بلورمك معناسنه درکه یمشی یرنده در
یقال ادبی العرفج اذا اخرج منه مثل الدبا (دبیّ) سمیّ وزننده دهناء نام محلده برموضعدر چکرکه یتاغیدر
ادبی دبیّ) اولده دالك فتحی والفك قصریله وثانی سمیّ وزننده و (دبی دبیین) ثانیده تثنیه بنیه سیله
کلمه مرکبه در وفرت وکثرت موقعنده استعمال اولنور زیرا دبی چکرکه یه دینور ودبیّ موضع مزبورك اسمیدر که چکرکه
یتاغیدر وتثنیه تکراری متضمندر کویا که موضع مزبورك چکرکه لری عددنجه کثیر دیمکدر ومنه یقال جاء بدبی دبیّ
وبدبی دبیین ای بمال کثیر بونده جوهری غلط ایدوب دبی دبی عنوانده ثبت ایلدی (ابو دبیه) سمیه وزننده برشاعردر
الدباء) رمان وزننده که قباغه دینور باء موحده بابنده ذکر اولندی جوهری وهمندن بوراده ذکر ایلدی (التدبیة) تأدیه
وزننده کار ایشلمك معناسنه در یقال دبّاه اذا صنعه ❊ الواوی (الدجو) دالك فتحی وجیمك سکونیله و (الدجوّ) علو
وزننده قرا کو اولمق معناسنه در یقال دجا اللیل دجوا ودجوّا اذا اظلم وکچینك تویلری دیدیلوب آچلامق اوزره
بری برینه ایلشوب قات قات کچه لنمك معناسنه مستعملدر یقال دجا شعر الماعز اذا البس بعضه بعضا ولم ینتفش
وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دجا فلان اذا جامع ولباس طار وقصه اولیوب بول واوزون و وافی اولمق
معناسنه مستعملدر کویا که بتون بدنی قابلامغله ظلمت کبی ستر ایلمش اولور یقال دجا الثوب اذا سبغ (الادجاء
همزه نك کسریله و (التدجی) تفعل وزننده و (الادجیجاء) اعشیشاب وزننده بونلر دخی قرا کو اولمق معناسنه در
یقال ادجی اللیل وتدجی وادجوجی اذا اظلم (الداجیة) مظلم کیجه یه دینور یقال لیلة داجیة ای مظلمة و وافیه
او کامله معناسنه مستعملدر یقال نعمة داجیة ای سابغة (الدیاجی) دالك فتحیله کیجه لرك زیاده ظلمتلرینه دینور کویا که
دیجاة کلمه سنك جمعیدر (الدجواء) حمراء وزننده تویلری اوزون وفراوان کچی یه دینور که مجسم سیاه کورینور
یقال عنز دجواء ای سابغة الشعر (الدجة) ثبه وزننده لقمه طوتان اوچ پرمغه دینور که حالا لقمه طوتراوله وقفتا نك
دوکمه سنه دینور که یقاده و یکده اولور جمعی دجاة کلور ودجی کلور دالك ضمی والفك قصریله (المداجاة) مباهاة

وزننده مدارا ايلمك معناسنه دركويا كه مدارا سبيله درونده اولان كينه وعداوتى ستر ايدر يقـال داجاه اذاداراه
و برآدمى بين الشدّة والرخاء منع ايلمك معناسنه دريقال داجاه اذامنعه بين الشدّة والرخاء ٭ اليائى (الدجية) غرفه
وزننده آو بجى كوملتبسنه دينور يقال يقعد الصائد فى دجيته اى قترته ودجية القوس شول ايكى پرمق قدر قايشه دينوركه
ياى اصه جق تصمه نك اوجنه چكريلور ودجيه قرا كولغه دينور ظلمت معناسنه جمعى دجى كلور دالك ضمى والفك
قصريله (الدجى) غنىّ وزننده قرا كوكيجه يه دينور يقال ليل دجىّ اى داج (المداجاة) مباهاة وزننده درونده
اولان عداوتى ستر ايلمك معناسنه دريقال داجاه اذاساتره بالعداوة ٭ الواوى (الدحو) دالك فتحى وحاى مهمله نك
سكونيله برنسنه يى دوشيوب يايمق معناسنه در يقال دحا الله الارض يدحوها ويدحاها دحوا من الباب الاول والثالث
اذابسطها وجماع ايلمك معناسنه مستعملدر يقال دحا المرأة اذاجامعها وقرن بيويوب اشاغى يه طوغرى صارقق
معناسـنه دريقال دحا البطن اذا عظم واسترسل الى اسفل (الادحواء) ارعواء وزننده برنسنه يايلوب دوشمك
معنـاسنه در يقـال ادحوى الشئ اذا انبسط (الادحى) همزه نك ضمى وكسريله و(الادحية) اضحيه وزننده
و(الادحوّة) همزه نك وحانك ضميله قومسالده دوه قوشنك يمرطه چيقارديغى يره دينور ٭ اليائى (الدحى) وحى
وزننده بودخى برنسنه يى دوشيوب يايمق معناسنه در يقال دحيت الشئ ادحاه دحيا من الباب الثالث اى بسطته ودوه
سورمك معناسـنه دريقـال دحيت الابل اذا سقتها (الادحىّ) همزه نك ضمى وكسريله ادحوه معناسـنه دركه
دوه قوشى يوه سنه دينور ومنازل قمردن برمنزل آديدر منزل مزبور حالا بلده ايله متعارف اولان منزلدر (دحى) سمىّ
وزننده عربدن بر بطن آديدر (دحىّ) غنى وزننده برموضع آديدر (الدحية) دالك كسريله سرعسكره دينور
يقال هودحية الجند اى رئيسهم ودحية بن خليفة الكلبى صحابه در طلحه وزننده دخى زبانزده در (الدحية) دالك فتحيله
دبشى ميمونه دينور ودحيه ابن معاوية بن بكر بن هوازن در (المدحاة) مسحاة وزننده شول عربه طرزنده تخته دن
دوزلمش برنسنه يه دينوركه اكا كوجك چوجقلرى ياتوروب يوريدرلر اوكنه كلان طپراغى وچقلرى كوريوب
صيرا ره رق يوريوب كيدر بو چوجق عربه سى اوله جقدر (التدحى) تفعل وزننده دوشنوب يايلمق معناسنه در
يقال تدحى الشئ اذاانبسط ٭ اليائى (الدخا) خاى معجمه ايله عصا وزننده قرا كولغه دينور ظلمت معناسنه (الدخياء
حمراء وزننده قرا كوكيجه يه دينور يقال ليلة دخياء اى ظلماء ٭ الواوى ٭ (الددا) قفا وزننده لهو ولعب معناسنه در
نته كه ددوددن دخى بو معنايه دريقال هو فى الددا والدد والددن اى اللهو واللعب ٭ الواوى (الدروان) دالك فتحيله
صرتلانك ديشى قورددن اولان ياور يسنه دينور ٭ اليائى (الدرى) و(الدرية) داللرك فتحى وكسريله و(الدريان) دالك
كسريله و(الدريان) فتحاتله و(الدراية) كتابه وزننده و(الدرىّ) حلىّ وزننده بيلمك معناسنه در على قول حيله ايله
برتقريب بيلمك معناسنه در تقول دريته وبه ادرى دريا ودرية ودريانا ودريانا ودراية ودريا اذا علمته او بضرب
من الحيلة ٭ شارح ديركه درايت ايله خداى متعال وصفلنمز ودرى قندودوباره ايله الداتمق معناسنه در يقال درى الصيد
دريا اذاختله ومدرى ايله باش قاشيمق معناسـنه در يقال درى رأسه اذاحكه بالمدرى (الادراء) همزه نك كسريله
بيلدرمك معناسنه دريقال ادراه به اذااعلمه (التدرى) تفعل وزننده و(الادّراء) دال مشدده ايله افتعال وزننده
مكروفريله الداتمق معناسـنه در يقـال تدرّى الصيد وادّراه اذا ختـله وخاتون صاچنى طرايوب صالبورمك
معنـاسنه دريقال ادّرت المرأة وتدرّت اذا سرّحت شعرها (المدرى) ميمك كسريله طراغه دينور مشط معناسنه
شارح ديركه امهات سائره ده مدرى شول تيموردن دوزلمش پنجه شكلنده كوجك پرمقلى قاشيغه دينوركه انكله عورتلر
باشلرينى قاشيوب صاچلرينى دوزلدرلر انتهى ومدرى طوپلو وصانجق تعبيرا ولنان تيمور والتون ايكنه يه دينوركه خاتونلر
انكله صاچلرينى دوزلدرلر فارسيده سرخاره دينور حالا مسموع مزه كوره اسلامبول خانملرى مجوهر ايكنه تعبير ايتدكلريدر
ومدرى بوينوزه دينور قرن معناسنه جمعى مدارى كلور مجارى كبى ومدارى كلور ميمك وراتك فتحيله (المدراة) ميمك
كسريله و(المدرية) منزله وزننده مدرى معناسنه در (الدرية) غنيه وزننده جنديلرك مشق وتعليم طعن ايچون
مزراغى اتوب دليكندن چكردكلرى حلقه يه دينور ٭ مؤلف همزه باينده دخى ذكر ايلدى (مدرى) مجرى وزننده بجيله
قبيله سنه مخصوص برقريه آديدر ٭ الواوى (الدسوة) دالك فتحى وسينك سكونيله برنسنه نشوونمابولميوب موزه
و بودور اولمق معناسنه دريقال دسا الشئ يدسو دسوة نقيض زكا يزكو وكيرلنمك معناسـنه دريقال دسا الرجل اذا
استخفى (الداسى) معناى اولدن اسم فاعلدر نشو ونمابولميوب موزه وبودور قالمش نسنه يه دينور يقال هوداس لازاك
اليائى ٭ (الدسى) دالك فتحى وسينك سكونيله دسوه معناسنه در يقال دسى يدسى دسيا ضد زكا (التدسية) تأديه وزننده
برآدمى اغوا وافساد ايله كمراه ايلمك معناسنه دريقال دسّاه اذا اغواه وافسده ٭ مؤلف دسّ مادّه سنده دخى ذكر ايلدى

واوراده و بصائرده بیانته اصلی دسّس اولوب سین ثانیه یایه مقلوب اولمق اغلبدر وتدسیه کیزلو خبر کوترمك
معناسنه دریقال دسّی عنه حدیثا اذا احتمله ✽ الواوی ✽ (دستوی) دالك وتانك و واوك فتحیله عجمده برمعروف
قصبه آدیدر ✽ الواوی ✽ (الدشو) دالك فتحی وشین معجمه نك سكونیله جنكه طالمق معناسنه دریقال دشا فلان یدشو
دشوا اذا غاص فی الحرب ✽ الواوی ✽ (الدعاء) دالك ضمیله رغبت الی الله تعالی معناسنه در كه نیاز وابتهال الله حق تعالی
دركاهندن خیر ورحمت رجاسندن عبارتدر (الدعوی) فتوی وزننده دعاء معناسنه در تقول دعوت الله ادعوه
دعاء ودعوی ای رغبت الیه یعنی ابتهلت الیه بالسؤال ورغبت فیما عنده من الخیر ✽ مؤلف بصائرده دیدیكه اشبو
دعاء ودعوی ماده سی اصل نداء یعنی برآدمی چاغرمق معناسنه موضوعدر لكن نداء اكثری حرف ندایه مقرون
اولور منادانك اسمنك انضمامنه حاجت اولمیه رق ودعاء بهمه حال مدعوك اسمنه مصحوب اولور یا احمد كبی و بعضا
احدهما آخرك مقامنه قائم اولور ودعاء الی الله تعالی نیاز وسئوا الله دركاه الهیدن خیر واحسانی رجا ایلمكدن
عبارتدر و بعضا تسمیهٔ اسم معناسنه استعمال اولنور ودعاء لام ایله صله اولنورسه خیر وعلی ایله صله لنورسه شر
ومضرت یعنی بددعاء اولور انتهی وتقول العرب دعاه الله بمكروه ای انزله به بو راده معنای لازمی مراد در ودعاء
بركسه یی برنسنه یه سوق ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دعاه الی الامر اذا ساقه و برآدمی براسمله تسمیه ایلمك
معناسنه دریقال دعوته زیدا وبزید ای سمیته به وحیوانك ممه سنده داعیه یعنی سود بقیه سی الیقومق معناسنه در
یقال دعا فی الضرع اذا ابقی الداعیة فیه ودعوی اسم اولور كما سیذكر (الدعّاءة) دالك فتحی وعینك تشدیدیله
سبابه پرمغنه اطلاق اولنور یقال یشیر بدعّاءته ای بسبابته (الدعوة) دالك فتحیله اسمدر چاغرمغه دینور ومنه
تقول هومنی دعوة الرجل ای قدر ما بینی و بینه ذاك بو راده دعوة لفظی ظرفیت اوزره منصوب اولمغله فلان ایله
مابینمز برآدمك چاغروب سسی یتشه جك مسافه مقدارنجه دیمك اولور ورفعله اولنجه مضاف تقدیرا ولنور ویقال
لهم الدعوة علی غیرهم ای یبدأبهم فی الدعاء یعنی آنلر دعوت اولنمقده سائرلره تقدیم اولنوب كندیلردن بدء اولنور
پس بو راده ملازمه یاخود اطلاق وتقیید علاقه سیله دعوت تقدیم معناسنده استعمال اولنمشدی ودعوت ادّعا
ماده سندن اسم اولور كما سیذكر وعهد و پیمان معناسنه مستعملدر یقال بینهما دعوة ای حلف وخاصة برآدمی
طعام وضیافته چاغرمق معناسنه در دالك ضمیله ده لغتدر مدعاة دخی بو معنایه در تقول دعوته دعوة ومدعاة
اذا طلبته لیأكل عندك وضیافت معناسنده مستعملدر تقول كنا فی دعوة فلان ومدعاته ای فی طعامه (التداعی)
تفاعل وزننده ناس بریكمك معناسنه در بری برلرینی دعوتك لازمیدر یقال تداعی القوم علیه اذا تجمعوا وهر طرفدن
دشمنلر قصد وتوجه ایلمك معناسنه دریقال تداعی العدوّ اذا اقبل وبنانك اجزاسی سوكیلوب یقلمغه باشلمق
معناسنه در كویا كه خراب اولمق ایچون بری برینی دعوت ایدرلر یقال تداعت الحیطان اذا انقاضت (الداعی)
اسم فاعلدر دعوت ایدیجی یه و برآدمی برنسنه یه سوق وتشویق ایدیجی یه دینور ومنه ان النبی علیه الصلوة والسلام
داعی الله ✽ كما قال تعالی ✽ وداعیا الی الله باذنه ✽ الایة ای الی توحیده ومایقرب منه وداعی مؤذنه اطلاق اولنور
(الداعیة) جنك هنكامنده آتلرك بانك وفریادلرینه اطلاق اولنور وداعیة اللبن ممه ده ابقا اولنان سود بقیه سنه دینور
كویا كه كیروسنده اولان سودی دعوت وجذب ایدر (الادّعاء) دالك مشدده ایله افتعال وزننده برنسنه حقنده
بغدر دیو زعم ایلمك معناسنه در كرك حق وكرك باطل اولسون اصطلاحجزده دعوی ایلمك تعبیر اولنور یقال ادّعی فلان
كذا ای زعم انه له حقا او باطلا (الدعوة) و (الدعاوة) داللرك فتحیله ادّعاء معناسندن اسملردر داللرك كسریله ده
لغتلردر برنسنه حقنده بغدر دیو زعم ایلمكه دینور واول زعم ایلدیكی مطلبه دعوی اطلاق اولنور فتوی كبی
الفی تأنیث ایچوندر زیرا اصلی دعوه ایدی یقال بینهما دعوی باطلة ویقال دعوی باطل نظرا الی لفظه ✽ شارح دیركه
جمعی دعاوی در واوك فتحیله فتاوی كبی وسیبویه واوك كسرنی ترجیح ایلدی (الدعوة) دالك كسریله نسب
خصوصنده ادّعا ایلمكه مخصوصدر یعنی فلان بنم پدرمدر یاخود اوغلمدر دیو ادّعا ایلمكه خاصدر تقول دعوته
بابن زید دعوة و بو معناده اسم اوله رق استعمال اولنور یقال بینهما دعوة ای ادّعاء فی النسب (الدعیّ) غنیّ وزننده
اوغلغه دینور یقال هو دعیّ لك اذا كنت قد تبنیته ونسب جهتنده متهم اولان آدمه دینور یقال هو دعیّ ای متهم
فی نسبه (الادعاء) همزه نك كسریله برآدمی پدرینك غیری یه منسوب قلمق معناسنه در كه بو فلانك اوغلیدر
بنم یا فلانك اوغلیدر دیمك كبی یقال ادّعاه اذا صیره یدعی الی غیر ابیه (الادعیة) اضحیه وزننده و (الادعوة)
ادحوّه وزننده مابه التداعی اولان شیئه دینور مثلا لغز واحجیه كبی كه بری برینی آنی بیلمكه دعوت ایدرلر یقال بینهم
ادعیة وادعوة وهی مایتداعون به (المداعاة) مباهاة وزننده بیلمجه ولغز سویلشمك معناسنه دریقال داعاه اذا حاجاه

وبناىي هرطرفدن هدم ايلك معناسنه‌در تقول داعينا الحايط اى هدمناه (دواعى الدهر) زمانك صروف وتقلباتنه اطلاق اولنور بربادلغه داعيه اولديغيچون يقال اصابتهم دواعى الدهر اى صروفه (الدعوىٓ) تركى وزننده شخص وكسه معناسنه مستعملدر يقال مابالمكان دعوىٓ اى احد وبودعوت معناسندندرلبس فيه من تدعوه يعنى آنده برچاغروب جواب ويره جك كسه يوقدر سبكنده‌در ونفى مقامنه مخصوصدر (الاندعاء) انفعال وزننده دعوته اجابت ايلك معناسنه‌در يقال اندعى لدعوته اذا اجاب ❊ اليائى ❊ (دعيت ادعى دعاء) لغة فى دعوت ادعو دعاء يعنى دعاء ماده‌سى واويه ويائيه‌در ❊ الواوى ❊ (الدغوة) دالك فتحى وغين معجمه‌نك سكونيله كوتوخويه دينور جمعى دغوات كلور يقال به دغوة اى خلق ردئ ❊ اليائى (الدغية) دغوه وزننده ومرادفيدر جمعى دغيات كلور (دغه) ثبه وزننده عجل قبيله‌سندن برخاتونك آديدر حمقله ضرب مثل اولوب احمق من دغة ديرلر اصلى دغىٓ ياخود دغوٓ ايدى هاء حرف علتدن عوض اولدى مستقصاده مرسومدركه مزبوره‌نك اسمى مارية‌در دغه لقبيدر قصه‌سندن بريسى بودركه كبه اولمغله وقت ولادتى حلول ايلديكى كون اوبه‌دن چيقوب برى اوته كزينورايكن وضع بوريسى حادث اولمغله ادراك ايده‌ميوب اسهال طبيعى ملاحظه‌سيله برچقوره نزول ووضع ولد ايلدى آنيدخى درك ايده‌ميوب غائط ظنيله ضره‌سنه كلوب ياهنتاه هل يفتح الجعر فاه يعنى غائط اغزنى اچارمى ديو سؤال ايلدكده ضره‌سى تفطن ايدوب واروب ولدى اخذ ايلدى ❊ الواوى ❊ (الدفو) عفو وزننده مجروحى اكلندرميوب على الفور قتل ايدوب خلاصلق معناسنه‌در تقول دفوت الجريح دفوا اى اجهزت عليه ❊ مترجم صحاح زيغ ايلمشدر (الادفاء) همزه‌نك كسريله دفو معناسنه‌در تقول ادفيت الجريح بمعنى دفوت وايصندرمق معناسنه در تقول ادفيته لغة فى ادفأته بالهمزة وكيكك بوينوزى اكسه‌سنه طوغرى پك اوزايوب كوتنه قدر وارمق معناسنه‌در يقال ادفى الظبى اذا طال قرناه حتى كادان يبلغا استه (الادفى) احرى وزننده بلى اكلمش دوتا قد آدمه دينور يقال رجل ادفى اى منحن (الدفواء) حمراء وزننده برونى اكرى طوشنجل قوشنه دينور يقال عقاب دفواء اى معوجة المنقار واوزون بوينلو ناقه‌يه دينور يقال ناقة دفواء اى الطويلة العنق (التدافى) تفاعل وزننده تدارك معناسنه‌در يقال تدافاه اذاتداركه وتداول معناسنه‌در يقال تدافوه اى تداولوه ودوه قسمى آدملرنى سيرك آتارق يوريمك معناسنه‌در يقال تدافى البعير اذا سار سيرا متجافيا (الاستدفاء) ايصنمق معناسنه‌در تقول استدفيت به لغة فى استدفأت بالهمزة (ادفو) همزه‌نك ضميله اسكندريه قربنده برقريه آديدر وصعيد مصرده اسوان ايله اسنى بيننده بربلده اسميدر اعلامدن محمد بن على النحوى اورادندر قرق جلدده برتفسير شريف تأليف ايلمشدر ❊ اليائى ❊ (الدقا) قافله عصا وزننده دوه‌ياوريسى سودى چوق امكله ايچريسى بوزيلوب يوركى سورمك معناسنه‌در يقال دقى الفصيل دقا من الباب الرابع اذا اكثر من اللبن ففسد بطنه فسلح (الدقى) كتف وزننده وصف مذكور اوزره اولان دوه‌ياوريسنه دينور مؤنثى دقيه‌در فرحه وزننده (الدقوان) سكران وزننده دقى معناسنه‌در مؤنثى دقوى‌در سكرى كبى ❊ الواوى (الدلو) دالك فتحى ولامك سكونيله معلومدركه قوغه‌يه دينور وبومؤنثدر بعضا مذكر اولور جمعى ادلى كلور ودلاء كلور كتاب وزننده ودلى كلور دالك ضمى ولامك كسريله ودلى كلور كسرتيله ودلى كلور قصرايله على وزننده ودلو فلكده بربرجك آديدركه كواكبدن دلو صورتى مشتملدر ودوه‌يه مخصوص بركونه تمغا اسميدركه دلو صورتنده اولور وآفت وداهيه‌يه اطلاق اولنور ودلو مصدر اولور قيويه قوغه صارقتمق معناسنه تقول دلوت الدلو دلوا اذا ارسلتها فى البئر وقيودن قوغه‌يى چكمك معناسنه‌در يقال دلا الدلو اذا جبذها ليخرجها ودوه‌يى سهولتله آهسته‌جه يوريتمك معناسنه‌در تقول دلوت الناقة اذا سيرتها رويدا وبرآدمه رفق وملايمتله معامله ايلك معناسنه‌در تقول دلوت فلانا اذا رفقت به (الدلاة) حصاة وزننده كوجك قوغه‌يه دينور (الادلاء) همزه‌نك كسريله قيويه قوغه صارقتمق معناسنه‌در تقول ادليت اذا أرسلت الدلو الى البئر وحيوان تبوّل ايچون ياخود ضراب ايچون آلتنى صالندرمق معناسنه مستعملدر يقال ادلى الفرس وغيره اذا اخرج جردانه ليبول او يضرب وبرآدمك حقنده بد وناسزا سوزسويلك معناسنه مستعملدر يقال ادلى فلان فى فلان اذا قال قبيحا وتوسل معناسنه مستعملدر يقال ادلى برحمه اى توسّل بقرابته وبرماده ضمننده دليل وحجت احضار ايلك معناسنه مستعملدر يقال ادلى بحجته اى احضرها يعنى احضار حجتله مدعاسنه واصل اولدى وبرآدمه رشوت كونه مال دفع واعطا ايلك معناسنه مستعملدر يقال ادلى اليه بمال اذا دفعه ومنه قوله تعالى ❊ وتدلوا بها الى الحكام ❊ اى تدفعونها اليهم رشوة (الدالية) طواردونددكى بيوك دولابه دينور منجنون معناسنه وصو دونددكى بيوك دولابه دخى دينور

ناعوره معناسنه ودالیه برنسنه‌در که خرما یپراغندن اتخاذ اولنوب براوزون صریغك اوجنه بند واستوار ایدرلر
مؤلف ایجاز مخلّ اوزره تعبیرایلمشدر بوندن مراد طولمبه اوله‌جقدر که اعراب طائفه‌سی خرما یپراغندن یاتخته‌دن
اتخاذ ایدرلر حالا بورارده باقردن وتنکه‌دن اتخاذ ایدرلر ودالیه قوغه ایله یاخود طوار دولابیله سقی اولنان ترلایه
دینور فاعله بمعنی مفعوله‌در یقـال ارض دالیـة ای تسقی بدلو اومنجنون (الدوالی) عوالی وزننده برنوع سیاه
اوزمدرکه پك سیاه اولمیوب قرامتق اولور ❊ مؤلف دول ماده سنده بونی عنب طائفی ایله بیان ایلدی وشول خرما
قوریغنه دینور که آغاجندن کسوب بریره آصلمش اولمغله برمدّت طوره‌رق اولدقده اکل ایدرلر (التدلی) تفعل
وزننده تدلل معناسـنه‌در که نازلنمق وانبساط کوسترمکدن عبارتدر یقال تدلّی علیه اذا تدلل وصالنوب صارقق
معناسنه‌در یقال تدلی من الشجر اذاتعلق (المدالاة) مباهاة وزننده برآدمه رفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه‌در
تقول دالیته اذارفقت به ❊ الیائی ❊ (الدلا) عصا وزننده متحیراولمق معناسنه‌در یقال دلی الرجل دلامن الباب الرابع
اذاتحیر (التدلّی) تفعل وزننده قریب اولمق معناسنه‌در یقال تدلّی به اذاقرب وتواضع ایلمك معناسنه‌در یقال تدلّی له
اذاتواضع (المدالاة) مبالاة وزننده مدارا ایلمك معناسنه‌در تقول دالیته اذا داریته پس واوی ویائی اولور بورادە
واوایله داویته نسخه‌سی غلطدر ❊ الیائی ❊ (الدم) دالك فتحی ومیمك تخفیفیله معلومدرکه قانه‌دینور فارسیده خون
دیرلر اصلی دمی ایدی فتحتیله وتثنیه‌سنده دمان واصلی اوزره دمیان دخی دینور جمعی دماء کلور دالك کسریله
ودمیّ کلور عتیّ وزننده ❊ شارح دیرکه عندالبعض اصلی دمی ایدی میمك سکونیله وعندالبعض واویدر وبعضا
آخرنی میمه قلب وادغامله دمّ دخی دیرلر (الدمة) فتحتیله تخصیص ایچوندر برپارچه قانه دینورعلی قول دم لفظنده
لغتدر یقال دم ودمة ودم کدیه دینور سنوّر معناسنه (دم الغزلان) برنوع نبات آدیدر (دم الاخوین) ایکی قرداش
قانی دیدکلری داروددر فارسیده خون سیاوشان دیرلر (الدمی) عصا وزننده قانه‌مق معناسنه‌در یقال دمی الجرح
دمی من الباب الرابع اذاخرج منه دم (الادماء) همزه‌نك کسریله و(التدمیة) تفعله وزننده قاناتمق معناسنه‌در
تقول ادمیت الجرح ودمّیته اذا اخرجت منه الدّم وتدمیه برآدمه تسهیل طریق ایلمك معناسـنه مستعملدر تقول
دمیت له اذاسهلت له سبیلاوطرّقته وتقریب ایلمك معناسنه‌در تقول دمّیت له کذا اذاقرّبت له وظاهراولمق معناسنه‌در
تقول دمّیت له اذا ظهرت ویقـال خذما دمیّ لك ای ماظهر (الدامی) قانیـان عضوه دینور نسب اوزره‌در
بوجهتله فقیرو بینوا آدمه دامی الشفه اطلاق اولنور شـدّت غم وکدرندن کویا که دوداغی چتلیوب خون آلود
صورتنده اولور یقال هودامی الشفة ای فقیر (بنات دم) برنبات معروف آدیدر (الدمیة) غرفه وزننده مرمردن
تراشیده صورته دینورعلی قول عامدر یقال هوکالدمیة وهی الصورة المنقشة من الرخام اوعام وبته‌دینور صنم معناسنه
جمعی دمی کلور دالك ضمی والفـك قصریله (المدمیّ) معظم وزننده قان بیلاشمش اوقه دینور یقال سهم مدمی
اذاکان علیه حمرة الدم وآت وسائرنسنه‌نك پك قرزل اولاننه اطلاق اولنور یقال فرس مدمیّ ای شدید الحمرة وکذا
غیره (المستدمی) اسم فاعل بنیه‌سیله غریمندن مطلوبنی سهولتله استخراج ایدن آدمه اطلاق اولنور یقال رجل
مستدم اذاکان یستخرج من غریمه دینه بالرفق وبرونی قانامغله باشنی یره اکمش آدمه‌دینور (الدامیة) شول باش
یاریغنه دینور که قان ظهور ایدوب لکن سیلان ایلمیه یقال شجة دامیة اذاکانت تدمی ولاتسیل (الدامیاء) مدّ ایله
خیرو برکت معناسنه‌در یقال ترکتهم فی الدامیاء ای فی الخیر والبرکة ❊ الواوی ❊ (الدنوّ) علوّ وزننده و(الدناوة)
سحابه وزننده یقین اولمق معناسنه‌در یقال دناالیه ومنه وله یدنو دنوّا ودناوة اذاقرب (الادناء) همزه‌نك کسریله
بودخی قریب اولمق معناسـنه‌در یقال ادنی منه اذا قرب ویقین قلمق معناسـنه‌در یقال ادناه اذا قرّبه ومضایقه
اوزره کچنمك معناسنه‌در یقـال ادنی الرجل اذاعاش عیشا ضیقا (التدنیة) تأدیه وزننده یقین قلمق معناسنه‌در
یقال دنّاه اذاقرّبه وبرنسنه‌نك صغیر وکبیرنی تتبع ایلمك معناسنه‌در یقـال دنّی فی الامور اذاتتبع صغیرها وکبیرها
(الاستدناء) برآدمك قریب اولمسنی استمك معناسـنه‌در یقال استدناه اذاطلب منه الدنوّ (الدناوة) دالك فتحیله
مصدردرکه ذکر اولندی وخصملق معناسنه مستعملدر یقال بینهما دناوة ای قرابة وقربی (الدنیا) دالك ضمیله آخرت
مقابلیدرکه بوجهانه دینور وبعضا آخرینه تنوین الحـاق اولنور جمعی دنی کلور صغر وصغری وکبر وکبری کبی
شارح دیرکه دنیا کلمه‌سی ادنی کلمه‌سنك مؤنثیدر بوعالمه دنیـا اطلاقی آخرته نسبتله اقرب اولدیغنه مبنیدر وتأنیثی
مخلوقات اعتبـاریله‌در واوی الاصل اولوب واوی یایه منقلب اولمشدر حرف تعریفی ازاله اولنوب منکر اولدقده
آخرینه تنوین الحاق اولنورفیقـال ماله دنیا ولاآخرة ودرّة الغواصده مشروحدرکه دنیا کلمه‌سنه تنوین ادخالیله
هذه دنیا متعبة دیمك اوهام‌دندر زیرا دنیا کلمه‌سی واول وزننده اولان کلمه‌لر کرك معرفه وکرك نکره حالتلرنده قطعا

مطلب

منصرف ومنوّن اولمق صحیح دکلدر زیرا دنیا کلمه سنده الف مقصوره تأنیث ایچوندر قالدیکه الفله مؤنث اولان
کلمه کرك معرفه وکرك نکره حالتلرنده ممنوع عن الصرف اولوب لکن هاء ایله مؤنث اولان منصرف اولدیغنك
باعثی بودرکه الف ایله مؤنث اولان کلمه الفه موضوع اولدیغندن ناشی اقوی اولوب هاء تانیث ایسه کلمه یه صکره دن
عارض اولمغله اضعف اولدیغندن الف تانیث علتین مقامنه قائم اولدی انتهی ویقال هوابن عمی اوابن خالتی اوابن عمتی
اوابن خالتی اوابن اخی اوابن اختی دنیة ودنیا بکسر الدال فیهما منونتین ودنیا بضم الدال غیرمنونة ودنیا بالکسر غیرمنونة
ای لحاً یعنی فلان بنم بی واسطه متصل وملاصق فلا نزاده مدر ✱ شارح دیرکه دالك کسریله دنیه ودنی اسملردر
قرابه معناسنه در ودنیا کلمه سی که دالك ضمیله در حالیت او زره منصو بلردر یاء مناسبتیله دالی مکسور دخی اولور زیرا
بینلرنده کی نون خفیه در و بونلر فی الاصل مصدرلر در بناسبنی دانیاسبکنده در وابن اعرابی دیدیکه بوراده دنیا
کلمه سی منصرفدر و بو ماده دن غیری الف تانیثی اولان کلمه نك انصرافی معلوم دکلدر (المداناة) مباهاة وزننده
اباغه بوقاغویی صقشدرمق معناسنه مستعملدر تقول دانیت القیداذاضیقته (المدنیة) محسنه وزننده و(المدنی
محسن وزننده طوغورمسی یك یقین حیوانه دینور یقال ناقة مدنیة ومدن اذادنی نتاجها (الدنیّ) غنی وزننده
ساقط وضعیف اولوب اصلا ایشه یرامیان آدمه دینور یقال رجل دنیّ ای ساقط ضعیف ✱ شارحك بیاننه کوره
مهموزده لغتدر (الدنا) عصا وزننده و(الدنایة) سحابه وزننده برکسه دنیّ و بی مایه اولمق معناسنه در یقال
ماکان دنیاولقد دنی دناودنایة من الباب الرابع اذاصار دنیاودناعصاوزننده برموضع آدیدر (الادنیان) ایکی
معروف دره یه اطلاق اولنور (الادنی) احری وزننده اقرب معناسنه درومنه تقول لقیته ادنی دنیّ وادنی دناای اول
شیء یعنی جمله دن اقدم ابتداء وهله ده اکابولشدم بوراده دنیّ جنیّ وزننده ودناعصاوزننده درقریب وقرب
معنالرینه در (التدنیّ) تفعل وزننده برنسنه یه آزجه آزجه واروب یقلشمق معناسنه در یقال تدنیّ الیه اذادناه
قلیلا قلیلا (التدانی) تفاعل وزننده بری برینه یقلشمق معناسنه در یقال تدانو اذادنابعضهم من بعض (دانیه
جانبه وزننده مغربده بربلده درانده نیچه علماء ظهور ایلدی ابوعمرو المقری الدانی انلردندر ✱ الیائی ✱ (الدواء) دالك
حرکات ثلاثی والفك مدیله علاج ودرمان ایچون اولان نسنه یه دینور یقال داواه بالدواء مثلثة وهوماداوی به
الدوا) عصاوزننده خسته اولمق معناسنه در یقال دوی الرجل دوامن الباب الرابع اذامرض وخسته یه اطلاق
اولنور وصف بالمصدر در (الدویّ) کتف وزننده خسته یه دینور یقال رجل دو ویقال دوی علی المصدر
وصیغۀ ثانیه ده مفرد وجمع وتذکیر وتانیث برابر اولور ودوی احمق آدمه اطلاق اولنور واصلا یرندن ایرلمز اولان
آدمه اطلاق اولنور یقال رجل دوای لازم مکانه (الدویّة) غنیه وزننده دالك ضمیله ده جائزدر هواسی مزاجه
اویمیان وخامتلو یره دینور یقال ارض دویّة ای غیرموافقة (الدواة) حصاة وزننده یاز ویازه جق آلت معروفدرکه
دیویت تعبیر اولنور جمعی دوی کلور نوات ونوی کبی ودویّ کلور عتیّ وزننده ✱ مترجم حقیر دیرکه شهاب درّه
شرحنده دیدیکه دیویت ایشلیان آدمه دواتی دیمك لحندر اصوب اولان دووی دیمکدر زیرا تاء تانیث نسبت حالنده
حذف اولنور نته که فاطمه یه نسبتده فاطمی ومکه یه نسبتده مکی دینور زیرا براسم مسماسندن منسوبه نقل اولندقده
صفات عدادینه ملتحق اولمغله مذکر ومؤنث اولمق صحیح اولور پس مؤنث اولان منسوبده ایکی علامت تانیث
جمع اولمق کراهتنه وتاء تانیثك حشوکلمه اولمق همعنتنه مبنی تاء مز بوره یی حذف ایدرلر انتهی ودواة ابوجهل
قرپوزینك واوزمك وقاون وقرپوزك قبوغنه دینور ذال معجمه ده لغتدر (الدوایة) ثمامه وکتابه وزنلرنده هریسه
وچورپاوات صویی وسود مقوله سنه روزکار طوقندقده یوزلرنده بمرطه زاری کبی یوفقه چه پیدا اولان یوزینه
وقیمغنه دینور ودوایة الاسنان دیشلرك یوزنده حادث اولان پشلکه دینور طرامه کبی (الداوی) یوزنده ذکر
اولنان یوفقه چه قیمق حاصل اولان سود وچورپا مقوله سنه دینور یقال لبن داوای ذودوایة (التدویة) تأدیه
وزننده سود وچورپا مقوله سنك یوزی دوایه طوتمق معناسنه در یقال دوّی اللبن اذارکبته الدوایة و برآدمه
دوایه و یرمك معناسنه در تقول دوّیته اذا اعطیته الدوایة کذلك صویك یوزنده دوایه کبی یل صاورندیسی پیدا
اولمق معناسنه در یقال دوّی الماء اذاعلاه مما تسفیه الریح واسرمش دوه کوکره یوب کورلده مك معناسنه در
یقال دوّی الفحل اذاسمع لهدیره دویّ (الادّواء) تشدید داله افتعال وزننده سود یوزنی آلوب اکل ایلمك معناسنه در
تقول ادّویته الدوایة فادّواها ای اخذها فاکلها (الداوی) و(المدوّی) مقوّی وزننده چوق طعامه دینور یقال
طعام داو ومدوّ ای کثیر ومدوّی کورلدیلی بلوده دینور یقال سحاب مدوّ ای مرعد واو رتبلی مستوز ایشه دینور یقال
امر مدوّ ای مغطی (الدوی) غنیّ وزننده و(الدوی) عتیّ وزننده و(الدووی) قمحدوه نسّاس وکس وکسه

مطلب

معنـاسـنه مستعملدر فشلدی یه یاخود دوه یعنی صحرایه منسو بدر یقال مابالدار دویّ ودویّ ودوویّ ای احد
ودویّ غنی وزننده اسن یلك فشلدیسـنه دینور کذلك آری قسمنك وقوشلرك کورلدیسـنه وفشلدیسنه دینور
یقـال للریح والنحل والطائر دویّ ای حفیف (المداواة) مباهاة وزننده خسته یه علاج وتیمار ایلمك معناسنه در
تقول داویت المریض اذا عالجته وخسـته یه خدمت ایدوب دردنی چکمك معنـاسـنه در تقول داویت المریض
اذا عانیته (الادواء) همزه نك کسریله برآدمی خسته قلمق معنـاسـنه در تقول ادویته اذا امرضته ویقـال هو
یدوی ویداوی ای یمرض و یعالج وخسته یه همدم اولمق معناسنه در یقال ادوی فلان اذا صحب مریضا ✻ الواوی
(الدوّ) جوّ وزننده و (الدوّیة) یای نسبتله که نفسـنه منسو بدر و (الداویة) واواولی الفه مقلو بدر بونده یانك
تخفیفیله ده جائزدر بریه و بیـابانه دینور یقـال خرجوا الی الدوّ والدوّیة والداویّة ای الفلاة ودوّ بر بلده آدیدر
(التدویة) تفعله وزننده بیابانه کتمك معناسنه در یقـال دوّی الرجل اذا اخذ فی الدوّ (الدوّة) هایله برموضعدر
(الدوداة) دالك فتحیله ایپ صالنجغك کوده یه تأثیرایدن یرینه واثرینه دینور ✻ الیائی ✻ (الدهی) دالك فتحی وهانك
سکونیله و (الدهاء) بهاء وزننده غایة الغایه زیرکلك وجودت رأی وحسن فکر ودقت تدبیر معناسنه در یقال به
دهی ودهاء ای نکر وجودة رأی وارب ودهی ودهاء ودهاءه مصدر اولورلر برکسه یك زیرك وجودت رأی وحسن
فکر وتدبیر صاحبی اولمق معناسنه که جن فکرلو اولمق تعبیر اولنور یقال دهی الرجل دهیا ودهاء ودهاءة من الباب الرابع
اذا کان داهیا ودهی برآدمی داهیه لکه نسبت ایلمك علی قول نقیصه عزو واسناد یله عیبلمك یاخود برداهیه یه
اوغراتمق معناسنه در یقـال دهاه دهیا اذا نسبه الی الدهاء اوعابه وتنقصه اواصابه بداهیة (الداهی) و (الدهی)
کتف وزننده و (الداهیة) هاء مبالغه ایچوندر جن فکرلو آفت ذهن آدمه دینور جمعی دهاة کلور رقضاة کبی ودهون
کلور بودهی کلمه سنك جمعیدر اصلی دهیون ایدی (التدهی) تفعل وزننده جن فکرلو آدم کبی ایش ایشلمك معناسنه در
یقال تدهّی فلان اذا فعل فعل الدهاة (التدهیة) تأدیه وزننده بودخی دهی معناسـنه در یقـال دهّی فلانا بمعنی
دهاه (الداهیة) یك زیرك جن فکرلو آدمه دینور که ذکر اولندی وداهیة امر عظیمه اطلاق اولنور حادثه ونازلهٔ
عظیمه کبی که آفت تعبیر اولنور یقال اصابته داهیة ای امر عظیم (الدهیّ) غنیّ وزننده عاقل ومتبصر آدمه
دینور جمعی ادهیه ودهواء کلور کرماء وزننده یقـال رجل دهیّ وده ای عاقل (المداهی) اسم فاعل بنیه سیله
ارسلانه دینور ✻ الواوی (الدهواء) حمراء وزننده و (الذهویة) دالك ضمیله تأکید ایچون داهیه لفظنه صفت
اولورلر نته که دهیاء دخی وصف اولور یقال داهیة دهواء ودهویة ای شدیدة جدا (یوم دهو) زهو وزننده ایام
عربدن بریوم معروفدر ✻ الیائی ✻ (دی دی) داللرك فتحی ویالرك سکونیله نغماتله دوه سورمنك اصل ومنشأی اولان
کلمه درفی الاصل غناو نغماتله دوه سورمك یوغیدی وقتا که براعرابی غلامنك النی اصروب زنجدار ایلمکله غلام
من بوردی دی یعنی یایدی یایدی دیه رك فریاد وفغانله کتدکده ایلروده اولان دوه لر غلامك آوازمذکورنی ایشتمکله
شوقلنوب دلخواه اوزره اشوب یورمکه باشلدیلر اعرابی بوحالی کوردکده غلامه نوازش وا کساء ایدوب دائما دوه لرك
اکسنده بوکونه آوازه یه مداومت ایلسی ضمننده توصیه ایلدی من بعد دوه لری اول رسمه صوتله وکیده رك
نغماتله سوق ایدر اولدیلر زیرا دوه قسمی آوازه ونغماتدن یك محظوظ ومتشوق اولورلر ✻ فصـــل الذال المعجمة
(الذأو) ذالك فتحی وهمزه نك سکونیله دوه یی پك سوروب قوغه رق کوترمك معناسنه در یقـال ذأی الابل ذأوا
من الباب الثالث اذا طردها وساقها وجماع ایلمك معناسنه در یقال ذأی المرأة اذا نکحها واوت صولمق معناسنه در
یقال ذأی البقل اذا ذوی (الذأوة) تمره وزننده آریق وزبون قیونه دینور یقال شاة ذأوة ای مهزولة ✻ الیائی
(ذبیان) ذالك ضمی وکسریله برقبیله درنابغه ایله ملقب زیاد بن معاویه نام شاعر اکا منسوبدر ✻ شارح دیرکه ذبیان
دوه نك کوده سنده قلان توی بقیه سنه دینور ✻ الواوی (الذحو) حای مهمله ایله دحو وزننده دوه یی پك شدتله
سورمك علی قول اوکنه قاتوب قوغه رق چکوترمك معناسنه در یقـال ذحا الابل یذحاها ویذحوها ذحوا
من الباب الثالث والاول اذا ساقها عنیفا اوطردها وجماع ایلمك معناسنه در یقال ذحا المرأة اذا جامعها وتیز تیز یوریمك
معناسنه در یقال ذحا الرجل اذا اسرع ✻ الیائی ✻ (الذحی) وحی وزننده یاپاغی یی طوقمقله چرپمك معناسنه در یقال
ذحی الصوف یذحیه ذحیا اذا طرقه بالمطرقة وآچقده اولان آدمه یل طوقنمق معناسـنه در یقـال ذحتهم الریح
ای اصابتهم ولیس لهم منها ستر (المذحاة) مرماة وزننده اغاج قسمندن عاری اولان ارضه دینور یقال ارض مذحاة
ای لاشجر بها ✻ الواوی (الذرو) ذالك فتحی ورانك سکونیله یل برنسنه یی توزیدوب ایلتمك معنـاسنه در یقـال
ذرت الریح الشیء تذروه ذروا اذا اطارته واذهبته و بومعناده لازم اولور توزمق معناسنه یقال ذرا الشیء اذا طار

فی الهواء وصاورمق معناسنه دریقال ذرا الحنطة اذانقاها فی الریح وقیرمق معناسنه دریقال ذرا الشیء اذا کسره
وسرعتله کتمك معناسنه در یقال ذرا الظبی اذا اسرع وآغزدن دیشلر دوشوب دوکلمك معناسنه دریقال ذرا
فوه ای اسنانه اذا اسقط (الاذراء) همزه‌نك کسریله و(التذریة) تأدیه وزننده بودخی یل برنسنه‌یی توزتمق معناسنه‌در
یقال اذرته الریح وذرّته اذا اطارته واذهبته وتذریه برآدمی مدح وثنا ایلك معناسنه مستعملدرکه اصطلاحزده
اوچورمق تعبیر اولنور تقول ذریته اذا امدحته ومعدن ترابنده آلتون اراشدرمق معناسنه مستعملدر تقول ذرّیت
تراب المعدن اذا طلبت ذهبه (التذري) تفعل وزننده صاورلمق معناسنه‌دریقال ذرا الحنطة فتذرت وبرنسنه‌نك
یوقریسنه چیقمق معناسنه‌در تقول تذرّیت الذروة اذا علوتها (الذراوة) ثمامه وزننده قوریمش اوتلق اوفندیسنك
توزندیسنه دینور که یل اوکنده توزوب صاوریلور یقال مواعیده کذراوة النبت وهی ما ارفتّ من یابسه
فطارت به الریح وصاوریلورکن یره دوکیلان غله دوکندیسنه دینور ومطلقا روزکار توزیدوب اوچوردیغی
توزندی‌یه واوچورندی‌یه دینور (الذری) هدی وزننده بودخی توزندی‌یه واوچورندی‌یه دینور (الذروة
ذالك ضمی وکسریله برنسنه‌نك یوقریسنه دینور یقال هو فی ذروة الشرف ای اعلاه (المذروان) میمك کسریله
آدمك ایکی قیناغنك اوجلرینه دینور مفردی یوقدر علی قول مذری مفردیدر ومذروان الرأس باشك ایکی
طرفنه اطلاق اولنور ومذروان القوس یایك یوقری واشاغی باشلرندن کیریش اوجلری کچره جك یرلره دینورکه
ایکی اوجلری اوله جقدر ومنه یقال جاء فلان ینفض مذرویه ای باغیا متهددا یعنی بغی وتعدی قصدیله تهدید
ایلیه‌رك کلدی وبومعنای اولدن ومعنای اخیردن محتملدر (الاستذراء) کچی کوسنمك معناسنه در یقال
استذرت المعزی اذا اشتهت الفحل (الذرة) ثبه وزننده معروف غله اسمیدرکه مصر بغدایی دیدکلریدر اصلی
ذرو ایدی هاء واودن عوضدر (ابو الذری) سعی وزننده خالد بن عبد الرحمن الافریقی کنیه سیدر وعلی بن
ذری الحضرمی وانعم بن ذری الشعبانی محدثلردر (بئر ذروان) سحبان وزننده مدینه ده برقیو آدیدر علی قول
ذواروان دیرلر یاخود ذروان درفتحاتله * البائی (الذاغیة) غین معجمه ایله شاشقین وچولپه نادان عورته دینور
یقال امرأة ذاغیة ای مضاغة رعناء * الواوی (الاذق) قافله احری وزننده قولاقلری وبرونی صالق وسلپوك آته
دینور مؤنثی ذقواء دریقال فرس اذق ای الرخو الاذن والانف * الواوی (الذكو) علو وزننده و(الذكا) عصا
وزننده و(الذكاء) بهاء وزننده وبو زمخشریدن منقولدر آتش پك علولنمك معناسنه در یقال ذکت النار تذکو
ذکوّا وذکا وذکاء اذا اشتدّ لهبها (الاستذکاء) ذکو معناسنه دریقال استذکت النار بمعنی ذکت (الاذکاء) همزه‌نك
کسریله آتشی یاقوب علولندرمك معناسنه در یقال اذکی النار اذا اوقدها (التذکیة) تفعله وزننده اذکاء
معناسنه دریقال ذکی النار بمعنی اذکاها وبوغزلمق معناسنه در یقال ذکی الذبیحة اذا ذبحها وپیر وسالخورده
اولمق معناسنه‌در عادتا تجاربله صاحب ذکاء اولدقلری تصورینه مبنیدر یقال ذکی الرجل اذا اسنّ وبدنّ (الذکیة
غنیه وزننده علولنمش مشتعل آدمه دینور (الذکوة) و(الذکیة) تمره وزنلرنده آتش طوتشدیره جق طوترغه
دینور یقال ذکی النار بالذکوة والذکیة وهی ما ذکّاها به وشعله‌او آتش کوزنه دینور (الذکا) عصا وزننده بودخی
شعله‌لو پرلاق آتش کوزینه دینور وذکا وذکاة هایله بوغزلمق معناسنه در یقال ذکا الذبیحة ذکا وذکاة اذا ذبحه
(الذکاء) وفاء وزننده برکسه تیز فهم وزیرك اولمق معناسنه دریقال ذکی الرجل وذکی وذکو ذکاء
من الباب الرابع والثالث والخامس اذا کان سریع الفطنة وذکاء سنّ وسال وعمر معناسنه دریقال
بلغت الدابة الذکاء اذا اسنت (الذکیّ) غنی وزننده ذکاء وذهن وفطنت صاحبی آدمه دینور وبوغزلنمش
قربانه دینور (ذکاء) غراب وزننده کنش اسماسندندر وبومعرفه در لاینصرفدر حرف تعریف داخل اولمز
یقال طلعت ذکاء ای الشمس (ابن ذکاء) صباح وقتنك کنیه سیدر یقال ظهر ابن ذکاء ای الصبح (المذاکی
میمك فتحیله شول آتلره دینورکه قروحنی یعنی دیشلری کاله واردیغی هنکامی بریاخود ایکی یاش کچمش اوله‌لر
مذکی مفردیدر مخلف وزننده یقال خیل مذاك اذا اتت علیها بعد قروحها سنة اوسنتان (الذکی) غنی وزننده
و(الذاکی) و(الذکیة) غنیه وزننده پك تیز رایحه‌لو مسکه وصف اولور یقال مسك ذکیّ وذاك وذکیة ای ساطع
ریحه * شارح دیرکه مسك وعنبر کلمه‌لرینك تذکیر وتأنیثلری جائزدر ظاهرا تانیثلری شمامه اعتباریله‌در (المذکیة
محسنه وزننده مرّة بعد اخری یاغدیران بلوده دینور یقال سحابة مذکیة اذا امطرت مرّة بعد آخری (الذکاوین
ذالك فتحی وواوك کسریله ذکوانه کلمه سنك جمعیدرکوجك سرح آغاجلرینه دینور ظاهرا پك متوقد اولدیغیچون
(ابن ذکوان) سلمان وزننده ائمهٔ قرائدن ابن عامرك راویسیدر (ذکوه) تمره وزننده بادیه ده برارسلان یتاغی یرك

آدیدر ❊ الیائی ❊ (الاذلیلاء) اعشیشاب وزننده بریره کیرلوجه کتمك معناسنه در یقال اذلولی الرجل اذا انطلق فی استخفاء ورام ومنقاد اولمق معناسنه در یقال اذلولی الرجل اذا ذل وانقاد وشکسته خاطر اولمق معناسنه در یقال اذلولی فلان اذا انکسر قلبه وآلت تناسل فرسزجه قالقمق معناسنه در تریاکی آلتی کبی یقال اذلولی الذکر اذا قام مسترخیا (الذلولی) سفرجل وزننده ذلیل ورام اولمش آدمه دینور یقال رجل ذلولی ای مذلول (التذلی) تفعل وزننده تواضع ایلمك معناسنه در یقال تذلی له اذا تواضع (الذلی) سعی وزننده آغاجدن میوه دیرمك معناسنه در یقال ذلی الرطب ذلیا من الباب الثالث اذا جناه (الاذلاء) همزه نك کسریله برکسه ایله بیله جه آغاجدن میوه دیرمك معناسنه در یقال ذلی الرطب فاذلی معه ❊ شارح فانذلی نسخه سنی تغلیط و بو نسخه یی تصویب ایلمشدر الیائی ❊ (الذماء) وفاء وزننده دپرنمك وقلدامق معناسنه در یقال ذمی الشیٔ ذماء من الباب الرابع اذا تحرك وذماء اولو محل وجود ده قلان بقیهٔ روحه یاخود قوت قلبه دینور یقال ما بقی منه الاذماء ای بقیة النفس او قوة القلب و بدنده همان بقیهٔ روح یاخود قوت قلب قالمق معناسنه مصدر اولور یقال ذمی المذبوح ذماء من الباب الثانی اذا بقی منه الذماء (الذامی) و (المذماة) مرماة وزننده زخمدار اولمش صیده دینور (الذمیان) فتحاتله سرعتله یوریمك معناسنه در یقال ذمی الرجل ذمیا نا من الباب الثانی اذا اسرع (الذمی) رمی وزننده برآدمی برنسنه نك رایحه سی آزرده قلمق معناسنه در یقال ذمته رایحته ذمیا ای آذته (الاستذماء) برآدمك وارنی اراشدروب آلمق معناسنه در تقول استذمیت ماعنده اذا تتبعته واخذته (الاذماء) همزه نك کسریله اوردیغی نسنه یی بقیهٔ جانله ترك ایلمك معناسنه در یقال اذماه اذا وقذه وترکه برمقه (الذمی) عصا وزننده رایحهٔ منکره یه دینور ❊ الواوی (الذهو) لهو وزننده کبر ایلمك معناسنه در یقال ذها الرجل یذهو ذهوا اذا تکبر ❊ الیائی ❊ (الذوی) عتی وزننده اوت صولمق معناسنه در یقال ذوی البقل وذوی ذویا من الباب الثانی والرابع اذا ذبل (الاذواء) همزه نك کسریله اوتی صولدرمق معناسنه در یقال اذواه الحر اذا اذبله (الذواة) حصاة وزننده بغدایك واوزم وقاون وقرپوز مقوله سنك قبوغنه دینور (الذوی) الی وزننده خرده وجوره قبوقلره دینور (ذائك) ذلك وزننده وآنده لغتدر که اسم اشارتدر یقال ذائك الرجل ای ذلك و بونك تفصیلی اشاغیده مبسوطدر ❊ فصـــل الراء ❊ الیائی (الرؤیة) رانك ضمی وهمزه نك سکونیله کوز ایله کورمکه کذلك قلبله کورمکه یعنی عقل ایله مشاهده رتبه سنده بیلمکه دینور که اسمدر اولکیدن بصر ایله ثانیدن بصیرت ایله تعبیر اولنور یقال شهد له عن رؤیة وهی النظر بالعین و بالقلب ❊ شارحك بیاننه کوره جمعی رؤی کلور مدیه ومدی کبی ❊ مؤلفك اطلاقنه کوره مشترك اولور لکن عینده حقیقت وقلبده مجازدر ورؤیه ورأی رانك فتحی وهمزه نك سکونیله وراءه راعه وزننده ورأیه ضربه وزننده ورئیان رانك کسریله مصدرلردر کورمك و بیلمك معنالرینه در تقول رأیته رؤیة ورأیا وراءة ورأیة ورئیانا من الباب الثالث اذا نظرته بالعین و بالقلب ❊ مؤلفك بصائرده بیاننه کوره رؤیت شیٔ مرئی یی ادراکدن عبارتدر واول قوای نفسیه حسبیله برقاچ کونه اولور اولا حاسهٔ بصریه وآنك مجراسنه جاری اولانله اولور رأیت زیدا کبی وقل اعملوا فسیری الله عملکم ❊ الآیة کریمه سی کبی زیرا حق تعالی یه حاسه اسنادی صحیح دکلدر ثانیا وهم وتخیل ایله ادراك اولنور نحو رأی ان زیدا منطلق ثالثا تفکر ایله ادراك اولنور کقوله تعالی ❊ انی اری مالا ترون ❊ الایه رابعا عقل ایله ادراك اولنور وعلی ذلك قوله تعالی ❊ ما کذب الفؤاد ما رأی ❊ الآیة ورؤیهٔ بصریه مراد اولورسه مفعول واحده تعدیه ایدر نحو رأی زیدا وعلم معناسی اراده اولنورسه مفعولینه تعدیه ایدر نحو رأیت زیدا عالما انتهی وفی الحدیث ارأیتك وارأیتکما وارأیتکم ❊ وهی کلمة تقول العرب بمعنی اخبرنی واخبرانی واخبرونی وکذلك الم تر الی کذا کلمة تقال عند التعجب یعنی ارأیت کلمه سی کلام عربده اخبرنی معناسنه استعمال اولنور ذهنك لفظ مزبوردن معنای مرقومه انتقالی رؤیت اخبارك سبب اقواسی اولدیغنه مبنی اولمغله اطلاق سبب وارادهٔ مسبب وجهیله رؤیت اطلاق واخبار اراده اولندی وهمزهٔ استفهام که طلب فهم ایچون موضوعدر آنکله امر بالاخبار مراد اولندی طلبه دلالتده مشترك اولدقلری ایچون پس ارأیت کلمه سی اخبرنی کلمه سندن ذکر السبب وارادة المسبب وجهیله مجاز مرسل اولور وطلب فهمه موضوع اولان اداة اطلاق اولنوب طلبه موضوع اولان صیغهٔ امر اراده اولنمشدر صیغهٔ مزبوره اداة مرقومه یه تشبیها خلاصه سی ارأیت کلمه سی مجاز مرسله مبنی استعاره اولور وتاء دائما مفتوح اولور وکافك اعرابدن محلی یوقدر مجرد خطاب ایچوندر احوال مخاطبه دلالت ایلمکله تثنیه وجمعده وتذکیر وتأنیثده متغیر اولور والم ترقوللری تعجیب معناسنده مثل مجراسنه اجرا اولندی برقصه یی کوروب وکورمیان واشیدوب وایشتمیان کمسه یه خطاب اولور و بو بالتعجیب تقریری مفید درزیرا استفهام انکار وقوعی ایچون اولوب نفیی نفی

مطلب

اثبات اولمغله نفی اولان رؤیتی تقریر ایدر وبوندن تعجب متولد اولور بو جهتله معنیین مجازیین بیننی جمع لازم کلمز هرنقدر مؤلفه کوره جائزایسه‌ده واشبو رأی ماده‌سی الی ایله صله‌لندقده اعتباره مؤدی نظر معناسنی مقتضی اولور دیدکلری وجه‌مذکور اوزره تعجیب معناسنه اشارتدر (الارتئاء) افتعال وزننده بودخی کورمك معناسنه‌درتقول ارتأیته بمعنی رأیته وبرماده ضمننده رأی وتدبیر ایلمك ایچون فکر وملاحظه ایلمك معناسنه دریقال ارتأینا فی الامر ای نظرناه (الاسترآء) استفعال وزننده بودخی کورمك معناسنه در تقول استرأیته بمعنی رأیته وبرآدمك دیدارینی یعنی کورمسنی استدعا ایلمك معناسنه‌در یقال استرآه اذا استدعی رؤیته وبرکسه‌دن بالاستشاره رأی طلب ایلمك معناسنه‌درتقول استرأیته اذا استشرته (الرّیة) نیه وزننده کورمکه دینوراسمدر تقول الحمدلله علی ریّتك ای رؤیتك ❊ شارحك بیاننه کوره بونك اصلی رؤیه ایدی همزه ابدال صحیحله واوه ابدال وبعده یایه قلب وادغام اولنوب یایه مجاورت سببیله راء مکسور اولدی (الرّءآء) شدّاد وزننده کثیرالرؤیه اولان یعنی کوره‌کن بیننا آدمه دینور یقال هو رءّآء ای کثیرالرؤیة (الرؤی) رانك ضمی همزه‌نك کسریله صلیّ وزننده و(الرؤآء) غراب وزننده و(المرآة) مرماة وزننده انسانده نظر تعلق ایده‌جك یره دینور منظر معناسنه علی قول رؤی ورؤآء حسن منظر معناسنه اولوب ومرآة علی الاطلاق منظر معناسنه دریقال هو حسن الرؤی والرؤآء والمرآة ای المنظر او الاولی حسن المنظر والثالث علی الاطلاق (الترئیة) تفعله وزننده اسمدر بهجت وبها وحسن منظر معناسنه در وترئیه مصدر اولور ریاء ایلمك معناسنه تقول رأیته ترئیة ای رائیته رئاء وبرآدمه باقق ایچون آینه عرض ایلمك علی قول اکا آینه طوتمق معناسنه درتقول رأیته اذا عرضت المرآة علیه اوتجلستها له لینظر فیها (الاراءة) و(الاراء) همزه‌لرك کسریله کوسترمك معناسنه‌در تقول اریته ایاه اراءة واراء ای جعلته ینظر فیه اشبو اری کلمه‌سی فی الاصل ارأی ایدی یاءك ماقبلی مفتوح اولمغله الفه قلب اولنوب ارأی اولدقدنصکره همزه‌سی تلیین وحرکه‌سی رایه نقل اولنوب اجتماع ساکنین اولمغله همزه حذف اولندی وتقول العرب اری الله بفلان ای اری الناس به العذاب والهلاك یعنی حق تعالی فلانی بلیه وعقوبته کرفتار ایدوب ناسه عذاب وهلاك عبرتلرینی انکله کوسترسون که انك مبتلا اولدیغی عقوبات ناسه مدار اعتبار ایلسون دیمکدر وبومثلدر (المراآة) مباهاة وزننده و(الرئاء) قتال وزننده برکسه ناسه کندی متصف ومتخلق اولدیغی فعل وکردارینك خلافنی کوسترمك معناسنه درکه ریا ایلمك وکوسترش ایلمك تعبیر اولنور تقول رائیته مراآة ورئاء ای اریته علی خلاف ما انا علیه وبرآدمی قرشوسنه چکوب کورمك معناسنه‌درتقول رائیته ای قابلته فرأیته وبرکسه ایله مشاوره ایلمك معناسنه‌درتقول رائیته اذا شاورته (المرآة) مسحاة وزننده آینه‌یه دینور ❊ شارح دیرکه اصلی مرأیه ایدی مفعله وزننده اسم آلت واسم مکان دخی اولور جمعی مراءی کلور جواری وغواشی کبی ومرایا کلمه‌سی قیاسدن خارجدر لکن دره شرحنده شهاب سماعا وقیاسا ورودینی تصریح ایلمشدر (الترائی) تفاعل وزننده آینه‌یه باقق معناسنه‌درتقول ترآیت فی المرآة ای نظرت فیها وبری برینی کورمك وکورشمك معناسنه دریقال ترأوا اذا رأی بعضهم بعضا ومنه الحدیث ❊ انابریء من کل مسلم مع مشرك ❊ قیل لم یارسول الله قال لاترأی ناراهما ای لایتجاور المسلم والمشرك بل یتباعد عنه منزلة بحیث لواوقدنارا مارآها یعنی مطلقا اهل اسلامك مشرکینله مجاورت ومقاربتلرندن نهیی متضمندر یعنی آتشلری بری برینی کوره‌جك قدر مسافه‌ده تقرب ایلیوب بلکه انلردن تباعد ایلسونلر زیرا مشرکین عهدوامانده‌ن مبرادر واهل اسلامك دلالتی طرف رحمانه وانلرك دلالتی جانب شیطانه اولور پس ترآئی بوراده تعاین وتقابل معناسنه اولمش اولور وترأی اصلده تترأی ایدی تالرك بری تخفیفا حذف اولندی ❊ شارح دیرکه ابو الهیثم علیه الرحمه لایتسم المسلم بسمة المشرك ولایتشبه به عبارتیله تفسیر ایلدی یعنی مسلم اولان کسه مشرکلرك اشکاللریله متشکل واخلاقلریله متخلق اولمسون انتهی وترائی برماده ضمننده فکر واندیشه وملاحظه ایلمك معناسنه‌درتقول ترآینا فی الامر ای نظرناه وخرماقوریغنده رنکلر کورنمك معناسنه در بکلشمکله صاری وقرمزی رنکلر ظاهر اولور یقال ترآی النخل اذا ظهرت الوان بسره وکورنمك ایچون برآدمك اوکنه ارقوری کلمك معناسنه‌دریقال ترآی لی ای تصدی لاراه (الترأی) تفعل وزننده آینه‌یه باقق معناسنه‌درتقول ترأیت فی المرآة اذا نظرت فیها وبرکسه‌یه کورنمك ایچون تعرض ایلمك معناسنه دریقال ترأی لی ای تصدی لاراه (الرؤیا) رانك ضمی وهمزه‌نك سکونیله دوشه دینورکه اویقوده کوریلور جمعی رؤی کلور هدی وزننده تقول رأیت رؤیا حسنة وهی مارأیته فی منامك ❊ شارح دیرکه وزنی فعلی در الفی تأنیثیه اولمغله غیرمنصرفدر وتأنیثی صورت اعتباریله‌در یاخود اصلی رؤیه ایدی ورؤیا رؤی معناسنه‌در کاسیذکر ❊ مترجم حقیر دیرکه رؤیا ماده‌سنه بومقامده اهل تحقیق مقاله‌سنك خلاصه‌سی قیدوبیان اولنمق مناسب

كوزلدی معلوم اوله كه نفس ناطقه حين نوم ابدانیده حواس خمس ظاهره یه اشتغالدن منقطع و برمقدار فراغ
وكسب راحت ایتدكده مناسبت اصلیه سی سببیله عالم ملكوته كه عالم شهادتده ما كان وما یكون بالجمله صور معانی ایله اول
عالمده بلكه جمیع مبادی عالیه وملكیهٔ سماویه ده علی طریق الازدحام موجود ومنقوش اولوب شیئا فشیئا علی حسب
التقدیر والاراده بو عالمده جلوه كر ظهور اولور تعلق واتصال ایلدكده عقل فعال یعنی روح القدسدن تلقف معنوی ٔ روحانیله
مرتسمات ومنتقشات مذكوره دن بعض نقوش ومرسوماتله منتقش اولوب نساج المعانی وحیاك الصور اولان قوت
متخیله دائما نسج معانی وحیاكت صور شاندن اولمغله اول معانی ونقوشی كندویه مناسب بر رقالبه افراغ ایدراندن
اول صور وقوالب افق متخیله دن حس مشتركه منحدر وانده مشاهد ومحسوس اولور اندن خزانهٔ صور محسوسات
اولان قوت خیالیه ده محفوظ ومستقر اولور رؤیای صادقه بوندن عبارتدر پس متخیله نك معنایه الباس ایلدیكی
صورتك ملبوسنه شدت مناسبتی اولور ایسه اول رؤیا تعبیره محتاج اولمز واكر ضعف متخیله سببیله مناسبت بعیداولور ایسه
تعبیره محتاج اولور زیرا انتقالات وقهقری وغیرها متوقف اولور وكاه اولور كه صلاح وصفوت باطن سببیله رائی اهلی
واولادی اولدیغی بلده یه بلكه مصالح ناس احوالنه اطلاعه اهتمام ایدرسه اكاندن بعض اشیاء لایح اولور واولیاء اللهه
حین مراقبه ده حاصل اولان تلقف اخبار علویه وكشف اسرار ملكوتیه اشبو كیفیت اوزره افاضه اولنور امابعض
اسباب بدنیه وبواعث طبیعیه وعلل واخلاط امزجه ایله تخیلات منامیه اضغاث احلام اولوب تعبیر وتأویله كلمز
اولور واغلب واكثر منامات اضغاث احلام مقوله سندندر وكیفیت مذكوره اوزره رؤیای صادقه پك عزیزه در
وقال النبی علیه الصلوة والسلام ٭ رؤیا المسلم جزء من ست وار بعین جزء من النبوة ٭ (الرأی) غنی وزننده ورانك كسریله
لغتدر جنی یه و پری یه دینور كه حسن صورتله انسانه ظاهر اولمغله آدم اكا عاشق وآشفته اولور وعلی قول رانك كسریله
پری طائفه سنك دلبرلرینه دینور ورأی بیوك یلانه اطلاق اولنور و بیع ایچون نشر و بسط اولنمش ثوبه وقماشه اطلاق
اولنور كه مشتریلر رؤیت ایدرلر (المرأی) مرعاوزننده كوریله جك یره دینور كه اسم مكاندر نته كه مسمع سس ایشیدیله جك
یره دینور تقول هو منی مرأی ومسمع بالرفع والنصب ای بحیث اراه واسمعه یعنی فلان بكا دیداری كوریله جك وسسی
ایشیدیله جك یرده در ٭ شارح دیر كه عند سیبویه بو ظروف مخصوصه دندر غیر مخصوصه مجراسنه اجرا اولنمشدر (الرئاء
كتاب وزننده برنسنه نك كورنشنك وكوسترشنك مقدارینه دینور یقال هم رئاء الف ای زهاؤه فی رأی العین
(الرؤی) و (الرؤیا) رانك ضمی وفتحیله مرئی معناسنه اسم اولمرلیله شخص معناسنه مستعملدر ومنه یقال جاء حین
جن رؤی و رؤیا ای حین اختلط الظلام فلم یترأوا (الرأی) رانك فتحیله اعتقاد معناسنه اسمدر جمعی آراء كلور
همزه نك مدیله وارءآء كلور كه اولدن مقلوبدر وارأی كلور ارعی وزننده وری وری كلور رانك كسری وفتحیله ورئی
كلور غنی وزننده تقول هو فی رأیی كذا ای فی اعتقادی (المرآة) مسعاة وزننده برنسنه یی یاقشدران آدمه و برنسنه نك
یاقشغنه باعث اولانه دینور یقال هو مرآة بكذا ای مخلقة (الارأی) احری وزننده پك لایق وروا معناسنه در
تقول انا ارأی ان افعل ذلك ای اخلق (الرئة) عده وزننده جانلو قسمنك نفس وریح وهواء موضعنه دینور كه
آق جكردر فارسیده شش تركیده اویكن دیرلر جمعی رئات ورئون كلور ٭ شارحك بیانه كوره اصلی رئی ایدی (الرأی
سعی وزننده برآدمك آق جكرینه اورمق یا طوقنمق معناسنه در یقال رأه رأیا اذا اصاب رئته ویره سنجاق دیكمك
معناسنه در یقال رأی الرایة اذا ركزها فی الارض وچقماغی چاقمق وكذلك چقماق چاقمق معناسنه در كه لازم ومطاوع
اولور یقال رأی الزند فرأی هوای اوقده فوقد (الارءآء) اكرام وزننده سنجاق دیكمك معناسنه در یقال ارأی الرایة
اذا ركزها فی الارض و بركسه عقل وتدبیر صاحبی اولمق معناسنه در یقال ارأی زید اذا صار ذا عقل و بركسه نك
چهره وقیافتنده اثر حماقت ظاهر اولمق معناسنه در یقال ارأی الرجل اذا تبینت الحماقة فی وجهه بو جهتله اضداددن
اولور وآینه یه باقمق معناسنه در یقال ارأی زید اذا نظر فی المرآة و برنسنه یه كرپكلرینی چوق قیپه رق نظر ایلمك معناسنه در
یقال ارأی الرجل اذا حرك جفنیه عند النظر و بركسه نك پری طائفه سندن مألوف ومحبوبی اولمق معناسنه در یقال
ارأی فلان اذا صار له رئی من الجن وریاء وسمعه قصدیله عمل ایلمك معناسنه در كه خرایپاق ایلمك تعبیر اولنور یقال
ارأی الواعظ اذا عمل رئاء وسمعة و برآدمك آق جكری اغریمق معناسنه در یقال ارأی الرجل اذا اشتكی رئته و بعض
فقهانك رأینه تابع اولمق معناسنه مستعملدر یقال ارأی فلان اذا تبع رأی بعض الفقهاء وچوق رؤیا كورر اولمق
معناسنه در یقال ارأی الرجل اذا كثر رؤآه ودوه نك برونی بوغازینه طوغری كیجه دوشوك اولمق معناسنه در یقال
ارأی البعیر اذا انتكب خطمه علی حلقه وحافر وسبع جنسلرندن ماعدا حیوانك ممه لرنده كبه لك علامتی ظاهر
اولمق معناسنه در كه ممه لری بیو یوب سود لنمكه باشلر یقال ارأت الحامل من غیر الحافر والسبع اذا رؤی فی ضرعها

مطلب

الجمل واستنين (المرءى) ميمك ضميله مضى وزننده برونى اوزون اولوب اشاغى بوغازينه طوغرى كمى شكالله دوشوك اولان دوه كله سنه وصف اولور يقال راس مرءى اى طويل الخطم فيه تصويب و(المرئى) و(المرئية) اسم فاعل بنيه لريله بمه لرنده اثرجمل ظاهر اولمش حيوانه دينور حافر ايله سبع جنسلرندن ماعدا (لاترما) و(لم ترما) و(اوترما) فى الاصل مضارع مخاطبلردر و ما كلمه لرى لغودر اداة استثناء اولان لاسيما معناسنه مستعملدر كه خصوصا ديمكدر يقال انه لخبيث لاترما ولم ترما واوترما اى لاسيما صيغهٔ اخيره ده اولفظى احدا من ين ايجون اولمغله نفى معناسنده مستعملدر ذو الرأى) عباس بن عبد المطلب وحباب بن منذر الانصارى لقبلريدر (ربيعة الرأى) امام مالكك شيخيدر هلال الرأى) اعيان حنفيه دندر (اصحاب الرأى) اصحاب قياسدركه برماده يه متعلق حديث واثره ظفرياب اولميجق رأى وقياسله حكم ايلديلر (سر من رأى) كه قصبهٔ معروفه در سرماده سنده بيان اولندى الواوى ❊ (الربو) علو وزننده و(الرباء) كتاب وزننده برنسنه نما بولوب آرتمق معناسنه در يقال ربا الشئ يربو ربوا ورباء اذا زاد ونما و يوكسك يره چيقمق معناسنه در يقال ربا الرابية اذا علاها و برنسنه شبشوب قبارمق معناسنه در يقال ربا السويق اذا صب عليه الماء فانتفخ (الارباء) همزه نك كسريله برنسنه يى نما ايلدروب آرترمق معناسنه در تقول اربيته اذا نميته وزدته (الربو) رانك فتحيله يورغنلقدن ياعلتدن ناشى هارهار صولويوب خشلغه وخشلدى يه دينور ومصدر اولور يورغنلقدن ياقورقودن شبشوب شدتله هارهار صولويوب خشلمق معناسنه در يقال ربا الفرس ربوا اذا انتفخ من عدو اوفزع واخذه الربو اى الانبهار وربو يوكسك تپه يه دينور كماسيذكر وربو وربو علو وزننده بسلنوب نشو ونما بولمق معناسنه در تقول ربوت فى حجره ربوا وربوا اى نشأت (الربا) رانك كسرى والفك قصريله عينه معناسنه در كه معامله ده اولان قدر مشروعدن متجاوز فضل وزياده يه دينور اقچه ربحى كبى كتب فقهيه ده احكام كثيره سى واردر تثنيه سنده ربوان وربيان دخى دينور رانك كسريله تخفيفا واو يايه قلب اولندى (المربى) اسم فاعل بنيه سيله رباخوار آدمه دينور (الربوة) و(الرباوة) رانك حركات ثلاثيله و(الرابية) و(الرباة) حصاة وزننده ربوكبى يوكسك تپه يه دينور يقال ربا وربوا وربوة وربوة ورباوة ورابية ورباة اى ما ارتفع من الارض ورابيه شديده وزائده معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالى ❊ فاخذهم اخذة رابية ❊ اى شديدة زائدة (الرباء) سحاب وزننده و(الربى) عتى وزننده بودخى بسلنوب نشو ونما بولمق معناسنه در تقول ربيت فى حجره رباء وربيا من الباب الرابع اذا نشأت (التربية) تأديه وزننده بسلمك معناسنه دركه نشو ونمايى موجبدر تقول ربيته اذا غذوته ويورغون وطوتقون حيوانى صولو قلندرمق معناسنه دركه بابى ازاله ايچوندر ربوى يعنى صولومه عارضه سنى ازاله ايدر تقول ربيت عن خناقه اذا نفسته (التربى) تفعل وزننده بودخى بسلمك معناسنه در يقال تربيته بمعنى ربيته (المربى) معظم وزننده رب ايله پرورده اولمش نسنه يه دينور مربب دخى بومعنايه در يقال زنجبيل مربى ومربب اى معمول بالرب (الرباء) سماء وزننده جميله ولطف ومنت معناسنه در يقال لفلان على فلان رباء اى طول ومنة وفضل (الاربية) اثفية وزننده اويلغك كوكسنه دينوركه قاصقه باشى اوله جقدر ياخود اويلغك يوقريسيله اسفل بطنك ارالغنه دينوركه تومسكچه لحمه دن عبارتدر ايكى طرفلو اولور ايكيسنه اربيتان دينور و برآدمك آل واقرباسنه دينور اهل بيتى وابن عمى كبى يقال جاء فى اربيته وهى اهل بيته وبنو عمه الربوة) رانك كسريله و(الربة) ثبه وزننده اون بيك اقچه يه اطلاق اولنور يقال عنده ربوة وربة اى عشرة آلاف درهم (الربو) رانك فتحيله جماعت معناسنه مستعملدر جمعى ارباء كلور (الربية) رانك ضميله زبيه وزننده حشرات ارضدن برجانور دركدى يه دينور سنور معناسنه (الاربيان) همزه نك كسريله برجنس بالق آديدر بياض قور تجغزه شبيه اولور بونى مفرداتده استقوزايله و بعضلرتبكه وكرويت ديدكلريله بيان ايلديلر (المراباة) مراهاة وزننده مدارا ايلمك معناسنه در تقول رابيته اذا داريته (الربى) هدى وزننده برموضع آديدر ❊ الواوى (الرتو) رانك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله برنسنه يى محكم باغلمق معناسنه در يقال رتاه يرتوه رتوه اذا شده وكوشتمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال رتاه اى ارخاه وقلبه قوت ويرمك معناسنه در يقال رتا القلب اذا قواه وقيودن قوغه يى آهسته جه چكمك معناسنه در يقال رتا الدلو اذا جذبها رفيقا ورتو ورتو علو وزننده باشله اشارت ايلمك معناسنه در يقال رتا برأسه رتوا ورتوا اذا اشار ورتو برنسنه يى برنسنه يه يناشدرمق معناسنه در يقال رتاه اليه اذا ضمه وآديملق وآديم آتمق معناسنه در يقال رتا الرجل اذا خطا و برآدمك قولى ازيلوب خرد اولمق معناسنه در يقال رتى فى ذرعه على المجهول اى فت فى عضده (الرتوة) خطوه وزننده ومرادفيدر كه آديمه دينور تقول دنوت منه رتوة اى خطوة ويوكسك يا يوتپه مقوله سنه دينور وزماندن ادنى ساعته دينوركه دقيقه

اوله جقدر تقول قعدت عنده رتوة ای سویعة من الزمان و دعوت وضيافت معناسنه در و قطره یه دینور یقال
سقانی رتوة من المال ای قطرة واوق آتمی مسافه یه یاخود برمیل قدر علی قول کوز ایریمی مسافه یه دینور یقال بینهم
رتوة ای رمية سهم اوتحومیل اومدی البصر (الراتی) علومده متبحر وفاضل اولان عالم ربانی یه دینور رشد واحکام
معناسندندر یقال هورات ای عالم ربانی متبحر ❊ الواوی (الرثو) رانك فتحی وثای مثلثه نك سكونیله رثیئه معناسنه درکه
اکثی سود اوزره تازه سود صاغلمغله اولان یوغرده دینور و مصدر اولور رمیته مرثیه ایلمك یعنی محاسننی تعداد ایده رك
آجیوب آغلق معناسنه در تقول رثوت المیت بمعنی رثأته پس مهموزده لغت اولورته که یائیه ده دخی لغتدر
و برقصه یی ولاقردی یی ازبر ایلمك علی قول ذکر ایلمك معناسنه در تقول رثوت الحدیث اذا حفظته او ذکرته
الیائی ❊ (الرثیة) ثمره وزننده مفاصلده والاره واباقلرده حادث اولان درد و وجعه دینور علی قول اباقلرده اولان شیشه
وورمه دینور یاخود بیرلکدن یاخود درد وعلتدن ناشی حرکت وانبعاثه مانع اولان عارضه یه دینور یقال به رثیة
ای وجع المفاصل والیدین والرجلین اوورم فی القوائم اومنعه الالتفات من کبرا و وجع وضعف وزبونی معناسنه در
یقال به رثیة ای ضعف وحمق معناسنه در (الرثیة) غنیه وزننده بودخی ضعف وحمق معنالرینه در (الرثا) عصا
وزننده معانیء مذکوره دن مصدرلردر یقال رثی الرجل رثا من الباب الرابع اذا کان به رثیة (الرثی) سعی وزننده
والرثاء) و (الرثایة) کتاب وکتابه وزنلرنده و (المرثاة) مرماة وزننده و (المرثیة) منزله وزننده میتك محاسننی تعداد
ایده رك آجیوب اغلمق معناسنه در تقول رثیت المیت رثیا ورثاء ورثایة ومرثاة ومرثیة من الباب الثانی ای بکیته
وعددت محاسنه کما تقول رثوته رثوا کذلك میت حقنده مرثیه نظم ایلمك معناسنه در تقول رثیت المیت اذا نظمت
فیه شعرا ورثی برآدمه آجیوب رحم ورقت ایلمك معناسنه در یقال رثی له اذا رحمه ورق له ورثایه کتابه وزننده
برکسه دن برلاقردی ویرخبر ذکر ایلمك معناسنه در تقول رثیت حدیثا عنه رثایة اذا ذکرته عنه واز برلمك
معناسنه در تقول رثیت حدیثا اذا حفظته (الترثیة) تادیه وزننده و (الترثی) تفعل وزننده بونلرده میتك محاسننی
ذکر وتعداد ایده رك بکا ایلمك معناسنه در تقول رثیت المیت وترثیته بمعنی رثیته (الرثاءة) و (الرثایة) شدّاده وزنلرنده
میت اوزره نوحه ایدیجی قاری یه دینور که آغتجی تعبیر اولنور عرب بستان توره سندندر یقال امرأة رثّاءة ورثّایة
ای نوّاحة ❊ الواوی (الرجاء) وفاء وزننده و (الرجو) رانك فتحیله و (الرجاة) و (المرجاة) میمك فتحیله و (الرجاوة)
سحابه وزننده و (الرجاءة) همزه ایله اومق وامید ایلمك معناسنه در یقال رجاه یرجوه رجاء ورجوا ورجاة
ومرجاة و رجاوة ورجاءة ضدّ یأس (الترجی) تفعل وزننده و (الارتجاء) افتعال وزننده و (الترجیة) تفعله
وزننده بونلرده اومق معناسنه در یقال ترجّاه وارتجاه ورجّاه بمعنی رجاه وارتجاء خوف معناسنه
مستعملدر یقال ارتجاه اذا خافه ❊ شارح دیرکه ثلاثی اولان رجاء ماده سی دخی خوف معناسنه مستعمل اولور
تلازم علاقه سیله وبونلردن اسم رجاء درمدّ ایله (الرجا) عصا وزننده ناحیه وجانب معناسنه در علی قول
قیونك خاصة برناحیه سنه دینور مد ایله ده لغتدر تثنیه سی رجوان وجمعی ارجاء کلور ومنه المثل رمی به الرجوان
ای استهین به کانّه رمی به یعنی فلان خوار ومهان اولسون کویا که قیودن قوغه چقیارکن ایکی طرفه
چارپلدیغی کبی اولدخی او بلجه ذلّ ومنت واستهانته دوچار اولسون دیمکدر بوراده استهزاء نسخه سی
غلطدر ورجا سرخس قضاسنده برقریه آدیدر و وجره نام محلده برموضع آدیدر ورجا مصدر اولور تکلم ایدن کمسه
کلامدن منقطع اولمق معناسنه در یقال رجی الرجل رجا من الباب الرابع اذا انقطع من الکلام وسویلرکن حصر
اولمق معناسنه در یقال رجی علیه علی المجهول اذا ارتج علیه (الارجاء) همزه نك کسریله قیویه کنار یاپمق
معناسنه در یقال ارجی البئر اذا جعل لها رجاو صیاد شکاردن خائب اولمق معناسنه در یقال ارجی الصید
اذا لم یصب منه شیئا وتأخیر ایلمك معناسنه در یقال ارجی الامر اذا اخره مهموزده لغتدر وکبه حیوانك طوغورمسی
یك کلوب چاتمق معناسنه در یقال ارجأت الحامل اذا دنت ان یخرج ولدها (الارجوان) عنفوان وزننده
قرمزی نسنه یه دینور یقال قطیفة ارجوان ای احمر ویقال احمر ارجوانی ای قانی بونده تأکید ومبالغه ایچون
نفسنه نسبت اولنندی وقرمزی ثوبه دینور یقال جاء وعلیه ارجوان ای ثوب احمر وقرمزی بویه یه دینور
وقرمز بلغه دینور حمرت معناسنه وبنفشه شجر اسمیدر که لطایف الوان حمرتندر آندن اشنا غبسی بهرمان درکه
قنه بویاسیدر صاری یه مائل آچق قرمزی اوله جقدر بوراده نشاستج بغدای اوزندن معمول نشاسته معربی
دکلدر بلکه ینه معربدر لکن الوانده عامهٔ عربك نشاء تعبیر ایتدکلری لون مزبوردرکه لسانمزده پنبه وکلپنبه
تعبیر اولنان خوشنما قرمزیلقدر ❊ شارح دیرکه ارجوان ارغوان فارسی معربیدر (المرجیة) محسنه وزننده

باب همزه ده ذكر اولندى كه فرقهٔ معروفه در عملى رتبه ده نيتدن واعتقاددن تأخير ايلديلر واذا اضفت الرجل به قلت هو مرج ومرجى واذا انسبت قلت هو مرجى ومرجائى پس معتل ومهموز اولور ومرجيه ومرجى وضع حملى پك قريب اولان حامله ديئور (الارجية) اثفيه وزننده تأخير اولنان نسنه يه ديئور (رجاء) كتان وزننده بنى غنى جماعتندن بر صحابيهٔ بصريه در ابن سيرين آندن تقديم ثلاثة من الولد متنيله اولان حديث شريفى روايت ايلدى وحديث مذكورمسند ده مقيددر ٭ الواوى (الرحى) حاى مهمله ايله عصا وزننده دكرمنه ديئور آسيا معناسنه و بومؤنثدر تثنيه سى رحوان دركه ايكى حجردر و يائيه دخى اولمغله رحيان ديئور فتحاتله جمعى ارحى كلور همزه نك فتحى وحانك كسريله وارحاء كلور وارحى كلور همزه نك ضميله ورحى ورحى كلور رانك ضمى وكسريله وارحيه كلور كه نادردر كويا كه جمع الجمعدر (الرحو) رانك فتحيله دكرمن ياپمق على قول دكرمن دوندرمك معناسنه در تقول رحوت الرحى رحوا اذا عملتها او ادرتها و يلان قيورلوب دكرمن طاشى هيئتنده چوركلنمك معناسنه در يقال رحيت الحية اذا استدارت (الترحى) تفعل وزننده بودخى يلان چوركلنمك معناسنه در يقال ترحت الحية بمعنى رحت ٭ اليائى (الرحى) عصا وزننده دكرمنه ديئور واويه و يائيه در جمعلرى وتثنيه لرى آنفا ذكر اولندى ورحى الحرب معظم ومزدحم اولان جنكاهه اطلاق اولنور نته كه مرحى الحرب دخى اطلاق اولنور زيرا دوران حرب اوراده اولور واولكى مبالغه يه محمولدر ورحى كوكسه اطلاق اولنور ودوه نك كوكسنده اولان دكرمى مهره يه اطلاق اولنور وشول اطرافندن يوكسك سد وسكى طرزنده ارضه ديئور كه برميل مقدارى دائره سى اولوب ودكرمى ومدور اوله يقال نزلوا فى رحى من الارض وهى قطعة من النجفة مشرفة تعظم نحو ميل ورحى القوم بر قوم وجماعتك مدار امورى اولان سيد واعيانلرينه اطلاق اولنور و برآدمك جماعت عيال ومتعلقاتنه اطلاق اولنور وآزى ديشه اطلاق اولنور يقال طحنه بارحائه اى باضراسه وسائردن مستغنى ومستقل اولان قبيله يه اطلاق اولنور يقال هؤلاء رحى اى قبيلة مستقلة واسفناخ ديدكلرى سبزه يه ديئور ودوه وفيل قسمنك طبانلرينه اطلاق اولنور وازد حاملو دوه سور يسنه ديئور جمعلرى ارحاء كلور و برفرسك اسميدر و يمامه ايله بصره بيننده بر طاغك آديدر وسجستانده بر موضع آديدر فحولدن محمد بن احمد بن ابراهيم اورادندر ورحى بطان بانك كسريله باديه ده بر ارضك آديدر (رحى البطريق) بغداد ده بر موضعدر (رحى جابر) بلاد غربيه ده بر موضعدر (رحى عماره) كوفه ده بر موضعدر (رحى المثل) بشقه بر موضعدر واحمد بن العباس الرحى محدثدر (الرحى) رانك فتحى وحانك سكونيله رحو معناسنه دركه دكرمن دوزمك ياخود دكرمن دوندرمك معناسنه در تقول رحيت الرحى اذا عملتها او ادرتها و بو نادردر و يلان قيورلوب چوركلنمك معناسنه در يقال رحت الحية اذا استدارت (المرحى) محدث وزننده دكرمن دوزيجى يه ودكرمنجى يا ديئور (ابو رحى) سمى وزننده احمد بن خنبش كنيه سيدر كه محدثدر (رحيه) سميه وزننده جحفه قربنده بر قيو آديدر (الارخاء) همزه نك فتحيله واسط قضاسنده بر قريه در على بن ابى الكرم المحدث لارحائى اورادندر ٭ الواوى (الرخو) رانك حركات ثلاثى وخانك سكونيله سست وسلپوك وكوشك نسنه يه ديئور مؤنثى رخوه در يقال شئ رخو اى هش (الرخاء) و (الرخاوة) رالرك فتحيله و (الرخوة) رانك كسريله برنسنه كوشك وسلپوك اولمق معناسنه در يقال رخو الشئ ورخى به رخاء ورخاوة ورخوة من الباب الخامس والرابع اذا كان هشا و رخاء برآدمك معاشى وسعت اوزره اولمق معناسنه در يقال رخو الرجل و رخا ورخى رخاء من الباب الخامس والاول والثالث اذا وسع عيشه و يقال هو فى رخاء من العيش اى فى سعة (الاسترخاء) بودخى برنسنه صالق وسلپوك اولمق معناسنه در يقال استرخى الشئ بمعنى رخى (الارخاء) همزه نك كسريله برنسنه يى كوشك ياپمق وكوشتمك معناسنه در يقال ارخى الرباط اذا جعله رخوا وارخاء عمامه خوف واندیشه وخلجاندن امين ومطمئن القلب اولمقدن كنايه در زيرا شدت هنكامنده عمامه ارخا اولنمز يقال ارخى فلان عمامته اذا امن واطمأن ومرعاده آت هرطرفى دلخواه اوزره اوتلامق ايچون طو يله سنى اوزاتمق معناسنه مستعملدر يقال ارخى الفرس وللفرس اذا طول له من حبله و بو باش ايپنى وديز كننى كوشدوب اوزاتمقده دخى استعمال اولنور كه ارخاء عنان ايلمك تعبير اولنور و پرده يى اشاغى صاليورمك معناسنه در يقال ارخى الستر اذا اسدله وطوار پك پك يلمك على قول تقريب ديدكلرى نقلمقدن زياده جه يلمك معناسنه دركه لنك ايلمك تعبير اولنور يقال ارخى الفرس اذا عدا شديدا او فوق التقريب وطوارى ارخاء ايله يلدرمك معناسنه در يقال ارخى دابته اذا سار بها بالارخاء وناقه نك قالچه آتلرى صالق اولمق معناسنه در يقال ارخت الناقة اذا استرخى صلاها (المراخاة) مباهاة وزننده برنسنه يى كوشتمك معناسنه در و يقال راخاه اذا جعله رخوا وخاتونك طوغورمسى يقلشمق معناسنه در يقال راخت المرأة اذا حان ولادها و برنسنه دن

ماعدت ايلمك معنا سنه در يقال راخاه اذا باعده (الرخوة) رانك كسرى وضميله اسمدر سستلكه وكوشكلكه ديو ر يقال فيه رخوة اى استرخاء (الحروف الرخوة) اهل تصريف عرفنده لم يرعونا حرفلرندن كه سكز حرفدر ماعدا حروفه اطلاق اولنور يقال فيه حرف من الحروف الرخوة وهى سوى لم يرعونا * شارح دير كه مؤلفك بيانه كوره اشبو سكز حرفدن ماعدايه حروف رخوه دينور كه حروف شديده مقابلى اوله جقدر لكن بو رانده سبق قلم واقع اولمشدر زيرا محلنده مبيندر كه حروف ياشديده يا رخوه اولور ياخود ايكيسنك بيننده اولور كه اكا حروف لينه ديرلر * مؤلفك ذكر ايتديكى حروف لينه درحتى محكمده حروف رخوه اون اوچ حرف اولمق اوزره مرسومدر كه ثاى مثلثه وحاء وخاء وذال معجمه وزاى معجمه وظاى معجمه وصاد وضاد وغين معجمه وفاء وسين وشين وهاء حرفلرندن عبارتدر واقعا شافيه ده وتجويد كتابلرنده شارحه موافق مثبت وبو وجه اوزره مشر وحدر كه حروف شديده شول حرفلردر كه وقف واسكان اولندقده مخرجنده منقبض اولوب صوتك جريانى منحصر اوله واول سكز حرفدن عبارتدر كه اجدك قطبت كلمه لرى حاويدر مثلا جيم اوزره الف مكسوره ادخال اولنوب اج دينسه صوت جارى اولميوب منحصر اولور وحروف رخوه بونك مقابليدر وبونلرك بيننده برازحروف واردر كه انلره حروف لينه اطلاق اولنور بين الجرى والانحصار اولور وبونلرى لم يرعونا كلمه سى جامعدر * بو صورتده مؤلفك بياننده طغيان قلم واقعدر (الرخاء) رانك ضميله ملايم اسن يله دينور يقال ريح رخاء اى لينة الهبوب (الراخى) و (الرخى) غنى وزننده ديرلكى وسعت ورفاه اوزره اولان خوشحال آدمه دينور يقال رجل راخ ورخى اى واسع العيش (التراخى) تفاعل وزننده كيرو چكلمك معناسنه در يقال تراخى عنه اذا تقاعس وكيجكمك معناسنه در يقال تراخى السماء اذا ابطأ المطر (المرخاء) محراب وزننده ارخاء ديدكلرى ذكر اولنان يلمك ايله يلوب سكردر اولان آته دينور مرخيه) محسنه وزننده شعرادن جامع بن مالك بن شداذ لقبيدر (الارخية) اثفيه وزننده صاليويرلمش نسنه يه دينور پرده كبى * الواو (الردو) عدو وزننده برآدمه طاش آتمق معناسنه در يقال رداه بحجر يردوه ردوا اذا رماه به وردى لفظنده لغتدر كما سيذكر * اليائى (الردى) سعى وزننده و (الرديان) فتحاتله آت قسمى برى طرنغيله تپوب چالهرق اشكين وآتشلو يوريمك على قول يورغه يوريمك معناسنه در يقال ردى الفرس رديا وردياناً اذا رجم الارض بحوافرها او هو بين العدو والمشى وقرغه سكه رك يوريمك معناسنه در يقال ردى الغراب اذا حجل وانسان براياغله سكمك معناسنه در يقال ردت الجارية اذا رفعت رجلا ومشت على اخرى تلعب وقيرمق معناسنه در يقال ردى الشئ اذا كسره وآرتمق معناسنه در يقال ردت غنمه اذا زادت وبرآدمه يان باشى كلوب طوقنمق وچارپمق معناسنه در يقال ردى فلانا اذا اصدمه وبرآدمه طاش اتمق معناسنه در يقال رداه بحجر اذا رماه به وكتمك معناسنه در يقال ردى فلان اذا ذهب واشاغى دوشمك معناسنه در يقال ردى فى البئر اذا سقط (الارداء) همزه نك كسريله آتى اشكين ياخود يورغه يورتمك معناسنه در تقول ارديت الفرس اذا مشيت به رديانا وارتمق معناسنه در يقال اردت غنمه اذا زادت واشاغى يه دوشورمك معناسنه در يقال ارداه اذا اسقطه وهلاك ايلمك معناسنه در يقال ارداه اى اهلكه (المرذى) منبر وزننده بركسه يه آتيلان طاشه دينور آلت مرذ لنده در ياخود آلت اهلاك اولديغى تصوريله در (التردى) تفعل وزننده اشاغى يه دوشمك معناسنه در يقال تردى فى البئر اذا سقط فيها وخاتون وشاح طاقنمق معناسنه در يقال تردت الجارية اذا توشحت وشال وردا اورتمك معناسنه در يقال تردت الجارية اذا لبست الرداء (التردية) تأديه وزننده اشاغى يه دوشورمك معناسنه در يقال رداه فى البئر اذا اسطقه فيها (الردى) عصا وزننده هلاك اولمق معناسنه در يقال ردى فلان ردى من الباب الرابع اذا هلك (الرداء) رانك كسريله ملحفة معروفه دركه باشنه وبلدن يوقرى يه بورينه جك چار وشال وفوطه مقوله سنه ازار مقابليدر كه بلدن اشاغى يه طوتنه جق فوطه مقوله سندن وپشتمالدن عبارتدر رداءه دخى دينور ها يله يقال جاء وعليه الرداء والرداءة اى نقيض الازار وقلچه ويايه اطلاق اولنور وعقل ومدركه يه اطلاق اولنور وجهل ونادانى معناسنه مستعملدر ساتر اولديغيچون يقال به رداء اى جهل ومطلقا آدمه زين ورونق ايراث ايدن نسنه يه اطلاق اولنور علم وعقل وسخا كبى كذلك آدمه شين ونقيصه ويرن نسنه يه اطلاق اولنور جهل وحمق وبخل كبى بو جهتله اضداددن اولور وبو رجه اطلاق اولنور رقبه يه لازم اولديغيچون يقال خلص من الرداء اى الدين ووشاح ديدكلرى زينت نسوانه دينور ومعناى اولدبندر كه فلان كثير المعروف وواسع الاحساندر ديه جك يرده هو غمر الرداء ديرلر زيرا رداء واسع سائرى دخى احاطه ايدوب زير حمايته اخذ ايدر وفلان قليل العيال وخفيف الدين ديه جك يرده هو خفيف الرداء ديرلر زيرا عيال ايله دين رقبه ده ملتزملردر (الارتداء) افتعال وزننده بو دخى ردا اتمك معناسنه در

مطلب

يقال ارتدت المرأة بمعنى لبست (المراداة) مياهاة وزننده برکسـه‌دن برنسنه طلب ایلمك معناسـنه‌در یقال راداه
اذاراوده ومداراایلمك معناسـنه دریقال زاداه ای داراه وطاش آتمق معناسنه دریقـال رادی عن القوم ای رمی
عنهم بالحجـارة (الردی) کنف وزننده هلاك اولان آدمه دینور مؤنثی ردیه‌در فرحه وزنـنـده (المردی) میمك
ضمی ویانك تشدیدیله شول اوزون صریغه دینور که ملاحلرکمی یی وقایغی صیغ یردن وکناردن آنکله دفع ایدرلر
کوندر اغاجی تعبیر اولنور جمعی مرادی کلور میمك فتحی ودالك کسریله یقال دفع السفینة بالمردی وهی خشبة
تدفع بهـا السفینة (الرادی) ارسـلانه دینور (الرداءة) کتابه وزنـنده و(المرداة) میمك کسریله بونلرده رداء
معناسنه درکه بلدن یوقری اورتونه‌جك جار مقوله‌سیدر (المرادی) مبـادی وزننده که مرداة کلمه‌سنك جمعیدر
ازر معناسنه درکه ازارك جمعیدر ❊ مؤلف بوراده تشویش ایلمشدر ومرادی دوه‌نك وفیلك ایاقلرینه اطلاق اولنور
(الرداة) حصاة وزننده قیـایه دینور صخره معنـاسنه جمعی ردی کلور حصی وزننده ❊ الواوی ❊ (الرذی
ذال معجمه ایله غنی وزننده شول آدمه دینورکه مرض وعلت آنی باصوب مغلوب وناتوان ایلمش اوله یقال رجل
رذی اذا اثقله المرض ومطلقا ضعیف وزبون انسان وحیوانه دینور مؤنثی رذیه‌در جمعی رذایا ورذاة کلور قضاة
وزننده (الرذاوة) سخاوه وزننده ضعیف وزبون اولمق معناسـنه در یقال رذی الرجل رذاوة من البـاب الرابع
اذا صار رذیا (الارذاء) همزه‌نك کسریله ضعیف وزبون قلمق معناسنه‌در تقول ارذیته اذا جعلته رذیا وبرآدمك
آتلری یادوه‌لری ضعیف اولمق معنـاسنه در یقال ارذی فلان اذا صارت خیله وابله رذایا وبرآدمه ضعیف وزبون
حیوانلر ویرمك معناسـنه در یقال ارذی فلانا اذا اعطاه رذیة وبرکسه دابه‌سنی سفرده زبون ومهزول ایلکله
همیالرندن کیرو قومق معنـاسنه در یقـال ارذی ناقته ای خلفها وهزلها (راذان) اصفهانده برموضع آدیدر
اصلی روذان ایدی واوالفه مقلوبدر ❊ الواو ❊ (رزا) علی وزننده امام جامع اصفهان اولان ابو الخیر محمد بن
احمدك جدی اسمیدر ❊ الیائی ❊ (الرزی) رانك فتحی وزانك سکونیله برآدمك برواحسانتی قبول ایلمك معناسنه‌در یقال
رزی فلانا رزیا اذا قبل بره (الارزاء) همزه‌نك کسریله برکسه‌یه ارقه ویروب صغنمق معناسنه‌در یقال ارزی الیه
اذا استند والتجأ ❊ الواو (الرسو) حسو وزننده و(الرسو) علو وزننده ثابت وپایدار اولمق معناسنه‌در یقال رسا الشیء
یرسو رسوا ورسوا اذا ثبت وکمی تیمور اوسـنده طورمق معناسـنه دریقال رست السفینة اذا وقفت علی الانجر
وبرنسنه‌یه نیت ایلمك معناسنه‌در یقال رسا الصوم اذا نواه ورسو حسو وزننده برخبرك ولاقردینك اوجنی ذکر ایلمك
معناسنه‌در یقـال رساله رسوا من الحدیث اذا ذکر طرفا منه وبرآدمه اسناد ایله اندن برحدیث وخبر نقل وروایت
ایلمك معناسنه‌در یقال رساعنه حدیثا اذا رفعه وحدث به عنه وچکیله‌جك ناقه‌لر پراکنده اولمغله ارقه‌لرندن یوغور
حیقروب جمله‌سنی طوردرمق ورام ایلمك معناسنه مستعملدر یقال رسا الفحل بشوله اذا تفرقت عنه فهدر بها فراعت
الیه وسکنت (الارساء) همزه‌نك کسریله بودخی برنسنه ثابت وپایدار اولمق معناسنه‌در یقال ارسی الشیء اذا ثبت
وکمی‌یی تیمور اوزره طوردرمق معناسنه‌در تقول ارسیت السفینة اذا وقفتها علی الانجر (المرساة) محراب وزننده کمی
تیمورینه دینورکه دریایه آتوب آنکله کمی‌یی طوردررلر انجر معناسنه که لنکر معربیدر (الرسوة) ثمره وزننده دستینج
معناسنه‌درکه نسوانك انجودن وبونجقدن دیزوب قوللرینه بلازك طرزنده کچردکاری قول باغنه دینور (المرسی) مکرم
وزننده که افعال بابندن مصدر میمیدر کمی‌یی طوردرمق معناسنه‌درنته که مجری دخی آنك کبی مصدردر آقتمق معناسنه‌در
ومنه قوله تعالی ❊ بسم الله مجریها ومرسیها ❊ بضم المیمین وقد تفتح میماهما من جرت ورست یعنی میملری مفتوح
قرأت اولندقده ثلاثیدن مصدر اولورلر آقمق وطورمق معنالرینه وقریء مجریها ومرسیها نعتا لله تعالی یعنی اسم
فاعل بنیه‌سیله ده قرأت اولنمشلریله بوصورتده حق تعالی‌یه صفت اولورلر اجرا وارساء ایدیجی معنالرینه وقوله تعالی
یسئلونك عن الساعة ایان مرسیها ❊ ای متی وقوعها یعنی ثبوتها (المراسی) میمك فتحیله مرساة کلمه‌سنك جمعیدرکه
کمی تیمورینه دینور ومنه یقال القت السحاب مراسیها ای استقرت وجادت یعنی بلود هوا یوزنده کرکی کبی چوکوب
اطباق وشمول اوزره یاغدرمغه باشلدی (المراساة) میاهاة وزننده برکسه ایله صوده یوزشمك معناسنه‌در یقال راساه
اذا ساجه (الرسی) غنی وزننده چادرك والاچغك وسطنده ثابت اولان دیرکه دینورکه آنك اوزرینه قوریاور
وخیرده یاخود شرده ثابت ومقیم اولان آدمه دینور یقـال هو رسی فی الخیر او الشر ای ثابت (مرسیه) محسنه
وزننده مغربده بربلده‌در (الراسیة) شول قزغانه دینورکه بیوکلکندن ناشی یرندن قلدامیوب ثابت وبرقرار اوله یقال
قدر راسیة ای لاتبرح مکانها لعظمها ❊ الواوی ❊ (الرشوة) رانك حرکات ثلاثی وشین معجمه‌نك سکونیله جعل
معناسنه‌درکه برآدمه عملی مقابلنده ویریلان اجرته وایاقترینه دینور جمعی رشی کلور رانك ضمی والفك قصریله

ورشى كلور رانك كسرى والفك قصريله ❊ شارح ديركه بوراده جعل مخصص عرفيدركه جا كه باغيرى يه كندى
مقصودينه ايصال ضمننده ويريلان برطيلدن عبارتدر حبل معناسنه اولان رشأ ماده سندن مأخوذ در يقال
اعطاه الرشوة اى الجعل (الرشو) رانك فتحيله برآدمه رشوت ويرمك معناسنه در يقال رشاه يرشوه رشوا
اذا اعطاه الرشوة (الارتشاء) افتعال وزننده رشوت آلمق معناسنه در يقال رشاه فارتشى اى اخذ الرشوة (الاسترشاء
رشوت استمك معناسنه در يقال استرشى الحاكم اذا طلب الرشوة ودوه باوريسى بيوتى اوزادوب اناسندن امك
استمك معناسنه در يقال استرشى الفصيل اذا طلب الرضاع (الارشاء) همزه نك كسريله دوه باوريسى اناسنه
اوزادوب امزرتمك معناسنه در تقول ارشيت الفصيل اذا ارضعته وكيدركن توقف ايدن دوه باوريسنك ياخود
دوه نك صغريسنى قاشيه رق ارشه ارشه ديه رك يورتمك معناسنه در اكا رشى دينور كاسيذكر و برآدمك دم ويتنده
شريك اولمق معناسنه در يقال ارشى القوم فى دمه اذا اشركوا و برآدمه سلاح چكمك معناسنه در مزراق
طوغرلتمق كبى يقال ارشوا بسلاحهم فيه اذا اشرعوه فيه وابوجهل قرپوزينك فليزلرى ايب كبى اوزامق
معناسنه در يقال ارشى الحنظل اذا امتدت اغصانه وقوغه يه ايپ باغلمق معناسنه در يقال ارشى الدلو
اذا جعل لها رشاء (المراشاة) مباهاة وزننده مساعده ومسامحه معناسنه در يقال راشاه اذا حاباه و برآدمه شرنى
دفع ايچون براز مال ويرمك معناسنه در يقال راشاه اذا صانعه (الترشى) تفعل وزننده ملايمت ايلمك معناسنه در
يقال ترشاه اذا لاينه (الرشاء) كساء وزننده و(الترشاء) تانك كسريله ايپه دينور حبل معناسنه جمعى ارشيه كلور
ومنازل قمردن برمنزل آديدر وارشية اليقطين وارشية الحنظل قباق وابوجهل قرپوزى تكاكلرنده انجه ايپ كبى
سوروب اوزانان فليزلره اطلاق اولنور (الرشاة) حصاة وزننده براوتك آديدر جمعى رشى كلور حصى وزننده
(الرشى) غنى وزننده شول دوه كوچكنه ياخود دوه يه دينور كه كيدركن توقف ايلمكله چوبانى اكا همزه لرك ضميله ارشه
ارشه ياخود همزه لرك فتحيله ارشه ارشه ديو حبقره رق يانه واروب اليله صغريسنى قاشيد قده سكردوب
كيدر اوله بوراده ارشه كلمه لرى امر حاضر اولملريله كويا كه مه ام ياخود امزر ديمكله تأنيثى متضمن اولمغين كلام
مز بوره آلشمشلر (المسترشى) اسم فاعل بنيه سيله رشوت طالبنه دينور واناسندن امك استيان كوچكه دينور
ومنه يقال انك لمسترش لفلان مطيع له تابع لمسرته ❊ الواو (الرصو) رانك فتحى وصادك سكونيله برنسنه يى محكم
واستوار ايلمك معناسنه در يقال رصاه يرصوه رصوا اذا احكمه واتقنه (الارصاء) همزه نك كسريله بركسنه يرندن اصلا
منفك اولميوب دائما اوراده برقرار اولمق معناسنه در يقال ارصى بالمكان اذا لزمه لايبرح ❊ الواو (الرضا) رانك كسرى
وضمى والفك قصريله و(الرضوان) رانك كسرى وضميله و(المرضاة) مرماة وزننده خشنود اولمق معناسنه در
يقال رضى عنه وعليه رضا ورضوانا ومرضاة من الباب الرابع ضد سخط ❊ شارح ديركه مصباحده بنفسه متعدى
اوله رق رضيت الشئ و باء حرفيله اخترته لفظيله مفسر اولوب وعن وعلى ايله تعديه سى لغت حجاز اولمق اوزره
مرسومدر وعلى ايله تعديه سى اقبال معناسنى متضمن اولوب ياخود نقيضى اولان سخط اوزره محمولدر و بو ماده
واوى ايكن يايه قلب اولنمشدر انتهى و رضا برنسنه يى پسند واختيار ايلمك معناسنه در بونده بنفسه و باء حرفيله استعمال
اولنور تقول رضيته ورضيت به اذا اخترته ورضا مرضى معناسنه كلوركه مبالغة وصف اولور يقال رجل رضا اى
مرضى (الراضى) اسم فاعلدر جمعى رضاة در قضاة كبى (الرضى) غنى وزننده بودخى اسم فاعلدر خشنود ديمكدر
جمعى ارضياء ورضاة كلور و رضون كلور اصلى رضيون ايدى يقال هو راض من رضاة و رضى من ارضياء ورضاة و رض
من رضين و رضى ضامن وكفيله اطلاق اولنور ودوست ومحب معناسنه اولور وتابعيه دن عنيه نام مجدثه نك پدرى
اسميدر وعلى بن موسى بن جعفر بن محمد بن على المرتضا نك لقبيدر كذلك جعفر بن دبوقا المقرى لقبيدر (الارضاء
همزه نك كسريله راضى قلمق معناسنه در و برآدمه راضى وخشنود ايده جك نسنه ويرمك معناسنه در يقال ارضاه
اذا اعطاه ما يرضيه (الاسترضاء) و(الترضى) تفعل وزننده برآدمك رضاسنى طلب ايلمك معناسنه در يقال استرضاه
وترضاه اذا طلب رضاه واسترضاء بركسنه دن كندوينى راضى ايلمكى طلب ايلمك معناسنه در يقال استرضاه اذا طلب
ان يرضيه (المرضو) مدعو وزننده كه اصلى اوزره در و(المرضى) مرعى وزننده پسنديده ومختار اولان شيئه
دينور (الارتضاء) افتعال وزننده بودخى پسند واختيار ايلمك معناسنه در يقال ارتضاه لصحبته وخدمته
اذا اختاره ورآه اهلا (التراضى) تفاعل وزننده برى برندن راضى اولمق معناسنه در يقال تراضوا اذا رضى
بعض عن بعض ويقال تراضياه اذا وقع به التراضى (الرضوة) رانك كسريله اسمدر خشنودلغه دينور تقول ما فعلته
الا عن رضوة فلان اى عن رضاه (الرضاء) قتال وزننده مفاعله دن مصدردر يقال راضاه مراضاة ورضاء

وقصرايله ثلاثيدن مصدردركه ذكراولندی وجنس ياخود نوع اراده سنه مبنی تثنيه لنوب رضوان ورضيان
دينور (الراضية) اسم فاعلدر موصوف اعتبار يله مؤنثدر مرضيه معناسنه مستعملدر كما فی قوله تعالی ☼ فی عيشة
راضية ☼ ای مرضية وقالوارضيت معيشة علی المجهول فهی راضية ولايقال رضيت علی المعلوم (المراضاة) مباهاة
وزننده باب مغالبه ده استعمال اولنور خشنود ايلكده يارشمق معناسنه تقول راضانی فرضوته ای غلبته
فی الرضاء (رضی) رانك ضميله سدی وزننده ابن زاهر المرادی در وعبد رضی الخولانی مظهر صحبت حضرت
نبوی اولدی ورضی جاهليده ربيعه قبيله سنه مخصوص بربتخانه آديدر (رضوی) سكری وزننده
برفرس آديدر ومدينه ده برطاغك اسميدر وبربلده آديدر (رضوان) رانك كسريله برطاغك آديدر وخزينه دار
جنتك اسميدر ☼ الواو (الرطو) خطو وزننده جماع ايلك معناسنه در يقال رطا المرأة رطوا اذا جامعها ☼ اليائی
(الرطی) رطو وزننده ومرادفيدر يقال رطی المرأة رطيا من الباب الرابع اذا جامعها (الارطی) همزهٔ مفتوحه ايله كه
برشجر آديدر رطء ماده سنده بيان اولندی (الراطية) و (الرواطی) ايكی موضعدر ☼ الواو (الرعو) و (الرعوة)
رانك حركات ثلاثيله و (الرعوی) رانك فتحی وضمی والفك قصريله و (الرعيا) رانك ضميله اسملردر جهالتدن
حسن وجهله رجوع ايدوب كيرو چكلمكه دينور يقال فلان حسن الرعو والرعوة مثلثة والرعوی والرعيا ای النزوع
عن الجهل وحسن الرجوع عنه ☼ شارح ديرح كه رعو ورعوه مصدر ورعوی ورعيا اسملردر يقال رعا يرعو رعوا ورعوة
وهو حسن الرعوی والرعيا (الارعواء) همزنك كسريله جهالتدن حسن وجهله رجوع ايدوب كيرو چكلمك
معناسنه در يقال ارعوی الرجل عن الجهل ای رجع وكف ☼ شارح ديركه ارعوی كلمه سی فی الاصل ارعو وايدی
افعلل وزننده كه احمرار بابندندر بعد الاعلال افعول اولدی وباب مزبوردن ورودی نادردر وبونده ادغام
اولنمديغی اعلال ادغام اوزره مقدم اولديغنه مبنيدر زيرا اعلال اواخر كلمه نك وادغام اواسطك عارضه سيدر
واواخر محل تغيير اولمغله اعلالی اولی واسبق درپس واو ثانيه خامسه ده واقع اولديغندن يايه قلب اولنوب ارعوی
اولدی نته كه اقتوی دخی بويلجه در ☼ اليائی (الرعی) رانك كسريله حيوان اوتلايه جق چايره دينور جمعی ارعاء كلور
يقال اخرج المواشی الی الرعی ای الكلاء (الرعی) رانك فتحيله و (الرعاية) كتابه وزننده و (المرعی) مرمی وزننده
اوتلامق معناسنه مصدرلردر يقال رعت الماشية الرعی رعيا ورعاية ومرعی اذا سرحتها ومتعدی اولور اوتارمق
معناسنه يقال رعی الماشية اذا اسرحها وكواكبه نظر ايدرك غروبنه منتظر اولمق معناسنه مستعملدر يقال
رعی النجوم اذا راقبها وانتظر مغيبها وحفظ ونكاه ايلك معناسنه در يقال رعی امره اذا حفظه (المرعی) ميمك
فتحيله مصدر ميميدركه ذكر اولندی واوتلايه جق اوته دينور يقال رعت الماشية المرعی ای الرعی واسم مكان اولور
چايرلغه واوتلاغه دينور چراگاه معناسنه نته كه مرعاة دخی دينور (الراعی) طوار اوتاريجی يه دينور كه چوبان تعبير
اولنور وبرقوم وبرشهر وولايت اوزره والی اولان آدمه اطلاق اولنور كه تحت ايالتنده اولنلرك حفظ ورعايتی ذمت
همتنه منوط اولنور جمعی رعاة كلور قضاة كبی ورعيان كلور رانك ضميله ورعاء كلور رانك ضمی وكسريله يقال هو
راعيهم ای والی امورهم وراعی برشاعرك لقبيدر (الرعية) غنيه وزننده اوتليان ماشيه يه دينور يقال له رعية ای ماشية
راعية ومرعيه ومحفوظه معناسنه در ووالی زيردستنده اولان عامهٔ ناسه دينور ☼ قال الشارح ومنه الحديث ☼ كلكم راع
وكلكم مسؤل عن رعيته ☼ (الترعية) تانك حركات ثلاثی ويانك تشديدی وبعضا تخفيفيله و (الترعاية) تانك كسريله
و (التراعية) تانك ضمی وكسری ويانك تخفيفيله و (الترعی) تانك كسريله دوه لری خوش وكوزل رعی ايدن ياخود كنديك
وآباء واجداديك كار وپيشه سی چوبانلق اولان چوبانه دينور يقال رجل ترعية وترعاية وتراعية وترعی اذا كان تجيد
رعية الابل او صناعته وصناعة آبائه رعاية الابل (الرعاوی) سكاری وزننده ورانك ضميله ده شول دوه لردركه اوبه نك
چوره سنده اوتليوب بعيد سمتلره كتمز اولهلر (المراعاة) مباهاة وزننده برآدمی بركسه احسان ايدرك كوزه دوب حفظ
ونكاه ايلك معناسنه دركه حقنه حرمت ورعايت ايلك تعبير اولنور تقول راعيته اذا لاحظته محسنا اليه ومنه مراعاة
الحقوق وبرايشك عاقبتی نيه منجر اولور ديو كوزتمك معناسنه در تقول راعيت الامر اذا نظرت الی م يصير بو راده
م كلمه سی ما مخففيدر وحيوانلر بری بريله برابرجه اوتارمق معناسنه در يقال راعی الحمار الحمر اذا رعی معها وكواكبه
نظر ايدرك غروبنه منتظر اولمق معناسنه در يقال راعی النجوم اذا راقبها وانتظر مغيبها وبرنسنه يی حفظ ونكاه
ايلك معناسنه در يقال راعی امره اذا حفظه وبريرده اوتلاق چوق معناسنه در يقال راعت الارض
اذا كثر فيها المرعی وبرآدمك سوزنه قولاق طوتمق معناسنه در تقول راعنی سمعك ای استمع مقالتی
(الرعيا) و (الرعوی) رانك ضمی وفتحيله اسملردر حفظ ونكاه معناسنه (الاسترعاء) بركمسنه دن برنسنه يی

مطلب

حفظ وحمايه ايلمكى استمك معناسنه در يقال استرعاه اياه اذا استحفظه (الارتعاء) افتعال وزننده
والترعى) تفعل وزننده اوتلامق معناسنه در يقال ارتعت الماشية وترعت بمعنى رعت (الارعاء) همزه نك
كسريله اوتارمق معناسنه در يقال ارعى الماشية بمعنى رعاها و برآدمه بريرى اوتلاق تعيين ايلمك معناسنه در يقال
يقال ارعاه المكان اذا جعله له مرعى و بر يرك مراعاسى چوق اولمق معناسنه در يقال ارعت الارض اذا كثر رعيها
و برآدمك سوزنه قولاق طوتمق معناسنه درمراعاة كبى تقول ارعنى سمعك اى استمع مقالتى و برآدمه عفو ومرحمت
ايلمك معناسنه در تقول ارعيت عليه اى ابقيت عليه وترحمته (الرعية) رانك كسريله اسمدر اوتلامغه دينور
وشول ترلايه دينور اچنده جابجا يومرى طاشلر اولمغله صبان يوريمسنه مانع اوله وسحيم قبيله سندن برصحابى
اسميدر ياخود سميه وزننده در (الرعايا) برايا وزننده و (الرعاوية) رانك فتحى و يانك تشديديله مرعاده اوتليان مواشى يه
دينور هر كيمك اولورسه اولسون (الارعاوية) همزه نك فتحيله مرعاده اوتليان شول مواشى يه دينور كه خاصة
سلطان ووالى وحاكمك اوله (راعى البستان) و (راعية الاتن) ايكى جنس چكركه لردر (راعية الخيل) برقوشدر
(الارعوة) همزه نك وعينك ضميله بيوندرغه دينور (راعية الشيب) و (رواعى الشيب) پيرلك حالتنك اوائلنه
اطلاق اولنور ❊ الواوى (الرغاء) غين معجمه ايله ثغاء وزننده دوه وصرتلان ودوه قوشى بوكورمك و باغرمق
معناسنه در نته كه ثغاء غنم وظباء مقوله سنه مخصوصدر يقال رغا البعير والضبع والنعام يرغو رغاء اذا صوتت
فضجت وفريادايله پك اغلمق معناسنه مستعملدر يقال رغا الصبى اذا بكى اشد البكاء (الرغو) عدو وزننده چوق
باغروب بوكوريجى ناقه يه دينور كه باغرغان تعبير اولنور يقال ناقة رغو اى كثيرة الرغاء (الارغاء) همزه نك
كسريله دوه يى باغرتمق معناسنه در تقول ارغيت الناقة اذا حملتها على الرغاء وسود كپوكلنمك معناسنه در يقال
ارغى اللبن اذا صارت له رغوة كذلك تبول ايدن آدمك بولى كپوكلنمك معناسنه در يقال ارغى البائل اذا صارت
لبوله رغوة و برآدمه ناقه و يرمك معناسنه در تقول اتيته فما اثغى وما ارغى اى لم يعط شاة ولا ناقة (التراغى) تفاعل
وزننده هر طرفدن باغرشمق معناسنه در يقال تراغوا اذا رغا واحد ههنا وواحد ههنا (الرغوة) رانك حركات
ثلاثيله و (الرغاوة) و (الرغاية) رالرك ضميله وكسريله سودك يوزنه كلان كپوكه دينور (الارتغاء) افتعال وزننده
سودك كپوكنى الوب ايچمك معناسنه در يقال ارتغى الرغوة اذا اخذها واحتساها (الرغو) رانك فتحيله
سود كپوكلنمك معناسنه در يقال رغا اللبن يرغو رغوا اذا صارت له رغوة (المراغى) ميمك فتحيله سودلرى
پك كپوكلنور اولان ناقه لره دينور يقال ابل مراغى اذا كانت لالبانها رغوة كثيرة و بومرغيه نك جمعيدر محسنه
وزننده (المرغاة) مسحاة وزننده شول قاشيق مقوله سنه دينور كه آنكله سودك يوزندن كپوك وقيمق
اخذ اولنه (الترغية) تفعله وزننده سودى كپوكلندرمك معناسنه در بومناسبتله برآدمى طارلتمق معناسنه
مستعملدر يقال رغاه اذا اغضبه (الرغاء) شداد وزننده برقوش آديدر (الرغوة) ثمره وزننده قيايه
دينور صخره معناسنه (الرغو) رانك ضميله برفرس اسميدر (المرغى) محدث وزننده معنا ومفهومى
خوشجه ظاهر ومتبين اولميان پروزلى كلامه اطلاق اولنور يقال كلام مرغ اذا لم يفصح معناه (رغوان) سلمان
وزننده مجاشع بن دارمك لقبيدر فصاحتندن ناشى ملقب اولدى زيرا جهارت صوت وفصاحتله تكلم ايدر ايدى
بحرة الرغاء) بانك فتحيله طائف ترابنده ليه نام واديده برموضع آديدر آنده مسجد حضرت نبوى اولمغله حالا
زيارتگاه ومتبركدر ❊ الواوى (الرفو) عفو وزننده يرتق ثوبى يما يوب اوكارمق معناسنه در يقال رفا الثوب يرفو
رفوا اذا اصلحه و برآدمى خوفدن امين ايلمك معناسنه مستعملدر يقال رفا فلانا اذا سكنه من الرعب (الرفاء) كساء
وزننده امتزاج واتفاق معناسنه در ومنه قولهم فى الدعاء للمتزوج بالرفاء والبنين اى بالالتحام والاتفاق يعنى برى
بريكزايله دائما امتزاج ومعاشرت اوزره دوللودوشلو اوله سز (الترفية) تفعله وزننده متزوجه بالرفاء والبنين ديو
دعا ايلمك معناسنه در تقول رفيته اى قلت له بالرفاء والبنين (رفى) مصغر بنيه سيله اسمادندر حبى بن رفى
برمعروف كسه ايدى (الارفى) احوى وزننده قولاقلرى صالق ودوشوك اوله رق بيوك اولان كشى يه دينور
مؤنثى رفواء در يقال رجل ارفى اى العظيم الاذنين فى استرخاء (الارفى) تركى وزننده كيك سودنه على قول خالص
وخوش سوده دينور ❊ الواوى (الرقو) و (الرقوة) رانك فتحى وقافك سكونيله شول قومسال قطعه سنه دينور كه
دعص ديدكلرى اوزون ودكرمى قومسال قطعه سندن زياده جه اوله (الترقوة) تانك فتحى وقافك ضميله كوكسك
يوقريسنده بوغازك اوكنده اولان كيكه دينور كه صولوغك ترقى ايده جكى موقعدر تركيده ييون حلقه سى و ييون
چنبرى تعبير اولنور فارسيده چنبر گردن دينور ❊ اليائى ❊ (الرقى) رانك فتحى وقافك سكونيله و (الرقى) عتى وزننده

يوقرى چيقمق معنـاسنه دريقـال رقى اليه رقيا ورقيـاً من الباب الرابع اذا صعد وافسون ايلـك معناسنه در
يقال رقاه رقيا ورقياً من الباب الثانى اذا نفث فى عوذته (الارتقاء) افتعال وزننده و(الترقى) تفعل وزننده يوقرى
چيقمق معنـاسنه در يقال ارتقى الجبل وترقاه اذا صعد ٭ شارح ديركه بوماده بنفسه والى ايله وفى ايله استعمال اولنور
(المرقاة) ميمك فتحيله وكسريله نردبانه دينور يقال ترقى اليه بالمرقاة اى الدرجة ٭ شارح ديركه موضع رقى اعتباريله
ميمى مفتوح وآلت اعتباريله مكسور اولور (الترقية) تفعله وزننده يوقرى يه چيقارمق معنـاسنه در ومنه يقال رقى
عليه كلاما اذا رفعه (الرقية) غرفه وزننده افسونه دينور جمعى رقى كلور مدى ومديه كبى يقـال هو نافع الرقية
اى العوذة و رقيه مصدر اولور رقى ورقى كبى افسون ايلك معناسنه يقـال رقاه رقيا ورقياً ورقية اذا نفث فى عوذته
(الرقاء) شدّاد وزننده افسونجى يه دينور (مرقيـا الانف) ميمك وقافك فتحى وتثنيه بنيه سيله بورنك ايكى كنارينه
اطلاق اولنور (رقيه) سميه وزننده اسمـاء نسواندندر جمعى رقيـات در وعبيدالله بن قيس الرقيات كه شاعر
مشهوردر اكا اضافتى اتفاقى رقيه نام ازواج عديده تزوج ايلديكنه مبنيدر ياخود رقيه نام جدّات متعدده سى
ياخود اول اسمده نيچه معشوقه لرى اولديغيچوندر بو راده جوهرى وهم ايلمشدر يعنى عبيدالله كلمه سنى مكبر ارسم
ايلمشـدر ورقيه بنت النبى عليه الصلوة والسلامدر كه حضرت عثمـان تزوج ايلدى وايكى صحـابيه اسميدر
(رقىّ) سمىّ وزننده برموضع آديدر وعبدالله بن شقىّ بن رقىّ اصحابدندر ٭ الواوى (الركوة) رانك حركات ثلاثيله
كوجك قايغه دينور زورق صغير معناسنه ٭ شارح ديركه امهات سائره ده كوندن وسختيا ندن دوزلمش كوجك
صوقابيله مفسردر كه تركيده قلاز ومطهره ديدكلرى اوله جقدر وركوه عواصرك يعنى اوزم صيقه جق منكنه نك
وطاشلرك آلتارينه وضع اولنان رقعه يه وتكنه يه دينور ومنه المثل صارت القوس ركوة مثل مزبور دولت ادباره يوز
طوتوب احوال منقلب اولدقده ضرب اولنور وركوه نسوانك فرجنه اطلاق اولنور جمعى ركاء كلور رانك كسريله
وركوات كلور فتحاتله (الركية) غنيه وزننده قيويه دينور بئر معناسنه جمعى ركىّ كلور عتىّ وزننده وركايا كلور
(الركو) زكو وزننده يرى قازمق معناسنه در يقال ركا الارض ركوا اذا حفرها واصلاح ايلك معناسنه در يقـال
ركا الامر اذا اصلحه وبركسه حقنده بد سويليوب قدح وفصل ايلك معناسنه در يقـال ركا عليه اذا اثنى عليه قبيحا
وتأخير ايلك معناسنه دريقـال ركا الشئ اذا أخره ومقيم اولمق معناسنه دريقال ركا بالمكان اذا اقام وبرنسنه يى
چكوب محكم باغلمق معناسنه دريقال ركاه اذا شدّه وطواره قراردن زياده يوك يوكلتمك معنـاسنه در يقال ركا البعير
اذا ضاعفـه (الاركاء) همزه نك كسريله بودخى بركسه حقنـده بد سويلك معناسنه در يقال اركا عليه
اذا اتى قبيحـا وتأخير ايلك معناسنه در يقال اركى الامر اذا أخره وصغنمق معناسنه دريقـال اركى اليه اذا لجأ
وبرآدمه اسنـاد مالم يفعل ايله افترا ايلـك معناسنه دريقـال اركى عليـه الذنب اذا ورّكه وعسكر تهيئه ايلك
معناسنه در يقـال اركى لهم جندا اذا هيأهم (المركوّ) مدعو وزننده حوض كبيره دينور ويوكسـك ديوارلو
كوجك حوضه دينور (المراكى) و(المرتكى) اسم فاعل بنيه لريله دائم وثابت اولان نسنه يه دينور يقـال شئ
راك ومرتك اى دائم وثابت ومرتكى اعتماد ايديجى معنـاسنه دركه ارتكاء اعتماد معنـاسنه در تقول انا مرتك عليه
اى معول بصيغـة اسم الفـاعل (المرتكى) اسم مفعول بنيه سيله معتمد ومعوّل معناسنه دريقـال ماله مرتكى
الاعليك اى معتمد (المراكية) ميمك ضميله حوض ديدكلرى دوه مرعاسندن برشجردر جمعى مراكى كلور (الركاء)
شداد وزننده بروادى اسميدر ٭ اليـائى (الركىّ) غنى وزننده ضعيف وزبون معناسنه در يقـال رجل ركى
اى ضعيف (الاركى) احرى وزننده افعل تفضيلدر پك ضعيف نسنه يه دينور يقـال هذا الامر اركى من ذلك
اى اهون واضعف ٭ اليائى (الرمى) رانك فتحى وميمك سكونيله و(الرماية) كتابه وزننده آتمق معناسنه در يقـال
رماه وبه يرميه رميا ورماية اذا القاه ويقال رمى السهم عن القوس وعلى القوس ولا يقـال رمى بالقوس زيرا باء رمى
اولنه جق نسنه يه داخل اولور پس الدن يايى رمى ايدرسه اول وقتده رمى بالقوس دينور ورمى برنسنه اوزره زياده
اولمق معناسنه مستعملدر كويا كه اول نسنه يى آتوب كچمش اولور يقـال رمى على الخمسين اذا زاد ويقال له عليه
رمى اى فضل وزيادة ونصرت ايلك معنـاسـنه مستعملدر كويا كه بر ويه نصرتله اعدايى رمى ايدر يقـال
رمى الله له اى نصره وقولهم رمى الله فى يده وانفه وغير ذلك دعاء عليه يعنى كلام مذكور بددعادر حق تعالى آنك
النه يا بورنـنه ياخود سائر عضوينه علت القـا ايلسون ديمكدر (الارماء) همزه نك كسريله آتمق معنـاسنه در
مؤلف بونى تكرار ايلمشـدر يقال ارماه بمعنى رماه وزياده اولمق معناسنه دريقـال ارمى على الخمسـين اى زاد
واخراج عن الارض معنـاسنه مستعملدر يقـال ارمت به البلاد اى اخرجته (الارتماء) افتعـال وزننده آتلمق

معناسنه دريقال رماه فارتمى ومشاركت ايچون اولور آتشمق معناسنه تقول ارتمينا اى ترامينا (المراماة
مباهاة وزننده و(الرماء) قتال وزننده و(الترماء) تانك فتحيله آتشمق معناسنه در تقول راميته مراماة ورماء
(الترامى) تفاعل وزننده بودخى آتشمق معناسنه درتقول ترامينا بمعنى رامينا وتراخى معناسنه مستعملدر يقال
ترامى الامر اى تراخى وبرايش برحالتـه وارمق معناسنه مستعملدر كويا كه تقدير آنى اول حالته رمى ايلمشدر
يقال ترامى امره الى الظفر اوالخذلان اى صار اليه وبلود برى برينـه منضم اولوب صقشمق معناسنه مستعملدر
يقال ترامى السحاب اذا انضم بعضه الى بعض واخراج عن الارض معناسنه مستعملدر يقال ترامت به البلاد
اى اخرجته (المرماة) مسحاة وزننده كوجك وضعيف اوقه على قول تعليم اوقنه دينور وچتال طرنقلى
حيوانك طرنغنـه دينور ظلف معناسنه وقيون قسمنك طرنقلرى ارالغنـده اولان خرده مهره كبى نسنه يه دينور
بونده ميمك فتحيله ده لغتدر (الرمى) غنى وزننده كوجك بلود پاره لرينه دينور على قول يغمور ينـك قطره لرى
ايرى وطلو دانه لرى كبى شديد الوقع اولان بلوده دينور جمعى ارماء كلور وارميـه كلور ورمايا كلور (ارميا
همزه نك وميمك كسريله بر پيغمبر ذيشـان اسميـدر على نبينا وعليـه السلام بنى اسرائيل پيغمبرلرندن ايدى
بعض مورخين بيـانلرينه كوره يوزسنـه اماته اولنوب بعده احيا اولنان مشار اليه حضرتلريدر (الرماء
سمـاء وزننده زياده معناسنه دريقال فيه رماء اى ربا (الرميـا) عميا وزننـده آتشمق مراماة معنـاسنه در
شارح ديركه ابن اثير بونى خصيصى كبى مصدردر مبالغه ايچوندر ديو بيان ايلمشدر (الرمى) الى وزننده اطفـالك
آتدقلرى طاشـك كيدركن سسنه دينور كه فكلدى تعبير اولنور (المرتمى) اسم فاعل بنيه سيله دشمن طرفنـه
ارسال اولنـان جاسوسه وانجه قراغوله دينور يقـال هومرتم لنا اى طليعة (الرمة) ثبه وزننده بردره اسميدر (رمى
سمى وزننده برموضعدر (رميان) رانك وميم مشدده نك كسريله برموضعدر ※ الواوى (الرنو) دنو وزننده و(الرنا
عصـا وزننده اصلا كوز قپيه رق برنسنه يه كوزديكوب خيلى زمان باقق معناسنه در يقال رناه واليه يرنو رنواً و رنا
اذا ادام النظر اليه بسكون الطرف وقلب وبصر مشغول وهوى وهوس غالب اوله رق لهو ولعب ايلك معناسنه در
يقـال رنا الرجل اذا الهى مع شغل قلب وغلبة هوى وبرنسنه دن طربناك اولمق معناسنه در يقال رنا الرجل اذا طرب
(الرنا) عصـا وزننده مصدر ردر كه ذكر اولندى وشول خوب ودلبر نسنه يه دينور كه خوبلغندن ناشى اكا هر كس
كوزديكوب نظر ايدر اوله يقـال شىء رنا وهو ماير نى اليه لحسنه (الرناء) رانك ضميله صوت وآوازه يه دينور وطرب
وسرور وتغنى معنا رينه در (الارناء) همزه نك كسريله برخوش ودلكش نسنـه برآدمى متعجب ايلكله كنديسنه
چوق باقدرمغه مجبور ايلك معناسـنه در يقال ارناه الحسن اى اعجبه وحمله على الرنو (الترنية) تفعـله وزننده
ارناء معنـاسـنه دريقال رنّاه الحسن بمعنى ارناه وبرآدمى طربناك ايلك معناسنه در يقال رنّاه اى طربه وتغنى ونغمات
ايلك معنـاسنه دريقال رنّى الرجل اذا غنّى وحنين ايدوب اوزلمك معناسنه دريقال رنّى اليه اذا حنّ (الرنو) عدوّ
وزننده برنسنه دن پك خوشلنمغـله اكا باقوب طوران آدمه دينور ومنه يقال هو رنو فلانة اى يرنو الى حديثها
ويعجب به (ترنى) كبرى وزننده زانيه عورته علم اولمشدر ومنه يقـال يا ابن ترنى اى ابن الزانية ※ شارح ديركه بو رنو
ماده سندن مؤنث مضارع مجهول اولوب بعده زانيه ده غالب اولدى زيرا منظوره زنباركان در وترنى برقوم سال
آديدر تانك فتحيـله ده زبانزده در (الرنوناة) رانك ونونك فتحيله باده كشانك مخصوص اولان پيـالهٔ عشرتلرينه
دينوركه دائمـا انكله نوش ايدرلر جمعى رنونيـات كلور يقال يشرب بالرنوناة وهى الكأس الدائمة على الشرب
بو راده شرب شينك فتحيله در شاربك جمعيدر (المراناة) مباهاة وزننده مدارا قلمق معناسنه در يقال راناه اذا داراه
(الرنوة) شهوه وزننده ارغاجه دينوركه ارش مقابليدر لحمه معناسنه جمعى رنوات كلور فتحاتله (الترنى) تفعل وزننده
برآدم محبوبنه دائمى باقوب طورمق معناسنه در يقال ترنى الرجل اذا ادام النظر الى محبوبه ※ اليائى (الرّى) رانك
كسرى وياتك تشديديله و(الرّى) رانك فتحيله و(الروا) رضا وزننده ايچوب قانمق معناسنه در يقال روى من الماء
واللبن ريا ورِيا وروا من الباب الرابع اذا شرب وشبع واغاج صويه قانوب تاب وطراوتلنمك معناسنه دريقال روى الشجر
اذا تنعم (الترّوى) تفعـل وزننده بودخى قانمق معنـاسنه دريقـال تروى الرجل والشجر من المـاء بمعنى روى
وحديث وكلام نقل ايلك معنـاسنه دريقـال تروّى الحديث اذا نقله وتفكر ايلك معناسنه دريقال تروى الرجل
اذا تفكر ومفاصل اعضـاء صويه قانمش فدان كبى اعتدال وجهيله قالينلشوب قوند وقوى اولمق معنـاسنه در
يقـال تروت مفاصله اذا اعتدلت وغلظت (الارتواء) افتعال وزننده بودخى قانمق ومفاصل اعضـاء اعتدالله
تاب وقوت بولوب قالينلشمق معنـاسنه دروايپ بوكلك معنـاسنه دريقـال روى الحبل فارتوى اى فتله فانفتل

(الري) رانك كسريله مصدر اولديغي كبي اسم دخي اولور قانمغه دينور (الارواء) همزه نك كسريله قاندرمق
معناسنه درتقول ارواني اي جعلني ريانا وبرآدمه حديث وشعر مقوله سي روايت ايتدرمك معناسنه دريقال اروية
الشعراي حملته على روايته (الريان) شداد وزننده صويه قانمش سيراب معناسنه صفتدر مؤنثي ريا در قصرايله
جمعي رواء كلوررانك كسريله وجبل الريان طئ قبيله سي بلادنده برطاغدر آندن همېشه صوسيلان ايلكله
اطلاق اولندي وبوندن بشقه بلاد مذكوره ده برسياه وعظيم طاغك آديدر وريان نسأ قضاسنده برقريه آديدر
محدثيندن محمد بن احمد بن ابي عون اورادندر بونى يانك تخفيفيله ضبط ايدنلر غلط ايلديلر ومدينه ده برقله آديدر
وحمى ضريه ده بردره آديدر ودياربني عامرده برطاغك آديدر ويمامه ده برقريه و بغداد ده برمحله آديدر اعلامدن
ابن التل ديمكله معروف هبة الله بن الحسين وعبدالله بن معالى اورادندر ومعدن بني سليم قربنده برموضعدر
ورياًن الراسبي وريان بن مسلم وحجاج بن ريان وعمر بن يوسف بن ريان محدثلردر وريان ايله مسما اولنلرك اكثري
مذكورلردن ماعدا معرفلردر (الروي) غني وزننده و(الروى) الى وزننده و(الرواء) سماء وزننده قاندريجي
چوق صويه دينور يقال ماء روي وروى ورواء اي كثير مرو (الراوية) زاويه وزننده صوطاشيدقلري طولومه
اطلاق اولنور معناي ثانيدن مستعاردر يقال عنده راوية من الماء وهي المزادة فيها الماء ودولابه قوشدقلري
وارقه سنده صوطاشيدقلري دوه وقاتر وحمار مقوله سنه دينوركه سقاطواري اوله جقدر يقال له راوية يستقي
عليها وهو بعير او بغل او حمار يستقي عليه بونده هاء دابه اعتباريله دريا خود نقليه در وراويه همېشه حديث ياشعر
روايت ايدن آدمه دينور بور وايتدندر هاء مبالغه ايچوندر يقال هو راوية فلان اي يروي الحديث او الشعر منه
(الرواية) كتابه وزننده حديث ياخود شعر حمل ونقل ايلك معناسنه دريقال روى الحديث يرويه رواية اذا حمله
ونقله وايپ بوكمك معناسنه دريقال روى الحبل اذا فتله و برآدمه صوكتورمك معناسنه دريقال روى على اهله
ولهم اذا اتاهم بالماء ودوه راكبني دوشمسون ديو سمره باغلمق معناسنه دريقال روى على الرجل اذا شده على البعير
لئلا يسقط وناس ايچون قيودن صوچكمك معناسنه در يقال روى القوم اذا استقى لهم (الترويه) تفعله وزننده
برآدمه حديث ياشعر ياقصه روايت ايتدرمك معناسنه در تقول رويته الشعر اذا حملته على روايته و برنسنه ده
كركي كبي دوشونمك معناسنه در تقول رويت في الامر اذا نظرت وفكرت (الروية) غنيه وزننده اسمدر
فكر واندیشه یه دينور يقال هو سديد الروية اي الفكر (يوم التروية) تفعله وزننده ثامن ذي الحجه دركه عرفه
كوننډن مقدم اولان كوندر حجاج اول كون منايه عزيمت ايدوب انده صو اولمامغله كنديلري ودابه لري كركي كبي
صويه قاندردقلري ايچون اطلاق اولندي ياخود حضرت ابراهيم على نبينا وعليه التسليم رؤياي ذبحي اول كيجه
كورمكله يوم مزبورده رؤياي مرقومه يي تروي وتفكر ايلدي فرداسي رحماني اولديغني بيلوب يوم عاشرده امر ذبحه
مباشرت ايلدي ❊ مؤلف نزاكتله يوم عرفه نك دخي وجه تسميه سنه تلميح ايلمشدر (الروي) غني وزننده اهل عروض
اصطلاحنده قافيه حرفنه دينوركه قافيه نك مبناسي اولان حرفدن عبارتدر مثلا قصيدهٔ لاميه ياخود رائيه كبي كه
روى لام ياخود راء حرفيدر تفكر معناسندن ياخود رواء ايله ربط ايلك معناسندن مأخوذدر وروى شول سحابه
دينوركه قطره لري طولو دانه لري كبي ايري اوله وقاندريجي ايچمكه دينور يقال شربة رويا اي شربا تاما (الراوي)
آت اوزره كركي كبي طوران راكبه دينور كويا كه رواء ايله مربوطدر يقال هو راو اي يقوم على الخيل (الريا)
رانك فتحي ويانك تشديديله ريان مؤنثيدركه ذكر اولندي وخوش رايحه يه دينور يقال له ريا اي ريح طيبة
كويا كه طيبدن قانمش اولور و بوصفت غالبه در (الاروية) همزه نك ضمي وكسري و واوك كسري و يانك
تشديديله طاغ كچيسنك كه جيران تعبير اولنور دیشیسنه دينور جمع قلتي اراوي كلور افاعيل وزننده
يقال ثلاث اراوي الى العشر وجمع كثرتي اروى كلور افعل وزننده و بونلر غير قياس اوزره درزيرا
قياس برعكس اولمقدر على قول اروى اسم جمعدر (المروى) مقعد وزننده باديه ده برموضع آديدر
(الرواء) سماء وزننده بئر زمزم اسميدر (الرواء) كساء وزننده شول ايپه وشريده دينوركه انكله دوه نك اوزرينه
يوك چكوب بند ايدرلر جمعي اروية كلور (المروى) منبر وزننده رواء معناسنه در جمعي مراوي كلور يقال شد الحمل
على البعير بالرواء والمروى وهو الحبل يشد به المتاع عليه (الرو) رانك فتحي و واوك تشديديله اوجوزلغه وآبادانلغه
دينور يقال بالبلد رواي خصب (اروى) احرى وزننده مرو قضاسنده برقريه در نسبتنده اروواوي دينور غير قياس
اوزره وطريق مكه ده برصويك آديدركه حاجر قربنده در (رواوه) ثمامه وزننده مدينه قربنده برموضعدر (الروية)
سميه وزننده برصويك آديدر (المروى) معظم وزننده برموضعدر ❊ الياني ❊ (الري) رانك فتحيله ايرانده بلدهٔ

معروفه در نسبتنده رازی دینور ❊ مترجم حقیردیر که برهان قاطع ترجمه مزده بونك وجهی مشروحدر (الرئ) رانك کسریله خوب چهره یه ودلبر منظره وقیافته دینور یقال له رئ ای منظر حسن (الراية) سنجاغه دینور جمعی رایات ورای کلور یقال قدموا الراية ای العلم ❊ مؤلف وسائرلری بونی اشبو حسن منظر معناسندن اخذ ایلدیلر لکن راغب مرداتده الراية العلامة المنصوبة للرؤية عبارتیله بیان ایلمکله رؤیت ماده سندن اعتبار ایلمشدر ایکیسیده موجهدر وراية قلاده یه دینورکه کردانلقدر علی قول قاچقن قول بوینه بکر یلان تیمور طوقه دینور وهذیل قبیله سنه مخصوص بر بلده آدیدر ودمشق قضاسنده برقریه آدیدر (الاراء) همزه نك کسریله سنجاق دیکمك معناسنه در تقول ارأيت الراية اذا ارکزتها (ريا) و (رية) رانك فتحیله ایکی موضعلردر (داریا) راء بابنده ذکر اولندی ❊ الواوی ❊ (الرهو) سهو وزننده پاچه لری آیرمق معناسنه درکه آیشی اچق تعبیر اولنور یقال رها بین رجليه يرهو رهوا اذا فتح وسهولتله آهسته جه یوریمك معناسنه در یقال رها الرجل اذا سار سهلا ویوکسك یره دینور یابرکبی یقال مکان رهو ای مرتفع وآلچق یره دینمکله ضد اولورکه رهوه دخی بو معناره در ارض اعتباریله ورهو فرجی واسع عورته دینور وطورنا قوشنه دینور وجماعت انسانی یه دینور وقوش قنادلرینی آچوب یایمق معناسنه در یقال رها الطائر جناحیه اذا نشره وسکون بولمق معناسنه در یقال رها البحر اذا سکن (الرهواء) حمراء وزننده و (الرهاء) سماء وزننده بونلرده فرجی ککبش عورته دینور رهو کبی یقال امرأة رهو ورهواء ورهاء ای الواسعة الهن ورهاء واسع ومیدانلو یره دینور یقال موضع رهاء ای واسع ومدحج قبیله سندن برجماعت آدیدر مالك بن مراره وزید بن شجرة الصحابیان ومحدثیندن عمیرة بن عبد المؤمن الرهاویون انلردندر (الارهاء) همزه نك کسریله فرجی بول عورت تزوج ایلمك معناسنه در یقال ارهى الرجل اذا تزوج واسعة ودائما طورنا اتی یمك معناسنه در یقال ارهى الرجل اذا دام على اكل الكركی ووسعتلو یره اوغرامق معناسنه در یقال ارهى فلان اذا صادف موضعا رهاء وبرآدمه دائما مأکولات ومشروبات ویرمك معناسنه در یقال ارهى لهم الطعام والشراب اذا ادامه ورفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه در تقول اره على نفسك ای ارفق بها وتقول ما ارهيت الا على نفسك ای ما رفقت (الراهية) بال آریسنه دینور طیرانده سکونته بناء (التراهی) تفاعل وزننده بری برینه وداع ایلمك معناسنه در یقال تراهيا اذا توادعا (المراهاة) مباهاة وزننده مقاربه معناسنه در یقال راهاه اذا قاربه وبرآدمی بونسمك معناسنه در یقال راهاه اذا حامقه (المرهات) محراب وزننده جست وچالاك قسراغه دینور جمعی مراهی کلور یقال فرس مرهاة ای سریعة (رهواء) صهباء وزننده برموضعدر (رها) هدی وزننده بر بلده آدیدر فرات قربنده رقه ایالتنك قاعده سیدر اعلامدن زید بن ابی انیسه ویزید بن سنان وحافظ عبد القادر الرهاویون اورادندر (الراهی) رفاه وحضور اوزره اولان دیرلکه دینور یقال عيش راه ای رافه (الرهية) غنیه وزننده بردرلو طعامدر تازه بغدای سنبله سنی الده اوغوب فریك ایلدکدنصکره دوکوب سود ایله طبخ ایدرلر سوداو فریك لاپه سی اولور (الارتهاء) افتعال وزننده اختلاط معناسنه در یقال ارتهوا اذا اختلطوا ورهیه دیدکلری طعام مزبوری یاپمق معناسنه در یقال ارتهوا اذا اتخذوا الرهية ❊ فصل الزای المعجمة

(الزأی) زایك فتحی وهمزه نك سکونیله تکبرلك ایلمك معناسنه در یقال زأی الرجل زأيا من الباب الثالث اذا تکبر (الازآء) اکرام وزننده قرن طعامله طولوب آغرلغیله صاحبنی حرکتدن آلیقومق معناسنه در یقال ازأه بطنه اذا امتلأ فلم يتحرك ❊ اليائی ❊ (الزبی) زایك فتحیله برنسنه یی یوکلمك معناسنه در یقال زباه يزبيه زبيا اذا حمله وسوروب کوتورمك معناسنه در یقال زباه اذا ساقه وبرآدمه برشر وکریهه ایرشدرمك معناسنه در یقال زباه بشر ای دهاه (الازدباء) فی الاصل افتعال وزننده بودخی برنسنه یی یوکلنوب کوتورمك معناسنه در یقال ازدباه اذا حمله وسوروب ایلتمك معناسنه دریقال ازدباه اذا ساقه (التزبية) تأدیه وزننده بودخی سوروب ایلتمك معناسنه در یقال زباه اذا ساقه وصو باصمیان یوکسك تپه یه قورتمق ایچون ات سرمك معناسنه در یقال زبى اللحم اذا نشره فی الزبية وارسلان صید ایتمك ایچون زبیه قازمق معناسنه در یقال زبى الزبية اذا حفرها (التزبی) تفعل وزننده بودخی زبیه قازمق معناسنه در یقال تزبى الزبية اذا حفرها (الزبية) غرفه وزننده شول یوکسك تپه یه دینورکه اکا سل صویی چیقوب باصمز اوله یقال قعد فی زبية ای رابية لا يعلوها ماء جمعی زبی کلور هدی وزننده وارسلان صید ایده جك چقوره دینور یوکسك یرلرده قازلدیغیچون ❊ قال الشارح ومنه المثل بلغ السيل الزبی ای اشتد الامر (الازبی) ترکی وزننده سرعت ونشاط معناسنه در وبرکونه یورویشه دینور وامر عظیم معناسنه در کذلك شر عظيم معناسنه در جمعی ازابی کلور (الزابیان) فراتك اشاغی طرفنده ایکی نهرلردر زابان دخی دینور

بونهرلر موصل ایله تکریت بیننده درکه زاب صویی تعبیر ایدرلر بری زاب صغیر و بری کبیردر (التزابی) تفاعل
وزننده کرینه رك آغر آغر یوریمك معناسنه دریقال هو یتزابی ای یمشی فی تمدد و بطء وکبرلنمك معناسنه در
یقال تزابی الرجل اذاتکبر (زبیه) ثمره وزننده بر وادی آدیدر (زبیبا) زاىك وباى اولانك کسریله ابوطاهر السلفی
شیخی محمد بن علی بن ابی طالبك پدرینك جدی اسمیدر ✻ الواوی ✻ (الزجو) زاىك فتحی وجیمك سکونیله برنسنه یی
اوته دفع ایده رك سوروب کوتورمك معناسنه در یقال زجاه زجوا اذاساقه ودفعه وزجو وزجو علو وزننده وزجاء
سحاب وزننده برایش یولنه کیروب راست وآسان اولمق معناسنه دریقال زجا الامر زجوا وزجوا و زجاء اذاتیسر
واستقام وزجاء جبابت خراج سهل وآسانلق بولمق معناسنه دریقال زجا الخراج زجاء اذاتیسر جبایته و برآدمك
کولمسی کسلمك معناسنه دریقال زجا فلان اذاانقطع ضحکه (التزجیة) تأدیه وزننده و (الازجاء) همزه نك
کسریله بونلرده دفع ایده رك سوروب ایلتمك معناسنه دریقال زجاه وازجاه بمعنی زجاه (المزجاة) میمك ضمیله
مزجی لفظنك مؤنثیدرکه شیء قلیل معناسنه دریاخود تام الصلاح اولمیان نسنه یه دینورکه بین الجید والردئ
اوله جقدر یقال بضاعة مزجاة ای قلیلة اولم یتم صلاحها ✻ شارح دیرکه فی الاصل دفع وسوق یسیر اولان
نسنه یه کذلك خسته ندن ناشی عرض اولنان آدملرك قبول ایلمیوب دفع ایلدکلری نسنه یه دینور (الزجاء) سحاب
وزننده مصدردرکه ذکر اولندی و برایشده نافذ اولمق معناسنه دریقال زجا فی الامر زجاء اذانفذ ویقال هو
ازجی منه بهذا الامر ای اشد نفاذا فیه منه (الزواجی) یمنده مهجم ناحیه سنده برقریه در ✻ الیائی ✻ (زخی) خای
معجمه ایله سمی وزننده عنبر قبیله سندن برصحابیدرکه فرط بن عبد مناف نسلندندر فخر عالم علیه السلام حضرتلری
آنك باشنی صیغیوب حقنده خیر و برکتله دعا ایلدیلر ✻ الواوی ✻ (المزداة) مرماة وزننده چوچقلرك جوز اویونده
جوز آتدقلری چقوره دینور (الزدو) زاىك فتحیله چوچقلر چقوره جوز آتمه اویونی اوینامق معناسنه دریقال
زدا الصبی الجوز وبه زدوا اذالعب ورمی به فی المزداة (الزدو) علو وزننده برنسنه یه طوغری ال اوزاتمق معناسنه در
یقال زدایده الی الشیء اذامدها الیه (الازداء) همزه نك کسریله برکسه یه ایولك واحسان ایلمك معناسنه دریقال ازدی
فلان اذاصنع معروفا واحمد بن مزدی که مکرم وزننده در محدثدر واکا مسدی دخی دیرلر ✻ الیائی ✻ (الزری) زاىك
فتحیله و (الزرایة) کتابه وزننده و (المزریة) محمده وزننده و (الزریان) زاىك ضمیله برآدمه عیب وعتاب ایلمك
معناسنه دریقال زری علیه زریا وزرایة ومزریة وزریانا اذاعابه وعاتبه (الازراء) همزه نك کسریله بودخی برآدمه
عیب وعتاب ایلمك معناسنه در لکن بوقلیل الاستعمالدر یقال ازری علیه بمعنی زری علیه و برآدمی برعیب
ونقیصه اسنادیله آلوده ایلمك یاخود بین الناس مشتبه الحال ایلمك ایچون آکا برماده صوقشدرمق معناسنه در مثلا
سوءظنی یاخود التباس واشتباهی مستلزم برایشه بیلاشدرمق کبی یقال ازری باخیه اذاادخل علیه عیبا اوامرا یرید
ان یلبس علیه به و برایشده تهاون وتقصیر قلمق معناسنه در یقال ازری بالامر اذاتهاون (المزراء) محراب وزننده
دائماناسی تعییب ایدر اولان آدمه دینور یقال رجل مزراء اذاکان یزری یعنی یعیب علی الناس (الزری) غنی وزننده
نه بیوك ونه کوجك طواومه دینور یقال سقاء زری ای بین الصغیر والکبیر (المزدری) و (المستزری) اسم
فاعل بنیه سیله اسم فاعلدر دائماناسی خوار لیوب احتقار ایدن آدمه دینور یقال هومزدر ومستزر ای محتقر ومزدری
ارسلانه اطلاق اولنور ✻ الواوی ✻ (ززا) زای معجمه ایله عصا وزننده محدثیندن محمد بن محمود بن ابراهیم بن نبا
الفارقانی جدینك جدی اسمیدر کذلك محدثیندن ابوالخیرك پدری اسمیدر ✻ الواوی ✻ (الزعو) زاىك فتحیله عدل
وداد ایلمك معناسنه دریقال زعا الوالی زعوا اذاعدل واقسط ✻ الواوی ✻ (الزغو) زعو وزننده چوجق اغلمق
معناسنه دریقال زغا الصبی زغوا اذابکی (الزاغیة) ارلراوزره کورلیوب دوشن فاجره قاری یه دینور یقال امرأة
زاغیة ای هلوك (الزغا) هدی وزننده قاره عربلرك بدنلری رایحه سنه دینور (زغاوه) ثمامه وزننده زنکی عربلردن
برجنس آدیدر (زغوان) سلمان وزننده برطاغك آدیدر ✻ الیائی ✻ (الزفی) زاىك فتحیله و (الزفیان) فتحاتله یل
سحابی سوروب کوتورمك معناسنه دریقال زفت الریح السحاب زفیا وزفیانا اذاطردته واستخفته و یای چکره بوب
طنقردمق معناسنه دریقال زفت القوس اذاصوتت وسراب شخص متخیلی قالقتمق معناسنه دریقال زفی
السراب الآل اذارفعه (الازفاء) همزه نك کسریله برنسنه یی محلندن محل اخره نقل ایلمك معناسنه دریقال
ازفاه اذانقله من مکان الی آخر (الزفیان) فتحاتله بودور عورته دینور وایکی شاعرك لقبیدر واوقی پك سرعتله
چقان یایه دینور (المزفی) مرمی وزننده قورقودلمش آدمه دینور مفزع معناسنه در (المتزفی) متزوی وزننده
مزفی معناسنه در ✻ الواوی ✻ (الزقو) زاىك فتحی وقافك سکونیله و (الزقاء) زاىك ضمیله بیقوش اوتمك معناسنه در

يقال زقا الصدا يزقو زقوا وزقاء اذا صاح ❊ اليائى ❊ (الزقى) زايك فتحيله زقو معناسنه در يقال زقى الصدا زقيا اذا صاح (الزقية) تمره وزننده حيقرمغه وفريادە دينور يقال زقى زقية اى صيحة (الزقية) غرفه وزننده اقچه وسائر نسنه كومه سنه دينور يقال عنده زقية من الدراهم اى كومة (الزواقى) زايك فتحيله خروسلره دينور مفردى زاقيه در وفنه يقال هو اثقل من الزواقى زيرا كيجه لر انجمن اولوب مسامره يه مستغرق ايكن خروس اوتدكده صباح يقينلغنه دال اولمغله صحبتى قطع وهركس خانه لرينه پراكنده اولمغين آنى ثقلت عد ايدرلر (زقوقى) نجوبجى وزننده فارس ايله كرمان بيننده برموضع آديدر (زقا) عصا وزننده برصو آديدر ❊ الواوى ❊ (الزكاء) زايك فتحيله و(الزكو) علو وزننده نشو ونما بولمق معناسنه در يقال زكى الشئ يزكو زكاء وزكوا اذا نمى و بركسنه اهل صلاح اولمق معناسنه در يقال زكى الرجل اذا صلح ومتنعم اولمق معناسنه در يقال زكا فلان اذا تنعم (الازكاء) همزه نك كسريله بودخى نما بولمق معناسنه در يقال ازكى الزرع اذا نمى ونما بولدرمق معناسنه در يقال ازكاه الله تعالى اى انماه (التزكية) تفعله وزننده بودخى نما بولدرمق معناسنه در يقال زكاه الله تعالى بمعنى ازكاه (الزكى) غنى وزننده زكاء ماده سندن وصفدر جمعى ازكياء كلور (الزكوة) حصاة وزننده هر نسنه نك خالص وپاكيزه سنه دينور صفوه معناسنه در وكشينك كندى مالندن اخراج وانفاق ايلديكى مقدار معينه اطلاق شرعيدر كه مالنى تطهير ايچون افراز ايدر يقال اعطى زكاة ماله وهى ما اخرجه منه ليطهره به ❊ شارح دير كه زكاة لفظنك اصلى فعله در صدقه وزننده طهارت ونماء وبركت معنالرينه اولوب بعده مال مرقومده استعمال اولندى (الزكا) عصا وزننده عدددن چفت معناسنه در كه تك مقابليدر يقال اخسا ام زكا اى فرد ام شفع ❊ اليائى (الزكا) زايك فتحى والفك قصريله بودخى برنسنه نما بولوب آرتمق معناسنه در يقال زكى المال زكا من الباب الرابع اذا نمى وزاد وصوصه مق معناسنه در يقال زكى الرجل اذا عطش (التزكى) تفعل وزننده بودخى نما بولوب آرتمق معناسنه در يقال تزكى المال اذا نمى وزاد (زكيه) غنيه وزننده بصره ايله واسط بيننده برقريه آديدر اليائى ❊ (الزلية) جنيه وزننده زيلو معربيدر كه تركيده زيلى ديدكلرى قالين شطرنجى كليمه دينور بريوزى صچاقلى اولور حالا احرام ديدكلرى اول نوعدندر جمعى زلالى كلور ❊ الواوى ❊ (الزنو) علو وزننده طارلمق معناسنه در يقال زنا الموضع يزنو زنوا اذا ضاق وبو مهموزده لغتدر (التزنية) تأديه وزننده طارلتمق معناسنه در يقال زنى عليه اذا ضيق (الزنى) غنى وزننده طار نسنه يه دينور يقال وعاء زنى اى ضيق ❊ اليائى (الزنا) زايك كسرى والفك قصريله و(الزناء) مد ايله حرام فرج تصرف ايلك معناسنه در يقال زنى الرجل زنا وزناء اذا فجر (المزاناة) مباهاة وزننده و(الزناء) قتال وزننده بونلرده زنا ايلك معناسنه در يقال زانا الفاجر مزاناة وزناء بمعنى زنى وبرآدمى زانيدر ديمك معناسنه در يقال زانا فلانا اذا نسبه الى الزنا (الزنية) زايك فتحى وكسريله زناء معناسنه اسمدر يقال هو ابن زنية اى ابن زنا (بنوزنيه) زايك كسريله عربدن برجماعتدر وزنيه زايك فتحى وكسريله برآدمك الك صكره متولد اولان ولدينه دينور يقال هو ولده زنية اى آخر ولده (الزوانى) يمامه ده اوچ قره طاشلق تپه نك آديدر ❊ الواوى (الزى) زايك فتحى ويانك تشديديله و(الزوى) عتى وزننده برنسنه يى يرندن ايروب آلارغه ايلك معناسنه در يقال زواه زيا وزويا اذا نحاه وكتم راز ايلك معناسنه در يقال زوا سره عنه اذا طواه و برنسنه يى دوروب دوشورمك معناسنه در يقال زوا الشئ اذا جمعه وقبضه (الانزواء) انفعال وزننده برنسنه يرندن برطرف اولمق معناسنه در يقال زواه فانزوى اى نحاه فانتحى وزاويه نشين اولمق معناسنه در يقال انزوى الرجل اذا صار فى الزاوية (الزاوية) يانك تخفيفيله كوشه يه دينور جمعى زوايا كلور يقال قعد فى زاوية البيت اى ركنه و بصره ده برقريه آديدر آنده حجاج ايله عبد الرحمن بن الاشعث بيننده بروقعه اولدى وواسط قضاسنده برقريه آديدر ومدينه قربنده برموضع آديدر كه آنده انس بن مالك حضرتلرينك قصرى واردر واندلس الكاسنده برموضع آديدر وموصل قضاسنده برقريه آديدر (الزوزاة) زايك فتحيله ارقه يى ديكوب طوغرى طوتديغى حالده آديملرى صيق صيق آتارق يوريمك معناسنه در يقال زوزى المال زوزاة اذا نصب ظهره وقارب الخطو وطرد ايلك معناسنه در يقال زوزى بفلان اذا طرده (الزوزية) علبطه وزننده كه بيوك چوملكه دينور مهموز اولمغله همزه بابنده ذكر اولندى جوهرى وهمندن ناشى بوراده ثبت ايلمشدر (الزاى) حروف هجادندر مد اولندقده بعد الالف همزه ايله رسم اولنور جوهرى بونده وهم ايلدى يعنى مد وقصر صورتلرنده همان يا ايله رسم اولنور ديدى وبونده بش لغت واردر زاى كه يا ايله در زاء كه همزه ايله در زى طى وزننده در (زى) تخفيف يا ايله كى وزننده در (زا) تنوينله در جمعى ازواء وازياء وازوى وازيى كلور كه افعل وزننده در (الزو) بو وزننده قرينان معناسنه در كه

بری برینه قوشلمش ایکی نسنه دن عبارتدر چفته تعبیر اولنور ومطلقا زوج یعنی چفت معناسنه در نته که تو فرد معناسنه در یقال جاء زوا ای زوجا کما یقال جاء توا ای فردا ومتوکل خلیفه یایدر دیغی برکونه سفینه اسمی ایدیکه چفته یوررایدی جوهرینك وهمی کبی عراقده برطاغك آدی دکلدر وجوهری بی بحتر بنك اشبو ❊ ولا جبلا کالزو یوقف تارة ❊ وینقادا ما قدته بزمام ❊ بیتی تغریر ایلدی (زواوه) ثمامه وزننده مغربده بربلده در (الزوية) سمية وزننده عبس قبیله سی بلادنده برموضع آدیدر (الازواء) همزه نك کسریله برکسه یاننده برآدم ایله چفته کلمك معناسنه در یقال ازوی الرجل اذا جاء ومعه آخر ❊ الیائی (الزی) زاینك کسری ویانك تشدیدیله هیئت وقیافت معناسنه در جمعی ازیاء کلور تقول رأيته بزی حسن ای هیئة (التزیی) تفعل وزننده برقیافته قیافتلمك معناسنه در یقال تزیا الرجل اذا تهیأ (التزیة) تربیه وزننده قیافتلندرمك معناسنه در تقول زینته ای هیئته ❊ الواوی (الزهو) زاینك فتحی وهانك سکونیله کوزل منظره یه وخوب ودلبرچهره یه دینور تقول رایت غلاما له زهو ای منظر حسن وبو وصف بالمصدر در وتاب وطراوتلو نباته دینور یقال نبات زهو ای ناضر ونباتك چچکنه دینور وزهو وزهو علو وزنده وزهاء عطاء وزننده چچکلر جواهر کبی رونق بولوب تاب وطراوتلنمك معناسنه در یقال زها نور النبت یزهو زهوا وزهوا وزهاء اذا زهر واشرق وزهو باطل وبیهوده یه دینور یقال هو زهو ای باطل و یلان سویلمك معناسنه در یقال زها الرجل زهوا اذا کذب واستخفاف معناسنه در یقال زهاه اذا استخفه وشیملو باتی یل بری اوته او ینا تمق معناسنه در یقال زهت الریح النبات اذا هزته غب الندی والاجه لنمش خرماقوریغنه دینور نته که زهودخی دینور زاینك ضمیله یقال اذا ظهرت الحمرة والصفرة فی النخل قد ظهر فیه الزهو والزهو ای البسر الملون وکبر وپندار وفخر وتعظم معناسنه در یقال زهی الرجل علی المجهول بکذا یزهی به زهوا اذا تاه وتکبر وزها یزهو کدعا یدعو علی المعلوم قلیلة ویقال زهاه الکبر اذا جعله معجبا بنفسه واعاج اوزامق معناسنه در یقال زها النخل اذا طال وخرماقوریغی صاری وقرمزی الاجه لنمق معناسنه در یقال زها البسر اذا تلون واوغلان بیو یوب یال وبال صاحبی اولمق معناسنه در یقال زها الغلام اذا شب وحیوانك ولادتی یقلشمغله ممه سی بیومك معناسنه در یقال زهت الشاة اذا اضرعت ودوه صولندقدنصکره برکون یا ایکی کون متصل یوریمك معناسنه در یقال زهت الابل اذا سارت بعد الورد لیلة اولیلتین وبومعناده متعدی اولور تقول زهوت الابل اذا سرت به زهوا ودوه کذلك صولندقدنصکره اوتلاق طلبنه کتمك معناسنه در یقال زهت الابل اذا مرت فی طلب المرعی بعد ان شربت وچراغی شعله لندرمك معناسنه در یقال زها السراج اذا اضاءه وقلجی پارلدا تمق معناسنه در یقال زها بالسیف اذا لمع به ودکنکله اورمق معناسنه در یقال زهاه بالعصا اذا ضربه بها وتقدیر وتخمین ایلمك معناسنه در یقال زهاه بمائة رطل اذا خرزه (الازهاء) همزه نك کسریله بودخی استخفاف معناسنه در یقال ازهاه اذا استخفه وکبر وفخر وتعظم ایلمك معناسنه در یقال ازهی الرجل اذا تاه وتکبر واعاج اوزامق معناسنه در یقال ازهی النخل اذا طال وخرماقوریغی الاجه لنمق معناسنه در یقال ازهی البسر اذا تلون (التزهیة) تادیه وزننده بودخی خرماقوریغی الاجه لنمق معناسنه در یقال زهی البسر اذا تلون (الزهاء) زاینك ضمیله مقدار معناسنه در یقال زهاء مائة ای قدرها وخرزها (الزها) هدی وزننده زینت ورونق ونمایشی خوب وتابدار نسنه لره دینور ومنه یقال زها الدنیا ای زینتها وایاقها (الاتزهو) قندأو وزننده خودبین ومدمغ ومتکبر شخصه دینور یقال رجل ازهو ای متکبر (زها) هدی وزننده برموضعدر (زهوه) ثمره وزننده احمد بن بدرك معتقه سیدر که راویة حدیثدر

فصل السین ❊ الواوی ❊ (السأو) سینك فتحی وهمزه نك سکونیله یورده دینور وطن معناسنه در وبرنسنه یه قصد وشوق پك زیاده وقوی اولمق معناسنه در ومنه یقال انه لذو سأو ای بعید الهم ونیت وطیت معناسنه در که برنسنه یه اراده وعزم ایلمکدن عبارتدر یقال سأه سأوا من الباب الثالث اذا نواه بو راده ظای معجمه ونوله الظنة نسخه لری غلطدر صواب الطیة اولمقدر وسأو سوء معناسنه در که مقلوبدر یقال سأه سأوا کرماه رمیا ای ساءه سوءا بو راده ساءه ساءة نسخه لری غلطدر وسأو سکر تمك معناسنه در یقال سأی الرجل اذا عدا وسأو وسأی بزی چکوب سوندرمکله برتمق معناسنه در یقال سأی الثوب سأوا وسأیا اذا مده فانشق ومیانه ناسی افساد ایلمك معناسنه در یقال سأی بینهم اذا افسد (السئة) سینك حرکات ثلاثیله سیه لفظنده لغتدر که یایك کوشه سنه دینور وبواب مالکدن منقولدر (الاسآء) اکرام وزننده یایه کوشه دوزمك معناسنه در تقول اسأیت القوس اذا عملت لها سأة ❊ الیائی ❊ (السبی) سینك فتحی ویانك سکونیله و (السباء) سینك کسریله اسیر ایلمك معناسنه در یقال سبی العدو سبیا وسباء اذا اسره وصاتمق ایچون برشهردن شهر آخره خمر ایلتمك معناسنه در یقال سبی الخمر اذا حملها من بلد الی بلد

جوهری بونك مصدرینی بالکز سباء عنوانیله قصر ایلمکله وهم ایلدی وبرآدمی وطنندن ابعاد ایدوب غربته
دوشورمك معناسنه دریقال سبى الله فلانا ای غربه وابعده وقیوقازوب صویه ایرشمك معناسنه دریقال
سبى الماء اذا حفر حتی ادرکه وسبی اسیر اولان آدمه دینورکه وصف بالمصدردر جمعی سبی کلورعتی وزننده یقال
جاؤابسبی کثیر ای بمانسبی وسبی نسوان طائفه سنه اطلاق اولنور اسم فاعل معناسنه زیرا افئده رجالی اسرو بندایدرلر
واسم مفعول معناسنه اولورزیرا کندیلری اسر واستملاك اولنورلر وبو اکثرمبیدر بومعنا اعتباریله رجاله اطلاق اولنمز
وسبی الحیه یلان قاوینه دینورکه صو یلش دریسیدر مسبی معناسنه در (الاستباء) افتعال وزننده بودخی اسیر ایلمك
معناسنه در یقال استباه اذا اسره (السبی) غنی وزننده اسیر اولان آدمه دینور مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور جمعی
سبایا کلور یقال غلام وجاریة سبی ای مأسور وبریردن آخریره سیل صویی کتوردیکی چالی چرپی وخاروخاشاك
مقوله سنه دینور وسبی الحیه یلان قاوینه دینور (السبیة) غنیه وزننده بربلده دن بربلده یه صاتمق ایچون
کوتورلمش باده یه دینور (السابیاء) مدایله یکی طوغان ولد ایله بیله جه چیقان دری یه دینورکه اش تعبیر اولنور
علی قول یوزنده قابلوچیقان یوفقه دری یه دینورکه فی الحال آنی صویوب آلمزلرسه چوجق دمبسته اولوب هلاك اولور
ومال کثیره دینورکه مراد مواشی قسمیدر وحیوانك دوللرینه دینور نتاج معناسنه ونتاج ایچون اتخاذ اولنان دوه لره دینور
وترلا صحانك ایندن چیقاروب یغدیغی طپراغه دینور ودوللری چوق قیون وکچی سوریلرینه دینور (الاسابی
همزه نك فتحیله آقان قانك اوزون اوزون طریقلرینه دینور مفردی اسباءه در همزه نك کسریله (سبیه) غنیه وزننده
دهناء نام محلده برقوم سال آدیدر وسبیه غواصك دریادن اخراج ایلدیکی انجویه دینور (سبیه) سبنك کسریله دمنه
وزننده وتمره وزننده رمله قضاسنده برقریه آدیدر محدثیندن ابو القاسم عبد الرحمن بن محمد وابو طالب السبیانی آندندر
(السباء) سما وزننده وعصا وزننده بودخی سیلندی اغاج وچالی چرپی مقوله سنه دینور وسبا یمنده برجماعت آدیدر
مؤلف باب همزه ده جبل وزننده تقیید ایلدی ومنه المثل ذهبوا ایدی سبا وایادی سبا ای متفرقین یعنی تارمار
اولوب هربری برطرفه پراکنده اولدیلر باب همزه ده تفصیل اولنمشدر * شارح دیرکه ایدی سبا وایادی سبا کلمه لری
مرکبدر معدی کرب کبی دائما حال واقع اولدیغندن نکره اولمغله منصرفدر وایدی وایادیدن مراد نفسلریدر
نته که وجه ایله ده نفس مراد اولور یاخود بو راده یدطریق معناسنه دریقال اخذ فلان ید بحر ای طریق بحر
وبوطریقدن لسانمزده ینه مجاز اوله رق قول ایله تعبیر اولنورکه اول قولدن کتدی دینور پس اهل سبا پراکنده
اولوب هر بری برقوله کتمکله تفرقوا ایدی سبا قولی تفرقوا آخذین طرقا مختلفة سبکنده اولور وعند البعض
یددن مراد نعمتدر زیرا تفرقلری سببیله نعمت وسامانلری دخی تارمار اولدی یاخود یدفرقه دن کنایه در پس تفرقوا
تفرق فرق سبا دیمك اولور وبعضلر دیدیکه عن اصل قبیلة سبا ید واحده یعنی جمله سی یکدل یکجهت اولوب
وقتا که متفرق اولدقده ایادی مختلفه اولدیلر (التسابی) تفاعل وزننده ایکی عسکر بری برینی سبی واسیر ایلمك
معناسنه دریقال تسابوا اذا سبی بعضهم بعضا * الواوی * (السنا) عصا وزننده بزك ارشنه دینورکه ارغاج
مقابلیدر سدی لفظنده لغتدر ومعروف واحسان معناسنه دریقال نال منه السنا ای المعروف (الاسنی) ترکی
وزننده بودخی بزك ارشنه دینور وارشلنمش بزه دینور ثوب مسدی معناسنه (الاسناء) همزه نك کسریله بزی
ارشلمك معناسنه دریقال اسنی الثوب اذا اسداه (السنو) سهو وزننده سرعتله کتمك معناسنه دریقال
سنا الرجل یسنوسنوا اذا اسرع (المساناة) مباهاة وزننده برکسه ایله شفلقه دیدکلری اویون اوینامق معناسنه در
یقال ساناه اذا لعب معه الشفلقة وشفلقه برآدمك اکسه سندن کلوب مقعدینه تپه اورمغه دینور (الاستناء) ناقه
کوشنید کندن سست اندام اولمق معناسنه در یقال استانت الناقة اذا استرخت من الضبعة * الواوی * (السجو)
علو وزننده برنسنه قرارنی بولمغله طوروب دیکمك معناسنه دریقال سجا البحر یسجو سجوا اذا سکن ودام
ومنه البحر الساجی والطرف الساجی ای الساکن وناقه اوزون اوزادی ناله وحنین ایلمك معناسنه دریقال
سجت الناقة اذا مدت حنینها (الاسجاء) همزه نك کسریله ناقه نك سودی فراوان اولمق معناسنه دریقال
اسجت الناقة اذا غزر لبنها (المساجاة) مباهاة وزننده مس ایلمك معناسنه دریقال ساجاه اذا مسه ویقال اتانا
بالطعام فما ساجیناه یعنی بزه طعام کتوردی لکن اکا المزی طوقندرمدق وبرنسنه یه دوزشمك معناسنه دریقال
ساجاه اذا عالجه (السجواء) حمراء وزننده کوزلری فاتر اولان خاتونه دینور یقال امرأة سجواء الطرف ای ساجیته
وصاغیلورکن تلاش ایلیوب سکون وآرام اوزره اولان ناقه یه دینور یقال ناقة سجواء اذا حلبت سکنت (التسجیة
تأدیه وزننده میتك اوزرنی ثوب ایله اورتوب بورمك معناسنه دریقال سجی المیت اذا غطاه * شارح دیرکه تسجیه

مطلب

سجا الليل ماده سندندرنته كه خلق معناسنه اولان سجيه دخى سكوندن مأخوذدركه نفس انسانيده ثابت وساكن
اولان ملكه دن عبارتدر ❊ مؤلف بونى اهمال ايلدى ❊ الياء الواو (السحى) وحى وزننده يريوزندن چپا ايله بالحق صيرمق
معناسنه در يقال سحا الطين يسحيه ويسحوه ويسحاه سحيا من الباب الثانى والاول والثالث اذا قشره وجرفه
ومكتوبى سحاءه ايله باغلمق معناسنه در يقال سحا الكتاب اذا شده بسحاءة واوجاقدن آتش قورنى كوركله كورمك
معناسنه در يقال سحا الجمر اذا جرفه وتراش ايلمك معناسنه در يقال سحا الشعر اذا حلقه (المسحاة) ميمك كسريله
بالحق صيره جق آلته دينوركه چپا تعبير اولنور (السحاء) كتان وزننده چپادوزيجى يه دينور (السحاية) كتابه
وزننده چپا جيلغه دينور وبرنسنه نك صيرنديسنه دينور وسحاية القرطاس وسحاوه وسحاءه كاغدك يوزندن
صيردقلرى يوفقه ترشه كبى صيرندى يه دينوركه انكله مكتوبى بند ايدرلر جمعى اسحيه كلور وسحايه كلور ام الرأس
اسميدركه بيت الدماغ در تحف سطحى منزلنده در ودرت كيكى واردركه جدران اربعه سيدر وبركيك دخى واردركه
اساس منزلنده در واكا سحاءه دخى دينور همزه ايله وسحايه سحاب قطعه سنه دينور (الساحية) اوغراديغى يرلرى
صيروب كتورر اولان سيل صوينه دينور وشديد الوقع اولان يغموره دينور يقال مطرة ساحية اى الشديدة الوقع
(التسحية) تأديه وزننده كاغد ترشه سيله مكتوبى باغلمق معناسنه در يقال سحى الكتاب اذا شده بالسحاية
(الاستحاء) افتعال وزننده تراش ايلمك معناسنه در يقال استحى الشعر اذا حلقه (السحاة) حصاة وزننده
ناحيه معناسنه در وبرتيكنلو اغاجك آديدر وبراسه قوشنه دينور جمعى سحا كلور وسحاة ساحة دار معناسنه در
شارح ديركه مقلوبدر (الاسحاء) همزه نك كسريله برآدمك يانده مكتوب باغليه جق كاغد ترشه لرى چوق
اولمق معناسنه در يقال اسحى الرجل اذا كثر عنده الاسحية (الاسحوان) عنفوان وزننده اوزون بويلو خوب
ودلبر آدمه دينور وكثير الاكل كسنه يه دينور يقال رجل اسحوان اى جميل طويل وكذا كثير الاكل (سحاء) كساء
وزننده برجنس تيكنلو اوتك آديدركه بال آريسنك اندن آلوب ياپديغى بال پك لذيذ اولور (الاسحية) اضحيه
وزننده اتكه لرينك يوزلرنده اولان قبوق كبى يوفقه زاره دينور ❊ اليائى ❊ (السخى) خاى معجمه ايله غنى
وزننده جوانمرد آدمه دينور جمعى اسخياء وسخواء كلور كرماء وزننده مؤنثى سخيه در جمعى سخيات وسخايا كلور
يقال رجل سخى اى جواد وسخى كثرت تعبدن اياغى آغسق دوه يه اطلاق اولنور كماسيذكر (السخاء) عطاء
وزننده و(السخا) عصا وزننده و(السخوة) سموه وزننده و(السخو) علو وزننده جوانمردلك ايلمك
وجوانمرد اولمق معناسنه در يقال سخى الرجل وسخا وسخو وسخى سخاء وسخا وسخوة وسخوا من الباب الثالث
والاول والخامس والرابع ويقال سخا بكذا اى جاد (التسخى) تفعل وزننده كوجله زورله كى اظهار سخاء ايلمك
معناسنه در يقال تسخى الرجل اذا تكلف (السخاء) (السخو) و(السخى) سبنلرك فتحيله تجربه آلتنه آتش
ايشليه جك يردوزلتمك معناسنه دركه كوسكى ايله كوللرنى يا اوزرنده اولان اودونلرى ايكى طرفه چكوب يول كبى
آچمقدن عبارتدر تاكه وسطنوب آتش ميدانه چيقمغله تجربه يه تأثير ايليه يقال سخا النار وسخى سخوا وسخيا
من الباب الاول والثالث اذا جعل لها مذهبا تحت القدر ويقال سخا القدر اذا جعل للنار تحتها مذهبا وساكن
وايسم اولمق معناسنه در يقال سخا فلان اذا سكن من حركته (السخاءة) سحابه وزننده بركونه نبات مأكول
آديدر جمعى سخاء در (السخا) عصا وزننده دوه شدت تعبدن آغسيوب ياتى چكرك يوررر اولمق معناسنه دركه
يكه مك تعبير اولنور يقال سخى البعير سخا من الباب الرابع اذا اصابه ظلع فهو سخ على النقص وسخى كغنى
(السخاوية) سحابيه وزننده ملايم طپراقلو يره دينور على قول ككبش يره دينور جمعى سخاوى كلور رهاسيز
(السخواء) حمراء وزننده سخاويه معناسنه در جمعى سخاوى كلور صحارى وصحارى وزنلرنده (سخا)
عصا وزننده مصر الكاسنده برايالت آديدر ابو الحسن على بن محمد السخاوى المقرى المشهور آنلندر واكا
اعلام عديده منسوبلردر ❊ اليائى (السدا) عصا وزننده ثوبك ارشنه دينوركه ارغاج مقابليدر يقال هذا الثوب
سداه حرير وهو مامد منه وكيجه لرده نبات اوزره دوشن شبنمه دينور ويشل خرما قوريغنه دينور بونده مد ايله دم
لغتدر وبال كومجنه دينور واحسان ومعروف معناسنه در يقال نال سداه اى معروفه وصالمه كيدن مسبب
ومهمل دوه يه دينور بونده سينك ضميله اكثر در يقال ابل سدى وسدى اى مهملة ايكيسنده دخى مفرد وجمعى
برابردر (الاسدى) تركى وزننده وهمزه نك فتحيله ده بودخى ثوبك ارشنه دينورتار معناسنه وارشلنمش بزه دينور
(السداة) حصاة وزننده بودخى ارشه دينور (الاسداء) همزه نك كسريله جلاه بزه ارش يايمق معناسنه در
يقال اسدى الثوب اذا اقام سداه ودوه يى وسائرى مسبب ومهمل ايلمك معناسنه در يقال اسداه اذا اهمله

ومیانهٔ ناسی اصلاح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اسدی بینهما اذا اصلح واحسان ایلمك معناسنه در یقال
اسدی الیه اذا احسن وخرما سالقملرینك چوبلری صالقیلنمق معناسنه در یقال اسدی النخل اذا سدی
بسره (السادی) مهمل ومسبب دوه یه دینور وسادس معناسنه درکه التنجی دیمکدر سین یایمبدلدر (التسدیة
تأدیه وزننده بودخی ثوبه ارش یایمق معناسنه در یقال سدّی الثوب اذا اقام سداه واحسان ایلمك معناسنه در
یقال سدّی الیه اذا احسن (التسدّی) تفعل وزننده بودخی ثوبه ارش یایمق معناسنه در یقال تسدّی الثوب بمعنی
سدّاه (السدو) سینك فتحیله برنسنه یه طوغری ال اوزاتمق معناسنه در یقال سدا بیده نحو الشئ یسدو
سدوا اذا مدّها وچوجقلر چقوره جوز آتمه اویونی اوینامق معناسنه در یقال سدا الصبی بالجوز اذا لعب وبوزای
معجمه ایله زدو ماده سنده لغتدر ودوه یوررکن آدیملرنی سیرك سیرك آتمق معناسنه در یقال سدت الناقة اذا
اتسع خطوها (الاستداء) افتعال وزننده برنسنه یه طوغری ال اوزاتمق معناسنه در یقال استدی بیده
نحو الشئ اذا مدّها وچوجقلر چقوره جوز آتمه اویونی اوینامق معناسنه در یقال استدی الصبی بالجوز اذا
لعب به وترلمك معناسنه در یقال استدی الفرس اذا عرق (السوادی) یوررکن آدیملرنی سیرك سیرك آتان ناقه لره
دینور (التسدّی) تفعل وزننده برنسنه نك اوستنه چیقمق معناسنه در یقال تسدّاه اذا رکبه وعلاه وبرکسنه یه
تابع اولمق معناسنه در یقال تسدّاه اذا تبعه (السدی) عصا وزننده خرما قوریغنك قبجوقلری یاخود سالقملرینك
چوبلری صالق اولمق معناسنه در یقال سدی البسر سدی من الباب الرابع اذا استرخت ثفاریقه (السدی
سینك فتحی ودالك کسریله قبجوغی یاخود سالقملرینك چوبلری صالق اولان خرما قوریغنه دینور (سدی) حتی
وزننده زبید قرینده برموضعدر (السدیّا) حمیا وزننده زبید قرینده بربلده در نسبتنده سدوی دینور حرکاتله
غیرقیاس اوزره آندن اعلا نار چیقمغله رمان سدوی معروفدر ❊ الیائی ❊ (السری) سینك ضمیله هدی وزننده
عامهٔ لیلده یوله کتمکه دینورکه اسمدر کرك اول واوسط وکرك آخرنده اولسون وبو مؤنثدر مذکر دخی اولور تقول
اعجبتنی واعجبنی سراه ای سیره عامة اللیل ❊ شارح دیرکه اشبو سری وهدی وزننده مصدر نادردر زیرا بو جمع
بنیه سیدر حتی بنواسد بونلری جمع قیاسیله مؤنث استعمال ایلدیلر انتهی وسری ومسری میمك فتحیله وسریة
سینك فتحی وضمی وراءنك سکونیله و(سرایة) کتابه وزننده مصدرلردر کیجه یوله کتمك معناسنه یقال سری
الرجل یسری سری ومسری وسریة وسریة وسرایة اذا سار عامة اللیل وباء حرفیله متعدی اولور یقال
سری به اذا اسراه وآغاج کوکنك طمرلری یر آلتنه سوروب کتمك معناسنه در یقال سری عرق الشجر اذا دب
تحت الارض وطوارك آرقه سنه متاع آتمق معناسنه در یقال سری متاعه اذا القاه علی ظهر دابته (الاسراء
همزه نك کسریله بودخی کیجه یوریمك ویوله کتمك معناسنه در یقال اسری الرجل بمعنی سری وبو معناده
متعدی اولور وباء حرفیله ده متعدی اولور یقال اسراه واسری به اذا سیره باللیل وقوله تعالی ❊ سبحان الذی اسری
بعبده لیلا ❊ الآیة تأکید اومعناه سیره یعنی وجه مذکور اوزره کیجه وقتی یورتمك معناسنه اولمغله لیلا کلمه سی تأکید
ایچون اولورکه تجوزدن مناصدر یاخود تجریده محمول اولمغله مطلقا تسییر معناسنه اولوب لیلا کلمه سی بیان وقت
ایچون ایراد اولنمش اولور ❊ مؤلف بصائرده دیدیکه بعضلر بونی سراة ماده سندن تصریف ایلدیلر وسراة ارض
واسعه یه وارض رفیعه یه دینور ایمدی اسری بعبده قولی ذهب به فی سراة الارض تأویلنده اولور وزمخشری تنوینی
تقلیله حمل ایلمکله بعض لیلده اسرا اولدیغنی تلمیح ایچون ایراد اولندیغنه ذاهب اولدی واسرا سراة نام بلاده وارمق
معناسنه در یقال اسری الرجل اذا صار الی السراة (الاستراء) افتعال وزننده بودخی کیجه کتمك معناسنه در
یقال استری بمعنی سری (السراء) شدّاد وزننده اکثری کیجه کیدن آدمه دینور یقال رجل سرّاء ای الکثیر السری
(الساریة) کیجه ایله کلان سحابه دینور جمعی سواری کلور ودیرکه دینور اسطوانه معناسنه درکه جامعلرده
ودیوانخانه لرده اولان اباقلردن وچادرلرده وسائرده دیکیلی اولان دیرکلردن عبارتدر رفعت معناسنه در وطبرستان
ایالتنده بربلده آدیدر بندار بن قلیل الزاهد السروی اکا منسوبدر وساریة بن زنیم شول ذاتدرکه حضرت فاروق
رضی الله عنه طرفندن عجم اوزره سرعسکر اولمغله نهاوند صحراسنده محاربه یه مشتغل ایکن لشکر عجمدن برفرقه
اوغورلنوب برجانبده حواله اولان طاغك آرقه سنده درکین اولدیلر تا که عسکر اسلام جنکه مستغرق ایکن
ناکهانی ورالردن هجومله پریشانلق ایراث ایلیه لر اول هنکامده حضرت فاروق مدینه ده مسجد شریفده
منبر اوزره جمعه خطبه سی قرأت ایدرلر ایدی ازا ئت ربانیله حالت مزبوره آیینه کبی نظرکاهنده متمثل اولدقده
همان اثنای خطبه ده یا ساریة الجبل الجبل دیو ندا واغراء ایلمکله اسماع الهیله ساریه ندای فاروقی استماع وطاغ

طرفنه التفات ايتدكده كيفيت مزبوره يه مطلع اولوب درحال تداركنه قيامله كيدومكرلرندن سالم اولديلر وموى اليه
ساريه بغايت دونده وچالاك ايدى وسارية بن عمر والحنفى حنيفه قبيله سندندر خالدبن وليد رضى الله عنه
اصحابندندر وسارية بن مسلمة بن عبيد الحنفى كذلك حضرت خالد اصحابندندر (السرية) غنيه وزننده دوشمن
اوزره تسيير اولنان شول عسكره ديتوركه اقلى بش نفر واكثرى اوچيوز ياخود دردیوز نفراوله ❊ مترجم ديركه فعيله
بمعنى فاعله دركيجه وقتنده راهى اولدقلريچون اطلاق اولنوركه اصطلاحمزده چته تعبير اولنور ياخود سريه
كزيده وخلاصه معناسنه در خيل مذكور البته گزيده ومنتخب اولور وسريه كوچك ومدور اولان تمره دينور
(التسرية) تأديه وزننده عسكردن سريه افراز وترتيب ايدوب اعدا اوزره شبخون ايچون يوللامق معناسنه در
يقال سرّى قائد الجيش اذا جرد السرية (السرى) غنى وزننده خرما الغه جارى اولان جدول دينور جمعى
اسريه وسريان كلور سينك ضميله وسرى الزاهد السقطى صالح معروفدر وسرى نامنده اعلامدن برجماعت
كلمشدر (سرّى) سمى وزننده يودخى اسمادندر غنم بن سرى خزرج نسبى رجالندندر طلحة بن البراء الصحابى
آنك نسلندندر وبنو حنيفه ده دخى سرى اسمنده برآدم كلمشدر (سراء) سماء وزننده برشجر آديدر مفردى سراءة در
(السراة) حصاة وزننده هرنسنه نك يوقرى بسنه دينور تقول علوت سراته اى اعلاه ومنه سراة النهار والجبل
اى اعلاه وسراة قبائل عديده يه مضاف اوله رق برموضع آديدر سراة بجيله وسراة زهران وسراة عنز وسراة
الحجر وسراة بنى القرن وسراة بنى شبابه وسراة المغافر كه نيجه قراء وجبالى محتويدر وسراة الكراع كه بودخى
قراى متعدده يه مشتملدر وسراة بنى سيف وسراة ختلان وسراة الهان وسراة المصانع وسراة قدم كه ضميله در
وسراة هتوم وسراة الطائف كه بونك غور واسفل طرفى مكه ونجد وعالى طرفى ديار هوازن در جمله سى برموضعدر
(سريا) سينك كسريله بصره ده برقريه در (سرياقوس) سين مكسوره وقاف مضمومه ايله مصرده برقريه در (السرية
سميه وزننده شامده برقريه در (السارى) برموضعدر وارسلانه اطلاق اولنور (المسارى) و(المسترى) اسم فاعل
وزنلرنده بونلرده ارسلانه دينور ❊ الواوى (السرو) سينك فتحى وزانك سكونيله بو اسمله معروف شجر اسميدر مفردى سروه در
مؤلف عرعرى بونكله تفسير ايلمشيدى وسرو طاغك قالين ويوموى يريله دره نك ماييني اولان يايره دينوركه طاغك
يوكرى اوله جقدر ونبات ايچره اولور بركونه قور تجغزه دينور وحمير قبيله سنك قراركاهلرى اولان يوردك آديدر وبرنيچه
مواضع اسميدر كه آنفا سراة عنوانيله ذكر اولندى وسيبر واسمادندر محمد بن سرو احاديث موضوعه وضع ايدر برشخص
ايدى وسرو مصدر اولور چكركه يمرطلق معناسنه در يقال سرت الجرادة تسرو سروا اذا باضت وبو مهموز ده
لغتدر وبرنسنه يى برآدم كندى اوزرندن برطرف ايدوب آتمق معناسنه در لباسنى اكتندن چيقاروب آتمق كبى
يقال سرا الثوب عنه اذا القاه وبركسنه شرف واصالتله مروتمند اولمق معناسنه در وبونده اسم دخى اولور كاسيذكر
(السراوة) سماحه وزننده و(السرو) سينك فتحيله و(السرا) عصا وزننده و(السراء) عطاء وزننده برآدم
شرف واصالتله مروتمند اولمق معناسنه در يقال سرو الرجل وسرا وسرى سراوة وسروا وسرا وسراء
من الباب الخامس والاول والرابع اذا كان ذامروة فى شرف (السرى) غنى وزننده شرف واصالتله مروتمند آدمه
دينور جمعى اسرياء وسرواء كلور كرماء كبى وسرى كلور هدى كبى آندن اسم جمع سراة لفظيدر سينك فتحيله
بونك جمعى سروات كلور فتحاتله مؤنثى سريه در جمعى سريات وسرايا كلور (الاسراء) همزه نك كسريله
و(التسرية) تأديه وزننده بونلرده برنسنه يى برآدم كندى اوزرندن برطرف ايدوب آتمق معناسنه در يقال اسرى
الثوب عنه وسراه اذا القاه عنه وتسريه غم وغصه يى برطرف ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سرى عنه الهم
على المجهول اذا انكشف (الانسراء) انفعال وزننده يودخى غم وغصه برطرف اولمق معناسنه در يقال انسرى
عنه الهم اذا انكشف (التسرى) تفعل وزننده كوجله زورا كى مروتمندلك ايلمك على قول اوطه لق جاريه ايدنمك
معناسنه در يقال تسرى الرجل اذا تكلف السرو واخذ سرية ❊ مؤلف بونى سرر ماده سنده بيان ايلمشدر كه
سريه سينك ضميله اوطه لق جاريه يه دينور سر لفظنه منسوبدر كه جماعدن كنايه در تغيير نسب قبيلندندر
وتسرى بوندن تفعلدر اصلى تسرر ايدى راء ثالثه يايه ابدال اولندى (السروة) سينك حركات ثلاثيله قبصه
وخرده اوقه دينور على قول تمرنى يصى واوزون اولانه دينور يقال رماه بالسروة مثلثة اى بالسهم الصغير
القصير او هو عريض النصل وطويله (السراة) حصاة وزننده صرته وارقه يه دينور ظهر معناسنه جمعى
سروات در فتحاتله وسراة النهار ارتفاع بولديغى وقتدن عبارتدر كه قوشلق زمانيدر تقول جئته سراة النهار
اى ارتفاعه وسراة الطريق يولك صرتندن عبارتدر يقال اخذوا سراة الطريق اى متنه (السرو) سينك كسريله

دمياط قربنده بر بلده در وبلخ قضاسنده بزقريه در (سرواں) سلمان وزننده سجستان قضاسنده برقريه در
(الاستراء) افتعال وزننده اختيار ايلمك معناسنه در تقول استريتهم اى اخترتهم و برلسنه نك كزيده ومختار ينى اخذ
ايلمك معناسنه در يقال استرى الموت الحى اى اختار سراتهم (اسرايل) همزه نك كسرى وياى تحتيه ايله
واسرائيل همزه ايله واسرايين واسرائين نونله اسمدر يعنى اسم عجمه دركه يعقوب عليه السلامك لقبيدر
على قولٍ اسميدر ✽ شارح ديركه بولفظ عبرانيدر صفوة الله ياخود عبدالله ديمكدر خضرت يعقوبك اسمى ياخود
لقبيدر و بونده اسرال دخى لغتدر ميكال كبى ✽ الواوى (المساساة) مباهاة وزننده برآدمه توبيخ وتعيير وسرزنش
ايلمك معناسنه در يقال ساساه اذا عيره ووبخه ✽ الواوى ✽ (السطو) و(السطوة) سينلرك فتحيله بركسه اوزره
صجرايوب حمله ايلك على قول خشم وشدتله قاوره يوب اخذ وقهر ايلمك معناسنه در يقال سطا عليه وبه
يسطو سطوا وسطوة اذا صال اوقهره بالبطش وصو چوغالوب طاشمق معناسنه مستعملدر يقال سطا الماء
اذا كثروزخر وطعام طاتمق و يمك معناسنه مستعملدر ال اوزاتمق تصوريله يقال سطا الطعام اذا ذاقه وآت
آديملرنى سيرك وميدانلو آته رق يوريمك معناسنه در يقال سطا الفرس اذا ابعد الخطو وناقه يه صو يسزيوغور
آشمغله اول منى يى اخراج ايچون النى ناقه نك فرجنه ادخال ايلمك معناسنه در يقال سطا الراعى على الناقة اذا ادخل
يده فى رحمها ليخرج مافيها من ماء الفحل وآت ديز كتنى اسليوب كندى باشنه كتمك معناسنه در يقال سطا الفرس
اذا ركب رأسه (المساطاة) مباهاة وزننده بركسنه يه تشديد ايلمك معناسنه در يقال ساطاه اذا شدد عليه
(الساطى) آديملرنى سيرك وميدانلو آتان آته دينور يقال فرس ساط اى البعيد الخطو وسكر دركن قويريغنى علم كبى
يوقرى ديكن آته دينور يقال فرس ساط اذا كان يرفع ذنبه فى حضره وغلبۀ شهوتدن وحرصندن ناشى برناقه
سور يسندن اول برسورى يه عزم وهجوم ايدن بوغوره دينور واوزون نسنه يه دينور ✽ اليائى (السعى) رعى وزننده
قصد ايلمك معناسنه در يقال سعى اليه سعيا من الباب الثالث اذا قصد ✽ مؤلفك بصائرده بيانه كوره سعى مشى
سريع معناسنه موضوعدر معانئ سائره آندن متفرعدر وايش ايشلمك معناسنه در يقال سعى فلان اذا عمل
ويوريمك معناسنه در يقال سعى الرجل اذا مشى ويلك معناسنه در يقال سعى الرجل اذا عدا وبرآدمى غمز ايدوب
قوغلق معناسنه در يقال سعى به اذا نم به ✽ شارح ديركه بونده سعايه متعارفدر وكسب ايلمك معناسنه در يقال
سعى على عياله اذا كسب لهم وجاريه زوسبولغه يلك معناسنه در يقال سعت الامة اذا بغت ✽ شارح ديركه بومعنا
خصائصندندر حره ده استعمال اولنمز (السعاية) كتابه وزننده زكات وميرى تحصيلنه مباشر اولمق معناسنه در
يقال سعى المصدق سعاية اذا باشر عمل الصدقات وسعايه استسعا اولنان عبدك مكلف اولديغى كسبه ومبلغه
دينور ✽ شارح ديركه بو فى الاصل مصدردر عبد رقبه سنى تخليص ايچون كسب ايلمك معناسنه در (المساعاة) مباهاة
وزننده جاريه يى زنا ايچون طلب وتكليف ايلمك معناسنه در يقال ساعى الامة اذا طلبها للبغاء (الاسعاء)
همزه نك كسريله برآدمى اهل كسب ايلمك معناسنه در يقال اسعاه اذا جعله يسعى اى يكسب وبرآدمك حاجتنى
روا قلمق معناسنه در همزه سى ازاله ايچوندر يقال اسعوا به اذا اطلبوه (المسعاة) ميمك فتحيله انواع مجد وشرفه
مقارن مكرمت ومعلاة وفضل ومزيته دينور جمعى مساعى كلور يقال هو اهل المسعاة اى المكرمة والمعلاة فى انواع
المجد جوهرى فى الكرم يرنده فى الكلام عنوانيله ثبت ايلمكله غلط ايلدى ✽ شارح ديركه نسخ مصححۀ صحاحده
بالجمله فى الكرم عنوانيله مثبتدر (الاستسعاء) برآدم رقبه سنك بعضى معتق اولان قولنى تخليص تمام رقبه ايلك ايچون
مكاتب كبى كسب وكار ايلمسنى طلب وتكليف قلمق معناسنه در يقال استسعى العبد اذا كلفه من العمل ما يؤدى به
عن نفسه اذا اعتق بعضه ليعتق به ما بقى بوندن اسم سعايه در نته كه ذكر اولندى (سعيا) بحيا وزننده ابن امصادر كه
انبياء بنى اسرائيلدن بر پيغمبردر عيسى عليه السلامك ورود و بعثتلرينى تبشير ايلمشدر شين معجمه ايله ده لغتدر ✽ شارح
ديركه معجمه ايله اعرفدر و برموضع آديدر (السعوة) سينك كسريله و (السعواء) سينك فتحى وضميله ساعت
معناسنه دركه وقت وزماندن برجزؤدر يقال سعوة من الليل وسعواء اى ساعة وسعوه بى پرده و بى حيا وسليطه
وبدزبان عورته دينور (السعوة) ثمره وزننده مومه دينور شمعه معناسنه ويربرجل آديدر (الساعى) برخصوصه
والى ومباشر ياخود برقوم وجماعت اوزره والى اولان آدمه دينور يقال هو ساع على امرا وعلى قوم اى وال ويهود
ونصارانك سركرده لرينه وقوجه باشيلرينه وجماعت باشيلرينه دينور يقال هو ساعى اليهود او النصارى
اى رئيسهم (السعاة) سينك فتحيله تصرف وتقلب معناسنه در يقال ما يجدى فيه سعاته اى تصرفه وتقلبه
(سعيه) ثمره وزننده ديشى بچينك علميدر صاغلغه چاغرلدقده سعى ايلديكيچون (السعاوى) غرابى وزننده

سهر وسفره صبور ومتحمل آدمه دینور یقال رجل سعاوی ای صبور علی السهر والسفر ✲ الیائی ✲ (الساغبة
لاغیه وزننده لذیذ وخوشگوار مشروبه دینور یقال شراب ساغبة ای لذیذة ✲ شارح دیرکه سایغه دن مقلوبدر
الیائی ✲ (السفی) سینك فتحی وفانك سکونیله یل طپراغی صاورمق یاخود توز ایدوب کوتورمك معناسنه در یقال
سفت الریح التراب تسفیه سفیا اذا ذرته او حملته (الاسفاء) همزه نك کسریله سفی معناسنه در یقال اسفت الریح
التراب بمعنی سفته واوتك قلچقلری دوکلمك معناسنه در یقال اسفت البهمی اذا سقطت سفاها یونك بابی ازاله
ایچوندر واکین سنبله سنك اوجلری سرتلنوب قلچقلنمق معناسنه در یقال اسفی الزرع اذا خشن اطراف سنبله وطپراق
طاشیمق معناسنه در یقال اسفی فلان اذا نقل التراب واباغی چاپك وروبده قاطر ایدنمك معناسنه در یقال اسفی الرجل
اذا اتخذ بغلة سفواء وطوار زبونلق معناسنه در یقال اسفت الناقة اذا هزلت وبرآدمه خفیفلك وشلقلق ایتدرمك
معناسنه در یقال اسفی فلانا اذا حمله علی الطیش والخفة وبرآدمه کوتیلك ایلك معناسنه در یقال اسفی به اذا اساء به
وسفیه اولمق معناسنه در یقال اسفی الرجل اذا سفه (الساقی) و(السفی) غنی وزننده صاورلان طپراغه دینور
وشقی سفیه آدمه دینور (السافیاء) مدایله توزه دینور غبار معناسنه علی قول طپراغی توز ایدوب کوترن یله
دینور (السفا) عصا وزننده آتك آلنده اولان پرچمی از اولمق معناسنه در یقال سفی الفرس سفا من الباب الرابع
اذا خفت ناصیته وسفا طپراغه دینور وزبونلغه وآریقلغه دینور یقال به سفا ای هزال واو جاری تیکنلو
اولان شجره دینور سفاة مفردیدر وسفا برکسه سفیه اولمق معناسنه در یقال سفی الرجل سفا من الباب الرابع
اذا سفه وال چتلامق معناسنه در یقال سفیت یده اذا تشققت (الاسفی) احمر وزننده آلنك پرچمی آزجه اولان
آته دینور یقال فرس اسفی ای خفیف الناصیة (السفواء) حمراء وزننده جست وروبده قاطره دینور یقال
بغلة سفواء ای سریعة (السفاء) سماء وزننده ناقه نك سودی کسیلکه دینور (السفاء) کساء وزننده دواء
معناسنه در یقال به سفاؤه ای دواؤه (سفیان) سینك حرکات ثلاثیله اسامی رجالدندر (سفیان) سینك کسری
یاخود فتحیله هراة قضاسنده برقریه در نخولدن احمد بن محمد بن اسمعیل بن الصباح السفیانی اکا منسوبدر
سفوان) فتحاتله بصره ده برموضعدر (المسافاة) مباهاة وزننده بری برینه سفیهانه وضع ومعامله ایلك معناسنه در
یقال سافاه اذا سافهه وخسته یه مداواة ایلك معناسنه در یقال سافاه اذا داواه (المسفی) اسم فاعل بنیه سیله
قورقچی یه اطلاق اولنور یقال رجل مسف ای نمام (سفوی) جمزی وزننده برموضعدر (الاستفاء) افتعال وزننده
یوزدوندرمك معناسنه در یقال استفی وجهه اذا اصطرفه ✲ الیائی ✲ (السقی) سینك فتحی وقافك سکونیله و(التسقیة
تأدیه وزننده و(الاسقاء) همزه نك کسریله صوارمق وصو ایچورمك معناسنه در یقال سقاه سقیا وسقاه
تسقیة واسقاه اسقاء بمعنی بعضلر بونلری فرق ایدوب دیدیلرکه سقی وتسقیه صو ایچورمکه واسقاء صویه دلالت
ایلمکه مخصوصدر تقول سقاه سقیا وسقاه تسقیة وهما بالشفة واسقاه اسقاء اذا دله علی الماء وبعضلر دیدیلرکه
اسقاء صوارمق معناسنه در تقول اسق ماشیته وارضه ای سقاهما وعند البعض سقی واسقا برکسه یه تناول ایچون
صو تعیین ایلك معناسنه در یقال سقاه واسقاه اذا جعل له ماء ویقال سقاه الله الغیث ای انزله له ویقال سقی
زید عمرا ای اغتابه یعنی عمروی فصل وغیبت ایلدی بوتعبیر بزم اصطلاحجزده دخی زبانزده در ویقال
اسقاه الله الغیث واسقی زید عمرا ویقال سقی قلبه عداوة علی المجهول ای اشرب وتسقیه برآدمه سقاك الله یاخود
سقیا لك دیو دعا ایلك معناسنه درکه استنزال رحمتدر یقال سقاه ای قال له سقاك الله اوسقیا لك ویقال فیه
اسقاه واسقاء برآدمه صوطولومی ویرمك یاخود طولوم یاپمق ایچون دری ویرمك معناسنه در یقال اسقاه اذا وهبه له
سقاء معمولا او اهابا لیتخذه سقاء (الساقی) صواریجی یه دینور جمعی سقی کلور رعی وزننده وسقاء کلور
رمان وزننده (السقاء) کتان وزننده مبالغه در جمعی سقاؤن در مؤنثی سقاءه در همزه ایله وسقایه دریایله (السقی
سعی وزننده دمشق ترابنده برموضعدر (السقی) سینك کسریله کندی یسیله سقی اولنان صویه دینور ✲ مؤلف
بصائرده صودن اولان حصه ایله تفسیر ایلمکله مرجعاری بردر تقول کم سقی ارضك وهوما یسقی به وصو ایله
صواریلان اکینه دینور مسقوی کبی یقال زرعه سقی ای مسقی ومادة علت استسقا اولان صویه دینور که
مستسقی اولانك بطننده مجتمع اولور یونده سینك فتحیله ده لغتدر ویکی طوغان ولدك باشنده بیله چیقان یوفقه
دری یه دینورکه ایچنده صاری صو اولور انی شق وطرح ایدرلر وبو هنوز تعبیر ایتدکلریدر (المسقوی) میمك
فتحیله یوندتی آقارصو ایله صواریلان اکینه دینورکویا که مسقی لفظنه منسوبدر یقال زرع مسقوی ای مستقی
(الاستسقاء) برآدمك قرنده سقی دیدکلری ذکر اولنان صو بیرکمکله مستسقی اولمق معناسنه در یقال استسقی الرجل

اذا اجتمع فی بطنه السق کتب طبیه ده مشر وحدر که استسقاء علتی مادهٔ بارده دن اولور انواعی اوچدر بری زقی
و بری طلی و بر پسی لحیدر واستسقاء برآدمدن ایچه جك صو استمك معناسنه در یقال استسق منه اذا طلب
سقیا ای مایشرب وعمل ایله قوصمق معناسنه دریقال استسق الرجل اذا تقیأ (الاستقاء) افتعال وزننده
بودخی برآدمدن ایچه جك صو استمك معناسنه در یقال استق منه بمعنی استسق وعمل وتکلفله قوصمق
معناسنه دریقال استق الرجل اذا تقیأ وسمورمك معناسنه دریقال استق الرجل اذا سمن (السقایة) سینك
کسری وضمیله و (المسقاة) میمك فتحی وکسریله صوایچه جك موضعه دینور صواد وچشمه وحوض کبی
وسقایه صوایچه جك قابه دینور مشربه معناسنه (السقاء) کساء وزننده طولومه دینور که طوقلی قیون دریسندن
دوزیلور اکا صو وسود قورلر جمعی اسقیه واسقیات واساقی کلور (السقیا) بشری وزننده اسمدر صوارمغه
دینور (السقی) غنی وزننده یغمورینك قطره لری ایری اولان بلوده دینور جمعی اسقیه کلور وحصیر اوتی
وقوغه لق دیدکاری سازلغه دینور بردی معناسنه وخرما اغاجنه اطلاق اولنور (الساقیة) نهر صغیره دینور که
تارلا و باغچه صواردقلری جدولدر (السقیاء) سینك ضمیله یمنده بربلده در ومدینه ایله وادی الصفراء بیننده
برموضعدر (سقیه) سمیه وزننده سلفده مکه ده برقیو آدیدر (التسق) تفعل وزننده دوه حوذان دیدکاری
اوتك تازه سنی اوتلامغله سمورمك معناسنه دریقال تسقت الابل الحوذان اذا اکلته رطبا فسمنت علیه وصولنوب
کرکی کبی ایچنه سینمکله ایوجه قانمق معناسنه دریقال تسق الشیء اذا قبل السق وتروی * الواوی * (المساکاة)
مباهاة وزننده برکسه یه مطالبه ضمننده تقاضا وتضییق ایلمك معناسنه دریقال ساکاه اذا ضیق علیه فی المطالبة
الواوی * (السلو) سینك فتحی ولامك سکونیله و (السلو) علو وزننده و (السلوان) سینك ضمیله و (السلی)
عتی وزننده برنسنه یی اونودوب آندن قلبی فارغ وآزاده اولمق معناسنه دریقال سلاه وسلاعنه وسلیه سلوا وسلوا
وسلوانا وسلیا من الباب الاول والرابع اذا نسیه یعنی وفرغ وذهل عن ذکره * مؤلفك بصائرده بیاننه کوره سلو ماده سی
برنسنه نك محبتی کوکلدن زائل اولمق معناسنه موضوعدر پس اونوتمق معناسی لازمی اولور (الاسلاء) همزه نك
کسریله برآدمه برنسنه یی اونوتدروب آندن آزاده دل ایلمك معناسنه در یقال اسلاه عنه اذا جعله متسلیا عنه وبرنجی
جانورلردن مأمون اولمق معناسنه دریقال اسلی القوم اذا امنوا السبع (التسلی) تفعل وزننده اسلاء لفظندن
مطاوعدر متسلی اولمق معناسنه در مثلا غمناك اولان آدمه بعض نصح یا تبشیر کونه تلطیف وتطییب ایلمکله
مطمئن القلب اولمق کبی یقال اسلاه عنه فتسلی (السلوة) سینك فتحی وضمیله اسمدر برنسنه دن آزاده لکه
وفراغت خاطره دینور (السلوانة) سینك ضمیله باله دینور عسل معناسنه وتسوان عربك تسخیر ایچون قوللندقلری
بونجغه دینور بونده سینك فتحیله ده لغتدر وشول بونجغه ده دینور که آنی قوم ایچره دفن ایدوب سیاهلندقده
چیقاروب صو ایله ازدکدنصکره عاشقه ایچورمکله درد عشقدن متسلی اولورلر (السلوی) بلوی وزننده
بودخی باله دینور عسل معناسنه و برقوش آدیدر سلواة مفردیدر * مترجم دیرکه بوقوش ترکیده بلوه دیدکاری
قوشدر که بلدرجینه شبیه اولور بنی اسرائیله سوق وترزیق اولنان بوقوشلردر یك وحشی اولورنته که بوقطعه ده
تلمیح اولنمشدر * من آل اسرائیل علقته * قابلنی بالصد والتیه * قد انزل السلوی علی قلبه * ونزل المن
علی فیه * وسلوی مطلقا قلبی فارغ ومتسلی ایدن شیئه دینور (السلوان) سینك ضمیله سلوانه دیدکلری
ذکر اولنسان بونجغه دینور بعضلر دیدیکه سلوان متسلی اولمق ایچون ایچیلان صو ینه دینور یاخود
شول طپراغه دینور که میتك قبرندن آلنوب صو ایله قارشدردقدنصکره عاشقه ایچورلرلر آنك خاصه سینه
اول بیچاره نك کوکلنده اولان عشق زائل اولور یاخود شول دوایه دینور که غمکین اولان آدمه ایچورلرکده تفریح
ایدر اوله وسلوان سلیم قبیله سی یوردنده بروادی اسمیدر وقدس شریفده برچشمه آدیدر که یك عجیبه در کونده همان
بر یا ایکی کره جریان ایدر ناس انکله تبرك ایدرلر (مسلیه) محسنه وزننده بربطن پدرینك اسمیدر ومسلیة بن هزان
اصحابدندر (السلی) سمی وزننده ولامك کسریله ده بادیه ده بروادی آدیدر (الاستلاء) افتعال وزننده طوار سمورمك
معناسنه در یقال استلت الشاة اذا سمنت * الیائی * (السلا) عصا وزننده شول یوفقه دری یه دینور که بطن مادرده
ولد آنده تولد ایدر واکثری بیله جه چیقار اکر طوغدیغی آنده یوزندن صیروب آلنمز ایسه ولد هلاك اولور انسانده
ومواشیده اولانه اطلاق اولنور ترکیده اش وصولك تعبیر ایدرلر جمعی اسلاء کلور ومنه المثل وقعوا فی سلا جمل
ای امر صعب یعنی برمشکل حاله دوچار اولدقده ضرب اولنور زیرا ارکك دوه ده اول دری اولمز وکذا یقال انقطع
السلا فی البطن کما یقال بلغ السکین العظم یعنی بودخی مثلدر برایش نهایت درجه ده دشوار اولدقده ایراد اولنور

وسلا معرب بده بر بلده آديدر نسبتنده سلاوى دينور وسلا مصدر اولور بحده ذكر اولنان درى پاره لنمق معناسنه در
يقال سليت الشاة سلا من الباب الرابع اذا انقطع سلاها (السليا) سكرى وزننده قرننده سلا ديديكى درى پاره لنمش
قيونه دينور (التسلية) تأديه وزننده خاتونك ياحيوانك طوغردقدنصكره صونك تعبير اولنان مذكور درى يى چكوب
چيقارمق معناسنه در يقال سلى المرأة او الشاة اذا نزع سلاها (الاستلاء) افتعال وزننده عورت ياحيوان
طوغردقدنصكره صوكنى طشره طرح ايلمك معناسنه در يقال استلت الناقة اذا طرحت سلاها ✻ الواوى (السمو)
علو وزننده يوكسلمك معناسنه در يقال سما الشئ يسمو سمو اذا ارتفع و باء حرفيله متعدى اولور يوكسلتمك معناسنه يقال
سمابه اى اعلاه ويقال سمالى الشئ اى رفع من بعد فاستبنته يعنى ايراقدن فلان نسنه بكا رفع واشخاص اولنغله آنى
كركى كبى ادراك ايلدم وسمو شكاره چيقمق معناسنه در يقال سما القوم اذا خرجوا للصيد (الاسماء) همزه نك كسريله
يوكسلتمك معناسنه در يقال اسماه اذا اعلاه واسم وضع ايلمك معناسنه در يقال اسماه اياه واسمى به اذا جعلته
اسما له (السماة) قضاة وزننده شكاره چيقان صيادلره دينور صفت غالبه در سامى مفرديدر (السماوة) سينك
فتحيله اركك ديشى اوزره آشمق معناسنه در يقال سما الفحل سماوة اذا تطاول على شوله وسماوة البيت اوك چارداغنه
وشروانه دينور وبر نسنه نك شخص وقالبنه دينور تقول رأيت سماوته اى شخصه وسماوه كوفه ايله شام بيننده
زموضعدر و بوعواصمدن دكلدر نته كه جوهرى عواصمدن ديمكله وهم ايلدى ✻ شارح ديركه برسماوه دخى واردركه
عواصمدندر (السماء) سينك فتحيله معلومدركه كوكه دينور فارسيده آسمان ديرلر مؤنثدر ومذكر اولور ✻ شارح ديركه
نخل وشجر وسماء وارض كبى اسم جنس واسم جنس مجراسنده جارى اولان كلمه لركه واحد وجمعه اطلاق اولنور
تذكير وتأنيثلرى جائزدر وسماء هر نسنه نك سقفنه اطلاق اولنور تقول اصلح سماء بيتك اى سقفه كذلك رواق بيته
اطلاق اولنور وبر فرس آديدر واتك صرتنه اطلاق اولنور يقال فرس رفيع السماء اى الظهر وبلوده اطلاق اولنور
يقال امطرت السماء اى السحاب ويغموره على قول جيد وشاملنه اطلاق اولنور جمعى اسميه وسموات وسمى كلور
عتى وزننده وسما كلور سينك كسرى والفك قصريله (ماء السماء) ملوك عراقدن بنو ماء السماء ديدكلرى
جماعتك والده لرى اسميدركه نعمانك والده سى اوله جقدر مزبوره نك بوندن غيرى اسمى يوقدر بعضلر ماويه اسمى
وماء السماء لقبيدر ديمكله مؤلف سلب ايلدى بغايت دلبر وصافى منظر اولمغله اطلاق ايلمشلر ايدى (المسماة)
ميمك كسريله چوربه دينوركه اياغه كيلور (الاستماء) افتعال وزننده صياد اياغنه چورب كيمك على قول
آهو صيدينه چيقمغله حرارضدن اياغنى وقايه ايچون برآدمدن چورب استعاره ايلمك معناسنه در يقال استمى الصائد
اذا لبس المسماة او استعارها لصيد الظبا فى الحر وآهو صيدينك هنكامى اوليان سهيل يلدزى طلوعى وقتنده
آهو صيدينه چيقمق معناسنه در يقال استمى الصائد الظبا اذا طلبها فى غير آنها عند مطلع سهيل وبرآدمك
زيارتنه قصد وتوجه ايلمك على قول بر كمسه دن خير نشانه لرى تفرس ايلمك معناسنه در تقول استميته اذا تعمدته
بالزيارة او توسمت فيه الخير (الاسم) همزه نك كسرى وضميله و(السم) و(السما) سينلرك حركات ثلاثى والفك قصريله كه
مجموعى سكز لغتدر برنسنه نك علامت ونشانه دينور علو معناسندن مأخوذدر يقال اسمه كذا وسمه وسماه اى علامته
وجوهر وعرضدن هر نسنه نك ازاسنه موضوع اولان لفظه دينور يكديكردن فصل وتميز ايچون فارسيده نام وتركيده
آد تعبير اولنور جمعى اسماء واسماوات وجمع الجمعى اسامى كلور يانك اثباتى ونقصيله ✻ شارح ديركه بونلرك اصللرى
سمو ايدى كه علو معناسنه در ✻ مؤلفك علامتله تفسيرى ينه علو معناسندن مأخوذدر و بصريون وكوفيون بينلرنده
اولان اختلاف معلومدر (التسمية) تأديه وزننده برشيئه اسم وضع ايلمك معناسنه در يقال سماه فلانا وسمى به
اذا جعله اسماله (السمو) سينك فتحيله بو دخى آد قومق معناسنه در يقال سماه اياه وسمى به يسمو سموا بمعنى سماه
والاول يعنى سماه بالتخفيف عن ثعلب لم يحكه غيره (السمى) غنى وزننده همنام معناسنه دركه اداش تعبير اولنور
يقال هو سميك وهو من اسمه اسمك ومانند ونظيره اطلاق اولنور يقال هو سميه اى نظيره (التسمى) تفعل وزننده
برآدايله آدلنمق معناسنه در يقال سماه بكذا فتسمى به و بر كمسه يه ياخود بر قبيله يه منتسب اولمق معناسنه در يقال
تسمى بالقوم واليهم اذا انتسب بهم (المساماة) مباهاة وزننده علوشان جهتيله مفاخره ايلمك معناسنه در يقال
ساماه اذا فاخره و يارشمق معناسنه در يقال ساماه اذا باراه (التسامى) تفاعل وزننده برى برلريله يارشمق معناسنه در
يقال تساموا اذا تباروا (السما) هدى وزننده برآدمك خير وجميله جهتيله اولان نام واوازه وشهرتنه دينور يقال
شاع سماه اى صوته فى الخير (سميه) سينك ضميله برجبل آديدر وعمار بن ياسر حضرتلرينك والده لرى اسميدر
رضى الله عنهما ✻ اليائى (سمى) سينك ضميله بر وادى ياخود بر بلده آديدر ابن جنى ديديكه كلام عربده بوندن غيرى

سمی لفظنك استعمالی معلوم دکلدر ❊ الیائی (السنا) عصا وزننده شمشکك آیدینلغنه و پارلادیسنه دینور تقول
رایت سنا البرق ای ضوءه و برجنس نبات اسمیدرکه صفراء وسوداء و بلغمی مسهلدر سناء دخی دینور مدایله بونبات
سناء مکی دیدکاری نباتدرکه مسهل معروفدر و برنوعی دخی واردرکه روم دیارنده نابت اولمغله سناء رومی دیرلر
وسنا برچشیده حریرلباس آدیدر ونجد الکاسنده بر وادی آدیدر وسناء بنت اسماء بن الصلت کرچه امهات المؤمنین
رشته‌سنه کشیده اولوب لکن قبل الدخول وفات ایلدی (السناء) عطاء وزننده یوکسلك معناسنه دریقال سنی الشیٔ
سناء من الباب الرابع اذا صار ذاسناء و یقال به سناءای رفعة (ابد مر السناء) برشاعر محسندر متأخرینندر و بوفرس
شاعرلرندن سنائی دیدکاری شاعرك غیریدر واحمد بن ابی بکر السنوی حرکاتله محدثدر و بوعصوی وزننده در
(الاسناء) همزه‌نك کسریله یوقری قالدرمق و یوکسلتمك معناسنه در یقال اسناه اذا رفعه وشمشکك شعاعی خانه‌دن
ایچری یه کیرمك یاخود یراوزره دوشمك یاخود سحاب ایچره یوریوب اوینامق معناسنه دریقال اسنی البرق اذا دخل
سناه البیت او وقع علی الارض اوطار فی السحاب و برسنه بریرده مکث ایلمك معناسنه دریقال اسنی القوم اذا لبثوا سنة
یعنی فی موضع (التسنیة) تأدیه وزننده برنسنه یی قولایلیوب فتح ایلمك معناسنه در یقال سناه اذا سهله وفتحه
(المساناة) مباهاة وزننده برکسه ایله مدارا وحسن زندکانی ایلمکله خشنود ایلمك معناسنه دریقال ساناه اذا راضاه وداراه
وحسن معاشرته (التسنی) تفعل وزننده بوزلمق معناسنه دریقال تسنی الشیٔ اذا تغیر ❊ شارح دیرکه بعضلر بومعناده
اصلی تسنن اولمغه ذاهبدرکه نون ثانیه یایه قلب اولنمشدر وتسنی برکسه امورنده سهولت بولمق معناسنه درکه سهولتله
حصولپذیر اولمقدن عبارتدر یقال تسنی زید اذا تسهل فی اموره و یوکسکه چیقمق معناسنه دریقال تسنی الرجل
اذا رقی رقیة و برآدمی کوجله خشنود ایلمك معناسنه دریقال تسنی فلانا اذا ترضاه وارککدیشی یه آشمق معناسنه در
یقال تسنی البعیر الناقة اذا تسداها لیضربها (المسناة) میمك ضمی ونونك تشدیدیله صو بندینه دینورکه سد
تعبیر اولنور یقال عقدوا مسناة للماء ای عرما ترفیع معناسندن مأخوذدر (السانیة) ادواتیله برابر اوله رق بیوك
قوغه یه دینور وصوچکمك ایچون دولابه قوشیلان ناقه‌یه دینور (السنو) سینك فتحیله و (السناوة) سماحه وزننده
دولابه قوشیلان ناقه ترلا صوارمق معناسنه دریقال سنت السانیة تسنو سنوا وسناوة اذا سقت الارض
وآتشك شعله‌سی یوکسلمك معناسنه دریقال سنت النار اذا علی ضوءها وشمشك چاقمق معناسنه دریقال
سنا البرق اذا اضاء وقیودن صوچکمك معناسنه دریقال القوم یسنون لانفسهم اذا استقوا وآچمق معناسنه دریقال
سنوت الباب ای فتحته (المسنوة) و (المسنیة) میملك فتحیله سانیه ایله سقی اولنان ارضه دینور ثانیده واو یایه مقلوبدر
(السنایة) کتابه وزننده برنسنه‌نك کوتر یسنه دینور یقال اخذه بسنایته ای کله (السنة) سینك ونونك فتحیله دینورکه
فارسیده سال دیرلر یقال مضت سنة ای عام ❊ شارح دیرکه مؤلف بونی هاء بابنده دخی ذکر ایلدی زیرا بعضلر هائی
و بعضلر یائی و بعضلر واوی اولمسنه ذاهبلردر هائی اولدیغنه کوره اصلی سنهه درکه جبهه وزننده در هاء
حذف اولنمشدر زیرا عربلر سنهت النخلة دیرلر خرما اغاجی اسکیوب اوزرندن زمان مرور ایلسه و یائی اولدیغنه کوره
سانیه ماده‌سندن مأخوذ اولورکه دولابله قیو چوره‌سنده دونه‌رك صوچکن ناقه‌یه دینوریل دخی دائرا اولمغله
اطلاق اولندی یاخود رفعت معناسندن مأخوذدر مخلوق اوزره دائر اولدیغنه مبنیدر و واوی اولدیغنه کوره
عنقریب مذکوردر (الاسنات) اکرام وزننده ناس قیتلغه اوغرامق معناسنه درزیرا قیتلغه سنه اطلاق اولنور
یقال استنوا اذا اصابتهم الجدوبة فرق ایچون واوتایه منقلب اولدی (السنی) سینك فتحی ونونك سکونیله سنوکبی
آچمق معناسنه درتقول سنیت الباب سنیا اذا فتحته پس واوی و یائی اولور (السنایا) سینك فتحی وقصر ایله
شریف و رفیع الشان آدمه دینور و بومفرددر یقال رجل سنایا ای شریف (اسنا) همزه مکسوره ایله که صعیدده
بربلده در نون بابنده ذکر اولندی ❊ الواوی ❊ (السنة) فتحتینله یله دینور عام معناسنه جمعی سنون کلور سینك
کسریله وسنوات کلور فتحاتله وسنهات کلور هایله نته که آنفا مأخذلری بیان اولندی وسنه قوراقلغه وقیتلغه
اطلاق اولنور یقال اصابتهم سنة ای قحط وجدب وقوراق یره دینور ارض مجدبه معناسنه جمعی سنون کلور
(الاسنات) اکرام وزننده قیتلغه وقوراقلغه دوشمك معناسنه دریقال استنوا اذا اصابتهم الجدوبة (المساناة)
مباهاة وزننده و (السناء) قتال وزننده ییللق ایله معامله ایلمك معناسنه دریقال ساناه مساناة وسناء اذا استأجره
للسنة (السنواء) حمراء وزننده شدتلو ومحنتلو سنه یه وصف اولور یقال سنة سنواء ای شدیدة (السنا) عصا
وزننده برنباتدر نته که یائیه‌ده ذکر اولندی ❊ الواوی (السواء) سینك فتحی والفك مدیله اسمدر عدل وداد معناسنه در
قال الشارح ومنه قوله تعالی ❊ فانبذ الیهم علی سواء ❊ ای عدل من الحکم و وسط معناسنه دریقال مکان سواء

اى وسط بين الحدّين وغير معناسنه دريقال جاؤا سواء فلان اى غيره وهرطرفى برابر دوز ومستوى معناسنه در
يقال مكان سواء اى مستو وثوب سواء اى مستو عرضه وطوله ❊ شارح ديركه سواء كلمه سى فى الاصل مصدر در
بعده وصف وظرف اوله رق استعمال اولندى وسواء الجبل طاغك ذروه سنه اطلاق اولنور يقال قعد فى سواء الجبل
اى ذروته وسواء النهار كوندزك تمام نصفى زمانندن عبارتدر تقول لقيته سواء النهار اى منتصفه و برموضع آديدر
و يمنده صبرنام طاغك باشنده بر پلا نقه آديدر وسواء بن الحارث وسواء بن خالد صحابيلردر وسواء مثل ومانند
معناسنه در جمعى اسواء كلور وسواسيه وسواسى وسواسوه كلور سين اوليلرك فتحى وثانيه لرك كسريله ❊ شارح ديركه
بونلر نوادر دندر و بعضلر بونلرك اسم جمع اولملرينه ذاهب اولديلر انتهى وكاه اولور كه سواء كلمه سى ايكى نسنه نك
وجودنى اقتضاء وطلب ايدر بينلرنده استواء حالتنى تحقيق و بيان ايچون ومنه يقال سواء زيد وعمرو اى ذوسواء بوراده
سواء كلمه سى ذوسواء ايله مأوّل اوله رق مقدم خبردرنته كه عدل زيد وعمرو ديرلر ذوعدل معناسنه و بو اعتبار سواء
وعدل كلمه لرينك مصدر يتلرينه مبنيدر زيرا مصدرك مابعدنده فاعل مرفوعى ذكر اولنمز مكر وجه مذكور اوزره
حذف واضمار ايله موصوفيت اوزره جارى اوله وتقول مررت برجل سواء والعدم كما سيذكر (ليلة السواء) آيك
اون دردنجى ياخود اون اوچنجى كيجه سنه اطلاق اولنور زيرا آى اول كيجه لرده مستوى اولور (السوى) سينك
كسرى وضمى والفك قصريله بونلرده سواء كبى عدل ووسط وغير معنالرينه در و برابر ومستوى معناسنه در سواء كبى
ومنه يقال مررت برجل سواء كما ذكر وسواء بكسر السين والمدّ وسوى بالكسر وسوى بالضمّ والعدم اى مستو
وجوده وعدمه ❊ شارح ديركه بونلر مصدريت اوزره منصوبلردر استواء هو وعدمه سيكنده دروصفت اولمق
اوزره مرفوع اولورلر كه مستوتأويلنده اولورلر انتهى وقوله تعالى ❊ لا نخلفه نحن ولا انت مكانا سوى ❊ الآية قرئ
بالكسر والضمّ اى معلما وتقديره ذا معلم يعنى ميعادمز جمله يه معلوم اولهجق علامتله معلم اولان برمكان اولسون كه
آنده بزم ساحرلرمز ايله جمع اوله سز ❊ شارح ديركه كو ياكه جمله يننده مستوى اولمش اولور وراغب مستوطرفاه
عبارتيله تفسير ايلدى وكشاف منصفا بيننا وبينك عبارتيله بيان ايلديكه ايكى طرفك مسافه سنه نصف ووسط
اولان مكان اولور كه طرفينه بعد وقرب جهتيله متفاوت اولميه (الاستواء) افتعال وزننده ايكى نسنه برى برينه
مماثل اولمق معناسنه دركه كيتده يا كيفيتده برابر اولمقدن عبارتدر يقال استويا اذا تماثلا واعتدال معناسنه دركه برطرفده
تفاوت اوليوب مستقيم اولمقدن عبارتدر يقال استوى الشئ اذا اعتدل و برآدمك جوانلغى كماله وارمق معناسنه دركه
تمام يكيت اولمقدن عبارتدر ياخود قرق ياشنه واروب قرارنى بولمق معناسنه در يقال استوى الرجل اذا بلغ
اشدّه اوار بعين سنة وقوله تعالى ❊ ثمّ استوى الى السماء ❊ اى صعد اوعمد اليها اوقصد اواقبل عليها اواستولى
يعنى الى كلمه سيله صله لنورسه معانئ مذكوره يه دلالت ايدر ايمدى معناى شريف بودركه حق جلّ وعلى ارضى
خلق ايلدكدنصكره امرعاليسى تسويهٔ سماء خصوصنه صعود ايلدى ياخود ارادهٔ عليه سى آنك تسويه
وتدبيرينه تعلق ايلدى ياخود اراقده سائر تكوين تخلل ايميوب طوغرى آنك تسويه وتنظيمنه قصد ومباشرت
ايلدى ياخود آنك تسويه سنه توجه ايلدى ياخود اكا مستولى ومتصرف اولدى ❊ مؤلف بصائرده ديديكه استواء
ماده سى الى ايله صله لنورسه برنسنه يه بالذات ياخود بالتدبير منتهى اولمق معناسنى اقتضا ايدر آيت مرقومه شق
ثانيدندر وكشافك بيانته كوره مجاز بمرتبتين اوزره مرتب استعاره اولور وثمّ كلمه سى تراخى فى الرتبه معناسنه در انتهى
وتقول العرب استوت به الارض اى هلك فيها بوراده باء على ياخود مع معناسنه در بونك مآلى اصطلا حمزده خاكله
يكسان اولدى تعبيرينه اقربدر (التساوى) تفاعل وزننده بودخى برى برينه مماثل اولمق معناسنه دركه بس برابر
اولمق تعبير اولنور يقال تساويا اذا تماثلا (التسوية) تفعله وزننده ايكى نسنه يى برى برينه برابر ايلمك معناسنه در
تقول سوّيته به وسوّيت بينهما اذا عدلت و برنسنه يى دوز وهموار ايلمك معناسنه دركه دوزلتمك تعبير اولنور
ومنه يقال سوّيت عليه الارض على المجهول اذا هلك فيها و برشيئى طوغرلتمق معناسنه در يقال سوّاه اذا
جعله سويا (المساواة) مباهاة وزننده برنسنه يى برنسنه يه برابر لشدرمك معناسنه در تقول ساويته به
وساويت بينهما بمعنى سوّيت و برنسنه برنسنه يه كميتده يا كيفيتده معادل اولمق معناسنه در يقال هو
لايساوى شيئا اى لايعادله بومعنادن اصطلاحمزده شو برشيئه دكر ايله تعبير اولنور مثلا هذا لايساوى
درهما ديرلر شونك قيمتى براقچه يه معادل اولمزكه براقچه يى دكزديمكدر وقولهم لايسوى كيرضى قليل يعنى لغت
قليله ده ثلاثى اوله رق باب رابعدن دخى بومعناده وارد اولدى (الاسواء) همزه نك كسريله بودخى برشيئى
آخره معادل ايلمك معناسنه در تقول اسويته به و برنسنه يى دوز وطوغرى قلمق وطوغرلتمق

معناسنه در يقال اسواه اذا جعله سويا و بركسه خلق وطبيعتده پدرينه چكمك معناسنه در يقال اسوى فلان اذا كان خلقه وخلق والده سواء وحدثمك معناسنه مستعملدر يقال اسوى الرجل اذا احدث وخوار وذليل اولمق معناسنه در يقال اسوى الرجل اذا اخزى وذكرى تماما فرجه صوقمق معناسنه در يقال اسوى فى المرأة اذا اوعب ✻ شارح ديركه بو اوچ معنا مهموز اولان سوءه دن متصرفدر و برنسنه يى غفلت سببيله ترك واسقاط ايلمك معناسنه در يقال اسوى حرفا من القرأن اى اسقط وترك واغفل (السواآن) سينك فتحيله سواء كلمه سنك تثنيه سيدر جمعى اسواءكلور ايكيسى بس برابرلردر ديمكدر يقال هما سواأن اى مثلان (السى) سينك كسريله بودخى مثل ومساوى معناسنه در تثنيه سى سياندر يقال ماهو بسى لك اى بمثل وهما سيان اى مثلان جمعى اسواءكلور و يقال لبست المرأة لك بسى وماهن لك باسواء اى بمثل ولاامثال بونك اصلى سوى ايدى واو يايه ابدال اولندى وسى دوز وهرطرفى برابر نسنه يه دينور يقال مكان سى اى مستو يعنى طرفاها فى المسافة ودوز اوه يه اطلاق اولنور فلاة معناسنه و برموضع آديدر وتقول العرب وقع فى سى رأسه وفى سواء رأسه بفتح السين فى الاخير وكسرها اى حكمه من الخير اوفى قدر مايضمر به رأسه اوفى عدد شعره ✻ مؤلف بومثلى سن ماده سنده وقع فى سن رأسه اى عدد شعره من الخير وفيماشاء واحتكم عبارتيله ده ذكر ايلمشيدى ✻ شارح ديركه مستقصاده ايكى وجهله محرردر فى سن رأسه عبارتنه كوره كثير وواسع معناسنه مستعمل اولان سن لفظندن مصوغدر لانهم يقولون وجد فلان كلأ سنا اى كثيرا واسعا وفى سى رأسه وسواء رأسه عبارتنه كوره برابر ومماثل معناسندن مسبوكدر خلاصه سى باشى برابرنجه نعمت ورفاه شامله يه مالك وآنده دلخواهى اوزره متصرف اولدى ديمكدر ياخود يردن باشنى بورى يه جك قدر نعمت واسعه يه نائل اولدى ديمكدر كه سرتاپا نعمته مستغرق اولدى تعبير اولنور ياخود باشنك قيللرى عددينه مساوى نعمته فائز اولدى ديمكدر كه كثرتدن كنايه در (لاسيما) سينك كسرى و ياى مشدده نك نصبيله كه جاءنى القوم لاسيما زيد قولنده واقعدر لامثل زيد كبيدر ماء كلمه سى لغو وزائددر ومابعدنده كى زيد لفظنك رفعى جائزدر دع ما زيد قولنده كى كبى وكاه اولور كه يايى تخفيف ايدوب لاسيما ديرلر ولاسى لمافلان ولاسيك مافلان ولاسية فلان ولاسيك اذا فعلت ذاك ولاسى لمن فعل ذلك دخى ديرلر ✻ شارح ديركه لاء كلمه سى نفى جنس ايچوندر سى كلمه سى اسميدر وبو تركيب استثناء موقعنده مستعملدر يعنى مابعدنى ماقبلنه ترجيح ايچون مسوق اولمغله مساواتدن تفضيله اخراج اولنمش كبى اولور آندن لسا نمزده خصوصا ايله تعبير اولنور مثلا تستحب الصدقة فى شهر رمضان لاسيما فى العشر الاواخر ديدكده اعطاء صدقه نك عشر اواخرده استحبابى آكد وافضل اولديغى متبين اولور پس ماقبلنه مساواتدن مخرج اولور بو تقديرجه حرف نفيسز استعمال اولنمز ومابعدنده كلان اسمك اعرابنده جر ومطلقا رفع ونكره اولورسه نصب حالاتى جائزدر جر حالتنده ماء كلمه سى زائد اعتبار اولنوب سى كلمه سى مابعدينه مضاف قلنور نته كه ✻ ايما الاجلين قول شريفنده ماء زائده در و رفع حالتنده ماء موصوله ياخود موصوفه اعتبار واسم مزبوره برمبتداء تقديراولنور مثلا لاسيما يوم تركيبى لامثل الذى هو يوم ياخود لامثل شىء هو يوم تقديرنده اولور ونصب حالتنده تميزيت اوزره منصوبدر سائر تراكيب مسروده بوندن استنباط اولنور وتفصيلى مغنى اللبيبده مشردر وحدر (السوى) غنى وزننده دوز وطوغرى نسنه يه دينور وطرفينى مساوى مكانه دينور سى كبى يقال مكان سوى وسى اى مستو يعنى طرفاه فى المسافة (التسوى) تفعل وزننده دوزلنمك و برابرلنمك معنالرينه در ومنه يقال تسوت به الارض اى هلك كما يقال استوت به الارض باء حرفى على ياخود مع معناسنه در (السوية) غنيه وزننده برابرلك استواء موقعنده مستعملدر يقال هم على سوية اى استواء بوراده سويه مقدر موصوفه وصفدر خصلة وقسمة وهيئت كبى برمناسب موصوف مقدردر وسويه باركير سمرينه شبيه برنسنه دركه اكا جوارى وفقراء مقوله سى راكب اولور على قول ثمام اوتنك قيتقلريله طولمش منذره دينوركه دابه نك صرتنه پالان كبى وضع ايدوب اوزرينه بنرلر (ابوسويه) صحابيدر وعبيدبن سوية بن ابى سوية الانصارى كه انصاردن برينك معتقيدر وعبد الملك بن ابى سويه سهل بن خليفه وحماد بن شاكر بن سويه كه امام بخاريدن صحيح بخارى راويسيدر محدثلردر (سيويه) عمرويه وزننده اسامبدندر محمد بن على بن سيويه المؤدب وعلى بن احمد بن محمد بن سيويه محدثلردر (السوية) سميه وزننده برخاتون آديدر (السوى) عصا وزننده طوغرى وقصد معناسنه در تقول قصدت سواه اى قصدت قصده (الساية) تسويه ماده سندن فعله دركه اصلى سويه ايدى طوغرلمش ودوزلنمش يوله دينور و برآدمى فريفته ومفتون ايلمك ايچون تسويه وتنظيم اولنمش سوزه اطلاق اولنور تقول ضرب لى ساية اى هيألى كلمة وسايه مكه قضاسنده برقريه ياخود بين الحرمين بروادى اسميدر (ساوه) عجمده برشهر معروفدر (السوى) هدى وزننده سواء كلمه سندن فعلى در حبلى وزننده ومنه قوله تعالى ✻ من اصحاب

مطلب

الصراط السوى ❊ وهو فعلى من السواء اوعلى تليين السوءى والابدال قول اوّله كوره سوءى كلمه سندن كه سيئه
معناسنه در مخفف اولور ❊ الواوى (السهو) لهو و زننده و(السهوّ) علوّ وزننده برآدمك قلبى بشقه يره كتمكله
برخصوصى غفلت ايدوب اونتمق معناسنه در يقـال سها فى الامر يسهو سهوا وسهوّا اذا نسيه وغفل عنه وذهب
قلبه الى غيره ❊ شارح ديركه سهو فى حرفيله صله لنورسه عن غيرعلم ترك وعن ايله صله لنورسه عن علم ترك معناسنه در
وتقول العرب حملت المرأة سهوا اى حبلت على حيض كويا كه آنده وصف غالب اولمشدر وسهو سكون وملايمت
معناسـنه در ومنه تقول افعله سهوا رهوا اى عفوا بلا تقاض ويقـال مال لايسهى ولاينهى اى لا تبلغ غايته يعنى
كثرت ووفرتندن نهايتنه بالغ اولنمز درجه سنده در و بوسكون وآرام معناسندن مأخوذ در وسهو سهل وملايم آدمه
وايشه دينور يقال رجل سهو وامر سهو اى سهل وخوشكوار صويه اطلاق اولنور يقـال ماء سهواى زلال و يواش
وملايم اركك دوه يه دينور مؤنثى سهوه در يقـال جمل سهو وناقة سهوة اى وطئ (السهاوة) سمـاحه وزننده
دوه رام وملايم وخوب روش اولمق معنـاسنه در يقال سهو البعير سهاوة من الباب الخامس اذا كان سهوا (السهوة
سينك فتحيله سهوك مؤنثيدر كه ذكر اولندى وكباده تعبير اولنان ملايم يايه دينور يقال قوس سهوة اى مؤاتية وقبايه
دينور صخره معناسنه وصفه وايوانه على قول ايكى اوطه ارالغنده اولان كيلاره ياخزينه اوطه سنه دينور ياخود رف
ومصندره وشروان مقوله سـنه دينوركه اكا بعض حوايج وضع اولنور ياخود كوجك خزينـه اوطه سى شكلنده
اوطه يه دينور ياخود درت يااوچ اغاجلردن چاتمه تخته پوشه دينوركه اوزرينه امتعهٔ بيت مقوله سى نسنه لر وضع
اولنور وكندوج اسميدر كه طشره ديارلرده صرپون و پتك تعبير ايتدكلرى بيوك ظرفدر فيچى ومانجنه طرزنده
اولور تخته انبـاره دخى دينور واوطه نك باجه سنه و پنجره سـنه دينور وعروسك جهازاوينه ياخود اول شكلده
اولان اوه دينور وحولوى خانه اوكنه چكيلان ستره يه دينور جمعلرى سهاء كلور سينك كسريله و بر برزمينده
بر بلده آديدر وبرموضع آديدر (الساهى) و(السهوان) سكران وزننده اسم فاعللردر سهو ايديجى آدمه دينور
ثانيه ابلغدر كه اونوتغان كسه ديمكدر وسهوان وسهى سينك كسريله وضميله وسهىّ سمىّ وزننده بر موضع آديدر
(سهيه) سميه وزننده اسمادندر ارطأة بن سهيه فارس وشاعردر (الاسهاء) همزه نك فتحيله الوان معناسنه دركه
كوناكون ديمكدر مفردى يوقدر (الاسهاء) همزه نك كسريله سهوه ديدكلرى ذكر اولنان اوطه ياپمق معناسنه در
يقال اسهى الرجل اذا بنى السهوة (السهواء) صحراء وزننـده برقصراغك آديدر وكيجه دن برساعته دينور يقال
مضت سهواء من الليل اى ساعة (المساهاة) مباهاة وزننده الفت ومعـاشرتده پك استقصاء ايلميوب مسامحه
وملايمتله معامله ايلمك معنا سـنه در يقـال ساهاه فى العشرة اى ترك الاستقصاء يعنى خالقه وساهله (السها
سينك ضميله بنات نعش صغرى ايچره بركوكب خفى اسميدر نته كه قود ماده سنده بيان اولندى ❊ اليائى ❊ (السية
سينك كسرى وياى مخففه نك فتحيله يايك ايكى باشلرنده اولان اكرى يره دينوركه كوشهٔ كمان تعبيراولنور جمعى
سيات كلور ❊ شارح ديركه بونك آخرنده اولان هاء واودن عوضدر ❊ مجيدركه مؤلف بونى يائى علامتيله معلم ايلدى
لاسيما) سوى ماده سنده ذكر اولندى زيرا واويدر ❊ مؤلف بونكله جوهرى يه حرف انداز تعريض اولمشدر
فصـــــل الشين المعجمة ❊ الواوى ❊ (الشأو) شينك فتحى وهمزه نك سكونيله سبق وتقدم ايلمك معناسنه در
تقول شأوت القوم شأوا اذا سبقتهم وامد وغايت معنـاسـنه در يقـال بعيد الشأو اى الامد والغـاية وناقه نك
يولارينه دينور وقيغنه دينور بعر الناقه معنا سـنه وقازيلان قيودن طپراق چكوب چيقارمق معنـاسنه در يقـال
شأوت من البئر شأوا اذا نزعت منها التراب وقيودن چيقان طپراغه ده اطلاق اولنور يقال نزع من البئر شأوا كثيرا
اى ترابا و زنبيله دينور يقال نقل التراب بالشأو اى الزنبيل (المشأة) مسحاة وزننده بودخى زنبيله دينور قيودن آنكله
طپراق اخراج اولنديغيچون (التشائى) تفاعل وزننده ايراقلشمق معنا سـنه در يقال تشاءى ماينهما اذا تباعد
وتارمار اولمق معناسنه در يقال تشاءى القوم اذا تفرّقوا (المشاءاة) مباهاة وزننده بركسه ايله مسابقه ايلمك على قول
سبق ايلمك معناسـنه دركه واحد ايچون اولور يقـال شاءاه اى سابقه اوسبقه (الاشتاء) افتعال وزننده استماع
معناسنه در يقال اشتأى الرجل اذا استمع وسبق ايلمك معناسـنه در يقـال اشتأاه اذا سبقه ❊ الواوى ❊ (الشبو
شينك فتحى و بانك سـكونيله يوكسك اولمق معنـاسنه در يقـال شبا الشئ شبوا اذا علا و بكز يوزلدقدنصكره
پر ينه كلوب روشن اولمق معنـاسـنه در يقـال شبا وجهه اذا اضاء بعد تغير وآت شاخلنمق معناسـنه در يقـال
شبا الفرس اذا قام على رجليه وآتش يانمق معناسـنه در يقـال شبا النـار اذا اوقدها (الشباة) حصاة وزننده
هنوز طوغمش عقربه دينور على قول صارى عقربه دينور يقال كأنه شباة وهى العقرب ساعة تولد اوعقرب

صفراء ودیزکنه کریلوراولان کسکین آته دینور وشاخلنور اولان آته دینور وعقربك نشترینه دینورکه آنکله چلار
وهر شیئك کسکین اوجنه وکناریه دینور یقـال کانه شباة السنان ای حدّه وشباة النعل آیاق قابنك برونلرینك
اوجنه دینور جمعی شبا کلورحصا کبی وشبوات کلور فتحاتله (الاشباء) همزه نك کسریله و یرمك معناسـنه در
یقال اشباه اذا اعطاه وبرکسه یی اسرکیوب مهربانلق ایلمك معنـاسنه در یقـال اشبـاه اذا اشبله ای اشفق
وبرآدمك رشید وعاقل اوغلی اولمق معناسنه در یقـال اشبی الرجل اذا ولد له ولدکیس ودفع ایلمك معناسـنه در
یقال اشباه اذا دفعه و برآدمی برقیویه یاخود برکریهه یه القا ایلمك معنـاسنه در یقـال اشبی فلانا اذا القـاه فی بئر
اومکروه و برآدمه اعزاز وتکریم ایلمك معناسنه اولمغله ضدّ اولور یقال اشبی فلانا اذا اکرمه واعزّه وآغاج بویلنوب
تاب وطراوتله داللری کور و بری برینه صارمشق اولمق معنا سنه در یقـال اشبی الشجر اذا طال والتفّ نعمة و بر
آدمك اولادی کندیسنه چکوب بکزه مك معناسـنه در یقال اشبی زیدا اولاده اذا اشبهوه (المشبی) اسم مفعول
بنیه سیله و(المشبی) اسم فاعل بنیه سیله رشید و زیرك ولد صاحبی آدمه دینور یقال رجل مشبی ومشب اذا ولدله
ولدکیس (الشبا) عصا وزننده یوصونه دینور طحلب معنا سنه ومدینه ده بروادی آدیدر (شبوه) ثمره وزننده
عقربك ایکنه سـنه دینور معرفه وغیر منصرفدر وحرف تعریف دخی داخل اولور و برقبیله پدرینـك آدیدر
وبادیه ده برموضع و یمنده برحصـار آدیدر ومأرب ایله حضرموت بیننده بر بلده آدیدرکه لحج نام بلـده یه قریبدر
الواوی ❊ (الشتاء) کساء وزننده و(الشاتاة) فصول اربعه دن قیش فصلنه دینور وشتاء کلمه سی شتوه لفظنك
جمعیدر کلبه وکلاب کبی علی قول ایکیسی دخی مفرددر جمعلری شتیّ کلور عتی وزننده واشتیه کلور ابنیه وزننده
وشتاء طلوعه دینورکه کوکدن یاغار وقیتلغه وقوراقلغه دینور (المشتاء) و(المشتاة) میلرك فتحیله اسم مکانلردر
قیش اوطه سنه وقشلاغه دینور ❊ شارح دیرکه بونلر اسم زمان ومصدر میمی دخی اولور (الشتوی) شینك فتحی
وتانك سکونیله و(الشتوی) فتحتیله اسم منسو بلردر یقال مکان شتوی وشتوی ای منسوب الی الشتاء وشتوی
فتحتینله خاصة قیش یغمورینه دینورکه شتیّ دخی دینور غنیّ وزننده یقـال کثر الشتوی والشتیّ ای مطر الشتاء
(الشتو) شینك فتحیله بریرده قشلامق معنـاسنه در یقـال شتا بالبلد یشتو شتوا اذا اقام به شتـاء وخاصة قیش
ایامنده قوراقلغه اوغرامق معنـاسنه در یقـال شتا القوم اذا اجدبوا فی الشـتاء وقیش پك صوغوق اولمق
معنـاسنه در یقـال شتا الشتاء اذا برد (التشتیة) تأدیه وزننده و(التشتی) تفعل وزننده بونلرده بریرده قشلامق
معنـاسنه در یقـال شتی بالبلد وتشتی اذا اقام به شتاء (الاشتاء) اعطاء وزننده بودخی قیش موسمنده قوراقلغه
دوشمك معنـاسـنه در یقـال اشتی القوم اذا اجدبوا فی الشتاء وقیشه کیرمك معنـاسنه در یقـال اشتی القوم اذا
دخلوا فی الشتاء (الشاتی) قیشلو کونه دینور یقال یوم شات وغداة شاتیة ای ذوشتاء (المشتاتاة) مباهاة وزننده
قیش ایامی قولیله معـامله ایلمك معنـاسنه در یقال شاتاه اذا عامله شتاء (الشتا) عصـا وزننده سرد وخشونتلو
یره دینور ودره نك کوکسنه دینور ❊ الواوی ❊ (الشثا) ثای مثلثه ایله حصا وزننده شتاء کبی دره نك کوکسنه دینور
ویوشتا مصحفی دکلدر یقال نزلوا شثا الوادی وشثاه ای صدره ❊ الواوی ❊ (الشجو) شینك فتحی وجیمك سکونیله
برآدمی غمناك ایلمك معنـاسنه در یقـال شجاه شجوا اذا احزنه وطربناك ونشاطمند ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور
یقال شجاه اذا طرّبه وناس ارالغنه شقاق واختلاف دوشورمك معنـاسـنه در یقـال شجی بینهم اذا شجر وشجو
حاجت ومهمه یه دینور یقال له شجوای حاجة (الاشجاء) همزه نك کسریله بودخی برآدمی محزون ایلمك ومنشرح
وطربناك ایلمك معنـالرینه در یقـال اشجاه اذا احزنه و یقـال اشجاه اذا طرّبه و برآدمی مغلوب ومقهور ایلمك
معناسنه در یقـال اشجاه اذا قهره وغلبه و برآدمی برغم واندوهه اوغراتمق معنـاسنه در یقال اشجاه اذا اوقعه
فی حزن (الشجا) عصا وزننده بوغازه طواران کمیك مقوله سنه دینور یقال نشب فی حلقه شجا وهو ما اعترض فیه
من عظم ونحوه وشجا مصدر اولور برآدمك بوغازینه برنسـنه طورمق معنـاسنه در یقـال شجی به شجی من الباب
الرابع اذا اعترض فی حلقـه شجی و برآدمك بورجلوسی صاویلوب کتمك معناسنه در یقال شجی الغریم عنه اذا ذهب
(الشجی) غنیّ وزننده مشغول ومهموم آدمه دینور بعض اشعـارده تشدیدیایله وارد اولدی یقال رجل شجیّ وشج
ای مشغول (الشجواء) حمراء وزننده سلوکی صرپ وکوچ صحرایه دینور یقال مفازة شجواء ای صعبة (الشجوجی)
سفرجل وزننده ومدایله لغتدر پك اوزون آدمه علی قول کیکاری ایری اوله رق اوزون آدمه دینور یاخود اوزون ایاقلویه
یاخود بلدن یوقریسی اوزون وایاقلری قصه اولانه دینور وایری وتنومند آته دینور وصقصغان قوشنه دینور مؤنثی
شجوجاة در وشجوجی وشجوجاة دائمی اسن یله دینور (شجا) عصا وزننده و(شجوه) ثمره وزننده ایکی وادی آدیدر

(التشاجی) تفاعل وزننده خاتون زوجنه اظهار حزن وملالته تمنع ایلمك معناسنه در یقال تشاجت المرأة علی زوجها اذا تمنعت وتحازنت (الشاجی) ابن سعد العشیرة در وشاجی ابن النمر الحضرمی جاهلیدر (شجی) غنی وزننده و(شجیه) غنیه وزننده ایکی موضعلردر ❊ الواوی (الشحو) محو وزننده اغز آچمق معناسنه در یقال شحا الرجل شحوا اذا فتح فاه واغز آچلمق معناسنه در یقال شحا فوه اذا انفتح (الاشحاء) همزه نك كسریله بودخی اغز آچمق معناسنه در یقال اشحی الرجل اذا فتح فاه (الشحوة) خطوه وزننده ومرادفیدر كه آدیم دینور یقال بعید الشحوة ای الخطوة (التشحی) تفعل وزننده بر آدمه زباندرازلقله آلابنده و یرمك معناسنه در یقال تشحی علیه اذا بسط لسانه فیه (الشواحی) آغزلری آچان آته وصف اولور یقال خیل شواحی ای فاتحات افواهها مفردی شاحیه در (الشحا) عصا وزننده ككبش نسنه یه دینور یقال شیء شحا ای واسع و برصویك آدیدر (الشحواء) حمراء وزننده واسع قیویه دینور یقال بئر شحواء ای واسعة ❊ البائی (الشحی) شینك فتحی وحانك سكونیله شحو كلمه سنده لغتدر یقال شحی فه شحیا من الباب الرابع لغة فی شحا شحوا ❊ الواوی (الشخا) خای معجمه ایله عصا وزننده چوراق یره دینور سبخه معناسنه ❊ الواوی (الشدو) عدو وزننده دوه سورمك معناسنه در یقال شدا الابل شدوا اذا ساقها ونغماتله شعر اوقومق یاخود ایرلمق معناسنه در یقال شدا الشعر اذا غنی به اوترنم وموسقیده بربیت یا ایكی بیت اوقومق معناسنه در تقسیم وموال ومعنی كبی یقال شدا الرجل اذا غنی بیتا او بیتین بالغناء وادبه ودانشدن حصه مند اولمق معناسنه مستعملدر یقال شدا فلان اذا اخذ طرفا من الادب و برنسنه جانبنه قصد وتوجه قلمق معناسنه در یقال شدا شدوه ای نحا نحوه و برنسنه یی برنسنه یه بكزتمك معناسنه در یقال شدا فلانا فلانا اذا شبهه ایاه وشدو چوق نسنه دن برمقداره دینور یقال اخذ شدوا من المال ای قلیلا منه (الشادی) شدو لفظندن اسم فاعلدر (الشدا) عصا وزننده وجودده قالان قوت بقیه سنه وحصه سنه دینور وهر نسنه نك كسكین اولان كارینه واوجنه دینور واسیلكه دینور یقال یوما شدا شدید ای حر وایوزلغه دینور یقال اخذه الشدی ای الجرب (الاشداء) همزه نك كسریله موسقیده ماهر اصول آشنا خواننده اولمق معناسنه در یقال اشدی فلان اذا صار ناتجا مجیدا (شدوان) سلمان وزننده برموضعدر ❊ الواوی (الشذو) شینك فتحی وذال معجمه نك سكونیله مسكه دینور وعلی قول رایحه سنه یاخود لونه دینور ومصدر اولور بر آدمی رنجیده ایلمك معناسنه در یقال شذاه یشذوه شذوا ای اذاه ومسك سورنمك معناسنه در یقال شذا الرجل اذا تطیب بالمسك (الشذا) عصا وزننده برشجر اسمیدر كه آندن مسواك اتخاذ اولنور وایوزلغه دینور یقال اخذه الشذا ای الجرب وطوزه دینور ملح معناسنه ورایحه نك پك ایتیلكنه وتیزلكنه دینور ❊ شارح دیر كه تیز رایحه ده دخی استعمال اولنور و بركونه سفینه اسمیدر وایت سنكنه دینور ذباب الكلب معناسنه علی قول مطلقا سنكه دینور وزنج واذی معناسنه در تقول لقیت منه الشذی ای الاذی وشذا بصره قضاسنده برقریه آدیدر احمد بن نصر الشذائی المقریء وابو الطیب محمد بن احمد الشذائی الكاتب اورادندر وشذا اغاج پاره لرینه دینور یقال شذا العود ای كسره ❊ شارح دیر كه شذاة مفردیدر (الشذاة) حصاة وزننده بدنده قالان قوت بقیه سنه دینور واسكی و یپراك نسنه یه دینور بعض نسخه ده السیء الخلق عنواننده اولمغله بدخوی آدم دیمك اولور (الاشذاء) همزه نك كسریله برنسنه یی برطرف ایدوب الارغه قلمق معناسنه در یقال اشذاه عنه اذا نحاه واقصاه (التشذیة) تأدیه وزننده برنسنه یی تحصیل شعور ایدوب آخره افهام ایلمك معناسنه در یقال شذی بالخبر اذا علم به فافهمه (شاذی) اسمادندر یوسف بن ایوب بن شاذی سلطان صلاح الدین اسمیدر كه كندیلری واقاربی محدث اولمغله تحدیث ایلدیلر مشار الیه پادشاه ملكت مصر ایدی غزا وجهاد ایله مشهور صلحاء امتدن ومحدثیندن ایدی رحمة الله تعالی علیه ومحمد بن شاذی بخاری محدثدر ❊ البائی (الشراء) شینك كسری والفك مدیله وقصریله برنسنه یی صاتون آلمق معناسنه در یقال شراه یشریه شراء وشری اذا ملكه بالبیع وصاتمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال شراه اذا باعه و برنسنه یی سرمك معناسنه در یقال شری اللحم والثوب والاقط اذا شرّرها و بركسه یی هزل وسخریه ایلمك علی قول خوارلیوب تذلیل وارغام ایلمك معناسنه در یقال شری فلانا اذا سخر به اوارغمه وشراء نفس عسكرك اوكنه چقوب آنلرك طرفندن مقاتله ایلمك یاخود قومی طرفندن سلطانه یاخود والی یه واروب آنلرك امور ومصلحتلرینی عرض وتنظیم ایلمكدن عبارتدر یقال شری بنفسه عن القوم اذا تقدم بین ایدیهم فقاتل عنهم اوالی السلطان فتكلم عنهم وشرا بر آدمی قورداشتی دیدكلری كیجیكه اوغراتمق معناسنه در یقال شری الله فلانا اذا اصابه بعلة الشری (الاشتراء) افتعال وزننده بودخی صاتون آلمق وصاتمق معنالرینه در یقال اشتراه اذا ملكه بالبیع ویقال اشتراه اذا باعه ومطلقا برنسنه یی

ترك ايدوب برآخر نسنه يه تمسك ايلك معناسنه مستعملدر ثمنى ترك ايدوب ومثمنه رغبت وتمسك ايدن مشترى كبى
و بو باء مقابله ايله استعمال اولنور ومنه قوله تعالى ﴿اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى﴾ الآية اى تركوا الهدى
وتمسكوا بالضلالة يعنى بالقوه ايدى ٔ استحصال ارنده اولان هدايى ترك ايدوب ضلالتى اختيار ايلديلر (الشرى) عصا
وزننده قورداشنى ديدكلرى كيجيك زحمتنه دينور انسانك بدننده اكثرى دفعةً حادث اولور برمرضدر خرده خرده
وقزل قزل سوزشلى بثره لردر وردرى كيجه لرده زياده ومشتد اولور سببى اسى بخاردر كه بدنده دفعة ثوران ايدر
يقال اصابه الشرى اى بثور صغار حمر حكاكة مكربة وشرى مصدر اولور ناس بيننده شر وفتنه شراره لنمك
معناسنه در يقال شرى الشر بينهم شرى اذا استطار قورداشنى اولمق معناسندن مأخوذدر وشمشك چاقمق
معناسنه در يقال شرى البرق اذا لمع وخشمه كلمك معناسنه در يقال شرى الرجل اذا غضب واونكولك
ويتازلق ايلك معناسنه در يقال شرى الرجل اذا لج وقورداشنى يه اوغرامق معناسنه در يقال شرى جلده
اذا خرج عليه الشرى وآت اشوب يوريمكده فتورسز مبالغه واقدام ايلك معناسنه در يقال شرى الفرس
فى سيره اذا بالغ فيه (المشاراة) مباهاة وزننده و(الشراء) قتال وزننده مبايعه معناسنه در يقال شاراه مشاراة
وشراء اذا بايعه ومجادله معناسنه در يقال هو يشاريه اى يجادله بونك اصلى يشارره ايدى راى ثانيه يايه منقلب
اولدى (الشروى) جدوى وزننده مثل ومانند معناسنه در يقال ما له شروى اى مثل (الاشراء) همزه نك
كسريله بودخى شمشك پارلدامق معناسنه در يقال اشرى البرق اذا لمع وطواندرمق معناسنه در يقال اشرى
الحوض اذا ملأه وبرنسنه يى برطرفه اكمك معناسنه در يقال اشراه اذا اماله واغاج يمشنك طمورجقلرى
آچوب يارلمق معناسنه در يقال اشرى الجمل اذا تفلقت عقيقته وناس بيننه شورش القاسيله برى برينه دوشورمك
معناسنه در يقال اشرى بينهم اذا اغرى (الاستشراء) بودخى يتازلق واونكولك ايلك معناسنه در يقال
استشرى الرجل اذا لج وبرماده عظيم اولمق معناسنه در يقال استشرت الامور اذا تفاقت وعظمت (الشراة)
عصاة وزننده خوارج طائفه سنه اطلاق اولنور لج وعناد معناسنه اولان شرى ماده سنده مأخوذدر زيرا لج
وتعندلرندن ناشى خروج ايلديلر يوخسه شرينا انفسنا فى الطاعة ماده سندن مأخوذ دكلدر جوهرى اويله ديمكله
وهم ايلدى شارى مفرديدر ﴿شارح ديركه جوهرى بو قولنده ائمهٔ كثيره يه اقتدا ايلمشدر حتى ابن اثير ديديكه آنلره شراة
اطلاقى دنيا مقابلى آخرت اشترا ايلدك ديو زعملرينه مبنيدر انتهى﴾ (الشرى) شينك فتحى وراءنك كسر ومديله قورداشنى يه
اوغرامش آدمه دينور يقال رجل شراى اصابه الشرا (الشرى) غنى وزننده شول آته دينوركه اشوب يوريمسنده
قطعا فاتر اولميوب اقدام ومبالغه اوزره اوله يقال فرس شرى اذا كان يبالغ فى سيره (الشرى) شينك فتحيله
ابوجهل قرپوزينه دينور على قول تكاكنه دينور وجكردكدن يتشمش خرما اغاجنه دينور (الشرى) على
وزننده و(الشراة) حصاة وزننده مالك يعنى مواشى قسمنك رذال وكمترينه دينور يقال اخذ الشرى
والشراة من المال اى رذاله ومالك كزيده ونفيسنه ديمكله ضد اولور يقال بقى عنده الشرى والشراة
اى خيار المال جوهرى بونى شينك فتحى وراءنك سكونيله ضبط ايلمكله وهم ايلدى وشرى طاغه دينور و يوله
دينور طريق معناسنه وسلمى نام طاغده بر يولك آديدر ارسلانى پك چوقدر ونجدده طى قبيله سى يوردنده
برطاغك آديدر وتهامه ده برطاغ اسميدركه يرتجى جانورلرى كثيردر وكبكب ايله نعمان بيننده برواد اسميدركه
عرفاته برمرحله در وشرى ومد ايله سراء ناحيه معناسنه در جمعى اشراء كلور (ذو الشرى) عصا وزننده دوس
قبيله سنه مخصوص برصنم آديدر (الشريان) شينك فتحى وكسريله برشجر آديدركه اندن ياى دوزيلور
وشريان شرايين لفظندن مفرد اولوركه بدنده اولان نبض طمرلرينه دينور عروق نابضه معناسنه در
بين الاطباء عروق ضوارب تعبير اولنور يقال انقطعت شراينه وهى العروق النابضة ﴿مترجم ديركه كتب
تشريحده مشروح اولديغى اوزره شرايين بدنده نابض ومتحرك اولان طمرلردركه سواكن واورده مقابليدر
اصلى يونانيده متحرك بالحياة معناسنه اولان اورطا تعبير ايتدكلرى برقالين طمردركه يسار قلب جهتندن نابتدر
ايكى قسم اولور برقسمى بدننك نصف اعلاسنه و برقسمى نصف اسفلنه متوجه وشعبهٔ كثيره ايله متشعب اولور﴾
(الشرية) غنيه وزننده طريقه واسلوب معناسنه در يقال هو على شرية حسنة اى طريقة وسرشت وطبيعت
معناسنه در يقال كريم الشرية اى الطبيعة ودائما قيز طوغورر اولان خاتونه دينور يقال امرأة شرية اذا كانت
يلدن الاناث (المشترى) اسم فاعل بنيه سيله برقوش آديدر وسياره دن بر كوكب معروف اسميدركه فلك سادسده
مركوزدر فارسيده برجيس ديرلر بهاء وسعادتى كويا كه كندى ايچون اشتراء واختيار ايلمشدر (الاشتراء)

اعشباب وزننده مضطرب اولمق معناسنه دريقال اشروري الرجل اذا اضطرب (الشرآء) سماء وزننده
برطاغك آديدر (شراء) قطام وزننده برموضع آديدر (الشروان) فتحاتله كه تثنيه در ايكى طاغه اطلاق
اولنور (الشراة) حصاة وزننده دمشق ايله مدينه بيننده برموضع آديدر على بن مسلم واحمد بن محمود الشروبان
المحدثان اورايه منسوبدر (شريان) سلمان وزننده بروادى اسميدر (التشرى) تفعل وزننده پراكنده اولمق
معناسنه در يقال تشرى الشئ اذا تفرق (الشرو) شبنك فتحى وكسريله باله دينور عسل معناسنه ❊ الواوى
(الشزو) شبنك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله مرتفع اولمق معناسنه در يقال شزا الشئ شزوا اذا ارتفع ❊ الواوى
(الشصو) علو وزننده كوز بلرمك معناسنه در يقال شصا بصره شصوا اذا شخص و بلود يوكسلمك معناسنه در
يقال شصا السحاب اذا ارتفع وقربه كركى كبى طولمغله بجاقلرى يوقرى قالقمق معناسنه در يقال شصت القربة
اذا املئت ماء فارتفعت قوائمها (الاشصاء) همزه نك كسريله كوزى بلرتمك معناسنه در يقال اشصى بصره
اذا اشخصه (السا صلى) باقلى وزننده لام با بنده ذكر اولندى جوهرى وهمنسه مبنى بوراده ثبت ايلدى
(الشصو) حشو وزننده قاتيلق شدت معناسنه در يقال به شصواى شدة ❊ اليائى ❊ (الشصى) شبنك ضميله
صلى وزننده ميت شيشوب اللرى واياقلرى يوقرى ديكلمك معناسنه در يقال شصى الميت وشصا شصيا
من الباب الرابع والاول اذا ارتفعت يداه ورجلاه ❊ اليائى ❊ (شطاة) حصاة وزننده مصرده برقريه آديدر
جوهرى وهمندن ناشى هاسز رسم ايلدى ❊ شارح ديركه محكمده هاسز مرسومدر (الشطى) غنى وزننده
ترلادن اولك تعبير اولنان قطعه يه دينور دره معناسنه جمعى شطيان كلور شبنك كسريله (الانشطاء) انفعال وزننده
منشعب اولمق معناسنه در يقال انشطى منه الشئ اذا انشعب (التشطية) تفعله وزننده قربانك دريسنى يوزوب
اتى طاغتمق معناسنه در تقول شطينا الجزور اى سلخناها وفرقنا لحمها وتنقيص ايلمك معناسنه در تقول
شطينا الطعام اى زرأناه (الشطى) شبنك ضميله شصى وزننده ومراد فيدركه ميتك اللرى واياقلرى يوقرى
ديكلمك معناسنه در يقال شطى الميت شطيا من الباب الرابع بمعنى شصى ❊ الواوى ❊ (الشطو) خطو وزننده
جانب وناحيه معناسنه در يقال قعد شطو الوادى اى جانبه وناحيته ❊ اليائى ❊ (الشظا) ظاى معجمه ايله
عصا وزننده بدنده ديزه يابشق على قول قوله يابشق ياخود انجكه يابشق اولان انجه رك كيكه دينور ياخود
انجكده اولان خرده سكيرلره دينور وشظا القوم برقومك اتباعندن وعهد واماته صكره دن دخيل ولاحق
اولنلرندن عبارتدر يقال هم شظا القوم اى اتباعهم والدخلاء عليهم وترلاده آقدرمه اوزره اولان تكرار آقدرمه يه
دينور تانهايتنه وارنجه كه بردونم سورد كدنصكره اوزرينه تكرار بردونم نطسدن عبارتدر ومصدر اولور بدنده
سكير چتلامق معناسنه دريقال شظى عصبه شظا من الباب الرابع اذا انشق وشظا برطاغك آديدر وشظا
ديدكلرى ذكر اولنان كميك چتلايوب يارلمق معناسنه در يقال شظى الفرس شظى من الباب المزبور اذا فلق
شظاه (التشظى) تفعل وزننده سكير چتلايوب تصمه تصمه اولمق معناسنه در يقال تشظى العصب اذا انشق
واغاج پاره لنوب قيميق قيميق اولمق معناسنه در يقال تشظى العود اذا تطاير شظايا (الشظية) غنيه وزننده
يايه دينور قوس معناسنه وانجك كميكنه دينور ومطلقا برنسنه دن قوپمش پاره يه دينور اغاج قيميغى كبى جمعى شظايا
وشظى كلور عتى وزننده وطاغدن قوپوب آيريلان پارچه يه دينور يقال سقطت شظية من الجبل اى فندرة
(الشنظية) شبنك وظانك كسريله بودخى طاغدن آيريلان پارچه يه دينور (الاشظاء) همزه نك كسريله برآدمك
شظا ديدكلرى ذكر اولنان كميكنه اورمق معناسنه در يقال اشظاه اذا اصاب شظاه (وادى الشظا) عصا
وزننده برمعروف دره آديدر (التشظية) تفعله وزننده طاغتمق معناسنه در يقال شظاه اذا فرقه (شظى
غنى وزننده برموضع آديدر (الشظى) صلى وزننده ميت شيشوب اللرى واياقلرى يوقرى ديكلمك معناسنه در
يقال شظى الميت شظيا من الباب الرابع بمعنى شصى (الشنظاة) شبنك فتحيله طاغك كنكره شكلنده اولان
تپه سنه دينور ❊ الواوى ❊ (الاشعاء) همزه نك كسريله برنسنه يه اهتمام ايلمك معناسنه در يقال اشعى به
اذا اهتم وشبخون عسكرنى كه چاپول تعبير اولنور دشمن اوزره هر طرفدن حواله ايلمك معناسنه در يقال اشعى
القوم الغارة اذا اشعلوها يعنى بثوها وفرقوها (الشعواء) حمراء وزننده دشمن اوزره هر طرفدن حواله اولوب
هجوم ايدن چاپوله دينور يقال غارة شعواء اى متفرقة ودالرى هر طرفه طاغنق اغاجه دينور يقال شجرة شعواء
اى منتشرة الاغصان وبرناقه اسميدر (الشاعى) ايراق نسنه يه دينور يقال مكان شاع اى بعيد ومقسوم ومحدود
اوليان حصه يه دينور يقال نصيب شاع اى شايع (الشواعى) شاعى نك جمعيدر كه پراكنده يه دينور

يقال جاءت الخيل شواعى اى متفرقة (الشعو) شبنك فتحيله قيل اورپرمك معناسنه در يقال شعا شعره شعوا اذا انتفش (الشعى) هدى وزننده طاغنق صاچ بلوكلرينه دينور مفردى شعوه در (الشعوانة) شبنك فتحيله پريشان صاچدن قولاغه طوغرى صارقان بلوكنه دينور و برخاتون آديدر (شعيا) يحيا وزننده سعى ماده سنده ذكر اولندى كه بر پيغمبر عاليشان آديدر (شعيه) حمزه وزننده ياخود سميه وزننده بنت حبيب ياخود بنت حبس دركه رواة حديث سلسله سندندروسميه وزننده بنت الجلندى دركه پدرندن اولدخى انس حضرتلرندن روايت حديث ايلديلر ❊ الواوى ❊ (الشغا) غين معجمه ايله عصا وزننده ديشلرك اختلافنه دينوركه كيمى اوزون وكيمى قصه وكيمى ايچرويه باتيق وكيمى طشره يه چيقيق اولمسندن عبارتدر يقال فى اسنانه شغا وهو اختلاف نبتتها بالطول والقصر والدخول والخروج (وشغا) و (شغو) علوّ وزننده مصدر اولور ديشلر نظامسز اولمق معناسنه يقال شغت سنه وشغيت شغوّا وشغا من الباب الاول والرابع اذا اختلف نبتتها وشغا اسم اولور طمله طمله ايشه مكه دينور تقطير بول معناسنه نته كه شغيه دخى بومعنايه درتمره وزننده (الشغياء) و (الشغواء) حمراء وزننده نظامسز اولان ديشلره دينور يقال سنّ شغياء وشغواء اى مختلفة النبتة وشغواء طوشنجل قوشنه دينور اوست منقارى آلتندن اوزون اولديغيچون (التشغية) تفعله وزننده طمله طمله وآزجه آزجه ايشمك معناسنه درو كاهى بوعلتدن ناشى اولور يقال شغى الرجل اذابال تقطيرا (الاشغاء) همزه نك كسريله برخصوصده ناسه مخالفت ايلمك معناسنه در يقال اشغوا به اذا خالفوا الناس فى امره ❊ اليائى ❊ (الشفاء) كساء وزننده دواء وعلاج معناسنه در تسميه بالمصدر درجمعى اشفيه وجمع الجمعى اشافى كلور يقال فيه شفاء اى دواء ❊ مؤلفك بصائرده بيانته كوره بوماده شين مفتوحه ايله كنار معناسنه اولان شفا ماده سندن مأخوذ دركه عافيت وسلامت كنارينه وارمق معناسنه اولوب بعده عافيتده مستعمل اولدى وشفاء خسته يى صاغلتمق معناسنه در يقال شفاه الله من مرضه يشفيه شفاء اى برأه ❊ شارح ديركه خسته صاغلمق معناسنه ده كلور يقال شفى المريض على المجهول اذابرأ وشفاء خسته ايچون عافيت استمك معناسنه در يقال شفاه اذا طلب له الشفاء وكنش باتمق معناسنه در يقال شفت الشمس اذا غربت وشفاء اسامى ناسدندر (الاشفاء) همزه نك كسريله بودخى خسته ايچون شفا استمك معناسنه در يقال اشفاه اذا طلب له الشفاء وبرنسنه يه يك قريب اولمق معناسنه در كنار معناسنه اولان شفا لفظندن اولمغله كويا كه اول نسنه نك كنارينه چاتوب آكا حواله اولور يقال اشفى عليه اذا اشرف وخسته يه شفاء و يره جك نسنه و يرمك معناسنه در يقال اشفى الشئ المريض اذا اعطاه يستشفى به (الشفا) عصا وزننده بودخى كنش باتمق معناسنه در يقال شفيت الشمس شفا من الباب الرابع اذا غربت وشفا اشئ قليله دينور يقال مابقى منه الاشفا اى قليل وهلالك عندالغروب خيال كبى بقيه سنه دينور وهرشيئك اوجنه وكنارينه دينور يقال مابقى من الشئ الاشفا اى حرف (الاشتفاء) افتعال وزننده شفا بولمق معناسنه در يقال اشتفى بكذا اذا نال به الشفاء (التشفى) تفعل وزننده بودخى شفا بولمق معناسنه در يقال تشفى بكذا بمعنى اشتفى وغيظى اولان كمسه دن اخذ انتقام ايلمكله يوركى صوغومق معناسنه مستعملدر يقال تشفى من غيظه اذابرئ منه (الاشفياء) همزه نك فتحيله برتبه نك اسميدر (الاشفى) همزه نك كسرى والفك قصريله نسنه دله جك آلته دينور يقال ثقبه بالاشفى اى المثقب و پاپوشجيلر آلاتندن بيز تعبير اولنان آلته دينور و بومذكردر مؤنث دخى اولور يقال خرزه بالاشفى اى السراد ❊ الواوى ❊ (الشفو) عفو وزننده كنش غروبه يقلشوب صالنمق معناسنه در يقال شفت الشمس تشفو شفوا اذا قاربت الغروب و يكى آى طوغمق معناسنه در يقال شفا الهلال اذا طلع و برنسنه ظاهر وعيان اولمق معناسنه در يقال شفا الشخص اذا ظهر وهيثم بن شف كه عم وزننده در يعنى ابن شفى دركه عمى وزننده در محدثدر بونى بعض محدثين رضا و بعضى سمى وزننده رسم وضبط ايلمكله لحن ايلديلر وشفى بن مانع كه سمى وزننده بودخى محدثدر (الشفه) فتحتينله دوداغه دينور بونك نقصانى واو ياخود هادر يعنى اصلى شفو ياخود شفهه درنته كه هاء بابنده ذكر اولندى ❊ الواوى ❊ (الشقا) قافله عصا وزننده ووفاء وزننده شدت وعسرت معناسنه در يقال هو فى شقا وشقاء اى شدة وعسرة ❊ مؤلفك بصائرده بيانته كوره شقا سعادت مقابليدركه بدبختلك ديمكدر شدت وعسرت ومحنت معناى لازميدر (الشقاوة) سماحه وزننده و (الشقا) عصا وزننده و (الشقاء) بقاء وزننده و (الشقوة) شينك فتحى وكسريله بركسه بدبخت اولمق معناسنه در يقال شقى الرجل شقاوة وشقا وشقاء وشقوة من الباب الرابع ضد سعد و بومعناده متعدى اولور يقال شقاه الله تعالى (الاشقاء) همزه نك كسريله بودخى مدبرو بدبخت ايلمك معناسنه در يقال اشقاه الله ضد اسعده وصاچ وصقال طرامق معناسنه در يقال اشقى الرجل اذا سرح بالمشقا (المشقا) ميمك كسريله طراغه دينور مشط

معناسنه مهموزده لغتدر (المشاقاة) مباهاة وزننده برکسه ایله جنك مقوله‌سی شدتلو ایشه دورشمك معناسنه دريقال شاقاه اذا عاجله فی الحرب ونحوها وباب مغالبه‌ده استعمال اولنور که پرتعب ومحنتلو ایشه دورشوب زحمتنه تحمل ایلك باینده یارشمق معناسنه دريقال شاقاه ای غالبه فی الشقاء فشقاه یشقوه ای غلبه (الشاق) هوایه طوغری اوزون اولوب دیك یوقری یالم اولان طاغه دینور که صعودی قابل اولمیه جمعی شواق کلور ❊ الواوی (الشکوی) شینك فتحی والفك قصریله وتنوینله ده جائزدر و(الشکاة) شینك کسریله و(الشکاوة) شینك فتحیله و(الشکیة) غنیه وزننده و(الشکایة) حکایه وزننده برکسه ضعف حالنی اخبار ایلك معناسنه دريقال شکا امره الی الله یشکو شکوی وشکاة وشکاوة وشکیة وشکایة اذا اخبره بضعف حاله ویقال شکا فلانا عنه اذا اخبره بسوء فعله به ❊ مؤلفك بصائرده بیانه کوره بومادہ‌نك اصلی ذکری آتی شکوه دیدکلری صوقابنك اغزینی آچمق معناسنه اولمغله اظهار بث وحزن واخبار ضعف وحال معناسنده مستعاردر (التشکی) تفعل وزننده بودخی شکایت ایلك معناسنه دريقال تشکی الیه بمعنی شکا وپایق ایلك ایچون شکوه دیدکلری طولوم ایدنمك معناسنه دريقال تشکت المرأة اذا اتخذت الشکوة لمخض اللبن (الاشتکاء) افتعال وزننده تشکی معنارینه‌در (التشاکی) تفاعل وزننده بری برینه حاللرندن شکایت ایلك معناسنه در یقال تشاکوا اذا شکی بعضهم الی بعض (الشکو) شینك فتحیله و(الشکوی) حلوی وزننده و(الشکواء) مدایله و(الشکاة) حصاة وزننده و(الشکاء) عطا وزننده خسته لکه دینور مرض معناسنه وشکو وشکاة وشکوی مصدر اولور برآدمی مرض دردناك ایلك معناسنه یقال شکاه المرض شکوا وشکاة وشکوی (الشکی) غنی وزننده شکایت اولنان درد ومرض وعارضه‌یه دینور یقال شکیه کذا ای مشکوه ودردناك اولانه دبنور یقال هو شکی ای موجع وبرمقدارجه خسته وبیزاج اولانه دینور یقال هو شکی اذا کان مرض اقل مرض واهونه (الشاکی) بودخی اهونجه بیزاج اولانه دینور وارسلانه دینور وشاکی السلاح آلات واسلحه‌سی حدتلو وشوکتلو آدمه دینور که کسکین یراقلو تعبیر اولنور ❊ مؤلف بونی شوك ماده‌سنده ذکر ایلمشدر که مقلوبدر (الاشکاء) همزه‌نك کسریله برآدمی برنسنه‌دن شکایت ایدر بولمق معناسنه دريقال اشکی فلانا اذا وجده شاکیا وبرآدمك شکایت ایلدیکی کسه‌دن اول آدمك خشنود اوله‌جق نسنه‌سنی اخذ ورد ایلك معناسنه در مال مغصوبنی ورد وانتقامنی المق کبی یقال اشکی فلانا من فلان اذا اخذله منه مایرضیه وبرآدمك رنج وشکایتنی زیاده قلمق معناسنه دريقال اشکی فلانا اذا زاده اذی وشکایة وبرآدمك شکایتنی ازاله قلمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال اشکی فلانا اذا ازال شکایته واتهام معناسنه مستعملدر یقال هو یشکی بکذا علی المجهول ای یتهم به (الشکوة) خطوه وزننده تویسز مبشبندن یاخود کوندن اولان طولومه دینورکه صو وسود قورلر جمعی شکوات کلور فتحاتله وشکاء کلور شینك کسریله (التشکیة) تأدیه وزننده پایق ایلك ایچون شکوه ایدنمك معناسنه در یقال شکت النساء اذا اتخذت الشکوة لمخض اللبن وبرکسه‌یی مادهٔ شکایتی اولان کیفیتدن فراغتله تطییب وخوشدل ایلك معناسنه دريقال شکی شاکیه اذا کف عنه وطیب نفسه (الشکو) خطو وزننده کوجك جثه‌لو اركك دوه‌یه دینور وبربطن پدرینك آدیدر (المشکاة) مصباح وزننده ایچنه چراغ وضع ایلك ایچون دیوارده اولان دیبسز باجه‌یه وحجره‌یه دینور یقال کانه مصباح فی مشکاة وهی کوة غیر نافذة (الشکی) شینك ضمی وکافك تشدیدیله لجام عسره دینور شکك ماده‌سنده ذکر اولندی جوهرینك بوراده ذکری وهمدن ناشیدر (شکی) حتی وزننده ارمینیه‌ده برقریه‌در اندن اعلا لجاملر ویوسنلر چیقار ❊ الیائی ❊ (الشکی) شینك فتحی وکافك سکونیله شکو ماده‌سنده لغتدر یقال شکیت الیه بمعنی شکوت (الشکیة) رمیه وزننده بقیه معناسنه در یقال بقیت منه شکیة ای بقیة ❊ الواوی ❊ (الشلو) شینك کسریله عضو معناسنه در یقال قطع شلوا منه ای عضوا وبرنسنه‌نك جسد وکالبدینه دینور وشول دریسی یوزلمش مذبوحه دینور که اتنك برمقداری اکل اولنوب بقیه‌سی قالمش اوله جمعی اشلاء کلور (الشلا) عصا وزننده بودخی برنسنه‌نك جسدینه دینور (الاشلاء) همزه‌نك کسریله یانه کتورمك ایچون دابه‌یه یم طوربه‌سی کوسترمك معناسنه دريقال اشلی دابته اذا اراها المخلاة لتأتیه وصاغمق ایچون حیوانی چاغرمق معناسنه دريقال اشلی الناقة اذا دعاها للحلب (الاستشلاء) طارلمق معناسنه در یقال استشلی الرجل اذا غضب وکندوبی برمضایقه‌دن یاهلاکدن تخلیص ایچون برآدمی یانه چاغرمق معناسنه در یقال استشلی غیره اذا دعاه لینجیه من ضیق اوهلاك وقورتمق معناسنه دريقال استشلاه اذا استنقذه (الاشتلاء) افتعال وزننده بودخی برمضایقه‌دن استخلاص ایچون برآدمی چاغرمق معناسنه دريقال اشتلاه اذا دعاه لینجیه من ضیق اوهلاك (المشلی) معظم وزننده وجودی چلمسز آدمه دینور یقال رجل مشلی ای قضیف (الشلو) شینك فتحی ولامك سکونیله سیر ایلك معناسنه دريقال شلا الرجل شلوا اذا سار وبرنسنه‌یی یوقری قالدرمق

معناسنه‌در يقال شلا شيئا اذا رفعه (الشلية) بقيه وزنده ات پارچه سنه دينور يقال اطعمه شلية من اللحم
اى قدرة ومال بقيه‌سنه دينور يقال شلية من المال اى بقية (الاشلاء) همزه‌نك فتحيله شلو كلمه سنسك جميد ركه
عضو معناسنه در واشلاء اللجام آت اويانك باشلق وديزكين قايشلرينه دينور يقال قام باشلاء اللجام اى سيوره
على قول شول كلره دينور كه زمان وافردنبر وقوللنلغله تيمورى آشنوب يوقلمش اوله ✻ الواوى (الشمو) علو
وزنده برآدمك امر وشانى عالى اولمق معناسنه‌در يقال شما الرجل يشمو شموا اذا علا امره (الشما) عصا وزنده
شمع معناسنه‌در كه مومه دينور ✻ اليائى ✻ (شانيا) قصرايله كوفه‌ده برناحيه آديدر (الشوانى) باب همزه‌ده ذكر
اولندى ✻ الواوى ✻ (شنوه) شينك فتحى ونونك ضمى وواوك تشديديله شنوءه لفظنده لغتدر كه برقبيله آديدر نسبتنده
شنوى دينور عربى وزنده (المشنو) مدعو وزنده و(المشنى) مرمى وزنده مشنوء معناسنه‌در كه مبغوض ديمكدر
تنه كه باب همزه‌ده ذكر اولندى ✻ اليائى ✻ (الشى) شينك فتحى وياك تشديديله اتى كباب وبريان ايلمك معناسنه‌در يقال
شوى اللحم يشويه شيا اذا جعله شواء وصويى اصتمق معناسنه‌در يقال شوى الماء اذا اسخنه (الاشتواء) افتعال
وزنده و(الانشواء) انفعال وزنده ات بريان اولمق معناسنه‌در يقال شوى اللحم فاشتوى وانشوى (الشواء)
شينك كسرى وضميله و(الشوى) غنى وزنده كبابه وبريانه دينور (التشويه) تفعله وزنده برآدمه كبابلق
وبريانلق ات ويرمك معناسنه‌در يقال شواهم اذا اعطاهم لحما يشوون منه وبرآدمك اوله‌جك يرى اولميان
عضوينه اورمق معناسنه‌در يقال شواه اذا اصاب شواه لامقتله وبرآدمه بريان يدرمك معناسنه‌در يقال شواهم
اذا اطعمهم الشواء (الاشواء) همزه‌نك كسريله بودخى برآدمه كبابلق وبريانلق ات ويرمك معناسنه‌در يقال
اشواهم اذا اعطاهم لحما يشوون منه وتازه بغداى سنبله‌سى فريك اولوب اوتملكه كلمك معناسنه‌در يقال اشوى
القمح اذا افرك وصلح ان يشوى واوله‌جك اولميان عضوه اورمق معناسنه‌در يقال اشواه اذا اصاب شواه لامقتله
واكل اولنان طعامدن بقيه آليقومق معناسنه‌در يقال اشوى الرجل اذا ابقى من عشائه بقية ومالك كترينى كسب
وادخار ايلمك معناسنه‌در يقال اشوى الرجل اذا اقتنى رذال المال وبرآدمه بريان يدرمك معناسنه‌در يقال
اشواهم اذا اطعمهم شواء وخرما داللرى صراروب قوريمغه يوز طوتمق معناسنه‌در يقال اشوى السعف اذا اصفر
لليبوس (الشواية) ثمامه وزنده كبابلق وبريانلق كسلمش اته دينور (الشوى) عصا وزنده ناچيز نسنه‌يه دينور
يقال هوشوى اى هين حقير ومالك كوتيسنه وكترينه دينور والله وايافلره واطراف بدنه دينور وباشك كاسه‌سنه
دينور يقال اصاب شواه اى قحف رأسه وبدنده مقتل اولميان عضوه دينور كه اورلدقده صاحبى هلاك اولمز اولان
عضودن عبارتدر يقال اصاب شواه وهو ما كان غير مقتل (المشوى) ميمك ضميله مهدى وزنده شول رميه‌يه
دينور كه كنديسنه آتيلان طاش طوقنيوب خطا ايلمش اوله (الشواية) شينك حركات ثلاثيله هلاك اولمش قومك ياخود
مالك بقيه‌سنه دينور جمعى شوايا كلور وشواية الابل وشواية الغنم دوه‌نك وقيونك كوتو وكترا اولاننه دينور وشواية الخبز
اتمكك قرصنه دينور (الشوية) غنيه وزنده بودخى هلاك اولمش قومك ياماللك بقيه‌سنه دينور (الشوى) غنى
وزنده و(الشية) عده وزنده قيونه دينور شاء معناسنه (الشاوى) قيون صاحبنه دينور (الشاوية) قوريمش داله
دينور يقال سعفة شاوية اى يابسة (الشيى) و(الشوى) غنى وزنلرنده عيى وعوى كلملرينه اتباع اولورلر كه
پك عاجز ديمك اولور يقال هو عيى شيى وعوى شوى ويقال ما اعياه وما اشياه وما اشواه فى التعجب ويقال جاء
بالعى والشى كل ذلك اتباع (الشاة) عورته اطلاق اولنور وفلكده برقاچ خرده كواكبه دينور كه فرحه ايله جدى
بيننده واقعلردر وبيان اوكوزينك اركگنه دينور (الشى) شينك فتحيله برموضعدر (الشيآن) شينك فتحى وياك
تشديديله ايكى قرداش قاشى ديدكلرى داروىه دينور ودور انديش آدمه دينور يقال رجل شيآن اى بعيد النظر
الشوشاء) شينك فتحيله رونده وچاپك ناقه‌يه دينور ✻ الياء الواو (الشهوة) شينك فتحيله برنسنه‌يى سووب اكاميل
ورغبت ايلمك معناسنه‌در يقال شهيه وشهاه شهوة من الباب الرابع والاول اذا احبه ورغب فيه (الاشتهاء) افتعال
وزنده و(التشهى) تفعل وزنده بونلرده شهوه معناسنه‌در يقال اشتهاه وتشهاه بمعنى شهيه وتشهى بركسه‌دن
برنسنه‌يى پيدرپى آرزو وطلب ايلمك معناسنه‌در يقال تشهى على فلان كذا اذا اقترح شهوة بعد شهوة (الشهى)
غنى وزنده و(الشهوان) عطشان وزنده و(الشهوانى) ياى نسبتله شديد الشهوه آدمه دينور مؤنثى
شهوى در سكرى كبى جمعى شهاوى كلور سكارى وزنده (الاشهاء) همزه‌نك كسريله برآدمه آرزو ايتديكنى ويرمك
معناسنه‌در يقال اشهاه اذا اعطاه مايشتهيه وبرنسنه‌يه كوز دكورمك معناسنه‌در يقال اشهاه اذا اصابه بعين
شاهى البصر) حديد النظر آدمه دينور يقال رجل شاهى البصر اى حديده (موسى شهوات) برشاعر معروفدر

المشاهاة) مباهاة وزننده برنسنه يه بكزه‌مك معناسنه دريقال شاهاه اذاشابهه ❊ اليائى (شياه) كساء وزننده بخارا قضاسنده برقريه‌در ابونعيم عبد الصمد بن علي الشيائى كه فقهادندر اورادندر بونده قياس اولان شيوى اولمقدر شارح ديركه مقصور اوليدى قياس اويله ايدى والله اعلم ❊ فصل الصاد ❊ اليائى ❊ (الصئ) صادك حركات ثلاثى و يانك تشديديله قوش ياوريسى وفاره وحيه وهره و يربوع مقوله سي جانور سسلمك واوتمك معناسنه در يقال صأى الفرخ صئيا من الباب الثالث اذا صاح ومنه يقال جاء بماصأى وصمت اى بالمال الناطق والصامت (الاصأآء) اعطاء وزننده ذكر اولنان جانورمقوله سنى سسلندرمك معناسنه در تقول اصأيته اذا صوتته (الصأآة) حصاة وزننده و (الصاءة) ساعه وزننده ولد طوغدقده صوك تعبير اولنان دغارجقده اولان مردارصويه دينور الواوى ❊ (الصبوة) حبوه وزننده دلى قانلولغه دينوركه اول هنكامده باشده اولان هوا وهوس وجاهللق ولهو ولعب ومستلك شيوه‌سندن عبارتدر يقال به صبوة اى جهلة الفتوة (الصبو) صادك فتحى و بانك سكونيله و (الصبو) علو وزننده و (الصبا) رضا وزننده و (الصباء) عطاء وزننده دلى قانلولق هوا وهوسنه ميل ايلمك معناسنه در يقال صبا الرجل يصبو صبوا وصبوا وصبا وصباء اذا مال الى جهلة الفتوة (الصبي) غني وزننده هنوز سود دن كسلمامش اوغلانه دينور يقال معه صبي وهومن لم يفطم بعد وكوزك ببكنه اطلاق اولنور وقولاق يومشغنك آلتي يانده اولان كميكه دينور وقلجك اغزينه دينور على قول اغزينك او رتاسنده سوولن تومسكه دينور واياغك اوجنه دينور يقال به وجع في صبي قدمه اى راس قدمه وچكه كميكلرينك اوجلرينه دينور جمعي اصبيه كلور واصبي كلور وصبوه كلور صادك كسريله وصبيه كلور صادك فتحي وبانك سكونيله وصبيه كلور صادك كسريله وصبوان وصبيان كلور صادلرك كسري وضميله (الصباء) سحاء وزننده برآدم چوجقلق ايلمك معناسنه دريقال صبي الرجل صباء من الباب الرابع اذا فعل فعل الصبي وعاشق وآشفته اولمق معناسنه دريقال صبي الى المرأة اذا حن اليها (الصبوة) صادك فتحيله و (الصبوة) ضمله و (الصبو) علو وزننده بونلرده عاشق وآشفته اولمق معناسنه دريقال صبا الى المرأة تصبو صبوة وصبوة وصبوا من الباب الاول اذا حن اليها وخرما اغاجي بعيد اولان اركك خرما اغاجنه طوغرى ميل وتوجه ايلمك معناسنه مستعملدركه ديشى خرما اغاجنه مخصوصدر يقال صبت النخلة اذا مالت الى الفحال البعيد منها وصبو علو وزننده اوتليان حيوان باشني يك اكوب اوتلاديغى چايره طيامق معناسنه در يقال صبت الراعية صبوا اى امالت رأسها فوضعته في المرعى وصبايلى اسمك معناسنه دركما سيذكر (الاصباء) همزه نك كسريله محبوبه بانو زندوست چلبي يه عشقبازلق ايلمكله آنى كنديسنه مائل وهوادار ايلمك معناسنه دريقال اصبت المرأة فلانا اذاشاقته ودعته الى الصبا فحن اليها وصبايلنه كيرمك معناسنه دريقال اصبى القوم اذا دخلوا في الصباء (التصبي) تفعل وزننده اصباء ايله معناى اولده مراد فدر يقال تصبته المرأة بمعنى اصبته وخاتونى وعده وفريبله كندى يسنه مفتون قلمق معناسنه دريقال تصباها اذا خدعها وفتنها (التصابي) تفاعل وزننده تصبي ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال تصاباها بمعنى تصباها (المصاباة) مباهاة وزننده مزراغى سانجمق ايچون اشاغى يه طوغرى اكمك معناسنه دريقال صابا رمحه اذا اماله للطعن و بركسه انشاد ايلديكى شعرك يتنى كج وناموزون اوقومق معناسنه در يقال صابا البيت اى انشده فلم يقمه وكلامى اسلوب ومساقندن خارج كج وبج سوق ايلمك معناسنه دريقال صابا الكلام اذا لم يجره على وجهه ومطلقا برنسنه يى برطرفه مائل قلمق معناسنه دريقال صابا الباني بناءه اذا اماله ودوه صو ايچركن دوداغنى دويرمك معناسنه دريقال صابا البعير مشافره اذا قلبها عند الشرب وقلجى قينه ترس صوقمق معناسنه دريقال صابا السيف اذا اغمده مقلوبا (الصبا) صادك فتحي والفك قصريله روزكار اقسامندن شول روزكاره دينوركه مطلع ثريا ايله بنات نعش بيننددن هبوب ايدر اوله تثنيه سنده صبوان وصبيان ديرلر فتحاتله وتثنيه‌سى مرتين اعتباريله در جمعي صبوات كلور فتحاتله واصباء كلور يقال هبت الصبا وهي ريح مهبها من مطلع الثريا الى بنات نعش ❊ شارح ديركه قبله‌يه مائل ومستقبل اولديغيچون اطلاق اولندي وارياح اربعه نك تفصيلرى يوقريده باالد فعات تحرير اولندى وصبا وصبو علو وزننده صبايلى اسمك معناسنه در يقال صبت الصبا تصبوا صبا وصبوا اذا هبت وصبايلى طوقنمق معناسنه دريقال صبي القوم على المجهول اذا اصابتهم الصبا (المصابية) اسم فاعل بنيه‌سيله داهيه‌يه دينور يقال اصابته مصابية اى داهية (المصبية) محسنه وزننده و (المصبي) محسن وزننده چوجقلو خاتونه دينور يقال امرأة مصبية ومصب اى ذات صبي (الصابية) شول اكرى يله دينوركه صبا ايله شمال كرته سنك بيننده اولان كرته دن هبوب ايليه يقال هبت صابية وهي النكيباء تجرى بين الصبا والشمال (صبي) سمي وزننده ابن معبد دركه تابعيدر وصبي بن اشعث اتباع تابعيندندر (ام صبيه) سميه وزننده صحابيه

جهینه‌در اسمی خوله‌در ❊ الواوی ❊ (الصتو) صادك فتحی وتانك سكونیله قالقیه‌رق وآتیله‌رق یوریمك معناسنه‌در
یقال صتا الرجل یصتو صتوا اذا مشی مشیا فیه وثب ❊ الواوی ❊ (الصحو) محو وزننده كوك یوزندن بولود كتمك
معناسنه‌در كه هوا آیاز اولمق تعبیر اولنور یقال صحت السماء صحوا اذا ذهب الغیم عنها وسرخوش آیلمق معناسنه‌در
یقال صحا السكران اذا ذهب سكره ولهو وهوا وباطلی ترك ایلمك معناسنه‌در كه كندیسنه كلمك تعبیر اولنور یقال
صحا فلان اذا ترك الصبا وصحو آیاز معناسنه كلور كه وصف بالمصدردر یقال یوم صحو وسماء صحو (الصحا) عصا
وزننده كون وهوا آیاز اولمق معناسنه‌در یقال صحی الیوم والسماء صحا من الباب الرابع اذا صار صحوا وسرخوش
وعاشق آیلمق معناسنه‌در یقال صحی السكران والمشتاق اذا افاق (الاصحاء) همزه‌نك كسریله صحا معناسنه‌در
یقال اصحی الیوم والسماء والسكران اذا كان صحوا (المصحاة) مسحاة وزننده صو ایچه‌جك اناء معروف آدیدر
بعضلر طاس ایله و بعضلر جام ایله بیان ایلدیلر ❊ الواوی ❊ (الصخو) خای معجمه ایله صحو وزننده آتش قورینی
قارشدروب آچمق معناسنه‌در یقال صخا النار یصخو صخوا اذا فتح عینها (الصخا) عصا وزننده كیرلنمك معناسنه‌در
یقال صخی الثوب صخا من الباب الرابع اذا اتسخ ودرن (الصخاة) حصاة وزننده اسمدر كیر و پاسه دینور یقال به
صخاة ای درن و براو تك آدیدر (الصخی) كتف وزننده وصفدر كیرلو نسنه‌یه دینور یقال ثوب صخ ای درن ❊ الیائی
(الصدی) عصا وزننده بدنی لطیف خوش اندام آدمه دینور یقال رجل صدی ای اللطیف الجسد ومیت اولان جسد
آدمی‌یه دینور و باشك ایچنده اولان حشو واجزاسنه دینور و بینی‌یه دینور دماغ معناسنه و برقوش آدیدر كه كیجه‌لر اوتوب
واورادن اورایه صچرایوب اوچار وزعم جاهلیه اوزره برقوشك دخی اسمیدر كه مقتولك قبرده اعضاسی چوریدكده
باشندن خروج وظهور ایدر بوقوش بایقوش اوله‌جقدر كماسیذكر وصدی برنسنه‌یه تصدّی وتعرض ایدن
آدمك فعلنه دینور كه اسم اولور تعرض معناسنه تقول منعت صداه ای تعرضه ودواب ومواشی قسمنك مصالحنه وتیمار
ورعایتی خصوصنه عارف وآكاه اولان آدمه دینور یقال هو صدی ای عالم بمصلحة المال وصوسزلغه دینور
وصوصه‌مق معناسنه‌در یقال صدی الرجل صدی من الباب الرابع اذا عطش وصدا چاغرلدقده طاغ وكنبد
مقوله‌سندن منعكس اولان آوازه دینور كه یانقو تعبیر اولنور تقول سمعت صدی وهو ما یردّه الجبل علی المصوّت ومنه
یقال اصمّ الله صداه ای اهلكه زیرا آوازی منقطع اولمغله صدا دخی منعكس اولمز وصدی اركك بیقوشه دینور
یقال طار صدی ای ذكر البوم وبرجنس اوزون وسیاه بالق آدیدر (الصدی) كتف وزننده و (الصادی
و (الصدیان) سكران وزننده وصفلردر صوسزه دینور مؤنثی صدیاء وصادیه‌در یقال رجل صد وصاد وصدیان
ای عطشان (الصوادی) صادیه‌نك جمعیدر واوزون خرما اغاجلرینه دینور (التصدیة) تفعله وزننده ال قاقق
تصفیق معناسنه‌در یاخود صدّ كلمه‌سندن كه اعراض معناسنه‌در تفعله‌در كه دال ثانیه یایه مقلوب اولور یقال صدی
بیدیه تصدیة اذا صفق اوهو تفعلة من الصدّ ❊ مؤلف بونكله ❊ وما كان صلاتهم عند البیت الامكاء وتصدیة
الآیة كریمه‌سنه تلمیح ایلمشدر بو راده تصدیه ال قاقق معناسنه‌در یاخود صدّ ماده‌سندن تفعله‌در زیرا آنلر
اسلامدن صدّ واعراض ایدرلر (المصاداة) مباهاة وزننده مدارا ایلمك معناسنه‌در یقال صاداه اذا داجاه وداراه
واورتمك معناسنه‌در یقال صاداه اذا ساتره ومعارضه ایلمك معناسنه‌در یقال صاداه اذا عارضه (الصدو) عدو
وزننده ال قاقق معناسنه‌در یقال صدا بیدیه صدوا اذا صفق (التصدّی) تفعل وزننده تعرض ایلمك معناسنه‌در
كویا كه صدای جبل كبی مقابله ایدر یقال تصدی له اذا تعرض (الاصداء) همزه‌نك كسریله اولمك معناسنه‌در
همزه‌سی سلبیه اولمغله كویا كه صداسنی ازاله ایلمش اولور یقال اصدی فلان اذا مات وطاغ وقبه مقوسی ینقولنمق
معناسنه‌در یقال اصدی الجبل اذا اجاب بالصدا (صدیان) سلمان وزننده برموضعدر (صدیّ) سمی وزننده برصویك
وبرفرسك اسملریدر وصديّ بن عجلان اصحابدندر (الصدی) صادك ضمی یانك تخفیفیله ابوموسی الاشعری
رضی الله عنه قلجنك آدیدر ❊ الیائی ❊ (الصری) جری وزننده كسمك معناسنه‌در یقال صراه یصریه صریا اذا قطعه
ودفع ایلمك معناسنه‌در یقال صراه اذا دفعه ومنع ایلمك معناسنه‌در یقال صراه اذا منعه وصاقلمق معناسنه‌در
یقال صراه اذا حفظه وبرآدمك ایشنی تماما بتورمك كفایه معناسنه‌در یقال صراه اذا كفاه ووقایه وصیانت ایلمك
معناسنه‌در یقال صراه اذا وقاه وجاعدن امتناعله نطفه‌یی صلبنده آلیقومق معناسنه‌در یقال صری ماءه
اذا حبسه فی ظهره بامتناعه عن النكاح وتقدم ایلمك معناسنه‌در یقال صری القوم اذا تقدمهم وتأخر ایلمك
معناسنه اولمغله ضد اولور یقال صری عنهم اذا تأخر ویوكسك اولمق معناسنه‌در یقال صری الشیء اذا علا
واشاغی واپچق اولمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور یقال صری الشیء اذا سفل وبرنسنه‌یی ایكی قات ایتمك

معناسنه در يقـال صرا ه اذاعطفه و برآدمى برمهلكه دن قورترمق معناسنه در يقـال صرى انسانا اذا انجاه
من هلكة ومحبوس قالمق معناسنه در يقال صرى فلان فى يد فلان اذابقى محبوسا وفصل خصومت ايلمك معناسنه در
يقال صرى بينهم اذافصل (الصرا) عصاوزننده چوق طورمغله دادى بوزلمش سوده دينور وصف بالمصدردر
تقول سقاناصرى وهواللبن المتغير و برنسنه نك بقيه سنه دينور (الصرياء) حمراءوزننده ممه سنده سود يغلمش ناقه يه
دينورجمعى صراياكلور غيرقياس اوزره يقال ناقة صرياءاى محفلة (الصراية) سحابه وزننده ابوجهل قرپوزينه
دينور وابوجهل قرپوزينك صورى بريكديكى يره دينورجمعى صراءكلورصادك كسريله (الصارى) كمى ملاحنه
دينوركه لوند اوله جقدرجمعى صرّاءكلوررمّان كبى وصرارى وجمع الجمعى صراريون كلوروكمى اورته سنده
معترض اولان خشبه يه دينور ❊ شارح ديركه ابن اثيركمينك سرن ديدكلرى ديركله بيان ايلدى (الصراة) حصاة وزننده
عراقده برنهرآديدروممه سنده سوديغلمش حيوانه دينور (الصرىّ) غنى وزننده پدرينك زوجه سنه جرأت واقدام
ايدراولان ناخلف حرامزاده يه دينورقطع معناسندندر يقال هوصرىّ اى مقدم على امرأة ابيه (الصرّى) ربى
وزننده و(المصرّاة) معرّاة وزننده ممه سنده سودى يغلمش قيونه دينور يقال اتى بالصرّى والمصراة اى الشاة المحفلة
و بوعن قصد برقاچ كون صاغممغله سودى يغلمش اولاندر (الاصراء) همزه نك كسريله صراة ديدكلرى حيوان
مذكورى صاتمق معناسنه در يقال اصرى الرجل اذاباع الصراة (الصارية) شول قيويه دينوركه صويى مدت
مديده دنبرو قالمغله بوزلمش اوله يقال بئرصارية اى البعيدة العهد بالماءالآجنة (الصرى) على وزننده والى وزننده
بريرده چوقدن ايركيلوب قالمش صويه دينوريقال ماء صرى وصرى اذاطال مكثه ❊ الواوى (الصرو) صادك
فتحيله باقمق معناسنه در يقال صرا اليه صروا اذانظر (الصروة) صادك كسريله خرده نبات نوعندن برنبات در
الواوى ❊ (الصعو) صادك فتحى وعينك سكونيله سرچه جنسندن بركوچك قوشك آديدر تركيده قويرق صلان
ويوندقوشى ديدكلريدرمؤنثى صعوه درجمعى صعوات كلور فتحاتله وصعاء كلورصادك كسريله وصعوه ده هاءوحدته
دخى حمل اولنور وصعومصدراولوربرنسنه اوفق وكوجك اولمق معناسنه در يقـال صعا الشئ صعوا من الباب
الثالث اذادق وصغر (الصعوة) تمره وزننده خرده باشلوناقه يه دينو ريقال ناقة صعوة اى صغيرة الرأس وابن ابى
الصعوه محدّثدر ❊ الواوى (الصغو) صادك فتحى وغين معجمه نك سكونيله ميل ايلمك معناسنه در يقـال صغااليه
يصغووصغى يصغى صغوامن البـاب الاول والثالث اذامال وكنش غروبه دورلمك معناسنه مستعملدر
يقال صغت الشمس اذامالت للغروب (الصغا) عصاوزننده و(الصغىّ) عتىّ وزننده بودخى ميل ايلمك معناسنه در
على قول برآدمك طماغيله دوداقلرينك بريسى بريكا اكيلمك معناسنه در يقـال صغى الرجل صغاوصغيا من الباب
الرابع اذامال اومال حنكه واحدى شفتيه و يقال صغاه معك اى ميله معك (الاصغى) احوى وزننده طماغيله
دوداغنك بريسى بريكا اكرى اولان آدمه دينور (الصغواء) حمراءوزننده و(الصغوة) صادك فتحيله و(الصغوة)
صادك كسريله غروبه ميل ايلمش كنشه دينور (الصاغية) حسب الحاجه بركسه طرفنه ميل و توجه ايله وارد
اولان جماعته دينور يقال هم صاغيتك اى الذين يميلون اليك فى حاجتهم (الاصغاء) همزه نك كسريله سوزديكلمك
معناسنه دركه برآدمك سوزينه امالهٔ كوش ايدر يقال اصغى الى حديثه اذا استمع و برآدمك سوزنى ايشتمك ايچون
قولاق طوتمق معناسنه در يقال اصغى اليه اذامال بسمعه و برنسنه يى بريكا اكمك معناسنه در يقـال اصغى الاناء
اذااماله واكسلتمك معناسنه در يقال اصغى الشئ اذا نقصه وناقه سوزديكلرشكلنده باشنى پالانه طوغرى اكمك
معناسنه در يقـال اصغت الناقة اذا امالت برأسها الى الرحل كالمستمع شيئا (الصغو) صادك كسريله كيجه نك
وچومچه نك جوفنه دينور وصغوالبئرقويينك جانب وناحيه سندن عبارتدر وصغوالدلوقوغه نك كنارنده اولان
قيورمه و بوكلمه اطلاق اولنور (الاصاغى) بربلده آديدر ❊ اليائى (الصغا) عصاوزننده و(الصغىّ) عتىّ وزننده
واويه ده لغتدر يقـال صغى اليه صغا وصغيا من البـاب الرابع اذامال واستمع ❊ الواوى (الصفو) عفو وزننده
والصفاء) وفاء وزننده و(الصفوّ) علوّ وزننده برنسنه بولانق اولميوب طورى اولمق معناسنه در يقال صفاالماء
يصفوصفواوصفاء وصفوّا نقيض كدر وهوايوزى ايازاولمق معناسنه مستعملدر يقال صفاالجو اذالم تك فيه لطخة
غيم وناقه نك سودى فراوان اولمق معناسنه در يقـال صفت الناقة صفواويقال صفوت الناقة صفـاوة من البـاب
الخـامس اذاصـارت غزيرة اللبن (الصفوة) صـادك حركات ثلاثيله و(الصفو) هاسزبرنسـنه نك پاكيزه
وخالصنه دينور يقـال اخذ صفوة الشئ وصفوه اى ماصفامنه (الصافى) و(الصفوان) سكران وزننده خالص
و پاكيزه نسنه يه دينور و بلودسز و بخـاروكدرسز سرين وخالص آياز كونه وصف اولور يقال يوم صاف

وصفوان اى بارد بلاغيم وكدر (الاستصفاء) برنسنه نك خالص وكزيده سنى اخذواختيار ايلمك معناسنه در يقال استصفاه اذا اخذصفوه واختاره و برنسنه يى پاكيزه وخالص عد ايلمك معناسنه در يقال استصفاه اذاعده صفيا و برآدمك جمله مالنى اخذ ايلمك معناسنه مستعملدر يقال استصفى ماله اذا اخذ كله (الاصطفاء) افتعال وزننده بودخى برنسنه نك كزيده و پاكيزه سنى اخذ واختيار ايلمك معناسنه در يقال اصطفاه اذا اخذصفوه واختاره (المصافاة) مباهاة وزننده بركسه ايله خالص دوستلق ايلمك معناسنه در يقال صافاه اذاصدقه الاخاء (الاصفاء) همزه نك كسريله مصافاة معناسنه در يقال اصفاه بمعنى صافاه و برنسنه دن خالى اولمق معناسنه مستعملدر يقال اصفى من المال والادب اذاخلا ونسوان كثرت مجامعتله رجلك نطفهٔ صلبيه سنى بتورمك معناسنه مستعملدر يقال اصفى الرجل اذا انفدت النساء ماءصلبه و برآدمى برخصوصه اختيار ايلمك معناسنه در يقال اصفى فلانا بكذا اذا آثره به وشاعرك قوت قريحه سى تمام اولوب شعرسويليه مز اولمق معناسنه مستعملدر يقال اصفى الشاعر اذاصارلم يقل شعر اوطاوق يمرطه دن كسلمك معناسنه مستعملدر يقال اصفت الدجاجة اذا انقطع بيضها (الصفى) غنى وزننده خالص وصافى دوسته دينور يقال هوصفيه اى حبيبه المصافى وسرعسكرك مال غنيمتدن قبل القسمه كندى نفسيچون اختيار وتخصيص ايلديكى ماله دينور يقال اخذالرئيس صفيه من المغنم وهوما اختارمنه لنفسه قبل القسمة وهرشيئك خالص وكزيده سنه دينور وسودى چوق ناقه يه دينور جمعى صفايا كلور وميوه سى چوق خرما اغاجنه دينور يقال نخل صفى ونخلة صفية اى الكثيرالحمل (المصفى) معظم وزننده اسمادندر محمدبن المصفى ثقاتدندر (الصفاة) حصاة وزننده اصلا نسنه انبات ايلز اولان ايرى و پالچين دوزطاشه دينور جمعى صفوات كلور فتحاتله وصفا كلور حصا وزننده وجمع الجمعى اصفاء كلور وصفى كلور صادك ضمى وفانك كسريله وصفى كلور صادك كسريله (الصفواء) حمراء وزننده (والصفوانة) صادك فتحيله بونلرده يوزى دوز ايرى يالم طاشه دينور جمعى صفوان كلور هاسز وفتحاتله جائزدر (الصفا) عصا وزننده مشاعر مكهٔ مكرمه دندندركه ابوقبيس جبلنه متصل برجبل صغيردر آنك صرتنده بر بيوجك خانه بناواستقرار ايلمشيدم وبحرين ترابنده برنهرك آديدر (المصفاة) مسحاة وزننده سوزكى يه دينور تقول صفيت الشراب بالمصفاة اى بالراووق (صفيه) سميه وزننده ايام بردك ابتدا كوننه دينور وايكنجى كوننه صفوان ديرلر اول كونلرده هوا آيازاولديغيچون وصفيه برصويك آديدر (صفايه) ثمامه وزننده برموضع آديدر (صفوى) جمزى وزننده برموضع آديدر ❊ الواوى (الصكو) صادك فتحى وكافك سكونيله برنسنه دن آيرلمامق اوزره ملازم وملاصق اولمق معناسنه در يقال صكاه يصكوه صكوا اذالزمه ❊ اليائى ❊ (الصلى) صادك فتحى ولامك سكونيله اتى بريان ايلمك معناسنه درعلى قول برنسنه يى احراق ايچون آتشه آتمق معناسنه در يقال صلى اللحم يصليه صليا اذاشواه اويقال صلى الشئ اذا القاه فى النار للاحراق و برنسنه يى آتشده اصتمق معناسنه در يقال صلى يده بالنار اذاسخنها و برآدمه مدارا ايلمك ياخود رنك وفند وخدعه ايلمك معناسنه در يقال صلى فلانا اذادارا ه اوختله وخدعه و برنسنه يى آتشه صوقوب انده مكث ايتدرمك معناسنه در يقال صلاه النار اذاادخله اياها واثواه فيها (الاصلاء) همزه نك كسريله برنسنه يى ياقق ايچون آتشه القا ايلمك معناسنه در يقال اصلاه اذا القاه فى النار للاحراق و برنسنه يى آتشه ادخال ايدوب آنده مكث ايتدرمك معناسنه در يقال اصلاه النار اذا ادخله اياها واثواه فيها (التصلية) تفعله وزننده بودخى برنسنه يى ياقق ايچون آتشه القا ايلمك معناسنه در يقال صلاه اذا القاه فى النار للاحراق ودكنك مقوله سى نسنه يى آتشله يومشدوب طوغرلتمق معناسنه در يقال صلى عصاه على النار اذالوحه (الصلى) عتى وزننده و(الصلى) كسرتيله و(الصلا) صادك فتحى وكسرى والفك قصريله آتشك شدت حرندن كوينوب آزرده وزحمتكش اولمق معناسنه در يقال صلى النار صليا وصليا وصلا وصلا من الباب الرابع اذاقاسى حرها (التصلى) تفعل وزننده صلى معناسنه در يقال تصلى النار بمعنى صلى ودكنك مقوله سنى آتشله يومشدوب طوغرلتمق معناسنه در يقال تصلى عصاه على النار اذالوحه (الصلاء) كساء وزننده بريانه دينور تقول اطعمنا الصلاء اى الشواء وآتش طوترغنه دينور روقود معناسنه على قول آتشه دينور (الصلا) عصا وزننده بودخى طوترغه ياخود آتشه دينور (الاصطلاء) افتعال وزننده آتشده ايصنمق معناسنه در يقال اصطلى بالنار اذا استدفى (المصلاة) ميمك فتحيله صليان ديديكى نبات چوق اولان يره دينور وصليان لام بابنده ذكر اولندى (الصلاية) سحابه وزننده وهمزه ايله صلاءه دخى لغتدر جبهه يه دينور و بر رجل آديدر وعطارلرك دسته سنك وسماق تعبير ايتدكلرى طاشه دينور كه اوزرنده طيب ازرلر جمعى صلى وصلى كلور

صادك ضمى وكسرى ولامك كسريله ❊ الواوى ❊ (الصلا) عصا وزننده انسانك صرتنك وسطنه دينور على قول
چارپا قسمنك وسط ظهرينه دينور ياخود چارپانك او يلقلرندن اشاغى يه منحدر اولان يره دينوركه بانجق تعبير اولنور
ياخود دبريله قويريغى ارالغنه دينوركه قوسقون يرى اوله جقدر ياخود قويريغك صاغ وصول طرفلرندن هر برينه
دينور ايكى طرفنه صلوان دينوركه تثنيه در جمعى صلوات كلور فتحاتله واصلاء كلور (الصلو) صادك فتحيله
برآدمك ياخود چارپا قسمنك صلا ديدكلرى موضع مزبورينه اورمق ياطوقنمق معناسنه در تقول صلوته صلوا
اذا اصبت صلاه (الاصلاء) همزه نك كسريله قسراغك طوغورمسى يقلشمغله صلا ديد يكى موضعى
صالقيلنمق معناسنه در يقال اصلت الفرس اذا استرخت صلاها لقرب نتاجها (الصلا) عصا وزننده اصلاء
معناسنه در يقال صليت الفرس صلا من الباب الرابع بمعنى اصلت (الصلاة) زكاة وزننده دعاء معناسنه در
مطلب
ورحمت واستغفار معنالرينه در ❊ شارحك بياننه كوره دعاء معناسنده حقيقتدر و بو اسمدر مصدر تفعيل موقعنده
استعمال اولنور يقال صلى صلوة اذا دعا ورحمت واستغفار معنالرنده مجازلر وبيدركه حق تعالى يه مسند اولورسه
رحمت وملائكه يه مسند اولورسه استغفار معناسى اراده اولور ❊ مؤلف شافعى اولمغله اشترا كه ذاهبدر انتهى وطرف
الهيدن رسول حقنده صادر اولورسه حسن الثناء على الرسول معناسى مراد اولور وركوع وسجودى مشتمل اولان
عبادت مخصوصه يه دينوركه نماز تعبير اولنور دعايى مشتمل اولديغيچون تسميه اولندى و بونده دخى اسمدر موضع
مصدره وضع اولنور يقال صلى صلوة ولايقال صلى تصلية ❊ شارح ديركه صلوة على النبى موقعنده تصليه
مستعملدر نماز معناسنده التباس محذوريچون مستعمل دكلدر ومغرب صاحبى ديديكه صلاة نماز معناسنده
مطلب
حقيقتدر صلا ماده سندندركه آتك يانجغنه دينور مصلى ركوع وسجود حاللرنده اورالرنى تحريك ايلديكى تصوريله در
وعند البعض مصلى ديدكلرى ايكنجى قوشى آتنه تشبيه اولنمشدركه باشى اوكده كى آتك صلالرنده اولور
ودعاء معناسنده استعمالى اعظم اجزاء صلاة اولديغنه مبنيدر ❊ وراغبك بياننه كوره تصليه دن مأخوذدركه
بناسى ازاله ايچوندر ازالهٔ توقد نار معناسنه دركويا كه مصلى كندى نفسندن نماز ايله ازالهٔ حرق نار ايدر كتب
تفاسيرده وجوه عديده دخى مشروحدر خصوصا سورهٔ بقره ده كشاف اشباع ايلمشدر ولاسنك تخفيفى وبعده
واورسمى شافيه شروحنده مشروحدر (التصلية) تفعله وزننده قوشى آتلرينك بريسى الك ابلروده كلان آتك
اردنده كلمك معناسنه دركه باشى كويا كه آتك صلا ديدكلرى موضعنه كلور يقال صلى الفرس تصلية اذا تلا
السابق پس ايكنجى كلان قوشى آتنه مصلى اطلاق اولنور وآيغر اشك ديشى اشكلرى اوكنه قاتوب قووه رق
يوله صوقمق معناسنه در يقال صلى الحمار اتنه اذا طردها وخسها الطريق بوراده وخسها الطريق تركيبى
تميدر (الصلوات) صلاة لفظندن جمعدركه نمازه دينور ويهود كنيسه لرينه دينوركه هاوره تعبير اولنور بونكده
مفردى صلوة در موضع عبادت عبادتله مسما اولمشدر بونك اصلى صلوتا ايديكه عبرانيدر صادك فتحى ولامك ضميله
شارح ديركه اصل صلوثا ايدى كه ثاى مثلثه ايله در موضع نماز ديمكدر بو جهتله صلاة آندن معرب ياخود مترادف
ولور ❊ اليائى ❊ (الصميان) فتحاتله صچرايوب آتلمق معناسنه در يقال صمى الرجل يصمى صميانا اذا تفلت ووثب
بوراده تقلب نسخه لرى كه قاف وباى موحده ايله در غلطدر وسرعتله كتمك معناسنه در يقال صمى الرجل
اذا اسرع وصميان صادق الحمله آدمه دينوركه دشمن اوزره تهور ايله ارسلان كبى بى پروا حمله ايدن بهادردن
عبارتدر وصف بالمصدر در يقال رجل صميان اى الصادق الحملة و برنسنه يه برآدمى حمل وسوق ايلمك معناسنه در
تقول ماصماك عليه اى ماحملك عليه (الاصماء) همزه نك كسريله بودخى سرعتله كتمك معناسنه در يقال اصمى الرجل
اذا اسرع وصيدى اوروب قلداميه رق همان اولديغى يرده اولدرمك معناسنه در يقال اصمى الصيد اذا رماه فقتله
مكانه وآت قسمى ديزكنى قاوره يوب اسليه رك كندى باشنه زوراكى كتمك معناسنه در يقال اصمى الفرس على لجامه
اذا عض ومضى (الصمى) صادك فتحى وميمك سكونيله صيد اوزيلوب همان اولديغى يرده اولمك معناسنه در يقال
صمى الصيد يصمى صميا اذا مات مكانه و برآدمه برماده عارض اولمق معناسنه در يقال صمى الامر فلانا اذا حل به
(الانصماء) انفعال وزننده دوكلمك معناسنه در يقال انصمى عليه اذا انصب ❊ الواوى ❊ (الصنو) صادك فتحى ونونك
سكونيله ايكى طاغ ارالغنده اولان چتلق اغاجلره دينور عود خبس معناسنه على قول ايكى طاغ ارالغنده
جلوى اولان آزجه صويه دينور ياخود ايكى طاغ ارالغنده اولان قيايه دينور جمعى صنو كلور ضمتينله نحو ونحو كبى
(الصنو) صادك كسريله ديوارى اورلمامش معطل اشلمز قيويه دينور و بنو ثعلبه يوردنده براسكى قيو تلشم آديده
و برآدمك اوز قرنداشنه دينور يقال هو صنوه اى اخوه الشقيق و برآدمك اوغلنه دينور يقال هو صنوه اى ابنه

وعموجه سنه دينور جمعى اصناء كلور وصنوان كلور صادك كسريله مؤنثى صنوه در وخرما اغاجنك بركوكدن چيقان
ايكى يا اوچ يازياده فدانلرينك هرچتالنه دينور صادك ضميله ده لغتدر على قول مطلقا شجرده اعمدر ايكى چتالنه
صنوان وصنيان دينور صادك حركات ثلاثيله ❊ شارح ديركه جمعنده دخى صنوان دينور فرقى اعراب بالحركه ايله
متحقق اولور انتهى وصنوان شول ايكى قيويه دينوركه برى برينه پك يقين اوله على قول ايكيسنك صويى بركوزدن
نبع ايدر اوله يقال ركيتا ن صنوان اى منجا ورتان اوتنبعان من عين واحد (الصانى) خدمته مداوم آدمه دينور
يقال هو صانيه اى ملازم لخدمته (الصناء) كساء وزننده وقصر ايله جائزدر كوله دينور رماد معناسنه (التصنى)
تفعل وزننده و(الاصناء) اكرام وزننده كال حرص وشرهدن اوجاقده تنجره دينه اوتوروب آشجى ايله بيله جه
كباب وبريان ايده رك كوله بيلمك معناسنه در يقال تصنى الرجل واصنى اذا قعد عند القدر شرها يكبب ويشوى
حتى يصيبه الصناء (الصنى) سمى وزننده شول كوجك اشمه يه دينوركه ناچيز اولديغندن اكا كسه ميل وورود
ايلميه يقال بالارض صنى اى حسى صغير لايرده احد (الصناية) كنايه وزننده كوترى وهپ معناسنه در يقال اخذه
بصنايته اى بجميعه ❊ الواوى ❊ (الصوة) صادك ضمى و واوك تشديديله يريجى جانور جماعتنه دينور ويوللرده
علامت ونشان ايچون وضع ونصب اولنان طاشدن نشانه يه دينور يقال بالطريق صوة اى حجر يكون علامة
بالطريق وروزكارك قارشق اسديكى يره دينور ويقوش سسنه دينور تقول سمعت صوة الصدى اى صوته وغليظ
ومرتفع اولان يره دينور جمعلرى صوى كلور هدى وزننده وجمع الجمعى اصواء كلور (ذات الصوى) هدى وزننده
بر موضع آديدر (الصو) صادك فتحيله بوش وخالى نسنه يه دينور يقال شئ صو اى فارغ (الصوى) هدى وزننده
بر نسنه نك تر وتازه لكنه وآب وتاب ورونقنه دينور يقال اخذه بصواه اى بطرائته ❊ اليائى ❊ (الصاوى) واوك
كسريله قورى نسنه يه دينور يقال شئ صاو اى يابس (الصوى) عتى وزننده قوريمق معناسنه در يقال
صوت النخلة صويا اذا يبست (الصوا) عصا وزننده صوى معناسنه در يقال صويت النخلة صوى بمعنى صوت
وقوى وتوانا اولمق معناسنه در يقال صوى الرجل اذا قوى (الصاوية) و(الصوية) غنيه وزننده قوريمش
خرما اغاجنه دينور (الاصواء) همزه نك كسريله و(التصوية) تأديه وزننده بونلرده قوريمق معناسنه در يقال
اصوت النخلة وصوت اذا يبست وتصويه حيوان شمورب طاولنسون ديو سودنى صباغميوب اويلجه ترك ايلمك
كذلك بوغور ديشى به آشمق خصوصنده شوقلو وقواملو بولنمق ايچون استعمالدن و باغليوب حبس ايلمكدن
معاف ايلك معناسنه در يقال صوى الناقة اذا لم يحلبها لتسمن وكذا يقال صوى الفحل اذا لم يحمل عليه ولم يعقد
فيه حبل ليكون انشط واقوى للضراب ❊ الواوى ❊ (الصهوة) قهوه وزننده آت قسمنك صرتنك ايكى يانندهدينوركه
تركلتينك قنادلرى آنلرك اوزرينه كلوب قپانور على قول فارسك اوتوره جق يرينه دينوركه تمام ارقه سى اولور يقال
استوى على صهوة الفرس وهى ما اسهل من ناحيتى سراة الفرس او مقعد الفارس منه ودوه او زنجنك كير ويانندهدينوركه اورايه ركوب اولنور جمعى صهوات كلور فتحاتله وصهاء كلور صادك كسريله وتپه نك اوستنده اولان
قله يه وبرجه دينور وشول اوتوزاقلى الچق يره دينوركه كراه اولان دوه لر اورايه قصد وايوا ايدرلر وطاغلرده اولان
مغاره وكهفلك مقوله سنه دينوركه آنده يغمور صولرى ايركيلور جمعى صهاء كلور صادك كسريله (الاصهاء)
همزه نك كسريله اعراب طائفه سى خسته چوجغى صاقى ياغله ياغليوب كنشه قرشو اوتورتمق معناسنه در
يقال اصهى الصبى اذا دهنه بالسمن ووضعه فى الشمس من مرض يصيبه وآتك صهره سى آغريمق معناسنه در
يقال اصهى الفرس اذا اشتكى صهوته (المصاهاة) مباهاة وزننده آتك يادوه نك صهوه سنه بنمك معناسنه در
يقال صاهى الفرس او البعير اذا ركب صهوته (الصهى) نهى وزننده برآدمك مالى چوغالمق معناسنه در
صهى الرجل صهيا من الباب الثالث اذا كثر ماله وبرآدم ياره لنوب ياره سى صولنمق معناسنه در يقال صهى الرجل
اذا اصابه جرح فندى (الصها) عصا وزننده بودخى ياره صولنمق معناسنه در يقال صهى الرجل صها بمعنى صهى
صهيا (صهيون) برذون وزننده بيت المقدس اسميدر ياخود اوراده بر موضع آديدر على قول روم دياريده بر موضعدر
كتب جغرافياده بيت مقدس ترابنده حضرت داود عليه السلام مدفنى اولان موضعله مرسومدر ودر وازه صهيون
اول سمته مقابلدر (صهى) سمى وزننده نمر بن تولب نام كسنه نك فرسى اسميدر ❊ فصل الضاد المعجمة
اليائى ❊ (الضأى) ضادك فتحى وهمزه نك سكونيله وجود خيره وجوره اولمق معناسنه در يقال ضأى الرجل
ضأيا من الباب الثالث اذا دق جسمه ❊ الواوى ❊ (الضبو) ضادك فتحى وبانك سكونيله برنسنه يى آتش پك چالوب
كويندرمك معناسنه در يقال ضبته النار تضبو ضبوا اذا غيرته وشوته وصغنمق معناسنه در يقال ضبا اليه اذا لجأ

المضباة) ميمك ضميله كه اسم مفعولدر كولـدە پشمش اتمكه دينور وخبز الملە معناسـنه (الضابى) كوله دينور رماد
معناسنه (الاضباء) همزه نك كسريله امساك معناسنه دريقـال اضباء اذا امسكه و يوقرى قالدرمق معناسنه در
يقال اضبى الشئ اذا رفعه و يركسه خيره وجوره اولمق معناسنه دريقال اضبى الغلام اذا اضوى و برنسنه يه ظفر ياب
اولمق ايچون اوزرينه حواله ومشرف اولمق معناسنه دريقـال اضبى عليه اذا اشرف ليظفر به وسفرده تجارتدن
مأمول اولان ربح وفائده دن خائب ومحروم اولمق معناسنه در يقال اضبى بهم السفر اذا اخلفهم فيما رجوا من ربح
الواوى ❊ (الضحو) و (الضحوة) ضادلرك فتحى وحارك سكونيله و (الضحية) عشيه وزننده ارتفاع نهار معناسنه در
بعده حلول وظرفيت علاقه سيله اولوقته اطلاق اولندى كه كنيج قوشلق تعبير اولنور شمسك هنوز افقدن قالقوب
يكيجه يايلديغى وقتدر كه صلوة اشراق هنكاميدر آندنصكره ضحى اطلاق اولنور ضادك ضمى والفك قصريله كه
قباقوشلق تعبير اولنور وآندنصكره ضحاء اطلاق اولنور ضادك فتحى والفك مديله كه نصف نهاره قريب وقتدن
عبارتدر اصطلاحمزده قوجـه قوشلق تعبير اولنور وضحى لفظى كه ضادك ضمى والفك مديله در مؤنث ومذكر
اولور ومصغرنده ضحى دينور هاسز تقول جئته ضحوا وضحوة وضحية اى ارتفـاع النهار يعنى وقته وتقول جئته
ضحى اى فويق الضحو وتقول جئته ضحاء اذا كرب انتصاف النهار ❊ شارح ديركه بونلر فى الاصل وجه مذكور
اوزره ارتفاع نهـارك اسمى اولوب بعـده وقتلرنده استعمال اولنديلر بروز وظهور معناسـندن مأخوذ در وضحى
لفظنك بعضلر فى الاصل ضحوه لفظندن جمع اولوب بعـده مفرد كبى مستعمل اولمسـنه ذاهب اولديلر اكا مبنى
مؤنثـدر ديديلر و بعضلر عن اصل مفرد اولمسـنه ذاهب اولمغـله مذكردر ديديلر پس مصغرنده هـاء ادخال
ايلـديلر ومؤنثلكنه ذاهب اولنلر استعمالنـه نظرا ياخود ضحوه نك مصغرينه التبـاس حذرندن يـنه مصغرنده
هاء ادخال ايلمديلر واشبو ضحوه وضحيـه وضحى ماده لرى همين ظرفيت اوزره استعمـال اولنورلر واكرايچنده
بولنديغك يومك ضحوه سى مراد اولورسـه تنوين ادخال اولنمز مثلا لقيتـه ضحوة وضحى دينور واكر غير معين
نهارك ضحوه سى مراد اولورسه منصرف اولور انتهى وضحوه ضحى موقعنده دخى استعمـال اولنور تقول اتيتك
ضحوة اى ضحى ❊ شارح ديركه بوابن برى روايتيدر وضحى ضادك ضمى والفك قصريله كنشه اطلاق اولنور
يقـال ارتفعت الضحى اى الشمس ووضوح وبيان معناسنه مستعملدر يقـال ما لكلامه ضحى اى بيـان (الاضحاء
همزه نك كسريله قوشلق وقتنـه وارمق معناسـنه دريقـال اضحى الرجل اذا صـار فى الضحى واظهـار ايلك
معناسـنه دريقـال اضحى الشئ اذا اظهره وقوشلق وقتنـده ايش ايشلمك معناسـنه دريقـال اضحى يفعل كذا
اى صار فاعله فى الضحى (المضاحاة) مباهاة وزننده برآدمه يار محـله قوشلق وقتنده كلمك معنـاسـنه دريقـال
ضاحاه اذا اتاه فى الضحى (التضحى) تفعل وزننده قوشلق طعام ايلك معناسـنه دريقـال تضحى الرجل اذا اكل
فى الضحى (التضحية) تفعل وزننده برآدمه قوشلق طعـام يدرمك معناسنه در تقول ضحيته اذا اطعمته فى الضحوة
وقوشلق وقتى قربان كسمـك معناسـنه در تقول ضحيت بالشـاة اذا ذبحتهـا فى الضحى وقوشلق وقتى حيوان
اوتارمق معنـاسـنه در تقول ضحيت الغنم اذا رعيتهـا فى الضحى (الاضحيـة) همزه نك ضمى وكسرى ويانك
تشديديله و (الضحية) غنيه وزننده قوشلق وقتى ذبح اولنان قيونه دينور اضحيه نك جمعى اضاحى وضحيه نك
جمعى ضحايا كلور (الاضحاة) ارطاة وزننده بودخى اضحيه معناسنه در جمعى اضحى كلور ارطى كبى قربان بيرامى
كوننه يوم اضحى اطلاقى بو معنايه مبنيدر زيرا اكثرى قوشلق وقتنده ذبح قرابين ايدرلر ❊ شارح ديركه بعده توسيعله
يوم مذكورك وقت مطلقنده ذبح اولنانه اطلاق اولنور واضحيه نك وزنى افعوله در (الضاحية) قوشلق وقتى
صواپچين ماشيه يه اطلاق اولنور وضاحية البصره بطن ماده سـنده ذكر اولنـدى وضاحيـنه يارزه وظـاهره
معناسنه در جمعى ضواحى كلور بو معنادندر كه انسانك كوركلرى واموزلرى كبى كنشه كلان يرلرينه ضواحى اطلاق
اولنور يقال شكت ضواحيه اى ما برز منه للشمس كالكتفين والمنكبين وضواحى الحوض نواحى حوضدن عبارتدر
وضواحى الروم اقليم رومك ايچروسـنده وقولتقـلرنده اولميوب ظاهر وبارز اولان بلادندن عبـارتدر وضواحى
سموات وافلاكه اطلاق اولنور وضاحيه آشكاره معناسنه دريقال فعله ضاحية اى علانية (الضحو) صحو وزننده
و (الضحو) علو وزننده و (الضحى) غنى وزننده كنشه چيقمق معناسـنه دريقال ضحا الرجل يضحو ضحوا
وضحوا وضحيا اذا برز للشمس وضحو صحو وزننده وضحى عتى وزننده برنسنه يه كنش طوقنمق وكنش طوقنور اولمق
معناسـنه دريقال ضحـا الشئ وضحى ضحوا وضحيا من الباب الثـالث والرابع اذا اصابتـه الشمس وضحو علو
وزننده برنسـنه بللو وآشكاره اولمق معنا سـنه دريقـال ضحا الطريق ضحوا اذا بدا وظهر وضحو الظل موتدن

مطلب

كنايه‌در زيرا آدمك كولكه سى شمس اولدقده محو اولور يقال ضحا ظله اذا مات (المضحاة) ميمك فتحيله كونى
وچوغانچ تعبير اولنان يره دينوركه دائما كنشلك اولور يقال ارض مضحاة اى لاتكاد تغيب عنها الشمس (الضحياء
حمراء وزننده و(الاضحيانة) و(الاضحية) همزه‌لرك كسريله روشن وتابان كيجه‌يه وصف اولور يقال ليلة
ضحياء واضحيانة واضحية اى مضيئة ويقال يوم اضحيان اى مضئ بوراده ضحياة نسخه‌لرى غلطدر و(ضحياء
برقسراغك آديدر وتيورى قيرآته اطلاق اولنور مذكرنده اضحى دينور يقـال حصان اضحى اى اشهب وفرس
ضحياء اى شهباء وضحياء شول خاتونه دينوركه قاسقلرنده اصلا قيل بتيوب كومش كبى ساده اوله يقال امرأة ضحياء
اذا كانت لاينبت شعر عانتها وعمرو بن عامرك قسراغى آديدر (القلة الضحيانة) كنشه قرشو كونى قله‌يه اطلاق
اولنور يقال قلة ضحيانة اى بارزة للشمس قله‌دن مراد طاغك اك تپه سيدر (الضاحى) بردره و برقوملق اسمليدر
(الضحيان) سلمان وزننده حضرموتدن مكه يولنده برموضع آديدر ومدينه‌ده احيحة بن الجلاح نام كسه‌يه مخصوص
برقله نك آديدر (الضحى) غنى وزننده يمنده برموضعدر (الضحيان) سكران وزننده دائما قوشلق وقتى طعام ايدن
آدمه دينور مؤنثى ضحيانه‌در يقال رجل ضحيان اذا كان يأكل فى الضحى (المتضحى) و(المستضحى) و(المضطحى
اسم فاعل بنيـه‌لريله قوشلق وقتنـه داخل اولان آدمه دينور (الاضحيـان) همزه‌نك كسريله اقحوانه شبيه
برنبات آديدر ❊ اليائى ❊ (الضاخية) خاى معجمه ايله داهيه معناسـنه در يقال اصابته ضاخية اى داهية ❊ اليائى
(الضدى) عصا وزننده طارلمق معناسـنه‌در يقال ضدى عليه ضدى من البـاب الرابع اذا غضب (الضوادى
بدوقبيح سوزلره دينور ياخود آونج سوزلره دينوركه نفس الامرده تحقيق اولميوب همان برآدمى آويدوب اشغـال
ايچون مزاجه مطابق سويلنان سوزلردن عبارتدر مفردى ضاديه‌در يقـال اتى بالضوادى اى الكلام القبيح اوما
يتعلل به ولايحقق له فعل (الاضداء) همزه‌نك كسريله برقابى طاشنجه قـدر طولدرمق معناسنه‌در يقـال اضدى
الاناء اذا ملأه فاترعه (المضاداة) مباهاة وزننده برآدمه ضد اولوب دشمنلك ايلك مضادّه معناسنه‌در يقال ضاداه
اى ضادّه ويقال انه لصاحب ضدى اى ضد ❊ الواوى ❊ (ضدوان) فتحـاتله ايكى طـاغك آديدر ❊ اليائى
(الضرى) عصا وزننده و(الضراوة) عداوه وزننده و(الضرى) رمى وزننده و(الضراءة) سحابه وزننده
ددانمق معناسنه‌در يقال ضرى به ضرى وضراوة وضريا وضراءة من الباب الرابع اذا لهج به وتازى قسمى آوه
اوكره‌نوب ياوليمق معناسنه در يقال ضرى الكلب بالصيد ضرى وضراء بالكسر والفتح اذا تعوّد به (التضرية
تفعله وزننده برآدمى برنسنه‌يه آلشدروب ددانمدرمق معناسـنه در يقال ضرّاه به اذا الهجه به وعوّده وتضرية
الغرارة خرارك جوانب واقطارنى بوكمكدن عبـارتدر يقال ضرّى الغرارة اذا فتل قطرها (الاضراء) همزه‌نك
كسريله بودخى برنسنه‌يه آلشدروب ددانمدرمق معناسـنه در يقال اضراه به بمعنى ضرّاه وذكرى آتى ضرّى
ديدكلرى نبيذ ايچمك معنـاسـنه در يقـال اضرى الرجل اذا شرب الضرّى (الضرّى) غنىّ وزننده قانى
طورميان طمره دينور يقال عرق ضرّى اى لايكاد ينقطع دمه وآوه باوليوب اوكرنمش تازى اينكنه دينور وبردرلو
نبيذ اسميدركه خرمانك قرارمش وصرارمش قورقلرنى اصلدوب بعده صوينى سـدريمشنك اوزرينه دوكوب
بريزده برمدت حفظ وابقا ايلدكدنصكره چيقاروب استعمـال ايدرلر (الضرو) علوّ وزنـنـده طمردن لاينقطع
قان ظهور ايلمك معناسـنه‌در يقـال ضرا العرق يضرو ضروّا اذا بدا منه الـدم يعنى لايكاد ينقطع (الضرو
ضادك كسريله بودخى آوه باوليوب ددانمش تازى اينكنـه دينور يقـال جروضرو اى ضار بالصيد وشجر ككام
اسميدر جوهرى آنك صمغيله تفسير ايلكله غلط ايلدى شجر مزبور شجر يمانيدركه حصى لبان ديدكلرى بخور
آنك صمغيدر وساقزلق آغاجنك يمشنه دينوركه چتلنبك تعبير اولنور بونده ضاداك فتحيله ده لغتدر ونعوذ بالله تعالى
مرض جذام بيلاشغنه دينور يقال به ضرو من الجـذام اى لطخ منه (الضارى) قانى طورميان طمره دينور وآوه
باوليوب ددانمش تازى‌يه دينور وشول طولومه دينوركه ايچنـه خيلى مدتدنبرو ياغ قونه‌رق اسكيمكلـه قونان ياغك
دادى خوش وكوزل اولور اوله يقال سقاء ضار بالسمن اذا كان يعتق فيه ويجود طعمه (الضرى) رمى وزننده
سيلان ايلمك معناسنه‌در يقال ضرى الشئ ضريا اذا سال (الضراء) وفاء وزننده كيزلنمكه دينور يقال انه ليمشى
الضراء اى بالاستخفاء وديره‌ده اولان چتلق وصيق آغاج قورولغنه دينور على قول شول دوز اوه‌يه دينوركه آنده برمقدار
آغاجلق اولوب واوراده ريجى جانورلر ايوا ايدرلر اوله (ضريه) غنيه وزننده بصره ايله مكه بيننده برقريه‌يه آديدر
(الاضرياء) جوهرى بوراده ذكر ايلمكله غلط ايلدى صواب اولان ظاى معجمه ايله اولمقدر ❊ الواوى ❊ (الضعو) ضادك
فتحى وعين مهمله‌نك سكونيله كيزلنوب صاقلنمق معناسـنه‌در يقـال ضعا الرجل ضعوا اذا اختبأ واستتر (الضعة

قحتبنله باديه ده برشجر آديدر نسبتنده ضعوى دينور قحتبنله * الواوى (الضغو) ضادك فتحى وغين معجمه نك سكونيله
تذلل وخضوع وسرفرو قلمق معناسنه در يقال ضغا اليه ضغوا اذا استخذى وقناراو يوننده خيانت ايلمك
معناسنه در يقال ضغا المقامر اذا خان وضغو وضغاء غراب وزننده كدى وطاوشان وتلكى مقوله سى چاغرمق
معناسنه در يقال ضغا السنور ونحوه ضغوا وضغاء اذا صاح (الاضغاء) همزه نك كسريله كدى مقوله سى حيوانى
چاغرتمق معناسنه در يقال اضغاه اذا حمله على الضغاء * الواوى (الضفو) عفو وزننده برنسنه وافى وكامل اولمق
معناسنه در يقال ضفا الثوب ضفوا اذا سبغ وفران اولمق معناسنه در يقال ضفا الشئ اذا كثر وحوض لبريز
اولمق معناسنه در يقال ضفا الحوض اذا فاض من امتلائه (الضافى) وافى و واسع اولان نسنه در يقال ثوب
ضاف اى سابغ (الضفا) عصا وزننده جانب معناسنه در ضفوان تثنيه سيدر قحتاله يقال قعد فى ضفاه اى
فى جانبه (الضفوة) ثمره وزننده وسعت ورفاه اوزره اولان ديرلكه دينور يقال هو فى ضفوة من العيش اى بلهنية
اليائى * (الضلى) رمى وزننده هلاك اولمق معناسنه در يقال ضلى الرجل ضليا من الباب الثانى اذا هلك (التضلى)
تفعل وزننده اهل ضلالتى اختيار ايدوب انلره قرين وهمدم اولمق معناسنه در يقال تضلى فلان اذا لزم الضلال
واختارهم * شارح ديركه اصلى تضلل ايدى * اليائى * (الضمى) رمى وزننده ظلم ايلمك معناسنه در يقال ضماه ضميا
من الباب الثانى اذا ظلمه * شارح ديركه كويا كه ضيم مقلوبيدر * اليائى (الضناء) وفاء وزننده و (الضنا) عصا وزننده
خاتونك اولادى چوق اولمق معناسنه در يقال ضنت المرأة ضناء وضنا من الباب الثانى ويقال ضنيت ضنا من الرابع
اذا كثر اولادها و برآدمك برنسنه سى نما وبركتلنوب آرتمق معناسنه در يقال ضنا نصيبه اذا تربع وزاد * الواوى
(الضنو) ضادك فتحى وكسريله ولد معناسنه در يقال ضنو كثير اى ولد (الضنا) عصا وزننده بركسه بركونه
شديد ومشتبه ومزمن درد ومرضه اوغرايوب خسته اولمق معناسنه دركه هرچند افاقت بولدى ظن اولنسه
بنه نكس ايدوب على حاله دردناك اوله يقال ضنى الرجل ضنا من الباب الرابع اذا مرض مرضا مخامرا كلما ظن برؤه
نكس (الضنى) حرى وزننده و (الضنى) يانى مخففه ايله حرى وزننده وجه مذكور اوزره اولان خسته يه دينور
يقال هو ضنى وضن (الاضناء) همزه نك كسريله برآدمى ذكر اولنان خسته لك باصمق معناسنه در يقال اضناه
المرض اذا اثقله (المضاناة) مباهاة وزننده رنج وزحمت چكمك معناسنه در يقال ضاناه اذا عاناه (ابو ضنى) سمى
وزننده سعيد بن ضنى نام محدثك كنيه سيدر * اليائى * (الضوى) هوى وزننده بركسه خلقة ياهز الانجه وچلسز
خيره وآريق اولمق معناسنه دركه چوپدن چلپى تعبير اولنور يقال ضوى الرجل ضوى من الباب الرابع اذا دق
عظمه وقل جسمه خلقة اوهزالا (الضاوى) تشديد يايله خيره وچلسز آدمه دينور مؤنثى ضاويه در بونك اصلى
فاعول ايدى يقال غلام ضاوى وجارية ضاوية اى دقيق العظم قليل الجسم (الاضواء) همزه نك كسريله انجه
وآريق اولمق معناسنه در يقال اضوى الرجل اذا دق وبرآدمى ياد ابه يى ضعيف وزبون قلمق معناسنه در يقال
اضواه اذا اضعفه وخاتون خيره وجوره ولد طوغورمق معناسنه در يقال اضوت المرأة اذا ولدت ضاويا و برآدمك
حقنى اكسلتمك معناسنه مستعملدر يقال اضوى حقه اذا نقصه اياه و برايشى محكم ايلميوب كوشك وواهى طوتمق
وواهى قلمق معناسنه در يقال اضوى الامر اذا لم يحكمه (الضى) تشديد يايله عى وزننده و (الضوى) عتى وزننده
بركسنه يه صغنوب اكا منضم وملتحق اولمق معناسنه در يقال ضوى اليه ضيا وضويا من الباب الثانى اذا انضم
اليه ولجأ وبريره كيجه وقتنده كلمك معناسنه در يقال ضوى الرجل اذا اتى ليلا وخبر صورمق معناسنه در يقال
ضوى الى خبره اذا سأل (الضاوى) كيجه وقتنده كلان آدمه دينور يقال جاء ضاواى طارق و برفرس آديدر
(الضواة) حصاة وزننده قولاق يومشغنك آلتنده ظهور ايدن اور تعبير ايتكلرى يومرى يه دينور بزديدكلرى
يومريدن بيوجك اولور وشول خرده خرده سيوريجه سبولجه لره دينوركه طوغوران ناقه نك هنوز ولد چيقمزدن
مقعد مجه فرجنده ظهور ايدر * الواوى (الضوة) ضادك و واو مشدده نك فتحيله و (الضوضاة) غريو وفرياده
وجغلتى يه دينور تقول سمعت ضوة القوم وضوضاتهم اى جلبتهم (الضواضى) علابط وزننده ايرى ويومرى
نسنه يه دينور (الضويضية) مصغر بنيه سيله و (الضواضية) علابطه وزننده داهيه يه دينور وضويضيه
اسرمش دوه يه دينور * الواوى (الضهوة) قهوة وزننده ضوبركه سنه دينور جمعى اضهاء كلور تقول نزلنا عند
الضهوة اى بركة الماء (الضهواء) حمراء وزننده هنوز ممه لرى قالقوب بلوز مامش قيزه دينور يقال جارية ضهواء
اى لم تنهد * اليائى (الضهياء) ضادك فتحى والفك مدى وقصريله اصلا حائض وحامل اولمز اولان خاتونه دينور
على قول حائض اولوب لكن حامل اوليه كه قسير تعبير اولنور ياخود ممه لرى بلورمز اولانه دينوركه ازكك

ممه بسی کبی اوله یقال امرأة ضهیاء وضهیی ای لاتحیض ولاتحبل اوتحیض ولاتحمل اولاینبت ثدیاها ❊ شارح دیرکه
ارککه مضاهاتندن ناشی تصرف اولنمشدر وضهیاء اصلا نبات بتورمز اولان یوره دینور یقال ارض ضهیاء ای
لاتنبت ومغیلان کبی برنوع مبشه آغاجنك اسمیدر (الضها) عصاوزننده خاتون ضهیاء اولمق معناسنه در یقال
ضهیت المرأة ضهامن الباب الرابع اذا کانت ضهیاء (الاضهاء) همزه نك کسریله دوه یی ضهیاء دیدکلری ذکر اولنان
آغاجلقده اوتارمق معناسنه دریقال اضهی الرجل اذارعی ابله فی الضهیاء وضهیاء خاتون آلمق معناسنه دریقال
اضهی الرجل اذاتزوج بضهیاء (المضاهاة) مباهاة وزننده برنسنه یه شبیه ومشاکل اولمق معناسنه دریقال
ضاهاه اذاشاکله (الضهی) غنی وزننده شبیه ومانند معناسنه دریقال هوضهیك ای شبیهك ❊ فصـــل
الطاء ❊ الواوی (الطأآة) طعاة وحصاة وزننده قاره بالچغه دینور رحمه معناسنه (الطووی) و(الطووی) طانك
ضمیله طوعی وزننده و(الطاوی) و(الطأوی) جهنی وزننده احدوکسه معناسنه دریقال مابالدار طوءی
وطووی وطاوی وطأوی ای احد ❊ مؤلف بونی همزه بابنده رسم وذهاب معناسندن اشعار ایلمشیدی ❊ الیائی
(الطبی) طانك فتحی وبانك سکونیله برآدمی برنسنه دن صرف وتحویل ایلمك معناسنه در تقول طبیته عنه طبیا
اذاصرفته ودعوت ایلمك معناسنه در تقول طبیته الیه اذادعوته ویدکلمك معناسنه در تقول طبیته اذاقدته
(الاطباء) همزه نك کسریله بودخی دعوت ایلمك معناسنه در تقول اطبیته الیه اذادعوته (الطبی) طانك کسری
وضمی وبانك سکونیله خف وظلف وحافر صاحبی حیوانلرك وبرتجی جانورلرك ممه لرینك امزکارینه دینورکه
سودمثانه سیدر جمعی اطباء کلور ومنه المثل جاوز الحزام الطبیین یعنی قولان صیریلوب اینه رك ایکی
ممه لری یله تجاوز ایلدی ناقه حد ووسعندن خارج یوریوب فرومانده اولمغله قرنی ایچره وکچوب وقولان صیریلوب
اینه رك ممه لرنی تجاوز ایلمش اولور برماده مشکل ومشتد اولوب اولبابده رنج ومحنت حدی تجاوز ایلدککده
ضرب اولنور (الطبا) عصاوزننده طوارلرك ممه سی صارقوب سلپوکلمك معناسنه دریقال طبیت الناقة طبامن الباب الرابع
اذااسترخی طبیها (الطبیة) فرحه وزننده و(الطبواء) حمراء وزننده ممه لری صالق وسلپوك حیوانه دینور (ذوالطبیین)
طانك ضمیله که تثنیه در وثیل بن عمرونام شاعرك لقبیدر (الطبی) غنی وزننده شول ممه یه دینورکه سهولتله صاغیلوب
چوق سود ویرر اوله یقال خلف طبی ای مجیب ❊ الواوی (الطبو) حبو وزننده دعوت ایلمك معناسنه دریقال طباه
یطبوه طبوا اذادعاه (الاطباء) همزه نك وطای مشدده نك کسریله که افتعال وزننده بودخی دعوت ایلمك معناسنه در
یقال اطباه اذادعاه وبرکسه ایله دوستلق ایدوب اول تقربله قتل ایلمك معناسنه دریقال اطبی القوم فلانا اذاخاآوه
وقتلوه ❊ الواوی (الطتو) طانك فتحی وتای فوقیه نك سکونیله کتمك معناسنه دریقال طتا الرجل طتوامن الباب
الاول اذاذهب ❊ الواوی (الطثو) طانك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله چلیك چومانی اویونی اوینامق معناسنه دریقال
طثا الصبی طثوا اذالعب بالقلة (الطثی) طانك ضمی والفك قصریله خرده خرده آغاج پاره لرینه دینور چلیك کبی
مفردی طثیه در غرفه وزننده ❊ الواوی (الطحو) دحو وزننده دوشیوب یایمق معناسنه دریقال طحاه یطحاه طحوا
من الباب الثالث اذابسطه ودوشنوب یایلمق معناسنه لازم اولور یقال طحا الشیء اذا انبسط ویان اوزره اوزانوب
یاتمق معناسنه دریقال طحا الرجل اذا اضطجع وبریره کتمك معناسنه دریقال طحاربه اذاذهب فی الارض
وبومعناده باء جرفیله متعدی اولور یقال طحابه قلبه ای ذهب به فی کل شیء یعنی خاطره قلبی انی بریرده قرار کیر
ایلیوب اورادن اورایه نقل ومضطرب ایلدی وطحو بعید اولمق معناسنه دریقال طحا الرجل طحوامن الباب
الاول اذابعد وهلاك اولمق معناسنه دریقال طحا الرجل اذاهلك وبرآدمی یوزی اوزره ییقمق معناسنه دریقال
طحافلان اذاالقی انسانا علی وجهه (الطحا) عصاوزننده دوشکلی دوزیره دینور ارض منبسطه معناسنه وطحا
قصرایله ومدایله مصرالکاسنده درت قریه آدیدر ❊ شارح دیرکه امام طحاوی اورادندر (الطاحی) جمع عظیم
معناسنه درویوکسك نسنه یه دینور یقال سحاب طاح ای مرتفع ویریوزینه یایلمش نسنه یه دینور یقال شیء طاح
ای منبسط وکثرتندن ناشی هرنسنه یی طولدیران شیئه دینور یقال نجبش طاح اذاملأ کل شیء (الطاحیة
والمطحیة) و(المطحوة) میلرك فتحیله بیوك ویایوان سایبانه دینور یقال مظلة طاخیة ومطحیة ومطحوة
ای عظیمة (المطحیة) محدثه وزننده شول سبزه ونباته دینورکه ساقی اولمامغله یریوزینه منبسط اوله قرپوزوقباق کبی
یقال بقلة مطحیة ای نابتة علی وجه الارض (الطحیة) ثمره وزننده برمقدارجه بلودپارچه سنه دینور یقال مافی السماء
طحیة من سحاب ای قطعة منه ❊ الیائی (الطخیة) خای معجمه ایله طحیة وزننده ومرادفیدرکه برمقدارجه بلود
پاره سنه دینور یقال مافی السماء طخیة من السحاب ای قطعة (الطخاء) سماء وزننده یوکسك بلوده دینور

يقال سحاب طخاء اى مرتفع وقلبه عارض اولان صقندى يه وتاسه يه دينور يقال بقلبي طخاء اى كرب (الطخياء
خمراء وزننده قرا كوكيجه يه دينور يقال ليلة طخياء اى مظلمة وما آل ومفهومى فهم اولنميان مشتبه سوزلره دينور
يقال كلمات طخياء اى لاتفهم (الطاخى) بك قرا كويه دينور يقال ظلام طاخ اى شديد (الطخية) طانك فتحيله
احمق آدمه دينور جمعى طخيون در وقرا كولغه دينور ظلمت معناسنه وبونده طانك حركات ثلاثيله لغتدر (طاخيه
داهيه وزننده حضرت سليمان عليه السلام ايله تكلم ايدن قرنجه نك آديدر ❊ شارح ديركه نهايه ده عيجلوف اسميله
مرسومدر ❊ ومؤلف فاء بابنده كذلك عيجلوف اولمق اوزره ثبت ايلدى (الطخى) سمى وزننده خروسه دينور
ديك معناسنه ❊ الواوى ❊ (الطخوة) تمره وزننده يوفقه بلود پاره سنه دينور يقال بدت فى السماء طخية اى سحابة
رقيقة ❊ الواوى ❊ (الطادية) عاديه وزننده ثابت وقديم اولان نسنه يه دينور يقال عادة طادية اى ثابتة قديمة ❊ الواوى
(الطرو) علو وزننده بر بعيد يردن نا كهانى چيقه كلمك معناسنه در يقال طرا عليهم طروا اذا اتى من مكان بعيد ❊ شارح
ديركه مهموز ده لغتدر (الطرا) عصا وزننده ماده سى جبلت ارضدن اولميان نسنه يه دينور كه طبراق وقوم وطاش
جنسندن اولميان نسنه دن عبارتدر وبحد وحساب اولان اصناف مخلوقاته دينور يقال هم اكثر من الطرا وهى
مالا يحصى عدده من صنوف الخلق (الطرى) غنى وزننده تر وتازه شيئه دينور يقال شئ طرى اى غض (الطراوة
حلاوه وزننده و (الطراءة) همزه ايله و (الطراء) وفاء وزننده و (الطراة) حصاة وزننده بر نسنه تر وتازه اولمق معناسنه در
يقال طر والغصن وطرى طراوة وطراءة وطراء وطراة من الباب الخامس والرابع اذا صار طريا (التطرية) تفعله
وزننده بر نسنه يى تر وتازه قلمق معناسنه در يقال طراه اذا جعله طريا وعطر وطيب مقوله سنه بعض خوشبو نسنه قاتوب
قوامه كتورمك معناسنه در يقال طرى الطيب اذا فتقه باخلاط وخلطه وكذا الطعام اذا خلطه بالافاويه (الاطراء
همزه نك كسريله برآدمه حسن مدح وثنا ايلمك معناسنه در يقال اطراه اذا احسن الثناء عليه (الاطرية) همزه نك
ورانك كسريله رشته چورباسنه دينور كه بوديارده شعيريه محرفى شهريه چورباسى تعبير ايدرلر تقول اطعمنا اطرية
وهو طعام كالخيوط من الدقيق (الاطرياء) اعشيشاب وزننده كثرت اكلدن تخمه وامتلا اولوب قرن شيشمك
معناسنه در يقال اطروى الرجل اذا اتخم وانتفخ بطنه (الاطروان) عنفوان وزننده جوانلق هنكامنك اوائل چاغنه
دينور تمام دلوقانلولق سرخوشلغندن عبارتدر يقال فعله فى اطروان شبابه اى اوله وغلوآئه ❊ اليائى ❊ (الطرا) طانك
فتحى والفك قصريله يونانك على قول مرور ايلمك معناسنه در يقال طرى اليه طرى من الباب الرابع اذا اقبل اومر
(الطرية) غنيه وزننده يمنده برقريه آديدر ❊ اليائى ❊ (الطسا) عصا وزننده ياغلو طعامى چوق يمكدن معده بوزيلوب
امتلاء اولمق معناسنه در يقال طسى الرجل طسا من الباب الرابع اذا غلب الدسم على قلبه فاتخم ❊ الواوى ❊ (الطسو
حسو وزننده طسا معناسنه در يقال طسا الرجل يطسو طسوا بمعنى طسى ❊ الواوى ❊ (الطاعية) ساعيه وزننده
جكرى مرضلو خاتونه دينور يقال امرأة طاعية اى العليلة الكبد ❊ اليائى ❊ (الطغى) طانك فتحى وغين معجمه نك
سكونيله و (الطغيان) طانك ضمى وكسريله بر نسنه حد ومقدارنى تجاوز ايلمك معناسنه دركه آزمق وازغون
اولمق تعبير اولنور يقال طغى الشئ طغيا وطغيانا من الباب الرابع اذا جاوز القدر وپك يوكسلمك معناسنه مستعملدر
يقال طغى السحاب اذا ارتفع وكافر كفرنده پك ازغونلق ايلمك معناسنه در فرعون ونمرود كبى يقال طغى الكافر
اذا غلا فى الكفر وظلم ومعاصيده افراط ايلمك معناسنه در يقال طغى الرجل اذا اسرف فى المعاصى والظلم وصو
چوغالوب طاشقين اولمق معناسنه در يقال طغى الماء اذا ارتفع ومزاجده قان غلبه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال
طغى به الدم اذا تبيغ وصغير قسمى بوكورمك معناسنه در يقال طغيت البقرة اذا صاحت (طغا) طانك فتحيله
بيان اكوزينك عليدر (الطغا) طانك ضميله سسه دينور صوت معناسنه (الطغية) تمره وزننده هر نسنه دن
نبذه ومقداره دينور يقال طغية منه اى نبذة منه وطاغك صرپ يرينه دينور وپالچين قيايه دينور (الطاغية
جبار وعنيد كمسه يه دينور هاء مبالغه ايچوندر يقال هو طاغية اى جبار واحمق اولوب متكبر اولان شخصه دينور
يقال رجل طاغية اى احمق متكبر وصاعقه يه اطلاق اولنور يقال نزلت الطاغية اى الصاعقة وسلفده روم قراللرينه
اطلاق اولنور ايدى كثرت طغيانلرندن ناشى ❊ الواوى ❊ (الطغوى) بشرى وزننده ❊ لكن شارحك بيانه كوره علو
وزننده در و (الطغوان) طانك ضميله بودخى حد واندازه يى تجاوز ايدوب افراطه كتمك معناسنه در يائيه ده لغتدر
يقال طغا يطغو طغوى وطغوانا من الباب الاول بمعنى طغى يطغى (الطغوى) طانك فتحى والفك قصريله معناى
مذكوردن اسمدر آزغونلغه دينور ومنه قوله تعالى ❊ كذبت ثمود بطغواها ❊ (الطاغوت) جالوت وزننده كه قرآن
مبينده واقعدر مراد لات وعزى ديدككلرى صنملردر وزعمنجه غيبدن خبر ويرن كاهنه وشيطانه

وهر ضلالت وغوايت رئيسنه وصنملره ومطلقا معبود باطله ومرده اهل كتابه اطلاق اولنور مفرد وجمعی مساويدر جمعی طواغيت كلور وطواغی كلور فی الاصل تاء زائد اولديغيچون و بو طغوت ماده سندن فلعوت در تانك ولامك فتحيله اصلی طغيوت ايدی فعلوت وزننده يانك بقاسنی محافظه ايچون عين او زره تقديم اولندقدنصكره يانك تحركنه مبنی الفه قلب اولنمغله كه وزنی فلعوت اولدی و بعضلر ديديكه ✱ يؤمنون بالجبت والطاغوت الآية كريمه سنده جبتدن مراد حيی بن اخطب وطاغوتدن مراد كعب بن اشرف نام يهوديلردر (الاطغاء) همزه نك كسريله برآدمی طاغی قلمق معناسنه در يقال اطغاه اذا جعله طاغيا (الطغوة) تمره وزننده مكان مرتفعه دينور تقول رأيته فی طغوة ای مكان مرتفع ✱ الواوی ✱ (الطفو) عفو وزننده و (الطفو) علو وزننده برنسنه يه باتميوب صويك يوزينه چيقمق معناسنه در يقال طفا الشیء فوق الماء طفوا وطفوا اذا علا واغاج اوزره يپراق بلورمك معناسنه مستعملدر يقال طفت الخوصة فوق الشجر اذا ظهرت وحيوان تپه نك اوزرينه چيقمق معناسنه مستعملدر يقال طفا الثور اذا علا الاكم وآهو پك سكرتمك معناسنه مستعملدر يقال طفا الظبی اذا اشتد عدوه واولمك معناسنه مستعملدر يقال طفا فلان اذا مات وبرايشه كيرمك معناسنه در يقال طفا فی الامر اذا دخل فيه (الطفاوة) ثمامه وزننده كنشك وآيك اغيلرينه دينور يقال طفاوة القمرين ای دارتهما وتجره ايچره صويك يوزينه چيقان كپوكنه وكفنه دينور وقيس غيلان قبيله سندن برجماعتك آديدر ✱ مترجم حقيردركه راسب قبيله سيله طفاوه قبيله سی برآدمك كنديلره انتسابی خصوصنده هبنقه يه اختصام ايلمرله هبنقه بوآدمی دريايه القا ايده لم اكر دينه باتوب كيدرسه راسب قبيله سندندر واكر يوزينه چيقارسه طفاوه دندر ديو حكومت عدل اظهار ايلشدر (الطفوة) تمره وزننده پك انجه اوته دينور (الطافی) برفرس آديدر (الطفية) غرفه وزننده مقل اغاجنك يپراغنه دينور وبركونه حيه يه دينوركه پك خبيث وقتال اولور ارقه سندن مقل يپراغی طرزنده ايكی جزكيسی اولور الواوی ✱ (الطقو) طانك فتحی وقافك سكونيله تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال طقا الرجل طقوا اذا مشی سريعا الواوی ✱ (الطلاوة) طانك حركات ثلاثيله حسن وبهجت وقبول معناسنه دركه برنسنه نك حسن ورونق وبهجتندن ناشی مقبول ومحبوب القلوب اولمسندن عبارتدر يقال ما علی وجهه حلاوة وفی كلامه طلاوة ای حسن وبهجة وقبول وجادولغه دينور سحر معناسنه وسودك وقاتك يوزلرنده ظهور ايدن يوفقه جه زاره دينور وبعد الطعام آغزده قلان طعام بقيه سنه دينور وبرعارضه دن ياخود خسته لكدن ناشی اغزده پيدا اولان غليظ سالياره دينوركه يلاشق كبی اغزك ايچنه ياپشق اولور تركيده يار تعبير اولنور وكيچكمك معناسنه در يقال طلا الرجل طلاوة اذا ابطأ (الطلا) عصا وزننده و (الطلواء) طانك ضميله وفتحيله لغتدر بونلرده آغزده حادث اولان غليظ سالياره دينور وطلا هنوز طوغمش آهو ياوريسنه دينور يقال رايت ظبيا وغنده طلا ای ولده ساعة يولد ومطلقا كوجك نسنه يه دينور جمعی اطلاء وطلاء كلور طانك كسريله وطلی كلور عتی وزننده وطلیان كلور طانك ضميله وكسريله (الطلواء) غلواء وزننده انتظار معناسنه در تقول ما هذا الطلواء ای الانتظار وكيچكمك ابطاء معناسنه در (الطلو) طانك كسريله لطيف الجسم اولان قانصه يعنی صباده دينوركه هر يره وهر دليكه كيروب وصيده قرالتبسی خيال كبی اولور وقورده دينور ذئب معناسنه (الطلو) طانك فتحيله بودخی كوجك اولان شيئه دينور كرك حيواندن وكرك سائر نسنه دن اولسون (الطلوة) غرفه وزننده صباح وقتنك آيدنلغنه دينور يقال بدت طلوة الصبح ای بياضه (الطلوة) طانك كسريله وحشی جانورلرك ياوريسنه دينور ✱ اليائی ✱ (الطلی) طانك فتحی ولامك سكونيله برشيئه برنسنه يی صوايوب سورمك معناسنه در يقال طلی البعير الهناء يطليه وبه طليا اذا لطخه به وقوزی مقوله سنك اياغنی باغلمق معناسنه دركه كوكنلك تعبير اولنور تقول طليت الطلی اذا ربطته وحبسته (التطلية) تفعله وزننده بودخی برشيئه برنسنه صوامق معناسنه در يقال طلی البعير الهناء اذا لطخه به وخسته يی كوروب كوزه دوب خدمت وتيمار ايلمك معناسنه در يقال طلی فلانا اذا مرضه و برآدمه سوكمك معناسنه مستعملدر يقال طلاه اذا شتمه وموسيقی اوقومق معناسنه مستعملدر كه قلوبه طرب ونشاط طلا ايدر يقال طلی فلان اذ غنی (الاطلاء) همزه نك وطای مشدده نك كسريله افتعال وزننده برنسنه يی سورنمك معناسنه در طيب ودواء سورنمك كبی يقال اطلی به اذا اطلاه عليه (التطلی) تفعل وزننده اطلاء معناسنه در يقال تطلی به بمعنی اطلی ودائما لهو وطرب وهوايه دوشمك معناسنه در يقال تطلی فلان اذا لزم اللهو والطرب (الطلياء) حمراء وزننده قطران سورلمش ناقه يه دينور يقال ناقة طلياء ای مطلية واويوز ناقه يه اطلاق اولنور قطران سورلمك شاننده اولديغنه مبنی يقال ناقة طلياء ای جرباء ونسوانك حيض بزلرينه دينور يقال هو

اقذر من الطليا اى خرقة العارك (الطلاء) كساء وزننده سوريلجك قطرانه دينور يقال طلى البعير بالطلاء اى الهناء ومطلقا سوره جك وسورينه جك نسنه يه دينور صبو اويالدز وعطر كبي وخمره وباده يه اطلاق اولنور التون يالدزينه تشبيهله يقال سقاه الطلاء اى الخمر ومنصف تعبير اولنان اوزم شيره سنك قويولشنه دينور كه مثلث تعبير ايتدكارى اولور ومنصف نصفى قالنجه قاينادلمش اولان شيره در ❊ شارح ديركه بعضلر بونى فارسيدن معرب اولان ميفختج ايله بيان ايلديلركه تركيده ناردنك ديدكارى اوله جقدر على كلا التقديرين حلال دز وخمره اطلاقى محدثدر انتهى وطلاء سوككه دينور شتم معناسنه وقوزينك اياغى باغنه دينوركه كوكن تعبير اولنور (الطلا) طانك ضميله قان اوزره انجه زاركبي پيدا اولان قبوغه دينور (الطلاء) طانك ضمى ولامك تشديديله مكاء وزننده قانه دينوردم معناسنه (الطلا) عصا وزننده شخص وقالب معناسنه در تقول رأيت طلاه اى شخصه وقطران سورلمش دوه يه دينور وشديد المرض خسته آدمه دينور وظلف وخف صاحبي حيوانك ياوريسنه دينور جمعى اطلاء كلور تثنيه سى طليان در فتحاتله وهواوهوس معناسنه در يقال قضى طلاه اى هواه (الطلا) رضا وزننده لذت معناسنه در يقال مافيه ظلا اى لذة (الطلا) ظانك ضميله طلينه لفظندن كه غرفه وزننده در ياخود طلاة لفظندن كه طانك ضميله در جمعدر بيونه دينور عنق معناسنه على قول بيونك كوكنه دينور يقال ضربوا طلاهم اى عنقهم اواصولها (المطلى) منبر وزننده بر موضع آديدر (المطلى) مهنى وزننده آغر خسته يه دينور يقال مريض مطلى اى مدنف وخلاصى مأمول اوليان محبوسه دينور يقال محبوس مطلى اى لايرجى خلاصه (الطلى) ربى وزننده برابچم سوده دينور (الاطلاء) همزه نك كسريله هواوهوسه ميل ايلك معناسنه در ومنه الحديث ❊ مااطلى نبى قط ❊ اى مامال الى هواه ❊ شارح ديركه بوميل عنق معناسندن مأخوذدر واولو محل كسنه نك بيونى اكيلوب دوشمك معناسنه در يقال اطلى الرجل اذامالت عنقه للموت (الطليا) طانك فتحى ولامك كسرى وياءنك تشديديله اويوزلغه دينور يقال اخذه الطليا اى الجرب وتمركى يه شبيه بركونه قرحه اسميدر مفردات طبيه نك بيانلرينه كوره بدنه يايلر اولان تمركى اوله جقدر (الطالى) بوصونلو ضويه دينور يقال منهل طال اى مطحلب وقرانكو كيجه يه دينور يقال ليل طال اى مظلم (المطلا) ميمك كسرى والفك قصرى ومديله طاره جق سيل صويى يولنه دينور على قول غضا ديدكارى اشجار انبات ايدن دوز ويومشق ارضه دينور (المطالى) ميمك فتحيله وحشى جانورلرك ياوريلرينى بسلدكارى مواضعه دينور مطلاء مفرديدر ميمك كسريله (الطلى) غنى وزننده كوچك قوزى يه واوغلاغه دينور جمعى طليان كلور طانك ضميله ❊ اليائى ❊ (الطمى) طانك فتحى وميمك سكونيله صو چوغالوب يوقرى قالقمق معناسنه در يقال طمى الماء طميا من الباب الثانى اذا علا ونبات بويلنوب اوزامق معناسنه در يقال طمى النبت اذا طال وبرآدمك همتى عالى اولمق معناسنه مستعملدر يقال طمت همته اذا علت ونهر ياخود بحر طلوب طاشقين اولمق معناسنه در يقال طمى البحر اذا امتلأ ❊ الواوى ❊ (الطمو) علو وزننده يائيه ده لغتدر يقال طما يطمو طموا لغة فى طمى يطمى فى الكل (طمويه) عمويه وزننده مصرده ايكى قريه در (طميه) غنيه وزننده باديه ده برطاغ آديدر ونيل مصر ساحلنده بر موضع آديدر ❊ اليائى ❊ (الطنى) طانك فتحى والفك قصريله تهمت معناسنه در يقال رماه بالطنى اى التهمة وصوغومش اوجاق كولنه دينور وخسته لغه دينور مرض معناسنه وصويوزنده اولان يوصونه دينور وشجر صاتون المق ياخود خاصة خرما اغاجنده اولان خرمايى صاتمق معناسنه در يقال طنى فلان طنا من الباب الرابع اذا شرى الشجر اوهو بيع ثمر النخل خاصة وزنا وفجور ايلك معناسنه در يقال طنى الى المرأة اذا فجر بها وزنا وفجورده مستمر اولمق معناسنه در يقال طنى فى فجوره اذا مضى وصنوسزلقدن ياعلتدن طلاق واويكن صول طرفدن پهلويه ياپشمق معناسنه در يقال طنى زيد اذا لزق طحاله وريته بالاضلاع من الجانب الايسر بوراده جانب ايسر قيدى بيان منزلنده در وطنا وصف بالمصدر اولور صوسزلقدن ياعلتدن طلاغى واويكنى پهلوسنه ياپشمش آدمه دينور وذكرى آتى اطناء حيه ماده سندن اسم اولور (الطنا) رضا وزننده عقرب صوقسندن افاقت بولمق معناسنه در يقال طنى اللديغ من لدغ العقرب طنا من الباب الرابع اذا عوفى (الطنى) طانك كسرى ونونك سكونيله حسى وزننده فجور وزنا معناسنه در يقال هو من اهل الطنى اى الفجور وباديه ده بر معروف صو آديدر (الطنو) طانك ضميله بودخى فجور وزنا معناسنه در (الاطناء) همزه نك كسريله زنا وفجورده مستمر اولوب كتمك معناسنه در يقال اطنى الرجل اذا مضى فى الفجور وصوسزلقدن ياخود علتدن طلاق واق جكر پهلويه ياپشمق معناسنه در يقال اطنى زيد اذا لزق طحاله وريته

بالاضلاع من الجانب الايسر واغاج صاتمق ياخود اغاجده اولان خرمالری صاتمق معناسنه در تقول اطنبت الشجر
اوثمر النخل اذا بعتها واغاجی یاخود خرمالری صاتون المق معناسنه اولمغله ضد اولور تقول اطنبت الشجر اوثمر النخل
اذا اشتريتها و برکسه نك اولیه جك عضوينه اورمق یاطوقنمق معناسنه در تقول اطنبت فلانا اذا اصبته فی غیر المقتل
وتهمته وسوء ظنه میل ایلمك معنـاسنه در يقال اطنى زيد اذا مال الى التهمة والريبة و يتاغه آغوب كسل وفتوردن
اویومق معناسنه در یقال اطنى الرجل اذا مال الى الطنو فنام کسلان وحيه صوقدیغی آدمی علی الفور هلاك ايلميوب
ابقا ايلمك معناسنه در ومنه قولهم حية لا تطنى ای لا یبق لدیغها ❊ شارح دیر که مؤلف بوماده لری همزه بابنده دخی
ذکر ایلدی طنأ بقیهٔ روحه دیمکله آندن مأخوذ در یاخود اولیه جك یره اورمق یاخود طـلاقی پهلویه یاپشدرمق
معناسندن اولوز که صوقدیغی کسه نك طلاغنی پهلویه یاپشدرمغه میدان ویرمز دیمك اولور وابن اعرابی دیدیکه
اطناه المرض دیرلر علت برآدمی هلاك ایلميوب بقیهٔ قوت ابقا ایلسه پس بوندن اخذی اظهردر (الطنى) عمى وزننده
وصفدر صوسزلقدن یاعلتدن طلاغی وآق جكری پهلوسنه یاپشمش آدمه دینور نته که طنا دخی دینور که وصف
بالمصدر در يقـال رجل طن وطنـا ای اللازق طحاله وريته باضلاعه (التطنية) تفعله وزننده طلاغی واویکنی
پهلوسنه یاپشمش آدمه معـالجه وتدبیر ایلمك معناسـنه در يقـال طنى الطنى تطنية اذا عالجه من طناه ودوه نك
بوكوردن طرفه یاتی داغلمق معـناسنه در يقال طنى البعير اذا كواه فى جنبه (الطناة) زناة وزننده ومرادفیدر که
زانی وفاجرلره دینور طانی مفردیدر یقال هم طناة ای زناة (الطنو) طانك کسریله دوشکه دینور بساط معناسـنه
اليائى ❊ (الطى) طانك فتحی و یانك تشدیدیله برنسنه یی دورمك معناسنه در یقال طوى الصحيفة طيا من الباب الثانى
نقيض نشرها بونك اصلی طوی ایدی وبرلاقردی یی یابرخبری کتم ایلمك معناسنه مستعملدر يقال طوى الحديث
اذا کتمه وطى کشح برآدمدن کلی اعراض ومفـارقت ایلمكدن کنایه در تقول طوی کشحه عنى ای اعرض عنى
مهاجرا وجماعتك یانته اوتورمق یاخود آنلره کلمك یاخود آنلری بچوب کتمك معناسـنه مستعملدر کویا که آنلری
دورمش اولور یقال طوى القوم اذا جلس عندهم اواتاهم اوجازهم كذلك طی کشح على الامر برایشی اخفاء واضمار
ايلمكدن کنایه اولور يقال طوى كشحه على امر اذا اخفاه وطى بلاد ومسافه قطع وکذرانندن کنایه در يقال طوى
البلاد اذا قطعها وطى البعد تقریبدن کنایه در يقال طوى الله البعد لنا ای قربه وطى عن قصد آج طورمق معناسنه در
يقال طوى الرجل اذا تعمد الجوع (الاطواء) همزه نك وطـای مشدده نك کسریله افتعال وزننده و (الانطواء
انفعال وزننده دورلمك معناسـنه در يقال طوى الصحيفة فاطوت وانطوت (الطية) طانك کسریله نيه وزننده
بناء نوعدر برکونه دورمك ودورلمك معناسنه در که آندن ترکیده دوروش ایله ودورلش ایله تعبیر اولنور يقـال
انه لحسن الطية وضمير ونيت معناسـنه در که سر ومقصد اوزره مطوی اولور يقال له طيه بعيدة اى ضمير ونية
الاطواء) همزه نك فتحیله ناقه نك اوركنده اولان اوزون اوزون یاغدن بوکومره و بیولره دینور که سموزلكدن
پیدا اولور ویمامه ده برقریه آدیدر (المطاوى) میمك فتحیله مطوی کلمه سنك که مقعد وزننده در جمعیدر قیورملره
وبوکوملره دینور يقـال مطاوى الحية والامعـاء والشحم والبطن والثوب ای اطواءها (طوى) طـانك ضمى
وکسری والفك قصریله وتنوينله جائزدر شام الکاسنده بروادی اسمیدر ❊ شارح دیر که ❊ انك بالواد المقدس طوى
کریمه سی انکله مفسر در انصرافی وادی اعتباریله وعدم انصرافی بقعه اعتباریله در یاخود طـاوی لفظندن
معدولدر (ذوطوى) طانك حرکات ثلاثیله والفك قصریله وتنوينله ده جائز در مکه قربنده بر موضع آدیدر حالا
زاهر ایله متعـارفدر (الطوى) غنى وزننده ذوطوى نام بقعهٔ مذکوره ده بر قیو آدیدر وطوى بر بوغچه یه دینور
يقـال اتانا بطوى ای بحزمة من البر وکیجه دن برساعته دینور يقال مضى طوى من الليل اى سـاعة (الطوية
غنيه وزننده ضمیر قلبه ونيته اطلاق اولنور يقـال له طوية شاسعة ای ضمير ونية بعيدة وقیویه اطلاق اولنور
دیواری طاشله اورلدیکیچون (الطاية) طامه دینور سطح معناسنه وخرما سره جك یره دینور وقومساله اولان
بیوك قیایه دینور (الطيان) ریان وزننده پك آج آدمه دینور يقال رجل طيان ای لم يأكل شيئا (الطوى) هوى
وزننده آجقمق معناسنه در يقال طوى الرجل طوى من الباب الرابع اذا جاع (الطاوى) و (الطوى) عمى وزننده
معنای مذکوردن اسم فاعللردر آج آدمه دینور يقال هوطاو وطواى جايع مؤنثلری طيا كلور سكرى وزننده وطاويه
کلور (الاطواء) همزه نك کسریله بودخی آج اولمق معناسنه در يقال اطوى الرجل اذا جاع (الطوا) عصا وزننده صو
طولومنه اطلاق اولنور سقاء معناسنه ❊ الواوى (الطهو) سهو وزننده و (الطهو) علو وزننده و (الطهى) عتى وزننده
و (الطهاية) سماحه وزننده اتی ایوجه پشورمکه یاخود قاورمغه و بریان ایلمکه صو اشوب دورشمك معناسنه در يقال

طها اللحم يطهوه و يطهـاه طهوا وطهوّا وطهيا وطهاية من الباب الاول والثـالث اذا عالجه بالطبخ اوالشي
وطهوا ايشه دينور كار وعمل معناسنه تقول كان طهوى كذا اى عملى و بوفى الاصل مصدردر و برسمته كتمك معناسنه در
يقال طها الرجل طهوا اذاذهب فى الارض (الطاهى) آشجى يه دينور وكبابجى يه و بريانجى يه دينور واتمكجى يه
دينور ومطلقا طبخ طعام ايله اوغراشيجى كسه يه دينور پاچه جى و بوركجى وساژ كبى جمعى طهاة كلور قضاة كبى
وطهى كلور عتى وزننده (الطهـاوة) طغـاوه وزننده سودك وقانك يوزلرنده پيدا اولان يوفقه جه زاره دينور
(طهية) سميه وزننده برقبيله آديدر نسبتنده طهوى دينور طانك ضمى وفتحى وهانك سكونيله وكاه اولور كه ايكى
صورتده دخى هاىى مفتوح اولور (الطهاء) طخاء وزننده ومراد فيدر كه بوكسك سحابه دينور (الطهى) هدى وزننده
كناهه دينور ذنب معناسنه يقال ماطهاه اى ذنبه وجرمه و پشمش طعـامه دينور تقول اتانا بالطهى اى بالطبيخ
(الطهى) على وزننده صمـان خرده لرينه دينور (الطهيان) فتحاتله طـاغك قله سنه دينور و برطاغك آديدر
و براده معناسنه در كه اكه لنان نسنه نك دوكيلان خرده لرينه دينور اكنتى تعبير اولنور ✵ شارح دير كه بو براده در
جبانه وزننده كه صوبى صوغوده جق قابه دينور قارلق كبى (الاطهاء) همزه نك كسريله بركسه كار وصنعتنده
اوز واستاذ اولمق معناسنه در يقال اطهى الرجل اذاحذق فى صناعته (الطهياء) صحراء وزننده ناس معناسنه در
تقول مادرى اى الطهياء هواى اى النـاس ظاهرا جماعتله مأولدر ✵ فصـــــل الظاى المعجمة ✵ الواوى
(الظبة) ظانك ضميله ثبه وزننده قلجك وخنجرك آغزينه وتمرنك اوجنه دينور كه اوراريله قطع واعمال اولنور چالم يرى
تعبير اولنور جمعى اظبى كلور همزه نك فتحى و بانك كسريله وظبـات كلور ظانك ضميله وظبون كلور ظانك ضمى
وكسريله وظبى كلور هدى وزننده يقال ضربه بظبة السيف اوالسنان اى حده ✵ اليائى ✵ (الظبى) ظانك فتحى
و بانك سكونيله كيك تعبير اولنان حيوانه دينور جمعى اظبى كلور همزه نك فتحى و بانك كسريله وظبيات كلور فتحاتله وظباء
كلور ظـانك كسريله وظبى كلور عتى وزننده وظبى بر وادى اسميدر و بعض عربه مخصوص تمغا ونشان اسميدر
و بررجلك و برموضعك اسملريدر ✵ مترجم دير كه بين العرب به داء ظبى مثلدر فلانك اصلا دردى يوقدر ديه جك يرده
ضرب اولنور زيرا آهو قسمنك مرض موتدن غيرى مرضى اولمز كذلك دشمنك محنسته متعلق كلام ايشيدلدكده
لابظبى ديرلر اكا اصابت ايدن حادثه كندوسنه لازم ومؤثر اولسون ديمكدر لا كان بمثـل الظبى فى سلامته منه
تقديرنده در حاصلى شمـاتت موقعنده ضرب اولنور (الظبية) هـايله ديشى كيكه دينور وشـاة و بقره يه دخى
اطلاق اولنور ونسوان فرجنه دينور ✵ شـارح دير كه مؤلف بوراده خبط ايلدى زيرا محكمده وفرج المرأة والشاة
والبقرة عنوانيله ذكر اولنمشدر كه شـاة وبقره لفظلرى مرأه اوزره معطوف اولملريله عورتك وقيونك وايناككك
فرجلرينـه دخى دينور ديمكدر و بونلرى ابن اعرابى نقل وامام فرّابى ردّ ايلدى زيرا فرّاء بالكز كلبك فرجنه
تخصيص ايلمشيـدى نته كه جوهرى تصريح ايلدى و بومعنا ذكرى آتى دغارجق معنـاسندن مستعاردر انتهى
وظبيه دغارجغه دينور على قول كوجكنه دينور يقـال وضعه فى ظبية اى جراب اوالصغير منه ودره نك بورغاج
و بوكلم يرينـه دينور وظبيه بر بليد وكند ذهن كسه نك آديدر واوچ رأس قسراغك آديدر وايكى صويك وايكى
موضعك اسملريدر (الظباء) علاء وزننده و(مرج الظباء) كساء وزننده و(عرق الظبية) غرفه وزننده و(ظبى
ربى وزننده و(ظبى) دلى وزننده برر موضعلردر ✵ اليائى (الظارى) اصر يجى نسنه يه دينور يقال هوظارى اى عاض
(الظرى) جرى وزننده اقق معناسنه در يقـال ظرى الماء ظريا من الباب الثانى اذاجرى ويك اسهاله اوغرامق
معناسنه در يقـال ظرى بطنه اذالم يتمالك لينا (الظرى) عصا وزننده زيرك ودانا اولمق معناسنه در يقـال ظرى
الرجل ظرا من الباب الرابع اذا كاس اى صار كيسا (الظرورى) سفرجل وزننده زيرك وفهيم آدمه دينور يقال
رجل ظرورى اى كيس (الاظريراء) اعشيشاب وزننده برآدمك قرنى شيشمك ياخود يك امتلا اولمق ياخود يك ياغلو
يمكله معده سى فاسد اولمق معنـاسنه در يقال اظرورى الرجل اذا انتفخ بطنه اوصـار ذابطنة اوغلب على قلبه
الدسم ✵ البائى ✵ (الظاعية) ساعيه وزننده دايه وحاضنه يه دينور كه طايه قادين اوله جقدر يقال هى ظاعية له اى
داية وحاضنة ✵ اليائى ✵ (التظلى) تفعل وزننده دائما سايه وآسايشده اولمق معناسنه در يقال تظلى الرجل اذالزم
الظلال والدعة ✵ شارحك بيانه كوره اصلى تظلل ايدى ✵ اليائى ✵ (الظمياء) حمراء وزننده سياه تويلو ناقه يه دينور
يقال ناقة ظميـاء اى سوداء وتپسرمش دوداغه دينور كه قانى چكلمكلـه سليوكلنوب قرامتق اوله كرك خلقى وكرك
عارضى اولسون يقال شفة ظمياء اى ذابلة فى سمرة وقباقلرى يوفقه جه اولان كوزه دينور يقال عين ظمياء اى الرقيقة
الجفن وچليسز بالدره دينور يقـال ساق ظمياء اى قليلة اللحم وقانى آزجه ورونقسز اولان دبش آتنه دينور يقال

اثة ظمياء اى القليلة الدم (المظمى) مرمى وزننده يغمور صويله سق اولنان اكينه دينور يقال زرع مظمى اذا
كان سقته السماء ❊ الواوى ❊ (التظنى) تفعل وزننده ظن وكمان ايلك معناسنه در يقال تظنى الرجل كذا اذا ظن
شارحك بيانه كوره اصلى تظنن ايدى ❊ اليائى ❊ (الاظواء) اغواء وزننده احمق اولمق معناسنه در يقال اظوى
الرجل اذا حمق ❊ اليائى ❊ (الظاء) حروف هجادن برحرفدر كه لسان عربه مخصوصدر (الظية) ظانك كسرى
و يانك تخفيفيله هنوز چتلايوب اجزاسى طاغلمغه باشلمش لاشه يه دينور (الظيان) ريان وزننده و(الظى) ظانك
فتحيله باله دينور تقول اكلت ظيا نا وظيا اى عسلا وظيـان يبان ياسمينه دينور كه لبلابه شبيه و برى برينه طولاشق
وچچكى بغايت خوشبو اولور وبشقه برنبات دخى اسميدر كه يپراغيله درى دباغت ايدرلر (المظين) و(المظيا
مهيا وزننده و(المظوى) مقوا وزننده ظيان ديدكلرى نبات مزبور يپراغيله دباغت اولنمش درى يه دينور يقال
اديم مظين ومظيا ومظوى اى دبغ بالظيان اشبو ظيـان كلمه سنده الف ونون زائد درصيغهٔ اولى لفظى اوزره در
واصلى اجوف واويدر (المظياة) و(المظواة) ميلرك فتحيله ظيان نام نباتى چوق يره دينور يقال ارض مظياة
ومظواة اى الكثيرة الظيان ❊ فصـــــل العين المهملة ❊ الواوى ❊ (العبو) عينك فتحى و بانك سكونيله چهره
روشن وتابدار اولمق معناسنه در يقـال عبا الرجل يعبو عبوا اذا اضـاء وجهه ومتاعى برلو برنده يصامق معناسنه در
يقال عبا المتاع اذا هيأه فى مواضعه (العابية) قرچهره دلبر قزه دينور يقال جارية عابية اى حسناء ❊ اليائى (العباية
و(العباءة) سمـاحه وزنلرنده تركيده آبا تعبيرا ولنـان ايبدن منسوج قبا كسوه يه دينور روستايى مقوله سى كيوب
ودوشنورلر جمعى عبـاء در مفرده دخى اطلاق اولنور يقـال جاء وعليه عباية وعبـاءة وهى ضرب من الاكسية
وعبـايه برقسر اغلك آديدر وتصلق و ياقشقسز قبـا وغليظ وثقيل كسـه يه اطلاق اولنور يقـال هوعبـاء اى
جاف ثقيل بومعناده قصرى افصحدر ❊ مؤلف بنه ايجازواخلال ايلمشدر وعباية بن رفاعه تابعيدر (عبيه) سميه
وزننده برصويك و برطاغك اسميـدر (التعبية) تأديه وزننده عسكرى يرلو يرنده يصامق معناسنه در يقـال عبى
الجيش اذا هيـأه فى مواضعه (العبى) غنى وزننده قربان پاينه دينور يقـال اعطى عبيك من الجزور اى نصيبك
(التعابى) تفاعل وزننده بركسه برقومه وديكركسه برآخر قومه ميل ايدوب يصانمق معناسنه در كه ايكى طائفه ضيافت
طعـامى ترتيب ايدوب هر برى مزبورلردن بريسى ايچون اطعـام ايلمريله مزبورلردخى كندى طرفدارلرى جانبنه
ميل والحاق ايلمرندن عبـارتدر بوحالت عادات عربدندر يقـا ل وقع بينهم التعـابى وهوان يميل رجـل مع قوم
والاخرمع آخرين وذلك اذا اصنعوا طعاما فخبز احدالفريقين لهذا والاخر لاخر ❊ الواوى (العتو) علو وزننده
و(العتى) عينك ضمى وتانك كسريله و(العتى) كسرتينله حدى متجاوز سركشلكله تكبرايلك معناسنه در يقال عتا
الرجل عتوا وعتيا وعتيـا من الباب الاول اذا استكبروجاوز الحد وعتى عينك ضمى وفتحيله پك قوجامق معناسنه
مستعملدر يقال عتا الشيخ عتيا اذا كروولى (العاتى) و(العتى) غنى وزننده حدى متجاوز علو واستكبار ايدن
آدمه دينور عاتى لفظنك جمعى عتى كلور عينك ضمى وتانك كسريله اصلى عتوى ايدى (عتى) حتى وزننده وآننده
لغتدر ❊ شارحك بيانه كوره هذيل وثقيف لغتلريدر نته كه عن محلنده حن ديرلر ❊ اليائى (العتى) عصا وزننده
عتو لفظنده لغتدر تقول عتيت يافلان عتا من البـاب الرابع بمعنى عتوت (التعتى) تفعل وزننده عتو معناسنه در
تقول تعتيت بمعنى عتيت (عتى) سميه وزننده ابن ضمره دركه تابعيدر (الاعتاء) همزه نك فتحيله مفسد وفتنه كار
كسه لره دينور يقال هم اعتاء اى دعار ون عتى مفرديدر غنى وزننده ❊ الواوى ❊ (العثوة) ثاى مثلثه ايله ثمره وزننده
اموز باشنه قدر نازل اولان اوزون صاچه دينور جمعى عثى كلور ربوه وربى كبى (العثى) عينك ضمى وثانك كسريله
و(العثى) كسرتينله و(العثيان) فتحاتله و(العثو) سمو وزننده فساد ايتمك وفسادا وزره اولمق معناسنه در يقال عثى
الرجل وعثى وعثـا عثيا وعثيا وعثيانا وعثوا من الباب الثانى والثـالث والرابع والاول اذا افسد (الاعثى) احوى
وزننده قرامتق رنكه دينور يقال لونه اعثى اى ضـارب الى السواد وقرامتق آدمه دينو ريقال رجل اعثى اى يضرب
لونه الى السواد واحمق آدمه دينور وبدنى قيللو آدمه دينور يقال رجل اعثى اى الكثير الشعر واركك صرتلانه دينور
(العثواء) حمراء وزننده ديشى صرتلانه دينور (العثى) عينك ضمى والفك قصريله عثوه نك جمعيدر كه غرفه
وزننده درفى الاصل تويلره وقيللره دينور بعده يردن هنوزقينا يوب چيقان خرده اوتلرده استعمال اولندى ومنه يقال
شاب عثى الارض اذا هاج نبتها ❊ الواوى ❊ (العجوة) عينك فتحى وجيمك سكونيله والده ولدينك رضاعنى وقتلرندن
تأخير ايلك معناسنه دركه مدت فصالدن زياده امزرمكدن عبارتدر ❊ شارحك بيانه كوره بو اسمدر پس مؤلفك
العجوة والمعاجاة قولى مسامحه اولور يقال ارضعته عجوة وهى ان تؤخر الام رضاع الولد عن مواقيته (العجو) نحو

وزننده معنای مذکوردن مصدردر یقال عجت الام الولد یعجوه عجوا اذا اخرت رضاعه عن مواقیته ودوه بوکورمك
معناسنه در یقال عجا البعیر اذا رغا وآغز آچمق معناسنه در یقال عجا فاه اذا فتحه وبرکسه یوزینی کوزینی اکوب
بورشمق معناسنه در تعبس ایلك تعبیر اولنور یقال عجا وجهه اذا زواه واماله ودوه بدخوی اولمق وسمرکشلمك
معناسنه در یقال عجا البعیر اذا شرس خلقه (المعاجاة) مناجاة وزننده بودخی والده ولدك رضاعنی وقتلرندن تأخیر
ایلك معناسنه در یقال عاجته امه بمعنی عجته (العجی) عینك ضمیله صلی وزننده رضاعی وقتندن تأخیر اولنمش
معصومه دینور مؤنثی عجیه در جمعی عجایا کلور عینك ضمی وفتحیله (العجی) غنی وزننده آناسز قالمش دوه
یاوریسنه کذلك اناسز قالمش معصومه دینور (التعجیة) تفعله وزننده بودخی تعبس ایلك معناسنه در یقال عجی
وجهه اذا زواه واماله (العجاوة) و(العجایة) ثمامه وزنلرنده و(العجوة) تمره وزننده حجازده تمر محشی یه دینورکه
خشف دیدکلری فنا وکتر اولان خرمادن عبارتدر ومدینه ده برجنس خرما اسمیدر ❊ شارحك بیاننه کوره پك اعلا اولور
بصره ده اولان شهریزکبی لسانمزده اکا یالحق خرما تعبیر اولنور (العجی) هدی وزننده شول یابس دریلره دینورکه
ضرورت نامه وقتنده بدویلر انی طبخ واکل ایدرلر مفردی عجیه در غرفه وزننده (العجوة) غرفه وزننده آناسز
قلان معصومه بدل اوله رق تغدیه ایچون ایچوردکلری سوده دینور (العجاوة) عینك ضمی وکسریله عجوه معناسنه در
الیائی ❊ (العجایة) ثمامه وزننده حیوان قسمنك قوللرنده بیلکنه متصل یرلرنده واقع اولان طوپ سکیره دینورکه آنده
بوزلك قاشی طرزنده اکلر ومهره لر اولور علی قول مطلقا قوللرنده وایاقلرنده اولان سکیره دینور یاخود آت وصغیر
قسمنك قوللرینك ایچ یوزلرنده اولان انجك سکیرینه دینور جمعی عجی کلور هدی وزننده وعجی کلور عتی وزننده
وعجایا کلور ❊ الواوی (العدو) عینك فتحی ودالك سکونیله و(العدوان) فتحاتله و(التعداء) تذکار وزننده و(العدا)
عصا وزننده سکرتمك معناسنه در یقال عدا الرجل یعدو عدوا وعدوا نا وتعداء وعدا اذا احضر (العدوان)
فتحاتله که وصف بالمصدردر و(العداء) شداد وزننده پك سکردیجی یه دینورکه یوکرك تعبیر اولنور یقال فرس
عدوان وعداء ای شدید العدو وخاصة قورد قسمنه وصف اولور یقال ذئب عدوان ای عاد ❊ مؤلفك بصائرده
بیاننه کوره اشبو عدو ماده سی تجاوز ومنافات التیام معناسنه موضوعدر کاه اولورکه حالت مذکوره قلبا اعتبار
اولنورکه آندن عداوت ومعادات ایله تعبیر اولنور وبعضا مشی ایله اعتبار اولنورکه آندن عدوایله یعنی سکرتمك ایله
تعبیر اولنور وکاه اولورکه اخلال بالعداله ایله اعتبار اولورکه اندن عدوان ایله یعنی ظلم ایله تعبیر اولنور وکاهجه مقر
ومکان ایله اعتبار اولنورکه آندن عدواء ایله یعنی اوتوراقلی اولمیوب ناملایم اولمغله تعبیر اولنور الحاصل معانی سائره
آندن متفرعدر (التعادی) تفاعل وزننده سکرتمك خصوصنده یارشمق معناسنه در یقال تعادوا اذا تباروا
فی العدو وتعادی تعداء کلمه سندن جمع اولورکه امکنهٔ غیر متساویه یه یعنی دوز واوتوراقلی اولمیوب چاقر چقور اولان
یرلره دینورکه انلرده راحتله اوتورلمیه قال الشارح ومنه الحدیث ❊ وفی المسجد جراثیم وتعاد ❊ ای امکنة مختلفة
غیر مستویة وتعادی مصدر اولور برمحل دوز واوتوراقلو اولمیوب ناهموار اولمق معناسنه یقال تعادی المکان
اذا تفاوت ولم یستو وایراقلشمق معناسنه در یقال تعادی الرجل اذا تباعد وناس بیننده فساد واختلاف تحدث
ایلك معناسنه در یقال تعادی ما بینهم اذا اختلف وبری برینه دشمنلك ایلك معناسنه در یقال تعادی القوم
اذا عادی بعضهم بعضا (الاعداء) همزه نك کسریله سکرتدرمك معناسنه در یقال اعداه غیره اذا حمله علی الحضر
وبرآدمه ظلم ایلك معناسنه در یقال اعدی علیه اذا ظلمه وسرایت ایتدرمك معناسنه در یقال اعدی الامر
اذا جاوز غیره الیه ومظلوم ومغلوبه امداد ونصرت ایلك معناسنه در یقال اعدی زیدا علی فلان اذا نصره واعانه
وقواه (العداء) کساء وزننده وسماء وزننده برباش سکرتمکه دینور یقال عدا عداء ای طلقا واحدا وعداء کساء
وزننده شول یوفقه طبق طرزنده طاشه دینورکه قپاق کبی آنکله نسنه قپایوب اورترلر (العدی) غنی وزننده برقومدن
شول جماعته دینورکه دائما حرب وقتاله سکردیشوب هجوم ایدرلر قومك بری هسای آدملری اوله جقدر علی قول
پیادکاندن دشمن اوزره اك اول حمله وهجوم ایدن کسه لره دینور ❊ شارحك بیاننه کوره بو عادی کلمه سندن اسم جمعدر
غازی وغزی کبی یقال هم عدی القوم ای یعدون لقتال اوهو من یحمل من الرجالة وعدی برقبیله اسمیدر نسبتنده
عدوی دینور حنفی وزننده وعدیی دینور حنیفی کبی (العادیة) عدی ایله ایکی معنای اولله ده مرادفدر علی قول
عدی پیادکانه وعادیه سواریلره مخصوصدر وعادیه ابراقلغه دینور یقال بینهما عادیة ای بعد وبرآدمی برنسنه دن
صرف ایدن مشغله یه دینور جمعی عوادی کلور یقال صرفته عن کذا عوادا ای صوارف ودائما جمعی دیدکلری
شوراوت اوتلیان دوه لره دینور (العدو) بذو وزننده و(العدو) غلو وزننده و(العداء) عطا وزننده و(العدوان)

عينك ضمى وكسريله و(العدوى) بشرى وزننده برآدمه ظلم ايلمك معنا سنه در يقـال عدا عليه عدوا وعدوّا وعدآء وعدوانا وعدوى اذاظلمه وعداء عطـاء وزننده وعدوان عينك ضمى وفتحتيله نسنه اوغورلمق معناسنه در يقـال عدا اللص على القماش عداء وعدوانا وعدوانا اذا سرقه وعدو بدو وزننـده وعدوان عينك ضميله برآدمى برنسنه دن صرف ايدوب چويرمك وچكرمك معـناسنه در يقـال عداه عن الامر عدوا وعدوانا اذاصرفه وشغله وبركسه اوزره صچرايوب آتلمق معناسنه در يقـال عدا عليه اذاوثب وبرايشى ترك ايدوب آندن چكمك معناسنه در يقال عدا الامر وعنه اذاجاوزه وتركه (التعدى) تفعل وزننده بركسه يه ظلم ايلمك معناسنه در يقال تعدّى عليه اذاظلمه وبرنسنه يى ترك ايدوب اندن چكمك معناسنه در يقال تعداه اذاجاوزه وتركه وبركسه خمردن مغنى واكابدل اولمق اوزره ايچه جك سود بولمق معنـاسنه در يقال تعدى القوم اذاوجدوا لبنا فاغنـاهم عن الخمر ظاهرا سودك اغناسى اعرابيلره همان ايچه جك اولمقدر ياخود دوه سودينك اسكارينه مبنيدر كذلك طوارلره علف اشتراسندن مغنى اوتلاغـه ظفرياب اولمق معـناسنه در يقـال تعدوا اذا وجدوا مرعى فاغناهم عن شراء العلف وتزويج اولنـان خاتونك مهرنى اخذايلمك معنـاسنه در يقـال تعدّى مهرفلانة اذا اخذه (الاعتداء) افتعال وزننده يودخى ظلم ايلمك معنـاسنه در يقال اعتدى عليه اذاظلمه (المعدوّ) و(المعدى) مرمى وزننده كه على ايله مستعملاردر ثانيده خفت ايچون واو يايه مقلوبدر كنديسـنه ظلم اولنمش مظلومه دينور يقـال هو معدوّ عليه ومعدى عليه اى ظلم (العدوى) جدوى وزننده فساد معناسنه در يقال به عدوى اى فساد وسارى اولان اويوزلق مقوله سى علته دينور يقال لاتقربه منه فان به عدوى وهو مايعدى من جرب اوغيره واويوزلق مقوله سى علتك آخره سرايتنه دينوركه اسمدر قال الشارح ومنه الحديث ٭ لاعدوى ولاصفر ٭ وهو مجـاورة الجرب وغيره من صاحبه الى غيره (التعدية) تفعله وزننده برآدمى برنسـنه دن آخره صرف ايدوب چويرمك معناسـنه در يقال عدّاه عن الامر اذا صرفه وشغله وبرنسنه يى غيره صـاوشدرمق معناسنه در يقـال عداه اذااجازه وانفذه فى غيره (العداء) سمـاء وزننده ايراقلغه دينور يقـال بينهمـا عداء اى بعد وبرنسـنه يه هرجهتله موافق ومنقـاد اولان شيئه دينوركما سيذكر (العدواء) غلواء وزننده بودخى ايراقلق معناسنه در يقال فرقهم عدواء الدار اى بعدها وبرآدمى برنسنه دن ردّ وصرف ايدن شغل ومانعه دينور وطپراغى پك وقورى ارضه دينور يقال ارض عدواء اى يابسة صلبة وشول مركوبه دينوركه ارقه سنده طاقى ناهموار اولمغـله راكبى راحت واطمينان اوزره اوتوره مبه (العدى) الى وزننده متبـاعدون معناسنه در مفردى عدوّ در فعول وزننده يقال هم العدى اى المتباعدون وغرباء واجانبه دينور ودشمنلره دينور اعداء كبى بوراده كافله كالاعداء نسخه لرى غلطدر صواب اولان والاعداء اولمقدر ٭ شارح ديركه بوندن غيرى نعوتده فعل وزننده جمع يوقدر وعدى مفرد اوله رق ناحيه معنـاسنه در عينك فتحيله ده لغتدر جمعى اعداء كلور وبرنسنه يه طولا وعرضاموافق اولان شيئه دينوركما سيذكر ودره نك قيسنه دينور يقـال قعد عدى الوادى اى شاطئه وسرير وبناء مقوله سنده ايكى تخته اراغنه صوقشدريلان تخته يه دينور وشول يوفقه طبق شكلنده طاشاره دينوركه قپاق كبى برنسنه اوزره قپايوب اورترلر مفردى عدو درجر ووزننده (العدوة) غرفه وزننده ايراق مكانه دينور يقـال هو فى عدوة اى مكان متباعد وعدوه عينك حـركات ثلاثيله دره نك قيسنه دينور يقال عدوة الوادى مثلثة اى شاطئه (الاستعداء) بركسـه دن برمظلوم استغاثه واستمداد ايلمك معـناسنه در يقـال اسـتعداه اذا استغاثه واستنصره (المعاداة) مباهاة وزننده و(العداء) قتـال وزننده برسكرديمده ايكى شكارى پيدرپى صيد ايلمك معنـاسنه در يقال عادى بين الصيدين معاداة وعـداء اذا والى وتابع فى طلق واحد وبركسه يه دشمنلك ايلمك معناسنه در يقال عاداه اى خاصمه وصاچدن ياصقالدن برازينى آلمق ياخود يوقرى قالدرمق معـناسنه در يقـا ل عادى شعره اذا اخذمنه اورفعه (العدو) عينك كسريله و(العـدوة) عينك كسرى وضميـله برنسـنه نك طولا وعرضا موافقنه دينور يقال هذه الدار عداء تلك الدار بالفتح وعداها بالكسر والقصر كما ذكراوعدوها وعدوتها اى طوارها وعدوه عينك كسرى وضميله مكان مرتفعه دينور جمعى عداء كلور عينك كسريله وعديات كلور فتحا تله (العدوّ) عينك فتحيله دشمنه دينور مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى برابردر وبعضا تثنيه وجمع وهـاء ايله مؤنث اولور جمعى اعداء وجمع الجمعى اعادى كلور ٭ شارح ديركه بونك حالى ضدّى اولان صديق ماده سنه مقيس درنته كه محلنده بيـان اولندى يقال هو وهم وهى عدوّه ويقال هى عدوته (العدى) عينك ضمى وكسرى والفـك قصريله عدوّ لفظندن اسم جمعدر يقال هو عدوه ضدّ صديقه ويقـال هى وهما وهم عدوه ويقال هى عدوّته وهما عدوّان وعدوّتان وهم اعداء ويقال هم عداه وعداه وهو اسم الجمع (العداوة) حلاوه وزننده معـادا تدن اسمدر دشمنلكه دينور

يقال بينهما عداوة اى خصومة (العادى) دشمنه دينور جمعى عداة كلور قضاة وزننده وارسلانه اطلاق اولنور
(العدى) عصا وزننده برآدمى سوميوب بغض ايلمك معناسنه در تقول عديت له عدى من الباب الرابع اذا ابغضته
(العوادى) عاديه نك جمعيدر حمض ديدكلرى شور اوت اوتليان دوه لره دينور يقال ابل عادية وعواد اذا كانت
ترعى الحمض (بنوعدا) الى وزننده برجماعتدر نسبتنده عداوى دينور كه شاذدر (عدوان) سلمان وزننده برقبيله در
(بنوعداء) شداد وزننده برقبيله در (معدى كرب) ميمك فتحى ودالك كسرى و بعضا فتحيله اسمادندر باب بنده
دخى ذكر اولندى (عدا) عينك فتحى والفك قصرى وآخرك بناسيله برفعلدر كه انكله استثناء اولنور ماء حرفيله
وآندن مجردا استعمال اولنور تقول جاء فى القوم ماعدا زيدا و يقال عدا زيدا ❊ شارح ديركه عدا كلمه سنك مابعدى
مطلب
كنديسيله منصوب اولوب فاعلى تحتنده مضمر اولور واتفاق نحويين اوزره ايكى وجهله استعمال اولنور اولا
حرف جر اولوب مستثناينى جر ايدر ثانيا فعل متعدى اولوب مستثناينى نصب ايدر وماء كلمه سى على قول زائده
وعلى رأى مصدريه در (العدوية) عربيه وزننده موسم بهار كچدكدنصكره صيف هنكامنده نابت اولان نباتاته
دينور وقرق كونلك قوزيلره دينور على قول بونده معجمه ايله در ومصر قربنده برقريه آديدر (عديه) سميه وزننده
برخاتونك و برقبيله نك و برباير ك اسميدر (عدوه) تمره وزننده برموضعدر (العاديان) تثنيه بنيه سيله تخته نك ايكى
يوزينه دينور عادى مفرديدر (العوادى) ايرى اغاجلرك ديبلرينه غرس اولنمش اوزم تكاكنه دينور مفردى عاديه در
وعاديه مكلم الذئب اهبان رضى الله عنه حضرتلرينك والده سى اسميدر (العداء) شداد وزننده ابن خالد دركه
صحابيدر ❊ الواوى (العذو) عينك فتحى وذال معجمه نك سكونيله بريرك هواسى خوش ومزاجه موافق اولمق معناسنه در
يقال عذا البلد يعذو عذوا اذا طاب هواءه (العذاة) حصاة وزننده و (العذية) فرحه وزننده انهار و بحوردن و مرجلردن
وچوراقلردن و وخامتى موجب حالات سائره دن بعيد اولوب هواسى پك صاغ وطپراغى خوش و پاكيزه ارضه دينور
عذاة لفظنك جمعى عذوات كلور يقال ارض عذاة وعذية اى طيبة بعيدة من الماء والوخم (العذاوة) طراوه وزننده
و (العذى) عصا وزننده برمحل پك عذاة اولمق معنا سنه در يقال عذوت الارض عذاوة وعذيت عذى من الباب
الخامس والرابع اذا كانت احسن العذاة ❊ اليائى (العذى) عينك كسرى وفتحيله شول اكينه دينوركه آنى همان يغمور
سقى ايدر اوله يقال زرع عذى اى لا يسقيه الا المطر و برموضع آديدر وچوراق وا كشى اوت اولميان يره دينور (الاستعذاء)
برمكانك هواسى خوش ولطيف ومزاجه موافق اولمغله بركسه اندن خوشلنمق معناسنه در تقول استعذيت المكان
اى وافقنى واستطبته (العواذى) و (العاذية) و (العذوية) عربيه وزننده شول دوه لره دينوركه شورا وتلرى اولميان
مرعاده اوتلر اوله يقال ابل عواذ وعاذية وعذوية اذا كانت فى مرعى لا حمض فيه ❊ الواوى (العرو) عينك فتحى
وراك سكونيله برآدمه بركسه جر ومأمول ضمننده كابوس كبى كلوب باصمق معناسنه در يقال عراه يعروه عروا اذا غشيه
طالبا معروفه و برنسنه يى صاتدقدنصكره اكا تأسفله ملول وغمكين اولمق معناسنه در اول نسنه نك نفاستى حسبيله
قلبى اكا متعلق اولديغندن ناشى اولور عروء آتيه دن مأخوذ در يقال عرى فلان الى الشئ على المجهول اذا باعه
ثم استوحش اليه وسته علتنك ابتدا دترمسى ظهور رنده اوشومك معناسنه در يقال عرى الرجل على المجهول
اذا اصابته العرواء كما سيذكر (الاعتراء) افتعال وزننده عرو ايله معناى اولده مرادفدر يقال اعتراه اذا غشيه
طالبا معروفه (الاعراء) همزه نك كسريله بركسه يار وهمدمنى ترك واهمال ايلمك معناسنه دركويا كه عراء ديدكلرى
مكان خاليده تنها براقوب كتمش اولور يقال اعروا صاحبهم اذا تركوه (العرواء) غلواء وزننده سته علتنك ابتدا
دترمسى ظهورنده عارض اولان اوشومك حالتنه دينوركه مقدمه سيدر يقال اخذته العرواء اى قرة الحمى ومسها
فى اول رعدتها ويقال عرى الرجل على المجهول فهو معرو واذا اصابته العرواء وعرواء الاسد ارسلانك حس
وحركتنه اطلاق اولنور وكنشك صراروب طولنمغه يوزطوتديغى زمانله كيجه نك ما بينه دينوركه اول هنكامده
پويراز يلى كبى سرين روزكار اسر اوله ومنه يقال اهلك والعرواء وهى ما بين اصفرار الشمس الى الليل اذا هاجت ريح
عرية (العروة) غرفه وزننده قوغه و بردق مقوله سنك قولپنه دينور تقول استمسك بعروة الدلو او الكوز
اى مقبضها وعروة الثوب لباسك ايليكنه دينوركه تكمه كچريلور وعروة الفرج نسوان فرجنك طشره يوزندن
ايكى طرفلو شول انجه رك اوزونجه اتلرك هر برينه دينوركه جناح كبى ايكى جانبده ثقبه دن اشاغى يه طوغرى
اوزانمش اولور ظاهرا امزكلى ابريغك قولپلرى مثابه سنده در وعروه مغيلان كبى ايرى مبشه لك اغاجى بلوكنه كذلك
شور اوتلق بلوكنه دينوركه قوراق ييلرده رعى اولنور مواشينك علقه سيدر وعروه ارسلانه دينور وشول چتلق
واورمان اغاجلغه دينوركه ايچنده دوه لر قشليوب واندن اكل وتعيش ايدهلر وشتاء ايامنده يپراقلرى خزان اولميان

هردم تازه اغاجه دینور یقال فی ارض کذا عروة ای شجر لایسقط ورقه فی الشتاء ❊ شارحك بیاننه كوره بونكله صبور
كمسه دن كنایه ایدرلر وعروه نفیس وفاخر ماله اطلاق اولنور فرس كریم كبی یقال لفلان عروة من المال ای الانفس
وشهرك یوره لرینه وحوالیسنه دینور تقول رعینا عروة البلد ای حوالیه (ابو عروه) مكه قضاسنده برقریه در
وبرآدمك كنیه سیدر كه بغایت شدید الصوت نعره زن ایدی ارسلانه حیقردقده درساعت ارسلانك زهره سی
چاك اولوب هلاك اولور ایدی خلق اول ارسلانك قرنی یاروب فی الواقع یوركی یرندن قوپمش بولورلر ایدی
وفیه قال النابغة الجعدی ❊ زجر ابی عروة السباع اذا ❊ اشفق ان یختلطن بالغنم ❊ ازجر زجر ابی عروة تقدیرنده در
(العری) عینك ضمی وكسری ورانك سكونیله بودخی اثوابده اولان ایلیكه دینور وبرنسنه نك قولپنه دینور (المعری)
معظم وزننده ایكی جانبنده عروه سی اولان فرجه دینور (العریة) غنیه وزننده صوغوق وسردیله دینور یقال ریح
عریة وعریّ ای باردة بوراده تذكیری شمال اعتباریله در (العرو) عینك كسریله ناحیه وجانب معناسنه در
وبرایشی وقتیله طوتوب اهتمام ایلمز اولان آدمه دینور جمعی اعراء كلور یقال هو عرو ای لایهتم بالامر (عروی)
سكری وزننده برموضع وبررجل وبرباصتم طاغك آدیدر (عروان) سلمان وزننده بررجل وبرموضع اسملریدر
(ابن عروان) برطاغه اطلاق اولنور (التعریة) تفعله وزننده برنسنه یه قولپ طاقق وقولپ یاپمق معناسنه در یقال
عری المزادة اذا اتخذلها عروة (الاعروان) عنفوان وزننده برنبات آدیدر ❊ الیائی (العری) عینك ضمیله
چپلاقلغه دینور اسمدر لبس مقابلیدر فارسیده برهنه كی دینور یقال ما احسن عریها ولبسها وعری وعریه مصدر
اولور صویونوب چپلاق اولمق معناسنه یقال عری الرجل من ثیابه عریا وعریة من الباب الرابع نقیض لبس
وعری چپلاق آته دینور یقال فرس عری ای بلاسرج (التعری) تفعل وزننده بودخی صویونوب چپلاق اولمق
معناسنه در یقال تعرّی من ثیابه بمعنی عری (الاعراء) همزه نك كسریله برآدمی صویمق معناسنه در یقال
اعراه الثوب ومن الثوب ضد البسه ومیدان كبی ستره سز آچق صحرا وعرصه ده كتمك معناسنه در كذلك آنده آرام
واقامت ایلمك معناسنه در یقال اعری الرجل اذا سار فی العراء ویقال اعری الرجل اذا اقام فی العراء واغاجك
برسنه لك خرماسنی محتاجه باغشلمق معناسنه در كه اول سنه اغاج آنده عاریت اولور یقال اعراه النخلة اذا وهبه
ثمرة عامها (التعریة) تفعله وزننده بودخی صویوب چپلاتمق معناسنه در یقال عرّاه بمعنی اعراه (العریان)
عینك ضمیله و(العاری) چپلاق كسه یه دینور برهنه معناسنه عریان لفظنك جمعنده عریانون ومؤنثنده عریانه
دینور وعاری لفظنك جمعنده عراة ومؤنثنده عاریه دینور وعریان ایاقلری اوزنجه اوسته لكلی چپرك آته اطلاق
اولنور یقال فرس عریان ای مقلص طویل وبررجل اسمیدر ومدینه ده برقلعه آدیدر وسهل ومنقاد اولان قوم
یغیننه یاخود اصلا نبات انبات ایتمز اولان یره دینور (النذیر العریان) خثعم قبیله سندن برآدمك لقبیدر ❊ شارح دیركه
ذوالخلصه وقعه سنده عوف بن عامر آنی صویوب اللرنی قطع واول قبافته قومنه اعاده ایلدی من بعد مطلقا
برامر هولناك ظهورندن تنبیه وتخویف ایدنكسه ده مثل اولدی وعند البعض برقومك جاسوس ودیدبانی دائما
بریوكسك محلده آرام وجوانب اربعه یه حواله نظر ایدوب برطرفدن اعدانك ظهورنی كوردكده همان صویونوب
ثوبیله كندی قومنه المساع واشارت ایلمكله تنبیه وانذار ایدن اولدیغندن اكا نذیر عریان اطلاق اولنوب كیده رك
مطلقا منذر بلیغده استعمال اولندی (العریة) عینك ضمی وكسریله و(المعرّی) و(المعرّاة) میملرك ضمی ورالرك
تشدیدیله بناء نوعلر در صویقلق وصویونش حالتلرینه دینور یقال جاریة حسنة العریة والمعرّی والمعرّاة
ای المجرد ❊ شارح دیركه نسخه لرده كرچه معری ومعراة واقعدر كه مرمی ومرماة وزنلرنده در لكن محكمده وسائرده
تفعیلدن اولمق اوزره مرسومدر (المعاری) میمك فتحیله انسانده دائما آچق ومرئی اولان اعضایه اطلاق اولنور
وجه ویدین ورجلین كبی معری مفردیدر میمك فتحیله یقال ما احسن معاری هذه المرأة وهی حیث یری كالوجه
والیدین والرجلین واصلا نبات انبات ایلمز اولان مواضعه اطلاق اولنور ودوشكلره اطلاق اولنور (الاعریراء)
اعشیشاب وزننده بریره یالكزجه تك وتنها كتمك معناسنه در یقال اعرورى الرجل اذا سار فی الارض وحده وبرامر
قبیح ارتكاب ایلمك معناسنه در یقال اعرورى امرا قبیحا اذا اتاه ای ركبه وچپلاق آته بنمك معناسنه در یقال
اعرورى فرسا اذا ركبه عریانا ❊ شارح دیركه افعیعال بابندن متعدی اوله رق بونكله احلیلاء ماده سندن
غیری یوقدر (المعرّی) معظم وزننده نحویون اصطلاحنده عامل لفظیدن مجرد اولان اسمه اطلاق اولنور
مبتدا كبی واهل عروض عرفنده شول شعره اطلاق اولنور كه ترفیل واذاله واسباغ علتلرندن سالم اوله
(العراء) سماء وزننده میدان كبی قطعا ستره سی اولمیان آچق عرصه وفضایه دینور تقول رأیته فی العراء

اى القضاء لايستتر فيه بشئ جمعى اعراء كلور فارسيده اكا هامون ديرلر (العرى) عصا وزننده ناحيه معناسنه در وسراى ميدانه وخانه نك بنادن خالى اولان حولوسنه ويوره سنه دينور جناب معناسنه در (العراة) حصاة وزننده بودخى عرى معناسنه در وشدت برد معناسنه دريقال اخذته العراة اى شدة البرد (العرية) غنيه وزننده يپراقدن وميوه دن مجرد جبلاق خرما اغاجنه دينور يقال نخلة عرية اى معراة وميوه سى اكل اولنمغله خالى قالمش اغاجه دينور يقال نخلة عرية اذا كانت اكل ماعليها وبركسه خرمالغنى بيع وايجار ايدركن عقد وپازاردن طشره قويوب افراز واستثنا ايلديكى اغاجه ده دينور يقال بقيت له عرية وهى ماعزل عن المساومة عند بيع النخل وزنبيله دينور مكتل معناسنه وريح بازده يه دينور رعرى دخى دينور يقال ريح عرية وعرى اى باردة (الاستعراء) اغاجدن تازه خرما ديوشروب يمك معناسنه دريقال استعرى الناس اذا اكلوا الرطب (المعاراة) مباهاة وزننده جبلاق آته بنمك معناسنه در تقول نحن نعارى اى نركب الخيل اعراء (العرى) جرى وزننده عطيه واحسان جر ومأموليله برآدمه كلمك معناسنه در عروكبى تقول عريته عريا اذاغشيته كعروته عروا ❊ الواو ❊ (العزة) عده وزننده جمهور وكروه ناسه دينور جمعى عزون كلور عينك كسريله يقال جائت عزة من الناس اى عصبة ورايت حوله عزين اى جماعات ❊ شارح ديركه اصلى عزو ايدى واو حذف اولنوب هاء عوض اولدى نسبت معناسندن مأخوذ در مفردنده اولان حذف نقيصه سنى جبر ايچون جمع عاقل ايله جمعلندى (العزو) عينك فتحى وزايك سكونيله برآدمى بركسه يه يا برقبيله يه نسبت ايلك معناسنه در يقال عزاه الى ابيه عزوا اذانسبه اليه وبركسه كنديسى برينه نسبتلمك معناسنه در يقال عزا الرجل الى فلان ولفلان اذا انتسب اليه صدقا اوكذبا (الاعتزاء) افتعال وزننده و(التعزى) تفعل وزننده بونلرده بركسه يه يا برقبيله يه نسبتلمك معناسنه در يقال اعتزى اليه وله وتعزى اذا انتسب له صدقا اوكذبا (العزوة) و(العزية) عينلرك كسريله بناء نوعلر در بركسه يه يا برقبيله يه نسبتلمك حالتندن وهيئتندن عبارتدر يقال انه لحسن العزوة والعزية اى الانتساب (عزوى) جدوى وزننده و(تعزى) تاى مفتوحه ايله ايكى كلمه دركه استعطاف محلنده ايراد اولنور عزو مذكوردن مأخوذ اولمغله كويا كه بن سنكم وسكا منتسبم لطف واحسان ايله ديمك اولور ❊ شارح ديركه بونلر اهل شحر تعبيراتندندر مثلا سازك نحن لعمرى لقدكان كذا وكذا ديدكلرى يرده انلر عزوى وتعزى لقدكان كذاوكذا ديرلر اكا كوره تلطف ونوازش مقامنده اولور (عزويت) عفريت وزننده برموضع آديدر (بنوعزوان) سلمان وزننده جن طائفه سندن برجماعتدر ❊ اليائى ❊ (العزاء) سماء وزننده و(التعزوة) تانك فتحى وزايك ضميله اسملردر صبر وشكيب معناسنه دركه بربلا وقوعنده جزع وفزع وشكايت ايليوب فرج ومكافاته انتظار ايله تحمل ايدوب قاتلنمقدن عبارتدر على قول مطلق اولميوب حسن صبر وتحمل مقبول معناسنه در يقال به عزاء وتعزوة اى صبر او حسن الصبر وعزاء صبر وتحمل ايلك معناسنه مصدر اولور يقال عزى فلان عزى من الباب الرابع اذا صبر على ما نابه (العزى) كتف وزننده صبور ومتحمل آدمه دينور يقال هو عزى اى صبور (التعزية) تفعله وزننده برادمى مصيبت وقوعنده صبر وتحمله ترغيب واغرا ايلك معناسنه در يقال عزاه اذا صبره وقال فى المصباح تقول عزيته اى قلت له احسن الله عزاءك اى رزقك الله الصبر الحسن (التعازى) تفاعل وزننده برى برينى صبرايتدرمك معناسنه در يقال تعازوا اى عزى بعضهم بعضا (العزى) عينك فتحيله برآدمى برينه نسبت ايلك معناسنه در عزو كبى پس واوى ويائى اولور يقال عزاه اليه يعزيه عزيا بمعنى عزاه عزوا (الاعتزاء) افتعال وزننده خلال جنك وقتالده برقوم وقبيله يه انتسابنى ادعا ايلك معناسنه دركه يالفلان و يالبنى فلان ديو منتسب اولديغى قومه فرياد ايلمكدن عبارتدر يقال كان له اعتزاء اى ادعاء وشعار فى الحرب (يعزى) يرضى وزننده كلمهٔ تلطف ونوازشدر لعمرى موقعنده ايراد اولنور يقال يعزى ماكان كذا كقولك لعمرك ماكان كذا نته كه انفا تعزى عنوانيله ده ذكر اولندى شارحك بياننه كوره بونومهره تعبيراتندندر وبونلر حشويات كلامدندر ❊ الواوى ❊ (العسو) عينك فتحى وسينك سكونيله و(العسو) علو وزننده و(العسى) عتى وزننده و(العساء) سماء وزننده و(العسا) عصا وزننده پك قوجالمق معناسنه دريقال عسا الشيخ يعسو عسوا وعسوا وعسيا وعساء من الباب الاول ويقال عسى عسا من الباب الرابع اذا كبر وعساء وعسو علو وزننده اوت قارتلنوب قوپقورى اولمق معناسنه دريقال عسا النبت عساء وعسوا اذاغلظ ويبس وكيجه پك قرا كولق چوكمك معناسنه در يقال عسا الليل اذا اشتدت ظلمته (العسو) عينك فتحى وسينك سكونيله مومه دينور شمع معناسنه (ابو العسا) عصا وزننده بررجلدر ❊ اليائى ❊ (عسى) عدى وزننده مطلقا فعلدر ياخود مطلقا حرفدر امر محبوبده ترجى وامر مكروهده حذر واشفاق معنالرينه دلالت ايدر

معنيين مذكورين اشبو ٭ عسى ان تكرهوا شيئا فهو خير لكم وعسى ان تحبوا شيئا فهو شر لكم ٭ كريمه سنده مجتمع
اولديلر وعسى كلمه سى شك ويقين معنالرينه استعمال اولنور وكاهجه كاد كلمه سنه مشابه استعمال اولنوب مابعدنده
اولان فعل بلا ان ذكر اولنور تقول عسى زيد ينطلق وعسى بارى تعالى طرفندن ايجاب ايچوندر واشبو عسى
الغوير ابؤسا مثلنده كان كلمه سى منزلنده دركه ابؤسا لفظى خبر موضعنه وضع اولندى الحاصل عسى كلمه سى افعال
مقاربه دندر اوله كه وشايدكه ومكركه واولوروكركدر معنالرينه كلور كه هر برى وجه مذكور اوزره محلنده مرعيدر
ممكن الحصول اولان ماده ده زبانزده درطمع وحذرى مشتمل ورجا ويقينه دال اولوب لكن ليت معناسنه تمنى ايچون
استعمالى غالبدر وقرأن كريمده من طرف البارى اولورسه يقين وجوبى ايچوندر انجق ٭ عسى ربه ان طلقكن ان يبدله
ازواجا ٭ كريمه سنده شذوذ اوزره در وتفصيلاتى مغنى اللبيبده مشروحه در وقوله تعالى ٭ فهل عسيتم ٭ الآية
اى هل انتم قريب من الفرار كشافك بيانته كوره جبن وفرارلرى درجهٔ تحقيقده متوقع اولمغله هل ايله متوقع مزبوردن
استفهام اولوب واستفهامده تثبيت وتقريرى متضمندر (العسا) عصا وزننده اوت قوريوب قاتيلنمق معناسنه در
يقال عسى النبات عسا من الباب الرابع بمعنى عسا عسوا (العاسى) خرما اغاجنه دينور وجوهرى بوراده عسا كلمه سنى
خرما قورغيله بيان ايلمكله غلط ايلدى صواب اولان غين معجمه ايله در (المعسية) محسنه وزننده شول ناقه دركه
سودى اولوب اولمديغى مشكوك اوله يقال ناقة معسية اذا كانت تشك ابها لبن ام لا (المعساة) مرماة وزننده ياروروا
وجسبان معناسنه در مذكر ومؤنث ومفرد وجمعى برابردر يقال انه لمعساة بكذا اى مخلقة به (اعس به) همزه نك
فتحى وسينك كسريله فعل تعجبدر اخلق به معناسنه دركه عجب ياراشقلو وروا وجسبا ندر ديمكدر يقال اعس به
اى اخلق به (العسىّ) غنى وزننده و (العسى) كتف وزننده برنسنه يه ياقيشيجى شيئه دينور يقال هو عسىّ به
وعس اى خليق ويقال بالعسى ان تفعل اى بالحرى (المعساء) مكسال وزننده بلوغه تقرب ايلمش قزه دينور
يقال جارية معساء اى مراهقة ٭ الواو ٭ (العشا) عصا وزننده و (العشاوة) عداوه وزننده كيجه ده وكوندزده
كوزدومانلو اولمغه دينوركه باصره سى ضعيف وقاصر اولمغله منظره سى قرامتق اولور على قول كورلكه دينور يقال
فى عينه عشا وعشاوة اى سوء البصر بالليل والنهار او العمى وعشا مصدر اولور برآدمك كوزى دومانلو ياخو كور
اولمق معناسنه در يقال عشى الرجل عشا من الباب الرابع وعشا يعشو عشوا من الاول اذا ساء بصره او عمى ٭ شارح ديركه
امهات سائره ده اشبو عشاء ماده سنى كوندوز كوروب كيجه كورممك ايله بيان ايدرلركه شبكورلق وطاوق قراكوبى
تعبير اولنور (العشى) كتف وزننده و (الاعشى) احمر وزننده وصفلردر عشاء علتنه مبتلا آدمه دينور مؤنثى
عشواء در يقال رجل عش منقوصا واعشى ورجلان اعشيان وامرأة عشواء وعشواوان واعشى ايله جاهليتده
واسلامده شعراى عديده ملقب اولدى ازجمله اعشى باهله كه اسمى عامر در جاهليدر واعشى بنى نهشل كه اسمى
اسود بن يعفردر واعشى همدان كه اسمى عبد الرحمن در واعشى بن ابى ربيعه واعشى طرود واعشى بنى
الحرماز وبنى اسد وعكل كه اسمى كهمسدر واعشى بن معروف كه اسمى خيثمه در وبنى عقيل وبنى مالك وبنى
عوف كه اسمى ضابئ ايدى وبنى ضوره كه اسمى عبدالله در وبنى جلان كه اسمى سلمه در وبنى قيس كه ابو بصيردر
والاعشى التغلبى كه اسمى نعمان ايدى وبونلردن ماعدا نيجه اعشى ايله ملقبلر واردر جمعى عشىّ كلور حمر وزننده
(التعشية) تفعله وزننده كيجه آتش ياقوب ايشغيله قوش آولمق معناسنه در زيرا ايشقدن قوش قسمنك كوزلرى
خيره لنور يقال عشى الطير اذا اوقد لها نار التعشى فتصاد وبرآدمه اخشام طعامى يدرمك معناسنه در يقال
عشاه اذا اطعمه العشاء وكيجه وقتنده حيوان اوتارمق معناسنه در يقال عشى الابل اذا رعاها ليلا وبرايشى
تأنى ورفق وملايمتله طوتمق معناسنه در يقال عشى عنه اذا رفق به ٭ شارح ديركه نته كه ضحى عنه تضحية دخى
بو معنايه در تضحية الابل وتعشية الابل عن الورد ماده سندن مأخوذ در زيرا دوه لرى صباح واخشام صويه
كتوروب كوتوررايكن آهسته آهسته رعى ايده رك كوتورمرلريله من بعد تضحيه وتعشيه مطلق رفق وسهولت
معامله سنده مستعمل اولدى حتى ضح رويدا وعش رويدا مثللرى دخى بوندن مأخوذ در ترفق فى الامر ولا تعجل
معناسنه در (التعاشى) تفاعل وزننده تجاهل معناسنه مستعملدر يقال تعاشى عنه اذا تجاهل (العشواء) حمراء
وزننده اعشى مؤنثيدر كه ذكر اولندى وشول ناقه يه دينوركه اوكنده اولان نسنه لرى كورممكله كورلمه دن اللريله
اورايه بورايه باصوب چاله رق يورر اوله ومنه المثل خبطه خبط عشواء اى ركبه على غير بصيرة وقرا كويه
دينور ظلمت معناسنه تقول لقيته فى عشواء العتمة اى فى ظلمتها وبرجنس خرمانك ياخود اغاجنك آديدر (العشو)
حشو وزننده و (العشوّ) علوّ وزننده ايراقدن كورديكى آتشه ياچراغه استضاءه قصديله توجه ايلمك معناسنه در

يقال عشا النار واليهـا يعشو عشوا وعشوا اى رأها ليلا من بعيد فقصدها مستضيئا وعشو وعشي عينلرك فتحى
وشينلرك سكونيله برآدمه اخشام يمكى يدرمك معنـاسنه در يقـال عشاه يعشوه عشوا ويعشيه عشـيا اذا اطعمه
العشاء وعشو حيوانى كيجه اوتارمق معنـاسنه در يقـال عشا الابل عشوا اذارعاهـا ليلا وكوزى دوما نلو آدمك
طوتديغى كبى طوتمق واول كونه عمل وحركت ايتمك معناسنه در يقال عشا الرجل اذافعل فعل الاعشى (الاعتشاء
افتعال وزننده بودخى كيجه وقتى ايراقدن كورينان آتشه استضائه ايچون قصد وتوجه ايلمك معناسنه در يقـال
اعتشى النار وبالنـار اذارأها ليلا من بعيد فقصدها مستضيئا وعشاء وقتنده كتمك معنـاسـنه در يقـال اعتشى
الرجل اذسار وقت العشاء (العشوة) عينك ضمى وكسريله كيجه وقتى ايراقدن كورينان آتشه دينور كه استضائه
ايچون اكا قصد وتوجه اولنه وبيان وبصيرتسز وهدايتسز كوركبى كورلمه دن برامره ملتبسه صتاشمغه دينور بونده
عينك حركات ثلاثيله لغتدر يقال ركب فلان عشوة اى باشر امرا على غير بيان (العشوة) عينك فتحيله قرا كولغه
دينور ظلمت معناسـنه على قول كيجه نك اولندن ربعنه دك كچن زمانه دينور (العشاء) كسـاء وزننده كيجه
قرا كولغنك اولنه دينور كه صولر قراريديغى وقتدر على قول اخشام نمـازندن يتسو وقتنه قدر زمانه دينور ياخود
زوال شمسدن ايرته طلوع فجر مابينده اولان زماندن عبارتدر تقول جئته عشاء اى اول الظلام اومن المغرب الى
العتمة اومن زوال الشمس الى طلوع الفجر (العشى) و(العشية) غنى وغنيه وزنلرنده آخرنهاره دينور جمعلرى عشايا
وعشيات كلور يقال رعى الابل عشيا وعشية اى آخر النهار وبلوده دينور سحاب معناسـنه (العشيشة) جهينه
وزننده و(العشيشان) و(العشيان) عينلرك ضميله و(العشيشية) جويريه وزننده و(العشيشات) و(العشيشيات) كه
جمله سى مصغر بنيه سيله در عشيشه وعشيشيه عشيه كلمه سـنك خلاف قياس اوزره مصغرلريدر وصيغ اخيره
جمعلريدر ياء وسطى شينه مقلوبه در ونونله عشـيان مغيربان كلمه سنه نظيردر تقول لقيته عشيشة وعشيشانا
وعشيانا وعشيشية وعشيشات وعشيشيات (العشى) عينك كسريله و(العشـاء) سماء وزننده اخشام طعامنه
دينور جمعى اعشيه وعشى كلور عتى وزننده يقال اكل العشى والعشاء اى طعام العشى (صلاتا العشى) تثنيه
بنيه سيله زكاتا الغنى وزننده اويله ايله ايكندى نمازندن عبارتدر (العشاءان) عينك كسريله اخشـام ايله يتسو
وقتلرندن عبارتدر (التعشى) تفعل وزننده اخشام طعامى يمك معناسنه در يقال تعشى الرجل اذا اكل العشاء (العشيان
سكران وزننده و(المتعشى) دائما اخشام وقتى طعام اكل ايدن آدمه دينور (الاعشاء) همزه نك كسريله برآدمه
اخشام طعامى يدرمك معناسنه در يقـال اعشاه اذا اطعمه العشاء وويرمك معناسنه مستعملدر يقـال اعشاه اذا
اعطاه (العواشى) حواشى وزننده دائما كيجه وقتنده اوتليـان دوه وقيون مقوله لرينه دينور مفردى عاشيه در
(العشى) غنى وزننده شول دوه دركه اخشام علفنى چابك بتورميوب اوزون اوزادى اكل ايدراوله مؤنثى عشيه در
(العشا) عصا وزننده ظلم ايلمك معناسنه در يقال عشى عليه عشا من البـاب الرابع اذا ظلمه ومواشى كيجه اوتلامق
معناسنه در يقال عشيت الابل اذا تعشت (العاشية) كيجه وقتى اوتليان ماشيه يه دينوركه ذكر اولندى (العشوان
عينك ضميله برجنس خرمانك ياخود اغاجنك آديدر عشواء كبى (الاشتعشاء) برآدمى حيران بولمق معناسنه در
يقال اشتعشاه اذا وجده حائرا واتش ياچراغ ومشعل شعله سيله كوزاوكنى كوروب يوله كتمك معناسنه در يقـال
استعشى نارا اذا اهتدى بها (العشو) عينك كسريله شول چناغه دينوركه قيون وكچى مقوله سـنك اوتلاقدن
دونشلرنده ياخود صكره جه اكا صاغوب ايچرلر ❊الواوى (العصا) عينك فتحى والفك قصريله دكنكه دينور مؤنث
سماعيدر جمعى اعصى كلور همزه نك فتحى وصادك كسريله واعصاء كلور وعصى كلور عتى وزننده وعصى كلور
كسرتيله وعربلر القاء عصـا ايله مسافرك يرينه واروب آرام واقامت ايلمسندن ياخود قازقلرى يرلو يرينه قاقوب
چادرنى قورمقدن كنايه ايدرلر يقولون القى عصاه اى بلغ موضعه واقام اواثبت اوتاده ثم خيم كذلك لين العصا ايله
برآدمك شديد ومتهور اولميوب ملايم طبع وسهل العطف وحسن السياسة اولمسندن كنايه ايدرلر يقال هو لين العصا
اى رفيق حسن السيـاسة وفلان چوبان يافلان دوه جى رعى وسوقنده عنف وشـدتله طوتميوب حيوانى آزجه
وخفيفجه ضرب وملايمتله معـامله ايدر ديه جك يرده هو ضعيف العصـا ديرلر وشق عصـا ايله جماعت مسلمينه
مخـالفت مراد ايدرلر يقـال هو قد شق عصـا المسلمين اى خالف جماعتهم وفلان كسه لر دائمـا خلق دكنكله
دوكرلر ديه جك يرده هم عبيد العصـا ديرلر وعصـا مصدر اولور اله دكنك آلمق معناسـنه يقـال عصى الرجل
عصا من الباب الرابع اذا اخذ العصا وقلجى دكنك كبى آلمق ياخود دكنكله اوروركبى قلجله اورمق معناسنه در يقال
عصى بسيفه اذا اخذه اخذ العصـا اوضرب به ضربها ويقال عصـا بسيفه يعصو عصا بمعنـاه اوتقول عصوت

بالسيف وعصيت بالعصا اوعكسه اوكلاهما فى كليهما هرحالده يائى دكلدر الى واودن مقلوبدر وعصا السانه اطلاق
اولنور وانجق كيكنه اطلاق اولنور كه قلم ودودك تعبيراولنور وعصانيجه فرسلرك اسميدر وجماعت اسلامه اطلاق
اولنور نته كه ذكراولندى ونسوانك باشلرينى اورتدكلرى اورتويه دينور وجذيمة الابرش نام كسه نك قسراغى اسميدر
اناسنك آدى عصيه ايدى سميه وزننده ومنه المثل ان العصا من العصية اى بعض الامر من بعض (العصو
عينك فتحى وصادك سكونيله دكنكله اورمق معناسنه در يقال عصاه يعصوه عصوا اذا ضربه بالعصا وياره يى
صاروب باغلق معناسنه در تقول عصوت الجرح اذا شددته وناسى برخيره ياخود شره داير ماده ضمننده بريكدرمك
معناسنه در تقول عصوت القوم اذا جمعتهم على خير اوشر (الاعتصاء) افتعال وزننده اغاجدن عصا كسمك
معناسنه در يقال اعتصى الشجرة اذا قطع منها عصا (المعاصاة) مباهاة وزننده باب مغالبه ده مستعملدر
دكنكله اورشمق معناسنه در تقول عاصانى فعصوته اى ضاربنى بالعصا فغلبته (التعصية) تفعله وزننده برآدمه
عصا ويرمكله عصالندرمك معناسنه در يقال عصاه العصا اذا اعطاه اياها (الاعصاء) همزه نك كسريله باغ
آصمه سى چبوقلر ويرمك معناسنه در يقال اعصى الكرم اذا اخرج عيدانه ولم يثمر (العاصى) كسلدكده قانى طورمز اولان
طمره دينور * شارح ديركه بوماده ونهر آتى عصيان ماده سنه متعلق اولمغله * مؤلف تحليل ايلمشدر وعاصى نهر حماة
لقبيدركه حالا عاصى صويى ديمكله متعارفدر اسمى ميماس دروه مقلوبدركه جميع انهار قبله طرفنه جارى ونهر مزبور
شمال طرفنه جارى اولوب وبرمحلده دولابسز سق اراضى ايلمديكندن كويا كه عصيان ايدر اولمغله عاصى ايله
ملقب اولدى (العصوة) عينك ضمى وفتحى وصادك ضميله و (العنصية) زبرجه وزننده صاچ باوكنه دينورنته كه
عنص ماده سنده بيان اولندى * اليائى * (العصيان) عينك كسريله و (العصى) عينك فتحى وصادك سكونيله
و (المعصية) منزله وزننده بركسه امره انقياد ايلميوب اطاعتسز اولمق معناسنه دركه عاصى اولمق تعبير اولنور
يقال عصاه يعصيه عصيانا وعصيا ومعصية اذا خرج عن طاعته وخالف امره (المعاصاة) مباهاة وزننده عصيان
معناسنه در يقال عاصاه بمعنى عصاه (العاصى) و (العصى) غنى وزننده امره مخالفت ايديجى نافرمان كسه يه
دينور (الاعتصاء) افتعال وزننده ميوه چكردكى پكشمك معناسنه در يقال اعتصت النواة اذا اشتدت (ابن ابى عاصيه
برشاعردر (التعصى) تفعل وزننده برايش كوجلك معناسنه دركويا كه عصيان ايدر يقال تعصى الامر
اذا اعتاص (عصيه) سميه وزننده بربطندر * الواوى (العضو) عينك ضمى وكسريله وضاد معجمه نك سكونيله
بدندن برجزؤه وبرپاره يه دينوركه كيكله بيله جه لحم وافردن عبارتدر فارسيده اندام دينور جمعى اعضاء كلور يقال قطع
عضوا من بدنه وهو كل لحم وافر بعظمه (التعضية) تفعله وزننده برنسنه يى پاره لمق معناسنه در يقال عضى الشاة
اذا جزأها وبرنسنه يى بلوك بلوك طاغتمق معناسنه در يقال عضى القوم اذا فرقه (العضو) عينك فتحى وضادك
سكونيله تعضيه معنارينه در يقال عضا الشاة يعضوها عضوا اذا جزأها ويقال عضا الشئ اذا فرقه (العضة
عده وزننده تفريق اولنان نسنه دن بربلوكه دينور فرقه معناسنه وبرپاره يه دينور قطعه معناسنه ويلانه دينور
كذب معناسنه جمعى عضون كلور عزون كبى يقال جعلوه عضين اى مفرقة وعضون عضه لفظندن
جمع اولوركه هاايله درجادولغه دينورنته كه ها ماده سنده ذكر اولندى (العضو) سمو وزننده بركسه ملبوسات
وما كولاتده خوشحال اولوب سازوسامان صاحبى اولمق معناسنه دركه اجزاى رفاهى تام اولمقدن عبارتدر
(العاضى) عضو مذكورايله متصف اولان آدمه دينور يقال رجل عارض اى بين العضو اى كاس طعم مكفى * الواوى
(العطو) خطو وزننده برنسنه يه ال صونوب آلمق معناسنه در يقال عطا الشئ واليه يعطو عطوا اذا تناوله
وميوه كبى يوقريده اولان نسنه يه طوغرى باشى واللرى قالدروب اوزاتمق معناسنه در يقال عطا اليه رأسه ويديه
اذا رفعه (العطو) عينك حركات ثلاثى وطانك سكونيله و (العطو) عدو وزننده دائما آغاجك داللرندن ويپراقلرندن
قوپروب يمك ايچون بيونى سوندروب اوزانور اولان آهويه وصف اولور يقال ظبى عطو مثلثة وعطو اذا كان
يتطاول الى الشجر ليتناول منه (العطا) عصا وزننده وبعضا ممدود اولور بخشش معناسنه دركه ويركو تعبير اولنور
يقال هو اهل العطا والعطاء اى نول السمح وبخشش طريقيله ويريلان ويركويه دينور جمعى اعطيه وجمع الجمعى
اعطيات كلور يقال كثير العطا وهو ما يعطى (العطية) غنيه وزننده بودخى ويريلان ويركويه دينور (المعطاء
محراب وزننده ويركيسى چوق آدمه دينور مذكر ومؤنثه وصف اولور جمعى معاطى كلور ميمك فتحى ويانك تخفيفيله
ومعاطى كلور يانك تشديديله يقال رجل وامرأة معطاء اي كثير العطاء (الاستعطاء) برآدمدن عطيه استمك
معناسنه در يقال استعطى الرجل اذا سأل العطا (التعطى) تفعل وزننده استعطاء معناسنه در يقال تعطاه

اذا ساله العطاء و برايشه صتاشوب اكا شروع ايلمك معناسنه در يقال تعطى الامر اذا ركبه وايومك معناسنه در
يقال تعطى الرجل اذا تجل (الاعطاء) همزه نك كسريله ويرمك معناسنه در يقال اعطاه شيئا اذا ناوله اياه
وانقياد ايلمك معناسنه در يقال اعطى فلانا اذا انقاد ✱ شارح ديركه بونده رأس ايله ويد ايله استعمال اولنور يقال
اعطى رأسه او يده اذا انقاد (المعاطاة) مباهاة وزننده و (العطاء) قتال وزننده ويرمك معناسنه در يقال عاطاه
معاطاة وعطاء بمعنى اعطاه ومعاطاة الصبى اوغلان بشقه جه كسب وكار ايله قزانج ايدوب پدر ومادركى
اقرباسنك مؤنتلرينى رؤيت واداى خدمت ايلمسندن عبارتدر نته كه تعطيه دخى بو معناده مستعملدر ومنه
تقول يعاطينى الصبى ويعطينى اى ينصفنى ويخدمنى (التعاطى) تفاعل وزننده برنسنه يه ال صونوب آلمق
معناسنه در يقال تعاطاه اذا تناوله وخاصة حق ولايق اولميان نسنه يه ال اوزاتمق معناسنه در يقال فلان
يتعاطى اى يتناول مالا يحق وبرنسنه يى آلمق خصوصنده هر برى ال صونوب نزاع ايدشمك معناسنه در يقال
يتعاطون الكأس اى يتنازعون فى اخذها وبرنسنه يى آلمق ايچون اياغك پرمقلرى اوزره قالقوب اكا طوغرى اللرى
اوزاتمق معناسنه در ومنه قوله تعالى ✱فتعاطى فعقر✱ اى قام على اطراف اصابع الرجلين ثم رفع يديه فضربها وبرايشه
صتاشوب مشتغل اولمق معناسنه در تعطى كبى على قول تعاطى رفعتده يعنى بين الناس موجب عز ورفعت
اوله جق حالتله اوغراشمغه وتعطى مذموم وقبيح ماده ايله اوغراشمغه مخصوصدر يقال فلان يتعاطى الامر
اى يركبه ويخوض فيه كالتعطى اوالتعاطى فى الرفعة والتعطى فى القبيح وتعاطى الصبى اوغلان
بشقه جه كسب وكار ايله قزانج ايدوب پدر ومادركى اقرباسنك مؤنتلرينى رؤيت ودلخواهلرينى كنديلره ايصال
واعطا ايلمك معناسنه در بعض نسخه ده بو معنا معاطاة وبعضده تعاطى ايله مرسومدر يقال الصبى يتعاطى
اهله اى يعمل لهم ويناولهم ما ارادوا وتعاطى باب مغالبه ده استعمال اولنور وبركوبانده يارشمق معناسنه
تقول تعاطيناه فعطوته اى غلبته فى المعاطاة (التعطية) تأديه وزننده معاطاة كبى خدمت ايلمك معناسنه مستعملدر
تقول هو يعاطينى ويعطينى اى ينصفنى ويخدمنى وايود رمك معناسنه در تقول عطيته اذا عجلته (العطوى) سكرى
وزننده كباده كبى قوللنمسى سهل اولان ملايم ياية دينور يقال قوس عطوى اى سهلة (عطاء) و(عطيه) اسمادندر
الواوى ✱ (العظو) عينك فتحى وظاى معجمه نك سكونيله برآدمى برمحنته كرفتار ايلكله مغموم وبدحال ايلمك معناسنه در
يقال عظاه يعظوه عظوا اذا ساءه وبرآدمى على الغفله تسميم ايلمك معناسنه در يقال عظاه اذا اغتاله فسقاه
سما وبرآدمى خيردن صرف ايلمك معناسنه در يقال عظاه اذا صرفه عن الخير وبرآدمى غيبت ايلمك ياخود
حقنده زباندرازلقله ناسزاديلمك معناسنه در يقال عظاه اذا اغتابه اوتناوله بلسانه ✱ اليائى ✱ (العنظوان) عنفوان
وزننده بركونه اوتلقدركه پك آجى اولور بونى آجى چوغان ايله بيان ايتمشلردر (العظا) عطا وزننده دوه عنظوان
اوتلامغله قرنى شيشمك معناسنه در يقال عظى الجمل عظا من الباب الرابع اذا انتفخ بطنه من اكل العنظوان
(العظاية) سحابه وزننده سام ابرص ديدكلرى كرتنكله يه شبيه برجانور آديدر جمعى عظاء كلور مد ايله بو جانور
كرتنكله نوعندن يلانه آغو ويرن ديدكلريدر (العظى) كتف وزننده و (العظيان) عطشان وزننده شول دوه دركه
عنظوان اوتلامغله قرنى شيشمش اوله ✱ الواوى (العفو) عينك فتحى وفانك سكونيله محو وطمس معناسنه در قال
المؤلف العفو عفو الله عز وجل عن خلقه والصفح وترك عقوبة المستحق يعنى عفو كامل واعظم انجق عفو الهيدركه
عقوبته مستحق اولان جانى وعاصى ومذنب قوللرينك محض فضل وكرميله كناهلرينى محو وعقابنى ترك وتجاوز
ايلمكدن عبارتدر يقال عفا الله عنه يعفو عفوا وعفا له ذنبه وعن ذنبه اى صفح ولم يعاقبه ✱ شارح ديركه
عفو ماده سى عند الراغب برنسنه نك اخذ وتناولنه قصد ايلمك معناسنه موضوعدر يقال عفاه اذا قصده
متناولا ما عنده ويقال عفت الريح الدار اى قصدتها متناولة آثارها ويقال عفا النبت والشعر اذا قصدته تناول
الزيادة وتقول عفوت عنك كانك قصدت ازالة ذنبه صارفا عنه فالمعفو متروك فى الحقيقة وعن متعلق بمضمر وعند
ابن الاثير عفو ماده سى محو وطمس معناسنه موضوعدر على كلا التقديرين معانى سائره آنلردن متفرعدر ومطلوب اهم
انجق عفو وصفح ربانى اولمغله مؤلف تقديم واداة حصر ايله قصر ايلدى انتهى وعفو برنسنه نك اثر ووجودينى بالكليه
ازاله ونابود ايلمك معناسنه در يقال عفت الريح الدار اذا درستها ومحتها وامحا معناسنه دركه ميم مشدده ايله انفعالدر
محو ومضمحل اولمق معناسنه در يقال عفا الاثر اذا امحى واضمحل وعفو پك حلال واطيب اولان ماله اطلاق اولنور
كويا كه مشتبهى ترك ومحو اولنمشدر وبو وصف بالمصدردر تقول هذا من عفو مالى اى احله واطيبه وبرنسنه نك
پك ايوسنه وكزيده وانفسنه دينور يقال اعطاه عفو المال اى خياره واجوده وفضل واحسان ومعروف معناسنه در

وعفو الماء شاربه ذن يعني نهر ومنهل مقوله سي كارنده صواچن جاعتدن آرتوب قلان صو فضله سنه دينور يقال
سقاه من عفو الماء اي ما فضل من الشاربة وعفو البلاد شول ارضدن عبارتدر كه آنده بركسه نك ملكيت جهتيله
اثر وعلاقه سي اولميوب خدايي اوله يقال اقطع له عفوا من الارض وهي ما لا اثر لاحد فيها بملك وعفو اشك صوپه سنه دينور
ولد حمار معناسنه بونده عينك حركات ثلاثيله جائزدر جمعي عفوه كلور عنبه وزننده وعفاء كلور عينك كسريله وعفو
كذلك مصدر اولور دواب ومواشي اوتي يقين يردن اوتلامق معناسنه در يقال عفت الابل المرعى اذا تناولته قريبا
يقيننده كثير اولديغندن ايراغي ترك ايلمشدر ودوه نك تويلري چوغالوب اوزامغله صغري طرفني بوريمك معناسنه در يقال
عفا شعر البعير اذا كثر وطال فغطى دبره وصويي بولاندروب مكدر ايدن نسنه قارشدرميوب طوري وصافي اولمق
معناسنه در يقال عفا الماء اذا لم يطأه ما يكدره وزائد وفاضل اولمق معناسنه در يقال عفا عليه في العلم اي زاد
واوت فراوان اولمغله يرك يوزيني بوريوب اورتمك معناسنه در يقال عفت الارض اذا غطاها النبات وقيونك يوكي
چوغالمغله قيرقمق معناسنه در يقال عفا الصوف اذا جزه وبركسه يه طلب وسؤال ايتمكسزين ويريلان شيئه
دينور تقول اعطيته عفوا اي بغير مسئلة (العفا) عصا وزننده بودخي بركسه نك تملك جهتيله اثر ومدخلي اولميان يره
دينور واشك صوپه سنه دينور جحش كبي (العفوة) ثمره وزننده ديته دينور خونبها معناسنه اولياي مقتولدن
آنكله كويا كه عفو حاصل اولور يقال اعطي له عفوة اي دية وعفوة القدر عينك حركات ثلاثيله تنجره نك قينارکن
يوزينه كلان كفنه كپوكنه دينور (العفو) عدو وزننده كثير العفو ديمكدر يقال رجل عفو عن الذنب اي عاف
(الاعفاء) همزه نك كسريله برآدمي برخصوصدن بري ومعاف ايلمك معناسنه در يقال اعفاه عن الامر اذا برأه
ودوه نك تويني قرقيوب چوغالتمغله چاق صاغري يسني بوريوب اورتدرمك معناسنه در تقول اعفيت شعر الجمل
اذا كثرته فطال وغطى دبره ونفقه دن زائد اولان مالي محتاجلره بذل وانفاق ايلمك معناسنه در يقال اعفى الرجل
اذا انفق العفو من ماله اي الفضلة وبرنسنه يي چوغالتمق معناسنه در يقال اعفى اللحية اذا وفرها وبرآدمي صحت
وعافيته قلمق معناسنه در يقال اعفاه بمعنى عافاه كما سيذكر (التعفية) تفعله وزننده بودخي دوه نك تويني قرقامغله
اوزايوب وچوغالوب صغري يسني بوريمك معناسنه در يقال عفى الجمل بمعنى اعفاه وتعفية الخبال برقومك بالجمله
هلاك وانقراضندن عبارتدر يقال عفى عليهم الخبال اي ما تواعر بلر عفى على اثره ديرلر ايزيني ترك ايله محو ونابديد
ايتدي معناسنه كه بونده على ايله استعمال ايدر و بوراده خبال سحاب وزننده هلاك وجن وجنون معنالرينه
محتملدر (العفاء) سماء وزننده محو وهلاك اولمق معناسنه در يقال عفا اثره عفاء اذا هلك (العافي) برنسنه يي
طلب وجستجو ايدن آدمه دينور كرك احسان وكرك مرعى اولسون يقال هو عافيه اي رائده وصويه كلان آدمه دينور
يقال عفا الماء اذا ورد عليه فهو عاف وصاچي ياخود صقالي اوزون آدمه دينور يقال رجل عاف اي الطويل
الشعر وعاريت آلنان چوملك ديبنده چوملك صاحبنه رد وايثار اولنان چورباوات صويي بقيه سنه دينور يقال
رده عافي القدر وهو ما يرد فيها من مرقة اذا استعيرت ومهمانه دينور يقال هو عافيه اي ضيفه ومطلقا فضل وكرم
ياخود رزق ومؤنت طالبنه دينور يقال جاء عافيا اي طالب فضل اورزق (المعتفي) مختفي وزننده بودخي فضل وكرم
ياخود رزق ومؤنت طالبنه دينور (العفاء) سماء وزننده طپراغه دينور وكوزك سياهنه عارض اولان آقلغه دينور كه
علتدر وعفاء وعفو سمو وزننده خراب ومضمحل اولمق معناسنه در يقال عفت الدار عفاء وعفوا اذا درست وعفاء
يغموره دينور (التعفي) تفعل وزننده بودخي خراب ويباب ومضمحل اولمق معناسنه در يقال تعفى الشيء اذا درس
(العفاء) كساء وزننده دوه قوشنده اولان چوق تويلره دينور وبدنده اوزون وفراوان قيللره دينور وسحاب يوزنده
اثواب پروزي شكلنده مرئي اولان نسنه لره دينور (ابو العفاء) حمارك كنيه سيدر (الاستعفاء) برآدم كندي سنه
تكليف وسپارش اولنان خصوص وخدمتدن معاف اولمغي استمك معناسنه در يقال استعفاه منه اذا طلب العفو
منه عن تكليفه ودوه قسمي قوري اوتلغي دوداغيله اوكورتليه رك اوتلامق معناسنه در يقال استعفت الابل اليبيس
اذا اخذته بمشافرها مستصفية (الاعتفاء) افتعال وزننده استعفا ايله معناي ثانيده مرادفدر يقال اعتفت الابل
اليبيس بمعنى استعفته (العفاوة) عينك حركات ثلاثيله چوملك قينارکن يوزينه كلان كفنه وكپوكه دينور (العافية)
كوده سي اتلو وسموز ناقه يه دينور جمعي عافيات كلور يقال ناقة عافية اللحم اي كثيرته وعافيه اسم اولور صحت
وسلامته دينور وثلاثيدن مصدر اولوب مفاعله بابنده استعمال اولنور معافات وعفاء كبي كه قتال وزننده در كما سيذكر
(المعفي) محدث وزننده شول كسه در كه برآدم ايله يار وهمدم و رفيق اولوب قطعا آنك معروف واحسانه تعرض
وجر ومنفعت قيدينه تصدي ايليه يقال هو معفى له اي يصحبه ولا يتعرض لمعروفه (العافية) وافيه وزننده في الاصل

تحري اولنه

اسمدر حق تعالی قولندن امراض و بلایایی دفع وحفظ ایلمکله حاصل اولان صحت وسلامته دینور یقال جعله الله
فی عافیة ای صحة وسلامة وعافیه مفاعله دن مصدر ثالث اوله رق شذوذ او زره مستعمل اولور یعنی مصدر موقعنده
استعمال اولنور ❊ شارح دیر که عندالبعض عافیه ناشئه کبی مصدر ثلاثیدر (المعافاة) مکافاة وزننده و (العفاء)
قتال وزننده و (العافیة) نادر اوله رق حق جل وعلا قولنه علل و بلایادن صحت وسلامت ویرمك معناسنه در
یقال عافاه الله من المکروه معافاة وعفاء وعافیة ای وهب له العافیة من العلل والبلایا وحق جل سبحانه برقولی
ناسدن وناسی اول قولندن عافیتده قلمق معناسنه درکه ناسك کندودن اذاوثقلت وتسلطنی وکندینك ناسه
احتیاج وتعرض ومراجعتنی صرفله اول قولنی آسوده وآزاده ایلمکدن عبارتدر یقال عافاه الله ای جعله من الناس
والناس منه فی عافیة ❊ الواوی (العقوة) عینك فتحیله برشجر آدیدر وعقوه خانه نك ومحله نك یوره سنه وچوره سنه
دینور جمعی عقاء کلور عینك کسریله تقول رأیته یدور فی عقوة الدار اوالمحلة ای ماحولهما (العقاة) حصاة
وزننده عقوه معناسنه در (العقو) عفو وزننده قیوقازوب برطرفندن صوچیقارمق معناسنه در یقال
عقا الرجل عقوا اذاحفر البئر فانبط من جانبها و یوقری آغوب یوکسلمك معناسنه در یقال عقا العلم اذاعلا
وارتفع برنسنه دن خوشلنمیوب ایکرنمك معناسنه در یقال عقا الامر یعقو ویعقی من الباب الاول والثانی اذا کرهه
(الاعتقاء) افتعال وزننده بودخی قیوقازوب برطرفندن صوچیقارمق معناسنه در یقال اعتقی الرجل بمعنی عقا
(المعقی) محدث وزننده بر یوکسك نسنه اوزرنده جولان ایدن شخصه دینور عقاب کبی که یوکسك طاغلرك
حوالیسنده چوریتوب دوران ایدر ❊ الیائی ❊ (العقی) عینك کسریله هنوز تولد ایدن چوجغك قرنندن چیقان
فضله یه دینور جمعی اعقاء کلور (العقی) عینك فتحی وقافك سکونیله هنوز تولد ایدن چوجغك فضله سنی
اخراج ایلیه جك نسنه ایچورمك معناسنه در عربلر بال ایچوررلر یقال عقاه یعقیه عقیا اذاسقاه (التعقیة) تفعله
وزننده عقی معناسنه در یقال عقاه بمعنی عقاه وهوایه طوغری اوق آتمق معناسنه در یقال عقی بسهمه
اذارمی به فی الهواء وقوش هوا لنوب یوکسلمك معناسنه در یقال عقی الطائر اذا ارتفع فی طیرانه و بریردن
کتورلمك معناسنه درکه کلان کسه یه ازدراء موقعنده ایراد اولنور معنای اولدن مأخوذدر یقال من این
عقیت علی المجهول ای اتیت (العقیان) عینك کسریله شول جنس التونه دینور که یردن نبات کبی نابت اولور
فارسیده زررسته دیرلر یقال بنوفلان عقیان الذهب وهوذهب ینبت (الاعقاء) همزه نك کسریله برنسنه آجی
یاخود پك آجی اولمق معناسنه در یقال اعقی الشیء اذاصارمرا اواشتدت مرارته و برنسنه یی آجیلغندن ناشی
اغزدن چیقاروب آتمق معناسنه در یقال اعقی الشیء اذا ازاله من فیه (الاعتقاء) افتعال وزننده تعقیه ایله
معنای اخیرده مراد فدر تقول من این اعتقیت علی المجهول ای اتیت ❊ الواوی (العکوة) عروه وتمره وزنلرنده
کوجك چوجغك ذقننده اولان چقوره دینور نونه معناسنه واورته یه دینور یقال عکوة الدار ای وسطها
ودلك دیبنه وکوکنه دینور راصل اللسان معناسنه وقویرق صوقمنه دینور یقال فرس شدیدالعکوة ای اصل الذنب
وسکیردن یاپلش طوزه یه وطوماغه دینور که سکیری اوزنلغنه یار وب هرطرفنی اوروب طوره ایدرلر و بدنده حجزه
غلیظه یه یعنی اوچقور کلان یوغونیره دینور که مراد قولتق آلتیدر ترکیده سپدلك تعبیر اولنور وهرشیئك کوم
وغلیظ اولان یره دینور جمعی عکا کلور عینك ضمی والفك قصریله وعکاء کلور کساء وزننده (عکوه) تمره
وزننده برشاعر تمیمی اسمیدر (العکو) عفو وزننده آتك قویر یغنی قویرق صوقمنه طوغری قیوروب دوکمك معناسنه در
یقال عکا ذنب الفرس عکوا اذاعطفه الی العکوة وعقده وطونك وشلوارك اوچقورلغنی قالین ویوك ایلمك
معناسنه در یقال عکا بازاره اذا اعظم حجزته وغلظها ودوه سمورروب تومند اولمق معناسنه در یقال عکت الابل
اذاغلظت وسمنت ودبردن فضله نك برمقداری چیقوب و برمقداری چیقمیوب قالمق معناسنه در یقال عکا بخرئه
اذاخرج بعض وبقی بعض وتوتن هوایه آغمق معناسنه در یقال عکا الدخان اذاتصعد و بوغور ناقه یی کبه قلمق
معناسنه در یقال عکا الفحل الناقة اذالقحها و برآدمه مهر یانلق ایلمك معناسنه در یقال عکا علی قومه اذاعطف
واسیری یامجرمی بنده چکمك معناسنه در یقال عکا فلانا فی الحدید اذاقیده وشده (المعکاء) محراب وزننده
سمز دوه لره دینور یاخود شول چوق دوه لره دینور که کثرت وازدحامندن باشلری بری برینك قویرق صوقلرینه
کیرشمش اوله یقال ابل معکاء ای سمینة اوکثیرة رأس ذا عند عکوة ذا (الاعکی) اعلی وزننده ایکی یانلری
یوغون وقویرق صوقمی پك وقاتی اولان دوه یه دینور (العکواء) حمراء وزننده قویر یغی آق وسائر یرلری سیاه اولان
دیشی قیونه دینور و بودیشی قیونه مخصوصدر یقال شاة عکواء ای بیضاء الذنب وسائرها اسود (التعکیة) تفعله

وزنده قلجك قبضه سنه یاخود مزراغك تمرنی یانه یاش سکیر صارمق معناسنه دریقـال عکی علی سیفه ورمحه
اذا شد علیهما علباء رطبا (العکیّ) غنیّ و زننده طولوم ایچره اویمش قویو سوده دینور که یوغورد اوله جقـدر
الیائی ❊ (العکی) عینك فتحی وکافك سکونیله طونك پاشلوارك اوچقورلغی قالین ایلمك معناسنه دریقـال عکی
بازاره عکیا اذا اغلظ معقده واولمك معنـاسـنه دریقـال عکی زید اذامات (التعکیة) تفعله وزننده و (الاعکاء
همزه نك کسریله بونلرده اوچقورلغی قالین ایلمك معناسنه دریقال عکی بازاره واعکی اذا اغلظ معقده و اعکاء
برآدمی بند وچکمك معناسنه دریقـال اعکاه اذا اوثقه فی الحدید (العکا) عینك ضمی والفك قصریله عکوه نك
جمعیدر که غرفه وزننده در ❊ مؤلف معناسندن سکوت ایلمکله شارح دیر که بوا کیرلوب هنوز یومق اولمامش ایپلك
کلته سنه دینور (العاکی) میته دینور وعکوه دیدکلری ذکراولنان ایپلك صاتیجی یه دینور وسویق مقل اکلنه
دوشکون آدمه دینور (العکیّ) غنیّ وزننده مقل دیدکلری یمشك قاودینه دینور ❊ الواوی (العلو) عینك حرکات
ثلاثی ولامك سکونیله و (العلاوة) ثمامه وزننده و (العالیة) برنسنه نك یوقریسنه دینورتپه باشی کبی یقال علوالشیٔ
مثلثة وعلاوته وعالیته ای ارفعه وعالیه مزراغك وقارغینك یوقریسنه که اوست طرفیدر علی قول اوجنه
یاخود تمرن طرفندن نصفـنه دینور یقـال ماعالیة القنـاة کسافلتها ای اعلاها اورأسها اونصفها الذی
یلی السنـان وعالیه نجد الکاسنك مافوقیـله ارض تهـامه یه وماوراء مکه یه وارنجه قدر مشتمل اولدیغی ارضه
دینور که ارض حجـاز اولور وظـاهر مدینه ده نیچه قریه لره اطـلاق اولنور مجموعنه عوالی دینور نسبتنده عالی
دیرلر وغیر قیـاس اوزره علویّ دینور عینك ضمیله (العلوّ) سموّ وزننده برنسـنه یوکسك و بلند اولمق
معنـاسـنه دریقـال علاالشیٔ یعلوعلوّا اذا ارتفع ویقـال علاالنهـار اذا ارتفع و برشیئك یوقریسـنه چیقمق
معناسنه دریقال علاه وبه اذاصعده ودابه یه بنمك معناسنه در یقال علاالدابة اذارکبها وقدر وشان وشرف
صاحبی اولمق معناسنه دریقـال علافی المکارم اذاشرف وباء حرفیله یوکسلتمك ویوکسك ایلمـك معنـاسـنه
اولوریقـال علا به اذاجعله عالیـا (العلیّ) غنیّ وزننده اسم فاعلدر یوکسك و بلند نسـنه یه دینور وشـدید
وقوی آدمه اطلاق اولنور بومعنا اعتبـاریله بعض کسه لر تسمیه اولندی علیّ المرتضی کبی کرم الله وجهه
(العلاء) عطاء وزننده بودخی یوکسك و بلند اولمق معناسـنه دریقـال علی الشیٔ علاء من الباب الرابع اذا ارتفع
وشرف وشان جهتیله بلندمرتبه اولمق معناسنه دریقال علی فی المکارم اذاشرف (التعلی) تفعل وزننده بودخی
یوکسك اولمق معناسنه دریقال تعلی الشیٔ بمعنی علا وتدریجله یوکسلمك معناسنه دریقـال تعلی الرجل اذاعلا
فی مهلة وخاتون نفاسدن یاخود مرضدن سلامت بولمق معناسـنه مستعملدر که قالقمق تعبیراولنور یقـال تعلت
المرأة من نفاسها اومن مرضها اذا سلمت (الاستعلاء) برنسنه نك یوقریسنه اغمق معناسنه دریقـال استعلاه
اذاصعده ویوکسلمك معناسنه دریقال استعلی النهاراذا ارتفع (الاعلیلاء) اعشیشاب وزننده بودخی برشیئك
یوقریسنه چیقمق معناسنه دریقال اعلولاه اذاصعده (الاعلاء) همزه نك کسریله بودخی برنسنه نك یوقریسنه
چیقمق معناسنه دریقال اعلاه اذاصعده وبرنسنه یی یوکسلتمك معناسنه دریقال اعلاه اذاجعله عالیا وعن حرفیله
برنسنه دن نزول ایلمك معناسنه اولور یقال اعلی عن الدابة اذا نزل عنها وعالیه دیدکلری ارض مذکوره یه کلمك
معنـاسـنه دریقـال اعلی الرجل اذا اتی العالیة (التعلیة) تفعله وزننده بودخی برنسـنه نك یوقریسنه چیقمق
معناسنه دریقال علاّه اذاصعده وبرنسنه یی یوکسلتمك معناسـنه دریقـال علاّه اذاجعله عالیـا وعن حرفیله
برنسنه یی یوقریدن ایندرمك معناسنه دریقال علی المتاع عن الدابة اذا نزله ومکتوبه سرنامه یازمق معناسـنه در
یقال علی الکتاب اذا عنونه کما یقال علونة علونة وعلوانا (المعالاة) مبالاة وزننده بودخی برنسنه نك یوقریسنه
چیقمق معناسنه دریقال عالاه وبه اذاصعده وعالیه دیدکلری ارض مذکوره یه کلمك معناسنه دریقال عالی الرجل
اذا اتی العـالیة وبرخبری فاش ایلمك معنـاسـنه دریقـال عالوانعیه اذا اظهروه وعلی حرفیله برنسـنه یی برینه
یوکلتمك معناسنه اولور تقول عاله علیّ بالامر ای احمله علیّ (الحروف المستعلیة) اهل تجوید عرفنده یدی حرفدن
عبـارتدر که صـاد مهمله وغـین معجمه وقاف وضاد معجمه وخای معجمه وطـاء وظـاء حرفلریدر مجموعی صغق
ضغط خظ کلمه لری جامعه در بونلرك کیمنده لسان یوقری طماغه استعلاء وکیمنده اداایدرکن صوت علو جهتندن
خروج ایلمکله مستعلیه اطلاق اولندی (العلاء) سماء وزننده مصدر درکه ذکراولندی واسم اولور یوکسکلکه
دینور یقال فیه علاء ای رفعة وبر رجل آدیدر ومدینه ده برموضع اسمیدر (سکة العلاء) بخارا شهرنده برصوقاقدر
(الاعتلاء) افتعال وزننده یوکسلمك معنـاسـنه دریقـال اعتلی النهار اذا ارتفع (العالی) باب اولدن اسم فاعلدر

يوكسك نسنه يه دينور وعربلر شرف وشان صاحبي آدمه عالى الكعب اطلاق ايدرلر يقولون رجل عالى الكعب
اى شريف ✻ شارح ديركه كعب قارغينك بوغومنه دينوركه ماده سندن عالى اولور بو وجهله كنايه ايدرلر ياخود كعب
رجلدندركه مراد اياقدر امتيازوتفوق جهتيله اهل صدراولور (المعلاة) مرماة وزننده كسب شرف معناسنه‌در
شارح ديركه بومعناده مصدر ميمى واسم اولور واسم مكان اولور ومجبنه ومبخله كبي باعث معناسنه اولور جمعى معالى
كلور ومنه معالى الامور اى مكسب الشرف ومعلاة مكه مكرمه نك مقبره سى اسميدركه حجون نام محلده واقعدر
مكه نك اوست طرفنده در بونده معلاة اسم مكاندر ويمامه ده برقريه آديد و بدر قربنده برموضع اسميدر (العلية
و (العلى) عينلرك كسريله اجله واشراف ناسه دينور على كلمه سنك جمعلريدركه غنى وزننده‌در يقال هم علية الناس
وعليه اى جلتهم (العلاوة) كتابه وزننده باشك يوقريسنه دينور على قول بيونك يوقريسنه دينور يقال ضرب
علاوته اى اعلى رأسه اوعنقه ودابه يه محمول اولان ايكى دنكك ارالغنه زائد اوله‌رق وضع اولنان نسنه يه دينور
فارسى اداايله سربار تعبير اولنور يقال لا تضع العلاوة بين العدلين وهى ماوضع بين العدلين ومطلقا برنسنه اوزره
زياده قلنان شيئه دينور يقال اعطاه الف دينار ودينارا علاوة وبرقسراغك اديدر (العلياء) صحراء وزننده كوكه
اطلاق اولنور سماء معناسنه ✻ شارحك بيانه كوره اسمدر صفت دكلدر وطاغك تپه‌سنه دينور ومكان عالى يه دينور
يقال رأيته يقعد فى العلياء اى المكان العالى ومطلقا برنسنه‌دن عالى اولان شيئه دينور وفعلهٔ عاليه معناسنه‌دركه
شرف و رفعتى متضمن عملدن عبارتدر ✻ شارح ابن اثيردن نقل ايدركه حضرت عباسك نعت شريف نبويده نظم
وانشاد ايلديكى اشبو ✻ حتى احتوى بيتك المهيمن من ✻ خندف علياء تحتها النطق ✻ بيتنده واقع علياء كلمه‌سى مكان
مرتفع معناسنه‌در اعلى كلمه‌سنك مؤنثى دكلدر زيرا منكرا ايراد اولنمشدر فعلاء افعل ايسه البته معرف اولمق لازمدر
انتهى (عليا مضر) عينك ضمى والفك قصريله قبيلهٔ مضرك اعلاسنه اطلاق اولنوركه عندالبعض قريش
قبيله سيدر ماعداسنه سفلى مضر تعبير اولنور وعليا لفظى اعلى كلمه سنك مؤنثيدر جمعى على كلور كبرى وكبر كبى
(العليان) عينك كسريله ايرى وتنومند انسان وحيوانه دينور واوزون نسنه يه دينور طويل معناسنه وكالا ومتاعه
دينور ويوكسك ناقه يه دينور وآواز بلنده دينور يقال له عليان اى صوت جهير واركك صرتلانه دينور (العليان
عينك ولام مشدده نك كسريله بودخى يوكسك ناقه يه وآواز بلنده دينور (العلوان) عينك ضميله مكتوبك سرنامه سنه
وديباجه سنه دينور يقال كتب علوان الكتاب اى عنوانه (العلاية) سحابه وزننده برموضع آديدر ويوكسك
محله دينور (العلى) ظبى وزننده بودخى يوكسك محله دينور (العلاة) حصاة وزننده تيمورجيلرك اورس تعبير
ايتدكلرى تيموره دينور سندان معناسنه واو زرنده كش يابدقلرى يصى طاشه دينور يوغوردى اوزرينه سروب
قوريدوب كش ياپارلر وكولك طرزنده بركونه قابه دينوركه يره قويوب اطرافنى صغيرتزكلريله بسليوب اكا سود
صاغارلر ويوكسك ناقه يه دينور وبرقسراغك و برطاغك اسمريدر (عليون) عينك ولامك مشدده نك كسريله
مطلب
على كلمه سنك جمعيدركه عينك ولام مشدده نك كسرى وياءنك تشديديله درسماء سابعه ده برموضع اسميدركه
ارواح مؤمنين اورايه صعود ايدرلر ✻ مؤلف بصائرده بومعنايى بياندنصكره ديمشدركه عليون على قول اشرف
مواضع جنانك اسميدرنته كه سجين اشر مواضع نيرانك اسميدر وعندالبعض اهل وسكاننك اسميدر وبوعربيه يه
قريبدر زيرا جمع مزبور ناطقينه مخصوصدر وعلى اناك مفرديدر بطيخ كبى وابن اثيرك ✻ بيانه كوره سماء
سابعه نك ياخود حفظه ملائكه سنك ديوانلرى اسميدركه اعمال صالحين اورايه رفع اولنور ياخود اعلاى امكنه
واشرف مراتب ديمكدركه مراد دار آخرتده درگاه رضايه اقرب اولان درجاتدر وعليون كلمه سى حروف وحركاتله
معرب اولور قنسرين كبى وعندالبعض وجه مذكور اوزره جمعدر ياخود مفردى يوقدر ياخود مفرددر جمعى يوقدر
(يعلى) يرضى وزننده كه فعل مستقبلدر اسماندندر يعلى بن اميه صحابيدر (معلى) معظم وزننده اسماندندر معلى بن
اسد صحابيدر (يعلى) ياءنك كسرى والفك قصريله برخاتون اسميدر وعبيد بن يعلى تابعيدر (العلو) عينك فتحى
مطلب
ولامك سكونيله قهر وغلبه معناسنه‌در يقال اخذه علوا اى عنوة (التعالى) تفاعل وزننده يوكسلمك معناسنه‌در
يقال تعالى الرجل اذا ارتفع بونك امر حاضرنده تعال ديرسن لامك فتحيله اعل معناسنه ومفرد مؤنثنده تعالى
وجمعنده تعالين ديرسن ✻ مترجم ديركه فى الاصل تعال كلمه سى تعالى ماده سندن امر اولمغله آنكله اسفلده
اولان آدمك يوقرى چيقمسى ضمننده ندا اولنور ايدى كه آنكله يوقرى كل تعبير اولنور بعده كثرت استعمالله مطلقا هلم
يعنى كل معناسنده استعمال ايلديلر كرك مدعو اولان كمسنه اعلاده وكرك اسفلده اولسون وكرك برابرده اولسون
پس معناى خاصى عامده استعمال ايلديلر وكاه اولور كه جمع مذكر سالمده مجانست واوملابسه سيله لامى مضموم اولور

وبه قرأ الحسن البصرى ✻ قل يااهل الكتاب تعالوا ✻ ومؤنثنده يايه مجانستله مكسورا اولور انتهى (العل) عينك فتحى ولامك كسرى وضميله اسمدر فوق معناسنه علا لفظندن مقصوردر تقول اتيته من عل بكسر اللام وضمها اى من فوق وكاه اولور كه الفله من علا دخى ديرلر من عال دخى بومعنايه در تقول اتيته من عل ومن علا ومن عال اى من فوق ✻ شارح دير كه كسره تخفيفا حالى اوزره ابقايه وضمه غاياته الحاقه مبنيدر تفصيلى مغنى اللبيبده مذكوردر (العلية) عينك ضمى وكسرى ولام مكسوره نك ويانك تشديدلريله چارطاق تعبير اولنان يوكسك اوطه يه دينور جمعى علالى كلور تقول قعدنا فى العلية اى الغرفة (المعلى) معظم وزننده قارا وقلرينك يدنجيسنك اسميدر واسعر نام كسنه نك فرسى اسميدر جوهرى محدث وزننده تقييد ايلمكله وهم ايلدى (المعلى) محدث وزننده شول آدمه دينوركه دائما سودى حيوانك صاغ طرفندن كلوب صاغار اوله و برفرسك آديدر (يعيلى) مصغر بنيه سيله بر رجل آديدر (المعتلى) ممتلى وزننده ارسلانه دينور (على) سمى وزننده اسامیدندر على بن رباح محدثدر (عليان سلمان وزننده و (عليان) مصغر بنيه سيله محدثلردر وابراهيم بن عليه كه سميه وزننده در محدثدر (العلى) هدى وزننده وادى القرى ناحيه سنده بر بلده آديدر ودياربغطفانده برموضعدر ودياركلابده برنيچه قيو آديدر كورة العلائين) عينك فتحى وتثنيه بنيه سيله حمص ايالتنده برقضا آديدر (العلواء) حمراء وزننده قصة عاليه معناسنه در تقول سمعنا منه علواء اى قصة عالية و برخاتون وايكى قسراق اسملريدر (العلى) كسرتيله وياتك تشديديله يوكسكلكه دينور يقال به على اى علو ✻ اليائى ✻ (العلى) عينك فتحى ولامك سكونيله و (العلى) عتى وزننده بوقرى يه آغمق معناسنه در يقال على السطح يعليه عليا وعليا اذا صعده (على) عينك فتحى والفك قصريله حرفدر يعنى حروف جاره دندر سيبويهدن اسمتى مرويدر طقوز معنايه دلالت ايدر ١ حسى ومعنوى استعلاء وتفوق ايچون اولور كه غالبا مجرورينه استعلايه دلالت ايدر نحو قوله تعالى ✻ وعليها وعلى الفلك تحملون ✻ وبعضا مجرورينك مقابلنه مستعلى اولور نحو قوله تعالى ✻ اواجد على النار هدى ✻ اى على المكان الذى هو قريب من النار هاديا يدلنى على الطريق واستعلاء معنوى ايچون اولور نحو عليه دين ٢ مصاحبت ايچون كلور مع كلمه سى كبى نحو قوله تعالى ✻ وآتى المال على حبه ✻ اى مع حبه ٣ مجاوزه ايچوندر عن كبى كقول الشاعر ✻ اذا رضيت على بنو قشير لعمر الله اعجبنى رضاها ✻ اى رضيت عنى ٤ تعليل ايچوندر لام كبى نحو قوله تعالى ✻ ولتكبروا الله على ماهداكم اى لماهداكم يعنى لهدايته اياكم ٥ ظرفيت ايچوندر نحو قوله تعالى ✻ ودخل المدينة على حين غفلة ✻ اى فى حين غفلة ٦ حرف جر اولان من معناسنه در نحو قوله تعالى ✻ واذا اكتالوا على الناس ✻ اى من الناس ٧ باء جاره معناسنه در نحو قوله تعالى ✻ حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق ✻ اى بان لا اقول و بو قراءت مخصوصه در ٨ زائده اولوب محذوف اولان على كلمه سندن عوض اولور كقول الشاعر ✻ ان الكريم وابيك يعتمل ✻ ان لم تجد يوما على من يتكل اى من يتكل عليه فحذف عليه وزاد على قبل الموصول عوضا ٩ استدراك ايچوندر كه لكن معناسنه اولور نحو قولهم فلان جهنمى على انه لا ييأس من رحمة الله ✻ وعلى كلمه سى اسم اولور فوق معناسنه كه فوق مصغريدر يوقريجه ديمك اولور كقول الشاعر ✻ غدت من عليه بعد ماتم ظمؤها ✻ (عليك) اسم فعل امردر الزم معناسنه كه ملازمت ومداومت ايله ديمكدر تقول عليك زيدا اى الزمه وعليك الامر وبالامر يعنى شوايش اوزره اول وشوايشه ملازمت واهتمام ايله ✻ مترجم دير كه شيخ رضى بياننه كوره اصلى وجب عليك ايدى مثلا عليك زيدا قولى فى الاصل وجب عليك اخذ زيد ايدى سرعت ايچون اختصار ايلديلر اليك وامامك ودونك قوللرى دخى بونك كبيدر ✻ اليائى (العمى) عصا وزننده برآدمك صكره دن كوزلرى بتون كور ونابينا اولمق معناسنه در يقال عمى الرجل عمى من الباب الرابع اذا ذهب بصره كله ✻ شارح دير كه ايكى كوزك كور اولمسنه خاصدر بر كوزده استعمال اولنمز وكوزه دخى وصف اولور يقال عميت عيناه انتهى وعمى قلب كور اولمق معناسنه ده مستعملدر كه مراد جهل و بلادت وقساوتدر يقال عمى الرجل اذا ذهب بصر قلبه و بومعناده افعال بابندن وارد اولمزنه كه معناى اولده وارد اولور كما سيذكر وعمى قد وقامته دينور واوزونلغه دينور يقال ما احسن عماه اى قامته اوطوله وتوزه دينور غبار معناسنه (الاعماء همزه نك وميمك كسريله بو دخى كور اولمق معناسنه در يقال اعماى يعماى اعماء بمعنى عمى ✻ شارحك بياننه كوره بو افعيلال بابندندر احيرار كبى اصلى اعمايى ايدى ادهام صيغه سنه احتذاء قصديله لفظ صحيح مخرجنه اخراج اولنوب ياى ثانيه الفه قلب اولنمغله اعمايا اعمياء اولدى كرچه اعمايا كلمه سنده دندانه ياء اولى مرسوم اولميوب لكن تلفظده مثبت اولور ومصدرندن ياى اولايى اسقاط ايلديلر اشهيباب كلمه سنده اشهباب ديدكلرى كبى و بعضا يايى مشدده ايدوب اعماى يعماى دخى ديرلر ادهام يدهام كبى و بو احيرار بابندن دخى اولور كه اعماى يعماى دينور اصلى

اعمى ایدی شذوذ اوزره یاء اولی الفه قلب اولندی طایه وغایه کلمه‌لری کبی وافعیلال مراد اولندقده یالر ادغام اولنوب
اعمای دینور (التعمی) تفعل وزننده بودخی کور اولمق معناسنه‌در یقال تعمی الرجل بمعنی عمی (الاعمی
احمر وزننده و (العمی) کتف وزننده بصرسز کور آدمه و بصیرتسز یعنی قلب کوزی کور آدمه دینور که مراد
جاهل ونادان در اعمی لفظنك جمعی عمی وعمیان کلور عینلرك ضمی ومیملرك سکونیله وعماة کلور رماة وزننده
بو کویا که عامی کلمه‌سنك جمعیدر مؤنثی عمیاء در حمراء وزننده وعمیه در فرحه وزننده که عمی مؤنثیدر (التعمیة
تفعله وزننده کور ایلمك معناسنه‌در یقال عماه ای صیره اعمی و برنسنه‌یی کیزلمك ستر واخفاء معناسنه مستعملدر
یقال عمی معنی البیت اذا اخفاه اشعارده معما بوندن مأخوذدر (ما اعماه) فعل تعجبدر عمای بصیرتدن مصوغدر
نه عجب کوردل بی بصیرت جاهل ونادان‌در دیمکدر تعجب کوردل اولسنه مصروفدر زیرا عین ظاهریده ازدیاد
عما متصور دکلدر (التعامی) تفاعل وزننده تصنعله کورلك کوسترمك معناسنه‌در یقال تعامی الرجل اذا اظهر العما
(العماء) سماء وزننده و (العمایة) سحابه وزننده (العمیة) غنیه وسمیه وزنلرنده غوایت ولجاج معناسنه‌در یقال
فلان فی عماء وعمایة وعمیة ای فی غوایة ولجاج (العمیة) عینك کسری وضمی ومیمك ویانك تشدیدلریله کبر
وتعظم یاخود ضلال وکراهی معناسنه‌در و بو عمی لفظندن فعیله‌در یقال ماهذه العمیة ای الکبر او الضلال
(العمیا) رمیا وزننده فی الاصل مصدردر رمیا وخصیصا کبی کور اولمق و برنسنه مستور ومشتبه اولمق معنالرینه‌در
بعده اسم موقعنده استعمال اولندی ومنه یقال قتل فلان عمیا ای لم یدر من قتله ❊ قال الشارح وفی النهایة العمیا فعیلا
من العمی کالرمیا من الرمی والخصیصا من التخصص وهی مصادر ومنه حدیث ❊ من قتل فی عمیا فی رمی یکون بینهم
فهو خطأ ❊ والمعنی ان یوجد بینهم قتیل یعمی امره ولا یتبین قاتله فحکمه حکم قتل الخطأ تجب فیه الدیة پس
بوراده قتل عمیا قارشقلقده اوق اصابتیله مقتول اولمقدر (الاعماء) همزه‌نك فتحیله جاهل ونادانلره دینور اعمی
کلمه‌سنك جمعیدر یقال هم اعماء ای جهال ❊ شارح دیرکه مؤلفك سیاقی ایکی وجهله غلطی مشتملدر اولا محکمده
منصوص اولدیغی اوزره اعماء مجاهل معناسنه‌درکه میمك فتحیله درمجهول ونامعلوم نسنه‌لردن عبارتدر ثانیا
مفردی اعمی دکلدر بلکه عمی کلمه‌سیدر کتف وزننده که بمعنی مفعولدر انتهی واعماء شول اراضی یه اطلاق
اولنورکه آنده قطعا آبادانلق وشنلك وعمارت اثری اولمیه یقال رمی بهم فی الاعماء وهی اغفال الارض التی لاعمارة بها
واوزون بویلو آدملره دینور (المعامی) میمك فتحیله بودخی اثر عمارتدن خالی اولان بور اراضی یه دینور ❊ شارحك بیانه
کوره غیر قیاس اوزره عمی کلمه‌سندن جمعدر قیاس اولان معمیه اولمق ایدی (العامیة) مبالغة اعماء کلمه‌سنی تأکید
ایچون ایراد اولنور کرك جهال وکرك سائر معانی‌یه اولسون یقال اعماء عامیة مبالغة ای متناهیة فیه وعامیه سودی پك آز
اولان خاتونه دینورکه مراد ممه‌سی کور اولان خاتوندر یقال امرأة عامیة ای بکاءة (صکة عمی) صادك وکاف
مشدده‌نك فتحیله و (عمی) سمی وزننده‌در و بعض اشعارده عینك ضمی ومیمك سکونیله وارد اولدی وصکة اعمی
عنوانیله‌ده وارد اولمشدر نصف نهارك پك اسیلکی وقتك اسمیدرکه کنشك اسبسی وجودی آتش علوی کبی چالوب
یاقدیغی وقتدن عبارتدر یاخود عمی اولوقتده اولان بعینه اسیلکك اسمیدر صکه کلمه‌سی چالوب چارپمق معناسنه‌در
وعمی اعمی لفظندن مرخما مصغردر تعظیم ایچوندر کنشك حرری کوزده فرقومیوب کوز باققدن قالدیغی
تصوریله اولوقته یاخود اسیلکنه اطلاق اولندی وعند البعض عمی جاهلیه‌ده عدوان قبیله‌سندن برکسنه آدیدرکه
فقیه اولمغله اثنای حجده حجاجه مناسك حجه متعلق افتا ایدر ایدی برسنه علی العاده قافله ایله کلور ایکن مکه‌یه ایکی
مرحله مسافه‌ده برقوناغه نزول ایلدیلر واول کون اتفاقی هوا پك اسی ایدی رفقاسنه توجه ایدوب هرکیمکه یارین
بوساعته قدر ادای عمره ایلیوب محرم اولدیغی حالده قالورسه سنه آتیه‌یه دك ادای عمره ایده میوب اویلجه حرام
اوله‌رق قالور دیدکده اهل قافله بالجمله صبحر ایوب اول آتشناك وقتده مکه جانبنه عزم وشتاب ایلدیلر اول ایکی
مرحله‌یی جد تام ایله قطع ایدوب زمان یسیرده مکه‌یه واصل اولدیلر وعند البعض عمی عمالقه‌دن برامیر آدیدر وقت
هاجره‌ده برقوم اوزره چاپول ایدوب جمله‌سنی استیصال ایلمکله وقت مزبوره کامضاف ومنسوب اولدی وجهینده
دخی اضافت ادنا مناسبت ایچوندر وصکه لفظی همیشه ظرفیت اوزره منصوبدر تقول لقیته اوانا نازید صکة
عمی ای فی اشد الهاجرة حرا (العماء) سماء وزننده یوکسك سحابه دینور یاخود صیق وقالین وکثیف اولانه
یاخود ممطر اولانه یاخود یوفقه یاسیاه یابیاض یاخود افراغ مطر ایلمش خالی سحابه دینور یقال فی السماء عماء
وهو السحاب المرتفع او الکثیف او الممطر او الرقیق او الاسود او الابیض او الذی هراق ماءه (العمی) عینك فتحی
ومیمك سکونیله آقمق معناسنه‌در یقال عمی الماء عمیا من الباب الثانی اذا سال وطالغبه خار وخاشاکی طشره

آنمق معناسنه دريقال عمى الموج اذارمى بالقذر ودوه اسريوب اغزينك كپوكنى تپه سنه طوغرى ياخود نيره يه
اولورسه اولسون آتوب صاچمق معناسنه در يقال عمى البعير بلغامه اذاهدر فرمى على هامته اوا يا كان (الاعتماء
افتعال وزنده برنسنه يى اختيار ايلمك معناسنه در يقال اعتماه اذا اختاره وقصد ايلمك معناسنه در يقال اعتماه
اذاقصده (العمية) عينك كسريله اختيار معناسنه اولان اعتماء ماده سندن اسمدر اختيار معناسنه در (الاعميان
تثنيه بنيه سيله سيل وحريق ياخود سيل وليل ياخود سيل ايله اسرمش دوه يه اطلاق اولنور ومنه اعوذبالله
من الاعمين اى السيل والحريق اوالسيل والليل اوالسيل والجمل الهائج (العمى) ربى وزننده اولومجل آدملره
اطلاق اولنور كويا كه عامى لفظندن جمعدر كه اواوب وديرى قاله جغى مشتبه در يقال تركاهم عمى اى اشرفوا
على الموت (عمايه) سحابه وزننده برطاغك آديدر جرير شعرنده تثنيه صيغه سيله ايراد ايلمشدر كه اتصالنده اولان
جبل آخره تغليب ايتمشدر (عما) عينك فتحى وميمك تخفيفيله اما معناسنه دركه حرف استفتاحدر يقال عما والله
كان كذا لغة فى اما (الاعماء) همزه نك كسريله برآدمى اعمى بولمق معناسنه در يقال اعماه اذا وجده اعمى ❊ الواوى
(العمو) عينك فتحى وميمك سكونيله ضلال معناسنه دريقال هوفى عمواى ضلال وذلت وخضوع معناسنه در
جمعى اعماء كلور ❊ الواوى ❊ (العنو) علو وزننده و (العناء) عطا وزننده اسير اولمق معناسنه در تقول عنوت
فيهم عنوا وعناء اى صرت اسيرا فيهم ويقال عنيت فيهم عنا من الباب الرابع اى صرت اسيرا فيهم وتذلل وخضوع
وسرفرو قلمق معناسنه در تقول عنوت له اذا خضعت وبرنسنه يى آچغه چيقاروب آشكاره قلمق معناسنه در
تقول عنوت الشئ اذا ابديته وباء حرفيله اخراج معناسنه اولور تقول عنوت به اذا اخرجته وارض نبات بتورمك
معناسنه در يقال عنت الارض بالنبات اذا اظهرته وكلب برنسنه يى كلوب قوقلمق معناسنه در يقال عنا الكلب
للشئ اذا اتاه فشمه وقربه نك ديكش ارالقلرى سيرك اولمغله صويى طشره صيزدرمق معناسنه مستعملدر يقال
عنت القربة بماء كثير اى لم تحفظه فظهر وبرآدمه بعض امور وحوادث حادث اولمق معناسنه در يقال عنت به
الامور اذا نزلت وبرنسنه برآدمى رنج وزحمته اوغراتمق معناسنه در يقال عنا الامر عليه اذا شق (العنا) عصا
وزننده بودخى اسيرلكه دوشمك معناسنه در تقول عنيت فيهم عنا من الباب الرابع اذا صرت فيهم اسيرا (الاعناء
همزه نك كسريله برآدمى ذلول وفرمانبر ايلمك معناسنه در تقول اعنيته اذا اخضعته ويرنبات اظهار ايلمك معناسنه در
يقال اعنت الارض النبات اذا اظهرته (العنوة) خطوه وزننده اسمدر اسيرلكه دينور وخوارلغه وفرمانبرلكه
دينور وقهر واستيلاء معناسنه در يقال فتحت هذه البلدة عنوة اى قهرا ومحبت ومودت معناسنه كلمكله ضد اولور
تقول بقلبى له عنوة اى مودة (العوانى) نسوانه اطلاق اولنور زيرا طائفهٔ نسوان طرف رجالدن ظلم وجفا كوروب
بركسه دن مظهر داد ونصرت اولمزلر ❊ شارح ديركه ابن اثيرك بياننه كوره تحت ايدئ رجالده اسير ومقهور اولدقلرينه
مبنى ❊ مترجم ديركه وجهين مذكورين صدور اسلامه نسبتله دريوخسه زمانه نسوانى خصوصا استانبول جادولرينك
بيچاره رجاله استيلالرى قلمه كلور معنا اولمديغى هويدادر (التعنية) تأديه وزننده حبس ايلمك معناسنه در يقال
عناه اذا حبسه وتعنيه اسم اولور دوه قيغيله آغشته اولمش بولندن مركب علاجه دينوركه كركى كبى مزج ايدوب
كنشده عقد ايلدكدنصكره اويوزوبكيك اولمش دوه يه طلا ايدرلر وتعنيه بومعناده مصدر اولور اويوزوبكيك
اولمش دوه يه علاج مزبورى سورمك معناسنه يقال عنا البعير اذا طلاه بالتعنية (العنية) غنيه وزننده بودخى
تعنيه كبى ذكراولنان علاجه دينور (الاعناء) همزه نك فتحيله جوانب ونواحى معناسنه در يقال اعناء السماء
اى نواحيها وكذا اعناء البلاد وقبائل مختلفه دن مجتمع جماعته دينور مفردلرى عنودر عينك كسريله (العانى) اسير
وكرفتاره دينور يقال هوعان اى اسير ودم سائله دينور (العنوان) عينك ضميله مكتوبك نشان وعلامتنه دينوركه
مراد سرنامه وديباجه سيدر (المعناء) معظم وزننده عنوان معناسنه در (العنونة) عنعنه وزننده مكتوبه
عنوان يازمق معناسنه در تقول عنونته اذا وسمته ❊ شارح ديركه مؤلف بونلرى نون يابنده وجوهيله بيان ايلمشدر
اليائى ❊ (العناية) كنايه وزننده و (العناية) سحابه وزننده و (العنى) عتى وزننده برآدمه برزحمتلو نسنه مهم اولمق
معناسنه در يقال عناه الامر يعنيه ويعنوه عناية وعناية وعنيا اذا اهمه وبرامر مهمه اوغرايوب اكا مشغول اولمق
معناسنه در يقال عنى فلان على المجهول عناية ويقال عنى بحاجة عنا من الباب الرابع اذا اهمته واشتغل بها وباب
رابعدن ورودى قليلدر (الاعتناء) افتعال وزننده برزحمتلو ايشه اهتمام ايلمك معناسنه در يقال اعتنى بالامر اذا
اهتم به (العنى) كتف وزننده برايشه اوغراقله رنج وتعب چكن آدمه دينور (العنى) عينك فتحى ونونك سكونيله
برآدمه برتعبلو ايش پيدا اولمق معناسنه در يقال عنى الامر له يعنى عنيا اذا احدث ونزل وطعام وشراب خوشكوار

اولمغله مزاجه موافق اولوب سیمك معناسنه در يقال عنى فيه الاكل اذانجع و براوت بتورمك معناسنه در
يقال عنت الارض بالنبات اذا اظهرته وعنى وعنايه اراده وقصد ايلمك معناسنه در يقال عنى بالقول كذاعنيا
وعناية اذا اراد (العنا) عصاوزننده بودخی طعام وشراب خوشگوار اولمغله مزاجه يرامق معناسنه در يقال
عنى فيه الاكل عنا من الباب الرابع اذانجع واسير لكه گرفتار اولمق معناسنه در يقال عنى الرجل اذانشب
فى الاسار (المعنى) مأوى وزننده و (المعنى) مرمى وزننده و (المعناة) مرماة وزننده و (المعنية) مرميه وزننده
كلمه وكلامك مدلولنه دينوركه متضمن اولدقلرى امر مقصوددر قصد واراده معناسندندر خلاصه سى الفاظه
وضع اولنان صورت ذهنيه دن عبارتدر مفهوم اندن اعمدر (العناء) عطاء وزننده رنج وزحمت چكمك
معناسنه در يقال عنى الرجل عناء من الباب الرابع اذانصب (التعنى) تفعل وزننده بودخی رنج وزحمت چكمك
معناسنه در يقال تعنى الرجل اذانصب وبرتعب ومحنتلو ايشك زحمتنى ارتكاب ايدوب اوزرينه آلمق معناسنه در
يقال تعنى العنية اذاتجشمها (الاعناء) همزه نك كسريله و (التعنية) تاديه وزننده برآدمى زحمته اوغراتمق
معناسنه در يقال اعناه وعناه اذا انصبه وكتابه عنوان يازمق معناسنه در يقال اعنى الكتاب وعناه اذاعنونه
ويقال عنه بالنون (العنية) ثمره وزننده اسمدر رنج ومشقت معناسنه در يقال به عنية اى عناء (العانى) و (المعنى)
محدث وزننده عناء كلمه سنى مبالغة تاكيد اولورلر پك زحمت ومشقت ديمك اولور يقال عناء عان ومعن مبالغة
(المعاناة) مباهاة وزننده مشاجره ومنازعه معناسنه در يقال عاناه اذاشاجره و برنسنه نك رنج وزحمتنى چكمك
معناسنه در يقال عاناه اى قاساه ومال اوزره دائما تقيد ونظارتله رعايت وتيمارنده اهتمام ايلمك معناسنه در يقال
هم مايعانون مالهم اى مايقومون عليها (المعنى) معظم وزننده برفرس اسميدر ※الواوى (العى) عينك فتحى وياءك
تشديديله كه اصلى عوى ايدى و (العواء) عينك ضمى والفك مديله و (العوة) عينك فتحى و واوك تشديديله
(والعوية) غنيه وزننده كلب وقورد مقوله سى اغزنى برطرفه چويروب اوومك على قول صوتنى آچقلميه رق اوزاتمق
معناسنه دركه اولومق تعبير اولنور يقال عوى الكلب يعوى عيا وعواء وعوة وعوية من الباب الثانى اذالوى
خطمه وصوت اومد صوته ولم يفصح و برنسنه يى برطرفه بوروب بوكمك معناسنه در يقال عوى الشيء اذاعطفه
وبركسه مثلا اوتوز ياش كبى تمامى قوت كرته سنه كلوب بازولرى كركى كبى قوى اولمغله اخرك پنجه سنى بورمق معناسنه
مستعملدر يقال عوى الرجل اذابلغ ثلثين سنة فقويت يده فعوى يدغيره و برنسنه يى ايكى قات اكمك معناسنه در
يقال عوى البرة والقوس اذاعطفها وعن حرفيله رد وصرف معناسنه مستعمل اولور يقال عوى عن الرجل
اذا كذب ورد يعنى فلان حقنده غيبت ايدن كسه يى تكذيب ايدوب اول تهمتى فلان اوزرندن رد ايلدى وبرجماعتى
فتنه وغوغايه چاغرمق معناسنه مستعملدر يقال عوى القوم الى الفتنة اذادعاهم (الاعتواء) افتعال وزننده
بودخی كلب اورمك ياخود اولومق معناسنه در يقال اعتوى الكلب بمعنى عوى و برنسنه يى بوروب بوكمك
معناسنه در يقال اعتوى الشيء اذاعطفه (التعوية) تأديه وزننده بودخی برنسنه يى ايكى قات اكمك معناسنه در
يقال عوى البرة والقوس اذاعطفها (الانعواء) انفعال وزننده برنسنه ايكى قات اكلمك معناسنه در يقال عوى القوس
فانعوت (العواء) شد داو زننده وقصر ايله كلبه دينور بودبره ومقعده اطلاق اولنور ومنازل قمردن برمنزلك آديدر
بش ياخود درت كوكبدن عبارتدر كه كتابت الف صورتنده واقع اولمشلردر واكاورك الاسد دخی ديرلر بوصورت
صور شماليه دندر برالنى آسمانه طوغرى اوزادوب برآدمى چاغررشكلنده بركسه صورتى اوله جقدر كواكب مزبوره طرف
اسفلنده مركوزدر※ شارح ديركه اساسك بيانه كوره منزل مزبور برودت هواموسمنك عقبنده طلوع ايلمكله كويا كه
بردي طرد وتبعيد ايده رك اكسه سندن چاغروب كيدر اولديغى باعث تسميه در انكيچون طاردة البرد دخی ديرلر وعواء
قوجه ناقه يه دينور (العوة) عينك ضمى وفتحيله بودخی است ومقعده دينور (الاستعواء) دادخواه اولمق
معناسنه در يقال استعواهم اذااستغاثهم (المعاوية) ميمك ضميله اركك قيزمش قانجق كلبه دينور يقال عوت المعاوية
اى الكلبة المستحرمة وتلكى انيكنه دينور وحرف تعريفسز اسميدر معاوية بن ابى سفيان صحابيدر ومعاويه نك
مصغرنده معيوه ومعييه دينور ياءك تشديديله ومعييه دينور ياء ثلاث ايله (ابومعاويه) پارس ديدكلرى جانورك
كنيه سيدر (معويه) ميمك فتحيله منزله وزننده ابن امرء القيس بن ثعلبه دركه قضاعه دن بربطن پدريدر (عا)
قصر ايله و (عو) عينك فتحى و واوك سكونيله و (عاى) سكون يا ايله قيون سوره جك صوتدن حكايه در (المعاعاة)
مباهاة وزننده الفاظ مذكوره ايله قيون سورمك معناسنه در يقال عاعى الراعى اذازجر الضئين فقال عا اوعو اوعاى
شارح ديركه بو عين ماده سنه متعلقدر (العوعاة) و (العيعاة) و (العيعاء) دحرجه وزنلرنده بونلرده معاعاة معناسنه در

يقال عوعى يعوعى عوعاة وعبعى يعبعى عبعاة وعبعاء بمعنى عاعى معاعاة (المعاواة) مباهاة وزننده برکسه یه حیقرمق
معناسنه دريقال عاواهم اذا صايحهم (عوه) عينك فتحيله بر رجل آديدر (اعواء) همزه نك فتحيله و (عوى) سمى
وزننده ايكى موضعلردر (التعاوى) تفاعل وزننده ناس هرطرفدن كلوب بريكمك معناسنه دريقال تعاووا عليه اذا اجتمعوا
الواوى ❊ (العهو) عينك كسريله اشك صوپه سنه دينور بحش معناسنه وجنسى پاك واندامى معتدل ياقشقلو ياوز
وقو تلو دوه يه دينور (الاعهاء) همزه نك كسريله برآدمك مالنه آفت ايرشمك معناسنه دريقال اعهى الرجل
اذا وقعت فى ماله العاهة ❊ اليائى ❊ (العى) عينك فتحى و يانك تشديديله و (العياء) عطاء وزننده بركسه مراد ايلديكى
برايشك يولنى بيله ميوب و بوله ميوب آپشوب قالمق ياخود مباشرت ايلديكى ايشه كمال ومتانت و يره ميوب عاجز
ودرمانده اولمق معناسنه در يقال عى الرجل بالامر وعيى بالادغام وفكه عيا وعياء من الباب الرابع اذا لم يهتد لوجه مراده
او عجز منه ولم يطق احكامه وجهل معناسنه مستعملدر تقول عيبته اذا جهلته (العيان) ريان وزننده و (العياياء)
عينك فتحيله و (العى) طى وزننده و (العيى) فعيل وزننده وجه مذكور اوزره برنسنه دن عاجز ودرمانده آدمه
دينور وعى وعيى كلمه لرينك جمعلرنده اعياء واعيياء كلور (التعايى) تفاعل وزننده و (الاستعياء) و (التعيى)
تفعل وزننده عى وعياء معناسنه دريقال تعايا الرجل واستعيى وتعيى بمعنى عيى (العى) عينك كسريله تكلمدن
عجز ايله حصر اولمق معناسنه در يقال عيى فى المنطق عيا من الباب الرابع اذا حصر (الاعياء) همزه نك كسريله
يوريلوب درمانده اولمق معناسنه دريقال اعيى الماشى اذا كل و يوروب درمانده قلمق معناسنه دريقال اعيى
السير البعير اذا كله وعاجز ايلمك معناسنه دريقال اعياه الداء اذا عجزه (المعايا) و (المعايى) ميملرك فتحيله معيى كلمه سنك
جمعلريدر كه يورغون ودرمانده لر ديمكدر يقال ابل معايا ومعاى اى معيية (العياء) سحاب وزننده و (العياياء) عينك فتحيله
شول پوغوره دينور كه ناقه يه چكلدكده كار كذارلق مصلحتنى بيلوب عجميلك ايليه ياخود اصلا ناقه يه چكلمامش اوله
كذلك بنى آدمده دخى استعمال اولنور يقال فحل عياء وعياياء اذا كان لايهتدى للضراب او الذى لم يضرب قط وكذا
الرجل جمعلرى اعياء كلور عيايا كلمه سنك جمعى حذف زائد اوزره مبنيدر وعياء سحاب وزننده علاجپذير اولميان مرضه
دينور يقال داء عياء اى لايبرأ منه و بو وصف بالمصدر در (المعاياة) مباهاة وزننده و (التعيية) تفعله وزننده تعميه
ولغز كبى فهم واستخراجندن عاجز اوله جق كلام ايراد ايلمك معناسنه در يقال عايا الرجل وعيى اذا اتى بكلام لايهتدى له
(الاعيية) اثفيه وزننده لغز ومعما كبى فهم واستخراجندن عاجز اوله جق كلامه دينور (بنوعياء) سماء وزننده
جرم قبيله سندن بر جماعتدر (عيعايه) عينك فتحيله عدوان قبيله سندن بر جماعتدر (المعيى) معظم وزننده
بر موضعدر (عيايه) سحابه وزننده بر جماعتدر (العى) طى وزننده ابن عدنان دركه معد نام كسه نك
برادرى ايدى ❊ فصـــــل الغين المعجمة ❊ اليائى ❊ (الغبية) غينك فتحى و يانك سكونيله آزجه يغموره دينور
على قول بردن صاغنا نقلى ياغان يغموره دينور تقول اخذتنا غبية اى مطرة غير كثيرة او الدفعة الشديدة ومتتابعا
دوكيلان چوق صويه دينور ومتتابعا اور يلان قامچى يه دينور بونلرك مجموعنده اسمدر واسم مصدر دخى اولور
وغبية التراب طپراغك هوايه توزوب چيقان توزينه دينور وغبيه نابديد لكه دينور غيبت معناسنه در يقال جاؤا
على غبية الشمس اى غيبتها (الغبا) عصا وزننده بو دخى هوايه آغوب چيقان توزه دينور (الغبياء) حمراء وزننده
صرمشق چتلق اغاجلره دينور يقال شجرة غبياء اى ملتفة ويقال غصن اغبى (التغبية) تأديه وزننده اورتمك
معناسنه در يقال غباه اذا ستره و باشدن صاچك مجموعنى كسمك معناسنه دريقال غبى الشعر اذا قصره واستأصله
الواوى ❊ (الغبا) عصا وزننده و (الغباوة) عداوه وزننده بركسه كند ذهن و بليد اولمغله فهم وفطنتدن قاصر
اولمق معناسنه در يقال غبى الرجل الشئ وعنه غبا وغباوة من الباب الرابع اذا لم يفطن له و برنسنه مستور ومخفى
اولمق معناسنه در يقال غبى الشئ منه اذا خفى (الغبى) غنى وزننده ذهنى آغر بلادتلو آدمه دينور كه زكى
وزيرك مقابليدر (الغبوة) خطوه وزننده و (الغبوة) فتوه وزننده و (الغبى) صلى وزننده غفلت معناسنه در
يقال فيه غبوة وغبوة وغبى اى غفلة (الغباء) سماء وزننده كيزلوجه ارضه دينور ❊ اليائى ❊ (الغاتية) تاى فوقيه ايله
عاتيه وزننده بون واوغورخاتونه دينور يقال امرأة غاتية اى بلهاء ❊ الواوى (الغثاء) ثاى مثلثه ايله غراب وزننده
و (الغثاء) زنار وزننده صو بوزنده اولان وسيل صوينى كتورديكى خار وخاشاك كه كوپوك كه وسيل صوينه قارشمش يپراق
مقوله سنه دينور قال فى الاساس يقال فلان ماله غثاء وغثاء وعمله هباء وسعيه جفاء (الغثو) حشو وزننده بر يرده غثاء
چوغالمق معناسنه در يقال غثا الوادى يغثو غثوا اذا كثر فيه الغثاء ❊ اليائى ❊ (الغثى) غثو وزننده ومراد فيدر يقال
غثى الوادى يغثى غثيا بمعنى غثا غثوا وسيل صوينى مرعايى بوزوب برى برينه قاتمغله حلاوتنى كيدرمك معناسنه در

يقال غثى السيل المرتع اذا جمع بعضه الى بعض واذهب حلاوته وخلط كلام ايلك معناسنه در يقال غثى الكلام
غثيا من الباب الثانى والرابع اذا خلطه ودواب ومواشى يى ياخود ناسى برى برينه قاتوب هرج ومرج ايلك معناسنه در
يقال غثى المال اوالناس اذا خبطهم وضرب فيهم وغثى وغثيان فتحاتله كوكل بولانمق معناسنه دركه قئ
مقدمه سيدر يقال غثت النفس غثيا وغثيانا اذا خبثت وهوا يوزى بولانوب بولوتلنمق معناسنه در يقال
غثت السماء بالسحاب اذاغمت (الاغثاء) همزه نك كسريله بودخى سيل صويى مرعايى بوزوب برى برينه قاتمق
معناسنه در يقال اغثى السيل المرتع بمعنى غثى (الغثا) عصا وزننده يريوزنده نبات چوغالمق معناسنه در يقال
غثيت الارض بالنبات غثا من الباب الرابع اذا كثر فيها (الاغثى) اقصى وزننده ارسلانه دينور ❁ الواوى (الغدوة
غينك ضمى ودالك سكونيله صباحك اوّل وقتنه دينور بكره معناسنه فارسيده بامداد وتركيده اركن
تعبير اولنور على قول صلوة فجر ايله طلوع شمس بيننده اولان وقته دينور تقول اتيته غدوة اى بكرة اوما بين
صلوة الفجر وطلوع الشمس ❁ شارح ديركه غدوه و بكره كلمه لريله اكرايچنده اولديغك كونك صباحى مراداولورايسه
منوّن اولمزواكرنكره مراد اولورسه منون اولورلر وغدوه لفظنك جمعى غدى كلور مديه ومدى كبى (الغداة
حصاة وزننده و (الغدية) غنيه وزننده بونلرده غدوه معناسنه در غداة كلمه سنك جمعى غدوات كلور فتحاتله
وغديه نك جمعى غديات كلور وغداياء كلور وغدوّ كلور ضمتينله وواولك تشديديله وعندالبعض غدايا غديه نك جمعى
دكلدر بلكه عشاياء كلمه سنه مزاوجه وجهيله استعمال اولنور پس قائل مزبور غداة كلمه سندن جمع اولديغنه ذاهب
اولمشدر (الغدوّ) سموّ وزننده و (الغدوة) غرفه وزننده بريره صباح وقتى كلمك وصباح وقتى كتمك و برايشه صباح
وقتى مباشرت ايلك معناسنه در يقال غدا عليه غدوّا وغدوة اذا بكر عليه ❁ شارح ديركه بعده توسعه اولنوب وقتدن
تجريد ايله راح كبى افعال ناقصه يه ملحق اولمشدر صار معناسنه مستعملدر (الاغتداء) افتعال وزننده غدوّ
معناسنه در يقال اغتدى عليه بمعنى غدا عليه (المغاداة) مفاعله وزننده بركسه يه اركندن وارمق و برايشى
اركندن ايشلك معناسنه در يقال غاداه وغادى الامر اذا باكره (الغد) غينك فتحى ودالك تخفيفيله ايرته كونه دينوركه
يارين دخى تعبير اولنور فارسيده فردا دينور و بونك اصلى غدو ايدى بلا عوض واو حذف اولندى نسبتنده غدى
وغدوى دينور اثبات واو ايله (الغادية) صباح وقتنده پيدا اولان بلوده ياخود يغموره دينور (الغداء) سماء وزننده
صباح طعامنك اسميدر جمعى اغديه در تقول اطعمنا غداء اى طعام الغدوة (التغدى) تفعل وزننده صباح
طعامى يمك معناسنه در يقال تغدى الرجل اذا اكل الغداء (الغدا) عصا وزننده تغدّى معناسنه در يقال
غدى الرجل غدا من الباب الرابع بمعنى تغدى (التغدية) تأديه وزننده صباح طعامى يدرمك معناسنه در تقول
غديته اذا اطعمته الغداء (الغديان) سكران وزننده دائما اركن طعام اكل ايدن آدمه دينور مؤنثى غدياء در
(ابو الغاديه) يسار بن سبع دركه صحابيدر (الغادى) ارسلانه اطلاق اولنور (الغدّاء) شدّاد وزننده ابن كعبدركه
اعيان عربدندر (المغدى) مبيك ودالك فتحيله اسم مكاندر مؤنثى مغداة در شول يره دينوركه قوم اندن صباح وقتنده
رحلت ايده لر كذلك وقت مرقومده رحلت اولنان يره دينورنته كه مراح ومراحه بونك مقابليدر بومناسبتله مطلقا
منشأ ومصيرده استعمال اولنديلر بعده بر ولدك پدرينه مشابهت كامله سنده استعمال ايلديلر زيرا پدر اولادك اصل
ومنشأى ونسب واخلاق وشمائلده بالنسبه مرجع ومصيريدر و بو جهتله مجاز بمرتبتين اولور ومنه يقال ماترك فلان
من ابيه مغدى ومغداة ولا مراحا ومراحة اى شبها يعنى كويا كه جمله سنى اخذ واستيفا ايلمشدر (الغدوىّ) عربى
وزننده كبه حيوان قرننده اولان ياورى يه دينور على قول قيون قسمنه مخصوصدر ياخود فحلك طوندرديغى دوله
مقابل بيع اولنان دوه يه وسائر حيوانه دينور ياخود قوچك طوندرديغى دوله مقابل بيع اولنان قيونه دينور
مؤلفك بما يباع اوان يتاع قوللرى مسامحه اوزره در والفظ مزبور كلمهٔ نسبت اولمغله كويا كه آنلر فردايه منسوبلردر
الواوى ❁ (الغذى) ذال معجمه ايله غنى وزننده و (الغذوى) عربى وزننده غذوى معناسنه در بوصورتده غذايه
منسوب اولور وغذى تازه قوزويه دينور جمعى غذاء كلور غينك كسريله (الغذاء) كساء وزننده مأكولات
ومشروباتدن بدنك نماء وقوامنه مدار اولان شيئه دينور يقال اعطاه غذاءه وهو ما به نماء الجسم وقوامه (الغذو
عزو وزننده بركسه يه غذاء ويرمك معناسنه در يقال غذاه يغذوه غذوا اذا اعطاه الغذاء واركك دوه افشاتى كسه رك
ايشه مك معناسنه مستعملدر يقال غذا الجمل بوله و ببوله اذا قطع ودوه نك افشانى كسيله كسيله كلك معناسنه در
يقال غذا بول الجمل اذا انقطع وآقمق معناسنه در يقال غذا الشئ اى سال وتيز تيز يوريمك معناسنه در يقال غذا الرجل
اذا اسرع وطمردن قان روان اولمق معناسنه در يقال غذا العرق اذا سال دما (التغذية) تفعله وزننده بودخى غذالندرمك

معناسنه‌در يقال غذّاه بمعنى غذاه و بسلمك معناسنه مستعملدر يقال غذّاه اذا ربّاه ودوه كسه‌رك ايشه‌مك معناسنه‌در
يقال غذّى الجمل ببوله اذا قطعه وطمردن قان آقمق معناسنه‌در يقال غذّى العرق اذا سال دما (الاغتذاء) افتعال
وزننده و (التغذى) تفعل وزننده غدالنمك معناسنه‌در يقال غذّاه فاغتذى وتغذى (الغذا) عصا وزننده
اركك دوه‌نك بولنه دينور (الغذوان) فتحاتله شوقلو وجنبشلو اويناق يوكرك آته دينور و بدزبان وناحش ودلازار
آدمه دينور مؤنثى غذوانه‌در و بصره ايله مدينه بيننده برصويك آديدر (الاستغذاء) برآدمى يره چالوب خاكسار ايلمك
معناسنه‌در يقال استغذاه اذا صرعه فشدّ صرعه (الغاذية) بدنده برطمرك آديدر (الغاذى) غدالندريجى
و بسليجى معناسنه‌در بومناسبتله دواب ومواشى‌يى كوزل بسلبوب رعايت وتيمارنده حاذق آدمه اطلاق اولنور يقال
هو غازى مال اى مصلحه وسائسه * اليائى (الغذى) غذو وزننده ومرادفيدر تقول غذيته غذيا من الباب الثانى
بمعنى غذوته جوهرى يائيدن دخى كلديكنى بلامكله انكار ايلدى * الواوى * (الغرو) غينك فتحى ورانك سكونيله
برنسنه‌يه بوس بتون محكمجه يابشوب قاپلمق معناسنه‌در يقال غرا السمن قلبه يغرو غروا اذا لزق به
وغطّاه و برنسنه‌يى توتقالله يابشدرمق معناسنه‌در يقال غرى الجلد به اذا لصقه بالغراء وغرو عجب معناسنه‌دركه
تعجبندرتنه كه غروى دخى بومعنايه‌در دعوى وزننده يقال لاغرو من كذا ولاغروى اى لاعجب (الغرا) عصا
وزننده و (الغراء) كساء وزننده برنسنه‌دركه كنديسيله برنسنه طلا اولنور ياخود آخر نسنه‌يه يابشدريلور و بعضلر
ديديكه برنسنه‌دركه بالغك قرنندن ظهور ايدر آنكله نسنه يابشدريلور بونلر تركيده توتقال ديدكلريدركه ايكى
درلو اولور بردرلوسى غرا الجلود ديدكلريدركه حيوانك جلدنى مهرّا اولنجه تكرار تكرار طبخ وتصفيه دنصكره
انعقاد رتبه‌سنه كلنجه برى برينه ضربله حاصل اولان توتقالدر و بريسى غرا السمك ديدكلريدركه بالق
توتقالى ديرلر خزّ البحر ديدكلرى اوزون برونلو بالغك وامثالنك جوفنده اولور منجمد رطوبتدر وغرا عصا
وزننده كوجك بوزاغى‌يه دينور ومطلقا تازه ولده دينور وآريق ومهزول انسانه وحيوانه دينور غراة دخى دينور
جمعى اغراء كلور وغرا كوزللكه دينور يقال به غرا اى حسن (الغراء) كساء وزننده توتقاله دينوركه ذكر اولندى
ودابه‌سى اولميان آدمه دينور يقال رجل غراء اى لادابّة له (المغروّة) مقروّة وزننده و (المغريّة) مرميّة وزننده
توتقالله يابشدرلمش يايه دينور يقال قوس مغروّة ومغريّة اى ملصقة بالغراء (الغرا) عصا وزننده و (الغراء) سما
وزننده برنسنه‌يه پك حرصله دوشكون اولمق معناسنه‌در يقال غرى به غرا وغراء من الباب الرابع اذا اولع ومايه
وماده اولان آيازمه و پيكار مقوله سنك صويى صوغومق معناسنه‌در يقال غرى العدّ اذا برد ماؤه بوراده عد
عينك كسريله‌در (الاغراء) همزه‌نك كسريله بودخى برنسنه‌يه دوشكون اولمق معناسنه‌در يقال اغرى به
على المجهول اذا اولع و برآدمى برنسنه‌يه ترغيب وتحريصله قندرمق معناسنه‌در يقال اغرى فلانا به اذا اولعه وناس
اراسنده فتنه واختلال القاسيله برى برينه قشقرتمق معناسنه‌در يقال اغرى بينهم العداوة اى القاها كانه الزقها بهم
(الغروى) دعوى وزننده اسمدر برنسنه‌يه دوشكونلكه دينور (التغرية) تفعله وزننده بودخى برنسنه‌يه پك حرصله
دوشكون اولمق معناسنه‌در يقال غرى به على المجهول اى اولع وصوامق معناسنه‌در يقال غرّاه به اذا طلاه
(الغرى) غنى وزننده كوزله دينور يقال رجل وشئ غرىّ اى حسن ورسم وطرح و بناسى خوب ولطيف بنا
وعمارته دينور (الغريان) تثنيه بنيه سيله كوفه‌ده ايكى بناء مشهوردر مادهٔ مرقومه‌دن مأخوذدر (المغاراة) مباهاة
وزننده و (الغراء) قتال وزننده ايكى نسنه بيننه فاصله و يرميوب برى برينه اولاشدرمق و يناشدرمق معناسنه‌در
يقال غارى بين الشيئين اذا ولى و بركسه ايله اونكولك ايدوب لج و جدال ايلمك معناسنه‌در يقال غارى فلانا
اذا لاجّه (الغراوى) رغامى وزننده كپوكه دينور رغوه معناسنه جمعى رغاوى دررانك فتحيله (غرية) غنيه وزننده
برموضع آديدر (غريّه) سميه وزننده غنى قبيله‌سى يوردنده برصو آديدر (غرىّ) سمىّ وزننده اجأ نام جبل قربنده
برصو آديدر * الواوى * (الغزو) غينك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله برنسنه‌يى اراده وطلب ايلمك معناسنه‌در
يقال غزاه يغزوه غزوا اذا اراده وطلبه وقصد ايلمك معناسنه‌در يقال غزاه اذا قصده وتقول غزوى كذا اى قصدى
ودشمنله جنك وقتال ايلمكه كتمك معناسنه‌در يقال غزا العدو اذا سار الى قتالهم وانتهابهم (الغزوان) فتحاتله
و (الغزاوة) عداوه وزننده بونلرده دشمن اوزره جنك وقتال ايلمكه كتمك معناسنه‌در يقال غزا العدوّ غزوا
وغزوانا وغزاوة اذا سار الى قتالهم وانتهابهم (الغازى) غزو ايدن آدمه دينور جمعى غزىّ كلور غينك ضمى وزاى
مشدده‌نك فتحيله وغزىّ كلوردلى وزننده (الغزى) غنىّ وزننده اسم جمعدر (الاغتزاء) افتعال وزننده بودخى
قصد ايلمك معناسنه‌در يقال اغتزاه اذا قصده و برآدمى سائر همدم واصحابلر بيننده اختيار واختصاص

ایلمك معناسنه در يقال اغتزى بفلان اذا اختص به من بين اصحابه (الاغزاء) همزه نك كسريله برآدمى غزايه حمل
ايلمك معناسنه دركه غزا ايتدرمكدن عبارتدر يقال اغزاه اذا حمله على الغزو ومديون ذمتنده اولان دين ومطلوبی
تعجيل ايلمیوب تاخير وامهال ايلمك معناسنه در يقال اغزاه اذا امهله واخرماله عليه من الدين وناقه نك دول طوتمسی
چيارزلمق معناسنه در يقال اغزت الناقة اذا عسر لقاحها وخاتونك ارى غزايه كتمك معناسنه در يقال اغزت
المرأة اذا غزا بعلها (التغزية) تفعله وزننده بودخى برآدمى غزا ايتدرمك معناسنه در يقال غزّاه اذا حمله
على الغزو و (المغزى) مجرا وزننده اسم مكاندر مقصد ومرام معناسنه در يقال مغزى الكلام اى مقصده (المغازى)
ميمك فتحيله غزاة قسمنك مناقب وداستانلرينه دينور سير وشهنامه كبى ومنه كتاب المغازى اى مناقب الغزاة
شارح ديركه بونك مفردى يوقدر ياخود مغزى ياخود مغزاة كلمه لريدر (المغزية) محسنه وزننده شول كبه ناقه يه دينوركه
مدّت حملندن برسنه اوزره برآى كچمش اوله كه اون اوچ آيه بالغ اولور يقال ناقة مغزية اى زادت على السنة
شهرا فى الحمل (غزوان) سلمان وزننده هرات شهرنده برمحله آديدر وطائفده برجبل آديدر وبررجل اسميدر (غازيه
و (غزية) غنيه وزننده و (غزيه) سميه وزننده و (غزىّ) سمىّ وزننده اساميدندر (ابن غزو) دلو وزننده محدثدر
وربيعة بن الغازى تابعيدر ※ الواوى (الغسوّ) علوّ وزننده كيجه قرا كواولمق معناسنه در يقال غسا الليل يغسو
غسوا اذا اظلم (الاغساء) همزه نك كسريله غسو معناسنه در يقال اغسى الليل بمعنى غسى (الغساة) حصاه
وزننده خرمانك هنوز قوريغنه دينوركه اوچنجى مرتبه سيدر بلح معناسنه جمعى غسا كلور وغسيات كلور فتحاتله
(الغسوة) ثمره وزننده سدر اغاجنك يمشنه دينور نبقه معناسنه دركه عربستان خرماسى ديدكلريدر (الغسا
عصا وزننده بودخى كيجه قرا كواولمق معناسنه در يقال غسى الليل غسا من الباب الرابع اذا اظلم (الاغساء
همزه نك كسريله كيجه نك ظلمتى قبلا يوب بوريمك معناسنه در يقال اغساه الليل اذا البسه ظلامه ※ الواوى
(الغشى) غينك فتحى وشين معجمه نك سكونيله و (الغشيان) فتحاتله بيخود اولمق معناسنه دركه بايلمق تعبير اولنور
يقال غشى عليه غشيا وغشيانا على بناء المجهول اذا اغمى وبوستر وغطاء معناسندن مأخوذدر ※ شارح ديركه
اكثر لغويين غشى ايله اغماء بيننى فرق ايدرلر واقعا كتب طبيه ده دخى بووجهله مشروحدركه غشى
برحالتدركه قلبك ضعفندن وروح حيوانينك داخله حركتى ياخود محتقن اولمسى حسبيله بالكليه قلبه اجتماعندن
ناشى قلب تنفس ايده مديكندن حس وحركتك معطل اولمسيدر ياخود روح قليل ورقيق اولمغله معدن روح
اولان قلبده موجود اولان روحدن فضله اولمامغله سائر اعضايه توزيع اولمديغندن حس وحركت معطل اولور
مطلب
ياخود سببى برودتك شدتى وياحرارتك حدتى اولورا كا بايغنلق تعبير اولنور واغماء بطون دماغ بارد وغليظ بلغم ايله
ممتلى اولديغندن روحك مجرالرنده روحك نفوذنى مانع سدّهٔ كامله سببيله اعضانك حس وحركتدن قالوب
معطل اولمسندن عبارتدر بوكه اوغونمق تعبير اولنور (المغشىّ عليه) مرمىّ وزننده بايلمش آدمه دينوركه بايغين
تعبير اولنور (الغشية) خطوه وزننده اسمدر بايغنلغه دينور (الغشوة) و (الغشاوة) غينلرك حركات ثلاثلريله
و (الغاشية) و (الغشية) غرفه وزننده و (الغشاية) ثمامه وزننده و (الغشاية) كتابه وزننده اورتويه دينور يقال
على بصره وقلبه غشوة وغشاوة مثلثتين وغاشية وغشية وغشاية وغشاية اى غطاء (الغواشى) غاشيه نك
جمعيدر كاسيذكر (التغشية) تفعله وزننده اورتمك معناسنه در يقال غشى الله على بصره اى غطاه (الاغشاء
همزه نك كسريله تغشيه معناسنه در يقال اغشى الله على بصره اى غطاه وتغشيه واغشاء برنسنه يى شئ
آخر ايله بوريمك معناسنه در تقول اغشيته اياه وغشيته اذا غطيته مثال اولنلرده مجازوبونلرده حقيقتدر
(الغشاوة) عداوه وزننده برنسنه برشيئ بوريمك معناسنه در يقال غشيه الامر غشاوة من الباب الرابع اذا غطاه
(التغشى) تفعل وزننده بودخى بوريمك معناسنه در يقال تغشاه الامر اذا تغطاه (الغاشية) برنسنه يى اورتوب
بوريان شيئه دينور تأنيثى موصوف اعتباريله ياخود مبالغه يه محمولدر جمعى غواشى كلور ومنه قوله تعالى ※ ومن
فوقهم غواش ※ اى اغماء اى اغطية آت قسمنك اكرى اورتوسنه كه فارسيده زينپوش ديرلر غاشيه ديدكلرى
بومعنادندر وغاشيه قيامته اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى ※ هل اتاك حديث الغاشية ※ اى القيامة ونار جهنمه
اطلاق اولنور وبوركى احاطه ايدن انجه زاره دينوركه انجلاعنده صاحبى هلاك اولور قبص القلب معناسنه در
فارسيده پوشش دل ديرلر وقلج قيننك اغزندن اشاغيده ديلك تعبير اولنان برينه قدر صاريلان صغرى
دريسنه دينور على قول قبضه سنه صاريلان قالين دري يه دينور وانسان وحيوانك جوفنده عارض اولان
ايچ مرضنه دينور وكابوس كبى آدمه مستولى اولان جرّارلره وسائلره اطلاق اولنور يقال غشيت عليه الغاشية

اى السؤال وجمعيتله زيارته كلان بارانه اطلاق اولنور ودوه بالاننك آرد قاشنده اولان تموره دينور (الغشاء) كساء وزننده اورتويه و پرده يه دينور ومنه غشاء القلب والسرج والسيف وغيره اى ما تغشاه (الغشواء) حمراء وزننده برمعروف قسراغك آديدر وشول كچى يه دينور كه سائر بدنى بتون سياه اولوب يوزى قبلايى بياض اوله (الاغشى غشواء لفظنك مذكريدر وصف مذكوراوزره اولان اركك آته ده صفت اولور (الغشو) حشو وزننده سدر آغاجنك يمشنه دينور نبق معناسنه وغشو مصدر اولور بركسه يه همان چيقه كلمك معناسنه يقال غشاه يغشوه غشوا اذا اتاه (الغشيان) فتحاتله قامچيله يا دكنكله پيدرپى ضرب ايلمك معناسنه در يقال غشيه بالسوط غشيانا من الباب الرابع اذا ضربه و بركسه يه چيقه كلمك معناسنه در يقال غشى فلانا اذا اتاه وجماع ايلمك معناسنه مستعملدر يقال غشى فلانة اذا جامعها (الاستغشاء) اورتنوب بورنمك معناسنه در يقال استغشى ثوبه و بثوبه اذا تغطى به كيلا يسمع ولا يرى بورده كيلا يسمع قولى تتميم در (غشى) سمى وزننده بر موضعدر ❊ اليائى (الغضاة) ضاد معجمه ايله حصاة وزننده برشجر معروف آديدر جمعى غضا كلور ومنه ذئب غضا بوشجر باديه اشجارندندر فارسيده تاغ وتركيده داغد غان وسكسك آغاجى ديرلر بغايت متين اولور آتشى نيجه كون سو يميوب طورر بين العرب نار الغضا متعارفدر واول آغاجلقده توره يوب ايوا ايدن قورد قسمى بغايت خبيث ومغتال اولمغله ذئب غضا واخبث من ذئب الغضا مثل اعرابندروعربلر بعض حيوانى بعض امكنه ومراعى يه مضاف ايدرلر زيرا امكنه واغذيه نك طباعلرنده تأثيرلرى اولديغندن كويا كه آنكله نشأت ايلمشلردر وغضايى كلابه مخصوص برارضك آديدر ونجد الكاسنده بروادى آديدر واورمانه دينور (اهل الغضا) اهل نجددر زيرا شجر غضا آنده چوق اولور (ذئاب الغضا بنو كعب بن مالك بن حنظله جماعتيدر كه پك خبيث وبدكار اولورلر (الغضياء) حمراء وزننده شجر غضا چوق اولان يره دينور يقال ارض غضياء اى كثيرة الغضا وغضياء مدّ وقصر يله شجر غضا اورمانه وقوريلغنه دينور (الغاضى) شجر غضا اوتلايجى دوه يه دينور يقال بعير غاض اذا كان يأكل الغضا و يقال ابل غاضية وغواض وغاضى ديرنكلو وجمعيتى منتظم تام ووافر شيئه دينور يقال شئ غاض اى حسن الغضو جامّ وافر ونظام حال وجمعيت وسامان وثروت صاحبى آدمه دينور يقال رجل غاض اى حسن الغضو كاس طاعم مكفىّ (الغضى كتف وزننده شول دوه دركه شجر غضا اوتلامغله قرن آغريسنه اوغرامش اوله يقال بعير غض اذا اشتكى بطنه من اكل الغضا ويقال ابل غضية وغضايا (الغضا) عصا وزننده دوه شجر غضا اوتلامقدن قرن آغريسنه اوغرامق معناسنه در يقال غضبت الابل غضا من الباب الرابع اذا اشتكى بطنها من اكل الغضا (غضيا) سلمى وزننده يوز عدد دوه نك علميدر غير منصرفدر (غضيان) سكران وزننده برموضعدر (الغاضية) مظلمه معناسنه در يقال ليلة غاضية اى مظلمة ومضيئه معناسنه اولمغله ضد اولور يقال ليلة غاضية اى مضيئة و نار عظيمه يه اطلاق اولنور يقال نار غاضية اى عظيمة (التغاضى) تفاعل وزننده تغافل معناسنه در يقال تغاضى عنه اذا تغافل ❊ شارح ديركه اصلى تغاضض دخى اولور (الاغضاء) همزه نك كسريله كوز قپاقلرنى قيمق معناسنه در يقال اغضى الرجل اذا ادنى الجفون و برنسنه حقنده طنيوب اپسم اولمق معناسنه در يقال اغضى على الشئ اذا سكت وكيجه قرا كومق ياخود ظلمتله هرشيئى قبلايوب بوريمك معناسنه در يقال اغضى الليل اذا اظلم اوالبس ظلامه كل شئ وبرنسنه يى كورمزدن كلمك ياخود كورديكى كبى كورممزلك صورتيله اوته يه باقيويرمك معناسنه در كه مسامحه ايلمكدن عبارتدر يقال اغضى عنه طرفه اذا سده اوصدّه (الغضو) غينك فتحى وضادك سكونيله بودخى كيجه قرا كومق ياخود ظلمتله هرشيئى قبلامق معناسنه در يقال غضا الليل يغضو غضوا اذا اظلم اوالبس ظلامه كل شئ (الغضيانة) سكرانه وزننده جنسى پك اصيل دوه بلوكنه دينور (الغضو) سموّ وزننده برنسنه ديرنكلو ومنتظم ووافر ووافى اولمق معناسنه در يقال غضا الشئ يغضو غضوّا اذا كان جاما وافرا ❊ اليائى (الغطى) غينك فتحى وضمى وطانك وسكونيله يكتلك حالتى درجهٔ كماله واروب تمام يكيت اولمق معناسنه در يقال غطى الشباب غطيا من الباب الثانى اذا امتلأ و يوريمكده تمام دوشنوب بردوزه يه اشوب كتمك معناسنه در يقال غطت الناقة اذا ذهبت فى سيرها و كيجه مظلم اولمق معناسنه در يقال غطى الليل اذا اظلم و آغاجك داللرى اوزانوب يريوزينه دوشمك معناسنه در يقال غطت الشجرة اذا طالت اغصانها وانبسطت على الارض و كيجه ظلمتيله برنسنه يى قبلايوب بوريمك معناسنه در يقال غطى الليل فلانا اى البسه ظلمته و برنسنه نك اوزرنى اورتوايله اورتمك ياقپاقله قپامق معناسنه در يقال غطى الشئ وعليه اذا ستره وعلاه (الاغطاء) همزه نك كسريله بودخى آغاجك داللرى اوزانوب يريوزينه دوشمك معناسنه در يقال اغطت الشجرة اذا طالت اغصانها وانبسطت على الارض و برنسنه نك اوزرنى اورتمك معناسنه در

﴿ يقال ﴾

يقال اغطى الشئ وعليه اذاستره وعلاه (التغطية) تفعله وزننده كيجه ظلمتله برنسنه يى قبلامق معناسنه در يقال غطى الليل فلانا اذا البسه ظلمته وبرشيئك اوزرينى پوشيده ايله اورتمك معناسنه در يقال غطاه اذا ستره وعلاه (الاغتطاء) افتعال وزننده اورتنمك معناسنه در يقال اغتطى به اذا تغطى ❁ الواوى ❁ (الغطو) خطو وزننده و(الغطو) سمو وزننده كيجه مظلم اولمق معناسنه در يقال غطا الليل غطوا وغطوا اذا اظلم وبحر ونهر مقوله سنك صويى چوغالوب قالقمق معناسنه در يقال غطا الماء اذا ارتفع واورتمك معناسنه در كه واوى ويائيدر يقال غطاه اذاواراه وستره (الغطاء) كساء وزننده اورتويه دينور يقال ماله وطاء وغطاء اى مايتغطى به (الغطاية) كتابه وزننده عرب نسوانك كوملك اوزرندن كيدكلرى زيبون مقوله سنه دينور كه آنكله تغطى ايدرلر (الاغطاء) همزه نك كسريله باغ آصمه سنه صويو ريمك معناسنه در يقال اغطى الكرم اذاجرى فيه الماء (الغطوان) فتحاتله برآدمك اتباع واعوان ومتعلقاتى مقوله سى جمع كثرتنه دينور يقال انه لذوغطوان اى ذومنعة وكثرة ❁ الواوى ❁ (الغفو) و(الغفوة) و(الغفبة) غينلرك فتحى وفالرك سكونلريله تومسك ومرتفع يره دينور كه اورايى صو باصمز زبيه معناسنه (الغفو) عفو وزننده و(الغفو) سمو وزننده اويومق ياخود اويوقلق معناسنه در يقال غفا الرجل غفوا وغفوا اذانام اونعس وبرنسنه صويك دينه باتميوب يوزينه چيقمق معناسنه در يقال غفا الشئ اذا طفا على الماء (الاغفاء همزه نك كسريله بودخى اويومق ياخود امزغمق معناسنه در يقال اغفى الرجل اذانام اونعس ❁ اليائى (الغفا) عصا وزننده بغداى ايچنده ن آيرتلنوب آتيله جق بيكانه نسنه يه دينور قره موق ودلوجه وصمان كبى (الغفى) غينك فتحى وفانك سكونيله بغداى ايچنده ن غفا ديدكلرى بيكانه لرى آيرتليوب اوكورتلمك معناسنه در يقال غفى الطعام غفيا من الباب الثانى اذانقاه من الغفا (الاغفاء) همزه نك كسريله غفى معناسنه در يقال اغفى الطعام بمعنى غفاه وبغداى كپكلى اولمق معناسنه در يقال اغفى الطعام اذا كثرت نخالته وخرمنده صمان اوزره ياتوب اويومق معناسنه در يقال اغفى الرجل اذا نام على الغفا اى التبن فى بيدره (الغفاء) غثاء وزننده ومراد فيدركه سيلندى يه دينور وتوزكبى خرماقوريغنه عارض اولور برآفت اسميدركه قوريغى كويمز اولور وبغداى ايچره اولان ويرنده قلان صمان وكسمك خرده لرينه والندى وچالقندى مقوله سنه دينور كذلك دوه لر ايچنده ن آيرتلنوب سچيلان كمترلرينه دينور (الانغفاء) انفعال وزننده قيرلمق معناسنه در يقال انغفى الشئ اذا انكسر (الغفاءة) ثمامه وزننده كوزك سياهنه عارض اولان آقلغه دينور يقال اصابت عينه غفاءة اى بياض على حدقتها (الغفية) غفله وزننده امزغمق معناسنه در يقال غفى الرجل غفية من الباب الرابع اذانعس وزبيه معناسنه دركه صو باصمز اولان تپه سى يره دينور ❁ الواوى ❁ (الغلاء) سماء وزننده نرخ زياده بهايه چيقمق معناسنه در يقال غلا السعر يغلو غلاء ضد رخص ❁ مؤلفك بصائرده بياننه كوره غلو وغلا ماده سى برنسنه حدى صاوشمق معناسنه موضوعدر مصدرى نرخده اولورسه غلاء وقدر ومنزلت مقوله سنده اولورسه غلو ورمى سهامده غلو كلور سمو وزننده ومعانئ سائره آندن متفرعدر انتهى وغلاء اوقى پك ايراق كيدن تيرانداره دينور يقال رجل غلاء اى بعيد الغلو بالسهم الغالى) و(الغلى) غنى وزننده پهالو نسنه يه دينور نسب اوزره درلر تقول بعته بالغالى والغلى اى بالغلاء يعنى بالسعر الغالى (الاغلاء) همزه نك كسريله نرخى زياده بهايه چيقارمق معناسنه در يقال اغلى الله السعر اى جعله غاليا واوتلقلر پك بويلنوب برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال اغلى النبت اذا التف وعظم ونباتك داللرى قوتلنوب اوزامق ايچون يپراقلرينى صيروب تخفيف ايلمك معناسنه در يقال اغلى الكرم اذاخففه من ورقه (المغالاة) مباهاة وزننده صاتلق نسنه يى حدندن زياده بها ايله پازار ايلمك معناسنه در يقال غالاه وبه اذا سامه فابعط واوقى پك ايراغه آتمق ايچون اللرينى يوقرى طوتمق معناسنه در يقال غالى السهم وبه مغالاة وغلاء اذا رفع يديه لاقصى الغاية (الغلو) سمو وزننده برنسنه حدى تجاوز ايلمك معناسنه در يقال غلا فى الامر يغلو غلوا اذا جاوز حده وغلو غينك فتحيله وغلو سمو وزننده اوقى ايراغه آتمق ايچون اللرينى يوقرى طوتمق معناسنه در يقال غلا بالسهم غلوا وغلوا اذارفع يديه لاقصى الغاية وغلو سمو وزننده اوقى حد ومقداردن ازيد ايراغه كتمك معناسنه در يقال غلا السهم اذا ارتفع فى ذهابه وجاوز المدى واوتلر پك بويلنوب برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال غلا النبت اذاالتف وعظم (الغلوة) تمره وزننده اوق آتمى مسافه يه دينور جمعى غلوات كلور فتحاتله وغلاء كلور غينك كسريله ومنه المثل جرى المذكيات غلاء بوراده مذكيات مذكيه نك جمعيدركه بش ياشنى بچمش آتلره دينور يعنى سن مذكوره ده اولان آتلر ميدانلو اولور جذع كبى ميدانى طار اولمز بومثل ميدان فضيلتده اقرانه فائق اولان كمسه موقعنده ايراد اولنور (المغلا) منبر وزننده ايراغه كيدن اوقه دينوركه منزل اوقى تعبير ايتدكلريدر

الغلواء) نفساء وزننده ولامك سكونيله ده لغتدر حدی صاوشمغه دینور تقول خفض من غلوائك ای من غلوك ودلو قانلولغك سرعتله كلوب باصمش اوائل هنكامنه دینور یقال فعل ذلك فی غلواء شبابه ای فی اوله وسرعته (الغلوان) غینك ضمیله غلواء معناسنه دریقال غلوان الشباب ای غلواؤه (الغالی) سموزاته دینور یقال لحم غال ای سمین (الغلاء) سماء وزننده خرده بالغه دینور جمعی اغلیه كلور (الغلوی) سكری وزننده غالیه یه دینوركه طیب معروفدر كماسیذكر وجوهری برفرسك اسمی اولمق اوزره ده ثبت ایلمكله غلط ایلدی زیرا اول مهمله ایله علویدر ※ شارح دیركه جوهری دخی مهمله ایله محلنده رسم ایلمشدر (التغالی) تفاعل وزننده نبات بویلنوب اوزامق معناسنه دریقال تغالی النبت اذا ارتفع وطوارقسمی زبونلیوب اتی كتمك معناسنه در یقال تغالی لحم الناقة اذا ذهب واوتلراوزایوب بری برینه صرمشمق معناسنه در یقال تغالی النبت اذا التفّ وعظم (الاغلیلاء) اعشیشاب وزننده بودخی اوتلراوزایوب بری برینه صرمشمق معناسنه دریقال اغلولی النبت بمعنی تغالی (الاغتلاء) افتعال وزننده سرعتله یوریمك معناسنه دریقال اغتلی البعیر اذا اسرع ※ الیائی ※ (الغلی) غینك فتحی ولامك سكونیله و(الغلیان) فتحاتله قینامق معناسنه دریقال غلت القدر غلیا وغلیانا من الباب الثانی اذا جاشت (الاغلاء) همزه نك كسریله و(التغلیة) تفعله وزننده قیناتمق معناسنه در یقال اغلی القدر وغلاها اذا جاش بهسا وتغلیه برآدمه ایراقدن اشارتله سلام ویرمك معناسنه در یقال غلاه اذا سلمه من بعد واشاربه (الغالیة) طیب معروف آدیدر تركیده تحریفله قلیه مسك دیرلر مركبات قدیمه دندر ابتدا آنی ایجاد ایدن جالینوسدر اصل ماده سی مسك وعنبروبان یاغی وعسلبند وخوشبو مقطر صولردر قیمتلو اولسی وجه تسمیه در (التغلی) تفعل وزننده غالیه سورنمك معناسنه در یقال تغلی الرجل اذا تخلق بالغالیة (الغلانیة) علانیه وزننده برنسنه ده حدی تجاوز ایلمكه دینور نونی زائده در تغالی معناسنه دریقال باعه غلانیة ای بالتغالی الواوی ※ (الغمو) غینك فتحی ومیمك سكونیله سقف بیتی چامور وتخته وآغاج مقوله سیله اورتمك معناسنه دریقال غما البیت یغموغموا اذا غطاه بالطین والخشب ※ الیائی ※ (الغمی) غمو وزننده اوغونمق معناسنه دریقال غمی علی المریض علی المجهول ای غشی علیه ثم افاق (الاغماء) همزه نك كسریله غمی معناسنه در یقال اغمی علی المریض علی المجهول بمعنی غمی علیه وبتون كون هوا قبلایی بلوتلو اولمق معناسنه در تقول اغمی یومنا علی المجهول ایضا اذا دام غیمه واخشام هلالك اوكنه باود كلمكله كورنمز اولمق معناسنه دریقال اغمیت لیلتنا علی المجهول ای غم هلالها (الغمی) قفا وزننده اوغونمش آدمه دینور یقال رجل غمی ای مغمی علیه بونك مفرد وجمعی وتثنیه سی مساویدر یاخود تثنیه سنده غمیان دینور فتحاتله وجمعنده اغماء دینور وغما وغماء كساء وزننده خانه نك تاوانسه دینور یاخود طام اوزره اورتدكلری طپراق وتخته وطوغله مقوله سنه دینور بونك تثنیه سنده غمیان وغموان وجمعنده اغمیه واغماء دینور وغما آنی ترلتمك ایچون صرتنه چكدكلری چول و پلاس مقوله سنه دینور وغما هواده بلود اولمغله هلال مستور اولمغه دینور كماسیذكر (الغمی) غینك فتحی ومیمك سكونیله سقف خانه یی اورتمك معناسنه در تقول غمیت البیت غمیا من الباب الثانی اذا غطیته وهوا بلوتلی اولمغله هلال كورنمز اولمق معناسنه در ومنه یقال فی السماء غمی وغما اذا غم علیهم الهلال وبونلر غم ماده سندن دكلدر برأسه لغتلردر (غما) غینك فتحیله اما لفظنده لغتدركه حرف استفتاحدر یقال غما والله ای اما والله (الغامیاء) قاصعاء وزننده ترلا فاره سی یوه لرندن برینك اسمیدر ※ الواوی ※ (الغنوة) غرفه وزننده زنكینلكه دینوركه غیره محتاج اولمامقدن عبارتدر تقول لی عنه غنوة ای غنی ※ الیائی ※ (الغنا) غینك كسریله والفك قصریله بركسه تاهل ایلك معناسنه در معنای آتیه دندر زیرا اول سببله تامحرمدن اكتفا اولنور یقال غنی الرجل غنا من الباب الرابع اذا تزوج وزنكین اولمق معناسنه در وبونده غین مفتوح اولدقده الفی ممدود اولور یقال غنی فلان غنا وغناء ضد فقر وكفایت واكتفاء معناسنه در كماسیذكر وخاتون غانیه اولمق معناسنه دریقال غنیت المرأة اذا صارت غانیة وبرمحلده مقیم اولمق معناسنه دركه محال سائره دن مستغنی اولور یقال غنی بالمكان اذا اقام به ودیرلك سورمك معناسنه در یقال غنی فلانا اذا عاش وملاقی اولمق معناسنه در یقال غنی به اذا لقی وبرآدمك دوستلغنده علی الدوام طورمق معناسنه درتقول غنیت لك منی بالمودة ای بقیت واولمق كون معناسنه مستعملدركه مجاز مرسل تبعی اولور تقول غنیت دارنا تهامة ای كانت فیها (الاستغناء) و(الاغتناء) افتعال وزننده بونلرده زنكین اولمق معناسنه در یقال استغنی الرجل واغتنی بمعنی غنی واستغناء زنكینلك استهمك معناسنه در یقال استغنی الله تعالی ای سأله ان یغنیه (التغانی) تفاعل وزننده بودخی زنكین اولمق معناسنه در یقال تغانی زید بمعنی غنی وبری بریندن مستغنی وبی نیاز اولمق

معناسنه در يقـال تغانى القوم اذا استغنى بعضهم عن بعض (التغنى) تفعل وزننده بودخى زنكين اولمق معناسنه در
يقال تغنى الرجل بمعنى غنى وايرلامق معناسنه در يقـال تغنى بالشعر اذا صوّت به وشاعر قصيـده سنده بر دلبر ايله
تغزّل ايلك معناسنه در يقـال تغنى بالمرأة اذا تغزّل بها وشاعر برآدمى شعر ايله مدح ياخود هجو ايلك معناسنه در
يقـال تغنى بزيد اذا مدحه او هجاه (التغنية) تفعله وزننده برآدمى زنكين قلمق معناسنه در يقال غناه الله تعـالى
اى جعله غنيا وايرلامق معناسنه در يقال غناه الشعر وبه اذا تغنى به وشاعر شعرنده دلبر ايله تغزّل ايلك معناسنه در
يقال غنى الشاعر بالمرأة اذا تغزّل بها وشعرده برآدمى مدح ياخود هجو ايلك معناسنه در يقـال غنى بزيد اذا مدحه
او هجاه وقوش لطيف ودلنشين آواز ايله اوتمك معناسنه در يقال غنى الحمام اذا صوّت (الاغناء) همزه نك كسريله
زنكين ايلك معناسنه در يقـال اغناه الله تعالى اى جعله غنيا و برنسنديه كفايت ايدوب يرينى طوتمق معناسنه
مستعملدركه ماسيذكر (الغنية) غينك ضمى وكسريله و (الغنوة) كه واويدر و (الغنيان) غينلرك ضميله زنكينلكه
دينوركه اسملردر يقال له غنية وغنوة وغنيان اى غنى وغنيه وغنيان غينلرك ضميله كفايت معناسنه دركه بى نيـاز
اولمقدن عبارتدر كما سيذكر (المغنى) مرمى وزننده بودخى كفايت معناسـنه در يقال ماله عنه غنى ولا مغنى ولاغنية
ولاغنيان اى ماله بدّ يعنى فلانك آندن كفايت واستغناسى يوقدر بهمه حال اكا محتاج وناچاردر ومغنى اسم مكان اولور
شول منزله دينوركه آنده اهل وسكانى اقامت ايلدكدنصكره كوچوب كتمشلر اوله على قول عامدر يعنى مطلقـا منزل
معناسنه در يقـال خلا مغناهم وهو المنزل الذى غنى به اهله ثم ظعنوا عنه او عامّ ومغنى مثنه معناسنه دركما سيذكر
(الغنىّ) وفىّ وزننده و (الغانى) زنكين آدمه دينور يقال رجل غنىّ وغان اى ذو الوفر وغنىّ غطفان قبيله سندن
برجماعتدر (الغانية) شول خاتونه دينوركه ناس كنديسنى طلب ورغبت ايدوب كنديسى كسه يه طالبه وخواهشكر
اولميه على قول يك دلبر وحسندار اولمغله رونق حسن وجماليله زيب وزينتدن احتيـاجسز اوله ياخود ابوينى
خانه سنده اقامت ايدوب سائر محله نقل وتبعيدى واقع اولميه ياخود شول تازه محبوبه يه دينوركه عفيفه وپاكدامن اوله
كرك ذات الزوج اولسون كرك اولمسون جمعى غوانى كلور يقال امرأة غانية اى التى تطلب ولا تطلب او الغنية بحسنها
عن الزينة او التى غنيت ببيت ابويها ولم يقع عليها سباء او الشابة العفيفة ذات زوج ام لا (الغناء) سحاب وزننده
و (المغنى) و (المغناة) ميملرك فتحى وضميله كفايت معناسنه دركه برنسنه نك يرينى طوتمقدن عبارتدر يقال اغنى عنه
غناء فلان ومغناه ومغناته اى ناب عنه واجزأ مجزأه ويقال ما فيه غنـاء ذلك اى اقامته والاضطلاع به يعنى بونده
آنك يرينى طوتمق حالتى وانكله حاصل اولان تقوّى يوقدر (الغنيان) غينك ضميله برنسنه سببيله سائردن مستغنى
واحتيـاجسز اولمق معناسـنه در يقال غنيت المرأة بزوجها غنيانا من الباب الرابع اذا استغنت به (الغناء) كساء
وزننده طربناك اوله جق آوازه دينوركه خواننده آوازى اوله جقدر تركيده ايرتعبير اولنور فارسيده سرود دينور
تقول سمعت غنائه اى صوته المطرب (الغناء) سماء وزننده برقوملق آديدر (الاغنية) اثفيه وزننده و يانك تخفيفيله
لغتدر خواننده نك تغنى ايلديكى بركونه نغمه وآهنكه دينور مثـلا شرقى وتقسيم وقوشمه ومغنى كبى يقـال بينهم
اغنية اى نوع من الغناء وبونده همزه نك كسريله ده جائزدر (الاغناء) همزه نك فتحيله كلينلرك جهازلرينه دينور
يقـال نقلوا اغناء العروس اى املاكها (الغنـا) عصـا وزننده مغنى كبى مثنه معناسنه دركه برنسنه نك موضع
كفايتندن عبارتدر يقـال مكان كذا غنا من فلان ومغنى منه اى مثنة منه (غنية) و (غنىّ) سميه وسمى وزنلرنده
اساميدندر ❊ الواوى ❊ (الغى) غينك فتحى ويانك تشديديله آزغون وكراه اولمق معناسنه در يقال غوى الرجل غيا
من الباب الثانى اذا ضلّ ومتعدى اولور يقال غواه غيره اذا اضله وغىّ جهنمده بردره نك ياخود برنهرك اسميدر
اعاذنا الله من ذلك قال الشارح ومنه قوله تعالى ❊ فسوف يلقون غيا ❊ وهو واد فى جهنم او نهر (الغواية) سحابه
وزننده بودخى آزغون وكراه اولمق معناسنه در يقـال غوى الرجل غواية من البـاب الرابع اذا ضلّ بونده كتابه
وزننده جائزدكلدر (الغاوى) و (الغوىّ) غنى وزننده و (الغيان) ريان وزننده وصفلردر آزغون وكراه آدمه دينور
وقوله تعالى ❊ والشعراء يتبعهم الغاوون ❊ اى الشياطين او من ضلّ من الناس او الذين يحبون الشاعر اذا هجا قوما او يحبوه
لمدحه اياهم بما ليس فيهم وغاوى كوجك باشـه اطلاق اولنور كويا كه اعتدالدن صاپمشدر يقـال رأس غاو
اى صغير وچكركه يه اطلاق اولنور (الاغواء) همزه نك كسريله و (التغوية) تفعله وزننده برآدمى آزدروب ازغون
قلمق معنـاسنه در يقـال اغواه وغوّاه اذا اضـله وتغويه سودى چالوب يوغرد ايلك معنـاسنه مستعملدر تقول
غويت اللبن اذا صيرته رائبـا (المغوّاة) ميمك ضمى وواوك تشديديله آزه جق يره دينور مضله معناسنه جمعى
مغوّيات كلور يقـال وقعوا فى مغوّيات اى مضلات (المغواة) مهواة وزننده مغوّات معناسنه در يقال ارض

مغواة اى مضلة (الاغوية) اثفيه وزننده مهلكه معناسنه دريقال وقع فى اغوية اى مهلكة وارسلان صيدى
ايچون قازلمش چقوره دينور زبيه معناسنه (التغاوى) برى برينه معاونتله بركسه اوزرينه اوشوتى ايدوب قتل
ايلك معناسنه درعلى قول شورادن بورادن چوقشوب اوزرينه اوشوتى ايلك معناسنه در هر نقدر قتل ايلمزلرايسه ده
يقال تغاووا عليه اذاتعاونوا عليه فقتلوا اوجاؤا من ههناوههنا وانلم يقتلوه (الغوى) عصا وزننده دوه ياوريسى
سود دن تخمه اولمق ياخود ممه امكدن ممنوع اولمغله پك آريقليوب اولومجل اولمق معناسنه در يقال غوى الفصيل
وغوى غوى من الباب الرابع والثانى اذا بشم من اللبن اومنع الرضاع فهزل وكاد يهلك (الغوى) كتف وزننده
معناى مزبوردن اسم فاعلدر (الغية) غينك فتحى وكسريله زنيه معناسنه دركه رشده مقابليدر حرامزاده
ديمكدر يقال ولد غية اى زنية (غوى) غنى وزننده و (غويه) غنيه وزننده و (غويه) سميه وزننده اسمادندر
(بنوغيان) حيان وزننده برجماعت ايدى كه دركاه حضرت مصطفوى يه وافدا كلديلر كنيه لرينى رسول انام عليه
السلام حضرتلرى تبديل ايدوب بنورشدان اطلاق ايلديلر (الغوغاء) غينك فتحيله چكركه يه دينور واجناس
مختلفه دن ناس كثيره دينور * مؤلف بونى غين ماده سنده ثبت ايلمشدر (الغاغة) بودخى اجناس مختلفه دن مجتمع
ناس كثيره دينور وبرنبات آديدر (غاوه) برطاغك آديدر (الغوى) عصاوزننده و (الغوى) غنى وزننده و (المغوى)
محسن وزننده بالكرجه تك وتنها آدمه دينور تقول بت غوى وغو ياومغو يااى مخليا (مغويه) معصيه وزننده اجرم
بن باهش لقبيدر (ابومغويه) محسنه وزننده اصحابدن عبدالعزى كنيه سيدركه بعدالاسلام رسول انام عليه السلام
عبدالرحمن ايله تسميه بيورديلر (الغاوية) طلوصو طولومنه دينور راويه معناسنه (الانغواء) انفعال وزننده هوا
وهوسه اويوب ضلالته دوشمك معناسنه در يقال انغوى الرجل اذاانهوى ومال * اليائى * (الغياية) سحابه وزننده
پرتو شمسك آيدينلغنه وضياسنه دينور نفس پرتو دكلدر وقيونك دينه دينور يقال وقع فى غياية البئراى قعرها
وانسان اوزره مطلقا كولكه ايدن نسنه يه دينور سحاب وسايبان كبى ويمامه ده برموضع آديدر (المغاياة) مباهاة
وزننده برنسنه اوزره كولكه صالمق معناسنه در يقال غايا القوم فوق رأسه بالسيف اى اظلوابه (الغاية) نهايت
وانجام معناسنه در يقال بلغ الغاية اى المدى وسنجاغه دينور رايه معناسنه جمعى غاى در (التغيية) تفعله
وزننده و (الاغياء) همزه نك كسريله سنجاق ديكمك معناسنه در تقول غييت الغاية واغييتها اذا نصبتها
واغياء هوايوزنده بلود سايبان كبى طورمق معناسنه در يقال اغيى السحاب اذا اقام * فصل الفاء
الواوى * (الفأو) فانك فتحى وهمزه نك سكونيله برنسنه يى اوروب يارمق معناسنه در نته كه فأى دخى بومعنايه دركه
واوى ويائى اولور يقال فأى رأس فلان فأوا وفأيا من الباب الثالث اذا ضربه وشقه وفأ وايكى طاغ ارالغنده
اولان آيريغه دينور وايكى قاره طاشلق تپه ارالغنده اولان دوزجه وملايم يره دينور ودكرميجه قوملق قطعه سنه
دينور وطاغ ارالقلرنده حواوكبى محاط اولان دوز واوتوراقلى پاكيزه يره دينور وصعيدايلنده برقريه آديدر وفأو كيجه يه
دينور واخشامه دينور ودوح ناحيه سنده برموضع آديدر ودره نك شول صيق طاره جق يرينه دينوركه اوته سى
يايوانلق اوله تركيده او بوز تعبيراولنور ومهره تخته سى كبى پك دوزو يالم يره دينور (الافأء) همزه نك كسريله فأو
ديديكى موضع مزبوره اوغرامق معناسنه در على قول باشى موضحه اوله رق يارلمق معناسنه در يقال افأى
الرجل اذا وقع فى الفأ واوشج موضحة (الانفياء) انفعال وزننده آچلمق معناسنه در يقال انفأى الشئ اذاانفتح
وايكى نسنه نك ارالغى آيريلوب آچلمق معناسنه در يقال انفأى ما بينهما اذا انفرج وبرنسنه چتلامق ويارلمق
معناسنه در يقال انفأى الشئ اذا انصدع (الفئة) عده وزننده جماعت وكروه معناسنه در جمعى فئات
وفئون كلور * مؤلف همزه بابنده دخى ثبت ايلمشدر آنده رجوع معناسنددر وبونده شق معناسنددر (الفأوى)
سكرى وزننده ذكر باشنه دينور قبشه معناسنه (الفائية) شول يوكسك يره دينوركه صحرا كبى دوبدوز اوله
اليائى * (الفتاء) سماء وزننده دلوقانلو يكيت اولمق معناسنه در يقال فتى الغلام فتاء من الباب الرابع اذا شب شبابا
(الفتا) عصاوزننده دلوقانلو جوانه دينور يقال هوفتى اى شاب وسخى وكريم وجوانمرد آدمه اطلاق اولنور تثنيه سنده
فتيان وفتوان دينور جمعى فتيان وفتوه كلور فانك كسريله وفتو كلور ضمتيله وفتى كلور عصى وزننده مؤنثنده
فتاة دينور جمعى فتيات كلور فتحاتله (الفتى) غنى وزننده هرحيوانك كنجنه دينور مؤنثى فتيه وجمعى فتاء كلور
كساء وزننده يقال ثورفتى اى شاب (التفتية) تفعله وزننده براوغلانى چوجقلق اوضاعندن منع ايله يكيتلك
كرته سنده معامله ايلك واكامن بعد يكيت اولدك مثلا سكا من بعد چوجقلق وضعى عيبدر كبى سوزديمك
معناسنه در تقول فتيت البنت اذا منعت من اللعب مع الصبيان (التفتى) تفعل وزننده تفتيه دن مطاوعدر يقال

فتبت البنت فتفتت (الفتيان) فتحا تله كه فتا لفظندن تثنيه درليل ونهاره اطلاق اولنور تقول ما افعله ما كرّ الفتيان
اى الليل والنهار (الافتاء) همزه نك كسريله برآدمه برمشكل خصوصى بيان واظهار ايلمك معناسنه در يقال
افتاه فى الامر اذا ابانه له مفتى افندينك افتاسى بومعناد ندر (الفتيا) و (الفتوى) فالرك ضمى وفتحيله اسملردر سائلك
مشكلى حل و بيان ضمننده اولان سؤالك جوابنه دينور بعده فقيهك مسئله جوابنده غالب اولدى يقال هو
من اهل الفتيا والفتوى وهو ما افتى به الفقيه * شارحك بيانى اوزره بونلر فتى ماده سندندر كه شاب قوى معناسنه در
زيرا فتوى برحادثه نك جوابندن ياخود برحكمى احداثدن ياخود برمشكلى حل وبيان وتقويتدن عبارتدر
وفتوى لفظنك جمعى فتاوى كلور واوك كسريله وواوك فتحيله ده جائزدر (الفتيان) فانك كسريله بجيله دن
برقبيله در ربيعة الفتيانى كه اصحاب مرتضويدندر آنلردندر (الفتوة) ابوّه وزننده كرم ومروّت وجوانمردى
معناسنه در يقال هو من اهل الفتوة اى الكرم * مؤلف بصائرده بونى حق اوزره بسط ايلمشدر رحمه الله (التفتى)
تفعل وزننده و (التفاتى) تفاعل وزننده برآدم فتوّت صاحبى اولمق معناسنه در يقال تفتى الرجل وتفاتى اذا كان
اهل الفتوة (المفاتاة) مباهات وزننده فتوّت بابنده يارشمق معناسنه در باب مغالبه دندر تقول فاتونى ففتوتهم
اى غلبتهم فى الفتوة (الفتى) سمى وزننده اهل عشرتك پياله سنه دينور (المفتى) محسن وزننده هشام بن هبيره يه
مخصوص براولچك آديدر (الفتة) عده وزننده بيولك صودستيسنه دينور جرّه معناسنه جمعى فتون كلور فانك
كسريله * الواوى * (الافثاء) ثاى مثلثه ايله افتاء وزننده يوريلوب قالمق معناسنه در يقال عدا الرجل حتى
افثى اى اعيى * الواوى * (الفجوة) فانك فتحى وجيمك سكونيله ايكى نسنه نك اراليق يرينه دينوركه آچق اولور يقال
بينهما فجوة اى فرجة وككبش وميدانلو يره دينور تقول بينى وبينه فجوة اى ارض متسعة واوحولوسنه دينور يقال
فجوة الدار اى ساحتها ودابه قسمنك صاغ طرنغيله صول طرنغنك ارالغنه دينور ككرك طور ركن وكرك يرده
ايزنده اولسون جمعى فجوات كلور فتحاتله وفجاء كلور كساء وزننده (الفجواء) حمراء وزننده بودخى ميدانلو
ككبش ارضه دينور وكريشى بغرندن آچق وميدانلو يايه دينور يقال قوس فجواء اى البعيد وترها عن كبدها
وافجى كلمه سندن مؤنث اولور (الفجو) زجو وزننده برنسنه يى آچمق معناسنه در يقال فجا بابه يفجو فجوا اذا فتحه
ويايك كريشنى بغرندن آچق وميدانلو قلمق معناسنه در يقال فجا قوسه اذا رفع وترها عن كبدها (الانفجاء)
انفعال وزننده آچلمق معناسنه در يقال فجا بابه فانفجى اى انفتح (الفجا) عصا وزننده يايك كريشى بغرندن ميدانلو
اولمق معناسنه در يقال فجيت القوس فجا من الباب الرابع اذا بعد وترها عن كبدها وبرآدمك اويلقلرينك
يادبزلرينك يابالدرلرينك ارالقلرى ميدانلو وآچق اولمق معناسنه در يقال فجى الرجل اذا تباعد مابين فخذيه
اوركبتيه اوساقيه وعند البعض دوه نك آردسكيرلرى برى بريندن ميدانلو اولمق معناسنه در يقال فجى البعير
اذا تباعد مابين عرقوبيه وناقه نك بيولك قرنلو اولمق معناسنه در يقال فجيت الناقة اذا عظم بطنها (الافجى)
احمر وزننده وصف مذكور اوزره اولان آدمه ودوه يه دينور مؤنثى فجواء در (التفجية) تفعله وزننده مستور نسنه يى
كشف وعيان ايلمك معناسنه در يقال فجاه اذا كشفه وبرنسنه يى آلارغه ايلمك معناسنه در يقال فجاه عنه
اذا نحاه (الافجاء) همزه نك كسريله بركسه اهل وعيالى طرفنه نفقه خصوصنى توسيع ايلمك معناسنه در يقال افجى
زيد اذا وسع النفقة على عياله * الواوى * (الفحا) حاى مهمله ايله عصا وزننده وفانك كسريله ده لغتدر بزر
معناسنه دركه حوايج ديكدر طعامك طبخنه مباشرتده لذيذ وخوشبو اولمق ايچون تجره يه قويلان بيبر ودارچين
وقرنفل امثالى نسنه لردن عبارتدر فارسيده افرازد يك ديرلر على قول آنلرك يابس اولاننه مخصوصدر جمعى
افحاء كلور تقول اكثر افحاء قدرك اى ابازيرها اوهى اليابسة منها (الفحواء) صحراء وزننده فحا معناسنه در وفحواء
فحوى الكلام معناسنه دركه سيذكر (التفحية) تفعله وزننده تجره يه حوايج چوقجه قومق معناسنه در يقال
فحى القدر اذا كثر ابازيرها وبركلامله برمعناى مفهومه ذاهب وراجع اولمق معناسنه در يقال فحى بكلامه الى كذا
اذا ذهب (الفحوة) تمره وزننده كوج بالنه دينوركه برقطعه سيدر تقول اكلنا فحوة اى شهدة (الفحوى) دعوى
وزننده و (الفحواء) صحراء وزننده و (الفحواء) غلواء وزننده بركلامك ذهن ذاهب اوله جق معنا ومذهبنه دينوركه
سياق وسباقندن ياقرائن سائره دن فهم وانتقال اولنه جق مدلول ومآلندن عبارتدر تقول عرفت ذلك من فحوى
كلامه وفحوائه اى من معناه ومذهبه (الفحية) جريه وزننده و (الفحية) ركيه وزننده طورى چوربا يه دينور ياخود
احمدر * اليائى * (الفداء) فانك كسريله و (الفدى) فانك كسرى وفتحى والفك قصريله بدل ويروب اسير وكرفتار
مقوله سنى قورترمق معناسنه دركه بكيدن اشترا ايلمك منزلنده در يقال فداه يفديه فداء وفدى اذا اعطى شيئا

فانقذه (الافتداء) افتعال وزننده و(المفاداة) مباهاة وزننده فداء معناسنه در يقال افتدى به وفاداه بمعنى فداه
(الفداء) كساء وزننده و(الفدى) على وزننده و(الفدى) الى وزننده و(الفدية) فتيه وزننده شول بدلدر كه آنكله
اسير ياخود بر آدمك برماده دن كندى نفسى تخليص اولنمق ايچون اعطا اولنه وكفارت فديه سى معروفدر وعربلر
فديه لفظنى هديه كلمه سنه تزويج وارداف ايدرلر يقولون خذ على هديتك وفديتك اى فيما كنت فيه يعنى
طريقت قديمك و بولنديغك حال اوزره اول ديمكدر (التفدية) تفعله وزننده برآدمه سكا نفسم فدا اولسون ديمك
معناسنه در يقال فدّاه اذا قال له جعلت فداك (الافداء) همزه نك كسريله اسير طرفندن عرض اولنان فديه يى
قبول ايلمك معناسنه در يقال افداه الاسير اذا قبل منه فديته وچوجغى الده آويدوب اويناتمق معناسنه در زيرا
فدى لك ابى وامى ديه رك اويناد رلر يقال افدى فلان اذا رقّص صبيه وخرمايه انبار ياپمق ياخود صاتمق
معناسنه در يقال افدى فلان اذا جعل لتمره انبارا او باع التمر و بر آدم تنومند اولمق معناسنه در يقال افدى
الرجل اذا عظم بدنه كويا كه انبار كبى اولمش اولور (الفداء) سماء وزننده برشيئك قالينلغند وجسمنه دينور يقال
فداؤه غليظ اى جسمه وغلال انبارينه دينور على قول غله ياخود كومسنه دينور (التفادى) تفاعل وزننده
بركسه دن صاقنوب قورنمق معناسنه در يقال تفادى عنه اذا تحامى ❊الواوى❊ (الفروة) فانك فتحى ورانك سكونيله
لبس معروفه دينور كه تركيده كورك وفارسيده پوستين ديرلر سمور وتلكى پوستلرندن اولور وخاصةً باشك
دريسنه دينور يقال سلخ فروة رأسه اى جلدته واصلا نبات اثرى اولميان قيريه دينور وغنا وثروت وسامان
معناسنه مستعملدر يقال انه لذو فروة اى ثروة وغنا قال الشارح وفى النهاية فى حديث على كرم الله وجهه
قال اللهم انى قد مللتهم وملونى وسئمتهم وسئمونى فسلط عليهم فتى ثقيف الذيال المنان يلبس فروتها ويأكل
خضرتها ❊ اى يتمتع بنعمتها لبسا واكلا يقال فلان ذو فروة وثروة بمعنى والضمير للدنيا واراد بالفتى الثقفى الحجاج
بن يوسف وانه ولد فى السنة التى دعا فيها على رضى الله عنه بهذه الدعوة ❊ شارح ديركه بو وجهله حجاجك اهل
عراق وحجازه استيلاسى تسليط من الله اولمشدر وفروه بر رجل آديدر و بريرده مجتمع بربلوك قورى اوتلغه دينور
وكوجك يكلى جبه يه دينور كه مراد جشم نشينلرك كبه تعبير ايلدكارى لباسلريدر دوه يوكندن ياپارلر كذلك دوه
يوكندن يايلمش يارم اين كلميه دينور كه انيدنجى چوبان مقوله سى اوسته كينورلر ودلنجى طوبره سنه دينور وباشه
كيلان كسوته وتاجه دينور ونسوانك باش اورتولرينه دينور (ذو الفروه) دلنجى يه اطلاق اولنور (ذو الفروين) تثنيه
صيغه سيله شامده برطاغدر (ساق الفروين) نجدده برطاغدر (المفرّاة) ميمك ضمى ورانك تشديديله كورك قبلانمش
جبه يه دينور يقال جبة مفرّاة اى عليها فروة (الافتراء) افتعال وزننده ارقه يه كورك كيمك معناسنه در يقال افترى
فروا اذا لبسه (ذو الفريه) سميه وزننده برفارس وبرشاعر كنيه لريدر (فروان) مروان وزننده بر رجل آديدر (فارياتان)
مرو قضاسنده برقريه در محمد بن تميم واحمد بن حكيم المحدثان اورادندر (فراوه) سحابه وزننده خراسانده
بربلده در ❊اليائى❊ (الفرى) جرى وزننده برنسنه يى يارمق معناسنه در كرك فاسد وكرك صالح اولسون يعنى كرك
افساد وكرك اصلاح ايچون اولسون يقال فراه يفريه فريا اذا شقه فاسدا اوصالحا ويلان سوز پيدا ايلمك معناسنه در
يقال فرى الكذب اذا اختلقه وقربه وطولوم مقوله سى نسنه يى گسوب بچوب يكيدن دوزمك معناسنه در يقال فرى المزادة
اذا خلقها وصنعها وقطع مسافه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال فرى الارض اذا سارها وقطعها (التفرية) تفعله وزننده
و(الافراء) همزه نك كسريله بونلرده يارمق معناسنه در يقال فرّاه وافراه اذا شقه فاسدا اوصالحا وافراه برنسنه يى
اوكارمق ياخود اوكارمسيله امر ايلمك معناسنه در يقال افراه اذا اصلحه اوامر باصلاحه و برآدمه لوم وتوبيخ ايلمك
معناسنه در يقال افرى فلانا اذا لامه (الافتراء) افتعال وزننده يلان سوز پيدا ايلمك معناسنه در يقال افترى الكذب اذا
اختلقه (الفرا) عصا وزننده حيران ومدهوش اولمق معناسنه در يقال فرى الرجل فرى اذا تحير ودهش (الفرية) مريه
وزننده افتراء معناسندن اسمدر كذب واسناد ما لم يكن معناسنه در ومنه يقال هذه فرية بلا مرية (الفرية) تمره وزننده غوغا
وشماطه يه وجغلتى يه دينور تقول ماهذه الفرية اى الجلبة (الفرىّ) غنى وزننده يكيدن دوزيلوب اختراع اولنمش نسنه يه
دينور على قول امر عظيمه دينور يقال امر فرى اى مختلق مصنوع او عظيم وپك پسنديده وعجيب نسنه يه دينور
ومنه يقال هو يفرى الفرىّ اى يأتى بالعجب فى عمله وككبش قوغه يه دينور فرية دخى دينور يقال دلو فرىّ وفريّة
اى واسعة وهنوز صاغلمش سوده دينور يقال لبن فرىّ اى حليب ساعة يحلب (التفرى) تفعل وزننده يارلمق
معناسنه در يقال تفرّى الشئ اذا انشق و بردن صوقينايوب چيقمق معناسنه در يقال تفرّت العين اذا انبجست
(فريه) سميه وزننده ابن ماطل دركه تابعيدر ❊ الواوى (الفسو) حسو وزننده و(الفساء) غراب وزننده صوتسز

آهسته جه يللنمك معناسنه دريقال فسا الرجل يفسو فسوا وفساء اذا اخرج ريحا بلا صوت (الفساء) كتان وزننده و (الفسوا) عدو وزننده چوق يللنجى آدمه دينور (الفاسياء) و (الفاسية) اوصورغان بوجكنه دينور خنفساء معناسنه (فسوات الضباع) قبحاتله برجنس منتاردر بغايت بد بوى اولور (الفسو) فانك فتحيله عبد القيس قبيله سندن برجماعتك لقبيدر كه اخبث صفقة من شيخ مهر مثلنك منشأيدر اصلى بودر كه جماعت مزبوره لقب مزقومدن پك عار ايدر اوللر يله ايچلرنده ن زيد بن سلامه بركون يمن قاشلرندن برد حبره نام قاشدن النه ايكى طاقه آلوب سوق عكاظ ديدكلرى پنسايرده قيام وعلى ملأ الناس بوقاشلرى آلوب بزدنه بولقبى رفع ايدن كيمسه ردبوندا ايلدكده مهو قبيله سندن عبد الله بن بيدرة بن مهو اول قاشلرى اخذ وتلبس ايلدكده نصكره وصف مسفور ايله كندى متصف اولمق ايچون اول جمع كثير ميا ننده ضرطه چكه رك جولان ايلدى (فسا) عصا وزننده فارس الكاسنده بر بلده در ابو على النحوى الفسوى آنندر وفسا ساريه ديدكلرى ثياب دخى اكا منسوبدر وبو نسبت غير قياس اوزره در (ابن فسوه) ثمره وزننده برشاعردر (الفسا) عصا وزننده مهموزه ده لغتدر كه ماده سنده بيان اولندى ❋ الواوى (الفشو) حشو وزننده و (الفشو) علو وزننده و (الفشى) صلى وزننده راز وخبر خلق ايچره يايلوب شايع اولمق معناسنه دريقال فشا خبره وعرفه وفضله فشوا وفشو او فشيا اذا انتشر (الافشاء) همزه نك كسريله راز وخبر مقوله سنى شايع ايلمك معناسنه در يقال افشى الخبر اذا نشره و برآدمك فواشى وسوايمى فراوان اولمق معناسنه در يقال افشى زيد اذا كثرت فواشيه (الفواشى) حواشى وزننده پراكنده ومنتشر دواب ومواشى يه دينوركه يابانده اوتليان قيون وكچى ودوه مقوله سندن عبارتدر مفردى فاشيه در (التفشى) تفعل وزننده برنسنه چوغالوب يايلمق معناسنه دريقال تفشاهم المرض وبهم اى كثر فيهم ويارهنك ايچى بولانلق معناسنه دريقال تفشت القرحة اذا اتسعت (الفشاء) سماء وزننده دواب ومواشى چوق دوللدوش پيدا ايدوب كثير وفراوان اولمق معناسنه دريقال فشى المال فشاء اذا تناسل وكثر (الفشيان) فانك فتحى وشينك سكونيله انسانه عارض اولان غشيه حالتنه ديتوركه فارسيده تاسا ولسا نمرده تاسه دينور قلبه عارض اولان اندوه وغمدن عبارتدر ❋ اليائى (الفصى) فانك فتحى وصادك سكونيله برنسنه يى برنسنه دن آيرمق معناسنه در يقال فصا الشئ من الشئ يفصيه فصيا اذا فصله (الفصية) فصله وزننده حرارت وبرودت زمانلرى بيننده اولان آرالغه اطلاق اولنور برمعتدلانه سكنته اولور روز قاسمدن صكره جه اولان اعتدال كبى يقال قد ادركت الفصية وهى سكتة ما بين الحر والبرد ويقال يوم فصية وليلة فصية بالنعت وبالاضافة (الافصاء) همزه نك كسريله برحالتدن قورتيلوب چيقمق معناسنه دريقال افصى الرجل اذا تخلص من خير اوشر وقبش وبازمو سملرى صاوشمق ياخود سكونت بولمقله اعتداله وارمق معناسنه دريقال افصى عنا الشتاء اوالحر اذا ذهبا او سقطا ويغمور كچوب هوا آچلمق معناسنه دريقال افصى المطر اذا اقلع وصيا دك دوزاغنه شكار ايلشميوب خالى قالمق معناسنه در يقال افصى الصائد اذا لم ينشب بحبالته صيد (التفصى) تفعل وزننده برنسنه دن آيريلوب قورتلمق معناسنه در يقال تفصى الرجل منه اذا تخلص (الفصية) رميه وزننده و (الفصية) غنيه وزننده تفصى معناسندن اسملردر برنسنه دن صيرلوب قورتلمغه دينور (التفصية) تفعله وزننده برنسنه دن برآدمى آيروب قورترمق معناسنه در تقول فصيته عنه اذا خلصته (الانفصاء) انفعال وزننده تفصيه نك مطاوعيدر تقول فصيته عنه فانفصى (افصى) اعلى وزننده برجماعت آديدر (بنوفصيه) سميه وزننده بربطندر (الفصا) عصا وزننده قورى اوزم دانه لرينه دينور مفردى فصاة در ❋ الواوى (الفضاء) قضاء وزننده و (الفضو) علو وزننده يركنكيش اولمق معناسنه در يقال فضا المكان يفضو فضاء وفضوا اذا اتسع واچه يى كبسه لميوب ميدانده قومق معناسنه در يقال فضى دراهمه اذا لم يجعلها فى صرة (الفضا) فصا وزننده ومراد فيدركه قورى اوزم دانه لرينه دينور وبرى برينه قاتيلوب قارشمش نسنه يه دينور بال وطحين وموز وزبيب كبى وتركشده يالكز جه اولان اوقه دينور يقال سهم فضا اى واحد ومنه تقول بقيت فضا اى وحدى (الفضاء) سماء وزننده ساحه وميدانه دينور وكنكيش آچق صحرايه دينور ومدينه ده برموضع آديدر (الفضاء) كساء وزننده يريوزنده جارى اولان صويه دينور يقال بالارض فضاء اى ماء يجرى على الارض (الافضاء) همزه نك كسريله جماع ايدركن ازالقه اولان زارى خرق ايلمكله خاتونك ايكى دليكنى بر ايلمك معناسنه در توسيعله برنسنه يى فضا كبى ايلمك معناسندن مأخوذ در يقال افضا المرأة اذا جعل مسلكيها واحدا بو مثلو خاتونله بجماع ايلمك ياخود آنكله خلوت ايلمك معناسنه در كرك جماع ايلسون وكرك ايلسون يقال افضى الى المرأة اذا جامعها او خلابها جامع ام لا وسجود حالتنده الى آيه سنى يره مس ايلمك معناسنه مستعملدر يقال افضى

الساجد بیده الی الارض اذا مسها براحته فی سجوده (المفضاة) میمك ضمیله ایکی دلیکی بر اولمش خاتونه دینور یقال امرأة مفضاة ای جعل مسلکها واحدا (فضا) عصا وزننده اسمادندر محمد وخالد ابنا فضا ایکیسیده معبرایدی الواوی ✻ (القطو) خطو وزننده دابه بی عنف وشدتله سورمك معناسنه‌در یقـال فطا الدابة فطو اذا ساقها شدیدا ✻ الیائی (الافظاء) ظای معجمه ایله اعطاء وزننده بدخوی اولمق معناسنه‌در یقـال افظی الرجل اذا ساء خلقه (الفظا) عصا وزننده بطن مادرده یاوری یتاغنه دینور رحم معنـاسنه ✻ الیائی (الافعاء) همزه‌نك فتحیله روایح طیبه‌یه دینور (الفاعی) اسرمش دوه کبی اغزی کپوریجی خشمناك آدمه دینـور یقـال رجل فاع ای غضبان مزبد (الفاعیة) نمامه اسمیدر که مارصمه تعبیر اولنان چچکه دینور وقنه چچکنه دینور (الافعی) اعلی وزننـده بنوکلاب یوردنده بر یصتم طاغك آدیدر و برجنس خبیث خیه آدیدر ترکیـده انکرلك دیدکلریدر و بو وصف واسم اولور وصفیته کوره غیرمنصرف واسم اعتبـار اولندقده منصرف اولور اروی وارطی کبی جمعی افاعی کلور (الافعو همزه‌نك وعینك فتحیله افعی معناسنه‌در (المفعاة) مرماة وزننده انکرلك یلانی کثیر اولان یره دینور یقـال ارض مفعاة ای کثیرة الافعی (المفعاة) میمك ضمی وعینك تشدیدیله دوه‌یه مخصوص برکونا تمغا اسمیدر که افعی شکلنده اولور (المفعی) معظم وزننده مفعاة دیدیکی تمغا باصلمش ارکك دوه‌یه دینور یقال جمل مفعی ای وسم بالمفعاة (التفعی) تفعل وزننده برکسه افعی کبی موذی وخبیث اولمق معناسنه‌در یقال تفعی الرجل اذا صار کالافعی (افاعیه) علابطه وزننده مناده برده آدیدر (الافاعی) همزه‌نك فتحیله افعی لفظنك جمعیدر وطالبی دیدیکی نبـات کوکنك برآلته منشعب اولان طمرلرینه دینور بوراده من الحالبین نسخه‌لری غلطدر ✻ الواوی (الفغا) غین معجمه ایله عصا وزننده غفا کلمه‌سیله که غینك تقدیمیله درجله معناده مراد فدرکه ذکر اولندی وکولکه دینور عابه معناسنه وآغاجدن دوزلمش قوطویه دینور وچناغه وقواطه‌یه دینور واغز برطرفه اکریجه اولمغـه واول کونه اکر یلکه دینور یقـال فی فه فغا ای میل (الفاغیة) قنه چچکنه دینور علی قول قنه نباتنك چبوغی یره مقلوبا غرس اولندقده اصل قنه چچکندن الطف وخوشمنظر برکـونه چچك و یرمکله فاغیـه اول چچکه دینور (الافغـاء) همزه‌نك کسریله قنه نباتی چچك ویرمك معناسنه‌در یقـال افغی نبات الحناء اذا خرجت فاغیته و برکسه دائما فاسد اولمش خرما قوریغی یمك معناسنه‌در یقال افغی الرجل اذا دام علی اکل الفغا وخرما اغاجی فاسد ومتغیر اولمق معناسنه‌در یقال افغت النخلة اذا فسدت وبرآدم زنکین ایکن فقیر اولمق معنـاسنه‌در یقال افغی الرجل اذا افتقر بعد غنی وکوزل ایکن چرکین اولمق معناسنه‌در یقال افغی فلان اذا سمج بعد حسن ومطیع ایکن عاصی وسرکش اولمق معنـاسنه‌در یقـال افغی الرجل اذا عصی بعد طاعة وبرآدمی طارلتمق معنـاسنه‌در یقـال افغـاه اذا اغضبه (الفغواء) فعواء وزننده اسمـادندر علقمة بن الفغواء یاخود ابن ابی الفغواء درکه صحابیدر (الفغو) لغو وزننـده برنسنه فاش وشایع اولمق معناسنه‌در یقال فغا الشیء فغوا اذا فشی واکین قورومق معناسنه‌در یقال فغا الزرع اذا یبس الواوی ✻ (الفقو) فانك فتحی وقافك سکونیله برآدمك ایزینه اویوب کتمك وایزینی سورمك معناسنه‌در تقول فقوت اثره فقوا بمعنی قفوت ✻ شارحك بیاننه کوره مقلوبدر وفقو برموضع آدیدر (الفقا) عصـا وزننده برصویك آدیدر (الفقوة) غرفه وزننده اوقك کرینه دینور جمعی فقی کلور مدیه ومدی کبی یقال کسر فقوة السهم ای فوقه ✻ الیائی (الفقی) فقو وزننده یمامه‌ده بروادی اسمیدر (فقی) سمی وزننده یمامه‌ده بنوالعنبر جماعتنه مخصوص نیجه چفتلك وخرمالق آدیدر ✻ الواوی (الفلو) فانك فتحی ولامك سکونیله و (الفلاء) عطاء وزننده چوجغی یاخود سائر یاوری یی ممه‌دن چکوب آیرمق علی قول ممه‌دن کسمك معناسنه‌در یقال فلا الصبی والمهر یفلو فلوا وفلاء اذا عزله عن الرضاع اوفطمه وقلجله چالمق معناسنه‌در یقال فلاه بالسیف اذا ضربه به وسیر وسفر ایلمك معناسنه‌در یقـال فلا زید اذا سافر و بعد الجهـاله عاقل وهشیار اولمق معناسنه‌در یقـال فلا الرجل اذا عقل بعد جهل (الافلاء همزه‌نك کسریله فلو ایله معنای اولده مرادفدر یقـال افلی الصبی والمهر بمعنی فلاه واسسز شنلکسز بیسابانه وارمق یاخود اورایه داخل اولمق معناسنه‌در یقـال افلی زید اذا صار الی الفلاة او دخلهـا وخاتونك چوجغی یاآتك قولونی سوددن کسلمك کرته‌سنه کلمك معناسنه‌در یقال افلت المرأة او الفرس اذا بلغ ولدها ان یفطم (الافتلاء افتعال وزننده بودخی فلو ایله معنای اولده مرادفدر یقال افتلی الصبی اذا فطمه ومواشی‌یه بریرك نباتنی اوتارمق معناسنه‌در یقال یفتلون المکان ای یرعونه (الفلو) فانك کسریله و (الفلو) عدو وزننده و (الفلو) سمو وزننده ممه‌دن کسلمش اشك صوپه‌سنه وآت قولونه دینور علی قول بریاشنه وارمش اولانه دینور جمعی افلاء کلور وفلاوی کلور سکاری وزننده (الفلاة) خصـاة وزننده شنلکسز بیسابانه دینور که چول تعبیر اولنور علی قول اصلا صو اثری

اولمیان بیابانه دینور یاخود شول بیابانه دینورکه براوجندن براوجنه اقلی دوه قسمی دردنجی کون واشك وقیون ویکی
قسمی یدنجی کون بالغ اولور اوله یاخود ککبش صحرایه دینور که اوه تعبیر اولنور جمعی فلا کلور حصا کبی وفلوات
کلور فتحاتله وفلی کلور صلی وزننده وفلی کلور کسرتینله وجمع الجمعی افلاء کلور یقال اخذوا الفلاة ای القفر
او المفازة لاماء فیها اواقلها للابل ربع وللحمیر والغنم غب او الصحراء الواسعة * مؤلفك بوراده ربع قولی رانك
کسریله در که دوه دردنجی کون وارمقدر وغب قولی دخی غینك کسریله در که یدنجی کون وارمقدن عبارتدر (فلا)
عصا وزننده طوسده برموضع آدیدر * الیائی (الفلی) فانك فتحی ولامك سکونیله قلجله چالمق معناسنه در یقال فلاه
بالسیف یفلیه فلیا بمعنی فلاه یفلوه فلوا وبرآدمك باشنی بتلمك معناسنه در یقال فلی رأسه اذا بحثه عن القمل
وبر کلامی تدبر وملاحظه ایله معنا ومفادنی استخراج ایلمك معناسنه مستعملدر یقال فلی الشعر اذا تدبره واستخرج
معانیه وبرآدمك عقل ورشد وعرفانتی یوقلیوب میزانه آلمق معناسنه در یقال فلی فلانا فی عقله اذا رازه (التفلیة)
تفعله وزننده بودخی باش بتلمك معناسنه در یقال فلی رأسه بمعنی فلاه (الفلایة) کتابه وزننده اسمدر باش بتلمکه
دینور (الاستفلاء) و(التفالی) تفاعل وزننده برکسه کندی باشنی بتلمك استمك معناسنه در یقال استفلی الرجل
رأسه وتفالی اذا اشتهی ان یفلی رأسه (الفلا) عصا وزننده کسلمك معناسنه در یقال فلی الشیء فلا من الباب الرابع
اذا انقطع (فلی) حتی وزننده برطاغ آدیدر (فالیة الافاعی) شر وشور وفتنه نك اوائلنه اطلاق اولنور اصلی
بو درکه برجنس خنفساء واردرکه آلاجه وبنکلی اولوردائما عقربلرایله ویلانلرایله الفت ایدوب بریرده اولورلر عربلر
اکا فالیة الافاعی دیرلر زیرا بردلیکدن چیقدقده اکسه سندن یلان یاعقرب ظهورنی اشعار ایدر بوجهتله شر وشور
وفتنه نك اوائلنه اطلاق ایلدیلر بحث عن القمل معناسنه در * الیائی (فامیه) یاخود افامیه که علابطه وزننده در
شام الکاسنده بربلده وواسط قضاسنده برقریه در * الیائی (الفناء) سناء وزننده برنسنه یوق اولمق معناسنه در
یقال فنی الشیء وفنی فناء من الباب الرابع والثالث اذا عدم * شارح دیرکه عدم ایله تفسیری تفسیر بالاعمدر زیرا فناء
بقاء مقابلیدر وفناء پك قوجالمق معناسنه مستعملدر یقال فنی فلان اذا هرم (الافناء) همزه نك کسریله برنسنه یی
یوق ایلمك معناسنه در یقال افناه اذا اعدمه (الفانی) پك قوجه وسالخورده پیره دینور یقال شیخ فان ای کبیر
(التفانی) تفاعل وزننده بری برینی افناء ایلمك معناسنه در یقال تفانوا اذا افنی بعضهم بعضا (الفناء) کساء وزننده
خانه نك اوکنده اولان آچق حولویه وبوره یه دینور حدود اوارده توکندیکیچون اطلاق اولندی واو کندن
مراد هر طرفندن اولان اوکیدرکه یوره تعبیر اولنور یقال فناء الدار لصاحبها وهی ما اتسع من امامها جمعی افنیه
وفنی کلور صلی وزننده (المفاناة) مباهاة وزننده مدارا ایلمك معناسنه در یقال فاناه اذا داراه (المفناة) مرماة وزننده
نازل اولانلرك مزاجلرینه موافق اولان خصب ورخا ولوخوش هوا ارضه دینور یقال ارض مفناة ای موافقة لنازلیها
(الافانی) افاعی وزننده برجنس نباتدر مفردی افانیه درثمانیه وزننده * مترجم دیرکه مؤلف افناء لفظندن که همزه
مفتوحه ایله در ذهول ایلدی ابن اثیرك بیاننه کوره مفردی فنودر فانك کسریله وبو عند البعض فناء دارماده سندندر
وافناء کمنام وخامل وبی نشان آدملره دینور یقال هو من افناء الناس اذا لم یعلم * الواوی (الفناة) حصاة وزننده
صغره دینور بقره معناسنه جمعی فنوات کلور فتحاتله وعنب الثعلب آدیدرکه ایت اوزمی دیدکلری نباتدر جمعی
فنا کلور حصا کبی وجذیمه یه مخصوص برصو آدیدر (الافنی) اعلی وزننده اوزون صاچه دینور یقال
شعر افنی ای فینان (الفنواء) حمراء وزننده صاچی کور واوزون خاتونه دینور یقال امرأة فنواء ای اثیثة
الشعر وککبش کولکه لو آغاجه دینور یقال شجرة فنواء ای واسعة الظل و بونده قیاس اولان فناء اولمقدر
شدا وزننده زیرا ماده سی نونیه در (فنا) عصا وزننده نجدده برطاغدر * الواوی (الفوة) فانك ضمی وواوك
تشدیدیله قوه وزننده قزل بویه وبویاجیلر کوکی تعبیر اولنان کوك اسمیدرکه بویاجیلر قوللنورلر وادویه دندر رحمدن
جنینلری مسقط وحیض وبولی مدر ومفتح وجلاء وبشره یی تمرکی وبرص وبهق مقوله سی عارضه دن منقی ومطهردر
ومصر دیارنده بربلده آدیدر (المفوی) معظم وزننده فوه ایله بویانمش ثوبه دینور یقال ثوب مفوی ای صبغ بالفوة
(المفواة) میمك ضمی وواوك تشدیدیله فوه منبتی اولان یره دینور یقال ارض مفواة ای کثیرة الفوة (الفو) فانك ضمی
وواوك سکونیله بردارو اسمیدرکه ادویه دندر مدر وذات الجنب وداء الثعلب علتلرینه نافعدر بونی مفرداتده بیان
سنبلی دیدکلریله بیان ایدرلر (فاو) صعید ایلنده برقریه درکه قاف ایله قاو دیدکلری قریه حذاسنده در وبطائحده
برناحیه آدیدر * الواوی (الفهو) سهو وزننده ومرادفیدرکه غفلت سببیله خطا ایلمکدر تقول فهوت عنه فهوا
من الباب الاول اذا سهوت (الافهاء) همزه نك کسریله برکسه ضعیف الرأی وسخیف العقل اولمق معناسنه در

يقال افهى الرجل اذا قال رأيه ❊ اليائى (فى) فانك كسرومديله حروف جاره دندر ظرفيت معناسنه مستعمل اولور
كرك زمانى اولسون نحو قوله تعالى ❊ فى ايام معدودات ❊ الآيه وكرك مكانى اولسون نحو قوله تعالى ❊ وانتم عاكفون
فى المساجد ❊ ومصاحبت ايچون اولور نحو قوله تعالى ❊ ادخلوا فى امم ❊ وتعليل ايچون اولور نحو قوله تعالى ❊ فيما افضتم
فيه ❊ اى لاجل ما افضتم واستعلاء ايچون اولور نحو قوله تعالى ❊ ولاصلبنكم فى جذوع النخل ❊ اى عليها وباء
جاره يه مرادف اولور نحو قوله تعالى ❊ يذرأكم فيه ❊ اى به والى حرفنه مرادف اولور نحو قوله تعالى ❊ فردوا ايديهم
فى افواههم ❊ اى اليها ومن جاره يه مرادف اولور نحو قوله تعالى ❊ فى تسع آيات ❊ اى من تسع آيات ومع معناسنه اولور
نحو قوله تعالى ❊ وجعل القمر فيهن نورا ❊ اى معهن ومقايسه ايچون اولور كه مفضول سابقله فاصل لاحق بيننه دخول ايدر
نحو قوله تعالى ❊ وما متاع الحياة الدنيا فى الآخرة الا قليل ❊ وتأكيد ايچون اولور كه بغير تعويض زائد در نحو قوله تعالى
اركبوا فيها ❊ وتعويض ايچون اولور كه محذوف اولان فى كلمه سندن عوض اوله رق زائد در كقولك ضربت فيمن رغبت
اى ضربت من رغبت فيه (يافيما) لاسيما وزننده كه فى كلمه سى يائى متكلمه داخلدر مقام تعجبده مستعملدر ❊ شارح دير كه
يافى مالى وياشى مالى وياهى مالى ديرلر مهموز وغير مهموز اوله رق يا عجبا مالى تأويلنده در لر ماء كلمه سى تعجب ايچوندر
عجبا بوندن بكا نه حاصل اوله جقدر ديمكدر وجمله سى رفع موضعنده در وبعضلر ما احسن هذا ايله تأويل ايلديلر
وابو عبيد شئ فاته تاسف وتلهف معرضنده استعمال اولنورلر ديدى كه ايواه عجبا بكا نولور اوله ديمك اولور ❊ ومؤلف
مهموزه ده دخى ذكر ايلدى وبونلرده يا حرف ندادر (فايا) منيح ايالتنده برقضا آديدر محدثيندن رافع بن عبد الله
الفايابى او رايه منسوبدر ❊ فصـــل القاف ❊ اليائى ❊ (القأى) قافك فتحى وهمزه نك سكونيله مديون داينه
ذمتنده اولان حق ومطلوبنى اقرار ايلمك معناسنه در يقال قأى الرجل قأيا من الباب الثالث اذا اقر لخصمه
بحق ❊ الواوى (القبو) حبو وزننده برنسنه يى پرمقله بركدرمك معناسنه در يقال قباه يقبوه قبوا اذا جمعه باصابعه
وبنايى يوكسك يا پمق معناسنه در يقال قبا البناء اذا رفعه وخاصة نابت زعفرانى دروب ديوشرمك معناسنه در
يقال قبا الزعفران اذا جناه (القبا) عصا وزننده بر نبات آديدر وقبا برنسنه يى اكوب مقوس قلمق معناسنه در
يقال قبا الشئ قبا اذا قوسه (القبوة) غرفه وزننده ايكى دوداغك برى برينه قاوشمسنه دينور (القباء) سماء وزننده
قفتان وقپامه تعبير اولنان لباسه دينور قبوه ماده سندن ترجمى اقبيه در (التقبية) تربيه وزننده متاع مقوله سنى
يرلو يرينه يصامق معناسنه در يقال قبى المتاع اذا عباه وبر آدمك مصلحتى خصوصنده حق اوزره طوغيوب جور وتعدى
ايلمك معناسنه در يقال قبى عليه اذا عدا عليه فى امره وبزدن ياقاشدن قفتان بچمك معناسنه در يقال قبى الثوب
اذا جعل منه قباء (الاقتباء) افتعال وزننده بودخى متاعى يرلو يرينه يصامق معناسنه در يقال اقتبى المتاع اذا عباه
(التقبى) تفعل وزننده قفتان كيمك معناسنه در يقال تقبى الرجل القباء اذا لبسه وبر آدمه اكسه طرفندن كلمك
معناسنه در يقال تقبى زيدا اذا اتاه من قفاه وبرنسنه قبه كبى چوره سى قاوشق يوكسك اولمق معناسنه در
تقبى الشئ اذا صار كالقبة (القابية) دائما منبتندن اصپور ديروب ديوشريجى عورته دينور يقال امرأة قابية
اذا كانت تلقط العصفر وتجمعه (القابياء) لئيم وناكس وفرومايه يه دينور بنو قابياء شرب خمر ايچون انجمن اولمش
عياشيارانه اطلاق اولنور يقال هم بنو قابياء اى المجتمعون لشرب الخمر (قباء) قافك ضمى والفك مدى وقصريله
مدينه يه قريب برموضع اسميدر كه مسجد قبا انده مؤسسدر مدينه يه ايكى ميل مسافه ده جنوب طرفنده واقعدر وقبا
لفظى مؤنثدر مذكر دخى اولور مكان اعتباريله ومكه ايله بصره بيننده دخى برموضع آديدر وقصر ايله قبا فرغانه ده بربلده
آديدر (الانقباء) انفعال وزننده كيزلنمك معناسنه در يقال انقبى عنا فلان اذا استخفى (القبى) قافك كسريله و (القباء)
كساء وزننده قاب معناسنه در كه يايك بغريله كوشه سى اراليغى اولان مقداردن عبارتدر يقال بينهما قبى قوسين
وقباء قوسين اى قاب قوسين (المقبى) مرمى وزننده كثرت لحم وشحمدن شيشمش قبارمش انسان وحيوانه دينور
(القبلية) سحابه وزننده چوك يابانه دينور مفازه معناسنه ❊ الواوى ❊ (القتو) قافك فتحى وتانك سكونيله و (القتا) قافك
حركات ثلاثيله والفك قصريله و (المقتا) ميمك فتحى والفك قصريله ملوك وكباره كوزل خدمت ايلمك معناسنه در
يقال قتا الملوك يقتو قتوا وقتا مثلثة ومقتى اذا احسن الخدمة لهم (القتوة) خطوه وزننده قوغجيلغه دينور نميمه
معناسنه (المقتوون) ميمك فتحيله و (المقاتوة) و (المقاتية) ميملرك فتحيله خدمتكارلره دينور مفردلرى مقتوى
ومقتا كلمه لريدر ياخود مقتوين درميمك فتحى وواوك كسرى وبعضا فتحيله وايكى صورتده دخى صيغه اخيره غير
منصرفدر مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى مساويدر على قول ميمى اصليه در مقت ماده سندن ماخوذدر كه خدمت
معناسنه در ❊ شارح دير كه مقت ماده سنده مؤلف خدمت معناسنه كلديكنى ذكر ايلدى (الاقتواء) ارعواء وزننده

براني خدمتكار ايدنمك معناسنه در يقال اقتواه اذا استخدمه وبو شاذدر زيرا افعلال بابي البته لازمدر متعدى
دكلدر اصلى اقتووايدى ❊ الواوى (القثو) قافك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله برنسنه يى بريكدرمك معناسنه در يقال قثا
المال يقثو قثوا اذا جمعه ، وخيار ياخود آجور يمك معناسنه در يقال قثا الرجل اذا اكل القثد او الكربزة (الاقتثاء)
افتعال وزننده بودخى بريكدرمك معناسنه در يقال اقتثى المال اذا جمعه (القثوى) سكرى وزننده اسمدر بريكمكه دينور
(القثا) عصا وزننده خيار ولهنه مقوله شى سسلو نسنه يمك معناسنه در يقال قثا الرجل قثا اذا اكل ماله صوت
تحت الاضراس ❊ اليائى (القثى) قثو وزننده ومراديفيدر يقال قثى يقثى قثيا لغة فى قثا يقثو قثوا ❊ الواوى (الاقحوان)
همزه نك وحاى مهمله نك ضميله و (القحوان) همزه سز عثمان وزننده بابونج اسميدر كه پاپاديه در جمعى اقاحى كلور
ياى مشدده ايله واقاحى كلور يانك تخفيفيله (المقحو) مدعو وزننده و (المقحى) مرمى وزننده پاپاديه قونمش تركيبه
ودوايه دينور يقال دواء مقحو ومقحى اذا كان فيه الاقحوان (الاقحوانة) همزه نك ضميله مكه قربنده برموضع آديدر
وشامده برموضع آديدر و بصره ايله نباج ارالغنده برموضعدر (الاقاحى) اقحواندن جمعدر كه ذكر اولندى بومناسبتله
برنسنه نك هنوز نمايان اولان آثار اواٸلنه ودلاٸلنه اطلاق اولنور كويا كه پاپاديه كبى علامتلرى بلورمش اولور ومنه
تقول رأيت اقاحى امره اى تباشيره (القحو) محو وزننده برنسنه يى تماما صيروب آلمق معناسنه در يقال
قحا المال قحوا اذا اخذه يعنى اجتفه (الاقتحاء) افتعال وزننده قحو معناسنه در يقال اقتحاه بمعنى قحاه
(المقحاة) مسحاة وزننده چپاديكلرى آلته دينور يقال قحاه بالمقحاة اى بالمجرفة ❊ الواو والياء ❊ (التقخية) خاى معجمه ايله
تفعله وزننده قبيح وجهتله قخ ديو آغزدن بلغم توكورمك معناسنه در كه آخرمق تعبير اولنور يقال قخى الرجل
اذا تنخع تنخعا قبيحا ❊ اليائى ❊ (القدوة) قافك حركات ثلاثى ودالك سكونيله و (القدة) عده وزننده ارديجه اويوب
كيده جك نسنه يه دينور كرك حسى وكرك معنوى اولسون اسوه كبى تقول لى بك قدوة مثلثة وقدة وانت لى قدوة
وقدة وهو ما تسننت به واقتديت به فارسيده اكا پيشرو و پيشوا ديرلر (الاقتداء) افتعال وزننده برآدمه اويمق
معناسنه در يقال اقتدى به اذا تسنن به (التقدى) تفعل وزننده دابه اصلا يولك طوغريسندن صاپوب راكبى
طوغريسنه كوتروب كتمك معناسنه در يقال تقدت به دابته اذا لزمت به سنن الطريق ودابه نك راكبى دخى وجه
مذكور اوزره كتمك معناسنه در يقال تقدى الراكب على الدابة اذا لزم سنن الطريق (القدى) غنى وزننده
و (القدى) عمى وزننده دادى وقوقوسى خوش ولطيف اولان طعامه دينور يقال طعام قدى وقداى طيب الطعم
والريح (القدى) عصا وزننده و (القداوة) عداوه وزننده طعامك لذتلو وخوش قوقولى اولمق معناسنه در
يقال قدى الطعام قدى وقداوة من الباب الرابع اذا صار قديا (القدو) عدو وزننده قداوه معناسنه در يقال قدا
الطعام يقدو قدوا بمعنى قدى وقريب اولمق معناسنه در يقال قدا الرجل اذا قرب وسفردن كلمك معناسنه در
يقال قدا فلان اذا قدم من السفر (ما اقداه) فعل تعجبدر نه كوزل لذتلو ورايحه سى خوش طعامدر ديمكدر يقال
ما اقدى طعام فلان اى ما اطيبه (الاقداء) همزه نك كسريله پيرفانى اولوب موت هنكامنه يقلشمق معناسنه در
يقال اقدى الرجل اذا اسن وبلغ الموت وبرآدم خير ومبرات جهتنده ودين ومذهبنده مستقيم اولمق معناسنه در
يقال اقدى فلان اى استقام فى الخير وفى طريق الدين ومسك مقوله شى عطرك رايحه سى يايلمق معناسنه در
يقال اقدى المسك اذا فاحت رايحته وسفردن كلمك معناسنه در يقال اقدى فلان اذا قدم من السفر (القدو)
قافك كسريله شول كوكه دينور كه آندن نيچه طمرلر وفروع وشعبه لر سوروب يايلمش اوله يقال له قدو وهو الاصل
الذى يتشعب منه الفروع (القدوى) دعوى وزننده اسمدر طوغرى لغه دينور يقال به قدوى اى استقامة ❊ اليائى
(القادية) شول قوم وجماعته دينور كه باديه ده قوراقلق اولمغله بالجمله كوچلريله سوروب آباد النلغه كلون اوله (القدى)
قافك فتحيله هدى وزننده قاديه ديدكلرى جماعت مذكوره برمحله كلمك معناسنه در يقال قدت قادية تقدى قديا
اى جاء قوم قد اقحموا من البادية (القديان) فتحاتله سرعتله يوريمك معناسنه در يقال قدى الفرس قديانا
اذا اسرع (القدة) عده وزننده برجنس حيه آديدر جمعى قدات كلور قافك كسريله (القدية) قافك كسريله
هديه وزننده ومراديفيدر كه برآدمك مسالك اولديغى سيرت واسلوبه وبولنديغى وضع وحالته دينور تقول خذ
فى قديتك وهديتك اى فيما كنت فيه بو زاده غنيه وزننده اولان نسخه لر غلطدر (القداء) قافك كسرى والغك
قصريله مقدار معناسنه در يقال قدا رمح اى قيده (المقاداة) مباهاة وزننده بركمسنه يه معارضه ايدوب يارشمق
معناسنه در يقال لا يقاديه احدا اى لا يباريه (المتقدى) منصدى وزننده ارسلانه دينور وصالى يورن ولانه
آدمه دينور متبختر معناسنه در (القداوة) قافك كسريله قدأ ماده سنده كه مهموزدر ذكر اولندى ❊ اليائى ❊

(القذى) ذال معجمه ايله عصا وزننده انسانك كوزينه ومشروباته دوشن خار وخاشاكه وچرك مقوله سنه دينور يقال
وقع فى عينه وفى الشراب قذى وهو مايقع فى العين وفى الشراب من الوسخ ونحوه وناقه وقيون مقوله سى
حيواندن طوغورمزدن اولجه وصكره جه ظهور ايدن قان وچركاب مقوله سنه دينور وقذيان معناسنه مصدر
اولور كما سيذكر (القذى) الى وزننده اون كبى پك خرده طپراغه دينور جمعى اقذاء كلور وقذى كلور صلى وزننده
(القذى) عصا وزننده و(القذيان) فتحاتله برآدمك كوزينه چورچوب مقوله سى دوشمك معناسنه در يقال قذيت
عينه قذى وقذيا نا من الباب الرابع اذا وقع فيها القذى وقذى وقذيان وقذى رمى وزننده وقذى عتى وزننده كوزه
فسند اولور كه كوز كندى ايچنه دوشن چرك وچپاق مقوله سنى چباليه رق طشره آتمق معناسنه در يقال قذت عينه
قذيا وقذيانا وقذيا وقذى من الباب الثانى اذا قذفت بالغمص والرمص وعربلر فلان ذل وظلم وحقارتى هضم
ايدوب مدافعه ومجادله ايليوب ساكت واپسم اولور ديه جك يرده هو يغضى على القذى ديرلر اصل معناسى كوزينه
دوشن چورچوب ايچنده اوله رق كوزينى قپايوب يومر ديمكدر (القذية) غنيه وزننده و(القذية) قافك كسريله
و(المقذية) مرميه وزننده خار وخاشاك دوشمش كوزه دينور (التقذية) تفعله وزننده و(الاقذاء)همزه نك كسريله
كوزه خار وخاشاك آتمق معناسنه در يقال قذى عينه واقذى عينه اذا القى فيها القذى وكوزدن خار وخاشاك
چيقارمق معناسنه در يقال قذى عينه واقذى اذا اخرج القذى منها معناى ثانيه يه كوره بناء ازى سلب ايچوندر
ومؤلفك اواخرجه قولنده اولفظى تنويع ايچوندر بو جهتله ضد اولور (القاذية) جماعت ناس معناسنه دركه
مراد قوراقلق سببيله بالجمله آبادانلغه ورود ايدن جماعتدر قاديه كبى (القذى) رمى وزننده قوراقلق سببيله قوم
وجماعت آبادانلغه كلمك معناسنه در يقال قذت قاذية قذيا اذا قدمت جماعة وقرغين ديشى حيوان اركك طلبنده
حرارت شهوتندن ناشى رحمندن مذى طرزنده بياض نسنه اخراج ايلمك معناسنه در يقال قذت الشاة اذا القت
بياض من رحمها حين تريد الفحل و بونسنه اركك حيواندن ظهور ايدرسه تمذى وديشيدن ظهور ايدرسه تقذى
اطلاق اولنور كه مذى منزلنده در (المقاذاة) مباهاة وزننده مجازات معناسنه در يقال قاذاه اذا جازاه (الاقتذاء
افتعال وزننده قوش قسمى كوزلرينى پيدرپى آچوب قپامق معناسنه در يقال الطير يقتذى اى ينظر ثم يغمض
الناقى * (القرية) .قافك فتحى وكسرى وراء نك سكونيله مصر جامعه دينور نسبتنده قريى دينور ياايله وقروى دينور
كروى وزنلرنده در جمعى قرى كلور قافك ضمى والفك قصريله وبو جمع شواذ صيغه سندندر ونسبتى دخى
نوادر دندر * مؤلفك بصائرده بياننه كوره قريه ناسك اجتماع ايلدكلرى موضعدن عبارتدر بو جهتله شهردن
وكويدن اعم اولور لكن عرفا كويده استعمالى شايعدر واول مجتمع اولان ناسه ده اطلاق اولنور حاليت ومحليت
اعتباريله وابن جنى ديديكه * واسئل القرية التى كنا فيه * الآية كريمه سى اتساع وتشبيه وتوكيد حالاتنى متضمندر
اما اتساعك تحقيق سؤال لفظنك فى الحقيقه مسؤول عنه اولمغه صلاحيتى اولميان شيئه القا اولنديغنه مبنيدر وتشبيه
مسؤوليته صلاحى اولميان نسنه صلاحيتى اولانه تشبيه اولنمشدر كه كثرت مجاورت سببيله حالت مرقومه نك وجودنى
ادعايه مبنيدر وتوكيد حالتى تصحيح خبرك نهايت درجه سنى ايذان واشعاره مبنيدر زيرا بو برماده دركه اهل جوابك
بياننده فضله عادتا متكلم اولميان جمادات دخى مسؤولك صحتنى بيان واجابت ايدر ديمك اولور (القريتين) تثنيه بنيه سيله
ايكى قريه ديمكدر واشبو * على رجل من القريتين عظيم * آيت كريمه سنده مراد مكه ايله طائف درمكه تغليب
اولنمشدر واكثرى لفظ مرقوم ياايله قريتين عنوانده متلفظدر يعنى الفله قريتان عنواننده كه حالت رفعيدر
قلليدر وقريه مكه ايله بصره بيننده نباج قربنده بركويك آديدر وحمص قضاسنده بركوى آديدر ويمامه ده
برموضعدر (قرية النمل) قرنجه يواسنه اطلاق اولنور (قرية الانصار) مدينۀ منوره در (الاقراء) همزه نك
كسريله دائما قريه ده اولمق معناسنه در يقال اقرى الرجل اذا لزم القرية وبركمسه دن ضيافت
طلب ايلمك معناسنه دركه اول كمسه يى قارى يعنى مضيف قلمش اولور يقال اقرى الرجل اذا طلب ضيافة
(القارى) قريه ده ساكن آدمه دينور يقال هو قار اى ساكن القرية (القارية) و(القاراة) حاضرۀ جامعه
معناسنه دركه جماعت صفتيدر نته كه باديه دخى بويله در وقارى يه مزراغك اسفل طرفنه على قول يلمانلواولان
يوقرى طرفنه دينور كه اورەجق اوجى اولور وقلجك اغزينه دينور يقال ضربه بقارية السيف اى بحده (القرى
جرى وزننده و(القرى) عصا وزننده بريكدرمك معناسنه در ذكر اولنان قريه بو معنادندر يقال قرى الماء
فى الحوض قريا وقرى من الباب الثانى اذا جمعه وكويش كتورن حيوان كويشنى آوردينه بريكدروب يغمق معناسنه در
يقال قرى البعير وكل ما اجتر اذا جمع جرته فى شدقه ودوه نك ديشلرى آغزيغله آوردى بشيشمك معناسنه در يقال

قرت الناقة اذا ورم شدقاها من وجع الاسنان و بلاد وقصباتی تتبع ایده‌رك كزمك معناسنه‌در یقال قری البلاد
اذا تتبعها یخرج من ارض الی ارض واوقومق معناسنه در كه مهموزده لغتدر تقول قريت الصحيفة لغة فی قرأتها
فهی مقرية (القرا) رضا وزننده و(القراء) سخاء وزننده برآدمی مهمان ایدوب ضیافت ایلمك معناسنه‌در یقال
قری الضيف قری وقراء من الباب الثانی اذا اضافه (الاقتراء) افتعال وزننده بودخی برآدمی مهمان ایدینوب ضیافت
ایلمك معناسنه‌در یقال اقتری الضيف اذا اضافه و بلاد وقصباتی تتبع ایده‌رك كزمك معناسنه در یقال اقتری
البلاد اذا تتبعها یخرج من ارض الی ارض و برکسه‌دن ضیافت استمك معناسنه در یقال اقتری الرجل اذا طلب
ضیافة (الاستقراء) بودخی بلاد وقصباتی تتبع ایده‌رك كزمك معناسنه در یقال استقری البلاد اذا تتبعها یخرج
من ارض الی ارض ❊ شارح دیركه بعده مطلق تتبع معناسنده استعمال اولندی واستقراء ضیافت استمك معناسنه‌در
یقال استقری زيد اذا طلب ضيافة (المقری) و(المقراة) مجری ومجراة وزنلرنده صو بریكدیكی یره دینور حوض
و بركه وصهریج كبی (القریّ) غنیّ وزننده یوكسكدن اولان صو اقندیسنه دینور علی قول یوكسكدن باغچه‌یه
آقوب دوكلدیكی یره دینور جمعی اقریه كلور واقراء كلور وقریان كلور قافك ضمیله وهنوز یاقده یایلامش قویوسوده
دینور (قریّ الخيل) بروادی آدیدر (القریان) تثنیه بنیه سیله برموضع اسمیدر (المقری) منبر وزننده و(المقراء
معطاء وزننده خاندان ومهمان دوست آدمه دینور مؤنثلری مقراة ومقراء كلور كه مذكری كبیدر ومقراة مسافره
طعام وضع ایدوب ضیافت ایده‌جك بیوك چناغه وقواطه‌یه دینور تقول اطعمنا بالمقراة وهی قصعة يقری بها
ومقراة لفظنك جمعی مقاری كلور ومقاری تنجره‌لره اطلاق اولنور یقال اخرج الطعام بالمقاری ای القدور (القرية
غنیه وزننده عصایه دینور وقرنجه یواسنه دینور قریه كبی وشول دیركاره واغاجلره دینور كه كرتكری اولمغله
اواورتكارنده سقفه اوزاتدقدنصكره آنلرك اوزرندن سقف اغاجلرنی اوزادوب اوجلرنی اول كرتكره وضع
واستوار ایدرلر وكیده سرن دیركنك تپه سنده اولان آرقوری اغاجه دینور كه بابا فنقو تعبیر اولنور قایسه
دیدكاری یلكن آندن آچلور و بعضلر عندنده محفه‌نك اوستنده اولان اغاجه دینور (قریه) سمیه وزننده
بغدادده اوچ موضعك آدیدر وطیّ قبیله سی یوردنده برموضع آدیدر (المقرية) مرمیه وزننده قرأت
اولنسان صحیفه‌یه دینور مقروّه معناسنه (القارية) یانك تشدیدیله برقوش آدیدر كه عربلر آنی كوردكده
یغمورظهوریله استبشار ایدرلر كویا كه یغمور طرفندن ایلچی یاخود مقدمهٔ سحابدر جمعی قواری كلور
بونی یشل صغرجق قوشیله بیان ایدرلر كه آری قوشی وچكركه قوشی دخی دیرلر فارسیده سارسبز دیرلر ❊ الواوی
(القرو) قافك فتحی و رانك سكونیله برنسنه‌یه طوغری قصد ایلمك معناسنه‌در یقال قرا اليه قروا من الباب الاول
اذا قصده و برنسنه‌نك آردینه دوشوب آراشدرمق معناسنه‌در یقال قرا الامر اذا تتبعه ودور تمك معناسنه در
یقال قراه بالرمح اذا طعنه به وقرو نهر طرزنده اوزون حوضه دینور كه آنده دوه‌لر صولنور وشول اوزون اوزادی ارضه
دینور كه یوریمكله قطعی قابل اولمزدرجه‌ده اوله جمعی قرّو كلور علوّ وزننده تقول وقعنا فی قرو ای ارض لا تكاد
تقطع وقرو اسلوب وطریقت معناسنه مستعملدر كه ذكر اولنسان معنالردن مأخوذدر ومنه تقول تركتهم قروا
واحدا ای علی طريقة واحدة وشیره مقوله سی نسنه صیقه‌جق منكسنه اولوغنه ولوله‌سنه دینور كه شیره اورادن
جریان ایدر انبیق بوغازی كبی وخرما كتوكندن دوزلمش تكنه وباطیه وفچی طرزنده قابه دینور كه نبیذ ایچون
ایچنه خرما واوزم باصیلور علی قول اول كتوكدن دوزلمش لكن وطاس وبرداق مقوله سی مشربه‌یه دینور كه آنكله
شرب اولنور وكوجك كاسه‌یه یاخود مطلقا كوجك قابه دینور وكلب یلاغنه دینور میلغه معناسنه بونده قافك
حركات ثلاثیله‌ده لغتدر جمعلری اقراء واقری واقروه وقریّ كلور صلیّ وزننده ویل یاصو یاخود بغرسقلر ایشمكله
دریسی قوغه كبی بیوك اولمش خایه‌یه دینور كه دبه تعبیر اولنور قروه دخی دینور هایله ❊ مؤلفك وجوهرینك بوراده
تعریفلری مسامحه اوزره‌در (القروانی) قافك فتحی ورانك سكونیله خایه سی دبه اولان آدمه دینور (قریّ) قافك
ضمیله فعلی وزننده بادیه‌ده برصو آدیدر (القرا) عصا وزننده و(القروان) قافك فتحیله ارقه‌یه دینور ظهر معناسنه
وقرا قباغه دینور كه سبز واتدر قرع معناسنه (القرواء) صحراء وزننده اوزون اوركجلو ناقه‌یه دینور یقال ناقة
قرواء ای طويلة السنام وبونك مذكری یوقدر جمل اقری دینمز وقرواء توره ودأب وعادت معناسنه دریقال علی قرواء
حسنة ای علی عادة حسنة ودبر ومقعده دینور (القروری) حجوجی وزننده طریق كوفه‌ده برموضعدر (الاقراء
همزه‌نك كسریله برآدمك ارقه سی اغریمق معناسنه‌در یقال اقری الرجل اذا اشتكی قراه ای ظهره وضیافت استمك
معناسنه‌در یقال اقری الرجل اذا طلب القری ای الضيافة ❊ شارح دیركه بونده واوی ویائی مشوش اولمشدر وداٸما
آتك صرتنی چوللوطوردرمق معناسنه‌در یقال اقری الجل علی الفرس اذا الزمه (مقری) سكری وزننده دمشق

قضاسنده برقریه‌دیر (مقری) حبلی وزننده نوبه ملکنده بر بلده‌در (مقریه) مجمیه وزننده یمنده بر حصن آدیدر
المقاری) میمك فتحیله یوکسك تپه‌لرك باشلرینه دینور مقری مفرد یدر سکری وزننده (القیروان) قافك وراناك
فتحیله قافله وکاربانه دینور وبو کاروان فارسی معربیدر ومغربده بر بلده آدیدر (المقروة) مدعوه وزننده شول
دیشی قیونه دینور که کندی ممه سنی اممسون دیو باشنه اغاجدن دوزمه باشلق چکرلمش اوله یقال شاة مقروة
اذا جعل رأسها فی خشبة لئلا ترضع نفسها (المقروری) اسم فاعل بنیه سیله اوزون ارقه‌لو حیوانه دینور
القروة) فروه وزننده دبه اولان خایه یه دینور که ذکر اولندی و باشك تپه سنك اوجنه دینور یقال ضرب
قروة رأسه ای طرفه (الاستقراء) بدنده چبان ماده لنوب یعنی چرکلنوب ایرینلمك معناسنه‌در یقال
استقری الدمل اذا صارت فیه المدة * الواوی (القزو) قافك فتحی وزای معجمه نك سکونیله مکروه ومردار
نسنه‌لردن وآلوده لکدن صاقنوب نظافت اوزره اولمق معناسنه‌در یقال به قزوای تقززو دکتك
اوجیله یری دورتشدرمك معناسنه درکه اکثری براندیشه وملاحظه ضمننده ایدرلر یقال قزا بعصاه الارض
یقزو قزوا اذا نکتها بها وقزه دیدکلری اویون اوینامق معناسنه‌در یقال قزا الرجل اذا لعب بالقزة
الاقزاء) همزه نك کسریله بین الناس استواء واستقامتله معروف ایکن برعیب ونقیصه ایله آلوده اولمق
معناسنه‌در یقال اقزی فلان اذا تلطخ بعیب بعد استواء (القزة) ثبه وزننده یلانه دینور رحیه معناسنه
علی قول برجنس یلانه دینور که قویرقسز واکری بوکری اولور جمعی قزاة کلور قضاة وزننده و بین العرب
برلعب آدیدر * الیائی * (القزی) قافك کسریله لقب معناسنه‌در یقال بئس القزی هذا ای اللقب
التقزیة) تفعله وزننده برکسه یی یره چالوب اولدرمك معناسنه‌در یقال قزاه اذا صرعه وقتله * الواوی (القسو
و (القسوة) قافلرك فتحی وسینلرك سکونیله و (القساوة) عداوه وزننده و (القساء) قضاء وزننده بر نسنه
طاش کبی پك وقاتی اولمق معناسنه‌در یقال قسا قلبه یقسو قسوا وقسوة وقساوة وقساء اذا صلب وغلظ
واقچه قلب و زیوف اولمق معناسنه مستعملدر یقال قسا الدرهم اذا زاف (القسی) غنی وزننده طاش کبی پك
وقاتی اولان نسنه‌یه دینور وزیوف اقچه‌یه دینور جمعی قسیان کلور صبیان کبی واسیدن یاصوغوقدن یاخود
قحط مقوله‌سی حالاتدن ناشی سخت وشدید زمانه وصف اولور یقال یوم وقرب وعام قسی ای شدید من حر او برد او قحط
ونحوه وقسی بن منبه ابو قبیله اولان ثقیفك برادریدر (ذوقسی) یمندن بصره یولنك آدیدر (المقساة) مرماة وزننده
قسوت قلبه باعث اولان نسنه‌یه دینور یقال الذنب مقساة للقلب ای یقسیه (المقاساة) مباهاة وزننده برنسنه نك
شدت وزحمتنی چکمك معناسنه‌در یقال قاساه اذا کابده (قسا) عصا وزننده بصره‌ده برقریه‌در وتمیم قبیله سی
یوردنده برقاره تپه آدیدر بونده مد ایله‌ده زبانزده‌در (قساء) غراب وزننده برطاغك آدیدر (الاقساء) همزه نك
کسریله برنسنه یی پکلندروب قاتیلندرمق معناسنه‌در یقال اقساه اذا صلبه وغلظه وقساء دیدیکی طاغده
ساکن اولمق معناسنه‌در یقال اقسی الرجل اذا سکن قساء (قسیاء) کساء وزننده برموضعدر (الاقسیان) احران
وزننده برنبات آدیدر و بر رجل علمیدر (قسیان) علیان وزننده بروادی یاخود برصحرا آدیدر (قسیان) عثمان
وزننده عقیقده برموضع آدیدر * الواوی * (القشو) حشو وزننده اغاجك یپراغنی وقبوغنی صیروب صویمق
معناسنه‌در یقال قشا العود یقشو قشوا اذا قشره وخرطه و برنسنه یی سیلك معناسنه‌در یقال قشا الوجه
اذا مسحه و یلانك قاوینی صویمق معناسنه‌در یقال قشا الحیة اذا نزع عنها لباسها وحیه لفظی مذکر ومؤنث اولور
التقشیة) تفعله وزننده بودخی یلانی قاولتمق معناسنه‌در یقال قشی الحیة اذا نزع لباسها عنها و برآدمی ایشندن
چویرمك معناسنه‌در یقال قشاه عن حاجته اذا رده (المقشی) معظم وزننده و (المقشو) مدعو وزننده قبوغی
صویلمش نسنه‌یه دینور یقال عدس مقشی ومقشو ای مقشر (القشوة) خطوه وزننده شول سپده وکفه‌یه
دینور که خرما یپراغندن اوریلوب نسوان آنك ایچنه عطریات وایلك و بوق مقوله‌سی ادواتلرنی وضع وحفظ
ایدرلر جمعی قشوات کلور فتحاتله وقشاء کلور کساء وزننده (القشاء) غراب وزننده توکر که دینور بزاق معناسنه
الاقشاء) همزه نك کسریله زنکین ایکن فقیر اولمق معناسنه‌در یقال اقشی الرجل اذا افتقر بعد غنی (القاشی) کثیر
وکوتی یوله ومنفوره دینور (القشی) غنی وزننده پچمز قلب اقچه‌یه دینور یقال درهم قشی ای قسی (القشاوة
ثمامه وزننده یریوزنده اوزون اولوزادی چکلمش سنور وسنده مقوله‌سنه دینور ونجد ده برصو آدیدر (القشوان
سکران وزننده جوره وخورده آدمه دینور هوشی قشوانه دریقال رجل قشوان ای دقیق * الواوی (القصو) قصد
وزننده و (القصو) علو وزننده و (القصا) عصا وزننده و (القصاء) سماء وزننده بعید اولمق معناسنه‌در یقال

قصاعنه يقصو قصوا وقصوا وقصى وقصاء اذابعد ويقـال قصى عنه قصا من البـاب الرابع (القصى) غنى
وزننده و(القاصى) بعيد اولان شيئه دينور جمعلرى اقصاء كلور نصير وانصار وشـاهد واشهاد كبى (القصوى
و(القصيا) بشرى وزنلرنده غاية بعيده يه دينور مذكرى اقصى دريقال مكان اقصى وغاية قصوى وقصيا اى
بعيدة ❊ شارحك بيانه كوره قصوى اهل عاليـه وقصيا اهل نجد لغتيدر وقصوى الوادى دره نك اوجنه دينور كه
نهايتيدر (الاقصاء) همزه نك كسريله بعيد ايلمك معناسنه دريقال اقصاه اذا ابعده وكريم ونفيس ناقه لرا كتساب
واتخاذ ايلمك معنـاسنه در يقال اقصى الرجل اذا اقتنى القصية وعسكرك چوره سنى ويوره سنى كوروب كوزه دوب
محافظه ايلمك معنـاسنه دريقال اقصى فلان اذا حفظ قصا العسـكر (المقاصاة) مباهاة وزننده باب مغـالبه ده
مستعملدر مباعده بابنده يارشمق معنـاسنه در تقول قصانى فقصوته اى باعدنى فغلبته (القصا) عصـا وزننده
وسمـاء وزننده خانه نك يوره سنه وحولوسـنه دينور يقال نزل فى قصا الـدار وقصائه اى فنائه ونسب بعيـد
معناسـنه دريقـال هومنه بالقصا اى بعدا النسب وناحيه معنـاسـنه دريقـال هوفى قصـاه اى فى ناحيته ومنه
تقول حطنى القصا اى تباعد عنى يعنى بندن آلارغه اول بوراده حط كلمه سى حياطه دن امردر ويقـال حاطهم
القصا اذا كان فى نا حيتهم وقصا ناقه نك وقيونك قولاقلرى اوجلرنده اولان جزئيجه كسكلكه دينور (القصو
قصد وزننده ناقه نك ياخود قيونك قولاقلرى اوجنى جزئيجه كسمك معنـاسنه در يقال قصا الناقة والشاة قصوا
من الباب الاول اذا قطع طرف اذنها قليلا (التقصية) تفعله وزننده قصو معناسنه دريقال قصى الناقة والشاة
بمعنى قصـاها وطرنق كسمك معنـاسنه دريقال قصى الاظفار اذاقصها (القصواء) حمراء وزننده و(المقصوة
مدعوة وزننده و(المقصاة) ميمك ضميله قولاقلرينك اوجلرى برمقدارجه كسلمش ناقه يه ياخود قيونه دينور (الاقصى
اعلى وزننده و(المقصو) مدعو وزننده و(المقصى) معظم وزنـنده قصواء ومقصوه ومقصـاة لفظلرندن
مذكرلردريقال جمل وكبش اقصى ومقصو ومقصى (القصية) غنيه وزننده استعمالدن معاف اولمش جنسى پاك
نفيس وكريم ناقه يه دينور كه صاحبى استعماله قيه مز يقال ناقة قصية اى كريمة نجيبة مبعدة عن الاستعمال وچوق
قوللانيلوب اورسلنمش ناقه يه دينمكله ضد اولور يقال ناقة قصية اى رذلة جمعى قصايا كلور (القاصية) ناحيه
معناسـنه دريقـال هو فى قاصية البلد اى ناحيته وپك قوجـه ديشى قيونه دينور يقـال نعجة قاصية اى هرمة
(الاستقصاء) و(التقصى) تفعل وزننده برنسنه نك نهايتنه بالغ اولمق معناسنه در يقال استقصى فى المسئلة وتقصى
اذا بلغ الغاية ❊ شارح ديركه بونك سبنى طلب ايچونده كلمكله برشيئك اوته سنى آراشدرمق وآراشديره رق اوته سنه
بالغ اولمق معناسـنه در (قصى) سمى وزننده ابن كلاب دركه عمود نسب حضرت مصطفوى عليـه السلام
جمله سـندن جد خامسلريدر اسمى زيد ياخود مجمع دركه محدث وزننده در نسبتنده قصوى دينور يارك برينى
حذف وبرينى الفه قلب ايتدكدنصكره واوه قلب ايلديلروقصى يمنده برضرب عقبه آديدر (القصوه) ثمره وزننده
دوه قسمنك قولاغنك اوجنه باصيلان تمغـايه دينور (قصوان) عثمان وزننده وسلمـان وزننده برموضع آديدر
مترجم ديركه مؤلف اسم ناقة حضرت رسول الله عليه الصلوة والسلام اولان قصوى ماده سـندن ذهول ايلدى
وبوعندالبعض بشرى وزننده وعندالبعض حمراء وزننده در ❊ اليائى ❊ (القضاء) سخاء وعصا وزنلرنده حكم
معناسـنه دركه اسمدر يقال طلب قضائه وقضاءه اى حكمه ❊ شـارحك بيانه كوره جمعى اقضيه در واصل قضاء
قطع وفصل معناسنه اولوب معانئ سائره آندن متفرعدر انتهى (القضى) قافك فتحى وضادك سكونيله و(القضاء
سخـاء وزننده و(القضية) عطيه وزننده مصدرلر در حكم ايلمك معناسـنه در يقال قضى عليـه يقضى قضيا
وقضاء وقضية من الباب الثانى اذا حكم عليه وقضيه اسم اولور حكومت معناسنه جمعى قضـايادر فعالى وزننده كه
مقصوردر و بونك اصلى فعائل در قلب مكانله فعالى اولمشدر وقضاء صنع وكار معناسـنه مستعملدر يقـال قضى
الشئ اذا صنعه و برنسنه يى برآدمه لازم قلمق حتم وايجاب معنـاسنه در يقـال قضاه عليه اذا حتمه عليه واوجبه
و بيان ايلمك معناسنه در ومنه قوله تعالى ❊ من قبل ان يقضى اليك وحيه ❊ اى يبين اليك وموت معناسنه مستعملدر
يقال قضى الرجل اذا مات كويا كه امر دنيا سنى فصل وقطع ايلدى وكذا يقال قضى نحبه اذا مات بوراده نحب
نذر معناسنه اخذ اولنورسه عهده سـنده نذركبى لازم اولان موتى اداايلدى ديمك اولور وعلى ايله صله لنورسه
قتل معنـاسنه اولور يقال ضربه فقضى عليه اذا قتله كويا كه انك ايشنى فصل وقطع ايدوب فارغ اولمش اولور
وبرمأموله دلخواه اوزره نائل اولوب آنى كماله يتشدرمك معنـاسنه در يقـال قضى وطره اذا اتمه وبلغه وعهد
ويجابى متضمن وصيت ايلمك معناسنه در يقال قضى عليه عهدا اذا اوصاه وانفاذ عهد ايلمك معناسنه دريقال قضى

عليه عهدا اذا انفذه و برامر وخبری محلنـه ایرشدرمك معناسـنه در یقـال قضى اليه اذا انهاه ومنه قوله تعالى
وقضينا اليه ذلك الامر ✻ اى انهيناه اليه وابلغنا ذلك واوده مك اداء معنـاسـنه در يقال قضى غريمه دينه اذا اداه
شارح دیرکه اداء معناسنده عندالبعض حقیقت وعندالبعض مجازدر ✻ لکن راغبك بيانه کوره مجازدر و ينه راغب
دیدیکه قضاء ماده سی فصل الامر معناسنه موضوعدر که برنسنه یی فصل وقطع ایلمکدن عبارتدر کرك قولا و کرك
فعلا اولسون و بونلرك هر برى الهى و بشرى اولور وقالديكه قضاء وقدر بحثنده قضاء قـدردن اخصدر زیرا
قدر تقدیر وقضاء تفصیل وقطع ایلمکدر و بعضلر دیدیکه قدر کیل ایچون تهیئه واعداد اولنان نسنه دن وقضاء
آنی اولچمکدن عبارتدر بو جهتدن شـامده طاعون اولدیغی حضرت عمر رضى الله عنه ایشتدکده کیرمیوب سمت
آخره منصرف اولمغله ابو عبيده رضى الله عنه ✻ اتفر من القضاء ✻ دیدکده حضرت عمر ✻ افر من قضاء الله تعالى
الى قدره ✻ دیدی که قدر مادام قضاء صورتنی بولمدقجه دفع الهی مرجودر خلاصه سی قدر دیوان دولت عليه ده
دفتر اجمال وقضاء آنك توزيع وتقسيمى منزلنده اولور وابن اثیر دیدیکه قضاء وقدر متلازملردر احدهما آخردن
منفك اولمز زیرا قدر اساس وقضـاء بناء منزلنده در و بو مبحثك تفصیلی کتب کلامیه در (القاضية) اولومه اطلاق
اولنور يقـال اتت عليه القاضية اى الموت بو راده تانيث منيه اعتبا ريله در امر حیاتی قاطع وفاصل اولـدیغیچون
اطلاق اولنور یاخود لازم معنـاسـنه محمولدر وقاضيه ديت وفريضهٔ زكات خصوصلرنده جائزه و رایجـه اولان
دوه لره دينور يقـال ابل قاضية اى جائزة فى الـدية وفريضة الصدقـة (القضى) غنى وزنـنـده بودخى اولومه
اطلاق اولنور مقضى معناسنه درو سريع القضاء اولان آدمه دينور كرك بورج وكرك حكومت خصوصنده اولسون
يقال رجل قضى اى سريع القضاء يكون فى الدين والحكومة (التقضية) تفعله وزننده و (القضاء) كذاب وزننده
بودخی برنسنه یه مأمولی اوزره نائل اولوب اتمـام واكمال ايلمك معناسنه در يقال قضى وطره اذا اتمه و بلغه و برآدمى
قاضی نصب ایلمك معناسنه در يقال قضاه السلطان اذا جعله قاضيا (الاستقضاء) برکسه کندی ماده سنه برآدمك
حکم وفصل ایلمسنی طلب ایلمك معناسنه در يقال استقضى فلانا اذا طلب اليه ان يقضيه بو راده طلب مراجعت
معنـاسنی متضمندر و برکسه قاضى تعيين اولنمق معناسنه در يقال استقضى فلان على بنـاء المفعول اى صير قاضيـا
(التقـاضى) تفاعل وزننده برکسه مديوننـدن حقنی قبض ایلمك معنـاسـنه در يقال تقاضاه الدين اذا قبضه منه
لكن امهات سائره ده تقاضى طلب دين معناسنه ده مرسومدر كه تقاضا ايتمك تعبير اولنور يقال تقاضيته دينى اى طلبته
(القضاة) قافك ضميله شول یوفقه زاره دينوركه حين ولادتده معصومك يوزنده قابلو ظهور ایدر (القضة) عده وزننده
برجنس نبـاتدر جمعى قضى كلور قافك كسرى والفك قصر يله وقضات كلور (التقضى) تفعل وزننده برنسنه نك
اوته سى كسيلوب بتمك معناسنه در يقال تقضى الشئ اذا فنى وانصرم وقوش هوادن سوزيلوب اينمك معناسنه در
يقال تقضى البازى اذا انقض ✻ شارحك بيانه كوره بو معناده اصلى تقضض ايدى (الانقضـاء) انفعال وزننده
بودخى برنسنه نك آردى كسيلوب يوق اولمق معناسنه در يقـال انقضى الشئ اذا فنى وانصرم (القاضى) حاكم
افنـديدر قضاة جمعيدر كه اصلى قضيه در وقاتل معناسنه مستعملدر كه مقتولك ايشنى بتورر يقـال سم قاض
اى قاتل قاتلك قاضى يه ملايمتى موقعنده در (القضاء) شداد وزننده متين ومحكم زرهه دينور (القضا) عصا
وزننده قورى اوزم چكردكنه دينور عجمجه معناسنه (قضاء) سماء وزننده اسامیدندر ✻ اليائى ✻ (القطا) عصا
وزننده بركونه مرض آديدركه انسان وحيوانك صغرى طرفلرنده ظهور ايدر (التقطى) تفعل وزننده قوغه
يك طولمغله قيودن يابجه يابجه چكيلوب چيقمق معناسنه در يقال تقطت الدلو اذا خرجت من البئر قليلا قليلا لملئها
(القطيات) فتحاتله قطوات لفظنده لغتدركه قطاة لفظندن جمعدر (قطيات) سميات وزننده بر وادى آديدر (قطيه)
غنيه وزننده مصر يولنده برقريه آديدر قطيا ايله معروفدر كه تخفيفله والفله در (القطيا) قافك فتحى ويانك تشديديله
كنار صبنى اسمیدر كه نارجيل اغاجنك ليفندن بوكلش ايپه دينور بونكله برآدم مسمى اولورسه يانى مخفف اولور
الواوى ✻ (القطو) خطو وزننده آغر وآهسته يوريمك معناسنه در يقال قطا الرجل يقطو قطوا اذا ثقل مشيه
و بغرتلق قوشى قطاقطا ديو اوتمك معنـاسنه در يقال قطت القطاة اذا صوتت وحدها قطاقطا بو راده وحدها
قولى قيد وقوعيدر وآديملرى صيق صيق اتارق يوريمك معناسنه در يقال قطا الماشى اذا قارب فى مشيه (الاقطيطاء)
بودخى آديملرى صيق صيق آتارق يوريمك معنـاسـنه در يقـال اقطوطى الرجل اذا قارب فى مشيه (القطوان)
سلمـان وزننده وفتحاتله و (القطوطى) نجوجى وزننده آديملرينى صيق صيق اتارق يورر اولان شخصه دينور
وقطوطى برموضع آديدر بونك وزنى فعوعل ياخود فعلعل درو ايا قلرى اوزون اولوب آديملرينى صيق صيق اتارق

يوريان آدمده دينور (القطاة) حصاة وزننده بدنده صغری يه دينور وبوچلرك ارالغنه علی قول دابه نك اردينه
دينوركه راكبك اكسه سنه بنان آدمك اوتوردیغی يردن عبارتدر و بغرتلق قوشنه دينور جمعی قطا كلور وقطوات
كلور حركاتله (التقطی) تبطی وزننده ومرادفيدركه اويالنوب كيجكمك معناسنه در يقال تقطی الرجل اذا تبطی
وبرآدمه فندورنك ايدوب الدانمق معناسنه در يقـال تقطی لاصحابه اذا ختلهم وبركسه دن يوز دوندروب اعراض
ايلمك معنـاسنه در يقال تقطی بوجهه عنه اذا صدف وطوارك آردينه بنمك معناسنه در يقال تقطی الفرس اذا ركب
قطاتها (قطيه) سميه وزننده مروان بن الحكم الاموی زوجه سنك آديدر (روض القطا) برموضعدر (قطوان
حركاتله كوفه ده برموضعدر اكسيهٔ قطوانيه اورايه منسوبدر (القطا) عصاوزننده قيون قسمنه مخصوص برمرض
آديدر (القطية) فرحه وزننده قطا علتنه اوغرامش قيونه دينور يقـال شاة قطيهٔ اذا كان بهـا قطا ❊ الواوی
(القعو) قافك فتحی وعينك سكونيله بكره يه دينوركه تحر بفله مقاره ديدكلری قيو چرخيدر علی قول اغاج مقوله سندن
اولانه دينور ياخود تيموردن اولان بكره اوقنـه دينوركه تكرلك اكا گچر يلوب اوزرنده دوران ايدر (القعوان
تثنيه بنيه سيله شول ايكی طرفلو تخته يه دينوركه بكره نك ايكی جانبنده قابلو اولوب بكره انلرك ارالقرنده اولور علی قول
شول ايكی تيموره دينوركه تكرلك انلرك ارالغنده دوران ايدر قعو كلمه سنك جمعی قعی كلور صلی وزننده (القعو
جعو وزننده و (القعوّ) علوّ وزننده اركك ديشی يه كركمك معناسنه در كرك جمـاع ايلسون وكرك ايلسون يقال
قعا الفحل الناقة قعوا وقعوّا اذا ارسل نفسه عليها ضرب ام لا وقوش چفتلشمك معناسنه در يقـال قعا الطائر اذا سفد
قعو البجيرتين) قيناقلری چليمسز ياخود غليظ ياخود يومری اولان آدمه دينور يقال رجل قعو البجيرتين ای ارسح
اوغليظهما اوناتئهما غير منبسطهما (الاقتعاء) افتعال وزننده بودخی اركك ديشی يه كركمك معناسنه در يقال اقتعی
الفحل الناقة بمعنی قعاها (القعواء) حمراء وزننده اوفق وجوره عورته دينور ياخود انجه بجـاقلو اولانه دينور
(الاقعاء) همزه نك كسريله برنسنه يه سويكنوب طيـانه رق اوتورمق معنـاسنه در يقال اقعی فی جلوسه اذا تساند
الی ماوراه وكلب انجكلرينی ديكوب دينی يره قويوب اوتورمق معناسنه دركه چوملمك تعبير اولنور يقال اقعی الكلب
اذا جلس علی استـه وراكب آتی اوكجه سی اوزره چويروب دوندرمك معنـاسنه در يقـال اقعی فرسـه اذا ارد
القهقری وبرآدمك برونی قعـا صفتيله متصف اولمق معنـاسنه دركما سيذكر يقـال اقعی انفـه اذا كان به
قعـا (القعـا) عصا وزنـنـده برونك يومشغی قصبه يه طوغری حواله اولمق معنـاسنه دركه اوراسی قالقق
اولوب قصبه قصه وباصق اولمغله اوزرينه دوريلوب طيانمش كبی اولور يقـال قعی الرجل قعـا من الباب الرابع
اذا اشرفت ارنبة انفـه ثم اقعت نحو القصبته (الاقعی) اعلی وزنـنـده برونی وصف مذكور اوزره اولان
كشی يه دينور قعواء مؤنثيدر ❊ الواوی ❊ (القفـا) فايله عصا وزننده بيونك آردينـه دينوركه اكسـه تعبير
اولنور فارسيده خيره دينور وبومؤنث ومذكر اولور و بعضا ممدود اولور جمعی اقفی واقفيه واقفـاء كلور وقفیّ
كلور صلیّ وزننده وقفیّ كلور كسرتيله وقفين كلور قافك ضميله وتقول العرب لاافعله قفا الدهر ای طوله يعنی ابد
الدهر يعنی زمانك اكسه سنی آلنجه قدر آنی ايتم ديمكدر ويقال ردّ فلان قفـا اوعلی قفاه ای هرم يعنی پير فانی
اولوب عدم طرفنه توجه ايلدی (القافية) قفا معناسنه در يقال ضرب علی قافيته ای علی قفاه وقافيه اهل عروض
عندنده بيتك آخر كلمه سنه علی قول بيتك آخرنده اولان حرف ساكندن مقدمجه اولان سـاكنه وارنجه حروفله
اول اولكی سـاكندن مقدم اولان حرف متحرككك حركه سـنه اطلاق اولنور وعنـد البعض قصيده نك مبنی
عليها سی اولان حرفه اطلاق اولنور قول اول اخفش مذهبيدر وقول ثانی خليل مذهبيدر مثلا ❊ عفت الديار
محلهـا فقامها ❊ مصراعنده مقامها كلمه سنده اولان قافك فتحه سندن آخری اولان الفه وارنجه كه الف دخی
داخلدر عند الخليل قافيه بودر ❊ مؤلفك آخر حرف قولی من آخر حرف سبكنده در ويليه كلمه سنك فاعل ضميری
آخر حرف ساكنه ومفعول ضميری اول ساكنه راجعدر وقول ثالث قطرب مذهبيدر وخليله كوره قافيه بر كلمه يا ايكی
ياخود بر كلمه نك بعضی ياخود بر كلمه ايله كلمهٔ اخرانك بعضی دخی اولور (القفو) عفو وزننده و (القفوّ) علوّ وزننده
برآدمك اردينه دوشوب كتمك معناسنه در تقول قفوته اقفوه قفوا وقفوّا اذا تبعته وبرآدمك قفاسنه اورمق معناسنه در
تقول قفوته اذا ضربت قفاه وبرآدمه آچقدن فجور وناسزا اسناد ايله سب وقذف ايلمك معناسنه مستعملدركه شتم
وتعرّضله اردينه دوشمكدن عبارتدر تقول قفوته ای قذفته بالفجور صريحا ورميته بامر قبيح وبرآدمی برخصوصده
سائرندن مختص وممتاز ايلمك معناسنه دركه آغرلمق تعبير اولنور تقول قفوت فلانا بامر اذا آثرته به وقفو اثر برآدمی
محو ومضمحل ايلمكدن كنايه اولور يقـال قفا الله اثره ای عفـاه (التقفی) تفعل وزننده بودخی برآدمك اردينه

دوشوب كتمك معناسنه‌در تقول تقفيته اذا تبعته و برآدمك دكنكله اكسه‌سنه و يونى كوكنه اورشدرمق
معناسنه‌در يقال تقفاه بالعصا اذا ضرب قفاه بها و برآدمه پك اكرام وتلطف ايلمك معناسنه‌در يقال تقفى به
اذا تحفى (الاقتفاء) افتعال وزننده بودخى برآدمك اردينه دوشوب كتمك معناسنه‌دركه پيرولك ايلمك تعبير
اولنور تقول اقتفيته اذا تبعته و برآدمى برخصوصله آغرلمق معناسنه‌در تقول اقتفيته بامر اذا اثرته و برنسنه‌يى
كندى نفسنه مخصوص ايدنمك معناسنه‌در يقال اقتفى به اذا اختص يعنى خص نفسه به واختيار ايلمك معناسنه‌در
يقال اقتفى الشئ اذا اختاره * شارحك بيانه كوره بوندن اسم قفوه در قافك كسريله صفوه ومختار معناسنه‌در
تقول هو قفوتى اى صفوتى وخيرتى (القفوة) قافك كسريله و (القفى) عتى وزننده اسملردر آچقدن برآدمه اسناد
بهتله سوكمكه و بد سويلمكه دينور وقفوه كاهه دينور ذنب معناسنه ياخود برآدمى ديلمكه دينور كرك واقع وكرك
غير واقع اولسون يقال بئس القفوة اى الذنب اوهو ان تقول للانسان ما فيه ومالبس فيه (الاقفاء) همزه‌نك كسريله
بودخى برآدمى برخصوصله ممتاز ايدوب آغرلمق معناسنه‌در تقول اقفيته بامر اذا اثرته به و برآدمى آخر اوزره تفضيل
وترجيح ايلمك معناسنه‌در يقال اقفاه عليه اذا فضله و برنسنه‌يى آخره تخصيص ايلمك معناسنه‌در يقال
اقفاه به اذا خصه ومهمانه اكرام اولنه جق طعام اكل ايلمك معناسنه‌در يقال اقفى الضيف او الرجل اذا اكل القفى
(الاستقفاء) بودخى برآدمك دكنكله اكسه‌سنه اورشدرمق معناسنه‌در يقال استقفاه بالعصا اذا ضرب قفاه بها
(القفية) غنيه وزننده و (المقفية) مرميه وزننده اكسه‌سندن ذبح اولنمش قيونه دينور يقال شاة قفية ومقفية
اى ذبحت من قفاها وقفيه سائر اوزره باعث فضل و تفوق اولان مزيت وفضيلته دينور يقال له قفية اى مزية
على الغير و برآدمك اردنده باقى قلان خلفنه وقفادارينه دينور قفى كبى كما سيذكر (التقفية) تفعله وزننده بركسه‌يى
برآدمك آردنجه يوللامق معناسنه‌دركه اكا قفادار ايلمك تعبير اولنور تقول قفيته زيدا و بزيد اذا اتبعته اياه
(القفى) غنى وزننده بودخى برآدمك خلفنه وقفادارينه دينور يقال هو قفيهم وقفيتهم اى الخلف منهم و پك رحم
وشفقتلو مكرم ومهربان آدمه دينور تقول انا قفى به اى حفى ومهمان مكرمه دينور يقال هو قفى اى ضيف مكرم
ومهمانه اكرام اولنه جق طعامه دينور يقال هيأ للضيف قفيا وهو ما يكرم الضيف به من الطعام واخوان
واحبابدن بركزيده ومختار اولان ياره دينور ياخود متهم ومعيوب اولاننه دينمكله ضد اولور يقال هو قفى اى خيرة
من الاخوان او متهم منهم (القفاوة) حفاوه وزننده ومرادفيدركه اسمدر مهربانلغه دينور (التقافى) تفاعل وزننده
برآدمه بهتان ايلمك معناسنه‌در يقال تقافاه اذا بهته (القفا) عصا وزننده ياخود قفا آدم برطاغك آديدر (القفو)
عفو وزننده برموضعدر و يغمور ياغاركن تو زان تو زندى يه دينور (القفية) غرفه وزننده صيادلك تپه‌لرده قازديغى
چقوره دينوركه سباع اكا دوشمكله صيد اولنور (عويف القوافى) مصغر بنيه‌سيله * برشاعردر اسمى عويف اولوب
اشبو * سأ كذب من قد كان يزعم انتى * اذا قلت قولا لا اجيد القوافيا * بيتى سبب اضافتى اولدى * الواوى
(القلو) قافك كسرى ولامك سكونيله يبنى نسنه يه دينور يقال شئ قلو اى خفيف و كنج اشكه دينور يقال ركب قلوا
اى حمارا فتيا (القلوة) قافك كسريله شول دابه يه دينوركه پك اشكين و رونده اولمغله يولده ره كبنى دائما رفقايه
تقديم ايدر اوله يقال يركب فلان قلوة اى دابة تتقدم بصاحبها (القلة) ثبه وزننده و (القلى) رضا وزننده
و (المقلى) منبر وزننده چوجقلرك چليك چوماق اويناديقلرى اغاجلره دينور قله چليك ومقلى چوماقدر قله
لفظنك جمعى قلات وقلون كلور قافلرك ضميله وقلون كلور قافك كسريله * شارح ديركه كرچه نسخه‌لرده والقلى
عنوانده درلكن صواب اولان والمقلى والمقلاء اولمقدر منبر ومحراب وزنلرنده (القلو) دلو وزننده چوجقلر چليك
چوماق اوينامق معناسنه‌در يقال قلا القلة وبالقلة اذا رمى بها ودوه‌يى عنف وشدتله سورمك معناسنه‌در يقال
قلا الابل اذا ساقها شديدا و تاوه ده ات قاورمق معناسنه‌در يقال قلا اللحم اذا انضجه فى المقلى (القلى) رضا
وزننده و (القلاء) عطاء وزننده برآدمه بغض ايلمك معناسنه‌در يقال قلا زيدا يقلوه قلا وقلاء اذا ابغضه
و بو بابه ثانيدن دخى كلور كما سيذكر (الاقليلاء) بر محل آخره كوچمك معناسنه‌در يقال اقلولى الرجل اذا رحل
و تاوه يه دوشمش بالق كبى حضطرب و بيقرار اولمق معناسنه‌در يقال اقلولى الرجل اذا قلق وتجافى عن محله
و برايشه حنيفنوب جست و چابك سرعت واقدام ايلمك معناسنه‌در يقال اقلولى الرجل اذا انكمش وطاغك
الك تپه‌سنه چيقوب يوكسكلنمك معناسنه‌در يقال اقلولى الجبل اذا صعد اعلاه فاشرف وقوش اغاجك الك بلندنه
قونمق معناسنه‌در يقال اقلولى الطائر اذا وقع اعلا الشجر (القلولى) حجوجى وزننده پك يوكسك اوچان قوشنه
دينور * اليائى * (القلا) رضا وزننده و (القلاء) عطاء وزننده و (المقلية) محمده وزننده برنسنه‌دن هر كز

خوشلنمیوب وسومدیکندن بغض وتنفر ایدوب ترك ایلمك معناسنه‌در یقال قلاه یقلیه وقلیه یقلاه قلا وقلاء ومقلیة من الباب الثانی والرابع اذا ابغضه وکرهه غایة الکراهة فترکه وبعضلر عندنده باب ثانیدن ترك وهجر ایلمك وباب رابعدن بغض ایلمك معناسنه مخصوصدر فیقال قلاه یقلیه قلاء وقلیه یقلاه اذا هجره وقلیه یقلاه اذا ابغضه ※ مترجم دیرکه اشبو وجدت الناس اخبر تقله ※ حدیثنده ابن اثیر دیدیکه تقله کلمه‌سی که مستقبل مخاطبدر ایکی بابدن دخی ممکندر واخبر کلمه‌سی امردن تقله جزا سیدر وکرچه لفظا امردر لکن معنا خبردر وهاء تقله سکته‌در مفهومی ناسك ایچ یوزنی اراشدیر وبطانه لرندن خبردار اولان کمسه البته ناسه بغض ایدوب ترك ایدر یعنی سلام وبره جك آدم بوله مز پس ناسك ایچ یوزنی اراشدرمیوب همان الصورة بالصورة معامله ایلمك لازمدر نتکه تجسس نص قرآنله ده منهیدر وبومقتضا یفاتدندر زیرا انکدخی ایچ یوزینه باقلسه نه درلو قاشی ظهور ایدر وقلا وقلاء تاوه ده نسنه قاورمق معناسنه‌در یقال قلاه اذا انضجه فی المقلی قاورمه یه قلیه دیدکاری بومعناددندر وقلا وقلاء برآدمك باشنه اورمق معناسنه‌در یقال قلا فلانا اذا ضرب رأسه (المقلی) منبر وزننده تاوه یه دینور (القلاء) شداد وزننده تاوه‌جی یه دینور وقاورمه‌جی یه دینور (القلاءة) شداده وزننده تاوه دوز یلان کارخانه یه دینور (القلی) قافك کسری ولامك سکونیله و (القلی) الی وزننده و (القلو) صنو وزننده اشنان اخضر ورمث ومرام مقوله‌سی اکشیجه وشوراوتلرك محرقندن دوز یلوربرنسنه‌درکه ترکیده قلیه طاشی دیرلر صابونك جزو اعظمیدر صوده حل ایدوب تصفیه دنصکره آتشده عقد ایتدکاری طاوزه ملح القلی دیرلر (قالی قلا) قافك فتحیله برموضع آدیدر کاتب چلبی مرحومك جهان نما نام کتابنده ارض روم شهرینك نام قدیمی اولمق اوزره مرسومدر ※ وشارحك بیانه کوره فی الاصل ایکی اسمدر نسبتنده قالی دینور (القلا) قافك ضمی والفك قصریله طاغلرك اك تپه‌لرینه دینور مفردی قله درثبه وزننده وانسانك دخی تپه‌لرینه دینور (مقلاء القنیص) میمك کسریله برکلب معلم اسمیدر ※ الیائی (المقاماة) مباهاة وزننده موافقت معناسنه‌در تقول مایقامینی الشیء ای ما یوافقنی وبو ابو عبیده‌دن مرویدر ※ الواوی ※ (القنوة) قافك کسری وضمیله قزانجه دینور اسمدر یقال طیب القنوة ای الکسبة وبرآدمك تجارت ایچون اولمیوب خاصة نفسیچون اتخاذ ایلدیکی ثابت ماله وسرمایه یه دینور یقال غنمه قنوة ای خالصة له ثابتة علیه (القنو) قافك فتحی ونونك سکونیله و (القنوان) قافك ضمیله و (القنو) علو وزننده کسب ایلمك معناسنه‌در تقول قنوته قنوا وقنوانا وقنوا اذا کسبته وهمان صاغملق ایچون قیون وکچی ایدنمك معناسنه‌در یقال قنا العنز اذا اتخذها للحلب (الاقتناء) افتعال وزننده املك چکوب کسب وکان ایلمك معناسنه‌در تقول اقتنیته اذا اکتسبته ودائما حیاء اوزره اولمق معناسنه‌در یقال اقتنی الحیاء اذا لزمه (القنی) غنی وزننده شول حیوانه دینورکه تجارت ایچون اولمیوب همان دوللرنی آلمق ایچون یاخود صاغملق ایچون اتخاذ اولنمش اوله یقال عنده قنی من الغنم ای ما یتخذ منها للولد اولبن (القنو) حنو وزننده بودخی حیا وحجابه مداوم اولمق معناسنه‌در یقال قنی الحیاء وقنا قنوا من الباب الرابع والثانی اذا لزمه (الاقناء) همزه‌نك کسریله بودخی حیایه ملازم اولمق معناسنه‌در یقال اقنی الحیاء اذا لزمه وهوا دن یغمور دیکوب بلود آچلمق معناسنه‌در یقال اقنت السماء اذا اقلع مطرها (التقنیة) تفعله وزننده بودخی حیایه ملازم اولمق معناسنه‌در یقال قنی الحیاء اذا لزمه (القنا) عصا وزننده برونك یوقریسی یوکسکجه واورته‌سی نوعاما القوق واوجی که بومشغیدر اویغون وطلوجه اولمق معناسنه‌درکه طوغان برونلو اولمق وقوچ برونلو اولمق وچکمه برونلو اولمق تعبیر اولنور اورته‌سنده اولان قالقق سمرکبی اولوب یاقشقلو وتازکانه اولور وبوآت قسمنده عیب وصقر وبازی قسمنده مدیحه‌در علی قول اورته‌سی فی الجمله توسکجه اوله‌رق دلیکلری نوعا طارجه اولمقدن عبارتدر یقال فی انفه قنی وهو ارتفاع اعلاه واحدیداب وسطه وسبوغ طرفه اوتنو وسط القصبة وضیق المنخرین (الاقنی) احمر وزننده وصفدر طوغان برونلو آدمه دینور مؤنثی قنواء در یقال رجل اقنی وامرأة قنواء ای بانفه قنی (القناة) حصاة وزننده قارغی یه دینور رمح معناسنه جمعی قنوات کلور حرکاتله وقنا کلور حصا کبی وقنی کلور صلی وزننده وقنیات کلور حرکاتله وطوغری دکسکه دینور یاخود اکری دخی اولورسه اطلاق اولنور ویرده صواجرا ایده‌جك کاریزه وکنکه دینور جمعی قنی کلور صلی وزننده (القناء) شداد وزننده و (المقنی) محسن وزننده قارغی صاحبنه دینور وقناء ومقنی که محدث وزننده درصو یولجی یه دینورکه صوعلمندن خبیر اولور ومنه یقال الهدهد قناء الارض ومقنیها ای عالم بها وبمنبع الماء منها (القنو) قافك کسری وضمیله و (القناء) کساء وسماء وزنلرنده خرما سالقمنه دینور جمعی اقناء کلور وقنیان وقنوان کلور قافلرك حرکات ثلاثیله یقال معه قنو وقناء من التمر ای کباسة (المقناة) مرماة وزننده و (المقنوة) مکرمه وزننده دائما کنشلك اولان یره دینورکه کونی تعبیر اولنور مضحاة معناسنه‌در ※ شارح دیرکه

صحاحده ولسان العربده ضدّ المضحاة ایله مفسرّ ومهموز وغیر مهموز اوله رق ثبت اولمغله ظاهرا بو راده سقطهٔ ناسخ واقعدر اکا کوره قویتی یره دیمك اولور ❊ ومؤلف همزه بابنده دخی قویتی یر ایله بیان ایلمشدر وذکری آتی قناء واقناء ه ماده لری دخی بونی مؤیّد اولور (التقنّی) تفعل وزننده برکسه نفقه ومعاشنده تصرّف واکتفا ایلمکله برمقدارجه آرتروب ادّخار ایلمك معناسنه در یقال تقنّی الرجل اذا اکتفی بنفقته ففضلت فضلة فادّخرها (قنوّه) فتوّه وزننده روم دیارنده بر بلده آدیدر (قناء) غراب وزننده برصو آدیدر (قنی) الی وزننده صعید ایلنده بر بلده در (قنی) علی وزننده یمنده برموضعدر (قنی) عمی وزننده ساحل بحر هندده میفع قربنده برقریه در (القنو) قافك فتحی ونونك سکونیله یراتمق معناسنه در یقال قناه الله قنوا ای خلقه (القنوّ) علوّ وزننده سیاهلغه دینور یقال به قنوّ ای سواد (القنی) کتف وزننده رایحه سی آزمش مشکه وطولومه دینور یقال سقاء قن ای متغیر الریح (قنوان) حرکاتله ایکی طاغلردر (القناء) سماء وزننده و(الاقناءة) همزهٔ مفتوحه ایله دیوارك کولکه دوشن جانبنه دینور که قویتی طرفیدر تقول رایته یقعد فی قناء الحایط واقناءته ای جانبه الذی یفیء علیه الفیء ❊ الیائی ❊ (القنیة) قافك کسری وضمیله قزانجه دینور جمعی قنی کلور قافك کسری وضمی والفك قصریله یقال هذه قنیته ای ما اکتسبه (القنی) قافك فتحی ونونك سکونیله و(القنیان) قافك کسری وضمیله کسب وکار ایدوب مال قزانمق معناسنه در یقال قنی المال قنیا وقنیانا من الباب الثانی اذا اکتسبه (القنا) رضا وزننده ومرادفیدر یقال قنی عنه قنا من الباب الرابع اذا رضی (التقنیة) تفعله وزننده و(الاقناء) همزه نك کسریله راضی وخشنود ایلمك معناسنه در یقال قناه الله واقناه ای ارضاه واقناء صید صیادك تولکنه کلك معناسنه در یقال اقناه الصید واقنی له اذا امکنه (المقاناة) مباهاة وزننده برنسنه یی آخره قاتمق معناسنه در یقال قاناه اذا خلطه و برنسنه یه اویمق معناسنه در یقال قاناه اذا وافقه (القانی) پك قرمزی یه دینور وبونده صواب اولان همزه ایله اولمقدر جوهری وهمندن ناشی بوراده ذکر ایلدی ❊ شارح دیر که جوهری مهموزده دخی ذکر ایلدی وبو راده اعاده سی اختلافه مبنیدر ❊ الواوی (القوّة) قافك ضمی وواوك تشدیدیله زور معناسنه در که ضعف مقابلیدر جمعی قوی کلور قافك ضمی وکسری والفك قصریله (القوایة) کتابه وزننده قوّه معناسنه در یقال به قوّة وقوایة ضدّ الضعف و بونلر مصدر اولورلر کوجلو وزورلو توانا اولمق معناسنه یقال قوی الرجل قوّة وقوایة من الباب الرابع ضدّ ضعف (القویّ) غنیّ وزننده کوجلو زورمند آدمه وحیوانه دینور (التقوّی) تفعل وزننده و(الاقتواء) افتعال وزننده قوتلنمك معناسنه در یقال تقوّی الرجل واقتوی اذاقوی واقتواء برنسنه یی کندی نفسنه مخصوص ایدنمك معناسنه در یقال اقتواه اذا اختصه لنفسه وخشم وعتاب ایلمك معناسنه در یقال اقتوی علیه اذاعاتب (التقویة) تفعله وزننده قوتلندرمك معناسنه در یقال قوّاه الله ای جعله قویّا و برنسنه ایله متهم قلنمق معناسنه در یقال هو یقوّی بذلك علی المجهول ای یرمی به (المقوی) محسن وزننده زورمند وتوانا آته دینور یقال فرس مقوای قویّ ودابه سی توانا وزورمند اولان آدمه دینور یقال فلان قویّ مقوای قویّ فی نفسه ودابّته (القوی) قافك ضمیله هدی وزننده که قوه نك جمعیدر عقل وهوشه اطلاق اولنور که قوّت قلبیه دن عبارتدر یقال له قوة شدیدة ای عقل ❊ شارح دیر که اهل حکمتك قوای ظاهره و باطنه تعبیراتی بوندن مأخوذدر وقوة قاتلنمش ایپ وایپلك مفتوله سنك قاتنه دینور تقول زد قوة فی قوة الحبل ای طاقا (القوی) عمی وزننده قاتلری مختلف اولان ایپه دینور یقال حبل قوای مختلف القوی (الاقواء) همزه نك کسریله زنکین اولمق معناسنه در که قوّت مالیه پیدا ایلمکدن عبارتدر یقال اقوی الرجل اذا استغنی وفقیر اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال اقوی زید اذا افتقر ❊ مترجم دیر که بونده بابی ازاله یه حمل اولنور لکن راغبك بیاننه کوره ذکری آتی قی وقواء ماده سندندر که قیر یره قونمق معناسنه در بوندن افتقار تصور اولنمشدر نته که اتراب وارمال دخی بو میزانده در واقواء ایپ مفتوله سنی قاتلمق معناسنه در یقال اقوی الحبل اذا جعل بعضه اغلظ من بعض واهل عروض اصطلاحنده اقواء شاعر شعرینك قافیه لرینك حرکه لرنی بری برینه مخالف ایلمکدن عبارتدر که بریتك اعرابی مرفوع وآخرك مجرور ایلمکسنه اولور واما نصبله اقواء قلیلدر یقال اقوی الشاعر الشعر اذا خالف قوافیه برفع بیت وجر آخر واوتدن وصودن خالی اولان قیر یره قونمق معناسنه در یقال اقوی الرجل اذا نزل فی القواء وخانه شنلکدن خالی اولمق معناسنه در یقال اقوت الدار اذا خلت (التقاوی) تفاعل وزننده بین الشرکاء برمالی مزایده ایدوب نهایت بها سنه یتشدرمك معناسنه در یقال تقاووه بینهم اذا تزایده وکیجه آچ یاتمق معناسنه در یقال تقاوی الرجل اذا بات علی القوی (القوی) هوی وزننده آچلغه دینور جوع

معناسنه در (القیّ) قافك كسريله اوتسز صوسز قيريه دينور (القواء) كساء وزننده و(القواية) سحابه وزننده قیّ معنـاسنه در (القوى) هوى وزننده خانه خالى اولمق معنـاسنه دريقال قويت الدار قوى من البـاب الرابع اذاخلت وپك آجقمق معنـاسنه دريقال قوى الرجل اذا جاع شديدا ويغمور محتبس اولمق معنـاسنه دريقـال قوى المطر اذا احتبس (قوّه) كوّه وزننده بررجـل آديدر (القواء) سمـاء وزننده آجلغـه دينور يقـال بات القواء اى جايعا (المقـاواة) مباهـاة وزننده بركسه ايله زور وقوّت بابنده يارشمق معنـاسنه در باب مغالبه دندر تقول قاويتـه فقويته اى غلبته فى القوة وبرآدمه برنسـنه ويرمك معنـا سنه دركه قوّت ماليه يه مظهر ايلر يقال قاواه اذا اعطاه (القاوى) اخذ ايديجى يه دينور يقـال هو قاو اى آخذ (القاوية) يمرطه يه دينور ويغمورسز سنه يه وصف اولور يقـال سنة قاوية اى قليلة المطر وبرچمزار آديدر (القوىّ) سمى وزننده قاويه ديدكلرى چمزاره قريب بروادى آديدر ويمرطه دن چيقـان پلیچه دينور (قاوه) صعيد ايلنده برقريه در (القيقاء) قافك كسريله تلتله كبى بركونه مشربه آديدر وارض غليظـه يه دينور (القوقاة) قافك فتحيـله و(القيقاء) قافك كسريله حيقرمق معناسنه دريقال قوقى الرجل قوقاة وقيقاء اذا صاح ❊ اليـائى ❊ (القهى) هوا وزننده برنسنه دن يكرنمك معناسنه دريقـال قهى من الطعام قهى من الباب الرابع اذا اجتواه (الاقهاء) همزه نك كسريله قهى معناسنه دريقال اقهى من الطعام اذا اجتواه (القاهى) خصب ونعمت كثيره ايله قونوب كوچن آدمه دينور وحديد الفؤاد جست وچالاك آدمه دينور ❊ الواوى ❊ (القهوة) شهوه وزننده باده يه دينور يقال شرب القهوة اى الخمر ❊ مترجم ديركه شـاربنك طعامدن اشتهـاسنى قاطع اولديغيچون اطلاق اولندى وحالا متعارف اولان مشروبه قهوه اطلاقى اهل كيف تسميه سيدر بوملابسه ايله صوفيلر بوندن تنزّه ايتمك لازمدر برصوفى وارايدى يدنجى جدّى قاضى اولمش برطـالبك يدندن صو ايچمزايدى بونك اجـدادنده قاضى وارايدى ديو تنزّه ايدر ايدى وانكلتـارك ابتدا نشأتى فرنكستـاندن ايدى ديو اصلا انكنار يمزايدى وصول اليه سلام ومرحبا ايدنه انفعـال ايدوب اجابت ايلمزايدى زيرا صول ال جاى عورت مخصوصندن اولمغله بنى كمال تحقير ايدر دير ايدى وقهوه كركى كبى طوقلغه دينور يقال به قهوة اى شبعة محكمة وخالص سوده دينور ورايحه معناسنه در يقال له قهوة طيبة اى رايحة (القهة) عده وزننده بودخى خالص سوده دينور (القهوان) سلمـان وزننده اكرى بوينوز لو قوچه قيون قوچنه دينور (الاقهاء) همزه نك كسريله دائما قهوه يعنى خمر ايچراولمق معناسنه در يقـال اقهى الرجل اذا دام على شرب القهوة وسلطـان ووالى يه اطـاعت ايلمك معنا سنه در يقال اقهى الرجل اذا اطاع السلطان ❊ الواوى ❊ (قيوان) كيوان وزننده يمنده برموضعـدركه بلاد حولانده در

فصـــــل الكاف ❊ اليائى ❊ (الكأى) سعى وزننده برآدمى بد سوز ايله رنجيده ايلمك معناسنه در يقال كأى فلانا كأيا من الباب الثـالث اذا اوجعه بالكلام (الاكآء) همزه نك كسريله برنسـنه دن خوشلنميوب ايكرنمك معناسنه در يقال اكأى عنه اذا كرهه ❊ الواوى ❊ (الكبو) حبو وزننده و(الكبوّ) سموّ وزننده سورچوب يوز اوزره يره قپانمق معناسنه دريقـال كبا الرجل يكبو كبوا وكبوّا اذا انكب على وجهـه وچقماقدن آتش چيقميوب آتشسز اولمق معنا سنه مستعملدر يقال كبا الزند اذا لم يورواوجاقـده آتش قورى يغيلوب تومّلك معنـاسنه در يقال كبا الجمر اذا ارتفع وآت قسمى صولود يعنى ياصولغانلغى بلورتميوب ايچر يسندن آلمق معنـاسنه در يقال كبا الفرس اذا كتم الربو وبرنسنه يى باش اشاغى چويروب ايچنده اولانى دوكمك معنـا سنه در يقال كبا الكوز اذا صبّ مافيه ونبات صولمق معنـاسنه مستعملدر يقـال كبا النبت اذا ذوى وهوايه توز آغمق معنـاسنه در يقال كبا الغبار اذا علا (الاكباء) همزه نك كسريله بودخى چقماقدن آتش چيقميوب آتشسز اولمق معنـاسنه در يقال اكبى الزند اذا لم يور وچهره يى بوزمق معناسنه در يقـال اكبى وجهه اذا غيره (الكبوة) خطوه وزننده اسمدر سورچوب يوز اوزره قپانمغه دينور ومنه لكلّ جواد كبوة اى انكباب وكبو ماده سنك سائر معنالرندن دخى اسمدر وبرنسنه يه توز چوكديكنـدن آنك توزلولغنه دينور يقـال به كبوة اى غبرة وبرآدمدن برناخوش وضع وحالت كورلديكندن ياخود ايشيدلديكندن ناشى ايركيلوب طورمغه دينور تقول سألته فما كانت له كبوة اى وقفة (الكبا) الى وزننده سپورنديلكه دينوركه كومه اولور كناسه معنـاسنه در تثنيه سنده كبوان دينور كافك كسرى وبانك فتحيله جمعى اكباء كلور ❊ قال الشارح وفى النهاية كان قبر عثمان بن مظعون عند كبا بنى عمرو بن عوف اى كناستهم بوراده بايله كباسه نسخه لرى غلطدر وقال فى الاساس كبوّت البيت اذا كنسته (الكبة) ثبه وزننده بودخى سپورندى كومه سنه دينور جمعى كبون كلور اصلى كبوه در غرفه وزننده (الكباء) كساء وزننده عود اغاجنه دينوركه بخير

اولنور یاخود آندن برنوع دوه جمعی کبی کلور مدی وزننده (الکباء) غراب وزننده و (الکابی) یوکسك ومرتفع
نسنه یه دینور ومنه یقال هو کابی الرماد ای عظیمه یعنی اوجاغنده کوللری خرمن کبی عظیم ومرتفعدر که خاندان
ومکرم ومضیاف دیمکدن کنایه در وهیثم بن کابی محدثدر (الکباء) سماء وزننده بردن صیزوب چیقان صیرنتی یه
دینور ومهتابدن هر یره یایلوب شامل اولان پرتو وشعاعه دینور (الکبوة) غرفه وزننده بخوردانه دینور مجمره
معناسنه (التکبی) تفعل وزننده و (الاکتباء) افتعال وزننده تبخر ایچون بخوردان اوزره یقالری آچوب قپانمق
معناسنه در یقال تکبی علی المجمرة واکتبی اذا اکب علیها بثوبه (التکبیة) تفعله وزننده آتش قورلرینی کول ایله
اورتوب باصدرمق معناسنه در یقال کبی النار اذا القی علیها رمادا ❊ الواوی ❊ (الکتو) کتم وزننده آدملری صیق
صیق اتارق یوریمك معناسنه در یقال کتا الرجل کتوا اذا قارب الخطو (الاکتاء) همزه نك کسریله دشمن
اوزره غالب اولمق معناسنه در یقال اکتی الرجل اذا اعلی علی عدوه ❊ الیائی ❊ (الاکتیاء) احلیلاء وزننده
برکسه یه غضبه کلوب پرخشم وغیظ اولمق معناسنه در یقال اکتوتی الرجل اذا امتلأ غیظا ولسان پهینی
اولمق معناسنه در یقال اکتوتی زید اذا تمتع وافراط اوزره کندی نفسنی وصف ومدح ایدوب
اوکمك معناسنه در یقال اکتوتی الرجل اذا بالغ فی صفة نفسه ❊ الواوی (الکثو) کافك ضمی وثای مثلثه نك سکونیله
طپراق یغندیسنه دینور وبرمقدارجه سوده دینور و بغرتلق قوشنه دینور (کثوه) غرفه وزننده برموضع آدیدر
(الکثا) عصا وزننده و (الکثاة) حصاة وزننده ایهقان اسمیدر که صوتره سی وصوکردمه سی دیدکلری نباتدر
جمعی کثی کلور کافك ضمیله والفك قصریله علی قول ایکده اغاجنه شبیه برجنس اغاجك آدیدر (کثه) ثبه وزننده
بزدابالتنك قاعدة الملکی اولان شهرك آدیدر اصلی کثوه در ❊ الیائی ❊ (الکحی) محو وزننده فاسد وتباه اولمق معناسنه در
یقال کحی الشیء کحیا من الباب الثالث اذا فسد بوراده همزه ایله افسد نسخه سی غلطدر ❊ الیائی ❊ (الکدیة) کافك
ضمیله و (الکادیة) دهر وزمانك شدت ومحنتنه دینور یقال اصابته الکدیة والکادیة ای شدة الدهر وکدیه
پك وقاتی اولان ارضه دینور وپك صلابتلو بیوك یالچین قیایه دینور و محجر بالجمعه دینور که طاش ایله حجر بیننده
میانه اوله کرپیچ کبی وآزجه آزجه بریکدریلوب کومه لنمش غله وطپراق کومه سنه دینور یقال قعد علی کدیة
من الطعام اوالتراب ای ما جمع منهما بوراده اوشراب نسخه سی غلطدر (الکدایة) ثمامه وزننده و (الکداة)
حصاة وزننده بونلرده آزجه آزجه بریکمش غله وطپراق کومه سنه دینور (الاکداء) همزه نك کسریله یرحفر ایدن
کمسه پك وقاتی یره وارمق معناسنه در یقال حفر الحافر فاکدی ای صادف الکدیة ای الارض الغلیظة ونسنه
استدیکی کمسه نك ید عطاسنی ارض مذکوره کبی پك وخیرسز بولمق معناسنه مستعملدر یقال سأله فاکدی
ای وجده مثل الکدیة وبرنسنه یی ویرمیوب بخل ایلمك علی قول خیر واحسانی پك آزجه اولمق یاخود برآدمه عطایی
تقلیل ایلمك معناسنه در که بوراده تقلیل قطعدن کنایه در یقال اکدی الرجل اذا بخل اوقل خیره اوقلل عطائه
ومعدنده جوهره دائر نسنه تکون ایلمیوب خالی اولمق معناسنه در یقال اکدی المعدن اذا لم یتکون به جوهر (الکدی
غنی وزننده و (الکدی) عمی وزننده قوقوسز مسکه دینور یقال مسك کدی وکدای لارایحة له (المکدیة) محسنه
وزننده آصلق خاتونه دینور یقال امرأة مکدیة ای رتقاء (الکدی) جدی وزننده بودخی بخل ایلمك معناسنه در
یقال کدی الرجل کدیا من الباب الثانی اذا بخل وبرآدمی عزیمتندن مشغول ایدوب آلیقومق معناسنه در یقال کداه
کدیا من الباب الثانی اذا حبسه وشغله وطرملق معناسنه در یقال کدی وجهه اذا خدشه وکدو وکدو علو وزننده
یراوتی کیجکدرمك معناسنه در یقال کدت الارض کدوا وکدوا اذا ابطأ نباتها واکینك بتشی کیتر وبدحال اولمق
معناسنه در یقال کدا الزرع اذا ساءت نبتته (الکدی) کافك ضمی والفك قصریله کدیه نك جمعیدر که ارض
صلبه یه دینور بو معنادندر که کلر قسمنه ضباب الکدی اطلاق اولنور اللریله پك یرلری حفر ایدر اولدیغیچون (الکداء
کساء وزننده برآدمدن احسانی قطع ومنع ایلمك معناسنه در یقال کدا خیره عنه کداء اذا منعه وقطعه (کداء
سماء وزننده جبل عرفات اسمیدر واعلای مکه ده برجبل آدیدر که سید الانام علیه السلام حضرتلری یوم فتحده مکه یه
اورادن داخل اولدیلر (کدی) سمی وزننده اسفل مکه ده برجبل آدیدر رسول اکرم علیه السلام حضرتلری عودتده
اورادن خروج ایلدیلر وعرفات قربنده دیخی برجبل آدیدر (کدی) قری وزننده مکه نك مسفله سنده طریق یمن
اوزره برجبل آدیدر (کدیء) منقوص اولورق فتا وزننده طائف یولنده اولان بوقشك آدیدر متاخرون بونلرك
تعیینلری خصوصنده بو ترجمه تفصیلده غلط ایدوب اوتوزدن زیاده اقوال اختلاف ایلدیلر (الکدی) عصا
وزننده خرما اصلادلمش سوده دینور که تسمین بدن ایچون قزجغزلر ایچرلر وکدی مصدر اولور برآدمك بوغازینه

نسنه طيقانمغله دمبسته اولمق معناسنه‌در يقال كدى بالعظم كدى من الباب الرابع اذاغص ودوه كوچكى صاغلمش
سودايچمكله ايچريسى بوزلمق معناسنه در يقال كدى الفصيل اذاشرب اللبن ففسد جوفه ❊ الواوى ❊ (كذا
كافك فتحى والفك قصريله بركلمه در كه آنكله شئ‌دن يعنى نسنه دن كنايه اولنور كرك عدد ومقدار وكرك افعال
واقوال اولسون كاف تشبيه‌له اسم اشارت اولان ذا كلمه‌سندن مركبدر تركيده آندن شو يلجه و بو يلجه ايله تعبير اولنور
الكاذى) برنوع دهن آديدر وبرجنس خوشبوى نبات آديدر مفرداتده بركونه مرسومدر كه كاذى بلاد يمنده
نابت برجنس شجردر خرما آغاجنه شبيه وكچى بو ينوزى چكرد كنه مشابه غلاف ايچره ثمرى اولور وچچكى خرما چچكى
طرزنده و بغايت خوش رايحه اولور مقطر صويى اولور كه مكه دن حاج صو يى كتوررلر كادى صويى معروفدر وياغنى
چيقاررلر كه دهن الكاذى ديرلر وكاذى قرمزى نسنه يه دينور ❊ اليائى ❊ (الكرى) عصا وزننده امزغنمق
معناسنه‌در يقـال كرى الرجل كرى من الباب الرابع اذانعس ❊ شارح ديركه نومده دخى استعمال اولنور (الكرى
عمى وزننده و (الكريان) سكران وزننـده و (الكرى) غنى وزننـده امزغنوب اويقو يه وارمش آدمه دينور
اولك مؤنثى كريّه در (الكرى) جرى وزننده پك سكرتمك معنـاسنه در يقـال كرى الرجل كريا من الباب الثانى
اذاعدا شديدا و يكيدن نهر قازمق معـناسنه در يقـال كرى النهر اذا استحـدث حفره ودوه سكردركن اياقلرينى
ايچرو يه طوغرى دويروب دوندرمك معناسـنه در يقـال كرت الناقة برجليها اذاقلبتهما فى العدو (الاكراء
همزه‌نك كسريله آرتمق معنـاسنه در يقال اكرى الشئ اذازادوا كسلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اكرى
الشئ اذانقص وعبادت ربانى ايچون كيجه اويوميوب اويانق طورمق معناسنه‌در بناسى ازاله ايچوندر يقال اكرى
الرجل اذاسهر فى طاعة الله تعالى و برنسنه يى تأخير ايلمك معنـاسنه‌در يقال اكرى العشاء اذا اخره و برنسنه يى
اوزاتمق واوزون اوزادى سوردرمك معناسنه‌در يقال اكرى الحديث اذااطاله ودابه وخانه مقوله‌سنى كرايه ويرمك
معنـاسنه‌در تقول اكرانى دابتـه اى آجرنى (الكرى) غنى وزننده برنسـنه يى كرايه ويرن آدمه دينور يقـال
هوكرى اى مكار فعيل بمعنى مفعلدر ومرعا نوعندن برنبـات آديدر مفردى كريّه در وچوق شيئه دينور يقـال شئ
كرى اى كثير (الكرويا) فتحتينله وقصرايله ومدايله تخم معروف اسميدر كه فارسيده زيرهٔ رومى وتركيده قرمان
كمونى ديدكلريدر كوندن اطول اولور ويوفعولل وزننده در (الكروة) و (الكراء) كافلرك كسريله مستأجرك
ويرديكى اجرته وبدل ايجاره دينور ❊ شارح ديركه كراء مفاعله دن مأخوذ در (المكاراة) مباهاة وزننده و (الكراء
قتال وزننده خانه ودكان ودابه مقوله سنى كرايه ويرمك معنـاسنه در يقال كاراه مكاراة وكراء اذاآجره (الاكتراء
افتعال وزننده برنسنه يى كرا ايله طوتمق معناسنه‌در يقـال كاراه فاكتراه (الكروة) و (الكرو) كافلرك فتحى
وضميله اسملردر كرا جيلغه دينور (المكارى) مجادل وزننده خانه ودابه مقوله سنى دائمـا كرايه ويرن آدمه دينور
جمعى مكارون كلور اصلى مكاريون ايدى ❊ شارحك بيانه كوره بوراده وجمع المكارى اكرياء ومكارون نسخه‌لرى
غلطدر صواب اولان اكرياء كرى لفظنك جمعيدر كه ذكر اولندى (الكرو) سرو وزننده يرقازمق معناسنه‌در
يقال كرا الارض يكرو كروا اذاحفرها وقيونك ديوارلرينى آغاجلردن چاتوب طـاش كبى اورمك معناسنه‌در يقال
كرا البئر اذاطواهـا بالشجر وبرنسنه يى بالدفعات تكرار واعاده ايلمك معناسنه در يقال كرا الامر اذا اعاده مرارا
وتيز تيز يوريمك معنـاسنه در يقال كرت الدابّة اذا اسرعت وطوپ اوينامق معنـاسنه‌در يقال كرا بالكرة
اذالعب بها و يقال كرى يكرى كريا من الباب الثانى (الكرا) عصا وزننده برآدمك آيشى آيرق اولمق معناسنه‌در
ياخود بالدرلرى انجه وقوللرى ايرى اولمق معنـاسنه‌در يقال كرى الرجل كرا من البـاب الرابع اذافحج اوهى دقة
الساقين وضخم الذراعين (الكروان) سلمان وزننده طوس قضاسنده برقريه آديدر وككلك قوشنك ارككنه
دينور رجل وقبج معنـاسنه در مؤنثى كروانه در جمعى كراوين وكروان كلور كافك كسريله واركگنه كرا دخى
دينور رعصا وزننده ومنه المثل اطرق كرا اطرق كرا ان النعامة فى القرى بغاثكم فى ارضنـا استنسرا استنسرا
بومثل برآدمى نرم وخوش آمد سوزلر ايله منافع ارائت ايده‌رك اغفال ايله مقصود اولان غائله‌يه دوشورمك موقعنده
ضرب اولنور لكن امهات سـائره‌ده كرا وكروان طوى قوشى نوعندن چاغرغان طوى ديدكلريله مبيندر كروان
قوشى دخى ديرلر (الكرى) غنى وزننده مكارى معناسنه‌در كه كراجى كمسه‌در (الكرة) ثبه وزننده يوالغه دينور
چوكان طوپى كبى جمعى كرين وكرين كلور كافك ضمى وكسريله وكرى كلور كافك ضمى والفك قصريله وكرات
كلور كافك ضميله ❊ شارح ديركه كره‌نك جمعنده عامه‌نك اكره ديدكلرى غلطدر (كراء) سماء وزننده برموضع
آديدركه طائف يولنده اولان صرب عقبه اكامضاف اولور (التكرى) تفعل وزننده اويومق معناسنه‌در يقـال

تكزّى الرجل اذانام * اليائى * (الكزى) كافك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله لطف وكرم مأمول ايدن آدمه فضل واحسان ايلمك معناسنه در يقال كزى فلان كزيا من الباب الثانى اذا افضل على معتفيه بوراده قاف ايله معتقيه نسخه لرى غلطدر * الواوى (الكسوة) غرفه وزننده دمشق قضاسنده برقريه آديدر وكسوه ارقه يه كيله جك كيسى يه دينور كافك كسريله ده لغتدر جمعى كسى كلور كافك ضمى والفك قصريله وكساء كلور كافك كسريله يقال له كسوة اى ثوب (الكسا) عصا وزننده لباس كيمك معناسنه در يقال كسى الرجل كسا من الباب الرابع اذالبس الكسوة (الاكتساء) افتعال وزننده بو دخى لباس كيمك معناسنه در يقال اكتسى فلان بمعنى كسى (الكسو) حسو وزننده برآدمه لباس كيدرمك معناسنه در يقال كساه الثوب كسوا اذا البسه اياه (الكاسى) كسوتلو آدمه دينور نسب اوزره در يقال رجل كاس اى ذو كسوة * مترجم ديركه زمخشرى اساسده اشبو باب رابعدن كاسى اسم فاعل اولمق اوزره تنصيص ايلمشدر نته كه حالى كلمه سى دخى باب رابعدندر يقال حلى فهو حال پس نسب اوزره اولمبوب وسائر تأويله ده حاجت يوقدر وبو ماده شافيه ده وچاربردى شرحنده مشروحدر (الكساء) كافك كسريله معلومدركه كليمه دينور كه كسوة بيتدر جمعى اكسيه در (الكساء) سماء وزننده مجد وشرف ورفعت معناسنه مستعملدر يقال به كساء اى مجد وشرف ورفعة (الاكسى) اعلى وزننده افعل تفضيلدر غيردن اكثر وازيد كسوه كير اولان ياخود كسوه وير ر اولان آدمه دينور يقال هو اكسى منه اى اكثر اكتساء منه او اكثر منه عطاء للكسوة (المكاساة) مباهاة وزننده مفاخره معناسنه در ظاهرا كسوت خصوصنده اولمقدر يقال كاساه اذافاخره (الكسى) كافك ضمى وسينك سكونيله هرنسنه نك كيروسنه خصوصا بدنده صغرينك كيروسنه دينور جمعى اكساء كلور يقال ضربه كسى عجزه اى مؤخره ومنه يقال ركب اكساه اى سقط على قفاه يعنى قفاسى اوزره دوشدى كويا كه كندى دينه بنمش اولور * شارح ديركه مهموزه ده دخى مرسوم اولمغله لغتدر وآنده همزه سز مثبتدر بوراده جمع عنوانى مبالغه يه محمولدر كويا كه هر اعضاسى يره كلمش اولور * الواوى (الكشو) حشو وزننده برنسنه يى ديش ايله اصيروب قوپرمق معناسنه در تقول كشوته كشوا اذا اعضضته فانتزعته بفيك * اليائى (الكشية) غرفه وزننده كلر ديدكلرى جانورك قرنده اولان ياغه دينور كه ايكى يانلرنده اوزون اوزادى اولور على قول قويريغنك دينه وكوكنه دينور يقال اكل كشية الضب وهى شحمة بطنه او اصل ذنبه ومنه المثل اطعم اخاك كشية الضب بو مثل برآدمى بركسه ايله مواسات ومعاشرته اغراء وتشويق ايلمك موقعنده ايراد اولنور وبعضلر عندنده هزل واستهزاء محلنده ضرب اولنور قول اول معناى اوله كوره درزيرا ذكر اولنان ياغ عند الاعراب معتبردر وثانى معناى ثانى يه كوره درنته كه اطعم اخاك من عقنقل الضب دخى ديرلر * اليائى (الكصى) كافك فتحى وصادك سكونيله بركسه عاليقدر ايكن دون وبيقدر اولمق معناسنه در يقال كصى الرجل يكصى كصيا اذا اخس بعد رفعة * الواوى (الكظو) ظاى معجمه ايله حظو وزننده بدنك اتى صم صيق طقناز اولمق معناسنه در يقال كظا لحمه كظوا اذا اشتد ويقال خظا بظا كظا اتباع للصلب المكتنز (الكاظية) قوپقورى قاتى ارضه دينور يقال ارض كاظية اى يابسة (التكظى) تفعل وزننده بدن سمورمكله لحم وشحمى شنشوب قبارمق معناسنه در يقال تكظى لحمه سمنا اذا ارتفع * الواوى * (الكعو) كافك فتحى وعينك سكونيله بركسه قورقق ويوركسز اولمق معناسنه در يقال كعا الرجل كعوا اذا جبن (الاكعاء) همزه نك فتحيله قورقق آدملره دينور مفردى كاعى در وكاعى دائما دشمندن منهزم اولان ثبات وشهامتسز بى جوهر آدمه دينور اليائى * (الكاغى) غين معجمه ايله كاعى معناسنه در * اليائى * (الكفاية) كتابه وزننده برنسنه يى بركسه يه يتشدرمك ويتشور ايلمك معناسنه دركه آنكله غيردن مستغنى ايلمكدن عبارتدر فارسيده بسيده كردن دينور يقال كفاه مؤنته يكفيه كفاية اذا جعلها كافية له وبرنسنه برآدمه يتشور اولمق معناسنه دركه سائره احتياجى قالمز اولور تقول كفاك الشئ اذا حصل به الاستغناء عن غيره پس فعل مزبور ايكى مفعوله متعدى اولدقده جعل معناسنى تضمينله مهمنى يتشدردى معناسنه اولور وبر مفعوله متعدى اولدقده اكا كفايت ووفا ايلدى يعنى يترو يتشور اولدى معناسنه اولور وقوله تعالى * وكفى بالله وكيلا * يعنى كارساز اولان حضرت خداى متعال كافيدر يعنى ايش بتورمكه يتشور غيردن استمداده حاجت يوقدر (الاكتفاء) افتعال وزننده بركسه برنسنه يى كنديسنه كفايت ايدر قلمق معناسنه دركه آنكله قناعت ايدوب سائردن مستغنى اولمقدن عبارتدر تقول اكتفيت به اى جعلته كافيا لى (الاستكفاء) برآدمدن برنسنه ايله قناعت ايدوب چكنمك طلب ايلمك معناسنه در تقول استكفيته الشئ فكفانيه (الكافى) و(الكفى) فنى وزننده نسنه ايله كفايت ايديجى آدمه وبرآدمك مؤنته ومهمنه كفايت ايديجى آدمه دينور يقال رجل كاف وكفى مثل سالم وسليم ويقال هذا رجل كافيك من رجل اى كفاك به ومثل ناهيك من رجل

وجاز يك يعنى بو برآدمدر كه سكا سائردن كفايت ايدرسنك يالكز جه مهمكى بتوروب غيره محتاج ايلمز رجل كاف
يكفيك من رجل آخر سبكنده در (الكفى) كافك حركات ثلاثى وفانك سكونيله كفايت ايدن شيئه دينور يقال
هو كفيك من رجل اى حسبك و بونك مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى مساويدر (الكفية) غرفه وزننده يكنه جك
و يته جك قوت وتوشه وغدايه دينور جمعى كفى كلور مديه ومدى كبى تقول قنعت بالكفية اى القوت (التكفى) تفعل
وزننده نبات بو يلنوب اوزامق معناسنه در يقال تكفى النبات اذا طال (الكفى) غنى وزننده يغموره اطلاق اولنور
بيع الكفاية) عند الفقهاء مال مشترا بهاسنى مديون آخر ذمتنده اولان مطلوبه تقاص وحواله ايلمكدن عبارتدر
مثلا بنم زيد ذمتنده بش غروشم اولوب عمرودن بش غروشلق برنسنه اشترا ايلسم نقد و يرميوب زيد ذمتنده
اولان بش غروشمه تقاص وحواله ايلمك كبى يقال جرى بينهما بيع الكفاية وهو ان يكون مثلا لى على رجل خمسة دراهم
واشترى منك شيئا بخمسة فاقول خذها منه ❊ الواوى (الكفو) كافك ضميله و (الكفى) هدى وزننده كفؤ كلمه سنده
لغتدر كه مثل ومانند معناسنه در ❊ اليائى (الكليتان) كافك ضميله كه تثنيه در مفردى كليه وكلوه در غرفه وزننده
جوف حيوانيده احشاء تعبير اولنان اجزاى باطنه دن بوكرك ديدكارى عضوه دينور ايكى طرفلو بوكورلره
قريب ارقه كيكنه يا پشيق ايكى دانه لجه درا يچ ياغندن ايكى دانه انجه ظرف ايچره صارلمش اولور واول ظرفلره بوكرك
ياغى تعبير اولنور جمعى كليات وكلى كلور كافك ضمى والفك قصريله وكلية القوس يايك ايكى طرفلو كوشه لرينك
ارقه طرفندن بغرينك ما بيننه دينوركه قبضه نك ايكى طرفلو انجه رك يريدر على قول اصمق ايچون باغ بند ايده جك
يرينه دينور ياخود قبضه دن اوچ قارش برويه قدر يرينه دينور وكلية السحاب بلودك اشاغى طرفنه دينوركه اتكلرينه
طوغرى يريدر وكلية المزاده طولومك ودغارجغك قولبى التنه ديكلمش تيريزشكلنده دكرميجه كون پارچه سنه دينور
(الكلى) كافك فتحى ولامك سكونيله برآدمك بوكرى اوستنه اورمق ياطوقنق معناسنه دركه بوكركنى رنجيده ايدر
تقول كليته كليا من الباب الثانى اذا اصبت كليته (الكلى) عصا وزننده برآدمك بوكركى اغريمق معناسنه در
تقول كليته كليا فكلى كلا من الباب الرابع اذا المت كليته (الاكتلاء) افتعال وزننده بودخى برآدمك بوكركى اغريمق
معناسنه در يقال اكتلى الرجل اذا المت كليته (الكلى) كافك ضمى والفك قصريله كليه نك جمعدركه ذكر اولندى
ومنه يقال غنم حمراء الكلى اى مهازيل زيرا حيوانك بوكركلرينك قزل اولمسى اريق اولمسندن كنايه در زيرا سموز
اولدقده قرامتق مور اولور وكذا يقال لقيته بشحم كلاه اى بحدثانه ونشاطه زيرا تازه لك وطراوت هنكامنده
بوكركلر چرب وسموز و ياغلو اولور وكلا الوادى دره نك اطراف وجوانبنه اطلاق اولنور (كليه) سميه وزننده بر موضع
آديدر (التكلية) تفعله وزننده برآدم پنهان اوله جق موضعى اولان محله كلمك معناسنه در يقال كلى الرجل اذا اتى مكانا فيه
مستتر (كليان) عليان وزننده بر موضعدر ❊ الواوى (كلا) كافك كسرى ولامك تخفيفيله بركلمه دركه تثنيه يه دلالت
ايلمك ايچون موضوعدر وقطعا اضافتدن منقطع اولمز دائما مضاف اولور مؤنثنده كلتا دينور كه اولدخى حكم مزبور
اوزره در يقال جاءنى كلا الرجلين وكلتا المرأتين وتقول جاءنى الرجلان كلاهما وامرأتان كلتاهما يعنى ايكيسى بيله كلديلر
پس ايكى عددى مؤكدا اولورنته كه كل كلمه سى جمعى مؤكدا اولور ❊ مترجم ديركه مصباحده مشروح اولديغى اوزره كلا
كلمه سنك لفظى مفرد ومعناسى تثنيه در ودائما تثنيه يه مضاف اولور يقال قام كلا الرجلين ومضمره مضاف اولسه الفى يايه
منقلب اولور تقول رايت كليهما وعودت ضميرده افصح اولان ضمير مفرد اولمقدر نحو كلاهما قام وقوله تعالى ❊ كلتا الجنتين
آتت اكلها ❊ والمعنى كل واحدة منهما انت اكلها وضميرى تثنيه اوله رق ايراد ايلمك دخى جائزدر تقول كلاهما قاما
بو صورتده الفى لام كلمه اولمغله اسم متمكن اولديغندن منون اولورنته كه مقصور اولنلر منون اولورلر معا وعصا كلمه لرى كبى
الفى واودن عوضدر وعند البعض اسم منقوصدر الفى تثنيه ايچوندر بدل واو دكلدر بو صورتده منون اولمز وكلتا كلمه سى
مؤنث ايچوندر تايى زائد والفى لام كلمه اولمغله فعيل وزننده در بو جهتله منون اولور وعلى قول تاء لام كلمه اولان واودن
بدل والفى تانيث ايچون اولمغله فعلى وزننده در بو صورتده منون اولمز الحاصل لفظين مزبورين بوكرك اسمى اولان
كلوه دن مأخوذدر حيوانده البته ايكيشر اولمغله اكا مبنى تثنيه يه موضوع اولدى تنصيص وتاكيدى افاده ايدرلر
كلوه) كافك كسريله زنكبارده بر بلده آديدر ❊ اليائى (الكمى) كافك فتحى وميمك سكونيله برنسنه يى طميوب كتم
وستر ايلمك معناسنه در يقال كمى شهادته كميا من الباب الثانى اذا كتمها ❊ شارحك بيانته كوره خصا نصدن
دكلدر وجبه جوشن ومغفر ايله وجودى بوريوب كيزلمك معناسنه در يقال كمى نفسه اذا سترها بالدرع
والبيضة (الاكماء) همزه نك كسريله بودخى كمى معناسنه در يقال اكمى شهادته اذا كتمها وعسكرك بهادرنى
قتل ايلمك معناسنه در يقال اكمى فلان اذا قتل كمى العسكر وعيون ناسدن برآدم منزلنى ستر ايلمك معناسنه در يقال

مطلب

اكمى الرجل اذا ستر منزله من العيون و برایشـه صیمی عزم وقصد ایلمك معنـاسنه در یقـال اكمى على الامر
اذا عزم عليه (الكمى ـ) غنى وزننده دلیر و بهادره دینور یاخود كیملی سلاحپوش آدمه دینور جمعی كماة كلور
قضاة وزننده واكماء كلور يقال هوكمى اى شجاع اولابس السلاح (المتكمى) اسم فاعل بنیه سیله بودخی كیملی
سلاحپوشه دینور (التكمى) تفعل وزننده عسكرك دلاورلری مقتول اولمق معنـاسنه در یقـال تكمى الجيش
على المجهول اذا قتل كيهم و برنسنه یی كوروب كوزتمك معناسنه مستعملدر یقـال تكمى الشئ اذا تعهده وستر
ایلمك معناسنه در يقال تكماه اذا ستره (الكيمياء) سيمياء وزننده معلومدر ❊ مؤلف بونی میم بابنده دخی ذكر ایلدی
پس مقتضای سوقی عربی اولوب ستر معناسنه اولان كم ماده سندن یاخودكمی ماده سندن اولمقدر لكن درة الانوار نام
كتابده عبرانیدن معرب ومركب اولمق اوزره مرسومدر اصلی كیم و یاه ایدی كیم ملاك معناسنه در كه كتف وزننده در و یاه
اسماء ربانیه دندر معناسی یاملك یاالله دیمكدر صنعت مزبوره یی اعمالده مالك الملك جل شانه حضرتلرینك اعانه وافاضة
قدسیه سنه محتاج اولمغله دائمـا تعبیر مذكور ایله استفاضه اولندیغندن كیده رك مزج ایله انده علم غالب اولدی
ورسالهٔ مولدده یونانی اولوب حیله وحذق معناسنه اولمق اوزره مسطوردر وعندالبعض خیمياء یونانیدن معربدر
برء الساعه معناسنه در ❊ الواوی (الكموى) سكرى وزننده پك روشن ونورانی مهتاب كیجه یه دینور یقال ليلة كموى
اى قمراء مضيئة ❊ اليائى ❊ (الكناية) كتابه وزننده برآخر نسنه یه استدلال اولنه جق بركلام سویلمك معناسنه در
رفث وغائط كبى كه رفث فحش معناسنه اولمغله جماعه وغائط چقور یره دینمكله فضلهٔ طبیعی یه اطلاق اولنور على قول
كنایه برنسنه یی تكلم ایدوب غیری نسنه یی اراده ایلمك معناسنه در یاخود برلفظ ایله تكلم ایلمك معناسنه در كه آنی حقیقت
ومجاز طرفلری متجاذب اوله یعنی حقیقتنی و مجـازنی اراده ممكن اوله مثلا طويل النجاد قولنده فی الحقیقه قلجی
باغنك اوزونلغی مراد اولمق كذلك بوینك اوزونلغی مراد اولمق ممكندر یقـال كنى به عن كذا يكنى و يكنو كناية
اذا تكلم بما يستدل به عليه او هو ان تتكلم بشئ وانت تريد غيره او بلفظ يجاذبه جانبا حقيقة ومجاز (الكنية) كافك
كسری وضمیله برآدمه اب وام وابن وبنت كلمه لرینك برینی مضاف ایده رك تسمیه ایلمك معناسنه در كه انكله اسمندن توریه
ایلمش اولور يقال كنى زيدا اباعمرو وبابى عمرو كنية وكنية اى سماه به وكنيه وكنوه كلمه لری كه كافلرك ضمی وكسریله در
اسملردر اب وام وابن وبنت ایله مصدر اولان اسمه دینور يقال ابوعمرو كنيته وكنيته (الاكناء) همزه نك كسریله
و(التكنية) تفعله وزننده بونلرده برآدمه كنیه وضع ایلمك معناسنه در يقال اكناه ابافلان وبابى فلان وكناه ابافلان وبابى
فلان بمعنى كناه (الكنى ـ) غنى وزننده بركسه ایله كنیه ده موافق اولانه دینور كه همكنیه تعبیر اولنور يقال هو كنيه اى كنيته
كنيته (تكنى) مضارع مؤنث مجهول صیغه سیله برخاتون آدیدر ❊ اليائى (الكى ـ) كافك فتحی و یانك تشدیدیله داغلمغی
مقوله سیله داغلمق وداغ باصمق معناسنه در يقال كواه يكويه كيا اذا احرق جلده بحديدة ونحوها (المكواة) محراب وزننده
داغ باصه جق داغلغی یه دینور (الكية) كافك فتحیله داغ اوریلان یره دینور (الكاوياء) بركونه داغ وتمغا باصه جق
آلته دینور معلوم اوله كه حالا بعض عوارض ایچون بدنده آچدقلری یاقی یه كی اطلاقی تشبیه جهتیله در (الاكتواء) افتعال
وزننده داغلنمق معناسنه در یقـال اكتوى الرجل اذا استعمل الكى فى بدنه و بیهوده لاف وكذاف ایلمك معناسنه
مستعملدر يقال اكتوى فلان اذا تمدح بما ليس فيه (الاستكواء) بركسه دن كندیسنی داغلمق استمك معناسنه در يقال
استكواه اذا طلب منه الكى (الكواء) شداد وزنـنده خبيث و بدزبان واغمـا ناسه سوكوب صوارر اولان هرزه
كاره دینور كه اسانیله خلقك جكرینه داغ اورر یقـال رجل كواء اى خبيث شتام (ابو الكواء) كتان وزننده
عرب كنیه لرندندر (المكاواة) مكافاة وزنـنده سوكشمك معنـاسنه در یقـال كاواه اذا شـاتمه ❊ الواوى
(الكوة) كافك فتحی وضمی وواوك تشـدیدیله و(الكو) هـا سز خانه نك دیوارنده اولان باجه یه ودلیكه دینور
وعندالبعض بیوكنه كو دینور هاسز وكوجكنه كوه دینور جمعی كوى كلور مدیه ومدى كبى وكواء كلور رغاب وزننده
يقال وضع فى الحائط كوة وكوا اى خرقا ❊ شـارح دیر كه كوه بوصورتده آیدینلق ایچون اولان باجه ایله حجره دن
اعمدر اولور (التكوى) تفعل وزننده كوه كبى طـاره جق یره كیرمكله طورطوپ بوزیلوب قصلمق معناسنه در يقال
تكوى الرجل اذا دخل مكا نا ضيقـا فتقبض فيه وفراش ایچره خاتونك قولتغنه صوقلوب جسدینك حرارتیله
اصنمق معناسنه در يقال تكوى بامرأته اذا تدفاه واصطلى بحر جسدها (كوى) سمى وزننده بركوكب آدیدر
(كاوان) بصره دكزنده برآطه آدیدر ❊ اليائى (الكهاة) و(الكيهاء) كافلرك فتحیله پك طاولو سموز ناقه یه دینور على قول
یاشی بولمق كرته سنه وارمش ایری وقوجـا ناقه یه یاخود ممه لرینك امزكلرینك دریلری ككبش اولانـه دینور
(الاكهى) احمر وزننده چهره سنده كلف دیدكلری قرجه لكه لری اولان آدمه دینور يقـال رجل اكهى اى

مطلب

الاكلف الوجه واغزى قوقان آدمه دينور كه علتدر يقال رجل اكهى اى البخر ويكپاره اولوب اصلا يارىغى
وچتلاغى اوليان طاشه دينور وضعيف ويوركسز قورقق آدمه دينور يقال رجل اكهى اى ضعيف جبان
(الكهى) كافك ضميله هدى وزننده بركسه اكهى اولمق معناسنه در يقال كهى الرجل كهى من الباب الرابع اذا
كان اكهى (الاكهاء) همزه نك فتحيله عظيم القدر آدملره دينور (المكاهاة) مكافاة وزننده مفاخره معناسنه در
يقال كاهاه اذافاخره (الاكتهاه) افتعال وزننده برنسنه يى برآدمه مشافهة صورمق معناسنه در تقول اكتهيك
بمسئلة اى اشافهك (الاكهاء) همزه نك كسريله برنسنه دن ييقوب اوصانمق معناسنه در يقال اكهى عن
الطعام اذاامتنع عنه وصوغوق كونده پرمقلرك اوجلرينى آغزيله هاوليوب اصيتمق معناسنه در يقال اكهى الرجل
اذاسخن اطراف اصابعه بنفس ✻ فصـــــل اللام ✻ اليائى ✻ (اللأى) لامك فتحى وهمزه نك سكونيله كيجكوب
قالمق معناسنه در يقـال لأى الرجل لأيا من الباب الثالث اذا ابطأ واحتبس وشدّت ومحنت معناسنه در (اللأى
لعا وزننده و (اللأواء) صحراء وزننده بونلرده شدّت ومحنت معنـاسنه در يقـال تركته فى لأى ولئا ولأواء اى
فى شدة ولئا لعا وزننده يبان اكوزينه دينور ياخود اهلى اولان صغره دينور جمعى الثاء كلور العاع وزننده مؤنثنده
لئـاة دينور يقـال عنده لئا اى الثور الوحشى اوالبقرة ولأى لعى وزننده قلقانه دينور ترس معنـاسنه ومدينه ده
برموضع آديدر واوراده بربشقه موضعك دخى آديدر و بررجل آديدر مصغرنده لؤىّ دينور ومنـه لؤىّ بن غالب
بن فهر (الالأء) اكرام وزننده شدت ومحنته اوغرامق معناسنه در يقـال الأى الرجل اذاوقع فى اللأواء (الالتئاء
افتعال وزننده مفلس اولمق معناسنه در يقـال التأى الرجل اذاافلس واويالنوب كيجكمك معنـاسنه در يقال
التأى الرجل اذاابطأ (التلبية) تفعله وزننده كه حج اثناسنده لبيك ديمك معناسنه در لبب ماده سنده ذكر اولندى
اليائى ✻ (اللبى) لامك فتحى وبانك سكونيله طعامى چوق يمك معناسنه در يقال لبى من الطعام لبيا من الباب الرابع
اذا اكثرمنه (اللباية) ثمامه وزننده شجر امطى اسميدر كه سـاقزلق اغاجيدر (لبىّ) مصغر بنيه سيله ابن لبادركه
على وزننده در ولابى بن بور صحابيلردر (لبىّ) حتىّ وزننده ولامك حركات ثلاثيله برموضعدر ✻ الواوى ✻ (اللبوّ
عدوّ وزننده ابن عبدالقيس دركه برقبيله پدريدر وكاهجه همزه ايله مذكور اولور (لبوان) سلمان وزننده برطاغك آديدر
(اللبوة) عنوه وزننده و (اللبوة) لامك كسريله و (اللبوة) سمره وزننده و (اللباة) فتاة وزننده و (اللبة) فتحاتله و (اللب
لامك فتحيله كه ايكيسيده مخففدر ديشى ارسلانه دينور ✻ مؤلف بونلرى همزه بابنده دخى ايراد ايلدى ✻ شارح ديركه لبوه
كلمه سنده كى هاء تاكيد تأنيث ايچوندر ناقه ونعجه ده اولديغى كبى زيرا بونلرك لفظلرندن مذكر يوقدركه هاء تذكير
وتأنيثى فارق اوله ✻ اليائى (التى) همزه نك ولام مشدده نك فتحيله و (اللاتى) لامك اشباعيله و (اللت) تانك كسريله كه
مخففدر و (اللت) تانك سكونيله كه درت لغت اولمشدر اسم موصول اولان الّذى كلمه سـنك صيغه سنك غيريدن
مؤنثلريدر پس التى اول خاتون كه واللتان اول ايكى خاتون كه ديمك اولور (اللاتى) تانك كسر ومديله و (اللات
تانك كسريله كه مخففدر و (اللواتى) يايله و (اللوات) تانك كسريله و (اللائى) همزه ايله و (اللاى) همزه سز يايله و (اللاء
ياسز همزه ايله و (اللوا) تاسز وهمزه سز وياسز و (اللاءات) لامك والفك مديله كه مجموعى سكز لغتدر التى كلمه سنك
جمعلريدر وتثنيه سنده اللتان دينور نون مخففه نك كسريله واللتان دينور نون مشدده ايله واللتـا دينور نونسز
ومصغرنده اللتيا دينور لامك وتانك فتحى ويانك تشديله واللتيا دينور لامك ضمى وتانك فتحيله واللتيا والتى كلمه لرى
داهيه اسماسندندر يقال وقع فلان فى اللتيا والتى اى فى الداهية ✻ مترجم حقير ديركه حريرى درّه ده اللتيا كلمه سنك
ضمنى تلحين وتغليط ايلمشدر زيرا ضمهٔ تصغير مبهماتدن خارج اولوب قيـاس مستمكنات اوزره جارى اولديغندن
بشقه آخرينه زياده قلنـان ياء اوّلنك ضمه سندن عوضدر پس الّذى والتى كلمه لرينك مصغرلرنده اللذيّا واللتيّا
دينور لاملرك فتحى ويالرك تشديديله وكتاب مذكور شرحنده شهـاب ديديكه تسهيلـده مشروحدركه عربلرك
بعداللتيّا والتى قوللرى بعدالخطة الصغيرة والكبيرة سبكنده دركويا كه آنى احاطه دن عباره قاصر اولمغله صله سى
حذف اولندى وعندالبعض اللتيا خطهٔ كبيره دن والتى صغيره دن عبارتدر تصغيرى تعظيم ايچوندر ومجمع الامثالده
مرسومدركه كلام مزبور ايله عربلر كمال شدّت ومحنتدن كنايه ايدرلر و بومناسبتله داهيه ده علم غالب اولدى نهايت
التى غايته بالغ اوليان واللتيّا متناهيه اولان داهيه دن عبارتدر والحاصل بعد الخطة التى بلغت النهاية سبكنده در

مطلب

اليائى ✻ (اللثى) ثاى مثلثه ايله لعى وزننده برنسنه دركه باديه اشجارندن سمره اغاجندن ساقط اولوركه مراد آندن
صمغ كبى سيلان ايدر برنسنه در منعقد اولدقده اكاصعر ورديرلر ويكشمامش سيلان ايدن صويق شاقزه دينور
ولثى مصدر اولور سمره آغاجندن شئ مذكور وساقزلق آغاجندن صويق ساقز ظهور ايلك معناسنه يقال لثبت

الشجرة لثا من الباب الرابع اذا اخرج منها اللثى واغاجه چه دوشمكله یاشارمق معناسنه در یقال لثبت الشجرة اذا
ندیت ولثى هوادن دوشن چه تعبیر ایتدكارى رطوبته دینور یاخود آنك كبى خفیفجه رطوبته دینور وصویه یاخود
قانه باصنغله آیاق قابى نمناك اولمق معناسنه در یقال لثى خفه لثا اذاندى من الوطء فى ماء اودم وبرنسنه یه سود
زفیرى یلاشمق معناسنه در یقال لثبت یده اذا لزجت من دسم اللبن وآزجه صوایچمك معناسنه در یقال لثى
الرجل اذا شرب الماء قلیلا وتنجره نك یلاشغى كركى كبى یلامق معناسنه در یقال لثى القدر اذا لحسها شدیدا
(اللثیة) فرحه وزننده لثى دیدیكه رطوبتى سیلان ایدن سمره آغاجنه دینور و (لثیه) و (لثیاء) حمراء وزننده شول
خاتونه دینور كه دائما فرجى وسائر بدنى ترلبوب یاشار اوله كه ذمیمه در یقال امرأة لثیة ولثیاء اذا كانت یعرق
قبلها وجسدها (الالثاء) همزه نك كسریله بودخى سمره آغاجندن لثى دیدیكى نسنه ظهور ایلمك معناسنه در
یقال الثت السمرة بمعنى لثبت و برآدمه لثى دیدیكى نسنه یدرمك معناسنه در یقال الثاه اذا اطعمه اللثى (الالتثاء) افتعال
وزننده سمره آغاجندن لثى دیدیكى نسنه دیروب دیوشورمك معناسنه در (التلثى) تفعل وزننده التثاء معناسنه در
تقول خرجنا نلتثى وتتلثى اى نأخذ اللثى (اللثى) غنى وزننده لثى اكلنه دوشكون آدمه دینور (اللثاة) لامك فتحیله
لهاة معناسنه در كه بوغازده كوجك دل تعبیر اولنان ات پاره سنه دینور و برشجر آدیدر (اللثة) عده وزننده لثاة
معناسنه در ❊ شارح دیر كه مؤلف دیش اتنه اطلاق اولنان لثه دن سكوت ایلمشدر واول یائیدر اصلى لثى ایدى
الواوى ❊ (الالتجاء) افتعال وزننده برآدم اجنبى قومه نسبت ادعا ایلمك معناسنه در یقال التجى الى غیر قومه
اى ادعى ❊ الواوى ❊ (اللحو) محو وزننده برآدمه سوكمك معناسنه در یقال لحاه یلحوه لحوا اذا شتمه واغاجك
قبوغنى صویمق معناسنه در یقال لحا الشجرة اذا قشرها (الالتحاء) افتعال وزننده بودخى اغاجك قبوغنى
صویمق معناسنه در یقال التحى الشجرة بمعنى لحاها ❊ الیائى ❊ (اللحیة) لامك كسریله صقاله دینور كه حلیهٔ چهرهٔ
انسانیدر جمعى لحى كلور لامك كسرى والفك قصریله ولحى كلور لامك ضمیله ذروه وذرى كبى ونسبتنده لحوى
دینور لامك كسرى وحانك فتحیله ومنه قولهم من طالت لحیته قصرت فطنته وهى شعر الخدین والذقن ❊ مترجم
دیر كه بولحاء معناسندن كه قبوغه دینور مأخوذدر زیرا چهره نك قبوغى منزلنده در (الالحى) احمر وزننده و (اللحیانى)
لامك كسریله اوزون صقاللو یاخود قبا صقاللو آدمه دینور یقال رجل الحى ولحیانى اى طویل اللحیة او عظیمها
(اللحى) لامك فتحى وحانك سكونیله چكه كمیكنه دینور كه صقال بتن موضعدر تثنیه سى لحیان در وجمع قلتى الحى
كلور همزه نك فتحى وحانك كسریله وجمع كثرتى لحى كلور لامك ضمى وحانك كسریله یقال هما لحیان وثلاثة
الح والكثیر لحى (اللحیان) لامك كسریله وشل معناسنه در كه یردن قیادن ترشح ایدن صوصز ندیسنه دینور
وسیل صوبى یاردیغى خندقه ویاره دینور وقبا صقاللو آدمه دینور لحیانى كبى و برقبیله پدرینك اسمیدر (اللحاء)
كساء وزننده اغاجك قبوغنه دینور یقال لحاء الشجر اى قشره (اللحى) وحى وزننده اغاجك قبوغنى صویمق
معناسنه در تقول لحیت الشجر لحیا من الباب الثالث اذا قشرته و برآدمه لوم وتوبیخ ایلمك معناسنه مستعملدر
تقول لحیت فلانا اذا لمته ولعن ونفرین ایلمك معناسنه مستعملدر یقال لحاالله فلانا اى قبحه ولعنه (الملحى)
مرمى وزننده لوم وتوبیخ اولنمش آدمه دینور (الملاحاة) مباهاة وزننده و (اللحاء) جدال وزننده منازعه
ومجادله ایلمك معناسنه در یقال لاحاه ملاحاة ولحاء اذا نازعه (الالحاء) همزه نك كسریله برآدم لوم وتعییرى موجب
بروضع وحركت ایلمك معناسنه در یقال الحى فلان اذا اتى مایلحى علیه اى یلام واغاجك قبوغى صویلق وقتى
كلوب چاتمق معناسنه در یقال الحى العود اى آن له ان یقشر (لحى) هدى وزننده وغراب وزننده مدینه ده
بروادى اسمیدر (لحیان) عثمان وزننده ایكى وادى اسمیدر (لحیان) سلمان وزننده امیر حیره اولان نعمان بن منذرك
حیره ده برقصر معلاسى اسمیدر (ذولحیان) اسعد بن عوفك لقبیدر (ذواللحیة) ایكى كسه نك لقبیدر (لحیة التیس)
تكه صقالى دیدكارى نباتدر ❊ الیائى ❊ (اللخى) خاى معجمه ایله عصا وزننده پك چوق هرزه و بیهوده سوز سویلمك
معناسنه در یقال لخى الرجل لخى من الباب الرابع اذا اكثر كلامه فى الباطل ولخى بزونه دارو دوكجك آلته دینور هونى
كبى على قول هونى طرزنده مخصوص برآلتدر كه برجنس دریا جانورینك دریسندن دوزوب انكله برونه انفیه كبى
دارو چكرلر سماء وزننده دخى لغتدر (الملخى) منبر وزننده بودخى لخى دیدیكى آلته دینور (الالخى) احمر وزننده
هرزه كوى مالایعنى سویلیجى یكشاق آدمه دینور مؤنثى لخواء در ودیزلرینك بریسى آخرندن بیوك اولان دوه یه دینور
بونكده مؤنثى لخواء در ولخواء فرجى واسع خاتونه دینور یقال امرأة لخواء اى الواسعة الجهاز واوست برونى التندن
اوزون اولان طوشنجل قوشنه دینور (اللخى) رمى وزننده برآدمه مال ویرمك معناسنه در تقول لخیته لخیا

من الباب الثانی ای اعطیته مالی و برآدمك برونه انفیه کبی دارو چکدرمك یاخود اغزینه اغزاوتی دوکمك معناسنه در نقول لخیته ای سعطته او اوجرته الدواء (الالخاء) همزه نك کسریله لخی معنالرینه در تقول الخیته بمعنی لخیته (الالتخاء) افتعال وزننده دوه نك کوکسی در یسندن ضر یملق چقیارمق معناسنه در یقال التخی صدر البعیر اذا قدمنه سیرا و صوده اصلنمش اتمك یمك معناسنه در یقال التخی الصبی اذا اکل خبزا مبلولا (الملاخاة) مباهاة وزننده و (اللخاء) قتال وزننده برکسه ایله صمیمی دوستلشمق معناسنه در یقال لاخاه ملاخاة ولخاء اذا صادقه ومعاهده ایدوب آندلشمق معناسنه در یقال لاخاه اذا حالفه و برآدمك دلخواهی اوزره معامله ایله مدارا وموافقت ایلك معناسنه در یقال لاخاه اذا صانعه و برآدمی برنسنه اوزره قشقرتمق معناسنه در یقال لاخاه علیه اذا حرشه و برآدمی غمز وسعایت ایلك معناسنه اولمغله معنای اول ایله ضد اولور یقال لاخی به اذا وشی (اللخی) عمی وزننده الخی کبی بردیزی اخرندن بیوك اولان دوه یه دینور یقال بعیر لخ ولخی اذا کانت احدی رکبتیه اعظم من الاخری (اللخاء) غداء وزننده اسمدر صوده اصلنمش اتمکه دینور ❊ الواوی ❊ (اللخو) لامك فتحی وخانك سکونیله لخی کبی برونه دارو چکدرمك معناسنه در تقول لخوته لخوا اذا اسعطته (لخوه) طلحه وزننده ابن جشم بن مالك در که معروفدر ❊ الیائی (لدی) عصا وزننده لدن کلمه سنده لغتدر که ماده سنده بیان اولندی (اللدة) عده وزننده یاشداشه دینور جمعی لدات کلور یقال هولدته ای تربه و بو معتل اولمغله محل ذکری بو مقامدر جوهری ولد ماده سنده ذکر ایلکله وهم ایلدی ❊ شارح دیر که مؤلف دخی ولد ماده سنده ذکر ایلدی (الالداء) همزه نك کسریله برآدمك یاشداشلری چوق اولمق معناسنه در یقال الدی الرجل اذا کثرت لداته ❊ الیائی ❊ (الذی) لامك فتحی وذال معجمه نك کسریله اسم موصولدر کندیسیله معارفی جمله لر ایله صفتلمغه توصل اولنمق ایچون مصوغ وموضوعدر صله سز تمام اولمز و بونده بش لغت دخی واردر (اللذ) ذالك کسریله که مخففدر و (اللذ) ذالك سکونیله و (اللذی) یای مشدده نك ضمی وکسریله و (لذی) محذوف اللام ومخففة الیاء اوله رق که بش ومجموعی التی لغتدر تثنیه سنده اللذان دینور واللذا دینور نونك اسقاطیله که مفردنده ذالك سکونیله اولانکدر جمعی الذین کلور احوال ثلاثه ده واللذی کلور مفردی کبی ❊ مترجم حقیر دیر که کتب نحویه ده مبین اولدیغی اوزره الذی کلمه سی که اسم موصولدر معرفه یی جمله ایله توصیف ایلمکه وصلت اولمق ایچون موضوعدر زیرا جمله فی ذاتها نکره اولمغله معرفه یه صفت وقوعی صحیح اولمز پس موصولك دخولیله کسب تعریف ایلدکده توصیفی صحیح اولور مؤنثنده التی دینور که ذکر اولندی مثلا جاءنی الذی قلته ترکیبی شول سنك سویلدیکك آدم بکا کلدی دیمکدر و بونده وجه مذکور اوزره التی کونه لغت وار کثرت تداولندن ناشی وصله سیله مستطال اولمق حسبیله تخفیف و بلکه تخفیفی خصوصنده مبالغه اولنوب یاسی وحرکه سی ولامی بیله قصر اولندی بلکه یالکز الف ولامله ده اکتفا اولنور اسم فاعلده واسم مفعولده اولدیغی کبی وعند اهل التحقیق الذین کلمه سی الذی لفظندن جمع صحیح دکلدر زیرا الذی کلمه سی مفرد وجماعته متناول معنای جنسی یه دال اولمغله الذین کلمه سنك مفردی دکلدر بلکه الذی ذو زیاده در یعنی فقط عدد وکثرت ضمننده تحقق حیثیتیله جنسه دلالتی اراده اولندقده آخرینه نون زیاده ایدرلر بو صورتده فرد یاخود فردان اراده سنه صلاحیتی قالمز بلکه کندیسیله جماعت مراد اولمغه متعین اولور کویا که لام استغراقله محلی جنس منزلنده اولور و بنی عقیل لغتنده حالت رفعده واو ایله الذون دینور انتهی (اللذا) عصا وزننده بر یرده دائمی مقیم اولمق معناسنه در یقال لذی بالمکان لذا من الباب الرابع اذا اسدك ❊ الواوی ❊ (اللسو) حسو وزننده طعامی کستاخانه پك پك یمك معناسنه در یقال لسا الرجل یلسو لسوا اذا اکل اکلا شدیدا ❊ الواوی ❊ (اللشو) حشو وزننده برکسه عالیقدر ایکن ذلیل وکمقدر اولمق معناسنه در یقال لشا فلان لشوا اذا خس بعد رفعة (اللشی) غنی وزننده صاغمال حیوانی چوق آدمه دینور یقال رجل لشی ای کثیر الحلب ❊ الواوی (اللصو) لامك فتحی وصادك سکونیله مظنۀ تهمت اولان آدمه یناشمق معناسنه در یقال لصاه والیه لصوا اذا انضم الیه لریبة و برخاتونه اسناد تهمت فجور ایلك معناسنه در یقال لصا المرأة اذا قذفها ❊ الیائی ❊ (اللصی) لصو وزننده ومرادفیدر یقال لصی الیه ولصی لصیا من الباب الثانی والرابع اذا انضم الیه لریبة (اللصی) غنی وزننده خصی لفظنه اتباع اولور یقال خصی بصی لصی اتباع ❊ الواوی (اللضو) لامك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله قولاغو زلقده او زلق ایلك معناسنه در یقال لضا الرجل لضوا اذا حذق الدلالة ❊ الیائی ❊ (اللطاة) حصاة وزننده ارض معناسنه در وموضع معناسنه در وجبهه یه علی قول وسطنه دینور و برآدمك قربنده اولان اوغریلره دینور (الملطاة) مصباح وزننده سمحاق دیدکلری باش یاریغنه دینور که جراحتله کمیك بیننده بریوفقه چه زار قالمش اوله (الملطیة) محسنه وزننده ملطاة معناسنه در

مطلب

(اللطى) لامك فتحى وطانك سكونيله يره ياپشوب قالمق معناسنه در يقال لطى الرجل لطيا من الباب الثالث اذا لزق بالارض (اللطا) عصا وزننده برآدمى ثقلتله بصدرمق معناسنه در تقول لطيتى فلان لطا من الباب الرابع اى اثقلنى وبرآدمه برنسنه ضمننده كمان ايلك معناسنه در تقول لطيته بذلك اى ظننت عنده ذلك (التلطى) تفعل وزننده دشمنك غفلتله فرصتنى كوزتمك ياخود عند الاعداء برجهتله مطالبه سى اولمغله على غفلة برمقدار مالرينى اخذ ايله سبق ايلك معناسنه در يقال تلطى على العدو اذا انتظر غرّتهم اوكان له عندهم طلبته فاخذ من مالهم شيئا فسبق به الواوى *(اللطو) خطو وزننده برعارضه سببيله بربيوك قيايه ياخود برمغاره يه صغنمق معناسنه در يقال لطا الرجل يلطو لطوا اذا التجأ الى صخرة اوغار *اليائى (اللظى) ظاى معجمه ايله فتى وزننده آتشه ياخود يالكنه وعلوينه دينور يقال ما اشدّ اللظى اى النار اولهيبها ولظى جنهم اسماسندندر ومعروفه در پس علميت وتأنيثله غير منصرفدر ومصدر اولور آتش علولنمك معناسنه در يقال لظيت النار لظى من الباب الرابع اذا تلهبت (الالتظاء) و(التلظى) بونلرده لظى معناسنه در يقال التظت النار وتلظت بمعنى لظيت (التلظية) تفعله وزننده آتشى علولندرمك معناسنه در يقال لظى النار اذا الهبها (ذولظى) برموضعدر *الواوى (اللعو) لامك فتحى وعينك سكونيله بدخوى آدمه دينور يقال رجل لعو اى السيئ الخلق وچوليه وهمچ كسه يه دينور يقال هو لعو اى فسل و پك حريص وعبد النفس آدمه دينور مؤنثى لعوه در وجمعى لعاء كلور لامك كسريله (اللعا) عصا وزننده بودخى پك شره وحرصى اولان آچ كوزلو آدمه دينور (اللعوة) تمره وزننده ممه باشلرينك چوره لرنده اولان سياه چورتى يه دينور رغفه وزننده دخى لغتدر وديشى كلبه دينور (اللعاة) حصاة وزننده بودخى ديشى كلبه دينور (ذولعوه) تمره وزننده ملوك حميردن كه اذواء تعبير اولنور برملك لقبيدر و بشقه برآدمك لقبيدر (اللاعى) سهلجه نسنه دن بلكليوب قورقان يوركسز آدمه دينور يقال رجل لاع اى يفزعه ادنى شئ (التلعى) تفعل وزننده بال مقوله سى نسنه قوامه كلمك معناسنه در يقال تلعى العسل اذا تعقد وبركسه اوّل بهارده ظهور ايدن اوتلق ديروب ديوشورمك معناسنه در يقال تلعى اللعاع اذا خرج يأخذه (الالعاء) همزه نك فتحيله پرمق بكيكلرينه دينور سلاميات معناسنه (اللاعبة) سود لكن انواعندن صارى سود لكن و بالق سود لكنى ديدكارى نباته دينوركه طاغ طورولرنده نابت اولور صارى چچكلرى اولوب شاخلرى سود ايله مملوّ اولور تخمنى صويه القا ايلدكده اكل ايدن بالقلر بيخود اولوب صويك يوزينه چيقارلر وورق مدقوقنى شرب زياده سيله مسهلدر وسودى مقئ كذلك بلغم وصفراينى اسهالده بيعديلدر *مترجم ديركه مؤلف كرچه لعالك تركيبنى عين ماده سنده ذكر ايلدى لكن اصل وفصلنى بيان ايلمدى تركيب مزبورى عربلر برآدمك اياغى سورچسه اكادعا مقامنده ايراد ايدرلر كه بربرك رنجيده اولميه رق درست قالقه سن ديمكدر نته كه لعالك دخى ديرلركه اكتفاء اولنمشدر ظاهرا لعالك تركيبنك اصلى لعالك ايدى كه لعالك تنعش صحيحا وسالما تركيبندن مختصردر شيخ رضى زياده جه تفصيل ايلمشدر فليراجع *الواوى *(اللغة) لامك ضمى وغين معجمه نك فتحيله شول اصواتدن عبارتدركه آنلر ايله هرقوم وطائفه يعنى هرصنف انسانى غرض ومراملرندن تعبير ايدرلر عربى وفارسى وتركى كبى جمعى لغات ولغون كلور لاملرك ضميله يقال لغة العرب افصح اللغات وهى اصوات يعبر بها كلّ قوم عن اغراضهم مؤلفك جمع بنيه سيله تعريفى انواع واصناف اعتبارينه مبنيدر و بوتكلم وتلفظ معناسندن مأخوذ دراصل فعل وزننده دركه لغو ايدى ثبه كلمه سى كبى هاء واودن عوضدر *شارح ديركه اصل لغو قوش جولديسنه موضوعدر بعده مفهومسز بيهوده كلامده استعمال اولندى صكره توسيعله مطلق كلامده مستعمل اولدى هرقومك كندى لسانلرى اوزره اولان كلامه لغه اطلاقى معناى موضوعندن ياخود ذكر اولنان معناى مجازندن مأخوذ در (اللغو لامك فتحى وغينك سكونيله تكلم ايلك معناسنه در يقال لغا الرجل يلغو لغوا اذا تكلم ونوميد اولمق معناسنه در يقال لغا الرجل اذا خاب وثريدى ياغه كركى كبى قاندروب طويورمق معناسنه در يقال لغا ثريدته اذا روّاها بالدسم و لغو معتد به اولميان هرزه وبيهوده نسنه يه دينور افعال واقوالدن اعمدر لغى ولغوى كبى كما سيذكر و بيع وشرا مقوله سى معامله ده معتد بها اولمامغله مهمل وساقط اولان قيونه دينور وقوله تعالى *لايؤاخذكم الله باللغو فى ايمانكم *الآية اى لايؤاخذكم بالاثم فى الحلف اذا كفرتم يعنى كفارتى ويريلان يمينك وبالى ساقط اولمغله دفتر حقوقه قيد اولنميوب هدر وساقط اولديغندن حق جلّ وعلا اول حالفى مؤاخذه وعقاب ايلمز *لكن مؤلف بصائرده بو معنايى صيغهٔ تمريض ايله ذكر ايدوب ويمين لغوى عقد قلب تعلق ايلميه رك يعنى اثناى كلامده من غير فكر ولا روية سبق لسان ايدن يمين ايله تعريف ايلدى خلال كلامده لا والله وبلى والله ديدكلرى كبى وجوهرى لغو كلمه سنى كلاب اورمك معناسيله ده تفسير وبريتله استشهاد ايلمكله بو تعبيرى باطلدر بيت مزبورده واقع كلاب لفظندن مراد ابن ربيعهٔ

مطلب

بن عامر در بوخسه كلنبك جمعى دكلدر و بيت مرقوم بودر ❊ وقلنا للدليل اقم اليهم ❊ فلا تلغى لغيرهم كلاب ❊ (الالغاء)
همزه نك كسريله برآدمى خائب ونوميد قلمق معناسنه در يقال الغاه اذا خيبه پس ابطال ايلك معناسى بوندن
مأخوذ اولور (اللغى) فتى وزننده لغوكبى بيهوده و بيمعنى سقط ولاطائل نسنه يه دينور لغوى دخى دينور كما سيذكر
و مصدر اولور خطا ايلك معناسنه كما سيجئ و برنسنه يه پك دوشكون حريص اولمق معناسنه در يقال لغى به لغا
من الباب الرابع اذا الهج به و صويى پك چوق ايچوب هنوز قانميوب صوسزجه قالمق معناسنه در يقال لغى بالماء
اذا اكثر منه وهو لا يروى مع ذلك (اللغوى) سكرى وزننده بودخى بيهوده وساقط و بيمعنى نسنه يه دينور يقال تكلم
باللغو واللغى واللغوى او اشتغل به اى بالسقط وما لا يعتدّ به من كلام ونحوه ولغوى بغرتلق قوشلرينك فرياد
وشماطه لرينه دينور تقول سمعت لغوى القطا اى لغطها (اللغا) عصا وزننده و (اللاغية) و (الملغاة) مرماة وزننده
خطا ايلك معناسنه در يقال لغى فى قوله ولغى لغا ولاغية وملغاة من الباب الثالث والاول والرابع اذا اخطأ
ولاغيه فاحش سوزه دينور يقال كلمة لاغية اى فاحشة (الاستلغاء) لغت استماع ايلك معناسنه در تقول استلغ
العرب اى استمع لغاتهم من غير مسئلة پس سبنى طلب ايچون اولمز ❊ الواوى (اللفاء) فاليه سماء وزننده طپراغه دينور
و يريو زنده اولان مولوز و ايشه يرامز دوكنتى وقرنتى مقوله سنه دينور ومطلقا ناچيز نسنه يه دينور ضايع ايدن آجيز
و بولانلر سونمز بيوفا احباب زمانه كبى ومنه يقال رضى مع الوفاء باللفاء وهو التراب والقماش على وجه الارض وكل
خسيس يسير حقير ❊ مؤلف بونى باب همزه ده دخى سبت ايلدى (الالفاء) همزه نك كسريله بولمق معناسنه در يقال
الفاه اذا وجده (التلافى) تفاعل وزننده قصورى ياخود فوت اولنان نسنه يى صكره دن تدارك ايلك معناسنه در
يقال تلافاه اذا تداركه ❊ اليائى (اللقاء) قافله كتاب وزننده و (اللقائة) و (اللقاية) كتابه وزنلرنده و (اللقى) كسرتيله
و (اللقيان) و (اللقيانة) لاملرك كسريله و (اللقى) صلى وزننده و (اللقيان) لامك ضميله و (اللقية) غرفه وزننده
و (اللقى) لامك ضميله هدى وزننده و (اللقاءة) سماحه وزننده برآدمه قرشو راست كلوب قاوشوب كورمك معناسنه دركه
بولشمق تعبير اولنور يقال لقيه لقاء ولقاءة ولقاية ولقياً ولقيا نا ولقيانة ولقيا ولقيانا ولقية ولقى ولقاءة من الباب
الرابع اذا رآه ❊ وشارحك مفردات راغبدن بياننه كوره مقابلة الشئ ومصادفته معناسنه موضوع اولمغله برنسنه يه
قرشو راست كلوب كورمك معناسنه در و بعضا بومفهوم ايكى يه تحليل اولنور كه يالكز قرشو راست كلمك
معناسنه اولور و يالكز كورمك معناسنه اولور ❊ بوراده مؤلف شق ثانى ايله تفسير ايلدى (التلقى) تفعل وزننده
و (الالتقاء) افتعال وزننده بونلرده برنسنه يه قرشو تصادف ايدوب كورمك معناسنه در يقال تلقاه والتقاه بمعنى
لقيه و التقاء مشاركت ايچون اولور تقول التقينا اى لاقينا وتلقى برنسنه يى قرشو يه آلمق وقرشولمق معناسنه
اولمغله قبول ايلك معناسنده استعمال اولنور ومنه يقال تلقت المرأة اذا علقت (التلقاء) تانك كسريله اسمدر
كورشمكه و بولشمغه دينوركه فارسيده ديدار دينور و بونك تبيان لفظندن غيرى نظيرى يوقدر ❊ شارح ديركه
مؤلفك كلامى مشوشدر زيرا تبيان كلمه سى مصدردر وتلقاء كندى بياننه كوره اسمدر انتهى وتلقاء توسعله ظرف
مكان اولور جهت لقاء ومقابله معناسنه و بوجهتله ظرفيت اوزره منصوب اولور يقال توجه تلقاءه النار وتلقاء
فلان اى حذاءه (التلاقى) تفاعل وزننده برى برينه قرشو كلوب كورشمك و بولشمق معناسنه در تقول تلاقينا
بمعنى التقينا (يوم التلاقى) قيامت كوندن عبارتدر اسلاف واخلاف واهل ارض وسماء برى برينه ملاقى اولورلر
(اللقى) غنى وزننده قرشو راست كلنوب كورشلمش كسه يه دينوركه هر برينه نسبتله لقى دينور وايكيسنه لقيان دينور
يقال هو لقيه اى ملتقاه وهما لقيان ولقى شقى لفظنه اتباع اولور يقال شقى لقى اتباع (اللقى) فتى وزننده و (الملقى)
مكرم وزننده و (الملقى) معظم وزننده و (الملقى) مرمى وزننده و (اللقاء) شداد وزننده بونلرك جمله سى خيرده
وشرده مستعمللردر لكن شرده استعماللرى اكثردر يعنى بونلر خيره ياخود دائما شره قاوشوب وكنديسنه دائما شر
وكريهه تصادف ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال رجل لقى وملقى وملقى ولقاء فى الخير والشر وهو اكثر
وفى الاساس فلان ملقى اى ممتحن لايزال يلقاه مكروه (الملاقاة) مباهاة وزننده و (اللقاء) قتال وزننده برآدمه
قاوشوب بولشمق معناسنه در يقال لاقاه ملاقاة ولقاء اذا قابله وصادفه (الالاقى) همزه مفتوحه ايله شدائد ومحن
معناسنه در يقال لقى منه الالاقى اى الشدائد مفردى القيه در اثفيه وزننده (الملاقى) ميمك فتحيله رحمك اغزنده
اولان شعبه لره دينور ملقى وملقاة مفرديدر ميملرك فتحيله شعبه لر ديديكى ظاهرا فوهات عروق اولان تقرحات
اوله جقدر (المتلقى) اسم فاعل صيغه سيله رحمى نطفه يى قبولله كبه قلان خاتونه دينور (الالقاء) همزه نك كسريله
برنسنه يى نظر كاهه براقمق معناسنه اولوب بعده مطلقا براقمقده مستعمل اولدى يقال القاه الى الارض اذا طرحه

التلقية) تفعله وزننده القاء معناسنه در يقال لقاه الشئ بمعنى القاه اليه ومنه قوله تعالى * وانك لتلقى القرآن
من لدن حكيم حميد * اى يلقى اليك وحيا من الله تعالى (اللقى) فتى وزننده حقارت وذلتندن اعتبار اولنميوب طرح
واسقاط اولنان نسنه يه دينور جمعى القاء كلور (اللقاة) حصاة وزننده يولك وسطنه اطلاق اولنور يقال القاه
فى لقاة الطريق اى وسطه (الالقية) همزه نك ضميله اغنيه وزننده محاجات ايچون ميدانه القا اولنان كلامه دينوركه
بيلمجه ولغز تعبير اولنور فارسيده چيستان دينور يقال القى اليهم القية وهى ما القى من الاحاجى (الملقى) مسعى وزننده
طاغلرده جيران قسمينك مقام ومأوا رينه دينور (الاستلقاء) ارقه اوزره ياتوب اويومق معناسنه دركه هر نسنه
يوزينه قرشو كلور يقال استلقى على قفاه اذا نام * مؤلف بونى سلق ماده سنده افتعلاء وزننده اولمق اوزره رسم
ايلمشيدى * الواوى (اللقوة) تمره وزننده انسانك يوزينه عارض اولور بر علت آديدر يعنى يوزى واغزى اكيلور
جسمانى وروحانى علاجلر ايله طوغريلورر بحث مدخلى عناصر سائره يه غلبه ايلدكده قسمت عادله ده عدم تساوى
ايله حادث اولور (الملقو) مدعو وزننده لقوه علتنه اوغرامش آدمه دينور يقال لقى الرجل على المجهول فهو
ملقو اى اصابته اللقوة (اللقوة) لامك فتحى وكسريله شول خاتونه وناقه يه دينوركه نطفه يى قبول واستمسا كله
تيز كبه قالور اوله وديشى طوشنجل قوشنه ياخود چابك وچالاك اولانه دينور جمعى لقاء كلور لامك كسريله والقاء كلور
ذو اللقوة) بنوغدانه دن عقاب نام كمسنه لقبيدر (اللقو) لامك فتحى وقافك سكونيله بر آدمى لقوه علتنه اوغراتمق
معناسنه در تقول لقوته لقوا اى اجريت عليه اللقوة * اليائى (اللكا) عصا وزننده بر نسنه يه پك دوشكون
حريص اولمق معناسنه در على قول بر نسنه يه مداوم اولمق معناسنه در يقال لكى به لكا من الباب الرابع
اذا اولع به اولزمه (اللاكى) لائك معناسنه دركه لوكدن مأخوذ در چيكنمك معناسنه در * شارحك بيانه كوره مقلوبدر
الواوى * (اللمو) لامك فتحى وميمك سكونيله بر نسنه نك مجموعنى بردن صيروب آلمق معناسنه در يقال لما الشئ يلموه لموا
اذا اخذه باجمعه (اللمة) لامك ضميله اوچدن اون نفره وارنجه جماعت انسانى يه دينور و بر آدمك ياشداشنه دينور
يقال هولمته اى تربه وشكله واسوه ومقتدا معناسنه در يقال هولمته اى اسوته * اليائى (اللمى) لامك حركات ثلاثى
والفك قصريله دوداقده اولان اسمرلكه دينوركه عند العرب مديحه در يقال بشفته لمى اى السمرة (اللما) عصا
وزننده و(اللمى) صلى وزننده بر آدم اسمر دوداقلى اولمق معناسنه در يقال لمى الغلام لما ولما لميا من الباب الرابع
والثانى اذا اسودت شفته (الالمى) احمر وزننده اسمر دوداقلى آدمه دينور لمياء مؤنثيدر وقارغبسى متين ومحكم
وقبوغى پك سمرتلو مزراغه دينور يقال رمح المى اى شديد سمرة الليط صلب وقوى يوكولكه يه وصف اولور قرامتق
اوليغيچون يقال ظل المى اى كثيف وقوى يوكولكه لى اغاجه وصف اولور يقال شجر المى اى كثيف الظل
وانجوكى اغزى يارى وديشلرى آب وتاب ايله رونقلو اولان محبوبه اطلاق اولنور يقال غلام المى البارد الريق
الالتماء) افتعال وزننده لون متغير اولمق معناسنه در يقال التمى لونه على المجهول اى التمع (التلمى) تفعل وزننده
تلمؤ ماده سنده كه مهموزدر لغتدر بر نسنه يى قاپليوب بوريمك معناسنه در يقال تلمت به الارض اذا اشتملت
الالماء) همزه نك كسريله بر نسنه يى اوغرى چالوب كوتورمك معناسنه در بودخى مهموزده لغتدر يقال المى
عليه اللص اى ذهب به خفية * اليائى (اللى) لامك فتحى ويانك تشديديله و(اللوى) عتى وزننده ايپ مقوله سنى
بوروب بوكمك معناسنه در يقال لوى الحبل ليا ولويا من الباب الثانى اذا فتله وثناه واوغلان يكرمى ياشنه وارمق
معناسنه دركويا كه كمال قوته وارمغله سائرك قوللرينى بوكراولور يقال لوى الغلام اذا بلغ عشرين و بر ايشده سرعت
واقدام ايلميوب تكاسل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال لوى عن الامر اذا تثاقل و لى وليان ليان وزننده بركسه دن
بر لاقردى يى يا بر خبرى بيلدرمك ايچون بوكوب قيورمغله كتم واخفا ايلمك معناسنه مستعملدر تقول لوى عنى امره ليا
وليانا اى طواه و لى بر نسنه يه پك ميل واقبال ايلمك ياخود منتظر اولمق معناسنه در يقال لوى عليه اذا عطف او انتظر
و باشى بر طرفه طوغرى چويروب اماله قلمق معناسنه در يقال لوى برأسه اذا اماله و دوه قويريغنى برى اوته
صالوب اوينائمق معناسنه در يقال لوت الناقة بذنبها اذا حركت و بر آدمى سائر اوزره ترجيح واختيار ايلمك
معناسنه در يقال لوى فلانا على فلان اذا اثره (الالتواء) افتعال وزننده ايپ مقوله سى نسنه بوريلوب بوكلمك
معناسنه در يقال لوى الحبل فالتوى و بر ايشده اغردپرنوب تكاسل ايلمك معناسنه در يقال التوى عن الامر
اذا تثاقل و بر نسنه اكرى بوكرى اولمق معناسنه در يقال التوى الرمل اذا اعوج و بر طرفه طوغرى اكيلوب مائل
اولمق معناسنه در يقال التوى الشئ اذا انعطف (التلوى) تفعل وزننده التوا معنارينه در يقال تلوى الشئ بمعنى
التوى وشمشك طوغريلغنه چاقيوب بورغاجنه چاقمق معناسنه مستعملدر يقال تلوى البرق فى السحاب

اذا اضطرب علی غیر جهة (اللیة) لامك ویای مشدده نك فتحیله لی ماده سندن بناء مره در برکره بورمق و بوکك
معناسنه در جمعی لوی کلور رضا وزننده (الالواء) همزه نك کسریله بودخی باشی برطرفه چویروب اکمك معناسنه در
یقـال الوی برأسه اذا امال ودوه قویریغنی بری اوته صالوب اوینا تمق معنا سـنه در یقـال الوت الناقة بذنبها
اذا حرکت ولوی دیدیکی ذکری اتی قوملغه وارمق معناسنه در تقول الوینا ای صرنا الی لوی الرمل و برکسه نك ترلاده
اولان اکیننك دانه لری ازطوتمغله خفیف اولمق معناسنه مستعملدر یقال الوی الرجل اذا خف زرعه و بیراق شقه سی
دیکمك معناسنه در یقال الوی فلان اذا خاط لواء الامیر وچوق تمنی ایدر اولمق معناسنه در بونده لو کلمه سندن
منصرفدر که تمنی ایچوندر یقال الوی زید اذا اکثر التمنی ولوی دیدکلری طعام یمك معناسنه در یقال الوی الرجل اذا اکل
اللویة وال ایله یاثوبله اشارت ایلمك معناسنه در یقال الوی بثوبه اذا اشار واوت ضولمق معناسنه در یقال الوی البقل
اذا ذوی و برآدمك حقنی انکار ایلمك معناسنه در یقال الوی بحقه اذا جحده اياه و برنسنه یی آلوب ایلتمك معناسنه در یقال
الوی به ای ذهب به وسائره تغلبله برنسنه یی کندی نفسنه تخصیص وایثار ایلمك معناسنه در یقال الوی بما فی الاناء
اذا استأثر به وغلب علی غیره و برنسنه یی قاپوب نابدید ایلمك معناسنه در یقال الوی به العقـاب اذا طارت به وهلاك
ایلمك معناسنه در یقال الوی بهم الدهر و برآدمك کلامنی مقصودی اولمیان سمته چویرمك معناسنه مستعملدر یقال
الوی بکلامه اذا خالف به عن جهته ورفع لواء ایلمك معناسنه در یقال الوی اللواء اذا رفعه ویرك اوتلغی قوریمق
یاصولمق معناسنه در یقال الوی النبت اذا صار لویا (اللوی) عصا وزننده برنسنه اکری اولمق معناسنه در یقال لوی
القدح لوی من الباب الرابع اذا اعوج واوت قوریمق یاخود صولمق معناسنه در یقال لوی النبت اذا صار لویا ومعده آغریمق
معناسنه در که امتلادن بور وتی ایله تحدث ایدر یقال لوی الرجل اذا وجعت معدته ویقال فی معدته لوی ای وجع وارقه
بوکری اولمق معناسنه در یقال لوی ظهره اذا اعوج ولوی اللاتی معناسنه در که اسم موصول مؤنث اولان التی کلمه سنك
جمعیدر ✻ شـارح دیرکه اصلی اللواتی ایدی تاء ویاء اسقاط اولندقدنصکره یاایله رسم اولندی (اللوی) عمی وزننده
اکری نسنه یه دینور یقال قدح لو ورمل لوای معوج ومعده آغریسنه اوغرامش آدمه دینور وصرتی بوکری اولان
آته دینور (اللوی) الی وزننده بوکری و بورغاج قوملغه دینور یاخود توکنوب اوته سی منقطع اولانه دینور جمعی الواء
والویه کلور (اللواء) کسـاء وزننده حیه قیورلوب چورکلنمك معناسنه در یقـال لوت الحیة لواء اذا انطوت ولواء
مفاعله دن مصدر اولور ییلانلر بری بری اوزره صـاریلوب قیورلمق معناسـنه یقـال لاوت الحیة لواء اذا التوت
علیها ولواء بیراغه دینور علم معناسنه لوای دخی لغتدر جمعی الویه وجمع الجمعی الویات کلور ✻ شارحك بیاننه کوره
لواء سرعسکر بیراغنـه دینورکه علم وسنجاق اوله جقدر ورایه سائر بیراغه دینور ولواء اشبولوی ماده سـندندرکه
شقه سی صاریلوب دوریلور ورایه رؤیت ماده سندندر واحدهما اخرده استعمـال اولنور وعلم ایکیسنه ده شاملدر
زیرا علامتدندر وفی المثل بعثوا بالسواء واللوء ای بعثوا یستغیثون احشام واعراب طائفه سی بر دشمن استیلاسنده
قبائل سائره یه سپاه بیراقلر ارسالیله استغاثه واستمداد ایدرلر (الالوی) احمر وزننده اکری نسنه یه دینور جمعی لی کلور
لامك ضمیله بونده یایه مجاورتله قیاس اولان لام مکسور اولمقدر یقال قرن الوی ای معوج وبعید ومجهول اولان یوله اطلاق
اولنور یقال طریق الوی ای بعید مجهول وشدید الخصومه مجادل چپارز ایلشکن آدمه اطلاق اولنور یقال رجل
الوی ای الشدید الخصومة الجدل وناسدن کناره کیر اولوب دائما تنهـا ومنفرد آدمه دینور مؤنثی لیـاء در یقال رجل
الوی ای منفرد معتزل والوی برشجر آدیدر (اللی) طی وزننده و(اللی) و(اللیان) لامك کسریله بورجی ادا ایلیوب
عوق وتاخیر ایلمك معناسنه در یقـال لواه دینه وبدینه لیا ولیا ولیانا اذا مطله و برآدمك حقنی انکار ایلمك معناسنه در
یقـال لواه بحقه اذا جحده اياه (اللوی) غنی وزننده قوری اوتلغه علی قول تازه ایله قوری بیننده اولانه دینورکه
صولمغه یوز طوتمش اولور (اللوی) سمی وزننده بودخی الوی دیدیکی شجر مرقومه دینور (اللویة) غنیه وزننده
برآدمك کیز لیوب صقلدیغی شیئه دینور جمعی لوایا کلور (اللواء) شداد وزننده برقوشك اسمیدر (اللاویاء) برنبات
ادیدر وداغلغی یه دینورکه انکله طاغ وتمغـا باصیلور (اللوی) لامك ضمی والفك قصریله باطل و بیهوده اولان
اقوال وافعاله دینور یقال جاء باللوی ای الاباطیل (اللاؤن) لامك مدی وهمزه نك ضمیله و(اللاؤو) نونك حذفیله
الذین معناسنه در که اسم موصول جمعیدر یعنی الذین کلمه سنك من غیر لفظها جمعیدر حالت رفعی واوایله ونصب
وجری یایله در (اللوة) لامك وواو مشدده نك فتحیله چرکینلکه و بدچهره لکه دینور یقال به لوة ای شوهة (اللوة)
لامك ضمیله و(اللیة) لامك کسریله عود اغاجنه دینورکه تبخیر اولنور (اللیـاء) شداد وزننده صودن بعید اولان
ارضه دینور یقال ارض لیاء ای بعیدة عن الماء جوهری بونی یائك تخفیفی والفك قصرایله قید ایلمکله غلط ایلدی

لو يه) سميه وزننده مكه يه قريب بستــان ابن عامر سمتنده برموضع آديدر (ليه) لامك كسريله حجــازده ثقيف
قبيله سي يوردنده بر وادى اديدر على قول طــائف ترابنده برطاغدر كه اوست طرفى ثقيف يوردى واسفــلى نضر
بن معاويه يوردى داخلندندر وليه قرابات معنــاسنه دركه برآدمك پك يقين خصملرينه واقربالرينه دينور كه برى برينه
صارلمش اولور (الالواء) همزه نك فتحيله اوى كله سنك جمعيدر كه بورمه و بورغاج نسنه يه دينور ومنه الواء الوادى
اى احناؤه والواء البلاد اراضى و بلادك نواحى واطرافندن عبارتدر (اللواية) لامك كسريله شول دكنكه دينور كه يوك
دنكسنك اغزينه چكريلوب تحميل اولندقده ايپلرى اكا طــاقوب صرارلر (التلاوى) تفاعل وزننده ناس برنسنه
اوزره چوقشوب بريكمك معناسـنه دريقـال تلاووا عليه اذا اجتمعوا (اللولاة) دحرجه وزننده برنسـنه دن
يوزچويروب قاچمق معنــاسنه درتقول لوليت مدبرا اى وليت (اللات) حال وزنــنده ثقيف قبيله سنك صنمى
اسميدر و بونك اصلى فعله درفتحاتله عطف وميلان معنــاسندندر مشركون اكا مائل ايديلر وبو ابوعلى فارسى
روايتيدر وبوماده لاه ولتت ماده لرنده دخى ذكراولندى (زجّ لاوه) زايك ضميله ضربه ناحيه سنده برموضع آديدر ✻ الواوى
(اللهو) سهو وزننده اويون اوينامق معناسنه دريقال لها زيد يلهو لهوا اذا لعب ✻ شارح ديركه اصل لهو انسانى مهم
ومايعنيدن صرف ايدن نسـنه ايله مشغول اولمق معنــاسنه دركه لعب اندن اخصــدر ولهو ولهوّ سموّ وزننده
برنسنه دن پك خوشلنمغــله اكا مفتون اولوب دائمــا آنكله آوينوب قالمق معنــاسنه دريقــال لهت المرأة بحديث
الرجل لهوا ولهوّا اذا انست به واعجبها (الالتهاء) افتعــال وزننده بودخى برنسنه ايله اوينامق معنــاسنه دريقال
التهى الرجل بمعنى لها (الالهــاء) همزه نك كسريله برآدمى لعب مقوله سى بيهوده نسنه اشغال ايلمك معناسنه در
يقال الهاه اللعب اذا اشغله ✻ مؤلف بونى تكرار ايلمشدر و برنسنه يى عجزدن ناشى ترك ايلمك معنــاسنه در و بعضلر
عندنده ساز ونغمات وآهنك استمــاعنه مشغول اولمق معناسنه در يقال الهى الشئ اذا تركه عجزا اويقــال الهى
الرجل اذا اشتغل بسماع الغناء (الملاهى) مناهى وزننده لهو ولعب آلاتنه دينور سازنده وبازنده طاقمى كبى يقــال
عنده الملاهى اى آلات اللهو ✻ شارحك بيانته كوره مفردى ملهى وملهاة در (التلاهى) تفاعل وزننده آلات لهو ايله
اوغراشوب واوينامق معناسنه دريقال تلاهى بالملاهى اذا اشتغل بها وتلاعب (الالهوّة) و(الالهية) اثفوّه واثفيه
وزنلرنده و(التلهية) تكرمه وزننده اويونجغه دينور يقــال بينهم الهوّة والهية اى مايتلاهى به (اللهوة) شهوه
وزننده و (اللهوة) هاسز كندى يسيله ملهوّ ومشغول اولنــان عورته دينور اكبر مالا يعنيدر (اللهوة) غرفه وثمره
وزنلرنده دكرمن چكركن اوكوتمك ايچون بوغازينه قونيلان غله يه دينور و بخششه دينور على قول افضل واجزل
اولانته دينور لهيه دخى دينور يايله يقال اعطاه لهوة ولهية اى عطية اوافضلهــا واجزلها و بر آوج طلوسى ماله
دينور ياخود خاصة بيك دانه آلتونه واقچه يه دينور تقول اعطانى لهوة اى حفنة من المال اوالفا من الدنانير والدراهم
لاغير (اللهى) عصا وزننده برنسنه يى مفتونلق درجه سنده سومك معنــاسنه در يقــال لهى به لها من البــاب
الرابع اذا احبه و برنسـنه دن بتون بتون چكمك معنــاسنه در يقــال لهى عنه اذا سلا وغفل وترك ذكره (اللهىّ)
عتىّ وزننده و (اللهيان) لحيــان وزننده بودخى برنسنه دن بتون بتون چكمك وفراغت ايلمك معناسنه دريقــال
لها عنه يلهو لهيــا ولهيانا بمعنى لهى عنه (التلهى) تفعل وزنــنده بودخى برنسنه دن ظاهرى وباطنى چكمك
معناسنه در يقال تلهى عنه بمعنى لهى عنه (اللهاة) حصاة وزننده بوغازده كوجك دل تعبير اولنان ات پارچه سنه
دينور على قول سقف فمدن لسانك توكنديكى يردن كه لسانك ديبيدر يوركك نهايتنه وارنجه محلدن عبارتدر جمعى
لهوات ولهيات كلور فتحاتله ولهىّ ولهىّ كلور لامك ضمى وكسرى و يانك تشديديله ولهاء كلور سحاب وزننده
ولهاء كلور كتّاب وزننده يقال اشتكت لهــاته وهى اللحمة المشرفة على الحلق اوهى مابين منقطع اصل اللسان
الى منقطع القلب من اعلى الفم ✻ مترجم ديركه متنبى شاعرك اشبو ✻ لولا مفارقة الاحباب ماوجدت ✻ لها المنايا الى ارواحنا
سبلا ✻ بيتنى احاجيدن عدّ ايلمشــلردر يعنى لها كلمه سنده عقد مقاله ايلشلر كيمى هايى ضمير اعتبــار ومن جعنده
توقف ايدوب وكيمى ارواحه ارجاع ايلديلر كه ماوجدت المنية الى ارواحنا سبلا لها سبكنده اعتبار ايلديلر وكيمى
لهاة لفظنك جمعى اولان لهــا عنوانده تفوّه ايلديلر كه كوجك دله ذيرلر بوهله خاطره كله جك توجيه دكلدر لكن
بونلرك اقربى لهى عنوانيله اولمقدر كه لاهى لفظنك جمعيدر ســاقى سقاة وقاضى قضاة وماشى مشاة كبى ولاهى
لاعب معناسـنه در امواج و رياح ومنــايا مقوله سنه حركت ومراوله اراده سيــله لعب ولهو اطلاقى جادهٔ اهل
بياندر يقال تلاعبت بنــا الامواج وتلاعبت الرياح وتلاعبت المنايا بينهم و بعض نسخــه ده مصراع مزبور بيد المنايا
الى ارواحنــا عبارهسيله مرسومدر (اللهواء) صحراء وزننده برموضعــدر (لهوه) طلحه وزننده برخاتون آديدر

مطلب

اللهــاء) زهاء وزننده ومراد فيدركه مقدار معناسنه در يقال لهاء مائة اى زهاؤها (الملاهاة) مباهاة وزننده
برنسنه يه يقلشمق معناسـنه در يقـال لاهاه اذاقاربه ومنازعه معناسـنه در يقـال لاهاه اذا نازعه وبرنسنه يه
واروب چاتمق معناسنه در يقال لاهاه اذادانا ه ومعصوم بچه دن كسلمك وقتنه كلمك معناسـنه در يقـال لاهى
الغلام الفطام اذادنامنه (اللاهون) لاهى كلمه سنك جمعيدركه اشبو ٭ سألت ربى ان لايعذب اللاهين من ذرية
البشرفاعطانيهم ٭ حديثنده واقعدر مراد برجهته وكاهى عن قصد ايشلميوب بلكه نسيان ياخود سهو وغفلت
ياخود خطاء طريقيله ايشليانلر در ياخود اصلا كسب ذنوب ايلامش اطفال زمره سيدر حق تعالى آنلرى تعذيب
ايلامك بابنده رجاى مصطفوى يه مساعده ووعد ايلديلر (لهيا) لامك فتحيله باب دمشق شامده برموضع اسميدر
اليائى ٭ (اللياء) كساء وزننده نخود مقدارنده برنسنه اسميدركه پك بياض اولور آنكله سيمزن محبوبه لر صفتلنور ٭ شارحك
بيـانـنه كوره حجازه مخصوصدر همزه بابنده دخى ذكر اولندى ولياء برجنس بالق اسميدركه دريسندن اعلاقلقان
دوزيلور وصودن بعيد اولان ارضه دينور (اللياء) شد ادوزننده بودخى صودن بعيد اولان ارضه دينور جوهرى
مقصورا ثبت ايلكله وهم ايلدى (ليه) لامك كسريله كه بروادى اسميدر لوى ماده سنده بيـان اولندى (اليا
همزه نك كسريله كه بيت مقدسك اسميدر ايل ماده سنده ذكر اولندى ٭ فصـــــل الميم ٭ الواوى (المأو
ميمك فتحى وهمزه نك سكونيله طواوم وقوغه وساردرى مقوله سنى توسيع ايچون چكوب سوندرمك معناسنه در
تقول مأوت السقاء والدلو مأوا من البـاب الاول اذامددته ليتسع (التمأى) تفعل وزننده مأو ماده سندن مطاوعدر
تقول مأوت السقـاء فتمأى اى اتسع و بين النـاس شر وشور وفتنه يايلمق معناسنده در يقال تمأى الشر بينهم اذا
فشا (المأوة) تمره وزننده آچلق واوبرق ارضه دينور رجعى مأوكلور (المواء) غراب وزننده كدى ماولمق معناسنه در
يقال مأى السنور يمؤمواء اذاصاح (المأواء) لأواء وزننده شدت ومحنت معناسـنه در يقـال اصابته المأواء اى
الشدة (ذوالمأوين) تثنيه بنيه سيله برموضع آديدر ٭ اليائى ٭ (المأى) نأى وزننده برنسنه خصوصنده پك تعمق
ومبالغه واستقصا ايلمك معناسـنه در يقـال مأى فيه مأيا من الباب الثالث اذا بالغ وتعمق وآغاج چچكلنمك ياخود
يپراقلنمق معناسنه در يقـال مأى الشجر اذا طلع اواورق وناس بيننه القاى فساد ايلمك معناسـنه در يقـال مأى
بينهم اذافسد وبركسه برجماعتى كنديسيله كامل يوزنفره ابلاغ ايلمـك معناسـنه در كه يوزنجيسى اولور يقـال
مأى القوم اذاتممهم بنفسه مائة (الممئبون) مرميون وزننده برآدمك زياده سيله تمام يوز نفر اولمش جماعته دينور
(التمأى) تفعل وزننده طولوم ودرى مقوله سى چكيلوب سوندرلمكله بولانلق معناسـنه درواويه ده لغتدر يقـال
تمأى السقاء اذاتوسع وامتد (الماءة) ماعه وزننده قوغجى عورته دينور يقال امرأة ماءة اى نمامة بونده قياس اولان
مأة اولمقدر معاة وزننده پس مقلوب اولور (المـائة) ميمك كسرى وهمزه نك فتحيله يوز عددك اسميدر فارسيده
صد مراد فيدر فى ذاته اسم ايكن كلمهٔ اخرايه صفت واقع اولور تقول مررت برجل مائة ابله وبونده مائة لفظى
مجرور در لكن وصف بالجمله اولمغله قياس اولان مرفوع اولمقدر ومائة لفظنك جمعى مأت كلور ومئون كلور كه
جمع مذكر سالم صورتنده در ومئ كاور ميمك كسريله معى وزننده ٭ شـارح ديركه سيبويه جمع اخيرى انكار
ايلدى زيرا مفردى اجحافله بنات حرفين اوزره كلمه جمعلمز انتهى واكر عدد ايكيوز اولورسـه مأتين دينور
واوچيوز ايسه ثلاثمائة دينوركه ادناى عددى مفرده مضاف ايدرلر مفرد مزبور معناى جمعيته دال اولديغيچون
وبوشاذ در وقياس اوزره ثلاثمأت وثلاث مئين دخى دينور لكن قول اول اكثردر ومائة لفظنك نسبتنده مئوى دينور
ميمك كسرى وهمزه نك فتحيله ٭ شارح ديركه مائة لفظى مأيت الجلد اى مددته معناسندن مأخوذ درزيرا يوز عدد
امتدادايله آحاد وعشراتدن متوسع ومزداد اولور ومركبات عدديه ده همیشه اول اولان عدد اكثر اولان عدد اوزره تقديم
اولنور احد عشر وتسعة عشر وسبعة عشر وعشرون كبى واون بردن يوقرى اون طقوزه وارنجه عددين بيننده ملحوظ
اولان واو عاطفه ساقط اولور بعده يوزه وارنجه واو ملفوظ اولور آندنصكره اوچيوزدن طقوز يوزه دك اقل اكثر اوزره
تقديم اولنور زيرا آنلرده اقل اكثرك مقدارنى بيان ايچوندر مثلا ثلثمائة لفظنده اولان ثلاث قاچيوز اولديغنى تعيين ايدر
وثلاثمائة دن تسعمائه يه وارنجه مميزى شذوذ اوزره مفرد اولور احد عشره يه وثلاث عشره يه تشبيهله زيرا تسعة عشره
وارنجه آنلرك مميزلرى مفرد اولور و بونده قياس اولان مميزى جمع اولمق ايدى زيرا ثلاثه نك عشره يه وارنجه مميزى
جمع صيغه سيله اولور ثلاثة رجال كبى وعصـام عليه الرحمه ديديكه مطلقا عدد كم مقوله سندن اولمغله اعراض
جمله سندندر بعده الفاظ عدد ايله معدود اتدن تعبير غالب اولمغله آنلره اسماء مشتقه معناسى اولان معناى توصيف
طارى اولدى مثلا ثلاثة رجال تركيبى معدودة بهذا العدد سكنده درنهايت معناى وصفيتك غلبه سى سببيله

مطلب

غالباموصوفلرينه تابع اولميه رق استعمال اولنور (الاماء) همزه نك كسريله برنسنه يوزعدد اولمق
معناسنه در يقال امأى القوم اذاصار واماءة وبرنسنه يى يوزعدده ابلاغ ايلك معناسنه در تقول امأيت القوم
اذاتممتهم مائة (الممئون) معطون وزننده يوزنفره بالغ اولمش جماعته دينور اصلى ممأوون ايدى (المماءاة)
مماشاة وزننده يوزعدد اوزره معامله ايلك معناسنه در يقال شارطه مماءاة اى على مأة كما يقال شارطه مؤالفة
اى على الف ❊الواو (المتو) ميمك فتحى وتانك سكونيله پك سرعتله يوريمك معناسنه در تقول متوت فى الارض
متوالغة فى مطوت و برنسنه يى چكوب سوندرمك معناسنه در تقول متوت الحبل اذامددته (التمتى) تفعل وزننده
يايى اوزا نوب كرنمكله چكمك معناسنه در يقال تمتى فى نزع القوس اذامدّ العصلب (الامتاء) همزه نك كسريله
بدوچركين يوريمك معناسنه دركه مراد قوللرنى آچوب كرينه رك يوريمكدر يقال امتى الرجل اذامشى مشية قبيحة
وبرآدمك رزق ومعاشى كثير وممتد اولمق معناسنه در يقال امتى الرجل اذا امتدّ رزقه وكثر (ابن ماتى) محدثيندن
على بن عبدالرحمن كنيه سيدر (متى) ميمك فتحى والفك قصريله حروف لينه ده مذكوردر ❊ اليائى (المتى) متو وزننده
وآنده لغتدركه ذكراولندى تقول متيته متيامن الباب الثانى لغة فى متوته ❊الواوى (المحو) محو وزننده برنسنه نك
اثرنى ازاله ايلك معناسنه دركه بتون بتون نابديد ايلمكدن عبارتدر يقال محاه يمحوه ويمحاه محوامن الباب الاول
والثالث اذا اذهب اثره وبومعناده لازم اولور يقال محاالشئ اذاذهب اثره ومحوقرلك يوزنده مرئى اولان سياهلق
صورتنه اطلاق اولنوركه اثرمحوومسحة جبريل عليه السلامدر (الامحاء) همزه نك وميم مشدده نك كسريله كه
اصلى انمحاء ايدى انفعال وزننده و (الامتحاء) افتعال وزننده برنسنه محوونابود اولمق معناسنه در وصيغة اخيره
قليل الاستعمالدر يقال امحى الشئ وامتحى اذا ذهب اثره (المحوة) تمره وزننده يغموره اطلاق اولنوركه قحط
ويبوستى ازاله ومحوايدر يقال اصابت الارض محوة اى مطرة تمحوالجدب وعار وناموسه دينور وساعت زمانيه يه
اطلاق اولنور ومحوه لامسزمعرفه اولهرق ريح دبوراسميدركه باطلى يليدر يقال هبت محوة اى الدبور ❊ شارح ديركه
اساسده ريح شمال ايله مفسردرزيراسحابى محووازاله ايدر ومحوه برموضع آديدر (الماحى) اسماء حضرت
نبويه دندر عليه السلام زيراحضرت بارى عزشانه ذات رسالت آياتلريله آثار كفروضلالتى جهاندن محوونابديد
ايلمشدر وسيلۀ محواولدقلرى باعث تسميه در (الممحاة) محراب وزننده شول پچاوره وبزمقوله سنه دينوركه آنكله
منى وا كاشبيه نسنه لرمحواولنوركه سيلكى پچاوره سى تعبيراولنور ❊ اليائى ❊ (المحى) محو وزننده وآنده لغتدر
يقال محاه يمحيه محيامن البابين المزبورين لغة فى محاه (الممحى) مرمى وزننده و (الممحو) مدعوّ وزننده اسم
مفعولدر محوونابود اولمش نسنه يه دينور ❊اليائى ❊ (التمخى) خاى معجمه ايله تفعل وزننده برنسنه دن اجتناب ايدوب
تبرى ايلك معناسنه در تقول تمخيت منه اى تبرأت وتحرّجت وعذر وبهانه ايراد ايلك معناسنه در تقول تمخيت
اليه اى اعتذرت وكيكدن ايلك صوروب چيقارمق معناسنه در تقول تمخيت العظم اى تمخخته ❊ شارحك بيانته كوره
اصلى تمخخ ايدى خاى اخيره يايه قلب اولندى (الامخاء) همزه نك كسريله بودخى اعتذار ايلك معناسنه در تقول
امخيت اليه اى اعتذرت (مخا) عصا وزننده ساحل بحريمنده برقصبه آديدر حالابندر مخاديدكلرى يلده دركه
تجار موقعيدر (التمخية) تفعله وزننده برآدمى برماده دن برى وبعيد ايلك معناسنه در تقول مخيته عن الامر
اذا اقصيته عنه ❊ اليائى (المدى) فتى وزننده و (المدية) غرفه وزننده و (الميداء) ميمك كسريله غايت وانجام
معناسنه در يقال بلغ مدى الحياة ومديتها وميداءها اى غايتها وتقول هومنى مدى البصراى منتهاه بوندن
لسانمزده كوزايرمى ايله تعبيراولنور ولاتقل مدّ البصر ❊ شارح ديركه مؤلف مددماده سنده مدّ البصرايله تعبيرايلمكله
بوراده نهيى اكامنا قضدر لكن جوازى لغت مرجوحه اولمق كركدر ومدى ماده سى مسافه معناسنه موضوع
اولوب بعده غايتده مستعمل اولدى ومدى صويوزنده اولان يوصونه دينور عرمض معناسنه (المدية) ميمك
حركات ثلاثيله بچاغه دينور شفره معناسنه جمعى مدى كلور ميمك كسرى وضمى والفك قصريله ويايك بغرينه
دينور يقال مدية القوس اى كبدها (الامدى) احمر وزننده پك ايراق وپك ميدانلونسنه يه دينور بومناسبتله
عزت وقدر ورفعتده غايت درجه ده اولان آدمه اطلاق اولنور يقال فلان امدى العرب اى ابعدهم غاية فى العز
(المدى) غنىّ وزننده اطرافنه طاش نصب اولنمامش حوضه دينور وحوض اياغندن آقوب ايركيلان مردار
وناپاك صويه دينور وشول كوچك آرقه وجدوله دينوركه اكاسمتنده اولان قيودن فضله صوآقاراوله (المدى)
ميمك ضميله هدى وزننده شام ومصر ديارلرينه مخصوص بركونه اولچك آديدر وبومدّ ديدكلرى اولچك
غيريدر جمعى امداء كلور ❊شارحك بيانته كوره اون بش مكوك آلوز براولچكدر (الامداء) همزه نك كسريله

برآدم یاشنی بولوب قوجالمق معناسنه در یقال امدی الرجل اذا اسن- وسودی چوق ایچمك معناسنه در یقال امدی الرجل اذا اکثر من شرب اللبن وبرآدمه برنسنه ضمننده مهلت ویروب میدانی اوزاتمق معناسنه در تقول امدیته ای املیت له (المماداة) مباهاة وزننده بودخی مهلت ویرمك معناسنه در تقول مادیته ای املیت له (مدایه) سحابه وزننده برموضع آدیدر (ابن مدی) فتی وزننده بروادی یه اطلاق اولنور (المیداء) میمك کسریله غایت معناسنه در که ذکر اولندی وبرنسنه نك بماجنه وقرشوسنه دینور تقول میداء داری میداء داره ای حذاؤه الیائی ❊ (المذی) میمك فتحی وذال معجمه نك سکونیله و (المذیّ) غنیّ وزننده و (المذی) عمی وزننده رجالدن نسا ایله ملاعبه وتقبیل اثناسنده ظهور ایدن قویوجه صوجغزه دینور تقول خرج منی المذی والمذیّ والمذی وهو مایخرج منك عند الملاعبة والتقبیل ومذی میمك فتحی وذالك سکونیله حوض لوله سندن آقان صویه دینور (المذیة) غنیه وزننده برشاعرك والده سی لقبیدر که شاعر مزبور انکله تعبیر وازدراء اولنور ایدی و مذیه آیینه یه دینور مذیه دخی دینور تمره وزننده جمعی مذیات کلور ومذاء کلور میمك کسریله یقال نظر فی المذیة والمذیة ای المرآة (الامذاء) امضاء وزننده برکسه عیالی طرفنه پزونکلك ایلمك معناسنه در یقال امذی الرجل اذا قاد علی اهله وشرابه چوق صو قاتمقله طوری وبوفقه ایلمك معناسنه در یقال امذی شرابه اذا زاد فی مزجه وآتی اوتلاغه صالیورمك معناسنه در یقال امذی الفرس اذا ارسله یرعی وآتك دیزکننی کوشدوب اوزرینه آتمق معناسنه در تقول امذ بعثسان فرسك ای اترکه (المذی) میمك فتحی وذالك سکونیله و (التمذیة) تفعله وزننده بونلرده آتی مرعایه صالیورمك معناسنه در یقال مذی الفرس یمذیه مذیا ومذاه تمذیة اذا ارسله یرعی (المذاء) کساء وزننده رجال ونسا بریره کتوروب بری بریله ملاعبه ایتدرمك معناسنه در که اول سببله طرفین شهوته کلوب مذیلری ظهور ایدر یاخود پزونکلك ایلمك معناسنه در وبو مفاعله دن مصدر در مماذاة دخی بو معنایه در یقال ماذی فلان مذاء ومماذاة اذا جمع الرجال والنساء وترکهم یلاعب بعضهم بعضا اوهو الدیاثة بو راده کسماء نسخه سی غلطدر (الماذی) باله دینور عسل معناسنه ومطلقا تیموردن اولان سلاحه دینور یقال جاء وعلیه ماذیّ ای سلاح من حدید (الماذیة) خوشکوار اولان یعنی ایچملی خمره دینور یقال خمر ماذیة ای سهلة وملایم زرهه دینور که سرداولمیه یاخود بیاض اولا نه دینور (الماذیانات) ذالك کسری وفتحیله صو مجرالرینه دینور مفردی ماذیانه در علی قول صو آقندیلرینك ایکی طرفلو قییلرنده بتمش چایره وچمنه دینور یاخود باغچه صواردقلری دولابلرك یوره لرنده نابت اولانه دینور ❊ الواوی (المرو) میمك فتحی ورانك سکونیله برجنس آق وبراق چقماق طاشنه دینور که فرنك طاشی دیدکلریدر اکثری تفك چقماقلرینه اویدررلر علی قول بغایت پك ومتین طاشه دینور مفردی مروه در یقال ارض بهامر ووهی حجارة بیض براقة توری النار اواصلب الحجارة ومرو برشجر آدیدر مفرداتده مرو انواع ریاحینه اطلاق اولنور اسم جنس منزلنده اولمق اوزره مرسومدر مطلق ذکر اولندقده مرماحوز مراد اولور که قوجه یارپوزی دیدکلریدر ومرو فارس الکاستنده بربلده آدیدر نسبتنده مروی دینور ومروی دینور عربی وزننده ومروزی دینور زای معجمه زیاده سیله که غیر قیاس اوزره در ❊ شارحدیرکه انسان قسمیله سائر نسنه نك بینی فرق ایچون ارتکاب ایلدیلر انسانك نسبتنده مروزی دینور زایله وثوب مقوله سی اشیاء نسبتنده مروی دینور (المروة) تمره وزننده مکهٔ مکرمه ده برجبل آدیدر که صفا دیدکلری جبلك برادریدر مرو دیدکلری طاشله مسمادر (مروان) سلمان وزننده بر رجل آدیدر (المروراة) نجوجاة وزننده قیر وجبلاق ارضه دینور جمعی مرورنی ومروریات کلور ومراری کلور ومروراة مخصوص برارضك اسمیدر (المری) جری وزننده سود ویرمك ایچون ناقه نك ممه سنی صغمق معناسنه در یقال مری الناقة مریا من الباب الثانی اذا مسح ضرعها لتدر وبرنسنه یی خارجه چیقارتمق معناسنه در یقال مری الشیء اذا استخرجه وبرآدمك حقنی انکار ایلمك معناسنه در یقال مری حقه اذا جحده واورمق معناسنه در یقال مری فلانا مائة سوط اذا ضربه وآت قسمنك برالی یا برایاغی قریق یاخود آغسق شکلنده یری سورشدرمك معناسنه در که مراد اوچ ایاغی اوزره طوروب بریله یری قازوب سورشدرمکدر اکثری یم وصو وقتنده ایدرلر یقال مری الفرس اذا جعل یمسح الارض ویجرها بیده اورجله من کسر اوظلع (الامراء) همزه نك کسریله ممه سی صغانان ناقه سود ادرار ایلمك معناسنه در یقال مری الناقة فامرت ای درّ لبنها (المریة) میمك ضمی وکسریله ناقه نك ممه سی صغمقله ادرار ایلدیکی سوده دینور تقول اخذت مریة الناقة ای ما حلب منها بالمری ومریة میمك کسری وضمیله شكّ وشبهه معناسنه در یقال هذه فریة بلامریة ای بلاشك وجدل ونزاع معناسنه در یقال ما فیه مریة ای جدل (الامتراء) افتعال وزننده بودخی برنسنه یی برندن چیقارتمق

معناسنه در يقال امتراه اذا استخرجه و برنسنه ده شك وتردد ايلمك معناسنه در يقال امترى فيه اذا شك (المرى
غنى) وزننده پك سو دلو ناقه يه دينور على قول شول ناقه يه دينور كه ياوريسز قالمغله سودى ممه سنى صغمقله
كلور اوله يقال ناقة مرى اى غزيرة اللبن اولا ولد لها فهى تدر بالمرى على يد الحالب (الممرى) محسن وزننده شول
ناقه يه دينور كه بوغورك منبسنى باجمله رحمنه جذب وجمع ايدوب طشره صالبورمز اوله و يولنده راست ودرست
اولان ايشه دينور يقال امر ممر اى مستقيم (المماراة) مباهاة وزننده و (المراء) جدال وزننده مجادله ومنازعه
ايلمك معناسنه در يقال ماراه مماراة ومراء اذا جادله (التمارى) تفاعل وزننده شك وتردد ايلمك معناسنه در
يقال تمارى فيه اذا شك (المارية) ياى مشدده ايله تويلرى دوبدوز وهموار بغرتلق قوشسنه دينور و بدنى سبم
صافى كبى آق و براق اولان محبوبه يه دينور يقال امرأة مارية اى بيضاء براقة (المارى) تويلرى آق ودوبدوز يالم
بوزاغى يه دينور ديشيسنه ماريه دينور و قللى كوجك كليمه وجاجيمه دينور وقيودن صو چكن آدمك بلنه طوتنديغى
قللى پشتماله دينور وبغرتلق قوشسنك آوجبسنه دينور و پوج طرفنه قدر اسكيوب يپريمش ثوبه دينور (الممرية
محسنه وزننده و (المارية) صاحبه وزننده آق ودوز تويلو بوزاغيسى اولان اينكه دينور ظاهر لسان عوامده ديشى
قيونه ماريه تعبيرى بوندندر و ماريه بنت ارقم ياخود بنت ظالم برخاتوندر كه خذه ولو بقرطى مارية مثلنك منشأيدر
اصلى بودر كه ماريهٔ مرقومه ملوك كنده اولادندن اولمغله قولاغنه طاقنديغى كوپه لرده ايكيوز دينار ياخود قرق
بيك التون قيمتلو برجوهر نفيس ياخود كوكرجين يمرطه سى قدر ايكى شبهد انه انجو وار ايدى كه مثلى مرئى
دكل ايدى نفسنه ايثار ايله اول كوپه لرى كعبهٔ معظمه يه اهدا ايلمكله خازن خزانهٔ كعبه دخى آلوب بيت شريف
ايچره تعليق ايلدى من بعد برنسنه يه ترغيب وعلى اى حال احراز واستحصالى خصوصنه اغرا وتشويق ضمننده
كلامدر بو رمثل اولدى بقرطى ماريه تركيبنده باء حرفى مقابله معناسنه اولمغله سن آنى اخذ وتحصيل ايله اكر
مقابلنده ماريه نك كوپه لرينى دخى ويرمك اقتضا ايدرسه ده ديمكدر (المرية) غنيه وزننده اندلس ديارنده بر بلده در
وينه ديارمز بوره ده برموضع آديدر و واسط ايله بصره اراسنده برقريه آديدر (المرايا) ميمك فتحيله حيوانده سود
طمرلرينه دينور كه ممه يه سود انلردن كلور مرى مفرديدر غنى وزننده (التمرى) تفعل وزننده بزنمك وطونمق
معناسنه در يقال تمرى به اذا تزين ✽ الواوى ✽ (المزية) زاى معجمه ايله غنيه وزننده فضيلت معناسنه در كه
سائر اوزره تحقق ايدن مايهٔ رجحاندر خلاصه سى بعض آدمك متخصص وممتاز اولديغى نعمت غير متعديه در علم
وسماحت وشجاعت كبى يقال له على فلان مزية اى فضيلة ✽ شارح ديركه بوندن فعل ثلاثى متصرف دكلدر
(المنازية) مزيه معناسنه در ✽ اليائى ✽ (المزى) ميمك فتحى و زايك سكونيله كبر ايلمك معناسنه در يقال مزى الرجل
يمزى مزيا اذا تكبر (المزاة) قضاة وزننده جبابره يه دينور مازى مفرديدر يقال اكثر القضاة مزاة اى جبابرة
(المزى) غنى وزننده ظريف وشوخ مشرب نازك آدمه دينور يقال رجل مزى اى ظريف (التمزية) تفعله وزننده
مدح ايلمك معناسنه در يقال مزاه اذا مدحه (المازى) و (المتمازى) ناسدن كناركسوب آلارغه و برطرف اولان
آدمه دينور تقول قعد فلان عنى مازيا ومتمازيا اى مخالفا بعيدا ✽ الواوى (المسو) حسو وزننده صوبى پاك حيوانه
بيكانه اركك آشمغله صاحبى فرجنه الني صوقوب رحمندن منى يى چيقاروب پاك كلمك معناسنه در تقول مسوت
على الناقة مسوا اذا ادخلت يدك فى حيائها فنقيته واشك خير چيتلق ايلمك معناسنه در يقال مسا الحمار اذا حرن
(المساء) سماء وزننده اخشام وقتنه دينور كه ظهردن صلاة مغربه قدر وقتدن عبارتدر تقول اتيته مساء وهو ضد
الصباح وتقول اتيته مساء امس كما سيذكر ويقال اتى صباح مساء وصباح مساء بالاضافة يعنى مركب اوله رق
اتى صباح مساء ديرلر كه واو عاطفه يى متضمندر صباحا ومساء معناسنه در كه اكابن هر صباح وهر اخشام كلدم ديمكدر
و بو وقعوا فى حيص بيص ويوم يوم قبيلندندر واضافتله صباح مساء دخى جائزدر ✽ مترجم حقيردينر كه حريرى درة
ديديكه بعضلر زيد يأتينا صباح مساء ديرلر اضافتله وصباح مساء ديرلر كه اضافتسز و بونلرك بينلرنى فرق ايلمزلر
حال بوكه بينلرنده فرق وار در زيرا قول اوله كوره يأتينا فى صباح مساء سبكنده اولمغله اخشامك صباحنده
يعنى همان صباح دمنده كلور ديمك اولور وثانى يه كوره يأتى فى الصباح والمساء سبكنده اولمغله هر صباح وهر
اخشام كلور ديمكدر بونك اصلى يأتينا صباحا ومساء ايدى واو عاطفه حذف اولنوب بعده التركيب احد عشر
كبى فتح اوزره مبنى اولدى انتهى وعربلر بركسنه دن تطير وتشأم ايلدكده اول كسنه يه قرشو مساؤ الله لا مساؤك
ديرلر مساء كلمه لرينك رفع ونصبلريله لنا مساؤ الله ونرجو مساء الله تقديرنده در زيرا عربلر اخشامله شر و ويلدن
وكدردن كنايه ايدرلر نته كه صباحله خير وسروردن كنايه ايدرلر (الامساء) همزه نك كسريله اخشاملمق واخشامه

مطلب

قالمق معناسنه دريقال امسى زيد ضدّ اصبح (الممسى) مكرم وزننده امساءبابندن مصدر رميميدر يقال امسى
امساء وممسى ضدّ اصبح (المسى) ميمك كسرى وضميله امساء ماده سندن اسمدر اخشام مغه دينورنته كه صبح
اصباحدن اسمدر (الامسية) اثفيه وزننده اخشام چاتدېغى وقته دينور اصبوحه مقابلدر ومنه يقال اتيته
مساءامس ومسيه وامسيته اى امس عند المساء (المسيآنات) ميمك ضميله مسيان كلمه سنك جمعيدركه مساء
مصغريدر يقال جاء مسيانات اى مغيربانات وبودائما ظرف اوله رق مستعمل اولور (التمسية) تفعله وزننده برآدمه
كيف امسيت يعنى بواخشام نه ياپدك نه حالده ايدك ياخود مساك الله بالخير يعنى حق تعالى اخشامكى خير ايلسون
ديمك معناسنه درتقول مسيته اى قلت له كيف امسيت اومساك الله بالخير (الامتساء) افتعال وزننده برنسنه نك
جمله سنى بردن صيروب آلمق معناسنه دريقال امتسى ماعنده اذا اخذكله ❊ اليائى (المسى) ميمك فتحى وسينك
سكونيله مسو لفظنده لغتدركه ناقه نك ياقسراغك رحمنى بيكانه منيدن پاككلمك معناسنه در يقال مسى الناقة
والفرس مسيا من الباب الثانى اذا نقى رحمها وهوانك اسيلكى طوارى زبونلمق معناسنه دريقال مسى الحر
المال اذا هزله ويايجد يابجه يوريوب كتمك معناسنه دريقال مسى السير اذا رفق به وبرنسنه يى ال ايله صغمق
معناسنه دريقال مسى الشىء اذا مسحه بيده وبرنسنه يى صيروب چيقارمق معناسنه درقيندن قلج صيرمق كبى
يقال مساه اذا استله (المماسى) شول متمرد آدمه دينوركه برفردك نصيح وپندينه التفات واصغا ايلز اوله
يقال رجل ماس اذا كان لايلتفت الى موعظة احد (الامتساء) افتعال وزننده صوصمق معناسنه دريقال
امتسى الرجل اذا عطش (التمسى) تفعل وزننده و(التماسى) تفاعل وزننده برنسنه بند بند كسيلوب پارچه
پارچه اولمق معناسنه دريقال تمسى الشىء وتماسى اذا تقطع وتماسى دواهى معناسنه درمفردى يوقدر يقال اصابتهم
التماسى اى الدواهى (مسينا) خصيصا وزننده بر قسطنطنيه ده بربلده آديدر ❊ شارح ديركه قسطنطنيه ايله
ادرنه بيننده دركه روم ايلى طرفنده اولور لكن مشهور اولان مسينه كه تخفيفله دربحر سفيد اقصاسنده
برجزيره درجائزدركه سلفده بواسمده اوراده دخى برشهراولمش اوله ❊ اليائى (المشى) ميمك فتحى وشين معجمه نك
سكونيله يوريمك معناسنه دريقال مشى الرجل يمشى مشيا اذامر وبرآدمك ماشيه سى چوغالمق معناسنه دريقال
مشى فلان اذا كثرت ماشيته وطوغرى يول بولمق وطوغرى يوله كتمك معناسنه دريقال مشى الرجل
اذا اهتدى ومنه قوله تعالى ❊ نورا تمشون به ❊ اى تهتدون به (المشية) ميمك كسريله اسمدريوريمكه ويوريشه
دينور وبناء نوع اولور يقال مشى مشية حسنة (التمشية) تفعله وزننده بودخى يوريمك معناسنه دريقال
مشى الرجل اذامر (الامشاء) همزه نك كسريله برآدمك ماشيه سى چوق اولمق معناسنه دريقال امشى زيد
اذا كثرت ماشيته كذلك برآدمك ماشيه لرينك دوللرى دوشلرى فراوان اولمق معناسنه دريقال امشى القوم
اذا كثرت اولاد ماشيتهم (التمشاء) تانك كسريله ثلاثيدن مصدر در يوريمك معناسنه يقال مشى زيد مشيا
وتمشاء اذامر (المشاء) شداد وزننده قوغجى يه اطلاق اولنور يقال هومشاء اى نمام (المشاة) ميمك ضميله ماشى
كلمه سنك جمعيدر غماز وساعى يه دينوريقال هم مشاة اى وشاة (الماشية) دوه وقيون وكچى قسمنه اطلاق
اولنور جمعى مواشى كلوريقال له ماشية كثيرة وهى الابل والغنم وماشيه اولادى كثير اولان خاتونه وسائر
حيوانه دينوريقال امرأة ماشية اى كثيرة الولد (المشاء) سحاب وزننده برخاتونك ياحيوانك اولادى كثير
اولمق معناسنه دريقال مشت المرأة مشاء اذا كثرت اولادها (الامتشاء) افتعال وزننده برآدمك ماشيه سى
كثيرالاولاد اولمق معناسنه دريقال امتشى القوم اذا امشى ❊ الواوى (المشو) حشو وزننده و(المشو) عدو
وزننده و(المشى) غنى وزننده و(المشاء) سماء وزننده مسهل دارويه دينورراوند وسنامكى كبى يقال شرب
مشوا ومشوا ومشيا ومشاء اى دواء مسهلا (الاستمشاء) مسهل دوا استعمال ايلمك معناسنه دريقال استمشى
الرجل اذاشرب المشى (الامشاء) همزه نك كسريله مسهل دارو يوركى سوردرمك معناسنه دريقال امشاه الدواء
اذااطلق بطنه بيت خلايه ممشا اطلاقى بوندندر ومسهل ايچمش آدمك يوره كى سورمك معناسنه دريقال امشى الرجل
اذا ارتجى دواؤه (المشا) عصا وزننده سبزواتدن هاويجه دينورعلى قول اكا شبيه برنباتدر ❊ الواوى (المصواء)
صحراء وزننده دبر ومقعده دينور واو يلقلرى اتسز وچلپسز عورته دينوريقال امرأة مصواء اى لالحم
على فخذيها (المصاية) ثمامه وزننده كوچك شيشه يه دينور قارورة صغيره معناسنه ❊ اليائى (المضى) ضاد
معجمه ايله عتى وزننده و(المضو) سمو وزننده چوب كتمك معناسنه دركه فارسيده كذشتن مرادفيدر زمانك
چوب كتمسى كبى يقال مضى الشىء يمضى مضيا ومضوا اذاخلا ومضاء سحاب وزننده ومضو سمو وزننده

برنسه نك اوته سنه كچمك معناسنه دركه اوته ايشلمك تعبير اولنور يقال مضى فى الامر مضاء ومضوا اذا نفذ فيه ومضو سبيل اولمكدن كنايه در يقال مضى فلان سبيله اذا مات ومضاء اور يلان نسنه يه قلج ايشليوب كسمك معناسنه در يقال مضى السيف فى الضريبة مضاء اذا قطع وايشلتمك انفاذ معناسنه در تقول مضيت على بيعى اذا اجزته (الممضو عليه) انفاذ ايله قرارداده اولمش ايشه دينور يقال امر ممضو عليه اى نفذ (الامضاء) همزه نك كسريله بودخى ايشلدوب اوته كچرمك معناسنه در يقال امضاه اذا انفذه وبرنسه يى اتمام واجرا قلمق معناسنه مستعملدر تقول امضيت بيعى اذا اجزته توقيع برنده امضاى صكوك ومكاتب بوندندر ومرسوم اولانه ده امضاء اطلاق بمعنى معناسيله مأولدر (المضواء) غلواء وزننده ايلرو كچمكه دينور تقدم معناسنه در (ابو المضاء) سماء وزننده آت قسمنك كنيه سيدر والمضاء الفايشى تابعيندندر (الماضى) قلجه وارسلانه اطلاق اولنور * الواوى (المطو) خطو وزننده پك جد وجهد ايدوب سرعتله يوريمك معناسنه در يقال مطا الرجل مطوا اذا جد فى السير واسرع وصالقمدن خرما قوپروب يمك معناسنه در يقال مطا الرجل اذا اكل الرطب من الكباسة ودوست صميمى ايله يار وهمدم اولمق معناسنه در يقال مطا زيد اذا صاحب صديقا وكوزلرى آچمق معناسنه در يقال مطا الرجل اذا فتح عينيه وبرنسه يى چكوب اوزاتمق وكرمك معناسنه در ايپى چكوب كرمك كبى ومنه يقال مطا بالقوم اذا مدبهم فى السير وجماع ايلك معناسنه در يقال مطا المرأة اذا نكحها (التمطى) تفعل وزننده كرنمك وسونوب اوزانمق معناسنه در ومنه يقال تمطى النهار وغيره اذا امتد وطال (المطواء) غلواء وزننده اسمه ر كرنمكه وسونوب اوزانمغه دينور (المطا) عصا وزننده كرنمك معناسنه در يقال مطى الرجل مطا من الباب الرابع بمعنى تمطى ومطا ارقه يه دينور ظهر معناسنه جمعى امطاء كلور يقال ركب مطا الدابة اى ظهرها وخرما سالقمنه دينور (المطية) غنيه وزننده كرينه رك وسونوب اوزانه رق يوريان دابة مركوبه يه دينور جمعى مطايا كلور ومطى كلور هاسز * شارح ديركه بعده مطلقا ركوب اولنه جق دابه ده استعمال اولندى (الامتطاء) افتعال وزننده بردابه يى مطيه ايدنمك معناسنه در يقال امتطى الدابة اذا جعلها مطية (الامطاء) همزه نك كسريله امتطاء معناسنه در يقال امطى الدابة بمعنى امتطاها (المطو) ميمك فتحى وكسريله اكين دمدى باغليه جق خرما جريدينه دينوركه اورته سندن ايكى ديلوب انكله دمدى بندايدرلر وخرما سالقمنه دينور جمعى مطاء كلور ميمك كسريله وامطاء كلور ومطى كلور غنى وزننده كه * شارحك بيانه كوره اسم جمعدر (الامطى) زكى وزننده بركونه صمغ مأكول اسميدر واوزون بويلو موزون آدمه دينور (المطوة) تمره وزننده ساعت ووقت معناسنه در يقال مضت من الليل مطوة اى ساعة (المطو) ميمك كسريله مثل ونظير معناسنه در وبرآدمك يار وهمدمنه دينور يقال هو مطوه اى صاحبه ومصر بغدايينك سنبله سنه دينور الواوى * (المعو) ميمك فتحى وعينك سكونيله اولمش تازه خرمايه دينور على قول اولمق رتبه سنه وارمشنه دينور تقول اطعمنا المعو اى الرطب اوالبسر عمه الارطاب ودوه نك آلت دوداغنده اولان بريغه وشكافه دينور (المعاء) غراب وزننده كدى پك پك ماولمق معناسنه در يقال معا السنور يمعو معاء اذا صوت (التمعى) تفعل وزننده برنسنه سونوب اوزانمق معناسنه در يقال تمعى السقاء اذا تمدد وبين الناس شروشور وفتنه يايلق معناسنه در يقال تمعى الشر اذا فشا * اليائى (المعى) ميمك فتحى والفك قصريله و(المعى) رضا وزننده اعفاج بطندن بغرسغه دينور فارسيده روده دينور بعضا مؤنث اولور جمعى امعاء كلور وتقول العرب هم مثل المعى والكرش اى اخصبوا اوحسنت حالهم يعنى خصب ورفاده اولوب حسن حال ونظام ورفاه صاحبلريدر ديمكدر زيرا بغرسق واشكنبه مادامكه درون بطنده اولدقجه تر وتازه ومطرا واحداث دهردن امين اولورلر و معا الى وزننده شول انكبه صو آقديسنه دينوركه بناء دستكى كبى يوكسك اقندى يه متصل اوله يعنى ارالقلرى ديوار مثابه سنده اوله زيرا اول كونه آقنديلر بغرسقلر صورتنده اولور دره اياقلرنده وصف مذكور اوزره اولان آقنديلره امعاء الوادى اطلاق ايدرلركه اواوق اولوق آقنديلردن عبارتدر وعند البعض ايكى قطعه پك وقاتى يرلر ارالغنده اولان يومشق يره دينور معى الفسار) برجنس يكتر خرمايه دينور (الماعى) يومشق وسهل وملايم طعامه دينور (الماعية) پاره پاره وريزه ريزه اولمق شانندن اولان نسنه يه دينور مدمه معناسنه هاء تأنيث موصوف باخود مبالغه ايچوندر (معى) سمى وزننده برموضعدر * الواوى (المغاء) غين معجمه ايله غراب وزننده كدى ماولمق معناسنه در يقال مغا السنور يمغو مغاء اذا صاح * اليائى (المغى) ميمك فتحى وغينك سكونيله كونده ومبشنده اولان يومشقلغه وكوشكلكه دينور وهزل باجد وتحقيق وجهيله بركمسنه يى متصف اولمه يعنى محامد ايله وصف ايلمكه دينور تقول ماهذا المغى

وهوان يقول فيه مالبس فيه اماهازلا اوجادا وسوزسو يلك معناسنه در تقول مغيت مغيا من الباب الثالث اى نغيت
(التمغي) تفعل وزنـنده مبشين وسختيا ن مقوله سى كوشيوب بومشمق معناسنه در يقـال تمغى الاديم اذا استرخى
(الماغية) دائما ناسه سوء ظن اوزره اولان افترابجى آدمه دينو ريقال رجل ماغية اى مريبة ٭ الواوى (المقو) ميمك فتحى
وقافك سكونيله دوه يلوريسى اناسنى شدتله امك معناسنه در يقال مقا الفصيل امه مقوا اذا رضعها شديدا و برنسنه نك
كيرو پاسنى آچوب جلا ويرمك معناسنه در يقال مقا السيف والسن ونحوه اذا جلاه ومقو ومقوه ومقاوه كه ميمك
ضميله در برنسنه يى صاقنوب صيانت ايلك معناسنه در تقول امقه مقوك ومقوتك ومقاوتك مالك اى صنه صيانتك
مالك ٭ شارحك بيانه كوره مقاوه اسم مصدردر ٭ اليائى (المقى) مقو وزننده وآنده لغتدر تقول مقيت اسنانى مقيا لغة
فى مقوت وتقول امقه مقيتك مالك اى صنه صيانتك مالك (المقية) تمره وزننده كوزك پيكارينه دينور ماق معناسنه
الواوى ٭ (المكو) ميمك فتحى وكافك سكونيله و (المكاء) غراب وزننده دوداقله اصلق چالمق معناسنه در على قول
ترمقلرى حلقه كبى مشبك ايلمكله بو رى طرزنده ايدوب اوفورمكله اوتدرمك معناسنه دركه اكثرى چوبان وقوشجى
مقوله سى ايدرلر اكادخى اصلق وصصلق تعبيراولنور يقـال مكا الرجل مكوا ومكاء اذا اصفر بفيه اوشبك باصابعه
ونفخ فيها وضرطه لمق معنـاسنه مستعملدر وبومكشوف ومفتوح اولان مقعدك ياخود دابه قسمنك ضرطه سنه
مخصوصدر يقـال مكت استه اذا نفخت ولايكون الا وهى مكشوفة مفتوحة اوخاصة بالدابة ومكوتلكى وطاوشان
مقوله سى وحوشك اينـه دينور (المكوة) ميمك كسريله است ومقعـده دينور (المكا) عصـا وزننده بودخى
تلكى وطاوشان مقوله سى وحوشك اينه دينور وجبل نعمان اوزره مشرف برجبـل آديدر (المكاء) زنار وزننده
چوبان آلدا تقجى ديدكلرى قوشه دينوركه دائما صفير ايدر جمعى مكاكى كلور ميمك فتحيـله (التمكى) تفعـل
وزنـنده ترليوب اصلنمق معناسنه در يقال تمكى الفرس اذا ابتل بالعرق وآت ديزلريله كوزينى قاشيمق معناسـنه در
يقال تمكى الفرس اذاحك عينه بركبتيه (المكا) عصا وزننده ال كثرت عملدن ناسورلنمق معناسنه در يقـال مكيت
يده مكا من الباب الرابع اذا مجلت من العمل (ميكائيل) ميمك كسريله ارزاق اوزره مؤكل اولان فرشته نك اسميدر
عليه السلام وبونده ميكال ولام بدلى نونله ميكائين دخى لغتدر ٭ شارحك بيانه كوره عبدالله ديمكدر وميكائيل
بررجل آديدر (مكوه) تمره وزننده بحر عمانده برجبل آديدر ٭ الواوى (الملو) ميمك فتحى ولامك سكونيله شدتله
يوريمك ياخود يلك معنـاسنه در يقـال ملا البعير ملوا اذا سار شديدا اوعدا (التملية) تفعله وزنـنده برآدمى
برنسنه ايله متمتع ايدوب مدت مديده انكله بيله جه كچندرمك معناسنه در تقول ملاك الله حبيبك اى متعك به واعاشك
معه طويلا وحق تعـالى برآدمى طول عمرايله بهرمند وبرخوردار ايلك معناسنه در يقـال ملاه الله عمره اى اطاله
ومتعه به (الملى) عتى وزننده عيش وحيات معناسـنه در (التملى) تفعل وزننده طول عمرايله بهرمند و برخوردار
اولمق معنـاسنه در يقـال تملى فلان عمره وملية اى استمتع منـه (الاملاء) همزه نك كسريله بودخى حق تعـالى
بر قولنى طول عمر وعافيتله بهره منـد و برخوردار قلمق معنـاسنه در يقال املاه الله عمره اى اطاله ومتعه به ومدتى
امهال ايله اوزاتمق معناسنه در تقول امليت له فى غيه اذا اطلت ودوه نك اياغنى باغنى اوزادوب ميدانلو قلمق معناسنه در
تقول امليت البعير اذا وسعت له فى قيده واملا ال معناسنه دركه برآدم تقرير و برآخر كسنه يازمقدن ياخود نسخه يه نظر
ايتميوب عن ظهر القلب يازمقدن عبارتدر تقول امليت الكتاب اى امللته وامهال وتأخير ايلك معنـاسنه در يقـال
املى الله للظالم اى امهله (الملاوة) و (الملوة) ميمك حركات ثلاثى واخيره تمره وزننده زماندن برمدته دينور تقول
اقمت عنده ملاوة من الدهر وملوة اى برهة (الملى) غنى وزننده زماندن مدت مديده يه دينور يقـال اقام به مليا
من الدهر اى هويا ونهاردن ساعت طويله يه دينور يقـال مضى ملى من النهار اى ساعة طويلة (الملا) عصـا
وزننده صحراء معناسنه در (الملوان) فتحاتله كه تثنيه در ليل ونهاره على قول ليل ونهارك ايكى طرفنه اطلاق اولنور كه
اول وآخرلرندن عبارتدر مفردى ملادر عصا وزننده صحرا معناسنه در تقول لاافعله ما اختلف الملوان اى الليل
والنهار اوطرفاهما (الاستملاء) برآدمك املا ايلسنى استه مك معناسنه در يقـال استملاه اذا سأله الاملاء (الملاة)
قناة وزننده شول چول بيابانه دينوركه بغايت آسى اولوب جابجا سراب لمعان ايدر اوله جمعى ملا كلور حصا كبى
اليائى ٭ (المنى) ميمك فتحى ونونك سكونيله تقدير ايلك معناسنه در يقـال مناه الله منيا من البـاب الثانى اى قدره
شارح ديركه بوماده تقدير معنـاسنه موضوعدر معانى سائره بر رشعبه ايله اندن متفرعدر انتهى و برنسنه ايله
مبتلا قلمق معناسنه در يقال منـاه الله به اذا ابتلاه به و يوقليوب صنه مق معناسنه در يقال مناه اذا اختبره و برنسنه يه
مبتلا اولمق معنـاسنه در يقال منى بكذا على المجهول اى ابتلى به ٭ مؤلف بونى تكرار ايلمشدر و برنسنه يه موفق

اولمق معناسنه‌در يقال منی لكذا على المجهول اى وفق له وانزال منى ايلمك معناسنه‌در يقال منا الرجل اذا انزل المنیّ
(المنـا) عصا وزننده و(المنية) غنيه وزننده اولومه دينوركه اجل مقدوردر جمعی منايا كلور ومناقدر الهی يه
دينور تقول انا راض بمنا الله ای بقدره وقصد وآرزو معنـاسنه دركه استك وخواهش تعبير اولنور يقـال له منـا
ای قصد (المنیّ) غنیّ وزننده و(المنی) الی وزننده و(المنية) رميه وزننده مادهٔ توليد اولان صويه دينوراركك
وديشينك صويندن اعمدر آندن حيوان تقدير وتصوير اولنور ومنی لفظنك جمعی منی كلور قفـل وزننده بريد
وبردكبی (الامنـاء) همزه‌نك كسريله منی انزال ايلمك معناسنه در يقـال امنی الرجـل اذا انزل المنیّ ومكه‌ده منـا
ديدكاری محله كلمك معناسنه‌در على قول منـايه قونمق معناسنه دريقـال امنی الحاجّ اذا اتی منا اونزلهـا وناقه
ممنيه اولمق معنـاسنه‌در يقـال امنت النـاقة اذا صارت ممنية (التمنية) تفعله وزننـده بودخی انزال منی ايلمك
معناسـنه دريقـال منی الرجل اذا انزل المنیّ وبرآدمی برنسنه‌يه اومدرمق معناسنه‌در يقـال مناه اياه وبه ای جعل له
امنيته (الاستمناء) برآدم كنديدن منی خروجنی استه‌مك معناسنه‌در تجلق كبی يقال استمنی الرجل اذا طلب خروج
المنیّ وناقه ممنيه‌ميدر دكلميدر يوقليوب دنه‌مك معنـاسنه‌در تقول استمنيت الناقة ای اختبرتها ممنية هی ام لا (منی)
الی وزننده مكه قضـاسنده برقريه آديدر غير منصرف ومنصرف اولور محلّ مزبورده دماء ذبايح امنـاء واراقه
اولنديغی باعث تسميه دروابن عباس رضی الله عنهمـا حضرتلرندن مرويدركه محلّ مزبورده جبريل امين آدم
عليهما السلام حضرتلرندن مفـارقت ايليه‌جكلری هنكامده حضرت آدمه تمنّ يعنی دركاه الهيدن برامنيه تمنی
ونياز ايله ديدكده حضرت آدم دخی جنتی تمنی ايدرم ديمكله امنيه وتمنی ماده سندن منا ايله مسمّا اولدی ❋ شارح ديركه
ظاهرا مكالمهٔ مزبوره لسـان عربی ايله واقع اولمشدر ومنـا نجد الكاسنده برموضع آخر اسميدر وضريه قربنـده
برصو آديدر (الامتنـاء) افتعال وزننده منا نام محلّ مزبوره وارمق ياخود اورايه قونمق معناسنه‌در يقـال امتنی
الحاجّ اذا اتی منی اونزلها (التمنی) تفعل وزننده برنسنه‌يی ديلمك واوتمق معناسنه‌دركه تقدير معناسندن مأخوذدر تمنی
آرزو ايلديكی نسنه‌يی نفس ومتخيلـه‌ده تقدير وتصويردن عبـارتدر يقـال تمنی الشیء اذا اراده ويلان سويلك
معناسنه مستعملدر يقـال تمنی الرجل اذا كذب واوقومق معناسنه مستعملدر يقال تمنی الكتاب اذا قرأه ويلاندن
دوزمه لاقردی چيقارمق معنايسنه‌در يقال تمنی الحديث اذا اخترعه وافتعله (المنية) ميمك ضمی وكسريله و(الامنية)
اثفيه وزننده اومولان وتمنی اولنان آرزو ومقصوده دينور ومنيه كذلك ميمك ضميله وكسريله ومنوه غرفه وزننده
ناقه‌نك چكلدكدنصكره حامل اولوب اولمديغی ظاهر اولنجه قدر ممتدّ اولان ايامه اطلاق اولنور مثلا كنج بوغور
مقدّم كبه اولمامش كنج ناقه‌يه اشديغی كوندن اون كونه وارنجه قدر ايامدن عبارتدر ومنية الثنی يعنی التی ياشنه
كيرن بوغورك منيه‌سی اون بش كونه قدردر بومدتلر انقضاسنده ناقه‌نك حملی وعدم حملی متبين اولور (الممنی
محسن وزننده و(الممنية) محسنه وزننده هنوز ذكر اولنان منيه ايچره اولان ناقه‌يه دينوركه حملی وعدم حملی متبين
دكلدر (الممانات) مباهاة وزننده مجازاة معنـاسنه‌در على قول برنسنه‌يی برآدمه لازم قلمق الزام وايجاب معناسنه‌در
يقـال ما ناه اذا جازاه او الزمه وكيجكدرمك معناسنه دريقـال ما ناه اذا ماطله ومدارا قلمق معناسنه‌در يقال ما ناه
اذا داراه وراكبك اكسه‌سنه بنمك معنـاسنه دريقال ماناه اذا عاقبه فی الركوب (تمنی) تجلی وزننـده بين الحرمين
بربلده آديدر ❋ الواوی (المنا) عصا وزننده و(المناة) حصاة وزننده بركونه اولچك على قول بركونه طارتی اسميدركه
تركيده بطمان تعبير اولنور تثنيه‌سنده منوان ومنيان دينور فتحاتله ياء خفت ايچون متعاقب اولمشدر جمعی امنـاء
كلور وامنی كلور همزه‌نك فتحی ونونك كسريله ومنیّ كلور عتیّ وزننده ومنیّ كلور كسرتيله ❋ شارح ديركه مؤلف
بونی من ماده سنده دخی ذكر وتفصيـل ايلدی (المنو) حنو وزننده منی كبی برآدمی برنسنه ايله مبتلا قلمق
معناسنه‌دريقـال منـاه يمنوه منوا اذا ابتلاه ويوقليوب دنه‌مك معناسنه‌دريقـال منـاه اذا اختبره (المنوة) فتوه
وزننـده آرزو وامنيه معناسنه‌در (المنـا) عصـا وزننده برنسنه‌نك يماجنـه وتمام قرشوسنه دينور تقول داری
منا داره ای حذاها (مناة) قناة وزننده حجازده برموضع آديدر وبرصنم اسميدر مدّ ايله ده‌ز بانزده‌در (الممناة) مرماة
وزننـده طپراغی سيـاه ارضه دينور (الممانی) ميمك ضميـله ديوث وقلتبـانه دينور يقـال هو ممانٍ ای ديوث
مانی الموسوس) اشعار رقيقه صاحبی برشاعر لقبيدر ومانی برزنديق آديدر اكا اقتدا ايدن بی مذهبلره مانويّ اطلاق
اولنور ❋ شارح ديركه شرق جانبنده ظهور ايلمشدر فاعل خير نور وفاعل شرّ ظلام اولمسنه ذاهب ايدی نته‌كه
متنبی اشبو بيتنده اشارت ايلمشدر ❋ وكم لظلام الليل عندی من يد ❋ تخبر ان المانوية تكذب ❋ (التمانی) تفاعل وزننده
پرمق حسابيله توزيع وتقسيم ايلمك معناسنه‌در يقال تمانی القوم اذا عاملوا بالمخارجة ❋ الواوی (المومـاء) و(الموماة

ميملرك فتحيله بيابانه دينور فلاة معناسنه در جمعى موامى كلور (المو) ميمك ضمى ومديله بركونه دوايى دارو اسميدر كه وجع مفاصله وكبنده شربا وطلاء نافعدر وعسر بول ومثانه ورحم اوجاعنه وسانجو ونفخ ريح عارضه لرينه مفيد در بودارو سنبل جبلى وسنبل الاسد ديدكلرى كوكدر وعند البعض بيان هاو بجيدر ❊ الواوى ❊ (المهو مهو وزننده تازه خرمايه دينور رطب معناسنه وانجويه دينور لؤلؤ معناسنه وبرجنس آق چاقل طاشنه دينور مفرداتك بيانه كوره روم دياريدن وصعيد نواحيسندن ظهور ايدر الماس كبى آق وشفاف اولور فرنك طاشى تعبير ايدرلر بعض بچاق قبضه سى وظروف بپارلر وبو حجر سلوانك غيريدر ومهو ظلويه دينوركه كوكدن ياغار برد معناسنه وبوفقه جه نازك قلجه دينور على قول جوهرلو تابدار اولانه دينور وعبد القيس قبيله سندن برجماعتك پدرى آديدر وطور وجه اولان سوده دينور ومهو مصدر اولور رپك اورمق معناسنه در يقال مهاه مهوا اذا ضربه شديدا (الامهاء) همزه نك كسريله ياغ وسود وشربت مقوله سنه چوق صوقاتمغله پك طورى قلمق معناسنه در يقال امهى السمن والشراب اذا اكثر مائه وتيمور آلتى صواروب كسكينلتمك معناسنه در يقال امهى الحديدة اذا احدها وسقاها الماء وطوارك اياغى كوستكنى يا ايپنى اوزاتمق معناسنه در يقال امهى الفرس اذا طول رسنه (المهاوة) حلاوه وزننده ياغ ياسود مقوله سى چوق صوقاتمغله پك طورى اولمق معناسنه در يقال مهو السمن مهاوة من الباب الخامس اذا صار مهوا فهو مهو كما ذكر (المهى) نهى وزننده اسمدر اتك كوستكنى اوزاتمغه دينور ومهى مصدر اولور بالدزلق معناسنه در يقال مهى الشئ يمهاه ويمهيه مهيا من الباب الثالث والثانى اذا موهه بونلرده حرف حلق ايچون باء معاقب اولمشدر (المهاة) حصاة وزننده كنشه دينور يقال طلعت المهاة اى الشمس وبيان صغرينه دينوركه قولان تعبير اولنور كاو كوهى معناسنه وبلاوره دينوركه صرچه چنسندندر جمعى مها كلور حصا وزننده ومهوات ومهيات كلور فتحاتله (المهاة) ميمك ضميله اركك حيوانك نطفه سنه دينور جمعى مهى كلور ميمك ضميله هدى وزننده (الممهاء) محراب وزننده سودى طورى ويوفقه اولان ناقه يه دينور يقال ناقة ممهاء اى رقيقة اللبن (المهاء) سخاء وزننده بعض اوقده اولان اكريلكه دينوركه طوغرى اوليوب برطرفه قاچق اولميدر يقال فى القدح مهاء اى اود الياء ❊ (المهى) نهى وزننده بچاغك اغزينى يوفقلدوب كسكينلتمك معناسنه در يقال مهى الشفرة مهيا من الباب الثانى اذا رققها (الامهاء) همزه نك كسريله و(الامتهاء) افتعال وزننده مهى معناسنه در يقال امهى الشفرة وامتهاها بمعنى مهاها (الممهى) منبر وزننده عبس قبيله سى يوردنده برصو آديدر (الاستمهاء) جنكده دشمنك طابورينى خرق وهزم ايلمك معناسنه در ومنه هم يستمهون فى البهم اى يحرقون الصفوف فى الحروب فلا يقدر عليهم ❊ شارح ديركه مؤلف بو مادده پك ايجاز ايلمشدر ولسان العربده ذكر اولنديغى اوزره استمهاء آت قسمنك عهده ٔ اقتدارنده اولان سكرتمكى استخراج ايلمك معناسنه در يقال استمهى الفرس اذا استخرج ما عنده من الجرى ❊ پس مؤلفك اكتفاء ايلديكى كلام كه عدى بن الرقاع نام شاعرك اشبو ❊ هم يستجيبون للداعى ويكرمهم حد الخميس ويستمهون فى البهم ❊ بيتنده مقتصردر يعنى مشار اليه اولان جماعت بغايت بهادر ودلاور اولملريله جنكلرده دشمنك طابورلرينى خرق وهزم ايدوب وكسه انلرك اخذ وقتللرينه قادر اولمزلر پس معناى مزبورلر دن مأخوذلردر وبهم بانك ضميله عسكره دينور ❊ اليائى (ميه) و(مى) ميملرك فتحى ويالرك تشديدلريله اسماء نسوانندر (ميا) ميمك فتحى ويانك تشديديله بنت ادبن اودنام خاتوندر كه فارقين ديدكلرى بلده نك بانيه سيدر اسمى مضاف اولوب ميافارقين ايله مشتهر اولمشدر ❊ فصل النون ❊ اليائى ❊ (النأى) رأى وزننده يرنسنه دن بعيد اولمق معناسنه در يقال نأيته وعنه نأيا من الباب الثالث اى بعدت والاچق ياخود چادر اطرافنه مانع سيل اولمق ايچون خرق قازمق معناسنه در يقال نأى النؤى للخيمة اذا عمله لها ووجه مذكور اوزره چادر اطرافنده قازلمش خرقه دخى نأى دينور كما سيذكر (الانآء) اكرام وزننده بعيد ايلمك معناسنه در تقول انأيته عنه اذا ابعدته وچادر چوره سنه خرق قازمق معناسنه در يقال انأى الخيمة اذا عمل لها نؤيا وتقول انأيت النؤى اذا عملته (الانتاء) افتعال وزننده بعيد اولمق معناسنه در تقول انأيته فانتأى اى ابعدته فبعد وچادر حواليسنه خرق ايلمك معناسنه در تقول انتأيت النؤى اذا عملته (التنائى) تفاعل وزننده ايراقلشمق معناسنه در يقال تناءوا عنه اذا تباعدوا (المنتأى) منتهى وزننده موضع بعيده دينور (النأى) نونك فتحى وهمزه نك سكونيله و(النؤى) نونك ضميله و(النئ) نونك كسريله و(النوى) هدى وزننده شول خرقه دينوركه الاچق وچادر ايچلرينه صوكيرممك ايچون اطرافنه قازلمش اوله جمعى آناء كلور آبار وزننده وانآى كلور همزه نك فتحى ونونك سكونيله ونوءى كلور صلى وزننده ونئى كلور كسرتيله بونلر جمع وعنك جمعيدر ❊ الواوى (النأو) نأى وزننده وانده لغتدر كه بعيد اولمق معناسنه در تقول نأوت عنه نأوا لغة فى نأيت

الواوی ❊ (النبو) علو وزننده و(النبی) عتی وزننده و(النبوة) خطوه وزننده کوز برنسنه‌دن یاتمق وچونکلمك
معناسنه‌درکه‌یك قورقنج یاخود مردار وکریه اولدیغندن باصره نفوذ ومستقر اولمیوب یاتمقدن عبارتدرتنه که دشمن
یوزینه باقمق حالتنده اولور یقال نبا بصره نبوا ونبیا ونبوة اذا تجافی ❊ قال الشارح وفی النهایة وفی حدیث الاحنف
قدمنا علی عمر مع وفد فنبت عیناه عنهم ووقعت علی ❊ ای تجافی نظره ولم ینظر الیهم وقلج اوریلان نسنه‌یه ایشلیوب
کیروصچرامق وکیرو دونمك معناسنه در یقال نبا السیف من الضریبة اذا کل وارتد عنها ولم یمض وبرکسه
یا برنسنه پك چرکین وبد صورت اولمغله کوز آندن منصرف اولمق معناسنه مستعملدر یقال نبت صورته ای قبحت
فلم تقبلها العین وبریرك هواسی مزاجه اویمزاولمق معناسنه مستعملدر یقال نبا منزله به اذا لم یوافقه وبرآدمك یتاغی
اویغون اولمامغله آرام وراحت ایده میوب بری اوته مضطرب وبیقرار اولمق معناسنه مستعملدر یقال نبا جنبه
عن الفراش اذا لم یطمئن علیه واوق نشانه‌یه وارمز اولمق معناسنه در یقال نبا السهم عن الهدف اذا قصر
(النابیة) شول یایه دینورکه کریشندن میدانلو اوله یقال قوس نابیة اذا نبت عن وترها (النبی) غنی وزننده یوله
دینور یقال اخذ نبیا سدیدا ای طریقا (النبیة) غنیه وزننده خرما یپراغندن اورلمش سفره‌یه دینور وبوفارسیدر
معربنده نفیه دینور قایله‌تنه که نفف ماده سنده ذکراولندی ترکیده اکا تیر تعبیر اولنور طبله طرزنده اولور (النباوة)
سحابه وزننده و(النبوة) ثمره وزننده و(النبی) غنی وزننده یوکسك ارضه دینور ونباوه طائفده برموضع آدیدر
شارح دیرکه بونلر همزه بابنده دخی ذکراولندی (النباوة) کتابه وزننده اسمدر یوکسکلکه دینور (نابی) اسمادندر
نابی بن ظبیان محدثدر واصحابدن عقبة بن عامرك جدی وثعلبة بن عنمة بن عدی نام صحابه‌نك جد والدی اسملریدر
(نبی) سمی وزننده ابن هرمز الباهلی درکه تابعیدر (ذو النبوان) فتحاتله ودیعة بن مرثد نام کمسه‌نك لقبیدر
(النبوان) فتحاتله برصویك آدیدر (الانباء) همزه‌نك کسریله خبرویرمك معناسنه در مهموزه ده لغتدر تقول انبیته
لغة فی انبأته وابو البیان نبا بن محمد بن محفوظ که عصا وزننده در طریق بیانیون سلاکنك شیخیدر ❊ الواوی
(النتو) تای فوقیه ایله علو وزننده عضو بدن شیشوب قبارمق معناسنه در یقال نتا عضوه نتوا اذا ورم اصل برنسنه
توموب طوملق معناسنه در بدنده هنوز چیقمغه باشلیان چبانك توموب طوملسی کبی تنه که مهموزه ده لغتدر
(النوتاة) فتحاتله بودوز آدمه دینور جمعی نواتی کلور (الناتی) شیشوب قبارمش عضوه دینور یقال عضو نات
ای ورم (الانتاء) همزه‌نك کسریله کیرولنمك معناسنه در یقال انتی الرجل اذا تاخر وبرآدمك اوروب برونی ازمکله
شیشوب قبارتمق معناسنه در یقال انتی فلان اذا کسر انف انسان فورمه ویقال انتاه وبرآدمه شکل وشمائلده
وخلق ومشربده اویغون اولمق معناسنه در یقال انتی فلانا اذا وافق شکله وخلقه (التنتی) تفعل وزننده سرعتله
پرتلو ایدوب آتلمق معناسنه در یقال تنتی علیه اذا تنزی (الاستنتاء) چبان کرکی چکی چرکله طلوب قالقوب
طوملق معناسنه در یقال استنتی الدمل اذا استقرن ❊ الیائی (النواتی) نونك فتحیله نوتی کلمه سنك جمعیدرکه
کمی طایفه سنه وخدمتجی نفرینه دینورکه لوند تعبیر اولنور ملاحون معناسنه در ❊ مؤلف بونی نوت ماده سنده
دخی ذکر ایلدی ❊ الواوی (النثو) نونك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله برلاقردی‌یی هرکسه سویلیوب فاش وشایع
قلمق معناسنه درکه دللره داستان ایلمك تعبیر اولنور یقال نثا الحدیث ینثو نثوا اذا حدثه واشاعه وبرنسنه‌یی
طاغیدوب یایمق معناسنه در یقال نثا الشیء اذا فرقه واذاعه (النثا) عصا وزننده برآدمك یاد واخبار
اولنان وصف حالنه اطلاق اولنور کرك کوزل وکرك قبیح اولسون یقال هو حسن النثا وهو ما اخبرت
عن الرجل من حسن اوسیء (النثی) غنی وزننده قیودن صوچکرکن ایدن صاچیلان صو صاچند یسنه
دینور (التناثی) تفاعل وزننده برازکسه‌لر بینلرنده برآدمی یا برنسنه‌یی ذکر ویاد ایدشمك معناسنه در یقال
تناثوه ای تذاکروه ❊ الیائی ❊ (النثی) نثو وزننده وآنده لغتدرکه ذکراولندی تقول نثیت الحدیث نثیا
من الباب الثانی لغة فی نثوت (الانثاء) همزه‌نك کسریله برآدمی فصل وغیبت ایلمك معناسنه در یقال انثی زید
اذا اغتاب وبرنسنه‌دن عار وجنابله استنکاف ایلمك معناسنه در یقال انثی عن الشیء اذا انف منه ❊ الواوی
(النجو) نونك فتحی وجیمك سکونیله و(النجاء) و(النجاة) و(النجایة) نونلرك فتحیله قورتلمق معناسنه در یقال
نجا منه ینجو نجوا ونجاء ونجاة ونجایة اذا خلص منه ❊ مترجم دیرکه راغبك بیاننه کوره بوماده انفصال عن الشیء معناسنه
موضوعدر ونجو اغاجی کسمك معناسنه در یقال نجا الشجرة نجوا اذا قطعها ونجو ونجا عصا وزننده دری‌یی
یوزمك معناسنه در یقال نجا الجلد نجوا ونجا اذا کشطه ونجو ونجا یوزلمش دری‌یه دینور یقال عنده نجو ونجا
ای جلد منجو ونجو حدثلمك معناسنه در یقال نجا الصبی اذا احدث ونجو مطلقا بطندن خروج ایدن شیئه

مطلب

دبنور كرك نجس وكرك ريح اولسون ونجوى معناسنه كلور كما سيذ كرو يغموري دوكمكله بوش قالمش سحابه دبنور
وبرآدمه ياخود برنسنه يه كوزدكورمك ايچون بدنظر ايلمك معناسنه دريقال نجا لفلان اذا تشوّه له ليصيبه بالعين
وبطندن حدث چيقمق معناسنه دريقال نجا الحدث اذا خرج (التنجية) تفعله وزننده قورتلمق معناسنه دريقال
نجي منه اذا خلص وقورترمق معناسنه دريقال نجّاه الله اى خلصه (الاستنجاء) بودخي قورتلمق معناسنه دريقال
استنجي منه اذا خلص واغاج كسمك معناسنه دريقال استنجي الشجرة اذا قطعها وبركسنه برآدمدن كندى حاجت
ومقصودنى استحصال ايلمك معناسنه دريقال استنجي منه حاجته اى تخلصها وقضاى حاجتدنصكره موضع
طهارتى صواله يايقمق ياخود طاشله سيلمك معناسنه دريقال استنجي الرجل اذا اغتسل بالماء من النجو
او تمسح بالحجر ✻ مترجم ديركه مصباحك بيانه كوره بومعنا قطع شجر معناسنه اولان استنجاء ماده سندن ياخود التقاط
رطب معناسندن مأخوذ در وراغب تحرّى ازالة النجو وطلب نجوة لالقاء الاذى عباره لريله تفسير ايلمكله اوله كوره
اعتاب واستعتاب قبيلندن اولوريعنى مزيدفيهى طلب ايچون اولور واعتاب كلمه سنك همزه سى سلب ايچون اولديغى
كبى بونك مزيدى اولان انجاء كلمه سنك دخى سلب ايچون اولمغله استنجاء ازالهٔ نجو طلب ايلمك معناسنه اولور
وترديد ثانى يه كوره تستر ايچون نجوه يعنى يوكسكجه يرارامق معناسنه اولوب بعده معناى مذكورده متعارف اولمش
اولورنته كه تغوط ابتداغائط يعنى چقوريجه يرارامق معناسنه درلكن وجه اول اوجهدر وجوه سائره مجاز اولمغله
استخلاص معناسندن مأخوذ ديمك آنلردن اقربدر انتهى واستنجاء تازه خرمايه ايرشمك ياخود تازه خرمايمك
معناسنه دريقال استنجي القوم اذا اصابوا الرطب اواكلوه ومطلقا آغاجدن يمش ديرمك معناسنه دريقال
استنجي الجناء اذا اجتناه (الانجاء) همزه نك كسريله قورترمق معناسنه دريقال انجاه الله منه اى خلصه
واغاج كسمك معناسنه دريقال انجي الشجرة اذا قطعها ودرى صويمق معناسنه دريقال انجي الجلد اذا كشطه
وبلود ياغدر دقدنصكره كلديكى سمته دونوب كتمك معناسنه دريقال انجت السحابة اذا ولت اى ادبرت بعد
ماامطرت واغاجك ميوسنك ديرمه زمانى حلول ايلمك معناسنه دريقال انجت النخلة اذا اجنت وبرنسنه يى كشف
واظهار ايلمك معناسنه دريقال انجي الشيء اذا كشفه (الانتجاء) افتعال وزننده برآدمدن بركسنه حاجتنى استحصال
ايلمك معناسنه دريقال انتجي منه حاجته اذا تخلصها وبرآدمى سرداش ايلمكله تخصيص واختيار ايلمك
معناسنه دريقال انتجاه اذا خصه بمناجاته ومرتفع يره اوتورمق معناسنه دريقال انتجي الرجل اذا قعد على نجوة
وفسلدشمق معناسنه دركه مشاركت ايچوندر يقال انتجي القوم اذا تسارّوا (النجا) عصا وزننده و(النجوة)
ثمره وزننده و(المنجا) مرمى وزننده تومسك ويوكسك يره دينوركويا كه سيل صويندن نجاته باعثدر يقال نزلوا وراء
النجا والنجوة والمنجا اى ماارتفع من الارض ونجا دكنكه دينور عصا معناسنه ودكنك دوزه جك صريق
مقوله سى اغاجه دينور (الناجية) و(النجية) غنيه وزننده يك چابك ورونده ناقه يه دينور يقال ناقة ناجية ونجية
اى سريعة وبونكله اركك دوه صفتلنمز وعندالبعض صفتلنور يقال بعيرناج ونجيّ اى سريع (النجو) نجم وزننده
و(النجوى) دعوى وزننده برآدمه سرّا سوز سويلمك معناسنه دركه فسلده مك تعبير اولنور يقال نجاه نجوا ونجوى
اذا ساره وبرآدمك اغزنى قوقلمق معناسنه دريقال نجاه اذا نكهه ونجوى اسم اولور نجا كبى فسلدى يه دينور يقال
بينهم نجا ونجوى اى تسارّ وفسلدى ايدن كسه لره دينوركه وصف بالمصدر اولور يقال هم نجوى المسارّون ✻ شارح
ديرنه مفرد وجمعه اطلاق اولنور (المناجاة) مباهاة وزننده و(النجاء) جدال وزننده بركسنه يه فسلده مك
معناسنه دريقال ناجاه مناجاة ونجاء اذا ساره ✻ شارح ديركه نيازدرگاه الهى يه مناجات اطلاقى اخفاء جهتيله
اولديغنه مبنيدر (التناجى) تفاعل وزننده فسلدشمك معناسنه دريقال تناجي القوم اذا تسارّوا (النجي)
غنيّ وزننده فسلدى يه دينور وبرآدمله فسلدى ايدنه دينوركه سرداش وهمراز اوله جقدر جمعى انجيه كلور يقال
هو نجية اى يساره (نجى) هدى وزننده ساحل بحر زنكبارده بربلده آديدر (النجاءك النجاءك) نونلرك فتحى
والفلرك مديله وقصريله اسرع اسرع معناسنه دركه امرحاضرلردر چابك اول چابك اول ديمكدر وبواغراء
بابندندر فعلى وجوبا محذوفدر الزم النجاء سبكنده درتخصيص خطاب ايچون كاف لاحق اولدى ذلك وهنالك
كافلرى كبى اعرابدن محلى يوقدر خلاصه سي چابك اول قورتلمغه باق ديمكدر قورتلمغك ملزومى اولان سرعت
معناسنه استعمال اولنمشدر يقال النجاءك النجاءك بالمدّ والقصر اى اسرع اسرع (انجاة) حصاة وزننده
قورتلمق معناسنه دركه ذكر اولندى وحرص معناسنه دريقال به نجاة اى حرص وحسد معناسنه در
ظاهرا بونلر قدره معناسندن مأخوذ درونجاة منتاره دينوركماه معناسنه (التنجى) تفعل وزننده من تفعجه

براراشدرمق معناسنه در يقـال تنجى الرجل اذا التمس نجوة من الارض و برآدمه يا برنسنه يه كوزدكورمك ايچون
بدنظر ايلمك معناسنه در يقـال تنجى لفلان اذا تشوه له ليصيبه بالعين (النجاوة) سحابه وزننده وسعتلو ميدانلو
ارضه دينور تقول بيننا نجاوة من الارض اى سعة (النجواء) غلواء وزننده كه جوهرى غلط ايدوب كرنمك معناسيله
تفسير ايلشدر صواب اولان حاى مهمله ايله اولمقدر (ينجى) يرضى وزننده برموضع آديدر (المنجى) مرمى وزننده
برقلعجك اسميـدر و بررجل آديدر (ناجيه) بنواسد يوردنده برصو آديدر و بصره ده برموضع آديدر (نجى) سمى
وزننده بررجل آديدر (النجوة) حرف تعريفله تمره وزننده بحرين قضاسنده برقريه آديدر ونجوه حرف تعريفسز
بررجل آديدر (الناجى) ابو المتوكل على بن داود وابو الصديق بكر بن عمر وراوىٔ حسن بصرى اولان ابو عبيده
و ريحان بن سعيد نام محدثلرك لقبلريدر وعلى بن نجا الواعظ الحنبلى كه اعلامدندر ابن نجيه ديمكله معروفدر كه سميه
وزننده در (نجيه) غنيه وزننده ابن ثواب الاصفهانى دركه محدثدر ❊ الواوى (النحو) محو وزننده يوله دينور يقال
اخذ نحوا اى طريقا و جهت معناسنه در يقال هو على نحو اى جهته جمعى انحاء ونحو كلو زعتل وزننده وقصد معناسنه
كلور بو معناده ظرف واسم اولور تقول نحوت نحوه اى قصدت قصده وتقول نحوى اليه اى قصدى ومنه نحو العربية
يعنى علم نحو اطلاق اولنان فن معهود دا شبو قصد معناسندندر زيرا انكله كلام عربينك سمت ومنهاجى ادراك اولنور بونك
جمعى نحو كلو زعتل وزننده ونحيه كلور دليه وزننده وقصد وعزم ايلمك معناسنه مصدر اولور يقال نحاه ينحوه و ينحاه نحوا
من الباب الاول والثالث اذا قصده و بركسه بريانى اوزره ميل ايدوب آغمق ياخود اوق اتان كسه يايى چكركن برسمته
طوغرى اكيلوب آوزلمق معناسنه در يقال نحا الرجل اذا مال على احد شقيه او انحنى فى قوسه و برنسنه يى برطرفه صرف
ايلمك معناسنه در يقال نحاه اذا صرفه و برنسنه يه كوز دوندروب باقمق معناسنه در يقال نحا اليه بصره ينحاه و ينحوه
اذا ردّه (الانتحاء) افتعال وزننده بودخى برسمته و برنسنه يه قصد وعزيمت ايلمك معناسنه در يقال انتحاه اذا قصده
و برنسنه يه سويكنوب طيانمق معناسنه در يقـال انتحى له اذا اعتمد ودوه قسمى تك ديز كين آت كبى صول طرفه
طوغرى يما نوب چوكه رك يوريمك معناسنه در يقـال انتحى البعير اذا اعتمد فى سيره على ايسره (الناحى) نسب
اوزره اسم فاعلدر علم نحوه منتسب اولان آدمه دينور جمعى نحاة كلور قضاة وزننده يقال رجل ناح من قوم نحاة
اى نحوى (الانحاء) همزه نك كسريله بركسه يه يا برنسـنه يه قصد وتوجه قلمق معناسـنه در يقـال انحى عليه
ضربا اذا اقبل و برنسـنه دن صرف بصر قلمق معناسـنه در يقال انحى بصره عنه اذا عدله ودوه يورركن صول
طرفنه طوغرى يمانه رق وسويكنه رك يوريمك معنـاسـنه در يقـال انحى البعير اذا اعتمد فى سيره على ايسره
(النحواء) غلواء وزننده دتره دوب كرنمكه دينور كه سته مقدمه سـيدر يقـال اخذته النحواء اى الرعدة والتمطى
(بنونحو) ازد قبيله سندن برجماعتدر ❊ اليائى ❊ (النحى) نونك كسريله طولومه دينور زق معناسنه على قول خاصة
ياغ طولومنه دينور نته كه نحى دخى دينور وحى وزننده ونحـادخى دينور فتا وزننده يقـال جعله فى نحى وفى نحى
وفى نحا اى فى زق اوهوما كان للسمن خاصة ❊ مترجم ديركه مؤلف اشغل من ذات النحيين مثلندن ذهول ايلدى
اصلى بودر كه تيم الله بن ثعلبه قبيله سندن برخاتون زمان جاهليتده ايكى طولوم ايله برپازارك الارغه محلنده ياغ بيع
ايدر ايدى خوات بن جبير الانصارى ياغ آلمق صورتيله ياننه كلوب چاشنيلرينه باقمق ايچون طولومك برينك اغزنى
چوزدردى آنك چاشنيسنى كوردكدنصكره ديكر طولومك دخى اغزنى چوزدروب كويا كه آنكده چاشنيسـنه
باقدى خاتون ياغ آقسون ديو ايكى اليله ايكى طولومك اغزنى طوتدقده همان خوات خاتونك اكسه سـنه چوب
ايكيسيده طونسز اولمغله بشقه داد وستده مبـاشرت ايلدى خاتون دفع صددنده اولسه ياغ كيدرنه يا يسون
بالضرورة بو پازارلغه قائل اولدى من بعد بغايت مشغول اولان كسه حقنده اشغل من ذات النحيين مثـل اولدى
بعدزمان خوات اسـلامه كلنكله سرور انام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى مادهٔ مزبوره ضمننده خوات ايله
ملاطفه بيوررلر ايدى ونحى نونك كسريله طپراق دستى يه دينور كه يايق ايدوب ايچـنده سود يايلور و برنوع تازه
خرما اسميدر وانلو تمرنلو اوقه دينور جمعلرى انحاء كلور ونحى كلور عتى وزننده ونحاء كلور نونك كسريله
(النحى) وحى وزننده يايقده ياغى چيقمق ايچون سودى چالقيوب يايمق معناسنه در يقـال نحى اللبن ينحيه و ينحاه
نحيـا من الباب الثانى والثالث اذا مخضه و برنسـنه يى يرندن الارغه قلمق معناسنه در يقـال نحى الشئ اذا ازاله
و برنسنه جانبنه امالهٔ نظر ايلمك معناسنه در يقـال نحى بصره اليه اذا صرفه (التنحية) تفعله وزننده بودخى
برنسنه يى يرندن آيروب الارغه قلمق معناسنه در يقال نحاه اذا ازاله (التنحى) تفعل وزننده الارغه اولمق معناسنه در
يقال نحاه فتنحى اى ازاله فزال (الناحية) و (الناحاة) جانب معناسنه در كه قرار كاهدن الارغه جه اولان سمتدن

عبارتدر يقال قعد فى ناحيته وناحاته اى جانبه (النحىّ) غنىّ وزننده الارغه ده كيدن دوه لره دينور يقــال ابل نحى اى منتحية (المنحاة) مرماة وزننده بورغاج صوآقنديسنه دينور ودولاب طوارينك يولنه دينور كه صو چكركن اورادن تردّد ايدر (اهل المنحاة) نسب جهتيله برى برينه بعيد اولان جماعته اطلاق اولنور (المنحاة) ميمك ضميله ايرى و بيوك يايه دينور يقال قوس منحاة اى ضخمة و بيوك اوركلودوه لره دينور (الانحاء) همزه نك كسريله برنسنه يى بركسه جانبنه اماله وتوجيه ايلمك معناسنه در ومنه يقــال انحى له السلاح اذا اضربه به (الانتحاء) افتعال وزننده برايشه چالشوب چبالمق معناسنه در يقــال انتحى فى الامر اذا جدّ و برنسنه يه سويكنوب طيانمق معنــاسنه در يقال انتحى فى الشىء اذا اعتمد عليه (النحية) غنيه وزننده قصد معنــاسنه اولان نحودن فعيله بمعنى مفعوله در كه هرنسنه نك قصد ايده جكى شيئه ديمكدر ومنه يقــال هونحية القوارع اى الشدائد تنحيه يعنى فلان شدائد ومحن روز كارك نحتهٔ تعليم كبى مقصدى وتوجهكاهيدر اصلا كنديدن دور ومنفك اولمز ❊ الواوى ❊ (النخوة) خاى معجمه ايله خطوه وزننده بركسه بيوكلنوب خودبينلك وتعظم وافتخار ايلمك معناسنه در يقال نخا الرجل ينخو نخوة ويقال نحى الرجل على المجهول اذا افتخر وتعظم و برآدمى مدح ايلمك معناسنه در يقال نخا فلانا اذا مدحه (الانتخاء) افتعال وزننده بودخى تعظم وافتخار ايلمك معناسنه در يقــال انتخى الرجل اذا افتخر وتعظم (الانخاء) همزه نك كسريله برآدمك كبر ونخوتى زياده اولمق معناسنه در يقال انخى الرجل اذازادت نخوته ❊ الياء والواو (الندو) حدو وزننده ناس برآرايه كلوب بريكمك معناسنه در يقال ندا القوم يندوندوا اذا اجتمعوا و برنسنه طاغلمق معناسنه در يقال ندا الشىء اذا تفرق وناس مجلس مشورت كبى جمعيتكاهه حاضر اولمق معناسنه در يقــال ندا القوم اذا حضروا الندى ودوه قسمى اكشى اوتلاقدن طتلو اوتلاغه چيقمق معنــاسنه در يقال ندت الابل اذا خرجت من الحمض الى الخلة و برنسنه يه بكزه نوب خلق وخلق جهتيله اكا چكمك معناسنه مستعملدر يقــال ناقة تندو الى نوق كرام اى تنزع (الانتداء) افتعال وزننده و (التنادى) تفاعل وزننده بودخى ناس برارايه كلوب بريكمك معناسنه در يقــال انتدى القوم وتنــادوا اذا اجتمعوا وتنادى برى برينه چاغرمق معناسنه در كه نداء ماده سندندر يقال تنادوا اذا نادى بعضهم بعضا ومجلس قوروب عقد انجمن ايلمك معناسنه در يقــال تنادى القوم اذا تجالسوا فى النــادى (التندية) تفعله وزننده دوه لرى اكشى اوتلاقدن طتلو اوتلاغه چيقارمق معناسنه در تقول نديت الابل اذا اخرجتها من الحمض الى الخلة وعند البعض دوه لرى صويه كتوروب برمقدار ايچدكدنصكره براز اوتاروب بعده ينه صويه كوتورمك معناسنه در يقال ندّى الابل اذا اوردها فشربت قليلا ثمّ رعاها قليلا ثمّ ردّها الى الماء و برنسنه يى نمناك ايلمك معناســنه د ر يقال ندّيت الشىء اذا بللته (المندى) مكرم وزننده آت ودوه قسمنك وجه مذكور اوزره ايكى صوارمق بيننده اوتاردقلرى اوتلاغه دينور تقول هذا مندى خيلنا اى موضع تنديتها (النوادى) اوزكك دوه لره دينور يقال ابل نوادى اى شاردة ونوادى النوى خرما چكردكلرى دوه يه علف ايچون قيروب ازدكلرنده صحرايان صحرا اندبلرينه دينور (الندوة) تمره وزننده عقد مجلس ايدن جماعته دينور وندوه ناسك كوندز مجتمع اولدقلرى مجلس وانجمنه دينور على قول ناس مجتمع اولدقلرى حالده اطلاق اولنور قالقوب طاغلدقلرنده اطلاق اولنمز نته كه ندىّ ونادى دخى بومعنايه دركه سيذكر (دارالندوة) مكه ده برخانهٔ معلومدر يعنى قصىّ بنا ايلديكى خانه دركه قريش آنده دائما مجتمع اولوب مشــاوره ايدرلر ايدى (المناداة) مباهاة وزننده بركسه ايله انجمن اولوب همنشين اولمق معنا ســنه در وعند البعض مفــاخره معنا ســنه در يقــال ناداه اذا جالسه اوفاخره و بركسه رازنى اظهار ايلمك معنــاســنه در يقال نادى بسره اى اظهره و يول بلوروب آچغه چيقمق معنا سنه مستعملدر يقال نادى له الطريق اذا ظهر و برنسنه يى كوروب بيلك معنــا ســنه در يقــال نادى الشىء اذارآه وعلمه و برآدمى چاغرمق معناسنه در تقول ناديته وبه اى صحت به (الندىّ) غنى وزننده و (النادى) و (الندوة) تمره وزننده و (المنتدى) ملتقا وزننده ناسك كوندز بريكدكلرى مجلس وانجمنه دينور على قول مجتمع اولدقلرى حالده اطلاق اولنور تفرقلرنده اطــلاق اولنمز تقول حضرنا نديهم وناديهم وندوتهم ومنتداهم اى مجلسهم نهــارا اوهو المجلس ماداموا مجتمعين فيه وتقول العرب ماينديهم النادى اى مايسعهم يعنى جماعتك چوق اولمغله مجلس آنلرى احاطه ايلمز (التندّى) تفعل وزننده برآدم جوانمردلك ايدوب بركسه يه احسان وانعام ايلمك معنــاســنه در معناى آتيدن مأخوذدر يقــال تندّى الرجل اذا تسخى وافضل (الانداء) اكــرام وزننده تندّى معنــاســنه در يقــال اندى فلان يعنى تندّى و برنسنه يى نمنــاك ايلــك معنــاســنه در تقول انديته اذا جلته نديّا و بركسه كثير العطاء اولمق ياخود خوش آوازلو اولمق معنــاســنه در يقــال اندى الرجل اذا كثر عطاءه اوحسن صوته (الندى) عصا وزننده

يرده اولان ياش طپراغه دينور ثرى معناسنه وات ياغنه دينور شحم معناسنه ويغموره دينور وياشلغه دينور
يقال به ندى اى بلل وچايره دينور كلأ معناسنه وبخوركبى خوشبو برنسنه يه دينوركه انكله تطيب
اولنور وغايت ومدى معناسنه در جمعى انديه وانداء كلور (الندى) غنى وزننده اصلاق نسنه يه دينور
بو مناسبتله سخى وكريم آدمه ندى الكف اطلاق اولنور يقال هو ندى الكف اى سخى وبلندآواز اولوب سسى
مسافهٔ بعيده يه بالغ اولان آدمه ندى الصوت اطلاق اولنور يقال هو ندى الصوت اى بعيده (المندية) محسنه
وزننده شول سوزه اطلاق اولنوركه مخاطب اولان آدمك شرم وحيادن آلنى ترلراوله يقال كلمة مندية اى يندى بها
الجبين (النداء) نونك ضمى وكسريله سسه دينور صوت معناسنه (الندى) فتا وزننده سس ايراق كتمك
معناسنه در يقال ندى الصوت ندى من الباب الرابع اذا بعد (النادية) صودن بعيد اولان خرمالغه دينور
يقال نخل نادية اى بعيدة عن الماء (الندءتان) تمرتان وزننده ندءه كلمه سنك تثنيه سيدر آت قسمنك يان باشلرينك
ايچ طرفلرينه قريب اولان يرلرينه دينور (المنديات) محسنات وزننده آدمى رسواو مفتضح ايدن اقوال وافعاله
اطلاق اولنوركه شرمنده لكدن جبهه يى ترلدراوله يقال افعال واقوال منديات اى مخزيات (الندى) عصا وزننده
برنسنه ياشاروب نمناك اولمق معناسنه در يقال ندى الشئ ندى من الباب الرابع اذابل (الندى) عمى وزننده
اصلانمش نمناك شبنمه دينور (النوادى) حوادث روزكاره اطلاق اولنور يقال اصابتهم النوادى اى الحوادث
(الناديات) برنسنه نك اوائلنه اطلاق اولنور يقال بدت نادياته اى اوائله ❊ الواوى ❊ (النزوة) مروه وزننده
برجنس آق ويوفقه طاش اسميدركه بعضا اندن چقماق دوزيلور ❊ الواوى (النزو) نونك فتحى وزاى معجمه نك
سكونيله و(النزاء) غراب وزننده و(النزو) علو وزننده و(النزوان) فتحاتله صچرامق واطلامق معناسنه در
يقال نزا عليه ينزو نزوا ونزاء ونزوا ونزوانا اذا وثب عليه وكوكل برنسنه يه چكمك معناسنه مستعملدر يقال نزا به
قلبه اذا طمح واشك قسمى حشار يلقدن برى اوته شاطركبى قالقيق معناسنه مستعملدر يقال نزت الحمر اذا وثبت
من المراح اى مرحت فوثبت وتجره ده طعام قينامق معناسنه مستعملدر يقال نزا الطعام اذا غلا (التنزية)
تفعله وزننده صچرامق وآتمق معناسنه در يقال نزى عليه بمعنى نزا وتنزيه وتنزى هاسز متعدى اولور
صچراتمق وآشورمق معناسنه در يقال نزاه تنزية وتنزيا اذا وثبه (الانزاء) همزه نك كسريله بودخى صچراتمق
وآشورمق معناسنه در يقال انزاه بمعنى نزاه (النزوان) فتحاتله صچرامق معناسنه دركه ذكر اولندى وبرنسنه
شئ آخردن صيرلوب قورتلمق معناسنه در يقال نزا عنه نزوانا اذا تفلت بوراده قاف ويا ايله تقلب نسخه سى غلطدر
وحدت وسورت معناسنه در يقال به نزوان اى سورة (النزى) غنى وزننده و(النزاء) شداد وزننده
و(المتنزى) متنزه وزننده شر وشور وفتنه خصوصنه جسور وشيرمردو جست وچالاك اولان آدمه اطلاق اولنور
يقال انه لنزى الى الشر ونزاء ومتنز اى سوار اليه (النازية) تيزلك حدت معناسنه در يقال فى طبعه نازية اى حدة
وهفوه وبادره يه اطلاق اولنور يقال صدرت منه نازية اى بادرة وديبى چقور چناغه وكاسه يه دينور وبين الحرمين
صفراء نام محل قربنده بر پيكار آديدر (النزية) غنيه وزننده بودخى ديبى چقور چناغه وكاسه يه دينور يقال
قصعة نازية ونزية (النزاء) سماء وزننده و(النزاء) كساء وزننده اركك حيوان ديشى يه آشمق
معناسنه در يقال نزا الفحل على الناقة نزاء ونزاء اذا سفد (التنزى) تفعل وزننده برنسنه يه سرعتله صچرايوب
آتلمق معناسنه در يقال تنزى عليه اذا توثب وتسرع (النزو) حذو وزننده جراحتدن قانك چوق آقغله بخود
اولمق معناسنه در يقال نزى الرجل على المجهول نزوا اى نزف ❊ شارح ديركه بوراده قاف ايله نزق نسخه سى
غلطدر ومنه فى النهاية وفى حديث ابى عامر الاشعرى ❊ انه رمى بسهم فى ركبته فنزى منه فمات ❊ يقال
اصابه جرح فنزى منه فمات وذلك اذا اصابته جراحة فجرى دمه ولم ينقطع (النزوة) تمره وزننده قصه وبودور
نسنه يه دينور ونزوه عمان ترابنده برطاغك آديدر (النزية) غنيه وزننده سحابه دينور ❊ الواوى (النسوة) نونك
كسرى وضمى وسينك سكونيله و(النساء) و(النسوان) و(النسون) نونلرك كسريله مرأه كلمه سنك من غير لفظها
جمعلريدر نسبتنده نسوى دينور نونك كسرى وسينك سكونيله (النسوة) خطوه وزننده برايش ايشليان كمسه
ايشى ترك ايلمك معناسنه در يقال نسا عمله ينسوه نسوة اذا تركه ونسوه برايچم سوده دينور تقول سقانى نسوة
من اللبن اى جرعة منه ❊ مترجم ديركه نسوه ماده سى بوندن مأخوذ اولمق اغلب ملحوظدر زيرا غريب قسمى بالطبع
زندوست اولوب وعندلرنده سود الطف اغديه بلكه غداى مخصوص اولديغى معلومدر بوملابسه تصوريله اخذ
واطلاق ايلملرى قريبدر (نسا) عصا وزننده فارس الكاسنده بر بلده آديدر وسرخس قضاسنده بر قريه آديدر

وكرمان وهمدان قضالرنده برقريه آديدر ونسا بوط طمرينه دينور كه طوپوغه قدر ممتد اولورهر قاچه ده بردانه اولور تثنيه سنده نسوان ونسيان دينور فتحا تله امام زجاج عليه الرحمه ديديكه بونده عرق النسا ديمك جائز دكلدر زيرا شئ كندي نفسنه مضاف اولمز ٭ شارح دير كه عامك خاصه اضافتنه حمل ايله جائزدر يوم الاحد وشجر الاراك ديدكلري كبي ياخود مسمانك اسمنه اضافتي ياخود اختلاف جسبيله شيئك كندي نفسنه اضافتي قبيلندن اولور اليائي ٭ (النسي) و (النسيان) و (النساية) و (النساوة) نونلرك كسريله و (النسوة) خطوه وزننده اونتمق معناسنه در يقال نسيه نسيا ونسيانا ونساية ونساوة من الباب الرابع ضد حفظه ٭ مؤلفك بصائرده بيانته كوره نسيان ماده سي برآدم كنديسنه استيداع اولنان نسنه نك ضبطني ترك ايلمكدن عبارتدر اولدخي اول آدمك ضعف قلبندن يعني حافظه سي ضعيف اولديغندن ياخود غفلتندن نشأت ايدر ياخود عن قصد قلبندن ذكري ساقط اولور حقنده ذم الهي مترتب اولان قسم اخيردر (الانساء) همزه نك كسريله اونتدرمق معناسنه در يقال انساه اياه (النسي) نونك كسريله وفتحيله اونوديلوب فراموش اولنمش نسنه يه دينور يقال هو نسيه اي مانسي ونسوانك بيانه آتدقلري حيض بچاوره سنه دينور يقال القاه كالنسي وهو ماتلقاه المرأة من خرق اعتلا لها (النسي) غني وزننده بين القوم معدود ومعتبر اوليان آدمه دينور يقال هو نسي اي لايعد في القوم وقوت حافظه سي اولمامغله كثير النسيان اولان آدمه دينور كه اونوتغان تعبير اولنور (النسيان) سكران وزننده بودخي اونوتغان آدمه دينور يقال رجل نسي ونسيان اي كثير النسيان (النسي) نونك فتحي وسينك سكونيله برآدمك نسا ديدكلري ذكر اولنان بوط طمرينه اورمق معناسنه در يقال نسيه نسيا من الباب الرابع اذا ضرب نساه (النسا) عصا وزننده برآدمك بوط طمري اغريمق معناسنه در يقال نسي الرجل نسا من الباب الرابع اذا شكا نساه (الانسى) احوى وزننده بوط طمري آغرر اولان كشي يه دينور نسياء مؤنثيدر حمراء وزننده (الانسي) همزه نك فتحي وسينك كسريله ساق سفلاده يعني انجكك اشاغيسنده برطمر آديدر بو طمر عامه نك عرق الانثى ديدكلري طمر اوله جقدر ٭ اليائي (النشوة) نونك حركات ثلاثي وشين معجمه نك سكونيله خوشبو نسنه قوقلمق معناسنه در على قول احمد يقال نشي ريحا طيبة اوعام نشوة مثلثة من الباب الرابع اذا شمها وبرخبري ايوجه طويوب حقيقتنه واقف اولمق معناسنه مستعملدر يقال نشي الخبر اذا علمه وسرخوش اولمق معناسنه در يقال نشي من الشراب اذا سكر وبرنسنه يي مرة بعد اخرى معاودت وتكرار قلمق معناسنه در كه مراد اعتياد ايلمكدر يقال نشي بالشئ اذا عاوده مرة بعد اخرى ومواشي مغيلان كبي ايري ميشه اغاجلرينك نشوه لرندن اوتلامقله خسته اولمق معناسنه در يقال نشي المال اذا اخذه داء من نشوة الغضا (الاستنشاء) بودخي خوش رايحه قوقلمق ياخود مطلقا رايحه قوقلمق معناسنه در يقال استنشي ريحا طيبة اوعام اذا شمها (الانتشاء) افتعال وزننده و (التنشي) تفعل وزننده استنشاء معناسنه در يقال انتشي وتنشي بمعنى استنشي ومست وسرخوش اولمق معناسنه در يقال انتشي الرجل وتنشي اذا سكر (النشوة) تمره وزننده مغيلان كبي ايري ميشه اغاجلرندن الك اول چچك طرزنده ظهور ايدر برنسنه يه دينور ورايحه يه دينور يقال اخذ نشوته اي رايحته وسرخوشلغه دينور يقال به نشوة اي سكرة وبرسنه لك اغاج قاوني ديدكلري ميوه يه دينور يقال اترجة نشوة اي لسنتها (الانشاء) همزه نك كسريله مواشي مغيلان كبي ايري ميشه اغاجنك نشوه سني بولمق معناسنه در يقال انشي البعير اذا وجد نشوة الغضاة (النشية) غنيه وزننده رايحه يه دينور (النشوان) و (النشيان) سكران وزنلرنده سرخوشه دينور يقال رجل نشوان ونشيان اي سكران وبرخبرك ابتدا ظهورنده جستجو ايدر اولان آدمه دينور يقال هو نشيان بالاخبار اي يتخبر الاخبار اول ورودها (النشوة) نونك كسريله خبر طويمغه دينور (النشا) عصا وبعضا سما وزنلرنده نشاستج اسميدر كه تركيده نشاشته تعبير ايتدكلريدر بغدايك اوزندن يا پيلور اشبو نشا كلمه سنك اصلي نشاستج ايدي كه نشاستة فارسي معربيدر تخفيفا شطر كلمه حذف اولندي محدثيندن محمد بن حبيب النشائي نشا عملنه منسوبدر (نشوى) سكري وزننده اذربيجان الكاسنده بر بلده در اكا نخجوان ونخشوان ونغشوان ديمك جائزدكلدر بو بلده حالا شروان طرفنده نخجوان ديدكلري اوله جقدر (النشاة) حصاة وزننده نشوه سي اولان ميشه اغاجنه ياخود رايحه لو اولان اغاجه دينور جمعي نشا كلور حصا كبي ٭ الواوي ٭ (الناصية) و (الناصاة) باشك اوك طرفنده قيل بتديكي يرك نهايت بولديغي محله دينور كه آلين تعبير اولنور قصاص الشعر معناسنه در ٭ مؤلفه كوره قصاص الشعر باشك اوكندن واكسه سندن قيل بتمسي نهايت بولان موضعدر شهرتنه مبني اوك طرفي متبادر در ٭ وشارحك بيانته كوره اوراده اولان پرچمه وكاكله ناصيه اطلاقي مجازدر حاليت ومحليت علاقه سنه مبنيدر (النصو) نونك فتحي وصادك سكونيله برآدمك آلنده اولان پرچمه ياپشوب قاوره مق ياخود پرچمي چكمك

معناسنه در يقال نصاه نصوا اذاقبض ناصيته اومدّبها وبيابان بيابانه متصل اولمق معناسنه در يقال نصت المفازة بالمفازة اذا اتصلت وبدندن لباسى صويوب چيقارمق معناسنه در يقال نصا الثوب اذا كشفه ونصو سانجويه شبيه وجعه دينوركه جوف انسانى يه عارض اولور (الانصاء) همزه نك كسريله بودخى برآدمك آلنى قاوره يوب چكمك معناسنه در يقال انصاه اذاقبض بناصيته (المناصاة) مباهاة وزننده و(النصاء) جدال وزننده برى برينك آلنلرى پرچنى قاوره يوب چكشدرمك معناسنه در تقول ناصيته مناصاة ونصاء اى نصوته ونصانى (المنتصى) منتهى وزننده برى برينه متصل اولان ايكى دره نك اوست طرفنه دينوركه برى برينه قاوشدقلرى محلدر وبرموضع آديدر (الناصية) مرعانك ايلرى ويوقرى طرفنده اوتليان دوه لره دينور يقال ابل ناصية اى ارتفعت فى المرعى (نصاء) كساء وزننده برموضعدر (النواصى) ناصيه نك جمعيدركه اليه دينور بومناسبتله اشراف ناسه اطلاق اولنور نته كه اذناب اسافل ناسه اطلاق اولنور يقال هم نواصى القوم اى اشرافهم ✻اليائى✻ (النصية) غنيه وزننده ناسك كزيده وخيارينه دينور جمعى نصىّ وانصاء وانا صىّ كلور (الانصاء) همزه نك كسريله بريرده نصى ديدكلرى اوت چوق اولمق معناسنه در يقال انصت الارض اذا كثر نصيها ✻ شارح ديركه نصىّ كلمه سنك تعريفى نسخه لردن ساقط اولمشدر ونصى غنى وزننده افضل مرعادر تازه سنه نصى وصليان واغارده طريفه ويوغونلنوب قارتلندقده حلى دينور تركيده بغدايجق اوتى واشك كنكرى ودبجك اوتى تعبير اولنور (الانتصاء) افتعال وزننده اورنديلك اختيار معناسنه در يقال انتصاه اذا اختاره وطاغ ياخود ارض اوزون اوزادى يوكسك اولمق معناسنه در يقال انتصى الجبل والارض اذاطالا وارتفعا (التنصى) تفعل وزننده برنسنه يه ياشمق معناسنه در يقال تنصى الشئ به اذا اتصل وبرقومك اشرافزاده سنى تزوج ايلك معناسنه در يقال تنصى بنى فلان اذا تزوج فى نواصيهم ✻الواوى✻ (النضو) نونك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله ارقه دن لباس صويوب چيلاتمق معناسنه در يقال نضاه من ثوبه نضوا اذا جرده وسائره سبق وتقدم ايلك معناسنه مستعملدر كويا كه آنلرك ايچندن كندى نفسنى تجريد ايدر يقال نضا الفرس اذاسبق غيره وقينندن قلجى صيرمق معناسنه در يقال نضا السيف اذاسله وقطع مسافه ايلك معناسنه در يقال نضا البلاد اذاقطعها ونضو ونضوّ علوّ وزننده الده واياقده وباشده وصقالده اولان خضابك رنكى زائل اولمق معناسنه در على قول باش ايله صقالده اولان خضابه مخصوصدر يقال نضا الخضاب نضوا ونضوّا اذاذهب لونه يكون فى اليد والرجل والرأس واللحية اويخصهما وبدنده اولان ورم ساكن اولمق معناسنه در يقال نضا البدن اذاسكن ورمه وصو نشف ايلك معناسنه در يقال نضا الماء اذانشف (الانتضاء) افتعال وزننده بودخى قيندن قلج صيرمق معناسنه در يقال انتضى السيف اذاسله ولباسى اسكتمك معناسنه در يقال انتضى الثوب اذاابلاه (النضو) نونك كسريله آت اويانك باشلقسز يالكزجه كمينه دينور واريق ومهزول اولان حيوانه دينور يقال ركب نضوا اى مهزولا من الابل وغيرها مؤنثى نضوه در جمعى انضاء كلور وانجه اوقه دينور وقدح رقيق معناسنه وچوق قوللنلوب آنلغله كهنه وفاسد اولمش اوقه دينور وكهنه لباسه دينور (النضى) غنى وزننده آريق ومهزول حيوانه دينور يقال بعير نضىّ اى مهزول وتمرنسز يلكسز اوقه دينور ومزراغك ال ايله طوته جق يرندن يوقريسنه دينور ياخود بيونك باشدن طرفه يوقريسنه دينور ياخود كيكنه ياخود بچكنى ايله قولاق اراغنه دينور ونضىّ الكاهل يغرنيده اولان اوكورغه كيكلرينه دينور وانسانك آلت تناسلنه دينور (الانضاء) همزه نك كسريله دابه يى مهزول ايلك معناسنه در يقال انضى بعيره اذاهزله وبرآدمه مهزول حيوان ويرمك معناسنه در يقال انضاه اذااعطاه مهزولا ولباسى اسكتمك معناسنه در يقال انضى الثوب اذاابلاه ✻اليائى✻ (النضى) نضو وزننده قيندن قلج صيرمق معناسنه در يقال نضيت الثوب نضيا لغة فى نضوته ولباسى اسكتمك معناسنه در تقول نضيت الثوب اذاابليته (الانضاء) همزه نك كسريله و(الانتضاء) افتعال وزننده بونلرده لباسى اسكتمك معناسنه در تقول انضيت الثوب وانتضيته اذاابليته (المنتضى) منتهى وزننده برموضع آديدر ✻الواوى✻ (النطو) خطو وزننده برنسنه يى چكوب سوندرمك معناسنه در يقال نطا الحبل ينطو نطوا اذامدّه وبعيد اولمق معناسنه در يقال نطا المنزل اذابعد وبرنسنه يى طمبوب ايسم اولمق معناسنه در يقال نطاعنه اذاسكت ونسج اولنه جق بزه ايپلكى ارش ايلك معناسنه در يقال نطا الغزل اذاسدّاه (النطاة) حصاة وزننده خرماقور يغنك ديبنده اولان قيجوغه دينور ياخود خرما سالقمنه دينور جمعى انطاء كلور ونطاة خيبر ايالتنه دينور على قول آنده برچشمه نك ياخود برقلعه نك آديدر ياخود خاصة خيبرلك حماّ عارضه سنه دينور (الانطاء) اعطاء وزننده ومرادفيدركه ويرمك معناسنه در يقال انطاه اى اعطاه (التناطى) تفاعل وزننده برى برينى سبق ايچون سكردشمك معناسنه در يقال تناطى القوم

اذا انسا بقوا و بركسه ايله برنسنه ضمننده دورشوب اوغراشمق وصواشمق معناسنه دريقال تناطى فلانا
اذا مارسه و برى بريله سوزده كشاكش اوزره اولمق معناسنه دريقال تناطى الكلام اذا تعاطاه وتجاذبه
(المناطاة) مباهاة وزننده برى بريله نزاع وتطاول ايلمك معناسنه دريقال ناطاه اذا نازعه وطاوله وايكى خاتون
اوتوروب ثوبه ارش ايلمك ايچون برى برينه ايپلك يومغى آتمق معناسنه درتقول رايت مناطاتهما وهى ان تجلس
المرأتان فترمى كل واحدة الى صاحبها كبة غزل حتى تسدّى الثوب واشبو مناطاة برنسيج ايدركن اولور ❊ الواوى
(النعو) نونك فتحى وعينك سكونيله اوست دوداغك برون التنده اولان دكرمى يوه دينور ودوه قسمنك اوست
دوداغنده اولان يريغه دينور وآت قسمنك طرنغنك كيروسنده اولان قيناغك باريغنه كذلك طرنغنك كيروسنده
اولان باريغه دينور وتازه خرمايه دينور (نعوه) ثمره وزننده برموضعدر (النعاء) دعاء وزننده كدى ماولمق
معناسنه دريقال نعا السنور نعاء اذا صات (نعوان) سلمان وزننده بر وادى اسميدر ❊ اليائى ❊ (النعى) سعى
وزننده و(النعىّ) غنىّ وزننده و(النعيان) غفران وزننده برآدمك وفات ايلديكنى خبرويرمك معناسنه دريقال
نعاه له ينعيه نعيا ونعيّا ونعيانا اذا اخبره بموته و برآدمك ذنوب وقبايحنى اظهار واشاعه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال
هو ينعى على زيد ذنوبه اى يظهرها و يشهرها (النعىّ) غنىّ وزننده موت خبرينى اعلام ايدن آدمه دينور
عربده مخصوص ناعى اولور يقال هو نعىّ اى ناع ونعىّ بمعنى مفعول اولور موتى خبرى اعلام اولنمش آدمه دينور
يقال هو نعىّ اى منعىّ (الاستنعاء) دوه سارلزى صاوشمق ياخود اوركوب كيرو دونمك ياخود سكردهرك راكبنى
ياصاحبنى آلوب قاچمق ياخود دوه لر پراكنده وتارمار اولمق معناسنه دريقال استنعت الناقة اذا تقدمت اوتراجعت
نافرة اوعدت بصاحبها اوتفرّقت وانتشرت وقيون قسمنك اوكنه چوب آردنجه كلسون ديو چاغرمق معناسنه در
يقال استنعى الرجل الغنم اذا دعاها لتتبعه (التناعى) تفاعل وزننده ناس جنكده برى برينى اغراء وتشديد ايچون
برى برينه مقتوللرينك خبرينى بيلدرشمك معناسنه دريقال تناعى القوم اذا نعوا قتلاهم ليحرّض بعضهم بعضا
(المنعى) و(المنعاة) ميملرك فتحيله موت خبرينه دينور (نعاء) قطام وزننده اسم فعل امردر نعى ايله يعنى فلانك
موتى خبرينى هركسه اعلام واظهار ايله ديمكدر تقول نعاء فلانا اى انعه واظهر خبر موته ❊ شارح ديركه عرب
مراسمندندركه برذيشان كسه وفات ايلدكده برى سوار اولوب بين القبائل و بين القوم نعى واعلان ايدهرك دوراايدر
اليائى ❊ (النغى) غين معجمه ايله بغى وزننده فهم اولنه جق سوز سويلمك معناسنه دريقال نغى اليه ينغى نغيا اذا تكلم
بكلام يفهم (الانغاء) اصغاء وزننده نغى معناسنه دريقال انغى الرجل بمعنى نغى (النغية) نغمه وزننده ومراد فيدركه
برخوش آينده ولطيف سوزه دينور تقول سمعت نغيته اى نغمته وتازه اشيديلان خبره دينور هنوز صحت وحقيقى
ثبات وتمكين بولمقسزين تقول سمعت نغية وهى اوّل الخبر قبل ان يستثبته (المناغاة) مباهاة وزننده برنسنه يه
پك يقلشوب چاتمق معناسنه دريقال ناغاه اذا داناه و يارشمق معناسنه دريقا ناغاه اذا باراه ومحبوبه ايله لاغ ولطيفه ايلمك
معناسنه دريقال ناغى المرأة اذا غازلها (نغيا) يحيا وزننده انبار قضاسنده برقريه آديدر و واسط ايله بصره بيننده برقريه
آديدر ❊ الواوى ❊ (النغوة) نغيه وزننده ومراد فيدركه ذكر اولندى (النغو) نغى وزننده وآنده لغتدر تقول نغوت
لغة فى نغيت ❊ اليائى ❊ (النفى) نونك فتحى وفانك سكونيله برنسنه يى يريدن آيرمق معناسنه در يقال نفاه ينفيه نفيا
اذا نحاه و يقال نفاه ينفوه نفوا وهذا مروىّ عن ابى حيان ونفى لازم اولور يريدن آيرلمق معناسنه دريقال نفاه فنفى
متعدّ ولازم وسيل صوينى سيلنتى يى كوتوروب ايلتمك معناسنه مستعملدر يقال نفى السيل الغثاء اذا حمله وانكار ايلمك
معناسنه دريقال نفى الشئ اذا جحده ونفى ونفيان فتحاتله يل طپراق توزتمق معناسنه دريقال نفت الريح التراب نفيا
ونفيانا اذا اطارته واوكورتلمك ايچون اقچه يى ال ايله صاورمق معناسنه دريقال نفى الدراهم اذا اثارها للانتقاد و بلود
يغمور فشقرتمق معناسنه دريقال نفت السحابة ماءها اذا مجته (الانتفاء) افتعال وزننده برنسنه يريدن آيريلوب
آلارغه اولمق معناسنه دريقال انتفى منه اذا تنحى (النفىّ) غنىّ وزننده نفى اولنمش منفىّ معناسنه درعربلرك ابن نفىّ
اطلاق ايلدكلرى بوندندركه پدرى براوغلدن بيزار اولمغله بو بنم اوغلم دكلدر ديو جحد وسلب ايلديكى اوغلانه
اطلاق اولنور يقال هو ابن نفىّ اى نفاه ابوه ونفىّ چولمك قينار كن طشره آتديغى كفه وكپوكه دينور يقال نفى
القدر اى ما جفأت به عند الغليان ونفىّ الماء سر پلان صويك سرپنديسنه دينور يقال هذا نفىّ الماء اى ما
تطاير منه عن الرشاء ونفىّ الحوافر دابه يوروركن آياغى آلتندن قايوب كيدن طاش ومولوز مقوله سنه دينور ونفىّ
خرما يپراغندن اورلمش قلمقانه دينور ونفىّ الريح اشجار ديبلرينه روزكارك صاوروب يغديغى يپراغه دينور
وعسكر عظيم ايچندن كنار كسوب كيرولنان يادكاره دينور ونفىّ وعيد معناسنه مستعملدر تقول اتانا نفيكم اى

وعيدكم (النفيان) فتحاتله بودخی اشجار دیبلرینه روزكارك صاوروب سوردیكی طپراغه دینور (النفاية) نونك فتحی وضمیله و (النفاة) حصاة وزننده و (النفوة) تمره وزننده و (النفية) غنیه وزننده و (النفاء) سماء وزننده و (النفاوة) ثمامه وزننده برنسنه نك كیرویه قلان كتركنه وكتوسنه دینور خرمن ارضیه سی كبی ونفیه تمره وزننده و نفیه غنیه وزننده خرما یپراغندن اورلمش سفره یه دینور كه اوزرینه كش یاپمق ایچون یوغرد سریلور ❊ الواوی ❊ (النفو نفی وزننده واندهلغتدر وبوارتشاف نام كتابدن منقولدر كه ابوحیان قولیدر یقال نفاه ینفوه نفوا لغـة فی نفاه ینفیه نفیا ❊ الواوی ❊ (النقاوة) و (النقاء) و (النقاءة) نونلرك فتحیله و (النقاوة) و (النقاية) نونلرك ضمیله برنسنه پاك وپاكیزه اولمق معناسنه دریقال نقی الشیء نقاوة ونقاء ونقاءة ونقاوة ونقاية من الباب الرابع اذا نظفت (النقی) غنی وزننده پاك وپاكیزه نسنه یه دینور جمعی نقاء كلور نونك كسریله ونقواء كلور نقباء وزننده وبونادردر یقال هو نقی ای نظیف (الانقاء) همزه نك كسریله برنسنه یی پاك وپاكیزه قلمق معناسنه دریقال انقاه ای نظفه وحیوان ایلك باغلیوب سمورمك معناسنه دریقال انقب الابل اذا سمنت وغله كركی كبی اوزلنوب قاتلشمق معناسنه دریقال انقی البر اذا سمن (التنقی) تفعل وزننده و (الانتقاء) افتعال وزننده برنسنه یی اوزندیلك معناسنه دریقال تنقاه وانتقاه اذا اختاره (النقوة) و (النقاوة) و (النقاة) نونلرك فتحیله و (النقاية) و (النقاوة) نونلرك ضمیله اسم اولورلر برنسنه نك كزیده ومختارینه اطلاق اولنورلر ونقاوه لفظنك كه نونك ضمیله در جمعی نقی كلور هدی وزننده ونقاء كلور مد ایله ونقايه كلمه سنك كه ینه نونك ضمیله در جمعی نقايا كلور نونك فتحیله ونقاء كلور نونك ضمیله ومد ایله یقال هو نقوته ونقاوته ونقاته ونقايته ونقاوته ای خياره ونقاوة الطعام ونقاية الطعام نونلرك فتحی وضمیله در بغدایی آیرتلیوب پاك ایدركن یبانه آتدقلری دلوجه وچاودار وسائر فضلات مقوله سی نسنه دن عبارتدر (النقا عصا وزننده صرتی اوركج كبی بوكری اولان یومشق قوم یغننه دینور تثنیه سنده نقوان ونقیان دینور فتحتاتله جمعی انقاء ونقی كلور صلی وزننده (بنات النقا) بر جانور جكدر قومسالرده اولور واكا شحمة النقا دخی دیرلر (النقو) حقو وزننده و (النقا) عصا وزننده قول كمیكنه دینور علی قول مطلقا ایلكلی كمیكه دینور جمعی انقاء كلور (النقی) نونك كسریله ایلیكه دینور مخ معناسنه یقال اخرج نقیه ای مخه (الانقی احوی وزننده وجودنده ایلكلی كمیكلری انجه اولان آدمه دینور نقواء مؤنثیدر یقال رجل انقی وامرأة نقواء ای دقیقا القصب (النقة) ثقه وزننده واكا مزاوجة ذكر اولنور یقال ثقة نقة اتباع (النقاوة ثمامه وزننده بر كونه نباتدر كه صابون كبی آنكله اثواب غسل اولنور جمعی نقاوی كلور نونك ضمیله ❊ اليائی (النقية) تمره وزننده برسوزه دینور یقال ما فاه بنقية ای بكلمة (النقی) غنی وزننده خاص اوندن یاپلمش بیاض اتمكه دینور حواری معناسنه (المنقی) معظم وزننده یوله دینور طریق معناسنه ومدینه ایله جبل احد بیننده بر موضع آدیدر (نقیا) نونك كسریله انبارده بر قریه آدیدر یحیی بن معین الحافظ النقیاوی اورادندر (با نقیا نونك كسریله كوفه قضاسنده بر قریه در (النقاء) لقاء وزننده ومزادفیدر كه بولشمق معناسنه در تقول نقیته نقاء ای لقیته لقاء ❊ اليائی ❊ (النكاية) كتابه وزننده اعدایی قیروب بچرمك معناسنه دریقال نكی العدو وفیه نكاية من الباب الثانی اذا قتل وجرح وخام چبانك باشنی قوپروب دشمك معناسنه دریقال نكی القرحة اذا نكأها وتقول العرب هنبت ولا تنك ای لا نكیت ولا جعلت منكیا وبو تركیب دعادر ولا تنك كلمه سی مجهولدر ناقص اولمغله آخری منقوصدر همیشه اعداء اوزره غالب ومظفر اولوب اصلا منكوب ومخذول اولمیه سن دیمكدر ومنكی كلمه سی نكایه دن مرمی وزننده در ❊ الواوی ❊ (النمو) علو وزننده برنسنه بركشلنوب آرتمق معناسنه دریقال نما الشیء ینمو نموا اذا زاد واله وصقاله یاقیلان خضابك رنكی قویولنمق معناسنه دریقال نما الخضاب اذا ازداد حمرة وسوادا ❊ اليائی ❊ (النمی) رمی وزننده و (النمی) عتی وزننده و (النماء) سخاء وزننده و (النمية) عطیه وزننده نمو كلمه سنده لغتدر یقال نمی الشیء ینمی نمیا ونمیا ونماء ونمية اذا زاد وطوتر غی چوغالتمغله آتشی یك علولندرمك معناسنه مستعملدر یقال نمی النار اذا رفعها واشبع وقودها وسمورمك معناسنه دریقال نمی الرجل اذا سمن ونهر وبجرك صویی قباروب قالقمق معناسنه دریقال نمی الماء اذا طما و برآدمه بر كلام وخبر رفع واسناد اولنمق معناسنه دریقال نمی الیه الحدیث اذا ارتفع الیه و بو معناده متعدی اولور تقول نمیت الحدیث الیه اذا رفعته وعزوته (الانماء) همزه نك كسریله بودخی برنسنه ارتمق معناسنه دریقال انمی الشیء اذا زاد وآرترمق معناسنه دریقال انماه اذا زاده وبرسوزی نمیمه وجهیله اشاعه وابلاغ ایلك معناسنه دریقال انمی الحدیث اذا اذاعه علی وجه النمیمة وشكاری كورمیه رك اولدرمك معناسنه در كه ضرب ایدن كسنه نك اوكندن فرار ونظر كاهندن غائب

اولدقدنصكره اولمكدن عبارتدر يقال انمى الصيد اذا رماه فاصابه ثمّ ذهب عنه فمات (التنمية) تفعله وزننده بودخى
برنسنه بركتنلوب ارتمق معناسنه‌در يقال نمى الشيء اذا زاد و برخبر وكلامى برآدمه عزو واسنا د ايلمك معناسنه‌در تقول
نميت اليه الحديث اذا رفعته اليه وعزوته (الانتماء) افتعال وزننده برآدم بركسه‌يه كنديسنى نسبت ايلمك انتساب
معناسنه‌در كه نسبتلنمك تعبير اولنور يقال انتمى اليه اذا انتسب وقوش برمحلدن قالقوب آخر محله قونمق معناسنه‌در
يقال انتمى البازى اذا ارتفع من موضعه الى آخر (التنمى) تفعل وزننده بودخى قوش يرندن قالقوب بشقه يره
قونمق معناسنه‌در يقال تنمى البازى بمعنى انتمى (النامية) قوت نماء صاحبيدر كه آرتوب بيومك شاندن اولان
نسنه‌لردر مراد مخلوق الهيدر ❊ قال الشارح ومنه الحديث ❊ لا تمثلوا بنامية الله ❊ اى الخلق ونامية الكرم آصمه‌نك
صالقملو اولان چبوغنه اطلاق اولنور ونامية برمعروف صويك آديدر (الانمىّ) تركىّ وزننده ايچى صمانله
طولدرلمش غلاف مقوله سنه دينور يصدق ودوه هاويدى وسائرى كبى بو راده خبشه وحسيه نسخه‌لرى غلطدر
صواب اولان حشيه‌در كه حشودن مأخوذدر (النماة) حصاة وزننده اوفق قرنجه‌يه دينور جمعى نمى كلور حصا
وزننده (الناميان) ايكى شاعره اطلاق اولنور برى مصيصه‌لو وبرى غزه‌لودر (النمية) غنيه وزننده ايلك
اكيرن كسه‌نك چقرقدن صيرديغى برى برينه مقابل ايكى ايلك قلميدر كه اوزرلرينه ايلك صازلمغله بومق اولورلر
(النمىّ) عتىّ وزننده نمم ماده‌سنده ذكر اولندى كه لغت روميه‌ده فلس معناسنه‌در كه پوله ومنقوره دينور ❊ اليائى
(النا) عصا وزننده ابو بكر محمد بن محمود الاصفهانى نام فقيه ومحدثك پدرى اسميدر ❊ اليائى ❊ (النية) نونك
كسرى وياءنك تشديدى وتخفيفيله برنسنه‌يه قصد وعزم ايلمك معناسنه‌در كه اكا مباشرته عقد قلب ايلمكدن
عبارتدر يقال نوى الشيء ينويه نية ونية اذا قصده و برنسنه‌يى ضايع ايلميوب حفظ وصيانت ايلمك معناسنه مستعملدر
لزوم علاقه سيله يقال نوى الله فلانا اى حفظه ونيه عزم وتوجه اولنان سمت ومرامه دينور كرك سفر وكرك عمل
وحاجت مقوله‌سى اولسون يقال نوى نية اى قصد الوجه الذى يذهب فيه وايراق اولمق بعد معناسنه‌در
كاسيذكر (الانتواء) افتعال وزننده بودخى برنسنه‌يه عزم وقصد ايلمك معناسنه‌در يقال انتواه اذا قصده
(التنوى) تفعل وزننده انتوا معناسنه‌در يقال تنوّاه اذا قصده (النوى) عصا وزننده بودخى عزم وقصد اولنان
سمت وجهت ومرامه دينور يقال نوى نوى بعيدة اى جهة يذهب فيها وايراق اولمق معناسنه‌در نيه كبى
يقال نوى عنه نية ونوى اذا بعد ونوى خانه وسرايه اطلاق اولنور وبرمكاندن مكان آخره نقل وتحوّل ايلمك
معناسنه‌در يقال نوى من مكان الى آخر اذا تحوّل ونواة لفظندن جمع اولور كه چكرد كه دينور جمع الجمعى انواء
كلور ونوىّ كلور عتىّ وزننده ونوىّ كلور كسرتيله ونوى قزلرى ختان ايدن سنتجى‌يه دينور وشام ديارنده برقريه
آديدر شيخ الاسلام ابو زكريا يحيى النووى قدس الله روحه اورادندر وسمرقند قضا سنده برقريه آديدر ونوى
مصدر اولور چكردك آتمق معناسنه يقال نوى الرجل نوى اذا القى النواة (الانواء) همزه‌نك كسريله ايراقلشمق
معناسنه‌در ياخود كثير الاسفار اولمق معناسنه‌در يقال انوى الرجل اذا تباعد اوكثرت اسفاره و برآدمك ايشنى
بتورمك معناسنه‌در يقال انوى حاجته اذا قضاها وخرما قوريغى وسائر ميوه چكردك باغلمق معناسنه‌در يقال
انوت البسرة اذا عقدت نواها وچكردك آتمق معناسنه‌در يقال انوى الرجل اذا القى النواة وناقه‌يى طاولاندرمق
معناسنه‌در يقال انوى الناقة السمن اذا جعلها ناوية (التنوية) تفعله وزننده بودخى برآدمك ايشنى بتورمك
معناسنه‌در يقال نوّى حاجته اذا قضاها وميوه قسمى چكردك باغلمق معناسنه‌در يقال نوّت البسرة اذا عقدت
نواها وچكردك آتمق معناسنه‌در يقال نوّى الرجل اذا القى النواة (النواة) حصاة وزننده چكردكه دينور كه
ذكر اولندى واعداددن يكرمى على قول اون عدده دينور يقال اخذمنه نواة اى عشرين اوعشرة و برا وقيه
آلتونه دينور على قول درت دانه مسكوك آلتونه دينور ياخود بش درهم وزننده ياخود اوچ درهم وزننده ياخود اوچ
بچق درهم وزننده اولان نه دينور يقال تزوجها على نواة من ذهب اى على اوقية من ذهب اوهى اربعة دنانير اوما زنته
خمسة دراهم اوثلاثة دراهم اوثلاثة ونصف ❊ شارح ديركه بو معنا چكردك معناسندن مأخوذدر ونهايه‌ده بش درهم
قيمتنده اولان آلتونله مفسردر (بنونوى) فتا وزننده برقبيله‌در (ناو) حال وزننده برقلعه آديدر (النىّ) نونك فتحيله
ايچ ياغنه دينور شحم معناسنه (نيان) ريان وزننده برموضعدر (النووية) عربيه وزننده دائما خرما چكردكى اكل ايدن
دوه‌لره دينور يقال ابل نووية اى تأكل النوى (الاستنواء) بودخى چكردك آتمق معناسنه‌در يقال استنوى الرجل اذا القى
النواة (النىّ) طىّ وزننده و(النواية) نونك فتحى وكسريله ناقه سمورمك معناسنه‌در يقال نوت الناقة تنوى نيا ونواية
اذا سمنت (الناوية) و(الناوى) سموز وطاوولى ناقه‌يه دينور وصف خاصدر جمعى نواء كلور نونك كسريله (النىّ

نونك كسريله معناى مزبوردن اسمدر ناقه نك سموزلكنه دينور يقال بالناقة نىّ اى سمن ❊ الياء ❊ (النهى) نونك
فتحى وهانك سكونيله برآدمى برنسنه دن منع ويساق ايلك معناسنه دركه امر مقابليدر يقال نهاه عنه ينهاه
نهيا من الباب الثالث ضدّ امره (الانتهاء) افتعال وزننده مطاوعدركه يساغى اسلوب كير وطورمق معناسنه در
يقال نهاه عنه فانتهى وبرنسنه غايته وارمق معناسنه دركه تجاوز ايليوب اوراده طورمقدن عبارتدر يقال
انتهى الشئ اذا بلغ نهايته وبرآدمه برخبر يتشمك معناسنه در يقال اليك انهى المثل فانتهى اى بلغ (التناهى)
تفاعل وزننده بودخى يساغى قبولله كيرو طورمق معناسنه در يقال نهاه فتناهى وبرنسنه نهايت بولمق معناسنه در
يقال تناهى الشئ اذابلغ نهايته (النهوّ) عدوّ وزننده منكراتدن دائما ناسى زجر ومنع ايدن آدمه دينور يقال هو
نهوّ عن المنكر اموربالمعروف (النهية) غرفه وزننده اسمدر برنسنه دن كيرو طوردرمغه دينوركه يساق تعبيراولنور
وبرنسنه نك غايت وانجامنه دينور يقال بلغ الشئ نهيته اى غايته وآخره ويره قاقيلان قازيغك باشنده اولان كرتكه
دينوركه اكا ايپ چكريلور وعقل ومدركه يه دينور صاحبنى قبايحدن نهى ايلديكيچون جمعى نهى كلور مديه
ومدى كبى ونهى هدى كبى مفرد اولور يقال هو ذوالنهية والنهى وهم اولوالنهى اى العقل والعقول (النهاية)
و(النهاء) نونلرك كسريله بونلرده برشيئك غايت وآخرينه دينور يقال بلغ نهيته ونهايته ونهاءه اى غايته
وآخره ونهايه بسرلك دوه نك برونه چكردكلرى اغاجك اوجنه دينور وشول تخته يه دينوركه قرشولقلى دوزوب
اوزرنده دابه يه يوك تحميل اولنور ايكى طرفنده اولانه حاملتان وعاضدتان دخى ديرلر ونهاء پك كوجك يغمور
كوجكنه دينور ونهاء النهار كوندزك كمال ارتفاعندن عبارتدركه مراد نصف نهاره قريبدر ونهاء الماء صويك
كركى كبى قباروب قالقمسندن عبارتدر ونهاء صرچه يه دينور زجاج معناسنه على قول صرچه دن دوزلمش شيشه
وبرداق مقوله سنه دينوربونده قصر ايله ده لغتدر مفردى نهاءه در هايله وبرنوع آق طاش اسميدركه مرمردن
يومشق اولور وباديه ده بردوايى نبات آديدر وبرجنس بونجق آديدر (التنهية) تفعله وزننده برنسنه نهايته ايرمك
معناسنه در يقال نهى الشئ اذابلغ نهايته وبرآدمه برسوزى وبرخبرى يتشدرمك معناسنه در يقال نهى اليه الخبر اذا
بلغه وتنهيه اسم اولور دره نك صويى منتهى اولديغى يره دينور (الانهاء) همزه نك كسريله برآدمه برسوزى وخبرى
يتشدرمك معناسنه در تقول اليك انهى المثل ونهّى كما ذكر اى بلغه ويقال انتهى اليه المثل ونهى وانهى مجهولين
ونهى كسعى قليلة يعنى بوماده دن سوز يتشمك معناسنه مجهول استعمال اولنور لكن معلوم اوله رق ورودى لغت
نادره در وانهاء صو كولنه كلمك معناسنه در يقال انهى الرجل اذا اتى نهيا اى غديرا وبرنسنه يى يرينه ابلاغ ايلمك معناسنه در
يقال انهى الشئ اذا ابلغه (النهى) نونك كسرى وفتحى وهانك سكونيله صو كولنه دينور غدير معناسنه ياخود كوله
شبيه يره دينوركه انده صوايركيلور جمعى انهى كلور همزه نك فتحى وهانك كسريله وانهاء كلور ونهى كلور صلىّ
وزننده ونهاء كلور كساء وزننده (التنهاء) تانك فتحيله دره نك صويى منتهى اولديغى يره دينور تنهيه كبى (النهية)
نونك كسريله و(النهية) غنيه وزننده نهايت درجه ده سموز وطاولى ناقه يه دينور يقال ناقة نهية ونهية اذابلغت
غاية السمن (المنهاة) مرماة وزننده عاقل آدمه دينور نفسنى وسائرى قبايحدن نهى ومنعه باعث اولديغيچون
يقال رجل منهاة اى عاقل (النهاوة) حلاوه وزننده بركسه عاقل وهوشمند اولمق معناسنه در يقال نهو الرجل
نهاوة من الباب الخامس اذا كان منهاة (النهىّ) غنىّ وزننده عاقل آدمه دينور جمعى انهياء كلور (النهى) عمى
وزننده بودخى پك عاقل آدمه دينور جمعى نهون كلور عمون وزننده كه اعلال اولنمشدر يقال هو نهى من قوم
انهياء ونه من نهين ويقال نه بالكسر على الاتباع اى متناهى العقل هذا نهيك من رجل وناهيك من رجل
ونهاك من رجل مجموعى حسبك معناسنه در تقول نهيك من رجل وناهيك منه ونهاك منه اى حسبك يعنى فلان
برغايتدركه سكا هر وجهله كافى ووافى اولمغله سنى سائره طلب ومراجعتدن لسان حال الله نهى ومنع ايدر مثال اول
مبالغة وصف بالمصدر در ❊ شارح ديركه مثال اولده مفرد وجمع ومذكر ومؤنث مساويدر ومثال ثانى كه اسم فاعلدر
وثالث كه فعل ماضيدر اثلرده مرعيدر وثانى حاليت اوزره منصوبدر (نهاة) حصاة وزننده برفرس آديدر (نهيه)
سميه وزننده اسدبن عبدالعزى نام كسنه نك امّ ولدى اسميدركه حضرت خديجه نك جده سيدر كذلك
عمربن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرينك امّ ولدى اسميدر (النهى) فتا وزننده ترك حاجت ايلمك معناسنه در
كويا كه كندى نفسنى جهتندن نهى اولنمشدر يقال طلب حاجته حتى نهى عنها نهيا من الباب الرابع ويقال انهى
عنها اى تركها ظفر بها اولم يظفر (نهيا) نونك كسريله و(نهيا) فتحاتله برصو آديدر (النهاء) نونك ضميله زهاء
وزننده ومراد قيدركه مقدار معناسنه در يقال نهاء مأة اى زهاؤها (ذونهيا) نونك كسريله مصغرده برقريه در

نهى) هدى وزننده بحرين قضاسـنده برقريه در (التنهاة) تانك كسريله طبراق وچامور مقوله سندن يابمه صو بندينه دينور كه آنكله سمت آخره صرف اولنور * فصـــــل الواو * اليائى * (الوأى) رأى وزننده وعد ايلك معنـاسنه در يقال وأى الشئ وأيا من البـاب الثانى اذاوعده وبرنسنه يى درعهده ايلك معنا سنه در يقـال وأه اذاضمنه ووأى ناسدن عدد كثيره دينور ووهم وظن معنـاسـنه در تقول فى وأيى كذا اى فى وهمى وظنى (الوءى فتا وزننده ياوز وجست وچالاك دابه يه دينور وبيان اشكنه دينور وءآة مؤنثيدر فتـاة كبى (الوئة) غنيه وزننده انجويه دينور دره معناسنه وككبش تجره يه وچناغه دينور وأيه دخى دينور تمره وزننده يقال قدر وقصعة وئية ووأية اى واسعة وبيوك چواله دينور وبيوك قرنلو ناقه يه دينور وامور بيتنى كوزل اداره وحفظ ايدن كاركذار قادينه دينور يقـال امرأة وئية اى حافظة لبيتها (الاتأء) اتكاء وزننده برآدمك وعدنى قبول ايلك معنا سنه در يقـال اتأى الرجل اذا اتعد (الاستيئاء) برآدمدن وعده استمك معنـاسـنه در يقـال استوءآه اى استوعده (التواءى تفاعل وزننده بريكمك معناسنه در يقـال تواءى القوم اذا اجتمعو * اليـائى * (الوتى) واوك فتحى وتانك سكونيله كوجكلره دينور جيئات معناسنه مفردى وتيه در * اليائى * (الوثى) ثاى مثلثه ايله حسى وزننده وثأ معناسنه در كه مفاصلده اولان وجعه دينور تركيده صرزى تعبيراولنور يقال فى مفصله وثى اى وثأ (الموثية) مرميه وزننده برعضو ومفصلـنده صرزى پيدا اولمش آدمه دينور يقـال وثيت يده على المجهول فهى موثية اى موثوثة بها وثى (الوثى واوك ضميله هدى وزننده وثى لفظندن جمعدر صرزيلر ديمكدر (الايثاء) همزه نك كسريله برآدمك مركوبى اولان حيوان ياخود كمى صنوب برباد اولمق معنـا سنه در يقـال اوثى الرجل اذا انكسربه مركبه من حيوان اوسفينة (الميثاءة) ميمك كسريله تيمور جومغه وكرزه دينور يقال ضربه بالميثاءة اى بالمرزبة * اليائى (الوجى) عصا وزننده اياق ياطرنق يالـين يوريمكدن ياخود طاشـلق سرديرده يوريمكدن آشنوب فرسوده اولمق ياخود آندن اشـد اولان حالته اوغرامق معنـا سـنه دركه طاشرقدن دريلرى صويلوب اثارى پاره پاره اولمقدن عبـارتدر يقـال وجى المـاشى وجا من البـاب الرابع اذاحفى اواشدّ منه ويقـال اصـابه الوجى (الوجى) عمى وزنـنده و (الوجى) غنى وزننده اياغى طـاشرقله آشنوب يپريمش آدمه دينور مؤنثى وجياء در حمراء كـبى (التوجى تفعل وزننده بودخى اياق آشنوب يپريمك معناسـنه در يقـال توجى الفرس بمعنى وجى (الايجـاء) همزه نك كسريله اياغى طاشرقدوب آشندرمق معنـاسنه در تقول اوجيته اى جعلته وجيا وويرمك معنـاسنه در يقـال اوجاه اذا اعطـاه وبخل ايلك معنـاسـنه اولمغله ضدّ اولور يقـال اوجى الرجل على ّ اذابخل واوجيه صنـا تمق معنـاسنه در يقال اوجى فلان اذاباع الاوجية وصياد آو بولميوب خائبا دونمك معناسـنه در يقال اوجى الصائد اذا اخفق وآتك طرنقلرى پك كورلنوب كند اولمغله باصديغى يره تأثير ايلميوب قازمقدن قالمق معناسنه در يقـال اوجى الحافر اذا انتهى الى صلابة ولم ينبط وبرنسنه دن فارغ اولوب كيرو چكلمك معناسنه در يقال اوجى عن كذا اذا اضرب وانتزع وبرآدمى ايشه يرامز خير ومنفعتسز بولمق معناسـنه در تقول سألنـاه فاوجينـاه اى وجدناه وجيا (الوجى) واوك فتحى وجيمك سكونيله بودخى بركسنه يى خير ومنفعتسز بولمق معنـاسـنه در تقول سألنـاه فوجينـاه وجيا من البـاب الثـانى اى وجدناه وجيا وآنه ماك خصى معناسنه در تقول وجيته اذا خصيته (الاوجية اوديه وزننده وجاء لفظندن كه كسـاء وزننده در جمعدر كوجك آرقه يوكلرينه دينور عكوم صغار معناسـنه الوجىّ) غنىّ وزننده خير ومنفعتسز جمادات قبيلندن اولان كسه يه دينور يقال رجل وجىّ اى لاخير عنده (ميجى عبسى وزننده نعمان بن مقرّن الصحابى جدّينك اسميدر * اليائى * (الوحى) واوك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله اشارت ايلك معناسنه در يقـال وحى اليه يحى وحيا اذا اشار * مؤلفك بصائرده بيانه كوره اشارت سريعه معناسنه موضوعدر ومعناى مرقوم على وجه الرمز والتعريض كلامله وتركيبدن مجرّد صوتله وبعض جوارحله بالاشاره حاصل اولور وكتابتله ده صورت بولور بوجهتله بوملزك هر برنده استعمال اولنور وبصائرده بوندن بشقه نفايس وجى اولمغله راغب اولنلر مراجعت ايدرلر انتهى ووحى ياز ويازمق معناسنه در تقول وحيت الكتاب اذا كتبته ويازلمش نامه وكتابه اطلاق اولنور وايلجى كوندرمك معنـاسـنه در يقـال وحى اليه اذا ارسل اليه رسولا والهـام معنا سـنه دريقـال وحى الله فى قلبه كذا اى الهمه وكيزلوجه سوز سويلك معناسنه در يقال وحى اليه اذا كلمه خفياً ومطلقا برآخر آدمه القا اولنان كلامه دينور وصوت وآوازه دينور كرك انسانك وكرك سائرك اولسون [illegible] وحىّ كلو رحلى وزننده ووحى سرعت ايلك معناسنه در يقال وحى الرجل وحيا اذا اسرع (الوحا) [illegible] وزننده و (الوحاة) حصاة وزننده بونلرده صوت وآوازه دينور ووحا برقومك سيد وذيشانته دينور [illegible] القوم اى

سيدهم وآتشه دينور وفرشته يه دينورملك معناسـنه وعجله واسراع معنـاسـنه در بونده مدّ ايله ده لغتـدر
ومنه قولهم الوحا الوحا اى العجلة والاسراع و بوفعـل مضمر ايله اغراء اوزره منصوبدر ويقـال وحى يحى وحا
ووحاء اذااسرع (الايحاء) همزه نك كسريله برآدمه بركسه يى يابرنسنه يى كوندرمك معناسنه در يقـال اوحى اليه
اذابعثه والهام معنـاسـنه در يقـال اوحى الله اليـه اى الهمه وقلبه خوف وانديشه دوشوب خوفنـاك اولمق
معناسنه در يقـال اوحت نفسه اى وقع فيها خوف (التوحّى) تفعل و زننده سرعت ايلك معناسنه در يقـال
توحّى الرجل اذااسرع (الوحىّ) غنى وزننده تيز وسرعتلو چابك معناسـنه دريقال شئ وحىّ اى عجل مسرع
(الاستيحاء) برآدمى بريره كوندرمك ايچون چاغروب آنى تحريك وتشويق ايلك معنـاسـنه در يقـال استوحاه اذا
حرّكه ودعاه ليرسله و برنسنه نك فهم وادراكنى طلب ايلك معنـاسـنه در يقـال استوحاه اذااستفهمه (التوحية
تفعله وزننده بركسه يه تعجيل ايلك معناسنه در يقال وحّاه اذاعجله ❁ اليائى ❁ (الوخى) واوك فتحى وخاى معجمه نك
سكونيله قصد ايلك معنـاسـنه در يقـال وخاه يخيه وخيا اذاقصده ومعتمد يوله دينور كه هر كس قصد ايدر يقال
اخذ وخيا اى طريقا معتمدا وقاصد معناسنه دركه قصد واعتدالى اولان يوله دينور جمعى وخىّ كلور عتى وزننده
ووخىّ كلور كسر تيله ووخى معتدل يوريمك معنا سنه دريقال وخى الرجل يخى وخيا اذا سار قصدا (التوخية
تفعله وزننده برآدمى برايشه توجيه وتعيين ايلك معناسـنه در يقال وخّاه للامر اذا وجّهه له و برنسنه يى تحرّى
قلمق معناسنه در يقال وخّى رضاه اذاتحرّى (الاستيخاء) استخبار معناسـنه در يقال استوخى القوم اذا استخبرهم
(التوخّى) تفعل وزننده تحرّى قلمق معناسنه در يقال توخّى رضاه اذاتحرّاه ❁ اليائى ❁ (الدية) دالك كسرى وياءنك
تخفيفيله مقتول ايچون ويريلان خونبهايه دينور كه قانى بهاسيدر جمعى ديات كلور يقال ادّى دية القتيل اى حقه
شـارحك بيانه كوره فى الاصل مصدردر اصلى ودى ايدى آخرنده كى هـاء واو محذوفه دن عوضدر (الودى
وعد وزننده و (الدية) عده وزننده مقتول ايچون وارثنه قان بهاسى ويرمك معنـاسنه در يقال ودى القتيل يديه
وديا ودية اذا اعطى ديته و برايشى يقلشدرمق معناسـنه در يقـال ودى الامر اذا قرّبه و بوغورقشـا نمق ايچون
باديشى يه آشمق ايچون آلتنى صارقتمق معناسنه در يقـال ودى البعير اذاادلى ليبول اوليضرب وودى بعد البول
ذكردن چيقان قويوجه لزوجتلو صوجغزه دينور ودّى دخى دينور غنىّ وزننده كماسيذكر يقال الودى لايوجب
الغسل وهو مايخرج بعدالبول ومصدر اولور برآدمدن ودى كلك معناسنه يقـال ودى الرجـل وديا اذاخرج منه
الودى (الوادى) طاغلر وتپه لر و يايلا ارالقـلرنده اولان آچق وآيرق يره دينوركه دره تعبير اولنور جمعى اوداء
واوديه واوذاة واودايه كلور ❁ شـارح ديركه ودى ماده سندندر كه سيلان معناسنه در ماء مذكوردن مأخوذ در
(الايداء) همزه نك كسريله هلاك اولمق معناسـنه در يقال اودى الرجل اذاهلك و برآدمى اعدام ونابديد ايلـك
معناسـنه در يقـال اودى به الموت اذا ذهب به و بركسه سلاح ويراغه مستغرق اولمق معنـاسنه در يقال اودى
الرجل اذا تكفر بالسلاح و برآدمـك ذكريدن بعد البول ودى كلك معناسـنه در يقـال اودى الرجل بمعنى ودى
(الاستيداء) برآدمك حقنى اقرار ايلك معنـاسـنه در تقول استودى بحق اى اقربه (الودى) فتى وزننده هلاك
معناسنه در يقال اصابه الودى اى الهلاك (الودىّ) غنىّ وزننده كوجك كوجك خرمافدانلرينه دينور مفردى
وديّه در و بعد البول ذكردن چيقان لزوجتلو صوجغزه دينور نته كه ودى دخى دينور كه ذكر اولندى (التودية
تفعله وزننده ذكردن ودى چيقمق معناسنه در يقال ودّى الرجل اذاخرج منه الودى وتوديه اسم اولور شول اغاج
پاره سـنه دينور كه سودى آقسون ديو ناقه نك ممه سنى آنكله صـاروب بند ايدرلر جمعى توادى كلور وبودوز
كشى يه دينور يقال رجل تودية اى قصير (المودى) محسن وزننده ارسلانه دينور ❁ اليائى (الوذى) واوك فتحى وذال
معجمه نك سكونيله طرملق معناسـنه در يقـال وذى وجهه يذيه وذيا اذا خدشه (الوذية) تمره وزننده آغرى يه
وصزى يه دينور يقال اخذته وذية اى وجع ومرض وآزجه صوٴيه دينور وعيب ونقيصه يه دينور يقال مافيه وذية
اى عيب (الوذاة) حصاة وزننده متأذى ورنجيده اولنه جق نسنه يه دينور يقال اصابته وذاة اى مايتاذى به ❁ اليائى
(الورى) واوك وراءنك سكونيله انسـان وحيوانك ورمدن يابر مرضدن ناشى جوفنده حادث اولان ارينه وچركه
دينور ياخود شول شديد يارهٔ يه دينوركه ايچروده حادث اولوب قان وارين قوصمغه مؤدّى اوله يقال فى جوفه ورى
اى قيح فى الجوف اوقرح شديد يقـاء منه القيح وورى مصـدر اولور آدمك ايچريسنى ياره دن حادث اولان ارين
برباد ايلك معناسنه در يقال ورى القيح جوفه يرى وريا اذاافسده و برآدمك آق جكرينه اورمق معناسنه در يقال
ورى فلان فلانا اذااصاب رئته و ورى وريه عده وزننده آتش يانوب علولنمك معناسنه در يقال ورت النـار

وريا وريةً اذا اتقدت ودوه سموروب ياغ وايليك باغلمق معناسنه در يقال ورت الابل اذا سمنت فكثر شحمها ونقيها
وورى وورى عتى وزننده وريه عده وزننده چقماقدن آتش چيقمق معناسنه در يقال ورى الزند وورى وريا وورياً
وريةً من الباب الثانى والرابع اذا خرجت ناره وكوده نك ايليكى صمصيق طولغون اولمق معناسنه در يقال ورى
المخ وريا من الباب الرابع اذا اكتنز (الايراء) همزه نك كسريله دوه يى سموزلك باغلند روب ايلكلندرمك معناسنه در
يقال اورا الابل السمن اذا اكثر شحمها ونقيها وچقماقدن آتش چيقارمق معناسنه در تقول اوريت الزند
اذا اخرجت ناره (الوارية) آق جكره عارض اولان علته دينور وبو ريه لفظندن مأخوذ دكلدر زيرا رئه مهموز العيندر
يقال اصابته وارية اى داء فى رئته (الوارى) و (الورى) غنى وزننده سموز وطولغون ايچ ياغنه دينور ووارى آتشلو
چقماغه دينور يقال زند وار اى تخرج منه النار وتيز رايحه اوپك اعلا مسكه دينور يقال مسك وار اى رفيع جداً
(التورية) تفعله وزننده چقماقدن آتش چيقارمق معناسنه در تقول وريت الزند اذا اخرجت ناره و برنسنه يى اورتوب
كيزلمك معناسنه در يقال ورى الشئ اذا اخفاه و برلاقردى يى و برخبرى اظهار وتصريح ايلميوب پردۂ خفاده
قومق معناسنه در يقال ورى الخبر اذا جعله وراءه و برنسنه يى مراد ايدوب ظاهرده غيرى اظهار ايلمك معناسنه در
مثلا برلفظ ذكر ايلسه كه ايكى معنايه دلالتى اولوب برى قريب وبرى بعيد اوله قرينۂ خفيه يه اعتماداً معناى بعيد مراد
ايلمك كبى يقال ورى عن كذا اى اراده واظهر غيره و برآدمه نصرت ايدوب طرفنه متوجه اولان حوادث
ومظالم مقوله سى حالاتى اندن دفع ايلمك معناسنه در يقال ورى عنه اذا نصره ودفعه بو راده باى موحده ايله بصره
نسخه لرى غلطدر (الاستيراء) چقماقدن آتش چيقارمق معناسنه در يقال استوريت الزند بمعنى اوريت (الورية)
ثمره وزننده و (الرية) عده وزننده قاوه وسائر آتش طوتغنه دينور پچاوره و يوق واودون خرده لرى كبى تقول هل عندك
وريةً ورية اى ماتورى به من خرقة او حطبة (التوراة) تانك فتحيله معناى مذ بورده ن تفعله در كتب اربعه دن موسى
عليه السلام حضرتلرينه نازل اولان كتاب اسميدر تورية رند ماده سندن مأخوذ اسمدر سبب ضياء ونور اولديغيچون
اطلاق اولندى ✻ مترجم ديركه اكثر علماء عبرانيدن معرب اولمسنه ذاهبلردر نور وضياء معناسنه در وكوفيون عربى اولوب
وزنى تفعله اولديغنه ذاهبلردر ورى زند ماده سندندر تخفيف ايچون رانك كسره سى فتحه يه تبديل واليفه قلب اولندى
وبصريون عندنده وزنى فوعله در وتأنيثى موماة كلمه سنه نظير اولديغنه مبنيدر حالا يهودلر سفر تورا ديرلر تانك
ضميله بو وجهله عبرانى الاصل اولمق غالبدر (المواراة) مباهاة وزننده بودخى برنسنه يى اورتوب كيزلمك معناسنه در
يقال واراه اذا اخفاه (التوارى) تفاعل وزننده كيزلنمك معناسنه در يقال توارى الرجل اذا استتر (الترية) غنيه
وزننده حائض خاتونك تطهر ايچون اغتسال ايلديكى وقتده كورديكى بولانقجه صويه دينور كه صفرتدن وكدرتدن
اقل وخفى اولور يقال قالت رايت ترية وهى ماتراه الحائض عند الاغتسال وهو الشئ الخفى اليسير اقل من الصفرة
والكدرة (الورى) فتا وزننده خلق ومخلوق معناسنه در تقول ما ادرى اى الورى هو اى اى الخلق ✻ مؤلفك
بصائرده بياننه كوره ستر واخفا معناسنه دركه وجه ارضى ستر ايلدكلرى علاقه سيله در بو جهتله كچمش
وكله جك خلقه اطلاق اولنيوب برعصر وقرنده اولانه اطلاق اولنور (وراء) واوك حركات ثلاثيله مبنى اوله رق و (الوراء)
معرفه اوله رق ظرفدندر اكسه جهته واوك جهته اطلاق اولنمغله اضداددندر يقال هو وراءك اى خلفك
او قدامك على قول اضداددن دكلدر زيرا ايكيسى برمعنايه در يعنى فى الاصل وراء مصدر اولوب ستر معناسنه اولمغله
بردفعه ساتريت مراد اولوب فاعله مضاف اولور اكسه معناسنه اولور مثلا زيد وراء بكر مثالنده بكر ساتر اولمغله زيد بكرك
اكسه سنده اولور كذلك بكر وراء زيد مثالنده • زيد مستور اولمغله بكر زيدك اوكنده اولور بو جهتله امر نسبى
اولديغندن اضداددن معدود دكلدر پس فى الحقيقه سندن متوارى اولان جهت اولور و وراء برآدمك ولدولدينه
اطلاق اولنور ولدا ولك آرد نده اولمغله اطلاق اولندى يقال هو ابنه من الوراء اى ولد ولده ✻ الواوى (الوزى) واوك
فتحى وزايك سكونيله برنسنه طوپلنمق معناسنه در يقال وزى الشئ وزيا اذا اجتمع (الايزاء) همزه نك كسريله
ارقه يى برنسنه يه طيامق معناسنه در يقال اوزى ظهره اذا اسنده وخانه ديوارينك چوره سنى چامورلمق معناسنه در
يقال اوزى لداره اذا جعل حول حيطانها الطين (الاستيزاء) برنسنه يه ارقه ويرمك معناسنه در يقال استوزى
فى الجبل اذا اسند فيه (الوزى) فتا وزننده ياوز وطاش دوكن جلاد اشكه دينور وكوده سى صمصيق طقناز وطوپاج
بودوره دينور (المستوزى) اسم فاعل بنيه سيله ميل كبى ديم ديك نسنه يه وشخصه دينور يقال شئ مستوز اى منتصبة
وخودراى آدمه دينور كه همبشه كندى رأيله عامل اولوب اخرك رأى وتدبيرينه مراجعت ايلمز اوله يقال رجل مستوز
اى مستبد برأيه ✻ اليائى (الايساء) همزه نك كسريله تراش ايلمك معناسنه در يقال اوسى رأسه اذا حلقه وكسمك

معناسنه دريقال اوساه اذا قطعه (الموسى) ميمك ضمى والفك قصريله استره يه دينوركه آنكله باش تراش اولنور
يقال اوسى رأسه بالموسى وهومايحلق به بونك وزنى امام فرّاء قولنجه فعلى در* شارح ديركه امام فرايه كوره ميمى اصليه
اولوب ومؤنث اولور تفصيلى موس ماده سنده مرور ايلدى وموسى بنى بيعه يوردنده برحجر اسميدر وموسى القونس
جنكده باشه كيلان توغلغه نك كنارينه دينوركه استره كبى كسكين اولور (بندرموسى) بحر هندا سكله سنده برموضعدر
(المواساة) مباهاة وزننده برآدمه يار وغمكسارلك ايلك معناسنه دريقال واساه لغة فى آساه وهى لغة ردية (الاستيساء)
برآدمدن يارلق وغمكسارلق استمك معناسنه در تقول استوسيته اذا قلت له واسنى والصواب ان يقال استأسيته
وآسيته* اليائى (الوشى) واوك فتحى وشين معجمه نك سكونيله بز وقماش مقوله سنك نقشنه والاجه سنه دينور هرنه رنكدن
اولورسه اولسون تقول اعجبنى وشى هذا الثوب اى نقشه* شارحك بيانه كوره الاجه ثوبه دخى دينور ووشى السيف
قلجك صو ينده اولان جوهرينه دينور يقال ما احسن وشى السيف اى فرنده ووشى وشية عده وزننده مصدر اولور
ثوب وقماش مقوله سنى آلاجه ايلك معناسنه دركه كوزل نقش ونكار ايله نقشلايوب مزين وخوشمنظر ايلمكدن عبارتدر
يقال وشى الثوب يشيه وشيا وشية حسنة من الباب الثانى اذا نمنمه ونقشه وحسنه وسوزه دوزمه يلانلر ياقشدرمق
معناسنه مستعملدر يقال وشى الكلام اذا كذب فيه ووشى ووشاية كتابه وزننده غمز وسعايت ايلك معناسنه
مستعملدر يقال وشى به الى السلطان وشيا ووشاية اذا نم عليه وسعى به وبرآدمك نسل وذريتى چوغالمق معناسنه
مستعملدركه زينت دنيايه باعثدر يقال وشى بنوفلان اذا كثروا ووشى ذهبى اولان فلز معدنه اطلاق اولنور يقال
حجر به وشى اى من معدن فيه ذهب وشية عده وزننده برنسنه نك لونه دينوركه مراد اصل لونه قارشق لونى
اوله جقدركه الاجه تعبير اولنور يقال ما احسن شية هذا الفرس اى لونه يعنى زائدا عليه قال الشارح ومنه قوله تعالى
لاشية فيها* اى ليس فيها لون يخالف سائر لونها ويقولون الليل طويل لاش شيته اى لا اسهره للفكر
وتدبير ما اريد ان ادبره يعنى كرچه كيجه اوزوندر لكن بنم آنده رأى وتدبيرم مقصود اولان ماده ايچون اعمال فكر
واشتغال ذهن واندیشه ايلك ضمننده اويقودن قالوب تعب سهرى تحمل وارتكاب ايلم* شارحك بيانه كوره
لا آش كلمه سى همزه نك مديله اولديغنه كوره افعال ياخود مفاعله بابندن نفس متكلم مستقبل ومنقوص اللام در
نقش ايلك ياخود نقشنى چيقارمق معناسنه در وقصرينه كوره ثلاثيدن اولوركه نقش ايلك معناسنه دركه
ايكيسيده كيجه ايچره دمبدم تفكر وملاحظه ايلك ديمكدر كويا كه اويقوسزلقده اعمال فكر ايله كيجه يى الاجه ليوب
نقش ايدوب ونقشنى ايشلر اولور وقالديكه مفاعله دن اولديغنه كوره اصلى واشاه اولوب واساه كبى واو همزه يه
مبدل اولور* ومؤلفك ولاتعرف صيغة اش ولا وجه تصريفها قولنده اش كلمه سى همزۀ مكسوره وشين مفتوحه ايله
كويا كه امر بنيه سنده در نه صيغه سنك وجهى ونه معناى مثله التيامى معلوم دكلدر وبعضلر كلام مزبورى دعا
موقعنه حمل ايلكله حق تعالى اول ماده ايچون نى كيجه لر اويقوسزلق زحمتنه كرفتار ايليه ديمك اولور (الاشى)
همزه نك ضميله صلى وزننده آت قسمنك آلننده اولان غره يه دينوركه صباح الخير تعبير اولنور يقال فرس به اشى
اى فى جبهته غرة كذلك آتك اياغنده سكيل تعبير اولنان بياضه دينور يقال فرس حسن الاشى اى التحجيل
بونك اصلى وشى ايدى (التوشى) تفعل وزننده صاچ وصقال جا بجا قيرسمكله آلاجه لنمق معناسنه در يقال
توشى فيه الشيب اذا ظهر كالشية (الايشاء) همزه نك كسريله يرك ابتدا نباتلرى جا بجا قوش كبى ظهور ايلك
معناسنه در يقال اوشت الارض اذا اخرج اول نبتها وخرما اغاجنك قورقلرى اولوب تازه خرمالرى كورنمكه باشلمق
معناسنه در يقال اوشت النخلة اذا رؤى اول رطبها وبرآدمك مالى چوغالمق معناسنه در يقال اوشى الرجل اذا كثر
ماله وبركلامك يا برشعرك معنا ومفهومنى استخراج ايلك معناسنه در يقال اوشى الرجل اذا استخرج معنى كلام
اوشعر ومعدنده برمقدارجه التون بولنمق معناسنه در يقال اوشى المعدن اذا وجد فيه يسير من ذهب وبرنسنه يى
يا يجه يا يجه سهولتله چكوب چيقارمق معناسنه در يقال اوشى الشئ اذا استخرجه برفق وآتى پك قوشدرمغله وسعنده
اولان يوكركلك مايه سنى ظاهره چيقارتمق معناسنه در يقال اوشى فرسه اذا اخرج ما عنده من الجرى وبرنسنه يى
بيلك معناسنه در يقال اوشى الشئ اذا علمه وميدانده اولان نسنه دن برمقدارينى اخذ ايلك معناسنه در يقال
اوشى فى الدراهم اذا اخذ منها وعلاج ودواء خسته يى صاغلتمق معناسنه در يقال اوشى الحول المريض اذا برأه
(الوشاء) سماء وزننده كثرت مال معناسنه اولان ايشاء ماده سندن اسمدر چوق مله ومالك چوقلغنه دينور
(الاستيشاء) بودخى آتى پك سكرتمكله جهده سنده اولان يوكركلك مايه سنى ظاهره چيقارتمق معناسنه در يقال
استوشى الفرس بمعنى اوشاه وبرآدمى برمحله ارسال ايچون چاغروب تحريك واغرا قلمق معناسنه در يقال استوشاه

اذادعاه وحركه ليرسله (الوشاة) قضاة وزننده واشي لفظندن جمعدر مصر بخانه‌ده آلتون ضرب ايدنلره دينوركه
سكه زن تعبير اولنور يقال هم وشاة اى الضرب ابون للذهب و واشي كثير الولد آدمه ديور مؤنثي واشيه‌در وحلاهه
دينور حالك معناسنه (الايتشاء) افتعال وزننده بدنده قيريق كميك اوكلمق معناسنه در يقال ايتشي العظم
اذابرأ من كسر كان به ❊ اليائى ❊ (الوصى) واوك فتحى وصادك سكونيله بركسنه عاليقدر ايكن پست پايه اولمق
معناسنه در يقال وصى الرجل يصى وصيا من الباب الثانى اذاخس بعد رفعة وخفيف الطبع ايكن آغرلنوب
وقار وتمكين صاحبى اولمق معناسنه در يقال وصى الرجل اذا اتزن بعد خفة و برنسنه شئ آخره متصل اولمق
معناسنه در يقال وصى الشئ به اذا اتصل به و برنسنه‌يى شئ آخره وصل ايلمك معناسنه در يقال وصى الشئ به
اذاوصله به و وصى ووصى صلى وزننده ووصاء ووصاء واورك فتحيله يرك اوتلرى برى برينه بتشك اولمق
معناسنه در يقال وصت الارض وصيا ووصيا و وصاء ووصاءة اذا اتصل نباتها (الايصاء) همزه‌نك كسريله
و (التوصية) تفعله وزننده برنسنه‌نك ايشلمسنى برآدمه سپارشله درعهده ايتدرمك معناسنه در يقال اوصاه
ووصاه اى عهد اليه ❊ شارح ديركه ايصاء وتوصية شرعى بوندن مأخوذدر اتصال معناسندن متفرعدر
مؤلف قصر وايجاز ايلمشدر زيرا عهد لفظنى ماده سنده وصيه ايله يوراده وصيه يى عهد ايله تفسير ايلدى اصل
ايصاء لغتده بركسنه كندى غيبتنده برآخر آدمدن برايشك ايشلمسنى طلب ايلمكه دينور وشرعده بعد وفاته
ايشلمسنى طلبدن عبارتدر واشبو ايصاء ماده سى لام ايله مستعمل اولور مثلا اوصى فلان لفلان بكذا ديرلر ملكه‌له
بعد موته معناسنه كه فلان ايچون شو مالى وصى نصب ايلديكى كمسنه يه وصيت ايلدى ديمكدر والى ايله مستعمل
اولور مثلا اوصى فلان الى فلان جعله وصيا له يتصرف فى ماله واطفاله بعد موته معناسنه كه فلانى مطلقا ماله
وصى نصب ايلدى ديمكدر (الوصاة) حصاة وزننده و (الوصاية) واوك فتحى وكسريله و (الوصية) غنيه
وزننده اسملردر برنسنه‌نك ايشلمسنى برآدمه بركسنه‌نك ايلديكى سپارشه واصمزيجه دينور تقول قبل وصاتى ووصايتى
ووصيتى كذلك وصيه ميتك وصيت ايلديكى ماله دينور يقال هذا وصيته اى الموصى به و وصاة ووصيه بوغچه
مقوله سنى صاروب باغلدقلرى خرما داللرينه دينور وصاة لفظنك جمعى وصا كلور حصا كبى و وصيه‌نك جمعى
وصى كلور (الوصى) غنى وزننده نسنه وصيت ايدن آدمه دينور يقال هو وصى له اى الموصى وكنديسنه نسنه
وصيت اولنمش آدمه دينور يقال قبل الوصى وصايته اى الموصى بونك مؤنثنده دخى وصى دينوركه اسمبتى مراد
اولنور وكيل كبى جمعى اوصياء كلور على قول تثنيه وجمعى كلمز (الايصاء) وصى نصب ايلمك ونسنه وصيت
ايلمك معناسنه دركه ذكر اولندى وقوله تعالى ❊ يوصيكم الله فى اولادكم ❊ اى يفرض عليكم زيرا خداى متعال
طرفندن وصيت امر وايجابدر ❊ شارح ديركه وصيه ماده سى وجه مشروح اوزره اصمرلمق معناسنه در ومجازا
مطلب
استعطاف وامر معنالرينه استعمال اولنور شارع طرفندن وارد اولدقده البته امر وايجاب معناسنه اولور
نته كه معناى طلبى متضمن اولان جميع اخبار صيغه لرى امر معناسنه‌در مثلا ❊ لقد فاز من اتقى ورحم الله من شغله
عيبه عن عيوب الناس ❊ حديثلرى كبى (التواصى) تفاعل وزننده برى برينه وصيت ايلمك معناسنه در يقال تواصوا
اذاوصى بعضهم بعضا وقوله تعالى ❊ اتواصوا به ❊ الآية اى اوصى به اولهم آخرهم يوراده الف استفهاميه‌در توبيخ
وتقريعى متضمندر (يوصى) يانك وواوك وصادك شدده‌نك فتحى والفك قصريله برقوش آديدر بعضلر عندنده
آتماجه قوشيدر ❊ اليائى ❊ (الوعى) رعى وزننده برنسنه‌يى صاقلمق وسوزى ازبرلمك معناسنه دركه قلبده صاقلمقدن
عبارتدر يقال وعى الشئ والكلام وعيا من الباب الثانى اذا حفظه و بر يكدرمك معناسنه در يقال وعاه اذا جمعه وبدنده
صنق كميك اكر بيجه اوكاوب بتشمك معناسنه در يقال وعى العظم اذابرأ على عثم ووعى جراحتدن اقان ارينه وصارى
صويه دينور يقال سال منه الوعى اى القيح والمدة وغريو وفرياده وچغلتى يه دينور على قول كلاب اقمسنك
شماطه لرينه مخصوصدر وخلو وافتراق معناسنه دركه نفيه مخصوص اولمغله ضرورى وناچار ديمك اولور تقول مالى
عنه وعى اى بد وقدرت وتماسك معناسنه در يقال لاوعى لك عن ذلك اى لاتماسك دونه (الوعى) فتا وزننده بودخى
شماطه يه وغريو وغوغايه دينور (الايعاء) همزه‌نك كسريله بودخى حفظ ايلمك معناسنه در يقال اوعاه اذا حفظه
و بر يكدرمك معناسنه در يقال اوعاه اذا جمعه وانفاق خصوصنده بخل وتضييق ايلمك معناسنه مستعملدر
فى الاصل برنسنه‌يى برقاب ايچره قويوب صاقلمق معناسنه اولمغله معناى مزبور آندن مأخوذ در يقال اوعاه واوعى
عليه اذاقتر عليه ومنه الحديث ❊ لاتوعى فيوعى الله عليك ❊ يعنى قال النبى عليه السلام لاسماء ❊ لاتوعى فيوعى الله

عليك اى لاتجمعى وتشحى بالنفقة فيشح عليك ويجازى بتضييق رزقك وايعاء بركسنه نك .وتى استيصال وجهيله
كسمك معناسنه دريقال اوعى جدعه اذا اوعبه (الاستيعاء) بودخى برونى استيصال وجهيله كسمك معناسنه در
يقال استوعى جدعه اذا استوعبه (الوعا) عصا وزننده شماطه يه وغريو وفر ياده دينور وياوز وشديد آته دينور
يقال فرس وعا اى شديد (الوعاء) واوك كسرى وضميله و (الاعاء) واودن مبدل همزه ايله قابه دينور حفظ وجمع
معناسندندر جمعى اوعيه كلور يقال جعله فى الوعاء والاعاء اى الظرف (الواعية) غريو وفر ياده دينور يوخسه
جوهرينك وهمى كبى صارخه معناسنه دكلدر قال فى الاساس ارتفعت الواعية اى الصراخ والصوت وتقول
سمعت واعية القوم اى اصواتهم (الواعى) حافظ ووالى ومراعى معناسنه دريقال هوواعى اليتيم اى واليه
(الموعى) مرمى وزننده بوزيلوب بوكلمكدن محفوظ قوى وزورمند اولان بيلكجه يه وصف اولور يقال هوموعى
الرسغ اى موثقه ❊ اليائى ❊ (الوغا) فتا وزننده و (الوغى) رمى وزننده ناسك شماطه سنه وغريو وفريادينه دينور
تقول سمعت وغا القوم ووغيهم اى صوتهم وجلبتهم (الوغية) تمره وزننده برمقدارجه نسنه يه دينور يقال وغية
من خير اى نبذ منه ❊ اليائى (الوفاء) سخاء وزننده عهد وپيمانى نقض ايليوب محافظه ايلمك معناسنه دريقال
وفى بالعهد يفى وفاء ضد غدر و برنسنه اوزون اولمق معناسنه دريقال وفى الشئ اذا طال ومنه يقال مات فلان
وانت بوفاء اى بطول عمر (الوفى) واوك ضميله صلى وزننده برنسنه فراوان وتام ووافر اولمق معناسنه دريقال
وفى الشئ وفيا اذا تم وكثر وذرهم مثقاله معادل اولمق معناسنه دركه تمام وزنده برابر كلمكدن عبارتدر يقال
وفى الدرهم المثقال اذا عدله (الايفاء) همزه نك كسريله بودخى عهده غدر ايتميوب محافظه ومراعات ايلمك
معناسنه دريقال اوفى بالعهد بمعنى وفى و برنسنه نك اوزرينه آغمق معناسنه دريقال اوفى عليه اذا اشرف
و برنسنه يى بالتمام ويرمك معناسنه دريقال اوفى فلانا حقه اذا اعطاه وافيا و برآدمه يا برمحله كلمك معناسنه در
كويا كه كلك وعدينه وفا ايدر تقول اوفيت القوم اذا اتيتهم (الوفى) غنى وزننده و (الوافى) تام وفراوان نسنه يه
دينور يقال مال ودرهم وكيل وفى ووافى اى كثير تام (التوفية) تفعله وزننده بودخى برنسنه يى بالتمام ويرمك
معناسنه دريقال وفاه حقه اذا اعطاه وافيا (الموافاة) مباهاة وزننده توفيه معناسنه دريقال وافاه حقه
بمعنى وفاه وحج ايلك معناسنه دركويا كه حسب الوعد ميعاده كلمش اولور تقول وافيت العام اذا حججت و برآدمه
يا برمكانه كلمك معناسنه درتقول وافيت القوم اذا اتيتهم (الاستيفاء) و (التوفى) تفعل وزننده برنسنه يى بالتمام
آلمق معناسنه دريقال وفى فلانا حقه فاستوفاه وتوفاه اى اخذه وافيا وتوفى حق تعالى مخلوقنك روحنى قبض
ايلك معناسنه مستعملدركه مخلوقنى كلا اخذ وقبض ايلمكدن يعنى روحك ظاهرا باطنا ياخود ظاهرا لا باطنا
ابداندن تعلق وتصرفنى قطع ايدوب جانب اطلاقنه قبض واسترجاع ايلمكدن عبارتدر شق اول موت وثانى
نوم اوله جقدر يقال توفاه الله اى قبض روحه (الوفاة) حصاة وزننده اسمدر اولمكه دينور يقال ادركته
الوفاة اى الموت (الموفية) محسنة وزننده برقريه آديدر (الموفية) محدثه وزننده مدينهٔ منوره نك اسميدر (الوفاء
سماء وزننده برموضعدر (الميفا) منبر وزننده تنور قپاغنه دينور وكرپج طبخ ايلدكلرى كرپجخانه يه دينور واطرافندن
يوكسك حواله يره دينور ميفاة دخى دينور هاپله وفى دخى دينور رمى وزننده (اوفى) احمد وزننده اسمادندر اوفى
بن مطر وعبدالله بن ابى اوفى صحابيلردر (التوافى) تفاعل وزننده ناس بالجمله برابرايه كلوب تمام اولمق معناسنه در
يقال توافى القوم اذا تتاموا (الوافى) اوزاندن بردرهمله درت دانق وزنه اطلاق اولنور يقال هوعلى زنة الوافى
وهودرهم واربعة دوانيق ❊ اليائى ❊ (الوقى) واوك فتحى وقافك سكونيله (الوقاية) كتابه وزننده و (الواقية) لاغيه
وزننده برنسنه يى صاقنمق حفظ وصيانت معناسنه دريقال وقاه يقيه وقيا ووقاية وواقية اذا صانه وتقول العرب
ق على ظلعك اى الزمه واربع عليه او اصلح اولا امرك فتقول قد وقيت وقيا ووقيا يعنى عربلر ق على ظلعك
ديرلر كه وقايه دن امر حاضردر اياغك اغسقلغنه باقوب عهده كيدن خارج حركاتدن نفسنى صيانت .قيل ديمكدركه
مراد كندى عيبكى صاقن بين الناس معيوبلغله مشتهر اولمه ديمكدر ياخود ابتداسن كندى مصلحتكى حفظ
واصلاح ايدوب بعده غيرك امورى غائله سنه مشغول اوله سن ديمكدر بومثلك اشباع اوزره تفصيلى ظلع ورق
ماده لرنده مرور ايلدى ووقى ووقى عتى وزننده براپشى اصلاح ايلمك معناسنه درتقول وقيت الامر وقيا
ووقيا اذا اصلحته و وقى طوار يالين يورمكدن اياغى طاشرقق معناسنه دريقال وقى الفرس من الحفا وقيا
بمعنى وجى كما يقال وفى من الحفا وقا من الباب الرابع (التوقية) تفعله وزننده بودخى برنسنه يى صاقنمق معناسنه در
يقال وقاه بمعنى وقاه و برنسنه يى كوروب كوزتمك معناسنه دريقال وقاه اذا كلأه وحفظه (الوقاء) واوك فتحى

وكسريله و(الوقاية) واولك حركات ثلاثيله شول شيئه دينور كه آنكله برنسـنه صاقلنور يقال هذا وقاءله ووقاية
وهومايوقى به (الاتقاء) افتعال وزننده برنسـنه دن صاقنمق معناسـنه در تقول اتقيته اذا حذرته بونك اصلى
اوتقيت ايدى (التقى) هدى وزننده و(التقية) غنيه وزننده و(التقاء) كساء وزننده بونلرده صاقنمق معناسنه در
تقول تقيته اتقيه تقى وتقية وتقاء اذا حذرته ❋ شارحك بياننه كوره بونلركه اصلى واو در تاء واودن بدلدر
وعند البعض مصادر مزبوره افتعال موهومندر شافيه ده بو بحث مبسوطدر (التقوى) دعوى وزننده اسمدر
صاقنمغه دينور يقال هواهل التقوى اى الحذر بونك اصلى تقيا ايدى اسم ايله صفت بيننى فرق ايچون يايى واوه قلب
ايلديلر حزيا وصديا كلمه لرى كبى كه بونلر صفت اولملريله ياء واوه قلب اولنمدى ❋ وشارحك بياننه كوره تاء واودن
مبدلدر وقوله تعالى ❋ هواهل التقوى ❋ اى اهل ان يتقى عقابه (التقى) غنى وزننده تقوا صاحبى آدمه دينور جمعى
اتقياء وتقواء كلور شرفاء وزننده نادر اوله رق (الاوقية) همزه نك ضمى وقافك كسرى ويانك تشـديديله
والوقـية) همزه نك حذفيـله اوزاندن يدى مثقـال وزنيدر وفرق درهم اولان وزنه دخى دينور جمعى اواقى
واواقى كلور يانك تشديديله وتخفيفيله ووقايا كلور بقـايا وزننده يقـال وزنه اكثر من اوقية ووقية وهى
سبعة مثاقيل وكذا اربعون درهمـا ❋ شـارح ديركه بونك وزنى افعوله در اضحوكه كبى ❋ ومؤلف اشبو
اوزان خصوصنى مكك ماده سـنده تفصيل ايلدى (الواقى) صـاقنوب صيـانت ايديجى يه دينور ومنه يقـال
سرج واق اى بين الوقاء يعنى تكلتوسى دوز اولمغـله آتك صرتنى باصمـقدن حفظ وصيـانت ايديجى اكردر
وواقى كركنز تعبير اولنان قوشه دينور صرد معناسنه (الوقى) غنى وزننده بودخى سنرج واقى يه دينور (ابن وقاء
سماء وزننده وكساء وزننده برزجل در (الموقى) معظم وزننده دلير وبهادره اطلاق اولنور يقال رجل موقى اى شجاع
وقاء) سمـاء وزننده ابن اياس دركه محدثدر (التقى) سمى وزننده برموضع آديدر (ابو التقى) هدى وزننده سبط
السلفى نام شيخ كبيرك راو يلرى محمد بن الحسن وعبد الرحمن بن عيسى بن تقى نام ذاتلرك كنيه لريدر (تقية الارمنازية
برشاعره بديعة النظم در وتقية بنت احمد وتقيه بنت اموسان ايكى محدثه لر در ❋ اليائى (الوكاء) كساء وزننده قربه
وطولوم مقوله سنك اغزلرنى باغليه جق باغه دينور يقال شد القربة بالوكاء اى بالرباط (الوكى) واوك فتحى وكافك
سكونيله قربه مقوله سنك اغزنى باغلمق معنـاسـنه در يقـال وكى القربة يكيه وكيا اذا شدها بالوكاء (الايكاء
همزه نك كسريله وكى معناسـنه در يقـال اوكى القربة وعلى القربة بمعنى وكاها وبخل وامساك ايلمك معناسـنه
مستعملدر يقال سئل فاوكى اى بخل (الاستيكاء) حيوان سمروب كوده سى باغله طولوم كبى طولمق معناسـنه در
يقـال استوكت الناقة اذا امتلأت شحما وبطن منقبض اولمق معناسنه در يقـال استوكى البطن اذا كان لايخرج
منه النجو وقربه وطولوم مقوله سى طولمق معناسنه در يقال استوكى السقاء اذا امتلأ ❋ اليائى ❋ (الولى) واوك فتحى
ولامك سكونيله برنسـنه يه پك يقـين اولمق معنـاسـنه در يقـال وليه يليه وليا من البـاب السـادس وولاه يليه
من الثانى اذا دنا منه وقرب وتقول كل مما يليك اى ممـا يقـاربك وولى برشيئه قريب اولان نسنه يه دينور كه وصف
بالمصدر در تقول داره ولى دارى اى قريبة منها وبريغموركه عقبنده ياغان يغموره دينور يقال سقط الولى اى المطر
بعد المطر ❋ شارحك بياننه كوره بهار يغموريندنصكره جه اولان يغمور اوله جقدر وولى بومعناده مصدرا ولور يقال
وليت الارض على المجهول اذا مطرت بالولى (الولى) غنى وزننده اسمدر بريغمور عقبنده ياغان يغموره دينور وولى برآدمك
دوستنه ويار وصديقنه دينور يقـال هو وليه اى محبه وصديقه ومعين ونصير معناسنه در يقـال هو وليه اى نصيره
مؤلفك بصائرده بياننه كوره اشبو ولى ماده سى ايكى ياخود زياده نسنه نك بينلرينه اجنبى تخلل ايلميه رك متعاقبا
حصوللرينه موضوعدر واستعـاره وجهيله حصول مذكور من حيث المكان ومن حيث النسبة ومن حيث الدين
ومن حيث الصداقة ومن حيث النصرة ومن حيث الاعتقـاد قريبنده استعمـال اولنور (الولاية) واوك كسريله
والولاية) واوك فتحيله برنسنه يه قدرت جهتيله برأسه ضابط ومتصرف اولمق معناسـنه دركه خداوندكار اولمق
تعبير اولنور يقال ولى الشئ وعليه ولاية وولاية من الباب السادس اذا ملك امره وعند البعض واوك فتحيله مصدر در
ذكر اولنان ولى ماده لرندن كه دوست وصديق اولمق وبرآدمه معين ونصير اولمق معناسنه در و واوك كسريله خطه
معنا سنه دركه واليك تحت توليتنده اولان ارض معينه دن عبارتدر اصطلاحمزده دخى ولايت وايالت تعبير اولنور
كذلك بكلك وحاكملك و پادشاهلق معنالرينه در فيقال وليه ولاية بالفتح اذا احبه و وليه وعليه اذا نصره ويقال
تحت يده ولاية بالكسر اى خطة و ولى البلد اذا كان اميرا اوسلطـانا فهو والى البلد ويقال القوم على ولاية واحدة
بالفتح والكسر اى يد واحدة يعنى برى برينه عون ونصرتله بكجهتلر در ❋ شارح ديركه سيبويه ديديكه ولايه فتحيله

مطلب

مصدر در امير و والى اولمق معناسنه وكسر ايله اسمدر بكلك و حاكملك و پادشاهلق معناسنه امارة ونقابة كبى
(الايلاء) همزه نك كسريله برآدمى برايشه والى ومتصرف قلمق معناسنه در تقول اوليته الامر اذا جعلته واليا عليه
و برآدمى بريتيمه وصى نصب ايلمك معناسنه در يقال اولاه على اليتيم اذا اوصى عليه (التولية) تفعله وزنندم بودخى
برآدمى برايشه والى ومتصرف قلمق معناسنه در تقول اوليته الامر بمعنى اوليته وتازه خرما قورىمغه يوز طوتمق
معناسنه دركه معناى آتيدن مأخوذ در يقال ولى الرطب اذا اخذ فى الهيج و برنسنه يه ارقه چويرمك
معناسنه در يقال ولى هاربا اذا ادبر و برنسنه دن اعراض ايدوب يوز دوندرمك على قول اندن الارغه اولوب
ايراقلشمق معناسنه در يقال ولى الشئ وعنه اذا اعرض اونأى وتولية فى البيع عقد اول ايله وثمن اول ايله مالك
اولديغى متاعى من غير زيادة اخره نقل وتوجيه و بيع ايلمكدن عبارتدر يقال باعه تولية وهو نقل ماملكه بالعقد
الاول وبالثمن الاول من غير زيادة (الولاء) واوك فتحيله مالك ومالكيت معناسنه در يقال هو صاحب ولاء اى ملكا
ويقينلق معناسنه در يقال بينهما ولاء اى قرابة ❊ شارح ديركه ولاء عتق بونلردن مأخوذ در (المولى) ميمك فتحى
واللامك قصريله مالك معناسنه در يقال هو مولاه اى مالكه وقوله دينور عبد معناسنه جاريه يه مولاة دينور وقول
ازاد ايدن آدمه دينور معتق معناسنه وازاد اولمش قوله دينور معتق معناسنه و برآدمك يار وهمدم صاحبنه دينور
و بركسه نك يقين خصمنه دينور عمزاده وطايى زاده كبى وقومشو يه دينور جار معناسنه و برآدمك هم عهدينه وحليف
ومعاهدينه دينور فرائضده مولى الموالاة بوندندر و برآدمك اوغلنه دينور يقال هذا مولاه اى ابنه وعموجه سنه دينور
ومهمان ونزيلنه دينور وشريك واورتاغه دينور و برآدمك قز قرنداشى اوغلنه دينور كه يكان تعبير اولنور
و برآدمك وابسته دينوركه امورنده ولايتى اولان كسه دن عبارتدر ولى نكاح وولى يتيم كبى و برآدمك مربيسنه دينور
يقال هو مولاه اى ربه ومعين وناصر معناسنه در وانعام ايدن آدمه دينور منعم معناسنه وانعام اولنمش آدمه دينور
منعم عليه معناسنه و برآدمك دوستنه ومحبنه دينور و بركسه نك تابعنه دينور يقال هذا مولاه اى تابعه ودامادينه دينور
صهر معناسنه وسيد وذيشان آدمه دينور يقال هو مولاهم اى سيد هم ومولى لفظنك جمعى موالى كلور و بو قرب
معناسنه اولان ولى ماده سندن مفعل در (المولوية) اولويه وزنندم مولالنمك معناسنه دركه موالى زمره سنه مشابهتدن
عبارتدر نه معنا ايله اعتبار اولنور سه اولسون يقال فيه مولوية اى يشبه الموالى (التمولى) تسلق وزننده موالى يه يعنى
ساداتوكبار ه تشبه وتقليد ايلمك معناسنه در يقال هو يتمولى تمولياى يتشبه بالموالى اى السادة (التولى) تفعل
وزننده برآدمى دوست ايدنمك معناسنه در يقال تولاه اذا اتخذه وليا و برايشى درعهده ايلمك معناسنه در يقال
تولى الامر اذا تقلده و برآدمدن اكسه چويروب كتمك معناسنه در يقال تولى هاربا اذا ادبر (الولاة) حصاة وزننده
و (الولية) غنيه وزننده و (التولى) تفعل وزننده و (الولاء) سحاو زننده و (الولاية) واوك فتحى وكسريله جمله سى
يقينلق قرابه معناسنه در يقال انه لبين الولاة والولية والتولى والولاء والولاية اى القرابة و وليه وصف اولور قريبه معناسنه
يقال دار ولية اى قريبة (الموالاة) مباهاة وزننده و (الولاء) جدال وزننده ايكى نسنه يى برى برى اردنجه قلمق معناسنه در
يقال والى بين الامر ين موالاة وولاء اذا تابع وسوريدن بعضلرى بعضندن ايروب الارغه قلمق معناسنه در يقال والى غنمه
اذا عزل بعضها عن بعض وميزها (التوالى) تفاعل وزننده برى برى اردنجه اولمق معناسنه در يقال توالى عليه شهران
اذا تتابع وتازه خرما قورىمغه باشلمق معناسنه در يقال توالى الرطب اذا اخذ فى الهيج (الولية) غنيه وزننده اكرك و پالانك
تكلتوسنه دينوركه دابه نك صرتنه كلور وعلى قول تكلتو آلتنه يايلان پلاسه دينور ونسوانك احتياطا مهمان ايچون حفظ
ايلديكى زاد وطعامه دينور جمعى ولايا كلور (الاستيلاء) ميدانك نهايتنه بالغ اولمق معناسنه در يقال استولى على الامد
اذا بلغ الغاية ❊ شارح ديركه اقتدار وتغلب معناسى بوندندر (اولى لك) همزه نك فتحيله برتعبير دركه آنكله وعيد
وتهديد قصد اولنور يقال اولى لك اى قاربك ما يهلكك ويقال اولى له واولى لى كذلك يعنى اكاداهيهٔ مهلكه مقارب
يعنى نازل و واقع اولسون ديمكدر كه دعائيه در ياخود حكايه اولور پس قرب معناسندن اولان ايلاء كلمه سندن ماضى
اولوب فاعلى محذوف اولور ❊ شارحك بيانى اوزره بو محاورات غريبه در بعضلر اولى كلمه سنى احرى واجدر معناسنه
حمل ايله اولى لك العقاب اوالهلاك ايله تأويل ايلديلر كه عقاب ياخود هلاك سكا احرى وجهله اليقدر ديمك اولور
و بعضلر اصيلى اولاك الله ماتكرهه اولمغله لام زائده در حق تعالى سكا خوشلنمديغك حالتى ايقاع ايلسون ديمك
اولور وعند البعض اولى كلمه سى ويل كلمه سندن مقلوب افعل درته كه دون لفظندن ادنى مقلوب افعل در وعلى قول
آل يؤل ماده سندن فعلى اولمغله عقبالك النار يعنى عاقبت واره جغك جهنم اولسون ديمك اولور انتهى واولى
ايلك لايق وسزا معناسنه كلور كه اقرب معناسندن مستعار در يقال هو اولى بكذا اى احرى جمعى اولى كلور همزه نك

مطلب

فتحی ولامك كسريله واوالی كلور اعالی كبی واولوت كلور اعلون كبی وتثنيه سنده اوليان دينور ومؤنثنده وليا دينور واوك
ضميله وتشديد سنده وليان دينور وجمعنده ولی دينور واوك ضمی والفك قصريله ووليات دينور كبريات وزننده ※ (الونی)
عصا وزننده رنج وامكدن اولان يورغنلغه دينور يقال به ونا ای تعب وسستلك وكوشكلك فترت معناسنه
اولمغله ضد اولور وناء دخی لغتدر مد ايله يقال به ونی ووناء ای فترة (الونی) رمی وزننده و(الونی) صلی وزننده
و(الوناء) كساء وزننده و (الونية) واوك كسريله و (الونا) فتا وزننده كوشك وسست وبی تاب اولمق معناسنه در
يقال ونی الرجل يني ونيا ونيا ونية وونی ووناء وونا من الباب الثانی اذا فتر وضعف وناس بر آدمی ترك واهمال ايلمك
معناسنه در يقال وناه القوم اذا تركوه وثوبك بكنی صغمق معناسنه در يقال ونی الكم اذا شمره (الاياء) همزه نك
كسريله بر آدمی يا بر حيوانی سست وضعيف وبی درمان ايلمك معناسنه در يقال اوناه اذا اضعفه (التوانی) تفاعل وزننده
بر ايشده تقصير وتكاسل وفتور ايلمك معناسنه در يقال توانی فی حاجته اذا قصر (الوانية) سست وعملمانده
ناقه يه دينور يقال ناقة وانية ای فاترة طليح (الوناة) و(الاناة) همزه ايله قناة وزننده و(الانية) غنيه وزننده آغر
طبيعتلو عورته دينور كه قيام وقعود ومشی آغر وكيج اولور يقال امرأة وناة واناة وانية ای حليمة بطيئة القيام
والقعود والمشی (الميناء) ميمك كسری والفك قصريله ومد ايله اشكله يه دينور مرفأ معناسنه وصرحنك
جوهرينه واصل ومادّه سنه دينور فارسيده كوهر آبكينه ديرلر (الونية) غنيه وزننده و(الوناة) حصاة وزننده
انجويه دينور علی قول انجو ديزيسنه دينور ووفيه چواله دينور وبر موضع آديدر (التونية) تفعلة وزننده بر كسه بر ايشده
جدّ واهتمام ايليوب تقصير وفتور ايله ايشلمك معناسنه در يقال ونی الرجل اذا لم يجدّ فی العمل (الواو) حروف
هجادن بر حرفدر ثلاثيه دندر وبونده و ودخی دينور ثانی اوله رق وواو لفظی كه مسماسیدر واو وياء وواودن مركبدر
وواوك اقسامی حروف لينه ده ذكر اولنور انشاء الله تعالی ※ مترجم دير كه عند الاخفش اصلی اوچ واودن عبارتدر
اليائی ※ (الوهی) نهی وزننده برنسنه ده اولان يرتغه دينور جمعی وهی كلور صلی وزننده واوهيه كلور يقال
فی الثوب وهی ای شق ومصدر اولور برنسنه يرتيوب يرتلمق معناسنه در يقال وهی الثوب ووهی وهيا من الباب الثانی
والسادس اذا تخرق وانشق وبرنسنه نك باغی كوشمك معناسنه در يقال وهی السقاء اذا استرخی رباطه وبلودك يغموری
شدتله صواوسيكن ياغمق معناسنه در كويا كه بلود طولوم كبی يرتيلوب صوی بوشانمش اولور يقال وهی السحاب
اذا انبثق شديدا وبر آدم بون واحمق اولمق معناسنه در يقال وهی الرجل اذا حمق وبر كسه صالقی دوشكون
وضعيف اولمق معناسنه در يقال وهی الرجل اذا سقط (الوهية) غنيه وزننده بردانه انجويه دينور يقال رايت
وهية كبيرة ای درة وايری وتنومند اولان قربانلق دوه يه دينور (الاوهية) رومية وزننده ايكی طاغ آرالغنده اولان
فرجه يه دينور وطاغك تپه سندن ديبنده اولان دره يه كلنجه بوره يه و يالمه دينور (وی) واوك فتحی و يانك سكونيله
كلمه تعجبدر عجب وزهی ديمكدر وكاف خطاب لاحق اولوب ويك دخی دينور يقال ويك لزيد ووی له ای عجبا وكاه
اولور كه وی كلمه سی مخفف ومشدد اولان كان كلمه سنه كه حروف مشبهه دندر داخل اولور ووی كلمه سيله ويل
معناسندن كنايه اولور يعنی ويل معناسنه ده مستعمل اولور واشبو ※ ويكان الله يبسط الرزق لمن يشاء ※ آيتنده
سيبويه ديديكه وی كلمه سی كان كلمه سندن مفصول اوله رق رسم اولنور وعند البعض الم تر معناسنه در كه
بن كورمديكمی ديمكدر ينه مرجعی تعجبدر وبعضلر ويلك معناسنه در يعنی اصلی ويلك ان ايدی علی قول اعلم
معناسنه در كه امر حاضر در ووی كلمه سيله ويل وهلاكدن كنايه اولنور ※ مترجم دير كه بو ماده يی دخی شيخ رضی
اسم فعل بابنده شرح وتفصيل ايلمشدر ※ فصـــل الهاء ※ الواوی ※ (الهبوة) هانك فتحی وبانك سكونيله
توزلولق غبره معناسنه در (الهباء) سماء وزننده توزه دينور علی قول توتن كبی هوايه آغان توزه دينور يقال
بصار هباء ای غبارا اوهو مايشبه الدخان وهوايه آغوب ويريوزينه طاغلمش خرده طپراغه دينور ※ مؤلفك بصائرده
بيانه كوره بو شعاع شمسله اوايچنده مرئی اولان خرده خرده توز اوله جقدر كه باجه يه وپنجره يه طوغری چكيلور
عامه اكا ذرّه تعبير ايدرلر وهباء قليل العقل آدملره اطلاق اولنور واحدی هباءه در جمعی اهباء كلور (الهبو) سمو
وزننده هوايه توز آغمق معناسنه در يقال هبا الغبار يهبو هبوا اذا سطع وقاچمق معناسنه در يقال هبا
الرجل اذا فر واولمك معناسنه در يقال هبا الرجل اذا مات (الاهباء) همزه نك كسريله توزتوزتمق معناسنه در
يقال اهبی الفرس اذا اثار الهباء (الهابی) مراد وطپراغه دينور (التهبی) تفعل وزننده توز توزمق معناسنه در
ومنه يقال جاء يتهبی ای ينفض يديه يعنی اللرينی سلكه رك كلدی كه توزه رق كلدی ديمكدر (الهبی) هانك ضميله
ربی وزننده توزه بورنمش يعنی توزودومانه ايلمغا بلانوب نابديد اولمش كواكبه دينور يقال نجوم هبی ای هابية

قداستترت بالهبـاء بونك مفردى هـابى در (المتهبى) اسم فاعل بنيه سيسله ضعف بصره مبتلا آدمه دينور يقـال
رجل متهب اى ضعيف البصر (الهبو) هانك فتحى وبانك سكونيله برجماعتدر (الهبـاءة) سحابه وزننده قبيلهٔ
غطفان يوردنده برارض آديدر وآنده بروقعه اولمشدر (هبى) هانك فتحى وبانك كسريله آت قسمنه مخصوص زجر
وآزار كلمـاتندندر كه اشمك ضمننده سويلنور (الهبىّ) فتحتينله وتشديد يايله كوجك معصومه دينور مؤنثى هبيه‌در
(الهباية) ثمامه وزننده اغاج قبوغنه دينور ❊ اليائى (هات) تانك كسر اوزره بناسيله فعل امردر ويرمعناسنه تقول
هات يارجل اى اعط ❊ شـارح ديركه بونك امر حاضردن ماعدا صيغه سنى عربلر استعمال ايلميوب اماته ايلديلر
انجق حيره اهالبسى استعمـال ايلديلر وتقول هاتا وهـاتوا وهاتى (المهاتاة) مباهـاة وزننده معاطاة معناسنه در
برآدمه برنسنه ويرمك معناسنه‌در يقـال هاتاه اى عاطاه وتقول ماهاتيك اى ما انا بمعطيك (الهتى) هـانك فتحى
وتانك سكونيله كيجه دن بروقته دينور يقال مضى هتى من الليل اى هتىء ❊ الواوى ❊ (الهتو) هـانك فتحى وتانك
سكونيله برنسـنه يى اياقله باصوب قيرمق معنـاسنه درتقول هتوت الشىء اهتوه اى كسرته وطئـا برجلى (المهاتاة)
مباهـاة وزننده برآدمه نسنه ويرمك معناسنه در يقـال هاتاه مهاتاة اذا اعطاه وبونك تصريفى معـاطاة ماده‌سنك
تصريفى كبيدر ❊ اليائى (الهشيان) هانك وثاى مثلثه فتحيله طپراق صاچوق حثو معناسنه‌در ❊ شارحك يانى اوزره
شين معجمه ايله حشو نسخه لرى غلطدر يقال هثى التراب يهثيه هثيانا اذا حثاه ❊ الواوى ❊ (الهجو) هانك فتحى
وجيمك سكونيله و(الهجاء) كسـاء وزننده برآدمى شعرايله ذمّ وشتم ايلمك معنـاسنه در يقال هجاه الشاعر يهجوه
هجوا وهجاء اذاشتمه بالشعر وبوتعديد حروف تهجيدن مأخوذ در (المهـاجاة) مباهـاة وزننده شاعرلر برى برينى
هجو وقدح ايلمك معناسنه‌در تقول هاجيته مهاجاة اى هجوته وهجـانى (الاهجية) اثفيه وزننده و(الاهجوّة)
اجوّه وزننده مادهٔ هجو اولان نسـنه دركه عامه هجويه تعبير ايدرلر هجو ضمننده نظم اولان قطعـه وقصيده كبى
يقال بينهم اهجية واهجوّة يتهاجون بها (الهجاء) كساء وزننده برلفظى حروفيله تقطيع ايلمك معناسنه دركه
حروفنى الف باء وجيم ودال ديو تعداد ايلكدن عبارتدر تقول هجيت حروف اللفظ هجـاء اذاقطعتها وعددتهـا
وتقول تعلم هجـاء الحروف اى تعديدها وهجاء شكل وقيافت معناسنه در يقال هذا على هجـاء هذا اى على شكله
(الهجية) تفعله وزننده و(التهجى) تفعل وزننده بونلرده هجاء حروف معناسنه درتقول هجيت الحروف وتهجيتها
اذاعددتهـا (الهجـاوة) عداوه وزننده صـكون يك اسى اولمق معنـاسنه درتقول هجو يومنا هجـاوة من الباب
الخـامس اذا اشتدّ حرّه (الهجـاة) حصـاة وزننده قوربغـه يه دينور ضفدع معنـاسنه (الاهجـاء) همزه‌نك
كسريله برشعرى هجويه بولمق معناسنه در تقول اهجيت الشعر اذاوجدته هجاء (المهتجون) مهتدون وزننده
اهتجاء كلمه سندن جمع اسم فاعلدر مهاجون معناسنه دركه برى برينى هجو ايله مشتغل اولان شـاعرلردر يقال
هم المهتجون اى المهاجون ❊ اليـائى ❊ (الهجى) هانك فتحى وجيمك سكونيله برنسنه قپـالو اولميوب آچق اولمق
معناسنه‌در يقال هجى البيت هجيا من الباب الرابع اذا انكشف وكوزايچرو باتمق معنـاسنه در يقـال هجيت عـين
البعير اذاغارت ❊ اليائى ❊ (الهدى) هانك ضمى والفك قصريله طوغرى يوله كتمكه دينور رشاد معنـاسنه وطوغرى
يوله دلالت ايلمكه دينوركه اسمدر وبومؤنثدر وفذكر اولور يقال هو على الهدى اى على الرشاد ويقال سل الله
الهدى اى الدلالة على الرشـاد وهدى كوندزه اطلاق اولنور نهـار معناسـنه وهـبى وهدى هـانك فتحى ودالك
سكونيله وهداية هـانك كسريله وهديه فديه وزننده مطلوبه ايصال ايلمك شـانندن اولان طريقه دلالت وارشاد
ايلمك معناسنه مصدر اولور يقال هداه يهديه هدى وهديا وهداية وهدية اذا ارشده وبومعناده لازم اولوركه
هدايت بولمق وهدايتلنمك معنـاسنه اولور يقـال هداه فهدى اى اهتـدى واشبو ماده اراءت طريق معنـاسنى
ملاحظه ايله بالنفس مفعول ثانى يه متعـدى اولور يقال هداه الله الطريق واشـارت طريق ملاحظه سيـله الى
حرفيله متعدى اولور يقـال هداه اليه وتلويح طريق ملاحظه سيله لامله متعدى اولور يقـال هداه له (التهدّى)
تفعل وزننده و(الاهتداء) افتعـال وزننده دلالت وارشادى قبولله هدايتلنوب طوغرى يوله كتمك معنـاسنه دركه
مطاوعلردر يقـال هداه فتهدّى واهتدى ومطـاوع اولميه رق استعمال اولنوركه بنفسه طوغرى يول بولمق
وطوغرى يوله كتمك معنـاسنه اولور يقـال هو لايهـدى الطريق ثلاثيـا ولايهتدى ولايهدّى بفتح الياء والهـاء
وكسر الدال المشـددة ولايهدّى بفتح الياء وكسرها مع كسر الهاء والدال المشددة اى لايكون مهتديا بوزاده
يهدّى كلمه سى كه يانك وهـانك فتحى ودال مشدده ايله در اصلى يهتدى ايدى تاء داله ادغام اولنوب تانك فتحه سيله
هاء مفتوح اولدى ايكنجى يه كوره التقـاء ساكنين ايچون هاء مكسور اولدى واوچنجى يه كوره هـانك كسره سنه

اتباعا ياء مكسور اولدى قال الشارح ومنه قوله تعالى ❊ افمن يهدى الى الحق احق ان يتبع امن لا يهدّى الا ان يهدى ❊ الآية اى ام الذى لا يهتدى الا ان يهدى من قولهم هدى بنفسه اى اهتدى واهتداء كلينى كويكى اوينه كوندروب كيردك ايلك معناسنه در يقال اهتدى العروس الى بعلها اى زفّها اليه وسائره تقدم ايلك معناسنه مستعملدر يقال اهتدى الفرس الخيل اذا صار فى اوائلها (الهدوّ) عدوّ وزننده و(الهادى) طوغرى يول كوسترىجى دليل ومرشده دينور يقال رجل هدوّ وهاد اى يرشد (الهديدية) مصغر بنيه سيله برآدمك بولنديغى حال وشان وسيرتنه دينور بونك مكبرى يوقدر يقال هو على هديدته اى على حاله يعنى التى كان عليها (الهديا) مصغر بنيه سيله برشيئك مثل ومانندينه اطلاق اولنور يقال لك عندى هديّاها اى مثلها ضمير قصه يه راجعدر (الهدية) حانك حركات ثلاثى ودالك سكونيله برايشك راست ودرست اوله جق سمت وجهتنه اطلاق اولنور يقال نظر فلان هدية امره مثلثة اى جهته (الهدى) و(الهدية) هالرك فتحى وكسرى ودالرك سكونيله برآدمك سيرت ومسلك وطريقتنه دينور راه وروش معناسنه يقال هدى هدى فلان وهديته اى سار طريقته وسيرته (الهادى) هدايت ايديجى كه ذكر اولندى وسائردن ايلرى ومتقدم اولانه اطلاق اولنور يقال هو هاد اى متقدم وبيونه اطلاق اولنور اعضاء سائره دن متقدّم اولديغيچون جمعى هوادى كلور وهوادى الليل كيجه نك اوائلنه اطلاق اولنور يقال ينام فى هوادى الليل اى اوائله وهوادى الابل دوه سورى بسنك اوكلرنده اولوب ابتدا ظهور ايدن دوه لردن عبارتدر وهادى اوق ومزراق تمرننه دينور يقال اصابه هادى السهم اى نصيله وخرمنه قوشيلان اوكوزلرك الك ايچنده دوران ايدن اكوزه دينور نته كه راكس دخى ديرلر وارسلانه دينور (الهديّة) غنيه وزننده ارمغانه دينور اكثرى حاجات اوكلرنده تقديم اولنديغيچون ياخود الفت ومحبته ارشاد ايچون ياخود مهدى له يانته صاحبندن مقدّم وارديغيچون اوله جمعى هدايا وهداوى كلور بونده واوك كسريله ده لغتدر وهداوى كلور واوك كسريله يقال ارسل هدية وهى ما اتحف به (الاهداء) همزه نك كسريله و(التهدية) تفعله وزننده برآدمه ارمغان كوندرمك معناسنه در يقال اهدى له الهديّة اذا اتحفها واهداء كلينى داماد طرفنه كوندروب كيردك ايلك معناسنه در يقال اهدى العروس الى بعلها اذا زفّها اليه وتهديه طاغتمق معناسنه در يقال هدى الشئ اذا فرّقه (المهدى) منبر وزننده ايچنده هديّه ارسال اولنان ظرفه دينور طبق وقطوكبى وكثيرة الاهداء اولان خاتونه دينور شارح ديركه بونده صواب اولان مدّ ايله اولمقدر (الهداء) كساء وزننده عارفانه طريقيله طعام ايلك معناسنه دركه هر برى بردرلو كتوروب مجتمعا صفا ايتمكدن عبارتدر يقال هادى الرجلان هداء اذا جاء احدهما بطعام والاخر بطعام فاكلا معا وهداء ثلاثيدن مصدر اولور كلينى كويكو يه يوللمق معناسنه يقال هدى العروس الى بعلها هداء اذا زفّها اليه وهداء عقلى ضعيف بلادتلو نادان كمسه يه دينور يقال رجل هداء اى ضعيف بليد (الهدى) غنى وزننده طوتساغه دينور اسير معناسنه وكلينه دينور هديّه دخى دينور هاايله عروس معناسنه وحرم شريفه سوق اولنان قربانه دينور واكا هدى دخى دينور هانك فتحى ودالك سكونيله يقال اهدى الى الحرم هديّا وهديا وهو ما اهدى الى مكة ❊ مؤلف بوراده كالهدى فيهما عنوانيله رسم ايلمكله شارح ديركه تثنيه ضميرينك وجهى معلوم دكلدر غالبا عباره ده سقطه واقعدر زيرا امهات سائره ده الهدى ماهدى الى مكة والرجل ذوالحرمة كالهدى فيهما عبارتيله مثبت اولمغله بوراده دخى عنوان مرقومله ايكن اقلام نساخدن ساقط اولمشدر پس هدى غنى وزننده وهدى دالك سكونيله عزّ وحرمت ووقع وحشمت صاحبى آدمه ده دينور (الهادية) عصايه اطلاق اولنور يقال توكأ على الهادية اى لعصا وصوايچره توموب چيقمش قيايه دينو (الهداة) اداة وزننده ومرادفيدركه ال آلتيدر براق وپوصات وآوادنلق تعبير اولنور هاء همزه دن مبدلدر (المهدية) مرتبه وزننده مغربده بر بلده آديدر (هديّه) غنيه وزننده و(هديّه) بسميه ورننده اسامئ نسواندندر (التهادى) تفاعل وزننده ايكى طرفه تمايل ايله صالنه رق يوريمك معناسنه در يقال تهادت المرأة اذا تمايلت فى مشيتها ❊ مترجم ديركه تهادى هديه لشمك معناسنه ده كلور ومنه الحديث ❊ تهادوا تحابوا ❊ يعنى برى بريكزه هديه اهدا ايده سزكه محبتكزه وسيله اولور (المهاداة) مباهاة وزننده ايكى جانبه پوجه اوزه رق يوريمك معناسنه در يقال جاء يهادى بين اثنين اى يتمايل اليائى ❊ (الهذى) هانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله و(الهذيان) فتحاتله هرزه وياوه ونامعقول سوز سويلك معناسنه در يقال هذى الرجل هذيا وهذيانا من الباب الثانى اذا تكلم بغير معقول لمرض اوغيره (الهذاء) غراب وزننده هرزه وياوه وپريشان سوزه دينور يقال هذا هذاء من القول اى كلام غير معقول (الهذاء) و(الهذّاءة) هالرك فتحى وذالرك تشديديله هرزه سويلجى پريشان كفتار آدمه دينور يقال رجل هذّاء وهذّاءة اى كثير الهذيان

الاهذاء) همزه نك كسريله اتى مهرّا اولنجه پشورمك معناسنه در يقال اهذيت اللحم اذا انضجته حتى لايتماسك
الواوى ✽ (الهذو) عزو وزننده برنسنه يى قلجله برچالمده كسمك معناسنه در تقول هذوته بالسيف هذوا اذا هذذته به
بوراده هذوت السيف نسخه سى غلطدر وهذو وهذى لفظنده لغتدر كه صاپچه صپان سوزسويلمك معناسنه در
تقول هذوت فى الكلام هذوا لغة فى هذيت ✽ الواوى ✽ (الهراوة) هانك كسريله ايكى قسراغك آديدر وعصايه
وچوپدسته دينور جمعى هراوى كلور هانك وواوك فتحيله وهرى كلور عتى وزننده وهرى كلور ركسريله
يقال ضربه بالهراوة اى العصا (الهرو) سرو وزننده و(التهرى) تفعل وزننده عصا ايله اورمق معناسنه در
يقال هراه يهروه هروا وتهرّاه اذا ضربه بالهراوة ✽ اليائى ✽ (الهرى) جرى وزننده هر لفظنده
لغتدر كه عصا ايله اورمق معناسنه در يقال هراه يهريه هريا اذا ضربه بالهراوة (الهرى) هانك ضمى وراءنك
سكونيله ميرى غلالى يغيلان بيوك انبار دينور جمعى اهراء كلور يقال نقل الطعام الى الهرى وهو بيت كبير
يجمع فيه طعام السلطان (هراة) حصاة وزننده خراسان ايالتنده بر بلده آديدر وفارس ايالتنده بر قريه آديدر
نسبتنده هروى دينور عربى وزننده (التهرية) تفعله وزننده هراة شهرنده نسج اولنمش ثوب ايدنمك
ياخود ثوبى صارى يه بويامق معناسنه در زيرا انده اعلا صارى بويه اولمغله اكثرى اثوابى صارى ايدرلر يقال
هرّى ثوبه اذا اتخذه هرويا اوصفّره (الهرّاء) شدّادوزننده ثوب هروى صاتيجى يه دينور ومنه معاذ الهرّاء
لبيعه الثياب الهروية (المهاراة) مباراة وزننده برآدمك صقالنه كولوب طعن وتمسخر ايلمك معناسنه در يقال
هاراه اذا طانزه بوراده ناظره نسخه سى غلطدر (الهراء) كساء وزننده خرما فدانه دينور فسيل معناسنه
الواوى ✽ (الهزو) عزو وزننده كزمك معناسنه در يقال هزا الرجل يهزو هزوا اذا سار (ابوهزوان النبطى)
كه سحبان وزننده امراء امويه دن هشام بن عبدالملك حواشيسندن بركسه در ✽ الواوى ✽ (الاهساء) همزه نك فتحيله
دنك وحيران اولمش كسه لره دينور مفردى مسموع دكلدر يقال هم اهساء اى المتحيرون ✽ الواوى ✽ (المهاشاة)
شين معجمه ايله مباهاة وزننده بركسه ايله لاغ ولطيفه ايلمك معناسنه در يقال هاشاه اذا مازحه ✽ الواوى ✽ (الهصو)
هانك فتحى وصادك سكونيله قوجه مق معناسنه در يقال هصا الرجل يهصو هصوا اذا اسنّ وكبر (الاهصاء)
همزه نك فتحيله تندوقوى وشديد اولان آدملره دينور يقال هم الاهصاء اى الاشدّاء (المهاصاة) مباهاة وزننده
برآدمك بلنى قيروب خرد ايلمك معناسنه در يقال هاصاه اذا كسر صلبه ✽ الواوى ✽ (المهاضاة) ضاد
معجمه ايله مباهاة وزننده برآدمى يونسوب هزل واستخفاف ايلمك معناسنه در يقال هاضاه اذا استحمقه
واستخفّ به (الاهضاء) همزه نك فتحيله جماعات انسانه دينور (الهضاة) هانك كسريله زلف وذوابه معناسنه در
وقانجق حماره دينور ✽ الواوى ✽ (الهطو) خطو وزننده آتمق معناسنه در يقال هطاه يهطو هطوا اذا رمى به
(الهطى) هدى وزننده كورش طوتشمق صراع معناسنه د ياخود شدتله اورشمق معناسنه در يقال وقع
بينهما الهطى اى الصراع او الضراب الشديد ✽ اليائى ✽ (الهاغية) غين معجمه ايله لاغيه وزننده بون
وكوتك خاتونه دينور يقال امرأة هاغية اى رعناء ✽ الواوى ✽ (الهفو) عفو وزننده و(الهفوة) خطوه وزننده
و(الهفوان) هذيان وزننده سرعتله كتمك معناسنه در يقال هفا الرجل يهفو هفوا وهفوة وهفوانا اذا اسرع
وقوش قناد قاقوب اوچمق معناسنه در يقال هفا الطائر بجناحيه اذا خفق ✽ برآدمك اياغى قايوب سورچمك
معناسنه در يقال هفا الرجل اذا زلّ واجقمق معناسنه در يقال هفا زيد اذا جاع وهفو وهفوّ سمو وزننده يولك
پاره سى هوايه آغوب توزمق معناسنه در يقال هفت الصوفة هفوا وهفوّا اذا ذهبت ويل يولك پاره سنى هواده يرى اوته
او ياتمق معناسنه در يقال هفت الريح بالصوفة اذا حركتها وذهبت بها وكوكل متعلق اولديغى نسنه نك
اردنجه كتمك معناسنه در يقال هفا الفؤاد اذا ذهب فى اثر الشئ وسونوب طربناك اولمق معناسنه در يقال
هفا الرجل اذا طرب (الهفا) عصا وزننده بركره ياغوب بركره ديكوب ارالق ويرن يغموره دينور يقال عطاؤه
كالهفا وهو مطر يمطر ثم يكف (الهفو) هانك فتحى وفانك سكونيله جسبت وخفيف آدمه دينور (الهوافى) قوافى
وزننده آزمش دوه لره دينور يقال هذا من هوافى الابل اى ضوالّها مفردى هافيه در (الهفاة) هانك فتحيله يغمور
دانه سنه دينور مطره معناسنه يوخسه جوهرينك وهمى كبى نظره معناسنه دكلدر ودهمه دن يعنى متصل
ياغان يغموردن برمقداره دينور (الاهفاء) همزه نك فتحيله بون واحمق آدملره دينور يقال هم اهفاء اى حمق
ظاهرا مفردى مستعمل دكلدر (المهافاة) مباهاة وزننده برآدمى بركسه كندى هوا وهوسنه ميل ايتدرمك
معناسنه در يقال هافاه اذا مايله الى هواه ✽ اليائى ✽ شارحك بياننه كوره بوراده واو نسخه لرى غلطدر (الهق

هانك فتحی وقافك سكونیله هرزه وهذیان سویلمك معناسنه در یقال هقی الرجل یهقی هقیا اذا هذی و برآدمی ذم وقدح
ایدوب دیلملك معناسنه در یقال هقی فلانا اذا تناوله بالقبیح وكوكل مفتون اولدیغی نسنه نك اكسیسنده كتمك
معناسنه در یقال هقی فؤاده اذا هفا (الاهقاء) همزه نك كسریله افساد ایلمك معناسنه در یقال اهقاه اذا افسده
الواوی ※ (الاهكاء) همزه نك فتحیله آشفته وحیران آدملره دینور یقال هم اهكاء ای المتحیرون (المهاكاة) مباهاة
وزننده برآدمك عقلنی استصغار ایدوب ابله واحمق یرینه قویمق معناسنه در یقال هاكاه اذا استصغر عقله ※ الواوی
(المهالاة) مباهاة وزننده برآدمی قورقیج نسنه ایله بلكلدوب قورقتمق معناسنه در یقال هالاه اذا فازعه و بو هاول
ماده سندن مقلوبدر (هلا) هانك فتحی والفك قصریله آت قسمنه مخصوص زجر وآواز حكایتندر اوته وآلارغه
دیمكدر (ذو هلیان) هانك ولامك مشدده نك كسریله ذو بلیان وزننده ومرادفیدر كه نابدیدلك وادیسنه اطلاق اولنور
یقال ذهب بذی بلیان وبذی هلیان ای حیث لایدری و بونلر غیر منصرفلردر و بعضا منصرف اولورلر واشبو هلیان مهالاة
ماده سندندر كه حاصلی قورقیج یره كتمكله نابدید اولدی دیمكدر و بونلر مبالغه یی متضمن تراكیب مخصوصه دندر كه
بلیان ماده سنده تفصیل اولندی ※ الیائی (الهمی) هانك فتحی ومیمك سكونیله و(الهمی) صلی وزننده و(الهمیان)
فتحاتله اقمق معناسنه در یقال همی الماء والدمع همیا وهمیا وهمیانا من الباب الثانی اذا سال و كوز كندی یاشنی صاچر صاچر
دوكمك معناسنه در یقال همت العین اذا صبت دمعها و حیوانلر اوتلاغه یردن قوشوب كتمك معناسنه در یقال
همت الماشیة اذا ندت للرعی وهمی یره دوشمك معناسنه در یقال همی الشیء اذا سقط (الهوامی) هانك فتحیله آزوب پراكنده
اولمش دوه لره دینور یقال هو من هوامی الابل ای ضوالها (الهمیان) هانك كسریله سراویل باغنه دینور كه اوچقور
تعبیر اولنور و اقچه كیسه سنه دینور یقال جعل الدراهم فی الهمیان ای وعائها و همیان برشاعر آدیدر و بونده
حركات ثلاثه زبانزده در ※ شارح دیر كه همیان فارسیده دغارجغه دینور ازهری بونك دخیل اولمسنه ذاهب اولدی
وعند البعض معربدر (همیان) عشیار وزننده برموضع آدیدر (هما) هانك فتحیله اما لفظنده لغتدر كه كلمهٔ استفتاحدر
تقول هما والله ای اما ※ الواوی (الهمو) هانك فتحی ومیمك سكونیله همی لفظنده لغتدر اقمق معناسنه در یقال هما
الدمع همواً وهو لغة فی همی ※ الواوی (الهنو) هانك كسریله وقت و زمان معناسنه در یقال مضی هنو وقت
و برقبیله بدرینك اسمیدر (الهن) هانك فتحی ونونك تخفیفیله اخ وزننده شیء معناسنه در بعض نسنه اسمی
ذكر ایلمیه جك هر اسم جنسدن كنایه اولنور بوندن عادة تركیده نسنه و فلان نسنه ایله تعبیر اولنور كه تای
فوقیه دریقال هذا هنك ای شیئك ※ شارح دیر كه اكثری تصریحی مستهجن یاخود غیرمناسب اولان محلده ایراد
اولنور و بونك اصلی هنو ایدی اخ واخوكبی و یقال فی النداء للرجل یاهن اقبل ای یارجل اقبل و یاهنان اقبلا
و یاهنون اقبلوا وللمرأة یاهنة اقبلی و یقال یاهنت اقبلی علی زنة انت طویلة و یواخت و بنت كلملری كبی اولور
جمعنده هنات وهنوات دینور فتحاتله وجاء فی الحدیث هنیة مصغرة هنة اصلها هنوة ای شیء یسیر و یروی
هنیهة بابدال الیاء هاء یعنی جاء فی الحدیث عن ابی هریرة رضی الله عنه قال كان النبی علیه السلام ※ یسكت بین التكبیر
والقرأة اسكاتة قال احسبه هنیة ※ وكذا فی الحدیث انه اقام هنیة ※ ای قلیلا من الزمان وهو تصغیر هنة و یقال هنیهة
پس مصغری یك ازجه نسنه دن كنایه اولنور وهن كلمه سنك تثنیه سنده هنان وهنوان دینور ونسوانه مضاف اولورسه
فرجی مراد اولنور یقال هن المرأة ای فرجها ※ شارح دیر كه نسوانه مخصوص دكلدر بلكه رجال ونسوانك موضع
عورتلرنده استعمال اولنور (الهناة) قناة وزننده داهیه یه اطلاق اولنور جمعی هنوات كلور فتحاتله ※ الیائی (هنیت)
متكلم ماضی اولهرق فعلت معناسندن كنایه اولور كه بن ایتدم و بن اشلدم دیمكدر و بو هن كلمه سندن متصرفدر
الواوی ※ (الهوة) قوة وزننده چقور و انسكمه یره دینور یاخود بك دربن اولان چقور یره دینور یقال سقط فی الهوة
ای ما انهبط من الارض او الوهدة الغامضة منها (الهوآءة) زماعة وزننده هو معناسنه در (الهو) هانك فتحی و واوك
تشدیدیله جانب معناسنه در یقال قعد فی هوه ای جانبه و باجه یه دینور كوه معناسنه ※ الیائی (الهواء) سماء وزننده
یایله كوك اراسنه دینور رجو معناسنه ※ شارح دیر كه عند التحقیق عناصر اربعه اقسامندندر كه كرهٔ ناردن اشاغی وماء
وترابدن یوقری جرم بسیط وحار ورطب وشفاف ولطیف ومتحرك در انتهی وهواء برنسنه ایله مملو ومشغول اولمیوب مطلقا
فارغ و خالی اولان یره اطلاق اولنور ※ قال الشارح ومنه قوله تعالی ※ وافئدتهم هواء ※ ای لاعقول لهم وقورقق جبان آدمه
اطلاق اولنور قلبی جرأتدن خالی اولدیغیچون (المهواة) مرماة وزننده و(الهوة) كوه وزننده و(الاهویة) اثفیه
وزننده و(التهویة) بونلر دخی هواء معناسنه در كه ارض وسماء بینندن عبارتدر (الهوی) هانك فتحی والفك قصریله
برنسنه یه مفتون اولمغه دینور عشق معناسنه در اسمدر و بو خیرده وشرده مستعمل اولور یقال اخذه هوی سیئ وهوی حسن

اي عشق ونفسك اراده‌و آرزوسنه دينور كه مراد شهواته آرزو ودر بونلر صاحبنى ورطه‌يه دوشورديكندن اطلاق اولندى
يقال لا تتبع هوى النفس اى ارادتها * شارحك بياننه كوره جمعى اهواء كلور وهوى نفسك اراده وارزو ايلديكى
نسنه‌يه دينور يقال هو هواه اى مهويه وهوى برنسنه‌يه محبت ايلمك معناسنه مصدر اولور يقال هويه هوى
من الباب الرابع اذا احبه (الهوى) هانك ضميله عتى وزننده مزراق تمرننك ضربه سندن اولان يارهنك لاله كبى
اغزى آچلق معناسنه در يقال هوت الطعنة تهوى هويا اذا فتحت فاها وشاهين وعقاب مقوله‌سى قوش
يوقريدن اشاغى‌يه برنسنه اوزره صاعقه كبى سوزيلوب ايتمك معناسنه در يقال هوت العقاب اذا انقضت على صيد
اوغيره و برنسنه يوقريدن اشاغى‌يه دوشمك معناسنه در يقال هوى الشئ اذا سقط و برنسنه‌يى المق ايچون
ال صونلمق وال اوزاتمق معناسنه در تقول هوت يدى له اى امتدت وارتفعت ويل اسمك معناسنه در يقال هوت
الريح اذا هبت واولمك معناسنه در يقال هوى فلان اى مات (الاهواء) همزه‌نك كسريله بودخى يوقريدن اشاغى‌يه
دوشمك معناسنه در يقال اهوى الشئ اذا سقط و برنسنه‌يه ال صونلمق معناسنه در تقول اهوت يدى له اذا امتدت
وارتفعت * شارح ديركه بومعناده هوى واهواء باء ايله متعدى اولورلر كه برنسنه‌يه ال صونمق معناسنه اولور (الانهواء
انفعال وزننده بودخى يوقريدن اشاغى‌يه دوشمك معناسنه در يقال انهوى الشئ اذا سقط من علو الى سفل
(الهوى) غنى وعتى وزنلرنده و (الهويان) هذيان وزننده بونلرده يوقريدن اشاغى‌يه دوشمك معناسنه در يقال
هوى الشئ هويا وهويا وهويانا اذا سقط من علو الى سفل وعند البعض هوى غنى وزننده يوقرى آغوب چيقمق
معناسنه در وهوى عتى وزننده اينمك وانكبه يه ايتمك معناسنه در فيقال هوى الرجل هويا اذا صعد وارتفع
وهوى الرجل هويا اذا انحدر (الهوة) كوه وزننده يوقرى‌يه آغوب چيقمق معناسنه در يقال هوى الرجل الجبل
هوة اذا صعده وارتفع (الهوى) عمى وزننده محبت معناسنه اولان هوى ماده سندن اسم فاعلدر محب ودوست
معناسنه در يقال هوله هواى محب (الاستهواء) شيطان برآدمك عقل وشعورنى چالمق ياخود سركشته وحيران
قلمق ياخود هواوهوسنى كنديسنه خوش كوسترمك معناسنه در ومنه قوله تعالى * كالذى استهوته الشياطين
فى الارض * الآية اى ذهبت بهواه وعقله او استهامته وحيرته او زينت له هواه (الهاوى) جكركه اطلاق اولنور (هاوية
حرف تعريفسز و (الهاوية) حرف تعريفله جهنم اسماسندندر اعاذنا الله منها * شارح ديركه سقوط معناسندن
مأخوذدر حرف تعريفدن تجردى علم اولديغنه مبنى وحرف تعريفله لمح وصفى متضمن اولديغندن ناشى در ومنه قوله
تعالى * فامه هاوية * اى جهنم (الهوى) غنى وزننده وعتى وزننده و (التهواء) تاى مفتوحه ايله كيجه‌دن برساعته
دينور يقال مضى هوى من الليل وهوى وتهواء اى ساعة (اهوى) احرى وزننده و (سوقة اهوى) و (دارة اهوى
بر موضعدر * الواو (الهاء) حروف مهموسه‌دن برحرفدر كاه اولور كه حرف آخره يعنى ياى تحتيه‌يه و همزه‌يه
والفه ابدال اولنور و بر كلمه‌نك اولنه وآخرينه زياده قلنور (الهوهاة) هانك فتحى وضميله بون واحمق آدمه دينور وشول
قيويه دينور كه بك كبكبش اولمغله ايچنه نزول ايده‌جك كسه ايچون اصلا ال باصه‌جق واياق ايلشديره‌جك يرى اولميه يقال
بئر هوهاة اى لا متعلق لها ولا موضع لرجل نازلها لبعد جاليها (الهوية) غنيه وزننده ديبى پك درين چقوره وقيويه دينور
(الهوى) غنى وزننده قولاق كورلتيسنه دينور يقال سمع لاذنه هويا اى دويا وقولاق كورلده‌مك معناسنه
مصدر اولور يقال هوت اذنه هويا اذا دوى (هى) هانك فتحى و ياى مشدده‌نك كسرى اوزره بناسيله اسم فعل امردر
اسرع فيما انت معناسنه كه مشتغل اولديغك ايشده چابك اول ديمكدرور ويدك وهاك كلمه‌لرى كبى ا كادخى كاف
خطاب لاحق اولور تقول هيك يارجل اى اسرع فيما انت * شارح ديركه تثنيه وجمعنده هيا وهبوا دينور (الهيان
هانك فتحى و يانك تشديديله امر وحال وشان معناسنه در يقال ما هيانه اى ما امره * شارح ديركه بو تعبير ماء استفهاميه ايله
بوغنواندعربدن مسموعدر وهيان مجهول كسه‌دن كنايه اولور كما سيذكر (المهاواة) مباهاة وزننده برآدمه مدارا ايلمك
معناسنه در يقال هاواه اذا داراه و يهمز فيقال هاوءه (الهواء) كساء وزننده برنسنه‌يه اقبال وتوجه ايلمك
معناسنه در نته كه لواء برنسنه‌يه ا كسه ويروب يوز دوندرمك ادبار معناسنه در و بونلر مزدوجا استعمال اولنور
بركره رفق وملايمت كوستروب و بردفعه شدتله معامله ايلمك موقعنه مخصوص در مثلا برآدم برنسنه‌يى انكار ياخود
تعصب ايلديكده كاه سهولت وملايمت وكاه تشديد وتضييق ايلمك كبى يقال عامله بالهواء واللواء وهوان يقبل بالشئ
ويدبر اى يلاينه مرة و يشاده اخرى (هى) هانك كسرى و يانك تخفيف وتشديديله ضميردر مفرد مؤنثدن كنايه‌در نته كه
هو مفرد مذكردن كنايه‌در يقال هى هند وكاه اولور كه آخرنده اولان يا حذف اولنور يقال حتاه فعلت ذلك اى حتى هى
فعلت ومنه قول الشاعر * ديار سعدى اذه من هواكا * اى اذهى (هى بن بى) هانك و بانك فتحى و يارلك تشديديله وهيان

بن بیان) کذلك تشدید ایله مجهول الذات والنسب اولان کسه دن کنایه اولنور یقال هو هی بن بی وهیان بن بیان
ای لا یعرف هو ولا ابوه بعضلر دیدیکه هی حضرت آدم علیه السلام اولادندن ایدی لکن نسلی منقطع ومنقرض
اولدی بعده مطلقا مجهول شخصدن کنایه ایلدیلر وتأکیدا بی کلمه سنه ده مضاف ایلدیلر وهیان وبیان
دخی انلردن مبالغه در خلاصه بی نام ونشان شخصدن انلر ایله کنایه ایلدیلر ❊ مؤلف بونی بی ماده سنده دخی
ذکر ایلدی (هیّ) هانك ویای مشدده نك فتحیله مهموزه ده لغتدر که کلمهٔ تعجبدر ماء استفهامیه یه مقرونا استعمال
اولنور تقول یاهی مالی ویاهیّ مالی ای یا عجبا مالی وعربلر فی وشی کلمه لرینی دخی بونك کبی محل تعجبده استعمال ایدرلر
وهر برینی بر معنادن تصویر ایدرلر وبونده ماکلمه سی ابتدا اوزره مرفوع وخبری مابعدنده اولان ظرفدر (هیّا هیّا
هانك فتحی ویانك تشدیدیله دوه قسمنه مخصوص زجر وآزار حکایاتندندر چابك اشوب یوریمسی ضمننده تفوّه اولنور
شارحك بیاننه کوره مکررا وغیر مکررا ایراد اولنور ❊ فصل الیاء ❊ (الید) یانك فتحی ودالك تخفیفیله
اعضاء بدنیه دن اله دینور کف معناسنه که فارسیده دست دینور بیلکیجه دن برو پرمقلر ایله ال ایاسندن مرکب اولان
عضو معهوددر بعضلر پرمقلرك اوجلرندن اموز باشنه وارنجه مقدار ایله تحدید ایلدیلر یقال ضربه بیده ای بالکف
اوهی من اطراف الاصابع الی الکتف وید لفظنك اصلی یدی ایدی دالك سکونی وآخرده یای مخففه ایله بعده
یاء تخفیفا حذف اولندی وجمعی ایدی کلور همزه نك فتحی ودالك کسریله وبدی کلور یانك ضمی ودالك کسری
ویانك تشدیدیله که فعول وزننده اولور وجمع الجمعی ایادی کلور افاعل وزننده وید لفظنده یدی که فتی وزننده در
ویده که هایله درویدّ که دال مشدده ایله بر لغتدر وفتی وزننده یدی لغتنه کوره تثنیه سنده یدیان دینور لغت اوله کوره
یدان دینور ❊ شارح دیرکه ید لفظنی پرمقلرك اوجلرندن اموز باشنه وارنجه مقدار ایله تحدید ایلمك قطع ید سارق
ماده سنه مخالف اولور لکن بونده حقیقت اولورسه معنای اولده مجاز اولور زیرا جنایت سرقت کف ایله صورت
بولور حتی ابدست خصوصنده غسل ید دخی معنای اوله متعلقدر خوارج طائفه سی قول ثانی بی اعتبار ایلمر یله
منکبدن قطع ایدرلر انتهی وید جاه وقدر وشان معناسنه مستعملدر یقال له عند الناس ید ای جاه ووقار وتمکین
ورزانت معناسنه مستعملدر تقول شاهدت فیه یدا ای وقارا وبرنسنه یه مستحق اولانی اندن منع وتحریم معناسنه
مستعملدر ومظلوم اوزرندن ظلم وستمی منع معناسنده مستعملدر یقال هو صاحب الید ای یمنع الظلم ویول اطلاق
اولنور یقال اخذ بهم یدالبحر ای طریقه وبلاد یمنده اطلاق اولنور کویا که جزیرهٔ عربك یدی منزلنده در وزور
وقوت معناسنه مستعملدر یقال به ید عظیمة ای قوة ❊ قال الشارح ویقال آدیئد ایدا اذا قوی وقدرت معناسنه
مستعملدر تقول الامر بیدالله ای بقدرته وسلطان وولایه معناسنه در تقول مالك علیه ید ای سلطان وولایة
وملك معناسنه درکه میمك کسریله در یقال هذه الدار فی یده ای فی ملکه وجماعته اطلاق اولنور یقال القوم
ید واحدة ای جماعة واکل معناسنه مستعملدر آلت اولدیغیچون یقال هو اشد یدا ای اکلا وپشیمانلغه دینور
عادتا نادم اولان النی اصروب یاخود تاسفله تقلیب یاضرب وتصفیق ایلدیکی تصورینه مبنیدر یقال اخذته
علیه ید ای ندم ومدد وغیاث معناسنه مستعملدر یقال نجا بیده ای بغیاثه وانقیاد واستسلام معناسنه در ❊ شارح دیرکه
بوراده استلام نسخه سی غلطدر وقال قالوا فی حدیث ❊ اعطوا الجزیة عن ید ❊ ای عن انقیاد واستسلام ومنه
حدیث عثمان رضی الله عنه ❊ هذه یدی لعمار ❊ ای انا مستسلم له منقاد لکن استلام معناسی دخی صحیحدر که حجر اسوده
ال سورمك ومس ایلمك معناسنه در زیرا فعل مزبور یدك فعلیدر کما فی النهایة وفی الحدیث ❊ الحجر الاسود یمین الله
فی الارض ❊ قال هذا کلام تمثیل وتخییل واصله ان الملك اذا صافح رجلا قبل الرجل یده فکان الحجر الاسود لله عز وجل
بمنزلة الیمین للملك حیث یستلم ویلثم ومنه الحدیث الاخر ❊ وکلتا یدیه یمین ❊ ای ان یدیه تبارك وتعالی بصفة الکمال
لا نقص فی واحدة منهما لان الشمال تنقص عن الیمین وکلما جاء فی القران والحدیث من اضافة الید والیمین وغیر ذلك
من اسماء الجوارح الی الله تعالی فانما هو علی سبیل الاستعارة والمجاز وذل وحقارت معناسنه در ومنه قوله تعالی
حتی یعطوا الجزیة عن ید ❊ ای عن ذل ونعمت معناسنه مستعملدر یقال انه لذو ید ای نعمة وبر آدمه برینك ایلدیکی
احسان ومکرمه وجمیله یه اطلاق اولنور تقول لفلان عندی ید ای احسان اصطنعه علی اشبو نعمت واحسان
معنالرنده جمعی یدی کلور یانك اولانك حرکات ثلاثی ودالك کسریله وایدی کلور همزه نك فتحی ودالك کسریله
شارح دیرکه بعضلر ایدی کلمه سنی جارحه نك وایادی یی نعمت واحسانك جمعنه تخصیص ایلدیلر ظاهرا استعمال
قبیلندندر انتهی وتقول العرب اعطاه عن ظهر ید ای فضلا لا ببیع ومکافاة وقرض یعنی اول نسنه یی غرض
وعوضسز حسبی اوله رق ویردی دیمکدر ویقال ابتعت الغنم بیدین ای بثمنین مختلفین یعنی اول قیونلری بن ایکی کونه

الجه ایله اشترا ایلدم دیمکدر ویقال بین یدی الساعة ای قدامها زیرا برنسنه نك قدامی متوجهك یمین وشمالی بیننه مسامت اولغله جهت قدامی بین یدین ایله استعاره ایلدیلر ٭ شارح درکه مکاندن زمانی دخی استعاره ایدرلر ونسبتله زمان ماضی ومستقبل اعتبار اولنور انتهی ویقال لقیته اول ذات یدین ای اول شیء یعنی اکا هر نسنه دن اول ملاقی اولدم ویقال سقط فی یدیه واسقط فی یدیه علی بناء المجهول ای ندم زیرا یداره اشعار تاسف وندامتدر ویقال هذا الشیء فی یدی ای فی ملکی نته که ذکر اولندی ویقال لایدان لك بهذا ای لاقوة لك زیرا مقاومت وسدا ومت یدلر ایله اولدغله عجزندن کویا که معدومة الیدان اولمشدر وید لفظنك نسنده یدی ویدوی دخی دینور ایکنجی اصلی اوزره در که یاء واوه مبدله در یاخود فتا وزننده اولان لغته مبنیدر وید القوس یاك کوشه سنه اطلاق اولنور وید الفاس بالته نك صاپیدر وید الرحی دکرمن الی تعبیر اولنور وید الطائر قوشك قنادندن عبارتدر وید الریح روزکارك کمال قوت واستیلاسندن عبارتدر یقال قویت ید الریح ای سلطانها وید الدهر زمانك مدت وامتدادندن عبارتدر که تأبیدن کنایه در تقول لاافعله ید الدهر ای مده یعنی ابدا اوراده ید ظرفیت اوزره منصوبدر (الیدی) یانك فتحی وذالك سکونیله و (الیدی) عصا وزننده بر آدمك نعمت واحسانه مظهر اولمق معناسنه در یقال یدی الرجل منه علی المجهول ویدی کرضی یدیا ویدی من الباب الرابع اذا اولی برا و بر آدمك ال قورییوب طونمز اولمق معناسنه در یقال یدی فلان من یده اذا ذهبت یده ویبست ویدی ثدی وزننده بر آدمك النه طوقنمق یاخود اورمق معناسنه در تقول یدیته یدیا من الباب الثانی اذا اصبت یده و برآدمه جمیله واحسان ایلمك معناسنه در تقول یدیته ای اتخذت عنده یدا (الایداء) همزه نك کسریله بودخی برآدمه جمیله واحسان قلمق معناسنه در تقول ایدیت عنده ای اتخذت عنده یدا وهذا اکثر یعنی بو معناده مزید استعمالی ثلاثیدن اکثردر (المودی) محسن وزننده برآدمه جمیله واحسان ایدن کسه یه دینورکه اسم فاعلدر ومودی الیه دینور یقال هو مود لفلان ای منعم ومحسن وذاك مودی الیه (المیدی) مرمی وزننده الری دوزاغه ایلشوب غالبا ایلش آموه دینور یقال ظبی میدی ای وقعت یده فی الحبالة والی کسلمش آدمه دینور یقال رجل میدی ای مقطوع الید (المیاداة) مباهاة وزننده برآدمه یدا بید عوض ومکافاة ایلك معناسنه در یقال یاداه اذا جازاه یدا بید و برنسنه یی یدا بید ویرمك معناسنه در یقال اعطاه میاداة ای یدا بید (الیدیة) غنیه وزننده دائما ایشده کوجده ولان عمارت وپیشه کر خاتونه دینورکه ایلك اکیرو بز طوقیوب سائر کونه صنایع ایشلر یقال امرأة یدیة ای صناعة ومذکرنده یدی دینور یقال رجل یدی ای صناع ویدی بول ثوبه دینور وادیه دخی دینور همزه ایله یقال ثوب یدی وادی ای واسع (مایدی) فعل تعجبدرنه عجب ایشجیمن والندن هر ایش کلور پیشه کر دیمکدر یقال مایدی فلانة ای ما اصنعها (ذوالیدیه) سمیه وزننده حرقوص بن زهیر نام شخصك لقبیدرکه رئیس خوارج ایدی بعضلر بونی ثای مثلثه ایله ذوالثدیه عنوانیله قید ایدیلرتته که ثدی ماده سنده مرور ایلدی ومعفو نهروان واقعه سنده قتل اولنمشدی (ذوالیدین) خرباق السلمی لقبیدرکه اصحابدندر ایشی ایکی الیله ایشلر ایدی وذوالیدین نفیل بن حبیب ایل کسه در که فیل قصه سنده حبشه طائفه سنی مکه یه ایصال ایچون دلیل اولمشیدی (الیداء) دعاء وزننده ال آغریسنه دینور یقال اصابه الیداء ای وجع الید ٭ لیائی ٭ (بهیا) یانك فتحی وهانك سکونیله چوبان کلماتندندرکه دوه قسمنی سوررکن زجر ایدرلر ٭ الیائی ٭ (یوی) سمی وزننده برآدمك اسمی اولمق ظن اولنور واهل ساوه دن یوسیون دیدکلری جماعت اکا منسوبلردر نصر بن احمد الیوئی که حافظ ابوطاهر السلفی اندن بعض اناشید کتب ایلدی انلردندر هذا آخر الیاء من الاوقیانوس البسیط فی ترجمة القاموس المحیط والحمد لله الذی بنعمته تتم الصالحات وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه ما اتصلت الحروف الی النهایات

باب الالف اللینة

(آا) مقصوره وموقوفه اوله رق حروف هجادندر وممدود اولور یعنی اسم قلندیغی صورتده مد اولنور ٭ مؤلف بصائرده دیدیکه الف فعل وزننده برکلمه در الفتدن مأخوذدر زیرا حروفك جمله سیله الفت ایدر وآ لفظی اسمیدر الف مسماسیدر والف حروف هوائیه درکه جوفدن ظاهر اولور ومخرجی عین مخرجنه قریبدر والف حقیقی الف ساکنه در لاوما کلمه لرنده اولدیغی کبی واکالینه دینور ومتحرك اولدقده اکا همزه دینور وکاه اولور که توسعا الفه همزه اطلاق اولنور انتهی (آ) مد ایله حرف ندادر آنکله منادای بعید ندا اولنور تقول آزید اقبل ومعلوم اوله که الف حرفی اصول ثلاثه اوزره اولوب ماعداسی آنلرك فروع وتوابعیدر اصول مزبوره نك بری الف اصلیه درکه جوهر کلمه دندر اخذ کلمه سنك الفی کبی ثانی الف قطعیه در اب وابل واحمد واحسن کلمه لرینك الفلری کبی ثالث الف

وصليه‌در استخرج واستوفى وابن وابنة كلمه‌لرينك القلرى كبى بوذ كراولنانلر اصولدر وذكراولنه‌جق الفات بونلرك
توابعيدركه بوكتابده اون التى كونه الفدن عبارتدر ٢ الف فاصله در وبو ايكى كونه دربرى واوجمعدنصكره خط
وكتابتده رسم اولنور واو جمع ايله مابعدنده اولان كلمه‌نك بينى فصل ايچون زيرا الف رسم اولنمجه واومر قومه مابعدينه
متصل قياس اولنور شكروا وكفروا كلمه‌لرنده رسم اولنديغى كبى ٢ علامات اناث اولان نونله ونون ثقيله
بينلرنى فصل ايچون زياده قلنور افعلنان كلمه‌سنده اولديغى كبى ٣ الف عباره‌دركه متكلم انكله نفسندن تعبير
ايدر واكا الف حاملة دخى اطلاق اولنور انا استغفر الله وانا افعل كذا قوللرنده‌كى الف كبى ٤ الف مجهوله‌در
فاعل وفاعول كلمه‌لرنده‌كى الف كبى وبوشول الفدركه اسم وفعلده اشباع فتحه ايچون زياده اولنور ٥ الف
عوضدركه تنوينه مبدل اولور رأيت زيدا قولنده‌كى الف كبى ٦ الف صله دركه آنكله فواصل ايات وقوافى
ابياتك فتحه سنه وصل اولنور بيان فتحه ايچون ومنه قوله تعالى ❊ وتظنون بالله الظنونا ❊ والف صله ايله الف
وصلك فرقى بودركه الف صله اواخر اسمايه جلب والحاق اولنور والف وصل اسماء وافعال اوائلنه زياده قلنور ٧
الف نون خفيفه‌در كقوله تعالى ❊ لنسفعا بالناصية ❊ ٨ الف جمعدر نحو مساجد وجبال ٩ الف تفضيل
وتقصيردركه افعل تفضيل الفيدر نحو هو اكرم منك واجهل منك ١٠ الف ندادر كقولك ازيد اى يازيد وبونداء
قريب ايچوندر ١١ الف ندبه‌در نحو وازيداه ١٢ الف تانيثدر حمراء وبيضاء كلمه‌لرينك الفلرى كبى كه الف
ممدوده‌در وسكرى وحبلى كلمه‌لرينه الفلرى كبى كه الف مقصوره‌در ١٣ الف تعايى دركه عى ماده سندندر
مثلا برآدم ان عمر منطلق ديمك مراد ايدوب ان عمر ديدكده حصر اولوب كيروسنى ادايه مقتدر اولمامغله اورادة
ان عمر اا ان عمرا ديو رايى مد ايده‌رك توقف ايلدكده ايشته اول الحاق ومد ايلديكى الفه الف تعايى تعبير اولنور كويا كه
انكله بقيهٔ كلامك انفتاحنى استمداد ايدر ١٤ الفات مدّاتدر كلكال وخاتام وداناق كلمه‌لرنده كلكال وخاتام وداناق
ديدكلرى كبى ١٥ الف محوله‌دركه واودن ويادن منقلب اولان الفدر نحو باع وقال ١٦ الف تثنيه‌در نحو يجلسان
ويذهبان وزيدان ❊ مؤلف ابتداى ماده ده الف قطع والف وصلى اسماءدن ايراد ايلمامكله ذيل ماده ده ايراد
ايدوب ديرلركه جمع صيغه‌سنده الف قطع الوان واز واج كلمه‌لرينك الفلرى كبيدر واوائل اسماده الف وصل اشبو
ابن وابنم وابنة واثنين واثنتين وامرأ وامرأة واسم واست وايمن وايم كلمه‌لرينك همزه‌لرى كبيدر ❊ ومؤلف بصائرده
الفى فرق وجه اوزره ثبت وفرد افردا مثاللرنى ايراد ايلمشدر (اذا) همزه‌نك كسرى والفك قصريله مفاجأه
ايچون اولور كه سن برايش اوزره ايكن ناكهانى وبغتة برشيئك حصول وظهورنى افاده ايدر بو صورتده جملهٔ
اسميه مخصوص اولور وشرط معناسنى متضمن اولمامغله جواب ايرادينه محتاج اولمز وكلامك صدر وابتدا سنده
واقع اولمز زيرا آنى اتيا ندن غرض ماقبلنك وجودندنصكره مابعدينك على سبيل المفاجأه حصولنه دلالت ايلمكدر
واشبو اذاى مفاجأه زمان حاله دلالت ايدر شرطيه كبى استقباله دلالت ايلمز نحو خرجت فاذا الاسد بالباب وكقوله تعالى
فاذا هى حية تسعى ❊ وبو عند الاخفش حرفدر وعند المبرد ظرف مكاندر وعند الزجاج ظرف زماندركه زمان
مستقبله دلالت ايدر ومفاجأه ايچون اولميان اذا كلمه‌سى غالبا ظرف زمان مستقبل اولوب شرط معناسنى
متضمن اولور بو صورتده جملهٔ فعليه‌يه داخل اولور وفعل مزبور اكثرى ماضى وبعضا مضارع واقع اولور
وكاه اولور كه ظرف زمان ماضى واقع اولور ومنه قوله تعالى ❊ واذا رأوا تجارة اولهوا انفضوا اليها ❊ الآية وكاه
اولور كه ظرف زمان حال اولور وبو بعد القسم واقع اولدقده اولور كقوله تعالى ❊ والليل اذا يغشى ❊ وكقوله
تعالى ❊ والنجم اذا هوى ❊ واذا كلمه‌سنك ناصبى خصوصنده ايكى مذهب واردر برى ناصبى فعل شرطدر
ثانى جواب واقع اولان فعل ياخود شبه فعلدر (اذ) همزه‌نك كسرى وذالك سكونيله زمان ماضى
ايچوندر وكاهجه مفاجأه ايچون كلور اكر بينا وبينما كلمه‌لرندنصكره واقع اولور ايسه تقول بينا وبينما
انا كذا اذ جاء زيد يعنى بن شوايشه مشغول اولديغم اثناده ناكهانى زيد چيقه كلدى (الى) همزه‌نك كسرى والفك
قصريله حروف جاره دندر انتهاء غايت ايچوندر وغايت زمانيه اولور كقوله تعالى ❊ ثم اتموا الصيام الى الليل
ومكانيه اولور كقوله تعالى ❊ من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى ❊ ومعيت ايچون يعنى مع معناسنه اولور
وبو برشيئه بر شيئ آخره ضم ايلديكك حالده اولور كنديلره متعلق معنا اعتباريله وشيئ آخر كرك جنسندن
اولسون كرك اولمسون كقوله تعالى ❊ من انصارى الى الله ❊ اى مع الله وكقولهم الذود الى الذود ابل
اى اذا اجتمع القليل مع القليل كثير وتبيين معناسنه كلور كه مجرورينك فاعليتنى يعنى الى كلمه‌سنك متعلقى اولان
جنسه بحسب المعنى فاعل اولديغنى مقدمنده ذكر اولنان فعل التعجب ياخود اسم تفضيلدن بحيثية الحب والبغض

وعداوت معناسنی افاده ایلدکده نصکره مبین اولور کقوله تعالی ❊ رب السجن احب الی ❊ الآیه بو راده الی کلمه سی
کندی مجروری اولان نفس متکلمك که مراد یوسف علیه السلامدر اسم تفضیل اولان احب کلمه سنك مدلولی
اولان محبت حدثنه فاعل اولدیغنی بیان واشعار ایلمشدر ولام جارّه یه مرادف اولور کما فی حدیث الدعاء ❊ والامر
الیك ❊ ای لك وفی معناسنه اولور نحو قوله تعالی ❊ لیجمعنکم الی یوم القیامة ❊ ای فی یوم القیامة وابتداء غایت ایچون
اولور من کبی کقول ابن احمر ❊ تقول وقد عالیت بالکور فوقها ❊ ایسقی فلا یروی الی ابن احمرا ❊ ای فلا یروی منی
بو بیتده کور لفظی کافك ضمیله پالانه دینور ویسقی کلمه سی مضارع مجهولدر ویروی واوك فتحیله فعل مضارع
معلومدر وابن احمر فاعلیدر وفوقها ضمیری ناقه یه راجعدر مضمونی بودرکه ناقهٔ مزبوره بن پالانی اوزرینه وضع
ایدرکن لسان حالله ابن احمر بکا بنمکدن بجباهرکز اوصانمزمی اوله دیو شکایت ایلدی سقی وارواء حالتی استعارهٔ
تمثیلیه یی متضمندر رکوب وملال کیفیتلرینه تشبیه اولنمشدر والی کلمه سی عند معناسنه اولور کقول الشاعر
ام لاسبیل الی الشباب وذکره ❊ اشهی الی من الرحیق السلسل ❊ ای اشهی عندی وتأکید ایچون اولور که زائد اولور
کقوله تعالی ❊ واجعل افئدة من الناس تهوی الیهم ❊ بفتح الواو ای تهواهم وبو امام فرّاء قولیدر (الیك) اسم فعل
امردر آلارغه وبرطرف اول سائر آدملر ایله اوغراشمه سنك غیری کمسه ده ایشك اولمسون معناسنه در تقول الیك
عنی ای امسك وکف وتقول الیك کذا ای خذه واذا قالوا اذهب الیك فانّ معناه اشتغل بنفسك یعنی یوری سن
کندی امورکه باق کندی احوالکله مشغول اول زید وعمروك احوالی سکا نه لازمدر (الا) همزه نك فتحی ولامك
تخفیفی والفك قصریله حرف استفتاحدرکه آنکله کلامه بدؤ وآغاز اولنور یعنی ابتداء کلامده مخاطبی ایقاظ
وکرك تقریرینه شروع اولنه جق کلامك جلالتنی وسزای اصغا اولدیغنی اشعار ایچون اوّل نقله تصدیر ایلدکلری
اداتدندرکه بعضا فعل اولور اعلم کبی واسم اولور ذلك کبی وحرف اولور الا کبی والا کلمه سی بش وجه اوزره
استعمال اولنور (١) تنبیه ایچون اولورکه آگاه وخبردار اول غافل اولمه دیمکدر نحو قوله تعالی ❊ الا انهم هم السفهاء
وبو صورتده تحقیق وتقریر کلامی مفید اولور زیرا فی الاصل همزهٔ استفهامله لاء نافیه دن مرکب اولور همزهٔ
استفهام ایسه نفیه داخل اولدقده تحقیق واثباتی مفید اولور نحو ❊ الیس ذلك بقادر ❊ ای هو قادر ثانی توبیخ وتقریع
وانکار ایچون اولور کقول الشاعر ❊ الا ارعواء لمن ولت شبیبته ❊ وآذنت بمشیب بعده هرم ❊ ثالث استفهام عن النفی
اولور کقول الشاعر ❊ الا اصطبار لسلمی ام به جلد ❊ اذا الاقی الذی لاقاه امثالی ❊ رابع عرض ایچون اولور خامس
حث وتحضیض ایچون اولور کرچه ایکیسنده برنسنه نك طلبنه دلالت ایدرلکن عرضك مفهومی رفق وملایمتله
طلب ایلمکی متضمندر کار واجله دن وخشونت فهم اولنان کمسه دن برنسنه نك طلبی کبی ومنه قوله تعالی ❊ الا تحبون
ان یغفر الله لکم ❊ وتحضیض حث واغراء وترغیبله طلب ایلمکی متضمندر مثلا الا تضرب زیدا قولی کبی که
نه طوره یورسن زیدی دوکزمیسن معناسنه درکه مرجعی زیدی دوکسنی طلبدر (الو) ضمتیله برجمعدرکه لفظندن
مفردی یوقدر علی قول اسم جمعدر مفردی ذو کلمه سیدرکه صاحب معناسنه در (اولات) همزه نك ضمی
وآخرینك اعرابیله جمع مؤنثیدر مفردی ذات کلمه سیدر مثلا اولوا الالباب دیرلر ذوی العقول اولان رجال واولات
الاحمال دینور حمل صاحبه لری یعنی کبه خاتونلر دیمکدر (آلی) همزه نك ضمیله هدی وزننده در ومدّ ایله جائزدر
برجمعدرکه لفظندن مفردی یوقدر علی قول مفرد مذکری ذا کلمه سیدر ومفرد مؤنثی ذه کلمه سیدر آنلر معناسنه درکه
فارسیده آنان مرادفیدر وگاه اولورکه اولنه حرف تنبیه داخل اولوب هؤلاء دیرلرکه ایشته آنلر دیمك اولور
وآخرینه کاف خطاب لاحق اولوب اولئك دیرلر واولاك دیرلر مدّ وقصر ایله واولالك دیرلر لام توسیطیله
هنالك وذلك کبی وألّاك دیرلر همزه نك ضمی ولامك تشدیدیله کما قال الراجز ❊ مابین الّاك الی الاکا
واما عربلرك ذهبت العرب الالی قوللرنده الی کلمه سی اول کلمه سندن مقلوبدرکه اولی لفظنك جمعیدر اخری
واخر کبی (الّا) همزه نك کسری ولامك تشدیدیله حرف استثنادر مدخولنی متعدّد سابقدن اخراج وافراز ایدر
فارسیده مکر مرادفیدر نحو قوله تعالی ❊ فشربوا منه الّا قلیلا ❊ وبو کلام موجبه مثالدر وبونده ما بعدینك نصبی
الّا ایله در ونفیدن صکره واقع اولور نحو قوله تعالی ❊ مافعلوه الّا قلیل منهم ❊ وبونك ما بعدی ماقبلندن بدل بعض
من الکل جهتیله بدلیت اوزره مرفوعدر وگاه اولورکه الّا کلمه سی غیر کلمه سی منزلنده استعمال اولنورکه مابعدی
ماقبلنه ذاتا یاخود صفة مغایر اولور بو صورتده الامع مابعدها برجمع منکره یاخود شبه جمع منکره صفت واقع
اولور یعنی بویله اولدیغی صورتده غیر معناسنه اولور والحاصل الّا کلمه سنده اصل اولان استثناء معناسیدر وغیر کلمه سنده
اصل اولان اعرابده ماقبلنه تابع صفت اولمقدر الا کلمه سی جمع منکر غیر محصوره تابع اوله رق ذکر اولنوب ومعنای

استثناء ممتنع اولورسه غیر کلمه سی اوزره حمل ایله الایی بتالیها جمع مذکوره صفت ایدرلر نحو قوله تعالی ❊ لوکان فیهما آلهة الا الله لفسدتا ❊ الآیة تقدیره لوکان فیهما آلهة غیر الله پس بوراده الا الله کلمه سی آلهه لفظنه صفت واقع اولمشدر زیرا بوراده استثناء معناسی ممتنعدر آلهه ده داخل دکلدر که اخراج اولنه وکاه اولور که شبه جمع منکره یعنی تعریف لفظی ایله معرف اولان جمعه یاخود جمع معناسنه اولان نکره یه صفت اولور کقول الشاعر ❊ اینخت فالقت بلدة فوق بلدة ❊ قلیل بها الاصوات الا بغامها ❊ بوراده الابغامها قولی اصوات کلمه سنه صفت واقع اولمشدر زیرا الاصوات لفظنك تعریفی تعریف جنس اولمغله نکره حکمنده در وکاه اولور که الا کلمه سی عاطفه اولوب واو منزلنده اولور کقوله تعالی ❊ لئلا یکون للناس علیکم حجة الا الذین ظلموا ❊ وقوله تعالی ❊ لایخاف لدی المرسلون الا من ظلم ❊ ای ولا الذین ظلموا ولا من ظلم والا کاه اولور که زائد اولور کقول الشاعر ❊ حراجیج ماینفك الا مناخة ❊ علی الخسف او نرمی بها بلدة قفرا ❊ (الا) همزه نك فتحی ولامك تشدیدیله حرف تحضیض در که آنکله برنسنه یه حث واغرا اولنور و بو جمله فعلیهٔ خبریه یه مخصوصدر زیرا تحضیض امر متجددی طلبدن عبارت اولوب تجدد دایسه فعلك شانندن اولوب اسمك شانندن دکلدر کذلك خبریه ایله خارجدن متحصل اولان شیٔ طلب اولنوب انشاك خارج و واقعی اولمامغله خبریه یه مختص اولدی پس اشبو الا مررت بریاض الجنة قولی مجلس ذکره وارمدکی نیچون وارمدك وارسك یك مناسب اولور وارمغه سعی ایله دیمکدر (انی) نونله حتی وزننده من این معناسنه در که نیردن وقندن دیمکدر فارسیده از کجا مرادفیدر ومنه قوله تعالی ❊ انی لك هذا ❊ ای من این لك ومتی مرادفی اولور که نچن ونه زمان دیمکدر تقول انی یکون هذا ای متی یکون وکیف معناسنه کلور که نه کونه ونیجه دیمکدر کقوله تعالی ❊ انی یحیی هذه الله بعد موتها ❊ ای کیف یحیی واشبو انی کلمه سی کندیسیله مجاز اولان ظروف اقسامندن اولور یعنی شرطیه وجزائیه تعبیر اولنان جملهٔ فعلیه لره داخل اولوب شرطیه یی سبب وجزائیه یی مسبب ایدر تقول انی تأتینی آتك وانا کلمه سی که مر کبدر نون باینده ذکر اولندی (ایا) همزه نك فتحی و یانك تخفیفیله حرف ندادر آنکله بعید ندا اولنور جوهرینسك وهم ایلدیکی کبی قریبه مخصوص دکلدر وکاه اولور که همزه سی هایه ابدال اولنوب هیا دینور (ایا) همزه نك کسری و یانك تشدیدیله اسم مبهمدر که جمیع مضمرات متصلهٔ منصوبه اکا لاحق اولور ضمیر مخاطبه متصل اولورسه سکا وضمیر غائبه متصل اولورسه اکا وضمیر متکلمه متصل اولورسه بکا و بزه دیمك اولور تقول ایاك وایاه وایای وایانا وکاه اولور که همزه سی هایه ابدال اولنوب هیاك و یباك وهیاه دینورو بعضا واوه تبدیل اولنوب ویاك دیرلر امام خلیل ابتدیکه ایا کلمه سی اسم مضمردر کافه یعنی مابعدینه مضافدر واخفش دیدیکه ایا کلمه سی اسم مفرد ومضمردر آخری متغیر اولورتنه مضمرا تك اواخری متغیر اولور مضمر ینك یعنی خطاب وتکلم وغائب وضمیرلر ینك اختلاف اعدادلرینه بناء وایا که همزه نك کسری و یانك تخفیفی وقصر ایله در کذلك ایاه که همزه نك فتحی والفك مدیله در وایاة که همزه نك فتحی وکسریله در کنشك نور وضیاء وحسن ورونقنه دینور کذلك نبات قسمنك حسن ولطافتنه وتاب ورونقنه دینور تقول اعجبنی ایا الشمس وایاؤها وایاتها وایا النبات وایاته ای نورها وحسنها (ایایا) همزه نك فتحیله و (یایا) همزه سزو (یایه) دوه قسمنی اشدروب سورمکه مخصوص زجر حکایاتندندر و بوندن فعل تصریف ایدرلر یقال ایا بالابل ویهیه بها ای قال لها ایایا و یایا ویایه مضارعنده همزه هایه مبدلدر (الباء) مد ایله حروف جاره دندر معانیٔ عدیده یه دلالت ایدر ١ الصاق ایچون اولور که فعلی مفعول به اولان کلمه یه ایصالدن عبارتدر والصاق حقیقی اولور نحو امسکت بزید بوراده امساك فعلی حقیقة وجود زیده واصل اولمشدر ومجازی اولور نحو مررت بزید بونده مرور بالحقیقه زیده واصل اولمیوب بلکه زیدك مکاننه اقرب مکانه واصل اولور ❊ شارح دیرکه معنای الصاق باء جاره نك معنای اصلیسیدر معانیٔ سائره کویا که آندن متفرعدر زیرا سائر معنالرك هر برنده شمهٔ الصاق موجوددر بناء علیه سیبویه اکا اقتصار ایلمشدر ٢ تعدیه ایچون اولور که فعل لازمی تصییر معناسنی تضمینله متعدی قلمقدن عبارتدر کقوله تعالی ❊ ذهب الله بنورهم ❊ ای صیر الله نورهم ذاهبا ٣ استعانه ایچون اولور نحو کتبت بالقلم ونجرت بالقدوم و بسمله شریفه نك اولنده اولان باء دخی بو معنادندر ٤ سببیه ایچوندر کقوله تعالی ❊ وکلا اخذنا بذنبه ❊ ای بسبب ذنبه وکقوله تعالی ❊ انکم ظلمتم انفسکم باتخاذکم العجل ای بسبب اتخاذکم ٥ مصاحبت ایچوندر و بونك ایکی مصححی واردر بری باء یرینه مع کلمه سنك قیامی ملایم اولمقدر کقوله تعالی ❊ اهبط بسلام ❊ ای معه و بری باء ایله مدخولنك حال ایله ماول اولمسی صحیح اولمقدر کقوله تعالی وقد دخلوا بالکفر ❊ ای کافرین ٦ ظرفیت ایچون اولور یعنی فی معناسنه اولور کرك ظرف مکانی اولسون کقوله تعالی ❊ ولقد نصرکم الله ببدر ❊ ای فی بدر وکرك زمانی اولسون نحو ❊ ونجیناهم بسحر ❊ ونحو ❊ بایکم المفتون ❊ ای

في ايكم الفتنة * ٧ بدل معناسنه اولور وبونك صحيحي مقامنه بدل لفظني اقامتك صحيح اولميدر كقول الشاعر
فليت لي بهم قوما اذا ركبوا * شنوا الاغارة فرسانا وركبانا * اي بدلا بهم ٨ مقابله ايچون اولوركه باء عوض دخي ديرلر
نحو اشتريته بالف ونحو كافأته بضعف احسانه ٩ مجاوزه ايچون اولور عن كبي وعندالبعض بومعنا موقع
سؤاله مخصوصدر كقوله تعالى * فاسئل به خبيرا * اي عنه وعلى قول سؤاله مخصوص دكلدر نحو قوله تعالى
ويوم تشقق السماء بالغمام * اي عن الغمام وكقوله تعالى * ماغرك بربك الكريم * اي ماخدعك عن ربك والايمان به
١٠ استعلاء ايچون اولور على كبي كقوله تعالى * ومنهم من ان تأمنه بقنطار * اي على قنطار ١١ تبعيض ايچوندر
من كبي كقوله تعالى * عينا يشرب بها عباد الله * اي منها وكقوله تعالى * وامسحوا برؤسكم * اي بعض رؤسكم
١٢ قسم ايچون اولور نحو اقسم بالله ١٣ غايت معناسنه اولور نحو احسن بي اي الي ١٤ مجرد تاكيد ايچون اولوركه
باء زائده ديدكلريدر وبونك كاهي زياده سي واجب اولور نحو احسن بزيد اي احسن زيد اي صار ذا حسن يعني
بوفعل تعجبدر اصلي احسن زيد ايدي كه زيد كوزل اولدي ديمكدر بعده صيغهٔ خبر طلب وانشايه تغيير اولنمغله
اصلاحا للفظ باء زياده قلندي وكاه اولوركه زياده سي غالب اولور وبوكبي فعلنك فاعلنه زياده قلنور كقوله تعالى
وكفى بالله شهيدا * وكاه اولوركه زياده سي ضرورت شعره مبني اولور كقول الشاعر * الم يأتيك والانباء تنمي * بما لاقت
لبون بني زياد * ومعلوم اوله كه باء حرفي شفويدر ودائما مكسور تلفظ اولنور وبعضلر عندنده اسم ظاهره متصل
اولدقده مفتوح اولور نحو مررت بزيد (التاء) حروف هجادندر نسبتنده تاوي وتيوي دينور عربي وزننده يقال
قصيدة تائية وتيوية اي رويها التاء (التثنية) تفعله وزننده تاء حرفي يازمق معناسنه در تقول تييت تاء حسنة
اذا كتبتها معلوم اوله كه تاء مفرده درت كونه در اول اوائل اسماده متحرك اولور ثاني اواخر اسماده متحرك اولور
ثالث اواخر افعالده متحرك اولور رابع اواخر افعالده ساكن اولور قسم اول حروف جاره دندر قسم معناسنه
دلالت ايدركه تاء قسميه تعبير اولنور وبو تعجب موقعنه واسم جلاله مخصوصدر نحو تالله لافعلن وكاه اولوركه
تربي ورب الكعبة وتالرحمن دخي ديرلر كه سائر اسماء حسنايه ده داخل اولور وقسم ثاني حرف خطابدر انت وانت
كلمه لري كبي وقسم ثالث كه اواخر افعالده متحرك اولاندر متكلم وخطاب وغائب ضميري اولان تاء در قمت وقمت
وقمت كبي وقسم رابع علامت تأنيث ايچون يعني مسند اليهك مؤنث اولديغنه علامت ايچون وضع اولنان تاء در
قامت كلمه سنده كي تاء كبي وكاه اولوركه تاء مذكوره ثم ورب كلمه لرينه ده الحاق اولنوب ثمت وربت دخي ديرلر
واكثري بونلرده مفتوح اولور وتاء لفظي كاه اولوركه اسم اولوب كنديسيله مؤنثه اشارت اولنور ذا ايله مذكره
اشارت اولنديغي كبي (ته) تانك كسري وهانك سكونيله بودخي اسم اشارت مؤنثدر شوقادين ديمكدر نته كه ذه
ذالك كسريله مذكره اشارتدر تثنيه سنده تان دينور ونونك كسريله وجمعنده الاء دينور نته كه بيان اولندي
ومصغرنده تيا دينور تانك فتحي وياءنك تشديديله شوقادينجغز ديمكدر وكاه اولوركه كاف خطاب الحاقيله
تيالك ديرلر ولام توسيطيله تيالك ديرلر وذكر اولنان تاء كلمه سنه هاء تنبيه الحاقيله هاتا دخي دينور ايشته شوقادين
ديمكدر وبركسه يه خطاب موقعنده ايراد اولنورسه كاف ايله تيك وتاك وتلك دينور تانك كسريله وتانك فتحيله
تلك لغتي رديه در وتثنيه ده تالك ديرلر لام مكسوره ايله وتانك ديرلر نون مكسوره مخففه ايله وتانّك ديرلر نون مشدده ايله
وبالجمله تذكير وتأنيثده وافراد وتثنيه وجمعده كاف خطاب مخاطب اولان كمسنه يه تابعدر وكافك ماقبلي
مشار اليهه تابعدر وكاه اولوركه تيك وتاك كلمه لرينه هاء تنبيه داخل اولوب هاتاك وهاتيك ديرلر (الحاء) مهمله
اوله رق حروف هجادندر الفك قصري ومدي جائزدر وحاء كلمه سي مد ايله مذحج قبيله سندن بر جماعت
اسميدر وامام خليل قولي اوزره بدزبان وسليطه خاتونه دينور وبر رجل آديدر كه مدينه ده بئرحاء ديدكلري
قيوا كا منسوبدر وبعضا بونده الفي قصر ايدرلر وبعضلر ديديكه بونده صواب اولان بئرحي اولمقدر فيعلي
وزننده نته كه برح ماده سنده بيان اولندي (حاء) الفك مدي وبعضا قصريله وهمزه نك كسري اوزره مبناسيله
دوه قسمنه مخصوص زجر وآواز حكايتندر وكچي قسمني يانلرينه چاغرسه لر حاجيت بالمعز حيحاء وحيحاة ديرلر
وقيونلري يانكه چاغرديه جق يرده حاء بضماً نك ديرلر كه مفاعله بابندن امر حاضردر وهر بر يوزياشنه بالغ اولمش
كسنه حقنده لاحاء ولاساء ديرلر لايحسن ولايسيء معناسنه كه من بعد اندن ايولك وكتولك كلمز ديمكدر ياخود لا رجل
ولاامرأة معناسي مراد ايدرلر ياخود قيونلري حاء كلمه سيله وحماري سأ كلمه سيله زجر ايلمكه قادر دكلدر معناسي
قصد ايدرلر * شارح ديركه معناي اولالر دخي بوندن ماخوذ كنايه لردر نته كه همزه بابنده حاء وساء ماده لرنده
معنالري ذكر اولندي (خاء) الجماله همزه بابنده مرور ايلدي (ذا) الجماله وقصر ايله اسم اشارتدر مشار اليه

مفرددر مذکر در یقسال هنا وذالك وكاهی لام توسیط اولنوب ذلك دیرلر تاكیدی متضمندر و بعضیلر لامی یالی همزه
زیاده قلنوب ذالك دیرلر وذالك لفظنك مصغرنده ذیالك دینور یالك تشدیدیله شونجغزه دیمکدر وذلك كلمه سنك
مصغرنده ذیالکه دیرلر وكاهی ذا كلمه سنه هاء تنبیه داخل اولنوب هذا دیرلر اشته شو دیمك اولور (ذی) ذالك
كسری ومد یله (وذه) هاء موقوفه ایله مفرد مؤنثه اشارتدر تقول ذی امة الله وذه امة الله وهاء مذكوره تأنیث ایچون
دكلدر یادن مبدله در (ذو) ذالك ضم ومد یله صاحب معناسنه در آنكله اسماء اجناس وصفنه توصل اولنور
اسم جنسه مضاف اولنوب آنی نكره یه صفت قیلرلر نته كه الذی ایله وصف معارفه توصل اولنور جمعی ذوون كلور
مؤنثنده ذات دینور تثنیه سنده ذواتان وجمعنده ذوات دینور وقوله تعالی * واصلحوا ذات بینكم * ای حقیقة وصلكم
اوذات البین الحال التی بها یجتمع المسلمون * شارح دیر كه ذات ماده سی برنسنه نك عین وحقیقتنه و نفس وخاصه سنده
بالاستعاره استعمال ایدرلر و بو راده احوالك بینه ملابسه وملازمه سی علاقه سیله ذات البین ایله تعبیر اولندی
نته كه مضمرات قلبیه یی ذات الصدور ایله تعبیر ایدرلر وعرب بلواسطه ذا اناءك دیرلر ماقی الاناء من الشراب معناسنه كه
قابنده اولان شربتی مراد ایدرلر وهذا ذوزید دیرلر هذا صاحب هذا الاسم معناسنی اراده ایدرلر ویقال جاء من ذی
نفسه ومن ذات نفسه ای طبعا یعنی بالطوع والاختیار كلدی وذو كلمه سی طیء لغتنده الذی معناسنه اسم موصول
اولور جمله ایله وصف معارفه وسیلهٔ وصلت اولور لیس ناقص اولغله لفظنده اعرابی ظاهر اولمز الذی كلمه سی كبی
وافراد وتثنیه وجمع وتذكیر وتأنیثی مساوی اولور تقول اتانی ذوقال كذا ای الذی قال وتقول العرب لا افعل ذالك بذی
تسلم وبذی تسلمان وبذی تسلمون والمعنی لا وسلامتك اولا والذی یسلمك ایكی وجهده دخی با قسم ایچوندر اولدم
بالذی فیه سلامتك وثانیده بالذی یسلمك سبكنده در * شارح دیر كه نته كه اذهب بذی تسلم دخی دیرلر بونده باء ظرفیت
ایچوندر وذی زمن محذوفك صفتیدر یاخود باء مصاحبت ایچوندر اذهب بالشان الذی یقال لك تسلم سبكنده در
یاخود صاحب معناسنه اولمغله موصوفی نكره اولور اذهب فی وقت صاحب سلامة دیمك اولور (الفاء) فاء مفرده
حرف مهمله در یعنی حروف عامله دن دكلدر وعند البعض عامله دندر بنفسها فعل مضارعی نصب ایدر نحو
ماتاتینا فتحدثنا وبعضلر عندنده جاره دندر مدخولنی جر ایدر نحو قوله * فمثلك حبلی قد طرقت ومرضع * بجر مثلك
شارح دیر كه اهالی جمهور مذهبیدر مثال اولده ان ناصبه وثانیده رب اضمار ایدرلر وفاء كلمه سی عاطفه اولور كه
معطوفله معطوف علیه بیننده ترتیبی افاده ایدر وبو ایكی نوع اوزره در بری ترتیب معنویدر قام زید فعمرو كبی وبری
ترتیب ذكریدر كه معطوف بحسب اللفظ معطوف علیهدن صكره واقع اولور واشو ترتیب ذكری مجملی مفصلی
اوزره عطف ایلك محلنده تحقق ایدر نحو قوله تعالی * فازلهما الشیطان عنها فاخرجهما مما كانا فیه * الآیة بو مثالده
عنها ضمیری جنته راجع اولدیغنه مبنیدر واكر شجره یه راجع اولورسه قسم اولدن اولور وفاء تعقیب ایچون اولور كه
مابعدی من غیر مهلة ولا تراخ ماقبلندن صكره واقع اولور یعنی جملهٔ ثانیه نك مضمونی جملهٔ اولی عقبنده اولدیغنی
افاده ایدر وبو مقامك مقتضاسنه كوره اولور مثلا تزوج فولد له قولنده تزوج ایله ولادت بیننده مدت حمل اولمغله بحسب
العاده متعاقبدر هر نقدر مدت مذكوره متطاول ایسه ده وثم معناسنه اولور كه مع التراخی جمع مطلقه دلالت ایدر
كقوله تعالی * ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا العظام لحما * الآیة
بو راده فاء كلمه لری ثم معناسنه در زیرا معطوفلر معطوف علیهلردن متراخیدر وواو عاطفه معناسنه كلور كه من غیر
ترتیب جمع مطلق افاده ایدر كقول امرء القیس * بسقط اللوی بین الدخول فحومل * ای بین مواضع الدخول وحومل
وسببیه ایچون اولور كه ماقبلنك مابعدینه سبب اولدیغنی افاده ایدر وبو عاطفه ده غالبدر كرك جمله اولسون كقوله تعالی
فوكزه موسی فقضی علیه * یاخود صفت اولسون نحو قوله تعالی * لآكلون من شجر من زقوم فمالئون منها البطون
فشاربون علیه من الحمیم * شارح دیر كه فاء فصیحه بونلردن متفرعدر كه مقدر اولان معطوف علیه معطوفه
سبب اولور وفاء تعلیلیه بونلره بشقه در كه اولکی لام تعلیلیه معناسنه در وفاء رابطهٔ جواب اولور یعنی جوابی
شرطنه ربط وتعلیق ایدر وبو برنجیه موقعده اولور بری جواب جملهٔ اسمیه واقع اولدقده اولور نحو قوله تعالی
وان یمسسك بخیر فهو علی كل شیء قدیر * ونحو قوله تعالی * ان تعذبهم فانهم عبادك وان تغفر لهم فانك انت
العزیز الحكیم * ثانی جواب كاهجه جملهٔ اسمیه شبیه جملهٔ فعلیه اولور یعنی متصرف اولمیوب افعال مقاربه
وافعال مدح وذم كبی جامد اولان فعل واقع اولور نحو قوله تعالی * ان ترن انا اقل منك مالا وولدا فعسی ربی ان یؤتین
وقوله تعالی * ان تبدوا الصدقات فنعما هی * یاخود فعلی انشائی اولور امر ونهی كبی نحو قوله تعالی * ان كنتم تحبون الله
فاتبعونی * یاخود فعل لفظه ومعنا ماضی اولور اولدخی حقیقی اولور نحو قوله تعالی * ان یسرق فقد سرق اخ له

من قبل ❊ يا مجازي اولور نحو قوله تعالى ❊ ومن جاء بالسيئة فكبت وجوههم في النار ❊ بو راده كب فعلي تحقق وقوعنه بناء ماضي منزلنه تنزيل اولنمغله ماضي ايله تعبير اولندي وكاهجه فاء ضرورت شعر سببيله كلمه‌دن حذف اولنور كقول الشاعر ❊ من يفعل الحسنات الله يشكرها ❊ اي فالله وعند البعض يعني عند المبرّد مطلقا يعني سعه‌ده وضرورتده حذفي جائز دكلدر ومصراع مرقومده روايت صحيحه من يفعل الخير فالرحمن يشكره عنوانيله‌در وعلى قول يعني عند الاخفش فانك كلامدن حذفي لغت فصيحه‌در ومنه قوله تعالى ❊ ان ترك خيرا الوصية للوالدين والاقربين ❊ اي فالوصية ومنه ايضا حديث اللقطة ❊ فان جاء صاحبها والا استمتع بها ❊ اي فاستمتع بها (كذا) كافك فتحي والفك قصريله اسم مبهمدر انكله برنسنه‌دن كنايه اولنور شويلجه وبونك كبي ديمكدر في الاصل كاف تشبيهله اسم اشارتدن مركبدر وكاهجه كم كلمه سنك مقامنده عدددن كنايه اولور بو صورتده مابعدي تميزيت اوزره منصوب اولور مثلا اعطاني اربعين درهما يرنده كذا درهما درلر بكا شوقدر اقچه ويردي ديمكدر حريري دره‌ده بو رسمه سرد ايلمشدر كه عربلر كذا كلمه سيله برنسنه نك عددندن ومقدارندن كنايه ايدرلر مثلا فلان شاعر شوقدر بيت سويلدي ديه جك يرده قال فلان من الشعر كذا وكذا ديرلر وامير شومقدار نفر قول آلدي ديه جك يرده اشترى الامير كذا وكذا عبدا ديرلر قالديكه بو كاف تشبيهله اسم اشارتدن مركبدر بعده كافدن تشبيه وذادن اشارت معنالري منخلع اولمشدر زيرا بونكله نه برشيئه اشارت ونه تشبيه قصد اولنور بلكه عدد ومقداردن كنايه اولنور پس كاف زائدهٔ لازمه منزلنه تنزيل اولنمشدر ولزوم جهتندن ذا ايله ممتزج اولمغله كلمهٔ واحده حكمنده اولدقلرندن حبذا لفظنه موافق اولوب علامت تانيث الحاقي جائز كورلمدي پس عندي كذا وكذا عبدا وجارية دينور كذه جارية ديمك جائز دكلدر وبونك متفرعاتندندركه استعمالات عربيه‌ده دربت ودرايتي اولان اديب بلا عطف لفلان علي كذا كذا درهما ديسه اكا اون بردرهم لازم كلور زيرا احدى عشر اقل اعداد مركبه‌در واكر عطفله له علي كذا وكذا درهما ديسه يكرمي درهم ديني اولور يعني اقرار ايلمش اولور زيرا احد وعشرون اقل مراتب عدد معطوفدر زيرا شيء مبهمي مقر اولان كمسه اوزره اقرارك اقل محتملي لازم كلورنته كه له علي دراهم ديسه اوچ درهم لازم كلور كه اقل محتمل جمعدر (كلا) حتي وزننده مابعدينه صله اولور يعني اوزرينه وقف صحيح اولميوب مابعدينه وصل اولنور وردع وزجر معناسنه اولور كه اويله دكل ديمكدر وكلمهٔ تحقيق اولور كه حقا معناسنه اولور وعربلر محاوره‌ده كاف خطاب الحاقيله كلاك والله وبلاك والله ديرلر كلا والله وبلى والله ديمكدر ابن فارس اشبو كلا كلمه سنك تحقيقنده مستقل بركتاب تصنيف ايلدي (لا) الفك قصريله نافيه اولور يعني حرف نفي اولور كه جواب محلنده وغيري محل انكارده ايراد اولنور يوقدر ودكلدر معنالرينه در فارسيده نه لفظيله ادا اولنور واشبو لاء نافيه بش وجه اوزره استعمال اولنور ١ عامل اولوب مكسورة الهمزه اولان انّ كلمه سنك عملي كبي اسمني نصب وخبرني رفع ايدر نحو لا صاحب جود ممقوت ٢ ليس كلمه سنك عملي كبي عمل ايدر كه اسمني رفع وخبرني نصب ايدر نحو لا رجل في الدار ولا كلمه سي همان نكره‌لرده عمل ايدر كقول الشاعر من صدّ عن نيرانها ❊ فانا ابن قيس لا براح ❊ قوله لا براح منصوب مثل لا ريب ويجوز رفعه فتكون بمنزلة ليس ٣ عاطفه اولور وبونك اوچ شرطي واردر بري لادن مقدّم مثبت واقع اولمقدر كه معطوف عليه اوزره ثابت اولان حكمي معطوفدن نفي ايدر پس حكم معطوف عليه اوزره واقع اولور مثل جاءني زيد لا عمرو ياخود كنديدن مقدّم صيغهٔ امر واقع اولمقدر مثل اضرب زيدا لا عمرا ثاني متعاطفلري متغاير اولمقدر پس جاءني رجل لا زيد تركيبي جائز دكلدر زيرا زيده اسم رجل صادق اولوب عطف ايسه تغاير اقتضا ايلمكله عطف مزبور صحيح اولمز ثالث كه مؤلف آندن سكوت ايلمشدر بشقه برحرف عطفه مقارن اولمامقدر مثلا جاءني زيد لا بل عمرو قولنده عاطف بل كلمه سيدر لا كلمه سي مقدّمني ردّ ونفيي متضمندر ولا كلمه سي حرف تصديق اولان نعم كلمه سنه مناقض جواب اولور بو صورتده كنديدن صكره واقع اولان جمله‌لر اكثري حذف اولنور مثلا اجاءك زيد قوليله زيد سكا كلديمي ديو سؤال ايلسه‌لر جوابنده لا ديرسن كه لا جاء سبكنده‌در يوق كلمدي ديمكدر وكاه اولور كه لاء نافيه جارّ ايله مجرور بيننه تخلل واعتراض ايدر يقال جئت بلا زاد وغضبت من لا شيء ٤ برفعلك تركني طلب ايچون موضوعدر كه لاء ناهيه اطلاق ايدرلر وبو خاصهٔ فعل مضارعه داخل اولوب معناسنك استقبالني وآخر حرفنك جزمني اقتضا ايدر نحو قوله تعالى لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء ❊ ٥ زائد اولور نحو قوله تعالى ❊ مامنعك اذ رأيتهم ضلوا ان لا تتبعني ❊ اي ان تتبعني وقوله تعالى ❊ مامنعك ان لا تسجد ❊ اي ان تسجد وقوله تعالى ❊ لئلا يعلم اهل الكتاب ❊ اي ليعلموا (لو) لامك فتحي وواوك سكونيله برحرفدر كه ماضي يه داخل اولوب ولي ايلديكي كلمه‌نك كه شرط ومقدّم اطلاق اولنور امتناع مفهومني وآنك تاليسنك كه جزاء وتالي تعبير اولنور استلزامني اقتضا ايدر سيبويه ديديكه لو كلمه سي غيرك يعني

مطلب

اوّلك وقوعندن ناشى زمان استقبالده قريبا واقع اوله جق نسنه نك كه ثانى تعبير اولنور وقوعنه دلالت ايدر ومتاخرينك لوكلمه سى حرف امتناعدر يعنى غيرك امتناعندن ناشى شيئك امتناعنه دلالت ايدر ديملرى خلقدر يعنى تحقيقه مخالفتى و بلا دليل دعوايى متضمندر و بالجمله لوكلمه سى بش وجه اوزره مستعملدر اوّل لوجاءنى اكرمته مثللو ترا كيبده استعمال اولنانلر و بو اوچ احوالى مفيددر (١) شرطيه يعنى كنديدنصكره واقع اولان جملتين بيننده سببيت ومسببيت خصوصنك عقد وانعقادينه دلالت ايدر كه جملهٔ اولانك وقوعى ثانيه نك تحققنه سبب وبادى قيلر ٢ شرطيه يى زمان ماضى يه ربط وتقييد ايدر يعنى زمان ماضيده شرط ايچون اولور ٣ امتناع ايچون يعنى مطلقا مقدّمك امتناعندن ناشى تالينك امتناعنه دلالت ايدر تفصيلى كتب نحويه ده مبسوطدر (ما) الف مقصوره ايله ايكى وجه اوزره مستعملدر برى اسميه ثانى حرفيه اولور واسميه اوچ قسمدر (١) معرفه اولور بودخى ايكى كونه در برى ناقصه دركه الّذى معناسنه در و بوماء موصوله ديدكلر يدر صله ايله اتمامه محتاجدر كقوله تعالى ماعندكم ينفد وماعندالله باق * ثانى تامّه در بودخى ايكى نوعدر برى عامّه دركه معرّف الشئ كلمه سيله مقدّردر و بو كنديسنى اسم تقدّم ايلميان موقعده تحقق ايدر كقوله تعالى * ان تبدوا الصدقات فنعمّا هى * اى فنعم الشئ هى و بو فى الاصل فنعم الشئ ابداؤها ايدى ثانى خاصّه دركه كنديدن مقدّم اسم ذكر اولنوب وكنديسى اول اسمك لفظندن تقدير اولنور نحو غسلته غسلا نعمّا اى نعم الغسل ٢ معناى حرفدن مجرد نكره اولور بودخى ايكى نوعدر برى ناقصه دركه ماء موصوفه ديدكلريدر صفته محتاجدر منكر شئ كلمه سيله تقدير وتاويل اولنور نحو مررت بما معجب لك اى بشئ معجب لك ثانى تامّه در بودخى اوچ بابده واقع اولور ١ تعجب بابنده اولور نحو ما احسن زيدا اى شئ احسن زيدا ٢ نعم وبئس بابيدركه افعال مدح وذمّ بابيدر نحو غسلته غسلا نعمّا اى نعم شيئا پس بوراده ماء كلمه سى تميز يت اوزره منصوبدر ٣ مبالغه ايچون اولور مثلا برآدمك برفعلى ازجمله يازويى پك چوق يازديغنى اخبار ايلمك مراد ايلدكده انّ زيدا ممّا ان يكتب ديرلر كويا كه زيد كتابت فعلندن خلق اولنمشدر ديمكدر ماء كلمه سى بوراده شئ معناسنه در وان همزهٔ مفتوحه ونون ساكنه ايله در مع صلتها بدليت اوزره محلا مجروردر قسم ثالث معناى حرفى متضمن نكره اولور بودخى ايكى نوعدر ١ استفهاميه دركه اىّ شئ معناسنه درندر ديمكدر نحو قوله تعالى * ماهى * وقوله تعالى * مالونها * وقوله تعالى * وماتلك بيمينك * واشبو ماء استفهاميه برحرف جرّ ايله مجرور واقع اولدقده الفى حذف اولنوب الفه دلالت ايچون ميمى فتحه اوزره ابقا اولنمق واجبه دندر نحو فيم والام وعلام اى فيما والى ما وعلى ما وكاه اولور كه ضرورت شعر ايچون فتحه الفه تابع اولوب حذف اولنمغله ميم ساكنا تلفظ اولنور نحو قوله * ياابا الاسود لم خلفتنى * بسكون الميم واسم اشارت اولان ذا ايله مترکب اولدقده الفى حذف اولنمق جائز دكلدر نحو لماذا جئت (ماذا) برنيچه وجه اوزره مستعملدر ١ ماء استفهاميه اولوب وذا اسم اشارت اولمقدر نحو ماذا التوانى وماذا الوقوف اى اىّ شئ هذا التوانى وهذا الوقوف ٢ ماء ينه استفهاميه اولوب ذا كلمه سى موصوله اولمقدر كه الّذى معناسنه اولور كقول لبيد * الا تسألان المرء ماذا يحاول * انحب فيقضى ام ضلال وباطل * بوراده ماء مبتدا وذا موصول ويحاول صله سيدر ٣ ماذا كلمه سى على التركيب استفهام اولمقدر كقولك لماذا جئت ٤ ماذا كلمه سنك مجموعى اسم جنس اولمقدر شئ معناسنه ياخود موصول اولمقدر الّذى معناسنه كقوله * دعى ماذا علمت سأتقيه * ولكن بالمغيب خبرينى * ٥ ماء كلمه سى زائد اولوب وذا كلمه سى اسم اشارت اولمقدر نحو قوله * افورا سرع ماذا يافروق * بوراده سرع كلمه سى فرع وزننده درسرع لفظندن كه رانك ضميله ماضيدر مخففدر يقال سرع ذا خروجا ٦ ماء كلمه سى استفهاميه وذا زائد اولمقدر نحو ماذا صنعت اى اىّ شئ صنعت ومطلقا ماء كلمه سى كاهجه شرطيه اولور اكر معناسنه بودخى ايكى نوعدر برى غير زمانيه دركقوله تعالى * ما تفعلوا من خير يعلمه الله وقوله تعالى * ماننسخ من آية اوننسها * ثانى زمانيه اولور نحو قوله تعالى * فما استقاموا لكم فاستقيموا لهم * اى مدة استقامتهم لكم وحرفيه اولان ماء ايچون دخى وجوه عديده واردر ١ نافيه اولمقدر اكر جملهٔ اسميه يه داخل اولورسه حجازيون وتهاميون ونجديون عندلرنده لبس كلمه سنك عملى كبى عمل ايدر ما ايله مدخولى بيننه ان كلمه سى توسط ايلامك واسمنه خبرى تقدّم ايلامك كبى شروطله مشروطدر نحو قوله تعالى * ماهذا بشرا * وقوله تعالى ماهن امّهاتهم * وماء كلمه سنك لا كلمه سنه تشبيها نكره ايله تركبى يعنى نكره يه دخولى نادردر كقوله * ومابأس لو ردّت علينا تحية * قليل على من يعرف الحق عابها * وكاهجه الّا اى استثنائيه معناسنه مستعمل اولور كقولهم كل شئ مهه ماالنساء وذكرهن بوراده النساء كلمه سى استثنائيت اوزره منصوبدر يعنى نسوانله الفت ومحادثهدن ماعدا هر برشئ خوش وطبعه ملايم وانسبدر وماء كلمه سى مصدريه اولور بودخى ايكى نوعدر غير زمانى اولور نحو قوله

تعالى ❊ عزيز عليه ما عنتم ❊ وقوله تعالى ❊ ودوا ما عنتم ❊ وقوله تعالى ❊ فذوقوا بما نسيتم لقاء يومكم هذا ❊ وزمانيه اولور
نحو قوله تعالى ❊ ما دمت حيا ❊ اى مدة دوامى حيا وقوله تعالى ❊ فاتقوا الله ما استطعتم ❊ اى مدة استطاعتكم
وكافه وزائده اولور بو دخى ايكى نوعدر برى ماء كافه دركه متصل اولديغى عاملى عملدن منع ايدر بو دخى اوچ نوع
اوزره در ١ رفع عملندن كف ومنع ايدر و بو همان اوچ فعله متصل اولور برى قل فعليدر و برى كثر و برى طال
فعللريدر يقال قلما وكثرما وطالما ٢ نصب ورفع عملندن منع ايدر و بو حروف مشبهه يه متصل اولان ماء در
نحو قوله تعالى ❊ انما الله اله واحد ❊ وقوله تعالى ❊ كانما يساقون الى الموت ❊ ٣ جر عملندن منع ايدر و بو حروف
جاره يه وظروفه متصل اولان ماء در حروف جاره دن مراد اشبو درت حرفدر ١ رب كلمه سيدر كقوله ❊ ربما
اوفيت فى علم ❊ ترفعن ثوبى شمالات ❊ اى ربما صعدت فى جبل والشمالات جمع شمال ٢ كاف در كقوله ❊ كما سيف
عمرو لم تخنه مضاربه ٣ باء حرفيدر كقوله ❊ فلئن صرت لا تحير جوابا ❊ بما قد ترى وانت خطيب ❊ ٤ من حرفيدر
كقوله ❊ وانا لمما يضرب الكبش ضربة ❊ وماء كلمه سنك متصل اولديغى ظروف بعد كلمه سيدر كقوله ❊ اعلاقة
ام الوليد بعدما ❊ افنان رأسك كالثغام المخلس ❊ وبين كلمه سيدر كقوله ❊ بينما نحن بالاراك معا ❊ اذ اتى راكب
على جمله ❊ مؤلف حيث واذا كلمه لرينه متصل اولاندن سكوت ايلدى نوع ثانى ماء غير كافه دربو دخى ايكى نوعدر
برى فعلدن عوض اولور و بو ايكى موضعده اولور اما انت منطلقا انطلقت معك قولنده اولور كه اصلى انطلقت
لان كنت منطلقا ايدى و برى افعل هذا اما لا قولنده اولور كه ان كنت لا تفعل غيره سبكنده در ثانى غير عوض
اولاندر و بو زائده نكره واقع اولور نحو شتان ما زيد وعمرو وكقول الشاعر ❊ لو بابانين جاء يخطبها ❊ رمل ما انف
خاطب بدم ❊ ونصب ورفع ايله عامل اولاند نكره واقع اولور نحو ليتما زيدا قائم وجازمه نكره واقع اولور نحو قوله
تعالى ❊ واما ينزغنك ❊ وقوله تعالى ❊ ايا ما تدعو ❊ وجر ايله عامل اولاندن نكره اولور كرك حرف جر اولسون
كقوله تعالى ❊ فبما رحمة من الله ❊ وكرك اسم اولسون كقوله تعالى ❊ ايما الاجلين قضيت ❊ وكاه اولور كه ماء ذوى العقوله
مخصوص اولان من موضعنده استعمال اولنور كقوله تعالى ❊ ولا تنكحوا ما نكح اباؤكم ❊ التقدير من نكح وماء كلمه سنك
نسبتنده مويه وماويه دينور واو ايله يقال قصيدة مووية وماوية اى آخرها ماء (مهما) ميمك فتحيله كلم مجازاتندندر هر
قنغى معناسنده در و مهما كلمه سى بسيطه در اكفف معناسنه اولان مه ايله ما كلمه سندن مركب دكلدر كذلك اصلى ما
اولوب ماء زائده ضم اولندقده تكرره الف هايه قلب اولنمش دكلدر و بو ايكى قول بعضلرك زعملريدر واشبو مهما كلمه سى
اوچ معنايى مشتملدر ١ شرط معناسنى متضمن اوله رق زمانك غيرى مالا يعقلده يعنى ذوى العقولك غيريده استعمال
اولنور كقوله تعالى ❊ مهما تأتنا به من آية ❊ ٢ شرط زمانى اولور بو صورتده فعل شرطه ظرف واقع اولور كقول الشاعر
وانك مهما تعط بطنك سؤله ❊ وفرجك نالا منتهى الذم اجمعا ❊ ٣ استفهام ايچون اولور كقوله ❊ مهما لى الليلة مهما ليه
اودى بنعلى وسربالية ❊ (متى) ميمك فتحى وقليلا ضمى والفك قصريله ظرف غير متمكندر آنكله بر امرك زماننندن
سؤال اولنور قنغى ونه زمان ديمكدر كقوله تعالى ❊ متى نصر الله ❊ اى فى اى زمان ومجازات ايچون اولور تقول متى
تأتى آتك وبعضا من جاره معناسنه اولور نحو اخرجها متى كمه اى من كمه واسم شرط اولور كقوله ❊ متى اضع العمامة
تعرفونى ❊ ووسط معناسنه اولور بونده همان ميمك فتحيله در تقول وضعته متى كمى اى فى وسطه (وا) الفك
قصريله ايكى كونه مستعملدر برى حرف اولور يعنى باب ندبه يه مخصوص حرف ندا اولور كه مصيبت وماتم وقتنده
مندوب اولان اسمه ادخال اولنور مثلا وفات ايلمش زيده تحسر مقامنده وازيداه ديرلر وعند البعض منادای حقيقيده
استعمالى اولنور تقول وازيد ثانى اسم اولور اعجب معناسنه كه تعجبدن امر حاضردر كقول الشاعر ❊ وابابى انت
وفوك الاشنب ❊ كانما ذر عليه الزرنب ❊ (الواو) معلوم اوله كه واو مفرده برنجه قسمدر برى حرف عطف اولور جمع
مطلق معناسنه كه برنسنه نى مصاحبى اوزره عطف ايلرنى بالترتيب وبلا ترتيب جمع ايچون مستعملدر كقوله تعالى
فانجيناه واصحاب السفينة ❊ وسابق اوزره عطفله ده جمع ايدر كقوله تعالى ❊ ولقد ارسلنا نوحا وابراهيم ❊ ولاحق اوزره ده
عطف ايدر كقوله تعالى ❊ وكذلك نوحى اليك والى الذين من قبلك ❊ ومثلا قام زيد وعمرو تركيبنده معانئ ثلاثه مذكوره
محتملدر ومعانئ مذكوره دن متعاطفينك معيت اوزره اولمارينه دلالتى راجح وترتيبه دلالتى كثيردر وبالعكس اولمق
قليل ونادردر ومتعاطفين بيننده تقارب ياخود تراخى اولمقده جائزدر كقوله تعالى ❊ انا رادوه اليك وجاعلوه
من المرسلين ❊ وكاه اولور كه جمع مطلق معناسنى افاده دن خارج اولور بو وجوه عديده يى مشتملدر برى او معناسنه
اولدقده اولور و بو اوچ وجه اوزره در ١ او كلمه سنك مدلولى اولان تقسيم معناسنه اولمقدر نحو الكلمة اسم وفعل
وحرف ٢ اباحت معناسنه دلالت ايلمسكدر كه بو دخى او كلمه سنك مدلولاتندندر نحو جالس الحسن وابن سيرين

ای احدهما ٣ تخییر معناسنه اولمقدر کقوله ❊ وقالوا نأت فاخترلها الصبر والبکا ❊ وجه ثانی باء جارّه معناسنه
اولمقدر نحو انت اعلم ومالك ای بمالك وبعت الشاة شاة ودرهما ای بدرهم وجه ثالث لام تعلیل معناسنه اولمقدر
کقوله تعالی ❊ یالیتنا نردّ ولانکذّب ❊ ای لئلا نکذّب و بومعنا تکملة العین مؤلفی خارزنجی قولیدر رابع استیناف ایچون
اولورکه مدخولی ماقبلندن منقطع اولور کقولهم لاتأکل السمك وتشرب اللبن فیمن رفع تشرب یعنی تشرب
لفظنك رفعی صورتنده اکل سمکدن نهی اولوب شرب لبنی اباحه یه دالّ اولورکه ولك شرب اللبن سبکنده اولور
ونصب صورتنده معنا اوزره معطوف اولمغله اکل سمك وشرب لبندن بالمعیه نهی متضمن اولور خامس مفعول معه
واویدرکه اکا داخل اولوب منصوب ایدر نحو سرت والنیل ای مع النیل سادس واو قسمدر و بوآنجق اسم ظاهره
داخل اولور وهمان محذوفه تعلق ایدر کقوله تعالی ❊ والقرآن العظیم ❊ واکر واو مزبوره دنصکره صورت قسمده
برواو دخی وارد اولورسه اول واواخری عطف ایچون اولور واکر بویله جه اولمسه هر بری علی حدة جوابه محتاج
اولمق لازم کلور کقوله تعالی ❊ والتین والزیتون ❊ سابع ربّ معناسنه اولان واودر و بوانجق اسم منکره داخل اولور
نحو وبلدة لیس لها انیس ای ربّ بلدة ثامن واو زائده در کقوله تعالی ❊ حتی اذا جاؤها وفتحت ابوابها ❊ تاسع
واو ثمانیه در یقولون ستة سبعة وثمانیة ومنه قوله تعالی ❊ سبعة وثامنهم کلبهم ❊ عربلر یننده سبعه عدد کامل
اولمغله سکزنجی یه شروعده کویا که استیناف ایدرلر ❊ مترجم دیرکه عدد سبعك کامل اولمسنك وجهی بودرکه عدد
سبع من حیث العدد جامع معانیدر زیرا عدد یازوج و یافرد و یازوج مع الفرد اولور سبع عددنده اشبو معانی مجتمعدر
زیرا زوج اوّل که ایکیدر و زوج ثانی که درتدر و زوج ثالث آلتیدر کذلك فرد اوّل بردر وثانی اوجدر وثالث بشدر
پس فرد اول که بردر زوج ثالث ایله که آلتیدر مجتمع اولدقده یدی اولور کذلك فرد ثانی که اوجدر زوج ثانی ایله که
درتدر جمع اولندقده یدی اولور کذلك زوج اوّل که ایکیدر فرد ثالث ایله که بشدر جمع اولندقده یدی اولور وسبع
برعدددر که وتری شفعدر که واحد وثلاث وخمس وسبع دینور وشفعی وتردر که اثنان واربعه وسته دینور وجه
مذکور اوزره اجزای وتر اجزای شفعله جمع اولندقده یدی حاصل اولور وعربلر بوجهتله سکزنجی یه نقل
ایلدکده واو ادخال ایدرلر واکا واو ثمانیه تعبیر اولنور. ومنه قوله تعالی ❊ التائبون العابدون الحامدون السائحون
الراکعون الساجدون الامرون بالمعروف والناهون عن المنکر ❊ الآیه عاشر جمع مذکر ضمیری اولان واودر نحو
الرجال قاموا و بو واو عندالجمهور اسم وعندالاخفش والمازنی حرفدر حادی عشر جمع مذکر علامتی اولان
واودر و بوطیّ لغتنه یاخود ازدشنوءه یاخود بلحارث لغتنه مخصوصدر ومنه الحدیث ❊ یتعاقبون فیکم ملائکة
باللیل وملائکة بالنهار ❊ ثانی عشر واو انکاریه در مثلا برآدم قام الرجل دیدکده مخاطبك لسان انکار ایله
الرجلوه قولی کبی بونده اولان هاء وقفیه در رجلك قیامنی انکار ایله لامی ضمه سی اوزره مدّ ایدوب واو ایله
تصویر ایلشدر ثالث عشر ماقبلی مضموم اولان همزهٔ استفهامدن مبدله واودرنته که قنبل نام راوی اشبو
والیه النشور ❊ و ❊ وامنتم ❊ کذلك ❊ قال فرعون ❊ وامنتم ❊ آیتلرینی اویله جه قرائت ایلدی که اصللری همزهٔ
استفهامیه ایدی رابع عشر واو تذکیردر مثلا یقوم زید دیمکی قصد ایدن کسه یقوم کلمه سنی سویلیوب لکن زیدی
اونتدقده تذکره امداد ایچون یقوم کلمه سنی قطع ایلیوب زیدی در خاطر ایلمك ایچون یقومو دیو مدّ ایلسی کبی
خامس عشر واو قوافی درکه قافیه لره الحاق اولنور واوصله دخی دیرلر کقول الشاعر ❊ قف بالدیار التی لم یعفها
القدمو ❊ اصل القدم ایدی میمك ضمه سی مدا ولنوب واوه وصل اولنمغله وزن تام اولدی سادس عشر واو اشباعدر
برقوع کلمه سننك واوی کبی که اصلی برقع ایدی سابع عشر اسم منادا یی مدّ ایله حاصل اولان واودر مثلا
یاقرط دیوندا ایدن کسه امتداد صوت ایچون قافك ضمه سنی مد ایدوب یاقورط دیمسی کبی ثامن عشر واو محوله درکه
یادن مبدله اولان واودر مثلا طوبی کلمه سنك واوی کبی که اصلی طیبی ایدی تاسع عشر واوات ابنیه در جورب
وتورب وجدول کلمه لرنده اولان واو کبی عشرون واو وقتیه درکه مفهومده واو حالیه یه متقاربدر کقولك اعمل
وانت صحیح ای فی وقت صحتك الحادی والعشرون واونسبتدر مثلا اخ کلمه سنك نسبتنده اخوی دیدکلری کبی
الثانی والعشرون عمرو کلمه سنك آخرینه الحاق اولنان واودرکه رفع وجرّ حالتلرنده عمر ایله عمرو کلمه سنی مفرقدر
وحالت نصبده التباسدن مأمون اولمغله الحاق اولنمز وعمرو کلمه سی عمردن اثقل اولمغله اکا تخصیص اولندی
تقول جاءنی عمرو ورایت عمرا ومررت بعمرو الثالث والعشرون واو فارقه درکه حرفین مشبهین فی الرسم بینی
فرق ایچون داخل اولور مثلا اولئك واولی کلمه لرنده همزه ایله لام بینلرینه واو ادخال ایدرلر الیك والی کلمه لرینه مشتبه
اولمامق ایچون الرابع والعشرون صورت خطده مرکز همزه اولان واودرکه مضمومیتنه علامتدر تلفظ اولنمز

مطلب

نحو هذه نساؤك وشاؤك كذلك واومز بو رمتلفظ اولور حمراوان وسوداوان كبي الخامس والعشرون واوندا
واو وندبه در وازيد واغ بتاه كبي السادس والعشرون واوحاليه در كقولك اتيته والشمس طالعة اى فى حال
طلوعها السابع والعشرون واوصرفدر و بوشول واودركه اولنده معطوف حقنده اعاده سى صحيح ومستقيم
اولميان حادثه يى مشتمل كلام اوزره بركلامى عطف ايچون ايراد ايدرلر پس ماقبلنده واقع اولان حادثه مابعدنده
روا اولمديغندن ناشى منصرف اولمغله واوصرف ايله تعبير ايلديلر كقوله * لاتنه عن خلق وتأتى مثله * عار عليك
اذا فعلت عظيم * يعنى سن كندك متخلق اولديغك خلق ناسزادن سائرى نهى ومنع ايلمه زيرا بويله ايلمك سكا
عار وعيب عظيمدر پس بو راده اول كلامده واقع حادثه دن مراد نهى عن الخلق حالتيدر اكر تأتى مثله قولى لاتنه
فعلى اوزره عطف اولنسه لا كلمه سى اكا دخى تصدر ايلمك لازم اولمغله معناى مراده مخالف اولور بو جهتله
صورتا عطف ومعنا جهتيله صرف اولندى بوراده فانه لايجوز اعادة وتأتى مثله على تنه نسخه لرى غلطدر اصح
اولان لايجوز اعادة لاعلى وتأتى مثله عبارتيله اولمقدر (الهاء) حروف معجمه دن يعنى حروف هجادن برحرفدر
بش وجه اوزره مستعملدر اول ضمير غائب اولوب نصب وجر موضعلرنده استعمال اولنور كقوله تعالى * قال له
صاحبه وهو يحاوره * ثانى حرف غيبت اولور يعنى مجرد غائب معناسنه دال اولور اياه كلمه سنده كى هاء كبى پس
ضمير ياالكز اياه لفظى اولور ثالث هاء سكته دركه كلمه نك آخرنده اولان حركه يى ياخود حرفى بيان ايچون آخرينه
الحاق اولنور ماهيه وهاهناه كلمه لرنده اولان هاء كبى و بونده اصل اولان اوزرينه توقف اولنمقدر و بعضا على نية
الوقف وصل اولنور رابع همزه استفهامدن مبدله اولان هاء دركقوله * واتى صواحبها فقلن هذا الذى
منح المودة غيرنا وجفانا * اصله اذا الذى خامس هاء تانيثدركه كردتاء تعبير ايتدكلر يدر وقف حالنده رحمه كلمه سنك
هاى كبى (ها) قصر ايله كلمهٔ تنبيهدر انكله سياق كلامه آكاه اولوب نصب ذهن ايلسك ضمننده مخاطبه
تنبيه وتاكيد اولنور وكاه اولوركه اسم اشارت اولان ذاوذى كلمه لرينه داخل اولور هذا وهذه وهاذاك وهاذيك كبى
على قول ذابعيد وهذا قريب اولان مشار اليهه مخصوصدر پس ذا اورجل وهذا ايشته شورجل ديمك اولور
وها لفظى مفرد مؤنثدن كنايه اولور رأيتها كبى كه رأيت مرأة سبكنده در و بوضمير مؤنث اولان هاء دكلدر
وهاء كلمه سى دوه قسمنه مخصوص زجر حكايتدر كه انكله دوه يى سوروب كوتوررلر كذلك دوه يى چاغره جق
اصواتندر وكلمهٔ تلبيه واجابت اولور مثلا برآدمى چاغرديغكده جوابنده هادر كه ايشته واردم ديمك اولور واسم فعل
امر اولور خذ معناسنه كه آل وطوت ديمكدر بونده مد ايله ده لغتدر وايكيسيده كاف خطاب ايله ده مستعمل اولورلر
مثلا هاك وهاءك ديرلرسن آل معناسنه وممدوده ده كافدن مستغنى اولمق جائزدر بوصورتده همزه سى كافك
تصريفلرى كبى تصريف اولنور مثلا هاء يارجل ديرلر همزه نك فتحيله وهاء يامرأة ديرلر همزه نك كسريله وهاؤما
يارجلان ويامرأتان وهاؤن يانسوة وهاؤم يارجال ديرلر ومنه قوله تعالى * هاؤم اقرؤا كتابيه * وجه ثانى ضمير
مؤنث اولوب محلا مجرور ومحلا منصوب اولهرق استعمال اولنور نحو * فالهمها فجورها وتقواها * اولده مفعوليت
اوزره منصوب وثانى وثالثده اضافتله مجرورلردر ثالث تنبيه ايچون اولور بوصورتده درت كلمه يه داخل اولور
١ بعيده مختص اولميان اسم اشارته داخل اولور هذا كبى ٢ اسم اشارتله مخبرعنه اولان ضمير مرفوعه داخل اولور
نحو * هاانتم اولاء * ٣ ندا موقعنده وصلت اولان اى كلمه سنه داخل اولور يا ايها الرجل كبى بو مقامده هانك
دخولى واجبدر منادانك مقصود بالندا اولديغى تنبيه ايچون و بنى اسد لغتنده هاء مزبوره نك الفى حذف اولنوب هاى
اى كلمه سنك ضمه سنه اتباعا مضموم اولمق جائزدر ومنه قرأة * ابن عامر ايه الثقلان * بضم الهاء فى الوصل ٤ قسم
موقعنده اسم جلاله داخل اولور و بو حرف قسم حذف اولنديغى صورتده اولور تقول ها الله بقطع الهمزة و وصلهما
وكلاهما مع اثبات الف ها وحذفها (هو) هانك ضميله صعيد ايلنده بر بلده آديدر (هيوه) هانك فتحى و يانك ضميله
يمنده برحصار آديدر (هلا) هانك فتحى ولامك تخفيفيله آت قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر برحالتدن زجر
ومنع ضمننده تفوه اولنور (هلا) تشديد لامله تحضيض وترغيب واغراء معناسنه مستعملدر هل ايله لادن مركبدر
مثلا هلا مررت برياض الجنة ديرلر كه مجلس ذكره وارمدكمى نيچون وارمدك نه طورورسن وارسك انسبدر ديمكدر
(التهلى) تفعل وزننده سرعت ايلمك معناسنه دركه كلمهٔ مذكوره دن متصرفدر يقال تهلى الفرس اذا اسرع (هنا)
هانك ضمى ونونك تخفيفيله و(ههنا) هاء زياده سيله ظروف مكانيه دندر بونلر ايله قريب اراده اولنور مثلا اجلس
هنا وههنا ديرلر كه شوراده وايشته شوراده اوتور ديمكدر (هنا) و(ههنا) و(هناك) و(هاهناك) هالرك فتحى ونونلرك
تشديديله بعيده اشارتلردر لسانمزده اوراايله تعبير اولنور وعربلر دوسته هاهنا وهنا ديرلر كه هالرك ضميله در

ادن وتقرب معناسنه که بکاپك یقین کل دیمکدر وسومدیکی آدمه هـا هنا وهـنا دیرلر که هـارك فتحی ونونلرك
تشدیدلریله تنح بعیدا معناسنه درکه بندن دور اول معناسنه کویا که اسم فعل موقعنده استعمالی ایدرلر و(هنـا
ها نك ضمی والفك قصریله معرفت لهوولعب معناسنه در وهنا برموضعك آدیدر وکاه اولور که عربلر من هنی دیرلر
ها نك فتحی ونونك کسری ویانك سکونیله من هنا دیه جـك یرده وکاه اولور که انا وانت کلمه لرینك همزه لرنی هـایه
ابدالله هنا وهنت دیرلر (الهنا) عصا وزنـنـده فرومایه ومجهول اولان نسـنه یه دینور (هناه) هانك فتحیـله
خاصة ندامو قعنده فلان معنـاسنه استعمـال اولنورکه الفـاظ کنایه دندر یقال یاهنـاه وبو هنو ماده سـندن
مأخوذدر (هنیـا) هـا نك فتحیـله حرف ندا در اصـلی ایا ایدی همزه یایه ابدال اولندی (الیـاء) حروف
هجادر وحروف مهموسه دندر وشـدیده ایله رخوه بیننده متوسـطدر که نه قوتلو و نه ضعیـفدر وحروف
منفتحه دندر واول صط ضظ حرفلرندن ماعدا حروفدن عبـارتدر وحروف منخفضه دندر واول قاف وغین
وضاد وخاء معجمات وصادوطاء مهملتین وظای معجمه دن ماعدا حرفدن عبارتدر ومصمته دندرکه مر بنفل حروفندن
ماعدا سیدر ❊ شارح دیرکه بو راده من المهموسة عبـارتی قلم ناسخـدن سهودر زیرا حروف مهموسـه همس
ماده سنده ذکراولندیغی اوزره حثه شخص فسکت حرفلریدر و بصارده یاء شجریه دن اولمق اوزره مرسومدر
ومعلوم اوله که اشبو یاء حرفی اوچ وجه اوزره استعمال اولنور (١) ضمیر مؤنث اولور نحو تقومین للمخاطبة ونحوقومی
للامر (٢) حرف انکار اولور مثلا برکسنه رایت زیدا دیدکده لسان انکارایله ازیدنیه قولنده اولدیغی کبی (٣) حرف
تذکار اولور نحو قدی وبو بعینه واوماده سنده واوك انکار ایچون وتذکر ایچون کلدیکی کبیدر ویا کلمه سی که الفله در
حرف ندا درمنادای بعید ندا اولنور کرك حقیقی وکرك حکمی اولسون وکاه اولور که آنکله منادای قریب ندا اولنور
تاکید ایچون ومنه قول الداعی یا الله یارب وعند البعض قریب و بعیـد بیننده وعلی قول قریب و بعید ومتوسط
بینلرنده مشترکدر واشبو یا کلمه سی سائر حروف ندادن اکثر مستعملدر بنـاء علیه حرف ندا محذوف اولان موقعده
آندن غیری تقدیر اولنمز کقوله تعالی ❊ یوسف اعرض عن هذا ❊ ای یا یوسف واسم جلال واسم مستغاث وایها وایتها
کلمه لری همان آنکله ندا اولنور کذلك مندوب انکله ندا اولنور یاخود وا ایله ندا اولنور وخفی اولمیـه که یا کلمه سنی
مثلا فعل کبی مضاف اولمیان کلمه یه ولی ایلدکده یعنی اکا داخل اولدقده کذلك ندا ایچون اولوب منادی محذوف اولور
کقوله تعالی ❊ الا یا اسجدوا ❊ فی قراءة ای الا یا قوم وکقول الشاعر ❊ الا یا اسقیانی قبل غارة سنجال ❊ کذلك ولی
ایلدیکی حرف اولورسه ده محذوف اولور کقوله تعالی ❊ یالیتنی کنت معهم ❊ ومنه الحدیث ❊ یارب کاسیة فی الدنیا عاریة
یوم القیامة ❊ کذلك جمله اسمیه اولورسه محذوف اولور کقوله ❊ یالعنة الله والاقوام کلهم ❊ والصالحین علی سمعان
من جار ❊ بونلرك مجموعنده منـادی محذوفدر علی قول مجرد تنبیه ایچون اولور تا که جمـله یی بکلها حذفله اجحاف
کلمه لازم کلمیه و بعضلر دیدیکه اکر یا کلمه سنی دعا یاخود صیغهٔ امر ولی ایدرسه ندا ایچون اولوب بونلردن غـیری
اولورسه تنبیه ایچون اولور و یاء جرفی القاب عـدیده یی مشتملدر از جمله یاء تأنیثدر اضربی کلمه سنده اولدیغی کبی
واسماء وصفاتده حبلی وعطشی وذکری وسیمی کلمه لرنده اولدیغی کبی و یاء تثنیه ویاء جمعدر وقوافی یه لاحق اولان
یاء صله در واوصله کبی و واودن محول اولان یادر میزان کبی که اصـلی موزان ایدی و یاء اسـتنکاردر مثلا برآدم
مررت بالحسن دیدکده مستنکر اولان کسه نك الحسـنیه قولنده اولان کبی و یاء تعایی درکه مراد ایلدیکی کلامی
استحضاردن عاجز اولمغله استحضار ایچون کلدیکی کلمه نك آخرنی مد ایله حاصل اولان یادر مثلا مررت بالحسن
دیوب اخی زید دیمکی استحضار ایلدکده درخاطر ایلمکه وسیله اولمق ایچون بالحسنی دیو مد ایدر و یاء مد المنادی در
مثلا بشر کلمه سنی نداده یابشری دیو مد ایلدکلری یادر وابنیه ده فاصل اولان یاء در یاء صیقل و یاء بیطار کبی وصورت
خطده مرکز همزه اولان یاء درکه همزه نك مکسـوریتنی افاده ایچون رسم اولنور کذلك تلفظده همزه بدلی تلفظ
اولنان یادر قایم وسایل کبی و یاء تصغیردر نحو عمیر فی عمر ولام فعل کلمه دن مبدله اولان یاء دز خامس وسادس کلمه لرنده خامی
وسادی دیدکلری کبی وثعالب لفظنده ثعالی دیدکلری کبی و یاء ساکنه درکه جزم موضعنده علی حالها ترك وابقا اولنور کقوله
الم یأتیك والانباء تنمی ❊ بمالاقت لبون بنی زیاد ❊ و بریسی اجابت شـاننده اولمیان شیئی ندا ایلدکده اکا تصدیر
اولنان یامنادر یعنی ذوی العقله تشبیها غیر عاقل اوزره تصدیر اولنور کقوله تعالی ❊ یاحسرة علی العباد ❊ وقوله تعالی
یاویلتنا ءالد وانا عجوز ❊ و بریسی یاء جزم مرسلدر کقولك اقض الامر و بونك ماقبلی مکسور اولوب کسره کندیسنه
قایم مقام اولمغله حذف اولنور و بریسی یاء جزم منبسطدر کقولك رایت عبـدی الله و بونده یاء ساقط اولمز
زیرا یرینه قایم مقام اولهجق کسره یوقدر (التبنیة) تفعله وزننده یاء حرفنی یازمق معناسنه در تقول بینت یاء ای کتبتها

قال مترجمه العبد القليل العليل الكليل الآثم * الغريق فى لجة المعاصى والمآثم * ابو الكمال السيد احمد عاصم عصمه الله تعالى فى حرزه الدائم * فحمدا ثم حمدا ثم حمدا لمن تيسيره بالختم ابدى * هذا هو المرفاء لسفينة القلم الجارية على البحر الخضم العيلم واليم الهقم الغطمطم * الذى تخلو عن ادراك ساحله خلايا الأوهام * فكانه عنصر الماء البعيد الغور عن بلد العقول والافهام * الا وهو الاوقيانوس البسيط * فى ترجمة القاموس المحيط والقابوس الوسيط * وقد اتفق التوقف والاستواء * على ميناء فرضة الانتهاء * بشرطة التوفيق من مجرى الرياح على وفق الاشتهاء * فى اليوم الرابع عشر وهو يوم الاحد من ذى القعدة الشريفة المنخرطة فى سلك شهور سنة خمس وعشرين ومأتين والف * من هجرة من كا يرى من قدامه يرى من خلف * وهى موافقة لحساب * كتبخانۀ علوم ١٢٢٥ * ودقيقة هذا التاريخ غير ستير على اصحاب الفهوم * اللهم انفع بفوائده جميع المسلمين * ومتع من عوائده كافة الطالبين * واجعله ذخرا لآخرتى * ولنسبة نبيك النبيه وسيلتى * واعف عنى ماصدر منى من زلتى * وصن وجهى يوم الحسرة عن ذلتى * وهو يوم يندب فيه و يستغاث بندبة فياخجلتا ياكربتا ياندامتا على سوء اعمالى وهجنة حالتى * واغفر لى ولوالدى و بجملة اصولى وفروعى وقرابتى * واحبتى واساتذتى ومشيختى و لجميع امة محمد عليه الصلوة والسلام * بحرمة من به ختم مصحف الرسالة وهو فاتحة الانبياء العظام * وصلى الله عليه وعلى آله واصحابه وخلفائه واتباعه واحبائه واشياعه وعلمائه وانصاره واوليائه * وعلى قاطبة الانبياء والمرسلين * والملائكة اجمعين * ماجرت جوارى الاقلام فى عيالم عوالم العلوم * موشيات المعالم ومنشآت الاعلام

مم
م

تاريخ

ترجمۀ القاموس لما كملت * مسكية الختم على خير الختوم * ارخت للاسم وللاتمام * قد تم الاوقيانوس بحر للعلوم
١٢٢٥

* لله در العاصم الحبر الذى * * ذاعت فضائله لدى الافاق *
* فاق الانام سيادة وزهادة * * وعلى سناء مكارم الاخلاق *
* هو ترجم القاموس كشفا واضحا * * من بحر علم ذاخر دفاق *
* حتى مآى فيه وحل رموزها * * بتعمق خال عن الاغلاق *
* لا يبتغى الخيلاء من تصنيفه * * الا رضاء القادر الخلاق *
* والله ينفد عند شخص ما اقتنا * * اما لدى الرحمن فهو الباقى *
* لازال فى اوج السعادة صاعدا * * وحسوده فى الخسف والاملاق *

كتبه عثمان بن سليمان پناه
غفر لهما الاله

واضع كتبخانۀ لطف ومرحمت نسخۀ نفيسۀ احسان ومعدلت پادشاه معارف خصلت شهنشاه معالى منقبت السلطان بن السلطان * السلطان الغازى عبد المجيد خان * صان الله شوار ز كتاب شوكته ودولته عن عوارض التفرق ماقلبت اوراق الازمان افندمز حضرتلرينك سايۀ معارفوايۀ ملوكانه لرنده تحصيل هنر ومعارفك اسباب ووسائل لازمه سى زيب صحايف تسهيل ونيجه نيجه كتب جليله ورسائل نفيسه دستيارئ همت معالى منقبت شهريا زيلرنده شيرازه بند طبع وتمثيل اولوب جويندۀ تعلم علوم وايقان اولان هر صنف بندكان وتبعۀ مقصودلرى اولان كتب متنوعه نك قيد كلفت استكتابندن ازاده

اولدقلری حالده زيور خزانهٔ مطالعه ايليه‌رك شفای صدر رقيت وايكی جهانده كيمياى سعادت اولان ايات دعوات مفروضهٔ جناب ظل اللهى يى حسن ادا وترتيل ايلدكلری مثللو فرائد وجواهر لغات عربيه‌نك بحر رائق ودرر لهجهٔ الفاظ علوم شرعيه‌نك دريای محيط الافاقى يعنى ترجمهٔ قاموس محيط اولان اوقيانوس بسيط بوندن مقدم نسخهٔ اصليه سندن بالتصحيح دار الطباعهٔ العامره ده طبع وتمثيل اولنمش ايسه ده بونلرك شمديلرده نسخه‌لرى ازا له‌رق زياده جه بها ايله آلنوب صاتلمقده اولديغندن ارباب علومك طرف واضح الشرف حضرت ملوكانه يه برقاتدخى دعوات خيريه سى استجلاب اولنمق اوزره كذلك نسخهٔ اصليه سيله مقابله وتصحيح اولنه‌رق سايهٔ احسانوايهٔ جناب پادشاهيده بوكره دخى برچوق نسخه سى تقويمخانهٔ عامره ده طبع وتمثيل ايله جلد اول وثانيسى بوندن مقدم رسيدهٔ ختام اولمغله اشبو جلد ثالثى دخى (طاب نشر نسخ) حسابنه موافق اولان بيك ايكيوز يتمش ايكى سنهٔ جديدهٔ متيمنه سى محرم الحرامنك عشر اولنده موضوع دستگاه حسن ختام اولدى

مم

م

اشبو كتاب بلاغتنصابك ختام طبع وتمثيلنه من غير استحقاق تقويم وطبعخانهٔ عامره لرك نظارتى خدمتنده بولنان عبد قديم حضرت شهنشاهى محمد رجائينك چكيدهٔ يراعهٔ عجز براعه سى اولان تاريخدر

* ظل حق پادشاه داد آرا *	* شه دريا عطا كرم مأنوس *
* يعنى عبد المجيد خان كيم انك *	* سايه سى حارس وجهان محروس *
* اوله بر پادشه كه لطفندن *	* فرديوق كيم دبسون بنم مأيوس *
* كرمى حق بود راوندردى *	* نبدوكن جود وبخش كيكاوس *
* قامت ذاتنه خدا قيلش *	* جامهٔ عدل ورأفتى ملبوس *
* درر علم وفضل ومعرفته *	* بحر عرفانى ايلمش قاموس *
* رصد دانش وكمالاتن *	* كورسه تسليم ايدردى بطلميوس *
* قيلدى اعمار ملكه سعى وقيام *	* ايده لى شان وشوكت ايله جلوس *
* ايتدى آسان طريق علمى دخى *	* نه عجب صعب ايدى هزار افسوس *
* اشته بومدعايه اولدى دليل *	* طبع ونشر مترجم القاموس *
* كرچه اولده طبع اولنمشيدى *	* ليك بعض خطالرى محسوس *
* باشلى طبع اولدى شمدى دقت ايله *	* هپ صوابه خطالرا كدى رؤس *
* دخى بونجه كتاب طبع اولنوب *	* هپ اوقونمقده دردكل محبوس *
* بوكتابلر كه تا اوقوندقجه *	* اولشهى دائم ايله ياقدوس *
* ايله هر آن لواسنى منصور *	* رايت دشمنى اولنه منكوس *
* ختم تمثيلنه ديدم تاريخ *	* نشر اولور چوق بصلدى اوقيانوس *

سنه ١٢٧٢

اوقاف همايون خزينهٔ بهيه سى محاسبه جيسى شفيق بك افنديك انشا كرده سى اولان تاريخ بلاغت زيباسيدر

* شه دريا كرم حاتم شيم عبد المجيد خاندر * * كه باقى عمان لطفى باصدى طوغرى اوقيانوسى *
* باصلدى بيك ايكيوز يتمش ايكنجى سنه بونده * * موفق ايتدى حق اول پادشاه لطف مأنوسى *
* فلكده مشترى چوقدر اكايلدز قدرشمدى * * اصابت ايتدى زهره اخترينك چشم جادوسى *
* نه حكمتدر كلور برلفظ درلو درلو معنايه * * بط قاموس عجب كيم كوستر رباقى رنك طاوسى *
* سفر هنكامنه قيلدى تصادف طبعله نشرى * * پريشان ايده حق شيرازهٔ مجموعهٔ روسى *
* ايدركن باشلجه دعواى ناموس اشته كوردكى * * دماغ روسه كيردى بو سفر نمرود ناموسى *
* دينلدى سيفنه برهان قاطع نامنه غازى * * بوزولنجه قليج ضربيله روسك جند منحوسى *
* كتاب عهدينه شهنامه سى غير موافقدر * * جهنم اولور عقباده بوكا فردوسئ طوسى *
* فتوحاتى باصلسون اولشهك اشبو كتاب اسا * * عدونك دائم اوله يا الهى حال مأيوسى *
* شفيقابنده كرده سويلدى تحسين ايدوب تاريخ * * شه بحر عطا ال نه كوزل باصدردى قاموسى *

سنه ١٢٧٢

سابقا ارضروم دفتردارى جازم افنديك نظم ايلديكى تاريخدر

* شه بحر المعارف حضرت عبد المجيد خانك * * زمان دولتنده هركس اولدى علمله مأنوس *
* تموج ايلسون دريای لطفى باد همتله * * كار معرفتدن قالمدى هيچ كيمسه‌لر مأيوس *
* اوشاهك سايه سنده باصلوب پر نتيجه آثار * * جهالتدن تبرى ايلكده كشور محروس *
* خصوصا كسب قلت ايلشكن فن فاحشله * * ينه تمثيل اولندى بولدى كثرت اشته اوقيانوس *
* او شاهك نجم بختى مسعدت برجنده اولدقجه * * اوله اعداسنك هر برامرده طالعى معكوس *
* فروغ شوكتى آفاقى طوتسون پرضيا قيلسون * * اولوب حفظ الهى شمع شان وشوكته فانوس *
* درافشان اولدى جازم بحر طبعم سمت تاريخه *
* نفيس اولدى چوغالدى طبعله صدمژده لر قاموس *

سنه ١٢٧٢

مجلس تنظيمات رئيسى ابهتلو دولتلو محمد پاشا حضرتلرينك ديوان كاتبى خدمتنده بولنان رفعت افنديك نظم ايلديكى تاريخ مطبوعدر

* بحر وبر پادشاهى خان مجيد * * ذاتيدر قلزم علمه قاموس *
* بولدى عصرنده رواج علم وهنر * * سعى ايدر كسبه همان جمله نفوس *
* باصلوب خيلى كتب عصرنده * * بالخصوص شمديدخى اوقيانوس *
* سويلدم طبعنه رفعت تاريخ * * اوله رق ادعيه ايله مأنوس *
* بوندن اول دخى طبع اولنشدى * * ايشته بردها باصلدى قاموس *

سنه ١٢٧٢

اشبو كتاب مستطابك تصحيحى خدمتنده بولنمان مدرسيندن السيد احمد طاهر افنديك نظم عربى اوله رق تاريخ بليغيدر

سنه ١٢٧٢

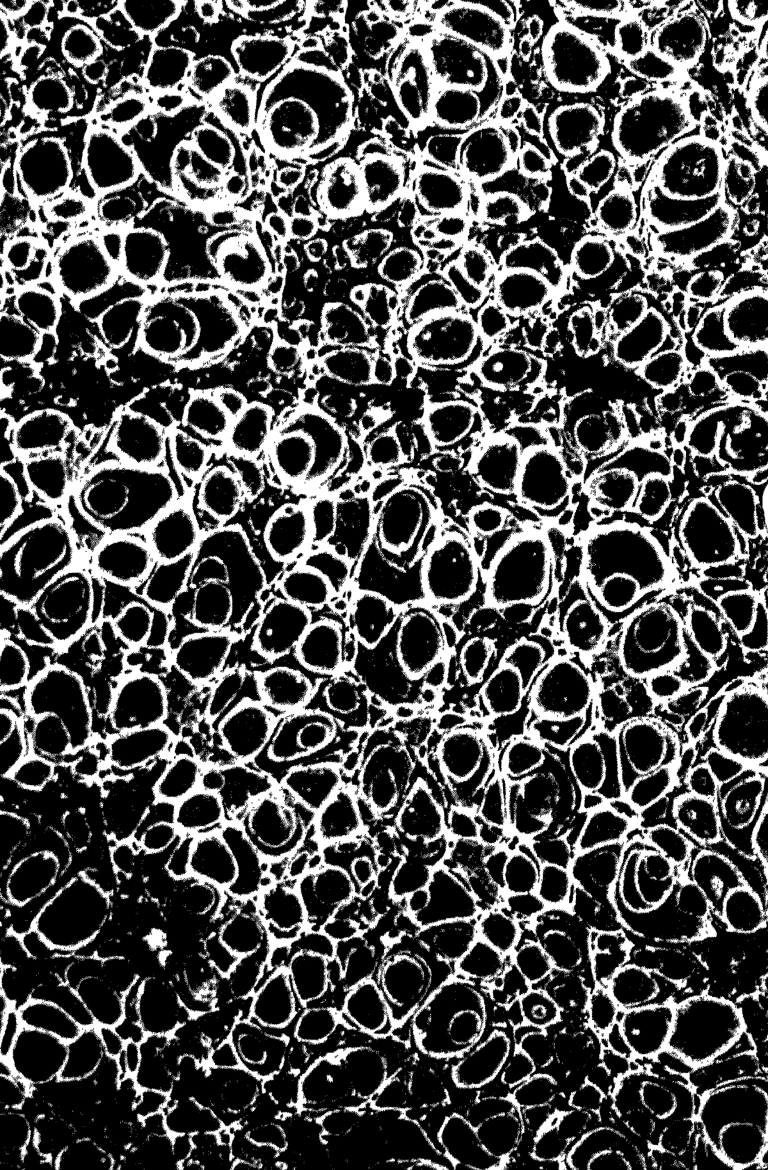
* هذا كتاب بديع النظم فى * * اسلاك در المعانى المأنوس *
* فى نفس امر حوى رأسا وان * * يعرف بترجمة للقاموس *
* عم صحاح اللغات رائقا * * فالجوهرى اتى بالمأيوس *
* بل جامع لا جل الالسن * * انهى بلا ترجمان المهجوس *
* والرب انزل قرآنا على * * المختار ١٢٧٢ بين الورى بالناموس *
* اس اساس علوم الفقه وال * * تفسير منه ضياء المقبوس *
* من اجل ذا فاقتضى تمثيله * * بالنشر بقبس شمع الفانوس *
* ان سابق الطبع لكن قلما * * يوجد ذاك بغبن ممكوس *
* فضلا لما يبتلى الاقلام من * * نسيانها بالخطاء المغموس *
* فانساق امر الى ان يطبعا * * فى ثانى عطفه ذى المرغوس *
* امضى بصحته اجرى بان * * يغلى شرى عن ثمين الطاووس *
* لما انتهى الطبع ارخت له * * قد طبعت كتب الاوقيانوس *

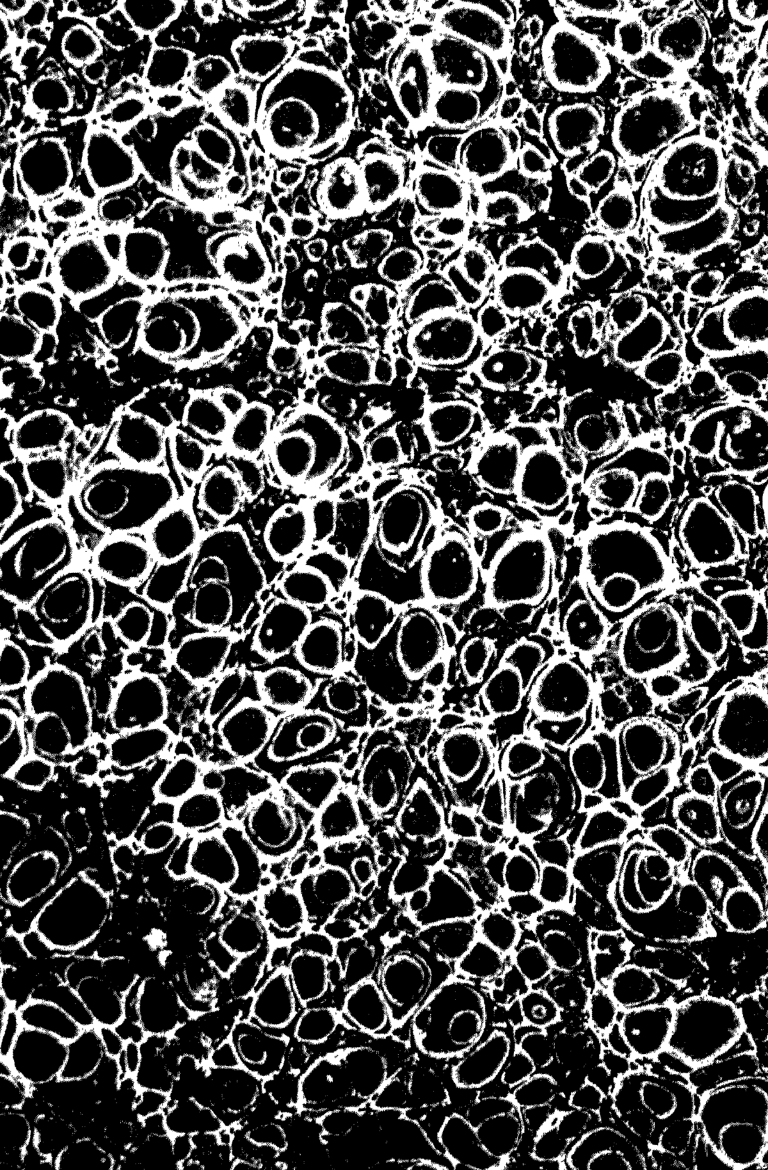
سنه ١٢٧٢

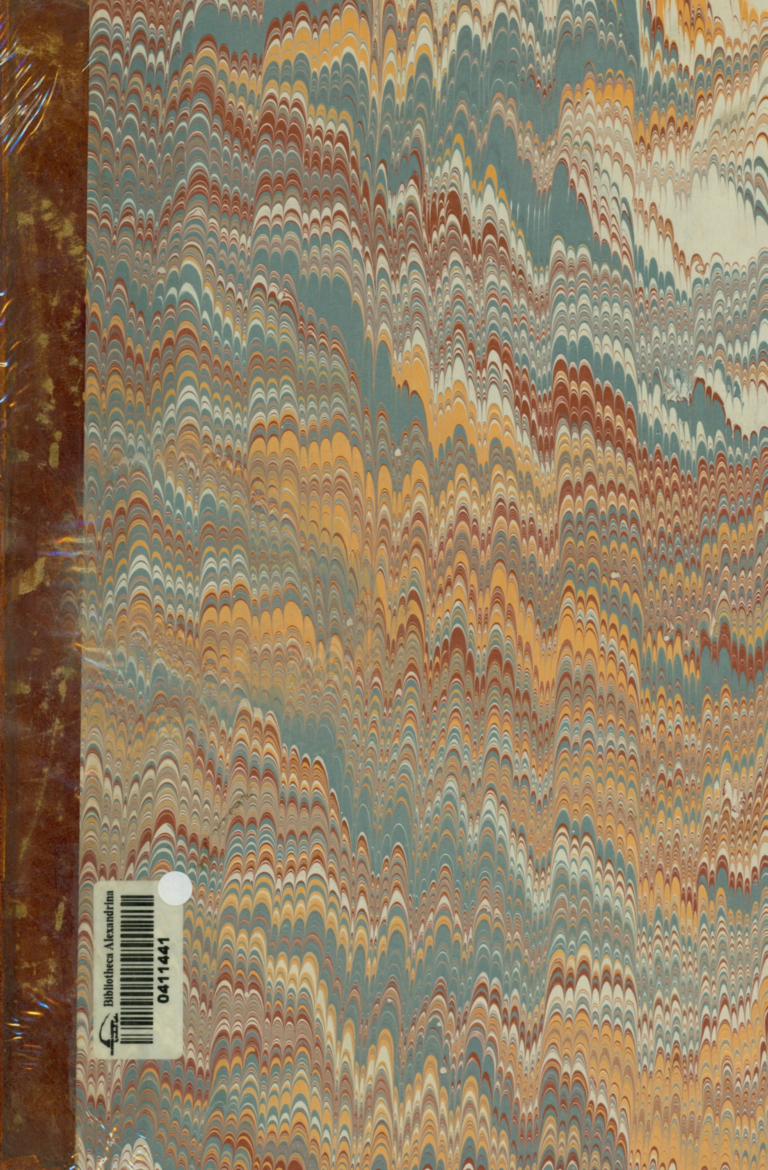
قرننه مجلسى كتبه سندن خيرى افنديك انشا ايلديكى تاريخدر

* طبيعتجه اولندى سايهٔ شاهانه ده تصحيح * * بكيدن طبع ونشره اولدى شايان نسخهٔ قاموس *
* موافق كلدى خيرى طبعمه يازدم شو تاريخى * * باصلدى ايكى يوز يتمش ايكيده جلد اوقيانوس *

سنه ١٢٧٢

Bibliotheca Alexandrina
0411441